Nouveau dictionnaire illustré français-arménien / Guy de Lusignan (Ambroise Calfa)

Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France

Calfa, Ambroise (1826-1906). Nouveau dictionnaire illustré français-arménien / Guy de Lusignan (Ambroise Calfa). 1900-1903.

1/ Les contenus accessibles sur le site Gallica sont pour la plupart des reproductions numériques d'oeuvres tombées dans le domaine public provenant des collections de la BnF.Leur réutilisation s'inscrit dans le cadre de la loi n°78-753 du 17 juillet 1978 :
*La réutilisation non commerciale de ces contenus est libre et gratuite dans le respect de la législation en vigueur et notamment du maintien de la mention de source.
*La réutilisation commerciale de ces contenus est payante et fait l'objet d'une licence. Est entendue par réutilisation commerciale la revente de contenus sous forme de produits élaborés ou de fourniture de service.

Cliquer ici pour accéder aux tarifs et à la licence

2/ Les contenus de Gallica sont la propriété de la BnF au sens de l'article L.2112-1 du code général de la propriété des personnes publiques.

3/ Quelques contenus sont soumis à un régime de réutilisation particulier. Il s'agit :

*des reproductions de documents protégés par un droit d'auteur appartenant à un tiers. Ces documents ne peuvent être réutilisés, sauf dans le cadre de la copie privée, sans l'autorisation préalable du titulaire des droits.
*des reproductions de documents conservés dans les bibliothèques ou autres institutions partenaires. Ceux-ci sont signalés par la mention Source gallica.BnF.fr / Bibliothèque municipale de ... (ou autre partenaire). L'utilisateur est invité à s'informer auprès de ces bibliothèques de leurs conditions de réutilisation.

4/ Gallica constitue une base de données, dont la BnF est le producteur, protégée au sens des articles L341-1 et suivants du code de la propriété intellectuelle.

5/ Les présentes conditions d'utilisation des contenus de Gallica sont régies par la loi française. En cas de réutilisation prévue dans un autre pays, il appartient à chaque utilisateur de vérifier la conformité de son projet avec le droit de ce pays.

6/ L'utilisateur s'engage à respecter les présentes conditions d'utilisation ainsi que la législation en vigueur, notamment en matière de propriété intellectuelle. En cas de non respect de ces dispositions, il est notamment passible d'une amende prévue par la loi du 17 juillet 1978.

7/ Pour obtenir un document de Gallica en haute définition, contacter reutilisation@bnf.fr.

Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France

14618

ԳՈՒԻՏՈՆ ԼՈՒՍԻՆԵԱՆ

ՆՈՐ ԲԱՌԳԻՐՔ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ

ՀԱՏՈՐ ԱՌԱՋԻՆՔ

A-H

ՓԱՐԻԶ

Տպագրութիւն ՊՈՒԷՏԻ հայր եւ որդի

64, ի փողոցն Ումոր, 64

—

1900

GUY DE LUSIGNAN

NOUVEAU DICTIONNAIRE

ILLUSTRÉ

FRANÇAIS-ARMÉNIEN

TOME PREMIER

A-H

PARIS
TYPOGRAPHIE MORRIS PÈRE ET FILS
64, RUE AMELOT, 64

1900

4° X

605

DÉPOT LÉGAL
Seine
No 3 Déc
1900

ՆՈՐ ԲԱՌԳԻՐՔ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ

NOUVEAU DICTIONNAIRE

ILLUSTRÉ

FRANÇAIS-ARMÉNIEN

10-1900 2833. Paris, Typographie MORRIS Père et Fils,

Rue Amelot, 64.

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE
RF

ԳՈՒԻՏՈՆ ԼՈՒՍԻՆՅԱՆ

Guy de Lusignan

GUY DE LUSIGNAN

NOUVEAU DICTIONNAIRE

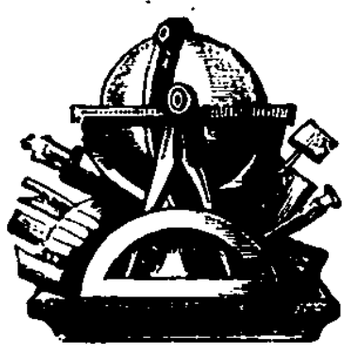
ILLUSTRÉ

FRANÇAIS-ARMÉNIEN

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE IMPRIMÉS R.F.

TOME PREMIER

A—H

PARIS

TYPOGRAPHIE MORRIS PÈRE ET FILS

64, RUE AMELOT, 64

—

1900

ԳՈՒՍՏՈՆ ԼՈՒՍԻՆԵԱՆ

ՆՈՐ ԲԱՌԳԻՐՔ

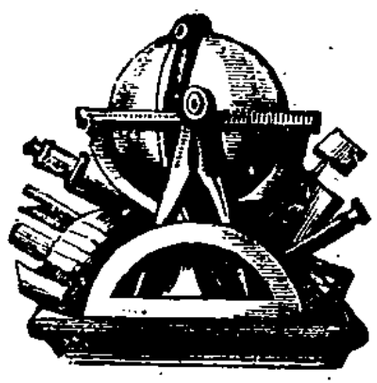
ԳԱՍԿԵՐԱԶԱՐԴ

ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ՓՐԱՆՍԱՀԱՅ

ՀԱՏՈՐ ԱՌԱՋԻՆ

A–H

ՓԱՐԻԶ

Տպագրութիւն ՄՈՐԻՍի հայր եւ որդի

64, ի փողոցն Ամիոյ, 64

1900

Hommage et souvenir

A

Madame Alphonsine LAMBERT

L'Auteur,

GUY DE LUSIGNAN.

ՆՈՒԻՐ ԵՒ ՑՐՇԱՏԱԿ

ԱՌ

Տիկին Ալֆոնսին Լանպէր

ՄԱՏԵՆԱԳԻՐՆ

Գ. ԼՈՒՍԻՆԵԱՆ

ՆԱԽԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Սոյն երկասիրութիւնն պատրաստած ժամանակս, իմ փափաքն եւ միակ մտածումն եղած են՝ օգտակար լինել Ազգիս եւ Հայրենակցաց։

Եթէ յաջողեցայ սոյն դժուարին ձեռնարկին մէջ, ա՛յս պիտի լինի իմ վարձատրութիւնն եւ փառքն։

Փարիզ, 1 Օգոստոս 1900 Գ. ԼՈՒՍԻՆԵԱՆ

Լուսինեան օրացոց

Նէոյլի-Սէնի-վիրայ

INTRODUCTION

Lorsque j'ai composé cet ouvrage, mon désir et mon unique pensée ont été d'être utile à ma Nation et à mes Compatriotes indulgents.

Si j'ai réussi dans cette tâche si ardue, ce sera ma récompense et ma gloire.

GUY DE LUSIGNAN.

Paris, le 1er Août 1900

Villa de Lusignan,

Neuilly-sur-Seine.

ՀԱՄԱՌՕՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

ABRÉVIATIONS

ա.	արական	masculin
աբ.	աստուածաբանութիւն	théologie
ագ.	առաւել գործածական	plus usité
ազ.	ասի զարդիս	on dit maintenant
ազգ.	ազգաբանութիւն	généalogie
ազգ.	ազգագրութիւն	ethnographie
ալ.	ալքիմիա	alchimie
ախ.	ախտաբանութիւն	pathologie
ախթ.	ախտաբուժութիւն	thérapeutique
ած.	ածական	adjectif
ած. ա.	ածական արական	adjectif masculin
ած. ի.	ածական իգական	adjectif féminin
ակ.	այժմ կոչի	on appelle, il s'appelle aujourd'hui
ակգ.	ակնագործ	lapidaire
աղ.	աղարտանօք	par dénigrement
աղհ.	աղահանք	saline
այգ.	այգեգործութիւն	viticulture
ան.	ասի նաեւ	on dit aussi
անբ.	անասնաբուժութիւն	art vétérinaire
անգ.	անգղիարէն	anglais
անգբ.	անգործածական	inusité
անդ.	անդրիագործութիւն	statuaire
անխ.	անխնդիր	absolument
անկ.	անկանոն	irrégulier
անշ.	անորոշ	indéfini
անս.	անսովոր	inusité
անտ.	անտառամշակութիւն	sylviculture
անր.	անեղեւոյթ	infinitif
անց.	անցեալ	participe-passé
անփ.	անփոփոխ	invariable
աշ.	աշխարհագրութիւն	géographie
ապ.	ապակեգործութիւն	verrerie
առ.	առակ	proverbe
առգ.	առոգանութիւն	prosodie
առպ.	առողջապահութիւն	hygiène
աս.	աստեղաբաշխութիւն , աստղաբաշխութիւն	astronomie
ասց.	ասացուած	locution
աստ.	աստեղաբանութիւն	astrologie
անտգ.	անտառագիտութիւն	forêts
ատղ.	աւազագործութիւն	charpenterie
ար.	արուեստաբանութիւն	technologie
արբ.	արաբերէն	arabe
արծ.	արծաթագործութիւն	orfèvrerie
արհ.	արհամարհանօք	avec dédain
աւ.	աւատականութիւն	féodalité
բ.	բուսաբանութիւն	botanique
բբ.	բոլոտաբանութիւն	helminthologie
բգ.	բնագիտութիւն	physique
բզ.	բազեբանութիւն	fauconnerie
բժ.	բժշկութիւն, բժշկականութիւն	médecine
բլ.	բառ լատին	mot latin
բխ.	բնախօսութիւն	physiologie
բխբ.	բնախօսութիւն բուսական	physiologie végétale
բծ.	բրածոյ	fossile
բն.	բնազանցութիւն	métaphysique
բպ.	բնապատմութիւն	histoire naturelle
բս.	բանասիրութիւն	philologie
բտ.	բանաստեղծութիւն	poésie
բր.	բիւրեղագրութիւն	christallographie
բց.	բառ ցած	terme bas
բցս.	բացասական	négatif
բփ.	բառ փաղաքշական	terme de tendresse
բք.	բառ քաղաքավարական	terme de politesse

գ.	գոյական (երկսեռ)	substantif (de deux genres)
գա.	գիտական անուն	nom scientifique ou didactique
գբ.	գանգաբանություն	phrénologie
գգ.	գանգագիտություն	craniologie
գլ.	գլխարկագործություն	chapellerie
գծ.	գծագրություն	dessin
գկ.	գրակազմություն	reliure
գհ.	գրահաշիվ	algèbre
գղ.	գաղղիալեզու	français
գղա.	գիւղատնտեսություն	économie rurale
գղբ.	գեղարուեստք	beaux-arts
գյ.	գլխայարդարանք	coiffure
գն.	գրի նաեւ	on écrit aussi, s'écrit aussi
գնգ.	գինեգործություն	vinification
գո.	գոհարագործ, գոհարագործություն	joaillier, joaillerie
գշ.	գարեջրագործություն	brasserie
գվ.	գունդվար	billard
գվճ.	գրավաճառություն	librairie
գտ.	գեղագիտություն	esthétique
գր.	գոյականաբար	substantivement
գրկ.	գրականություն	littérature
դ.	դերանուն, դերանունական	pronom, pronominal
դմ.	դեմ	personne
դբ.	դարբնություն	serrurerie
դդ.	դրամագիտություն	numismatique
դզ.	դիմազուրկ	impersonnel
դղ.	դիտողություն	remarque
դղգ.	դեղագործություն	pharmacie
դս.	դպրոցական	scolastique
դտ.	դատաստանական	terme de palais
դր.	դրամահատություն	monnayage
դց.	դիցաբանություն	mythologie
դս.	դիւանագիտություն	diplomatie
եբ.	երկրաբանություն	géologie
եբգ.	եբենագործություն	ébénisterie
եբր.	եբրայեցերէն	hébreux, hébraïque
եգ.	երկրագործություն	agriculture
եգպ.	եգիպտական	égyptien
եգտ.	երկրագիտություն	géognosie
եզ.	եզակի	singulier
եժ.	երաժշտություն	terme de musique
ել.	ելեկտրականություն	électricité
ելգ.	ելեմտագիտություն	finance
եկ.	եկեղեցական	ecclésiastique
եո.	երկաթուղի	chemin de fer
եչ.	երկրաչափություն	géométrie
եպ.	եկեղեցական պատմություն	histoire ecclésiastique
եռ.	եռանկիւնաչափություն	trigonométrie
զ.	զինուորական	militaire
զա.	զարդիս ասի	on dit aujourd'hui
զգ.	զինագործություն	armurerie
զլա.	զարդիս լաւագոյն ասի	on dit mieux aujourd'hui
զս.	զինախաղ, զինախաղություն	escrime
զկ.	զարդիս կոչի	on l'appelle aujourd'hui
զչ.	զեղչօրէն	elliptiquement
զօ.	զոր օրինակ	par exemple
ը.	ընտանեկան	familier
ըխ.	ընդ խաղ	par badinerie, par plaisanterie
ըկ.	ընդ կատակս	par plaisanterie
Ծ.	Ծռչնաբանություն	ornithologie
Ծբ.	Ծաւաբանություն	arithmétique
Ծգ.	Ծղթագործություն	papeterie
Ծն.	Ծունաբանություն	toxicologie
Ծռ.	Ծռչնաբուծություն	oisellerie
Ծտ.	Ծատրոնական	terme de théâtre
ժ.	ժամանակագրություն	chronologie
ժգ.	ժամագործություն	horlogerie
Ի.	իգական	féminin
իգ.	իրաւագիտություն	droit, jurisprudence
իս.	իմաստասիրություն	philosophie
իտ.	իտալերէն	italien
լ.	լինել	être
լա.	լատիներէն անուն	nom latin

1.	բերան
2.	բերանի ֆլորա
3.	բերանի խոռոչ
4.	բերանի խոռոչի հիվանդություններ
5.	բերանի խոռոչի քաղցկեղ
6.	բերանի խոռոչի վիրաբուժություն
7.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիա
8.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական անատոմիա
9.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
10.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
11.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
12.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
13.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
14.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
15.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
16.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
17.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
18.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
19.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
20.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
21.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
22.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
23.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
24.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
25.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
26.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
27.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
28.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
29.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
30.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
31.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
32.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
33.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
34.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
35.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
36.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
37.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
38.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
39.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
40.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
41.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
42.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
43.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
44.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
45.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
46.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
47.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
48.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
49.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
50.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
51.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
52.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
53.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
54.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
55.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
56.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
57.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
58.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
59.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
60.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
61.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
62.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
63.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
64.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
65.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
66.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
67.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
68.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
69.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
70.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
71.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
72.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
73.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
74.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
75.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
76.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
77.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
78.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
79.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
80.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
81.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
82.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
83.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
84.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
85.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
86.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
87.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
88.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
89.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
90.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
91.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
92.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
93.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
94.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
95.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
96.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
97.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
98.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
99.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
100.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
101.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
102.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
103.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
104.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
105.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
106.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
107.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
108.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
109.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
110.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
111.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
112.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
113.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
114.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
115.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
116.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
117.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
118.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
119.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
120.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
121.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
122.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
123.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
124.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
125.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
126.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
127.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
128.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
129.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
130.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
131.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
132.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
133.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
134.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
135.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
136.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
137.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
138.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
139.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
140.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
141.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
142.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
143.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
144.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
145.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
146.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
147.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
148.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
149.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
150.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
151.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
152.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
153.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
154.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
155.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
156.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
157.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
158.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
159.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
160.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
161.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
162.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
163.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
164.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
165.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
166.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
167.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
168.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
169.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
170.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
171.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
172.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
173.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
174.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
175.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
176.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
177.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
178.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
179.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
180.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
181.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
182.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
183.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
184.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
185.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
186.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
187.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
188.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
189.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
190.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
191.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
192.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
193.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
194.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
195.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
196.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
197.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
198.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
199.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա
200.	բերանի խոռոչի պաթոլոգիական ֆիզիոլոգիա

1.	bouche
2.	flore buccale
3.	cavité buccale
4.	maladies de la cavité buccale
5.	cancer de la cavité buccale
6.	chirurgie buccale
7.	pathologie buccale
8.	anatomie pathologique buccale
9.	physiologie pathologique buccale
10.	physiologie pathologique buccale
11.	physiologie pathologique buccale
12.	physiologie pathologique buccale
13.	physiologie pathologique buccale
14.	physiologie pathologique buccale
15.	physiologie pathologique buccale
16.	physiologie pathologique buccale
17.	physiologie pathologique buccale
18.	physiologie pathologique buccale
19.	physiologie pathologique buccale
20.	physiologie pathologique buccale
21.	physiologie pathologique buccale
22.	physiologie pathologique buccale
23.	physiologie pathologique buccale
24.	physiologie pathologique buccale
25.	physiologie pathologique buccale
26.	physiologie pathologique buccale
27.	physiologie pathologique buccale
28.	physiologie pathologique buccale
29.	physiologie pathologique buccale
30.	physiologie pathologique buccale
31.	physiologie pathologique buccale
32.	physiologie pathologique buccale
33.	physiologie pathologique buccale
34.	physiologie pathologique buccale
35.	physiologie pathologique buccale
36.	physiologie pathologique buccale
37.	physiologie pathologique buccale
38.	physiologie pathologique buccale
39.	physiologie pathologique buccale
40.	physiologie pathologique buccale
41.	physiologie pathologique buccale
42.	physiologie pathologique buccale
43.	physiologie pathologique buccale
44.	physiologie pathologique buccale
45.	physiologie pathologique buccale
46.	physiologie pathologique buccale
47.	physiologie pathologique buccale
48.	physiologie pathologique buccale
49.	physiologie pathologique buccale
50.	physiologie pathologique buccale
51.	physiologie pathologique buccale
52.	physiologie pathologique buccale
53.	physiologie pathologique buccale
54.	physiologie pathologique buccale
55.	physiologie pathologique buccale
56.	physiologie pathologique buccale
57.	physiologie pathologique buccale
58.	physiologie pathologique buccale
59.	physiologie pathologique buccale
60.	physiologie pathologique buccale
61.	physiologie pathologique buccale
62.	physiologie pathologique buccale
63.	physiologie pathologique buccale
64.	physiologie pathologique buccale
65.	physiologie pathologique buccale
66.	physiologie pathologique buccale
67.	physiologie pathologique buccale
68.	physiologie pathologique buccale
69.	physiologie pathologique buccale
70.	physiologie pathologique buccale
71.	physiologie pathologique buccale
72.	physiologie pathologique buccale
73.	physiologie pathologique buccale
74.	physiologie pathologique buccale
75.	physiologie pathologique buccale
76.	physiologie pathologique buccale
77.	physiologie pathologique buccale
78.	physiologie pathologique buccale
79.	physiologie pathologique buccale
80.	physiologie pathologique buccale
81.	physiologie pathologique buccale
82.	physiologie pathologique buccale
83.	physiologie pathologique buccale
84.	physiologie pathologique buccale
85.	physiologie pathologique buccale
86.	physiologie pathologique buccale
87.	physiologie pathologique buccale
88.	physiologie pathologique buccale
89.	physiologie pathologique buccale
90.	physiologie pathologique buccale
91.	physiologie pathologique buccale
92.	physiologie pathologique buccale
93.	physiologie pathologique buccale
94.	physiologie pathologique buccale
95.	physiologie pathologique buccale
96.	physiologie pathologique buccale
97.	physiologie pathologique buccale
98.	physiologie pathologique buccale
99.	physiologie pathologique buccale
100.	physiologie pathologique buccale
101.	physiologie pathologique buccale
102.	physiologie pathologique buccale
103.	physiologie pathologique buccale
104.	physiologie pathologique buccale
105.	physiologie pathologique buccale
106.	physiologie pathologique buccale
107.	physiologie pathologique buccale
108.	physiologie pathologique buccale
109.	physiologie pathologique buccale
110.	physiologie pathologique buccale
111.	physiologie pathologique buccale
112.	physiologie pathologique buccale
113.	physiologie pathologique buccale
114.	physiologie pathologique buccale
115.	physiologie pathologique buccale
116.	physiologie pathologique buccale
117.	physiologie pathologique buccale
118.	physiologie pathologique buccale
119.	physiologie pathologique buccale
120.	physiologie pathologique buccale
121.	physiologie pathologique buccale
122.	physiologie pathologique buccale
123.	physiologie pathologique buccale
124.	physiologie pathologique buccale
125.	physiologie pathologique buccale
126.	physiologie pathologique buccale
127.	physiologie pathologique buccale
128.	physiologie pathologique buccale
129.	physiologie pathologique buccale
130.	physiologie pathologique buccale
131.	physiologie pathologique buccale
132.	physiologie pathologique buccale
133.	physiologie pathologique buccale
134.	physiologie pathologique buccale
135.	physiologie pathologique buccale
136.	physiologie pathologique buccale
137.	physiologie pathologique buccale
138.	physiologie pathologique buccale
139.	physiologie pathologique buccale
140.	physiologie pathologique buccale
141.	physiologie pathologique buccale
142.	physiologie pathologique buccale
143.	physiologie pathologique buccale
144.	physiologie pathologique buccale
145.	physiologie pathologique buccale
146.	physiologie pathologique buccale
147.	physiologie pathologique buccale
148.	physiologie pathologique buccale
149.	physiologie pathologique buccale
150.	physiologie pathologique buccale
151.	physiologie pathologique buccale
152.	physiologie pathologique buccale
153.	physiologie pathologique buccale
154.	physiologie pathologique buccale
155.	physiologie pathologique buccale
156.	physiologie pathologique buccale
157.	physiologie pathologique buccale
158.	physiologie pathologique buccale
159.	physiologie pathologique buccale
160.	physiologie pathologique buccale
161.	physiologie pathologique buccale
162.	physiologie pathologique buccale
163.	physiologie pathologique buccale
164.	physiologie pathologique buccale
165.	physiologie pathologique buccale
166.	physiologie pathologique buccale
167.	physiologie pathologique buccale
168.	physiologie pathologique buccale
169.	physiologie pathologique buccale
170.	physiologie pathologique buccale
171.	physiologie pathologique buccale
172.	physiologie pathologique buccale
173.	physiologie pathologique buccale
174.	physiologie pathologique buccale
175.	physiologie pathologique buccale
176.	physiologie pathologique buccale
177.	physiologie pathologique buccale
178.	physiologie pathologique buccale
179.	physiologie pathologique buccale
180.	physiologie pathologique buccale
181.	physiologie pathologique buccale
182.	physiologie pathologique buccale
183.	physiologie pathologique buccale
184.	physiologie pathologique buccale
185.	physiologie pathologique buccale
186.	physiologie pathologique buccale
187.	physiologie pathologique buccale
188.	physiologie pathologique buccale
189.	physiologie pathologique buccale
190.	physiologie pathologique buccale
191.	physiologie pathologique buccale
192.	physiologie pathologique buccale
193.	physiologie pathologique buccale
194.	physiologie pathologique buccale
195.	physiologie pathologique buccale
196.	physiologie pathologique buccale
197.	physiologie pathologique buccale
198.	physiologie pathologique buccale
199.	physiologie pathologique buccale
200.	physiologie pathologique buccale

1.	mieux
2.	il vaut mieux dire
3.	linguistique
4.	conjugaison
5.	absolument
6.	philographie
7.	latin
8.	cuisine
9.	conchyliologie
10.	langage
11.	jeux
12.	testacées
13.	symbolique
14.	céramique
15.	ridicule
16.	pâtisserie
17.	foraminifères
18.	acaléphes
19.	zoologie
20.	zoophyte
21.	blason
22.	droit canonique
23.	reliure
24.	ou simplement
25.	biologie
26.	marbrerie
27.	ou
28.	on l'appelle, on les appelle aussi
29.	cordonnerie
30.	corroyage
31.	ponts et chaussées
32.	carrosserie
33.	religion
34.	chorégraphie
35.	vieux
36.	ancien nom
37.	minéralogie
38.	archéologie
39.	psychologie
40.	ironiquement
41.	paléographie
42.	artillerie
43.	miroiterie
44.	antiquité
45.	équitation
46.	comptabilité
47.	par opposition
48.	se dit par opposition
49.	algèbre
50.	abréviation
51.	synonyme
52.	paléographie
53.	tératologie
54.	nivellement
55.	roman
56.	perspective
57.	menuiserie
58.	parfumerie
59.	feu d'artifice
60.	pyrotechnie
61.	interrogatif
62.	boulangerie
63.	ichtyologie
64.	hippiatrique
65.	pêche
66.	manège
67.	architecture
68.	génie
69.	rhétorique
70.	entomologie
71.	anthropologie
72.	anatomie
73.	magnétisme
74.	unipersonnel

մեգ.	մորճագործություն	mégisserie
մկբ.	մանկաբարձություն	obstétrique
մղգ.	մետաղագործություն	métallurgie
մմ.	մարմնամարզություն	gymnastique
մջ.	միջարկություն	interjection
մս.	մասնիկ	particule
մսգ.	մսագործություն	boucherie
մտգ.	մատենագրություն	bibliographie
մք.	մեքենագիտություն	mécanique
յ.	յոգնակի	pluriel
յա.	յաճախագոյն ասը	on dit plus souvent
յար.	յարաբերական	relatif
յմ.	յայս միտս	en ce sens
յն.	յունարէն	grec
ն.	ներգործական	actif
նբ.	նորաբանություն	néologisme
նզ.	նուազական	diminutif
նհ.	նիւհում	ourdissage
նխ.	նախադրություն	préposition
նկ.	նկարչություն	peinture
նմ.	նախամասնիկ	préfixe
նմբ.	նմանությամբ	par analogie
նա.	նախատական	terme de mépris
նբ.	ներկայ	présent
նրկ.	ներկարարություն	teinturerie
նտ.	նաւաստություն	terme de marine
շ.	շաղկապ	conjonction
շմ.	շերամոց	magnanerie
շմբ.	շերամաբուծություն	sériciculture
շն.	շինություն	construction
ո.	որսաբանություն	terme de chasse
ոզ.	ոսկեզօծում	dorure
ոգ.	ոստայնագործություն	tisseranderie
ոկ.	ուժականություն	dynamique
ոճ.	ոճրական	criminel
ոշ.	որմաշինություն	maçonnerie
ոպ.	ոտորկապատանք	crustacées
ոսկ.	ոսկերչություն	orfèvrerie.
ոստ.	ոստայնանկություն	tissage
չ.	չեզոք	neutre
չգ.	չափագիտություն	mathématique
չմ.	չար մտօք	en mauvaise part
չբ.	չեզոքաբար	neutralement
չփ.	չափաբանություն	métrologie
պ.	պարտիզպանություն	horticulture
պբ.	պակասաւոր բայ	verbe défectif
պգ.	պակագործություն	bijouterie
պդ.	պոլիպոդ	polype
պժ.	պատժական	pénal
պկ.	պարսկերէն, պարսիկ	persan
պղբ.	պողպատբոյն	polypier
պշ.	պարսպաշինություն	fortification
պտ.	պատարագամատոյց	liturgie
պր.	պայտարություն	maréchallerie
ջ.	ջրաճճիք	infusoires
ջբ.	ջրաբուժություն	hydrothérapie
ջշ.	ջրաշխություն	hydraulique
ռ.	ռամկօրէն, ռամիկ	vulgairement, vulgaire
ռա.	ռամկական անուն	nom vulgaire
ռկ.	ռամկօրէն կոչի	vulgairement appelé
ս.	ստացական	possessif
սա.	սովորաբար ասի	on dit ordinairement
սարդ.	սարդազգիք	arachnides
սբ.	սողնաբանություն	erpétologie
սգ.	Սուրբ Գիրք	Écriture Sainte
սգբ.	սակաւ գործածական	peu usité
սդ.	ստորադասական	subjonctif
սխ.	սրախաղ	escrime
սկ.	սակարան	bourse
սհ.	սահմանական	indicatif
սլ.	սայլագործություն	charronnage
սղ.	սեղանաւոր, սեղանաւորություն	banquier, banque
սպ.	սպաներէն	espagnol

ատբ.	ատուգաբանութիւն	étymologie
սր.	ստնաքեր	mammifère
վ.	վիրաբուժութիւն	chirurgie
վբ.	վաղաբանութիւն	paléontologie
վդ.	վարդապետական	didactique
վճ.	վաճառականութիւն	commerce
վչ.	վարչութիւն	administration
վջբ.	վաղնջաբանութիւն	archaïsme
S.	տես	voyez
տր.	տրական	datif
տբ.	տեսաբանութիւն	optique
տգ.	տարրագիտութիւն	chimie
տղ.	տեղագրութիւն	topographie
տճ.	տաճկերէն	turc
տմբ.	տրամաբանութիւն	logique
տչ.	տաղաչափութիւն	versification
տպ.	տպագրութիւն	imprimerie
տոհ.	տղայաբառ	terme enfantin
ց.	ցուցական	démonstratif
ցբ.	ցածաբանութիւն	terme bas
փ.	փոխաբերական	figuré
փգ.	փորագրութիւն	gravure
փմ.	փափկամորթ	mollusque
փկ.	փոխանակ	pour, ou bien
փղ.	փաղաքշական	terme de tendresse
փշ.	փշամորթք	échinodermes
ք.	քերականութիւն	grammaire
քգ.	քանդակագործութիւն	sculpture
քծ.	քերթողաբար	poétiquement
քղ.	քաղաքավարութիւն	terme de politesse
քղգ.	քաղաքագիտութիւն	politique
քտ.	քաղաքական տնտեսութիւն	économie politique
օ.	օժանդակ	auxiliaire
օբ.	օդաբանութիւն	aérologie
օգ.	օրէնսգիտութիւն	législation
օդ.	օդերեւութաբանութիւն	météorologie
օղ.	օղակաւորք	annélides

NOUVEAU DICTIONNAIRE

FRANÇAIS-ARMÉNIEN

ՆՈՐ ԲԱՌԱԳԻՐՔ

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ

A

A. ա. առաջին տառ եւ ձայնաւոր. un grand A. un petit a. deux a. double a. 2. փ. il ne sait ni a ni b, զայլ եւ զբնաւ անգամ չգիտէ, անգրագէտ է:

A (անբուն) եզ. 3դ դէմք սիմ. ներկ. avoir բայ. ունի, է, գոյ, կայ. il a de l'argent, ունի դրամ, գոյ նորա արծաթ, *ստակ ունի. il a soif, ծարաւի է. il y a deux ans, երկու ամ են, * երկու տարի է՝ կայ. il a deux ans, երկամեայ է, *երկու տարեկան է. elle a une belle chevelure, ունի գեղեցիկ հեր, գեղահեր է, *աղուոր մազ ունի:

A (բուխիւ) նխ. տրական հոլով, զոր պարտ է Յարգմանել երբեմն առ, ի, յ, ց նախդրիւք, եւ երբեմն վերջահոլով տրական. à moi, առ իս, ինձ. à lui, առ նա, ցնա, * իրեն. aller à Paris, գնալ ի Փարիզ, * Փարիզ երթալ. monter à cheval, հեծանել յերիվար, ի ձի աշտանակել, * ձի հեծնել. donner à l'empereur, à un pauvre, տալ կայսեր, աղքատի. écrire à qn., գրել առ ոք՝ ուղեր՝ *մեկուն, dire un mot à qn., ասել ինչ ուղեր՝ ոքի. blesser à mort, ի մահ՝ կարեվէր խոցել. courir à la victoire, դիմել՝ ընթանալ ի յաղթութիւն, *յաղթութեան վազել. au feu! ի հո՛ւր, հո՛ւր. à la santé! ի կենդանութի՛ն, յարե՛ւ. 2. Երբեմն Յարգմանի ի մեզ գործիական կամ նախդրիւ տրական ի, յ. եւ կամ բարդ բառիւ. à haute voix, բարձր ձայնիւ, բարձրաձայն. à l'aiguille, ասեղաւ, ասղնեգործ. à la nage, ի լող, լողալով. bâti à chaux, կրաշէն, կրագործ. à ce prix, այսու գնով, յայս գին. se battre à l'épée, կռուիլ սրով, սուսերամարտ լինել. à l'aune, կանգնաւ, ի կանգուն. à midi, ի միջօրէի, զմիջօրէիւ, զմիջաւուրք, *կէսօրն. à deux lieues d'ici, երկու փարսախաւ՝ փարսախս երկուս հեռի ասի. 3. Երբեմն ներգոյական ի, յ, ի մէջ. à la maison, ի տան. à trois heures, յերեք ժամու, * ժամն երեքին. à l'âge de dix ans, ի հասակի տասն ամաց, ի տասնամեայ հասակի, տասնամեայ. jeter à l'eau, ընկենուլ ի ջուր, *ջուրն նետել. à la campagne, ի գեղջ. demeurer à Paris, բնակել ի Փարիզ. 4. Երբեմն յատկացուցիչ սեռական. c'est à vous, քոյդ է. c'est à moi, իմ է. 5. Երբեմն ըստ, օրէն, բար, պէս. à mon avis, ըստ իմ կարծեաց, ըստ իս. à la française, ըստ ֆրանսականին, ֆրանսօրէն, գաղղիօրէն, գաղղիապէս. à l'arménienne, ըստ հայկականին, հայօրէն, հայակերպ, հայաբար. à sa fantaisie, ըստ քմաց իւրոց, ըստ հաճոյս իւր. à son image, ըստ պատկերի իւրում, ի պատկեր իւր. 6. Երբեմն բացառական. boire à la source, ըմպել յաղբերէ, *աղբիւրէն խմել. j'ai ouï dire à des vieillards, լուայ ի ծերոց, * ծերերէն լսեցի. 7. Երբեմն ընդ, յ, ի. à droite, ընդ աջմէ, յաջ, յաջակողմն, * աջ դին. à gauche, ի ձախ, ի ձախմէ, ի ձախակողմն, ընդ ահեակ, յահեակ, ընդ ահեկէ, * ձախ դին. 8. Երբեմն յ, ի, ց, մինչեւ. des pieds à la tête, յոտից ցգլուխ՝ մինչ ի գլուխ, *ոտքէն մինչեւ գլուխն. cinq à six, ի հինգ ցվեց, *հինգ վեց. deux à trois personnes, երկու կամ երեք անձինք, * երկու երեք հոգի. de Paris à Lyon, ի Փարիզէ ցԼիոն՝ ի Լիոն՝ մինչեւ ցԼիոն՝ մինչեւ ի Լիոն. 9. Ի մէջ երկուց բառից Յարգմանի առ, ընդ, ըստ, ի. mot à mot, բառ առ բառ, բան առ բան. face à face, դէմ առ դէմ. un à un, մի առ մի, մի մի, մի ըստ միոջէ. seul à seul. միայն ընդ միայն, lutte corps à corps. գիրկընդխառն կռիւ. bout à bout, ծայր ի ծայր, բերան ի բերան. 10. Երբեմն ի, յ, առ ի, վասն, յաղագս. lettre à écrire, նամակ ի գրել՝ առ ի գրել՝ գրելոյ, * գրելու նամակ. prompt à écouter, արագ ի լսել՝ առ ի լսել, արագալուր՝ 11. Երբեմն յ, ի, ընդ, գ. ի կողմն, կոյս. cracher à la figure, Յքանել յերեսս՝ ընդ երեսս, * երեսին Յքնել. frapper à la tête, հարկանել ի գլուխն՝ ընդ գլուխն. attacher à son cou, կախել ընդ պարանոցն՝ զպարանոցաւ՝ զպարանոցէ, * վիզն՝ վզէն կախել. au midi, ի հարաւ, ի հարաւակողմն, ի հարաւ կոյս. à la fin du mois, ի վերջ՝ ի վերջ կոյս ամսոյն. 12. Երբեմն ի, յ, առ, ի ժամանակս. à ma mort, ի մահուան իմոյ, ի մահուս, ի մեռանելս. à vous entendre on croirait, ի լսել ուրուք զձեզ՝ կարծիցէ. 13. Երբեմն Յարգմանի վերջահոլով սեռական, տրականկամ բարդ ածականաւ. pot à eau, կուժ ջրոյ, ջրակոյժ, ջրաման. terre à blé, երկիր ցորենոյ՝ ցորենաբեր՝ ցորենաշատ. utile à la santé, օգտակար առողջութեան. vache à lait, կաթնաբեր՝ կաթնատու կով. facile à dire, դիւրասաց. épée à deux tranchants, սուր երկայրի. lit à colonnes, սիւնաւոր՝ սիւնազարդ անկողին, սիւնամահիճ. à bras ouverts, բազկատարած, Յեւաբաց, Յեւատարած. canne à sucre, շաքարաբեր՝ շաքարաբուղս եղէգն, շաքարեղէգն. plaisant à la vue, ակնահաճոյ. 14. Երբեմն Յարգմանի ըստ իմաստից. fait à peindre, արժանի նկարելոյ, չքնաղագեղ, գեղեցկամարմին, գեղադէղ. homme à pendre, այր արժանի կախելոյ՝ կախաղանի, * կախելու մարդ. c'est à vous de décider, ձեզ պարտ՝ անկ՝ պատշաճ՝ վայել՝ արժան

է սահմանել, * ձեզ կ'իյնայ որոշել. c'est à moi à jouer, ես պարտիմ խաղալ, իմ է կարգն խաղալոյ. voyons à qui l'aura, տեսցուք ո՛ առնուցու, ո՛ կալցի, ո՛ւմ լինիցի, * տեսնեմք ո՛վ պիտի առնու. 15. Երբեմն Վարգմանի ընդունելութիւն անցեալիս. à commencer par son frère, սկսեալ յեղբօրէ իւրմէ. à partir de ce jour, սկսեալ յայսմ օրէ, յայսմ օրէ եւ անդր, *այս օրէ սկսեալ, այս օրէն յետոյ. 16. Երբեմն իբրեւ Վարմառոյ Վարգմանի բնաւ. deux à deux, երկուս երկուս, զոյգս զոյգս, *երկու երկու, զոյգ զոյգ. commencer à danser, սկսանել պարել. à vrai dire, ճշմարիտ ասել, *շիտակն ասելով: aimer à boire, սիրել ըմպել, գինեսէր լ. donnez-moi à boire, տուր ինձ ըմպել. c'est mon opinion à moi, կարծիք իմ են, * իմ կարծիքս է. votre devoir à vous est de partir, պարտք ըո են՝ * ըու պարտիդ է մեկնիլ:

A. հտ. S. Altesse.

Aba, ա. ոճ. խարպ. ասուի խոշոր. 2. —. վերարկու կնգղաւոր:

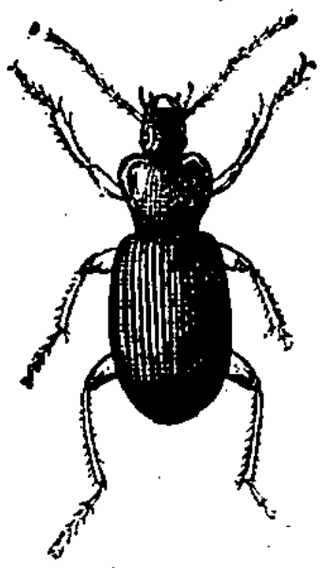
Ababouiné, e, աճ. նա. հողմավար. navire —.

Ab abrupto, մ. լ. տես **Abrupto** (ex-).

Ab absurdo, մ. լ. անտեղաբար, յանդիպաս. démontrer, raisonner —.

Abaca, ա. բ. մանկանեփ. մանիլեան կանեփ. 2. արակ. ադամաՎզենի փիլիպպեան կղզեաց:

Abacète, ա. մբ. լուիկ. սեռ հընգայօդ պատենաՎեից:

Abacète.

Abaco (քո) ա. հին. կրկնախոյր (նախնի Վագաւորաց Անգլիոյ). 2. տաշտ (ոսկեկիր մեսայ լուացու):

Abacocrinus (ինս) ա. վբ. տապեղաշուշան. սեռ բրածոյ փշամորՎոց:

Abacoptéris (ինս) ա. բ. տապեղածաբխուտ. խումբ ձարխուտոց, յազգէ արջփիլունցի (aspidie).

Abacus (քիւս) ա. խաչացուպ. խաչագլուխ ցուպ Տաճարականաց եւ Խաչակրաց. 2. ճ. տես **Abaque, Tailloir**.

Abada, տես **Rhinocéros**.

Abaissable, աճ. իջուցանելի, իջանելի. tarif —.

Abaissant, e, աճ. իջուցիչ, առնիջոյց. 2. փ. խոնարհեցուցիչ, նուաստացուցիչ. politique —e pour la France. Conduite —e. Langage —. C'est —.

Abaisse, ի. խ. նրբաիայս, *բարակ խմոր. 2. խմորատակ. *խմորեղինաց տակն:

Abaissé, e, անց. իջեալ, իջուցեալ, վայրաբերեալ, վայրանկեալ, ցածուցեալ, խոնարհեալ. 2. աճ. իջ նիստ, գնատագոյն, վայրաբեր, խոնարհ, խոնարհահաճակ, նկուն. 3. խոնարհ, վայրահայեաց. des regards —s, խոնարհ՝ վայրահակ հայեցուածք. les regards —s, վայրակնեալ, խոնարհհայեաց:

Abaissée, ի. իջոյց, իջուցումն. une — d'ailes d'oiseaux.

Abaisse-langue, ա. վ. լեզուիջոյց. le manche d'une cuiller est le plus simple des —.

Abaissement, ա. իջումն, իջուցումն, ցածումն, խոնարհումն. — du mercure dans le baromètre. — des eaux, d'un mur. — de la voix, գիջումն ձայնի. 2. նուազումն. — des impôts. 3. վ. — de la matrice, վայրաբերումն արգանդի. faire l'opération de la cataracte par —, հատանել զլուսն վայրաբերմամբ. 4. գհ. — d'une équation, վայրաբերումն հաւասարութեան. 5. աս. — d'un astre, վայրաբերութիւն աստղ. 6. փ. վատթարումն, խոնարհումն. — d'un État. L'— de la puissance d'Espagne. 7. խոնարհումն, նուաստացումն, խոնարհութիւն, նուաստութիւն. Louis XI travailla à l'— des grands. L'— de l'esprit, du cœur. Relever la patrie de son —.

Abaisse-paupière, ա. վ. կոպիջոյց. գործի իջուցիչ արտեւանաց. des —.

Abaisser, ն. իջուցանել, խոնարհեցուցանել. — son voile, un store. 2. ցածուցանել, գնատուցանել. — un mur. 3. նուազեցուցանել. — les salaires. 4. եչ. իջուցանել, ձգել. — une perpendiculaire. 5. վ. — la cataracte, վայրաբերել զլուսն. իջուցանել զառնաւտեսական աչաց գի մի նեղիցէ զտեսութիւն. 6. խ. — la pâte, նրբել գիայս, *խմոր բանալ. 7. գհ. — une équation, վայրաբերել գհաւասարութիւն. իջուցանել յաստիճան խոնարհագոյն. 8. փ. խոնարհեցուցանել, խոնարհ՝ նկուն առնել, գիջուցանել, գնատուցանել, նուաստացուցանել. Dieu abaisse les superbes. — l'orgueil, la fierté, le courage, l'âme, l'autorité, la puissance, l'État, la gloire, le mérite, l'œil, les regards, la tête, le front.

S'abaisser, դ. իջանել, ցածնուլ, գնատիլ, գնատանիլ. Le terrain s'abaisse. La voûte s'était —ée. La mer s'élève et s'abaisse. La température commence à —. 2. փ. խոնարհիլ, գիջանիլ, խոնարհեցուցանել զանձն, նուաստանալ. — à la portée de ses élèves, գիջանել ըստ կարողութեան աշակերտաց իւրոց. — à la servitude, ի ծառայութիւն իջանել. — plus que les animaux, ի վար իջանել քան զանասունս. — à qn., խոնարհիլ առ ոք, գիջանիլ ընդ ումեք, իջանել ի չափս ուրուք. — à une lâcheté, à des démarches indignes, à se justifier.

Abaisseur, աճ. մկ. իջուցիչ, վայրաբերիչ. muscle —, 2. ա. —. l'— de l'œil, de la lèvre.

Abait, ա. ձկանակեր, ձկնախայծ «եչմ»:

Abaiter, ն. խանձել, խայծել, դնել խայծ ի կարիճն:

Abajoue, ի. երախունջ, ճնօտապարկ. խորշ յերախ կենդանեաց ոմանց. 2. ը. —. այտք լայնանիստք:

Abaliénation, ի. իգ. հս. ապօտարացումն (ստացուածոց):

Abaliéné, e, անց. ապօտարացեալ. 2. բժ. —, գօսացեալ. membre —.

Abaliéner, ն. ապօտարացուցանել. օտարացուցանել զինչս՝ զգոյս յօգուտ այլոյ.

S'abaliéner, դ. ապօտարանալ, *ձեռքէ հանուիլ:

Abalourdir, ն. ապուշ գործել, յապուշ դարձուցանել, ապշեցուցանել. — un enfant par de mauvais traitements.

S'abalourdir, դ. ապուշ լ., յապուշ դառնալ:

Abalourdissant, e, աճ. ապշեցուցիչ. traitements —s.

Abalourdissement, ա. ապշութիւն. l'— d'un enfant.

Abama, Abame, ա. բ. աբամ տեսակ շուշանասերից. հն. **Narthécie**.

Abamées, ի. բ. յ. աբամեայք. տոհմ բուսոց, որոց նախատիպն է աբամ:

Abandon, ա. Ձողումն, լքումն. —des armes, զէնքընկեցութիւն. 2. Ձողումն, հրաժարումն. l'— d'un droit. Faire — de, Ձողուլ, հրաժարիլ. 3. փ. լքումն, անձնալքումն, անտեսութի, անխնամութի, անուէրնչութի, անօգնականութիւն. être dans le plus affreux —. Mourir dans l'—, dans un — absolu. Laisser sa maison dans un état d'—. L'— de sa vie. L'— de ses amis. 4. անզգուշութիւն, պարզութիւն. cette femme a dans ses manières un — séduisant. Gracieux, doux —. On trouve dans l'éxécution de ce tableau un heureux —. 5. անձնատուութիւն. son — l'a perdu. 6. վստահութիւն, ապաւինութիւն. il m'a parlé avec —, avec un entier —. Dans une de ces causeries pleines d'—. Un parfait — à la volonté de Dieu. L'— à la Providence. 7. անհոգութիւն, անփութութիւն. — de ses intérêts.

A l'abandon, մ. եղծ զեղծ, անխնամ, յանհոգս, * երեսի վերայ. laisser ses enfants, sa maison à l'—. Tout est à l'—.

Abandonnable, աճ. Ձողելի, լքանելի. projet —.

Abandonnant, e, աճ. վստահիր, անձնահամբոյր. une —e cordialité.

Abandonnataire, գ. ընչակալ, ընչակալուչ:

Abandonnateur, trice, գ. ընչաՁող:

Abandonné, e, անց. եւ աճ. Ձողեալ, լքեալ, լքուն, բարձի Ձողի. — de ses amis, par ses parents. Être —, Ձող լիք՝ բարձի Ձողի լ. 2. մատնեալ. ville —e au pillage. 3. անձնատուր. — à sa passion. 4. խափանեալ. usages —s. 5. փ. անտես, անտէր, տնտէրունչ, անոր, անօգնական, անապաւէն, անխնամ, վայրընկեցիկ, բացընկեցիկ. il avait eu une enfance —e. Enfant —, ընկեցիկ մանուկ. 6. ամայացեալ, ա-

ճայի, մարդաՁափ, անմարդաբնակ. pays —, — երկիր. 7. գ. անառակ, ցոփ, խառնագնաց. c'est une —e.

Abandonnement, ա. Ձողումն, լքումն. 2. —, անտեսուԹիւն, անխնամուԹիւն, անտէրնչուԹիւն. 3. անձնատուուԹիւն. — aux passions. 4. անառակուԹիւն, ցոփուԹիւն:

Abandonner, ն. Ձողուլ, լքանել, բարձի Ձոլի առնել. — sa maison. 2. Ձողուլ, ի բաց Ձողուլ, ձեռնՁափ լ., հրաժարիլ. — ses droits. 3. անտես՝ անփոյԹ առնել, Ձողուլ անխնամ՝ ի ձեռաց. — ses devoirs. — un enfant, ընկեցիկ առնել. — son rang, դասալիք լ. — ses armes, զէնքնկէց լ. le sommeil m'a abandonné, հատաւ քուն յաչաց իմոց, փախեաւ յինէն քունն, *աչքէս քունն կտրեցաւ՝ փախաւ. ils l'ont abandonné, ԶօՁափեցան՝ մնկնեցան ի նմանէ. son courage l'abandonna, մեկնեցաւ ի նմանէ՝ նիւթ զնա քաջուԹիւն իւր. les forces m'abandonnent, մեկնի յինէն զօրուԹիւն իմ, անկանիմ յուժոյ, ուժաՁափ լինիմ, *ուժէ կ'իյնամ. 4. Ձողուլ. յանձնել, յանձն՝ ապաստան առնել. — à qn. le soin de ses affaires. 5. Ձողուլ, մատնել. — une ville au pillage. 6. լքանել, անյոյս Ձողուլ. les médecins l'ont abandonné.

S'abandonner, դ. տալ՝ մատնել զանձն, անձնատուր լ. elle s'est abandonnée à lui. — au désespoir, յուսահատ՝ անյոյս լ., յանյուսուԹիւն կրծանիլ. — à l'amour des femmes, զակատիլ՝ հարկանիլ ի սէր կանանց. — à la joie, ցնծացեալ բերկրիլ, բերկրապատար լ. — à toute sa douleur, համակիլ՝ խորասոյզ լ. ի ցաւս իւր. — au chagrin, à la tristesse, ի տրտմուԹիւն՝ ի ՁանձուԹիւն համակիլ. — à ses passions, անկղխտանալ ցանկուԹեամբ մարմնոյ, յախտս իւր զառաճանիլ. — à la colère, բրդիլ՝ զառաճանիլ ի ցասումն. — à la paresse, à la débauche, ի ծուլուԹիւն, յանառակուԹիւն հատանիլ. 2. լքանիլ, վհատիլ. une âme forte ne s'abandonne pas. 3. անփոյԹ առնել՝ չունել խրնամ զանձնէ, *ինքն զինքն ձգել, վերայն գլուխն չհոգալ. il ne faut jamais — quand on veut plaire. 4. ապաւինիլ. — à la Providence. 5. հատատիլ մանկան յոտս, սկիզբն առնել քայլելոյ իւրովի. cet enfant s'abandonne déjà.

Abandonneur, ա. լքանող, կնաՁող:

Abanga, ա. ք. աբանգա. պտուղ արմաւենոյ Ս. Ծովմաս կղզւոյ ԱնԹիլեանց. Տես **Abariga.**

Abannation, ի. վտարամուԹիւն, ամաքսոր. աքսոր միաժամայ:

Abaque, ի.ճ. Ձակաղաղ, Ձակաղակ. հն. **Abacus, Tailloir, Trapèze.** 2. աղիւսակ, հաշուեսեղան. 3. — à lire, պնակիտ. 4. հբ. տաշտ (*մետաղներ լուալու):

Abaride, ա. մբ. ԹեԹուիճ. սեռ հնգայօր պատենաՁեւից:

Abariga, ա. աբարիգա. ծառն սբանգայի. Տ. **Abanga.**

Abarthrose, Տ. **Diarthrose.**

Abas, Տ. **Abat.**

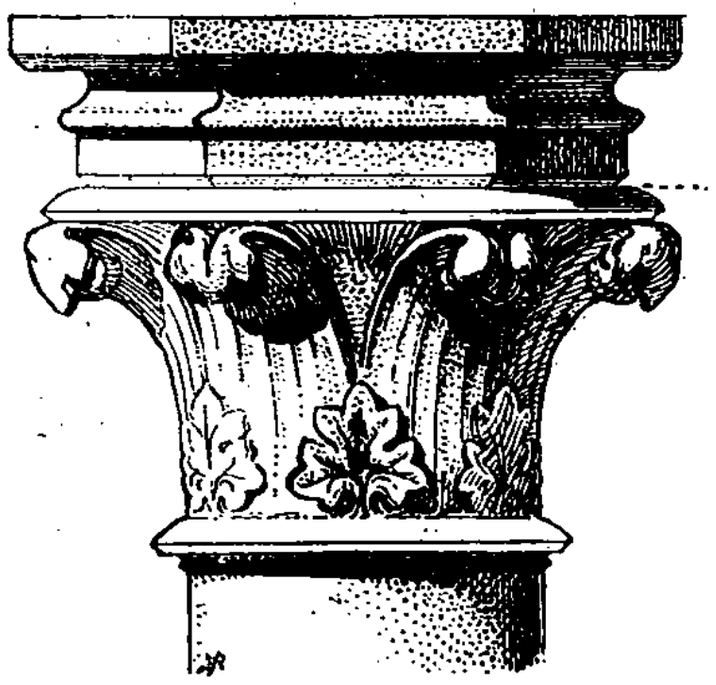
Abasicarpe, ա. բ. շաւինդ. բոյս ի տոհմէ խաչաբերից:

Abasie, ի. բժ. անգնացուԹիւն, աներԹուԹիւն:

Abasoloa, ա. ք. աբասոլոա. բոյս բարդաճապիկ ի Մեքսիք:

Abasourdir, ն. խլացուցանել. ce coup de tonnerre m'a abasourdi. 2. փ. պակուցանել, յապուշ դարձուցանել, շուարեցուցանել. cette nouvelle l'a abasourdi, l'a tout abasourdi.

S'abasourdir, դ. խլացուցանել զանձն, *ինքնիրեն խլացուցանել. — par le bruit de ses paroles.

Abaque.

Abasourdissant, e, ած. խլացուցիչ. bruit —. 2. փ. պակուցիչ. շուարեցուցիչ. quelle nouvelle —e!

Abasourdissement, ա. պակուցումն, շուարումն:

Abat, ա. սպանումն, կոտորումն. 2. սպանդանոց «սալախանէ». 3. ջարդ. անձրեւ սաստիկ. (գրի եւ **Abas**). 4. յ. կտրան (լեարդ, Ձոքր ոտն, . . . կենդանեաց). marchands d'—s, կտրանավաճառ:

Abatage, ա. փայտահարուԹիւն. *փայտ՝ ծառ կտրելն. l'— des arbres, ծառահատուԹիւն. — d'un bois, անտառահատուԹիւն. 2. սպանումն, զեղումն, սպանդ. *անասուն մորԹելն. — des bœufs, եզնահատուԹիւն. 3. ընկողմանումն (նաւի ի նորոգուԹիւն). 4. աճխահատուԹիւն, աճխահանուք:

Abatant, ա. հարակ, *գաբանակ «քէփէնք»:

Abâtardi,e, անց.եւ ած. խորԹացեալ, վատԹարացեալ, օտարախորԹ. race —e. Courage, talent, empire —. Plants —s par une culture inhabile.

Abâtardir, ն. խորԹացուցանել, ժանտացուցանել, այլասերել, այլափոխել. — les plantes. 2. փ. —, վատԹարացուցանել. une long servitude abâtardit le courage. — une race, une langue, les mœurs d'un peuple.

S'abâtardir, դ. խորԹանալ, ժանտանալ, այլասերիլ, այլափոխիլ. les plantes d'Asie souvent s'abâtardissent en Europe. Les plus heureux talents s'abâtardissent dans l'oisiveté. 2. փ. վատԹարանալ, վատԹարիլ. ces guerriers se sont abâtardis au milieu du luxe et de la mollesse.

Abâtardissant, e, ած. խորԹացուցիչ, այլասերիչ. 2. փ. վատԹարացուցիչ:

Abâtardissement, ա. խորԹացումն, այլասերումն. — d'une race, d'animaux, des arbres fruitiers. 2. փ. —, վատԹարումն. l'— de l'esprit.

Abat-chauvée, ի. վճ. բրդօն. հասարակ բուրդ. des —.

Abatée, Տ. **Abattée.**

Abatellement, ա. արգելավճիռ. վճիռ հիւպատոսաց Գաղղիոյ յարեւելս, որք արգելուին զտուրեւառ չհատուցանողաց գպարտս:

Abat-faim, ա. ք. քաղցահար, քաղցաՁափ. *խոշոր մսի կտոր ի ճաշի. des —.

Abat-foin, ա. բորճ. ծակ խոտոնոցի. des —.

Abatis (Ձի) ա. շեղջակոյտ, դէզ. — d'arbres, de maisons. 2. ջարդ, կոտորած. faire un — de bois, փայտ հարկանել՝ *կտրել. ‖ո. —, նախճիրք. faire un —, un grand — de gibier, նախճիրս որսոց՝ մեծ ինչ նախճիրս որսոց կատորել, *որս՝ շատ որս բռնել. 3. մանրանդամք, հատեղներ, խեղներ (Ձեռք, վիզ, գլուխ եւ ճիւք հաւեղինաց). un — d'oie, սագխեղներ. — aux navets. 4. ո. ծայրանդամք. ծեռք եւ ոտք. il a de gros, de grands —.

Abat-joue, ա. այտաւոսած. մսան դիմակի որ ծածկէ զայտս. des —.

Abat-jour, ա. լուսամփոփ (պատուհանի) «փանճուր». 2. —, լուսամոք (կանԹեղի). des —.

Abat-son, ա. ծայնամփոփ. des —. Տ. Ձեւ **Eglise.**

Abattable, ած. տապալելի. 2. ըսպանանելի. ces chevaux sont —s.

Abattage, Տ. **Abatage.**

Abattant, Տ. **Abatant.**

Abattée, ի. ն. ցեկադարձք. առաջարախ հողմավար ընԹացք նաւի:

Abattement, ա. լքումն, վհատուԹիւն, անձնալքումն, անձնալքուԹիւն, սրտաՁափումն, սրտաբեկուք, ուժաՁափուք, ուժաբեկուք, ուժասպառուք. Relever qn. de l'—, սրտապնդել՝ արիացուցանել զոք. l'— du désespoir, du visage. L'— du parti vaincu, de son âme était extrême. 2. բժ. լքումն, անկարուԹիւն:

Abatteur, euse, գ. տապալիչ, հատիչ, *կոտրող, կտրող. un — de bois, փայտահաք, փայտահատ, փայտակոտոր, *փայտ կոտրող. ‖ փ. —. un grand, un rude — de besogne, իրավճար, յոյժ աշխատասէր, գործունեայ, grand — de quilles, մեսպարծ, գրապարծ, մեծաքան. 2. աճխահատ, աճխահան:

Abattis, Տ. **Abatis.**

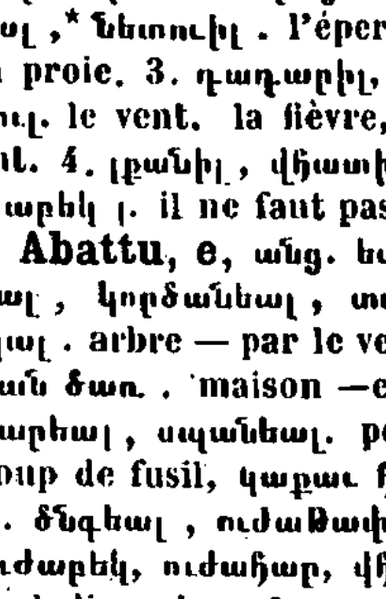
Abattoir, ա. սպանդանոց, զեներան «սալախանէ». un — bien aéré, հովասուն —:

Abattre [լծ. **Battre**] ն. տապալել, կործանել, քանդել. — un arbre, un mur. 2. տապալել, յերկիր տապալել, զգետնել, տապաստ արկանել, Թաւալգլոր խաղացուցանել, դիպՁաւալ կացուցանել. il l'abattit d'un coup de fusil. Il abat de leur trône les

potentats. J'abattrai d'un coup sa tête. 3. սպանանել, զենուլ, մորթել. — un bœuf, du gibier. 4. հատանել, կոտորել, հարկանել, ջարդել, կրտրել. — du bois, le bras. 5. հարկանել, Ջոջափել, քաղել, *Ջոջվել. — des olives, des noix. 6. արկանել ի զօրութենէ, ուժաթափ առնել, ծնգել, տկարացուցանել. la fièvre l'abat. 7. լքուցանել, վհատել, սրտաթափ՝ սրտաբեկ առնել, սրտաբեկել, միջաբեկել. la peur vous abat. || Se laisser —, վհատիլ, լքանիլ, սրտաթափ՝ սրտաբեկ լ. le vrai courage ne se laisse jamais —. 8. փ. ի կոր կործանել, խորտակել, բեկանել, նկուն առնել, *կոտրել. — l'orgueil, la puissance romaine. 9. իջուցանել, զնաուցանել. — la poussière. 10. դադարեցուցանել, ցածուցանել. petite pluie abat grand vent. 11. նւ. — un navire en carène, կողմնացուցանել՝ շրջել զնաւ ի նորոգել զդոգն, նորագոգ առնել. 12. ը. — de la besogne, գործ բազում առնել, *շատ գործ տեսնել. 13. — son jeu, ses cartes, տարածանել զխաղաթուղթս ի վերայ սեղանոյ ի ցոյց. 14. անբ. — un cheval, un bœuf, գառացուցանել՝ *պառկեցունել (ի վերայ յարդի ի բուժումն).

S'abattre, դ. տապալիլ, յերկիր տապալիլ, կործանիլ, կործան՝ տապատապ անկանիլ, գլորիլ, Ջաւալգլոր խաղալ, գուլամբիլ. son cheval s'abattit, տապալեալ անկաւ՝ գուլամբ չոգաւ երիվար նորա. 2. խոյանալ, հարձրանալ, *նետուիլ. l'épervier s'abat sur sa proie. 3. դադարիլ, մեղմիլ, ցածնուլ. le vent, la fièvre, la colère s'abat. 4. լքանիլ, վհատիլ, ծմրիլ, սրտաբեկ լ. il ne faut pas — ainsi.

Abattu, e, անց. եւ ած. տապալեալ, կործանեալ, տապատապ, տապալ. arbre — par le vent, հողմակործան ծառ. maison —e. 2. հատեալ, հարեալ, սպանեալ. perdrix —e d'un coup de fusil, կաքաւ հրացանահար. 3. ծնգեալ, ուժաթափ, ուժասպառ, ուժաբեկ, ուժահար, վհատ. — par la maladie, ախտահար, ախտաբեկ. 4. գլորեալ, անկեալ. son cheval —. 5. փ. լքեալ, վհատեալ, ի կոր կործանեալ, կորագլուխ, վհատ, սրտաթափ, ոգեթափ, սրտաբեկ, միջաբեկ. air, visage —, ծմրեալ կերպարան. son âme —e, վշտաբեկ հոգին. il avait les yeux —s, աչքն ծմրեալ՝ *կորուած էին. être —, —՝ ոգեթափ լ. || S. **Bride**.

Abax.

Abattu, ա. զգ. տապատապ. *հրացինաց շնիկն (chien) վառարանին (cheminée) վերայ կենալն. à l'—, ի —. mettre le chien à l'—, դնել զշնիկն ի —.

Abatture, ի. Ջոջափումն, քաղումն. — des glands.

Abattures, ի. յ. ոտնահետք (շիկերէից): [des —.

Abat-vent, ա. հողմարգել.

Abat-voix, ա. ձայնահար, ձայնամփուի, ամբոնայարկ. ծածք ամպիոնից. des —.

Abax (ապաքս) ա. մբ. սեղին. սեռ գիշակեր պատենաՋեւից:

Abaxoïde, ած. մբ. սեղնակերպ:

Abbadesque, ած. աբբահայրական, վանահայրական:

Abbatial (սիալ) ա. աբբայարան:

Abbatial, ale, aux (սի) ած. աբբայական. maison, dignité —e. Droits abbatiaux. [վանահայրութիւն:

Abbatiat (սիա) ա. աբբայութիւն,

Abbaye (ապէյի) ի. աբբայարան, վանք. 2. աբբայահասք:

Abbé, ա. աբբայ, աբբաս, աբբահայր, հայր վանաց, վանահայր, կրօնահայր. — général, ընդհանրական աբբայ (առ Լատին). — des —s, հարանց հայր, աբբայից աբբայ. 2. քահանայ, երէց. un jeune —. Monsieur l'—, Տէր աբբայ, Տէր երէց, Տէր հայր. ||— de cour, արքուներէց. պէտրոյ եկեղեցական:

Abbesse, ի. աբբասուհի, աւագուհի, մայր վանից, վանաց տիկին, վանամայր, մայրապետ, մայրապետ:

Abc (ապէսէ) ա. այբբենարան, *քերական. 2. փ. այբբեն, այբուբեն, առաջնահիմ, նախագիտելիք. l'arithmétique est l'— des mathématiques. || Renvoyer qn. à l'—, տգէտ համարել զոք, *տգէտի տեղ դնել:

Abcéder, չ. պալարանալ, խըղխայիլ, *Ջարախ կապել. il abcède, il abcédera. La tumeur est abcédée, a abcédé.

Abcès (ապսէ) ա. պալար «չիպան». ouvrir, percer, vider un —. Se former en —, պալարանալ, պալար ձեւանալ. || հն. **Apostème, Apostume**.

Abcisse, S. **Abscisse**.

Abdère, ա. մբ. դիմոր. տեսակ միջատի:

Abdest, ա. տճ. լուացումն:

Abdicable, ած. հրաժարելի:

Abdicataire, ա. հրաժարող, հրաժարորդ, գահաՋող:

Abdication, ի. գահաՋողումն, հրաժարումն, հրաժարութիւն. l'— de Charles-Quint. Faire —, գահաՋող լ., հրաժարիլ. l'— de la couronne, de l'empire, d'un trône. [րաժարող:

Abdiquant, e, գ. գահաՋող, հր-

Abdiquer, ն. գահաՋող լ., հրաժարիլ, կամաՋող լ., Ջողուլ. — la couronne, l'empire, գահաՋող լ. || անխ. Napoléon abdiqua. Action de faire —, հրաժարեցումն. 2. փ. հրաժարիլ, Ջողուլ. — sa liberté, ses droits.

S'abdiquer, դ. գահաՋող՝ հրաժարեալ՝ Ջողեալ լ., *հրաժարուիլ. un trône ne s'abdiqua jamais sans regret.

Abditolarve, ա. կ. գաղտնաձու, գաղտնաՋրՋուբ. ձու կամ ՋրՋուբ որ աճի անտես ի հիւսուածս տնկոց:

Abdomen (ժէն) ա. մգ. գանձակ, խոխչուիկ. հն. **Bas-ventre**.

Abdominal, ale, aux, ած. գանձակային. muscles abdominaux. Région —e, գանձակակողմն, կողմն —:

Abdominaux, ա. յ. մբ. գանձակալիւղք. ձկունք որոց լողարանք են ընդ գանձակաւ:

Abdominoscopie, ի. բժ. գանձակագննութիւն:

Abdominoscopique, ած. գանձակագննական:

Abdomino-scrotal, ale, aux, ած. մգ. գանձակափոշտային. muscle —. Nerfs abdominaux-scrotaux.

Abdomino-thoracique, ած. մգ. գանձակալանջային:

Abdomino-utérotomie, ի. վ. գանձակարգանդահատութիւն. վիրաբուժական բացումն արգանդի ի գանձակէ:

Abducteur, ած. մգ. ապաճիչ, զատիչ, զատուցող. muscle —. 2. ա. —. les —s du doigt. L'— du pouce.

Abduction, ի. մգ. ապաճուիւն, զատուցողութիւն. 2. տմբ. տրհում. 3. խս. զեղչումն. raisonner par —, պատճառաբանել զեղչմամբ:

Abeausir [S'] դ.նւ. գեղեցկանալ, պարզիլ, *բացուիլ. le temps s'abeausit.

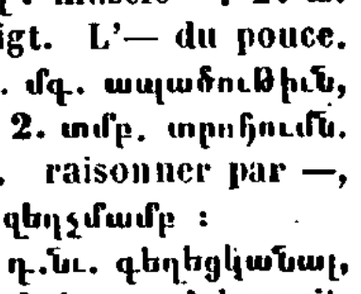
Abécé, S. **Abc**.

Abécédaire, ած. այբուբենական. 2. ա. այբբենարան, *քերական, հնգաբան. 3. ած. այբբենուս. ուսանող այբբենարանի. enfant, ignorance —.

Abecquer (ապէքէ) ն. կտցաջամբել, *կտուցով ջամբել՝ կեր տալ. — un oiseau. 2. ջամբ տալ, ջամբել, *բերնով կերցունել. — un enfant.

Abée, ի. ջրծակ, մլաջրծակ. *աղօրիքն դարձնող ջրին վազած ճակն:

Abeille (ապէյ) ի. մեղու «արք», la reine des —s, պարմայր, որդնածին առաջնորդ, Ջագուիի մեղուաց. — ouvrière, գործաւոր՝ աշխատասէր —, մարի. — neutre, չեզոք —. comme des —s, մեղուօրէն. le bourdonnement des —s, բզզիւն, տզզիւն, բզզանք, բզզումն. l'— bourdonne, murmure, — բզզայ, տզզայ. un essaim d'—s, պար՝ գնդակ՝ կոճակ մեղուաց. ruche d'—s, փեթակ, մեղուանոց, մեղուց, մեղուատուն, մեղուաբոյն. l'aiguille, l'aiguillon, le dard d'—, խայթոց, շիթոց. l'— pique, — խայթէ. piqûre de l'—, խայթուած —ի. — diligente, active, industrieuse, laborieuse, mellifique, փութաջան, գործասէր, ճարտար, վաստակասէր, մեղրագործ —. l'— recueille le miel dans les fleurs. Les —s vont butiner sur les fleurs. 2. աս. —. հատաստեղութիւն հարաւային. հն. **Apis**.

Abeillé, e (ապէյէ) ած. կգ. մեղուաճաճանչ, մեղուազարդ. le manteau impérial était —.

Abeiller, ère, ած. մեղուական, մեղուագործական, մեղուաբուծական industrie —ère.

Abeiller, S. **Rucher**.

Abèle, ա. բ. սօս, սօսի, սպիտակ կաղամախ «ագ գաղ՛ագ». հն. **Peuplier blanc, peuplier grisard**.

Abélie, ի.բ. աբելիա . Ցուփ յազգէ այծտերեւեաց (caprifoliacées).

Abélien (էն) ա. աբելեան (աղանդաւոր) :

Abelmosch (մօշ) ա. բ. մշրունի . տունկ որոյ սերմանքն են յամպարաիոտ . կն. **Graine de musc.**

Abéquer, S. **Abecquer.**

Aber (ապէր) ա. կմ. երփնիճ. խեցեմորթ երկպատեան գունագեղ :

Aberrane, ի. բ. շագապ . նուշ կակղակենք :

Aberrant, e, ած. շեղիչ , աղա- [մոդիչ :

Aberration, ի. աս.եւ տբ. շեղումն . — de la lumière, լուսաշեղումն . — de sphéricité,— գնդաշեղումն. 2.փ. —, մոլորումն , աղամոդումն . — des idées, գաղափարաշեղումն. — de l'esprit, մտամոլորութ.qui a une — de l'esprit, մտամոլոր. — des sens, du jugement. Les aberrations d'un écrivain.

Abêti, e, անց. անբանացեալ , յապուշ դարձեալ . enfant — par de mauvais traitements. Esprit —. Il est tout —.

Abêtir, ն. անբանացուցանել , անասնացուցանել, անբան առնել , յապուշ դարձուցանել . trop de solitude abêtit l'homme.

Abétir, չ., եւ *S'abêtir*, դ. անբանանալ , անասնանալ , յապուշ դառնալ. il abêtit, il s'abêtit tous les jours.

Abêtissant, e, ած. անբանացուցիչ , անասնացուցիչ . travail —.

Abêtissement, ա. անբանութիւն, ապշութիւն . l'— de cet enfant. Tomber dans l'—, անկանել յ—, անբանանալ :

Abévacuation, ի. բժ. ապաթորում , մաանաթորում . արտաթորում մասնական :

Ab hoc et ab hac (ա-պօ-ք-Ճա-պաք) մ. լ. խառն ի խուռն, անիանգարս, *ափեղցփեղ , խենդուխելար . il parle, il raisonne —.

Abhorrable, ած. գարշելի, զզուելի :

Abhorrer (ապօռէ) ն. գարշիլ , գարշիլ խորշիլ , զզուիլ . — qn., la cruauté.

S'abhorrer, դ. — յանձնէ , յիրեքաց . je m'abhorre moi-même. Ils s'abhorrent.

Abie, ի. մբ. աբիկ . միջատ Ճաղանճաճեւ : [Sapin] :

Abiès (ապիէս) ա.բ. եղեւին . գա.

Abiétate, ա. տգ. եղեւնատ . աւեան աղից կազմելոց ի բաղկացուցիչներէ այլեւայլ տակից ընդ եղեւնային ՃՃուոյ :

Abiétin, e, ած. բ. եղեւնանմման :

Abiétine, ի. տգ. եղեւնին . խէժ որ հանի ի բեւեկնոյ Սիբեասպուրկի :

Abiétinées, ի. յ. բ. եղեւնեայք . ցեղ կոնաբեր տնկոց :

Abiétique, ած. տգ. եղեւնային . acide —, — ՃՃու , եղեւնաՃՃու :

Abiétite, ի. տգ. եղեւնիտ . նիւթ նման գազպենիտի (mannite), զոր հանեն ի տերեւոց տեսակ մի եղեւնի:

Abigail(կայ)ի.բ.նաժիշտ, աղախին

Abigéat, ա. անասնագողութիւն , պաճարագողութիւն :

Abigoti, e, ած. զրապաշտ, զրապարիշտ . esprit —.

Abilo, ա.բ. աբիլոյ . ծառ ի տոհմէ խոդենեաերից (géraniacées).

Abîmant, e, ած. ապականիչ , խանգարիչ :

Abîme, ա. անդունդ , վիհ , խորխորատ , խոր, ալք. précipiter dans un —, անդնդասոյզ՝ խորասոյզ առնել. être précipité, se précipiter dans un —, անդնդասոյզ՝ խորասոյզ լ. les profonds —s de la mer, անդնդախոր վիհք ծովու. — sans fond, անյատակ խորխորատ. d'— en —, անդնդոց յանդունդս, խորխորատէ ի խորխորատ, վիհ ի վիհ . — affreux, effroyable. 2. անդունդք, խորք ծովու. les profonds —s de la mer. 3. անդունդք դժոխոց, դժոխք . les —s éternels, անդունդք յաւիտենից , վիհ խաւարին յաւիտենից . 4. փ. անդունդք , վիհ , խորք, յատակ. un — de misère, խորք չարեաց . un — de malheurs, անդունդք՝ վիհ աղետից, անհնարին աղէտք. être dans l'— de sa douleur, խորասոյզ ի ցաւսն լ., ի խորս ցաւոցն ընկղմեալ կալ . 5. անդունդ, խորխորատ, վիհ, կորուստ. il est sur le bord de l'—, կայ յափն՝ յեզր խորխորատի՝ կորստեան, մերձ է ի կործանումն՝ ի կորուստ.creuser un — sous les pas de qn., փորել ումեք խորխորատ՝ գուբ . 6. անդունդք , խորք , գաղտնիք . le cœur de l'homme est un —. ‖ Cet homme est un — de science, ծովգիտութեան՝ բազմագէտ է այս .

Առ. l'— appelle l'—, խորք զխորս՝ անդունդք զանդունդս կարդան . աղէտք աղետից յաջորդեն , *չարիք մի իւր եառնէն ուրիշ չարիք կբերէ .

En abîme, մ. վերերեակ, վերուստ ի վայր , ի բարձանց . vu en —.

Abîmer, ն. անդնդասոյզ՝ խորասոյզ առնել , խորասուզել , սուզանել, ընկղմզանել . Dieu abîma Sodome. 2. փ. խորասոյզ առնել, ընկղմել, համակել . — dans la douleur, — ի ցաւս . 3. ապականել , խաՃարել , խանգարել , աւերել , աղաւաղել , եղծանել , անպիտան առնել , *աւրել , փճացուցանել . la pluie abîme mon chapeau, les chemins. 4. փ. յաղՃահարել , ըմբռնել , պապանձեցուցանել . — son adversaire. 5. նշաւակել , խօսել չարիս զումեք , նշաւակ՝ նախատակոծ առնել . il l'a abîmé.

S'abîmer, դ. անդնդասոյզ՝ խորասոյզ լ., սուզանիլ , ընկղմիլ . — dans les flammes. 2. փ. խորասոյզ՝ խորամուխ լ., ընկղմիլ, համակիլ . — dans sa douleur. — dans ses pensées, — ի խորհուրդս իւր, խորախորհուրդ լ. 3. ապականիլ , խաՃարիլ , խանգարիլ , աղաւաղիլ , եղծանիլ , *աւրուիլ , փճանալ . mes meubles s'abîment. Une toilette abîmée.

Ab intestat (ապ էնթէսթա) մ.լտ. անկտակ . mourir —. Héritier, succession —.

Abiogénèse, ի. բխ. անկենսածնութիւն . ինքնագոյ ծնունդ :

Abiotique, ած. անկենդան , անկենդանական , անկեանք :

Ab irato(ապ իրաՃօ)մ.լտ. ի ցասման . lettre écrite —. Répondre —.

Abirritant, e, ած. անգրգռիչ , մեղմացուցիչ :

Abirritatif, ive, ած. անգրգռական , ապագրգիռ , մեղմական :

Abirritation, ի. բժ. անգրգռականութիւն , մեղմացումն :

Abismal, e, Abissique, ած. անդնդական , անդնդային :

Abject, e (ապժէք , էքթ) ած. անարգ , անարգամիտ , անարգիմաց , գծուծ, նուաստ, ընդվայրահայր, ընդվայրընկեցիկ , խոտան , նկնախոհ , չքոտի . homme, emploi —. Ame —e. Sentiments —s. D'une naissance —e, վատատոհմիկ, վատազգի , անազգի :

Abjectement, մ. անարգաբար :

Abjection, ի. անարգութ , գրծծուիթ. vivre dans l'—. — de naissance, վատազգութիւն , վատատոհմութիւն. 2. նուաստութիւն , խոնարհիութիւն :

Abjurable, ած. ուրանալի :

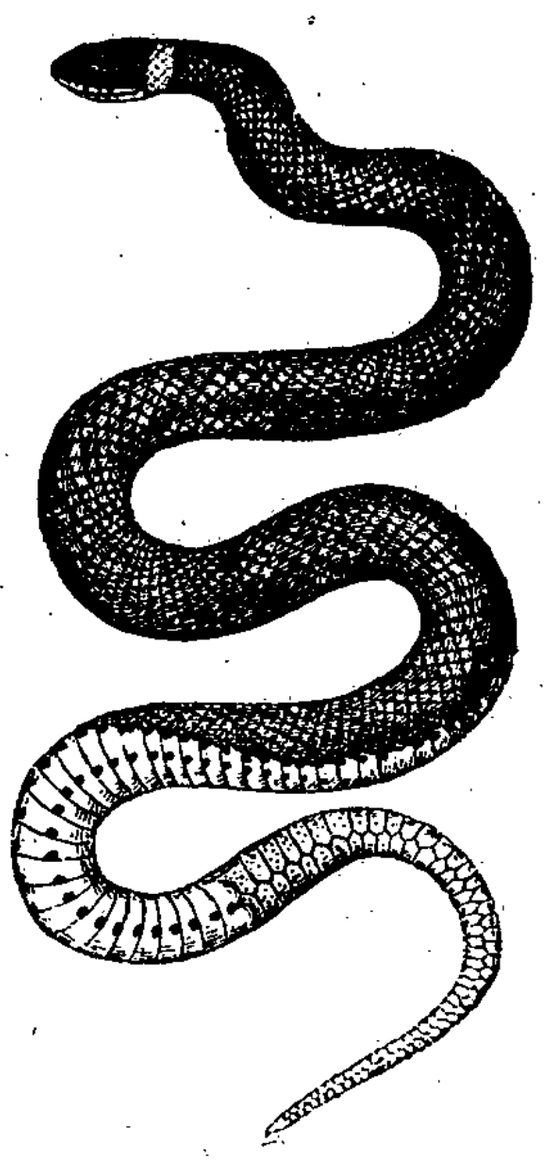
Abjuration, ի. հրաժարումն (յաղանդոյ), ուրացութիւն . l'— de Henri IV. L'— du calvinisme par ce prince. Faire —, ուրանալ զաղանդ իւր, հրաժարիլ յաղանդոյն . 2. փ. ուրաստ , հրաժարումն, Ձողումն. l'— de ses anciens principes. Faire — de, ուրանալ, հրաժարիլ , Ձողուլ . l'— qu'il fit de ses plus chères amitiés.

Abjuratoire, ած. ուրացական , հրաժարային :

Abjurer, ն. ուրանալ, հրաժարիլ. — l'hérésie, sa foi. 2. փ. —, Ձողուլ. — ses principes, ses erreurs, le monde.

S'abjurer. դ. ուրացեալ՝ Ձողեալ լ., *ուրացուիլ , Ձողուիլ . l'hérésie s'abjurait. Des erreurs peuvent —.

Ablabes, ա. սբ. տոլոր . սողուն

օձատեսակ :

Ablactation, ի. բժ. կաԾնաՃատութիւն . * գաւարիլն կամ տալ :

Ablania, Ablanie, ի. բ. կարմրբենի . ծառ կարմրափայտ :

Ablaquéation (քէաֆիօն) ի. պ. բաժակումն . փորելն շուրջ զոնկով յարգելուլ զիօսումն ջրոյ :

Ablateur, ա. անք. դմակահատ (գործի) : [լով) :

Ablatif, ա. ք. բացառական (հո-

Ablation, ի. վ. բարձումն, բացակտրուիւն . l'— d'une tumeur.

Able, տ. **Ablet.**

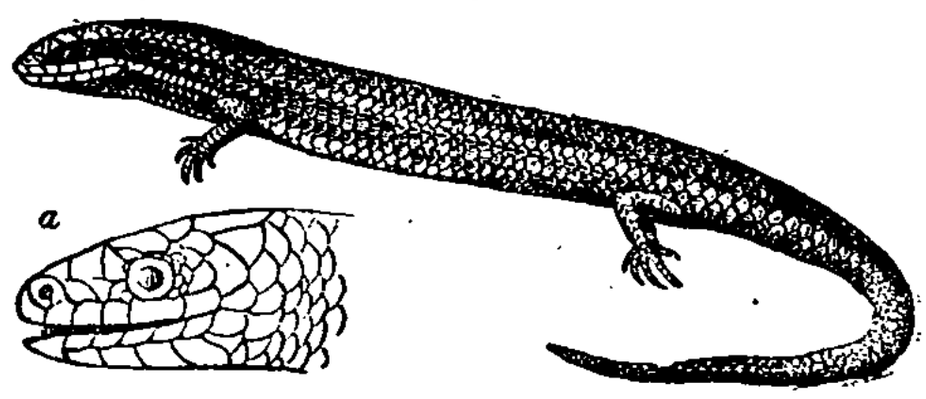
Ablectes, ա. յ. այբընտիրք . քաջընտիր զօրք հռովմայեցի հիւպատոսաց : [ալի) :

Ablégat, ա. դեբնուիրակ (պա-

Ablégation, ի. դեբնուիրակուէ :

Ablenet, ա. ձո. ճեմկացանց . ուռկան յորս ճեմիկ ձկան :

Ablépharе, ա. կ. կոպատ , ան-

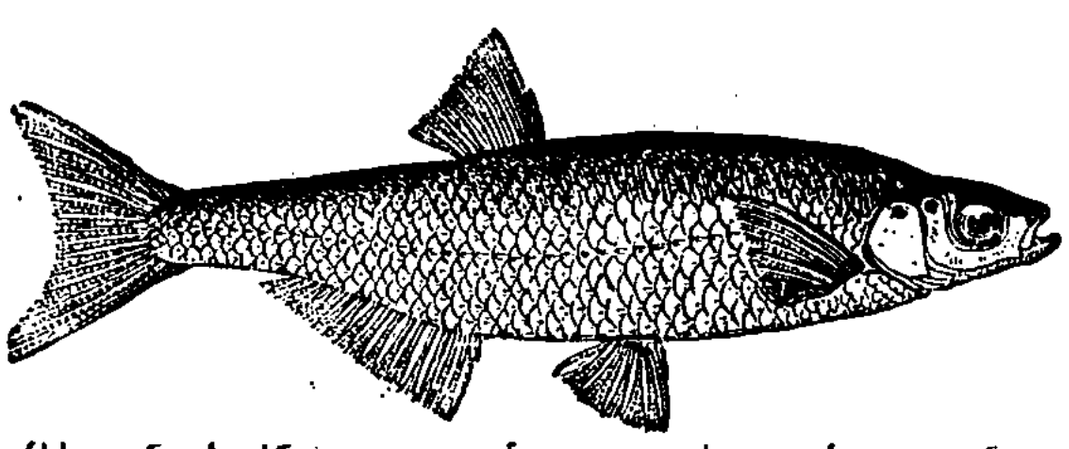
արտեւան . տեսակ մողիսի :

Ablépharon, ա. մգ. աննկատուիւն , անարտեւանուիւն :

Ablepsie, ի. բժ. անտեսուիւն , կուրուիւն :

Ableret, ա. ձո. ձուլացանց :

Ablet, ա., **Ablette,** ի. ձբ. ճեր-

միկ, լճաձուկն: [բասրբիչ:

Abluant, e, ած. վ. լուացող, վի-

Abluer, ն. սրբել , մաքրել . 2. ջնջագրայայտել . ի յայտ ածել զանիետացեալ գրուածս լուացմամբ գըլխորացրոյ :

Ablution, ի. լուացումն (մահմետականաց) «ապտէսի». faire une —. 2. —, լուացանք . ցօղումն բաժակի . 3. դղգ. տ. **Lotion.**

Ablutionner, ն. լուանալ , ողողել ջրով . [ղանիլ ջրով :

S'ablutionner, դ. լուանալ , ողո-

Abmatérialisation, ի. բխ. անիւթականուիւն :

Abmatériel, elle, ած. աննիւթական. existence —elle de l'intelligence.

Abnégantisme, ա. անձնուրացութիւն . ոգի անձնուրացուեան :

Abnégation (սի) ի. անձնուրացուի, ինքնամոռացուի. l'— chrétienne. Agir avec —. Faire — de soi-même, անձնուրաց՝ ինքնամոռաց լ. 2. փ. հրաժարումն , Ձողումն . avec une parfaite — de ses désirs. Faire — de sa volonté, հրաժարիլ ի կամաց իւրոց , Ձողուլ զկամս իւր , կամաձող լ. faire — de ses intérêts, հրաժարիլ ի շահուց իւրոց , Ձողուլ՝ մոռանալ զշահս իւր , շահամոռաց լ.:

Aboi, ա. հաչիւն, ղոչանչիւն, կըռընչիւն « հավկամա » . pousser de longs, de sinistres, d'horribles —s, երկարաձիգ, չարագուշակ , սոսկալի —ս արձակել . 2. յ. խուճապանք , խուճապ տագնապի եղչերուի (յերեսաց շանց). le cerf est aux —s. 3. փ. խուճապ , տագնապ , ճարահատուիւն . être aux —s, յոգիս ապաստան՝ ի յետին տագնապի լ., ի մազկուինչ հասանել , ճարահատիլ. sa vertu est aux —s, առաքինուիւն նորա ի տագնապի՝ յերերի կայ , մերձ է ի սասանումն. réduire aux derniers —s, ի յետին՝ յանհնարին տագնապի կացուցանել , յոգիս ապաստան առնել , ի նեղ մեծ արկանել , շտապ տագնապի ի վերայ հասուցանել . sauver la République des —s.

Aboiement, Aboîment, ա. հաչումն, հաչիւն , կռնչիւն , ղոչանչիւն . pousser de longs —s, des —s continuels. Faites cesser les —s de ces chiens. 2. փ. —, ղոչանչ, ղոչանչանք , վայրահաչուիւն , *հաչանք . les —s de l'envie, de la critique.

Abolboda, ա. բ. ջնձու. խոտ ինչ մշտադալար :

Abolir, ն. ջնջել, խափանել, բառնալ . — une loi, la royauté.

S'abolir, դ. ջնջիլ , խափանիլ . les lois absurdes s'abolissent d'elles-mêmes.

Abolissable, ած. ջնջելի. coutume, loi —.

Abolissement, ա. ջնջումն , խափանումն , բարձումն . l'— de la constitution.

Abolitif, ive, ած. ջնջիչ , ջնջագործ . loi —ive.

Abolition, ի. ջնջումն, բարձումն, եղծումն. — de la peine de mort. 2. Ձողուիւն (յանցանաց) . lettres d'—, Ձողուիւնագիր , շնորհագիր :

Abolitionnisme, ա. գերեբարձուիւն . դրուիւն բարձման գերուեան :

Abolitionniste, գ. գերեբարձ , գերեբարձեան . կուսակից ջնջման գերուեան :

Abolitoire, ած. ջնջական :

Abolle, ի. աղաբողոն «եալմուրլուգ» :

Abomasum (զօմ) ա. բպ. խախացոց . չորրորդ ստամոքս որոճայնոց , ուր խախացն կազմի . ին. **Caillette.**

Abominable, ած. գարշ, գարշելի, գարշատեսիլ, գարշասէր. homme, crime —. Qui a une figure —, գարշերես . 2. գարշելի , յոյժ յոռի, անպիտան , դժնդակ . goût, musique, temps —.

Abominablement, մ. գարշաբար, գարշելապէս . il s'est — conduit, կամ il s'est conduit —. 2. յոռապէս, *անշնորհ կերպիւ . chanter —.

Abomination, ի. գարշուիւն , գարշանք . être en — aux gens de bien, ի գարշանս՝ գարշելի լ. լաւորից . 2. —, գարշագործուիւն. c'est une —. 3. Սգ. l'— de la désolation, պղծուիւն աւերածոյ , սիրտն ապականուիւնեան , կռապաշտուիւն :

Abominer, ն. ի. տ. **Détester.**

Abondamment, մ. առատապէս , առատաբար , յորդառատ , առատօրէն. donner, pleurer —. Cette question sera — traitée. Qui verse —, առատահեղ. qui coule —, առատահոս, յորդահոս, առատաբուղխ, յորդաբուղխ. qui produit —, առատաբեր, քաջաբեր. qui donne —, առատատուր, առատամիր, առատաշնորհ, առատապարգեւ :

Abondance, ի. առատուիւն , յորդուիւն, լիուիւն, յղփուիւն. — de biens, — ընչից՝ բարեաց . — de fruits, պտղաւէտուիւն , քաջապտղուիւն. être, vivre, nager dans l'—, կեալ յառատուեան՝ ի լիուեան՝ ի յղփուեան , յղփանալ . année d'—, ամ լիուեան, *առատուեան տարի. grande —, յորդառատուիւն . corne d'—, եղջիւր առատուեան , ամալթեղջիւր . 2. փ. առատուիւն , յորդուիւն . — des pensées. Une vaine abondance de mots. 3. առատաբանուիւն , յորդաբանուիւն, ճոխաբանուիւն , ճոխուիւն . Démosthène a beaucoup d'—. Il a traité ce sujet avec une grande —. Parler avec —, առատաբան՝ յորդախօս՝ ճոխաբան լ., պերճաբանել, պերճախօսել. ‖— de cœur, լրուիւն՝ զեղումն սրտի . 4. գինեջուր, ջրագինի. ջրախառն գինի. boire de l'—. Buveur d'—, ջրագինաբոյ :

D'abondance, յ. անպատրաստ , յանպատրաստից , ապ յափոյ . parler d'—, — խօսել .

En abondance, մ. առատապէս , առատօրէն , առատաբար , յորդառատ . avoir tout en —. Les mets étaient en — sur la table, լիախորտիկ էր սեղանն :

Abondant, e, ած. առատ , յորդ , յորդառատ , լի , ճոխ . récolte —e. Des secours —s. Qui a une table —e, առատասեղան . des larmes —es, յորդաբուղխ՝ յորդահոս՝ բազմազեղ՝ վըտակահոս՝ վտակայեղց արտասուք , գերարտօսր. —e rosée, առատացօղք. très —, առատալիր , յորդառատ , բազմառատ, յոգնառատ . — en eau, ջրառատ , յորդաջուր , քաջաջուր , բազմաջուր , ուղխաջուր, յալիքաջուր. ջրայեղց . — en fruits, պտղառատ , պտղաւէտ, պտղաճոխ, քաջապտուղ , բազմապտուղ . — en richesses, ընչաւէտ, ընչաշատ, մեծափարթամ. — en fourrage, en pâturages, խոտաւէտ , ճարակաշատ , քաջախոտ , բազմախոտ , պարարտաբօտ . source —e, աղբիւր առատաբուղխ՝ յորդաբուղխ՝ լիաբուղխ՝ յորդահոս . — en blés, ցորենաշատ , բազմացորեան . 2. փ. առատաբան , յորդախօս , յորդասաց , ճոխաբան , ճոխ . style, orateur —. Langue, éloquence, pensée —e. 3. Քր. nombre —, աւելի քիւ :

Abonder, չ. առատ՝ առատաբեր

լ., յորդել. les fraises abondent cette année. La vigne abonde dans ce pays, այգեւէտ է երկիրս. — en fruits, պտղաճոխ՝ պտղաւէտ՝ լիապտուղ՝ պտղալի՝ յոգնապտուղ՝ բազմապտուղ լ. tout abonde ici, ամենայն ինչ առատ է աստ. tout abonde pour toi, ամենայն ինչ առատ է քեզ, լցեալ՝ յղփացեալ ես ամենայնիւ. les grands écrivains abondent en Arménie, հոյակապ մատենագրովք լի՝ ճոխացեալ է Հայաստան. les vivres abondent dans le camp, պաշարապինդ է բանակն. la vigne abonde en raisin, խաղողալից՝ բազմողկոյզ է այգին. — de tout, ունել զամենայն ինչ առատապէս. — de biens, լի՝ ծաւծաւուչ ընչիւք՝ ընչաշատ լ.

— dans le sens de qn., կարծակից՝ համամիտ՝ համախոհ լ. ուժեք.

— dans son sens, ի խժդան կալ, յամառիլ՝ յամառեալ պնդել ի կարծիս իւր, *կարծիքին վերայ պնդել մնալ:

Abonnable, ած. բաժանորդելի, բաժանորդագրելի:

Abonnataire, ա. բաժանորդակալ:

Abonné, e, գ. բաժանորդ, բաժանորդագիր, բաժանորդուհի, բաժանորդագրուհի. les —s d'un journal, d'un théâtre. Être — à un journal, à un théâtre.

Abonnement, ա. բաժանորդութիւն, բաժանորդագրութիւն. prendre un — à un journal, à un théâtre, բաժանորդագրիլ օրագրի, Թատրոնի. 2. —, prix d'—, բաժանորդագին:

Abonner, ն. բաժանորդ առնել, բաժանորդել, բաժանորդագրել. — qn. à un journal, à un théâtre.

S'abonner, դ. բաժանորդ լ., բաժանորդագրիլ, *բաժանորդ գրուիլ:

Abonnir, ն. լաւացուցանել, լաւագունել, ազնուացուցանել, բարեքել, *աղէկցունել. — le vin, un terrain.

Abonnir, չ. եւ *S'*—, դ. լաւանալ, ազնուանալ, լաւագունիլ, *աղէկնալ. le vin abonnit, s'abonnit dans la cave. Cet homme n'abonnit pas en vieillissant.

Abord, ա. մերձումն, մուտ. tenter l'— d'un port, d'une côte. De facile —, դիւրամերձենալի, դիւրամուտ. 2. փ. —, մատոյց. son — est dur. Homme d'un difficile —, այր դժուարամատոյց՝ դժուարամատչելի. d'un doux —, քաղցրահամբոյր. elle a l'— froid, gracieux, agréable, մատոյց ներա գրուագին, շնորհալի, ախորժ է. son — inspire le respect. Leur — a été fort froid. 3. գալուստ, ժամանումն. à notre — dans l'île. L'— des gendarmes effraya toute la ville. 4. յ. մերձավայրք, շրջավայրք. les —s de la place. Aux —s de l'église.

D'abord, Du premier —, De prime —, Tout d'—, մ. զառաջինն, ի սկզբան, ի սկզբան անդ, նախ, նախ եւ յառաջ. répondez d'—. Je l'ai jugé de prime —. D'— je veux le voir.

Abordable, ած. մերձենալի, մատչելի, դիւրամերձենալի, դիւրամուտ, դիւրամատոյց. côte —. 2. փ. —, բարեհամբոյր, մարդընտել, մարդամօտ, homme —. Il n'est pas —, անմերձենալի՝ անմատոյց է. 3. մատչելի, դիւրագին, ժամ. prix —.

Abordage, ա. նաւամերձութիւն, նաւամրցանք. *Պշնամի նաւուն մօտենալն՝ վրան յարձակիլն. l'équipage se prépare à l'—. Monter à l'—, ելանել՝ յարձակիլ ի նաւ Պշնամեաց. grappins d'—, ճանկք նաւամրցանաց. 2. նաւաբախք. բախումն՝ ընդհարումն նաւուց դիպուածով. éviter les —s.

Aborder, չ. մատչել, ելանել ի..., եզերիլ, *ցամաք ելնել. — dans une île, en Afrique, au rivage, à Toulon. Nous ne pûmes —. 2. գալ հասանել, խուժել, *լեցուիլ. le peuple abordait de toutes parts sur la place publique.

Aborder, ն. մատչել, մերձենալ, մօտիլ, մօտենալ. — un rivage. Il m'aborda dans la rue. 2. յարձակիլ ի վերայ. — l'ennemi. — un vaisseau, — նաւուեա՝ բախիլ, ընդհարկանիլ. *դիպուածով զարնուիլ. le brick aborda la frégate. 3. փ. մատչիլ՝ միխիլ ի..., գալ գիւիք, խօսս ի մէջ առնուլ, *բանի մը վերայ գալ՝ խօսք բանալ. — un sujet, une question.

S'aborder, դ. մերձենալ առ միմեանս, *իրարու մօտենալ. ils s'abordèrent amicalement. 2. բախիլ, ընդհարկանիլ, *իրարու զարնուիլ նաւաց:

Abordeur, ա.ած. ընդհարկանող, ընդհարիչ նաւ, ընդհարանաւ:

Aborigène, ած. բնիկ, բնաշխարհիկ, այդրէնածին, *երկրցի, տեղացի. une plante —. 2. ա. յ. —ք:

Abornement, ա. սահմանաւորումն. — des propriétés.

Aborner, ն. դնել՝ հաստանել սահմանս, սահմանաւորել. — un champ. Faire — son champ.

Abortif, ive, ած. վիժած, Թերածին. fœtus —. 2. վիժած, *ճռազած. fleur —ive. Fruits —s, վիժածք պտղոց, — պտուղք. 3. բժ. վիժիչ, վիժեցուցիչ. médicament —. || ա. —, վիժադեղ:

Abot (ապօ) ա. ոտնակապ «քէօՍէք, փայտէնա»:

Abouchement, ա. երեսախօսութիւն, յանդիմանախօսութիւն, խօսակցութիւն, տեսակցութիւն. ménager un — entre deux personnes. 2. մգ. բերանակցութիւն. l'— des deux vaisseaux. || հն. **Anastomose**.

Aboucher, ն. երեսախօս՝ յանդիմանախօս՝ տեսակից՝ խօսակից առնել. il faut les — ensemble. Je voulais vous — tous deux. On doit l'— avec vous. 2. մգ. բերանակցել. կցել բերան ի բերան զերկուս խողովակս.

S'aboucher, դ. երեսախօսել, երեսախօս՝ խօսակից լ. — avec qn. 2. մգ. բերանակցիլ:

Abouement, Aboûment, ա.աբ. ծագահարՍութիւն. *տախտակաց իրարու հարՍարտակ կցումն:

Aboulie, ի. բժ. անկամութիւն. *կամքի պակասութիւն:

Abouquement, ա. աբ. նորաղումն. *հին ագի վերայ նոր ագ դնելն:

Abouquer, ն. աբ. նորաղել. *հին ագի վերայ նոր ագ դնել:

About, ա. ծայր, *ճոՍ:

Aboutage, ա. նւ. ծայրակցումն (չուանաց):

Aboutement, ա.աբ. ծայրակցութիւն, ագոյցք. — de deux pièces de bois. — երկուց տախտակաց:

Abouter, ն. աբ. ծայրակցել, ագուցանել. = *S'*—, դ. —իլ:

Aboutir, չ. յանգիլ, հանել, տանել ի ..., *ելլել, եզերիլ. ce champ aboutit au chemin. 2. ի. յանգիլ, վախճանիլ, *վերջ գտնել. voyons où, à quoi aboutira tout ceci. La vie aboutit à la mort. ||N'— à rien, ne pas —, ի դերեւ ելանել, չյաջողիլ. 3. բժ. հասանիլ, խղխայՍիլ, Թարախիլ. *հասունանալ, Թարախ կապել. cet abcès aboutit. 4. պ. պտկիլ, բողբոջիլ. les arbres aboutissent bien cette année.

Aboutissant, e, ած. յանգող, հանող, տանող. une porte —e aux champs. 2. ա. յ. les tenants et les —s, մերձավայրք. les tenants et les —s d'une terre, — երկրի. || փ. les tenants et les —s, հանգամանք, պարագայք. les tenants et les —s d'une affaire, — գործոյ:

Aboutissement, ա.հ. յանգումն, վախճան. 2. բժ. հասումն, խղխայՍումն, Թարախումն. l'— d'un abcès.

Ab ovo (ապ օվօ) մ.լ. ի ձուոյ, անդրսաին ի սկզբանէ, *սկիզբէն, ծայրէն. prendre un récit —.

Aboyant, e, ած. հաչող. meute —e. 2. փ. հետամուտ, ցանկացող:

Aboyer (j'aboie, n. aboyons; j'aboyais, n. aboyions; j'aboierai; j'aboierais; aboie, aboyons; q. j'aboie; q. j'aboyasse; aboyant, e) չ. հաչել. le chien aboie au voleur, après le voleur, contre le voleur. 2. փ. — après, contre qn., —յոք, ղօղանջել ընդդէմ ումրուք. *մէկուն ետեւէն հաչել՝ պոռալ կանչել՝ չարիք խօսել. ||— à la lune, երկնահաչ՝ վայրահաչ լ., գրահաչել.

S'aboyer, դ. հաչել միմեանց, *իրարու դէմ հաչել. || S. **Chien**.

Aboyeur, euse, գ. հաչող, հաչոտուկ. ce chien est un grand —. 2. ը. վայրահաչ, երկնահաչ՝ ընդերկնահաչ, շնաբերան, * հաչան. ce critique n'est qu'un —. 3. հաչակոչ, կառակոչ (Թատրոնաց):

Abracadabra, ա, պարտանք, հրմայաբառ. դիւՍական բառ ախտաբոյժ:

Abracadabrant, e, Abracadabresque, ած. պարտանային, դիւՍախառն, բազմահիացիկ, բազմաքանչ, հիացքանչ. on n'a rien vu plus —. [կուէ, անՍեւուէ:

Abrachie (քի) ի. հշբ. անբազ-

Abrachiocéphalie (քի) ի. հշբ. անբազկագլխութիւն:

Abrahamique, ած. աբրահամեան. barbe, vieillard —.

Abranches, ա. յ. կ. անխռիկք, անականջք. որդունք մանեկաւորք:

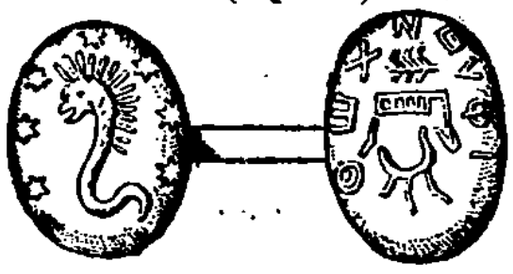
Abras (ա) ա. աբ. ոտնակալ, մրճակալ:

Abraseur, ա.ախ. կեղեւիչ. — des polypes et des végétations du larynx, — պողիպոդից եւ բուսաբերութեանց խռչափողոյ: [ետս **Arbre d'huile.**

Abrasin, ա. բ. իղացառ. կոչի

Abrasion, ի. բժ. եւ վ. կեղեւումն

Abraxas (աբսաս) ա. յուդայական, յունական, բժժանք «Աբրասքմ» :

Abraxas.

Abraxas, ա. մբ. ծերէն. սեռ կարգի Ձեփաձեւից գիշեռային :

Abrazite, ի. հբ. աբրազաքար :

Abre, Abrus (իւս) Abraxas. քշատ . տունկ ընդարեր :

Abrée, ա. մբ. քնքշիճ. սեռ հնգայող պատենաձեւից :

Abrégé, e, անց. եւ ած. համառոտեալ , կարճառոտեալ , համառոտ, համառոտագիծ , կարճառօտ . histoire, méthode —e. Un plan —. Ses jours sont —s par les plaisirs.

Abrégé, ա. համառօտք , համառոտութիւն. — d'un livre, d'histoire. || L'— de la loi, c'est la charité, լրումն օրինաց սէր է :

En abrégé, մ. համառօտ , համառոտիւ , համառօտիւք , կարճառօտ , կարճառօտիւք. dire, conter —. 2. համառոտելով , համառոտագրութեամբ. écrire —, — գրել , համառոտագրել :

Abrégement, ա. համառոտումն, համառոտութիւն . l'— d'un livre.

Abrégément, մ. համառօտիւ :

Abréger (j'abrège, n. abrégeons; j'abrégeais; j'abrégerai; j'abrégerais; abrège; q. j'abrège; q. j'abrégeasse; abrégeant,e) ն. համառոտել, կարճառոտել , կարճատել, *կարճեցուցանել. — un récit, un livre. 2. կարճել, *կարճեցուցանել. — le temps, ses jours, sa vie.

S'abréger, դ. համառօտիլ , կարճատիլ , *կարճենալ . la vie s'abrège souvent par les excès.

Abreuvage, Abreuvement, ա. արբուցումն , *ջուր խմցունելն :

Abreuver, ն. արբուցանել , *ջուր խմցունել. — les bestiaux. 2. —, *գինի խմցունել . il abreuva largement la compagnie. 3. —, ջրել , ջուր տալ. la pluie abreuve la terre, les plantes. 4. փ. արբուցանել. համակել , լնուլ. — de chagrins, տխրալից՝ տխրազգած առնել . — d'outrages, նախատալից՝ նախատակոծ առնել . 5. ար. արբուցանել , ջրափորձել , *փորձելու համար ջուր լցուցանել . — un tonneau.

S'abreuver, դ. ըմպել, *ջուր խմել. les chevaux s'abreuvent ici. 2. ըմպել, *խմել. — de vin. 3. փ. ըմպել , լնուլ , համակիլ, Ճանալ . — de sang, արիւն ըմպել՝ *խմել , արիւնարբու լ. — de larmes, արտասուալեղց լ., Ճանալ զանձն արտասուօք, յարտասուս հարկանիլ , *շատ արցունք Ճափել :

Abreuvoir, ա. ջրարբ , աւազան, գուռն , ջրկուր «եալագ». mener les chevaux à l'—. 2. փ. — à mouches, ճանճգուռ . լայն սրաձեր . il lui a fait un — à mouches avec son sabre.

Abréviateur, ա. համառօտիչ :

Abréviatif, ive, ած. համառոտական . || signe —, պատիւ . նշան համառօտութեան :

Abréviation (սիօն) ի. համառօտութիւն , համառօտագրութիւն . — algébrique, գրահաշուական — :

Abréviativement, մ. համառոտաբար :

Abréviature, ի. տ. **Abréviation**.

Abri, ա. յարկ, պատսպարան, ապաստան . chercher un — contre la pluie. Sous un —, ընդ յարկաւ, յարկածածուկ , * յարկի տակ . 2. փ. —, ապաւէն , հովանի . — contre le malheur. Sous l'— d'un grand nom, ընդ հովանեաւ հոչակաւոր անուան :

A l'abri, մ. ընդ յարկաւ, յարկածածուկ , պատսպարեալ , յապահովի, անքոյթ , * յարկի տակ. nous sommes ici à l'—. Se tenir à l'— dans sa maison, * պատսպարիլ իւր տան մէջ . mettre à l'—, պատսպարել :

A l'abri de, նխ. պատսպարեալ , յապահովի, ապահով , անքոյթ. être à l'— du froid, du danger, des passions, de la pluie.

Abricot, ա. ծիրան « գայսը ». 2. պարկուկ , խուճիկ «զէրտալի» :

Abricoté, ա. ծիրանաշաքար. շաքարապատ ծիրան :

Abricotée, ի. ծիրանաշլոր. ծիրանահամ սալոր . 2. ծիրանադեղձ. ծիրանահամ դեղձ :

Abricoter, ն. պ. ծիրանել . *ծառի մի ծիրանենի պատուաստել :

Abricotier, ա. ծիրանի, ծիրանենի «գայսի աղաճը». 2. պարկուկի , պարկուկենի «զէրտալի աղաճը» :

Abricotin, ա. պ. վաղածիրան . վաղահաս ծիրան :

Abricotine, ի. պ. ծիրանուկ . սալոր ծիրանանման :

Abrier, ն. ն. եւ պ. պատսպարել:

Abritant, e, ած. պատսպարիչ :

Abritente, ա. յարկավրան :

Abriter, ն. պատսպարել. la montagne abrite la maison contre les vents. — derrière une haie, sous un rocher.

S'abriter, դ. —իլ . voici l'orage, abritons-nous. — derrière un mur, contre un canon.

Abrivent, ա. հիւղակ. 2. հողմարգել :

Abrocome, ա. կ. քնքշամորճ :

Abrodiète, ած. եւ ա. փափկակեր . 2. փ. կնաւոր , կանանցաբարոյ :

Abrogatif, ive, ած. չնչիչ , խափանիչ. loi —ive. Testament —.

Abrogation, ի. չնչումն, խափանումն , բարձումն . — d'une loi.

Abrogatoire, ած. չնչական, խափանական. clause —.

Abrogeable, ած. չնչելի, խափանելի.

Abroger (լծ. **Abréger**) ն. չնչել , խափանել , բառնալ . — une loi.

S'abroger, դ. —իլ . cette loi s'est abrogée d'elle-même.

Abroma, Abrome, ա. բ. անմնուկ . տունկ անուտելի :

Abronia, ի. բ. քնքշուկ . տունկ նման գարնանածաղկի (primevère).

Abrophylle, ա. բ. քնքշատերեւ , փափկատերեւ . սեռ բարբենկեայց :

Abrostole, ա. մբ. պճնազգեստ . սեռ կարգի Ձեփաձեւից :

Abrotanelle, ի. բ. բարձունենիկ . տեսակ որձ բարձունենկի (abrotone).

Abrothrix (Ձրիքս) ա. կակղասուռ. տեսակ մկի :

Abrotone, ի. բ. որձ բարձունենակ, բարձունենի «գօյուն օձու» . բոյս հոտաւէտ եւ մշտադալար. հն. **Aurone**. — blanche, սպիտակ — , կայծու , կայծուկ . — jaune, դեղին — :

Abrotonoïde, ած. բ. բարձունենակերպ :

Abrouti, e, անց. կտուրեալ , ճարակեալ , անասնակեր . arbre, bourgeon —.

Abroutissement, ա. կտուրումն , ճլակերումն . arbre gâté par l'— du bétail.

Abrupt, e (ապրիւփ) ած. առապար , ապառաժուտ , սեպացեալ , սեպ , դարուվար. rocher —. Un site —. 2. գահավէժ . pente —e. 3. փ. բիրտ , անհարթ . nature —e. D'un caractère —, դժուարաբարոյ , դժնաբարք , դժնդակաբարոյ. 4. կցկտուր, կցկցուն , անհարթ . style —.

Abruptement, մ. առլեփ , զառ ի Ձափ. la côte se présentait —. 2. փ. կցկցուն , անհարթ. parler, écrire —.

Abruption (սիօն) ի. բժ. ոսկրաքանցումն. ջախջախումն ոսկեր. 2. ես. զեղջումն : [ուղղամազ . feuille —e.

Abruptipenné, e (փէննէ) ած. բ.

Abrubto (ex) մ. լտ. անպատրաստաբար, յանպատրաստից, առ յանխոյս.

Abrus (իւս) տ. **Abre**. |parler —.

Abrutir, ն. անբանացուցանել , ապշեցուցանել , ապուշ գործել . — qn. par de mauvais traitements. — l'esprit. — par le vin. [պուշնալ .

S'abrutir, դ. անբանանալ , * ապուշ դարձնունող . travail —. Les plaisirs —s de la table.

Abrutissant, e, ած. անբանացուցիչ , անբանաբար , ապշեցուցիչ , *ապուշ դարձնունող . travail —. Les plaisirs —s de la table.

Abrutissement, ա. անբանացումըն , անբանութիւն , ապշութիւն . la débauche l'a jeté, plongé dans l'—.

Abrutisseur, ա. անբանացուցիչ, անբանաբար , ապշեցուցիչ . les —s du peuple. Joug —.

Abscisse (ապսիս) ի. եչ. կտրատ. մասն առանցից կոր գծի :

Abscission, տ. **Excision**.

Absence, ի. բացակայութիւն , տարակայութիւն. en l'— de, ի —Ձեան. en leur —. En mon —, pendant mon —, ի —Ձեան իմում. faire une —, բացակայիլ, բացակայ լ. faire de longues —s, *երկար ժամանակ բացակայ լ. son — de la maison. 2. բացակայութիւն, չքութիւն , չգոյութիւն . l'— du jugement, du goût. Briller par son —, բացակայութեամբն փայլիլ. 3. — d'esprit, կլ. —, ուշաթափութիւն , գրում մոռաց , Ճարճատիանք , անմտադրուի :

Absent, e, ած. բացակայ, տարակայ . être — de Paris. 2. փ. գրուեալ, ցնդեալ , Ճարճատուն . son esprit est souvent —, յաճախ միտքն — են . անմտադիր է :

Absentéisme, ա. տարագնացութիւն, տարատեքութիւն: [տարատէր:

Absentéiste, ա. տարագնաց ,

Absenter (S') դ. բացակայիլ, բացակայ լ. — de Paris, de chez soi.

Absidal, e, ած. ճ. կոզակային, կոզակածիւ. chapelle —e.

Abside, ի. ճ. կոզակ. մասն եկեղեցւոյ, յորում են դասն, բեմն եւ անդրաբեմն. 2. աս. —. *այսպէս կկոչուին երկու ծայրք պարունակի (orbite) մոլորակաց:

Absidia, ա. բ. կոնքասունկ. տե-

Absidiole, ի. ճ. կոզակիկ:

Absinthate, ա. ազգ. օշնդրատ. աղ կազմեալ յօշնդրային ՔՔուէ զուգախառնելով ընդ տակ ինչ աղանալի:

Absinthe, ի.բ. օշինդր, ափսինդ « բէլին օՔու ». 2. —, օշնդրոյի « բէլին բագըսը ». prendre un verre d'—, boire une —, *գաւաՔ մի — խմել. — panachée, — շաքարախառն. 3. փ. օշինդր, դառնուՔիւն. la vie est mêlée de miel et d'—.

Absinthe.

Absinthé, e, ած. դղգ. օշընդրեալ, օշնդրախառն. médicament —, դեղ —:

Absinthémie, ի. բժ. օշնդրարեՔնուՔիւն. ներկայուի օշնդրի յարեան:

Absinther, ն. դղգ. օշնդրել, օշընդրախառնել. — un médicament.

S'absinther, դ. օշնդրիլ, օշնդրահարիլ, *օշինդրով գինովնալ:

Absintheur, Absinthier, ա. օշընդրարբու, օշնդրըմպու, օշնդրահար: [դառնացուցիչ նիւՔն օշնդրի:

Absinthine, ի. ազգ. օշնդրին.

Absinthique, ած. ազգ. օշնդրային. acide —, օշնդրաՔՔու:

Absinthisme, ա. ախ. օշնդրահարուՔիւն, օշնդրախտ: [բագըսը»:

Absinthite, ա. օշնդրոյի «բէլին

Absinthol, ա ազգ. օշնդրուլ. ՔրՔուածննալ իւլ հաննալ յօշընդրոգոյ:

Absolu, e, ած. բացարձակ, անսահման. pouvoir —, — իշխանուՔիւն. d'une manière —e, բացարձակապէս. 2. ինքնիշխան, միահեծան. roi —, — Քագաւոր. 3. իշխանական, իշխանասայն. ton —. 4. ք.՝ բացարձակ. || քն. եւ գհ. —. 5. ազգ. զուտ. alcool —. 6. ա. l'—, բացարձակն:

Absoluité, ի. բացարձակուՔիւն:

Absolument, մ. բացարձակապէս, բացարձակաբար, բացարձակօրէն, բացէ ի բաց. il nia — le fait. 2. անպատճառ, անհրաժեշտ. il est — nécessaire. Il faut — payer. 3. բոլորովին, ամենեին, գլխովին. — faux. Être — seul. Il n'y avait — personne, *ամենևին մարդ չկար. 4. բացարձակապէս, ինքնիշխանաբար, տիրաբար. il dispose — de tout. 5. ք. բացարձակ, անխնդիր. mot employé —. 6. — parlant, պարզաբար ասացեալ՝ ասելով, *բացարձակապէս՝ պարզապէս խօսելով:

Absolution, ի. արձակումն. donner, recevoir l'—, տալ, ընդունել զ—:

Absolutisme, ա. ինքնիշխանուՔիւն, բացարձակապետուՔիւն, արձակապետուՔիւն:

Absolutiste, ած. ինքնիշխանական, բացարձակապետական, արձակապետական. opinion —. 2. ա. —. կուսակից ինքնիշխանուՔեան:

Absolutoire, ած. արձակման, արձակիչ. sentence, bref —.

Absorbable, ած. ծծելի. humeur —, հիւՔ —, ծծահիւՔ:

Absorbant, e, ած. ծծիչ, ծծող, ծծողական, ծծուն. terres —es. 2. փ. —, ընկղմիչ, պատաղիչ, մտագբաւ, մտագբաղ. pensée, occupation —e. Travail —. 3. ա. բժ. ծծիչ, ծծողական:

Absorbé, e, անց. եւ ած. ծծեալ. poison —. Pluies —es par la terre. 2. ծախեալ, սպառեալ. biens —s par les procès, en procès. 3. փ. գրաւեալ, ընկղմեալ, համակեալ, մտագբաւ, մտագբաղ, մտասոյզ, խորասոյզ. — par les affaires, par une grande douleur. — dans ses réflexions, dans ses spéculations. || լկ. —. voyez-le, il est tout —.

Absorbement, ա. ծծուման:

Absorber, ն. ծծել, le sable absorbe l'eau. 2. —, աներեւոյՔ առնել. le noir absorbe la lumière. 3. ծախել, լափել, սպառել. le luxe absorbe les richesses. 4. փ. մտասոյզ առնել, գրաւել, մտագբաւել, պատաղել, գբաղեցուցանել, ընկղմել. — l'attention, գրաւել զուշ եւ զուրուշ՝ *բոլոր ուշադրուՔիւնն. cette affaire m'absorbe tout entier. 5. ընկղմել, անլսելի առնել. la voix humaine est absorbée par les instruments. 6. ծծել, կլանել, ըմպել, *խմել. tu as absorbé tout le vin.

S'absorber, դ. ծծիլ, Քափանցանել. l'oxygène s'absorbe dans les poumons. 2. փ. մտասոյզ՝ խորասոյզ լ., ընկղմիլ, համակիլ. — dans ses pensées, dans sa douleur.

Absorptif, ive, ած. ազգ. ծծող:

Absorptimètre կամ **Absorptiomètre,** ա. բգ. ծծաչափ, ծծողաչափ:

Absorption (սի) ի. ծծուման. — des pluies par la terre. — cutanée. 2. —, կլնուման, կերուման, ուտուման, ըմպուման. l'— d'un litre de cognac, de quelques biscuits. || փ. politique d'—, ամենակուլ քաղաքականուԹ. 3. փ. ընկղմուման, համակուման, մտասուզանք, մտագբաղում. — de l'âme en Dieu. 4. բխ. ծծուման. — alimentaire, digestive, nutritive. 5. եբ. սուզանք. 6. — de lieu, տարամերժանք. *օրէնք ոստիկանուՔեան որով Քշնամանողն Քշնամանելոյն բնակած տեղէն կիեռացուի:

Absoudre (j'absous, tu absous, il absout, n. absolvons, v. absolvez, ils absolvent; j'absolvais; j'ai absous; j'absoudrai; absous, absolvons, absolvez; q. j'absolve; absous, absoute) ն. արձակել, ազատ Քողուլ, արդարացուցանել. — un accusé, un coupable. — qn. d'une faute. 2. արձակել, արձակուման տալ. le prêtre vous absout. 3. փ. ՔողուՔիւն տալ, ներել. je vous absous de votre négligence.

S'absoudre, դ. արձակել զանձն, ներել անձին. il ne put — lui-même de la faute qu'on lui avait pardonnée. 2. արձակեալ՝ Քողեալ՝ ներեալ լ., *արձակուիլ, ներուիլ. un tel crime ne peut —.

Absous, absoute, անց. արձակեալ ի մեղաց. il fut renvoyé —. Un pénitent — par le confesseur. 2. ար- *արձակուիլ, ներուիլ, անպատիժ արձակուիլ. un tel crime ne peut —.

Absoute, ի. ապաշխարողարձակէք, արձակէք. 2. արձակուման. donner l'—, տալ զ— (ննջեցելոյ): [չխմող:

Abstème, գ. գինեհատ, *գինի

Abstenant, e, գ. ժուժկալող, *ինքնգինքն զրկող. 2. ձեռնպահ, յետսակաց. dans les élections le nombre des —s fut considérable.

Abstenir (S'—, լծ. **se Tenir)** դ. ժուժկալել, պահել, անձնապահ լ., *ինքզինքն զրկել. — du vin, հատանիլ ի գինւոյ, գինեհատ լ., *գինի չխմել. — de la viande, du pain, մսահատ, հացահատ լ., *միս, հաց չուտել. 2. փ. անձնապահ լ., յետս կալ, զգուշանալ, *ետ կենալ. — de mentir. — des vices. || անխ. —. dans le doute, abstiens-toi, ի տարակուսի զգոյշ լեր՝ զգուշացիր, մի՛ ինչ որոշեր. 3. ձեռնպահ լ. cet électeur s'abstient de voter.

Abstention, ի. ձեռնպահուՔիւն, յետսակացուՔիւն. l'— de ces électeurs dans l'élection. 2. — de lieu, տարամերժանք:

Abstentionniste, գ. ձեռնպահեան, ձեռնպահիկ. *քուէի մասնակցիլ չուզող:

Abstergent, e, ած. բժ. վիրասրբիչ, վիրամաքրիչ. 2. ա. —. un bon —. || հն. **Détersif.**

Absterger (j'abstergeais, n. abstergeons) ն. բժ. սրբել, մաքրել.

Abstersif, ive, s. **Abstergent.**

Abstersion, ի. բժ. սրբուման, մաքրուման:

Abstinence, ի. ժուժկալուՔի, պահեցողուՔի, անսուաղուՔի. — du vin, գինեհատուՔի. — complète, absolue, sévère, rigoureuse, volontaire, forcée. Garder, observer l'—, պահել. soumettre à l'—, *—եան ենԹարկել. jours d'—, աւուրք պահոց. faire —, ժուժկալել, պահել, *պահք բռնել. 2. փ. ժուժկալուՔիւն. — des plaisirs.

Abstinent, e, ած. ժուժկալ, ժուժկալօտ, պահեցող. un homme —.

Abstracteur, ած. եւ ա. անջատիչ, անջատող, վերացուցիչ:

Abstractif, ive, ած. անջատողական, վերացական. terme —, méthode —ive, — բառ, ոճ:

Abstraction, ի. անջատուման, անջատուՔիւն, անջատողուՔիւն, վերացուման, վերացականուՔիւն. 2. անջատուման, բացահանուման, բացառուՔիւն. faire — de, անջատել, ի բաց առնուլ՝ Քողուլ, բացառուՔիւն առնել, բացահանել. — faite de..., ի բաց առեալ, բացահանմամբ. 3. յ. վերացմունք, մտատեսիլք, ցնորք. il est dans les —s continuelles. Son esprit se perd dans les —s.

Abstractivement, մ. անջատաբար, վերացաբար, վերացականօրէն. considérer — les propriétés de la matière.

Abstractivité, ի. անջատականութի՛ւն, վերացականութի՛ւն : [հալն :

Abstracto (in) մ. լտ. ի վերաց-

Abstraire (կ՛ծ. **Traire**) ն. հգբ. եւ տբ. անջատել, վերացուցանել, *վերացունել. dans un objet blanc on abstrait la blancheur.

S'abstraire, դ. անջատիլ, վերանալ, վերանալ մտօք. — en des considérations philosophiques.

Abstrait, e, ած. անջատ, վերացեալ, վերացական. idée, science —e, 2. անջատ, վերացեալ. nombre —, — թիւ. 3. փ. մտասոյզ, ցնորասոյզ, մտազբաղ. c'est un homme fort —. 4. վերացեալ, դժուարիմաց, խրթնախօս. écrivain, discours —. 5. ա. անջատ, վերացեալ. l'— et le concret.

Abstraitement, ս. **Abstractivement.**

Abstrich (իբ) ա. տգ. կղաւ. *կուտակեալ նիւթ որ ախմնքաց (abzugs) յաջորդեն ի քրայացման (coupellation).

Abstrus, e (ապսթրիւ, իւզ) ած. մթին, դժուարիմաց, խրթին, խրթնախօս, խրթնաճաճուկ. raisonnement —. Question, philosophie —e. 2. ա. խրթինն. tomber dans l'—.

Absurde, ած. անտեղի, անիեթեթ, այլանդակ, անիանճար, անճոռնի. opinion, homme —. 2. ա. անտեղի, անտեղութիւն. réduire à l'—, առ անտեղին ածել. tomber dans l'—, յ— անկանիլ, * անտեղութեան մէջ ինկնալ :

Absurdement, մ. անտեղաբար, անտեղօրէն, այլանդակաբար, անհանճարաբար. raisonner —. Il a — raisonné.

Absurdité, ի. անտեղութիւն, անիեթեթութիւն, այլանդակութիւն, անհանճարութիւն. l'— d'un raisonnement, d'un homme. Il est d'une rare —. 2. —, անդէպք. անտեղի՝ անհանճար՝ * աւտառաց խօսք՝ գործք. dire des —s. Quelle —!

Absurdo (ab) S. **Ab absurdo.**

Absus (սիւս) ա. բ. ժմերակ. տեսակ կակղիրակի :

Abu, ա. բ. աբու. ազգ ադամաձոյ:

Abulie, ի. ախ. անկամութիւն. տեսակ խելագարութեան :

Abunure (ապունուր) Ե. սրուկ. Ռուհնիկ յԵգիպտոս :

Aburot, ա. Ե. գեղափետուր. Քրուչնիկ ի Կուինէա :

Abus (ապիւ) ա. զեղծումն, չարաչար գործածութի՛ւն. — de confiance, — վստահուն, անհաւատարմութի՛ւն. — de pouvoir, — իշխանութե՛ւն, զեղծիշխանութի՛ւն. — de vin, գինեզեխութի՛ւն. faire — de, զեղծանիլ իւիք, չարաչար գործածել. — des mots, պիտակաբանութի՛ւն. par —, զեղծմամբ, զեղծաբար. sans —, առանց զեղծման, անզեղծ. 2. —, զեղծուի՛ւն, չար՝ վատ Ե՛ար սովորութիւն, անկարգութիւն. réformer, réprouver les —, Un — qui s'introduit depuis quelque temps. Cet — subsiste, est établi. Dégénérer en —, * զեղծման՝ անկարգութեան երթալ. il se commet bien des —, *շատ զեղծմունք լինին. 3. մոլորութիւն, սխալ. c'est un — de croire, — է կարծել :

Abuser, չ. զեղծանիլ, զեղծիլ, չարաչար գործածել. — de la victoire. J'abuse de votre bonté. ‖ անխ. usez, mais n'abusez pas, վայելեա, այլ մի՛ զեղծաներ. 2. — de qn., զեղծիլ, *չարաչար՝ վատ՝ գէշ վարուիլ, j'abuse de vous en vous entretenant si longuement de mes propres affaires. ‖ — d'un esclave, d'un domestique, զեղծիլ, վաստակաբեկ առնել, * չարաչար աշխատցունել. ‖ — d'une fille, d'une femme, զեղծիլ, լկել, անկանել՝ գիտանալ ընդ աղջկան, ընդ կնոջ :

Abuser, ն. զեղծել, զեղծուցանել, մոլորեցուցանել, խաբել. — un esprit faible. — qn. d'un vain espoir. 2. հրապուրել, խարդաւանել, գիտել, *գլխէ հանել. — une fille.

S'abuser, դ. խաբիլ, խաբել զանձն, անձնախաբ է., * խաբուիլ, ինքնիրեն խաբել. il s'abuse étrangement.

Abuseur, ա. զեղծիչ, զեղծանող,

Abusif, ive, ած. զեղծական, զեղծագործ, չարաչար. usage —. 2. ք. անբնիկ, պիտակ, անյարմար. terme —, — բառ. sens —, — միտք :

Abusivement, մ. զեղծաբար, զեղծօրէն, պատօրինաբար. on a établi — cette coutume, կամ on avait — établi cette coutume. Cet homme a été — emprisonné. 2. ք. պիտակաբար, անյարմարապէս. employer — un mot.

Abusseau, ա. ձբ. նադրուկ. ձուկն ինչ համեղաճաշակ :

Abuta, ա. բ. դառնամզրուկ (liane amère).

Abuter, ն. նպատակել. հարկանել ի նպատակն (ի գնդախաղի). 2. ճ. յանգակցիլ, ճայրակցիլ :

Abutiloïde, ի. բ. տղտորակերպ. սեռ օտարաշխարհեայ տնկոց, ի տոհմէ մոլոշեայց :

Abutilon.

Abutilon, ա. բ. տղտորիկ: [եայց :

Abyle, ա. կ. պղտրդ. սեռ երկբընա-

Abyme, etc., S. **Abîme, etc.**

Abyssal, e, ած. անդնդային, անյատակ. l'amour —.

Abysse, ա. խորք ծովու :

Abyssin, e, Abyssinien, enne, գ. եւ ած. խափշիկ, եթովպացի, խափշիկուհի :

Abyssique, S. **Abissique.**

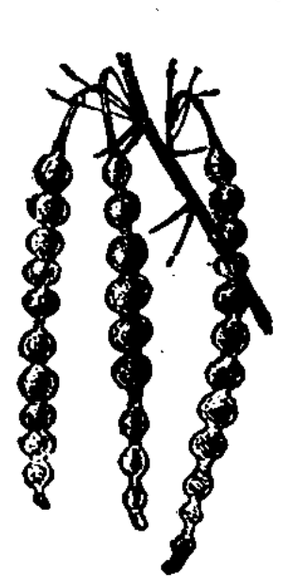
Abzugs (գիւք) ա. յ. տգ. ախմիք, ախմինք. կղկղանք հալեալ կապարի:

Acabit, ա. որակ, տեսակ. poire d'un bon —, տանձ քաջորակ՝ լաւատեսակ՝ բարետեսակ. 2. փ. եւ բ. քնոյթ, բարք, բարոյք. homme d'un bon, d'un mauvais —, այր լաւաբարոյ, չարաբարոյ :

Acacahoactli, ա. Ե. ակակաոակոյի. տեսակ ալկիոնի :

Acacallis (քալիս) ի. բ. ակակալիկ. սեռ խոլորձեայց Ամերիկոյ :

Acacia, ա. բ. մրփենի, ակակիա,

Acacia (Fruit).

Acacia (Rameau).

ախախիա «սանձ աղացը» :

Acaciées, ի. յ. բ. մրփենեայք, ակակեայք. խումբ տնկոց, որոց նախատիպ մրփենի :

Acacine, ի. տգ. մրփենին. արաբական խէժ հանեալ ի մրփենեաց:

Académicien, ա. ակադեմական. անդամ Ակադեմիոյ :

Académicienne, ի. ակադեմուհի:

Académie, ի. ակադեմիա, ճեմարան. պարտէզ մերձ յԱթենս, ուր ուսուցանէր Պղատոն. 2. ակադեմիա. l'— française, ակադեմիա գաղղիական. — des sciences, — գիտութեանց. — des inscriptions et belles-lettres, — արձանագրութեանց եւ գեղեցիկ դպրութ. — des sciences morales et politiques, — բարոյական եւ քաղաքական գիտութեանց. — des beaux-arts, — գեղարուեստից. — de musique, — երաժշտութեան. Ճատրնգարան Փարիզու. — de médecine, — բժշկութեան. 2. —, վարժոց (հեծելութեան, գինախաղի, կաքաւի...). — d'armes, զա. Salle d'armes, գինասրահ. ‖ —. աշակերտք ակադեմիոյ. 3. նկ. ակադեմիա, մերկանկար, հոլանկար, մերկապատկեր, հոլապատկեր :

Académique, ած. ակադեմական, ճեմարանական. fauteuil, séance, discours —. 2. փ. —, ճախարակեալ, ճարտար, արուեստահիւս, արուեստախառն, բազմարուեստ. style —.

Académiquement, մ. ակադեմ.

բէն, ճեմարանաբար, ճեմարանօրէն, ճարտարապէս . cela est écrit —.

Académiser, ն. նկ. մերկանկարել:

S'académiser, դ. ակադեմանալ, արուեստախառնիլ :

Académisme, ա. ակադեմականութիւն , արուեստախառնուածիւն :

Académiste, գ. ակադեմեան (աշակերտ). 2. ակադեմապետ :

Acadialithe, ա. ֆբ. ակադիաքար . բիւրեղ Նոր Սկովտիոյ :

Acæna (ասէնա) ա. մբ. խճան . սեռ ծեփաձեւից գիշերայնոց . 2. բ. —, խճանաբոյս :

Acænite (ասէ), **Acænitus** (ասէնիթիս) ա. մբ. խճանիտ . սեռ ծաղանձաձեւ հետաիանեանց: [— զն.

Acagnarder, ն. ծուլացուցանել.

S'acagnarder, դ. ծուլանալ, *ծոյլ սատիլ . — dans un fauteuil.

Acajou, ա.բ. շառկէն (ծառն), մահիականի . 2. —, bois d'—, շառկենայ , մահականեայ . meuble, lit

փայտ, մահականափայտ . d'—, շառկենեայ , մահականեայ . meuble, lit

Acajuba, տ. **Anacarde**. [d'—.

Acalanthe, տ. **Chardonneret**.

Acalèphe, ա. կբ. ծովեղինճ. եղինճ ծովային :

Acaléphologie, ի. կ. ծովեղինճաբանութիւն . * մասն կենդանաբանութեան որ ծովեղինճաց վերայ խօսի :

Acalical, e, ած. բ. անբաժակ:

Acalicin, e, ած. բ. անբաժակաւոր : [կաւոր:

Acaliculé, e, ած. անբաժակի-

Acalifourchonné, e, անց. բ. աշտանակեալ, հեծեալ. un homme — sur un cheval. [նել.

Acalifourchonner, ն. հեծուցա-

S'acalifourchonner, դ. աշտանակել, հեծանել. — sur un cheval.

Acalle, ա. մբ. անգեղիկ. սեռ պատենաձեւից :

Acalyphe (լիֆ) ի. բ. խառ. սեռ ափարփեայց. հն. Ricinelle.

Acalyphées, ի. յ. բ. խառեայք. տունկք որոց նախատիպ խառ:

Acalypte, ա.մբ. հոլանիկ, մերկօձ. տեսակ ծունաւոր օձի:

Acalyptères, ա. յ. մբ. մերկաձեւք . հատուած ցեղի ճանճեայց (muscides).

Acalyptospore, ա. բ. յայտաձորձ. սեռ կիզաբուսեայց (urédinées).

Acalyptus (ֆիւս) ա. մբ. հոլիկ. սեռ պատենաձեւից քառայօդից, ի ցեղէ կրտօրեայց (érirhinides).

Acame, տ. **Bélemnite**.

Acampe, ա. բ. անճալուկ . սեռ խոլորձեայց :

Acampsie, ի. վ. անճուաձիւն:

Acampte, ած բգ. անցոլ :

Acamptosome, ած. կ. անճուամարմին, ուղղամարմին. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ խոպոպաոն (cirrhopodes) կենդանեաց :

Acanite, ա. մբ. փշագլուխ. սեռ ծաղանձաձեւ միջատաց:

Acanos (նօս) տ. **Onoporde**.

Acantha, ա. մբ. փշիկ. սեռ պատենաձեւից հնգայօդից, տոհմ կովակիզեայց (buprestides).

Acanthabole, ա. վ. փշահան, ոսկրահան (գործի):

Acanthacées, ի. յ. բ. կեռանտաեայք. տոհմ երկասլրուկ բուսոց , որոց նախատիպ կեռանտ (acanthe).

Acanthagenys (ժընիս) ա. Ծ. փշաճնօտ. տեսակ անճեղի:

Acanthapis (իս) վբ. փշաապար. սեռ բրածոյ փշոտ ձկանց:

Acantharinus (նիւս) ա. մբ. փբշակտուց:

Acanthaster (էր) ա.կ. փշաաստղ. սեռ փշամօրձոց :

Acanthe, ի. բ. կեռանտ, արջամագիլ « այբ փէնչէսի ». հն. branche ursine. 2. ճ. կեռանտակ. feuille d'—, կեռանտատերեւ:

Acanthe.

Acanthées. ի. յ. բ. կեռանտեայք. ցեղ տոհմին կեռանտասերից (acanthacées).

Acanthéphippie (ֆիփի) ի. բ. փշաճամբ . սեռ տոհմի խոլորձեայց (orchidées)..

Acantherpestès (փէսթէս) ա. վբ. փշասողուն. սեռ բրածոյ բիւրոտանց (myriapodes).

Acanthias (աս) ա.ձբ. փշաձուկն:

Acanthice, ած. բ. փշեայ :

Acanthichtyose (ֆիքթի) ի. ախ. փշաձեփուկ.փշայինձեփուկ(ichtyose)

Acanthide, ի. Ծ. եկքանիկ « սագա գուշու » հն. **Chardonneret**.

Acanthies, ի. յ.մբ. փշամիջատք. սեռ կիսաձեւ (hémiptère) միջատաց:

Acanthine, ի. տգ. փշին. * գոյացութիւն որով կազմի շողաւորաց (radiolaires) ոմանց կմախքն:

Acanthion, ա. կ. փշերէ. սեռ փբշոտ կենդանաճնաց իբրեւ ողնի :

Acanthite. ի. տգ. փշիթ. ծծմբուկ արճաձոյ:

Acanthiure, ած. կ. փշատուն, փշագի. 2. ա. ձբ. տ. **Acanthure**.

Acanthize,ա. Ծ. փշադիր. Ծրուչնիկ նման նրբակտցաց (becs-fins).

Acanthobole, ա. վ. տ. **Acanthabole**.

Acanthocalyx (լիքս) ա. բ. փբշաբաժակ . հատուած սեռի մորինաբուսոյ (morine).

Acanthocarpe, ած. բ. փշապբտուղ, փշամիրգ. ասի զոնկոց, որոց պտուղք փշապատ են :

Acanthocéphale, ած. եւ ա. մբ. փշագլուխ. սեռ կիսաձեւից. — compressipes, — տափոտն . 2. ա. բ. —. սեռ եղերդազգեաց (chicoracées) Ասիոյ . 3. —s, ա. յ. մբ. —ք. խումբ որ ունի մի միայն մեծ սեռ զոզնեցուկն (échinorhynque).

Acanthocéras (աս) ա. կմ. փբշեղջերիկ. սեռ բրածոյ գլխոտն կակղամորձոց (mollusques).

Acanthocère, ա. մբ. փշեղջիւր. սեռ երկձեւից կարճեղջերց (brachocères) .

Acanthocérus (իւս) ա. մբ. ցըցեղջիւր.սեռ հնգայօդ պատենաձեւից, ի տոհմէ Ծերձեղջերց (lamellicornes), ի ցեղէ բզէզեայց (scarabéides).

Acanthoclade, ած. բ. փշոստ. plante —. 2. ա. —. սեռ կաճնախոտեայց (polygalées).

Acanthocladie, ի. կմ. փշուղէշ. սեռ բրածոյ լօտակենդան (bryozoaire) կակղամորձոց :

Acanthococcus (քիւս), ա. բ. փշունդ. ազգ մնկի:

Acanthocrine, ա. վբ. փշաշուշան. սեռ բրածոյ փշամօրձոց :

Acanthocyathus (սիաձիւս) ա. վբ. փշաբաժակ . սեռ բրածոյ բազմոտանց :

Acanthocycle (սիքլ) ա. վբ. փշաշրջանակ. սեռ բրածոյ բազմոտանց սիլուրեան հողոյ:

Acanthodactyle, ա. մբ. փշամատն : [ինչ բրածոյ :

Acanthode,ա. ձբ. փշորկ. ձուկն

Acanthodérus (իւս) ա. մբ. փբշավիզ . սեռ կարգի ուղղաթեւից ուրթուականաց (orthoptères spectres), որոց փշոտ է լանջակն (corselet). 2. —. սեռ քառայօդ պատենաձեւից, ի տոհմէ երկայնեղջերց, ի ցեղէ լամիեայց (lamiaires).

Acanthodesmie, ի. կ. փշազօդ. սեռ շողաւորաց (radiolaires).

Acanthodides, ա.յ.ձբ.փշածեւք. կարգ բրածոյ ձկանց , նախատիպ ունելով զսեռն փշորկ (acanthode).

Acanthodis (տիս) ա. մբ. փշոստ. սեռ մարախեայց (locustères).

Acanthodon, ա. ստ. փշատամն. մամուկի տեսակ :

Acanthodrile, ա. օղ. փշաճճի :

Acanthoglosse, ա. բ. փշալեզու. սեռ խոլորձեայց (orchidées), ի ցեղէ վանդեայց (vandées). 2. կ. —. սեռ եքիդնէից ի Նոր-Կուինէա :

Acanthoïde, ած. կեռանտակերպ, կեռանտանման:

Acantholène, ա. բ. փշապատեան. հատուած սեռի փոքրուսին (microps).

Acantholépis (փիս) ա. բ. փբշաճեփ. բոյս տարեւոր ի ցեղէ կանկարեայց (cynarées). 2. ձբ. —. ձուկն ինչ բրածոյ :

Acantholimon, ա. բ. կոճոճ . տեսակ մի տունկ փշոտ բուսեալ ի չլավարդի :

Acanthologie, ի. փշաբանութիւն . հատաքածոյ վերաւորութեանց :

Acantholophe, ա. մբ. փուշկատար. սեռ քառայօդ պատենաՓեից, ի տոհմէ ուտեայց (curculionides).

Acanthomère, ա. մբ. փշագիտ. միջատ ինչ երկՓեռ:

Acanthomètre, ա. կ. փշաչափ. կենդանի ինչ մանրադիտական, ի դասէ արմատոտանց (rhizopodes).

Acanthométrides, ա. յ. կ. փշաչափուկք. խումբ փոքր շողաւորաց (radiolaires) որք գտանին ի բազում ծովս:

Acanthomyce, ա. բ. փշասունկ. տեսակ սնկոյ:

Acanthonème, ա. վբ. փշաթիւս. ձուկն ինչ բրածոյ:

Acanthonote, ա. խբ. Փիլնափուշ. տեսակ խեչկի (crevettine).

Acanthonyx (նիքս) ա. խբ. փշեղունգն. սեռ տասնոտն եւ կարճատուտն (brachyure) խեցեմորՓից:

Acanthopanax (աքս) ա. բ. փշահամադեղ, փշահամաբոյժ. տեսակ արալիասերից:

Acanthope, ա. մբ. փշակն. սեռ ուղղաՓեւ միջատաց:

Acanthopelvis, ա.մկ. փշակոնք. անկանոն ձեւ կոնքի ողնակորից (rachitique), որոյ եզերք լինի փշածեւ:

Acanthophage, ած. փշակեր:

Acanthophile, ած. փշասէր:

Acanthophis (ֆիս) ա. սբ. փշօձ. սեռ օձատեսակ սողնոց. 2. բ. —. տեսակ լօռի:

Acanthophore, ա.բ. եւ մբ. փըշակիր:

Acanthophoré, e, ած. կ. փըշաբեր, փշազէն. grégarine —e.

Acanthophylle (ֆիլ) ա. բ. փըշատերեւ. հն. **Strongylome**.

Acanthophyllum (ֆիլլոմ) ա. վբ. փշասաղարԹ. սեռ. բրածոյ ծաղկակենդան բազմոտանց:

Acanthophyton, ա. բ. փշատունկ, փշաբոյս:

Acanthopitys (Փիս) ա. բ. փըշասոսնձի տեսակ ճերկի (casuarine).

Acanthopode, ա. ծբ. փշոտն. սեռ փշաՓեւ ձկանց:

Acanthopomes, ա. յ. ծբ. փըշակափիչք. առիմ ոսկրուտ ձկանց:

Acanthops (Փոփս), ա. ծբ. փըշատեսիկ:

Acanthopsides, ա. յ. մբ. փըշակունք. խմբիկ ուղղաՓեւ կիւսեայց (mantides), որոց աչք սրածայր են:

Acanthopsis (սիս) ա. ծբ. փըշակն. տեսակ խեցտակի (loche).

Acanthoptère, ա. մբ. փշաՓեւ. սեռ քառայօդ երկայնեղջիւր պատենաՓեից:

Acanthoptérygiens, ա. յ. ծբ. փշաՓեւճակք. կարգ փշաՓեւ ոսկրուտ ձկանց:

Acanthorhynque, ա.Փ. փշակքուց. սեռ մեղրակեր Փռչնոց:

Acanthoscèle, ա. մբ. փշասրուն. սեռ հնգայօդ պատենաՓեից:

Acanthosicyos (սիսիոս) ա. բ. փշավարունգ. սեռ դդմենայց:

Acanthosome, ի.կ. փշամարմին. փոքրիկ խեցեմորՓ եւ միջատ:

Acanthosperme, ա. բ. փշասերմն:

Acanthospongia, ի. վբ. փշասպունգ. սեռ բրածոյ սպնգաց:

Acanthostaure, ա. կ. փշացից. սեռ շողաւորաց (radiolaires).

Acanthostigme, ա. բ. փշախայՓ. ազգ մակաբոյծ անկի տերեւոց սոճոյ:

Acanthostome, ա. վբ. փշաքերան. սեռ բրածոյ գորտազգեաց (batraciens).

Acanthostomides, ա. յ. կ. փըշաբերանածեւք. խումբ բրածոյ երկակենցաղաց (amphibiens).

Acanthotelson, ա. վբ. փշասահման. ազգ բրածոյ ոլորկապատենից (crustacés) ածխաբեր գետնոց:

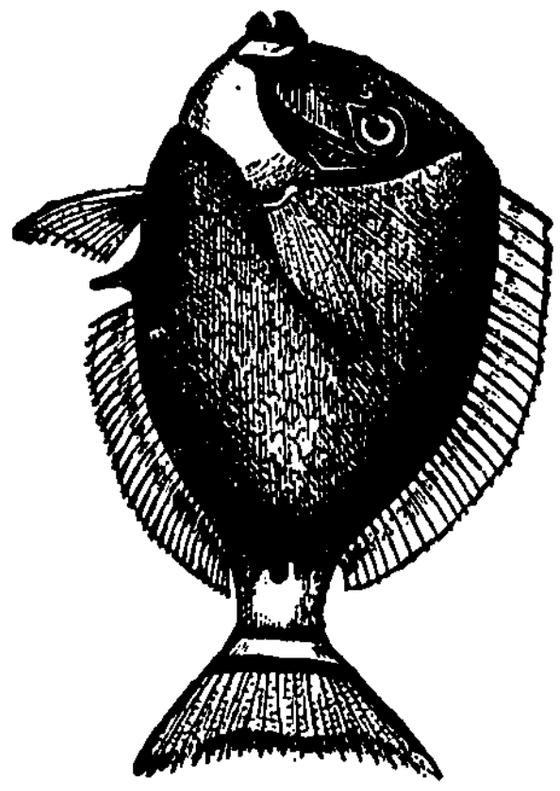
Acanthothèque, ա. բ. եւ բբ. փշատուփ. բոյս ինչ եւ որդն աղեաց:

Acanthothorax (աքս) ա. մբ. փշալանջ. սեռ հնգայօդ պատենաՓեից:

Acanthotyle, ա.բ.փշակուզ, տես

Acanthoxanthium (Փիօմ) ա. բ. դեղնափուշ. հատուած սեռի դեղնենուոյ (xanthion).

Acanthure, ա. ծբ. փշագի, փըշաձեւ. *պոչին վերայ փուշ ունեցող ձուկն:

Acanus (իս) ա. ծբ. փուշկատար. ձուկն ինչ բրածոյ:

Acap, ա. բ. կաՓենի. կաՓագործելի փայտ կղզեաց:

A capella, մ. իտ. եկ. եժ. մատրանաձայն. ձայնք եւ նուագարանք ի միասին երգելով:

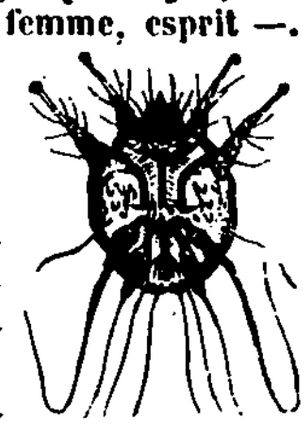
A capricio (չիօ) մ. իտ. եժ. քըմաձայն, քմախորժ. փութոխելի ըստ քմաց երաժշտին:

Acarde, ած.խբ. անծղանի.*ծղղխնի (charnière) չունեցող խիփ (valve). 2. ա. —. խեցեմորՓ ինչ որովայնոտն (gastéropode).

Acarde, ած. հրբ. անեփրտ. ՓœՀ

Acardie, ի. մգ. անսրտութիւն. չգոյութիւն սրտի:

Acare, ա. մբ. ակար, բաշխ. մանր ճճի:

Acare.

Acarelle, ի. կ. տաճիր. սեռ չքաղճնայց:

Acariasis (սիս) ի. ախ. գա.

Acariâtre, ած. բարքախտպոտ, խեղաբարոյ, դժնաբարք, դառնաբարոյ, դժուարաբարոյ, դժուարաՓիսամբոյր, խեռաբարոյ. femme, esprit —. Elle est d'une humeur —, — է:

Acariâtreté, ի. դառնաբարոյութիւն, խեղաբարութիւն, ժանտաբարութիւն, խեռաբարութիւն:

Acarides, Acaridies, ի. յ. **Acaridiens, Acariens, Acarins**, ա. յ.մբ. ակարեայք, ակարեանք, բաշխեայք. բաշխի (acare) տեսակ միջատք:

Acarigène, ած. խկածին. malacarides —s

Acarigénose, ի. ախ. խկախտ. *ամէն տեսակ մանր ճճիներէն պատճառած հիւանդութիւն:

Acarima, S. **Marikina**.

Acarnar, S. **Acharnar**.

Acaron, ա. բ. մրտակ. մրտենի վայրենի:

Acarospore, ի.բ. անբաժանիոծ սեռ կարմրաքոսի (lichen), որոյ մանուկք են հնծք (spores).

Acarotoxique, ած. բժ. խիկաՓոյն, խիկադեղ, խիկասպան:

Acarpe,ած.բ.անպտուղ.plante —.

Acarpellé, e, ած. բ. անմրգոն. fleur —e. || S. **Carpelle**.

Acarus (իս) S. **Acare**.

Acaste, ա. մբ. խրտակ.*սպրնգաց մէջ ապրող միջատ:

Acatalecte, Acatalectique, ած. յն. եւ լ. տչ. անՓերթ, անՓերթավանկ. vers —s, — ոտանաւորք:

Acatalepsie, ի. իս. անհասականութիւն. 2. բժ. մոռաՓափութիւն:

Acataleptique, ած. իս. անհասական. 2. բժ. մոռաՓափ:

Acatapose, ա. բժ. անկլմութիւն. * կլլելու անկարողութիւն:

Acatharsie, ի. բժ. անմաքրութիւն:

Acatholique, ած. անկաՓուղղկեայ. culte —. 2. գ. —. un —.

Acaudé, e, ած. հշբ. անոտուտն, անկկու. S. **Coccyx**.

Acaule, ած. բ. անցօղուն:

Accablant, e, ած. ընկճիչ, ընկճող, ճանրաբեռն, դժուարաբեռն, ճանրալուծ, դժուարակիր. poids, fardeau —. Charge —e. Joug —, ճանրանուր լուծ. 2. փ. —, պարտաւորեցուցիչ, դժնդակ, տաժանելի, ոգեպատ, ճանրատաղտուկ,*սրտնեղուկ. chaleur, douleur, servitude, visite —e. Des reproches —s. Une nouvelle —e, une —e nouvelle. Homme, air, malheur —.

Accablé, e, ած. ընկճեալ, պարտաւորեալ, պարտաւոտն, քամակաբեկ. — de charge, sous le poids, ճանրաբեռնեալ, ճանրաբեռն, ճանրաբեկ. — d'années, sous le poids des années, նկուն՝ ընկճեալ ընդ բեռամբ ամաց, ճանրացեալ ամօք՝ ալեօք. — de douleurs, ընկճեալ ի ցաւոց, վարակեալ ցաւօք, ցաւալից, ցաւալուկ, վշտաբեկ. — de tristesse, քամվատխուր, յոգնատխուր, յոգնաՓախիճ, Փախ-

ծալից. — de malheurs, բազմադէտ, յոգնաՁշուառ. — de maladies, վարակեալ հիւանդութեամբք, պատուաստից, պատուաբեկ. — d'injures, նախատուակոծ, Ձշնամանալից. — de sommeil, ծանրացեալ՝ ընկղմեալ ի քնոյ, *քունկպատած.— de honte, ամօԹապարտ, ամօԹալից, կորագլուխ. — d'affaires, բազմազբաղ. — de dettes, բնկենալ ընդ պարտեօք, բազմապարտ, բազմապարտիք, * շատ պարտքի տէր. être — de visites, ոգեսպառ լ. այցելութեամբք, * այցելութիւններէ աչք չբանալ՝ հոգին ելլել:

Accablement, ա. բնկճումն, պարտուատումն. être dans l'— de la douleur, ցաւալից՝ ցաւաբեկ՝ ցաւալուկ լ. son — est extrême. Plongé dans l'—. — du corps, de l'esprit. 2. ծանրութիւն, ծանրաբեռնութիւն. — d'affaires, de travail.

Accabler, ն. բնկճել, ծանրաբեռնել, պարտասել. ce fardeau énorme vous accable. Le poids de ses entreprises l'accable. 2. նկուն առնել, խորտակել. il a été accablé par le nombre des ennemis, նկուն եղեւ ի Ռուոյ Ձշնամեաց. 3. փ. ի կոր կորճանել, յաղԹահարել. ce témoignage l'accable. Il a accablé ses adversaires de tant d'arguments. 4. նեղել, տագնապել, պարտասել, տառապել. — un innocent. Un si grand malheur m'accable. 5. փ. ծանրաբեռնել, ծուլ. — d'honneurs,—պատուով, մեծապատիւ առնել. — de politesses, մեծապատիւ մեծարել. — de cadeaux, de présents. պարգեւալից՝ մեծապարգեւ առնել. le sommeil l'accable, ծանրանայ քունն ի վերայ նորա, *քունն կը կոխէ. — de reproches, սաստկակոծ առնել. — d'injures, d'outrages, — Ձշնամանօք՝ նախատուանօք, նախատուալից՝ Ձշնամանալից՝ նախատակոծ առնել. — de malédictions, անիծակուռ՝ անիծապարտ առնել. — de louanges, լցնուլ գովեստիւք՝ դրուատօք, մեծագով՝ բազմագով առնել. || անխ. vous m'accablez, մեծապարգեւ՝ մեծապատիւ առնէք զիս:

S'accabler, դ. բնկճել՝ նեղիլ զանձն, զմիմեանս. — de travail, աշխատու՝ վաստակաբեկ լ. — d'injures, նախատակոծ առնել զմիմեանս:

Accalmie, ի. նւ. անհողմութիւն, հողմախաղաղ հանդարտութիւն. 2. փ. անդորրութիւն, հանդարտութիւն:

Accaparement (աբա) ա. մենագրաւումն, համագրաւումն, համագրաւութիւն, մեննագնումն. — de blé, de farines. Faire des —s, համագրաւել, համագնել:

Accaparer, ն. մեննագրաւել, համագրաւել, մեննագնել, * ափարկել. — les sucres. 2. փ. գրաւել, յինքն ձգել՝ արկանել. — qn., la faveur du peuple, les voix des électeurs. Cet avocat accapare toutes les affaires.

Accapareur, euse, գ. համագրաւիչ, մեննագրաւող, մեննագրաւուհի, մեննագնող, մեննագնուհի, * ափարկող, « մասրապազ ». 2. փ. գրաւիչ, գրաւող. — de la faveur publique. Vous êtes une —se de cœurs, սրտագրաւ՝ սրտագրաւուհի էք:

Accéder (լծ. **Accélérer**) ն. հաւանիլ, հաճիլ. — à un traité, à une proposition. — au désir de qn., ըղձակատար լ. ուժք. 2. ագր. մրատանել, հասանել. — à une maison, à un terrain par une porte cochère.

Accélérateur, trice, ած. երագիչ. force —c, — զօրութիւն. 2. մգ. —. muscle —, — դնդեր. || ա. —:

Accélération, ի. երագումն, երագութիւն, արագութիւն. — du mouvement, du pouls, de la respiration. 2. —, փութացումն, ճեպ. — des travaux, d'une affaire.

Accéléré, e, ած. արագ, երագ, երագընթաց, արագընթաց, ճեպընթաց. pas —, — քայլ. marche —e, արագաքայլ ընթացք. mouvement, pouls —. A pas —, արագաքայլ. || voiture —e, կլ. un —, une —e, — կառք, ճեպակառք:

Accélérer [j'accélère, tu accélères, il accélère. n. accélérons; j'accélérais; accélère, accélérons; q. j'accélère; q. j'accélérasse; accélérant; accéléré, e] ն. երագել, արագել, ճեպել, փութացուցանել, * շուտցուել. — la marche, le travail, une affaire.

S'accélérer, դ. երագիլ, արագանալ, * փութացուիլ, շուտցուիլ:

Accéléromètre, ա. երագաչափ:

Accense, ի. պարտքաշխի:

Accensement, ա. պարտքաշխումն:

Accenser, ն. պարտքաշխել, պարտքաշխի տալ՝ առնուլ:

Accenseur, euse, գ. պարտքաշխիչ, պարտքաշխուհի:

Accent, ա. ոլորակ, շեշտ. — aigu, սուր շեշտ, շեշտ (´). — grave, երկար, բութ (`). — circonflexe, պարոյկ (^). mettre les —s. 2. —, ինչումն, արտաբերութիւն. il a un bon, un mauvais —. L'— anglais, — անգլիական. — provincial, — գաւառական. 3. փ. ոլորակ, շեշտ, ձայն, բարբառ. les —s de la passion, de la douleur, de la tendresse, de la colère, de sa voix. Aux —s lamentables, կողկողագին, ողբաձայն, կականաբարթ, կողկողագին. tristes —s. — plaintif, agréable, — ողբաձայ, աիսրժալուր. prêtez l'oreille à mes —s.

Accentuable, ած. ոլորակելի, շեշտելի. mot, syllabe —.

Accentuation, ի. ոլորակումն, շեշտոլորումն, շեշտումն. une bonne —. Une — vicieuse. 2. ոլորակադրութիւն, շեշտադրութիւն. une faute d'—.

Accentué, e, անց. եւ ած. շեշտեալ, շեշտաւոր, շեշտոլոր, շեշտոլորակ. mot, syllabe —e. 2. փ. շեշտեալ, յայտանշան, յայտերեւակ, յայտանկաւ. traits fortement —s. Moulures —es.

Accentuer, ն. ոլորակել, ոլորակադրել, շեշտել, շեշտադրել. — un mot, une voyelle. 2. փ. շեշտոլորել, շեշտել, քաջալորակի՝ ուժգին ինչել. il accentue tout ce qu'il dit. 3. փ. շեշտել, սաստկացուցանել, ազդուազոյն՝ տպաւորազոյն՝ առաւել քաջայայտ առնել. — une phrase.

S'accentuer, դ. ոլորակիլ, շեշտիլ. 2. շեշտուորիլ, շեշտիլ, սաստկանալ. le mouvement s'accentue.

Acceptabilité, ի. ընդունելիութիւն:

Acceptable, ած. ընդունելի. proposition, condition —. Cela n'est pas —.

Acceptant, e, ած. եւ գ. ընդունիչ, ընդունող, ընկալուչ. 2. պարգեւառ, պարգեւառու, պարգեւընկալ. le donateur et l'—, պարգեւատուն եւ —ն:

Acceptatif, ive, ած. ընդունական, ընդունողական, յանձնառական. réponse —e.

Acceptation. ի. ընկալումն, ընդունումն, ընդունելութիւն, յանձնառութիւն. l'— d'une offre, d'une donation, d'une lettre de change. Envoyer à l'—. Lettre d'—, յանձնագիր. — sous bénéfice d'inventaire. S. **Bénéfice**. — en blanc, S. **Blanc**.

Accepté, e, անց. ընկալեալ, * ընդունուած. être —, ընդունելի լ., *ընդունուիլ. la paix —e des deux parties, կամ, par les deux parties. 2. վճ. ափ. ընկալեալ. — pour la somme de ... francs, — վասն գումարի ... ֆրանքաց. || ղ. —. vous demandez mon concours? Accepté.

Accepter, ն. ընդունել, յանձն առնուլ. — un don, une lettre de change. — l'invitation à dîner. — un défi, un duel. || — le combat, — զպատերազմն, կազմ լ. ի մղել զայն. || j'en accepte l'augure, ընդունիմ զղջութիւն՝ զբարեմաղթութիւն, *Ամուսած լսէ բերնէդ.

S'accepter, դ. ընդունելի լ., *ընդունուիլ. cela ne peut —. Enfin l'offre s'accepte.

Accepteur, ա. ընդունիչ, ընդունող, ընկալուչ (փոխանակագրոյ):

Acceptilation (սիօն) ի. իգ. հն. արձակուրդ ի պարտեաց:

Acception, ի. աչառութիւն, ակնառութիւն, աչառանք. faire — de personnes, աչառել, ակնառել, ակն առնուլ, * աչառութիւն ընել. la justice ne fait — de personne. Sans — de personnes, առանց աչառութեան. avec — des personnes, առ աչս, աչառութեամբ, աչառանօք. 2. բ. առումն, իմաստ. les —s d'un mot, առմունք բառի. ce mot a double, plusieurs —s, երկիմաստ, բազմիմաստ է բառդ. — propre, figurée, բուն, այլաբոխ —:

Accès (աքսէ) ա. մօտումն, մուտ, մատոյց. avoir —, un libre — auprès de qn., մուտ ունել առ ումեք, * մէկուն քով մուտ՝ սպաս մուտ ունենալ, ուզած ժամանակ կարենալ քովն երթալ. le peuple aurait — aux premières dignités, ժողովուրդն մուտ գտանիցէ՝ հասանիցէ առաջագահ աւազութեանց. donner — à qn., մուտ տալ ումեք. d'un — difficile, դժուա-

թամատչելի , դժուարամուտ , դժուարամատոյց . d'un — facile, դիւրամատչելի , դիւրամուտ , դիւրամատոյց . 2. բժ. ախտաժամ , Քափ , նոպայ « նէօպէՔ » . — de fièvre, — ջերման . * ջերմին բռնելն . l'— a été violent, * Քափն սաստիկ էր . l'— avance, retarde, diminue, կանխէ , յապաղէ , նուազէ Քափն. 3. փ. Քաւի , յորձումն . — de folie, Քափ՝ Քաւիք յիմարութեան . — de piété, — աստուածպաշտութեան . — de rage, — մոլեգնութեան . dans un — de colère, ի զայրոյԹ սրտմտութեան. il fut saisi d'un violent — de colère, ի բարկութիւն մեծ բռնեց , *սաստիկ բարկութիւնն բռնեց . il est sujet à des — de folie, * երբեմն երբեմն խենդութիւնն կբռնէ . il a des — de libéralité, il n'est généreux que par —, առատածեռն է մերթ ընդ մերթ,*առատածեռնութիւն երբեմն երբեմն կբռնէ :

Accessibilité, ի. մատչելութիւն, դիւրամերձութիւն . l'— des emplois publics à tous ceux qui sont capables de les remplir.

Accessible, ած. մատչելի , մերձենալի , հպելի , դիւրամերձենալի , դիւրամատչելի, դիւրամուտ . rivage, île —. Le temple de Cérès n'était pas — aux hommes. || Prix —, մատչելի գին . 2. փ. —, դիւրամատոյց, դիւրահուպ , դիւրահամբոյր . prince — à tout le monde. 3. դիւրամերձ, դիւրընկալ , հեշտընկալ , դիւրալուր , հեշտալուր . cœur — à la compassion, aux plaintes des malheureux. Très —, ամենամատոյց :

Accession, ի. կամակցութիւն , հաւանութիւն , հաճութիւն . son — à un traité. 2. իգ. աճում , յաւելուած. 3. հասում , ժամանում. — au pouvoir. — au trône, գահակալութիւն :

Accessit (սիԹ) ա. մերձամրցանակ, մերձանակ. մրցանակին մօտագոյն աստիճանն . obtenir un —, — ն՝ ընդունել . les —s.

Accessoire, ած. յարակից . parties —s, — մասունք. 2. ա. —. prendre l'— pour le principal. Les —s d'un tableau, —ք պատկերի . 3. մգ. —. les —s de l'œil sont les sourcils, les paupières, les voies lacrymales.

Accessoirement, մ. յարակցաբար, յարակցապէս . il ajoute — bien d'autres choses.

Accidence, ի. խս. պատեհութիւն, դիպուածութիւն :

Accident, ա. դէպք , դիպուած , պատահար . il arrive des —s, դէպք՝ դիպուածք պատահին . arriver sans —, անպատահար՝ ողջամբ հասանել . 2. արկած , աղէտք , փորձանք . cet — le déconcerta. Les —s de la vie. 3. եբ. —s de terrain, խնդրունդք՝ խորտաբորտութիւն՝ անհարթութիւնք երկրի . 4. նկ. —s de lumière, այլայլանութիւնք՝ ելեւէջք լուսոյ . 5. աբ. պատահումն. 6. խս. եւ եժ. պատահ.

Par accident, մ. ըստ դիպաց , պատահմամբ , պատահաբար, *դիպուածով . le feu prit par —.

Accidentalité, ի. դիպուածականութիւն . l'— d'une question.

Accidenté, e, ած. խնդրունդ , անհարթ , խորտաբորտ, դարափոս . terrain, sol —. 2. փ. բազմադէպ, դիպուածալից , արկածալից, բազմարկածեան , վրդովալի , փորձանաւոր. vie —e. 3. փ. անհարթ , փոխազարդ :

Accidentel, elle, ած. դիպուածական , պատահական , յանկարծադէպ, ինքնադէպ. mort —elle. 2. իս. պատահական . telle ou telle couleur est —elle au papier. || տբ. —. point —, — կէտ , պատահակէտ :

Accidentellement, մ. ըստ դիպաց, ըստ պատահման , պատահապէս, պատահաբար, դիպուածաբար, պատահմամբ , * դիպուածով . je ne suis ici qu'—.

Accidenter, ն. խնդրունդել , դարափոսել , անհարթել , *խորտաբորտացունել. — un terrain. 2. փ. անհարթ գործել , փոխազարդել . — son style, — զոն .

S'accidenter, դ. դարափոսիլ, դարափոս լ. le terrain s'accidente.

Accipitres, ա.յ.թ. յափշտակիչք, որսահարք. գա. որսահարուց՝ բազէից:

Accipitrin, e, ած.թ. յափշտակիչ. || —s, ա. յ. —ք . երբորդ տոհմ որսահարուց՝ բազէից :

Accipitrine, բ. տ. Épervière.

Accise, ի. ըմպամաքս , ըմպելամաքս . մաքս ըմպելեաց :

Acclamateur, ա. գովաձայնիչ , դրուատիչ, ծափահար. des —s à gage, վարձկան —ք , վարձագովիչք :

Acclamatif, ive, ած. գովաձայն, միաձայն , ծափաձայն :

Acclamation, ի. ձայն՝ աղաղակ ցնծութեան՝ հաճութեան , գովաձայնութիւն , հաւանաձայնութիւն , մեծագոչ՝ ծափաձայն դրուատիք , յարգանք , ճայնք՝ կայք դրուատեաց , միաձայն հաւանութիւն , ծափողջոյն . pousser des —s, ձայն ցնծութեան հարկանել. recevoir les —s les plus vives, մեծաձայն՝ մեծաբարբառ դրուատիս՝ մեծագոչ յարգանս ընդունել . saluer qn. par des —s, ցնծալից ձայնիւ ողջունել զոք . exciter, provoquer des —s. Se dérober aux —s du peuple. Fuir les —s populaires. Il fit son entrée aux —s de tout un peuple, * ամբողջ ժողովրդեան մի ուրախութեան ձայներովն ներս մտաւ . accueillir qn. par les —s les plus chaudes et les plus enthousiastes.

Par acclamation, մ. միաձայնութեամբ , միաձայն՝ միաբարբառ հաւանութեամբ . loi votée par —.

Acclamer, ն. ձայն ցնծութ հարկանել՝ արձակել , գոչել ձայնիւ հաճութ , գովաձայնել , հաւանաձայնել . ils acclamèrent à cette proposition.

Acclamer, ն. —, դրուատել, ցնծալից ձայնիւ ողջունել , ծափողջունել , հռչակել . la foule acclama le triomphateur. On l'acclama roi d'Italie, Քագաւոր Իտալիոյ հռչակեցին զնա :

Acclamper, ն. նս. պահանգել , յարամբել . ամրացուցանել հաստատանաւ . — un mât.

Acclimatable, ած. կլիմայելի , տարաւարժելի , կլիմաւարժելի , օդաւարժելի . plante —.

Acclimatation, ի. կլիմայում , կլիմաւարժութիւն , օդաւարժութիւն , օդընտելութիւն . société, jardin d'—.

Acclimaté, e, ած. կլիմայեալ , կլիմաւարժ , օդաւարժ , օդընտել , տարաւարժ. plantes, troupes —es.

Acclimatement, ա. կլիմայում, կլիմաւարժում, օդաւարժում. — des hommes, des animaux, des plantes.

Acclimater, ն. կլիմայել , կլիմաւարժել , օդաւարժել , տարաւարժել , օդընտել առնել . * կլիմայի վարժեցունել. — les plantes, les hommes.

S'acclimater, դ. —իլ , կլիմաւարժ՝ օդընտել լ., կլիմային՝ օդին վարժիլ . les Européens s'acclimatent difficilement dans les Indes. 2. փ. վարժիլ , ընդելանալ . — dans une famille. Il put — à l'École normale. 3. ընդունելի լ., սրմատ բռնել , մուտ գտանել , մտնել . cet usage s'est acclimaté en France.

Acclimateur, ա. կլիմաւարժիչ , օդաւարժիչ , տարաւարժիչ :

Accliné, e, ած. բպ. միաեալ, մէտ:

Accoinçon, ա.ատ. յարկայ :

Accointance, ի. ընտանութիւն , մտերմութիւն , կենակցութիւն , տրտիակցութիւն . je ne veux point d'— avec cet homme. — compromettante. 2. հաղորդութիւն (առն եւ կնոջ) il a eu des —s avec cette femme.

Accointer (S') դ. ընտաննալ , մտերմանալ , կենակից լ., կենակցիլ . — d'un կամ avec un homme.

Accoiser, հ. տ. Apaiser.

Accolade, ի. ընդգրկումն , գրկախառնութիւն , ուլնողջոյն . — fraternelle. Donner l'—, գրկախառն լ., գրկախառնիլ , ողջագուրել , տալ զուլնողջոյն, *պագտուիլ. 2. Քրատութիւն , սրատութիւն . * Քուրի տափակ կողմով նորընտիր ասպետին ուսին զարնելն ու հետն պագտուիլն . donner, recevoir l'—, սրատուի՝ Քրատուի առնել՝ լինել. 2. տպ. կցագիծ , բառակապ , տողակապ :

Accolader, ն. տպ. գծակցել, կցագծել , տողակապել , տողակցել , *գծիկով իրարու կցել՝ միացունել :

Accolage, ա. պ. ոզորումն , ոստակապումն (որթոյ) :

Accolement, ա. կցումն , միաւորումն . l'— de ces noms est indigne.

Accoler, ն. գիրկընդխառն լ., ողջագուրել , փարիլ զպարանոցաւ , գրկախառնել , ուլնափարիլ . — qn. 2. փ. կցել , զուգել . il accola ces deux hommes dans son discours. 3. պ. ոզորել , ոստակապել . — la vigne. 4. տպ. գծակցել , * գծիկով միացունել . — deux noms.

S'accoler, դ. փարիլ զմիմեամբք , գրկախառնիլ , ուլնափարիլ , *իրարու վիզն պլլուիլ , պագտուիլ . ils s'accolèrent avec une grande amitié. 2. պատուիլ , * պլլուիլ . 3. փ. — à une femme, յարիլ կնոջ , * կնկան մի կպչիլ , հետն ապրիլ :

Accolure, ի.պ. ոզոր , ոստակապ:

Accombant, e, ած. բ. պառակ.

* տնկի մի վերայ ուրիշ տնկին պատկած մասին կ'ասի:

Accommodable, ած. դիւրայարդար, դիւրահաշտ. un différend —.

Accommodage, ա. ամոքանք, հանդերձանք. l'— d'un morceau de bœuf. 2. յարդարանք. l'— de la perruque.

Accommodant, e, ած. բարեհաւան, դիւրաբարոյ, բարեհաշտող, դիւրահաճ, դիւրայարմար, հեզահամբոյր. se montrer —. Esprit, marchand —. Humeur —e.

Accommodateur, ած. ա. բխ. յարդարիչ. muscle —.

Accommodation, ի. բխ. յարմարում, յարդարում. l'— d'œil.

Accommodé, e, անց. եւ ած. յարդարեալ, յարմարեալ, յօրինեալ, յարդարուն, յարմար. air — aux paroles. 2. հայհայծեալ. — des biens de la fortune, ընչեղ, ընչաւէտ. peu — des biens de la fortune, անինչ, աղքատիկ. 3. ի. ընչեղ, ընչաւէտ. un gentilhomme sage est fort —(Mol.) 4. կարգադրեալ, խաղաղեալ. querelle —e. 5. խ. հանդերձեալ, ամոքեալ:

Accommodement, ա. կարգադրութիւն, իրաւախոհութիւն, համաձայնութիւն. par voie d'—, —ութեամբ. entrer en voie d'—, faire un —, իրաւախոհ լ., համաձայնիլ. être en voie d'—, * համաձայնելու վերայ լ. esprit d'—. Proposer un —. Ne pas vouloir d'—, ne vouloir entendre à aucun —. Un mauvais — vaut mieux qu'un bon procès. Refuser tout —. C'est un homme d'—, *դիւրաւ խօսք հասկացող մարդ է. 2. հնար —ութեան. trouver un —. Il n'y a pas d'— avec la conscience. || առ.. il est avec le ciel des —s, * խիղճն հանդարտեցնելու հնարք չգտակիր. 3. կարգադրութիւն, կարգաւորութիւն, յարդարումն, յարդարանք, յօրինուած. il faudra bien des —s dans cette maison, * այս տան մէջ շատ բան կայ շտկելիք. 4. նկ. կարգադրուի, յօրինուածոյութիւն (զարդուց եւ հագուստի):

Accommoder, ն. յարդարել, յօրինել, *շտկել. — sa maison, son jardin, le feu. 2. յարդարել, կարգել, կարգաւորել, կարգադրել. — ses affaires. 3. խ. հանդերձել, պատրաստել. — un mets, du poisson, de la viande. 4. յարդարել, իրաւախոհ լ. վճարել խաղաղութեամբ, միաբանել, համաձայնել, *բանի մի յարմարցունել, անոյշ տեղն կապել. — une affaire à l'amiable. — un procès, un différend, deux adversaires. 5. պատշաճեցուցանել, յարմարել. — son discours aux circonstances, ses goûts à ceux des autres. 6. պատշաճիլ, յարմարիլ. cette maison m'accommode. Cela ne m'accommode pas. 7. վաճառել, *ծախել. accommodez-moi de votre chien.

S'accommoder, դ. անձնդիւր լ., * իւր հանգիստն փնտռել. voyez comme il s'accommode. 2. իրաւախոհ լ., համաձայնիլ, հաշտիլ, միաբանիլ. ils se sont accommodés. 3. յարդարիլ, կարգադրիլ, *շտկուիլ. un procès, un différend, une querelle s'accommode. 4. յարմարիլ. il s'accommode de tout, à tout, à ses amis. 5. բաւականանալ, շատանալ, գոհ լ. — d'une vie frugale. 6. յարդարել զարդարել զանձն, * զարդարուիլ, շտկուիլ. elle est deux heures à —. 7. սեպհականել անձին, ի կիր արկանել. il s'accommode de tout ce qu'il trouve. 8. խ. հանդերձիլ, պատրաստիլ. les œufs s'accommodent de mille manières. 9. — de qc., գնել, ստանալ. il s'en accommoda au prix qu'on voulut.

Accompagnage, ա. ար. ներիւսակ. յատակ ժեռաքեայ պատուար:

Accompagnateur, trice, գ.եժ. ընկերակցող, նուագակից, զուգերգող, երգընկեր, ձայնակից. un bon, mauvais, excellent —.

Accompagnement, ա. ընկերակցութիւն, ճանապարհակցութիւն, ուղեկցութիւն, յուղարկաւորութիւն. il fut choisi pour l'— de la princesse. 2. ի. հանդերձանք, զարդք, * հետնիվերթայք. cette chambre manque des —s nécessaires. Son tableau manque d'—s. 3. եժ. ընկերակցութիւն, ձայնակցութիւն, երգակցութիւն, նուագակցութիւն, զուգերգութիւն. l'— soutient la voix. Avec l'— du piano, ընկերակցութեամբ դաշնակի. chanter avec — de piano, de violon, երգել դաշնակակցութեամբ, ջութակակցութեամբ. 4. երգանուագ. l'— de ce morceau est facile.

Accompagner, ն. ընկերակցիլ, ուղեկցիլ. ընկերանալ, ուղեկից՝ ճանապարհակից լ. — qn. 2. յուղարկել, յուղարկ երթալ. ce prince est toujours accompagné de sa suite. On l'accompagne jusqu'à sa voiture. || փ. les plaisirs et la joie l'accompagnent partout, *բերկրանք եւ ուրախութիւն ամէն տեղ ետեւէն կ'երթան. une lettre a accompagné son présent, ընծային հետ նամակ մի եւս յուղարկեց. 3. ընկերանալ, յարմարիլ, պատշաճիլ, *հետնիվերիլ, վայլել. une coiffure qui accompagne bien, mal son visage, *երեսին յարմար՝ վայելուչ, անյարմար գլխադիր. les fleurs accompagnent bien la beauté, գեղեցկութեան պատշաճաւոր՝ վայելչագեղ՝ գեղապատշաճ են ծաղկունք. cette garniture accompagne bien la robe, * այս զարդք լաւ կ'ընկերանան՝ վայելուչ են ջրջազգեստին. 4. — de, կցել, կցորդել, լծորդել, յաւելուլ. il accompagne ses remontrances de menaces, *յանդիմանութեանցն վերայ սպառնալիքն յաւելու. jamais prince n'accompagna ses dons de tant de grâce, *իշխան մի չէ եղած որ իւր պարգեւացն այնչափ շնորհ կցորդէ. 5. եժ. ձայնակցել, երգակցել, նուագակցել, ձայնակից՝ նուագակից՝ երգակից լ., զուգերգել. — qn. sur le piano, avec le piano, avec le violon, — ուժեք դաշնակաւ, ջութակաւ. la flûte accompagne bien la voix. ||անխ. —. il accompagne bien, mal, լաւ, վատ երգակից է:

S'accompagner, դ. առնուլ՝ ունել իւր ուղեկիցս, *ուղեկից ունենալ. հետն առնուլ՝ ունենալ. il s'accompagne toujours de mauvais garnements. 2. ձայնակից՝ նուագակից՝ երգակից անձին լ., *նուագարան զարնել եւ միանգամայն երգել. il chante en s'accompagnant du piano. || անխ. — en chantant, նուագակից իւր լ:

Accompli, e, անց. կատարեալ, լցեալ, լրացեալ. vœu, crime —. Prophéties —es. Promesse, formalité —e. L'oracle est —, կատարեցաւ պատգամն. il a trente ans —s, երեսնամեայ՝ *երեսուն տարեկան է. fait —, կատարեալ իրողութիւն. 2. փ. ած. կատարեալ, կատարուն, անթերի, անառեղծ. un homme, un général, un scélérat —. Une femme, une beauté —e. Mérite, ouvrage, orateur —. Très —. — en tout point, ամենակատար, լիակատար:

Accomplir, ն. կատարել, լնուլ. — un devoir, une promesse, une formalité, un vœu, une loi. 2. կատարել, ի կատարումն՝ ի լրումն ածել, ի գլուխ՝ յանգ հանել. — un projet.

S'accomplir, դ. կատարիլ, լնուլ, լրանալ, ի լրումն գալ, ի գլուխ՝ յանգ ելանել, կատարեալ լ. les prophéties, vos vœux s'accomplirent. Une promesse, un serment s'accomplit. Ses paroles s'accomplissaient.

Accomplissement, ա. կատարումն, լրումն. l'— d'un vœu, d'un devoir, d'un projet, de vos désirs, de ses menaces. Leur sacrifice a reçu son —. Les prophéties ont eu un — manifeste.

Accomplisseur, ա. կատարող. — de tâches impossibles (Th. Gautier).

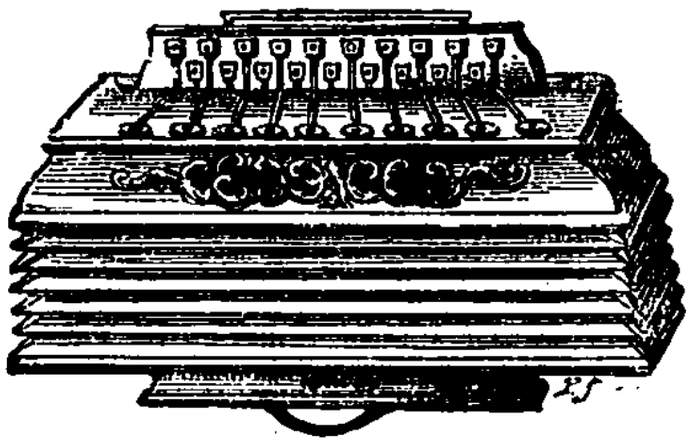
Accon, ա. հարթյատակ. նաւակ հարթյատակ:

Acconier, ա. հարթյատակավար. 2. հարթյատակագործ:

Accorage, ա.նե. նեցկումն, նեցուկ դնելն. 2. նեցուկք (ի նորոգել զնաւ):

Accord, ա. միակամութիւն, դաշն, միաբանութիւն, համաշնչութիւն, միածայնութիւն, համաձայնութիւն. l'— régnait entre eux. Ils vivent en —, dans un — admirable. Ils passaient leur vie dans un — parfait. L'— des volontés, համակամութիւն, կամակցութիւն, միակամութիւն. l'— des sentiments, համազգացութիւն. l'— des pensées, համախոհութիւն. l'— des idées, համամտութիւն. d'un commun —, միաբան՝ միածայն՝ միաբարբառ հաւանութեամբ, միաբանութեամբ, համաձայնութեամբ, միածայնութեամբ, համահաճութեամբ, ընդ մի բերան, զուգածայն, զուգաբարբառ. être d'—, d'un parfait — avec qn., միաբան՝ միակամ՝ հաշտչունչ՝ համամիտ՝ համախոհ՝ միածայն լ. ընդ ումեք. ils sont parfaitement d'— entre eux. Ils ne sont jamais d'— en rien. Je ne suis pas si bien d'— avec vous pour le jugement que vous faites. Mettre d'—, միաբանել, համաձայնել. se mettre d'—, միաբանիլ, համաձայնիլ, հա-

մախոհ՝ համամիտ լ. tomber, demeurer d'— d'une chose, ou sur une chose, միաբանիլ, համաձայնիլ, հաւանիլ. 2. իգ. միաբանութիւն, դաշն, դաշնադրութիւն. quel — entre J.-C. et Bélial? զի՞նչ միաբանութիւն է ընդ Քրիստոսի եւ Բելիարայ. faire, conclure un —, միաբանիլ, դաշինս կռել, ի դաշն մտանել, դաշնադրել, * դաշինք դնել. l'— conclu entre la France et l'Allemagne. Rompre un —, լուծանել՝ խզել զ—ն. 3. միաբանութիւն, դաշնակութիւն. il y a beaucoup d'—, il n'y a point d'— dans leurs mouvements. — entre le geste et les paroles. 4. միաբանութիւն, պատշաճութիւն, յարմարութիւն, համեմատութիւն. il y a un merveilleux — entre les parties du corps humain. 5. եժ. դաշն, դաշնակումն, դաշնակութիւն. parfait —, կատարեալ —. — majeur, mineur, աւագ, կրտսեր —. 6. եժ. դաշն, դաշնակութիւն, դաշնաձայնութիւն նուագարանաց «ահիճնք». mettre un piano, un violon d'—, դնել ի դաշն, դաշնակել զդաշնակ, զջուխակ. tenir l'—, դաշնակալկել, դաշնակալ լ., *դաշնակ բռնել, դաշնակաւոր մնալ. ce piano ne tient pas l'—. 7. ն. դաշնակութիւն, համաձայնութիւն. — de composition, de style, — շարադասութեան՝ տող. 8. նկ. յարմարութիւն, քաջայարմարութիւն գունոց, լուսոյ, ստուերաց. il y a un bel — dans ce tableau. 9. ք. համաձայնութիւն (աճականի ընդ գոյականի). 10. յ. դաշնականք, նուագք, աւաչք, երգք, բարբառք, դայլայլիկք. sublimes —s. Les doux —s de sa voix, de sa lyre. On entendait les tendres —s de sa voix. Les —s de ma lyre. Former des —s plaintifs, charmants, agréables. 11. յ. առնխօսութիւն, հարանախօսութիւն, նշանաւութիւն, * նշանաւոք, խօսքկապ, նշան. on a signé les —s.

Accordéon.

D'accord, մ. միաբան, միաբանութեամբ, հաւանհաւանութեամբ, համաշունչ. ils font tout d'—. Ils ne ramènent pas d'—. 2. քաջ է, խոստովանիմ, հաւանիմ. eh bien! d'—, j'ai commis une faute. Vous voulez que je m'éloigne? d'—.

Accordable, ած. շնորհելի. grâce —. 2. միաբանելի, դիւրահաշտ. plaideurs —s. 3. դաշնակելի. ce piano, ce violon n'est pas —, անդաշնակելի է... 4. ք. համաձայնելի:

Accordage, ա. եժ. դաշնակումն, յարդարումն. — du piano, de la harpe. Clef, marteau d'—, դաշնաբանալի, դաշնամուրճ:

Accordailles, ի. յ. ո. Տ. **Accords** եւ **Fiançailles**.

Accordant, e, ած. միաբան, համաձայն, հաւան. être — avec une opinion. 2. շնորհող. 3. եժ. ի. Տ. **Consonnant**.

Accordé, e, անց եւ ած. շնորհեալ. privilège — par le Sénat. || ապ. — քեզ, շնորհեմ քեզ գայդ. vous demandez de l'argent? —. 2. եժ դաշնակեալ, դաշնակաւոր, դաշնաւոր, բանդախառն, աղէյարմար «ահիճնքի». piano —. 3. գ խօսեալ, նշանեալ, * նշանացու, նշանած. l'— et l'—e, խօսնայրն եւ հարսնացուն:

Accordement, Տ. **Accordage**.

Accordéon, ա. եժ. դաշնօն, ձեռնադաշնակ:

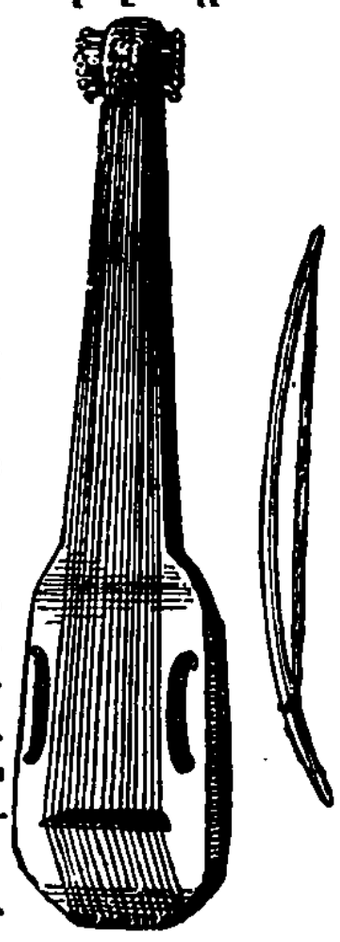
Accordéoniste, ա. դաշնօնահար:

Accorder, ն. շնորհել, տալ. — une grâce, une faveur, une audience, du temps. 2. միաբանել, համաձայնել. — deux adversaires. 3. ընդունել, հաւանիլ. j'accorde qu'il a eu raison. 4. խօսել, նշանել. — une fille. 5. եժ. դաշնակել, դաշնաձայնել, յարդարել «ահիճնքիձիք». — un piano. 6. ք. համաձայնել. faire — le verbe avec son sujet. 7. նկ. յարմարացրել. — les tons.

S'accorder, դ. միաբանիլ, համաձայնիլ. — avec qn. Ils s'accordent mal ensemble. Ils se sont accordés. — sur le prix de qc. Ces couleurs s'accordent. Ils s'accordent à dire. 2. շնորհիլ, *տրուիլ. ces grâces s'accordent difficilement. 3. ք. համաձայնիլ. l'adjectif s'accorde en genre et en nombre avec son substantif. 4. եժ. դաշնակիլ, դաշնաձայնիլ, յարդարիլ «ահիճնքլենիճնք»: Ce piano ne s'accorde plus.

Accordeur, ա. դաշնակիչ, դաշնայարդար, ձայնայարդար:

Accordo, ա. եժ. դաշնադիր:

Accordo.

Accordoir, ա. դաշնոց, դաշնագործի:

Accore, ա. նւ. յեցուկ «տեսութիւն».

Accorer, ն. նւ. յեցկել, յեցուկ դնել. — un vaisseau. || —. — un tonneau, une malle. *S'accorer*, ձ. յեցկիլ:

Accorné, e, ած. եղջիւրաւոր. 2. կգ. գունեղջիւր, մոյնեղջիւր. *որոյ եղջիւրն մարմնէն տարբեր գոյն ունի:

Accort, e, ած. աղու, բարեհիզ, քաղցրաբարոյ, բարեբարոյ. homme très —. Roselle est si —e. Figure —e.

Accortement մ. աղուաբար, քաղցրաբար:

Accortise, ի. աղուիճն, քաղցրաբարութիւն, բարեբարոյութիւն. l'— italienne.

Accostable, ած. սգր. մատչելի, դիւրամատչելի. lieu —. 2. վ. —, դիւրամատոյց, դիւրահամբոյր, *մարդամօտ. maire —. Homme peu —.

Accostage, ա. նւ. մերձումն. — d'un navire, նաւամերձք:

Accoster, ն. մատչիլ, մերձենալ, նաւամօտիլ:—գն. La chaloupe accosta le vaisseau. Ce vapeur accosta le quai.

S'accoster, դ. սգր. մերձենալ առ միմեանս, * իրարու մօտենալ. ils se sont —és. 2. յաճախել, տեսակցիլ, կենակից լ. je ne sais de quelles gens vous vous accostez.

Accot (աքօ) ա. ս. աղբակոյտ, աղբակուտոց, աղբկուտոց (շուրջ զտնկով):

Accotement, ա. խուռ. * ճանապարհին եւ փոսին միջտեղի միջոցն:

Accote-pot, ա. ս. Քաղարկաղ. *չիյնալոյ համար Քաղարի մի ետեւ դրուած երկաթի շրջանակն:

Accoter, ն. յեցուցանել, ընկողմանեցուցանել, * բովնտի կռնցուցանել. — sa tête, un pot. 2. ս. աղբակուտել. * տնկոյն բոլորտիքն աղբ դիզել:

S'accoter, դ. յենուլ, ընկողմանիլ, *բովնտի կռնիլ. — contre un mur, sur une chaise.

Accotoir, ա. յենարան, բազրիք, * կռնելիք. les —s d'un fauteuil. Cela vous servira d'—.

Accouardir, ն. ի. վատացուցանել. la mollesse accouardit.

S'accouardir, դ. վատանալ:

Accouchée, ի. մատաղածին, մանկաբեր, *տղաբեր «լօղուսա». quand l'— relèvera-t-elle? * —ն երբ ասք պիտի ելնի:

Accouchement, ա. ծնունդ, ծնընդաբերութիւն, որդեծնութիւն, մանկածնութիւն, մանկաբերութիւն, *տղաբերութիւն, զաւակաբերութիւն, տղաբերք. l'— a été heureux, difficile, laborieux, prématuré, précoce, — յաջող, դժուարին, դժուարածին, տարաժամ, վաղահաս եղեւ. le travail de l'—, երկունք. son — a été difficile, դժուարածին եղեւ, *տղաբերքն դժուար եղաւ. 2. ծնչութիւն, մանկաբարձութիւն «էպէլիքք». faire un —, ծնուցանել, * դայեկութիւն ընել. — naturel, spontané, contre nature, artificiel, mixte, manuel, mécanique, à terme, — բնական, ինքնաբեր, ընդդէմ բնութեան, արուեստական, խառն, ձեռամբացի, գործիական, յիակատար կամ ինամասեալ. d'—, մանկաբարձական. 3. ի. ծնունդ, երկն, երկունք. l'— d'une pareille idée n'a pas dû lui coûter beaucoup de peine. C'était un — pour lui que de se déterminer.

Accoucher, չ. ծնանիլ, որդեծնիլ, մանկաբեր լ., * տղայ՝ զաւակ բերել. — heureusement, յաջողութ—, — d'une fille, d'un garçon, *աղջիկ՝ մանչ ծնանիլ՝ բերել. — à terme, avant terme,

— ի ժամանակին, տարաժամ, 2. փ. ծընանիլ, աճել ի ծնունդ, երկնել, յառաջ բերել. — d'une idée, d'un ouvrage, d'une sottise.

Accoucher, ն. ծնուցանել, * տղայ առնուլ. — une femme. Il կամ elle accouche bien.

S'accoucher, դ. ծնուցանել գանձն, ինքնաճին լինել. il faut à une femme du courage et de la présence d'esprit pour — elle-même.

Accoucheur, euse, գ. ծնուցիչ, մանկաբարձ «լաուիա, էպէ». 2. աճ. —. médecin —, — բժիշկ. 3. կ. —, կամ — crapaud. S. **Alyte**.

Accoudement, ա.գ. արմնկում, արմնկայեց. * հետեւակազօրաց արմուկ արմուկի կից կենալն:

Accouder (S') դ. արմնկել, արմընկայեց լ., * արմկովն կռթնիլ:

Accoudoir, ա. ճ. արմնկակալ. *արմուկն կռթնցուննելոյ տեղ. 2. ճ. արմնկոցմն. * մինչեւ կուրծքն հասնող պատ:

Accouer, ն. ձեռնել, ձեռայարել, շարալծել, * պոչ պոչի կապել «գաճար ի.» — des chevaux.

Accouple, ի. լծատուն, զուգակապ. * շներն զոյգ աննոյց կապ:

Accouplé, e, աճ. զուգադիր:

Accouplement, ա. զուգումն, զոյգը, ամոլը, լուծը. — de bœufs, — եզանց, եզնամոլ, հալկիը. || փ. — de forçats, de colonnes, զոյգը պարհակաւորաց, սեանց. 2. բխ. զուգաւորութիւն, շաղաշաւութիւն, խառնը «չիֆվլէշմէ». l'— d'un chien et d'une chienne. 3. փ. զուգութիւն, զուգաւորութիւն. — d'idées, de mots.

Accoupler, ն. զուգել, զուգաւորել, միաւորել. ces deux personnes sont mal accouplées. — des mots. 2. լծել. — des bœufs, des chevaux. 3. զուգել, զուգաւորել. զոյգ զոյգ առնել. — des bas, du linge, des forçats. 4. զուգել, զուգաւորել, աճել ի խառնը «չիֆվլէշտիմէք». — les pigeons, les tourterelles, les serins, etc.

S'accoupler, դ. զուգիլ, զուգաւորիլ, շաղաշարիլ, գալ ի խառնս «չիֆվլէշմէք». les ours s'accouplent au commencement de l'hiver. 2. փ. զուգիլ, զուգաւորիլ, միանալ. la démence s'accouple au vice. [անգք:

Accourcie, ի.ռ. կարճանգք, սղոց.

Accourcir, ն. կարճել, կարճեցուցանել. — une robe, un bâton. — d'un mètre. — son chemin. 2. փ. կարճել, կարճաւորել, համառօտել. — un discours. 3. սղացուցանել, սուղ առնել. — une syllabe.

S'accourcir, դ. կարճիլ, կարճաւորիլ, *կարճանալ. la vie s'accourcit, les jours s'accourcissent, commencent à —. Cette robe s'est accourcie au blanchissage. [— du chemin, des jours.

Accourcissement, ա. կարճումն.

Accourir (լծ. **Courir**) չ. ընթանալ, դիմել, * վազել. — au secours de qn., դիմել յօգնութիւն ուրուք, *մէկուն օգնութեան դիմել. j'ai կամ je suis accouru, դիմեցի, * վազեցի. — en foule, խուռն՝ խուռներնիաց՝ գունդագունդ՝ համագունդ —, գոհի տալ, խուժել: [դաշտք:

Accourres, ի. յ. ո. անասառաքս:

Accourse, ի. ճ. արուսարան:

Accoutrement, ա. պերեւեմ, ծաղրազգեստ. այլանդակ զգեստ:

Accoutrer, ն. ը. պերեւեմել, ծաղրազգեստել. * ծաղրելի կերպիւ հագցունել. — qn. || փ. — qn. de toutes pièces, ծաղրածանակ՝ ծաղածանակ առնել՝ բամբասել զոք:

S'accoutrer, դ. պերեւեմիլ, * անճոռնի հագուիլ. elle s'accoutre d'une manière bien ridicule. [սովորութիւն:

Accoutumance, ի. ֆ. սովորոյթ,

Accoutumé, e, անց. եւ աճ. սովորեալ, վարժեալ, սովոր, վարժ. être — à, սովոր՝ *վարժած լ. — à la guerre, մարտավարժ, մարզիկ. 2. սովորական. à l'heure —e, ի — ժամուն. reprendre sa place —e.

A l'accoutumée, մ. ըստ սովորականի, ըստ սովորութեան:

Accoutumer, ն. սովորեցուցանել, վարժել. — qn. à qc.

S'accoutumer, դ. սովորիլ, վարժիլ. — à qn., au joug. On s'accoutume à tout, * մարդ ամէն բանի կը վարժի:

Accouver, ն. ի Քուխս նստուցանել, * Քխասեցունել, Քուխս նստեցունել. — une poule, une cane.

Accouver, չ. *S'accouver*, դ. Քխել, ի Քուխս նստել, Քխասել, *Քուխս նստիլ. cette poule accouve. Ces canes s'accouvent. Action de —, Քխումն:

Accréditation, ի. վարկումն, յարգագրումն. — d'un commerçant. 2. —, հաւատարմացումն, ընծայումն. — d'un agent diplomatique.

Accrédité, e, անց. եւ աճ. վարկեալ, վարկաւոր, յարգի. bien —, լաւավարկ, բաջավարկ, լաւ հաւատարմացեալ՝ ընծայեալ:

Accréditer, ն. վարկել, վարկաւորել, հաւատարմացուցանել, հաւատով՝ վարկ՝ յարգ տալ. sa loyauté l'a accrédité. 2. վարկել, հաւատարմացուցանել, հաւատալ. — un bruit. 3. վարկել, հաւատարմացուցանել, ընծայեցուցանել. — un ambassadeur. 4. վճ. վարկել, վարկ բանալ, յարգագրել. ce banquier m'a accrédité auprès de son correspondant.

S'accréditer, դ. վարկիլ, վարկաւորիլ, վարկ՝ յարգ առանալ, յարգիլ, հաւատարմանալ, հաւատիլ. ce marchand, cette marchandise, cette nouvelle s'accrédite.

Accréditeur, ա. վճ. վարկիչ, վարկատու, յարգագրող:

Accrémentitiel, elle (սիէլ) աճ. բխ. անհատագործական. génération —elle, սերումն —:

Accrémentition (Քիսիոն) ի. բխ. անհատագործութիւն. génération par —, սերումն —ի, անհատագործաբար:

Accrescence (աքրէսանս) ի. բ. առաճումն, արտակարգ աճումն:

Accrescent, e, աճ. բ. առաճուն:

Accrêté, e, աճ. բարձրակատար, բարձրավիզ, բարձրայօն:

Accrétion (սիօն) ի. բխ. աճումն:

Accroc (աքրօ) ա. պատառուածք, *խզուտանք «իլիշիք, եըրթըգ». votre robe a un —. il a fait un — à son manteau. 2. փ. եւ ը. նեղուչ, խոչ, կնճիռն, արգել, խափան. il est survenu un — dans cette affaire. 3. փ. արատ, բիծ, բուժ. faire un — à sa réputation.

Accrochage, ա. ընդկռուումն:

Accrochant, e, աճ. ար. կռաճապ. clou —. 2. ը. ճանկոտ. 3. Ք. կռամապիլ: [հերձիլ «գիւլիւֆ»:

Accroche-cœur, ա. սրտոյր,

Accrochement, ա. ընդկռուումն, կառչումն «չաֆըշմա». l'— de deux voitures. 2. փ. արգել, խափան, կռճիմն. il surviendra bien des —s avant que cette affaire soit terminée.

Accroche-plat, ա. պնակակալ, պնակակիր. des —s.

Accrocher, ն. կախել (գամէ՝ ճանկէ). — un tableau, sa montre. — un tableau à un clou. 2. ընդկռուիլ, կառչիլ, բախիլ, *զարնուիլ. l'omnibus a accroché ma voiture. 3. կռուիլ արգելուլ, կառչել, *ակռկիլ. elle a accroché sa dentelle. 4. եւ. կարճել, ճանկել. 5. փ. արգելուլ, խափան լ., յապաղել, * ուշացունել. c'est une affaire accrochée. Son procès est accroché. 6. փ. եւ ը. կորզել, բերել ի ձեռս հնարիւք, *ձեռք ձգել, ափարել:

S'accrocher, դ. կռուիլ, կառչիլ, *ակռկիլ, ակռկիլ. sa jupe s'est accrochée à des ronces. 2. ընդկռուիլ, բախիլ, *իրարու զարնուիլ (կառաց). ces deux voitures se sont accrochées. 3. եւ. կարճիլ. 4. փ. կառչիլ, յարիլ. վակժոյժ լ., *փակչիլ, կպչիլ. — à qn.

Accrocheur, ա. կախիչ, կախող. 2. կորզիչ, * ձեռք ձգող, փրցնող:

Accroire, ն. faire —, հաւատացուցանել, *կլեցունել. faire — à qn. Combien on fait — de choses au peuple! Vous voudrez nous faire — que...

En faire accroire à quelqu'un, պատրել՝ խաբել զոք. ce n'est pas à moi que vous en ferez accroire. Oh! c'est un chapitre sur lequel vous ne nous en ferez pas accroire.

S'en faire accroire, ինքնահաւան՝ ինքնահաճ լ., մեծամտել. il a quelque mérite, mais il s'en fait accroire.

Accroissement, ա. աճումն. l'— de nos corps, des plantes, des forces, du fleuve. 2. փ. —, ընդարձակումն, զարգացումն. sa gloire reçut un nouvel —. Les —s successifs de la Russie.

Accroître (լծ. **Croître**) ն. աճեցուցանել, *շատցունել. — son revenu, sa fortune, ses ennuis. 2. —, ընդարձակել. — ses domaines.

Accroître, չ. եւ *S'accroître*, դ. աճիլ, * շատնալ. son bien accroît, s'accroît. Sa famille s'accrut d'une fille.

Accroupi, e, անց. եւ աճ. կրկզեալ, կծկեալ; կծիկ, կկուզ, *ծալապատիկ, պոպոզիկ. — auprès du feu. 2. կգ. նստուկ, *նստած (կենդանի):

Accroupir (S') դ. կկզիլ, կծկիլ, կծիկ կալ, կկուզ նստիլ, * կծկտիլ, պոպոզիկ՝ ծալապատիկ նստիլ. — auprès du feu. Les orientaux s'accroupissent au lieu de s'asseoir.

Accroupissement, ա. կկղումն, կծկումն, կծկտումն, * կկուզ՝ պոպոգիկ՝ ծալապատիկ նստիլն :

Accru, e, անց. աճեցեալ. ses biens —s par une sage économie. 2. ա. աճ, ընձիւղ «ֆիլիզ» : [ընդարձակումն :

Accrue, ի. ցամքածոյք, աճումն,

Accueil (աքէօյլ) ա. ընդունելութիւն . faire —, ընդունել . faire bon, mauvais — à qn., * մէկուն լաւ, վատ — անել . || faire —, bon — à une traite, ընդունել զիրևանակագիրն :

Accueillant, e, ած. ընկալուչ, ընդունող, բարեընկալ, հիւրասէր . il est très —. Personne —e.

Accueillir (լծ. **Cueillir**) ն. ընդունել, հիւրընկալել, ժողովել. — qn. chez soi, — զոք ի տուն իւր . 2. ընդունել . — une demande. 3. ըմբռնել, ի վերայ հասանել . nous fûmes accueillis par la tempête, *փոթորիկն բռնութեանք, փոթորիկն վերանիս հասաւ . un feu meurtrier accueillit le régiment, հուր մահառիթ տեղեաց ի վերայ գնդին :

Accul (աքիւլ) ա. անել «չըգմազ». être poussé dans un —. 2. խորք, սոր. le renard est à l'—. 3. խորշիկ, ծովախորշիկ . 4. հրետակալ :

Acculée, ի. նւ. խելաբախք . կոծելն խելաց նաւու զծով :

Acculement, ա. անելարկումն, ընկրկումն. l'— de l'ennemi contre la rivière.

Acculer, ն. անելարկել, ընկրկել . — le sanglier. — qn. contre la muraille. 2. փ. ի նեղ արկանել, *նեղն խոթել . cet argument l'acula.

S'acculer, դ. յենուլ, * կռնակն տալ, կռնքնիլ . — contre le mur.

Accumulateur, trice, գ. կուտակիչ, մթերիչ, ուժակուտակ . — électrique, ելեկտրակուտակիչ :

Accumulation, ի. կուտակումն, կուտակութիւն, համաբարդութիւն . — de la population, de richesses, de marchandises. 2. ճա. կուտակումն :

Accumuler, ն. կուտակել, կուտել, մթերել, դիզել, շեղչել, բարդել . — des trésors.

S'accumuler, դ. —իլ, *դիզուիլ . les dettes s'accumulent. [լութիւն:

Accusabilité, ի. ամբաստանե-

Accusable, ած. ամբաստանելի :

Accusateur, trice, գ. ամբաստան, ամբաստանիչ, ամբաստանող . — public, դատախազ . 2. ած. —. peuple —.

Accusatif, ive, ած. ք. հայցական . cas —. Forme —ive. 2. ա. ք. հայցական (հոլով) :

Accusation, ի. ամբաստանութիւն, ստգտանք. fausse, grave —. Intenter une — contre qn., — մատուցանել՝ ամբաստանել. զումնքէ. susciter une — contre qn., — յարուցանել ի վերայ ուրուք, *մէկուն վերայ — անել. mettre en —, ընդ —ութեամբ արկանել, *— ութեան տակ ձգել . dresser une —, — առնել . — d'empoisonnement. Les chefs de l'—, գլուխք —ութեան . acte d'—, գիր —ութեան, ամբաստանագիր . 2. խոստովանութիւն . — des péchés.

Accusatoire, ած. ամբաստանական, ամբաստանողական :

Accusé, e, անց. եւ գ. ամբաստանեալ . 2. ա. — de réception, ընկալագիր :

Accuser, ն. ամբաստանել . — qn. de vol. 2. մեղադրել, ստգտանել . — de lâcheté. 3. յայտնել, դէմ վկայել . les apparences nous accusent. 4. — ses péchés, խոստովան լ. զմեղս իւր, *մեղքերն խոստովանիլ . 5. — réception, ընկալայ ասել, ծանուցանել զընդունելութիւն. — réception d'une lettre, ընկալայ ասել զնամակն, *նամակն ընդունած լինելն ծանուցանել . 6. նկ. արտայայտել, * դուրս ցատքցուցնել . — les os, les muscles sous la peau.

S'accuser, դ. ամբաստանել զանձն. — d'une faute. 2. խոստովանիլ, խոստովան լ. — d'avoir rompu le jeûne.

Aceaux (ասօ) ա. յ. հատկոճ . կտրոց համեմատագործաց :

Acédiamine, ի. տգ. քացխադիամին . գործարանաւոր տակ հանեալ ի քացխամինի; (acétamine).

Acédie, ի. ախ. կամատկարութիւն . կամքի տկարութիւն :

Aceldama, ա. Ակեղդամայ. գիօղ արեան :

Acéluphe, ած. բզ. անկեղեւ, անպատեան . œuf —.

Acémyie (մի) ի. մբ. սրաճանճ . սեռ երկվեւից ի հատուածէ; արագատեսակաց (tachinides).

Acéna, ա. բ. խճանխոտ . ազգ վարդասերը տնկոց Պրազիլի :

Acénaphtène, ա. տգ. ածխանաւին . *բաղկաց քիւրեղային հանեալ հանքածխոյ խայծղանէն :

Acénaphtylène, ա. տգ. ածխանաւիլէն . ածխուկ հանեալ յածխանաւէ :

Acénaphtyline, ի. տգ. ածխանաւիլին. բնածխուկ ջրածնի :

Acène, ա. մբ. խճան. սեռ ճեփաճեւից գիշերայնոց, ի ցեղէ գիշերաճիճուանց (phalénites).

Acens, Acense, Acensement, Acenser, Acenseur, Տես **Accense**, etc., պարտքաշխի եւայլն :

Acentre, ա. մբ. անխճան . սեռ հնգայօդ պատենաճեւից, ի տոհմէ ուռճատեսակաց (curculionides).

Acentroptère, ա. մբ. անխճանաճեւ . սեռ հնգայօդ պատենաճեւից, ի տոհմէ ոսկեխնձորեայց :

Acéphale, ած. անգլուխ. statue —. 2. հշբ. —. monstre —. 3. —s, ա.յ.կմ. —ք. կարգ երկխեցեայ կակղամորթոց:

Acéphalie, ի. անգլխութիւն :

Acéphalien, enne, ած. եւ ա. անգլխեան, անգլուխ :

Acéphalique, ած. անգլխական :

Acéphalobrache (պրաշ) ած. հշբ. անգլխաձեւ. անգլուխ եւ անձեւ:

Acéphalobrachie (քի) ի. հշբ. անգլխաձեւութիւն :

Acéphalocarde, ած. հշբ. անգլխասիրտ . անգլուխ եւ անսիրտ . fœtus —. [խասրտութիւն :

Acéphalocardie, ի. հշբ. անգըլ-

Acéphalochyre (քիր) ած. հշբ. անգլխածեռն . անգլուխ եւ անձեռն :

Acéphalochyrie (քի) ի. հշբ. անգլխածեռնութիւն :

Acéphalocyste (սիսթ) ի.կ. բոն. սեռ անկերպարան մանրորդանց մարմնոյ . 2. ախ. —. բշտիկ կազմեալ ի մանրորդանց :

Acéphalocystique, ած. բոնային . tumeur —.

Acéphalogastre, ած. հշբ. անգլխափոր . անգլուխ եւ անփոր :

Acéphalogastrie, ի. հշբ. անգլխափորութիւն :

Acéphalophore, ած. կ. անգըլխակիր . || —s, ա. յ. —ք, անգլխիր . դաս կակղամորթոց. հն. **Acéphales.**

Acéphalopode, ած. հշբ. անգըլխոտն . անգլուխ եւ անոտն :

Acéphalopodie, ի. հշբ. անգըլխոտնութիւն :

Acéphalorache, ած. հշբ. անգըլխողն . անգլուխ եւ անողնայար :

Acéphalorachie, ի. հշբ. անգըլխողնութիւն . * գլուխ եւ ողնայար չունենալն :

Acéphalostome, ած. հշբ. անգըլխաբերան. անգլուխ եւ անբերան:

Acéphalostomie, ի. հշբ. անգըլխաբերնութիւն :

Acéphalothoracie, ի. հշբ. անգըլխալանջութիւն :

Acéphalothore, ած. հշբ. անգըլխալանջ . անգլուխ եւ անկուրծ :

Acéphalothorie, Տ. **Acéphalothoracie.** [**Érable.**

Acer (ասէր) ա. բ. դղրի . հն.

Acéracé, e, ած. բ. դղրասեր . || —cs, ի. յ. —ք. տոհմ տնկոց, որոց նախատիպ դղրի . հն. **Acérées, Acérinées**, դղրեայք :

Acérage, ա. պողովատումն :

Acérain, e, ած. պողովատիկ . fer —. Mine —e.

Acéranthe, ա. բ. անեղջրաճաղիկ . հատուած սեռի եպիմեդի (épimède).

Acéras.

Acéras (րաս) ա. բ. անեղջիւր. սեռ խոլորձեայց:

Acérate, ա. բ. անեղջրիկ . սեռ ասկլեպեայց հիւսիսային Ամերիկայ :

Acérathérium (րիամ) ա. կ. անեղջրերէ . կենդանածին ինչ բրածոյ :

Acératie, Acératose, ի.կ. անեղջերութիւն . անեղջիւր լինելն:

Acératothérion, ա. կ. անեղջրանասուն. որոշուլ կենդանի անեղջիւր :

Acerbe, ած. տտիպ, փոշոտ, կծու. fruit —. D'une saveur —, տտպահամ, կծուահամ, փոշոտահամ. 2. փ. կծու, դաժան,

ժանտ . paroles —s. Langage, critique, humeur, homme, ton —. Vous avez été — dans vos reproches.

Acerbité, ի. տոպուԹիւն , փոԹոԹուԹիւն , կծուուԹիւն . l'— d'un fruit. 2. փ. կծուուԹիւն , դաժանուԹիւն, ժանտուԹիւն . l'— de son langage.

Acerdèse, ած. ախերակ , անօգուտ. 2. ի. հբ. ախերակ. հանք ինչ.

Acère, ած. կ. անբողկուկ . 2. ա. —. սեռ միջատաց եւ կակղամորԹոց :

Acéré,e, ած. պողովատեալ , պողովատիկ . outil —. 2. պողովատիկ , սայրասուր , քաջասուր . lame —e. 3. փ. սուր , սայրասուր , սլաքեալ , լսոցոտիչ, կծուակիծ. style —. Plume —e. Paroles —es. 4. բ. սուր , սրաԾոյր . feuille —e.

Acérées, ի. յ. բ. S. Acéracées.

Acérellé, e, ած. բ. սրաւալտ :

Acérer (լծ. Accélérer) ն. ար. պողովատել . 2. փ. —, սրել , կծանել . — sa plume, son style.

Acérés, ա. յ. կ. անբողկուկք . տոհմ փոքրուն կակղամորԹոց :

Acéreux,euse, ած.բ. նրբասուր:

Acéride, ա. դղգ. անմոմիկ . ծեփակ (emplâtre) անմոմ :

Acérie, ի.բժ. անժամուԹիւն . *առՆել դուբս լինելն :

Acérine, ի. ձբ. սրաձուկն . սեռ ձողաձկնակերպից (percoïdes).

Acérinées, ի.յ.բ. S. Acéracées.

Acérique, ած. տգ. դղքային . acide —, դղքաԹթու :

Acérites, ա. յ. բ. դղքազգիք . բրածոյ տերեւք դղքանման ծառոց :

Acérole, ա. բ. հազոր . պտուղ կերասանման համեղաճաշակ :

Acerre (ասէր) ի. հխ. հռ. խընկանոց , խնկաման :

Acérure, ի. պողովատիկ , պողպատիկ . կուռոր պողովատի :

Acervulaire, ա. կ. տղղիկաւոր . սեռ պողիպաթունից :

Acervule, ա. ախ. տղղիկ . S. Concrétion. 2.բ. —. հոյլ ծաղկանց կամ կոյտ Ծորճակիք (sporophores) խորշից (cellules).

Acervuline, ի. կ. տղղան . սեռ ծակաթերից (foraminifères). [ուի :

Acescence (ասէսանս) ի. ԾԾուե-

Acescent (ասէսան) e, ած. ԾըԾուող , ԾԾուակ , * ԾԾուիլ սկսող . substance —e. [ժուժն :

Acèse, Acésie, ի. բժ. բոյժ, բու-

Acétabulaire, ի. բ. սկահ. ազգ լօտից . հն. Androsace.

Acétabularié, e, ած. բ. սկահաթուսեալ . || —es, ի. յ. —ք. տոհմ պողիպոդաց :

Acétabule, ի. հխ. հռ. քացխուրան, քացախաման. 2. մգ.հ. զա. cavité cotyloïde, յօդուկ. 3. բ. S. Acétabulaire. 4. խբ, սկահակ . խորշ խեցեմորԾոց կամ պողիպոդաց , յորում կայ կենդանին : [ւոր :

Acétabulé, e, ած. բ. սկահակաձեւ

Acétabulifères, ա. յ. կ. սկահակաբերք. բաժանումն գլխոտն կակղամորԾոց : [հակածեւ :

Acétabuliforme, ած. քպ. սկա-

Acétal, ա. տգ. քացխալ . արտադրուԹիւն օքսիտացման (oxydation) ցքուոյ :

Acétamide, ի. տգ. քացխամիդ . ամիդ քացախային ԾԾուոյ :

Acétamine, ի. տգ. քացխամին :

Acétanilide, ի. տգ. քացխանիլիդ . * բաղկաց (composé) արտադրեալ եռացունելով նիլինի քացխատն :

Acétate, ա. տգ. քացախատ , քացխատ . — d'alumine, — պաղլեղկի, պաղլեղկաքացխատ. — de cuivre, պղնձաքացխատ :

Acété, e, ած. տգ. քացխած :

Acétène, ա. տգ. քացխէն . ածխուկ ջրածնի :

Acéteux, euse, ած. տգ. քացխուտ . acide —, քացխուտաԾուս . fermentation —euse, քացխուտախմորուման: [քին. հն. Thiacétonine.

Acéthine, ի.տգ. քացխոնաածծրմ-

Acétidine, ի. տգ. քացխիդին . հն. Diacétine.

Acétification (սիօն) ի. տգ. քացախումն , քացխումն , քացախագործուԹիւն : [ցուցանել , քացխել :

Acétifier, ն. քացախել, քացախե-

S'acétifier, դ. քացախիլ, *քացխիլ:

Acétimètre, ա. տգ. քացախաչափ , քացխաչափ : [փուԹիւն :

Acétimétrie, ի.տգ. քացախաչա-

Acétimétrique, ած. տգ. քացախաչափական :

Acétine, ի. տգ. քացխին :

Acétique, ած. տգ. քացախային, քացխային. acide —, — ԾԾու. քացախ:

Acétiquement, մ. քացախաբար:

Acétite, ա. տգ. քացխիտ :

Acéto . . . նմ. քացախ . . . , քացխ...: [կենսատ:

Acéto-azotate, ա. տգ. քացխա-

Acéto-benzoïque, ած. քացխակնդրկային . acide —.

Acétol, Acétolat, ա., **Acétolature,** ի. դղգ. քացախադեղ :

Acétole, ա. դղգ. քացխալոյծ , քացխալուծակ . քացախադեղ կազմեալ լուծմամբ : [դեղային :

Acétolique, ած. դղգ. քացախա-

Acétolotif, ա. դղգ. քացխալոգ . քացախադեղ յարտաքին պէտս :

Acétomel, ա. դղգ. մեղրաքացախ . մեղրախառն քացախ :

Acétomellé, ա. դղգ. մեղրաքացախադեղ : [mètre, եւն :

Acétomètre, եւն., S. Acéti-

Acétonamine, ի. տգ. քացխոնամին . գործարանաւոր տակ հանեալ ի քացխոնէ եւ յօշակէ :

Acétonate, ա. տգ. քացխոնատ . աղ ինչ :

Acétone, ա. տգ. քացխոն :

Acétonémie, ի. բժ. քացխոնարեւնուԾիւն . Ծունաւորումն արեան քացխոնիւ :

Acétonine, ի. տգ. քացխոնին :

Acétonique, ած. տգ. քացխոնային . acide —. [բակիլ :

Acétonitrile, ա. տգ. քացխաբո-

Acétonurie, ի. ախ. քացխոնամիզուԾիւն . * գոյուԾիւն քացխոնի շաքարախտաւորաց միզին մէջ :

Acétophénone, ի. տգ. քացխափենոն . քացխոն գոեալ Ծորացմամբ խառնուրդի քացխատի եւ կնդրկատի բնակրի :

Acétosa, ի. լտ. S. Oseille.

Acétosamine, S. Acétylamine.

Acétosella, ի.բ. ԾԾուկիչ, ԾԾրուՆիչ . հն. Petite oseille.

Acétosellé, e, ած. բ. ԾրԾընջկեայ . || —es, ի. յ. —ք. տոհմ երկաբնաճաղիկ (à fleurs dioïques) տնկոց :

Acétosité, ի. քացախուԹիւն :

Acéto-sulfureux, euse, ած.տգ. քացխածծմբուտ :

Acétoxime, ի. տգ. քացխոնաջրաԾուածնամին . * ջուրն հանելով ածխոնք կփոխուին ջրաԾուածնամինի (hydroxilamine).

Acétoxylide, ի. տգ. քացխափայտիդ . քացխային ամիդ կազմեալ փայտիդինով (xylidine).

Acétum, ա. լտ. S. Vinaigre.

Acétylacétique, ած. տգ. քացխուտաքացխային . ասի զԹԹերէ գրտելոյ հակազդեցուԹեամբ նատրի (sodium) ի վերայ քացախային եԹերի:

Acétylamine, ի. տգ. քացխուտամին. գոյացուի ինչ կալաքարեան:

Acétylaniline, ի. տգ. քացխուտանիլին. գոյացուԹիւն կալաքարեան:

Acétyle, ա. տգ. քացխուտ. ենԾադրական արմատ քացախային ԾրԾուոյ եւ ցքանչրածնի (aldéhyde).

Acétylène, ի. տգ. ելեկտրագազ. գազ ինչ անգոյն եւ Ծափանելիկ :

Acétylénique, ած. տգ. քացխուտէնային : [տային . acide —.

Acétylique, ած. տգ. քացխուս-

Acétylure, ա. տգ. քացխուստուկ . * սեռական անուն բաղկացուԾեանց քացխուստի (acétyle) զուգախառնեալ մետաղի մի հետ :

Acétylurée, ի. տգ. քացխուստամէզ. գոյացուԹիւն հանեալ ի քացխուստոյ (acétyle) եւ ի միզակի (urée). [բրիչ :

Achade, ի. եգ. բրակ . փոքրիկ

Achagual (կուալ) ա. ձբ. աշագուալ . ծուկն ինչ Աստրալիոյ :

Achaine (աքէն) S. Akène.

Achalandage, ա. յաճախորդուԹիւն , յաճախորդուԹի . 2. յաճախորդեան , յաճախորդք , * ծուխ «միւշԹէրիլէր». maison qui a un bon —.

Achalandé, e, ած. յաճախորդեալ , յաճախորդալից , բազմայաճախորդ , ծխաշատ , բազմագնորդ, բազմավաճառ . boutique —e.

Achalander, ն. յաճախորդել . յաճախորդ՝ ծուխ հայԾայԾել , *ծխաշատել . — une boutique.

S'achalander, դ. յաճախորդիլ , բազմագնորդիլ , բազմանալ յաճախորդաց , *ծխաշատիլ :

Achalinoptères (աքա) ա.յ.մբ. անսանձաԹեք. ցերեկեայ ԹիԹեւնիկք:

Achanaca (աշանաքա) ա.բ. աշանակա . քրտնաբեր տունկ Հնդկաց :

Achanie (աքանի) ի. բ. աղջկըտակ. ազգ մոլոշի. հն. Mauvisque.

Achaovan (աքաօ) ա.բ. կուծոռի տեսակ երիցկի (camomille).

Acharide (աքա) ա.մբ. աքարիս

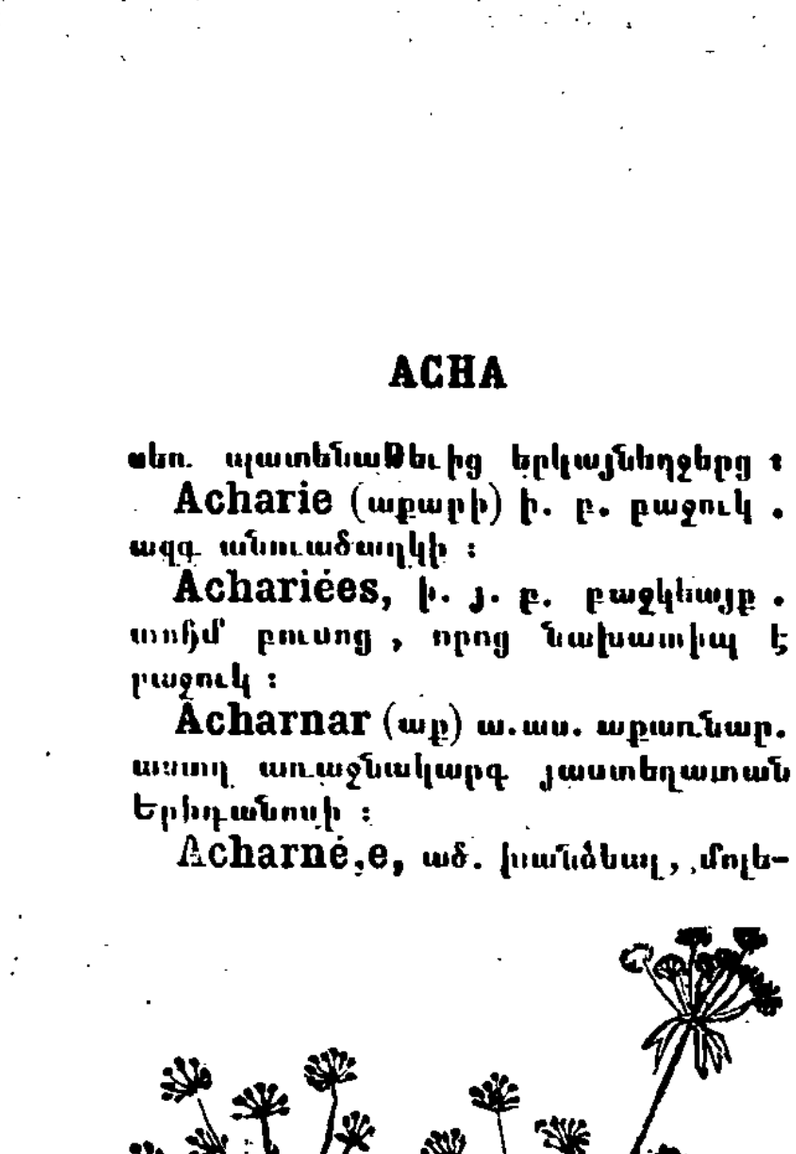
սեռ. պատենաՁեւից երկայնեղջերց :

Acharie (աքարի) ի. բ. բաջուկ . ազգ անուածալկի :

Achariées, ի. յ. բ. բաջկեայք . տոհմ բուսոց , որոց նախատիպ է բաջուկ :

Acharnar (աք) ա. աս. աքտռնար. աստղ առաջնակարգ յաստեղատան Երիդանոսի :

Acharné,e, ած. խանձնալ, ,մոլեգնեալ , կատաղեալ , մոլեալ. un animal — sur sa proie, գազան գիշատանձ. un homme — contre un autre. Des soldats —s sur les vaincus. 2. մոլեգին, կատաղի. ennemi —. Un combat —. Joueur —. Haine —e.

Ache.

Acharnement, ա. խանձոումն , գիշախանձոՁիւն գազանաց . le lion dévore sa proie avec —. 2. փ. մոլեգնուՁիւն, կատաղուՁիւն . avec —, մոլեգնաբար , կատաղաբար . se battre avec —. 3. փ. խանձոումն , կատաղանք , կատաղուՁիւն , մոլուցք, բուռն ատելուՁիւն . l'— de ces deux plaideurs. 4. խանձոումն , զակատումն , մոլուՁիւն . il a un furieux — pour le jeu, pour la débauche.

Acharner, ն. գիշախանձել, խանձեցուցանել , գիշախանձ առնել . — des chiens contre un cerf. 2. փ. խանձեցուցանել , կատաղեցուցանել , մոլեգնեցուցանել , մոլել , զայրացուցանել . — les uns contre les autres.

S'acharner, դ. գիշախանձիլ , խանձիլ , գիշախանձ լ. le loup s'acharne sur sa proie. 2. փ. խանձիլ , մոլիլ , մոլեգնիլ , կատաղիլ , զայրանալ . — au combat. — contre կամ sur qn. 3. խանձիլ , մոլիլ , անկլիտանալ , զակատիլ , կարի իմն յարիլ. — à l'étude, au jeu, à l'amour, à diffamer qn.

Achars, ա. յ. մրգաՁուրջ :

Achascophyte (աքասքօֆիՁ) ած. բ. անբացատուն . որոյ պտուղն է անբացիկ որպէս նարինջ :

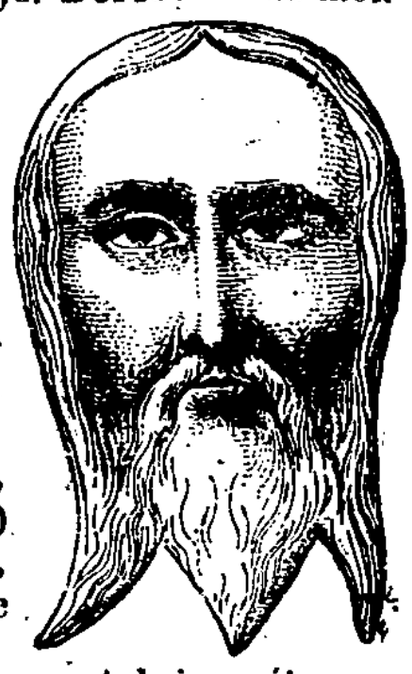
Achat (աշա) ա. գնումն, գին . — de propriété, կալուածագնումն. faire — de, գնոյ առնուլ, գնել . faire — de marchandises. 2. գին, գնածոյք, *գընուած բան . montrer ses —s, son —. Faire un —, * բան մի գնել . faire des —s, *բան գնել :

Achate (աքաՁ) ա. աքատ . մոռեքիմ , քնկեր հաւատարիմ . c'est son fidèle —, *իւր հաւատարիմ աքատն է. 2. —. մբ. *ՔիՁեռնիկի տեսակ :

Achatie (աքաՁի) ի. մբ. աքատիկ . սեռ գիշերային ՁեփաՁեւից :

Achatocarpe (աքա) ա. բ. աքատապտուղ . Ծուփ ինչ Քոլոմպիոյ :

Ache (աշ) ի. յախուր , նեխուր « եապանի մաղտանոս » . — d'eau, ջրալախուր . հն. **Berle.** — de montagne, տ. **Livêche.** 2. ն. —, լախուրազարդ, լախուրաձեւ :

Acheiropoéta.

Achée (աշէ) ի. աբ. ո. երկրմայր «ազդուռնան». 2. տ. Aiche.

Achéen, enne (աքէէն) ած. աքայեան, աքայեցի. ligue —enne.

Acheire (աքէր) ած. հշբ. անձնուն: [նուՁիւն :

Acheirie (աքէրի) ի. հշբ. անձնո-

Acheiropoéta (աքէրօփօէՁա) ա. անձնաագործ , անձնաակերտ . պատկեր հրաշակերտ , որպէս այն ոտնեալ առ մերս աքքայն Աբգար :

Achéloma (աքէ) ա. աբ. անկեռակ . սեռ բրածոյ գորտազգեաց :

Acheminement, ա. ընՁացումն, խաղացումն , դիմումն , ընՁացք , ճանապարհ . toute la vie est un — vers la mort. Cela était un — au Consulat, à la paix.

Acheminer, ն. ընՁացուցանել , խաղացուցանել , * ճամբայ հանել , քալեցունել . — du blé vers le camp. — son armée vers ... զօրախաղաց լ. ի . . . 2. փ. —, տանել . chaque jour nous achemine à la mort. 3. ձվ. — un cheval, վարժել զերիվարն ուղիղ ընՁանալ , * ձին շիտակ առՁեն քալելու վարժեցունել :

S'acheminer, դ. ընՁանալ ի ճանապարհ՝ յուղի անկանիլ, դէմ եղեալ գնալ . * ճամբայ ելնել . — vers la ville. 2. փ. —, խաղալ , դիմել , յառաջել . il s'achemine à grands pas à l'empire du monde. Cet affaire s'achemine bien.

Achène (աքէն) տ. **Akène.**

Achénode (աքէ) ա. բ. կոկորդ . միացումն յօղով կոկաց (akène).

Achénodone (աքէ) ա. կ. եղնատամն. սեռ բրածոյ խոզանման ստնաբերից (mammifères).

Achéron (աքէրօն , աշէրօն) ա. դց. Աքերոն, Ախերոն , հրագետ . հրաբուղ գետ դժոխոց . 2. փ. Ախերոն, դժոխք, մահ. l'avare — ne lâche point sa proie.

Achérontie (քէրոնսի) ի. մբ. գանկաՁևեռն . ազգ գիշերաՁուիչ ՁիՁառան , ի ցեղէ սփինգեայց (sphingides). ռկ. sphynx à tête de mort, սփինքս մահագլուխ :

Achérontien, enne (աքէրօնսիէն) ած. եւ գ. աքերոնեան: [նական:

Achérontique (աքէ) ած. աքերո-

Achetable, ած. գնելի. esclave —.

Acheté, e, ած. գնեալ , գնածոյ , արժաՁագին , *գնծու . maison —e. Nouvellement —, նորագին , դեռագին. 2. փ. կաշառեալ , կաշառաբեկ. un témoin —. Applaudissements —s. 3. գնեալ , առացեալ. récompense —e au prix de grand travail.

Acheter (j'achète, n. achetons; j'achetais; j'achetai; j'achèterai; j'achèterais; achète, achetons; q. j'achetasse; achetant; acheté, e) ն. գնել , գնոյ առնուլ , * ճախու առնուլ . — une montre. || — de qn., à qn., *ձեկէն բան մի —. j'ai acheté de lui, à lui cette maison. ||— à qn., pour qn., *ձեկուն համար —. j'ai acheté un cheval à mon fils, pour mon fils. 2. փ. —, կաշառել , կաշառաբեկ առնել. — ses juges. 3. գնել , ստանալ դժուարաւ. j'ai acheté bien cher cette grâce, ճանրագնի գնեցի զշնորհդ , * շատ սուղ գնեցի , շատ սուղի նստաւ ինձ . — la victoire au prix de son sang, * իւր արեան գնով գնել՝ ձեռք բերել յաղՁուՁիւնն .

S'acheter, դ. գնիլ , գնուիլ . c'est un bien qui ne s'achète pas. Nos suffrages ne s'achètent pas.

Achèteresse, ի. նբ. գնուհի :

Acheteur, euse, գ. գնող , գնորդ , գնուհի , գնորդուհի . le vendeur et l'—. 2. գնաւէր , *գնել սիրող . c'est un grand —, une grande —euse.

Achérontie.

Achevage, ա. աւարտումն , աւարտ . — des armes.

A cheval, մջ. գ. ձիակոչ. sonner l'à cheval, — հարկանել՝ * զարնել . ի ձի կոչել զձիաւորս :

Achevaler, չ. եւ ***S'achevaler,*** դ. գ. աշտանակել , եզերել , * գետի՝ ճամբու երկողմն բռնել . l'armée s'achevale sur un fleuve, sur une vallée.

Achevant, e, ած. աւարտիչ, աւարտող :

Achevé, e, անց. կատարեալ, աւարտեալ. ouvrage —. — à demi, կիսաւարտ, կիսկատար. non —, անկատար, անաւարտ. 2. ած. —, կատարեալ, աւարտուն, ամենակատար, անթերի. orateur —. Beauté —e. 3. հգ. կատարեալ, անհնարին, սաստիկ. scélérat, un fou —. 4. փ. ոգեսպառ, օրհասական, *հոգին ելած. je suis —, *բանս բուսաւ, խերս անիծուեցաւ. 5. ա. S. Fini, ա.

Achèvement, ա. կատարումն, աւարտումն, լրումն, կատարած, աւարտ, վախճան. l'— de son travail. 2. փ. կատարումն, կատարելութիւն. donner l'— à un ouvrage.

Achever (ապ. **Acheter**) ն. կատարել, աւարտել, հանել ի գլուխ, *լմնցունել. — une maison, sa tragédie, l'entretien. || Ses jours, sa carrière, վախճանիլ զաւուրս իւր՝ զկեանս, կատարել զընթացս իւր, վախճանեալ զաւուր իւր մեռանիլ. 2. կատարելագործել. souvent les auteurs ne se donnent pas la peine d'— leurs ouvrages. 3. կատարեալ առնել. — sa honte, sa ruine. 4. փ. ոգեսպառ՝ յոգիս ապաստան առնել, տալ զոչխասական՝ զմահու հարուածն, վախճանեցուցանել. *վերջի հարուածն տալ, բանն լմնցունել՝ բուսցունել. ce coup m'achève, *այս հարուածն բանս կբուսցունէ՝ հոգիս կհանէ. il était blessé, on l'a achevé, *վիրաւորուած էր, վախճանեցուցին, վերջի հարուածն տուին. 5. — de, իապառ ... բոլորովին... — d'éteindre, իապառ շիջուցանել, *բոլորովին մարել. 6. ձվ. — un cheval, կատարեալ կրթել զձի :

S'achever, դ. կատարիլ, աւարտիլ, *լմնալ. l'ouvrage enfin s'achève. Ma vie s'achève.

Acheveur, ա. աւարտիչ, աւարտող, աւարտագործ, *լմնցունող :

Achevoir, ա. աւարտոց (գործի). 2. —, աւարտարան :

Achias (ապիաս) ա. մբ. անհետուկ. տես երկնից միջատաց ի տոհմէ սրեղջերկաց (athéricères).

Achile (ապիլ) ա. մբ. լիկոր. տես նմանաձեւ փաղփունեայց (fulgonelles).

Achillée.

Achilie (ապիլի) ի. հշբ. անշրձնուի :

Achille, ա. փ. Աքիլլէս. այր քաջագի. c'est un —. 2. մգ. tendon d'—, լար Աքիլլեան, պճեղն. հատ կարշն որ ի սրունից ձգի մինչեւ ի կրունկն :

Achilléate (քիլ) ա. տգ. չորմորեկատ. տեսակ անուն ազից կազմելոց զուգահառնութեամբ չորմորեկաձըծուոյ ընդ տակի :

Achillée (ապիլէ) ի. բ. չորմորեկաձ, սոդ. տեսակ հազարտերեւկի :

Achilléen, enne, ած. աքիլլեան :

Achilléide (աքիլէիտ) ի. աքիլլեական. *անաւարտ քերթուած Աքիլլեսի վերայ :

Achilléine (քի) ի. տգ. չորմորեկին. դառն նիւթ չորմորեկի :

Achilléique (քի) ած. տգ. չորմորեկային. acide —, չորմորեկաթթու :

Achilléoïde (աքիլլէօիտ) ած. բ. չորմորեկակերպ :

Achillétine (աքիլ) ի. տգ. չորմորեսին. վիշտեսեակ գոյացութիւն գտեալ ազդեցութեամբ ծծմբային թթուոյ ի վերայ չորմորեկինի :

Achimène (ապի) ա. բ. գոճող.

գեղեցիկ տունկ բազմատեսակ :

Achiménées (քի) ի. յ. բ. գոճողեայք. ցեղ գեսներասերից (gesnériacées) որոց նախատիպ գոճող :

Achire (ապիր) ա. ձբ. անթեւեակ. ազգ լեզուածկան :

Achirie, S. Acheirie.

Achirite (աշ) ի. հբ. աշիրաքար (յանուն Աշիր ոստս հանքարանի) :

Achlys (ապլիս) ի. բժ. շլացք, մթատեսութիւն :

Achmite (ապ) ի. հբ. սրաքար. հանածոյք ձեւով նման հրանտի :

Achnanthe (ապ) ա. բ. մեփաճապիկ. տես մանրադիտական լոսից :

Achnanthées, ի. յ. բ. մեփաճաղկեայք. տոհմ լոսից, որոց նախատիպ մեփաճապիկն :

Achnanthelle (ապ) ի. բ. մեփաճաղկեակ.

Achnanthidie (ապ) ի. բ. մեփաճաղկատեսիկ. տես մեփաճաղկեայց :

Achnérie (ապ) ի. բ. աղուամա-

Acholie (քո) ի. բժ. անմաղձոսի :

Achoppement, ա. գայթումն, ոտնատուութիւն. 2. փ. pierre d'—, քար գայթակղութեան, վէմ գլորման, գմավէմ, գայթքար, քարընդոտն, խոչընդոտն, արգել. être, devenir une pierre d'— pour qn., à qn., խլէ ել խուճ ընդ ոտս ուրուք արկանել, *մէկուն արգել լինել :

Achopper, չ. գայթել, գթել, ոտնատել, քարընդոտն լ. 2. փ. —, վրիպիլ, սխալիլ. c'est là où tous ont achoppé (Pascal).

Achores (ապոր) ա. յ. ախ. քեր-

Achorèse (ապորէզ) ի. բժ. անընդունակուի. նուազուի տարողութեան գործարանաց ոմանց՝ որպէս փամփրշտի՝ *հեղուկներ պարունակելու :

Achorion (ապո) ա. բ. գոնջուկ. *սեռ ամենամանր անկոց, որ մարդկան գլուխն կբուսնի գոնջուեանն ժամանակ :

Achoriste (ապո) ած. բժ. անբա-

Achradocrinus (աքրատոքրինիս) ա. վբ. դարճկաշուշան. սեռ բրածոյ փշամորթոց դեւոնեան հողոյ :

Achras, ա.բ. ծառի. սեռ տնկոց :

Achroïte, ի. հբ. անգունակն :

Achroma (ակ) ա. ախ. մորթամոյն, մահեական տմուտութիւն. կամ գունատութիւն մորթոյ :

Achromasie, Achromatie (ակ) ի. ախ. աներանգուի, անգունուի, ապերանգուի. գունատուի մարմնոյ :

Achromatique, ած. տբ. աներանգ, անգոյն, ապերանգ :

Achromatisant, e, ած. տբ. աներանգիչ, ապերանգիչ. verres —s.

Achromatisation, ի. տբ. աներանգումն, անգունումն :

Achromatiser, ն. տբ. աներանգել, ապերանգել, անգոյն առնել. — un verre, la lumière. = *S'*—, դ. —իլ:

Achromatisme, ա. տբ. աներանգութիւն, անգունաւորութիւն. — des verres.

Achromatope (ակ) գ. բժ. անգունատես :

Achromatopsie, ի. բժ. անգունատեսութիւն. հն. **Daltonisme.**

Achrome (ակր) ած. ախ. անգոյն, ապերանգ. sang —.

Achromie, S. Achromatie.

Achromique, S. Achrome.

Achromodermie (ակ) ի. ախ. անգունամորթութիւն :

Achromolène (ակ) ի. բ. անգունապատեան. տես բարդ տնկոց :

Achronizoïque (ակ) ած. բժ. անտեսական, *որ չպահուիր. médicament —.

Achroodextrine, ի. տգ. անգոյն.

Achroomyce (ակրոմիս) ա. բ. անգունասունկ. տես հիւսասունկ (hyphomycètes) տնկոց :

Achryse (ակրիզ) ա. մբ. ոսկատ. տես պատենաձեւից երկայնեղջերց :

Achthéographe (ակ) ա. կշռագիր. *որ կշռոց վերայ գրէ :

Achthéographie, ի. կշռագրութիւն :

Achthéographique, ած. կշռագրական :

Achthéomètre (ակ) ա. կշռաչափ:

Achupalla (աշուփալլա), **Achupaya** (աշուփայա) ա. բ. աւխար. տես տնկոց ի տոհմէ բրոմելեասերից :

Achylie, Achylose (աշի) ի. բժ. անմսացութիւն :

Achymose (շի) ի. բժ. անմսացուի. պակասութիւն մսախացի (chyme).

Achyranthe (քի) ի. բ. յարդածաղիկ. տես անձառածեայց :

Achyranthées (քի) ի. յ. բ. յարդածաղկեայք. ցեղ սուեղեայց (chénopodées).

Achyranthoïde (քի) ած. բ. յարդակերպ :

Achyrastre (քի) ա. բ. յարդաստղ. տես եղերդազգեաց (chicoracées).

Achyridées (քի) ի. յ. բ. յարդակերպք. ճնճաբաժանուն աստղակերպ ոսկեհիերեայց (chrysocomées).

Achyrite (քի) ա. հբ. յարդաքար. հն. **Calcaire oolithique.**

Achyrocome (քի) ի. բ. յարդավարս. տես վեռնոնեայց (vernoniées).

Achyropappe (քի) ի. բ. յարդացցուռնք. տես տարեւոր բարդից :

Achyrophore (քի) ի. բ. յարդակիր. սեռ եղերդազգեաց (chicoracées).

Achyrophyte (քի) ա. բ. յարդաբոյս. որոյ ծաղիկ (glume) ծալկին յարդիկս ունի:

Achyropsis (քիրոփսիս) ի. բ. յարդատես. հատուած սեռի յարդածաղկի:

Achyrosperme (քի)ա.բ.յարդասերմն. սեռ. շրթնաձեւից (labiées).

Acianthe, ի. բ. սրածաղիկ. սեռ խոլորձեայց արեւմուտեայց:

Acicalyptus (ւիքիփիս)ա.բ. սրաճաքուկ. սեռ մրտեայց (myrthacées).

Acicarphe, ա. բ. սրաշիղ. սեռ բաժակեղջերեայց (calycérées).

Acicère, ա. մբ. սրեղջիւր. սեռ տոհմի ուղղաթեւ մորեխեանց (acridiens).

Acicole, ած.բպ. ասղնաբնակ. որ բնակի յասեղնակերպ տերեւս կոնաբերից:

Aciculaire, ած. ասղնաձեւ. feuille —. 2. —s. ա. յ. —ք. ազգ պողիպոդաց:

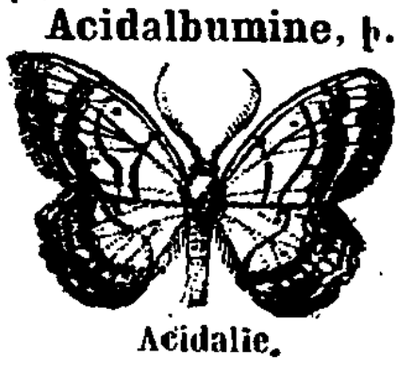
Acicularia, ի. բ. գնճիկ. սեռ բրածոյ լօտից:

Acicule, ա. ասեղնիկ. 2. —s, ա. յ. —ք. հն. **Aciculaires.**

Aciculé, e, ած. բպ. ասղնաւոր. || —es, ի. յ. —ք. խումբ ինչ մնկոց:

Aciculiforme, ած. բպ. ասեղնիկանման:

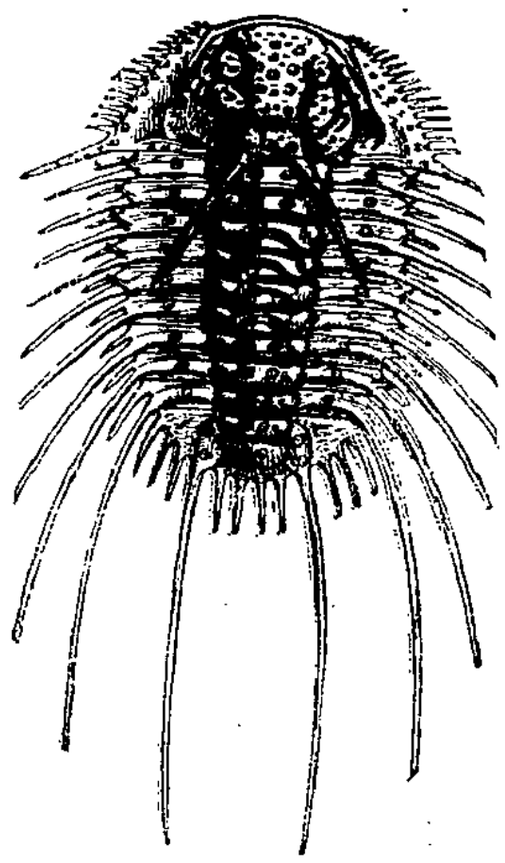
Acidalbumine, ի. տգ. թթուասպիտին. արտապրութիւն կերպարանափոխութեան սպիտինի ջրախառն թթուօք:

Acidalie.

Acidalie, ի. մբ. ակիդալիա. սեռ գիշերային թեփաթեւից:

Acidaspis (իս) ա. վբ. սրասպար.

սեռ բրածոյ ողորկապատենից սիլուրեան գետնոյ:

Acide, ած. թթու, թթուահամ. fruit —. 2. ա. տգ. թթու. — sulfurique, ծծմբային —, ծծմբաթթու. || tourner à l'—, թթուիլ:

Acidifère, ած. տգ. թթուաքեր:

Acidifiable, ած. տգ. թթուելի:

Acidifiant, e, ած. տգ. թթուիչ, թթուեցուցիչ:

Acidification, ի. տգ. թթուումն, թթուեցումն:

Acidifier, ն. տգ. թթուել, թթուեցուցանել: *S'acidifier*, դ. թթուիլ:

Acidimètre, ա. տգ. թթուաչափ:

Acidimétrie, ի. տգ. թթուաչափութիւն:

Acidimétrique, ած. տգ. թթուաչափական:

Acidisme, ա. բժ. թթուութիւն (հիւծոց):

Acidité, ի. թթուութիւն. l'— du verjus. 2. յ. բժ. —ք. S. **Aigreurs.**

Acidonte, ա. բ. սրատամն. սեռ մամռոց:

Acidote, ած. սրաւարտ. adélie —. 2. ա. մբ. —. սեռ խաղողեփեայց (staphylliniens) պատենաթեւից:

Acidulant, e, ած. թթուաշիչ. matières —es.

Acidule, ած. թթուիկ, թթուենի, թթուաշ. boisson —. 2. տգ. —. sels —s. 3. ա. տգ. թթուիկ:

Acidulé, e, ած. թթուաշեալ, թթուաշ. tisane —e.

Aciduler, ն. տգ. եւ բժ. թթուաշել: *S'aciduler*, դ. —իլ:

Acier, ա. պողովատ, պողպատ «չելիք». d'—, պողովատեայ, պողովատիկ, պողպատեայ. — brut, trempé, — անգործ, մխեալ՝ մուխ. 2. փ. եւ քթ. պողովատիկ, սուսեր պողովատիկ. un homicide —, մարդախոշոշ երկաթ. || cœur d'—, սիրտ պողովատիկ. այր աննկուն. || jarret, poignet d'—, կարթ, դաստակ պողովատիկ՝ հաստաբուռն՝ կաշմբուռն:

Aciérage, ա. պողովատումն:

Aciération, ի. պողովատումն, պողովատագործութիւն:

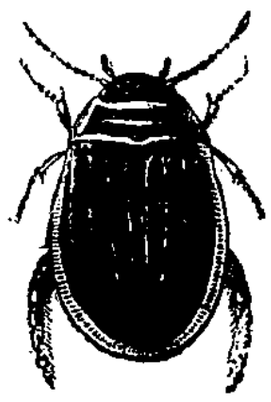
Aciérer (լծ. **Accélérer**) ն. պողովատել, *պողպատ դարձուցանել. — le fer. *S'aciérer*, դ. —իլ:

Aciéreux, euse, ած. պողովատիկ. fer —.

Aciérie, ի. պողովատարան, պողպատարան, պողպատոց:

Aciforme, ած. բ. ասղնաձեւ:

Acilie, ի. մբ. ակիլ. միջատ պատենաթեւ:

Acilie.

Acinace, ա. նբրան, թուր:

Acinacée, ի. ծբ. նրանաձուկն:

Acinacifolié, e, ած. բ. նրանատերեւ:

Acinaciforme, ած. բ. նրանաձեւ:

Acinaire, ած. բ. հոքաւոր:

Acine, ա. բ. հոք. հատ խաղողոյ եւ նմանեաց. 2. մգ. հոք: [(երակաց):

Acinésie, ի. բժ. անշարժութիւն

Acinésique, ած. բժ. անշարժական. médication —.

Acinète, ի. կ. անշարժուկ. սեռ մանրաճճեաց. 2. բ. —. սեռ խոլորձեայց Ամերիկայ:

Acinétiens, ա. յ. **Acinétines**, ի. յ. անշարժուկեայք. տոհմ ջրաճըճեաց:

Acinétique, ած. բժ. շարժարգել:

Acineux, euse, ած. բ. հոքուտ, կլորաձեւ:

Acinie, ի. մբ. հոքաճճի. սեռ երկթեւ կարճեղջերց:

Acinier, ա. ռ. S. **Aubépine.**

Aciniforme, ած. բ. հոքաձեւ. tunique —, պարուսակ —:

Acinipe, ա. մբ. ակինիպ. ազգ մարախոյ: [մլուկն:

Acinocore, ա. մբ. ռահանա-

Acinodendre, Acinodendron (տէնտր-տէնտրօն)ած. բ.ողկուզաբեր:

Acinope, ա. մբ. հոքոտն. ազգ Թարիկեայ (carabique) պատենաթեւից: [ազգ մնկոյ:

Acinophore, ա. բ. հոքակիր.

Acinos(օս)ա.բ.խնկատերեւ, ի ցեղէ Թրնջխոտեայց: [մնկոյ:

Acinule, ա. բ. հոքիկ. ազգ

Aciote, ա. բ. սրաբոյս. խոտ ինչ մշտադալար Անթիլեանց:

Aciphoré, e, ած. մբ. ասեղնակիր. || —es, ի. յ. —ք. տոհմ կարգէ ճաննեայց (myodaires).

Aciphylle (ֆիլ) ած. բ. սրատերեւ. 2. ի. —. սեռ հովանոցաբեր բողեայց (sésélinées).

Acis (իս) ա. թ., մբ., բ. ակիս:

Acisanthère, ի. բ. սրափթիթ. սեռ մնկոց սեւաբերանեայց (mélastomacées) արեւմտեան Ասիոյ:

Aciseler (j'aciselle ; j'aciselerai) ն. եգ. պառակել, ի պառակ դնել. — la vigne.

S'aciseler, դ. —իլ. l'époque où la vigne s'aciselle.

Acisperme, ա. բ. սրասերմն. սեռ մնկոց հիւսիսային Ամերիկայ:

Acladion, ա. բ. անճիղ. սեռ մնկոց մամռակերպից:

Acladode, ի. բ. անոստ, ճիւղատ. ազգ օճառասերից (sapindacées).

Aclaste, ած. տբ. անբեկտիչ. corps —.

Aclée, ա. մբ. մթուկ. սեռ պատենաթեւ ուտեայց (curculionides).

Acléia, ա. բ. մթաբոյս. տեսակ պառուածաթի (seneçon).

Acléistodéras (աքլէիսթոտէրաս) ա. վբ. բացամորթ. սեռ բրածոյ գէքխոսան կակղամորթոց:

Aclidien, ած. կ. անանրակ. || —s, ա.յ. —ք. *անրակ չունեցող որոճողք:

Aclisie, ի. բ. մղտուկ. ազգ կոմելինասերից (commélinacées).

Aclithrophyte, ա. բ. անճաճկատունկ. որոյ հունտք անփոճոկ են:

Aclope, ա. մբ. մթակն. սեռ պատենաթեւից, ի տոհմէ թանձեղջերց (lamellicorne).

Acmadène, ա. բ. սրագեղձ. սեռ աստուածատունկեայց (diosmées), թուփ Բարբիյոյս Գլխոյ:

Acmanthère, ա. բ. ծայրափթիթ. սեռ ծառոց ի տոհմէ մալպիգիասերից (malpighiacées) ի Պրազիլ:

Acmastique, ած. ախ. յարաբուռն. fièvre —.

Acmé, ի. բժ. շուց, կարմրեռ. հն. **Acné** եւ **Couperose**. 2. սաստկանք, զայրագայի, զայրամանակ. սաստկագոյն պահ հիւանդութեան:

Acmelle, ի. բ. սրախոտ. տունկ ինչ Հնդկաց եւ հարաւային Ամերիկայ:

Acmène, ի. բ. ակմենեակ. սեռ մրտենեայց, ծուփ բնիկ Աւստրալիոյ·

Acméodère, ի. մբ. կորովավիզ. սեռ պատենաձեւից եղինակիզեայց (buprestides).

Acmocère, ի. մբ. սրեղջիւր. սեռ պատենաձեւից, ի տոհմէ երկայնեղջերց, բնիկ Կուինէոյ:

Acmosporiacés, ա. յ. բ. կատարսերմեայք. սեռ ինչ սնկոց:

Acné, ա. ախ. շուց, կարմրեռ. հն. **Acmé** եւ **Couperose**.

Acnéphale, ա. մբ. անասր. միջատ ինչ երկձեւ:

Acnidastre, ա. բ. եղինկաստղ. հատուած եղինուկ սեռի:

Acnide, ի. բ. եղինուկ. սեռ անձառամեայց:

Acniste, ա. բ. ակնիստ. սեռ տոհմի կոզկեայց (solanées), ծուփ արեւադարձային Ամերիկայ:

Acnodal, ale, ած. եչ. հանգուցական:

Acocéphale, ա. մբ. ունկնագլուխ. սեռ կիսաձեւից կերկոպեայց (cicadelles).

Acognosie, ի. բժ. դարմանագիտութիւն. գիտութիւն բժշկական եւ վիրաբուժական դարմանոց:

Acographie, ի. բժ. դեղագրութիւն. նկարագիր դեղոց: [կան:

Acographique, ած. դեղագրա-

Acoles, ա. յ. կ. անդամատք. սեռ մանեկաւորաց, որոց չիք յաւելուած արտաքին: [գիշատիչ:

Acoli, ա. Ք. կուճիւ. ծուչուն ինչ

Acologie, ի. բժ. դեղաբանութիւն. գիտութիւն բժշկական դարմանոց եւ գործեաց,

Acologique, ած. դեղաբանական:

Acolyctine, ի. տգ. բնճախոտափոշի. փոշի սպիտակ հանեալ տեսակ մի բնճախոտէ (aconit).

Acolytat, ա. ջահընկալութիւն:

Acolyte, ա. ջահընկալ. 2. փ. եւ հգ. արբանեակ. vos —s. C'est son digne —. [ինչ:

Acomas (մա) ա. բ. կճպու. ծուփ

Acomie, տ. **Calvitie**.

Acomis (իս) ի. բ. հերատ. բոյս ինչ Աւստրալիոյ:

Acompsie, ի. մբ. անպաճոյճ. սեռ ճեփաձեւից գիշերայնոց:

Acompte (աքօնթ) ա, Ք երիաշիւ, առիաշիւ, Ք երիատուցումն, պարտամասն. donner, recevoir un —.

A compte, մ. տ. **Compte**.

Acomys (միս) ա. կ. փշամուկն. *սեռ մկանց որ վերանին խոզանաձեւ փուշ ունին:

Aconéine, ի. տգ. բնճախոտէին. գոյացութիւն հանեալ յբնճախոտոյ:

Aconelline, ի. տգ. բնճբէշին. կալաքարակերպ բնճախոտոյ եւ բէշի (aconit napel).

Aconioptère, ի. բ. սրաճարիտոտ. ապգ. բուրաստերից (acrostichacées).

Aconique, ած. տգ. բնճախոտային. acide —, բնճախոտաթթու:

Aconit (իթ) ա. բ. բնճախոտ, բնճախոտ, Ք առաւակ, ակոնիտոն « գաբ-

— շողգոմաձեւ, շամրաշ — lycoctone, — գայլասպան:

Aconitate, ա. տգ. բնճախոտատ. աղ կազմեալ յբնճախոտային թթուէ զուգախառնելոյ ընդ աղանալի հիմանն:

Aconitelle, ի. բ. բնճախոտիկ. սեռ բուսոց կարգելոց ընդ մէջ բնճախոտոց եւ դելինաճաղկի (dauphinelle).

Aconitine, ի. տգ. բնճախոտին. շողգոմաձեւ բնճախոտի կամ շամրաշի (aconit napel) եւ գայլասպան բնճախոտի մէջ գտնուած կալաքար:

Aconitique, ած. տգ. բնճախոտային. acide —.

Acontias (Ք իաս) ա. սբ. սիդոր. սեռ օձատեսակ սողնոց:

Acontias.

Acontie, ի. մբ. նետ. սեռ Ք եփաձեւից գիշերայնոց:

Acontismologie, ի. գ. նետաձգաբանութիւն, նետաբանութիւն.

*արուեստ նետ կամ սրաճայր զէնք նետելու:

Acontiste, ա. գ. նետող. 2. մբ. —. բաժանումն սեռի կիւսեայց (mantides). 3. Ք. —. սեռ համանիշ սնակտուց (ramphocène) տեսակի:

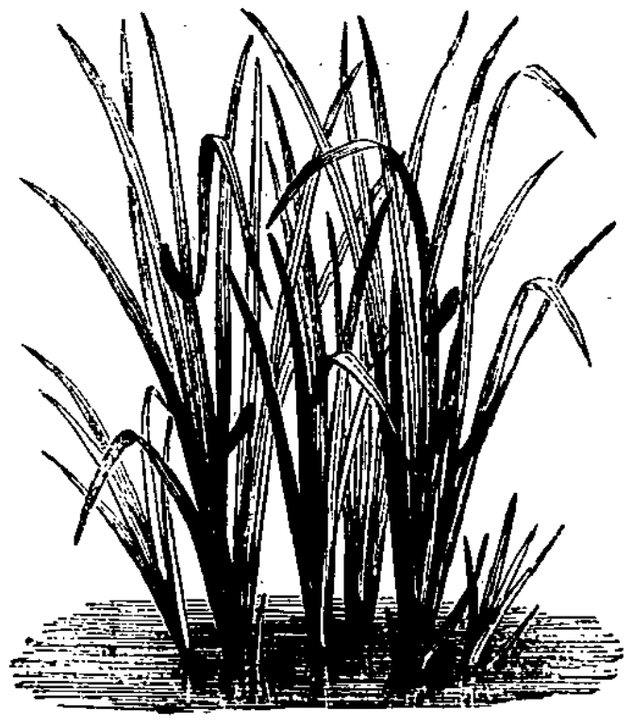
Acoquinant, e, ած. յանկուցիչ, հրապուրիչ. le feu est —. Un mets —. Une vie —e.

Acoquiner, ն. բ. սովրեցուցանել, յանկուցանել, հրապուրել. — un chien. Un si bon métier vous a acoquiné. || անխ. —. le jeu, le feu, la femme acoquine.

S'acoquiner, դ. սովրիլ, յարիլ, *խելքն միտքն տալ. — à un pays. Il s'est acoquiné avec cette femme.

Acoracées, ի. յ. բ. բաշղաւերք, բաշղեայք. տունկք որոց նախատիպ է բաշղ:

Acore, ա. բ. բաշղ, բաշղտակ, ոճ, վաճ « էկիր օձու ». — vrai, odo-

rant, ալկուճ, ճղեմճ. || հն. **Acorus**. Տես:

Acorée, ի. բժ. անբթութիւն. չունելն բիբ:

Acorie, ի. մբ. անյագուրդ. սեռ հնգայօդ պատենաձեւից, ի տոհմէ Ք արիկեայց (carabiques). 2. ախ. անյագութիւն. անյագ քաղց:

Acorine, ի. տգ. բաշղին. *գոյացութիւն հոտաւէտ եւ դառն, հանեալ յարմատոյ տեսակ մի բաշղի:

Acorinė, e, ած. բ. բաշղեայ. || —es, ի. յ. —ք. տոհմ սնկոց, որոց նախատիպ բաշղ:

Acormose, ած. բ. անբուն. ասի զսնկոյ, որոյ տերեւք եւ ճաղիկք անմիջապէս արմատէն սկսին:

Acoroïdées, ի. յ. բ. բաշղակերպք. տոհմ սնկոց, որիշ ինուիկեայց եւ մերձաւոր հնդորաստերից (orontiacées).

Acoron, ա. բ. մեղուապղպեղ. ռկ. poivre des abeilles.

Acorus (իս) տ. **Acore**. — **calamus aromaticus**, խունկեղէգն, եղեգնախունկ. — graminеus, բաշղ սիզային. || ռկ. iris jaune, դեղին հիբիկ, եւս lis des marais, շուշան ճահճաց:

Acoryne, ի. մբ. զաղիզաղիուկ. սեռ պատենաձեւից, որոց նախատիպ է ակօսակտուց (sulcirostre) զաղիզաղիուկն Ճավայ. 2. մբ. —. սեռ պատենաձեւից ուղնաւորաց (trachélides) Գլխոյ Բարեյուսոյ:

Acosmétie, ի. մբ. անարդիկ. սեռ Ք եփաձեւից գիշերայնոց:

Acosmie, ի. ախ. անկարգութիւն (տագնապալից աւուրց հիւանդութեան):

Acosmion, ա. բ. անզարդ. սեռ ընդաբերից (légumineuses).

Acot (աքօ) տ. **Accot**.

Acoter, տ. **Accoter**, պ:

Acotherulum (լոմ) ա. վբ. ակո-

տերիլոն . սեռ բրածոյ կաճնաբուծաց եղջերդական հոլոց :

Acotyle, ած. կ. անգուշ . *ասի անոդնայար անատնոց , որք ոչ կեղրոնական բերան ունին եւ ոչ կոլմնական խոռոչս . || —s, ա. յ. —ք . անուն առհվի ծովկղցաց (acalephes).

Acotylé, S. **Acotylédoné.**

Acotylédone, Acotylédoné, e, ած. բ. անպրուկ , անբլիակ. *բլիակ՝ պրուկ (cotylédon) չունեցող , որպիսիք են սունկք, մամուռք . || les acotylédonées, ի. յ. —ք. անպրուկք , անբլիակք . *պրուկ՝ բլիակ չունեցող բոյսք :

Acotylédonie, ի. բ. անպրուկութիւն , անբլիակութիւն . առաջին դաս բուսականաց :

Acotylophore, ած.կ. անծծոցակիր . *ծծոց չունեցող (որդունք):

Acouédin, e, ած. բ. խլաթոյժ . բուժիչ խլունեան . eau —e.

Acoumètre, ա. բգ. լսաչափ :

A-coup (ակու) ա. յեղակացք , յանկարծակացք , յանկարծակացութիւն . *յանկարծ կենալն . procéder par —s, յեղակացիւք յառաջել :

Acouroa, S. **Dartrier.**

Acousmate, ա. շունդան . շշուկ մտացածին : [լին, շունդանալութ:

Acousmatique, ած. շունդանա-

Acousticien (թիսիէն) ա. բգ. լըսապան , լսագէտ , ձայնագէտ :

Acoustico-malléen(մալէէն) ած. եւ ա. մգ. լսատնային :

Acoustique, ած. բգ. լսական , լսողական , ինչողական . tube —, լսափող . nerf —, լսացիր . cornet —, լսեղջիւր . 2. ի. լսաբանութիւն , լսագիտութիւն , ձայնագիտութիւն . 3. ինչողականութիւն , ինչաւորութիւն , ինչականութիւն . l'— d'une salle, de l'Opéra.

Acqua-toffana, ի. տոփանաջուր. Ոյն գործածուած ԺՉ. դարու մէջ :

Acquéreur (ակէ) ա. առացիչ , առացող , գնող . se rendre — de, գնոյ առնուլ , գնոց առանալ , գնել :

Acquéreure, ի. առացուհի, գնուհի :

Acquérir (ակէ) j'acquiers, tu acquiers, il acquiert, n. acquérons, v. acquérez, ils acquièrent; j'acquérais, n. acquérions; j'acquis, n. acquîmes; j'acquerrai, n. acquerrons; j'acquerrais, n. acquerrions; acquiers, acquérons, acquérez; q. j'acquière, q. tu acquières, qu'il acquière, q. n. acquérions, q. v. acquériez, qu'ils acquièrent ; q. j'acquisse, q. n. acquissions; acquérant; acquis, e.) ն. առանալ, գնել . — une maison. 2. փ. առանալ, բերել ի ձեռս, շահիլ. — des amis, des talents, de la gloire, de l'honneur, des richesses. — des vertus, առաքինանալ. il a acquis l'estime publique. 3. լսանալ . cet orateur acquiert tous les jours. Ce vin acquiert en vieillissant.

S'acquérir, դ. առացեալ է., * ըստացուիլ , ձեռք բերուիլ. l'instruction ne s'acquiert que par le travail. 2. ըստանալ իւր, բերել ի ձեռս, շահիլ. — un grand nom, l'estime publique. — la bonne grâce de qn., շնորհ գտանել, *աչքն մտնել: [հատարակագոյք:

Acquêt (ակէ) ա. իգ. ստացոյք ,

Acquêter, ն. իգ. հ. ստանալ :

Acquiescement (ակիէսման) ա. հաւանումն , հաւանութիւն , հաճութիւն . donner son — à.

Acquiescer (c առնու cédille նախընթաց a, o տառից . il acquiesça, n. acquiesçons) չ. հաւանիլ , հաճիլ . — à un désir, ըղձակատար լ. — à la volonté de qn., կամակատար լ. ուժք:

Acquis,e (ակի , իզ) անց. Acquérir. ստացեալ , գնեալ . — à prix d'argent, արծաթագին . 2. փ. ստացեալ , շահեալ. biens mal —, չարաստաց ինչք. 3. ած. ստացիկ . qualités —es. Nouvellement —, նորաստաց . 4. փ. անձնանուէր , բոլորանուէր . je vous suis —, — եմ ձեզ . mon concours vous est —, աջակցութիւնս — է ձեզ :

Acquis (ակի) ա. հմտութիւն , բանգիտութիւն, փորձառութիւն . il a de l'—, հմուտ՝ բանգէտ՝ փորձ է . il a beaucoup d'—, բազմահմուտ՝ բազմափորձ է :

Acquisitif, ive, ած. ստացական:

Acquisition (ակիզիսիօն) ի. ըստացումն , գնումն . faire — d'une maison, տուն գնել . 2. ստացք , գըտնածոյք . je vous montre mon —. 3. փ. ստացումն , բերելն ի ձեռս . j'ai fait l'— d'un excellent domestique, *ազնիւ ծառայ մի ձեռք ձգեցի:

Acquisivité (ակիզի) ի. գբ. ըստացականութիւն, ստացասիրութիւն:

Acquit (ակի) ա. վճ. ստացագիր. j'ai votre —. Un — en règle. — de payement, —՝ հատուցագիր. 2.վերջաբ. pour —, ի —, ի ստացագիր. ||փ. pour l'— de sa conscience, ի հանգարտութիւն խղճի մտացն , * խղճի հանգարտութեանն համար . faire qc. pour l'— de sa conscience. || Par manière d'—, մ. հարեւանցի, վիր ի վերոյ . 3. իգ. արձակումն , ազատութիւն . ordonnance d'—, ազատահրաման. 4. նախահարուած (ի գունդ լսողի) . donner l'—, son —, տալ զ—ն, — լ. || jouer l'— à, խաղալ ի հատուցումն , խաղահատոյց լ.:

Acquit-à-caution, ա. երաշխագիր . * տոմսակ մաքսատան որով վաճառք տեղափոխին անվճար :

Acquittable, ած. արձակելի . 2. հատուցանելի, վճարելի: [ազատ:

Acquitté, e, ած. արձակեալ, ան-

Acquittement, ա. ազատումն , արձականք , անպարտ արձակումն , անյանցութիւն . prononcer l'— d'un accusé. 2. հատուցումն , վճարումն . — d'une dette.

Acquitter, ն. արձակել , անպարտ արձակել , ազատել . — un accusé. 2. հատուցանել , վճարել . — une dette. 3. ստացագրել . տալ զըստացագիր ստորագրելով . — une facture. 4. փ. հատուցանել . — une dette de reconnaissance, — զլարտս երախտագիտութեան :

S'acquitter, դ. հատուցանել , վճարել . — de ses dettes, — զլարտս իւր , զպարտաւորեալս՝ զպարտավճար լ. || փ. — envers qn., հատուցանել ուժք զլարտս երախտագիտութեան, երախտագէտ լ. ուժք. 2. կատարել. — de son devoir, d'une commission.

Acranie, ի. մգ. անգանկութիւն :

Acranien, enne, ած. մգ. անգանկ, *գանկ չունեցող: [դիզեայք:

Acrante, ա. սբ. Ծերակ. սեռ. մ-

Acranthère, ա. գ. ծայրափթիթ . սեռ. տորնեայք (rubiacées).

Acranthium (Քիսմ) ա. բ. ծայրածաղիկ . հատուած մակճառ (épidendre) սեռի :

Acrasie, ի. անժուժկալութիւն :

Acrasiées, ի. յ. բ. անժուժեայք. տոհմ խլնասնկոց (myxomycètes).

Acrathère, ա. բ. ծայրաքիստ . սեռ սիզաբուսոց :

Acratie (ակ) ի.ախ. անզօրութիւն:

Acratophore, ա. անապակակիր, անպակակիր . աման գուտ գինւոյ :

Acratoposie, ի. անպակաբբութիւն . *գուտ գինի խմելն :

Acratopote, ած. անպակաբբ , անպակաբբուս , անպակըմնուս, *անապակ՝ գուտ գինի խմող :

Acre, ա. լճվաթ, լճալաթ. հին չափ գետնոյ :

Âcre, ած. կծու, կծուահամ, բարկ, փոխոխ, փոխոխահամ . fruit —. 2. փ. կծու , կսկծեցուցիչ, կծուակիծ, *կըծող, կսկծուն . paroles —s. 3. բժ.կծու . humeurs —s, — հիւթք :

Âcrement, մ. կծուաբար, կծուագին . répondre —.

Acrémoniens, ա. յ. բ. փայտասնկեայք . տոհմ անկոց :

Acrémonion, ա.բ. փայտասունկ. *փուռած տերեւոց կամ փայտից վերայ բուսնող տեսակ մի սունկ :

Âcreté, ի. կծուիւն, կծուութիւն. — du sang, des humeurs, de la bile. Avoir de l'—, կծուիլ , կծուանալ . 2. փ. —, դառնութիւն . l'— de mes pleurs. L'— du style, du caractère, de son humeur, des paroles.

Acribologie, ի. ճշգրտաբանութ :

Acribomètre, ա. ճշդաչափ :

Acridie, ի. մբ. մորեխ . միջատ նման մարախոյ :

Acridiens, Acridites, ա. յ. մբ. մորեխեանք , մորեխեայք . մեծ տոհմ ուղղաթեւ մարախանման միջատաց :

Acridine, ի. տգ. խայծդին :

Acridocarpe, ա. բ. մորեխաձիւգ . սեռ մալպիգեայց , որոյ պըտուղք մորեխանման են :

Acridogène, ած. բժ. մորեխածին , մարախածին . maladies —s.

Acridogénose,ի.եգ. մորեխախտ, մարախախտ . հիւանդութիւն արմըտեաց յերեսաց մարախաց :

Acridophage, ած. մորեխակեր , մարախակեր :

Acridophagie, ի. մորեխակերութիւն , մարախակերութիւն :

Acridothère, ա. Ք. մարախահալած . թռչուն մարախակեր :

Acrigone, ի. մբ. հիրսկ . կանաչ մարախ :

Acrimonie, ի. կծուիւն , դա-

ժանուքին. — des humeurs. 2. փ. —, դառնուքին. il y a de l'— dans ces paroles, dans ce discours. — du caractère. [բար. répondre —.

Acrimonieusement, մ. կծուա-

Acrimonieux, euse, ած. կծու. humeurs —ses. 2. փ. —, դաժան, կծուակիծ, դառն. paroles —ses. Discours, caractère —.

Acrinie, ի. ախ. անհիւթահոսութիւն. նուազումն՝ չգոյութիւն հիւթահոսութեան:

Acriopside, ի. բ. մարախխոտ. սեռ խոլորձեայց Ճավայ:

Acripenne, ած. Ա. սրաթեռուր. որոյ սրածայր են փետուրք:

Acrisie, ի. ախ. անտագնապութիւն. վախճան հիւանդութեան առանց տագնապաժամի:

Acrites, ա. յ. կ. խառնորդք. բաժանումն կենդանական Ճագաւորութեան, յորում են ջրաճիքք, պողպոդք եւ մասն ընդերականաց (intestinaux). [pouls —.

Acritique, ած. ախ. անտագնապ.

Acroamatique, Acroatique, ած. ունկնուս, ունկնդրատուժն, ականջալուր:

Acrobaliste, S. **Acroboliste**.

Acrobapte, ած. Ա. ծայրեթանգ. *որոյ Քեւին ծայրն գունաւոր է:

Acrobate, գ. լարախաղ, լարախաղաց, պարանիաղաց «իբ ճանապարը»:

Acrobatie (սի) ի. լարախաղացութիւն, պարանիաղացութիւն:

Acrobatique, ած. պարանիաղացական, լարախաղացական. 2. մբ. բեռնահան (մերենայ):

Acrobatisme, ա. S. **Acrobatie**.

Acroblastes, ի. յ. բ. ծայրաբողբոջք. հատուած ներաբոյս (entophyte) սնկոց:

Acroboliste, ա. հխ. յն. նետաձիգ, պարաւոր:

Acrobryes (բի) ի. յ. բ. ծայրաբոյսք. խումբ բուսոց, որոց աճումն ի ծայրս միայն լինի:

Acrobustite, S. **Acrobystite**.

Acrobyste, ա. մգ. պատճուճածայր. ծայր պատճուճի (prépuce).

Acrobystiolithe, ա. ախ. պատճուճաքար:

Acrobystite, ի. անբ. պատճուճաբորբ. բորբոքումն պատճուճի անատնոց:

Acrocarpe, ած. բ. ծայրամիրգ, ծայրապտուղ. ասի զմամուռս որք պտղաբերեն ի ծայրս ոստոց. 2. ա. —, սեռ մամուռց սառնաբուսեայց (gélidiées). 3. —. սեռ ընդարբերից կեսալպինեայց (césalpiniées). 4. —s, ի. յ. —բ. տոհմ մամուռց:

Acrocentres, ա. յ. բ. ծայրախճանք. հատուած սեռի տերեփկի (centaurée).

Acrocentroïdes, ի. յ. բ. ծայրախճանակերպք. հատուած սեռի տերեփկի:

Acrocéphale, ած. մդբ. սրագլուխ. crâne —. 2. ա. բ. —. սեռ ռաիանակերպ (ocymoïde) շրթնաւորաց (labiées).

Acrocéphalie, ի. մդբ. սրագլխութիւն:

Acrocéphalique, ած. սրագլխական:

Acrocère, ա. մբ. ծայրեղջիւր. սեռ փշոտիկաւոր (vésiculeux) երկնեւից:

Acrocérides, ա. յ. մբ. ծայրեղջերեայք. տոհմ երկնեւից:

Acrochène, ի. բ. ծայրաբացիկ. ազգ խոլորձասերից (orchidacées) վանդեայց (vandées) ի Հնդիկս:

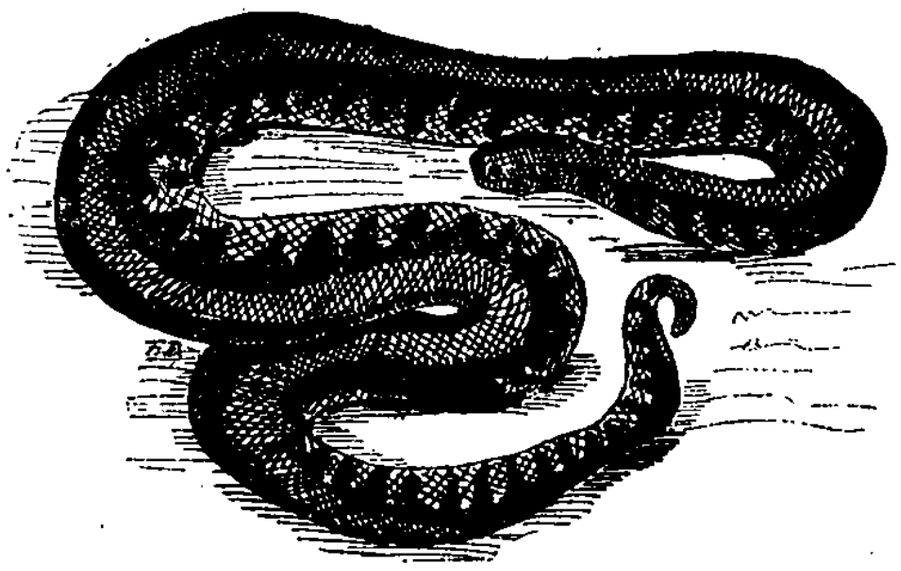
Acrochète (քէթ) ա. մբ. ծայրագէս. սեռ երկնեւ գինաճանճեայց (stratiomydes). 2. բ. —. սեռ չոլիչ:

Acrochir (քիր) ա. մգ. ձեռնաճայր, ծայրաձեռն. ծայր մատանց:

Acrochirisme (քի) ա. ծայրաձեռնամարտ, ծայրաձեռնամբռնութիւն:

Acrochiriste (քի) ծայրաձեռնամարտիկ:

Acrochorde (քորտ) ա. սբ. կոճիճ. սեռ Քեփարատ օձակերպից:

Acrochorde.

Acrochordicéras (քորտիքէրաս) ա. վբ. կոճիճեղջիւր. սեռ բրածոյ գլխատն փափկամարմնաց:

Acrochordicrinus (քորտիքրինուս) ա. վբ. կոճիճաշուշան. սեռ բրածոյ փշամարմնաց յուրայեան հողոց:

Acrochordides, ի. յ. սբ. կոճիճեայք. խումբ սողնոց, որոց նախատիպ կոճիճ:

Acrochordie (քորտի) ի. բ. կոճիճուկ. սեռ բարաքոսից (lichens).

Acrochordon (քոր) ա. ախ. գաբի «արիաճրգ»:

Acrochorisme (քո) ա. հխ. յն. ծայրապար. * յորում Քեւերն ու սրունքն բանային սաստիկ շարժելով:

Acrocidaris (խս) ա. վբ. բարձախոյր. սեռ բրածոյ փշամարմնոց յուրայեան հողոց:

Acrocine, ա. մբ. սրաբշաւ. սեռ պատենաւորից, որոց նախատիպ է այն որ ոկ. խայտուկն Քայէնեան (arlequin de Cayenne).

Acroclade, ա. բ. ծայրոստ. սեռ լօռից վալոնեայց (valoniées) Միջերկրականի:

Acrocladie, ի. կ. բարձրոստ. սեռ եղինոսաց աւստրալեան ծովուց:

Acroclinie, ի. բ. բարձրախշտի. սեռ տոհմի բարդից:

Acrocome, ա. բ. ծայրավարս. սեռ արմաւենոյ ի Կուինէյա, որոյ վարսագեղ է գագաթն:

Acrocylindre, ա. բ. ծայրագլան. սեռ անկոց:

Acrodactyle (Քիլ) ա. մբ. ծայրամատն. սեռ Քաղանքաքեւ հետահանեայց (ichneumoniens). 2. Ա. —. վերին երեք մատանց Քռչնոց:

Acrode, ա. ծայրաձուկն. սեռ բրբոջոյ ձկանց:

Acrodiclide, ի. բ. ծայրադուռն. սեռ սարդեայց (laurinées) արեւադարձային Ամերիկայ. 2. մբ. —. սեռ հետահանեան միջատաց, ի կարգէ Քանքաքեւից:

Acrodon, ա. մբ. միաժանիկ. սեռ պատենաքեւից, որոց մի միայն առամն է ի միջավայրի կլափին:

Acrodonte, ած. սբ. բարձրատամն. ասի զօձակերպ սողնոց:

Acrodynie, ի. ախ. ծայրացաւ, ծայրացաւութիւն. ցաւ ձեռաց եւ ոտից:

Acrogastre, ա. ծբ. ծայրափոր. սեռ բրածոյ ձկանց, ի տոհմէ ձողաձկնեայց (percoïdes).

Acrogène, ա. բ. ծայրափնիկ, ծայրաբնակ. ծայրից երկայնելովն աճող. 2. հբ. ծայրածին. ասի զբիւրեղ որ յառաջ գայցէ ի տարանկիւնէ բեկտելով կամ պակասելով ծայրիցն. chaux carbonatée —. 3. —s, ի. յ բ. ծայրափնիկք, ծայրաբնակք:

Acroglosses, ա. յ. բ. ծայրալեզուք. հատուած սեռի բեւեռապտղոյ (gomphocarpe).

Acrogyre (ժիր) ած. բ. ծայրաբոլոր. ասի զձաբխոտոց, որոց պըտուղք ունին ի կատարն կեղծ անիւ fougère —. 2. ի. —. une —.

Acrol, ա. S. **Acroléine**.

Acrolasie, ի. բ. ծայրաՔաւ. սեռ տնկոց, ի տոհմէ հրնեայց (loasées) բարտոնեայց (bartoniées).

Acroléate, ա. տգ. կծիւղատ. սեռական անուն աղից կազմելոց զուգախառնութեամբ կծիւղային Քթուոյ ընդ հիման. կոչին եւս **acrylates**.

Acroléine, ի. տգ. կծիւղին, ճարպաՔիւթ. հեղուկ իւղային արտադրեալ Քորմամբ իւղային մարմնոց, յորս գտանիցի բաղադրին (glycérine).

Acroléique, ած. տգ. կծիւղային. acide —.

Acrolépide, ա. բ. ծայրաՔեփուկ. սեռ կիպերխեայց (cypéracées).

Acrolépis (խս) ա. ծայրաՔեփ. սեռ բրածոյ ձկանց, ի տոհմէ մողեզակերպից (sauroïdes).

Acrolithe, ա. հխ. բարձրաքար. արձան հակայածեւ. 2. ծայրաքար. արձան փայտեայ, որոյ ծայրքն են քարեղէն:

Acrolobe, ա. բ. ծայրապատիճ. տունկ ափրիկեան, մերձաւոր սեռի հէյստերիոյ (heistérie).

Acrologie, ի. խս. բարձրաբանութիւն. հետազօտութիւն առաջին սկզբանց կամ բացարձակի:

Acrologique, ած. բարձրաբանական:

Acrolophe, ա. մբ. ծայրացցուն. սեռ. Քիփաքիսից, ի տոհմէ գիշերայնոց. 2. բ. —. հատուած տերեփկի:

Acrolophoïde, ի. բ. ծայրացցունակերպ. նիհահատուած ծայրացըցունաց:

Acromial, e, aux, ած. մգ. Քիկնոստային, ուսածայրային. veine, artère —e.

Acromien, enne, S. Acromial.

Acromio-claviculaire, ած. մգ. Քիկնոստանրակային:

Acromio-coracoïdien, ած. եւ ա. Քիկնոստագուսկերպեան:

Acromio-huméral, ած. եւ ա. Քիկնոստատգային:

Acromion, ա. մգ. Քիկնոստ, ուսածայր. * ուսին վերի ծայրն:

Acromio-thoracique, ած. մգ. Քիկնոստալանջային:

Acromphale, ա. մի. պորտաճագ, պորտաճայր. ծայր պորտալարի (cordon ombilical).

Acromyie (մի) ի. մբ. բարձրաճաճ. սեռ կարգի երկաքեւից, նըմանի կուզ (hybos) սեռի:

Acronèmes, ա. յ. բ. ծայրացանցք. հատուած քոշխոտ (boucage) սեռի:

Acronode, ա.բ. ծայրատամնատ. սեռ. իղատպղեայց (éléocarpées).

Acronychie, ի. բ. ծայրեղունգն. սեռ. փեգեննեայց (rutacées) արեւելեան Ասիոյ:

Acronycte, ի. մբ. ցայգաբուն. սեռ. Քիփաքիս միջատաց գիշերայնոց:

Acronyque (նիք) ած. աս. ցայգավերջեան, ծայրագիշերային (երք եւ մուտք աստեղաց):

Acronyque, ած. բ. ծայրակեռ. pétales —s.

Acropathie, ի. ախ. ծայրախտ. հիւանդութիւն մարմնոյ մի ծայրին:

Acropathique, ած. ախ. ծայրախտական, ծայրախտային:

Acropelte, ի. բ. ծայրավահան. սեռ. լօտից փլորիդեայց (floridées).

Acropeltis (խս)ա. վբ. բարձրապար. սեռ. բրածոյ փշամորթոց յուրայեան հողոյ:

Acropère, ի. բ. ծայրաթաթիկ. սեռ. խոտատատերից (aspléniacées).

Acrophylle, ի. բ. ծայրատերեւ:

Acrophyte. ա. բ. ծայրաբոյս. սեռ. մակաբոյծ սնկոց:

Acropode, ա. ծայրոտն. վերին կողմն ոտից Քուչնոց. 2. բ. —. սեռ սնկոց մերձաւոր լուտասի:

Acropodium (տիօմ) ա. ճ. ծայրոտնուկ. ազգ պատուանդանի արձանաց:

Acropole, ի. հին. ծայրաբարձր, [ակառն, վերնաբերդ:

Acroposthie, ի. մգ. պատճուճածայր. ծայրն պատճուճի (prépuce).

Acroposthite, ի. բժ. պատճուճաբորբ. բորբոքումն պատճուճի մարդոյ:

Acroptère, ա. բ. ծայրածաբխոտ. ազգ ծաբխոտոյ. 2. մբ. —. սեռ բառայօդ պատենաքիսից, ի տոհմէ բեւեռադիմեանց (hélopiens).

Acroptile, ա. բ. ծայրափետուր. տունկ ինչ մշտադալար:

Acrosalénia, ի.վբ. ծայրակոհակ. սեռ բրածոյ փշամորթոց յուրայեան եւ կաւեղէն հողոց:

Acrosanthe, ա. բ. ծայրածաղիկ. սեռ սնկոց, ի տոհմէ շնդակակերպից (aizoïdées).

Acrosarque, ած. բ. ծայրամսուկ. որոյ պտուղն է կլոր եւ մսոտ:

Acrosophie, ի.գերիմաստութիւն:

Acrosperme, ա. բ. ծայրասերմն. սեռ սնկոց:

Acrospire, ի. բ. ծայրապարոյր. մանրաքեզը ճլարծակ գաբուոյ:

Acrospore, ա. բ. ծայրաքորթ. սեռ բեհեզեայց (byssoïdées).

Acrosporé, e, ած. բ. ծայրաքորճեայ: [սեռ ինչ սնկոց:

Acrostalagme, ա. բ. ծայրաշիթ.

Acrostémon, ա. բ. ծայրատէջ. ազգ ցախատերից (éricacées) ճնշախոտեայց (sympiézées).

Acrostic (քիք) ա. բ. բուրի. սեռ ձաբխոտոց կճուճատերից (polypodiacées).

Acrostichacées, Acrostichées, ի. յ. բ. բուրատերք, բուրեայք. ցեղ տոհմի ձաբխոտոց, որոյ նախատիպ բուրի:

Acrostiche, ա. ծայրանուն. քերդուած որոյ սկզբնատառք անուն մի յօդեն. 2. ած. —. poésie —.

Acrostole, ա. նւ. ծայրազարդ, խելազարդ:

Acrostome, ա. բր. ծայրաբերան. սեռ փորոտային որդանց:

Acrotarse, ա. ծայրաքիս, ծայրակինք (քուչնոց):

Acrotèle, ա. կմ. սրատպուկ. սեռ բրածոյ բազկոտն կակղամորթոց կամբրեան եւ սիլուրեան հողոց:

Acrotère, ա. ճ. ճանճ. պատուանդան արձանաց, անօթոց ի բարձունս շինուածոց:

Acrotérïasme, ա վ. անդամահատութիւն:

Acrotériose, ի.ախ. ծայրաքաղցկեղ. ծերական քաղցկեղ ծայրից անդամոց:

Acroteta, ա. կմ. ծայրուկ. սեռ բրածոյ բազկոտն կակղամորթոց կամբրեան եւ սիլուրեան հողոց:

Acrothamne, ա. բ. ծայրաքուփ. սեռ ոստաւոր սնկոց:

Acrothécium (սիօմ) ա. բ. ծայրատուփ. ազգ հիւսատունկ (hyphomycète) սնկոց:

Acrotisme, ա. խս. սկզբնախու-

Acronycte.

Acropole.

զութիւն . խուզարկութիւն սկզբնապատճառաց :

Acrotome, ա. բ. ծայրահատ . սեռ. շրթնաւորաց :

Acrotrème, ա. բ. ծայրոփ . ազգ դիլլենաւերիզ (dilléniacées).

Acrotriche (Թրիք) ա. բ. ծայրատեւ. սեռ. կովրիկեայց (épacridacées). Թիրիկ Աւստրալիոյ :

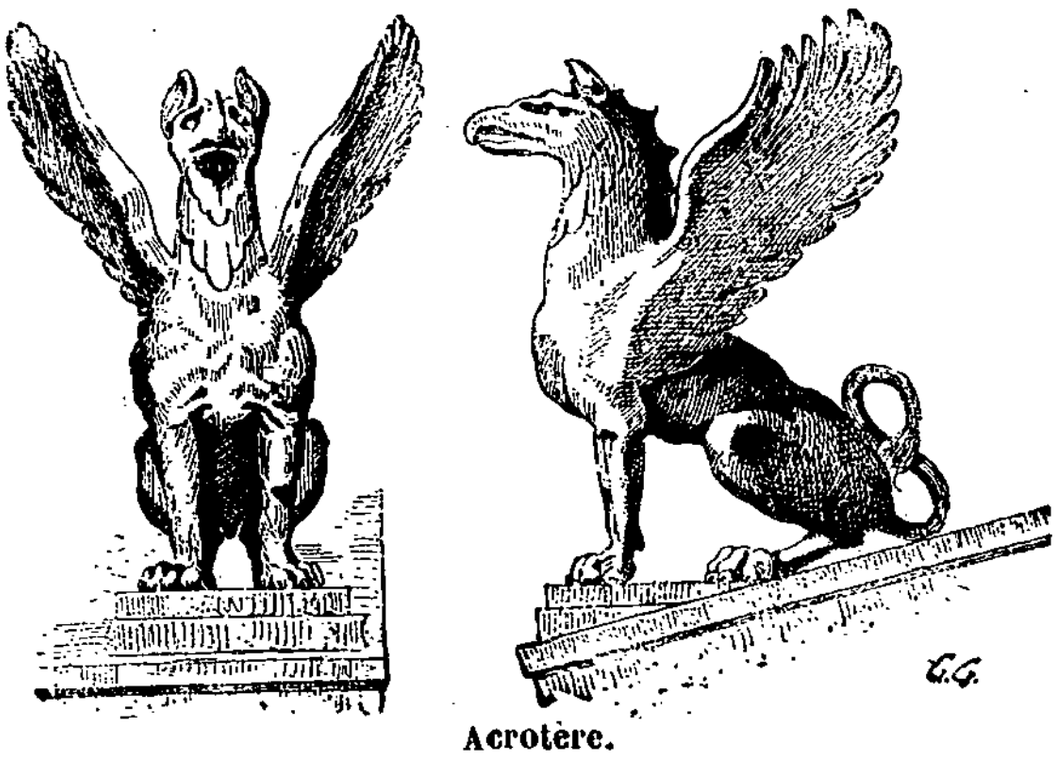
Acrotyle, ա. բ. ծայրուռոյց. սեռ. լօտից գաղտնաթելեայց (cryptonémiées) ծովուց Հնդկաց եւ Աւստրալիայ :

Acrylate, տ. **Acroléate.**

Acrylique, տ. **Acroléique.**

Acta sanctorum, ա. յ. Յայտաւուրք :

Acte, ա. գործ , արար . —s, —ք, գործեան . on connaît l'homme par ses actes, ի գործոց իւրոց ճանաչի մարդ . — de courage, գործ քաջութեան , քաջագործութիւն . — de désespoir, գործ յուսահատութեան . — criminel. Un bel —. Faire un bon —, գործ մի բարի առնել , բարեգործել , 2. գիր, վկայագիր. — de naissance, — ծննդեան , ծննդագիր . 3. դաւանութիւն, ներգործութիւն. — de foi, դաւանութիւն հաւատոյ, դաւանանք . — de contrition, ներգործութիւն զղջման . 4. Ծո. արար , արարուած . pièce en trois —s, Ծատերախաղ յերիս —ս՝ եռարար՝ եռարարուած . de deux —s, երկարար , երկարարուած . de cinq —s, հինգարար, հինգարարուած . d'un —, միարար , միարարուած . 5. դտ. գիր , յայտարարութիւն . — d'accusation, ամբաստանագիր. — de procuration, փոխանորդագիր . 6. գիր, արձանագիր. prendre —, ի գրի առնուլ, արձանագրել. on lui a donné — de sa plainte, *բողոքն գրի առնուեցաւ՝ նշանակուեցաւ . 7. գործ, ցոյց, հանդէս. — d'autorité, իշխանական ցոյց. faire — d'autorité, իշխանուի ի գործ ածել՝ ցուցանել , գործ՝ հանդէս առնել իշխանութեան , * իշխանութիւն բանեցուցանել. — d'hostilité, գործ՝ ցոյց թշնամութեան , նախայարձակումն , խազմիք . — de soumission, — հպատակութեան , հպատակութիւն . — de complaisance, կամահաճութիւն , կամաբարութիւն . — de présence, առաջիկայութիւն, ներկայութիւն. faire — de présence, յանդիման լ., ներկայանալ . || faire — de comparution, տ. Comparution. || — de bonne volonté, յօժարամտուիւ . — de dernière volonté, գործ վերջին կամաց , կտակ . 8. դաշն , դաշնագիր, մուրհակ, յետկար . passer, faire —, — առնել . — notarié, — նոտարացի . 9. յ. գործք , հրովարտակք , վճիռք . les —s du parlement, du gouvernement. || Les —s des apôtres, գործք առաքելոց :

Acrotère.

Actébie, ի. մբ. ափնակեաց . սեռ. Թեփաթեից , ի տոհմէ գիշերայնոց :

Actée, ի. բ. ակտէա . սեռ. հրանունկեայց (renonculacées). մի տեսակն կոչի — cimicifuge, եւ ռ. chasse-punaise, — մկնանհալած :

Actégète, ա. բ. մերձափն . սեռ. կելաստրեայց (célastrinées).

Actène, ի. մբ. անատամնաձեւ . սեռ. հատաթեւ (troncatipenne) պատենաթեւից :

Acténiste, ա. մբ. անատամնիկ . սեռ. կակղամորթ (malacoderme) պատենաթեւից :

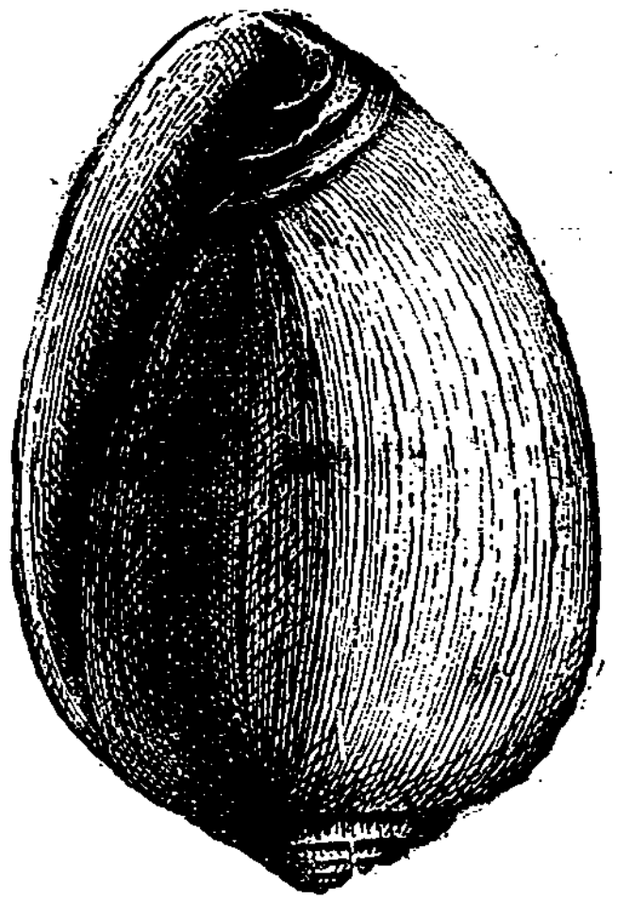

Actée.

Acténode, ի. մբ. ատղորդ . սեռ. պատենաթեւից եզնաճեայց (buprestides).

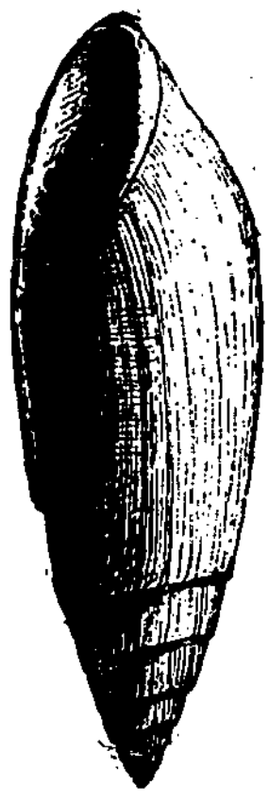
Actéon, ա. մբ. ակտէոն . Թեփաթեւ ցորիկեայ :

Actéonelle, ի. կմ. ակնիկ . սեռ. բրածոյ կակղամորթոց :

Actéonides, ի. յ. կմ. ափնեայք . սեռ. բրածոյ եւ կենդան ի որովայնոտն կակղամորթոց :

Actéonine, ի. կմ. ափնուկ . սեռ. բրածոյ որովայնոտն կակղամորթոց յուրայեան գետնոյ:

Actéonine.

Actéoniser, ն. բ. ակտէոնել , ակտէոնացուցանել , * կոտոշներ բուսցուցանել :

Actéphile, ի. բ. ափնասէր. սեռ. ափաբզեայց ի Ճալա . 2. ա. մբ. —. ազգ Թարիկեայ (carabique) պատենաթեւից:

Acteur, trice, գ. գուսան , գուսանուհի , Թատերգու , Թատերգուհի , դերասան , դերասանուհի . état d'—, գուսանուիւ, դերասանութիւն. chef des —s, գուսանապետ, դերասանապետ . se faire —, — լ. 2. փ. դերակատար , գործիչ . cette femme a été la principale —trice de votre ruine.

Actiaque (աքտիաք) ած. ակտիոնական . jeux —s, ակտիոնախաղք . || ère —, — Թուական :

Actidion, ա. բ. շողաձեւ . ազգ սնկոց ենդնակասերից (phacidiacés).

Actif, ive, ած. գործօն, գործուն, գործունեայ , գործասէր , ժիր , ժրաջան, ժրագլուխ, փութաջան . homme —. Vie —ive. Très —, ժիրաժիր , քաջաժիր , քաջափոյթ. prendre une part —ive dans une affaire, գործակից լ. || զ. service —, գործօն ծառայութիւն . ժամանակ գինուորութեան . 2. ներգործիչ , ազդու , ազդոյ ,

զօրաւոր. remède —. 3. բ. ներգործական. verbe —. 4. բխ. գործօն, գործիչ, ազդիչ, ազդեցիկ. organes —s de la locomotion, շաժիչ գործարանք տեղափոխութեան. 5. dettes —ives, պահանջք, *առնլիք. commerce —, բազմաշահ՝ շահաւէտ՝ * բանուկ վաճառականութիւն. 6. քղզ. ներգործական. voix —e, — քուէ. avoir voix —e et passive, ունել — եւ կրաւորական քուէ. ունել իրաւունս ընտրելոյ եւ ընտրելի լինելոյ. conseiller —, — խորհրդական. citoyen —, գործօն քաղաքացի. 7. ա. բ. ներգործական. l'— d'un verbe, —ն բայի. 8. պահանջք, առք, * առնլիք. l'— et le passif, — եւ պարտք, * առնլիք եւ տալիք:

Actigée, ի. բ. երկրաշող. տես

Actile, ի. կմ. շողիկ. ժժեակ ինչ:

Actimère, S. **Actinomère**.

Actinacis (խս) ա. վբ. շողասուր. տես բազմոտանց յուրայեան հողոյ:

Actinanthe, ի. բ. շողածաղիկ. տես հովանոցաբերից:

Actinarée, ի. վբ. շողաբեկ. տես բրածոյ բազմոտանց յուրայեան հողոյ:

Actinecte, ա. կ. շողալողակ. տես փշամորթոց:

Actinée, Actinelle, ի. բ. շողակ. տես գլխակրաց (céphalophores).

Actinenchyme, ա. բ. շողահիւս. խորշաւոր հիւան անկոց երբ ճառագայթածեւ է:

Actinérie, ի. կ. շողուկ. տես կենդանաճալկեայց (zoanthaires).

Actiniaires, Actinidiens, Actiniens, Actiniés, ա. յ. **Actinines**, ի. յ. կ. կառապուսեայք, կառապուսասերք. տոհմ պողիպոդից, որոց նախատիպ կառապոյս: [լենեայց:

Actinidie, ի. բ. շողպար. տես դի-

Actinie, ի. կ. կառապոյս, ասղակառափուշ. ազգ պողիպոդի. կն. **Anémon de mer**, ծովապտուտ. եւ **Ortie de mer**, ծովեղին:

Actinie.

Actiniforme, ած. բպ. կառապուսածեւ. tissu —.

Actinimorphe, S. **Actinomorphe**.

Actinique, ած. շողային, շողական. rayons —s, — ճառագայթք:

Actiniscées, ի. յ. բ. շողալօսեայք. խումբ լօսից, որոց նախատիպ շողալօս (actinisque).

Actinisme, ա. շողականութիւն:

Actinisque, ա. բ. շողալօս. տես ծովային կամ բրածոյ լօսից:

Actinium (իօմ) ա. հբ. շողշող մետաղ ինչ:

Actinobole, ա. կ. շողարձակ, ծովամեխակ. տես ճճեաց որք անոյշ ջրի մէջ կ'ապրին:

Actinocarpe, ած. բ. շողամիրգ, շողապտուղ. 2. ա. —. ազգ ջրաջղախոտեայց (alismacées).

Actinocénie, ի. բ. շողաշիրդ. Ճատուած շիրդ (cénie) տեսի:

Actinocéphale, ա. բ. շողագլխ. տես յօտից ճօճաբուսեայց (oscillatoriées). 2. կ. —. տես նախակենդանեաց (protozoaires).

Actinocéras (աս) ա. կմ. շողեղջերիկ. տես բրածոյ գլխատն կակղամորթոց սիլուրեան հողոյ:

Actinocère, ա. կ. շողեղջիւր. տես պողիպոդաց:

Actinochloris (քլորիս) ա. բ. շողականաչ. տես կանաչաբուսոյ (chloris).

Actinocladion, ա. բ. շողոտն.

Actinococcus (քոքքիս) ա. բ. շողահատ. տես լօսից:

Actinocrinides, ա. յ. վբ. շողանջատք. տես բրածոյ գլխատն կակղամորթոց սիլուրեան հողոյ:

Actinocrinite, ա. բ. շողաշուշան. տես բրածոյ շուշանակերպից անցողական հողոյ:

Actinocrinus (իս) ա. վբ. շողրիշ. տես բրածոյ փշամորթոց կրային սիլուրեան եւ դեւոնեան գետնոյ:

Actinocycle, ա. բ. շողաբոլոր տեսակ լօսից տրամահատասերից (diatomacées).

Actinodaphne, ա. բ. շողասարդ. տես սարդեայց քառաթևնճանեայց (tétranthérées). ծառ ի Հնդկաստան:

Actinode, ա. բ. շողտեսիլ. տես. անկոց, ի տոհմէ մրտասերից:

Actinodendron, ա. կ. շողաճառ. տեսակ պողիպոդի:

Actinoderme, ա. բ. շողամորթ. հն. Géastre.

Actinodie, S. **Actinode**.

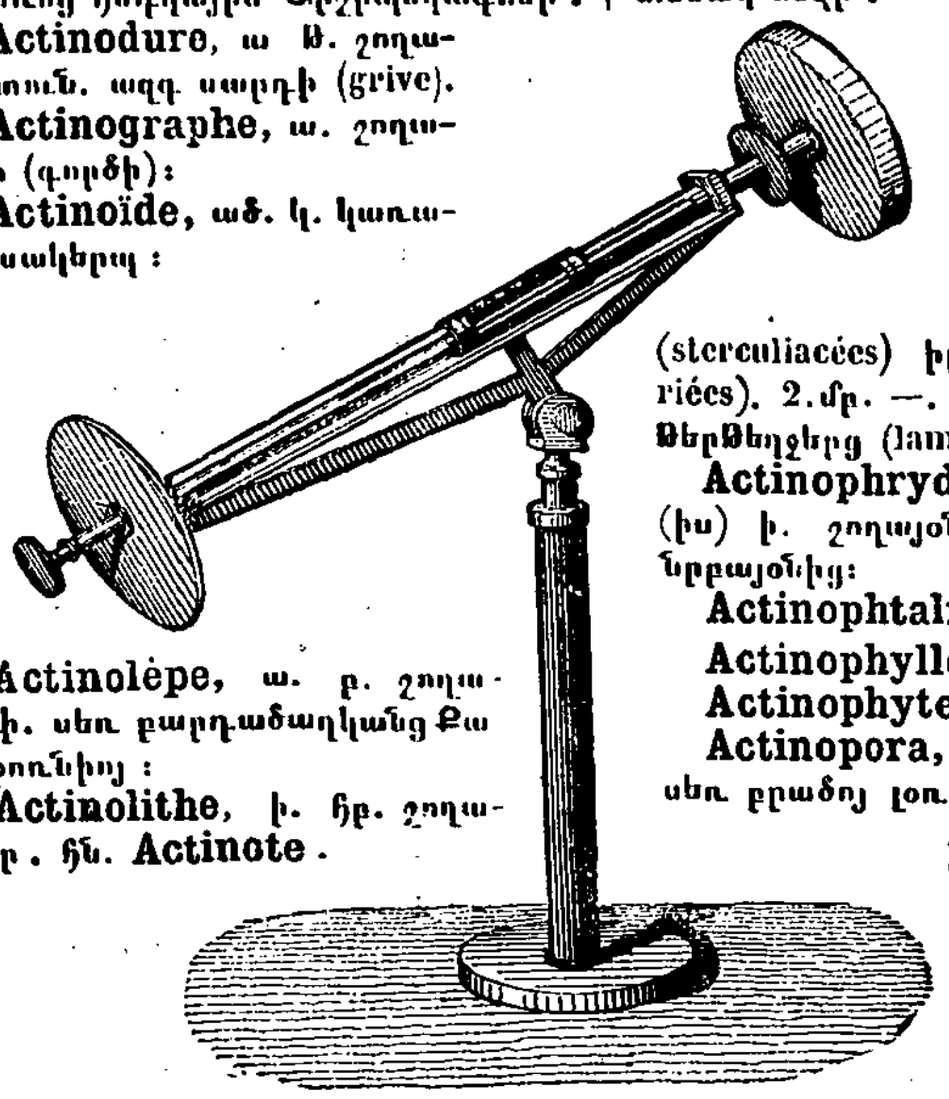
Actinodon, ա. վբ. շողատանի. տես բրածոյ երկակենդանեալից պերմեան (permien) եւ ածխաբեր հողոյ:

Actinodonte, ա. բ. շողատամն. տեսակ կողապտուղ (pleurocarpe) մամռոց հնդկային Աբշիսեղագոսի:

Actinodure, ա Ե. շողատլատուն. ազգ սարդի (grive).

Actinographe, ա. շողագիր (գործի):

Actinoïde, ած. կ. կառապուսակերպ:

Actinomètre.

Actinolèpe, ա. բ. շողաթեփ. տես բարդաճաղկանց Քաւ լիֆոռնիոյ:

Actinolithe, ի. հբ. շողաքար. հն. **Actinote**.

Actinolobe, ա. բ. շողաբոյն. տեսակ կառապուսոյ:

Actinologie, ի. կ. շողաբանութիւն. նկարագրութիւն ճառագայթաւոր կենդանեաց:

Actinomancie, ի. շողահմայութիւն. հմայութիւն-գնութեամբ ատեղաց:

Actinomère, ի. բ. շողատան. տես բարդաճաղկանց հիւսիսային Ամերիկայ:

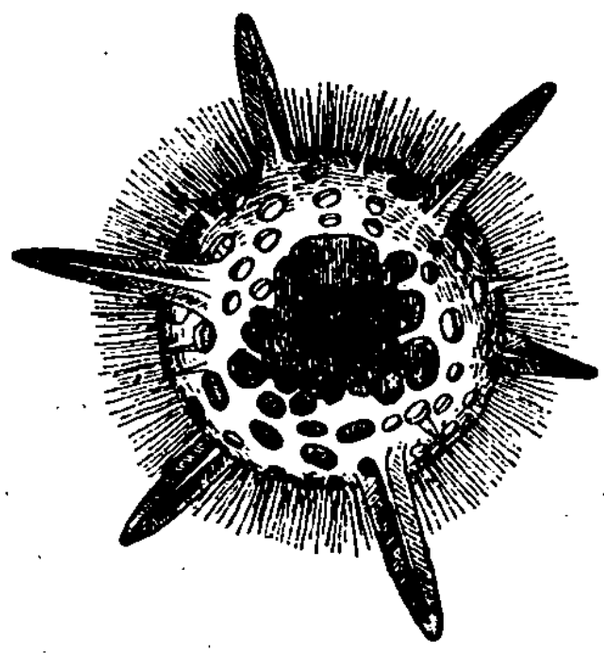
Actinometra, ա. վբ. շողչափուկ. տես բրածոյ փշամորթոց:

Actinomètre, ա. բգ. շողաչափ.

Actinométrie, ի. բգ. շողաչափութիւն: [փական:

Actinométrique, ած. շողաչա-

Actinomma, ա. կ. շողակն. տես

բազմատեսակ բրածոյ եւ կենդանի շողաւորաց (radiolaire).

Actinomonade, ի. կ. շողամոնադ. տես ծովային ջրաճճեաց:

Actinomorphe, ած. կ. շողակերպ. || —s, ա. յ. —ք. դաս ճառագայթաւոր կենդանեաց:

Actinomycose, ի. անբ. շողասունկ. տիտ ինչ առջառոց մնկէ մի պատճառեալ:

Actinonème, ա. բ. շողալար. տեսակ մնկի:

Actinope, ա. մբ. շողոտն. տես սարդեայց (aranéides).

Actinophore, ա. բ. շողակիր. ազգ ազբենեասերից (sterculiacées) իրանճեայց (bytnériées). 2. մբ. —. տես պատենաճեւից ճերճեղջից (lamellicornes).

Actinophryde, Actinophrys (խս) ի. շողայօնք. տես ջրաճճեաց նրբայօնից: [դակն:

Actinophtalme, ած. եւ գ. կ. շո-

Actinophylle, ած. բ. շողատերեւ:

Actinophyte, ա. բ. շողաբոյս:

Actinopora, ա. վբ. շողավոտ. տես բրածոյ լօսակենդանաց (bryozoaires) կաւճեղէն եւ երրորդական հողոց:

Actinoptères, ա. յ. բ. շողաճեք. հատուած տեսի վեդելիոյ:

Actinosaure, ա. սբ. շողամողես. տես բրածոյ սողնոց հոյամողիզեանց (dinosauriens).

Actinoschiste, ա. հբ. շողահեր-

ձաքար . ժայռ հերձաքարուտ կազմեալ ի շողորթէ (actinote).

Actinosphærium, ա. կ. շողագունդ. *սեռ շողաւորաց (radiolaires), որ անոյշ ջրի մէջ կ'ապրին :

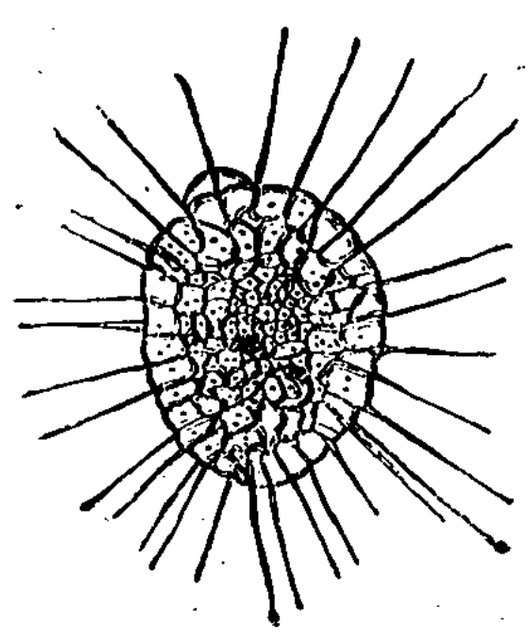

Actinomycose.

Actinostemme, ա. բ. շողապսակ . սեռ դդմենայց (cucurbitacées).

Actinostémon, ա. բ. շողաչէջ . սեռ կաղնչանեայց, Եուվի յԱփրիկէ :

Actinostéophyte, ած. եւ ա. մգ. շողոսկրաւոտ . ոսկրաւոտ (ostéophyte) հառագայթաւոր :

Actinophryde.

Actinostoma, ա. վբ. շողաբերնիկ . սեռ բրածոյ լօռակենդանաց աճխաբեր գեանոյ : [բան :

Actinostome, ած. բլ. շողաբե-

Actinostrobe, ա. բ. շողամբրիկ. սեռ տոհմի նոճենայց (cupressinées).

Actinostrobées, ի. յ. բ. շողամբրկեայք . խումբ նոճեայց , որոց նախատիպ է շողամբրիկ :

Actinostrome, ա. բ. շողածածկոյթ . սեռ մկոց :

Actinote, ա. հբ. հաճանչքար . հն. **Actinolithe**. 2. բ. —. սեռ հովանոցաբերից բուժախտեայց (saniculées). 3. մբ. —. սեռ բազմոտանց :

Actinoteux, euse, ած. հբ. շողոքնոտ . roche —.

Actinothyre, ա. բ. շողավահան . սեռ մկոց , որոց նախատիպ է —ն դալարաբնակ (graminicole).

Actinotique, ած. հբ. շողոքնայինն

Actinotrichie (քի) ի. բ. շողավարս, շողագէս. սեռ լօռից լեռնանեայց:

Actinotyque, ա. բ. շողանսեռ . ազգ տրամաչափատեայ (diatomé) լօռից:

Actinozoaire (զօէր) ած. կ. շողակենդան . || —s, ա. յ. —ք. որպիսիք են փշամորթք , ծովեղինք եւ պոլիպոդք :

Actinozoés (զօէ) ա. յ. կ. շողա-

Actinure, ի. կ. շողաոտուն , շողագի . տեսակ պոլիպոդի :

Action, ի. գործ , արար , արարուած , գործողութիւն. —s, —ք, գործեան. bonne —, բարի գործ, բարեգործութիւն . mauvaise —, չար գործ, չարագործութիւն . homme d'—, այր գործոյ՝ գործօն, *գործունեայ մարդ. mettre en —, ի գործ դնել , գործադրել . — de faire un don, ընծայատրութիւն , պարգեւատրութիւն . une belle —. 2. գործունէութիւն , ժրութիւն , շարժումն . on le voit toujours en —. Être en —, ի շարժման լ. tenir en —, ի շարժման ունել. 3. ներգործութիւն , ազդումն , ազդեցութիւն . l'— du feu sur le bois. L'— d'un poison. 4. եռանդն, աշխոյժ . parler avec —, խօսել եռանդեամբ՝ եռանդագին . 5. մարտ , ճակատամարտ, խազմ , կռիւ . engager l'—, մղել զմարտ , ճակատ տալ . une — sanglante, décisive, — արիւնահեղ, վճռական . 6. գործ՝ ընթացք վաստրախաղի . — rapide, bien conduite. 7. ձեւք , շարժուած . — oratoire. Il avait une — pleine de chaleur. 8. դատ , դատախազութիւն , իրաւունք դատի . avoir — contre qn., դատախազել զոք , ունել իրաւունս ի դատ կոչելոյ . intenter une — en justice, դատ վարել՝ *բանալ . 9. վճ. բագ , բաժին , բագաձուղք , բաժնեձուղք, բաժնետոմս. une — de chemin de fer, — երկաթուղւոյ . — nominative, au porteur, — անուանական , առ բերողն՝ *բերողին . prix d'une —, բաժնեգին, բագագին . la hausse, la baisse des —s. Émettre, créer, négocier, acheter, vendre des —s. Les —s ont haussé, ont baissé, *—ք բարձրացան , իջան . émission des —s. 10. ձվ. եռանդն , աշխոյժք . ce cheval a de l'—, beaucoup d'—, եռանդուն՝ աշխոյժ՝ մեծեռանդն է ձիդ. 11. — de grâces, գոհութիւն , շնորհակալութիւն. en — de grâces, ի գոհութիւն, ի շնորհակալութիւն. rendre à qn. des —s de grâces, գոհութիւն՝ շնորհակալութի՛ մատուցանել , շնորհ ունել , շնորհակալ լ. ումեք , գոհանալ զումեքէ :

En action, մ. գործով, արդեամբք. en parole et en —, բանիւ եւ գործով : [տախազելի :

Actionnable, ած. դատելի, դա-

Actionnaire, գ. բագորդ, բաժանորդ , բաժնեատէր. assemblée des —s.

Actionnairement, մ. բագօրէն , բաժանորդօրէն , բաժանորդաբար :

Actionné, e, անց. եւ ած. դատախազեալ , եկակոչ , դատափետ. être — par ses créanciers. 2. ը. յօժարամիտ, փութայորդոր, զբաղեալ , զբաղուն. une mère —e autour de son enfant.

Actionner, ն. դատախազել , եկակոչել , եկակոչ առնել , դատափետել. — qn. Faire — qn. տալ —. 2. շարժել, *բանեցուցանել. la vapeur actionne des pompes à incendie. [Ծացուցիչ :

Activant, e, ած. երագիչ , փութ-

Activement, մ. ժրութեամբ , ժրբաւէս , ժրօրէն , գործասիրաբար , գործունէութեամբ. s'occuper — d'une affaire. Cela n'a pas été conduit assez —. 2. ը. ներգործաբար . employer un verbe —.

Activer, ն. ժրացուցանել , փութացուցանել, եռալել, *շուտցունել . — les travaux, une affaire. 2. բժ. —. — la circulation du sang. 3. ըգ. արծարծանել , արծարծել . — le feu.

S'activer, դ. ժրանալ , երագիլ , *շուտնալ, փութացուիլ . ce travail ne peut — d'avantage.

Activité, ի. ներգործութիւն, ազդեցութիւն . l'— du feu. 2. ժրութիւն , ժրաջանութիւն , գործասիրութիւն , փութաջանութիւն , գործունէութիւն . déployer une grande —, *մեծ — բանեցունել. homme plein d'—, այր ժիրամիր՝ ժրաջան . une — prodigieuse, une prodigieuse —. ||Sphère d'—, ըգ. շրջանակ՝ պարունակ՝ սահման ազդեցութեան . եւ փ. շրջանակ գործունէութեան . sa sphère d'— est très restreinte. ||— de service, վչ. գործօն ծառայութիւն . être en —, en — de service, կալ խազաստ պաշտաման, ի գործօն ծառայութեան լ. soldat, fonctionnaire en —, պաշտօնամատոյց , *գործօն ծառայութեան մէջ :

Actrice, ի. տ. **Acteur.**

Actuaire, ա. մերձհաշուակ . *ապահովագրատանց մէջ մերձաւոր հաշիւ ընող :

Actualisation, ի. արդիացում :

Actualiser, ն. այժմել , արդիացուցանել . = **S'—**, դ. այժմիլ , արդիանալ:

Actualité, ի. այժմեութիւն, այժմէութիւն, առժամայնութիւն , արդիութիւն. question pleine d'—. 2. այժմուք, առժամայք , առժամայնք, առժամայուրք . le journalisme ne vit que d'—s.

Actuel, elle, ած. գործնական , իրական . payement —. 2. արդի , այժմեան, այժմու , առաջիկայ , ներկայ, *հիմակուան . l'état, le moment —. L'empereur —. L'heure —elle, ժամս սերկեան . 3. տմբ. եւ աբ. գործնական, ներգործական . volonté, intention —elle, — կամք , դիտումն. péché —, ներգործական մեղք . grâce —elle, գործնական շնորհք . 4. ախ. *անմիջապէս ազդող՝ բանող . cautère —, — խարան . **S. Cautère.**

Actuellement, մ. այժմ , արդ , այժմիկ, այժմուս , յայժմուս, *հիմա . — il est à Paris. Il demeure — à Paris.

Acuité (աքիւիթէ) ի. սրութիւն . — d'un clou, d'un son. 2. փ. —. — de l'esprit, de son regard. Une rare — d'observation. 3. ախ. —, սաստկութիւն . — du mal, de la douleur.

Aculé, e, ած. բլ. խայծոցաւոր . || մբ. —es, ի. յ. —ք. հատուած Ծաղանծաձեից :

Aculéiforme, ած. բ. եւ կ. խայՁոցածեւ :
Aculescent, e, ած.բ. սրաւարտ:
Acuminé, e, ած. բպ. սրածայր :
Acuminifère, ած. կ. խայՁոցաբեր : [բեւ:
Acuminifolié, ն. ած.բ. սրատե-
Acuophonie, ի. բժ. լսածայնուՁիւն :
Acupalpe, ա. մբ. սրիուպ . սեռ պատենաՁեւից հարպալեանց (harpaliens). [reur.
Acuponcteur, S. **Acuponctu-**
Acuponcturale, ած. վ. ասղնաճեճային :
Acuponcture, ի. վ. ասղնաճեճուՁիւն . pratiquer l'—, ասղնաճեճել :
Acuponcturer, ն. վ. ասղնաճեճել , ասղնաճեճ առնել . *ասեղներով ճակճկել :
Acuponctureur, ա. վ. ասղնաճեճիչ . *ասեղներով ճակճկող :
Acupressure, ի. վ. ասղնաճընշումն :
Acut (աքիւ) ա. անտառածայր . ծայր անտառի . 2. տպ. շեշտագիր, շեշտատառ : [կիւն :
Acutangle, ած.եչ. եւ իբ. սրանկիւնային : [սրանկիւնի :
Acutangulaire, ած. եչ. սրան-
Acutangulé, e, ած. եչ. եւ բ.
Acuténacle, S. **Porte-aiguille.**
Acutesse, ի. սրուՁիւն . l'— d'un clou, d'un regard, d'un mot.
Acuticaudé, e, ած. բպ. սրաձեռ , սրաոտուն :
Acuticorne, ած. կ. սրեղջիւր :
Acuticosté, e, ած. կ. սրակող :
Acutiflore, ած. բ. սրածաղիկ :
Acutifolié, e, ած. բ. սրատերեւ:
Acutilabre, ած. կ. սրաշուրթն :
Acutilobé, e, ած. բ. սրաբոյԾ :
Acutipenne, ած.Ծ. սրափետուր:
Acutirostre, ած. կ. սրակտուց , սրացուկ : [սրափշուռ :
Acuto-épineux, euse, ած. բ.
Acyanoblepsie, ի. բժ. անկապուտատեսուՁիւն . հիւանդուՁիւն աչաց , որով չտեսանի ոչ զգոյն կապոյտ :
Acyclie (ասիքլի) ի. ախ. անշրջանուՁիւն. դադարումն շրջանի հիւԾոց ի մարմնի :
Acyclique, ած. բ. անշրջան :
Acyésie (ասիէզի) ի. բժ. անծընուՁիւն, անծննդուՁիւն, ամլուՁիւն:
Acyphylle, S. **Livèche.**
Acyrologie, ի. անյատկաբանուՁիւն : [բանական :
Acyrologique, ած. անյատկա-
Acysie, S. **Acyésie.**
Acystie (ասիսԾի) ի. բժ. անփամփշտուՁիւն . չգոյուՁիւն փամփրշտի :
Acystinervie, ի.բժ. փամփշտալծուՁիւն . անդամալծուՁիւն փամփրշտի :
Ad (ատ) լ. նմ. * որ բառից ըսկիզբն կդրուի. admettre, administrer.
Ada, ա. Ծ. ադա . տեսակ ճանճորսակի (gobe-mouches) :
Ada, ի. բ. S. **Gingembre.**
Adactyl (ԾիլՀ) ած. կ. անմատն. || —s, ի. յ. բ. անմատուՆք . հատուած սեռի ուրացկի (apostasie).
Adage, ա. առած « մէսէլ » . l'Orient est le pays des —s. Ne parler que par des —s, առածիւք եւեԾ խօսել , առածախօս լ. հն. **Maxime.**
Adagiaire, ա. առածախօս :
Adagio (ճիօ) ա. իտ. եժ. յուշիկ , յամրերգ . un bel —. Des —s. 2. մ. յուշիկ , յամր , * կամաց . ce morceau doit être joué —.
Adam, ա. Ադամ , նախամարդ . d'—, ադամական , ադամային . || առ. il n'est pas de la côte d'—, il se croit de la côte d'—, ի կողից —այ՝ ազնուատոհմ զանձն համարի . je ne le connais ni d'Ève ni d'—, ամենեւին անծանօԾ է ինձ . se servir de la fourchette d'—, * իբր մատուրնելով ուտել . 2. աբ. —, մարդն , մարդկուՆիւն . le vieil —, հին Ադամն . մարդն ի մեղս ցեալ վիճակի. le nouvel —, նոր —ն , մարդն ի վիճակի շնորհից . եւ երբեմն՝ Քրիստոսն . 3. pomme d'—, ադամախնձոր , *խառուտ. խաչափողի ցցուած մասն:
Adamante, ի. բ. ադամախուտ . խոտ ինչ կարծր . հն. **Adamantis.**
Adamantin, e, ած. իբ. ադամանդեայ. ||croûte կամ couche —e des dents. հն. **Émail dentaire.** 2. փ. —, կարծր, անպգայ, անողորմ. cœur —. Entrailles —es, աղիք ադամանդեայք :
Adamantis (իս) S. **Adamante.**
Adamastor, ա. բ. ադամաստոր. տունկ Գլխոյ Բարեյուսոյ :
Adambe, Adamboé ի. բ. ադամբակ. տունկ արեւելեան Հնդկաց:
Adamie, ի. ադամաբոյս , ադամածաղիկ . ազգ քարբեկասեր (saxifragacé) տնկոյ կապտավարդ ծաղկօք :
Adamien, ա. ադամեան. S. **Adamite.**
Adamique, ած. ադամական, ադամային . race —.
Adamisme, ա. ադամականուՆիւն . մոլորուՆիւն ադամեանց :
Adamite, ա. ադամական , մերկամարմին (աղանդաւոր) :
Adansonie, ի. բ. բաբենի , հաւակաձի, ադանսոնիա. հն. **Boabab**
Adansoniées, ի. յ. բ. ադանսոնեայք , բաբենեայք :
Adansonine, ի. տպ. ադանսոնին , բաբենին . տենդահալած նիւԾ տերեւոց բաբենւոյ :
Adapis (իս) ա.վբ. ադապ. բրածոյ կենդանի նախջրհեղեան :
Adapisorex (սորէքս) ա. կ. ադապամկնաքիս. կաՆնաքոյծ բրածոյ, մերձաւոր մկնաքիսի (musaraigne).
Adaptable, ած. պատշաճ , ճահճաւոր , յանկուն , յարմար . — à.
Adaptation, ի. պատշաճեցումն , պատշաճումն , ճահճաւորումն , յանկումն , յարմարումն . l'— des idées.
Adapté, e, անց. եւ ած. պատշաճեալ, պատշաճ , ճահճաւոր , յարմար . style bien — au sujet.
Adapter, ն. պատշաճել , պատշաճեցուցանել , ճահիլ , ճահճաւորել , յանկել , յարմարել . — un robinet à une fontaine. — son langage aux temps.
S'adapter, դ. —իլ . ce couvercle s'adapte bien au vase. Ce sermon s'adapte mal aux circonstances.
Adarca, ի. բ. ծովափրփուր . հն. **Écume de mer.**
Adatais, Adatis (Ծի) ա. ադատուկ. բեհեզ արեւելեան Հնդկաստանի :
Adaubages, ա. յ. նւ. մասպահեստ . *պահեստ մսեղէն :
Addax (ատաքս) S. **Antilope.**
Addenda (ատէնտա) ա. յաւելուած . l'— se place à la fin du livre. Des —s.
Addéphagie, S. **Adéphagie.**
Additif, ive, ած. յաւելական , յաւելիչ :
Addition (ատտիսիօն) ի. յաւելումն , յաւելուած . un livre avec des —s. Faire des —s à. 2. Ար. գումարումն . faire une —, l'—, — առնել , գումարել . faire la preuve d'une —. 3. գումար , հաշագումար (հաշիւ ծախուց ի հաշարանս). apportez l'—. [գումարելի. sommes —s.
Additionnable (ատտիսի) ած.
Additionnel, elle, ած. յաւելուածական . article —.
Additionnellement, մ. յաւելուածով , յաւելապէս :
Additionner, ն. յաւելուլ, խառնել . — du sucre à un liquide. — le vin d'un peu d'eau. 2. Ար. գումարել. *գումար անել . — plusieurs sommes.
S'additionner, դ. գումարիլ . ces sommes ne peuvent —.
Additionneur, euse, գ. գումարիչ , գումարող , գումարուհի :
Additionneuse, ի. գումարոց (գործի) :
Adducteur, ա. մգ. առերիչ , առերող. muscles —s. 2.բ. —. vaisseaux —s, — անօԾք , առերանօԾք . 3. ա. մգ. l'— de l'œil, —ն ական :
Adductif, ive, ած. առերական:
Adduction (սի) ի.մգ. առերումն, առերուՆիւն . 2. մբ. եւ խ. —. 3. բերումն , ածումն . l'— des eaux de la Vanne à Paris.
Adecte, ած. բ. մեղմացուցիչ . médicaments —s.
Adélaïde, ի. մբ. շերեփկոՆիկ . ռկ. **Demoiselle.**
Adélanthe, ա. բ. Ծաքնածաղիկ. ՆիւԾիկ ի Գլուխն Բարեյուսոյ :
Adèle, ի. մբ. Ծաքիճ . սեռ ՆեփաՆեւից ունելով նախատիպ զփայլուկն (alucite).
Adéléa, ի. կ. անվնասիկ . սեռ խմբակեցկաց (grégarines).
Adélicater (S') դ. փափկանալ , քնքշալ, քնքշիլ. son corps s'adélicate.

Adèle.

Adélide, ած. ախ. Ծաքուն , սակաւայայտ . symptômes —s.
Adélie, ի. բ. անյայտիկ . սեռ կաղնչանեայ տնկոց Ամերիկայ :

Adéline, ի. մբ. Թաքնիկ. սեռ. ֆայտակեր պատենաՁեւից. 2. բ Թաքնավարդ. տեսակ կարմրագոյն վարդի:

Adélion, ա. մբ. Թաքնորճ. սեռ. [պատենաՁեւից:

Adéliparie, տ. **Polysarcie**.

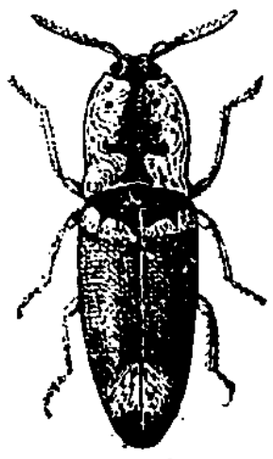
Adélobotryde, ա. բ. մՁնողկոյզ. Ծուփ ինչ ի Կուինէա:

Adélobranche (պրանշ) ած. կ. Թաքնախռիկ. || —տ, ա. յ. —ք. խումբ փորոտն կակղամաց. հն. **Adélodermes**.

Adélocalymna, ի. բ. ծածկածածկոյՁ. սեռ. բիգնոնեայց (bignoniées) հարաւային Ամերիկայ:

Adélocéphale, ած. Թաքնագլուխ. 2. ա. մբ. —. սեռ. պատենաՁեւից գիշերայնոց:

Adélocère, ած. բպ. Թաքնեղջիւր. 2. մբ. —.

Adélocère.

Adéloderme, ած. կ. ԹաքնամորՁ. || —տ, ա. յ. —ք. խումբ որովայնոտն կակղամաց. հն. **Adélobranches**.

Adélogène, ած. նբ. Թաքնածին. ասի վէմէ որոց մաւունքն այնչափ բարակ են որ միապաղաղ երեւին:

Adélopneumoné, **e**, ած. կ. ԹաքնաՁոք. ասի զկակղամաց որոց օդային խռիկք (branchies) մարմնոյն մէջ ծածկուած են. || —տ, ա. յ. խումբ կակղամաց:

Adélopode, ած. կ. Թաքնոտն. * յայտնի ոտք չունեցող:

Adélops (օփս) ա. մբ. Թաքնակն, Թաքնաչեայ. սեռ. պատենաՁեւից ՁերՁեղջերց:

Adélose, ի. բ. մՁնուկ. ազգ աղանձեաձեւից (verbénacées).

Adélosie, ի. կ. մՁներէ. սեռ. պատենաՁեւից փերոնեանց (féroniens).

Adélosine, ի. կ. մՁներիկ. սեռ. ծակաբերից (foraminifères).

Adélostigme, ա. բ. ԹաքնախայՁ. սեռ. բարդաճաղիկ ասողակերպեայց:

Adélostome, ած. բպ. Թաքնաբերան. * բերանն չտեսնուող. || ա. մբ. —. սեռ. պատենաՁեւից սեւամարմնոց (mélasomes).

Adélostomites, ա. յ. մբ. Թաքնաբերանեանք. անուն ուՁերորդ ցեղ սոսնձաՁեւեայց (collaptérides) համապատասխանելով ըստ մասին սեւամարմնոց եւ Թաքնաբերանաց:

Adélotope, ա. մբ. Թաքնավայր. սեռ. պատենաՁեւից ջրալուեանց (gyriniens).

Adelphe, ած. բ. զուգորդ. étamines —s, — առէջք (իրենց մանրաՁելերովն միացած):

Adelphie, ի. բ. զուգորդուՁիւն. միաւորուՁիւն առիջից իրենց մանրաՁելիւքն: [սակ արմատնոյ:

Adelphine, ի. բ. եղբայրիկ. տե-

Adelphique, տ. **Adelphe**.

Adelphixie, ի. մգ. զուգազօդուՁիւն (անդամոց մարմնոյ):

Adelpholithe. ի. հբ. եղբայրանան. սեռ. ընդաբերից պուրմեայց:

Adénanthérées, ի. յ. բ. գեղձաբեղնանեայք. խումբ պուրմեայց:

Adène, ի. բ. գեղձաբոյս:

Adénectopie, ի. մգ. գեղձատարակայուՁիւն. չկալն գեղձի յիւրում տեղւոջ:

Adénemphraxie (ատէնանֆրաքսի) ի. բժ. գեղձախցումն. խցումն գեղձից:

Adénie, ի. բ. գեղձաբոյս. Ծուփ Արաբիոյ եւ Ձնդկաց. 2. ախ. գեղձախտ. հիւանդուՁիւն գեղձից:

Adénilème, ա. բ. գեղձիլիւՄ. ազգ վարդասերից (rosacées), Ծուփ ի Ճավա:

Adénine, ի. տգ. գեղձին. լսնին (leucomaïne) գտեալ ի փայծաղն եւ ի շարոյրն (pancréas).

Adénion, ա. բ. գեղձոն. ազգ շնաուասերից (apocynacées), քնիկ Արաբիոյ:

Adénisation, ի. ախ. գեղձաւորումն, գեղձաւորուՁիւն. *գործարանի մի այլայլմամբ գեղձի փոխուիլն:

Adénite, ի. բժ. գեղձաբորբ. բորբոքումն գեղձից:

Adénium (իում) ա. բ. աղենաբոյս. սեռ. շնաուեայց (apocynées).

Adénobasion, ի. գեղձատակ. սեռ. տափաՁփեայց (homalinées). Ծուփ հարաւային Ամերիկայ:

Adénocalice, ա. բ. գեղձաբաժակ. հն. **Coulterie**.

Adénocalicé, **e**, ած. բ. գեղձաբաժակեայ. որոյ բաժակն ունի գեղձաւոր կէտս. plante —e.

Adénocalymne, ա. բ. գեղձապատուկ. բազմատեսակ սեռ. բիգնոնեայց (bignoniées).

Adénocarpe, ա. բ. գեղձապտուղ, գեղձամիրգ. սեռ. ընդարեր Ֆիոց:

Adénocaule, ա. բ. գեղձաբուն. սեռ. բարդից արեւածաղկակերպեայց (héliantholdées).

Adénochlène (քլէն) ի. բ. գեղձօդիկ. տունկ ինչ ի Մատակասքար, ի տոհմի կաղնչանեայց:

Adénocline, ի. բ. գեղձամէջ. սեռ. կաղնչանեայց:

Adénocrépide, ի. բ. գեղձախաբիսխ. սեռ. կաղնչանեայց, ծառ ի Ճավա:

Adénocycle, ա. բ. գեղձաբոլոր. սեռ. բարդից վեռնոնեայց Երրորդուեան կըղզւոյ:

Adénocyste, ի. բ. գեղձառաւուշտ. տեսակ լօռից կարբուսեայց (chordariacées).

Adénodermie, ի. ախ. գեղձամորՁուՁիւն, գեղձամորՁախտ. ախտ աՁաշակային (syphilitique) գեղձից մորՁոյ: [հն. **Micone**.

Adénodesme, ա. բ. գեղձկապ.

Adénodiastase, ի. բժ. գեղձազատումն. անկանոն զատումն գեղձաւոր բլՁակաց (lobes).

Adénodisque, ա. բ. գեղձասկըտեղ. հն. **Bélotie**.

Adénogramme, ա. բ. գեղձագիծ. սեռ. Ձզակերպից (ficoïdées).

Adénanthère.

Adénogrammées, ի. յ. բ. գեղձագծայք. ցեղ Ջզակերպից նախատոխ ունելով զգեղձագիծ:

Adénographe, ա. մգ. գեղձագիր. * գեղձից վերայ գրող:

Adénographie, ի. մի. գեղձագրութիւն. նկարագիր գեղձից:

Adénographique, ած. գեղձագրական:

Adénogyne, ի. բ. գեղձկ. տես **Adénogyre**, ա. բ. գեղձադարձ. ին. **Phobère** եւ **Scolopie**.

Adénoïde, ած. մգ. գեղձակերպ. tumeur —.

Adénolépide, ի. բ. գեղձաթեփ. տես բարդից պատուածարեայց (sénécionées) Սանտուիչ կղզւոյ:

Adénolin, ա. բ. գեղձավուշ. տեսակ վշոյ:

Adénolobe, ա. բ. գեղձաբոյթ. հատուած տեսի բաւիհինիոյ (bauhinie).

Adénologadite, ի. բժ. գեղձաապիտակցաբորբ. ակնազօդաբորբ (conjonctivite) նորածին մանկանց:

Adénologie, ի. բժ. գեղձաբանութիւն: [նական:

Adénologique, ած. գեղձաբա-

Adénolymphatocèle, **Adénolymphocèle**, ի. բժ. գեղձաշրուրց. տ. **Lymphatocèle**.

Adénomalacie, ի. ախ. գեղձակակղութիւն. կակղումն գեղձից:

Adénome, ա. ախ. գեղձուրց, գեղձուռոյց. ուռոյց ի հիւս գեղձից:

Adéno-méningé, **e**, ած. ախ. գեղձախելապատային. fièvre —e.

Adénoncose, ի. բժ. գեղձայտոյց. այտուժն գեղձից. 2. ա. բ. —. տես խոլորձեայց վանդեայց:

Adénonème, ի. բ. գեղձաթել. ազգ աստղածաղկի (stellaire).

Adéno-nerveux, **euse**, ած. բժ. գեղձաջղային. fièvre —se.

Adénoon, ա. բ. գեղձուն. տես բարդից վեռնոնեայց:

Adenopappe, ա. բ. գեղձաջղուն. տես բարդից պատուածաբեայց (sénécionidées).

Adenopathie, ի. բժ. գեղձացաւ, գեղձացաւութիւն. հիւանդութիւն գեղձից:

Adénope, ա. բ. գեղձատեսիլ. հատուած տեսի դիմակի (prosope).

Adénopeltide, ա. բ. գեղձասպար. տես կաղնչանեայց:

Adénopétalie, ի. բ. գեղձաթերթութիւն. փոխակերպութիւն նեկտարոցի (nectaire) ի թերթ:

Adéno-pharyngien, **enne** (ֆարէնժիէն) ած. մգ. գեղձըմբանային. muscle —. || ա. —. l'—.

Adéno-pharyngite, ի. բժ. գեղձըմբանաբորբ. բորբոքումն նշկաց եւ ըմբանի:

Adénophore, ած. եւ ա. բ. գեղձակիր. տես զանգասերից (campanulacées).

Adénophtalmie, ի. բժ. գեղձակնաբորբ. բորբոքումն գեղձից աչաց: [գեղձատերեւ:

Adénophylle (ֆիլ) ած. եւ ի. բ.

Adénophyllées, ի. յ. բ. գեղձատերեւեայք:

Adénopode, ած. բ. գեղձկոթուն:

Adénopsis (իս) տ. **Adénope**.

Adénorhopion, ա. բ. գեղձոսա. տես Ջիոց կաղնչանեայց արեւադարձային Ամերիկայ:

Adénos (օս) ա. վն. բեբիկ, բեբիաբամբակ. բամբակ Զալէպի:

Adénosagme, ա. բ. գեղձապատեան. ազգ տորմաներից քընքշականջեայց (hédyothidées).

Adénoscille (սիլ) ի. բ. գեղձմըկընոտ. ազգ շուշանասերից (liliacées).

Adénosclérose, ի. բժ. գեղձակարծրութիւն. անցաւ կարծրութիւն գեղձից:

Adénose, ի. բժ. գեղձախտ. երկարատեւ հիւանդութիւն գեղձից:

Adénosépale, ի. բ. գեղձիթերթ. հատուած տեսի պոպզակի (mille-pertuis).

Adénosme (նօսմ) ա. բ. գեղձբոյր. ազգ կեռանոտասերից բիւելեայց (acanthacées ruelliées). 2. —. հատուած Ջելենոյ (stémodie).

Adénosolène, ա. բ. գեղձփող. Ծուի Բարեյոյս Գլխոյ:

Adénosperme, ա. բ. գեղձսերմըն. ին. **Chrysanthelle**.

Adénostégie, ի. բ. գեղձխուփ. տես խուլաբուսեայց (scrofularinées) Նորոյն Քալիֆոռնիոյ:

Adénostemme, ի. բ. գեղձաձագ. տես խոտոց, ի տոհմէ բարդից երեսնակեայց (eupatoriées). 2. ա. —. տես սարդեայց (laurinées).

Adénostémone, ած. բ. գեղձառէջ. ասի զոնկոց, որոց մանրաթելք առիջից ունին գեղձս:

Adénostéphane, ա. բ. գեղձապակ. երկբայելի տես պրոտասերից (protéacées).

Adénostome, ա. բ. գեղձաբերան. տես վարդասերից եղակեայց (fragariées). Ծուի Քալիֆոռնիոյ:

Adénostyle, ա. բ. գեղձասլաք. տես խոնկորիճի (tussilage).

Adénostylé, **e**, ած. բ. գեղձասլաքաւոր. || —es, ի. յ. —ք. երրորդ բաժանումն ցեղի երեսնակեայց (eupatoriées).

Adénostylis (իս) ի. բ. գեղձասլաքիկ. ազգ խոլորձասերից Ծուչնաքնեայց (néottiées).

Adénotomie, ի. մգ. գեղձահատուիծն. հատումն գեղձից:

Adénotomique, ած. գեղձահատական:

Adénotriche, տ. **Seneçon**.

Adénotrichie (քի) ի. բ. գեղձատեւ. առնկ տեւեալատ եւ գեղձուտ:

Adénoxys (օքսիս) ի բ. սրագեղձ. հատուած Ջռակիչ (oxalide) տեսի:

Adent (ատան) ա. ժանի. ատամնաձեւ փորուածք. —s à croc, —ք կոթածայք. —s à contre, —ք ուղղածայք. —s carrés, —ք քառակուսի. —s à crémaillère, կընդարաւոր —ք. — à queue d'aronde, —ք բոլորածեւ:

Adenté, **e**, ած. ժանեւոր:

Adenter, ն. ժանեւորել:

Adéone, ի. կ. ադէոնա. տեսակ պողիպոդի:

Adepellus (իս) ա. լ. Ջ. տ. **Jaseur**.

Adéphage, ած. շատակեր. 2. կ շաղղակեր. || —s, յ. ա. մր. —ք. տ. **Entomophages**.

Adéphagie, ի. շատակերութիւն. 2. շաղղակերութիւն:

Adepte, գ. խորհրդակից, խորհրդագած, տեղեակ, գիտակ. une jeune —. 2. փ. կուսակից, կողմնակից, հետեւող. se faire des —s.

Adéquat, **e** (քուա, աթ) ած. իս. կատարեալ, անթերի, համազօր. avoir une idée —e d'une chose, * բանի մի վերայ կատարեալ գաղափար ունենալ. définition —e, սահման համազօր:

Adéquate, ի. համազօր, համարժէք. Ador est l'— du Phta memphitique.

Adéquation (քուասիօն) ի. իս. համազօրութիւն. — entre la proposition et la chose. [րդութիւն:

Adéquatité, ի. իս. հաւասա-

Adère, ա. մբ. անվզնակ. տես պատենաթեւից:

Adermotrophie, ի. բժ. մորթահիւծութիւն:

Adesmacé, **e**, ած. բպ. անզօդասեր. || —es, ի. յ. —ք. տոհմ երկպատեան կակղամաց:

Adesme, ի. մբ. անզօդ. տես պատենաթեւից սեւամարմնոց:

Adesmie, ի. բ. անզօդութիւն:

Adesmiées, ի. յ. բ. անզօդեայք. հատուած տեսի հերափորի (chétogastrée). [պատենաթեւից:

Adexe, ա. մբ. անճարակ. տես

Adextré, **e**, ած. կգ. աջաւոր. pal — d'une croix.

Adformant, **e**, ած. կազմիչ, ձեւացուցիչ. lettres —es. || —e, ի. —. une —e, des —es.

Ad gloriam (աա կլորիամ) մ. լ ի փառս, վասն փառաց. travailler —, * փառքի համար աշխատիլ:

Adhatoda, ա. բ. ադհատոդա. տես կեռանոտասերից (acanthacées).

Adhérence (ատէրանս) ի. բգ. եւ ախ. յարումն, շարամերձութիւն, յարելութիւն. 2. փ. յարումն, միտումն. la foi est une — du cœur à la loi éternelle.

Adhérent, **e**, ած. յարեալ, շարամերձ, շարամօտ, կից. l'épiderme est — à la peau. 2. փ. յարեալ, յարող, համախոհ, համամիտ. il fut condamné avec ses —s.

Adhérer (յմ. **Accélérer**) չ. յարիլ, շարամերձիլ, շարամօտիլ, կցիլ, * կպչիլ. l'écorce adhère au bois. 2. փ. յարիլ, միտիլ. — à une doctrine. 3. հաւանիլ, հաճիլ. [չում:

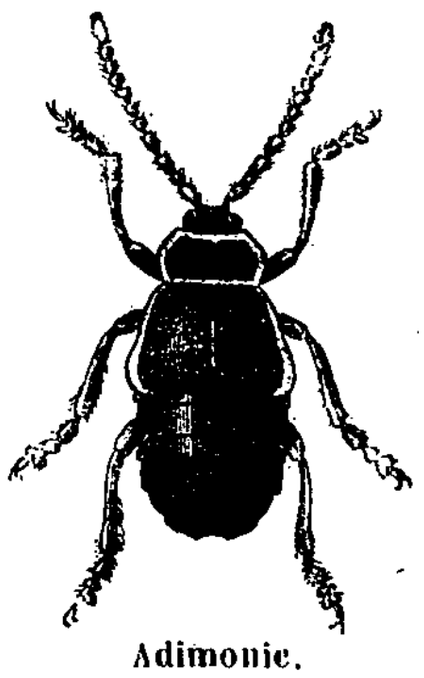
Adhéritance, ի. աւ. ժառանգակո-

Adhésif, **ive**, ած. յարակցական, * կպչուն. substance —ve. 2. փ. հաւանական. signe —. Formule —ve. 3. ա դղգ. յարակցական, յարադեղ. * կպչուն դեղ. le diachylon est un —.

Adhésion (ատէզիօն) ի. բգ. յարակցութիւն, շարակապութիւն. l'— de l'écorce avec le bois. 2. փ. հաւանութիւն, հաճութիւն. donner, refuser son — à. Avoir l'— de qn. Acte d'—, հաւանագիր:

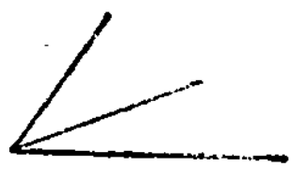
Adhésivement, մ. յարակցապէս:
Adhésivité, ի. գբ. յարակցականութիւն :
Ad hoc (ատ օք) մ. լտ. ատ այս, յատուկ. répondre —. Costume —.
Ad hominem (ատ օմինէմ) մ. լտ. ատ մարդն, ատ անձն ուղղեալ :
Ad honores (ատ օնորէս) մ. լտ. ի պատիւ, անվարձ, *պատուոյ համար. place —. Travailler —. [մանց:
Adiabatique, ած. բգ. անջերմանցաբար :
Adiabatiquement, մ. անջերմանցութիւն :
Adiabatisme, ա. բգ. անջերմանցութիւն :
Adiacritolâtrie, ի. անընտրողապաշտութիւն. անմիտ բժժապաշտութիւն (fétichisme).
Adiantacé, e, ած. բ. ծառատապաստեր, ծառատապեայ. || —es, ի.յ. —ք. ցեղ տոհմի ծառատապի :
Adiante, ա.բ. ծառատապ. «պալտրըը գաթա». հն. **Capillaire**. կն. **Cheveu de Vénus**, մազ աստղիկան, եւ **Cheveu du diable**, դիւածաթ :
Adiantelle, ի. բ. ծառատապակ :
Adiantidé, s. **Adiantacé**.
Adiantifolié, e, ած. բ. ծառատապատերեւ :
Adiantite, ի.բ. ծառատապաքար. ծառատապ բրածոյ : [կերպ :
Adiantoïde, ած.բ. ծառատապա-
Adiantopsis (ի՚ս) ի. բ. ծառատապտեսիկ. ազգ ծառատապի :
Adiaphane, ած. անթափանցիկ :
Adiaphore, ած. իս. անխտիր :
Adiaphorèse, ի. բժ. ապաշընչութիւն. դադարումն մորթային արտաշնչութեան :
Adiaphoriste, Adiaphorite, գ. անխտրական (ապանդաւոր) :
Adiaphoristique, ած. անխտրականական : [rèse.
Adiapneustie, s. **Adiapho-**
Adiarrhée (ատիաւէ) ի. բժ. անարտաթորումն. պաիումն ի մարմնի արտաքսելի հիւթոց : [կրական :
Adiathésique, ած. բժ. անախտա-
Adieu, մ. ատէն, մնա՝ մնայք բարեաւ. ողջ մնա՝ լեր՝ լերուք. *մնաս՝ մնաք՝ կեցիք բարով. 2. երթ՝ երթիցես՝ երթայք բարեաւ՝ ողջամբ, ողջերթ. *երթաս՝ երթաք բարով. —, mon cher. Sans —, *առանց մնաս բարովի. je ne vous dis pas —. ||Dire — à qn., à qc., մնայք բարեաւ՝ բազում խնդալ ասել, հրաժեշտ տալ, հրաժարիլ յումեքէ՝ յիմեքէ. 3. ա. ատէն, ողջոյն հրաժարական՝ հրաժեշտի, հրաժեշտ, ողջերթ. dernier —, վերջին —, հուսկողջոյն, ողջերթ. un — éternel, — յաւիտենական. des —x touchants, սրտառուչ —ք. faire ses —x à qn., ողջոյնս հրաժեշտի տալ ումեք. visite d'—, այց՝ այցելութիւն հրաժեշտի, այցահրաժեշտ :
Adimonie, ի. մբ. աիուկ. սեռ բառայօդ պատենաձեւից: [լախագի:
Adinole, ա. հբ. դաճ. ազգ գայ-
Adipate, ա. տգ. ճարպատ (աղ):
Adipeux, euse, ած. մգ. ճարպուռ, ճարպաւոր. vaisseaux —, — անօթք, ճարպանօթք. membranes, veines —euses, ճարպաճաղաննք, ճարպերակք :

Adipide, ի. տգ. ճարպատեսակ. տարբական նիւթ ճարպի :
Adipique, ած. տգ. ճարպային. acide —, ճարպաթթու :

Adimonie.

Adipocire, ի. տգ. ճարպամոմ, դիաճարպ, դիակն աճարպ :
Adipocireux, euse, ած. տգ. ճարպամոմոտ. membrane —euse.
Adipociriforme, ած. ախ. ճարպամոմաձեւ :
Adipomalate, ա. տգ. ճարպախնձորատ. աղն ճարպախնձորային թթուոյ: [պախնձորային. acide —.
Adipomalique, ած. տգ. ճար-
Adipome, s. **Lipome**.
Adiposité, ի. ախ. ճարպաւորութիւն, ճարպոտութիւն :
Adipotartrate, ա. տգ. ճարպագինեմբրատ. աղ ճարպագինեմբրային թթուոյ :
Adipotartrique, ած. տգ. ճարպագինեմբրային. acide —.
Adipsie, ի.բժ. անծարաւութիւն, անպապակութիւն :
Adipson, ա. դղգ. ծարաւադեղ :
Adipsos (ոս) ա. բ. ծարաւանցոյց. ազգ արմաւենւոյ յԵգիպտոս :
Adirement, ա. կորուստ :
Adirer, ն. հ. իգ. կորուսանել. — un titre, une pièce.
Adiscal, e, ած. բ. անսկտեղ :
Adition, ի. իգ. ընդունումն, ընկալումն. — d'hérédité, — ժառանգութեան :
Adive, ա. կ. զեռուբէս. ազգ վայրենի շան. 2. ած. —. les chiens —s.
Adjacence (ատժասանս) ի. եչ. յարադրութիւն, մերձաւորութիւն :
Adjacent, e, ած. յարադիր, մերձակից. terres —es. 2. եչ. յարադիր. angles —s.

Angles adjacents.

Adjectif, ive (ատժէքթիֆ) ած. մակդիր, մակդրական, մակեղուտ, ածական. forme —ive. 2. ա. բ. մակդիր, ածական. — verbal, բայամակդիր, բայածական : [մարմնոց) :
Adjection, ի. կցումն (երկուց
Adjectivement, մ. մակդրապէս, ածականաբար, ածականապէս :
Adjectiver, ն. մակադրել, ածականացուցանել : [կանանալ :
S'adjectiver, դ. մակադրիլ, ածա-
Adjoindre (ատժուէնտր. լծ. **Joindre**) ն. օգնական՝ օժանդակ տալ. on lui adjoignit un aide.
S'adjoindre, դ. օգնական՝ օժանդակ առնուլ. — un collègue. 2. յարիլ, ընկերանալ. — à.
Adjoint, e, ած. օգնական, օժան-

դակ. un professeur, un administrateur —. 2. ա. —, փոխանակ. — du maire, փոխքաղաքապետ. 3. բ. ձայնարկութիւն :
Adjonction (ատժոնքսիօն) ի. յաւելումն, միաւորումն. la France s'agrandit de l'— de la Bourgogne. 2. —, գործակցութիւն. — de deux jurés.
Adjouza. ի. կաւատ (արաբուհի) «աճուզէ» :
Adjudant (ատժիւտան) ա. աջակից, բազկակից. —-major, — աւագ. — sous-officier, — ենթասպայ. — de place, — ամրոցի :
Adjudicataire (ատժի.) գ. նուագըդատ, *նուագուրդ առնող :
Adjudicateur, trice, գ. նուագըդիչ, նուագրդող :
Adjudicatif, ive, ած. նուագըդական. arrêt —.
Adjudication, ի. նուագուրդ «միանգամայն». par —, նուագրդիւ. mettre en —, դնել ի նուագուրդ, *նուագրդի դնել :
Adjuger, ն. նուագրդել, *նուագրդով տալ. — une fourniture à. 2. փ. ընծեռել, տալ. on lui adjuge le prix.
S'adjuger, դ. նուագըդիլ. tout s'adjuge à huis clos. 2. փ. ընծեռել տալ անձին. il s'adjuge la meilleure part. ցուցիչ :
Adjurateur (ատ) ա. երդմնեցուցանել, *երդուընցունել. je t'adjure par le Dieu vivant. 2. փ. —, Թախանձել, պաղատիլ. je vous adjure au nom de la patrie, երդմնեցուցանեմ զձեզ յանուն հայրենեաց. je vous adjure de dire la vérité.
Adjuvant, e, ած. բժ. օգնական. médicament —. 2. ա. օգնադեղ :
Adjuvat, ա. օգնականութիւն :
Ad libitum (ատ լիպիթում) մ.լտ. ըստ կամս. l'élève a récité — une fable de La Fontaine.
Ad litem (ատ լիթէմ) մ. լտ. իգ. վասն միոյ դատի. procuration —.
Ad litteram, մ. լտ. բառ առ բառ, բառացի. quand on cite un auteur, on doit le citer —.
Adlumie, ի. բ. փճատ :
Ad majorem Dei gloriam (ատ մաժորէմ Տէի կլորիամ) մ. լտ. վասն մեծի փառաց Աստուծոյ. faire qc. —, առնել ինչ —:
Admettre (լծ. իբր **Mettre**) ն. ընդունել, մուծանել. — qn. dans sa maison. || — qn. dans sa confiance, արժանի վստահութեան իւրոյ առնել զոք. s. **Admis**. 2. փ. ընդունել, դասել. — qn. parmi ses amis. 3. —, դնել, հաշարիլ, *սեպել. admettons que. J'admets que. 4. ընդունել, ճանաչել իբրեւ ճշմարիտ. — un principe. 5. ընդունել, հաճիլ, հաւանիլ. — une requête. J'admets vos raisons. C'est un fait que je n'admets pas. 6. ընդունել, տանիլ, ներել, *վերցունել. il n'admet pas de discussion,

ջընդունի վիճաբանութիւն. cette affaire n'admet aucun retard, գործս ոչ ոեւէն յապաղանաց, * այս գործն յապաղանք չվերցուներ, ուշանալու չգար:

S'admettre, պ. ընդունելի լ., * ընդունուիլ. vos raisons ne peuvent —.

Adminicule, ա. իգ. դերբաստ, Աերի՝ կողմնակի ապացոյց. il n'y a pas des preuves formelles, il n'y a que

des —s. 2. նպաստ, օճան. 3. բ. խնչակ. 4. յ. դպ. դիմազարդք (շքադրամի):

Administrant, e, ած. տնօրինիչ, մատակարարիչ, վարիչ. la partie —e.

Administrateur, trice, գ. տնօրէն, մատակարար, վարիչ, յանձնձնիչ. bon, mauvais —. 2. վարչագէտ:

Administratif, ive, ած. տնօրինական, մատակարարական, վարչական, վարչային:

Administration, ի. տնօրինութիւն, մատակարարութիւն, յանձնձանք, վարչութիւն. conseil d'—, վարչական խորհուրդ՝ ժողով. 2. տնօրինք, մատակարարք, յանձնձիչք, վարիչք. l'— fait connaître ses intentions. Les —s publiques, պաշտօնեայք վարչութեան, վարիչք. 3. մատակարարան, վարչարան, կեդրոնատեղի, կեդրոնավայր. 4. կր. մատակարարութիւն, պաշտուն. — des sacrements, — խորհրդոց. 5. բժ. մատակարարութիւն, տալն. — d'un médicament.

Administrativement, մ. տնօրինաբար, մատակարարապէս, վարչապէս, վարչօրէն. décider une affaire —.

Administré, e, անց. տնօրինեալ, մատակարարեալ, յանձնձեալ. État —. Finances —es. 2. բժ. մատակարարեալ, տուեալ. médicament —. || ք. coups vigoureusement —s. 3. կր. մատակարարեալ, պաշտեալ. les derniers sacrements lui ont été —s. || ընկալեալ զխորհուրդս, * խորհուրդներն ընդունած. malade —. 4. գ. յանձնձեալ, յանձնձառու. le maire et ses —s.

Administrer, ն. տնօրինել, մատակարարել, յանձնձնել, վարել. — un royaume, les finances de l'État. 2. կր. մատակարարել, պաշտել. — les sacrements. — un malade, — ընծեռանց զխորհուրդս. 3. բժ. մատակարարել, տալ. — un remède. 4. ո. տալ. — des coups, des coups de bâton, գան հարկանել, բռածեծ՝ գաւնակոծ առնել, * ծեծ տալ՝ քաշել:

S'administrer, պ. մատակարարիլ, յանձնձնիլ. son bien s'est très mal —é. 2. տալ անձին, առնուլ. — la meilleure part.

Admirable, ած. սքանչելի, հիանալի, սխրալի, զարմանալի. homme, ordre, pensée —. D'une — beauté, հրաշագեղ, սքանչելագեղ. զարմանագեղ. son — beauté, հրաշագեղութիւն իր. d'une éloquence —, հրաշաբան. d'un travail —, հրաշակերտ, զարմանակերտ, զարմանագործ. — à voir, սքանչելատես, զարմանատես, սքանչելատեսիլ, հրաշատեսիլ, սխրատեսիլ, հիանշմար. femme —, զարմանուհի. 2. հգ. զարմանալի, նոքանշան, օտարոտի. je vous trouve — d'oser me plaisanter. Chose —!

Admirablement, մ. սքանչելապէս, հրաշապէս, զարմանապէս. parler, danser —. Il chante — bien. Femme — belle. կին հրաշագեղ՝ քանչելագեղ՝ զարմանագեղ. il s'est conduit —, կամ, il s'est — conduit.

Admirateur, trice, գ. սքանչացող, հիացող, զարմացող, հիացուիչ. un de vos —s. Son —ce. 2. ած. —. un peuple —.

Admiratif, ive, ած. հիացական, զարմացական. point —, — կէտ (!). particule —e, — մասնիկ. 2. հիացուցիչ, սքանչացուցիչ, սխրացուցիչ. genre —, — ազգ. Corneille est supérieur dans le genre —.

Admiration, ի. հիացումն, սքանչացումն, սքանչանք, սխրանք, սքնպացումն, զարմացումն, զարմանք. faire, être, devenir l'— de. լինել ի հիացումն, հիացումն արկանել, ի հիացումն՝ ի զարմանս ածել, հիացուցանել, սքանչացուցանել, սխրացուցանել. être en —, ի հիացման լ., հիանալ, սքանչանալ, սխրանալ, յակնիռս կալ. ravi d'—, հիասքանչ, սքնպացեալ. je suis ravi d'—, հիացեալ զարմանամ. ravir d'—, ի հիացումն ածել, հիացուցանել, սխրացուցանել, սքանչացուցանել. remplir d'—, լցնուլ հիացմամբ. avoir de l'— pour qn., հիանալ ի վերայ ուրուք. je fus saisi d'—, հիացումն կալաւ՝ զարմանք կալան զիս. avec —, հիացմամբ, սխրանօք. || Point d'—, S. Admiratif.

Admirativement, մ. սքանչելապէս, հիացմամբ. regarder qn. —.

Admirer, ն. սքանչանալ, հիանալ, սխրանալ. J'admire Dieu dans ses ouvrages. J'admire votre talent, votre patience. || Se faire admirer de, par, հիացուցանել զանձն. 2. հգ. զարմանալ. j'admire ses prétentions. Je vous admire de vouloir qu'on suive en tout vos conseils.

S'admirer, պ. սքանչանալ ընդ անձն, ինքնահաճ լ. elle s'admire trop. 2. սքանչանալ ի վերայ միմեանց, ils s'admirent réciproquement.

Admiromane, գ. հիամոլ, * ամէն բանի վերայ սքանչացող:

Admiromanie, ի. հիամոլութիւն:

Admis, e, անց. **Admettre**. ընկալեալ, ընդունելի լեալ, * ընդունուած. — à l'hôpital, au partage, dans une corporation. Etre —, ընդունելի լ., * ընդունուիլ. il fut — aux honneurs, ակնարկաւ ի պատիւ՝ ի բարձրս աւագութեան. il fut — dans son amitié, բարեկամացաւ նմա, եղեւ բարեկամ նորա:

Admissibilité, ի. ընդունելիութիւն. l'— de tous les citoyens aux emplois publics. Examen d'—.

Admissible, ած. ընդունելի. cela n'est pas —. — à l'école, dans la corporation. Excuse, raison, proposition —. 2. ա. —. être classé parmi les —s.

Admission, ի. ընդունելութիւն. — aux ordres sacrés, dans une compagnie. — temporaire.

Admittatur (ատմիթթաթիւր) ա. լ. ընկալցի. վկայագիր ընդունելութեան յեռ քննութեան:

Admixtion (ատմիքսթիօն) ի. դղդ. խառնուած:

Admonestation, Admonétation, ի. յանդիմանութիւն, խրատ. cet élève mérite une sévère —. Le président lui adressa une — publique.

Admonester, Admonéter, ն. յանդիմանել, խրատել. on l'a trop durement admonesté.

Admoniteur, trice, գ. յանդիմանիչ, խրատիչ, խրատուու. — sévère. 2. ազդարար, յուշարար:

Admonitif, ive, ած. յանդիմանական, խրատական. formule —e.

Admonition, ի. յանդիմանութիւն, խրատ. 2. ազդարարութիւն:

Admotif, ive, ած. բ. բնաւերծ. germination —e.

Adnasal, e, ած. եւ ա. մգ. ռնգական:

Adné, e, ած. բ. բնայար. disque —. Anthères —es.

Adnée, ի. մգ. կոպայար:

Adnexion (ատնէքսիօն) ի. բ. բնայարութիւն:

Adolescence, ի. պատանութիւն, պատանեկութիւն. il était encore dans toute la fraîcheur de l'—.

Adolescent, e, ած. պատանի, պարմանի, պատանուհի, պարմանուհի. jeune —, պատանեակ, պատանեկիկ. || հգ. c'est un jeune —, պատանեակ՝ * տղամարդ է. անփորձ՝ անխորհուրդ է:

Adonaï (նաի) ա. եբր. Ադովնայի, Ադովնա, Տէր Աստուած:

Adonanthe, ի. բ. ադոնածաղիկ. ազգ հրանկասերից, ցեղակից ադոնիսի:

Adonide, Adonis, ի. բ. ադոնիս, վարդակակաչ. տունկ գեղաղէշ եւ կարմրածաղիկ՝ ի ցեղէ հրանունկից. — estivale կամ œil-de-perdrix, — ամառային կամ կաքաւակն, աչք կաքաւու. — automnale կամ goutte de sang, — աշնանային կամ արիւնաշիթ. — vernale, — գարնանային:

Adonidie, ի. ադոներգ. երգ սք-

գոյ, զոր երգէին Յոյնք ի ծնիլ Ադոնիսի:

Adonidine, ի. տգ. ադոնիսին. կալաքարակերպ հանեալ ի գարնանային ադոնիսէ:

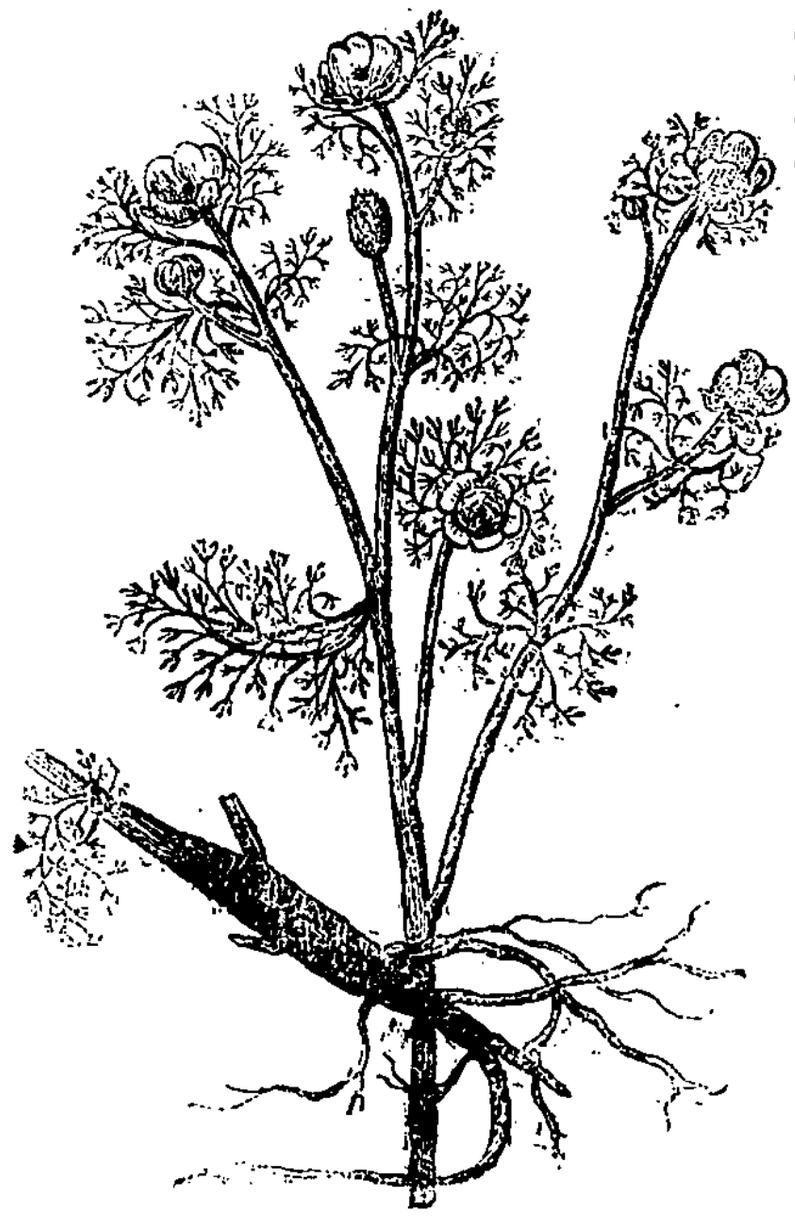
Adonien, Adonique, ած. յն. եւ լ. տչ. ադոնեան. vers —s. 2. ադոնական. Les fêtes adoniques, ադոնաւօնք: [յ. ադոնաւօնք:

Adoniennes, Adonies (նի) ի.

Adonion, ա. իխ. յն. մարտերգ (Լակեդեմոնացւոց):

Adonique, ած. ադոնական:

Adonis (իս) ա. Ադոնիս. երիտասարդ գեղեցիկ, սիրելի Աստղիկան. 2. իգ. —. գեղապանծ եւ զարդասէր երիտասարդ. ce nouvel Adonis. C'est un —. ||faire l'Adonis, նազել, շոշակել, սիգալ, ընդողնել, * գեղեցկութիւն ճախել, իագուիլ շքուիլ 3. բ. տ. **Adonide.**

Adonide, Adonis.

Adoniser, ն. ադոնիսել, պճնել, պաճուճել. cette mère adonise son fils.

S'adoniser, դ. ադոնիսանալ, պճնազարդիլ, * իագուիլ շքուիլ. il passe tout son temps à —.

Adonné, e, ած. անձնատուր. — aux plaisirs, à l'étude.

Adonner (S') դ. տալ զանձն, անձնատուր լ. — à l'étude, au jeu, au travail, à la boisson, aux femmes. 2. —, յարիլ. ce chien s'est adonné à moi. 3. յաճախել, ցանկորդել, իանապազորդել. — à un lieu, à une société.

Adoptable, ած. որդեգրելի. enfant —. 2. —, ընդունելի. opinion, proposition —.

Adoptant, e, գ. որդեգրիչ, որդեգրող. l'— et l'adopté.

Adopté, e, անց. որդեգրեալ. Octave — par César. 2. փ. —, ընկալեալ. proposition —e à l'unanimité. 3. գ. որդեգրեալ, որդեգիր. l'adoptant et l'—. Comme un —, որդեգրաբար:

Adopter, ն. որդեգրել, որդեգիր առնել, որդիացուցանել. Auguste adopta Tibère. 2. փ. որդեգրել, ընդունել. — une opinion, un projet. 3. ընտրել. — une carrière, le beau, une patrie.

S'adopter, դ. ընդունելի լ., * ընդունուիլ. cette loi, cette opinion ne peut guère —.

Adoptianisme (ատոփիանիսմ) ա. որդեգրականութիւն. աղանդ որդեգրականաց: [կան (աղանդաւոր):

Adoptien, enne (սիէն) գ. որդեգրա-

Adoptif, ive, ած. որդեգրական. fils, enfant —. որդեգիր, *իոգեզաւակ. fille —ive, դստերագիր, դստրագիր, *աղջիկ իոգեզաւակ. petit-fils —, թոռնագիր. 2. որդեգրիչ, որդեգրող. père —, հայրագիր, հայրակից, իոգեհայր. mère —ive, մայրագիր, իոգեմայր. frère —, եղբայրագիր. sœur —ive, քոյրագիր:

Adoption (սիօն) ի. որդեգրութիւն. l'— d'un enfant. Acte d'—, որդեգրագիր. Par —, —ութամբ, պատուաստիւ. d'—, —ութեան, որդեգրական. donner son fils en —, տալ զորդին յ—՝ * —ութեան. père par —, հայրագիր. fils de César par —, որդեգիր Կեսարու. 2. փ. ընդունելութիւն. l'— d'une loi. 3. մատ. l'— dans une langue des mots étrangers. 4. ընտրութիւն. la France est sa patrie d'—.

Adoptivement, մ. որդեգրապէս, որդեգրաբար:

Adorable, ած. պաշտելի, երկրպագելի. Dieu seul est —. 2. փ. —, սարսիալի, փառելի. femme, mère, cœur, caractère —. Je vous trouve —. Mon — amie 3. բ. պաշտելի, սքանչելի. vin —. 4. ի. պաշտուհի, պաշտելուհի. mon —.

Adorablement, մ. պաշտելապէս. vous vous êtes — conduit dans cette affaire. — belle, իրաշագեղ:

Adorateur, trice, գ. պաշտող, երկրպագու, պաշտօնամատոյց. — du vrai Dieu, — ճշմարտին Աստուծոյ. — du soleil, արեւապաշտ, արեգակնապաշտ, արեգապաշտ. —s du soleil, արեւորդիք. — du feu, իրապաշտ, կրակապաշտ. 2. փ. պաշտող, տարփող, տարփածու, սիրարկու. — volage, frivole. Être l'— d'une femme. Être son propre —, պաշտել զանձն, անձնապաշտ լ:

Adoratif, ive, ած. երկրպագական. culte —. Paroles —ives.

Adoration, ի. երկրպագութիւն, պաշտումն, պաշտօն. — des mages, երկրպագութիւն մոգուց. — perpétuelle, մշտապաշտօն երկրպագութիւն. — des idoles, դիցապաշտութիւն, կռապաշտութիւն. — du feu, իրապաշտութիւն, կրակապաշտութիւն, Քիւն. || — de la croix, — խաչի. aller à l'— de la croix. 2. փ. պաշտումն, խանդակաթ՝ կաթոգին սէր; տարփանք. avoir de l'— pour qn., պաշտել զոք. aimer à l'—, jusqu'à l'—, սիրով պաշտել, խանդակաթ՝ կաթոգին սիրել. être en — devant qn.

Adorbital, e, ած. մգ. առկապիճ, առակնակապիճ. l'os —, ոսկրն —. 2. ա. —.

Adoré, e, անց. պաշտեալ, պաշտեցեալ. Dieu — par les nations, de ses créatures. 2. փ. —, փառելի, տարփալի, կաթոգին. femme —e. Mon —, պաշտեցեալդ իմ, պաշտելիդ իմ, պաշտելիս:

Adorer, ն. երկրպագել, երկիր պագանել, պաշտել. — Dieu. 2. երկիր պագանել, պաշտօնամատոյց լ. la reine Esther adora le roi Assuérus. || Se faire —, տալ պաշտել զանձն, * ինքն զինքն պաշտել տալ. 3. փ. պաշտել, յոյժ կաթոգին սիրել. — sa mère, la musique.

S'adorer, դ. պաշտել՝ սիրել յոյժ զմիմեանս, * զիրար պաշտել. ils s'adorent. 2. պաշտել զանձն, անձնապաշտ լ. elle s'adore.

Ados (ատօ) ա. պ. յեցաիոյ, յեցօն. իոյ որմայեց արեգդէմ:

Adossé, e, ած. ոչնեալ, յեցեալ, Քիկնայեց, * կռՔընած. — au mur, որմայեց. 2. կգ. Քիկնայեց, Քիկնակից. 3. դգ. têtes —es, հակակից գլուխք:

Adossement, ա. ոչնումն, յենումն, * կռՔընիլն:

Adosser, ն. ոչնել, յեցուցանել, *կռՔնցունել. — un enfant contre un mur, la troupe à une colline.

S'adosser, դ. ոչնիլ, յենուլ, *կռՔընիլ. — contre un arbre.

Adouber, ֆ. արդել. * դալչելով շահել հետեւակն առանց խաղալոյ ի ճատրակի եւ ի նարթի. = ն. նե. տ. **Radouber.**

Adouci, ա. յղկանք (հայելեաց եւ բիւրեղաց). || atelier de l'—, յղկանոց. || կճ. faire l'—, յղկել գկուճ:

Adoucir, ն. քաղցրացուցանել, անուշել, * անուշցունել. — le citron avec le sucre. 2. փ. —, մեղմել, կակղել, ամոքել, ողոքել, դիւրել, սփոփել. la pluie adoucit le temps. — la peine, le caractère. — l'air du visage, քաղցրատեսիլ՝ մեղմատեսիլ զդիման առնել. 3. ար. յղկել, կոկել, ողորկել, հարթել. — les glaces avec l'émeri. 4. նկ. գեղախառնել. — les teintes.

S'adoucir, դ. քաղցրանալ, անուշանալ. le raisin s'adoucit en mûrissant. 2. փ. —, մեղմանալ, կակղանալ, ամոքիլ, ողոքիլ. le froid s'est adouci. Les plus grandes douleurs s'adoucissent avec le temps. 3. հարթիլ, կոկիլ, յղկիլ:

Adoucissage, ա. յղկումն, ողորկումն, հարթուած (մետաղաց). 2. նկ. գեղախառնումն (երանգոց):

Adoucissant, e, ած. բժ. մեղմացուցիչ, մեղմիչ, կակղիչ, ամոքաբար. tisane —e. 2. ա. մեղմադեղ, կակղադեղ, ամոքադեղ. un —. Des —s.

Adoucissement, ա. քաղցրացումն, քաղցրութիւն, անուշութիւն. l'— d'un acide. 2. փ.—, մեղմացումն, մեղմութիւն, կակղութիւն, ամոքումն, ամոքանք. — du temps, de l'air, du caractère. 3. —, դիւր, սփոփանք. il ne trouve aucun — à ses peines. 4. նկ. գեղախառնութիւն (գունոց). 5. ար. յղկումն, ողորկումն. — d'un bois, des glaces. 6. կակղութիւն մեռաղաց:

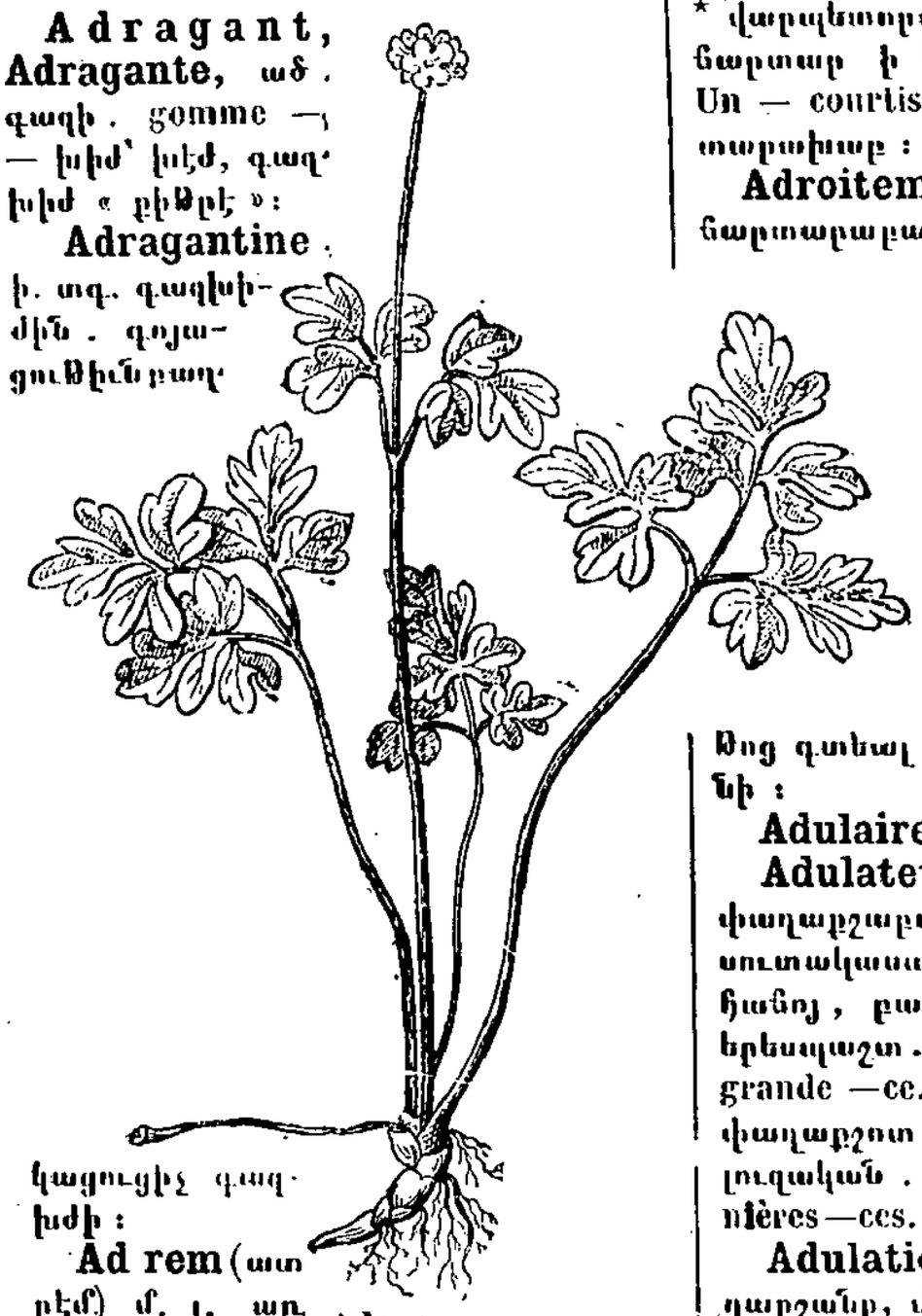
Adoucisseur, euse, գ. յղկիչ, յղկուհի (հայելեաց):

Adoué, e, ած. զուգեալ, զուգաւորեալ. les perdrix sont —es.

Adoxe (ատոքս) ի. բ. անփառունակ. ին. **Moscatelle.**

Adoxus (ատոքսիս) ա. մբ. անփառունակ. սեռ բուսակեր պատենաՁեից հարաւային Եւրոպիոյ:

Ad patres (ատ փաՁրէս) մ. լ. առ հաբս. aller —, յաւելուլ առ հաբս, մեռանիլ. envoyer —, յաւելուլ —, մեռուցանել. être —, մեռեալ լ:

Adoxe.

Adragant, Adragante, ած. գալի. gomme —, — խիժ՝ խէժ, գազ՝ խիժ «քիՁիչ»:

Adragantine. ի. ազ. գալխիժին. գոյացութիւն բաղ՝ կացուցիչ գազ՝ խժի:

Ad rem (ատ րեմ) մ. լ. առ իրն, ի դէպ. répondre —. 2. ժգ. ի նիւթն, առ խնդիրն:

Adresse, ի. ճարտարութիւն, աջողակութիւն, կորովութիւն, * ճարպիկութիւն, վարպետութիւն. manier avec — un fusil. Fait avec —, ճարտարագործ. — à tirer de l'arc, դիպաձգութիւն. user d'—, — ի գործ ածել, * — բանեցունել. — d'esprit, ճարտարմտութիւն, հնարիմացութիւն. — des mains, աջողաձեռնութիւն, ձեռնաջողութիւն. || tour d'—, աճպարարութիւն «հօգգապզլըգ». եւ փ. ճարտարմտութիւն. 2. ճարտարութիւն, ճարտարմտութիւն, հնարագիտութիւն, հնարիմացութիւն, արուեստագիտութիւն. éluder une question avec —. 3. երեսագիր, վերագրութիւն, բնակագիր, * հասցէ. l'— d'une lettre. Mettre l'— sur une lettre. 4. բնակավայր. 5. ուղերձ. présenter une —, — մատուցանել:

Adresser, ն. ուղղել, առաքել, յղել, * ղրկել. — une lettre, un paquet, un domestique à qn. || — la parole à qn, ուղղել զբանն առ ոք, * խօսքն ժէկուն ուղղել:

S'adresser, դ. դիմել. je m'adresse à vous. 2. ուղղել առ ոք զբանս, * խօսքն ժէկուն ուղղել. — à qn. 3. ուղղիլ, ուղղեալ լ., հայիլ, * ուղղուիլ. cela ne s'adresse pas à vous.

Adriatique, ած. ադրիական. la mer —, — ծով, Ձանդրին անդունդք:

Adroit, e, ած. ճարտար, աջող, աջողակ, կորովի, * ճարպիկ, վարպետ. un homme —. — de ses mains, աջողաձեռն. archer —, —՝ ճարտարձաթիվ՝ կորովաձիվ՝ քաջաձիվ ազեղնաւոր. — à tirer de l'arc, դիպաղեղն, քաջաղեղն. 2. փ. ճարտար, ճարտարձամբ, հնարիմաց, հնարագէտ, * վարպետաղդի. — à dissimuler, ճարտար ի կեղծել. un homme —. Un — courtisan. — à tromper, ճարտարախաբ:

Adroitement, մ. ճարտարապէս, ճարտարաբար, ճարտարօրէն, ճարտարակի, կորովակի, յաջողակաբար, յաջողակի, աջողաձեռնաբար, * ճարպիկօրէն, վարպետութեամբ. agir, se conduire, travailler —. Se tirer — d'affaire.

Adrotherium (րիօմ) ա.կ. հղօրագազան. սեռ բրածոյ կենդանեաձնաց, մերձաւոր Ձանձրամորձոց գտեալ ի նորաբշալբշային գետնի:

Adulaire, ա. հբ. ադուլարաբար:

Adulateur, trice, գ. փաղաքուշ, փաղաքշաբան, շողոմ, շողոմաբար, սուտակասպաս, շողոքորՁ, մարդահաճոյ, բարեմարդիկ, մարդելոյզ, երեսպաշտ. lâche, fade —. C'est une grande —ce. 2. ած. փաղաքշական, փաղաքշօտ, շողոմական, մարդելուզական. langage, peuple —. Manières —ces.

Adulation, ի. շողոմութիւն, փաղաքշանք, մարդահաճութիւն, բարեմարդութիւն, սուտակասպասութիւն, երեսպաշտութիւն. une — honteuse. Une basse —. Avec —, շողոմաբար. փաղաքշաբար:

Aduler, ն. շողոմել, փաղաքշել, շնորհել, մարդահաճել, սուտակասպասել, քծնիլ. — les grands.

S'aduler, դ. — զանձն:

Adulte, ած. զարգուն, չափահաս, չափահասակ. homme —. Une personne —. Age —, չափահաս՝ զարգուն հասակ՝ * տարիք. enfants —s. || Animal, plante —. 2. գ. —. un —. Une —, չափահասուհի. école d'—s.

Adultéranité, ի. շնականութիւն, շնածնութիւն. l'— de cet enfant lui a porté préjudice.

Adultération, ի. սգբ. խարդախութիւն, խարդախութիւն, նենգումն — des monnaies, d'un médicament.

Adultère, ած. շնացող, շնացեալ. époux —, շնացող այր. femme —, կին շնացեալ. 2. փ. խարդախեալ, խարդախ, եղեռնաւոր. mélange —. Race, âme. — 3. գ. շուն, շնացող. un —, շուն, շնացող այր. une —, շուն, շնացեալ կին. 4. ա. շնութիւն. commettre un —, շնալ. né d'un —, fruit d'un —, շնորդի:

Adultérer, ն. խարդախել, նենգել. — les médicaments, les monnaies. փ. ապականել. — les ouvrages de Dieu.

S'adultérer, դ. —իլ. certaines substances s'adultèrent facilement.

Adultérin, e, ած. շնացողական, շնութեան. des causes —es. Enfant —, շնորդի, պոռնկորդի. 2. գ. շնորդի, պոռնկորդի. un —. Des —s.

Adultérisme, ա. աղաւաղումն (անուան). Alembert pour d'Alembert est un —.

Aduncirostre, ած. եւ ա. Ք. կռնակոտոց:

Ad unguem (ատ օնկէմ) մ. լ. ցնդունդն, կատարելապէս, քաջիկ. savoir sa leçon —, * դասն մատին վերայ՝ կատարեալ գիտել:

Ad unum (ատ իւնօմ) մ. լ. միոյն չեւ չեսինն՝ վերջինն. ils y passèrent tous —.

Adurent, e, ած. քժ. հրատապ, հրատոչոր. soif —e, ճարատ —, պապակ: [humeur, teint —.

Aduste, ած. քժ. այրեալ. sang,

Adustion (Քիօն) ի. քժ. այրումն, տապումն:

Ad usum (ատ իւզօմ) մ. լ. ըստ սովորութեան. ils ont célébré ma fête —. 2. ի պէտս. — Delphini, — Տոֆինի:

Ad valorem (ատ վալօրէմ) մ. լ. ըստ արժէից. cette marchandise paye un droit d'entrée —.

Advenir (վաբի յանեբեւոյՔն եւ յեբբորդ դէմս միայն. il advenait; il advint; il adviendra; il adviendrait; qu'il advienne; qu'il advint; il est advenu; il fut advenu; il serait advenu; advenant, advenu, e) չ. հանդիպիլ, պատահիլ, դիպիլ, դիպել լ. quoi qu'il advienne, որ ցինչ եւ դիպել լինիցի, * ինչ որ եւ պատահի:

Adventice, ած. եկամուտ, օտարամուտ. idées —s. 2. բ. ինքնեակ, ինքնաբոյս, ինքնաբողբոջ. plantes —s.

Adventif, ive, S. **Adventice.**

Adverbe, ա. բ. մակբայ:

Adverbial, e, aux, ած. մակբայական, մակբայակերպ. locution, forme —e, սապացուած, ձեւ —:

Adverbialement, մ. մակբայօրէն. employer — un mot.

Adverbialiser, մ. բ. մակբայացուցանել. — un mot.

S'adverbialiser, դ. մակբայանալ. l'adjectif est susceptible de —.

Adverbialité, ի. մակբայութիւն:

Advers, erse (առվէր, վէրս) ած. հակառակ, ընդդիմակաց. des candidats —. S. **Adverse.**

Adversaire, ա. հակառակորդ,

հակառակամարտ, ռսախ. puissant, habile, généreux —. J'ai pour — une femme. Être l'— de qn., de qc., ռսախ է. ուրուք, իրիք. désarmer, écraser son —.

Adversatif, ive, ած. ներհակական. conjonction —ive, — շաղկապ (mais, cependant . . .).

Adversativement, մ. հակառակաբար, հակառակ. — à.

Adverse, ած. հակառակ, ներհակ, ընդդիմակաց. partie, avocat —. 2. փ. ձախորդ, ձախող. fortune —.

Adversité, ի. ձախորդություն, չարաբախտություն, Ցաւառություն, աղէտք. être, tomber dans l'—. Élevé dans l'—. Éprouvé par l'—. Essuyer de grandes —s.

Ady, ա. բ. ադի. արմաւենի Անտիլեան կղզեաց:

Adynamico-ataxique, ած. բժ. անզօրանկարգ. fièvre —.

Adynamie, ի. բժ. անզօրություն:

Adynamique, ած. բ ժ. անզօրական. état, fièvre —.

Adyte, Adytum (ատիԹոմ) ա. հին. անմուտ. սրբարանն մեհենի, ուր քուրմք միայն մտանէին:

Æchméa, ի. բ. էքմէա. սեռ ոնկոց ի տոհմէ բրոմելեայց:

Æchméa.

Æde (էտ) ա. մբ. ձանձրուկ. սեռ երկՑեից:

Aède (ա-էտ) ա. երգիչ (նախնի Յունաց). Orphée était un —.

Ædicule (էտի) տ. Édicule

Ædie (էտի) ի. մբ. Ցախծուկ. սեռ կարգի ՑեփաՑեից գիշերայնոց:

Ædœite (էտէիԹ) ի. բժ. ծնոցարորբ. բորբոքումն ծնոցի (parties génitales).

Ædœoblennorrhée (էտէօպլէննօռէ) ի. բժ. ծնոցախլնահոսուԹիւն: [ծնոցացաւ:

Ædœodynie (էտէօտինի) ի. բժ.

Ædœographe, ա. մգ. ծնոցագիր:

Ædœographie (էտէօկրաֆի) ի. մգ. ծնոցագրուԹիւն. նկարագիր ծընոցից: [գրական:

Ædœographique, ած. ծնոցա-

Ædœologie (էտէօլօժի) ի. բժ. ծնոցաբանուԹիւն: [նական:

Ædœologique, ած. ծնոցաբա-

Ædœologiste, ա. ծնոցաբան:

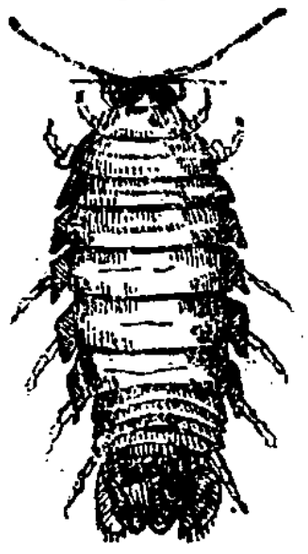
Ædœomycodermite (էտէօմիքոտէրմիԹ) ի. բժ. ծնոցախլնամորԹաբորբ. բորբոքումն խլնաԹաղանԹի ծննդամիզական կազմածի:

Ædœopsophie (էտէօբսոֆի) ի. բժ. ծնոցափոք: [փքային:

Ædœopsophique, ած. ծնոցա-

Ædœoscopie (էտէօսքոփի) ի. բժ. ծնոցազննուԹիւն:

Ædœotomie (էտէօԹոմի) ի. վ. ծընոցահատուԹիւն:

Æga.

Ædœotomique, ած. վ. ծնոցահատական:

Æga, ա. մբ. էգա. միջատ ինչ եւ խեցեմորԹ:

Ægagre, տ. Égagre.

Ægagropile, Ægilops, Ægophonie, Ægopode, etc. տ. Égagropile, Égilops, Égophonie, Égopode, etc.

Ægialie, ի. մբ. ծովեզրուկ. սեռ պատենաԹեւ միջատաց, ի տոհմէ բզեզեայց (scarabées).

Ægialie

Æginétie, տ. Éginétie.

Ægiphila, տ. Égiphile.

Ægis, տ. Égis.

Ægithe, տ. Égithe.

Ægle, տ. Égle.

Ægosome. տ. Égosome.

Ægyptiac, տ. Egyptiac.

Ælia, տ. Élie.

Aépus (աէփիւս) ա. մբ. աէպոս. սեռ պատենաԹեւ միջատաց, ի տոհմէ Ցարիկեայց (carabides).

Aérable, ած. օդաւորելի, հովահրելի:

Aérage, ա. օդաւորություն, հովահարություն, հովահարուԹիւն, օդատուուԹիւն. l'— d'un lieu, dans un lieu. հն. Ventilation.

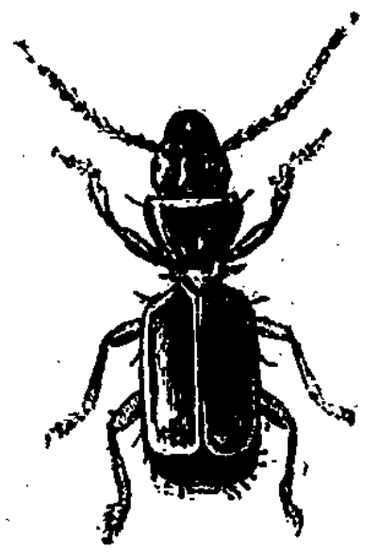
Aérant, e, ած. օդատու, օդափոխ. fenêtre, ouverture —e.

Aéranthe, ի. բ. օդածաղիկ. սեռ տոհմի խոլորձեայց (orchidées).

Ærarium (էրարիում) ա. գանձարան ի Հռոմ:

Aérateur, trice, ած. օդաւորիչ, հովահարիչ. plancher —.

Aération, ի. տ. Aérage. 2. օդաւորություն, օդահարուԹիւն. — de l'eau, des plantes.

Aépus.

Aéré, e, ած. օդաւէտ, օդասուն, *օդբանուկ, հովդպուկ. maison —e. 2. ոգ. օդաւոր, օդահար. eau —e.

Aérélatéromètre, տ. Elatéromètre.

Ærénique (էրէ) ի. մբ. խաղաղուկ. սեռ քարայօդ պատենաԹեւից, ի տոհմէ երկայնեղջերց: [tasie.

Aérentérectasie, տ. Entérec-

Aérer (լծ. Accélérer) ն. օդաւորել, հովահարել, օդափոխել, * հովոտել, հովդպել. — un appartement. 2. ոգ. օդաւորել, օդահարել. — l'eau. 3. օդաւորել, հովահարել, *օդի դնել. — le blé. *S'aérer,* դ. —իլ:

Aérhémoctonie, ի. ախ. օդարենամահ. մահ մուծմամբ օդոյ յերակս:

Aérhydrique (աէրիտրիք) ած. օդաջրային. soufflerie, chalumeau —.

Aéricole, ած. բպ. օդասուն. plante, animal —.

Aéride, ա. բ. օդաբնակ. սեռ տոհմի խոլորձեայց:

Aériducte, ա. մբ. օդաբեր. օդաշունչ գործարան միջատաց:

Aérien, enne, ած. օդային, օդեղէն. phénomène —, օդերեւոյԹ. voyage —, օդային՝ օդաչու՝ օդագնաց ուղեւորուԹիւն. || փ. le peuple —, օդաԹռիչ՝ օդաԹեւ՝ օդախաղաց՝ օդագնաց՝ օդայած ժողովուրդ. Ցրուչունք. esprits —s, — ոգիք. corps —, — մարմին. chants —s des oiseaux, օդանուագ՝ օդասիւ երգք Ցռչնոց. une taille —enne, օդաձեւ՝ ներքամարմին մէջք. 2. մգ. օդային. voies —ennes, — վտառք. 3. բ. օդասուն, plante —enne. 4. —s, ա. յ. բ. օդայինք. *երկրիս երեսն բուսած սունկք:

Aériennement, մ. օդաբար. l'aéronaute a parcouru — plusieurs pays.

Aérifère, ած. օդաբեր. voies —s, — վտառք. 2. ա. —. les ventilateurs sont des —s.

Aérification, ի. ոգ. օդացումն, օդագործուԹիւն:

Aérifier, ն. բգ. եւ ոգ. օդացուցանել, օդագործել:

Aériforme, ած. ոգ. եւ բգ. օձաձեւ, դակերպ, օդանման. corps, substance, fluide, état —.

Aérique, ած. ֆբ. օդային:

Aériser, ն. ոգ. եւ բգ. օդացուցանել: = *S'aériser,* դ. օդանալ:

Aérite, ած. եւ գ. ոգ. օդավար:

Aérivore, ած. բպ. օդասուն:

Aérobate, ա. օդագնաց, օդայած:

Aérobie, ած. օդակեաց. || ի. յ. les —s, —բ. ազգ ջրաճճեաց:

Aérobion, ա. բ. օդակեցիկ. սեռ խոլորձեաց: [վին:

Aéroclavicorde, ա. եժ. օդա-

Aérocondenseur, ա. բգ. օդախտացման :

Aérocyste (սիսթ) ի. բ. օդաուռուշա. օդալից փամփշտիկ լուծից ոմանց, որով ջրի վերայ կրնան կենալ : [գօրուիին:

Aérodynamique, ի. մք. օդա-

Aérogastre, ա. բ. օդափոր. սեռական սնկոյ:

Aérognosie, ի. բգ. օդագիտություիին. գիտուիին յատկուիեանց օ-

Aérographe, ա. օդագիր: [դոյ:

Aérographie, ի. օդագրուիին. նկարագրուիին օդոյ:

Aérographique, ած. օդագրական: [օդաջուր:

Aérohydre (աէրօհիտր) ած. հբ.

Aérohydropathie (աէրօհիտրոփաիի) ի. բժ. օդաջրաբուժուիին :

Aéroïde, ի. հբ. օդաոիպ. ակն պատուական. բիւրեղն (béryl) նախնեաց : [ճնշադէտ:

Aéroklinoscope, ա. բգ. օդա-

Aérolithe, ա. հբ., եբ. եւ ապ. օդաքար, շանաքար:

Aérolithique, ած. օդաքարային, շանաքարային:

Aérologie, ի. բգ. օդաբանուիին:

Aérologique, ած. բգ. օդաբանա-

Aérologue, ա. օդաբան: [կան:

Aéromancie, ի. օդահմայուիին, օդադիուիուիին:

Aéromancien, enne, գ. օդահմայ, օդադիւ : [նայ :

Aéromel, ա. օդամեղր, մանա-

Aéromètre, ա. բգ. օդաչափ:

Aérométrie, ե. բգ. օդաչափուիին : [կան :

Aérométrique, ած. օդաչափա-

Aéromoteur, ա. մբ. օդաշարժ (մեքենայ): [գրուիին :

Aéronaugraphie, ի. օդանաւա-

Aéronaugraphique, ած. օդանաւագրական: [դագնաց :

Aéronaute, գ. օդանաւորդ, օ-

Aéronautie (Ի) ի. օդանաւորդուիին, օդանաւուիին:

Aéronautique, ած. օդանաւորդային, օդաչուական, օդագնաց. expérience —. 2. ի. S. **Aéronautie**. 3. օդանաւագործուիին. արուեստ օդապարիկ շինելոյ :

Aéronaval, e, ած. օդանա-

Aéronef, ա. օդանաւ: [ւային:

Aérope, ա. բ. օդոան. տունկ ինչ Մոլուքեան կղզեաց :

Aérophane, ած. օդաձափանց. ձափանցիկ իբրեւ զօդ: [տեաց :

Aérophobe, գ. օդավախ, օդա-

Aérophobie, ի. օդավախուիին, օդատեցուիին :

Aérophone, ա. օդածայն (նուագարան):

Aérophone, ա. բզ. օդածայն, սաստկածայն. || —s, ա. յ. —ք. ուիերոյ տոհմ բարձրաստրան ծուխոց:

Aérophore, ած. բ. եւ կ. օդակիր. vaisseaux —. 2. ա. — (գօրծի):

Aérophyse (ֆիզ) ած. օդատոյց. globe —. [տունկ :

Aérophyte, ի. բ. օդաբոյս, օդա-

Aérophyton, ա. բ. օդաբուսակ. սեռ սնկոց բորբոսեայց (mucédinés).

Aéroplane, ա. օդասիլ, օդասլաց. գործի օդագնացուիեան : [rax.

Aéropleurie, տ. **Pneumotho-**

Aérorachie (շի) ի. բժ. ողնայաբոյձ. կուռակուժն օդոյ կամ կապի յողնայարի:

Aéroscaphe, տ. **Aéronef.**

Aéroscope, ա. բգ. օդադէտ. ազգ ճանրաչափի : [Ոիեն :

Aéroscopie, ի. բգ. օդադիտու-

Aérosite, ի. հբ. կարմրաբծաւ. ազգ կարմրագոյն արծաթոյ :

Aérosphère, ի. բգ. օդագունդ:

Aérostat (Ոա) ա. օդապարիկ:

Aérostatie (Ոի) **Aérostation.**

Aérostatier (Ոիէ) տ. **Aérostier.**

Aérostation (սիօն) ի. բգ. օդագնացուիիին, օդավարուիիին :

Aérostatique, ած. օդավարական, օդագնաց, օդագնացիկ. voyage —, օդաչու ուղեւորուիիին, օդագնացուիիին. ballon —, օդապարիկ. 2. օդակշռական. machine —. 3. ի. օդակշռուիիին. գիտուիիին հաւասարակշռուիեան օդոյ :

Aérostier, ա. օդապարիկավար, օդավար. * օդապարիկ կառավարող:

Aérostyle, ած. ճ. օդասիւն. temple —. [ուեան :

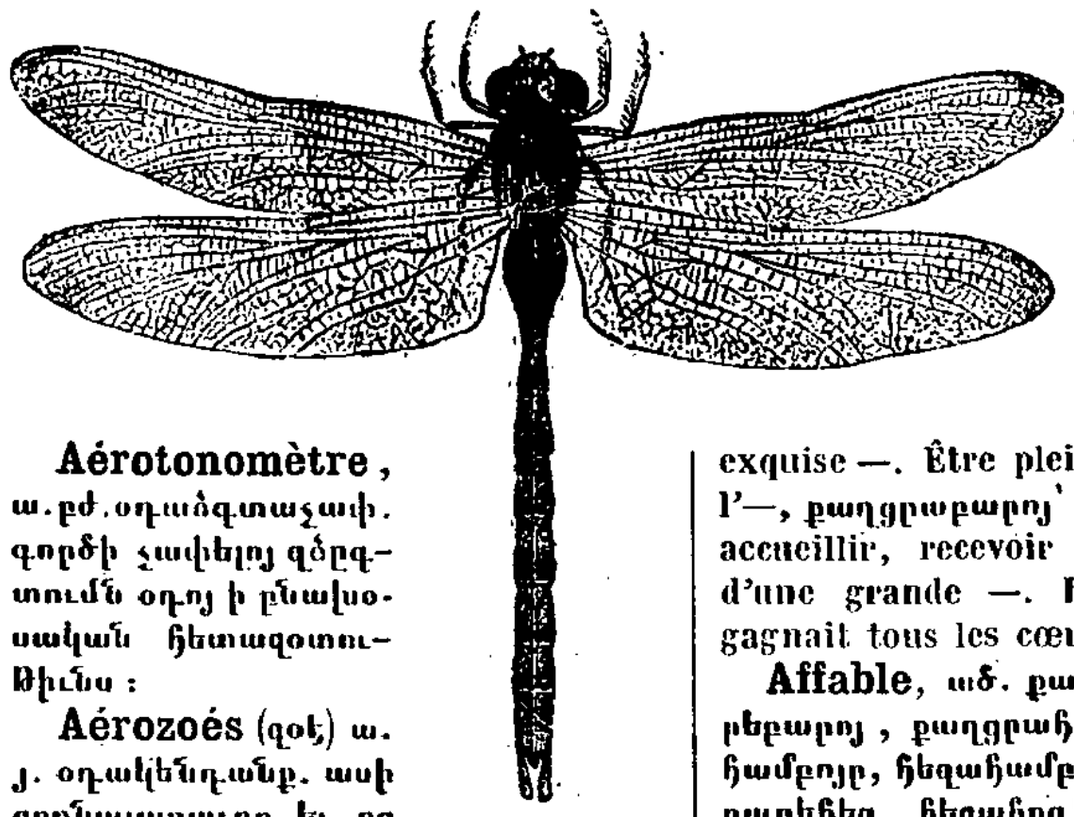
Aérotechnie (Ոէք) ի. օդարուեստ.

Aérothérapeutique, Aérothérapie, ի. օդաբուժուիիին:

Aérothérapique, ած. օդաբուժական:

Aérotherme, ած. օդաջերմ. four —. [դածիգ հրացան.

Aérotone, ա. զ. օդահիրակ. օ-

Æschne.

Aérotonomètre, ա. բժ. օդաձգտաչափ. գործի չափելոյ զձրգտուժն օդոյ ի բնականական հեռազօտուիիիս :

Aérozoés (զօէ) ա. յ. օդակենդանք. ասի զողնայարաւոր եւ զլ յօդաւոր կենդանեաց, որոց կենաց հարկաւոր է օդն :

Ærva (էրվա) ի. տ. **Chaya.**

Æschne, ի. մբ. շերեփակած. սեռ ուղղաձիւ միջատաց. փոքրիկն կոչի **libellule, demoiselle, adélaïde.**

Æschynanthe, ի. բ. պատկառաճապիկ. սեռ գեղաճապիկ տնկոց ի տոհմէ կորառէջեայց (cyrthandracées).

Æsculacées, Æsculinées (էս) ի. յ. բ. կասկենաազգք. ին **Hippocastanées.**

Æscule (էսքիւլ) ա. բ. կասկենի. յա. **Marronnier.**

Æsculine կամ **Esculine**, ի. տգ. կասկենին. կալաքարակերպ գոյեալ ի պտուղն եւ ի կեղեւն կասկենւոյ : [կարմիր.

Æsping (էսփինկ) ա. կ. կարմրիժ. իժ

Æsthésie, Æsthésiologie, Æsthésiomètre, տ. **Esthésie, Esthésiologie, Esthésiomètre.**

Aéthéogamie, տ. **Cryptogamie.**

Æthionème, ա. բ. տարաձեւիկ. սեռ սնկոց ի տոհմէ խաչաբերից:

Æthionème.

Æthuse, ի. բ. շնկարոս. սեռ հովանոցաբեր սնկոց. — fétide, — գարշահոտ. ին. **Faux persil, Persil de chien, Petite ciguë, Ciguë des jardins.** [Pierre d'aigle.

Aétite, ի. հբ. արծուաքար. հբ.

Aétosaure, ա. սք. արծուամողէս. սեռ բրածոյ մողեսից յուրայեան գետնոյ :

Afatomier, ա. տ. **Prunellier.**

Affabilité, ի. քաղցրաբարուիիին, բարեբարոյուիիին, հեզամտուիիին, մարդասիրուիիին. exquise —. Être plein d'—. Avoir de l'—, քաղցրաբարոյ հեզահամբոյր լ. accueillir, recevoir avec —. Elle est d'une grande —. L'— du prince lui gagnait tous les cœurs.

Affable, ած. քաղցրաբարոյ, բարեբարոյ, քաղցրահամբոյր, դիւրահամբոյր, հեզահամբոյր, քաղցրահեզ, բարեհեզ, հեզահոգի, հեզամիտ, հեզաբան, հեզախօս, մարդասէր. il est extrêmement —. Homme, caractère, regard —. Manières —s.

Affablement, մ. քաղցրաբար, հեզաբար, մարդասիրապէս:

Affabulation (աֆա) ի. առակախրատն, բարոյականն առակի, ցուցանել առակս. յա. **Moralité.**

Affadir, ն. անհամել, անհամոքսել, * անհամցունել. — une sauce. 2. նողկացուցանել, * սիրտ առնուլ խառնել. le miel affadit le cœur. || փ. —. des louanges outrées affadissent le cœur, * չափազանց գովեստք սիրտ կխառնեն :

S'affadir, դ. անհամիլ, անհամանալ:

Affadissant, e, ած. անհամիչ, անհամական, անհամ. une saveur —e. Des louanges —es, անհամ գովեստք:

Affadissement, ա. անհամութիւն. causer de l'—. 2. փ. —, նողկութիւն, նողկանք. louer jusqu'à l'—, *գովեստն անհամութեան տանիլ:

Affaiblir, ն. տկարացուցանել. — le corps, la vue, l'esprit, la mémoire. 2. —, նուազել. — une armée, un parti, la puissance, l'autorité. 3. ար. նրբել, * բարակցունել. — une planche.

S'affaiblir, դ. տկարանալ. ses forces s'affaiblissent. Sa raison, sa santé s'affaiblit. 2. նուազիլ, մեղմանալ. sa douleur s'affaiblit.

Affaiblissant, e, ած. տկարացուցիչ. une nourriture —e. Les femmes sont —es.

Æthuse.

Affaiblissement, ա. տկարացումն, տկարութիւն. — du corps, de la vue, des forces, de la voix, du courage. 2. Ծուլութիւն. — de la discipline.

Affaire, ի. գործ, գործողութիւն, իր, * բան. une grande, une petite —. Une — importante. J'ai —, գործ է իմ, * գործ ունիմ. n'avoir pas d'—, չունել ինչ գործ, անգործ լ. n'avoir aucune —, point d'—s, չունել բնաւ գործ. avoir beaucoup d'—s, mille —s, ունել բազում, բիւր գործս, * շատ՝ ֆազար ու մէկ գործ ունենալ. être chargé, accablé d'—s, ծանրաբեռնեալ լ. գործովք, բազմագործ լ. c'était l'— d'un jour, միոյ աւուր գործ էր, * օրուան մի բան էր. charger le fusil et tuer la bête, fut l'— d'un instant, լնուլ զիրացանն եւ սպանանել զկենդանին մի առնէր, * իրացանն լեցունել ու կենդանին սպաննելն մէկ րոպե. c'est une — faite, աւարտեալ ինչ է, *այս լմնցած բան է. 2. դատ. — civile, criminelle. Plaider, poursuivre une —. Gagner, perdre, juger une —. Intervenir dans une—. 3. գործ, խնդիր, վէճ. l'— est au conseil. C'est une — de goût, գործ՝ խնդիր է այս ճաշակի. || — d'honneur, կլ. —, մենամարտ, մենամարտութիւն. il a eu une — d'honneur. Ils ont eu ensemble une — sérieuse. || — de cœur, d'amour, գործ տուիանաց, տուիանք, սիրահարութիւն. 4. գործ, աշխատութիւն, հոգ, վտանգ, դժուարութիւն. il a bien des —s sur les bras, sur le dos. Une mauvaise —, վտանգաւոր գործ, փորձանք. s'attirer de mauvaises —s, *գլխոյն փորձանք բերել. se tirer d'—, ի ճանճաղ՝ յանդորր ելանել, *ինքզինքն փորձանքէ ազատել, գլխոյն ճարն տեսնել, պրծիլ. եւս՝ գործն տեսանել՝ շտկել. tirer qn. d'—, ի ճանճաղ՝ յանդորր հանել, *փորձանքէ ազատել. il est hors d'—, զերծեալ է ի վտանգէ, * վտանգէ դուրս՝ ազատած է, վտանգն անցուց. c'est une —, գործ է, դժուարին ինչ է. ce n'est pas une —, չէ ինչ գործ, չէ ինչ դժուարին, *բան մի չէ. || faire son — de qc., յանձն առնուլ ըզ հոգ իրիք, * բանի մի հոգն իւր վերան առնուլ, իւր գործն ընել. j'en fais mon —, յիմ վերայ գործդ այդ, * գործն վերաս կ'առնում, անոր յաջողութիւնն ինձմէ գիտցիր. || faire son — (à soi-même), յառաջացուցանել զիւր գործս, յաջողիլ. il fait son —. || faire son — (à un autre) պատժել, կոշկոնել, սպանանել. je lui ai fait son —. || son — est —e, վճարեալ է վասն նորա, * բանն վատ՝ բուռած է, վա՛յ գլխոյն. || Savez-vous à qui vous avez —? գիտե՞ս, ընդ ո՞ւմ է բանդ, * գիտե՞ս որո՞ւն հետ է գործդ. 5. գործ, պարտք. c'est l'— d'un bon juge de . . . || C'est votre —, գործ քոյ է, * քու գիտնալու բանդ է, դուն գիտես. cela fait mon —, այս ինձ պատշաճ՝ յարմար է, *այս բանիս կուգայ. || avoir — de qn., de qc., պէտս ունել, * պէտք ունենալ. j'ai — de vous, restez. Il a — d'argent || avoir — à qn., ունել պէտս խօսելոյ ընդ ումեք, * մէկուն հետ բան գործ՝ խօսելիք ունենալ. avoir — avec qn., ունենալ գործ ընդ ումեք, * մէկուն հետ գործ ունենալ. || avoir — avec une femme, անկանել ընդ կնոջ, շնալ, * կնոջ հետ յարաբերութիւն ունենալ. 6. մարտ, պատերազմ, կռիւ, գոպար.— sanglante. Assister à une —. On a perdu beaucoup de monde dans cette —. L'— fut courte, mais chaude. 7. գործ, գործառնութիւն, տուբեաւ, * առուտուր. faire — avec qn., տուբեաւրս առնել ընդ ումեք, *մէկուն հետ գործ՝ առուտուր ընել. être dans les —s, ի տուբեաւս՝ ի տուբեաւիկս լ., * —ի մէջ լ. entrer, se mettre dans les —s, ի տուբեաւս մտանել, վաճառաշահ՝ վաճառաշահիկ լ., * առուտուրի մէջ մտնել. quitter les —s, se retirer des —s, n'être plus dans les —s, Ձողուլ զվաճառաշահութիւն, *—ն Ձողուլ, գործէ քաշուիլ. je n'entends point les —s, je ne m'entends point aux —s, * գործէ բնաւ չեմ հասկնար. c'est une — d'or, գործ՝ տուբեաւ է ոսկեդինիկ՝ ոսկեբուղէ՝ բազմաշահ. c'est une bonne, excellente —, շահաւոր, սքանչելի — է. stagnation des —s, դադարումն գործոց՝ առեւտրոյ. les —s vont bien, ne vont pas, vont mal, բարւոք, ոչ բարւոք ընթանան տուբեաւրք, *— լաւ կ'երթայ՝ չերթար. il n'y a pas d'—s, չիք —, *— չկայ. ses —s prospèrent, յաջողին՝ բարգաւաճին գործք նորա. || faire ses —, հարստանալ. || homme d'—s, գործայր, գործատես. || faiseur d'—s, գործարար. ||agents d'—s, գործակատար. ||les gens d'—s, արք գործոյ, *գործի մարդիկ. 8. սակ « բազարլըգ ». l'— est conclue. 9. յ. գործք, իրք. les —s publiques, — հասարակաց. les —s de l'État. Ministre des —s étrangères, նախարար արտաքին գործոց. les —s changèrent de face, կերպարանափոխ եղեն —. 10. յ. պէտք, կարիք. faire ses —s, aller à ses —s, նստիլ յաՁոտ՝ ի պէտս, ի ճեմիշն երթալ, * կարիքն ընել, արտաքնոց երթալ. 11. յ. դաշտան, օրէնք կանանց, կանացիք, * ամսական. elle a ses —s, ի կանանց օրէնս է: [մէն բանէ առաջ է:

Առ. Les —s sont les —s, գործն ա-

Affairé, e, ած. բազմագործ, բազմագրաղ. il est fort —. 2. գ. —. un —, une —e. Faire l'—, — ձեւանալ:

Affairement, ա. բազմագործութիւն, բազմագրաղութիւն:

Affaissement, ա. կքումն, գնդստումն « չէօքիշ ». — du sol, du corps, d'édifice. 2. փ. նքողումն, թեկումն, ընկճումն, լքումն, ի կոր կորճանումն. l'— moral de l'esprit, de l'âme, des facultés.

Affaisser, ն. կքել, գնստուցանել, * խեչել. ce fardeau a —é le plancher. 2. փ. կքել, ընկճել, ի կոր կորճանել, թեկանել, լքուցանել. — l'esprit, l'âme.

S'affaisser, դ. կքիլ, գնստիլ, *խեչիլ « չէօքմէք ». le plancher s'affaisse. 2. փ. կքիլ, նքողիլ, ընկ-

ճիլ, ի կոր կորճանիլ, լքանիլ. le corps s'affaisse par la fatigue. Sa tête s'affaissa sur son bras. Son esprit s'affaisse.

Affaitage, ա. որսամարզում, որսամարզություն (Ռուչնոց):

Affaité, e, ած. որսամարզ, որսամարզիկ. oiseau —.

Affaitement, տ. **Affaitage**.

Affaiter, ն. որսամարզել, վարժել յորս. — un oiseau.

Affaiteur, ա. որսամարզ, որսուսույց (Ռուչնոց):

Affaler, ն. նվ. ափնավարել, մղել յափն, * ցամաք զարնել. les vents, les courants peuvent — un navire. 2. իջուցանել. — les cordages.

S'affaler, դ. խրիլ, * ցամաք զարնուիլ le navire va —. 2. պարանասող լ., * չուանի վերայէն սողոսկելով իջնել. — le long d'un cordage.

Affamable, ած. սովելի սովեցուցանելի. ville —.

Affamant, e, ած. սովեցուցիչ, քաղցուցիչ. régime —.

Affamation, ի. քաղցումն, քաղցություն:

Affamé, e, ած. սովեալ, քաղցեալ, սոված, սովալլուկ, սովաբեկ, անօթի. homme, loup —. Une garnison —e par l'ennemi. || գ. —. il mange comme un —, քաղցելաբար՝ սովածաբար ուտէ. c'est un —, une —e. 2. փ. —, ցանկացող, ըղձակաւոր. — de richesses, ընչաքաղց. — de carnage, գիշախանձ. — de sang, արիւնախանձ, արիւնուշտ. — de gloire, փառասէր, փառաւոնչիկ. — d'honneurs, պատուասէր. || առ. ventre — n'a point d'oreilles, սոված որովայնի չեն ականջը, * անօթի փորըն ականջ չունի. անօթի մարդ բանի մտիկ չընէր:

Affamer, ն. սովեցուցանել, քաղցուցանել, * սովի բռնել. — une ville, une place, l'ennemi.

S'affamer, դ. սովիլ, սովատանջ լ. un pays si fertile ne peut —.

Affameur, ա. սովեցուցիչ:

Affangissement, ա. տղմակոյտ (ի յատակ ջրհեղեղից):

Affanner, ն. նեղել, չարչարել, * յոգնեցունել:

Affannure, ի. հնձավարձ:

Affectable, ած. զգաճելի, ըղձաճուն. ce malade est très —.

Affectant, e, ած. զգաճիչ, սրտաշարժ, սրտառուչ. récit —.

Affectation, ի. ճարտարանք, մեղմիանք, պաճուճանք, արուեստակութիւն. il y a de l'— dans son style, dans ses manières. Elle est pleine d'—. Parler avec —, խօսել ճոռոմ պաճուճեալ բանիւք, ճառաւել. parler sans —, խօսել առանց պաճուճանաց՝ անսեթեւեթ. 2. կեպարանութիւն, ձեւացումն, կեղծիք. — de générosité, de douleur. 3. սահմանումն, կարգումն, որոշումն. — d'une somme à un achat.

Affecté, e, անց. եւ ած. արուեստակեալ, պաճուճեալ, սեթեւեթեալ, մեղմեալ. langage, style, geste —. Marcher d'un pas —, նազաքայլ ընթանալ. personne —e dans ses manières. 2. կեպարանեալ, ձեւացեալ, կեղծ, * շինծու. douleur, modestie —e. 3. զգաճեալ, գորովեալ. — par ce récit. Très —, բաջազգած. 4. զգաճեալ, վշտացեալ. il a été — de cette nouvelle. 5. սահմանեալ, կարգեալ, որոշեալ. fonds —s à une dépense. 6. բժ. վարակեալ, ախտացեալ, տառապող. — d'un catarrhe.

Affecter, ն. սիրել, ախորժել. — les grands mots. 2. կեպարանել, կեղծել, ձեւացուցանել. — la douleur, des dehors vertueux. 3. զգաճուցանել, գորովել, խանդաղատել, վշտացուցանել. son état m'affecte. 4. սահմանել, կարգել, որոշել. — une somme à. 5. բժ. վարակել, ախտացուցանել, տառապել, վնասել. les fleurs affectent le cerveau.

S'affecter, դ. զգաճիլ, գորովիլ, խանդաղատիլ, վշտանալ, վշտագնիլ. il ne s'affecte de rien. 2. բժ. վարակիլ, ախտանալ, * վնասուիլ. le poumon s'affecte facilement. 3. կեպարանիլ, կեղծիլ, ձեւանալ. la douleur ne peut —.

Affectibilité, ի. զգաճելիութիւն:

Affectif, ive, ած. զգաճուն, գորովական, դիւրագորով, գորովայոյզ, սիրայոյզ, կաթեկան. nature —ive. Mots —s. 2. իս. զգաճական, զգաճողական. facultés —ives.

Affection (սիօն) սէր, գորով, գութ, խանդաղատանք, * գութգութանք. — maternelle. Avoir de l'— pour qn., սէր՝ գութ ունել ումեք. j'ai beaucoup d'—, une grande — pour vous, սիրեմ յոյժ զձեզ, * ձեր վերայ շատ՝ մեծ սէր ունիմ. l'— que je vous ai toujours portée. — d'un père pour ses enfants. Montrer de l'— à. Être plein d'— pour. 2. յ. սիրելիք, անձկալիք. quitter le pays où l'on a toutes ses —s. 3. բխ. զգաճումն, կարիք. les —s de l'âme, զգաճմունք հոգւոյ. 4. բժ. ախտ, խօճուկութիւն. — de poitrine, — կրծոց, կրծախտ. — nerveuse, ջղախտ. — cutanée, մորճախտ. հիւանդութիւն մորճային:

Affectionnant, e, ած. գորովող, սիրող. âme —e.

Affectionnativité, ի. գբ. գորովականութիւն, սիրողականութիւն:

Affectionné, e, անց. սիրեցեալ, * սիրուած. — de tous. 2. ած. սիրելի, գորովալիր, սիրալիր, խանդաղատուած. sentiments —s. 3. անձկաւէտ. votre —, ձերդ —:

Affectionnément, մ. սիրով, գորովագին, խանդաղատագին:

Affectionner, ն. սիրել գորովանօք, գութ ունել. — qn., un chien. 2. յուզել՝ շարժել ի գորով. — les spectateurs. 3. սիրել, ախորժիլ. — une affaire, l'étude.

S'affectionner, դ. սէր՝ գութ արկանել, յարիլ, * սէր ձգել. — à qn. — à l'argent, արճաճասէր լ. 2. — qn., սիրելի առնել ումեք զանձն, ինքն յանկուցանել, * մէկուն ինքզինքն սիրցունել. 3. սիրել զմիմեանս նըս՝ * գիրար. ils s'affectionnent beaucoup.

Affectionnivité, ի. գբ. յարելականութիւն:

Affectivité, ի. բխ. զգաճականութիւն:

Affectueusement, մ. գորովագին, խանդաղատագին, սիրով, սիրաբար, սիրողապէս, գորովանօք. il m'a parlé —, très —. Recevoir qn. —.

Affectueux, euse, ած. գորովալիր, սիրալիր, սիրատարփ, խանդակաճ. homme —. Elle est très —e, սիրապատար՝ սիրայեղ՝ սիրազեղ է. 2. —, խանդաղական, խանդաղատական, սիրողական. lettre, parole —e. Style —. Qui a un regard —, սիրահայեաց:

Affectuosité, ի. խանդաղատականութիւն, սիրելութիւն, սիրողութիւն:

Affenage, ա. եգ. խարբուճումն, * անասնոց խոտ տալն:

Affener (j'affène, j'affènerai) ն. խարբուճել, խոտաճարակ առնել, խարբատու լ., * խոտ տալ (անասնոց).

Affenoir, ա. եգ. խարճակ, խոտաճակ, պռօճ. ճակ խոտոնցի:

Afférent, e, ած. իգ. առերթող, * ընկող, ընկած. portion, par —e, — մասն. 2. մգ. առերթական. vaisseaux —s, — անօթք, առերթանօթք:

Afférer, ն. իգ. առերթել, * իւրաքանչիւրին ընկածն որոշել՝ բաժնել. = չ. —իլ, * իւրաքանչիւրին ինկնալ. la part qui affère à chaque héritier.

Affermable, ած. վարձակալելի:

Affermage, ա. վարձումն, վարձակալութիւն. — d'une terre, հողավարձութիւն, կալուածավարձութիւն. — d'une ferme, ագարակավարձութիւն. 2. վարձ, կալուածավարձ, ագարակավարձ:

Affermataire, գ. վարձակալ, * վարձու առնող:

Affermateur, trice, գ. վարձիչ, վարձատու, * վարձու տուող:

Affermement, ա. վարձումն, վարձակալումն:

Affermer, ն. վարձել, վարձակալել, * վարձու տալ՝ բռնել. — ses terres, la perception des impôts.

S'affermer, դ. —իլ, * վարձուիլ, վարձու տրուիլ՝ առնուիլ:

Affermi, e, անց. հաստատեալ, պնդեալ. mal —, անհաստատ, զալիտաղիտուն:

Affermir, ն. հաստատել, պնդել, ամրացուցանել. — un mur. 2. տրամել, պնդել, սերտել. la gelée affermit les chemins. 3. փ. հաստատել, հաստատիմն առնել, սերտել, կանդաղել. — le pouvoir, l'autorité, la santé. Vous m'avez affermi dans cette opinion. — le courage, սրտապնդել. 4. ձվ. սանձամարդել, * սանձի վարժեցունել ձիոյն բերանն. — la bouche d'un cheval.

S'affermir, դ. հաստատիլ, պընդիլ, տրամանալ, ամրանալ, կանդաղիլ:

Affermissement, ա. հաստա-

ութիւն, պնդութիւն, հաստատութիւն. պնդութիւն, ամրութիւն. l'— des chairs, des gencives, de l'autorité. — de la santé, կազդուրումն առողջութեան:

Affété, e, ած. ժեղմեխ, արուեստակեալ, բեկբեկ, * կոտրտուոտ. homme —. Elle est —e dans ses manières, dans ses paroles. 2. —, վերնազարդ, պաճուճազարդ. mine, démarche, mise, parole —e. Gestes —s.

Affétérie, ի. ժեղմեխանք, ճարտարանք, արուեստակութիւն, բեկբեկում, բեկբեկանք, պչրանք, պաճուճանք, * կոտրտուք. — du langage. Regards remplis d'—, ժեղմեխ աչք՝ նայուածք. rire avec —. Avoir de l'—. Être plein d'—. Mettre trop d'— à.

Affetto, Affettuoso, մ. իտ. եժ. գողտր, գողտրածայն, գողտրաբար:

Affeurage, ա. աւ. արբառուրք, բմպելատուրք, արմտատուրք:

Affichable, ած. ազդարարելի:

Affichage, ա. ազդարարութիւն, ազդագրութիւն:

Affichant, e, ած. նշաւակիչ, առակիչ. luxe —. Conduite —e.

Affiche, ի. ազդ, ազդագիր, որմագիր. poser, placarder une —, des —s. || Homme-affiches, ազդամարդ. voiture-affiches, ազդակառք. 2. փ. —, նշանակ. l'étiquette est l'— de la fausse grandeur.

Affiché, e, անց. եւ ած. ազդարերեալ, ազդագրեալ. ordonnance —e. 2. փ. նշաւակեալ, առակեալ, հրապարակագոյժ, աշխարհագոյժ. honte —e. Homme —, femme —e, անուանարկ այր, կին:

Affichement, ա. ազդարարումն, ազդագրումն. — des jugements.

Afficher, ն. ազդարերել, ազդագրել. — une loi, un spectacle. 2. փ. կերպարանել, ձեւանալ, հանդէս առնել, * ծախել. — le bel esprit. 3. հրապարակել, հրապարակագոյժ՝ հրապարակացոյց՝ աշխարհատեսիլ առնել. — qn., — sa honte, — զամօթ իւր, * ինքնզինքն խայտառակել. — une femme, առակել՝ նշաւակել՝ առակ նշաւակի կացուցանել զկին, * անուն հանել, բերան ձգել. 4. կշ. ծայրահատել. — des semelles, des empeignes, etc.

S'afficher, դ. ազդարերիլ, ազդագրիլ. rien ne peut — sans timbre. 2. փ. կերպարանիլ, ձեւանալ, ծախել. — pour savant. 3. հրապարակագոյժ՝ հրապարակացոյց՝ աշխարհատեսիլ առնել զանձն, նշաւակիլ, առակիլ. elle s'affiche. 4. ի ցոյց տալ զանձն, * ինքնզինք ցուցանել. la vertu n'aime point à —.

Afficheur, ա. ազդադիր. 2. փ. — de femmes, նշաւակիչ՝ անուանարկիչ կանանց:

Affichier, ա. տպ. ազդագրա[շար:

Affidation, ի. առհաւատումն. երդումն հաւատարմութեան:

Affidavit (աֆիտավիթ) ա. լտ. հաստատեաց, հաստերդումն. երդմամբ յայտարարութիւն վկայից յԱնգղիա եւ յԱմերիկա:

Affidé, e, ած. հաւատարիմ. ami —. 2. ա. հեշտապաշտօնեայ, հաւանընկեր, արբանեակ. c'est un de ses —s.

Affilage, տ. **Affilement.**

Affilé, e, անց. եւ ած. սրեալ, յեսանեալ, սուր. bien —, քաջասուր. 2. ք. avoir la langue bien —e, լեզուանի՝ շատախօս լ.

Affilée (D') մ. անընդհատ, շարունակաբար. une heure d'—.

Affilement, ա. սրումն, յեսանումն. — d'un couteau, d'un rasoir.

Affiler, ն. սրել, յեսանել. — un sabre. || Pierre à —, յեսան. 2. փ. սրել. — sa langue. || — le caquet à qn., * մէկուն լեզուն —՝ բանալ. 3. տողել, տողանի՝ * մի գծի վերայ անկել. — des arbres. 4. կորզանել, *կորզանէ անցուցանել:

S'affiler, դ. սրիլ, յեսանիլ, *սրրուիլ. ce couteau s'affile à sec, անջուր յեսանի: [րան:

Affilerie, ի. յեսանարան, սրա-

Affileur, euse, գ. սրիչ, յեսանիչ, սրող, սրուիչ:

Affiliation, ի. զովողութիւն, կցորդութիւն. il y a — entre ces deux académies. — à un complot.

Affilié, e, անց. յօդացեալ, զովողեալ, կցորդեալ. — à une corporation, aux ennemis de l'État. 2. գ. զովող, կցորդ. cette corporation a ses —s. Une —e, զովողուհի, կցորդուհի:

Affilier (j'affiliais, n. affiliions; q. j'affilie, q. n. affiliions) ն. յօդացուցանել, զովողել, կցորդել. — une société à une société centrale. — qn. à une société.

S'affilier, դ. յօդանալ, զովողիլ, կցորդիլ. — à une société, à un complot.

Affiloir, ա. յեսան, սրոց: [plot.

Affinage, Affinement, ա. զտումն. 2. փ. յղկումն. — du style.

Affiner, ն. զտել. — de l'or. 2. նրբել, * բարակցունել. — du chanvre, du verre. 3. նրբել, սրել. les sangliers affinent leurs défenses. 4. ազնուացուցանել, լաւացուցանել. la cave affine le fromage. 5. փ. եւ ռ. խորագէտ՝ նրբամիտ գործել. il est difficile d'— un sot. 6. ք. պատրել, խաբել. — qn.

S'affiner, դ. զտիլ, նրբիլ. 2. ազնուանալ, լաւանալ. le fromage s'affine dans la cave. 3. ևս. պարզիլ, *բացուիլ. le temps s'affine. 4. փ. զտիլ, սրիլ. յղկիլ. l'esprit s'affine par la conversation. — le goût, զբոնել՝ յղկել զճաշակ իւր:

Affinerie, ի. զտարան. 2. զտերկաթ. *զտած երկաթ: [զտուիչ:

Affineur, euse, գ. զտիչ, զտող,

Affineuse, ի. ժանկենուհի, ժանեկուհի. կին ժանեկագործ «ծանծէլաներ». 2. փ. խաբուհի, հրապուրուհի:

Affinité, ի. խնամութիւն. degrés d'—. 2. յանկութիւն, նմանութիւն. il y a — entre la musique et la peinture, entre deux mots, deux pensées. 3. մտերմութիւն, զօր, կապ. briser l'—. 4. տգ. յարանգութիւն. le sucre a de l'— pour l'eau. || քխ. —. — vitale, — կենսական. 5. լզգ. եւ եժ. ժերձաւորութիւն. — des langues, de tons, — լեզուաց, ձայնից:

Affinoir, ա. զտոց. 2. նրբոց. սանտր նրբելոյ զվուշ: [ճանկոտումն-

Affiquage (աֆիքաժ) ա. ար.

Affiquer, ն. ար. ճանկոտել. անցուցանել զճանկ խեցգետնոյ ընդ ծակտիկս ժանեկաց:

Affiquet (աֆիքէ) ա. ճաղակել. գլանիկ գուրպիճաղի «չօրապ չուպողը». 2. յ. հգ. պաճուճանք, մանրազարդ (կանանց). mettre ses—s.

Affirmant, e, ած. տմբ. հաստատիչ. proposition —e. 2. ա. —. les —s.

Affirmateur, trice, ած. հաստատիչ. pouvoir —, հաստատագիր:

Affirmatif, ive, ած. հաստատական. geste, ton —. 2. տմբ. —, ստորակական. proposition —ive.

Affirmation, ի. հաստատութիւն. — formelle, absolue. Avoir besoin de son —. 2. տմբ. —, ստորատութիւն:

Affirmative, ի. հաստատական, հաստատութիւն. prendre l'—, հաստատել. soutenir l'—.

Affirmativement, մ. հաստատօրէն, հաստատաբար, հաստատապէս. parler — d'une chose. Répondre —.

Affirmer, ն. հաստատել. je vous l'affirme. Je vous affirme que. 2. տմբ. —, ստորակել. toute proposition affirme ou nie. = *S'*—, դ. —իլ:

Affistoler, ն. պաճուճել, *շքտկլտել: [զինքն:

S'affistoler, դ. — զանձն՝ * ինքն-

Affium (աֆֆիսմ) ա. արբ. ափիոն «աֆիոն». տ. **Opium.**

Affixal, e, ած. ք. յաւելադրական:

Affixe, ած. ք. յաւելադիր. particule —, — մասնիկ. 2. ա. —. un —, des —s.

Afflachir, ն. Ծուլանալ: [

Aflé, e, ած. օդահար, * օդէն ապուած. vin —. Liqueur —e.

Affleurage, ա. Ձգ. Ծուրմ (գնգուածոյ Ձոլձոյ):

Affleurant, e, ած. Ձրմիչ. pile —e.

Affleurée, ի. Ձգ. Ձրմակ. Ձրրմեալ գանգուած Ձոլձոյ:

Affleurement, ա. մակաւասարութիւն, հարթաւասարութիւն. point d'—, կէտ —Ծեան, մակաւասարակէտ:

Affleurer, ն. ճ. հարթահաւասար՝ հարթաւասար՝ միահարթ առնել, մակաւասարել. — les battants d'une porte. 2. հարթահաւասար հասանել, մակաւասարել. la rivière affleure ses bords. L'eau affleure le quai. 3. Ձգ. Ձրմել (Ձոլձին խմորն). 4. եգ. զուգախառնել. խառնել ի միասին զգաթի, զհացաթ եւ զցորեան:

Affleurer, չ. եւ *S'affleurer,* դ. մակաւասարիլ, մակաւասար՝ հարթահաւասար՝ միահարթ լ. ces pièces affleurent bien, mal.

Afflictif, ive, ած. մարմնատանջ, տանջիչ, տանջական. peine —ive, — պատիժ:

Affliction, ի. վիշտ, վշտակցութիւն, վշտագնութիւն, վշտամերութիւն, ծախծուիւն, աղէտք, տառապանք, նեղութիւն. être dans l'—, ի

վիշտ՝ * վշտաց մէջ լ. être plongé dans l'—, ընկղմեալ լ. ի վիշտս, ի վիշտս համակիլ. éprouver de l'—, վիշտս կրել, վշտագնիլ. vivre dans l'—, կեալ ի վիշտս, վշտակեաց լ. causer de l'—, — պատճառել. || փ. le pain de l'—, հաց տառապանաց:

Affligé, e, անց. եւ ած. վշտացեալ, տառապեալ, վշտահար, վշտակիր. une âme —e. Très —, բազմավիշտ. je suis — de son départ. 2. հարեալ, տառապեալ, ախտացեալ, վարակեալ. — d'un cancer. 3. փ. յօթացեալ. être — de, յօթացեալ լ., յօթանալ. il est — de cent mille francs de rente, — է հարիւր հազար ֆրանք եկամուտ. * հարիւր հազար ֆրանք եկամուտ ունի. — d'une santé robuste, բաջառողջ. 4. գ. վշտագնեալ, ցաւագնեալ, վշտահար. consoler les —s.

Affligeant, e, ած. վշտարար, վշտաբեր, վշտալի, վշտագնիչ, վշտացուցիչ, վշտագին, վշտաւէտ. nouvelle —e. Une —e nouvelle. Il est — de voir, —՝ վիշտ է տեսանել:

Affliger (j'afflige, n. affligeons; j'affligeais; j'affligeai; j'ai affligé; j'affligerai; j'affligerais; afflige, affligeons; q. j'afflige; q. j'affligeasse; affligeant; affligé, e) ն. վշտացուցանել, վշտագնել. — l'âme, qn. Sa mort nous afflige beaucoup. 2. տառապեցուցանել, նեղել. — son corps par les austérités. — la chair. La famine affligea l'Egypte. Être —é d'une maladie cruelle.

S'affliger, դ. վշտանալ, վշտագնիլ, տառապիլ. — sans sujet, facilement. Je m'afflige de voir que... — des malheurs d'un ami, վշտակցիլ՝ վշտակից լ. բարեկամի. 2. — l'un l'autre, réciproquement, վշտացուցանել զմիմեանս:

Affloüage, Affloüement, ա. մակալիւղումն, ջրերեսումն. l'— d'un vaisseau.

Affloüer, ն. մակալիւղել, ջրերեսել. * խրած նաւն ջրի երեսն հանել. — un vapeur.

Affluence, ի. յորդութիւն, յորդահոսանք. — des eaux, des humeurs. 2. փ. յորդութիւն, յոլովութիւն. — de visiteurs. || —, առատութիւն. — de biens, de marchandises. Grande —, յորդառատութիւն. 3. բազմութիւն, մարդաժող. grande —, խուռն՝ խուռներնաց՝ խուռներամ բազմութիւն. — de peuples, des étrangers.

Affluent, e, ած. հոսակից, օժանդակ. rivière —e. 2. ած. յորդահոս, յորդախառնաց. sang —. 2. ա. հոսակից, օժանդակ. les ruisseaux sont les —s des rivières.

Affluer (j'affluais, n. affluïons, v. affluïez; q. j'afflue, q. n. affluïons, q. v. affluïez) չ. օժանդակել, գալ յօժանդակութիւն, հոսել. la Marne afflue dans la Seine. 2. բժ. յորդել, հոսել, զեղուլ. le sang afflue au cœur, vers le cœur. 3. փ. յորդել, առատ գալ, զեղուլ. les vivres affluent dans le camp. Les biens affluent dans cette maison. 4. յորդել, խուռն հաւաքել, դիմել, գրոհ տալ, խուժել. les étrangers affluent ici, en France, à Paris, dans les grandes villes. Le peuple afflue dans les rues.

Afflux (ֆլիւ) ա. բժ. յորդումն, զեղումն. l'— du sang vers la tête.

Affolant, e, ած. յիմարեցուցիչ. elle est —e.

Affolé, e, անց. յիմարեալ, մոլեալ ի սէր, շամբշեալ, պագշոտեալ. il est — de sa femme, de son chien, de sa maison. 2. բգ. յիմարեալ, շրջմոլիկ, տարուբեր. aiguille —e.

Affolement, ա. յիմարումն, յիմարութիւն, շամբշանք. l'— qu'il sent pour elle. 2. բգ. յիմարումն, շրջմոլումն, տարուբերք (մագնիսական ասղան). || փ. les —s de la Bourse, —՝ յանկարծադէպ ելեւէջք Սակարանի:

Affoler, ն. ը. յիմարեցուցանել, պակշոտեցուցանել, * խենթեցուցանել. cette femme l'a —é. C'est la beauté de cette femme qui l'a —é. 2. բգ. շրջմոլել, տարուբերել (զասեղն կողմնացուցի). — la boussole.

S'affoler, դ. յիմարիլ, պակշիլ, պագշոտիլ, շամբշիլ, զակատիլ, * խենթենալ. — de qn., de qc.

Affolir, չ. յիմարիլ, * խենթենալ. cet homme affolit tous les jours.

Afforage, ա. հ. գինեհարկ:

Afforer, ն. հ. գինեհարկել, * գինւոյ վերայ հարկ դնել:

Afforestage, Afforestement, ա. անտառաւարութիւն. իրաւունք կիրառութեան անտառի:

Affouage, ա. փայտառութիւն. * անտառէն փայտ առնելոյ իրաւունք:

Affouagement, ա. ծխահարկ. հարկ բուռ ծխոյ՝ ըստ տան:

Affouager, ère, ած. փայտառական. coupe —ère. 2. գ. փայտառ, փայտառու, փայտառուհի. որ ունի իրաւունս փայտ առնելոյ յանտառէ:

Affouager (լծ. **Abréger**) ն. փայտառել. 2. ծխահարկել. — un village.

Affouillable, ած. խորխոլելի. [terre —.

Affouillement, ա. խորխոլումն, խորխոլանք. l'— des eaux.

Affouiller, ն. խորխոլել. les eaux affouillent les berges.

S'affouiller, դ. —իլ:

Affourchage, ա. նաւ. երկժանումն, երկխարսխումն:

Affourche, ի. նաւ. երկժանի. ancre d'—, խարսխ երկհղի, երկնղախարսխ, երկժանախարսխ:

Affourcher, ն. նաւ. երկժանել, երկխարսխել, * երկժանաձեւ՝ երկու կողմէն նաւն խարսխել. 2. ը. հեծուցանել. — un enfant sur un âne. 3. ար. ագուցանել:

Affourcher, չ. եւ ***S'affourcher,*** դ. երկժանիլ, երկխարսխիլ. le navire affourche, s'affourche. 2. ը. հեծանիլ. — sur le dos d'un cheval.

Affourragement, ա. խարտառութիւն: [խար՝ խոտ տալ:

Affourrager, ն. խարտառել.

S'affourrager, դ. խարտառալ լ., առնել պաշար խարի:

Affranchi, e, ած. ազատեալ, ազատագրեալ. esclave — par son maître. 2. փ. ազատեալ, զերծեալ. — des embarras domestiques. — des passions. 3. կանխավճարեալ, գրեանվճար, ապահարկ. lettre —e. 4. պր. կրտեալ, մալեալ, կուրծ. animal —. 5. գ. ազատագրեալ, ազատագիր, ազատագրուհի:

Affranchir, ն. արձակել, ազատութիւն տալ, ազատագրել. — un esclave. 2. ազատել, զերծուցանել, փրկել. — la patrie. — de la tyrannie, de la misère, de la crainte. 3. ապահարկել, ապահարկ առնել. — une propriété. 4. կանխավճարել, գնավճարել. — une lettre. 5. պր. կրճատել, մալել, կրտել. — un animal.

S'affranchir, դ. ազատիլ, զերծանիլ. — de la servitude. — d'un joug, լծընկէց լ., ծանրութիւն զլուծն:

Affranchissable, ած. արձակելի, ազատելի:

Affranchissement, ա. արձակոյժ, ազատագրութիւն. — des esclaves. 2. ազատութիւն, զերծումն, փրկութիւն. — d'un peuple, de l'esprit, de la pensée. 3. ապահարկ, ապահարկութիւն. — d'une terre. 4. կանխավճար, գնավճար. — d'une lettre, d'un journal, d'un paquet. — obligatoire, facultatif, — պարտաւորիչ, կամաւոր. 5. պր. կրճատումն, մալումն, կրտումն. — d'un animal.

Affranchisseur, ա. ազատիչ, ազատարար, ազատագրիչ. l'— de la Grèce. 2. կրճատիչ, մալիչ, կրտիչ (անասնոց):

Affres, ի. յ. արհաւիրք. les — de la mort, — մահու:

Affrètement, ա. նաւավարձումն, նաւավարձութիւն. police d'—, դաշնագիր —եան. || հն. **Noliſement.**

Affréter (լծ. **Accélérer**) ն. նաւ վարձել, * վարձու բռնել. — un navire, նաւ վարձել. || հն. **Noliser.**

Affréteur, ա. նաւավարձիչ, * նաւ վարձու բռնող:

Affreusement, մ. ահագնապէս, ահագին, անհնարին. crier, beugler —. — tourmenté, չարաչար՝ չարալուկ. il s'est conduit —, * չարաչար՝ շատ վատ վարուեցաւ. 2. անհնարին, սաստիկ. — laid, — vieux, չարագեղ, չարադէմ, ձառադէմ, չարատեսիլ, ժահադէմ, ժանտատեսիլ:

Affreuseté, ի. ահագնութիւն. l'— du vice.

Affreux, euse, ած. ահագին, սոսկալի, դժնդակ, * ահեղի. — spectacle, չարաղէտ տեսարան. temps —, սոսկալի օդ. cri —, ահագնաւուր՝ ահագնագոչ՝ սոսկալի աղաղակ. une vie —se, դժնդակ՝ դժոխքմբեր կեանք. songes —, երազք զահանդելիք՝ անդոհականք. pâleur —se, գարեկն դժնեայ. chemin —, դժուարագնաց՝ դժուարակոխ ճանապարհ. une nécessité —se, անհնարին կարօտութիւն.

—euse misère, սոսկալի ՑշուառուԹ. il m'est — de vous déplaire, դըժ-ալիի է ինձ անհաճոյ լ. ձեզ. il est — d'assister à une pareille scène. C'est —! դժնդակ իմն է, *սոսկալի բան է. 2. սաստիկ ագեղ, չարագեղ, չարաուես, ժանտասոսկալի, չարադէմ, ձառադէմ. il est —. Elle est —euse.

Affriandant, e, ած. ախորժաբեր, ախորժաշարժ. un mets —. Une omelette —e. 2. փ. հրապուրիչ, մըտագրաւ. style —.

Affriander, ն. համադամել, փափկակեր առնել. — un enfant. 2. խանձեցուցանել, որսալ. l'appât affriande les oiseaux, les poissons. 3. փ. հրապուրել. le gain l'a affriandé.

Affriché, e, անց. կորդացեալ, կորդ Ցողեալ, խոփանիներկ. terre —e.

Affricher, ն. եգ. կորդացուցանել, կորդ՝ խոփանիներկ Ցողուլ:

Affriolant, e, ած. ախորժաշարժ. repas —. 2. փ. յանկուցիչ, հրապուրիչ. une —e Parisienne, — փարիզուհի:

Affrioler, ն. յանկուցանել, հրապուրել. — par le vin. 2. փ. —. — les jeunes filles par les fleurettes, par les cadeaux.

Affriter, ն. խ. արտապակել. * նոր տապակի մէջ եղ հալեցուցանել երկաԹի հոտն առնելոյ համար. — une poêle neuve.

Affront, ա. նախատինք, Ցշնամանք. faire —, un — à qn., նախատինս՝ Ցշնամանս առնել ումեք, նախատել՝ Ցշնամանել զոք. il nous fit un grand —. Il a reçu, essuyé un grand —, նախատակոծ եղեւ, * մեծ — ընդունեց՝ կրեց. boire, avaler, dévorer un —, համբերել՝ հանդուրժել —նաց, կլանել. ne pouvoir digérer un —, չկարել մարսել զ—ս՝ տանել՝ համբերել —նաց. 2. ամօԹ, անարգանք, ճանականք, խայտառականք. faire — à sa famille, խայտառակել, անպատուել զազգատոհմ իւր. || faire l'— de qc. à qn., * բան մի ձեռուն երեսին զարնել. || ը. sa mémoire lui a fait un —, անկաւ բանն յուշոյ նորա, բանն վերացաւ ի նմանէ, * ըսելիքն մոռչեն ելաւ՝ մոռցաւ՝ միտքն չեկաւ:

Affrontable, ած. դիմագրաւելի:

Affronté, e, ած. կգ. դէմ առ դէմ եղեալ, դիմահայեաց, ճակատակից. 2. ար. դիմակից, դիմաւասար. deux pièces de bois —es.

Affrontement, ա. ար. դիմակցումն. — de deux pièces de bois. 2. վ. —. կցումն շրԹանց միմեանց:

Affronter, ն. դիմագրաւել, դիմագրաւ լ., * դէմ ելնել. — l'ennemi. 2. փ. —, ոչինչ համարել, յաչս դնել. — la mort, les dangers, l'opinion publique. 3. հ. խաբել. 4. ար. դիմակցել, կցել դէմ առ դէմ զծայրս. — deux panneaux. || վ. —. — les os.

S'affronter, դ. դիմագրաւ լ., յարձակել ի վերայ միմեանց. deux chiens qui s'affrontent. 2. վ. դիմակցիլ:

Affronteur, euse, գ. խաբիչ, խաբեբայ, խարտիչ:

Affruiter, չ. պտղաբերել, պտղաբեր լ., պտուղ տալ:

Affruiter, ն, պտղաճառել. անկել պտղաբեր ծառս:

S'affruiter, դ. պտղաբեր լ. ce pommier s'est affruité.

Affublement, ա. ը. փերեւետ, ծաղրազգեստ. հանդերձ անհեթեթ:

Affubler, ն. ը. փերեւետել, ծաղրազգեստել, ծաղրազգեստ առնել. * ծաղրելի կերպով հագուեցուցանել. — qn. d'une robe. || փ. — qn. de ridicules, ծաղրածանակ առնել զոք:

S'affubler, դ. փերեւետիլ, ծաղրազգեստիլ, ծաղրազգեստ լ. — d'un manteau. || փ. — de ridicules, ծաղածանակ՝ * խաղք ու խայտառակ լ.:

Affuser, ն. բժ. ողողել, ջրացանել:

Affusion, ի. բժ. ողողանք, ջրացանուԹիւն. faire —, — առնել. — d'eau froide.

Affût, ա. Ցաքստոց, դարան (որսորդի). sortir de son —. Être à l'—, ի դարան մտանել, դարանամուտ լ. || փ. être à l'— de, դարանակալ՝ ժամապահ՝ հետամուտ լ. être à l'— d'une nouvelle, d'une place. 2. խեչասայլ. — de canon, — հրետի, հրետասայլ. 3. հաստոց. — d'un télescope.

Affûtage, ա. սրումն (գործեաց). 2. խեչասայլումն. զետեղումն ՑրնդանօԹի ի խեչասայլի. 3. յարդարումն (հին գլխարկաց). 4. կազմածք, գործիք (գործառութի). 5. շրջանակ (ՑղՑագործաց):

Affûter, ն. սրել. — ses outils. 2. նրբել, նրբաճայրել. — un crayon. 3. հ. խեչասայլել, զետեղել զիրեսս ի խեչասայլն. զա. **Mettre en batterie.** 4. դարանամուտ լ.

S'affûter, դ. սրիլ, * սրուիլ. 2. խեչասայլիլ. 3. դարանամուտ՝ ժամապահ լ., * առՑի ապատել:

Affûteur, ա. սրիչ. 2. դարանա-

Affûtiaux (աֆիւՑիօ) ա. սնուտիք. emportez vos —.

Afin de, նխ. վասն, առ, առ ի, * համար. — le sauver, առ ի փրկել զնա, * զինքն ազատելու համար.

Afin que, շ. որպէս զի. — vous soyez vertueux, *— առաքինի լինիք:

Afistoler, S. Affistoler.

A fortiori (ա ֆորսիօրի) մ. լտ. եւս առաւել. si je dois obliger mon cousin, — dois-je secourir mon frère.

Afourmillon, ա. Ց. մրջմնորս. հն. **Grimpereau.**

Africain, e, ած. ափրիկեցի, ափրիկեան. la rive —e. Une négresse —e. 2. գ. ափրիկեցի, ափրիկուհի. une belle —e.

Africanisme, ա. ափրիկաբանուԹիւն. les —s abondent dans Saint-Augustin.

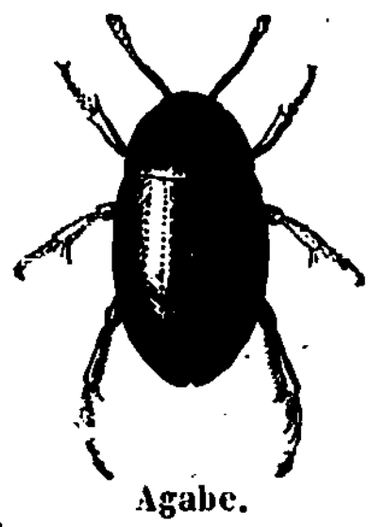
Afriet, Afrite, ա. խպրիկ. ոգի

Aga կամ **Agha,** ա. տճ. պետ, տէր:

Agabe, Agabus, ա. մբ. ագաբ. սեռ հնգայօղ պատենաԹեւից ի տոհմէ ջրասուզից (dyticides).

Agaçant, e, ած. ջղագրգիռ, քաղցնեցուցիչ, անախորժ. bruit —.

2. փ. գրգռիչ, հրապուրիչ, պչրող, մեղմիկ, *խնոյող. mine —e. Minois —. Manières —es, պչրանք, մեղմիկանք, *խաւնճ, կոտրտուք. regards —s, մեղմիկ աչք, մեղմիկանք աչաց. femme, fille —e, պչրող՝ մեղմիկ կին, աղջիկ. esprit —.

Agabe.

Agace, ի. ո.ա. **Pie.**

Agacement, ա. յոգնումն. — des dents, — ատամանց, ատամնառուԹիւն. 2. փ. քաղցումն, գրգռուԹիւն. — des nerfs, ջղագրգռուԹիւն. 3. սրտնեղուԹիւն, *սրտնուք:

Agacer (j'agace, n. agaçons; j'agaçais; j'agaçai, n. agaçâmes; q. j'agace; q. j'agaçasse) ն. յոգնել, առնուլ՝ հարուլ զատամունս, *ակռան առնուլ. qui agace les dents, ատամնառու. 2. քաղցնեցուցանել, գրգռել. — les nerfs, ջղագրգռել. 3. գրգռել, զայրացուցանել. — qn., un chien. 4. փ. գրգռել, հրապուրել, մեղմիկել, պչրել, * խնդել. cette coquette agace tout le monde.

S'agacer, դ. յոգնիլ, առնուլ ատամանց. les dents s'agacent. 2. գրգռիլ, զայրանալ, սրտմտիլ, սրտնիլ. ne vous agacez pas. Cela m'agace. Elle s'agace d'un rien. 3. գրգռել՝ զայրացուցանել զմիմեանս. ne nous agaçons pas.

Agacerie, ի. գրգիռ, հրապոյր, պչրանք, գնացք պչրանաց, մեղմիկանք, *խաւնճ, կոտրտուք. faire des —s à qn., ընդ պչրանս գալ ընդ ումեք, մեղմիկանս՝ * խնճեր առնել ումեք. —s séduisantes. Dire des —s. Employer mille —s.

Agaceur, ա. գրգռիչ:

Agaillardir, ն. կայտառացուցանել, առոյգացուցանել:

S'agaillardir, դ. կայտառանալ, առոյգանալ:

Agalacte, ած. բժ. անկաԹն, **Agalactie**(Ցի), **Agalaxie** (ագսի) ի. բժ. անկաԹնուԹիւն, կաԹնատուԹիւն. պակասուԹիւն կաԹին ի ստինս:

Agalik, ա. տճ. աղայուԹիւն. գաւառ ընդ իշխանուԹեամբ աղայի:

Agalloche, ա. բ. աղալուճի. հալուէի փայտ «իւտ աղաՑը». հն. **Bois d'aloès.**

Agalmanthe, ա. բ. զարդածաղիկ. հատուած սեռի հակորի:

Agalmatolithe, ա. պատկերաքար. ազգ խիզարուի (talc), յորմէ շինին Ցերափք (magots). հն. **Pagodite.**

Agalme, ի. կբ. զարդակենդան. գեղեցիկ կենդանաբոյս:

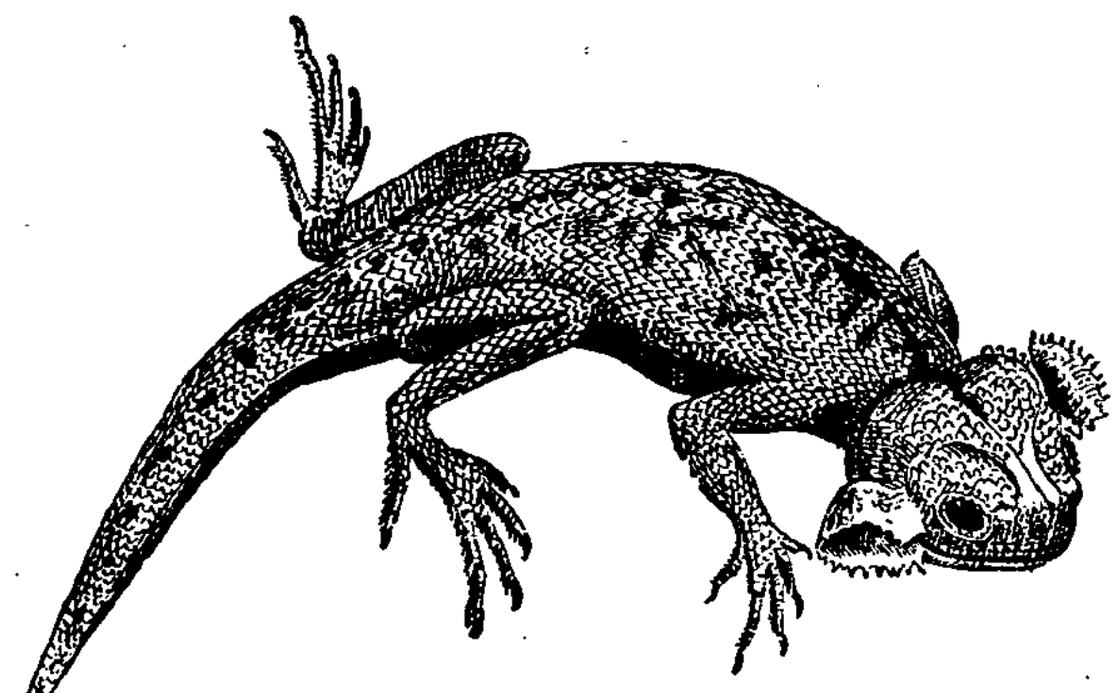
Agalmyle (միլ) ա. բ. զարդափայտ. սեռ տոհմի կորառիջեայց (cyrtandracées).

Agalostémone, ած. եւ ի. բ. անտալառէջք. * որոց առէջք մերկ բաժակին եւ մերկ պսակին կկպչին:

Agaluchin, ՏԻ. **Agalloche**.

Agalysien (լիզիէին) աճ. ա. եր. կաթծրակուռ. terrain —.

Agame, աճ. կ. եւ բ. անսեր. ղանձաձեւ պղնձամիջատեանց (chalcidiens).

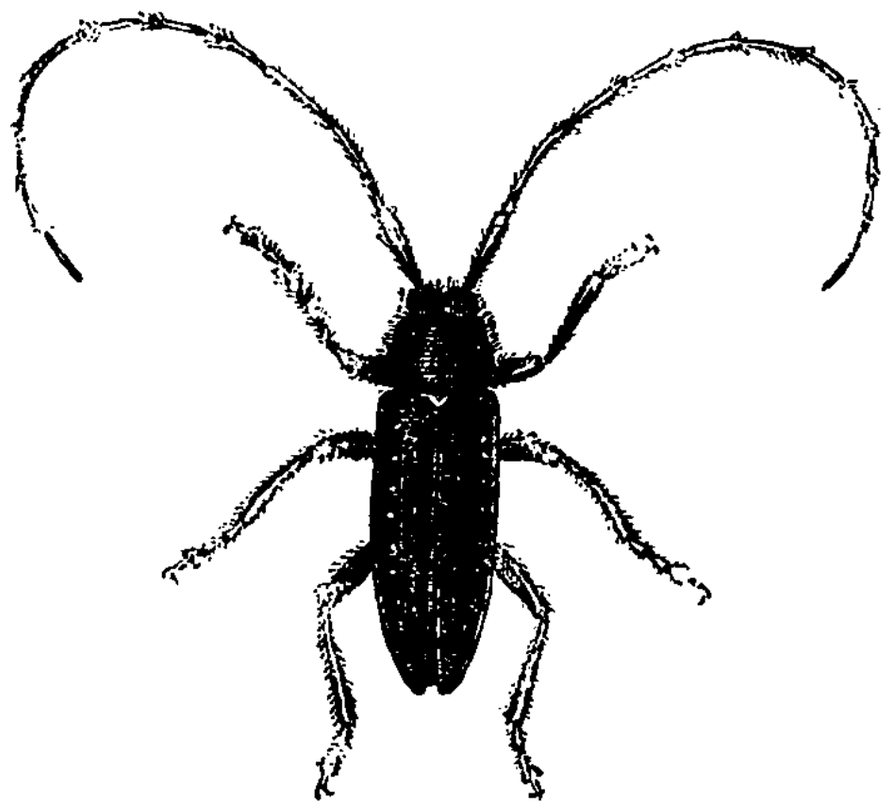
Agame.

Agapanthe, ա. բ. սիրատարփ, սիրածալիկ. տունկ գեղատեսիլ ի տոհմէ շուշանասերից (liliacées). հն. **Tubéreuse bleue**.

Agapanthées, ի. յ. բ. սիրածալիկեայք. ենձաբաժանում շուշանասերից (liliacées).

Agapanthie, ի. մբ. ծաղկաձեր. սեռ բառայօդ պատենաձից:

Agape, ի. ագապէ, սիրաճաշ. 2. մատաղ. 3. փ. սիրայօդ. il y a la fraternité des âmes, — mystérieuse. (A. Dumas.)

Agapanthie.

Agapet, ա. մբ. սիրուկ. սեռ բառայօդ պատենաձից. 2. —. սեռ տոհմի ջլաձեւ մացառանց (phryganiens), որոյ նախատիպ է սիրուկն Ճխոտն (fuscipède).

Agaphite, ի. հբ. սիրաքար. կապոյտ քար կոչեցեալ եւս **Turquoise orientale**.

Agapophyte, ի. մբ. սիրաբոյս. սիս Ծաղանձաձեւ վսհճանակեանց (scutellériens).

Agapornis (իս) ա. սիրաձուչուն. ազգ մագլող Ճուճակի:

Agara, ա. հոտափայտ:

Agar-agar, ա. ագարագար. դոնդող ինչ ծովալօտոյ (fucus marin) ի Չինաստան:

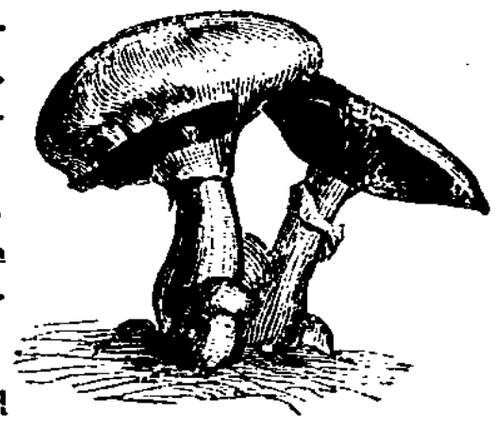
Agardhie, ի. բ. ագարդիա. սեռ ծովատնկոց. հն. **Codion**.

Agardhinelle, ի. բ. ագարդեակ:

Agarées, ի, յ. բ. ագարեայք. ցեղ լօռից Փիվղեայց (laminariées).

Agaric (իք) ա.բ.ղարիկոն, Ճնօպի. || — de chêne. Տ. **Amadouvier**. || — cæsareus, արքայատունկ:

Agarice, ի. հբ. հանքատունկն կն. **Agaric minéral**, ղարիկոն հանային:

Agaric.

Agaricé, e, աճ. բ. Ճրնպեայ. || —cs, ի. յ. —բ. խումբ անկոց, որոց նախատիպ Ճնպի:

Agaricicole, աճ. մբ. Ճնպատուն. bolétophage —.

Agaricie, ի. Ճնպեակ. սեռ ծաղկակենդան (anthozoaire) պողիպոդից:

Agariciforme, աճ. բ. Ճնպիաձեւ:

Agaricin, e, աճ. բպ. Ճնպեան:

Agaricine, ի. ոգ. Ճնպին. մարմին իւղային հանեալ ի Ճնպիէ:

Agariciné, e, Տ. **Agaricé**.

Agaricique, աճ. ոգ. Ճնպիային. acide —.

Agaricoïde, աճ. բ. Ճնպիակերպ:

Agaricon, ա. բ. ադարիկոն. տեսակ անկի:

Agariste, ա. շնորհաւ.միջատ ինչ եւ բոյս:

Agarum, ա.բ. ագար. տունկ գաղտամուսին, Ճիճղի (laminaire) պէս:

Agasse, Տ. **Agace**.

Agassicrinus (իւս) ա. վբ. ագաստաշուշան. ճոռ, ոլկուզաձ. գետաձ որովայն անպտղաբեր:

Agassin, ա. եզ. կոճռուռ. գետաձ որովայն անպտղաբեր:

Agassizie, ի.կ. ագասիզիա. սեռ ծովզնեաց արեւադարձային ծովուց:

Agastachys (Ճաքիս) ա. բ. զարմանահիասք. սեռ տոհմի պրոտաաերից (protéacées).

Agastraire, աճ. կ. անփոր. || —s, ա. յ. —բ. ազգ ջրաճճեաց:

Agastrique, աճ. եւ ա. կ. անբնդերք. ազգ անգլուխ կենդանեաց, յորս չիրեւին հնոք բնդերաց կամ փորոտեաց:

Agastronervie, ի. բժ. անատոմբաջղութիւն. պակասութիւն ջլային ազդեցութեան ի ստամոքի:

Agastrozoaire, աճ. եւ ա. կ. անփորակենդան. ասի ջրաճճեաց, որք չունին խոռոչ մարսողական:

Agasyllis (գիլիս) ա. բ. իրուկ. սեռ հովանոցաբերից, մեծաւոր յոյժ բոնձի (siler).

Agataumas (Ճոմաս) ա. սբ. բարեսքանչ. սեռ բրածոյ սողոց, ի խմբի հոյամողիզեայց (dinosauriens).

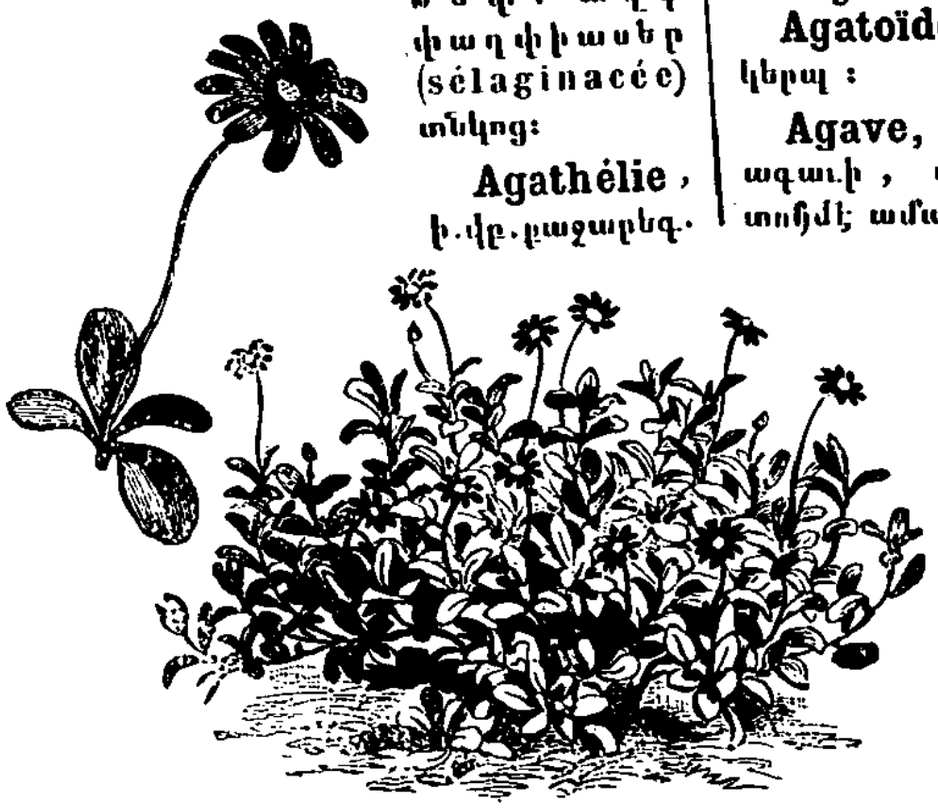
Agate, ի.հբ. ակատ, մոյշ ապնիւթ. 2. —, ակատաքանդ. cabinet, collection d'—s. 3. ակատագրիչ. ակատաճայր գրիչ փորագրողի. 4. բ. ակատ, մոյշ, մոյշկակաչ:

Agaté, e, աճ. ակատանիշ. jaspe —.

Agatée, ի. բ. ակատաբոյս. տունկ ի տոհմէ փնջաթերից (corymbifères).

Agathée, ի. երկնատունկ. Ծուի գլխոյ կապտաճաղիկ:

Agathélépis (ի՛ս) ա. բ. գեղաբ ե փ. ա զ գ փաղփիասեր (sélaginacée) տնկոց:

Agathée.

Agathélie, ի. վբ. բաշարնգ. տես. բրածոյ բազմոտանց կաւճեղէն եւ երրորդական գետնոց:

Agathidie, ի. մբ. կծակ. միջատ փայտակեր:

Agathidie.

Agathine, տ. Agatine.

Agathiphyllie, ի. վբ. բարետերեւ. տես. բրածոյ բազմոտանց նորաբաւրայինն (éocène) գետնոց:

Agathis (Քի՛ս) ի. կծիք. բոյս եւ միջատ:

Agathisanthe, ի. բ. խրձածաղիկ. ազգ հարիճասերից (combrétacées).

Agathode, ի. բ. բարեսեպիկ. տես մնկոց ի տոհմէ բոգասերից (gentianacées).

Agathopholidophide, ա. բարեՔեփօձ. տոհմ օձատեսակ սողնոց:

Agathophylle, ա. բ. բարետերեւ. տես սարդասերից (lauracées).

Agathophyte, ա. բ. բարեբոյս:

Agathosme, ա. բ. բարեբոյր. տես. աստուածատնկեայց (diosmées).

Agathyrse, ա. բ. եւ կմ. քաջատեզ: [դաբեր:

Agati, ա. բ. ագատի. բոյս ըն-

Agatide, տ. Marjolaine.

Agatifère, աճ. հբ. ակատաբեր. roche —.

Agatifier (j'agatifiais, n. agatifions; q. j'agatifie, q. n. agatifions) ն. ակատացուցանել:

S'agatifier, դ. ակատանալ:

Agatin, e. աճ. ակատատեսիկ:

Agatine, ի. կմ. կուճ. ազգ կակղամորթոց:

Agâtis (Քի՛ս) ա. աիոկ. վնաս գործեալ յանասնոց յանտառի:

Agatisé, e. անց. ակատացեալ. bois —, — փայտ, ակատափայտ. 2. աճ. փ. ակատագոյն, ակատաՔոյր:

Agatiser, ն. ակատացուցանել.

S'agatiser, դ. ակատանալ:

Agatoïde, աճ. ակատակերպ:

Agave, ի., **Agavé**, ա. բ. ագաւէ, պերճաճաղիկ. ի տոհմէ ամարիլլեկաց:

Agavées, ի. յ. բ. ագաւեայք. ցեղ տոհմի շուշանեայց:

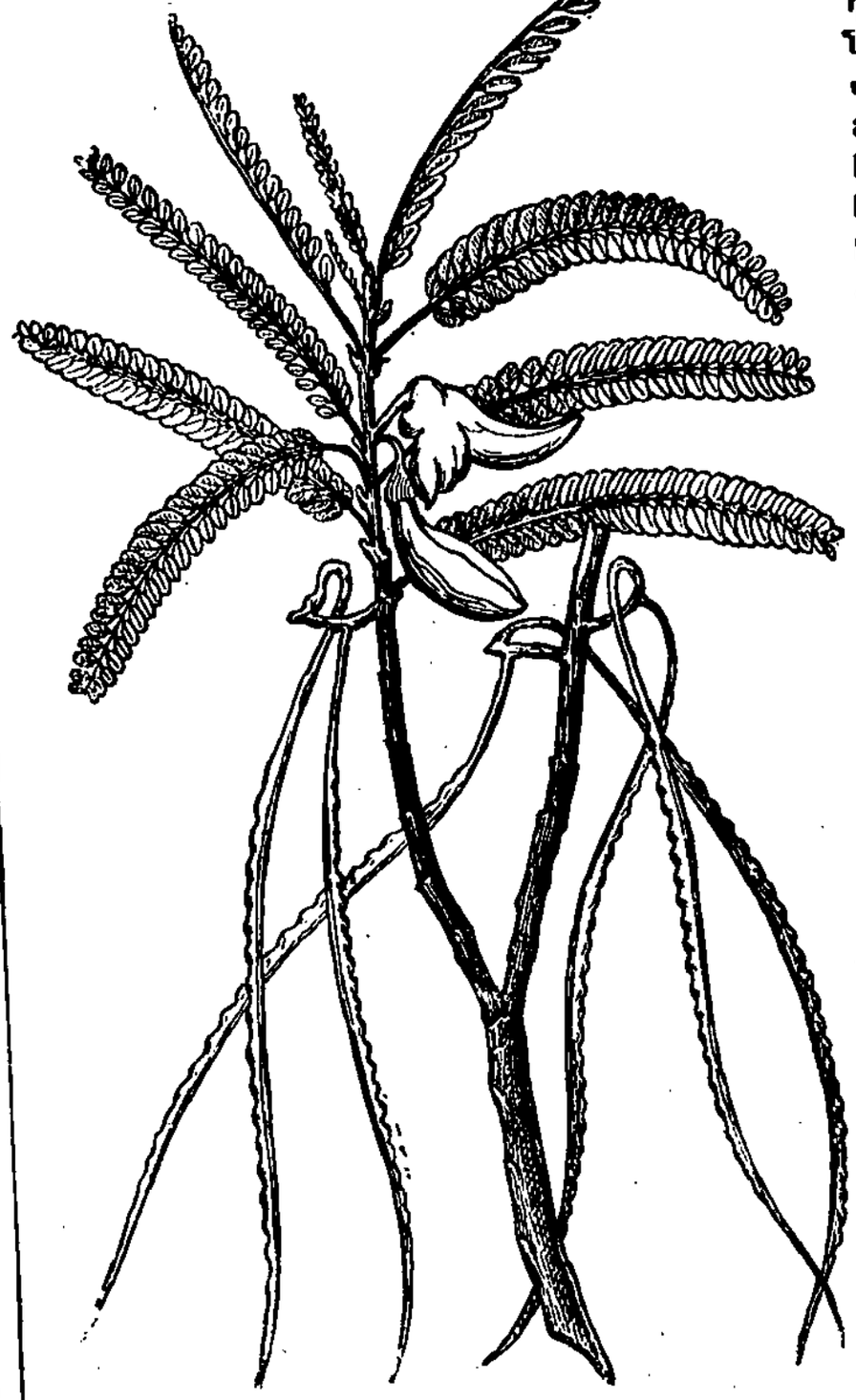
Age, ա. եգ. շարժակ (արօրոյ):

Âge, ա. հասակ, տիք, ամք՝ չափ հասակին, ամ չափու հասակին, * տարիք. jeune d'âge, մանուկ տիոմք, դեռատի. de même —, հասակակից, համահասակ, միահասակ, համատիք, * տարեկից. il est de mon —, հասակակից ես. nous sommes du même âge, հասակակից եմք. quand il eut atteint l'— de sept ans, իբրեւ եղեն

Agave.

նորա ամք եօԹն, * երբոր եօԹն տարեկան եղաւ. depuis l'— de deux ans et au dessus, յերկեմեից եւ ի վեր, * երկու տարեկան; վար. à l'— de vingt ans, ի հասակի քսան ամաց, քսանամեայ. dès l'— de quinze ans, անդրստին ի հնգետասանամենից, * տասնեւհինգ տարեկանէ ի վեր. quel — avez-vous? քանի՞ ամաց էք. քանի՞ են ամք հասակիդ. * քանի՞ տարեկան էք cacher son —, Ծածկուցանել զտիս՝ զամս հասակին, *տարիքն պահել. il ne paraît pas son —, սակաւամեայ քան զտիսն երեւի, *տարիքն չը ցուցուներ. sa figure n'a point d'—, դէմք նորա չառնեն յայտ զտիսն՝ զամբս հասակին, * երեսէն տարիքն չերեւիր՝ չիմացուիր. 2. հասակ, տիք. այլ եւ այլ աստիճանք կենաց մարդոյ. chaque — a ses plaisirs. Premier, bas, jeune, tendre —, — innocent, առաջին՝ սկզբնաբոյս հասակ՝ տիք, մանկական՝ տղայական՝ մանկագոյն՝ տղայ տիք, անտիական՝ մատաղ տխեղծ՝ ճիղմ եւ մատաղ հասակ, տիք մանկուԹեան՝ տխեղծուԹեան, մանկուԹիւն, տղայուԹիւն. en bas —, տիովք մանուկ, մանկագոյն տիովք, ի տիս տղայուԹեան, մատաղ հասակաւ, տղայաբոյս, տղայադիտակ, դեռահասակ, անտիական, մատաղ, մանուկ, աղարծի, չեւ յասունեալ, դեռատի. il a laissé des enfants

Agati.

en bas —. Encore en bas —, չեւ եւս հասնել՝ ժամանեալ յարբունս, անչափահաս, տարաիասակ, * մատղաշ հասակով. pendant son bas —, ի տղայութեան հասակի նորա. dès le bas —, ի մատաղ՝ ի մանուկ՝ ի տղայ տիոց, ի տիս տղայութեան, ի մատաղ հասակի. dès son premier —, ի սկզբնաբոյս հասակին. l'— de l'enfance, տիք՝ հասակ մանկութեան. dans un — si tendre, ի մատաղ տիս՝ հասակի. ||bel —, գեղաճաղիկ հասակ՝ տիք, անտիք, պատանութիւն, պատանեկութիւն, երիտասարդութիւն. en bel —, հասակագեղ. c'est le bel — pour, հասակն է գեղապատշաճ ի . . ., *. . . ընելու գեղեցիկ՝ պատշաճ տարիքն է. || la fleur de l'—, ճաղիկ՝ գեղաճաղիկ —. à la fleur de l'—, ի ճաղիկ՝ ի դեռաճաղիկ հասակի. || — des plaisirs, des espérances, հասակ բերկրանաց, յուսոյ. երիտասարդութիւն. || l'— des regrets, հասակ ցաւոց. ծերութիւն. || le déclin, le penchant de l'—, խոնարհումն տիոց՝ հասակի, վերջալյք. || — d'homme, — viril, արութեան՝ այրական —. parvenir à l'— d'homme, հասանել յարութեան հասակն, ի հասակ՝ ի չափ արութեան, ի հասակ եւ ի տիս հասանել, գալ ի չափ հասակի մարդոյ, ի կատարեալ չափ հասակին հասանել. || — de raison, կատարեալ տիք՝ հասակ, չափ, չափահասութիւն, * խելահաս տարիք. atteindre l'— de raison, ի չափ՝ յիմաստ եւ ի բան հասանել, խելահաս լ. || — mûr, հասուն հասակ, աւագոյ. d'un — mûr, հասուն տիոք, հասակալից. || — nubile, արբունք, ամուսնատիք, * ամուսնանալու տարիք || — de majorité, արբուն հասակ, արբունք, չափահասութիւն. — légal, օրինաւոր հասակ. || — de mariage, հասակ ամուսնութեան. || — moyen, միջին հասակ, միջահասակ, միջատիք. il est d'un — moyen, միջահասակ՝ միջատի՝ միջածեր է. ||être d'— à, en — de, avoir l'— de, լինել իտիս՝ ի հասակի՝ ունել զհասակ առնելոյ զիմն, * բան մի ընելու տարիքն ունենալ. il est d'— à comprendre. Il était en — de se marier. Je ne puis me marier n'ayant pas l'—. Il assemble les hommes en — de combattre. || n'avoir point d'—, անտիս լ. ոչ ծեր եւ ոչ երիտասարդ լ. 3. հասակ՝ տիք ծերութեան, ծերութիւն, ալեւոյծ. l'— appesantit ses pas, ralentit ses pas. Affaissé par l'—. C'est un homme d'—, այր հասակեալ՝ հասակաւոր՝ հինաւուրց՝ հինօրեայ է, * տարեց մարդ է. ||un bel —, խոր ծերութիւն. || ը. être entre deux —s, լինել ի միջին տիս՝ ի միջահասակի՝ միջահասակ, ի տիս միջակութեան հասանել. entre deux —s, միջնածեր. || avancer en —, dans l'—, prendre de l'—, être sur l'—, անցանել զաւուրքք, հասանել յալեւոյծ՝ ի ծերութիւն՝ ի տիս ծերութեան, ծերանալ հասակաւ, * տարիքն առնուլ. mon — avance, հասակ իմ ծերանայ, անցանիմ զաւուրքք, * հասակս՝ տարիքս կ'առնում. avancé en —, sur l'—, ծերացեալ հասակաւ, անցեալ զաւուրքք, ի ծերութիւն խոնարհեալ, * տարիքն առած. il est mort dans un — fort avancé, մեռաւ յանցեալ հասակի, * տարիքն առած՝ շատ ծերացած մեռաւ. || être de son —, վարիլ՝ ունել գնացս բուռմ հասակի, *նր տարիքին վայելածին պէս վարուիլ. || être d'un certain —, անցեալ լ. զաւուրքք, * տարիքն առած՝ տարեքոտ լ. || il avait un grand —, un bel —, ծերացեալ էր հասակաւ՝ ի խոր ծերութիւն հասեալ էր. avant l'—, չեւ անցեալ զաւուրքք, չեւ ի ծերութիւն՝ յալեւոյծ խոնարհեալ. || président d'—, երէցաւուրց, երիցագոյն հասակաւ (որ նախագահի է) || — critique, վտանգաւոր հասակ՝ * տարիք (կանանց). || retour d'—, դարձ հասակի, հասակադարձ (կանանց). || homme de tous les temps et de tous les —s, այր պատմագէտ. || փ. l'amour n'a point d'—, il est toujours naissant, չիք հասակ սիրոյ, մշտափթիթ՝ յարթաճին՝ մշտաճին է. * սէրն տարիք չունի, տարիքչնայիր. 4. տիք, հասակ, ամք, * տարիք (կենդանեաց, բուսոց). quel — a ce chien, ce cheval ? Quel est l'— de ce chêne ? Cheval hors d'—, ծեր ձի, որոյ ամք ոչ եւս յայտնին յատամանց. cheval de bon —, առոյգ ձի. || l'— du monde, ամք աշխարհի. ժամանակն որ ի ստեղծմանէն եւ այսր. 5. ժամանակ, աւուրք. la gloire, le héros, les merveilles de notre —. Être l'ornement de son —. ||l'— de la lune, ժամանակ՝ յեղմունք լուսնի (ի ծննդենէ մինչեւ ի փուլն). 6. դար, ժամանակաշրջան. le moyen —, միջին դար, միջնադար (395-1453). de moyen —, միջին դարու, միջնադարեան. || l'— d'or, ոսկի՝ ոսկեղէն՝ ոսկեղինիկ դար, ոսկեդար. եւ փ. ժամանակ բարօրութեան. — d'argent, դար արծաթի, արծաթադար. — d'airain, — պղնձի, պղնձադար. — de fer, — երկաթի, երկաթադար. — de pierre, — քարի, քարադար.

D'— en —, մ. դարուց ի դարս, ազգէ յազգ, ազգաց յազգս, * դարէ դար. son souvenir sera conservé d'— en —.

դտղ. փկ. ասելոյ à nos —s on n'est plus bon pour . . ., ասելի է à notre — on n'est plus bon pour . . .

Âgé, e, ած. ամաց, * տարեկան, տարուան. un enfant — de cinq ans, մանուկ ամաց հինգից՝ հնգամեայ, * հինգ —. 2. հասակաւոր, հասակեալ, հասակալից, աւարտահասակ, բազմամեայ, հինաւուրց, ալեւոր, անցեալ զաւուրքք, հասակացեալ, ծերացեալ, հինօր, հինօրեայ, ծերաւուրց, * տարեց, տարօք, տարիքոտ. il est —, — է. une femme —e. Très —, ծերածեր. il n'est pas si — que vous. Il mourut fort —, մեռաւ ի խոր ծերութեան. il était plus — que lui, երէց էր քան զնա ժամանակաւ, երիցագոյն՝ երէցաւուրց էր քան զնա, * իրմէն աւելի տարեց՝ տարիքոտ էր. il est moins — que vous, * ձեռնէ երիտասարդ է. un peu plus — que moi, տակաւ մինչ ամօք երիցագոյն քան զիս. il paraît plus — qu'il n'est, * տարիքէն աւելի ծեր կ'երեւի. le plus —, երէցաւուրցն, երիցագոյնն. ils sont aussi —s l'un que l'autre, * երկուքն եւս տարիքոտ են, նոյն տարիքն ունին, տարեկից են:

Ageasse, ի. թ. գորշանձեղ:

Agédoïte, ի. տգ. մատուռակիծ. գոյացութիւն հանեալ ի մատուռակէ:

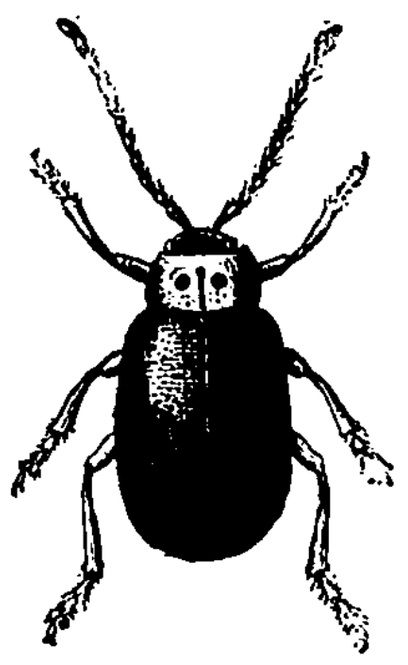
Agélacrinites, Angélacrinoïdes, ի.յ.մբ. խմբաշուշանակերպք. կարգ դասու փշամորթոց եւ խմբոյ շուշանակերպից (crinoïdes).

Agélacrinus (իս) ա. վբ. խմբաշուշան. սեռ փշամորթոց քրածոյից, սիլուրեան՝ դեւոնեան եւ ածխաբեր գետնոց:

Agélaïa, ա. մբ. խմբակեաց. սեռ թաղանթաթեւ միջատաց, որք կեան խմբովին:

Agélaïnées, ի.յ.թ. խմբակեցիկք. ենթատոհմ տարմեայց (sturnidées).

Agélastique, ա. մբ. խմբաստան. սեռ բառաջոդ պատենաթեւից, ի տոհմէ ոսկեխնձորեաց (crysomélines).

Agélastique.

Agelée, ի. բ. խմբոյս. ազգ քրմօրաթերից, ծուի Ասիոյ եւ Ափրիկիոյ:

Agelène, ի. տո. ջոկ. սեռ. տոհմի սարդեայց (aranéides).

Agélénoïde, ած. մբ. ջոկակերպ:

Agence, ի. գործակալութիւն. établir, fonder une —. 2. գործակատարան. aller à l'—.

Agencement, ա. յերիւրումն, կարգումն, յօրինուած, յօրինուածութիւն, * շտկուածք. l'— d'une machine, des os, des affaires humaines, des phrases, des draperies.

Agencer (j'agençais, n. agençons) ն. յերիւրել, կարգել, յօրինել, *շտկել, շտկտել. — bien, mal. — son cabinet, ses phrases. 2. ը. զարդարել. — la mariée.

S'agencer, դ. —իլ, * շտկուիլ. 2. զարդարել զանձն, * զարդարուիլ:

Agenceur, euse, գ. յերիւրիչ, կարգիչ, յօրինիչ:

Agenda (ադժենտա) ա. յուշատետրակ, գործատետրակ, յիշակ, յուշագիրք. mettre, écrire sur son —. Des —.

Agène, ած. ը. անճին, անքեր:

Agénéien, ienne, ած. թ. անմօրուս. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ կարգի մագլող թռչնոց, որք իրենց կըտցին տակ մաղ՝ մօրուք չունին:

Agénéiose, ա. ձբ. մօրուսաս. տես սիլոբակերպից մերձատոպաց գիրցածկանց (pimelodes).

Agénésie, ի. բժ. անծնունդիւն, անծնողականութիւն, անծնողութիւն, ամլութիւն:

Agénésique, ած. բժ. անծին, անծնողական, անծնունդ:

Agénion, ա. բ. անթեղուն. տես սիզաբուսոց (graminées) կծմախտաւոցց (andropogonées).

Agénius (նախ.) ա. մբ. անմօրուս. տես հնգայօդ պատենաւորից, ի սոյնմ՝ մերձեղջերմց (lamellicornes).

Agénor, ա. ագենոր. խոցեմօրէ ինչ եւ քիմեռնիկ:

Agénorie, ի. բ. ագենորիա, սիգապոյս. ազգ բուսոց աթալասերից (asclépiadacées).

Agénosome, ա. հշբ. անծնամարմին, անծնոց. հին որոյ չէր ծընոց՝ ծննդական գործարան:

Agenouillé, e, ած. ծնրադիր, ծնրաչոք, *ծունկ չոքած. tous deux —s. Statue —e. Des femmes —es.

Agenouillement, ա. ծնրադրութիւն, ծնրաչոքութիւն, ծնդիր:

Agenouiller, ն. ընդգծել. տալ ծնրադրել, *չոքեցուցանել. — un enfant.

S'agenouiller, դ. ընդգծիլ, ծունր դնել՝ կրկնել, ծնրադրել, *չոքիլ. — à l'église. — sur qc., devant qn.

զբ. se դ. **Faire agenouiller**, ծն. **Agenouiller**. le prêtre fit — tous les assistants.

Agenouilloir, ա. ծնկաթոռ, ծնրադրատեղ, ծնկաքար. l'— d'un prie-dieu.

Agent, ա. բխ. գործիչ, ազդիչ, ազդող. Dieu est l'— suprême. — naturel, surnaturel, puissant. 2. գործակալ. — laborieux, intègre. Avoir des —s, de bons —s. || — secret, diplomatique, consulaire, ծածուկ, դիւանագիտական, հիւպատոսական —. || — de police, ոստիկան. || — de change, փոխանակիչ, փոխանակատուր «վարկանաքը». || — comptable, հաշուակալ. || — d'affaires, տ. **Affaire**. 3. բգ. եւ ած. ազդակ. —s physiques, chimiques, բնագրանական, տպրագիտական —ք. || ախ. —. —s hygiéniques, morbifiques, thérapeutiques, pharmaceutiques.

Agérate.

ծիչ, գործուիչ, գործակ, արբանեակ. elle fut la principale, l'odieuse —e dans cette intrigue. —e matrimoniale.

Agéométrie, ի. աներկրաչափութիւն. ոգիտութիւն երկրաչափութեան:

Agérasie, ի. բժ. անծերութիւն:

Agérate, ա. բ. անծեր. տունկ միշտափթիթ:

Agératées, ի. յ. բ. անծերեայք. տես միշտափթիթ բարդաճաղկանց:

Agératoïde, ած. բ. անծերակերպ. || —s, ի. յ. —ք. ոսիմ անմոռիկ (immortelles).

Agératum (ծաղ) տ. **Agérate**. — mexicanum, անծեր մեքսիկեան:

Agératum mexicanum.

Ageustie (ա-ժէուսթի) ի. անճաշակութիւն, ճաշակագրկութիւն, անճաշակութիւն:

Aggéianthe, ա. բ. անօծ ծաճաղիկ. տես խոյորձեայց գեղուկեայց (malaxidées).

Agglomérat, ա. եր. շինչարաթ, կուտակարար:

Agglomératif, ive, ած. շինչարար

Agglomération, ի. շինչարարութիւն, շինչարկոյտ. — de sables. 2. փ. —, համարարութիւն, համախմբութիւն. une grande — d'hommes, բազմահոյտ մարդիկ՝ մարդկան. 3. ոգ. եւ եր. շինչարարութիւն, համարարութիւն:

Agglomére, e, անց. եւ ած. շինչարարեալ, շինչարկոյտ, համահաւաք. une population —e. Des nuages, des sables —s. Fleurs —es. 2. ա. շինչարկոյտ, համածխարկոյտ. ապիտակ համազանգեալ մանր հանածխոյ. 3. —es, ի. յ. եր. քարահոշտ. ժայռք կազմեալք շինչարարմամբ:

Agglomérer (լծ. **Accélérer**) ն. շինչարարել, կուտել, համախմբել, համահաւաքել. la richesse du sol agglomère les hommes dans un pays.

S'agglomérer, դ. —իլ. les sables se sont —és. Ces nuages s'agglomèrent. 2. փ. —. dans la capitale s'agglomèrent tous les intérêts. [կցելի:

Agglutinable, ած. մատղելի, **Agglutinant, e**, եւ լգ. **Agglutinatif, ive**, ած. բժ. մածուցիչ, մածուցիկ, մածան, մատղող, մատղողական, կցական, կցողական, *կըպչուն. bandelettes —ives. Emplâtres —ifs. 2. լգ. շարակից. langues —antes. 3. ա. մածուցիկ, մածան. un bon —.

Agglutination, ի. բժ. մատղումն, մածումն, կցումն. 2. լգ. շարակցութիւն:

Agglutiner, ն. բժ. մատղել, կըցել, *կպցունել (զվէրս, զմորթ):

S'agglutiner, դ. —իլ, *կպչիլ, les lèvres de la plaie commencent à —. 2. լգ. շարակցիլ:

Aggravant, e, ած. ծանրացուցիչ. circonstance —e, — պարագայ. 2. բժ. —, սաստկացուցիչ. symptômes —s.

Aggravation, ի. ծանրացումն, սաստկացումն. — de peine. 2. բժ. —, զայրացումն. — de mal.

Aggravée, ի. անբ. ծաղծախտ (կենդանեաց):

Aggravement, ա. ծանրացումն. 2. տ. **Aggravée**.

Aggraver, ն. ծանրացուցանել, սաստկացուցանել. — la faute, une peine, les impôts. 2. բժ. —, զայրացուցանել. — la maladie.

S'aggraver, դ. ծանրանալ, սաստկանալ. ses peines s'aggravent chaque jour. 2. բժ. —, զայրանալ. le mal ne fait que —.

Agha, Aghalik, տ. **Aga, Agalik**.

Aghirine, ի. ծբ. հիպոտ:

Agihalid, ա. բ. դարաճ. ծուխ փշաքուն:

Agile, ած. շոյտ, արագ, արագաշարժ, քեռեւանդամ, դիւրաճապուկ. d'un vol —, քեռեւաւոր. une langue —, դիւրադարձ՝ արագախօս լեզու. voix —, դիւրադարձ՝ խաղուն ձայն. le pied — des danseuses, արագաշարժ ոտն կաքաչաց. un pas —, քեռեւանքաց՝ արագընթաց քայլ, արագագնալ. homme extrêmement —. Une main, un corps —.

Agilement, մ. քեռեւ, քեռեւանի, արագ. voltiger —. Il sauta très —. Il s'est élancé — sur son cheval.

Agilité, ի. արագաշարժութիւն, դիւրաշարժութիւն, արագութիւն. sauter, danser avec —. L'— du cavalier. 2. եմ. դիւրադարձութիւն, *խաղուն ութիւն. — de la voix. Chanter avec —.

Agio (ածիո) ա. դրամաշահ, գլուխ. շահ դրամափոխութեան. 2. —, արծաթաշահ. շահ յելեւիչից արծաթոցն:

Agiotage, ա. արժանաւոր. առեւտուր արծաթոց, փոխառեւտուր:

Agioter, չ. արժանաւորել:

Agioteur, euse, գ. արժանաւոր, դրամախաղ. *արծաթոցն խաղացող;

Agir, չ. գործել. l'homme est libre d'—. Le moment d'— est venu. 2. —, վարիլ. — en homme. Il a bien agi avec moi. — en ami, — libéralement. 3. գործել, ներգործել, ազդել. l'exemple agit sur l'homme. Le quinquina agit contre la fièvre. 4. գործել, միջամտել. — pour qn. 5. դատ վարել, *դատաստան բանալ. — contre un débiteur.

S'agir, դգ. գործ՝ խնդիր՝ բան՝ *խօսքն լինել. il s'agit de savoir, գործ՝ խնդիր՝ բան է գիտել. il ne s'agissait pas de cela, չէր խնդիր՝ չէին բանք զայնմանէ, *խնդիրն՝ խօսքն անոր վերայ չէր. il ne s'agit pas de moi, il s'agit de la patrie, *խնդիրն իմ վերաս չէ, այլ հայրեն-

եաց վերայ է. de quoi s'agit-il? զի՞նչ է խնդիրն, * խնդիրն ի՞նչ է, ի՞նչ բանի վերայ է. il s'agit de le trouver, գործ է գտանել զնա, * բանն զայն գտնելն է. voici ce dont il s'agit, ահա զայսմանէ են բանք՝կայ խնդիր ի միջի, * ահա այս բանիս վերայ է խնդիրն:

Agissant, e, ած. գործող, գործօն, գործունեայ. vie —e. Un homme extrêmement —. Une femme —e. 2. գործօն, ներգործիչ, ազդոյ. médecine —e, — դեղատուութիւն:

Agissement, ա. գործ, արար, գնացք, * վարմունք. les —s du vainqueur.

Agitable, ած. յուզելի, շարժելի. âme, question, air —.

Agitant, e, ած. յուզիչ, յուզակ, վրդովիչ. nouvelles —es.

Agitateur, trice, գ. յուզիչ, վրդովիչ, այմկիչ. — du peuple. 2. ար. խառնիչ:

Agitation, ի. յուզումն, յոյզք, ծփումն, ծուփ, ծփանք, տատանումն. — des flots, des vagues, ալեկոծանք, ալեկոծումն, ալեկոծութիւն. — de la mer, ծովածփանք, ծովակոծութիւն. 2. փ. յուզումն, յոյզք. ծփանք. — de l'âme. — de l'esprit, մտայուզութիւն. être dans une grande — d'esprit, մրտայոյզ լ. en proie à l'—, մտայոյզ, մտատանջ. 3. յուզումն, խլրտումն, վրդովումն, աղմուկ. l'— est à son comble. Les —s populaires. 4. բժ. յուզումն, տագնապ, անհանգստութիւն. le malade a de l'—.

Agitato, մ. իտ. եժ. յուզապին. 2. ա. յուզերգ. des —s.

Agité, e, անց. եւ ած. յուզեալ, ծփեալ, տատանեալ, ծփին. mer —e par les flots, ալեծուխ՝ ալեկոծ՝ ալեւոտան ծով. — comme la mer, ծովածուխ, ծովակոծ. très —, յոգնայոյզ, բազմայոյզ, երերածուխ, երերակոծ, բազմածուխ. toujours —, մշտայոյզ, մշտակոծ. 2. փ. յուզեալ, աղմկայոյզ, մտայոյզ, ծփալից, ամբոխալից. sommeil —, անհանգիստ քուն. vie —e. — par les songes, երազայոյզ. — par la guerre, մարտամբոխ. toujours —, յարածուխ. très —, բազմայոյզ, բազմավրդով, յոգնավրդով, բազմատագնապ. — par les vents, հողմայոյզ, հողմավար, հողմակոծ. 3. յուզեալ, վիճեալ. la proposition, la question fut —e, յուզեցաւ առաջարկութիւնն, խնդիրն. il fut — si, խնդիր յուզուեցաւ՝ եղեւ զի:

Agiter, ն. յուզել, ծփել, տատանել. շարժել. le vent agite les feuilles. 2. փ. յուզել, վրդովել. les passions l'agitent. 3. յուզել, ամբոխել, խլրտել, գրգռել. — le peuple, les passions. 4. յուզել. ի քնին արկանել. — une question, խնդիր —, * խօսիլ խնդրոյ մի վերայ:

S'agiter, դ. յուզիլ, ծփալ, ծփիլ, կոծիլ, տատանիլ. la mer s'agite. Les flots s'agitent. Les lèvres s'agitent pour former un mot. Ce malade s'agite continuellement. 2. փ. յուզիլ, վրդովիլ, ամբոխիլ, մտայոյզ՝ մտակոծ լ., խլրտիլ. le peuple s'agite. 3. յուզիլ, ի քնին՝ ի մէջ անկանիլ. il s'agita une question importante. Les questions qui s'y agitèrent. Ces raisons se sont —ées entre le roi et son chancelier. || դգ. —. il s'est —é une importante question.

Aglaé, ի. ագլայէ. բոյս ի տոհմէ հիրկեայց (iridées). 2. ա. —. ծառ գեղատիտակ եւ հոտաճպղիկ. 3. —. (միջատ եւ Թռչուն):

Aglaié, Aglaïe, ի. բ. ագլայէ. սեռ ծառոց մոլաիացեայց (méliacées). 2. Թ. —. Թռչուն ինչ:

Aglaïs (իս) ա. մբ. ագլայիս. Թիփաձեւ Թիւնեան գորնկեայ:

Aglaodore, ա. բ. գեղածիր. սեռ նուիկեայց (aroïdées).

Aglaomorphe, ա. բ. գեղաձեւ. ազգ ձարխուտոյ:

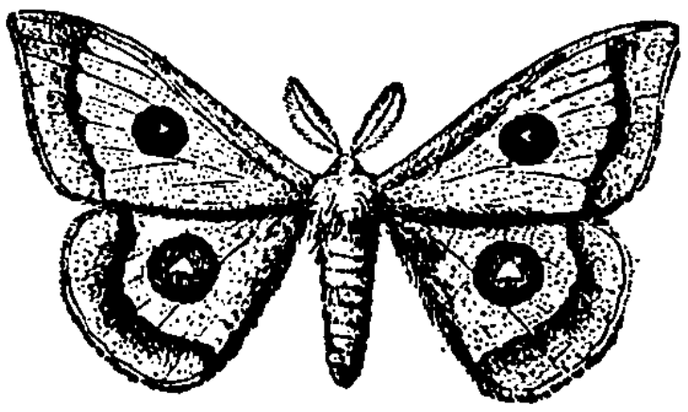
Aglaonème, ի. բ. գեղաՌիլ, գեղառէջ. սեռ անկոց նուիկեայց (aroïdées).

Aglaope, ի. գեղաչեայ. (միջատ

Aglaophénie, ի. կ. գեղատեսիլ. սեռ փնջուտեայց (sertulariées).

Aglaospore, ա. բ. գեղասերմն. ազգ գնդատատեր (sphériacé) անկոց:

Aglaure, ի. մբ. գեղանի. սեռ պարեգօտաւորաց (tuniciens).

Aglie, ա. վ. լուսն. բիծ յակն.

2. մբ. —. սեռ Թեփաձեւից գիշերայնոց:

Aglobulie, ի. բժ. անգնդիկութիւն. նուազութիւն կարմիր գնդկաց արեան:

Aglosse, ած. անլեզու, լիզուատ.

2. ա. մբ. —. ազգ գիշերային ԹիԹառան: [ուատութիւն:

Aglossie, ի. անլեզուութիւն, լեզ-

Aglossostome, ա. հշբ. անլեզուաբերան. հրէշ անլեզու:

Aglossostomographie, ի. անլեզուաբերանագրութիւն. նկարագիր անլեզու բերանոյ:

Aglossostomographique, ած. անլեզուաբերանագրային:

Aglyphe, ած. անակօս, անփորոտ (առանց ատամն ակնոց):

Aglyphodontes, ա. յ. սբ. անակօսատամնեայք. սեռ անԹոյն օձից:

Agmatologie, ի. վ. բեկաբանութիւն. ճառ զբեկմանց ոսկերաց:

Agmenelle, ա. բ. գնդաբոյս. սեռ տնկոց, ի տոհմէ լուեայց (phycées). [ծաձեւ:

Agminé, e, ած. մգ. եւ բ. խըմ-

Agnacat (ակնաքա) ա. բ. սիրածառ (յԱմերիկա), որոյ պտուղն է սիրտագրգիռ: [նախուզատօնք:

Agnalies (անեալի) ի. յ. գառ-

Agnanthe (ակնանԹ) ի. բ. զգաստածաղիկ. ի տոհմէ աղաւնիեանցից (verbénacées). դեղնանարկ Թուփ:

Agnat (ակնա) ա. իգ. հր. արեանառու, արիւնակից, արուասեր. * հօր կողմանէ արու. ազգական:

Agnathe (ակնաԹ) ած. մբ. անծնօտ. || —s, ի. յ. —բ. տոհմք առօրեայց եւ մսագառանց (phryganiens).

Agnation (ակնասիօն) ի. արեանառուԹիւն, արիւնակցուԹիւն, արուասերուԹիւն, այրազգակցուԹիւն:

Agnatique (ակնա) ած. ագնային, արիւնակցական, արուասերական:

Agne (անը) ի. բ. զգաստուկ. տեսակ պտղմի (mimosa).

Agneau (անօ) ա. գառն. l'— bêle, — բառաչէ՝ մայէ. petit —, գառնիկ, գառնուկ. une couple d'—x, գառնամոլք. — de lait, բուժ. peau d'—, գառնիներ. devenir comme un —, գառնանալ. nature d'—, գառնուԹիւն. || — sans tache, Գառն անարատ (Քրիստոս). — pascal, — զատկական. — de Dieu, — Աստուծոյ. 2. —, գառնամիս. manger de l'—. Côtelette d'—, գառնապատառակ, գառնակողիկ. 3. փ. գառն, գառնուկ, գառնաբարոյ. c'est un —, — է:

Agnel (աննէլ) ա. գառնադրամ:

Agnelage (աննէլաժ) ա. գառնածնութիւն:

Agnelée, ի. գառնաբեր. գառինք միոյ ծննդեան:

Agnèlement, տ. **Agnelage.**

Agneler, չ. գառնածնիլ, գառն ծնանիլ. cette brebis agnèle, agnèlera.

Agnelet, ա. գառնիկ, գառնուկ. 2. տ. **Agnel.**

Agnelette, ի. որջակ, որջիկ:

Agnelin, ա. գառնենի. մորթ գառին. 2. գառնաստ, գառնաբուրդ:

Agneline, ած. ի. գառնեայ, գառնենի. laine —, աստ՝ բուրդ —, գառնաստ, գառնաբուրդ:

Agnelle, ի. որջ, ամարու, * շիշակ. էգ գառն. petite —, որջակ, որջիկ, գառնուկ:

Agnès (անէս) ի. Ագնէս. օրիորդ անմեղ. c'est une —. Elle fait l'—, — կերեսարանի՝ ձեւանայ:

Agnoïe (ակնօի) ի. բժ. անճանաչուԹիւն. * հիւանդին իւր բոլորտիքն եղողներն չճանչնալն: [Թիւն:

Agnosie (ակնոզի) ի. անգիտու-

Agnoste (ակնոսԹ) ա. խբ. անճան, անճանիկ. խեցեմորԹ ինչ. 2. բ. տ. **Sténocarpe.**

Agnosticisme, ա. անգիտակաւնուԹիւն. իմաստասիրական վարդապետուԹիւն, որ ուրանայ գիտելիուԹիւն հասանելոյ ի գիտուԹիւն բացարձակի:

Agnosticiste, ած. անգիտական. doctrine, philosophe —. || գ. —. les —s anglais.

Agnothérion, ա. կ. անճանաչելի կաճնաբոյծ ինչ բրածոյ:

Agnus (ակնիւս) ա գառն Աստուծոյ (մոմակերտ):

Agnus-castus (ակնիւս-քաստիւս) ա. բ. կանեփուկ. հն. **Vitex**, **Gattilier**.

Agnus-Dei (ակնիւս-Տէի) ա. Գառն Աստուծոյ (աղօթք լատինական).

Agoge, ա. ագոգայ (ի հանրս):

Agomètre, Agométrie, Agométrique, տ. **Diagomètre, Diagométrie, Diagométrique**.

Agomphe (ակոնֆ) ած. կ. անճնոտատամն. որոյ ծնօտք անատամն են:

Agomphiase, Agomphose (ակոնֆիազ, ֆոզ) ի. բժ. ատամնաշարժ, ատամնաշարժութիւն. շարժիլն ատամանց ի կապիճան:

Agon, ա. ագոն, մրցանք, գուպար. 2. ագոն. տեսակ մի ձուկն եւ բոյս:

Agonales (նալ) ի. յ. ագոնատօնք. տօնք ի պատիւ Յանուսի:

Agonate, ած. կ. անճնոտ. || —s, ա. յ. —ք. դաս յօդաւոր կենդանեաց, որպիսիք են խեչափառ, խեցգետին:

Agone, ած. եր. անանկիւն. une roche —. 2. ա. կ. անկիւնատ. *տեսակ մի մամուկ, միջատ եւ ձուկն:

Agoniadine, ի. ագ. ագոնիադին. * քաղցրանիւթիտ (glycoside) գտեալ տեսակ մի պլիւմերիոյ (plumérie) կիսեւի մէջ:

Agonie, ի. ոգեվար, հոգեվար, օրհաս. être à l'—, լինել յոգեվարի, ոգեվարիլ. — douloureuse. Une longue —. 2. փ. ոգեվար, օրհաս, տագնապ, անհնարին անձկութիւն. je suis dans de continuelles —s. L'inquiétude le mettait dans une — perpétuelle. 3. ոգեվար, օրհաս, յետին վատթարութիւն. l'— d'une société, d'un État. L'empire romain était à l'—.

Agonien, enne, ած. ագոնական:

Agonir, ն. ո. Ջնաւանել, նախատել. — qn. || — qn. de sottises, նախատակոծ առնել զոք:

S'agonir, դ. անձնանախատ լ:

Agonisant, e, ած. եւ գ. ոգեվար, օրհասական. être —, — լ. dire les prières des —s.

Agoniser, չ. ոգեվարիլ, ոգեվար՝ յոգեվարի լ. il, elle agonise. || փ. la nuit quand la veilleuse agonise dans l'urne, յորժամ ի գիշերի առկայծեալ է՝ պլպլայ հսկօնն ի սափորի. Վ. Հիւկո:

Agonistarque, ա. ագոնապետ,

Agoniste, ա. հին. յն. ագոնապար, մարտիկ, նահատակ:

Agonistique, ած. ագոնական, մրցական. 2. ի. ագոնիստայք, մրցամարտ, մրցամարտութիւն:

Agonium (իօն) ա. բ. ողոկ. տեսակ լօտի:

Agonodème, ա. մբ. ողոկպատնուկ. սեռ պատենաձեւից հնգայօդից:

Agonodère, ի. մբ. ողոկավիզ. սեռ պատենաձեւից:

Agonographie, ի. ագոնագրութիւն. նկարագիր հանդիսաւոր խաղուց հնոց:

Agonolobe, ա. բ. ողոկաբոյծ. ազգ ապիկու խոտոյ (érysime).

Agonosome, ա. մբ. ողոկամարմին. ենթասեռ վահանակեանց (scutellériens) կիսաձեւից:

Agonostome, ա. ծբ. ողոկաբերան. սեռ ձկանց, մերձաւոր գլխանաց (muges).

Agonothète, ա. նահատակադիր, մարտադիր, մարտայարդար, հանդիսադիր:

Agonus (իւս) ա. ծբ ողոկուկ. սեռ ձկանց համանշանակ ասպարակիր (aspidophore) սեռի:

Agonyclite, ա. անճնրադիր, անճնրադրական (աղանդաւոր):

Agora, ի. ագորա, վաճառանոց, հրապարակ (ի քաղաքս Յունաց):

Agoranome, ա. հին. վաճառապետ, հրապարակապետ (յԱթինս):

Agoranomie, ի. վաճառապետութիւն:

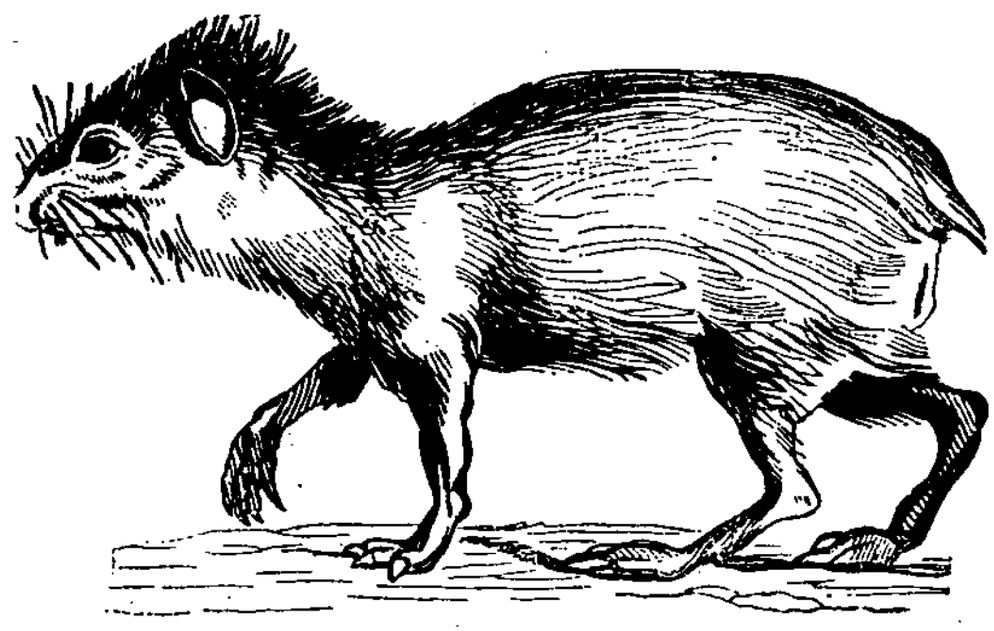
Agoranthe, ա. բ. վաճառածաղիկ. ճաւոուած սեռի անագապորկի:

Agoraphobie, ի. բժ. ամբոխահիւանդութիւն, ամբոխավախութիւն. * ամբոխի մէջ գտնուելու վախ:

Agorarque, ա. հին. վաճառապետ (ի Սպարտա):

Agore, ա. ստ. խափար. տեսակ

Agouchi, Agouti, ա. գանգար. ճագար ամերիկեան:

Agouti.

Agra, տ. **Agre**.

Agrafage, ա. ճարմանդումն:

Agrafe, ի. ճարմանդ «չէնկել գօլիչա». attacher, détacher l'—, ն դնել, հանել. attacher avec une —. — d'or, ոսկեճարմանդ. — de diamants, — ադամանդեայ, ադամանդաճարմանդ. 2. ճ. —, կարկ. ճանկ երկաթի:

Agrafer, ն. ճարմանդել — un corsage. *S'agrafer*, դ. —իլ:

Agrainer, ն. հատացանել:

Agraire, ած. ագարակային. lois —s, — օրէնք. ligue —.

Agrairien, enne, ած. ագարակական, ագարակեկան. doctrine —enne. 2. ա. —. կուսակից ագարակային օրինաց:

Agrandir, ն. մեծացուցանել, ընդարձակել. — une maison, un jardin, une place. 2. մեծացուցանել, մեծ երեւցուցանել. cet habit vous agrandit. 3. փ. մեծացուցանել, բարձրացուցանել. — la puissance d'un État. Le roi Tigrane a bien agrandi sa nation.

S'agrandir, դ. մեծանալ, ընդարձակիլ. cette ville s'agrandit rapidement. 2. փ. մեծանալ, բարձրանալ, յաւելուլ. son courage s'agrandissait avec les dangers. Son âme s'agrandit au milieu des revers. 3. մեծացուցանել, ընդարձակել զտացուածս՝ զիշխանութիւն իւր. il emploie tout son argent à —. Il s'agrandit de tout côtés. 4. մեծանալ, մեծացուցանել զանձն. en voulant —, souvent on se détruit.

Agrandissement, ա. մեծացումն, մեծացուցումն, ընդարձակումն. l'— d'un parc, d'une chambre. Il travaille à l'— de sa maison. 2. փ. մեծացումն, մեծութիւն. — d'un royaume. Travailler pour l'— de sa nation, de sa famille. 3. մեծադիր կենդանագիր:

Agrabe, ի. հոտիոտիչ, գործի փոքրոյ զիոր:

Agraphie, ի. բժ. անգրութիւն. անկարողութիւն գրելոյ:

Agraphis (ֆիս) ա. բ. անգրակ. ազգ շուշանատեսից յակինթեայց:

Agraphus (ֆիւս) ա. մբ. անգիր. սեռ պատենաձեւից ուռճատեսակաց (curculionides).

Agrarianisme, ա. նբ. ագարակայնութիւն. դրութիւն կուսակցաց ագարակային նոր օրինաց:

Agrariat, ա. նբ. ագարակութիւն, ագարակաբաշխութիւն. բաշխումն ագարակային ընչից ի մէջ մշակողաց բլգեհին:

Agrarien, s. Agrairien.

Agraulis (իս) ա. մբ. դաշտասէն. սեռ թեիթաձեւից ցօղկեայց:

Agravant, Agravation, Agraver, s. Aggravant, etc.

Agraylée (ակրէյլէ) ի. մբ. դաշտաբնակ. սեռ ջլաձեւ միջատաց, ի տոհմէ փութգանեանց:

Agre, ի. մբ. դօրկ. սեռ շաղղակեր պատենաձեւից:

Agréabilité, ի. հաճոյակատարութիւն, ախորժականութիւն. ախորժն-

լիութիւն. j'apprécie son — de causeur littéraire.

Agréable, ած. ախորժելի, ախորժ, ախորժական, ախորժաբար, հաճոյ, հաճելի, հաճոյական. — au goût, ախորժաճաշակ, քմախորժ, ախորժահամ, բարեհամ. conversation, maison, sommeil, femme —. Manières —s. Une odeur —. — à voir, — à la vue, հաճոյատես, հաճոյատեսիլ. — à l'œil, ակնահաճոյ, ակնապատկառ. — à entendre, ախորժալուր, հնչատուր. — parleur, հնչատուր. — à l'esprit, մտախորժ, մտահաճոյ. — au cœur, սրտահաճոյ. plus —, ախորժագոյն, հաճոյագոյն. très —, բարեհաճոյ. || avoir pour —, հաճիլ, բարեհաճիլ. ayez pour — que je vous amène cette personne. || C'est —, ախորժելի է. il est — de, ախորժելի է. 2. ա. —ն. il ne faut pas sacrifier l'utile à l'agréable, * պէտք չէ զոհել զօգտակարն հաճոյականին. 3. գ. ախորժելի, հաճոյական, մտահաճոյ. faire l'—, ջանալ հաճոյանալ, ընդ միտս մտանել:

Agréablement, մ. ախորժաբար, ախորժապէս, * ախորժելի կերպով. passer son temps, surprendre, chanter —. Être logé —.

Agrée, ա. չատագով, փաստաբան (յատենի վաճառականութեան):

Agréer (j'agréerai, j'agréerais) ն. ընդունել հաճութեամբ, հաճիլ, բարեհաճիլ. j'agrée votre offre. Dieu agrée nos prières. Je l'agrée pour gendre. Agréez mes hommages. Veuillez —, հաճեցարուք՝ հաճեցէք՝ բարեհաճեցէք ընդունել. || faire —, հաճոյացուցանել, ընդունելի՝ հաճոյ առնել. faites-lui — mes respects.

Agréer, չ. հաճոյանալ, հաճոյ լ. cela m'agrée, ne m'agrée pas. Cet homme, cette figure m'agrée.

Agréer, ն. նա. S. **Gréer.**

Agréeur, ա. նա. նաւհանդերձիչ. 2. ցրեղինիչ:

Agrégat, ա. եր. եւ տգ. կուտակ. un morceau de soufre est un —. [տակիչ. force —ive.

Agrégatif, ive, ած. բգ. կու-

Agrégation, ի. յօդակցութիւն, անդամակցութիւն. solliciter, obtenir l'—. 2. սատարութիւն, դերուսուցչութիւն. — d'histoire. Concours d'—. 3. բգ. եւ տգ. կուտակումն, կուտակութիւն. — des atomes, — իւլէից. roches d'—, կուտածոյ ժայռք:

Agrégé, e, ած. բ. կուտածոյ (*կկոչուին մասունք տնկոց որ խրձաձեւ կրուանին ի միասին նոյն տեղէ). la scabieuse a une fleur —e. 2. եր. —. * կազմեալ այլ եւ այլ նիւթերէ. roches —es. 3. ա. սատար, դերուսուցիչ. — à la faculté de médecine, — բժշկութեան. — en droit, — իրաւագիտութեան:

Agréger (լծ. **Abréger**) ն. յօդացուցանել, յօդել, յօդակցել, անդամակցել, անդամակից առնել. — qn. à un corps. — les gentils à son peuple. Se faire — à la faculté de médecine. 2. բգ. կուտակել:

S'agréger, դ. յօդանալ, յօդակցիլ, յօդակից՝ անդամակից լ., անդամակցիլ. — à. 2. բգ. կուտակիլ:

Agrément, ա. հաճութիւն, հաւանութիւն. donner son — à une chose, pour une chose. Avec mon —, —ութեամբ իմով, *իմ —ութեամբս. sans votre —, առանց —ութեան ձերոյ, *առանց ձեր —ութեան. 2. հաճութիւն, հաճոյք, ախորժք, ախորժանք, բերկրանք, զուարճանք, զուարճութիւն. — de cœur, սրտահաճութիւն. la solitude a ses —s. L'— de la campagne. Plein d'—, բազմախորժ, ախորժալիր, հաճոյալիր, հաճոյալից. 3. հաճութիւնք, շնորհք, բարեշնորհութիւն. les —s de la figure. Les —s infinis de la reine. 4. պաճոյնք. զարդք հանդերձից եւ կարասեաց. 5. եմ. ախորժք. les —s de musique, նուագախորժք. notes d'—, ախորժախազք. 6. arts d'—, զուարճասուեսք (գծագրուի, երաժշտութիւն, պար եւ կաքաւ, գինախաղ, ձիավարութիւն). on ne lui apprend aucun art d'—. Cultiver les arts d'—. Enseigner tous les arts d'—.

Agrémenter, ն. պաճուճել, զարդարել. — un habit de broderies. Des mythologies amoureuses agrémentaient les plafonds. 2. ախորժագոյն՝ հաճոյագոյն առնել. la fortune agrémente la vie.

Agréministe, ա. պաճուճող:

Agréner (j'agrène, j'agrènerai) ն. նե. ջրհանել. * ջրհանով նաւուն ջուրն քաշել:

Agrès (ակրէ) ա. նաւասարք. կազմածք նաւու. 2. սարք. կազմածք մարզարանի (gymnase).

Agresseur, ա. նախայարձակ, յառաջարձակ. l'— a toujours tort.

Agressif, ive, ած. նախայարձակ, յառաջարձակ, յարձակողական, յարձակիչ. paroles —ives. Discours —. Être — dans ses paroles.

Agression, ի. նախայարձակումն, նախայարձակութիւն, յարձակումն. repousser une —. [ձակաբար:

Agressivement, մ. նախայար-

Agressivité, ի. յարձակողութիւն:

Agreste, ած. վայրի, վայրենի, վայրասուն. site, lieu —. Plante —. 2. փ. —, շինականաց, շինական, շինամիտ, տմարդի. homme —. Mœurs, manières —s. 2. ա. վայրասուն. Քիթեռնիկ ինչ:

Agrestement, մ. շինականապէս:

Agreuter (ակրէօթէր) ա. մբ. որսամիջատ. սեռ պատենաձեւ գնաքաձեռնի (patellimane) միջատաց:

Agréyeur, ա.ար. Քելանցոյց:

Agrianthe, ա. բ. վայրածաղիկ. սեռ բարդածաղիկ երեսնակեայց:

Agricole, ած. երկրագործ. peuple, nation, pays —. 2. երկրագործական. produit, industrie, colonie, congrès —. Travaux —s.

Agricolite, ի. հբ. վայրաքար. գալլախառազատ բիսմութի:

Agriculteur, ա. երկրագործ, հողագործ, հողավաստակ. 2. ած. —. peuple —. [գործական:

Agricultural, e, ած. երկրա-

Agriculture, ի. երկրագործութիւն, հողագործութիւն, մշակութիւն. école d'—, դպրոց երկրագործութեան:

Agrie, ա. մբ. վայրուկ. սեռ երկՓեռ կարճեղջերց ի ցեղէ ճանճեայց (muscides). 2. բժ. գա. **Goutte**:

Agrielcose, ի. ախ. չարաւէբ. վէր վնասակար. S. **Chancre,**

Agriffer (S') դ. գլխուել, խիրեա ապրանել, *ճանկռտել. le chat s'agriffe aux tapisseries.

Agrile, ա. մբ. գեղջիկ. սեռ պատենաձեւից եղջերաւոր (buprestides).

Agrilites, ա. յ. մբ. գեղջկազգիք. խումբ պատենաձեւից եղջերաւոր:

Agrimétrie, ի. ագարակաչափութիւն: [չափական:

Agrimétrique, ած. ագարակա-

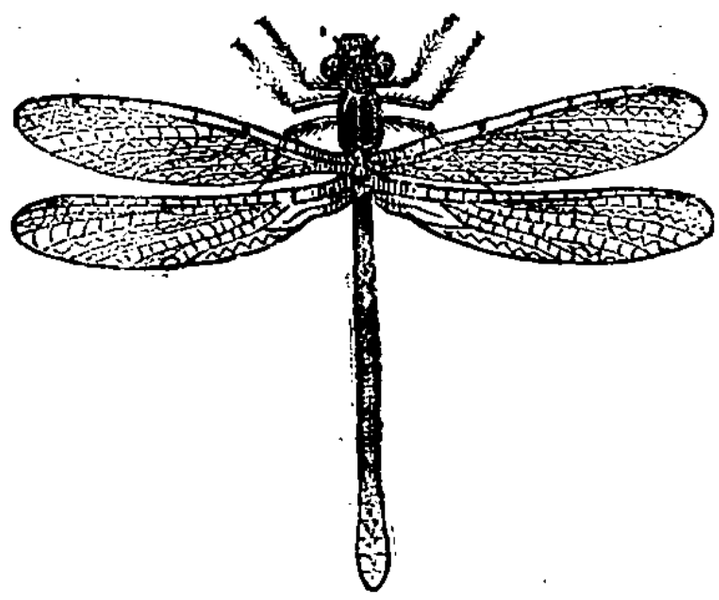
Agrimonie, e, ած. բ. երեքնակեայ. || —es, ի. յ. —ք. տոհմ վարդենեայց, որոյ նախատիպն երիճնակ (aigremoine).

Agriochère, ա. վբ. վայրախոզ. սեռ բրածոյ կենդանածնաց:

Agriodaphné, ա.բ. վայրաասպղ. սեռ. ասպղեայց (laurinées).

Agriodendre (տէնտր) ա. բ. վայրածառ. ազգ շուշանաւորից փշաստեղեւ:

Agrion, ա. մբ. գռի. սեռ ուղ-

ղաթեւ միջատաց:

Agrionies, ի. յ. դց. վայրենաոտնք. ոտնք Բակբոսի ի Բէոտիա. *այսպէս կոչեցաւ, վասնզի Բակբոսի կառքն վագրերէ լծեալ էր:

Agriope, ա. ձբ. դժնեակն. ձուկն ինչ հարաւային կիսագետոյ:

Agriophage, ած. եւ գ. վայրնակեր, գազանակեր:

Agriophylle, ա.բ. խտատերեւ. սեռ. սոսեղեայց (chénopodées).

Agriops (օփս) ա. մբ. դժնուկ. միջատ գիշերային:

Agriornis (իս) ա. Թ. վայրահաւ:

Agriote, ա. մբ. գնճող. սեռ հնգայօդ պատենաձեւից. 2. ի. բ. S. **Griotte.**

Agriothymie, ի. բժ. վայրազայրոյթ. մոլեգնութիւն կատաղի:

Agriothymique, ած. վայրազայրութային.

Agriotier, բ. S. **Griottier.**

Agriotype, ա. մբ. վայրատիպ. սեռ հետահիանեանց (ichneumoniens).

Agripaume, ի. բ. առիւծականջ. տունկ ինչ քրտնաբեր. հն. **Cardique**, բ.

Agripenne, ած. եւ ա. Ք. փշափեաւոր :

Agriphylle, ա. բ. փշատերեւ :

Agripaume.

Agrippa, ա. բժ. ոտնաճին. մանուկ ծնեալ ի կողմանէ ոտից :

Agripper, ն. ո. ապշոպել, կորզել, յափշտակել, *ճանկն նետել. elle agrippe ce qu'elle voit.

Agrippeur, euse, գ. ապշոպող, յափշտակող, *ճանկն նետող :

Agrippine, ի. բժ. ոտնաճնիկ :

Agrobate, ա. Ք. դաշտայած. տեսակ սոխակի :

Agrodrome, ա.Ք. դաշտագնաց. ազգ արտուտի :

Agrœcie (ակրէսի) ի. մբ. դաշտաառնիկ. տես ուղղաթեւ մարախնայց (locustaires).

Agrographe, ա. ագարակագիր, հողագիր :

Agrographie, ի. ագարակագրութիւն, հողագրութիւն :

Agrographique, ած. ագարակագրական, հողագրական :

Agrologie, ի. ագարակաբանութիւն, հողաբանութիւն :

Agrologique, ած. ագարակաբանական, հողաբանական :

Agromane, գ. ագարակամոլ :

Agromanie, ի. ագարակամոլութի:

Agromène, գ. ագարակեաց, գեղակեաց :

Agromètre, ա. ագարակաչափ, անդաչափ :

Agromyze (միզ) ի. մբ. սոսափուկ. տես երկթեւ կաթնեղջերց :

Agronome, ա. հողագէտ, ագարակագէտ :

Agronomie, ի. ագարակագիտութիւն, հողագիտութիւն :

Agronomique, ած. ագարակագիտական, հողագիտական :

Agronomiquement, մ. հողագիտօրէն, ագարակագիտօրէն :

Agrophile, ի. մբ. դաշտասէր. ազգ Ցեփաթեւից գիշերայնոց. 2. ա. Ք. —. ազգ Ցուչնոյ :

Agropyre, ա.բ. դաշտացորեան. տես սիզայնոց :

Agrostemme (Ցէմ) ա. բ. արտապատակ. տես սիլենեայց :

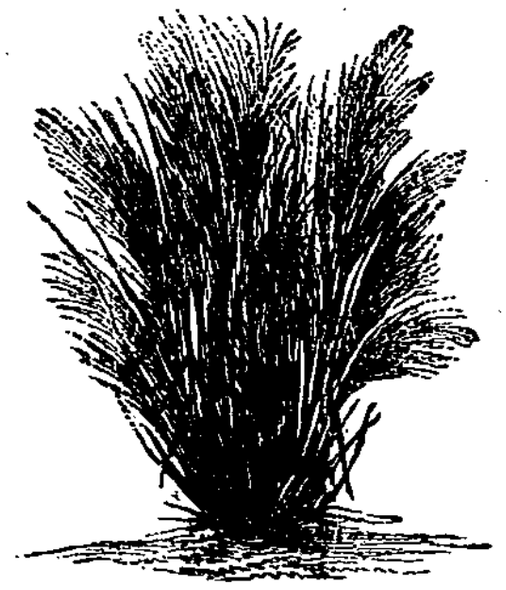
Agrostemme.

Agrostemmine, ի. տգ. արտապատակին. կալաքար հանեալ ի սերմանց տեսակ միարտապատակի, որ ռ.կ. **la Nielle des blés,** արջնդեղ ցորենոյ, ցորենաարջնդեղ :

Agrostère, ա. մբ. որսաթիթեռն. տես Ցեփաթեւից գիշերայնոց :

Agrosticule, ի. բ. խոլխոնջակ. տես սիզաբուսոց :

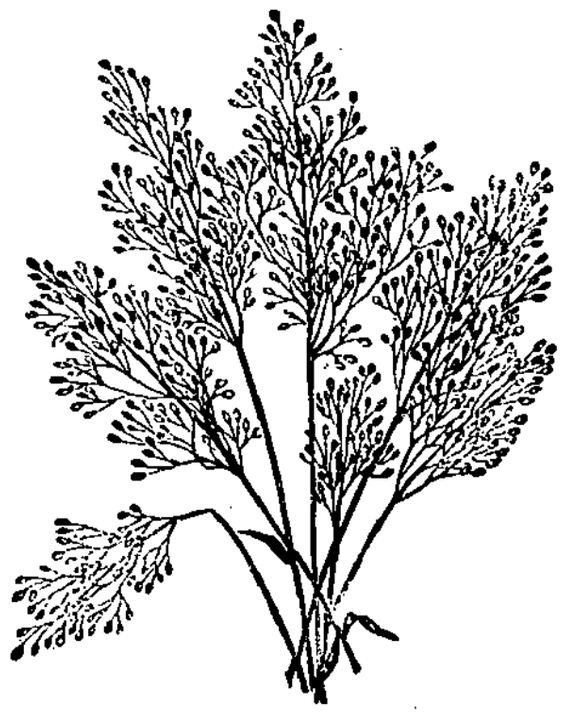
Agrostide, ի. բ. խոլխոնջ, ա-

գրոխոտուկ. տես տնկոց ի տոհմէ սիզաբուսոց (graminées).

Agrostidées, ի. յ. բ. խոլխոնջեայք. տոհմ սիզաբուսոց :

Agrostis, ա. բ. S. **Agrostide.**

— élégant, խոլխոնջ վայելչագեղ :

Agrostographe, ա.բ. սիզագիր. որ գրէ զսիզաբուսոց :

Agrostographie, ի. բ. սիզագրութիւն :

Agrostographique, ած. բ. սիզագրական :

Agrostologie, ի.բ. սիզաբանութի:

Agrostologique, ած. սիզաբանական :

Agrostophylle, ի.բ. սիզատերեւ.

Agrotide, ի. մբ. բուսաթիթեռն. տես Ցեփաթեւից գիշերայնոց :

Agrouelle, ի. բ. խոյլաբոյժ. 2. խբ. ո.ա. **Crevette**ի :

Agrouper, S. **Grouper.**

Agrume, ի. պ. արդար. ազգ սաղրիպէ, ի ցեղէ խլդորեայց (élatérides).

Agrypne, ի. մբ. քնաա. տես հնգայօդ պատենաթեւից, ի ցեղէ խլդորեայց (élatérides).

Agrypnie, ի. բժ. անքնութիւն. չկարելն ննջել :

Agrypnocoma, ա. բժ. անքնաՑմբիր. *քնահատութիւն հանդերձ քնանալու սաստիկ փափաքով :

Agrypnode, ած. բժ. քնահատ, քնահալած. fièvre —.

Agua (ակիւա) S. **Crapaud.**

Aguacaté (ակիւաքաթէ) ա. պ. խոսնակատանձ. տեսակ տանձի :

Aguada (ակուատա) ա. ջրամբար (ի հարաւային Ամերիկա) :

Aguasem (ակուազէմ) ա. ագուազիմ. ԾունաւորօմԹիլիպեանկղզեաց:

Aguatéro (ակուաԹէրօ) ա. Ք. ագուատերոյ. տեսակ մի կտցօն (bécassine) Փարակուայի :

Aguerri, e, ած. պատերազմափորձ, ռազմափորձ, ռազմամուտ, գինավարժ, մարտիկ. soldat —. Troupes —es, — զօրք, ռազմազօրք. bien —, քաջամարտ, քաջամարտիկ. 2. փ. ընտելացեալ, ընտել, կիրթ, վարժ, *եիտն. être — aux coups de la fortune. — contre les larmes, à l'adulation. Bien —, քաջավարժ, քաջափորձ. 3. խստավար, խստավարժ, *չարքաշ. peuple —.

Aguerrir, ն. մարտել, պատերազմափորձ առնել. — les soldats, les troupes. 2. փ. մարտել, վարժել, կրթել, ընտելացուցանել. — à la marche, aux dangers.

S'aguerrir, դ. մարտիլ, պատերազմափորձ լ. notre armée s'aguerrit en Afrique. 2. փ. մարտիլ, վարժիլ, կրթիլ, ընտելանալ. — aux insultes des sots, aux calomnies. — contre les voluptés, վարիլ՝ գինիլ՝ զօրանալ ընդդէմ հեշտութեանց :

Aguerrissement, ա. մարտումն, ռազմափորձութիւն. — de l'armée. 2. փ. վարժութիւն. — des peuples.

Aguets (ակէ) ա. յ. հաղբք, դարան, որոգայԹ. être, se mettre, se tenir aux —, դարանակալ՝ ժամապահ լ., դիտել. mettre aux —, ի դարանի առնել՝ կացուցանել. on mit des gens aux — pour attraper le voleur. || D'—, դարանաւ, դարանօրէն :

Agui (ակի) ա. նւ. ճոպ. չուան որոյ ծայրն է ճոպակն (aguiée).

Aguiée (ակիէ) ի. նւ. ճոպակ. անուակ չուանեայ :

Aguillot (ակիյօ) ա. կղիկ. տես երկաԹի որ կցէ զիրկուս չուանս :

Agul, S. **Alhagi.**

Agustite, ի. հբ. անհամաքար. լուսաճնաքար կրոյ :

Agynaire (աժի) ած.բ. անքաճիլ, անիգայ. fleurs —s.

Agyne (աժին) ած. բ. անէգ. ասի զտնկոց որոց ծաղիկն չունի իգական գործարան :

Agynien (աժինիէն) ա. անկին. աղանդաւոր եօԹնեքօրդ դարու :

Agynique (աժի) ած.բ. անքաճիլ, անիգայ :

Agyriacés (աժի) ա. յ. բ. անբոլորաեաք. տոհմ անկոց, որոց նախատիպ է անբոլորն (agyrion).

Agyriées, ա. յ. բ. անբոլորեայք. հատուած անկոց: [սեռ ինչ անկոց :

Agyrion (աժի) ա. բ. անբոլոր.

Agyriopsis (սիս) ա. բ. անբոլորտեսիլ. հատուած անկոց ի սեռէ ճոլի:

Agyrte (աժիրԹ) ա. մբ. գռԹի. տես պատենաԹեւից հնգայօդից :

Ah (ա) մջ. ո՛հ, բա՛իէ, վա՛յ. ah! quel bonheur! ո՛հ, որպիսի՛ երջանկութիւն. 2. ա՛հ, ո՛հ, վա՛յ, էհա՛, վա՛հ. ah! vous me faites mal! *ա՛հ, կցաւցունէք գիս. 3. ah! ah! ա՛ ա՛, ո՛հ ո՛հ. ah! ah! vous arrivez enfin, *ո՛հ, ո՛հ, վերջապէս կհասնիք. 4. ա. ոհ, ահ. il poussait des ah à chaque mot, առ իւրաքանչիւր բառ ոհս ա-

ինս արձակէր , * մէն մի բառին ա՛ի ո՛ի կ՚անէր :

Ahan (աիան) ա. բի, տբի, տքանք. faire —, տբի առնել, տքալ. suer d'—, տաժանիլ , տքալ , * արիւն քրտինք մտնել: [տքտքալ, հոգին բերանն գալ:

Ahaner, չ. տաժանիլ , * տքալ ,

Ahétule, ի. սբ. հեքուտ . ազգ օձատեսակաց ի սեռէ ծառօձի :

Aheurtement (աիէօր) ա. յամառումն , յամառութիւն , *պնդագլխութիւն . — étrange, aveugle, incompréhensible. N'être pas d'avis de qn. par —. Faire qc. par —.

Aheurter (S') դ. յամառիլ, պընդել. — à une opinion, — ի կարծիս. — à faire qc.

Ahi (աի) մջ. այի՛ , ա՛յ , է՛հա , հովա՛յ , ո՛հ , վա՛հ . ahi ! ahi ! ahi ! vous ne m'aviez pas dit que les coups en seraient. [Ծունաւոր պտղովք :

Ahouaï, ա. բ. աիուենի . ծառ

Ahouramazda, ա. դց. Աւրամազդա , Որմիզդ , Արամազդ :

Ahriman, Ahrimane, ա. դց. Ահիրմէն , Արիմն , Խարաման , Զարաման :

Ahrimanien, enne, ած. դց. արիմենի , արիմնեան . génies —s.

Ahrimanique, ած. դց. արիմնային , արիմնական . emblèmes —s.

Ahuri, e (աիւրի) ած. դամարեալ, ապշեալ , շուարեալ, ապուշ , շուար, շլմոր , * սաիմռևած . être, rester, demeurer —, դամարիլ , շլմորիլ , շուարիլ , *սաիմռևիլ . elle est toute —e, *շուարած կեցած է . cet homme a l'air —. 2. գ. շլմոր , ապուշ , շուար . quelle —e ! C'est un —. Il a l'air d'un —, *շուարածի պէս է :

Ahurir, ն. բ. դամարել , շլմորել, ապշեցուցանել , շուարեցուցանել , *սաիմռևել. — qn. L'— par des taquineries, à force de questions.

Ahurissement, ա. դամարութիւն , ապշութիւն, շլմորումն, շուարումն . revenir de son —.

Aï (աի) ա.կ. այ, զազ , հեգզազ . յորքոտանի հեղգագնաց . ին. paresseux à trois doigts. 2. այեակ . տեսակ մի շամփանեայ. l'— pétille dans les verres. [ծի «նէմ» :

Aiche, ա. խայծորդն. որդն խայ-

Aicher, ն. խայծորդել . դնել խայծորդ ի կարթն :

S'aicher, դ. խայծորդիլ. les lignes s'aichent avec des appâts.

Aichmophore (էք) ա. ին. տիգակիր :

Aichryson (էքրիզօն) ա. բ. մըշտոսկի . ազգ գառնադմակի :

Aidable, ած. օգնելի . il n'y a d'—s que les gens qui s'aident eux-mêmes.

Aidant, e, ած. եւ գ. օգնող, օգնական . malgré lui et ses —s. 2. օգնող, օգնաձեր. c'est une personne —e.

Aide, ի. օգն, օգնութիւն , օգնականութիւն , ձեռնտուութիւն , օժանդակութիւն , աատարութիւն . — de Dieu, du ciel. Appeler à son —, կարդալ յօգնութիւն իւր , * իւր —ական կանչել . venir en —, գալ՝ հասանել յօգնութիւն , օգնել . sans —, առանց օգնականի . avec l'—, օգնականեամբ . օգնականութեամբ , սատարութեամբ , ձեռնտուութեամբ. accourir à l'—, դիմել յօգնութիւն, *—ական վազել. implorer, demander —, օգնութիւն հայցել ; խնդրել . donner, prêter —. Demander l'— de. Être en —, օգնել . être de grande —, de beaucoup d'— à qn. Un peu d'— nous fait grand bien. Recevoir l'— d'une personne.

Dieu vous soit en —, Աստուած քեզ օգնէ՝ ողորմի (ասի աղքատաց) :

A l'—! մ. յո՛գն, օգնութի՛ն, *օգնական՝ հասէք . crier à l'—!

A l'aide de, օգնականեամբ, ի ձեռն. à l'— des machines.

Aide, գ. օգնական, ձեռնտու, զօրավիգն, Փիկունք. Dieu seul est mon —. Vous êtes toute son —. 2. օժանդակ եկեղեցի (ժողովրդապետական եկեղեցւոյ). 3. յ. ձվ. օճանք . հնարք որով վերելակն վարէ զձին . 4. ն. մոյթ , հաստոց :

Aide, գ. օգնական , օժանդակ , սատար . un bon —. Une bonne —, քաջ օգնականուհի՝ օժանդակուհի՝ սատարուհի. avoir besoin d'un —. — chirurgien, — վիրաբուժի . || — de camp, համահարզ, համհարզ «եավէր». || — de cuisine, խոհեակ «եամագ». || — maçon, սատար որմաշինի «բէնչպէր». ||sous-aide, ենթօժանդակ, ենթաօգնական , ենթասատար :

Aideau, ա.ար. օգնափայտ (բեռնակառքի):

Aide-major, ա. օգնական վիրաբոյժ , դերվիրաբոյժ (զօրաց) :

Aider, ն. օգնել , օժանդակել , սատարել , ձեռնտու լ. — ses amis. — qn. de sa bourse, de ses conseils. Dieu aidant, օգնականեամբն Աստուծոյ, Աստուծով .

Aider, չ. —. — à qn. — au succès, à la réussite d'une affaire. — à payer les dettes de qn.

Առ. Aide-toi, le Ciel t'aidera, *օգնէ քեզ՝ որ Աստուած եւս քեզ օգնէ .

S'aider, դ. օգնել անձին, *ինքնօգնել . je saurai m'aider. 2. օգնել՝ ձեռնտու լ. միմեանց. nous nous aidons. Aidons-nous mutuellement. Aidez-vous les uns les autres. 3. — de, ի գործ ածել , ի կիր առնուլ , գործածել . — de ses deux mains, de toutes ses armes.

Aideur, ա. օգնող :

Àidie, ի. բ. յաւերժակ , յաւերժածառ (ի Քոշէնշին) :

Aïe (այ) մջ. ա՛յ, այի՛, ո՛հ , վա՛յ. aïe ! que je souffre ! Aïe ! que vous me faites mal. Aïe! aïe ! au secours ! 2. Aïe ! այի՛ . աղաղակ սայլորդաց ի վարել զձիս . 3. ա. այ. jeter un pauvre petit aïe, *խեղճ այիկ մի արձակել :

Aïeul (այէօլ) ա. հաւ , պապ, նախահայր , մեծ հայր . ին. **Grand-Père.** — paternel, maternel, — հայրական , մայրական . les —s.

Aïeule, ի. հան, հանի, մամ, մեծ մայր . ին. **Grand-Mère, Grand-Maman.** — paternelle, maternelle, — հայրական , մայրական . les —s.

Aïeux (այէօ) ա. յ. հարք , նախահարք , նախնիք , *պապեր . les — des Lusignans, — Լուսինեանց :

Aigail (էկայ) **s. Aiguail.**

Aigaire (էկէր) ա. եգ. առու :

Aigle, ա. արծուի , արծիւ, կանդ «գարնալ» . l'— trompette, glatit, —ն փողէ , գոչէ , առնչէ . 2. փ. —. այր արծուաձուիչ՝ կորովամիտ՝ կորովահանճար . c'est un —. L'— de Meaux, —ն Մօյի (Պոսիւէ). l'— de Lampron (St. Nersès). —ն Լամբրոնեան. ||avoir des yeux, le regard d'—, արծուական՝ արծուատես՝ կորովաբիբ՝ սրահայեաց՝ սրատես՝ քաջատես՝ սրակն լ. 3. արծիւ. արծուածնեւ գրակալ (եկեղեցւոյ). 4. —, արծուանշան , արծուենշան (պատուանշան).l'— noir de Prusse, սեաւ արծիւն Բրուսիոյ. 5. աս. արծիւ . հաւատոդուխիւն . 6. ած. grand —, մեծ արծիւ՝ արծուաձուղ. petit —, փոքր —՝ արծուաձուղ . 7. արծիւ , արծուադրօշ , արծուէդրօշ . 8. ին. pierre d'—, արծուաքար. ին. **Aétite.** 9. ն. — de mer, ծովարծուի , գետարծուի. — pêcheur. ին. **Balbuzard.** 10. ալ. — blanc, արծուի սպիտակ . անդիկ . — noir, — սեաւ . կորալա. — céleste, — երկնային . սեսակ հաւատդեղի (panacée). || յալբիմիայն դնի երբեմն եւ իգական . — étendue, — տարածեալ . անուշադրը վերամբարձ (sublimé). — volante, — ծուցիկ . սընդիկ վերամբարձ . 11. բ. bois d'—, արծուափայտ :

Aigle, ի. արծուի, արծիւ. էգ արծուի . l'aire d'une —, բոյն արծուոյ, արծուարոյն . 2. կգ. —. — naissante կամ issante, — դեռածին, նորածին. 3. —, արծուէնշան , արծուադրօշ . les —s romaines. L'— impériale.

Aiglefin, ա. ձք. իշածուկն . ին. **Aigrefin** եւ **Ânon.** [rion.

Aiglette, ի. տ. **Aiglon** եւ **Alé-**

Aiglon, ա. արծուիկ, արծուաձագ. une aigle et ses —s. 2.կգ.**S.Alérion.**

Aiglon, onne, ած. արծուային , արծուանման . la gent —onne.

Aiglures, ի. յ. արծուախայտք , փետրաբիծք . խայտուցք ծուչնոց :

Aigocéros (բօս) ա. բ. այծեղջիւր . ին. **Fenu-grec.**

Aigre, ած. ծծու , ծծուահամ . fruit, lait, saveur —. Qui a une odeur —, ծծուահոտ . 2 —, քացախուտ , *քացխած . vin —. 3. կծու , ժանտ . l'air, le vent est —. Bise —. 4. եժ. կծու , խուպուտ , խիստ, խայծիչ , խայծող . voix, son —. Il a la voix —, խստաձայն՝ չարաձայն է . 5. նկ. խոշոր , անյարմար . couleurs —s. 6. կծու , անկուանելի . fer —. 7. փ. կծու , կծուակիծ , կսկծելի , դառն . des paroles —s. Parler d'un ton —. Il est — dans ses réprimandes. Style, discours —. 8.կծու, բարբառախուպուտ, ժանտաբարոյ , դժնեայ . homme, femme, esprit, caractère —. C'est une personne bien —. 9. ա.

ՔՔու. ՔՔու համ՝ հոտ. sentir l'—, ՔՔուահամ՝ կծուահամ՝ ՔՔուահոտ՝ քացախահամ լ. il a une odeur, un goût d'—, ՔՔուահոտ՝ ՔՔուահամ է. ce vin tourne à l'—, ՔՔուի՝ քացախ գինիդ. 10. փ. կծուութիւն, ժանուութիւն. il y a de l'— dans l'air.

Aigre-doux, aigre-douce, ած. քաղցրաՔՔու, ՔՔուաշ. fruit —. 2. փ. անուշիկ, քաղցրիկ, * անուշկնկ. paroles aigres-douces.

Aigrefin, ա. ը. խաբեբայ «ոսկանտըրցը». quel —! 2. S. **Aiglefin**.

Aigrelet, ette, ած. ՔՔուիկ, ՔՔուենի, կծորակ, * ՔՔուկնկ, կծուկնկ. fruit, goût —. 2. փ. —, կծու, ժանտ. ton —. Paroles, manières —ettes. Voix —ette.

Aigrement, մ. ՔՔուաբար, կրծուօրէն, ժանտաբար, կսկծելի բանիւք. répondre, parler, écrire —.

Aigremoine, ի. բ. երիժնակ:

Aigremoine.

Aigremore, ա. մոծիր, ածխափոշի (իրախաղից):

Aigret, ette, S. **Aigrelet**. goût —. Odeur, sauce, boisson —ette.

Aigrette, ի. ցցունք (թռչնոց). l'— d'un paon, d'un héron. 2. —, ճեղենակ, գարգմանակ «չէլէնք». un casque surmonté d'une —. — en diamants, ադամանդեայ —, ադամանդացցունք. 3. բ. ցցունք. նըրբաՔՔելը սերմանց. || բգ. եւ իրխ. —, կայծակունք. —s lumineuses, électriques. — d'eau, ցցունք ջրոյ, ջրացցունք. 4. Ք. ցցնարդ. տառեղն ցցունազարդ ՔեւօՔ:

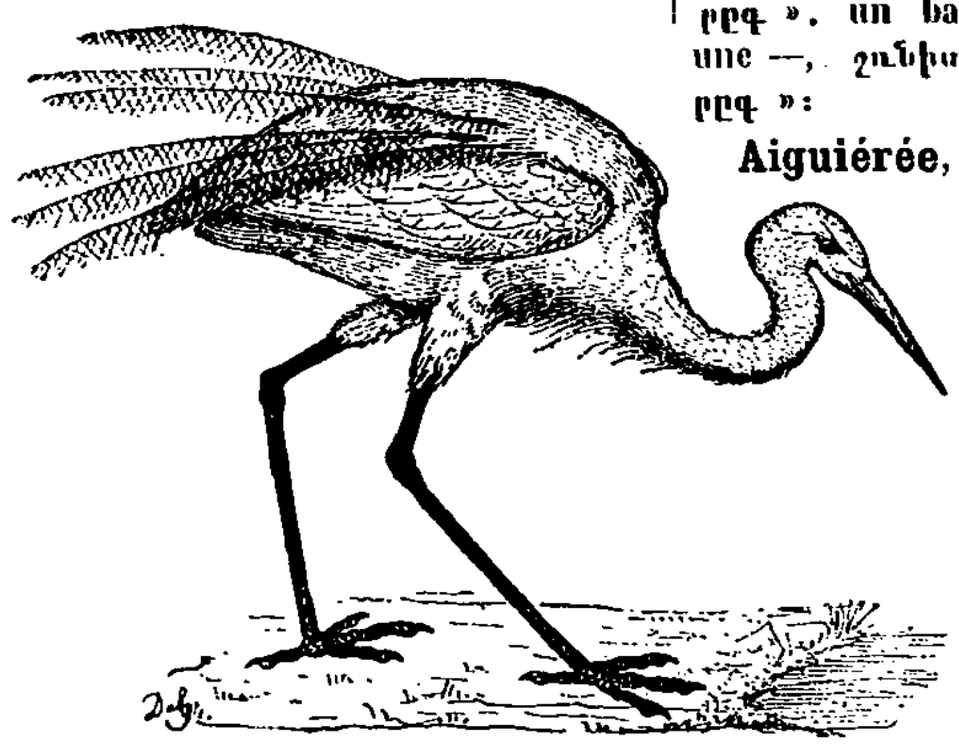
Aigretté, e, ած. բ. ցցունաւոր, ցցունազարդ. une graine, une semence —e.

Aigreur, ի. ՔՔուութիւն. plein d'—, ՔՔուալից. ce fruit, ce lait a de l'—. — prononcée. Légère, petite, forte —. 2. քացախութիւն. ce vin a de l'—, a pris de l'—. 3. բժ. ՔՔուութիւն, կծութիւն. avoir, éprouver des —s, des —s d'estomac, — ունել, իմանալ, ՔՔուիլ առաջորաց. causer, donner des —s. Être sujet aux —s. 4. փ. կծութիւն, ժանտութիւն, գիջանք. parler avec —. Avoir de l'—. Être plein d'—. Mettre de l'— dans ses discours. 5. գժտութիւն. il y a de l'—, un peu d'—, quelque — entre eux, * մէջերնին —, փոքր մի — կայ:

Aigrière, ի. ՔՔուակ. * խատնուրդ ՔՔուած կաՔի եւ Քեփի ի կերակուր խոզից:

Aigriette, Aigriotte, ի. ՔՔուենի. ՔՔու կեռաս:

Aigrir, ն. ՔՔուեցուցանել. le levain aigrit la pâte. La chaleur aigrit

Aigrette.

le lait. 2. քացախել, քացախեցուցանել. la chaleur aigrit le vin. 3. փ. ՔՔուեցուցանել, գայրացուցանել, ժանտացուցանել, խոժոռեցուցանել, դառնացուցանել. — le mal, le caractère.

Aigrir, չ. ՔՔուիլ. ce lait a aigri. 2. քացախիլ. ce vin aigrit.

S'aigrir, դ. ՔՔուիլ, քացախիլ. le vin s'aigrit à l'air. Le lait, la boisson s'aigrit. 2. փ. գիջիլ, գայրանալ, ժանտանալ, դաժանիլ, խոժոռիլ, դառնանալ. les esprits s'aigrissent. Son caractère s'est —i. Il s'aigrissait contre son frère. Il est —i, դառնասիրտ է:

Aigrissement, ա. ՔՔուումն, * ՔՔուիլն. — du lait. 2. քացախումըն, * քացխիլն. — du vin. 3. փ. գայրացումն, դառնացումն. — des esprits.

Aigu, uë, ած. սուր, սրաձայր, սայրասուր. flèche, griffe aiguë. Armes, épines —ës. Ongle, bâton —. Très —, քաջասուր. un peu —, սրուկ. 2. սուր, սրաձայն, բարձրաձիչ. cri, bruit —. Voix —ë. 3. փ. սուր, սաստիկ, դըժընդակ. chagrin —. Douleur, souffrance —ë. 4. փ. սուր, սայրասուր, կծու, կսկծեցուցիչ, խայՔիչ. épigramme, satire —ë. 5. բժ. սուր. maladie —ë. Colique —ë. Ressentir des douleurs —ës. || եչ. —. angle —, — անկիւն, սրանկիւն. || ը. —. accent —, —, շեշտ (՛):

Aiguade (էկուատ) ի. նաւ. ջրապաշար. faire —, — առնել. 2. ջրտեղի, ջրշեղջ, * ջուր առնելոյ տեղ:

Aiguadier (էկուատիէ) ա. ջրապան:

Aiguail (էկայլ) ա. մանրացօղ:

Aiguayer (էկայէ, էկէյէ. յծ. **Payer**) ն. լոգացուցանել, լուանալ, ողողել. — un cheval, du linge.

Aigue-marine (էկ-մարին) ի. հր. բիւրեղական, ծովական, ծովաքիւրեղ. գմրուխտ ծովազգոյն կանաչ. des aigues-marines.

Aiguière.

Aiguière (էկիէր) ի. քսիամին «երպրըգ». un bassin et une —, շանիան եւ — «էյէն երպրըգ»:

Aiguiérée, ի. քսիամին մի լի. — d'eau, — ջուր:

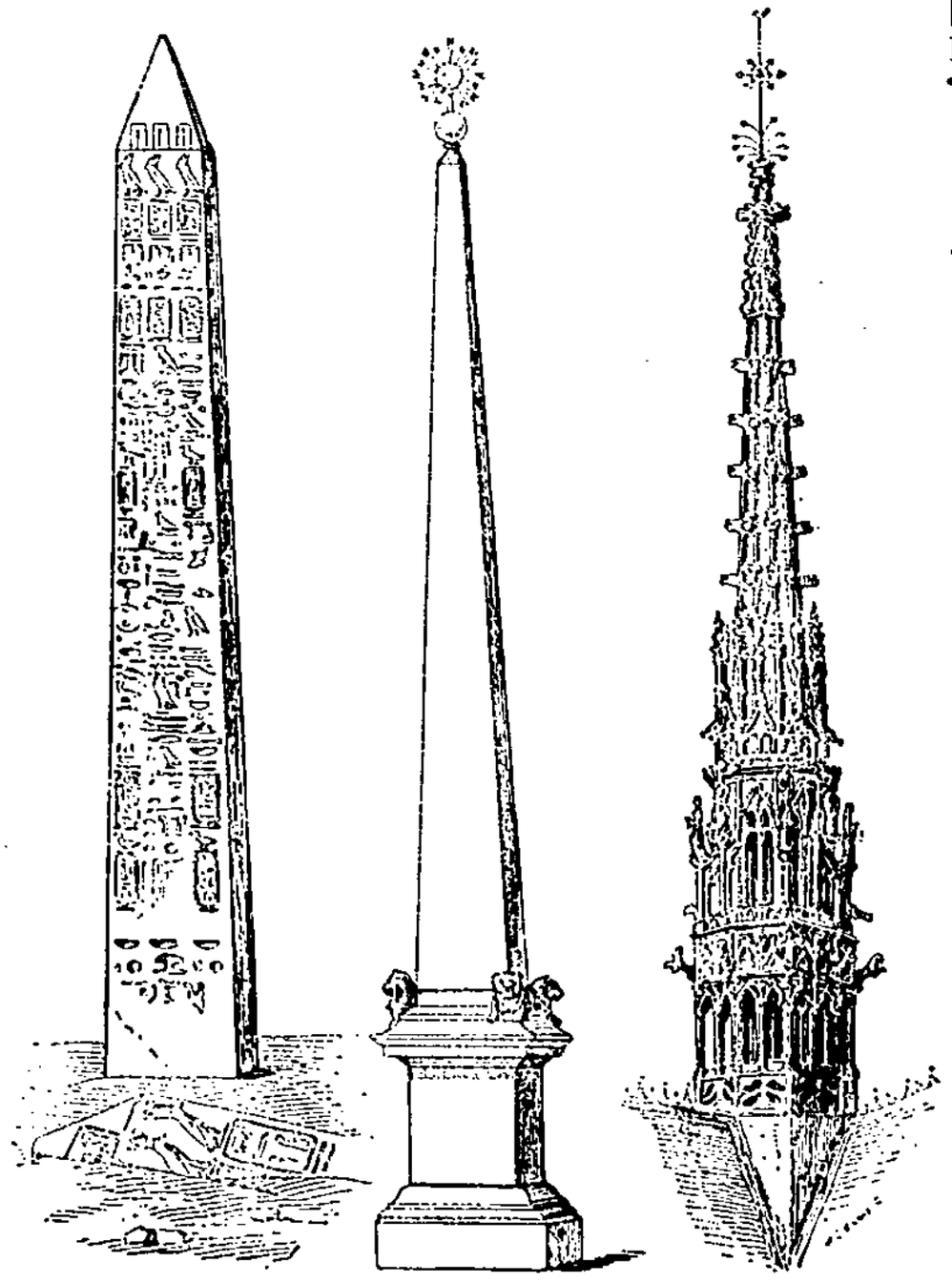
Aiguillade (էկիյատ) ի. խՔան նզանց «էօյիւնտիրէ»:

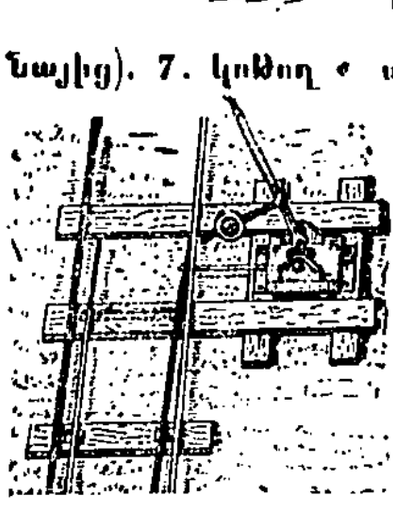
Aiguillage (էկիյաժ) ա. ասղնուժն. շարժիչն գաւեղն երկաՔուղւոյ:

Aiguillat (էկիյա) ա. կ. ծովասեղն. ազգ ծովաշան:

Aiguille (էկիւյլ) ի. ասեղն. marchand d'—s, ասղնավաճառ. la pointe, la tête d'une —, ծայր, գլուխ ասղան. le chas ou le trou d'une —, ակց, ծակ. — à chas mobile, ակցաշարժ՝ ծակաշարժ —. — creuse, սնաւասեղն, սնամէջ —. — courbe, կորասեղն, կոր —. enfiler une —, անցուցանել ասղանի ընդ —, * ասեղին դերձան անցունել. travailler à l'—, գործել ասեղնաւ, ասղնագործ լ., ասղնագործել, * ասեղով բանիլ. manufacture d'—s, ասղնագործարան. || — à tricoter, ճաղ, գուլպի ճաղ, ճաղուկ «չօրապ չիշի». || — à passer, մախաՔ «չըվալտրզ» || fusil à —, ասղնաւոր հրացան, ասղնահրացան. || փ. de fil en —, բանից ի բան, նիւՔ ի նիւՔոյ, * խօսքէ խօսք, նիւՔէ նիւՔ. de fil en —, ils en vinrent jusqu'à se quereller. || raconter de fil en —, կարգաւ՝ մանրամասն՝ * տեղն ի տեղ պատմել. || chercher une — dans une botte de foin, որոնել — մի ի տրցակ խարի. * դժուարագիւտ բան մի փնտռել. || sur la pointe d'une —, ի վերայ ծայրի ասղան՝ չընչին իրի. disputer sur la pointe d'une —. || passer par le trou d'une —, անցանել ընդ ծակ ասղան, * ասեղի ծակէն անցնիլ. անհնարին բան մի ուզել անել. || ne pas faire, ne pas savoir faire un point d'—, ամենեւին կար չկարել, կար կարել չգիտնալ. 2. —, ասղնագործուՔիւն. 3. վ. ասեղն, հերիւն «մլ». — à vacciner, — պատուաստելոյ, պատուաստասեղն. — à rainure, — փորոքաւոր, փորոքասեղն. — à suture, կարասեղն. — à manche, մեխեղասեղն, — մեխեղաւոր. — à bec-de-lièvre, — նապատակաբերան. — pince, ունելասեղն. ճն. **Serretelle**. — à paracentèse, à ponction, — մարմնածակուՔեան՝ մարմնածակիչ. — à séton, խճասեղն. — à bourdonnet, մանա-

սեղն. 4. ասեղն, ցուցակ « ագրեպ ». — de montre. — des heures կամ petite —, — ժամուց, ժամացուցակ, փոքր —. — des minutes կամ grande —, — վայրկենից, վայրկենացոյց, մեծ —. 5. պատ. — de balance, — կշռոյ. 6. ցուցակ (շոգեշարժ մեքենայի). 7. կոնող « տիբիլի ծայր » (նայիր). 8. պատ. սրածայր գանգակատուն. l'— de la Sainte-Chapelle de Paris. հն. **flèche**. 9. ասեղն (ոտով փոխին ընծայք երկաթուղւոյ). 10. ձք. ասղնաձուկն. ձուկն ծովային. 11. բ. ասեղուկ, ասղուկ. 12. իբ. ասեղն. բիւրեղ նուրբ եւ ասեղնաձեւ. 13. բգ. ասեղն. — aimantée, — մագնիսեալ, մագնիսեղն:

Aig. de chemin de fer.

Aiguillée, ի. Ծել մի ասղանոյ, *Ծել մի դեղձան. une — de soie, Ծել մի մեռաքս. une — de laine, Ծեռ:

Aiguiller, ն. վ. ի. ասեղնել. ասղամբ հանել զկարագոյր աչաց. 2. ասեղնաւարել. շարժելով զասեղն երկաթուղւոյ փոխել զընծայս կառախմբից. — un train. = ***S'aiguiller***, դ. ասեղնիլ:

Aiguillerie, ի. ասղնագործուի, ասղնավաճառանոց. 2. ասղնարան:

Aiguilletage, ա. ն. ապարդումն:

Aiguilleter (j'aiguillette; j'aiguilletterai) ն. ապարդեմ. երկաթածայր առնել. — des lacets. 2. ն. —. կապել չուանաւ:

Aiguilletier, ière, գ. ապարդեմ. դմագործ, ապարդմագործուհի:

Aiguillette, ի. ապարդուկ. երկաթածայր լար. — de soie. 2. —. լանչագարդ վինուրաց եւ ծառայից. porter des —s, ապարդմակիր լ. 3. փ. —. շներս մոյ՝ մորթոյ երկայնաձեւ. 4. ն. —. փոքրիկ չուան. 5. ի. խանջան «ուշկուր». lâcher l'—, լուծանել զ—ս, նետել ի պետս որովայնի:

Aiguilleur, ա. ասղնակալ, ասղնող. փոխոլ զընթացս կառախմբին:

Aiguillier, ière, գ. ասղնագործ, ասղնավաճառ.:

Aiguillier, ա. ասղանոց, *ասեղնոց «էթնէիք». լգ. **Étui**.

Aiguillière, ի. ասղնաձկնաձկան. ուռկան ասղնաձուկն որսալոյ:

Aiguillon (էկիյեօն) ա. խթան «մօտուլ». donner, piquer de l'—, faire sentir l'—, խթել, խթանել. 2. փ. խթան, խայթ, դրդումն, գրգիռ. l'— de l'amour est la difficulté. Avoir besoin d'—. — de la chair, խայթ ցանկութ, մարմնափորձութ. 3. կ. խայթոց, շինոց. 4. բ. խայթոց, խայթաճար. 5. ո. խթան. ծայր բակոթոյ շիկելոյ:

Aiguillonnant, e, ած. խթիչ, խթոտ, խայթիչ. 2. փ. —, դրդիչ գրգռիչ. des passions —es.

Aiguillonné, e, ած. ո. խթանուոր. fumées —es. 2. բ. խայթոցաւոր. plante —e. || —s, ա. յ. կ. —բ, փշամորթք. || մբ. —. ոոիմ Ծաղանձաձեւ միջատոց:

Aiguillonnement, ա. խայթումն, դրդումն, գրգիռ. l'— des passions.

Aiguillonner, ն. խթել, խթանել. — les bœufs. 2. փ. —, դրդել, գրգռել. — le courage, l'esprit, un paresseux. Une ardente faim l'aiguillonne. — un peu, rudement.

Aiguillonneux, euse, ած. բ. խայթոցաւոր, փշուտ. plante —euse.

Aiguillot (էկիյո) ա. ն. խթան. երկաթի ծղխնի, որով ղեկն դառնայ ի վերայ դեկակալի (barre).

Aiguisable (էկիզապլ) ած. սրելի:

Aiguisage, Aiguisement, ա. սրումն. — d'un couteau.

Aiguiser (էկիզե) ն. սրել, Ծեքել, յեսանել «պիլեմէք». — un sabre, sa faux. Le sanglier aiguise ses défenses, le lion ses dents, ses griffes. Pierre à —, յեսան. 2. փ. սրել. — l'esprit, le courage. — l'appétit, — քանալ զախորժակ. || — la langue, une épigramme, — ապրատուր կրկնցուցիչ առնել զերծս, զներտառնիքն:

S'aiguiser, դ. սրիլ. le fer s'aiguise avec le fer. 2. փ. —. l'esprit s'aiguise à la ville.

Aiguiserie (էկիզրի) ի. սրարան, յեսանարան: [րող, յեսանիչ:

Aiguiseur, euse, գ. սրիչ, սր-

Aiguisoir, ա. սրոց. գործի սրելոյ: [adoucir l'—.

Aiguité (էկիթե) ի. ար. սրութիւն.

Aigûment, մ. ագր. սրապէս, * սուր կերպիւ. parler —.

Ail (այլ) ա. խառոր, * սխտոր « սարմուսագ ». Une tête, une gousse d'—, գլուխ, պճեղն խառորոյ. sentir l'—, — հոտիլ. manger de l'—, — ուտել. gigot, sauce à l'—, սխտորաւոր գիտո, հաժեմ. || յ. les ails (o). 2. բ. —. cultiver des ails. || — sauvage, արջախառոր, արջառնխառոր:

Ailante, ա. բ. երկնաճառ. հն. **Arbre du ciel**. սեռ տնկոց ի տոհմ

մէ փեգնենայց (rutacées). տերեւք կերակուր շերամոյ:

Ailanticulture, ի. երկնաճառաշխատութիւն:

Ailantine, ի. տգ. երկնաճառին:

Aile (էլ) ի. Ծեռ. — d'oiseau, d'une mouche. Petite —, Ծեռիկ, Ծեռակ. aux —s fermées, Ծեռափակ. aux —s déployées, ouvertes, Ծեռատարած, Ծեռաբաց. étendre, déployer les —s, տարածանել, պարզել զԾեռս. ouvrir les —s, բանալ զ—ս, հոլատեռել. prendre des —s, Ծեռարոյս՝ Ծեռագուսպիկ՝ Ծեռագիտ լ., Ծեռանալ, Ծեռատիլ. battre des —s, Ծեռս ածել, Ծեռածել, սաւառնել. voler à toutes —s, Ծեռալիք Ծռանել՝ Ծռչել. couper les —s, հատանել՝ հարկել զ—ս, * Ծեռերըն կտրել. voler d'une — légère, Ծռանել ի— Ծեռեռ, Ծեռեռաձիչ լ. les —s des anges, —ք հրեշտակաց. sans —, անեռ. || փ. à tire d'—, ամենայն արագութեամբ, փութով պրծդութեամբ. voler à tire d'—, առագաձիչ լ. ||rogner les —s à qn., խուզել՝ կտրել զ—ս ուրուք, Ծեռատել. նուազել փիշխանութիւնն. || la peur donne des —s, Ծեռս տայ՝ բուսուցանէ երկիւղն. 2. մբ. —, Ծեռակ. — de l'oreille. — du nez, — քթի, պինչք. 3. խ. Ծեռ. — de poulet. Manger une —. 4. ճ. —. les —s d'un palais, d'un

château. — gauche, droite. 5. —s d'un moulin, —ք հողմադացի. 6. զ. —. — d'une armée, — բանակի. — droite, աջ —, աջակող. — gauche, ձախ —, ձախակող. 7. փ. —, ծեւարկութիւն. être sous l'— de sa mère, է. ընդ ծեւով մօր, * մօրն ծեւին տակ է. voler de ses propres —s, իւրովք ծեւովք ծուչիլ, ինքնաձուիչ է., * իւր ծեւօքն ծուչիլ, ուրիշի օգնութեան պէտք չունենալ:

Ailé, e, ած. ծեւաւոր, ծեւազգեցիկ. fourmi —e. Cheval —, — ձի, պեգասոս. || քծ. le peuple —, la gent —e, — ժողովուրդ, ազգ. ծուչունք. un chantre —, — երգիչ. ծուչուն. châteaux —s, — դղեակք. նաւք. foudre —, — շանթ. նշան արագութեան եւ իշխանութեան. les pèlerins —s, — ճոպեիք. ուղեւոր ծուչունք:

Aileron, ա. ծեւակ, ծեւածայր (ծուչոց). 2. ծեւակ, ծեւիկ (ձկանց). 3. ծեւակ. փոքրիկ առխտակք անուոյ չրաղացից: [ծեւ շինուածոց:

Ailette, ի. ճ. ծեւիկ. փոքրիկ

Aillade (այլեատ) ի. խառոյած, խառոյհատեմ «ծէլաձուլ». 2. խլտոյած, խառոյհաց. *սխտոր քաած հացի կտոր:

Ailler (այլեէ) ա. լոյալաբմ, լոյակալ. վարմ յորս լոյամարգաց:

Ailleurs (այլեէօր) մ. այլուր, այլուրեք, * ուրիշ տեղ. je vais —. Nous avons vu —.

D'ailleurs, այլուսա, այլուսաեք, * ուրիշ տեղէ՝ կողմանէ. votre disgrâce vient —. 2. ծող զայս, այսու ամենայնիւ, հանդերձ այսու, սակայն. — il faut dire que . . . Homme — plein de savoir.

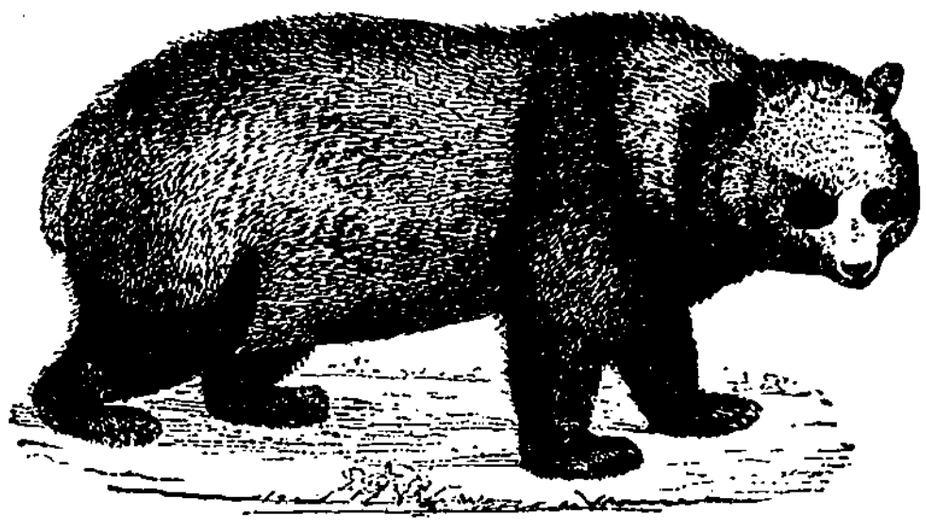
Partout ailleurs, ամենայն ուրեք, ամենուրեք. parmi nous comme partout —.

Ailurin, S. **Ailurogale.**

Ailurodon, ա.վբ. կաուսաատամն. տես. բրածոյ մսակեր անասնոց:

Ailurogale, ա. կ. կաուսաբիս:

Ailuropode, ա. կ. կաուսոտն. տես. շաղղակեր անասնոց արջանման:

Ailuropode.

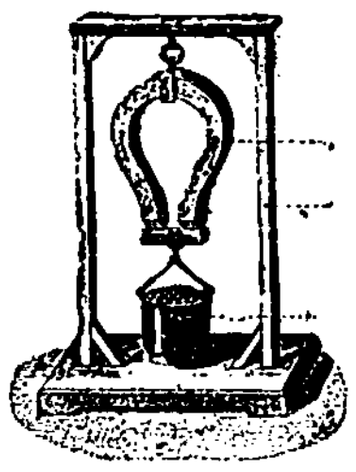
Ailuropsis (իս) ա. վբ. կաուսատեսիլ. տես. բրածոյ անասնոց երբորդական գետնոյ:

Aimable, ած. սիրելի, սիրուն, սիրահարբոյր, սիրալիր, նազելի, սիրանոյշ, փարելի, սրտաճաճոյ, բարեսէր, բարեշնորհ. c'est un homme —. Une femme —, կամ une — femme. — lettre, invitation. — réception, սիրասիրաբար ընդունելութիւն. vous êtes bien —. C'est bien —, fort — à vous de m'avoir écrit, շնորհ ունիմ՝ շնորհակալ եմ որ գրեցիք ինձ. il a été très — pour nous dans cette circonstance, * այս պարագայիս մէջ մեզ շատ սէր՝ մարդասիրութիւն ցուցուց. vous êtes bien — de venir me voir. Cela est —. Voilà qui est —. Être — avec qn., սիրով է.՝ վարիլ ընդ ումեք. figure —, սիրագեղ դէմք. conduite —, բարեգրահարբոյր ընթացք. 2. գ. —. faire l'—, սրտահաճուկ է., ջանալ — երեսիլ. il ou elle fait l'—.

Aimablement, մ. սիրաբար, սիրելաբար, սիրելապէս, սիրով. répondre —, très —. Il l'a traité fort —.

Aimant, e, ած. սիրող, սիրատենչ, սիրագին. cœur, caractère —. Femme, âme —e. Il est d'une nature —e, սիրասիրող է:

Aimant, ա. մագնիս, մագնիտ, խանդուժանդ. — naturel, artificiel, terrestre, բնամագնիս, արուեստական, երկրային. les deux pôles d'un —, երկբևեռ—ի. armure, armature de l'—, պահպանակ —ի. armer un —, զինել զ—, պատել զ— պահպանակաւ. ligne neutre d'un —, չեզոք գիծ —ի. 2. փ. —, հրապոյր. la modestie est un — qui attire les cœurs.

Aimantaire, ած. հբ. մագնիսաւոր, մագնիսաւոր. mine —, — հանք, մագնիսահանք. 2. S. **Magnétique.**

Aimantation, ի. բգ. մագնիսումն, մագնիսացումն. l'— de l'acier. — par simple touche, par double touche, par touche séparée, —պարզ, կրկին, առանձին շօշափմամբ:

Aimanté, e, անց. մագնիսեալ, մագնիսական. aiguille —e, — ասեղն, մագնիսեղն:

Aimanter, ն. մագնիսել, մագնիսացուցանել. — une aiguille. 2. փ. —. la passion l'aimante et la rend plus attractive. (Th. Gautier.)

S'aimanter, դ. մագնիսանալ:

Aimantin, e, ած. մագնիսեան, մագնիսական. vertu, force, attraction —e.

Aimer, ն. սիրել. — Dieu, sa mère, sa patrie, son prochain. — une femme. — son chien. Il est doux d'—, քաղցր է —. faire —, տալ —, * սիրցուցանել. se faire — de qn., սիրելի զանձն առնել ումեք, *ինքնիւրեան մէկուն սիրցունել. — d'amour, — տարփանօք՝ տուփանօք, տուփալ, տարփալ. — de tout cœur, de tout son cœur, de toute son âme, avec toute son âme, — ի բոլոր սրտէ՝ բոլորով սրտիւ՝ ոգւով չափ, * բոլոր սրտով՝ հոգւով. — de toutes ses forces, — յամենայն զօրութենէ, *բոլոր ուժովն. —par-dessus tout, —իվեր՝ գեր իվերոյ քան զամենայն, * ամէն բանէ աւելի. — tendrement, խանդակաթ՝ կաթոգին —, կրկրաթ՝ կաթոգին է. — ardemment, éperdument, passionnément, aveuglément. — comme la prunelle de l'œil, comme la prunelle de ses yeux, comme ses yeux, — իբրեւ զբիբ ական, * աչքին պէս —. — à la folie, jusqu'à la folie, — մոլեգին սիրով. — jusqu'à l'adoration. || — en, comme, — իբրեւ. — en frère, en ami, եղբայրաբար, բարեկամաբար —. Il aimait sa patrie comme une mère, մայրաբար սիրէր զհայրենիս. qui aime ses sujets, հպատակասէր. 2. սիրել. — le jardinage. La violette aime l'ombre. — l'étude, ուսումնասէր՝ ուսումնատենչ է. — les plaisirs, զուարճասէր՝ զբօսասէր է. — le théâtre, ծաղրասէր է. || — mieux, առաւել —, լաւագոյն համարիլ. j'aime mieux mourir que de vous voir malheureux. || — à, —. j'aime à rire, սիրեմ ծիծաղիլ. j'aime à croire, սիրեմ կարծել, սիրելի է ինձ կարծել. 3. — que, սիրել, հաճիլ. aimez qu'on vous conseille. Je n'aime pas qu'on me flatte.

S'aimer, դ. սիրել զմիմեանս՝ * զիրար. ils s'aiment tendrement comme des frères. 2. սիրել զանձն, անձնասէր է. il s'aime trop. 3. սիրել, սիրելի է. — à la cour, à l'étude. La vigne s'aime dans les terrains pierreux. Je m'aimerais infiniment chez vous, dans votre société.

Ած. qui aime bien châtie bien, որ յոյժ սիրէ, յոյժ խրատէ, * շատ սիրողն, շատ կսպատժէ. qui m'aime, aime mon chien, որ սիրէն գիս՝ սիրէ եւ զիմ շունն, * գիս սիրողն կսիրէ նաեւ շունս. մէկն սիրողն կը սիրէ նաեւ անոր սիրածներն. qui m'aime me suive ! որ սիրէն գիս՝ գիտէ իմ եկեսցէ, * գիս սիրողն ետեւէս գայ. quand on n'a pas ce qu'on aime, il faut aimer ce qu'on a, * երբոր մարդ իւր սիրածն չունենայ, պէտք է սիրէ ունեցածն. ունեցածովն պէտք է մարդ գոհ լինի. — mieux un tiens que deux tu l'auras, նախամեծար ընտրել զիրք ինչ ապահով քան զմեծն անապահով:

Aine, ի. ցայլք, աճուկ, ագռամէջ « գաստգ ». 2. ար. աճուկ:

Aîné, e, ած. անդրանիկ, նախածին, *առջինեկ. fils —. Fille —e. || La branche —e d'une maison, անդրանիկ ճիւղ տան՝ տոհմի. 2. —, երէց, աւագ, մեծ. frère —, sœur —e, — եղբայր, քոյր. 3. գ. անդրանիկ, անդրանկորդի. անդրանիկ որդի՝ դուստր. 4. երէց, երիցագոյն. il est mon —, — քան զիս, * ինձմէ մեծ է:

Aînesse, ի. անդրանկութիւն. droit d'—, իրաւունք —ի:

Ainette, ի. աճկուկ, ցպիկ (չորցունելու համար տարեխներ կախելու).

Ainsi, մ. այսպէս, այդպէս, զայս օրինակ. — finit la comédie. Il parla —. || — donc, — ուրեմն. || pour — dire, զի այսպէս ասացից, զոգցես, * այսպէս ասեմք. || s'il est —, եթէ այդպէս է. || il en est ainsi du reste, — du reste, զոյն իմա եւ զայլոց, եւ որ այն եւս, եւ որ ի կարգին, այլոյքն հանդերձ. || — soit-il, եղիցի, ամէն. || est-ce — que? C'est donc — que . . .? ա՛յսպէս ուրեմն. || c'est — que, այսպէս. ce n'est pas — que..., ոչ այդպէս... 2. շ. ուստի, ուրեմն. — vous refusez. 3. — que, որպէս, իբրեւ. je réponds de son cœur — que de moi-même, || s'il est — que . . . , եթէ այդ այդպէս է որպէս. . . :

Aïophylle (ահօֆիլ) ած. բ. մշտատերեւ, միշտաներս:

Air, ա. օդ, այր. le grand —, արձակ՝ հանճարապած օդ. se promener au grand —. Mauvais —, ժանտ՝ վնասակար՝ * գէշ օդ. porter le mauvais —, աճել ուրեք օդ տարափոխ ախտ. — sain, pur, ոչ՝ առողջարար, մաքուր —. le bon —, լաւ օդ. mettre, exposer à l'—, օդոյտալ, * օդնդնել՝ փռել. prendre l'—, օդ առնուլ, ոգի կլանել, զգնալ, * ժուռ գալ. respirer l'—, օդ շնչել. changer d'—, օդափոխ լ., օդափոխել, * օդ փոխել. changement d'—, օդափոխուԹիւն. changer l'—, փոխել օդ, * օդն փոխել. changer l'— de la chambre. Donner de l'— à une chambre, օդ տալ սենեկի, հոլել. renouveler l'— d'un appartement, նորոգել օդ բնակարանի. || l'— natal, օդն հայրենեաց՝ ծննդավայրի. || n. se donner de l'—, խոյս տալ, փախչիլ. || se tenir à l'—, * օդն՝ օդին մէջ կենալ. || փ. prendre un — de feu, * կրակին մօտենալ փոքր մի տաքնալու համար. prendre un — de soleil, փոքր մի տեսանել զարեւ. || coup d'— օդառուԹիւն, օդահարուԹիւն. avoir, attraper un coup d'—, օդառ՝ օդահար լ. || courant d'—, հոսանք օդոյ, օդահոսանք. s'exposer à un courant d'—. Etablir un courant d'—. || une maison en bel —, տուն օդաւէտ՝ գեղեցկադիր. || en plein —, ի բացի, բացօթեայ. coucher en plein —, բացօթեագ լ., * բացն պառկիլ. se tenir en plein — || être libre comme l'—, ազատ լ. իբրեւ զօդ. ազատ լ. բոլորովին. || vivre de l'— du temps, * օդով անանիլ, ապրուստ չունենալ. || fendre l'—, les —s, օդահերձ՝ օդապատառ՝ օդակոտոր լ. || battre l'—, les—s, զօդս կոծել, * շատ դղրդիւն հանել. cet enfant bat l'— de ses cris. || ne faire que battre l'—, զօդս կոծել, զիմեմս արածել, զրաջան՝ զրավատակ լ. || յ. օդք այնքք, եթեր. || les habitants de l'—, des —s, բնակիչք օդոց, օդաբնակք, օդապարք. Ծուչունք. le roi des —s, արծուի. 2. փ. օդ, բնակուԹիւն, յաճախուԹիւն. l'— du monde, de la cour est contagieux. 3. օդ, հոլմ, սիք, սղոխ, * հով, քամի. il fait de l'—, beaucoup d'—, il y a de l'—, հոլմ, հոլմ բազում գոյ, * —, շատ — կայ. il ne fait pas d'—, il ne fait point d'—, il ne fait pas un souffle d'—, բնաւ չիք ինչ —, * ամենեւին — չկայ. il vient de l'— par cette porte. || — vital, կենսական օդ:

En l'air, մ. յօդս, ընդ օդս. regarder en l'—. Jeter en l'— une pierre, ձգել քար —՝ երկնապոյ. tirer en l'—, tirer un coup en l'—, արձակել —, * օդն պատռել (զիրազենս). 2. փ. ընդ օդս, անիմն, անոտի, վայրապար. promesse, menaces en l'—. Parler en l'—, dire une parole en l'—, օդաբանել, խօսել —. paroles en l'—, օդաբանուԹիւն, վայրաբանուԹիւն, վայրախօսուԹիւն, * փճախօսուԹիւն. qui parle en l'—, օդաբան, օդախօս. || faire une chose en l'—, վեր ի վերոյ՝ հաբեւանցի՝ անիոգաբար առնել ինչ. || être en l'—, յուզիլ, խլրտիլ, վրդովիլ. tout le monde est en l'—. || Être en l'—, tout en l'—, լ. խառն ի խուռն, վեր ի վայր, * առկնուվերայ. tout est en l'— dans cette maison. || mettre en l'—, յուզել, վրդովել. cette affaire a mis toutes les têtes en l'—. || avoir toujours le pied en l'—, զոտս ամբառնալ, պատրաստ լ. միշտ յերթ, յոտիւն, ի կաքաւ. || être toujours en l'—, յար ի շարժման լ. || dans l'—, en l'—, յօդս, ի միտս, * օդին մէջ. la révolution était en l'—, || conte en l'—, առասպել:

Air, ա. կերպարանք, կերպ, երեսք, տեսիլ, երեւոյԹ, * հով. d'un — modeste, հաւնոտ կերպարանօք. d'un — gai, զուարԹադէմ, զուարԹերես, զուարԹատես, զուարԹատեսիլ, զուարԹահայեաց, զուարԹագին. d'un — triste, տխրադէմ, Թախծադէմ, տրտմագին, տխրատեսիլ, տրտմատեսիլ. d'un — sérieux, լրջադէմ. d'un — timide, ահ ընդ ահ, երկիւղահառն, երկիւղագին, երկիւղալից. d'un — confus, honteux, ամօԹերես, ամօԹլեաց, ամօԹխած, ամօԹապարտ, կորանօք, ի կոր, կորակոր. d'un — dédaigneux, արհամարանօք իմն, * արհամարհոտ կերպով մի. un — hautain, ամբարտաւանուԹիւն, բարձրամտուԹիւն, բարձրայօնուԹիւն. — dissimulé, կեղծադէմ կերպարանք. — sérieux, լուրջ դէմք. avoir un — de grandeur, de noblesse, մեծ, ազնուական երեւիլ. reprendre son — sévère, դառնալ ի խիստ յառաջին կերպարանս. * առաջին խիստ կերպն նորէն առնուլ. regarder avec un — de compassion, կարեկցաբար հայիլ. prendre, avoir, donner l'— de, առնուլ, ունել զկերպարանս ուրուք, իրիք, երեւել զդէմս ուրուք, երեւել զտեսուԹիւն՝ զերեւոյԹ իրիք, զկերպարանս իրիք երեւել յանձին, կերպարանել, երեւիլ, Ծուիլ, զանձն երեւեցուցանել՝ ցուցանել. vous avez l'— d'avoir trop bu, * շատ խմած կ'երեւիք. il a l'— noble, ազնուական են կերպարանք՝ դէմք նորա, տեսիլ դիմաց նորա ազնուակերպ, * ազնուական կ'երեւի. il a l'— méchant, չարադէմ՝ ժանտերես է. il a l'— contrarié, դժկամակ Ծուի՝ երեւի. il a l'— fâché, բարկացեալ է. il a l'— d'un honnête homme, այր պարկեշտ երեւի. se donner l'— gai, զուարԹ դէմս ցուցանել, զուարԹագին կերպարանել, զուարԹադէմ՝ զուարԹերես՝ զուարԹատեսիլ զանձն ցուցանել. avoir l'— de défier tout le monde, խրոխտալ, յոխորտանալ, պերճանալ, ճոխանալ. se donner des —s d'homme très occupé, զբազում իրիք զբաղեալ՝ բազմազբաղ զանձն ցուցանել. vous avez l'— troublé, խռովեալ՝ խռովադէմ երեւիք՝ էք. avoir l'— maussade, prendre un — maussade, խռովադէմ՝ խռովատեսիլ լինել, խռովեցուցանել զդէմս, խռովիլ. avoir l'— triste, տխուր երեւիլ, տխրադէմ՝ տխրատեսիլ լինել, ի խոնարհ կախիլ երեսաց. cette poire a l'— mûre, հասուն երեւի՝ Ծուի տանձդ. || avoir l'— comme il faut, բարեքիկ՝ բարեձեւ՝ բարեկիրԹ երեւիլ. || n'avoir pas l'— d'y toucher, անտարբերուԹիւն կերպարանել՝ ձեւացուցանել, անտարբեր երեւիլ. || n'avoir de rien, իբր նպատակն կեղծել. || cela n'a l'— de rien, * այս բան չերեւիր. այս երեւացին աւելի կարեւոր է. || փ. եւ բ. avoir l'— à la danse, աշխոյժ՝ յօժար՝ մտադիր երեւիլ. 2. նմանուԹիւն. il a un faux — de son père, բերէ իրիք զնմանուԹիւն հօրն, * կերպով մի՝ քիչ մի հօրն — ունի՝ կնմանի. un — de famille, բնատեսական —. il a de votre —, ձեր —ն ունի, ձեզ նմանի. || avoir un faux — de qn., * մէկուն հետ շուշորդ՝ փոքրիկ — ունենալ. 3. կերպ, կերպարանք, յեղանակ. il a un certain — de dire les choses. S'habiller d'un — ridicule. || le bel, le bon —, գեղանսեղ՝ վայելուչ կերպ, բարեկերպուԹիւն, բարեձեւուԹիւն, գեղեցկակերպուԹիւն, վայելչուԹիւն. il a bon —, բարեքիկ՝ բարեկերպ՝ բարեձեւ՝ գեղեցկակերպ է. mauvais —, անկիրԹ կերպ, անկրԹուԹիւն. se donner un — de bel esprit, un air de capacité, * խելք ծախել. || le grand —, վեհակերպուԹիւն, ճոխուԹիւն, պերճուԹիւն. un grand —, պերճ՝ շքեղաշուք կերպարանք. les grands —s, պերճանք, սիգանք, նազանք. || prendre, se donner des —s, de grands —s, առաւել քան զոր էն երեւիլ ձեւանալ, պերճանալ, ճոխանալ, խրոխտալ, խրոխտապանծ լ., սիգալ, նազել, սամսարիլ, շուշոկել, * պերճուԹիւն՝ վեհուԹիւն ծախել, հովեր առնուլ. il prend des —s de savant, վկերպարանս առնու գիտնոյ, իբրեւ զգիտուն ոք պերճանայ, գիտուն ձեւանայ, * գիտուԹիւն կծախէ. || p. —s penchés, պերճանք, նազանք, սիգանք, շուշականք. avoir, prendre des —s penchés, ընդոծղնել, պերճիլ, ընդ պերճանս գալ, շուշոկել, նազիլ, սամսարել, սիգալ, սիգաբայլ՝ նազաբայլ ընԹանալ, տոհոբակել, * կոտրտուիլ, պէվլուկ գալ. || — trop recherché, հպտանք, պերճանք || par —, առ ունայնասիրուԹեան, ի ցոյցս. faire une chose par —, ի ցոյցս առնել զիմն. 4. ձվ. գնացք, ընԹացք, * քալուածք. un cheval qui va à tous les —s, * ամէն տեսակ — ունեցող ձի·

ნ. նկ. օդ, միջոց. donner de l'— à un tableau. Il n'y a pas d'—, il y a beaucoup d'— dans ce tableau.

= դտղ. բ. *երբոր air կնշանակէ *կերպարանք*, ինչպէս avoir l'— ի մէջ, միշտ կգործածուի եղակի, եւ վերաբերեալ ածականն կդնուի արական, որպէս cette femme a l'air méchant, a l'air bon. իսկ երբոր avoir l'—ն *երեւալ* կնշանակէ՝ կը համաձայնի տէր բայիին հետ, ինչպէս cette viande a l'— cuite, a l'— fraîche. Ils ont l'— fâchés. բայց երկուց երկսեռ անուանց մերձաւորութենէն խորշելու համար լաւագոյն է ասել être բայիւ, cette viande a l'— d'être cuite, d'être fraîche.

Air, ա. եժ. եղանակ, նուագ, մարտն. — gai, triste. — vocal, instrumental, ձայնական, նուագարանական —. un — de violon, ջուխականուագ, *ջուխակի եղանակ. — de piano, դաշնականուագ. un — de danse, պարանուագ. composer, faire un —. Apprendre un —. Faire un — sur des paroles. Faire des paroles sur un —. || N'être pas dans l'—, արտանուագ է., *եղանակէն դուրս երգել. 2. նուագ, երգ. — bachique. Un — à boire, արբեցգ. chanter un —, des —s. Un — patriotique, national. — de courage.

Aira.

Aira, ա. բ. գնկոր. սեռ. տոհմ; կոց. ի տոհմէ սիզաբուսոց եւ ի խմբոյ վարսակեայց. հն. **Canche.**

Airage, ա. օդափոխ (հանքերու մէջ). 2. Վեռանկիւն (հողմաղացքի).

Airain, ա. պղնձան, պղինձ. vase, plaque d'—, անօթ, տախտակ պղնձի. || S. **Âge**. 2. փ. un ciel d'—, երաշտուէ մեծ. un front d'—, անամօթ ճակատ, անհնարին անամօթութիւն. avoir un front d'—, անամօթ՝ աներես լ. un cœur d'—, սիրտ անողորմ. 3. քխ. —, հրետ, Վնդանօթ. l'— tonnant, grondant, որոտընդոստ —. l'— tonne, —ն որոտայ. 4. քխ. —, զանգակ. Sonner l'— fatal. 5. առ. les injures s'écrivent sur l'— et les bienfaits sur le sable, նախատինք գրին ի վերայ պղնձոյ եւ բարիք ի վերայ աւազոյ, *բարիք շուտով կմոռցուին եւ նախատինք անմոռաց կմնան:

Aire, ի. կալ, կալատեղ «հարման». — à battre les grains. Les gerbes sont dans l'—. L'— d'une grange. 2. ճ. եւ եբ. կալ, մակերեւոյթ. l'— d'un plancher, d'un bassin, d'un champ, d'un triangle. 3. աս. կալ, բակ. l'— d'une planète. 4. նե. — de vent, հողմանիշ. il y a 32 —s de vent. 5. նե. երագութիւն նաւու. ce bâtiment a beaucoup, peu d'—, երագընթաց, յամրընթաց է նաւդ. 6. բոյն, խուխրոյն (որսաթռչնոց). l'— de l'aigle. 7. բ. S. **Aira.**

Airée, ի. կալնոց, կալաչափ. կալ մի լի տրայք. une — de froment, d'avoine.

Airelle, ի. բ. հապալասի «եապան մէրսինի», հն. **Myrtille, maceret, canneberge, brimbelle.** 2. հապալաս (պտուղն). հն. **Mauret, maurette, raisin des bois, brimbelle.**

Airer, չ. ո. բունել, բոյն դնել (որսակաե թռչնոց). l'aigle avait —é sur un rocher. [գիկ, ՎեՎեւերգ:

Airette, ի. եժ. եղանակիկ, նուագ

Airopsidées, ի. յ. բ. ծխտաբտեայք. ցեղ սիզաբուսոց, որոց նախատիպ ծխտաբոտ:

Airopsis (սիս) ա. բ. ծխտաբոտ. սեռ տնկոց, ի տոհմէ սիզաբուսոց:

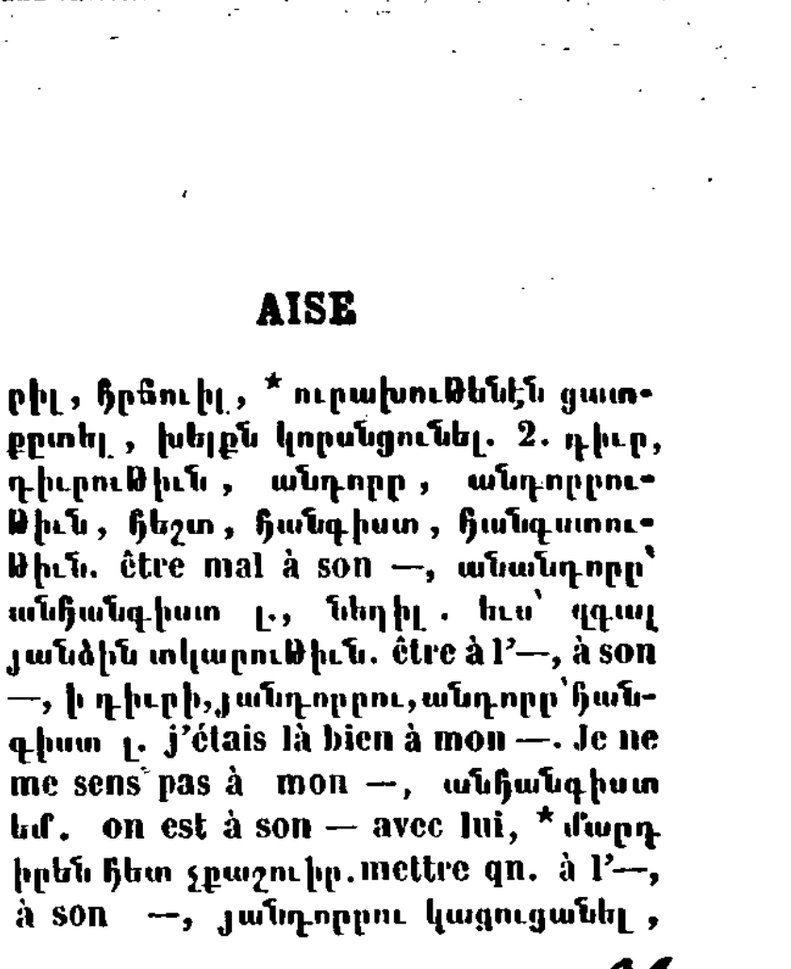
Airure, ի. հբ. հիկոց. ճայր մետաղական եռակի կամ հանքաց հանածխոյ:

Ais (է) ա. խարտախտ. բարակ տախտակ. — de chêne, de sapin. Les — d'un bois de lit. Faire scier des —.

Aisance, ի. դիւրութիւն, հեշտ. porter avec — un fardeau, դիւրաւ՝ հեշտեաւ կրել զբեռն. || ար. donner de l'—, դիւրաշարժ գործել. 2. դիւրութիւն, արձակութիւն, համարձակութիւն. il parle, il s'exprime, il se présente, il marche, il fait tout avec —. L'— dans les manières. 3. դիւր, բարեկեցութիւն, դիւրակեցութիւն. il vit, il est dans l'—, բարեկեաց՝ բարեկեցիկ՝ դիւրակեցիկ է. il jouit d'une honnête —. 4. յ. lieux կամ cabinet d'—s, ճեմիշ, արտաքնոց, *հարկաւոր. fosse d'—, գաչդանոց:

Aisceau (էսօ) ա. յղկոց (տակառագործաց):

Aise, ի. գոհութիւն, հաճութիւն, ուրախութիւն, բերկրանք, բերկրութիւն. tressaillir, ne pas se sentir d'—, être ravi, transporté d'—, խայտալ, այլ յայլմէ լ. առ խնդին, բերկրիլ, հրճուիլ, *ուրախութենէն ցատքռտիլ, խելքն կորսնցունել. 2. դիւր, դիւրութիւն, անդորր, անդորրութիւն, հեշտ, հանգիստ, հանգստութիւն. être mal à son —, անանդորր՝ անհանգիստ լ., նեղիլ. եւս՝ վգալ յանձին տկարութիւն. être à l'—, à son —, ի դիւրի, յանդորրս, անդորր՝ հանգիստ լ. j'étais là bien à mon —. Je ne me sens pas à mon —, անհանգիստ եմ. on est à son — avec lui, *մարդ իրեն հետ չքաշուիր. mettre qn. à l'—, à son —, յանդորրս կացուցանել,

Airelle.

հանգստացունել զոք. se mettre à l'—, հանգչիլ, *հանգստանալ. qui aime ses —s, անդորրասէր, հանգստասէր. || ը. mettre qn. à son —, համարձակութիւն տալ ուժք, համարձակել՝ քաջալերել զոք. se mettre à son —, ընտանեբար՝ չափազանց համարձակութեամբ վարուիլ, չափէ դուրս համարձակութիւն առնուլ. || ը. n'en prendre qu'à son —, չնեղել յոյժ զանձն աշխատութեամբ, զիաճոյս անձին առնել, *իրեն հաճոյ եղածն ընել, ինքնիրեն շատ չնեղել. || en parler à son —, պաղ արեամբ՝ անփութութեամբ խօսել գիմեքէ. vous en parlez bien à votre —, *դիւրին դիւրին կխօսիք. 3. բարեկեցութիւն, հեշտակեցութիւն, դիւրակեցութիւն. être, vivre à son —, բարեկեցիկ՝ դիւրակեցիկ լ. 4. յ. դիւր, հանգիստ անձին, անձնդիւր, անձնդիւրութիւն. on n'a pas toutes ses —s en ce monde. Aimer ses —s, անձնդիւր՝ դիւրասէր՝ հանգստասէր՝ ընդարձակասէր լ. chercher ses —s, անձնըմեիր լ, *իր հանգիստն փնտռել:

A l'aise, A son aise, մ. ըստ անձին դիւրի, ըստ անձնդիւրի, յանդորրս, անդորրաբար, հանգրստութեամբ. on est fort à l'— dans ce fauteuil. A votre —, հանգստաբար, *ձեր հանգստութեամբն. եւ հգ. մի' նեղուիր, հանգիստդ նայէ. j'ai pu

pleurer à mon —. Nous pouvons rire à l'—, à notre —. On y va à l'— dans deux heures.

Aise, ած. գոհ, ուրախ. je suis bien — de vous voir. J'en suis fort, bien —. Je serais bien — de, ցանկալի է ինձ. il était si — qu'il en avait la larme à l'œil. Il serait bien — que vous prissiez plus de goût à l'étude. Combien il sera — en apprenant cette nouvelle! Cela me rend fort —.

Aisé, e, ած. դիւրին, հեշտ, հեշտին. c'est —, դիւրին է. cela est —, դիւրին ինչ՝ * բան է. — à mouvoir, դիւրաշարժ. il est — à dire, — է ասել. il est — de penser, — է խորհել. 2. հանգստաւէտ, անդորր, դիւրատար, լայն, * հանգիստ, լայնկեկ. habit —. Souliers —s. Chemin —, դիւրագնաց՝ դիւրակոխ՝ հեշտագնաց ճանապարհ. 3. դիւրընկալ, հեշտընկալ, հեշտական, դիւրաւար, Ցոյլ, մեղկ. une morale —e. 4. դիւրիմաց, անբռնազբօս, անջան. style —. Des vers —s. 5. անբռնազբօս, հեշտաւեսիլ, անջան, ազատ. mouvements —s. Manières —es. Pinceau —. 6. բարեկեաց, բարեկեցիկ, դիւրակեաց, դիւրակեցիկ, լաւակեաց, ընդարձակասուն, գոյաւոր, ընչեղ. il est —. Famille —e. Mener une vie —e, — լ. 7. ը. homme — à vivre, այր դիւրաբարբ՝ դիւրաբարոյ. c'est un homme qui n'est pas —, այր դժուարաբարոյ է:

Aiselle, ի. բ. ճակուկ. ազգ ճակընդեղի:

Aisément, մ. անաշխատ, անջան, դիւրաւ, դիւրաւեսմբ, հեշտեաւ, հեշտիւ. changer — d'avis. Marcher, travailler —. On renonce plus — à son intérêt qu'à son goût.

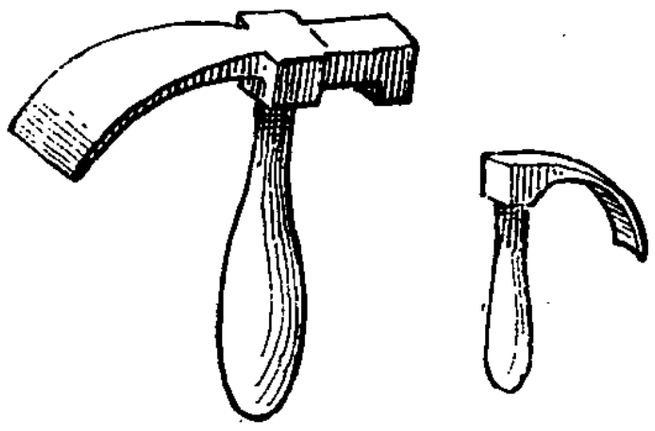
Aissaugue (էսոկ) ա. բրդու. ազգ ուռկանի:

Aisseau (էսօ) ա. աճառ, ոճոռ, նուրբ տախտակ ծածկելոյ գոանիս:

Aisselette, S. **Aisselière**.

Aisselier, ա. ճ. անձակ. *ծպնդի (chevron) տակն դրուած տախտակ:

Aisselière, ի. կոթակացնակ:

Aisselière.

Aisselle, ի. անձ, անուձ «գօլձուզ». le creux de l'—, անձմէջ. les poils de l'—, անձամագք, ընդանձական մագք. 2. բ. —.

Aissellière, ի. ար. անձոց. * տակառի տակի տախտակն:

Aissette, ի. S. **Aisseau**.

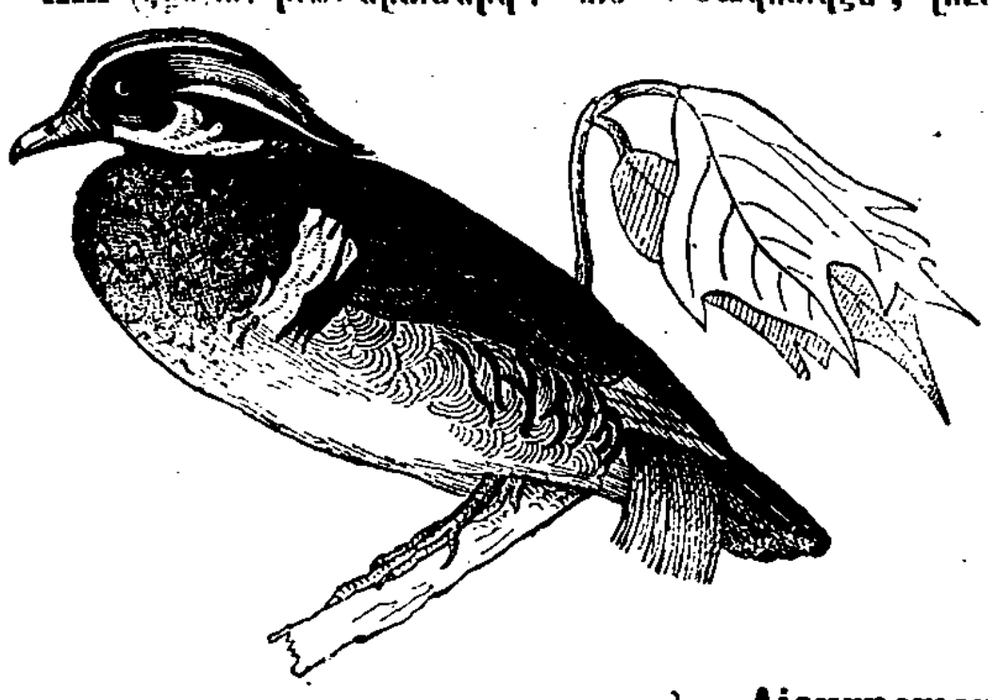
Aisson, ա. նե. քառաժանի. փոքրիկ խարիսխ չորեքցղի:

Aisy, ա. Ցձուաշճուկ. [կոց:

Aitonie, ի. բ. էտոնիա. սեռ տընկոց, որոց նախատիպ փրփրիճակ:

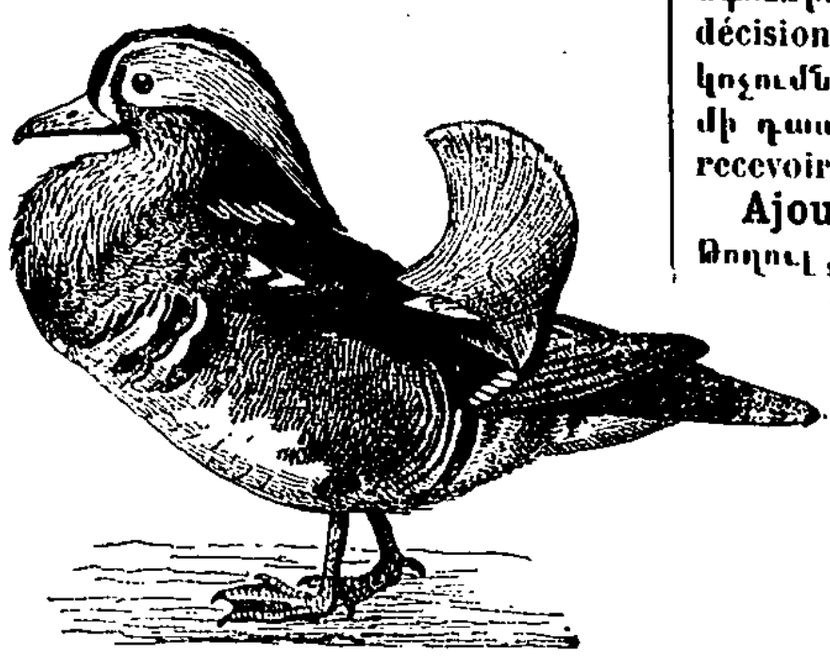
Aitre, ա. գաւիթ, տուն:

Aix (էքս) ա. ի.Ա. մրտնիկ. տես-

սակ մրտնան (sarcelle).

Aix galericulata, — սաղաւարտաւոր. կն. ճճնաքադ. **Canard de la Chine**.

Aizoïdées, ի. յ. բ. փրփրիճակաձեւք, փրփրիչակերպք. խումբ տընկոց, որոց նախատիպ փրփրիճակ:

Aizoon (էզօօն) ա. բ. փրփրիճակ, փրփրիչ. սեռ տնկոց ի տոհմէ Ցզակերպից (ficoïdées).

Aizoonie (էզօօնի) ի. բ. քսին. սեռ տնկոց, ի տոհմէ քարբեկեայց (saxifragées).

Aizoops (էզօօփս) ա. բ. քսինտեսիլ. ճճնաբաժանումն ճաթտուկ (drabe) սեռի: [ինչ Ճաւիոնի:

Ajicube, ա. բ. ճինկէն. Ցուի

Ajointer, ն. ար. ճայրակցել:

S'ajointer, դ. —իլ. ces tuyaux ne s'ajointent pas.

Ajole, ա. ձբ. խառատ. ձուկն ինչ Միջերկրականի:

Ajonc (աժօն) ա. կռնի. ազգ կընիւնի. ին. **Jonc marin** եւ **Genêt épineux**.

Ajoupa, ա. տաղաւար, խրճիթ:

Ajour, ա. վանդակակերպ, վան-

դակագործ, ճակուկէն. les —s d'une menuiserie sculptée.

A jour, մ. վճ. օրագրեալ. 2. պզ. ճակուկէն, լուսանցիկ, երկդիմի. monter — une pierre précieuse, — ընդելուզանել զակն:

Ajouré, e, ած. կզ. լուսանցիկ. chef —. 2. ար. —. cloison —e.

Ajournable, ած. օրաՑողի, յետաՑողի, յետաձգելի:

Ajourné, e, ած. օրաՑող, յետաՑող, յետաձիգ. projet —. Discussion, affaire —e. 2. դտ. օրակոչ:

Ajournement, ա. օրաՑողումն, յետաՑողումն, յետաձգումն, յետաձգութիւն, յապաղանք. l'— d'une décision, d'un voyage. 2. դտ. օրակոչումն, օրակոչ. * ահիմանեալ օր մի դատաստանի կանչելն. signifier, recevoir un —.

Ajourner, ն օրաՑողել, յետաՑողել, յետաձգել, յապաղել, *օրաձգել. — une affaire, un voyage. 2. դտ. օրակոչ առնել, օրակոչել. կոչել յատեան ի սահմանեալ ինչ աւուր. — qn

S'ajourner, դ. —իլ:

Ajoutable, ած. յաւելի:

Ajoutage, ա. ար. յաւելակ. * յաւելուած բան:

Ajouté, e, անց. յաւելեալ, կցեալ. l'éclat — à leur nom. Passage — à un livre. — par soi-même, ինքնայաւել. 2. ա. յաւելուած (ձեռագրոյ). il y a des —s à toutes les pages. Faire un —, des —s, —, —s առնել:

Ajoutée, ի. եչ. յաւելագիծ. գիծ յաւելեալ յայլ գիծ:

Ajouter, ն. յաւելուլ, յաթել, կցել, * աւելցունել. — une feuille au cahier, une aile à une maison. César ajouta la gloire des lettres à celle des armes. 2. յաւելուլ, առաւելուլ. votre départ a ajouté à ma peine. Cela ajoutait encore à l'horreur du crime. 3. յաւելուլ, յաւելուլ ի բանս իւր, յաթել, *վերայ բերել. quel est, ajouta Télémaque, cet homme si triste. Il ajouta que. || — foi à qn., à qc., հաւատս ընծայել, հաւատալ. on peut lui — foi. N'ajoutez pas foi à toutes ces choses-là. 4. յաւելուլ, առաւելացուցանել. il ajoute à mon récit. — au conte.

S'ajouter, դ. յաւելուլ, յաթիլ, կցիլ. à la vieillesse s'ajoutait la cécité. 2. յաթել զանձն. — à une liste.

Ajoutoir, S. **Ajoutage**.

Ajouvé, ա. բ. սարդուբ. Ցուի ի Կոյտնա:

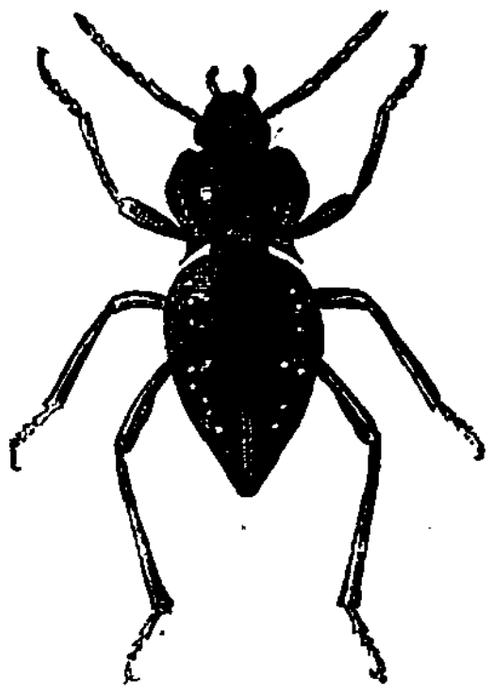
Ajoux (աժու) ա. ար. կորզանակալ. * կորզանն բռնող երկաթէ երկու տախտակք:

Ajuga, ա. բ. ճանկխոտ, ճճուկ:
Ajugées, ի. յ.-բ. տ. **Ajugoïdées.**
Ajugoïde, ած. բ. ճանկխոտանման:
Ajugoïdées, ի. յ. բ. ճանկխոտանայք. ցեղ տոհմի շրթնաւորաց, որոց նախատիպ ճանկխոտն է:
Ajust (աժի) ա. նե. ճայրակապ:
Ajustage, ա. դրամաճշդումն. ճշդումն դրամոց. 2. յարդարումն, կազմուածն (մեքենայից. . .):
Ajusté, e, անց. եւ ած. ճշդեալ. poids —. Monnaie —e. 2. փ. յարդարեալ, յօրինեալ, յարդար, յարդարուն, զարդարուն. style —. Elle était —e d'une façon qui donnait un grand relief à ses charmes. իգ. voilà votre habit bien —, * վերադ գլուխդ ցնխատեր ես. 3. յագչուն, զուսպ. demi—, կիսազուսպ. 4. ուղղեալ, կշռեալ, *նշան առնուած, զարնուած. un coup bien —. Perdrix bien —e, քաջահար կաքաւ:
Ajustement, ա. յարդարումն, կազմուածքն, *շտկուածք. l'— d'une machine. 2. ճշդումն. — d'une mesure, d'un poids. Balance d'—, ճըշդակշիռ. faire l'—, ճշդել. 3. յարդարումն, յօրինուած, յօրինուածուածքն. — d'une maison, d'un parc. 4. իրաւախոհութիւն. chercher des —s dans une affaire. 5. յարդարանք, զարդարանք. être recherché dans son —.
Ajuster, ն. ճշդել. — un poids, une balance. 2. պատշաճել, ճաշել, ճաշաւորել, յարմարել. — un couvercle à une boîte. || փ. — la dévotion et la coquetterie. 3. յարդարել, կազմել, *շտկել. — une machine, son fusil pour tirer. 4. յարդարել, յարմարել, *շտկել. — un instrument, des textes. — une chanson à l'air. || տ. **Flûté.** 5. միաբանել, հաշտեցուցանել, կարգադրել. — deux personnes ensemble. Les — l'un avec l'autre. Les — pour une chose կամ sur une chose. — une dispute, un différend, une querelle. 6. կշռել, ուղղել, *նշան առնուլ. — un lièvre, une perdrix. ||անխ. —. je n'ai pas eu le temps d'—. — son coup, կշռել զիաւուածն, *նշան առնուլ. 7. յարդարել, յօրինել, զարդարել, *շտկել. — son visage, ses gestes, ses yeux, un salon, les accessoires d'un tableau. — une femme. 8. իգ. խուել, ելկել. je vous ajusterai comme il faut, * հոգիդ պիտի հանեմ. 9. ձվ. կրծել, վարժել.
S'ajuster, դ. պատշաճիլ, յարմարիլ. ces deux pièces s'ajustent bien, mal ensemble. Cela s'ajuste mal à votre dessein. 2. —, պատշաճել՝ յարմարել ընձեն. — aux temps, aux circonstances. 3. միաբանիլ, համաձայնիլ. il se sont ajustés pour... 4. կշռել, ուղղել, *նշան առնուլ. — le front avec un pistolet. 5. յարդարել՝ զարդարել ընձեն, * զարդարուիլ, շտկուիլ. elle est deux heures à —. Être toujours à —.
Ajusteur, ա. ճշդիչ, ճշդող (դրամոց) «այաբեր». 2. յարդարիչ, յօրինիչ, *շտկող:

Ajustoir, ա. ճշդոց. կշիռ ճշդելոյ. հն. **Trébuchet.** 2. —, ճշդարան:
Ajut, տ. **Ajust.**
Ajutage, Ajutoir, ա. փողրօն. մետաղեայ լերան խողովակի:
Akakia, ա. բ. ակահախիա. հն. **Acácia.**
Akalakas(աս) ա. մբ. աքալաքաս. խոնջաչափ մրջիւն յԱմերիկա:
Akanie, ի. բ. փշագլուխ. ազգ օճառասերից Աստրալիոյ:
Akanthoplie, ի. բ. փշազէն. հատուած սեռի դեղնոյ (xanthium).
Akébie, ի. բ. աքեբիա. Ծուի ի տոհմէ շքարեայց (lardizabalées) ի Ճափոն:

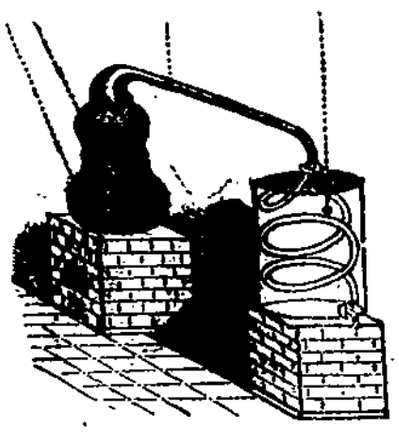

Akée, ի. բ. աքեակ. պտղաբեր ծառ յԱնթիլեանս:
Akène, ա. բ. կտիկ. պտուղ միասերմն եւ ոչ ինքնաբաց. հն. **Achaine, Achène.**
Akénocarpe, ա. բ. կտկապտուղ. կտկաբեր տունկ:
Akidopirastique, ի. վ. ասեղնագործութիւն. զննելն ասեղաւ զխորս մարմնոյ:
Akinésique, տ. **Acinétique.**
Akis (իս) ա. մբ. կճուկ. սեռ մաշ-

կաճեաց, ի տոհմէ խաւարակեցեայց (ténébrionides).
Akiurgie, ի. վ. սրագործութիւն. վիրաբուժական բժշկութիւն:
Aknème, ա. հշբ. անսրուն:
Aknémie, ի. հշբ. անսրունութիւն:
Akodon, ա. կ. սրատամն. սեռ կրծողաց ի տոհմէ մկնայց (muriens).
Akologie, տ. **Acologie.**
Akouchi, ա. կ. աքուշի. կենդանի ինչ ուտելի Կույանիոյ:

Akyanoblepsie, տ. **Acyanoblepsie,**
Akystique, ած. ծբ. անփափուշտ. || —տ, ա. յ. —ք. սեռ կարգի փշաճեւճակաց:
Alabandine, ի. հբ. ալաբանդիկ, ալաբանդաքար. անկն պատուական նման սուտակի (rubis) հանեալ յԱլաբանդա քաղաքէ Կարիոյ:
Alabastre, ա. հբ. ալապաստր, լանակիճ. 2. —. անօթ ալապաստրեայ անուննկն. հն. **Alabastron.**
Alabastrin, e, ած. հբ. ալապաստրեան:
Alabastrique, ած. ալապաստրական. 2. ի. —ն, ալապաստրագործութիւն. արուեստ գործելոյ զալապաստր:
Alabastrite, ի. հբ. ալապաստրիկ:
Alabastron, տ. **Alabastre.**
Alabe, ա. ծբ. գլուկ. սեռ օձածկնածեւից: [ինչ Ծուենաւոր:
Alacaron, ա. մբ. խեճ. միջատ
Alacréatine, ի. տգ. ալամսին. նիւթ բիւրեղանալի նման մսինի (créatine).
Alacréatinine, ի. տգ. ալամսինին. *գոյացութիւն արտադրեալ ալամսինէն:
Alacrité, տ. **Gaieté.**
Alactaga, ա. կ. ծնկի. ազգ կաճնաբուծի:
Alaéforme, ած. Ծեւածեւ:
Alaire, ած. Ծեւական. 2. ի. կմ. Ծեւուկ. սեռ փորոտն կակղամորթոց:
Alaires, ա. յ.-հխ.-հռ. Ծեւապահք:
Alais (ալէ) ա. Ծ. որթոն. Ծուչուն որսական յազգէ բազէից:
Alaise, տ. **Alèze.**
Alalie, ի. անխօսութիւն, անբարբառութիւն. անկարողութիւն խօսելոյ:
Alalite, ի. հբ. ալաքար. հանածոյ ինչ Փիէմոնթի:
Alambic (իք) ա. Ծորակ, Ծորանոց «խմպիք». — de cuivre, de verre, métallique. — d'alcool, գբաիան. 2. փ. —, passer une chose à l'—, անցուցանել ընդ —ն, մանրախոյզ՝ մանրաքննին՝ մանրակրկիտ առնել, * —է անցունել. mettre à l'—, դնել ի —, մանրախոյզ՝ կրկնաբոր, մանրաքննին առնել. tiré à l'—, նրբաքարշ, մանրաքննին, նրբաքննին, մանրախոյզ, մանրակրկիտ. raisonnements tirés à l'—.

Alambiquage, ա. խս. նրբաքննութիւն. անհնարին նրբութիւն. l'— des phrases.
Alambiqué, e, ած. փ. նրբաքարշ, նրբաբան, նրբախոս, մանրաքննին, ճարտարիմաց. discours, style —. Des pensées —es.
Alambiquer, ն. փ. նրբաքարշ՝ նրբախոս առնել, նրբել. — son style, ses pensées, son discours. 2. աշխատ առնել, խոնջեցուցանել, *յոգնեցուցանել. — l'esprit. 3. անխ. նրբաբանել, ճարտարամտել. il ne s'agit pas d'—.

S'alambiquer, դ. — l'esprit, ուղղաճուծ՝ աշխատ առնել զմիտս, *միտքն նրբութեանց յոգնեցունել :

Alambiqueur, ա. նրբաբաշխ, նրբաբան, նրբախոս. un — de phrases, —: [դամ:

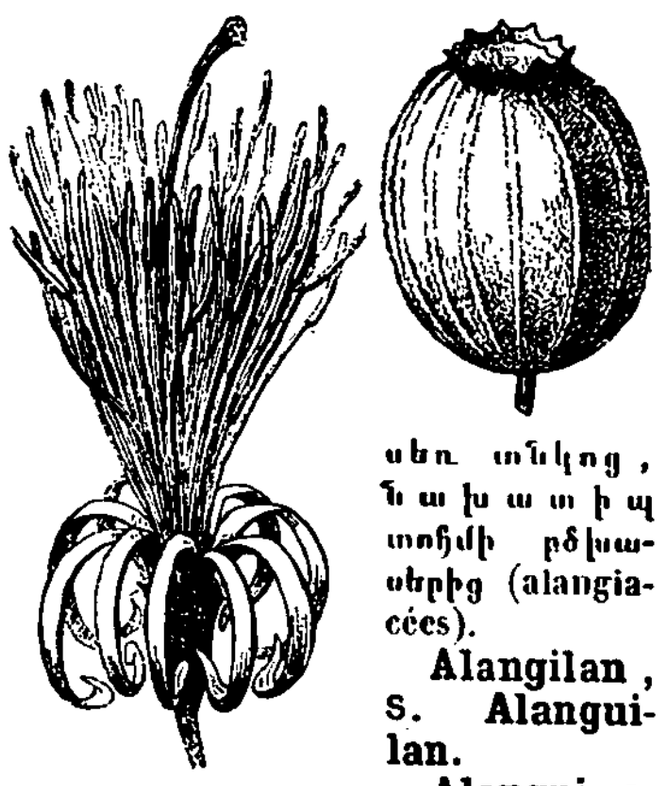
Alan, ա. կ. ահու. շուն յաղթան-

Alandier, ա. ար. ապակեփուռ :

Alangiacé, e, աճ. բ. բծխաածք. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ հարիճաածքից (combrétacées).

Alangié, e, աճ. բ. բծխեայ. || —es, ի. յ. —ք. հն. **Alangiacé.**

Alangier, Alangion, ա.բ. բծխի.

Alangier.

սեռ տնկոց, ն ա խ ա ս ի պ տոհմի բծխաածքից (alangiacées).

Alangilan, տ. **Alanguilan.**

Alangui, e, անց. նուաղեալ, տկարացեալ. ses yeux —s d'une indicible tristesse. Son corps — par la fièvre. [ցաքի (canang) հատուկտ:

Alanguilan ա. բ. ալանկիտակ.

Alanguir, ն. նուաղել, տկարացուցանել. — une scène.

S'alanguir, դ. նուաղիլ, տկարանալ. il s'alanguit de jour en jour. Ses yeux noirs s'alanguissaient. Son style s'alanguit.

Alanguissement, ա. նուաղումն, տկարութիւն. un tiède — énerve toutes mes facultés. L'— de l'amour.

Alanie, ի. բ. ալանիա. սեռ. անտերեւածաղկեայց (aphyllantées) Ալբատրալիոյ :

Alanier, ա. ահուզան. տ. **Alan.**

Alanine, ի. տգ. ալանին. մարմին ինչ բիւրեղական :

Alantamide, ի. տգ. կղմխամիդ. ամիդ հատկապատասխանող կղմխային (alantique) Քթուոյ :

Alantine, տ. **Inuline.**

Alantique, աճ. տգ. կղմխային. acide —, — Քթու, կղմխաքթու:

Alantol, ա. տգ. կղմխուլ. դեղնորակ հեղուկ հանեալ յոգիւղոյ կղզմխի : [ինչ ի Կույանա :

Alapi, ա. մբ. ալապի. Քուչուն

Alapte, ա. մբ. խծոր. սեռ. միջատաց ի կարգէ Քաղանձաքթից :

Alaque, ի. ճ. ալիւսան. զարդ ի հիմն խարսխի սեանց. հն. **Plinthe.**

Alaquéca (քէքա) ի. հբ. արբենական. * քար ինչ Հնդկաց, որ արբենահատութիւնն կկեցուցանէ :

Alarçonie, ի.բ. ալարսոնիա. բոյս Քալիֆոռնիոյ :

Alarguer (կէ) չ. նա. միջաձովել, բացանալ. *ծովու խոլն բացուիլ :

Alarie, ի.սբ.կոճռ. սեռ փորուածին որդանց. 2.բ. —. սեռ ինչ լօտից:

Alario, ա. Ք. ալարիկ. Քուչնիկ նման ճոթ (bouvreuil).

Alarmant, e, աճ. խուճապական, խուճապային, տագնապիչ, վրդովիչ, աղմկիչ. nouvelle, maladie, situation —e. Des bruits, des symptômes —s.

Alarme, ի. խօշիւն. ալարակ ի զէն՝ յօգնութիւն կոչելոյ. canon, pièce d'—, խօշիւնահրետ. cloche d'—, խօշիւնազանգ, *վոտանգի զանգակ. sonner l'—, խօշիւնահար լ. donner l'—, le signal d'—, խօշիւնանշան լ. fausse —, խօլ խօշիւն, սնահ. 2. ի. խօշիւն, խուճապ, խուճապ տագնապի, ապշոյզ, աղմուկ, վրդով, *վէվէկումն, իրարանցումն, սրտադող. grande —. Jeter l'— dans les cœurs, խուճապել, վրդովել, *վէվէկել զսիրտս՝ դող հանել. prendre l'—, խուճապիլ, տագնապիլ, վրդովիլ. 3. յ. խուճապանք, տագնապ, մտատանջութիւն. cessez vos —s. Folles —s, խօլ խուճապանք. calmer les —s de qn. Vivre dans les —s.

Alarmer, ն. խուճապել, տագնապել, ապշոյզել, վրդովել, *վէվէկել, իրար անցունել. ces bruits alarmaient la ville. Sa maladie nous alarme, nous a alarmé.

S'alarmer, դ. —իլ, *իրար անցնիլ, վէվէկիլ. ne vous alarmez pas de tous ces bruits. Sa pudeur s'alarme. — pour la moindre chose, pour qn.

Alarmiste, գ. խուճապարկու, տագնապայոյզ, աղմկայոյզ, *վէվէկիչ. c'est un —. 2. աճ. — écrivain, discours —.

Alaterne, ա. բ. յակրի. Քուփ միշտադալար նման դմնկի :

Alaternoïde, աճ. բ. յակրակերպ : [Քին :

Alation (սիօն) ի. Ք. Քեւաւորու-

Alatite, ի. կմ. Քեւաքար. ժամակ ինչ բրածոյ :

Alaude, ի. Ք. գա. արտուտի

Alaudidées, ի. Ք. արտուտեայք :

Alaudinées, ի. յ. արտուտազգիք. եննաատոհմ արտուտեայց :

Alaus (ալոս) ա. մբ. զաշացու. սեռ միջատաց ի կարգէ հնգայօդ պատենաաքթից :

Alavette, ի. Ք. արտոյտ (ի Կույանա): [նման Քիւնիկի:

Albacore, ա. ձբ. խարտիկ. ձուկն

Albanais, e, գ. Ալբանիացի, Ալբանուհի. 2. աճ. ալբանիացի, ալբանական. 3. ա. ալբաներէն :

Albanaise, ի. բ. սպիտակուտ. սպիտակ պուտ :

Albandine, տ. **Alabandine.**

Albanien, enne, գ. Ալբանացի, Ալբանուհի. 2. աճ. ալբանեան :

Albarelle, ի. բ. ծառատունկ. տունկ ուտելի :

Albation (սիօն) տ. **Déalbation.**

Albâtre, ա. ալաբաստր, ջրակից, ջրակուճ, լանակից, լուսակից «սու մէրմէրի». — gypseux, — բաւային. հն. **Alabastrite.** — calcaire, veiné, — կրային, երակաւոր. vase, statue d'—, անօթ, արձան ալաբաստրեայ՝ ջրակճեայ. carrière d'—, ալաբաստրահանք, ջրակճահանք. — fleuri, — ծաղկեայ՝ երփներանգ. 2. փ. —, ձիւնաձոյր՝ ձիւնափայլ՝ լուսափայլ սպիտակութիւն. l'— de son cou, de son bras, de son sein, — պարանոցին, բազկին, ծոցոյն. une gorge, un sein d'—, ալաբաստրեայ՝ սպիտակամարմնի՝ սպիտակաձոյր՝ սպիտակափայլ՝ սպիտակափառ. լանջք՝ ծոց. blanc comme l'—, սպիտակ իբրեւ զ—, սպիտակաձոյր, սպիտակափայլ, ձիւնափայլ, ձիւնաձոյր :

Albâtrier, ա. ալաբաստրագործ, ալաբաստրավաճառ :

Albatros (օս) ա. Ք. ձկնաքաղ, ջրխոյան «պալըգչըլ» :

Albatros.

Alberge, ի. պ. ալոց, լոց. դեղձ վաղահաս եւ դեղնափս «սարը փափա. հն. **Pavie.**

Albergier, ա. պ. ալոցի, ալոցենի. վաղահաս դեղձի :

Albertine, ի.բ. ալբերտիկ. * տեսակ մի պուտ :

Albertite, ի. հբ. ալբերտաքար :

Albertypie, ի. ալբերտպութիւն * լուսանկար ապակւոյ վերայ :

Albibarbe, աճ. սպիտակամօրուս:

Albicante, ի. բ. սպիտակաճադիկ. հն. **Carnie.**

Albicaude, աճ.կ. սպիտակաճետ, սպիտակագի, սպիտակատուտն :

Albicaule, աճ. բ. սպիտակաբուն:

Albiceps (սէփս) աճ. կ. սպիտակագլուխ :

Albicolle, աճ. կ. սպիտակավիզ:

Albicome, աճ.բ. սպիտակավլուս:

Albicorne, աճ. մբ. սպիտակեղջիւր : [կող :

Albicosté, e, աճ. կ. սպիտակա-

Albide, աճ. լանագոյն :

Albidipenne, աճ. Ք. լանաՔեւ :

Albiflore, աճ. բ. սպիտակաճաղիկ : [բիգուիի :

Albigeois, e, գ. Ալբիգացի, Ալ-

Albikia, Albikie, ի.բ. ալբիքիա. տ. **Hypolytre.** [շուրՔն :

Albilabre, աճ. կ. սպիտակա-

Albimaculé, e, աճ. կ. սպիտակախառնայտ, սպիտականիշ :

Albimane, աճ.կ. սպիտակաճեռն, սպիտակաձաձ : [լանագոյն :

Albin, e, աճ. սպիտակագոյն,

Albina, ի. բպ. լանամորՔութիի, սպիտակամորՔութիի :

Albine, ի. հբ. լանիկ. ազգ փրշրաքարի (apophyllite).

Albinerve, աճ. բ. սպիտակաջիղ:

Albinie, ի. մբ. ալբինիկ. միջատ ինչ երկՔեւ :

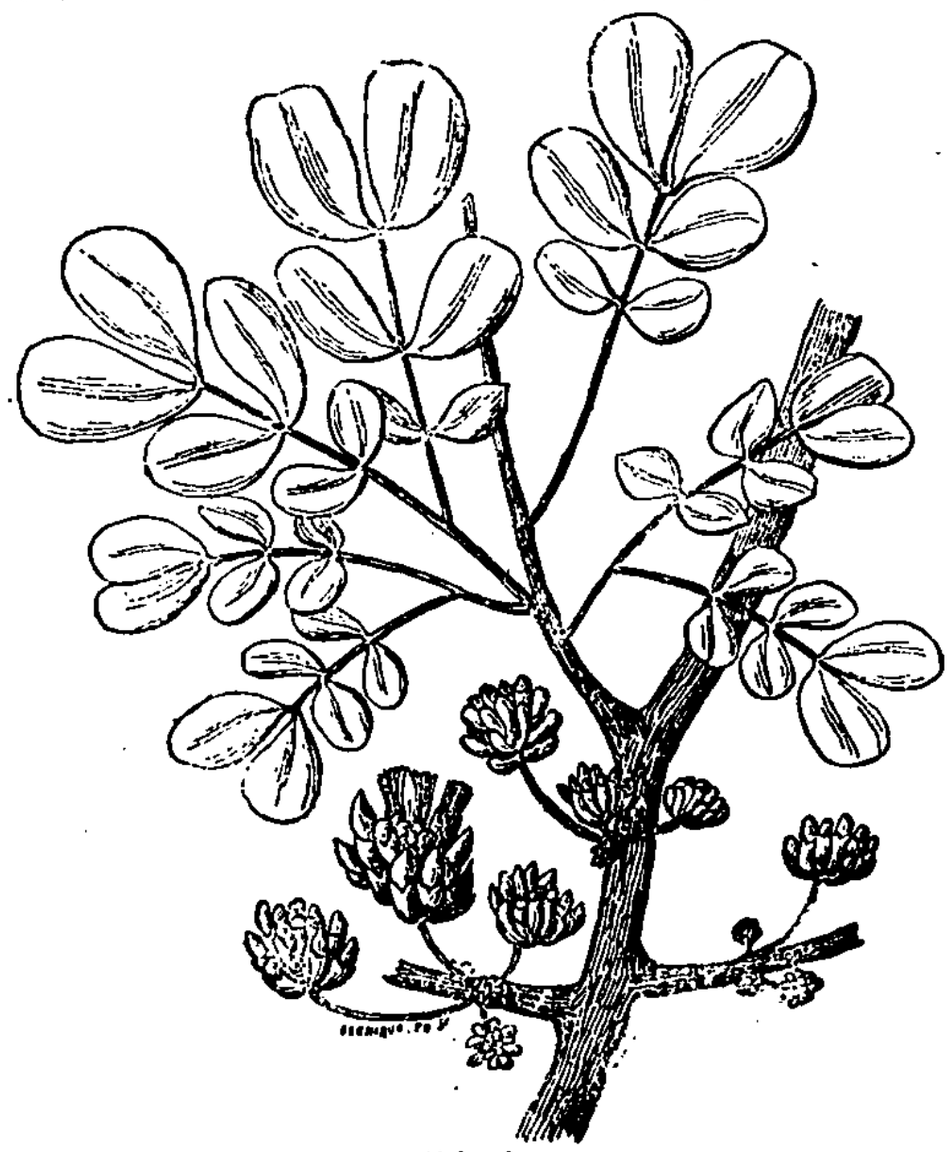
Albinique, աճ. լանամորՔային, սպիտակամորՔային :

Albinisme, ա. բպ. լանամորՔութիւն, սպիտակամորՔութիւն :

Albinos (օս) աճ. լանամորՔ, սպիտակամորՔ. les femmes —. 2. գ. —. un —. Une —, լանամորՔութիի. les —, —ք : [perfide, la blonde —.

Albion, ի. Ալբիոն (Անգլիա). la

Albionais, aise, ած. եւ գ. ալբիոնացի . ալբիոնուհի :
Albione, ի. բբ. ալբիոնիկ . որդ ինչ կաթմրարիւն :
Albionien, ienne, ած. եւ գ. ալբիոնեան , ալբիոնուհի :
Albioniennes, ի.յ.բբ. ալբիոնիկեանք . հատուած տոհմի տզրկեայց (hirudinées) որոյ նախատիպն է ալբիոնիկ :
Albipède, ած. կ. լանոտն , սպիտակոտն :
Albipenne, ած. Թ. սպիտակափետուր , սպիտակաթեւ :
Albiperle, ի. մգ. լանամարգարիտ . նիւթ հանեալ ի մրրոյ (calcul) գտելոյ ի գանձակային կողս :
Albique, ի. հբ. սպիտակահող . տեսակ մի կաւին :
Albirostre, ած. կ. սպիտակակտուց , սպիտակացուռակ :
Albitarse, ած. կ. սպիտակակին:
Albite, ի. հբ. սպիտակաքար , ալբաքար :
Albiveine, ած. բ. սպիտակերակ :
Albiventre, ած. կ. բսպիտակափոր . հն. **Leucogastre**.
Albizzie, ի. բ. ալբիզենի. տունկ նման մրփենւոյ (acacia).
Albo-carbon, ի. տգ. լանածուխ . տեսակ նաւթինի (naphtaline).
Albodactyle, ած. մբ. սպիտակամատն :
Albran, S. **Halbran**.
Albuca, ա. բ. վարսամ. սեռ տնկոց ի տոհմէ շուշանեայց :
Albugine, ի. S. **Albugo**.
Albuginé, e, ած. լանած, լանաւոր . humeur, fibre —e. Tissus —s.
Albuginée, ի.մգ. լանան. ջղուտ պատեան ամորձեաց :
Albugineux, euse, ած. մգ. լանուտ , լանագոյն . peau —euse.
Albuginite, ի. բժ. լանաբորբ . բորբոքումն լանագոյնհիւսուածոյ մարմնոյն . la goutte, le rhumatisme sont des —s.
Albugo, ա. բժ. լուսն . սպիտակ բիծ աչաց . des —s, լուսունք . հն. **Albugine**. եւ ռ. **Taie**. 2. բ. սպիտակասունկ :
Albule, ա. ձբ. սպիտուկ . անուն բազում տեսակաց լոգ (saumon) ձկան:
Album (ալօմ) ա. տրակ , յուշատրակ . 2. տրակ , պատկերատրակ , նրգատրակ . — de photographies, լուսանկարատրակ . — d'échantillons, նմուշատրակ. des —s.
Albumen (մէն) ա. բ. սպիտակուց, *ներմկուց . հն. **Endosperme** եւ **Périsperme**. 2. տգ. եւ կ. —. l'— de l'œuf, սպիտակուց ձուոյ , *հաւկթի ներմկուց . հն. **Glaire**.
Album græcum (ալբօմ կրէքօմ) ա. տգ. շնփին . փոսիորատ կրային պտեալ ի փլինն շանց :
Albuminate, ա. տգ. սպիտատ :
Albumine, ի.տգ. սպիտ. տարրն սպիտակուցի ձուոյ :
Albuminé, e, ած. սպիտած , բսպիտաւոր . papier —. [սպիտաւ :
Albuminer, ն. սպիտել . օծանել
Albumineux, euse, ած. տգ. սպիտուտ , սպիտային . aliments —. Néphrétite —euse.
Albuminiforme, ած. սպիտածեւ:
Albuminimètre, ա. սպիտաչափ:
Albuminine, ի. տգ. սպիտին . նիւթն գտեալ ցրտացուցանելով բզսպիտ : [տգ. սպիտապանրուտ :
Albumino-caséeux, euse, ած.
Albumino-fibreux, euse, ած. սպիտանիթարդուտ :
Albumino-gélatineux, euse, ած. սպիտաբոնդոլուտ :
Albumino-glutineux, euse, ած. սպիտաանձանուտ :
Albuminoïde, ած. տգ. սպիտակերպ . matières —s , — նիւթք :

Albizzie.

Albuminose, ի. տգ. սպիտուց . 2. ախ. — chronique. S. **Pléthore**.
Albuminosique, ած. սպիտակերպային :
Albuminurie, ի. ախ. սպիտամիզուն, սպիտամիզութիւն . — chronique. S. **Brightisme**.
Albuminurique, ած. ախ. սպիտամիզային . 2. գ. սպիտամիզախտ, սպիտամիզախտաւոր . ախտացեալն սպիտամիզութեամբ :
Albunée, ի. խբ. ալբունեակ. խեցեմորթ ինչ տասնոտն :
Alburne, ի, ձբ. շիգոր . ձուկն ի սեռէ փշախիտանի (centropome).
Alburno, S. **Burnous**.
Alburnoïde, ած.բ. նուզակերպ . || —s, ա.յ. —ք. ենթասեռ հատամբրգոյ (cytise).
Alburnum (նօմ) գա. **Aubier**ի :
Alca, ի. Թ. ծովասագ . գա. **Pingouin**ի :

Alcade, ա. ալկադ . դատաւոր ի Սպանիա. 2. S. **Alca**.
Alcadées, ի. յ. ծովասագեայք :
Alcadie, ի. ալկադութիւն , դատաւորութիւն :
Alcaest, Alcahest, ա. բժ. ալկահեստ . հեղուկ ինչ բուժիչ :
Alcaïque, ած. յն. տչ. ալկեան , ալկէոսեան . des vers —s. Strophe —. 2. ա. —. le grand, le petit —, մեծ՝ փոքր —:
Alcalamide, ի. տգ. կալաքարաժիւղ . անուն ածանց մարմնոց օշակի:
Alcalescence, ի. տգ. կալիացումն :
Alcalescent, e, ած. տգ. կալիացեալ , կալաքարային :
Alcali, ա. բ. ալկալի , կալի , Քանքառնիկ . հն. **Barille**. 2. տգ. կալի, կալ, կալաքար , կալեքար. աղ Քանքառնկի «գալեէ Քաշը» . — volatil, fixe, végétal, minéral, terreux, caustique, — ցնդական , կայուն , բուսական , հանային, հողային , այրեցական :
Alcali-albumine, ի. տգ. կալիասպիտ, կալաքարասպիտ . արտադրեալն ազդեցութեամբ կալեաց ի վերայ սպիտի : [nité.
Alcalicité, S. **Alcalinité**.
Alcalide, S. **Alcaloïde**.
Alcalifiable, ած. տգ. կալելի , կալեքարանալի :
Alcalifiant, e, ած. տգ. կալեցուցիչ . principe —.
Alcaligène, ած. եւ ա. տգ. կալեծին, կալեքարածին:
Alcalimètre, ա. տգ. կալեչափ , կալեքարաչափ :
Alcalimétrie, ի. տգ. կալեչափութիւն , կալեքարաչափութիւն :
Alcalin, e, ած. տգ. կալեան , կալեքարեան , կալեքարային . sel —. Bains —s. Eau —e. 2. ա. կալեդեղ , կալաքարադեղ :
Alcaliniser, S. **Alcaliser**.
Alcalinisme, ի. տգ. կալեութիւն , կալեքարութիւն :
Alcalinité, ի. տգ. կալեկանութիւն , կալեքարութիւն :
Alcalino-ferrugineux, euse, ած. կալերկաթաքարուտ :
Alcalino-terreux, euse, ած. տգ. կալեքարահողուտ , հողակալեքարուտ : [կալեքարացումն :
Alcalisation, ի.տգ. կալեութումն,
Alcaliser, ն.տգ. կալեւորել, կալեքարել . = s'—, դ. —իլ :
Alcaloïde, ա. տգ. կալեկերպ , կալեքարակերպ. la morphine est un —. —s naturels, artificiels, բնական, արուեստական —ք : [պաչափութիւն:
Alcaloïmétrie, ի. տգ. կալակեր-
Alcana, Alcanne, Alhenna, ի. բ. հինա «գբնա». հն. **Henné, fendum**.
Alcaptone, ի. տգ. գաժուկ. նիւթ ինչ շաքարանման :
Alcarazas (ալքարազաս) ա. կու-

լայ, պղպղիկ, գլգլլ, զովակուժ . ին. **Bardaque, boucaro, gargoulette,**

hydrocérame, եւ **hygiocérame.**

Alcarsine, տ. **Cacodyle.**

Alcazar, ա. ալկազար, երգասրբճարան :

Alce, Alcès, ա. կ. աղկ, աղկես . եղջերու հիւսիսային . գա. **Élan**ի:

Alcédidées, ի. յ. Ք. խոճեայք . տոհմ Ճուչնոց, որոց նախատիպ է խոճ (alcédo). [pêcheur.

Alcédo, ա. խոճ. գա. martin-

Alcée, ի. բ. աղկեա , աշմուշայ •

տեսակ մոլոշի . ռ. passe-rose, rose trémière.

Alcélaphe, ա. կ. աղկեղջերու . ազգ որոնոյ կենդանածնաց :

Alcémérope, ա. բուքուճ. Ճուչուն յազգէ երաշտահաւի (guêpier).

Alcès (ալս) տ. **Alce.**

Alchémille (ալքեմիլլ) տ. **Alchimille.**

Alchéron (չէ) ա. հբ. կիծու. տղիղ (concrétion) քարուտ ի փամփշտիկն լեղւոյ եզին :

Alchimie, (չիմի) ի. ալքիմիա , քիմիագործութիւն , ոսկեխոհութիւն :

Alchimille (չիմիլլ) ի. բ. գայլեան, գայլոտն . բոյս ի տոհմէ վարդենասերից . — vulgaire, — ֆառապակ . ռկ. pied de lion, առիւծաճաճ. — argentée, — արծաթի. — des champs կամ perce-pierre, — դաշտաց, քարբեկ:

Alchimique, ած. քիմիական, ոսկեխոհական :

Alchimiste, ա. ալքիմիագէտ , ալքիմիագործ , ոսկեխոհ :

Alchiron, տ. **Alchéron.**

Alchornée (քոր) տ. **Alcornée.**

Alchornine (քոր) տ. **Alcornine.**

Alcicorne, ած. բ. եւ մբ. աղկեղջիւր.2. ա. բ. —. բոյս ի տոհմի ձաղխոտոց :

Alcide, ա.մբ. աղկիդ. միջատ ինչ:

Alcidés ա. յ. Ք. ծովաապտեայք . ցեղ մաշկոտն Ճուչնոց , որոց նախատիպ ծովաապտ (alca).

Alcidion, ա. մբ. աղկիդիոն . միջատ պատենաճեւ :

Alcine, ի. բ. ալսուս , բագրուկ :

Alciope, ի. բ. աղկիոպէ . սեռ տնկոց ի տոհմէ քարդից , ցեղ պատուածարեայց (sénécionidées).

Alcis (ալս)ա. մբ. աղկիս. սեռ Ճիփաճիւղից գիշերայնոց :

Alcool, ա. ցքի, ալքոլ «խալխիլիՃո». — absolu ou anhydre, — անջուր. — faible, concentré, — տկար բարկ :

Alcoolat (լա) ա. ցքաս. *Ճորմամբ հոտաւէտ նիւթոց հետ միացած ցքի . l'eau de cologne est un —.

Alcoolate, ա. ոգ. ցքաս. բաղադրութիւն ցքւոյ ընդ անջուր ապի:

Alcoolature, ի. դղգ. ցքադեղ:

Alcoolé, ա. դղգ. ցքաՃուրջ . Ճուրջ նիւթոց ընդ ցքւոյ :

Alcoolide, ա. ոգ. ցքիդ. գործարանական բաղկաց (composé) յորում կայ ցքի :

Alcoolification. ի. ցքիացումն:

Alcoolimètre, տ. **Alcoolomètre.**

Alcooline, ի. ցքին. բաղադրութիւն ինչ ի պէտս բերանոյ :

Alcoolique. ած. ցքային. liqueurs —s, — ըմպելիք. 2.ա. ցքահար, ցքակէզ, ալքոլահար. c'est un —.

Alcoolisable, ած. ցքանալի :

Alcoolisateur, ա. ցքացուցիչ:

Alcoolisation, ի. ոգ. ցքացումն:

Alcoolisé, e, ած. ցքացեալ, ցքախառն, vin —. 2. ա. ցքահար, ցքակէզ, ալքոլահար :

Alcooliser, ն. ցքացուցանել, ցքախառնել. — les vins. 2. ցքահարել, ալքոլահարել. *ցքիով գինովցունել :

S'alcooliser, պ. ցքանալ, ցքախառնիլ. 2. ցքահարիլ, ալքոլահարիլ, ալքենալ ցքւով. cet homme s'alcoolise.

Alcoolomètre.

Alcoolisme, ա.բժ. ցքահարութիւն , ցքամոլութիւն, ալքոլականութիւն. *հիւանդութիւն ցքւոյ զեղծումէն :

Alcoolomètre, ա. բգ. ցքաչափ , ալքոլաչափ :

Alcoolométrie, ի. բգ. ցքաչափութիւն :

Alcoolométrique, ած. բգ. ցքաչափական :

Alcoolotif, ա. դղգ. ցքբալոգ. ցքային դեղ յարտաքին պէտս :

Alcoomel, ա. դղգ. ցքամեղր . մեղր ցքախառն :

Alcoomellé, ա. դղգ. ցքամեղրաջուր:

Alcoran, ա. կուրան. lire l'—.

Alcoraniste, ա. կուրանական . հետեւող կուրանի. 2. կուրանագէտ:

Alcornée, ի.բ. հաՃի, ալկոռնեակ. ծառ ինչ եւ Ճուի կաղանչանաւեր :

Alcornine, ի. ոգ. ալկոռնին. գոյացութիւն իւղային հանեալ ի կեղեւոյ ալկոռնեկի :

Alcornoque, ի. բ. հաղ-ակեղեւ , ալկոռնոք . կեղեւ ալկոռնեկի :

Alcôve, ի. գողտ , անկողնոց. chambre à —, գողտաւոր սենեակ , գողտասենեակ :

Alcruelle, ի բ. սիլխ. սեռ լոքճնաբեր եւ խնկաբեր կցաբեղնանց (synanthérées).

Alcyon, ա.Ք. խոՃ, աղկիոն, ծովահաւ. 2. կբ. աղկիոն. ազգ.պողիպոդի:

Alcyonaire, ած. աղկիոնական, խոՃական. || —s, ա. յ. կբ. —բ. տոհմ պողիպոդից :

Alcyone, ի. աս. աղկիոնէ . պայծառագոյնն բազմաստեղից :

Alcyonées, ի. յ. կբ. աղկիոնեայք. հն. **Alcyonaires.**

Alcyonelle, ի. կբ. մամռորդ , աղկիոնիկ . սեռ պողիպոդից :

Alcyonide, ա. կբ. աղկիոնիդ. սեռ ծովային պողիպոդից :

Alcyonien, enne, ած. աս. աղկիոնեան, խոՃական. jours —s, — աւուրք . 2. —s, ա. յ. կբ. —բ. տոհմ պողիպոդից:

Alcyonite, ի. վբ. աղկիոնաքար . բրածոյ կենդանաբոյս :

Aldébaran, ա. աս. դաբրան , ալտեպարան . աստղ մեծ յակոն Ծուլ համաստեղութեան :

Aldée, ի . բ. ալդէա . տեսակ ջրտերեւեայց (hydrophyllées).

Aldéhydate, ա. տգ. ցքանջրածնաւտ . սեռական անուն զուգախառնութեանց ցքանջրածնի ընդ հիմունս:

Aldéhyde, ի. տգ. ցքանջրածին. սեռական անուն միջին բաղադրութեանց ցքւոյ, յորս 2 համազօր սակաւագոյն ի ջրածին :

Aldéhydique, ած. տգ. ցքանջրածնային. acide —, — Ք Ծու:

Alderman, ա. ալդերման. քաղաքապետ յԱնգղիա. des —s կամ aldermen.

Alderney (ալտէռնի) ա. եգ. ալտեռնի . կաՃնատու ցեղ անգղիական կովուց :

Aldine, ի. բ. ալդինիկ. տունկ ինչ բնդաբեր :

Aldinie, ի. բ. ալդինէա . տեսակ տակտնիոյ (tacsonie).

Aldol, ա. տգ. ցքանջրածնուլ . հեղուկ կազմեալ խտացմամբ ցքանջրածնի եւ ցքւոյ :

Aldrovande, ի. բ. ալդրովանդ . սեռ մնկոց ի տոհմի ցօղաբուսեայց (droséracées).

Ale (էլ) ա. էլ. անգլիական գաբեջուր դեղնորակ. boire de l'—,— ըմպել՝ *խմել . un verre, une bouteille d'—, բաժակ՝ գաւաթ մի , շիշ մի —. pale —, փէլ էլ . սպիտակ գաբեջուր:

Aléa, ա. կեղակարծ , կեղակարծութիւն , անստուգութիւն . il y a de l'—, dans cette affaire.

Aléatoire, ած. կեղակարծ, բախտացի, բաղդորոշ. 2. փ. —, անստուգ.

tout cela est —. 3. ա. կեղակարծն, կեղակարծուԹիւն, անստուգուԹիւն. l'— d'un marché.

Aléatoirement, մ. կեղակարծօրէն, բախտացի:

Aléatorium (իում) ա. բախտախաղարան. (խաղատրահ նախնի Հռոմայեցւոց):

Alechtre (էքԹր) ա. բ. աքաղախոտ. սեռ մնկոց ի տոհմէ խուլաքուսաբերից (scrofulariacées).

Alecthélie, ի. Ը. արեգաքաղ. Ռուչուն աքաղաղանման:

Alecto, ի. դց. Ալեքտով. մին յերից Կատաղեաց. 2. —. Ռուչուն, միջատ եւ պողիպող:

Alectoire, ի. հ. հն. **Pierre alectorienne**. տ. **Alectorien**.

Alecton, դց. տ. **Alecto**.

Alector, ա. աքլորքբուկ. տոհմ կարգի հաւասերից (gallinacés). Ամերիկայ եւ գա. հոկոկաքաղ ցեղին (hoccoalector).

Alectorides, ա. յ. Ը. աքաղեայք. կարգ կաքնակուց բարձրաթռունից (échassiers).

Alectoridie, ի. բ. աքաղտեսիկ. սեռ սիզաքուսից:

Alectorie, ի. բ. աքաղալօր. ռկ. **Crinière**, բաշ:

Alectorien, enne, ած. հխ. աքաղեան. pierre —enne, աքաղաքար. հն. **Pierre de coq**. || jeux —s, աքաղախաղք:

Alectoroctone, ա. բ. աքաղասպան. հատուած կաղնչան (euphorbe) սեռի:

Alectorolophe, ա. բ. աքլորքբուկ. սեռ մնկոց ի տոհմէ կնճաւորաց (personnées), ցեղ ռնգածաղկեայց (rhinanthées).

Alectoromancie, տ. **Alectryomancie**.

Alectoromancien, տ. **Alectryomancien**.

Alecture, տ. **Alectrure**.

Alégate, ի. ար. ննիր. ունելիք կիտուածագործաց:

Alégrie, ի. զուարԹուկ. բոյս սպիտակածաղիկ, ի տոհմէ Ըմբասերից (liliacées)

Alembroth, ա. եւ ած. քմ. ալեմբրոԹ. չթաքնուած սնդկի եւ օշակի. ալս այս կոչէր եւս աղ իմաստուԹեան (sel de sagesse).

Alêne, ի. հներէն « պիզ ». || բ. feuilles en —, հներինաձեւ տերեւք. 2. ձբ. —, հներինաձուկն. ապզ կատուածկան. 3. խբ. հներէն. տեսակ խեցեմորթի:

Alêne.

Alénié, e, ած. բ. հներինաձեւ, սրածայր. feuille —e.

Alénier, ա. հներինագործ, հներինավաճառ. « պիզնի »:

Alénois, ած. ա. cresson —, սրկոտիմն. սրատերեւ չրկոտիմն պարտիզաց:

Alentir, տ. **Ralentir**.

Alentour, մ. շուրջ, շուրջանակի, *չորս կողմն, բոլորտիքն. tourner —, — դառնալ:

Alentours (ուր) ա. յ. շրջեակ, շրջակայք, շրջավայրք, * բոլորտիք. les — de la ville. 2. ի. շրջակայք, մօտակայք, շրջապատողք, ընՔերակացք. les — d'un prince.

Aléochare (ալէոքար) ա. մբ. յարկբիր. միջատ պատենաՔեւ:

Aléochare.

Aléocharides, ա. յ. յարկբիրեայք. ցեղ պատենաՔեւից, որոց նախատիպ յարկբիր:

Alépidée, ի. բ. անՔեփուկ. սեռ հովանոցաբեր բուժախոտեայց (saniculées).

Alépidote, ի. եւ ած. ձբ. անՔեփ. rhombe —.

Alepin, e, ած. եւ գ. բերիացի, բերիուհի:

Alépine, ի. բերիական, բերիակ. անկուած ինչ Բերիոյ (Ձալէպ):

Alépis (իս) ա. բ. Ռեփատ. հատուած սեռի կորովուկի (holarrhène).

Alépisaure, ա. ձբ. անՔեփաձուկն. սեռ մերկամորթ ձկանց:

Alépocéphale, ած. եւ ա. ձբ. անՔեփագլուխ:

Alépyre, ա. բ. անպատիճ. սեռ մնկոց սրաՔեփեայց (centrolépidées).

Alerce, ա. բ. ալերկ. ժեծ եւ գեղեցիկ ծառ ի Քիլի:

Alérion, ա. կգ. արծուածագ (Ռեւատարաճ, անկտուց եւ անմագիլ):

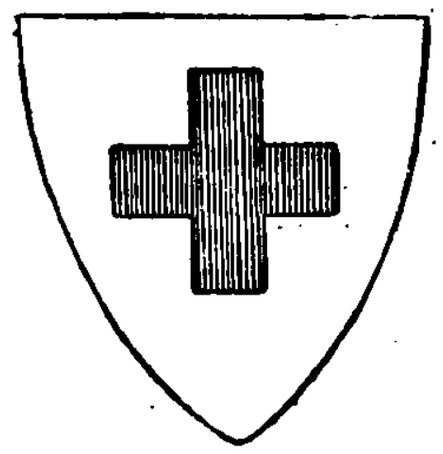
Alerte, ի. խուճապ, խուճապ տագնապի, յանկարծական տագնապ, *իրարանցումն. l'— a été vive. Donner l'—, խուճապել. avoir une —, խուճապիլ. cri d'—. Fausse —. Vive —. Dans une —, ի խուճապ տագնապին. 2. Alerte! մջ. արի', արի'ք, օ՛ն, օ՛ն արիք, հա՛պա, զգո՛յշ լերուք, արՔու՛ն կացէք. alerte! alerte! voici nos gens qui accourent. Alerte! cet homme peut nous échapper.

Alerte, ած. արՔնամիտ, արՔուն, սՔափ, զգոյշ, անձնապատրաստ. gens éveillés et —s sur tout ce qu'ils croient leur convenir. Un banquier fort — pour les emprunts. Le plus — escamote la place de ses rivaux. J'ai l'oreille —. 2. կայտառ, աշխոյժ, արագ, շուտափոյՔ. un jeune homme —. Une jeune fille —. Un chat —. — à la danse, à la course, au combat, à saisir les occasions.

Alésage, ա. արկումն:

Alèse, տ. **Alèze**.

Alésé, e, ած. կգ. ծայրանջատ. *որոյ ծայրըն վահանին կողքուն չը դպչի ը. կն. **Accourci**. Croix —e.

Croix alésée.

Aléser, (j'alèse, tu alèses, etc. j'alésérai, tu alésseras, il alésera, etc.) ն. սրկել. բոլորածեւ յղկել զներքսակողմն խողովակի, ծակի. — un canon.

Alésoir, ա. ար. սրկող (գործի):

Alésures, ի. յ. սրկածք, սրկուք. խարտուք սրկոցի:

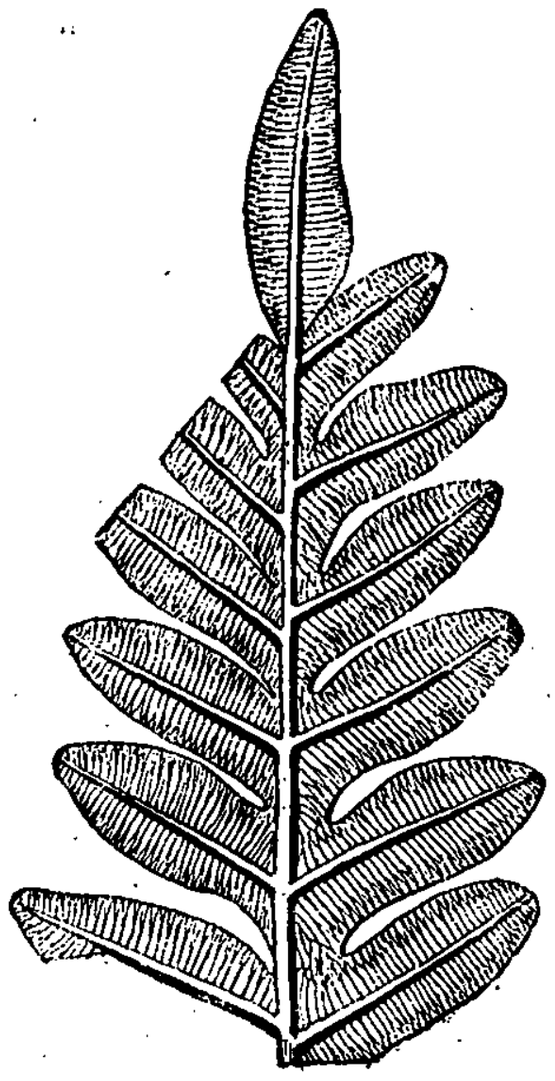
Alète, ա. Ը. յածուկ. Ռուչուն ինչ

Aléthéia, ի. աս. ալեՔէա. 259ր հեռադիտական մոլորակ գտեալ ի 28 յունիսի 1886:

Aléthologie, ի. ճշմարտաբանուԹիւն:

Aléthologique, ած. ճշմարտաբանական:

Aléthoptéris (իս) ի. բ. ճշմարտատես. տեսակ բրածոյ ձարխոտոց ածխաքեր գետնոց:

Alètre, Alétride. ի. ալիւրաբոյս. սեռ միապտուկ մնկոց, ի տոհմէ շլիզեայց (asphodélées).

Alétriné, e, ած. բ. ալիւրաբուսեայ. || —es, ի. յ. —ք. խումբ բուսոց, ի տոհմէ շուշանասերից, որոց նախատիպ է ալիւրաբոյսն:

Alétris (խս) ա. տ. **Alètre.**

Alette, ի. ճ. Քեւիկ . 2. կշ. —. կոտոր կաշւոյ յերնաս կօշկաց :

Aleurie, ի. բ. ալիւրաատունկ :

Aleurique, աճ.տգ. ալիւրոնային:

Aleurisme, ա. բ. ալիւրակոյտ . *ապգ մանր սնկոց, որ դիպած ալիւրի կնմանին :

Aleurite, ի. բ. ալիւրաբոյս . սեռ տնկոց ի տոհմէ կաղանչանասերից (euphorbiacées).

Aleuritoptéris(խս) ի.բ. ալիւրաձարխատ . սեռ ձարխատոց Ենդկաց :

Aleurodendron, բ. ա. ալիւրածառ . հն. **Mélochie.**

Aleuromancie, ի. ալիւրադիւՔունՔիւն , ալիւրահիմայութիւն :

Aleuromancien, enne, գ. ալիւրադիւՔ , ալիւրահիմայ :

Aleuromètre, ա. ալիւրաչափ :

Aleurométrique, աճ. ալիւրաչափական :

Aleurone, ի.տգ. ալիւրոն. *նիւթ հատուածեա , որ շատ բուսոց մէջ կը գտնուի օսլայի հետ կամ փոխանակ օսլայի :

Aleuroscyphées, ի. յ. բ. ալիւրաթասաձակեայք . սեռ ինչ սնկոց :

Aleuroscyphoïdées, ի. յ. բ. ալիւրաթասաձակակերպք . խումբ սնկոց, ի սեռէ ճոլի (pezize).

Aleurosticte, ա.մբ. ալիւրափոշի . սեռ հնգայօդ պատենաՔերից , ի տոհմէ ՔերՔեղջերց :

Aleutère, ա. լուտեր. ձուկն ինչ:

Alevier, տ. Alevinier.

Alevin, ա. ձկնիկ . *ձկնոցն բազմացունելու համար մէջն նետուած մանր ձուկն . jeter de l'— dans un étang. || հն. **Fretin, Nourrain.**

Alevinage, ա. ձկնաբուծուՔիւն . 2. ձկնաւորումն (ձկնոցի) . 3. տ. **Alevin.**

Aleviner, ն. ձկնաւորել , * ձկնոտել . — un étang.

S'aleviner, դ. —իլ :

Alevinier, ա. ձկնոցիկ . ձկնատեանք փոքրիկ :

Alexandrin, e, աճ. աղեքսանդրեան . école —e. Vers —s. 2. ա. —. ոտանաւոր երկտասանաւանկ :

Alexine, ի. մգ. աղեքսին :

Alexipharmaque, աճ. ՔիւնաՀալած. vertu —. 2. ա. —, դեղաՔափ , դեղՔափ, ՔունադեղՔ, անդեղեայ . հն. **Antidote.**

Alexipyrétique, տ. **Fébrifuge.**

Alexitère, աճ. եւ ա. բժ. պահպանիչ . 2. ա. դեղՔափ :

Aleyrode, ա.մբ. ալիւրորդ . սեռ կիսաՔեւ միջատաց :

Aleyrodé, e, աճ. մբ. ալիւրորդեայ , ալիւրորդանման :

Alezan, e, աճ. աշխէտ «գըգըլ». cheval —. Une jument —e. 2. ա. —, աշխէտաՀի . monter un —. — bai, աշխէտերաշխ :

Alèze, Alèse կամ **Alaise**, ի.բժ. ճալաՔ . * հիւանդի ներքեւ դրուած լաՔ բազմաճալ :

Alfa, ա. բ. վարսնակ . տեսակ պրուսի . հն. **Auffe, Sparte.**

Alfange, ի. վաղակ « խանչէր » :

Alfénide, ի. տգ. ալիՔենիդ , խառնաՔնատ. արճաՔանման խառնուրդ մետաղաց :

Alfa.

Alfonsie, ի. բ. ալֆոնսիա . տեսակ արմատենայ. հն. **Élaïs.**

Alfonsin, տ. **Alphonsin.**

Algacé, e, աճ. բ. լօռատեր. || —es, ի.յ. —ք. տոհմ ծովային բուսոց , որք կոչին algues (լօռք) :

Algalie, ի. վ. միզահան , միզահան :

Alganon, ա. շղԹայ (պարանոցի Թիապարտաց) :

Algarade, ի. սաստ , սաստիկ կշտամբանք , * չեխ . faire une — à qn., սաստել՝ կշտամբել զոք, *չեխել:

Algarobe, ի. բ. ալգարոբ . պտուղ ալգարոբեայ :

Algarobie, ի. բ. ալգարոբի . ճառ ինչ եւ ուռենի :

Algarot, ա. դղգ. ալգարոտ . ՔՔուրալորուկ (oxychlorure) ծարրոյ :

Algazelle, ի. կ. յամուրավի :

Algèbre, ա. հանրահաշիւ, գրահաշիւ (գիտուՔիւն եւ մատեան). 2. փ. —. c'est de l'— pour moi, — իմն՝ անհասկանալի է, ինձ :

Algébrique, աճ. հանրահաշուական , գրահաշուական . calcul, formule —.

Algébriquement, մ. հանրահաշուօրէն , գրահաշուօրէն :

Algébriser, ն. հանրահաշուել , գրահաշուել :

Algébriste, ա. հանրահաշուող , գրահաշուող, հանրահաշուագէտ , գրահաշուագէտ :

Algédo, ա. ախ. փոխփոշուացաւ , սրբանացաւ , երկուորացաւ :

Algénib, ա. աս. ալգենիբ . աստղ ի Պեգասոս աստեղատան :

Algéologie, etc. տ. **Algologie.**

Algérienne. ի. ալգերիկ . անկուած ինչ :

Algérine, ի. դղգ. ալգերին . ըմպելի ինչ գազային :

Algérite, ի.հբ ալգերաքար. հանածոյ ինչ :

Algernonie, ի. բ. ալգերնոնիա . սեռ. պրատրեայց . ծաղիկ ի Պրագիլ :

Algéroth, տ. **Algarot.**

Algésiomètre, ա. ցաւաչափ :

Algide, աճ. բժ. ցրտասառոյց , ցրտահար . fièvre —, սառնատենդ . période —, սառնաշրջան . 2. բ. եւ կ. սառնասուն :

Algidité, ի.բժ. ցրտասառուՔիւն:

. . . algie, բժ. վերջաւորուՔիւն այլեւայլ բառից յօրինելոց ի յունէ . նշանակէ ցաւ . odontalgie, ատամնացաւ :

Algine, ի. տգ. լօռին . գոյացուՔիւն անկենսաճ (azoté) գտեալ ի լօռս :

Algodonite, ի. հբ. ալգոդոնաքար . զառկուկ արճաՔաբեր պղնձոյ գտեալ յԱլգոդոն ի Քիլի :

Algoïde, աճ. բ. լօռակերպ :

Algol, ա. աս. ալգոլ. աստղ Պերսեոս աստեղատան . կն. **Tête de Méduse**, Մեդուսագլուխ :

Algologie, Algologique, Algologue, տ. **Phycologie**, etc.

Algonquin, ine (քէն) գ. ալգոնքէն, ալգոնքինուհի . 2. փ. —, վայրենի , տմարդի . cet homme a l'air d'un —. C'est un véritable —. 3. ա. ալգոնքիներէն . լեզու Ալգոնքինաց . 4. աճ. ալգոնքէն , ալգոնքիներեն . un usage —. Une langue —ine.

Algontine, ի. բժ. աստամնացաւաբոյժ , աստամնադեղ :

Algorithme, ա. ՀուումՆ . l'— des fractions.

Algostase, ի. ախ. ցաւադադար. դադարումն ցաւոյ :

Algue.

Alguazil (կուազիլ) ա. ալգուազիլ . ոստիկան ի Սպանիա :

Algue, ի. բ. լօռ , * ջրիմուռ , գորտնաՔուրդ :

Alguette, ի. բ. լօռիկ :

Algyre, ի.սք. տ.**Tropidosaure.**

Alhagé, e, աճ. բ. բազդորեայ , բազդորասեր . || —es, ի. յ. —ք. ենՔացիլ ընդարեր տնկոց :

Alhagi, ա.բ. բազդոր. սեռ տոհմի ընդարերից :

Alhambra (ալանպրա) ա. ալհամբրա . ապարանք մաւրիտանացի Թագաւորաց ի Կրանատա :

Alhandal, ա. տ. **Coloquinte.**

Alhenna, տ. **Alcanna.**

Alibi, ա. իգ. այլուրոյժ, այլուրեքուԹիւն . *ուրիշ տեղ լինելն . invoquer, alléguer un —, զ— ի մէջ բերել. prouver son —, se justifier par un —, արդարացուցանել զանձն, այլուրուԹիւ . démontrer la fausseté d'un —, յայտ առնել զտուԹիւն այլուրուԹի . les —s, այլուրոյԹք:

Alibiforain, ա. ո. բանրաղայք , պատճառանք . n'avoir à la bouche que des —s. Répondre par un —.

Alibile, ած. բժ. սննդական , սքնուցիչ . substance —.

Alibilité, ի.բժ. սննդականուԹիւն:

Alibon, ա. բ. ցցնաբոյս . որոյ ծաղիկք ցցնածեւ են :

Aliboron, ա. maître —, մեծականջն. էշ . 2. փ. —. այր տխմար . c'est un maître —.

Aliboufier, ա. բ. շեր , Թուբակ , սուրբակ , ստաշխան (ծառն) . ին. **Styrax.**

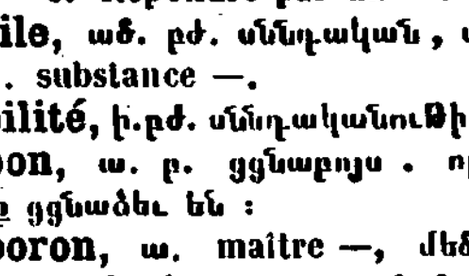
Alicante, ա. ալիկանտ . գինի քաղցրահամ . prenez un verre d'—.

Alicate, տ. **Alégate.**

Alichon, ա. ջրբախ . *ջուրն վերան իյնալով աղօրեաց անիւն դարձնող սախատակն . տ. **Aileron.**

Aliconde, ա. բ. մանեծառ . ծառ որոյ կեղեւն մանի :

Alidade, ի. շրջաքանոն, ադազ . շրջաւիկ քանոն ի չափել զանկիւնս .

diriger l'— vers un objet, ուղղել զ—ն յայս ինչ :

Alidre, ի. սբ. գործ . լոքոտ սպիտակ :

Aliénabilité, ի. օտարացուԹիւն :

Aliénable, ած. օտարանալի . propriété —, ստացուած —:

Aliénataire, գ. իգ. օտարընկալ . *որուն ի համար ստացուած մի օտարացուած է : [թացուցիչ :

Aliénateur, trice, գ. իգ. օտա-

Aliénation, ի.իգ. օտարացումն . *ձեռնիոխուԹիւն ընչից. — volontaire, forcée, temporaire, à perpétuité, — կամաւոր , բռնի , առժամանակեայ , մշտնջենաւոր . — à titre gratuit, ձրիատուր — (կոչի հրիտակն). — à titre onéreux, տուժապարտ —. վաճառումն , փոխանակուԹիւն եւ փոխատուուԹիւն վայելից. 2. փ. —, ուծուԹիւն , հովուԹիւն . — des esprits, des cœurs. 3. — mentale, d'esprit, կլ. —, այլախելուԹիւն, խելագարուԹիւն, խելագարանք , մտաճափուԹիւն, խելայեղուԹիւն , *խենդուԹիւն :

Aliéné, e, ած. օտարացեալ , օտարազուժն , տարաբաժին . bien, domaine —. 2. փ. օտարացեալ , ծուացեալ , ուծացեալ. cœur —. 3. այլախելեալ , խելագար , մտաճափ , խելաշուրջ , խելայեղ , մտակորոյս , յիմար, գիժ, *խենդ . il a l'esprit —, il est — d'esprit, il est —, — է. || գ. —. un —. Une —e, խելագարուհի . hospice d'—s, խելագարանոց , գժանոց , յիմարանոց , *խենդանոց :

Aliéner (լծ. **Accélérer**) ն. օտարացուցանել , *ուրիշի անցունել , ձեռք հանել . — une terre, un bien, une rente. 2. փ. օտարացուցանել , ուծացուցանել, հովացուցանել , *պակղեցունել . — les esprits, les cœurs. 3. — l'esprit, խելագարացուցանել , այլամտել , *խելքն տանիլ , խենդեցունել :

S'aliéner, դ. օտարանալ , *ուրիշի անցուիլ . 2. խելագարիլ, այլամտիլ, անկանիլ ի մտաց. son esprit s'aliène. Cet homme s'est aliéné tout à coup. 3. օտարացուցանել՝ ուծացուցանել յանձնել . — les cœurs, les esprits.

Aliénisme, ա. խելագարագիտուԹիւն , յիմարագիտուԹիւն :

Aliéniste, ա. խելագարագէտ , խելագարաբոյժ, յիմարագէտ, յիմարաբոյժ . 2. ած. —. médecin —, — բժիշկ . médecine —, — բժշկուԹիւն, յիմարաբուժուԹիւն :

Alifère, ած. մբ. Թեւաբեր :

Aliforme, ած. մբ. եւ վ. Թեւածեւ . muscles —s. [Mercure —.

Aligère, ած. Թեւակիր. cupidon —.

Aligné, e, ած. տողադրեալ, տողադիր , տողանի . arbres —s. Régiment bien —, քաջատող գունդ . troupe mal —e, յոռետող խումբ . 2. փ. սեՊեւեՊեալ , ճախաբակեալ , բազմախոնամ . phrase —e. Mots —s.

Alignée, ի. տողան :

Alignement, ա. տողադրուԹիւն . || աս. méthode des —s, ոճ —Թեան . 2. զ. —, դասաւորուԹիւն . || մշ. —! —, տողակա՛րգ :

Aligner, ն. տողել , տողադրել , ուղղագծել . *նոյն գծի վերայ շարել . — les maisons, les troupes. || աս. — les étoiles, — զաստղս . 2. ո. — une semelle, ելանել ի վերայ մատակի, զուգաւորիլ . le loup aligne la louve. 3. փ. սեՊեւեՊել , ճախաբակել . — ses phrases, ses mots.

S'aligner, դ. տողադրիլ , տողանիլ . *նոյն գծի վերայ շարուիլ . ces hommes s'alignent mal. — en bataille. 2. փ. սեՊեւեՊիլ, ճախաբակիլ . ses phrases, ses mots s'alignent bien. 3. ո. տողանիլ ,մենամարտիլ :

Alignette, ի. տողակ . *տառեխ չորցունելու գաւազանիկ :

Aligneur, euse, գ. տողադիր , տողադրող . 2. փ. սեՊեւեՊիչ , ճախաբակիչ . — de phrases, — բանից:

Alignoir, Alignonet, ա. հերձիչ . սեպ երկաԹի ի ճեղքել զարդեսաքար (ardoise).

Alignolle, ի. ձո. տողուկան :

Aligoufier, տ. **Aliboufier.**

Alime, ա. խբ. նաւազ . ազգ խեցեմորԹի :

Aliment, ա. տաճ, սնունդ, ջամբ, բոյժ , կերակուր , *ուտելիք. — sain, malsain, léger, substantiel. Les —s, սննդեղէնք . prendre des —s. Se priver des —s nécessaires. L'homme a besoin de chaleur et d'—s pour se nourrir. Les —s les plus simples sont les plus sains. 2. փ. —, ճարակ, կեր. le bois est l'— du feu. Les sciences sont l'— de l'esprit. L'— des passions, des factions. 3. ճարակ , բոյժ , կեր (անասնոց). l'avoine est le meilleur — du cheval. 4. յ. իգ. տաճք , ապրուստ. le père doit les —s convenables à ses enfants. Les enfants doivent des —s à leurs père et mère qui sont dans le besoin.

Alimentaire, ած. տաճողական , սննդական. substances —s, — նիւԹք. appareil, économie —, — կազմած , տնտեսուԹիւն. 2. բժ. տաճողական . régime —, տաճ , կերակուր . bol —, կուլ —. || մք. —. pompe, tuyau —, ջրհան , խողովակ —. || մգ. —. canaux, conduits —s, — անցք. 3. իգ. տաճական. pension —, — Թոշակ, տաճառնշակ . provision —, — պաշար , տաճապաշար :

Alimentateur, trice, ած. տաճիչ , սնուցիչ . substance —trice.

Alimentation, ի. տաճողուԹիւն, տաճուԹիւն, սնուցումն, կերակրումն, սննդառուԹիւն , կերակուր. — saine. Mode, système, régime d'—. Veiller à l'—. 2. քգ. տաճումն. — des chaudières à vapeur, — շոգեկաՊարայից . appareil d'—. 3. տ. **Approvisionnement.** [կանուԹիւն :

Alimentativité, ի. գբ. տաճա-

Alimenter, ն. տաճել , սնուցանել , կերակրել , բուժանել. — un enfant, un vieillard, les pauvres. 2. —. նպաստակել . — une ville. Les provinces alimentent Paris. 3. փ. սնուցանել , տաճել , բուժանել , ճարակ տալ . le bois alimente le feu. L'étude alimente l'esprit. — la haine, la sédition, le trouble, le tumulte, les passions. 4. քգ. տաճել . — une chaudière à vapeur, — զշոգեկաՊարայ :

S'alimenter, դ. տաճիլ , սնանիլ , բուժանիլ, կերակրիլ. Paris s'alimente des denrées de toutes les provinces. 2. փ. —, ճարակ գտանել. la révolte s'alimente de la faim des révoltés. Les désirs ne s'alimentent que d'espérance.

Alimenteux, euse, ած.բժ. տաճիչ . médicaments, remèdes, sucs —.

Alimentivité, ի. գբ. սննդականուԹիւն : [տակագլուխ:

Alimoche, ա.Ծ. հրբխ. անգղ սպի-

Aline, ի. բ. խագոր . ազգ ապուզանայց (onagrariées).

Alinéa, ա. տողագլուխ , նոր տող . — rentrant, saillant, aligné, — ներքնագիծ , արտագիծ , տողանի . faire, écrire un —, — առնել , գրել . 2. տողագլուխ . հատուած բանից ընդ մէջ երկուց նոր տողից :

Alios (ος) եբ. արամախառ . c'est à l'— qu'on attribue l'infertilité des landes. [ային . terrain —.

Aliotique, ած. եբ. արամախա-

Alipède, ած. Թեոտն, արագոտն.

Mercure —, — Zեpմէջս. 2. կ. մաշկաձեւ: [մաքմնօճուխիւն:

Aliptique, ի. բժ. օծուխիւն,

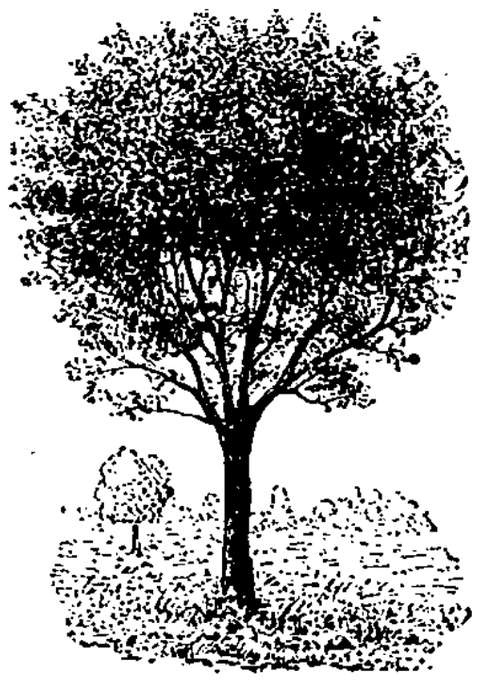
Aliquante (քանթ) ած. չփ. տարաքանակ. le nombre 2 est une partie — de 9. 2. ա. —. — մաս. 6 est l'— de 19.

Aliquote (քօթ) ած. չփ. հաւասարաքանակ. 3 est partie — de 9. 4 est une partie — de 12. 2. ա. —. — մաս. 6 est l'— de 24.

Alise, ի. բ. բոլնչ. պտուղ բոլնչենու:

Alisé, ած. ա. S. **Alizé**.

Alisier, ա. բ. բոլնչի, բոլնչենի.

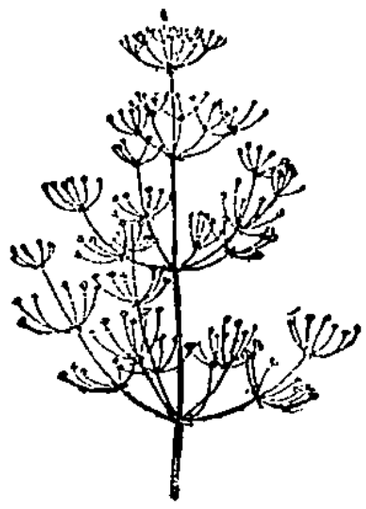
ծառ կամ խոշոր յարգի խնձորաազգից:

Alisma, S. **Alisme**.

Alismacé, e, ած. բ. չրաջրախոտազգի, չրաջրախոտակից. || —es, ի. յ. —ք. տոհմ միապտուկ եւ անցողուն չրառուն մանկոց:

Alismacite, ի. բ. չրաջրախոտաքար. չրաջրախոտ բրածոյ:

Alisme, ա. բ. չրաջրախոտ. հն. **Plantain d'eau. Flûteau.**

Alisme.

Alismé, e, ած. բ. չրաջրախոտակից. || —es, —ք. ցեղ տոհմի չրաջրախոտազգից:

Alismoïde, ած. ք. չրաջրախոտակերպ. || —s, ա. յ.—ք. տոհմ չրաջրախոտազգ:

Alismorchides (քիս), **Alismorchis** (քիս) ա. ք. չրաջրախոտախոտորմ. տես տոհմի խոլորձեայց (orchidées).

Alisonite, ի. հբ. ալիզոնաքար. գոյացուխիւն բազադրեալ ի պղընձոյ, ի կապարոյ եւ ի ծծմբոյ:

Alité, e, ած. մահճակալ, * անկողին ընկած. malade —, — հիւանդ. 2. գ. —. un pauvre —.

Alitement, ա. մահճակալուխիւն. * անկողին ձգելն, անկողին իյնալն:

Aliter, ն. մահճել, արկանել ի մահիճս, մահճակալ առնել, * անկողին ձգել. la fièvre l'a alité. 2. մահճել. կարգ ըստ կարգէ վռնդել. — des sardines.

S'aliter, պ. մահճիլ, անկանիլ ի մահիճս, մահճակալ լ, * անկողին իյնալ՝պառկիլ. il a été contraint de —. Il est si mal qu'il est obligé de —.

Alithidé, ած. կ. անքար. * կոչին նախակենդանք առանց քարուտ կմախքի:

Alitronc (ռն) ա. մբ. վեւաքուն:

Aliturgique, ած. անպատարագ:

Alivrer, ն. յիսել, համալիսել:

Alizaramique, S. **Alizarique**.

Alizarate, ա. տզ. ալաժաթաթ. տեսակ անուն աղից կազմելոց ի զուգախառնուխենէ ալաժաթային վրայ ընդ հիմունս:

Alizari, ա. ք. ալաժարի, ալաժահիր. չորացեալ արմատն տորոնի:

Alizarinamide, ի. տզ. ալաժարինամիդ. * բիւրեղացեալ մարմին գտեալ տաքցուցած ալաժարինի եւ հեղուկ օշաղի խառնուրդով:

Alizarine, ի. տզ. ալիժարին, տորոնաներկ. ներկ կարմիր յատմատոյ տորոնի:

Alizarique, ած. տզ. ալաժարային. acide —, — վրու:

Alize, S. **Alise**.

Alizé, ած. ա. vents —s, յարաշունչ՝ կանոնաշունչ հոլմք:

Alizéen, enne, ած. յարաշնչահոլմ, կանոնահոլմ. contrées —ennes.

Alizier, S. **Alisier**.

Alkanne, ի. ք. խարի. բոյս ի ցեղէ գաղտիկրեայց (borraginées).

Alkékenge (քանժ) ա. ք. յակոբուկ. կարմիր շանխաղող «էլբեքէնճ». հն. **Coqueret, Coquerelle**.

Alkékenge.

Alkermès, ած. որդանախառն. élixir —. 2. ա. որդանօղի, կարմրօղի. բմպելի որդանախառն:

Alkine, ի. տզ. ցքամին. * հիմն

Allagite, ի. հբ. հիկոր. ազգ գայլախազուտ մանկաքի (manganèse).

Allagopappe, ա. ք. փոխացցուն. տես բարդ ծնկոց՝ կղմխակերպեայց (inuloïdées).

Allagoptère, ա, ք. այլափեւուր. տեսակ արմաւենւոյ ի Պրազիլ: [ռիչ:

Allagostémone, ած. ք. փոխա-

Allah (ալլա) ա. տճ. Աստուած «ալլահ». — soit loué! օրհնեալ լիցի —. — le grand, le grand —. Le puissant —. Crier —.

Allahonde, ի. ք. նաու. ազգ անուածաղկի: [տամէջս):

Allaise, ի. աւազակոյտ (ի գե-

Allaitant, e, ած. դիեցուցիչ, կանանաջամբ, * ծիծ՝ կաթ տուող. brebis —es. [մատակ գայլի):

Allaite, ի. պտուկնք (տառանց

Allaité, e, ած. դիեցուցեալ, դիեցիկ. — par sa mère. — au sein, au biberon, — ի տոխնս, ի ծծօն. — naturellement, artificiellement.

Allaitement, ա. դիեցումն, կանանաւուխիւն. — maternel, — մայրական. — étranger, animal, artificiel, օտար, կենդանական, արուեստական —:

Allaiter, ն. դիեցուցանել, * ծիծ՝ կաթ տալ. — son enfant. La louve, la chienne, la lionne, la tigresse allaite son petit. — avec tendresse, avec amour. L'enfant ne connaît que le sein qui l'allaite.

S'allaiter, պ. դիել, * ծիծ ուտել. — au sein, —. — au biberon, դիել ի ծծօն, * ծծօն ուտել. — par un animal.

Allamande, ի. ք. շահիլ, շահիլանդալ. տես շնաատաաք (apocynacées) ընտիաձեւ մանկոց:

Allamandées, ի. յ. ք. շահիլաձեայք. ցեղ շնաատաերից նախատիպ առնելով զշահիլ:

Alla militare (ալլա միլիթարէ) մ. իտ. եժ. զինուորական:

Allanie, ի. ք. ալանիա, այլանենի. ծառ մեծ ի Կուբանա:

Allanique, ած. տզ. ծանիկային. acide —.

Allanite, ի. հբ. ալանաքար. ազգ սեւորակ հանածոյից.

Allant, e, ած. ճեմասէր, * քալել սիրող. c'est un homme —. Elle est très —e. 2. ա. գնացող, * երթացող. les —s et les venants, երթեւեկք, երթեւեկողք, * եկող գնացողք:

Allante, ի. մբ. միչ. սեռ ծաղանթաձեւ միջատաց:

Allantites, ա. յ. միչիթք. խումբ միջատաց, որոց նախատիպ միչ:

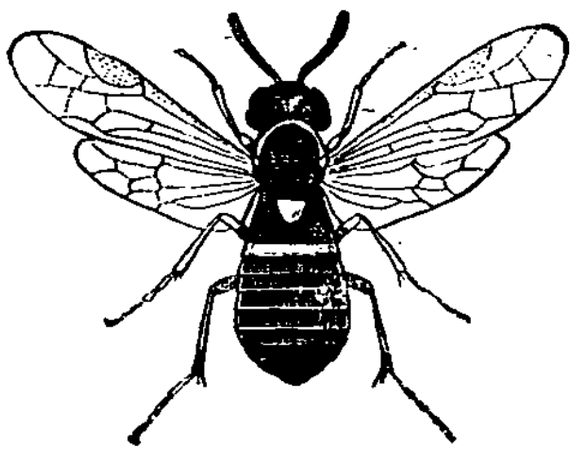
Allantoate, ա. տզ. ծանաա:

Allantodie, ի. ք. երշկաբոյս ազգ խոտաի (asplénie).

Allantoïde, ի. մզ. աղաճնի. կեն-

դանեաց ոմանց ասլմն պատող Քաղանթից մին:

Allantoïdien, enne, ած. մգ.

Allante.

Allantoïne, ի. տգ. ճանին:

Allantoïque, ած. մի. ճանային. acide —, — Քու:

Allantophore, ած. կ. երշկակիր. ազգ մեդուսայ:

Allantotoxicon, ա. տգ. երշկաքոյն. *խոզենի երշիկներէ գոյացած քոյն:

Allantoxanique, ած. տգ. ճանինաՔՔուածնային. *կոչի ՔՔուն որ ճանինի (allantoïne) ՔՔուխտմամբն (oxydation) կգոյանայ:

Allantoxoïdine, ի. տգ. ճանինաՔՔուածնին. մարմին կազմեալ ի տարբաբաղադրուՔեան ճանինաՔՔուածնային ՔՔուոյ եռացեալ չրով:

Allanturique, ած. տգ. ճանինամիզային. կոչի ՔՔուն որ կազմի ազդեցուՔեամբ քլորաչրային ՔՔուոյ ի վերայ ճանինի (allantoïne).

Alla ottava, մ. իտ. եժ. ութաձայն: [լեհանուագ:

Alla polacca, մ. իտ. եժ. լեհացի,

Allarguer, S. **Alarguer.**

Allasie, ի. երշկաքոյս. տունկ ինչ Սոզանոպիրի:

Alla turca (ալլա Թուրքա) մ. եժ. տաճկանուագ, Թրքանուագ. rondeau —.

Alla zoppa (ալլա ցոփա) մ. եժ. կաղ ի կաղ, կաղանուագ:

Allébote, ի. ճիս. խաղողոյ:

Alléboter, չ. ճռաքաղել, ճռաքաղ առնել: [*ճիս ժողովոյ:

Alléboteur, euse, գ. ճռաքաղ,

Allléchant, e, ած. հրապուրիչ, յանկուցիչ, քերնոզքիչ. proposition —e. Plaisir — d'un dîner.

Allèchement, ա. խայծ, հրապոյր. les —s de la volupté, de la fortune.

Allécher (լծ. **Accélérer**) ն. խայծել, խանձել, խայծիւ որսալ. — les souris avec du lard, avec des noix. 2. փ. —, հրապուրել, յանկուցանել. — զն. par de douces paroles, par des promesses, par des faveurs, par la bonne chair. La douceur des plaisirs allèche les hommes à la volupté.

Allécule, ի. մբ. անծուկ. սեռ պատենաՔեա միջատաց:

Allée (ալէ) ի. երԹ, երԹալն. l'— est très dure. || յ. բ. des —s et venues, երԹեւեկք, երԹեւեկուՔիւն, *անցուդարձ. il perd son temps en —s et venues. Faire des —s et venues, երԹեւեկիլ, երԹեւեկս առնել. 2. ճ. եւլուճուտ, շուագ (տան). 3. ծառուղի. ուղի ծառազարդ. — de tilleuls, — Քմբեաց, Քմբուղի. se promener dans une — du parc. — couverte, découverte, հովանաւոր, բացօԹեայ —:

Allégateur, ա. յառաջաբեր, յիշատակող, վկայաբեր:

Allégation, ի. յառաջքերուՔիւն, յիշատակուՔիւն, վկայուՔիւն. répondre par des —s. Répondre aux —s.

Allège (ալէժ) ի. բեռնակուբ. բեռնաթափ նաւակ. 2. ճ. յեցորմ. *պատուհանն վերցուծող պատ. 3. չրածխակառք. չրակիր եւ ածխակիր կառք երկաԹուղեաց:

Allégeable (ալլէ) ած. ՔեՔեւնալի, ախտիելի. la plus grande douleur est toujours —.

Allégeance, ի. հ. ՔեՔեւուՔիւն, դիւք, ախտիւՔիւն. 2. serment d'—, երդումն հնազանդուՔեան առ ազգային յԱնգղիա. հաւատերդումն:

Allégement, ա. ՔեՔեւումն, ՔեՔեւացումն, ՔեՔեւուՔիւն. — d'un plancher, des impôts. Ce sera un grand — pour les contribuables. Apporter quelque — aux charges publiques. Donner, procurer de l'—. 2. փ. —, դիւք, ախտիւմն, ախտիանք. cette bonne nouvelle est un — à ma douleur, pour ma douleur. Je sens un peu d'— à mon mal.

Alléger (ալէժէ, լծ. **Abréger**) ն. ՔեՔեւել, ՔեՔեւացուցանել. — un portefaix, un bateau, une voiture. — la charge d'un cheval. — les impôts, les taxes, les contribuables. 2. փ. —, դիւրել, դիւր առնել, ախտիել. — la peine, la douleur de qn. Le temps allège bien des douleurs. 3. ար. անօսրել, *բարակցունել (զիայտ, զմետաղ). 4. ձվ. — un cheval, ՔեՔեւել զձին՝ յառաջ կամ յետս տանելով զմարմին:

S'alléger, դ. ՔեՔեւիլ, ՔեՔեւանալ. le fardeau, le bateau s'allège. — d'une partie de son fardeau. — pour marcher avec plus de facilité. 2. փ. —, ախտիիլ. ma douleur s'est un peu —ée.

Allégir, ն. ար. անօսրել, նրբել. — une planche, une poutre. 2. ձվ. — un cheval, S. **Alléger.**

Allégissement, ա. ձվ. ՔեՔեւացումն. *կենդանւոյն առջեւի կամ ետեւի կողմն ՔեՔեւցունելն:

Allégorie (ալլէ) ի. այլաբանուՔիւն, այլաստացուՔիւն. l'— est l'ornement du langage.

Allégorique, ած. այլաբանական, այլաստացիկ. langage, sens, personnage, figure —.

Allégoriquement, մ. այլաբանաբար, այլաբանօրէն. parler, peindre —.

Allégorisation, ի. այլաբանուՔիւն:

Allégoriser, ն. այլաբանել. այլաբանաբար խօսել, գրել, մեկնել. — les récits de la mythologie. || անխ. —. aimer à —, սիրել —, այլաբանաստէր լ. les peuples d'Orient se plaisent à —. De tout temps les poètes ont allégorisé.

Allégoriseur, ա. այլաբան, այ-

Allégorisme, ա. այլաբանագի-

ուԹիւն. 2. այլաբանաստիրուՔիւն:

Allégoriste, ա. այլաբանագէտ:

Allègre (ալէկր) ած. զուարԹ, զուարԹամիտ, ուրախ, ուրախամիտ. homme, femme —. Esprit, caractère, humeur —.

Allégrement, մ. զուարԹաբար, զուարԹագին, հրճուանօք. * ուրախ զուարԹ. marcher, agir —. Très —.

Allégresse, ի. զուարԹուՔիւն, ցնծուՔիւն, քերկրուՔիւն, հրճուանք. cris, chants d'—, ձայն, երգք ցնծութ. cet amour le comble d'—. Être plein d'—, հրճուալիր՝ հրճուալից՝ ցնծալից՝ քերկրալիր լ. des transports d'—, հրճուանք ցնծուՔեան. tressaillir d'—, se livrer à l'—, ցնծալ, ցնծացեալ քերկրիլ, հրճուիլ, խայտալ. l'— éclata à Paris, dès que. . . Combler d'—, լնուլ քերկրուՔեամբ. répandre l'— dans les cœurs. || Les sept —s, եօԹն ուրախուՔիւնք (Սրբոյ Կուսին. աղօԹք հոռվէական եկեղեցւոյ):

Allegretto, մ. իտ. եժ. զուարԹագին, * զուարԹկեկ. 2. ա. զուարԹանուագ. chanter des —s.

Allégro, ա. իտ. եժ. մ. զուարԹ, զուարԹաձայն. 2. ա. զուարԹանուագ, ցնծերգ. jouer un —, Des —s.

Alléguer (j'allègue, j'alléguerai) ն. յառաջ՝ ի մէջ բերել, յիշատակել, վկայուՔիւն ի մէջ բերել. — un passage, un auteur. 2. բաղբաղել, բարտըել, յօդել. — des raisons, des prétextes, փոխելապատճառ լ. — des excuses.

S'alléguer, դ. յառաջ՝ ի մէջ՝ ի վկայուՔիւն բերիլ. les auteurs que vous citez ne peuvent —.

Allélomachie (չի) ի. միմեանանկուՔիւն. հակառակուՔիւն երկուց իրաց:

Alléluchie (չի) ի. միմեանսայրուՔիւն. կապակցուՔիւն ի մէջ երկուց իրաց:

Alléluia (ալլէլուիա) ա. ալէլուիա, ալէլու, օրհնեցէք զՏէր. chanter l'—, des —s, ալէլուել. 2. բ. ՔՔուխ. ուսոի եւանէ տեսակ մի աղ որ կոչի sel d'oseille, աղ ՔրՔնջկի, ՔրՔնջկաղ. որ է acide oxalique.

Allemand, e (ալման, նա) ած. ալման, գերմանական. la langue —e. 2. գ. Ալման, Գերման, Գերմանացի, Ալմանուհի, Գերմանուհի. les —s, —e. || querelle d'—, գերմանակռիւ. վէճ բազում կռիւ. chercher, faire une querelle d'—. 3. ա. գերմաներէն, ալմաներէն. գերմաներէն լեզու. qui parle l'—, գերմանախօս. parler l'—, — խօսել, գերմանախօսս լ. || փ. c'est de l'— pour moi, անիմանալի՝ անհասկանալի է ինձ:

Allemande, ի. գերմանաձեւ. danser l'—, une —. 2. գերմանանուագ, գերմանացուց. jouer une —, — հարկանել՝ ածել՝ *զարնել: [բան:

Allemanderie, ի. ար. երկաԹա-

Allendée, ի. բ. գեղարիկ. սեռ բարդ անկոց պատուաձարեայց (sénécionidées).

Allène, ա. տգ. ալլէն. բնաճխուկ (carbure) ՔՔուածնի:

Allenthèse (ալլանթէզ) ի. ախ. ծաւարամասուածին. մուտ օտար մարմնոյ ի գործարանս մարդոյ:

Alléophanie, ի. ք. ալլատեսիկ. ազգ առօնաստերից կենսատնկեայց (psychotriées).

Aller (ալէ. je vais, tu vas, il va, n. allons, v. allez, ils vont ; j'allais ; j'allai ; je suis allé ; j'irai ; j'irais ; va, allons, allez ; q. j'aille ; q. j'allasse ; allant, allé) չ. գնալ, երթալ. — à Paris, à la campagne, en Arménie, dans une forêt, chez qn., en exil, գնալ ի Փարիզ, ի գիւղ, ի Հայաստան, յանտառ, ի տուն ուրուք, յաքսոր. — au combat, à la guerre, ի մարտ, ի պատերազմ երթալ՝ խառնուիլ, ի կռիւ արշաւել՝ կռուիլ. — à la mort, ի մահ դիմել՝ ընծաեալ, *մահուան երթալ՝ դիմել. — à pied, à cheval, en voiture, en bateau, par terre, par mer, — հետի՝ հեծիռաս՝ *ոտքով, ի նաւ՝ *նաւով՝ նաւակաւ, ընդ ցամաք՝ *ցամաքին, ընդ ծով՝ *ծովին. — et venir, երթալ եւ գալ, երթեւեկս առնել, երթեւեկել. — se promener, ի ճեմ գնալ՝ ելանել, *պտրտելու երթալ. 2. գնալ, ընթանալ, քալել. ce cheval va bien. — vite, lentement. 3. երթալ, գնալ, տանիլ, ածել. ce chemin va à Paris. Tout chemin va à Rome. 4. գնալ, երթալ, հոսիլ, վազիլ, բղխել, *վազել. ce fleuve va à la mer. Cette fontaine va jour et nuit. 5. գնալ, երթալ, տարածանիլ, ձգիլ, հասանել, բարձրանալ. cette montagne va jusqu'aux nues, յամպս հասանէ՝ ծրարի լեառնդ. cette région va jusqu'au Rhin. L'eau lui allait aux genoux. Son amour va jusqu'à la folie, ի յիմարութիւն ձգի՝ զառածանի սէր նորա, *սէրն խենդութեան կ'երթայ. votre dépense va à mille francs, *ծախքերնիդ հազար ֆրանքի կիսանի՝ կ'ելնէ. 6. գնալ, երթալ, յանգիլ, աւարտիլ. sa tête va en pointe, սրածայր է գլուխ նորա. le terrain allait en pente, զառ ի վայր գնայր՝ էր երկիրն. 7. գնալ, ընթանալ, յառաջել, յառաջ գնալ՝ երթալ՝ յառալել. ce travail ne va pas, չգնայ՝ չյառաջէ գործն, *չքալիր, առաջ չերթար. le commerce va, գնայ վաճառականութիւնն, *առուտուր կայ. tout va bien, ամենայն ինչ բարւոք գնայ՝ ընթանայ, *ամէն բան լաւ կ'երթայ. il va bien dans ses études, յառաջադիմէ՝ զարգանայ յուսմունսն. 8. յագչիլ, *երթալ. cet habit vous va bien, vous va mal, բարւոք, ոչ բարւոք յագչի ձեզ հանդերձդ, *այս հագուստնդ լաւ կ'երթայ, վատ կ'երթայ՝ չ'երթար ձեզ. ces souliers ne me vont pas. 9. գնալ, պատշաճիլ, յարմարիլ, բարւոք է., *երթալ, վայելել. le rose va aux blondes. Cette clef va, va à la serrure, *այս բանալին կ'երթայ, կը բանայ. cela vous va-t-il? *այս բաներնիդ կուգա՞յ. ce climat ne lui va pas, ոչ է բարւոք նմա կլիմայդ. *այս կլիման իրեն չերթար՝ չգար՝ չյարմարիր՝ յարմար չէ. le deuil vous va bien, * սուգի հագուստն ձեզ կվայելէ. ces couleurs vont bien ensemble. 10. հանդերձեալ՝ մերձ է. nous allons partir, հանդերձեալ եմք երթալ՝ մեկնիլ, երթալոց՝ մեկնելոց եմք, * երթալու վերայ եմք. lorsqu'il allait mourir, մինչ հանդերձեալ՝ մերձ էր ի մեռանիլ, * երբոր մեռնելու վերայ էր. la ville allait être prise, յառնուլ եղեւ՝ ի գնալ էր քաղաքն՝ *առնուելու վերայ էր. plusieurs autres actions que nous allons dire, բազում այլ գործք զորս ասել կայ մեզ առաջի, * ուրիշ դեռ շատ բաներ որ պիտի ասեմք. il va venir, հանդերձեալ է գալ, գալոց է, արդ իսկ եկեսցէ, *հիմա պիտի գայ, պիտի գայ. 11. կեալ, լինել, կալ. comment allez-vous? զիա՞րդ կայք, *ի՞նչպէս էք. je vais bien, mal, բարւոք, ոչ բարւոք կեամ, * լաւ եմ, լաւ չեմ. je vais très bien, շատ լաւ՝ բաջառողջ եմ. comment va votre santé? ո՞րպէս է առողջութիւն ձեր, * առողջութիւնիդ ի՞նչպէս է. comment va-t-il? ո՞րպէս կեայ, զիա՞րդ կայ, *ի՞նչպէս է. il va mieux, լաւագոյն է, *աւելի լաւ է. sa santé va de mieux en mieux, երթայ եւ առողջանայ, * առողջանալու վերայ է. cela va de mal en pis, երթայ եւ վատթարանայ այս, * գէշէ գէշ կ'երթայ, երթալով կը գէշնայ. 12. գնալ, ընթանալ, երթալ, *քալել, բանիլ. cette machine va, ne va pas, va mal. Votre montre va bien, va mal, ne va plus, * ժամացոյցնիդ լաւ կ'երթայ, լաւ չ'երթար, չքալեր. cette route ne va plus, ոչ եւս դառնայ անիւդ. 13. գնալ, երթալ, ազդիլ, յուզել, գործիլ, խանդաղատիլ. cette musique va à l'âme, au cœur. Ses paroles bienveillantes m'allaient au cœur. 14. գնալ, տանիլ, տեղի, * երթալ, դիմանալ. ce vase va au feu, * այս ամանն կրակի կ'երթայ՝ կդիմանայ. cette étoffe ne va pas à la lessive, * այս լաթն մոխրաջրով լուացուելու չգար. mon habit n'ira pas jusqu'à l'hiver. 15. գնալ, երթալ, վառիլ. le feu va, ne va pas, *կրակն կ'երթայ՝ կը վառի, չերթար՝ չվառիր. 16. Թարմառաք. n'allez pas croire, մի՛ հաւատայք, մի՛ համարիք, մի կարծէք, * չհնէք հաւատաք. vous m'allez haïr, ատելոց էք զիս, * զիս պիտի ատէք. je n'irai pas faire cette sottise, չարարից զայս անմտութիւն, * այս անմտութիւնն չեմ առներ. je vais y —, այժմ երթայց անդր, * հիմա հոն պիտի երթամ. il est —é jusqu'à dire, մինչեւ իսկ ասաց ինէ. n'allez pas faire cela, մի՛ առներ զայս, * չլինի որ զայս առնես. la mort va me délivrer, վերջուսցէ զիս մահն, *մահն զիս պիտի ազատէ. 17. (նախադաս ներկայ դերբայի) երթալ եւ . . . il allait criant par la ville, երթայր եւ աղաղակէր ընդ քաղաքն, * քաղաքին մէջ պոռալով կ'երթար. le mal va croissant, երթայ եւ զայրանայ, զայրանալով զայրանայ ախտն, *հիւանդութիւնն երթալով կ'աճի. — en diminuant, երթալ եւ նուազել, *երթալով նուազիլ. va! գնա՛, ե՛րթ. vas-y! երթ՝ գնա այդր, * հոն գնա. allez! գնացէ՛ք, արի՛ք, օ՛ն առ, օ՛ն արիք. allons! երթա՛մք, երթիցո՛ւք, արի՛, արի՛ եկ, հա՛պա, աղէ՛, օ՛ն երթիցուք, օ՛ն արի երթիցուք. allons enfants de la patrie, արի՛ք որդիք հայրենեաց. allons, mes amis, courage! allons! allons donc! օ՛ն, օ՛ն անդր, Ըո՛ղ անդր, օ՛ն անդր ի բաց, ի բա՛ց տար, փարգաստ. allez au diable, à tous les diables! ե՛րթ ի կորուստ, օ՛ն անդր, ի բա՛ց գնա, * կորուեցէ՛ք, կորուէ՛, կորի՛ր. va, je ne te hais point, անիոգ՝ անփոյթ լեր, չատեմ զքեզ. allez, vous êtes un ingrat, գիտեմ, երախտամոռաց ոք ես դու, * հասկացայ, ապերախտին մին ես դու:

— au-devant, ընդ առաջ գնալ՝ երթալ, ելանել ի հանդիպումն, *առջեւն երթալ. allez au-devant de lui, արի՛ք ընդ առաջ նորա. ես՝ զառաջս առնուլ. — au-devant des objections.

— de l'avant, յառաջ գնալ ընթանալ, *յառաջ քալել:

— devant soi, դէպ առաջ գնալ ընդ առաջ իւր, *շիտակ առջեւի ճամբան երթալ:

— contre, ընդդէմ գնալ՝ դառնալ, հակառակ կալ, դիմադարձ է. — contre la volonté, les ordres de qn. Je ne veux pas — contre le jugement du public.

— bon pas, արագաքայլ՝ երագաքայլ գնալ, *շուտ քալել:

— bon, grand train, արագընթաց՝ երագընթաց է. եւ փ. — grand train, առնել բազում ծախս:

— à la selle, à la garde-robe, կլ. —, երթալ ի պէտս՝ ի ճեմիշ, ելանել՝ նստիլ պատաս, անցանել ի կարիս մարմնոյ, ի բաց անցանել. *հարկատրն՝ հարկատրութեան երթալ, կարիքն ընել, փորն եթնել. faire —, տալ նստիլ ի պէտս, * փորն քշել. ce purgatif le fit bien —, l'a fait — six fois à la selle.

— par le haut, ի վերուստ գնալ, փսխել, * վերէն երթալ. — par le bas, ի ներքուստ գնալ, ապաթիծել, *վարէն երթալ. — par haut et par bas, զառ ի վեր փսխածս եւ զառ ի վայր խողխոջանս արձակել, փսխել եւ ապաթիծել, *վերէն վարէն երթալ՝ գործս տալ. un remède qui fait — par haut et par bas.

— de bon cœur, մտադիւր՝ սիրով գալ՝ բերել, գործել յօժարութեամբ:

— aux voix, քուէս՝ վիճակս արկանել, * քուէ տալ:

— aux opinions, կարծիս առնուլ՝ ժողովել:

— aux informations, aux renseignements, երթալ ի տեղեկութիւն, տեղեկութիւն առնուլ՝ ժողովել, տեղեկանալ:

— à l'eau, au bois, aux vivres, à la provision, երթալ գլխոյ, զփայտէ, զպարէնից, զպաշարոյ. *ջուր, փայտ, ուտելիք, պաշար բերելու երթալ:

— au plus pressé, առ կարեւորն ճեպել, ի կարեւորագոյնն փութալ՝ ձեռն արկանել, * ամենէն փութալին՝ հարկաւորն նախ ընել:

— de pair avec qn., համեմատական ընթանալ ընդ ումեք, զուգընթաց՝ զոյգ հաւասար է. ումեք, հաւասարիլ. Cicéron va de pair avec Démosthène.

— vite, doucement, lentement, արագ, յուշիկ, յամր գնալ՝ ընթանալ, արագընթաց, յամրընթաց է, * շուտ, կամաց, դանդաղ երթալ՝ քայլել. ես՝ արագ՝ յամր գործել գիմն:

— au delà, անցանել բուռ չափ՝ բուռ սահման:

— jusqu'au bout, գնալ մինչեւ ի ծայրն, մինչեւ ցվերջ, * մինչեւ ծայրն երթալ, ծայրն տանիլ:

N'allons pas plus loin, չերթի'ցուք այլ ես յառաջ, զկայ առցուք ասելն, * աւելի հետս՝ առաջ չերթամք:

— toujours, շարունակել, յարատեւել:

Sa maladie va de mal en pis, երձայ եւ ի վատթարն կործանի, երթալով երթայ եւ գայրանայ ախտն, * գէշէն գէշն՝ վատէն վատն կ'երթայ հիւանդութիւննն. sa santé va de mieux en mieux, ի լաւ անդր ընթանայ առողջութիւն նորա, * առողջութիւնն օրէ օր կլաւնայ՝ կիաստատուի:

Cela va sans dire, չեն ինչ բանից պէտք, չիք տարակոյս, անշուշտ. cela va tout seul, cela va de soi, de soi-même, այս յայտ ինչ է, ինքնին յայտ է այս, յայտնի՝ քաջայայտ է. il va sans dire que, այդ յայտնի է զի:

— bien, mal avec qn., բարւոք, ոչ բարւոք գնալ՝ վարիլ ընդ ումեք, * մէկուն հետ լաւ՝ գէշ՝ վատ երթալ՝ վարուիլ:

Il va sur ses quatre ans, ընդ հուպ քառամեայ՝ չորից ամաց լինի, * քիչ ժամանակէն չորս տարեկան պիտի լինի:

ձվ. — le pas, քայլել. — le galop, արշաւասոյր ընթանալ:

Y —, գնալ, վարիլ, առնել, գործել, * վարուիլ. allez-y doucement, յուշիկ երթ՝ արա, * կամաց գնա՝ ըրէ'. il faut y aller avec de grandes précautions, պարտ է վարիլ մեծաւ զգուշութեամբ. il n'y va pas de main morte, ուժգին հարկանէ, * սաստիկ կզարնէ, խօսքերն չխնայեր. vous y allez trop vite, trop brusquement. Allons-y, սկսցուք, *սկսիմք:

Y — gaiement, մտադիւր առնել ինչ. allons-y gaiement.

Y — de, դնել արծաթ ի միջի (ի խաղու). j'y vais de vingt francs.

դդ. ի վտանգի լինել՝ կալ, բանն՝ խնդիրն է. il y va de votre vie, ի վտանգի են կեանք ձեր, *կեանքերնիդ վտանգի մէջ է. il y allait de sa vie, ի վտանգի էին կեանք նորա, *կեանքն վտանգի մէջ էր. il y va de mon honneur, il faut que je me venge. Il y va du salut éternel, բանն է՝ խնդիր ի միջի կայ գյաւիտենական փրկութեան է:

Laisser —, Թոյլ տալ՝ Թողուլ գնալ՝ երթալ. je le laisse — où il veut.

p. laisser tout —, բարձի Թողլ առնել՝ անիւնամ Թողուլ զամենայն, *աժէն բան երեսի վերայ Թողուլ:

Laisser — sous soi, laisser tout — sous soi, արձակել հիւանդի զանկիս մարմնոյ, * ամկն՝ տեղն ընել:

Un laisser —, անհոգութիւն, անփոյթութիւն. il est d'un laisser — incroyable, անհաւատալի է — նորա:

Se laisser —, լքանիլ, վհատիլ, ի վհատութիւն մատնիլ. pourquoi vous laisser aller ainsi? ես՝ անփոյթ առնել զանձնէ, *անհոգութեան զարնել:

Se laisser — à, տալ՝ մատնել զանձն իրիք, զառաճանիլ. on se laisse — aux appas d'une passion. Il s'est laissé — à ses prières, խոնարհեցաւ յաղաչանս նորա. se laisser — au désespoir, յանկուսութիւն անկանիլ՝ կործանիլ՝ հատանիլ:

— son chemin, son petit bonhomme de chemin, երթալ զճանապարհ իւր, լուիկ մնջիկ յառաջացուցանել զգործ իւր՝ պարապել յիրս իւր, * սուսիկ փուսիկ բանն առաջ տանիլ՝ իւր գործըն տեսանել, կտիկ կտիկ գործին նայիլ:

Il va comme on le mène, անկարող է որոշել ինչ ինքնին:

— le droit chemin, գնալ ուղիղ ճանապարհին, անխարդախ է:

Ne pas y — par quatre chemins, անպատրուակ զմիտան յայտ առնել, *շիտկէ շիտակ իւր միտքն յայտնել:

— à tout vent, հողմավար՝ անհաստատ է., * ամէն քամիէ շարժիլ, ամենուն խօսքին ականջ կախել:

Faire —, գնացուցանել, ընծայցուցանել, յառաջ վարել, * բարեցունել, բանեցունել. il lui faut dix mille francs pour faire — son imprimerie.

p. եւ n. faire —, խաբել, պատրել, սնոտի յուսով Թարմախեցուցանել. ce drôle nous a fait —. Je crois que vous me faites —.

n. c'est un las d'—, ծոյլ՝ պղերգ է: S. Chemin, Cruche.

S'en aller, դ. (je m'en vais, tu t'en vas, il s'en va, n. n. en allons, v. v. en allez, ils s'en vont; je m'en allais, n. n. en allions; je m'en allai, n. n. en allâmes; je m'en suis allé ou allée, n. n. en sommes allés ou allées; je m'en fus allé, n. n. en fûmes allés; je m'en étais allé, n. n. en étions allés; je m'en irai, n. n. en irons; je m'en irais, n. n. en irions; je m'en serais allé, n. n. en serions allés ou je m'en fusse allé, n. n. en fussions allés; va-t'en, allons-nous-en, allez-vous-en; q. je m'en aille, q. n. n. en allions; q. je m'en allasse, q. n. n. en allassions; q. je m'en sois allé, q. n. n. en soyons allés; q. je m'en fusse allé, q. n. n. en fussions allés; s'en aller; s'en être allé, allée; s'en allant; s'en étant allé, allée, s'en étant allés, allées.) գնալ, երթալ, մեկնեալ գնալ, մեկնիլ, ի բաց գնալ, խաղալ, խաղալ գնալ. je m'en vais à Paris, գընամ ի Փարիզ, * Փարիզ կ'երթամ. je m'en vais en Arménie. Ils s'en sont allés en France. Ils s'en vont chercher des nouvelles. Je m'en allais vous trouver. Je m'en suis allé. Je vous ordonne de vous en —. — secrètement, գաղտագնաց է. je m'en vais vous dire, առագիւ ձեզ, ձեզ ասեմ. il faut q. je m'en aille, պարտ է ինձ մեկնիլ. en s'en allant, գերթալն. allons-nous-en, երթիցուք, օ՛ն արի երթիցուք, *երթամք. va-t'en, va-t'en d'ici, allez-vous-en, գնա՛, ե՛րթ, ի բա՛ց գնա ի մէնջ, ի բա՛ց գնացէք, ի բաց կացէք յինէն, երթայք յինէն ի բաց, *գնա սրկէց, կորսուէ՛, կորի՛ր, կորսուեցէ՛ք. 2. ի. գնալ, երթալ, մերձ ի մահ է., մերձենալ ի մահ, *երթալ, մեռնելու վերայ է. ce malade s'en va. Ma tante est plus mal, elle s'en va tous les jours. 3. երթալ, գընալ, անցեալ գնալ, անցանել, վարտաւիլ, ցրուիլ, ծախիլ, ապառիլ, * հատնիլ, անցնիլ. son mal s'en va peu à peu, * քիչ քիչ ցաւն կ'անցնի, ցաւն անցնելու վերայ է. son argent s'en va, * առակն կհատնի. tout s'en est allé en fumée, անց գնաց ամենայն իրքեւ զծուխ, յօդս ել՝ ցնդեցաւ՝ ի դերեւ ել ամենայն, ոչինչ յաջողեցաւ, * ամէն բան ծուխի պէս անցաւ. le brouillard s'en va, փարատի՝ ցրուի մէջն. sa beauté s'en va, Թառամի՝ խամրի՝ անցանէ գնայն. mon habit s'en va, մաշի՝ մաշեալ է հանդերձս. je m'en vais, երթամ. ես՝ նուագիմ, * կմարիմ. 4. հոսել, *վազել. tout le vin s'en va par ce trou. 5. քայքայիլ. ce tonneau s'en va.

(Նախադաս անցեալ դերբայի). la chose s'en va faite, գործն մերձ է ի կատար, * ատարտելու վերայ է. la messe s'en va dite. Le carême s'en va fini.

Il s'en va onze heures, երկոտասան է ժամն. il s'en va midi, կէս օր է, կէս օր մօտ է:

Il s'en va temps que . . ., ժամ՝ ժամանակ է գի. Il s'en va temps que je parte.

L'hérésie s'en va croissant, հերետիկոսութիւնն երթայ եւ աճի:

S'en — d'une carte, խաղալ՝ սրկանել զքարտէն. je m'en suis allé de mon roi de pique.

qչ. faire en aller, հալածել, հանել. j'ai fait en — les punaises. J'ai fait en — cette tache.

Il s'en est allé comme il était venu, մեկնեցաւ որպէս եկեալն էր, առանց ինչ գործելոյ՝ գործել տալոյ

Aller, ա. երթալն, երթ. — et retour, երթ եւ դարձ. l'— et le retour, երթալն եւ գալն, երթեւեկ, երթեւեկդարձ, * երթալ գալն. billet pour —, տոմսակ երթի, երթատոմս. billet d'— et de retour, տոմսակ երթեւեկի, երթեւեկատոմս. 2. առ. au long — petit fardeau pèse, եւ բեռն փոքրիկ ճանրանայ յօրժամ երկարատեւ լինի. || S. Pis.

Allesthésie, ի. բխ. այլազգացուցն :

Alleu (ալէօ) ա. իգ. աւ. ժառանգաւոր. ժառանգական կալուած. franc —, ազատ՝ ազատական՝ ապահիկ կալուած . des francs-alleux.

Alliable (ալլի) ած. զուգելի, զուգաւորելի. deux idées, deux choses —s.

Alliacé, e (ալի) ան. խատրայիս, սխտրային. odeur —e. 2. խատրասեր, սխտրասեր. plantes —es.

Alliacées, ի. յ. բ. խատրասերք, սխտրասերք, խատրեայք :

Alliage (ալիաժ) ա. տպ. յարազօդ. բաղադրութիւն այլեայլ մեռակաց . — d'or et d'argent. 2. Ար. զուգորդութիւն . բաղադրութիւն . règle d'—, կանոն —ական . 3. փ. խառնուրդ . — de vertus et de vices. Il n'y a guère de vertus humaines sans quelque —. C'est un cœur divin, un cœur sans —.

Alliaire (ալիէր) ի. բ. խատրամայր. բոյս սխտրահոտ. գա. **Sisymbrium alliaria** ի :

Alliance (ալիանս) ի. խնամութիւն , ազգակցութիւն . d'—, խնամիական . faire, contracter une —, — առնել՝ * ընել . — d'intérêts. Une noble, une haute —. Faire une grande —, une belle —, une — honorable, une riche —. Désirer, rejeter une —. Se déshonorer par une —. Ne pas reculer devant une — inégale. Faire — avec une noble famille. — spirituelle, հոգեւոր —. nous sommes cousins par —. Je suis son neveu par —. Parenté par —, խնամիական ազգականութիւն . 2. ամուսնական մատանի (կրկնօղ). faire bénir une —. Porter au doigt une —. Acheter une —. 3. ուխտ, դաշն, դաշնաւորութիւն , դաշնակցութիւն . traité d'—, դաշնագիր . débattre, discuter les clauses, les conditions, les articles d'un traité d'—. Signer, sceller, ratifier un traité d'—. Éluder, violer, annuler, déchirer un traité d'—. — offensive, défensive, վրիժական, պահպանական —. triple, quadruple —, երրեակ, քառեակ —. sainte —, նուիրական —. conclure, contracter, faire —, une — avec qu., դաշնաւորիլ, դաշնաւոր լ., դաշինս կռել, ի դաշն՝ յուխտ մտանել ընդ ումեք . rompre l'—, լուծանել զդաշն, անցանել զդաշամբ, * դաշինքն ուրել . 4. աբ. ուխտ . ancienne —, հին — (Աստուծոյ ընդ Աբրահամու) . nouvelle —, նոր — (Աստուծոյ ընդ քրիստոնեայս) . arche d'—, տապանակ ուխտի՝ կտակարանաց . 5. փ. զուգախառնութիւն , զուգութիւն , զուգաւորութիւն , զուգակցութիւն , կցորդութիւն . լծակցութիւն . une — amoureuse, charnelle, heureuse, secrète. L'— du vice et de la vertu, du bien et du mal, de la douceur et de l'hypocrisie. L'— de la prudence avec le courage. 6. ճա. — de mots, զուգադրութիւն հակիրճաստ բառից . heureux dans son malheur.

Alliath (ալիաթ) ա. աս. ալիաթ . *Սեծ արջու պոչին առաջին աստղն :

Allié, e, անց. յարազօդեալ , յարազօդ , բաղադրել , խառնեալ . cuivre — avec de l'or. L'arsenic — aux métaux. 2. փ. կցորդեալ. la douceur —e au courage. La fermeté —e à la bonté. 3. դաշնաւորեալ , դաշնաւոր , դաշնակից , դաշնադիր . ces deux nations sont —es. 4. խնամացեալ , խնամի , ազգական . — de très près aux Lusignans. Prince — à la maison des Stuarts. — par les femmes. || Être bien —, ունել խնամիս՝ ազգականս ականաւորս . 5. գ. խնամի. cet homme est mon —. Cette femme est mon —e. Beaucoup de parents et d'—s. Ces familles sont nos —es. 6. ա. դաշնաւոր, դաշնակից , դաշնադիր , ուխտակից . les —s. L'armée des —s. — douteux, naturel. Ancien, unique —. Défendre, protéger, secourir, conserver, perdre ses —s. Manquer de foi à ses —s. Détacher, débaucher les —s d'une autre puissance. Changer d'—s. Se séparer de ses —s. Semer la jalousie, la discorde parmi les —s. Se faire des —s. Être — de Rome et s'en faire un appui.

Alliées, ի. յ. բ. խատրեայք. ցեղ տոհմի շուշանասերից :

Alliement (ալիման) ա. ար. կռնկակապ . կապ չուանի կռունկ մեքենայի :

Allier (ալիէ . անկատ. n. alliions, v. alliiez; ստորադ. q. n. alliions, q. v. alliiez) ն. յարազօդել , բաղադրել . — l'or avec l'argent, le cuivre avec l'or. 2. դաշնաւորել , դաշնաւոր առնել . l'intérêt allia ces deux nations. — la France et la Russie. 3. փ. զուգել, զուգակցել , լծել , լծակցել , կցել , կցորդել , լծորդել . — la vérité au mensonge, la force à la prudence, les plaisirs avec les devoirs. — la sévérité et la bienveillance. — les qualités les plus opposées. — des mots, des idées. 4. զուգաւորել , լծակցել , միաւորել զայր ընդ կնոջ ամուսնութեամբ . 5. խնամեցուցանել , խնամի առնել . — une famille à une autre. — deux familles.

S'allier, դ. յարազօդիլ , բաղադրիլ , խառնիլ . ces deux métaux peuvent —. L'acier et l'argent s'allient très difficilement. 2. խնամիանալ , խնամի լ., խնամութիւն՝ ազգակցութիւն առնել . ces deux familles se sont alliées. — à une famille, avec une famille. 3. դաշնաւորիլ , դաշնաւոր՝ դաշնակից լ. , դաշնակցիլ, դաշինս կռել . il s'était allié avec la Hollande. La France s'allia à la Russie. 4. փ. զուգակցիլ , զուգակցանիլ , լծորդիլ , կցորդիլ . la miséricorde et la vérité s'allieront heureusement. La religion ne saurait — avec une vie dissolue. Rarement le mérite s'allie à la fortune. Les fleurs d'un rouge foncé s'allient bien avec les fleurs d'un bleu foncé.

Allier (ալիէ) ա. կաթսայագանց . վարմ կաթսաց . nous avons pris beaucoup de perdrix avec des —s.

Alligator (ալլիկաթոր) ա. մըշկատոխոռն , ալիգատոր . կոկորդիլոս Ամերիկայի « միսք Միսսիսիփը » :

Allingre, Allingue, ի. ծփակալ. * գետի մէջ անկած ցից :

Allioïde, ած. բ. խատրակերպ , սխտրակերպ :

Allitération (ալլիթերասիօն) ի. նմանատառութիւն , համատառութ , նմանածայնութիւն. le riz tenta le rat.

Allitérer, ն. նմանատառել , նմանատառութիւնս առնել, համատառել . les Allemands allitèrent.

Allium (ալլիոմ) ա. բ. լտ. S. Ail.

Allivrement (ալի) ա. հարկաբաժին. բաժին հարկաց . — cadastral d'une commune.

Allivrer (ալիվրէ) ն. հարկաբաժանել , հարկաբաժին առնել :

Allô! (ալօ) մջ. ա՛լօ . ազդարարող կոչ հեռաձայնի . allô! allô!

Allobion, ա. բ. այլակաց . սեռ ճոգոմայց (loranthacées).

Allobophore, ի. կ. այլաբուծակիր . սեռ երկրատուն օղակաւորաց :

Allobroge (ալլոպրոժ) ա. Ալլոբրոգացի . 2. բ. —, բիրտ, տմարդի, շինական , * կոպիտ . quel —! C'est un —, un franc —, կատարեալ — է :

Allobrogie, ի. բ. ալլոբրոգիա . ազգ շուշանասեր մնկոց: [այլամիրգ:

Allocarpe, ա. բ. այլապտուղ ,

Allocation (ալլոքասիօն) ի. յատկացումն , յատկագումար . obtenir, accorder, demander, refuser une —.

Allocère, ա. մբ. այլեղջիւր. սեռ պատենաներ միջատաց :

Alloche, ի. ձբ. Նիտու . տեսակ խոշոր անձրուկի :

Allochézie (ալլոքեզի) ի. բժ. այլահիեղութիւն , այլասրբանութիւն . արտահոսութիւն աւելորդաց մարմնոյ ընդ անսովոր սրբան կամ անցս :

Allochroé, e (ալլոքրոէ) ած. բ. գունափոխ :

Allochroïsme (ալլոքրոիզմ) ա. բզ. գունափոխութիւն. փոխոխութիւն գունոյ բուսոց :

Allochroïte (ալլոքրոիթ) ի. հբ. գունափոխաքար . ազգ կարկեհանի :

Allochromasie (ալլոքրոմազի) ի. բխ. այլագունատեսութիւն :

Alloclase, ա. հբ. այլաբեկ . ազգ հանածոյի :

Allocution (ալլո) ի. առնեպատանութիւն , առնեխօսութիւն , բանախօսութիւն. faire une —, առնեպատանել , առնեխօսել , առնեպատան՝ առնեխօս՝ բանախօս լ. 2. դգ. բանախօսադրամ. հին դահեկան յորում զօրավար կամ կայսր հռոմայեցի առնեպատանէ առ զօրս . une — bien conservée.

Allodape, ա. մբ. շիտոր . սեռ մեղրաբեր միջատաց . 2. ի. բ. —. սեռ մնկոց կորվիկեայց (épacridées).

Allodial, e (ալլո) ած. աւ. ազատական, ապահարկ. terre —e. Biens, domaines allodiaux.

Allodialité, ի. աւ. ազատականութիւն , ապահարկութիւն. — d'une terre.

Allodon, ա. կ. այլատամն. կենդանածին բրածոյ:

Alloé, ա.մբ.խորուկ.միջատ ինչ:

Allogène, ած. այլածին, օտարածին. la plupart des peuples européens sont —s. 2. ա. —. le territoire parcouru par ces —s. (E. Reclus.)

Allogone (ալլո) ած. հբ. փոխանկիւն. chaux carbonatée —, ածխակիր —. 2. ա. բ. —. տեսակ լօռի:

Alloïte (ալլո) ի. հբ. այլաքար. ազգ փխրաքարի (tuf).

Allomorphe, ի. բ. այլակերպ. ազգ անկոց սեւաբերանասերից (mélastomacées).

Allomorphie (ալլոմորֆի) ի. բգ. եւ բխ. այլակերպութիւն, այլածեւութիւն:

Allomorphine, ի. հբ. այլակերպիկ. սեռ բրածոյ ծակաբերից (foraminifères) կաւճեղէն եւ երկրորդական գետնոյ:

Allomorphite, ա. հբ. այլակերպաքար. տեսակ ծծմբատի բարիտի (baryte).

Allomys (միս) ա. կ. այլամուկն. սեռ բրածոյ կենդանածնաց, մերձաւոր մկան:

Allonge (ալոնժ) ի. երկայնորդ, ճայրադիր «գաճմա». mettre une — à une jupe, à un rideau, à une table. հն. **Rallonge**. 2. փ. —, յաւելուած. c'est une petite — à mon voyage. 3. վճ. —. պատառ հղոյ յաւելեալ ի փոխանակագիրն. 4. անբ. ողափուկ. *տեսակ կաղուձեան ձիոց եւեւի ոտքերուն:

Allongé, e (ալոնժէ) անց. երկայնեալ, * երկնցուցած. corde —e. Une robe —e par la couturière. 2. ած. երկայն, երկայնաձեւ. ce poisson a une tête —e. Doigts —s, —՝ երկայնաձիգ մատունք. ces fruits ont une forme —e, երկայնաձեւ են պտուղքս. 3. փ. un visage —, mine, figure —e, երեսք անկեալք՝ խոնարհեալք, խոժոռ դէմք. il a la mine, la figure —e, խոժոռ են դէմք նորա, խոնարհին՝ անկանին երեսք նորա, *երեսն կախած է:

Allongeable, ած. երկայնելի:

Allongement, ա. երկայնումն. l'— d'une rue, d'un jardin. 2. աիս. —. l'— de la luette. 3. փ. յ. յապաղանք, երկարաձգումն, յերկարաձգութիւն. chercher, trouver des —s. Aimer les —s.

Allonger (j'allongeais, n. allongeons) ն. երկայնել, երկարել, *երկնցունել. — une table, une robe, une rue. 2. —, ձգել, կարկառել. — le bras, les jambes. 3. փ. — le visage à qn., խոժոռեցուցանել զդէմս ուրուք, տրտմեցուցանել զոք. * երեսն կախել տալ. || — le pas, վեճաքայլ ընծանալ. || — la courroie, երկայնել գիտկն. խնայութիւն մեծ առնել ի ճախս իւր. 4. բ. ձգել, աճել, տալ, * իջեցունել. — un coup d'épée, ձրգել զսուր, տալ հարուած սրոյ. — un soufflet, ապտակ աճել՝ տալ՝ * իջեցունել. — un coup de poing, հարկանել բունցի՝ մուրճացի, կլոր-փահարել. — un coup de pied, la ruade, կիցս բնկենուլ՝ հանել, արածել, աքացի հարկանել, * կից զարնել. 5. երկարել, յերկարել, յերկարածգել, յապաղել. — le temps, un procès, une affaire. 6. նօսրել, ջրախառնել. — une sauce. 7. նե. — la terre, քերել զափամբ, չհեռանալ ի ցամաքէ:

S'allonger, դ. երկայնիլ, * երկրննալ. une corde s'allonge. Les bras, les jours s'allongent. — sur son lit, sur un divan, * անկողնոյն, բազմականին վերայ —. le serpent s'allonge sur l'herbe. 2. փ. son visage s'allonge, խոժոռին դէմք նորա, *երեսն կկախուի:

Allonyme (ալլոնիմ) ած. այլանուն. livre, brochure —. 2. ա. —, un —. Des —s.

Allopalladium (իում) ա. հբ. տարպալլադիոն. ինքնաբոյս ոսկիխառն պալլադիոն:

Allopathe (ալլոփաթ) ա. բժ. այ-

Allopathie, ի. բժ. այլաբուժութիւն: [կան. traitement —.

Allopathique, ած. այլաբուժական.

Allopathiquement, մ. այլաբուժօրէն. traiter —, — դարմանել:

Allopathiser, ն. բժ. այլաբուժել. — un malade.

Allopathiste, S. **Allopathe**.

Allophanate, ա. տգ. այլերեւեկատ. աղ ինչ. — de baryte, de soude.

Allophane (ալլոֆան) ի. հբ. այլերեւակ, այլակաւ. գոյացութիւն հողային, կիսաձափանց, անհալական:

Allophanique, ած. դգ. այլերեւական. acide —.

Allophite, ա. հբ. տարօծակիճ. ջրատեալ գայլխազաւտ արգնկի (alumine) եւ մագնեսիոյ: [բածին:

Allophone, ած. այլածայն, տա-

Allophyle, գ. այլացեղ, այլազն, այլատոհմիկ, այլազգի. les Philistins étaient des —s pour les Israélites. [լազնեայ, օտար:

Allophylique, ած. այլազգի, այ-

Allophylle, ի. բ. այլատերեւ. ազգ օճառատեր (sapindacé) անկոց:

Alloplecte, ա. բ. մանդալ. սեռ տնկոց գեսներեայց (gesnéracées).

Allopore, ա. կբ. այլափող. ազգ կենդանաբուսոց:

Alloporin, e, ած. կբ. այլափողեան. || —es, ի. յ. —բ. տոհմ ճաղկակենդան պողիպոդից:

Allopothos (Ծոս) ա. բ. այլատենչ. հատուած սեռի տենչաբուսոյ (pothos).

Alloptères, ա. յ. ծբ. այլաթեւք:

Allopythion, ա. բ. այլաբոյս. սեռ նուիրեայց Ζնդկաց:

Allosaure, ա. վբ. այլամողէս. սեռ բրածոյ մողեսաց յուրայեան հողոց: [սեռ նուիրեայց Պրազիլի:

Alloschémone, ա. բ. այլածեւ.

Allosore, ա. բ. այլադէզ. սեռ ճարխուոց: [S. **Allocarpe**.

Allosperme, ա. բ. այլասերմն.

Alloterrhopsis (իս) ի. բ. տարատեսիկ. սեռ սիզաբուսոց Քալիֆոռնիոյ:

Allothéries, ի.յ.կ. այլակենդանք. սեռ բրածոյ կենդանածնաց, մերձաւոր պարկաւորաց (marsupiaux).

Allotrète, ած. բպ. այլածակ. || —s, ա. յ. —բ. տոհմ բազմաստամոքաց (polygastriques). [եւ Ծաչուն

Allotrie, ի. այլակ. միջատ ինչ

Allotriodontie, ի. վ. տարբատամնութիւն, տարբատամնաւորութիւն, ատամնաւորութիւն տարօրինակ:

Allotriologie, ի. տարախօսութիւն, տարաբանութիւն:

Allotriophage, գ.բժ. տարակեր:

Allotriophagie, ի. բժ. տարակերութիւն. * անսննդական բաներ ուտելու ախորժակ:

Allotriophagique, ած. բժ. տարակերական. affection —.

Allotriotecnie, ի. հգբ. տարաճնութիւն. ճնանիլն հրեշաւոր սաղմն:

Allotrophique, ած. տարասնունդ, այլասնունդ: [Թիւն:

Allotropie, ի. տգ. այլտնակութիւն:

Allotropique, ած. տգ. այլտնակ, այլտնակական. état, aspect —.

Allotropisme, ա. տգ. այլտնականութիւն:

Allouable (ալու) ած. յատկանալի. somme —.

Allouance, ի. սգբ. յատկագումար. գումար յատկացեալ:

Allouer (n.allouïons; q.v.allouïez) ն. յատկացուցանել, սահմանել. — une indemnité, une somme, un crédit. 2. հաւանիլ, ընդունել. — une dépense.

S'allouer, դ. յատկանալ, սահմանիլ, * յատկացուիլ. les fortes sommes s'allouent difficilement.

Alloxanate (ալլոքս) ա. տգ. ալոքսանատ, ճանաձրինջատ. աղ կազմեալ ալոքսանային ՔՔուով եւ միով հիմամբ:

Alloxane, ա. տգ. ալոքսան, ճանաձրինջ. գոյացութիւն կազմեալ ազդեցութեամբ անկենսային ՔՔուոյ ի վերայ միջային ՔՔուոյ:

Alloxanique, ած. տգ. ալոքսանային, ճանաձրինջային. acide —.

Alloxanthine, ի. տգ. ալոքսանին, ճանաձրինջին. նիւթ կազմեալ ազդեցութեամբ բորակային ՔՔուոյ ի վերայ միջային ՔՔուոյ:

Alluaudite, ի. հբ. ալիւտաքար. մանկաձաքեր (manganésifère) ենթալուսակրատ երկաթոյ:

Alluchon (ալիւշոն) ա. ար. կռիկ, պտղիզ, անուատամն. ատամն անուոյ: [մբն. — du poêle.

Allumage, ա. լուցումն, վառում-

Allume, ա. լուցիկ, հրափայտ:

Allume-feu, ա. հրավառ, հրալոյց. des —.

Allumelle, ի. լուցակ. հնոցիկ հրաբորբոք փայտաճխոյ:

Allumer, ն. լուցանել, վառել. — une bougie, la lampe, un bougeoir, sa pipe, le poêle, le feu. 2. փ. —, բորբոքել, գրգռել. — la guerre, la haine, la passion, le feu de la révolte, le zèle, le courage.

S'allumer, դ. լուցանիլ, վառիլ. la lampe, le feu s'allume. 2. փ. —, բոր-

թոքի. une nouvelle guerre, la guerre civile s'allume.

Allumette, ի. լուցկի, լուցափեղո «բիպրիի». une boîte d'—s, լուցկատուփ. un paquet d'—s, լուցկածրար. —s chimiques, phosphoriques, ումպրաբանական, փոսփորային. —ջ. acheter des —s. Marchand d'—s, լուցկավաճառ. fabricant d'—s, լուցկագործ. donner une —. Allumettes-bougies, մոմլուցկիք:

Allumettier, ière, գ. լուցկագործ, լուցկաբար, լուցկավաճառ:

Allumeur, euse, գ. լուցիչ, լուսավոյց. — de théâtre, Ռամպոնավոյց. — de réverbères, de lampes, կանթեղ-

Allumi, S. **Allume**. [ղավոյց:

Allumière, ի. լուցկիարան «բիպրիի փապրիկատը». 2. լուցկատուփ «բիպրիի գումուտը».

Allumoir, ա. լուցիչ (գործի):

Alluranique, ած. տգ. ալորանամիզակային. ասի զՌՈւոյ արտադրվոյ յալորանէ եւ ի միզակէ (urée).

Allure, ի. գնացք, ընթացք, * քալուածք. ralentir son —. Je le reconnais à son —. || — d'un cheval, —՝ խաղացք ձիոյ. 2. փ. գնացք, ընթացք, * վարմունք. son — n'est pas franche, չունի անկեղծ գնացք նորա. changer d'—, փոխել զընթացան, * կերպն՝ ճամբան. vos —s ne me conviennent pas. Elle a de singulières —s. Reprendre son ancienne —, *առջի ճամբան՝ ցուրն բռնել. 3. ընթացք, կերպարան, կերպ. cela prend une mauvaise, une fâcheuse —, une — inquiétante. L'intolérance reprend son —.

Allurus (իւս) ա. օղ. պլապի, պլանձեռ. սեռ երկրամարգ (lombrics). [կու. phrase —ive.

Allusif, ive (պլիւ) ած. ակնարկ-

Allusion, ի. ակնարկութիւն. faire — à, — առնել, ակնարկել:

Alluvial, e (պլիւ) ած. եր. սկաւկազմ. terrains alluviaux, — հողք:

Alluvien, enne (իէն) S. **Alluvial**.

Alluvion (պլիւ) ի. եր. սկօն. terrain d'—, սկային գետին, սկօնահող, սկահող. les — du Rhône ont formé la Camargue. 2. փ. —. s'était une — de l'ancien régime et de l'ancienne société. (Lamart.)

Alluvionnaire, ած. սկօնային terrains —s.

Alluvionnement (պլիւ) ա. սկօնում:

Alluvium (պլիւվիոմ) ա. եր. սկահաւ. des —s.

Allux (պլիւքս) ի. հկոց. վերջընթեր յօդուած կնից (tarse) միջատաց:

Ally, մջ. ո. պլի. աղաղակ կոչոյ շանց:

Allylamine, ի. տգ. օշխատրուտ. կալակերպ ինչ:

Allyle, ա. տգ. խատորուտ. հնդոկ ինչ ցնդական:

Allylène, ա. տգ. խատորուտէն. բնածխուկ (carbure) ջրածնոյ:

Allyle-urée, ի. տգ. խատորուտամիզակ. գոյացութիւն արտադրեալ լուծմամբ ծատատի (cyanate) խատրատոյ յօշակի:

Allylidène, ա.տգ. խատորուտատեսիկ. ճնճաղրական արմատական հիմունքի (acroléine).

Allylique, ած. տգ. խատորուտային. éther —.

Allyl-sulfate, ա. տգ. խատրատածմբաթ. ազ ինչ:

Allyl-sulfocarbamate, ա. տգ. խատորուտա-ծմբակարբամատ. սեռական անուն ազից կազմվոց ի զուգախառնութենէ խատորուտա-ծմբմբակարբամային ՌՈւոյ ընդ տյակըս:

Allyl-sulfocarbamique, ած. տգ. խատորուտա-ծմբակարբամային. կոչի ՌՈւն կազմեալ ի ծմբակարբամային ՌՈւոյ՝ համազօր մի ջրածընի դնելով փոխանակ խատորուտի համազօրի:

Allyl-sulfurique, ած.տգ. խրատորուտածմբային. acide —.

Almadie, ի. նւ. ջրհերծ. մեծ կոտր:

Almageste, ա. եռամեծ, ալմագեստ. աստղաբաշխական քաղուածոյք. — de Ptolémée.

Almagra, Almagre, Almagro, ա. իր. կարմրակաւ. կոչի եւս **Rouge indien**, հնդիկ կարմիր:

Almagrérite, ի.իր. ալմագրաքար, կարմրակաւաքար:

Almanach (ալմանա) ա. օրացոյց, տոմար. — nouveau, նոր —. regarder, consulter l'—.

Almandine, S. **Alabandine**.

Alme, ած. մնուցիչ, բարերար. l'— nature. [une belle —.

Almée, ի. վարձակ, պարուհի.

Alméidée, ի. բ. ալմէյդեակ. ազգ փեգենասեր (rutacé) տնկոց:

Almicantarat (րա) ա. աս. համարեր, ալմուկանտարա. շրջանակք՝ զուգահեռականք բարձրութեան:

Almud, ա. մոդ. հին չափ հեղանիւթոց ի Տաճկաստան:

Almude, ի. մոդ. չափ հեղանիւթոց ի Փորթուգալ եւ ի Սպանիա:

Alnite, ի. բ. հուշաքար. սեռ բրածոյ տնկոց:

Alnobétule, ի. բ. հուշացարասի. հատուած սեռի հուշոյ:

Alnus (ալնիւս) ա. բ. լտ. հուշ, լաստենի. հն. **Aune**.

Alocasie, ի. բ. հիմոր. բոյսգեղեցկատեսիլ:

Alode, ած. եւ ա. հ. իգ. ազատատուց. առացուած ապահարկ:

Aloès (ալօէս) ա. բ. հալուէ (տունկն). 2. հալուէ, սապր (հիւթն խմային). 3. —. bois d'—, հալուէի փայտ, աղալուճի «էօտ ազաճը». brûler de l'encens et de l'—.

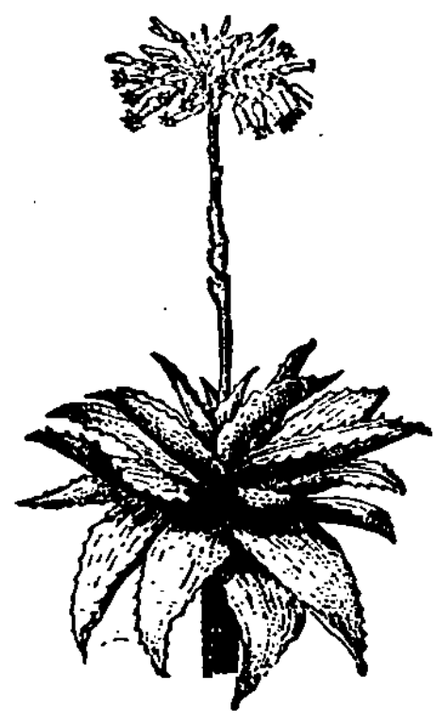
Aloétate, ա. տգ. հալուէատ. աղ ինչ:

Aloétine, ի. տգ. հալուէին. զուտ հոյզ հալուէի:

Aloétique, ած. դղգ. հալուէախառնրն. pilules —s. Huile —. 2. տգ. հալուէային. acide —.

Aloexylon, ա. բ. հալուէփայտ. ծատ բնիկ ի Քոշինշին:

Alogie, ի. անբանութիւն, * անբանելութիւն:

Aloès.

Alogien (ժիէն) ա. անբանաբան. աճուն ազանդաւորաց որք ուրանային ի Քրիստոս գրնութիւն յաւիտենական Բանին:

Alogique, ած. իս. ինքնայայտ, անկարօտ ապացուցի:

Alogotrophie, ի. բժ. տարատածութիւն, տարատածումն. անկանոն կերակրումն:

Aloi, ա. յարգ, արժանք «այար». de l'or, de l'argent de bon —, յարգուն ոսկի, արծաթ. de mauvais —, անյարգ, անարգ. 2. փ. —, արժէք. de bon —, յարգի, յարգուն, յարգոյ, ազնիւ, ընտիր. marchandise de bon —. Sa tendresse n'est pas d'un bon —. De mauvais —, անարգ, անյարգ, խոտան, յուի. homme de bon —, այր բարեսիրտ՝ քաջասրտիկ, բարեմիտ, բարեզգօն. un homme de bas —, այր անարգ՝ վատասրտիկ վատասրտիկ. vers de bon, de mauvais —, քաջահիւս, անարուեստ բերուածք. style de bas —, նուաստ՝ նրկնախոհ ոճ. procédés de bon —, արդարակորով՝ պատուարժան գնացք. conduite de mauvais —, անհաճ՝ չարախոհ ընթացք. cela est de bon —, բարեպատեհ՝ բարեվայելուչ է այս:

Aloïde, ա. կմ. սկտեղակերպ. խեցեմորթ ինչ երկպատեան:

Aloïne, ի. տգ. հալուէին. մաքրողական սկիզբն հալուէի:

Aloïnées, ի. յ. հալուեայք, հալուէազգիք. ցեղ շուշանասերից, որոց նախատիպ հալուէ: [acide —.

Aloïque, ած. տգ. հալուէային.

Aloïsique, ած. տգ. հալուէուլային:

Aloïsol (ալօիզոլ) ա. տգ. հալուէուլ. իւղ անգոյն հանեալ ի կրախառն հալուէէ:

Aloïte, ի. բ. հալուէիթ. սեռ բրածոյ շուշանասերից:

Alomancie, ի. աղահիմայութիւն, աղադիւթութիւն:

Alomancien, enne, գ. աղահիմայ. աղադիւթ:

Alomie, ի. բ. ծրդուկ. սեռ բեղնանակից բուսոց:

Alomié, ած. բ. ծրդկեայ. || —es, ի. յ. —ք. բաժանումն բեղնանակից տնկոց:

Alomye (մի) ի.մբ. սկուտեղաճանճ. միջատ ինչ որոյ փորն սկուտեղաձեւ:

Alonge, Alongement, Allonger, S. **Allonge, Allongement, Allonger**.

Alonzoa, ի. բ. այոնզաբոյս. սեռ

խոլաբուսեայց (scrofularinées).

Alopécie (սի) ի. բժ. աղուեսացաւ, հերաթափութիւն, հերաթափք «սաչ գըրան». les excès de toute espèce contribuent à produire l'—.

Alopécique, ած. աղուեսացաւային, հերաթափական. affection —. 2. գ. աղուեսացաւ, հերաթափ:

Alopécure, ա. բ. աղուեսածաղ, աղուեսագի. սեռ սիզայնոց. հն. Vulpin.

Alopécuroïde, ած. բ. աղուեսածեռակերպ. || —s, ի. յ. բ. հատուած սիզայնոց:

Alophe, ա. մբ. անբբուկ. սեռ պատենաթեռ միջատաց:

Alophion, ա. բ. բբկատ. ի սեռէ տերեվկի:

Alophochloa (բլօա) ի. բ. ցցնատախտ. սեռ սիզաբուսոց:

Alophore, ա. մբ. կալակիր. միջատ ճանճանման երկեռ:

Aloponote, ա. սբ. անթևիաթեկն. *սեռ մողխաց, որոյ անթեվի է կռնակն:

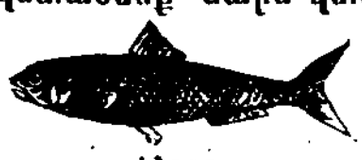
Alorcinate, ա. տզ. ալորկինատ. աղ ալորկինային թթուոյ:

Alorcinique, ած. տզ. ալորկինային. acide —, — թթու:

Alors (ալօր) մ. յայնժամ, յայնմ պահու՝ ժամանակի, զայնու՝ առ այնու ժամանակաւ, ի ժամուն, * այն ժամանակ. — il me dit. Il me dit —. Où étiez-vous —? Nous étions — chez moi. Eh bien! — . . . 2. եթէ այնպէս է, ուրեմն. — n'en parlons plus. Que feriez-vous —? 3. — que, 2. յորժամ, մինչ, մինչդեռ, երբ. — que vous étiez malade. 4. jusqu'—, մինչեռ յայնժամ, * մինչեռ այն ժամանակ. jusqu'— ses affaires allaient très bien.

D'—, մ. այնժամու, այնր ժամանակի, *այն ժամանակի. les hommes d'—.

Առ. — comme —, ի հասանել ժամանակին՝ ի պատահել իրացն արասցուք զարժանն, * այն ժամանակ կմտածեմք՝ ճարն կտեսնեմք:

Alose.

Alose, ի. ձբ. լոք, հարնգամայր. ձուկն ինչ:

Aloseau, ա. ձբ. լոքիկ:

Alosier, ա. **Alosière**, ի. լոքանկալ (ուռկան):

Alouate, ա. կ. ոռնակ. ազգ կապկի ոլորնածեռ. հն. Hurleur.

Alouche, ի. բ. ալոզ (պտուղն):

Alouchi, s. Aracoui.

Alouchier, ա. բ. ալոզենի. տեսակ alisier ի:

Alouette, ի. Թ. արտոյտ «չայըր գուշու». l'— chante, — երգէ. prendre des —s, — բռնել. acheter, embrocher, faire rôtir des —s. Chasser des —s au filet, aux lacets, au miroir, au fusil, — որսալ ցանցով, ծուղակով, հայելիով, հրացանով. || S'éveiller, se lever au chant de l'—, զարթնուլ, յառնել յերգ արտուտի, վաղայարոյց է:

Առ. si le ciel tombait, il y aurait bien des —s prises, եթէ կործանէին երկինք, —ք բազումք ի բռնն անկանէին (ասի խաղ առնելով զանտեղի եթեռադրութիւն ուրուք). || il attend que les —s lui tombent toutes rôties dans le bec, սպասէ զի —ք խորովեալ անկցին ի բերան իւր. ասի զծուլէ որ կամի ունել զամենայն ինչ առնաշխատ:

— de mer, ծովարտոյտ:

Terres à —s, աւազուտ երկիր:

Pied d'—, արտուտաճանկ, արտուտաճապիկ:

— huppée, crêtée. S. Cochevis.

Alouettine, ի. Թ. արտուտիկ:

Aloumère, ա. բ. բուբասունկ. ազգ ալնիւ մանոյ:

Alourdi, e, անց. ծանրացեալ. homme — par l'âge. Pas —. Les chênes penchaient leurs bras —s de neige. 2. —, Թմբրեալ. intelligence, imagination —e.

Alourdir, ն. ծանրացուցանել. l'âge alourdit le pas. Les années alourdissent l'homme. 2. փ. —, Թմբրեցուցանել. cette chaleur m'alourdit, *այս տաքութիւնն գլուխս կծանրացունէ. le repas trop prolongé alourdit la tête. — l'imagination, l'intelligence.

S'alourdir, դ. ծանրանալ, Թմբրիլ. Թմրիլ. ma tête s'alourdit.

Alourdissant, e, ած. ծանրացուցիչ, Թմբրեցուցիչ:

Alourdissement, ա. ծանրացումն, Թմբրութիւն. l'— des sens, de l'intelligence.

Aloyage, ա. ար. յարգաւորումն:

Aloyau (ալուայօ) ա. Թիկնակ, Թիկնամիս (եզին):

Aloyer, ն. ար. յարգաւորել. տալ զօրինաւոր յարգ ոսկւոյ եւ արծաթոյ:

Alpaca, Alpaga, ա.կ. գեղմնակ. գեղմնաբեր կենդանի անեղջիւր. 2. —, գեղմնակենի. անկուած ի մազից գեղմնակի:

Alpa-vigogne, ա. կ. գեղմնուղտամաքի. խառնածին (métis) գեղմնակի եւ ուղտամաքւոյ (vigogne).

Alpe, ի. սար, լեռնակ. petite —, սարակ: [ջատի:

Alpée, ի. մբ. ալպեակ. ազգ մի-

Alpenstock, ա. ալպաբիր, լեռնաբիր. *երկաթաճայր բիր լեռ ելնելու:

Alpes (ալփ) ի. յ. Ալպեանք, Ալպեան լերինք. les — maritimes, ծովեզերեայ —:

Alpestre, ած. ալպեան, լեռնային. plantes —s. Paysage, nature —.

Alpha, ա. ալփա, ալփ, այբ. 2. փ. —, սկիզբն. l'— et l'oméga, ալփա եւ ովմ, այբ եւ քէ. սկիզբն եւ վերջ. Dieu est l'— et l'oméga de toutes les choses. || N'en être qu'à l'— de la physique, ի սկիզբն եւեթ բնագիտութեան է.

Alphabet (ալֆապէ) ա. ալփաբետք, այբենբնք, այբուբեն. apprendre, enseigner l'—. L'— français, arménien. 2. փ. եւ բ. սկզբունք, տարերք. n'en être encore qu'à l'—, * ի ճայրն է. ծրարոցին. 3. այբենաւոր գիր, այբենագան, քերական. acheter un —.

Alphabétaire, ած. այբենաւոր. méthode —.

Alphabétique, ած. այբուբենական. table, ordre —.

Alphabétiquement, մ. այբուբենօրէն, այբենօրէն, *այբուբենի կարգով. ranger des noms —.

Alphabétiser, ն. այբեբենել, այբուբենել. * դասել այբուբենի կարգով. — des notes. || անխ. այբեբենել, * այբուբեն կարդալ. les enfants alphabétisaient tous ensemble.

Alphabétisme, ա. այբենաւորութիւն:

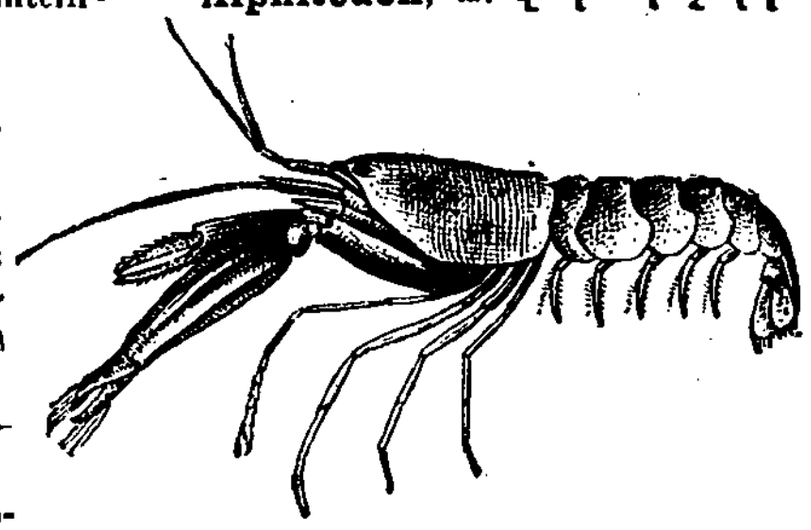
Alphabétiste, ա. այբենագիր. հեղինակ այբենագրանի:

Alphanet, ա. Թ. հինաբ. ազգ ոսկահատի:

Alphe, ա. մբ. լսնուկ. սեռ քառաչօդ պատենաթեռ միջատաց, ի տոհմէ երկայնեղջերց:

Alphée, ի. մբ. լսնեակ. սեռ տատնատն խեցեմորթաց, ի տոհմէ երկայնատատանց (macroures).

Alphitédon, ա. վ. գանկագարդ.

Alphée.

բեկումն ոսկերաց գանկի մանր իրեւ զալիւր:

Alphitobie, ի. մբ. ալիւրասուն. սեռ պատենաթեռ միջատաց:

Alphitomancie, ի. ալիւրագուշութիւն, ալիւրահմայութիւն:

Alphitomancien, enne, գ. ալիւրագուշ, ալիւրահմայ:

Alphitomorphe, ա. բ. ալիւրակերպ. սունկ ալիւրանման տարածեալ ի վերայ տերեւոց. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ սնկոց, որոց նախատիպ ալիւրակերպն: [բասունկ:

Alphitomyce (միս) ա. բ. ալիւ-

Alphitonie, ի. բ. ալիւրախտ. ազգ դժնիկասերից (rhamnacées).

Alphitopole, ի. մբ. ալիւրաւոիտ. միջատ ինչ ի Սենեկալ։

Alphitoscope, ա. ալիւրադէտ (գործի)։ [faire l'—, — լ.։

Alphonse, ա. նտ. բոզարաճ.

Alphonsin, ա. վ. գնդաձան, գնդակաձան։

Alphonsines, աճ. ի. յ. աս. tables —s, ալիոնսեան աղիւսակք, յորինեալ յամին 1252 իշխանաւ Ծագաւորին Ալփոնսոս Ժ Քաւթիլիոյ, որով տարին կբաժնուէր 365 օր, 5 ժամ, 49 վայրկեան, 16 րոպէ։

Alphonsisme, ա. ալիոնսեանութիւն, ալիոնսականութիւն. կուսակցութիւն Ալիոնսեանց ի Սպանիա. 2. նտ. բոզարաճութիւն։

Alphonsiste, ա. ալիոնսեան. կուսակից Ալիոնսոս ԺԲի ի Սպանիա։

Alphos (ոս) ա. բժ. սպիտախտ, սպիտակախտ. բոր սպիտակ. հն. **Morphée blanche**.

Alpicien, enne, աճ. եւ գ. ալպացի, ալպուհի։ [նաճին։

Alpigène, աճ. ալպաճին, լեռնաճին։

Alpin, e, աճ. ալպեան, 2. —, լեռնական, լեռնաբոյս. plante —e.

Alpinie, ի. բ. ալպինիա. սեռ մշտադալար բուսոց։

Alpinié, e, աճ. բ. ալպինեայ, ալպինանման. || —es, յ. ի. բ. —ք. ցեղ տնկոց հաժեմեայց (amomées).

Alpinisme, ա. ալպականութիւն, լեռնելասիրութիւն, լեռնասիրութիւն, * լեռներու վերայ ելնելու սէր։

Alpiniste, գ. ալպելական, լեռնելական. *Ալպեան լեռներն՝ լեռ ելնող։

Alpique, աճ. ալպիական։

Alpiste, ա. բ. ալպեակ. բոյս սիզանման. կոչի եւս **Millet long**.

Alporama, ա. ալպառամիլ. հմայնացոյց պատկեր Ալպեանց։

Alque, ա. Ե. ծովաթռչութեակ. Թռչուն ծովային, ճարտար ի լիւղ եւ յօրս ձկանց։

Alque.

Alquifoux (ալքիֆու) ա. հբ. կապարածմխուկ. ծմխուկ կապարի. հն. **Galène**.

Alrunes, ի. յ. փայտադիք. Թեթափք նախնի Գերմանացւոց։

Alsinacé, S. **Alsiné**.

Alsine, ի. բ. ալսուս, բզրուկ. կն. **Morgeline, Mouron des oiseaux**.

Alsiné, e, աճ. ալսուսեայ, բզրկեայ || —es, ի. յ. —ք. ժեծ ցեղ տնկոց, որոց նախատիպ ալսուս։

Alsinelle, ի. բ. ալսուսիկ, բզրիկ. սեռ տնկոց ալսուսեայց։

Alsinocarpe, ա. բ. ալսուսապտուղ, ալսուսամիրգ, բզրկամիրգ. հատուած ալսուս սեռի։

Alsinodendre (տէնտր) ա. բ. ալսուսածառ, բզրկածառ. սեռ ալսուսեայց Սանտուիչ կղզւոյ։

Alsobie, ի. բ. պրճոն. ազգ գեսներասերից։

Alsocydie, S. **Bignonie**.

Alsodée, ի. բ. անտառատունբասէր. սեռ տնկոց մանուշակեայց։

Alsodiné, e, աճ. բ. անտառատունբասիրեայ. || —es, ի. յ. —ք. տոհմ. մանուշակասեր տնկոց։

Alsogane, ա. ք. շողափայտ. հատուած սեռի սպնդուկի (pyrole).

Alsomitre, ի. բ. փայտագօտի. ազգ դդմասերից (cucurbitacées).

Alsophile, ի. բ. անտառասէր. ազգ ծառանման ձարխոտոյ։

Alsophilées, ի. յ. բ. անտառասիրեայք. ցեղ ծառանման ձարխոտոց, որոց նախատիպ անտառասէրն։

Alstonie, ի. բ. ալստոնիա. ազգ եբենասերք (ébénacées) տնկոց։

Alstonié, e, աճ. բ. ալստոնեայ. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ շնատեայ (apocyné) տնկոց։

Alstonite, ի. հբ. ալստոնաքար. բնաճխաւ բարիտի եւ կրոյ։

Alstrœmère, Alstrœmérie, ի. բ. ալստրեմէր, ալստրեմէրիա. ազգ տնկոց ամարիլլեայց (amaryllidées).

Alstrœmérié, e, աճ. բ. ալստրեմերեայ. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ տնկոց ի տոհմէ ամարիլլեայց։

Altaïque, աճ. ալտայեան, ալտայեցի. race, langue —.

Altaïr, Althaïr, ա. աս. ալթայիր. մեծ աստղ Արծուի աստեղատան։

Altaïsant, ա. ալտայախօս, ալտայագէտ։

Altaïte, ա. հբ. ալտայաքար. տելուրուկ (tellurure) կապարոյ գտեալ յԱլթայեան լերինս։

Altariste, ա. խորանախնամ. կանոնիկոս Վատիկանոյ՝ խնամարկու աւագ խորանի եւ եմիփորոնից։

Altazimut, ա. աս. բարձրագագաթնաչիւռ. գործի որոշելոյ աստղի մի բարձրութիւնն ու գագաթնաչիւռն։

Altensteinie, ի. բ. ալտենստենիա. սեռ խոլորձայնոց, բնիկ հարաւային Ամերիկոյ։

Altérabilité, ի. այլայլականութիւն, այլայլելիութիւն. l'— d'un corps, d'une substance, des couleurs. [կան, այլայլելի։

Altérable, աճ. այլայլական, այլայլելի։

Altérant, e, աճ. բժ. այլայլիչ. médicament —. 2. ա. —. les —s. 3. աճ. պասքեցուցիչ, ծարաւեցուցիչ, պապակիչ. mets —. Nourriture —e.

Altérateur, trice, աճ. եւ գ. այլայլիչ, խարդախիչ, նենգիչ. — des monnaies. [լական, այլայլիչ։

Altératif, ive, աճ. տգ. այլայլական, այլայլիչ։

Altération, ի. այլայլուժն, այլայլափոխուժն, խանգարուժն, աղաւաղուժն, աղաւաղութիւն. l'— d'une couleur, d'une liqueur. || փ. —. — des mœurs, de l'amitié, des traits, du visage, du caractère. — de la santé, խանգարուժն առողջութեան. 2. այլայլութիւն, նենգութիւն, խարդախութիւն. — des effets publics, des actes civils, d'un texte. Subir des —s. — des monnaies, դրամանենգութիւն. 3. փ. այլայլութիւն, ամբոխուժն, վրդովուժն. l'— de sa voix. Répondre, parler avec —. Sans —, անայլայլակ, անվրդով. 4. պասքուժն, պասքութիւն, պասուք, պապակ. grande —, պասքաճարակ, սաստիկ ծարաւ. la fièvre cause une grande —. Ils éprouvent une — que rien ne peut calmer. 5. բժ. այլայլութիւն, այլափոխութիւն. — de l'urine, du lait. — des aliments dans l'estomac.

Alstrœmère.

Altercas (քա) ա. հ. S. **Altercation**.

Altercation, ի. վէճ, վիճաբանութիւն, կագ, կռիւ. une vive —, սաստիկ —. avoir ensemble une —. Soulever une —, վէճ յարուցանել՝ հանել. il s'éleva une grande — entre eux, * մէջերնին մեծ վէճ ելաւ. ils ont eu plusieurs —s, *շատ վէճեր ունեցան. ils ont de fréquentes —s, des —s perpétuelles.

Altéré, e, անց. եւ աճ. այլայլեալ, խանգարեալ, խանգար. visage —, այլայլեալ՝ այլագունեալ դէմք. santé —e, խանգարեալ առողջութիւն. vin —, այլահամեալ՝ * աւրուած գինի. 2. խարդախեալ, նենգեալ. monnaie —e. 3. պասքեալ, պասքուտ, ջրխնդիր, ծարաւի. je suis —. Très —, պասքաճարաւի. — de sang, ծարաւի արեան, արիւնախանձ, արիւնուռչտ։

Alter ego (ալթէր էկօ) ա. ք. միւս ես, փոխանորդ, երկրորդ. mon — , —ն իմ. Ephestion était l'— d'Alexandre.

Altérer (յճ. **Accélérer**) ն. այլայլել, այլափոխել. le sel altère le corps. 2. —, խանգարել, աղաւաղել, եղծանել, * աւրել. les excès altèrent

le corps humain. Le soleil altère les couleurs. La douleur avait altéré ses traits, son visage. — les mœurs, l'amitié, la beauté, la santé, les sentiments, les organes, le sang, la voix. 3. այլայլել, Ցիւրել, խեղաՑիւրել, ծեքել, կամակորել. — la vérité, le texte. 4. խարդախել, նենգել. — les monnaies. 5. այլայլել, խառվել, վրդովել, աղմկել. — la tranquillité, la sérénité, le bonheur, la paix. 6. պասքեցուցանել, ծարաւեցուցանել. le travail nous a —és. || անխ. —. la chaleur altère.

S'altérer, ը. այլայլիլ, այլափոխիլ, այլագունիլ, եղծանիլ, խանգարիլ, * աւրուիլ. le vin s'altère à l'air. Les meilleures lois s'altèrent à la longue. Sa santé s'est —ée. Votre visage s'altère, * դէմքդ կ'այլայլի՝ կ'այլագունի. 2. պասլաքիլ, պասքիլ, ծարաւիլ. il s'altère à force de travailler.

Altérité, ի. այլութիւն. les frères jumeaux ne se distinguaient que par leur —.

Alternaire, ա. ք. փոխաատնկ.

Alternance, ի. եք. փոխակարգուՑիւն: [փոխանակող. professeurs —s.

Alternant, e, ած. փոխանակիչ,

Alternanthère, ի. ք. փոխաբեղնան. սեռ անՑաւամեայց:

Alternarie, ի. ք. փոխփուկ. սեռ ինչ սնկոց:

Alternariées, ի. յ. ք. փոխիրկեայք. ցեղ սնկոց նախատիպ ունելով զիոխփուկ:

Alternasémina (զէ) ա. ք. փոխասերմն. անուն դդմասերի միոյ ի Բրազիլ:

Alternat, ա. եգ. փոխակարգուՑիւն, *փոխնիփոխուՑիւն. l'— des cultures, փոխաւար. — de semailles, փոխացան. — de terrain, փոխերկիր, փոխահող:

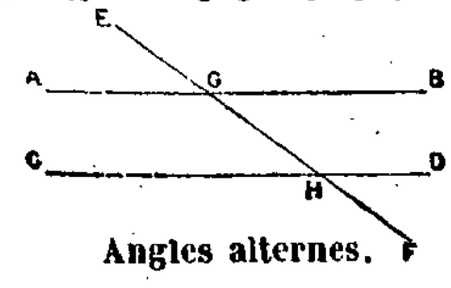
Alternatif, ive, ած. փոփոխ, փոփոխակի, *փոխնիփոխ. mouvement —, — շարժումն. culture —ive, փոխաւար. 2. տմբ. երկակողմանի. proposition —ive, — նախադասուՑի:

Alternation, ի. փոխանակումն. — d'un mouvement, d'un service.

Alternatipenné, e, ած. ք. փոխաՑիեւրաձեւ. feuilles —es.

Alternative, ի. փոխանակուՑի, յաջորդուՑիւն, դարձադարձ. la vie est une — de peines et de plaisirs. 2. եգ. —. l'— des cultures, — վարի, փոխաւար. 3. ընտրանք, ընտրուՑի. je vous laisse l'—, ընտիր առնեմ ձեզ, ձեզ Ցողում զընտրանքն՝ զընտրուՑի:

Alternativement, մ. փոփոխ, փոխ առ փոխ, փոխանակաւ, փոփոխակի, * փոխն ի փոխ. se mouvoir —. Exercer un emploi —. Chanter —, երգել —՝ փոփոխական ձայնիւք. chacun tenait le piano —.

Angles alternes.

Alterne. ած, եչ. փոխադարձ. angle —, — անկիւն. angles —s internes, ներքին — անկիւնք. angles —s externes, արտաքին — անկիւնք. 2. ք. —. feuilles, fleurs —s, — տերեւք, ծաղիկք:

Feuilles alternes.

Alterné, e, ած. կ. փոփոխակից:

Alternement, ա. փոխանակումն:

Alterner, չ. փոխանակել, փոխանակաւ վարել, *փոխնիփոխել, փոխնի փոխ ընել. ces employés alternent tous les mois. Il alterne avec son frère pour la surveillance des travaux. 2. փոխանակել, յաջորդել միմեանց. dans cette allée les ormeaux alternent avec les tilleuls. 3. եգ. փոխանակել. les blés alternent souvent avec les fourrages.

Alterner, ն. եգ. փոխավարել. — un champ, — զարտ. — les semences, փոխանակել զսերմանս:

Alterniflore, ած. ք. փոխածաղիկ. ասի զբուսոց որոց ծաղկունք փոխադարձք են:

Alternifolié, e, ած. ք. փոխատերեւ. որոյ տերեւք փոխադարձք են:

Alternipède, ած. կ. փոխոտն. որոյ ոտք Ցամ ՑաՑք եւ ճիքանք փոփոխակի այլագոյնք են:

Alternipenné (փէննէ) S. Alternatipenné.

Alternipétale, ած. փոխաՑերթ:

Alternisépale, ած. ք. փոխափերթ:

Alternité, ի. ք. փոխադարձուՑիւն:

Alterquer, ն. S. Contester.

Altesse, ի. ԲարձրուՑիւն, ԲարձրապատուուՑիւն. Votre —, — Ձեր. Votre — Royale, Արքայական — Ձեր. Leurs —s, Նոցին —ք. — Impériale, Sérénissime, Կայսերական, Պայծառափայլ՝ Պերճափայլ —. Son — le Prince, Նորին — Իշխանն, Բարձրապատիւ Իշխանն. || Altesse! Բարձրապատիւ Իշխան՝ Տէր. A Son — Royale, առ Նորին Ցագաւորական՝ Արքայական ԲարձրուՑիւն. traiter, qualifier qn. d'—. Donner le titre d'—. Prendre, affecter le titre d'—. Cromwell se faisait nommer—.

Althée.

Althæa (Ցէա) S. Althée.

Althéastre, ա. ք. կուտատուկ, կուտակուտ, կատաեակ կտատուկ. հատուած սեռի տըղտոյ:

Althée, ի. ք. տուղտ. — rosa, տուղտավարդ: [հանեալ յարմատոյ տղտոյ:

Althéine, ի. տգ. տղտին. աղ

Althénie, ի. ք. ալԹենիա. սեռ մանր տնկոցն այադեայց (naïadées) որ գտանի յաղի լիճս Գաղղիոյ:

Althérie, ի. ք. ալԹերիա. ազգ աղբենասերից (sterculiacées).

Althing, ա. ա՛Թին. խորհրդարան Իսլանտա կղզւոյ:

Althionate, ա. տգ. ցքածծըմբատ. աղ ինչ: [ծմբային. acide —.

Althionique, ած. տգ. ցքածծ-

Alticites, ա. յ. մք. հնորք. ցեղ քառայօդ պատենաՑեւից տոհմի շրջանականաց (cycliques). [պատենաՑեւից:

Alticope, ա. մք. կայտռտն. սեռ

Altier, ère, ած. ամբարհաւատ, սեգ, սօս, վէս, բարձրամիտ. caractère, langage, homme —. Femme, tête —e. Une personne —e, սիգանձն. démarche —e, սիգաՑեմ՝ սիգաքայլ գնացք՝ * քալուածք. une mine —e, visage —, խրոխտ դէմք. esprit —, բարձրամիտ:

Altièrement, մ. ամբարհաւատաՑաբար, ամբարհաւատաՑօրէն, խրոխտաբար, սիգաբար: [Ճիչ:

Altilogue (լօգ) ած. Ը. բարձրա-

Altimètre, ի. եչ. բարձրաչափ:

Altimétrie, ի. եչ. բարձրաչափուՑիւն: [փական:

Altimétrique, ած. բարձրաչա-

Altimétriquement, մ. բարձրաչափապէս, բարձրաչափօրէն:

Altingiacé, e, ած. ք. ալտինգասեր, ալտինգեայ. ||—es, ի. յ. —ք. տոհմ տնկոց նմանից արուսենւոյ (liquidambar). հն. **Balsamifluées.**

Altingie, ի. ք. ալտինգիա. սեռ տնկոց ի տոհմէ ապրասդաՑորից (balsamifluées).

Altique, ա. ձր. կայտիռ. սեռ ոստող ճկանց. 2. մբ. —. հն. **Altise.**

Altirostre, ած. եւ ա. Ը. բարձրակտուց:

Altise, ի. մբ. կայտիռ. մանր միջատ վնասակար այգեաց:

Altise.

Altissime, ած. ամենաբարձր:

Altiste, ա. եժ. բարձրերգակ. 2. ջօնահաւր:

Altitonnant, e, ած. բարձրորոտ, որոտնդոստ: [սաց ծովու):

Altitude, ի. բարձրուՑիւն (յերե-

Altitudinaire, ած. բարձրուՑիւնական. froid —.

Altitudinal, e, ած. բարձրային:

Altivole, ած. Ը. բարձրաՑուիչ:

Alto, ա. եժ. ջօն. նուագարան քառաղի, մեծ քան զջուՑակ. jouer de l'—. Des —s. || հն. **Viole** եւ **quinte.** 2. հ. զա. **Haute-contre** վասն արանց, եւ **Contralte, Contralto** վասն կանանց:

Alto-basso, ա. եժ. ջօնբամբ. նուագարան քառակուսի լարաւոր եւ Ցմբչահաւր:

Alto-viole, ա. եժ. ջօնջօն. մեծ ջուՑակ քառաղի. des altos-violes.

Alto-violoncelle, ա. եժ. ջօնջուՑ:

Altruisme, ա. այլասիրուՑիւն, այլականուՑիւն. l'— est l'opposé de l'égoïsme.

Altruiste, ած. այլասէր, այլասիրական, այլասիրիկ, այլական :

Alucitade, ած. մբ. փայլկատեսակ. || —s, ի. յ. —ք. տոհմ Ցեխաձեւ միջատաց, որոց նախատիպ փայլիկ:

Alucite, ի.մբ. փայլիկ. տես Ցեխաձեւ մանր միջատաց :

Alucite.

Aluco, ա. Ց. այիւկոյ. ուս. գիշատիչ Ցուչնոց ումանց գիշերայնոց, որպէս արիաւ (effraie), բու, . . . :

Alude, S. **Alute**.

Aludel, ա. տգ. կուժեան. գումարուսի ագուցիկ անօթոց տարրագիտաց:

Aluine, ի. հ. S. **Absinthe**.

Alule, ի. բզ. Ցեւակ, Ցեւածայր:

Alumelle, ի. շեղբ, շեղբիկ. երկաՑն դանակի, սրոյ. զա. **Lame**. 2. շեղբ. գործի փոթելոյ վեղջիւր, դիպուկր. 3. յ. նւ. —s, շեղբք. երկաՑի ՑիՑդունք, որոյք պատի փորոք ղնկի. հն. **Languettes**.

Alumiane, ի.տգ. արգեան. ճճղբաւս անջուր արգիոյ :

Aluminage, ա. ար. արգենումն, պաղլեղումն : [պաղլեղաւտր :

Aluminaire, ած. հբ. արգեաւոր,

Aluminate, ա. տգ. արգենատ, պաղլեղատ. բաղադրուՑիւն տղայնի. — de magnésie, — մագնեսիոյ :

Alumine, ի. տգ. արգիլ, պաղլեղիկ. 2. արգեահող. կն. **Terre argileuse**.

Aluminer, ն. արգենել, պաղլեղել, զուգախառնել ընդ արգիլի :

Aluminerie, ի. բնարգեարան. գործարան բնարգենի. 2. բնարգեավաճառոց. ուր վաճառին բնարգեագործք. 3. S. **Alunerie**.

Alumineux, euse, ած. տգ. արգենատ, պաղլեղատ, շղատ, արգեախառն. terre —euse. Terrain —.

Aluminico-ammoniaque, ած. տգ. արգենօշակային. ասի զզուգախառնուՑենէ արգենային (aluminique) աղի ընդ օշակային աղի(ammonique).

Aluminico-barytique, ած. տգ. արգենաբարիտային. ասի զզուգախառնուՑենէ արգենային աղի ընդ բարիտային աղի :

Aluminico-calcique, ած. տգ. արգենակրային. * ասի զզուգախառնուՑենէ արգենային աղի ընդ կրային աղի :

Aluminico-hydrique, ած. տգ. արգենաջրային. ասի զարգենային աղէ զուգախառնելոյ ընդ ջրային աղի :

Aluminico-lithique, ած. տգ. արգենալիՑային. ասի զարգենային աղէ զուգախառնելոյ ընդ լիՑային աղի:

Aluminico-magnétique, ած. տգ. արգենամագնեսային. ասի զարգենային աղէ զուգախառնելոյ ընդ մագնեսային աղի :

Aluminico-potassique, ած. տգ. արգենախալիային. ասի զարգենային աղէ զուգախառնելոյ ընդ խալիային աղի :

Aluminico-silicate, ած. տգ. արգենազայլախազատ. աղ՝ յորում արգենի եւ գայլախազն գործեն միանգամայն զդեր ՑՑուոյ :

Aluminico-sodique, ած. տգ. արգենանատրոնային. ասի զարգենային աղէ միացելոյ ընդ նատրոնային աղի :

Aluminico-zincique, ած. տգ. արգենաւղնկային, * ասի զարգենկային զուգախառնուՑենէ ընդ ղնկային աղի:

Aluminides, ի. յ. հբ. արգենքիազգիք, արգենատեսակք, պաղլեղատեսակք :

Aluminier, ա. բնարգենագործ :

Aluminière, S. **Alunière**.

Aluminifère, ած. հբ. արգենիկաբեր, պաղլեղիկաբեր :

Aluminique, ած. տգ. արգենիկային, պաղլեղիկային:

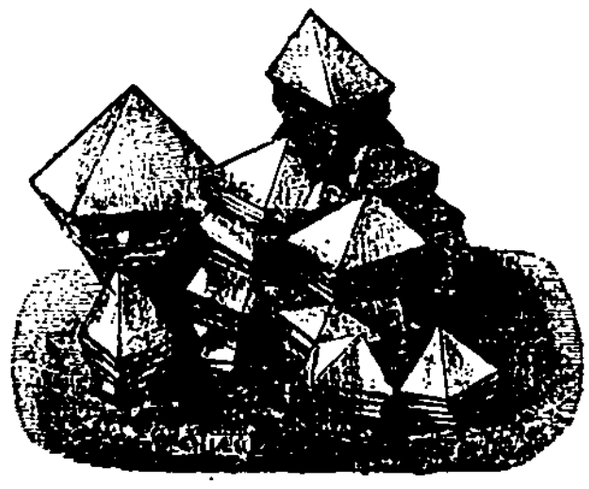
Aluminite, ի. հբ. արգենիկաքար, պաղլեղկաքար :

Aluminium (իում) ա. տգ. ալումինիում, բնարգէն, բնապաղլեղ, բնալեղ. ամենաՑեՑեւ մետաղ կապտասպիտակ :

Alumino-calcite, ա.հբ. արգենակրաքար, պաղլեղակրաքար. գոյացուՑիւն կաՑնագոյն բեկտուտ :

Aluminoxyde, ա. հբ. բնարգենաՑՑուխտ. պաղլեղաժանգ :

Alun (այէօն) ա. տգ. արգէն, պաղ-

լեղ, լեղ, շպլեղ, շիւղ «շաղ» :

Alunage, ա. արգենումն, պաղլեղումն : [պաղլեղացումն :

Alunation, ի. տգ. արգենացումն,

Aluner, ն. արգենել, պաղլեղել. *պաղլեղաջուլ անցունել. — les toiles.

S'aluner, դ. արգենիլ, պաղլեղանալ : [ղարան :

Alunerie, ի. արգենարան, պաղլե-

Aluneux, euse, ած. արգենատ, պաղլեղատ, արգենախառն, պաղլեղախառն. terre —euse.

Alunière, ի. արգենահանք, պաղլեղահանք, արգենահատ :

Alunifère, ած. հբ. արգենաբեր, պաղլեղաբեր :

Alunique, ած. հբ. արգենային, պաղլեղային : [լեղաքար:

Alunite, ի. հբ. արգենաքար, պաղ-

Alunogène, ա. հբ. արգենածին, պաղլեղածին :

Alurgite, ա. հբ. ճիրանաքար :

Alurne, ա.մբ. նուկ. միջատ ինչ:

Aluta, ի. լտ. S. **Alute**.

Alutacé, e, ած. լնկատեսակ, լնկանման : [նատր :

Alute, ի. լնկ. կակուղ կաշի գոՑ-

Alutère, ա. ձբ. ճիճկարկ. ձուկն ինչ ծովու. : [soaire.

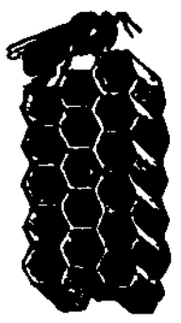
Alvanie, ի. կմ. խճիկ. հն. **Ris-**

Alvéolaire, ած. մգ. ատամնակապնային. arcade —, կամար —, ատամնակամար. cavité —, ատամնախոշ. 2. բջջային. artère. veine—.

Alvéolarie, ի. վբ. բջջակենդան. սեռ բրածոյ լօռակենդանաց (bryozoaires) երթորդական գետնոյ: [ձեւ:

Alvéolariforme, ած. բզ. բջջա-

Alvéole, ա. բջիջ, գոբ, ձագարան. 6. **Cellule**. 2. մգ. բջիջ, ատամնակապին, ատամնատակ. 3. բ. կապին :

Alvéole.

Alvéolé, e, ած. բզ. բջջաւոր : [բջջաբեր :

Alvéolifère, ած. բզ.

Alvéoliforme, S. **Alvéolariforme**.

Alvéoline, ի. խբ. Alvéole. բջջիկ. տեսակ մի ժմուկ :

Alvéolithe, ի.պղբ. բջջաքար. սեռ բրածոյ պոլիպաբուծոյ :

Alvéolo-dentaire, ած. մգ. ատամնակապնային :

Alvéolo-labial, e, ած.մգ. կապնաշրթնային : [ճաքնային :

Alvéolo-nasal, e, ած. մգ. կապ-

Alvéopore, ա. կ. ջրանցածակ. *սեռ խնցաչեչից (madrépore) տաք ծովերու : [Alevinier.

Alvier, ա. մանրածկնոց. հն.

Alvin, e, ած. մգ. եւ պս. որովայնային, փորային. flux —, որովայնածուՑիւն, *փորիաբուՑիւն. évacuations, matières —es, ապատան, ապապահելք, կղկղանք :

Alvinier, S. **Alevinier**.

Alvite, ի. հբ. ալխատաքար. տեսակ զիրկոնի (zircon).

Alvithorax (Ցորաքս) ա. կ. փորալանջ. la tortue est un —.

Alyde, ա. մբ. ճատուկ. սեռ. կլուանեւ միջատաց : [ելշուՑիւն

Alymphie (ալինֆի) ի. բխ. անա-

Alype, Alypon, S. **Globulaire**.

Alypines, S. **Globulariées**.

Alyselminthe (ալիսէլմինԹ) ա. սբ. շղՑորդն. սեռ երիզակի (ténia).

Alysicarpe, ի. բ. շղՑմիրգ. սեռ բնդաւեր բուսոց : [անկոյ :

Alysidion, ա. բ. շղՑիկ. ազգ

Alysie, ի. մբ. սարիկ. սեռ ՑաղանՑաեւ միջատաց. 2. բ. —. տեսակ լօռի :

Alysme, ա. պս. անձկուՑիւն :

Alyson, ա.մբ. պրոբ. սեռ ՑաղանՑաեւ միջատաց :

Alysphérie, ի. բ. շղՑգունդ. ազգ բարաքոսի (lichen).

Alysse, ի. S. **Alysson**.

Alyssiné, e, ած. բ. վառվռկեայ. || —es, ի. յ. —ք. խումբ խաչաբեր տնկոց, նախատիպ ունելով զվառվռուկ : [կերպ :

Alyssoïde, ած. բ. վառվռկա-

Alysson, ա.բ. վառվռուկ, վառվրուկ, պուտան. հն. **Corbeille d'or**.

Alyssopside, ի. բ. վառվռկատես. սեռ խաչաբերից, մերձաւոր վառվռուկ սեռի :

Alyte, ա. սբ. ճնցուկ. սեռ գորտազգի տղնոց. հն. **Accoucheur** կամ **Crapaud accoucheur**.

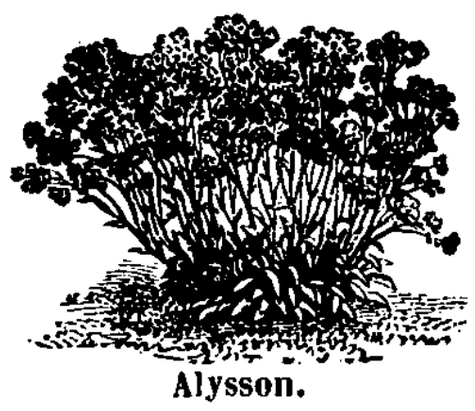
Alytosporion, ա. բ. անլուծասերմն. սեռ սնկոց :

Alyxie (ալիքսի) ի. բ. Թախծեակ. տես ոնկոց շնատեայց (apocynacées).

Ծուի սեռատեսիս:

Alyxorine, ի. բ.ինիգար. ազգ գրանկոյ (opégraphe).

Alysson.

Alzan, S. **Alezan**.

Alzatée, Alziniane, ի. բ. ալզատածառ. սեռ ոնկոց ժրանեայց (célastrinées). [խոտ:

Amabile (լէ) ա. եվ. իտ. սիրա-

Amabilité, ի. սիրելութիւն, սիրալիրութիւն, սիրակամութիւն. — charmante, délicieuse, exquise, prévenante. L'— de ses manières, de son caractère, de son esprit. Être plein d'—. Avoir beaucoup d'—. Recevoir qn., lui parler, le traiter avec —. Manquer d'—. 2. յ. սիրալիր բանք՝ խնամք, գործվանք, խանդաղատանք, գգուանք. prodiguer ses amabilités. Toutes ses petites —s me charmaient.

Amacare, ա. մբ. Պշուկ. սեռ քառայօդ պատենաՁեւից:

Amade, S. **Hamade**.

Amadée, ի. S. **Androsace**.

Amadelphe, աճ. բ. համատուն, համատրուն: [նել, երկաթաբանել:

Amadigauliser, չ. երկայնաբա-

Amadine, ի. Ծ. ճիտիկ, ազգ փոքրիկ ճնճղկան:

Amadis (իս) ա. Ամադիս. այր անձնագիտ, բարեսէր եւ քաջասիրտ:

Amadis (իս) ա. ամադիս. նեղ Ձեղանիք. manche à l'—, ամադիսաՁեղանիք:

Amadiser, ն. ամադիսել. հրապուրել՝ մոգել գեղեցիկ զգացմամբ եւ սրտագրաւ բանիւք իրրեւ զամադիս Ամադիս. — une jeune fille.

Amadiser, չ. —, սիրաբանել:

Amadisien, enne, աճ. ամադիսական, անձնագոհ. dévouement —.

Amadote, ի. ամադոտ. ազգ ազնիւ ոտնձի: [մադոտենի (ծառ):

Amadotier, ա. ամադոտի, ա-

Amadou, ա. արեՁ «գալ». faire de l'—. Allumer avec de l'—. Morceau d'—. Boîte de l'—, արեՁատուփ, արեՁաման. prendre feu comme de l'—, դիւրագայրոյց՝ վաղցասումն լ., *շուտով բռնկիլ. cœur d'—, արեՁասիրտ. սիրտ արեՁեայ՝ դիւրաբորբոք. sec comme de l'—, չոր իրրեւ զ—, նիհար յոյժ: [փաղաքշել:

Amadoué, e, աճ. փաղաքշեալ,

Amadouement, ա. փաղաքշանք:

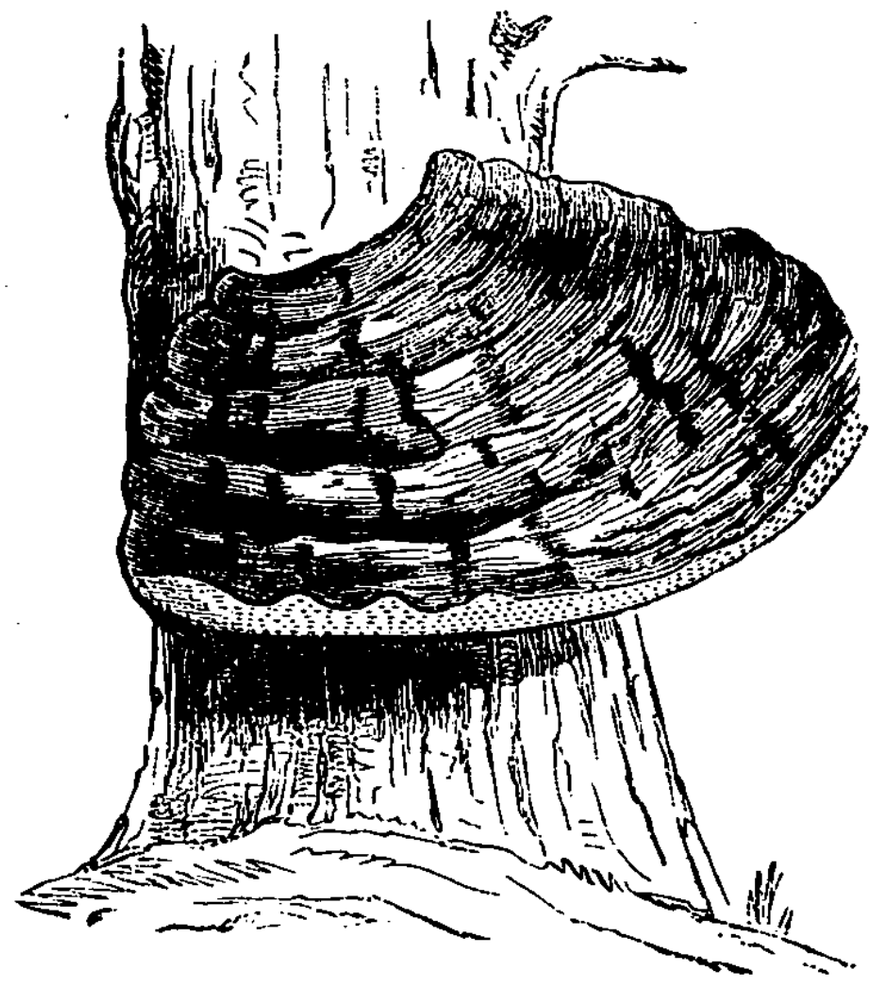
Amadouer, ն. փայփայել, փաղաքշել, գգուել, ոլորել, * շոյել. — des enfants, le peuple. — qn. par de belles paroles.

S'amadouer, ղ. — իլ. c'est par les compliments que les grands s'amadouent.

Amadouerie, ի. արեՁաբան:

Amadoueur, euse, գ. արեՁագործ, արեՁագործուհի «գալը». 2. ագր. փաղաքուշ, քծնաբան, ոլորիչ, *շոյող:

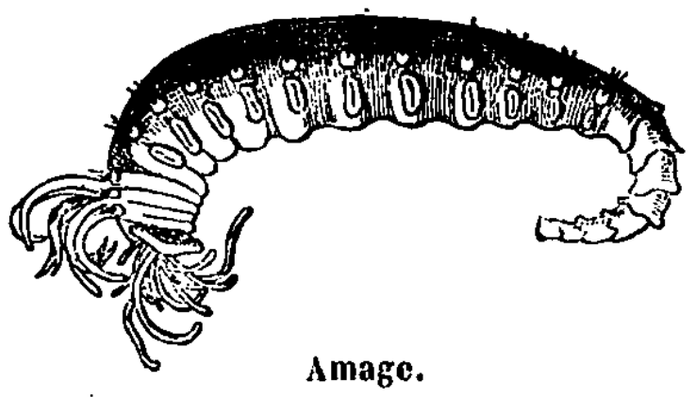
Amadouvier, ա. արեՁի, արեՁատուն:

Amadouvier.

Amagalacte, գ. համակաՁն, կաՁնոտքայր, կաՁնոտքուր: [տրաց:

Amage, ի. կ. բերբ. սեռ օղակա-

Amage.

Amaigrir, ն. վտտել, ծիւրեցուցանել, ծիւրել, ծնգել, * նիհարցուցնել, վատուժցուցնել. le jeûne, la maladie amaigrit l'homme. Son visage amaigrit par la douleur. || անխ. —. l'usage du vinaigre amaigrit. 2. եգ. վտտել, անբեր առնել. — un terrain. 3. ար. վտտել, նրբել, տաշել. — une colonne, une solive. 4. նկ. վտտել, նրբել. — un muscle.

Amaigrir, չ. եւ *S'amaigrir*, ղ. վտտիլ, վտտանալ, ծիւրիլ, ծնգիլ, անաւագիլ, նիհարանալ, * վատուժնալ. vous amaigrissez. S'— par l'abstinence, par des excès. Depuis la mort de son mari elle s'amaigrit à vue d'œil. Sa figure s'amaigrit.

Amaigrissant, e, աճ. վտտիչ, նիհարացուցիչ. régime —.

Amaigrissement, ա. վտտումն, ծիւրումն, ծիւրութիւն, նիհարումն, նիհարութիւն, *վատուժութիւն. l'— est toujours un fâcheux présage chez les vieillards.

Amaillade, ի. ուռկան:

Amaioua (ամայուա), **Amaiouvier** (ամայուվիէ) ա. ամայենի. ծառ եւ Ծուի ի Կոլյանա:

Amalacte, ա. մբ. ծանրուկ. սեռ քառայօդ պատենաՁեւից:

Amalago, ա. բ. ամալագոյ. տեսակ պղպեղի յԱնթիլեան կղզիս:

Amale, ա. մբ. կակղուկ. սեռ քառայօդ պատենաՁեւից:

Amalgamateur, ա. մոլկազանգիչ, մոլկազօդիչ:

Amalgamation, ի. տգ. մոլկազանգում, մոլկազօդում:

Amalgame, ա. տգ. մոլկազանգ, մոլկազօդ. զանգուած կամ խառնուրդ հրաիալից մոլիկով. faire un —. 2. փ. —, խառնուրդ, խառնուած, *մալակոն. — étrange, odieux. Son caractère est un — singulier. — de bassesse et d'insolence. C'est l'— des idées les plus contradictoires.

Amalgamer, ն. մոլկազանգել, մոլկազօդել, *հրաիալի մի հետ մոլիկ խառնել. — l'étain, l'or, l'argent. 2. փ. —, խառնել, միաւորել, զօդել, *մալակոնել. — les idées nouvelles avec les anciennes. — deux esprits, deux caractères différents.

S'amalgamer, ղ. —իլ. ces deux caractères auront de la peine à —.

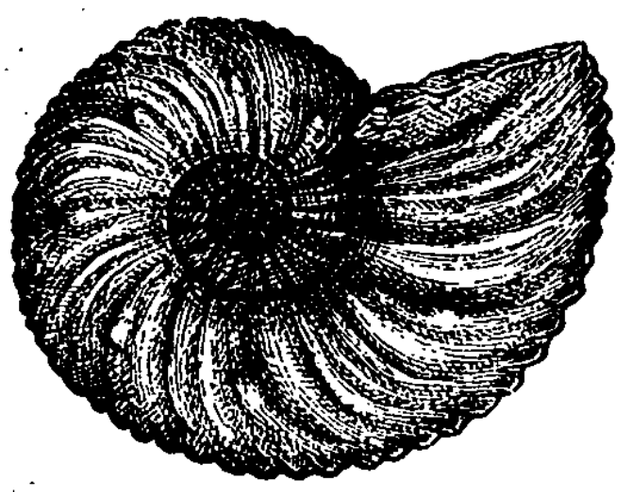
Amalgameur, ա. մոլկազանգիչ, մոլկազօդիչ:

Amalique, աճ. տգ. քլորասբեստային. acide —.

Amallocère, ա. մբ. անասրեղջիւր, անգեղմնեղջիւր. սեռ պատենաՁեւից քառայօդից Պրագիու:

Amallopode, ա. մբ. անասրոտն, անգեղմնոտն. սեռ պատենաՁեւից քառայօդից:

Amalthé, ա. կմ. ամալԹէ.

սեռ բրածոյ գլխոտանց:

Amalthée, ի. ԱմալԹէա. այծն որ սնոյց զԱրամազդ. || փ. avoir la corne d'—, կեալ ի յոլիւ Ծեան. 2. աս. —. մոլորակ դիտական. 3. բտ. —. ժլժմակ ինչ բրածոյ:

Amalthocère, ա. մբ ամալԹեղջիւր. սեռ ԾեփաՁեւից:

Aman, ա. ած. նեղուն, Քոլոքին. demander l'—, — խնդրել՝ հայցել. accorder l'—, — շնորհել. 2. մշ. ողորմա՛, գթա՛:

Amandaie, ի. նշաստան, նըշենիք «պատէմիք»:

Amande, ի. նուշ «պատէմ». — douce, քաղցր —, քաղցրանուշ. — amère, դառնուշ. — verte, sèche, կանաչ, չոր —. coque d'—, կեղև՝ կեղև նշի. écale d'—, փուր, պոպոկ. դալար կեղև նշի. — à la princesse, նրբակեղև —. gâteau d'—s, նշաճաղ. lait d'—s, նշակաթն, * նշկաթ. huile d'—s douces, նշածէթ, նշիւղ «պատէմ եաղը». en —, նշածեւ, նշարդ. yeux en —. 2. —. միջուկ, կոմիջուկ «չէյիրտէք իչի». — d'une noix, կճոն, կճուն. S. Cerneau.

Amandé, e, ած. նշախառն. 2. ա. նշաջուր, նշակաթն «սիրպիէ»:

Amandier, ա. նշի, նշենի «պատէմ ագաճը»: [ինչ:

Amandine, ի. նշին. գեղագիղ

Amanier, ա. բ. ամանի. ծառ. ի Կուխանա: [Քնօգի առնկ:

Amanite, ի. բ. ամանաառնկ,

Amanités, ա. յ. **Amanitées**, յ. ի. բ. ամանաառնկեայք. խումբ սնկոց յազգէ ամանաառնկոյ:

Amanitine, ի. ոգ. սնկին. Քուներաւոր սկիզբն սնկոց:

Amanoa, **Amanoier**, ա.բ. ամանօա, ամանոյի. ազգ ծառոյ ի Կուխանա: [լօռևայք:

Amansie, ի. բ. ամանսիա. սեռ

Amansiées, ի. յ. բ. ամանսեայք. ցեղ լօռից, որոց նախատիպ ամանսիա:

Amant, ա. սիրող, սիրարկու, տարփածու, տարփաւոր, սիրական, տարփիկ, սիրահար. un fidèle —. Cher —. 2. հոմանի, սեղեխ, սիրահար. un — et sa maîtresse. — de cœur, սրտասեղեխ, սրտահոմանի. comme un —, սեղեխաբար. elle a un —. Prendre un —. || — transi, — վշտահար՝ սրտաբեկ. 3. փ. սիրող, տարփող, տարփատենչիկ, սիրահար. — de la gloire, de la liberté, — փառաց, ազատութեան, փառասէր, փառատենչիկ, ազատասէր. — de la vertu, առաքինասէր. un jeune — des arts, դեռատի արուեստասէր. 4. յ. տարփաւորք, սիրահարք (այր եւ կին). heureux —s. Deux jeunes —s. || քժ. les —s des Muses, — Մուսայից. քերթող, բանաստեղծք, պուէտք:

Amante, ի. սիրուհի, տարփուհի, սիրանոյշ, հոմանուհի, հոմանոյշ. une belle, une tendre —. 2. փ. սիրող, սիրուհի. la victoire, — du carnage, գիշախանձ յաղթութիւն:

Amara, ա. մբ. ակօս. փոքրիկ միջատ պատենաթեւ:

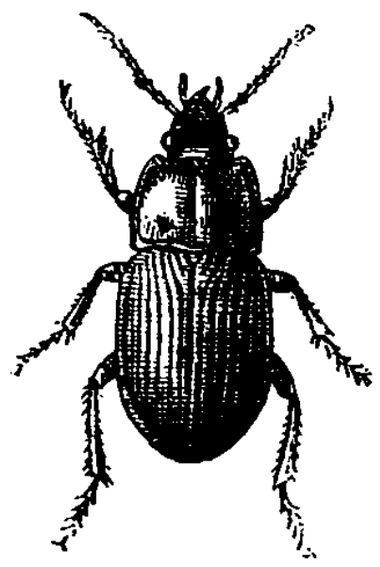
Amaracarpe, ա. բ. ակօսամիրգ. Քիփիկ բազմոտ:

Amaracus (քիւս) S. **Amaraque**.

Amaralie, ի. բ. հալբոլ. ազգ տորոնատեղից:

Amarantacé, e, ած. բ. աննաւռամասեր. || —es, ի. յ. —ք. տոհմ երկպտուկ աններկ սնկոց՝ նախատիպ ունելով զաննաւռամ:

Amarante, ի. բ. աննաւռամ, Քաւշածապիկ «գաւոիֆէ չիչէյի». l'— est le symbole de l'immortalité. 2. ած. աննաւռամ, աննաւռամագոյն. velours, étoffe —.

Amara.

Amarantées, ի. յ. բ. աննաւռամեայք. աննաւռամատեղից:

Amarantine, ի. բ. աննաւռամիկ:

Amarantoïde, ած. բ. աննաւռամանման:

Amarantotype, ա. բ. աննաւռամատիպ:

Amarante.

Amarone, ի. ոգ. ամարոն. գոյացութիւն արտադրեալ տարրալուծմամբ քոթակաինդիկուատի (nitrobenzoyle). [lise.

Amarque, ի. ն. S. **Bouée**, Ba-

Amarrage, ա. ն. կառանուն, պարանուն. prix d'—, կառանագին, պարանագին: [«փալամար»:

Amarre, ի. կառան, պարան

Amarrer, ն. ն. կառանել, պարանել. կապել զնաւն պարանով. — un bâtiment dans le port, — un navire aux anneaux du port, une chaloupe au rivage. — les canons dans un vaisseau.

S'amarrer, դ. —իլ, * պարանով՝ կապուիլ. ||փ. —, վակծոյժ լ., փարիլ, *պլլուիլ. je m'amarrai à un tronc d'arbre.

Amarygme, ա. մբ. պայծառուկ. սեռ պլպլօդ պատենաթեւից:

Amaryllidacé, e, ած. բ. ամարիլլիկատեր, շքանարկիսատեր, նարկիսազգի. հն. **Amaryllidé**.

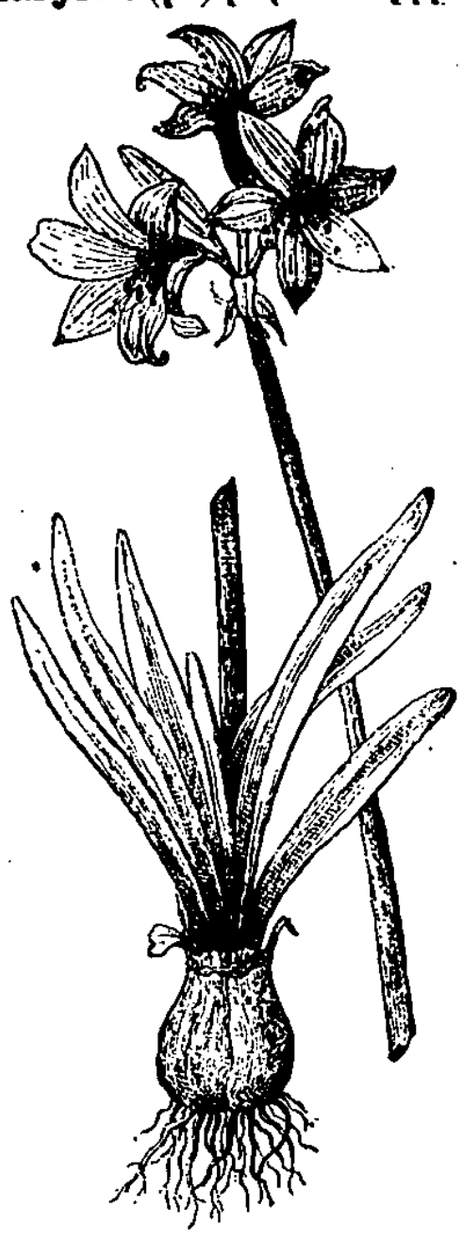
Amaryllidé, e, ած. բ. ամարիլլիկեայ, շքանարկիսատեայ. || —es, ի. յ. —ք. տոհմ միապտուկ ծաղկանց, որոց նախատիպ ամարիլլիկ:

Amaryllidiforme, ած. բ. ամարիլլիկածեւ. շքանարկիսածեւ:

Amarylline, ի. ոգ. ամարիլլինին, շքանարկիսին. կարմրաթաղկեայ ինչ:

Amaryllinées, ի. յ. բ. ամարիլլինեայք, շքանարկիսատենեայք. խումբ ամարիլլիկեայց (amaryllidées).

Amaryllis (իս) ի. բ. ամարիլլիկ,

շքանարկիս. — jaune, դեղին —. 2. մբ. ամարիլլիկ. գեղեցիկ Քիլեոնիկ:

Amarysse, ա. մբ. փաղփուկ. միջատ պատենաթեւ ցորեկաշրիչ:

Amarythrine, ի. ոգ. դառնակարմրին. նիւթ հանեալ ի կարմրինից

(érythrine) քարաքոսից ազդեցութեամբ օդոյ կամ ջրոյ :

Amas (ամա) ա. դէզ, կոյտ, շեղջ, շեղջակոյտ, մեր, տուն . — de fer, երկաթակոյտ, երկաթադէզ.— de terre, հողակոյտ. — de sable, աւազակոյտ. — de pierres, քարակոյտ , կաշկաւ , կարկաւ, քարակարկաւ. 2. փ. կոյտ, ամբոխ , խուռն , հոյլ. — de peuple, ամբոխ ժողովրդեան . — de toutes sortes de gens, մարդակոյտ բազմութիւն. un grand — de peuple, յոգնախումբ՝ յոգնախուռն՝ յոգնաժողով բազմութիւն ժողովրդեան . — de curieux. 3. եր. եւ բժ. կոյտ :

Amasatine, ի. ազ. օշալրջին . նիւթ եղեալ ազդեցութեամբ օշակի ի վերայ լրջոյ (isatine).

Amasie , ի. մբ. տարփուկ . սեռ բառայօդ միջատաց:

Amasis (խս) ա . մբ. ամասխ . սեռ եղանձաձեւ միջատաց :

Amasonie , ի. բ. ամազոնիա. տունկ հարաւային Ամերիկայ :

Amasperme, ա. բ. համասերմն. սեռ տոհմի լօտից: [նելի, կուտելի :

Amassable, ած. դիզելի , դիզա-

Amassage, Amassement, ա. դիզուածն , կուտուածն :

Amasser, ն. դիզանել , դիզել , կուտել , շեղջել , շեղջակուտել, մէնքել. — des provisions, des matériaux, de l'argent, de l'or, des trésors. || անխ. դիզանել , գանձել , * առակ դիզել. il amasse au lieu de dépenser. Il ne fait qu'—. 2. դիզել, կուտել, ժողովել , խմբել , գումարել , խռնել , հաւաքել. — la foule, des troupes. — autour de soi ses amis.

S'amasser, դ. դիզանիլ , կուտիլ , ժողովիլ, խմբիլ , խռնիլ, * դիզուիլ. le sable s'amasse. Les eaux s'amassent dans la citerne, en cet endroit. La foule, le peuple s'amassait autour de lui, խռնէր ժողովուրդն զնովաւ, *ժողովուրդն անոր չորս կողմն կդիզուէր. || առ. pierre qui roule n'amasse pas mousse, * գլորող քարն մամուռ չդիզեր . յաճախ արիեսան , պաշտօնն , բնակարանն փոխողն չհարուստնար :

Amassette , ի. երանգահաւաք. դանակ որով նկարիչն ժողովէ զներեալ երանգս :

Amasseur, euse, գ. դիզանող , դիզող, ժողովող , գանձող. || առ. à père —, fils gaspilleur, դիզող հօր վատնող որդի :

Amastozoaires, ա. յ. կ. անբանականակենդանք . խումբ անասին կենդանեաց : [Քեւ միջատաց :

Amate, ի. մբ. ժինոր. սեռ Քեփա-

Amatelotage, Amatelotement, ա. նաւ. զուգակարգուն :

Amateloter, ն. հ. նաւ. զուգակարգել . կարգել զնաւազս երկու երկու ի ծառայութիւն :

Amateur, ա. սիրող , տարփող. — de peinture, — նկարուց, նկարասէր. — de musique, երաժշտասէր. — de théâtre, Քաոերասէր, Քաորասէր. — de la vertu, առաքինասէր . — de la chasse, որսասէր. 2. սիրող, գեղարուեստասէր , արուեստասէր , հմաշխատասէր, նուագասէր, պատկերասէր , հնասէր . il n'est pas artiste, il n'est qu'—. C'est un — distingué. En —, սիրաբար, արուեստասիրապէս. chanter, peindre, travailler en —. Une femme —, — կին. 3. հգ. c'est un —, արուեստասէր ոմն է. չունի մեծ ինչ հանճար :

Amathie, ի. կ. ամաթէա . ազգ խեցեմորթի, միջատի եւ պողիպոդի:

Amathite, ի. մբ. ուազասէր . սեռ հնգայօդ պատենաձեւից :

Amathus (իս) ա. մբ. ուազորդ. սեռ պատենաձեւ միջատաց :

Amati, ա. եժ. ամատի, ամատոցուածակ. les —s sont fort rares.

Amatiner , ն. բ. վայրայարոյց առնել զոք, *կանուխ արթնցուցանել :

Amâtiner, ն. գամփռացուցանել . * էգ շուն մի գամփռով զուգել :

S'amâtiner, դ. ագբ. պոռնկիլ , բոզանալ :

Amatir, ն. փայլատել , աղօտացուցանել , * փայլն առնուլ :

S'amatir, դ. աղօտանալ , * փայլն երթալ : [Քիւն, սիրամիտութիւն:

Amativité, ի. գբ. սիրակամնութիւն.

Amatode, ա. մբ. ուազուտ. սեռ այլայօդ պատենաձեւից :

Amatoire, ի. հխ. հս.. տափուկ . ըմպելի տափահաղորդ :

Amatrice, ի. ագբ. արուեստասիրուհի , արուեստանոյշ . S. **Amateur**.

Amaurie, ի. բ. մեռակ. սեռ բարդից հելենիոիդեսակաց (hélénioïdées).

Amauronie , ի. մբ. մեաբ. սեռ հնգայօդ պատենաձեւից :

Amauropelte , ի. բ. մեասպար. տեսակ ծարխուոյ Անգիլեան կըղզեաց: [սեռ պատենաձեւից:

Amaurops (օփս) ա. մբ. մեակն.

Amaurose, ի. բժ. մեաբակնութիւն, տեւառագատ. — partielle, totale, — մասնական, ամբողջական. կն. **Goutte sereine, Cataracte noire.**

Amaurospore, ա. բ. մեասերմն. տեսակ Քնջուկի (bolet) .

Amaurotique, ած. բժ. մեաբակնային. 2. գ. մեաբակն, մեաբակնոտ:

Amaurus (իւս) ա. մբ. մենուկ. սեռ կիսաձեւ միջատաց :

Amauzite, ի. հբ. ճերի. տեսակ արտատոյի (feldspath).

Amazie, ի. մգ. անատնութիւն. լինելն անատին :

Amazone, ի. դց. ամազոն, ամազոնուհի , ամազուհի, միասունի , առնակին. կին այրասիրտ՝ պատերազմող. les —s, ամազոնք, ամազոնայք, ամազունեայք, ամազունիք, ամազոնուհիք, ամազուհիք. 2. ամազոն, ամազոնուհի , ամազուհի , * ձի հեծնող կին. 3. habit d'—, կլ. —, ամազոն, ամազոնական, ամազոնազգեստ. 4. Բ. ամազոն. տեսակ Քուքակի :

Amazonique , ած. ամազոնական, ամազոնային:

Amazonite , ի. հբ. ամազոնաքար . տեսակ արտատոյի (feldspath).

Amba-ambo, ա. բ. ամբամբոյ. Քուի Հապէշիստանի, որոյ կեղեւն կարմրաներկէ զկաշիս :

Ambages, ի. յ. պատ ի պատ՝ մանուածոյ բանք՝ խօսք . մանուածք բանից. parler par—, պատ ի պատ խօսել. parler sans —, խօսել առանց պատ ի պատ բանից :

Ambaïba , ա. բ. ամբայիբա. ծառ ի Ժամայիք , որոյ փայտն դիւրաթոց :

Ambaïtinga , ա. բ. ամբաիտինգա. ծառ Պրազիլի ի սեռէ կեկրոպիոյ (cécropie). [ինչ Հնդկաց :

Ambalam, ա. բ. ամբալամ. ծառ

Ambalard, ա. ար. Քղքաւայլակ (Քղքագոծարանի) :

Amba-paya, S. **Papayer**.

Ambare, ա. բ. ամբար. ծառ մեծ ի Հնդիկս :

Ambassade, ի. դեսպանութիւն. պաշտօն դեսպանի . — d'Espagne. L'empereur lui accorda l'— de Turquie. Aller en —, դեսպանագնաց լ., —Քեամբ՝ դեսպան երթալ. être envoyé en — à, առաքիլ —Քեամբ՝ դեսպան. obtenir une —, — ընդունել . 2. դեսպանութիւն՝ հրեշտակութիւն յղեալ առ Քագաւորս , առ պետութիւնս . envoyer, recevoir une —. 3. դեսպանութիւն , դեսպանորեայ . մարդիկ դեսպանի . il fait partie de l'—, ի դեսպանորեցն՝ * դեսպանի մարդիկներէն է . toute l'— était là. 4. դեսպանատուն. aller, loger à l'—. 5. բ. դեսպանութիւն , հրեշտակութիւն, պատգամաւորութիւն . je ne me charge pas d'une pareille —. Faire une —, s'acquitter d'une — auprès de qn. || հգ. j'ai fait une belle —! անյաջող եղ — իմ :

Ambassadeur , ա. դեսպան . Monsieur l'—, Տէր —. — auprès de la cour d'Italie, — յարքունիս Իտալիոյ. — de S. A. I. le Sultan à Paris. — de France dans cette cour. Le rang d'—, աստիճան —ի . — ordinaire, extraordinaire, — սովորական, անսովոր. Son Excellence Monsieur l'—, Նորին Վսեմութիւն —ն, Վսեմափայլ —ն . nommer, rappeler, envoyer, recevoir un —, անուանել, յետս կոչել, առաքել, ընդունել զ—. 2. փ. դեսպան, հրեշտակ , պատգամաւոր . vous ne pouvez envoyer un plus agréable —. Vous avez choisi là un bel —!

Ambassadorial, e, ած. դեսպանական. pompe —e.

Ambassadrice, ի. դեսպանուհի, դեսպանակին, Madame l'—, Տիկին դեսպանուհի . 2. փ. դեսպանուհի, պատգամաւորուհի . vous m'avez envoyé une charmante —.

Ambasse, ա. ամբաս. ծուկն փոքրիկ ի տոհմէ ծողածկնեայց (percoïdes).

Ambate, ա. մբ. վերելիկ. սեռ բառայօդ պատենաձեւ միջատաց :

Ambattage, S. Embatage.

Ambe, ա. երկեփ (ի վիճակախաղի). gagner un —, — շահիլ :

Ambel, ա. ամբել. բոյս Հնդկաց, նման կոկոռի (néнufar).

Ambélanie, ի. **Ambélanier**, ա. բ. ամբելանիա , ամբելանի . ծառ ի տոհմէ շնատեայց :

Amber-beer (ամպըրպիր) ա. սա-

Ցագարեջուր . գարեջուր սաճագոյն :

Amberboa, ա. բ. յամպարպու , յամպէրպոս « անպէր պոյ » :

Ambesas (անպզաս) S. **Besas.**

Ambiannulaire , աճ. հբ. կրկնօղ. chaux carbonatée —.

Ambiant, e, աճ. բգ. շրջապիւռ, շրջատարած , շրջապատիկ . l'air —, — օդ, միջօդ, միջնորդ. milieux —s.

Ambidenté, e, աճ. կ. երկատամն . որ ունի առաջնոյն յերկոսկն ծնօտս : [կոճիւն :

Ambidextérité, ա. երկաջողա-

Ambidextre, աճ. եւ գ. երկաջողակ . յերկոցունց ձեռաց աջողակ , «առյիր սօլու» :

Ambigène , աճ. եչ. երկածին . courbe —. 2. բ. —. calice —.

Ambigu, ë, աճ. երկդիմի , երկդիմիկ , պատ ի պատ . langage —. Réponse —ë. Paroles —ës. Les oracles étaient souvent —s. S'expliquer, parler en termes —s. 2. ա. երկդիմիկ, ցրտախորտիկ.*հաշ խառն պատ կերակրէ եւ պողէ . — magnifique. Souper, déjeuner, servir en —, ցրտախորտիկ ընթրիք , նախաճաշ :

Ambiguïflore, աճ. բ. երկդիմաճաղիկ:

Ambiguïté (անպիկիթիթ) ի. երկդիմութիւն . il y a de l'— dans cette réponse. Dire une chose sans —. Ces passages n'ont aucune —.

Ambigument, մ. երկդիմաբար , երկդիմօրէն. parler, répondre —.

Ambinux (նիւքս) ա. բ. երկընկոյզ , երկկորիզ. ծառ որոյ պտուղն ունի երկու խոշոր կորիզ :

Ambiopie, S. **Diplopie.**

Ambipare , աճ. բ. երկածին . *ասի տերեւ եւ պտուղ ունեցող բոզբոջին : [verre —, — ապակի :

Ambité, e, աճ. ար. պտպտուն.

Ambitieusement , մ. փառասիրաբար. chercher — les honneurs. 2. ճոռոմաբար. écrire —.

Ambitieux, euse, աճ. փառասէր, փառամոլ, փառատենչ, փառատենչիկ, փառախնդիր, իշխանասէր, պատուասէր. l'— César. Un homme —. L'—se Cléopâtre. Ame —se. Une politique —se. Cœur, esprit —. 2. գ. —. c'est un —, — ան է. 3. ցանկացող, տենչացող , ըղձակեցու. — de gloire, de faveur, — փառաց, շնորհաց. — d'honneurs, պատուասէր. 4. աճ. փառասէր , փառասիրական. dessein, projet, désir —. 5. փ. պաճուճեալ , պաճուճազարդ , սեթեւեթեալ, յոգնայարդար, ճոռոմ. style —.

Ambition, ի. փառասիրութիւն , փառամոլութիւն , պատուասիրութիւն, իշխանասիրութիւն. plein d'—, լի —ով.եմ.exempt d'—,զերծ ի —ենէ . — sans borne. Être sans —, անփառասէր է. il a de l'—, փառասէր է . 2. տենչ , տենչանք , իղձ : — louable. Noble —. Mon —, toute mon — se borne à remplir mes devoirs. C'est l'objet de son —. Toute son — est de se rendre utile.

Ambitionner, ն փառասիրել , տենչել , ցանկալ , ըղձալ , իղձ լ., ինկն աճել. — les places, les honneurs, la gloire, la grandeur. J'ambitionne l'honneur de vous rendre un service.

Amblakènes, ա. յ. բ. բուժաբացիկք. հատուած անկոց ի սեռէ խոճկորի (hypocéride).

Amblant, e, աճ. սգր. կոլմնագնաց, կոլմնագնացիկ . cheval —.

Amble, ա. կոլմնագնացք . միակոլմանի գնացք « էշքին » . cheval qui va l'—, կոլմնագնաց՝ կոլմնագնացիկ ձի. mettre à l'—, կոլմնագնաց առնել. aller l'—, S. **Ambler.**

Ambléie, ի. բ. անաւագ. հատուած խոտիկ (stachyde) սեռի :

Amblème , ա. խբ. պատկին . սեռ երկխիի ժժմակաց :

Amblémides, ա. յ. խբ. պատկինիթք, պատկինատեսակք. տոհմ անգլուխ կակղամորթոց :

Ambléocarpe, աճ. բ. վիժապտուղ, սակաւապտուղ:

Ambler, չ. կոլմնագնալ , կոլմնագնաց՝ կոլագնաց լ:

Amblestis (խս) ա. մբ. գոլ. սեռ բառայօդ պատենաձեւից :

Ambleur, euse, գ. կոլմնագնաց , կոլմնագնացիկ « էշքին ». cheval —. Mule —euse.

Amblianthe. S. **Adhatoda.**

Amblier, ière, աճ. եւ գ. կոլմնագնաց, կոլմնացիկ :

Amblirion, ա. բ. բնաշուշան :

Amblodon, ա. ծբ. բնատամն :

Amblogyne, ի. բ. բնաանթ . սեռ անթառամեայց :

Amblome, ա. բ. բնաբոյս. հատուած սեռի բնիշականջի (hédyotide).

Amblostome, ա. բ. բնաբերան. սեռ խոլորձեայց:

Amblotique, S. **Avortif.**

Amblyachyre (բիր) ա. բ. բնաչարդ . սեռ սիզաբուսոց կծմախոտեայց (andropogonées).

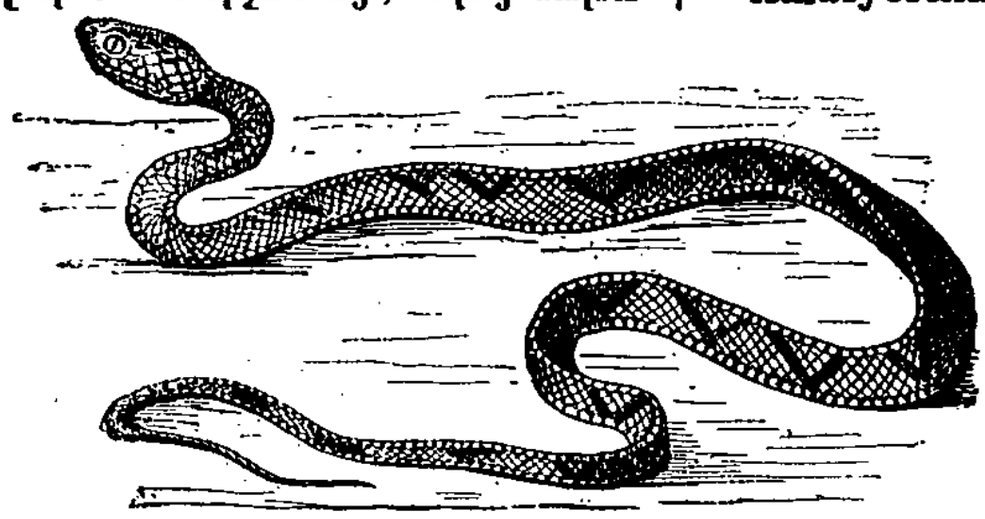
Amblyanthe, ա. բ. բնաճապիկ . սեռ միրսինեայց (myrsinées).

Amblyanthère, ա. բ. բնաբեղնան . հն. **Osbeckie.**

Amblyarrhène, ա. բ. բնարծ. հատուած սեռի կլիդեմիոյ (clidémie).

Amblycarpe, ա. բ. բնաւիրգ , բնապտուղ . տունկ յեգիպս Կասպից ծովու:

Amblycéphale, ա. մբ. բնագլուխ . սեռ միջատաց , որոց նախա-

Amblycéphale.

տիպ է կանաչ ճպուռն . 2. սբ. —. սեռ օձակերպից :

Amblycère, ա. մբ. բնեղջիւր. սեռ բառայօդ պատենաձեւից:

Amblyche, ա. մբ. բնեակ. սեռ հինգայօդ պատենաձեւից :

Amblychèle (քէլ) ա. մբ. բնաշուրթն. սեռ բառայօդ պատենաձեւից, իտոհմէ Քարիկեայց (carabiques).

Amblyctone, ա. վբ. բնաատնօր. սեռ բրածոյ կենդանածնաց նոթաշաղիշային (éocène) գետնոյ :

Amblye (լի) ի. բ. բնեկ . սեռ ձարխոտոց ասպարեայց (aspidiées).

Amblyglotte, ի. բ. բնալեզու. S. **Calanthe.**

Amblygnathe, ա. մբ. բնաճնօտ. սեռ բառայօդ պատենաձեւից ի տոհմէ Քարիկեայց (carabiques).

Amblygone, աճ. հբ. բնանկիւն. 2. ա. բ. —. սեռ տարեւոր տնկոց, ի տոհմէ մատիտեղեայց (polygonées).

Amblygonite, ա. հբ. բնանկիւնաքար . ապակային գոյացութիւն կանաչագոյն :

Amblylépis (խս) ա. բ. բնաճեպ. սեռ տնկոց ի տոհմէ բարդից , դեղնաճաղիկ տարեւոր :

Amblymère, ա. մբ. բնատրուն. սեռ Քաղանձաձեւ միջատաց, ի տոհմէ պղնձամոլիզեանց (chalcidiens). 2. բ. բնաբուն . հատուած մօտամբ (lyciet) սեռի :

Amblyocarpe, S. **Amblycarpe.**

Amblyode, ի. **Amblyodon,** ա. բ. բնակտ. սեռ քաղտնաեայից :

Amblyopappe, ա. բ. բնացգուն. սեռ բարդ հեղինեկերպեայց (hélénioïdées) ի Քիլի:

Amblyope , աճ. եւ գ. բնահայեաց, բնակն, բլշակն, բնատես, վատատես . 2. ա. ծբ. բնահայեաց , բնատես . ծուկն երկայնաճաթին , բնիկ Շնդկաց . || —s, ա. յ. կ. —բ. տոհմ մողիզեայց , յորում են սողունք գրեթէ կոյրք :

Amblyophis (ֆիս) ա. կ. բնօձ. սեռ չրաճճեաց :

Amblyophylle, ա. բ. բնատերեւ. հատուած մաճիր (bry) սեռի :

Amblyopie, ի. բժ. բնահայեցութիւն , բնակնութիւն , բլշակնութիւն , բնատեսութիւն , վատատեսութիւն :

Amblyopogon, S. **Amblypogon.**

Amblyopsidées, ի. յ. բնատեսիկք. հատուած սեռի ոջոզի (atractyle).

Amblyopyre, ա. բ. բնացորեան. հատուած այծակն սեռի (égilops).

Amblyorhine, ա. բ. բնատունգրն . սեռ մրուանեայց (valérianées).

Amblyornis (խս) ա. Ե. մնաքրուչուն. սեռ դրախտաճայուց Նոր Կաւինիոյ :

Amblype, ա. մբ. բնատնուկ. սեռ բառայօդ պատենաձեւից :

Amblypode, աճ. կ. բնոտն. ասի զբրածոյ կենդանեաց , որոց հինգ մատունք սրմբակաւորք են . || —s, ա. յ. կ. բնո-

տունք . կարգ բրածոյ մեծ կնդղանաճնաց :

Amblypogon, ա. բ. բնաւօքուս . տուեակ ինչ Պարսկաստանի :

Amblyptère, ա. Ե. Ամնձրաթեւ . սեռ տոհմի խոլամկնեայց (caprimulgidées).

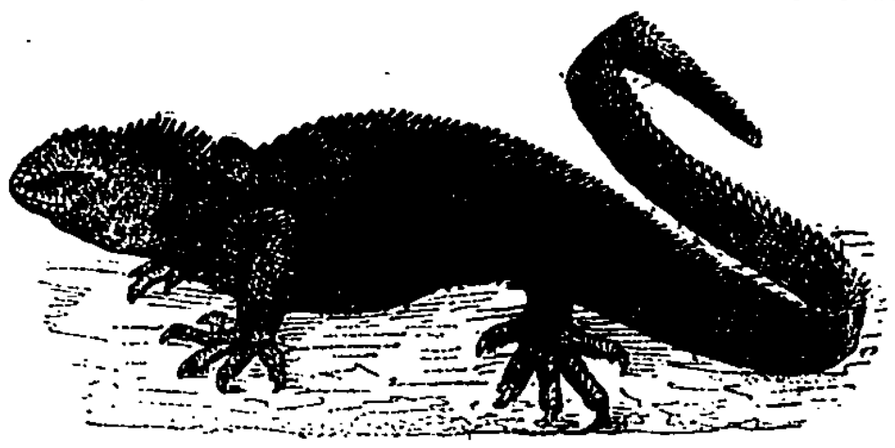
Amblyptéryx (բիքս) ա. մբ. բրնաթեւեճակ . սեռ ջղաթեւ փուխգանեանց :

Amblyrhamphe, ա. Ե. բնակռուց. սեռ խմբկնեցեայց (troupiales).

Amblyrhin, ա. մբ. բնաքիթ . սեռ քառայօտ պատենաթեւից :

Amblyrhize, ա. վբ. սկաբարմատ . սեռ բրածոյ կնդղանաճնաց , ի կարգէ կրծողաց :

Amblyrhynque (անպլիրինքը)

Amblyrhynque.

ա. սբ. բնացռուկն . սեռ կողաատամն (pleurodonte) իգուանեանց(iguaniens).

Amblys (իս) ա. մբ. բնեակ . սեռ հինգայօտ պատենաթեւից :

Amblysperme, ա.բ. բնասերմն . սեռ բալադրեղոց յԱստրալիա :

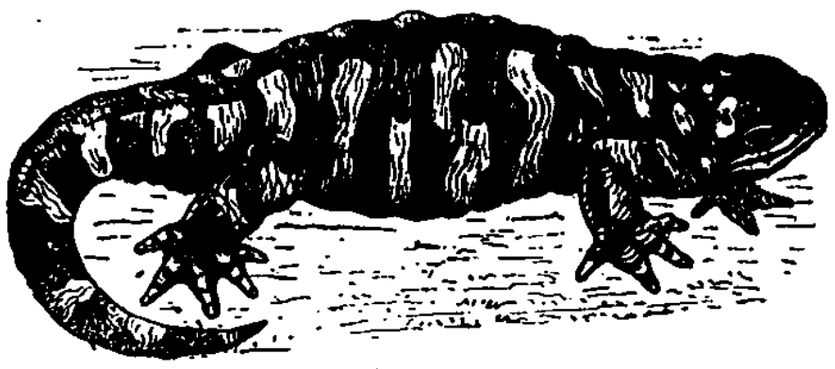
Amblystège, ա. բ. բնայարկ . ազգ մամռոց ճաճրեայց (hypnées).

Amblystégite, ի. հբ. բնայարկաքար . գայլախազաս երկաթոյ եւ մագնեսիոյ :

Amblystome, ա.սբ. բնաբերան . սեռ գորտազգեաց յայտատոհմից (urodèles).

Amblytère, ած. հբ. բնակող . cristaux —s. 2. ա. մբ. —. սեռ հինգայօտ պատենաթեւից Աստրալիոյ :

Amblyure, ա. վբ. բնաձև. սեռ

Amblystome.

բրածոյ ձկանց ի տոհմէ Նեփակերպից (lépidoïdes).

Ambon, ա. ճ. ամբոն , ամբիոն , ամպիոն . հն. **Jubé**. 2. բ. ամբոն . ծառ արեւելեան Հնդկաստանի :

Ambore, ի. բ. ամբոր , Ամբկաճառ (bois tambour). ծառ մեծ ի Մատակագար :

Amboré, e, ած. բ. ամբորեայ . || —es, ի. յ. —ք . հատուած տոհմի մոնիմեայց , որոյ նախատիպ ամբոր:

Amborelle. ի. բ. ամբորակ. սեռ մոնիմեայց :

Ambouton, ա. բ. ամբուտոն . տունկ ինչ ի Մատակագար :

Ambranloire, ա. աբ. հատուկ . երիվն արօրոյ : [մեմամ ի

Ambrarie, ի. կմ. սաՀուկ . ազգ

Ambre, ա. սաՀ, սոճակալ, եղեւտուն «քէհրիպար» . un collier, un chapelet d'—, սաՀեայ մանեակ , հատիկ. ||հն. — jaune, succin, carabé. ||— fossile, — բրածոյ, լինգիտն. 2. — կամ — gris, ամպագոյ, յամպագոյ, ծովսաՀ «ամպէր». sentir l'—. Essence d'—. Se parfumer d'—. || — noir, գագաթ, սեաւ սաՀ. հն. **Jais, Jayet**. || փ. il est fin comme l'—, ճարտարամիտ՝ նրբամիտ՝ նրբահայեաց է :

Ambré, e, ած. ամպագոյն , յամպագոյն , յամպագոյ , յամպահոտ . pastilles —es. 2. սաՀեայ , սաՀագոյն . couleur —e, գոյն սաՀագոյ . le sein — de l'aurore.

Ambréade, ի. վճ. սաՀակ . կեղծ սաՀ :

Ambréate, ա. տգ. ամպագոյն . աղ ինչ :

Ambrée, ի. խբ. ամպագոյն . ժամակ կիսաՀեղուկ :

Ambréine, ի. տգ. ամպագոյն . նիւթ հանեալ յամպագոյէ :

Ambréique, ած. տգ. ամպագոյն. acide —, — թթու, ամպագոյնթթու:

Ambrer, ն. ամպագոյել , յամպագոյել . յամպագոյոյր՝ յամպագոյահոտ առնել . — de l'eau de Cologne, des pastilles, un billet.

S'ambrer, դ. — զանձն :

Ambrésiaque, ած. ամպագոյահոտ , ամպագոյոյր :

Ambrésin, e, ած. դղկ. ամպագոյահատն . poudre —e.

Ambrette, ի. բ. ամպագոյաճաղիկ, յամբագոյուկ (բոյս եւ ծաղիկ) «ամպէր չիչէյի». graines d'—, հատ —ի , յամբագոյահատ. 2. խբ. յամպագոյուկ. ժամակ նման խաղողի. 3. պ. poire d'—, ամբոսկի . տանձ յամբագոյահոտ :

Ambrin, e, ած. սաՀագոյն , սաՀագոյն :

Ambrine, ի. բ. յամբագոյիկ. սեռ անկոց սուեղեայց (chénopodées)

Ambrite, ի. հբ. սաՀագոյ . տեսակ մի բրածոյ ռետին :

Ambroisie, ի. ամբրոսիա , դիցակերտիկ . 2. փ. ամբրոսիա . անուշակ՝ քաղցրահամ կերակուր. c'est de l'—! — է. 3. բ. ամբրոսիա . հն. **Ambrosie**.

Ambroisien, enne, ած. ամբրոսեան, ամբրոսագոյր. 2.S. **Ambrosien**.

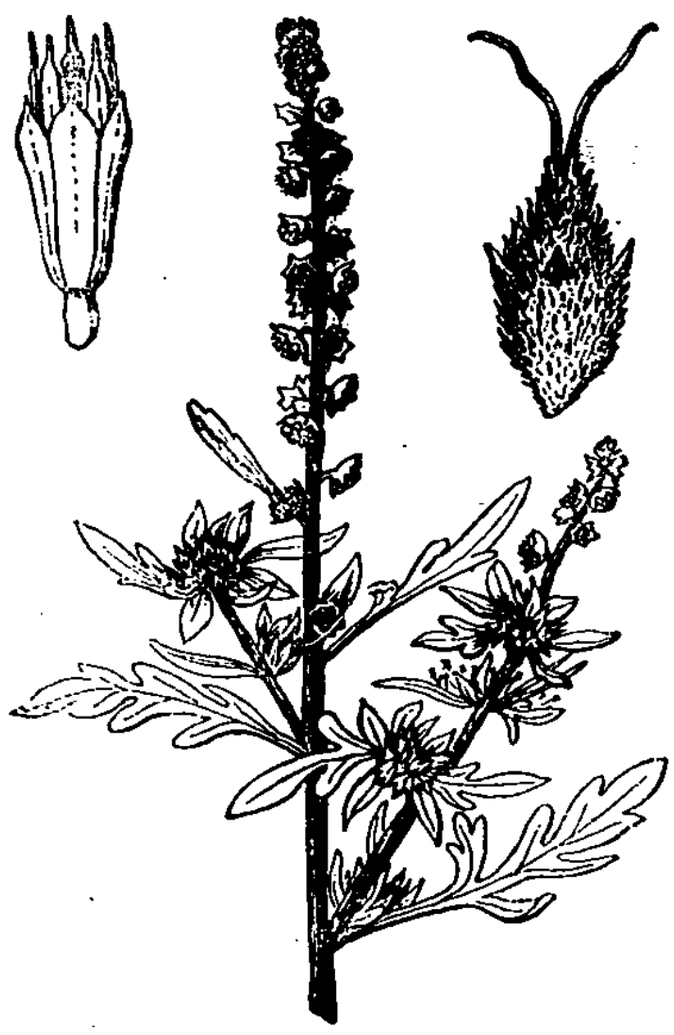
Ambrologie, ի. ամպագոյաբանութիւն . գրուած զամպագոյէ :

Ambrosiacé, e, ած. բ. ամբրոսիասեր. || —es, ի. յ.—ք. ցեղ բուսոց, որոց նախատիպ է ամբրոսիա :

Ambrosiaque, ած. ամբրոսագոյն , ամբրոսագոյր , քաղցրագոյր , անուշակ :

Ambrosidion, ա. բ. ամբրոսատեսիլ . հատուած սեռի փրանսերիոյ (fransérie).

Ambrosie, ի.բ. ամբրոսիա . բոյս

հոտաւէտ . հն. **Ambroisie**.

Ambrosié, e, տ. **Ambrosiacé**.

Ambrosien, enne, ած. ամբրոսեան . chant, rite —, — երգ , ծէս . messe —enne, — պատարագ . 2. ամբրոսական : [հատ :

Ambrosin, e, ած. բ. ամբրոսա-

Ambrosine, ի. հբ. սաՀիկ. բրածոյ ռետին արշալրջային (éocène) գետնոյ :

Ambrosinie, ի. բ. ամբրոսինիա. սեռ նոսիկեայց (aroïdées).

Ambrosinié, e, ած. բ. ամբրոսիներ . || —es, ի. յ. —ք. միս ի ցեղից տոհմի նոսիկեայց :

Ambrosioïdé, e, ած. բ. ամբրոսակերպ . հն. **Ambrosinié**.

Ambulacraire, ած. խբ. ճեմելատար :

Ambulacre, ա. խբ. ճեմելիք (խեցեմորթաց). 2. պ. ճեմելիք , ոտքատնկարան :

Ambulacriforme, ած. խբ. ճեմելաձև :

Ambulance, ի. դարմանոց (բանակի) . établir des —s. Porter les blessés à l'—. 2. շինաշրջանիկ :

Ambulancier, ère, գ. դարմանոցական, դարմանոցուհի (բանակի):

Ambulant, e, ած. շրջագային , գնայուն , շրջագնաց, շրջիկ , շրջուն, շրջկեն , * պտըտող . marchand —, շրջիկ վաճառական , շրջավաճառ . chanteur —, շրջերգակ . voiture —e, շրջագնաց կառք, շրջակառք. vie —e, — կեանք . bureau —, շրջանառական. || փ. եւ բ. spectre —, ոգեւորական . *աստղիկ նիհար մարդ. 2. բժ. տեղափոխ, տեղափոխիկ. hôpital —, — հիւանդանոց . dartre —e.

Ambulation, ի. բժ. շրջագայութիւն :

Ambulatoir, ած. շրջագային ,

տեղափոխիլ, առաջնդական. 2. փոփոխական, յեղյեղուկ. la volonté de l'homme est —.

Ambulie, ի. բ. մշկեղ. սեռ հոտաւէտ բուսոց Հնդկաստանի:

Ambulipède, աճ. եւ ա. կ. շրջոտն: [tion.

Ambustion, s. **Cautérisa-**

Ambuxon, ա. բ. հոտավարդ. տեսակ հողմավարդի (chardon de Notre-Dame). [փոկի:

Ambyze, ա. կ. պղորդ. տեսակ

Âme, ի. հոգի, ոգի. — noble, belle, céleste, divine, sublime, héroïque, vertueuse, généreuse, égarée, basse, vile, lâche, sensible, insensible. L'immortalité de l'—, անմահութիւն հոգւոյ. évoquer les —s des morts. Dieu veuille avoir son —, հանգուցեալ Տէր զ— նորա, *Աստուած ողորմի հոգւոյն. prier Dieu pour son —, pour le repos de son —. Sauver son —. Les —s des trépassés, —ք ննջեցելոց. qui tue l'—, ոգեսպան, հոգեսպան. qui fait vivre l'—, հոգեկենդան, ոգեկեցոյց. qui perd l'—, հոգեկորոյս, ոգեկորոյս. qui agite, émeut l'—, հոգեշարժ. sans —, անհոգի, անոգի. qui donne l'—, հոգեւոր, ոգեւոր. grandeur d'—, մեծահոգութիւն, մեծահոգիութիւն. qui remue l'—, հոգեզեղում. dont l'— a des ailes, հոգեթռիչ. qui brûle l'—, հոգեխանդ. avec l'—, հոգեով, ոգեով, *հոգեվին. qui a l'— grande, մեծահոգի, մեծոգի. union d'—, ոգեխառնութիւն. être uni d'—, ոգեխառնիլ. * մի սիրտ մի հոգի լ. 2. հոգի, ոգի, կեանք. rendre l'—, տալոյ՝ արձակել՝ փրչել զոգի՝ զհոգի, մեռանիլ. arracher l'—, քակել զոգիս, գալարել զաղիս, յոգիս. ապառատան առնել, * հոգին հանիլ. il a l'— sur les lèvres, մերձ ի մահ՝ մերձ է ի մեռանիլ, մազկռինչ մերձ ի մահ՝ յոգւոյն պաթիլ ապառատան է, շունչն վախճանի հասեալ է, * մեռնելու վերայ է. || ք. sur mon —, յաղիս իմ, * հոգւոյս՝ կեանքիս վերայ. mon —, ma chère —, հոգիդ իմ, *հոգիս. idole de mon —, ջոյս կենաց՝ աչաց իմոց, հատոր հոգւոյս, լիրդահատոր իմ. — de mon —, — de ma vie, կեանք իմ կենաց, հոգւոյս հոգի՝ հատոր. 3. հոգի, ոգի, զգացումն, եռանդն. donner de l'— à, mettre de l'— dans, ոգի՝ հոգի՝ կենդանութիւն տալ իմիք, ոգեզարդացանել. Phidias avait donné de l'— à l'ivoire. Prendre de l'—, ոգի՝ հոգի առնուլ, հոգիանալ, ոգեւորիլ. chanter avec —, sans —, հոգւով՝ եռանդեամբ, առանց հոգւոյ եռանդեան երգել. sans —, անհոգի, աննուանդն. de toute son —, ամենայն հոգւով՝ ոգւով, ոգի ի բուռն. aimer de toute son —, comme son —, ամենայն ոգւով՝ ոգւով չափ սիրել. 4. հոգի, ոգի, շունչ. la discipline est l'— d'une armée. Elle était l'— de toute la maison. La bonne foi est l'— du commerce. L'— d'un parti. 5. հոգի, սիրտ. j'ai l'— navrée, սիրտ իմ գելանի, սրտակեզ՝ ալեկեզ լինիմ, գալարին՝ գելանին ալիք իմ, մորմոքի սիրտ իմ. il fut ému jusqu'à l'—, jusqu'au fond de l'—, յուզեցաւ մինչեւ ի խորս սրտին, գորովեցաւ սիրտ նորա, անկաւ գուն ի սիրտ նորա, ի գուն խանդաղատեցաւ. du fond de l'—, ի խորոց սրտի՝ սրտի. mon — est triste, տրտում է անձն իմ. || avoir de l'—, ունել սիրտ, * սիրտ առնեալ, ազնիւ՝ զգայուն սիրտ ունենալ. || être tout —, դիւրագրով՝ դիւրազգած՝ ամենազգայուն լ. n'avoir pas d'—, անսիրտ՝ անզգայ լ. 6. հոգի, անձն, մարդ. il y a cent mille —s dans cette ville. Population de dix mille —s. || Vous n'y trouverez pas une —, չգտանիցես այդր եւ ոչ զոք, * մարդ մի պիտի չգտնէք հոն. || grande —, մեծ՝ մեծահոգի անձ, այր մեծահոգի՝ մեծանձն. une bonne —, բարեսէր՝ բարեբարոյ հոգի՝ անձն՝ այր. c'est une bonne —. || ինչ. la bonne — ! չարաբարոյ անձն, այր չարամիտ. || ք. c'est son — damnée, կամակատար՝ հաճոյակատար ծառայ է նորա, բոլորանուէր է նմա. c'est un corps sans —, մարմին է անհոգի. || être comme un corps sans —, լքանիլ՝ վհատիլ հոգւոյ, սրտաթեկ լ. || une — en peine, հոգի մատնեալ ի տանջանս դժոխոց. եւ ք. il est comme une — en peine, յանհնարին տանջանս՝ վիշտս՝ տարակուսանս է մատնեալ. || corps et —, հոգւով եւ մարմնով, բոլորովին. il se donna à lui corps et —, անձնատուր եղեւ նմա. || fête, jour des —s, տօն, օր հոգւոց՝ մեռելոց. || bénéfice à charge, ou avec charge d'—s, s. **Bénéfice**. 7. հոգի, խիղճ մտաց, գիտակցութիւն. les yeux sont les miroirs de l'—. Je jure en mon — et conscience que la chose est ainsi. 8. կգ. l'— d'une devise, մեկնիչ բանք՝ մեկնութիւն նշանադրոշմի. 9. — d'un soufflet, կաշեայ կափարիչ՝ դռնակ փուքի. « քէօրիւք սօղուգլուղը ». 10. l'— d'un canon, ակն ինդանօվի. * խուռչն ուր կը դրուի վառօդն. 11. — de violon, հատուածն ջուխակի. 12. — de la plume, միջուկ գրչի. || — d'une statue, d'un cordage, մէջն անդրոյ, չուանի. 13. l'— d'un tableau, ուրուագիծն նկարու. 14. l'— d'un fagot, կուրծ՝ միջուկ տրցակի, *տրցակին մէջի մանր փայտերն՝ ճիւղերն:

Amé, e, աճ. հ. սիրելի (յարքունի հրովարտակս). nos —s et féaux conseillers. Notre cher et — frère.

Amèbe, s. **Amibe**.

Amébé, e, աճ. կ. փոխակեայ. || —es, ի. յ. —ք. տոհմ ջրաճճեաց, որոց նախատիպ է փոխակ (amèbe կամ amibe).

Amébien, enne, աճ. կ. փոխակեան, փոխակաւոհակ. || —es, ա. յ. —ք. ցեղ ջրաճճեաց նախատիպ ունելով զփոխակ:

Amécarpe, ա. բ. փոխամիրգ. հատուած լիզակաթեր սեռի:

Amécer, ն. եգ. յօտել զայգի « պուտամագ »: [ի Պրէգիլ:

Améchanie, ի. բ. բերկի. Փիլիկ

Amédée, ի. մ. ամեդեակ. ազգ երկնից միջատի: [ղխի:

Améive, ա. ագ. տիբոր. ազգ մո-

Ameivodé, e, աճ. ագ. տիբորեայ. || —s, ի. յ. —ք. տոհմ մողեսակերպ գեռնոց նախատիպ ունելով զտիբոր: [ղն). տեսակ մի գիկու:

Amélanche, ի. բ. արօս (պտու-

Amélancher, Amélanchier, ա. բ. արօսի. գիեռի տեսակ. հմ. **Aronie**.

Amélès, ա. մ. անփուխիկ. ազգ միջատի: [զարդ խոյակի:

Amelet, ա. ճ. խոյակագիծ. գծա-

Amélétie, ի. բ. անփուճաճապիկ. սեռ արիուճապիկեայց (lythrariées).

Âmelette, ի. հոգեակ, հոգիկ:

Amélia, ի. ամիլեակ, ծովամուճակ. * ծով մտնելու ոտնաման:

Améliorable, աճ. լաւացուցանելի, բարւոքելի:

Améliorant, e, աճ. լաւացուցիչ, բարւոքիչ, ազնուացուցիչ:

Améliorateur, trice. Améliioratif, ive. s. **Améliorant.**

Amélioration, ի. լաւացումն, լաւացուցումն, բարելաւումն, լաւութիւն, լաւագունութիւն, բարելաւութիւն, բարւոքումն. — sensible. De lentes —s. Il y a une grande — dans votre santé, dans l'état de ce malade. 2. եգ. լաւագործութիւն, բարւոքումն. il a fait une — considérable dans sa terre. Ma propriété est susceptible d'—. Utiles —s. —s matérielles, nécessaires. || ոգ. —, զտուն (վճռագաց):

Amélioré, e, անց. լաւացեալ, բարւոքեալ, լաւագործեալ. des hommes —s par l'éducation. Des terres —es par la culture.

Améliorer, ն. լաւացուցանել, բարեցուցանել, ազնուացուցանել, բարելաւել, լաւագունել, բարւոքել. le régime améliore la santé. Cet héritage améliore ses affaires. — sa situation, sa fortune, son sort. — les peuples, l'homme. 2. եգ. լաւագործել. — le sol, la terre, sa métairie, les cultures. || ոգ. —, զտել (վճռագաց):

S'améliorer, դ. լաւանալ, ազնուանալ, բարենալ, բարելաւիլ, բարւոքիլ, լաւագունիլ, լաւագործիլ, * աղէկնալ. ma santé, sa conduite s'améliore. Les mœurs se sont améliorées. Les hommes peuvent —.

Amelle, ի. բ. Քրմուկ. տունկ գեղաճապիկ:

Amellé, e, աճ. բ. Քրմկեայ. 2. —es, ի. յ. —ք. բաժանում ննջաճեղի ատոդակերպեայց:

Amelloïdé, e, աճ. բ. Քրմկակերպ. 2. —es, ի. յ. —ք. հատուած տոհմի ատոդակերպեայց, որոց նախատիպ է Քրմուկ:

Amelotte, s. **Amolette**.

Amen (ամէն) ամէն, եղիցի dire —, un —, des —. Répondre —. || ք. dire —, — ասել, հաւանիլ. il dit — à tout. 2. ք. ամէն, վախճան, կատարած, վերջ. il m'a tout dit jusqu'à —, ասաց ինձ զամենայն. attendez jusqu'à —. || de Pater à —, ի Հայր-

մեր ցամէն, ի սկզբանէ մինչև ցվերջ. je vous raconterai tout depuis Pater jusqu'à —. Je l'ai écouté depuis Pater jusqu'à —. 3. ամէն. ասի ձանձրացուցիչ առնարարանի յաւարտին. vous avez fini : Amen.

Amenage, ա. բեռնաբարձուժն, բեռնակրութիւն. 2. բեռնավարձ :

Aménagement, ա. տարատրոհումն, անտառահատումն. 2. տարատրոհումն, բաշխումն. — des eaux, — ջուրց. 3. տարատրոհումն. բաժանումն ներքնակողման նաւի. l'— de ce transport est parfaitement organisé.

Aménager, ն. տարատրոհել, անտառահատել. *անտառի ծառերն զատել կտրուելու համար. || — un arbre, տարատրոհել. *առաղձ շինելու համար կտրտել. 2. տարատրոհել, բաշխել. — les eaux d'une ville. 3. ն. տարատրոհել. առնել զներքին բաժանմանս նաւի:

S'aménager, դ. տարատրոհիլ :

Aménagiste, ա. տարատրոհիչ անտառաց :

Amendable, ած. լաւանալի, լաւագործելի. sol, terre — 2. հ. իգ. ուժգարար. cas —.

Amende, ի. տոյժ, տուժանք, տուգանք «եկրիմէ». mettre, condamner qn. à l'—, տուժել, տուգանել, տոյժս ի վերայ դնել, ի տոյժս՝ ի տուգանս դատապարտել, * — դնել, —ի դատապարտել. être mis, condamné à l'—, տուժիլ, տուգանիլ, տոյժս կրել, ի տոյժս՝ ի տուգանս դատապարտիլ, *—ի դատապարտուիլ. être condamné à une forte —, à de fortes —s, à de grosses —s.

— honorable, հրապարակական խոստովանութիւն յանցանաց. faire — honorable d'une chose, խնդրել ներումն իրիք :

Amendement, ա. լաւացումն, լաւութիւն, բարւոքումն, բարկատութիւն. il n'y a point d'— à sa santé. 2. —, ուղղութիւն, զգաստութիւն. il n'y a point d'— à sa conduite. 3. եզ. լաւացումն, լաւագործումն, լաւագործութիւն. l'— d'une terre, d'un sol. 4. ուղղափոխումն, ուղղափոխութիւն. proposer, discuter, rejeter, adopter un —. La loi a passé sans —. L'— a été repoussé.

Amender, ն. լաւացուցանել, ուղղել, զգաստացուցանել, յուղղութիւն՝ ի զգաստութիւն ածել. les bons exemples ont —é ce jeune homme. Ses conseils ont —é mon fils. 2. լաւացուցանել, բարւոքել. cette place amendera votre position. 3. եզ. լաւացուցանել, լաւագործել. — un terrain. 4. ուղղափոխել. — un projet de loi. 5. հ. տուժել, տուգանել, տոյժ ի վերայ դնել :

Amender, չ. լաւանալ, ի լաւ անդր գոլիլ. ce malade n'a point —é depuis la saignée. 2. հ. նպաստիլ գնոյ. cela fait — le blé.

S'amender, դ. լաւանալ, գալ յուղղութիւն, ուղղիլ, զգաստանալ. ce jeune homme s'amendera. 2. եզ. լաւանալ, լաւագործիլ. cette terre s'est amandée à force de fumier.

Amène, ած. հ. քաղցրախօսի :

Amené, e, անց. ածեալ, բերեալ. il fut — en France. Un cheval — par la bride. — devant de tribunal, — առաջի առնի, առնեալքար. — à la cour. Cet homme — à résipiscence, այր — ի զգաստութի. 2. զրր. ածեալ, պատրաստեալ, արտայայտեալ, դրոշմեալ. composition bien —e, mal —e. Médaille bien —e. 3. ա. իգ. առնելութիւն, եկաիրաման. un — sans scandale, — առանց գայթակղութեան, լռելեայն :

Amener (լծ. **Mener**) ն. ածել, բերել. il m'a amené ici. Je l'amènerai dîner. Cet ingénieur amena de loin les eaux dans la ville. Amenez-moi ma voiture. Amenez-le-moi. || Mandat d'—, առնարքր. առնարքեր հրամանի, հրամանագիր ձերբակալութեան. 2. յինքն քաշել՝ ձգել, * իրեն քաշել. il amène à lui toute la couverture, tous les profits. 3. ն. իջուցանել, ամփոփել. — les voiles. || — son pavillon, — զդրօշ նաւուն ի նշան անձնատուր լինելոյ. անձնատուր լ. 4. փ. բերել, մուծանել. les femmes amènent les modes. 5. ածել, պատճառել. առիթ լ. la guerre amène bien des maux. Cela peut nous — la guerre. Un malheur en amène un autre. Ce vent nous amènera la pluie. 6. ածել, վիտել, հաւանեցուցանել. — qn. à un sentiment, à une opinion, à faire qc. Je l'ai —é à composition, ածի՝ հաւանեցուցի զնա յիրաւախոհութիւն. 7. ածել, բերել, դարձուցանել. — la conversation sur un sujet. 8. ածել, պատրաստել. — bien, mal un incident. Dénouement très bien —é. 9. Quel bon vent vous amène? Quelle est la cause qui vous amène? ո՞ինչ իրք են վասն որոյ եկիր դ, յի՞նչ պէտս եկիր, *ո՞ր հովն զձեզ բերաւ. ի՞նչ պատճառի համար եկաք :

Aménie, S. **Aménorrhée**.

Aménie, ի. մր. գեղերի. սեռ երկնեա վիջատաց :

Aménité, ի. քաղցրութիւն, անուշութիւն, սիրունութիւն. — de l'air, —՝ բարեշնչութիւն օդոյ. — d'un lieu, գեղեցկութիւն տեղւոյ. — des mœurs, du caractère, dans les mœurs, dans le caractère, քաղցրաբարութիւն, բարեբարութիւն, բարեբարոյութիւն. il n'a nulle — dans le caractère, չէ բնաւ քաղցրաբարոյ. avoir de l'—, քաղցրաբարոյ՝ բարեբարոյ՝ բարեբարու լ. cette dame a beaucoup d'—, բարեբարոյ՝ քաղցրաբարոյ յոյժ է տիկինդ. l'— du style, քաղցրութիւն ոճոյ. un style plein d'—, քաղցրալիր ոճ. — de la température, քաղցրութիւն՝ բարեխառնութիւն օդոյ :

Aménomane, գ. բժ. զուարթամոլ:

Aménomanie, ի. բժ. զուարթամոլութիւն :

Aménorrhée (նոսէ) ի. բժ. դաշտամոնաւորութիւն, անտեռատեսութիւն. դադարումն տեռատեսութեան՝ դաշտանի կանանց :

Amentacé, e, ած. բ. ճանճակաեայ, ճանճակասեր. || —es, ի. յ. —ք.

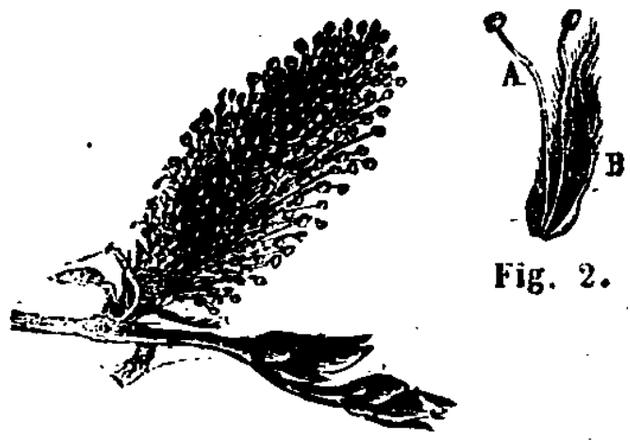

Fig. 1.

Fig. 2.

բոյսք որոց ծաղիկք փթթին ճանճակաձևք. S. **Chaton** բ:

Amentales, S. **Amentacées**.

Amentifère, ած. բ. ճանճակաբեր:

Amentiforme, ած. բ. ճանճակաձև:

Amentum, ա. բ. լա. ճանճակի :

Amenuiser, ն. նրբել, անօսրել, տաշել, * բարակցունել. — une planche, un bâton, une cheville.

S'amenuiser, դ. անօսրանալ, նրբանալ, * բարակնալ :

Amer, ère, ած. դառն, լեղի, դառնաճաշակ, լեղաճաշակ, դառնաճաշակ, դառնաճոտ. j'ai la bouche —ère. — comme chicotin. Goût —. Herbe —ère. Cela est bien —. Fruit —. Très —, դառնադառն. 2. քթ. onde —ère, ալի՝ ալտաղտուկ ալիք. ջուր ծովու. les chevaux du soleil sortent de l'onde —ère. 3. փ. ած. դառն, դառնադէտ, դառնահամբոյր, դառնալի, դառնահայեաց, կսկծալի, ցաւագին, դժնդակ. douleur —ère, դառն՝ դառնակսկիծ ցաւ. plainte —ère, դառն՝ դառնաղաղ՝ դառնահառաչ սրտմտիլ. chagrins, souvenirs —s. Larmes —ères, pleurs —s, դառն՝ դառնահոսան՝ դառնաթուրխ՝ ալի արտասուք. verser des larmes —ères, դառն արտասուս իջուցանել. malgré les pleurs —s dont j'arrose ces lieux. 4. դառն, կծու, խիստ. une raillerie —ère. Reproches —s. Pain —, դառն հաց, հաց դառնութեան. il mange un pain —, tout trempé de ses pleurs (A. Chénier.) Trait, rire —. Ironie —ère. —ères récriminations. Parole —ère. Il est bien — à un ami de ..., դառն է բարեկամի . . . || բ. il est d'une bêtise —ère, անմիտ է յոյժ. 5. ա. դառն, դառն ինչ. l'— et le doux, դառն եւ քաղցր. 6. լեղի «էօտ». l'— d'une carpe, d'un bœuf. Crever l'— d'un brochet. 7. բժ. դառնադեղ, կծուադեղ. prendre des —s, —s առնուլ՝ ըմպել. 8. դառնօղի. prendre un —. 9. S. **Amers**.

Amèrement, մ. դառնապէս. pleurer —, լալ դառնապէս՝ ալիւղորմ. faire pleurer — qn., — լացուցանել զոք. se plaindre, regretter —. Il déplore — sa faute. 2. —, խրատիւ. critiquer, répondre —.

Amerhin, ա. մր. մանգաղաքիճ. սեռ քառալօդ վիջատաց :

Américain, e, ած. ամերիկական, ամերիկեան. coutumes —es. || ա. avoir

l'œil —, սրակն՝ կորովաբիբ՝ հետազօտիչ է. 2. գ. Ամերիկացի, Ամերիկուհի:

A l'américaine, մ. ամերիկանապէս, ամերիկօրէն:

Américaine, ի. ամերիկակառք. քառանիւ անյարկ եւ ամենաթեթեւ:

Américaniser, ն. ամերիկացուցանել. = *S'*—, դ. ամերիկանալ:

Américanisme, ա. ամերիկանութիւն, ամերիկասիրութիւն:

Américaniste, գ. ամերիկեան, ամերիկասէր:

Américomane, գ. ամերիկամոլ:

Américomanie, ի. ամերիկամոլութիւն: [սեռ. տոհմի բնդաբերից:

Amérimne, ա. բ. անհոգուկ.

Amérine, ի. բ. տիտաբ. սեռ գաղտիկրեայց (borraginées).

Améristonèvre, ած. բ. անբաժանելի. *ասի զնարխոտից, որոց ջիղք չեն բաժնուիր:

Amérophylle, ա. բ. անբաժաներես. հատուած ջրջրուկ (sisymbre) սեռի:

Amers (էր) ա. յ. նե. ցամաքանիշք. նշանք երեւելի ի ցամաքի, որպիսիք են հողմաղացք, զանգակատունք, . . .:

Amertume, ի. դառնութիւն, նեղութիւն. l'— de l'absinthe. 2. փ. դառնութիւն, վիշտք, ալէտք. abreuver qn. d'—. Les —s de la vie. Calice d'—, l'— du calice, բաժակ դառնութեան, դառնութիւն բաժակի. 3. դառնութիւն, խստութիւն. critiquer avec —, դառնութեամբ՝ դառնագոյն՝ խստիւ քննաբանել. il m'a parlé, répondu avec —, sans —. Sa parole était d'une effroyable —.

Amésite, ե. հբ. անվիջաքար. գայլխազարգնկատ (silico-aluminate) երկաթոյ եւ մագնեսիոյ:

Amétabole, ած. եւ ա. մբ. անկերպափոխ: [պարանափոխութիւն:

Amétamorphose, ի. մբ. անկերպ-

Amétamorphote, ած. մբ. անկերպարանափոխ. insecte —. 2. ա. —. les —s, —ք: [սեռ. երկթեւից:

Améthyse, ի. մբ. մեղեսկիկ.

Améthyste, ի. հբ. մեղեսիկ «ճեպելլեգոմ». 2. թ. —. տեսակ թանչանճանիք. 3. սբ. —. օձ նման պիւճոնի:

Améthysté, e, ած. բ. մեղեսակագոյն. agaric —. || —e, ի. բ. մեղեսակի, մեղեսակաբոյս:

Améthystin, e, ած. մեղեսակաթոյր, մանիշակագոյն. hyacinthe —e.

Améthystine, ի. տգ. մեղեսակին. մարմին մանիշակագոյն:

Améthystoïdes, ա. յ. բ. մեղեսակակերպք. հատուած սեռի խնճանաճակի (plectranthe).

Amétrie, ի. հշբ. անարգանդութիւն. չունելն զարգանդ:

Amétrie, ի. անչափութիւն. չունելն չափ:

Amétrope, ած. բժ. անչափատես. * որ չափէն աւելի կամ պակաս կը տեսնէ: [տութիւն:

Amétropie, ի. բժ. անչափատես-

Ameublement, ա. կահաւորութիւն, կահաւորութիւն. il a dépensé tant pour son —. L'— de son appartement, de sa chambre. 2. կահ, կարասի. un riche —. Acheter un — de soie, de velours, գնել — մետաքսեայ, թաւշեայ:

Ameublir, ն. իգ. շարժականել. * ամուսնոց անշարժ ստացուածքն շարժունի փոխել. — un immeuble. 2. եգ. քրքրել, հերկել. — la terre.

Ameublissement, ա. իգ. շարժականութիւն, շարժականութիւն. 2. եգ. քրքրութիւն, հերկութիւն. — d'un terrain.

Ameulonner, ն. եգ. բարդել, դիզանել (խոտ, յարդ): [յուզելի:

Ameutable, ած. ամբոխելի,

Ameutement, ա. ո. վոհմակութիւն. 2. փ. ամբոխութիւն, խմբութիւն (մարդոց):

Ameuter, ն. վոհմակել. ի վոհմակ գումարել զշուներս յորս. il faut de la patience pour — les jeunes chiens. 2. բ. ամբոխել, խմբել, ապստամբեցուցանել, *ոտք հանել. — le peuple, la populace, les faubourgs. On avait ameuté contre moi toute la ville. || անե. —. la présence des troupes ameutera.

S'ameuter, դ. ամբոխիլ, խմբիլ, ընդվզիլ. les factieux s'étaient ameutés devant l'hôtel de ville.

Amherstie, ի. բ. ամհերստիա. ընդարեր ծառ ի Բիրմանիա:

Ami, ա. բարեկամ. mes —s, —ք իմ, —դդ իմ. mon —, բարեկամդ իմ, բարեկամս. cher —, սիրելի —. mon cher —, սիրեցեալդ իմ —. mon petit —, բարեկամիկդ իմ, *բարեկամիկս. — lecteur. — sûr, dévoué, véritable, sincère, faux, intime, fidèle, constant. Être, devenir —, — ի., բարեկամանալ, բարեկամիլ. avoir des —s, beaucoup d'—s. Se faire des —s, —ս առնել անձին, —ս ստանալ. prendre qn. pour —, — իբ առնել՝ բարեկամել՝ բարեկամեցուցանել զոք անձին. qui aime son —, բարեկամասէր. paroles d'—, բարեկամախօսք, *բարեկամի խօսք. de généreux, de perfides —s. C'est son —, son plus ancien —. Conserver, servir, perdre, oublier ses —s. Qui possède un —, possède un grand trésor. Chacun se dit —, mais fou qui s'y repose. Qu'un — véritable est une douce chose !

— d'enfance, — մանկութեան, սընդնդակից. — de pension, — դպրոցի, դպրոցակից. — de jeu, խաղակից.

— de table, de bouteille, սեղանակից, խրախճանակից. — de débauche, շուայտակից, զեղխակից.

— de tout le monde, du genre humain, — ամենեցուն, ազգի մարդկան. * անխտիր ամենուն իբր բարեկամութիւնն տուող.

— de cour, — արքունեաց. որոյ արտաքնայայտ եւ բարեկամութիւն.

— jusqu'à la bourse, — մինչեւ ի քսակն. *որոյ բարեկամութիւնն կդադարի իրմէն ստակ ուզելուն պէս.

— à pendre et à dépendre, — բոլորանուէր, անձնանուէր.

— de la faveur, de la fortune, — յաջողութեան, բախտի. * որ բարեկեցիկ մարդու միայն կ'յարի.

Un mien —, un sien —, մին ի բարեկամից իմոց՝ իրոց, *բարեկամներէս մին, բարեկամներէն մին.

Bon —, սիրելի, սիրական, տարփածու, տարփաւոր, սիրահար.

— de la maison, —՝ մտերիմ տան. եւ հգ. սիրականն՝ սիրահարն տանտիկնոջ.

2. սիրող. — du peuple, — ժողովրդեան, ժողովրդասէր. — de la vérité, ճշմարտասէր. — des arts, արուեստասէր. — de la dive bouteille, գինեսէր, գինեցան. le concombre est l'— de l'eau, ջրասէր է վարունգենին. le chien est le plus fidèle — de son maître. L'ormeau est l'— de la vigne.

3. բարեկամ, դաշնակից, նիզակակից. la France tira peu de secours de ses —s.

4. ուրախարար, բերկրեցուցիչ, հեշտացուցիչ. le vin est l'— du cœur. Le vert est l'— de l'œil.

Ած. les bons comptes font les bons —s, լաւ հաշիւք լաւ առնեն բարեկամս. — au prêter, ennemi au rendre, — ի փոխ, թշնամի ի վճար.

En ami, մ. իբրեւ բարեկամ, բարեկամաբար, բարեկամապէս, բարեկամօրէն. parler, agir, traiter en —.

S. Amie.

Ami, e, ած. բարեկամ, բարեկամական, սիրելի, ցանկալի. non —, անբարեկամ. voix —e. Visage —. Sentiments —s. Rivage —, ցանկալի ափունք. 2. նպաստամատոյց, նպաստաւոր. la fortune —e. Les destins —s. 3. բարեկամ, դաշնակից, նիզակակից. nation, maison, cité —e. Peuples —s. 4. յարմար, բաշխարմար. couleurs —es.

Amiable, ած. սգբ. բարեկամական, սիրալիր. accueil —. Paroles —s. Propositions —s. Convention, partage —. 2. — compositeur, համոզակեր, խաղաղարար. un médiateur —, բարեհայց միջնորդ.

A l'amiable, մ. բարեկամաբար, համահաճ հաւանութեամբ, հաշտարար կերպիւ. arrangement à l'—, հաշտարար կարգադրութիւն. terminer, vider un différend à l'—, — աւարտել զվէճն. arranger à l'—.

Vente à l'—, հաճավաճառ. վաճառումն երկուստեք հաճութեամբ. vendre à l'—, հաճավաճառ առնել. վաճառել երկուստեք հաճութեամբ:

Amiablement, մ. բարեկամաբար, քաղցրութ. je lui ai parlé —.

Amiade, ի. ձբ. տղմածուկն:

Amiantacé, e, ած. հբ. անարատասեր, ամիանտասեր:

Amiante, ա. հբ. ամիանտ, անարատ, կտաւաքար. ազգ ասբեստի. S. **Asbest**. [տանման:

Amiantiforme, ած. հբ. անարա-

Amiantin, e, ած. ամիանտեան:

Amiantinite, ի. հբ. անարատասքար. տեսակ շողաքարի (actinolithe).

Amiantoïde, ած. հբ. ամիանտակերպ. l'arséniate de cuivre est —. 2. ի. —. ազգ նրբաթել քարի նման ամիանտի: [կայծքարի:

Amiatite, ի. հբ. անկիզակ. ազգ

Amibe, ի. կ. չեղակ. ազգ յա-

բաւոխիկ մանրամասներ չգաճճեաց. ին. **Amèbe.**

Amibées կամ **Amèbées**, ի. յ. կ. յեղակերպք. փոխմ մանրամասներ չգաճճեաց:

Amibiforme, ած. կ. յեղակերպ: [կերպ:

Amiboïde, ած. կ. յեղակերպ:

Amical, e, ած. բարեկամական. air, ton —. Paroles, relations —es. Conseils amicaux.

Amicalement, մ. բարեկամաբար, բարեկամապէս, բարեկամօրէն. causer, sourire, saluer —. Il lui parle très —. [դարերից:

Amicie, ի. բ. ամիկիա. սեռ ըն-

Amict (ամի) ա. վարշամակ (լատինածէս քահանայի):

Amicte, ա. մբ. անխառնուկ. սեռ երկնեից: [կանման:

Amictoire, ած. մբ. անխառնը-

Amiculum (լամ) ա. հին. ամպան: [օսլայախառն:

Amidalique, ած. դ.գ. օսլային,

Amide, ա. տգ. ամիդ. * անուն բաղկացուածանց որք տարբերին յօշակային աղից կամ անուշադրէ չունելով տարբեր ջրոյ եւ կրնան անուշադրի կամ օշակային աղից փոխուիլ ջրի տարերց հետ միանալով. — acétique, տ. **Acétamide.**

Amidé, e, ած. տգ. օսլայած. acide —, օսլաթթու:

Amidène, տ. **Oronce.**

Amidiaque, ի. տգ. օսլօշակ. բաղադրութիւն օսլայի ընդ օշակի:

Amidin, ա. տգ. օսլեկ, օսլամշկ. * մշկին որ պատէ զարտարին մասն իբրաքանչիւր հատի օսլայի:

Amidine, ի. տգ. օսլին. սկիզբն հատից օսլայի:

Amidobenzoïque, ած. տգ. օսլենդրկային. ասի զթթուոյ որ ածանց մի է օսլայի կնդրկային թթուոյ:

Amidogène, ա. տգ. օշանջրածին. ենթադրական արմատական անջրածին օշակի:

Amidolé, e, ած. օսլայախառն. médicament —.

Amidolique, ած. դ.գ. օսլայական, օսլայախառն. médicament —.

Amidon, ա. տգ. աշ, օսլայ. նշայ «նիշասէ»:

Amidone, տ. **Amidine.**

Amidoniser, ն. օսլաւորել, նշաւորել, *օսլայ դարձնել:

Amidonnage, ա. օսլայումն, նշայումն: [— du linge.

Amidonner, ն. օսլայել, նշայել.

S'amidonner, դ. —իլ. la toile s'amidonne plus facilement que le coton. [նշայարան:

Amidonnerie, ի. օսլայարան,

Amidonnier, ère, գ. օսլայագործ, օսլայավաճառ, նշայավաճառ, նշայագործ:

Amiduline, ի. տգ. լուծօսլայ. հին. **Amidon soluble** եւ **Amylodextrine.**

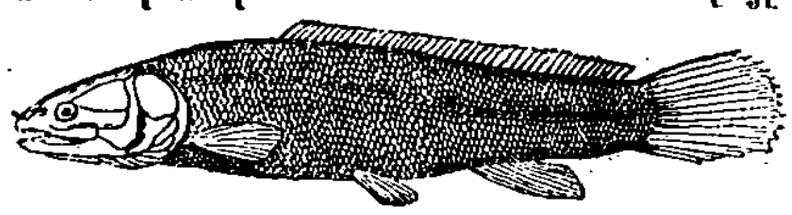
Amidure, ա. տգ. օշաջրածնուկ, օսլանջրածնուկ. բաղկացութիւն օշանջրածնի (amidogène) ընդ մետաղի:

Amie, ի. բարեկամուհի. mon —, m'—, —դ իմ. c'est une — de ma sœur. 2. —, bonne —, սիրուհի, տարփուհի. il avait la plus belle —. C'est sa bonne —. Il a une bonne —.

Ած. jamais honteux n'eut belle —, ամօթխածին չեղեւ երբէք — գեղեցիկ. ի սէրն պարտ է ձեռներէց լ.:

En amie, մ. իբրեւ բարեկամուհի. traiter une personne —.

Amie, ի. ձբ. տղմածուկն. ծուկն նման Քիւնոսի:

Amic.

Amilamide, տ. **Amyliaque.**

Amilène, տ. **Amylène.**

Amincir, ն. նրբել, նրբացուցանել, անօսրել, * բարակցունել. — la taille, une planche. [բարակնալ:

S'amincir, դ. նրբիլ, նրբանալ,

Amincissement, ա. նրբումն, նրբութիւն, բարակութիւն. l'— de la taille, d'une lame de plomb.

Amincisseur, ա. նրբիչ, * բարակցուցող:

Amine, ի. Քիկնավերտ. զրահ վերտ Քիկանց եւ կրծից:

Amines, ի. յ. տգ. ամինք. * խումբ տարբերանական բաղկացուածանց, յորս օշակաջրածնի (hydrogène de l'ammoniaque) մի կամ բազում մասնիկաց տեղ դրուած են ցբային արմատականք. խումբս բաժանի ի միամին (monamine), յերկամին (diamine), յեռամին (triamine), եւ այլն:

Aminte, ի. մբ. տրոնաթ. սեռ երկնեից:

Amique, ած. տգ. ամիք, Քթուամիդ. անուն որ յայտ առնէ զամենայն Քթու ամիդս (amides acides).

Amiral, ա. ծովակալ, ծովապետ «զաւրատան փաշա». être nommé —. Les amiraux, —ք. 2. — կամ vaisseau —, նաւ ծովակալի, ծովակալանաւ, ծովապետանաւ. 3. կ. ծովակալ. խեցեմորթ միապատեան:

Amiralat (լա) ա. ծովակալութիւն, ծովապետութիւն. պաշտօն եւ իշխանութիւն ծովակալի:

Amirale, ի. ծովակալուհի, ծովապետուհի. կին ծովակալի. Madame l'—, Տիկին —.

Amirauté, ի. ծովակալութիւն, ծովապետութիւն. 2. ծովակալարան, ծովապետարան. 3. առեան ծովակալի: [տանձի:

Amiré, ա. պ. հանուկ. տեսակ

Amisalle, ի. մբ. ծիլոբ. սեռ բանայօդ պատենաձեւից:

Amisatine, ի. տգ. օշնալրջուին. մարմին արտադրեալ ազդեցութեամբ օշակի ի վերայ լրջուինոյ:

Amissibilité, ի. իգ. կորստականութիւն: [կան, կորնչելի:

Amissible, ած. իգ. կորստա-

Amission, ի. իգ. կորուստ:

Amite, ա. հբ. աւազահող:

Amitié, ի. բարեկամութիւն. — longue, constante, fidèle, inviolable, indissoluble, sainte, sacrée, pure, véritable, vraie, sincère, tendre, ancienne, fausse, généreuse, courageuse, grande, stérile, refroidie, rompue. Mon — pour vous. Lier, contracter, faire —, se lier, s'unir d'— avec qn., prendre qn. en —, prendre — pour qn., se prendre d'—, — առնել՝ խառնել ընդ ումեք, կապիլ ընդ ումեք յօդիս բարեկամութեան, բարեկամանալ. rompre, altérer l'—, քակել, այլայլել զ—. cultiver, entretenir l'—, տածել զ—. resserrer les liens de l'—, պնդել զօդս բարեկամութեան. accorder son —, շնորհել զ— իւր, բարեկամանալ. feindre de l'—, — կեղծել՝ կերպարանել՝ *ձեւացունել. témoigner de l'— à qn., — յուցանել ումեք, —ձեամբ լ. ընդ ումեք. concevoir de l'— pour qn., — ունել ընդ ումեք. avoir, posséder l'— de qn., ունել զ— ուրուք, բարեկամ լ. ումեք. gagner l'— de qn., շահիլ զ— ուրուք. les liens d'une étroite —, ոլորք՝ յօդակապք սիրտ —ձեան. retirer à qn. son —, հանել յումեքէ զ— իւր. bien placer son —, բարւոք գնահատել վիւր —. jurer à qn. une — éternelle, երդնուլ ումեք — յաւիտենական. faire faire l' —, բարեկամացուցանել. à l'— il n'y a rien d'impossible, —ձեան չիք ինչ անհնարին. *—ձեան անկարելի բան չկայ. fortifier l'—, պնդել զ—. l'— d'un grand homme est un bienfait de Dieu. (Corn. Cinna.) Le chien a de l'— pour son maître.

2. սէր, գուէ. il a de l'— pour vous, — ունի ընդ ձեզ. * վրանիդ — ունի. il m'a reçu avec —, սիրով ընկալաւ զիս. je voue à votre fils une — de père.

3. բարեկամութիւն, սէր, շնորհ. faire l'— de . . ., սէր՝ շնորհ առնել. faites-moi l'— de m'écrire, սէր՝ շնորհ արարեալ գրեա ինձ, արա ինձ սէր՝ շնորհ եւ գրեա ինձ. faites-moi l'— de venir me voir, * շնորհք ըրէք եկէք զիս տեսէք:

4. բգ: ձգողութիւն. il y a de l'— entre le fer et l'aimant.

5. յ. բարեկամութիւն, ցոյցք՝ նշանակք բարեկամութեան, ողջոյն սիրոյ՝ մեծարանաց, սիրալիր ողջոյն մեծարանք. il m'a fait mille —s, beaucoup d'—s, բարեկամութիւն մեծ եցոյց ինձ, մեծապէս մեծարեաց զիս սիրով. faites-lui mes —s, ողջունեցէք զնա սիրով յինէն կողմանէ. il m'a fait de grandes —s, les plus tendres —s. Elle vous fait, elle vous dit mille —s. Il vient de nous quitter en nous faisant mille sortes d'—s.

6. առ. les petits présents entretiennent l'—, փոքրիկ ընծայք տածեն զ—. ne laissez pas croître l'herbe sur le champ de l'—, * մի ծողոյր որ խոտ բուսնի —ձեան արտին վերայ. անփոյթ մի՛ լիներ բարեկամացդ:

Amixie, ի. բզ. անխառնութիւն. անկարելիութիւն արիւնախառնութեան անմահացզգեայց:

Ammannie, ի. բ. ամմաննիա. սեռ արեւնաճաղկեայց (lythrariées).

Ammanniées, ի. յ. բ ամմանեայք . ցեղ արնածաղկեայց (lythrariées) որոց նախատիպ ամմանիա :

Ammannioïdes, ի. յ. բ. ամմանիակերպք . հատուած սեռի արնածաղկան (lythrum).

Ammanthe, ա. բ. աւազածաղիկ . հատուած սեռի ոսկեծաղկան:

Ammatocère, ա. մբ. վարակնջիւք . սեռ բառաջօք պատնճաձեւից :

Ammélide, ի. ոգ. ամելիդ. *գոյացութիւն որ արտադրի լուծմամբ մելամի ծծմբային ՔՒուի մէջ :

Amméline, ի. ոգ. ամելին . կապարտակերպ ինչ արուեստական :

Ammi (ամմի) ա. բ. հացադեղ , հացի դեղ , նոյն «էմմուս»:

Amminé, e, ած. բ. հացադեղեայ . || —es, ի. յ. —ք. ցեղ հովանոցաբերից , որոց նախատիպ հացադեղ :

Ammiolithe, ա. հբ. նօՔաքար . փոշի ինչ կարմիր :

Ammiopsis (սիս) ի. բ. հացադեղեակ . սեռ հովանոցաբերից :

Ammite, S. **Amite.**

Ammobate, ա. մբ. աւազագնաց: սեռ Քաղաննաձեւ միջատաց :

Ammobie, ի., **Ammobion**, ա.բ. աւազակեաց . սեռ բաղադրելոց :

Ammobrome, ա. բ. աւազասուն:

Ammocète (սէԹ) ա. ձբ. աւազաքաղնակ. սեռ ոտիմի բոլորաբերանից (cyclostomes).

Ammocharis (քարիս) ա. բ. աւազավարդ. ի տոհմէ ամարիլլիկասերից :

Ammochloa (մոքլօա) ա. բ. աւազախոտ . սեռ սիզայնոց :

Ammochosie (քոզի) ի. բժ. աւազաբաղանիք , աւազալոգանք :

Ammochryse (քրիզ) ա. հբ. կրզոսկի , աւազոսկի . վոշնտեսակ վայլար (mica) ոսկեգոյն :

Ammodaucus (քիւս) ա. բ. աւազագազար . մերձաւոր սոեզդինի :

Ammodendron (տէն) ա. բ. աւազածառ :

Ammodie, ի. S. **Chrysopsis.**

Ammodisque, ա.կ. աւազասկուտեղ. սեռ ծակաբերից (foraminifères).

Ammodrome, ա. Ծ. եւ մբ. աւազընթաց . Ծուչուն ինչ եւ միջատ :

Ammodyte (տիԹ) ած. բպ. աւազամուտ . 2. ա. —. ձուկն ինչ եւ սողուն :

Ammogéton, ա. բ. աւազուն . տունկ շուշանասեր մշտադալար :

Ammoïde, ի. բ. հովանեակ. սեռ հովանոցաբերից :

Ammoline, ի. ոգ. օշիւղ . հիմն աղանալի հանեալ ի կենդանական իւղոյ Տիփիելի :

Ammolique, ած. ոգ. օշիւղային:

Ammolirion, ա. բ. աւազաշուշան . ազգ շուշանասերից :

Ammomanes (ամմոմանէս) ա. Ծ. աւազասուրուկ . սեռ արտուտանմանն Ծռչնոց :

Ammon, ա. խբ. corne d'—, ամմոնեղջիւր, խոյեղջիւր. հն. **Ammonite.**

Ammonacées, ի.յ. կմ. ամմոնասերք, խոյեղջիւրասերք. հն. **Ammonidées.**

Ammonalun, ա. հբ. օշալուն, օշալեղ . պղպեղ օշակական :

Ammonéen, enne, ած. իս. ամմոնեան . écriture —enne. 2. եբ. —, ամմոնախառն. terrain —, — երկիր:

Ammonées, ի. յ. կմ. ամմոնեայք . հն. **Ammonidées.**

Ammoniac, aque (ամոնիաք) ած. ոգ. օշեղէն , օշակեղէն . sel —, — աղ, օշակաղ, ամուշադր. գոյացութիւն ապխտակ կամ մոխրագոյն, գլբտահամ եւ կծու , որ ցուրտ ջրի մէջ տասնիցս ծանր քան զինքն՝ լուծանի , ջերմուԹեամբ ցնդի, եւ բաղադրեալ է յօշակէ (ammoniaque) եւ քլորաջրածին ՔՒուէ. գտանի ի մարդկային միզի եւ յայլոց կենդանեաց, մանաւանդ ըղտուց «նըշտարը».

Gomme ammoniaque, օշակախէժ « չատըր ուշալը » . խէժ բղխեալ ի ծառոյ որ ի Լիբիա եւ ի Հնդիկս :

Gaz ammoniac, — գազ, օշկագազ, օշակ. հն. **Ammoniaque.**

Ammoniacal, e, ած. ոգ. օշակական. sel, savon —. Vapeur, odeur —e. || **Ammoniacaux**, ա. յ. պղպ. —ք, օշակադեղք :

Ammoniacé, e, ած. ոգ. օշակասեր , օշակասնեակ :

Ammoniaco-cuivrique, ած.ոգ. օշկապղնձային :

Ammoniaco-ferrugineux, euse, ած. ոգ. օշկերկաԹուտ, օշկերկաԹախառն : [ած.ոգ. օշկամագնեսեան :

Ammoniaco-magnésien, enne, Ammoniaco-mercuriel, elle, ած. ոգ. օշկանդկեղէն :

Ammoniaco-savonneux, euse, ած. ոգ. օշկօճառուտ : [նատ :

Ammoniade, ի. հին.յն. ամմոնա-

Ammonialdéhyde, ա. ոգ. օշկացքանչրածին . զուգախառնուԹիւն ցքանչրածնի (aldéhyde) եւ օշակի :

Ammoniaque, ի. ոգ. օշ, օշակ, աւշակ , օշոգի , օշկագազ , անուշադրեակ . գազ հանեալ յօշակեղէն աղէ (sel ammoniac) կամ անուշադրէ , որ ուկ. **Alcali volatil**, կալի ցնդական, ցնդակալի :

Ammoniate, ա.ոգ. օշկատ. զուգախառնուԹիւն օշակի եւ մետաղական ՔՒուիտի (oxyde).

Ammonico-argentique, ած. ոգ. օշկարծաԹային. ասի զօշակեղէն աղէ զուգախառնելոյ ընդ արծաԹային աղի :

Ammonico-calcique, ած. ոգ. օշկակրային :

Ammonico-hydrique, ած. ոգ. օշկաջրային :

Ammonico-lithique, ած. ոգ. օշկալիԹային:

Ammonico-magnésique, ած. ոգ. օշկամագնեսային :

Ammonico-mercureux, euse, ած. ոգ. օշկանդկուտ :

Ammonico-mercurique, ած. ոգ. օշկանդկային . * ասի զօշակական աղէ սնդկային աղի հետ զուգախառնած :

Ammonico-potassique, ած. ոգ. օշկակալիային :

Ammonico-sodique, ած. ոգ. օշկանատրային :

Ammonico-uranique, ած. ոգ. օշկաուրանային :

Ammonidées, ի. յ. կ. ամմոնեղջերեայք , խոյեղջերեայք. ոտիմ կակղամաց բրածոյից, որոց նախատիպ է սեռն ամմոնեղջիւր (ammonite):

Ammonie, ի. կ. ամմոնիա . նաւախեցի . հն. **Nautile.**

Ammoniémie, ի. ախ. օշկարիւնուԹիւն . * արեան մէջ օշակ կամ օշակային աղ գտնուիլն :

Ammonien, enne, ած. ամմոնեան . oasis —enne.

Ammonifellique, ած.ոգ. օշկամաղձային . acide —, — ՔՒու (որ կազմի հպմամբ մաղձի (bile) ընդ օդ):

Ammonimètre, ա.ոգ. օշկաչափ, օշակաչափ :

Ammonimétrie, ի.ոգ. օշկաչափուԹիւն , օշակաչափուԹիւն :

Ammonio-azoture, ա. ոգ. օշկանկենսուկ. զուգախառնուԹիւն անկենսուկի ընդ օշակի :

Ammonio-chlorure, ա. ոգ. օշկաքլորուկ . *զուգախառնուԹիւն քլորուկի օշակի հետ :

Ammonio-mercurique, ած.ոգ. օշկաանդկային . ասի զզուգախառնուԹենէ օշակի ընդ ՔՒուիտի սնդկի:

Ammonique, ած. ոգ. օշակային, օշկային :

Ammonite, ի. խբ. ամմոնեղջիւր, խոյեղջիւր . սեռ կակղամորթոց բրածոյից , ի ձեւ եղջեր խոյի . հն. **Corne d'Ammon.** 2. ոգ. —. նիւԹ ինչ պայԹուցիկ :

Ammonite.

Ammonium (ամմոնիոմ) ա. ոգ. բնօշ , բնօշակ . հրահալ մետացածին բաղադրեալ յօշակէ եւ ի միակ մասն ՔՒուածնի :

Ammoniure, ա.ոգ. օշկուկ, օշակուկ . զուգախառնուԹիւն օշակի եւ ՔՒուիտի հրահալից ոմանց , որպիսի են ոսկի , արծաԹ, սնդիկ , լանոսկի :

Ammoniurie, ի. ախ. օշկամիզուԹիւն . *միզին օշակի փոխուիլն :

Ammonoïde, ած. խբ. ամմոնաձեւ, խոյեղջիւրակերպ. || —s, ի. յ. —ք. հատուած տոհմի պարուրապատենից (hélicostègues).

Ammophile, ած. բպ. աւազասէր . 2. ա. մբ. —. սեռ ՔաղաննաՔենից . 3. ի. բ. —. սեռ սիզաբուսոց :

Ammophore, ա. մբ. աւազակիր . սեռ պատենաՔենից այլայօդից (hétéromères).

Ammopténodyte, ած. Ծ. աւազասոյզ . || —s, ա. յ. —ք . * տոհմ Ծռչնոց որ չեն Ծռչիր եւ ջայլամին պէս աւազի վերայ կքայլեն :

Ammorhize, ի.բ. աւազարմատ . տեսակ բոշխի (laiche).

Ammoséline, ա. բ. աւազատունկ . ազատքեղ աւազի :

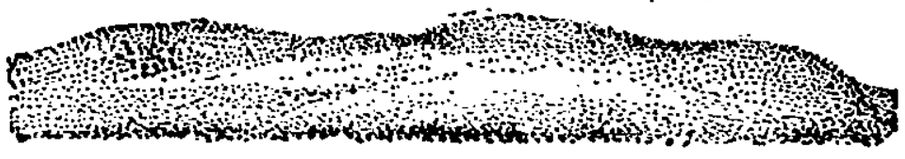
Ammoséris (իս) ի. բ. աւազեղերդ . սեռ բարդ եղերդազգեաց (chicoracées).

Ammosperme, ա. բ. աւազասերմն. տես խաչաթերից :

Ammothamne, ա. բ. աւազաթուփ. տես. բնդաթերից ցոփոթայց :

Ammothée, ի. տս. ամոթիա. տես. շնչափողթայց (trachéennes)

Ammophile.

Ծանծրոտանց (pycnogonides). 2. —. ազգ պողիպոդի :

Ammyrsine, s. **Léiophylle.**

Amnésie, ի. բժ. անյուշութիւն, ուշաթափութիւն, ուշամոռացութիւն կորուստ ուշոյ կամ յիշողութեան :

Amnestique, ած. բժ. անյուշական, ուշաթափական, ուշամոռացական. 2. ի. ուշամոռացութիւն. արուեստ մոռանալոյ :

Amnestothale, Amnesthothalé, e, ած. բ. անանրածաղիկ. *տունկք որոյ սերմք բովանդակին զաւտ ծաղկանց մէջ :

Amnicole, ած. բպ. գետափնակեաց, գետեզրաստն :

Amniomancie, ի. հխ. յն. դեգահմայութիւն, դեգաղութիւն :

Amniomancien, enne, գ. դեգահմայ, դեգաղիւ :

Amniorrhée, ի. բժ. դեգահոսութիւն. հոսումն հեղուկի դեգի :

Amnios (os) ա. մգ. դեգ, սաղմնամիգն, սաղմնաբոյն մզանք. *սաղմն պատող բարակ թաղանթն կամ մաշկըն, որ անկէ անջրպետի սպիտակագոյն հեղանիւթով որ կոչի l'eau կամ les eaux de l'—, դեգաջուր. 2. բ. դեգ. հուզուտ (mucilagineux) *հեղուկն որով կլեցուի նորաբոյոյ սերմն յետ բեղմնաւորութեան :

Amniotate, s. **Allantoate.**

Amniotique, Amnique, ած. մգ. դեգային. 2. տգ. acide —, s. **Allantoïque.**

Amnisque, ա. մբ. գառնամիչատ. տես բառայոդ պատենաթեւից: [բելի:

Amnistiable, ած. անյիշելի, ներ-

Amnistie (թի) ի. անյիշութիւն, անյիշաչարութիւն. ներումն քաղաքական յանցանաց. donner, accorder une —, — տալ, շնորհել. — générale, partielle, conditionnelle, ընդհանուր, մասնական, պայմանական — :

Amnistié, e, գ. անյիշեալ, ներեալ. les —s, —ք :

Amnistier, ն. անյիշել, ներել, տալ թողութիւն. — les coupables.

Amodiataire, գ. հողվարձառու. * երկիրն վարձու առնող :

Amodiateur, trice, գ. հողվարձակալ. * երկիր վարձու առնող :

Amodiation, ի. հողվարձութիւն, հողավարձութիւն. առնուլն ի վարձու զերկիր :

Amodier, ն. հողավարձել, վարձել զերկիր. *երկիր մի վարձու տալ :

Amodieur, s. **Amodiateur.**

Amœbe, ի. կ. յեղակ. s. **Amœbe.**

Amoïbite, ի. տգ. փոխնակաքար, տեսակ նմանատի (disomose).

Amoindrir, ն. նուազել, նուազցուցանել, սակաւացուցանել : *քիչցուցանել. cela amoindrira votre revenu. Cette maladie a amoindri ses forces. Vos consolations ont amoindri ma douleur. 2. փոքրկացուցանել. *պզտիկցուցանել. l'éloignement amoindrit les objets. || անխ. certaines lunettes amoindrissent. 3. փ. — զզօրութիւն, զազդեցութիւն, զփառս. — un état, un pays, une nation.

Amoindrir, չ. եւ ***S'amoindrir***, դ. նուազիլ, սակաւանալ, * քիչնալ. son revenu amoindrit, s'amoindrit. La fortune s'amoindrit quand on n'y veille pas soi-même. 2. փ. —. son génie s'amoindrit.

Amoindrissant, e, ած. նուազիչ. ces amours n'eurent rien d'—.

Amoindrissement, ա. նուազումըն, նուազութիւն. l'— du revenu, des ressources. L'— de la puissance, de son crédit, de ses forces, de son courage. [գիչ :

Amoindrisseur, ա. նուազեցուցիչ.

Amolette, ի. նւ. անուրդածակ :

Amolli, e, անց. կակղեալ, * կակղցած. la terre —e par les pluies. 2. մեղկեալ, * Ցուլցած. — par les voluptés. Votre cœur — se refuse à la haine.

Amollir (ամոլիր) ն. կակղել, կակղեցուցանել, * կակղցուցանել. — la cire. L'eau amollit le cuir. Les pluies ont amolli ces chemins. 2. փ. մեղկել, Ցուլացուցանել, * Ցուլցուցանել. — le courage. — l'enfance dans les délices. La volupté amollit le corps et l'esprit, le courage. || անխ. tout ce qui plaît sans instruire, amuse et amollit (Fén.) 3. փ. կակղել, ողոքել, գորովել. une larme d'un fils peut — son cœur (Corn. Poly.) Rien ne peut — cet esprit implacable.

S'amollir, դ. կակղիլ, կակղանալ, *կակղնալ. la terre s'amollit à la chaleur. La terre était amollie. 2. փ. մեղկիլ, Ցուլանալ, Ցուլամոլի լ., * Ցուլնալ. son courage s'est amolli. — dans les délices, dans l'oisiveté. 3. փ. կակղիլ, ողոքիլ, գորովիլ. son cœur s'amollissait par degrés. Je sens mon cœur — de tendresse. 4. նւ. մեղմանալ. le vent s'amollit.

Amollissant, e, ած. մեղկիչ, Ցուլացուցիչ. des voluptés —es. Plaisirs —s. L'influence —e de la civilisation moderne.

Amollissement, ա. կակղումն, կակղութիւն. — de la cire. 2. փ. մեղկութիւն, Ցուլութիւն. l'— du courage, des mœurs, d'un peuple.

Amome, ա. բ. հաւեմ, համհամ,

աղագաւ « հէմամէ ». տես տնկոց տոհմի կոճապղպեղեայց (zingibéracées).

Amomé, e, ած. բ. հաւեմեայ. ||**Amomées**, ի. յ. —ք. տունկք խոտասերք մշտադալարք : [ծննի:

Amomie, ի. բ. տգի. սպիտակ

Amomocarpe, ա. բ. հաւեմապտուղ, հաւեմամիրգ. պտուղ բրածոյ գտեալ ի կաւի :

Amomophylle, ա. բ. հաւեմատերեւ. տունկ ինչ բրածոյ:

Amoncelé, e, անց. լեռնացեալ, շեղջակուտեալ, լեռնակոյտ, լեռնակուտակ, լեռնադէզ, լեռնակարկառ, լեռնածեւ, կուտակադէզ, շեղջաշեղջ. des nuages —s. Des gerbes —es. Dettes —es, լեռնացեալ պարտք. les cadavres —s autour de la redoute. Les sables —s par le vent. La neige —e. Il fut écrasé par la multitude des preuves —es contre lui.

Amonceler (j'amoncelle, n. amoncelons; j'amoncelais, n. amoncelions; j'amoncelai, n. amoncelâmes; amoncelle, amoncelons, amoncelez; q. j'amoncelle, q. n. amoncelions; q. j'amoncelasse, q. n. amoncelassions; amoncelant; amoncelé, e. ոմանք դնեն բուն (') եւ մի եւս 1. j'amoncèle, j'amoncèlerai). ն. լեռնացուցանել, շեղջակուտել, կուտել, կուտակել, դիզել, դիզանել. — des gerbes, des écus, des livres. Le vent amoncelle les sables. — plusieurs choses les unes sur les autres. 2. փ. — des richesses, les preuves, les raisons, les citations.

S'amonceler, դ. լեռնանալ, շեղջակուտիլ, կուտակիլ, դիզանիլ. les nuages, les sables s'amoncellent. 2. փ. —. les preuves s'amoncellent contre lui. Les idées les plus disparates s'amoncellent dans sa tête.

Amoncellement, ա. լեռնացումըն, լեռնածեւ կուտակումն, շեղջակոյտ. l'— des sables, des nuages. L'— des capitaux dans les mêmes mains. Un — de bouteilles. 2. փ. —. — de preuves, de faits.

Amont, ա. վերնակողմն, վեր-

կոյս, զառիվեր գետոյ. pays d'—, երկիր վերնակողման, ի —. le vent est d'—, souffle d'—, հողմն է՝ շնչէ ի վերնակողմանէ գետոյն. venir d'—, գալ ի վերնակողմանէ գետոյն. ces marchandises viennent d'—. || S. Bief.

En amont, մ. ի—. aller, naviguer en —, գնալ, նաւարկել զառ ի վեր գետոյն, * ջրին ընթացքին դէմ գընալ, նաւել. 2. en — de, նխ. ի վերնակողմն, *վերի կողմն. en — de la ville, — քաղաքի:

Amontal, e, ած. նւ. արեւելեան. vent —, հողմն —. les vents amontaux, — հողմունք:

Amoora, ա.բ. ամուրա. մեծ ծառ արեւադարձային Ասիոյ:

Amorçage, ա. խանձումն (հրացինուց, կարթի):

Amorce, ի. խայծ, խանձ, կեր «եչմ». de l'— pour prendre les oiseaux. Mettre, attacher l'— à l'hameçon, — ի կարթն արկանել, *կարթին խայծ դնել. prendre des poissons, des oiseaux avec de l'—. || — vive, կենդանի ձուկն ի —. 2. խանձ հրացինուց «ալըզ օճու». l'— ne prend pas, * —ն չբռնկիր. l'— est mouillée. L'— seule a brûlé. Sans brûler une —, առանց խանձ մի այրելոյ՝ հրացան մի արձակելոյ՝ *պարպելու. || brûler une — avec qn., կռուիլ, մենամարտիլ. 3. փ. խանձ, խայծ, հրապոյր. les —s du plaisir. Se laisser prendre à l'— des voluptés, բմբռնիլ ի —ս հեշտութեանց. ne vous laissez pas prendre à cette —. Sa grâce et sa vertu sont des douces —s. — fine, grossière, dangereuse, agréable, séduisante, trompeuse, perfide. La gloire a de puissantes —s pour les grandes âmes. 4. խանձ. * ջրհան մի բանեցնելու համար մէջն ծակուած ջուրն. 5. ճ. խանձ. *կիսակատար ծողուած շարունակելի պատ կամ փողոց:

Amorcé, e, անց. խանձեալ. une ligne —ée. Fusil —. 2. փ. որսացեալ, հրապուրեալ. les poissons —s par l'appât. Les hommes —s par les plaisirs.

Amorcement, ա. խանձումն. խայծ՝ կեր դնելն. — d'une ligne.

Amorcer (լծ. **Acquiescer**) ն. խանձել, խայծել, խանձ՝ խայծ՝ կեր դնել. — un hameçon, une ligne. 2. խանձել, խանձ դնել. — un fusil, un pistolet, un canon, des pétards, des fusées. || անխ. vous n'aurez pas le temps d'—. 3. խանձել, խայծիւ որսալ. — des poissons, des oiseaux. 4. փ. խանձել, որսալ, հրապուրել. —* par la louange, par les récompenses. L'espoir du gain l'avait amorcé. Il fut amorcé par le gain. C'est une maîtresse femme qui sait — les gens. Se laisser —, խանձիլ, որս՝ կեր լ. se laisser — au gain. 5. ճ. խանձել. սկսանել ծակել՝ բանալ. — une voie. 6. բգ. խանձել. լնուլ ջրով. — une pompe.

S'amorcer, դ. խանձիլ. les fusils à percussion s'amorcent seuls.

Amorceur, euse, գ. խանձիչ, խանձող:

Amorçoir (սուաբ) ա. դուբ. 2. խանձոց (հրացանից):

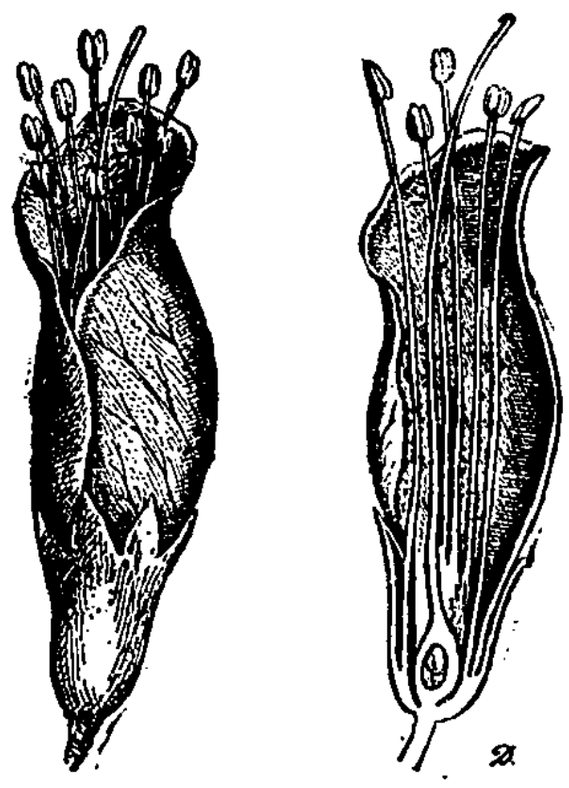
Amordancer (j'amordançais, amordançons). ն. ար. խածակել. խածակի (mordant) ենթարկել. laines amordancées à l'oxychlorure d'étain.

Amoreuxie, ի. բ. ամորէօքսիա. հատուած սեռի խեփորասերման, ծուփ ի Սէքսիք:

Amorie, ի. բ. բսորկ. սեռ ընդարեր բուսոց: [գին:

Amoroso, մ. իտ. եժ. տարփա-

Amorphe, ած. բպ. անձեւ, անկերպ, անկերպարան. fœtus, phosphore —. Minéraux —s. État —. 2. ի.

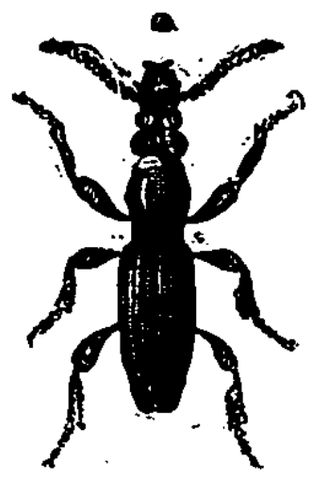
Amorpha, Amorphe.

բ. —. ազգ ընդարեր ծիոյ. 3. մբ. —s, ա. յ. —բ. միջատք ինչ. հատուած սփինգեայց (sphingides).

Amorphées, ի. յ. բ. անձեւեայք, անկերպեայք, անկերպարանեայք. տեսակ ծելաճորճ (némaspore) անկոց:

Amorphie, ի. բպ. անձեւութիւն, անկերպարանութիւն:

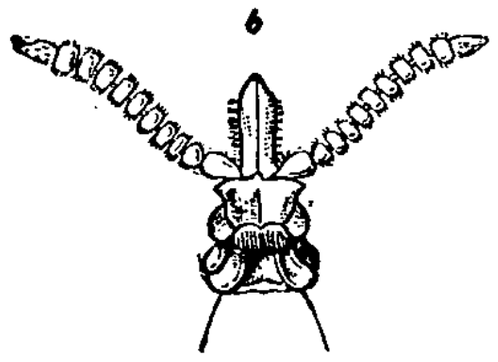
Amorphocéphale, ա.մբ. անկերպարանագլուխ, անձեւագլուխ. սեռ բառաջօդ պատենաճեւից. — coronatus a, — պսակաւոր արուն. b. գլուխ իգի յոյժ ստուարացեալ. (tête de la femelle très grossie).

Amorphocéphale. Fig. a.

Amorphocère, ա. մբ. անձեւեղջիւր, անկերպեղջիւր:

Amorphope, ա. մբ. անկերպա-

Amorphocéphale. Fig. b.

բանոտն, անձեւոտն. սեռ ծոխի մրեխեայց (acridiens).

Amorphophalle, ի. բ. անձեւափալ. սեռ նուիկեայց, մշտադալար տունկ Ճնդկաց:

Amorphophyte, ա. բ. անձեւատունկ. անուն տնկոց որոց ծաղկունք անկանոնք են:

Amorphose, տ. **Anamorphose**.

Amorphosome, ա. մբ. անձեւամարմին, անկերպամարմին. սեռ հընդյայօդ պատենաճեւից:

Amorphozoaire, ած. եւ ա. կ. անձեւակենդան, անկերպակենդան. *ասի զսեռէ կենդանեաց, որք որոշ կերպարան չունին, որպիսիք են սունկք:

Amorrhéens, ա. յ. Ամովրացիք. ժողովուրդ Միջագետաց:

Amortir, ն. մեղմացուցանել, նուազեցուցանել զասպակուճիւն, արգելուլ. — l'inflammation d'une plaie par des cataplasmes. Mon chapeau a amorti le coup de sabre. — l'ardeur du feu. — la chaleur de l'érésipèle. Un barrage amortissant la force du courant. Le temps amortit les couleurs. 2. փ. ցածուցանել, չիջուցանել, կարճել. — l'éclat de la lumière. — le son, le bruit. Des tapis épais amortissaient le bruit de nos pas. La souffrance avait amorti l'éclat de ses yeux. L'âge amortit l'ardeur, le feu de la jeunesse, des passions, les passions. Le temps amortit les chagrins, la douleur. 3. մեռուցանել. բառնալ զկարծրութիւն՝ զկծուութիւն խոտոց. — le cerfeuil. — des herbes, des légumes. Faire — du céleri dans l'eau bouillante. 4. մեռուցանել, կակղել. — la viande. 5. վճ. գլխավճարել, գլխամասն վճարել, չիջուցանել, * մարել. — une rente, une pension. — la dette publique. Cette redevance doit être —ie dans dix ans.

S'amortir, դ. մեղմանալ, նուազիլ, չիջանիլ. le coup s'est amorti. La balle s'est amortie sur son casque. Son ardeur s'est promptement amortie. L'amour s'amortit à la longue. 2. գլխավճարիլ, չիջանիլ:

Amortissable, ած. վճ. գլխավճարելի, չիջանելի, պարբերաբար վճարելի. rente —.

Amortissement, ա. մեղմացումն, նուազումն, չիջումն. — du coup. L'— de la fièvre. 2. գլխավճար, գլխավճարումն. l'— de la dette publique. Caisse d'—, արկղ գլխավճարի. fonds d'—, դրամ —ի. 3. ճ. կատար, ծագ (շինուածոց). vase en —, ծագանոթ. figure en —, qui sert d'—, դիմակատար:

Amouillante, ած. ի. դալարեր, մատաղորթ. vache, —.

Amouille (ամույլ) ի. դալ, դալարաւաչին կանճ մատաղորթ կովու:

Amouiller (ամույլել) չ. մատաղորթ լ: [« պիլեմէք »:

Amouler, ն. ար. յեսանել, սրել

Amour, ա. սէր «մուհապպէթ». d'—, սիրային. — de Dieu, սէր Աստուծոյ, աստուածասիրութիւն, աստուածսիրութիւն. — de la patrie, — հայրենեաց, հայրենասիրութիւն. — du prochain, — ընկերին, ընկերասիրութիւն. — de la

famille, ընտանեսիրութիւն. — de la vertu, սէր առաքինութեան, առաքինասիրութիւն. — du bien, բարեսիրութիւն. — maternel, paternel, filial, conjugal, — մայրական՝ մայրենի, հայրական, որդիական, ամուսնական. — des arts, — արուեստից, արուեստասիրութիւն, արուեստասիրութիւն. — de la liberté, — ազատութեան, ազատասիրութիւն. — des parents, ծնողասիրութիւն. l'— des parents pour leurs enfants, որդեսիրութիւն. — de l'ordre, կարգասիրութիւն. — de plaisir, զուարճասիրութիւն. — de lecture, ընթերցասիրութիւն. — de livres, գրասիրութիւն, մատենասիրութիւն. — du jeu, խաղասիրութիւն. — de concupiscence, ցանկասիրութիւն. — d'une vie molle, մեղկասիրութիւն. — d'intérêt, շահասիրութիւն. — de la vie, կենասիրութիւն. par l'— de ses sujets, սիրասիրութեամբ հպատակացն. une mère entourée de l'— de ses enfants. — fraternel, եղբայրսիրութիւն. l'— qu'il vous porte. Compter sur l'— de qn. Plein, rempli d'—, լի սիրով, սիրալիր, սիրագեղ, սիրահարուստ, սիրայեղց, սիրաագատար. enflammé d'—, սիրաբորբոք, սիրավառ. désiré avec —, սիրափափաք, սիրատարփ, սիրատենչակ. uni d'—, սիրակցորդ, սիրազօդ. qui a besoin d'—, սիրակարօտ. usé d'—, սիրամաշ. qui verse l'—, սիրահեղ. qui jette de l'—, սիրարկու. avec —, սիրով, սիրաբար, սիրելարար, սիրագին. par —, ի սիրոյ, առ սիրոյ, * սիրով. pétri d'—, սիրաշաղ. qui abuse de l'—, սիրագեղծ. allumé d'—, սիրավառ. privé d'—, սիրազրկի, սիրազուրկ. couronné par l'—, սիրապսակ. élevé avec —, սիրասուն. qui souffle, qui inspire l'—, սիրաշունչ. qui attire l'—, սիրագրաւ. flétrir, tuer l'—, խամրել, սպանանել զսէր. qui reflète l'—, սիրաշող. cuirassé d'—, սիրազրահի, սիրազրահիկ. — pur, saint, sacré, céleste, terrestre, constant, inconstant, fidèle, passager, volage, vif, violent, ardent, extrême, éternel, — մաքուր՝ անխառն՝ սեռն, սուրբ, նուիրական, երկնային, երկրաւոր, հաստատուն՝ անյողդողդ, անհաստատ՝ յողդողդ՝ վրիպագուն, հաւատարիմ, վաղանցուկ, դիւրափոփոխ՝ չեղչեղուկ, սաստիկ՝ բուռն, ուժգին, եռանդուն, ճայրահեղ, յաւիտենական՝ յաւերժական:

Pour l'— de Dieu, ի սէր Աստուծոյ, վասն սիրոյն Աստուծոյ, * Աստուծոյ սիրոյն համար. faire qc. pour l'— de Dieu. եւ իգ. անխնամ, վարկպարագի. cela est fait pour l'— de Dieu. || իգ. Comme pour l'— de Dieu, իբրեւ ի սէր Աստուծոյ, դրժկամակութեամբ. || pour l'— de qn., ի սէր՝ առ սէր ուրուք, * վէկուն սիրոյն համար. pour l'— de toi, ի սէր՝ առ սէր քո. il le fit pour l'— de moi.

Brûler pour l'— de qn., այրիլ՝ տաչտրիլ սիրով ուրուք, * վէկուն սիրոյն այրիլ՝ մրկիլ տոչորիլ:

— de soi, սէր անձին, ինքնասիրութիւն. S. Amour-propre.

2. սէր, տուփանք, տուիքք, տրտփութիւն, տարփ, տրփանք, տարփանք, սիրահարութիւն «աշգ». (յայս վիտս ի բանաստեղծութեան երբեմն դնի իգական յեզակին, եւ յաճախ իգական ի յոքնակին.) un — insensé. Des —s insensées. Malheureux —s. Garder le secret de ses —s. Par —, առ սիրոյ, ի սիրոյ, սիրաբար, տուիքաբար, սիրով. se marier par —. D'—, սիրոյ, սիրային, տրտփական, տարփական. avec —, սիրով, տարփանօք, տուիանօք, տրտփաբար, տարփողաբար. parler d'—, սիրաբանել. être épris d'—, հարկանիլ՝ զակատիլ ի սէր, կաճոգին լ., տուիալ, տրփալ, սիրահարիլ. les joies et les douceurs de l'—. Avoir, éprouver de l'—, սէր ունել, զգալ. donner, inspirer de l'—, սէր ազդել. être transporté d'—, այլ յայլմէ լ. ի սիրոյ, *սիրով խելքն ծուցունել. mourir d'—, մեռանել սիրով. brûler d'—, սիրակէզ լ., սիրով այրիլ՝ տոչորիլ՝ խաթշատիլ. languir d'—, հալիլ՝ մաշիլ սիրով. les liens, les nœuds, les chaînes de l'—, ոլորք, յօդակապք, շղթայք սիրոյ. parler d'— à une femme, ասել բանս տարփանաց, սիրաբանել՝ սիրախօսել ընդ կնոջ. aimer d'une — grossière, անհնդեղ սիրով սիրել:

Ը. faire l'—, սէր առնել՝ խառնել, տուիալ, քծնիլ, * սիրահարութիւն ընել. il fait l'— à toutes les femmes. Ils passent leur vie à faire l'—. եւս՝ գիտել, մերձենալ, զուգիլ, մերձաւորիլ. faire l'— avec une femme, անկանիլ ընդ կնոջ:

Ը. եւ հգ. le parfait —, կատարեալ սէր (սուրբ եւ բոլորանուէր). filer le parfait —, սուրբ եւ խանդակաթ՝ կաճոգին սիրով սիրել զմիմեանս:

— platonique, պղատոնական՝ անբիծ սէր:

— mystique, խորհրդաւոր, աստուածազնեցիկ —. — unisexuel, սէր մենասեռ. սէր ընդդէմ բնութեան ի մէջ երկուց նոյնասեռ անձանց:

— physique, sensuel, charnel, սէր բնական, զգայական, մարմնական. * սէր որ մարմնական վայելք միայն կփնտռէ. entraîné par un — aveugle, ի կոյր տուիանացն ի քարշ աճեալ:

Être, devenir fou d'—, յիմարիլ սիրով, անկոխտանալ ի տուիանաց, շամբշիլ, * սիրով խենթենալ:

L'— partagé, réciproque, naturel, փոխադարձ, բնական սէր:

— ignoré, secret, tendre, malheureux, զանխուլ, ծածուկ, խանդակաթ՝ կաճոգին, դժբախտ՝ չարաբաստիկ սէր:

— déréglé, coupable, criminel, naissant, délicat, timide, incurable, volage, infidèle, parjure, adultère, incestueux, անկարգ՝ յայրատ, յանցաւոր, եղեռնաւոր, դեռածին՝ դեռաբոյս, փափուկ, երկչոտ, անբուժելի, փոփոխամիտ, անհաւատարիմ, որդմնազանց, շնացող, ազգապիղծ սէր:

Lettre d'—, գիր սիրոյ, սիրագիր, սիրանամակ, սիրաձուղթ:

Aimer d'—, տուիանօք՝ տարփանօք սիրել, տուիալ, տարփալ:

Transports d'—, խանդք սիրոյ:

Déclarer ses —s, յայտ զսէր իւր առնել. *իւր սէրն յայտնել. éteindre l'—, շիջուցանել՝ խամրել զսէր. s'enflammer d'—, բորբոքիլ սիրով՝ տուիանօք, սիրավառիլ:

3. սէր, սիրելի, տարփալի. Titus était l'— de l'univers. J'ai vu mon —. Un jeune lis, l'— de la nature. (Rac. Esth.) Mon —, m'—, սէրդ իմ, սիրելիդ իմ, անձկալիդ իմ, սիրականս, սիրուհիդ իմ. cher —, սէր սիրուն, սէրդ իմ տարփալի, անձկալիդ իմ սէր. cet enfant est l'— de ses parents. Ce prince est l'— des peuples. Mon cher pays, mon premier —. յայս վիտս վարի երբեմն եւ յոքնակի. cette Esther . . . que je croyais du ciel les plus chères —s. (Rac.) Enfant, rêve encore! Dors ô mes —s. (V. Hugo.) Être avec ses —s. Quitter ses —s. Les bijoux, les tableaux sont ses —s.

4. L'Amour, Սէր, Տուիաւոր, Ելոս, Դիք սիրոյ, Սիրադիք. կոչի եւ Cupidon. Les Amours, Սէրք, Տարփիներք, Սիրադիք. on peint l'— avec un bandeau, un arc et des flèches. Le malin, le capricieux, le volage —. Le puissant, l'invincible, l'impitoyable —. Les ailes, le carquois, les flèches, les traits, le bandeau de l'—, Թեւք, կապարճ, նետք, սլաքք, աչակապ Սիրոյ:

Ը. beau comme l'Amour, գեղեցիկ իբրեւ զՍէր. il était suivi d'un jeune homme, beau comme l'—.

Փ. եւ բ. c'est un Amour, Սէր մի է, տարփագեղ՝ չքնաղագեղ է (ասի մանկան, կնոջ, եւ իրաց). cette montre, cette bonbonnière est un véritable —. || նովին մտօք ասի եւս. un — d'homme, այր տարփալի՝ տարփատենչ, սիրայր, սիրամարդ. un — de femme, սիրակին, կին սիրայորդոր՝ սիրաբուղխ. un — d'enfant, սիրամանուկ, տարփալի մանուկ, * սիրուն տղայ, սիրունիկ. un — de mère, մայր սիրոյ, մայր տարփալի, սիրամայր. || ասի եւ զկենդանեաց եւ զիրաց. un — de cheval, de chien. Un — de château.

5. յ. Amours, Սէրք, Տուիաւորք. եղբարք Սիրոյ. les Jeux, les Ris et les —s, խաղք, խնդիրք, եւ Սէրք. la troupe, l'essaim des —s, գունդ՝ հոյլ՝ խումբ Տուիաւորաց. peindre, sculpter des —s, des petits —s, un groupe de petits —s. Elle est jolie comme les petits —s.

6. գրք. ouvrage fait avec —, սիրագործ՝ սիրաքան վաստակ. statue faite avec —. Cet artiste travaille, peint avec —, սիրափոյթ խնամով գործէ, նկարէ:

Փ. c'est un vrai remède d'—, դեղ ճարի՝ ճշմարիտ բուժիչ է սիրոյ (ասի գամենատգեղ կնոջէ):

Être en —, գիծիլ, լինել մաոակաց ի կողուցս. cette chienne, cette biche est en —. || Les oiseaux sont en —. La terre est en —, ի բուսաբերութիւն գալ երկիրս:

7. maison d'—, սիրատուն, պոռնկանոց, պոռնկոց, բոզանոց:

8. p. pomme d'—, սիրախնձոր, լոլիկ «Վօմաթէս»:

9. arbre d'—, սիրածառ:

10. ատ. il n'y a point de laides —s, չիք բնաւ ոգեղ սէր. * երեւակայութեանն մէջ մարդ կգեղեցկացունէ սիրածն:

Froides mains, chaudes —, ձեռք ցրտին, սէր ջերմին. * ցրտութիւնն ձեռաց նշանակ է սիրոյ:

On revient toujours à ses premières —s, յառաջին սէրն դառնայ միշտ մարդ:

— apprend les ânes à danser, սէրըն կաբաւեցուցանէ զէշս. * սէրն ամենաբիրտ մարդիկն անգամ շնորհալի կ'ընէ:

Tout par — et rien par force, ամենայն ինչ սիրով, բռնութեամբ եւ ոչ ինչ:

L'— et la pauvreté font ensemble un mauvais ménage, * յոյժ սիրակից որդ կողակիցք անգամ յաճախ բաժանին երբ աղքատանան:

Amouracher, ն. զակատեցուցանել ի սէր ուրուք, սիրավառել, սրտակաճ առնել, * սիրահարցուցանել. quelques œillades l'amourachèrent de cette comédienne. Je ne sais qui a pu l'— de cette femme.

S'amouracher, դ. հարկանիլ՝ զակատիլ ի սէր ուրուք, տուիլ, տուիլ, սիրավառիլ, պակշիլ, սրտակաճ լ., *սիրահարիլ, զարնուիլ. elle s'est amourachée d'un grand bénêt. (Sev). Il s'est amouraché d'elle. — d'une vierge, պակշոտիլ զինա կուսի, *կուսի մի սիրահարուիլ. — de la beauté de qn., հարկանիլ ի գեղ ուրուք, *մէկուն գեղեցկութեանն զարնուիլ. 2. ի. —. il s'est amouraché des sciences occultes.

Amourette, ի. բ. սէրիկ, տարփիկ, տուիկ. վաղանցուկ սէր. il a toujours quelque —. Se marier par —. De folles, de joyeuses —s. Ses —s lui ont fait beaucoup de tort. || ատ. mariages qui se font par —s, finissent par noisettes, * սիրուկով եղած ամուսնութիւնք գէշ կվերջանան. 2. բ. սիրուկ, սիրախոտ. — des prés, — մարգաց, համաոպրամ. ին. **Lychnide**. 3. յ. ողեաճուճ (հորձու եւ ոչխարի). on lui servit des —s.

Amoureusement, մ. սիրով, սիրաբար, տարփանօք, տարփողաբար, կաճոգին, խանդակաթ սիրով, տրտփողաբար, տուիաբար, տուիօրէն. regarder, soupirer —. Il se jette — dans ses bras. Qui regarde —, սիրահայեաց, տուիահայեաց. 2. գրպ. տարփագին. chanter, jouer un air —. Ce petit tableau est peint —.

Amoureux, euse, ած. սիրող, սիրարկու, տուիող, տուիաւոր, տրտփուռ, տարփաւոր, տարփող, սիրատարփ, սիրատենչ, սիրատենչիկ, տարփատենչ, տարփատենչիկ, սիրական, սիրահար. être —. Devenir, tomber — de qn., հարկանիլ ի սէր ուրուք, զակատիլ, տուիլ, տուիալ, կաճոգնիլ, աչս արկանել յոք, կաճոգին լ., * սիրահարիլ, զարնուիլ. il est devenu — de cette femme. Devenir follement — de la beauté de qn., յիմարիլ ի գեղ ուրուք. elle est —euse de son cousin. Rendre —, կաճոգնել, * սիրահարեցունել. éperdument —, անհնարին զակատեալ, կաճոգին, սիրատարփ, սիրապատար, սիրայեղց:

Ատ. il est — des onze mille vierges; il serait — d'une chienne coiffée, ամենասէր է, * ամէն տեսած կնկան աղջկան կսիրահարուի, կզարնուի:

2. սիրալիր, սիրատարփ, սիրաբուռն, սիրաբուղխ, տուիական, տրտփային, տուիուռ, տարփական, տարփալի, տարփուռ, տուիելի, խանդակաճ, կաճոգին, սիրահարական. soupirs, transports, regards, style, langage, œil —. Qui a un regard —, սիրահայեաց, տարփահայեաց. flamme, chanson, lettre —euse. Il est d'un tempérament—, d'une complexion —euse. Jeune fille —euse, սիրատենչ օրիորդ. || բ. elle est —euse comme une chatte, ասի զսիրատարփ կնոջէ:

3. սիրող, տարփող, տարփատենչ, սիրահար. — de la vie, կենասէր. — des choses nouvelles, նորասէր. — de la peinture, de tableaux, նկարասէր. — de beaux-arts, սիրահար գեղարուեստից, գեղարուեստասէր. — de la liberté, սիրող ազատութեան, ազատասէր. — de la musique, երաժշտասէր. hommes follement — de la gloire. Il est — de ses œuvres, de ses idées, de ses opinions, de ses ouvrages.

Նկ. pinceau —, սիրանկար՝ վայելչանկար՝ փափկանկար՝ գեղանկար վրձին:

Տպ. papier —, պտղող՝ ծանաք ծծող ծուղթ: [երկիր:

Եգ. terre —euse, արգաւանդահող

4. գ. սիրելի, տարփածու, տարփաւոր, սիրուհի, սիրահար. cette fille a un —. C'est là son —euse. Les —, տարփաւորք, սիրահարք:

Un — transi, երկչոտ —:

Ծտ. jouer les rôles d'—, les —, jouer les rôles d'—euses, les —euses, խաղալ զդերս սիրահարաց, սիրուհեաց. սոյն դերասանք կոչին եւս. les jeunes premiers, les jeunes premières. Armand et Mlle Mars ont pendant longtemps joué les — à la Comédie française. || հն. **Amant, Amante**.

Amour-propre, ա. անձնասիրութիւն, անձնապատուութիւն. homme plein d'—, այր յի —ոեամբ. il a trop d'— pour commettre une bassesse. Il faut ménager son —. L'— bien entendu est le fondement de plusieurs de nos vertus, est le mobile de beaucoup de bonnes actions. 2. անձնասիրութիւն, ինքնասիրութիւն. տարապատիր սէր զանձն; եւ զիրաց անձին. il est pétri d'—, զանգնաւ է —ոեամբ. l'— perce dans toutes ses paroles, dans toutes ses actions. Il faut avoir bien de l'— pour . . . L'— offensé ne pardonne jamais. Il a blessé son —. Les amours-propres. Qui n'a pas d'—, անանձնասէր. manque d'—, անանձնասիրութիւն:

Amovibilité, ի. տարամերժականութիւն, փոփոխելիութիւն. l'— d'une place, d'un fonctionnaire, — պաշտամանի, պաշտօնէի. || անխ. l'— est un des éléments de la responsabilité.

Amovible, ած. տարամերժական, փոփոխելի. fonctionnaire, emploi, place —. Les juges ne devraient pas être —s.

Amovo-inamovible, ած. վ. անխախտաշարժ. * ասի կապանքի որով կոտրուածքն կրնայ վնասուիլ առանց կոտրներն տեղէն շարժելու:

Ampède, ա. մբ. մակակինք. սեռ միջատաց ի կարգէ հնգաթոթ պատեանաթեից:

Ampélidé, e, ած. բ. որթատունկեայ. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ ողկուզաբեր մանկոց. հն. **Vitacées**.

Ampéline, ի. տգ. որթաքարին. գոյացութիւն հանեալ յիւղոյ հերձաքարի (schiste).

Ampélinées, ի. յ. ե. այգեծրուչունք. տոհմ խոզակակերաց (baccivores).

Ampélion, ա. ե. որթուկ. սեռ գեղափետուր ամերիկեան ճռչնոց:

Ampélique, ած. տգ. որթաքարային. acide —. [հերձաքարի:

Ampélite, ի. հբ. որթաքար. ազգ

Ampélocère, ա. կ. որթեղջիւր. սեռ լոտենեայց (celtidées).

Ampélodaphne, ի. բ. որթասարդ. սեռ սարդեայց (lauracées).

Ampélodesmos (ս) որթակապ. սեռ տնկոց ի տոհմէ սիզայնոց:

Ampélographe, ա. այգեգիր:

Ampélographie, ի. այգեգրութիւն. գրուած զայգեաց եւ զայգեգործութենէ: [գրական:

Ampélographique, ած. այգե-

Ampélologie, ի. այգեբանութիւն: [նական:

Ampélologique, ած. այգեբա-

Ampélomyce (միս) ա. բ. այգեսունկ «պաղ մանձարը»:

Ampélophage, ած. որթակեր. les insectes —s. [պրաս:

Ampéloprason, ա. բ. այգե-

Ampélopsis (ափս) ա. բ. վայրի որթատունկ. սեռ տնկոց ի տոհմէ որթատնկեայց. կն. **Vigne vierge**.

Ampéloptéris (փս) ի. բ. որթաձարխոտ. սեռ ձարխոտոց Հնդկաց:

Ampélothérapie, ի. բժ. խաղողաբուժութիւն, խաղողաբուժութիւն. բուժութիւն խաղողիւ:

Ampère, ա. բգ. անպէր. միա-

Ջին սաստկութեան եղկտրական հոսանաց :

Ampérée, ի. բ. ամպերեակ. սեռ մոնկոց ի տոմի հասիաբրեայց . || —s, ի. յ. —ք . ցեղ ասիաբրեայց , որոց նախատիպ ամպերեակ :

Ampère-étalon, ա.բգ. անպերաստիպար :

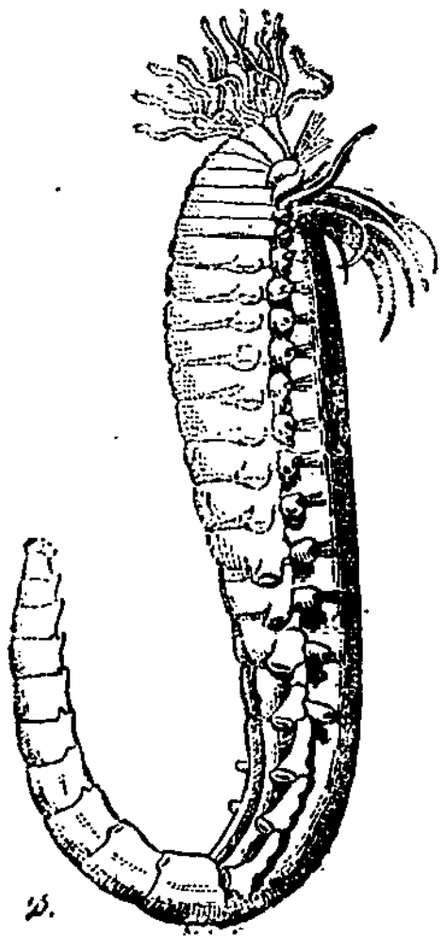
Ampère-heure, ի. բգ. անպերժամ. *ժամուան մի մէջ մի անպէր սաստկութիւն ունեցող հոսանքին եղկտրականութեան չափն :

Ampèremètre, ա. բգ. անպերչափ . *գործի չափելոյ պարունակէն (circuit) անցած եղկտրական հոսանքն :

Amphacanthe, ա. ձբ. երկխուշ. ձուկն ի տոհմէ տեւթիսի (teuthis).

Amphanthe, ա. բ. շրջածաղիկ :

Ampharète, ա. կ կրկիտ . սեռ օղակաւորաց .

Ampharétien, enne, ած. կ. կրկիտեան . || —s, ա. յ. —ք. խումբ օղակաւորաց ունելով նախատիպ զկրկիտ :

Amphariste, ած. վդ. երկծախածեռնի , երկծախլիկ :

Amphasie, ի. մբ. շրջասիկ . սեռ ինգայօդ պատենաձեւից ի հիւսիսային Ամերիկա :

Amphémérine, ի. բժ. օրաջերմն. հանապազօրեայ ջերմն :

Amphi . . ., նխմ. յն. երկա . . ., շրջ . . ., շրջա . . .:

Amphiachène (աքէն) ա. բ. շրջագունն. հատուած սեռի բուռիելիոյ (burriélie).

Amphiachyris (քիրիս) ի. բ. շրջայարդ . ենձասեռ տոհմի ատեղակերպ բեղնանակցաց (synanthérées).

Amphiandre, ա. բ. շրջորձ . հատուած սեռի տերեւածաղկի (phyllanthe).

Amphianthe, ա. բ. շրջածաղիկ . սեռ խուլաբուսեայց (scrofulariacées).

Amphiarthrodial, e, ած. մգ. շրջայօդային :

Amphiarthrose, ի.մգ. շրջայօդ:

Amphiaster (անֆիաստէր) ա. բիս. շրջաշող. հատուածման (segmentation) պատրաստ կորզոյն (noyau) շուրջն ճառագայթող խորշաւոր հատուտմանց (granulation) շարից բովանդակութիւն :

Amphibicorises (բիզ) ի. յ. երկկենցաղատիպուկք . ջրային մլուկք :

Amphibie, ած. կ. երկակենցաղ . 2. բ. —. plantes —s, — բոյսք (որք աճին ի ջուր եւ ի հող). 3. ա. կ. —. un —. Les —s, —ք. 4. փ.ը. —. c'est un —, — է (վասն երկու այլատեսակ արուեստս , փոխ զկարծիսն, երկուց կողմանց ճառայէ) :

Amphibien, enne, ած. երկակենցիկ . || —s, ա. յ. կ. —ք. այսպէս կոչին երբեմն գորտաձեր սողունք :

Amphibiographe, ա. կ. երկակենցաղագիր . որ գրէ զերկակենցաղ անասունս :

Amphibiographie, ի. կ. երկակենցաղագրութիւն . գրուած զերկակենցաղաց :

Amphibiographique, ած. կ. երկակենցաղագրական :

Amphibiolithe, ա. եք. երկակենցաղաքար . երկակենցաղ քարացեալ :

Amphibiologie, ի. կ. երկակենցաղաբանութիւն . ճառ զերկակենցաղաց :

Amphibiologique, ած. երկակենցաղաբանական :

Amphibiologue, ա. երկակենցաղաբան :

Amphibiotiques, ա. յ. մը. երկակենցաղականք . խումբ մերձաւոր ջղաձեւից , որոց Ծրծուրք չրակեաց են :

Amphiblemme, ի. բ. շրջահայեաց . տունկ արեւադարձային Ափրիկիոյ :

Amphiblestre, ի.բ. ցանց , ցանցաթոյս. տեսակ գաղտասերից Շիլիի:

Amphiblestroïde, ած. մգ. ցանցակերպ. membrane —, — Ծալանիծ. ցանցինի (rétine) աչաց :

Amphiblestroïdite, ի.ախ. ցանցակերպաբորբ , ցանցակերպատապ . բորբոքումն ցանցակերպի (rétine).

Amphiblestroïdomalacie, ի. ախ. ցանցակերպակակղութիւն. կակղումն ցանցակերպի :

Amphibole, ա.հբ. երկդիմաքար, հոմաքար. նիւթ հանային բազմագոյն. 2. մբ. —. 3. բ. —s, ի. յ. —ք. հատուած լօռից. 4. Ծ. —s, ա. յ. երկմտունք . Ծոչունք ի տոհմէ ծննդկանց, որք ունին երկու մատունս յառաջոյ եւ երկուս ի յետուստ :

Amphibolie, ի. խ. երկդիմութիւն , երկմտութիւն :

Amphibolifère, ած. հբ. հոմաքարաբեր : [phiboles.

Amphibolins, ա. յ. Ծ. S. Am-

Amphibolique, ած. հբ. հոմաքարային :

Amphibolite, ի. եք. հոմաքար :

Amphibolocarpées, ի. յ. բ. երկդիմամիրգք , երկդիմապտուղք . խումբ տոհմի ձարխտոց :

Amphibologie, ի. երկխօսութիւն , երկբանութիւն :

Amphibologique, ած. երկխօս, երկբան, երկբարբառ, երկդիմի, երկշաւիղ . réponse, phrase, oracle —.

Amphibologiquement, մ. երկխօսօրէն , երկբանօրէն . parler, répondre, écrire —.

Amphiboloïde, ած. եք. երկդիմակաղապ :

Amphibolostyle, ած. բ. երկդիմասլաք . որոյ սլաք (style) սերմնափակին (pistil) սակաւատես է :

Amphibos (անֆիպոս) ա. վբ. շրջեզն . սեռ բրածոյ կաձնաբուծից ի տոհմէ եզեանց (bovidés) գտեալ յերրորդական գետնի :

Amphibranchies (շի) ի. յ. մգ. շրջախուիկք . միջոցն որ շուրջ զգեղձից լնդաց՝ *լնտերաց :

Amphibraque, ա. քողաոտ . չափ ինչ յոյն եւ լատին բանաստեղծութեան :

Amphibrome, ա. բ. շրջավարսակ . ազգ սիզայնոց կորդոլքեայց (festucacées).

Amphibulime, ա. խբ. շրջախեցի . խեցեմորթ ինչ միապատեան :

Amphicalyx, ա. բ. շրջաբաժակ. հատուած սեռի գոլթերիոյ (gaultérie). [սեռ լօռից :

Amphicampe, ա. բ. շրջակոր .

Amphicarpanthées, ի. յ. բ. շրջապտղածաղիկք . ստորաբաժանումն տոհմի բազադրելոց :

Amphicarpe, ած. բ. կրկնապտուղ . որոյ պտուղք երկածնք են, եւ կամ հասանեն յայլ եւ այլ եղանակս . 2. ի. —. սեռ տոհմի ընդաբերից , ի ցեղէ լուբինայց :

Amphicarpide, ի. բ. շրջապտուղիկ . ազգ պտղոց իբրեւ զելակ :

Amphicélias (անֆիսէլիաս) ա. վբ. երկգոգ. սեռ բրածոյ զեւնոց հոյամողիզեայց (dinosauriens) կաւճեղէն գետնոյ :

Amphicélien, enne, ած. վ. երկգոգաւոր . *երկու կողմն գոգաւոր (խօսելով զողնաշարից). 2. երկգոգողն. երկգոգաւոր ողնաշար ունեցող . crocodile —. || —s. յ. ք. երկգոգողունք . խումբ բրածոյ կոկոդիլոսաց յուրայեան գետնոյ :

Amphicénianthées, ի. յ. բ. շրջասնաձաղիկք . խումբ բեղնանակից (synanthéré) տնկոց :

Amphicéphale, ած.կ. երկգլուխ. 2. ա. —, երկասնար . *երկու գլուխ սնար ունեցող անկողին :

Amphichile (ամֆիքիլ) ի. բ. շրջախոտ . հատուած սեռի գուտենիոյ (goodénie).

Amphicome, ա. մբ. շրջագէս . տեսակ բզեզի . 2. բ. —. սեռ բիգնոնեայց :

Amphicorde (քօրտ) ա. բ. շրջչուան. ազգ սնկոյ :

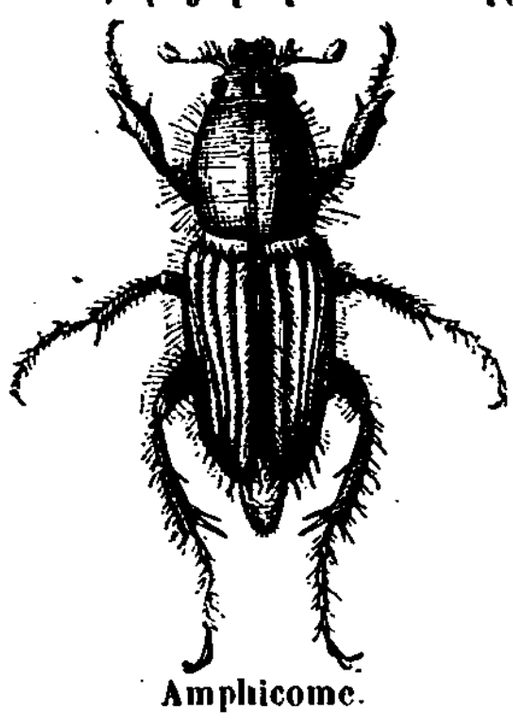
Amphicordium, ա.եժ. շրջապի . նուագարան ինչ Իտալացւոց :

Amphicore, ի. կ. դոբ. սեռ օղակաւորաց :

Amphicosmie, ի. բ. շրջարդակ . խումբ ձարխտոց:

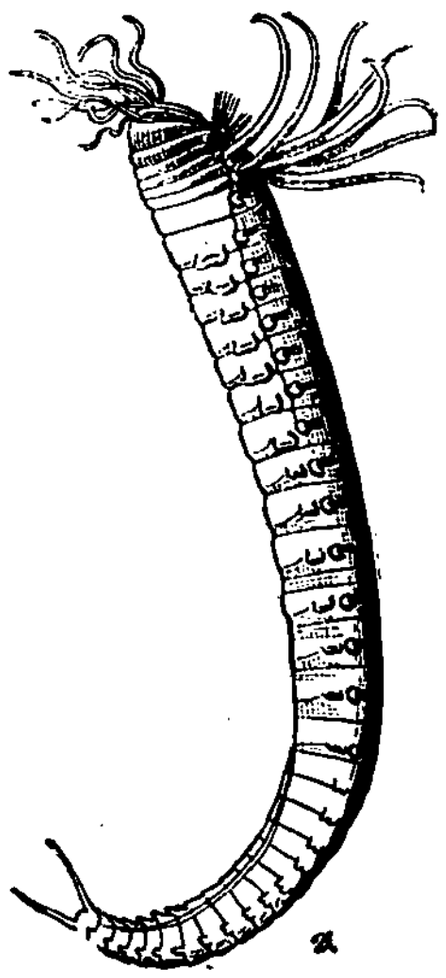
Amphicrane, ա. մբ. երկգանկ . սեռ քառայօդ պատենաձեւից , ի տոհմէ փսլյոտակերաց :

Amphicranie, ի. մբ. երկգանկիկ. սեռ հնգայօդ պատենաՁեից :

Amphicome.

Amphicréatine, ի. տզ. շրջամսին։
Amphictéis (անֆիքթէիս) ա. կ.

շրջաաՁոր սեռ օղակաւորաց :

Amphictène, ա. օղ. շրջաանարուկ. հն. **Pectinaire.**

Amphictyon (ամֆթօն) ա. հխ. յն. ամֆիկտիոն. երեսփոխան նախնի Յունաստանի. le conseil des —s. Les —s s'assemblaient à Delphes et aux Thermopyles.

Amphictyonat (ամֆթօնա) ա. հխ. յն. ամֆիկտիոնութիւն. 2. վեհաժողով :

Amphictyonide (ամֆթօ) ած. ամ-
Amphictyonie (ամֆթօնի) ի. ամֆիկտիոնաժողով. ժողովն ամֆիկտիոնաց. 2. ամֆիկտիոնութիւն :

Amphictyonique, ած. ամֆիկտիոնական. jugement, suffrage, décision —. La ligue —.

Amphicycle, ա. մաՁիկ լուսնի. 2. բ. տ. **Anacycle.**

Amphicyon, ա. կ. արջաշուն. գիշակեր բրածոյ, որոյ ոսկրոտին նմանի շան եւ արջու։

Amphicyrte, ած. աս. կիսաթոլոր, ներսալիր (լուսին). 2. ա. մբ. կիսաթոլոր. միջատ ինչ պատենաՁեւ, ի տոհմէ ոսկեխնձորեայց (chrysomélines).

Amphicyrtien, enne, ած. մգ. երկկորնՁարդ. vertèbre —enne.

Amphidase, ա. **Amphidasite**, ի. մբ. շրջաատեւ. միջատ ՁեփաՁեւ, ի ցեղէ գիշերաՁիՁուանց (phalénites).

Amphide, ած. տզ. երկատեսակ։

Amphiderme, ա. բ. շրջամաշկ. վերնամորթ բուսոց :

Amphidesme, ա. խբ. եւ մբ. երկակապ, երկկապ. ազգ խեցեմորթի եւ միջատի :

Amphidesmion, ա. բ. կրկնակապ. սեռ ձարխուռոց անուռատասիրեայց (alsophilées).

Amphidète, ա. կ. շրջակապ. ազգ փշամորթոց : [կայօդ :

Amphidiarthrose, ի. մգ. եր-

Amphidinium (անֆիտինիօմ) ա. կ. շրջամիրիկ. սեռ ջրաճենաց :

Amphidion, ա. բ. շրջօն. տեսակ մամռոյ :

Amphidonax, ա. բ. շրջեղէգն. սեռ սիզաբուսոց, ի ցեղէ եղեգնատեսից (arundinacées).

Amphidonte, ի. խմ. շրջատամն. տեսակ ժամակի :

Amphidore, ա. մբ. վերչակ. սեռ քառաչօդ պատենաՁեից :

Amphidoxe, ի. բ. դերկատ. սեռ բարդ կղմիակերպից (inuloïdées).

Amphidoxothérium (անֆիտոքսոթէրիում) ա. վբ. վիճակնդան. միջատակեր բրածոյ կաՁնաբոյծ :

Amphidromie, ի. հխ. յն. շուրջընՁացք :

Amphiémys (անֆիէմիս) ա. վբ. բրակրայ. բրածոյ կրիայ երբորդական գետնոյ :

Amphigames, ա. յ. բ. կեղտաերք։

Amphigastre, ա. բ. շրջափոր :

Amphigastrié, e, ած. բ. շրջափորեայ :

Amphigène, ած. տզ. երկածին. *ասի պարզ մարմնոց, որք ուրիշներուն հետ զուգախառնուելով աղտադրեն ՁՁուս եւ հիմունս. 2. ա. հբ. —. գոյացութիւն ապակեղէն, կիսաՁափանց, որ է գայլխազատ պաղեղկի (alumine) եւ խալի (potasse). հն. **Leucite, Leucolithe.** 3. —s, ա. յ. բ. —ք. խումբ բուսոց, յորում են քարաքոսք (lichens), լոքք (algues) եւ սունկք :

Amphigénique, ած. հբ. երկածնային. lave —. [քար :

Amphigénite, ի. եբ. երկածնա-

Amphiglène, ա. կ. շրջակն. սեռ գլխախոռիկ (céphalobranche) օղակաւորաց :

Amphiglosse, ի. բ. շրջալեզու. սեռ անկոց ի տոհմէ քարդ կղմիակերպից (inuloïdées).

Amphiglottis (իս) ի. բ. շրջալեզուիկ. հն. **Épidendre.**

Amphigouri, ա. խեղաբանութիւն. անիմաստ խօսք՝ գրուՁիւն. quel —! Cet ouvrage n'est qu'un long —.

Amphigourique, ած. խեղաբան, խեղաբանական, անիմաստ, խառնաշփոթ. style, discours —.

Amphigouriquement, մ. խեղաբանօրէն, անիմաստաբար. s'exprimer —.

Amphigynanthées, ի. յ. բ. շրջաանթաՁադիկունք. անուն միոյ ի խմբոց տոհմի բնդանականց :

Amphihexaèdre (էքսաէտր) ած. հբ. շրջավեցանիստ :

Amphilasie, ի. բ. շրջաատեակ. հատուած ՁերՁաշող (pétalacte) սեռի. [մանրացնի ինչ :

Amphilepte, ա. մբ. նօսրուկ.

Amphileste, ա. վբ. շրջելուզակ. սեռ բրածոյ կաՁնաբուծից, ի կարգէ պարկաւորաց (marsupiaux).

Amphilithidé, e, ած. կ. շրջաքար. ասի գղողաւորաց (radiolaires) որք գայլխազուտ կմախք ունին :

Amphiloche, ա. մբ. շրջածին. սեռ պատենաՁեից։

Amphilochie, ի. բ. շրջածնիկ. սեռ տնկոց ի տոհմէ վոխիզնեայց (vochysiacées). [ազգ քարաքոսի :

Amphilome, ա. բ. շրջածիր.

Amphilonche, ա. կ. շրջանիզակ. սեռ շողաւորաց (radiolaires), որոց կմախքն գայլխազուտ խայՁիչս ունին։

Amphilophe, ա. բ. շրջակատար, շրջաբլուկ. սեռ պատաղին տնկոց, ի տոհմէ բիգնոնեասերից (bignoniacées).

Amphimacre, ած. եւ ա. բոլաբորբ. չափ ինչ յն. եւ լտ. բանաստեղծութեան :

Amphimalle, ա. հխ. հռ. շրջաատուի. ազգ բրդոտ վերարկուի. 2. մբ. —. սեռ հնգայօդ պատենաՁեից, ի տոհմէ ներՁեղջերց (lamellicornes). [ջաչափական :

Amphimétrique, ած. հբ. շրջ-

Amphimimétique, ած. հբ. կրկնանման : [նակ. սեռ ջրաճենաց :

Amphimonade, ի. կ. շրջամ-

Amphineures, ա. յ. վբ. շրջաջիղ. դաս բրածոյ անողնաւորաց բնդմէջ որդանց եւ կակղամորթոց :

Amphinome, ի. կ. մանեկաբաշխ. սեռ կարմրաթաթիւն օղակաւորաց (annélides). || —s. ի. յ. —ք. **S. Amphinomées**

Amphinomé, e, ած. կ. մանեկաբաշխեայ. || —es, ի. յ. —ք. տոհմ ժեռաքաղՁեր (sétigère) օղակաւորաց (annélides).

Amphiodon, ա. ձք. շրջակեռ. սեռ ձկանց, ի տոհմէ ասպարակերպից (clypéoïdes).

Amphion, ա. կ. ամֆիոն. խեցեմորթ ինչ եւ միջատ :

Amphion, ա. Ամֆիոն. որդի Աբամազդայ, որ էր քաջ երաժիշտ. 2. փ. —, քաջ երաժիշտ. c'est un —, un véritable —.

Amphionyque, ի. մբ. երկեղունգն. սեռ քառաչօդ պատենաՁեից, ի տոհմէ երկայնեղջերց (longicornes).

Amphiotis (իս) ի. բ. շրջականջ. ազգ տորոնեասերից (rubiacées).

Amphioxus (օքսիւս) ա. կ. շրջաատուր. սեռ անողնաւորաց (invertébrés).

Amphipentas (աս) ա. բ. հընգակ. ազգ բիդդուլֆիական լոքից (biddulphiacées).

Amphiphagie, ի. այլակերությիւն. յարմարութիւն անանելոյ այլ եւ այլ ուտելեաց :

Amphiphon, ա. հխ. յն. շրջափայլ. ազգ կարկանդակի պատեալ ջահիւք : [տեսակ լօռի :

Amphipleure, ի. բ. շրջակող.

Amphipneuste, աճ. կ. երկշունչ. որ շնչէ խռիկօք (branchies) եւ Թոքով. || —s, ի. յ. —ք. ցեղ դասու սողնոց, որք ունին միանգամայն խռիկս եւ Թոքս ի շնչառութիւն :

Amphipode, աճ. կ. երկոտն. * երկու տեսակ ոտք ունեցող, որոյք կ'ուտնու եւ կլողայ բստ կամս. || —s, ա. յ. երկոտունք. կարգ դասու խեցեմորթաց : [կոտնաձեւ :

Amphipodiforme, աճ. կ. եր-

Amphipogon, ա. բ. շրջամօրուս. սեռ տնկոց ի տոհմէ սիզաբուսոց, ցեղ ցցունակրեայց (pappophorées).

Amphipore, ա. կ. երկճակ. սեռ օղակաւորաց, ի տոհմէ շրջակեանց (gyratriciens).

Amphiporines, ի. յ. կ. երկճակեանք. մանր սպդունք նման երկճակի :

Amphiprions, ա. յ. ձք. շրչասղոցք. տոհմ ձկանց, մեծաւորք ստամոքսակնակերպից (sciénoïdes).

Amphiprora, ի. բ. երկգռուկ. սեռ նաւակաձեւ լօռից :

Amphiprostyle, ա. հռ. ն. երկսեռագաւիթ. մեհեան որ ունէր կրկին սիմնագաւիթս յառաջոյ եւ ի յետուստ :

Amphiptère, ա. կգ. շրջաթեւ. Թեւաւոր վիշապ կամ օձ :

Amphipyre, աճ. դց. շրջահուր.

Diane —. 2. ի. մբ. —. միջատ ԹեփաՀեւ Թիթեռնանման :

Amphipyrides, ի. յ. մբ. շրջահուրեայք. ցեղ Թեփաթեւից գիշերայնոց :

Amphiraphis (ֆս) ի. բ. շրջամոյճ. տունկ ինչ Հնդկաց :

Amphirhoé, ա. բ. շրջհոսիկ. սեռ լօռից բուստիկեայց (corallinées).

Amphirrhoge, **Amphirrhox** (ռօքս) ա. բ. հերձաթուփ :

Amphisarque, ա. բ. շրջամիս. պտուղ փայտեղէն արտաքուստ եւ մսուտ ի ներքուստ :

Amphisaure, ա. վբ. շրջամողէս. սեռ բրածոյ վեռնոց հոյամողիզեանց (dinosauriens) գտելոց յեռակի (trias).

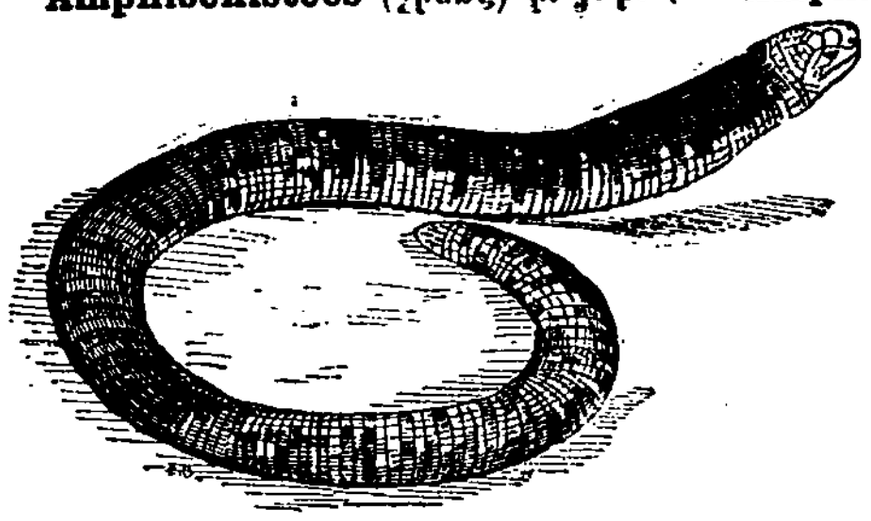
Amphisbène, ի. սբ. երկսող. *օձ ինչ հնոց, որ առջեւէն Լւ ետեւէն սողալ կ'ասէին :

Amphisbénien, enne, աճ. սբ. երկսղեան. || —s, ա. յ. —ք. *տոհմ սողնոց դասաւորեալ երբեմն օձայնոց (ophidiens) հետ եւ երբեմն մողիզեանց (sauriens) հետ :

Amphisbenoïde, աճ. սբ. երկսղակերպ :

Amphisceps (ֆիսէփս) ա. մբ. շրջպատիկ. սեռ միջատաց ի կարգէ կիսաՀեւից :

Amphischistées (շիսթէ) ի. յ. բ. երկպատառք. բաժանումն տոհմի խաչաթերից :

Amphisbène.

Amphisciens (անֆիսիէն) ա. յ. աշ. երկատուերք, երկատուերեանք. բնակիչք այրեցած գօտւոյ, որոց ստուերք ձգին մերթ ի հիւսիս եւ մերթ ի հարաւ կոյս :

Amphiscopie, ի. բ. շրջադիտեական. Թիթիկ ի Պրէգիլ :

Amphisdrome, աճ. նե. երկընՀաց. *որ կրնայ առջեւէն կամ ետեւէն քալել. vaisseau —.

Amphisile, ա. ձբ. խորժոր. ձուկն մերթ ալ խայծոցածկանց (centrisques).

Amphismile, ի. վ. երկայրիկ. կտրոց երկայրի :

Amphisphalsis (սֆս) ա. վ. շրջարտ : [տեսակ անկի :

Amphisphérie, ի. բ. շրջբոլոր.

Amphisphériques, ի. յ. բ. շրջբոլորեայք. հատուած անկոց :

Amphispore, ա. բ. շրջաՀոծ. սեռ անկոց փորասնկեայց (gastéromycètes).

Amphistaure, ա. մբ. շրջածող. սեռ հնգայօդ պատենաՀեւից, տոհմ ՀերՀեղջերց (lamellicornes).

Amphistérée, ի. բբ. Հերոք. տեսակ որդի :

Amphistome, աճ. երկբերան. 2. ա. բբ. —. * երկու կողմէն ճճիչ ունեցող տեսակ մի փորոտային ճճի. 3. —s, ա. յ. բ. —ք. կարգ տոհմի մամռոց :

Amphisympathie, ի. խս. շրջահամակրանք. համակրանք մարդոյ առ շրջակայ էակս :

Amphitane, ի. հբ. շրջաձգակ. քար նման մագնիսի :

Amphitapa, ի. հխ. շրջատեւ. անկուած ունելով ստեւ երկուստեք :

Amphitétras (աս) ա. բ. երկքառիկ. սեռ անկիւնաքեր լօռից :

Amphitétrasées, ի. յ. բ. երկքառիկեայք. խումբ լօռից, որոց նախատիպ է երկքառիկ :

Amphithalame, ա. հխ. յն. մերճասենեակ. * խցիկ անկողնոյն քով յորում գերի մի կպատակէր :

Amphithalée, ի. բ. շրշաճառիկ. սեռ տնկոց, ի տոհմէ ընդաբերից :

Amphithalite, ա. հբ. շրջաճաղկաքար. կաՀնագոյն եւ Թափանցիկ :

Amphithéâtral, e, աճ. շրջատեսարանական. la forme —e.

Amphithéâtre, ա. ամփիԹատրոն, ամփիԹատր, շրջաՀատոր, շրջատեսարան. շինուածք բոլորածեւ կամ ձուածեւ. — spacieux. Grand, vaste —. L'— de Nimes. L'— de Vespasien à Rome, s'appelle aujourd'hui le Colisée. 2. փ. —, հանդիսատեսք. tout l'— se leva pour le mieux regarder. 3. —. մասն Թատրոնի հանդէպ Թատերաբեմի. l'— était plein de monde élégant. Un billet d'—. — des premières, des secondes. 4. շրջատեսարան, դասախօսարան, անդամոցնարան, աստիճանաւոր սրբոյ. — de l'École de Médecine. || փ. —. le village au-dessus forme un —. || En —. մ. շրջատեսարան, շրջատեսարանաձեւ, ամփիԹատրաձեւ. ce terrain s'élève en —. La ville d'Alger est bâtie en —.

Amphithérion, ա. կ. կեղակենդան. կեղակարծ ինչ կենդանի բրբոջոյ :

Amphithète, ա. հխ. դաշխուրան. * երկու ունկունք ունեցող մեծ բաժակ :

Amphithoé, ա. կ. ամփիԹոէ. սեռ խեցեմորԹաց ի տոհմէ երկոտանց (amphipodes).

Amphitragule, ա. վբ. շրջաքաղ, շրջաքօշ. սեռ բրածոյ մշկայծեմանց (chevrotain).

Amphitrétie, ի. բ. շրջաճակ. սեռ անկոց, որոց երկու երեսք ճակոտկէն են : [սեռ անկոց եւ լօռից :

Amphitrite, ա. բ. ամփիտրիտէ.

Amphitrite, ի. դց. Ամփիտրիտէ. դիցուհի ծովու. 2. քՀ. —, ծով. le sein, le dos d'—, ծոց, երեսք —տեայ. 3. կ. —. սեռ ծովային ճըճեաց :

Amphitritées, ի. յ. կ. ամփիտրիտեայք. սեռ օղակաւորաց, որոց նախատիպ ամփիտրիտէ :

Amphitrope, աճ. բ. երկդարձիկ :

Amphitropie, ի. բ. երկդարձուԹիւն. * երեւոյԹ որ լինի երբ սաղմն (embryon) երկուստեք իւր վերայ դառնայ :

Amphitryon, ա. ճաշատու, կոչնատէր, խրախճանարար. — affable, gracieux. Joyeux —.

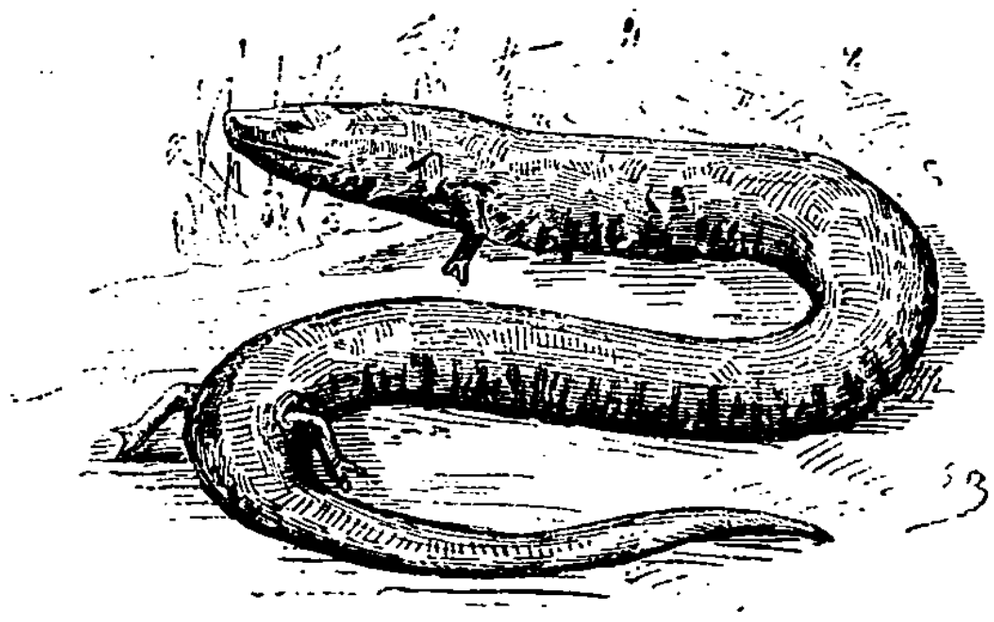
Amphitryonisme, ա. կոչնատիրասիրուԹիւն. մոլուԹիւն կոչնատէր լինելոյ :

Amphium, e ա. սբ. խիփոկ. սեռ օձաձկնանման սողնոց :

Amphiumidé, աճ. սբ. խիփոկեայ. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ դասու սողնոց, որոց նախատիպ խիփոկ :

Amphiumoïde, աճ. սբ. խիփոկակերպ. || —s, ի. յ. —ք. տոհմ սողնոց, ի խմբոյ ճակավզից (trématodères) ունելով նախատիպ զխիփոկ :

Amphiurides, ի. յ. կ. շրջածեռք, շրջատուռնք. * տոհմ փշամորթոց որք շատ ծովերու մէջ գտնուին :

Amphiure.

Amphizonelle, ի. կ. շրջագօտի. սեռ բոլորաթևոյի փոխակեռնց (amébiens).

Amphochète (քէԹ) ի. բ. շրջաքաշ. սեռ սիզաքուռց ծիակորեկասերից (panicées).

Amphode, ա.բ. շրջատոամն. սեռ տնկոց ի տոհմէ ընդաբերից :

Amphodélite, ի. հբ. ժիժիտ. (անածոյ մերձաւոր արաստոյ վիմի հիլdspath).

Amphodiplopie, Amphodiplopsie, ի. ակ. երկակրկնատեսութիւն. կ կնատեսութիւն երկու աչօք :

Amphonyx (նիքս) ա. մբ. երկեղունգն. սեռ միջատաց ի տոհմէ ՆերփաԹերից. տոհմ վերջալուսեայց (crépusculaires).

Amphoradène, տ. **Amphradène**,

Amphore, ի. հխ. խառեակ. անօԹ երկունկն. 2. —. չափ ինչ ընդունակութեան նախնի Հռովմայեցւոց. 3. բ. —. ստորին մասն պտղոց ոմանց. 4. աս. հ. —. հն. **Verseau**, ջրհոս :

Amphore.

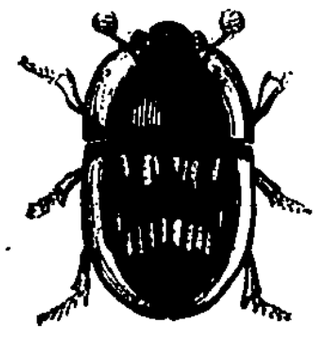
Amphoricarpe, ա. բ. խառեկապտուղ, խառեկամիրգ. խոտ ինչ Դալմատիոյ :

Amphoricité, ի. խառեկածայն. ձայն խառեկի :

Amphoridium (տիօն) ա. բ. խառեկածեւ. սեռ մամռոց, ի տոհմէ լուծատոամնեայց (zygodontées).

Amphorique, ած, խառեկային. 2. ախ. —. bourdonnement, résonnance, souffle —.

Amphorite, ա. հխ. յն. խառեկամրցանք. քերԹողական մրցանք, յորում յաղԹողն ընդունէր խառեակ ի վարձ :

Amphotis.

Amphotère, ած. տգ. անխըտրակ. ասի զանխըտիր մարմնոց, որք ոչ ԹԹու են եւ ոչ հիմն :

Amphotide, ի.հխ. երկաԹագդակ (զոր կրէին բռնամարտիկք):

Amphotis (խս) ի. մբ. պիկոր. սեռ պատենաԹեից միջատաց, ի տոհմէ փայլիկեայց (nitidulides).

Amphradène, ա. բ. անմատռագեղձ. ազգ պ ա ս պ ա յ ճ ի (polypode).

Amphymène, ա. բ. շրջաձագանգ. սեռ տրնկոց ի տոհմէ ընդաբերից :

Amphyse, ա. մբ. ուռցիկ. սեռ պատենաԹեից այլայօդից, ի տոհմէ սեւամարմնոց (mélasomes).

Ample, ած. լայն, լայնածիգ, լայնատարր, լայնատարած, լայնատարազ. vêtement —. Robe fort —. 2. վ. յորդ, առատ, յորդառատ, լիուլի. une — moisson. 3. վ. ընդարձակ, ճոխ, երկարածիգ. un — discours. — matière, sujet, pouvoir. Un plus — renseignement, examen, ընդարձակագոյն՝ ճոխագոյն՝ լիուլի տեղեկութիւն :

Amplectif, ive, ած. բ. շրջափաթ. որ շուրջ փաթի՝ պատի :

Amplement, մ. լայնաբար, ընդարձակաբար, ընդարձակապէս, ընդարձակօրէն, ճոխաբար, յորդագոյնս, լիուլ, լիուլի. plus —, լայնագոյնս, ընդարձակագոյնս. vous en serez instruit plus —. On l'avait — dédommagé. Nous avons été — satisfaits. Il y avait — de quoi dîner. Lessius le prouve plus —.

Ampleur, ի. լայնութիւն. — d'un habit. Robe qui n'a pas assez d'—. 2. —, ընդարձակութիւն, ճոխութիւն. son style a de l'—, ճոխաբան է ոճն. son chant ne manque pas d'—.

Amplexatile, ած. բ. փարելի. * երբոր արմատիկն կպչանայ եւ կպատէ զամբիւռն (embryon).

Amplexe, ա. կ. փարուկ. ազգ բրածոյ պոլիպոդի :

Amplexicaude, ած. կ. ցօղնապատ. *որոյ պոչն ԹաղանԹապատ է ազդերաց մէջ :

Amplexicaule, ած. բ. ցօղնապատ. որ պատէ զցօղուն. feuilles —s.

Amplexiflore, ած. բ. ծաղկապատ. ծաղիկն պատող :

Amplexifolié, e, ած. բ. տերեւապատ : [*պատճէն գրող :

Ampliateur, ա. պատճենագիր.

Ampliatif, ive, ած. ընդարձակիչ, յաւելիչ : [դիկ :

Ampliatiflore, ած. բ. լայնածա-

Ampliatiforme, ած.բ.լայնածեւ:

Ampliation, ի. պատճէն. հաւասարն կամ օրինակ հրամանագրոյ. ... pour —; ի պատճէն, ի հաւատարմութիւն պատճենիս. 2. բժ. ընդարձակումն, ընդարձակութիւն. — de poitrine pendant l'inspiration.

Amplifiant, e, ած. բգ. սուտացուցիչ, խոշորացուցիչ. verre —.

Amplificateur, ա. հգ. ընդլայնիչ, ընդլայնող, ճոխաբանող. un grand, un ennuyeux —.

Amplificatif, ive, ած. ար. սուտացուցիչ, խոշորացուցիչ. le pouvoir — d'un télescope.

Amplification, ի. ճա. ընդլայնումն, ճոխաբանութիւն. il y a trop d'— dans son discours. — oratoire. Brillante, longue —. 2. բ. չափազանցութիւն. il y a de l'— dans ce récit, dans ces détails. 3. ար. սուտացումն, խոշորացումն :

Amplifier (լֆ. **Allier**) ն. ընդլայնել, ընդարձակել, ճոխաբանել. — une matière, une pensée. 2. փ. սուտացուցանել, չափազանցել. — une histoire, une nouvelle. || անխ. il amplifie toujours. 3. ար. սուտացուցանել, * խոշորցունել. ce microscope amplifie beaucoup.

S'amplifier, դ. ընդարձակիլ, աճիլ:

Amplipenne, ած. Ք. լայնաթեւոտ, լայնաՔեւ :

Amplissime, ած. բ. եւ սգր. ամենալայն, մեծատարած :

Amplitude, ի. լայնութիւն. — d'une étoffe. 2. ընդարձակութիւն, տարածութիւն. dans l'— et immensité de la nature. (Pasc.) 3. եչ. եւ աս. լայնութիւն, լայնոյՔ. — orientale կամ ortive du soleil, արեւելեան — արեգական. — occidentale կամ occase, — արեւմտեան. 4. բժ. — du pouls. S. **Développement.**

Ampoule, ի. բժ. շտիկ, շուտիկ, պաշպաճ, * պղտիկ ուռեցք. հն. **Cloche**. 2. տգ. եւ բ. սրուակ. — compressive, ճնշասրուակ. || Sainte —, սուրբ սրուակ (իւղոյ օծութեան Թագաւորաց Գալղիոյ ի Ռէնս, խորտակեալ ի 1793):

Ampoulé, e, ած. փքուռոյց, փքոցուռոյց, ուռուցիկ. discours, style —. En termes —s, ճոռոմ բանիւք :

Ampoulette, ի. զ. սրուակիկ. 2. նե. աւազաժամացոյց. ժամացոյց աւազոյ :

Ampulex (լէքս) ա. մբ. բիգոր. սեռ միջատաց ի տոհմէ բրոդաց (fouisseurs).

Ampullacé, e, ած. բպ. սրուակածեւ, շիշածեւ. corolle —e.

Ampullacère, ի. կ. շիշեղջիւր. սեռ փորուռոյց կակղամսաց :

Ampullaire, ած. սրուակաւոր. 2. ի. կ. —. ազգ փափկամորթոյ, ի տոհմէ սրուակաւորեայց :

Ampullarié, e, ած.կ. սրուակաւորեայ. || —es, ի, յ. —ք. սեռ միապատեան փափկամորթոց: [ուակազգիք:

Ampulloriides, ա.յ.կ. եւ վբ. սրը-

Ampulloïde, ած. սրուակակերպ:

Amputation, ի. վ. կրճատումն, հատումն. — circulaire, oblique, — բոլորաձեւ, կողմնական. — d'un membre, անդամահատութիւն. — d'un bras, բազկահատութիւն. — d'un sein, ստնահատութիւն. faire une —, կրճատումն ինչ առնել. faire l'— d'une jambe, կրճատել՝ հատանել՝ կտրել զսրուն :

Amputé, e, անց. կրճատեալ, հատեալ, * կտրուած. un membre —, — անդամ. — de la jambe, սրունքահատ. 2. ա. —, անդամահատ:

Amputer, ն. կրճատել, հատանել, կտրել. — un membre, — զանդամն, անդամահատել. 2. անխ. կրճատել, անդամահատել. — un blessé.

Amsonie, ի. բ. ամսոնիա. սեռ. անկոց ի տոհմէ շնատեսից (apocynées).

Amulette, ի. բժիժ, բժժանք, յուռութք, յուռութուրանք, հմայեակ, դրիճ, կղպիք « հատայիլ ». porter une — sur soi.

Amunitionnement, ա. զ. ռազմամթերումն:

Amunitionner, ն. զ. ռազմամթերել, ռազմամթերս հատուցանել:

Amure, ի. նաւ. առագաստածիգ, * առագաստին ծայրի չուանն. հն. Écoute.

Amurer, ն. նաւ. առագաստածգել. * առագաստին ծայրի չուանն պրկել՝ քաշել:

Amurgue, ի. ճրկոն. * դիւրաձիճոյ որ օձառ շինուելու կգործածուի:

Amusable, ած. զբօսելի. * զբօսանքն կարելի. cet homme n'est plus —.

Amusant, e, ած. զբօսական, զբօսիչ, զբօսուցիչ, զբօսանուցիչ, զբօսուցիկ, զուարճալի, զուարճացուցիչ. très —, զբօսաւէտ, բազմազբօս, բազմազուարճ. homme, livre —. D'un esprit —, զուարճամիտ. ce n'est pas —, չէ ինչ զուարճալի. 2. ա. —ն. l'— de ce récit est . . .

Amusement, ա. զբօսանք, զուարճութիւն. plein d'—, զբօսալի, զբօսալիր, զուարճալից. par —, ի՛ սա զբօսանս, * զուարճութեան համար. faire son — de qc., զբօսնուլ՝ զուարճանալ իւիք՝ *բանով մի. 2. փ. —, ճաղր, ծանականք, être l'— d'une société. Devenir l'— de qn. 3. ագր. ժամավաճառութիւն. pas tant d'—, մի՛ ժամավաճառ լինիր, փութա՛. 4. պատիր բանք, սուտ խոստումն, խաբէութիւն. je suis las de ces —s.

Amuser, ն. զբօսուցանել, զուարճացուցանել. — les enfants. — le peuple avec des spectacles. || անխ. —. cela amuse. La comédie instruit en amusant. Cela nous amuse. 2. տալ՝ կորուսանել զժամանակն, ժամավաճառ առնել, Թարթափեցուցանել. — l'ennemi. Une mouche suffit pour l'—. 3. սփոփել, փափագել, ողբել, մեղմել, ցածուցանել. — les peines, les souffrances, la douleur, les inquiétudes de qn. 4. զուր յուսացուցանել, պատրողական բանիւք Թարթափեցուցանել զմիտս, պատրել, խաբել. c'est — le monde que de faire des réponses vagues. — qn. de belles espérances, գեղեցիկ յուսով պարարել՝ Թարթափեցուցանել զոք. il les amusait par des espérances, յուսով պարարէր զնոսա, մեռոի յուսով պարարէր՝ խնդացուցանէր զնոսա. il l'amuse par des promesses, par de belles paroles, խոստմամբք, գեղեցիկ բանիւք պատրէ՝ յուսացուցանէ զնոսա. || անխ. —. des promesses, des espérances qui amusent. || բ. — le tapis, ընդունայնաբան՝ ընդունայնախօս՝ մեռոիս խօսել՝ բարբառել. il est bon quelquefois de savoir agréablement — le tapis. Il sait — le tapis.

S'amuser, դ. զբօսնուլ, զուարճանալ. il ne pense qu'à —. Il s'est fort —é à cette soirée. — à lire, à faire des vers. — de peu de chose. Il fait cela pour —, առ զբօսանս առնէ զայն, * զուարճանալու համար կ'ընէ զայն. on ne s'amuse pas longtemps de l'esprit d'autrui. 2. ժամավաճառ լ., * ժամանակն անցուննել՝ կորսընցուննել. — en route. — à bavarder. — à des bagatelles. Il ne s'amuse pas à deviner les secrets d'autrui. Ne vous amusez pas, je vous attends. 3. խաղ՝ ծաղր առնել. — de qn., — qqc, * մէկուն զուարճութիւնն հանել. on s'amuse de lui tout en acceptant ses dîners. 4. զուարճանալ ամօթալից շօշափմամբ. il s'amuse. Il faut amuser les enfants de peur qu'ils ne s'amusent.

Առ. բ. — à la moutarde, դիգիրել՝ ժամավաճառ լ. ի մեռոիս, *փուճ՝ չնչին բաներու ուշ դնել:

Amusette, ի. բ. զբօսիկ. փոքրիկ զուարճութիւն, խաղալիկ. pour les enfants tout est —. Ce n'est pour lui qu'une —. Les poupées sont des —s d'enfant.

Amuseur, euse, գ. զբօսուցիչ, զուարճարար, զուարճացուցիչ. ce romancier est un — aimable, un agréable —.

Amusoire, ի. բ. եւ ագր. զբօսանոց. զբօսանաց՝ խաղոյ իրք:

Amyctère (ամիքթէր) ա. մբ. անքիթ, անպատիճ. սեռ քառայօդ միջատաց: [dicament —.

Amyctique, ած. բժ. ուռիչ. mé-

Amyélencéphalie (ամիէլան) ի. բժ. անողնաճուճագլխոյծ. հրէշաւորութիւն արուադրեալ անգոյութեամբ ողնաճուճի (moelle épinière) եւ գլխուճի (encéphale).

Amyélie, ի. մգ. անողնաճուճ, անողնաճուճութիւն:

Amyélonévrie, ի. բժ. ողնաճուճաղուճութիւն. անդամալուծութիւն ողնաճուճի (moelle épinière).

Amyélotrophie, ի. բժ. ողնաճուճաճիւծութիւն: [roche —.

Amygdalaire, ած. եբ. նշածեւ.

Amygdale, ի. մգ. նշիկ, նշագեղձ. ամուն նշածեւ գեղձից երկուատեր կոկորդի:

Amygdalé, e, ած. բ. կոթիզապտուղ, նշեայ. || —es. ի. յ. —բ. ծառք որոց գլխաւորքն են նշի, սալորենի, դեղձի, ծիրանենի:

Amygdalifère, ած. բ. նշաբեր:

Amygdalin, e, ած. նշեղէն. looch, savon —. 2. բ. —. որոյ ծաղկունք նման են ծաղկանց նշենւոյ. l'eucalypte —.

Amygdaline, ի. ագ. նշին. նիւթ բիւրեղանալի գտեալ ի դառն նշի:

Amygdalique, ած. ագ. նշային. acide —.

Amygdalite, ի. բժ. նշկաբորբ. բորբոքումն նշկաց՝ նշածեւ գեղձից կոկորդի. հն. Angine tonsillaire. եւ ն. Esquinancie.

Amygdalithe, ի. եբ. նշաքար. քար նշածեւ:

Amygdalo-glosse, ած. մգ. նշլեզուական. muscle —.

Amygdaloïde, ի. հբ. նշակերպ. ազգ նշաքարի. 2. ած. —. հն. Amygdalaire.

Amygdalophore, ա. բ. նշակիր. հն. Amandier.

Amygdalotome, ա. վ. նշկահատ. գործի հատանելոյ զնշիկս. — à lame tournante, — դարձաւայր:

Amylacé, e, ած. ագ. օսլատեսակ, նշայատեսակ. fécule —e.

Amylacétique, ած. ագ. օսլքացխային. acide —.

Amylamine, ի. ագ. օսլօշակին. հն. Amyliaque. [օշակ:

Amyl-ammoniaque, ի. ագ. օսլ-

Amyl-aniline, ի. ագ. օսլնիլին. հեղուկ գոյացութիւն վարդաւոյր:

Amyl-azoteux, ած. ագ. օսլանկենսուռ: [կենսային:

Amyl-azotique, ած. ագ. օսլան-

Amylbenzine, ի. ագ. օսլբնդրին. * հեղուկ նման կնդրինի, յորում արմատական օսլուսի (amyle) տեղ դրուած է հիւլէ մի ջրածնի:

Amyl-benzoïque, ած. ագ. օսլկնդրկային:

Amyl-biborique, ած. ագ. օսլերկօսկեբորային, օսլերկբորային:

Amyl-bromhydrique, ած. ագ. օսլաճիւջրաճնային: [աճխային:

Amyl-carbonique, ած. ագ. օսլ-

Amyl-chlorhydrique, ագ. օսլքլորաջրաճնային: [բատ:

Amyl-citrate, ա. ագ. օսլկիտ-

Amyl-citrique, ած. ագ. օսլկիտրային: [ճաւամիդ:

Amyl-cyanamide, ա. ագ. օսլ-

Amyl-cyanhydrique, ած. ագ. օսլճաւաջրաճնային:

Amyle, ա. ագ. օսլ, օսլուստ, ցքօսլ. արմատ օսլային ցքւոյ:

Amylène, ա. ագ. օսլէն, օսլուստէն. հեղուկ անգոյն, Թափանցիկ եւ անզգայացուցիչ: [լին:

Amylénique, ած. ագ. օսլէնա-

Amylénisation, ի. բժ. օսլէնացումն. օսլէն տալն իբրեւ անզգայացուցիչ: [ցուլ. ցքի օսլէնի:

Amylglycol, ա. ագ. օսլքաղց-

Amyliaque, S. Amylamine.

Amylicétique, S. Amylique.

Amylides, ի. յ. ագ. օսլատեսակք. * տոհմ օսլայ պարունակող գործարանաւոր բաղկացից:

Amyl-iodhydrique, ած. ագ. օսլմանիշաջրաճնային:

Amylique, ած. ագ. օսլային, նշային: [ձորատ:

Amyl-malate, ա. ագ. օսլխնձ-

Amyl-malique, ած. ագ. օսլխնձորային: [ճխախուտն:

Amyl-nicotine, ի. ագ. օսլ-

Amyl-nitreux, տ. **Amyl-azoteux.**

Amyl-nitrique, տ. **Amyl-azotique.**

Amylobacter (Ъէր) ա.. բժ. օսլաջոխս. էակ մանրադիտական:

Amylocarpe, ա. բ. օսլամիրգ. ազգ սնկոց:

Amylodextrine, ի. տգ. օսլաջին. օսլայ լուծանելի. հն. **Amidu-line.**

Amyloïde, ի. տգ. օսլակերպ. նիւթ մերձակից օսլայի:

Amylomycine, ի. տգ. օսլասունկ. * գոյացութիւն նման օսլայի գտեալ տեսակ մի սնկի տիկին (asque) մէջ:

Amylon, ա. տգ. օսլոն:

Amylonine, ի. տգ. օսլոնին:

Amyl-oxalate, ա. տգ. օսլԸրբԸրնջկատ:

Amyl-oxalique, աճ. տգ. օսլԸրբԸրնջկային:

Amyloxamique, աճ. տգ. օսլԸրնԸնջկամդային. ասի զԸՒթուոյ գոյացեալոյ յօսլԸրնԸնջկային նիւթէ:

Amyloxylon, ա. բ. օսլափայտ. անուն կոնաբեր ինչ բրածոյի:

Amyl-phosphine, ի. տգ. օսլֆոսֆին:

Amyl-phosphinique, աճ. տգ. օսլֆոսֆինային:

Amyl-phosphite, ա. տգ. օսլֆոսֆիթ. *սեռական անուն աղից կազմելոց զուգախառնուԸեամբ օսլֆոսֆրուտ ԸՒթուոյ տակից հետ:

Amyl-phosphoreux, աճ. տգ. օսլֆոսֆրուտ:

Amyl-pipéridine, ի. տգ. օսլպղպեղիդին. գոյացութիւն արտադրեալ յօսլմանիշաջրածնային (amyliodhydrique) նիւթէ եւ ի պղպեղիդինէ:

Amyl-silicique, աճ. տգ. օսլգայլխազային. acide —.

Amyl-sulfate, ա. տգ. օսլծծմբատ. *սեռական անուն աղից կազմելոց զուգախառնուԸեամբ օսլծծմբային ԸՒթուոյ հիմանց հետ:

Amyl-sulfhydrique, աճ. տգ. օսլծծմբաջրային. acide —.

Amyl-sulfite, ա. տգ. օսլծծմբիթ:

Amyl-sulfothymolique, աճ. տգ. օսլծծմբուրցուղային:

Amyl-sulfure, ա. տգ. օսլծծմբուր

Amyl-sulfureux, euse, աճ. տգ. օսլծծմբուտ:

Amyl-sulfurique, աճ. տգ. օսլծծմբային:

Amyl-tartrate, աճ. տգ. օսլգինեմբրատ:

Amyl-tartrique, աճ. տգ. օսլգինեմբրային:

Amyl-thiosinamine, ի. տգ. օսլծծմբամանխին:

Amyl-thiosinamique, աճ. տգ. օսլծծմբամանխինային:

Amyl-thymol, ա. տգ. օսլուրզուլ:

Amylure, ա. տգ. օսլուկ:

Amyl-urée, ի. տգ. օսլմիզակ:

Amyl-uréthane, ա. տգ. օսլուրեԸան:

Amynilispe, ա. վբ. վրիժակամաշ. սեռ բրածոյ բիւրոտանց (myriapodes).

Amynodon, ա. վբ. վրիժակատամին. սեռ բրածոյ կաԸնաբուծից, ժերծաւոր ռնգեղջեր:

Amynthie (ամէնԸի) ի. մբ. հեզակ. սեռ պատենաԸեւից ցորիկեայց:

Amyntique (ամէն) աճ. բժ. պահպանիչ, կազդուրիչ. emplâtre —.

Amyon, աճ. ախ. անդնդեր:

Amyostasie, ի. ախ. դնդերադող. դողդոջումն դնդերաց:

Amyosthénie, ի. ախ. դնդերանզօրուԸիւն. վիճակաւն տկարուԸիւն:

Amyotrophie, ի. բժ. դնդերաժիւթուԸիւն. ժիւթումն՝ իւծումն դնդերաց:

Amyotrophique, աճ. ախ. դնդերաժիւթային, դնդերաժիւթական:

Amyridacé, e, աճ. բ. անբուրաստեր. հն. **Amyridé.**

Amyride, ի. բ. անբոյր. սեռ տնկոց ի տոհմէ բուրսերասերից (burséracées), նախատիպ ցեղի անբուրեայց. են Ծուխք ռեանաբերք եւ սպիտակաժալիկք:

Amyridé, e, աճ. բ. անբուրեայ. || —cs, ի. յ. — ք. բ. տոհմ տնկոց, որոց նախատիպ անբոյր:

Amyrine, ի. տգ. անբուրին. գոյացութիւն բիւրղանալի հանեալ ի ռեանային հումզոյ անբուրի (amyride).

Amyris (իս) տ. **Amyride.**

Amyron, ա. բ. անբուրիկ. ազգ վշտատերեւի (centrophylle).

Amytis (իս) ա. Ծ. ծափին. Ծուշուն

Amyxie (ամիքսի) ի. ախ. անխնուԸիւն. *խլանց չվազելն:

An, ա. ամ, տարի. pendant cinq —s, յամս՝ ընդ ամս հինգ, * հինգ տարի՝ տարուան մէջ. en trois —s, յամս երիս, երեք տարուան մէջ. par —, յամին, ի տարւոջ, ամի ամի, ամ յամէ, ամ ըստ ամէ, * տարին. une fois, deux fois l'—, մի անգամ, երկիցս ի տարւոջ՝ յամին, *տարին մի անգամ, երկու անգամ. deux —s après, զկնի՝ յետ երկուց ամաց, *երկու տարի յետոյ. dans un —, ի միում ամի՝ տարւոջ, *տարուան մի մէջ. եւս՝ յետ միոյ ամի, զկնի տարւոյ, * մի տարիէն. au bout de trente —s, զկնի երեսուն ամաց. d'un —, միամեայ. tous les —s, զամենայն ամս, ամ ըստ ամէ, ամի ամի, ամ յամէ, * ամէն տարի. l'— dernier, l'— passé, յանցելում՝ ի գնացելում ամի, հերու, *անցեալ տարի. l'— prochain, ի գալ ամին, ի դառնալ տարւոյն, * գալ տարի. il y a un —, trente —s, միամեայ՝ երեսուն ամօք յառաջ, *մի տարի՝ երեսուն տարի կայ. un — s'est écoulé, սահեալ էանց՝ անց սահեցաւ ամ մի, * տարի մի սահեց՝ անցաւ. il y a un — que, ամ մի է զի, * տարի մի կայ որ. il y a un — d'écoulé, de sonné, de révolu depuis que, ամ մի սահեցաւ, էանց, հնչեաց, բոլորեցաւ յորմէ հետէ . . .:

Le premier jour de l'—, le premier de l'—, le jour de l'—, առաջին օր տարւոյ, գլուխ տարւոյ, տարեմուտ, տարեգլուխ, կաղանդ, *տարւոյն առաջին օրն:

Le nouvel —, նոր տարի, ամանոր, կաղանդ. souhaiter à qn. le nouvel —, մաղԸել՝ շնորհաւորել ումեք զամանոր, *մկրտուն — շնորհաւորել:

Bon jour et bon —, օր բարի եւ ամ բարի. ողջոյն ժողովրդական յառաջին աւուրս նորոյ տարւոյ:

Bon —, բարեմուխ. bon —, mal —, ընդ բարեբեր ամ եւ ընդ անբեր, *բարեբեր եւ անբեր տարին ի միասին հաշուելով. bon —, mal —, mon champ me rapporte tant de blé, son commerce lui vaut cinq mille francs.

Service du bout de l'—, կլ. bout de l'—, այգոյք. պաշտօն ննջեցելոյ յաւուր տարեդարձի մահուան. j'ai assisté à son bout de l'—. Faire le bout de l'— de qn., այգոյել. առնել պաշտօն ննջեցելոյ յաւուր տարեդարձի մահուան ուրուք:

L'— du monde, de la création, ամ աշխարհի, արարչագործուԸեան:

En l'— . . ., յամի . . . à l'— de grâce, de Notre Seigneur, du Seigneur, du salut, յամի շնորհաց, Տեառն, փրկուԸեան մերոյ:

L'— de l'hégire, տ. **Hégire.**

2. ի. ամք, տիք, հասակ, * տարիք. avoir un —, dix —s, միամեայ, տասնամեայ լ., * մի տարեկան, տասն տարեկան լ. aller sur vingt —s, sur quarante —s, քսանամեայ, քառասնամեայ լ. quand il eut atteint l'âge de sept —s, իբրեւ եղեն նորա ամք եօԸն, * երբոր եօԸն տարեկան եղաւ. vous n'avez point encore cinquante —s, չիսուն ամ չեւ եւս է քո, չէք տակաւին չիսնամեայ, * դեռ չիսուն տարեկան չէք:

La fleur des —s, ծաղիկ տիոց, մանկուԸեան. les jeunes —s, մանուկ՝ մատաղ տիք, մանկուԸիւն. dès ses jeunes —s, անդստին ի տղայ տիոց, ի մանկուԸենէ:

Les vieux —s, տիք՝ հասակ ծերուԸեան, ալեւորոյԸ. dans, sur ses vieux —s, ի տիս՝ ի հասակի ծերուԸեան:

Les —s, տիք՝ հասակ ծերուԸեան, ալեւորոյԸ. le poids, le fardeau des —s, բեռն ամաց՝ հասակի՝ ծերուԸեան. l'outrage, l'injure des —s. Subir l'injure des —s. Réparer l'outrage des—s.

Ած. Je m'en soucie, je m'en moque comme de l'— quarante. չէ ինչ ինձ փոյԸ, * ամենևին հոգս չէ, ի՞նչս:

Ana, ա. հաւաքաբանուԸիւն. des —s. 2. մերԸ կցի ի վերջ անուան մատենագրին իբր վերջամանիկ. le Calviniana, Կալվինարան. Voltairiana, ՎոլԸերարան:

Anabaine, ի. բ. վերագնաց. սեռ մագլող տնկոց ափաբեայց. հն. **Plukenétie.** 2. —. սեռ ջրից բերբիկաւորից (nostocacées).

Anabainelle, ի. ծբ. վերակիկ:

Anabantoïde, աճ. ծբ. վերակակերպ. նման վերակի (anabas). || —s, ի. յ. —ք. տոհմ ձկանց:

Anabaptisme, ա. վերակնքումն, կրկնակնքուԸիւն:

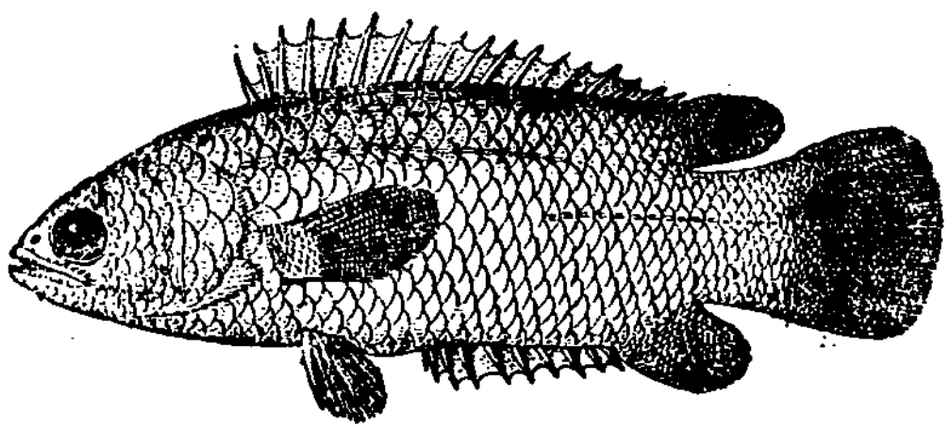
Anabaptiste, գ. վերակնքող, կրկնակնիք, կրկնակնունք, կրկնավկրտական (աղանդաւոր). 2. աճ. —, sectaire —, — աղանդաւոր:

Anabas (աս) ա. ծբ. վերակ. ազգ ձկան որ սողայ զծովեղերք եւ ելանէ յարմաւենիս:

Anabase, ի. բ. վերկ. Ցուփ ինչ. 2. ախ. —. առաջին շրջան հիւանդութեանց :

Anabasė, e, ած. բ. վերելեայ. || —es, ի. յ. —ք խումբ տնկոց նմանելոց վերելի :

Anabasitte, ա. **Anabasittine**, ի. Ց. վերամբարձիկ . ազգ մագլող ճնճղկանց :

Anabas.

Anabate, ա. հխ. վերելեակ. 2. բ. —. հատուած սեռի ընձախոտոյ. 3. Ց. —. սեռ նրբակտուց ճնճղկանց :

Anabatinė, e, ած. Ց. վերելեակեայ . || —es, ի. յ. —ք. ճնճաւոհիմ նրբակտուց ճնճղկանց :

Anabatique, ած. ախ. վերելային. ասի գիւանդութեանց որ աճին միշտ :

Anabatoïde, ած. Ց. վերելեակերպ. հն. **Anabatinė**.

Anabazenops (օփս) ա. տ. **Anabasittine**.

Anabène, ած. եւ ա. կ. ճառելակ . ասի զրեռնոց որ ելանեն ի ճառբս. 2. ա. բ. —. սեռ ափաբրեայց :

Anabénodactyle, ած. կ. վերելամատն. ասի գիւնդանեաց որոց մատունք յարմար են ի վերելակել :

Anabénosaurien, ած. եւ ա. սք. վերելամողէզ. *ասի ճառի վերայ ելնող զեռնոց. 2. —s, ա. յ. ք. տոհմ գետնաւիծեան մողիզասերից . կն. **Anabènes**.

Anabice, ա. բ. գնոր. երկրաբարձ (épigé) մասն գալանասերից :

Anabiose, ի. կխ. կենադարձ. վերադարձ ի կեանս յետ ընդհատման կենսական գործողութեանց :

Anablastème, ա. բ. փնոր . մասնաւոր արտադրութիւն քարաքոսից (lichens) ոմանց :

Anablastèse, ի. ք. փնորա . արտադրութիւն փնորից (anablastème).

Anableps (պլէփս) ա. ձք. մեծաչեայ. սեռ ձկանց կակղաթեւից (malacoptérygiens). հն. **Gros-œil**.

Anabole, ի. ախ. վերիոսումն . արտաձորումն հիւծոց ինչ ընդ բերան :

Anabolie, ի. մբ. բրակ. սեռ միջատոց մացառեանց (phryganiens).

Anabrose, ի. ախ. կեղ, մակակեղուխ . կեղ ի վերին երեսս մարմնոյ :

Anabrotique, ած. ախ. վերկեղային : [Ցակի :

Anaca, ա. Ց. անակա. ազգ Ցու-

Anacalise, ա. շրոր. ազգ միջատի. կարգի շրթնոտանց (chilopodes).

Anacalypte, ի. բ. հոլան . ազգ մամռոյ :

Anacalyptérie, ի. հխ. յն. հոլատոն .*տօն ի Ցունաստան , յորում նորահարսն բողն կհանէր որ ամէնքն կինքն տեսնեն :

Anacalyptériens, ա. յ. հոլատոնեանք . վերակացութ աբարողութեանց հոլատոնի :

Anacampsère, ա. բ. խրոյ . ազգ մօրբասերից (crassulacées). հն. **Sédon**.

Anacampside, ի. մբ. կոթակ. սեռ Ցեփանձեւ միջատաց :

Anacamptide, ի. բ. շնատակ , շնար մատ :

Anacamptique, ած. բգ. ցոլացուցիչ . 2. ի. տբ. ցոլաբանութիւն . հն. **Catoptrique**.

Anacamptiquement, մ. ցոլաբար, ցոլացմամբ . l'écho est produit par des sons formés —.

Anacamptodon, ա. բ. կոթատամն . սեռ մամռոյ, ի տոհմէ փաբրոնեայց (fabroniées).

Anacampyle, ա. բ. վերկոր. կոր Ցեփ իգագաձ անսեր (agame) տնկոց ոմանց :

Anacandé, Anacandef, ա. սբ. կրծոր . *տեսակ մի օձիկ , որ կենդանեաց ապիքն կկրծէ :

Anacanthe, ա. ձբ. անփուշ. սեռ ձկանց ի տոհմէ կառուածկանց (raies). 2. մբ. —. սեռ պատենաձեւ միջատաց :

Anacanthins, ա. յ. ձբ. անփշեայք . ցեղ տոհմի կառուածկանց , որոց նախատիպ անփուշն :

Anacarde, ա.բ. բալատուր, պալատուր. պտուղ պալատրենւոյ ընկուզանման սրտաձեւ :

Anacardiacé, e, ած. բ. պալատրենասեր . || —es, ի. յ. տոհմ բեւեկնասերից :

Anacardié, e, ած. բ. պալատրենեայ. || —es, ի. յ. —ք. հն. **Anacardiacées**.

Anacardier, ա. բ. պալատրենի . ծառ ի ցեղէ բեւեկնասերից (térébenthacées).

Anacardique, ած. տգ. բալատրային . acide —.

Anacardite, ի. հբ. սրտաքար . սեռ բեւեկնեայց բրածոյից :

Anacatharsie, ի. բժ. մաղասահատութիւն . հն. **Expectoration**.

Anacatharsique, Anacathartique, ած. բժ. մաղասահան . հն. **Expectorant**.

Anacénosė, ի. ճս. հաղորդակ-

Anacharis (քարիս) ի. բ. շնորհուկ . սեռ անկոց ջրաշնորհեայց (hydrocharidées). 2. մբ. —. սեռ Ցաղանձաձեւ միջատաց :

Anachite, Anachyte (չիթ) ա. հբ. նաճիր . ազգ ապնիւ քարի :

Anachlène (քլէն) ի. բ. վերարկ. հատուած տեսի [illegible] (cassinie) Ատտրարիոյ

Anachorète (քորէթ) ա. միայնակեաց , անապատակեաց , անապատական , մենակեաց , ճգնաւոր . un pieux, un saint —. Les —s de la Thébaïde. Vie d'—, անապատականութիւն . 2. վ. —, մենակեաց . mener une vie d'—, — ք., *ճգնաւորի կեանք անցուցանել. || repas d'—, սակաւապետ հաշվկերոյթ :

Anachorétique, ած. միայնակեցական , անապատական , ճգնաւորական . vie —.

Anachorétisme, ա. միայնակեցութիւն, մենակեցութի , ճգնաւորութի :

Anachoroptéris (քորոփթէրիս) ի. բ. ճրտոր. տեսակ քրածոյ ձարխտոյ : **tion.**

Anachrempsie, տ. Expectora-

Anachronique (քրո) ած. անդիպաժամ, Ցիւրամանական :

Anachronisme, ա. ժամանակավրէպ , տարաժամութիւն , ամաշրջփոթք , Ցիւրամանակութիւն . Virgile s'est permis un — en supposant Énée contemporain de Didon. Les peintres italiens ont fait beaucoup d'—s dans le costume. [ձեռնատ :

Anachyre (քիր) ած. անձեռն,

Anachyrium (քիրիոմ) ա. բ. անյարդուկ . սեռ սիզաբուսոց ձիակոթեկասերից (panicées).

Anachyte, տ. **Anachite**.

Anaclase, ի. բժ. յօդակորութիւն :

Anaclastique, ած. տբ. բեկբեկային , բեկուական. courbes —s, — կորագիծք. * ջրային անօթոց յատակն երեսցոյ կոր գիծք. point —, բեկուակէտ . table —, բեկուապիւսակ . 2. ի. բեկուաբանութիւն . մասն տեսաբանութեան որ զբեկման լուսոյ վարդապետէ . տ. **Dioptrique**.

Anaclétique, ած. հիւ. մարտահրաւէր . chant —, երգ — :

Anacole, ա. մբ. հաշմոտ. սեռ պատենաձեւից երկայնակղկղից :

Anacollème, Anacollématė, ա. բժ. մատզուկ. դեղ մատզող :

Anacolose, ի. բ. խրշմեր . սեռ ոլակենեայց (olacinées).

Anacoluthe, ի. ք. յարնչատ . զեղչումն յարնչականի . զօ. qui dort, dîne. փկ. ասելոյ celui qui dort, dîne.

Anaconda, ա. սք. անակոնդ . մեծագոյն օձից Ամերիկոյ :

Anacréontique, ած. անակրէոնեան. vers, poésies —s. Ode, genre —.

Anacréontisme, ա. անակրէոնութիւն :

Anactérique, ած.բժ.կազդուրիչ. remède —. — դեղ , կազդուրադեղ :

Anactésie, տ. **Convalescence**.

Anactidée, ի. բ. խնճակ . տեսակ արգանդախոտոյ (matricaire).

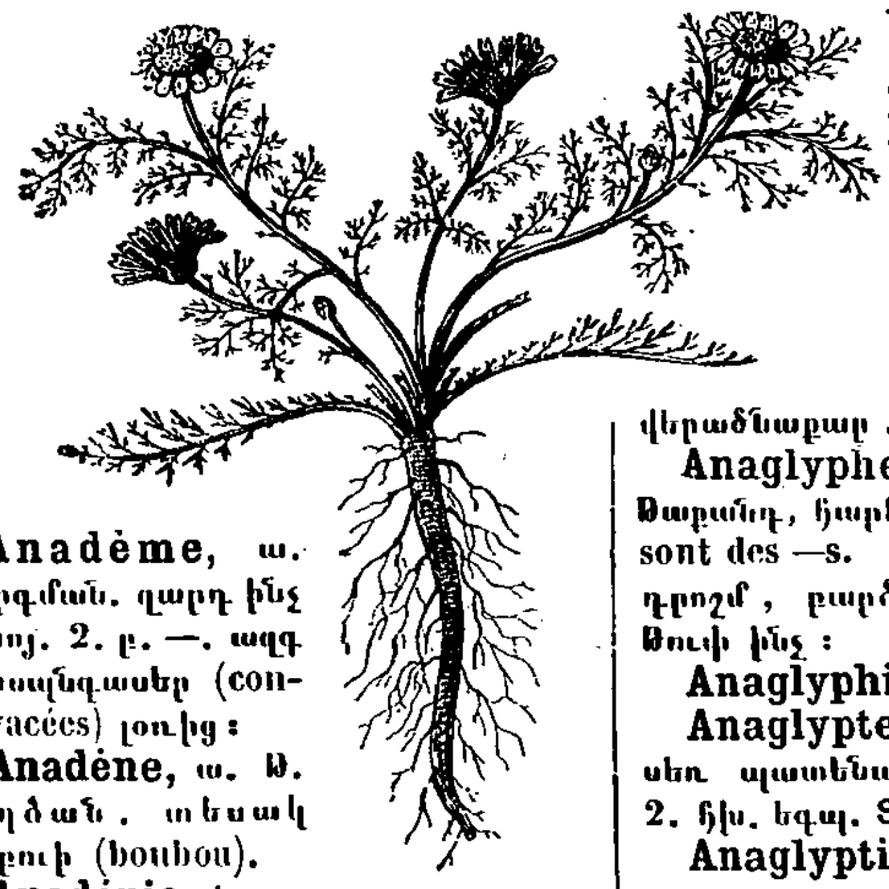
Anactilène, ի. բ. ճնճեղ . Ցուփ ինչ նման կաախնիոյ :

Anactis (իս) տ. **Atractyle**.

Anacycle, ա. բ. օղոշ . տեսակ եբիցկի :

Anacyclique, ած. եւ ա. անդրադարձ . ասի զոտանաւորէ որ ընթերցեալ յաջմէ ի ձախ կամ ի ձախմէ յաջ՝ զնոյն տայ իմաստ, vers —s.

Anacyste, ա. բ. անթառիկուշտ. սեռ լօռից ճաճրիկեայց (palmellées).

Anacycle.

Anadème, ա. գարգման. զարդ ինչ գլխոյ. 2. բ. —. ազգ ջրաազնգասեր (confervacées) լօռից:

Anadène, ա. Ա. գեղձան. տեսակ բուրուի (bourbou).

Anadénie, ի. բ. գեղձաա. տունկ Ա-ըատրալիոյ:

Anadiplose, ի. ճա. վերակրկնութիւն. կրկնութիւն նոյն բառի ի սաստկութիւն իմաստից. en vain, monsieur, en vain le roi lui-même.

Anadipsie, ի. բժ. պապակ. սաստիկ ծարաւ:

Anadipsique, աճ. պապակիչ:

Anadose, ի. քիմ. վերասրուժն. բաշխուժն սննդական հիւնից յայլ եւ այլ անօնս մարմնոյ:

Anadrome, աճ. վերընթաց. ասի զձկանց որ ի ծովէն ընձանան ի գետս. 2. ի. ախ. վերընթացութիւն. փոխոխուժն հիւնոյ իրիք ի սորին մասանց մարմնոյ ի վերինս:

Anadyomène, աճ. ջրելիակ. * ջրէն ելնող. Vénus —. 2. ի. կ. —. ազգ պոլիպոդի. հն. **Mousse de Corse.**

Anadyoménées, ի. յ. բ. ջրելիկեայք. խումբ լօռից սկաճակաբուսեայց (acétabulariées).

Anædoé, e, աճ. անծնդական, անսերական: [իւն:

Anaème, աճ. եւ ա. բպ. անաբ-

Anaérobie, ա. անօդակեաց, անօդակիցիկ. *որ առանց օդի կ'ապրի:

Anaérobiose, ի. անօդակեանք. * կեանք գործարանաւորաց որք անկարօտ են օդոյ ապրելոյ համար:

Anaéroïde, տ. **Anéroïde.**

Anaéroplastique, աճ. վ. անօդակազմ:

Anaéthène, տ. **Anéthène.**

Anafalis (ֆա) տ. **Gnaphale.**

Anafin, ա. եժ. շաւերք « քեմիւն-

Anafuste, տ. **Vératre.** [ջ»:

Anagallide, տ. **Anagallis.**

Anagallidé, e, աճ. բ. սամխեայ. || —es, ի. յ. —ք. ճաոուած տոհմի գարնանածաղկեայց (primulacées) նախատիպ ունելով զսամխի (anagallis).

Anagallidiastre, ա. սամխուկ. հն. **Centenille.**

Anagallidion, ա. բ. սամխնակ. սեռ մշտադալար տնկոց բոգասերից:

Anagallis (կալլիս) ա. բ. սամուխ, տզրկախոտ, տզրուկխոտ:

Mouron rouge.

Anagalloïde, ի. բ. սամուխանակերպ. հն. **Lindernie.**

Anagénèse, ի. բժ. վերածնութիւն. ենթագումն խանգարեալ մասանց:

Anagénite, ի. նբ. վերածնաքար. ազգ խիզարուի (talc).

Anaglyphe (կլիֆ) ա. հիս. * հարթաքանդ, հարթաքանդակ. les camées sont des —s. 2. հիս. եզակ. բարձրադրոշմ, բարձրագիր. 3. բ. վերորդ. ծուի ինչ: [դակ:

Anaglyphique, աճ. վերաքան-

Anaglypte, ա. մբ. կուտկոն. սեռ պատենաձեւից երկայնեղջերց. 2. հիս. եզակ. տ. **Anaglyphe.**

Anaglyptique, տ. **Anaglyphique.**

Anaglyptographie, ի. բարձրագրութիւն:

Anagnosigraphe, ա. ընթերցագիր. ուսուցիչ ընթերցագրութեան:

Anagnosigraphie, ի. ընթերցագրութիւն. * արուեստ միանգամայն կարդալ գրել սովրեցնելու:

Anagnosigraphique. աճ. ընթերցագրական:

Anagnoste (անակնոաճ) ա. հիս. անագնաոս, վերծանող, ընթերցող:

Anagoge, ա. ախ. փախուժն:

Anagogie, ի. ար. վերաճութիւն,

Anagallis.

բարձրախոհութիւն. վերբերուժն՝ ամբարձումն մտաց յաստուածայինս:

Anagogique, աճ. ար. վերաճական, բարձրախոհական. contemplation —. [բար:

Anagogiquement, մ. վերաճա-

Anagogisme, ա. տ. **Anagogie.**

Anagogiste, ա. վերաճող:

Anagrammatique, աճ. փոխատառական:

Anagrammatiquement. մ. փոխատառապէս:

Anagrammatisé, e, անց. փոխատառեալ, փոխատառ. nom —.

Anagrammatiser, ն. փոխատառել. — un nom.

S'anagrammatiser, դ. —իլ. **écran** peut — de plusieurs manières, **nacre, ancre, rance**, etc.

Anagrammatisme, ա. փոխատառութիւն. արուեստ փոխատառել յօրինելոյ: [տառիչ:

Anagrammatiste, ա. փոխա-

Anagramme, ի. փոխատառ, անդրատառ, փոխատառութիւն. փոխադրութիւն տառից, որով բառն vigneron լինի ivrogne.

Anagraphe, ա. բժ. դեղագիր:

Anagre, ա. մբ. գրոյ. սեռ Ճաղանճաձեւ սրատառնեան (oxyurien) միջատաց:

Anagyre, Anagyris (ժիր, ժիրիս) ա. բ. խոզի փուշ, խոզափուշ. Ծուի ժահահոտ. ռ.կ. **Bois puant**, ժահահայտ:

Anagyrine, ի. ագ. խոզիշին. * Ծունաւոր կալաքաթակերպ հանեալ խոզափուշ տնկէն: [Ճիին:

Anaïte, ի. անայիտ. միջատ եւ

Anal, e, աճ. մբ. սրբանային. * նատատեղային. région —e. 2. ծբ. —, nageoire —e, Ճեճեակ —. 3. ա. —:

Analampe, ի. մբ. շողշող. սեռ պատենաձեւ միջատաց:

Analcime, ա. հբ. կորվատ. գոյացութիւն ինչ հանային.

Analcis (սիս) ա. մբ. հաշմիկ. միջատ պատենաձեւ:

Analectes, ա. յ. բս. հատընտիրք, ճաղկաքաղ. les —s de Brunck.

Analecteur, ա. հատընտրող:

Analemmatique, աճ. աս. բարձրաչափական. cadran —.

Analemme (լեմ) ա. աս. բարձրաչափութիւն:

Analeptie, ի. ախ. կազդուրուժն:

Analeptique, աճ. կազդուրիչ. médication, alimentation —. 2. ա. —. un bon —. [գաւութիւն:

Analgésie, Analgie, ի. բժ. ան-

Analgésine, ի. բժ. անցաւիկ, ցաւաթոյժ, ցաւադեղ. հն. **Antipyrine.**

Analgésique, Analgique, աճ. բժ. անցաւական, անցաւ:

Anallagmatique, աճ. նբ. անփոփոխ: [**tébré.**

Anallantoïdien, enne, տ. **Ver-**

Analluvion, ի. նբ. ժայռահող. հողակուտակ քայքայմամբ ժայռից:

Analogie, ի. վերաբանութիւն, նմանութիւն, հանգիստութիւն, առնչութիւն, հաւեմատութիւն. պարսս. il y a de l'— entre l'homme et l'animal. Grande —. Par —. —ական, հանգիստաբար. 2. ի. վերաբանութիւն. 3. բ. լծորդութիւն. il y a de l'— entre les consonnes labiales (p, b, v, f,).

Analogique, աճ. վերաբանական, հաւեմատ, հաւեմատական, նման, նմանական, հանգիստական, հանգիստական. lois, termes —s.

Analogiquement, մ. վերաբանութեամբ, նմանաբար, հանգիստաբար: [Ճիւն:

Analogisme, ա. վերաբանու-

Analogiste, ա. վերաբան:

Analogue, աճ. նման, հատանրման, նմանատիպ, հաւեմատ, հանգոյն. des formes, des faits —s. 2. բ.

ծորդ. le B et le P sont des consonnes —s. 3. ա. նմանն. ce terme n'a point d'— en arménien.

Analose, ի. սգր. բժ. հիւծումն :

Analote, ա. մբ. հիւծակ :

Analthe, ած. բժ. անթուժելի :

Analysable, ած. վերլուծելի :

Analyse, ի. տգ. վերլուծումն. faire une —, — առնել, վերլուծանել. par voie d'—, —ութեամբ, վերլուծաբար. procéder par voie d'—. — par la voie sèche, չոր ճամբուս —. — par la voie humide, խոնաւուս —. faire l'— de, առնել զ— իրի՛ջ, վերլուծանել. 2. բ. եւ տմբ. —. — grammaticale, logique. 3. չգ. —. — infinitésimale. 4. գրկ. —, համառօտութիւն. faire l'— d'un poème, d'un discours, d'un roman. 5. փ. վերլուծութիւն. մանր քննութիւն. l'— du cœur humain.

En dernière analyse, մ. հուսկ ուրեմն՝ յետոյ. en dernière —, quelle utilité tirera-t-on de cette découverte ?

Analyser, ն. տգ. վերլուծանել. — des eaux, une fleur, une substance. 2. փ. —, մանր քննել. — une phrase. 3. վերլուծանել, համառօտել. — un roman.

S'analyser, ա. վերլուծանիլ. cette substance ne peut —. 2. փ. —. ces discours peuvent — facilement.

Analyseur, գ. վերլուծիչ. Locke, ce profond — des procédés de l'esprit humain. [ճագէա. habile —.

Analyste, ա. վերլուծող, վերլուծիչ.

Analytique, ած. վերլուծական. méthode —. Esprit —, վերլուծող միտք. 2. ի. —. les —s d'Aristote, —ք Արիստոտելի :

Analytiquement, մ. վերլուծաբար, վերլուծօրէն. procéder —.

Anamartésie, ի. անմեղութիւն. l'— de Jésus.

Anamirtate, ա. տգ. կոկոլուս. աղ ինչ :

Anamirte, ա. բ. կոկոլի, կոկոլենի. ծառ որ բերէ զկոկոլ. **Coque du Levant.**

Anamirtine, ի. տգ. կոկոլին. գոյացութիւն ճարպաւոր հանեալ ի կոկոլէ :

Anamirtique, ած. տգ. կոկոլային. acide —.

Anamnésie, ի. ախ. յիշատակութիւն :

Anamnestique, ած. բժ. յուշարեր. remèdes —s, —դեղք. 2. յուշարար. signes —s, —նշանք :

Anamnié, e, ած. բլ. անդեզ, անուսումնութիւն :

Anamorphose, ի. այլադիտակ. ածեւ պատկեր որ ձեւաւոր երեւի ի հեռուստ. 2. բ. —.

Anamorphosique, ած. այլադիտական :

Ananas (նա) ա. անանաս, արքայկնդոր. manger de l'—. 2. անանաս, արքայկնդորի. 3. ած. la fraise —, եակ անանասահամ :

— des bois, — անտառաց. հն. **Bromélie.**

Ananassées, ի. յ. բ. անանասեայք. խումբ բոմելեաներից, որոց նախատիպ անանաս :

Ananchyte (չիթ) ի. կ. անթիկդ. ազգ բրածոյ միշամորճաց. 2. հբ. —. քար ինչ կախաղդաց :

Anancyle, ա. մբ. անկիւն. սեռ պատենաբեաց միջատաց :

Anandraire, Anandre, ած. բ. անթծ. ասի զբոսաց որոց չէք ործ գործարան :

Anandrie, տ. **Anaphrodisie.**

Ananthe, ած. բ. անծաղիկ :

Ananthère, ած. բ. անբեղնան :

Ananthérix (իքս) ա. բ. անհատ. սեռ ասկրեպիասերից :

Anapalle, ա. բ. մռճիկ. տեսակ կանկառանկոյ (cactus).

Anapausie, ի. բ. սիսիռակ. հատուած մերկաթեւ (gymnoptère) սեռի, ի տոհմէ ձարխտոց :

Anapeltis (իս) ի. բ. հերսիկ. սեռ ձարխտոց :

Anapère, ա. մբ. ճայրաս. ազգ երկթեւ միջատաց :

Anapeste, ա. ոչ. վերջատանջ. 2. ած. —. pied, vers —.

Ananas.

Anapestique, ած. վերջատանջական. vers —s. 2. ա. —ն. վերջատանջ ոտանաւոր :

Anaphalantiasis (թիասիս) ա. ախ. յօնաթափութիւն, հերաթափութիւն :

Anaphale, ի. բ. ճեղ. խոտ մշտադալար :

Anaphe, ա. մբ. անշօշ. սեռ սպրգատեսակաց շնչափողոյց (trachéennes).

Anaphie, ի. տս. անշօշափուկ. սեռ սպրգատեսակաց շնչափողոյց [turbation.

Anaphlasme. ա. բժ. S. **Mas-**

Anaphonèse, ի. բժ. վերածայնութիւն, ձայնակերպութիւն. կրկնութիւն ձայնի ի կորով շնչողական գործարանաց :

Anaphore, ի. ճա. բառակրկնութիւն.

Rome, l'unique objet de mon ressenti- [ment,
Rome à qui vient ton bras d'immoler [mon amant,
Rome qui t'a vu naître . . .
(Corneille.)

2. բժ. վերադարձութիւն, փոխառում :

Anaphorique, ած. ք. բառակրկնական :

Anaphorisme, ա. բառակրկնագեղութիւն. գեղեցումն բառակրկնութեան :

Anaphropisiaque, ած. բժ. անտուիր. որ չզգայ բնաւ տուիր. 2. հակատուիրական, տուիրահալած. substance —, || ա. —. le camphre est un —.

Anaphrodisie, ի. բժ. անտրտութիւն, անցանկութիւն :

Anaphrodite, ած. բժ. անտուիր, անցանկասէր : [թիւն :

Anaphyse, ի. բժ. վերածնու-

Anaplasie, Anaplastie, ի. վ. վերակազմութիւն. հն. **Autoplastie.**

Anaplastique, ած. վ. վերակազմական. lambeau —.

Anaplecte, ա. մբ. յետճալուկ. միջատ ինչ ի Քոլումպիա:

Anaplérose, տ. **Prothèse.**

Anaplérotique, ած. եւ ա. մարմնաւորիչ, մարմնագործ, մսանորոգ. հն. **Incarnatif.**

Anapnéographe, ա. բժ. շնչագիր. գործի յայտարար հանգամանաց շնչառութեան: [չափ:

Anapnéomètre, ա. բժ. շնչա-

Anapnographe, ա. բժ. շնչառաչափ: [remèdes —s, — դեղք:

Anapnoïque, ած. բժ. խուխաբեր.

Anaporé, e, ած. բ. ճակաբեղնեան. ասի գրուսց որոց ճակատկէն են բեղնանք:

Anaporées, Anaporinées, ի. յ. բ. ճակաբեղնաններայք, ճակաբեղնաններանք. ցեղ տոհմի նուիկեայց:

Anaptomorphe, ա. վբ. կերպիկ. ասե բրածոյ աղուեսակապկեանց (prosimiens). [tion.

Anaptysie (թիւք) տ. **Salivation.**

Anapura, ա. թ. անաբուբիկ. ազգ դիւրընտել նուագակի:

Anarchie, ի. անիշխանութիւն. tomber dans l'—. Réprimer l'—. Les facteurs de l'—. Vivre dans l'—. L'— des esprits. Un État en proie à l'—.

Anarchique, ած. անիշխանական. pays dans un état —. Opinion, discours —. Principes —s.

Anarchiquement, մ. անիշխանաբար:

Anarchiser, ն. անիշխանել. յանիշխանութիւն գրգռել՝ արկանել. — toutes les parties du royaume.

Anarchisme, ա. անիշխանականութիւն: [անիշխանիա:

Anarchiste, ա. անիշխանական,

Anaréobie, ա. անօդակեաց:

Anarète, ա. մբ. խխրա. միջատ երկնեւ:

Anarhynque (րինք) ա. թ. վերակտուց. ասե բարձրաստուն ծուչնոց:

Anarmostique, ած. ֆխ. անզօր:

Anarnak, ա. կ. մաքրակ. *խեցեմորթ որոյ միան մաքրողական է սաստիկ:

Anarrhée, ի. ախ. վերզեղում. զեղումն հիւթոց ի վերին մասունս մարմնոյ:

Anarrhégnyme (անարէկնիմ) ած. վ. կրկնաբաց. ulcère —. [զեղ:

Anarrhéique, ած. բժ. վերա-

Anarrhine (անառին) ի. բ. մըրրուկ. ասե տնկոց խուլաբուսեայց (scrofulariées).

Anarrhique (անառիք) ա. ձբ. ծովակատու: [մատ:

Anarrhizé, e, ած. բ. անար-

Anarrhopie, ի. ախ. վերադիմումն, վերադիմութիւն. * արեան դէպի գլուխ դիմելն:

Anarrhopique, ած. բժ. վերադիմական:

Anarte, ի. մբ. կրճիր. ասե Նեփաճեւ գիշերային միջատաց:

Anarthre, ած. անյօդ:

Anarthrie, ի. բ. անյօդուկ. ազգ հիժաթաղերից (restiacées) Աւստրալիոյ. 2. բժ. անյօդաւորում: [տերեւ:

Anarthrophylle, ա. բ. անյօդա-

Anarthropodes, ա. յ. կ. անյօդոտունք. ճճիք որոց չեն ոտք յօդաւորք: [դաճեւք (ձկունք):

Anarthroptères, ա. յ. ձբ. անյօ-

Anarthrosyne (անաթրոզին) ի. անյօդաբոյս. ասե ընդարերից:

Anaryen, enne, ած. լգ. անարիական:

Anas (աս) լա. **Canard**ի:

Anasarque, ի. ախ. արծուիք, ջրամոլութիւն. * ջրգողութեամբ խորշային հիւսուածոյն ուռիլն. տ. **Ascite.** 2. եգ. եւ անբ. —:

Anasoplie, ի. մբ. տրոտ. ցորենակեր ճանճիկ ի Ռուսիա:

Anaspadias (աս) ա. մգ. վերածակութիւն. ախտաւոր բացուած միզկի ի վերին երեսս վարոցի:

Anaspase, ի. բժ. կծկումն (ստամոքի):

Anaspe, ա. մբ. վահնատ. միջատ ինչ փոքրիկ տերեւակեր: [*սեղմոլ:

Anastaltique, ած. բժ. սնդիչ,

Anastaticé, e, ած. բ. յարեկաներ. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ խաչաբերաց որոց նախատիպ յարեակ:

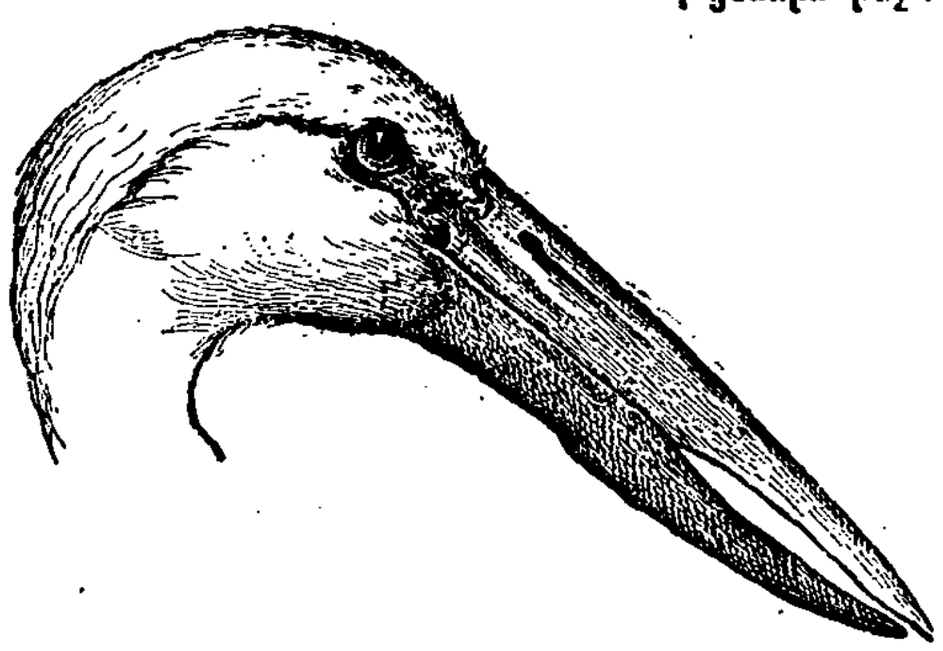
Anastatique, ի. ք. ճանկ, ծաթիկ. ուկ. **Rose de Jéricho**, վարդ Երիքովի, որ նշանաւոր է իբր խոնաւադիտական յատկութեամբն:

Anastatique, ած. ա. բ. յարեակ. սեռ խաչաբերից. 2. ար. յարեակ. * ասի գայլ եւ այլ եղանակաց որ տպագրական փոխադրութեամբ կ'արտատպեն գրնագիրս եւ զգծագիրս:

Anastémones, ի. յ. բ. վերաւէջք. ննդադաս երկպտուկաց, յորում են վեգենասերք (rutacées), օճառասերք (sapindacées).

Anastœchiose (անաստէքիոզ) ի. ախ. տարրածութիւն. վերածումն մարմնոյ իրիք ի նախկին իւր տարրս:

Anastome, ա. թ. վերբերան. հն. բացկտուցի (bec-ouvert). 2. կմ. —. խեցեմորթ միապատեան:

Anastomose, ի. մգ. բերանակցութիւն, ծայրակցութիւն. *մի անօթոյ մարմնոյն ուրիշ անօթի հետ միանալն. les —s servent à la circulation du sang.

Anastomoser (S') դ. մգ. բերանակցիլ, ծայրակցիլ. les artères s'anastomosent fréquemment entre elles.

Anastomotique, ած. բերանակցական, ծայրակցական:

Anastrophie, ի. բ. շրջատունկ. տեսակ մի ծուի:

Anastrophe, ի. ք. վերաշրջումն. շրջումն բնական կարգի բառից. ասել me voici փկ. voici moi ասելոյ:

Anastrophie, ի. վ. աղէդարձութիւն. շրջումն փորոտեաց:

Anatase, ի. հբ. անատաս. հանք ինչ: [կան:

Anathématique, ած. նզովա-

Anathématisé, e, անց. նզովեալ. — par le concile.

Anathématiser, ն. նզովել. — qn. 2. փ. —, մեծապէս պախարակել՝ եպերել՝ պարսաւել. — une opinion, les plaisirs les plus innocents.

S'anathématiser, դ. — զմիմեանս. sectes qui s'anathématisent.

Anathématisme, ա. նզովանք:

Anathème, ա. անաթեմայ, նզով, չարամաղթութիւն. lancer, fulminer un —, prononcer des —s contre qn., frapper d'— qn., նզովս արկանել, նզովս կարդալ, նզովել. lever un —, բառնալ զնզովն. être frappé d'—, նզովեալ է., նզովիլ. s'exposer aux —s de l'Église. Tous les Pères du Concile d'Éphèse crièrent — à Nestorius. — à lui! — sur ce peuple! sur cette ville! — judiciaire, abjuratoire, — դատաւորական, հրամայական. 2. փ. նզով, պարսաւանք, եպերանք. cette proposition est frappée d'—. Prononcer des —s contre les grandeurs humaines. 3. ած. նզով, նզովեալ. bulle —. Qu'il soit —, — ի քեզ: [սիզարուսոց:

Anathère, ա. բ. անբիտ. սեռ

Anatide, ած. Թ. բադատեսակ. 2. փ. —. անմիտ elle est d'une bêtise —. || —s, ա. յ. —ք. տ. **Anatidées.**

Anatidées, ի. յ. Թ. բադատեսակք, բադեայք. տոհմ մաշկոտանց, որոց նախատիպ բադ:

Anatife, ա. կմ. բադածին. խեցեմորթ ինչ:

Anatiféracées, ի. յ. կմ. բադբերաստերք. տոհմ կակղամորթոց:

Anatifère, ած. եւ ի. կմ. բադբեր:

Anatiférirorme, ած. կմ. բադբերաձեւ:

Anatigralle, ի. Թ. դինան. սեռ մաշկոտն ծուչնոց:

Anatigralliné, e, ած. դինանեայ, դինանանման. || —es, ի. յ. —ք. ննդատոհմ տոհմին բադեայց:

Anatile, ի. ք. անանասաքար. անանաս բրածոյ:

Anatin, e, ած. բադեան. || —s, ա. յ. —ք. սեռ տոհմի բադեայց:

Anatine, ի. կմ. ծովաբադ. սեռ երկպատեան կակղամորթոց. 2. վբ. —. սեռ բրածոյ ծովախեցեայց (myaires).

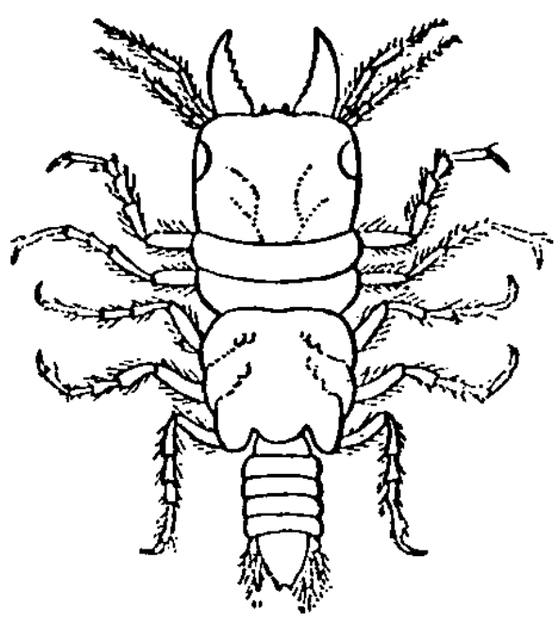
Anatiné, e, ած. կմ. ծոլաթաղ-
թայ. || —es, ի. յ. —ք. Ց. ենիաւոհիմ
բաղեայց : [nées.
Anatinides, ի. յ. S. Anati-

Anatine.

Anatipède, ած. բաղոտն :
Anatique, ած. զուգամատն :
Anatocisme, ա. շահաբարդուէ . յաելումն զոռկոսիս ի գլուխն :
Anatole, ա. անատոլ . գունաւորիչ նիւթ եկեալ յԱմերիկայ . 2. ի. մբ. —. տես. Ելփանիա միջատաց :
Anatolique, ա. մբ. արեւելեակ . ազգ տեւամարմին պատենաձեւից . 2. բ. արեւելածաղիկ . տեսակ զուխթակի (origan). [կակղամորճոց:
Anatome, ա. կմ. հնթիկ . տես
Anatomie, ի. մարմնաճատուէ , հերձազննուէ . — pathologique, comparée, chirurgicale, — ախտաբանական , համեմատական , վիրաբուժական . faire de l'—, — առնել. étudier l'—. Cours, traité d'—. Amphithéâtre d'—, շրջատեսարան —ճեան . 2. —, մարմնանդամ . օրինակ —ե կամ մասանց մարմնոյ . musée d'—, Ճանգարան —ճեան. une belle —. Une pièce d'—, մարմնանդամ . cabinet d'—, հերձազննարան . 3. մարմնագիտուէ, մարմնակազմուէ, կազմախոտուիւն , կազմաբանուիւն , մարդակազմուէ , անդամազննուէ , անդամագիտուէ . apprendre, enseigner l'—. 4. փ. անդամազննուիւն , մանրաքննուիւն . մանր՝ մանրախոյզ քննուիւն. faire l'— d'un discours, անդամազնին՝ մանրաքննին առնել զճառն :
Anatomique, ած. մարմնաճատական , հերձազննական , անդամազննական, մարդակազմական, մարմնակազմական. préparations, travaux —s.
Anatomiquement, մ. մարմնաճատաբար , մարմնաճատօրէն , հերձազննօրէն, անդամազննօրէն , մարմնակազմօրէն , մարդակազմաբէս , անդամագիտօրէն :
Anatomiser, ն. մարմնաճատել , հերձազննել . 2. փ. —, անդամազրննել , մանրաքննել. մանրախոյզ՝ մանրաքննին առնել . — un livre, le cœur humain.
Anatomiste, ա. մարմնաճատ , հերձազննին , մարմնաճերձ , անդամազննին, անդամագէտ, մարմնագէտ:

Anatrésie, ի. վ. ճակումն :
Anatripsie, ի. վ. շփումն :
Anatripsologie, ի. բժ. շփաբանուիւն : [նական :
Anatripsologique, ած. շփաբա-
Anatriptique, ած. բժ. շփական :
Anatrope, ած. բ. կրկնադարձ. 2. ի. բ. —. սեռ. տնկոց ի տոհմի լբճատերեւից (zygophyllées).
Anaudie, ի. բժ. անձայնուիւն . ապառումն ձայնի : [ջատ ինչ :
Anaulaque, ա. մբ. անակօս. մի-
Anaule, ա. բ. անուրդ. սեռ լոանից տրամաճատեայց (diatomées).
Anauxite, ի. հբ. գորագ. քարանման գոյացուիւն սպիտակականաչ :
Anax, ա. մբ. անաքս . սեռ միջատաց, ի կարգէ ջղաւեից :
Anaxagorée, ի. բ. անաքսագորեակ . ծուի ինչ յԱմերիկա, ի տոհմէ բրիաստից (anonacées).
Anaxagories, ի. յ. հխ. յն. անաքսագորատունք. տունք կարգելք ի պատիւ Անագսագորայ :
Anaxanthe, ա. բ. արբայածապիկ . հատուած սեռի անաքսագորեակի (anaxagorée).
Anaxeton, S. Gnaphale.
Anaxyride (անաքսիրիտ) ա. հխ. անդրավարտիք « շալվար » :
Anaycal, S. Pérical. [սային :
Anazotique, ած. տգ. ազանկին-
Anazoturie, ի. ախ. անմիզակամիզուիւն . ախտ յորում միզն չունի բնաւ միզակ (urée) կամ մի մասն եւեթ :
Anblaton, ա. դիւթն. սեռ կաղընձեայց (orobanchées) Կովկասու :
Ancathie, ի. անկաթեակ. սեռ տնկոց Ալճայի լերանց , մերձաւոր փշականկարի (cirse).
Ancée, ի. խբ. անկէա . սեռ խե-

ցեմորճաց , ի խմբէ զուգոտանց :
Ancéides, ի. յ. խբ. անկէեայք . ցեղ խեցեմորճաց , նախատիպ ունելով զանկէա : [եան, նախնեաց :
Ancestral, e, ած. նախահայրի-
Ancêtre, ա. ծննդապետ , նախածնող, նախահայր , նախնի, հաւ. Hugues Capet est l'— de Saint Louis. || ի. une —, նախամայր , հանի. 2. ա. յ. հարք , նախահարք , նախնիք . il fait honneur à ses —s. Marcher sur les traces de ses —s , գիտ գնալ՝ հետեւիլ շաւղաց նախահարց իւրոց. 3. նախնիք, հինք, առաջինք. suivant la coutume de nos —s.

Anche, ի. լեզուակ (նուագարանաց). une — de clarinette. Instrument à —, լեզուակաւոր նուագա-

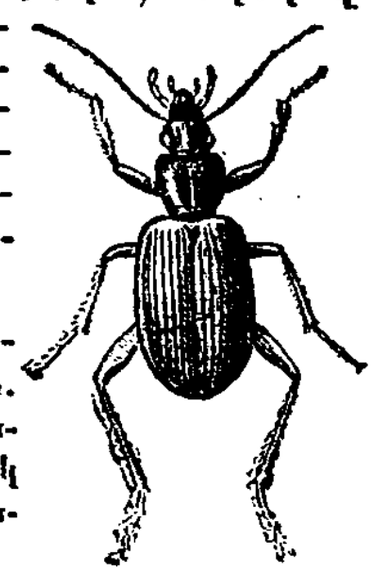

րան. changer d'—, փոխել զ—. jeu d'—s, լեզուակախաղ . 2. — de moulin, կրճեակ՝ սոր աղօրեաց :
Anché, é, անց. եւ ած. լեզուակեալ , լեզուակաւոր . bien —, բաշխլեզուակ . 2. ած. կգ. կոր , կռածագ. un cimeterre. [մորճագործաց):
Ancheau, ա. ար. կրանիշանօճ
Ancher, ն. լեզուակել . դնել լեզուակ ի նուագարանս . — un basson.
Anchiétée, ի. անքիէտիա . սեռ մանուշակեայց . ծուի ի Պրէզիլ :
Anchiétine, ի. տգ. անքիէտին. նիւթ հանեալ ի կեղեւոյ սրմատոյ անքիէտիոյ :
Anchilops (անքիլոփս) ա. բժ. ակնաբուշտ. բշտիկ յանկիան ական :
Anchilostome, S. Anchylostome.
Anchipode (քի) ա. վբ. մերձոտն. բրածոյ անասուն նորաբշալբշային (éocène) գետնոյ :
Anchippus (քիփիւս) ա. վբ. մերձաձի . սեռ ձիանման բրածոյ անասնոց յետաձամանակային գետնոյ :
Anchistée (քիս) ի. խիզաս. ազգ ձարխատոյ :
Anchitérium (քիթէրիոմ) ա. վբ. մերձագազան. սեռ ձիանման բրածոյ չորքոտանեաց երրորդական գետնոց :
Anchois (շուա) ա. ձ. ա ն ձ ր ու կ . « խամսի » :

Anchomenus sexpunctatus.

Anchoité, e, ած. անձրկաւերպ :
Anchomane (քո) ա. բ. խեղդիկ. սեռ նուիկեայց (aroïdées).
Anchomène, Anchomenus (քոմէն, իւս) ա. մբ. խեղդուն . սեռ պատենաձեւից հրնգայօդից. — **sexpunctatus**, — վեցկետեան . — **cyaneus**, — կապոյտ :

Anchomenus cyaneus.

Anchoménides, ա. յ. մբ. խեղդնեայք. գեղեցիկ փոքրիկ միջատք ձեձեւաշարժք :
Anchone (քոն) ա. մբ. խեղդուն. սեռ քառաչօդ պատենաձեւից Սմերիկայ :

Anchonié, e, ած.բ. խեղդոնեայ. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ խաչաթերից :

Anchonion (քո) ա.. բ. խմբխատ. սեռ խաչաթերից Լիքանոնու :

Anchorelle (քո) ի. խբ. խաբբսխակ . սեռ լերնեայց (lernées), մեքծաւոր լսխտո (clavelle) սեռի :

Anchoscèle (քո) ա. մբ. հեղձաքած . սեռ Քեփանեից գիշերայնոց :

Anchusate (քիւզ) ա. ոգ. շիխաթաւո . *աղ կազմեալ զուգախառնութեամբ շիխաթային Քծուոյ մի հիման հետ :

Anchuse (քիւզ) ա. բ. շիխաթ . ազգ եղնաեզուի (buglosse). S. **Orcanette.**

Anchusées (քիւզ) ի. յ.բ. շիխաթեայք . ցեղ մանկոց խառատերեւեայց նախատիպ ունելով գշիխաթ :

Anchusine (քիւզ) ի. ոգ. շիխաթին , կարմիր նիւթ հանելի ի շեկխաթոյ (orcanette).

Anchusique (քիւզ) ած. ոգ. շիխաթային. acide —. [lostomasie.

Anchylostomasie, S. **Anky-**

Anchylostome (քի) ա. բբ. կռաբերան . բառոտ ինչ անկաց մարդոյ :

Ancien, enne, ած. հին , վաղնջի, վաղնջական, վաղժամանակեայ, բազմաժամանակեայ, հնաւանդ, հընագիր, հնամի, վաղ. — monument, palais. —enne église. Usage —. Un bâtiment fort —. Des —s temps. De temps —s, ի վաղ ժամանակաց , *ի հնուց , հնուց . —s manuscrits, հին ձեռագիրք. —s livres, հնախօս՝ հնապատում մատեանք, հնագիրք, հնագրեանք. notre —enne amitié. Plus —, հնագոյն, վաղագոյն . des forêts aussi —ennes que la terre, անտառք հասակակիցք՝ հանգիստամանակք երկրի . 2. հին, նախնի, վաղեմի. les —s Arméniens. Les langues —ennes. Un — ami, serviteur. 3. հին (հկդ. նոր, արդի : nouveau, moderne.) l'Ancien et le Nouveau Testament. L'—enne et la nouvelle Rome.. L'—enne et la nouvelle loi. L'histoire —enne et l'histoire moderne, հին եւ նոր պատմութիւն. l'— homme, հին մարդն. 4. երէց. Pline l'—, Պլինիոս —ն. 5. նախկին , առաջին . recouvrer son — eclat. Les —s Pères de l'Eglise. Les —s philosophes. 6. նախկին . l'— patriarche, — պատրիարք. — préfet. 7. հին, հնագոյն, երէց, երիցագոյն , երէցաւուրց . il est ici plus — que moi, ատ հնագոյն է նա քան զիս. il est plus — que lui, երէց՝ երիցագոյն է քան զնա, * իրմէն աւելի տարեց է. le plus — serviteur, հընագոյն՝ երիցագոյն ծառայ :

ա. հին, նախնի. citer un —. Un — a dit, ոմն իհնոց՝ ի նախնեաց ասաց. les —s, —ք. les —s ont étudié l'astronomie. Lire, étudier les —s. 2. յ. երիցունք, ծերք , ծերակոյտ . nous devons du respect à nos —s, պարտիմք ակնածել զծերս՝ զծերունիս մեր. les —s du peuple d'Israël, — ժողովրդեանն Իսրայելի. 3. երէց , երիցագոյն, հինօր, հինօրեայ , ծերունի. tous les —s du régiment furent de cet avis. Le plus —, երիցագոյնն , ծերագոյնն . || ք. salut , mon —!

Սպ. l'Ancien des jours, Հինաւուրցն , Աստուած :

Anciennat (անսիէնա) ա. ծերակոյտ (բոլորքսկանաց) :

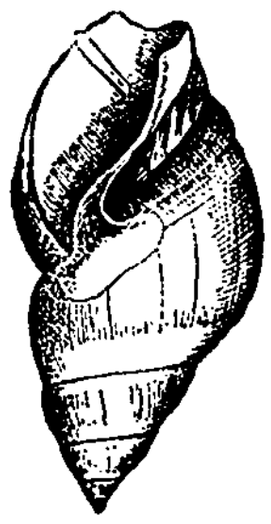
Anciennement, մ. ի հնումն , ի նախնումն , ի հին՝ ի վաղ՝ յառաջին ժամանակս , յառաջ ժամանակաւ . — on disait. — on avait plus de religion.

Ancienneté, ի. հնութիւն , նախնութիւն. l'— d'une loi, d'une coutume, d'un titre, d'une famille. 2. նախաւտութիւն , երիցութիւն . avancement par —. Ils ont rang selon leur —. Droit d'—.

De toute —, մ. ի հնոց ժամանակաց հետէ , ի վաղուց՝ ի վաղնջուց՝ ի վաղնջենէ հետէ , * շատ հին ժամանակէ ի վեր . cela s'est vu, s'est fait de toute —.

Ancile (սիլ) ա. հխ. հռ. երկնասպար , նուիրասահան :

Ancilla, Ancillaria, Ancille,

Ancilla.

ի. կմ. անդոր . սեռ փորոտն փափկամորթոց :

Ancillaire , ած. նաժշտային, աղախնային . Ménage reproche à La Fontaine ses amours —s. (Ste Beuve.) 2. ոգ. —. opérations —s , — գործողութիւնք (գորս պատրաստիչն՝ ընէ):

Ancillariole, ած. նաժշտասէր, աղախնասէր :

Ancine, ա. խբ. ծրկատ . սեռ զուգոտն գնդատեանց (sphéromiens).

Ancipité, e, ած. բ. երկսայրի . feuille —e.

Ancistre, ա. բ. կռաքոյս . սեռ վարդենեայց Ամերիկոյ :

Ancistrocarpe, ա. բ. կռապտուղ, կռամիրգ . ազգ լորասերից (tiliacées).

Ancistrocère, ա. մբ. կռեղջիւր . սեռ գոռխակաց (odynères) նախատիպ ունելով զգոռեխ (guêpe).

Ancistroclade, ա. բ. կռատ . սեռ երկթեւապտղեայց (diptérocarpées) արեւադարձային երկրաց :

Ancistrocladées, ի. յ. բ. կռատեայք. ցեղ երկթեւապտղեայց :

Ancistrodère, ա. մբ. կռավիզ . սեռ քառայօդ պատենաւորեից :

Ancistroïde , ած. կռակերպ . 2. ի. բ. —. հատուած սեռի արիւնածուծի (sanguisorbe).

Ancistrolobe, ի. բ. կռապատիճ. սեռ պոպզակեայց (hypéricacées).

Ancistropode, ած. կ. կռատն . *կոր մագիլ ունեցող. oiseau —.

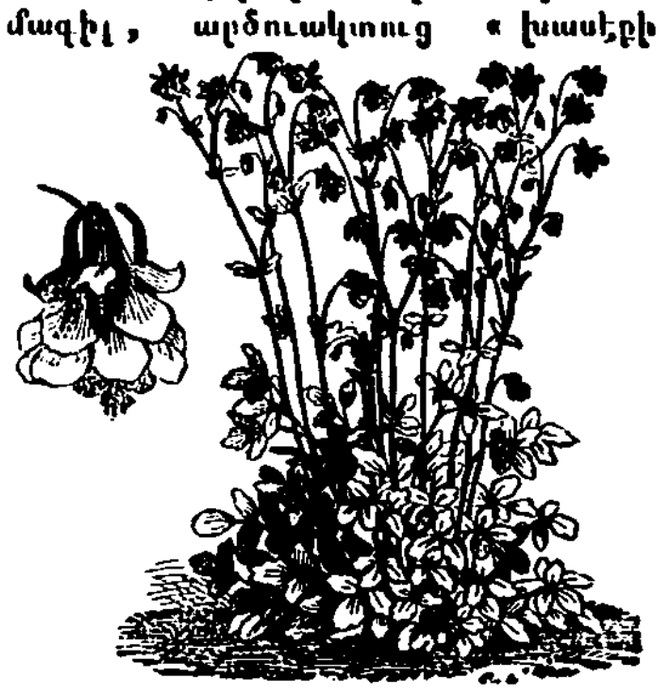
Ancistrosome, ի. մբ. կռամարմին . սեռ հնգայօդ պատենաւորեից :

Ancistrostigme, ի. բ. կռատոտ. սեռ փրփրեմեայց(portulacacées), խոտ Ամասրալիոյ :

Ancistrote, ա. մբ. կռատ . սեռ քառայօդ պատենաւորեից :

Ancœur (անքէօր) ա. անբ. S. **Avant-cœur.**

Ancolie, ի. բ. սեպուն, արծուամագիլ , արծուակռուց « խասէքի

Ancolie vulgaire.

քիսիէսի ». հն. **Aquilégia.** — vulgaire, հասարակ —. ռկ. **Gant de Notre-Dame**, ձեռնոց Տիրամօր :

Ancon, ա. մգ. արմունկն :

Anconagre, ա. ախ. արմնկառուծիւն . ցաւ ի յօդուած արմկան :

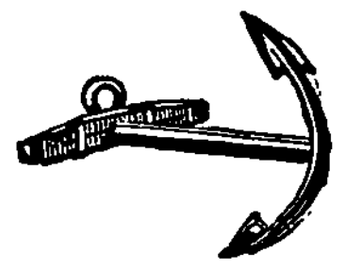
Anconé, ած. մգ. արմնկային . 2. ա. արմնկամոկն : [արմնկացաւ:

Anconocace, ի.ախ. արմնկախտ,

Ancrage, ա. նա. խարխլավայր . bon, mauvais —. լգ. **Mouillage.** || Droit d'—, խարխլարկէք . տուրք խարխլավայրի . 2. ճ. խարխլումն :

Ancramite, ի. հբ. խարխլաքար. տեսակ գինկի. 2. ձբ. խարխլաձուկն. ի սեռէ ճնճղուկի (spare).

Ancre, ի. խարիսխ (նաւու). la grande, la maîtresse —, մեծ —. — sacrée, de salut, de miséricorde, — փրկութեան , գթութեան . մեծագոյն խարիսխն ի վըտանգս կիրառեալ. jeter, mouiller l'— , խարիսխ ընկենուլ՝ արկանել՝ * նետել . lever l'—,

— վերացուցանել՝ ի վեր առնուլ՝ * վերցուցանել. se tenir, être à l'—, — արկեալ կալ. *— նետած կենալ. chasser sur ses —s. S. **Chasser.** || — d'affourche, S. **Affourche.** || փ. — de salut, — փրկութեան , յետին ապաւէն. c'est mon — de salut, — իմոյ է. 2. ճ. —. պահանգ երկաթի. mettre une — à une muraille. 3. ժգ. —. échappement à —, խուսակ խարբսխաւոր , խարսխախուսակ. 4. ձբ. խարսխակ . ձուկն ի տեսակէ ճնճղուկի (spare).

Ancré , e , անց. խարսխեալ . vaisseau bien, solidement —, նաւ խարսխապինդ . 2. փ. —, կանդաղեալ , հաստատեալ. la vanité est bien —e dans sa tête. 3. կգ. **Croix —es,** խարխաձեւ՝ խարսխաձայր խաչք :

Ancrer, չ. խարսխել. խարիսխ ընկենուլ՝ արկանել՝ * նետել. լգ. **Mouiller.**

Ancrer, ն. խարսխել, պահանգել. — un mur. 2. փ. խարսխել , կանդաղել , հաստատել . son mérite

l'avait —é dans la faveur du roi. || — son intention, son esprit, son cœur, sa volonté, sa résolution à un objet, խարսխել՝ յառել յինչ զ . . . իւր:

S'ancrer, գ. փ. խարխս արկեալ՝ զեռղ առեալ կալ, խարսխիլ, կանգդաղիլ, հաստատիլ. — dans une situation. Sa foi s'ancre dans son cœur. Il s'est —é chez elle, dans cette maison. — à la cour, auprès de qn. [կապ:

Ancrure, ի. ար. պահանգա-

Ancylanthe, ի. բ. կորաճաղիկ. սեռ. տոքոնասերից գետտարդեայց (guettardées).

Ancyle, ի. կմ. կողամայր:

Ancylé, e, աճ. կ. կողամայրեայ. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ փափկամորթոց:

Ancylégue, ի. մբ. կորառ. սեռ մարախեայց (locustiens) թռղաթևից:

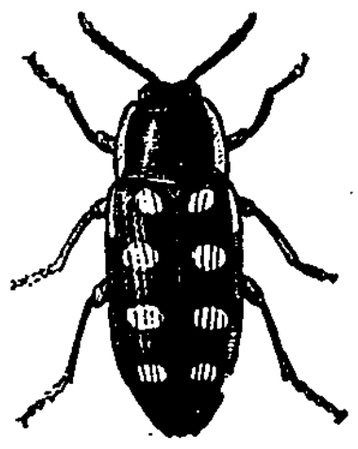
Ancylentérie, S. **Ankylentérie.**

Ancylistées, ի. յ. բ. կորաբոյսք. խումբ հիլարեայց (saprolégniées).

Ancyloblépharon, S. **Ankyloblépharon.**

Ancylocère, ա. մբ. կորեղջիւր. սեռ. բառայօդ պատենաւթևից:

Ancylocheire (քիր) աճ. կորաձեռն. 2. ի. մբ. —. սեռ պատենաւթևից եղնաճեայց (buprestides).

Ancylocheire.

Ancyloclade, ա. բ. կորոտ. սեռ. տոկոց ի տոհմէ շնատատասերից (apocynacées).

Ancylodon, ա. ծբ. կորատամն. սեռ ձկանց, ի տոհմէ ստուերաձկնակերպից (sciénoïdes).

Ancyloglosse, S. **Ankyloglosse.** [loglossotome.

Ancyloglossotome, S. **Ankyl-**

Ancylognathe, ա. մբ. կորաժբնատ. սեռ. պատենաւթևից այլայօդից (hétéromères) Գլխոյ Բարեյուսոյ:

Ancylogyne, ի. բ. կորատեր. ազգ կնատատասերից բիւելեայց (ruelliées). [ռածեռ:

Ancyloïde, աճ. կեռակերպ, կե-

Ancylomèle, ի. վ. կորավիրաչափ. կոր վիրաչափ. հն. **Ankylomèle.**

Ancylomère, ա. խբ. կորայօդ. սեռ երկոտանց (amphipodes) հիպերեանց (hypérines).

Ancylonote, ա. մբ. կորաքառմակ. սեռ պատենաւթևից քառայօդից Սննեկալի:

Ancylonyque, ա. մբ. կորեղունդըն. սեռ պատենաւթև հնգայօդ վիջատաց, ի տոհմէ Վերթեղջերց:

Ancylops, S. **Ankylops.**

Ancylorhin, ա. Վ. կորակռուց. սեռ ճնճղկանց:

Ancylorhynque, ա. մբ. կորացռուկ. սեռ. բառայօդ պատենաւթևից:

Ancyloscèle, ա. մբ. կորասըսուն. սեռ. մեղրաբերից հարաւային Ամերիկայ:

Ancylosterne, ա. մբ. կորաստնջ. սեռ. բառայօդ պատենաւթևից Ամերիկայ:

Ancylothérium (անոի) ա. վբ. կեռագազան. սեռ. բրածոյ անասունքն անասնոց երկրորդական գետնոյ:

Ancylotome, S. **Ankylotome.**

Ancyroïde, աճ. մզ. կեռակերպ. apophyse —. Cavité —. 2. ի. ար. —. ոսկրիք կռածագ:

Ancyromonade, ի. կ. կեռամնակ. սեռ ջրաճենաց:

Anda, ա. բ. անդա. ծառ ի տոհմէ կաղնչաներից (euphorbiacées). կն. **Andassu.**

Andabate, ա. հխ. հռ. աչապատամարտ. սուսերամարտ որ կապել աչօք կռուէր: [(lotusaquatique).

Andachoca, ի. բ. ջրալոտոս

Andaillot, ա. նբ. փայտօղ, փայտօղակ (առագաստից):

Andain, ա. հնձաքայլ, հնձօն. տեղի զոր հարկանէ մանգաղն ի մէն մի քայլ հնձողին. 2. հնձօն. խոտն այսպէս հնձեալ:

Andalous, e, գ. Անդալուսացի, Անդալուսահի. 2. ա. անդալուսերէն. 3. աճ. անդալուսիկ, անդալուսացի: [անդալուսկերպ:

Andalousiade, ի. անդալուսական,

Andalousite, ի. հբ. անդալուսարար. գոյացութիւն հանային բաղկացեալ ի գայլախառզէ, ի պաղլեղկէ եւ ի կալւոյ, գծէ զապակի եւ զվանակն:

Andante, Andanté, մ. իտ. եժ. յորդոր. ce morceau doit être joué —. 2. ա. —, յորդորանուագ. jouer un —, des —s.

Andantino, մ. իտ. եժ. յորդորբակ. 2. ա. des —s.

Andarèse, ի. բ. անդարէզ. սեռական անուն Վիրոց ի տոհմէ ազատնիճասերից (verbénacées), բնիկ ջերմ կողմանց Հնդկաց եւ Մատակասգառ

Andassu, S. **Anda.** [քի:

Anders, ա. յ. անբ. անդերսոնիտ. *մոլթի հիւանդութիւն հորթուց:

Andersonie, ի. բ. անդերսոնիա. սեռ. տոկոց ի տոհմէ կորվիկեայց (épacridées). [դերսոնեան:

Andersonien, enne, աճ. ան-

Andésine, ի. հբ. անդէսիկ. տեսակ պատառոյի (feldspath) Անտեան լերանց:

Andésite, ի. հբ. անդէսաքար Անտեան լերանց: [որ բնակի յԱնդեանս:

Andicole, աճ. կ. անդէսաբնակ.

Andire, ի. բ. անդիր, կաղամբաճառ. հն. **Arbre à chou.** սեռ. ընդարձերից յԱմերիկա:

Andiréées, ի. յ. բ. անդիրեայք. խումբ ընդարձերից, որոց նախատիպ անդիր:

Andirine, ի. տգ. անդիրին. նիւթ գունաւորիչ Քխադեղին հանեալ յանդիրէ:

Andouille, ի. խճուղ (խոզենուոյ). || — de tabac, —՝ պատառ ծխախոտոյ:

Andouiller, ա. կ. բոլկուկ. les —s d'un chevreuil. Premier, second —. Se défendre à coups d'—s. Être blessé d'un coup d'—, բողկուկահար վիրաւորիլ. maître —, առագ. —:

Andouillette, ի. խճուղիկ:

Andrachne (տրաքն) ա. բ. Վորթ, Վուրթ. սեռ. կաղնչաճասերից (euphorbiacées) ջերմ եւ բարեխառն կլիմայից:

Andrachnées (աք) ի. յ. բ. Վորթեայք. ցեղ կաղնչաճասերից տերեւածաղկեայց (phyllanthées).

Andralogomèle, ա. հշբ. մարդանասնանդամ. հրէշ ունելով զմարմին մարդոյ եւ զանդաւս անասնոց:

Andralogomélie, ի. հշբ. մարդանասնանդամութիւն:

Andranatomie, Androtomie, ի. մարդահատուածիւն, մարդազննութիւն:

Andranatomique, աճ. մարդահատուածական, մարդազննական:

Andrapodite, ի. վբ. մարդոտնաքար. * քար մարդու ոտքի ձեւով:

Andrapodocapèle, ա. հխ. գերեզմանատ:

Andraspe, S. **Androsace.**

Andrathrocace, ի. ախ. յօդափուտ. փտութիւն յօդուածոց մարդոյ:

Andréacé, e, աճ. բ. անդրէասերք. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ մամռոց նախատիպ ունելով զանդրէա:

Andrée, ի. բ. անդրէա. բոյս մամռանման:

Andrène, ա. մբ. չիչ. սեռ միղրաբեր Թաղանթաւթևից:

Andrénètes, ի. յ. մբ. չիչեայք. ցեղ միղրաբեր Թաղանթաւթևից:

Andrénivore, աճ. մբ. չիչակեր:

Andrénoïde, աճ. մբ. չիչակերպ:

Andréoïde, աճ. բ. անդրէակերպ. || —s, ի. յ. —ք. խումբ անկոց ի տոհմէ մամռոց:

Andréoskie, ի. բ. անդրէաստուեր. սեռ. խաչաբերից:

Andrewsite (անարէօզիթ) ա. հբ. անդրէօզաքար. ջրատեալ լուսաճնատ երկաթի եւ պղնձոյ գտեալ ի Քոռնուայլ յԱնգղիա:

Andriale, ի. բ. այրավրէզ. սեռ կիսաճաղկուտաց (semi-flosculeuses), խոտ հարաւային Եւրոպիոյ:

Andrialoïde, աճ. բ. այրավրէպակերպ. || —s, ի. յ. —ք. տոհմ մշտադալար անկոց լերանց Հրնդկաստանի: [ծոյ ձարխուոց:

Andriane, ի. բ. այրակ. սեռ բրա-

Andrias (աս) ա. վբ. այրատ. երկակենցալ բրածոյ երրորդական վերին գետնոյ:

Andrichnie (տրիքն) ի. բ. այրոտրն. հատուած լիաբ (croton) սեռի:

Andrieuxie, ա. ի. բ. անդրիէօքսիա. սեռ. բարդ պատուածաբեայց (sénécionidées). մշտադալար խոտ Մեքսիքայ:

Andrinople, ի. ար. ադրիանուպոլիս, ադրիանեակ «էտրինէ». rouge d'—, rouge —, կարմիր —պոլսոյ, ադրիանկի:

Andripétale, ա. բ. որճաթերթ. ազգ պրոտեասաերից (protéacées) Պրազիլի եւ Աւստրալիոյ:

Androcée (սէ) ի. բ. առիջոյթ. առէջք ծաղկանց:

Androcentre, ա. բ. այրախոքծան. սեռ. կնոջանոտածից բխեցեալ (acanthacées ruelliées).

Androcéphaloïde, ի. հբ. մարդագլխակերպ. բար ինչ մարդագլխածև:

Androcère, ի. բ. առէջերգիք. սեռ. մորմոտից (solanacées).

Androcoma, ա. բ. այրագէս. ազգ կիպերածից Պուէնոս-Այրեսի:

Androctone, ա. ատ. մարդասպան. սեռ. սարդատեսակաց (arachnides) թոքայնոց (pulmonaires).

Androcymbion, ա. բ. առիջակուբ. սեռ. սեռածաղկեայց (mélanthacées) ջոքաձից (vératracées).

Androcyname, աճ. բ. որձազօր. ասի զոնկոց, որոց առէջք շատ մեծանան: [cée.

Andrœcie (տրէսի) տ. **Andro-**

Androgénésie, ի. խս. մարդագիտուԹիւն: [գագիտական:

Androgénésique, աճ. խս. մար-

Androgénie, ի. մարդածնուԹիւն:

Androglosse, ա. Ե. մարդալեզու, մարդախօս. սեռ. Եռչնոց որք դիւրաւ ուսանին խօսիլ:

Andrographe, ա.բ. մարդագիր. սեռ. կնոջանոտեայց (acanthacées).

Andrographidées, ի. յ. բ. մարդագրեայք. ցեղ կնոջանոտեայց նախատիպ ունելով զմարդագիր:

Androgynaire, աճ. բ. որձէրգ, երկսեռ. fleurs —s.

Androgynanthées, ի. յ. բ. երկսեռածաղկեայք. հատուած սոճիի նուիկեայց (aroïdées).

Androgynat (ժինա) ա. բպ. արուիգուԹիւն, այրակնուԹիւն:

Androgyne (ժին) ա. արուէգ, որձէգ, այրակին. հն. **Hermaphrodite**. 2. կ. եւ բ. երկասեռ, երկսեռ:

Androgynéité, տ. **Androgynie**.

Androgynette, ի. բ. երկսեռակ. սեռ մամռոց:

Androgynie (ժինի) ի. բ. երկասեռուԹիւն. երկասեռ լինելն:

Androgyniflore, աճ. բ. երկսեռածաղիկ: [ային, երկսեռական:

Androgynique, աճ. բ. երկսե-

Androgynisme, ա. մգ. երկսեռուԹիւն, արուիգուԹիւն:

Androïde, աճ. մարդակերպ, այրակերպ, առնակերպ. 2. ա. առնապատկեր, այրապատկեր, մարդապատկեր (ինքնաշարժ). հն. **Automate**.

Androlâtre, գ. մարդապաշտ:

Androlâtrie, ի. մարդապաշտուԹիւն:

Andromachie (քի) ի. բ. այրամարտ. սեռ. բարդից վեռնոնեայց (vernoniées). [այրամոլ:

Andromane, աճ. եւ գ. ախ.

Andromanie, ի. ախ. այրամոլուԹիւն:

Andromède, ի. անդրոմեդէս. աստեղատուն հիւսիսային կիսագնդոյ. 2. բ. —. Ուսի մշտադալար, սեռ. ցախեայց (éricacées).

Andromédées, ի. յ. բ. անդրոմեդեայք. ցեղ ցախեայց նախատիպ ունելով զանդրոմեդէս:

Andromédite, ի. հբ. անդրոմեդոտաբար. սեռ. բրածոյ ցախեայց:

Andron, ա. հխ. առնանոց «սէյլամպը». 2. —. արանց կոլմն (յեկեղեցիս Արեւելեայց):

Andronitis, ա. հխ. յն. առնանոց:

Andropétalaire, աճ. բ. արուանԹերԹեայ:

Andropétale, ա. բ. արուանԹերԹ. ԹերԹ ծաղկանց առնեալ ի կերպարանափոխուԹենէ միոյ առիջի:

Androphobe, գ. այրահ, այրավախ. * երիկ մարդոցմէ վախցող. 2. աճ. —. femme —, — կին:

Androphobie, ի. այրահուԹիւն, այրավախուԹիւն:

Androphobique, աճ. այրահական, այրավախական:

Androphone, աճ. այրասպան:

Androphore, ա. բ. որձակիր, արուակիր. հն. **Filet staminal**.

Andropogon, ա. բ. կճմախոտ. ազգ սիզաբուսոց:

Andropogoné, աճ.բ. կճմախոտեայ. || —es, ի. յ. —ք. տոհմ սիզաբուսոց նախատիպ ունելով զկճմախոտ:

Androrchis (շի) ա. բ. որձախոտրձ. հատուած սեռի խոլորձից:

Androsace, ա. բ. առնասպար. սեռ. սնկոց, ի տոհմի գարնանածաղկեայց (primulacées). — lacté, — կաՒնաբուլիս:

Androsacées,

Androsace.

ի. յ. բ. առնասպարեայք. խումբ գարնանածաղկեայց նախատիպ ունելով զառնասպար:

Androscépie, ի. բ. որձեղէգն. սեռ սիզայնոց:

Androselle, ի. տ. **Androsace**.

Androsème, ա. բ. արանց արիւն, արիւնաբոյս, արենատունկ. սեռ պտղակեայց (hypéricacées), տունկ գեղատեսիլ: [նատնկատերեւ:

Androsémifolié, e, աճ. բ. արե-

Androspore, ա. բ. որձաՒոտ:

Androstemme, ի. բ. մարդապատակ. սեռ. արիւնպատակեայց (hémodorées).

Androstome, ա. բ. այրաբերան. սեռ. կոմպիկեայց (épacridées) բարկենեայց (styphéliées).

Androstrobe, ա. բ. այրամբլբիկ. սեռ. բրածոյ կիւկադեայց (cycadées).

Androstylium (լիում) ա. բ. որձասլաք. գործարան կազմեալ առէջիւք զօդելոց ընդ սլաքի (style).

Androsyce, ա. բ. որձաՒուզ. հատուած սեռի Թագպակի (élatostemme).

Androtome, աճ. բ. որձահատ.

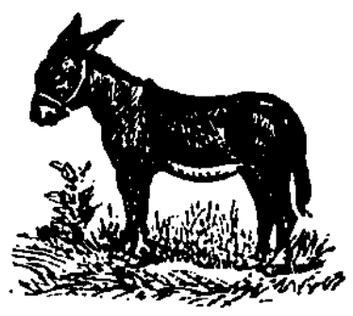
Androsace lacté.

*ասի գործոց որոց առէջք երկու կը բաժնուին յօդով մի: [mie.

Androtomie, տ. **Andranato-**

Androtrichon (քոն) ա. բ. այրահեր. սեռ. կիպերեայց (cypéracées) հարաւային Պրազիլի:

Âne, ա. էշ. les —s, էշք, իշան, իշեան, * էշեր. bâter un —, Ծամբել՝ Ծամբահարել զէշ. aller à —, sur un —, երԹալ յէշ, * իշով գնալ. monter sur un —, à —, յէշ հեծանել՝ *հեծնալ. faire une promenade à —, զբօսնուլ յէշ, * էշով պտըտիլ. le braiment de l'—, խանչիւն, խառնչիւն, խարխընճիւն, անառկումն, * զռնչիւն, զռինչ, զռզռոց. l'— brait, — խանչէ՝ խառնընչէ՝ խարխընճէ՝ անռկէ՝ անառկէ՝ սրնգէ՝ * զռնչէ՝ զռայ. || petit —, իշուկ, իշակ. || en dos d'—, իշանուսածեւ, *իշու կռնակին ձեւով. || à dos d'—, ի նուս իշոյ, բարձեալ յէշ, * իշու վերայ շալկած, իշով. transporter à dos d'—. 2. փ. —, յաւանակ, անմիտ, պաճարամիտ. c'est un —. Un gros —. Quel —! Il ne sera jamais qu'un —. 3. ար. մամլակ: [զէշ. յամառ յոյժ:

Têtu comme un —, յամառ իբրեւ

Méchant comme un — rouge, չար՝ չարամիտ յոյժ:

Coup de pied de l'—, կից իշոյ, *վատ մարդէ նախատինք:

C'est un — bâté, տգէտ է յոյժ:

C'est un — débâté, կնասէր՝ իգա սէր է յոյժ :

Bonnet d'—, իշախոյր . * երկու եղջիւրով Քրիստ գլխարկ որ տղոց գլուխն կդրուի ի պատիժ :

Oreilles d'—, իշականջք . * Քրիստ իշու ականջք որ ծոյլ՝ ազէտ տղոց կդրուի :

Conte de Peau-d'—, իշամորքավէպ . մանր առասպել ի գուարճութիւն մանկանց :

Ur. il cherche son —, et il est dessus, * էշն կինտռէ եւ վերան նստած է . ձեռքն ունեցածն կինտռէ :

A laver la tête d'un — on perd sa lessive, չէ հնար ուսուցանել կամ ուղղել զանմիտն կամ զանուղղայն . * խննին խրատ, սեւին աճառ :

La patience est la vertu des —s, համբերութիւնն իշոց է առաքինութիւն :

L'— du commun est toujours le plus mal bâté, ոչ որ խնամէ գիրս ընկերութեան իբրեւ գիւրն:

Sérieux comme un — qu'on étrille, ասի զառնէ որ լրջութիւն կերպարանի:

Il ressemble à l'— de Buridan, նմանի է իշոյն Բուրիդանի . յերկուս հետս կաղայ , վարանի , զորն ընտրել չգիտէ :

— sauvage, կ. տ. **Onagre.**

— rayé, կ. տ. **Zèbre.**

Pas d'—, բ. տ. **Pas.**

Anéanti, e, անց. եւ ած. ոչընչացեալ , չքացեալ , անհետացեալ , անհետ լեալ. nation —e, —՝ անհետեալ՝ անհետ՝ բնաջինջ ազգ. fortune —e. Son parti semblait —. 2. ունայնացեալ, խոնարհեալ. âme —e devant Dieu. 3. փ. ի կոր կործանեալ , վրհատեալ, պարտասեալ, յոգիս ապաստան, ոգեսպառ, արտաբեկ, ուշագնաց, վաստակաբեկ, * շուարած. je suis —. Demeurer —.

Anéantir, ն. չիք առնել , ի չիք՝ յոչինչ՝ յոչէութիւն դարձուցանել , չքացուցանել, ոչնչացուցանել, անհետացուցանել , անէացուցանել , անհետ առնել . Dieu peut — l'univers. 2. փ. —, բնաջինջ առնել, ջնջել, եղծանել , կործանել. cet événement a —i ses espérances. — l'empire romain, une obligation, une fortune. 3. յոգիս ապաստան՝ արտաբեկ՝ յուսաբեկ առնել, ի կոր կործանել. cette affreuse nouvelle m'avait complètement —i.

S'anéantir, դ. յոչինչ՝ ի չիք՝ յոչէութիւն դառնալ, չքանալ , ոչնչանալ , ջնջիլ , բնաջինջ՝ չիք՝ անհետ լ., անհետանալ , անէանալ . que d'empires se sont —is ! Cette objection s'anéantit d'elle-même. 2. աք. ունայնացուցանել զանձն , ունայնանալ , խոնարհիլ՝ խոստովան լինելով զոչընչութիւն իւր . ի կոր կործանիլ . il s'anéantit en la présence de Dieu. Le sanctuaire devant lequel les princes s'anéantissent. || Jésus-Christ s'est —i de lui-même, ունայնացոյց զանձն իւր, հրաժարեաց յաստուածային բնութենէն՝ առեալ զկերպարանս մարդկան :

Anéantissement, ա. ոչնչացումն , չքացումն , չքութիւն , բնաջինջ բարձումն , անհետացումն . l'— d'un empire, de la fortune, de l'autorité, du crédit, des privilèges, d'une armée, de toutes nos espérances. 2. անհնարին՝ սաստիկ տկարութիւն, արտաբերութիւն. tomber dans l'—. Le malade est dans un état d'—. Sortir, tirer de l'—. 3. աք. ունայնութիւն , խոնարհումն. — devant Dieu. Porter l'humilité jusqu'à l'— de soi-même.

Anèbe, ած. եւ գ. բժ. տիպաս, անչափահաս. որ չեւ է հասեալ յարբունս :

Anecdote, ի. արտավէպ . raconter une —. Recueillir des —s.

Anecdotier, ière, գ. արտավիպող , արտավիպասան, արտավիպագիր :

Anecdotique, ած. արտավիպական :

Anecdotiser, չ. արտավիպել :

Anecdotomane , գ. արտավիպամոլ :

Anecdotomanie, ի. արտավիպամոլութիւն :

Anectasie, ի. բժ. անձգտութիւն:

Anède, ա. մբ. լրբուկ . սեռ պատենաւեւ միջատաց :

Anédoe, e, ած. հշբ. անծնոց. սերնական գործարան չունեցող :

Ânée, ի. իշաբեռն . բեռն իշոյ :

Aneilème, ա. տ. **Commeline.**

Aneimie (նէմի) ի. բ. հոլանի . տեսակ հերձանասեր (schizéacées) ձարխուտոց :

Aneimiébotrys (իս) ի. բ. հոլանոտկոյզ . սեռ ձարխուտոց :

Aneimite , ի. բ. հոլանաբար . տեսակ բրածոյ ձարխուտոյ :

Anel, ա. աբծանակալ . օղակ աբծանի :

Anélasme, ա. բ. ոստրնաբոյս սեռ լուսնահինդեայց (ménispermacées) կոկոլեայց (cocculées) արեւադարձային Ամերիկայ :

Anélaste, ա. մբ. ոստուն . սեռ լանջանաստուր (sternoxe) պատենաւեից հնգայօդից :

Anélectrique , ած. բգ. աներկտրական. substance —.

Anélectrotonique, ած. բխ. աներկտրածգտական . état —.

Anélectrotonus (իս) ա. բխ. աներկտրածգտումն (ջղաց) :

Anéloptère , ած. եւ ա. մբ. հոլաթեւ : [նաթեւ :

Anélytre, ած. եւ ա. մբ. անվերնաթեւ :

Anémanthe, ա. բ. հողմածաղիկ. հատուած պուտ (anémone) սեռի :

Anémarrhénée, ի. բ. հողմորձ . տեսակ շուշանասերից :

Anème, ած. տ. **Anémique.** 2. ա. մբ. հողմուրկ . սեռ գեղձեղջերց (taxicornes).

Anémère, ա. մբ. խոժոռադէմ . սեռ պատենաւեւ միջատաց :

Anémie, ի. ախ. արիւնատութիւն , անարիւնութիւն , դուզնարիւնութիւն . avoir l'—, être atteint de l'—. արիւնատ՝ անարիւն լ. — générale, cérébrale, locale, հանրական, ուղեղային , տեղական — || տ. **Hyphémie** եւ **Hématoporie.**

Anémié, e, ած. արիւնատ՝ անարիւն , դուզնարիւն

Anémier, ն. ախ. արիւնատել , անարիւնել , դուզնարիւն գործել :

Anémique, ած. ախ. գ. արիւնատ , անարիւն . elle est, il est —. 2. ած. —, անարիւնային :

Anémobate, գ. հխ. յն. հողմընթաց, հողմագնաց : [խաղաղ :

Anémocète, ա. հխ. յն. հողմա-

Anémocorde, ա. եղ. հողմալար. հն. **Harpe éolienne.**

Anémodrome, ա. Ծ. հողմավար. Ընչուն առասպելեալ :

Anémogène, ա. օդածին (գործի):

Anémographe, ա. հողմագիր . գործի եւ մարդ :

Anémographie, ի. հողմագրութիւն. նկարագիր հողմոց :

Anémographique, ած. հողմագրական :

Anémologie , ի. հողմաբանութիւն. գրուած զհողմոց :

Anémologique, ած. հողմաբանական :

Anémomètre , ա. հողմաչափ. հն. **Anémoscope.** [չափութիւն:

Anémométrie, ի. բգ. հողմա-

Anémométrique, ած. հողմաչափական. observations, expériences —s.

Anémométrographe , ա. բգ. հողմաչափագիր. գլող հողմաչափ . 2. —. որ գրէ զիւրոիսմանց հողմոց :

Anémométrographie , ի. բգ. հողմաչափագրութիւն :

Anémométrographique , ած. բգ. հողմաչափագրական :

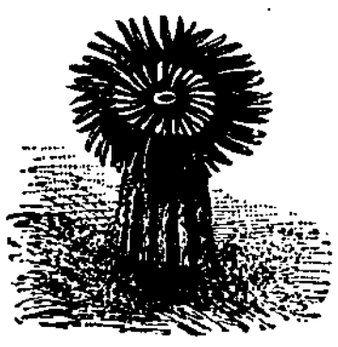
Anémonanthée, ի. բ. պուտաճալիկ. հատուած պուտ (anémone) սեռի :

Anémone, ի. բ. պուտ , պոյտ , փեննաչ , ճամուկ , * պուտկոտրուկ , ճափկոտրուկ, կճըճկոտրիկ. — japonica, — յապոնական :

Anémone japonica.

Griffe ou patte d'—, պուտոյ՝ փեննաչի տակ, կլընքիլ. — fulgens, շքեղ —. — de mer, ծովապուտ. հն. **Actinie.**

Anémone de mer.

Anémoné, e, ած. բ. պտեայ. || —es, ի. յ. —բ. ցեղ հրաննկասերից (renonculacées).

Anémonelle, ի. բ. պտիկ. սեռ հրաննկեայց :

Anémonifolié, e, ած. բ. պուտատերեւ :

Anémonine , ի. տգ. պտին . գոյացութիւն հանեալ ի տերեւոց պուտ բուսոյ :

Anémonique, ած. տգ. պտային. acide —, — քթու :

Anémonoïde, ած. բ. պտակերպ։
Anémonopsis (իս) ի. պտատեսիկ. տես հրանկեայց ճափոնի ։

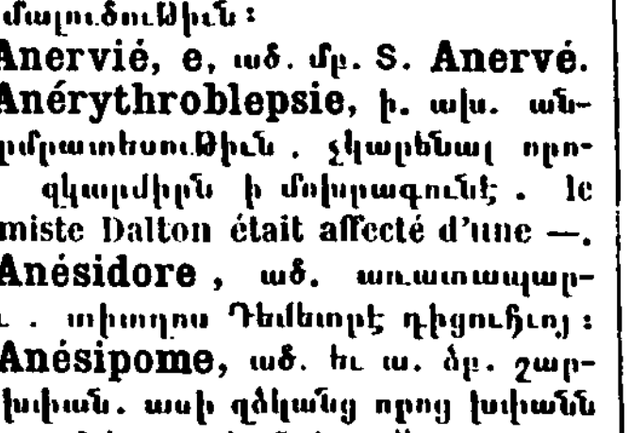
Anémone fulgens.

Anémopegme, ա. բ. պտախաղ. տես բիգնոնեայց հարաւային Ամերիկայ ։ [պահապան հողմոց ։
Anémophylace, ա. հողմապահ.
Anémoscope, ա. բգ. հողմադէս. la girouette est un —.
Anémoscopie, ի. հողմադիտություն ։
Anémoscopique, ած. հողմադիտական. 2. հողմադիտական ։
Anémotrope, ա. մբ. հողմադարձ ։
Anencéphale, ած. եւ ա. հշբ. անուղեղ ։ [ղեղություն ։
Anencéphalie, ի. հշբ. անու-
Anencéphalien, ա. հշբ. անուղեղեան ։ [նուղեղային ։
Anencéphalique, ած. հշբ. ա-
Anencéphalohémie, ի. ախ. անուղեղարիւնություն. անգոյություն արեան յուղեղն ։
Anencéphaloneurie, ի. ախ. անուղեղաջղություն. անգոյություն ջղային ազդեցութեան ուղղոյ ։
Anencéphalotrophie, ի. ախ. ուղեղաիւծուն. նուազուն ճաւալի ուղղոյ ։
Anenchélon (քէ) ա. ձբ. օձաձկնան. տես բրածոյ բիւնիկակերպ (scombéroïde) ձկանց ։
Anentéré, e, ած. հս. անփորոտի, անընդեր. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ բազմաստամոք ջրաճենայց ։
Anentérémie, ի. բժ ընդերանարիւնություն. անգոյություն արեան յընդերս ։
Anentérotrophie, ի. բժ. ընդերաքիւծուն, ընդերաքիւծություն. նուազուն ճաւալի ընդերաց ։
Anépigraphe, Anépigraphique, ած. դգ. անվերնագիր, անարձանագիր. médaille, monument —.
Anépiploïque, ած. հշբ. անճիսնային. * ճիսն (épiploon) չունեցող ։
Anépischèse (փիսքէզ) ի. բ. զսպակալություն. անդամալություն զսպակի (sphincter).
Anépithymie, ի. բխ. անցանկություն ։
Anérée, ի. մբ. ախտրակ. տոհմ պատենաձեւից երկայնեղջերց ։
Anérète, ի. մբ. ախտրուկ. տես պատենաձեւ Ճաննեղջերց ։

Anéréthisme, ա. բժ. անգրգռություն ։ [*տեսակ մրջունի ։
Anergate, ա. մբ. անգործակ.
Anerie, ի. իշուիւն, ախմաթություն. il est d'une grande —. Quelle — à un médecin de ne connaître pas les remèdes qu'il ordonne ! 2. իշուիւն, * խոշոր սիսակ. faire, commettre une —. Livre plein d'—s. Fagoter des —s. Voilà encore de vos —s !
Anéroïde, ած. բգ. անտամուկ, ան-

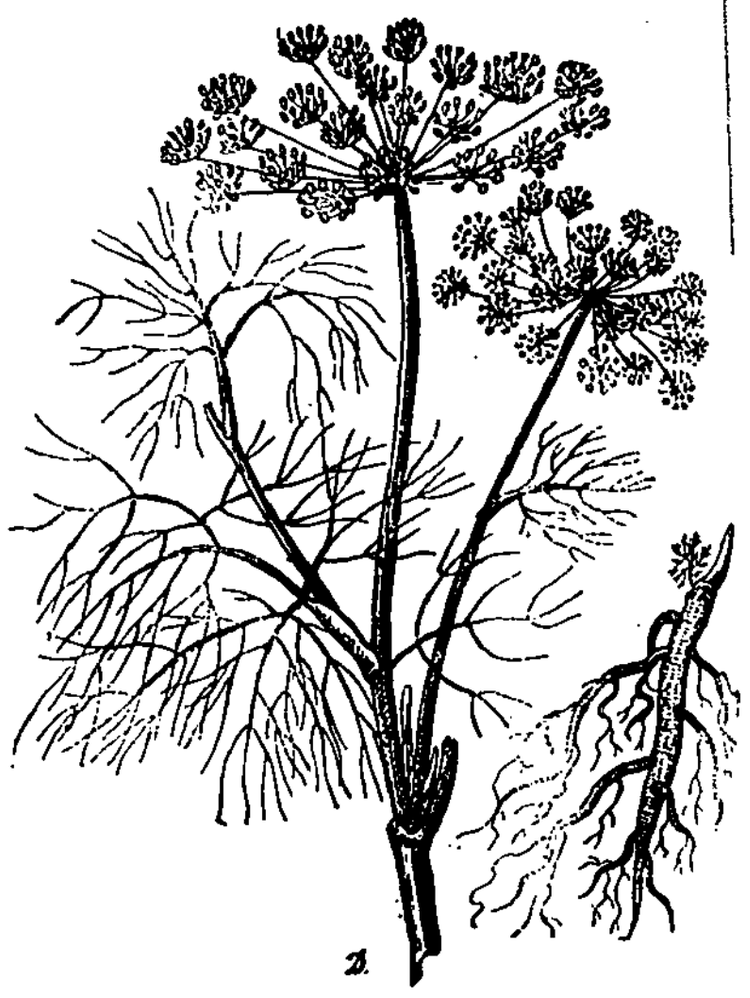

անդիկ. baromètre —. 2. ա. —. un —.
Anerponte, ած. բ. եւ կ. մագլակ. * ծառերին՝ պատերին վեր եկնող. 2. —s, ա. յ. —ք. տոհմ կարգի ճճղկանց ։ [միջատաց)։
Anervé, e, ած. մբ. անջիղ (Ճեւ
Anervie, ի. բժ. անջղություն. չըգոյություն ջղային ազդեցութեան. անդամալուծություն ։
Anervié, e, ած. մբ. S. **Anervé.**
Anérythroblepsie, ի. ախ. անկարմրատեսություն. չկարենալ որոշել գկարմիրն ի մխրագունէ. le chimiste Dalton était affecté d'une —.
Anésidore, ած. առատոտպարգեւ. տիտոս Դեմեսրէ դիցուհւոյ ։
Anésipome, ած. եւ ա. ձբ. շարժախիտ. ասի զձկանց որոց խիտանն (opercule) շարժուն է. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ ձկանց ։
Anésis, ա. անէզիս. ընտիր ազգ արտաքին ձիոյ ։
Anésorhize, ի. բ. սամնարմատ. տես հովանոցաբերից ։
Ânesse, ի. մատակ էշ. le lait d'—, իշականն. * իշու կաթ. se promener sur une —.
Anesthécinésie, ի. ախ. անըզգայաշարժություն. կորուստ զգայութեան եւ շարժման գործարանի իրիք։
Anesthésiation, ի. բժ. անզգայացուն, անզգայացուցուն ։
Anesthésie, ի. բժ. ապզգայու-

Ինն. le chloroforme produit l'—. || հն. **Insensibilité.**
Anesthésié, e, անց. ապզգայացեալ, զգայապիրկ ։
Anesthésier, ն. բժ. ապզգայացուցանել, անզգայել ։ [գայաչափ ։
Anesthésimètre, ա. բժ. ապըզ-

Anesthésique, ած. ապզգայական. sommeil —. 2. ապզգայացուցիչ, Ճմրնցուցիչ, l'éther, le chloroforme sont des substances —s. Le froid est —. || ա. —. l'emploi des —s.
Anesthète, ի. մբ. պանդոյր. տես պատենաձեւ երկայնեղջերց ։
Anésychie (զիքի) ի. մբ. յուզիկ. տես պատենաձեւ գիշերային միջատաց ։
Aneth (անէ) ա. բ. սամիթ «տուրաղ օձու »։
Anéthène, ա. տգ. սամնէն. ցընդական մասն իւղոյ դառն սամխի ։
Anéthol, ա. տգ. անիսուլ. բիւրեղանալի մասն իսկուձեան անիսոնի ։
Anétie, ի. մբ. անմեղուկ. տես երկայնեղջիւր պատենաձեւ միջատաց, նախատիպ ունելով զկրճակ (saperde).
Anétique, ած. բժ. մեղմիչ, ամոքիչ (ցաւոց).
Aneugmène (անէօկմէն) ա. մբ.

Aneth.

ցրուկ. հատուած տեսի մտուկի (emphyte). [կտաւեայց (linacées).
Aneulophe, ա. բ. անցցուն. տես
Aneure, ի. բ. անջղուկ. տես լերդաբուսեայց (hépatiques). 2. ա. մբ. —. տես կիսաձեւ խոխոջաթանց (aradiens). [ցեղ լերդաբուսոց ։
Aneurées, ի. յ. բ. անջղկեայք.
Aneurhynque, ա. մբ. անկըտուց. տես սրատոնեանց (oxyuriens).
Aneurie, S. **Anervie.** [bée.
Aneurisque, ա. S. **Morono-**
Aneurocromyon, ա. բ. անջղդաստիճ. հատուած քրքում տեսի ։
Aneurose, ի. մգ. անջղություն ։
Anévrie, ի. բժ. ջղալուծուն. անդամալուծություն ջղաց ։
Anévrismal, e, ած. բժ. խրտուական. tumeur —e. Symptômes —aux. [տային ։
Anévrismatique, ած. բժ. խրտ-
Anévrisme, ա. բժ. տրտմուն. — du cœur, — արտի, սրատրտմուն. rupture d'un —, պատառումն տրտման, տրտմապատառ ։

internes, externes, ներքին , արտաքին խոտոնք :

Anévrysmal, etc. S. **Anévrismal**, etc.

Anfractueux, euse, ած. ծռմռուտ , բազմապտոյտ , խորտաքորտ, * ծուռումուռ , ծուռումուռ . chemin —. 2. մգ. եւ բ. —.

Anfractuosité, ի. ծռմռուտութիւն , խորտաքորտութիւն, * ծուռումուռութիւն. — du chemin, de la route. Ce chemin est plein d'—s. 2. բունք , խոռոչուն , տոր . les —s de la montagne, des rochers. Dans une — du roc. || յ. մգ. —, խիճք (ուղղ):

Angarie , ի. հ. պահիկութիւն , պահակ , տարապարիակ, կոտ « անկարիա »:

Angarier, ն. տարապարիակ վարել , պահակ առնել՝ վարել , * կոխի՝ անկարիայի բռնել . 2. փ. լկել , խուսել , չարչարել :

Ange, ա. հրեշտակ , զուարթուն . les —s, —ք , վերնասեռք , անմարմինք . les neuf chœurs des —s, ինն դասք հրեշտակաց. bon —, — բարի, բարեհրեշտակ. mauvais —, չար —. l'— gardien, պահապան —. l'— exterminateur, սատակիչ —. un — déchu, անկեալ —, դեւ . l'— de lumière, de ténèbres, de la mort, — լուսոյ , խաւարի, մահու. l'— de la paix, — խաղաղութեան. être, devenir un —, հրեշտականալ , *— լինել՝ դառնալ . 2. փ. հրեշտակ . cette femme est un —. Mon —, հրեշտակդ իմ, հրեշտակս. mon cher, mon bon —, —դ իմ սիրելի , բարի . mon petit —, հրեշտակիկդ իմ , հրեշտակիկս. mon bel —, գեղեցիկդ իմ —. mon doux —, քաղցրիկդ իմ —. c'est un —, — է, — մի է. c'est un — de bonté, de douceur, — է բարութեան , քաղցրութեան . c'est son bon —. Comme un —, իբրեւ զհրեշտակ, հրեշտակապէս, հրեշտակաբար, հրեշտակօրէն, սքանչելապէս. il chante, lit comme un —. Elle est comme un —, հրեշտականըման՝ հրեշտակատիպ՝ հրեշտակատեսիլ է . beau, belle comme un —, հրեշտակագեղ , չքնաղագեղ . d'—, հրեշտակի, հրեշտակային, հրեշտակական . avoir une figure d'—, ունել զդէմս —ի, հրեշտակադէմ լ.:

Être aux —s, այլ յայլմէ լ. առ խնդին, ցնծալ , հիւրիլ :

Rire aux —s, ծիծաղիլ անպատճառ՝ անմտաբար, * խենդ խենդ ծիծաղիլ :

Boire aux —s, չգիտել այլ եւս ո՞յր ուրուք յարեւ ըմպել , * այլ չգիտնալ օրուն կենդանութեանն խմել :

Ի բառարանի սիրոյ երբեմն լինի ի. հրեշտակուհի. cette —. O mon — adorée.(V.Hugo.) Ma chère —. [կի—:

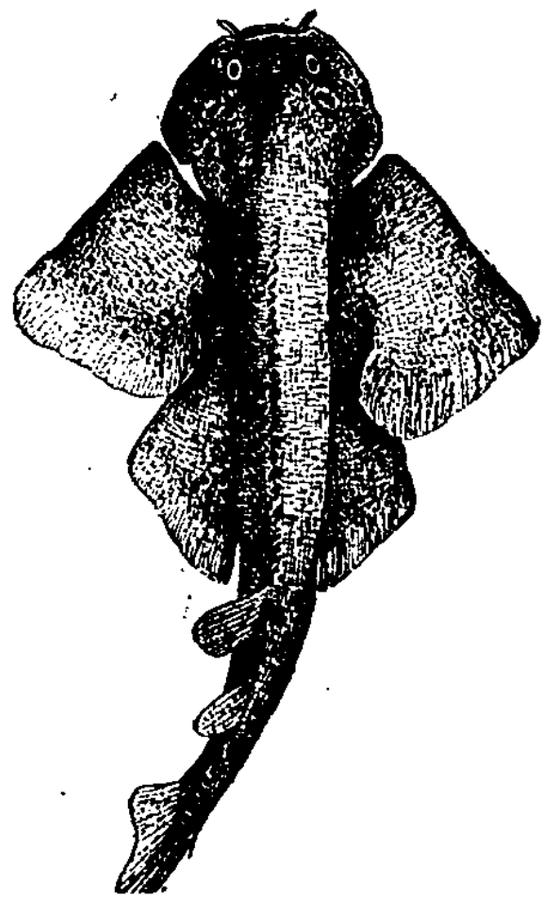
Դգ. հրեշտակադրամ. — d'or, nu-

Զ. հրեշտակառուբ . *մէջին կլորուած եւ իրարու կապուած գնդակ Անդանօթի զոր գործածէին երբեմն ի ծովամարտս ի խորտակել զկայմս եւ զտնանս նաւաց Քշնամեաց :

Բպ. —, կամ — de mer, ծովահրեշտակ , հրեշտակածուկն . ապգ չանածկան :

Zգ. — de grève, բեռնակիր:

Angéiographe , Angéiographie , Angéiographique, S. Angiographe, Angiographie, Angiographique.

Ange de mer.

Angéiologie, Angéiologique, Angéiologue , S . Angiologie , Angiologique, Angiologue.

Angéioscope , Angéioscopie , S. Angioscope, Angioscopie.

Angéiosperme , Angéiospermie, S. Angiosperme, Angiospermie.

Angéite, S. Angiite.

Angélate, ա. տգ. խմաս.*սեռական անուն աղից կազմելոց զուգախառնութեամբ խմային Ջրոյ հիմանց հետ :

Angelet, ա. հրեշտակիկ :

Angelette, ի. հրեշտակուհիկ : [late.

Angélicate, S. Angé-

Angélicé, e, ած. բ. խմասեր . || —es, ի. յ. —ք. ցեղ հովանոցաբերից նախատիպ ունելով զիմի :

Angélicine, ի. տգ. խմին. նիւթ հանեալ յարմատոյ խմոյ:

Angélicique, ած. տգ. խմային . acide —, — Ջրու :

Angélicoïdes, ի. յ. բ. խմակերպք. հատուած երիցանուկ (peucédane) սեռի :

Angelin, ա. բ. հրեշտակածառ (ի հարաւային Ամերիկայ):

Angélique, ած. հրեշտակային, հրեշտակական , հրեշտակակերպ , հրեշտականման , հրեշտակավայել , հրեշտակատիպ , հրեշտակատեսիլ , հրեշտակակրօն . nature —. Chœurs, concerts, accords —s. Salutation —, ողջոյն հրեշտակաբեր . || le docteur — , հրեշտակային վարդապետն . Ս. Թովմաս. || couronne —, հրեշտակային պսակ , հրեշտակապսակ . Քագրն Զունգարիոյ. || voix —, հրեշտակածայն , հրեշտակային ձայն . խաղ ինչ երգիոնի . 2. փ. —, սքանչելի , չքնաղ . esprit, âme, pureté, douceur, bonté, charité, résignation, figure, visage —. Mener une vie —.

Angélique, ի. բ. խմի , բոյնի « մկլպիք օձու ». S. Archangélique. 2. խմաշաքար . 3. ած. տգ. S. Angélicique.

Angéliquement, մ. ագբ. հրեշտակաբար , հրեշտակապէս , հրեշտակօրէն . se conduire, chanter —.

Angéliser, ն. նբ. հրեշտակացուցանել :

Angélogonie , ի. հրեշտակածընունդ. ծագումն հրեշտակաց:

Angélographe, ա. հրեշտակագիր. որ ճառէ զհրեշտակաց :

Angélographie, ի. հրեշտակագրութիւն. գրուած զհրեշտակաց :

Angélolâtre , գ . հրեշտակապաշտ : [պաշտութիւն :

Angélolâtrie , ի. հրեշտակա-

Angélologie, ի. հրեշտակաբանութիւն:

Angélonie, ի. բ. հիմուն . սեռ խոլաբուսեայց (scrofularinées).

Angélophanie, ի. հրեշտակատեսութիւն . երեւումն հրեշտակաց :

Angelot , ա. հրեշտակիկ . հն. Angelet. 2.դգ.—, հրեշտակադրամ. 3. հրեշտակապանիր. 4. հրեշտակաձուկն . հն. Ange de mer. 5. բ. հրեշտակաբոյս. մատիտել (renoncc) դեղնածաղիկ :

Angelotte, S. Angelette.

Angélus (լիւս) ա. հրեշտակ Տեառն . առաւօտ Լուսընաց . dire l'—, ասել զ—. 2.—(զանգակն) . sonner l'—, հարկանել՝ * զարնել զ— :

Angélique.

Angélyle, ա. տգ. խմուատ . հնՋադրական արմատն խմային Ջրոյ:

Angemme (ժէմ) ի. կգ. վեցտերեւուկ . ծաղիկ երեւակայական վեցատերեւ :

Angéolement, ա. եգ. արօրումն:

Angérone, ի. մբ. անգերոն . սեռ պատենաՋեւից գիշերայնոց :

Angianthe, ի. բ. անօՋածաղիկ . սեռ բարդ կլմիակերպեայց (inuloïdées).

Angianthées , ի. յ. բ. անօՋածաղկեայք . բաժանումն ցեղի կլմիակերպեայց :

Angidion, ա. բ. անօՋիկ. հատուած կուբիկ (cymbidion) սեռի :

Angidiospongus (կիւս) ա. ախ.

անօթասունկ . անուն կանգնակաև հեբաձեւ այտուցի :

Angiectasie, ի. ախ. անօթաճաւալ . ախտաւոր ծաւալումն անօթոց եւ սրտի : [ճաւալային :

Angiectasique, ի. ախ. անօթա-

Angiectopie, ի. մգ. անօթափոխուիւն . դիպուածական տեղափոխուիւն անօթոյ իրիք :

Angielcose, ի. ախ. անօթակող . կեղաւորումն (ulcération) անօթոյ :

Angiemphraxie (անժէմֆրաքսի) ի. ախ. անօթախցումն. խցումն անօթային :

Angiite, տ. **Angite**.

Angine, ի. բժ. փողացաւ, փողացաւուիւն, զումա , մղձուկ . եւ ո. **Esquinancie**. — pharyngienne, couenneuse, gangreneuse, — բմբանային , Քաղանձաւոր՝ մաշկապատ , քաղցկեղային . — simple, bénigne, — պարզ , բարեմոյն . — maligne, — չար՝ չարամոյն . || — **tansillaire**, տ. **Amygdalite**.

Angineux, euse, ած. բժ. փողացաւային . affection —se.

Angiocarpe, ա. բ. անօթապտուղ . *պտուղ պատեալ գոց գտոյթներով (apothécies). || —s, ա. յ. —բ. կարգ քարաբոսից , որոց գոց գտոյթք պարունակեն սերիչ մարմնիկս :

Angiocarpien, enne, ած. եւ ա. բ. անօթապտղեան. ասի զամենայն յայտասեր (phanérogames) բուսոց , որք բերեն անօթապտուղ կամ գոց պտուղս :

Angiodiastase, ի. ախ. անօթաճաւալ . ճաւալումն անօթոց . հին . **Angiectasie**.

Angiogastre , ած. եւ ա. բ. անօթափոր . ասի զանկոց , որոց սերիչ մարմնիկք ճածկեալ են Քաղանձեայ պատենիւ :

Angiogénie , ի. մգ. անօթակազմուիւն . կազմուիւն անօթոց :

Angiogénique, ած. մգ. անօթակազմային :

Angiographe, ա. անօթագիր :

Angiographie (անժիոկրաֆի) ի. մգ. անօթագրուիւն. նկարագիր անօթոց մարմնոյ : [գրական :

Angiographique, ած. անօթա-

Angiohémie (ժիօէմի) ի. ախ. անօթարիւնուիւն. արիւնային խռնուիւն (congestion).

Angiohydrographie , ա. մգ. անօթաջրագրուիւն . նկարագիր շրային անօթոց :

Angiohydrographique , ած. մգ. անօթաջրագրական :

Angiohydrologie , ի. մի. անօթաջրաբանուիւն . գրուած շնային անօթոց :

Angiohydrologique, ած. մգ. անօթաջրաբանական :

Angiohydrotomie, ի. մգ. անօթաջրահատուիւն . հատումն աւշային անօթոց :

Angiohydrotomique, ած. մգ. անօթաջրահատային :

Angioïtis (ժիօիթիս) տ. **Angite**.

Angiole, ա. բ. անօթուկ. Քուլման (sporange) անկոց :

Angioleucite (լէօսիթ) ի. բժ. անօթաւշաբորբ . բորբոքումն աւշային անօթոց մարմնոյ. հին. **Lymphangite**.

Angioleucologie, ի. մգ. անօթաւշաբանուիւն :

Angiolithique , ած. ախ. անօթաքարային :

Angiologie, ի. մգ. անօթաբանուիւն . ճառ. գանօթոց մարմնոյ :

Angiologique, ած. անօթաբանական :

Angiologue, ա. անօթաբան :

Angiolymphite , տ. **Angioleucite**.

Angiome, ա. բժ. անօթայտոյց . այտոյց անօթոց մարմնոյ :

Angiomycé , ա. ախ. տ. **Angidiospongus**.

Angionome, տ. **Angielcose**.

Angionose, տ. **Angiose**.

Angiopathie, ի. ախ. անօթախտուիւն. հիւանդուիւն անօթոց :

Angiopathique, ած. ախ. անօթախտական :

Angioplanie, ի. ախ. անօթավրէպ. անկանոն կազմուիւն եւ բաշխումն անօթոց մարմնոյ :

Angioplanique, ած. մգ. անօթավրիպային :

Angioplérose , ի. ախ. անօթախտնուիւն. արիւնային խտնուիւն անօթոց մարմնոյ :

Angioploce, ի. ախ. անօթահիանգրիչն. հանգրիճումն անօթոց մարմնոյ :

Angioptéridées, ի. յ. բ. անօթաձագարխոտեայք . ցեղ ձարխոտոց նախատիպ ունելով զեռն անօթաձարխոտ (angioptéris).

Angioptéridie, ի. բ. անօթաձարխոտաձեւ . սեռ բրաճոյ ձարխոտոց բազմատեսակ :

Angioptéris (իս) ի. բ. անօթաձարխոտ . սեռ ծառացեալ ձարխոտոց : [հուր . ջերմն բորբոքիչ :

Angiopyrie , ի. ախ. անօթա-

Angiopyrique , ած. ախ. անօթահրային :

Angioridion, ա. բ. անօթաձեւ . սեռ անկոց փամփշտակաց (physarées).

Angiorragie (անժիօռաժի) ի. ախ. անօթահոսուիւն. հոսումն արեան ի հերձեալ անօթոց :

Angiorragique, ած. ախ. անօթահոսային :

Angiorrhée (օռէ) ի. ախ. անօթակաթուիւն . հոսումն սպիտակ հիւմոց ի հերձեալ անօթոց :

Angiorrhéique , ած. ախ. անօթակաթային :

Angioscope , ա. մգ. անօթադէտ . գործի զննելոյ զհերձեալ անօթս մարմնոյ : [տուիւն :

Angioscopie , ի. մգ. անօթադի-

Angioscopique, ած. մգ. անօթադիտական :

Angiose, ի. ախ. անօթախտ , անօթարենախտ . հիւանդուիւն անօթոց արեան :

Angiosialite, ի. բժ. անօթալորձնաբորբ . բորբոքումն լորձնանօթոց :

Angiosperme, ած. անօթասերմն, ծածկասերմն :

Angiospermie, ի. բ. անօթասերմունք . կարգ բուսոց , որոց սերմանք փակեալ են յատանձին փոճուկս :

Angiospongus, տ. **Angidiospongus**.

Angiospore, ած. բ. անօթասպոր. ասի զնարիտուոց , որոց պատենապատ են սորմք (sporidies). || —s, ի. յ. —բ. տոհմ քարաբոսից , որոց պատեալ են սորմք :

Angiostegnotique , **Angiosténique**, ած. մգ. անօթասեղմիչ :

Angiosténose , ի. ախ. անօթասեղմուն . սեղմուն անօթոց :

Angiostéose, ի. ախ. անօթոսկրացումն. ոսկրացումն անօթոց :

Angiostome, ած. կ. նեղաբերան . || —s, ի. յ. —բ. տոհմ Քերագլխակիր (paracéphalophores) փողախոտիկաց (siphonobranches).

Angiostrophe, ի. մգ. անօթոլոր . ոլորումն շնչերակաց : [giectasie.

Angiotelectasie , տ. **Tilan-**

Angioténie, ի. ախ. սնօթաձգտումն . ձգտումն արիւնային անօթոց մարմնոյ :

Angioténique, ած. ախ. անօթաձգական. fièvre —, — ջերմն :

Angiotérie, ի. բժ. անօթաներուիւն . անկանոնուիւն անօթոց մարմնոյ :

Angiothalames , ա. յ. բ. անօթախշտիք . նիաձկարգ խաճնասերիցս (fucacées). [փիկ . ազգ անկոց :

Angiothèque , ա. բ. անօթատու-

Angiotomie , ի. մգ. անօթահատումն, անօթահատուիւն. հատումն անօթոց մարմնոյ :

Angiotomique , ած. մգ. անօթահատական :

Angirelle , **Angirolle** , **Angivolle**, ի. ներ. գինակ. հղուզ ինչ :

Angistome, տ. **Angiostome**.

Angite, ի. ախ. անօթաբորբ. բորբոքումն անօթոց մարմնոյ :

Anglais, e, ած. անգլիական , անգլիացի. la langue —e. Le gouvernement —. 2. գ. Անգլիացի, Անգլուհի, Անգլուհի. un jeune —. Une belle —e. Aimer les —. 3. ա. անգլիածի . monter un —. 4. ա. անգլիաբլէն, անգլիներէն , անգլիական լեզու. parler, savoir l'—, — խօսել , գիտել. en —, անգլիարէն :

Anglaise, ի. անգլիապար . danser une —, l'—, — գալ. 2. անգլիանուագ. jouer une —. 3. անգլիագիր, նրբագիր. écrire l'—. 4. անգլախոպ. երկայն խոպոպիք. porter des —s, —s ունել :

A l'anglaise, մ. անգլիաբար, անգլիօրէն . || lieux à l'—, անգլաեներժիշ. *խմոցաւոր եւ ջրահոս կոնք ունեցող արուսքնոց :

Anglaiser, ն. ձբ. անգլահատել . հատանել զվայրաբերիչ մկունս ազուոյ ձիոյ. 2. տ. **Angliciser**.

Angle , ա. եչ. անկիւն. — droit, ուղիղ —, ուղղանկիւն . — aigu, սուր —, սրանկիւն. — obtus, բութ —, բթանկիւն . —s contigus, adjacents, opposés, correspondants, supplémentaires, complémentaires, rectilignes, curvilignes, mixtilignes, solides, յա-

բակից, յարադիր, հակադիր, փոխադարձ, յաւելիչ, լրացուցիչ, ուղղագիծ, կորագիծ, խառնագիծ, հաւասարուն —ք. —s égaux, հաւասար —ք. sommet, côtés d'un —, գագաթն, կողմանք՝ կողք անկեան. — facial, երեսական՝ դիմային —, դիմանկիւն. — visuel կամ optique, — տեսական՝ տեսողական. —s auriculaires, —ք ականջական. — de réfraction, — բեկման. — de réflexion, — ցոլացման. — des lèvres. —s de l'œil, de la mâchoire. —s de position, —ք դրից. — dièdre, polyèdre, — երկանիստ, բազմանիստ. —s horaires, —ք ժամականք. — rentrant, — ներքսամուտ. — saillant, ցցուեալ —, ցցանկիւն. — interne, externe, — ներքին, արտաքին. —s alternes-internes, փոխադարձ ներքին —ք. —s alternes-externes, փոխադարձ արտաքին —ք. —s alternes կամ correspondants, փոխադարձ —ք. — de longitude, — երկայնութեան. — d'inclinaison, — հակման. 2. գ. —. — de mire, — նպատակի. — d'un bataillon, — ջոկի:

Anglé, e, ած. կգ. անկիւնաւոր. croix —e de fleurs de lis.

Angler, ն. անկիւնաւորել. անկիւնաձև գործել:

Anglésite, ի. հբ. անգլեզաքար. կապարարջասպ, գտեալ յԱնգլեզի կղզւոջ Անգղիոյ: [կիւնակ:

Anglet, ա. ճ. եւ տպ. ուղղանկիւնաձև, խորշաւոր, խորշախիտ. noix —se.

Anglican, e, ած. անգլիական. l'Eglise —e. Le culte, le rite —. 2. գ. —, անգլիակրօն, անգլիադաւան. c'est un —. Une —e. Les —s. [նել:

Anglicaniser, ն. անգլիակա-

Anglicanisme, ա. անգլիականութիւն, անգլիադաւանութիւն:

Angliciser, ն. անգլիացուցանել. — un mot. Il veut nous —.

S'angliciser, դ. անգլիանալ, անգլիացի դառնալ:

Anglicisme, ա. անգլիարանութիւն, անգլիածեւութիւն. style plein d'—s.

Anglo-allemand, e, ած. եւ գ. անգլեզերմանացի, անգլեզերմանուհի. des —s.

Anglo-américain, e, ած. եւ գ. անգլամերիկացի, անգլամերիկուհի. des —s.

Anglo-arabe, ած. անգլարաբ, անգլարաբացի. 2. ա. —ձի. des —s.

Anglo-arménien, ne, ած. եւ գ. անգլեհայ, անգլեհայուհի:

Anglo-français, e, ած. եւ գ. անգլեգաղղիական, անգլեֆրանսացի, անգլեգաղղիացի, անգլեֆրանսուհի:

Anglo-indien, ne, ած. եւ գ. անգլեհինդիկ, անգլեհինդկուհի:

Angloir, ա. ար. անկիւնոց. գործի անկիւնաչափ:

Anglo-italien, ne, ած. եւ գ. անգլեիտալական, անգլեիտալուհի:

Anglomane, ած. եւ գ. անգլիամոլ:

Anglomanie, ի. անգլիամոլութիւն: [անգլիամոլ առնել:

Anglomaniser, ն. անգլիամոլել,

S'anglomaniser, դ. անգլիամոլիլ, անգլիամոլ լ.:

Anglomètre, ա. եչ. անկիւնաչափ:

Anglométrie, ի. եչ. անկիւնաչափութիւն: [չափական:

Anglométrique, ած. անկիւնա-

Anglo-normand, e, ած. անգլենորմանդացի. 2. գ. —. անգլենորմանդուհի. des —s. [սէր:

Anglophile, ած. եւ գ. անգլիասիրական, անգլիասէր:

Anglophilie, ի. անգլիասիրութիւն:

Anglophobe, ած. եւ գ. անգլահի, անգլիատեաց:

Anglophobie, ի. անգլահութիւն, անգլիատեացութիւն:

Anglo-saxon, ne, ած. եւ գ. անգլեսաքսոն, անգլեսաքսոնուհի.

Angoisse, ի. անդոհի, անդոհութիւն, անձկութիւն, տագնապ, արտնեղութիւն. — extrême, horrible. Il est en —, dans les —s, dans de mortelles —s. Être dans les dernières —s, dans des extrêmes —s.

Poire d'—. բ. ճեռան. ժանտահամ տանձ: [նել, վիշտս կրել:

Avaler des poires d'—, ճեռանս կլա-

Poire d'—, ճեռան. գայլ երկաթի:

Angoisser, ն. անդոհել. *անձկութեան մէջ ձգել: [կան, անդոհագին:

Angoisseux, euse, ած. անդոհա-

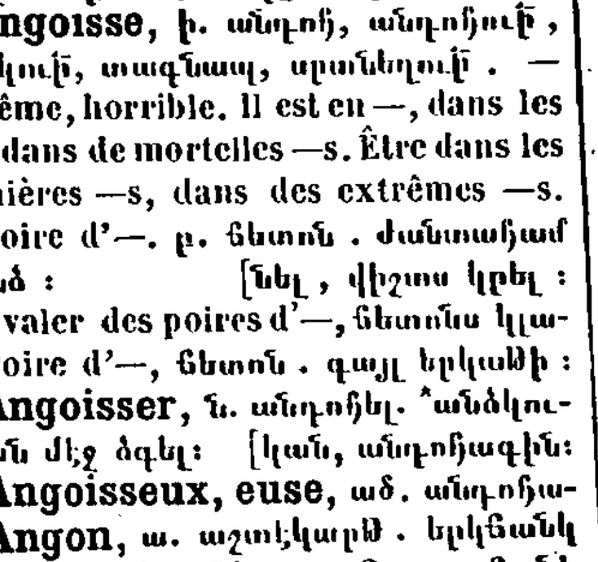
Angon, ա. աշտեկարի. երկճանկ գեղարդն փռանկաց. 2. —, ճանկ (խեցմորթ որսալոյ):

Angone, ի. ախ. փողանձկութիւն. կծկումն խռչափողոյ:

Angophore, ա. բ. արմկակիր. սեռ մրտեայց (myrtacées).

Angophorées, ի. յ. բ. արմկակրեայք. հաւասած մրտեայց նախատիպ ունելով զարմկակիր:

Angora, ած. ասի. անգիւրական,

Chat.

անգիւրիկ. un chat, une chèvre —.

Chèvre.

Des chats —s. 2. ա. անգիւրիկ. ենգիւրականու, անգիւրայծ. des —s.

Angourie, s. **Angurie.**

Angrec (էք) ա. բ. անգրեկ. ազդ խոլորձեայց:

Angrois, ա. ար. երիվարուն, փինչ. * ուռան կոնն ավնդոլ սեպ:

Anguichure, ի. ո. փողալար, փողակապ:

Anguicide, ած. օձասպան:

Anguidé, e, ած. ար. օձամողեսեայ. 2. —s, —ք. տոհմ մողեսանման գեւնոց:

Anguiforme (կի) ած. կ. օձաձև. 2. —s, ա. յ. —ք. տոհմ ինչ օձանման գեւնոց: [տեսակ օձի:

Anguigène (կի) ա. ար. օձածին.

Anguillade, ի. բ. խորխաճեճ, պըրկածեճ. հարուած խորխիւ օձածկան կամ ոլորեալ ծաշկինակաւ. donner l'—, une —, des —s, —' —ս տալ:

Anguille (կիյ) ի. ձբ. օձաձուկն, ենթեղէս «երկան պալըզը». écorcher une —, քերթել:

Փ. échapper comme une —, պրծանել իբրև զ—, գերծանիլ ի ձեռաց, * ձեռքէ փախչիլ. il m'a échappé comme une —.

Ը. écorcher l'— par la queue, սկսանել ուստի պարտ էր աւարտել:

— de mer, s. **Congre.**

— de haie, de buisson, լօրտու:

Ած. առնակ. *փայտակերտ կազմած նորակերտ ձուկ իշեցուցանելու:

Առ. il y a quelque — sous roche, — գոյ ընդ ժայռիւ, դաւ նիւթի, չար ինչ պատուհասել կայ յիրիդ այդմիկ, * ժայռին տակ — կայ. տակն գէշ բան կայ:

Il semble l'— de Melun, il crie avant qu'on l'écorche, երկնչի առանց պատճառի. գանգատի չեւ զգացեալ զցաւն: [նակ:

Anguillette (կիյէթ) ի. օձաձկնիկ

Anguillière, ի. օձաձկնոց, օձաձկնարան. 2. օձաձկնակալ:

Anguilliforme, ած. օձաձկնաձև. || —s. ա. յ. ձբ. —ք. կարգ կակղաձեւից (malacoptérygiens).

Anguilloïde, ած. օձաձկնակերպ. || —s, ա. յ. ձբ. —ք. հն. **Anguilliformes.**

Anguillule, ի. բբ. օձաձկնորդն. որդն ինչ Ծելակերպ (nématoïde).

Anguillulidés, ա. յ. բբ. օձաձկնորդնեայք. տոհմ Ծելակերպ որդանց:

Anguilluline, ի. բբ. օձաձկնորդնիկ. սեռ Ծելակերպից, տոհմ օձաձկնորդնեայց:

Anguin, e, ած. ար. օձամողեսանան. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ սողնոց:

Anguine, ի. բ. օձաբոյս. սեռ ձարաճաղկի (trichosanthe), դդմենեայց (cucurbitacées).

Anguiné, s. **Anguidé.**

Anguinoïde, ած. ար. օձամողեսակերպ. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ մողեսանման գեւնոց:

Anguipède, ած. օձոտն:

Anguis (կիս) s. **Orvet.**

Anguisie (կիզի) ի. կ. ջրմոյն.

* սեռ լօռակենդանաց (bryozoaires) որք խոր ծովուց մէջ կ'ապրին :

Angulaire, ած. անկիւնաւոր. figure, corps —. 2. ն. անկիւնակալ. colonne —, — սիւն, անկիւնասիւն. || pierre —, անկիւնաքար, անկիւնավէմ, անկիւնակալ քար, վէմ անկեան. եւ փ. —, հիմն, հաստատութիւն. la pierre — de la société. 3. մկ. անկիւնային, անկիւնակալ, dents —s, — առամունք, անկիւնաառամունք. հն. **Dents canines**. || Artères, veines —s, — շնչերակք, երակք :

Angulairement, մ. անկիւնաբար, անկիւնապէս : [Ութիւն :

Angularité, ի. անկիւնաւորու-

Angulé, e, ած. անկիւնաւոր :

Anguleux, euse, ած. անկիւնաւոր, բազմանկիւն. corps —. Surface —se. || բ. visage —, — բազմանկիւն դէմք : [ւիկ :

Angulicolle, ած. մր. անկիւնա-

Angulifère, ած. անկիւնակիր. || —s, ի. յ. ք. —ք. տոհմ տրամահատեայց (diatomées).

Angulinervé, e, ած. բ. անկիւնաջղեայ. feuille —e.

Angulirostre, ած. Ա. անկիւնակտուց. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ կարգի ճնճղկանց :

Anguloa, ի. բ. անգուլօայոյս. սեռ խոլորձեայց : [դրմնեայ :

Angurie, ի. բ. վոտոր. ազգ

Angustation, ի. ախ. անձկացուցմն. անդմանի գործարանի :

Angusticlave, ա. հին. հռ. նեղածիրանի. * պատմուճան հռոմէական ասպետաց պատեալ նեղ երիզով :

Angusticolle, ած. կ. նեղավիզ, նեղապարանոց : [տամն :

Angustidenté, e, ած. կ. նեղա-

Angustifolié, e, ած. բ. նեղատերեւ, անձկատերեւ : [Ծան, նեղածնուն :

Angustimane, ած. կ. նեղա-

Angustipenne, ած. կ. նեղափետուր. || —s, ի. յ. —ք. անուն 12դ տոհմի պատենաՁեւից :

Angustirème, ած. մբ. նեղաՁի. ասի զմիջատաց, որոց ԾաՁք նման են նեղ Ծոյ : [տուց :

Angustirostre, ած. Ա. նեղակը-

Angustisepté, e, ած. բ. նեղախորոց : [պատիճ :

Angustisiliqué, e, ած. բ. նեղա-

Angusture, ի. անգուստուր կեղև ինչ բժշկական նկեալ ի հասանուն քաղաքէ Ամերիկոյ :

Angusturine, ի. ոգ. անգուստուրին. հն. **Brucine**.

Anhalonie (անա) ի. բ. կալիկ. սեռ մնկոց ի տոհմէ կանկտանկեայց (cactées).

Anhamme (անամ) ա. մբ. հուրդ. սեռ բառաջոտ պատենաՁեւից երկայննեղջերց :

Anharmonique, ած. աններդաշնակ, անդաշնակ :

Anhébécarpe, ի. բ. անապուամազամիրգ. հատուած սեռի եբանկի (félicie).

Anhélant, e (անէ) ած. հինող, * հեւացող. souffle —. Respiration —e.

Anhélation (անէլասիօն) ի. բժ. հինումն, * հեւք :

Anhéler (j'anhèle, j'anhélerai) ն. հինել, * հեւալ:

Anhéleux, euse, ած. բժ. հինեցուցանող. respiration —se.

Anhémase (անէմազ) ի. տբժ. ապարիւնախտ. համաճարակ ինչ անասնոց :

Anhématose, ի. ախ. անարիւնագործութիւն. S. **Hématose**.

Anhinga (անինկա) ա. Ա. օձաՁուչուն. Ճրուչուն մաշկոտն երկայնավիզ :

Anhinga.

Anhistorique, ած. անպատմական, հակապատմական. հոմանի. **Anhomomére, e**, ած. այլայօդ :

Anhydratation, ի. ոգ. անջրացուցմն :

Anhydre (անիտր) ած. ոգ. անջուր. alcool, acide —.

Anhydride, ա, ոգ. անջրիդ. սեռական անուն անջուր Ծնոց:

Anhydrique, S. **Imperméable**.

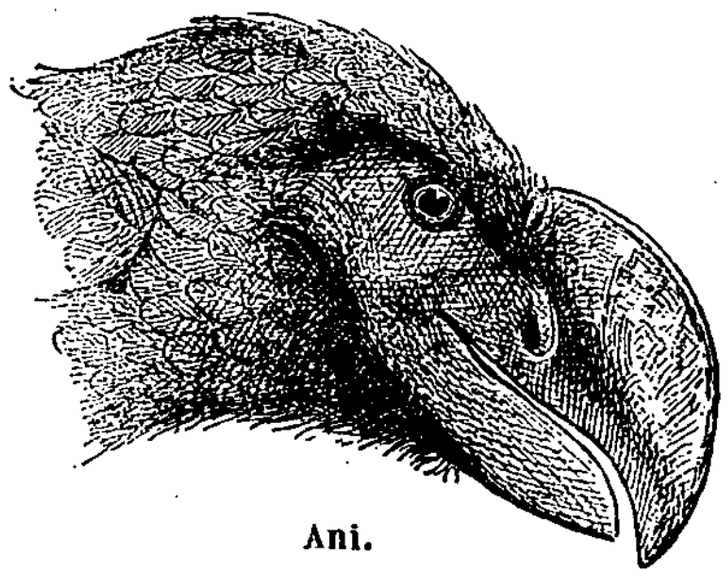
Anhydrisation, ի. ոգ. անջրութիւն. անջրացումն գործարանի:

Anhydrite, ի. հբ. չրատաքար. հն. **Marbre de Bergame**, բերգամակիճ : [րած :

Anhydrité, e, ած. ոգ. անջր-

Anhydrohémie (անիտրոէմի) ի. ախ. անջրարիւնութիւն. պակասութիւն հեղուկի ի խիճ ողնայարի :

Ani, ա. Ա. անի. սեռ մագլոցաց.

Ani.

գեղեցիկ սեւափետուր Ճուչուն յԱմերիկա :

Anicroche, ի. ը. խոչ, արգել, խափան, կրճիմն, կնճիռն. affaire pleine d'—s, գործ բազմակնճիռն. il y a quelque — dans cette affaire. Rencontrer des —s, խոչ եւ խոչ գտանել. il est survenu une — à son mariage.

Anides, Anidiens, ա. յ. հշբ. անձնք, անկիրզաբանք. ազգ հրէշից :

Anidrose, ի. ախ. անքրտնութիւն. * քրտնքի պակասութիւն:

Anie, ի. բ. աշնապ. Ծուխ ի ցիղէ խոլորձաձեւից :

Ânier, ière, գ. իշավար, իշավարուհի, * իշպան, իշպանուհի :

Anière, ի. մբ. Ծակաճուկ. սեռ գիղճեղջիւր (taxicorne) պատենաՁեից :

Anigosanthe, ա. **Anigozie**, ի. բ. փՁաճապիկ. սեռ արիւնպատակեայց (hémodoracées) հարաւային Աւստրալիոյ : [լեղակնեայ :

Anil, ա. բ. նիլ, նիլի. տեսակ

Aniléine, ի. ոգ. նիլէին. գունաւորիչ նիւթն նիլի :

Anilène, ա. բ. նիլէն. սեռ կովկիթնեայց (commélinées).

Anilide, ի. ոգ. նիլիա. սեռական անուն ամիդաց (amides) կազմելոց նիլինով :

Aniline, ի. ոգ. նիլին, քնոլին. գոյացուի կալակերպ հանելով ի նիլէ եւ ի խայծղանէ : [acide —.

Anilique, ած. ոգ. նիլային.

Anilisme, ա. նիլականութիւն, նիլահարութիւն. Ծանաւորումն նիլինով :

Anille, ի. ար. օղամանեակ :

Anillé, e, ած. կգ. օղամանեկաւոր. croix —e. [խեցեմորթի :

Anilocre, ա. խբ. ժրժակ. ազգ

Anilocyanique, ած. նիլաճաւային. acide —.

Anilurée, ի. ոգ. նիլակ. գոյացութիւն արտադրեալ ազդեցութեամբ կազային ճաւաճնի քլորուկի (chlorure de cyanogène) եւ չրոյ ի վերայ նիլինի :

Animadversion, ի. պարսաւ, պարսաւանք, նզիրանք, սոգոտանք, բասրանք. s'attirer, encourir, mériter l'—, l'— publique. L'— des gens de bien, d'une personne. Paroles d'—.

Animal, aux, ա. կենդանի, անասուն, անբան. petit —, անասնիկ, կենդանեակ. — sauvage, վայրենի —, գազան. les animaux, —ք. 2. ած. եւ բ. անասուն, անբան, անասնամիտ, գրաստ, պանդրամիտ. quel —! C'est un —. Un triste, un grand, un fier —. Celui qui vous a dit cela est un —.

Animal, ale, aux, ած. կենդանական, անասնական. nature, vie —e. Les instincts —aux. 2. կենդանական. fonctions —es. Chaleur —e. Magnétisme —. Matière, substance —e. Chimie —e. || Règne —, գեղապետութիւն — կենդանեաց. համօրէն կենդանիք. 3. Սգ. շնչաւոր, մարմնաւոր, մարմնաւէր. l'homme — ne comprend pas ce qui est de Dieu.

Animalculaire, ած. անասնիկային, մանրաճճային: [րաճճի:
Animalcule, ա. անասնիկ, մանր-
Animalculisme, ա. բխ. մանրաճճականութիւն:
Animalculiste, ա. բխ. մանրաճճական. կուսակից մանրաճճականութեան:
Animalculovisme, ա. բխ. մանրաճճածուականութիւն. * դրութիւն որով կկարծուի Թէ օժանդակութեամբ սերմանական մանրաճճից եւ հաւկիթի իգին կձեւանայ կենդանական նախաստամն (embryon).
Animalculoviste, ա. բխ. մանրաճճածուական. système —. 2. ա. —. կուսակից մանրաճճածուականութեան:
Animalesque, ած. անասնական, անբանական. caractère, habitude —.
Animalicide, ա. անասնասպան, կենդանասպան:
Animalier, ա. անասնանկար, անասնանկարիչ, անասնադրօշ:
Animalifère, ած. բխ. կենդանաբեր, անասնաբեր:
Animalisable, ած. բխ. կենդանաւորելի, կենդանագործելի. suc, substance —.
Animalisant, e, ա. կենդանաւորիչ, կենդանագործիչ, կենդանագործ:
Animalisation, ի. բխ. կենդանաւորում, կենդանագործութիւն. փոխարկութիւն կերակրոց ի գոյացութիւն կենդանւոյն որով սնանի:
Animaliser, ն. կենդանաւորել, կենդանագործել. շրջել ի գոյացութիւն կենդանւոյն. la nutrition animalise les aliments. = ***S'animaliser,*** դ. —իլ:
Animalisme, ա. բխ. անասնաւորութիւն: [իչ:
Animaliste, ա. բխ. անասնաւո-
Animalité, ի. կենդանականութիւն, անասնութիւն. l'— et l'—.
Animal-plante, ա կենդանաբոյս, կենդանասունկ. les animaux-plantes. հն. **Zoophyte.**
Animant, e, ած. կենդանացուցիչ. liqueur, boisson —e.
Animateur, trice, ած. կենդանացուցիչ, կենդանարար, կենսատու. principe, souffle —. Puissance —trice. 2. ա. —. Dieu est le souverain —, l'— de tous les êtres.
Animation, ի. կենդանութիւն, կենսաւորում, հոգեւորում, շնչաւորութիւն. l'— du fœtus. 2. փ. կենդանութիւն, ոգեւորութիւն, եռանդն, աշխոյժ. mettre de l'— dans les paroles, dans le discours, dans les actions. N'y mettez pas tant d'—. Son visage a beaucoup d'—. Parler avec —. L'— du jeu, de ses gestes.
Animato, մ. իտ. եժ. կենդանագին, եռանդագին, եռանդուն:
Anime, ի. գ. լանջապահ. հն. **Garde-cœur.**
Animé, e, անց. կենդանացեալ, ոգեւորեալ, վառեալ. — de sentiments bienveillants. — de reconnaissance, de rage, de colère, d'amour. Être — d'une haine violente. 2. —, խրախուսեալ. — par le succès. — au carnage, գիշատանած. 3. զայրացեալ, գրգռեալ. être — contre qn., ծանրացաւսումն ի. ոմէնք. || անխ. il était — et parlait avec colère. 4. ած. կենդանի, շնչաւոր. un être —. 5. փ. կենդանի, եռանդուն, * վառվռուն. parler d'un ton —. Des yeux —s. Figure —e. 6. կենդանի, սաստիկ, բուռն. lutte —e. Les débats furent très —s. 7. բգ. մղեալ, վանեալ. projectile — d'une très grande force. 8. ա. շնչաւոր. le vivant et l'—, կենդանին եւ —ն:
Animé, ա. ազ. կենդանական. ոչինչ ինչ դիպին անուշադիրս:
Animelles, ի. յ. մբ. կենդանիք. գեղձք լրծային ի սորին ծառելիս ի ներքոյ ականջաց. 2. —. երկուորիք՝ ամորձիք խոյի. 3. ի. —. կերակուր ինչ:
Animer, ն. կենդանացուցանել, կենսաւորել, հոգիացուցանել, հոգեւորել, ոգեւորել, շնչացուցանել, շընչաւորել. Dieu anima l'homme d'un souffle de vie. C'est l'âme qui anime le corps. Le soleil anime la nature. 2. փ. կենդանացուցանել, ոգեւորել, ոգի՝ կենդանութիւն տալ, վառել, խրախուսել, քաջալերել, սրտապնդել. — les soldats. — au combat par son exemple. — du geste et de la voix. — la figure, la conversation, ses yeux, son style, ses paroles. Un même esprit les anime. Le zèle de Dieu l'animait. L'émulation l'anime au travail. Le courroux animait ses regards. 3. զայրացուցանել, գրգռել. — le peuple contre la noblesse. 4. գրբ. կենդանացուցանել, հոգեւորել, շունչ եւ հոգի տալ. l'homme anime le marbre. 5. բգ. մղել, վանել, * քշել. la force qui anime le boulet.
S'animer, դ կենդանանալ, կենդանութիւն առնուլ, հոգեւորիլ, հոգիանալ. la statue parut — et se mouvoir. 2. փ. կենդանութիւն զգենուլ, շունչ իմն եւ հոգի առնուլ, ոգեւորիլ, հոգեւորիլ, վառիլ, խրախոյս առնուլ, խրախուսիլ, սրտապնդիլ. cet acteur s'anime en parlant. Ses yeux s'animaient. Son teint s'anime. — au travail. 3. ոգեւորել՝ խրախուսանլ զմիմեանս. ils s'animaient l'un l'autre à affronter le danger. 4. զայրանալ, գրգռիլ. — contre qn.
Animine, ի. ազ. կենդիւղին. հիմն ապանալի գտեալ ի կենդանական իւղի (huile animale).
Animique, ած. ազ. կենդիւղային. 2. բխ. հոգեկան. passions —s.
Animisme, ա. բխ. հոգեբաւանութիւն, ոգեպաշտութիւն: [ոգեպաշտ. 2. ա. —:
Animiste, ած. բխ. հոգեբաւան,
Animosité, ի. քէն, ոխ, առկութիւն. avoir de l'— contre qn. Sentir de l'—. Entretenir, perpétuer les —s. Fomenter des —s. Assouvir l'—. Laisser là toute —. Agir par —. Nourrir des —s, ոխ առնել, քէն պահել. 2. զայրացումն, կիրք, սաստկութիւն. — véhémente. Parler avec trop d'—. L'avocat mit de l'— dans sa réplique. Discuter avec —. Répondre par —.
Aniridie, ի. մգ. անճիրճանութիւն:
Anis (անի) ա. ք. անիսոն, *ալտիկ. տունկ եւ ունդ. || — étoilé, — asso-

դակերպ. հն. **Badiane.** 2. անիսոնաշաքար. manger de l'—. || Pomme d'—, անիսոնախնձոր:
Anisacanthe, ի. բ. անզուգափուշ. տես օշնանեայց (salsolacées).
Anisacte, Anisactis (թս) ա. բ. անզուգաշող. տեսակ հովանոցաբերից:
Anisadénie, ի. բ. անզուգագեղձ. տես. կտաւեայց (linacées) ի Zիմալայս:
Anisadéniées, ի. յ. բ. անզուգագեղձնեայք. հաստաճ տոհմի կտաւեայց:
Anisandre, ի. բ. անզուգաուշ. հաստաճ բիբլիս (byblis) տեսի:
Anisant, e, ած. անիսոնահամ, անիսոնաճաշակ. la graine de fenouil est une graine —e.
Anisanthe, ած. անզուգաճաղիկ. 2. ա. —. տես. սիգաբուսոց կոթդոպեայց (festucacées).
Anisarthrie, ի. մբ. անզուգաբոյծ. տես հնգայոյծ սնկակիր (mycétophage) պատճառելոց:
Anisarthron, ա. մբ. անզուգաբոյծիկ. տես երկայնոլջիւք պատճառելոց:
Anisate, ա. ազ. անիսոնաւոր. աղ կազմեալ զուգահատնութեամբ անիսոնային Թթուոյ եւ հիմանի միոյ:
Anischurie (անիսքիւրի) ի. ախ. միզարձակութիւն:
Anisé, e, ած. անիսոնեալ, անիսոնախառն, անիսոնաճաշակ, անիսոնահամ. une liqueur —e. Bonbon —.
Aniséie (նիզէի), **Aniséïée** (զէի) ի. բ. անզուգակ. տես բառեղեայց:
Anisène, ա. ազ. անիսոնէն:
Aniser, ն. անիսոնել. — une liqueur, un gâteau. = ***S'aniser,*** դ. —իլ:
Anisette, ի. անիսոնօղի, անիսողի. boire de l'—. Un petit verre d'—.
Anishydramide, ի. ազ. անիսաջրամիդ. գոյացութիւն գտեալ ապրելով զջրածնուկն (hydrure) անիսուստի (anisyle) ի վերայ լուծման (dissolution) օշակի:
Anisidine, ի. ազ. անիսիդին. գոյացութիւն գտեալ վերածմամբ բորակեալ անիսուլի (anisol).
Anisière, ի. անիսոնաստան:
Anisine, ի. ազ. անիսին. գոյացութիւն եղեալ յանիսաջրամիդէ (anishydramide).

Anisique, ած. ոգ. անիսոնային. acide —, — թթու, անիսոնաթթու :

Anisobryé, e (պրիէ) ած. բ. անզուգարոյս . * ասի մնկոց որոց սալմքն երկուստեք հաւասար չեն :

Anisocalyx (լիքս) ա. բ. անզուգագաւաճակ . սեռ խուլաթուսեայց (scrofulariées).

Anisocampe, ա. բ. անզուգաղեղըն . սեռ վահանաձև ձարխոտոց :

Anisocéphale, ած. բ. անզուգագլուխ . ասի մնկոց, որոց ծաղկունք կազմեն անհաւասար բոյս (calathide).

Anisocère, ա. մբ. անզուգեղջիւր. սեռ պատենաթևից :

Anisochéire (անիզոքէյր) ի. մբ. անզուգաձեռ . սեռ այլայօդ պատենաթևից :

Anisochèle (քէլ) ած. Ե. անզուգամատգիլ . 2. բ. S. **Anisochile**.

Anisochète (քէթ) ի. բ. անզուգագէս . սեռ բարդ մուտիսեայց (mutisiacées). Ծուի Բարեյուսոյ Գլխոյ :

Anisochile (քիլ) ի. բ. անզուգաշրթն. սեռ ոսիանակերպ(ocymoïdé) շրթնաւորաց. կն. **Anisochèle**.

Anisochire (քիր) ա. մբ. անզուգաձեռ. հն. **Anisochéire**.

Anisocome, ի. բ. անզուգավարս. սեռ եղերդեայց (chicoracées).

Anisocrépide, Anisocreps (քրէփս) ա. մբ. ամզուգամոյկ . սեռ պատենաթևից այլայօդից :

Anisodactyle, ած. Ե. անզուգամատն . 2. ա. մբ. —. սեռ հնգայօդ պատենաթևից. 3. —s, ա. յ. անզուգամատունք . երկրորդ ցեղ անոռոգային Ծուչոց :

Anisode , ա. բ. անզուգակիս . սեռ բանգեայց (hyoscyamées).

Anisodère, ա. մբ. անզուգավիզ. սեռ բաւայօգ պատենաթևից Ճավայ . 2. բ. —s, ի. յ. —բ. հաւասաճ բարբոզիա (barkhausie) սեռի :

Anisodonte, ած. կ. անզուգատամն . որոյ անհաւասար են ատամունք. 2. ի. բ. —. սեռ մնկոց ի տոհմէ շրթնաւորաց. 3. —. սեռ մամուռոց :

Anisodontins, ա. յ. սբ. անզուգատամնիանք. օձք անզուգատամն :

Anisodontion , ա. բ. անզուգատամնիակ. սեռ շրթնաւորաց , նման հոտիտոց (marrubes).

Anisodyname, ած. բ. անզուգազօր. * ասի բուսոց, որոց աճումն հաւասարազօր չէ երկուստեք :

Anisogonion , ա. բ. անզուգանկիւն . սեռ ձարխոտոց Ասիոյ :

Anisogyne , ի. բ. անզուգասեր . ծաղիկ որ ոչ հաւասիւ մրգօնս (carpelle) եւ փերթս (sépale) ունի :

Anisoïne (անիզօին) ի. տգ. անիսոնին. գոյացութիւն գտեալ ազդեցութեամբ երկքլորուկի (bichlorure) անագոյ ի վերայ իսկութեան անիսոնի :

Anisoïque , ած. տգ. անիսոնինային. acide —. [ինչ անգոյն:

Anisol (զօլ)ա. անիսոնուլ. հեղուկ

Anisolobe, ա. բ. անզուգաբոյթ :

Anisomère, ած. եւ ա. մբ. անզուգամասն :

Anisomètre, ած. հբ. անզուգաչափ :

Anisométrique, ած. հբ. անզուգաչափական :

Anisométropie, ի. բխ. անզուգաչափականութիւն. անհաւասարութիւն ծայրամիտութեան (convergence) յաչս :

Anisomorphe, Anisomorphée, ի. մբ. անզուգակերպ. սեռ ոստեանց (phasmiens).

Anisonche, ա. մբ. անզուգաճիւթան . սեռ հնգայօդ պատենաթևից :

Anisonème, ա. սբ. անզուգաթել. տեսակ ջրաճճեայ. 2. ի. բ. —. տեսակ ափաբրեայց:

Anisonémopsis (իս) ի. բ. անզուգաթելատես. հաւասաճ կիրգանելիա (kirganélie) սեռի : [գաջիլ :

Anisoneuré, e, ած. բ. անզուգ-

Anisonyx (նիքս) ա. մբ. անզուգեղունգն. սեռ պատենաթևից. 2. կ. —. սեռ կարգի կրծողաց :

Anisopappe, ա. բ. անզուգացքցուն. սեռ բարդից կղմխակերպից (inuloïdées).

Anisope, ա. մբ. անզուգոտնեայ . սեռ պատենաթևից քառայօդից. 2. խբ. —. սեռ երկոտանց (amphipodes).

Anisopelme, ա. մբ. անզուգաննքան . սեռ գրատրածնից (braconides) հետաքրնեանց (ichneumoniens).

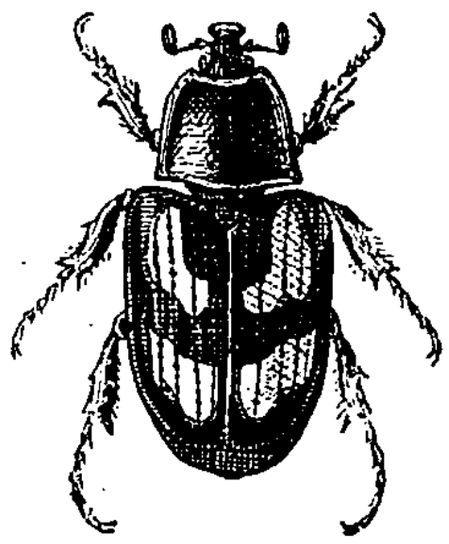
Anisopétale, ած. եւ ա. բ. անզուգաթերի :

Anisophylle, ած. եւ ա. բ. անզուգատերև. 2. ա. բ. —. մին ի սեռից կաղնչանի (euphorbe).

Anisophyllées, ի. յ. բ. անզուգատերեւեայք. ցեղ արմատաբերից (rhizophoracées) նախատիպ ունելով զանզուգատերեւս :

Anisophyse, ի. մբ. անզուգասեռ . ազգ կարճնոչիւթ երկթեւից :

Anisopleure, ի. բ. անզուգակող. հն. **Prangosier.**

Anisoplie.

Anisoplie, ի. մբ. անզուգամաղիլ. սեռ բզեզաց :

Anisopodes, ա. յ. խբ. անզուգոտունք. ենթակարգ հովային փոքրահասակ խեցեմորթաց :

Anisopogon , ա. բ. անզուգամօրուս . սեռ սիզաբուսոց :

Anisopogone, ած. ի.Ե. անզուգափեսուք : [necte.

Anisops (անիզոփս) ա. S. **Noto-**

Anisoptère, ա. մբ. անզուգաթեւ. սեռ ուղղաթեւ միջատաց , մերձաւոր մարախաց . 2. բ. —. սեռ երկթեւապտղեայց (diptérocarpées).

Anisoptéré, e, ած. բ. անզուգաթեւեայ :

Anisoptérix (թերիքս) ա. մբ. անզուգաթեւանման կղզւոյ : 2. ի. բ. —. սեռ թեփաթեւից գիշերայնոց :

Anisoramphe, ա. բ. անզուգափունջ. տունկ Գլխոյ Բարեյուսոյ :

Anisoscèle (սէլ) ա. մբ. անզուգասրուն. սեռ կիսաթեւ միջատաց :

Anisosciadion, ա. բ. անզուգհովանոց . սեռ հովանոցաբերից :

Anisosperme, ած. եւ ա. անզուգասերմն :

Anisostachie (քի) ի. բ. անզուգաքիսատ. ազգ կնեռանոասերից (acanthacées).

Anisostémone , ած. եւ ա. բ. անզուգառէջ. ասի ծաղկանց, որոց առէջք չեն զուգաթիւ թերթից :

Anisostémonées , ի. յ. բ. անզուգառէջեայք. խումբ երկպտուկ միաթերթ (gamopétale) մնկոց :

Anisostémopétale , ած. բ. անզուգաշաւիրակաթերթ . ասի մնկոց որոց առէջք չեն զուգաթիւ Ծուոյ բաժանմանց շաւիրակի (corolle).

Anisosthène , ած. ախ. անզուգազօր. muscles —s, — մկունք :

Anisostique, ա. բ. անզուգակարգ . սեռ բիգնոնեայց Միացեալ Նահանգաց :

Anisotarse, ա. մբ. անզուգակինք. սեռ հնգայօդ պատենաթևից Քարիկեայց (carabiques).

Anisote, ա. բ. անզուգականջ. ազգ կնեռանոասերից (acanthacées).

Anisotèle , ա. մբ. անզուգաճայր. սեռ հնգայօդ պատենաթևից :

Anisothée, ի. բ. անզուգատես. հաւասաճ սրիսոլէյա (pristleya) սեռի :

Anisotome, ած. եւ ա. բ. անզուգաճիաս , անզուգաբաշխ . սեռ ասկլեպեայց ստապելեայց (stapéliées) Գլխոյ Բարեյուսոյ . 2. ա. մբ. —. սեռ պատենաթևից այլայօդից :

Anisotrope , ած. բգ. անզուգադարձ :

Anistiophore , ած. կ. անբողակիր. || —s, ա. յ. —բ. տոհմ ինչ ջղչկանց : [ձնին :

Anisulmine, ի. տգ. անիսկլմին-

Anisuramate, ա. տգ. անիսուկատ . աղ անիսուկատային Ծնուոյ :

Anisuramique, ած. տգ. անիսուկատային . * ասի անիսոնային Ծնուէ ածանցեալ Ծնուի :

Anisurique, ած. տգ. անիսամիզային . acide —.

Anisyle (զիլ) ա. տգ. անիսուստ, անիսուստ. հնծաղրական արմատն անիսոնային Ծնուոյ : [կոյ :

Anixie, ի. բ. բացիկ . ազգ սնկ-

Ankylentérie, ի. մգ. աղէկցումքն. դիպուածական կցումն աղեաց :

Ankyloblépharon (անքիլոպլէֆարոն) ա. մգ. արտեւանակցումն. անբնական կցումն արտեւանաց :

Ankylochélie , Ankylochilie (շիլի) ի. ախ. շրթնակցումն. դիպուածական կցումն շրթանց :

Ankylocolpe, ա. ախ. խորոպճակցումն, կցումն խորոպճոյ(vagin).

Ankylocore, ի. ախ. բբաւքցումն. խցումն բբի :

Ankylodonte , ի. ախ. ատամնակցումն :

Ankyloglosse, ա. վ. լեզուակցումն. կցումն լեզուի:

Ankyloglostome, ա. վ. լեզուակցաիատ. գործի հատանելոյ զլեզուակցումն:

Ankylomèle, տ. **Ancylomèle.**

Ankylomérisme, ա. ախ. մասնակցումն. ախտաւոր կցումն միոյ մասին մարմնոյ:

Ankylopodie, ի. ախ. կինքագոտուիւն. գօտուիւն կնոց (cou-de-pied).

Ankyloproctie, ի. ախ. արգանակցումն. կցումն ընգաց:

Ankylops, տ. **Anchilops.**

Ankylorrhinie, ի. ախ. ռընգակցումն. կցումն ընգաց:

Ankylose, ի. վ. գօսացումն, գօտուիւն, յօդագօտուիւն, անդամագօտուիւն. — fausse, vraie, complète, incomplète, տուտ, ճշմարիտ, կատարեալ, անկատար:

Ankylosé, e, անց. վ. գօսացեալ,

Ankyloser, ն. վ. գօսացուցանել. — le genou.

S'ankyloser, դ. գօսանալ. son coude s'ankylose.

Ankylostéotomie, ի. վ. գօտուկրճատուիւն. ոսկրճատուիւն ոսկրային գօսացման:

Ankylostomasie, ի. ախ. կորբերանախտ. * հիւանդուիւն կորբերանէ պատճառած:

Anklostome, ա. մբ. կորբերան. մանրօրդն փորոտեաց:

Ankylotie (ին) ի. ախ. ունկնակցումն. կցումն ականջաց:

Ankylotome, ա. վ. կորճատ. վիրաբուժական ծուռ դանակ:

Ankylurétrie. ի. ախ. միզակցումն. կցումն միզի:

Ankyrisme, ա. բժ. գանկակցումն. կցումն գանկի:

Ankyroderme, ա. կ. կեռամորթ. սեռ ողջադունեայց (holoturies) ծովուց Նորվեկիոյ:

Ankyroïde, տ. **Ancyroïde.**

Ankyropétale, ա. բ. կորածնրթ:

Annabergite, ի. հբ. անաբերգաքար. չբատեալ զառկատ (arséniate) նիքելի:

Annal, ale, aux, ած. տարեւոր, տարեկան, միամեայ. location, procuration —e. Droits annaux.

Annales, ի. յ. տարեգիրք, տարեգրուիւն. enregistrer dans les —. Les — de Tacite, — Տակիտոսի. faire, écrire, rédiger des —. 2. փ. —, գիրք յիշատակաց, յիշատակագիրք, պատմուիւն. — de France. — ecclésiastiques, militaires, littéraires. Les — de l'humanité. Le souvenir de vos vertus conservé dans nos —. Les — publiques en conservent la mémoire. Ouvrez les — de tous les peuples.

Annaliste, ա. տարեգիր, տարեգրող. un — fidèle.

Annalité, ի. տարեկանուիւն:

Annate, ի. ամատուրք, տարետուրք. տարեկան տուրք եպիսկոպոսի առ պապն:

Anneau (անօ) ա. օղ, մանեակ, օղամանեակ « ֆալգա ». petit —, օղակ. — d'or, ոսկի՝ ոսկեբոլոր —. — de fer, de bois, d'ivoire, — երկաթի, փայտեայ, փղոսկրեայ. — d'une clef, օղ՝ օղակ բանալւոյ. — de cuir, կանթեղ. — de boucle d'oreilles, գնդակաձ, գնդանոց. grand —, կանդրիւ. — de pieds, ոտնօղ, ոտնաձաքանչան. de trois —x, եռօղ. les —x d'une chaîne, d'un rideau, d'une montre. 2. օղ, մատանի. il lui mit un — au doigt, եդ՝ արկ — ի մատն նորա. passer un — au doigt. — pastoral, épiscopal, nuptial, հովուական, եպիսկոպոսական, հարսանեկան —. || l'— du pêcheur, — ձկնորսի. կնիք պապի. — royal, վաւերականն արքունի. 3. աս. եւ բգ. մանեակ. — de Saturne, — Երեւակի. —x colorés, գունագեղ —ք. — astronomique, solaire, horaire, — աստղաբաշխական, արեգակնային, ժամական. 4. բս. օղ, օղակ, ման. les —x du serpent. Le serpent se traîne en longs —x. 5. մգ. օղ, օղակ. — ombilical. 6. գանգուրք, խոպոպք « գիւլիւֆ ». ses beaux cheveux tombant par gros —x, ombrageaient ses épaules, գանգրագեղ վարսք նորա անկեալ զուսովքն՝ հովանի լինէին նոցա. en noirs —x flotte sa chevelure, սեւագանգուր ծրփին հերք նորա. — d'attelle, օղ լծոյ:

Année, ի. ամ, տարի. — heureuse, mauvaise, froide, pluvieuse, chaude, sèche. — solaire, lunaire, sidérale, scolaire, civile, astronomique, արեգակնային, լուսնական, աստղային, դպրոցական, քաղաքական, աստղաբաշխական —. — du jubilé, յոբելեան —. les —s passent, s'écoulent, fuient, ամք անցանեն, սրանան, սահեալ անցանեն, խոյս տան:

Bonne —, բարամուիւն, ամ բարերար. nous avons eu une bonne —. եւս՝ նոր տարի, ամանոր; կաղանդ. vœux, souhaits, compliments de bonne —, մաղթանք բարեաց, բարեմաղթուիւն նոր տարւոյ. souhaiter la bonne —, մաղթել ուժք նոր տարի՝ ամանոր. շնորհաւորել ուժք զամանորն:

Le commencement de l'—, սկիզբն տարւոյ, ամասկիզբն: [վերջ:

La fin de l'—, վերջ տարւոյ, ամ-

L'autre —, l'— avant, l'— dernière, l'— passée, յանցեալ՝ յանցելումն ամի, հերու, հերուն, * անցեալ տարի. depuis l'— dernière, ի հերուն հետէ, * անցեալ տարիէ ի վեր:

L'— prochaine, յառաջիկայ ամին՝ տարւոջ, ի միւս ամին, ի դառնալ ամին՝ տարւոյն, ի գալ ամին միւսոյ, * գալ՝ յաջորդ տարին:

D'une —, միամեայ, * մի տարուան:

De plusieurs —s, բազմամեայ:

Longues —s, յամայր ամք, * երկայն տարիներ. de longues —s, յամայր ամս՝ ամօք, * երկայն տարիներ:

Cette —, զայս ամ, յայսմ ամի՝ տարւոջ, * այս տարի:

Vers la fin de l'—, ի վերջ կոյս ամին՝ տարւոյ: [տարին:

Toute l'—, զամն ողջոյն, * բոլոր

Dans une —, ի միում ամի՝ տարւոջ, * մի տարուան մէջ. եւս՝ յետ միոյ ամի՝ տարւոյ, * մի տարիին:

D'— en —, — par —, ամ յամէ, ամ զամի զկնի, ամ ամի, ամ ըստ ամէ, տարեջէ ի տարի, տարի տարւոյ, տարւոյ տարւոյ, * տարուէ տարի:

Chaque —, յիւրաքանչիւր ամի, ամ ըստ ամէ, ամ ամի, * ամէն տարի, իւրաքանչիւր տարին:

Il y a une — que, մի ամ է գի, այս մի ամ է յորմէ հետէ, * տարի մի է՝ կայ որ:

Un certain nombre d'—s, ամս ինչ, պարագայս ինչ ամաց, * քանի մի տարի:

Par le nombre des —s, ի պարագայս՝ ի Ծուոյ ամաց:

Quelques —s après, յետ ամաց ինչ, * քանի մի տարի յետոյ:

Peu d'—s après, յետ սակաւ ամաց, ամք սակաւք ի վերայ անցեալ, * քիչ տարի յետոյ:

Il y a bien des —s que nous ne nous sommes vus, բազում ամք են յորմէ հետէ՝ ի բազում ամաց հետէ չտեսաք զիմեանս, * շատ տարիէ ի վեր գիրար չտեսանք:

A l'—, pour une —, վասն միոյ ամի, * մի տարուան համար. louer une maison à l'—, վարձել զտունն վասն միոյ ամի. * տունն տարուան համար վարձել:

2. տարեկան, * տարողէք. je suis d'une — en retard. Je lui dois trois —s.

3. փ. յ. ամք, տիք, տարիք. les premières, les jeunes, les tendres, les belles —s, սկզբնաթոյս՝ մատաղ տիք, գեղաճպիկ մանկուիւն. la fleur des —s, ծաղիկ տիոց՝ մանկութեան. perdre les plus belles —s de sa vie, կորուսանել զգեղաճիճաղ ամս կենացն. les dernières —s, վերջայք, վերջին ամք՝ աւուրք կենաց. le faix, le froid des —s, բեռն, ցուրտն ամաց. ծերուիւն. accablé sous le poids des —s, ճնշրացեալ ամօք՝ ալեօք:

Annelé, e (անլէ) անց. եւ ած. գանգրեալ, խոպոպեալ, գանգուր, գանգրագեղ, գուռզ. cheveux —s, une chevelure —e, — Յագագանգուր վարսք. 2. ճ. մանեկաւոր, մանեկաձեւ. colonne —e. 3. բս. օղաւոր, օղակաւոր, մանեկաւոր. corps —. || ա. յ. կ. les —s, —ք. անողնայար անառնուք:

Anneler (լծ. **Amonceler**) ն. գանգրել, խոպոպել. — les cheveux, la chevelure. 2. օղակել. — un porc, — զխոզ. * բիծն օղակ անցուցանել գեոտին չփորելու համար:

— une jument, — զպուց (vulve) զամբկի (* արուի մերձաւորութենէ պահպանելու համար):

Annelet (անլէ) ա. կգ. օղակ, մանեակ. 2. ճ. —. գարդ ինչ սեռից:

Annélidaire (աննէ) ած. կ. օղատեսակ. || —s, ա. յ. —ք. դաս անողնոտն որդանց:

Annélides (աննելիս) ա. յ. կ. օղակազգիք, օղակաւորք. դաս օղակաւոր որդանց. les sangsues sont des —s.

Annélipède, ած. կ. օղոտն:

Annelure, ի. ազբ. գանգուրք, խոպոպիք :

Annérodite, ի. հբ. աննրոդաբ. նիոբատ ուրանի (urane):

Anneslie, ի. բ. աննեսլիա. սեռ տեռնստրœմիաձես (ternstrœmiacées).

Annexe (աննէքս) ի. կից, յարամասն. — d'un bâtiment, — շէնքի. école —, կից դպրոց. 2. իգ. —. — d'un contrat, — դաշնագրի. 3. մգ. —. les paupières et les sourcils sont des —s de l'œil, —ք ական են արտեւանունք եւ յոնք. 4. կցորդ եկեղեցի (ծողովրդական եկեղեցւոյ):

Annexer, ն. կցել, յարել, միացուցանել. — une province à un royaume. — une pièce à un dossier.

S'annexer, դ. կցիլ, յարիլ, միանալ. la Savoie s'annexa à la France. De nouveaux documents viennent à — au dossier du procès. 2. կցել՝ յարել ինքեան. l'Allemagne s'annexa l'Alsace.

Annexion (աննէքսիօն) ի. կցումն, միաւորումն. l'— du Hanovre à la Prusse. L'— d'une pièce au procès. 2. բ. յարակցութիւն.

Annexionnisme, **Annexionisme**, բկգ. միացականութիւն :

Annexionniste, **Annexioniste**, ած. միացական. politique —. 2. գ. միացական :

Annihilabilité (աննիի) ի. ջնջականութիւն, ջնջելիութիւն :

Annihilable, ած. ջնջելի :

Annihilation (աննիիլասիօն) ի. ջնջումն, ոչնչացումն. — d'un acte, d'un testament.

Annihilationiste, ած. եւ գ. աբ. ջնջական. որ հաւատայ ջնջման հոգւոյ անզղոյ մեղաւորի. les —s des États-Unis.

Annihiler, ն. ոչնչացուցանել, ջնջել. — un testament.

S'annihiler, դ. ջնջիլ, ոչնչանալ :

Annille (աննիյլ) ի. կգ. S. Anille.

Annite, ի. հբ. աննիթաբ. տեսակ սեւաթեփի (lépidomélane).

Anniversaire (աննի) ա. տարեդարձ, տարեկան, օր տարեկանաց. fêter l'— d'une naissance, d'une victoire, տօնել զտարեդարձ ծննդեան, յաղթանակի. 2. հոգեհանգիստ տարեդարձի, ամսապաշտօն, տարեպաշտօն. 3. ած. տարեկան, տարեւորական, տարեդարձի. jour, fête —, օր, տօն տարեկանի՝ տարեդարձի, տարեդարձ. cérémonie, service —.

Annivite, ա. հբ. աննիվաբաբ. համահիմնակ (parabase) Աննիվիի ձորոյն Զուիցերեայ :

Annomination (աննո) ի. ճս. անուանախաղ. զօր. tu es Pierre, et sur cette pierre je bâtirai mon Église.

Annonacées (աննո) ի. յ. բ. հացազգիք, հացասերք, հատկինք (ցորեան, քարի, հաճար . . .)

Annonaire (աննո) ած. իմ. հացային, պարենական. loi —.

Annonce, ի. ճանուցումն, զիկուցումն, զեկոյց. faire une —, — առնել. mettre une —, des —s dans les journaux. Prix d'—, ճանուցագին զեկուցագին. frais d'—, ճանուցածախք, զեկուցածախք. 2. — ամուսնութեան (առ բողոքականս, որ ըստ կաթոլիկեայց կոչի bans). Il se mariera bientôt, on a fait la première —. Il y a deux —s de faites.

Annoncer (լծ. **Acquiescer**) ն. ճանուցանել, զեկուցանել, — une vente. — la mort de qn., գուժել զմահ ուրուք. — une nouvelle, լուր տալ. — une bonne nouvelle, աւետիս տալ՝ մատուցանել, աւետել. — une mauvaise nouvelle, գոյժ՝ բօթ տալ, գուժատու է., գոյժ արկանել, գուժել, բօթել. * գեշ լուր տալ. 2. — ազդ առնել զգալուստ ուրուք. — qn. Se faire —, տալ ճանուցանել զգալուստ իւր, * իւր գալն իմացուցանել տալ. 3. աւետարանել, քարոզել, — la parole de Dieu, l'Évangile. 4. աւետել, աւետատրել, նօթեցնել, կանխաձայնել, նախաճառել. les prophètes annoncèrent la venue du Messie. — hautement, տարփողել. 5. յայտ առնել, յայտնել, ցուցանել. ces manières annoncent un homme bien élevé. Les cieux annoncent la gloire de Dieu, երկինք պատմեն զփառս Աստուծոյ. 6. գուշակ՝ հրեշտակ՝ կարապետ՝ նախաշաւիղ է. cela n'annonce rien de bon. Les fleurs annoncent les fruits, ծաղիկք նախաշաւիղք են պտղոց. l'hirondelle annonce le printemps, ծիծառն գուշակ՝ հրեշտակ՝ կարապետ է գարնանոյ. l'aurore annonce le soleil, արշալոյս կարապետ է արեգական :

S'annoncer, դ. ճանուցանել զանձն, ճանօթս տալ, ճանօթ է., երեւիլ. dès que le printemps s'annonce, ընդ երեւել գարնանոյ, * գարնան երեւելուն պէս. cet intrigant s'était —é par des manières insinuantes. Ce jeune homme, cette entreprise s'annonce bien, mal, . . . * լաւ, վատ երեւի՝ նշաններ կուտայ :

Annonceur, ա. ճանուցիչ, զեկուցիչ. || բ. — de nouvelles, լրատու, լրաբեր :

Annonciade, ի. աւետումն. կարգ աւետեաց կրօնական եւ զինուորական. l'ordre de l'—, կարգ Աւետեաց. 2. աւետուհի. կուսան ի կարգէ Աւետեաց. une —.

Annonciateur, ա. աւետիչ :

Annonciation (անոնսիասիօն) ի. աւետիք, աւետումն. l'— de l'ange Gabriel à la Vierge, — Գաբրիէլ հրեշտակի առ Կոյսն. 2. աւետումն, տօն աւետեաց. célébrer l'—, կատարել զտօն աւետեաց. 3. նկ. աւետումն. նկար կամ պատկեր աւետման :

Annoncier (անոն) ա. տպ. ճանուցարար, ճանուցաշար (յօրագիրս).

Annone (աննոն) ի. հխ. հռ. պարկէն, ուտեստ, ուտելիք. 2. բ. տ. Anone.

Annotateur, trice (աննո) գ. ճանօթարար, ճանօթագիր, ճանօթաբան. 2. ած. —. écrivain —.

Annotatif, ive, ած. ճանօթագրական, ճանօթաբանական :

Annotation (աննոթասիօն) ի. ճանօթութիւն, ճանօթագրութիւն, ճանօթաբանութիւն. faire des —s, —ս առնել. il a fait de bonnes —s sur Virgile.

Annoté, e, անց. ճանօթաբանեալ, ճանօթագրեալ. livre, Tacite —. Édition —e de la main de l'auteur.

Annoter, ն. ճանօթութիւն դնել, ճանօթագրել, ճանօթաբանել. — un livre. — Homère.

S'annoter, դ. ճանօթագրիլ, *ճանօթութիւն դրուիլ :

Annuaire (աննիւէր) ա. տարեցոյց. — militaire. — du Bureau des longitudes.

Annualité, ի. տարեկանութիւն :

Annuel (աննիւէլ) ած. տարեկան, տարեւոր, միամեայ. magistrature, rente —elle. 2. բ. տարեւոր. *որ տարի մի միայն կտեւէ. plantes —elles. 3. ա. տարեւոր պատարագ. faire dire un —. 4. տարեոն, տարեւոր տօն. Pâques est un —.

Annuellement, մ. ամի ամի, ամ ըստ ամէ, * տարուէ տարի. payer —. Nous recevons — une rente.

Annuitaire (աննիթ) ած. տարեվճար, ամավճար. dette —.

Annuité, ի. տարեւորութիւն, ամավճար, տարեվճար. տարեւոր վճար կամ հատուցումն պարտուց հանդերձ գլխովն եւ տոկոսաւք. payer par —s, —եամբք հատուցանել. solder des —s.

Annulabilité (աննիւ) ի. ջնջելիութիւն :

Annulable, ած. ջնջելի, եղծանելի. acte, arrêt, sentence, vente —.

Annulaire (աննիւ) ած. օղաձեւ. éclipse —, խաւարումն —. 2. մգ. protubérance —, անդորգ —. || doigt —, կամ ա. l'—, մատանեմատն, *մատանեմատն, խաժմատն. չորրորդ մատն սկսեալով ի բուն մատանէ. l'— de la main droite.

Annulariées, ի. յ. վր օղակա-

Annulatif, ive, ած. իգ. ջնջիչ, եղծիչ. arrêt —. Sentence —ive.

Annulation, ի. ջնջումն, եղծումն. l'— d'un acte, d'une décision, d'un traité, d'une vente, d'un marché.

Annuler (աննիւ) ն. ջնջել, եղծանել. — un acte, un contrat, un testament, un marché, un jugement. = *S'annuler*, դ. —իլ:

Annulicaude (աննիւ) ած. կ. օղագի, օղաձեւ :

Annulicorne, ած. կ. օղեղջիւր :

Annulifère, ած. բպ. օղաբեր, մանեկաբեր :

Annuligère, ած. բպ. օղակիր, մանեկակիր :

Annulipède, ած. բպ. օղոտն :

Anobion, ա. մբ. աննիոնաւ. սեռ պատենաձեւ փայտակեր միջատաց, նման vrillettei :

Anobli, e, անց. ազնուականացեալ. famille —e. 2. գ. —. le nouvel —, նորոգ —ն, դեռազնուականն :

Anoblir, ն. ազնուականացուցանել, ազնուական առնել, ազնուականութիւն տալ. — qn., — une famille.

S'anoblir, դ. ազնուականանալ.

գնել տիտղոս ազնուականութեան :

Anoblissement, ա. ազնուականացումն, ազնուականացուցումն . — des serfs. Lettres d'—.

Anocarpe, ա. բ. վերապտուղ . սեռ. խայտաբեղից եւ ազգ ծաղխատոյ :

Anochète (անոքէթ) ա. մբ. նիտրբ. տեսակ մրջիւնի :

Anocœliadelphe, ած. եւ ա. վերթափրնգրայր. *փորոյն վերի մասովն ուրիշ մարմնոյ կպած հրէշ. S. **Cœliadelphe.**

Anode, ի. մբ. անկեռիկ . միջատ հնգայօդ պատենաթեւ. 2. բ. —. ազգ մողոշի եւ մամռոյ :

Anode, ա. բգ. վերուղ . * մանկերեւոյթն որով եղեքտրական հոսանքն մարմնոյ մի մէջ կմտնէ . հն. **Électrode positive.**

Anodin, ine, ած. բժ. ամոք, ցաւամոք, մեղմացուցիչ. remède, médicament —. Potion —e. 2. փ. ամոք, անզօր, անազդեցիկ . dans l'état où sont les choses, il ne faut pas de remèdes —s. 3. ա. ամոքադէղ, մեղմադեղ . faire usage des —s.

Anodiné, e, ած. ամոքեալ, ամոքախառն . remède —. Boisson —e.

Anodinement, մ. ամոքապէս, մեղմաբար : [տամն :

Anodonte, ած. եւ ա. կ. անա-

Anodontides, ա. յ. կմ. անատամնեայք : տոհմ անգլուխ կակղամորթոց : [նութիւն :

Anodontie. ի. հշբ. անատամ-

Anodontyre (թիր) ի. մբ. անատամնաձեւ . սեռ կորիկեանց (scoliens).

Anodopétale, ա. բ. անատամնաթերթ. սեռ քարբեկեայց (saxifragées). [տուց. սեռ Ծռչնոց :

Anodorhynque, ա. թ. վերակը-

Anodotriche (թրիք) ա. բ. անխզահեր. տեսակ սնկոյ :

Anodynie, ի. բժ. անցաւութիւն : [նօթ. սեռ մամռոց :

Anœctangie (անէք) ի. բ. հոլա-

Anœctochile (անէքթոքիլ) ա. բ. հոլաշուրթն. սեռ խոլորձեայց :

Anoéma, ա. գա. **Cobaye**ի :

Anogcode, ա. մբ. անուռոյց . սեռ պատենաթեւից :

Anogeisse (անոժէս) ա. բ. վերացցակ . սեռ հարիւնեայց (combrétacées).

Anogloque, ա. վբ. վերաճայր . սեռ բրաճոյ եղջերուաց Ամերիկայ :

Anogrée, ի. բ. տորիտ . բոյս օրթաճաղիկ :

Anogyne, ի. բ. վերասեր. տեսակ կիպերիսեայց (cypéracées).

Anol, ա. տգ. S. **Anéthol.**

Anoléique, ած. անիւղ :

Anolène, ած. հշբ. անթեւ , անբազուկ :

Anolepte, ա. բ. սրկատար . հատուած իշկաթնուկ (laiteron) սեռի. բոյս մշտադալար Գլխոյ Բարեյուսոյ :

Anolis (իս) ա. սբ. հենոս . ազգ մողեզի Ամերիկայ :

Anolithe, ի. կեղծքար :

Anomal, ale, aux, ած. բժ. անկանոն , տարականոն . affections —ales. 2. բ. —. fleurs —ales. Fruits —aux. 3. բ. անկանոն , արտուղի , զարտուղի. verbe —, — բայ : [ղիկ :

Anomalanthe, ա. բ. տարաճա-

Anomalécie, ի. բ. տարաբնակութիւն , տարասերութիւն . դաս տնկոց , որոց ոմանք բերեն միասեռ եւ ոմանք արուէգ ծաղիկս . այսպէս կոչի 24դ դասն դրուածեան լինէոսի . հն. **Polygamie.**

Anomalée, ի. մբ. արտակ . սեռ հնգայօդ պատենաթեւից :

Anomalie, ի. անկանոնութիւն , արտուղութիւն , զարտուղութիւն , տարականոնութիւն :

Anomaliflore, ած. աննմանաճաղիկ , տարաճաղիկ :

Anomaline, ի. կ. զարտուղակ . սեռ ծակաթերից (foraminifères).

Anomalipède, ած. կ. աննմանոտն. 2. —s, ա. յ. աննմանոտունք:

Anomalisme, ա. անկանոնականութիւն :

Anomalistique, ած. ագ. զարտուղի, տարականոն. temps, révolution, année —.

Anomalon, ա. մբ. արտուղակ . սեռ Ճաղանճաթեւ միջատաց :

Anomalonomie, ի. տարօրինութիւն. ուսումն զարտուղութեանց կազմակերպութեան : [pède.

Anomalopède, S. **Anomali-**

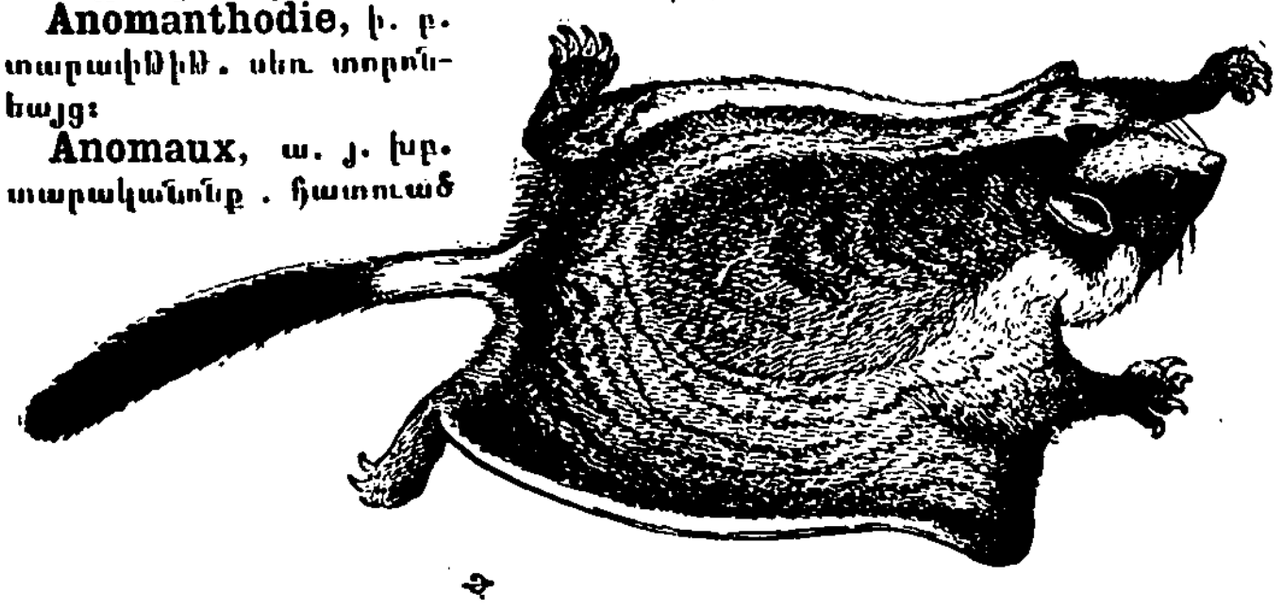
Anomalophyllées, ի. յ. բ. տարատերեւք. խումբ լօրից :

Anomalopore, ած. բպ. արտաճակտի :

Anomalure, ա. կ. արտաճեւ. սեռ կրծող կենդանեայ :

Anomanthodie, ի. բ. տարաւիթիւ. սեռ տորնեայց:

Anomaux, ա. յ. խբ. տարականոնք . հատուած տասնոտն երկայնաճեւից (macroure).

Anomalure.

Anomaze, ի. բ. տարախանձ . սեռ հիրկեայց (iridacées). հն. **Anomothèque.**

Anome, Anomée, ի. բ. տարակ. սեռ ընդարերից ի Քոշէնշին :

Anoméen, ա. եպ. անոմեան (աղանդաւոր) :

Anomial, ale, aux, ած. խբ. արտորականման . S. **Anomie.**

Anomianthe, ա. բ. տարաճադիկ. հատուած խաղողաբոյս (uvaire) սեռի :

Anomide, ած. մբ. տարաճեւ . || —s, ա. յ. —ք. միջատք տարամարմինք : [ժժմակաց :

Anomie, ի. փթ. արտորակ . սեռ

Anomien, S. **Anoméen.** [հայք:

Anomiides, ի. յ. վբ. արտորակ-

Anomiopsis (իս) ա. մբ. տարատես . սեռ. հնգայօդ պատենաթեւից :

Anomite, ի. հբ. տարաքար. տեսակ փայլարի (mica).

Anommate, ա. մբ. զաչացու . սեռ հնգայօդ պատենաթեւից :

Anomobryon, ա. բ. մամռակ . սեռ մաճրասեր (bryacé) մամռոց :

Anomocarpe, ած. բ, տարապտուղ. որոյ անկանոն են պտուղք :

Anomocéphale, ած. եւ ա. հշբ. տարագլուխ, անկանոնագլուխ :

Anomocéphalie, ի. հշբ. տարագլխութիւն : [սեռ սիպայնոց :

Anomocloée, ի. բ. տարախոտ .

Anomodisque, ա. բ. տարասկուտեղ . հատուած ջղուապտուղ (ricinocarpe) սեռի :

Anomodon, ա. բ. տարատամն . սեռ մամռոց :

Anomodontes, ա. յ. վբ. տարատատմնեայք. կարգ բրածոյ սողնոց , որոց անկանոն են ատամունք :

Anomœus (մէիւս) ի. մբ. աննըմանիկ. բզեզային միջատ հարաւային Ռուսիոյ :

Anomoïa, ի. մբ. այլազանիկ. պատենաթեւ միջատ բնիկ Ամերիկայ :

Anomoïodipérianthé, e, ած. բ. երկզանաճաղիկ . ասի զբուսոյ որոց պսակն եւ բաժակ չեն հատասաթաթաճին :

Anomophylle, ած. բ. տարատերեւ. որոյ տերեւք չեն միակարգ :

Anomoptéris (իս) ի. բ. տարաձարխատ . սեռ բրածոյ ձարխատոց :

Anomosanthe, ա. բ. տարաճադիկ. սեռ օճառեայց (sapindacées).

Anomosperme, ա. բ. տարասերմն. սեռ լուսնահինդեայց (ménispermacées) Ամերիկայ :

Anomostachys (քիս) ի. բ. տարաձակ . հատուած սեռի կուբաբուսոյ (excécarie).

Anomostèphe, **Anomostéphion**, ա. բ. տարապսակ . սեռ բարդ պատուածարեայց (sénécionidées).

Anomothèque, ի. բ. տարապատիճ . սեռ հիրկեայց (iridacées) Բարբեյուսոյ Գլխոյ :

Anomoure, ած. կ. տարագի, տարաձեւ. || —s, ա. յ. —ք. ստորակարգ տասնոտն խեցեմորթից :

Anomozamite, ի. բ. տարախըրձաբ . սեռ բրածոյ խրձարեայց (zamiées) յուրայեան գետնոյ :

Anomphal, ale, aux, ած. մգ. եւ բ. անպորտ :

Ânon, ա. յաւանակ, մտրուկ, իշամտրուկ, իշոդի, իշուկ, * իշքուռակ « սրիա ». 2. փ. յաւանակ, իշուկ. անմիտ եւ տգէտ տղայ. || առ. un — ne sera jamais qu'un âne, * յաւանակն միշտ էշ պիտի մնայ. 3. ծբ. իշածուկն . հն. **Aigrefin.**

Anonacé, e, ած. բ. քրիաներ. || —es, ի. յ. —ք. ծուփք եւ ծառք, որոց նախատիպ քրիի (anone).

Anone, ի. բ. քրիի .. նախատիպ քրիաներից. ծառ եւ ծուփ. ռկ. եղնասիրտ (cœur-de-bœuf).

Anoné, e, ած. բ. քրիեայ. S. **Anonacé.**

Anonelle, ի. բ. քրիեակ. հատուած սեռի քրիոյ :

Ânonnement, ա. իշածնունդ. ծնանիլն մատակ իշոյ. 2. փ. կակազումն, * կմկմալն, կմկմանք. lire, réciter avec —, կակազելով կարդալ, արտասանել :

Ânonner, չ. ծնանել մատակ իշու. 2. փ. կակազել, * կմկմալ, կկկալ. — en lisant, en récitant. Il ânonne. [cours, sa leçon.

Anonner, ն. կակազել . — un dis-

Ânonneur, euse, գ. կակազող, Ծոծոլահօս. 2. ած. —. enfant —.

Anonychie (նիչի) ի. մգ. անեղունգնութիւն. * եղունգ չունենալն :

Anonymat, ա. անանունութիւն :

Anonyme, ած. անանուն. lettre, société —. 2. մգ. —: os, nerf —. 3. ա. —. ce billet, ce livre est d'un —. L'auteur a conservé l'—. || Garder l'—, պահել զ—ն, * անուն պահել՝ չյայտնել. || livre publié sous le voile de l'—, մատեան հրատարակեալ ընդ քողով անանունի՝ * —ի քողին տակ. se couvrir du voile de l'—.

Anonymement, մ. անանունաբար, անանունապէս:

Anonymie, ի. անանունութիւն. une — transparente laissait deviner l'auteur.

Anoopsie, ի. մգ. վերակնութիւն. * շլութիւն յորում ակն դէպի վեր դարձած է:

Ano-pénien, enne, ած. մգ. սրբանաթաղոցային . aponévrose —enne.

Ano-périnéal, ale, ած. մգ. սրբանաարգալային :

Anopétale, ած. բ. վերաթերթ. * ասի բուսից, որոց թերթք վեր տընկուած են :

Anophèle, ա. մբ. ախերակ . միջատ երկնեւ թելեղջերեայ (némocère).

Anophrys (անոֆրիս) ա. կ. անյօն . սեռ հեղակաց թարթչաւորաց :

Anophtalme, ած. աչազուրկ, անաչք, անակն, անաչեայ :

Anophtalmie, ի. ախ. անակնութ, աչազրկութիւն, * աչք չունենալն :

Anophtalmohémie, ի. ախ. անարիւնակնութիւն . անարիւնութիւն աչաց:

Anophytes, ի. յ. բ. վերաբոյսք. բաժանումն յորում են մամուռք եւ լերդաւունկք :

Anopisthe, ած. կ. անսրբան :

Anopisthographe, ած. անյետադիր ,անյետադիպ. որոյ յետադիմն չիցէ գրեալ կամ տպեալ . pour l'imprimerie, il faut des manuscrits —s.

Anoplanthe, ա. բ. լերկածաղիկ. սեռ կաղնձնեայց (orobanchées).

Anople, ա. մբ. անզէն . սեռ քառայօդ պատենաւեից Եւրոպիոյ . || —s, ա. յ. կ. —ք. խումբ որդանց :

Anoplie, ի. բ. անզինակ . հատուած դեղնոյ (xanthium) սեռի:

Anoplis (իս) ա. մբ. անճիրան . ենթակարգ հնգայօդ պատենաւեից:

Anopliste, ա. մբ. անզինաւոր . սեռ հնգայօդ պատենաւեից Ռուսիոյ:

Anoplocheile (քէլ) ա. մբ. անզինաշրթին. սեռ պատենաւեից :

Anoplodère, ի. մբ. անզինավիզ, լերկավիզ . սեռ քառայօդ պատենաւեից, բնիկ Գաղղիոյ :

Anoploderme, ա. մբ. անզինամորթ . սեռ երկայնեղջիւր պատենաւեից :

Anoplodermien, enne, ած. մբ. անզինամորթեան . || —s, յ. ա. —ք. ցեղ պատենաւեից, քառայօդ եւ երկայնեղջիւր միջատաց, որոց նախատիպ անզինամորթն:

Anoplognathe, ա. մբ. անզինածնօտ. սեռ հնգայօդ պատենաւեից:

Anoplognathide, ած. մբ. անզինածնօտեայ . || —s, ա. յ. —ք. բաժանումն ցեղի բզեզազգեաց (scarabéides).

Anoplomère, ա. մբ. անզինասրուն. սեռ քառայօդ միջատաց :

Anoplon, S. **Anoplanthe.**

Anoplonychie (նիչի) ի. բ. անեղունգն. սեռ մատնաշրթնեայց (paronychiées). խոտ ինչ Ծաւ :

Anoplope, ա. սբ. անզինակն . սեռ մոլիսատեակ զեռնոց :

Anoplophore, ա. մբ. անզինակիր . սեռ քառայօդ պատենաւեից արեւելեան Հնդկաստանի :

Anoplophrye (ֆրի) ի. կ. անզինայօն . սեռ ջրաճեաց Թարթչաւորաց (ciliés).

Anoplophyte, ա. բ. անզինաբոյս . սեռ բրոմելեայց հարաւային Ամերիկոյ :

Anoplosterne, ա. մբ. անզինալանջ. սեռ հնգայօդ պատենաւեից :

Anoplostèthe, ա. մբ. անզանջ . սեռ քառայօդ պատենաւեից :

Anoplothéridés, ա. յ. կ. եւ մբ. անզինագազանեայք :

Anoplothérioïde, ած. կ. անզինագազանակերպ . || —s, ի. յ. —ք. ցեղ Ճանճրատորթ բրուտոյ կենդանեաց նմանեալ ըստ իմիք ուղտու :

Anoploure, Anoplure, ած. մբ. անզինատուն . || —s, ա. յ. անզինատունք . կարգ միջատաց, որոց տուտն անմազմզուկ է :

Anoplouriforme, Anopluriforme, ա. մբ. անզինատունաձեւ :

Anops (օփս) ա. մբ. անտես . սեռ ցերեկեայ պատենաւեից: [կուրուկ:

Anopsie, ի. ախ. անտեսութիւն ,

Anoptère, ա. բ. վերաթեւ . սեռ սոհիմի եակալոնեայց (escalloniées), երկաւեակ Ծուփ յԱւստրալիա :

Ano-pubien, enne, ած. մգ. սրբանացայլական:

Anorchide (շիտ) ած. մգ. ամորձատ. *ամորձիք՝ երկուորիք չունեցող:

Anorchidie (շի) ի. մգ. ամորձատուիւն. * ամորձիք չունենալն:

Anordie, ի. նւ. հիւսիսի, հիւսիսահողմ :

Anordir, չ. նւ. հիւսիսել, հիւսիսանալ . դառնալ ի հիւսիս :

S'anordir, դ. —, * հիւսիսէն փչել. le vent s'anordit. [կան :

Anorectique, ած. անախորժա-

Anorexie (րէքսի) ի. ախ. անախորժակութիւն . S. **Apositie.**

Anorganique, S. **Inorganique.**

Anorganochimie, ի. անգործաբանատաբրագիտութիւն. տաբրագիտութիւն անգործաբանական նիւթոց :

Anorganogénie, ի. բսլ. անգործաբանածնութիւն. մասն բնագիտութեան որ ճառէ զանգործաբանաւոր նիւթոց :

Anorganognosie, ի. բգ. անգործաբանագիտութիւն :

Anorganographie, ի. անգործաբանագրութիւն. գրուած զանգործաբանաւոր մարմնոց :

Anorganographique, ած. անգործաբանագրական:

Anorganologie, ի. անգործաբանաբանութիւն :

Anorganologique, ած. անգործաբանաբանական :

Anorgique, S. **Anorganique.**

Anorgisme, ա. բգ. անգործաբանութիւն : [**rhynque.**

Anorhynque, S. **Anor-**

Anormal, ale, aux, ած. անկանոն, տարականոն, տարօրէն. acte —. Conduite —ale. Evénements —aux. [պէս, տարօրէն :

Anormalement, մ. անկանոնա-

Anormalité, ի. բժ. անկանոնութիւն, տարօրէնութիւն :

Anorops (օփս) ա. մբ. անփայլուկ. սեռ պատենաւեից այլայօդից :

Anorrhopie (անորրոփի) ի. վերամբարձուն :

Anorrhynque (անորինք) ած. սբ. անկտուց . || —s, ա. յ. —ք. Ոչ տոհմ փորագլուխ (bothrocéphale) որդանց : [նածոյ ինչ .

Anorthite, ի. հբ. տմակն . հատ

Anorthoscope, ա. ք. անուղղադէտ (գործի) : [(հիւսուածոց):

Anorthose, ի. անկանգնութիւն

Anosie, ի. բժ. անհիւանդութիւն զերծ լինելն ի հիւանդութենէ :

Anosmie, ի. բժ. անհոտառութիւն. տկարութիւն զգայարանաց հոտառութեան, * հոտ չառնուլն. 2. ք. անհոտուկ . սեռ հովանոցաբերից :

Anosphrésie, S. **Anosmie,** բժ :

Ano-spinal, ale, ած. մգ. սրբանողնայարական. centre —.

Anospore, Anosporon, ա. ք. վերասերմն. սեռ կիպերիսեայց (cypéracées). խոտ հնդիկ :

Anostéophore, աճ. կմ. անոսկրակիր, անոսկր. || —s, ա. յ. անոսկրակիրք, անոսկրեայք. կարգ գըլխուոն կակղամորթոց:

Anostéozoaire, աճ.կ. անոսկրակենդան. || —s, ա. յ. —ք. կարգ անոսկր կենդանեաց:

Anostome, S. **Anastome.**

Anostose, ի. բժ. ոսկրածիւրութիւն. ծիւրութիւն ոսկերաց:

Anostostome, ի. մբ. ձառաբերան. սեռ ուղղաթեւ մարախեայց (locustiens).

Anote, աճ. անունկն, անականջ:

Anotée, ի. ք. վերեակ. հատուած մոլոշասերից (malvacées).

Anotide, ի. ք. ականջատ. տեսակ տորնասերից (rubiacées).

Anotidopsis (խս) ի. ք. ականջատատես. հատուած սեռի քնքշականջի (hédyotide).

Anotie, ի. մբ. անունկնակ. սեռ կիսաթեւ փայփունեայց (fulgoriens).

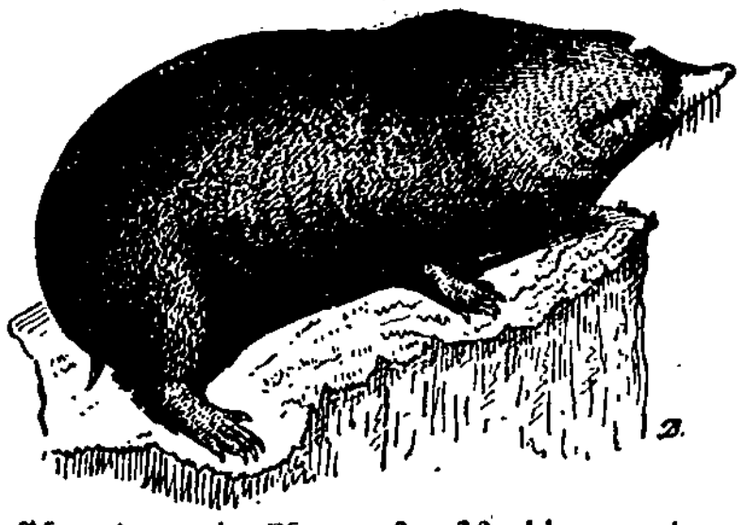
Anotoptéris (խս) ի. անունկնաձարխոտ. սեռ քրածոյ ձարխոտոց:

Anotto, ա. տգ. հրկանիւն. գունաւորիչ նիւթ ռետնային, հանեալ ի հրկէ (rocou).

Anou, ա. ք. անու. արմաւենի ի Սումաթրա:

Anoure, աճ. եւ ա. սք. անձեռ, անոուռն, ագաու, * պոչաու. || —s, ա. յ. — ք. տոհմ սողնոց, յորում են գորտեայք:

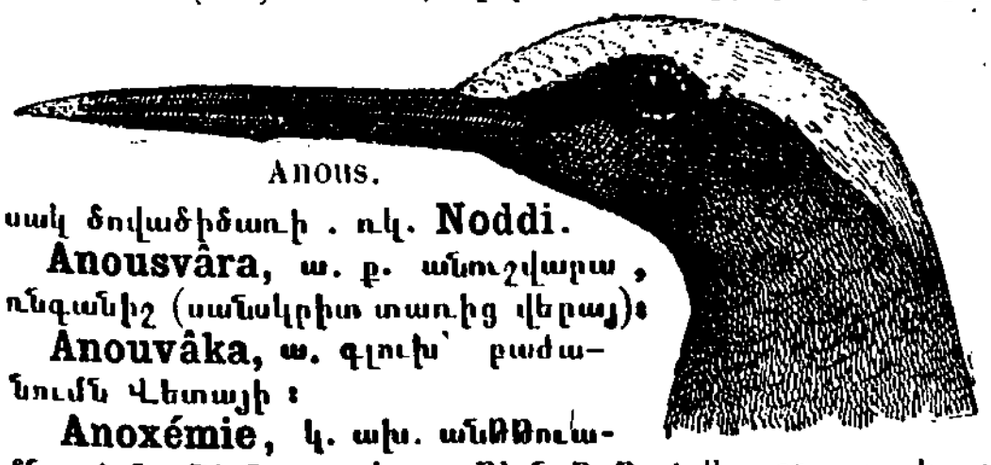
Anourosorex, ա. կ. անձեռամկնաքիս. կաճնաքոյծ ճճակեր:

Anourosperme, ա. ք. անձեռասերմն. հատուած սեռի նեպենթի (népenthe).

Anourelle, ի. կ. անոռնիկ. սեռ մանրաճճեայց (brachions) գտելոց ի ճահիճս:

Anous (ուս) ա. Ք. հագոր. տեսակ ծովածիծառի. ռկ. **Noddi.**

Anous.

Anousvâra, ա. ք. անուշվարա, ռնգանիշ (սանսկրիտ տառից վերայ):

Anouvâka, ա. գլուխ՝ բաժանումն Վետայի:

Anoxémie, կ. ախ. անՔուածնարիւնութիւն. պակասութիւն Քրքուածման արեան: [ուածնարիւն:

Anoxémique, աճ. ախ. անՔրՔ-

Anoxolyine (լիին) ի. տգ. անբացախայոյծ. * բացախային ՔՔուով չլուծուող մասն գործարանաւոր անկենսեալ (azotées) նիւթոց:

Anoxydique, աճ. անՔՔուածային. *որ չկրնար ՔՔուածիլ՝ օքսիդանալ (s'oxyder).

Anoxye (անօքսի) ի. մբ. խրմփոր. պատենաՔեւ՝հնգայօդ ի շրջակայս Փարիզու:

Anoxyhémie, S. **Anoxémie.**

Anplectron, ա. ք. վերնաբիկ. սեռ սեւաբերանեայց (mélastomacées).

Anrédère, ի. ք. գրգուր. սեռ տոհմի սուեղեայց (chénopodées).

Anrédérées, ի. յ. ք. գրգրեայք. խումբ սուեղեայց նախատիպ ունելով գրգուր:

Anse, ի. անգեղ, ունկն, կանԹ, բառնալիք «գուլպ». — de vase, de seau, de cruche, de chaudron, de marmite, de panier, d'une tasse. Les —s, ունկունք, անգեղք. pot à —, ունկնաւոր աման. pot à deux —s, երկկանԹ՝ երկունկն անօԹ. prendre un pot par l'—, par les —s, * անօԹն անգղէն՝ անգեղներէն բռնել:

փ. faire danser l'— du panier, կաքաւեցուցանել զ— կողովոյն. խորել խոհակերուհւոյ ի գինան:

Faire le pot à deux —s, գնուն ի մէջսըն յեցուցանել, * ձեռքն մէջքն դընել արմունկներն կլորցունելով. եւս ք. *երկու կոլմէ Թեւ տալ երկուց կանանց միանգամայն, երկԹեւել:

ք. panier à deux —s, կողով երկունկըն. *երկու կանանց Թեւ տուող մարդ:

2. նւ. գոգ, ծովագոգ, ականջ ծովու. 3. S. **Hanse.**

Ansé, e, աճ. ունկնաւոր, «գուլպիւս»:

Anséatique, S. **Hanséatique.**

Anser, ն. ար. ունկնել, կանԹել, ունկունս դնել (անօԹոց):

Anser (անսէր) ա. լա. սագի (oie).

Anséranas (աս) ա. Ք. սագաթռչուն. ճնՔասեռ բադից:

Anséré, e, ի. յ. Ք. սագեայ. || —es, ք. ի. յ. —ք, սագախառնեայք. ցեղ տոհմի սուեղեայց (chénopodées).

Anséres, ի. կ. սագիկ:

Anséripède, աճ. կ. սագոտն:

Ansette, ի. ունկնակ, անկղիկ «գուլպիճուգ»:

Anspect (փէք) ա. նւ. հրեատւոյժ. յծակ ՔնդանօՔաց նաւոս:

Anspessade, ա. հ. նիզակաբեկ. երբեմն նիզակաւոր ազայ հետեւակազօրու ի Գաղղիա:

Ansérine.

Antacide, S. **Antiacide.**

Antagonie, ի. հակառակուՔիւն, ներհակուՔիւն. — des proverbes.

Antagonique, աճ. հակամարտ, հակառակամարտ, ընդդիմամարտ. ces deux puissances sont —s. Des intérêts —s.

Antagonisme, ա. հակառակամարտուՔիւն, դիմամարտուՔիւն, ընդդիմամարտուՔիւն, հակաշարժուՔիւն, հակառակադիմուՔիւն, l'— de la France et de l'Angleterre. — d'idées, d'opinions, de vues, d'intérêts. 2. մգ. ընդդիմամարտուՔիւն, հակաշարժուՔիւն. — des muscles, — դնդեղաց. || բխ. —. l'— des fonctions du cerveau et de l'estomac. L'— du système nerveux et du système musculaire.

Antagoniste, ա. հակամարտ, հակառակամարտ, դիմամարտ, հակառակորդ, ընդդիմամարտ, հակաշարժ, ոսոխ. terrible —. Cette femme est un dangereux —. Avoir affaire à un rude —. Avoir un — en qn. Vous avez en lui un redoutable —. Être l'— de qn. 2. աճ. ընդդիմամարտ. հակառակամարտ. les passions —s. || մգ. —, հակաշարժ. muscle —, հակաշարժամուկն, հակաշարժադնդեր:

Antalgie, ի. բժ. անցաւուՔիւն:

Antalgique, աճ. բժ. հակացաւ, ցաւաբոյժ. հն. **Anodin.**

Antan, ա. հ. հերու, անցեալ ամ. les neiges d'—, ձիւնք հերուին՝ անցեալոյ ամին. եւ. փ. իրք անցեալք՝ դերեւացեալք:

Առ. je m'en soucie comme des neiges d'—, բնաւ չէ ինչ ինձ փոյԹ, *ամենեւին հոգս չէ:

Antanaclase, ի. հ. ճա. բառակրկնուՔիւն. * կրկնուՔիւն նոյն բառի տարբեր նշանակուՔեամբք. le cœur a des raisons que la raison ne connaît pas.

Antanagoge (կօժ) ի. ճա. S. **Récrimination.**

Antanaire, աճ. կ. հերուաճին.

հնեալ ի հերուն. * հերուեննակ. հն. **Antanois, Antanier.**

Antanier, ère, ած. բպ. S. **Antanaire.**

Antanois, oise, ած. եւ գ. կ. S. **Antenois.** Veau —. [Ինն:

Antapodose, ի. ճա. հակառոս-

Antarctie (Ին) ի. մբ. հարաւակ. սեռ հնգայօդ պատենաներից:

Antarctique, ած. աշ. սուզական, հակաբջային, հարաւային, դերհիւսիսական. pôle —, — անիրեւակն բեւեռ. cercle polaire —, բեւեռական շրջանակն —. terres, régions —s. 2. բպ. —. animaux—s, — հարաւարնակ կենդանիք. plantes —s, — հարաւաբոյս տունկը:

Antarctophile, ի. բ. հարաւասէր. ազգ բոգի (gentiane).

Antarès (բէս) ա. աշ. անտարէս. * առաջին կարգի մեծ աստղ ի սիրա Կարճի:

Ante, ի. նկ. վրծնակալ. * Քեւակ որոյ վերայ կը դրուի լուացուելու վրծինն. 2. ար. կաթոր. կոտոր փայտի յառաջոյ Քեւոց հղմատացից. || ն. —.

Ante կամ Anté . . ., նմ . . ., նախ . . ., նախա . . ., յառաջ . . ., յառաջա . . ., հակ, հակա . . ., հակառակ . . ., դեր. . .. դերա . . ., անոի . . . S. **Antéchrist.**

Antebois, ա. կաճարգել, արգելափայտ. * կաճ կարասին պատին չդպչելոյ համար տախտակամածին բոլորտիքն գամուած փայտ. հն. **Antibois.**

Antébrachial, ale, aux (քի) ած. մգ. յառաջաբազկային, սիգայինն. partie —e.

Antécédemment, մ. ագր. յառաջագոյն, նախապէս:

Antécédence, ի. նախընթացութիւն, յառաջընթացութիւն, նախորդութիւն. 2. աս. նախընթացութիւն. planète en —, նախընթաց մոլորակ:

Antécédent, e, ած. նախընթաց, նախորդ. des actes, faits —s. Procédures —es. 2. —s. ա. յ. —ք. անցեալ վարք գործք «սապրգա». les —s d'une personne. Des —s honorables. Les —s permettent de décider cette question. Consulter, rechercher les —s de qn. Avoir de bons, de mauvais —s. || երթեմն վարի եւս եզ. c'est un bon, un fâcheux — pour vous. 3. ք. —, յառաքերեալ. ի Dieu qui peut tout, —ն է Dieu, եւ qui (որ) յարաքերականն. 4. չգ. նախորդ. l'— et le conséquent, —ն եւ հետեւորդն. || տր. —. առաջին նախադասութիւնն եզրաւոր (enthymème). je vous accorde l'—, mais je vous nie la conséquence.

Antécesseur, ա. հ. իրաւսոյց. ուսուցիչ իրաւագիտութեան:

Antéchine, ի. կ. կրծիկ. սեռ կրծնաթգանդ (didelphe) կաճնաբուծից:

Antéchrist (քրիսի) ա. դերաքրիստոս, սուտքրիստոս, նենգ. des —s.

Antécien, S. **Antœcien.**

Antécolombien, enne, ած. նախակոլոմբեան. les nations de l'Amérique —enne.

Antédiluvianisme, ա. նախաշրհեղուիւն:

Antédiluvien, enne, ած. եք. նախաշրհեղեան, նախաշրհեղեղեան,

Antéchine.

անդրշրհեղեան. un monde —. Histoire —enne. Animaux —s. 2. վ. —, ամենաիին. une voiture —enne. 3. ա. կ. —. les —s, —ք. գործարանաւոր բրածոյ էակք, որպէս mastodontes (առնաժանիք):

Antéfixe, ի. ճ. հ. յառաջակար-

Antéflexion, ի. ախ. շեղումն. — de l'utérus. [նախաառնեղծումն:

Antégénésie, ի. նախածնունդք,

Antégénésique, ած. նախածննդական, նախաառնեղծական. théorie —.

Antégénital, ale, aux, ած. նախածին, նախածնունդ:

Antégrammatical, ale, aux, ած. նախաքերականական:

Antéhistorique, S. **Préhistorique.**

Antélée, ի. բ. հակաձիւնի, ձիւննեակ. ծառ ի ճավա, որոյ պըտուղն նման է ձիւնապտղոյ: [մէջ:

Antémédiaire, ած. բ. նախա-

Antéméridien, enne, ած. բ. նախամիջօրեայ. * ասի ծաղկանց որ կէսօրուընէ առաջ կբացուին:

Antémétique, S. **Antiémétique.**

Antémoral, ale, ած. նախաբարոյական. période —ale de la vie.

Antémural, ա. հ. նախորմ:

Antenais, e, S. **Antenois.**

Antennaire, ած. կ. եղջերակաւոր:

Antennal, e, ած. եղջերկային. || langue —e, եղջերկախօսութիւն:

Antennarie, ի. բ. եղջերկաւոնկ:

Antennariées, ի. յ. բ. եղջերկասնկակայք. ննջացեղ ճաղճղկեայց:

Antenne (Ին) ի. ն. առագաստածող. 2. մբ. եղջերիկ, բողկուկ:

Antenné, e, ած. մբ. եղջերկաւոր: [քեր:

Antennifère, ած. մբ. եղջերկա-

Antenniforme, ած. մբ. եղջերկաձեւ: [Antenné.

Antenniste, ած. մբ. S.

Antennole, ի. ն. առագաստածողիկ: [բողկուկաւոր:

Antennulaire, ած. եւ ա. բպ.

Antennule, ի. կ. եղջերկիկ, բողկուկիկ. հն. **Palpe.**

Antenois, se, ած. հերուածին, * հերուննեակ. agneau —, գառն —, բուժ. 2. գ. un —, բուժ. une —se, որոյ ս

Anténuptial, ale, ած. նախահարսանեկան, նախամուսնական:

Antéoccupation, S. **Proleps.**

Antéon, ա. մբ. հիւռկ. միջատ Քաղանքաձեւ:

Antépectoral, e, aux, ած. կ. [նախակրծային:

Antépénultième, ած. նախավերջընթեր. syllabe —. L'— vers d'une strophe. 2. ի. —. — վանկ բառի. li est la syllabe — du mot religion.

Antéphélique, ած. ախ. ցանաբոյժ, ցանաբարժ. lait—.

Antéphialtique, ած. հակամըղձաւանջ, մղձաւանջարոյժ. 2. ա. մղձաւանջադեղ. un —.

Antérieur, e, ած. նախ, նախաւոր, կանխագոյն, երէց. sa mort est —e de six mois. Corneille est — à Racine. Sa lettre est —e à la vôtre. Événements —s. Les temps —s. Une époque, une découverte —e. 2. առաջոյ, առաջին, առաջակողմեան. la partie —e d'un bâtiment, առաջք շինուածոյ. la partie —e d'un vaisseau, առաջք նաւու, նաւառաջք. 3. ք. prétérit ou passé —, վաղակատար. j'eus été, tu eus été, . . . Quand j'eus terminé, je partis. || Futur —, անցեալ ապառնի. j'aurai été, tu auras été, . . .

Antérieurement, մ. յառաջ, յառաջագոյն, կանխաւ, նախ, նախապէս. — à ces faits, il s'en est passé d'autres. Ma demande à été faite — a la vôtre.

Antériorité, ի. նախաւորութիւն, կանխութիւն, առաջնութիւն. je dois le gain de mon procès à l'— de mon titre. — d'hypothèque, de date, de droit, d'un acte, d'une demande, d'une découverte, d'un contrat.

Antéro, նմ. առաջ . . ., առաջա. . .: [առաջոդնային:

Antéro-dorsal, ale, ած. մգ.

Antéro-inférieur, eure, ած. մգ. առաջաստորին: [ջաններքին:

Antéro-interne, ած. մգ. առա-

Antéro-postérieur, eure, մգ. առաջայետին: [մգ. առաջավերին:

Antéro-supérieur, eure, ած.

Antésite, ա. հբ. անտէսաքար:

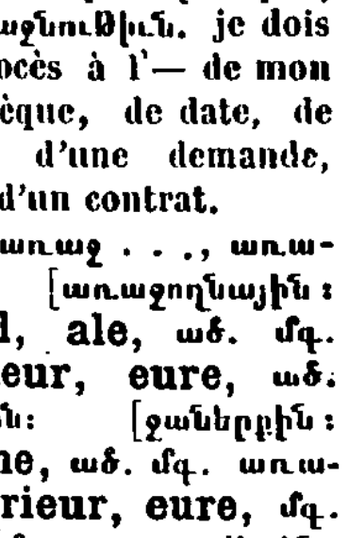
Antéversion, ի. ախ. յառաջադրձումն. l'— de la matrice, — արգանդի:

Anthacanthe, ա. բ. ծաղկափուշ. սեռ կեռանտեայց գաղնահածաղկեայց

Anthactinie, ի. բ. ծաղկաշող. ազգ անուածաղկի (passiflore).

Anthadénie, ի. բ. ծաղկագեղձ. սեռ կննձեայց (sésamées).

Anthaxia, Anthaxie, ի. մբ. ծաղկագեղ. սեռ հնգայօդ պատենաներից:

Anthaxia.

Anthèle, ի. բ. ծաղկիճ. ողկու

զածեւ ճաղիկք երկայնաճղօտք .

Anthéléphile, ի. մբ. ճաղկոնաձեր. սեռ. այլայօդ պատենաձեւից ապրելեան Հնդկաստանի :

Anthélie, ի. օդ. հանդիպարեւ, ընդդիմարեւութիւն. լուսեղէն երեւոյթ հանդիպակաց արեգական :

Anthélie, ի. կ. ճաղկոն . ազգ պողիպոդի. 2. բ. —. հատուած ճիւրակ (jongermannie) սեռի :

Anthélitragien, enne, ած. եւ ա. մգ. հակաճիրախոտոն :

Anthélix (լիքս) ա. մգ. նախաճիր, նախապարոյր (ականջաց) :

Anthelmie, S. **Spigélie**.

Anthelminthique, ած. բժ. թուռտաճալած . propriété —. L'ail est —, 2. ա. —, թուռտադեղ . un —. Des —s. հն. **Vermifuge**. [մոլոշի :

Anthème. ի. բ. խառբուշտ. ազգ

Anthémide, S. **Anthémis**.

Anthémidées, ի. յ. բ. երիցկեայք . խումբ բազմատեսակ եւ բարդ ճաղկանց :

Anthémine, ի. տգ. աննեմին . * բիւրեղանալի հիմն գտեալ մի տեսակ երիցկի ճաղկանց մէջ :

Anthémiopsis (իս) ի. բ. ճաղկատեսիկ . տունկ ի վոլլաստոնիա սեռէ :

Anthémis (միս) ի.բ.աննեմ, երիցուկ . կն. **Camomille**. — à fleurs

Anthémis à fleurs doubles.

doubles, երիցուկ բարդաճաղիկ. — à fleurs simples, երիցուկ պարզաճաղիկ:

Anthémium (օմ) ա. S. **Inflorescence**.

Anthémoïdes, ի. յ. բ. երիցկակերպք . հն. **Anthémidées**.

Anthéphorée, ի. բ. ճաղկաբեր . սեռ. սիպաբուսոց : [նային :

Anthèral, ale, ած. բ. բեղնա-

Anthère, ի. բ. բեղնան , փոշեպարկ. Ծաղանճային քսակիկ ճաղկանց ի բեղնով , որով բազմանան բոյսք :

Anthéric (իք) ա. բ. օղին . տեսակ շրեշի (asphodèle).

Anthéricées, ի. յ. բ. օղինաձերք , օղինեայք . խումբ շուշանատեր

2.

Anthémis à fleurs simples.

տնկոց :

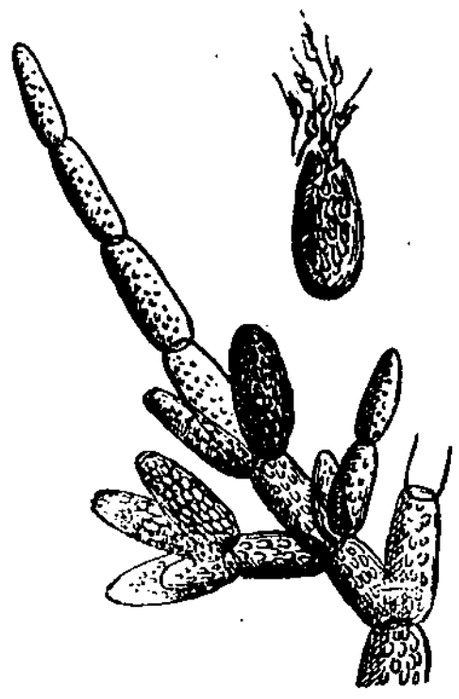
Anthéricère, ած. մբ. ճաղկեղջիւր . որոյ մազեղէ եղջերիկն . || —s, ա. յ. —ք. տոհմ երկձեւ միջատաց :

Anthériclis (իս) ա. բ. ճաղկալոգ. սեռ խոլորձեայց (orchidacées), բնիկ հիւսիսային Ամերիկոյ :

Anthéridie, ի. բ. բեղնաբան. ա բ ա կ ան գործարան գաղտասեր բուսոց :

Anthérifère, ած. բ. բեղնաձերք, բեղնաձուոր : [նածեւ :

Anthériforme, ած. բ. բեղնա-

Anthéridie.

Anthérin, e, ած. մբ. ճաղկաբբենակ , ճաղկասուն . insecte —.

Anthérique, ած. բ. բեղնանային : [նածին :

Anthérogène, ած. բ. բեղնա-

Anthérologie, ի. ճս. ճաղկաբանութիւն . ճաղկեալ՝ զարդարուն ոճ :

Anthéromanie, ի. բ. բեղնանամոլութիւն . բազմութիւն բեղնանաց :

Anthérophage, ա. մբ. փոշակեր . սեռ. հնգայօդ ճաղկաբնակ պատենաձեւից :

Anthérophyllie, ի. բ. բեղնանատերեւումն . փոխումն բեղնանաց ի տերեւս :

Anthérosymphysie, ի. բ. բեղնանակցումն . կանոնաւոր կցումն բեղնանաց :

Anthérotome, ա. բ. բեղնանահատ. սեռ. սեւաբերանեայց Մատակաբաղի :

Anthérozoïde, ա. բ. ճաղկակենդանակերպ . արտադրիչ գործարան գաղտնասեր անկոց , զոր ոմանք կենդանի համարին :

Anthérure, ի. բ. ճաղկաձեւ, ճաղկագլ. սեռ. տորոնեայց(rubiacées).

Anthérythrine, ի. տգ. ճաղկակարմրին . գունաւորիչ կարմիր նիւթ անկոց :

Anthèse, S. **Floraison**.

Anthias (աս) ա. ձբ. ճաղկաձուկրն. ձուկն ինչ Միջերկրականի . ռկ. **Barbier**, սափրուկ :

Anthice, ա. մբ. ճաղկասուն . սեռ. պատենաձեւ միջատաց :

Anthicide, ած. մբ. ճաղկասրնիկ . || —s, ա. յ. —ք. տոհմ ճաղկակեաց միջատաց :

Anthidie, ի. մբ. մեղուակ . ազգ մեղուաբեր միջատի :

Anthidule, ի. մբ. մեղուիկ . սեռ. երկձեւ միջատաց :

Anthidulé, e, ած. մբ. մեղուիկեայ . || —es, ի. յ. —ք. ցեղ երկձեւ միջատաց :

Anthie, ի. ճաղկամիջատ . սեռ. պատենաձեւ հնգայօդ միջատաց :

Anthin, ine, ած. ճաղկեայ, ճաղկեղէն : [մանը անկոց :

Anthine. ի. բ. ճաղկեբանգ. ազգ

Anthistirie, ի. բ. ճաղկափունջ. սեռ սիզայնոց կծմախոտեայց (andropogonées) Ասիոյ եւ Աւստրալիոյ :

Anthistiriées, ի. յ. բ. ճաղկափնջեայք . ցեղ սիզայնոց կծմախոտեայց (andropogonées) նախատիպ ունելով զճաղկափունջ :

Anthite, ա. բ. ճաղկաքար . սեռ բրածոյ տնկոց :

Anthobie, ի. մբ. ճաղկակեաց . * սեռ պատենաձեւից որ վարդից վերայ կ'ապրին :

Anthobole, ի. բ. ճաղկընկէց . սեռ ճագոմեայց (loranthacées).

Anthobolé, e, ած. բ. ճաղկընկեցիկ . || —es, ի. յ. —ք. ցեղ ճագոմեայ տնկոց :

Anthobranche (անշ) ած. կմ. ճաղկախռիկ . * որոյ խռիկք ճաղկի փունջի նմանի . || —s, ա. յ. —ք. տոհմ փափկամորթոց :

Anthocarpe, ա. բ. ճաղկապտուղ, ճաղկամիջք :

Anthocéphale, ա. բ. ճաղկագլուխ. սեռ տոհմի տորոնեայց . Ծուի արեւադարձային Ասիոյ. 2. բբ. —. տոհմ փորոտային որդանց :

Anthocercis (սիս) ա. բ. ճաղկատոռն. սեռ խուլաբուսեայց (scrofulariées). Ծուի Աւստրալիոյ :

Anthocère, ի. բ. ճաղկեղջիւր . սեռ. լերդախոտոց (hépatique).

Anthocéré, e, ած. բ. ճաղկեղջերեայ . || —es, ի. յ. —ք. ցեղ լերդախոտոց :

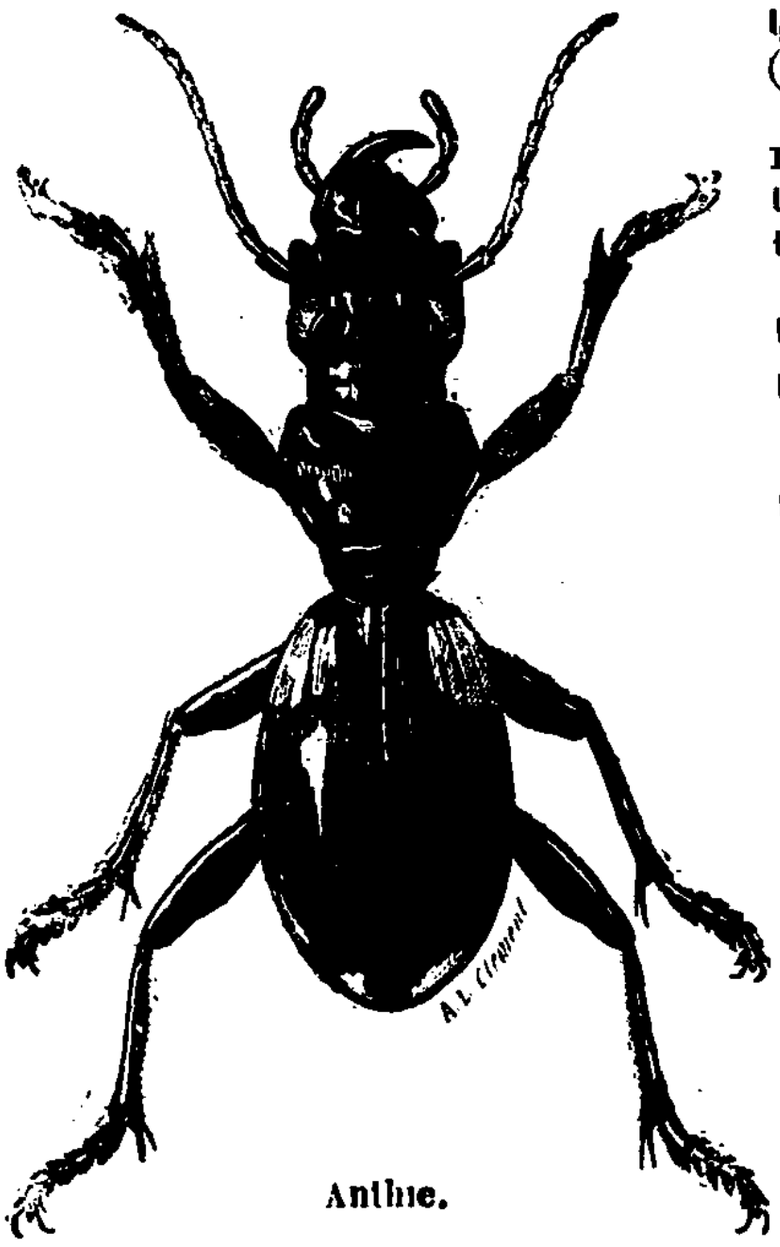
Anthocérite, ի. բ. ճաղկեղջերիկ . հատուած սեռի ճաղկեղջեր :

Anthocéroté, e, ած. S. **Anthocéré**.

Anthochæra (քէրա) ի. Ծ. ճաղ-

կաբաղ . ի սեռէ մեղրակերաց (mélipliage).

Anthocharis (քարիս) ա. մբ.

Anthie.

ծաղկազարդ . սեռ. ցորեկաձուիչ Ձեփաձեւից :

Anthochlamys (քլամիս) ա. բ.

Anthochæra.

ծաղկաքղամիդ . սեռ. օշնանեայց (salsolées). խոտ ինչ բնիկ Պարսից :

Anthochloé (քլօէ) ի. բ. ծաղկախոտ . սեռ. սիզաբուսոց կորդոլքեայց (festucacées).

Anthochorte (քօրԹ) ի. բ. ծաղկափակ. սեռ. հիմպերեայց (restiacées). տունկ Բարկիւսոյ Գլխոյ :

Anthocleiste (քլէիսԹ) ի.բ. ծաղկախիփ . սեռ. շաշմիրեայց (loganiacées).

Anthocomète, ա. բ. ծաղկագէս. ազգ կեռանոտասերից (acanthacées). Նիմաձուփ Ζնդկաց : [ին. **Osmie.**

Anthocope, ի. մբ. ծաղկաճաս .

Anthocorides, ի. յ. մբ. ծաղկամկկեայք: [մլուկն . սեռ. կիսաԹեւից :

Anthocoris (իս) ա. մբ. ծաղկա-

Anthocorynion, ա.բ. ծաղկալախտ. *տեսակ մի ծաղկերտ (bractée) լախտաձեւ :

Anthocyane, Anthocyanine, ի. տգ. ծաղկակապոյտ . կապոյտ գունաւորիչ նիւԹ տրնկոց :

Anthocyrtis (սիրԹիս) ա. կ. ծաղկագոգ . սեռ. շողիկաւորաց (radiolaires).

Anthode, ի. տ. **Anthodion.**

Anthodendron, ա.բ ծաղկածառ . հն. **Rhododendron.**

Anthodion, ա.բ.ծաղկաբոյլ:

Anthodisque, ա. բ. ծաղկասկուտեղ. սեռ. ծառոց տեռնատրեմեայց :

Anthodon, ա. բ. ծաղկատամն . սեռ. հիպպոկրատեայց.

Anthœcie (Ձէսի) ի. մբ. ծաղկաբնակ . սեռ. ՁեփաԹեւից գիշերայնոց Ζունգարիոյ եւ Աւստրիոյ :

Anthofle, ա.բ. եւ դղգ. մեխակ . հն. **Clou de girofle.**

Anthogénésie, ի.մբ. ծաղկածնուԹիւն, երկսեռածնուԹիւն. * միջատաց ոմանց արու եւ էգ հաւկիԹ ածելն :

Anthogénésique, ած. մբ. ծաղկածնային, երկսեռածին :

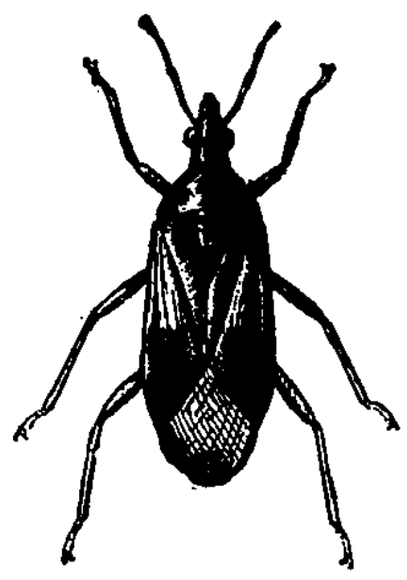
Anthogonion, ա. բ. ծաղկանկիւն. սեռ. խոլորձեայց Ζնդկաց :

Anthographe, գ. ծաղկագիր . * իւր միտքն ծաղիկներով բացատրող :

Anthographie, ի. ծաղկագրուԹիւն. * ծաղկամբք իւր միտքըն բացատրելոյ արուեստն :

Anthographique, ած. ծաղկագրական :

Anthokirrine, ի. տգ. ծաղկադեղին . բիւրեղանալի գունաւորիչ նիւԹ հանեալ ի ծաղկանց որԹացուկի (antirrhinum).

Anthocoris.

Antholie, ի. բ. ծաղիննակ . սեռ. տնկոց ի տոհմէ զանգաեերից (campanulacées).

Antholithe, ի. տ. **Anthite.**

Antholobe, տ. **Anthobole.**

Antholobé, e, տ. **Anthobolé.**

Anthologe, ա. պտ. ծաղկաքաղ . հաւաքումն գլխաւոր ժամերգուԹեանց Յունաց 2. բ. —. տ. **Florilège.**

Anthologie, ի. բ. ծաղկաքաղ . հաւաքումն ծաղկանց . 2. գրկ. —. հատընտիր հաւաքումն յօդուածոց . — française, arménienne. 3. բ. ծաղկանաքաուԹիւն . * գրուած ծաղկանց վերայ : [ղիկ, ծաղկաքանական :

Anthologique, ած. ծաղկաքա-

Anthologue, ա. բս. ծաղկաքաղ, ծաղկաքաղիկ. հեղինակ ծաղկաքաղի:

Antholome, ի. ք. ծաղկավերջք . սեռ. Ձմբեայց (tiliacées).

Antholucuma, ա. բ. ծաղկալուկուա . հատուած սեռի լուկումայ :

Antholyze (լիզ) ի. ք. ծաղկազայրոյՁ . սեռ. հիրկեայց (iridacées).

Anthomane, Anthomaniaque, ած. եւ գ. ծաղկամոլ: [Ձիւն:

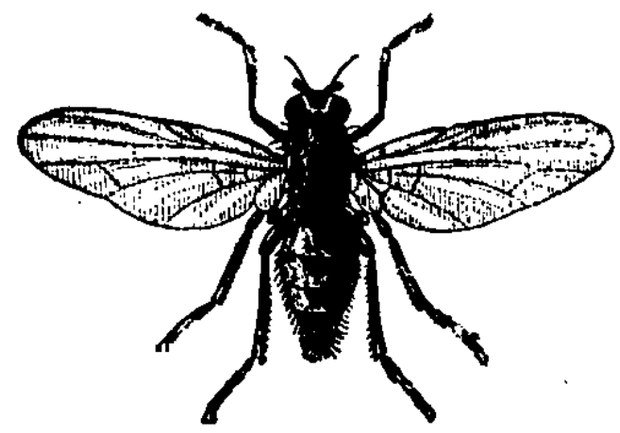
Anthomanie, ի. ծաղկամոլու-

Anthomètre, ի. մբ. ծաղկաչափ . սեռ. ՁեփաԹեւից գիշերայնոց Անդալուսիոյ :

Anthomia, տ. **Anthomye.**

Anthomyde (միտ) ած. մբ. ծաղկաճաննեայ . || —s, ի. յ. —ք. ցեղ երկՁեւից ի տոհմէ ճաննեայց (myodaires).

Anthomyie (մի) ի. մբ. ծաղ-

կաճաննե . սեռ. երկՁեւ միջատաց :

Anthomyze (միզ) ած. կ. ծաղկածծիկ . * ծաղիկ ծծող . 2. ա. մբ. եւ Ձ. —.

Anthomyzide, ած. մբ. ծաղկածծկեայ . || —s, ի. յ. —ք. հատուած երկՁեւ միջատաց :

Anthonème, ա. ք. ծաղկաՁել. հատուած խուրիկ (tiarelle) սեռի :

Anthonépète, ա. ք. ծաղկակատուախոտ . տեսակ կատուախոտոյ :

Anthonome, ա. մբ. ծաղկաբաշխ . սեռ. քառայօդ պատենաՁեւից Եւրոպիոյ եւ Ամերիկայ :

Anthonote, ա. ք. ծաղկակուռն. սեռ. բնդաբերից. Ձուի յԱփրիկէ :

Anthophage, ած. եւ գ. մբ. ծաղկակեր : [Ձիւն :

Anthophagie, ի. ծաղկակերու-

Anthophile, ած. եւ ի. մբ. ծաղկասէր :

Anthophore, ած. ք. ծաղկակիր. 2. ա. մբ. —. սեռ. ՁաղանՁաՁեւ մեղուանման միջատաց :

Anthophoride, Anthophorite, ած. մբ. ծաղկամէտ. || —s, ի. յ. —ք. խումբ մեղրագործ միջատաց :

Anthophycus (ֆիքիս) ա. ք. ծաղկալօս. սեռ. սարգասեայց (sargassées) լօսից :

Anthophylle, ած. եւ ա. ք. ծաղկատերեւ . 2. պդ. ի. —. ազգ պողիպոդի:

Anthophyllite, ա. հբ. ծաղկատերեւաքար . հանք ինչ . 2. ք. մեխակ « գարանֆիլ ». հն. **Clou de girofle.**

Anthophyllitique, ած . հբ . ծաղկաքարային. roches —s.

Anthophylloéides, ած. հգբ. ճաղկատերեւակերպ . lettres —s, — նշանագիրք :

Anthophyse, ի. ջ. ճաղկաբերիկ. մանրաճնի որ գտանի ի ջուրս Սենայ:

Anthopleure, ի. բ. ճաղկակող . հատուած մորմեայց (solanées).

Anthopogon, ա. բ. ճաղկամօրս. սեռ սիզայնոց կանաչաբուսեայց (chloridées). կն. **Gymnopogon.**

Anthopore, Anthoporite, ա. կբ. ճաղկամզուկ. բրածոյ շուշանաքար (encrinite) շուշանածեւ (liliforme).

Anthoptère, ա. բ. ճաղկաթեւ . սեռ ցախեայց (éricacées) Պրէգիլի :

Anthore, ա. բ. ճաղկասար. ազգ ընճախոտոյ (aconit).

Anthornis (իս) ա. Ք. ճաղկաՔռչուն. սեռ երգասիրաց (philédon), որոյ նախատիպն է —ն սեւատուն :

Anthorrhize (րիզ) ած. բ. ճաղկարմատ . * ասի տնկոց , որոց ճապիկն կզատուի արմատէն :

Anthos (Քոս) ա. դղգ. համիր . ճաղիկ խնկունեոյ (romarin).

Anthosachne, ի.բ. ճաղկաղուամազ . սեռ սիզայնոց յԱւստրալիա :

Anthosidérite, ա. հբ. ճաղկերկաԹ : [վին . խեցեմորԹ լինչ :

Anthosome, ի. խբ. ճաղկամարս-

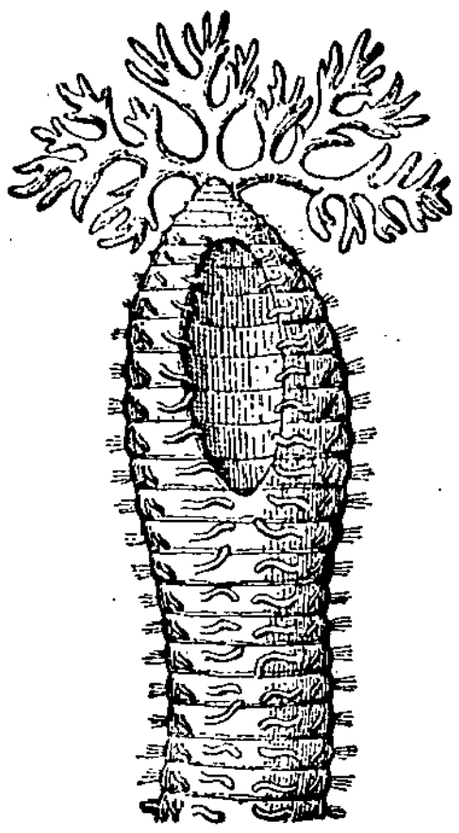
Anthosperme, ա.բ.ճաղկասերմն:

Anthospermé, e, Anthospermidé, e, ած. բ. ճաղկասերմնեայ . || —es, ի. յ. —ք. ցեղ տորմնասերից (rubiacées) նախատիպ ունելով զճաղկասերմն : [կասերմնային :

Anthospermique, ած. բ. ճաղ-

Anthostème, ի. բ. ճաղկատէջ . սեռ կաղնչանեայց (euphorbiacées).

Anthostome, ած. կ. ճաղկաբե-

բան . 2. ա. բ. —. ազգ գնդուռասեր սնկոց . 3. —. սբ. սեռ օղակերպից :

Anthostomelle, ի. բ. ճաղկաբերանեակ . ազգ գնդուռասեր սնկոց :

Anthotie (Քի), **Anthotion** (Քիօն) ի. բ. ճաղկունկն , ճաղկականջ . սեռ գուտնեայց . խոտ յԱւստրալիա :

Anthotroche (Քրօշ) ա.բ. ճաղկանիւ . սեռ փողալեզուեայ (salpiglossidé) խուլաբուսեայց (scrofulariées). Քուի յաւստրալիա :

Anthoxanthe, ա. բ. ճօմեղ , դեղնաճաղիկ. սեռ սիզայնոց փաղա-

րիկեայց . տունկ Եւրոպիոյ եւ հիւսիսային Ամերիկայ . ռկ. **Flouve.**

Anthoxanthé, e, ած. բ. դեղնաճաղկեայ . || —es, ի. յ. —ք . բաժին սիզաբուսոց որոց նախատիպ դեղնաճաղիկ :

Anthoxanthéine, ի. տգ. ճաղկադեղնին . մին յերկուց դեղին գունաւորիչ տարերց տնկոց :

Anthoxanthème, ա. **Anthoxanthine,** ի. տգ. ճաղկադեղին . մին յերկուց դեղին գունաւորիչ տարերց ճաղկանց :

Anthoxanthiné, e, ած. բ. ճաղկաբեղնեայ . || —es, ի. յ. —ք . տոհմ սիզաբուսոց : [ազգ պողիպոդի :

Anthozoa, ի.պղ. ճաղկակենդան.

Anthozoaire, ած. կ. ճաղկակենդանեայ . * ասի ճաղկանց նմանող կենդանեաց . || —s, ա. յ. —ք. տոհմ պողիպոդից նախատիպ ունելով ըզճաղկակենդան (anthozoa).

Anthozoon, ա. տ. **Anthozoa.**

Anthozusie (զիւզի) ի. բ. ճաղկաՔերՔուն. փոխուն ճաղկանց ի Քերթս (pétale).

Anthracène, Anthracine, ի. տգ. ածխին , ածխին . նիւԹ գտեալ Քորացմամբ խայծղանի հանքաճխոյ .

Anthracénuse, տգ. ածխենուզ : նիւԹ գտեալ ազդեցուԹեամբ բորակային ՔՔուոյ ի վերայ ածխինի :

Anthrachrysone (քրիզոն) ի.տգ. ածխոսկի .*բիւրղանալի դեղին նիւԹ, որ Քուխ կամ աղօտ կարմիր կներկէ ըստ գործածուած խածակի(mordant).

Anthracias (սիաս) ա.մբ. ածխաՔոյր . սեռ այլայօդ պատենաՔեւից :

Anthracide, ած. մբ. ածխաճանճեայ, ածխաճաննաւոեսակ. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ երկԹեւ միջատաց, որոց նախատիպ ածխաճանճ (anthrax).

Anthracidoxyde, ի. տգ. ածխաՔՔուուկ . բաղկաց հանեալ ազդեցուԹեամբ բորակային ՔՔուոյ ի վերայ ածխինի (anthracine).

Anthracie, ի. ախ. կայծախտ . հիւանդուԹիւն նման կայծական (anthrax). [բեր :

Anthracifère, ած. հբ. ածխա-

Anthraciforme, ած. մբ. ածխաճանճանման : [Anthracène.

Anthracine, ի. տգ. ածխին . S.

Anthracique, ած. ախ. կայծակնային . peste —.

Anthracite, ա. հբ. ածխաքար :

Anthraciteux, euse, ած. հբ. ածխաքարուտ :

Anthracnose, ի.այգ. որԹաճուխ. հիւանդուԹիւն որԹոց այգեաց :

Anthracode, ած. ախ. ածխախտային , կայծակնային * ածխախտի (charbon) եւ կայծակի (anthrax) յատկուԹիւնն ունեցող :

Anthracoïde, ած. ախ. ածխախտակերպ, կայծակնակերպ. furoncle —.

Anthracokali, ա. տգ. ածխախալի . բնածխուկ բնախալւոյ :

Anthracolithe, ա. ածխավէմ . տեսակ ածխաքարի Շունգարիոյ :

Anthracomancie, ի. ածխադիուԹիւն , ածխահմայուԹիւն :

Anthracomarthus (իս) ա. վբ. ածխասարդ :

Anthracomartides, ա. յ. վբ. ածխակալք . տոհմ բրածոյ սարդից (araignées) ածխաբեր գետնոց :

Anthracomètre, ա. տգ. բնածխաչափ . *գործի բնածխային ՔՔուոյ չափն գիտնալոյ կազային խառնուրդի մի մէջ : [բնածխաչափական:

Anthracométrique, ած. տգ.

Anthraconite, ա.հբ. ածխակրաքար . մին ի բազմաւեսակ կրաբրնաճխատի (carbonate de chaux).

Anthracoscorpiides, ա. յ. վբ. ածխակարիճեայք :

Anthracose, ի. ախ. ակնաճխախտ . ածխախտուԹն աչաց :

Anthracosis (գիս) ի. ախ. Քոքաճուխ. հիւանդուԹիւն որով Քոքին մէջ ածխուտ նիւԹ կգտնուի :

Anthracothère, ա.կ. ածխագազան . բրածոյ գազան գտեալ յածխաբեր երկրի :

Anthracothéride, ա. յ. վբ. ածխագազաննեայք :

Anthracotyphus (Քիֆիւս) ա. անբ. ածխաժանաւտենդ . ժանտատենդ (typhus) ածխային :

Anthracoxène, ի. հբ. ածխօտար . հանային ուետին Քխագոյն , սակաւ լուծանելի ի ցրի (alcool).

Anthraflavate, ա. տգ. ածխադեղնատ . աղն ածխադեղնային ՔրՔուոյ : [դեղնային . acide —.

Anthraflavique, ած. ածխա-

Anthraflavone, ի. տգ. ածխադեղին. *նիւԹ հանեալ յածխոյ որ դեղին կներկէ :

Anthragallol, ա. տգ. ածխենագղՔորուլ. մարմին բիւրղանալի գըտեալ ազդեցուԹեամբ ծծմբային ՔՔուոյ:

ի վերայ գլխոբային եւ կնդրկային ջիղից :

Anthramine, ի. տգ. ածխամին : տակ ինչ : [կեղակաո :

Anthranilate, ա. տգ. ածխա-

Anthranilique, ած. տգ. ածխակեղակային . acide —, — թթու :

Anthranol, ա. տգ. ածխինուլ , դեղին գոյացութիւն բիւրլանալի , որ է ածխէն միաթթուածնեալ :

Anthrapurpurine, ի. տգ. ածխածիրանին : * գոյացութիւն ճանեալ յածխոյ կարմիր ներկելոյ համար :

Anthraquinoléine, ի. տգ. ածխաքինոլին. տակ ոսկրային: [քինոն:

Anthraquinone, ի. տգ. ածխա-

Anthrarufine, ի. տգ. ածխաուռփին: [սեռ այլայօղ պատենաթեւից:

Anthrasome, ա.մբ. սեւամարմին.

Anthrax (բաքս) ա. ախ. կայծա-

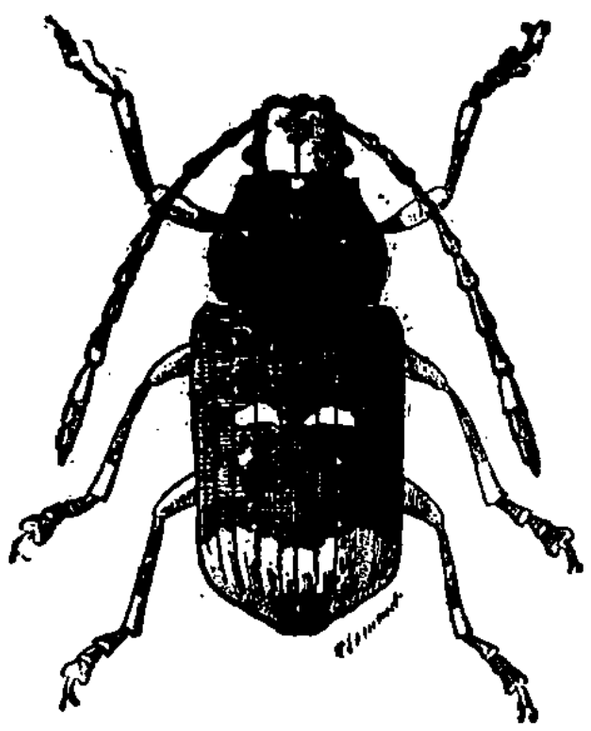
կըն . բորբոքային այտուց մրթնոյ . — bénin, malin. 2. մբ. ածխաճանճ :

Anthraxanthique , ած . տգ . ածխադեղնային . acide —.

Anthrène , ա. մբ. գնբիր . ցեց թանգարանաց :

Anthrepte, ա. թ. ճաղկամէտ. սեռ շաքարակեր (souimanga) կիննիրխեայց (cinnyridées).

Anthribe, ի. մբ. ճաղկալես .

սեռ քառայօղ պատենաթեւից :

Anthribide, ած. մբ. ճաղկալեսեայ, ճաղկալեսատեսակ. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ պատենաթեւ միջատաց , որոց նախատիպ ճաղկալես :

Anthribiforme , ած. մբ. ճաղկալեսաձեւ :

Anthribite, S. **Anthribide**.

Anthrisque, ա. բ. կերբելուկ , ուրոյ . սեռ հովանոցաբերից :

Anthrocéphale, ա. բ. սեւագլուխ . սեռ մարշանտեայց (marchantiées).

Anthrocère , ա. մբ. սեւեղջիւր . սեռ պատենաթեւից աղտամղտեայց (crépusculaires).

Anthrodactyle, ա. մբ. սեւամգիլ . սեռ այլայօղ պատենաթեւից :

Anthrol, ա. տգ. ածխինուլ. ածխէն միաթթուածնեալ : [մարդկային :

Anthropéien, enne, ած. նբ.

Anthropine, ի. տգ. մարդին . խառնուրդ ճարպինի եւ արմաւինի հանեալ ի մարդկային ճարպոյ :

Anthropique, ած. տգ. մարդային : [դակեդրոնային :

Anthropocentrique, ած. մարդակեդրոնաւէ. *դրութիւ որով համարի մարդս կեդրոն ամեն բանի :

Anthropochimie, ի.բպ. մարդատարրագիտութիւն . գիտութիւ տարրագիտական եղեւնից մարդկային մարմնոյ : [դատարրագիտական :

Anthropochimique, ած. մարդաձեւ : [դաճնութիւն :

Anthropoforme, ած. կ. մարդ-

Anthropogénésie, ի. բխ. մարդածնական : [génésie.

Anthropogénésique, ած. մարդ-

Anthropogénie, S. **Anthropo-**

Anthropogénique, S. **Anthropogénésique**.

Anthropoglosse, ած. մարդալեզու , մարդախօս :

Anthropoglyphite, ի. բպ. մարդագրօշ : [դագիտութիւն :

Anthropognosie, ի. բխ. մարդ-

Anthropognosique, ած. մարդագիտական : [génésie.

Anthropogonie, S. **Anthropo-**

Anthropographe, ա. մարդագիր . * մարդու վերայ գրող :

Anthropographie, ի . մարդագրութիւն. նկարագիր մարդոյ :

Anthropoïde կամ Orang.

Anthropographique, ած. մարդագրական :

Anthropographiquement , մ. մարդագրաբար , մարդագրապէս :

Anthropohistographie , ի. մգ. մարդաֆիւսագրութիւն. մասն մարդաֆիատութեան(anthropotomie)որ ճառէ զֆիւսուածոց մարդկային մարմնոյ:

Anthropoïde, ած. մարդակերպ. 2.ա.կ.—, անտառամարդ. ին.**Orang.** 3. թ. մարդակերպ , աղջկահաւ (demoiselle de Numidie).

Anthropoïde կամ Demoiselle de Numidie.

Anthropokaïe (քաի) ա. մարդակէգ, մարդակիզող,*մարդ այրող :

Anthropolâtre, գ. մարդապաշտ :

Anthropolâtrie , ի. մարդապաշտութիւն :

Anthropolâtrique , ած. մարդապաշտական :

Anthropolâtriquement , մ. մարդապաշտաբար , մարդապաշտօրէն :

Anthropolithe, ա. ին. մարդաքար. մարդ քարացեալ :

Anthropologie, մ. մարդաբանութիւն, մարդախօսութիւն. նկարագիր մարդոյ :

Anthropologique, ած. մարդաբանական, մարդախօսական. société —.

Anthropologiquement, մ. մարդաբանօրէն, մարդախօսօրէն :

Anthropologiste, Anthropologue, ա. մարդաբան, մարդախօս :

Anthropomagnétique, ած. բգ. մարդամագնիսական :

Anthropomagnétisme, ա. բգ. մարդամագնիսութիւն ,կենդանամագնիսութիւն :

Anthropomancie, ի. մարդահիմայութիւն :

Anthropomancien, enne, գ. մարդահիմայ, մարդահիմայութի :

Anthropomètre , ա. մարդաչափ (գործի): [չափութիւն :

Anthropométrie , ի. մարդա-

Anthropométrique , ած. մարդաչափական :

Anthropomorphe, ած. մարդա-

չերպ, այբակերպ. 2. ա. բ. —, մանրագոր. 3. —s, ա. յ. կ. —բ. մարդակերպ. կարգ մարդանման կապկաց :

Anthropomorphie, ի. մգ. մարդակերպութիւն :

Anthropomorphique, ած. մարդակերպական :

Anthropomorphiquement, մ. մարդակերպապէս :

Anthropomorphiser, ն. մարդակերպել. Jupiter —é par un statuaire habile.

Anthropomorphisme, ա. եպ. մարդակերպութիւն (աղանդ):

Anthropomorphiste, Anthropomorphite, ա. եպ. մարդակերպեայ, մարդակերպեան (աղանդաւոր):

Anthropomorphographie, ի. բպ. մարդակերպագրութիւն :

Anthropomorphologie, ի. բպ. մարդակերպաբանութիւն. գիտութիւն ձեւոյ այլեւայլ մասանց մարդկային մարմնոյ :

Anthropomorphologique, ած. մարդակերպաբանական :

Anthropomorphon, ա. բ. լոշտակ, մարմնատակ. արմատ մանրագորի :

Anthroponomie, ի. բպ. մարդօրինութիւն. *գիտութիւն օրինաց որով կառարին մարդոյս կազմութիւնն կամ իւր գործարանաց գործողութիւնն :

Anthroponosologie, ի. ախ. մարդախտաբանութիւն. գիտութիւն հիւանդութեանց մարդոյ :

Anthropopathie, ի. իս. մարդակրութիւն. մոլորութիւն որով ընծային Աստուծոյ մարդկային կիրք :

Anthropopathique, ած. մարդակրական : [popathie.

Anthropopathisme, տ. Anthro-

Anthropophage, ած. եւ գ. մարդակեր : [րութիւն :

Anthropophagie, ի. մարդակե-

Anthropophobe, գ. մարդահի, մարդավախ, մարդատեաց :

Anthropophobie, ի. մարդահիութիւն, մարդավախութիւն, մարդատեցութիւն : [դակապիկ :

Anthropopithèque, ա. մդբ. մար-

Anthroporama, ա. մարդատեսիլ, մարդահանդէս : [նութիւն :

Anthroposcopie, ի. մարդազըն-

Anthroposomatologie, ի. մարդամարմնաբանութիւն :

Anthroposomatologique, ած. մարդամարմնաբանական :

Anthroposophie, ի. իս. մարդիմաստութիւն. գիտութիւն բնութեան բարոյական մարդոյ :

Anthroposophique, ած. մարդիմաստասիրական :

Anthropothéisme, ա. վբ. մարդաստուածութիւն. ներկայացումն Աստուծոյ ի կերպարանս եւ ի ստորգելիս մարդոյ. 2. —. աստուածացուցմն մարդկութեան :

Anthropothéiste, գ. մարդաստուածեան. որ աստուածացուցանէ զմարդկութիւն :

Anthropothérapie, ի. մարդաբուժութիւն, մարդաբուժութիւն, բժըշկութիւն հիւանդութեանց մարդոյ :

Anthropotomie, ի. մգ. մարդահատութիւն. հերձումն մարդկային մարմնոյ :

Anthropotomique, ած. մարդահատական : [հատ :

Anthropotomiste, ա. մարդա-

Anthure, ա. խբ. ծաղկագի. խեցեմորթ ինչ. 2. բ. —. տես Նուխկեայց (aracées).

Anthurides, ի. յ. խբ. ծաղկագիատեսակք. ոտիմ զուգոտն խեցեմորթաց նախատիպ ունելով զծաղկագի: [եայք. ննջացել նուխկեայց :

Anthurinées, ի. յ. բ. ծաղկագ-

Anthus (իս) ա. Ե. ջրծոր. գա. Pipit:

Anthusiné, e, ած. Ե. ջրծորեայ. || —es, ի. յ. —ք. ննջատոհմ մանր արտուտից :

Anthydriase, ի. բժ. հակաջրմաջուր. * դրութիւն որ տար ջուրն բժշկութեան վնասակար կիամարի :

Anthydropique, ած. բժ. հակաջրգողական :

Anthyllide, ի. բ. վիրախոտ, ներքնար. տեսակ առուտուտի :

Anthyllidées, ի. յ. բ. ներքնար-

Anthyllide.

եայք. խումբ ընդարբերից նախատիպ ունելով զներքնար :

Anthyllis (իս) տ. **Anthyllide**.

Anthypne (Թիփն) ի. մբ. ծաղկանինջ. * ծաղկանց մէջ քնացող միջատ : [անքնաբեր :

Anthypnotique, ած. եւ ա. բժ.

Anthypocondriaque, ած. բժ. հակախոնդացաւ, ախոնդացաւաբոյժ. 2. ա. — դեղ, ախոնդացաւադեղ:

Anthystérique, ած. բժ. հակարգանդախեղդ, արգանդախեղդաբոյժ, արգանդաջլախտաբոյժ. 2. ա. — դեղ, արգանդախեղդադեղ :

Anti . . ., նմ. յն. հակ, հակա, հակառակ, որպէս antiscorbutique. կամ նախա, առաջին, որպէս antidate, antichambre. [մական :

Antiacadémique, ած. հակադե-

Antiacide, ած. բժ. հակաթթու. médicament —.

Antiadite, ի. ախ. նշկաբորբ. բորբոքումն նշկային գեղձից :

Antiagricole, ած. հակամշակական : [եան, հակակալաբարային :

Antialcalin, ine, ած. հակակալ-

Antiallemand, e, ած. հակագերմանական, հակագերմանացի :

Antianglais, e, ած. հականգլիական : [հակակցական :

Antiannexionniste, ած. եւ ա.

Antiaphrodisiaque, Antiaphroditique, ած. հակավիրդիտական, հակատուիի, տուփահալած, տուփաբոյժ. 2. ա. — դեղ, տուփադեղ. un —.

Antiapoplectique, ած. բժ. հակակաթուած, կաթուածաբոյժ. 2. ա. — դեղ, կաթուածադեղ. un —.

Antiar (ար) ա. անտխար. Ծունաւոր խիժն անտխարենոյ :

Antiarine, ի. տզ. անտխարին. Ծունաւոր տարրն անտխարի :

Antiaris (րիս) ա. բ. անտխարենի, ուպասենի. կն. **Arbre-poison**, Ծունածառ :

Antiaris.

Antiaristocrate, գ. հակազնուապետ, հակազնուապետական :

Antiaristocratique, ած. հակազնուապետական. population —.

Antiarménien, enne, ած. հակահայ, հակաարմենական, հակահայութիւն:

Antiarthritique, ած. բժ. հակյօդացաւական, յօդացաւաբոյժ. 2. ա. —, յօդացաւադեղ. un —.

Antiartistique, ած. հակարուեստ, հակարուեստական :

Antiasphyctique, ած. բժ. հակաշնչական, շնչհեղձաբոյժ :

Antiasthmatique, ած. բժ. հակաշնչարգելային, շնչարգելաբոյժ. élixir —. 2. ա. — դեղ, շնչարգելադեղ :

Antiataxique, ած. բժ. հականկարգ, անկարգաբոյժ. remède —.

Antiatrophe, Antiatrophique, ած. բժ. հակասին, ոսինաբոյժ. 2. ա. — դեղ, ոսինադեղ :

Antibacchique (քիք), **Antibac**

chius (քիս), **Antibacque** (պաք) ա. հ. յն. եւ լ. տչ. հատ. 2. ած. —. pied antibacchique, — ոտն :

Antiballomène, S. **Succédané.**

Antibilieux, euse, ած. բժ. հակամաղձային, մաղձարոյժ :

Antiblennorragique, ած. եւ ա. ախ. հակաժիզկաթորք, վիզկախրմնախտաբոյժ, հակաջերմամիզ :

Antibois, S. **Antebois.**

Antibonapartisme, ա. հակաբոնապարդուխն :

Antibonapartiste, ած. եւ ա. հակաբոնապարթեան :

Antibourbonnien, enne, ած. եւ ա. հակաբուրբոնեան :

Antibrachial, e, (քի) ած. մգ. հակաբազկային : [ոանական :

Antibritannique, ած. հակաբրի-

Antibulle, ի. հակակոնդակ. կոնդակ հակապապի : [եակ, շուագ :

Anticabinet, ա.ճ. նախագրասեն-

Anticachectique (շէք) ած. եւ ա. բժ. հակաքուգ, հակախտաժէտ :

Anticancéreux, Anticarcinomateux, euse, ած. բժ. հակախլիրդնուտ, հակախլիրդնային, խլիրդնաբոյժ. 2. ա. — դեղ, խլիրդնադեղ :

Anticarde, Anticardium, ա. մգ. հակին, հակասիրտ. խոռոչ ստամոքսոյ :

Anticarieux, euse, ած. եւ ա. բժ. հակափուտ, փտաբոյժ, փտադեղ :

Anticatarrhal, e, ած. բժ. հակահոսախտ, հոսախտաբոյժ, 2. ա. — դեղ, հոսախտադեղ: [կաթոլիկէ:

Anticatholique, ած. եւ ա. հա-

Anticaustique, ած. եւ ա. բժ. հակայրեցող, հակայրեցական :

Antichambre, ի. նախասենեակ. — très claire. Attendre dans l'—. || Faire —, նախասենեկել. սպասել ի նախասենեկի. faire faire —, տալ նախասենեկել. տալ սպասել ի նախասենեկի. || g. propos d'—, նախասենեկաբանք, նախասենեկախօսք. բանք՝ զրոյցք նախասենեկի՝ ծառայից:

Anticharbonneux, euse, ած. հակաճխախտուտ, ածխախտաբոյժ :

Anticharis (քարիս) ա. բ. անշուք. սեռ խուլաբուսեայց (scrofularinées).

Anticharitable, ած. անգթասէր, անողորմած. administration —.

Anticheir (քիքէր) ա. մգ. բոյծ, բճամատն. գա. **Pouceի** :

Anticheire (քիքիր) ի. մբ. ագիկ. սեռ հնգայօդ պատենաձեւից :

Antichirotone (քիքի) ած. ախ. բճակծիկ. * ասի լուանոտաց, որոց լուանոտուքեան բռնելու մօտ լինելուն նշան է բճամատանց կծկիլն :

Antichlore (քլոր) ա. տգ. հակաքլոր : [տգ. հակաքլորային :

Antichloristique (քլորիս) ած.

Anticholérique (քո) ած. հակահնդկախտ, հնդկախտաբոյժ. 2. ա. — դեղ, հնդկախտադեղ :

Antichrèse (քիքրէզ) ի. իգ. հակափոխ, գրաւական. * Ունդուլն պարտատիրոջ զնկամուտն մի կալուածոյ ի հաշիւ փոխ տուածին. tenir un immeuble en —.

Antichrésiste, ա. իգ. հակափոխառու, հակափոխառու :

Antichrétien, enne, ած. հակաքրիստոնէական. maxime —enne, 2. հակաքրիստոնեայ, քրիստոսամարտ. vieillard —. Femme —enne. || գ. —. un —. Une —enne.

Antichrétienté, ի. հակաքրիստոսասիրք, հակաքրիստոսաշխարհ :

Antichristianisme, ա. հակաքրիստոնէութիւն, քրիստոսամարտութիւն :

Antichtone (քիքթոն) ած. եւ գ. աշ. կակղկրեայ. * մեր լայնութեան բոլորովին հակառակ եղող. կն. **Antiscien,** հակատուերեայ :

Anticipant, e, ած. բժ. կանխիչ, կանխահաս. une fièvre —e, — ջերմն. règles —es, — դաշտան :

Anticipatif, ive, ած. կանխիչ :

Anticipation (սիօն) ի. կանխումն. կանխութիւն. — de payement, — հատուցման՝ վճարման. par —, կանխաւ, յառաջագոյն, կանխիկ. je l'ai payé par —. Il dépense ses revenus par —. 2. վճ. կանխութիւն, կանխավճարումն. accepter une traite par —. 3. ձեռնագրութիւն, շրջումն, յափրշտակութիւն. — sur un droit, sur une terre. — sur la voie publique. 4. ես. կանխումն. հն. **Prolepse.** 5. կանխութիւն, կանխահասութիւն. l'— sur les époques.

Anticipé, e, անց. կանխեալ. le payement —. 2. ած. կանուխ, կանխահաս : vieillesse —e. Regrets —s.

Anticiper, ն. կանխել, յառաջել. — le temps, le jour d'un payement. = ս. շրջիլ, ձեռնագիր լ., յափրշտակել. — sur les droits, sur les terres de qn. 2. կանխել, յառաջագոյն ճախել՝ վաստնել. — sur ses revenus. 3. կանխել, կանխաւ պատմել. — sur les événements, sur les faits.

Anticivilisateur, trice, ած. եւ գ. հակաքաղաքակրթիչ :

Anticivilisation (սիօն) ի. հակաքաղաքակրթութիւն : [քային :

Anticivique, ած. հակաքաղա-

Anticivisme, ա. նբ. հակաքաղաքասիրութիւն. զգացումն՝ վարմունք հակառակ քաղաքասիրութեան:

Anticlérical, e, aux, ած. հակակղերական, հակակղերային. 2. ա. հակակղերական, հակակղեր. un —. Les anticléricaux, —ք :

Anticléricalisme, ա. հակակղերականութիւն :

Anticlinal, e, ած. եբ. հակախառ. ligne —, — գիծ, հակախառագիծ :

Anticlinanthe, ա. բ. հակախառածաղիկ :

Anticœur, S. **Avant-cœur.**

Anticolique, ած. բժ. հակախիվ. հակափորացաւ, խիվաբոյժ. 2. ա. — դեղ, խիվադեղ :

Anticoloniste, ած. հակագաղթական, հակագաղթականական :

Anticomane, գ. հնամոլ, —ուհի:

Anticomanie, ի. հնամոլութիւն :

Anticombustible, ած. եւ ա. հակակիզական :

Anticommercial, e, ած. հակավաճառական. politique —e.

Anticoncurrent, e, ած. հակամրցական, հակամրցող :

Anticonfortable, ած. հակահանգստաւէտ :

Anticonjugal, e, aux, ած. հակամուսնական, հակամուսին. les dispositions de ce jeune homme sont —es.

Anticonstitutionnel, elle, ած. հակասահմանադրական. loi —elle.

Anticonstitutionnellement, մ. հակասահմանադրապէս :

Anticontagieux, euse, ած. հակափոխադրական, տարափոխաբոյժ. lotion —se.

Anticontagionniste, ած. հակափոխադրական. որ մերժէ զփոխադրականութիւն :

Anticonversionniste, ած. հակավերածական :

Anticonvivial, e, ած. հակախրախճանային :

Anticonvulsif, ive, ած. բժ. հակալորց, հակալորցական, լորցաբոյժ. sirop —. Potion —sive.

Anticope, ի. բժ. հակահար, բախածայն. * ախտագուշակելու ժամանակ բախմանէն ելած ձայնն :

Anticoposcope, ա. բգ. հակահարադէտ, բախածայնադէտ :

Anticrépuscule, ա. բգ. հակավերջալոյս. լոյս հանդիպակաց վերջալուսոյ :

Anticritique, ած. հակաքննադատական. 2. ա. հակաքննադատ. 3. ի. հակաքննադատութիւն :

Anticritique, ած. բժ. հակատագնապ, տագնապաբոյժ :

Anticrotte, ի. տղմաթգել :

Anticroupal, e, ած. հակախրտչկուկ, խռչկուկաբոյժ. vaccination —e.

Anticum (քում) ա. հ. ճ. ճակատ (շինուածոյ) :

Anticyclone, ա. օդ. հակամբուռք, հակակիկլոն. կեդրոն մթնոլորտային բարձր ճնշմանց :

Antidactyle, S. **Anapeste.**

Antidaphné, ի. բ. սարդեակ, դաւնեակ :

Antidartreux, euse, ած. բժ. հակօրքիտ, հակօրքիտային, օրքիտնաբոյժ. 2. ա. հակօրքիտ, օրքիտնադեղ :

Antidate, ի. նախաթիւ, կանխաթիւ. on a prouvé l'— de cet acte.

Antidater, ն. նախաթուել, կանխաթուել. — une lettre. Contrat antidaté, կանխաթուագիր դաշն :

Antidémocrate, ած. եւ ա. հակառամկապետ, հակառամկապետական : [ռամկապետութիւն :

Antidémocratie (սի) ի. հակա-

Antidémocratique, ած. հակառամկապետական :

Antidémoniaque, ա. հակադիւական. հակառակ գոյութ դիւաց :

Antidéperditeur, trice, ած. հականուապիչ. l'alcool est un agent —.

Antidesme, ի. բ. կապենի. ճառ ի սեռէ կաղանչանեայց (euphorbiacées).

Antidesmé, e, ած. բ. կապենեայ. || —es, ի. յ. —ք. տոհմ տնկոց կաղանչանեայց :

Antidespote, ած. հակաբռնակալ. opinion —. 2. գ. —. Ջնաժի բռնակալուհեան :

Antidiarrhéique (տիաոէիք) ած. բժ. հակափորանց, փորանցաբոյժ. օգտակար փորհարուհեան. 2. ա. փորանցաբոյժ, փորանցադեղ. un —.

Antidigestif, ive, ած. ախ. հակամարսողական. l'effet du tabac est —.

Antidinique, ած. բժ. հակաձուլային: [կակեղծմաշկային, մաշկնաւ:

Antidiphtérique, ած. ախ. հա-

Antidiplohémiédrie, ի. հբ. հակակրկնակիսանիստ :

Antidiplohémiédrique, ած. հբ. հակակրկնակիսանստային, հակակրկնակիսանիստ :

Antidivin, e, ած. հակաստուածային, հակաստուածեան :

Antidogmatique, ած. հակավարդապետական :

Antidogmatisme, ա. հակավարդապետականուհ, սկեպտիկեանուհ :

Antidore, ա. պտ. հակապարգեւ, մաս (յեկեղեցիս Յունաց) :

Antidote, ա. անդեղեայ, անդեղայ, դեղձափ, Ցունադեղ, հակառակադեղ « փանզէիիր ». 2. փ. անդեղեայ, դեղձափ. le travail est le meilleur — contre l'ennui.

Antidotisme, ա. բժ. անդեղայուհիւն, դեղձափուհիւն: [րական:

Antidramatique, ած. հակեղե-

Antidualisme, ա. իս. հակերկուհիւն. վարդապետուհիւն հակառակ երկուհեան :

Antidynastique, ած. եւ ա. հակահարստական :

Antidysentérique, ած. բժ. հակաՓանչ, Փանչաբոյժ. mixture —. 2. ա. —, Փանչադեղ. un —.

Antie, ի. Ա. փեռաւիուն :

Antiecclésiastique, ած. հակեկեղեցական :

Antiéconomique, ած. հակատնտեսական. législation —.

Antiédrie, ի. հբ. հականիստ :

Antiédrique, ած. հբ. հականըստային, հականիստ : [քար :

Antiédrite, ի. հբ. հականստա-

Antiégalitaire, ած. հակահաւասարական : [կափսխեցուցիչ :

Antiémétique, ած. եւ ա. բժ. հա-

Antienne, ի. կցուրդ (սաղմոսի). entonner une —. 2. փ. եւ ը. —, գովեստ, դրուատիք. chanter des —s à la gloire de qn.

Chanter toujours la même —, զնոյն եւ զմի ասել՝ յեղյեղել հանապազ, * միշտ նոյն բանն կրկնել :

Annoncer une triste —, chanter une mauvaise —, գոյժ տալ, գուժաբեր՝ բօՓաբեր լ: [հողմ :

Antiéolien, ienne, ած. հակա-

Antiéphialtique, S. **Antéphialtique.**

Antiépileptique, ած. եւ ա. բժ. հակալուսնոտական, լուսնոտաբոյժ. 2. ա. —, լուսնոտադեղ. un —.

Antiesclavagiste, ած. հակագերեվարական. 2. գ. —, հակագերեվար. un —. [տուզաբանական:

Antiétymologique, ած. հակբա-

Antiétymologiste, ա. հակաստուգաբան :

Antiévangélique, ած. հակաւետարանական. հակառակ Աւետարանի:

Antifarcineux, euse, ած. անբ. հակաքոս, քոսաբոյժ. 2. ա. —, քոսադեղ :

Antifébrile, ած. բ. հակաջերմն, ջերմաբոյժ, ջերմահալած, տենդաբոյժ:

Antifébrine, ի. բժ. հակատենդին, հակաջերմին. * մարմին բիւրեղային, սպիտակորակ եւ անհոտ գործածուած իբրեւ ազդակ ջերմնաբոյժ:

Antiféministe, ած. եւ ի. հակիգասէր, հակակնասէր. կնատեաց :

Antifermentescible, ած. հակախմորելի, անխմորելի :

Antifiévreux, euse, ած. հակատենդ. հակատենդային, հակաջերմն:

Antifluctuateur, ա. աբ. հակաճգիչ :

Antifrançais, e, ած. հակագաղղիական, հակաֆրանսական :

Antifriction, ի. հակաշփուն :

Antigalactique, S. **Antilaiteux.** [կագաղղիական :

Antigallican, e, ած. եւ ա. հա-

Antigallicanisme, ա. հակագաղղիականուհիւն. սկզբունք եւ շահք հակառակ գաղղիական Եկեղեցւոյ :

Antigangréneux, euse, ած. հակաբաղցկեղ, քաղցկեղաբոյժ. 2. ա. —, քաղցկեղադեղ : [աներկրաչափ :

Antigéomètre, ա. հակերկրաչափ,

Antigéométrique. ած. հակերկրաչափական, աներկրաչափական :

Antigermanique, ած. հակագերմանական : [սակ օձաքարի :

Antigorite, ի. հբ. օձտակ. տե-

Antigorium (օմ) ա. աբ. արծնիկ. խոշոր արծնի (émaille) որով ճեմի հասարակ յախճ (faïence).

Antigoutteux, euse, ած. յոդակաՓաբոյժ, յոդակաՓուաճաբոյժ, կաՓուաճաբոյժ. élixir —.

Antigouvernemental, e, ած. հակակառավարական, հակակեռական. parti —.

Antigouvernementalisme, ա. հակակառավարականուհիւն, հակակեռականուհիւն :

Antigrammatical, e, ած. հակաքերական, հակաքերականական. tournure —.

Antigramme, ի. բ. հակագծախոտ. սեռ ձաթիսոտոյ :

Antihectique, ած. եւ ա. ախ. հակաճիւթական :

Antihémorragique ած. ախ. հակաբիւնահոսական, արիւնահոսաբոյժ. 2. ա. —, արիւնահոսադեղ :

Antihémorroïdal, e, ած. բժ. հակաՓուՓք, ՓրՓախտաբոյժ. 2. ա. —, ՓրՓախտադեղ:

Antiherpétique, ած. բժ. հակասողնական, սողնախտաբոյժ, խրՓեշաբոյժ. 2. ա. —, խրՓեշադեղ :

Antihumain, e, ած. հակամարդ, հակամարդկային. principes —s.

Antihumanitaire, ած. հակամարդկային, անմարդասէր :

Antihydriase, S. Anthydriase.

Antihydrophobique, ած. բժ. հակաջրեայ, հակաջրվախական, ջրահաբոյժ, հակակատաղական. 2. ա. —, ջրահադեղ :

Antihydropique, ած. բժ. հակաջրգող, ջրգողաբոյժ :

Antihygiénique, ած. հակառողջապահական, հակառողջապահիկ, հակառողջային. régime —.

Antihypnotique, S. Anthypnotique.

Antihypocondriaque, S. Anthypocondrioque. [rique.

Antihystérique, S. Anthystéri-

Antiictérique, ած. բժ. հակաբնական, արեկանաբոյժ, հակադեղնացաւ, դեղնացաւաբոյժ. 2. ա. —, արեկանադեղ, դեղնացաւադեղ. un —.

Antiindustriel, elle, ած. հակաճարտարական, հակաճարտարարուեստական, անճարտարարուեստ.

Antiinfaillibiliste, ա. հականսխալական :

Antilaiteux, euse, ած. եւ ա. բժ. հակակաթն, կաթնահալած :

Antilambane, ած. Ք. մագլակեր. * կերն մագլով կտուցն տանող. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ մագլողաց :

Antilambda, ա. հգ. վիայանիշ, լամտաչակերտ :

Antilégal, e, ած. հակօրինաւոր, ապօրինաւոր :

Antilégalité, ի. հակօրինաւորուհիւն, ապօրինաւորուհիւն :

Antilégomène, ած. եպ. անվերծանելի, անընթեռնելի :

Antiléthargique, ած. եւ ա. բժ. հակաքնապ, հակաքնապական :

Antiliban, ա. Լիբանաններ, աներ Լիբանանու :

Antilibérol, e, ած. հակազատական, անազատասէր, չազատասէր. politique —e.

Antilocapre.

Antilibéralisme, ա. հակազատականուհիւն, անազատասիրուհիւն, չազատասիրուհիւն :

Antilithique, ած. եւ ա. բժ. հականկաքիայի :

Antillite, ի. հբ. անտիլաքար.

տեսակ օձաքարի յԱնթիլեան կղզիս :

Antilobe, ա. ի. մգ. ունկնաբոյծ. բոյծն ունկան . զա. **Lobule de l'oreille.**

Antilocarpe, Antilochèvre, ա. կ. այծյամոյր . կենդանի նման այծի եւ յամուրի : [lentiel.

Antilœmique, s. **Antipesti-**

Antilœmotechnie (Ներ) ի. բժ. հակաժանտախտարուեստ . արուեստ հալածելոյ զժանտախտս: [նշանակ :

Antilogarithme, ա. չգ. հակա-

Antilogie, ի. հակաբանութիւն , հակառակաբանութիւն , հակառակախօսութիւն , ընդդիմախօսութիւն , հակասութիւն : [բանական :

Antilogique, ած. հակառրամա-

Antilogue, ած. հբ. հակաբան . pôle —, — բեւեռ :

Antiloïmique, ած. հակաժանտախտական : [Dorcas.

Antilope, ի. կ. յամոյր . հն.

Antilope.

Antilopins, ա. յ. կ. յամուրեանք:

Antiluthérien, enne, ած. եւ գ. հակալութերական :

Antilysse, ած. բժ. հակակատաղական . 2. ի. բ. **Peltigère.**

Antimagnétique, ած. հակամագնիսական : [նիսութիւն :

Antimagnétisme, ա. հակամագ-

Antimammoniaque, ի. տգ. ճարբաՔՔուածին . ճարբած ՔՔուածին :

Antimaque, ա. մբ. անտիմաքոս . ՔիՔևոն ցերեկեան հակայածեւ :

Antimatrimonial, e, ած. հակաամուսնական. âge —. [բժշկական :

Antimédical, e, ած. հակա-

Antimélancolique, ած. բժ. հակասեւամաղձային , սեւամաղձաբոյծ :

Antimélodique, ած. հակամեղեդի , հակաքաղցրերգական :

Antiménager, ère, ած. հակատնաբար :

Antiméphitique, ած. եւ ա. բժ. հականեխ , նեխահալած :

Antimésmérion, ա. եւ ած. հակամեսմերեան : [մերութիւն :

Antimesmérisme, ա. հակամես-

Antimétabole, ի. Ճ. հակափոխումն . որպէս il faut *manger* pour vivre, et non pas *vivre* pour manger.

Antimétalepse, ի. Ճս. հակափոխակարգութիւն :

Antimétathèse, ի. Ճս. հակառակադրութիւն (տառից կամ բառից) , որպէս utile եւ tuile.

Antimicrobien, ա.. հակամիկրոբեան, հակամիկրոբաբան :

Antimilitaire, ած. հակազինուոր, հակազինուորական :

Antiministériel, elle, ած. հականախարարական :

Antimoine, ա. տգ. ճարիր , ճարոյր , ճարրաքար , *յօնքաբ « բասՔրգ Քաշը» . beurre կամ chlorure d'—, կոգի կամ քլորուկ ճարրոյ, ճարրակոգի, ճարրաքլորուկ . soufre doré d'—, ոսկեզօծ ծծումբ ճարրոյ . foie d'—, լեարդ ճարրոյ , ճարրալեարդ . verre d'—, ապակի ճարրոյ , ճարրապակի . crocus d'—, քրքում ճարրոյ, ճարրաքրքում . fleurs, neige d'—, ճարրաճաղիկ , ճարրածիւն . régule d'—, արբայիկ ճարրոյ , ճարրարքայիկ :

Antimonacal, e, ած. հակաբեղական . հակառակ կրօնաւորաց եւ վենաստանաց :

Antimonarchique, ած. հակամիապետական , միապետամարտ :

Antimonarchisme, ա. հակամիապետութիւն, միապետամարտութիւն:

Antimonarchiste, գ. հակամիապետ , միապետամարտ :

Antimonblende ի. տգ. ճարրակուրակ . ՔՔուածծմբուկ ճարրոյ :

Antimonial, e, aux, ած. տգ. ճարրական , ճարրեղէն . remèdes —aux. || ա. յ. les —aux, —ք , ճարրադեղք . ճարրախառն դեղք :

Antimoniate, ա. տգ. ճարրատ . *աղ գոյացեալ ճարրային ՔՔուով եւ մի աղանալի հիմամբ :

Antimonickel, ա. հբ. ճարրանիքել : [տգ. ճարրախալխային :

Antimonico-potassique, ած.

Antimonides, ա. յ. հբ. ճարրատեսակք : [րած, ճարրախառն :

Antimonié, e, ած. տգ. ճար-

Antimonieux, euse, ած. տգ. ճարրուտ . acide —, — ՔՔու : [բեր :

Antimonifère, ած. հբ. ճարրա-

Antimoniophillite, ի. հբ. ճարրատերեւաքար :

Antimonique, ած. տգ. ճարրային . acide —, — ՔՔու, ճարրաՔՔու:

Antimonite, ա. տգ. ճարրիտ . * աղ կազմուած ճարրային ՔՔուով եւ մի վետալական տակիւ :

Antimoniure, ա. տգ. ճարրուկ . *բաղադրուի ճարրոյ մի վետալի հետ:

Antimonocre, ա. հբ. ճարրակաւաքար. բնական ՔՔուուկ ճարրոյ :

Antimonoxyde, ա. հբ. ճարրաՔՔուուիդ . ՔՔուուիդ ճարրոյ :

Antimonyle, ա. տգ. ճարրուստ:

Antimoral, e, ած. հակաբարոյական : [բժ. հակախլինք :

Antimorveux, euse, ած. եւ ա.

Antimosaïque, ած. հակամովսիսական :

Antimusical, e, ած. հակերաժըշտական, հակերաժիշտ. oreille —e.

Antinarcotique, ած. բժ. հակաՔմբրային : [հակազգային :

Antinational, e, aux, ած.

Antinaturel, elle, ած. հակաբնական , անբնական :

Antinéphrétique, ած. բժ. հակաերիկամնաբորբ , հակերիկամնացաւ . 2. ա. —, երիկամնացաւաբոյժ , երիկամնաբորբաբոյժ :

Antinévralgique, ած. բժ. հակաջղացաւ , ջղացաւաբոյժ . 2. ա. —, ջղացաւադեղ :

Antinévrotique, ած. բժ. հակաջլախտ , ջլախտաբոյժ . 2. —, ջլախտադեղ :

Antinobiliaire, ած. հակազնուական . système —. [նականութիւն :

Antinomianisme, ա. հակօրի-

Antinomie, ի. հակօրինութիւն , հակօրէնք . ներհակութիւն երկուց օրինաց . concilier les —s.

Antinomien, ա. հակօրինական (աղանդաւոր) : [ւոր, հակասական:

Antinomique, ած. հակօրինա-

Antinomiquement, մ. հակօրինապէս , հակասաբար :

Antinomisme, ա. հակօրինաւորութիւն , հակօրինասիրութիւն :

Antinomiste, ա. հակօրինաւոր , հակօրինաէր , հակօրինախոյզ :

Antinoüs (նօիւս) ա. աս. Անտինոոս . աստեղատուն հիւսիսային կիսագնդոյ :

Antinovateur, trice, գ. հականորոգիչ , հականորաէր , հականորոգչուհի , հականորասիրուհի :

Antinuptial, e, ած. հակահարսանեկան : [սնքային :

Antiobésique, ած. բժ. հակա-

Antiodontalgique, ած. բժ. հակատամնացաւ , ատամնացաւաբոյժ . 2. ա. ատամնացաւադեղ :

Antiope, ի. մբ. անտիոպէ . սեռ մաշկաՔեւ միջատաց . 2. աս. —. 90րդ մոլորակն հեռադիտական . 3. բ. —. վարդ կարմրապիտակ :

Antiophtalmique, ած. բժ. հակաչացաւ , աչացաւաբոյժ . 2. ա. — դեղ , աչացաւադեղ :

Antiorgastique, ած. եւ ա. բժ. հակակտղուցք , կտղուցաբոյժ , կըտղուցադեղ : [բեւելեան :

Antioriental, e, ած. հակա-

Antipaludéen, enne, ած. բժ. հակահեհինային , հեհինադարման :

Antipape, ա. հակապապ, դերապապ , չքահանայապետ . հակառակաՔու քահանայապետ Հռովմայ :

Antipapisme, ա. հակապապութիւն . պայման հակառակաՔոս պապի եւ ժամանակ իշխանութեան նորա . 2. հակապապութիւն . հակառակութիւն նախագահութեան պապի:

Antipapiste, ա. հակապապ . հակապապական . հակառակ պապութեան :

Antiparallèle, ած. ճ. եւ եչ. հակազուգահեռական . lignes —s.

Antiparalytique, ած. եւ ա. հականդամալուծական , անդամալուծաբոյժ , անդամալուծադեղ :

Antiparastase, ի. Ճս. հակացոյց, ներհակացոյց : [կախորհրդական :

Antiparlementaire, ած. հա-

Antipartenaire, ած. հակախաղակից . 2. հակաասեղնակից :

Antipaste, ա. տչ. մեծավերջասար . ոտն յն. եւ լտ. տաղաչափութեան ի մեծավերջ եւ ի մեծասարէ :

Antipathaires, ա.յ. պղ. հակակրելի. կարգ պոլիպոդից, ի կարգէ կենդանաճաղկեայց (zoanthaires).

Antipathe, ա. պղ. հակակիր. ազգ պոլիպոդի, նման գորգոնի (gorgone).

Antipathides, ա. յ. կ. հակակրելիք. տոհմ պոլիպոդից, որոց նախատիպ է հակակիրն:

Antipathie, ի. հակակրութ, անհամակրութ, հակակրանք, ընդդիմակրութ, անախրելութ, չհամբոյրք. avoir de l'—, éprouver de l'— pour qn., qc., հակակրիլ. avoir qn., qc. en —, — ունել իմիք, ուժեք, չախորժիլ յուժեքէ յիմեքէ, * մէկու, բանի մի — ունենալ. ressentir de l'—, — զգալ. agir par —, —ով գործել. il y a de l'— entre ces personnes, * այս անձանց մէջ անհամակրութիւն կայ. — invincible. 2. հակակրութիւն, ներհակութիւն. l'eau et l'huile ont de l'—.

Antipathique, ած. հակակիր, հակակրելի, հակակրական, ընդդիմակիր, անհամակիր, անհամակրելի, անախրելի, անհամբոյր. cet homme m'est —, — է ինձ այդր, * այս մարդն — է ինձ. caractère, personne —. Cette chose m'est profondément —.

Antipatriote, ա. հակահայրենասէր, անհայրենասէր, անազգասէր, չազգասէր, ազգատեաց:

Antipatriotique, ած. հակահայրենասիրական, չազգասիրական, ազգատեցական. conduite —. Cette allégation est —.

Antipatriotisme, ա. հակհայրենասիրութիւն, չազգասիրութիւն, ազգատեցութիւն:

Antipe, ա. մբ. հակոտն. սեռ քառայօդ պատենաւորից Բարեյուսոյ Գլիսոյ:

Antipédiculaire, Antipédiculeux, S. **Antiphthiriaque.**

Antipelliculaire, ած. եւ ա. բժ. հակաւեսի, ներփայլած, ներիադեղ:

Antipeptone, ի. բժ. հակամարսոն:

Antipériodique, ած. եւ ա. բժ. հակապարբերական, * պարբերական հիւանդութեան դէմ: [նեմական:

Antipéripatéticien, ա. հակա-

Antipéristaltique, ած. ախ. հակաշրջակծիկ, հակաճնշական, հակաճինշ. mouvement —, — շարժուն. * ստամոքսին եւ աղեաց կծկիլն վրէն վեր:

Antipéristase, ի. հ. խ. ընդդիմակացութիւն, հակապարագայ: [ռիչ:

Antipériteur, ա. մգ. հակաապա-

Antipestilentiel, elle, ած. հակաժանտախտ, ժանտախտաբոյժ. 2. ա. —, ժանտախտադեղ:

Antipharmaque, ա. հակառակադեղ, անդեղեայ, դեղաթափ:

Antiphasie, S. **Contradiction.**

Antiphasique, S. **Contradictoire.**

Antiphernaux, ած. ա. յ. biens —, տուայք, մահիք, վարձանք. ինչք տուեալ յառնէն առ կինն դաշամբ ամուսնութեան: [տասէր:

Antiphilosophe, գ. հակիմաս-

Antiphilosophie, ի. հակիմաստասիրութիւն. * կարծիք իմաստասիրութեան դէմ:

Antiphilosophique, ա. հակիմաստասիրական:

Antiphilosophisme, ա. հակիմաստասիրականութիւն:

Antiphilosophiste, գ. հակիմաստասիրական, հակիմաստասէր:

Antiphlogistique, ած. բժ. հակաբորբոքային, հակատապային, բորբոքաբոյժ. 2. ա. —, բորբոքադեղ:

Antiphlogose, ի. բժ. հակակիզուց. S. **Phlogose.**

Antiphonaire, ա. կրդագիրք, կրդարան:

Antiphone, ա. կրուրդ, փոխ. 2. ած. հակաձայն:

Antiphonel, ա. եժ. կրդոց. * գործի որ երգեհոնին կցուելով եղանակներ կնուագէ:

Antiphonier, S. **Antiphonaire.**

Antiphrase, ի. ներհակաբանութ, ընդդիմասուլ. * գործածութ բառի հակառակ իմաստով. որպէս զհայրապասպանն կոչել Փիլոպատոր (հօրամոյն, հայրասէր):

Antiphraser, կ. հակաբանել, ներ-

Antiphthiriaque, կամ **Antiphthirique**, ած. ոջլասպան. 2. ա. —, ոջլադեղ:

Antiphtisique, ած. բժ. հակահիւծախտ, հիւծախտաբոյժ. 2. ա. — դեղ, հիւծախտադեղ:

Antiphylle, ի. բ. հակատերեւ. հատուած քարբեկ (saxifrage) սեռի:

Antiphysétique, ած. բժ. հակափուք. որ փարատէ զփուք որովայնի. ին. **Carminatif.** 2. ա. —, փքադեղ: [բնախօսական:

Antiphysiologique, ած. հակա-

Antiphysique, ած. հակաբուն, անբնական, հակառակ բնութեան. goût —.

Antiphyte, ա. բ. հակատունկ. սեռ գաղտիկրեայց (borraginées).

Antipied, ա. կ. նախոտն, յառաջաթաթ. կենդանւոյ առջեւի ոտքն, թաթն: [դարեան:

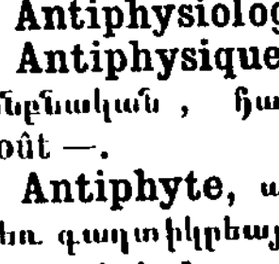
Antipindarique, ած. հակապինդ-

Antipittoresque, ած. հականկարագեղ, աննկարագեղ. pays —.

Antipleurétique, ած. ախ. հակաշարփաբորբ, շարփաբորբաբոյժ. 2. ա. —, շարփաբորբադեղ:

Antipodagrique, ած. բժ. հակոտնաւական:

Antipode, ա. ընդդիմոտն, հակոտնեայ. les —s, ընդդիմոտունք, հակոտնեայք. 2. փ. —, հակառակ. Cet homme est l'— du bon sens. L'— de la raison. 3. հակոտնաշխարհի. հակոտնեայ՝ ամենահեռաւոր երկիր. je voudrais que cet homme fût aux —s.

Antipodique, ած. հակոտնեայ. 2. փ. —, հակառակ. c'est absolument — à ses manières prétentieuses.

Antipoétique, ած. հակաքերթողական, հակաքերթող, հակաբանաստեղծական. langue, esprit —.

Antipolitique, ած. անքաղաքական, անքաղաքագիտական, անքաղաքագէտ:

Antipopulaire, ած. հակաժողովրդական, անժողովրդական:

Antipratique, ած. հակագործնական, անգործնական. toute mauvaise méthode est —. [ծութիւն:

Antipraxie, ի. ախ. հակագործ-

Antipraxique, ած. ախ. հակագործ, հակագործական:

Antiprédestinatien, enne, ած. հականախասահմանեան. հակառակ նախասահմանութեան:

Antiprédestination, ի. հականախասահմանութիւն: [նական:

Antiprobabiliste, ա. հակահաւա-

Antiprogressif, ive, ած. հակայառաջադէմ. * յառաջադիմութեան դէմ: [հակայառաջադիմական:

Antiprogressiste, ած. եւ ա.

Antiprohibitif, ive, ած. հակարգել: [ա. հակարգելական:

Antiprohibitionniste, ած. եւ

Antiprojet, ա. հակառաջարկ:

Antiprosaïsme, ա. հակարձակաբանութիւն:

Antiprostate, ի. մգ. հակադարտ. անուն երկու մանր գեղձից որ դարտի (prostate) դիմացն են:

Antiprotectionniste, ած. եւ ա. հակապաշտպան, հակապաշտպանական: [հակաբողոքական:

Antiprotestant, e, ած. եւ ա.

Antiprussien, enne, ած. հակաբրուսիական, հակաբրուսիացի:

Antipsorique, ած. բժ. հակաքոս, քոսաբոյժ:

Antiptose, ի. բ. հակահոլով, տարհոլովումն. * հոլովի մի ուրիշ հոլովի տեղ գործածութիւն: [րակրօն:

Antipuritain, ա. եպ. հակամաք-

Antiputride, ած. բժ. հակափտուտ, հակափտական, փտարգել. eau —. 2. ա. —, փտադեղ. un —.

Antipyique, ած. եւ ա. հակաքարախ, քարախաբոյժ: [թիւն:

Antipyrèse, ի. բժ. հակաջերմու-

Antipyrétique, S. **Fébrifuge.**

Antipyrine, ի. բժ. անջերմիկ, ջերմնաբոյժ, ջերմնադեղ. փոշի սպիտակ բիւրեղական ջերմահալած:

Antipyrotique, ած. հակայրեցական, այրեցաբոյժ. * այրեցածի օգտակար. 2. ա. —, այրեցադեղ:

Antiquaille, ի. հնոտի, * հինուվին բան. ramasseur d'—s. Chambre remplie d'—s. || ը. traiter qn. d'—, * ծռածի՝ ցնդածի տեղ դնել մէկն:

Antiquaire, ա. հնագէտ. հնախոյզ «անթիգաճը»:

Antique, ած. հին, վաղեմի, վաղժամանակեան, վաղնջական, հնամի, հինօրեայ, հինժամանակեայ, հնաձեւ, հնախօս, հնապատում, հնաշէն, հնադրոշմ, նախնակերտ. monument, race, vase, statue —. Meubles —s, Livres —s, հնախօս՝ հնապատում մատեանք, հնագիրք, հնագրեանք. 2. հգ. հին, հնացեալ, ծերացեալ, պառաւեալ, հինօր, հինօրեայ, հնամի, բազմամեայ. visage —. Une — beauté. Il a l'air —. 3. փ. հին, նախնի. հնա-

թուն. simplicité —. Homme d'une vertu, d'une probité —, de mœurs —s. 4. ա. հնաթուեստ (միահամուռ գործք արուեստագիտաց հնոյն Յունաստանի եւ Իտալիոյ). étudier, copier, imiter l'—. Dessiner, travailler d'après l'—. 5. ի. հին, վաղեմի, հնութիւն. (հին զէնք, դահեկանք, անօթք, անդրիք «անթիքա»). cabinet, musée des —s, Թանգարան հնութեանց. Une belle —. Se connaitre en —s.

A l'antique, մ. հնօրէն, վաղեմօրէն, ըստ նախնեաց, ըստ օրինի՝ ըստ տարազու նախնեաց, հնաձեւ, հնատարազ. bâtir une maison à l'—, S'habiller à l'—, — զգենուլ՝ *հագնիլ:

Antiquement, մ. հնաբար, հնօրէն, ըստ հին ոճոյ:

Antiquer, ն. գկ. հնակազմել, վաղեմել. * գիրք մի նախնեաց ոճով կազմել:

Antiquité, ի. հնութիւն, երիցութիւն. l'— du monde, d'une race, d'une famille. Qui sent l'—, հնաբոյր, վաղաբոյր, վաղեմաբոյր. 2. հնուէ. հին՝ վաղ ժամանակ. les héros, les sages de l'—. Dès l'—, հնուց. 3. հնութիւն, հինք, նախնիք. l'— raconte. Toute l'— a cru. 4. յ. հնութիւնք. հին յիշատակարանք. les —s de Rome, d'Ani, — Հռոմայ, Անւոյ. l'étude des —s. 5. հնագիտութիւն. terme d'—. L'— grecque, romaine.

De toute —, մ. ի հին՝ ի վաղ՝ ի վաղնջուց ժամանակէ հետէ, անդրմին յառաջին ժամանակաց, * ի հնուց. l'astronomie a été connue de toute —.

Antirabique, ած. բժ. հակակատաղական, կատաղաբոյժ. 2. ա. —, կատաղադեղ:

Antirachitique, ած. եւ ա. բժ. հակողնակոր:

Antiraisonnable, ած. հակաբանական: [նաւորականութիւն:

Antirationalisme, ա. հակաբա-

Antirationaliste, ա. հակաբանաւորական:

Antirationnel, elle, ած. հակաբանաւոր, հակաբանաւորական:

Antiréalisme, ա. հակիրականութիւն, հակիրապաշտութիւն:

Antiréformiste, ա. հականորոգիչ. Աշնամի նորոգութեան:

Antiréglementaire, ած. հակականոնական: [կրօն, հակակրօնական:

Antireligieux, euse, ած. հակա-

Antirépublicain, aine, ած. եւ գ. հակահանրապետական, հակահասարակապետական:

Antirépublicanisme, ա. հակահանրապետականութիւն, հակահասարակապետականութիւն:

Antirévolutionnaire, ած. եւ ա. հակայեղափոխ, հակայեղափոխական:

Antirhamne, ա. բ. հակադրժնիկ. հատուած սեռի դժնկի:

Antirhumatismal, ale, ած. բժ. հակամկանացաւ, մկանացաւաբոյժ, հակայօդացաւ, յօդացաւաբոյժ. 2. ա. —, մկանացաւադեղ, յօդացաւադեղ:

Antiroutinier, ère, ած. եւ գ. հակուռնակ, հակուռնակական:

Antirrhinastre, ա.բ. ցուկածաղկիկ. հատուած սեռի ցուկածաղկի:

Antirrhinées (Թիւնէ) ի. յ. բ. ցուկածաղկեայք. ցեղ խուլաբուսեայց (scrofulacées), որոց նախատիպ է ցուկածաղիկ:

Antirrhinidées, ի. յ. բ. ցրուկածաղկազգիք. եննեակարգ խուլաբուսեայց, նախատիպ ունելով զցրուկածաղիկ:

Antirrhinine (Թիւ) ի. տգ. ցուկածաղկին. գունաւորիչ դեղին նիւթ ցուկածաղկի:

Antirrhinum, ա. բ. առիւծաբերան, ցուկածաղիկ, եղնացուկ. սեռ

ոռիմի խուլաբուսեայց. ա.կ. **Muflier, Mufle-de-veau, Gueule-de-loup.**

Antirubéolique, ած. բժ. հակավարդախտ, վարդախտաբոյժ:

Antirusse, ած. հակառուս:

Antisalle, ի. ն. նախասրահ:

Antisatire, ի. հակերգիծանք:

Antiscarlatineux, euse, ած. բժ. հակահարսանիք, հարսանիքաբոյժ: [տութիւն:

Antiscepticisme, ա. հակասկեպ-

Antiseptique, ած. հակասկեպտիկեան. doctrine —. 2. ա. —. un —.

Antiscien, ած. հակաստուեր, հակաստուերեայ, հակաստուերեան. 2. ա. —. un —. [գիտնական:

Antiscientifique, ած. հակա-

Antiscolique s **Vermifuge.**

Antiscorbutique, ած. բժ. հակալնդագար, լնդագարաբոյժ. sirop —. 2. ա. —, լնդագարադեղ. un —. Le cresson est un —.

Antiscripturaire, ա.եպ. հակաստուածաշնչական. աղանդաւոր որ ժխտէ զվաւերականութիւն Ս. Գրոց:

Antiscrofuleux, euse, ած. բժ. հակախոյլ, խոյլաբոյժ. 2. ա. —, խոյլադեղ. les —.

Antisémique, Antisémitique, ած. հակասեմական, հակասեմեան:

Antisémite, գ. հակասեմական:

Antisémitisme, ա. հակասեմականութիւն, հակահրէութիւն:

Antisepsie, ի. ախ. հականեխութիւն, ապականեխութիւն:

Antiseptine, ի. տգ. հականեխին, ապականեխին. * ոսկեբորային Թոու գործածուած սննդական գոյացութիւնք պահելու համար:

Antiseptique, ած. բժ. հականեխ, ապականեխ, ապականեխիչ, հականեխական, նեխաբոյժ. 2. ա. —, նեխադեղ. l'acide phénique est un — puissant.

Antisialalogue, Antisialique, ած. բժ. հակալորձնային, լորձնաբոյժ. 2. ա. —, լորձնադեղ:

Antisigma, ա. հգր. հագաւիղմա. Յունաց դարձած սիղմա գիրը (ϛ).

Antisociabilité, ի. հակընկերականութիւն, հակընկերակեցութիւն:

Antisociable, ած. հակընկերական, հակընկերակեաց, հակընկերակեցիկ:

Antisocial, ale, ած. հակընկերական. doctrine —e. Principes —aux.

Antisocialement, մ. հակընկերականապէս:

Antisocialisme, ա. հակընկերավարութիւն:

Antisocialiste, ած. եւ ա. հակընկերավարական:

Antisomnifère, ած. եւ ա. հակաքնաբեր, անքնաբեր. un —.

Antisophiste, գ. հակիմաստակ. Աշնամի իմաստակաց:

Antispase, բժ. S. **Révulsion.**

Antispasmodique, ած. բժ. հակաստնգական, ստնգաբոյժ. médicaments —s. 2. ա. —, ստնգադեղ. la feuille et la fleur d'oranger sont —s. C'est un bon —.

Antispaste, ա. մեճավերջ, մեճասար. չափ յն. եւ լտ. բանաստեղծուեն:

Antispastique, s. **Révulsif.**

Antispiritualisme, ա. խս. հակահոգեկանութիւն, նիւթապաշտութիւն:

Antispiritualiste, ած. եւ ա. հակահոգեկան, նիւթապաշտ:

Antistatique, ած. հբ. հակակաց:

Antistichon (Թիքոն) ա. բս. փոխատող. *մի տաղի տեղ ուրիշ տաղ դրուիլն. olli փկ. illi.

Antistique, ած. հբ. հակաշար:

Antistrophe, ի. բտ. անդրադարձեակ. երկրորդ տուն պարերգութեան Յունաց. 2. բ. —. le fils du père կամ le père du fils.

Antisudoral, ale, ած. բժ. հակաքրտն, հակաքրտնային, քրտնաբոյժ. 2. ա. —. un —. [իրդաւոր:

Antisymbolique, ած. հակախոր-

Antisympathique, ած. հակահամակրական, անհամակրական, անհամակիր:

Antisyphilitique, ած. բժ. հակասնբմոր, նրմորաբոյժ. 2. ա. —, նրմորադեղ. un —.

Antitalmudiste, ած. եւ ա. հակաթալմուտական. un —.

Antitaxis (խս) ի. բ. հակակարգ. սեռ լուսնահինդեայց (ménispermacées) Հնդկաստանի:

Antitétanique, ած. բժ. հակահորձք, հորձաբոյժ. 2. ա. —, հորձադեղ:

Antithéâtral, ale, ած. հակաԹատրոն, հակաԹատրոնական:

Antithéisme, ա. խս. հակաստուածութիւն:

Antithéiste, ած. եւ գ. հակաստուած, հակաստուածեան:

Antithénar, ա. մկ. հակաշոշ. * ասր ափոյ ձեռին որ ճկուքին տակէն կ'երթայ մինչեւ դաստակն :

Antithéologique, աճ. հակաստուածաբանական :

Antithermie, S. **Antipyrèse.**

Antithermine, ի. բժ. հակաջերմին. * դեղին գոյացութիւն բիւրղանալի գործածուած իբրեւ ջերմաքոյժ :

Antithermique, աճ. բժ. հակաջերմ, ջերմաքոյժ :

Antithèse, ի. ճա. հակադրութիւն, հակառակադրութիւն. Dieu est grand dans les petites choses. [հակադիր :

Antithétique, աճ. հակադրական,

Antithrixie, ի. բ. հակահեր. սեռ բարդ կղմխակերպեայց (inuloïdées).

Antitolérant, e, աճ. անհանդուրժող : [հակաճնուելի :

Antitoxie, ի. հակատոքսիքութիւն,

Antitoxine, ի. ախ. հակատոքսին, հակաճոյն, դեղձափ. հակահիազական դեղձափ :

Antitoxique, աճ. հակատոքսիք, հակամանրէաճոյն, հակաճոյն. 2. ա. —, հակառակադրել, դեղձափ. un —.

Antitragien, enne, աճ. եւ ա. մկ. հակախոռոճեան. muscle —, L'—.

Antitragus (կիւս) ա. մկ. հակախոռոճ : [վարս. ապտ մամռոյ :

Antitrichie (քի) ի. բ. հակա-

Antitrinitaire, ա. եկ. հակերրորդութենական (աղանդաւոր) :

Antitrope, աճ. բ. հակադարձ. embryon —.

Antituberculeux, euse, ախ. հակայտուցական, հակատպ, այտուցաքոյժ, աղտաքոյժ :

Antitype, ա. հակատիպ :

Antitypique, S. **Fébrifuge.**

Antiunioniste, ա. հակամիութենական : [համալսարանական :

Antiuniversitaire, աճ. հակա-

Antivaccinateur, ա. հակապատուաստիչ. * պատուաստի դէմ եղող :

Antivariolique, աճ. եւ ա. բժ. հակաճաղիկախտ, ճաղիկախտաքոյժ. 2. ա. —, ճաղիկախտադեղ. un —.

Antivénéneux, euse, աճ. եւ ա. հակաճոյն, հակառակադեղ. un —.

Antivénérien, enne, աճ. հակաիւրոդիտեան, հակաճրմոր, ճրմորաքոյժ. 2. ա. —, ճրմորադեղ : [**fuge.**

Antivermineux, S. Vermi-

Antivérolique, S. **Antisyphilitique.** [կատաղաչափ :

Antiversificateur, ա. բս. հա-

Antiviril, e, աճ. հակայրական, հակառնական, անարի :

Antivirulent, e, աճ. բժ. հակաժահր, հակաժահրոտ : [խմորային :

Antizymique, աճ. տզ. հակա-

Antliarhin (րին) ա. մբ. կրոր. պատենաձեւ ինչ քառաքոյժ :

Antliarhinide (րինիտ) աճ. մբ. կրորեայ. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ պատենաձեւ միջատաց, որոց նախատիպ է կրոր :

Antliarhis (իս) S. **Antliarhin.**

Antliates, ա. յ. մբ. ուրդեայք. * կարգ յօդաւոր ճճիկ (suçoir) ունեցող երկնեւ միջատաց :

Antlie, ի. S. **Spiritrompe.**

Antliobrachiophore (պրաքի) աճ. մբ. ճճկաբազկակիր. * գլխոյն վերայ ճճիկաւոր ձեւեր ունեցող. ||—s, ա. յ. կմ. —ք. տոհմ կակղամորթոց :

Antœcien (անթէսիէն) աճ. եւ ա. աշ. ընդդիմաբնակ, հակաբնակ. բբնակիչ բարեխառն գօտւոյ :

Antofle, S. **Anthofle.**

Antoinette, ի. պ. անտոնեակ. տեսակ ներմակ վարդի :

Antoiser, ն. ար. աղբակուտել, աղբադիզել :

Antonie, ի. բ. ազխոր. սեռ շաշմիրեայց (loganiacées).

Antonié, e, աճ. բ. ազխորեայ. || —es, ի. յ. —ք. սեռ շաշմիրեայց նախատիպ ունելով զազխոր :

Antonin, Antoniste, ա. անտոնեան (կրօնաւոր) :

Antonomase, ի. ճա. դերանունութիւն. որպէս l'orateur romain ասել՝ փիլ. Cicéron, Կիկերոն ասելոյ. կամ un Zoïle, Զոյիլոս, փիլ. un critique, քննադատ՝ պարսաւադէտ ասելոյ :

Antonyme, ա. եւ աճ. բ. հականուն, հականիշ, հականշանակ. l'— de courage est lâcheté.

Antonymie, ի. ճա. հականունութիւն, հականշանակութիւն. un honnête fripon.

Antre, ա. այր, քարայր, անձաւ, քարանձաւ, քարաձերպք « մաղարա ». l'— du lion, de la sibylle de Cumes. Se cacher, vivre dans un —. S'enfoncer dans un —, անձաւամուտ լ. — profond, obscur. Habiter au fond d'un —, անձաւաբնակ լ. 2. մկ. անձաւ. խոռոչ ականջաց. — ethmoïdal.

Antriades, ա. յ. Ծ. անձաւաձեր, ծերպաբնակք. տոհմ անձաւամուտ անտառային Եուչնոց :

Antrimolite, ի. հբ. անորիմաքար. տեսակ միջատպի (mésotype) որ պարունակէ կիր եւ կալի (potasse).

Antrocarpe, ա. բ. անձաւապտուղ. սեռ քարաքոսից :

Antrocéphale, ա. բ, անձաւագլուխ. սեռ լերդախոռոց բնիկ Հընդկաստանի :

Antromyce (միս) ի. բ. անձաւասունկ. ազգ բորբոսեայց :

Antrophyacées, ի. յ. բ. անձաւաճնեայք, ննջակարգ կճուճեայց (polypodiacées), որոց նախատիպ անձաւաճին (antrophye).

Antrophye (ֆի), **Antrophyon,** ա. բ. անձաւաճին, անձաւաբոյս. սեռ ձարխոտոց :

Antrophyées, ի. յ. բ. անձաւաճնեայք. ցեղ կճուճասերից (polypodiacées) որոց նախատիպ անձաւաճին :

Antrustionnat, ա. այրընտրութիւն :

Antrustions (Ֆիոն) ա. յ. կամազինուոր (փոխանակ Ռագաւորաց) :

Anuiter (S') դ. գիշերիլ. * գիշերն վերայ հասնիլ, գիշեր մնալ :

Anure, ա. բ. անխիղբ. սեռ տոհմի ընդաբերից : [ապամիզութիւն :

Anurèse, ի. բժ. անմիզութիւն,

Anurie, ի. ախ. անմիզութիւն :

Anurique, աճ. բժ. անմիզային :

Anus (անիւս) ա. սրբան, աղտահանք ; վայրաբկու, նստատեղի :

Anvillée, ի. բ. անվիլեակ. սեռ կղմխակերպեայց Փոքր Ասիոյ :

Anxiété, ի. անձկութիւն, տագնապ, անդորհութիւն, սրտատանջութիւն, սրտամաշուկութիւն. — d'esprit, մտահոգութիւն, մտայուզութիւն, մտատանջութիւն. attendre avec —, սպասել —Ռեամբ՝ սիրտ ի բերան. être dans l'—, dans une grande —, ի տագնապի, ի մեծի անձկութեան՝ տագնապի լ. 2. բժ. անձկութիւն, սրտնեղութիւն :

Anxieusement, մ. անձկանօք, անձկագին, սիրտ ի բերան. attendre qn. —. Ses yeux — fixés sur elle.

Anxieux, euse, աճ. անձկոտ, անձկագին, անձկալից, սրտայոյզ, մտատանջ, սրտատանջ. très —, անձկալիր, անձկատենչ. attente —se. Regard, silence —. Une curiosité —se.

Anychie (իքի) ի. բ. ցայգատ. սեռ տոհմի մատնաշրջենեայց (paronychiées).

Anyctangie, S. **Anœctangie.**

Anyphène, ի. սա. կրկնիւսիկ. կլուբիոն կոչուած մամուկի տեսակ :

Anypotacte, ա. մբ. շիտուկ. սեռ քառաքոյթ պատենաձեւից :

Aodon, աճ. առատնատ. 2. ա. ձբ. —. տեսակ աճառուտ ձկանց :

Aome, ա. մբ. ուտատ. սեռ քառաքոյթ պատենաձեւից :

Aonie, ի օդ. առնիկ. սեռ տոհմի ծովահարսանց (néréides).

Aonychophore (աօնիքո) աճ. կ. անեղնգնակիր :

Aople, ա. բ. անգէն. սեռ տոհմի խոլորձեայց (orchidées).

Aoplée, ի. բ. անգինեակ. սեռ խոլորձեայց յօնաճաղկեայց (ophrydées) Հնդկաստանի :

Aore, ա. մբ. անզարդ. սեռ քառաքոյթ պատենաձեւից ի տոհմէ ուտճեայց (curculionides).

Aoriste, ա. բ. յն. անորիշ կատարեալ, յարակատար :

Aortarctie, ի. բժ. բներակակծկումն, բներականձկութիւն :

Aorte, ի. մգ. մանաս, մայրերակ, բներակ, բնաշնչերակ. մեծ շնչերակ. — thoracique, pectorale, կանջաբներակ, կրծաբներակ. crosse de l'—, ճոկն —ի, ճոկանաբներակ. — abdominale, գանձակաբներակ. || S. **Cœur.**

Aortectasie, ի. ախ. բներակածաւալ. ծաւալումն բներակի :

Aortévrysme, ա. ախ. բներակախտուռումն. խուռումն (anévrysme) բներակի :

Aortique, աճ. մգ. բներակային :

Aortite, ի. բժ. բներակաբորբ. բորբոքումն մեծ շնչերակի :

Aote, ա. կ. ունկնատ, ականջատ. սեռ գիշերային ճաճից (sapajou). 2. բ. —. սեռ տոհմի բնդաբերից :

Aournier, ռա. **Alisier** ի :

Août (ու) ա. օգոստոս, նաւասարդ. au 15 —, ի հնգետասան —ի, * —ի 15ին. au mois d'— , յամսեանն —ի, * — ամսոյն. le premier d'—, յառաջնում աւուր —ի, *—ի միոյն՝ մէկին. ||la mi-août, կիսօգոստոս, կէսն օգոստոսի. 2. հունձք. faire l'—, հնձել,

l'— est ou n'est pas commencé. 3. ինձ-ձավարձ. վարձք հնձոց :

Aoûtage (աու) ա. հունձք, հընձաժամանակ :

Aoûté, e (աու) ած. օգոստաձիաս, հասուն. melon —. Fruits bien —s, քաջահաս պտուղք :

Aoûtement (աու) ա. պողաձիասութիւն. *հասունութիւն պտղոց :

Aoûter (աու) ն. հասուցանել, * հասունցունել. — des fruits. 2. հընձել (յօգոստոսի) :

= չ. եւ S'—, դ. եփիլ, հասանիլ, * հասունալ. 2. ուռճանալ, * մեծնալ. les bourgeons août**e**nt, s'août**e**nt.

Aoûteron (ուէրօն) ա. արտիունձ. հնձող յամենանն օգոստոսի :

Aoûteur, euse (ուէչօր) գ. հընձող, հնձուհի :

Ap . . . կամ **Apo** . . ., նմ. յն. ապա . . ., փոխա . . ., բացա . . ., տարա :

Apagogie, ի. ճա. տարագոյց :

Apaisant, e, ած. հանդարտացուցիչ, խաղաղացուցիչ :

Apaisement, ա. հանդարտումն, հանդարտացումն, հանդարտութիւն, խաղաղացումն, ցածումն. l'— des flots, des esprits, des troubles, du cœur.

Apaiser, ն. հանդարտել, հանդարտեցուցանել, ցածուցանել, ամոքել, ողոքել, խաղաղել, հանգուցանել, մեղմացուցանել, իջուցանել. — la colère, le courroux. — le peuple, une sédition, une querelle. — les mânes, հաշտ առնել զոգիս. — les souffrances, la douleur, les chagrins, les regrets. — les flots, la mer, la tempête, le vent. || — la soif, la faim, անցուցանել՝ բաժել՝ հարկանել՝ յագուցանել զծարաւ, զքաղց :

S'apaiser, դ. հանդարտիլ, ցածնուլ, ողոքիլ, ամոքիլ, հաշտ լ., խաղաղալիլ, մեղմանալ, իջանել. il s'apaisera bientôt. Apaise-toi. L'orage s'apaise. Cette grande colère s'apaisera. La douleur physique s'apaise. La douleur s'apaise avec le temps. La sédition, le vent, la mer, la tempête, l'orage, l'incendie s'apaise.

Apaiseur, ա. ը. հանդարտեցուցիչ, հանդարտեցնող. c'est un — de querelles.

Apalachine, ի. ապալաշիկ. Ծուփ Ապալաշ լերանց Ամերիկայ :

Apalanthe, ի. բ. կակղաճաղիկ. սեռ տոհմի դժնիկակերպից. Ծուփ հիւսիսային Ամերիկայ :

Apale, ա. մբ. կակղուկ. սեռ այլայօդ պատենաձեւից. 2. բ. —. հն. **Blennosperme**.

Apalochlamys (քլամիս) ա. բ. երբալօդիկ. բարդաճաղիկ տունկ Աւստրալիոյ :

Apaloderme, ա. Ծ. կակղամորթ. ենձաստեռ տոհմի կուրուկուաց :

Apalodictyon, ա. բ. կակղաձել. հատուած խրճուկի (bryone) սեռի :

Apalophlébie, ի. բ. կակղաջիղ. տեսակ ձարխատոց կճուձեայց (polypodiées).

Apaloptère, ա. բ. տ. **Abronia**

Apalytre, ած. մբ. կակղավերնաձեւ. || —s, ա. յ. —ք կամ կակղաձեռք (mollipennes). 10դ տոհմ հնգայօդ պատենաձեւից :

Apama, ի. բ. ապամա. տունկ Հնդկաց, ի բրազանտիա սեռէ :

Apamée, ի. մբ. ապամէա, ապամիկ. սեռ ձեփաձեւից գիշերայնոց :

Apan, ա. խբ. ապան. խեցեմորթ ինչ մեծ :

Apanage, ա. պաշտաօնական. * արքայորդւոց տրուած կալուած. 2. փ. —, բաժին, ժառանգութիւն. les infirmités sont l'— de la vieillesse. La raison est l'— de l'homme.

Apanager, ն. պաշտաօնականել, տալ պաշտաօնական. ce prince fut —é du duché de . . .

Apanagiste, ած. եւ գ. պաշտաօնականատէր. * պաշտաօնական ունեցող :

Apandrie, ի. բ. անորձութիւն. չգոյութիւն կամ ոսնութիւն արու գործարանի մնկոց :

Apanon, ա. փաճոր (կառաց) : [tion.

Apanthisme, ա. բ. տ. **Déflora-**

Apanthropie, ի. բժ. մարդատեցութիւն : [դատեցական :

Apanthropique, ած. բժ. մարդ-

Aparanymphie, ի. բ. աննաբճակ. * ճարճակ (paranymphe) չունեցող տունկ : [ճարճակեայ :

Aparanymphié, e, ած. բ. ան-

Aparapétaloïde, ած. բ. անյարաձեռնաձեւակերպ. * կոչուի յարաձեռն (parapétale) չունեցող շամիրակն (corolle).

À pari, մ. նոյին պատճառաւ. comment donc ne pas conclure, a pari, de cette prémisse ? (Proudh.)

Aparinarie, ի. բ. պիլիսկեակ. հատուած դնդոր (prive) սեռի :

Aparine, ի. բ. պիլիսկի. գա. կաձնխոտի (caille-lait).

Aparinées, ի. յ. բ. պիլիսկեայք. ցեղ տորնասերից (rubiacées).

Aparisthmie, ի. բ. գեղձատ. հատուած ալկոռնեակ (alchornée)

À part, մ. տ. **Part**. [սեռի :

Aparté, մ. մենախօս, մեկուսի, առանձին. dire —. մենախօս լ. 2. ա. մենախօսութիւն. les —s doivent être rares et courts. Un brillant, un triste —.

Apartie, տ. **Sparte**.

Apatanthe, ի. բ. խաբաճաղիկ. սեռ բազէխոտեայց (hiéracées).

Apate, ա. մբ. խաբ. սեռ քառաչօդ պատենաձեւից. 2. բ. —. հն. **Avicennie**.

Apatelage, ա. պ. ջրաղբում. * անկոց ոտքն ջրոտ աղբ դնելն :

Apatèle, ա. մբ. խաբուսիկ. սեռ կարգի մաշկաձեւ գիշերայնոց :

Apatélie, տ. **Saurauje**.

Apatélite, ա. հբ. պատրաքար. կաւի մէջ գտնուած երկաձային ջրատեալ ծծմբատ. տ. **Apatite**.

Apatémone, ի. բ. խաբու. սեռ նուիկեայց (aroïdées) ծառաձերեայց (philodendrées).

Apatéon, ա. մբ. խաբկուկ. սեռ հնգայօդ պատենաձեւից :

Apathe, ա. մբ. անկաթնկիր. սեռ Ծաղանձաձեւ մեղրաթերից :

Apathie, ի. խ. անախտութիւն, անկրականութիւն, անախտականութիւն. les Stoïciens voulaient que leur sage fût dans une entière —. 2. անզգայութիւն, անհոգութիւն. être plongé dans l'—. Sortir de son — habituelle.

Apathique, ած. անկաթնկան, անկրական, անզգայ, անզգայական. un homme, une femme —. Une nature —. Un caractère.

Apathiquement, մ. անզգայապէս : [պանդաւոր) :

Apathiste, ա. անախտական (ա-

Apatite, ի. հբ. ապատիտ, խաբուսիկ քար, փոսփորաքար :

Apatitie, ի. բ. խաբատունկ. ենձաստեռ սեռաբերանեայց (mélastomacées). [քային. roches —s.

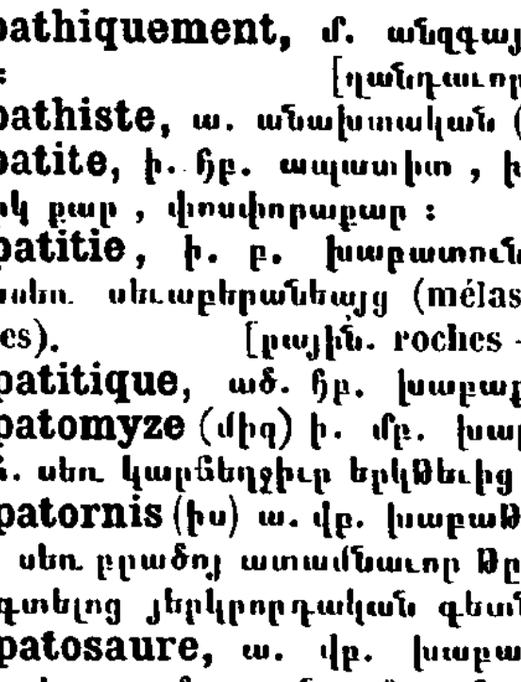
Apatitique, ած. հբ. խաբաքա-

Apatomyze (միզ) ի. մբ. խաբաճանճ. սեռ կաթնեղջիւր երկձեւից :

Apatornis (իս) ա. վբ. խաբաձլուջուն. սեռ բրածոյ ատամնաւոր ձրուչնոց գտելոց յերկրորդական գետնի :

Apatosaure, ա. վբ. խաբամոլիս. սեռ բրածոյ սողնոց հոյամողիքեանց (dinosauriens) գտելոց յուրայեան գետնի :

Apature, ի. մբ. խաբագի, խաբաթիթեռն. սեռ ձեփաձեւից :

Apature.

Apaturie, ի. բ. խաբաթոյս. սեռ մակճառեայ (épidendré) խոլորձայ նոց (orchidacées) Հնդկաց :

Ape, Apous, Apus, ա. խբ. անոտնուկ. խեցեմորթ անոյշ ջրոյ. 2. Ծ. —. հն. **Martinet**.

Apédeute, ած. եւ ա. խ. անուսանուսումն : [նութիւն :

Apédeutisme, ա. խ. անուսում-

Apéiba, Apéibée, բ. ապէիբա, ապէիբաատունկ. սեռ լորեայց (tiliacées), ծառ կամ Ծուփ Ամերիկայ :

Apéibopsis (իս) ի. բ. ապէիբաատես. սեռ բրածոյ լորեայց երրորդական գետնոյ :

Apélikéa, ա. բ. ապելիկէա. բոյսինչ լերանց Քանտիոյ :

Apelle, ա. բժ. մորձատ. * մարդոյ պատճոյճն (prépuce) շատ կարճ է ծեփուկն (gland) ծածկելու համար, որպէս է Ծլիսատեայն :

Apelliens, Apellites, ա. յ. ա-

պեղեսեանք . հերետիկոսք Բ դարու :

Apénule, Apénulée, ի. բ. ծոր-ձատ . սեռ զանգիկեայց (campanulacées).

Apepsie, ի. բժ. անհալութիւն ,

Aper (ապէր) գա. **Sanglier**ի :

Aperceptibilité. ի. նշմարականութիւն . 2. իմացականութիւն :

Aperceptible, ած. նշմարելի , տեսանելի : [կան, նշմարիչ:

Aperceptif, ive, ած. նշմարա-

Aperception, ի. բզ. ընդհայեցուք, ներհայումունք , գիտակցութիւն :

Apercevable , ած . նշմարելի . objets —s. Il y a des corps qui ne sont point —s sans microscope.

Apercevance, ի. սգբ. նշմարում:

Apercevoir, ն. [լծ. **Recevoir**] նշմարել , տեսանել , կողմել . je ne fis que l'—, et il disparut. — de loin. J'aperçois venir sa mortelle ennemie. 2. փ. — , ի միտ առնուլ , խմանալ , խելամուտ՝ իրագիկ լ., il a aperçu qu'on le trompait.

S'apercevoir, դ. նշմարել զանձն՝ զմիմեանս. je me suis aperçu dans la glace. Ils se sont aperçus de loin. Ils se sont aperçus l'un l'autre. 2. նշմարել, տեսանել, իմանալ, ի միտ առնուլ , հասու խելամուտ զգաստ՝ իրագած՝ իրագիկ լ. il s'aperçut du piège qu'on lui tendait . L'ennemi s'aperçut du départ. Elle s'est aperçue de l'erreur. Ils se sont aperçus que... || Sans s'en apercevoir, յանզգաստս , յանզգաստից, յանիմաստս. on vieillit sans s'en apercevoir. 3. նշմարիլ, տեսանիլ , յերեան գալ , * տեսանուիլ. il ne se passe nuit que les morts ne s'aperçoivent.

Apercher, ն. ո. Ծառադիտել . դիտել զԾառ՝ զբնակարան Ծուչնոյ :

S'apercher, դ. Ծառիլ . — sur un arbre.

Aperçoir, ա. ար. նշմարան :

Aperçu, e, անց. նշմարեալ, տեսեալ . montagne —e de loin. Vaisseau — à une longue distance. 2. փ. —, ի միտ առեալ , խելամուտ լեալ . cette vérité —e par les anciens philosophes. 3. ա. նշմար , ակնարկ , հարեւանցի տեսութիւն . donner un — d'une chose. Ce que je vous dis là n'est qu'un —. Il y a dans cet ouvrage des —s très fins. 4. նշմար , մերձաւոր հաշիւ. voici l'— de la dépense nécessaire. ||Par —, մ. նշմարաւ, մերձաւոր հաշուով. par — cela montera à tant.

Apérée, ի. բ. պարկախոտ . սեռ ստիմի սիզայնոց . 2. կ. **S. Cobaye**.

Apérianthacées , Apérianthées, ի. յ. բ. անշրջածաղկեայք . ստիմ կիւկադեայց (cycadées).

Apérispermé, e, ած. բ. անշրջասերմնեայ . || —es, ի. յ. —ք. դաս միապտղակաց եւ միաձերիկց :

Apéristomé, e, ած. բ. անշրջաբերանեայ . || —es, բ. յ. —ք. տեսակ մամռոց :

Apériteur, ա. նախատորագիր . առաջին ստորագրող (դաշանց) :

Apéritif, ive, ած. բացողական (ախորժակի). tisane —ive. Médicament —. 2. ա. —, ախորժարեր . prendre un —, des —s.

Apéritrope, ած. բժ. անվոփոխ:

Apertement, մ. բացերես, բացերեսակի, յայտնապէս. on lisait — sur les visages. [ջողակութիւն :

Apertise, ի. հաստատութիւն, յա-

Apétale, ած. բ. անթերի. *Ների՝ շափրակ չունեցող. les fleurs du saule, du noisetier, de l'amarante sont —s. || —s, ա. յ. —ք. ծառք , որոց ծաղիկք անշափրակ են :

Apétalé, e, ած. բ. անթերեայ . * Ների չունեցող , || —es, ի. յ. —ք. անուն միոյն ի մեծ բաժանմանց որ պարունակէ երկպտուկ (dicotylédone) անթերի տունկս :

Apétalidion, ա. բ. անթերիկ. հատուած չղուապտուղ (ricinocarpe) սեռի:

Apétalie, ի. բ. անթերութիւն :

Apétaliflore, ած. բ. անթերածաղիկ. || —s, ի. յ. —ք. *որպէս կոչին տունկք դասու բեղնանակեայց (synanthérées) երբ անթերի ծաղկօք կազմեալ լինին :

Apétalostémone, ած. բ. անթերաուէջ . * ասի տնկոց , որոց առէջք Ներիերուն կպած չեն :

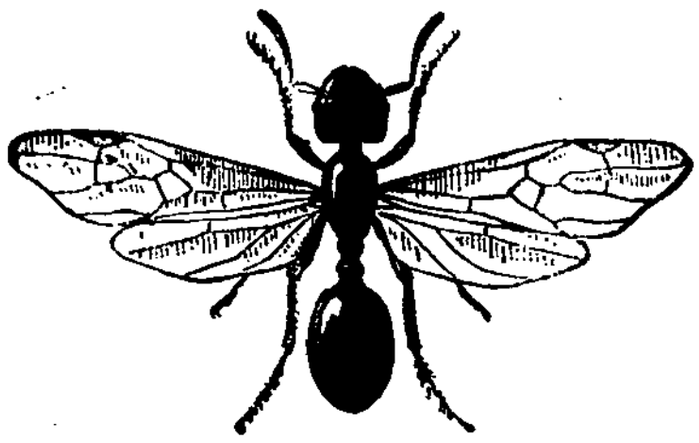
Apetissement, ա. սգբ. փոքրկացում , փոքրութիւն , փոքրկութիւն , * պզտիկութիւն . l'— d'un corps, d'un vêtement.

Apetisser, ն. սգբ. փոքրացուցանել , փոքրկացուցանել , * պզտիկցունել . l'éloignement apetisse les objets. || լգ. rapetisser.

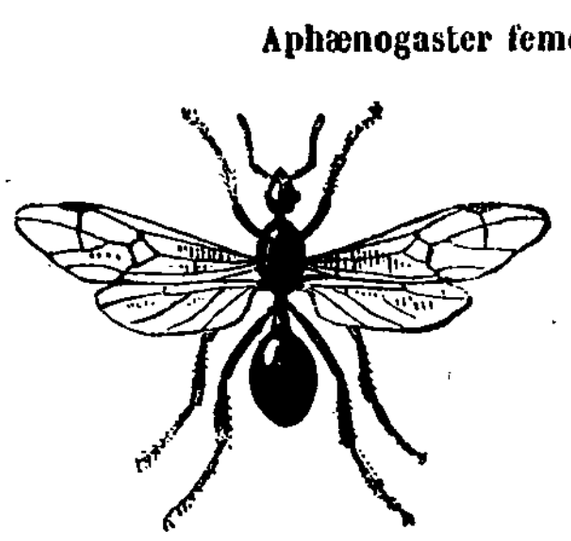
Apetisser, չ. եւ ***S'apetisser***, դ. փոքրանալ, փոքրկանալ, կարճիլ, * պզտիկնալ , կարճանալ. après le solstice d'été, les jours apetissent. || լգ. raccourcir. || Cette étoffe s'apetisse à l'eau. լգա. cette étoffe se rétrécit, se resserre à l'eau.

Apette, ո. տ. **Abeille**.

À peu près, մ. գոգցես , գրեթէ. տ. **Près**.

Aphænogaster femelle.

Aphænogaster mâle.

Aphænogaster ouvrière.

Apeuré, e, ած. աիաբեկ, երկիւղալիր . il est tout —, — է :

Apex (ափէքս) ա. բժ. ծայր :

Aphacée, ի. բ. սպտիճ. հատուած խուրմ (lathyre) սեռի:

Aphænogaster, ա. մբ. անյայտափոր . սեռ Ծաղանձաձեւից , ի տոհմէ մրջիւնեայց (formicides).

Aphakie, ի. բժ. անատնատեսակութիւն . ի ծնէ կամ դիպուածական անգոյութիւն սատնատեսակի (cristallin).

Aphanactis (ֆիս) ի. բ. նսեմաշող . սեռ արեւածաղկակերպեայց (héliantholdées).

Aphanamyxis (միքսիս) ա. բ. անտեսախլինք . տունկ ի տոհմէ մոլահացեայց (méliacées).

Aphananthe, ի. բ. աներեւածաղիկ. հն. **Microtée**.

Aphananthème, ա. բ. աներեւանեմ. հատուած արեւանեհմ (héliantheme) սեռի. խոտ տարեւոր :

Aphanase, ա. մբ. նսեմուկ . սեռ քառայօդ պատենաձեւից Աւստրալիոյ :

Aphane, ա. ձբ. աներեւուկ. սեռ զանձակային ձկանց, նման լոգի (saumon). 2. բ. —. սեռ վարդենեայց 3. մբ. —. **S. Aphène**.

Aphanée, ի. մբ. մթնուկ. սեռ կիսաձեւ փաղփունեայց (fulgoriens).

Aphanèse, ի. տգ. անփայլ. զառկաւտ (arséniate) պղնձոյ :

Aphanie, ի. բ. անտեսիկ. սեռ օճառեայց (sapindacées)

Aphaniptère, ած. անտեսաձեւ , ճաճկաձեւ . || —s, ա. յ. մբ. —ք. կարգ լուսատեսակ միջատաց :

Aphanistique, ա. մբ. անհետիկ. սեռ հնգայօդ պատենաձեւից :

Aphanite, ի. հբ. անյայտաքար . ապգ հրանոային (pyroxénique) ժայռ :

Aphanitique, ած. հբ. անյայտաքարային:

Aphanizomène, ի. բ. անհետաբոյս . սեռ չբաւպնգեայց (conservées).

Aphanobe, ա. մբ. մթակեաց . սեռ հնգայօդ պատենաձեւից :

Aphanocalyx(լիքս) ա. բ. անտեսապատեան. սեռ բնդաբեր կեսալպինեայց (césalpiniées).

Aphanochile (քիլ) ա. բ. անտեսաշուրթն. սեռ շրթնաւորաց :

Aphanomyce, ա. բ. անտեսասունկ. տեսակ սնկոյ :

Aphanope, ա. ձբ. աներեւակ. տեսակ Ծիննիսկերպից (scombéroïdes).

Aphanopétale, ա. բ. անտեսաթերի . սեռ կիւնոնեայց (cunoniacées), ծառ յԱւստրալիա :

Aphanoptère, ած. Ծ. եւ մբ. նրսեմաձեւ . որոյ մուճ է գոյնն Ծեաց :

Aphanostème, ի. բ. մՃաուէջ .

ֆրանուկի (renoncule) տեսակ :

Aphanostèphe, ա. բ. անտեսաՁագ. սեռ. ասողակերպ բարդածաղկանց Սեքսիքայ :

Aphantochète (քէԹ) ի. բ. անտեսաթիթեռ . սեռ. ասողակերպ բարդածաղկանց Քալիֆոռնիոյ :

Aphaque, ած. բժ. անաստնատեսակ. *աստնատեսակ չունեցող :

Aphasie, ի. ախ. անխօսուԹիւն :

Aphasique, ած. եւ գ. անխօս, անխօսական :

Aphédrodère, ա. ձբ. կոյավիզ . տեսակ ձողաձկան (perche) անոյշ ջրոյ ի հիւսիսային Ամերիկա :

Aphélandre, ի. բ. պարզատէջ . տեսակ կեռանոտասերից (acanthacées).

Aphélandrées, ի. յ. բ. պարզատիջեայք. ցեղ կեռանոտասերից :

Aphélexis (խս) ա. բ. անպարդիկ. սեռ ոսկարեգաց (hélichryse).

Aphélie, ի. բ. պարզուկ. սեռ սրբաթեփեայց (centrolépidées) Աւստրալիոյ. 2. մբ. —. սեռ գիշերային ԹեփաԹեից (lépidoptères).

Aphélie, ի. աս. արփահեռակէտ, հեռակէտ. *մոլորակի մի արեւէն հեռագոյն կէտն. 2. ած. —. la terre est —.

Aphéline, ի. մբ. պարզկիկ . սեռ ԹաղանԹաՁեւ պղնձամոլիզեանց (chalcidiens).

Aphélocheire (քէք) ա. մբ. պարզաձեռն. սեռ այլաձեւ (hétéroptères) նրբոտանց (leptopodiens).

Aphélope, ա. մբ. պարզոտն . սեռ սրատոնեանց (oxyuriens) ԹաղանԹաՁեւից :

Aphémie , Aphémique , տ . Aphasie, Aphasique.

Aphène կամ **Aphane**, ի. մբ. անփայլուն . սեռ տոհմի այլաձեւ փայլիւնեանց (fulgoriens).

Aphérèse, ի. բ. կրճատումն. *բառի մի առաջին վանկին ճանուումն. 2. վ. —: [կրճատ. mot —.

Aphérésé, e, ած. բ. կրճատեալ,

Aphérète, ա. ֆբ. կրճատաբար . կանաչ փոսփորատ պղնձոյ ջրատեալ:

Aphididés , ա. յ. մբ. լուիճեայք. տոհմ կիսաՁեւ միջատաց :

Aphidiens, ա. յ. մբ. լուիճեանք . տոհմ մանր եւ կակուղ որդանց :

Aphidigène, ած. լուիճածին . production, maladie —.

Aphidiphage , Aphidivore , ած. մբ. լուճակեր. || —s ա. յ. —ք :

Aphigène, տ. **Aphidigène.**

Aphigénose, ի. բխբ. լուճախտ . — florale, phyllaire. 2. ախ. —. —s animales կամ dartroïdes. [սեր :

Aphilanthrope, ած. անմարդա-

Aphilanthropie , ի. անմարդասիրուԹիւն : [դասիրական :

Aphilanthropique, ած. անմար-

Aphis (խս) ա. լուիճ. գա. **Puceron** : [—.

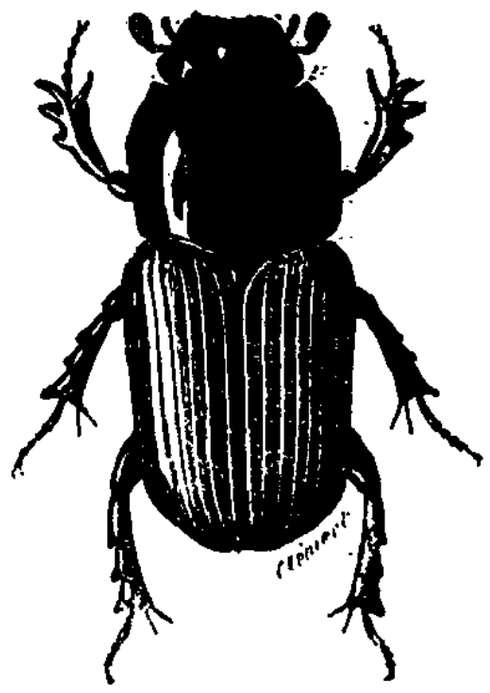
Aphlé, e, ած. բ. անկեղեւ. tronc

Aphlogistique, ած. անբոց, անբոցակէզ . lampe —.

Aphloiée (աֆլօիէ) ի. բ. անկեղեւիկ . ենԹատես ֆրկենեայց (bixinées).

Aphlomidé, e, ած. բ. անկեղեւ նայ . || —es, ի. յ. —ք. տեսակ լօռի :

Aphodie, ի. մբ. աղբաքնդիւն :

Aphodie.

Aphodien, enne, Aphodioïde, ած. մբ. աղբաքնդունակերպ :

Aphodites, ա. յ. մբ. աղբեայք. ենԹացող մսակեր ԹերԹևոչերց :

Aphone, ած. անձայն:

Aphonie, ի. բժ. անձայնուԹիւն :

Aphore, ի. բ. ամուլ. սեռ բնդաբերից : [**Stérilité.**

Aphorie, ի. բժ. ամլուԹիւն . հն.

Aphorisme, ա. պատգամ, վճիռ. les —s d'Hippocrate, պատգամանի Հիպպոկրատայ :

Aphoristique, ած. պատգամական , վճռական . style —.

Aphoristiquement , մ. պատգամաբար , վճռաբար :

Aphotiste, ա. բ. անլուսիկ . տեսակ սունկի. 2. մբ. —. ենԹացող հնգայօդ պատենաՁեւ միջատաց :

Aphozie, ի. բ. անվարակ . հատուած ծիրակ (jongermannie) սեռի :

Aphragme, ա. բ. անիատոց . սեռ խաչաբերից :

Aphragmie, ի. բ. հատոցայտ . սեռ տնկոց ի տոհմէ կեռանոտեայց :

Aphrasie, տ. **Aphasie**

Aphraste, ա. մբ. ղօղակ. միջատ երկՁեւ ի տոհմէ ուտճեայց (curculionides).

Aphrie, ի. մբ. փրփրուկ . սեռ երկՁեւ միջատաց , ի տոհմէ ճանճեայց (myodaires).

Aphrite, ի. բսլ. փրփրաքար . կրաքար սատափագոյն նման ծովու փրփուրի. 2. մբ. փրփրիկ. *սեռ երկՁեւ միջատաց , որք ծաղկանց վերայ կ'ապրին :

Aphritis (խս) ա. ձբ. փրփրաձուկըն. նման ձողաձկան :

Aphrizite, ի. հբ. փրփրակ . սեռ վանաքար (tourmaline).

Aphrocalliste, ի. կ. գեղափրփրուր . սեռ բրածոյ սպնգաց կաւճեղէն եւ երրորդական գետնոց :

Aphrode, ած. փրփրոտ . 2. ա. մբ. —. միջատ ինչ կիսաՁեւ :

Aphrodescine, ի. տգ. փրփրին. գոյացուԹիւն նման օշնանինի (saponine) հանելի ի պրուկաց (cotylédons) հնդկակասկի (marron d'Inde).

Aphrodisiaque, ած. բժ. ափրոդիտական, ասողկեան, տուփական, տուփայոյզ . peinture, culte —. 2. ա. —, տուփադեղ . un dangereux —.

Aphrodisiasme, տ. **Coït.**

Aphrodisie, ի. ափրոդիտուԹիւն, արբունք . || —s, ի. յ. ափրոդիտաւոնք, ասողկաւոնք :

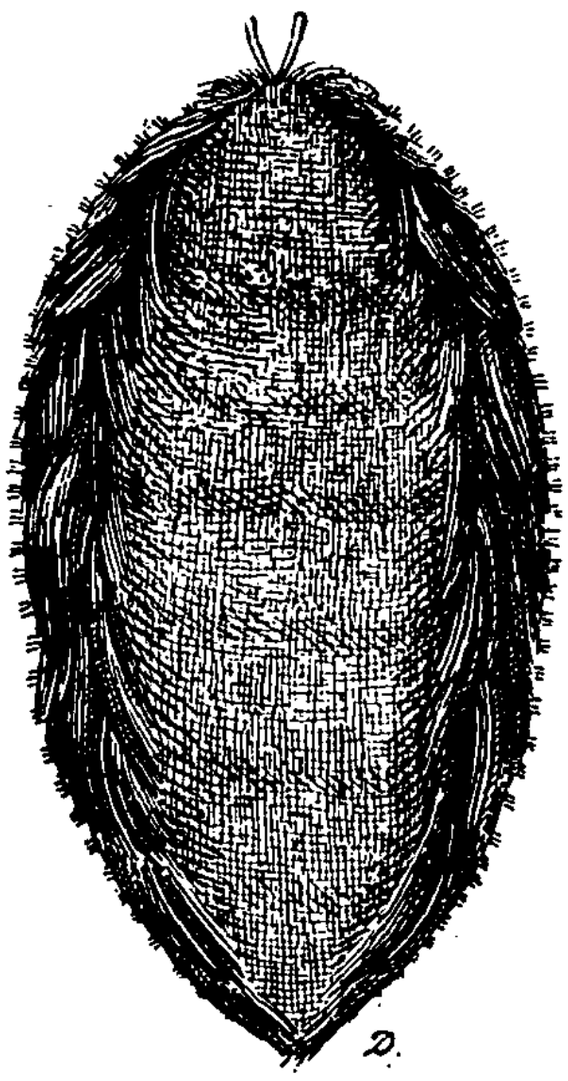
Aphrodisien, enne, ած. ափրոդիտեան. || —s, ա. յ. օլ. —ք. տոհմ օդակաւորաց :

Aphrodisiographe , ած. եւ ա. ափրոդիտագիր, տուփագիր . *սիրոյ հաճոյքն նկարագրող :

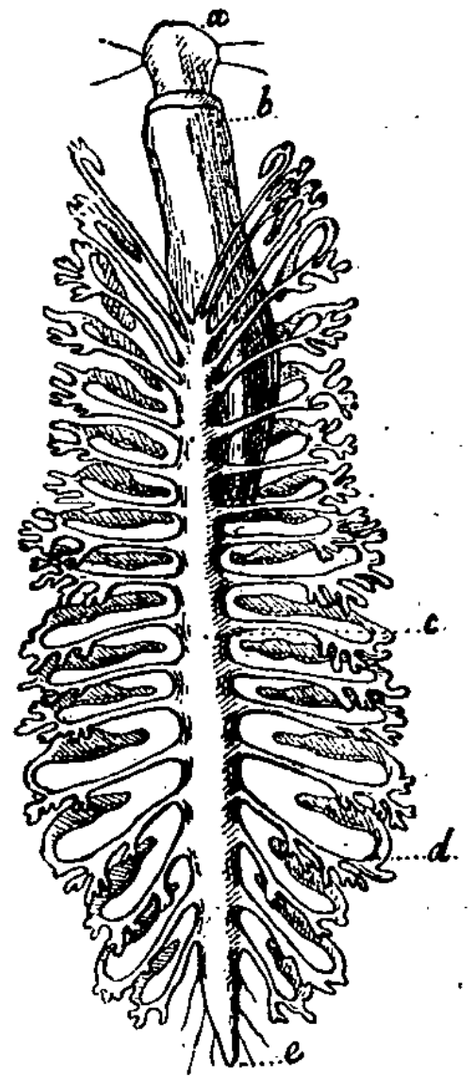
Aphrodisiographie, ի. բժ. ափրոդիտագրուԹիւն, տուփագրուԹիւն . 2. ափրոդիտագրուԹիւն . նկարագիր ափրոդիտական ախտի (maladie vénérienne). [րոդիտագրական :

Aphrodisiographique, ած. ափ-

Aphrodite, ի. դց. Փրփրածին ,

Ասողիկ . 2. կ. փրփրածին . աղդ

օդակաւորաց . || հբ. —. տեսակ ծո վափրփրոյ :

Aphrodité, e, Aphroditien, enne, ած. կ. փրփրածնեայ . || —s. ա. յ. օղ. —ք. տոհմ օղակաւորաց :

Aphroditographie, ի. աս. արուսեակագրութիւն . նկարագրութիւն Արուսեակ (Vénus) մոլորակի :

Aphroditographique, ած. աս. արուսեակագրական :

Aphrogale, ա. կաճնափրփուր . *հարած եւ փրփուր դարձած կաճն :

Aphrogénia, ի. կ. փրփրածնուկ. սեռ բազմատես (polychète) օղակաւորաց :

Aphronatron, ա. տգ. փրփրանատրոն . բնածխատ նատրոնի :

Aphronille, ի. ք. փրփրաքոյս . տունկ միզաքեր :

Aphronitre, ա. տգ. փրփրաքոքակ . բորակ զտեալ :

Aphrophore, ա. մք. փրփրա-

կիր . միջատ ինչ կիսաձեւ :

Aphrosidérite, ա. հք. փրփրերկաճ . ջրատեալ գայլախազատ պաղլեղկի եւ երկաճի :

Aphrosyne (զին) ի. բժ. մոռնատիւթիւն , խօլութիւն :

Aphtalose, ա. տգ. կիզալ . ծբծբմբատ խալուց :

Aphte, ա. բժ. ծծակ , բերնաճապղիկ . *ուռեցք բերնի մէջ :

Aphteux, euse, ած. ծծակուտ , ծծակային . maladie, angine —euse.

Aphtoïde, ած. ախ. ծծակակերպ. pustule —.

Aphtone, ի. մք. առաւուկ . սեռ բառայօք պատենաձեւ միջատաց :

Aphtongie, ի. բժ. անբարբառութիւն, անձայնահանութիւն :

Aphtonite, ի. հք. առաւոտքար . հանածոյ բաղադրեալ պղնձով. ծծրմբով , ծարիրով , գինկով , արծաթով եւ երկաթով :

Aphtophyte, ի. ծծակատունկ . գաղտասեր ծծակաց :

Aphydris (իս) ի. ք. անջրի . հատուած գլիկերիա (glycéric) սեռի :

Aphye (աֆի) ի. ձք. ափի. փոքրիկ ձուկն Միջերկրական ծովու :

Aphylax (աքս) ա. ք. անպահակ. սեռ անկոց տոհմին կոմելինեայց (commélinacées).

Aphyllanthe, ի. ք. անտերեւածաղիկ :

Aphyllanthées, ի. յ. ք. անտերեւածաղկեայք . տոհմ անկոց , մերձաւոր շուշանասերից , նախատիպ ունելով զանտերեւածաղիկն :

Aphylle, ած. ք. անտերեւ. l'orobanche est une plante —.

Aphyllocalpe, ի. ք. անտերեւանաւ. տեսակ ձարխոտոց (fougère).

Aphyllocaule, Aphyllocaulon, ա. ք. անտերեւածիղ . սեռ բաղադրածաղիկ տնկոց :

Aphyllodium (տիօմ) ա. ք. տերեւատ . հատուած սեռի երկհատի (dicerme).

Aphyllorchis (քիս) ի. ք. անտերեւախոլորձ . ազգ խոլորձեայց :

Aphyllostachys (քիս) ի. ք. անտերեւահասակ . բոյս բրաձոյ :

Aphyostome, ա. կ. խոշորաբերան . || —s, ա. յ. ձք. —ք . տոհմ ձկանց :

Aphytéie (աֆիթէի) ի. ք. բուսատ . տունկ ի տոհմէ նռնաճաղկեայց (cytinées).

Api, ա. մեղրախնձոր , խայտախնձոր . une pomme d'—, —. des pommes d'—, մեղրախնձորք . pommier d'—, խայտախնձորենի, մեղրախնձորի . գտ. **Mélimèle**ի :

Apiacées, ա. յ. ք. ազատքեղեայք:

Apiaire, ած. մեղուական . || —s, ա. յ. —ք. տոհմ մեղուաբեր միջատաց:

Apiarides, ա. յ. մք. մեղուաճեւք. տոհմ Քաղանձաձեւ մեղրաբերից :

Apiarites, ի. յ. մք. մեղուազգիք. ցեղ կարգի Քաղանձաձեւից :

Apiastre, ա. ք. մեղուախոտ :

A pic, մ. տ. **Pic.**

Apical, ale, aux, ած. ք. գագաթնային . || —es, ի. յ. մք. —ք. խումբ մնկոն (encyrte) սեռի :

Apicé, e, ած. ք. սրածայր: [կան):

Apices, ա. յ. տառանիշք (յունա-

Apicicourbe, ած. ծայրակոր :

Apicifixe, ած. ք. ծայրակից . anthère —.

Apiciflore, ած. ք. ծայրածաղիկ. *ծայրն ծաղիկներ ունեցող :

Apiciforme, ած. հք. ծայրաձեւ :

Apicole, ած. մեղուատած , մեղուասուն . industrie —.

Apicre, ա. ք. անդառնուկ . սեռ տոհմի հալուէազգեաց շուշանասերից:

Apicrinite, ի. վք. տանձահեր . սեռ բրաձոյ բազմոտանց :

Apicule, ի. բպ. շեշտիկ :

Apiculé, e, ած. ք. շեշտիկաւոր:

Apiculteur, ա. մեղուաբոյծ, մեղուատած, մեղուագործ , մեղուադարման , մեղուապահ :

Apicultural, e, ած. մեղուաբուծական , մեղուատածական , մեղրագործական :

Apiculture, ի. մեղուագործութիւն , մեղուաբուծութիւն , մեղուատածութիւն , մեղուադարմանութիւն , մեղուապահութիւն :

Apiculum (լոմ) ա. մգ. ծայր (գործարանի իրիք մարմնոյ) :

Apidé, Apididé, e, տ. **Apiaire.**

Apie, տ. **Ache.**

Apié, e, տ. **Apiaire.**

Apiécement, ա. ուսակ . * շապկին ուսի կտորն :

Apiéceur, euse, գ. հատա-

գործ , հատուագործուհի . * հատի վերայ աշխատող գործաւոր , ուհի :

A pied, մ. տ. **Pied.**

Apien, enne, ած. կ. անուանկեան. || —s, ա. յ. կ. —ք. տոհմ խեցեմորթաց . տ. **Ape.**

Apier, ա. տ. **Rucher** եւ **Apiculteur.**

Apifère, ած. ք. մեղուաբեր . *մեղուի նման ծաղիկ ունեցող :

Apiforme, ած. մեղուաձեւ :

Apigé, e, ած. նւ. ներաբեռն :

Apigénine, ի. տգ. ազատքեղնաճնին . մարմին գոյացեալ կրկնակազմութեամբ ազատքեղնոյ (apine).

Apiine, Apine, ի. տգ. ազատքեղին . նիւթ մածուցային հանեալ յազատքեղէ : [ուադարման :

Apimane, ա. մեղուաբոյծ , մեղ-

Apinel, ա. ք. մեղուաքոյս. *տունկ Մեքսիքայ , որ Քունաւոր օձից խայթուածն բժշկէ :

Apinelle, ի. ք. մեղուաքուսիկ . սեռ հովանոցաբերից :

Apiocarpe, ի. ք. տանձամիրգ . սեռ տոհմի պարզաշրջաբերան (apiopéristome) մամուռց :

Apiocère, ի. մք. տանձեղջիւր . սեռ պարզեղջիւր (aplocère) երկթեւից:

Apiocrine, ա. վք. տանձահիր . բազմոտն բրաձոյ :

Apiocrinides, ի. յ. կ. տանձահերեայք. տոհմ բրաձոյ բազմոտանց:

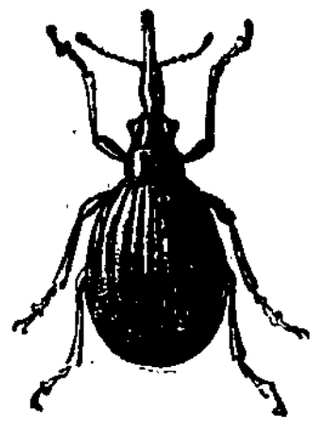
Apiocrinite, տ. **Apiocrine.**

Apiocystide, ի. ք. տանձաքուշտ. սեռ լօռից :

Apiol, ա. տգ. ազատքեղուլ . ազդու սարքն հատից ազատքեղի :

Apiomère, ա. մք. տանձասրուն . սեռ կիսաձեւ այլաձեւից :

Apion, ա. մք. տանձուկ . սեռ պատենաձեւ բառայօդ միջատաց :

Apion.

Apionide, ած. մք. տանձկեայ , տանձկատեսակ . || —s, ա. յ. —ք . տոհմ պատենաձեւ ուղղեղջիւր միջատաց :

Apios (օս) ա. ք. ապիոս. սեռ տոհմին ընդաբերաց :

Apios.

Apiospore, ա. ք. տանձաձորթ . տեսակ սունկի :

Apiosporiens, ա. յ. բ. տանձաՓոքճանք. խումբ տոհմի անկոց :

Apiphile, աճ. ե. գ. մեղուասէր :

Apiquer, ն. ներ. ցցել, ուղղածիգ գոբծել. — une vergue. = չ. ցցիլ, ուղղածիգ լ. * ցցուիլ, անկուիլ :

Apirophore, ա. բ. տանձակիր. ի տոհմի ինձորենայց (pomacées).

Apiropodes, ա. յ. մբ. բազմոտունք. *դաս միջատաց որք վեց ոտքին աւելի ունին :

Apis, ա. Ապիս. նուիրական եզն նախնի Եգիպտացւոց. le bœuf —.

Apis (իս) ա. աս. մեղու. փոքրիկ տատեղատուն հարաւային կիսագրնտոյ. կն. **Abeille**.

Apitoiement, ա. կարեկցութիւն, արգահատութիւն, արգահատանք. cœur porté à l'—, կարեկից սիրտ :

Apitoyé, e, անց. կարեկցեալ, արգահատեալ. — par les souffrances de ces pauvres gens.

Apitoyer [ած. **Aboyer**] ն. բ. ի գուէ՝ ի գորով՝ ի խանդաղատանս՝ յարգահատանս ածել՝ շարժել, ողորմուկս արկանել. — qn. sur son sort. Il cherche à nous — par des récits lamentables.

S'apitoyer, դ. արգահատիլ, խանդաղատիլ, ի գուէ՝ ի գորով շարժիլ, կարեկից լ., գթալ, ողորմիլ, *սիրտն շարժիլ, կարեկցիլ, խղճալ. — sur qn., sur qc.

Apium (իսմ) ա. լտ. S. **Ache**.

Apivore, ած. մեղուակեր. * մեղուներ ուտող :

Aplanétique, ած. տբ. անվրիպելի :

Aplanétisme, ա. տբ. անվրիպութիւն. չունելն շեղումն գնդածեւութ :

Aplani, e, անց. եւ ած. հարթեալ, հարթ, վարուն. terrain —. Chemin —, հորդեալ ճանապարհ. 2. հարթեալ, դիւրացեալ. difficulté —e.

Aplanir, ն. մակարդակել, հարթել, * շտկել. — un terrain. — un chemin, une route, հորդել. 2. փ. հարթել, դիւրացուցանել, հորդել. — les difficultés, les obstacles, բառնալ՝ * վերցունել զդժուարութիւնս, զարգելս. — le chemin du crime, du trône. Aplanissons les voies de votre conversion.

S'aplanir, դ. մակարդակիլ, հարթիլ, դաշտանալ, * շտկուիլ. le terrain s'aplanit du côté des montagnes. 2. փ. հարթիլ, դիւրանալ, հորդիլ, բառնալ, * վերցուիլ. tous les obstacles sont aplanis. Tout s'aplanit de soi-même.

Aplanissement, ա. մակարդակումն, հարթումն, հարթութիւն, հարթայատակութիւն, * շտկութիւն. — d'une montagne, d'une route, d'un terrain. 2. փ. հարթումն, դիւրացումն, բարձումն. — d'une difficulté, d'un obstacle.

Aplastique, ած. անստեղծական. 2. բխ. անմակարդելի. sang —.

Aplati, e, անց. եւ ած. տափարակեալ, տափ, տափարակ, տափակ, տափարակածեւ, տափակատես, * տափկած. la terre —e vers les pôles. Nez —, տափունչ, տափքիթ. 2. փ. տափեալ, ընկճեալ, նկուն. caractère —.

Aplatir, ն. տափարակել, տափել, * տափակել, տափակցունել, տափկեցունել. — les métaux, une surface trop bombée. 2. փ. տափել, ընկճել. il l'a aplati par ses raisonnements.

S'aplatir, դ. տափարակիլ, տափանալ, * տափկիլ. la tumeur s'aplatit. Sous les coups de marteau le métal s'aplatit. La terre s'aplatit vers les deux pôles. 2. փ. ը. տափանալ, խոնարհիլ, * տափկիլ. l'orgueil s'aplatit. Mon courage se hérisse au lieu de —.

Aplatissage, ա. տափարակումն, տափումն. l'— du blanc de la corne.

Aplatissement, ա. տափումն, տափարակութիւն, տափակութիւն, *տափկածութիւն. l'— du nez, տափընչութիւն, * քթի տափկածութիւն. 2. փ. վատթարումն. l'— des mœurs.

Aplatisserie, ի. տափարան (երկաթի) :

Aplatisseur, ա. տափիչ, տափարակիչ :

Aplatissoir, ա., **Aplatissoire**, ի. տափոց. տափարակիչ գլան :

Aplecte, ի. մբ. անճալուկ. սեռ գիշերային ներփաթեից :

Aplectre, ա. մբ. անբիտ. սեռ բառայօդ պատենաթեից. 2. բ. —. սեռ տոհմի սեւաբերանեայց (mélastomacées) միկոնեայց (miconiées).

Aplet, ա. ձո. արծոյլ, ուռկան :

Apleure, ի. բ. անկող. սեռ հովանոցաբերից : [S. **Plèvre**.

Apleurie, ի. մգ. անշարփութիւն.

Apleurospermes, ի. յ. բ. անկողասերմնեայք. ցեղ հովանոցաբերից, որոց պտուղք անկող են :

Apleurote, ա. վբ. անկողիկ. բրածոյ ինչ ժամակ :

Aplide, ա. կմ. պարզուկ. ազգ տկճորեան (ascidien) փաթիկամորթոց :

Aplidie, ի. մբ. պարզեակ. ազգ բառայօդ պատենաթեից :

Aplite, ի. եբ. պարզաքար. ժայռ բաղադրեալ քուարցով եւ արատոյով (feldspath).

Aplite, ի. ձբ. պարզաճուկն :

Aplocarye (րի) ի. բ. մոլակաղնի. սեռ ժլորեայց (nolanacées).

Aplocélis (իս) ա. մբ. պարզասրուն. սեռ եռայօդ պատենաթեից :

Aplocentre, ա. ձբ. պարզափուշ. սեռ կորիփէն (coryphène) ձկանց :

Aplocère, ած. մբ. պարզեղջիւր. 2. ա. մբ. —. սեռ թեփաթեից գիշերայնոց. || —s, ա. յ. մբ. —ք. տոհմ երկթեւ միջատաց :

Aplocnème, ա. մբ. պարզազդր. սեռ հնգայօդ պատենաթեից, ի տոհմէ երկայնեղջերց:

Aplodactyle, ա. ձբ. պարզամատն. սեռ ձկանց ի տոհմէ ձողաձկանց :

Aplodère, ա. մբ. պարզաւորթ. սեռ հնգայօդ պատենաթեից :

Aplodisque, ա. բ. պարզասկուտեղ :

Aplodon, ա. բ. պարզատամն. տեսակ մամռոց. 2. կմ. —, ժամակ ինչ :

Aplodontie, ի. կ. պարզատամնեակ. տեսակ մկնարջի (marmotte).

Aploé, ա. մբ. պարզիկ. սեռ հնգայօդ պատենաթեից արեւելեան Հնդկաց :

Aplomb, ա. ուղղորդութիւն, ուղղածգութիւն, * շտկութիւն, շտակութիւն. prendre l'— d'un mur. Ce mur a perdu, gardé son —. 2. փ. անվեհերութիւն, համարձակութիւն. avoir de l'—, — ունել. il manque d'—, վեհիր՝ վեհերոտ է. il faut de l'— pour . . . Il a beaucoup d'—.

D'aplomb, մ. ուղղորդ, ուղղածիգ, * շիտակ. Ce mur n'est pas d'—. Être hors d'—, անուղղորդ՝ անուղղածիգ լ. || être d'—, ուղղորդ՝ հաստատուն կալ, * շիտակ կենալ. || retomber d'—, *շիտակ իյնալ :

Aplome, ա. սիտոց խորանի (յեկեղեցիս Յունաց). 2. հբ. կբնոր. ազգ սուտակի :

Aplomère, ա. մբ. պարզագիտ. սեռ կարճեղջիւր երկթեւից :

Aplomie, ա. մբ. պարզունակ. անուն կարգի անգործարան ջրաճճեաց :

Aplomye (մի) ի. մբ. պարզաճանճ. սեռ կարգի միջատակեաց (entomobie) երկթեւից. || —s, ա. յ. ջ. կարգ ջրաճճեաց որք չունին արտաքին գործարանս :

Aplonis (իս) ա. Ք. պարզամագիլ. Ճուչունք նման սարեկի (merle).

Aplonome, ած. հբ. պարզաբիւրեղ :

Aplonyche (նիք) ա. մբ. պարզեղունգն. սեռ հնգայօդ պատենաթեից Աւստրալիոյ :

Aplopappe, ա. բ. պարզացցուն. տեսակ աստղաբուսոց (asters).

Aplope, ա. մբ. պարզաճաճ. սեռ բառայօդ պատենաթեւ միջատաց :

Aplopéristomé, e, ած. բ. պարզաշրջաբերանեայ. || —es, ի. յ. —ք. ազգ մամռոց :

Aplophylle, ա. բ. պարզատերեւ. տեսակ վեգենայի (rue).

Aplopore, ա. կ. պարզանց. սեռ կենդանեաց ի խմբէ փողածակեայց (tubiforées).

Aplopses, ա. յ. ջ. պարզաչեայք. ենթատոհմ պարզ ջրաճճեաց :

Aploscélis (իս) ա. մբ. պարզասրուն. սեռ եռայօդ պատենաթեից :

Aplosonyx (նիքս) ա. մբ. պարզաճիրան. սեռ բառայօդ պատենաթեից Ճավայի :

Aplostachyé, e, (քիէ) ած. բ. պարզահասակ. որոյ ծաղկունք պարզ հասկածեւ են. mélastome —.

Aplostègue, ած. կմ. պարզախորշ. || —s, ա. յ. —ք. հատուած ճակաբեր գլխոտանց : [րան :

Aplostome, ած. կ. պարզաբե-

Aplotarse, ա. մբ. պարզակինք. սեռ կարգի հնգայօդ պատենաթեից:

Aplotaxis (քսիս) ա. բ. պարզաշար. սեռ բարդաճաղկանց, վերծաւոր սոսիւրեակ (saussurée) սեռի :

Aplotomie, ի. վ. պարզահատուածիւն. պարզ հատումն :

Aplozie, ի. բ. պարզակեաց.

հատուած ծիրակ (jongermannie) սեռի :

Aplude, ի. բ. պարզուկ . տեսակ

Aplure, ա. ձբ. պարզագի. ծուկն ի սեռէ նիզակածկան (thyrsite).

Aplustre, ա. մբ. հողմացոյց . տեսակ Քիվեռնկի . 2. ին. հո. —. *տեսակ մի գարդ նաւուն յետակողմն դրուած :

Aplysiacé, e, աճ. կմ. աղուկաւոր . || —s, ա. յ. —բ. տոհմ փորոտն կակղամորթոց, որոց նախատիպ աղուկ :

Aplysie, ի. կմ. աղուկ . սեռ փորոտն փափկամորթոց. կն. ծովանապաստակ (lièvre marin).

Aplysien, enne, աճ աղուկեան. s. Aplysiacé.

Aplysiforme, աճ. աղուկաձեւ:

Apnée, ի. բժ. անշնչութիւն :

Apnéologie, ի. բժ. անշնչաբանութիւն: [չաբանական:

Apnéologique, աճ. ախ. անշընչ-

Apnéosphyxie, ի. բ. անշնչահնդութիւն. դադարումն շնչոյ եւ հնդման բազկերակի (pouls).

Apneumie, ի. բժ. անթոքութիւն:

Apneumones, ի. յ. կ. անթոքք . խումբ անթոք ծովագլանաց :

Apneuste, աճ. բժ. անշունչ :

Apneustie, s. Apnée

Apoaconitine, ի. տգ. վերընձաղուտին. գոյացութիւն արմատ-բնակ չզդեցութենէ չքախառն եւ ացեալ քիմուց ի վերայ ընձաղոտինի :

Apocale, ա. ձբ. ապոկալ . ազգ չանձկան :

Apocalypse, ի. Յայտնութիւն . գիրք Յայտնութեան . 2. փ. —, խրթնախոս լեզու, խրթնախօսութիւն. style d'—, ոճ Յայտնութեան . խրթնախօս՝ խրթնաճաշուկ՝ դժուարիմաց ոճ. parler comme l'—, խրթնախօս լ :

Apocalyptique, աճ. յայտնութենական, մթին, խրթին, խրթնաբան, խրթնախօս, դժուարիմաց. style, auteur —.

Apocalyptisme, ա. յայտնութենականութիւն, խրթնաբանութիւն, խրթնախօսութիւն :

Apocénose, ի. բժ. մասնահիւսուածքն. արտաքորումն մասնական:

Apocinchène, ա. տգ. կինքենակ. կալաքարակերպ արուեստական :

Apoco, ա. սգր. ծանծաղամիտ, տխմար . traiter qn. d'—, առ ոչինչ գրել զոք . *մէկն տխմարի տեղ դնել:

Apocope, ի. ք. ծայրատումն, յապատումն տառի ի վերջ բառից, որպէս encor փկ. encore. 2. վ. —. * խոցուած մաքմնոյ, որով անտի մի մասն կիանուի . 3. —. * բեկումն ոսկեր, որով անտի մի մասն կվերցուի :

Apocopé, e, աճ. ք. ծայրատ . mots —s, — բառք :

Apocoptone, ա. մբ. բացահատ. սեռ բառայօդ պատենաձեւից :

Apocrisaire, Apocrisiaire, ա. պատասխանաբեր, պատգամաբեր, պատգամաւոր, հրեշտակ, նուիրակ :

Apocrisie, s. Sécrétion.

Apocryphe, աճ. անյայտ, անվաւեր, անվաւերական, աննկանոնական. auteur, histoire —. 2. ա. —. un —. Les —s, —ք. 3. աճ. անվաւեր, սուտ, ստայօդ, անհաւոյգ . nouvelle —, — լուր. récit —.

Apocyn (ափոսէն) ա. ք. շան մա-

հարար, շնատ, շնվեռուկ . — androsémifolié, — արեւատնկատերեւ :

Apocyn androsémifolié.

Apocynacées (սինասէ) ի. յ. ք. շնատասերք. հն. Apocynées.

Apocyne (սին) ի. տգ. շնատին . գոյացութիւն հանեալ յարմատոյ շնատի եւ գործածեալ իբրեւ սրտաբոյժ եւ միզեցուցիչ :

Apocynées (սինէ) ի. յ. ք. շընատեայք . տոհմ բուսոց նախատիպ ունելով զշնատ :

Apocynéine, ի. տգ. շնատէին . գոյացութիւն հանեալ ի շնատէ եւ գործածեալ իբր սրտադեղ :

Apocynine, s. Apocyne.

Apocynophylle, ա. ք. շնատատերեւ. ազգ բրածոյ շնատաց :

Apocynum, լա. Apocyni :

Apocyrte, ա. մբ. անկորտ . սեռ քառայօդ պատենաձեւից :

Apodacrytique, աճ. եւ ա. բժ. արտասուահալած, արտօսրաչինչ :

Apodanthe, ա. ք. անոտնաճապիկ . սեռ նռնաճապկեայց (cytinées).

Apodanthées, ի. յ. ք. անոտնաճապկեայք . ցեղ նռնաճապկեայց նախատիպ ունելով զանոտնաճապիկ :

Apodanthère, ա. ք. անոտնափթիթ. երկբայելի սեռ վարընգեայց (cucumérinées).

Apode, աճ. կ. անոտն . 2. ձբ. անթեւճակ (որպէս օձաձուկն). 3. —s, ա. յ. մբ. անոտունք :

Apodème, ա. մբ. բացազօդ *միջատաց հաստատուն պատենին ի լանջն կպած մասն. —s d'articulation.

Apodémialgie, ի. ախ. ուղեցաւ. բարոյական հիւանդութիւն ի սէր ուղեւորութեան :

Apodère, ա. մբ. հարուկ . սեռ պատենաձեւ միջատաց :

Apodictique, աճ. իս. ապացուցական :

Apodie, ի. մգ. անոտնութիւն. անոտն լինելն :

Apodocéphale, աճ. ք. անոտնագլուխ :

Apodogyne, աճ. եւ ա. անոտնասեր :

Apodonte, ա. ձբ. բացոտն. ազգ միւնիկակերպ ձկանց :

Apodose, ի. ճս. վերջանդամ. վերջին անդամն պարբերութեան :

Apodosporés, ք. անոտնասերմանք . խումբ սնկոց :

Apodotes, ա. յ. ք. անճիւք հատուած կոթաթոյս (hyptide) սեռի, տոհմ շրթնաւորաց :

Apodynomène, ա. ք. անզօր . սեռ ընդարբերից :

Apodyte, ա. ք. վերկուկ . սեռ խարթապտղեայց (mappiées).

Apodytérion, ա. հխ. յն. վերկարան, հանուարան . * կռուարանի կամ բաղանեաց հանուելու տեղն :

Apogalactisme, s. Sevrage.

Apogamie, ի. ք. անգործարանասերութիւն . *բոլորջրամբ սերման սնկոց որ սերական գործարանօք սերելու կարողութիւնն կորուսած լինին:

Apogastre, աճ. կմ. անոտնորովայն. *փորուն վերայ ոտք չունեցող:

Apogée (ժէ) ա. աս. յեռակէտ, հեռակէտ . հեռաւորագոյն կէտ լուսնի յերկրէ. la lune est à son —. 2. աճ. —. la lune est —. 3. փ. —, ծայր, գլուխ եւ ծայր, ծագ, կատար. être à l'— de la gloire, լինել ի — փառաց. sa puissance, sa fortune est à son —, իշխանութիւն, ճոխութիւն նորա ի ծայրն հասեալ՝ ծայրացեալ է, ի ծայրս իշխանութեան, ճոխութեան հասեալ է:

Apogéton, s. Aponogéton.

Apoglucate, ա. տգ. մակքաղցրաթ . ազ կազմեալ մակքաղցրային ՔՔուով եւ մի հիմամբ :

Apoglucique, աճ. տգ. մակքաղցրային. acide —, — ՔՔու :

Apogon, ա. ձբ. մօրուաւոր . ազգ կարմրակի (rouget).

Apographe, ա. հխ. յն. դպիր . 2. սգր. պատճէն ; օրինակ, գաղա-

փար , հաւասար . 3. գաղափարիչ (գործի) :

Apogyne, Apogynique, ած. բ. **Apogynie**, ի. բ. անիգասերութիւն.* եղանակ սերման մոնոց երբոր իգական տարրն չլինի :

À point, մ. s. **Point**.

Apointisser, ն. ար. սրածայրել, սրածայր գործել :

Apojove, ա. եւ ած. աս. բացալուսնեակ , լուսնեակահեռակէտ . հեռաւորագոյն կէտ պարուճակի արբանեկաց ի լուսնեակ :

Apolaire, ած. մգ. անբեւեռային:

Apolecte, ա. ծբ. գերընտրիկ. ի տոհմէ ինինիկակերպից :

Apolémie, ի. կ. անոսիս . սեռ ծովային եղջի : [mation.

Apolépisme, ա. s. **Desqua-**

Apolepsie, ի. բժ. կացումն. խափանումն բնական հիւծոյ միոյ :

Apolepsis (սիս) ի. բ. կացեակ . սեռ կեռանոասերից (acanthacées).

Apolexie, ի. վդ. զառամութիւն, ծերութիւն :

Apollinaire, ած . ապողոնեան . jeux —s, — խաղք. 2. ա. s. **Apollinariste**. [ութիւն :

Apollinarisme, ա. ապողինար-

Apollinariste, գ. ապողինարեան (աղանդաւոր):

Apollon, ա. դց. Ապողոն. աստուածն գեղարուեստից եւ բանաստեղծութեան . || փ. les fils, les favoris d'—, որդիք, սիրելիք Ապողոնի . քնիծողք, բանաստեղծք. || c'est un —, — մի է. այր գեղեցկամարմին է .. 2. մր. —. տեսակ մի մեծ թիթեռն :

Apolloniade, ի. բ. ապողոնեակ, ապողոնաբոյս . սեռ տոհմի սարդեայց :

Apollonicon, ա . ապողոնիկ . *հինգ ստեղնաբանով (clavier) մեծ երգիոն : [ղոնեան :

Apollonien, enne, ած . ապո-

Apollonies, ի. յ. ապողոնաւօնք:

Apollonion, ա. ապողոնիոն.* նուագարան երկու ստեղնաբանով :

Apologétique, ած. ջատագովական . lettre, discours —. 2. ա. ջատագովականն, ապերսականն, ջատագովութիւն. — de Tertullien, — Տերտուղիանոսի :

Apologie, ի. ջատագովութիւն , ապերս, ապերսաբանութիւն. faire une —. Faire l'— de qn., d'une action, d'un livre, առնել զ—, ջատագովել.. :

Apologique, ած. ջատագովական . discours —.

Apologiste, ա. ջատագով . il s'est fait votre —. Vous auriez pu choisir un meilleur —.

Apologue, ա. առակ , առակաբանութիւն, առակախօսութիւն. հն. **Parabole**. Se servir d'un —. Réciter un —.

Apomatostomes, ա. յ. կմ. անխիտանաբերանք. *որոց միապատեան խեցին խիտան (opercule) չունի :

Apomécométre, ա. եչ. տարահեռաչափ. գործի ի չափել զանջրպետս հեռաւոր իրաց. s. **Télémètre**.

Apomécométrie, ի. տարահեռաչափութիւն :

Apomésostomes, ա. յ. կ. վերամիջաբերանք . որոց բերանք չեն ի կեդրոնի :

Apomorphine, ի. տգ. տարամորփին . մարմին սպիտակ բիւրեղացեալ :

Apomorphose, ի. տգ. տարակերպութիւն :

Apomyttose, ի. բժ. խնչիւն . տեսակ ատնգամի(spasme).

Aponévrographie, ի. մգ. ջղոնագրութիւն . նկարագիր ջղոնից :

Aponévrographique, ած. մգ. ջղոնագրական :

Aponévrologie, ի. մգ. ջղոնաբանութիւն. *գրուածք ջղոնից վերայ :

Aponévrologique, ած. մգ. ջղոնաբանական :

Aponévrose, ի. մգ. մկնափաթոյթ, ջղոն , բարակ թաղանթ սպիտակ. — brachiale, fémorale, tibiale. Les —s musculaires.

Aponévrotique, ած. ջղոնային . muscle —.

Aponévrotome, ա. վ. ջղոնահատ (գործի) :

Aponévrotomie, ի. վ. ջղոնահատութիւն : [ղոնահատական :

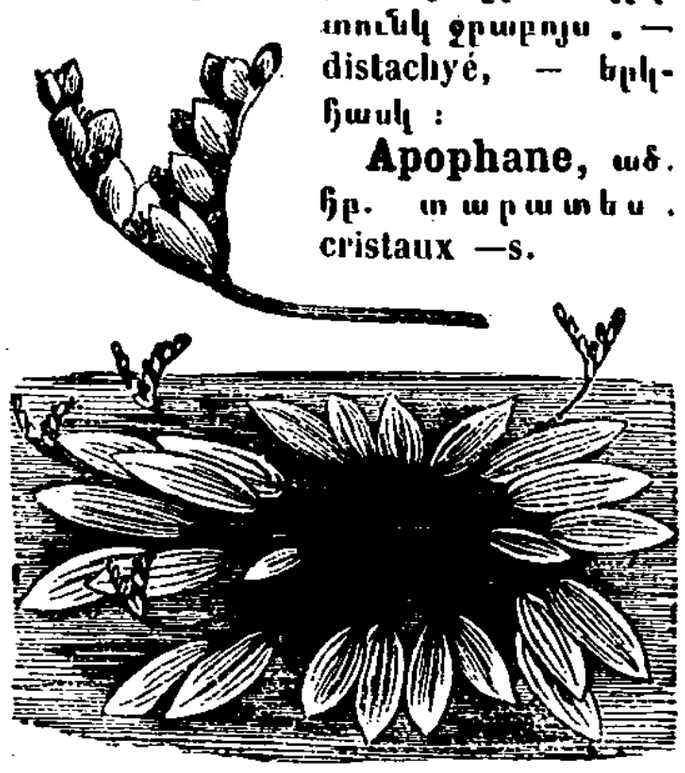
Aponévrotomique, ած. վ. ջ-

Aponie, ի. բժ. անցաւութիւն :

Aponogétacées, Aponogétées, ի. յ. բ. ջրաճաղկեայք :

Aponogéton, ա. բ. ջրաճաղիկ. տունկ ջրաբոյս . — distachyé, — երկհասկ :

Apophane, ած. հբ. տարատես . cristaux —s.

Aponogéton distachyé.

Apophlegmatisant, e, ած. եւ ա. բժ. մաղասայոյզ :

Apophlegmatisme, ա. բժ. մաղասայուզութիւն :

Apophonie, ի. փոխաձայնութիւն : [բանական :

Apophtegmatique, ած, վճռա-

Apophtegme, ա. վճռաբանութիւն, բանավճիռ. —s de Caton, —ք՝ վճռամունք Կատոնի :

Apophthore, ած. եւ ա. բժ. վիժեցուցիչ : [բուն :

Apophyge (ֆիժ) ի. ճ. սիւնա-

Apophyle, ա. մբ. տարացեղ . սեռ քառայօդ պատենաւեւից :

Apophylle, ա. բ. տարատերեւ . սեռ կապարեայց (capparidées).

Apophyllénique, ած. տգ. տարատերեւային . acide —.

Apophyllite, ի. հբ. փշրաքար :

Apophysaire, ած. մգ. արձենային. point —, — կէտ:

Apophyse, ի. մգ. արձէն. *ոսկրին դուրս ցցուած կտորն . — épineuse, փշարձէն . — styloïde, սլաքարձէն. — caracoïde, ագռաւարձէն.— articulaire, s. **Articulaire**. 2. բ. —. *ուռոյց ի ծաղկաթեր մասին մամռոց :

Apophysé, e, ած. բ. արձէնաւոր:

Apophysiforme, ած. բ. արձէնաձեւ: [նահապաձեւ, կաճուածաձեւ:

Apoplectiforme, ած. բժ. արիւ-

Apoplectique, ած. բժ. արիւնահապական, կաճուածահապական, կաճուածական, կաճուածային , կաճուածոտ. complexion —. 2. արիւնահար, կաճուածահար . 3. ա. —. un —.

Apoplectoïde, ած. բժ. արիւնահարակերպ , կաճուածակերպ :

Apoplexie, ի. բժ. կաճուած . atlaque, coup d'—, հարուած կաճուածոյ , կաճուածահարութիւն . être frappé d'—, կաճուածահար լ., *կաճուածէզարնուիլ.— foudroyante,—շանթահար . — cérébrale, — ուղեղային :

Apoquinène, ա. եւ **Apoquinine**, ի. տգ. տարաքինէն , տարաքինին . *կալաբարակերպ արուեստական գոյացեալ տարբունելով զքինէն կամ զքինին ջրաքլորային կամ բրոմաջրածնային ՝ՁՁուով :

Aporoméra, ի. սբ. ապորոմէրա. սեռ մողիզեայց :

Aporrhétine, ի. տգ. գաբին. ունին հանեալ ի գաբէ :

Aporrhinose, ի. ախ. ընգաիոսումն, ընգաիոսութիւն :

Aposaturne, ա.աս. տարերեակ. Երեակի արբանեկին հետատրագոյն կէտն : [ալանրատ ՅՁուխէ :

Aposépédin, ա. տգ. մականախ.

Aposepsie, ի.բժ. փտահամրուման. լիուտ խմորումն :

Aposie, տ. **Adipsie**.

Aposiopèse, տ. **Réticence**.

Aporoméra.

Apositie, ի.բժ. անախորժութիւն. * կերակուրէ խորշումն :

Aposképarnismos (օս) ա. վ. խաբբագանկախոց . * վերք գանկի հատու գործիով :

Apospastique, տ. **Dérivatif**.

Apostase, ի. բժ. պալարումն, խրխայծումն: [սերք. տ. **Apostasiées**.

Apostasiacées, ի. յ. բ. ուրացկա-

Apostasie, ի. ուրացութիւն . l'— de l'empereur Julien. Tomber dans l'—, յ— անկանել . revenir de son —, յետս դառնալ՝ կալ յ—ՁեռնէՆ. 2. ուխտազանցուի, ուխտադրժուի, կարգուրացի, կրօնափոխուի. 3.փ. ուրացութիւն. Ձողուն զկուսակցութիւն, զկաթ ծիս . son — ne lui rapporta pas tous les avantages qu'il en avait espérés. Il y a eu beaucoup d'—s sous la Révolution française. 4. բ. ուրացուկ . սեռ տոհմի ուրացկեայց :

Apostasiées, ի. յ. բ. ուրացկեայք . տոհմ միապտուկ տնկոց մերձաւոր խոլորձեայց (orchidées).

Apostasier, չ. ուրանալ, ուրացող՝ կրօնափոխ լ. ils apostasièrent pour sauver leur vie. 2. կարգուրաց՝ կարգաՁող լ. ce religieux a apostasié. 3. փ. ուրանալ, ուխտադրուժ՝ ուխտազանց լ. il a apostasié chaque fois que son intérêt lui en donnait le conseil.

Apostasier, ն. ուրանալ՝ կրօնափոխ լ. — sa foi, — զհաւատս՝ * հաւատքն ուրանալ :

Apostasimérides, ա. յ. մբ. խտրոցաբարձք. երկրորդ բաժանումն ծնկեղջիւր (gonatocère) ուտեեայց :

Apostat, ած. ուրացող, հաւատուրաց, կրօնափոխ . chrétien —. 2. ա. —. Julien l'—. C'est un —. 3. —, ուխտազանց, ուխտադրուժ, կարգուրաց, կարգաՁող : [յին :

Apostématique, ած. պալարա-

Apostème, ա. պալար, խոխայծ:

Aposter, ն. ի դարանի կացուցանել, ի դարան մուծանել, *դարանի դնել՝ կեցուցանել . — des espions.

A posteriori, տ. **Posteriori**.

Apostille, ի. շալակ, լուսանցագիր, եզերագիր, ներքնագիր . mettre son —. Il m'a demandé une — pour sa pétition. En —, եզերագրեալ, լուսանցագրեալ, եզերագիր, լուսանցագիր .

Apostiller, ն. շալակել, լուսանցագրել, եզերագրել, ներքնագրել :

Apostilleur, ա. շալակող, լուսանցագիր, լուսանցագրող, եզերագրող, եզերագիր, ներքնագրող, ներքնագիր :

Apostolat (լա) ա. առաքելութիւն:

Apostolé, ա. դպգ. մուզ (* ամէն տեսակ) :

Apostolicité, ի.աբ. առաքելականութիւն:

Apostolique, ած. առաքելական. siècle, temps, église —. 2. —, առաքելաւանդ, առաքելաքարոզ, առաքելաշնորհ . doctrine, zèle, vie, mission —. 3. քահանայապետական. nonce, bref, bénédiction —. 4. —s, ա. յ. առաքելականք . հերետիկոսք Գ. դարու :

Apostoliquement, մ. առաքելաբար, առաքելապէս, առաքելօրէն:

Apostrophe, ի. ճա. բացադարձութիւն, յանդիմանութիւն . et vous, brave soldat ! O vertu, que tu es aimable! 2. աղեղնաբանութիւն, սաստ, կշտամբանք, * չեխ . une vigoureuse —. Dure —. 3. բ. ապտակ. envoyer une — à qn., — աճել ումեք, *— զարնել՝ իջեցունել մէկուն. 4. բ. ապաՁարց [']:

Apostrophé, e, անց. սաստեալ, աղեղնաբանեալ, կշտամբեալ :

Apostropher, ն. բացադարձել, յանդիմանել, դարձուցանել՝ ուղղել առ ոք զբանն, ձայնել զոք . *խօսքն մէկուն՝ բանի մի ուղղել՝ դարձունել . — qn., qc., խաղալ բանիւք ի վերայ ուրուք, աղեղնաբանել. 2. սաստել, կշտամբել, *վրան բրդդիլ, չեխել . il l'apostropha en pleine rue. 3. բ. — qn. d'un soufflet, ապտակ աճել ումեք, * մէկուն ապտակ իջեցունել՝ զարնել . — qn. d'un coup de bâton, բրաՁեճ առնել, գաւազանել, ճեճել :

S'apostropher, դ. բ. ապաՁարց առնուլ, ապաՁարցիլ . l'article *le* s'apostrophe devant une voyelle.

Apostume, տ. **Apostème**.

Apostumer, տ. **Abcéder**.

Aposure, ա. մբ. անուռնաձետ :

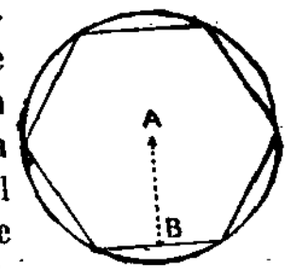
Aposyrme, ա. բժ. արտակեղումըն (մրուճոյ, ulcération superficielle de la peau).

Apothèce կամ **Apothécie**, ի. բ. գտոր . սերման գործարանըն պարունակող մասն քարաքոսից :

Apothécion, ա.բ. տ. **Apothèce**.

Apothème, ա. եչ. ուղղադիծ . *ուղղահայեացն քաշուած կանոնաւոր բազմանկեան կեդրոնէն անոր կողմանց միոյն վերայ . 2. տգ. դիւրտ (բուսական մզոց, extrait végétal).

Apothéose, ի. աստուածարութիւն ; աստուածարարութիւն, աստուածացումն, դիցակարգութիւն . — d'Auguste. 2. փ. —, ծայրագոյն գովութիւն . անսովոր պատիւ՝ դրուատիք. faire l'— de qn. L'— d'un grand homme est la justice des peuples. Il a eu le malheur de survivre à son —. 3. Ձտ. աստուածարարութիւն . յետին տեսարան ի դիւցական խաղս, ուր բազմաթիւ անձինք երկնային փառաք վերանան :

Apothème.

Apothéoser, e, նն. աստուածարել, աստուածացուցանել . 2. —. անչափ գովել :

Apothéotique, ած. աստուածարարական, աստուածարար :

Apothérapie, ի. բժ. ապաքուժումն, ապաքուժութիւն :

Apothériose, ի. յետակենդանացումն . փոխումն մարմնոյ ի ձեւ կենդանական :

Apothermon, ա. ֆիս. յետաջերմիկ. ըմպելի գրգռիչ զկնի բաղանեաց կամ մարմնամարզից: [խեղաբուժել:

Apothèse, ի. վ. տեղադրութիւն,

Apothicaire, ա. դեղագործ, դեղավաճառ . լգ. **Pharmacien**. || Mémoire, compte d'—, հաշիւ —ի . չափազանց հաշիւ . || faire de son corps une boutique d'—, դեղարան առնել զմարմինն . * մարմինն դեղագործի խանութ դարձունել, չափազանց դեղ առնուլ : [cie.

Apothicairerie, տ. **Pharma-**

Apothicairesse, ի. դեղագործուհի (ի կուսաստանս) :

Apotome, ա. մբ. բացահատ . սեռ բառայօդ պատենաՁեւ միջատաց . 2. ած. հբ. —:

Apotomodère, ա. մբ. վզահատ . սեռ բառայօդ պատենաՁեւից :

Apotomoptère, ա.մբ. Ձեւահատ, հատուաՁեւ :

Apôtre, ա. առաքեալ . les —s, —ք, առաքելականք. l'— des gentils, des nations, le grand —, եւ լոկ՝ l'—, Առաքեալն՝ վարդապետն հեՁանուաց՝ ազգաց, մեծն, Փողն տարսոնեան՝ Տարսոնի, Առաքեալն (U. Պողոս). || le prince des —s, պետն՝ գլուխն առաքելոց, առաքելապետն (U. Պետրոս). || les princes des —s, գլխաւոր —քն, պետքն առաքելոց, առաքելապետքն. U. Պետրոս եւ U. Պողոս . || actes des —s, գործք առաքելոց . 2. —. *տեղ մի քրիստոնէական հաւատքն նախ քարոզող. l'— de l'Arménie (St Thaddée), —ն Հայոց (U. Թադէոս). || prêcher en —, comme un —, առաքելաբար՝ առաքելօրէն քարոզել . 3. փ. —. վարդապետութիւն՝ կարծիք մի տարածող . il s'est fait l'— de cette doctrine nouvelle, — եղեւ նորոյս վարդապետութեան . 4. ֆգ. bon —, — բարի . Նենգաւոր, խաբեբայ . faire le bon —, այլ բարի ձեւանալ :

Apous (ափուս) տ. **Apus**.

Apozème, ա. դպգ. խաշոյ, խոտաջուր «մաՁպուխ» :

Apparaître (ափարէՔր, լծ. **Paraître**) չ. երեւիլ, ի յայտ՝ յերեան գալ, երեւութանալ, յայտնիլ. Dieu apparut à Moïse. 2. յայտ՝ յայտնի լ. cela apparaît, յայտ՝ յայտնի է այս. 3. երեւիլ, Թուիլ. il apparaît que . . . 4. դտ. faire — de ses pouvoirs, յայտ առնել, բան օրինի, զիշխանութիւն իւր:

Apparat (ափարա) ա. հանդերձանք, սպասք, հանդէս, շուք, շքեղութիւն. dîner, festin d'—, մեծաճախ՝ մեծասպաս՝ մեծահաց ճաշ՝ խնջոյք. se présenter en grand —, մեծաշուք ներկայանալ. discours d'—, շքեղ ճառ. voiture d'—, մեծաշուք կառք. jour d'— , օր ոճի՝ մեծահանդէս. morceaux d'—, գլխաւոր կտորք մեծ հացկերութի. 2. ցոյցք, շոշականք. il fait tout avec —, զամենայն ինչ ի ցոյցս առնէ, * ամէն բան ի ցոյց կ'ընէ. 3. բառարանիկ. փոքրիկ բաղուած բառից եւ ասացուածոց մատենագրի. l'— de Cicéron.

Apparaux (ափարօ) ա. յ. կազմածք, հանդերձանք, սարք (նաւու) «կէմի Թագըմլարը՝ ալաՔլարը»:

Appareil, ա. հանդերձանք, կազմած, սպասք. l'— de la fête, de la guerre, de la mort. — imposant, solennel. Lugubre, funèbre —. Avec un grand —. 2. շուք, հանդէս, շքեղութիւն, պերճանք. de grands —s, մեծաշուք, մեծահանդէս. dîner de grand —, մեծասպաս՝ մեծահաց՝ մեծաշուք ճաշ. fuir des cours le pompeux —. 3. բխ. կազմած, կազմարան. — respiratoire, շնչոցական —, շնչելիք. — digestif, — մարսողական, մարսարան. — d'odorat, հոտոտելիք. — génératif, ծնիչ կազմարան, — génital, organique, կազմած ծրնընդական, գործարանաւոր. 4. բգ., տգ. կազմած, սարուած. — à pression continue, յարաճնշիկ —. — pour embaumement, — զմռսման, զմրսասարուած. — à levier, լծակաւոր —, լծակակազմած. — à rotation, — հոլովուն՝ շրջաւիկ՝ շրջշրջուն. — à courant continu, — մշտահոսան. — galvanocaustique, — գալուանակիզական. 5. վ. կազմած, գործի. mettre un —, — դնել. lever l'—, —ն հանել:

Appareillage, ա. նւ. հանդերձումն, առագաստումն. պատրաստուԹիւն առագաստ պարզելոյ՝ * բանալու. faire son —, être en —, պատրաստել զառագաստն ի պարզել, * առագաստներն բանալու պատրաստել. 2. եգ. լուծք անասնոց, * ջուխտ. 3. հատանիշ, գծանիշ, գծանշան (կտրելի քարանց):

Appareillement, ա. զուգուԹիւն, զուգաւորուԹիւն (երկուց իրաց). 2. եգ. — (երկուց անասնոց ի վաստակ կամ ի խառնս). — des chevaux, des bœufs. — du mâle et de la femelle.

Appareiller, ն. զուգել, զոյգ գործել «չիՓՓ էՓմէք». — des chevaux, des gants. — un cheval. 2. եգ. զուգել, լծել զանասունս. 3. ճ. հատանշել, (գծանշել բարերուն կըտրուածքն). 4. ձո. — un filet, կազմել պատրաստել զուռկանն յորս:

Appareiller, չ. նւ. առագաստել, առագաստ պարզել՝ * բանալ:

S'appareiller, դ. զուգիլ, ընկերշակիլ, զոլոդ լ. ils sont dignes de —. 2. զուգիլ, զուգաւորիլ, գալ ի խառնս (Ճոչնոց):

Appareilleur, ա. հատանիշող. * բարերուն կտրուածքն գծող:

Appareilleuse, ի.նտ. կաւատուհի «միանը գարը»:

Apparemment (բաման) մ. երեւակի, երեւապէս, ըստ երեւուԹին, Թուի Թէ, * երեւի Թէ. — il viendra. — que cela se passe ainsi. Vous croyez — que . . . 2. առ. երեսս, ի վերին երեսս. en public elle me persécutait — avec plus d'animosité que les autres.

Apparence, ի. երեւան, երեւոյԹ, վերերեւուԹիւն, տեսիլ, կերպարանք, տեսք. d'une belle —, գեղեցկատեսիլ, գեղատեսիլ, գեղեցկատես. juger qn. sur les —s, ըստ աչս՝ ըստ երեւուԹին դատել զոք. il ne faut pas se fier aux —s, չէ պարտ ի տեսիլ կերպարանաց վստահիլ. * պէտք չէ տեսքին վստահիլ. les —s sont trompeuses, խաբուսիկ՝ պատիր են կերպարանք. selon les —s, ըստ երեւմանց՝ երեւուԹին, ըստ աչս. sauver les —s, փրկել զերեւոյԹս, պատշաճից պատկառ կալ, * դրսէն մեղադրուԹեան արժանի բան չցուցանել. avoir l'— de la piété, ունել զերեւոյԹ՝ զկերպարանս աստուածպաշտուԹեան. sous une — mortelle. 2. տեսք, գեղեցիկ երեւոյԹ. dans le hameau, cette maison a quelque —. 3. կերպարանք, դէմք, պատրուակ. sous l'— de la vertu, de l'amitié, ի կերպարանս՝ ընդ կերպարանաւ՝ կերպարանօք՝ պատրուակաւ առաքինուԹեան, բարեկամուԹեան. sous l'— politique ils couvrent leur passion. 4. երեւոյԹ, հաւանականուԹիւն. il n'y a nulle — à cela, չիք ինչ — առ այս, չէ ինչ այս հաւանական, * ամենեւին — չկայ ասոր. contre toute —, toutes —s, toutes les —s, ընդդէմ ամենայն երեւուԹի՝ հաւանականուԹեան. selon toute —, toutes les —s, ըստ ամենայն երեւուԹի՝ հաւանականուԹեան, հաւանականաբար. il y a toutes les —s du monde, il y a grande — que, հաւանականուԹիւն է, յոյժ է հաւանական զի. il y a —, de l'— que, հաւանականուԹիւն՝ հաւանական է՝ զի. il y avait quelque —, գոյր իմն հաւանականուԹիւն, հաւանական իմն էր. il n'y a point d'— que, բնաւ չիք ինչ հաւանականուԹիւն զի, * բնաւ հաւանականուԹիւն չկայ որ. 5. երեւոյԹ, հետք, նշմարանք. — de beauté, de danger.

En apparence, մ. առ երեւոյԹս, առ երեսս, ի վերին երեսս, վերերեւոյԹ, երեւուԹաբար, առ ականէ, ըստ երեւուԹին, * երեսանց. il était calme en —. En —, ils sont bons amis.

Apparent, e, ած. երեւոյԹ, վերերեւոյԹ, երեւուն, երեւան, երեւելի, յայտնի, յայտնատեսիլ, ակներեւ. objet —. Bourgeon bien —. Se placer à l'endroit le plus —. || Il est — que . . . , յայտ՝ յայտնի է զի . . . 2. փ. երեւելի, նշանաւոր, * տեսքոտ. la personne la plus —e de la société. Il a la maison la plus —e de la ville. 3. արտաքնայարդար, վերերեւոյԹ, կերպարանաւոր. vertu, piété —e. 4. աս. երեւոյԹ, երեւուԹական, երեւող. diamètre — d'un astre, — տրամագիծ աստեղ. horizon —, — հորիզոն. 5. ա. երեւելի, ակնառոտ. l'— nous tient lieu du vrai. || Les plus —s, արք —ք, աւագանի. les plus —s étaient de l'avis de Perdiccas.

Apparenter, ն. ազգականացուցանել, խնամեցուցանել. — bien, mal ses enfants. Il vient d'— sa fille honorablement. = ***S'apparenter***, դ. ազգակցիլ, ազգականանալ, ազգախառնիլ, խնամիանալ:

Appariable, ած. զուգելի:

Apparié, e, անց. զուգեալ, միազոյգ, համազոյգ. des bœufs, des chevaux —s. 2. զուգեալ, զուգաւորեալ. tourterelles —es.

Appariement, Apparîment, ա. զուգակցումն, * զոյգ՝ ջուխտ ընելն:

Apparier, ն. զուգել, զուգակցել, զոյգ գործել, զուգաւորել, ջուխտել. — des pigeons, des tourterelles.

S'apparier, դ. զուգիլ, զուգաւորիլ, գալ ի խառնս «չիՓՓէնշմէք». dans cette saison, les tourterelles, les pigeons, les perdrix s'apparient.

Apparieur, euse, գ. զուգիչ, զուգաւորիչ, * ամուսնացուցանել սիրող:

Appariteur, ա. փոքրաւոր. 2. բարապան. հն. **Huissier.**

Apparition (սիօն) ի. երեւումն, ծագումն. — d'une comète, d'une étoile, du soleil. 2. երեւումն, յայտնումն, յայտնուԹիւն. l'— de l'ange Gabriel. Faire son —, երեւիլ. || Il ne fit là qu'une courte —, հագիւ ուրեմն երեւեցաւ անդ եւ գնաց. 3. փ. երեւումն, սկիզբն. dès l'— de la maladie. 4. երեւումն, տեսիլ. — d'un esprit, d'un spectre. L'— d'un pareil homme. 5. երեւիք, երեւակերպ, ուրուական. croire aux —s. — nocturne. 6. երեւումն, հրատարակումն. l'— d'un ouvrage.

Apparoir, դգ. դտ. յայտնի լ., ի յայտ՝ յերեան գալ, երեւիլ. il appert, երեւի, յայտ՝ յայտնի է. faire — de, յայտ առնել, յայտնել:

Appartement, ա. բնակարան, բնակայարկ, յարկաբաժին «ափարթըման». louer un —. Changer d'—, փոխել զ—, բնակափոխել. — meublé, —կահաւոր՝ կահազարդ. l'— du premier, du second, — au premier, au second étage, — առաջին, երկրորդ դասի կոնի. — sur le devant, sur le derrière. — composé d'une antichambre, . . . qui donne sur la rue. Louer, occuper un —. Prendre un — à bail, au mois. Se retirer, retourner dans son —. Un bel —. || Petits —s, փոքր —ք. սովորական —ք արքունեաց. grands —s, մեծ —ք. * ընդունելութեան —ք յարքունիս:

Appartenance, ի. պատկանութիւն, սեպհականութիւն. les —s d'une propriété.

Appartenant, e, ած. պատկանող, պատկան, պատկանաւոր, անկաւոր, սեպհական. le bien — à un tel. Maison à lui —e. La philosophie et les questions —es.

Appartenir [ւծ **Tenir**] բ. պատկանիլ, լինել. cette maison m'appartient, ինձ պատկանի՝ իմ է տունդ, * այս տունն ինձ կը պատկանի՝ իմս է. 2. պատկանիլ, սեպհական լ., վերաբերիլ. le droit de faire grâce appartient au souverain. 3. պատկանիլ, մասն լ. — à la magistrature. 4. պատկանիլ, պատշաճիլ, վերաբերիլ. cette question appartient à la philosophie. 5. պատկանիլ, լինել ի ծառայութեան ուրուք. ce domestique vous appartient-il ? 6. պատկանիլ, լինել ազգական. il appartient aux premières familles. 7. պատկանիլ, յարեալ՝ անձնանուէր լ. cet esclave appartient corps et âme à son maître. = դ. պատկանիլ, անկ՝ պատշաճ լ. il ne m'appartient pas de juger. Il n'appartient qu'aux femmes de . . .

S'appartenir, դ. պատկանիլ՝ տէր լ. անձին, ազատ լ. je m'appartiens, տէր եմ անձինս, անձնատէր՝ ինքնատէր եմ. je ne m'appartiens pas aujourd'hui, չեմ տէր անձինս, չեմ ազատ այսօր. il ne s'appartient pas, չէ ինքնատէր, * ինքն իրեն չը-պատկանիր, ազատ չէ. 2. պատկանիլ միմեանց:

Apparu, e, անց. **Apparaître**ի. երեւեալ, *երեւցած. un spectre effroyable lui est —. Jésus est — à ses disciples, Յիսուս երեւեցաւ աշակերտացն:

Appas (ափա) ա. յ. գեղ, գեղեցկութիւն (կնոջ). être séduit par les — d'une femme. Des — séduisants. 2. ը. լանջք, կուրծք, տիտ, ստինք, ծիծք կնոջ. de riches, de robustes —. Elle a beaucoup d'—. 3. փ. խանձ, հրապոյրք. les — de la volupté, de la gloire, de la vertu. Ce jeu a de grands — pour lui.

Appât, ա. կեր, խայծ, խանձ «եէմ». mettre un — au piège, à la ligne. Le poisson a mordu à l'—, il s'est pris à l'—. 2. փ. խանձ, հրապոյր. l'— du gain, — շահու. — séduisant, dangereux, trompeur.

Appâté, e, անց. խայծիւ որսացեալ. des poissons —s. 2. փ. — de sang, արիւնախանձ, արիւնուշտ. 3. խիւսապարար. chapon —.

Appâter, ն. խանձիւ՝ խայծիւ որսալ, կեր արկեալ որսալ, խանձեցուցանել. — des oiseaux, des poissons. 2. կեր տալ, կուտ ջամբել (Ցուչնոց). — des serins, des moineaux. 3. ը. ջամբել, դնել կերակուր ի բերան, * կերցունել. — un vieillard, un enfant. 4. խիւսել, խիւսապարար առնել, * խիւսով գիրցունել. — de la volaille. [ափացոյց:

Appaumé, e, ած. կգ ափաւոր,

Appauvri, e, անց. աղքատացեալ, տնանկացեալ. un pays — par la guerre. Ménage —. 2. փ. աղքատացեալ. langue —e, —՝ անճոխ լեզու. terre —e, անարգասաւոր երկիր. sang —, նուազեալ՝ ուժգոյն արիւն:

Appauvrir, ն. աղքատացուցանել, տնանկացուցանել. ses dépenses, ses procès l'ont —i. 2. փ. աղքատացուցանել. — une langue, — զլեզու, բառնալ զճոխութիւն նորա. — le sang, —՝ ուժգունել զարիւն. 3. եգ. — un terrain, le sol, une terre, անբեր՝ անարգասաւոր՝ անպտղաբեր առնել զերկիրն:

S'appauvrir, դ. աղքատանալ, տընանկանալ. on s'appauvrit souvent en voulant s'enrichir. Le royaume s'était appauvri d'hommes et d'argent. 2. եգ. անբեր՝ անարգասաւոր՝ անպտղաբեր լ. le terrain s'appauvrit. 3. փ. աղքատանալ. le sang s'appauvrit, արիւնն աղքատանայ՝ ուժգունի. le filon s'appauvrit, աղքատանայ՝ նուազի՝ սակաւաբուղխ լինի երակն:

Appauvrissant, e, ած. աղքատացուցիչ. cause —e.

Appauvrissement, ա. աղքատացումն, աղքատանք, աղքատութիւն. — d'une famille, d'un peuple. 2. փ. — du sol, անբերութիւն՝ անարգասաւորութիւն երկրի. || — d'une langue, աղքատութիւն՝ անճոխութիւն լեզուի || — du sang, նուազութիւն՝ ուժգունութիւն արեան. || — d'une race, աղքատութիւն՝ վատթարումն ցեղի. || — des forces, de l'intelligence, նուազումն ուժոյ, մտաց. l'— de ses joues, նիհարումն՝ նիհարութիւն այտից:

Appeau (ափո) ա. կանչիկ. *Ցուչնոց ձայնն նմանցուցող սուլիչ գործի. 2. —, կոչաթուչուն. * կանչող Ցուչուն Ցուչնորսաց «չըղըրիկան». des —x.

Appel, ա. կոչ, կոչումն. — aux armes, — ի զէն, զինակոչ. faire un — aux armes, կոչ առնել զինուց, ի զէն կոչել՝ կարդալ, * զէնքի կանչել. 2. փ. —, հրաւէր. — à la charité, — գթութեան faire —, un — à . . . , կոչ առնել, հրաւէր կարդալ, դիմել faire — à la bonté de qn. Faire — au pays, աշխարհակոչ առնել. || faire — à ses souvenirs, կոչ առնել ուշոյ իւրոյ, ջանալ յիշել՝ յուշ աճել. 3. կոչ, անուանակոչ. — des ouvriers, — գործաւորաց, գործաւորակոչ. faire l'—, — առնել. être à l'—, գտանիլ ի կոչն. répondre à l'—, պատասխանել՝ տալ պատասխանի կոչոյն. manquer, ne pas se trouver à l'—, պակասել՝ չլինել ներկայ կոչոյն, չգտանիլ ի կոչն. 4. կոչ, զօրակոչ. — militaire, զօրակոչ. battre, sonner l'—, — հարկանել՝ * զարնել. — de matin, de jour, de soupe. — au camp, բանակակոչ. 5. կոչ, զօրակոչ, զօրաժողով. tous les jeunes gens ont répondu à l'—. Faire l'— de la classe. 6 կոչ. հրաւէր մենամարտի. 7. դտ. բողոք. acte d'—, բողոքագիր. cour d'—, վերաքննիչ ատեան «տիվանը հաւ, տնանկացեալ. un pays — par la guerre. Ménage —. 2. փ. աղքատացեալ. langue —e, —՝ անճոխ լեզու. terre —e, անարգասաւոր երկիր. sang —, նուազեալ՝ ուժգոյն արիւն:

Appauvrir, ն. աղքատացուցանել, տնանկացուցանել. ses dépenses, ses procès l'ont —i. 2. փ. աղքատացուցանել. — une langue, — զլեզու, բառնալ զճոխութիւն նորա. — le sang, —՝ ուժգունել զարիւն. 3. եգ. — un terrain, le sol, une terre, անբեր՝ անարգասաւոր՝ անպտղաբեր առնել զերկիրն:

S'appauvrir, դ. աղքատանալ, տընանկանալ. on s'appauvrit souvent en voulant s'enrichir. Le royaume s'était appauvri d'hommes et d'argent. 2. եգ. անբեր՝ անարգասաւոր՝ անպտղաբեր լ. le terrain s'appauvrit. 3. փ. աղքատանալ. le sang s'appauvrit, արիւնն աղքատանայ՝ ուժգունի. le filon s'appauvrit, աղքատանայ՝ նուազի՝ սակաւաբուղխ լինի երակն:

Appauvrissant, e, ած. աղքատացուցիչ. cause —e.

Appauvrissement, ա. աղքատացումն, աղքատանք, աղքատութիւն. — d'une famille, d'un peuple. 2. փ. — du sol, անբերութիւն՝ անարգասաւորութիւն երկրի. || — d'une langue, աղքատութիւն՝ անճոխութիւն լեզուի || — du sang, նուազութիւն՝ ուժգունութիւն արեան. || — d'une race, աղքատութիւն՝ վատթարումն ցեղի. || — des forces, de l'intelligence, նուազումն ուժոյ, մտաց. l'— de ses joues, նիհարումն՝ նիհարութիւն այտից:

Appeau (ափո) ա. կանչիկ. *Ցուչնոց ձայնն նմանցուցող սուլիչ գործի. 2. —, կոչաթուչուն. * կանչող Ցուչուն Ցուչնորսաց «չըղըրիկան». des —x.

Appel, ա. կոչ, կոչումն. — aux armes, — ի զէն, զինակոչ. faire un — aux armes, կոչ առնել զինուց, ի զէն կոչել՝ կարդալ, * զէնքի կանչել. 2. փ. —, հրաւէր. — à la charité, — գթութեան faire —, un — à . . . , կոչ առնել, հրաւէր կարդալ, դիմել faire — à la bonté de qn. Faire — au pays, աշխարհակոչ առնել. || faire — à ses souvenirs, կոչ առնել ուշոյ իւրոյ, ջանալ յիշել՝ յուշ աճել. 3. կոչ, անուանակոչ. — des ouvriers, — գործաւորաց, գործաւորակոչ. faire l'—, — առնել. être à l'—, գտանիլ ի կոչն. répondre à l'—, պատասխանել՝ տալ պատասխանի կոչոյն. manquer, ne pas se trouver à l'—, պակասել՝ չլինել ներկայ կոչոյն, չգտանիլ ի կոչն. 4. կոչ, զօրակոչ. — militaire, զօրակոչ. battre, sonner l'—, — հարկանել՝ * զարնել. — de matin, de jour, de soupe. — au camp, բանակակոչ. 5. կոչ, զօրակոչ, զօրաժողով. tous les jeunes gens ont répondu à l'—. Faire l'— de la classe. 6 կոչ. հրաւէր մենամարտի. 7. դտ. բողոք. acte d'—, բողոքագիր. cour d'—, վերաքննիչ ատեան «տիվանը ի դատաստան բարձրագոյն ատեանի. faire, interjeter —, — արկանել, բողոքել ի բարձրագոյն ատեան, * վերաքննութեան դիմել. un jugement frappé d'—, բողոքեալ դատավճիռ. juger sans —, անբողոք դատել. — comme d'abus, — զեղծման. բողոք յաշխարհական ատեան ընդդէմ վճռոյ եկեղեցական ատենի. — principal, գլխաւոր —. առաջին յայտարարութիւն, որով դիմէ ոք ի դատաստան բարձրագոյն ատենի. — incident, պատահական —, որով բողոքարկուն պատասխանէ գըլխաւոր բողոքոյն, այսինքն բողոքոյ դատապարտելոյն. || — au peuple, — առ ազգն, առ ժողովուրդն. 8. վճ. կոչ. — de fonds, դրամակոչ. faire un — de fonds, դրամակոչ առնել. դրամ խնդրել վերստին յընկերակցաց, ի բազոդդաց. 9. ար. ձգումն. — de cheminée, — վառարանի. կն. **Tirage**. — de vent, հողմաձիգ. 10. ժգ. կոչ. զանգիկ որ հարկանէ զկէս եւ զքառորդ ժամս. 11. գխ. կոչ, ոտնակոչ:

Appelable, ած. բողոքելի:

Appelant, e, ած. եւ գ. կոչող, բողոքիչ, բողոքարկու, դատախընդիր. la partie —e, — կողմն. être — de ce jugement, de cette sentence. Se rendre —e. 2. ած. Ք. կոչող, կոչնակ. oiseau —. || ա. —. un bon —.

Appelé, e, կոչեցեալ, * կանչուած. nouvellement —, նորակոչ. 2. գ. —. beaucoup d'—s et peu d'élus, բազումք են —ք եւ սակաւք են ընտրեալք. 3. դտ. եկակոչ, դատափետ. * դատաստանի կանչուած. être — en garantie, à se justifier.

Appeler [j'appelle, tu appelles, il appelle, n. appelons, v. appelez, ils appellent; j'appelais, n. appelions; j'appelai; n. appelâmes; j'appellerai, n. appellerons; j'appellerais, n. appellerions; appelle, appelons, appelez; q. j'appelle, q. n. appelons; q. j'appelasse; appelant; appelé, e] ն. կոչել, կարդալ, *կանչել. — qn., — զոք. — chacun par son nom, կոչել զիւրաքանչիւր ոք յանուանէ՝ յականէ յանուանէ. — en nommant, — յանուանէ. — à haute voix, բարձրաձայն —. venir sans être —é, ինքնակոչ գալ լ. 2. կոչել, առաքեալ կոչել, * կանչել. — un médecin. 3. կոչել, հրաւիրել les destinées nous appellent. || — qn. en justice, կլ. —, կոչել ի դատաստան, եկակոչ առնել զոք, * դատաստանի —. || — qn. en témoignage, comme témoin, ի վկայութիւն՝ վկայ կոչել զոք. 4. կոչել (ի զինուորութիւն). — les hommes, les soldats sous les drapeaux, — ընդդրօշու, զօրաժողով լ., * դրօշակի տակ —. 5. կոչել, կարդալ, ձայն տալ, ձայնատուր լ., գրգռել. — au combat, à une lutte de talent. || — en duel, կլ. —, — ի մենամարտ. 6. կոչել, կարդալ, մաղթել. tous les vœux l'appellent. — le malheur, la vengeance du ciel sur qn. 7. կոչել, կարգել. — qn. à une charge, à siéger dans le Sénat. Il fut —é au trône. 8. կոչել, խնդրել, պահանջել. ces

abus appellent une réforme. 9. կոչել, հայցել, պաղատել. — sur qn. la bénédiction du ciel. 10. կոչել, հրաւիրել, գրաւել. les affaires sérieuses appellent son attention. J'appelle à cet égard toute votre attention. 11. կոչել, անուանել, յորջորջել. on l'appelle Jean. Comment appelez-vous cet homme? — son père, հայրակոչ է. || — les choses par leur nom, S. **Chose**. || —. տալ տիտղոս ինչ. — qn. le sauveur de la patrie. 12. կոչել՝ կարդալ յանուանէ. on va — les soldats. || — les lettres de l'alphabet, հեգել, կարդալ մի ըստ միոջէ զայրուբեն. 13. դտ. — une cause, ի ծայն բարձր անուանել զդատն, ասել զանուանս դատախազից:

Appeler, ն. բողոքել, բողոք բառնալ. — d'un jugement, — ընդդէմ դատաստանի. — au peuple des consuls, — առ ժողովուրդն ընդդէմ հիւպատոսաց. || — comme d'abus, — յաշխարհական ատեան ընդդէմ եկեղեցականին. || փ. եւ ք. — de, en —, — ընդդէմ. j'appelle de votre décision, de cette décision, * որոշմանդ դէմ կը բողոքեմ. j'en appelle, ընդդէմ այնր բողոքեմ, * անոր՝ այդ բանին դէմ կբողոքեմ. || en — à, բողոքել, վկայ ունել, դիմել, Ցողուլ. j'en appelle à votre conscience, * ձեր խղճին կՑողուիմ. j'en appelle à votre justice.

S'appeler, դ. կոչիլ, անուանիլ, յորջորջիլ, *կոչուիլ. elle s'appelle Annitza. Comment vous appelez-vous? ո՞րպէս կոչիք, զի՞նչ է անուն ձեր. *ի՞նչպէս կը կոչուիք. cette maladie s'appelle avarice. Voilà ce qui s'appelle une jolie femme, ահաւասիկ կին արժանի գեղեցիկ կոչելոյ՝ * կոչուելու. 2. կոչել՝ անուանել՝ յորջորջել զանձն՝ * ինքն զինքն. le roi de la Perse s'appelle roi des rois. 3. կոչել զմիմեանս, *գիրար կանչել. pour ne pas se séparer dans le bois ils s'appelaient de temps en temps.

Appelet, S. **Aplet**.

Appeleur, ա. S. **Appelant**.

Appellatif, ive (էլլա) ած. ք. կոչական, յորջորջական. nom —, — հասարակ անուն:

Appellation (ափէլլասիօն) ի. կոչումն, յորջորջումն. — à haute voix. 2. —, անուանակոչութիւն, յորջորջանք, անուն. j'ai vu s'animer de mille —s charmantes les arbres, les fontaines. 3. կարդացումն. — des lettres de l'alphabet. 4. դտ. կոչումն, բողոք. — verbale. La cour a mis l'— au néant.

Appendant, e, ած. ք. առկախ:

Appendice (ափփէնտիս) ա. յաւելուած. ces feuilles peuvent être regardées comme un — de mes Confessions. (J.-J. Rousseau.) 2. փ. —. la misère et la douleur sont les —s de la vie. 3. մգ. —. — xiphoïde, vermiforme. 4. կ. —, խաղալիք. 5. ք. յաւելուած, շիւղ, մազմզուկ. — terminal. —s basilaires.

Appendicé, e, ած. յաւելուածոր, խաղալիքաւոր. 2. —s, ա. յ. կ. —ք. կարգ տոհմի մերկաճեաց (gymnogènes).

Appendiciforme, ած. ք. յաւելուածկաւոր. organes —s.

Appendiculaire, ած. ք. յաւելուածկաւոր. organes —s.

Appendicule, ա. յաւելուածիկ. 2. ք. —:

Appendiculé, e, ած. ք. յաւելուածկաւոր, շղաւոր. || —s, ա. յ. շ. եւ խս. —ք. խումբ շրաճճեայց եւ խեցեմորթոց:

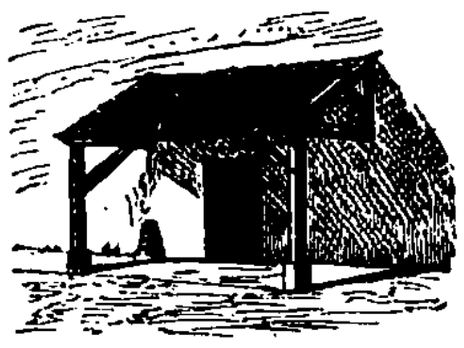
Appendigastre, ած. կ. յաւելուածաձիոր. որոյ փորն է յաւելուածաձեւ:

Appendre, ն. կախել, առկախել. — des étendards à la voûte de l'église. — une offrande, un ex-voto aux murs d'une chapelle.

S'appendre, դ. կախեալ լ.,* կախուիլ. des images s'appendaient au mur.

Appendu, e, անց. **Appendre**ի. կախեալ. des bannières —es à la voûte.

Appentis (փի) ա. ճ. կախճաճք. որմայեց կամ մուտ ճաճք քրեաձեւ. construire un —, des —.

Appentis.

Appert [il] (ափէր) դ. երեւի. S. **Apparoir**.

Appesanti, e, անց. ծանրացեալ. son habit était — par l'eau. Ne mangez pas jusqu'à être —. Ses yeux sont —s, ses paupières —es, աչք, արտեւանունք նորա —ի քնոյ:

Appesantir, ն. ծանրացուցանել. la pluie avait appesanti ses habits. 2. —, դանդաղել, ծանրաշարժ՝ ծանրադանդաղ առնել. l'âge appesantit ses pas, l'esprit. La vieillesse, l'oisiveté appesantit le corps. || Le doux sommeil n'avait pu — ses paupières, ses yeux, քուն քաղցրանիրհ չէր —ցուցեալ զարտեւանունս, զաչս նորա. 3. փ. ծանրացուցանել, խստացուցանել. — son autorité, son pouvoir, son joug. || — son bras, sa main, ծանրացուցանել՝ ածել Աստուծոյ զձեռս իւր ի վերայ:

S'appesantir, դ. ծանրանալ. le joug de ces malheureux s'appesantit. La main de Dieu s'est appesantie sur son peuple. || Ses yeux, ses paupières s'appesantissaient, աչք, արտեւանունք իւր ծանրանային ի քնոյ. 2. —, ծանրաշարժ՝ դանդաղաշարժ լ. le corps, l'esprit s'appesantit avec l'âge, par un trop long repos. 3. — sur un sujet. ծանրանալ, երկարել զբանն, * խօսքն երկնցուցանել նիւթի մի վերայ. il s'appesantit sur les détails. Je veux bien ne pas m'appesantir sur cette affaire, là-dessus, չարարիցս մանրաքննին զիրարդ:

Appesantissement, ա. ծանրացումն, ծանրութիւն, ծանրաշարժութիւն, դանդաղութիւն. l'— du corps, de l'esprit. 2. փ. ծանրացումն. c'est un — de la main de Dieu.

Appétence (ափփէթանս) ի. բխ. տենչանք, բնախորժութիւն, ցանկութիւն. l'— est l'état dans lequel le besoin commence à se faire sentir.

Appétent, e, ած. բնախորժ, տենչացող, ցանկասէր. race —e.

Appéter, ն. բխ. բնախորժել, տենչել, ցանկալ. l'estomac appète les aliments. La femelle appète le mâle.

Appétibilité, ի. վդ. բնախորժականութիւն, ցանկականն:

Appétible, ած. վդ. ցանկալի:

Appétissant, e, ած. ախորժաբեր, ախորժահամ, ախորժաշարժ, քաղցրախորժ, ախորժանաշակ. mets —s. Viande —e. 2. փ. եւ ք. —, տենչադիտակ, տենչաշարժ, տենչալի. elle est —e. Vos lèvres —es.

Appétit, ա. ցանկութիւն, տենչ, տենչանք, ախորժք, ախորժանք, ախորժակ, յօժարութիւն. — sensuel, charnel. Contenter, satisfaire, suivre ses —s. 2. ախորժ, ախորժանք, ախորժակ «իշաճի». grand —, saint —. avoir bon —, քաջախորժ լ., * լաւ ախորժակ ունենալ. avoir —, de l'—, être en —, — ունել՝ * ունենալ. ne pas avoir —, manquer d'—, չունել —. je n'ai point d'— à cela. Ouvrir, exciter, éveiller, aiguiser l'—, բանալ, գրգռել, զարթուցանել, սրել զ—ն. donner de l'—, — տալ. ôter l'—, բառնալ զ—ն, * —ն տանիլ. manque d'—, անախորժութիւն, անախորժակութիւն. perte d'—, կորուստ —ի. perdre l'—, կորուսանել զ—ն. manger avec —, ուտել ախորժանօք՝ ախորժակաւ. sans —, առանց —ի, անախորժակ. demeurer sur son —, չուտել կշտացեալիդ. || ք. bon —, բարի —, * անոյշնե՛ր:

Առ. l'— vient en mangeant, * ախորժակն ուտելով կուգայ. որչափ ունենաս, այնչափ կցանկաս:

Appétitif, ive, ած. տենչարար, ցանկարար, յօժարեցուցիչ. faculté —ive.

Appétition (սիօն) ի. ախորժք, տենչ, տենչանք, ցանկութիւն:

Appiécer, S. **Rapiécer**.

Appiler, ն. դիզանել, դիզել. = *S'*—, դ. —իլ:

Applaudir, չ. ծափս՝ ծափ զծափի՝ կայծս հարկանել, կայծել ձեռամբ, ծափել, * ծափ զարնել. — aux acteurs, à un discours, à une bonne action. — à grands cris, մեծաձայն՝ մեծագոչ՝ մեծաղաղակ —. 2. —, ծափզծափի՝ ծափաձայն գովել, դբրուատել. — à une résolution. J'applaudis à votre conduite.

Applaudir, ն. ծափել, ծափահարել. — un orateur, une pièce de théâtre. Discours, acteur chaudement applaudi. Je vous applaudis d'une si bonne action.

S'applaudir, դ. անձնգով՝ անձնագով լ., ձեռս յանձին հարկանել, *պարծիլ. il s'applaudit sans cesse. Il

est seul à —. 2. խնդալ, ուրախ՝ գոհ լ., հրճուիլ. je m'applaudis du parti que j'ai pris. On doit — d'une action généreuse.

Applaudissement, ա. ծափ, կայֆիւն, ծափահարութիւն. vif —, բուռն՝ եռանդնալից —. —s enthousiastes, frénétiques, խանդավառ, մոլեգին —ք. chaleureux —s, ջերմ ծափահարութիւնք. un tonnerre d'—s, որոտումն ծափահարութեանց, որոտընդոստ՝ որոտածայն ծափահարութիւնք. la salle retentit du bruit des —s. Arracher des —s, կորզել՝ իլել —ս. son discours fut suivi de longs —s. Un tonnerre d'—s éclata dans tout l'amphithéâtre. 2. փ. կայֆք դրուատեաց, ծափածայն դրուատիք՝ գովութիւն, դրուատիք. recevoir des —s. Il fut reçu avec grand —, aux —s de toute l'assemblée. Chercher, s'attirer les —s du monde.

Applaudisseur, ա. ծափիչ, ծափահար,*ծափ զարնող. —s payés, —s à gages, վարձկան —ք, վարձածափիք:

Apple-cake (ափլքէյք) ա. խնձորածաղ. խնձորալից կարկանդակ:

Applicabilité, ի. պատշաճելիութի:

Applicable, ած. պատշաճ, պատշաճելի. cette couleur n'est pas —. Ce passage est — au sujet. 2. վարելի, գործադրելի, գործածելի. ces fonds sont —s à telle dépense.

Applicage, ա. ար. վերադրութի, առդրութի: [lecture —e.

Applicant, e, ած. մոտագրաւ.

Applicata, ա. յ. բժ. վերադիրք. * մարմնոյն վերայ դրուած ամէնբան. les —.

Application, ի. դնելն ի վերայ, դիր, ծեփ. — des onguents. — d'un enduit sur une muraille, ծեփումն պատոյ. —de couleurs sur la toile d'un tableau, * նկարի մի կտաւին գոյն բանելն. — d'un vésicatoire, de sangsues, *խածան, ոզրուկ դնելն.— d'un emplâtre sur le corps, * մարմնոյն վերայ ծեփակ դնելն՝ կպցունելն՝ փակցունելն. — d'un cachet sur de la cire, * կնքամոմի վերայ կնիք դնելն՝ զարնելն. 2. պատշաճումն. on fit l'— de ces vers au prince régnant. Se faire l'— de qc., պատշաճեցուցանել անձին, * բան մի իւր վերայ առնուլ. 3. վարումն, կիրառումն, կիրարկութիւն, պիտառութիւն, գործածութիւն, գործադրութիւն. l'— d'une découverte, de la loi. L'— de l'algèbre à la géométrie. || École d'—, գործնական դպրոց. 4. սահմանումն, կարգումն. cet argent a son —. L'— d'une somme à telle dépense. 5. մբ. point d'—, կէտ ազդման, ազդակէտ. 6. փ. մըտադրութիւն, ուշադրութիւն, ջանադրութիւն, պարապումն, փոյթ, ջանք. élève plein d'—, ուշադիր՝ ջանադիր՝ մտադիր՝ ջանասէր աշակերտ. mettre son —, avoir de l'— à qc., ուշադիր լ. * ուշադրութիւն ընել. travailler avec —. 7. կպիկ, կցկաիւս. dentelle d'—, կցկածանեակ. * ժանեակ որոյ հիւսածպիկք կպցուած են. — d'Angleterre. անգլակցիկ. — de Bruxelles, — Բրիւքսելի, բրիւքսելակցիկ:

Applique, ի. վերադիր, կցարդ. զարդ կցուածոյ. 2. կցարդ, կցաշտանակ, որմաշտանակ. * պատին կպած աշտանակ:

Appliqué, e, անց. եղեալ ի վերա, * վերան դրուած, կպցուած, փակցուած. emplâtre — sur une tumeur. 2. փ. soufflet bien —, ապտակ բաշխիկ ածեալ՝ աստուածահար, * լաւ իշեցուած. 3. պատշաճեալ, վարեալ, ի կիր արկեալ, *գործածուած. argent — à des dépenses utiles. Cours de chimie, industrie —e, կիրառական տարրագիտութիւն, ճարտարութիւն. mathématiques —es, գործնական չափագիտութիւնք. Le maximum de la peine lui fut appliqué. 4. ած. մոտադիր, ուշակալ, ջանադիր, փութաջան. enfant — à son devoir. Employé, écolier fort —.

Applique.

Appliquer, ն. դնել ի վերայ, դնել, կցել, կառուցանել, յեցուցանել. — une affiche au mur. — une couche de peinture, * խառ մի ներկ բանել. — des sangsues au pied, * ոտքին ոզրուկ դնել՝ փակցունել. — l'échelle contre le mur, յեցուցանել յորմն, * սանդուխն պատին կռնքնցունել. 2. —, դնել, մաճուցանել. — la coupe à ses lèvres, — գրաժակն ի շրթունս. * գաւաթն շրթունքին դրպցունել. 3. փ. եւ ը. տալ, ածել, հարկանել, * իշեցունել. — un baiser, տալ համբոյր, համբուրել. — des coups de bâton sur la tête, հարկանել զգլուխն գաւազանաւ. * գլխուն գաւազան իշեցունել. — un coup, հարուած տալ՝ * փակցունել՝ իշեցունել. — un coup de pied, կիցս ընկենուլ՝ հանել, աքացել, * կից տալ՝ զարնել. — un soufflet, ապտակ ածել՝ տալ՝ *փակցունել՝ իշեցունել. 4. դնել, մատնել. — un homme à la question, — զոք ի տանջանս. 5. վարել, ի վար՝ ի կիր արկանել, ի կիր առնուլ, ի գործ ածել, * գործածել, գործադրել. — l'astronomie à la géographie, վարել զաստեղաբաշխութիւնն յաշխարհագրութիւն. — un procédé. 6. պատշաճել, պատշաճեցուցանել, յարմարել. — une loi à un cas particulier. 7. պարապեցուցանել, աշխատեցուցանել. — ses sujets à l'agriculture. 8. կարգել, սահմանել.— à qc. la disposition de la loi. 9. դնել, տալ, մատուցանել. — son esprit, son attention, միտ դնել, ուշադիր լ. — son esprit aux sciences. — ses soins à, խնամ՝ փոյթ յանձին ունել. 10. անխ. գրաւել զուշ եւ զուրուշ, *ուշադրութիւն պահանջել. les échecs appliquent beaucoup.

S'appliquer, դ. դնիլ, կցիլ, *դրուիլ, կպչիլ. les emplâtres s'appliquent sur la peau. 2. միտ դնել, մտադիր՝ ուշադիր՝ ջանադիրլ., պարապիլ, փոյթ յանձին ունել, պատկառ կալ, ջանալ, նկրտիլ, ջիւտլ., ծեւակոխել.— au commerce, aux sciences. Il s'applique à bien remplir son devoir. || անխ. —. cet enfant s'applique trop. 3. վարիլ, պատշաճիլ, ի դէպ գալ՝ ելանել, յարմարիլ, յատկանալ, * յարմար գալ. la loi ne peut — dans ce cas. 4. տալ անձին, յանձն իւր կորզել՝ շորթել, յատկացուցանել անձին. — les émoluments d'une place. — des louanges, անձնգով լ. 5. յանձն իւր առակել, * իւր վերայ առնուլ. — une épigramme.

Appliqueuse, ի. կցկարար, կըցկուիչ. կցիկ գործող. S. **Application**. [(խապք):

Appoggiature, ի. եժ. յենածայն

Appoint, ա. վճ. լրադրամ. դրամն ամբողջացուցիչ գումարի. 2. լրագումար, լրիացիւ. գումար լրացուցիչ հաշուի. faire l'—, — առնել, ամբողջացուցանել զգումարն:

Appointage, ա. ար. սրածայրումն: [2. կգ. ծայրակից:

Appointé, e, ած. Ռոշակաւոր.

Appointement, ա. հ. իգ. հրամանդատաւորի (վիայս աճելոյ). 2. յ. Ռոշակ, ամսաւոշակ, ամսաՌոշակ, տարեՌոշակ. donner des —s, տալ Ռոշակս, հատոյց. toucher, recevoir des —s, ses —s. Toucher de faibles, de minces, de gros —, դոյզն, մեծագումար — ընդունել. il recevait les —s d'un général. Demander des —s. Augmenter, diminuer, réduire, supprimer les —s.

Appointer, ն. հ. իգ. հրամանատալ դատաւորի (վիայս յառաջ բերելոյ). 2. Ռոշակել, հատոյց, Ռոշակ տալ. — un employé. 3. գ. — d'une corvée, տարապարիակ վարել ի պատիժ. — d'une garde, պահապան կացուցանել ի պատիժ: [գծայր. — un bâton.

Appointir, ն. սրածայրել, սրել

Appointissage, ա. սրածայրումն:

Appondure, ի. ար. ամրածող:

Appontement, ա. ցցակամուրջ:

Apport, ա. հ: վաճառատեղի, վաճառանոց. 2. իգ. բեր, աւանդ. — de pièces. Acte d'—, աւանդագիր. 3. տուայր, պտղգ. բերեալ օժիտ. reprendre son —, ses —s. 4. վճ. բեր, բաժին. դրամն բերեալ յիւրաքանչիւր ընկերակից. son — est de tant.

Apporter, ն. բերել. apportez votre livre. — une nouvelle. Qui apporte une couronne, Ծագաբեր. 2. անխ. —. je mange chez moi, on m'apporte du restaurant. 3. փ. — dans la société un esprit de conciliation. — des adoucissements, la paix. 4. բերել, բերել յօժիտ՝ ի պուդջ. — tant en mariage. — une dot. 5. փ. բերել, մատուցանել. — des soins, ինամ աճել՝ տանել, հոգ ունել՝ տանել. — remède, դարման տանել՝ մատուցանել. — de l'attention, միտ դնել, մըտադիր՝ ուշադիր լ. — des difficultés, des entraves, des obstacles, * դըժուարութիւն, արգելք հանել. — des facilités, դիւրութիւն մատուցանել, դիւրացուցանել. 6. բերել, առիթ՝ պատճառ լ. la maladie apporte la misère. — du profit, շահ բերել, շահաբեր՝ շահատացյց լ. 7. ի միջ՝ յառաջ բերել՝ աճել. — des preuves. Il apporte de bonnes, de mauvaises raisons. [բեր:

Apporteur, ա. բերող, մատնա-

Apposable, ած. դնելի, * դըրուելի. affiche —.

Apposer, ն. դնել, դնել ի վերայ. — une affiche sur un mur. — un cachet, un sceau sur un certificat, դրնել կնիք ի վերայ վկայագրոյ. — sa signature, դնել՝ արկանել զձեռնագիր՝ ստորագրութիւն իւր, ձեռնագրել, ստորագրել. — le scellé, les scellés, դնել զկնիք պետութեան, կնքել. 2. դնել, յետուլ, մուծանել. — une clause, une condition à un contrat, à un traité.

Apposition, ի. դիր, դրումն. — d'un sceau, de scellés, d'une signature. 2. հր. յարադրութիւն. les minéraux croissent par —. 3. մգ. —. génération par —. 4. ք. —. հն. **Prosthèse**. 5. ճս. եւ ք. բացայայտիչ. Cicéron, l'orateur romain, — է orateur romain.

Appréciabilité, ի. զգալիութիւն. 2. գնահատելիութիւն:

Appréciable, ած. բգ. զգալի. son, quantité —, — ձայն, քանակ. 2. գնահատելի, յարգելի. un mérite, but —.

Appréciateur, trice, գ. գնահատ, գնահատիչ, գնահատող, յարգիչ, յարգող. être —, գնահատել, յարգել. — du mérite, des talents. 2. ած. —. une philosophie —ce de toutes choses.

Appréciatif, ive, ած. գնահատական, գնացոյց. état — des marchandises. 2. ար. յարգամեծար. amour — de Dieu.

Appréciation, ի. գնահատումն, գնահատութիւն, արժէւորումն. — juste. — d'une propriété, d'une marchandise. Faire l'— d'un mobilier, գնահատել, գին հատանել՝ * կտրել. je laisse cela à votre —. 2. փ. գնահատուի, յարգումն, յարգ: [եաց):

Apprécie, ի. միջնագին (արմըտ-

Apprécié, e, անց. գնահատեալ, * գինն կտրուած. ce collier a été — à mille francs. —e en nombres ronds, la perte fut de mille hommes. 2. փ. գնահատեալ, յարգեալ. mérite, talent —. Elle est —e de tous. Racine ne fut pas — par son siècle.

Apprécier, ն. գին հատանել, գնահատել, արժեցուցանել, * գին կտրել. ce diamant a été —é mille francs. — un mobilier. 2. փ. գնահատել, յարգել. — le talent de qn. Ne pas —, չգնահատել, չյարգել, չճանաչել զյարգ. se faire —, տալ — զանձն. 3. զգալ, խելամուտ լ. — la justesse des sons. — sainement les choses.

S'apprécier, դ. գնահատիլ, * գինն կտրուիլ. la valeur de ce joyau ne peut —. 2. գնահատել՝ յարգել զմիմեանս. les hommes d'un vrai mérite savent —. 3. գնահատել՝ դատել զանձն. on ne s'apprécie jamais bien soi-même.

Appréhender, ն. ունել, ըմբռնել, ձերբակալել, ձերբակալ առնել. — un voleur. On l'a —é au corps, au collet. 2. երկնչել, զանգիտել, * վախնալ. — la mort, — ի մահուանէ. — un danger, le froid, l'orage, l'opinion publique. — les suites, les conséquences d'une affaire, d'une faute. J'appréhende de le voir. J'appréhende qu'il ne soit trop tard. Chose —ée.

Appréhensibilité, ի. վդ. ըմբռնողականութի: [նելի, ըմբռնական:

Appréhensible, ած. վդ. ըմբռ-

Appréhensif, ive, ած. սգբ. երկնչոտ, երկչոտ, * վախկոտ:

Appréhension, ի. իգ. ըմբռնումն, կալանք. échapper aux —s de la loi. 2. աի, երկիւղ, * վախ. avoir de l'—. Être dans l'—. De vaines, de folles —s. 3. տբ. ըմբռնումն, ըմբռնողութիւն, հասողութիւն. avoir l'— leute, vive. L'extrême facilité de son —.

Apprendre [ած. **Prendre**] ն. ուսանիլ, * սովրիլ, սորվիլ. — l'histoire, sa leçon, des vers, une langue, l'algèbre, la musique. — à lire, à écrire, * կարդալ, գրել —. — par cœur, — ի բերան՝ ի միւ՝ * բերնուց. qui apprend vite, արագուսումն, արագառու. il apprend bien, mal, avec facilité. 2. ուսանիլ, վարժիլ, սովորիլ. — à se défier des hommes. J'apprends à supporter le malheur. 3. լսել, իմանալ, իրագեկ՝ խելամուտ՝ գիտակ լ., տեղեկանալ. j'ai appris sa mort. Il apprendra qui je suis. Je viens d'— que la censure est faite. 4. ուսուցանել, * սովրեցունել. — à qn. l'orthographe. — à qn. à monter à cheval. || — à vivre à qn., ուսուցանել ումեք զպաւշաճս. je lui apprendrai à vivre. || — à parler à qn., ուսուցանել ումեք խօսել ըստ պաշտաճից. je lui apprendrai à parler. || ապո. je vous apprendrai à mentir, ուսուցից քեզ Թէ զի՞նչ է ստելն, * սուտ խօսիլն քեզ կը սորվեցունեմ. 5. պատմել, ծանուցանել, տեղեկացուցանել, գիտակ՝ իրագեկ առնել, * իմացունել. on m'apprend son départ. La tradition nous apprend.

S'apprendre, դ. ուսանիլ, ուսեալ լ., * սովրիլ, իմացուիլ. rien ne s'apprend sans peine. Les mauvaises nouvelles s'apprennent toujours trop tôt. 2. ծանուցանել՝ պատմել միմեանց, * իրարու իմացունել. nous nous apprîmes mutuellement tout ce que nous avions fait.

Apprenti, e, գ. համբակ. աշակերտ արուեստի «չըրագ». prendre un —. Renvoyer son —. Une —e, համբակուհի, աշակերտուհի. 2. փ. եւ ք. —, Թերավարժ. homme qui n'est qu'un — à la guerre, au barreau. Elle n'est qu'une —e en intrigue. Vous n'êtes encore qu'un — dans l'art de dissimuler. C'est un — qui singe le docteur. 3. ած. համբակ, աշակերտ. — bijoutier, — ակնագործ՝ ակնագործի. — menuisier, — հիւսն:

Apprentissage, ա. համբակութիւն. աշակերտութիւն արուեստի «չըրագլըգ». être en —. Faire, commencer, terminer son —. Sortir d'—. 2. — (ժամանակն). il lui faut trois ans d'—. Durant son —. 3. փ. —. առաջին փորձ, վարժութիւն. un jeune médecin fait son — sur les malades d'un hôpital. || փ. faire son —, en être à son —, փորձ փորձել. || faire l'— de, զանձն ի կիրթս իրիք մխել, անցանել ընդ կիրթ իրիք, ի վարժ անկանել իմիք, զփորձ առնուլ իրիք, վարժիլ, կրթիլ, ուսանիլ, ընտելանալ. faire l'— de la guerre, de la politique, des affaires.

Apprêt, ա. հանդերձանք, յարդարանք, յօրինուած, յօրինումն. sans —, անյարդար. 2. յ. հանդերձանք, պատրաստութիւն. les —s du départ, d'un voyage, d'un festin, d'une fête. Faire les —s d'une noce. Faire des —s, de grands —s, * մեծ պատրաստութիւն տեսնել. 3. փ. հանդերձանք, պաճուճանք, սեթեւեթ, սեթեւեթանք. sans —, անպատրաստ, անպաճոյճ, անսեթեւեթ. style plein d'—. L'— de ses manières, մեղմիկ գնացք նորա. esprit plein d'—, պաճուճապարդ միտք. avoir de l'— dans le langage, dans les manières. 4. ի. հանդերձանք, ամոքանք, համեմանք (կերակրոց). — des viandes. Sans —, առանց հանդերձանաց, անամոք. 5. ար. հանդերձանք, պատրաստութիւն. յօրինուած՝ կազմած ոտայնից, կտաւուց, մրջոց. l'— que l'on donne au drap. Toile sans —, կտաւ անհանդերձ. 6. հանդերձանք, հանդերձանիւք. * հանդերձանքի գործածուած նիւթն. il n'y a pas d'— dans cette toile. 7. նկ. հանդերձանք, պատրաստութիւն. * ծեփն որ կը տարածուի կտաւի, փայտի, պատի վերայ նկարելէն առաջ. || հ. peinture d'—, ապակենկար. նկար ի վերայ ապակւոյ:

Apprêtage, ա. ար. հանդերձումըն, հանդերձանք (ոտայնից):

Apprêté, e, անց. հանդերձեալ, պատրաստեալ, կազմեալ, յարդարեալ, յարդարուն, կազմ, կազմիկ.

armes —es. 2. հանդերձեալ, պատրաստեալ. étoffe —e. 3. հանդերձեալ, ամոքեալ. ragoût bien —. Mets —, կազմական՝ * լաւ պատրաստուած կերակուր. 4. cartes —es, խարդախեալ քարտէսք՝ խաղաթուղթք. 5. պաճուճեալ, սեմեւեմեալ, մեղմեխ. grâces, manières —es. Air, ton, style, langage —.

Apprêter, ն. հանդերձել, կազմել, պատրաստել, յարդարել, յօրինել, գործել. — le dîner, ses armes, ses habits, ses moyens de défense. Apprêtez tout ce qu'il faut pour mon voyage. 2. խ. հանդերձել, ամոքել, համեմել. ce cuisinier apprête bien le manger. || անխ. հանդերձել զկերակուրս, խոհակերել. ce cuisinier apprête bien. 3. ար. հանդերձել, կազմել, յօրինել, գործել. — des drogues, des cuirs, des étoffes. 4. — des cartes, խարդախել զխաղաթուղթս. 5. փ. — à rire, ծաղր կալ, ծաղր եւ ծանակ առնել զանձն. * իր վերայ ծիծաղել տալ. n'apprêtons point à rire à toute une société, à tout le monde.

S'apprêter, դ. հանդերձիլ, պատրաստիլ, * պատրաստուիլ. — à partir. Un orage s'apprête. 2. հանդերձել՝ պատրաստել անձին. vous vous apprêtez de grands embarras.

Apprêteur, euse, գ. ար. հանդերձիչ:

Appris, e, անց. **Apprendre**իւ. ուսեալ. leçon —e par cœur. 2. —, տեղեկացեալ. ce que j'ai —, զոր ինչ ուսայ՝ տեղեկացայ. 3. ուսեալ, վարժեալ. dès l'enfance — à mendier. 4. ը. mal —, անկիրթ, անուսեալ. եւ ա. un malappris, անկիրթ ոմն. bien —, բարեկիրթ, բարեխրատ. homme bien —.

Apprivoisable, ած. ընդելացուցանելի, դիւրընտել:

Apprivoisé, e, անց. ընդելացեալ, ընդել, ընդասուն, մարդընտել, ձեռնընդել, համբոյր. oiseau, animal —. Non —, անընդել, անձեռնընդել, անհամբոյր:

Apprivoisement, ա. սգբ. ընդելացումն, ընդելացուցումն. l'— des bêtes féroces.

Apprivoiser, ն. ընդելացուցանել, յընդելութիւն՝ ի համբոյր ածել, համբուրեցուցանել, ողոքել, զգօնացուցանել, ընտանեցուցանել. — un sauvage, un lion, des oiseaux. Il y a peu d'animaux farouches qu'on ne puisse —. 2. փ. —. — un homme peu sociable. Homme difficile à —, այր դժուարընդել՝ դժուարահամբոյր. — ses mœurs. || ը. — une femme, ընդելացուցանել զկին ի լուր սիրատարփ բանից:

S'apprivoiser, դ. ընդելանալ. ընտանենալ, գալ ի համբոյր, զգօնանալ. l'ours s'apprivoise aisément. Qui s'apprivoise facilement, դիւրընդել, դիւրահամբոյր. 2. փ. ընդելանալ, ընտանենալ, սովորիլ, վարժիլ. — avec le danger, avec le public.

Apprivoiseur, ա. ընդելացուցիչ. — des lions.

Approbateur, trice, գ. հաւանող, հաճոյակից. — complaisant, servile. Se faire l'— de qn., de la conduite de qn., հաճոյակից լ. ումեք, գնացից նորա. 2. ած. հաճութեան, հաճոյակից. regard, geste, sourire, murmure —.

Approbatif, ive, ած. հաւանողական, հաճութեան. geste, signe —. Sentence —ive.

Approbation, ի. հաճութիւն, հաւանութիւն. donner, refuser son — à, տալ, զլանալ զ— իւր իմիք. avec votre —, ձերովդ —ութեամբ. avoir l'— de qn., ունել զ— ուրուք, * մեկուն —ն ունենալ. sans votre —, առանց ձերդ —ութեան. — formelle, tacite. La loi fut revêtue de l'— du sénat. 2. հաճութիւն, գովութիւն. il mérite, il a l'— de tout le monde, արժանի է աշխարհագով դրուատեաց. * ամենուն —ութեանն արժանի է. — bruyante, flatteuse. Il est sensible aux —s sincères.

Approbativement, մ. հաճութեամբ, հաւանաբար. répondre —.

Approbativité, ի. գբ. հաւանողականութիւն:

Approchable, ած. մերձենալի, հպելի, դիւրամատոյց, դիւրամերձ, դիւրահուպ. cet homme n'est pas —.

Approchant, e, ած. մերձ, մերձաւոր, մօտ, հուպ, նման. ce sont deux couleurs fort —es l'une de l'autre. Homme — des dieux, այր աստուածամերձ՝ աստուածահուպ. nous n'avons rien d'— de cela. 2. մ. գոգցես, գոգ իմն, գրեթէ. il a dix ans —. Mille francs ou —. 3. նախ. մերձ, մօտ, հուպ, իբր. — l'août, մերձ յօգոստոս. nous partîmes — six heures. Il est six heures ou —.

Approche, ի. մերձումն, հպումն, մերձեցումն, մատչումն, մերձաւորութիւն, հպաւորութիւն, մատոյց. redouter, fuir l'— de qn. L'— d'un combat le glaçait d'effroi. La mort cachait ses —s. L'— de la mort, du danger. A mon —, il fut interdit. A l'— de l'ennemi, du danger, de la nuit, de la mort, de la Pâque, ի մերձենալ ՚ի շնամուոյ, գիշերոյ, մահուան, Զատկի. aux —s du printemps, de l'hiver, ի մերձենալ՝ ի դուրս գարնան՝ գարնայնոյ, ձմերան՝ ձմերայնոյ. les hirondelles sentent l'— de l'hiver, ծիծռունք զգան զ—՝ առնուն զիոտ ձմերան. les premières —s de l'hiver. L'— du doigt fait cligner l'œil. || Lunette d'—, մերձադիտակ, մերձենուցիչ դիտակ. 2. մերձաւորութիւն, խառն (անասնոց). la femelle refuse l'— du mâle. 3. մերձավայր, մօտավայր. l'—, les —s d'une place, d'une ville. Cette forteresse est de difficile —, դժուարամատոյց՝ դժուարամատչելի է ամրոցդ. 4. յ.գ. մատոյցք, մերձէք. les —s d'une place, — ամրոցի. պարսպամարտ գործուածք պաշարողաց. tenter les —s, ի մերձէս ՚ի ՚ի ՚ի

* ինքնիմն խորանկ քննել. les hommes n'aiment pas à —. 3. փ. խորանին լ. choses qui ne s'approfondissent jamais.

Approfondissement, ա. խորացումն, խորացուցումն, խորաճ. l'— d'un fossé. 2. փ. խոր՝ խորին քննուիչ, խորաքննուիչ: [նին. — de mystères.

Approfondisseur, ա. խորաքը-

Appropriabilité, ի. սեպհականելիութիւն: [նելի:

Appropriable, ած. սեպհական-

Appropriation, ի. պատշաճումըն, պատշաճեցումն, սեպհականումն, յատկացումն. l'— du local à des réunions publiques, au service des malades. 2. սեպհականումն, իւրացումն. — d'une maison, d'une terre, d'un dépôt. Se faire l'— de qc., անձին սեպհականել՝ յինքն գրաւել՝ իւրացուցանել գիմն. 3. մաքրումն, յարդարումն. — d'une cuisine, d'une salle à manger.

Approprié, e, անց. եւ ած. պատշաճեալ, սեպհականեալ, յարմարեալ, յատկացեալ, պատշաճ, սեպհական, յարմար. langage — aux circonstances. 2. մաքրեալ, յարդարեալ, յարդարուն. chambre —e.

Approprier, ն. պատշաճել, պատշաճեցուցանել, սեպհականել, յարմարել, յատկացուցանել. — le style au sujet, son langage, un discours aux circonstances. 2. մաքրել, յարդարել. — un appartement, une chambre.

S'approprier, դ. անձին սեպհականել՝ յատկացուցանել, շորթել, իւրացուցանել. — une maison, des biens. 2. յարմարել զանձն, յարմարիլ. cet auteur songe peu à — à ses lecteurs. 3. յարդարիլ, մաքրիլ. ce jardin s'est beaucoup —é. [հաճելի:

Approuvable, ած. հաւանելի,

Approuvé, e, անց. հաճեալ, հաւանեալ. son avis fut —. Conduite —e par tout le monde. || * մուրհակաց ներքեւ կգրուի ստորագրելէն առաջ. — l'écriture ci-dessus, —՝ հաճիմ ընդ վերոգրեալդ. lu et —, ընծերցեալ եւ —:

Approuver, ն. հաճիլ, հաւանիլ. — un mariage, des mesures, un contrat. 2. հաճիլ, գովել, * հաւնիլ. j'approuve votre conduite. 3. հաստատել, ընդունել. la censure n'a pas approuvé cet ouvrage.

S'approuver, դ. հաճիլ ընդ անձն, անձնահաճ լ., * ինքզինքին հաւնիլ. je m'approuve moi-même. 2. հաճեալ՝ հաւանեալ՝ ընդունելի լ., * հաւնուիլ, ընդունուիլ. actes qui ne peuvent —.

Approvisionné, e, անց. ամբարեալ, նպարակեալ. ville bien —e, պաշարապինդ քաղաք:

Approvisionnement, ա. ամբարումն, պարենաւորումն, նպարակումն. — de Paris, de l'armée. 2. ամբարք, համբարք, պարէն, պաշար, նպար, նպարակ. cette forteresse a un — suffisant pour un an. Nos —s sont épuisés.

Approvisionner, ն. ամբարել, համբարել, պարենաւորել, նպարակել. — une ville, une armée. Bien —, պաշարապինդ առնել:

S'approvisionner, դ. — զանձն, պարենաւորիլ, հայթայթել անձին. l'armée s'était approvisionnée de tout. Je me suis approvisionné de bois pour tout l'hiver.

Approvisionneur, euse, ա. համբարաճու, պարենաւու:

Approximatif, ive, ած. մերձաւոր, մերձական, մերձաւորական, մօտաւոր. calcul, compte —, մերձաւոր հաշիւ. par estimation —ive, մերձաւորական գնահատութեամբ:

Approximation, ի. մերձաւորութիւն. մերձահաշիւ գնահատութիւն. par —, մերձաւորապէս. 2. չգ. մերձաւորութիւն. մերձաւոր համեմատութիւն. résoudre un problème par —. 3. բժ. մերձաւորութիւն:

Approximativement, մ. մերձաւորապէս, մերձաւոր հաշուով. évaluer une dépense —.

Appui, ա. նեցուկ, յեցուկ, յենարան, հաստատան. mettre un —, des —s à un mur. Cette maison a besoin d'— . Bâton qui sert d'— . Marcher sans —, աննեցուկ քայլել. 2. յենարան. — d'une fenêtre. || Mur d'—, յեցորմ. pilier d'—, յեցամոյթ. || à hauteur d'—, արմկաթափ, լանջաթափ. * արմկի բարձրութեամբ, միջնեւ մէջքն. palissade, mur à hauteur d'—. || մր. point d'—, կլ. —, յենակէտ, յեցակէտ. * կէտն որոյ վերայ դառնայ լծակն. 3. ալ. նեցուկ, խէչ, խէչակ. donner un — à un arbre. 4. փ. նեցուկ, հաստատան, զօրավիգն, միկունք, * մեռմիկունք. être l'— de qn. Tu seras l'— de ma vieillesse. 5. փ. նեցուկ, նպաստ, օգնութիւն, օգնականութիւն, ձեռնկալութիւն, ձեռնտուութիւն, պաշտպանութիւն. avec votre — je réussirai. Avoir besoin d'—, պէտս ունել օգնականութեան. être sans —. manquer d'—, անոք՝ անօգնական՝ անձեռնկալ՝ անպաշտպան լ. donner, prêter, accorder à qn. son —, ձեռն օգնութեան տալ՝ օգնել ուժք. 6. ձվ. ce cheval a l'— lourd, կարծրերախ՝ խստերախ է ձիդ. il n'a point d'—, փափկերախ է, զգայուն յոյժ է բերանն. 7. ք. յենումն:

A l'appui, նխ. ի հաստատութիւն, ի նպաստ. pièces à l'—. Citer un auteur, un fait à l'— de.

Appui-main, ա. ձեռնյեց, դաստակալ, ձեռնակալ. des appuis-main.

Appui-tête, ա. գլխակալ. *գործի լուսանկարչաց որ զգլուխն անշարժ կբռնէ. des appuis-tête.

Appulse, ած. աս. մերձակաց. éclipse —, — խաւարումն. 2. ի. մերձակացութիւն:

Appuyé, e, անց. յեցեալ, յեց, * կռնչած. — sur sa lance, — ի նիզակն իւր, նիզակայեց. — au mur, contre le mur, — յորմն, որմայեց. marcher — sur qn., * մէկուն վերայ — քայլել. j'étais — à la fenêtre, — էի ի պատուհանն, * պատուհանին — էի. 2. փ. —, ապաստանեալ, ապաւինեալ. — sur la faveur populaire. 3. Ծեւարկեալ, պաշտպանեալ. — par le ministère.

Appuyer [j'appuie, n. appuyons; j'appuyais; j'appuierai կամ j'appuirai; q. j'appuie, q. n. appuyions; appuyant; appuyé, e] ն. ի վեր ունել, յեցկել. — une muraille par des piliers. 2. յեցուցանել, * կռնչնցունել. — l'échelle contre le mur. Rester —é à la porte, կալ յեց առ դրանն. *դրան կռնչնած կենալ. 3. յեցուցանել, դնել ի վերայ. — ses bras sur la table. 4. փ. յեցուցանել, հաստատել, խարսխել. — son opinion sur de bonnes raisons. Sur quoi appuyez-vous ce que vous dites. 5. յեցուցանել, կառուցանել. — le pistolet à qn., sur la poitrine de qn. 6. ձվ. — l'éperon à un cheval, խթան ի կուշտ առնել երիվարին. 7. ո. — les chiens, գրգռել զշուներ ձայնիւ եւ վազով. 8. զխ. — la botte, յենուլ զմարզասուրն (fleuret) ի վերայ ոտին. եւ փ. ուղղել ուժք բանս զիծեցուցիչս. 9. զ. — une armée, l'aile d'une armée, la gauche, la droite d'une armée à un bois, à un fleuve, etc., յեցուցանել՝ * կռնչնցունել զբանակն, . . . յանտառն, ի գետ. 10. յեցուցանել, կոխել. — le pied en marchant. — la plume en écrivant. — le genou sur la poitrine de qn. — légèrement, fortement. 11. փ. նեցուկ՝ ձեռն՝ միկունս տալ, Ծեւարկել, օգնել, նպաստել, պաշտպան կալ, պաշտպանել, զօրավիգն՝ ձեռնկալու լ. — une proposition, une demande. — qn. de son crédit. Je vous appuierai.

Appuyer, չ. յենուլ, հաստատեալ կալ, * կռնչնիլ. cette voûte appuie sur des colonnes. 2. յենուլ, կոխել. — sur la plume. 3. ք. յենուլ. ուժգին՝ պինդ հնչել. — sur les derniers mots, sur une syllabe. 4. զ. — sur la droite, sur la gauche, կամ à droite, à gauche, պնդել՝ ամրացուցանել՝ զօրացուցանել զաջ, զձախ բանակին. 5. փ. պնդել, պնդեալ կալ. — sur un fait.

S'appuyer, դ. յենուլ, * կռնչնիլ. — sur sa canne, sur son frère, sur l'épaule du domestique. — contre un arbre. 2. յենուլ, հաստատեալ կալ. la muraille s'appuie sur cette colonne. 3. զ. — à, յենուլ, ամրանալ. la droite, la gauche de l'armée s'appuyait à une forêt, à un fleuve. 4. փ. յենուլ, յեց լինել յոք, զՔիկունս հաստ առնել, ապաւինիլ, * կռնակն տալ. — sur qn., sur la faveur du ministre, sur la protection de son ami. || ասի եւս — de qn., de l'autorité, du crédit de qn.

Appuyoir, ա. ար. յենակ:

Âpre, ած. բարկ, ժանտ, դաժան. — au goût, ճանրաճաշ. du vin —, բարկ գինի. poire —. 2. փ. —, դժընդակ, դժնեայ, ապառումբ. humeur, caractère —. 3. բարկ, խիստ, դժընդակ, ուժգին, բուռն, աստիճ. une

— réprimande. — vertu, jalousie, froid. Le combat, la querelle fut des plus —s. 4. խիստ, կարծր, անողորկ. — au toucher. 5. անախորժ, խռպոտ. voix —. 6, խորտաբորտ, անիարթ, առապար, դժուարանց. pays, chemin, sentier —. 7. անյագ, ժլատ, ընչաքաղց, աչաբաժակ, *ճակաչտ. homme —. — au gain, շահասէր, զօշաքաղ. — à l'argent, արծաթասէր. — au jeu, խաղասէր. — à la chasse, որսասէր. un chien — à la curée, շուն մոլեալ՝ խանձեալ յորսամասն. եւ փ. être — à la curée, ընչաքաղց՝ շահասէր՝ պաշտօնախնդիր յոյժ է։

Âprement, մ. ժանտաբար, սաստկապէս, խստիւ, խստաբար, ուժգին. le froid commence —. On l'a — réprimandé, կամ on l'a réprimandé —. 2. անյագաբար, ժլատաբար. manger —. Ce chien se jette — sur la viande.

Après (ափրէ) նխ. յետ, զկնի, *յետոյ. — le déluge, — ջրհեղեղի, * ջրհեղեղէն —. — avoir chanté, — երգելոյն, *երգելէն —. — tant d'efforts. — Dieu, յետ Աստուծոյ, * Աստուծմէն —. deux jours —, — երկուց աւուրց, *երկու օր —. 2. զկնի, դիմաց, *եռեւէն. les uns — les autres, l'un — l'autre, մի զմիոյ կնի, մի զմիոյ հետ, մի բան միոչէ, այլ բան առնէ, *իրարու եռեւէն, եռեւէ եռեւ. || crier — qn., աղաղակել զինա ուրուք, * մէկուն եռեւէն գոռալ. s'emporter — qn., բարկանալ ուժէ՝ *մէկուն դէմ՝ վերայ. être — qc., գինա լինել իրիք, գալ գիւխք, պաղեալ լ., *բանի մի եռեւէն լ. être — sa toilette. Être, se mettre — qn., գինա լինել՝ պնդել ուրուք, հալածել զոք, *մէկուն եռեւէն ինկնալ. soupirer — qc., qn., տենչալ իրիք, ուժէ, իղձ լ. *բանի մի, մէկուն կարօտն քաշել. soupirer — la fortune. Courir — la gloire, les dignités, գինա ընծառնալ՝ *եռեւէ լ.՝ վազել փառաց, աւագութեանց. être toujours — qn., աշխատ առնել՝ նեղել զոք. envoyer — qn., գինա առաքել ուրուք, *մէկուն եռեւէն մարդ դրկել. attendre — qn., qc., սպասել՝ դէտակն կալեալ սպասել ուժէ, իմիք. j'attends — le médecin. Ne pas attendre — qn., qc., չառնել իմիք՝ ուժէ անհրաժեշտ պէտս. je n'attends pas — cela, — vous pour vivre. || — à, (ընդ անթերեւութի) գինա լինել, պարապիլ, զբաղեալ լ. je suis — à écrire, ի գրել կամ, *գրելու հետ՝ վերայ եմ. 3. մ. յետ. զկնի, *յետոյ. cinquante ans —, — յիսուն ամաց. peu de temps —, — սակաւ ժամանակի. peu —, un moment, un instant —, յետ սակաւուց, պահ մի յետոյ, յետ սակաւ ժամանակի, սակաւ ինչ յետոյ. bientôt —, անդէն զկնի. longtemps —, յետ բազում ժամանակաց, * շատ ժամանակ յետոյ. || — cela, յետ այսորիկ, այս այսպէս գոլով. — cela on vient me dire que... 4. յետոյ, ապա. nous verrons —, — տեսցուք. et —, je ne l'ai plus revu. Eh bien! —? 5. — quoi, մ. յետ որոյ, յետ այնորիկ, ապա, յետոյ. nous allons dîner, — quoi nous danserons. 6. — tout, մ. այսու ամենայնիւ, հանդերձ այսու, բայց սակայն, վերջապէս. — tout, je n'y vois pas de mal. Mais, — tout... Que m'importe, — tout, qu'une demande aussi absurde soit refusée. 7. — coup, մ. կարի անագան, *բանն բանէն անցնելէն յետոյ. le procès est jugé, vous produisez les pièces — coup.

D'—, նխ. ըստ, նայելով, համեմատ. d'— le testament, la loi. || Peindre d'— nature, բնանկար առնել, բնանկարել. ըստ բնութեան՝ ըստ բնականին՝ *բնականին վրայէն նկարել.

D'—, մ. յաջորդ, հետեւեալ, երկրորդ. le jour d'—, — օրն։

Ci—, մ. ստորեւ, ի ներքոյ, յաւաչիկայոյդ, խոնարհագոյն. vous verrez ci—.

— que, շ. յետ, զկնի, ընդ..., *... ուն պէս, երբոր ..., ...էն յետոյ. — qu'il eut achevé, յետ աւարտելոյն, ընդ աւարտելն, *աւարտելուն պէս։

Après-boire, ա. յետոտիք. * վիճակն յորում կգտնուի մարդ խմելէն յետոյ. un de ces — où la vérité nous échappe. (G. Sand.)

Après-demain, մ. վաղանդ, յետ վաղուն, յետվաղօր, *միւս օր. j'irai vous voir —. 2. ա. վաղանդ, միւս օր, միւս վաղիւ. — passé, il sera plus temps. Avec vos — vous m'ennuyez.

Après-dîner, ա. ճաշանդ, յետճաշիք, * ճաշետք. ժամանակ յետ ճաշոյ. dans l'—. Il passe les —s en famille, au café. || Սպէտ է գրել եւս Après-diné, ա. Après-dinée։

À présent, մ. S. Présent.

Après-midi, ա. ընդերեկ, յետմիջօր, միջօրանդ, *միջօրետք, կէս օրէն յետոյ. dans l'—, ընդերեկս. un bel —. Il travaille tout l'—. Les —.

Après-souper, ա. ընթրանդ, յետընթրիք, * ընթրետք. il viendra me voir dans l'—, *յետընթրիքն գիս տեսնելու պիտի գայ. il passe ses —s chez lui. Pendant un —.

Âpreté, ի. բարկութիւն, ժանտութիւն, դաժանութիւն. — des fruits. 2. փ. —, խստութիւն, սաստկութիւն, դժնդակութիւն. — des reproches, d'une réprimande, d'une parole, de la voix, d'un son, de l'hiver, de la saison, du froid, des mœurs, de l'humeur, de l'esprit. — du style, անհարթութիւն ոճոյ. l'— qu'on met dans la dispute. Adoucir, corriger l'— d'une chose. 3. խորտութիւն, խորտաբորտութիւն, անհարթութիւն. — des chemins. 4. անյագութիւն, աչաբաժակութիւն, ժլատութիւն, *ճակաչկութիւն. il a une grande —, trop d'— au gain, à l'argent, ընչաքաղց՝ զօշաքաղ, արծաթասէր յոյժ է. l'— pour ses intérêts, շահասիրութիւն։

Aprion, ա. ձք. անպոց. ձուկն

À priori, մ. S. Priori. [ինչ։

Apriorique, ած. իս. իսկզբանցապաշտական։ [պաշտութիւն։

Aprioriste, ա. իս. իսկզբանցապաշտ։

Aproctie, Aproctose, ի. հշբ. անորթանութիւն. *որթան չունենալ։

Apron, ա. ձք. խստածուկն. սեռ տոհմի երկծեւատամն (diphtérodon) ձողաձկնակերպից (percoïdes).

À propos, մ. S. Propos.

Aprosope, ա. մբ. անդիմուկ. սեռ երկայնեղջիւր պատենաձեւից։

Aprosopie, ի. մգ. անդիմութիւն. չունելն դէմս։

Apséphalésie, ի. քժ. անշօշափուելիութիւն. կորուսանելն զգացուելիութեան շօշափելեաց։ [ցեմորթ ինչ։

Apseude, ա. խբ. անդրուկ. խեղ

Apsidal, e, ած. եչ. աղեղնակիտապին։

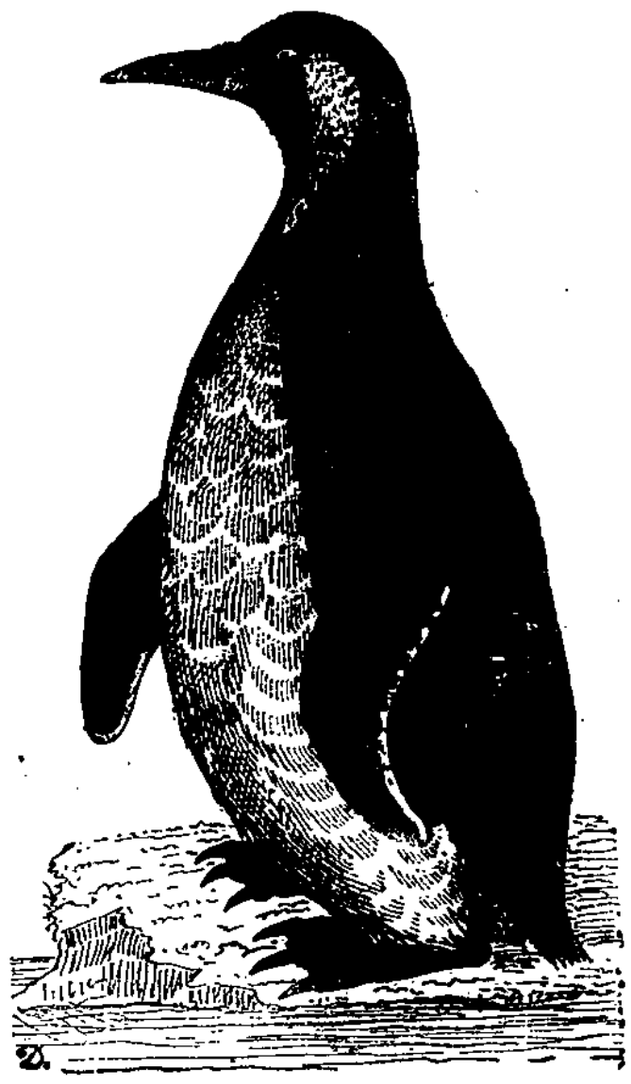
Apside, ի. աս. աղեղնակիտ. ligne des —s, աղեղնակիտագիծ. — supérieure, վերին —. հն. **Aphélie**. — inférieure, ստորին —. հն. **Périhélie**. 2. ճ. S. Abside.

Apsychie (ափշի) ի. քժ. ուշաթափութիւն։

Apte, ած. իգ. կարող, առակ, բաւական. — à hériter, à succéder. 2. յաջողակ, յարմար, համապատշաճ, ընդունակ. — au but, նպատակայարմար. il est — à tout, à ce genre de travail. Très — à apprendre, թաջայարմար յուսանել։

Apténidés, ա. յ. Բ. աննուիչք. տոհմ մաշկոտն Նոչնոց։

Apténodyte, ած. Բ. աննեւոյզ, աննեւատուզակ. ասի Նոչնոց որոց Թեւք կարճ են եւ անկեւուր.

2. —s, ա. յ. —ք. տոհմ աննեւատոյզ Նոչնոց յորս են Թեւատք (manchots).

Aptéranthe, ի. ք. աննեւածաղիկ. սեռ տոհմի ասկլեպեայց։

Aptère, ած. կ. աննեւ։

Aptérichte (իիքթ) ա. ձք. աննեւածուկն. սեռ աննեւեցակ ձկանց։

Aptérine, ի. մբ. աննեւակ. սեռ կարճնոչիւք երկնեւից։

Aptériste, ա. անթևավոր . ոստոմոսների անթև միջատաց :

Aptérix, S. **Aptéryx**.

Aptérocarpées, ի. յ. բ. անթևասպտղավոր. ցեղ ծառախոտեղեայց (polygonacées).

Aptérodicère, ած. մր. անթևերկեղջիւր . 2. —s, ա. յ. —բ. թևաձաս միջատաց, որք անթև են եւ երկեղջիւր :

Aptérodyte, S. **Apténodyte**.

Aptérologie, ի. վր. անթևաբանութիւն. գրուած զանթև միջատաց :

Aptérologique, ած. անթևաբանական :

Aptérologue, ա. անթևաբան . որ զբաղի զանթև միջատաց :

Aptéronote, ա. ձր. անթևանոն. սեռ կակղանթև անոտն ձկան :

Aptéropède, ա. մր. անթևոտուկ. սեռ բառաչող պատենաթևից:

Aptérophasmiens, ա. յ. մր. անթևատրուեայք . խումբ անթև ուրուեայց (phasmiens).

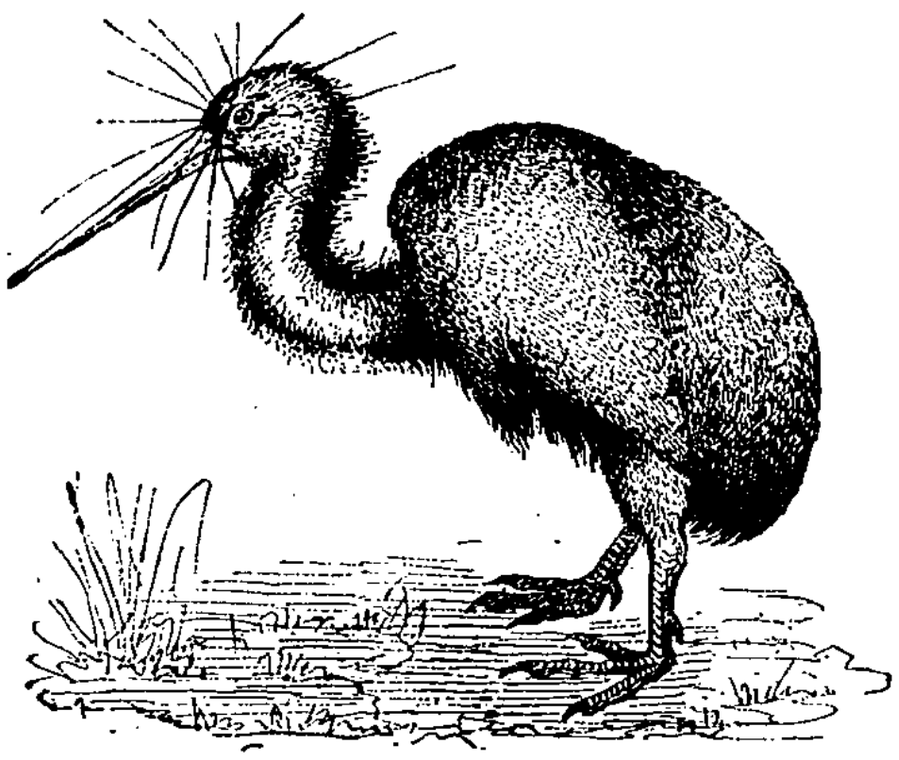
Aptérure, ա. ձր. անթևամեհ . ազգ կառուածկան. 2. —s, ա. յ. խր. —բ. տոհմ տատնոն տարածեալ (anomoure) խեցեմորթաց :

Aptérygide, ի. մր. անթևակիկ. սեռ ոչդանթև միջատաց :

Aptérygiens (բիժիէն) ա. յ. կմ. անթևեւանք. անոտն փափկամորթք :

Aptéryginés, ա. յ. թ. անթևածիւք. ենթատոհմ տոհմի չայլամանեայց (struthionidées).

Aptéryx (բիքս) ա. թ. անթևուկ,

Թևազուրկ . չայլամանման Նոր-Զելանտիոյ, մեծութեամբ սագի :

Aptine, ի. մր. անթևիկ . սեռ մաշկանթև հնգայօդ միջատաց :

Aptinothrips (Թրիքս) ա. մր. անթևալրճոր . ենթատոհ. տոհմի կէսանթև լրբճեանց (thripsiens).

Aptitude, ի. իգ. կարողութիւն , առակուտ , բառականութ . — à tester. 2. յաջողակութիւն , յարմարութիւն , բաջայարմարութիւն , ընդունակութիւն. avoir de l'— pour, à, ունել —, յաջողակ՝ յարմար՝ բաջայարմար՝ ընդունակ է . il n'a guère d'— aux mathématiques, mais il a de l'— pour la littérature. Il montre de l'— pour le commerce. Il a une grande — au dessin.

Aptope, ա. մր. կայուն. սեռ հնգայօդ զանթևանթև միջատաց :

Aptornis (իս) ա. Ե. վր. Կղանեչուն. Ոչուն ինչ բրածոյ :

Aptosime (զիմ) ա. բ. կայուկ . սեռ տոհմի խուլաբուսեայց շնորհենեայց (gratiolées).

Aptosimées, ի. յ. բ. կայուկեայք . խումբ ցեղի շնորհենեայց :

Aptumisme, ա. համակարութիւն . * ամէն բանի կարողութիւն :

Aptumiste, գ. համակար, համակարող . * ամէն բանի կարող՝ յաջողակ :

Aptyalie, ի. ախ. անլորձնութիւն , *լորձունք՝ շոլիք չունենալն :

Aptychopsis(ափիքոփսիս) ա. գբ. անճապաղս . սեռ բրածոյ խեցեմորթաց :

Apuléia, ա. բ. ապուլէա. սեռ տոհմի ընդարերից . է ծառ. ընդարեր Իւրոյ-Ժանեյրոյի :

Apure, ա. հաշուեփակումն, հաշուեմաքրում :

Apurement, ա. մաքրումն , փակումն . faire l'— d'un compte.

Apurer, ն. վճ. մաքրել , փակել . — ses comptes. 2. մաքրել . — l'or.

Apus (ափիւս) ա. խր. անոտուկ . սեռ խուլոտն խեցեմորթաց. 2. բ. —. հն. **Sessile**. 3. աս. —. հն. **Oiseau de paradis**. 4. Բ. —. հն. **Martinet**.

Apy, ա. բ. S. **Ache**.

Apygies, ի. յ. մբ. անյատուկք . կարգ կարճոտանց :

Apyre, ած. ոգ. անիւթ , անկիզ , անիալ . 2. ա. ձբ. —.

Apyrène, ած. բ. անիւտիճ. որոյ պատուղն հատիճ՝ կուտ չունի :

Apyrénomèle, ի. վ. դիպոն . խորաչափ անկոնաք : [անջերմն :

Apyrétique, ած. բժ.

Apyrexie, ի. բժ. անջերմութիւն ; ընդհատութիւն կամ դադարումն ջերմանն :

Apyrine, ի. տգ. հատինն. * նիւթ նման օսլայի , որ կ'ելլէ տեսակ մի կոկոսենոյ (cocotier) ընչեն :

Apyrite, ա. ձբ. անկիզիկ . կարմիր վանաքար դժուարահալ :

Aquacreptite (աքուա) ի. ձբ. ջրաշառաչ. տեսակ օձաքարի :

Aquafortiste (աքուա) ա. ժանտաջրագիր :

Aquamoteur (աքուա) ա. ար. ջրաշարժ, ջրաշարժանաւ :

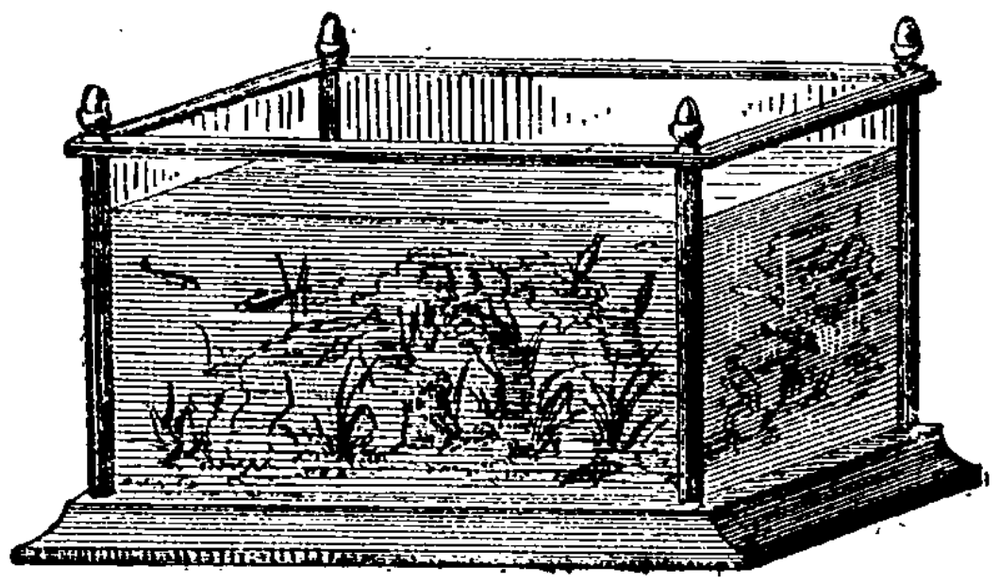
Aquapuncture (աքուափոնքթիւր) ի. վ. ջրախայթումն, խայթաջրումն. * խայթուածի մէջ ջուր մղուցանելու գործողութիւն :

Aquapuncturer, ն. վ. ջրախայթել . * ջրախայթումն կատարել :

Aquarelle (աքուարէլ) ի. ջրանկար . peindre à l'—, ջրանկարել , ջրանկարել . * նկարել —ով . peindre l'—, — նկարել . 2. ջրանկար . une belle —. Peindre une —, — նկարել :

Aquarelliste (աքուարէլլիսթ) գ. ջրանկար , ջրանկարիչ , ջրանկարող , ջրանկարիչ , ջրանկարիչ :

Aquarium (աքուարիոմ) ա. ջրատուն. ատազան ջրատուն անկոց եւ անասնոց. — d'eau douce, d'eau de mer, քաղցրաջուր , ծովաջուր —. des —s.

Aquarium.

Aquatile (աքուա) ած. ջրատուն , ջրասէր , ջրապրի . plante —.

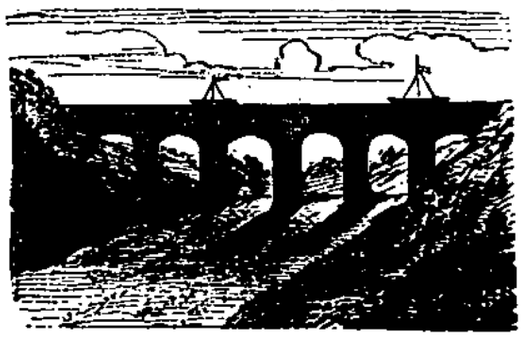
Aqua-tinta (աքուաթինթա) կամ **Aquatinte** (աքուաթինթ) ի. ջրամոյն . ազգ փորագրութեան ժանտաջրով . des —s.

Aquatintiste , գ . ջրամոնագործ , ջրամոնագործ :

Aquatique, ած. ջրային , ջրատուն , ջրասէր. plantes, animaux, oiseaux, insectes —s. || քժ. le peuple, la république —, — ժողովուրդ, հանրապետութիւն . — կենդանիք համօրէն. 2. ջրային, մօտական, ճախճախուտ. terre, terrain —.

Aqua-toffana (աքուաթօֆֆանա) ի. ոտիանաջուր . Պոյն մահաբեր :

Aqueduc (աքուէք) ա. ջրմուղ , ազուգայ , առուանգք . * կամարա-

կապ ջրի ճամբայ . construire des —s. 2. մգ. ազուգայ :

Aquette (աքէթ) ի. օղիկ *տեսակ մի օղի չիտալիա :

Aqueux, euse, ած. մգ. ջրեղէն . l'humeur —se de l'œil, — հիւմն աչաց . 2. ջրալից, ջրի, * ջրուտ, ջրջրուկ . partie —se du sang. Des fruits, des légumes —. 3. բգ. ջրեղէն. météore —, — օդերեւոյթ :

À quia (աքիւիա) մ. լ. il est —, il est réduit — , ափիքեան եղեւ . S. **Quia**.

Aquicole (աքիքոլ) ած. ջրատածական, ջրատածիկ, ձկնարուծիկ. l'industrie —.

Aquiculteur (աքիւ) ա. ջրաուած, ջրաբոյծ :

Aquiculture (աքիւ) ի. ջրաուածութիւն, ջրաբուծութիւն. արուեստ ուածելոյ եւ բազմացուցանելոյ ջրային բոյս եւ կենդանիս. S. **Piciculture**.

Aquifère (աքիֆիր) աճ. ջրա[բեր . la couche —:

Aquifoliacé, e (աքիւ) աճ. բ. պատեղս , փշաւորս . 2. —es, ի. յ. —ք. տոհմ երկպտուկ տնկոց նախատիպ ունելով զիաճապի (houx). հն. **Ilicinées**.

Aquifolium (աքիֆոլիոմ) ա. գա. **Houx**ի. [S. **Houx**.

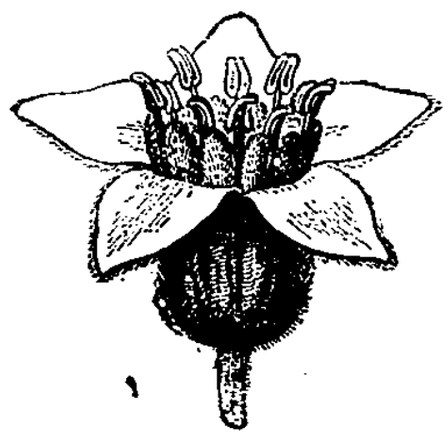
Aquifoux (աքիֆու) ա. ք. ս.

Aquigène (աքիժին) աճ. ջրածին. * ջրէ ծնած :

Aquila (աքիւլա) լա. **Aigle**ի :

Aquilain, աճ. S. **Aquilant**.

Aquilaire (աքիւլիր) ի. ք. արծ-

ուենի . * մի տեսակն է աղալուճի (agalloche).

Aquilant (աքիլան) աճ. արծուագոյն . cheval —. 2. ա. արծուածի :

Aquilariacé, e, Aquilarié, e, Aquilariné, e (աքիւլա) աճ. ք. արծուենաձև, արծուենեայ . 2. —es, ի. յ, —ք. տոհմ երկպտուկ տնկոց, որոց նախատիպ արծուենի :

Aquilégia, Aquilégie (աքիւ-

լէժիա , ժի) ի. ք. սեպուն , արծուամաղիլ . հն. **Ancolie**.

Aquilégiées, ի. յ. ք. սեպունեայք:

Aquilien, enne (աքիւիլիէն) աճ. ք. արծուեան. 2. —s, ա. յ. —ք. տոհմ Ցուչնոց նախատիպ ունելով զարծուի :

Aquilifère (աքիւ) ա. արծուեկիր:

Aquilin, e (աքի) աճ. արծուային, արծուաառնեայ . nez —, արծուանդն , արծուաքիթ . forme —e, արծուաձեւ . 2. —s, ա. յ. —ք . տոհմ արծուակերպ Ցուչնոց :

Aquiline (աքի) ի. ք. արծուաքառ. տեսակ ձարխտոց :

Aquilinées (աքի) ա. յ. ք. արծուեայք . ճնճառոհմ տոհմի բազէակունց (falconidées).

Aquilon (քի) հիւսիս , հիւսիսի , հիւսիսական, հիւսիսամոլիմ. le froid —, գրաչուռնչ —. l'— fougueux, orageux, խստաշունչ՝ բունաշունչ , մրրկիածին՝ ամպրոպայոյզ —. la violence des —s.

Aquilonnaire (աքի) աճ. հիւսի-

Aquipare (աքիւ) աճ. ձբ. ջրածին. || —s, ա. յ. աք. —ք. խումբ գորտազգի սողնոց :

Aquiqui (աքիքի) ա. կ. աքիքի . մեծ ճաճն (sapajou) Պրազիլի :

Aquitèles (աքիւթել) ի. յ. կ. ջրաասպէք. տոհմ ջրային սարդուց :

Aquo-capsulite (աքուքափսիւլիթ) ի. բժ. ջրապիսնաթաղք. թաղքուան Ցաղանթոյ ջրեղէն հիւծոյ աչաց. հն. **Iritis séreuse**.

Aquosité (աքո) ի. ջրուտութիւն , ջրջրուտութիւն :

A. R. հն. **Altesse Royale**.

Ara, ա. լո. ա. Սեղան. մին յաստեղատանց . հն. **Autel**.

Ara, ա. Ք. արա , արայ . Ցուքակ մեծ գեղափետուր յԱմերիկա :

Ara, ա. եգ. արօրակ :

Arabe, գ. արաբ, արաբացի, արուայիկ . un —. Une —, արաբուհի . les —s, —ք. 2. վ. եւ ք. —, զօշաքաղ , կծծի , ժլատ , խստասիրտ. avoir affaire à un —. Traiter ses débiteurs comme un —. 3. ա. արաբերէն . savoir, parler l'—, — գիտել , խօսել . — littéral, ancien, vulgaire. 4. աճ. արաբացի , արաբական . les chiffres —s, — Ցուանքշանք . || cheval —, կամ ա. un —, արաբ՝ տաճիկ ձի , արաբածի :

Arabelle, ի. կ. գեղարայ. սեռ բազմատեռ օղակաւորաց :

Arabellite, ի. վք. գեղարաբար . սեռ քրածոյ օղակաւորաց :

Arabesque, աճ. ճ. արաբածեռ. architecture, genre, style —. 2. ի. —. une belle —. 3. —s, ի. յ. —ք, արաբազարդք , արաբանկարք :

Arabesse, ի. ք. արաբուհի :

Arabette, Arabide, ի. ք. խալոկ. տունկ գեղածաղիկ բազմագոյն . 2. մք. —:

Arabidé, e, աճ. ք. պրաժեայ . 2. —es, ի. յ. —ք. ցեղ խաչաբերբից , որոց նախատիպ պրաժ :

Arabine, ի. տգ. կռիպին . ածխջական սկիզբն կռիպի (gomme arabique).

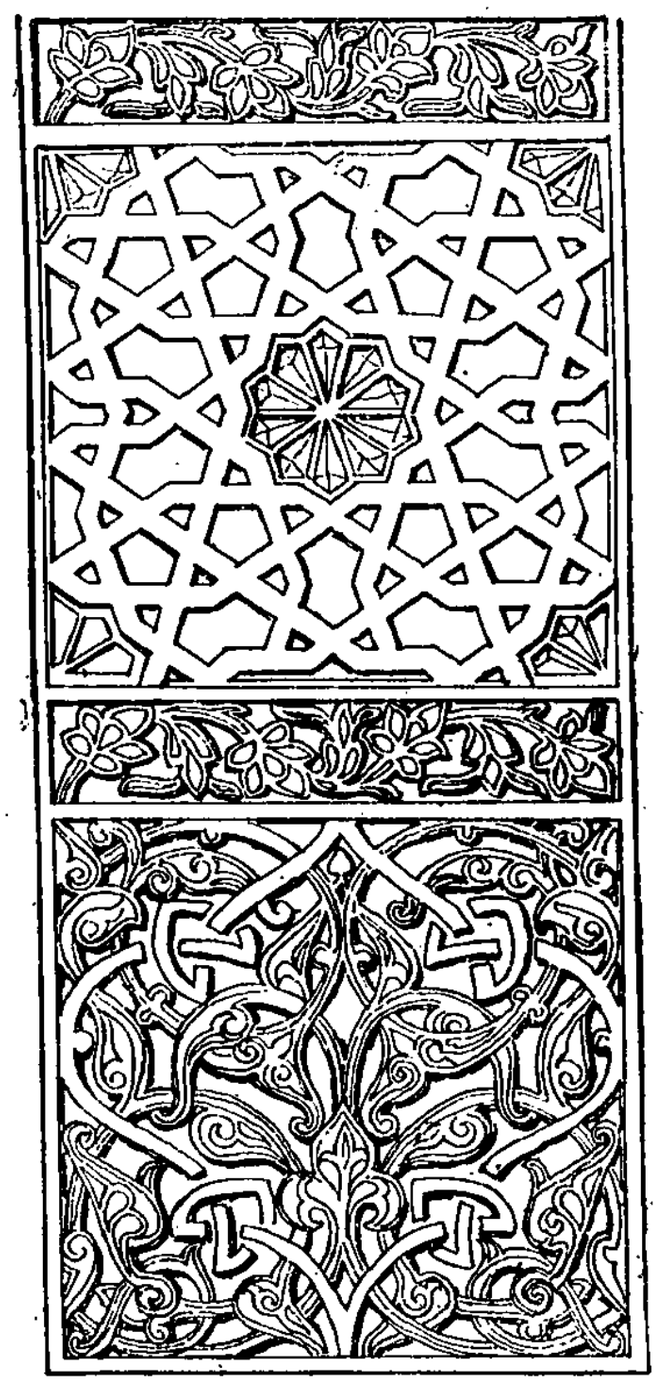
Ara.

Arabinose, ի. տգ. կռիպաշաքար, խիժաշաքար :

Arabique, աճ. արաբական , արաբացի . gomme —, խէժ —, կռէզ . || golfe —, Ադաբաիոյ ծոց :

Arabiquement, մ. արաբաբար , արաբօրէն :

Arabis (բս) ա. ք. արաբիկ . տունկ ի տոհմէ խաչաբերից :

Arabesque.

Arabisant, ա. արաբագէտ , արաբախօս :

Arabiser, չ. արաբախանել: = ն. արաբացուցանել. — un mot.

Arabisme, ա. արաբախանութի :

Arabiste, ա. արաբական. բժիշկ հեռեսող արաբ բժշկաց Ք. դարու. :

Arabite, S. **Arabinose**.

Arable, աճ. արօրելի, արօրավար , հերկելի. champs —s. Terre —, արօրահող , վարելահող. 2. արօրադիր. bœuf —, — եզն :

Arac, Arack, Arak (արաք) ա. օղի , բրնձօղի, որզօղի :

Araca-miri, ա. ք. արակամիրի.

ճառ ինչ Պրազիլի հատեղաճաշակ պտղով : [տեսակ արայի :

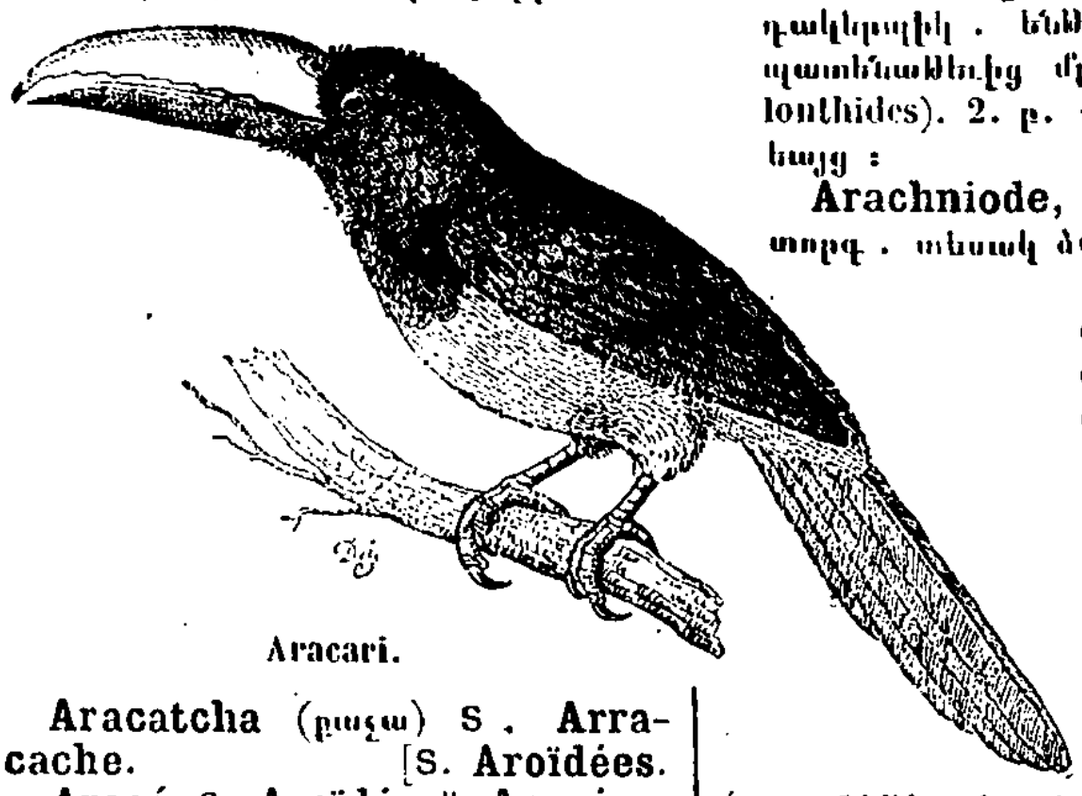
Aracanga, ա. Ծ. արականգա.

Arabis.

Aracanthe, ա. մբ. կեղծափուշ. սեռ բառայօդ ոտճառտեսակ պատենաներից : [սակ տուկանի :

Aracari, ա. Ծ. արակարի. տե-

Aracari.

Aracatcha (քաչա) տ. **Arracache.** [տ. **Aroïdées.**

Aracé, տ. **Aroïdé.** || **Aracées**, **Arachate** (շա) **Arachidate** (շի) ա. ազ. Ծոզորաս. * սեռական ատման ապից կազմվող գուգախառնուածամբ Ծոզորային Ծծուղ հիմանց հետ :

Arachide (շիտ) ի. բ. Ծոզոր. առնկ տարետոր. ռկ. pistache de

terre, գետնապիստակենի, եւ պըտուղն՝ գետնապիստակ:

Arachine, ի. տգ. Ծոզորին. * գոյացուածին լուծանելի ի ցրի, հանեալ ի Ծոզորային Ծծուէ եւ քաղցրանիւթ (glycérine). [acide —.

Arachique, ած. տգ. Ծոզորային.

Arachis (շիս) տ. **Arachide.**

Arachnanthe (արաք) ա. բ. սարդածաղիկ. հատուած սեռի երիկամնածաղկի (rénanthère).

Arachnéen, enne, (աք) ած. սարդոստապատ, տորգապատ :

Arachnées (աք) ի. յ. բպ. սարդեպտյք. տոհմ սարդատեսակաց :

Arachnéolithe (աք) ի. հբ. քարազարդ. խեցեմօրի ինչ բրածոյ :

Arachnides, Arachnéides (արաք) ա. յ. մբ. սարդապիւթք, սարդատեսակք. դաս անողնաւոր մանր կենդանեաց, որոց նախատիպ սարդն (araignée).

Arachnidium (իում) ա. կ. սարդուկ. սեռ ջրաննեաց :

Arachnidoïdes, տ. **Arachnides.**

Arachnimorphe, ի. մբ. սարդակերպ. ննջատեռ հիգայօդ պատենաներից մրօրեայց (mélolonthides). 2. բ. —. սեռ տորոնեայց (rubiacées).

Arachnimorphée, ի մբ. սարդակերպի. ննջատեռ հիգայօդ պատենաներից մրօրեայց (mélolonthides). 2. բ. —. սեռ տորոնեայց :

Arachniode, ի. բ. սարդատորգ. տեսակ ձարխոտոյ :

Arachnion, ա. բ. սարդատունկ. տեսակ մնկոյ :

Arachnipe, ա. մբ. սարդոտն. հատուած անգեղ (acalle) սեռի :

Arachnis (արաքնիս) տ. **Rénanthère.**

Arachnitis (արաքնիտիս) ի. բժ. սարդոստաբորբ. բորբոքումն սարդոսրի (arachnoïde). հն. **Arachnoïditis.** 2. բ. տ. **Arachnanthe.**

Arachnocorys (քիս) ի. կ. սարդասաղաւարտ. սեռ շողիկաւորաց (radiolaires).

Arachnodermaire, ած. մբ. սարդոստամորթ. * որոյ մորթն սարդոստայնի նման բարակ է. || —s, ա. յ. կ. —բ. դաս կենդանեաց, յորս են նրբամորթ շողակենդանք (actinozoaires).

Arachnogastrite, ի. ախ. սարդափորաբորբ. * հիւանդութիւն պատճառեալ սարդ կլլելեն :

Arachnogène, ած. սարդածին. * սարդի խայծուածէն պատճառած :

Arachnogénose, ի. ախ. սարդածնախտ. * հիւանդութիւն պատճառեալ սարդի խայծուածէն կամ սարդ կլլելեն :

Arachnoïde, ի. մգ. տորգ, սարդոստ. * ուղեղն պատող Ծաչանաձեւ մին. 2. բ. սարդոստենի. 3. կ. սարդոստուկ. կապիկ ինչ եւ պոզիպոդ :

Arachnoïdien, enne, ած. մգ. սարդոստեան :

Arachnoïditis, տ. **Arachnitis.**

Arachnologie, ի. մբ. սարդաբանութիւն. * մատուկներու վերայ գրուածք : [բանական :

Arachnologique, ած. սարդա-

Arachnologue, ա. սարդաբան, սարդախօս :

Arachnope, ա. մբ. սարդածաւ. պատենաներէ ինչ բառայօդ :

Arachnopézize, ա. բ. սարդաձեւ. ապզ սնկոյ :

Arachnophile, ած. սարդասէր. * մատուկ սիրող :

Arachnosphère, ի. կ. սարդագունդ. սեռ շողիկաւորաց :

Arachnothère, ա. Ծ. սարդորս, սարդակեր. սեռ մրջնորսաց (grimpereaux).

Arachnothrix (Ծրիքս) ա. բ. սարդագէս. հատուած սեռի բոնդելիոյ (rondélétie).

Arachnotite, ի ախ. սարդոսնկնաբորբ. * ականջի բորբոքումն ներմուծմամբ սարդի :

Arack (արաք) տ. **Arac.**

Arade, ա. մբ. խիճար. սեռ խիճարեանց ոլորձեւից (hétéroptères).

Aradiens, ա. յ մբ. խիճարեանք. տոհմ ոլորձեւ կիսաձեւից :

Aradites, ա. յ. մբ. խիճարեայք.

Aragne. ի. հ. տ. **Araignée.**

Aragonite, ի. հբ. արագոնաքար:

Aragotite, ի. հբ. արագոքար. [բարեձախուկ պտուղ ի Քալիֆոռնիա:

Araignée, ի. սարդ, * մատուկ, սանտրագործիկ « էօթիմենէք ». 2. — կամ toile d'—, սարդիոսաստյն սարդոստ, տորգ, սարդապոյն, * մատուկի բոյն. || ին. fig. avoir une — dans le plafond, խելայեղ խելագար ի. 3. փ. toile d'—, սարդիոսաստյն, տորգ. ոստայն նուրբ դիւթապատառ. || pattes d'—, սարդատառոտնք, սարդի մատունք. երկայն եւ նուրբ մատունք. 4. տորգ. փոքրիկ վարմ. 5. հոդիկ « գույու չինկելի ». 6. աս. սարդ. շրջանակ աստղաթաղանի. 7. կ. — de mer, ծովասարդ. — d'eau, ջրասարդ, լողակ. 8. սարդ, սարդակատաք. կատաք ինչ Ծիծու :

Araigner, ն. սարդատել. * ջրնջել տեղոյ մի մատուկներն. — une chambre. [նման, տորգատեսակ :

Araigneux, euse, ած. տորգա-

Araire, ա. եգ. մանկեան. տեսակ արօրի :

Arak, տ. **Arac.**

Aralia, տ. **Aralie.**

Araliacé, e, ած. բ. արալիաներ. 2. —es, ի. յ. —բ. տոհմ հովանոցաբեր մնկոց, որոց նախատիպ արալիա

Araliacite, ա. բ. արալիաքար. արալիա բրածոյ :

Aralie, ի. բ. արալիա, արալենի. տունկ տասրաշխարհիկ լայնատերեւ :

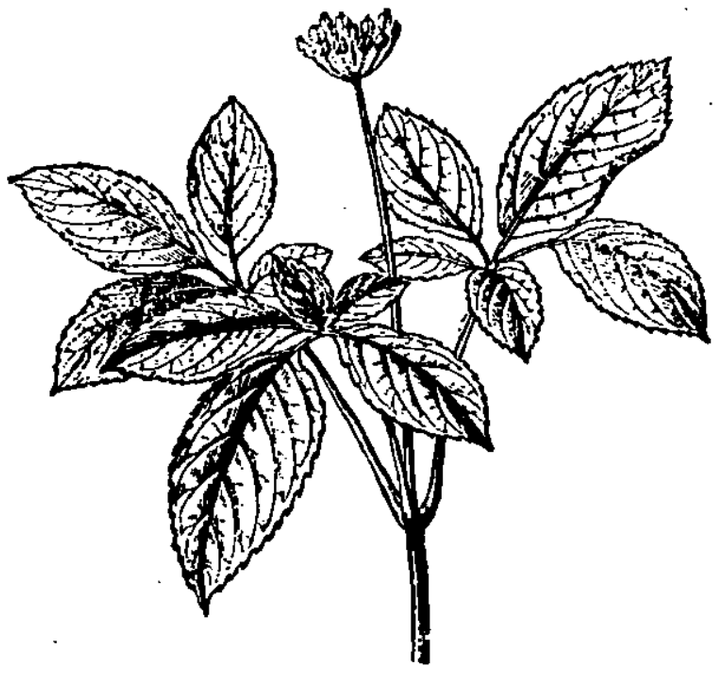
Aralié, տ. **Araliacé.**

Araliophyllon, ա. բ. արալիատերեւ. ապզ բրածոյ արալիաներից :

Aramaïque, ած. արամէական :

Aramaïsme, ա. արամէաբանութիւն·

Arame, ա. Ծ. արամ. Ծուչուն ի

Aralie.

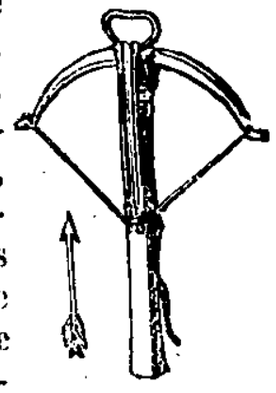
Aramide.

Arapunga.

Araucarie.

Arbalète.

ոռիմ; խորդաց . գա. **Courlan**, **Courliri** սեռի :

Araméen, enne, ած. արամայեցի , արամեական . la langue —enne, — լեզու . 2. ա. արամայեցին , արամեացին . — լեզու :

Aramer, ն. ար. գլանել . պատել գչուխայ ի գլան ի ձգտել :

Aramide, ա. Ա. արամիդ. Ագուցան ինչ հարաւային Ամերիկոյ :

Araminé, e, Ա. արամեայ . 2. —es, ի. յ. —ք. եննաւոռիմ Անչնոց նախատիպ ունենալով գարամ :

Aranė, e, ած . մբ. սարդային :

Aranéen, enne, ած. մբ. սարդեան . 2. —s, ա. յ. —ք. ոռիմ սարդաւոռեակաց :

Aranéeux, euse, ած. վդ. սարդանման, սարդանման :

Aranéides, ի. յ. ա. սարդեայք. առաջին ոռիմ սարդաւոռեակաց :

Aranéifère, ած. վդ. սարդաբեր:

Aranéiforme, ած. վդ. սարդաձեւ :

Aranéographe, ա. վդ. սարդագիր:

Aranéographie, ի. վդ. սարդագրուԹիւն. *սարդից վերայ գրուածք :

Aranéole, ի. մբ. սարդաձուկն :

Aranéologie, etc., S. **Arachnologie**, etc.

Arantelle, ի. ո. սարդիսատայն . մազմզուկք յոտս եղջերուի :

Arapunga, ի. Ա. արապունգա . Անչուն ի Պրազիլ :

Ararathien, ա. այրարատեան . ի յ— անկանիլ՝ հատանիլ . réprimer l'—.

Arbitrairement, մ. ինքնահաճաբար, ըստ կամս անձին :

Arbitral, e, ած. իրաւարարական .

Arbitralement, մ. իրաւարարաբար. affaire jugée —. Terminer un procès —.

Arbitrateur, ա. իրաւարար, հաշտարար :

Arbitratif, ive, ած. իրաւարարական :

Arbitration, ի. իգ. իրաւարարութիւն :

Arbitre գ. իրաւարար, իրաւարարուհի. prendre, choisir, nommer qn. pour —, — առնուլ, ընտրել զոք . s'en rapporter à des —s, Tiers —, երդոց —. —s rapporteurs, տեգնակագիր —ք. 2. գ. ինքնիշխան տէր. Dieu est l'— de la vie et de la mort, est l'— du monde. Se constituer l'— du goût, du bon goût, — կալ հաշակի , բարեաց հաշակի. rendre, se rendre —, — կացուցանել , կալ . ils s'érigeaient en —s de la paix. Vous êtes de mon sort l'— souverain. 3. բն. ա. libre, franc —, ինքնիշխանութիւն , անձնիշխանութիւն , ինքնիշխան ազատութիւն . avoir son libre —. User de son libre —. De libre —, անձնիշխան , անձնիշխանաբար :

Arbitrer, ն. իրաւարարել. դատել իբրև զիրաւարար . — un différend, un compte.

Arbitrage, ա. իրաւարարութ. se soumettre, s'en tenir à l'—. Mettre une affaire en —. Juger par voie d'— . Subir l'—. 2. իրաւակիր . accepter, exécuter un —. 3. սկ շահադատութիւն. շահադիտական փոխանակութիւն արժէքների. opération d'— , շահադատական գործողութիւն :

Arbitragiste , ա. սկ. շահադատ :

Arbitraire, ած. կամայական , կամածին , ինքնակամ . la plupart des noms donnés aux choses sont des signes purement —s. 2. —, ինքնահաճոյ. donner des ordres —s. Exercer un pouvoir —, վարել իշխանութի —. faire des lois —s, օրէնս —ս սահմանել. 3. ա. կամայականութի , ինքնահաճութի . — dans le gouvernement, — ի պետութ. faire de l'—, — առնել , ինքնահաճ ինքնահաճոյ լ. tomber dans l'—,

Arbalestres, ի. յ. ար. չախիրակա-

Arbalète, ի. գ. պարանոտ. լայնալիճ աղեղն մեծատարեայ . || cheval en —, ճայրածիգ ձի . * գոյգ ձիերու գլուխ լծուած ձի :

Arbalétille, ի. պարանոտիկ :

Arbalétrier, ա. պարանոտաձիգ . 2. ն. —. հեծան առաստաղի . S. Զե. **Comble**. [սանեոի :

Arbalétrière, ի. որմածակ պար-

Arbelage, Arbelay, ա. ար. Ճանապարհք . * Ճանապ գործելու հարմար տափկցած երկիմն: [քառանկան

Arbenne, ի. Ա. ճօվ. Ճաչուան կա-

Arbico, ա. ռ. Արաբիկ: [լի:

Arbitrable, ած. իրաւարարելի.

S'arbitrer, դ. —իլ. սահմանիլ իրաւարարութեամբ. cette affaire peut —.

Arborer, ն. կանգնել, պարզել, բանալ, * տնկել. — la croix, կանգնել գիսաչ. — un drapeau, un pavillon, un étendard, դրօշ —՝ արձակել. il arbore les couleurs nationales. || փ. — l'étendard de la révolte, — զդրօշ ապստամբութեան, ապստամբիլ: = *S'arborer*, դ. կանգնիլ, պարզիլ, *տնկուիլ: [ցումն:

Arborescence, ի. բ. ծառացում

Arborescent, ած. բ. ծառացեալ, ծառակերպ, ծառածեւ, ծառանման. végétaux —s.

Arborétum (Ռոմ) ա. մասնաւորապէս. պարտէզ յատկացեալ յուսումն ծառոց բուսոց:

Arboricole, ած. կ. ծառասուն, ծառապինակ:

Arboriculteur, ա. ծառատուած, ծառադարման, ծառամշակ:

Arboriculture, ի. ծառատուածոութիւն, ծառադարմանութիւն, ծառամշակութիւն. — forestière, fruitière, d'ornement, — անտառային, պտղաբեր, զարդագեղ. d'—, ծառատուածական, ծառադարմանական:

Arboriforme, ած. ծառանման:

Arborisation, ի. հբ. ծառանմանում, ծառատիպ, ծառազարդ, *ծառանման գիծք քարանց եւ ապակեաց վերայ. 2. հիւանդութիւն:

Arborisé. e, ած. ծառանմանեալ, ծառատիպ, ծառազարդ. agate —e, ծառակար: [* ծառ մշակել:

Arboriser, չ. ծառատուածել,

Arboriser, ն. ծառագուշակել, ծառանմանել. = *S'arboriser*, դ. ծառանալ, ծառանմանիլ: [ռագէա:

Arboriste, ա. ծառատուած, ծա-

Arbouse, ի. բ. մանուշ «գօճա եղեմիշի»:

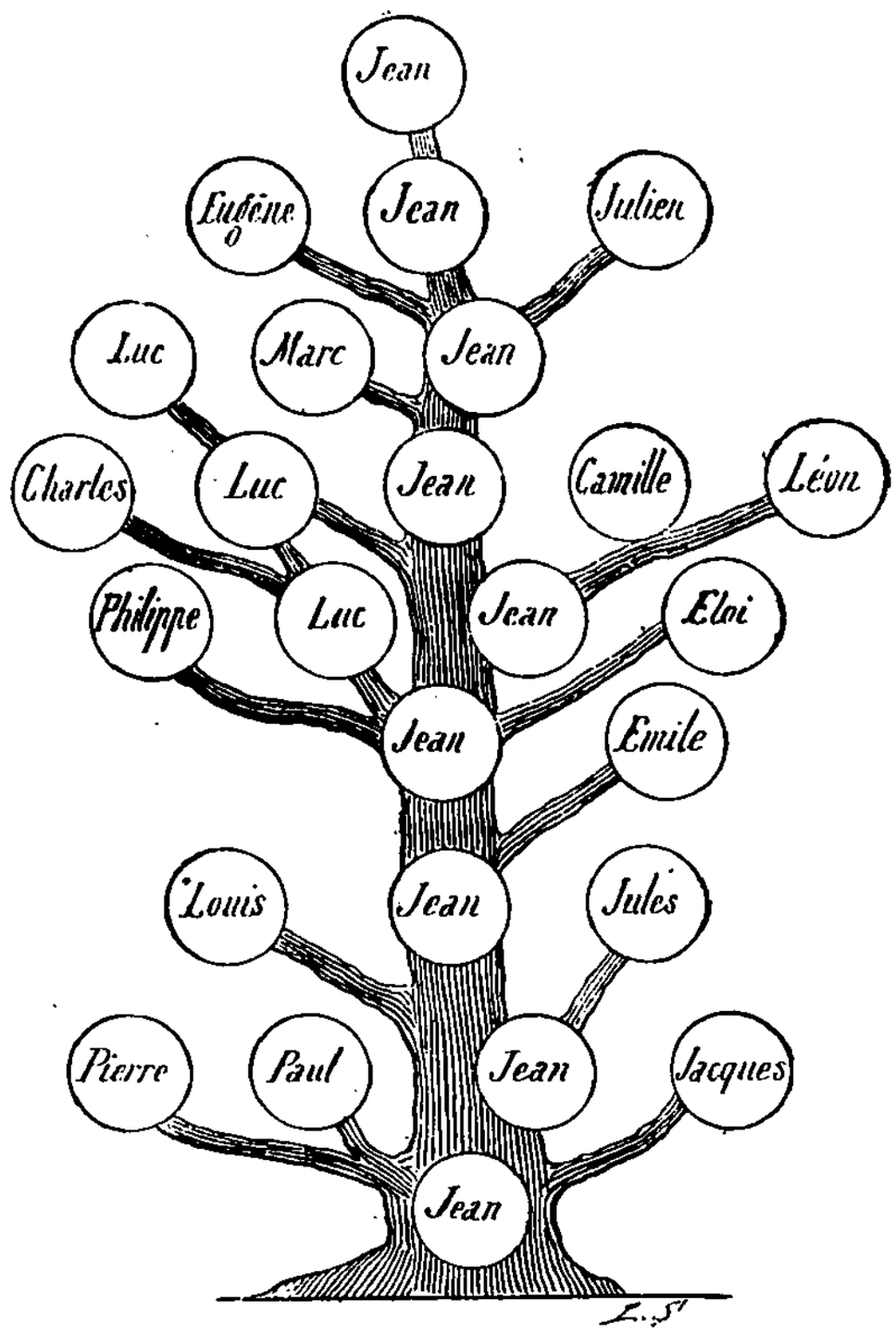
Arbousier, ա. մանուշենի, մանուշ «գօճա եղեմիշի ազգատ». հն. **Arbre à fraise**, եղակաճառ. || — des Alpes, — Ալպեանց. || հն. **Busserole** եւ **Raisin d'ours**, արջառ խաղող:

Arbre, ա. ծառ. gros —, տոհմապատճառ. bel —, գեղեցիկ՝ գեղաղեղ՝ գեղանի՝ գեղադիտակ —. — stérile, épais, touffu, feuillu, orné de son feuillage, rameux, branchu, antique, vieux, vigoureux, chevelu, verdoyant, fleuri, grand, magnifique, sauvage, greffé, exotique, indigène, mort, անպտուղ, ծանրաթախիտ, ծանրատերեւն՝ ծառուտ, տերեւախիտ՝ տերեւաթափ՝ տերեւաթաղ՝ տերեւալից՝ տերեւաշատ, տերեւազարդ՝ տերեւաթագեղ, ոստախիտ՝ բազմոստ՝ բազմաճիւղ՝ բազմատունկ՝ քաջուղեղ, հինաւուրց՝ վաղեմի՝ զառամ, կորովի, վարատուր՝ վարատգեղ՝ հերատանձ, դալարագեղ՝ կանաչազարդ՝ կանաչագեղ. ծաղկազարդ՝ ծաղկափթիթ, ուռ՝ կայմ. — de touret, յեռակայմ. 5. տոգ. ծառ. — métallique, — մետաղական. — de Diane, — Անահիտայ, արծաթածառ. անդկազանգ արծաթոյ ծառատեսակ. 6. բ. ծառ. — de Judée, S. **Cercis, Gainier**, բ. || — à chapelets, — saint, S. **Azédarach**. || — à pain, S. **Artocarpe**. || — à suif կամ porte-suif, — ճարպաբեր, ճարպածառ, հն. **Croton**. || — à encens, խընկածառ, խնկենի. || — à lait, à la vache, S. **Brosimon** կամ **Galactodendron**. || — de la folie, յիմարածառ. || l'— d'amour, սիրածառ. հն. **Gainier**, բ. || — du ciel, S. **Ailante**. || — à chou, S. **Andire**. || — de mort, մահածառ. հն. **Mancenillier**. || — de paradis, de vie, S. **Thuya**. || Arbre-poison, S. **Antiaris**. || — au poivre, S. **Schine**. || — puant, S. **Fétidier**. || — aux quarante écus, S. **Gingko**. || — aux serpents, S. **Ariztoloche**. || — de soie, S. **Mimosa**. || — du voyageur, S. **Ravenale**. || — au vernis, S. **Terminalier**. || — à vessie, S. **Baguenaudier**. || — des moucherons, կնձնի, կնձնենի. || — à salade, S. **Olax**. || — de fer, S. **Mésua**.

Un. entre l'— et l'écorce, il ne faut pas mettre le doigt, ընդ ծառն եւ ընդ կեղեւ չէ պարտ արկանել մատն, * ծառին եւ կեղեւին մէջ պիտոյ չէ մատ խոթել, խնդիր չէ այլ եւ կնոջ վիճոյն խառնուիլ:

On ne jette les pierres qu'à l'— chargé de fruits, * պտղալից ծառոյն միայն քար կենդուի. նշանաւոր մարդն միայն նշաւակ է կրթուս քննադատութեանց՝ չարութեանց:

Arbre généalogique.

Arbret, ա. ո. ոստոպաճառիկ. ծառիկ կամ ճիւղ ոստոպալից:

Arbreter [j'arbrette; j'arbretterai]. չ. ո. ոստոպաճառել. պատրաստել ոստոպաճառիկս յորս վազնիկս:

Arbreux, euse, ած. ծառուտ, ծառախիտ, ծառալից, ծառաշատ:

Arbrisseau, ա. վուփ. les —x. Sous —, ենդածուփ, թիթիկ:

Arbrot, S. **Arbret**.

Arbuscule, ա. բ. ծառիկ:

Arbuste, ա. բ. ծառիկ, թիթիկ:

Arbustif, ive, ած. թփական. vigne —ive.

Arbutine, ի. տգ. մանգին. գոյացութիւն հանեալ ի մանգոյ (arbouse)

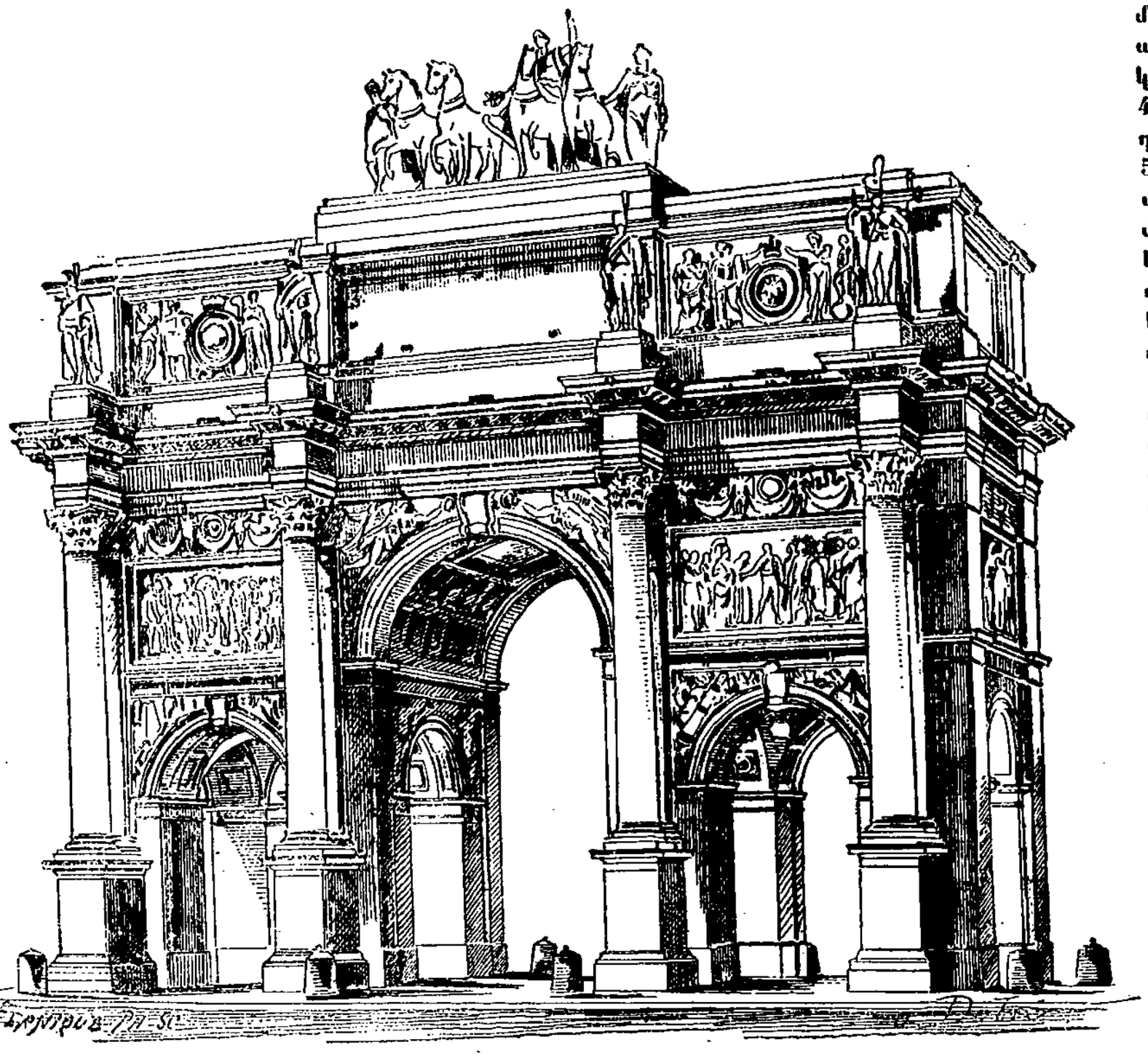
Arc (արք) ա. աղեղն . fabricant d'—s, աղեղնագործ . armé d'un —, աղեղնաւոր , աղեղնածիգ . — à la longue portée, grand — bien arrondi, լայնալիճ —, լայնալիճ , մեծագեղն . la poignée, la corde d'un —, բռնատեղ, լար աղեղան. tendre, bander un —, լնուլ՝ լարել զ— , լծդ գիրկս մտանել . tirer de l'—, ձգել զ— , աղեղնածիգ ե., ի քաշել զ— , ընդ — մտանել . détendre, débander l'—, Ծուլացուցանել զ—. se servir d'un —, աղեղնաւորիլ. *— գործածել. l'art de tirer l'—, աղեղնածգութիւն. ‖փ.avoir plusieurs cordes, plus d'une corde à son —, բազմալար ունել —, բազմահնար ե., բազում հնարս ունել յաջողութեան . 2. ճ. կամար . — de triomphe, — triomphal, — յաղթութեան, յաղթական —, յաղթականաձեւ . — de plein cintre, — կիսաբոլորակ , — surbaissé, վայրաթեր —. 3. եչ. աղեղն. — de cercle, — բոլորակի . —s égaux, հաւասար աղեղունք . 4. աս. աղեղն . — diurne, nocturne, semi-diurne, semi-nocturne, — օրական , գիշերային , կիսօրեայ , կէսգիշերային . — de progression կամ de direction, — ուղղութեան կամ յառաջացութեան . — de rétrogradation, — հետադիմութեան . — démersion կամ de vision, — վերաճագման կամ տեսութեան. — կամ angle de position, — կամ անկիւն դրից . — entre les centres, — ի մէջ կեդրոնից. — d'élévation du pôle, — բարձրութիւն բեւեռի:

Arcacé, e, ած. փՁ. ժոռաւոր . 2. —es, ի. յ. —ք . տոհմ անգլուխ փափկամորթոց , որոց նախատիպ է ժոռն (arche). [ժոռ քրածոյ :

Arcacité, ի. փՁ. ժոռաքար .

Arcade, ի.ճ. աղեղնակամար, կամարակապ . longue —, երկայնաշար —. les —s du Palais-Royal. Portique en —s, կամարակապ անդաստակ . 2.—. des —s de verdure, —ք դալարեաց՝ դալարագեղ . 3. մգ. կամար . — crurale, ազդրակամար . — alvéolaire կամ dentaire. —s sourcilières, —ք՝ դարեւանդք յօնից :

Arc triomphal.

En arcade, մ. կամարաձեւ , կամարակապ , կամարաւոր :

Arcadé, e, ած. ճ. կամարաձեւ , կամարակապ, կամարաւոր. viaduc —.

Arcane, ի. գաղտնիք (քիմիաբաց) . — corallin, — բուսական . 2. գաղտնագիր . 3. փ. գաղտնիք . pénétrer les —s de l'art, de la science, etc. 4. ած. գաղտնի , Ծածուկ . la parole est un miroir qui nous présente naïvement les secrets les plus —s de nos individus. (Mol.)

Arcanne, ի. աշտ , կարմրակաւիճ . կարմիր կաւիճ :

Arcanson, ա. S. Colophane.

Arcasse, ի. ետխարակակար . 2.ետ. խելարտ. *նաւի մի ետեւի դրբսի կողմն. 3. բ. տոհմէժ. ուռտին ծովափնեայ տեսակ : [կամարանի:

Arcature, ի. ճ. կամարաշար ,

Arc-boutant, ա. ճ. արտակամար, կամարակալ. des arcs-boutants. 2. փ. —, նեցուկ , զօրավիգն . cet homme est l'— de son parti. Ce ministre a été longtemps l'— de l'État.

Arc-bouter, ն. ճ. արտակամարել. կամարակալել . հաստատել արտակամարով . — un mur. 2. —, ամրապնդել . ce pilier arc-boutera la construction.

S'arc-bouter, ե, —իլ, կանգնակիլ. — au mur, sur ses jambes.

Arc-doubleau, ա. ճ. կրկնակամար . des arcs-doubleaux, —ք :

Arceau, ա. ճ. կոնք, աղեղնարդ. աղեղնաձեւ մասն կամարի . 2. —. զարդաւուտաձեւ. 3. —. կամարակ կամրջակի. 4. կ. —. մանեակ յօդաւոր կենդանեաց . 5. վ. —. * փայտեայ աղեղնաձեւ գործի որ վիրաւորելոց վերմակին տակ կդնուի , որպէսզի իւր ծանրութեամբն զանոնք չնեղէ :

Arc-en-ciel (արքանսիէլ) ա. ծիածան , աղեղն երկնից՝ Աստուծոյ , աստուածակամար, գօտի աստուածական , աղեղնակ , * ծիրանի գօտի . des arcs-en-ciel. 2. փ. ծիածան . նշան հաշտութեան . il y a de l'— dans la femme. L'— des promesses, de la liberté.

Arc-en-terre (արքանթէր) ա. բգ. երկրաղեղն , աղեղն երկրի . երեւոյթ նման ծիածանի :

Archaïologie (արքաիոլոժի) ի. հնաբանութիւն :

Archaïologique (քա) ած. հնաբանական :

Archaïologue (քա) ա. հնաբան :

Archæopteris (արքէոփթերիս) ի. բ. հնաթռչուն . սեռ բրածոյ ձարխոտոյ :

Archæopteryx (արքէոփթերիքս) ա. վբ. S. Archeoptéryx.

Archaïque (քա) ած. վաղնջական, վաղնջաբանական. հին. style —.

Archaïsme (քա) ա. վաղնջաբանութիւն . հնացեալ ոճ :

Archaïste (քա) ա. վաղնջաբան :

Archal (արշալ) ա. արոյր . fil d'—, արուրաթել : [տակապետ :

Archange (արքանժ) ա. հրեշ-

Archangélique (քան) ած. հրեշտակապետական . 2. ի. բ. հը-

բնշտակապտաախտ. ազգ. խոմոյ :

Archastéria (արքաստերիա) ա. վբ. նախատոգ. տես. փշամորի

Archangélique.

բրածոյից նախնական գետնոց :

Archastre (քա) ա. կ. զօրատոգ. տեսակ ծովատոգի :

Arche, ի. կամար, կամրջակամար. un pont à une seule —, d'une seule —, միակամար կամուրջ. 2. տապան, տապանակ. l'— de Noé, Նոյեան —. || փ. եւ բ. c'est l'— de Noé, տապան Նոյի է տունը. ոբ բնակին բազում մարդիկ, ոբ կան բազմատեսակ իրք. 3. տապանակ. l'— d'alliance, du Seigneur, l'— sainte, — ուխտի վկայութեան՝ Տեառն, արկղ կտակարանաց. || բ. c'est l'— sainte, l'— du Seigneur, — սուրբ, Տեառն Աստուծոյ է. չէ պատո ձեռնամուխ լ. յայն, * ամօր պէտք չէ ձեռք զպչունել. 4. փ. Եկեղեցի. être hors de l'—, արտաքոյ լ. յԵկեղեցւոյ. 5. — sépulcrale, տապան, գերեզման. 6. կ. ժող. խնդեմոյն երկպատեան տապանաձեւ :

Archéal, e, ած. նախասկզբնական. système —. Doctrine —e.

Archédisque (քէ) ա. վբ. նախատեսակ. տես ծակաքերից :

Archée (շէ) ի. քխ. նախասկիզբն :

Archégone (արքէ) ա. բ. իգածիկ. իգական գործարան մամռոց.

Archégosaure (արքէ) ա. վբ. հնամողէս. կենդանի նախջրիեղեան :

Archéion (արքէիոն) ա. հին. յն. վեհարան. մատն արքարանի, յորում պահէին զգանձս դից :

Archéisite (արքէիզիթ) ի. հբ. նախաքար. բաղադրութիւն ինչ :

Archelet, ա. աղեղնիկ :

Archelminthes (շէլ) ա.յ.կ. նախաթաւոտոտք. նախնական որդունք գոյացեալ ի ջրաճճեաց :

Archélogie (քէ) ի.վբ. նախաբանութիւն. վարդապետական գրուածք հիմնական սկզբանց գիտութեան մարդոյ :

Archélogique, ած. վբ. նախաբանական :

Archélure (քէլիւր) ա. վբ. նախակատոգ. կատոգ նման բրածոյ կենդանի :

Archémore (արքէ) ա. բ. բանգոտ. տես. տոհմի հովանոցաբերից, խոտ Ծունաւոր :

Archencéphale (արքան) ած. մկ. բազմապատուած (ուղեղ) :

Archenda (արքէնտա) ա. բ. հինաթոշի :

Archentère (արքան) ա. կ. նախընդերք. նախնական անընդական կապուած սաղմի (embryon) յօդուածոյ կենդանեաց :

Archéocidarides (քէ) ա. յ. վբ. նախակիդարեայք. տոհմ բրածոյ ծովոզնեաց (oursin).

Archéographe (քէ) ա. հնագիր :

Archéographie (քէ) ի. հնագրութիւն :

Archéographique (քէ) ած. հնագրական :

Archéolithique (քէօ) ած. հնաքարային :

Archéologie (քէ) ի. հնախոսութիւն :

Archéologique (քէ) ած. հնախոսական :

Archéologue (քէ) ա. հնախոս. 2. ած. —. voyageur —.

Archéomys (արքէոմիս) ա. վբ. նախառուն. տես. բրածոյ կենդանեաց :

Archéoniscines (արքէոնիսին) ա. յ. վբ. նախառնեղուկ. տոհմ բրածոյ ոլորկապատենից :

Archéophile (քէ) ած. հնասէր :

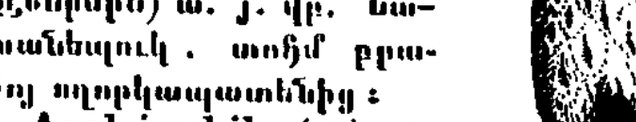
Archéoptéryx (արքէոպթերիքս) ա. ի. նախառնեւ. բրածոյ կենդանի.

Archéosaure, ա. կ. հնամողէս :

Archer, ա. աղեղնաւոր, նետող. — adroit, կտրուածիգ —, դիպաղեղն, քաջաղեղն, քաջաձիգ. 2. ձբ. նետող, նետաձուկն :

Archreie, ի. աղեղնաւորութիւն. 2. աղեղնազօր. աղեղնաւոր զօրք. le courage de l'—.

Archet, ա. եժ. կնտաւոց, կտրնտոց, ճպոտ, հարիչ « եայ ». — de violon, de violoncelle, de contrebasse.

Coup d'—, կտնտոցաբախ, աղեքախ. ce violoncelliste a un bon coup d'—. 2. աղեղնակ (որորոցի). || ար. — (գայլիկոնի):

Archétype (քէ) ա. հ. ի. նախատիպ, սկզբնատիպ. l'— du monde. 2. ած. —. les idées —s.

Archevêché (շը) ա. արքեպիսկոպոսութիւն. 2. արքեպիսկոպոսարան. արքեպիսկոպոսանիստ քաղաք. 3. արքեպիսկոպոսարան. տուն արքեպիսկոպոսի :

Archevêque, ա. արքեպիսկոպոս, եպիսկոպոսապետ, դիտապետ :

Archi (արշի) նմ. յն. արք, արշի, արիի, նախ, գեր ..., ուսագ, առաջին, պետ. 2. ամենա . . . archifou, ամենախմար :

Archiatre, ա. բժշկապետ :

Archiatrie, ի. բժշկապետութիւն :

Archibuse, ի. ա. փետրոտնաձգող. ճոգոր փետրոտն. հն. **Buse pattue.**

Archicamérier, ա. նախատեղեակապետ (պապին) :

Archichambellan, ա. նախատեղեկապետ (կայսերաց Գերմանիոյ):

Archichancelier, ա. նախադիւանապետ. ուսագ դիւանապետ :

Archichancellerie, ի. նախադիւանապետութիւն. 2. նախադիւանապետարան :

Archichantre, ա. երգապետ.

Archichapelain, ա. մատբանապետ (նախնի արքայից Գաղղիոյ) :

Archiconfortable, ած. ամենահանգստաւէտ :

Archiconfrérie, ի. արքեղբայրութի. կրօնական եղբայրակցութիւն :

Archidesmides (արքի) ա.յ.վբ.կ. նախակապոյք. ազգ բիւրոտանց :

Archidiaconal, e, aux, ած. սարկաւագապետական :

Archidiaconat, ա. ուսագ սարկաւագութիւն, սարկաւագապետութիւն :

Archidiaconé, ա. սարկաւագապետոց. վիճակ ընդ հոգեւոր իրաւասութեամբ սարկաւագապետի :

Archibuse pattue.

Archidiacre, ա. ուսագ սարկաւագ, սարկաւագապետ. 2. գեղջերիցապետ :

Archidiocésain, e, ած. արքեպիսկոպոսարանային :

Archiduc, ա. արքիդուքս :

Archiducal, e, aux, ած. արքիդքսական :

Archiduché, ա. արքիդքսութիւն :

Archiduchesse, ի. արքիդքսու-

ին . կին արքիդքսի . 2. —. օրհորդ արքիդուքս : [կապետ :
Archiéchanson, ա. մասուա-
Archiépiscopal, e, aux (քի) ած. արքեպիսկոպոսական . dignité —e.
Archiépiscopat (արքիէփիսքոպա) ա. արքեպիսկոպոսութիւն . պատիւ արքեպիսկոպոսի . 2. —. ժամանակ իշխանութեան արքեպիսկոպոսի:
Archier, ա. աղեղնագործ :
Archiérarque (արք) ա. եկեղեցապետ :
Archière, ի. աղեղնոց , որմածակ նետաձգութեան : [սպետ :
Archieunuque, ա. ներքինա-
Archifait, e, ած. ամենակատար. *բոլորովին կատարուած :
Archifaux, ausse, ած. ամենասուտ : [յիմար , գերյիմար:
Archifou, folle, ած. ը. ամենա-
Archifripon, onne, ած. եւ գ. ամենագող , գերախարդախ :
Archigalle, ա. պց. քրմապետ (Կիբելի դիցուհւոյ) :
Archijulides (արքիժիւլիտ) ա. յ. վր. կ. նախահայազարոտունք . ազգ հայազարոտանց :
Archile, ա. ը. S. Orseille.
Archiloquien (քիէն) ած. եւ ա. յն. տչ. արքիլոքեան :
Archiluth, ա. եժ. նախալին :
Archimage, ա. մոգապետ :
Archimagie, ի. մոգապետութիւն :
Archimanastère, S. Archimonastère.
Archimandritat, ա. արքիմանդրիտութիւն, վանահայրութիւն. պատիւ արքիմանդրտի . 2. արքիմանդրիտութիւն. հաստ արքիմանդրտի :
Archimandrite, ա. արքիմանդրիտ , փարախապետ , վանահայր :
Archimillionnaire, ա. արքիմիլիոնատէր , բազմահարուստ :
Archimime, ա. միմոապետ :
Archimonastère, ա. մայրավանք . գլխաւոր վանք :
Archine, ի. ած. կանգուն :
Archinoble, ած. գգ. եւ ը. մեծազգի , մեծատոհմիկ , ազնուատոհմ :
Archipotelin, e, ած. ը. գերանձնգ . յոյժ խորագէտ :
Archipauvre, ած. եւ գ. կարի աղքատ : [եւ ը. գերխամաճակ:
Archipédant, e, ած. եւ գ. գգ.
Archipel, ա. Արշիպելագոս, Արքիպելագոս . Եգեան ծով . 2. արշիպելագոս , կղզիխումբ . խումբ՝ պար կղզեաց :
Archipolypodes (արքի) ա. յ. վր. կ. նախաթաթմոտունք . ազգ բիւրոտանց : [արկղ չրիանի :
Archipompe, ի. եւ. չրիանարկղ .
Archipope, ա. արքիպապ , նախապապ , աւագերից Ռուսաց :
Archipresbytéral, e, aux, ած. երիցապետական : [պետութիւն :
Archipresbytérat, ա. երիցա-
Archiprêtre, ա. երիցապետ, աւագերէց, արքերէց. աւագ քահանայ:
Archiprêtré, ա. երիցապետութիւն , աւագերէցութիւն , արքերէցութիւն . 2. երիցապետարան , աւագերիցարան :

Archiprieur, ա. նախաւագ , նախագլուխ Տաճարականաց :
Archiprieuré, ա. նախաւագութի:
Archiprince, ա. նախիշխան , իշխանապետ : [սկզբնական :
Archique, ած. նախնական ,
Archirabbin, ա. րաբբունապետ, նախահամագլուխ, նախահամապետ :
Archisynagogue, ա. նախաժողովրդանոց (Հրէից) :
Architarbe, ա. վր. նախերկիւղ . * սեռ. բառոյ մահուկի :
Architarbides (արքի) ա. յ. վր. կ. նախերկիւղեանք. առիւծ մահուկի:
Architecte, ա. ճարտարապետ . bon, grand, excellent, habile —. Femme —, ճարտարապետուհի . || փ. l'— de l'univers, le suprême —, —ն տիեզերաց , գերագոյն —ն . le grand —, մեծ —ն . l'— éternel, —ն յաւիտենական, Աստուած. || l'amour est un grand —. || L'harmonie, — du monde. (J. J. Rousseau.)
Architectonique, ած. շինուածագիտական . art —. 2. ի. շինուածագիտութիւն : [ուածագիտագիր :
Architectonographe, ա. շինու-
Architectonographie, ի. շինուածագիտագրութիւն . նկարագիր շինուածոց :
Architectural, e, aux, ած. ճարտարապետական . façade, décoration —e. Termes, dessins —aux.
Architecturalement, մ. ճարտարապետաբար , ճարտարապետօրէն :
Architecture, ի. ճարտարապետութիւն , շինողութիւն , շինողական արհեստ , շինողականն . l'Egypte est le berceau de l'—. 2. ճարտարապետութիւն . ձեւ՝ յօրինուած շինուածոց. l'— grecque, gothique, byzantine, lombarde, saxonne, normande, romane, arabesque կամ moresque, sarrasine, ancienne, moderne, civile, rurale, religieuse, յունական , գոթացի , Բիւզանդեան , լոմբարտական , սաքսոնական, նորմանդեան, ռոմանեան , արաբացի կամ մաւրիտանական , սարակինոսեան, հին , արդի, քաղաքական , գիւղական , կրօնական —. — navale, նաւային —, նաւակերտութիւն , նաւաշինութիւն , նաւագործութիւն , նաւակառուցութիւն . — militaire, զինուորական —, պաշարաշինութիւն . — hydraulique, ջրաբաշխական —, ջրամեքենագործութիւն . les cinq ordres d'—: toscan, dorique, ionique, corinthien, composite, հինգ կարգք —Քեան. եորուբական , դորացի , յոնիական , կորնթեան , խառն. 3. փ. ճարտարապետութիւն , շինուած , յօրինուած . l'— du corps humain, — մարդկային մարմնոյ : [պապետել , շինել :
Architecturer, ն. գգ. ճարտա-
Architecturiste, ա. ճարտարապետանկար , շինուածանկար . նկարիչ շինուածոց :
Architrave, ա. ճ. քովՔար «տիրէք պաշը». S. նաև Colonne. [բաւոր:
Architravé, e, ած. ճ. քովՔա-
Architravée, ի. ճ. քովՔարովի . քովՔարաւոր պատակ շինուածոց :

Architrésorier, ա. գանձապետապետ: [պետ, սեղանապետարար:
Architriclin, ա. գլխ. տաճարա-
Architrône, ա. նախաՌոռ, նախագահ : [որոնել ի դիւանի :
Archiver, ն. դիւանել . գետեղել
Archives, ի. յ. դիւանագիրք , դիւանաՌոճիկք , դիւանագիր մատեանք . — nationales, royales, publiques, privées, ազգային , Թագաւորական, հասարակաց, առանձնական —. mettre, déposer aux —. Conserver les —. Conservé dans les —, դիւանապահ . les — d'une administration, d'une abbaye, de la couronne, du royaume. Feuilleter, consulter, classer les —. Avoir la garde des —, դիւանապահ լ. chef des —, դիւանագլուխ, դիւանապետ. 2. դիւան, դիւանարան. aller aux —. Venir des —. Cette pièce a été déposée aux —, tirée des —. || փ.—. les bibliothèques sont les — de la science, du savoir.
Archiviste, ա. դիւանապան , դիւանապահ . solliciter, obtenir, remplir une place d'—. — de la couronne.
Archivolte, ի. ճ. կամարակոթ , կամարաթիւ . քիւ կամարի դրան , պատուհանաց :
Archontat (արքոնԹա) ա. արքոնատութիւն , առնիակալութիւն :
Archonte, ա. արքոնտ . պետ , առնիակալ ԱԹենացւոց :
Archoptose (քոփ) ի. բժ. Թափանանք . անկումն Թափանի (rectum).
Archorragie (արքորրաժի) ի. վ. սրբանաճեղպ . ճեղքուած սրբանի :
Archorragique, ած. վ. սրբանաճեղպային :
Archorrée (արքորրէ) ի. բժ. սրբանաբլենիոսութիւն . արիւնիոսութիւն սրբանի : [արիւնիոսային :
Archorréique, ած. բժ. սրբան-
Archosyrinx (արքոսիրինքս) ի. վ. սրբանակեղանք. կեղանի սրբանի:
Archure (շիւր) ի. ար. երկանակալ . արկղիկ երկանաքարի :
Archyle (շիլ) ա. խ. նախանիւթ:
Archytée (քի) ի. ը. հրդոր . սեռ. տոհմի Թէյեայց (théacées).
Arcifère, ած. աղեղնաբեր , աղեղնաւոր . Cupidon —.
Arciforme, ած. աղեղնաձեւ . || մգ. —. fibres —s, — նեարդք :
Arcilières, ի. յ. բոլորատախտակք :
Arçon, ա. աղեղն Ձամբի , Ձամբաղեղն. — antérieur կամ de devant, postérieur կամ de derrière, յառաջակողմեան , յետակողմեան —. attacher des pistolets à l'— de la selle. Pomme d'—, գունդ Ձամբաղեղան , բամբագունդ . pistolet d'—. 2. Ձամբ «էյէր» . être ferme dans կամ sur ses —s, հաստատուն կալ ի վերայ Ձամբին , եւ փ.՝ հաստատուն կալ ի կարծիս՝ ի սկզբունս իր . || perdre, vider les —s, անկանիլ ի ձիոյ , ձիընկեց լ. եւ փ.՝ շփոթիլ, խուովիլ. 3. աղեղն , բրդաղեղն, բամպակաղեղն :
Arçonnage, ա. աղեղնուժն. 2. աղեղնած . գլխալ բուրդ՝ բամբակ :

Arçonner, ն. ապեղնել. — la laine, le coton, — զատ, զատբակ. =***S'arçonner***, ր. —իլ: [«ծալլաճ»:
Arçonneur, euse, գ. լպուս
Arcot, ա. մոխրանկ. *մոխրի մէջ ընկած մեռոզի մասերն: [ցումն:
Arctation (օթսիօն) ի. ախ. անձկու-
Arcticole, ած. մբ. ծիսախոտբնակ. || —s, ա. յ. —ք. խումբ Քեվիաձևից ցեղեկոյնոց:
Arctie (ազթիի) ի. մբ. ազջուկ. սեռ. Քեխտաձևից գիշերացնոց:
Arctier (Ֆիէ) ա. ապեղնագործ, ապեղնավաճառ:
Arctique, ած. ազջային, ծիսային. pôle, cercle —, — բևեռ, շրջանակ. terres —s.
Arctitude, ի. ախ. կծկուն:
Arctocalyx, ա. բ. ազջագաժակ. սեռ. գետնախոց:
Arctocéphale, ա. կ. ազջագլխուխ. տ. **Phoque**.
Arctocoris (խս) ա. մբ. ազջամլուկն: [տեսակ գլխակ:
Arctocranie, ի. բ. ազջահոյն.
Arctocyon, ա. վբ. ազջաշուն. սեռ. բրածոյ անասնոց:
Arctocyonides, ա. յ. վբ. ազջաշնագք. տոհմ բրածոյ անասնոց նախատիպ ունենալ ազջաշուն:
Arctomyde, ած. մկնազջակ, մկնազջատեսակ. 2. —s, ա. յ. —ք, որոց նախատիպ **Arctomys**.
Arctomys (խս), տ. **Marmotte**.
Arctonyx (նիքս) ա. կ. եղունգնազջ. կենդանի գիշակեր. հն. **Blaireau** և. **Taisson**.
Arctope, ա. բ. ազջոտն. սեռ. տոհմի հովանոցաթերից:
Arctophile, ա. բ. ազջասէր. գլիկերին (glycérie) Նորմեկիոյ:
Arctophylax, ա. ատ. ազջապան. մի յանուանց Եզոլի (Bouvier).
Arctopithèque, ա. կ. ազջակապիկ:
Arctostaphyle (ֆիլ) ա. բ. ազջախաղող, ազջս խաղող:
Arctotées, ի. յ. բ. ազջախոտազգք. հատուած բարդ կանկաթազգ (cynarées).
Arctothèque, ի. բ. ազջատուփ. սեռ. մշտադալար բուսոց Բարեյուսոյ Գլխոյ:
Arctotide, տ. **Arctotis**.
Arctotidé, e, ած. բ. ազջականջեազ, ազջախոտեազ. || —es, ի. յ. —ք. խումբ տոհմի բազադրեցոյ բնիկ Գլխոյ Բարեյուսոյ:
Arctotis (Ֆիս) ի. բ. ազջականջ, ազջախոտ. տունկ ինչ գեղածաղիկ Գլխոյ Բարեյուսոյ. — tricolore, — եռագոյն:
Arcture, ի. բժ. եղնգնարդ. *միաբն մուտ եղունգ. 2. բ. ազջագիր. եռմասեռ. տոհմի խուլարուսազգ. 3. աս. տ. **Arcturus**.
Arcturus (բիւս) ա. աս. Արքտորոս, ազջագիր. *Մեծ Արջս աստեղազ մին: [Ֆիսն (մանկանց):
Arcuation, ի. բժ. ոսկրակորուս-
Arcure, ի. կորանք:
Arcynosperme, ա. բ. ցանգասերմն. սեռ. մոլշեազգ:

Arctostaphyle.

Arcyphylle, ի. բ. ցանցատերև. ազգ. Քիմեռասեր բնեղեինոց:
Arcyptère, ա. մբ. ցանցաթև. սեռ. մաքսախազգի միջատաց:
Arcyrie, ի. բ. ցանցակ. տեսակ սնկի: [ազգ. ատրճասերից:
Arcytophylle, ի. բ. գիսատերև.
Arcytophyte, ա. բ. գիսատունկ. ցեսպակ անուն տնկոց, որոց պրտուղք նմանին գլոխ: [իրրև Քումբ:
Arde, ի. զառաջմբիկ. *զառոյ փո-
Ardée, ա. Ք. տատեղն. հն. **Héron**.
Ardéide, տ. **Ardéidé**.

Arctostaphyle.

Ardéidé, e, ած. Ք. տատեղնեազ, տատեղնատեսակ. 2. —es, ի. յ. —ք. տոհմ կարգի բարձրատոտնից, որոց նախատիպ տատեղն:
Ardéiné, տ. **Ardéidé**.
Ardélion, ա. բ. այր իրաժամաքանակ, *միջրնկոյ:
Ardemment, մ. եռանդեռամբ, եռանդագին, ջերմաջերմ, ջերմաջերմ, մեծաւ սենչանօք, ոգեմոխանած, ուխտիք, սաստիկ. aimer —, խանդակած՝ կամոգին՝ սաստիկ սիրել. il s'était — épris de sa cousine. Désirer —, մեծափափաք՝ ըղձափափաք՝ ըղձակեցս լ., կամոգնիլ, * սաստիկ փափաքիլ. — désiré, մեծաքաղձ, բազմաքաղձիկ, բազմաստնչիկ, մեծափափաք, բազմաքաղձ, իրաւնչ:
Ardent, e, ած. վառ, իրավառ, իրաբորբոք, բոցախառն, բոցաճառագ, իրաշէկ. fournaise, torche, lampe —e. Charbon, brasier —. || փ. être sur des charbons —s, տ. **Charbon**. 2. իրատոչոր, իրաշունչ, իրաջերմ, բոցակէզ, իրաբոց, բոցեռանդն, տագնեռանդն, իրամոլ, իրանուռ, ջերմակիզ. le soleil est —. Soleil —. Yeux —s, իրուս՝ իրաբոց աչք. fièvre, soif —e, իրատագ տագնեռանդն՝ տագնապին ջերմ, ծարաւ. œil — de colère, բարկացայտ ակն. une —e vengeance. 3. պրիչ, կիպիչ, կիպուն. miroir, verre —, կիպիչ հայելի, ապակի. || chapelle —e, լուսամատուռն, ջահավառ. դագաղ. || chambre —e, իրատեան (տեսան որ ի հուր գառնագործեր զՔուհատուիչս). 4. փ. եռանդագին, սրտագին, սրտեռանդն, յորդեռանդն, եռանդնալից, ջերմաջերմ, անձկայրեաց, մեծապատճ, կանոգին, քուռն, սաստիկ, ոգեկին. désir, amour, zèle —. Dévotion, passion —e. Faire d'—es prières à Dieu. L'—e soif du gain. 5. եռանդուն, եռանդնոտ, եռանդնաձիր, ժրաժիտ, փութաջան, *վառվռուն, կրակոտ, կրակոտից. un homme extrêmement —. Une —e jeunesse. D'—s admirateurs. Caractère, naturel —. — à l'étude, ուսումնասէր, ուսումնասանձ. — à l'ouvrage, ժրաժիտ. esprit —. — au gain, ընչաքաղց, շահասէր. d'un esprit —, եռանդնամիտ. un chien trop —. Cheval —, իրատեսակ՝ ամենի ձի. 6. տռփոտ, սիրատագին, սիրասանձ, ջերմանդամ, մատակտաղ. un jeune homme —. Nature —e. Un étalon —, մատակտաղ յոմատակ. 7. իրագոյն, սորագոյն, շէկ. cheval d'un poil —. 8. ոգ. esprits —s, կիպիչ ոգիք:
Ardent, ա. մոլի՝ շրջմոլիկ հուր. on voit souvent des —s sur les marais. || հն. **Feu follet**. 2. ախ. le mal des —s, տագատակ, տագատատ, * Իրտակատ:
Arder, ն. հ. պրկել. = չ. —իլ:
Ardeur, ի. ոսկ, տագ, ջերմուխ տաստիկ, * տաքուկեան. l'— du feu, du soleil. — d'été, ոսկ ամառայնոց. les —s de la canicule. Pendant les grandes —s de la canicule. — âpre, violente, dévorante, brûlante, cuisante, douce, modérée, tempérée, vive, pénétrante, vivifiante, refroidie, ralentie, rallumée. 2. փ. եռանդն, իրայրք, ժրաջան, աշխուժանքն, աշխոյժք. enflammer, calmer, modérer, refroidir l'— de qn., վառել, բորբոքել, չափաւորել, սառացուցանել՝ հովացուցանել զեռանդն ումեք. avec —, plein d'—, եռանդեռամբ, եռանդագին, ի եռանդեռամբ, աշխուժիւ, փութոյ պնդուքեռամբ, յորդորամիտ. être plein d'— pour. Cheval plein d'—, աշխատանաց՝ խառնիճաղ եռիվար. l'— de son zèle, de sa dévotion. — au jeu, au travail. Presser avec —, յոգեռաքանած սոխել. une bouillante —. Les premières —s d'une conversion. L'— du combat, de la dispute, des passions, de la jeunesse. 3. իղձ, սէնչ, սաստիկ փափաք. l'— de régner, de venger ses parents. — de l'étude, ուսումնասիրութիւն. 4. փ. և քծ. տռփանք, սարփանք. une folle — cachée. Aimer d'une — idolâtre. 5. բժ. այրուձն, բորբոք. — d'estomac, d'urine.
Ardier, ա. ար. սառիկար. աճեան սառոյ ոսոգիանվաց:

Ardillon, ա. օղակաք, օղակիկ. գլաք՝ լիքը օղի «Ձօգա տիլի». l'— d'une boucle. A —, օղակաքաւոր :

Ardisiacé,e, աճ.բ. գլաքենասեր. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ Ճփոց, որոց նախատիպ գլաքաբոյս :

Ardisie, ի. բ. գլաքենի, գլաքաբոյս. Ուսի գեղածաղիկ :

Ardisié,e, աճ.բ. գլաքաբուսեայ. հմ. Ardisiacé. [համարձակածայն:

Ardito, մ. իտ. եմ. համարձակ,

Ardoise, ի. ին. արդեսաքար, յարկաքար. toit d'—, —՝ արդեսաքարեայ տանիք. couvrir en —, արդեսաքարապատ առնել. carrière d'—, արդեսաքարահանք. 2. —. գինակիտ արդեսաքարեայ, սեւաքար :

Ardoisé, e, աճ. արդեսաքարեայ, արդեսաքարագոյն. teinte —e. 2. արդեսաքարեայ, արդեսաքարապատ :

Ardoiser, ն. արդեսաքարել, * արդեսաքարով ծածկել. — une maison. 2. արդեսաքարել, արդեսաքարագոյն առնել :

Ardoiserie, ի. արդեսաքարավաճառանոցին : [սաքարուտ :

Ardoiseux, euse, աճ. արդե-

Ardoisier, ière, աճ. ին. արդեսաքարային. 2. ա. արդեսաքարավաճառ: [հատը, արդեսաքարահանք :

Ardoisière, ի. արդեսաքարա-

Ardre, ն. հ. S. **Arder.**

Ardu, e, աճ. դժուարամատոյց, առապար, դժուարակոխ. sentier —. Montagne —e. 2. փ: դժուարին, դժուարաբիրան, տաժանելի, դժուարիմաց: [ոնկոց տոհմին շնաառեայց:

Arduine, ի. բ. արդուինիկ. սեռ

Arduité, ի. դժուարութիւն :

Are, ա. կալ, տարածաչափ. չափ գեաղոյ հարիւր մետր քառակուսի :

Aréa, ի. երկրաճառագ. l'— de la Belgique.

Aréage, ա. կալաչափումն :

Arec (արէք) ա. բուրաստ, արեկ. պտուղ բուրաստոյ (aréquier).

Areca, ա. բ. շաքարարմաւենի, արեկա. տունկ ի տոհմէ արմաւենեաց:

Arécaïne եւ **Arécoline**, ի. ոգ. արեկային եւ արեկոլին. կալաքարակերպ հանեալ յընկուզոյ արեկայի :

Arécées, ի. յ. բ. արեկեայք. ցեղ բուսոց ի տոհմէ արմաւենեաց :

Arécère, ա. մբ. նրբեղջիւր. սեռ քառաչոտ պատենաւոր միջատոց :

Arécine, ի. ոգ. բուրաքին. նիւթ դեղին հանեալ ի բուրաստ :

Aréciné, e, աճ. բուրաստեայ. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ արմաւենեաց, որոց նախատիպ բուրաստ :

Arées, ի. յ. բ. նուիկազգիք. ցեղ բուսոց ի տոհմէ նուիկեայց (aroïdées).

Arédule, ի. Ծ. ճխանաճիճառն. ճիճառն ճխանի :

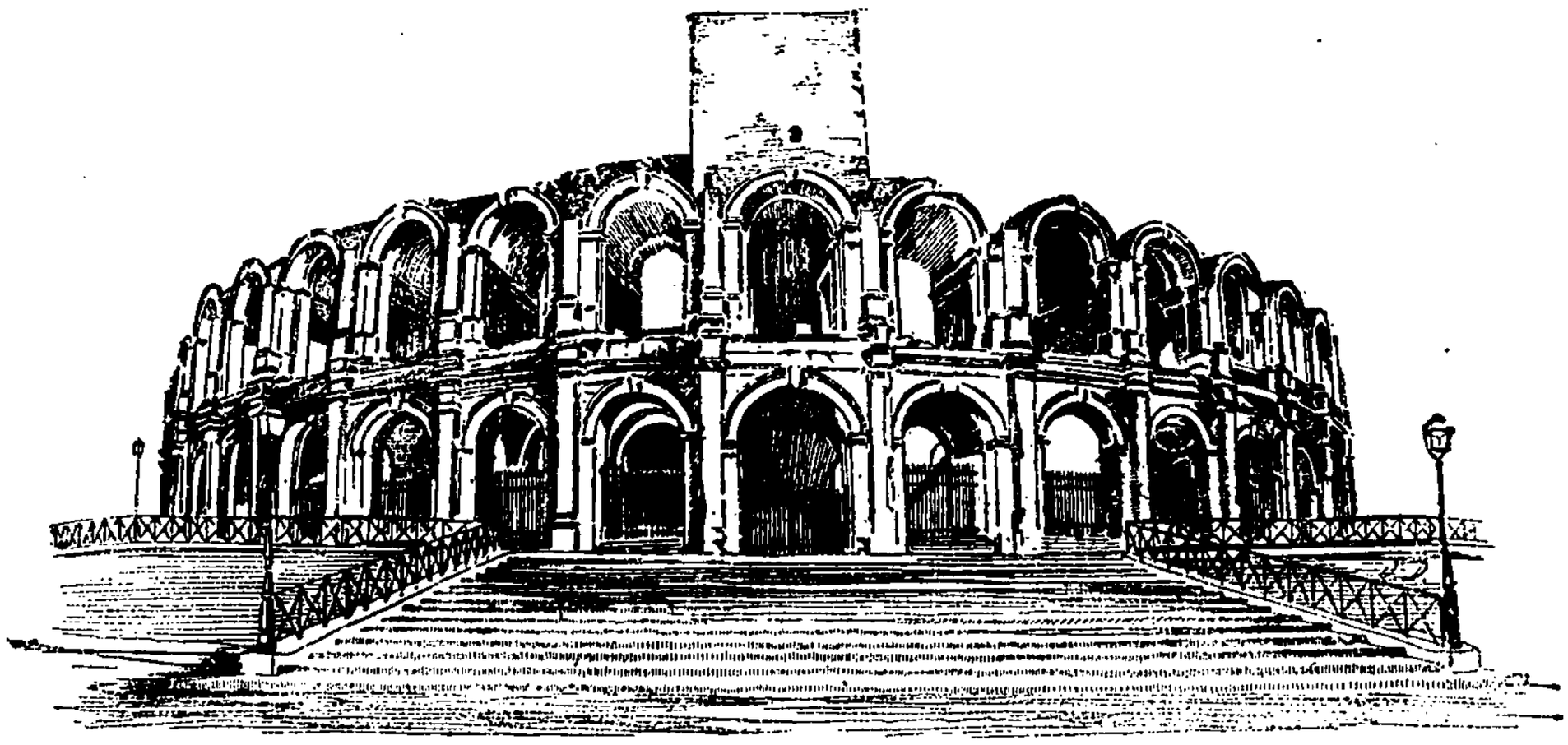
Aréfaction, ի. ոգ. չորացումն, չորացուցումն :

Aregme, ա. բ. անփեռեկ. տեսակ մնկոյ :

Aréien, enne, աճ. դց. արիսեան, Արիսի. jeux —s, արիսեաիաոյք:

Areine, ի. առու (ի հանքս) :

A remotis (Ծիս) մ. լ. ի միակող-

Les Arènes de Nimes.

մըն, * մեկդի. mettre un objet, un ancien ami —, դնել ինչ՝ գլխաւորի բաժինեն :

Arénaire.

Arénacé, e, աճ. բզ. առագին, առագեղէն. || —es, ի. յ. —ք. խումբ փխրուն ժայռից :

Arénacéo-calcaire, աճ. հբ. առագակրային : [մարտիկ :

Arénaire, ա. ըմբիշ, ըմբշա-

Arénaire, աճ. բ. եւ կ. առագասուն, առագակեաց, առագաբնակ. 2. ի. բ. առագախոտ, առագինի. սեռ բուսոց ի տոհմէ շահիոբրամեայց (caryophyllées). 3. ա. գերեզման :

Arenaria, լա. **Arénaire**ի բ.:

Arénariées, ի. յ. բ. առագախոտեայք, առագինեայք. ցեղ շահիոբրամասերից (caryophyllacées).

Arénation, ի. բժ. առագում, ընդառագումն. ծածկելն չերմ առագով զմարմին կամ զանդամ ինչ մարմնոյ հիւանդի :

Arendalite, ի. հբ. արենդալաքար. քար գտեալ յԱրենդալ քաղաքի Նորվեգիոյ :

Arène, ի. առագ, առագախիճ. առագ մանրախիճ «գրաւ». les brûlantes —s de la Libye. 2. առագարէզ, հանդիսարան, մրցարան, կռուարան, կռուանոց. descendre, entrer dans l'—, յառագարէզ իջանել. 3. յ. շրջառնեարան, շրջաձառ (նախնի Հռոմայեցւոց). les —s de Nimes.

Aréner, չ. = *S'aréner*, ղ. իջանել, հակիլ, կրիլ: [առագոտ. sol —.

Aréneux, euse, աճ. առագուտ,

Arenga, ա. բ. շաքարարմաւ, արենգա. S. **Areca.** [ոլին :

Arénical, e, աճ. հբ. առագախա-

Arénicole, աճ. կ. եւ բ. առագաբնակ. 2. ի. սբ. —. սեռ կարգի օղակաւոր որդանց. 3. —s, ա. յ. մբ. —ք. բաժանումն ցեղի բզեզառեսակաց (scarabéides).

Arénière, S. **Sablonnière.**

Arénifère, աճ. առագաբեր :

Aréniforme, աճ. առագաձեւ. mélange —. [լուկն :

Arénocore, ա. մբ. առագամբ-

Arénulacé, e, աճ. առագային :

Arénuleux, euse, աճ. առագուտ:

Aréocnème, ա. մբ. նրբասրուն. սեռ հինգայօդ կարճավերաձեւ պատենաձեւից :

Aréococcus (քիւս) ա. բ. նրբբուն. ազգ բրոմելասերից, մերձաւորն էքմէայի (echmée).

Aréode, ի. մբ. անքիր. սեռ հինգայօդ պատենաձեւից :

Aréographie, ի. աս. արիսագրուիւն. աստղագրուիւն Արէս մոլորակի:

Aréographique, ած. բակագրական, կալագրական :

Aréolaire, ած. բակաւոր, կալաւոր, ծրաւոր. partie — de la mamelle.

Areng.

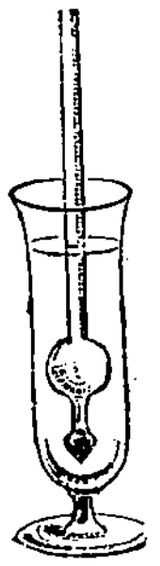
Aréole, ի. բգ. բակ, կալ, ծիր լուսնի. 2. մգ. բակ, ծիր. գունաւոր բոլորակ. — de mamelon, — արտևանց առեանց. — vaccinale, inflammatoire, — պատուաստային, բորբոքային. 3. կ. եւ բ. ծիր :

Aréolé, e, ած. բ. ծրաւոր:

Aréologie, ի. բակաբանութիւն, կալաբանութիւն:

Aréologique, ած. բակաբանական, կալաբանական :

Aréomètre, ա. բգ. անօդաչափ. զօրի չափելոյ գանազանութիւն եւ զխանդրութիւն հեղանիւթից. տ. **Pèse-liqueur.**

Aréomètre.

Aréométrie, ի. բգ. անօդաչափութիւն :

Aréométrique, ած. բգ. անօդաչափական :

Aréopage, ա. Արիոպագ, Արիոպագոս. հռչակաւոր դատարան հին Աթենացւոց. quel grave tribunal que l'—, si révéré dans toute la Grèce! On disait que les dieux mêmes y avaient comparu. (Boss.) 2. փ. —, ազգախնամք՝ ազգամիջոց՝ իմաստնախնամք առեան՝ ժողով՝ ակունք. l'auguste — (la Cour de cassation). — illustre. Un — littéraire. Je ne me présente qu'en tremblant devant cet —.

Aréopagite, ա. արիոպագացի, արիոպագորդ. անդամ Արիոպագոսի:

Aréopagitique, ած. արիոպագական :

Aréostyle, ա. ճ. անօդատեղ. *շինուած որոյ սիւնք իրարմէ հեռի են :

Aréotectonique, ի. գ. ամրոցաշինութիւն, ամրոցաշինական արուեստ ամրութեան, յարձակման եւ պաշտպանութեան :

Aréquier, ա. բ. բարբալի, բարբալենի, արեկենի. տ. **Arec.**

Arer, ն. ներ. արօրել. *բարշել նաւու գետարիսխս իւր արօրելով, այսինքն քերելով ծովու յատակն :

Arès, ա. դց. Արէս. 2. աա. —. համառօտեղութիւն :

Arête, ի. փուշ՝ ոսկր ձկան. avaler une —. 2. կմախք՝ ոչնայար ձկան. l'— d'une sole. 3. ճ. ուռք, ցցանիւն. les —s d'une table. Vive —, սուր —. 4. բ. քիստ. հն. **Barbe.** 5. եչ. կող. —s d'un prisme, d'une pyramide. 6. կող տերին. 7. եզր, ծայր. — d'un chapeau. 8. անբ. —s, կոշիռ « պրեճըլան ». ուռոյց կարծր եւ ներսուս իջոց. հն. **Queues de rat**, մկնագլի :

Arêteux, euse, ած. փշաձից, փշուռ :

Aréthuse, ի. բ. արեթուսա. սեռ մշտադալար խոլորձնայց. 2. կ. —. խեցեմորթ ինչ ամենաթոքր. 3. աա. —. 95դ մոլորակ հեռադիտական :

Aréthusé, e, ած. բ. արեթուսեայ. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ ոտիմի խոլորձնայց, որոց նախատիպ արեթուսա :

Aréthusine, ի. վբ. արեթուսիկ. խեցեմորթ ինչ բրածոյ սիլուրեան գետնոյ :

Arétia (արէտիա) ի. բ. արետիա. սեռ ոտիմի ներքնգակնայց (primulacées).

Arétiastre (աս) ա. բ. արետեակ. հասուած մրուան (valériane) սեռի :

Arêtier.

Arêtier, ա. ճ. դրակալ. փայտեայ կող բրգածեւ առաստաղաց :

Aréto-logie, ի. հս. առաքինաբանութիւն. ճառ զառաքինութենէ :

Arétologique, ած. առաքինաբանական :

Arétologue, ա. առաքինաբան, առաքինասէր. որ ճառէ զառաքինաբանութենէ, :

Argale, ի. Ե. տ. **Marabout.**

Argali, տ. **Mouflon.**

Argalou, ա. բ. ո. տ. **Paliure.**

Argan, ա. բ. արգան. պտուղն արգանեայ :

Arganeau, ա. ներ. երկաթալամբ (որուն կրկապուի պարանն) :

Arganie, ի. **Arganier**, ա. բ. արգանի, արգաննի. ծառի փշոտ, որոյ նուշն է իւղաբեր:

Arganine, ի. տգ. արգանին. դառն սկիզբն նշոյ արգաննեայ :

Argas (կաս) ա. մբ. բծիծ. մրուկն ապաւնաց :

Argé, ի. մբ. արգէա. սեռ ցերեկ-եայ պատուհանաձեւ թռչ. — galathée, — գալաթէա. մի տեսակն, որ ո.կ. **Demi-deuil**, կիսասուգ :

Argel, տ. **Solénostemme.**

Argéma, Argémon (մէ) ա. բժ. ակնկիզ, եղջերակեղ. կեղ եղջերկի (cornée) աչաց :

Argémone, ի. բ. չաշմակ, չաշմիկ. փշոտ խաշխաշ. — à grandes fleurs, — մեծածաղիկ :

Argémonées, ի. յ. բ. չաշմիկեայք. խումբ ոմնից ի ոտիմէ խաշխաշաձեւից (papavéracées), որոց նախատիպ է չաշմիկ :

Argent, ա. արծաթ « կիսմիս ». brillant comme l'—, արծաթավայլ, արծաթաճաճանչ. mine d'—, արծաթահանք. terre contenant l'—, արծաթահող. fonte d'—, արծաթահալ, արծաթահալութ. — natif, fin, pur, vierge, — ներքնատոյս, ներքնամիս, զուտ, անխառն, կոյս. — travaillé, ouvragé, գործն՝ *բանած —. — monnayé, դրամահատ՝ դրամահատեալ —. marchand d'—, արծաթավաճառ. en —, d'—, արծաթի, արծաթեղէն, արծաթագործ, արծաթակուռ, արծաթածոյլ. monnaie d'—, դրամ՝ արծաթի, արծաթադրամ. front d'— , արծաթավայլ՝ ապիտակավայլ ճակատ. timbre d'—, արծաթահնչիւն ձայն. blanc comme l'— , արծաթագոյն, արծաթաձոյլ, արծաթատեսիլ, արծաթավայլ. || — en lingot, en barre, բռուտ արծաթոյ, ձոյլ —. || փ. donner de l'— en barre, *արծաթի համարժէք բան տալ ի վճար. || փ. c'est de l'— en barre, ձոյլ արծաթոյ՝ բազմաշահ ինչ է. — doré, ոսկեզօծ —. || — noir, տ. **Argyrose.** — rouge, տ. **Argyrythrose.** || — corné, — եղջերաւոր. — vif կամ vif —, կենդանի —, ճնդիկ, միսակ. — mat, — աղօտ՝ անփայլ. — le-roi, արքայարծաթ (որ ունի զօրինաւոր յարգն ոսկերչութեան եւ դրամահատութեան). la valeur d'—, արծաթարժանք, արծաթարժութիւն, * արժէք արծաթի. — bas, տոմնարծաթ. բռուտնագոյն յօրինաւոր՝ յարգի. — faux, — խաբուսիկ (կարմիր պղինձ արծաթապատ). — plaqué, արծաթադրուագ. — en pâte, արծաթախառնուած. — provenant de cendrée, արծաթահանքի. — en bain, հալարծաթ, — հալեալ. — en feuilles, թերթարծաթ. — en lames,

կա արծաթ, — կտաճոյ. — trait, Ծեր-արծաթ .— filé, ֆիլաարծաթ, — ֆիլա-հաղ « քրլապտան » . — en coquilles, խեցարծաթ . — de coupelle, քրայար-ծաթ. — blanc, — սպիտակ, դրամա-ֆառեալ. — gris, գորշարծաթ. * տե-սակ մի փղոսկր. âge d'—, դար արծաթի, արծաթադար. 2. —, դահե-կան արծաթի . être payé en or et en —. || կն. — blanc. Payer en — blanc. 3. արծաթ, դրամ, փող. սուակ. — de fond. հիմնադրամ. qui aime l'—, արծաթասէր. amour de l'—, արծա-թասիրութիւն. qui déteste l'—, արծա-թատեաց. en —, դրամով, դրամա-կան . — de fiançailles, նշանադրամ. — disponible, — արամադրելի. — de réserve, պահեստադրամ, պահեստի դրամ. un sac d'—, պարկ մի արծա-թով . porter de l'— sur soi, * վերան սուակ կրել. esclave de l'—, արծաթա-ծառայ . faire de l'—, — հայթայթել՝ * հարկ . avoir de l'—, ունի —. il a de l'—, * — ունի , ընչեղ՝ հարուստ է . il a beaucoup d'—, բազմարծաթ՝ ընչատէր՝ բազմագանձ է. * շատ — ունի, շատ սուակի տէր է. forte somme d'—, մեծագումար —. toucher, recevoir de l'—, — առնուլ՝ սուանալ՝ ընդունել. manque d'—, անարծաթու-թիւն , չքաւորութիւն . qui manque d'—, անարծաթ , անդրամ. manquer d'—, ետրե court, léger d'—, se trouver court d'—, անարծաթ՝ անդրամ՝ * ան-կատար է., չքաւորիլ. l'— est court chez lui, սակաւադրամ է, * սուակն կարճ է. embarras d'—, նեղութիւն, չքաւո-րութիւն . emprunter, prêter de l'—, — փոխ առնուլ՝ տալ. affaire, discus-sion d'—, գործ, վէճ արծաթոյ . * բա-սուակի բան, վէճ . amasser, entas-ser de l'—, — դիզել. acquérir à prix d'—, սուանալ իգինարծաթոյ. gagner de l'—, շահիլ արծաթ՝ դրամ , * սուակ շահիլ՝ վաստկիլ . faire gagner de l'—, տալ շահել՝ շահեցու-ցանել արծաթ , * սուակ շահեցու-նել՝ վաստկցունել. se procurer, trou-ver de l'—, հայթայթել , գտանել —, * սուակ հարել , գտնել . dépenser de l'—, son —, վատնել՝ ծախել —. * սուակ՝ իր սուակն վատնել՝ մխել. manger son — en débauches. Dépen-ser son — mal à propos. Avancer, fournir de l'—. Faire qc. à force d'—, * սուակի զօրութեամբ բան մի անել . l'— du jeu, խաղադրամ. perdre son — au jeu, * իր —ն խաղի մէջ կոր-ծընցունել . l'— mignon, հաճոյադր-դրամ, զբօսադրամ . — courant, յար-գոն՝ յարգի դրամ, * անցուկ սուակ . — mort, մեռեալ՝ անշահաբեր դրամ. faire — de tout, * ամէն բանէ սուակ հանել . payer — sec, bas, sur table, հատուցանել արծաթ ի ձեռին՝ առ ժամայն . — comptant, կանխադրամ, կանխիկ դրամ . || փ. prendre qc. pour — comptant, դիւրաւ հաւատս ընծայել իրիք , * բանի մի շուտով հաւատալ. jouer, y aller bon jeu bon —, լրջօրէն խաղալ. եւ փ.՝ գոր-ծել անկեղծաբար . entre gens d'hon-neur la parole vaut l'—. Point d'—, point de suisse, չիք արծաթ, չիք բա-րեպաշտ. ձրի եւ ոչինչ. avoir le temps et l'—, ունել դրամ եւ ժամանակ . * յաջողելու ամէն բան ունենալ. l'— lui fond dans les mains, *ձեռքին մէջ սուակն կը հալի . կը վատնէ առանց համրելու . jeter l'— par la fenêtre, * յիմարաբար իր սուակն վատնել. semer l'—, * սուակ սփռել . manger de l'—, son —, * սուակ , իր սուակն ուտել, մխել. mangeur d'—, արծա-թակուծ , դրամակեր . * սուակ ու-ող, մխող. un bourreau d'—, դա-հիճ արծաթոյ, ընչաքաղց , * սուակի դահիճ , մեծ մխող . en avoir pour son —, * սուակին , աշխատանքին համեմատ բան մի ունենալ՝ վարձա-տրուիլ, արժանի եղածն գտնել. pla-cer son —, *դրամն շահու դնել. por-ter de l'— sur soi, * վերայն սուակ կրել . être riche d'—, * շատ սուակ ունենալ . être cousu d'— , բազ-մարծաթ է. aimer l'—, être âpre à l'—, tenir à l'—, courir après l'—, արծաթասէր՝ ընչասէր՝ ընչաքաղց է. avoir besoin d'—, պէտս ունել՝ կարօ-տիլ արծաթոյ. * սուակի պէտք ունե-նալ. gagner beaucoup d'—, շահիլ — բազում, * շատ սուակ շահիլ. travail-ler pour de l'—, *սուակի համար աշ-խատիլ. plaie d'— n'est pas mortelle, վէրք արծաթոյ չէ մահաբեր. դարմա-նելի են կորուսք արծաթոյ . l'— prêté veut être racheté,*փոխ տրուած սուակն կ'ուզէ որ վերագնուի . փոխ տրուած սուակն ձեռք բերելու հա-մար պէտք եղին նորէն շահելու չափ նեղու-թիւն կրել մարդ. le temps, c'est l'—, *ժամանակն դրամ է. il est chargé d'— comme un crapaud de plumes, չունի եւ ոչ մի փող՝ լումայ , անարծաթ է ամենեին. 4. աճ. արծաթի. արծա-թագոյն, արծաթափայլ. des giran-doles vertes et —. (Volt.).

Argentage, ա. արծաթումն, արծաթազօծումն : [արծաթախառն :

Argental, e, աճ. արծաթական ,

Argentallylène, ա. ոգ. արծա-թախառուրաւոջին . * բաղկաց եղեալ ի խառորուրաւոնէ (allylène) մի հիւղէ ջրա-ծնի տեղ մի հիւղէ արծաթ դնելով :

Argentate, ա. ոգ. արծաթատ. ալ ինչ : [արծաթազօծումն :

Argentation, ի. արծաթումն ,

Argenté, e, աճ. արծաթեալ, արծաթապատ , արծաթազօծ . 2. փ. արծաթի, արծաթափայլ. plumage —, — լուսակիզն փետուրք . chevaux —s, barbe —e, — արծաթի հերք, մօրուք :

Argenter, ն. արծաթել , արծա-թազօծել . — un vase. 2. փ. —, արծաթափայլ գործել . la lune argentait les flots. = *S'argenter*, ե. —իլ :

Argenterie , ի. արծաթեղէնք , սպասք արծաթիք « կիսիւշ թագր-մը ». avoir beaucoup d'—. Manger avec de l'—. Être servi en —. 2. —. արծաթի անօթք եկեղեցւոյ:

Argenteur, euse, գ. արծաթիչ , արծաթազօծիչ :

Argenteux, euse, աճ. ռ. արծա-թատիպ , բազմարծաթ , ընչեղ , * ու-նեւոր :

Argenti-aurifère, աճ. հբ. արծաթաոսկեբեր . * ասի արծաթ եւ ոսկի ունեցող հանքայ :

Argentico, նմ. ոգ. արծաթ ...., արծաթիա ... (ի բարդութիւնս) :

Argentico-calcique, աճ. ոգ. արծաթակրային :

Argentier, ա. արծաթապահ . վերակացու արծաթեղինաց. 2. հ. —. տեսուչ ելեւմտից , ելեւմտապետ . 3. արծաթատիրուհի :

Argentière, ի. արծաթահանք :

Argentifère, աճ. արծաթաբեր . արծաթախառն. plomb —, — կա-պար , արծաթակապար . terrain —, — հող , արծաթահող :

Argentifique , աճ. արծաթա-գործ, արծաթագործական. sel —.

Argentin, e, աճ. արծաթի, ար-ծաթեայ, արծաթածայն, բաշխիչն-չիւն, յատակ. son —. Voix —e. 2. փ. արծաթի , արծաթագոյն , ար-ծաթափայլ , արծաթաճաճանչ. onde, source —e. Flots , ruisseaux —s. Plumage —. || Métal —, զանգակ. le son du métal —. (Bérang.) || նկ. ton —, գոյն արծաթի՝ սպիտակ :

Argentine, ի. բ. արծաթախոտ .

տունկ սպիտակ միշտադալար . 2. ծբ. արծաթածոկն : [յին :

Argentique, աճ. ոգ. արծաթա-

Argentite, ի. հբ. արծաթաքար :

Argenton , ա. ոգ. արծաթոն. յարագոյ պղինձ, նիքելի եւ անագի

Argentopyrite, ի. հբ. արծաթահր-բարար. ծծմբուկ երկաթի եւ արծաթի:

Argenture, ա. ի. արծաթումն , արծաթազօծումն. — sur métaux, sur bois, *— մետաղի, փայտի վերայ . — au pouce, — չափմամբ մատին. 2. արծաթաձեւիկ , արծաթախառն :

Argès, ա. ծբ. արգես. ծուկն ինչ:

Argilacé, e, աճ. եբ. կաւային , կաւագոյն , կաւատեսակ. 2. բ. կա-ւասուն, կաւակեաց . champignon —.

Argilah (լա) ի. Ա. արագլակ. ա-րագիլ քաակաւոր . ին . **Cigogne à sac.**

Argile , ի . կաւ « քիլ » . — grasse, pure, molle, tendre, souple, fragile. D'—, կաւեայ , կաւեղէն. fait d'—, կաւաշէն, կաւակերտ. vase d'—. Créé d'—, կաւասոեղծ . — plastique, սոեղծական . ին. **Terre de potier,** բրտահող. — à faïence, — յախճի , յախճական. ին. **Terre de pipe.** — smectique, — Ճախչի, Ճախչական. ին. **Terre à foulon** , Ճախչահող. — kaolinique կամ kaolin, — քաոլին-եան, քաոլինական. — calcaire, — կր-պային , կրական . — ocreuse rouge; s. **Sanguine.** —s réfractaires, —

անիալը. —s fusibles, —ք հալակաթք. —s effervescentes, —ք եռանդնոտք. — magnésienne, — մագնեզեան՝ մագնեզիական. — inflammable, — դիւրավառք. — salifère, S. **Sel gemme**. 2. կաւ, կաւեղէն աման, խեցի. une —. Cette — où sa main préparait ses repas. (Thom.) 3. փ. —. l'homme est une frêle —. Tous les hommes sont pétris de la même —, * ամէն մարդիկ նոյն կաւէ զանգեալ են:

Argileux, euse, ած. կաւուտ, կաւեայ, կաւային, կաւեղէն. sol, terrain —. Terre —e, կաւահող. couche —e, կաւախառ:

Argilicole, ած. բզ. կաւաբնակ, կաւասէր:

Argilière, ի. կաւահանք:

Argilifère, ած. կաւակիր. calcaire —. [trass —.

Argiliforme, ած. նբ. կաւանման.

Argilite, ի. S. **Argilolithe**.

Argillacé, e, ած. կաւեղէն: [մամոյ

Argillette, ի. բ. կաւեակ, տեսակ

Argillornis (արժիլոռնիս) ա. Թ. կաւանուչուն. բրածոյ Թռչուն առաջնադար, կաւի մէջ գտնուած:

Argilo-calcaire, ած. հբ. կաւակրային:

Argilo-calcite, ա.հբ. կաւակրաքար. հն. **Marne**.

Argilo-ferrugineux, euse, ած. հբ. կաւերկաթային:

Argilo-gypseux, euse, ած. կաւագիպսային: [roche —.

Argiloïde, ած. կաւակերպ.

Argilolithe, ա.նբ. կաւաքար: [յին:

Argilolithique, ած. կաւաքարա-

Argilophyre, ա. հբ. կաւապորփիւր: [հբ. կաւաւազուտ. terre euse.

Argilo-sablonneux, euse, ած.

Argilo-siliceux, euse, ած. հբ. կաւապլշախաւազուտ: [կաւահողածխուտ:

Argilo-tourbeux, euse, ած. հբ.

Arginine, ի. տզ. գերմասին. կալաքարակերպ դեղին գերմասի:

Argo, ա. Արգոյ. նաւն Արգոնաւորդաց. 2. —. համաստեղութիւն հարաւային կիսագնդի:

Argol, ա. գըշկուր, աճար, * փրիքր « Թէզէք »:

Argon, ա. տզ. արգոն. * նոր կազ օդին մէջ գտնուած:

Argonautacées, ի. յ. արգոնաւա-

Argonaute.

սերք. տոհմ փափկամորթոց, որոց նախատիպ արգոնաւ:

Argonaute, ա. կ. արգոնաւ, նաւախնդի. սեռ գլխոտն եւ նաւաձեւ փափկամորթոց:

Argonautes, ա.յ. արգոնաւորդք, Արգեայ նաւորդք: [գոնաւզիք:

Argonautides, ա.յ. վբ. եւ կ. արգոնաւորդական. 2. —s, ա. յ. —ք. անուն երկու յոյն եւ յատին քերթուածոց:

Argope, ա. մբ. յամրոտն. սեռ քաւայօդ պատճառներից:

Argophylle, ա. ք. ապիտակատերեւ. Ռուի ինչ ի տոհմէ եսկալոնեայց (escalloniées).

Argophyllées, ի. յ. ք. ապիտակատերեւեայք. խումբ մոնոց նախատիպ ունելով զապիտականերին:

Argopsis (խս) ա. ք. ապիտակատեսիլ. տեսակ բոտաներից (usnéacées).

Argostemme, ի. բ. ապիտակաձագ. ազգ տոհմի տորոնաներից:

Argot, ա. գողական, գողերէն. parler l'—, — խօսիլ, կոշտաբանել. 2. գաղտնական, գաղտաբարբառ, ճանկաբանութիւն. l'— de la Bourse. 3. պ. բիշտ. գօս ճայր ոտոց:

Argoter, ն. պ. բշտել. կտրել զգօս ճայրս ոտոց:

Argotier, ère, գ. գողականաւոր. 2. գաղտականական, գաղտաբիզուագէտ:

Argotique, ած. գողախօս, գողականական, ճանկաբանական. langage, conversation —. Termes —s.

Argotiser, չ. գողախօսել, ճանկաբանել. գաղտականել խօսիլ:

Argousier, ա. ք. ծովափուշ. Ռուի փշոտ եւ մանրատերեւ արճաճափայլ:

Argousin, ա. պարիսականաւոր. պահապան պարիսականաց (forçat).

Argue, ի. ար. նրբոց. գործի նրբելոյ գծոյլս ոսկւոյ, արճաճոյ, պղընձոյ. S. **Filière**.

Arguel, ա.ք.S. **Solénostemme**.

Arguer (արկիւ) [j'arguë, tu arguës, il arguë; j'argüais, n. argüions; j'arguërai; argüé, e] ն. ամբաստանել, ցուցանել. — un acte, une pièce de faux, ամբաստանել իբրեւ սուտ, * սուտ հանել. = չ. խոտաստիպել, հանել հետեւանս, * հետեւցուցանել, հետեւանք հանել. qu'arguez-vous de cela?

Arguer (արկիւ) ն. նրբել. * բարակցուցանել (զծոյլս մետաղաց):

Argule, ի. խբ. ճիճուկ. ազգ խեցեմորթի:

Argument, ա. իս. ձեռնարկութիւն. — à priori, — յառաջագոյն. — en forme, puissant, invincible, sophistique, captieux. Faire un —. Faire valoir un —. Apporter, produire un —. Résoudre, détruire, éluder, rétorquer un —. Faux —. — cornu, S. **Dilemme**. — enthymématique, եզրաւոր ածական —. 2. փաստ, հաստատիք, ապացոյց. tirer un — de, հաստատս ածել. j'en tire un grand — contre lui. 3. բովանդակութիւն. — d'un discours, d'un traité. 4. աս. — de latitude, ձեռնարկութիւն լայնութեան. բացակայութիւն մոլորակի ի վերելեակ հանգուցէն (nœud ascendant).

Argumentant, ա. ձեռնարկու, փաստող:

Argumentateur, trice, գ. փաստաբոս, փաստաբեր, փաստաբէր:

Argumentation, ի. ձեռնարկութիւն, փաստաբերութիւն:

Argumenter, չ. ձեռնարկել, փաստել, փաստաբանել. 2. ձեռնարկել, ձեռնարկութիւն առնել, խոտաստիպել, * հետեւանք հանել. — de.

Argus (կիւս) ա. Արգոս. Յագաւոր Արգիացոց հարիւրաչեայ. 2. փ. —. անձն բազմաթիւն՝ բազմաքոմն, դէմս, լրտես. cette femme est mon —. Avoir des yeux d'—, աչգոսեան ունել աչս. 3. Թ. —. Ռուչուն գեղագիտութ, աչաձեւ պատկերք ի թեւս. 4. մբ. —. Թիթեռնիկ ինչ. 5. սբ. —. գետնանդման մոլիսի եւ օձի. 6. ձբ. —. ծովին ինչ. 7. խբ. —. խեցեմորթ՝ որոյ պատեանն ճաճկեալ է աչանման բծովք:

Argutie (սի) ի. նրբաբանութիւն, բանագուտիւն, ճարտարանք. faire des —s, նրբաբանել, բանագուտել՝ բանագիտս լ:

Argutieux, euse, ած. նրբաբան, նրբախօս, նրբաքարշ, բանագուտ, բանագիտ. orateur, discours —.

Argye (ժի) ա. Թ. գդիք. տեսակ սարեկի:

Argylie (ժիլի) ի. բ. արգիլիա. բոյս դեղնաճաղիկ ի տոհմէ բիգնոնեայց:

Argylié, e, ած. բ. արգիլեայ. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ տոհմի բիգնոնեայց, որոց նախատիպ արգիլիա:

Argyné, e, ած. Թ. գդեայ. || —es, ի. յ. —ք. Թռչունք որոց նախատիպ գդիք:

Argynne, ի. մբ. արճաճշողիկ. Թիթեռնիկ ինչ գեղատպիտակ ցերեկաձիչ:

Argynnide, ած. արճաճշողիննայ, արգիեատեսակ. || —s, ի. յ. —ք. սեռ ցերեկաձիչ Թիթաձեւից, որոց նախատիպ արգին:

Argyope, ած. մբ. ապիտակն, ապիտակաչի. 2. ի. —. սեռ սարդեայց, որոց բազում տեսակք են ոսկեգոյն եւ արճաճագոյն:

Argyranthe, ա. ք. արճաճածաղիկ. ծաղիկ ինչ ապիտակ:

Argyranthème, ած. ք. արճաճածաղկեայ, արճաճածաղիկ, ապիտակաճածաղիկ. croton —.

Argyraspides, ա. յ. արճաճասպարք. * այրբնտիր գունդ Ալեքսանդրի, որ արճաճազօծ վահանս կրէին:

Argyre, ի. մբ. արճաճուկ. սեռ երկինս կարճեղջիւր միջատաց:

Argyrée, ա. մբ. արճաճեակ.

տես ցիրկաձեւիչ միջատաց. 2. ի. բ. —. տես առիվի բառեղաձեւից (convolvulacées).

Argyréiées, ի. յ. բ. արծաթեկեղեցիք. ցեղ բառեղաձեւից (convolvulacées).

Argyréiose, ա. ձբ. արծաթկէն. ձուկն ինչ արծաթագոյն մարմնով:

Argyriasis (գիս) ա. բժ. արծաթամրութ. * վնասակար մրութ մաշկագունական հատիկներով որ կը գըտնուի անկենսատու արծաթոյ (azotate d'argent) առնողներուն ազդեցութենէն, երիկամանց, միզին . . . վէջ:

Argyrides, ի. յ. հբ. արծաթեզեք, արծաթատեսակք. առիւծ հալածողից, որոց նախատիպ է արծաթ:

Argyrie, ի. բ. արծաթաբոյս. հատուած տեսի մոմաճաշխատոյ (céroptère). [յին. sel —.

Argyrique, ած. ոգ. արծաթա-

Argyrisme, տ. **Argyriasis**.

Argyrite, Argyrolithe, ի. հբ. արծաթաքար. 2. մբ. —. տես երկնից արեգջերկաց (athéricères).

Argyrobarbule, ա. բ. արծաթամօրուխ. հատուած տեսի մօրուխի (barbule).

Argyrobryon, ա. բ. արծաթաբշտ, արծաթախրծուխ. հատուած լոշտակ՝ խրծուխ (bryone) տեսի:

Argyrocéphale, ած. արծաթագլուխ, ապիտակագլուխ:

Argyrochète (քէթ) ի. բ. արծաթազգեստ. տունկ տեսակից պարթենիոյ (parthénie).

Argyrocome, ի. աս. արծաթամազոս. 2. բ. —. տունկ Գլխոյ Բարեբուսոյ ապիտակածաղիկ:

Argyrocratie (սի) ի. արծաթակառավարութիւն. ազնուականութիւն հարստութեան:

Argyrodamas (աս) ա. հբ. յատկարծաթ. տեսակ տալկի արծաթագոյն, *որ ամենատատիկ կրակի կը դիմանայ:

Argyrodendron, ա. բ. արծաթաձառ. *անուն լիաթի նման բազմաթէև անոց: [ծծմբուտ գերմանիոնի:

Argyrodite, ի. հբ. արծաթենի.

Argyrodonte, ա. ձբ. արծաթատամնի. ձուկն ի տես առաւերաձկանց:

Argyroglosse, ի. բ. արծաթալեզու. հատուած լիաթ (croton) տեսի:

Argyroglottis (թս) ա. բ. արծաթլեզուեակ. հատուած ոսկաթեզ տեսի:

Argyrogonie, ի. բմ. արծաթածնութիւն, արծաթածնառնդ:

Argyrolépis (թս) ի. մբ. արծաթաձեւ. տես գիշերային Վեղաձեւից. 2. բ. —. հատուած արեւանմէմ տեսի:

Argyrolithe, տ. **Argyrite**.

Argyrolobe, ա. բ. խոխակ, արծաթաթոյթ. տես առիւծի ընձեղինաց:

Argyrométrie, ի. արծաթաչափութիւն: [նուկ. տես Վեղաձեւից:

Argyromige, ա. մբ. արծաթխառ-

Argyronète, ի. ստ. արծաթհիւս. ազգ սարդի. — aquatique, ջրասարդ:

Argyropée, ի. բմ. արծաթագործութիւն. * ստորին մետաղով արծաթ շինելու արուեստն:

Argyropélèque, ա. ձբ. արծաթաձուկ. հին. **Sternoptyx**.

Argyrophtalme, ած. կ. արծաթաչեայ. merle —.

Argyrophylle, ած. բ. արծաթատերեւ, ապիտակատերեւ. croton —.

Argyrophyte, ի. բ. արծաթաբոյս:

Argyroprate, ա. արծաթավաճառ, լումայափոխ:

Argyropsis (սիս) ա. բ. արծաթեսիկ. ազգ ամարիլատերից:

Argyroptère, ա. մբ. արծաթաթեւ. տես Վեղաձեւից գիշերային:

Argyropyge (բիժ) ած. կ. արծաթաթոռ, արծաթաբազատուն: [topyrite.

Argyropyrite, ի. հբ. տ. **Argen-**

Argyrorchis (քիս) ա. բ. արծաթախոտորմ. տես խոտործաղից:

Argyrose, ի. հբ. արջարծաթ. տես արծաթ:

Argyrosétie (զէթի) ի. մբ. արծաթամազեղ. տես Վեղաձեւից գիշերային:

Argyrostigmé, e, ած. բ. արծաթաբազկեակ. bégone —e.

Argyrostome, ած. բզ. արծաթաբերան. turbot —.

Argyrothamne, տ. **Argy-**

Argyrotoxe, ա. մբ. արծաթաձեղջուր. Վեղաձեւ գիշերային:

Argyroxiphe, ի. բ. արծաթասուր, արծաթասուսեր. տես առիւծի բարդ արեւածաղկակերպից:

Argyrythrose, ի. հբ. կարմրարծաթ, կարմիր արծաթ. հանածոյ ինչ կարմրագոյն:

Argythamne, ի. բ. արծաթաձուի. տես առիւծի կաղնչածեայց:

Arhine (առին) ա. մբ. անուսնգըն. տես բառայօդ պատենաձեւից:

Arhipis (առիփիս) ա. մբ. անհովմայր. տես ինգայօդ պատենաձեւից:

Arhize (առիզ) ած. բ. անարմատ. || —s, ի. յ. —բ. բաժին անարմատ բուսոց:

Arhizoblaste, ած. բ. անարմատսերմ. որ ծլի առանց արմատի:

Arhopale (առոփալ) ա. մբ. անլախտ. տես ցորիկեայ պատենաձեւից:

Arhynque (առէնք) ա. մբ. անկտուց. տես բառայօդ պատենաձեւից:

Aria, ա. ռ. նեղութիւն, ծանծրոյկ. quel —! que d'—! Cela m'a donné de l'—, beaucoup d'—.

Aria, ի. իտ. եմ. երգ, եղանակ:

Ariadne, Ariane, ի. դց. Արիադնէ. դուստր Մինոսայ զոր առեւանգեաց Թեսէոս եւ եթող ապա. || le fil d'—, արիադնեան Թել՝ դերձան. 2. վ. —, լրանոյշ. կին լքեալ ի տարփասորին. c'est une — abandonnée. 3. աս. —. մոլորակ աստղ. 4. մբ. —. տեսակ մամուխի: [արիանոս.

Arianisant, e, ած. արիոսական,

Arianiser, չ. արիոսանալ:

Arianisme, ա. արիոսութիւն:

Aribine, ի. տգ. արիբին. կալաքարակերպ արարիբայի:

Ariciadé, e, ած. օդ. արիկեայ. || —es, ի. յ. —ք. տես Վափառական օդակաւորաց:

Aricie, ի. մբ. արիկիա. տես հարձակչիւք երկնեւից. 2. օդ. —. տես վեռարքաթիք օդակաւորաց:

Aricien, enne, ած. տ. **Ariciadé**.

Aricine, տ. **Arécine**.

Aricines, ի. յ. մբ. արիկիանք. ցեղ երկնեւից ի տոհմի ճանճակերաց (muscivores).

Aricite, ի. հբ. արիկաքար. գայլախառազատ պաղկոկի եւ կրոյ փոքր մի կալիով (potasse).

Aride, ած. չոր, ցամաք, երաշտ, ապազուն, անջրդի. terre, roche, rocher —. L'— Arabie. Herbes —s. Sables —s. 2. վ. չոր, ցամաք, ապազուն. esprit, imagination —, — անճոռնի միտք, երեւակայութիւն. sujet, style —, — նիւթ, ոճ. 3. ապազուն, նիհար, վտիտ. corps —. 4. ցամաք, * անջուր. paupière —. 5. ապազուն, անքեր, անպտուղ. montagne.

Aridifolié, e, ած. բ. չորատերեւ. || —es, ի. յ. —ք. * կարգ մանկոց, որոց տերեւք չոր են ամենաքար, որպէս ցախեազգք (éricinées).

Aridité, ի. չորութիւն, ցամաքութիւն, երաշտութիւն, անջրդութիւն. l'— de la terre, du terrain, des prés, du sol, de la saison. 2. անքերութիւն, անպտղութիւն. l'— de ces champs. 3. վ. ցամաքութիւն, չորութիւն. l'— d'esprit, du cœur. 4. անզգայութիւն. l'— de l'âme, d'un sujet. 5. ցամաքութիւն, գաղջութիւն (ի հոգեբոս). temps d'—. 6. ախ. ցամաքութիւն, չորութիւն. — de la peau, de la langue, des cheveux.

Aridure, տ. **Atrophie**.

Arie, ա. մբ. արի. տես երկնեւից, որոց նախատիպ է —ն շիկաբուն (fulvicrure). 2. բ. —. հին. **Alisier**ի:

Ariel, ա. աս. արիել. մին յաբանիկաց Ոբաձոսի:

Arien, enne, ած. արիոսական, արիոսեան. un évêque —. Secte, doctrine, hérésie —enne. 2. գ. —, արիանոս. une —enne, արիանուհի. comme un —, արիոսաբար. || տ. **Aryas**. [երգ:

Ariette, ի. եմ. նուագիկ, վեղեւ-

Arillaire, ած. բ. դորդաձեւ:

Arille, ի. բ. դորդ. քաղաք մաշկ սերմանց:

Arillé, e, ած. բ. դորդաւոր:

Arillode, ա. բ. դորդոյթ. կեղծ

Ariman, տ. **Ahriman**. [դորդ:

Arimanon, ա. Ք. արիմանոն. փոքր պաղկոյ: [* գնճկին ծայրն շտկել:

Arimer, ն. ար. գնճկածայրել.

Arine, ի. մբ. արին. տես երկնեւից: [լորտնուկի (limace).

Arion, ա. կմ. արիոն. տեսակ

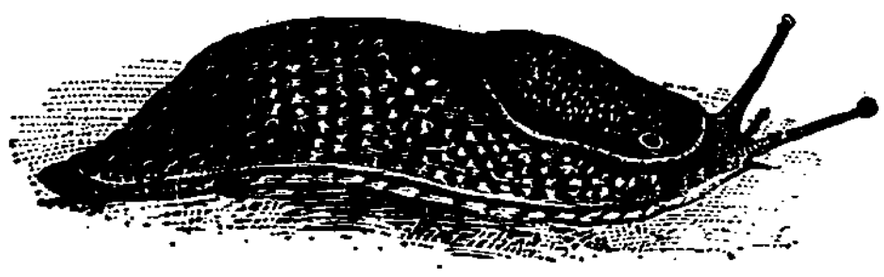
Arionelle, ի. վբ. արիոնեակ. տես բրածոյ խեցեմորթոց նախնական գետնոց:

Ariopsis (թս) ի. բ. արիատեսիկ. տես նուիկեայց արեւելեան Հնդկաստանի: [եղանակածայն:

Arioso, մ. իտ. եժ. եղանակաւոր,

Arisare, ա. բ. բրդակ. տես տոհմի նուիկեայց:

Arisaré, e, ած. բ. բրդակեայ. || —es, ի. յ. —ք. ենձաւոյիմ նուիրեայց, որոց բրդակ է նախաւոիլ:

Arion.

Arisbe, ա. մբ. արիսբ. տեսակ Քիմեռնիի:

Arisème, ա. բ. արիսեմուիկ. սեռ տոհմի նուիրեայց. — à trois feuilles, — եռատերև:

Aristarque, ա. Արիստարքոս. յոյն բերական իշխանաւոր. 2. փ. —. քննադատ անաչառ. nos modernes —s. Faire l'—, se poser en —, — լ՝ կանգնիլ՝ կալ:

Ariste, ի. բ. քիստ. ին. **Arête.**

Aristé, e, ած. բ. բաւտոր. feuille, anthère —e. Fruit —. 2. մբ. —. antennes —es.

Aristée, ի. բ. բաւնի. սեռ տոհմի իրիկեայց (iridées).

Aristelle, ի. կ. բաւիկ. սեռ. ջրաձիեայց. 2. բ. —. իաւոուած շաիիոյ (stipe) սեռի:

Aristénie, ի. օդ. բաւուկ. սեռ տոհմի ճաճանկաթաշխոյց (amphinomes).

Aristérocardiotropie, ի. ախ. սրտաձախաշեղուժն. շեղուժն սրտի դէպ ի ձախ:

Aristide, ի. բ. իասկաքիաս. սեռ տոհմի սիզայնոց:

Aristiforme, ած. բ. բաւածեւ:

Aristo, ա. ա. ին. **Aristocrate.**

Aristocrate, գ. ազնուապետական. un —. Une —, —ուհի. 2. ած. —. homme —. Les penchants —s.

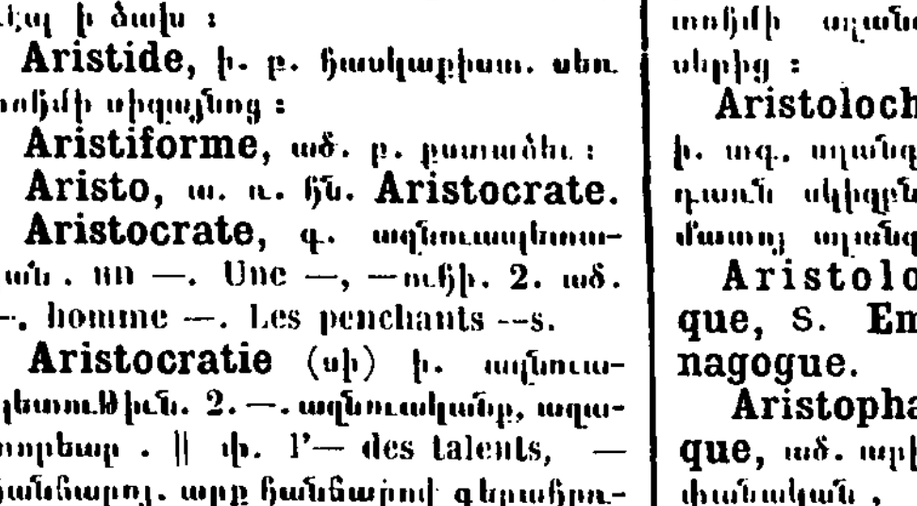
Aristocratie (սի) ի. ազնուապետութիւն. 2. —. ազնուականք, ազատորեաք. || փ. l'— des talents, — իանճարոյ. արք իանճարով գերաիրեալք. || — d'argent, de la richesse, — արծաթոյ, ճոխութեան. արք մեծափարթամք:

Aristocratique, ած. ազնուապետական. gouvernement —. Mœurs —s.

Aristocratiquement, մ. ազնուապետաբար. gouverner —. 2. փ. —, ազնուաբար. femme — belle. 3. ազնուապետաբար, գոռոզաբար. traiter les gens —.

Aristocratiser, ն. ազնուապետացուցանել, ազնուապետական գործել. — un gouvernement, son nom.

= *S'aristocratiser,* պ. ազնուապետանալ:

Aristénie.

Aristocratisme, ա. ազնուապետականութիւն:

Aristo-démocrate, գ. ազնուառամկապետական:

Aristo-démocratie (սի) ի. ազնուառամկապետութիւն:

Aristo-démocratique, ած. ազնուառամկապետական:

Aristol, ա. ագ. մանուշագոյն. մարմին անձնաւ կարմրագոյն, կազմեալ մանիշով (iode) եւ ոչխարով (thymol).

Aristoloche, ի. բ. սլանգն, գրեանդ, *գայլու ականջ «զէրամէնա». — à grandes fleurs, — մեծածաղիկ. — serpentaire, anguicide, օձասպան. — ronde, — բոլոր, օրինի. — longue, երկայն —, սրբնաւոտ, սրբնոտ. — à grandes feuilles, — մեծատերև. — clématite, իառուտ —:

Aristolochiacé, e, ած. բ. սլանգնեայք. || —es, ի. յ. —ք. տոհմի երկպտուկ մանկոց:

Aristolochié, e, ած. բ. սլանգնեայ. || —es, ի. յ. —ք. ննջացող տոհմի սլանգնասերից:

Aristolochine, ի. ագ. սլանգնին. դառն ակիզն արմատոյ սլանգան:

Aristolochique, տ. **Emménagogue.**

Aristophanesque, ած. արիստոփանեական, ծաղրածու, սկճնծագիչ. plaisanterie —.

Aristophanien, աճա. ած. յն. արիստոփանեան. vers —.

Aristophanique, տ. **Aristophanesque.**

Aristophyque, ա. բ. բաղիղ. սեռ. բրածոյ ցլմորեայց (characées).

Aristotèle, ի. բ. արիստոտել. Ոսփ ինչ:

Aristotéliacées, ի. յ. բ. արիստոտելեաներ. տ. **Aristotéliées.**

Aristotélicien, enne, ած. արիստոտելեան. philosophe —. 2. ա. —. կուսակից վարդապետութեան Արիստոտելի:

Aristotélie, ի. բ. արիստոտելիա. Միիկ փոքրաճատիկ ի տոհմէ լորատերից (tiliacées).

Aristotéliées, ի. յ. բ. արիստոտելեայք. խումբ լորատերից, որոց նախատիպ է արիստոտելիա:

Aristotélies, ի. յ. հխ. յն. ա-

Aristotélique, ած. արիստոտելական. || արիստոտելաբանել:

Aristotéliser, չ. արիստոտել,

Aristotélisme, ա. արիստոտելութիւն. իմաստասիրութիւն Արիստոտելի:

Aristulé, e, ած. բ. քաստոր:

Arite, ի. ագ. արիս. զառկածարլուկ (arsénio-antimoniure) նիքելի:

Arithmancie տ. **Arithmomancie.**

Arithmème, ա. մբ. Միաւոր. սեռ այլայոյտ պատճառներից:

Arithméticien, enne, գ. իամարող, Ոստաբան, Ոստագէտ, Ոստագիտութեան. savant —.

Arithmétique, ի. իամարողական, իամարողութիւն, Ոստաբանութիւն, Ոստագիտութիւն. — numérale,

Aristoloche.

իամարողութիւն Ոստական, Ոստաբանութիւն. — universelle, իամարողութիւն իանրական ընդիանուր, իամարաիաշիս. — spécieuse կամ littérale, իամարողութիւն գրաւոր, գրաիաշիս. — décimale, — տասնորդական. || — politique, — քաղաքական. ին. **Statistique,** վիճակագրութիւն. 2. Ոստաբանութիւն (գիրքն). acheter une —.

Arithmétique, ած. իամարողական, Ոստաբանական, Ոստագիտական. opération, rapport, proportion, progression —, — գործողութիւն, յարաբերութիւն, իամեմատութիւն, յառաջատութիւն. échelles —s, — աստիճանք:

Arithmétiquement, մ. Ոստաբանօրէն, Ոստագիտաբար. procéder —.

Arithmographe, ա. Ոստագիր (գործի):

Arithmographie, ի. Ոստագրութիւն:

Arithmographique, ած. Թուագրական :

Arithmologie, ի. Թուախոսութիւն, Թուագիտութիւն ;

Arithmologique, ած. Թուախօսական, Թուագիտական :

Arithmomancie, ի. Թուահմայութիւն :

Arithmomancien, enne, գ. Թուահմայ, Թուահմայուհի :

Arithmomètre, ա. Թուաչափ (գործի) :

Arithmométrie, ի. Թուաչափութիւն :

Arithmométrique, ած. Թուաչափական :

Arithmoplanimètre, ա. Թուամակարդակաչափ (գործի) :

Arkansite, ի. հբ. արքանսաքար. ՔԹուրկ տիտանի գոեալ յԱրքանսաս ի Միացեալ Նահանգս :

Arkose, ի. եբ. խրճոճ. խառնուրդ կարծրաքարի եւ քուարցի :

Arksutite, ի. հբ. արքսուտաքար. սպիտակ ծորկուկ (fluorure) սոդիոնի եւ բնարզնի (aluminium) գոեալ յՈւրալ :

Arlequin (քէն) ա. խայտուկ, հրապիտ. être vêtu, déguisé en —. Rôle d'—. Jouer les —s. || փ. եւ ը. habit d'—, խայտակազգեստ. հատակարկատ ինչ. 2. ը. —. այր յոդոդրամիտ՝ փոփոխամիտ. c'est un —, — է. ce n'est qu'un —. — politique. 3. ած. խայտուկ, խայտախառն. * մեղսած կեղտակոծներէն շինուած ոտեղիք. 4. Ծ. խայտուկ, խայտաճամուկ. մկրտածուծի տեսակ. 5. մր. — de Cayenne, —ն Քայէնի. գեղեցիկ տեսակն սրարշաւի (acrocine).

Arlequinade (քի) ի. հոպպոանք, խայտկանք, խեղկատակութիւն. c'est une vraie —. [հոպպուհի :

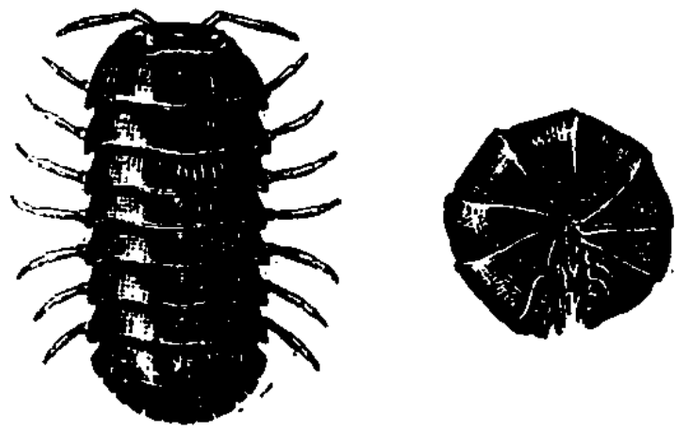
Arlequine (քին) ի. խայտկուհի,

Arlequiné, e, ած. բպ. խայտուկ, խայտաճամուկ. oiseau, reptile —. Coquille —e.

Arlésienne, ի. արլեզուհի :

Armada, ի. նաւատորմ (ի Սպանիա) :

Armadille (տի) ի. նաւատորմիկ

(Սպանիացւոց) . 2. խբ. զրահան . ազգ. նեպուկի. 3. կ. տ. **Tatou.**

Armarinthe, ի. բ. գաղու . սեռ հովանոցաբերից . տունկ մշտադալար, համեմահոտ եւ վարդաճաղիկ :

Armateur, ա, նաւազէն, նաւայարդար, քաշտիկ . 2. նաւատէր :

Armature, ի. ար. պահպանակ. կապ՝ պատուած՝ շրջանակ երկաթի . 2. բգ. —. — d'un aimant, — մագնիսի, մագնիսապահ . հն. **Armure.**

Arme, ի. զէն. — effilée, luisante, prohibée, dangereuse, contondante, pesante, polie, émoulue. Faisceau d'—s. Trophée d'—s. Fabriquer, réparer, nettoyer une —. Saisir, manier, charger, apprêter, décharger une —. Revêtu d'—, զինազգեստ . d'—, զինական. — offensive, վրիժական —, վրիժակ. — défensive, պաշտպանողական —, պաշտպանական . — à feu, հրձիգ —, հրազէն (հրացան, ատրճանակ . . .). — tranchante, հատիչ —, խարբ. — blanche, սպիտակազէն (մերկ սուր՝ Ծուր՝ սուին). combattre à —s blanches, սպիտակազէն՝ սուսերամերկ մարտնչել . sans —, անզէն, ապազէն. les —s à la main, — ի ձեռին. aux —s ! ի զէ՛ն, հա՛պա ի զէն. courir aux —s, ի — ընթանալ. *զէնքի վազել . appeler aux —s, ի — կոչել՝ կարդալ . porter les —s, զինակիր լ., զինուորիլ, մարտնչիլ. port des —s, զինակրութիւն. porter, présenter les —s, — մատուցանել, զինամատոյց լ., ողջունել զինուք, զինողջոյն լ. poser les —s, mettre les —s bas, զէնընկեց լ. եւ փ.՝ հաշտիլ, առնել խաղաղութիւն . rendre les —s, զինատուր՝ զինաձափ՝ անձնատուր լ. եւս՝ պարտութիւն խոստովանիլ (ի վէճս). || փ. faire tomber les —s de la main de qn., խաղաղել, ողոքել, հաշտ առնել զոք. || փ. rester l'— au bras, կալ զէն ի ձեռին . * դիպուածի մի առջեւ անտարբեր կենալ . passer qn. par les —s, հրացանահար՝ հրացանամահ առնել զոք, * զէնքի՝ հրացանի քունել . place d'—s, զինահրապարակ, զինամարզարան . salle d'—s, զինապահ . 2. փ. —. հնարք յարձակման՝ պաշտպանութեան . — traîtresse, perfide. Les —s de l'éloquence, de la logique. Fournir, donner des —s contre soi, զէնս տալ ընդդէմ անձին . cette loi leur mettait à la main une — terrible. La calomnie est toujours l'— des envieux. || Faire — de tout, ի զէն վարել զամենայն, * ամէն բան՝ ձեռքէն եկածըն իբրեւ զէնք գործածել . եւ փ.՝ զամենայն հնարս հնարել, * ամէն հնարք բանեցունել. || les —s célestes, երկնազէնք, շանթիք, կայծակունք. 3. զօրք . l'— de la cavalerie, հեծելազօր, հեծելախումբ, հեծելագունդ. l'— de l'infanterie, հետեւակազօր, հետեւակագունդ, հետեւակախումբ. dans quelle — sert-il ? 4. յ. զէնք, զինամարտութիւն, պատերազմ, մարտ. en venir aux —s, սկսանել զպատերազմն, մարտնչել, պատերազմիլ. prendre les —s. զէն առնուլ, վառիլ, զինիլ. reprendre les —s, վերստին սկսանել զպատերազմն . il porte ses —s en Arménie. L'heureux succès de nos —s. La gloire, l'éclat de ses —s. || Faire ses premières —s, առաջին անգամ գնալ ի մարտ. եւ փ.՝ սկիզբն առնել յասպարիզի իրիք. || un fait d'—s, գործ արութեան, արութիւն քաջութեան, քաջագործութիւն . suspension d'—s, դուլ՝ դադար զինուց. զինադուլ, զինադադար, զինադադարութեան. porter les —s, զինիլ, զինաւորիլ, մտել մարտ պատերազմի . être sous les —s, en —s, զինեալ՝ վառեալ կալ, զէն ի ձեռին լ. եւ փ.՝ կազմ եւ պատրաստ կալ՝ լ. mettre sous les —s, ի զէն վառել, զինել, զինուորել. se mettre, rester sous les —s, զինիլ, զինուորիլ . avoir sous les —s, ունել ընդ զինեալ . le roi a tant d'hommes sous les —s, արքայն ունի այնչափ արս ընդ զինուք, *այնչափ զինուոր՝ զօրք ունի. 5. զէնք, զինուորութիւն . né pour les —s, ի զէնս՝ ի զինուորութիւն ծնեալ՝ բնաւորեալ . suivre les —s, la carrière des —s, prendre le métier des —s, զինուորիլ՝ զինուոր լ. frère, compagnon d'—s, զինակից, զինուորակից. 6. յ. զէնք, զէն եւ զարդ, սպառազինութիւն . endosser, revêtir ses —s, վառիլ ի զէն եւ ի զարդ, սպառազինիլ . 7. զինամարզ, զինամարտ, զինամարտութիւն, զինաշարժ, զինախաղ, զինավարժութիւն, զինախաղութիւն, սրախաղ, սրախաղութիւն . faire des —s, զինաշարժ՝ զինամարտիկ լ. exercé aux —s, զինավարժ, զինամարզիկ, զինակիրթ . maître d'—s, զինուսոյց, մարտուսոյց, զինամարտիկ . 8. յ. զինանիշ, զինանշան, զինադրոշմ, զինակնիք, նշանադրոշմ, նշանակք. les —s d'une ville, զինանշան քաղաքի. les —s de France. Les —s royales, արքայադրոշմ . —s parlantes, խօսուն՝ ինքնախօս՝ ինքնայայտ —. 9. բպ. վրիժակ . 10. ը. փուշ, խայթ, խայթոց :

Ած. les —s sont journalières, յեղակարծ է բախտ զինուց . չէ միշտ յաջող բաղդն զինուց :

Armé, e, ած. զինեալ, վառեալ. hommes —s. Bâtiment —. Mal —, յոռեզէն. bien —, քաջազէն . à moitié —, կիսազէն . — à la légère, pesamment, թեթեւազէն, ծանրազէն . — de cuirasse, զրահազէն. canne —e, սուսերակիր գաւազան . — de toutes pièces, de pied en cap, jusqu'aux dents, ապառազէն, կուռ վառեալ. — de faux, գերանդազէն. massue —e de pointes de fer, երկաթագամ լախտ . la force —e, զօրք, զօրականք. gueule —e de dents, երախ ատամնազէն . — d'un couteau, դանակ ի ձեռին. 2. փ. վառեալ, զօրացեալ, արիացեալ . — de patience, de courage, համբերութեամբ, քաջութեամբ —. sa colère est —e contre moi, բարկութիւն նորա վառեալ է ընդդէմ ինձ . — d'audace. 3. զինեալ, պահպանեալ. — contre le froid. — contre la pluie. 4. բգ. զինեալ, պահանգաւոր. aimant —, — մագնիս . 5. բպ. զինեալ, փշոտ, խայծոցաւոր . baliste, silure —.

A main armée, մ. զէն ի ձեռին, զինու զօրութեամբ . entrer à main —e dans un pays.

Armée, ի. բանակ, զօրաբանակ, համբար, զօրք. — nombreuse, grande, puissante, victorieuse, triomphante, invincible, en bon ordre, défaite, battue, délabrée, en déroute, ruinée. — active, sédentaire, permanente, գործօն, նոթեղակալ, մշտակաց՝ մնայուն բանակ . — de réserve, — պա-

հետի, պահեստազօր. — de terre, ցամաքային —, ցամաքազօր. — de mer, ծովային զօրք, ծովազօր, ծովամարտիկք. — navale, նաւային զօրք, նաւազօր — régulière, մարտիկ՝ կանոնաւոր զօրք. — territoriale, հայրային —. — irrégulière, անմարզ՝ անկանոն զօրք. — agissante, մարտիկ՝ պատերազմիկ՝ մարտամարտ —. — alliée, coalisée, confédérée, — դաշնակից, ինքնակից. — auxiliaire, — օժանդակ՝ օգնական. — de ligne, — հետեւակ, հետեւակազօր. — assiégeante, բանակ պաշարիչ զօրաց. — d'opération, — պատերազմարար. — de secours, — ձեռնտու. — de vieilles troupes, բանակ հինաւուրց զօրաց. lever —, զօրաժողով լ. les chefs de l'—, զօրագլխաւոր. ranger, mettre une — en bataille, ճակատեցուցանել զ—. passer une — en revue, հանդէս առնել —ի. les deux —s étaient en présence, ճակատեալ՝ ճակատ առ ճակատ կային երկոքին բանակքն. mettre l'— sur pied de guerre, ի մարտ վառել՝ հանդերձել զ—, * —ն պատերազմի վիճակի մէջ դնել. la tête, le front de l'—, գլուխ՝ ճակատ բանակի. le centre de l'—, բուն բանակի, բանակամէջ. l'aile de l'—, թեւ —ի. la marche de l'—. L'— campait, était campée. Les quartiers de l'—. L'— a pris ses quartiers. Commander une —. Le choc de deux —s. Rassembler, recueillir les débris d'une —. Le Dieu des —s, Տէր՝ Աստուած զօրութեանց, Տէր Սաբաւովթ. 2. ը. բանակ՝ բազմակոյտ, բազմութիւն. — d'employés, d'enfants.

Cavalerie.

Infanterie.

Armeline, ի. կնգւենի «գազան քիւրք»:

Armement, ա. զինում. l'— d'un soldat, d'une troupe, d'une forteresse. 2. զէնք, զէն եւ զարդ, վառուած, սպառազէնք, սպառազինում՝. son — consiste en un fusil, se compose d'un fusil. 3. սպառազինում՝, հանդերձանք, պատրաստութիւն մարտի. faire un —, առնել սպառազինութիւն, սպառազինել. les —s, սպառազինութիւնք. — sur mer, — naval, սպառազինութիւն ծովային, նաւային. 4. նե. զինումն, հանդերձանք, կազմութիւն. l'— d'un navire, d'une flotte. Être, entrer en —, զինել, հանդերձիլ՝ կազմիլ ի ծովաչուս. faire son —. 5. եժ. — de la clef, նշանք բանալոյ:

Arméniaque, ա. արմենական, արմենիերէն. բարբառ հայեցի յիններորդ վինչեւ յեօթներորդ դար նախքան զՔրիստոս, որով քանդակեալ են սեպագիրք Վանայ:

Arménien, enne, աճ. հայ, հայկական, հայկական, հայկեան, հայերէն, հայեցի, հայկազն, հայասեռ, արամեան, արամազնեայ, արմէն. marchand —. Femme, jeune fille —enne. Le peuple —. La nation —enne. La langue —enne. 2. գ. հայ, հայացի, հայազգի, հայկազն, հայորդի. une —enne, հայուհի, արմենուհի. — romain. հայ հռոմէական. — catholique. հայ կաթոլիկ. — des Indes, Հնդկահայ. — de Hongrie, հունգարահայ. — persan, պարսկահայ. — russe, ռուսահայ. — de Roumanie, ռոմանահայ. —enne de Roumanie, ռոմանահայուհի. — de Bulgarie, բուլգարահայ. où il y a beaucoup d'—s, հայաշատ. plein d'—s, հայալից. ce qui concerne l'—, հայապատկան. les —s, Հայք, Արմենք, հայաստանեայք, հայկազեանք, հայկազունք, հայորեար. petit —, հայիկ, հայուկ. les —s primitifs, նախահայք. 3. ա. հայերէն, արմենիերէն, հայ՝ հայկական լեզու. — ancien կամ littéral, հին —, գրաբար. — moderne կամ vulgaire, նոր —, աշխարհաբար. connaissance d'—, հայերէնագիտութիւն. en —, հայերէն, ի հայ բարբառ, արմենիերէն. qui parle l'—, հայերէնախօս, հայախօս, հայաբարբառ. քառ. qui aime les Arméniens, հայասէր. || à l'arménienne, քառ հայկականին, հայօրէն, հայաբար, հայատարազ:

Arménique, աճ. հայկական, արամեան:

Arménisant, ա. հայագէտ. 2. հայադաւան:

Arméniser, ն. հայացուցանել: = *S'arméniser*, դ. հայանալ:

Arménisme, ա. հայաբանութիւն, հայկաբանութիւն, հայագիտութիւն:

Arméniste, ա. հայագէտ, հայերէնագէտ, հայկաբան:

Arménite, Armentine, ի. հբ. հայքար: [հայախօս:

Arménologue, ա. հայերէնախօս,

Arménophile, ա. հայասէր:

Arménophilisme, ա. հայասիրութիւն:

Arménopolis, ա. հայաքաղաք:

Armer, ն. զինել, վառել, սպառազինել. — un régiment, les conscrits. — qn. de toutes pièces, de pied en cap, սպառազինել զոք. || — qn. chevalier, ձիաւորեցուցանել, զինել՝ կարգել զոք աստիճան. || — une place, զինել զամրոցն. լնուլ զպատուարան հրետիք. || — un fusil, un pistolet, զինել զհրացան, զատրճանակ. || — un canon, զինել՝ լնուլ զհրետն. դընել ռումբ ի հրետն. || — un bâtiment, զինել՝ հանդերձել զնաւն. հոգալ զամենայն պէտս ի ծովաչուս. — un vaisseau en guerre, զինել՝ պատրաստել զնաւն ի մարտ. 2. զինել, սպառազինել, զօրաժողով լ. toute l'Europe arme. On arme de tous côtés. 3. փ. զինել, զինուորել, վառել, յարուցանել, գրգռել. le fanatisme arme les peuples les uns contre les autres. 4. զինել, վառել, զօրացուցանել, պնդել. la philosophie nous arme contre la pauvreté. — sa main d'un parapluie. || — son nez de lunettes, դնել ակնոց, * քինն ակնոց անցուցանել. 5. զինել, պատել. — un aimant, une poutre de bandes de fer.

S'armer, դ. զինել, վառիլ, զէն առնուլ, սպառազինիլ. il s'arma contre sa patrie. — d'une cuirasse,

Armerie.

վառիլ ի գրահ, զրահս ագանիլ, զրահաւորիլ. — d'une épée, d'un pistolet, զինիլ՝ վառիլ ի սուր, յատրճանակ. *սրով, ատրճանակով զինուիլ. — d'un

bâton. 2. փ. զինել, սպառազինել, զօրանալ. — de patience, de courage. — contre la douleur. 3. զինել, պատրաստել. — contre le froid, le mauvais temps, la faim, la soif. 4. ձվ. — contre le mors, խստերախ լ. — contre son cavalier, հեստել:

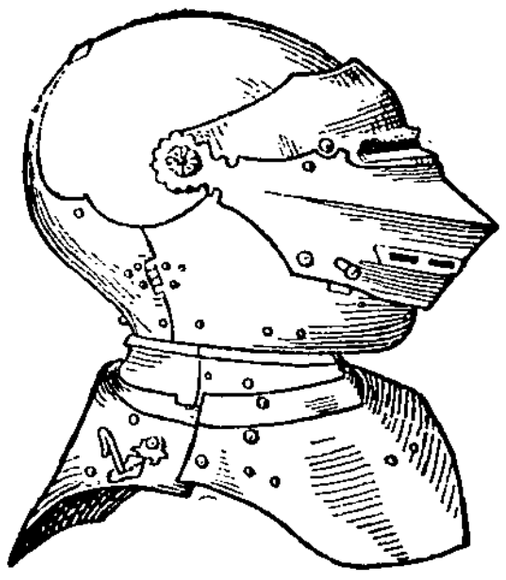
Armériacé, e, ած. բ. ծովափկասեր. ‖ —es, ի.յ. —ք. տոհմ տնկոց որոց նախատիպ է ծովափուկ:

Armerie, տ. **Armurie.**

Armérie, ի. բ. ծովափուկ. սեռ տոհմի ատամնախոտեայց (plombaginées).

Armériées, ի.յ. բ. ծովափկեայք. բաժանումն ատամնախոտեայց:

Armet, ա. գլխապան. porter l'—.

2. փ. գլուխ, ուղեղ. le vin lui barbouille l'—, * գինին գլուխն կդալարձունէ. ‖ հն. **Heaume.**

Armiceps (սէփ) ա. ձք. գինագրլուխ. սեռ տոհմի ձողաձկնեայց (percoïdes).

Armigène, ած. գինայտ. ‖ —s, ա. յ. ձք. —ք. տոհմ ձկանց գրահաւոր այտիք:

Armigère, ած. եւ ա. գինակիր:

Armillaire, ած.աս. մանեկաւոր. sphère —, — գունդ, մանեկագունդ. 2. բ. —. ‖ —s, ա. յ. —ք. 3դ ցեղ զաբիկոնաց (agarics).

Armillé, e, ած. բզ. մանեւոր:

Armilles (միյլ) ի. յ. ճ. ծղուկք. փոքր դրուագք դորացի խոյակաց. 2. աս. շրջանակք:

Arminianisme, ա. արմինականութիւն. վարդապետութիւն Արմինեանց:

Arminien, enne, գ. արմինեան, արմինական, արմինուհի (աղանդաւոր):

Armipède, ած. կ. գինոտն, փրշոտն:

Armistice, ա. գինադադար, գինադադարութիւն. conclure un —, convenir d'un —, գինադադար առնել. rompre l'—, լուծանել խզել զ— :

Armoire, ի. դարան «ormar». — à glace, հայելադարան. — d'acajou, de chêne, de noyer, de palissandre. Les tablettes, les tiroirs d'une —.

Armoiries, ի. յ. նշանակք, գինանիշ, գինանշան, գինադրոշմ. հն. **Armes.** Les — des Lusignans. Faire peindre, sculpter ses —. Les — de Russie.

Armoise, ի. բ. բարձունեակ, եղեւին «միակ օձու». հն. **Aurone des champs, Aurone sauvage. — absinthe,** եղեւին, օշինդր. — aurone. տ. **Citronnelle.** — argentée, սպիտակ բարձունեակ. — pontique, էգ բարձունեակ. — abrotone, արձ բարձունեակ. — commune, հասարակ —. հն. **Artémisia vulgaris.** — dracunculus, տ. **Estragon.** — judaïque, տ. **Barbotine.**

Armoisin, ա. կերպասիկ. նուրբ կերպաս (taffetas).

Armon, ա. քեղակալ. ատուար ագոյց ճայրի քեղոյ կառաց:

Armoracie, ի. բ. կծուիչ. սեռ տոհմի խաչաբերից. ռկ. **Raifort sauvage.**

Armoraciées, ի.յ.բ. կծուիչեայք. հասուած վառվռկեայց (alyssinées) նախատիպ ունելով զկծուիչ:

Armorial, e, aux, ած. գինանշական, գինանշագիտական. écu —. 2. ա. գինանշարան, գինանշագիրք. l'— de France, de Normandie.

Armoricain, ա. արմորիկերէն, արմորիկերէն. l'— est un dialecte celtique.

Armoricie, տ. **Armoracie.**

Armorié, e, անց. գինանիշեալ, գինանիշ. voiture —e.

Armorier, ն. գինանիշել, գինանշանել. գինանիշ՝ գինանշան դրոշմել՝ նկարել. — sa vaisselle, sa voiture, un cachet. Faire — sa voiture.

Armoriste, ա. գինանշագէտ, գինանշագիտ:

Armoselle, ի. բ. դժիր. Ճիճիկ մշտադալար:

Armure, ի. զէնք, վառուած, վառելիք, զէն եւ զարդ, գրահ. — légère, pesante. Les pièces d'une —. — complète, սպառազէնք, սպառազինութիւն. — de cheval, ասպազէն. — d'homme, առնազէն. porter une —, գինակիր՝ գրահակիր լ. 2. պ. ճառապահ, բնապահ (սնամէջ երկաթէ). կն. **Corset.** 3. բգ. տ. **Armature.**

Armure.

Armurerie, ի. գինագործութիւն, գինավաճառութիւն. 2. գինագործարան. 3. գինավաճառոց:

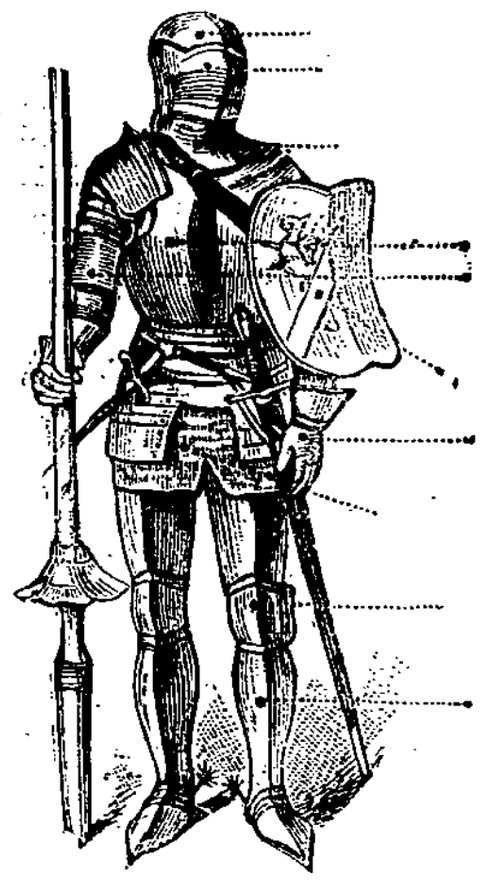
Armurie, ի. գինարան:

Armurier, ա. գինագործ, գինարար, գինավաճառ:

Army-worm (արմիուրմ) ա. մբ. բանակորդն. միջատ ապականիչ արտորէից Միացեալ Նահանգաց:

Arnébie, ի.բ. գառնակեցիկ. սեռ գաղտիկրեայց (borraginées).

Arnie, ա. կ. գոմշոն. տեսակ գոմեշի մեծեղջիւր:

Armure.

Arnica, ի. բ. փունջուկ, փոքր չակ (խոտ). 2. —, փունջկաջուր:

Arnicène, ի. ագ. փունջկախէժ. դառն ոեւոին փունջկի:

Armure կամ Corset.

Arnicine, ի. ագ. փունջկին. դառն սկիզբն փունջկի:

Arnique, տ. **Arnica.**

Arnocrinon, ա. բ. գառնաշուշան. ազգ շուշանաձեւից:

Arnoglosse, ա. բ. գառնալեզու. տեսակ ջրախոտոյ :

Arnoldie, ի. բ. առնոլտիա. հատուած սեռի երկկերպատրիոյ (dimorphotèque).

Arnica.

Arnophylle, ա.բ. գառնատերեւ :

Arnopogon, ա. բ. գառնամօրուս :

Arnosère, ի. բ. գառնեղերդ. տունկ տարեւոր :

Arnoséridées, ի. բ. գառնեղերդեայք. տոհմ բարդածալիկ մոլոց :

Arnottie, ի. բ. առնոտիա. սեռ. տոհմի խոլորձեայց :

Arobe, S. **Arrobe**.

Arocat, ա. մբ. դիկոր. ազգ պառնեաձեւ միջատաց :

Arocère, ա. մբ. գագիրդ. միջատ երկայնեղջիւր :

Aroïdacées, ի. յ. բ. նոսիկաներք :

Aroïdé, e, ած. բ. նոսիկեայ. || —es, ի. յ. —բ. S. **Arum**.

Aromadendron (ոէնտրոն) ա. բ. համեմաճառ, բուրաճառ. սեռ տոհմի մագնոլեայց. ծառ բարձրաբերձ եւ ամենագեղեցիկ բուսեալ յանտառս Ճաւայ՝ բաղդատելոյ կեղևով :

Aromal, e, ած. համեմական :

Aromanthe, ա. համեմաճաղիկ, բուրաճաղիկ :

Aromate, ա. համեմք, համեմանք, խունկք անուշունք, բոլիճայք :

Aromaticité, ի. համեմաւորութիւն :

Aromatique, ած. համեմային, համեմաւոր, համեմիչ, համեմաբոյր, խնկահոտ, անուշահոտ, բաղդատելոյ, խնկենի, խնկաբեր, խնկաւէտ. plante —, խնկենի. saveur, odeur —. Vin —, համեմագինի. խնկահոտ գինի :

Aromatisation, ի. համեմումն :

Aromatiser, ն. համեմել, խընկաքաղցրել. — de la poudre, une pommade. — une sauce avec de la muscade. = *S'*—, դ. —իլ :

Aromatite, ի. հր. խնկաքար. ակն պատուական որ գոյանի յԵգիպտոս եւ յԱրաբիա :

Aromatophore, ա. համեմակիր, խնկակիր :

Aromatopole, ա. հխ. համեմավաճառ., խնկավաճառ. :

Arome, ա. բոյր «բահեա». — du café, du thé, du musc. — fin, délicat, délicieux, pénétrant, prononcé, volatil, léger. Communiquer, exhaler, répandre un —. Perdre son —.

Aromie, ի. մբ. բուրակ. սեռ բառայօդ պառնեաձեւից :

Aronde, ի. ո. ծած, ծածի, ծիծառն. հն. **Hirondelle**. 2. ե. queue d'—, ծածառուն, ծածագի. փորուած ի ձեւ ատնոյ ծածի. assemblage à queue d'—, զօդուած ծածառունաձեւ. 3. ձբ. ծածաձուկն, ծիծառնաձուկն «գըրլանդըն պալըդը». 4. խբ. S. **Avicule**.

Arondelat, ա.ա. ծածիկ, ծիծառնիկ :

Arondelle, ի. կարծան. երկայն կարծան «ուզուն օլմա» :

Aronie, ի. բ. S. **Amélanchier**.

Aroure, ի. արտավար (Յունաց) « տէօնիւմ » :

Arpacte, ա.մբ. յափշտակու. սեռ. տոհմի պիծակեանց (crabroniens).

Arpède, ա. մբ. առատուկ. սեռ հնգայօդ պատենաձեւից :

Arpège, ա. եժ. ալեքսախք. *եռեւ; եռեւ եւ շուտ նուագարանի ձեներուն զարնելն. faire des —s, ալեքսախս առնել, ալեքսախել :

Arpégement, ա. ալեքսախումն :

Arpéger, ց. եժ. ալեքսախել. — sur le violon, sur la harpe, sur le piano. — avec les doigts, avec l'archet. Passage arpégé. =ն. —. — les notes, — գլուզս. — les accords, un accompagnement. = *S'*—, դ. —իլ :

Arpent, ա. արտավար, լծվար « տէօնիւմ » :

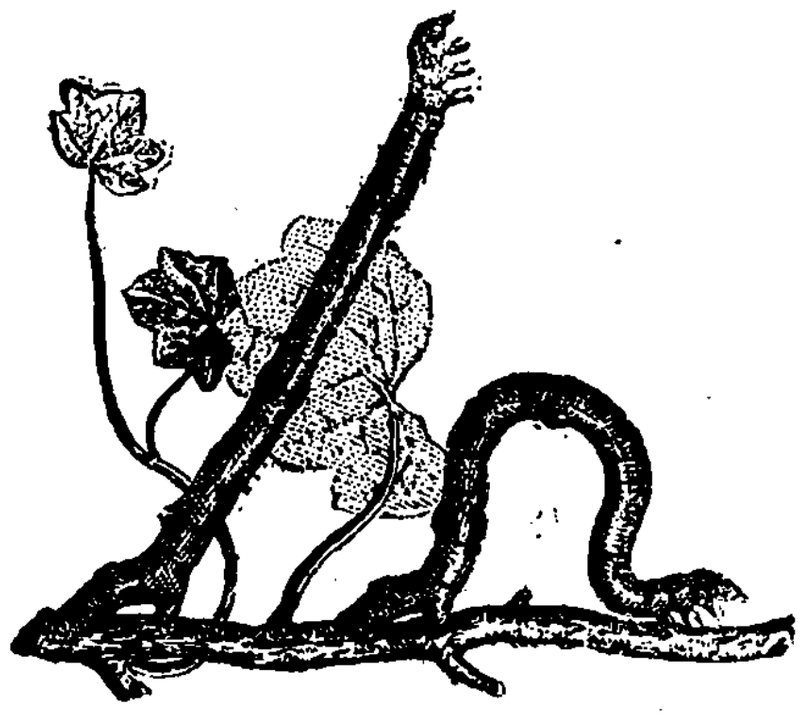
Arpentage, ա. արտաչափութիւն, անդաչափութիւն, գետնաչափութիւն, լարաչափութի. faire l'— d'une terre.

Arpentement, ա. արտաչափումն, անդաչափումն, գետնաչափումն, լարաչափումն :

Arpenter, ն. արտաչափել, անդաչափել, գետնաչափել, լարաչափել. — une pièce de terre, un pré, une vigne. — à la chaîne, լարաչափել. — à pas, en marchant. 2. փ. բ. —, չափչափել, մեծաքայլ քալեմանել, *շերտել. j'ai arpenté aujourd'hui Paris dans tous les sens. Il aura bientôt arpenté ce chemin-là. — les rues. || անխ. —. voyez comme il arpente. = *S'*—, դ. արտաչափիլ :

Arpenteur, ա. արտաչափ, անդաչափ, գետնաչափ, լարաչափ. 2. բ. քաջքնճաց, քաջքնճագիտ :

Arpenteuse, ած. կ. արտաչափ

վուկ. chenille —, — Քրձուր. 2. ի. —. Քրձուր ինչ. կն. **Géomètre**.

Arpéphore, ած. մբ. մանգաղակիր. սեռ հնգայօդ պատենաձեւից :

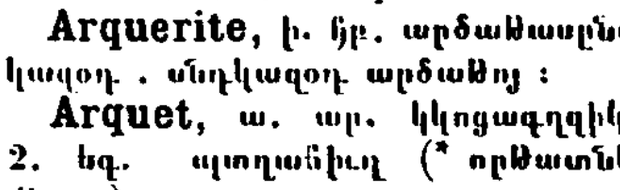
Arpon, ա. նե. երկի. լայն եւ երկայն սղոց :

Arpophylle, ա. բ. գերանդատերեւ. ազգ խոլորձեայց :

Arqué, e, ած. աղեղնաձեւ, կամարաձեւ, կոր. poutre —e. Des jambes —es. || Cheval —, կորապոյն ձի. 2. դղնի, կորաքամակ :

Arquebusade, ի. առրաճանապախք. || eau d'—, առրաճանաջուր. վիրաբոյժ ջուր :

Arquebuse, ի. առրաճան. ազգ

հին հրացանի. blessé d'une —, առրաճանահար :

Arquebuser, ն. հ. առրաճանել. հարկանել՝ սպանանել առրաճանաւ. on le fit —.

Arquebuserie, ի. առրաճանագործութիւն, հրացանագործութիւն :

Arquebusier, ա. հ. առրաճանակիր, առրաճանաւոր. 2. առրաճանագործ, հրացանագործ. հն. **Armurier**.

Arquer, ն. կորացուցանել, աղեղնաձեւել, կամարաձեւ յօրինել, ծռել. — une pièce de bois, une barre de fer.

Arquer, ց. եւ ***S'arquer***, դ. կամարանալ, կորանալ, ծռիլ. cette poutre commence à arquer. Les jambes de cet enfant se sont arquées.

Arquerite, ի. հբ. արծաթաապնդկազօդ. անդկազօդ արծաթոյ :

Arquet, ա. ար. կկոցագղզիկ. 2. եգ. պողպատիլ (* օրհատնկի վերայ) :

Arqûre, ի. կորութիւն, կորաքամակութիւն :

Arracache, Arracacie, ի. բ. հնդկակարոս. տունկ մշտադալար կոճղիզաբեր :

Arrachage, ա. խլումն. l'— des herbes, des racines.

Arrachement, ա. խլումն. — des dents, des souches. 2. ճ. խլաքար. *պատին՝ կամարին հանուած քար:

Arrache-pied [D'] մ. բ. անընդհատ, անդուլ անդադար, կուռ պիտո միտեանց. il a travaillé six heures d'—. Il vous a attendu trois heures d'—.

Arracher, ն. խլել, *փրցունել, հանել. — un arbre, les plantes. — avec les racines, արմատաքի՝ տակակոտոր խլել, արմատախիլ տակախիլ առնել. — la vigne, տաշտախիլ առնել զորքն. — les mauvaises herbes, խլել՝ քաղել զինաւտակար խոտըս. — une dent, խլել զատամն, ատամնախիլ առնել, *ակռան հանել՝ քաշել. — les oreilles, les yeux, la langue, la queue, խլել զականջս, զաչս, զլեզու, զապի. on arrachait les affiches. — les cheveux, la barbe, խլել՝ ճողել՝ փետել զմերս, զմօրուս. 2. խլել, կորզել, քեցել, անջատել, Ճափել, ճողոպրել. on lui arracha le revolver des mains. — qn. des mains des ennemis. — un enfant à sa mère, des bras de sa mère. On arracha ce citoyen de chez lui. La vieillesse m'arrache aux affaires. — la vie, le jour à qn., բառնալ զկեանս ուրուք

յուծանել՝ զրաւել՝ Ծափել զոք ի կեանց . — qn. à la mort, Ծափել՝ զերծուցանել զոք ի մահուանէ . on l'arracha à une mort imminente. — des larmes, des pleurs à qn., յարուսք զարթուցանել զոք , արտասուս իջուցանել՝ հոսեցուցանել յաչաց ուրուք . les larmes que ce souvenir lui arrache. Elle arrachait des pleurs même aux indifférents. Ce récit m'arracha des larmes. — des cris, des soupirs, des plaintes à qn. La douleur m'arrache des cris. Ces soupirs que la tristesse m'arrache. — qn. à ses travaux, à l'étude. On ne saurait l'— du jeu. — qn. aux plaisirs, à la misère. — qn. au sommeil, Ծափել զոք ի քնոյ , * ձկուն քունն փախցունել . ‖ — le cœur, Ծափել՝ քաղել զոգիս , ճմլել զսիրտ. 3.փ. խլել , կորզել, շորթել , շոգել . — la victoire à l'ennemi. — de l'argent à qn., *ձկկէն առակ փրցուցնել . il m'a arraché mon secret. On ne peut lui — un mot, une parole, չէր հնար քաղելոյ եւ ոչ մի բառ՝ մի բան ի բերանոյ նորա , * մարդ չկրնար բերնէն բառ մի , խօսք մի խլել՝ առնուլ . — des applaudissements. — les réponses une à une. Vous m'arrachez cette promesse. — un aveu, un consentement, une grâce, des révélations. ‖ փ. եւ ը. — une dent à un avare, կորզել դրամ յագահէ . 4. փ. խլել, հանել. vous ne lui arracheriez jamais cela de la tête. — de son cœur la passion de l'argent. — une opinion de l'esprit, de la tête de qn. On ne saurait lui — cette opinion de l'esprit. — toute espérance de mon cœur, c'est m'— la vie.

S'arracher, դ. խլել՝ կորզել յանձնէ. — une épine du pied, խլել զփուշն յոտից. եւ փ. զերծանիլ ի մեծ ինչ ապագնապէ, *մեծ վտանգէ՝ ապագնապէ ազատիլ . 2. ը. խլել՝ կորզել՝ յափշտակել ի միմեանց, * ձեռք ձեռք խլել . on s'arrache ce livre. On s'arrache cet amusant causeur. On se l'arrache, յափշտակեն զնա ի ձեռաց միմեանց , * իբարու ձեռք կխլեն՝ կյափշտակեն . — les cheveux, ճղել՝ փետել զիւրս իւր՝ իրերաց . ‖ — les yeux, խլել զաչս միմեանց, կագել չաբաչաբ, *իբարու աչք հանել. 3. քեցել զանձն, մեկնիլ, հեռանալ, Ծորուլ. ne pouvoir — d'auprès de qn., չկարել անջատիլ յումեքէ , * մէկուն քովէն չկարենալ զատուիլ. je ne saurai m'arracher d'auprès de vous. — au sommeil, Ծաճափել յանձնէ գքուն . vous ne pouvez vous arracher à la nymphe que vous aimez. Je ne puis m'arracher à mes livres. — aux douceurs, aux plaisirs. J'ai résolu de m'arracher de Paris, de ce lieu funeste. Il s'arrache d'entre les bras du doux sommeil. — des bras de qn.

Arrache-sonde, ա.ար. հողբիր :

Arracheur, euse, գ. խլիչ, *խլտոլ , փրցուցող . un — de dents, ատամնախիլ , ատամնահան , *ակռայ քաշող. — de cors. ‖ը. mentir comme un — de dents, ստել լրբաբար :

Arrachis (շի) ա. տնկագողութ 2. խլօն . մատղաստանի խլեակ :

Arrachoir, ա. պ. խլոց (գործի) :

Arraisonnement, ա. նւ. նաւաքննութիւն :

Arraisonner, ն. հ. հաւոզակեր առնել, *չանալ հաւանեցուցանել. — qn. à qc. 2. նւ. — un vaisseau, նաւաքննել . տեղեկանալ ով ու՞մ՝ գայ եւ ո՞ր երթայ նաւն :

Arrangé, e, ած. կարգաւորեալ, յարդար , յարդարուն, կազմիկ, կոկ, *շտկուած , կոկիկ . bien —, բարեկարգ , բարեյարդար , բարեկարգավար . très bien —, ամենայարդար . 2. կարգադրեալ , *որոշուած . il est — que nous irons. C'est —. 3. պաճուճեալ, արուեստակեալ. il est toujours — dans sa manière de s'exprimer. Cet homme a toujours un air —. 4. ը. vous voilà bien — ! * վա՛յն վերայ եկած է. voilà des habits bien —s, անպիտանացեալ են հանդերձդ, * այս հագուստներուն բանն լմնցած է . 5. յարդարեալ , *շտկուած . une montre —e par l'horloger. 6. կարգադրեալ , իրաւախոհ լեալ. le différend a été —. Les deux adversaires se sont —s après bien des pourparlers.

Arrangeable, ած. կարգադրելի. affaire —.

Arrangeant, e, ած. բարեհաճան . c'est un homme —, très —. Une marchande —e.

Arrangement, ա. կարգաւորութիւն , կարգադրութիւն , յարդարութիւն , յերիւրումն, յօրինումն, յօրինուած . il a du goût dans l'— de ses meubles. Je l'ai chargé de l'— de mes livres. 2. կարգ, կարգաւորութիւն. il a mis de l'— dans ses affaires. 3. կարգադրութիւն , իրաւախոհութիւն . — d'un procès. Faire un —, venir à un —, կարգադրութիւն առնել , իրաւախոհ լ. entrer en —, * կարգադրութեան մտնել . 4. կարգադրութիւն. եղանակ՝ պայման հաւուցման . prendre des —s avec ses créanciers, * պարտատիրոջ հետ — առնել . prendre des —s pour payer ses dettes. Proposer un —, — առաջարկել :

Arranger, ն. կարգել, կարգաւորել , կարգադրել , դնել ի կարգի , յարդարել, յերիւրել, յօրինել , *շտկել . — des papiers, une chambre. 2. կարգել , կարգադրել . — sa vie, son temps, ses affaires. 3. յարդարել, կազմել, *շտկել. — une pendule, une montre, une machine. 4. կարգաւորել , յարդարել , *վերայն գլուխն շտկել . — ses enfants. 5. կարգադրել , աւարտել խաղաղութեամբ, * անուշ տեղն կապել . — un procès, une querelle. 6. փ. եւ ը. չարչարել; խուել, նեղել , լկել . il m'a bien arrangé. Je l'ai arrangé comme il faut, de la belle manière, չարալուկ արարի զնա, *հոգին բերանն՝ վայն ի վերայն բերի. 7.վնասել. la pluie vous a bien arrangé, անձրեւն չրաձաձախ արար զձեզ, *խեռմ դարձուց . 8. ը. պատշաճիլ , յարմարիլ , * բանին գալ . cela m'arrange, * այս բանիս կուգայ. cela ne l'arrange pas. 9.կարգադրել , որոշել. nous avons arrangé que nous ne partirions pas. 10.կարգադրել , պատրաստել, *մէջերնին շտկել . cette scène avait été arrangée entre eux. 11. գոհ առնել . ce marchand sait — son monde. 12.խ. հանդերձել, համեմել . — du mouton aux navets. — des pois au beurre. 13. եմ. յերիւրել , յօրինել , յարդարել :

S'arranger, դ. կարգիլ , կարգաւորիլ , կարգադրիլ , ի կարգի դնիլ, յարդարիլ, յօրինիլ , յերիւրիլ, կազմիլ , *կարգադրուիլ , շտկուիլ . tout s'arrange parfaitement. Ses affaires s'arrangent. 2. անցեալ կալ, նստիլ կարգաւ . — autour du feu. Arrangeons-nous bien autour de la table. 3. զետեղիլ պատշաճապէս , *տեղաւորուիլ . — à un pupitre pour écrire. Il s'arrange dans son fauteuil pour dormir. 4. պատրաստիլ , հանդերձիլ , կարգել՝ հանդերձել՝ յարդարել զիրեն, *բաներն կարգաւորել. il s'est arrangé pour venir avec moi. Je m'arrangerai pour vous payer demain. Arrange-toi pour que rien ne lui manque. Je m'arrangerai en conséquence. ‖ փ. եւ ը. arrangez-vous comme vous voudrez, *ուզածնուդ պէս ըրէք , գլխնուդ եկած տեսէք . qu'il s'arrange comme il voudra. Au reste, arrange-toi. 5. ը. յարդարել զանձն, * վերան գլուխն՝ ինքնիրեն շտկել . cette femme ne sait pas —. 6. կարգադրել , կարգադրութիւն առնել , յարդարիլ , իրաւախոհ լ. ils se sont arrangés, իրաւախոհ եղեն. ils n'ont pas voulu —. Il vaut mieux — que plaider. Il s'est arrangé avec ses créanciers. 7. կարգադրել , որոշել . ils se sont arrangés pour partir ensemble. 8. շահանալ , բաւականանալ , գոհ լ. je m'arrange de tout. — de peu, de son sort. 9. յարդարել զիրս իր , * իր բանն շտկել . cet homme ne sait pas —. 10. իգ. խուել զմիմեանս , *իրարու հոգին հանել . il faut voir comme ils se sont arrangés.

Arrangeur, ա. եմ. յարդարիչ , նաւագայարդար :

Arrastre, ա.ար. մկեղարան (արծաթահանոյ) :

Arrémon, ա.Ծ. մնջուն . Ծաչուն ճնճղատեսակ . — à collier, — մանեկաւոր :

Arrémoninées, ի. յ. Ծ. մնջընեայք . ճնճղատոհմի տոհմի խլորեայց :

Arrentement, ա. հաստատուն . տալն՝ առնուլն հաստատիւ . prendre, tenir par —, հաստատել :

Arrenter, ն. ագր. հաստել , հաստատել . տալ կամ առնուլ հաստիւք՝ հաստատիւ . — ses vignes.

Arrérager, չ. յետնորդիլ , հատադիզիլ , վարձադիզիլ (անվճար հասից) . il ne faut pas laisser — ses rentes, ses pensions.

Arrérages (առէրաժ) ա. յ. յետնորդք , հատադէզք , վարձադէզք . * ժամանակին չվճարուած հատ՝ վարձք. payer les —. Recevoir des —

Arrestation, ի. ձերբակալումն, ձերբակալութիւն. l'— d'un malfaiteur. On a fait de nombreuses —s. Mettre qn. en —, opérer son —, ձերբակալել զոք. le mandat d'—, հրամանագիր —Վեան. 2. կալանք, կալանաւորութիւն, բանտարկելութիւն. être en état d'—, ի կալանս՝ բանտարկել լ. tenir en —, մնալ ի կալանս՝ բանտարկեալ:

Arrêt, ա. վճիռ, դատավճիռ, վճռագիր, դատակնիք. — de la cour d'appel. Rendre, prononcer un —, վճիռ տալ՝ հատանել. obtenir un —. — de mort, վճիռ մահու, մահավճիռ. ‖ pl. —. les —s de Dieu, du Destin, de la Providence. J'attends de vous mon —. Ses paroles sont des —s sans appel. J'attends mon — de la bouche que j'aime. 2. իգ. գրաւումն. faire — sur, գրաւել. on a fait — sur ses biens. 3. կալանք, պահանք, ձերբակալութիւն. on a fait — sur sa personne, ձերբակալեցին զնա. ‖ maison d'—, արգելան, պահանոց, բանտ. 4. յ. պահ, դիպահ, արգել, արգելապան «կեօղ հապար». être aux —s, ի դիպահոջ՝ յարգելս լ. mettre aux —s, ի պահու առնել զոք, *բանտ դնել. lever les —s, բառնալ զարգելքն. garder les —s, կալ ի դիպահոջ՝ յարգելս. 5. կասումն, դադարումն, դադարեցուցումն, դադար, կայ, կայք. l'— des affaires. Point d'—, կայակէտ. un — dans la marche de la maladie. Vingt minutes d'—, քանի վայրկեան դադար. ‖ temps d'—, ժամանակ դադարման, կայապահ, դադարապահ, կայաժամ, դադարաժամ. եւս՝ ընդհատումն, ընդհատութիւն. ‖ pl. il n'a point d'—, c'est un esprit sans —, յեղյեղուկ՝ յեղյեղամիտ է. 6. ձվ. կայք. * ձիոյն կենդան. ce cheval a l'— sûr, il est ferme sur l'—. ‖ կայք, կասեցումն, * ձի կեցուցանել. 7. ո. կայք. le chien est à l'—, en —, ի կայս է շունն. chien d'—, որսակասոյց՝ որսակալ շուն. tenir le gibier en —, կասեցուցանել զորսն, *որսն կեցուցանել. 8. կայք, նիզակակալ. mettre la lance en —. 9. կայք. հիւսակ հատուածիչ կարի. faire un — à l'ouverture d'une chemise. 10. ար. կայք, արգելակ. արգելիչ երկաթ զսպանակի հրազինուց, ժամացուցի. ce pistolet est en —. L'— d'une horloge. ‖ —. բեւեռ հատուածիչ վանդակափեղկի:

Arrêtable, ած. ձերբակալելի:

Arrêté, e, անց. եւ ած. կասեցուցեալ, կասեալ, դադարեալ, կալեալ, ձերբակալ. être —, ձերբակալ լ. ma montre s'est —e, դադարեաց ժամացոյցս, * ժամացոյցս կեցաւ. il avait les yeux —s, ակնկառոյց կայր, յառեալ դիտէր. 2. հաստատուն, անյողդողդ, որոշ. avoir des idées —es, des principes —s. Une opinion —e sur qc. N'avoir pas l'esprit bien —, յողդողդամիտ լ. 3. վճռեալ, որոշեալ. il fut — que, վճռեցաւ զի, *որոշուեցաւ որ. c'est une affaire —e, վճարեալ է գործդ, *որոշուած բան է. plan —, որոշեալ՝ ընկալեալ յատուկագիծ. 4. ա. վճիռ, վճռագիր. — du préfet de police. — ministériel. Prendre un —, վճռել. 5. — de compte, փակումն, բովանդակութիւն հաշուի. *հաշիւ գոցելն:

Arrête-bœuf (առէՔ պէօֆ) ա.

ք. եղնիկայ, արօրիկայ. des —s. ‖ մի տեսակն կոչի **Bugrane**.

Arrêter, ն. կեցուցանել. կասեցուցանել, ունել, դադարեցուցանել, *կեցուցանել, կայնեցուցանել. — un cheval, la voiture, l'horloge, une machine, une porte, une hémorragie, le sang. 2. —, կարճել, խափանել, արգելուլ. — la sédition, les plaintes, les poursuites, les frais, l'incendie, les pleurs de qn. Cette difficulté m'arrête. Aucune considération ne peut l'—. 3. հաստատել, պնդել, *բռնել տալ, կեցուցանել. — un volet que le vent fait battre. — une persienne, une planche avec des clous. ‖ pl. — ses regards, ses yeux sur qn., sur qc. յառել՝ կառուցանել՝ պշուցանել զաչս, ակնկառոյց լ. յօք, յիմն. nous n'osons — nos regards sur l'abîme. — sa pensée sur qc., մտաքոյ լ., զմտաւ ածել, մտածել, խորհիլ, խոկալ. 4. վճռել, որոշել. — le lieu du rendez-vous. Arrêtons notre plan de conduite. Voilà ce qui a été arrêté. Il a été —é que. ‖ — le prix du blé, հատանել զգին ցորենոյ, * ցորենին գինն որոշել՝ կտրել. ‖ pl. il avait —é dans son esprit, եդեալ էր ի մտի, * մտքին մէջ որոշել էր, միտքն դրած էր. 5. ունել, ձերբակալել, ձերբակալ առնել, կալանել, * բռնել. — le voleur. Il fut —é pour vol. Au nom de la loi je vous arrête. 6. ունել ի վարձու, վարձել, * բռնել. — un domestique, un logement, une voiture, sa place. 7. հատանել՝ ընդհատել՝ ընդմիջել՝ կարգել զբանս ուրուք, * կեցուցանել, խօսքն կտրել. Mentor arrêta Idoménée. Il l'arrêta tout court. Arrêtons ici notre parole, աստ հանգուցուք զբանս. * հոս խօսքերնիդ կտրեմ՛ք. il m'arrêta là-dessus. 8. փակել, բովանդակել, * գոցել. — un compte. ‖ — un marché, սակ արկանել. 9. գրաւել, ունել, բռնել. — les exemplaires d'un livre. Les créanciers ont fait — ses chevaux et sa voiture. 10. բռնել կողոպտել. ce voyageur a été —é. Les voleurs ont —é la diligence. ‖ անի. —. on arrête sur cette route. 11. ծրագրել, սուեթագրել. — une esquisse. 12. ո. կասեցուցանել, *կեցուցանել. — le gibier.

Arrêter, չ. կասիլ, կալ, զկայ առնուլ, դադարիլ, * կենալ, կանգ առնուլ. dites au cocher d'—. Arrête, arrêtez, կա՛ց, դադարեա՛, * կեցիր, կեցէք. nous arrêtâmes à tel endroit, dans tel village, à Paris. Il travaille sans — une minute. Il n'arrête pas.

S'arrêter, դ. կալ, զկայ՝ զտեղի առնուլ, * կանգ առնուլ, կենալ. — en marchant. — en chemin, quelque part, partout. Il s'arrête tout à coup. 2. կասիլ, դադարիլ, կառչիլ, սոնեալուիլ, * կենալ. ma voiture s'est —ée. ‖ p. — en beau chemin, յետս կալ՝ ձեռնհաս լինել ի գործոյ մերձ ի յաջողութիւն. *յաջողիլ սկսած ժամանակն ետ կենալ. 3. կալ՝ դադարիլ ուրեք, * տեղ մի կենալ. — à Bordeaux. 4. կալ՝ դադարել ի խօսելոյ, * խօսքն ընդհատել՝ կտրել, կենալ. parler sans —. Il s'est brusquement —é au milieu de son discours. — tout court au milieu d'une harangue, d'une lecture. 5. յարիլ, որոշել, ընտրել, *որոշումն տալ. — à une proposition. Je m'arrête à cette étoffe. 6. զկայ առնուլ, ժամավաճառ լ. il s'arrête à toutes les boutiques. Revenez sans vous arrêter. 7. յառիլ, միտ՝ունկն դնել, ուշ ունել, *ուշ՝ ականջ դնել, ուշադրութիւն ընել. il ne faut pas — à ce qu'il dit. — à des minuties, à des bagatelles, ի փոքուն, ի մանրս յառեալ հայիլ. — aux détails, aux apparences. 8. երկարիլ, պնդիլ, խօսիլ. sans m'arrêter à ce que cette cérémonie a d'antique. [ռագէտ:

Arrêtiste, ա. վճռահաւաք, վճռ-

Arrêtoir, ա. կասող. * հրացանի սուինն բռնող երկաթի ժանիք. 2. ճ. — : [տուութիւն:

Arrhement (առման) ա. գրաւա-

Arrhénathère (առէ) ի. բ. որձաքիատ, արուաքիատ. ազգ սիզաբուսոց:

Arrhénie (առէնի) ի. բ. որձեակ. ազգ սնկոյ:

Arrhénite (առէ) ի. հբ. որձաքար. տեսակ ուղղաքարի (orthite) ամենակարծր:

Arrhénode, ա. մբ. որձուկ. սեռ քառայօդ միջատաց:

Arrhénoptère (առէ) ա. բ. որձաթեւ. ազգ մամռոյ:

Arrhénotocie (առէ) ի. կ. որձածնունդ, որձածնութիւն. կարողութիւն մեղուաց ածելոյ ձուս, յորոց

ոյմք կամ արուք եւնե ծնանին :

Arrher (առէ) ն. տալ գրաւ՝ ռեմոն, ռեմոնել. — des marchandises.

Arrhes (առ) ի. յ. գրաւ, գրաւական, առիթաւորչեայ, ռեմոն, արբոն «փիչ». donner des —, — տալ. 2. փ. —. donner pour — un baiser. Les bienfaits sont des — pour le ciel.

Arrhize (առիզ) S. Arhize.

Arrhostoxylon (արոսթոքսիլոն) ա. բ. տկարափայտ. սեռ կեռանասածից (acanthacées).

Arrhynchie (առէնքի) ա. բ. անճաւիկ. սեռ. խոլորձեայց արեւադարձային Ասիոյ :

Arrhytidie (առի) ա. բ. խոշտատ. ապգ մնկոյ : [անգել :

Arrian, ա. Ե. հինն. տեսակ

Arrière, մ. յետս, ի բաց, քա'ւ. —, les méchants ! ի բա'ց գնացէք չարք. — de moi, Satan, ե'րթ յետս իմ սատանայ. 2. ա. յետոյք, յետոյ կողմն, յետակողմն, յետուստ, *եւոեւի կողմն, կռնակ. l'— d'une voiture, d'un canon. On a trop chargé l'—. 3. խելք, խէչ, յետակողմն նաւին «պըչ». aller de l'avant à l'—. || Vent —, խելահողմ, խելաշունչ հողմ. *նաւուն եւոեւի կողմէն փչած քամի. aller vent —, խելաշունչ հողմով նաւել :

En arrière, —, մ. յետս, յետս կոյս, ընդ կլոունկն, * եւ, եւոեւ. penchez-vous un peu en —. Il fit un pas en —. Retourner en —, յետս՝ ընդ կլոունկն դառնալ, վերջոտնել, * եւ դառնալ. rester, demeurer en —, յետս մնալ, յետամնաց լ., *եւոեւ մնալ. aller en —, յետս գնալ, * եւ երթալ. mouvement en —, յետախուցաց շարժումն. être en —, յետնիլ, յետամնաց լ., * եւ մնալ. 2. յետուստ, *եւոեւէն. il le loue en présence et le déchire en —, գովէ զնա առ երեսս, եւ պատառէ յետուստ, * առջեւէն գինքն գովէ եւ եւոեւէն բզկտէ.

En arrière de, նխ. յետոյ, յետուստ կողմանէ, * եւոեւէն, եւոեւի կողմէն. en — de la ligne de bataille. || փ. en — de vous, il vous traite fort mal, * եւոեւէդ վրադ շատ վատ խօսի. 2. en — de, յետագոյն, * շատ եւոեւ. cet élève est en — de ses camarades.

Arriéré, e, ած. յետնեալ, յետամնաց, վերջամնաց. * եւ մնացած. payement —. Fermier — d'un terme. Affaires —es. 2. փ. —, ապամաման, յետամիտ. enfant fort —, — dans ses études. Peuple —. Pays — en civilisation. — dans ses idées, յետամիտ. 3. ա. յետամնաց, յետնեալ՝ *եւ մնացած պարտք. solder, payer l'—. Réclamer l'—, les —s. 4. յետամնաց. * եւ մնացած աշխատանք. j'ai beaucoup d'— dans ma correspondance. Il a beaucoup d'— dans sa comptabilité. [շինք. des —s.

Arrière-alliance, ի. յետնադա-

Arrière-ban, ա. ազատակոչ. * տէրութեան բոլոր ազնուականքն պատերազմի կանչելն. publier l'—. Des —s. 2. ազատագունդ, ազատազօր, ազատորեաք, ազատանի. convoquer, appeler, assembler l'—. || Le ban et l'—. S. Ban.

Arrière-bec, ա. ճ. մուեացքուռկ, յետացուռկ. ցուռկ մուեի կամըրջի ի խոնարհակողմն (aval) գետոյն. des —s.

Arrière-bord, ա. յետեզր. des —s.

Arrière-bouche, ի. S. Pharynx. Des —s.

Arrière-bourgeon, ա. բ. յետաբողբոջ. բողբոջ արձակեալ անագան:

Arrhénathère.

Arrière-boutique, ի. ներքնախանութ, անդրախանութ. *խանութի եւոեւի խուց. des —s.

Arrière-bras, ա. բազկակ. մասըն Եեւոյ յուսոյ ցարմուկն :

Arrière-bûche, ի. յետակոճղ. *եւոեւի կոճղն. des —s.

Arrière-cadet, ա. կրտսերորդի:

Arrière-caution, ի. կրկնապաշխ. կրկին երաշխաւորութիւն :

Arrière-cavité, ի. մգ. ներսի, ներախուռոչ. ներքին ոսկր խուռոչ :

Arrière-chaîne, ի. յետաշղթայ, ներքնաշղթայ (լերանց). des —s.

Arrière-chambre, ի. անդրասենեակ. * սենեկի մի եւոեւ. des —s.

Arrière-change, ի. փոխարդ. *տոկոսին տոկոսն. des —s.

Arrière-charte (շարթ) ի. իգ. յետնապատշիր. վերջին դաշնաձուղթ:

Arrière-chœur, ա. ն. անդրադաս, ներքնադաս աւագ խորանի յեկեղեցիս լատինաց. des —s.

Arrière-corps, ա. անդրակերտ, յետաշէն. յետակողմն շինուածոյ :

Arrière-cour, ի. ներքնագաւիթ, ներքնաբակ «այտընկրգ». des —s.

Arrière-cousin, e, գ. հեռիօրեղբօրորդի, հեռիօրաքեռորդի, հեռմօրեղբօրորդի, հեռմօրաքեռորդի. հեռաւոր հօրեղբօրորդի՝ հօրաքեռորդի՝ մօրեղբօրորդի՝ մօրաքեռորդի. des —s.

Arrière-dent, ի. մգ. յետատամն, զգսնատամն. des —s, ին. Dent de sagesse.

Arrière-faix, ա. կ. աղտ, ցանկ, *տղընկեր, շապիկ «տուվագ». des —. ին. Délivre, Secondines.

Arrière-fente, ա. ափճեղք (ձեռնոցի) : [ձակալ. des —s.

Arrière-fermier, ա. ենթավար-

Arrière-fief, ա. ենթաւատ. աւատ ընդ իշխանութեամբ այլոյ աւատի. des —s.

Arrière-fleur, ի. վերջածաղիկ, կրկնածաղիկ. * ծառի մի երկրորդ անգամ տուած ծաղիկն. des —s.

Arrière-foin, ա. յետախաւ, կրկնախաւ. երկրորդ կտրուածք խոտի. des —s. [քին յատակ:

Arrière-fond, ա. ներսունջ. ներ-

Arrière-froidure, ի. յետացուրտ. ցուրտ աշնանվերջի. des —s.

Arrière-garant, ա. փոխերաշխաւոր. երաշխաւոր երաշխաւորի:

Arrière-garde, ի. վերջապահ. l'— de l'armée. Des —s.

Arrière-gare, ի. յետակայարան. *երկաթուղւոյ կայարանին եւոեւի կայարանն : [սոսորդ :

Arrière-gorge, ի. մգ. սոսոր,

Arrière-goût, ա. յետահամ. * բերնին մէջ մոլուած համն. ce vin laisse un —. Des —s.

Arrière-graisse, ի. նգ. յաւելայր. des —s. [aïeule. Des —s.

Arrière-grand'mère, S. Bis-

Arrière-grand-oncle, ա. հայր եռհօրեղբօր կամ եռհօրաքրոջ. des arrière-grands-oncles. [aïeul.

Arrière-grand-père, S. Bis-

Arrière-grand'tante, ի. մայր եռհօրեղբօր կամ եռհօրաքրոջ. des arrière-grand'tantes.

Arrière-ligne, ի. գ. յետագիծ, վերջաւազմ. երկրորդ գիծ՝ ռազմ բանակի. des —s.

Arrière-main, ի. յետաձեռն, մակափ. արտաքին երես ձեռին. recevoir un soufflet de l'—. Des —s. 2. ա. —, մակափաբախ. հարուած արտաքին կողմամբ ձեռին ի գունդխաղի (jeu de paume). 3. ձբ. գաւակ. յետոյ կողմն ձիոյ: [ին. S. Arrière-dent.

Arrière-molaire, ի. յետնաղօրի.

Arrière-narines, ի. յ. մգ. յետաունգունք. յետին ծայրք ռնգաց :

Arrière-neveu, ա. եղբօրաներ, քեռաներ. Եառն եղբօր կամ քրոջ. des —x. 2. յ. փ. Եառնք, Եառանց Եառունք, ապագայ սերունդ. nos —x.

Arrière-nez, ա. մբ. յետունչ :

Arrière-nièce, ի. եղբօրԵառնիկայ, քեռԵառնիկայ. աղջիկ Եառն եղբօր կամ քրոջ. des —s.

Arrière-panage, ա. վերջաբած. արածումն յանտառի առաւել քան զահիմանեալ ժամանակն :

Arrière-pensée, ի. Եաքնախորհուրդ, Եաքնախոհ, յետնախոհ, յետնախոհութիւն. avoir une —. Cacher une —. Parler sans —. Agir avec une —. Laisser de côté toute —. Il y a dans cette proposition quelque — dont je me défie. Des —s.

Arrière-petite-fille, ի. Եառնիկայ, ապկի Եառնիկայ. դուստր Եո-

ին . des arrière-petites-filles, Ոռ-նիայք :

Arrière-petit-fils, ա. Ոռնորդի, ապիկ Որդն . des arrière-petits-fils.

Arrière-petits-enfants, ա. յ. Ոռնորդիք. ապիկ Որուանք՝ Ոռնիայք :

Arrière-plan, ա. անդրայատակ, յատակ. || փ. յետավայր. sa modestie le retient à l'—, * առ յամեստութեան —՝ մնկուսի կկենայ : [յել »:

Arrière-point, ա. Ոկլոակ « Ակ-

Arrière-pointeuse, ի. Ոկլոակուհի « Ակյէլճի ». des —s.

Arrière-poitrine, ի. բպ. յետակոխք. des —s. [des —s.

Arrière-pont, ա. նա. յետայարկ.

Arrière-port, ա. յետանաւահանգիստ. des —s.

Arrière-porte, ի. յետադուռն, կրկնադուռն. des —s.

Arrière-postérité, ի. յետասերունդք, ապագայք :

Arrière-produit, ա. յետագին. երկրորդ արտադրութիւն . les —s du sucre.

Arriérer (հմ. **Accélérer**) ն. յետաձգել, յապաղել, * ետ ձգել. — un payement.

S'arriérer, դ. յետամնաց՝ վերջամնաց լ., * ետ մնալ. l'infanterie s'arriéra. 2. յետամնաց լ., չհասուցանել իժամանակին. ce fermier s'est arriéré, s'arrière tous les ans. 3. յետամնաց լ., * ետ մնալ. ce travail s'arrière.

Arrière-rang, ա. յետնակարգ, յետաւազմ, վերջաւազմ. վերջին ռազմ ճակատել զօրաց . des —s.

Arrière-saison, ի. աշնանավերջ. * աշնան վերջն. les beaux jours, les fruits de l'—. 2. փ. —, վերջայք, ծերութիւն. il s'est réservé un peu de bien pour l'—.

Arrière-salle, ի. յետասրահ, անդրասրահ. des —s.

Arrière-scène, ի. յետաբեմ, անդրաբեմ :

Arrière-temple, ա. վհիճնաւուն. ներքին մասն վհիճնի, ուր չըմտանիք ժողովրդին . des —s. հն. Opisthodome.

Arrière-train, ա. կառագատակ, յետակողմն . * կառքին եռեւի անուց վերայ կեցած մասն. 2. գատակ (անասնոց). des —s.

Arrière-vassal, ա. ենթաճորտ . des arrière-vassaux.

Arrière-vieillesse, ի. յետնաժերութիւն, յետնատեսիլ . յետին խոր ծերութիւն : [նակամար :

Arrière-voussure, ի. ն. ներք-

Arrimage, ա. նա. զետեղումն . frais d'—, զետեղոցիք : [տրել :

Arrimer, ն. նա. զետեղել, տեղաւորել.

Arrimeur, ա. նա. զետեղիչ :

Arrioler (S') դ. նա. հոլմավարիլ, հոլմակոծիլ :

Arriser, ն. նա. ճնկել, ճայրամիսիլ. ամփոփել զվերին ճայրս առագաստից : [տակալս, զմակոյկս :

Arrisser, ն. նա. կապել զառագաս-

Arrivage, ա. նա. հաս, հասուն, ժամանումն . l'— des bateaux.

Arrivant, e, ած. հասանող. le premier —, առաջին —ն :

Arrivée, ի. ժամանումն, հասումն, գալուստ, եկ, եկաւորութիւն. son — nous a fait plaisir. A l'— de la reine, ի հասանել դշխոյի . l'— de l'hiver, ձմեռնահաս . — du courrier. Jour, heure d'—. A mon — en Turquie. Je me trouverai à son —. L'— du beau temps. A l'— du grain, on l'a mis en vente.

Arriver, չ. հասանել, ժամանել. — au port, à terre, à Constantinople, à l'église, chez qn. Nouvellement arrivé, նորահաս, դեռահաս, նորեկ, նորադէպ . le blé arrivera par la Seine. Les marchandises arriveront demain. Le convoi arrivera à 10 heures. — tard, vite, de bonne heure. — par terre, par mer. Faire —, հասուցանել, ժամանեցուցանել . || — à bon port, ողջամբ՝ անվտանգ —. 2. —, գալ. — à propos. — de son pays. Les hirondelles arrivent au printemps. Voici des présents qui arrivent. Il m'est —é une lettre de Paris, de mon ami. La nouvelle est —ée ce matin. || —, մերձենալ, * մօտենալ. l'hiver, la nuit, le moment fatal arrive. 3. հասանել, մուտ գտանել . je n'ai pu — jusqu'au ministre. 4. հասանել, դիպել, պատահիլ . il lui arriva malheur, աղէտք հասին նմա, * գլուխն դժբախտութիւն եկաւ, դժբախտութեան հանդիպեցաւ . de grands événements arrivent, անցք մեծամեծք անցանեն. cela peut — à tout le monde. 5. հասանել ի նպատակն, յաջողիլ . avec de la persévérance il est rare qu'on n'arrive pas . On arrive avec de la protection. 6. հասանել, բարձրանալ . cette dépense n'arrivera pas à cent francs. 7. փ. հասանել, ժամանել . — aux honneurs, aux dignités, à la vieillesse, à la perfection, — ի պատիւ, յաւագութիւնս, ի ծերութիւն, ի կատարելութիւն . — à ses fins, — ի նպատակն՝ ի կէտ նպատակին, * վախճանին հասանիլ . || — à la maturité, հասանել, * հասնիլ, հասունանալ . 8. — premier, հասանել առաջին, նախահաս լ. (յարշաւս):

Arriver, դպ. հասանել, դէպ լինել, դիպիլ, պատահիլ. il arrive que, հասանէ՝ դէպ լինի զի, * պատահի որ . il arrive souvent que, դէպ լինի բազում անգամ զի. il m'est arrivé, եհաս՝ դէպ եղեւ ինձ . il m'arrive un grand malheur, * գլուխս մեծ դժբաղդութիւն մի կը հասնի . il vous en arrivera malheur, հասցեն՝ ժամանեցեն՝ պատահեցին ձեզ չարիք, եղեռնն գոչիք, * գլուխնիդ փորձանք պիտի գայ . s'il m'arrivait de mourir, եթէ մեռանել ինձ հասանիցէ . quoi qu'il arrive, որ ինչ եւ հասանիցէ՝ պատահիցէ. d'où il arrive que, յորմէ դէպ լինի զի . pareille chose peut — à tout le monde . Il arrive à tout le monde de faillir . ամենայն ումեք հասանէ վրիպել, * ամէն մարդ կրնայ սխալիլ . vous est-il samais —é de . . . ? եիա՞ պատահեաց ձեզ երբէք . . . il arriva que je le rencontrai. S'il t'arrive jamais de passer près du palais. Mais s'il arrive enfin que Laodice m'aime. Comme il arrive ordinairement. || p. il en arrivera ce qu'il pourra, որ ինչ եւ հասանիցէ՝ չէ ինձ փոյթ, * ի'նչ կ'ուզէ լինի, հոգս չէ. || cela ne m'arrivera plus, ne m'arrivera jamais, ոչ եւս հասանիցէ ինձ այս, ոչ եւս արարից զայս. il ne m'arrivera plus de parler inconsidérément, ոչ եւս հասանիցէ ինձ խօսել յանխորհուրդս . cela ne lui arrivera plus, ոչ եւս գործեցէ զայս. || impr. que cela ne vous arrive plus, մի՛ եւս գործեցիս զայս. que cela vous arrive encore, եթէ երբէք գործեցիս զայս, * մի անգամ եւս արա զայս եւ կը տեսնես . || am. S. **Carême.**

Arrobe, ի. առոր. կշիռ Սպանիացւոց եւ Լուսիտանացւոց:

Arroche, ի. բ. Ծաղիկ, Ծաղ, կոտոր. —épinard, հոտած ապանախ. հն. **Atriplex,** եւ ա. **Belle dame, Bonne dame, Follette** . || — puante. Ծաղ ոտ. ա. **Chénopode vulvaire** ի. || — de mer, S. **Halime.**

Arroche.

Arrogamment (առակամ) մ. ժպրթաբար, ապարճանաբար, ամբարհաւաճաբար, ամբարհաւաճօրէն . parler, répondre —.

Arrogance, ի. ժպրհութիւն, ապարճանութիւն. parler avec —, ժպրհաբար խօսիլ . langage plein d'—. Une — insupportable. Une sotte —.

Arrogant, e, ած. ժպրհ, ժպրհերես, ապարճանական, յանդուգն, ամբարտաւան . prendre un air —, ժպրհիլ, ապարճանիլ . 2. գ. ժպրհ, ապարճան . c'est un —, une —e. C'est un petit —.

Arroger [S'] դ. շորթել, անձին սեպհականել, կորզել. — un droit, un pouvoir, un titre. Ils se sont arrogé ce privilège. Nous nous arrogeons cette qualité.

Arroi, ա. հ. կազմած, հանդերձանք. être en mauvais —, * վատ վիճակի մէջ լ.:

Arrondi, e, անց. բոլորեալ, բոլորակեալ, * կլորցած. des galets —s par le frottement. 2. ած. բոլորշի, բոլորածեւ, բոլորակ, կաթակնածեւ, * կլոր. bien —, քաջաբոլոր. arc bien —, աղեղն լայնալիճ . 3. փ. ճախարակեալ, ճախարակեայ, ոլորկ, * կոկիկ, կլորիկ . phrases bien —es, քաջոլոր՝ ճարտարաբանիս՝ վայելչաբանիս :

Arrondir, ն. բոլորել, բոլորակել, կարականել, *կլորել, կլորցունել. — une boule, une robe. — les bras. 2. փ. եւ բ. —, ընդարձակել, աճեցուցանել. — son champ, sa terre, son pré, son bien, sa fortune. || — sa pelote, * կծիկն՝ ճարտուճիանն շատցունել. 3. փ. ճախարակել, ոլորել, յղկել, ոլորկել. — une période, ses phrases. 4. նե. — un cap, une île, *իրուանդանի, կղզւոյն շուրջն եաւել. 5. նկ. բոլորակել. — une figure.

S'arrondir, դ. բոլորիլ, բոլորակիլ, ոլոռնանալ, *կլորնալ. le ballon s'arrondit en gonflant. || Sa taille s'arrondit, ճամբառնալ որովայն նոքա, * մէջքն կկլորի. փորն կմեծնայ (յղի կնոջ). 2. փ. ընդարձակել՝ աճեցուցանել զառացուածս, զինչս իր. il a acheté ce petit champ pour —. Il s'arrondit peu à peu. 3. անկ. sa fortune s'arrondit.

Arrondissage, ա. ար. բոլորակումն, կլորումն:

Arrondissement, ա. բոլորութիւն, բոլորակութիւն, * կլորութիւն. — du globe, d'une figure. 2. փ. ճախարակումն, ճախարակութիւն, ոլորկումն, * կլորութիւն. — d'une période, d'une phrase. Il soigne l'— de ses phrases. 3. շրջանակ. մասն նահանգի. ին. **Sous-préfecture**. 4. շրջանակ. մասն քաղաքի. Paris est divisé en vingt —s.

Arrondisseur, ա. ար. բոլորող. բոլորակիչ գործի: [ոռոգանելի:

Arrosable, ած. ոռոգելի, ո-

Arrosage, ա. ոռոգումն, ջրումն. l'— des rues de Paris. L'— d'une allée.

Arrosement, ա. ոռոգումն, արբուցումն, ջրումն. ces plantes, ces légumes, ces fleurs ont besoin d'—. L'— d'une promenade, d'une rue. 2. ոռոգումն, ճատուցումն (ի խաղի). il a fallu dix francs pour l'—.

Arroser, ն. ոռոգել, ոռոգանել, արբուցանել, ջրել, * ջուր տալ. — des fleurs, des plantes, des légumes, un jardin, les rues, les promenades. 2. ոռոգել, ցօղել, սրսկել, ցանել. — d'une liqueur parfumée la cendre du bûcher. || — un rôti, de la viande qui rôtit, ցանել կոգի՝ ճարպ ի խորովոյս. || — avec la bouche, սրսկել, ցօղել, ցօղարկել, *ջրիչել. 3. փ. ոռոգել, Քանալ, Քրջել. — la terre de ses sueurs, de son sang, քրտամբք, արեամբ իւրով — զերկիր. — son pain de larmes, արտասուօք — զհացն. — son lit de ses larmes, Քանալ զանկողին իւր արտասուօք. j'arrosais son visage d'un torrent de larmes, յուղխս արտասուաց Քանայի զդէմս նորա. 4. ոռոգել, Քանալ, հոսել, անցանել. la Seine arrose Paris. 5. բ. — ses créanciers, ոռոգել զպարտատէրս, տալ նոցա արծաթ առձեռն, * պարտատէրց ձեռքն Քրջել. 6. փ. ոռոգել, ճատուցանել (ի խաղի). 7. բ. ոռոգել, արբուցանել, * խմցունել arrosez ces ouvriers. 8. բ. être bien arrosé, անձրեւաՔաց՝ անձրեւահար՝ *խնամ լ.:

= **S'** — դ. ոռոգիլ. les fleurs s'arrosent le matin.

Arrosion, ի. կրծումն, կերումն, ուտումն. l'— du fer par la rouille.

Arrosoir, ա. ցնցուղ. — à pomme, à goulot, խնձորացայտ, վզահոս —. 2. կմ. —. սեռ անգլուխ կակղամորքաց. հն. **Arytène**.

Arrow-root (արօրուՔ) ա. արրուտ. փնկուղ (fécule) ինչ սպիտակ:

Arrozie, ի. բ. որիզակ. որիզ վայրենի: [բովս):

Arrugie, ի. առու (ի հանս, ի

Arrythme, Arrythmique, ած. բժ. անկանոն. pouls —. հն. **Irrégulier**.

Ars (ար, արս) ա. յ. անբ. կարամորք. մասն ընդ լանջս եւ ընդ ներս ձիոյ. saigner un cheval aux —, արիւն հանել ի կարամորց ձիոյ:

Arsacide, ած. եւ ա. Արշակունի. les —s, —ք:

Arsammonium (արսամմոնիօմ) ա. տգ. զառկարնօշակ: [շըն»:

Arschin, ա. տե. կանգուն «ար-

Arselle, տ. **Argémone**.

Arsenal, ա. զինարան, զինանոց «ճեպելխանէ». les arsenaux. 2. փ. —. ce livre est un — qui livre des armes à tous les partis. 3. փ. զինարան. — chirurgical, — վիրաբուժական. հաւաքածոյ վիրաբուժական գործեաց. 4. — maritime, կր. —, նաւարան «Քէրանէ»:

Arsénamine, ի. տգ. զառկաջրբածին. կազ դիւրաբորբոք սխտորահոտ:

Arsénéthyle, ա. տգ. զառկՔիլ. գոյացուՔիւն ինչ:

Arsénéthylium (լիօմ) ա. տգ. բնազառկիՔիլ:

Arséniate, ա. տգ. զառկատ. * աղ կազմեալ զառկային ՔՔուէ զուգախառնելոյ հիմանմի հետ:

Arséniaté, e, ած. տգ. զառկատեալ, զառկատած. fer —.

Arsenic (արսընիք) ա. տգ. զառիկ «գըրնըգ». l'— est un poison très dangereux. [կական. poison —.

Arsenical, e, aux, ած. տգ. զառ-

Arseniciase, ի. բժ. զառկաՔուռնումն. զառկական ՔունաւորուՔիւն:

Arsenicique, տ. **Arsénique**.

Arsenicisme, ա. բժ. զառկուՔիւն, զառկահիւանդուՔիւն. սրագ ՔունաւորուՔիւն զառկաւ եւ բաղադրուՔեամբքն:

Arsenicite, ի. հբ. զառկաքար:

Arsenicophage, գ. զառկակեր:

Arsénicoxyde, ա. հբ. զառկօքսիդ. սեռական անուն բրածոյից պարունակելոց զոքսիդ զառկի:

Arsénides, ի.յ. հբ. զառիկեայք, զառկատեսակք: [gène —.

Arsénié, e, ած. զառկած. hydro-

Arsénieux, euse, ած. տգ. զառկուտ. acide —.

Arsénifère, ած. զառկաբեր:

Arséniosidérite, ա. հբ. զառկերկաԹ: [կաԹճմռուկ:

Arséniosulfure, ա. տգ. զառ-

Arséniosulfureux, euse, ած. տգ. զառկաԹճմռուտ:

Arséniotellurite, ած. տգ. զառկատելուրետ, Թճմռուկ զառկի եւ տելուրի:

Arséniovinique, ած. տգ. զառ-

Arsénique, ած տգ. զառկային. acide —, — ՔՔուէ, զառկաՔՔուէ:

Arsénié, տ. **Arsénié**.

Arsénite, ա. տգ. զառկիտ:

Arséniure, ա. տգ. զառկուկ. *զուգախառնուՔիւն զառիկի ուրիշ պարզ մարմնոյ հետ: [կած:

Arséniuré, e, ած. տգ. զառկու-

Arsénizite, ի. տգ. զառկակրատ. զառկատ բնական կրոյ: [կամՔիլ:

Arsenméthyle (Քիլ) ա. տգ. զառ-

Arsénolithe, ա. հբ. զառկաքար:

Arsenphyllite, ա. հբ. զառկաթերթ. զառկային ՔՔուէ անջուր:

Arsenstibite (արսընիս) ի. հբ. զառկաճարիր. զառկատ ծարրոյ:

Arsénurane, ի. հբ. զառկուրան. զառկուկ ուրանի: [ճանճորսակի:

Arsès, ա.Ք. աչագեղ. Քուչնիկ նման

Arsès.

Arsin, e, ած. այրնալ, այրածոյ. bois —.

Arsine, ի. տգ. զառկին. * նիւԹ բաղադրեալ զառկիով եւ արմատականով մի սլքոլի:

Arsinoé, ի. մբ. արսինոէ. պատենաՔեւ ինչ:

Arsonium (իօմ) ա. տգ. զառկաբնօշակ. արմատական կազմեալ միով հիւլէիւ զառկի միացեալ ջրային չորս արմատականաց հետ:

Arsouille (սույլ) գ. շաղաշոյտ, անառակ. c'est un —, une —. C'étaient des —s. 2. ած. —, il a l'air —. [նառակել:

Arsouiller, չ. շաղաշուտել, ա-

Art, ա. արուեստ, արհեստ. progrès, décadence de l'—. L'— de parler, d'écrire, — խօսելոյ, գրելոյ. l'— de l'éloquence, — պերճախօսուՔեան. l'— militaire, զինուորական —, զինուորուՔիւն. l'— médical, բժշկական —, բժշկականուՔիւն. l'— culinaire, խոհարարուՔիւն, խոհակերուՔիւն. — vétérinaire, անասնաբուժուՔիւն. l'— du peintre, նկարչուՔիւն, պատկերհանուՔիւն. savoir, posséder, inventer un —. L'— de gouverner, de guérir. Selon les règles de l'—, բան կանոնաց արհ-

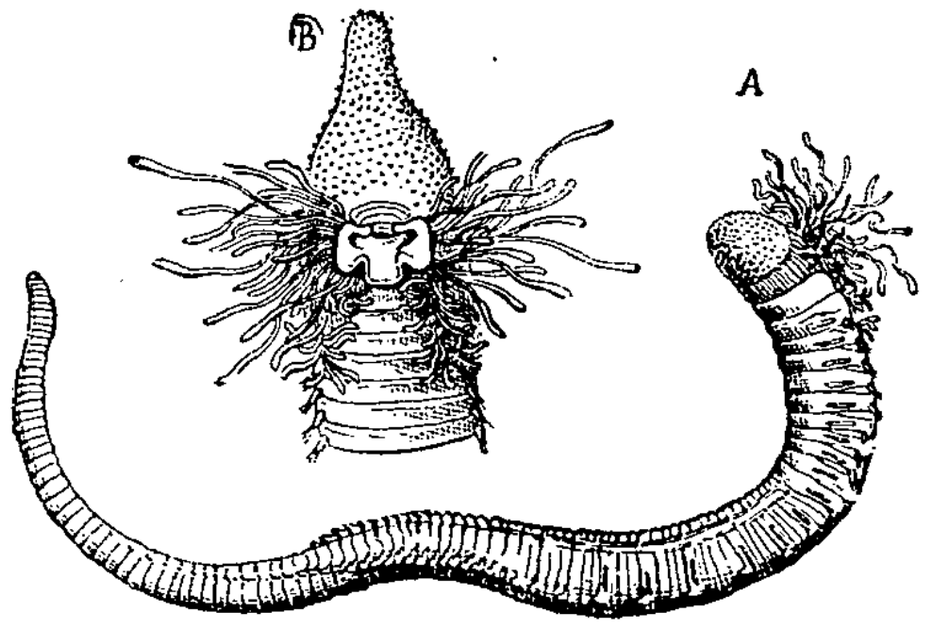
ութսին. préceptes, termes de l'—. Chef-d'œuvre de l'—. Il est expert en son —, քաջափորձ է յ—ին. il est très habile dans son —, dans un —, քաջագէտ է յ—ին. 2. արուեստ, արուեստագիտութիւն, ճարտարութիւն. —s libéraux, ազատ՝ ազատական արուեստք, ազատարուեստք (ուր փայլի առաւել հանճարն). —s mécaniques, մեքենական՝ ձեռագործական արուեստք, մեքենարուեստք, ձեռարուեստք. —s industriels, ճարտարական՝ ճարտարագործական արուեստք, ճարտարարուեստք. beaux-—s, գեղարուեստք (նկարչութիւն, անդրիագործութիւն, ճարտարապետութիւն, երաժշտութիւն). de beaux-—s, գեղարուեստական. aimer les beaux-arts. Arts d'agrément, S. **Agrément.** Les maîtres de l'—, արուեստապետք. les hommes, les gens de l'—, արուեստագէտք, արուեստագործք, ճարտարք. avec —, արուեստիւ, արուեստապէս, արուեստօրէն, ճարտարապէս. parler avec —, արուեստաբանել, արուեստախօսել, ճարտարաբանել. qui parle avec —, արուեստաբան, ճարտարաբան, արուեստախօս. sans —, անարուեստ. parler sans —, անարուեստ խօսիլ. faire, exécuter avec —, արուեստել, արուեստագործել, արուեստակերտել. fait avec —, արուեստագործ, արուեստակերտ, արուեստաշէն, ճարտարագործ, ճարտարարուեստ. tressé avec —, արուեստահիւս, արուեստահիւսակ. route frayée avec —, արուեստահետեալ ճանապարհ. peint avec —, արուեստանկար, ճարտարանկար. œuvre d'—, արուեստագործուածք, գործ ճարտարարուեստ. faire un chef-d'œuvre de l'—. J'y ai mis tout mon —, եդի յայն զամենայն զարուեստ՝ զճարտարութիւնս իմ. * բոլոր արուեստս՝ ճարտարութիւնս Ծափեցի. les secrets de l'—, գաղտնիք արուեստին. il a l'— de savoir se faire aimer. Il a l'— de plaire. || L'homme de l'—, քիչկն. 3. արուեստ (հակադրուածք բնութեան՝ բնականին). la nature peut infiniment plus que l'—. L'— ne fait que des vers, le cœur seul est poète. Démosthène devait plus à l'—, Cicéron à la nature. Ville fortifiée par l'— et par la nature. 4. փ. արուեստ, արուեստագիտութիւն, ճարտարութիւն, հնարագիտութիւն. il s'insinue avec —. Cette femme est tout —. L'— perce dans tout ce qu'il dit. Il y a trop d'— dans ce qu'il dit. 5. —s, յ. (առանց վերադրի) արուեստք, արհեստք (ազատականք եւ մեքենականք). aimer les —s. Cultiver les —s. Le perfectionnement des —s. Ces —s utiles à l'homme. Le bronze s'emploie dans les —s. Les —s étaient encore grossiers, dans l'enfance. L'Ecole des —s et métiers, դպրոց արուեստից եւ ձեռնարուեստից, արուեստագիտութեան. qui aime les —s, արուեստասէր. 6. Արուեստ (տիպոս մատենի). l'— poétique d'Horace, քերթողական — Որաւեայ. l'— d'aimer d'Ovide. 7. — sacré կամ le grand —. սրբազան՝ մեծ արուեստն, գնաթարուեստ, ոսկեիոխուէն, ալքիմիա:

Artaban, ա. Արտաւան. արքայ Պարթեւաց. || առ. fier comme —, սեգ՝ ամբարիշտաւան իբրեւ զ— :

Artabe, ի. արդու. չափ ինչ :

Artabotrys (բիս) ի. բ. կախոլկոյզ. Ծուփ տոհմի քրիստերից (anonacées)

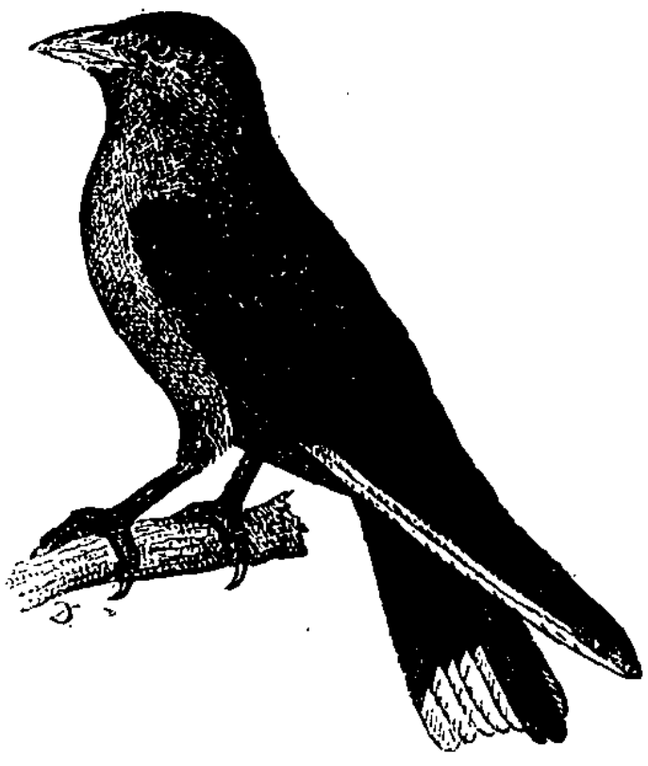
Artacama, ա. օղ. արտակամա.

օդակաւոր ի տոհմէ դեմերեանց (térébelliens).

Artame, ի. ստ. կախաասարկ. սեռ սարդեայց (aranéides).

Artamie, Artamus, ա. Ծ.

կախտ. սեռ Ծուչնոց, ժերմաւոր արնատի (langrayen).

Artanème, ի. բ. S. Achimène. [Cyclamen.

Artanite, ի. բ. արջտակ. հն.

Artanitine, ի. տգ. արջտակին. գոյացութիւն գտեալ յարմատն արջտակի : [կային. acide —.

Artanitique, ած. տգ. արջտա-

Artanthe, ա. բ. կախաճաղիկ. տեսակ պղպեղենոյ :

Artédie, ի. բ. արտեդիա. սեռ տոհմի հովանոցաբերից :

Artématope, ա. մբ. յաւելոտն. սեռ հնգայօդ պատենաւորից :

Artème, ի. ստ. կախուկ. սեռ տոհմի սարդաց (araignées) հարաւային Ամերիկայ : [սակ ժամակի :

Artémide, ի. կմ. անաիտա. տե-

Artémie, ի. խբ. արտեմիա. տեսակ խեցեմորթի :

Artémis (իս) ի. դց. Արտեմիս, Արտեմուհի. դիցուհի Յունաց, որ ըստ Լատինաց՝ Դիանա, եւ ըստ Հայումս՝ Անահիտ. 2. ած. —. մոլոքակ հնոտդիտական :

Artémise, Artémisia, ի. բ. արտեմիս, գնդաճաղիկ. սեռ տնկոց ի տոհմէ բաղադրելոց եւ ի խմբոյ երիցկեայց (anthémidées). մի ի տեսակաց գնդաճաղկի (armoise). — vulgaris, հասարակ —. հն. **Armoise commune.** — judaïque. հն. **Barbotine.**

Artémisié, e, ած. բ. արտեմիսեայ. || —es, ի. յ. —ք. բոյսք հատեմայինք :

Artémisies (միզի) ի. յ. արտեմիսատունք, անահիտատունք :

Artémisine, ի. տգ. արտեմիսին. լեղի սկիզբն արտեմիսի :

Artémisioïde, ած. բ. արտեմիսակերպ. || —s, ի. յ. —ք. հատուած պիքերիա (piquerie) սեռի :

Artenne, ի. Ծ. դրուտ. Ծուչուն ինչ մաշկոտն ջրային :

Artère, ի. մգ. շնչերակ, փքաղի « շաչ տամաք ». les grandes, les petites —s, մեծ, փոքր —ք. les —s du cœur, du cou. Trachée —, շնչափող, շնչաբեր երակ. les —s, —ք, խլրտակունք. — pulmonaire, Ծոքաշնչերակ. — carotide, լուծլիլ. piquer, couper l'—. Battement d'—. 2. փ. շնչերակ, պողոտայ, յորդուղի. les —s de Paris. Ces deux rues sont les principales —s de la ville.

Artémise.

Artérévrisme, ա. ախ. շնչերակախտուտն. տարապայման խտուտմն (anévrisme) շնչերակի :

Artériagre, ի. բժ. շնչերակացաւ:

Artérialisation, ի. քիմ. շնչերակուն, շնչերակութիւն. * փոխար-

կուն երակային արեան ի շնչերակային արիւն՝ Թոքէն անցնելով :

Artérialiser, ն. բխ. շնչերակել, կենաարիւնել. *փոխարկել զերակային արիւնն ի շնչերակային. sang artérialisé. = S'—, դ. —իլ :

Artérialité, ի. բխ. շնչերակայնութիւն [նութիւն :

Artériaque, ած. բժ. շնչերակաբոյժ. 2. ա.—, շնչերակադեղ :

Artériectasie, ի. ախ. շնչերակածաւալ. մահաբեր ծաւալումն շընչերակի :

Artériectopie, ի. ախ. շնչերակափոխում. տեղափոխումն շնչերակի :

Artériel, elle, ած. շնչերակային. sang —, — արիւն . système —, — դրութիւն . համօրէն շնչերակը :

Artérieux, euse, ած. շնչերակական . veine —euse, — երակ :

Artériographe, ա. մգ. շնչերակագիր. որ գրէ զշնչերակաց :

Artériographie, ի. մգ. շնչերակագրութիւն. գրութիւն զշնչերակաց :

Artériographique, ած. մգ. շընչերակագրական :

Artériole, ի. մգ. շնչերակիկ :

Artériologie, ի. մգ. շնչերակաբանութիւն : [կաբանական :

Artériologique, ած. շնչերա-

Artériomalacie, ի. ախ. շնչերակաՓափուկութիւն :

Artériophlébotomie, ի. վ. շնչերակարիւնհանութիւն . *շաւտելով արիւն հանելն :

Artérioplanie, ի. բժ. շնչերակափոխում. տեղափոխումն շնչերակաց : [կապնդութիւն :

Artériosclérose, ի. բժ. շնչերա-

Artérioso-veineux, S. Artério-veineux.

Artériosténose, ի. ախ. շնչերակամիխոխում, շնչերակախցում :

Artériostéose, Artériostose, ի. ախ. շնչերակադրուագ. պատումն շնչերակաց մրբամբ :

Artériotome, ա. վ. շնչերակահատ (գործի). 2. ած. —. lancette —.

Artériotomie, ի. վ. շնչերակահատութիւն : [կահատական :

Artériotomique, ած. շնչերա-

Artériotrepsie, ի. վ. շնչերակոծ. ոլորումն շնչերակաց ի խնամ :

Artério-veineux, euse, ած. մգ. շնչերակերակային . շնչերակաց եւ երակաց վերաբերող :

Artérite, ի. ախ. շնչերակաբորբ. բորբոքումն շնչերակաց:

Artésien, ած. արտեսեան. puits —, — ջրհոր , արտեսահոր :

Arthanitine, S. Artanitine.

Arthralgie, ի. բժ. յօդացաւ, յօդացաւութիւն : [կան :

Arthralgique, ած. յօդացաւա-

Arthrathère, ա. բ. յօդաձիակ. անո. տոհմի սիզայնոց . հին. Aristide.

Arthraxon, ա. բ. յօդառանցք. անո. տնկոց ի տոհմէ սիզայնոց . հին. Ischème.

Arthrectasie, ի. ախ. յօդածաւալ. ծաւալումն յօդային :

Arthrectomie, ի. վ. յօդաբացահայութիւն . * յօդի մի վերայ եղած մնկոց ի բաց կտրուիլն :

Arthrémie, ի. ախ. յօդարիւնութիւն. արիւնախտնութիւն (congestion sanguine) յօդի մէջ :

Arthrénie, ի. սբ. յօդորդն. անո. յօդաւոր որդանց աղեաց նման երիզորդի (ténia).

Arthréniens, ա. յ. սբ. յօդորդնեանք . տոհմ փորոտային որդանց նախատիպ ունելով զյօդորդն :

Arthrie, ի. մբ. յօդամիջատ. անո կարգի երկթեւից . 2. ախ. S. Arthropathie.

Arthrifuge, ած. բժ. յօդակաՓաբոյժ , կաթուածաբոյժ :

Arthrine, ի. բ. յօդատունկ . տեսակ մանր մնկի :

Arthrion, ա. մբ. յօդիկ :

Arthrite, ի. բժ. յօդաբորբ, յօդատապ . բորբոքումն յօդից « վէճա » :

Arthritide, ի. ախ. յօդաբորբախտ. ախտ մօրՓային ունելով զյատկանիշս յօդաբորբի: [ուած. հին. Goutte.

Arthritie, ի. ախ. յօդական, կաթ-

Arthritine, ի. յօդականին :

Arthritique, ած. բժ. յօդաբորբային , յօդականային , յօդային . affection, douleur —. Remède —, յօդաբորբաբոյժ՝ յօդականաբոյժ դեղ :

Arthritis, ի. **Arthritisme**, ա. ախ . յօդագաթութիւն . վիճակ մարմնոյ նպաստաւոր ի զարգացումն յօդային հիւանդութեանց :

Arthritolithe, S. Arthrolithe.

Arthrobotryde, ի. բ. յօդողկոյզ. բոյս ինչ եւ տունկ :

Arthrobranchie (շի) ի. կ. յօդախռիկ .*խռիկք խեցեմորթաց լանջին կցած :

Arthrocace, ի. ախ. յօդակեղ. սպնգեղէն կեղ յօդից :

Arthrocacologie, ի. վ. յօդախտաբանութիւն :

Arthrocèle, ի. ախ. յօդուռոյց. սպիտակ ուռոյց ի վերայ յօդից :

Arthrocéphalés, ա. յ. խբ. յօդագլխեայք.*բաժանումն դասու խեցեմորթոց , որոց գլուխն կուրծքին բաժանուած է , որպէս ագռաւք (squilles), խեչք (crevettes) եւ այլ երկոտանք (amphipodes). [չիւք :

Arthrocéral, ած. եւ ա. յօդեղ-

Arthrochlamyde (քլամիտ) ի. բ. յօդաքղամիդ. հատուած սեռի յօդաբուսոյ (diarthron).

Arthrochloée (քլոէ) ի. բ. յօդադալար . սեռ սիզայնոց :

Arthrochorte (քորթ) ա. բ. յօդախոտ. ազգ գարեսեր (hordéacée) սիզայնոց : [ազգ լօտի :

Arthrocladie, ի. բ. յօդոստ .

Arthroclianthe, ա. բ. յօդափակաճապղիկ . անո ընդեղինաց :

Arthrocnème, ի. բ. յօդաշող . անո. տոհմի օշնանեայց (salsolacées).

Arthrodactyle, ա. մբ. յօդաւմատն . անո այլայօդ պատենաՓեւից :

Arthrodactylide, ի. մբ. յօդամատնիկ . հին. Baquois.

Arthrodanée, ի. բ. յօդաճտոր. անո ձարխտոց , մերձաւոր ճտորի (danée).

Arthrode, ա. մբ. յօդարդ . անո այլայօդ պատենաՓեւից :

Arthroderme, ա. բ. այլամորՓ. տեսակ մնկոյ :

Arthrodesme, ի. բ. յօդակապ . անո ցլաբուսեայց (bacillariées).

Arthrodial, e, ած. մգ. հերիզային :

Arthrodie, ի. մգ. հերիզ . յօդ ինչ մարմնոյ նեարդապատ. 2. բ. —. * անոյշ ջրի վերայ տեսակ մի յոռ :

Arthrodié, e, ած. բ. հերիզեայ. || —es, ի. յ. —ք. խումբ մանրաՓել յօռից :

Arthrodynie, ի. ախ. յօդուածացաւ . *յօդացաւ առանց ջերմուԹեան եւ ուռեցքի :

Arthrogastre, ած. մբ. յօդափոր. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ սարդաոտասակաց :

Arthrographion, ա. բ. յօդագրուկ . տեսակ մամռոյ :

Arthrogrypose, ի. ախ. յօդակորութիւն. մնայուն կորութիւն յօդից :

Arthrohydrine, S. Synovine.

Arthrolithe, ա. ախ. յօդաքար . յօդային տղիղ (concrétion).

Arthrolobe, ա. բ. յօդափուք. տունկ ի տոհմէ խաչաթերից :

Arthrologie, ի. յօդաբանութիւն:

Arthrolycosides, ի. յ. վբ. կ. յօդագայլազգիք . տոհմ սարդաոտասակաց:

Arthromacre, ա. մբ. մեծյօդ . անո այլայօդ պատենաՓեւից: [միզնի

Arthroméninge, ի. մգ. յօդա-

Arthroméningite, ի. ախ. յօդամղնաբորբ . բորբոքումն յօդամզին :

Arthroméride, ի. բ. յօդամաս. անո երկատեսակ ձարխտոց Zնդկաց :

Arthronalgie, S. Arthralgie.

Arthronarie, ի. բ. յօդատունկ . անո քարաբոսեայց :

Arthroncus (քիւս) ա. ախ. յօդոստ . ուռեցք յօդուածի :

Arthronème, ա. օլ. յօդաշղՓայ. անո տղիկամման օդակաւորաց:

Arthropathie, ի. ախ. յօդախտ, յօդախտութիւն. հիւանդութիւն յօդից մարմնոյ :

Arthrophlogose, ի. ախ. յօդակիզուց . կիզուց կամ բորբոքումն յօդի : [ջրպետ :

Arthrophragme, ա. կ. յօդան-

Arthrophyce (Ֆիս) ա. բ. յօդալոտ . տեսակ սարգասի : [բեւ :

Arthrophylle, ա. բ. յօդատե-

Arthrophyte, ա. բ. յօդատունկ. անո օշնանեայց (salsolacées). 2. ախ. —.*յօդից վերայ բուսած ախտաբանական արտաբերութիւն :

Arthropite, ա. բ. յօդատեղի . անուն բրածոյ յօդագլանաձեւ բուսոց:

Arthroplastique, ի. վ. յօդակազմութիւն :

Arthropleure, ա. վբ. յօդակող. անո. բրածոյ յօդաւորաց :

Arthropode, ա. բ. յօդոտն. ազգ խոտասեր տնկոց :

Arthropodes, ա. յ. կ. յօդոտունք. յօդուածոտունք . յօդաւոր ոտք ունեցողք, որպէս խեցեմորթք, միջատք...:

Arthropogon, ա. բ. յօդմօրուս. ազգ սիզայնոց :

Arthropses, ի.յ.կր. յօդաոտնոք. ննջաոտիմ կենդանաբուսոց բոլանդակելով բազմաոտեան յօդաւոր բուստեանս (coralliens).

Arthroptère, ա. մբ. յօդաՓև. սեռ պատենաՓևից, ոտիմ փայտակերաց. || —s. ա.յ.ձբ. յօդաՓևեանք:

Arthroptéris (իս) ի. բ. յօդաձաբխոտ. սեռ երկատեակ ձաբխոտոց:

Arthropyose (փիօզ) ի. ախ. յօդախոխայ. խոխայՓումն յօդից:

Arthrose, ի. մգ. յօդ, յօդուած:

Arthrosie, ի. ախ. անցայօդացաւ. յօդացաւ անցաւոր:

Arthrosiphon, ա. բ. յօդաւիոլ. տեսակ լօսի:

Arthrospore, ա. բ. յօդասերմն. սպգ քաքաքոսի:

Arthrosporées, ի. յ. բ. յօդասերմնեայք. խումբ մնկոց:

Arthrostachye (սՓաքի) ի. բ. յօդաՖյասկ. սեռ վարսականման սիցաքուսոց: [խոտ եւ Ցուփ:

Arthrostème, ի. բ. յօդաուէջ.

Arthrostemme, ի. բ. յօդապատակ:

Arthrostène, ա. մբ. անմկյօդ. սեռ չաուայօդ պատենաՓևից:

Arthrostigme, ա. բ. յօդասաոտոր. Ֆատուած քարտաէր (pétrophile) տեսակի:

Arthrostracé, ա. խբ. յօդաԽնցի. յօդաւոր խնցի ունեցող խեցնմորՓ. || —es, ի. յ. —ք:

Arthrostyle, ա. բ. յօդասլաք. սեռ մնկոց ի ոտիմէ կիպերեայց:

Arthrostylées, ի. յ. բ. յօդասլաքեայք. սեռ բեղնամակից մնկոց:

Arthrostylide, ի. բ. յօդասլաքիկ. սեռ ոտիմի կիպերեայց:

Arthrostylidion, ա. բ. յօդասիոն. սեռ սիզայնոց:

Arthrothamne, ա. բ. յօդաՓուփ. տունկ ինչ եւ լօս:

Arthrotile, ա. բ. յօդալք. սեռ լօսից, ոտիմ գետաբուսեայց (rivulariées).

Arthrotome, ա. բ. յօդատ. տեսակ լօսից, ի ոտիմէ լՓորդից (conjuguées). [Փիւն:

Arthrotomie, ի. վ. յօդաՖատու-

Arthrozamie, ի. բ. յօդախըրՓար. տեսակ խրՓարի (zamie).

Arthrozoaire, ած. եւ ա. յօդակենդան. կենդանի յօդաւոր:

Arthrure, ա. բր. յօդագի, յօդաձեռ. տեսակ վիշապակի (dragonneau).

Arthur, ա. արՓիւր. հոմանի խառնակեցիկ կնոջ:

Arthurisme, ա. արՓիւրուՓիւն. դեր արՓիւրի:

Arthuriste, ած. արՓիւրական:

Artialiser (արսիա) ն. արուեստել, արուեստացուցանել. — la nature.

Articère, ա. մբ. ոչՁեղՁիւր, քոլորեղՁիւր. տեսակ երկյօդ պատենաՓևից:

Artichaut (չօ) ա. բ. կանկար, կանկառ, * արՓիՓուկ, արՓիՓուկ, արտիՓուկ «էնկինար». instrument pour arracher les —s, կանկրիան. plant, pied d'—. Cœur, feuille, fond d'—. Aimer les —s. Manger des —s

—s au beurre. —s à la barigoule, s. Barigoule. 2. —. (իրանալ):

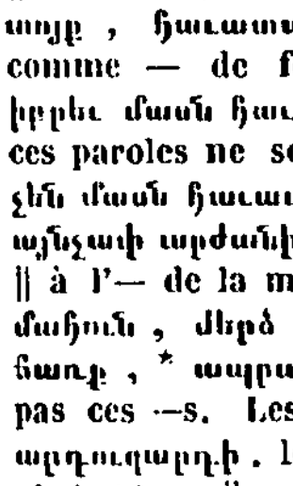
Artichautière, ի. կանկարասան. կանկարի արտ «էնկինարլըգ». 2. կանկարան, կանկարոց. աման կանկար ևթելոյ:

Article, ա. մգ. յօդ, յօդուած. «օյնագ». հն. **Articulation.** Les —s du doigt. 2. բ. յօդ, արՓր, աՓր. en français, les —s sont le, la, les. 3. փ. յօդուած. petit —, յօդուածիկ. — de journal. Faire, rédiger un —, — յօրինել, խմբագրել. insérer, publier un — dans un journal, յնուել, իրատարակել — յօրագրի. qui écrit un —, յօդուածագիր. action d'écrire des —s, յօդուածագրուՓիւն. — de fond, խմբագրական —, խմբագրական. un — de loi. L'— du traité est clair. — par —, — առ. —, մի քան միջէ. 4. յօդուած, նիւթ, խնդիր, * բան. nous reviendrons sur cet —. Les —s d'un compte. || — de foi, ճառ հաւատոյ, հաւատոյք, հաւատոյիք. || croire qc. comme — de foi, հաւատալ իմիք իրրեւ ճառ հաւատոյ՝ սրտի մտօք. ces paroles ne sont pas —s de foi, չեն ճառ հաւատոյ բանք նորա, չեն այնչափ արժանի հաւատարմուՓեան. || à l'— de la mort, ի ժամ՝ ի կէտ մահուան, մերձ ի մահ. 5. վճ. վաճառք, * ապրանք. nous ne tenons pas ces —s. Les —s de toilette, — արդուզարդի. les —s de Paris, Փարիզեղէնք. || p. faire l'—. բոյսոյնել, գովել յոյժ. 6. բ. յօդ, խաղալիք:

Articulaire, ած. բժ. յօդական, յօդային, յօդուածական, յօդուածային. douleur —. Artères —s, յօդաշնչերակք. apophyse —, յօդարձէն. 2. բ. —. feuilles —s.

Articulairement, մ. յօդուածաբար, յօդուած առ յօդուած. énoncer des faits —, մանրապատում առնել զիրս:

Articulation, ի. մգ. յօդ, յօդուած «օյնագ». l'— des doigts. Maladie des —s. 2. բ. յօդ. les —s des plantes. 3. փ. յօդումն, յօդաւորումն, յօդաւորուՓիւն, արտաբերուՓիւն, հագագաձիւնուՓիւն. avoir l'— bien nette, յլուսակ յոյժ ունել զ—. — des sons, — ձայնից, յօդածայնուՓիւն. 4. գտ. մանրապատում նկատագիր. — de faits, — եղելոց:

Articule, ա. յօդիկ, յօդուածիկ:

Articulé, e, ած. կ. յօդաւոր, յօդապատ, բազմայօդ. animaux —s. 2. բ. յօդաւոր. pétiole —. 3. բ. եւ փ. յօդեալ, յօդաւոր, արտաբերեալ, յստակ. son —, յօդածայն. paroles mal —es, անյօդ՝ անյստակ՝ խնդրելի բանք. mots bien —s. 4. —s, ա. յ. կ. յօդաւորք. || —es, ի. յ. բ. —:

Articulément, մ. յօդուածաբար, յստակ, յստակապէս, յստակաբար. prononcer les mots —.

Articuler, ն. մգ. յօդել, յօդաւորել, կցել զյօդս. — un squelette. 2. փ. յօդել, յօդացուցանել, արտաբերել, ողջ ածել, *սրոշ հնչել. — un mot, des syllabes, des lettres. — distinctement. — un son. 3. գտ. յօդել, մանրապատում՝ յստակապատում՝ յստակապատում առնել. — des faits, un fait.

S'articuler, դ. մգ. յօդիլ, յօդանալ, կցիլ. l'humérus s'articule avec l'omoplate. 2. փ. յօդիլ, հնչիլ, արտաբերիլ. cette lettre, ce mot s'articule difficilement, facilement.

Articuleux, euse, ած. կ. եւ բ. բազմայօդ: [կան:

Artiel, elle, ած. արուեստա-

Artifice, ա. արուեստագիտուՓիւն, ճարտարուՓիւն, * վարպետուՓիւն. cette machine est faite avec un — merveilleux. L'— de son style séduit. L'— de son élequence. 2. ճարտարմտուՓիւն, ճարտարանք. հնարք. ճարտարմտաց հնարք, հնարմիտքուՓիւն. confondre l'— avec l'art. 3. արուեստագիտուՓիւն, չարմիտ՝ չարարուեստ հնարք, չարարուեստուՓիւն, խորագիտուՓիւն, խորամանկուՓիւն, նենգ, նենգուՓիւն, մանկ, խորամանկուՓիւն, խարդախուՓիւն. un procédé plein d'—. Epuiser toutes sortes d'—s, գամենայն հնարս հնարել. user d'—, avoir recours à l'—, նենգաւ՝ մանկաւ գործել, *— բանեցունել. on use de mille —s pour parvenir. Parler sans —, անննենգ խօսել. homme sans —, այր անննենգ՝ անմանկ. se garantir des —s de qn. Être exposé aux —s des méchants. 4. իրանիՓ. magasin d'—s. || Feu d'—, իրարուեստ, իրախաղ, իրախաղուՓիւն. faire, tirer un feu d'—, — առնել. de feu d'—, իրարուեստական:

Artificiel, elle, ած. արուեստական, արուեստակերտ, ձեռարուեստ, շինուածոյ, * շինծու, շինովի. fleur, grotte, beauté —elle. 2. աս. արուեստական. jour, horizon —, օր, հորիզոն —. || եչ. —. lignes —elles, — գիծք. || բգ. aimant, froid —, մագնիս, ցրտուՓիւն —. || ճս. preuves —elles, — ապացոյցք՝ փաստք:

Artificiellement, մ. արուեստաբար, արուեստապէս, արուեստօրէն. cette machine se meut —.

Artificier, ա. իրարուեստի, իրախաղ, *իրախաղ շինող «Փիշէնքճի». c'est le meilleur — de Paris.

Artificieusement, մ. չարարուեստաբար, նենգաբար, խորաման-

կաբար. il a parlé —. Il a exposé le fait très —. Il s'est — conduit dans cette affaire. Il s'y est pris —

Artificieux, euse, ած. չարարուեստ, ճարտարապաստյալ, հնարիմաց, խորամանկ, խոլապէտ, չարահնար, չարիմաց, բազմամանկ, նենգամիտ, նենգաբարոյ, նենգաժեռ, նենգախոհ, նենգագործ, նենգաւոր, նենգապատիր. esprit, conseil, discours —. — dans ses discours, նենգախօս, նենգաբան. femme, conduite, insinuation —euse. C'est l'homme du monde le plus —. C'est un — coquin. Paroles —euses.

Artillerie, ի. հրետանի, հրանք, Ռնդանօթք. — de siège, de montagne, de campagne, — պաշարման՝ պարսպամարտիս, լեռնագնաց, ճակատամարտ —. faire jouer l'—, արձակել հրետանի. pièce d'—, հրեռ, Ռնդանօթ. la grosse —, առուար՝ * խոշոր —. 2. հրետան, հրետազօր, Ռնդանօթազօր. commander l'—. Corps d'—, հրետազօր. գունդ Ռնդանօթաձիգ զօրաց. officier d'—, հրետանապետ. général, grand-maître d'—, հրետանապետ. — à pied, à cheval, — հետի, ձիաւոր. — volante ou légère. Սահեւազին —. école d'—, հրետանոցական դպրոց. il est dans l'—. 3. հրետանաւորութիւն. général connaissant parfaitement l'—. Qui connaît l'—, հրետազէտ:

Artilleur, ա. հրետանաւոր, հրետանաձիգ, Ռնդանօթաձիգ « Ռոխիս »:

Artimon, ա. ն. խելակայմ, յետակայմ « գըչ տիրէկի ». ին. mât d'—. 2. խելառագաստ, յետառագաստ. առագաստ խելակայմի. carguer, amurer l'—.

Artiodactyle (Ռիօտաքթիլ) ած. կ. զուգամատն. || —s, ա. յ. զուգամատունք. կենդանիք որոց ամբակն անի երկու հնգատնս: [զուգակերպ:

Artiomorphe (Ռիօ) ած. ա. կ.

Artioptéryx (պիքս) ա, մր. անՌևաԹև. սեռ ջրաՌևից:

Artiozoaire (Ռիօ) ած. եւ ա. կ. զուգակենդան:

Artisan, ա. արուեստաւոր, արհեստաւոր, արուեստագործ, արհեստագործ, ձեռագէտ, ձեռնարուեստ. — habile, adroit. Honnête —. 2. փ. արուեստաւոր, գործակ, հեղինակ, հաւակ, պատճառ. être l'— de sa fortune, de son malheur. Un — d'impostures, d'iniquité, առատար անօրէնութեան, մշակ անիրաւութեան. — de mes tristes destins. || առ. à l'œuvre on connaît l'—, ի գործոյն ճանաչի արուեստաւորն:

Artocarpe.

Artisane, ի. արուեստաւորուհի, արհեստաւորուհի, արուեստագործուհի:

Artison, ա. մր. ձիրց « կիսել »:

Artisonné, e, ած. ձրցակեր. bois —.

Artiste, գ. արուեստագէտ, ճարտար, գեղարուեստագէտ. grand, célèbre —, Une —, արուեստագիտուհի, ճարտարուհի. 2. ած. —. cet homme est né —. 3. — dramatique. կ. —, դերասան. դերասանուհի. || — pédicure, ոտնբոյժ. — vétérinaire, անասնաբոյժ. — capillaire, — en cheveux, վարսայարդար. հն. **Coiffeur.**

Artistement, մ. արուեստիւ, արուեստագէտ, արուեստագիտաբար. — fait, արուեստագործ, արուեստակերտ, արուեստաշէն, ճարտարագործ. — tressé, արուեստահիւս, արուեստահիւսակ, ճարտարահիւս. — arrangé, արուեստայարմար, արուեստայարդար:

Artistique, ած. արուեստական, արուեստագիտական, արուեստայարմար, արուեստագործ, արուեստակերտ, ճարտարագործ, * վարպետ. œuvre —. C'est —, ճարտարարուեստ է. réunion —, ժողով արուեստագիտաց. cet objet n'a aucune valeur —. Les richesses —s d'un musée.

Artocarpacées, տ. **Artocarpées.**

Artocarpe, ա. բ. հացապտղի, հացածառ. հն. **Jaquier, Arbre à pain.**

Artocarpé, e, ած. բ. հացապտղեայ. || —es, ի. յ. —ք. խումբ ծառոց ոյց նախատիպ հացապտղի:

Artocarpidium (իում) ա. բ. հացապտղատեսիլ. սեռ ծաՌնատեսակ բրածոյ հացապտղեայց:

Artocarpoïde, ա. բ. հացապտղակերպ. սեռ երկատեսակ բրածոյ հացապտղեայց:

Artolâtre, գ. հացապաշտ, հացապաշտուհի:

Artolâtrie, ի. հացապաշտութիւն:

Artolâtrique, ած. հացապաշտական:

Artolithe, ա. իր. հացաքար. հացանեւ նիւթ քարկոլին.

Artomel, ա. գլգ. հացամեղր. *ծնեփելիք հացով եւ մեղրով:

Artonomie, ի. հացագործութիւն, հացաբարութիւն.

Artonomique, ած. հացագործական, հացաբարական:

Artophage, ած. հացակեր:

Artopte, ի. հիւ. յա. հացեփոց. * հաց եփելու փոքրիկ փուռ:

Artorhize, ա. բ. հացարմատ. * բոյս որոյ արմատն ուտի:

Artorhizées, ի. յ. բ. հացարմատեայք. *տունկք որոց արմատք կ'ուտուին:

Artotroge, ա. բ. հացկերտուկ. * տունկի տեսակ:

Arubée, ի. բ. ջաւիրի. հատուած ժողով (galipée) սեռի:

Aruera, տ. **Lentisque.**

Arum, ա. բ. նուխկ, նուխճ. գա. **Gouet**ի. — maculatum, բծկան նուխկ:

Arunde (արընտ) ի. բ. շամբ. սեռ

Arum.

տոհմի եղէգնանման սիզայնոց. ռկ. **Canne de Provence.**

Arundinacé, e (արոն) ած. բ. շամբաւոք. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ տոհմի սիզայնոց:

Arundinaire (արոն) ի. բ. շամբաբոյս. սեռ տոհմի սիզայնոց:

Arundine (արոն) ի. բ. ծաղկաշամբ. սեռ տոհմի խոլոբոյից:

Arundinelle, ի. բ. շամբիկ. սեռ սիզայնոց:

Arundo, ա. լա. **Arunde**ի:

Aruspication (սիօն) ի. ընդերաքննմայութիւն: [մայական:

Aruspicatoire, ած. ընդերաքնիչ-

Aruspice, ա. հիւ. հռ. ընդերաքնիչ, լերդաքիմայ:

Aruspicine, Aruspicisme, ի. ընդերաքնմայութիւն, լերդաքիմայութիւն

Arvales (արվալ) ա. յ. հխ. հռ. Արվալք. երկոտասան քուրմք Դեմետրէ դիցուհոյ :

Arvan, ա. կմ. արվան. խեցեմորթ նման պտուտակի (térèbre).

Arundinaire.

Arvèle, ա. մբ. արվել. սեռ տոհմի հնգաթաշխից (pentatomes).

Arverse, ի. բ. արջի հաս. խոտ տարեւոր :

Arvicole, ած. արտաբնակ. 2. ա. կ. տ. **Campagnol.**

Arviculture, ի. եգ. արտամշակութիւն :

Arvien, enne, Arvin, e, ած. բ. արտային, արտաբոյս :

Aryaque, ած. նախարիական. langue —.

Ary-aryténoïdien, ած. եւ ա. մգ. առի-ձագարակերպական. * ընդմիջական (transversal) դնդեր որ երկու ձագարակերպ աճառաց (cartilage) կկցի :

Aryas կամ **Aryens**, ա. յ. Արիք.

Aryballe, ա. հխ. սարկաւան :

Aryen, enne, ած. արիական. les langues —ennes, — լեզուք. 2. գ. Արի, Արիուհի. les —s, —ք :

Ary-santorinien, ած. եւ ա. առիսանտորինեան. հմ. **Ary-aryténoïdien.**

Arytène, ա. կմ. տ. **Arrosoir.**

Aryténo-épiglottique, ած. ձագարամակլիզուային. յատուկ ձագարակերպ աճառաց եւ մակլեզուի :

Aryténoïde, ած. մգ. ձագարակերպ, խոկակակերպ. cartilage —, աճառ —, խոկաճառ. glandes —s, խոկագեղձ. 2. ա. —:

Aryténoïdien, enne, ած. եւ ա. մգ. ձագարակերպական :

Arythme, տ. **Arrythme.**

Arythmie, ի. բխ. անկանոնութիւն (շարժման գործարանի) :

Arythmique, ած. բխ. անկանոն. mouvement —. 2. անկանոնաշարժ :

Arzegaie (կէ) ի. շուառն. ազգ երկայն նիզակի. հմ. **Zagaie.**

Arzel, ա. ճարտկէն. ձի ոյր յետին ոտք եւ մասն գլխոյն սպիտակք են :

As (աս) ա. դ. ասաբ, ասարիոն. հին դրամ հռոմէական. 2. խաղ. եզակ, միակ, միաւոր, *մէկնոց « եէք, պէյ ». — de pique, de cœur, de trèfle, de carreau. Jouer —, — խաղալ :

Asacramentaire, ած. աբ. անխորհուրդ. առանց խորհրդոց եկեղեցւոյ :

Asa-doux, Asa-doulcis (ասատուլսիզ) տ. **Assa-doux, Assa-doulcis.**

Asa-fœtida, տ. **Assa-fœtida.**

Asagrée, ի. բ. ասագրենի, ասագրաբոյս. տունկ ընդարեր :

Asaphie, ի. բժ. անյստակութիւն (լեզուի) :

Asaphus (իս) ա. վբ. կ. անստոյգ:

Asarcie, ի. բժ. անմսութիւն, նիհարութիւն :

Asarées, ի. յ. բ. սղանկննայք:

Asaret (ազարէթ) ա. բ. ասարոն. սեր, կազմր, մշուան, մրուանտակ, նարդեան, նարդին վայրենի, նարդոս վայրի. հն. **Cabaret, Rondelle, Oreillette, Nard sauvage.**

Asarine, ի. տգ. սեւերին, բնաբեր. քաֆուր սեւերի. 2. բ. սեւերիկ. սեռ տոհմի խուլաբուսնայց :

Asarinė, e, ած. բ. սեւերնայ, սեւերանման:

Asarite, ի. տգ. սեւերաքար. մարմին բիւրնեղանալի հանեալ ի սեւերէ :

Asaroïde, ած. բ. սեւերակերպ. հն. **Asariné.**

Asaron, ա. խճայատակ :

Asarone, ի. տգ. տ. **Asarine.**

Asarque, ի. բ. վախտ. սեռ տոհմի խոլորձայնոց :

Asarum (ազարում) ա. լա. **Asareth** : [բնատ :

Asbéferrite, ի. հբ. երկաթասբեստ,

Asbeste, ա. հբ. ասբեստ. անշէջ՝ անկեզ քար. անկիզելի նիւթ հանածոյ, յազգէ անաթատի (amiante).

Asbestiforme, ած. բպ. եւ բ. ասբեստանման :

Asbestin, e, ած. հբ. ասբեստեան : [քար :

Asbestinite, ի. հբ. ասբեստա-

Asbestoïde, ած. հբ. ասբեստակերպ. հն. **Amiantoïde.**

Asbolane, ի. տգ. մուբան. խառնուրդ կոբալտի ՕՕուտկի եւ մանգանի գերաՕՕուտկի :

Asboline, ի. տգ. մուրին. իւղ ինչ հանեալ ի մրոյ : [մուրինախառն :

Asbolique, ած. տգ. մուրինային,

Ascagne, ա. կ. ապիտունչ. ազգ կապկի : [կովածուծ, կովծուծ :

Ascalabote, ա. սբ. կովադիաց :

Ascalabotoïde, ած. կովծուծակերպ. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ կովադիացից :

Ascalaphe, ա. մբ. ասկալափ. միջատ գեղեցիկ նման շերեփակոնոյ:

Ascalaphie, ի. Ծ. ասկալափիկ. բուի տեսակ :

Ascalonie, ի. բ. ասկաղոնիկ, սխտորուկ. ազգ սխտորկի (échalote).

Ascaricide, ի. բ. աժնասպան. սեռ անկոց ի տոհմէ վերնոնեայց :

Ascaride, ա. բբ. աժն. որդն աղեաց. — lombricoïde, բնդերաճճի :

Ascaridés, Ascaridiens, ա. յ. բբ. աժնեայք, աժնեանք. կարգ անոտն որդանց, որոց սիրտ աժն :

Ascaridiasis (սիս) ի. ախ. աժնախտ. խօճուկ պատճառեալ յաժնոյ:

Ascaridie, տ. **Ascaricide.**

Ascarine, ի. բ. աժննի. սեռ տոհմի կանաչածաղկեայց :

Ascèlo, ած. եւ գ. հշբ. անսրտն:

Ascélie, ի. հշբ. անսրտութիւն :

Ascendance (ասան) ի. նախածինք. — paternelle, maternelle. 2. աս. վերելք. l'— de Vénus. || չգ. աճումն. || փ. —. l'— de la prospérité publique.

Ascendant, e, ած. եղեան, վերելեակ, վերամբարձ. mouvement —. Ligne, force —e. 2. աս. —. astres, degrés —s, — աստեղք, աստիճանք. latitude —e. Nœud —, — հանգոյց, հանգոյց վերելից. || signes —s, նշանք՝ կենդանակերպք —ք (Խոյ, Ցուլ, Երկաւոր, Այծեղջիւր, Ջրհոս, Ձուկն). 3. մգ. —. veine —e, — երակ (որ բերէ զարիւն ի սիրտ). vaisseaux —s, — անօթք. 4. բ. —. étamines —es, — առէջք. tige, sève —e. 5. եժ. —. gamme —e, — ձայնաբան. 6. բժ. —, ուղղաբերձ. douche —e, ջրցան —՝ * վարէն վեր. 7. աստ. —. astre —, աստղ վերելեակ՝ ծննդաբաշխ. քան ախտարակաց աստղն որ ամբառնայ ի հորիզոն ի ժամու ծննդեան. 8. չգ. աճական, աճեցուն. progression —e, — յառաջատութիւն. 9. ազբ. վերելեակ, նախածին, նախասեր. ligne —e, — գիծ՝ ճիւղ :

Ascendant, ա. աս. վերելակ. *վեր եղող. կէտն ծրի խաւարման. tel signe était à l'— quand la tempête s'éleva. 2. աստ. վերելեակ, ծննդաբախտ, ծննդաբաշխ. il faut savoir votre —. 3. փ. ժխտումն, բռնաճին յօժարութիւն. — invincible, irrésistible. Funeste, heureux —. Il a un heureux —. Céder, résister à son —. Son — l'emportera. Être dominé par son —. 4. փ. ազդեցութիւն, իշխանութիւն. il a un grand — sur moi. Il exerce un grand — sur l'esprit de sa mère. User, abuser de l'— que l'on a sur qn. L'— qu'il avait pris sur moi. Prendre sur qn. de l'—. L'— du génie, de la vertu. 5. սերագիծ, նախաճին, նախաճնող. compter qn. parmi ses —s.

Ascenseur (ասան) ա. վերահան, վերհան. *տան վերի դասիկոնքն հանող մեքենայ. monter, descendre par l'—. Se servir de l'—.

Ascension (ասան) ի. բգ. ելք, վերելք, վերելութիւն, վերելումն, ամբարձումն. l'— d'un aérostat, d'un ballon. — au mont Ararat, վերելք յԱրարատ. — pénible, périlleuse. L'— de l'eau dans une pompe, du mercure dans le baromètre, de la sève dans la tige, dans les rameaux. 2. աս. ելք, վերելք. — droite, oblique, ուղիղ, խոտոր —. 3. կր. Համբարձումն. Վերացումն. l'— de Jésus-Christ. || —, տօն Համբարձման՝ Վերացման. l'— est quarante jours après Pâques. Le jour de l'—. Le mystère de l'—. || —. պատկեր Համբարձ-

ման՝ վերացման . une belle —. — d'après tel maître.

Ascensionnel, elle (ասանսիոնել) ած. վերելական, համբարձային, բարձրացող . force —elle, — զօրութիւն. 2. փ. —, աճելական . mouvement — de la Bourse, des fonds.

Ascensionniste, գ. վերելեակ , վերելակ , վերելորդ, * լեռ. եվնող :

Ascensoir (ասան) ա. ար. վերամբարձ (առնակի կառուց) :

Ascète (ասէթ) ա. ճգնաւոր :

Ascétique (ասէ) ած. ճգնաւորական , ճգնողական , ճգնազգեաց , խստակեաց . vie —, — կեանք. 2. ա. ճգնաւոր . c'est un —. 3. ի. ճգնաւորականն , ճգնաւորական կեանք . 4. ա. յ. ճգնողականք . ճգնաւորական մատենագրութիւնք . les —s de saint Basile.

Ascétisme, ա. ճգնաւորութիւն :

Asche (աշ) ի. եբ. գազան , կաւային խառ տոլոմիկի :

Aschemonella (ասքէմոնելլա) ա. կ. ձառուկ. սեռ ծակաբերից (foraminifères).

Aschistodactyle (ասքիսթոտաքթիլ) ած. հշբ. անիերձամատն. *որոյ մատունք իրարու կպած են :

Aschistodon (ասքիս) ա. բ. անիերձատամն. սեռ մամռոց :

Ascidie (ասքիտի) ի. կ. ակնոր , ծովատիկ (outre de mer). 2. բ. տրկնոր : [feuille —e.

Ascidié, e, ած. բ. տկաւոր .

Ascidien, enne, ած. կ. տկնորեան . || —s, ա. յ. —ք. տոհմ պարեգօտաւորաց (tuniciers) , որոց նախատիպ տկնոր : [feuille —.

Ascidiforme, ած. բ. տկածեւ .

Ascidiocarpe, ած. տկապտուղ . * ասի զներդաբուսից որոց պտուղք ծայրէն կբացուին : [քարաքոսի :

Ascidion, ա. բ. տկիկ . տեսակ

Ascidiophore, S. **Ascophore.**

Ascie, ի. մբ. անկոր. միջատ ինչ:

Asciens (ասիէն) ա. յ. անբստուերք, անստուերեանք . բնակիչք այրեցած գօտւոյ :

Asciforme, S. **Ascidiforme.**

Ascigère, S. **Ascophore.**

Ascion (ասիօն) ա. բ. տկուկ . ի տոհմէ մարգրաւասերից (margraviacées).

Ascire, ա. բ. արենին . Ծփիկ ի ցեղէ պոպղակեայց (hypéricacées).

Ascite (ասիթ) ի. բժ. ջրխոց . ջրգոյութիւն գանձակային , * վորուկց . 2. ձբ. տկածուկն :

Ascitique, ած. բժ. ջրխոցային . maladie —. 2. գ. ջրխոց, ջրխոցեալ . un —, une —.

Asclépiadacées, ի. յ. աքալասերք , ասկլեպեասերք . խումբ միածերի եւ ենձասեր (hypogyne) տընկոց , որոց նախատիպ աքալ (asclépiade).

Asclépiade, ած. եւ ա.յն. եւ լտ. տչ. ասկլեպեան . un vers —. Un —.

Asclépiade, ի. բ. աքալ , ասկլեպիկ . խոտ մշտադալար . ին. **Asclépias.**

Asclépiadées, ի. յ. բ. աքալեայք , ասկլեպեայք . տոհմ երկպտուկ տնկոց՝ նախատիպ ունելով զաքալ՝ զասկլեպիոս :

Asclépiadine, ի. տգ. աքալին ,

Asclépiade.

ասկլեպին . գոյացութիւն գտեալ յազգ ինչ ասկլեպիոսի . ին. **Asclépine.**

Asclépiadinées, ի. յ. բ. աքալինեայք . դաս երկպտուկ միածերի բուսոց : [piade.

Asclépias (աս) ա. S. **Asclé-**

Asclépien, enne, ած. ասկլեպեան. ode —enne. Chant —.

Asclépies (փի) ի. յ. հխ. յն. ասկլեպատօնք . տօնք ի Յունաստան ի պատիւ Ասկլեպիոսի :

Asclépiion, ա. հխ. ասկլեպատեան, ասկլեպատուն . տաճար Ասկլեպիոսի , ուր դարմանէին հիւանդք :

Asclépine, S. **Asclépiadine.**

Asclépion, ա. տգ. ասկլեպիոն. նիւթ հանեալ յաստրական ասկլեպիկէ :

Asclère, ա. մբ. անխատիկ . սեռ այլայօդ պատենաձեւից :

Asclérine, ի. հբ. անխատուկ . ժայռ խստաքարային գետնոյ: [անկոյ:

Ascobole, ա. բ. տկաբձակ. ազգ

Ascobolées, ի. յ. տկաբձակեայք. խումբ սնկոց : [ջերեայք :

Ascocératides, ա. յ.վբ. կ. տկեղ-

Ascochyte (չիթ) ա. բ. տկալոյծ. սեռ մանր մակաբոյծ սնկոց : [(մանրէ)

Ascococcus, ա. պատենազնդիկ

Ascogastre, ա. մբ. տկափոր . սեռ տոհմի օձամաքուից (ichneumoniens). [ջրաճենաց :

Ascoglène, ի. կ. տիկակն . սեռ

Ascogone, ա. բ. տկածին . անուն տուեալ իգական գրիծարանի ազգ իմն բորբոսի (eurotion).

Ascolépis (իս) ի. բ. տկակեղեւ . սեռ կիպերեայց :

Ascolies (լի) ի. հխ. յն. տկատօնք . տօնք Աթենացւոց ի պատիւ Բակքոսի : [տեսակ սնկի :

Ascomyce, ա. բ. տկասնկիկ .

Ascomycètes, ա. յ. բ. տկասունկք . ենձադաս սնկոց :

Ascomys (միս) ա. կ. տկամուկն. տեսակ մկնարջի. ին. **Hamster.**

Asconémées, ի. յ. բ. տկաթելք . տոհմ հիւսասնկոց (hyphomycètes).

Ascones, Asconides, ի. յ. կ. կրասունկք . տոհմ կրային սնկոց :

Ascophore, ած. բ. տկակիր . 2. ա. —. ազգ սնկոց :

Ascophorées, ի. յ. բ. տկակրեայք : ցեղ մանրացուցական սնկոց , որոց նախատիպ տկակիրն :

Ascophycées, ի. յ. բ. տկալօրք . ին. **Fucacées.**

Ascophyte, ա. բ. տկաբոյս . բոյս ծովային որ ունի օդալից փամփրշտիկս :

Ascosie, ի. կ. խորատիկ . * սեռ լօտակենդանեաց որ ի խորս Ովկիանոս ապրի : [ազգ սնկոց :

Ascospore, ա. բ. տկաձորձ .

Ascosporés, ի. յ. տկաձորձեայք. տոհմ քարաքոսից, որոց ձորձք (spores) գտանին ի տկիկս :

Ascostrome, ա. բ. տկախշաի. սեռ գնդատեայ (sphériacées) սնկոց:

Ascothamnion , ա. բ. տկաձուփ. սեռ լօտից:

Ascotriche, ա. բ. տկաճիր. սեռ սնկոց : [եայք :

Ascyrées, ի. յ. բ. սրոհունդ-

Ascyrie, ի. բ. սրոհունդ . տեսակ պոպղակի (millepertuis).

Ascyroïdées, ի. բ. սրոհունդակերպք :

Ascyron, ա. բ. S. **Ascyrie.**

Aséité (ասէիթէ) ի. անկուածիւն , ինքնագոյութիւն (Աստուծոյ):

Aselgotripsie, ի. ախ. կնագիջագործուիչ . գիջագործուածիւն կնոջ :

Asellation, ի. բժ. իշագնացուիչ. *իշով պղպղիլն իբրեւ դեղ : [ինչ:

Aselle, ա. խբ. իշակ . խեցեմորթ

Asellides, ա. յ. խբ. իշկեայք . խումբ ինչ խեցեմորթաց :

Aselline, ի. տգ. փողոշիւղին . կալաքարակերպ փողոշիւղոյ :

Asepsie, Aseptie (սի) ի. բժ. անեխուի , ապականեխուի, նեխատումն :

Aseptique, ած. բժ. անեխական. ապանեխ, նեխահալած: [պանեխել :

Aseptiser, ն. ախ. անեխել, ա-

Aseptol, ա. տգ. անեխոլ . հեղուկ գոյացութիւն կարմրօրակ , վարի իբրեւ նեխահալած :

Asialie, ի. բժ. անլորձնութիւն :

Asiarchat(քա) ա. ասիապետուի :

Asiarque, ա. ասիապետ :

Asiatique, գ. Ասիացի , Ասիուհի. 2. ած. ասիական, ասիացի. style —, ասիական՝ ճոխաբան ոճ. luxe —, — պերճանք . mœurs, coutumes —s. Société —, — ընկերութիւն :

Aside, ի. մբ. ասիդ , արսին. միջատ ինչ :

Asidère, ած. աներկաթ :

Asidérite, ի. հբ. աներկաթաքար . * օդերեւոյթ որ չունի կարմիր մետաղական երկաթ :

Asidites, ի. յ. մբ. ասիդեայք . խումբ տոհմի սեւամարմնոց նախատիպ ունելով զասիդ :

Asile, ա. ապաստան , ապաստանարան , պատսպարան . lieu d'—, տեղի ապաւինի , ապաստան . — assuré, un sûr —, անքոյթ —. 2. փ. ապաստան , պատսպարան , ապաւէն . la solitude est un — contre les passions. 3. ապաստանարան . տեղի տածման հիւանդաց՝ ծերոց . l'— de

Vésinet. 4. փ. ապաստան, ապաստանարան, բնակարան. trouver un — chez un ami. Sans —, անապաստան, անբնակ. l'— de la vertu, de la volupté. || Le dernier —, յետին —, գերեզման. 5. salle d'—, կլ. —, մահկանոց, ողջարան, մահկավարժոց, մահկապարտէզ, մահկապատէն:

Asile, ա. մբ. ձիապիծակ. — frelon, ձիաասպ, ձիաասան:

Asilides, Asiliques, ի. յ. մբ. ձիապիծակեայք:

Asimine, ի. մբ. քնարուկ. պատղն քնարենոյ:

Asiminier, ա. բ. քնարենի:

Asinaire, ած. ի. meule —, երկան իշոյ՝ իշաղաց:

Asinal, e, ած. իշական. tête —e.

Asination, ի. իշագնացութիւն. իշով շրջագայութիւն զբօսանքի կամ առողջութեան համար:

Asindule (ազին) ա. մբ. դին. վիճաս ինչ երկինս:

Asine, ած. ի. իշոյ, իշային. race —, — ցեղ, իշացեղ. || bête —, տ. Bête.

Asiner, ե. իշանալ. * եշ դառնալ:

Asinier, ière, ած. իշական, իշային:

Asiphoniates, Asiphoniens, ա. յ. կ. անիսողեայք, անիսոլեանք. բաժանումն Քաննախտիկ (lamellibranches) կակղամորթոց:

Asiphonobranche (սիրանշ) ած. կ. անիսողախռիկ. || —s, ա. յ. —ք. կարգ ինչ փափկամորթոց:

Asiphonoïdes, ի. յ. կմ. անիսոլակերպք. կարգ գլխատն կակղամորթոց:

Asiraque, ա. մբ. Քիքիրկ. վիճաս ինչ կիսաձեւ:

Asitie (Քի) ի. բժ. անկերակութիւն:

Askélie, տ. **Ascélie**.

Askidiosperme, ա. բ. ոկիկասերմն. տես ֆիժարեայց (restiacées).

Askose, ի. բ. լմոր. պատուղ կիսակրիսեայց:

Asmodée, ա. Ասմոդեւս, Ասմոդանուն չարասէր դիւի:

Asmonich, ա. բ. ասմոնիկ. ծառ մեծ ի Փերս:

Asode (ազոտ) ի. ախ. անդոհիա

Asomopède, ա. կբ. անմարմնոտն. տես պարիգօտաւորաց (tuniciers).

Asope, ի. մբ. ասոպ. տես կիսաՔեփաՔեից գիշերայնոց:

Asophie, ի. անիմաստութիւն:

Asopie, ի. մբ. ասոպուկ. տես ՔեփաՔեից գիշերայնոց:

Aspalacidé, e, ած. մկնախլրդեայ. || —es, ի. յ. —ք. տոհմ կրծողաց, որոց նախատիպն մկնախլուրդ:

Aspalasome, ած. եւ ա. հշբ. խլրդամարմին:

Aspalathe, ա. բ. դարչիշան. Քուփ ինչ ընդարեք:

Aspalathoïdes, ա. յ. մբ. խեճակերպք. հատուած տեռի խեճի:

Aspalax (լաքս) ա. կ. մկնախլրդ. հն. **Rat-taupe**.

Asparagées, ի. յ. ճնեբեկեայք. ցեղ տնկոց, ոյց նախատիպ ճնեբեկ:

Asparagine, ի. տգ. ճնեբեկին. գոյացութիւն գտեալ ի նորարոյս ատրս ճնեբեկի:

Asparaginées, տ. **Asparagées**.

Asparagique, ած. տգ. ճնեբեկային. acide —.

Asparagoïde, ած. բ. ճնեբեկանեղ. || —s, ի. յ. —ք. հն. **Asparaginées**.

Asparagolithe, ա. հբ. ճնեբեկաքար:

Asparagus (լաս) ա. յա.

Asparamide, տ. **Asparagine**.

Aspartate, ա. տգ. ճնեբեկատ. ալ ինչ:

Aspartique, ած. տգ. ճնեբեկային

Aspasie, ի. մբ. եւ բ. ասպասիա. 2. —. բոզ գեղանի, ուշիմ եւ ատենաբան:

Aspasien, enne, ած. ասպասեան, լիսի, վատաշ. des mœurs —ennes.

Aspasiolithe, ի. հբ. սիրաքար.

Aspe, տ. **Dévidoir**.

Aspect (ասպէ) ա. տես, տեսիլ, երեւոյթ, դիտակ, հայեցուած, նայեաց. l'— de l'ennemi, de ces beaux lieux, des beautés de la nature. L'— du danger, du péril, de la mort, տեսիլ վտանգի, մահու. d'un — sévère, խստատեսիլ, խստահայեաց. — d'un cadavre, դիատեսիլ, գիշատեսիլ. à l'— du bourreau, ի տես՝ ի տեսիլ դահճի. trembler à l'— de qn., դողալ ի տես ումեք. au premier —, յառաջնում տեսութեան. maison d'un bel —, տուն գեղեցկատես՝ գեղեցկատեսիլ՝ գեղեցկանիստ՝ գեղեցկադիտակ. 2. տեսիլ, հնարագիտութիւն, եղանակ, դէմք. — doux, riant, gracieux, agréable, noble, auguste, imposant, majestueux, triste, lugubre, affreux, horrible, effrayant, effroyable, farouche, sauvage. D'un — repoussant, ձատագէմ. son — et son langage inspiraient la vénération. 3. կերպարանք, երեւոյթ, դէմք, les différents —s d'une affaire. Question qui se présente sous un double —. Examiner, considérer un objet sous tous ses —s. L'avenir se présente sous un heureux —, բարեգուշակ երեւի ապագայն. sous de faux —s, կեղծս ի կեղծս. cette affaire se présente sous un fâcheux, sous un triste —, չարագուշակ երեւի գործդ, չը Քուի յաջողիլ. 4. աս. երեւոյթ (աստեղաց). — bénin, favorable, propice, — բարեգուշակ. mauvais, malin —, չարագուշակ —. être né sous un heureux, sous un fâcheux —.

Asperge.

Asperge, ի. բ. ճնեբեկ, ճնեբուկ «գուշ գօնմազ». une botte d'—s, տրցակ մի —. manger des —s, — ուտել. aimer les —s, — սիրել. pointes d'—s, ծայրք՝ գլուխք —ի. omelette aux pointes d'—s, ճնեբեկածայր ձուազեղ. || փ. եւ ա. c'est une —, — մի է. երկայնաճաոակ եւ նիհար է:

Asperger [ա. aspergeons; j'aspergeais; j'aspergeai; aspergeant] ն. ցօղել՝ շաղակաւ, սրսկել, ցօղարկել, ցանել. — les assistants. — qn. d'eau bénite. 2. բ. Քանալ, Քրջել. la foule fut aspergée par les jets d'eau.

Aspergerie, ի. ճնեբեկոց, ճնեբեկաբան. ածու ճնեբեկի:

Aspergès (ժէս) ա. շաղիկ. présenter l'—. հն. **Aspersoir, Goupillon**. 2. սրսկուածն. ժամանակ որսկելոյ զօրինեալ ջուրն. on en est à l'—.

Aspergière, տ. **Aspergerie**.

Aspergillaire, տ. **Aspergilliforme**.

Aspergille, ա. բ. շաղակեակ.

Aspergillées, ի. յ. բ. շաղակեայք. ցեղ յօդածերմնեայց (arthrosporées) նախատիպ ունելով զշրշուկեակ:

Aspergilliforme, ած. բ. շրշուկաձեւ:

Aspéricolle, ած. կ. խատաւիկ, խոտապաթանոց:

Aspéricorne, ած. կ. խոտեղջիւր:

Aspérifolié, Aspérifoliacé, e, ած. բ. խոտատերև. || —es, ի. յ. —ք. տեսակ անկոց որոց խորտաբորտք են տերեք. հն. **Borraginées**.

Aspérité, ի. բունդք, խրնդբունդք, խորտաբորտք, խորտաբորտութիւն, անհարթութիւն. l'— du sol, d'un terrain, du bois, de l'écorce, d'une pierre, d'une écaille d'huître. Les —s d'un terrain, d'un chemin, du sol. Plein d'—, խորտուբորտ. 2. փ. անհարթութիւն, խատութիւն, բռնութիւն. l'— du caractère, de l'esprit, de l'humeur. Les —s du style.

Aspermatisme, ա. բժ. անսերմնութիւն. անկարողութիւն կամ դժուարութիւն հեղլոյ զսերմն:

Asperme, ած. բ. անսերմն:

Aspermie, ի. բ. անսերմնալ. 2. ախ. —. ամլութիւն մարդոյ:

Aspérocaulon, ա. բ. խոտաբուն. տես ոտիմի լօտեայց:

Aspérogue, ի. բ. շամակ. տես գաղտիկրեայց:

Aspérolithe, ա. խոտաքար. ջրբաստեալ գայլեազատ պղնձոյ կանաչկին կապոյտ:

Asperseur, ա. սրսկիչ:

Aspersion, ի. սրսկուածն, շրջացանք, շրջացանութիւն. l'— de l'eau bénite. Baptême par —, մկրտութիւն սրսկմամբ:

Aspersoir, ա. շաղիկ. présenter l'—. || հն. **Aspergès, Goupillon**.

Aspérule, ի. բ. ասպրիկ. ի տոհմէ տորոնասերից — odorante, հոտաւէտ —, գեռնի ասող՝ ասողուկ. ռկ. **Petit muguet**. — tinctoriale, տորնուկ. ռկ. **Rubéole, Petite garance**.

Aspérulées, ի. յ. բ. ասպրիկեայք. հատուած տորոնասերից, որոց նախատիպ ասպրիկ:

Asphalie, ի. կմ. եւ խբ. սխրբուկ. կակղամորթ ինչ եւ խեցեմորթ:

Asphaline, ի. ոգ. անվրիպական. գոյացութիւն ինչ պայծուցիկ :

Asphaltage, ա. կշայումն. l'— d'une rue, d'un trottoir.

Aspérule.

Asphaltais, e, գ. կշաշրջիկ, կշագրօսիկ :

Asphalte, ա. կշայ, ասփալտ. կարծր սեւ կուպր. 2. կշայատակ. arpenter l'—. [շտմած :

Asphalté, e, ած. կշապատ, կը-

Asphaltène, ա. ոգ. կշայէն. * կպրէն հանուած սեւ հաստատուն մարմին :

Asphalter, ն. կշայել. կշապատ՝ կշտմած առնել. — une rue, un trottoir. = է. կշաշրջիլ, * կշայի՝ կշայատակի վերայ պառկիլ :

Asphaltias (ֆիաս) ի. մգ. զօրութեան. հինգերորդ ոյք միջատաց :

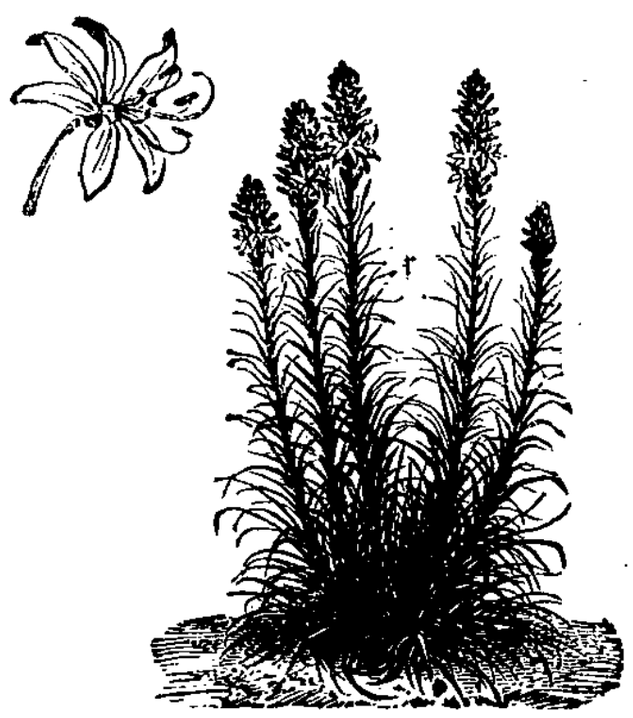
Asphaltite (Lac), Ասփալտեան լիճն կամ Մեռեալ ծով :

Asphère, ա. մբ. անգնդիկ. սեռ քառայօդ պատճառներից : [ձուկ :

Asphie, ի ձբ. ասիի. * գետի

Asphodélacées, Asphodélées, ի. յ. բ. շրիշասերք, շրիզեայք. ոտիմ տնկոց որոց նախատիպ շրեզ՝ ի ցեղէ շուշանասերից :

Asphodèle, ա. բ. շրեզ, շրէշ, շրեժ, Ոռոշ, ասփոդիլոն « չիրիշ

օձու ». — jaune, դեղին —, ոկ. **Bâton de Jacob, Bâton royal**, Յակոբի գաւազան՝ բիր, Յովսեփեր, գաւազան արքայական :

Asphodéline, ի. բ. շրիզակ. սեռ տոհմի շուշանասերից : [կերպ :

Asphodéloïde, ած. **բ.** շրիզա-

Asphodéloïdées, ի. յ. բ. շրիզակերպեայք. հաստուած շուշանասերից :

Asphyxiant, e, ած. շնչահեղծոյց, շնչհեղձիկ, անշնչացուցիչ. gaz —. Odeur —e.

Asphyxie, ի. շնչհեղձ, շնչհեղձուածիւն, անշնչութիւն. tomber en —, անշնչանալ, շընչահեղձ՝ շնչհեղձիկ՝ շնչահեղձիկ լ.:

Asphyxié, e, անց. եւ ած. շնչհեղձ, շնչհեղձիկ, անշնչացեալ, շնչհեղձեալ. on l'a trouvé —. 2. գ. —. secours pour les —s.

Asphyxier, ն. շնչահեղձել, շնչհեղձել, շնչահեղձ՝ շնչհեղձ՝ շնչհեղձամահ առնել, անշնչացուցանել. — գն. La vapeur de charbon asphyxie.

S'asphyxier, դ. — զանձն. il a voulu —. Il s'est asphyxié. 2. շնչհեղձ՝ շընչհեղձիկ՝ շնչհեղձամահ լ., անշնչանալ. — avec des poêles. Vous pouvez vous asphyxier dans cet air.

Asphyxique, ած. շնչահեղձ, շնչհեղձիկ, անշնչական. phénomènes —s.

Aspic (փիք) ա.կ. քարք. être piqué d'un —, par un —, քարքահար լ. 2. փ. un —, une langue d'—, օձաբեղու, չարաբեղու. défiez-vous de cet homme, c'est un —, c'est une langue d'—. 3. խ. —. պաղ միս կամ ձուկն դոնդողանման. 4. բ. ն. S. **Lavande**. || Huile d'—, S. **Spic**.

Aspicarpe, ա. բ. ասպարտակբոյս. տունկ ինչ :

Aspidélite, ի. կբ. վահանաքար :

Aspidiacé, e, ած. բ. ասպարտասերք. || —es, ի. յ. —ք. տոհմ ձարխոտոց :

Aspidichtys (տիքթիս) ա. վբ. ասպարտաձուկն. բրածոյ մեծ ձուկն :

Aspidie, ի. բ. փիլոնց, ասպար. ազգ ձարխոտոյ. հին. **Fougère femelle**. — polystique, արջփիլոնց. հին.

Fougère mâle. — trifoliée, — նռատերեւ. || — impériale, S. **Ptéride**. 2. մբ. —. ազգ Յեփաթեւից գիշերայնոց : [հն. **Aspidiacé**.

Aspidié, e, ած. բ. ասպարեայ.

Aspidiote, ա. կ. ասպարաւոր. ազգ կլուաձեւից նման որդան կարմրոյ. || —s, ա. յ. —ք. բաժանումն խեցեմորթաց, որպէս շողոմ(limaces), կալոյգք (caliges) . . .

Aspidiscines, ի. յ. ջ. ասպարկեայք. տոհմ չրաճճեաց, որոց նախատիպ պասպարիկ : [ազգ չրաճճեաց :

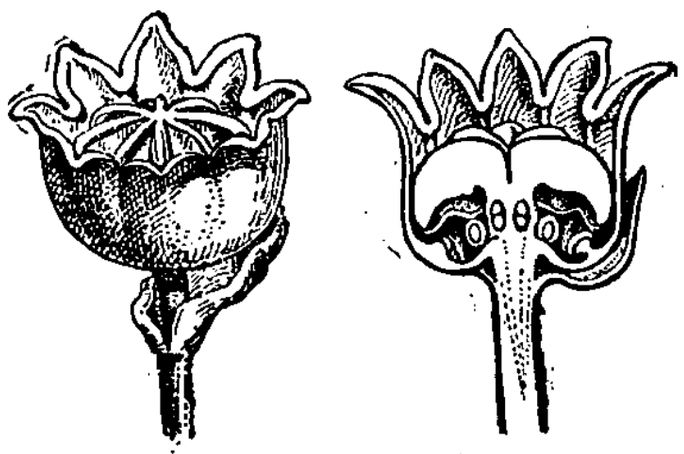
Aspidisque, ա. ջ. ասպարիկ.

Aspidistre.

Aspidistre, ա. բ. վահանաբոյս. ազգ խոտաւեր տնկոց, նման նուիկեայց :

Aspidistrées, ի. յ. բ. վահանա-

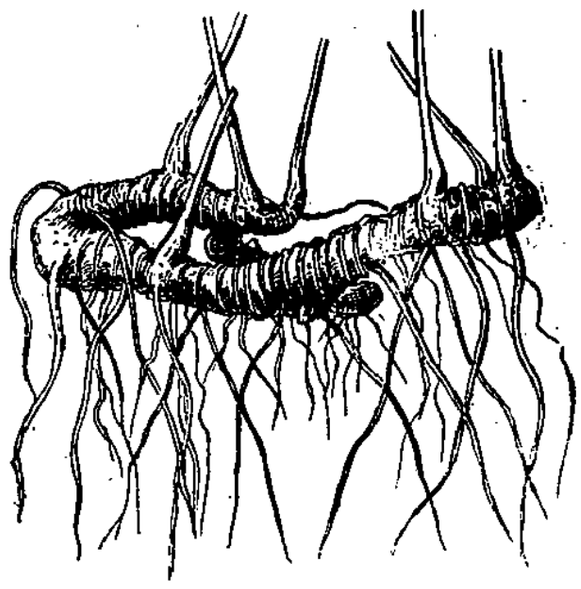

Fleur d'aspidistre.

բուսեայք. խումբ մեթձաւոր սմիլակեայց (smilacinées).

Aspidites, ի. յ. բ. ասպարաքարք. տոհմ բրածոյ ձարխոտոց :

Aspidoachires (ասփիսոաքիր)

Rhizome d'aspidistre.

ա. յ. սբ. ասպարաձեռնատք, ասպարանձաթք. տոհմ մողիզազգի սողնոց :

Aspidobranche, ա. կմ. ասպարախռիկ. ազգ փափկամորթոց, մեթձա-

ար վահանախոտակաց (scutibranches).

Aspidocarpe, ա. բ. վահանապտուղ. տեսակ ժանտափշոյ (paliure).

Aspidocarye (քի) ի. բ. վահանընկոյզ. տես լուսնահինդեայց (menispermacées).

Aspidocéphales, ա. յ. սք. ասպարագլուխք. հատուած օձատեսակ զեռնոց:

Aspidochires (քիր) ա. յ. ասպարաձեռինք. տոհմ մողիզատեսակ զեռնոց:

Aspidogastre, ա. սք. ասպարփոր. տես անոտն որդանց:

Aspidoglosse, ա. բ. ասպարալեզու. տես տոհմի ասկեպեայց:

Aspidolithe, ա. հբ. ասպարաքար:

Aspidomma, ի. կ. վահանակն.

Aspidomorphe, ա.մբ. ասպարաձեւ. տես բառայօդ պատենաձեից:

Aspidophore, ած. բպ. ասպարակիր. 2. ա. —. ձբ. տես տոհմի ծովաձկնակերպից հիւսիսային ծովուց:

Aspidophoroïde, ած. ձբ. ասպարակրակերպ. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ ձկանց, որոց նախատիպ ասպարակիրն:

Aspidoptère, ա. բ. ասպարաձեւ. տես տոհմի մալպիգեայց

Aspidorynque (քէնք) ա. ձբ. ասպարացուռկ. տես բրածոյ ձկանց:

Aspidosperme, ա. բ. ասպարասերմն. տես տոհմի շնատեայց:

Aspidospermine, ի. տպ. ասպարասերմնին. կալակերպ հանեալ ի կեղեւոյ ասպարասերման:

Aspidotis (իս) ի. բ. ասպարունկրն. տեսակ ձարխոտոյ:

Aspidure, ա. կ. ասպարատուտրն. տես տոհմի աստղօձից (astérophides).

Aspigone, ա. մբ. ասպարանկիւն. տես տոհմի հետաձիանեանց (ichneumoniens).

Aspilate, ի. մբ. ասպիղատ. տեսակ գիշերաձուիչ Քիձուան. 2. հբ. —. ակն պատուական:

Aspilie, ի. բ. անապակ. խոտ ինչ մշտադալար:

Aspiole, ա. հեւեղիկ:

Aspirail (այլ) ա. շնչահան, շընչամուտ «նէֆէսլիք, սօլուգլուգ». des aspiraux.

Aspirance, ի. հետամտութիւն (պաշտաման . . .):

Aspirant, e, ած. օդաձիգ, ձծող. pompe —e, — ջրհան:

Aspirant, e, գ. հետամուտ, ցանկացող. — au doctorat. || — de marine, ենձադրօշակիր ծովապայ:

Aspirateur, trice, ած. ձծիչ. — dentaire, — ատամնային. force —trice des végétaux. 2. ա. բգ. եւ տգ. — (գործի):

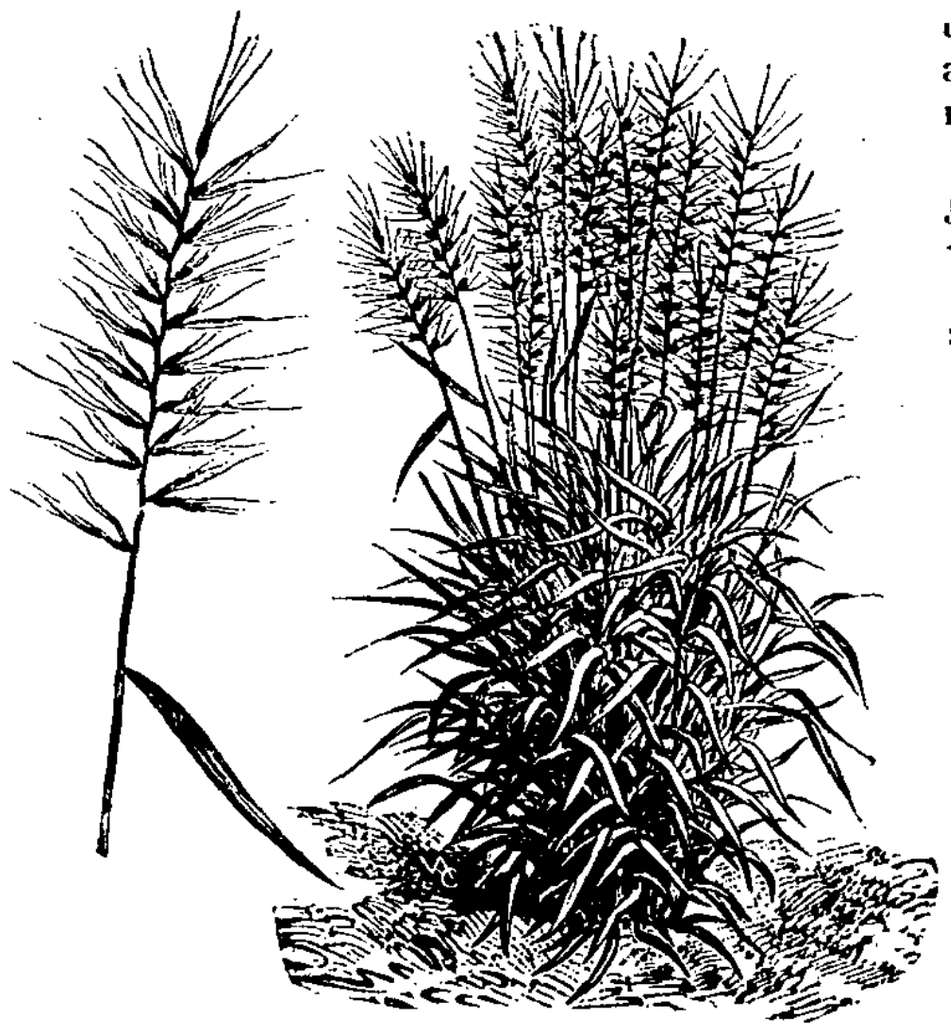
Aspiratif, ive, ած. բ. Քաւ, Քաւաճնչիւն, հագագային. signe —.

Aspiration, ի. շնչումն, վերաշնչումն, վերաշնչութիւն. l'— de l'air dans le poumon. D'—, շնչողական. || հն. **Inspiration.** 2. ջղ. ձծումրն, ձգումն. l'— de l'eau par la pompe. 3. փ. տարփանք, իղձ, տենչ, տենչանք, ըղձանք, անձուկ, բաղձանք. des —s vers le ciel, երկնասլաց — հոգւոյ. de nobles —s. Des —s patriotiques. 4. բ. Քաւութ, հագագային հնչումն. dans plusieurs mots l'*h* se prononce avec —. Le signe de l'—, Քաւանշան:

Aspiré, e, ած. բ. Քաւ, Քաւաճնչիւն. lettre —e. 2. —e, ի. — գիր, Քաւագիր, Քաւատառ. une —e.

Aspirer, ն. շնչել, վերաշնչել, ձբծել՝ կլանել զօդ. le cheval aspire l'air de ses larges naseaux. || անխ. —. les oiseaux boivent en aspirant. 2. ջղ. ձծել, ձգել, * քաշել. cette pompe aspire l'eau avec force. 3. բ. Քաւաճնչել. Քաւ՝ հագագային՝ ի հագագէն հնչել. — l'*h*.

Aspirer, չ. տարփալ, բաղձալ, տենչալ, իղձ՝ ըղձակերտ՝ հետամուտ լ., ցանկալ, կաճոգնիլ. — au ciel, au trône, au pouvoir, à un emploi. — aux honneurs, à une dignité, — Քեկն ածել գպատուոյ, զաւագուՔեան, * եռեւէ լ. je n'aspire qu'à vivre tranquille.

Asprelle.

Aspis (իս) ա. հիւ. ասպիս, ասպար. 2. մբ. S. **Aspic.**

Aspisome, ա. մբ. ասպարամարմին. միջատ հարաւային Ամերիկայ:

Aspisure, ի. ձբ. ասպարաձեւ.

Aspiure, ի. մոծուր, հանքաճխամոծիր. մոծիր հանքաճխոյ:

Asple, S. **Aspe.**

Aspléniacé, e, ած. բ. խոտասպեր. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ տոհմի պտերաց, որոց տիպ խոտաւ:

Asplénie, ի. **Asplénion**, ա. բ. խոտաւ. տես տոհմի ձարխոտոց. տե. **Doradille.**

Asplénioïde, ած. բ. խոտաձեւ.

Aspléniοïdées, ի. յ. բ. խոտաձեւակերպեայք:

Asplénite, ի. հբ. խոտաքար.

Aspre, ա. ասպր, դանգ, փող «ագչէ».

Asprède, ա.ձբ. հիզակ. ձուկն ինչ անուշ ջրոյ:

Asprelle, ի. բ. կոլկոր. տես տոհմի սիգաբուսոց:

Asprellinées, ի. բ. կոլկորեայք, տոհմ սիգաբուսոց նախատիպ ունելով զկոլկոր:

Asque, ի. ատ. տիկ. տես կարգի ակարեանց (acarieus). 2. բ. —. հն. **Thèque.**

Assabler, S. **Ensabler.**

Assa doux, Assa dulcis (ասա տիւլսիզ) ի. բ. կնդրուկ «ասըլպէնա». հն. **Benjoin.**

Assa fœtida (ֆէ) ի. դղպ. մաղձ, չարխոտ, զազրախեժ, գարշախոտնկ «շէյթան պօգու»:

Assagir, ն. զգաստացուցանել, զգօնացուցանել. le malheur assagit les hommes. = ***S'assagir***, դ. զգաստանալ, զգօնանալ:

Assaillant, e, ած. յարձակող. armée —e. 2. ա. —. mettre en fuite les —s.

Assailli, e, անց. յարձակեալ. 2. գ. —. les —s, —ք:

Assaillir [j'assaille, tu assailles, il assaille, n. assaillons, v. assaillez, ils assaillent; j'assaillais; j'assaillis; j'assaillirai; j'assaillirais, assaille; assaillons; q. j'assaille, q. n. assaillions; q. j'assaillisse, q. n. assaillissions; assaillant; assailli, e] ն. յարձակիլ՝ դիմել ի վերայ. — un camp, les ennemis. 2. փ. —, հասանել ի վերայ. l'orage nous assaillit. Être assailli d'un orage, d'une tempête. Jamais tentation plus dangereuse n'assaillit mon cœur. Tous les malheurs l'assaillirent à la fois. Les douleurs et les infirmités viennent de tous côtés — les vieillards.

Assaini, e, անց. առողջագործեալ. un pays — par la culture.

Assainir, ն. առողջագործել, մաքրել (զօդն). — une maison, un hôpital, une ville.

S'assainir, դ. —իլ. les vallées s'assainissent par la culture.

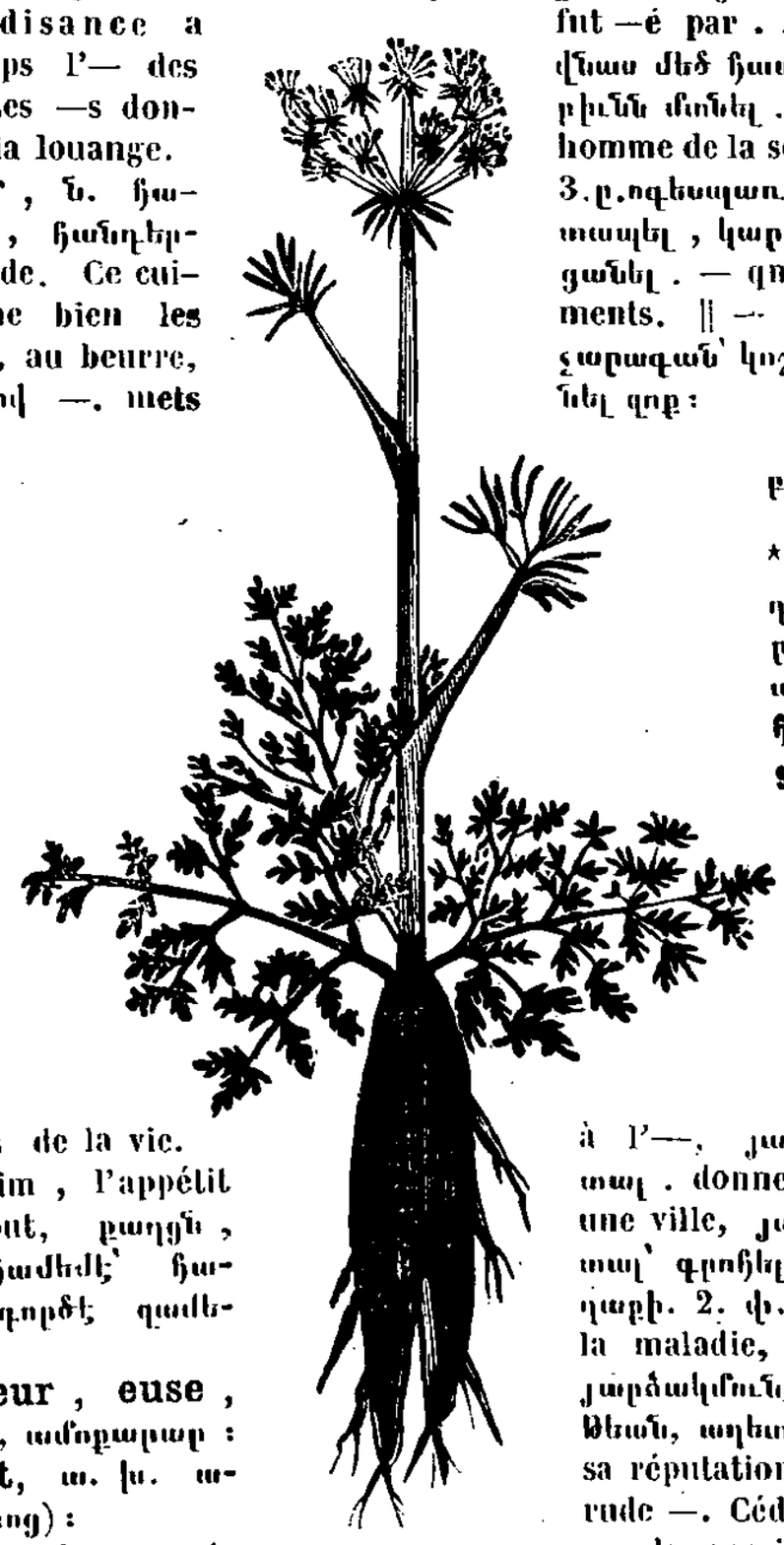
Assainissant, e, ած. առողջագործ. la vertu —e de l'acide phénique.

Assainissement, ա. առողջագործումն, առողջագործութիւն, մաքրումն օդոյ. — d'une ville, d'une localité, d'un pays marécageux. 2. փ. —. l'— des intelligences est nécessaire à une nation qui veut progresser.

Assaisonnant, e, ած. համեմիչ, ամոքարար:

Assaisonnement, ա. համեմանք, համեմք, ամոքանք. հանդեպ-

ճաշք կերակրոց. mauvais —. Manquer l'— d'un mets, d'une salade. Sans —, անհամեմ. mettre trop d'— dans une salade. || Art de préparer des —s recherchés, խոհարարութիւն. 2. փ. համեմանք, ամօթանք. la pudeur est l'— des grâces et de la beauté. La médisance a été de tout temps l'— des conversations. Les —s donnent du prix à la louange.

Assa fœtida.

Assaisonner, ն. համեմել, ամօթել, հանդերձել. — la viande. Ce cuisinier assaisonne bien les mets. — à l'huile, au beurre, ձիթով, կարագով —. mets bien —é, համադպաճաշակ կերակուր. || անհ. l'appétit assaisonne mieux que le plus habile cuisinier. 2. փ. համեմել, ամօթել, անուշել, *համովցնել. — une faveur, un refus de paroles gracieuses. — d'un peu de joie les amertumes de la vie. || առ. la faim, l'appétit assaisonne tout, քաղցն, ախորժակն համեմել՝ համադպաճաշակ դարձել՝ զամենայն:

Assaisonneur, euse, գ. ք. համեմիչ, ամօթարար:

Assaliment, ա. խ. աղում (կերակրոց):

Assalir, ն. խ. աղել (զկերակուր):

Assamare, ի. ազ. դառնախառն. նիւթ որ տայ դառնութիւն հացի, կասկի, շաքարի ի խառնելն:

Assarion, ա. հին. ասարիոն, ասար, *առակ:

Assarmenter, ն. եզ. ուռատել. հանել զուռս այգւոյ:

Assassin, ա. մարդադաւ, մարդասպան, ապանիչ, *ապանող. — de roi, արքայասպան. tomber sous les coups d'un —. A l'— ! Crier à l'— ! Découvrir, poursuivre, arrêter l'—.

Assassin, e, ած. մարդադաւ, մարդասպան, նենգախոշոշ, սպանիչ, մարդախառն, կենագրաւ, հեռախուզ. un fer, un poignard —, մարդախոշոշ երկաթ, դաշոյն. une main —e. || փ. —. des yeux, des regards —s, œillade —e —՝ սիրազդեցիկ՝ սրաբրեցուցիչ աչք՝ ականոջիք, նայուածք:

Assassinant, e, ած. ք. սպանիչ, ոչնապատ, ճանրատանջուն, տաղտկալուր. des compliments —s. Ce sont des redites —es.

Assassinat, ա. մարդադաւութիւն, մարդասպանութիւն, սպանու-

թիւն. commettre un —, — առնել՝ գործել. affreux, horrible —. Être accusé d'—. Homme souillé d'un —. || — juridique, — առեղական. արիւրա մահապարտութիւն:

Assassiner, ն. մարդադաւել, սպանանել, *մեռցունել. — qn. Il fut —é par . . . 2. փ. —. վնաս մեծ հասուցանել, *արիւնն մտնել. calomnier un homme de la sorte, c'est l'—. 3. ք.ոգեապատ առնել, տաղտապել, կարի ձանձրացուցանել. — qn. de compliments. || — qn. de coups, չարագան՝ կոշտութեամբ առնել զոք:

Assation, ի. քժ. խառնուրդն, ինքնեփուրդն. *կերակուր եւ դեղ եփելն իրենց հիւթովն, առանց ուրիշ հեղուկ ածելցունելու:

Assaut (առօ)ա. յարձակումն. prendre, emporter d'—, առնուլ յարձակմամբ. aller, monter à l'—, յարձակիլ՝ գրոհ տալ. donner, livrer l'— à une ville, յարձակիլ՝ գրոհ տալ՝ գրոհել ի վերայ քաղաքի. 2. փ. —. les —s de la maladie, de l'adversité, յարձակմունք հիւանդութեան, ադեղից. sa fortune, sa réputation ont essuyé un rude —. Céder, résister aux —s des passions, de la tentation. 3. —, Ջախանձանք, ժառնիւն, ժառանք. n'obtenir une place qu'après plusieurs —s. 4. զխ. յարձակումն, սուսերամարտութիւն. il y aura un — public. Faire un — avec qn., սուսերամարտիլ. 5. փ. յարձակումն, մրցանք, մրցութիւն «եռաքշ» . faire —, մրցիլ, ելեւեյս առնել. faire — d'esprit, de savoir, de talent, d'éloquence, de bassesses avec qn. Les citoyens faisaient — de zèle. On connaît les —s du rossignol contre la voix humaine.

Assauvagir, ն. վայրենացուցանել. = չ. եւ *S'assauvagir*, դ. վայրենանալ:

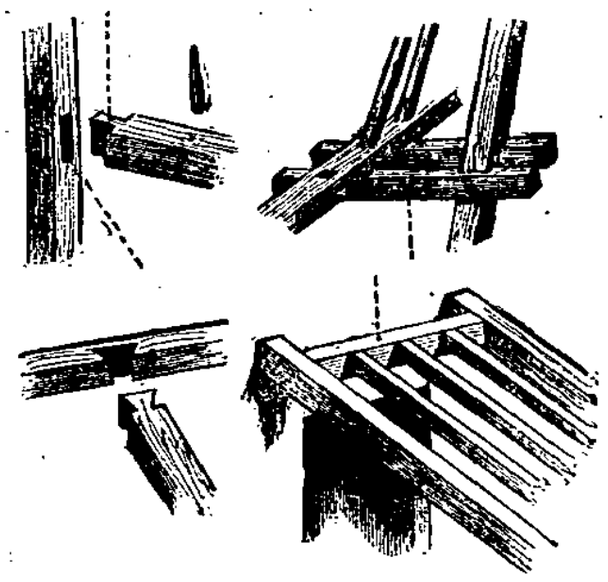
Asseau (առօ) ա. յարկաքարի. մուրճ յարկողաց:

Asséchage, ա. ար. չորացումն:

Asséchement, ա. ցամաքեցուցումն, ցամաքումն, չորացումն. — des terres, des marais.

Assécher (լծ. **Abréger**) ն. ցամաքել, ցամաքեցուցանել, չորացուցանել, *չորցունել. — un bassin, les routes. = չ. ցամաքիլ, չորանալ:

Assemblage, ա. ժողովումն, գումարումն, գումարութիւն, ժողովածոյ. — d'hommes, de lettres, des atomes. 2. փ. —, ժողով. — de vices et de vertus. Un rare — des qualités

les plus aimables. Un — de circonstances heureuses. 3. ար. զօդուած. l'— d'une porte, des pièces d'une machine, d'une montre. 4. ապ. Միաձուռոյով:

Assemblé, ա. կր. առնակից. faire un — en avant, en arrière, — առնել յառաջ, յետս:

Assemblée, ի. ժողով, առեան, կաճառ, երառա. — imposante, vénérable, respectable, աւագաժիծաղ, պատկառելի —. — des dieux, դիցախումբ —. — des rois, արքայաժողով. — tumultueuse, bruyante, բազմամբոխ —. — savante, — խնամոց. 2. քղզ. ժողով. — législative, politique, constituante, délibérante, nationale, générale, օրէնադիր, քաղաքական, սահմանադիր, խորհրդակալ, ազգային, ընդհանուր —. — des notables, աւագախումբ —. — provinciale, գաւառական՝ գաւառակոյս —, գաւառաժողով. — du clergé, — դառանգաւորաց, կղերաժողով. — représentative, électorale, — երեսփոխանական, ընտրողական. convoquer, réunir l'—, գումարել զժողովն. se réunir en —, ի — գումարիլ. dissoudre, congédier l'—, լուծանել, արձակել զ—ն. l'— se tient aujourd'hui, —ն գումարի այսօր. y a-t-il aujourd'hui — ? Assister à l'—, առաջիկայ՝ ներկայ լ. ժողովոյ. l'— se sépara sans rien conclure, —ն արձակեցաւ՝ մեկնեցաւ առանց ինչ սահմանելոյ. le président de l'—, առեանապետ, նախագահ —ոյ. les membres de l'—, անդամք —ոյ, ժողովականք. — d'actionnaires, de créanciers, — բաժնեատերաց, պահանջատերաց. || փ. — des fidèles, — հաւատացելոց, Եկեղեցի. 3. —, ժողովարան, ժողովատեղի. aller, se rendre à l'—. 4. զ. ժողով, գումարումն. — de troupes, — զօրաց, զօրաժողով. quartier d'—, ժողովատեղ. 5. զ. զօրաժողով. ժողովին զզօրականս ի ձայն Եփկի կամ փողոյ. battre, sonner l'—, — հարկանել. 6. շինահանդէս. ասնաւահաւաս գիւղական:

Assemblement, ա. հ. ժողովումն, գումարումն:

Assembler, ն. ժողովել, հաւաքել. — des matériaux. — des papiers, les feuilles d'un livre. 2. ժողովել, գումարել. — des troupes, զօրս —,

զօրաժողով լ. — les chambres, le conseil, le sénat. — le peuple, ի մի՝ ի մի վայր —, խմբել, հաւախմբել զժողովուրդն. 3. ար. զօդել, կցել. — les panneaux d'une porte, les pièces d'une machine. 4. տպ. — les feuilles, ժողովել զՔերթս, Քերթաժողով առնել:

S'assembler, դ. ժողովիլ, գումարիլ, ակմբիլ, ակումբ առնուլ. le conseil, le parlement, le tribunal, la cour s'assemble. || առ. qui se ressemble, s'assemble, նմանն զնման իւր խնդրէ:

Assembleur, euse, գ. տպ. ժողովիչ, ժողովող, Քերթաժողով. 2. քՔ. l'— de nuages, ամպագարոյցն, ամպրոպային (Արամազդ):

Asséner [j'assène, j'asséнerai] ն. գաղել, զարկանել, զարկուցանել, ուժգին հարկանել, * ուժով զարնել՝ իջեցուցանել. il lui asséna un coup de bâton, de sabre sur la tête. Il m'asséna son poing au milieu du visage. Coup bien, fortement —é.

Assentement, ա. ո. ընգալաքուՔիւն շանց:

Assenter, չ. ո. ընգալաբեմ, ընգալար լ.:

Assentiment, ա. հաւանուՔիւն, հաՅնուՔիւն. donner son — à, հաւանիլ, հաՅիլ. refuser son — à une proposition. Avec mon —, votre —, —Քեամբ իմով, ձերով:

Assentir, չ. հ. հաւանիլ, հաՅիլ. — à un acte. 2. ո. S. **Assenter**.

Asseoir [j'assieds, tu assieds, il assied, n. asseyons, v. asseyez, ils asseyent; j'asseyais, n. asseyions; j'assis, n. assîmes; j'assiérai կամ j'asseyerai, n. assiérons կամ n. asseyerons; j'assiérais կամ j'asseyerais, n. assiérions կամ n. asseyerions; assieds, asseyons, asseyez; q. j'asseye, q. n. asseyions; q. j'assisse, q. n. assissions; asseyant; assis, e. լծորդի եւս j'assois, tu assois, il assoit, n. assoyons, v. assoyez, ils assoient; j'assoyais; j'assoirai; j'assoirais; assois, assoyons, assoyez; q. j'assoie, q. n. assoyions; assoyant] ն. նստուցանել, բազմեցուցանել, * նստեցունել. — un enfant, un malade sur son fauteuil. — un blessé sur le gazon. — une femme à cheval, l'— sur la selle. 2. ն. նստուցանել, զետեղել, հաստատել. — les fondements d'un édifice. — une maison sur le roc. — une pierre. — une statue sur son piédestal, une colonne sur sa base, un mur sur ses fondements. 3. փ. խարխսել, հիմնել, հաստատել, կանդաղել. — un gouvernement sur les bases d'une sage liberté. — le crédit public sur la fidélité aux engagements. — son jugement sur des preuves irrécusables. Il faut — une autorité sur l'opinion publique. || On ne peut — aucun fondement sur ce qu'il dit, sur ce qu'il promet, * մարդ չկրնար ամենևին բանին, խոստացածին վստահիլ. — sa croyance, հաւատս ընծայել. 4. զ. — un camp, բանակ հարկանել՝ դնել. 5. արկանել, դընել. — un impôt, une contribution sur . . . — une hypothèque sur un immeuble. 6. ձվ. — un cheval, վարժել զձի ամենայն գնացից ձիավարժոցի. 7. աւգ. — les ventes, հաստանիշել. *անտառին հաստանելի ծառերըն նշանակել. 8. նկ. եւ անդ. — une figure, տալ բնական դիրս պատկերի. 9. faire —, նստուցանել, բազմեցուցանել, աՔոռ՝ բազմականս մատուցանել. faites — cette dame. Il les a fait — sur un banc. || Faire — qn. à sa table, սեղանակից՝ հաշակից առնել զոք. || faire — sur le trône, նստուցանել ի գահ, տալ գահակալել, Քագաւորեցուցանել. || փ. il a fait — avec lui la religion sur le trône, աՔոռակից՝ գահակից իւր արար զկրօնս, ընդ իւր եւս կրօնից գահակալել:

S'asseoir, դ. նստիլ, բազմիլ. — sur l'herbe, sur le gazon, — ի դալարս, * խոտի վերայ. — sur un fauteuil. — par terre, նստիլ ի գետնի, * գետնի վերայ. donnez-vous la peine de vous asseoir. Asseyez-vous, je vous prie, նստարուք՝ *նստեցէք, աղաչեմ. — à table, — ի սեղան, *սեղան նստիլ. je m'assieds à sa table, սեղանակից լինիմ նմա. doux à —, փափկանիստ. || փ. — sur le trône, բազմիլ՝ ելանել ի գահ, գահակալել. 2. նստիլ, Քառիլ. cet oiseau est allé — sur une branche.

Assermentable, ա. երդմնեցուցանելի:

Assermenté, e, անց. երդուեալ.

Assermenter, ն. երդմնեցուցանել, * երդուցընցուցանել. — un magistrat.

Assertif, ive, ած. հաստատիչ, հաստատական. jugement —. Proposition —ive.

Assertion (ասիւն) ի. հաստատուԹիւն, հաւատամիք. — vraie, fausse, déniée de fondement, hasardée, téméraire, singulière. Démontrer la fausseté d'une —. Détruire par des faits les —s de son adversaire. Soutenir une —. En croire qn. sur sa simple —. Que répondre à une — aussi positive? [իս. S. **Assertif**.

Assertoire, Assertorique, ած.

Asservi, e, անց. ծառայացեալ, նուաճեալ. peuple —. Nation, patrie —e. Les peuples que Rome tenait —s. 2. փ. —, հպատակեալ. homme — à tous les caprices des grands. — au préjugé. La danse est —e à des règles. Tenir — sous sa puissance.

Asservir, ն. ծառայեցուցանել, ի ծառայուԹիւն արկանել՝ կացուցանել, ի հարկի ծառայուԹեան կացուցանել, ի ծառայուԹեան ունել. — un peuple, une nation, son pays, sa patrie, l'Italie. — qn. à ses volontés. 2. փ. —, նուաճել, ընկճել, հպատակեցուցանել. — ses passions. Ses charmes ont —i tous les cœurs. — son génie aux règles de l'art. Il voudrait nous — à ses moindres volontés. Il ne faut pas être —i par ses besoins.

S'asservir, դ. ծառայանալ, ծառայ լ. — aux caprices de la mode, à la volonté de qn. Je ne saurais m'asservir à l'étiquette. Donnant ma liberté, je me suis asservi.

Asservissable, ած. ծառայանալի. nation, peuple —.

Asservissant, e, ած. ծառայացուցիչ. un joug —. Condition —e. Lois, règles —es.

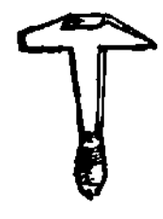
Asservissement, ա. ծառայացուցումն, ծառայուԹիւն, նուաճումն. tenir un peuple, une nation dans l'—, ի ծառայուԹեան՝ ի հարկի ծառայուԹեան ունել զժողովուրդն, զազգն. l'— d'un peuple. L'— de la Grèce par les rois macédoniens. L'— de la presse. 2. փ. հպատակուԹիւն. l'— des esprits. L'— à un parti, à l'usage, à la mode.

Asservisseur, ա. ծառայեցուցիչ, լծադիր. Grégoire VII, le grand — des rois.

Assesseur, ա. պատուակից, աՔոռակից, օգնական. — de juge de paix.

Assessorat, ա. պատուակցուԹիւն, աՔոռակցուԹիւն:

Assessorial, e, ած. պատուակցական, աՔոռակցական. droits assésoriaux.

Asselle.

Assette, ի. ձեռնափակ «քեսէր»

Assez, մ. բաւական, շատ, հերիք. — bon. — long. — d'amis. — de temps. — parlé. J'en ai —. La ville ne lui parut pas — grande. Trouver —, — համարել. || c'est —, c'en est —, en voilà —, եւ զչ. —՝ բաւ է, շատ է արդ, շատ խակ է. ce n'est pas —, չէ —. il ne dit jamais —, չասէ երբէք — է. c'est — parler de nos affaires, շատ լիցի մեզ ասել զմերոցս գործոց, * մեր գործոց վերայ այսչափ խօսիլն բաւական՝ հերիք՝ շատ խակ է. ce n'est pas — pour eux de ... || C'est — bien, բաւ է քան բաւականի, * բաւական բաւ է. c'est bien —, բաւական՝ շատ խակ է. il est — grand, մեծ է քան բաւականի, *բաւական մեծ է, մեծկակ է. — bien, բաւական բաւ, * լաւկիկ. || bien —, շատ խակ, քան բաւականի, * բաւական. il a été bien — puni. || — de, բաւական, շատ խակ, կարի, յոյժ. il est tombé — de pluie, շատ խակ անձրեւեաց, * բաւական՝ շատ անձրեւ եկաւ. — de funestes batailles, շատ լիցին մեզ մարտք արիւնահեղք. || avoir — d'une chose, ունել բաւական. j'ai — de pain. եւ մերթ՝ յափրանալ. j'en ai —. 2. — d'autres, շատ՝ բազում այլք. — d'autres États lui prêteront asile. 3. բաւական, ոչ սակաւ. (* այս մտքով երբեմն նուազական է; եւ երբեմն անեցական). elle est — jolie, — գեղեցիկ է. homme — spirituel. Ouvrage fait avec — de goût. Il fit — de chemin, ոչ սակաւ արար ճանապարհ, * բաւական ճամբայ ըրաւ. — long, — երկայն, * երկայնկեկ. il est — étonnant que vous refusiez, — զարմանա-

յի է զի մերժէք դուք . voilà qui est — étrange. 4. երբեմն Քարմաւոր , որպէս. — peu, սակաւ. — rarement, դուն ուրեք . — souvent, յաճախ . — peu éloquent, ոչ յոյժ պերճախօս . homme d'— peu d'esprit, այր սակաւամիտ. 5. — pour (նախընթաց անորեւութի) բաւական, շատ իսկ, չափ. était-il — sot pour croire ? * այնչափ անմի՞տ էր որ հաւատար . il est — riche pour acheter une maison, *տուն մի գնելոյ չափ հարուստ է . 6. — et trop longtemps, ընդ երկար , *երկար ժամանակ. — et trop longtemps votre discours la flatte. (Rac.) 7. ա. բաւականն . séparer l'— d'avec le trop.

Assibilation, ի. լզգ. շշածայնութիւն:

Assibiler, ն. լզգ. շշածայնել. = *S'—*, դ. —իլ :

Assident, e, ած. ախ. ընթացակից . symptômes —s.

Assidération, ի. բժ. անաստղահարութիւն. * սառած ջրի մէջ ընկղմելով տղայ խեղդելն . homicide par —.

Assidu, e, ած. ցանկորդ, հանապազորդ, յարատեւող. être — à, — լ., ցանկորդել, հանապազորդել, յարատեւել . employé — à son bureau. Magistrat — aux audiences. || Être — auprès de qn., հանապազորդել, ցանկորդել, դեգերիլ առ ումիք. il était fort — auprès de cette femme. 2. հանապազաչան, ցանկաչան, մշտաչան, ժրաչան, փութաչան, ջանասէր. écolier —. — à l'étude, ուսումնաչան . — au travail, աշխատասէր, վաստակասէր. être — à la prière, աղօթաչան՝ աղօթասէր լ. être — à son devoir, à remplir son devoir, փոյթ ունել՝ պատկառ կալ պարտուցն, ի կատարումն պարտուցն. 3. հանապազորդ, ցանկորդ, յարատեւակ, անընդհատ, մշտակայ, անդուլ, անդադար, յաճախ, անմնկին. travail —. Soins —s. Visites —es. De mes premiers ans la compagne —e, սկզբնաբոյս տիոցս ընկեր անմեկին :

Assiduité, ի. հանապազորդութիւն, ցանկորդութիւն, դեգերանք . — d'un employé à son bureau, d'un courtisan auprès d'un prince. — servile. Avoir de l'— auprès d'une dame, հանապազորդել՝ ցանկորդել՝ դեգերել՝ ցաճախել առ կին ոք . on remarque ses —s auprès de cette femme. L'— d'un médecin auprès d'un malade. 2. հանապազորդ ջան , ժրաջանութիւն , փոյթ պնդութեան , ջանասիրութիւն , յարատեւութիւն . l'— vient à bout de tout. L'— d'un employé. — à l'étude , ուսումնասիրութիւն . — à la prière, աղօթասիրութիւն. redoubler d'—.

Assidûment, մ. հանապազորդ , ցանկորդ , ցանկ , անդուլ , անդադար, հանապազ, յարատեւ, անձանձիր . travailler — depuis le matin jusqu'au soir. Faire — sa cour. Il est — auprès d'elle.

Assiégé, e, ա. անց. պաշարեալ . Paris — par l'ennemi. Ville étroitement —e . On nous tient —s. 2. փ. —, պատեալ , խռնեալ . nous nous voyons —s de solliciteurs. Être — par les créanciers. Nous sommes —s de soucis . 3. ա. պաշարեալ , արգելական . les —s ont fait une vigoureuse sortie.

Assiégeant, e, ած. պաշարիչ , պաշարող. l'armée —e. Troupes —es. 2. ա. —. repousser les —s.

Assiéger (լծ. **Abréger**) ն. պաշարել , ի պաշարումն եւ յարգել արկանել , պահ արկանել. — une ville, une forteresse. 2. փ. պաշարել , պատեալ պաշարել , շուրջ պատել , խռնիլ. la foule assiégeait les bureaux de ce théâtre. Les flammes assiégeaient leur dernier refuge. Les eaux débordées nous assiégeaient de toutes parts. 3. փ. պաշարել , Քախանձել , ժռել , Քախանձ արկանել . — les ministres. Les créanciers, les solliciteurs l'assiègent tous les matins dans sa maison. Les discours flatteurs assiègent le trône. 4. փ. պաշարել , աշխատ առնել , ձանձրացուցանել , նեղել . il m'assiège de ses supplications, de ses plaintes. Ce souvenir m'assiège. Beaucoup de maux assiègent la vieillesse. Les remords qui assiègent le coupable.

Assiette, ի. նստումն, նիստ, կայ, կայան, * նստուածք , դիրք . bonne, mauvaise —. Ce malade ne peut demeurer, se tenir longtemps dans la même —. Déranger qn. de son —. 2. նիստ , դիր . — d'une ville, d'une maison. L'— d'un camp, բանակեցող. 3. ած. նիստ, հեծուկ, *նըստուածք . perdre son —, կորուսանել զ—ն, չկալ հաստատուն ի հաւետի . 4. բաշխ, բաշխումն. l'— de l'impôt, — հարկի, հարկաբաշխ, հարկաբաշխութիւն . faire l'— des impôts, առնել բաշխումն հարկաց . || l'— d'une rente, գլուխ՝ դրամագլուխ հաստութի . 5. փ. տրամադրութիւն . garder son —. N'être point dans son —, dans son — ordinaire, naturelle. Il n'a pas l'esprit dans une bonne —. 6. սկաւառակ « Քապագ, փիաՔա ». changer d'—s. — plate, տափակ —. — creuse, à soupe, գոգաւոր՝ ապուրի — «գուր —». — à dessert, — աղանդերի , փոքր —. — ébréchée, ճայրակոտոր՝ շրջաբեկ — . — d'argent, de faïence, de porcelaine, — արճաճի , յախճեայ, յախճապակեայ. une douzaine d'—s. Mettre des fruits sur une —. Servez cela sur une —. Présenter un verre sur une —. Casser une —. || —s blanches, մաքուր —ք. on donne des —s blanches à chaque mets. || — de dessert , — աղանդերի , աղանդերոց, աղանդերակալ. || — montée, ոտնակաւառակ . ոտնաւոր —. — étagère կամ girandole, — բազմակարգ՝ բազմայարկ . 7. սկաւառակաչափ , սկաւառակ մի . une — de soupe, — Քան. une — de fraises. 8. փ. եւ ք. piquer l'—, հացկատակ լ. piqueur d'—, pique- —, հացկատակ, պատառաքոյծ. || առ. son — dîne pour lui, *—ն իւր տեղ կը ճաշէ (երբ մարդ ստակն կուտայ եւ կերակրի չգար)։

Assiettée, ի. սկաւառակ մի, սկաւառակաչափ . une — de potage. Manger deux —s de riz.

Assignable, ած. նշանակելի, նըշանաւոր. 2. դտ. դատակոչելի :

Assignat, ա. Քղքադրամ (առաջին հանրապետութեան Գաղղիոյ)։

Assignation , ի. վճարատրութիւն. * պարտքի մի վճարման տըրուած գումար . l'— d'un douaire sur tel immeuble. 2. վճարագիր . իրաման ընդունելոյ արծաթ ի սահմանեալ ինչ գումարէ . on lui a donné des —s sur tels fonds. Des —s peu sûres. 3. իգ. դատակոչ , դատակոչումն . կոչումն յատեան , ի դատաստան . se présenter, comparaître à toute —. — devant le juge de paix. 4. իգ. դատակոչագիր , կոչագիր (որով կոչի ոք ի դատաստան). recevoir —, — ընդունել . lancer une —.

Assigné, e, անց. եւ գ. դտ. դատակոչեալ , դատակոչ . l'— qui ne comparaît pas est condamné par défaut.

Assigner, ն. վճարատրել . սահմանել գումար ինչ ի հատուցումն պարտուց . — un douaire sur une terre. — un remboursement sur le trésor public. Il m'a —é une rente sur ses biens. 2. դտ. դատակոչել , դատակոչ առնել . * դատաստանի կանչել. — des témoins. — qn. à comparaître en police correctionnelle . Faire — qn. devant le tribunal , devant le juge de paix. 3. փ. սահմանել , կարգել , նշանակել, որոշել. — à chacun son emploi . — une époque, un terme, ժամանակ —, ժամանակել, ժամադրել. — un rendez-vous, ժամադիր՝ ժամակալ լ., ժամադրել . on ne peut — de limites à.

S'assigner, դ. դատակոչել՝ դատակոչ առնել զմիմեանս :

Assimilabilité, ի. բխ. իւրագոյնութիւն :

Assimilable, ած. նմանելի , նըմանեցուցանելի, հանգիտական. faits —s. 2. բխ, իւրագոյելի. substances —s.

Assimilant, e, ած. բխ իւրագոյիչ , իւրացուցիչ . une action —e.

Assimilateur, trice, ած. բխ. իւրաշրջող , իւրացուցիչ . forces, fonctions assimilatrice.

Assimilation, ի. նմանեցուցումն , նմանողութիւն , նմանութիւն , նմանաձեւութի , հանգիտութի , հանգուռակցութի. fausse —. Une — injurieuse. Faire une —. 2. բխ. իւրաշրջումն , իւրացումն , ամոքումն . * գործողութիւն որով գործարանաւոր էակք իրենց գոյացութեան փոխեն դրսէն առած նիւթերին : faculté d'—.

Assimiler, ն. նմանեցուցանել , հանգուռնակել , * համաձայնեցուցանել . l'ivrognerie assimile l'homme à la brute. 2. բխ. իւրաշրջել , ամոքել . *իւրացուցանել, օտար նիւթն իւր գոյութեան փոխել . par la digestion nous nous assimilons les aliments. 3. փ. նմանեցուցանել , միացուցանել . la

civilisation tend à — les peuples.

S'assimiler, դ. նմանեցուցանել՝ համեմատել զանձն. — aux grands hommes. 2. նմանիլ, հանգուցակիլ. par ses vices cet homme s'assimile à la brute. 3. նմանեցուցանել անձին. les Romains s'assimilaient les populations vaincues. 4. իւրացուցանել, իւր առնել. — les idées de qn. 5. բխ. իւրաշրջիլ, իւրանալ, ամոքիլ. une partie de la nourriture s'assimile à la propre substance du corps.

Assiminier, տ. **Asiminier.**

Assimulation, ի. ձև. կեղծումն:

Assis,e, անց. նստեալ: նստուկ, *նստած. — dans un fauteuil, sur un banc, près կամ à côté d'une malade. Être, rester, demeurer —, նստիլ, նստուկ կալ, *նստած կենալ. manger —, ի նստուկ՝ ի նստելեաց՝ *նստած ուտել. la manière d'être —, նիստ, *նստուածք. profondément —, խորանիստ. voter par — et levé, քուէարկել նիստ եւ ել՝ ի նիստ եւ յոտնկայս՝ * ել ու նիստով, նիստակացով. 2. փ. հաստատեալ, հիմնեալ. l'université est — sur les fondements mêmes de la société française.

Assise, ի. նիստ՝ շար քարանց, քարանիստ, քարաշար, վիմաշար. 2. բբ. նիստ, դիր. — sédimentaire, — սկային. 3. աշ. լեռնաշար. 4. յ. նիստ եկեղեցական՝ ոճրագործ ատենի. être jugé aux —s. Cour d'—s, եկեղեցադատ՝ ոճրագործ ատեան, եկեղեցատեան, ոճրատեան. présider les —s. 5. յ. օրէնք, անսիրք օրինագիրք Քագաւորութեան Երուսաղեմի, Անտիոքայ զկնի առաջնոյ խաչակրութեան. les —s de Jérusalem. || անսիրք. ժողով տանուտեարց գումարելոց յարքայէ. || փ. եւ բ. cet homme tient ses —s dans telle maison, dans telle compagnie, անսան յոյժ նմա ի տան անդ, յընկերութեան այնմիկ. *ինն ամենիշխան է:

Assistance, ի. առաջակայութիւն, ընթերակայութիւն, առընթերակացութիւն. — du juge de paix, du curé. 2. առաջիկայք, ընթերակայք, ունկնդիրք, հանդիսականք. captiver l'attention de toute l'—. Son discours ravit l'—. Une nombreuse —. L'honorable —. Prendre à témoin l'—. Haranguer l'—. 3. ժողով առաջիկայից (ի վանս). une décision de l'—. Réunir l'—. 4. ձեռնտուութիւն, օգնութիւն, օգնականութիւն, օժանդակութիւն, ձեռնկալութիւն. donner, prêter — à qn., օգնել, ձեռնտու՝ օգնական լ. ուժք. on doit — aux malheureux. պարտ է օգնել Քշուառաց. j'ai besoin de votre —. Promettre —. Refuser son —, toute — à qn. Demander, implorer l'— de qn. Sans l' de personne, առանց ուրուք —Քեան. réussir sans —, յաջողիլ անօգնական. || — publique, հանրաստածաբան, հանրաստածուի. աղքատախնամ՝ նպաստամատոյց վարչութիւն. || — judiciaire, դատաստանական սաստութիւն (որով պետութիւնն ծիւնագէս կատարէ զդատաստան չքաւորաց):

Assistant, e, ած. առաջակայ, ընթերակայ, առընթերակաց. le prêtre, l'évêque —. Être —. Servir de prêtre —. || ա. —. l'officiant et l'—. 2. ա. առաջակայ. խորհրդական ի վանս. être — du général. Un des —s. 3. —s, ա. յ. առաջիկայք, ընթերակայք, առընթերակացք, հանդիսականք. un grand nombre d'—s. Il prit tous les —s à témoin. || դ. ասի un des —s, եւ ոչ un —.

Assistante, ի. առաջակայուհի. տեղապահ մօր վանից:

Assisté, e, անց. օգնեալ. il partit — de mes conseils. 2. —, գթասիրեալ. indigent —. || նպաստաւորեալ, նպաստընկալ. enfants —s, —՝ ընկեցիկ մանկտի՝ մանկունք, խնամեալք ի պետութենէ. 3. օգնեալ, ընկերեալ, ընկերացեալ. il était — de son avocat. 4. գ. սատարեալ. որ օգնութիւն գտեալ է յայրքատախնամ վարչութենէ կամ ի դատաստանական սատարութենէ. l'—. Un —.

Assister, չ. առաջիկայ՝ ընթերակաց՝ հանդիսատես լ., *ներկայ գտնուիլ. — à la messe, առաջիկայ լ. պատարագի, * պատարագ տեսնել. — à une séance. — à un spectacle, հանդիսատես լ. — à une cérémonie, à l'ouverture d'un testament, à un enterrement. — à un mariage, à une fête, à un crime. 2. դատողակից՝ աթոռակից լ. — à un jugement.

Assister, ն. պաշտպան՝ ջատագով լ. ուժք յատենի. — l'accusé comme avocat. 2. ընթերակայ լ., ընկերել. se faire — par qn., ունել՝ առնուլ զոք իւր ընկեր, ընկերակցիլ. se faire — par le commissaire. 3. — un malade, un criminel, յոյժ խորհիլ ի բարւոք մեռանել. 4. օգնել, ձեռնտու՝ օգնական լ. — les pauvres. — qn. dans un besoin. || բ. que Dieu vous assiste! * Աստուած օգնէ քեզ, Աստուած ապա, բարի եկար:

S'assister, դ. օգնել անձին՝ *ինքնիրեն. celui-là n'est pas sage qui ne sait pas —. 2. օգնել միմեանց՝ * իրարու. on se console, on s'assiste, on se fortifie l'un l'autre. [լիութ:

Associabilité, ի. ընկերակցելութիւն:

Associable, ած. ընկերակցելի:

Association, ի. ընկերակցութիւն, զուղորդութիւն, ընկերշակութիւն. — commerciale, տուրեւառիկ՝ * առեւտրական —, վաճառակցութիւն. former une —, — կազմել. dissoudre une —, լուծանել զ—, *—ն լուծել՝ աւրել. acte d'—, գիր —Քեան, ընկերակցագիր. se former en —, ընկերակցիլ. 2. փ. կցորդութիւն, զուգութիւն. — d'idées, d'intérêts. Heureuse — de mots.

Associationnisme, ա. բխ. ընկերակցականութիւն: [կցական:

Associationniste, ա. բխ. ընկե-

Associé, e, գ. ընկերակից, զուղորդ. c'est mon —. Prendre un —. — de commerce, վաճառակից. — de gain, չահակից. —e, ընկերակցուհի:

Associer [ծ. **Allier**] ն. ընկերակցել, ընկերակից առնել. — à une entreprise. — qn. à son commerce, վաճառակից իւր առնել զոք. 2. փ. ընկեր՝ կցորդ՝ զուղորդ՝ հաղորդ առնել, կցորդել, լծորդել, զուգել, կցել. — à des travaux, վաստակակից առնել. — à sa gloire, à son pouvoir, փառակից, իշխանակից իւր առնել. — qn. à son trône, à ses honneurs, à ses dangers, à sa table, աթոռակից՝ գահակից, պատուակից, վտանգակից, սեղանակից իւր առնել զոք. — la vertu à la beauté, le courage à la prudence, l'agréable à l'utile.

S'associer, դ. ընկերակից լ., ընկերակցիլ, ընկերանալ. — avec qn. Nous nous sommes associés pour cette opération. — à une entreprise, à un travail. 2. փ. ընկեր՝ կցորդ՝ զուղորդ՝ հաղորդ լ. — aux périls, à la gloire de qn., վտանգակից, փառակից լ. ուժք. je m'associe à votre malheur, վշտակից լինիմ ձեզ. 3. — qn., ընկերակից իւր առնել զոք. il s'est associé dans ce travail un homme intelligent, վաստակակից իւր արար զայր ոք ուշիմ. 4. լծակցիլ, յօդանալ, զօդիլ, լծորդիլ. ces idées ne peuvent —. 5. ընկերանալ, կենաց կցորդ՝ կենակից լ., ընկերշակիլ. — avec des mauvais sujets.

Assoiffé, e, ած. ծարաւի. tigre — de sang, վագր — արեան՝ արիւնախանձ՝ արիւնուշտ. 2. փ. —. les premiers chrétiens étaient —s de martyre.

Assolement, ա. եգ. փոխավար, փոխացան, փոխացանումն. * գետնի մի վերայ ամէն տարի նոյն սերմն չցանելն:

Assoler, ն. եգ. փոխավարել, փոխացանել. on doit — principalement les contrées peu fertiles. = *S'—,* դ. —իլ:

Assombrir, ն. մթացուցանել, նեմացուցանել. ces arbres assombrissent votre maison. D'épais nuages assombrissaient le ciel. 2. փ. մախծնացուցանել. quel chagrin vous assombrit? Quelle nouvelle a pu — votre visage.

S'assombrir, դ. մթանալ, նեմանալ, մթագնիլ. le temps, le ciel s'assombrit, մթագնին՝ խոժոռին երկինք. 2. մախծիլ. pendant le déjeuner Arnold s'assombrit visiblement. Son caractère s'assombrit. Dans la maladie les idées s'assombrissent.

Assombrissement, ա. ագբ. մթացումն, նեմացումն, մթագնումն:

Assommant, e, ած. մոպիչ, կոշկոնճիչ, սատակիչ. la massue est une arme —e. 2. բ. պարտասեցուցիչ, պարտասիչ, ոգեսպառ, ճանրատապուկ, աճառանիլի. travail, homme, discours, spectacle, bavard —. Lecture, conversation, chaleur —e. 3. փ. յաղթահարիչ, պապանձիչ. argument —. Question —e.

Assommé, e, ած. մոպամահ, կոշկոնճամահ. un homme —. || — de coups, չարաչար, գանաճեճ, գանապնակ, գանալից, բրտպոհ: 2. պար-

ատաել, ոգեզատ, * հոգին ելած. je suis —. [* մրափել:

Assommeiller (S') դ. նիրհել,

Assommement, ա. սպր. Ծոպումբն. l'— d'un bœuf. || լգ. **Abatage.**

Assommer, ն. Ծոպել, Ծոպամաի՝ կոշկոճամաի՝ սատակամաի առնել. — un bœuf, un homme. — d'un coup de massue, avec un maillet, լախտամաի, Ծակամաի առնել. լախտաիաբ, Ծակաիաբ սպանանել. 2. Ծոպել, կոշկոճել, գանապից՝ չարագան առնել, Ծակել. — ses enfants, ses domestiques. — à coups de pierres, de bâton, de fouet, քարկոծ, բազոի՝ գանաբեկ՝ չարագան, խարազանամաի առնել. — de coups sa femme, բազոի՝ գանաբեկ առնել կնկին. 3. փ. պարտասել, պարտասեցուցանել, աշխատ առնել, տաղտկացուցանել, * հոգին հանել. la chaleur m'assomme. Il m'assomme de ses questions, avec ses questions. — qn. de compliments, de paroles.

S'assommer, դ. սպանանել զմիմեանս. — comme des chiens enragés. 2. սպանանել զանձն, սատակամաի. il s'est assommé avec ce meuble. Ils se sont assommés dans leur chute.

Assommeur, ա. Ծոպիչ, կոշկոճիչ. soudoyer des —s.

Assommoir, ա. Ծոպոց, գահոց. գաւազան կապարածայր. || փ. եւ ը. coup d'—, հարուած Ծոպոցի. յանկարծահաս եւ չարաղետ դէպք. cette faillite fut un coup d'— pour l'infortuné créancier. || փ. եւ ը. c'est un véritable —, այր ծանրատապուռ է. 2. ո. Ծոպոց, գահոց. Ծոպամաի Ծակարդ անասնոց:

Assomption (ասընփսիօն) ի. վերափոխումն. l'— de la Sainte Vierge. 2. —, ատն վերափոխման. le jour de l'—. 3. —. պատկեր՝ նկար վերափոխման. l'— de Murillo. 4. տմբ. վերափոխումն. փոքրագոյն նախատապատճիճ հաւատարանութեան. cette — n'est pas exacte. || սա. **la mineure.**

Assonance, ի. ը. Ծեքեայանգութիւն, նմանաձայնութիւն. peindre et peintre sont des —s.

Assonant, e, ած. Ծեքեայանգ, նմանաձայն. mots —s. Rimes —es, նմանաձայն յանգք, Ծեքեայանգք:

Assorti, e, անց. եւ ած. պատշաճեալ, պատշաճ, պատկան, պատկանաւոր, յարմար, ճաիատուր, հաւազոյգ. attelage —. Couleurs —es. Bien —, քաչեայարմար, գունեայարմար, քաչադէպ, գեղապատշաճ. choses bien —es. Époux bien —s. 2. զարդարեալ ազգի ազգի վաճառօք, քաչահաւաք. magasin bien —.

Assortiment, ա. պատշաճուի, յարմարութիւն. — de couleurs. 2. հաւաք, վաճառահաւաք. հաւաքումն նոյնատեսակ վաճառաց. un — complet, ամենահաւաք. former un —, հաւաք կազմել. Un — de perles, de diamants. || Livres d'—, հաւաքամատենից, հաւաքագիրք: * մատենից գրոց գրավաճառն ուրիշ գրավաճառի կ'առնու. ce libraire n'a que des livres d'—. կն. **Livres de fonds.**

Assortir [լծ. **Finir**] ն. պատշաճել, յարմարել, ճաիել, ճահատրել, յերիւրել. — des couleurs. — diverses couleurs l'une avec l'autre. 2. փ. պատշաճել, միաբանել, զուգել. — les personnes, ses convives, les conditions; les âges, les caractères, les époux. 3. հաւաքել. զարդարել բազմատեսակ վաճառօք. — un magasin, * խանութ շտկել:

Assortir, չ. պատշաճիլ, յարմարիլ, ի դէպ գալ. cette garniture assortit bien à la robe, avec la robe. Ce cheval peut — à celui que j'ai. Ces deux meubles, ces couleurs n'assortissent pas ensemble, assortissent parfaitement ensemble.

S'assortir, դ. —իլ. ces couleurs s'assortissent bien. || փ. —. nos caractères ne s'assortissent point. Ces deux personnes s'assortissent. 2. հայթայթել անձին. je m'assortis de quelques livres. Là, ils peuvent — dans tous les genres de soierie.

Assortissant, e, ած. պատշաճ, յարմար, դիպող, ճաիատուր, յանկ. étoffes —es. Couleur —e à celle-ci. Le rose n'est pas — à sa figure, à son âge. [ճառաիաւոր:

Assortisseur, ա. հաւաքիչ, վա-

Assortissoir, ա. նրոյը «շէքէրնի եէյի»:

Assortissoire, ի. հաւաքարան, հաւաքոց. արկղիկ յորում իցէ հաւաք ինչ:

Assoter, ն. ը. պակշոտեցուցանել, յիմարեցուցանել սիրով, * խելքն գլխէն տանիլ. cette petite fille l'a assoté. Il ne faut qu'un petit minois pour vous —.

S'assoter, դ. պակշոտիլ, պակատիլ, շամբշիլ, սիրահարիլ յիմարաբար. — d'une femme. Elle s'est assotée du plus jeune de ses fils.

Assoupir [j'assoupis; j'assoupissais; j'assoupis; j'assoupirai; assoupissant] ն. նիրհեցուցանել, մրափեցուցանել. — qn. Il est —i, նիրհէ, * քնատիչ. 2. Ծմբրել, Ծմբրեցուցանել, * Ծմրեցուցանել. — les douleurs. La solitude assoupit l'esprit. 3. փ. մեղմացուցանել, հանդարտել, ցածուցանել, շիջուցանել. le sommeil assoupit les longs chagrins du jour. Les parents assoupirent l'affaire. — une dispute, une sédition, les passions.

S'assoupir, դ. նիրհիլ, մրափել, * քնատիլ. — après le repas. 2. Ծմբրիլ, Ծմրիլ. sa douleur va —. 3. փ. մեղմանալ, ցածնուլ, հանդարտիլ, շիջանիլ. l'affaire qui avait fait du scandale, s'assoupit. La querelle était près de —. Les haines s'assoupissent avec le temps.

Assoupissant, e, ած. Ծմբրեցուցիչ, Ծմրեցուցիչ, Ծմրիր. remède —. Potion —e. 2. փ. —, նիրհեցուցիչ, մրափեցուցիչ, քնաբեր, ձանձրի, ձանձրացուցիչ. lecture —e. Discours —, Contes —s.

Assoupissement, ա. Ծմբրեցուցումն, Ծմբրութիւն, Ծմրութիւն, Ծմրիր, նիրհ, մրափ. léger —. Un — léthargique. Tomber dans un profond —, ի խոր Ծմրութիւն անկանել. 2. փ. Ծմբրութիւն, սաստիկ անհոգութիւն. — coupable. Honteux —. Sortir, revenir de son —. L'— de la paresse. Être dans un étrange —. 3. փ. մեղմացումն, հանդարտումն. l'— d'une querelle.

Assouplir, ն. կակղել, կակղացուցանել, * կակղցունել, ճապկել. — un cuir, un ressort. 2. փ. —, ամոքել, մեղմել. — le caractère de qn. — un enfant mutin. — un langage rude. Homme, esprit —i par le malheur. Caractère —i. Style —i. —i par une discipline sévère. 3. ձվ. — un cheval, դիւրաշարժ՝ ճապուկ գործել զերիվարն:

S'assouplir, դ. կակղանալ, կակղիլ, ճապկիլ. le cuir s'assouplit à l'eau. Un ressorts'assouplit par l'usage. || փ. —, մեղմանալ, ամոքիլ, * կակղնալ. son caractère altier n'a pu —.

Assouplissant, e, ած. կակղացուցիչ, կակղիչ. frictions —es.

Assouplissement, ա. կակղումբն, կակղութիւն. — du cuir, des membres. 2. փ. —, ամօքումն. — du caractère. 3. ձվ. դիւրաշարժութիւն, ճապկութիւն, * ճկունութիւն. — d'un cheval.

Assourdir, ն. խլացուցանել, դունչեցուցանել, * խլցունել. il criait à nous —, à — les oreilles. Ces bruits, ces enfants m'assourdissent. —i par le fracas du canon, par le bruit des voitures. 2. մեղմել. — l'éclat de la lumière. — les reflets.

S'assourdir, դ. խլանալ, * խուլնալ. l'ouïe s'assourdit.

Assourdissant, e, ած. խլացուցիչ, * խուլցնող. bruit —. Ces choses sont —es. 2. փ. —. babil, bavardage —. Des enfants —s. Les caquets —s des poules, des oies, des canards.

Assourdissement, ա. խլացուցումն. — des flots. 2. խլացումն, խլութիւն. cet — dura longtemps.

Assouvi, e, անց. եւ ած. յագեցեալ, յագ, * կշտացած, կուշտ. loup —. Sa faim était —e. 2. փ. —, կատարեալ, լցեալ. vengeance, ambition —e. Vos yeux —s de ravages. Un désir de gloire qui ne peut être —. Votre animosité serait-elle enfin —e? Les fureurs —es.

Assouvir, ն. յագեցուցանել, * կշտացունել. — la faim de qn. — un enfant, la voracité de qn. — un loup, un chien affamé. — qn. de pain, de viande. 2. փ. —, յագուրդ տալ, լնուլ, պարարել. — son avarice, sa haine, sa rage, sa cruauté, sa cupidité, sa vengeance, ses passions, ses appétits brutaux. — ses yeux, ses regards de qc., յագեցուցանել զաչսն իւիք. pour —, ի յագուրդ:

S'assouvir, դ. յագիլ, յագենալ, * կշտանալ. sa faim ne s'assouvira jamais. — de sang, — ճապաղեօք ար-

ման. բազում նախանձս գործել, *շատ չարդ ընել. 2. փ. —, ընդ. vengeance, haine, ambition qui ne peut —. — d'honneurs, de richesses. Cette ambition ne saura donc jamais — ?

Assouvissance, ի. յագուցիչն, յագեցուցիչն, յագուրդ. l'— de leurs désirs.

Assouvissement, ա. յագումն, յագեցումն, յագուրդ. rien ne suffit à l'— de sa faim. 2. փ. —, կատարումն. l'— des désirs, de nos passions.

Assujetti, Assujéti, e, անց. հպատակեալ, հպատակ. L'homme — à ses passions. L'âme —e au corps. (Boss,). — à la domination romaine. Être — à, հպատակ լ., հպատակիլ. 2. անկեալ ընդ, *տակ ընկած. Adam — à la mort après le péché, Ադամ — մահու վիճի մեղաց. 3. հաստատեալ, պնդեալ. poutre bien —e, ամրապինդ գերան. — par un point d'aiguille. 4. լկ. փ. կապեալ, պատաղեալ, բազմացքաղ, *կապուած, կաշկանդուած. cet homme est très —, fort —.

Assujettir, Assujétir, ն. հպատակեցուցանել, հնազանդել, հնազանդեցուցանել, նուաճել. — un peuple, un pays. Les Gaulois furent —is par les Romains. 2. փ. —. — les cœurs, les passions. — ses désirs au joug de la raison. —, s'—, tous les cœurs, —՝ — անձին զսիրտս համօրէն. || անխ. —. en assujettissant vous avez l'art de plaire. 3. —, տոկսել՝ բռնադատել խիիք. — qn. à un travail. Les règles de l'art assujettissent l'ouvrier. Place qui assujettit à de certains devoirs. 4. պնդել, հաստատել, *հաստատ կեցուցանել. — une poutre. — une table qui vacille, un volet qui bat. || — la vigne, խնչակիլ զայգի:

S'assujettir, դ. հպատակիլ, հնազանդիլ, *կապուիլ. — aux lois, à la mode, aux usages, aux caprices de qn.

Assujettissant, Assujétissant, e, ած. հպատակիչ, գերիչ, պատդիչ, պատալաւոր, բազմահոգ emploi —. Place —e. Devoirs, travaux —s.

Assujettissement, Assujétissement, ա. հպատակեցումն, հպատակումն, հպատակութիւն, նուաճումն. il ne peut souffrir aucun —. L'— d'un pays à un nouveau souverain. 2. փ. հպատակութիւն, հարկ, բռնադատութիւն. c'est un grand —. Les tristes —s de la grandeur. Tenir qn. dans l'—. Ne pouvoir supporter l'—. L'— aux modes, à l'étiquette. L'— des dignités, de la grandeur. L'— du mariage, des devoirs.

Assumer, ն. ստանձնել, յանձն առնուլ. — sur soi, sur sa tête une grande responsabilité. — la responsabilité d'une chose. La responsabilité —ée par cet employé.

Assurable, ած. ապահովելի, ապահովագրելի:

Assurance, ի. յապահովանք, յապահովութիւն, ապահովութիւն. J'ai l'—, la ferme, l'entière — que, ապահով՝ վստահ, բոլորովին վստահ եմ զի. je n'ai aucune — de, չեմ ինչ ապահով՝ վստահ. j'ai une pleine — de. Donner l'—. Prendre une pleine, entière —, ապահով՝ վստահ է. լիովին. pleine d'—, avec toute —, en toute —, լի՝ ամենայն վստահութեամբ. dormir en toute —. 2. —, հաւաստիք. vaines —s. —s positives. — en l'air. Donner à qn. des —s de sa fidélité. On lui a donné l'— qu'il sera nommé. || վերի յատուկ քաղաքավարական ձևակաց. recevez, կամ agréez l'— de ma considération, de mon respect, de mon dévouement, ընդունեցէք, հաճեցէք ընդունել զիւաւստիս վերածարանաց, յարգանաց իմոց, անձնուիրութեանս. 3. վստահութիւն, համարձակութիւն. prendre, montrer de l'—, — առնուլ, ցուցանել. répondre avec —, —ութեամբ՝ վստահապէս՝ համարձակ տալ պատասխանի. parler avec —, խօսել վըստահաբար՝ համարձակ՝ համարձակադէմ, համարձակախօս լ. 4. ապահովութիւն, անհոգութիւն. l'— du pays. En lieu d'—, յանհոգ՝ յապահով՝ յամուր տեղւոջ. || en —, յապահովի, ապահով, անհոգ. être en —, — լ. 5. ապահովութիւն. երաշխիք, գրաւական. donner une solide —. Prendre toutes les —s possibles. Sa parole vaut la meilleure —. Exiger des —s. 6. վճ. ապահովուի, ապահովագրուի «սիգուրթա». — d'une maison, d'un navire. — contre l'incendie. — sur la vie. — maritime. Prime d'—, ապահովագին. police d'—, ապահովական՝ ապահովագրական ընկերութիւն. — mutuelle, — փոխադարձ:

Assuré, e, անց. եւ ած. յապահովեալ, յապահով, ապահով, վըստահ, առոյգ, հաւաստի, անշուշտ, անկասկած. une récompense —e. Des revenus —s. Être — de, — լինել. 2. յապահով, ապահով, անկասկած, աներկբայ, անհոգ, ամուր. — contre les dangers. Se croire —, յապահովի՝ յանկասկածի համարել զանձն. retraite —e, ամուր ապաւինի. refuge, rempart, asile —. Un port —, անհոգ նաւահանգիստ. 3. ապահով, առոյգ, հաւաստի, անշուշտ, անվհատ, անվրէպ, աներկբայ. existence, fortune —e. Un succès —. Mon estime vous est —e. 4. անգայթ, անդեղեւ, անսասան, հաստատուն. d'un pas —, հաստատաքայլ, անսայթաք, անյողդողդ. mal —, սայթաք, յողդողդ, դեղեւուն, անհաստատ, վհերոտ. une démarche mal —e. Des pas mal —s, գայթ ի գայթ՝ սայթաք՝ վհերոտ քայլք՝ ոտնափոխք. pouvoir mal —, անհաստատ՝ յողդողդ իշխանութիւն. paix —e, անվրդով խաղաղութիւն. main —e, ձեռն անդեղեւ՝ անդեղեւուն՝ անվհիեր. coup —, անվրէպ հարուած. || ած. cheval bien —, անգայթ՝ անսայթաք ձի. 5. հաւատարմակ, աչալուրջ, անվհիեր, աներկիւղ. mine, contenance —e. Regards —s. Air —, 6. ը. եւ ից. անվհիեր, լիրք, անամօթ. un — menteur. Un — voleur. 7. վճ. ապահովել, ապահովագրել. navire, magasin —. Maison —e contre l'incendie. Marchandises —es. || գ. —. l'assureur et l'—.

Assurément, մ. ապահովապէս, անշուշտ, անվրէպ, առաւգապէս, հաւաստեաւ. — je n'irai pas le voir. — cela est vrai. — non. Oui —. Très —. 2. վստահութեամբ, անվհիեր. qui marche — n'a point peur de tomber.

Assurer, ն. հաստատել, ամրացուցանել, պնդել. — une muraille, un échafaudage, un plancher, une poutre. — un volet, une persienne. 2. անվհիեր գործել, զօրացուցանել. — la main. L'habitude d'entendre le canon assure les soldats. || փ. — sa contenance, son maintien, son visage, sa démarche. 3. յապահովել, ապահովել, յապահով՝ վստահ առնել, յապահովացուցանել, վստահացուցանել. ce qu'il a déjà fait nous assure de sa fidélité pour l'avenir. Je puis vous — que, կարեմ վստահ առնել զձեզ զի. nous sommes —és du succès. 4. յապահովել, ապահով՝ անկասկած գործել. — sa fortune, sa puissance, son indépendance. — la tranquilité d'un État par des alliance, — le repos, le bonheur de qn. Mon amitié vous est —ée. — les succès, la paix. 5. հաստատել, հաւաստել, հաւաստի առնել. — un mensonge aussi hardiment qu'une vérité. On assure que. — une nouvelle, un fait, le contraire. 6. յապահովել, յապահովացուցանել, յապահով առնել, հաւաստի

jours heureux ? 3. ապահովել անձին, * իրեն ապահովել. — un port dans la tempête. — l'amitié de qn. 4. — dans, en, sur, de, վստահանալ, վստահիլ, վստահ՝ապաստան լ. il s'assurait dans les promesses de ses amis. — en Dieu. Je m'assure en ta clémence. Ne vous assurez point sur ce cœur inconstant, sur son amour. — de ses yeux. 5. տուգել, իաւաստել. assurez-vous s'il a dit vrai. Elle veut — si elle est aimée. — d'une nouvelle, de la vérité, du départ de ses amis. Je me suis assuré que rien n'était plus vrai. 6. ապահով՝աներկեւան՝անշուշտ՝աներկբայ լ. assurez-vous de mon obéissance. Assurez-vous que je le servirai bien. Je m'assure que vous ferez votre devoir. || անխ. princesse, assurez-vous, je les prends sous ma garde. 7. — de, յինքն արկանել՝յաջողացնել, վիրեւ ածել, բերել ի ձեռս, շահիլ, *վաստրկիլ. il faut — d'un journal accrédité. — de la faveur du préfet. Avant de rien entreprendre, il faut — du ministère. 8. — de qn., de sa personne, ձերբակալ առնել, ունել, զբռամբ ածել, * բռնել, ձեռք անցուցանել. — d'un conspirateur. On s'assura de la personne du prince de Condé. 9. — de qc., կանխաւ ունել՝ հայթայթել՝ հոգալ, * առաջուց պատրաստել՝ հոգալ. — d'un poste, des passages, d'un gîte, d'une voiture, d'un cheval. Ils s'assurèrent d'une barque. 10. ապահովիլ, ապահովագրիլ. je me suis assuré. Se faire assurer, * ինքնիրեն ապահովել՝ ապահովագրել տալ. je me suis fait assurer.

Assureur, ա. ապահովիչ, ապահովագիր, ապահովագրիչ, ապահովագրող. l'— et l'assuré.

Assyllabique, ած. ք. անվանկ :

Assyrien, enne, ած. ասորեստանեայ, ասորեստանեան. 2. գ. Ասորեստանեայ, Ասորեստանցի. les —s, —ք. 3. ա. l'—, ասորեստաներէն. լեզու. Ասորեստանեայց :

Assyriologie, ի. ասորեստանաբանութիւն, ասորեստանախօսութիւն :

Assyriologue, ա. ասորեստանաբան, ասորեստանախօս, ասորեստա-

Astacaire, S. Astacoïde. [նագէտ :

Astacien, enne, ած. կ. աստակոսեան. || —s, ա. յ. —ք. բաժին տասնոտն խեցեմորթաց, որոց նախատիպն աստակոս (astaque).

Astacoïde, ած. եւ ա. կ. աստակոսակերպ :

Astacolithe, ի. ոպ. աստակոսաքար. աստակոս քարացեալ :

Astacus (քիւս) ա. աս. եւ ոպ. աստակոս, խեցգետին. հն. **Homard.**

Astaque, ա. ոպ. աստակոս. սեռական անուն խեցգետնոց :

Astaroth, ա. դ.գ. Աստարթվտ. անուն դիւի. 2. ի. S. **Astarté.**

Astarté, ի. դ.գ. Աստարտէ. աստուածուհի Ասորւոց եւ Փիւնիկեցւոց. 2. կմ. —. խեցեմորթ անգլուխ :

Astasianthe, ա. բ. անկայածաղիկ. հատուած բաբբեկ սեռի :

Astasie, ի. ջ. անկայիկ. սեռ զաչացու ջրաճճեաց :

Astasiés, ա. յ. ջ. անկայիկեայք. սեռ բազմաստամոք կենդանեաց, որոց նախատիպ անկայիկ :

Astate, ա. մք. անկայուն. միջատ ինչ :

Astathe, ի. բ. յողդուկ. ներքնագոյն խաւ խորշուցի (cellulose) բուսական խորշից (cellule). [Քիւն :

Astaticité, ի. բգ. անկայունու-

Astatique, ած. բգ. անկայուն. aiguille —, ասեղն —:

Astéisme, ա. հեգնագով. ազգ հեգնութեան որով ծածկի գովութիւնն ընդ կերպարանօք ստգոտանաց :

Astéliacées կամ **Astéliées**, ի. յ. բ. աստելասերք, աստելեայք. խումբ անկոց նման կնիւնեայց (joncées). [տոհմի կնիւնեայց :

Astélie, ի. բ. աստելիա. սեռ

Astelle, ի. վ. քեկտակալ :

Aster (ձէր) ա. բ. աստղ, աստ-

ղածաղիկ. տունկ երկարակեաց, որոյ աստղածեւ են ծաղկունք :

Astéracanthe, ի. բ. աստղափուշ. 2. ա. ձր. —. ծուկն ինչ :

Astérandre, ի. բ. աստղորձ. հատուած սեռի տերեւածաղկի (phyllanthe).

Astéranthe, ի. բ. աստղածաղիկ. սեռ տոհմի մրտասերից :

Astéranthées, ի. յ. բ. աստղածաղկեայք. հատուած մրտասերից նախատիպ ունելով զաստղածաղիկն :

Astéranthère, ա. բ. աստղափթիթ. սեռ գեսներեայց, ցեղ բեսլերեայց (beslériées).

Astère, S. Aster.

Astéré, e, ած. բ. աստղկեայ. || —es, ի. յ. բ. —ք. ննջացեղ բարդաստղակերպեայց (astéroïdées).

Astérelle, ի. բ. աստղուկ. սեռ մնկոց :

Astérencrinides, ի. յ. փշ. աստղաշուշանեայք. տոհմ աստղատեսակաց : [չափ, աստեղաչափ :

Astéréomètre, ա. աս. աստղա-

Astéréométrie, ի. աս. աստղաչափութիւն : [ղաչափական :

Astéréométrique, ած. աստ-

Astériade, ի. կբ. աստղակ. սեռ աստղատեսակաց (stellérides). 2. բ. —. սեռ տոհմի բոգեայց (gentianées).

Astériadé, e, ած. փշ. աստղակեայ. նման աստղակի. || —es, ի. յ. բ. —ք. տոհմ կարգի աստղակերպից (astéroïdes).

Astéride, ած. փշ. ծովաստղաձեւ. || —s, ի. յ. —ք. տոհմ աստղատեսակաց (stellérides).

Astéridées, ի. յ. բ. աստղաձեւեայք. տոհմ ինչ տնկոց :

Astérie, ի. փշ. ծովաստղ. ազգ կենդանաբուսոց. ռկ. **Étoile de mer.**

Astérigérine, ի. ծբ. աստղաբեր. ազգ պողիպոդի :

Astérie.

Astérigérinidées, ի. յ. ծբ. աստղաբնիկեայք. տոհմ կարգի միջատայատկաց (entomostègues).

Astérine, ի. փշ. ծովաստղիկ. սեռ ծովաստղաձեւից (astérides). 2. բ. աստղատունկ. ազգ տնկոց :

Astériné, e, ած. բ. ծովաստղեայ. || —s, ա. յ. —ք. խումբ հատճանկեայց (pyrénomycètes).

Astérinées, ի. յ. բ. ծովաստղիկեայք. ննջացեղ աստղակերպեայց (astéroïdées).

Astérinide, ած. փշ. ծովաստղատեսակ. || —s, ի. յ. —ք. տոհմ ծովաստեղաց, որոց նախատիպն է ծովաստղիկ (astérine).

Astérion, ա. մգ. աստղան. բարձրագոյն կէտն գանկի :

Astériscie, ի. բ. աստղախոտ. սեռ ի տոհմէ հովանոցաբերից, խոտ մշտադալար :

Astérisme, ա. աս. աստեղատուն. հն. **Constellation.** 2. բգ. աստղերեւոյթ, աստղատեսութիւն :

Astérisque, ա. տպ. աստղիկ, աստղանիշ, աստղանշան (*) :

Astérite, ի. հբ. խեցաչեչաքար. խեցաչեչ (madrépore) ակատացեալ :

Asternal, e, ած. մգ. անկրծոսկրային. côtes —es, — կողք :

Asternie, ի. հշբ. անլանջանութիւն. *լանջան (sternum) չունենալն :

Astérocarpe, ա. բ. աստղապտուղ. սեռ բրաձոյ ձարխոտոց :

Astérocarpées, ի. յ. բ. աստղապտղեայք. ննջաբաժին ժրանեայց (célastrinées), որոց նախատիպ է աստղապտուղ :

Astérocéphale, ա. բ. աստղագլուխ. սեռ տոհմի ուղտափշեայց (dipsacées).

Astérochète (քէթ) ի. բ. աստղագէս. սեռ տոհմի կիպերիսեայց (cypéracées).

Astérochiton (քի) ա. բ. գիշերաւար. ցեղակից ձարաձերձեաց (lasiopétalées) մոլոշից :

Astérochlène (լոքլէն) ի. բ. աստղաձորձ. սեռ բրաձոյ ձարխոտոց :

Astérocytise (սիթիզ) ա. բ. աստղահատամրգի. հատուած ցեղի օձոճեայց (génistées).

Astéroderme, ա. ձբ. աստղամորթ. սեռ բրաձոյ ձկանց :

Astéroïde, ած. բ. աստղակերպ. 2. ա. աս. —. ծուիչ աստղ. 3. բժ. աստղակերպ. փոքրիկ բիծ ապիտակ ի

վերայ Ցափանցիկ եոյներկի աչաց. 4. ի. բ. —. սեռ բարդաճաղկանց. 5. —s, ա. յ. վշ. —ք. խումբ ծովաստղց (astérie).

Astéroïdé, e, աճ. բ. աստղակերպեալ. || —es, ի. յ. —ք. մեծ ցեղ բարդաճաղկանց:

Astérolampre, ա. բ. աստղափայլ. սեռ լօռից:

Astérolasie, ի. բ. աստղաՑաւ. սեռ փեգիններայց (rutacées).

Astérolinon, ա. բ. աստղավուշ. սեռ ոտիվի գարնանածաղկեայց (primulacées)

Astérolytes, ա. յ. բ. աստղալոյծք. հատուած սեռի զրեանդի (aristoloche).

Astéromée, ի. բ. աստղաքաղաք. տունկ գեղածաղիկ:

Astéromètre, S. Astéréomètre.

Astéromphale, ա. բ. աստղապտոր. ապգ լօռից:

Astéronyme, ա. աստղանուն. *յատուկ անուն աստղով նշանակուած:

Astérope, ի. աս. Աստերոպէ. մին յեօթն գլխաւոր աստեղց բազմաստեղեայց (Pléiades).

Astéropée, ի. բ. աստղագործ. սեռ հրկեայց (bixacées). ծաղիկ ի Մառակաստան:

Astérophides, ա. վշ. աստղօձք. կարգ աստղատեսակաց (stellérides), յորում են օձաստուանք (ophiures) եւ եւրիալք (euryales).

Astérophore, ա. բ. աստղակիր. ապգ անկոց:

Astérophoridées, ի. յ. բ. աստղակիրեայք. բաժին խորոպտիեանց (hyménothéciens) նախատիպ ունելով զաստղակիրն:

Astérophylle, ա. բ. աստղատերեւ. սեռ բուսոյ ձիագեայց (équisétacées).

Astérophyllées, S. Astérophyllites.

Astérophyllites, ի. յ. բ. աստղատերեւեայք. խումբ բուսոյ աստղային տնկոց:

Astéropsis (սիս) ի. վշ. աստղատեսիկ. սեռ ծովաստղածեւից. 2. բ. —. տեսակ ձարտախ (athrixie).

Astéroptère, ա. բ. աստղաՓեր. հատուած սեռի լէյսէրի (leysère).

Astéroptyque, ա. ձբ. աստղաՓեք. սեռ բուսոյ ձկանց:

Astéroscope, ա. մբ. աստղատես. սեռ ՁեփաՓեից պիշերայնոց:

Astéroséris (սի) ի. բ. աստղակերպ. խոտ ինչ:

Astérosparte, ա. բ. աստղօրոճ. տեսակ օրոճի (genêt).

Astérosperme, ա. բ. աստղասերմն. Փիլիկ օտարաշխարհեայ:

Astérosphérie, ի. բ. աստղագունդ. բոյս ինչ:

Astérospore, ա. բ. աստղասպոր. տունկ ինչ սիոքրիկ:

Astérostemme, ա. բ. աստղապսակ. սեռ ասկլեպեայց:

Astérostigme, ա. բ. աստղախայլ. սեռ նուիկեայց:

Astérostome, ա. բ. աստղաբերան. հն. Osbeckie,

Astérothrix (Ձրիքս) ա. բ. աստղաձաւ. սեռ բաղադրելոց:

Astérotrichon (Ձրիքոն) ա. բ. աստղավլէս:

Astérotrichoton (Ձրիքոնոն) ա. բ. աստղավարս. ննջաՓայտուած մորմեայց (solanées).

Astéroxanthion (քսանԹիոն) ա. բ. աստղախոյլխոտ. սեռ լօռից:

Asthénie, ի. բժ. անզօրութիւն:

Asthénique, աճ. անզօրական:

Asthénochloée (քլօէ) ի. բ. անզօրախոտ. սեռ սիզաբուսոց:

Asthénologie, ի. բժ. անզօրաբանութիւն:

Asthénologique, աճ. բժ. անզօրաբանական:

Asthénopie, ի. բժ. տկարատեսութիւն:

Asthénopyre (փիր) բ. բժ. անզօրաջերմն. ջերմն հանդերձ ուժաՓափութեամբ:

Asthmatique (ասմաԹիք) աճ. եւ գ. շնչարգել, արգելաշունչ, զմայնոտ. devenir —, —լ:

Asthmatos (ասմաԹոս) ա. կ. շընչարդն. մակարոյծ որդն գործարանաց շնչառութեան:

Asthme (ասմ) ա. բժ. շնչարգելութիւն, զմայն. avoir l'—, շնչարգել լ. S. Bradypnée, Dyspnée.

Asthrée, ի. մբ. ասՒրիկ. սեռ հինգայօդ միջատաց:

Astianthe, ա. բ. աստիաճաղիկ. սեռ տոհմի բիգնոնեայց:

Astic (ասԹիք) ա. յղկոսկր. յղկիչ ոսկր:

Asticot (քո) ա. որդնախայծ. որդըն ի խայծ կարԹին:

Asticoter, ն. բ. նեղել, վիճեցուցանել, * հեան իյնալ. — un enfant.

S'asticoter, դ. — զմիմեանս:

Astigmate, Astigmatique, աճ. ակն. անհամակեդրոնաւ. yeux astigmates. Personne, lentille astigmate.

Astigmatisme, ա. ակն. անհամակեդրոնութիւն:

Astigmomètre, ա. վբ. անհամակեդրոնաչափ. գործի չափելոյ զաստիճան անհամակեդրոնութեան:

Astilbe, ա. մբ. ցօղոդ. սեռ հինգայօդ պաոնեաձեւից. 2. բ. —. սեռ տոհմի քաբբեկեայց (saxifragées).

Astiquage (Ձիքաժ) ա. յղկումն:

Astiquer, ն. յղկել, փայլեցուցանել. — des bottes. — les bottons, le fusil. 2. փ. եւ ա. հաղիանալ, ՏեՏել. — qn.

S'astiquer, դ. յղկիլ, փայլեալ լ., * փայլեցուիլ. le fourniment s'astique chaque matin. 2. փ. եւ բ. հագկանալ՝ ծեծել զիմեանս, * ծեծկուիլ. ils se sont astiqués. 3. փ. եւ բ. զարդարիլ, *զարդարուիլ. ils ne finissaient pas de —.

Astolisme, ա. մբ. անպճին. սեռ բառաչող պաոնեաձեւից:

Astome, ա. մբ. անբերան. միջատ ինչ երկՒոտ. 2. բ. —. սեռ հովանոցաբերից:

Astomelle, ի. մբ. անբերնուկ. սեռ կարգի երկայնապատիճ (tanystome) երկՒոտից:

Astracan, ա. գոնչակ. մօՒ գրուզ գաւխն Աստրաքանի. bonnet d'—, գլխարկ գոնչակեայ, գոնչագդակ:

Astragale, ա. ն. կոն. զարդ գլխոյ սեան. 2. մբ. կոճ, վիգ, *ճան «ՏոՓ». 3. բ. գազ, խազիրան. — gommifère, — խիժաբեր. հն. Tragacanthe.

Astragalée, ի. ն. կոճակալ:

Astragalées, ի. յ. բ. գազիայք. ննջացեալ այծմրսեայց (galégées) ունելով նախատիպ զգազ:

Astragalien, enne, աճ. մբ. կոճային. luxations —ennes.

Astragaloïde, աճ. բ. գազակերպ. || —s, ի. յ. —ք. հատուած տոհմի հովանոցաբերից, որոց նախատիպ աստղախոտ (astrance).

Astragalologie, ի. բ. գազաբանութիւն:

Astragalomancie, ի. կռճամիւթիւն:

Astrakan, S. Astracan.

Astrakanite, ա. հբ. աստրաքանաքար:

Astral, e, աճ. աստղային, աստեղական. influences —es.

Astrance, Astrantia, ի. բ. աստղախոտ. ապգ հովանոցաբերից:

Astrapée, ի. մբ. լուսաբծակ. միջատ ինչ լուսաւոր:

Astrapie, ի. Ե. շողաՓոչուն. սեռ կարգի ճնճղիկաց. Ոչուն գեղաստուն:

Astre, ա. աստղ. les —s, աստեղք, աստեղանի. — brillant, éclatant, flamboyant, radieux, lumineux, étincelant, éblouissant. Le mouvement, le cours des —s. 2. քՒ. յ. աս-

աեղք , երկինք. élever jusqu'aux --s, վերնչև յաստեղս՝ յերկինս բարձրացուցանել. գովել անչափ . || քթ. l'— du jour, l'— qui nous éclaire, --ն՝ յուսաւորն՝ լուսաւուն տուընջեան ,

Astrance.

ակն լուսոյ՝ տուընջեան , արեգակն . l'— de la nuit, des nuits, l'— de Phébé, l'— des amants, աստղն՝ լուսաւորն գիշերոյ, լուսին. 3. փ. եւ բխ. աստղ. անձն չքնաղ . ces nouveaux —s de la cour. 4. ը. աստղ. կին չքնաղագեղ . c'est un —. Elle est belle comme un — , աստեղագեղ՝ չքնաղագեղ է . 5. փ. աստղ , առաջնորդ , կարապետ. sois l'— de ma muse. 6. առթ. ախտաբ . աստղ որ ունի ազդեցութիւն ի վերայ մարդոյ. la puissance , l'influence des —s. Lire dans les —s. Être né sous un — favorable, propice, sous un — malheureux, funeste.

Astrée, ի. պց. Աստրէա , Աստղինէ. դիցուհի արդարութեան. || քթ. temps, siècle, règne d'—, ժամանակ խաղաղութեան . 2. պղ. աստրէա . ժամակ ինչ. 3. աս. կոյս , կուսանակ (Vierge) . աստեղատուն Կուսին . 4. Աստրէա . մոլորակ հեռադիտական :

Astréidés, ա. յ. պղ. աստրէաձեւակք . ստիճ պողիպոդից , որոց նախատիպն է աստրէա :

Astreindre (j'astreins, n. astreignons : j'astreignais ; j'astreignis ; j'astreindrai ; q . j'astreigne ; q . j'astreignisse; astreignant; astreint, e) ն. ստիպել, բռնադատել. on l'astreignit à observer les règles, à un travail fort fatigant.

S'astreindre, դ. ինքնակիլ , կապել զանձն, * կապուիլ. il ne peut — au moindre travail.

Astreint, e, անց. ստիպեալ , բռնադատեալ . être — à se lever de bonne heure.

Astréoïde, ած.պղ. աստղակերպ. || —s, ի. յ. —ը. կարգ պողիպոդից :

Astréopore, ա. պղ. քարաստղ . սեռ բազմոտն պողիպոդից :

Astréphie, ի. բ. անդարձուկ . սեռ. տոհմի մրուանեայց (valérianées)

Astrer, ն. առթ. աստեղել. *բարեգուշակ աստեղատան տակ ծնանել տալ . || bien —, բարերջանիկ առնել :

Astricie, ի. բ. աստղասունկ. սեռ սնկոց , ի հատուածէ գայլափքեայց (lycoperdacées).

Astriction (սիօն) ի. բժ. եւ վ. սեղմուածն , սեղմուիչն . l'— produite par cette substance est bien faible.

Astrilde, ա. Ա. աստրիլդ . սեռ ճննդկանց ի խմբոյ բենգալիկի :

Astringence, ի. բժ. սեղմականուիչն :

Astringent, e, ած. բժ. սեղմիչ , սեղմական. remède —. 2. ա. —, սեղմարեր . arrêter le sang par des —s.

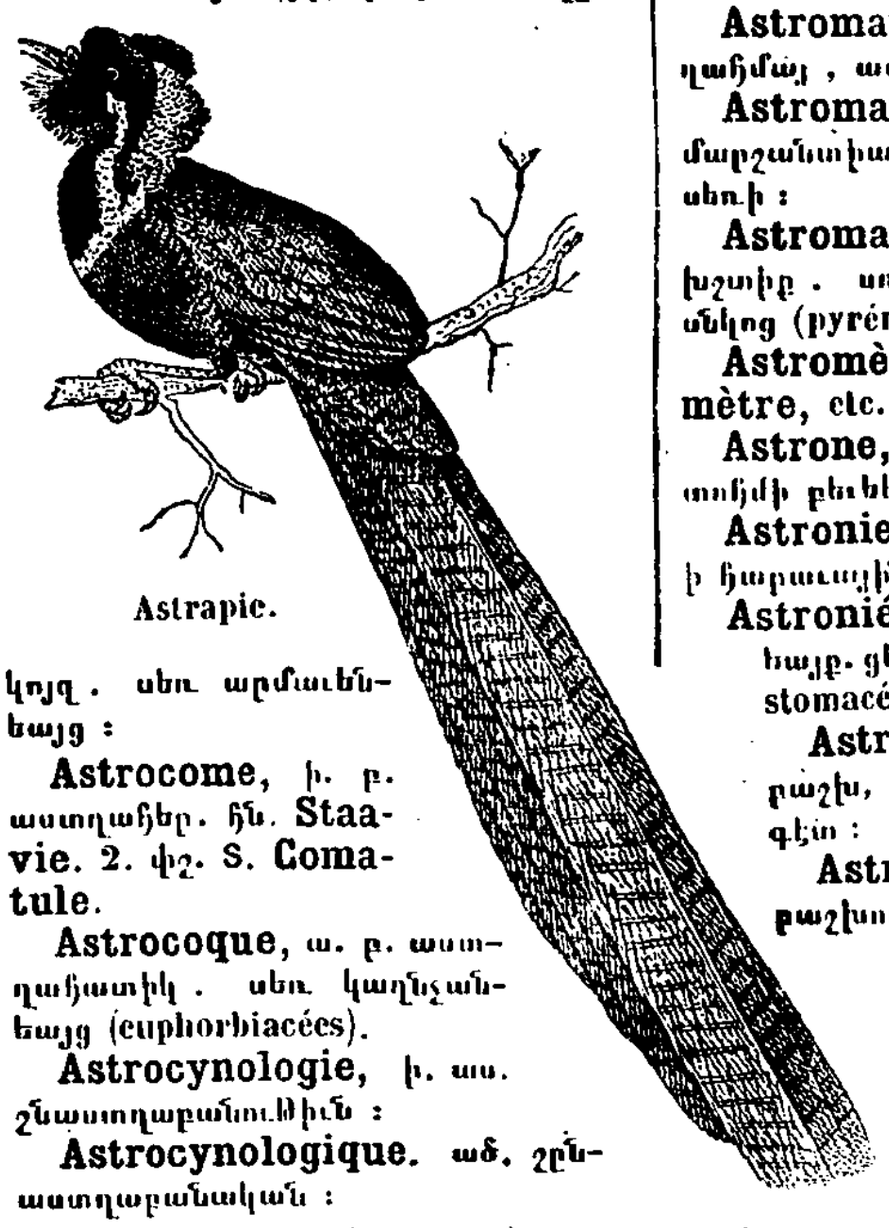
Astrobolisme, ա. բժ. աստղահարուիչն , աստեղահարուիչն . յանկարծական անդամալուծուիչն . 2. S. Insolation.

Astrocalymne (լիմն) ա.բ. աստղապատեան. տունկ ինչ :

Astrocarpe, ա. բ. աստղապտուղ . սեռ տոհմի յափկեայց (résédacées).

Astrocarpées, ի. յ. բ. աստղապտղեայք . ցեղ տոհմի յափկեայց , որոց նախատիպ աստղապտուղ :

Astrocarye (րի) ի. բ. աստղընկոյզ . սեռ արմաւենեայց :

Astrapie.

Astrocome, ի. բ. աստղահեր. հն. Staavie. 2. փշ. S. Comatule.

Astrocoque, ա. բ. աստղահատիկ . սեռ կաղնչանեայց (euphorbiacées).

Astrocynologie, ի. աս. շնաստղաբանուիչն :

Astrocynologique. ած. շնաստղաբանական :

Astrodendron (տէնտրօն) ա. բ. աստղածառ. հն. Southwellie.

Astroderme, ա. ձբ. աստղամորթ . նման Ութնիկ ձկան :

Astrodon, ա. բ. աստղակեռ . սեռ. տոհմի շրթնաւորաց (labiées).

Astrodonte, ա. բ. աստղատամըն. ազգ մամռոյ :

Astrodynamique, ի. աս. աստեղազօրուի , աստղազօրագիտուի :

Astrognosie (ասթրոկնոզի) ի . աստեղագիտուի, աստեղաճանաչուի. գիտութիւն ճանաչելոյ զաստեղս :

Astrographie, ի. աստեղագրուի :

Astrogyne, ի. բ. աստղաձեւ . սեռ. տոհմի կաղնչանեայց :

Astroïde, s. Astréoïde.

Astroïte, ի. պղ. աստեղակն . քարացեալ բնակարան պողիպոդից աստեղաձեւ խորշիւք. 2. մոգաքար :

Astrokyon, ա. աս. շնաստղ , շնիկ աստղ . հն. Sirius.

Astrolabe, ա . աստռլաբոն , աստղադիտակ. *աստեղաց բարձրութիւնն չափելոյ գործի :

Astrolâtre, ած. եւ գ. աստեղապաշտ, աստղապաշտ :

Astrolâtrie , ի. աստեղապաշտուիչն , աստղապաշտուիչն :

Astrolithium (Ռիօմ) ա.կ. աստղաքարիկ . սեռ շողաւորաց :

Astrologie, ի. աստեղաբանուիչն , աստեղանշմարուիչն , բաւդէուիչն , ախտաբք :

Astrologique, ած. աստեղաբանական : [ղաբանօրէն :

Astrologiquement, ն. աստե-

Astrologue, ա. աստեղաբան , աստեղանշմար , բաւդեայ , ախտաբմոլ . un docte —.

Astrolôme, ա. բ. աստղածիր . սեռ տոհմի կորովիկեայց (épacridées). [յուիչն :

Astromancie, ի. աստղահմա-

Astromancien, enne, գ. աստղահիմայ , աստղահիմայուիչ :

Astromarchantie, ի.բ. աստղամարշանտիա. հատուած մարշանտիա սեռի :

Astromaticés, ա. յ. բ. աստղախշտիք . տունկք ի դասէ հատնասնկոց (pyrénomycètes).

Astromètre, etc., S. **Astéréomètre**, etc.

Astrone, ա. բ. աստղոն . սեռ տոհմի բեռնկնեայց (térébinthacées) .

Astronie, ի. բ. աստղենի . ծառ ի հարաւային Ամերիկա :

Astroniées, ի. յ. բ. աստղնեայք. ցեղ սեւաբերանեայց (mélastomacées).

Astronome, ա. աստեղաբաշխ, աստղաբաշխ , աստեղագէտ :

Astronomie, ի. աստեղաբաշխուիչն , աստղաբաշխուի , աստեղագիտուի. — physique, — բնական . — théorique, scientifique, empirique, — տեսական, գիտնական, փորձական. 2. — (մատեանն). — populaire. Acheter une —.

Astronomique, ած. աստեղաբաշխական աստղաբաշխական , աստեղագիտական :

Astronomiquement, մ. աստեղաբաշխօրէն , աստղաբաշխօրէն , աստեղագիտօրէն :

Astropanax (նաքս) ա. բ. աստղաբոյժ. հատուած եօթնակող սեռի :

Astropecten (փէքթէն) ա.կբ. աստղասանտր . ենթասեռ ծովաստեղց :

Astropectinide, ած. փշ. աստղասանտրաձեւ. || —s, ի.յ. —ք. տոհմ կարգի ծովաստղաձեւից (astérides).

Astrophée, ի. բ. աստղաճաճանչ. սեռ. ամուսաճակեայց: [ղէ վախցող:

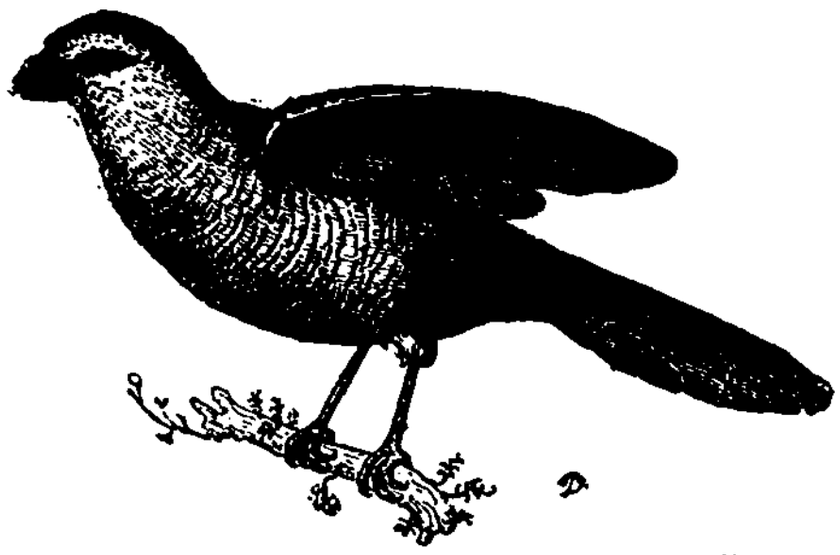
Astrophobe, ա. աստղավախ. աստ-

Astrophore, աճ. աստղակիր, աստղազարդ :

Astrophyllées, ի. յ. աստղատերեւեայք. ենթատոհմ պիլիսկեայց (aparinées).

Astrophyllite, ի. հբ. աստղաթերթաքար. ազգ միկայի :

Astrophyllon, ա. բ. աստղատերեւ. սեռ փեգենեայց (rutacées).

Astrilde.

Astrophyte, ա. փշ. աստղաբոյս. 2. բ. —. սեռ տոհմի կանկատընկեայց (cactacées).

Astropode, Astrope, ա. փշ. աստղոտն. սեռ փշամորթոց. 2. բ. —. հն. **Walthérie.**

Astropole, ա. բ. աստղաճայր. կապտագոյն շահոլրամ :

Astrorhize, ի. կ. աստղաբմատ. սեռ ծակաբերից (foraminifères).

Astroscope, ա. աստղադէտ, աստեղացոյց (գործի) :

Astroscopie, ի. վդ. աստղադիտութիւն, աստեղանշմարութիւն :

Astrosiga, ի. ջ. աստղաւիկ. սեռ ջրաննեայց :

Astrosophie, ի. վդ. աստեղագիտութիւն : [գիտութիւն :

Astrostatique, ի. աստղակացա-

Astrothèle, ա. բ. աստղապըտուկ. սեռ տոհմի քարաքոսից (lichens).

Astrotriche (թրիք) ա. բ. աստղամազ. ազգ արալիասերից (araliacées).

Astuce, ի. չարամանկութիւն, չարարուեստութիւն, հնարիմացութիւն, նենգ, նենգագործութիւն. employer de petites —s. Homme plein d'—, այր նենգաժէտ՝ նենգամիտ՝ նենգագործ. faire une chose par —.

Astucieusement, մ. չարամանկօրէն, չարարուեստաբար, նենգաւ. agir —.

Astucieux, euse, աճ. չարամանկ, չարարուեստ, հնարիմաց, նենգաւոր, նենգագործ, նենգամիտ. homme —. Femme —euse.

Astur, ա. թ. գա. Autourի :

Astyle, աճ. բ. անեզաբ. 2. ա. մբ. —. սեռ հնգայօդ պատենաթռիչից:

Asymétranthe, աճ. բ. անչափակցածաղիկ. որոյ անչափակից են ծաղկունք :

Asymétrie, ի. անչափակցութիւն, անհամաչափութիւն :

Asymétrique, աճ. անչափակից, անհամաչափ, անչափակցական :

Asymétrocarpe, աճ. բ. անչափակցապտուղ :

Asymptote (ասէնփթոթ) ի. եչ. անդիպագիծ, անհանդիպագիծ. *ուղիղ գիծ որ կոր գծին կմօտենայ առանց երբէք դպչելու. les —s de l'hyperbole.

Asymptotique, աճ. եչ. անհան-

Asymptotisme, ա. եչ. անհանդիպականութիւն :

Asynartète, աճ. տչ. յն. եզր. անկից, երկիցատ:

Asyndète (ասէնտէթ) ի. բ. շաղկապազերծ. *զեղչումն մի կամ յոլով շաղկապի խօսքին աւելի ոյժ տալու համար :

Asynergie, ի. բխ. անհամագործութիւն (գործարանաց մարմնոյ):

Asyngamie (ասէն) ի. բ. անհամասերութիւն. *վիճակ ծաղկանց, յորում սոսրդն (stigmate) եւ առէջք (étamine) մի եւ նոյն ժամանակ պատրաստ չեն ի բեղմնաւորումն : [դաս :

Asyntactique, աճ. բ. անշարա-

Asystasie, ի. բ. խառնենի. սեռ տոհմի կեռանոտեայց : [(սրտի) :

Asystolie, ի. ախ. անկծկումն

At, ա. բ. առաճառ ի Սեմեկալ :

Atabek, Atabey, ա. աթաբէկ. dignité d'—, աթաբէկութիւն :

Atacamite, տ. Atakamite.

Atactoxylon, ա. բ. անկքափայտ. սեռ բրածոյ շքաճառեայց :

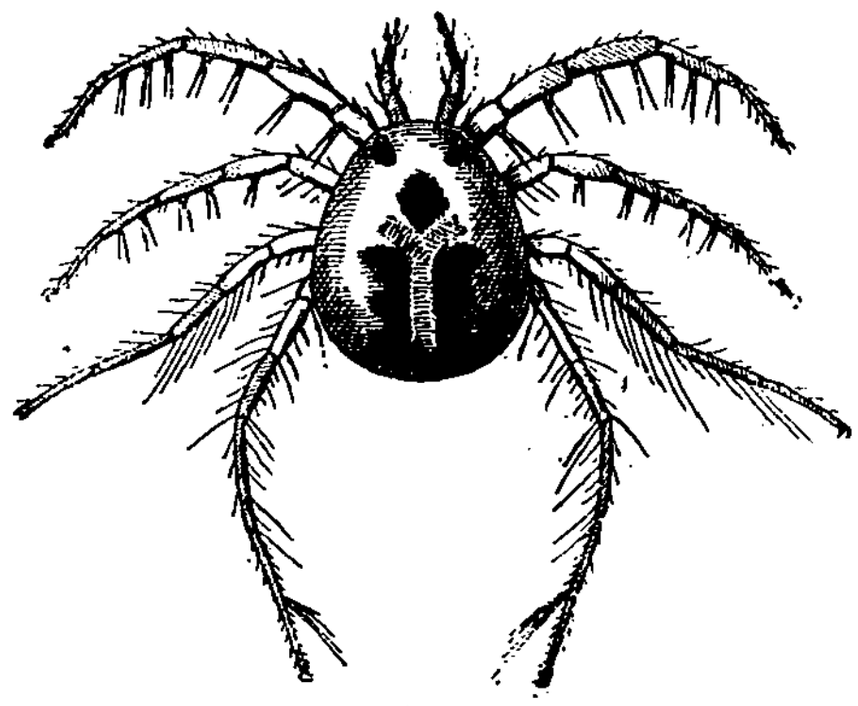
Atakamite, ի. հբ. ատակամաքար

Ataghan (կան) տ. Yatagan.

Atalante, ի. աս. աստալանտ. փոքրիկ մոլորակ. 2. բ. —. տունկ ի տոհմէ կապարեայց (capparidées).

Atalanthe, ա. բ. աստալանտաճաղիկ. սեռ տոհմի բարդաճաղկանց :

Atalantie, ի. բ. աստալանտիա. սեռ տոհմի փեգենեայց (rutacées).

Atax.

Atalantiées, ի. յ. բ. աստալանտեայք. հատուած նարնջեայց (aurantiées), որոց նախատիպ աստալանտիա:

Ataraxie, ի. խս. անխռովութիւն. հանդարտութիւն հոգւոյ :

Ataraxique, աճ. անխռով, անխռովական :

Atavique, աճ. բ. նախանմանական. 2. բխ. հատանման, առհասարական :

Atavisme, ա. բ. նախնանմանութիւն. 2. բխ. հատանմանութիւն, առհասարութիւն :

Atax, ի. աս. դիրակ. սեռ սարդատեսակաց (arachnides).

Ataxie, ի. բժ. եւ խս. անկարգութիւն, ապակարգութիւն :

Ataxie, ի. բ. տարակարգուկ. սեռ տոհմի սիզայնոց :

Ataxique, աճ. բժ. տարակարգ, ապակարգ. symptômes, fièvres —s.

Ataxoadynamique, աճ. ախ. տարակարգազօր. անկարգ եւ անզօր. fièvre —.

Ataxodynamie, ի. ախ. յեղաշարժութիւն. *անկարգութիւն գործարանի մի իւր գործողութեանց մէջ:

Ataxophémie, ի. բժ. անկարգաբանութիւն. անհամակարգութիւն ի բանս :

Atechnie (աթէքնի) ի. անարուեստութիւն :

Atechnique, աճ. անարուեստ, անարուեստական :

Atecnie, ի. բժ. անծնութիւն, անծնդութիւն, ամլութիւն :

Atèle, ա. հխ. ապահարկ :

Atèle, ա. կ. Ամերիկոյ :

Atélectasie, ի. ախ. Ներտարածութիւն, Ներընդլայնում. — des poumons, — Թոքոց :

Atélectatique, աճ. ախ. Ներտարածական, Ներընդլայնական :

Atélécycle, ա. ոպ. Ներթոլոր. ազգ խաչափառի :

Atélencéphalie, ի. մգ. Ներգլխութիւն. անկատար զարգացումն գլխոյ : [սեռ կարգի երկթեւից.

Atélénèvre, ի. մբ. Ներաջիլ.

Atélépode, աճ. բպ. Ներոտն. || —s, ա. յ. Ա. Ներոտունք. * լողացող Թռչունք, որոց Թաթերն բոլի չունին :

Atéleste, ա. մբ. Ներիկ. սեռ երկթեւից :

Atélie, ի. հխ. ապահարկութիւն :

Atélie, ի. հշբ. Ներաճնունդ. * հրէշաւոր ծընունդ, որոյ մարմնոյն մի մասն պակասի :

Atelier, ա. արուեստարան, արուեստանոց. un vaste, un bel —. Diriger un —. Vie d'—, արուեստարանականկեանք. — de peintre, — նկարչի, նկարչարան. — de sculpteur, կազմարան. — de menuisier, հիւսնոց. 2. —, արուեստաւորք. tout l'— en fut témoin. Chef d'—, ձեռնապետ, գործավար:

Atellanes (աթէլլան) ի. յ. ատելլանիկք, ատելլանեանք. ազգ կատակերգութեան առ հին Հռովմայեցիս :

Atélocardie, ի. բժ. Ներատրուութիւն. անկատար ճաւալումն սրտի :

Atélocère, ա. մբ. Ներեղջիւր. սեռ տոհմի կիսաթեւ հնգատաշխեայց (pentatomiens).

Atélodesme, ա. մբ. Ներաթունջ. սեռ հնգայօդ պատենաՁեւից ի տոհմի երկայնեղջերց :

Atélomyélie, ի. բժ. անողնածուծ . * ողնածուծ չունեցող հրէշ :

Atéloprosopie, ի. բժ. Ներադիմութիւն . անկատար զարգացումն դիմաց :

Atélorachidie (բաքիտի) ի. բժ. ՆերողնուԹիւն . մասնական կամ ամբողջական պակասուԹիւն ողնի :

Atèle.

Atémèle, ա. մբ. անհոգուկ. սեռ հնգայօդ պատենաՁեւից :

Atermoiement , Atermoîment, ա. յամառդ . յերկարաձգուԹիւն հաւուցման պարտուց. faire un — avec ses créanciers. 2. փ. —, յապաղումն, յապալանք, յերկարաձգուԹիւն . il ne cherche que des —s.

Atermoyer, ն. յապաղել, յերկարաձգել զժամանակ հաւուցման, * ժամանակ տալ . — un billet, une lettre de change, une promesse.

Atermoyer, չ. յապաղել , օր ի օր առնել . qui hésite, recule et atermoie, ne pense pas. (V. Hugo).

S'atermoyer, դ. սահմանել զժամանակ հաւուցման, *ժամանակ առնել . il s'est —é avec ses créanciers à six termes, d'année en année.

Aterpe, ա. մբ. ախորժատ . սեռ կարգի բառայօդ պատենաՁեւից :

Ateuche (աՁէօք) ա. մբ. կոյաբնդիան . ազգ բզեզի :

Athalame, աճ. բ. անպատակ . * ասի պատակ (conceptacle) չունեցող քարաքոսից . || —s, ա. յ. —բ. պատակ չունեցող քարաքոսակերպ արտաբերուԹիւնք :

Athalie, ի. մբ. աՁալիկ . սեռ տոհմի Ցաղանձաձեւ կառաժուղեայց (tenthrédiniens).

Athalle, աճ. բ. անջով , անտեղ :

Athamante, ի. բ. աշմունիսայ . սոեպղին վայրի :

Athamantine, ի. տգ. յաշմունիսին . գոյացուի գտեալ յաշմունիսայ :

Athamantoïde, աճ. բ. յաշմունիսակերպ :

Athanase, ի. ոպ. անմեռ . սեռ տատնոան երկայնատոտանց , նման փոքրիկ խեցգետնի (homard).

Athanasie, ի. բ. անմեռիկ . սեռ տոհմի բարդ պառուածարեայց (sénécionidées).

Athanasiées, ի. յ. բ. անմեռիկեայք. բաժին ենՁացեղի բարդ երիցկեայց (anthémidées).

Athanasien, ա. եպ. աՁանասեան :

Athanasioïdes, ի. յ. բ. անմեռակակերպք :

Athée, ա. անաստուած . c'est un —. Une secte d'—s. Passer pour un —. 2. աճ. —, անաստուածեան. un prince —. Proposition, sentiment, écrivain —.

Athéisme, ա. անաստուածուԹիւն. tomber dans l'—.

Athéiste, աճ. անաստուածեան. négation —.

Athéistique, աճ. անաստուածական . philosophie —.

Athélie, ի. բ. անտիս. սեռ բեհեզակերպ (byssoïdes) մկոց :

Athénée, ա. աՁենէոն . ի հնումն ժողովարան իմաստասիրաց . 2. —. ժողովարան գիտնոց . aller à l'—. Assister aux cours de l'—. 3. —, լսարան :

Athénéide, ի. մբ. աՁենետեսիկ . սեռ տոհմի լիգեանց (ligéens).

Athénien, enne, աճ. աՁենական, աՁենացի , աՁենեան . 2. գ. ԱՁենացի, ԱՁենուհի. || փ. —, ՁեՁեւամիտ , սնոտիաբէր . les —s de Paris.

Athérandre, ի. բ. հասկորճ . սեռ ասկլեպեայց :

Athériastite, ի. հբ. հասկաքար . տեսակ վեռներաքարի (wernérite).

Athéricère, աճ. մբ. արեղջերիկ . || —s, ա. յ. —բ. երկՁեւ ինչ միջատք :

Athérine, ի. ձբ. հասկաձուկն . ձկնիկ հատեղաճաշակ :

Athérinoïde, ի. ձբ. հասկաձկնակերպ : [միջատ ինչ երկՁեւ :

Athérix (իքս) ա. մբ. հասկիՁ .

Athermal, e, աճ. անջերմ. eaux —es, պաղ հանաջուրք :

Athermane, Athermique, աճ. բժ. անջերմիկ, անջերմանցիկ :

Athermosystaltique, աճ. բժ. անջերմակծկական :

Athérocéphale, ա. բ. հասկագլուխ. սեռ կորվիկեայց (épacridées).

Athéromasie, s. ախ. գաՀուէ . * շնչերակաց տեսակ մի ուռիլն :

Athéromateux, euse, աճ. բժ. գաՀուտ . concrétion —euse.

Athérome, ա. ախ. գաՀ . * տեսակ մի ուռեցք :

Athéropogon, ա. բ. հասկամորթ . ի կարգէ սիզաբուսոց :

Athérosperme, ա. բ. հասկասերմն. ծառ. բնիկ Աւստրալիոյ :

Athérospermées, ի. յ. հասկասերմնեայք . տոհմ տնկոց ի ցեղէ մոնիմեայց :

Athérospermine, ի. տգ. հասկասերմնին . * հասկասերմին կեղեւին մէջ գտնուած կալաբաթակերպ :

Athérostémon, ա. բ. հասկառէջ . սեռ ասկլեպեայց :

Athérure, ա. կ. հասկաառուն , տտնախոզուկ . տեսակ խոզկի (porc-épic) 2. բ. հասկաառուն . սեռ տոհմի նուիկեայց :

Athétose, ի. ախ. յաթեթիր. յաթաշարժուն մատանց ոտից եւ ձեռաց :

Athlète, ա. մրբիշ, մրբշամարտ , մրբշամարտիկ , գօտեմարտիկ , նահատակ. combat d'—s, մրբշամարտ , մրբշամարտուԹիւն , մրբշամրցուԹիւն . 2. փ. մրբիշ . այր հուժկու՝ յաղԹանդամ . c'est un vrai —. Un corps d'—. Une santé, une vigueur d'—. 3. փ. les —s de la foi, de Jésus-Christ, նահատակք հաւատոյ , Քրիստոսի. մարտիրոսք :

Athlétique, աճ. մրբշական , մրբբշուական. exercice, force, constitution, taille —. 2. ը. մրբշուԹիւն :

Athlétiquement, մ. մրբշապէս, մրբշամարտաբար :

Athlothète, ա. նահատակադիր , մարտադիր, մրբշապետ :

Athoracique, աճ. կ. անլանջ . || —s, ա. յ. —ք. խեցեմորԹք ինչ :

Athorybie, ի. կբ. անդորրուկ . սեռ տոհմի ծովեղինեայց (acalèphe).

Athoüs (աՁօիւս) ա. մբ. անմեղկ . սեռ հնգայօդ պատենաՁեւից :

Athrepsie, ի. բժ. անաննդակապուԹիւն : [նընդական :

Athrepsique, աճ. եւ գ. անընդ-

Athrichie (քի) ի. մբ. անհեր . սեռ երկՁեւ սրեղջերկաց (athéricères). [ինչ ի Մատակաբալ :

Athrixie, ի. բ. ձարատ . Ծուփ

Athrixiées, ի. յ. բ. ձարատեայք :

Athrolophis (ֆիս) ի. բ. սեղմացցունք . հատուած սեռի կծմախոտոյ (andropogon).

Athrosophytes, ա. յ. բ. սեղմաբոյսք. խումբ գաղտնասեր տնկոց:

Athrotome, ա. մբ. սեղմաբաժ. սեռ բառայօդ պատենաՁեւից :

Athrozophyte, ա. բ. խմբաբոյս. ազգ յօռից:

Athruphylle, ա. բ. սեղմատերեւ. ծառ գեղեցիկ ի Քոչինչին:

Athylace, ա. կ. անքսկուկ . սեռ չաղղակերաց ի կարգէ օձամարտից (mangoustes).

Athyre, ա. S. **Gesse.**

Athyrion, ա բ. անդունիկ . սեռ տնկոց ի տոհմէ ձարխոտոց . S. **Asplénie.**

Atinter, ն. սգբ. զարդարել, պըճնել, պաճուճել. qui vous a ainsi —é? Une paysanne burlesquement —ée.

S'atinter, դ. —իլ , — զանձն , *զարդարուիլ. passer son temps à —.

Atlante, ա. ճ. առլանտ , ակայարդ, առնանդրի, առնարձան,

առնապատակը . balcon soutenu par quatre —s. S. Cariatide. 2. ի. փմ. ատլանտ . փոփկատոթի ինչ :

Atlantes, ա. յ. Ատլանտք, Երկոթայք. նախնի ազգ ափրիկեան :

Atlantique, ած. աշ. ատլանտեան, ատլանտական. océan, mer —, — ովկիանոս, ծով. 2. ի. ատլանտա-

Athyrion.

կան. ատլանտեան ծով՝ ովկիանոս . naviguer sur l'—. Les rivages de l'—. 3. ած. տպ. format —, ատլանտական՝ անծալ ձև՝ դիր. ղա. **Inplano.**

Atlantochélys (քէլիս) ա. վբ. ատլանտակրիայ . տես բրածոյ կրաքարգեայ :

Atlantosaure (սոր) ա. վբ. ատլանտամողէս. տես. բրածոյ մողեսաց :

Atlas (լաս) ա. Ատլաս (հսկայ) . 2. ատլաս , հաստապատմագոյց . հաստաոսկոտակը պատմութեան. 3. ատլաս , աշխարհացուցոց , քարտէսի. հաստաոսկոտակը աշխարհագրութ . 4. մգ. ատլաս , նախոդնայար վրի . հն. **Atloïde.** 5. ատլաս . գեղեցիկ Քիմեռնիկ գիշերային :

Atlas, ա. Ատլաս (լեառն) :

Atlasite, ի. հբ. ատլասաքար . տեսակ դահանակի (malachite).

Atlé, տ. **Tamaris.**

Atlodyme, ա. հշբ. երկգլուխ . հրեշ երկգլխի :

Atloïde, ած. մգ. ատլասակերպ . 2. ի. —. հն. **Atlas.**

Atloïdien, enne, ած. մգ. ատլասակերպեան :

Atloïdo-axoïdien, enne, ած. մգ. ատլասառնակակերպեան . articulation —enne.

Atloïdo-occipital, e, ած. մգ. ատլաշրուշակային . muscle —. Articulation —e.

Atloïdo - odontoïdien, enne, ած մգ. ատլասատամնակերպեան. articulation —enne.

Atloïdo-sous-mastoïdien, enne, ած. եւ ա. մգ. ատլենաապտակերպ :

Atloïdo-sous-occipital, e, ած. եւ ա. մգ. ատլենաշրուշակային :

Atmiatrie, ի. բժ. շոգեբուժութիւն , շոգեբուժութիւն :

Atmiatrique, ած. շոգեբուժական , շոգեբուժային :

Atmidomètre, ա. բգ. շոգեչափ :

Atmidométrie, ի. բգ. շոգեչափութիւն :

Atmidométrique, ած. շոգեչափական :

Atmidométrographe, ա. բգ. շոգեչափագիր (գործի) :

Atmidoscope, ա. բգ. շոգեդիտ, շոգեցոյց :

Atmiomètre, ա. բժ. շոգեչափ :

Atmolyse (լիզ) ի. շոգելոյծ , կազալոյծ. վերլուծութիւն շոգեաց , կազից :

Atmomètre, etc., տ. **Atmidomètre**, etc.

Atmosphère, ի. մթնոլորտ , օդոլորտ . հաստատարած օդ . 2. մթնոլորտ , օդ . l'— des grandes villes est malsaine. — brumeuse, nébuleuse. L'— viciée, méphitique d'un hôpital. La pluie a rafraichi l'—. || փ. —, une — de vices. L'— des cours corrompt les âmes les plus pures. Dans cette — de corruption et d'intrigues la vertu s'altère. 3. մթնոլորտ . չափ ճնշման շոգւոյ . cette machine peut supporter tant d'—s. Chauffer à tant d'—s. || բգ. — électrique, մթնոլորտ եղեկտրական :

Atmosphérie, ի. բժ. մթնոլորտ

Atmosphérique, ած. մթնոլորտային, մթնոլորտական. variation, pression —. Phénomènes —s.

Atmosphérographie, ի. մթնոլորտագրութիւն :

Atmosphérographique, ած . մթնոլորտագրական :

Atmosphérologie, ի. մթնոլորտաբանութիւն :

Atmosphérologique, ած. մթնոլորտաբանական :

Atocie, ի. բժ. անծնդութիւն . ամլութիւն կանանց :

Atomaire, ած. երփնակիտիկ . 2. ա. մբ. եւ բ. — :

Atome, ա. իս. հիւղ , անհատ . Démocrite et Épicure ont prétendu que le monde était composé d'—s. Les —s erraient dans un espace immense. 2. փ. —. մարմին ամենափոքր . les hommes sont des —s sur le globe. Un — de, հիւղչափ, * հիւղի չափ. 3. հիւղ, հողամաղ , մանրամասն փոշի . le mouvement continuel des —s. Chercher à saisir un —.

Atomicité, ի. տգ. հիւղութիւն :

Atomifère, ած. հիւղաբեր , հիւղաբեր , անհատաբեր :

Atomique, ած. տգ. հիւղական , հիւղային . poids, théorie —.

Atomisme, ա. իս. հիւղականութիւն , հիւղագիտութիւն :

Atomiste, ա. հիւղական, հիւղագէտ , անհատական :

Atomistique, ած. հիւղականական , հիւղագիտական . philosophie, doctrine, système —.

Atomogastre, ա. մբ. հիւղափոր :

Atomogynie, ի. անհատաստերութիւն , հիւղաստերութիւն :

Atomologie, ի. հիւղաբանութիւն, անհատաբանութիւն :

Atomologique, ած. հիւղաբանական , անհատաբանական :

Atomologiste, ա. հիւղաբան , անհատաբան :

Atomon, ա. բ. տ. **Jusquiame noire.**

Atone, ած. յառեալ , պշուցեալ , պիշ . regard —. Avoir les yeux —s, ակնապիշ՝ ակնկառոյց լ. 2. փ. մոլ, նքոյլ , անկորով. existence, vie —. 3. բ. անտոնական, անշեշտ. syllabe —.

Atonie, ի. բժ. մուլութիւն , նրոյժութիւն , անկորովութիւն . — de l'estomac, — stomatique. 2. փ. —. les nations ont, comme les individus, leurs accès de fatigue et d'—.

Atonification, ի. բժ. մուլագործութիւն :

Atonique, ած. բժ. մուլական, նրոյժական. état —. Maladies —s.

Atope, ի. մբ. ժոն . միջատ ինչ պատենաձեւ :

Atopite, ի. հբ. տպրաքար . տեսակ բոմէիկի (roméine).

Atopochilus (քիլիս) ա.ծբ. տպրաշրուքն . տես ձկանց օիլոքիանց :

Atorcularien, enne, ած. մգ. անճիւղ. sinus —, ծոց —.

A tort et à travers, տ. **Tort.**

Atour, ա. զարդ , պաճոյճ , պատճուճանք, պճնանք. elle avait ses plus beaux —s. Se parer de superbes —s. Dégrafez-moi cet — des dimanches. (La Font.) Sans —, անզարդ, անպատճոյճ . || dame d'—, զարդատիկին , զարդարչուհի . զարդարիչ տիկին իշխանուհւոյ , թագուհւոյ :

Atourner, ն. ը. եւ հգ. պատուճել, պճնել, զարդարել. — l'épousée.

S'atourner, ղ. —իլ :

Atourneuse, ի.հ. զարդարչուհի:

Atout (թու) ա. յաղթուկ , յաղթաթուղթ (ի թղթախաղի) «զօր». jouer —, un —, — խաղալ. donner de l'—. Jeter un —. Avoir de l'—. Avoir tous les —s. Roi, dame, valet d'—, թագաւոր , տիկին , սպասատար —ի . 2. ռ. հարուած , ապէտք . il a reçu un fameux —. [թոյն. la couleuvre est —.

Atoxique, ած. անթոյն , ապա-

Atrabilaire, ած. սեւամաղձոտ , դառնամաղձոտ , սեւամաղձային , դառնամաղձեայ , խառամաղձոտ . homme, femme, humeur, visage, air, esprit, style —. Gens —s. 2. գ. սեւամաղձոտ , դառնամաղձոտ , խրատամաղձոտ . c'est un —.

Atrabile, ի. հ. բժ. սեւամաղձ , սեւամաղձոտութիւն , դառնամաղձոտութիւն : [կարճավիզ :

Atrachèle (քել) ած. կ. անվիզ ,

Atrachélie, ի. հշբ. անվիզութիւն , կարճավիզութիւն :

Atrachye (քի) ի. մբ. փերթաք . տես բառայօդ պատենաձեւից :

Atracte, ա. մբ. իլ. տես այլայօդ պատենաձեւից :

Atractie, ի. մբ. իլուկ . տես կարգի պարզեղջիւր երկձեւից :

Atractobole, ա. բ. իլընկէց . տես փոքրիկ մնկոց :

Atractocère, ա. մբ. իլեղջիւր . տես կարգի հնգայօդ պատենաձեւից :

Atractode, ա. մբ. իլորդ . տես հնգայօդ պատենաձեւից :

Atractodore, ա. մբ. իլատիկ . սունկ ինչ :

Atractomère, ա. մբ. իլաբուն . տես բառայօդ պատենաձեւից :

Atractomonade, ի. ջ. իլամենակ . տես ջրաճենաց :

Atractosome, ած. կ. իլամարմին. որոյ իլանձև է մարմինն. || —s,

ա. յ. —ք. ձկունք նման Քիմիկնոյց :

Atractylate, ա. տգ. պրոզատ.

Atractyle, ի. բ. պրոզ. ին. **Caméléon blanc.**

Atractyline, ի. տգ. պրոզին. խիժային անհոտ նիւթ պրոզային Քմոտոյ :

Atractylique, աճ. տգ. պրոզային. **acide —,** — Քմոտ:

Atractylis, S. **Atractyle.**

Atractylode, ի. բ. պրոզոլթ. տունկ նման պրոզի :

Atramentaire, աճ. Քանաքային. **saveur —,** Քանաքահամ :

Atranorique, աճ. տգ. սեւալիքանորային. *ասի սեւ լիքանորի; (lécanore) ցանուած Քմոտոյ :

Atraphace, ա. ք. Քոմմ. — **épineux,** փշոտ —, փշաՔոմմ. զարդաՔոտի ինչ պարտիզաց :

Âtre, ա. ակուՔ, կրակեռոյ « օճագ ». — **ardent, enfumé.** Oter les cendres de l'—. 2. կրակարան. le soir, ils restaient ensemble au coin de l'—.

Âtre, աճ. արջն, արջնագոյն, արջնաՔոյր, քաջասեւ : [կարՔի :

Âtrée, ա. մբ. արջնուկ. տեսակ

Atrème, ի. բ. խաղողաբոյս. սեռ տոհմի հովանոցաբերից :

Atrésie, ի. մգ. ծակախցումն. փակումն բնական ծակուց բնուՔեան, որպէս արբանի . 2. S. **Imperforation.**

Atrétélytrie, ի. մգ. անխորոչճաճակուՔիւն. անճակուՔիւն խորոչնոյ (vagin).

Atrétentérie, ի. մգ. անաղէճակուՔիւն. անճակուՔիւն աղեաց :

Atrétisme, ա. մգ. ծակախցականուՔիւն. մնայուն վիճակ ծակախցման (atrésie).

Atrétoblépharie, ի. մգ. արտեւանակցումն. կցումն արտեւանաց :

Atrétocéphale, աճ. եւ ա. մգ. անճակագլուխ. որոյ բացուածք գլխոյն անճակ են :

Atrétocorme, աճ. ա. մգ. անկոնքաճակ. որոյ բացուածք կոնքոյն (պուց, արբան, միզուկ) անճակ են :

Atrétocysie, ի. մգ. անորբանճաճակուՔիւն. անճակուՔիւն արգանդի :

Atrétocystie, ի. մգ. անփամփշտաճակուՔիւն. անճակուՔիւն փամփշտի :

Atrétogastrie, ի. մգ. անստամոքսաճակուՔիւն. անճակուՔիւն ըստամոքսի :

Atrétolémie, ի. մգ. անկոկորդաճակուՔիւն. անճակուՔիւն կոկորդի :

Atrétométrie, ի. մգ. անարգանդաճակուՔիւն. անճակուՔիւն արգանդի :

Atrétopsie, ի. մգ. անբբաճակուՔիւն. անճակուՔիւն բբի :

Atrétorhinie, ի. մգ. անքիթաճակուՔիւն, անռնգաճակուՔիւն. անճակուՔիւն քթի :

Atrétostomie, ի. մգ. անբերանաճակուՔիւն. անճակուՔիւն բերանոյ :

Atréturétrie, ի. մգ. անմիզկանճակուՔիւն. անճակուՔիւն միզկի :

Atricaude, աճ. կ. սեւաձիտ. սեւագի. սեւաոտն : [**Atrichie.**

Atrichiasis (քիասիս) բժ. S.

Atrichie (քի) ի. բժ. անմազուՔիւն, անհիերուՔիւն. 2. ք. անմազուկ, անհիերուկ. սեռ տնկոց ի տոհմի մամուռոց :

Atricolle, աճ. կ. սեւավիզ :

Atricorne, աճ. կ. սեւեղջիւր :

Atrigastre, աճ. կ. սեւորովայն, սեւափոր :

Atrilabre, աճ. կ. սեւաշուրթն :

Atripède, աճ. կ. սեւոտն :

Atriplex (փլէքս) ա. ք. գա. **Arroche**ի :

Atriplicé, e, Atripliciné, e, աճ. ք. ՔաղՔեայ. || —es, ի. յ. —ք. տոհմ տնկոց որոց նախատիպ ՔաղՔ (arroche).

Atrope.

Atrirostre, աճ. կ. սեւակտուց :

Atrium (ատրիոմ) ա. հին. հռ. ներքինանդաստակ :

Atroce, աճ. անագորոյն, անգութ, խժդժուն, խուժադուժ, վիրագ. âme, barbarie, caractère —. C'est un homme —. 2. անհնարին, աիայագին, դժոխքմքեր, դժնդակ, տանկալի, սաստիկ. douleur, crime, supplice —. Perfidie —. 3. ք. դժնդակ, յոյժ յոռի, * շատ գէշ. temps —, — օդ :

Atrocement, մ. խժադաբար, խրժդըժադաբար, վիրագադաբար, անգՔաբար, չարաչար. c'est une action — perfide. Il s'est vengé —. Je l'ai insulté —. 2. սաստիկ, elle est — laide.

Atrocéphale, աճ. կ. սեւագլուխ :

Atrocité, ի. անագորունուՔիւն, խժդժուՔիւն, անգՔուՔիւն. l'— d'une action, d'un crime, d'une âme, d'un tyran. 2. —, անգուՔ գործ. c'est une —. Des —s inouïes. Commettre des —s, տանկալի անգՔուՔիւնս գործել՝ առնել. 3. դժնդակուՔիւն, աիայագնուՔիւն, սաստկուՔիւն. — d'un supplice, des tourments, d'une injure.

Atropate, ա. տգ. շիկատակատ. աղ շիկատակային Քմոտոյ :

Atrope, ի. բ. շիկատակ. գա. **Belladone**ի :

Atropées, ի. յ. ք. շիկատակեայք :

Atrophie, ի. բժ. ոսնուՔիւն, ներգնեումն. աստիճ նիհարուՔիւն. **traitement, cause de l'—. — des os, des muscles.** 2. փ. ոսնուիւ, տկարուիւ. **— de l'intelligence, de la mémoire.**

Atrophié, e, անց. եւ աճ. բժ. ոսնեալ, ոսին, ներգնեալ. աստիճ նիհար. **membre, organe —.**

Atrophier, ն. ոսնել. ներգնել. *աստիճ նիհարցոնել. **la compression atrophie les muscles.** 2. փ. ոսնել, տկարացուցանել. **l'abus des boissons a atrophié son intelligence.**

S'atrophier, դ. —իլ. **son corps, un organe, un membre s'atrophie.**

Atrophique, աճ. ոսնական, ոսնագին, ոսնիչ :

Atropine, ի. տգ. շիկատակին. կալակերպ Քունաւոր գրունեալ ի շիկատակի (atrope).

Atropinisation, ի. բժ. ակնաշիկատակումն. *աչքին մէջ շիկատակ մտցունելն :

Atropion, ա. տգ. քնաշիկատակ. Քունաւոր ատրճ տեսից շիկատակի :

Atropique, աճ. տգ. շիկատակային. **acide —.**

Atropisme, ա. ախ. շիկատակումն, շիկատակահարուի. Քունաւորումն չարաչար գործածուՔեամբ շիկատակի կամ շիկատակինի :

Atropos (փոս) ի. դց. Ատրոպէ. միւն յերից Պարկայց, որոյ պաշտօնն է հատանել զթել կենաց մահացուաց. 2. Ք. —. ՔիՔեռնիկ ցայգաՔռիչ, որ կն. **Sphinx atropos,** ատրոպեան սիինքս, եւ ռ. **Papillon à tête de mort,** ՔիՔեռն մահագլուխ :

Atroptère, աճ. Ք. սեւաՔեւ :

Atrosine, ի. տգ. արջնին, *գունաւորիչ սեւ նիւթ հանուած շիկատակի արմատէն :

Atrostome, աճ. կ. սեւաբերան :

Atrovipare, աճ. կ. սեւաձուածու. * սեւ հաւկիթ ածող :

Attabale, ա. Քմբուկ (Մաւրիտանացոց) :

Attabler, ն. ագբ. սեղանաւորել, ի սեղան նստուցանել՝ բազմեցուցանել, *սեղան նստեցունել. **le meilleur moyen de concilier les gens, c'est de les —. Nous restâmes attablés jusqu'à trois heures.**

S'attabler, դ. սեղանաւորիլ, նստիլ՝ բազմիլ ի սեղան, *սեղան նստիլ. **ils s'attablèrent à quatre heures et ne sortirent de table qu'au jour. Ils se sont attablés pour jouer aux échecs, aux dames.**

Attacca, իտ. եժ. յարայաչորդ :

Attace, ա. մբ. խաթագուլ :

Attachant, e, ած. յանկուցիչ, գրաւիչ, ուշագրաւ, սրտագրաւ, սիրայորդոր. livre, auteur, style, récit —. Étude —e. Cette lecture est fort —e.

Attache, ի. կապ, փոկ, տոռն. l'— d'un chien. L'— d'un saucisson, կապգուխ. l'— de la grappe, կապճագ. — de la bouche, բագ, *բերնի կապ. mettre un chien, un cheval à l'—, կապել, տոռնել. chien d'—, *կապուած՝ պահապան շուն. 2. կապ, հպատակութիւն. tenir qn. à l'—. կապեալ՝ կաշկանդեալ ունել զոք, *կապի տակ բռնել. 3. փ. կապ, կապանք, ոլորք, յարաւմն, գորով, սէր. une malheureuse —. Une — criminelle, honteuse. Rompre une —. Avoir de l'—, ունել յարաւմն, յարեալ լ. avoir de l'— à l'étude, pour l'étude, ունել յարաւմն, յարեալ լինել յուսումն, ուսումնասէր լ. avoir de l'— pour une femme, յարիլ, կղկղանք կանոգին լ., *կապուիլ. rompre une —. Avoir de l'— à cette vie présente, բեւեռիլ ընդ կեանս աշխարհիս. || être toujours à l'—, կապեալ կաշկանդեալ լինել պաշտամամբ, *պաշտօնի գերին՝ միշտ կապի տակ լ. je suis toujours à l'—. 4. փ. հաւանութիւն, հաճութիւն. prendre l'— de qn. 5. մգ. կապ. l'— d'un muscle. 6. ակգ. — de diamants, ադամանդակապ. ընդելուզուած ադամանդեայ :

Attaché, e, անց. կապեալ. — au poteau, à la croix. Mains —es l'une à l'autre, ձեռք իրերակապ՝ իրերակից. 2. յառեալ, կառուցեալ. tenir les regards, avoir les yeux —s sur qn., յառել զաչս՝ զակն առ ոք, ակնկառոյց լ., դէտակն կալեալ հայել յոք. tenir ses yeux —s à la terre, յառել զաչս՝ զակն յերկիր, երկրապիշ լ., ընդ գետին պչրնալ, *աչքն գետնէն չվերցունել, աչքն գետին մնկել. ses yeux étaient —s sur ce grand homme, աչք իւր անքթիթ յառեալ կային ի քաջազն. 3. կապեալ, կախեալ. leur salut y est —, զայնմանէ կախեալ է փրկութիւն նոցա. leur fortune est —e à celle de l'État. Émoluments —s à un emploi, Ռոշակ յարակից պաշտաման. 4. փ. կապեալ, յարեալ, կապեալ սիրով, հաճեալ, զակատեալ, անձնատուր, անձնանուէր, ոգեխառն. — au service de qn., յարեալ ի ծառայութիւն ուրուք, *մէկուն ծառայութեան կապուած. être — à ses intérêts, շահասէր՝ շահախնդիր լ. — aux richesses, կղկղանք կանոգին ընչից, ընչասէր. — à l'argent, արծաթասէր. — à son maître, տիրասէր. — à la vie, կենասէր, կենցաղասէր. — aux douceurs d'une vie délicieuse, զակատեալ ի հրապոյրս փափկասուն կենաց, հեշտասէր, փափկասէր. être trop — à la vie, բեւեռեալ լ. ընդ իրս աշխարհի, կենասէր լ. être — aux pas de qn. զհետ գնալ ուրուք, *մէկուն ետեւէն երթալ. je suis fort — à sa personne, անձնանուէր եմ նմա. je vous suis bien —, անձնանուէր՝ բոլոր անուէր եմ ձեզ. — à qn. par les liens de l'amitié, կապեալ ընդ ումեք յօդիւք՝ զօդիւք բարեկամութեան. 5. ա. կցորդ. un — d'ambassade, — դեսպանատան, դեսպանակցորդ. un — militaire, — զինուորական, զօրակցորդ. — à la cour, դրանիկ :

Attachement, ա. աղապատանք, յարումն, սեւեռումն, ոգեխառնութիւն, սէր. — sincère. Un grand, profond, vif —, ոգեխառնութիւն. — à son maître, տիրասիրութիւն. elle me sert avec l'— d'une fille à son père, հայրասիրութեամբ ծառայէ ինձ. — à nos sens, բեւեռումն ընդ զգայութիւնս. — à un parti. Avoir de l'— pour qn., սէր ունել ի վերայ ուրուք. — à soi-même, ինքնասիրութիւն. 2. յարումն, սէր, փոյթ, մրոտիւթիւն. — à l'étude, ուսումնասիրութիւն. avoir de l'— à l'étude, ուսումնասէր լ. un grand — au travail, աշխատասիրութիւն մեծ. 3. սէր, սիրաշարութիւն. il a un —, սիրէ զկին ոք, *— մի ունի, կին մի կսիրէ. 4. յ.ճ. տեղեկագիր. prendre des —s.

Attacher, ն. կապել. — un cheval à un poteau. 2. հաստատել, պնդել. — avec des clous, — բեւեռօք, բեւեռել, *գամել. — avec des épingles, — գնդասեղօք. 3. փակուցանել, մածուցանել, կառուցանել, յարել, *փակցունել, կպցունել. — avec de la colle. 4. փ. կապել, յարեցուցանել, սեւեռել, յառել, պնդել, յօդել, կցել. — qn. à son service, Son bonheur était attaché à ce succès. || — son attention, son esprit, միտ դնել, ուշ ունել, յառել. || — ses yeux, ses regards sur qn., sur qc., ակնկառոյց լ., յառել՝ կառուցանել զաչս՝ զակն յոք, յիմն. — les yeux, les regards, յառել՝ պըշուցանել՝ յինքն դարձուցանել զաչս. — les regards des spectateurs, միտպիշ առնել զհանդիսատեսս. 5. դնել ի վերայ, կացուցանել. cette mère attache son bonheur à celui de ses enfants. 6. կարգել, սահմանել, *կապել. — un émolument à une charge. 7. ընծայել, տալ. — de l'importance, du prix, կարեւորութիւն —, առ մեծ ինչ ունել. j'attache beaucoup de prix à votre suffrage. N'attachez pas de l'importance à tout ce qu'il dit. 8. յարել, յանկուցանել, գրաւել, կապել սիրով. cette lecture attache. — qn. à son parti, յիւր կողմն յարել՝ ձգել զոք :

S'attacher, դ. կապիլ, կառչիլ, կռուիլ, մատղիլ, մածանիլ, կպչիլ, պատատիլ, խեղթիլ, կքնիլ, խիթս արկանել, վակժոյժ լ., *կապուիլ, կպչիլ, փակչիլ, պլլուիլ. le lierre s'attache à l'ormeau. La glu s'attache à la main. La boue s'attache à l'habit. — aux choses d'ici-bas, զաստէն իրացս վակժոյժ լ., *հաստեղի բաներուն կապուիլ. 2. փ. կապիլ, յարիլ, յառիլ, բեւեռիլ, սեւեռիլ, *կապուիլ, յարուիլ. — à qn., aux pas de qn., զհետ գնալ՝ երթալ ուրուք, *մէկուն ետեւէն երթալ. — à la poursuite de l'ennemi, զհետս պնդիլ թշնամւոյ. — à un vain espoir, ի սնոտի ակնկալութիւն կապիլ. une grande gloire s'attache à cette action. 3. յառիլ, պշնուլ. sur les deux combattants tous les yeux s'attachent, յերկոսին մարտիկս հանուրց յառին աչք, յերկոսին մարտիկս ակնկառոյց կան ամենեքին. 4. կապիլ ընդ ումեք սիրով, կապիլ ոգւոյ ընդ ոգւոյ, հարկանել ի սէր ուրուք, կղկանք լ., ոգեխառնիլ, *կապուիլ, սէր կապել՝ ձգել. — à qn., բեւեռիլ ընդ սէր ուրուք, յարիլ՝ ոգեխառնիլ յոք, 5. յառիլ, զհետ լ., նկրտիլ, պատկառ կալ, ջանալ, միտ դնել, ուշ՝ փոյթ ունել. — aux petites choses, ի դուշնաթեայս յառիլ. — à la vertu, à remplir son devoir. 6. յինքն յարել՝ յանկուցանել. il s'attacha cet officier, յինքն յարեցոյց՝ յանկոյց *իրեն կապեց զսպայդ. — le cœur de qn. On s'attache les bons serviteurs par les bons traitements.

Attacheur, euse, գ. կապիչ, կապուհի : [քար :

Attacolite, ի. հբ. խեչափառա-

Attagène, ա. մբ. փերակ. միջատ պատենաւճեւ նման ցեղի :

Attaquable, ած. յարձակելի. place —.

Attaquant, ա. յարձակող, հրոսող. les —s furent repoussés.

Attaque, ի. յարձակումն, հրոսումբն. — vigoureuse, générale. Vive —. Commencer l'—. Repousser l'—. Résister à une —. Donner l'—. Fausse —, կեղծ —. — d'une place, — ի վերայ ամրոցի. — en rase campagne, — ի տափարակ դաշտավայրի. 2. փ. —, հարուած. les —s des envieux, յարձակումնք յաշատկատաց. les —s de la critique. Les —s contre le gouvernement. 3. բժ. հար, հարումն, հարուած, զարկ, ըմբռնումն ախտից, *բռնկեն. — de goutte, — d'apoplexie, հարումն կաճուածի, արիւնահարութիւն. — de paralysie, անդամալուծութիւն. — de nerfs, ջղահար, ջղահարութիւն. — forte, légère. 4. եժ. զարկ, սկսուած. chef d'—, զարկապետ :

Attaquer, ն. յարձակիլ, ի դիմի հարկանել, դիմել ի վերայ. — l'ennemi, une place, un homme dans la rue. — qn. à coups de pierres, քարկոծ՝ չարակոշկոն առնել զոք. 2. փ. յարձակիլ, ձեռն արձակել՝ ձեռնամուխ լ. յոք, հարուածել, առնանել, աղաւթել, խծբծել, *դէմ խօսիլ՝ գրել. — qn. — les mœurs, la religion, une opinion. — qn. dans son honneur, dans sa réputation, աղաւտել զպատիւ, զհամբաւ ուրուք, *մէկուն պատիւն, անունն աւրել. || — en justice, եկակոչ՝ դատապետ առնել, *դատաստանի կանչել. || — un acte, հերքել զվաւերականութիւնն. 3. տգ. հարկանել, փաղաղել. la rouille attaque le fer, ժանգն հարկանէ զերկաթ. 4. բ. հարկանել, ապականել, *զարնել. les charançons

attaquent le blé. 5. բժ. ցաբակել, վարակել, բմբռնել, *բռնել. le croup attaque les enfants. 6. վ. ցաւանել, կտրել, վնասել, առնանել. il faut craindre d'— l'artère. 7. փ. ձեռքն արկանել, ձեռնամուխ լ., սկիզբն առնել, *ձեռք զարնել. — un sujet. 8. ցաւանել, *կտրել. — un pâté. 9. եժ. բախել, սկսանել, արձակել. — la note, բախել գեազն, արձակել զձայնն, *զարնել. 10. ձվ. — un cheval, մարակ ի կուշտս արկանել երիվարին, մարակել:

S'attaquer, դ. յարձակիլ ի վերայ միմեանց, բախիլ ընդ միմեանս. ils s'attaquèrent l'un l'autre avec fureur. Les deux armées s'attaquèrent avec furie. 2. փ. յարձակիլ՝ յառնել ի վերայ, ի դիմի ցարկանել, բախիլ, գոռալ ընդ ումեք, ընդդէմ դառնալ՝ խօսիլ. — aux honnêtes gens. — à plus fort que soi. 3. ախ. ցարկանել, վնասել, ախտանալ, ախտաւորիլ, առնանիլ. le mal s'attaqua si fortement aux poumons. 4. ցարկանիլ, վնասիլ, ախտանալ, ախտաւորիլ, առնանիլ. le poumon s'attaque.

Attarder, ն. ագր. յամել, յամիցուցանել, յապաղել, *ուշացուցանել:

S'attarder, դ. անագանիլ, յապաղիլ, յամել, յամենալ, *ուշանալ. — sur la route. || — sur la terre, — ի վերայ երկրի, *սովրականէն առնի ապրիլ:

Atte, ա. մբ. ոտտակ. սեռ. Քաղաքացիս վիրաւոց:

Atteindre [j'atteins, tu atteins, il atteint, nous atteignons, vous atteignez, ils atteignent ; j'atteignais, ո. atteignions ; j'atteignis ; j'atteindrai ; j'atteindrais ; atteins, atteignons ; ք. j'atteigne, ք. ո. atteignions ; atteignant ; atteint, e] ն. ցարկանել, դիպցուցանել, *հեռուէն զարնել, հանդիպցունել. — le but. — qn. d'un coup de pierre, de pistolet. 2. դիպել, հանդիպիլ. la balle l'atteignit au front. || փ. — son but, գամագիտ լ., հասանել ի կէտ նպատակին, յաջողիլ, *վախճանին հասնիլ. 3. հասանել, ժամանել, *հասնիլ. — sa majorité, — յարբունս՝ *չափահասութեան տարիքն. — le village, l'auberge avant la nuit. 4. հասանել վինի, հեռահաս լ., բմբռնել, *եռեւէն հասնիլ, բռնել. — l'ennemi. 5. հասանել ի չափս ուրուք, հատանդիլ. il se flatte d'— Corneille. 6. հարկանել, առնանել, վնասել. ce danger ne saurait m'—. Ce coup atteignit beaucoup d'hommes. Il a été atteint dans sa fortune par les événements politiques. 7. բժ. հարկանել, բմբռնել, վարակել. il fut atteint d'une maladie, բմբռնեցաւ՝ վարակեցաւ յախտէ, *հիւանդութենէ մի բռնուեցաւ:

Atteindre, չ. հասանել, ձգտիլ. — au plafond. 2. փ. —, ժամանել. Ճեւակոխել, նկրտիլ. — au sublime, à la perfection.

S'atteindre, դ. հասեալ լ., *հասնուիլ. ce cadre ne peut — facilement. 2. հարկանել՝ վիրաւորել զանձն. — à la tête, au genou. || — զմիմեանս. ces deux duellistes s'atteignirent.

Atteint, e, անց. դիպեցուցեալ, դիպեալ, հարեալ, *զարնուած. être — par le glaive, դիպել բերանոյ սրոյ, սրահար լ. — d'une flèche, նետահար. 2. բժ. հարեալ, բմբռնեալ, վարակեալ, *բռնուած. — de la peste. Être — d'une maladie, բմբռնիլ՝ վարակիլ՝ չերանիլ ախտիւ, *հիւանդութենէ մի բռնուիլ. — de folie, խելագար, խելայեղ, խելաշուրջ. 3. ամբաստանեալ. être — d'un crime. 4. բմբռնեալ, ձերբակալ. les fugitifs furent —s par la cavalerie. 5. փ. հասեալ, դիպեալ. le but est —.

Atteinte, ի. հարուած. rude —. Recevoir une légère —. 2. —, վնաս, վէրք. porter — à, վնասել, վիրաբել. Donner — à la réputation, à l'honneur de qn., ապարոյն գիամբաւ, զպատիւ ուրուք, ի կարծիս մեծարանաց ուրուք վնասակար լ., *մեկուն անունն՝ պատիւն աւրել. || hors d'—, անբմբռնելի, անհասանելի, անգամագիտ. le fugitif est hors d'—, || փ. son honneur, sa réputation est hors d'—, պատիւ, համբաւ նորա անապարանելի է. 3. բժ. հարուած, բմբռնումն, *հիւանդութենէ բռնուիլն, բռնուածք. il eut une légère — de goutte, *մեղմ յօդացաւ գինքն բռնեց. — de la gravelle.

Attel, ա. տ. **Attelle.**

Attélabe, ա. մբ. գրատիւ:

Attélabides, ի յ. մբ. գրատիւ[նայր:

Attelable, ած. լծելի. voiture —.

Attelage, ա. լծումն, լծուած. — mal fait. 2. անդրաւար, անդրուար. կառուածիգ երիվարք. un bel, superbe —. Un — bien assorti, բաջայարմար —. 3. լուծք, գոյգ, ամոլք, հարկիք. — de bœufs, լուծք եզանց, եզնայուծ:

Attelé, e, անց. լծեալ. voiture bien, mal —e. բաջալծիկ, տարլծիկ կառք. Un renne — à un traîneau. 2. —, լծածիգ, կառուածիգ, կառամուռ. chevaux —s.

Attelée, ի. լծապահ, լծաժամանակ. *անասնոց լծուած ժամանակն:

Atteler [j'attelle, tu attelles, il attelle ; j'attellerai ; j'attellerais] ն. լծել, ընդ լծով ածել. — les chevaux à la voiture. — les bœufs à la charrue. || անս. լծել՝ պատրաստել զկառուցս, *կառքն լծել. dites au cocher qu'il attelle. || ասի եւս — une voiture, une charrue. || Faire —, տալ լծել. 2. փ. լծել. Napoléon attelait des rois au char de ses victoires.

S'atteler, դ. լծիլ, *լծուիլ. ils s'attelèrent au chariot et le traînèrent. Qui s'attelle facilement, լծկան, դիւրալծելի. || փ. — à qc., — զանձն յինչ. — au char de la puissance, ծառայել՝ սպասաւորականել հզօրաց:

Attelle, ի. լծի, փոկակապ. *մատն անոր ձիոյ, ուր կառուածիգ փոկը կ'անցուին. տ. եւս **Harnais**. 2. վ. քեն, բնկակալ. *նուրբ տախտակ կամ բաբա կոտրած անդամ մի կապելու. ին. **Éclisse, Clisse.**

Attellement, ա. լծումն:

Atteloire, ի. լծոց. երիվ որ պրնդէ զարտիս (traits) ի քեղիս (timon).

Attenant, e, ած. կից, *պատկից. terre —e à la maison. [tout —.

Attenant, մ. մերձ, մօտ. je loge

Attendant, e, ած. եւ գ. սպասող. cette multitude infinie d'—s.

En attendant, մ. մինչ այս միջոցիս, առ այժմ, առ ժամն, առ ժամս, *միմիւթիա. en attendant je vais me promener. Je vais en attendant copier cette lettre.

En attendant que, շ. միմչեւ զի, *մինչեւ որ. en attendant qu'il vienne, que vous ayez fini, que vous soyez éclairci.

Attendre, ն. սպասել, մնալ, կալ մնալ. — qn. J'attends mon fils, ma voiture. Le dîner nous attend, ճաշն մեզ մնայ՝ սպասէ, պատրաստ է. — tranquillement. — impatiemment, anxieusement, դէտակն կալեալ սպասել. || ք. եւ հգ. attendez-moi sous l'orme, մնա ինձ ընդ կնձնեաւ, *սպասէ՛. ևս քան չունիս սպասէ. 2. ք. պատասխան, պէտն ունել, յուսալ. j'attends de vous ce service. Vous pouvez — de nouveaux succès. On attend beaucoup de vous. 3. մնալ, կալ մնալ, լինել բաժին. quelle gloire vous attend ! որպիսի՛ փառք մնան ձեզ, *որպիսի՛ փառք ձեզ կը սպասէ. la valeur n'attend pas le nombre des années.

Attendre, չ. սպասել, կալ, մնալ. attendez, il me vient une idée, կա՛ց, խորհուրդ անկան ի միտս իմ. *կեցիր, միտքս խորհուրդ մի կուգայ. attendez ici. || Faire —, սպասեցուցանել. *սպասել տալ, սպասեցունել. il fait — ses créanciers. || Se faire —, տալ սպասել անձին, *իրեն սպասել տալ, գալու ուշանալ. il se fait toujours —. Ses bienfaits ne se feront pas —. || — à, սպասել՝ մընալ՝ կալ միչեւ. il attend au printemps, à la belle saison. || — après, սպասել անձկանօք, ակնդէտ սպասել, պէտս ունել, *պէտք ունենալ, կարօտիլ. il attend après vous, après ce livre.

S'attendre, դ. սպասել միմեանց՝ *իրարու. nous nous sommes attendus et nous sommes partis ensemble. 2. սպասել, ակն ունել, յուսալ, ակնկալել, կարծել. on s'attend de trouver un auteur. Je m'y attendais, զայս յուսայի, *ասոր կը սպասէի. je ne m'attendais pas à cela, զայս չյուսայի, չկարծէի զայս. il s'attendait à une opposition très vive. Il faut — à tout dans ce monde, ի կենցաղումս պարտ է ակն ունել ամենայնի, *ամէն բան կրնայ մարդուս գլուխն գալ. vous auriez dû vous y attendre. Après cela on peut — à tout. Je m'attends qu'elle viendra. Ne t'attends pas que je le fasse. || Sans qu'on s'y attende, յանզգաստից, յանզգաստս, յանկարծ. || առ. տ. **Autrui.**

Attendri, e, անց. կակղեալ, կակղացեալ, *կակղցած. volaille —e. 2. փ. խանդաղատեալ, գորովեալ,

ի գութ շարժեալ. il fut —, գոթովեցաւ, խանդաղատեցաւ, յուզեցան գութք նորա, * գութն շարշեցաւ. — par les supplications.

Attendrir, ն. կակղել, կակղեցուցանել, փափկացուցանել. le vinaigre attendrit la viande. En battant un gigot on l'attendrit. 2. փ. կակղել, գոթովել, խանդաղատել, ի խանդաղատանս՝ ի գութ՝ ի գոթով ածել, * գութն՝ սիրտն շարժել. ses larmes m'ont —i. — le cœur, ճմլել զսիրտ ի գոթով, * սիրտն կակղացնել՝ շարժել. se laisser —, ի գութ՝ ի գոթով շարժիլ, գոթովիլ, խանդաղատիլ. — qn. par ses pleurs.

S'attendrir, դ. կակղիլ, կակղանալ, * կակղնալ. les choux s'attendrissent par la gelée. 2. փ. գոթովիլ, խանդաղատիլ, արգահատիլ, խանդագոթով լ., ի գոթով շարժիլ, գեղձիլ, * սիրտն կակղնալ՝ շարժիլ. mon cœur s'attendrit, գոթովի՝ գելանի սիրտ իմ. — pour qn., sur qn., sur le sort de qn. Cœur facile à —, դիւրագոթով սիրտ:

Attendrissable, ած. կակղանալի. viande —. 2. փ. գոթովելի, խանդաղատելի, դիւրագոթով. cœur —.

Attendrissant, e, ած. գոթովիչ, խանդաղատիչ, գոթովալիր, գոթովական, գոթովալից, գոթովագին, գոթովաշարժ, խանդաղատ, խանդաղատական, խանդաղատագին, խանդակաթ, արտասուչ, արտաշարժ. voix —e, գոթովածայն. des paroles —es. Spectacle, récit —. Plainte —e.

Attendrissement, ա. կակղումն, կակղութիւն. l'— de la viande. 2. փ. գութ, գոթով, գոթովումն, գոթովանք, խանդաղատանք, խանդաղատումն, խանդաղատութիւն, արգահատանք, արգահատութիւն, գեղձումն. doux, grand —. Verser des larmes d'—, արտասուս խանդաղատանաց իջուցանել. exciter l'— des spectateurs, շարժել զգոթով հանդիսատեաց. — du cœur, — սրտի:

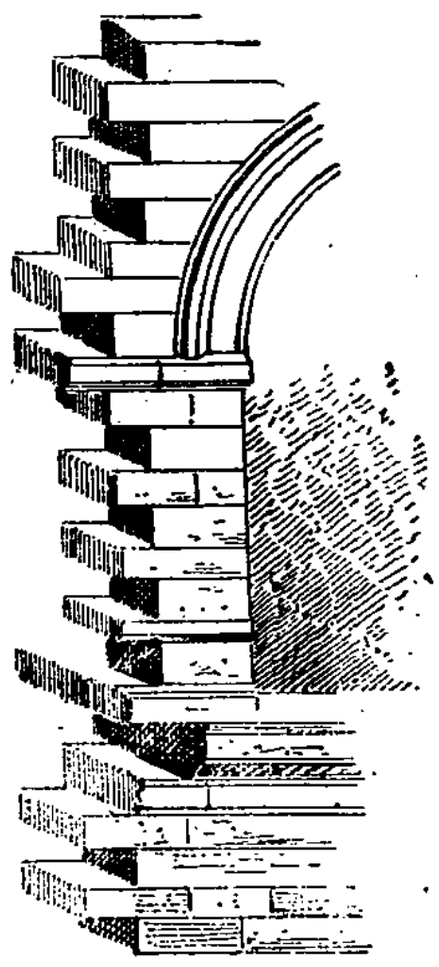
Attendu, e, անց. սպասեալ, ակնկալեալ. visite si —e. J'étais —. 2. նխ. հայեցեալ, վասն, սակս, ի սակս, * նայելով. il fut mis en liberté, — son âge. 3. — que, շ. որովհետև, զի, վասնզի, քանզի, այնու զի. — que l'acte renferme cette clause. 4. ա. որովհետև. il y a une vingtaine d'—s dans cet arrêt.

Attenir, չ. մերձ՝ հուպ՝ կից * պատկից լ. à la chambre à coucher attenait une salle de bain. (Balzac.)

Attentat, ա. խարդաւանք, եղեռն, եղեռնագործութիւն. hideux —. Commettre un —, խարդաւանել. || — à la pudeur, խարդաւանութիւն, բռնաբարութիւն (կնոջ, մանկան):

Attentatoire, ած. խարդաւանական, խարդաւանական, եղեռնական, վնասաբեր, վնասակար. — à la propriété, aux droits, aux lois, aux libertés.

Attente, ի. սպասումն. longue, ennuyeuse, pénible, douloureuse —. Être dans l'— de, սպասել, ակն ունել, պէտական կալեալ սպասել. passer la nuit dans l'—, * գիշերն սպասելով անցուցանել. tenir qn. dans l'—. || Salle d'—, սպասասրահ, սպասարան. || table d'—, նկարաձախոտակ, դրօշաքար. տախտակ, քար պատրաստեալ ի նկար, ի դրօշագործութիւն. || ճ. pierre d'—, կռուան, սպասարար,

ցցաքար, կռուանաքար. քար կրուանի յորմունս տանց. || փ. c'est une pierre d'—, սիրտն սկսպնատորմէ եւնի է. 2. փ. —, ակնկալութիւն, յոյս, ակնկալիք. — vaine. Tromper l'—, ի դերեւ հանել զ—, * յոյսն պարապ հանել. être frustré, trompé dans son —, de son —, ոչ հանդիպել՝ ի դերեւ ելանել ակնկալութեան, * յոյսն պարապ ելնել. il a répondu à notre —, il a rempli notre —, չհիան ի դերեւ զյոյս ակնկալութեան մերոյ, * մեր յոյսն պարապ չհանից. l'événement trompa, démentit son —, ի դերեւ հանին զէպք զյոյս նորա. mon bonheur surpassait mon —, բարեբաստութիւնս ի վեր էր քան զյոյս ակնկալութիւն իմոյ. tout prospère au delà de notre —, ամենայն ինչ բարգաւաճի ի վեր քան զ— մեր. l'— générale, յոյս ակնկալութեան հասարակաց. contre l'— générale, publique, ընդդէմ յուսոյ ակնկալութեան հասարակաց. contre toute —, ընդդէմ ամենայն յուսոյ ակնկալութեան:

Attenter, չ. խարդաւանել, դաւել, խարդաւանակ՝ ձեռնամուխ՝ ինքնաձեռն լինել. — à sa vie, à ses jours, դաւ անձին առնել, դաւել անձին, անձին առնել, զիւրովին երթալ, անձնասպան լինել. — à la vie, aux jours de qn., դաւել՝ խարդաւանակ լ. կենաց ուրուք, գրաւել զոք ի կենաց, * մէկուն կեանքն վերցունել. — aux jours de ses enfants, ինքնաձեռն լինել յիւր որդիս, ինքնին սպանանել. — à l'honneur de qn., ապարտել զպատիւ ուրուք, * մէկուն պատուոյն դպչիլ — contre l'État, contre le roi, sur la personne, sur les droits, sur la liberté de qn. — à la pudeur, à l'honneur d'une femme, խարդաւանել՝ բռնաբարել զպատիւ կնոջ:

Attentif, ive, ած. մտադիր, ուշադիր, ուշակալ, ուշակալու. esprit, auditeur, homme, œil —. Être — à, — լ. prêter une oreille —ive, ունկն դնել ուշի ուշով, * ուշադրութեամբ մտիկ անել՝ ականջ դնել. — à ses devoirs. Rendre son auditoire —. Soins —s. || être — auprès d'une femme, հաճոյասիրել՝ հաճոյացան լ., քծնիլ:

Attention, ի. մտադրութիւն, ուշ, ուշադրութիւն. grande, légère —. Avoir, faire, mettre, prêter — à, մտաւադիր՝ ուշադիր լ., միտ դնել, ուշ ունել, պատկառ կալ, փոյթ յանձին ունել, * ուշադրութիւն ընել. mettez-y plus d'—. Attirer, captiver, fixer l'—, գմտադրութիւն, գմիտս՝ զուշ եւ զուրուշ գրաւել. * ուշադրութիւնն իրեն քաշել՝ դարձնել. fixer son — à, sur, միտ դնել, ուշ ունել. avec —, մտադրութեամբ, ուշի ուշով, ուշի մտօք. examiner, étudier avec —. Redoubler d'—, կրկնապատկել զ—. qui attire l'—, ուշագրաւ. éveiller, exciter l'—, զարթուցանել՝ ընդոստուցանել զուշ, * ուշադրութիւնն արթնցունել. appeler l'— de qn. sur qc., կոչել՝ հրաւիրել գմտադրութիւն ումեք ի վերայ իրիք. ils ne firent pas assez d'— à un avis si salutaire. Sans faire aucune — à lui. Sans la moindre —. Toute l'—, ուշ եւ ուրուշ. faute d'—, անմտադրութեամբ, առ անմտադրութեան, անուշադրութեամբ. || attention! մտադրութի՛ւն, միտ դի՛ր՝ դիք. 2. մտադրութիւն, բարեխնամութիւն, հաճոյացանութիւն, հոգ, խնամք. avoir mille —s pour qn. Il a eu l'— de me prévenir. C'est une délicate —. Il a pour moi des —s dont je suis confus. J'ai reçu de son amitié mille preuves d'—.

Attentionnalité, ի. իս. ուշադրականութիւն:

Attentionné, e, ած. ը. մտաւադիր, ուշադիր, խնամոտ, հաճոյացան. très — pour les dames. 2. փութաջան, չանասէր. élève — à son travail.

Attentionnel, elle, ած. իս. ուշադրական. force —elle.

Attentivement, մ. մտադրութեամբ, ուշի ուշով, ուշի մտօք, ուշ ի կուրծ, ուշադրութեամբ. lire, écouter, regarder —. J'ai suivi — ses leçons.

Attentivité, տ. **Attentionnalité.**

Atténuant, e, ած. իգ. Ննջեւիչ, Ննջեւացուցիչ, նուազեցուցիչ. circonstances —es, — հանգամանք պարագայք. || բժ. անօսրացուցիչ, անօսրիչ. remède —.

Atténuation, ի. իգ. Ննջեւացումն, Ննջեւութիւն, նուազումն, նուազութիւն. l'— d'une faute. 2. ագր. վրատումն, հիւծութիւն. l'— du corps par le jeûne. 3. ազ. անօսրումն, անօսրութիւն. — d'un fluide. || բժ. —.

Atténuer, ն. իգ. Ննջեւել, Ննջեւացուցանել, փոքրոգել, նուազեցուցանել. — sa faute. Les circonstances

ont —é le crime. 2. փ. —, փոքրկացուցանել. — l'effet d'un mal. Le jour des batailles, les généraux atténuent toujours leurs pertes. 3. վատել, տկարացուցանել. les jeûnes atténuent le corps. Les veilles, les fatigues l'ont —é. || անխ. —. la diète atténue. 4. բժ. անօսլել, անօսլացուցանել. առաւել հոսանուտ գործել. — les humeurs. || ազգ. —. — un fluide, — վիսաւիւն:

S'atténuer, դ. փոքրանալ, նուազիլ. le crime, le délit s'atténue lorsque certaines circonstances l'ont accompagné. 2. վատիլ, վատանալ, անուժանալ, տկարանալ. le malade s'atténue, ses forces s'atténuent, se sont atténuées pendant la maladie.

Atterrage, S. **Atterrissage.**

Atterrant, e, ած. զգեռնիչ, պակուցիչ, աիացուցիչ. nouvelle —e. Le ton du premier consul était froid, positif, —.

Atterrer, ն. զգեռնել, յորկիր կոթծանել, տապալել, * գետին զարնել. — զո. Il prit le taureau par les cornes et l'atterra. 2. փ. զգեռնել, ի կոր կոթծանել, սրտաբեկ՝ սրտաճաք՝ աիաբեկ առնել, պակուցանել. — la puissance des Romains. — l'orgueil, l'esprit de զո. Cette nouvelle l'atterra. Je fus —é de cette réponse. = ՛ն. ներ. S. **Atterrir.**

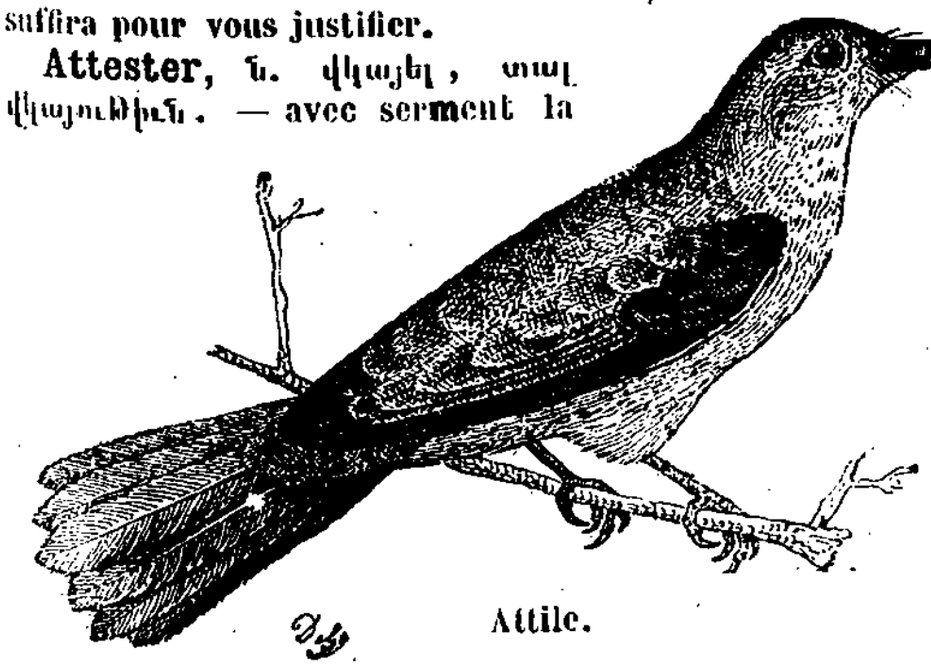
Atterrir, ՛ն. ներ. առցամաքիլ. ժիրձնալ՝ հասանիլ ի ցամաք. * ցամաք մտանիլ՝ ելնել. la chaloupe a atterri, est atterrie dans une crique. Nous atterrîmes en cet endroit.

Atterrissage, ա. ներ. առցամաքումն, ցամաքիլը. ելք՝ ելանելն ի ցամաք. nous fîmes notre —.

Atterrissement, ա. հողաթափ, հողակոյտ (բիլեալ ի գետոց եւ ի ծովի). cette prairie s'est beaucoup accrue par les —s.

Attestation, ի. վկայութիւն, վկայական, վկայագիր. muni des meilleures —s. Avoir de bonnes —s. — du médecin, du maire, du curé. — de bonne conduite, de bonne vie et mœurs. Exiger une — en bonne forme. — fausse, honorable. Mon — suffira pour vous justifier.

Attester, ն. վկայել, տալ վկայութիւն. — avec serment la

Attile.

chose, le fait. 2. փ. վկայել, հաստատել. ses larmes attestent son repentir. 3. վկայ՝ ի վկայութիւն կոչել, * եվ այ կանչել՝ բռնել. j'atteste ici votre conscience. J'atteste le ciel.

Atticisme, ա. ատտիկութիւն. փափկութիւն լեզուի, նրբութիւն ախորժակի. l'— des Grecs. 2. ատտիկաբանութեան, վայելչաբանութիւն. il y a de l'— dans ses écrits. 3. բ. ատտիկաբանութիւն. ատտիկեցի ազգուած՝ ոճ:

Atticiste, ա. ատտիկաբան, վայելչաբան. Lucien est un —.

Atticurgue, ի. ճ. ատտիկական. սիւն քառակուսի. 2. ած. —. croisée —, — պատուհան (որոյ խաչխաչ լայն է քան զգագաթն):

Attiédir, ն. գաղջացուցանել, եղկացուցանել, * գաղջացունել, գաղջել «ըմպ. ի. ». — l'eau, le bain. 2. փ. —, հովացուցանել, ուծացուցանել, մեղկել. — l'amitié, le zèle, l'amour.

S'attiédir, դ. գաղջանալ, եղկանալ. cette eau s'est attiédie. 2. փ. —, հովանալ, ուծանալ. son amitié pour moi s'est attiédie. Son zèle s'est fort attiédi. Mon attachement pour elle, loin de —, n'avait fait qu'augmenter.

Attiédissement, ա. գաղջութիւն, եղկութիւն. 2. փ. —, հովութիւն, ուծութիւն. l'— de l'amitié, de la dévotion.

Attifage, ա. պաճուճանք, պճնիք, զարդարանք. sa fille était superbe en son —.

Attifé, e, անց. պճնեալ, սեմեւեմեալ, պճնազարդ, պաճուճազարդ, պճնազգեստ. elle est —e. Allez-y sans être —e, * անպաճոյճ գնացէք հոն.

Attifement, ա. պճնումն. 2. պաճուճանք, պճնանք:

Attifer, ն. բ. սեմեւեմել, պճնել, պաճուճել, պճնազարդել. — sa fille, une dame. || փ. —. — ses mots.

S'attifer, դ. —իլ, — զանձն, * հագուիլ շքուիլ. elle aime à —. — de colifichets, պճնազարդիլ:

Attifet, ա. հ. գլխազարդ (կանանց). 2. պճին (կանացի):

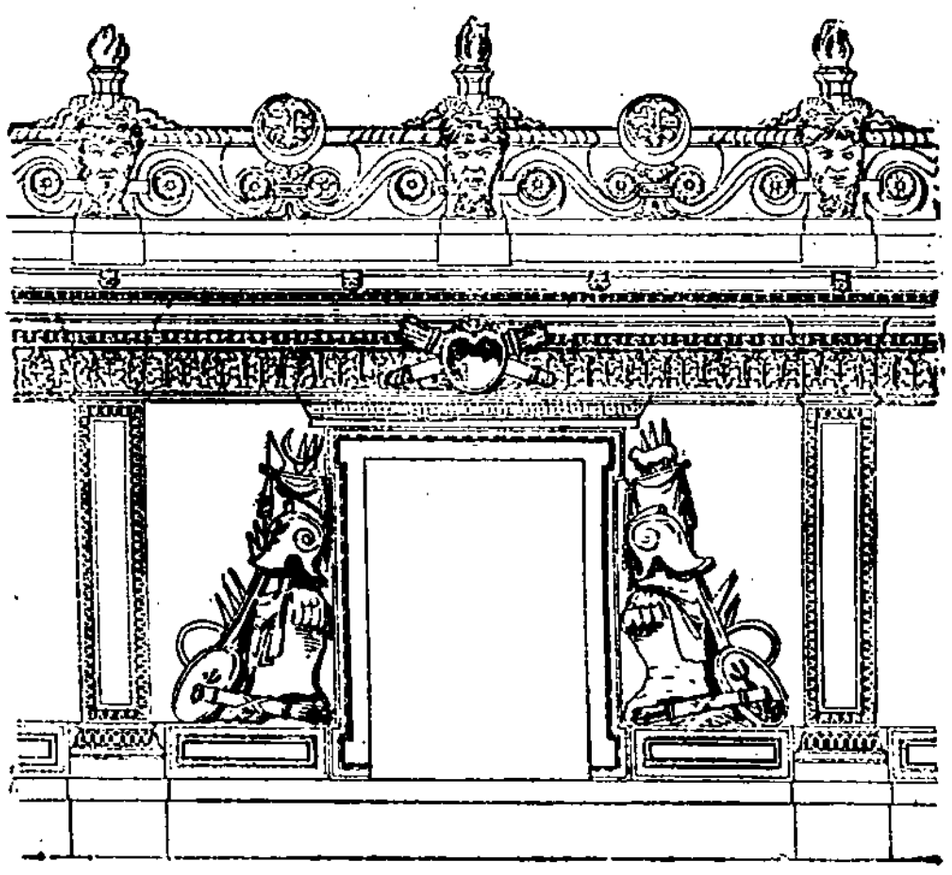
Attignole, ի. խոզափալակիա, « ոսմուզ էին քեօֆքեան »:

Attile, ի. ատտիլակ. * տեսայ դոլմանի Բլուսիացի հիւսարաց. 2. —. մուշտակապատ քիլինց տիկնանց.

3. ած. —. ճնճղուկ ամերիկեան:

Attinter, ն. ներ. հաստատել, պնդել (գալխամարի). — les ballots.

Attique, ի. աշ. Ատտիկէ, Ատտիկատան. 2. ած. ատտիկեցի, ատտիկական, ատտիկեան. goût —, — վայելուչ՝ քաջակիրթ ճաշակ. finesse —, — նրբութիւն, նրբահնութիւն. sel —, — աղ, ատտիկալ. հանճարել կատակ՝ կատակաբանութիւն. || dialecte —, — բարբառ, ատտիկաբարբառ (լեզու Աթենացւոց). les auteurs —s, կամ լոկ les —s, — մատենագիրք, —ք. || à l'—, ատտիկօրէն:

Attique.

Attique, ա. ճ. ատտիկայարկ, ճակատայարկիկ, գարդայարկիկ (ի կատար ճակատուց շինուածոց). faux —, կեղծ —. — continu, շրջապատ —:

Attiquement, մ. բ. ատտիկօրէն. բան ատտիկեցի բարբառով:

Attirable, ած. քարշելի, ձգելի. matière — à l'aimant.

Attirail, ա. ապրք, կահ եւ կապմած. — de chasse, de guerre, d'imprimerie, de cuisine, d'un ménage, de toilette, d'un peintre, d'un dessinateur. || — d'un voyage, ճամբափաթոյ. 2. փ. —. tout le vain — des magnificences humaines. (Mass.) L'— de vos vanités et de vos pompes mondaines. (Fléch.)

Attirant, e, ած. ձգիչ, քարշիչ. force —e. 2. փ. յանկուցիչ, հրապուրիչ. esprit —. Jeux —s pour le public. Manières —es. Marchande —e.

Attirer, ն. ձգել. ինքն քարշել, * իրեն քաշել. l'aimant attire le fer. 2. փ. առ ինքն ձգել, ինքն արկանել, յանկուցանել, ածել. il nous attire auprès de lui par des promesses. Sa beauté lui attire tous les cœurs. Le miel attire les mouches. — sur soi la colère de զո., յանձն՝ ինքն ձգել զցասումն ումեք. — les regards, les yeux, l'estime, la confiance, l'admiration. 3. ձգել, ածել, հրաւիրել. — au christianisme. — զո. à կամ dans son parti. — զո. dans une embuscade. L'appât du gain attire les étrangers dans les grandes villes.

Je ne sais quel charme m'attire à elle, vers elle. — un malheur. — l'attention, մատդրուՔիւնն ի[ր]աւիրել. un malheur en attire un autre.

S'attirer, դ. յինքն ձգել՝ արկանել, յանկուցանել, *իրեն քաշել. — une querelle, կռիւ յանձն իւր ձգել, * գլխուն կռիւ հանել. — l'envie de qn., նախանձուկս արկանել ումեք, *մէկուն նախանձն շարժել. — la haine, ատելի լ. — le mépris, արհամարհ զանձն կացուցանել, *ինքնինքն արհամարհելի անել.— l'amour, la confiance, — զէր, վստահութիւն. — l'admiration, les hommages de qn. — les regards de tous, միտքն առնել. — des malheurs, աղէտս յանձն՝ ի գլուխ իւր կուտել, * իւր գլխուն աղէտք բերել. — des ennemis, Քշնամիս իւր առնել. il s'attirait même le respect des ennemis, ակն ածէին ի նմանէ եւ Քշնամիք. — des reproches. 2. ձգել՝ քաշել զմիմեանս, * միրար քաշել. les corps célestes s'attirent. Ils s'attirent mutuellement, les uns les autres. 3. փ. ձգել՝ յանկուցանել զմիմեանս, * միրար քաշել. l'homme et la femme s'attirent par des qualités différentes.

Attisable, ած. արծարծելի:

Attisage, Attisement, ա. արծարծումն: [փայտ:

Attise, ի. խանձոյ, արծարծա-

Attisée, ի. փայտաբանակ. *կրակն դրուած չափ մի փայտ. il fait froid, mettez-nous une bonne —.

Attise-querelle, գ. կագազաքՔոյց, կռուարծարծ, կռուագրգիռ:

Attiser, ն. խանձոդել, արծարծանել. * խանձոյ փայտերն իրարու մօտեցնելով կրակն արծարծել. — le feu, un foyer. 2. փ. խանձել, արծարծանել, բորբոքել, գրգռել. — le feu de la révolte, de la sédition, — զիար ապստամբութեան. — le feu de la guerre, des passions, de la colère, de la guerre civile. De telles paroles attisaient la Révolution au lieu de l'étouffer.

Attiseur, euse, գ. ը. խանձողիչ, արծարծիչ, արծարծանոց. 2. փ. —, գրգռիչ: [ծարծոց (գործի):

Attisoir, Attisonnoir, ա. արծ-

Attitré, e, անց. եւ ած. սխտղոսեալ, սխտղոսաւոր, սխտղոսակիր, նախամեծար. marchand, fournisseur —.

Attitrer, ն. սխտղոսել. սխտղոսակիր՝ նախամեծար առնել. վարի յանցեալն եւեթ. S. **Attitré.**

Attitude, ի. դիր, կացք, կերպ, * կնցուածք. — gracieuse, noble, élégante, martiale, sublime, décente. — du respect, de la soumission, de la crainte, de la menace, du commandement. Une humble —. Son — était pleine de grâce. L'— de l'aigle est fière. 2. փ. —, կերպարանք, գնացք, * դիրք, կացութիւն. garder dans une affaire une — ferme, հաստատուն յանձին ցուցանել յիմիք, պինդ՝ հաստատուն կալ, * գործի մի մէջ հաստատուն դիրք պահել. — hostile, menaçante, inquiétante, rassurante. Prendre une — imposante, վեհ իմն կերպարանս բերել յանձին, * վեհ կերպ մի առնուլ. l'— formidable de la France.

Attole, Attolon, ա. աշ. կըզկեռումբ, խումբ կղզեայց:

Attorney (աթօռնի) ա. անգ. դատախազ. — général, ընդհանուր —:

Attouchement, ա. շօշափումն, հպումն, դպումն. Notre Seigneur guérissait les maladies par le seul —. Un — léger. Des —s illicites, déshonnêtes. Se livrer sur soi-même à des —s, շօշափել զանմարդս. || եչ. point d'—, կէտ շօշափման, շօշափակէտ:

Attracteur, trice, ած. ձգիչ, քաշիչ, * քաշող. corps —. Force —trice.

Attractif, ive, ած. ձգական, ձգողական, ձգիչ, * քաշողական. l'aimant a une vertu —ive. Force, puissance —ive, — զօրութիւն. 2. փ. —, յանկուցիչ, հրապուրիչ, գրաւիչ. regard, aspect —. 3. բժ. ձգողական. remède, onguent —. || ա. —, ձգադեղ. un —. Des —s.

Attractiomètre (սիօ) ա. ը. գ. ձգաչափ. գործի չափելոյ զզօրութիւն ձգողականի:

Attraction (սիօն) ի. ձգողութիւն, ձգողականութիւն. — magnétique, électrique, moléculaire, universelle, terrestre, élective, — մագնիսական, եղեկտրական. մասնական, տիեզերական, երկրային, ընտրական. force d'—, ձգողական զօրութիւն. 2. փ. —, հրապուրանք. l'amour est la plus puissante des —s. Ce spectacle sera une des plus grandes —s de la fête. [ղական:

Attractionnel, elle, ած. ձգո-

Attractionniste, ա. ձգողական, ձգողադատ, նեւտոնական:

Attraire, ն. հ. ձգել, քաշել, հրապուրել:

Attrait, e, անց. **Attraire** բայի. իգ. ձգեալ, քաշեալ (յատեան):

Attrait, ա. խայծ, հրապոյր. l'— de la gloire, des richesses, des plaisirs, de la volupté. Entouré de tous les —s du vice. Qui a beaucoup d'—, բազմահրապոյր. 2. հրապոյր, ախորժք, յօժարութիւն. plein d'—s, հրապուրալից. la musique a de l'— pour moi, կամ je me sens de l'— pour la musique, յոյժ ախորժեմ զերաժշտութիւն. cet homme a beaucoup d'— pour moi, ախորժելի է ինձ այս. je me sens de l'— pour le dessin, * գըծագրութեան — կը զգամ. sans —, անհրապոյր, անյօժար. sans aucun — pour la guerre, անյօժար պատերազմի. 3. յ. հրապոյրք, գեղ. —s irrésistibles, séduisants. Paré de mille —s. Les —s de la jeunesse, de l'innocence, de la pudeur, de la bonté, de la grâce. De chastes, de trompeurs —s. Elle brillait de mille —s. Vos discours ont de si grands —s. Se laisser prendre aux —s d'une femme. Adorer les —s d'une femme. Mes faibles —s. Modestes —s.

Attrape, ի. որոգայթ, Քակարդ, ծուղակ, հաղբ, խաղբ. 2. ը. —, խաբ, խաբանք, խաբէութիւն, ոստանք. n'y touchez pas, c'est une —. Tout ce qu'il vous dit là est une —. — de poisson d'avril.

Attrapé, e, անց. եւ ած. ըմբռնեալ, Քակարդապատ, աղփուն. être —, Քակարդապատ լ., անկանել յորոգայթ, ըմբռնիլ, ձերբակալ լ., *բռնուիլ, ծուռք իյնալ. || ը. être —, bien —, խաբիլ, ըմբռնիլ ի պատրանս, ի խաբս ուրուք անկանիլ, ի դերեւ ելանել յուսոյ, * խաբուիլ, յոյսն պարապ ելլել. il est —, il a été —, *յոյսն պարապ ելաւ. || առ. les plus fins y sont —s, * խորամանկագոյնք անգամ կը խաբուին. Էր խաբուելու համար շատ զգուշութիւն պէտք է անել. 2. ը. ճշգիտ, ճշգրտատիպ, ճշգրտանկար, ճշգրտաձիան. ressemblance bien —e.

Attrape-lourdaud, S. **Attrape-niais.**

Attrape-minon, ա. ը. պարզախաբ, պարզախաբուն. խաբող պարզամտաց. des —s.

Attrape-mouche, ա. Ծ. ճանճորսակ, ճանճորսիկ. հն. **Gobe-mouches.** Des —s. 2. բ. ճանճակալ. * տեսակ մի բոյս, որու տերեւց եւ ծաղկանց վերայ նստած ճանճերն կրնուին:

Attrape-niais, Attrape-nigaud, ա. ը. անմտախաբ. անմիտ խաբէութիւն. des attrape-nigauds.

Attraper, ն. ապիուցանել, խարբակել, ըմբռնել, բռնել. — un loup. — un renard dans un piège. — une souris dans une souricière. — des oiseaux avec de la glu. 2. ունել, ըմբռնել, ի բուռն արկանել, ձերբակալել, *բռնել. les gendarmes ont —é les voleurs. Les chiens attrapent le lièvre. || ը. que je vous y attrape, *զքեզ մէյ մ'ալ չբռնեմ, ծուռդ չկենաս. 3. փ. խարել, պատրել, խաբ գործել. — qn. Se laisser — par qn., ի խաբս ուրուք անկանիլ, * մէկէ մի խաբուիլ. || ը. attrape! * ահաւ՛ը մի. || առ. bien fin qui pourrait l'—, * զինքն խաբելու համար շատ վարպետագոյն պէտք է լինել. 4. փ. կորզել, շորթել, բերել ի ձեռս, * ձեռք ձգել՝ բերել. — une place. — de l'argent de qn. 5. բժ. ախտանալ, վանդիլ, վարակիլ, *բռնուիլ, վաստրկիլ. — un rhume, ախտանալ զհարբուխ, հարբուխ լ., *հարբուխ բռնուիլ, հարբուխ վաստրկիլ. — froid, ցրտանալ, մսխիլ, մրսիլ, *ցուրտ առնուլ. — une maladie, խօճանալ, հիւանդանալ, * հիւանդութիւն մի վաստրկիլ. 6. փ. ընդունել, *ուտել. — un coup, հարուած ընդունել, գան ըմպել, *հարուած մի ուտել. — un coup de bâton, բրածեծ լ., * գաւազանի հարուած մի ուտել. — des coups de fusil, հրացանահար լ. — un coup de pistolet, աղբիւնահար լ. — une balle, գլն-

դակաիաք է. 7. փ. յանձին բնել, ըմբռնել, նմանեցուցանել, նմանահանել, ճշդահանել. — la manière de qn., յանձին բերել զկերպս ուրուք, *մէկուն կերպն առնուլ. ce peintre attrape bien la ressemblance. Il a attrapé la manière de Raphaël. — le sens d'un auteur, իառն խելամուտ է. խմաստից մատենագրին. — des taches, պատիլ, բծատիլ. 8. ճարկանել, *զարնել. il m'a —é à la tête, au front. Prenez garde, vous allez m'— avec votre bâton. 9. է. ճեռահաս է., ըմբռնել զոք յանդգնութից, իվերայ հասանել յանկարծակի, *յանկարծ վերայ հասնիլ. — qn. 10. վիճակիլ, անկանել՝ հասանել (ումեք), *իյնալ. — un bon numéro dans une loterie. 11. հասանել. — le bout de l'année, — ի ծայր՝ ի կատարած տարւոյն. ce malade ne pourra pas — le printemps.

S'attraper, դ. խաբել՝ պատրել զմիմեանս. ils s'attrapent sans cesse. 2. է. բախիլ, ընդհարկանիլ, *զարնուիլ. — à une porte, à un clou. || — à qn., — ընդ ումեք, * մէկուն ճեռ զարնուիլ. ne va pas t'attraper à lui. || — ընդ միմեանս, * իրարու ճեռ զարնուիլ. les honnêtes gens ne devraient jamais —.

Attrapeur, euse, գ. խաբողական, հրապուրիչ. — de filles. 2. կորիչ, շորթիչ. *ձեռք անցուցող, որսացող. — de successions.

Attrapoire, ի. խաբարան, որոգայթ, ծուղակ, կաիտ, խաբանք, խարկանք. les filous ont cent sortes d'—s. La plaisante —

Attrayant, e, ած. յանկուցիչ, հրապուրիչ, հրապուրական, հրապուրելի, գրաւիչ, սրտագրաւ, ախնապարար. les —es amorces de la volupté. Un air —. Beauté, vertu, étude, figure —e. Discours, accueil, charme, mets —. Rendre —. Ce qu'ont d'— les bois. L'amour n'a rien d'— si . . . Ce sujet est —. — par ses manières, par son amabilité.

Attrempé, e, անց. մխեալ, մուխ. acier —. 2. ած. փ. բարեխառն, միջակ. il était si — dans ses actions. 3. ո. միջագէր, * գիրուկ (քրոջուն):

Attremper, S. **Tremper**.

Attribuable, ած. վերագրելի, ընծայելի:

Attribuer, ն. տալ, վերագրել, ընծայել. à quoi attribuez-vous cela? *ի՞նչ բանի կվերագրես կատաս զայս. je l'attribue au hasard, *դիպուածին կվերագրեմ զայն. — la victoire à qn. Ne lui attribuez pas la faute, *յանցանքն անոր վերայ մի՛ դներ. 2. տալ, կապել, սեպհականել. — des émoluments à un emploi. Quelles fonctions a-t-on —ées à ce magistrat?

S'attribuer, դ. անձին տալ՝ ընծայել՝ վերագրել՝ սեպհականել՝ շորթել. — un droit, une découverte. 2. տուեալ է., վերագրիլ, ընծայիլ, *տրուիլ, ընծայուիլ. le nom de Père du peuple s'attribue justement à Louis XII.

Attribut, ա. բն. սեպհականութիւն, առանձնաւորութիւն, յատկութիւն. le droit de faire grâce est un des principaux —s de la souveraineté. Le vol est l'— des oiseaux. 2. ար. առանձնաւորութիւն, առորոգելիք, առորոգութիւն. les —s divins. L'immensité est un des —s de Dieu. 3. տիր. եւ բ. առորոգեալ, մակդիր. Dieu est juste, Աստուած արդար է. աճականդ juste —ն է Աստուած բառի. 4. նշանակ, խորհրդանիշ. un glaive, une balance sont les —s de la Justice.

Attributif, ած. իգ. տուիչ, սեպհականիչ. arrêt — de juridiction. Acte — de compétence. 2. ք. առորոգական. verbe —.

Attribution, ի. տուչութիւն, շնորհումն. un édit d'— de droits. 2. նախամանութիւն, առաւելութիւն. ces charges avaient de grandes —s. 3. առորոգութիւն, սեպհականութիւն, իշխանութիւն. cela sort de mes —s. Empiéter sur les —s de qn.

Attristant, e, ած. արտմեցուցիչ, տխրեցուցիչ, արտմական, տխրական, տխրաբեր, արտմաբար, տխրաբար, արտմահիճ, տխրահիճ, արտմագին, ծախծագին. nouvelles, circonstances —es. Temps —s. Ce sont des —s souvenirs.

Attrister, ն. արտմեցուցանել, տխրեցուցանել, ծախծեցուցանել. cette nouvelle m'attriste, m'a bien —é, attrista les cœurs. || անխ. —. cela attriste. Spectacle propre à —.

S'attrister, դ. արտմիլ, տխրիլ, ծախծիլ. vous vous attristez sans motif. Il s'attriste de la moindre des choses. Il ne faut pas — avant le temps.

Attrit, e, ած. աբ. զղջացեալ, զղջալի, զղջալից, զղջական. âme —e. Qui a le cœur —, զղջասիրտ, զղջախոհ:

Attrition, ի. բգ. շփամաշ, շփամաշուն. մաշուն շփմամբ. c'est par l'— que l'on aiguise, que l'on polit les métaux. || աբ. զղջում, զիղջ. 2. բժ. կնդեքանք, *սկրծուկ:

Attritionnisme, ա. աբ. զղջականութիւն:

Attroupement, ա. խմբում, խռնում, համախմբում, ամբոխութիւն, ամբոխաժողով, բազմամբոխ. — séditieux. Dissiper l'—.

Attrouper, ն. խմբել, համախմբել, ամբոխել, ամբոխ առնել, ժողովել. — autour de soi les passants. Le bruit du tocsin attroupa les habitants. — tous les gens perdus d'honneur.

S'attrouper, դ. համախմբիլ, խմբիլ, խումբ առնել, ժողովիլ, խռնիլ. les Juifs commencèrent à — autour de lui. Au son du tocsin, les paysans des environs s'attroupèrent. Les moutons s'attroupent. Il est défendu de —.

Atwood. machine d'—, աւվուդագործի, աւվուդեան գործի (չափաբար օրինաց անկման մարմնոց):

Atychides (աթիքիտս) ի. յ. մբ. եղուկեայք. ցեղ Թեւթաթեւից:

Atychie (աթիշի) ի. մբ. եղուկ. սեռ. կարգի Թեւթաթեւից:

Atye (աթի) ի. ոպ. ճլոր. սեռ ոտանոտն երկայնատոտից (macroures).

Atyle (աթիլ) ա. ոպ. կոճան. սեռ. կարգի երկոտն խեցիմորթոց:

Atylie, ի. բ. կոճենի. հատուած կոճանաբոյս սեռի:

Atylosie, ի. բ. կոճանաբոյս. սեռ. ոսիմի բնդեղինաց (légumineuses).

Atyolâtre, գ. ոսխապաշտ:

Atype, ա. մբ. անոպուկ. սեռ. ոսիմի հերճեանց (membraciens).

Atypique, ած. բ. անոխակար, մոլորընթաց. maladie —.

Atypomorphose, ի. մբ. անոպակերպութիւն (միջատաց):

Atys (Թիս) ա. կմ. առխ. ժամակ ինչ. 2. կԹ. —. ազգ սպիտակ կապկի:

Au (o) ա. վիկ. à le. որական յօդ եզ. * կդրուի բաղաձայնով կամ հագագաձայն *h*ով սկսած արական անուանց նախընթաց. առ, ի, յ, ընդ, ըստ. recourir — juge, դիմել առ դատաւորն, * դատաւորին դիմել. obéir — roi, հնազանդիլ արքայի. aller — jardin, երԹալ ի պարտէզ, * պարտէզ երԹալ. — coucher du soleil, ի մտանել արեւու, * արեւուն մտնելու ժամանակ. toucher — doigt, հպել մատամբ, * մատով դպչիլ. cracher — visage, Թքանել ընդ երեսս, * երեսին Թքնել. — dire de, ըստ ասելոյ, . . . * ըստ ինձ նայելով. — hasard, ըստ պատահման, ըստ դիպաց, * պատահմամբ. — bord de la mer, յափն՝ առ եզերք ծովու, * ծովու եզերքն, ծովեզերքն. — bras vigoureux, հատարապուկ. pot — lait, կաԹնաման. acheter — marchand, գնել ի վաճառականէ. || յ. S. **Aux**.

Aubade, ի. այգաբաց, այգերգ. donner une — à qn. 2. ք. հգ. —, Թշնամանարիր ժխոր, Թշնամանք. avoir une étrange, une furieuse —. Donner une —. En avoir l'—. 3. ք. —, սաստ, կշտամբանք, յանդիմանութիւն, *չեխ. ses parents, ses précepteurs lui ont donné l'—, * զինքն չեխեցին:

Aubage, ա. ոսպաբայտ, ոսպատախտակ. * բարակ տախտակ ոսկի (aubier) ծառէ:

Aubain, ա. իգ. եկ, օտար, օտարական. des butors de valets prêts à rosser l'—.

Aubaine, ի. իգ. եկամնացք, եկագոյք. ժառանգութիւն ընչից եկի՝ օտարի. l'— appartenait au roi. 2. փ. եւ ք. եկաշահ, անակնկալ շահ. bonne —. 3. ք. եւ հգ. դէպք, պատահար. mauvaise —. Je pourrais hériter d'une centaine de coups de bâton; je n'aime pas ces —s-là. 4. S. **Dorelle**.

Aube, ի. այգ, առաւօտ, աւօտ, արեւածագք, արեւագալ, *լուսաբաց. à l'—, à l'— du jour, à l'— matinale, ընդ այգն, ընդ այգս այգուն, ընդ արեւածագս, *լուսաբացին. je me suis levé à l'—, dès l'— du jour, յարեւագ

ընդ այգն՝ ընդ այգս է գան՝ ընդ արեւածայրս, * լուսաբացին ելայ. 2. շապիկ (եկեղեցական). 3. փառ, անուանախտ. Քան անուոյ ջրաղացիկ կամ շուռնաւոր. roue à —s, փառաւոր՝ Քանակիր անիւ:

Aubépine, ի. բ. սրափուշ, քրսուկ, «ագ տիքէն». des branches, des fleurs d'—. || փ. l'— est en fleur, ծաղկեալ է —ն, գարնանամուտ՝ գարուն է. || հն. **Épine blanche.**

Aubépine.

Aubère, ած. cheval —, այգերանգ՝ կարմրաապիտակ ձի «գուլա աե». 2. ա. այգերանգ. խորհն այգագունակ ձիոյ. — clair, բաց —:

Auberge, ի. պանդոկ, իջեվան, իջեւան. descendre à l'—, իջանել ի պանդոկ. bonne, mauvaise —. Vivre, coucher à l'—. Tenir —, ունել—, պանդոկապետ լ. * — բռնել. եւ բ. * ամէն մարդ իւր տեղանն ընդունել || prendre la maison de qn. pour une —, * յաճախ եւ ինքնակոչ՝ ինքնահրաւէր մէկուն տունն գնալ ճաշելու:

Aubergine, ի. բ. պատինճան, պատանճան, սմբուկ, * տոմիկ. manger des —s, — ուտել. — au gratin, farcie, frite. || հն. **Mélongène.**

Aubergiste, գ. պանդոկապետ, պանդոկապան, պանդոկապետուհի, պանդոկուհի:

Auberon, ա. դք. տղնակալ:

Auberonnière, ի. դք. տղնակալակ:

Aubertie (սի) ի. բ. օբերթիա, աբերթիա. ծառ. Մասքարէյն կրկզնաց:

Aubevigne, տ. **Clématite.**

Aubier, ա. բ. նուզ, Քերթիայտ. տպիտակուց՝ ծուծ ծառոց. 2. տ. **Obier.**

Aubifoin, տ. **Bluet.**

Aubin, ա. ձվ. Քերթշաւ, Քերագնացք. Քերի ընթացք ձիոյ. aller l'—, Քերթշաւ գնալ ընթանալ:

Aubiner, ր. ձվ. Քերթշաւել ձիոյ:

Aubiner, ն. եգ. հողածածկել, հողապատել (գարմառս ծառոց չեն տնկեալ). 2. տաշտաձեւ առնել զհողերիս որթոյ (* արմատ քուցուցանելոյ համար):

Aubinet կամ **Saint-Aubinet,** ա. նե. չուանակամուրջ (ի ծայրս կայմից):

Aubrier, տ. **Hobereau.**

Aubriétie (սի) ի. բ. օբրիէտիա,

աբրետիա. տես ի տոհմէ խաչածաղկից:

Aubrye (օպրի) ի. բ. օբրի. տես հումիրիացց (humiriacées).

Auchénate (քէ) ած. մբ. ուլնաւոր. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ անծիւ միջատաց:

Auchénie (օքինի) ի. կն. ուլնուհի. ազգ. այծուղտոյ (lama). կն. **Auchénien.** 2. մբ. ուլնամիջատ. ազգ քառաօդ միջատի:

Auchénion (օքէ) ա. կ. ուլն, վիզ:

Auchénoptère (օքէ) ած. ծբ. ուլնաձեւ. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ ինչ ձկանց:

Auchénorhynque (օքէնորինք) ած. մբ. ուլնակռուց. հն. **Colliros-tre.** || —s, ա. յ. —ք. տոհմ կիսաձեւ միջատաց:

Auchère, ի. բ. օշնարոյս, աւշնարոյս. տուն բնիկ Պարսկաստանի:

Aucuba, Aucube, ա. բ. շաւաշար. տեսակ գաւառի (cornouiller).

Aucuba.

Aucubées, ի. յ. բ. շաւաշարնայք. ննջակարգ գաւառենայց (cornacées) նախատիպ ունելով զշաւաշար:

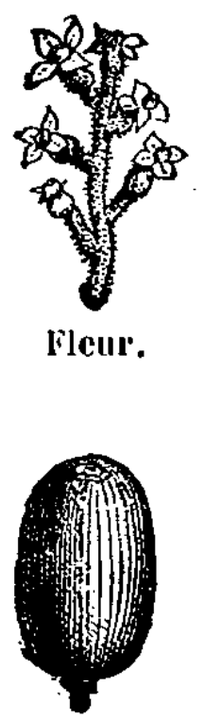
Aucun, e, (օքէօն, օքիւն) ած. ան. ինչ, իմն, մի. avez-vous entendu — discours qui . . . ? Ont-ils dans notre armée — commandement, 2. ոչինչ, եւ ոչ մի. — signe. —e apparence. —s soins. —s frais. —es funérailles. 3. ան. դբ. ոչ ոք. — de vous, ոչ ոք ի ձէնջ, * ձեզմէ եւ ոչ մին. — orateur, — յառնաբանից. — n'est prophète chez soi, ոչ ոք է՝ չէք ոք մարգարէ յիւրում գաւառի. je ne connais — de ses amis, չճանաչեմ զոք, եւ ոչ զոք ի բարեկամաց նորա, * բարեկամներէն եւ ոչ մին՝ մարդ չեմ ճանաչեր. que chacun se retire et qu'— n'entre ici. — n'avait de champ. Y avait-il là quelqu'un de vos amis? Aucun. կա՞յր անդամոր ոմն ի բարեկամաց ձերոց. Ոչ ոք. 4. ոմն, ոք, մին. de tous ceux qui se disaient vos amis, — vous a-t-il secouru? * բոլոր այն ձեր բարեկամքն եմք ասողներէն մին օգնե՞ց ձեզ. || յ. հ. aucuns, ոմանք. —s croiront que j'en suis amoureux (La Font.), — կարծեն մէ ասրփառոր եմ. le doux péché qu'—s nomment luxure (Volt.), քաղցրիկ մեղն զոր — կոչեն բնջախոհութիւն:

Aucunement, մ. ամենեւին, բնաւ, ոչ իւիք, * ոչ մի կերպով. je ne crains — la mort. Je n'en veux —. 2. իւիք իրօք, * կերպով մի. y songe-t-il —? Il est douteux qu'on puisse — s'y opposer.

Audace, ի. յանդգնութիւն, ժրպիտութիւն, խիզախումն. quelle —! որպիսի՛ —. être plein d'—, բաշայանդուգն լ. avoir l'— de, ժրպիտ, յանդգնիլ, իշխել, յոխորտալ. payer d'—, յանդգնութեամբ գիրծուցանել գանձն ի վտանգ. réprimer l'— de qn. Il est puni de son —. Avec —, յանդգնաբար:

Audacieusement, մ. յանդգնաբար, ժրպիտաբար, յանդգնօրէն, յոխորտն. parler, répondre, entrer —. Il se jeta — au milieu des ennemis.

Audacieux, euse, ած. յանդուգն, ժրպիտ, խիզախ, ժիւրտ, յոխորտ. très —, բաշայանդուգն. c'est un homme fort —. Devenir —, յանդգնիլ, ժրպտիլ, ժիւրտիլ. rendre —, յանդգնել, յանդգնեցուցանել. projet, style —. Entreprise —euse. Il est —. L'— général. D'un pas —, յանդգնաքայլ. 2. գ. —. c'est un —, une —euse, — ոմն է, * յանդուգնին մին է. un jeune —.

Fleur.

Fruit.

Au deçà, մ. յայսկոյս, յայսմ կուսէ, * այս կողմն, այսրին. 2. նխ. — de, —. — de l'Euphrate, — Եփրատայ:

Au dedans, տ. **Dedans.**

Au dehors, տ. **Dehors.**

Au delà, տ. **Delà.**

Au-dessous, տ. **Dessous.**

Au-dessus, տ. **Dessus.**

Au-devant, տ. **Devant.**

Audibertia, Audibertie (սիա,

սի) ի. բ. օդիբերտիա, աւդիբերտիա, օդիբերտի. սեռ տոհմի շրթնաւորաց:

Audible, ած. լսելի:

Audience, ի. հ. ունկնդրութիւն, * մտիկ ընել. parlez, vous aurez —. Prêter, donner — à, ունկնդիր լինել, ունկն դնել, * մտիկ անել. 2. —, այգորանք, լսուրդ. * իշխանաւորաց ընդունել զոք խնդիրքն լսելու « միւլագաթ ». demander, solliciter —, — խնդրել, հայցել. donner, accorder —, — տալ, շնորհել. obtenir, avoir —, une — de, — ընդունել, առնել. refuser —, մերժել զ—. une — privée, particulière, — առանձին, մասնաւոր. recevoir en — privée, առանձին —ին ընդունել. solliciter une — particulière, խախանձել՝ ժոռել — մասնաւոր. ce ministre donne — tel jour. — publique, solennelle, մեծաշուք՝ մեծահանդէս —. ընդունելութիւն շնորհել դեսպանի. || — publique, — հասարակաց, դատաստան հրապարակական. — solennelle, — հանդիսաւոր. — à huis clos, դռնփակ —. assister à l'—. Jour d'—. — civile, criminelle. Ouvrir, fermer l'—. 3. ունկնդիրք, առեան. toute l'— en fut scandalisée. 4. —, salle d'—, սենեակ դատաստանի, առեան ունկնդրութեան. on le mit hors de l'—.

Aubergine.

Audiencier, ա. դատակոչ, բարբառական առենի, առենապան. 2. ած. huissier —, բարբառական առենի:

Audimètre, Audiomètre, ա. բգ. լսելաչափ. գործի չափելոյ զկարողութիւն լսելութեան ականջաց:

Audiphone, ա. բգ. լսածայն, ձայնալուր, խլալուր. գործի որ տայ խլից լսել զձայն:

Auditeur, trice, գ. ունկնդիր. լսող, ունկնդրուհի. — bénévole, բարեսէր —. 2. —, աշակերտ. ce professeur a beaucoup d'—s. 3. ա. ունկնդիր, դատաւոր. 4. ունկնդիր. տիտղոս նորաս՝ նորեկ պաշտօնէից. — au Conseil d'État, ունկնդիր ի պետական խորհրդեան. — des comptes, —՝ քննիչ հաշուոց. — de la nonciature, — նուիրակի պապին. —s de la rote, —ք օրէնագէտ առենի պապին. 5. ած. un juge, un conseiller —, ունկնդիր դատաւոր՝ խորհրդական:

Auditif, ive, ած. մգ. լսական, լսողական. nerf —, լսաչիղ. veines —ives, լսերակք. artères —ives, լսաշնչերակք. conduit —, S. **Conduit**.

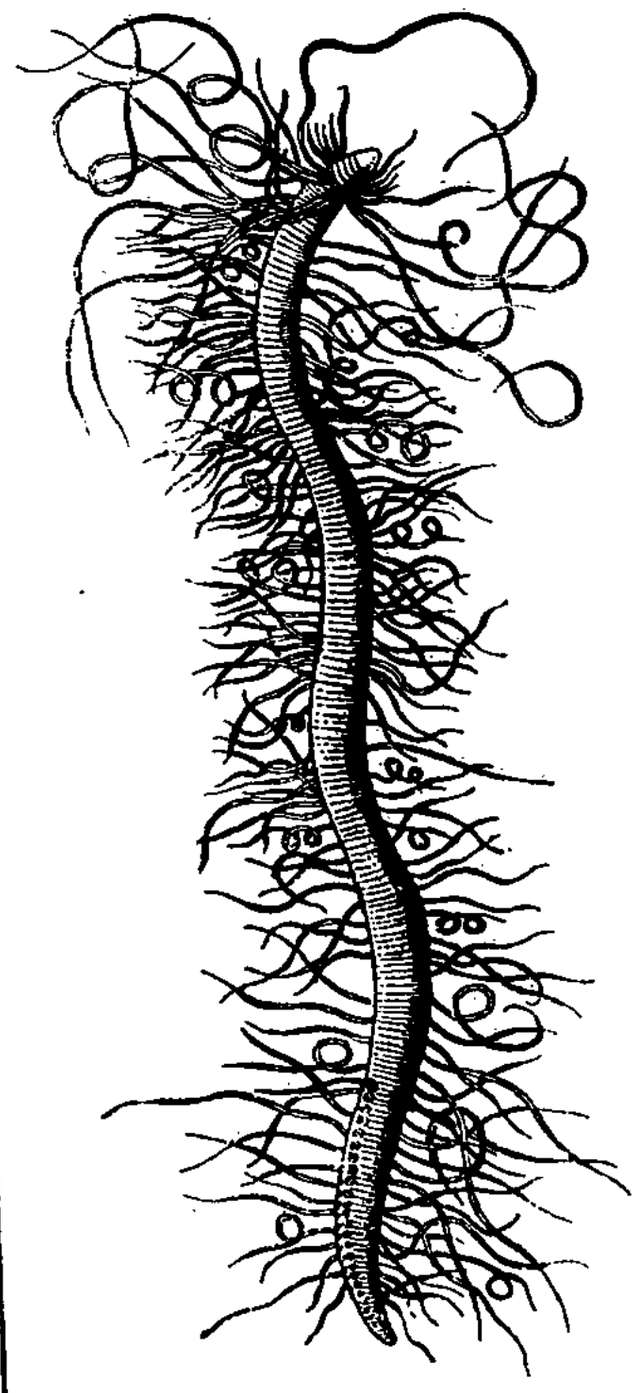
Audition, ի. լսողութիւն, լսելութիւն. juger une pièce de théâtre à une simple —, à la première —. 2. դա. — des témoins, —՝ ունկնդրութիւն վկայից. || — de compte, հաշուաքննութիւն:

Auditoire, ա. լսարան. un vaste — Ouvrir l'—. 2. դա. առեան. l'— du tribunal. L'accusé fut amené dans l'—. 3. ունկնդիրք, դատարկեան, դեմականք. ce professeur a toujours un nombreux —, * այս դասատուն միշտ բազմաթիւ ունկնդիրս ունի:

Auditorat, Auditoriat, ա. ունկնդրութիւն. պաշտօն ունկնդրի ի պետական Խորհրդեան:

Auditu (de) մ. ի լրոյ, ի լուր ականջաց, * ականջովն լսելով:

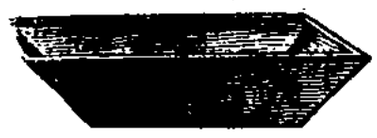
Audouinia, ի. բ. օդուինիա, աւդուինիա. մշտադալար զարդա-

ծուփ. 2. կ. —. ազգ հերաթափակ օ-

Auffa, S. Alfa. [դակաւորաց:

Auge, ի. կուռ, աւազան, գուռ « գուռնա ». les fontaines turques sont entourées d'—s en pierres. 2. պր. կուռ. * ձիու կլափին վարի մասն. 3. գ. ուրդ « օլուգ ». à —, ուրդաւոր, ուրդածեւ. 4. ոչ. կուռ, տաշտ « Քեքնէ ». 5. ար. կուռ. — de la meule à aiguiser, — յեսանի. || — des moulins, սոր՝ կլիճակ աղօրեաց. || — des cordiers, կուռ չուանագործաց:

Augée, ի. տաշտ մի լի, տաշտաչափ, տաշտոց « սիր Քեքնէ ». il ne faut qu'une — de plâtre. Une demi-augée, կիսատաշտաչափ. les porcs ont eu leur —.

Augée, ի. բ. փայտի, փայտաթոյս. խոտ տաթեաց, մատ եւ լիրկ:

Augélithe, ա. հբ. փայտաքար. ջրատեալ լուսակրատ պատեկի:

Augelot, ա. եգ. որմատաշտ, տաշտակ. տաշտածեւ փոս փոքրիկ ի տնկել զորմն:

Auger, ա. ար. ուրդել: փորել խողովակածեւ զերկաթն:

Auget, ա. կուռոց, կնտանի (վանդակի Քաչնոց) « եէմլիք ». — de bois, de faïence. Il n'y a plus rien dans l'—. 2. կլիճակ. ծայր դոխի. աղօրեաց. հն. **Auge**. 3. ճ. վագ, վաք, վանգ. ծագարաձեւ ընդունարան խողովակաց տանեաց. 4. գշ. դաշտիկ, դոյլ. roue à —s, տաշտաւոր դոյլաւոր անիւ. 5. ար. կլիկ, կլիճակ:

Augette, ի. ար. հանքատաշտ. * հանք լուալու տաշտ:

Augia, Augie (օժիա, օժի) ի. բ. փաղփենի. ծառ Չինաստանի, որոյ խիժովն գործի ջնարակն ճենայ:

Augite, ի. հբ. հրանտ. 2. մբ. —. տեսակ ինիեանկի:

Augment, ա. հ. իգ. յաւելուած. 2. բժ. աճուն, զայրանք (հիւանդութեան): [նութիւն, աճելիութիւն:

Augmentabilité, ի. աճողակա-

Augmentable, ած. յաւելի, աճելի: [ելիչ, աճեցուցիչ:

Augmentateur, trice, գ. յա-

Augmentatif, ive, ած. եւ ա. բ. աճական, աճեցական, յաւելական. lourdaud est un — de lourd.

Augmentation, ի. աճուն, յաւելուն, աճ. — de loyer, de gages, de traitements, de prix, des vins, de salaire, de revenus, de fortune. La guerre produit une — dans le prix des denrées. Obtenir une —. Sans —, անաճ, անյաւել. 2. յաւելուած. il a fait bien des —s à cette maison.

Augmenter, ն. աճեցուցանել, յաւելուլ, * աճեցունել, աւելցուցանել. — le prix, la fortune, ses dépenses, ses revenus, le travail, les forces. Vous augmentez sa douleur. Son amour —é par les difficultés. || — sa maison, բազմացուցանել զտուն իր. 2. ընդարձակել, ճոխացուցանել. — un livre. 3. յաւելուլ զվարձս, * ամսականն աւելցունել. — un domestique, un employé. Il sera —é.

Augmenter, չ. աճիլ, առաւելուլ, յաւելուլ, սաստկանալ, * շատնալ, աւելնալ. le froid va en augmentant, ցուրտն երթայ եւ աճի. mon mal augmente. Sa richesse augmente. — en honneurs, en fortune. 2. աճիլ, առաւելուլ՝ բարձրանալ գնոյ, *գինն բարձրանալ, սղնալ. le pain augmente. Le blé a —é, est —é.

S'augmenter, դ. աճիլ, յաւելուլ, *շատնալ. leurs richesses s'augmentent. Le royaume d'Espagne s'augmentait par les victoires d'Alphonse. 2. —, սաստկանալ. mon mal s'augmente.

Augural, e, ած. բղծական, հաւադիտական. bâton —. La science —e, հաւադիտութիւն. livres auguraux.

Augure, ա. հաւահմայք, հաւահմայութիւն, հաւադիտութիւն, հաւադիտական. consulter les —s, հաւահարց լ. 2. փ. բղծութիւն, բղծարանութիւն, գուշակութիւն. bon, heureux, favorable —, բարենշան՝ բարեյաջող գուշակութ, բարենշանշանութիւն. tirer bon — de, բարեգուշակ՝ բարենշան համարիլ, * բարի գուշակութիւն հանել. je tire bon — de cette réponse. J'en accepte l'—, ըն-

դունիմ զ—դ , յուսամ զկատարումն գուշակեալ յաջողութեան . vous présumez que mon entreprise réussira, j'en accepte l'—. — mauvais, sinistre, funeste, չար՝ չարագոյժ գուշակութիւն , ապագուցապք . de bon —, բարեգուշակ , բարնշան , բարեբեր , բարիուն . cela est de bon —. De mauvais —, չարագուշակ , չարաբեր, վատուն . prendre à bon, à mauvais —, բարեգուշակ , չարագուշակ ի՛ա մարել . 3. ի՛աւաիմայ , ի՛աւադէտ , ի՛աւաիարց , ի՛աւակռիչ , իղձ , նշանադէտ . || փ. oiseau de bon, de mauvais —, բարեգուշակ , չարագուշակ՝ չարագոյժ՝ չարաբեր Ծուչուն. գուշակ բարեաց՝ չարեաց , այր բարիուն՝ վատուն . je frémis à la vue de cet oiseau de mauvais —.

Augurer, ն. եւ չ. ըղձանալ , հմայել , գուշակել . que faut-il — de cela ? ի՞նչ պարտ է գուշակել ասոր. je n'en augure rien de bon. Qu'augurez-vous de leur silence ? J'augure mal de l'avenir. Chacun augure favorablement pour soi.

Auguste, ա. բ. օգոստափառ . կարմրապատիակ շահոցրամ . 2. —, կակաչ եռագոյն . 3. դգ. օգոստադրամ :

Auguste, ած. վեհափայր . l'— chapelle. Temple —. 2. օգոստափառ, գերափառ, վեհափառ. — monarque. — vérité, mystère, sang, protection, assemblée. Les —s parents. Son — mère. Air —, վեհատեսիլ կերպ՝ կերպարան. 3. օգոստական. histoire —, — պատմութիւն. ի՛աւաքածոյ կենսագրութեանց ի՛ռովմայեցի կայսերաց Ադրիանոսէն մինչեւ Դիոկղետիանոս:

Augustin, ա. օգոստինեան (աբեղայ). les —s, օգոստինեանք :

Augustine, ի. օգոստինուհի . օգոստինեան կուսան . 2. —, ցքնջռուցիկ . *չեռուցիկ ցրիով տաքցած :

Augustinien, enne, գ. օգոստինեան :

Aujourd'hui, մ. այսօր , զայսօր, սոյնօրին , սերկեան , ի սերկեան աւուր . il fait froid —. Dès —, այսօր իսկ , յայսմ օրէ , սոյն օրին , *այսօրուընէ. jusqu'—, jusqu'à —, մինչեւ ցայսօր , ցայսօր . d'—, յայսմ օրէ , *այսօրուընէ . 2. այսօր , այժմ , այժմիկ , զարդիս , *հիմա . — tout est cher. 3. ա. այսօր , *այսօրուան օր. nous avons tout — pour arranger nos affaires, *բոլոր օրն ունիմք գործերնիս շտկելու . 4. D'—. ած. այսօրեայ , սերկեան , այժմու , այժմեան, *այսօրուան . la fête d'—. La journée d'—, սերկեան օր , *այսօրուան օրն . Né d'—, այսօրածին , սերկածին . les hommes d'—. 5. D'—. ա. այսօր , զայսօր , սերկեան . d'— seulement je jouis de ma gloire. || D'—, զայսօր , զօրն ի բուն , յայգուէ , յառաւօտէ , *առաւօտէն ի վեր . je ne l'ai point vu d'—, *այսօր դեռ առաւօտուընէ ի վեր զինքն չտեսայ. || d'—, յայսմ օրէ, * այսօրուընէ . ce n'est pas d'— que je vous connais, *— չէ որ զձեզ կճանաչեմ . || d'— en huit, en quinze, յետ՝ շնի ուր, հինգետասան աւուրց, *ուր օրէն , տասնեւհինգ օրէն :

Aulacanthe, ի. կ. ակօսափուշ . տես շողիկաւորաց (radiolaires).

Aulacidie, ի. բ. ակօսատունկ . հն. **Salpinga**. [միջատ երկնեւ :

Aulacigastre, ա.մբ. ակօսափոր.

Aulacocalyx (լիքս) ա. բ. ակօսապատեան . ապզ տորոնատներից :

Aulacocarpe, ա. բ. ակօսապտուղ . ապզ մրտատներից :

Aulacocheile (չէլ) ա.մբ.ակօսաճիր. տես քառայօդ պատենաձեւից :

Aulacocyste, ի. բ. ակօսափամփուշտ . հն. **Amphipleure**.

Aulacode, ա. կձ. փշատուն . տես կարգի կրծողաց , նման խոզկի (porc-épic).

Aulacodère, ի. մբ. ակօսավիզ . տես այլայօդ պատենաձեւից :

Aulacodisque, ա.բ. ակօսասկուտեղ . տեսակ տորոնատներից :

Aulacographe, ա. բ. ակօսագիր. ապզ սնկոց :

Aulacomèle, ի. վ. ակօսավիրաչափ . վիրաչափ մատնեաձեւ :

Aulacomère, ա.մբ. ակօսաթիատ. տես տոհմի հետաքննայց :

Aulacomniées, ի. յ. բ. ակօսամամռեայք . տոհմ մամռաց :

Aulacomnion, ա. բ. ակօսամամռատ . ապզ ճահճարնակ մամռոյ :

Aulacopalpe, ա. մբ. ակօսթղթուկ. տես ինգայօդ պատենաձեւից :

Aulacope, ա. մբ. ակօսատն. տես քառայօդ պատենաձեւից :

Aulacophore, ի. ակօսակիր. բոյս ինչ եւ միջատ :

Aulacorhamphe, Aulacorhynque, ա. Ե. ակօսկտուց :

Aulacoscèle (օլաքոսէլ) ա. մբ. ակօսաարդ . տես քառայօդ պատենաձեւից : [սերմն :

Aulacosperme, ա. բ. ակօսա-

Aulacostome, ի. օղ. ակօսաբերան . ապզ տզրկի :

Auladère, տ. **Aulacodère**.

Aulaque, ա. մբ. ակօսակ . ապզ պատենաձեւից :

Aularque, ա. հիւ. արքունապետ :

Aularthrophyton, ա. բ. փողոցատունկ. տես բրածոյ արմատենից:

Aulastome, տ. **Aulacostome**.

Aulax (օլաքս) ա. բ. ակօսաբոյս . տես տոհմի պրոտեսեայց :

Aulaxanthe, ա. **Aulaxie**, ի. բ. ակօսածաղիկ :

Aulaxine, ի. բ. ակօսատունկ . * տերեւց վերայ բուսած մանրիկ սունկ :

Aulaxis (օլաքսիս) ա. բ. ակօսարդ . ննջասեռ տոհմի քարբեկեայց (saxifragées).

Aulédibranches, ա.յ. ձբ. սրընգախռիկք . տոհմ ինչ ձկանց :

Aulète, ա. սրնգաիար . 2. —. մականուն Պտղոմէոս ԺԱ արքային Եգիպտոսի. 3. մբ. —. տես քառայօդ պատենաձեւից :

Aulétique, ի. սրնգաիարական, սրնգաիարութիւն :

Aulique, ած. արքունի, գերագոյն. conseil, conseiller —.

Aulique, ի. աբ. սրահանատ . մրցանատ (thèse) աշակերտի աստուածաբանութեան , արտատանեալ ի սրահի արքեպիսկոպոսարանի. soutenir son —.

Aulne, տ. **Aune**.

Aulnée (սնէ) տ. **Aunée**.

Aulnette, տ. **Aunaie**.

Auloffée, ի. նե. հոլմատարած . * նաեւ հոլի դարձունելն :

Aulonémie, ի.բ. անտառասրինգ. տես սիզայնոց :

Auloséme, ա. բ. սրնգանշան . հաստաճ գազ (astragale) տեսի :

Aulosphère, ի. կ. սրնգագունդ. տես շողիկաւորաց (radiolaires).

Aulostome, ա.ձբ. սրնգաբերան:

Aulostomés, Aulostomides, ա.յ. ձբ. սրնգաբերանեայք . տոհմ ձբկանց նախատոիպ առնելով զսրնգաբերան :

Aululaire, ի. անօթատոր . անուն կատակերգութեան Պղատոնի բերոզի :

Aumailles (օմայլ) ած. ի. bêtes —, անդեայ , նախիր , պաճարք (եզինք , կովեան եւ ոչխարք) :

Aumône, ի. ողորմութիւն « ասոգա ». faire l'—, — առնել . donner, demander l'—, — տալ, խնդրել. vivre d'—s, —ովամբ կեալ՝ *ապրիլ . distribuer des —s, — բաշխել . être à l'—, être réduit à l'—, à demander l'—, ի մոյր շրջիլ , մուրալ . *մուրալու ստիպուիլ. mettre, réduire à l'—, ի մուրացկանութիւն իջուցանել , * մուրացկանութեան հասցունել . racheter ses péchés par l'—, —ովամբ քաւել զմեղս. donner par —, իբրեւ — տալ. || փ. faire à qn. l'— d'une chose, իբրեւ ողորմութիւն տալ ումեք գիմն. *մկկուն բան մի իբրեւ — տալ. faites l'— d'un regard. 2. ի. տուգան « ձիրիսի; ». 3. պատարագիք , ժամուց , *պատարագուց :

Aumôner, ն. ի. իգ. տալ ողորմութիւն (ի պատիժ). — cent écus aux pauvres. 2. ողորմութիւն տալ. 3. փ. տալ իբրեւ զողորմութիւն . on nous aumône la paix. (Chateaub.).

Aumônerie, ի. դրան երիցութիւն , տաներէցութիւն , ողորմաբաշխութիւն. grande —, մեծ —. 2. տաներէցարան , ողորմաբաշխարան :

Aumônier, ère, ած. ի. ողորմած, ողորմածուհի , տրասէր . saint Jean l'Aumônier, Սուրբ Յովհաննէս ողորմած :

Aumônier, ա. տաներէց , դրան երէց , ողորմաբաշխ . l'— du roi, de la reine. L'— d'un prince, d'un évêque. 2. երէց , քահանայ . — dans les armées. L'— d'un régiment, d'un collège, d'une prison, d'un vaisseau.

Aumônière, ի. ձօնոց , դրամաքսակ (կանանց գօտիէն կախուած) . vider son —.

Aumônieux, euse, ած. ողորմասիրտ, տրասէր . * ողորմութիւն տալ սիրող . homme —.

Aumuce, Aumusse, ի. Ծեւամուշտակ , բազմամուշտակ (կանոնիկոսաց). porter l'—.

Aunage, ա. կանգնաչափումն, կանգնաչափութիւն. gagner sur l'—. 2. կանգնաչափ. vérifier l'— d'une pièce de drap.

Aunaie, Aulnaie (օնէ) ի. լաստենիք. ծառաստան լաստեններաց «գրգռել աղաճպրգ»: [տենիկ:

Aunâtre, ա. բ. լաստենեակ, լաս-

Aune, ի. կանգուն «արշին». mesurer, vendre à l'—, կանգնաւ չափել, վաճառել. une — et demie, մի եւ կէս —. une demi-—, կէս —. 2. —, կանգնաչափ. une — de drap. 3. փ. mesurer les autres à son —, ըստ անձին չափել՝ դատել զայլս, *ուրիշներն իրմէ չափել. faire une mine longue d'une —, *երեսն կանգնաչափ կախել. || tout du long de l'—, յոյժ, անչափ, առատիկ. on l'a battu, il en a eu, on lui en a donné tout du long de l'—.

Aune.

Aune, Aulne (օն) ա. բ. լաստ, լաստանի, հուշ «գրգռել աղաճ». — visqueux, — մածուցիկ. — noir, տ. **Bourdaine.**

Aunée, Aulnée (օնէ) ի. բ. կըղ-

մուխ, աիրինանակ, անառուգ «ինտուզ օձու»:

Aunée, ի. կանգնաչափ:

Auner, ն. կանգնաչափել, չափել կանգնաւ. — du drap, une pièce de toile. || անխ. —. ce marchand aune bien, mal. — fidèlement.

S'auner, դ. —իլ, չափիլ կանգնաւ:

Aunette, ի. բ. կղմուխիկ:

Auneur, euse, գ. կանգնաչափ, կանգնաչափիչ, կանգնուիչ. 2. ա. կանգնապետ, վերակացու կանգնոց:

Auparavant, մ. յառաջագոյն, յառաջ. je l'en avais averti longtemps —. Un an, quelques mois —. Comme —, որպէս յառաջն, ըստ առաջնոյն, *առաջուան պէս:

D'auparavant, մ. յառաջագոյն, *առաջուց. on expose son salut aux dangers —. 2. նախընթաց, վերջընթեր. l'année —, — տարին:

Auprès (օփրէ) մ. մօտ, մերձ, առընթեր. pour voir cela il faut que je sois —, tout —.

Auprès de, նխ. —, առ, առ երի, * քով. — du palais. Tout — de moi, մերձ առ իս, * քովս, քովիկս. s'asseoir — de qn. Se justifier — de qn. La rivière passe — de cette ville. Je revins — de Sophie. Quand il est en colère, il ne fait pas bon — de lui. 2. փ. առաջի, առ, յաչս, *ընկուն քով՝ առջեւ. il est fort bien — du roi. Il cherche à me nuire — de vous. Sa faveur — du prince. Trouver protection — de qn. Tout disparaît — de sa splendeur. Avoir un libre accès — de qn., տ. **Accès.** Trouver grâce — de qn., տ. **Grâce.** 3. առ, համեմատութեամբ, *քով. que suis-je — de vous? *ձեր քով ի՞նչ եմ ես. votre mal n'est rien — du mien, ցաւ ը ոչինչ է առ իմով, * իմինիս քով ձեր ցաւն բան չէ:

Auquel, դ. ա. ա. ումէ, որումէ, * որուն. տ. **Lequel.** || յ. տ. **Auxquels.**

Aura, ի. ախ. եւ բգ. աղոխ, շոգեզգայութիւն. — vitale, séminale, épileptique, hystérique. — կենսական, սերմնական, լուծոտական, արգանդաշլխատային: [**Spare dorade.**

Aurade, ի. ձբ. ոսկեաճեղ. ին.

Aurade, Auradine, ի. ոգ. բաղկածաղկին. ճարպային նիւթ հանեալ յիսկական իւղոյ բաղկածաղկի:

Aurai, Aural, տ. **Auray.**

Auramalgame, ա. հբ. ոսկամնդկազօդ. *ոնդկազօդ ոսկւոյ քիչ մի արծաթի հետ խառնուած:

Aurantiacé, Aurantié, e, ած. բ. բաղկատեր, բաղկեայ. || —es. ի. յ. —ք. տոհմ մանկոց, որոց նախատիպ է բաղկի (oranger).

Auranticolle, ած. կ. բաղկավիզ. որոյ վիզն է բաղկագոյն:

Aurantiine, ի. ոգ. բաղկին. դառն նիւթ տհաս բաղկաց:

Aurantion (աիօն) ա. բ. բաղկի, բաղկենի. գա. **Oranger** ի:

Aurate, ա. ոգ. ոսկիատ. աղ ինչ: [սակ ազնիւ տանձի:

Aurate, ա. բ. ոսկեատանձ, *տե-

Auraticolle, ած. կ. ոսկեվիզ:

Auray (օրէ) ա. նս. մալխան, կապարտ. *նաւն մալխելու՝ կապելու:

Aurélie, ի. մբ. կ. եւ բ. ոսկեակ. 2. կբ. ականջաձեւք: [**Perce-oreille.**

Aurélière, տ. **Forficule** եւ

Aurelle, ի. բ. հրծոր. յոտեակ բազէխոտոյ (épervière).

Auréolaire, ած. ճաճանչաւոր:

Auréole, ի. ճաճանչ, պսակ, լուսապսակ, փառապսակ. l'— des martyrs, des vierges. 2. փ. —. l'— du génie. — de gloire, փառապսակ. 3. աս. պսակ՝ բակ լուսնի. 4. բգ. — accidentelle, պսակ՝ բակ պատահական. 5. Ա. շնշոր. նման դալուճի (bruant).

Auréolé, e, ած. ճաճանչաւոր, լուսապսակաւոր. tête de saint —e.

Auréolé, e, ած. Ա. շնշորեայ, շնշորանման. || —es. ի. յ. —ք. տոհմ անուտաբոյս գեղափետուր Ծաչնոց:

Auréoler, ն. նբ. ճաճանչել, ճաճանչաւորել, լուսապսակ զարդարել. — la tête d'un saint. 2. փ. —, պատուել:

Aureux, ած. տգ. ոսկուտ, ոսկեր, ոսկեղէն. — ou argentifère, ոսկեկիր. — ou argentin, ոսկեգոյն. — ou argentique, ոսկեկերպ. — ou argentifique, ոսկեստեղծ. — ou argentifère, ոսկեբեր. — ou argentoxyde, ոսկեսեր. — ou argentoxydé, ոսկեսերեալ. — ou argentoxydable, ոսկեսերելի. — ou argentoxydule, ոսկեսերուկ. — ou argentoxydulé, ոսկեսերուկեալ. — ou argentoxydulable, ոսկեսերուկելի. — ou argentoxydulique, ոսկեսերուկային. — ou argentoxydulure, ոսկեսերուկուտ. — ou argentoxydure, ոսկեսերուտ. — ou argentoxydique, ոսկեսերային. — ou argentoxydate, ոսկեսերատ. — ou argentoxydité, ոսկեսերութիւն. — ou argentoxydation, ոսկեսերումն. — ou argentoxydabilité, ոսկեսերելիութիւն. — ou argentoxydulation, ոսկեսերուկումն. — ou argentoxydulabilité, ոսկեսերուկելիութիւն. — ou argentoxydulicité, ոսկեսերուկայնութիւն. — ou argentoxydurité, ոսկեսերուտութիւն. — ou argentoxydicité, ոսկեսերայնութիւն. — ou argentoxydatité, ոսկեսերատ

մանրէն կատարք Ռուչնոց ոմանց. 5. p. —, արջականջ, արջածաղիկ. սեռ. ոտիի գարնանածաղկեայց. ին. **Oreille d'ours** եւ **Primula auricula.**

Auriculé, e, ած. բգ. ականջկաւոր, բլթակաւոր. feuilles —es. Pétioles —s. [բեր:

Auriculifère, ած. բգ. ականջկա-

Auriculiforme, ած. մբ. ականջկածեւ: [ունկնաբոյժ:

Auriculiste, ա. ականջաբոյժ,

Auriculo-métallique, ած. բժ. ունկնամետաղային. bruit —.

Auriculo-temporal, e, ած. մգ. ունկնաքնքային nerf —.

Auriculo-ventriculaire, ած. մգ. ունկնափորքային. orifices, valvules —s.

Auricure, S. **Auriculiste.**

Aurifère, ած. ոսկեբեր, ոսկեհոս, ոսկեբուղխ. fleuve —.

Aurificateur, ա. ոսկեկոիչ:

Aurification, բ. ոսկեխցուման, ոսկեկցուման. l'— d'une dent.

Aurifié, e, ած. ոսկեխիչ, ոսկեկիչ. dent —e.

Aurifier, ն. ոսկեխնամ, ոսկեխցնել, ոսկեխիչ ոսկեկիչ առնել. — une dent.

Aurifique, ած. ազ. ոսկեգործ:

Auriforme, ած. ականջաձեւ, ունկնաձեւ:

Aurigastre, ած. կ. ոսկեփոր:

Aurigène, բ. մբ. հողմածին. 2. ա. —. մականուն Պերսէոսի:

Aurigère, ած. բ. ոսկեկիր. lichen —.

Aurigides, բ. յ. ազ. կառավուպր. Ռուիչ աստեղը Կառավար աստեղատան:

Aurigineux, euse, ած. ախ. ոսկեգոյն, դալկագոյն. fièvre —euse, դալկատենդ:

Aurillard, e, ած. ձվ. մեճականջ. cheval —. Jument —e.

Aurine, բ. ազ. ոսկին. գունաւորիչ նիւթ ոսկեգոյն:

Aurinie, բ. բ. աւրինիա, ոսկիբոյս. ին. **Corbeille d'or,** ոսկեկողով. || մի տեսակն կոչի **Alysse saxatile,** վառվառուկ առապարին:

Auripeau, S. **Oripeau, Clinquant.** [ոսկեվոս:

Auripenne, ած. Ք. ոսկեթեւուր,

Aurique, ած. ազ. ոսկեային. acide —, ոսկեվոս. 2. նաւ. քառակողմեայ. voile —, — առագաստ:

Auriscalpe, ա. վ. ականջկրկիչ «հիլալ». ին. **Cure-oreille.** 2. խր. —. սեռ երկպատեան խեցեմորթոց:

Auriste, S. **Auriculiste.**

Auritarse, ած. կ. ոսկեկինք. որոյ ոսկեգոյն են կինք (tarse).

Aurite, ա. ձր. ունկնաձուկն, ականջաձուկն. ին. **Labre auriculé.**

Auriventre, ած. կ. ոսկորովայն. որոյ ոսկեգոյն է փորն: [* մխոց:

Aurivore, ած եւ գ. նր. ոսկեկեր,

Aurocéphale, ած. կ. ոսկեգլուխ. որոյ ոսկեգոյն է գլուխն. coccyzus —.

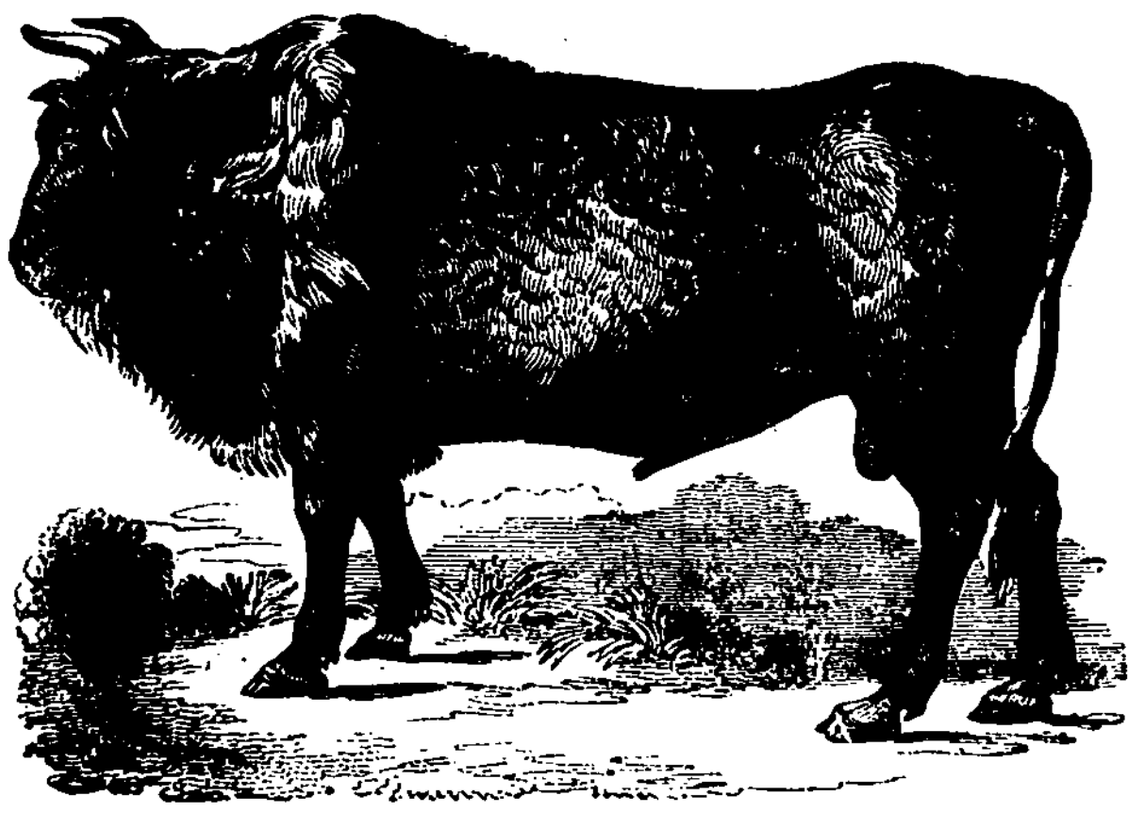
Aurochlorure, ա. ազ. ոսկեքլորուկ:

Aurochs (օրոքս) ա. կ. գլավայրի. ցուլ վայրի. ին. **Ure, Urus.**

Aurocyanure, ա. ազ. ոսկեճաւուկ. աղ ինչ: [կաճաբեր.

Auroferrifère, ած. հբ. ոսկե-

Auroïdes, ա. յ. ազ. ոսկեկերպիս,

Aurochs.

ոսկեսեռակք. մեռալք խառն ընդ ոսկւոյ եւ իրիդիոնի (iridium).

Aurone, բ. բ. որթաբծաւենակ, որթաբծաւենիկ «գոյն օծու». ին. **Abrotone.** կն. — mâle. — jaune, դեղին —. vin d'—, բաբծաւենագին. — femelle, իգաբաբծաւենիկ, ակընաւակ. ին. **Santoline.** — des champs, — sauvage, — դաշտային, վայրի բաբծաւենակ. armoise —, S. **Citronnelle.**

Auroplombifère, ած. հբ. ոսկակապարաքեր. ոսկի եւ կապար ունեցող: [ոսկեղէն փոշի:

Auropoudre, բ. հբ. ոսկեփոշի.

Auropubescent, e, ած. բ. ոսկաղուամազ. aphrite —e.

Auroral, e, aux, ած. արշալուսական. lumière —e. Phénomènes —aux.

Auroras (աս) ա. բ. արշալուսածաղիկ. *որոյ ծաղիկք բացուին արշալուսին:

Aurore, բ. արշալուշ, արշալոյս, աշալուշ, այգ, *աղօթքան, լուսադէմ. le lever de l'—, ծագել արշալուսոյ, արեւածայրք, արեւաիայրք, արեւացայտ, արեւագալ. dès l'—, au lever de l'—, ընդ արշալուշն, յարեւածայրս, ընդ արեւածայրս. avant l'—, նախ քան զարշալոյս, ընդ այգս այգուն. l'— commençait à paraître, այգն զառաւօտն մերկանայր. les premières lueurs de l'—, աղօտալոյս նշոյլք արշալուսոյ. — naissante, նորածագ նորաշող —. à peine l'— ouvrait au soleil les portes de l'orient dans un chemin semé de roses, այն ինչ այգն բանայր արեգական դրունս արեւելից վարդաւսիւս հոտաբեր ուղի. quand l'— avec ses doigts de rose entr'ouvre les portes dorées de l'orient, մինչդեռ այգ վարդաճաւան եղաց զոսկեզօծ դրունս արեւելից. déjà l'— annonçait le jour, այն ինչ այգն զառաւօտն մերկանայր. 2. փ. արշալոյս, այգ, սկիզբն. l'— de la vie, d'un beau règne, — կենաց, գեղանի հոգաւոր-թագաւորութեան. cela n'est encore qu'à son —. Cet admirable génie était à peine à son —. C'est une beauté dans son —. C'est l'— d'un beau jour. Comme une fleur qui n'a vu qu'une —. 3. բժ. արեւելք. les climats, les peuples de l'—. De l'— au couchant, յարեւելից գարեւմուտս, *—ին արեւմուտք. || les pleurs de l'—, արտասուք արշալուսոյ. ցող, շաղ. 4. օդ. — boréale, հիւսիսային արշալոյս, հիւսիսայգ. — polaire, արշալոյս բեւեռային, բեւեռայգ. — australe, արշալոյս հարաւային, հարաւայգ. 5. ած. անվայգագոյն, այգերանգ, ոսկեգոյն du satin —. Des garnitures —. Ruban, soie —. 6. ա. այգագոյն, այգերանգ l'— de votre robe est très beau. 7. բ. այգածաղիկ, այգոյ ծաղիկ. 8. կ. այգաներնուն. Քիմեական գեղեցիկ:

Aurosulfite, ա. ազ. ոսկիծծմբիթ. բաղկացուածին ծծմբիթի (sulfite) եւ ոսկիաթի (aurate).

Aurure, ա. ազ. ոսկուի. *յարաբերեալ ոսկւոյ ուրիշ մետաղի հետ:

Auscultateur, S. **Ausculteur.**

Auscultation, բ. բժ. ականջումն, ականջադրութին, ախտականջումն. — immédiate, — անմիջական (*ականջն մարմնոյն վերայ դնելով). — médiate, — միջնորդական կամ կրճատիմութին (*կրճատեա գործիքով մտիկ բնելով):

Auscultatrice, բ. ունկնամայր. *իսոտարանի մէջ եղած իսոտացուցիչն մտիկ բնող մայրապետ:

Ausculter, ն. բժ. ականջել, ականջադրել, ախտականջել. * կուրծքին դրնդիւնն լսելով ճանաչել սրտին ու Թոքին վիճակն. — un malade, la poitrine. 2. անխ. ce médecin ne sait pas —. 3. փ. —. ուշի ուշով քննել. — la civilisation. (V. Hugo.)

Ausculteur, ա. ականջող, ականջադիր, ախտականջող. un —. 2. ած. —. un médecin —, — բժիշկ:

Auspice, ա. հաւահմայք, հաւահմայութին, հաւադիտուի. prendre les —s, հաւադիտ հաւահարց:. 2. փ. յ. հմայք, բղծուի, գուշակուի, երեւոյթ, հանգամանք. sous d'heu-

reux, de meilleurs —s, բարեբաղդ գուշակութեամբ, բարեգուշակ հանգամանօք. né sous les plus heureux —s. Sous de fâcheux, de tristes —s, չարագոյժ՝չարաղէտ գուշակութեամբ, չարագուշակ հանգամանօք. 3. փ. հովանի, հովանաւորութիւն, պաշտպանութիւն. sous vos —s, ընդ հովանեաւդ. sous les —s de qn., ընդ հովանեաւ, հովանաւորութեամբ ուրուք, * մէկուն հովանոյն՝ հովանաւորութեան տակ. prendre sous ses —s, հովանի՝ պաշտպան լ., հովանաւորել. 4. ա. հաւասիմայ, հաւատքէտ:

Aussi, մ. նաեւ, եւս, *այլ, ալ. moi —, ես եւս, նաեւ ես. Comptez — les dépenses. — bien l'un que l'autre, երկոքին եւս, *երկուքն ալ. il lui a donné cela —. 2. այնչափ, այնքան, այնպէս. un homme — prudent que vous. Avec une sagesse — rare, այնպիսի սակաւագիւտ իմաստութեամբ. étant — sobre. Ce livre est estimable, mais il y en a d'— bons. 3. Aussi ... que, որչափ ... այնչափ, այնչափ ... որչափ. որչափ ... նոյնչափ եւ, ... չափ. il est — faible que son frère est fort, որչափ իւր եղբայրն սակաւ է, ինքն այնչափ ուժով է. votre sœur est — aimable, — douce, — spirituelle que sa cousine. Il était — habile qu'entreprenant, որչափ ճարտար էր՝ նոյնչափ եւ ձեռներէց. il est — malheureux que vous, *ձեզ չափ Քշուառ է. 4. շ. ուստի, նմին իրի, նորին պատճառ, *անոր համար. il me priait de l'écrire, — le fais-je. Les étoffes sont belles, — coûtent-elles cher.

Aussi bien, մ. մանաւանդ զի, որովհետեւ. je n'y veux point aller, — bien est-il trop tard.

Aussi bien que, շ. նոյնպէս, հանգոյն, զօրէն, իբրեւ, պէս. Rodogune est à vous — bien que l'empire.(Corn.)

Aussi peu, շ. նոյնչափ սակաւ, ոչ ինչ աւելի. ils ont — peu d'argent l'un que l'autre. J'en ai — peu que vous. [չուան. ին. **Haussière.**

Aussière, ի. նաւ. քուղ. բարակ

Aussitôt, մ. անդէն, նոյնիսկայն, իսկ եւ իսկ, անդէն վաղվաղակի, իսկոյն. — après votre départ. J'irai —. On envoya chercher le médecin, il arriva —, tout —. || առ. — dit, — fait, ասելն եւ առնելն մի եղեւ. գաղթն եւ գառնելն մի արար՝ մի արարեալ, *բանն ու ընելն մէկ եղաւ:

Aussitôt que, շ. վաղվաղակի իբրեւ, անդէն՝ իսկ եւ իսկ ընդ, * ... պէս. — qu'il m'aperçut, il vint à moi, * զիս տեսածին պէս եկաւ. || գչ. — la lettre reçue, vous partirez. փկ. — que vous aurez reçu la lettre.

Auster (Քէր) ա. քՒ. հարաւ, հարաւահողմ. l'humide, le pluvieux, l'impétueux —.

Austère, ած. քարի, դաժան, տոխպ. vin —. Le coing a une saveur —. 2. փ. խիստ, խստամբեր, խրոտակրօն, խստաբարոյ, խստասէր, խստամիտ. une — vertu. Un homme —. Religion, règle, jeûne —. Mener une vie —, խստամբեր վարել կեանս, խստակեաց լ. mœurs —s. Mine, visage, air, doctrine, conduite —. — devoir, tutelle, conseil. 3. գդր. խիստ, խստագիծ, խստագլուխ, անգարդ, անպաճոյճ. composition, genre, style —.

Austèrement, մ. խստաբար, խստամբեր. vivre —, խստակեաց լ. il a toujours vécu —, կամ il a toujours — vécu. Jeûner —.

Austérité, ի. ագր. քարի լինելն, տոպուՔիւն. l'— de ce fruit, de ce vin. 2. խստուՔիւն, խստաբարոյուՔիւն, խստակրօնուՔիւն. l'— républicaine. L'— des mœurs, խստաբարոյուՔիւն, խստակրօնուՔիւն. homme plein d'—, այր խստավար՝ խստակրօն. 3. խստուՔիւն. l'— d'une règle, de la vertu, de sa morale. Tempérer l'— des lois par des adoucissements. 4. գրր. խստուՔիւն, անպարդուՔիւն. l'— d'un dessin. 5. յ. խրատամբերուՔիւն, խստակրօնուՔիւն, անձնաճարտուՔիւն, ճգնուՔիւն. faire, exercer, pratiquer des —s, de grandes —s. Les —s du corps, անձնաճարտուՔիւնք. il y avait beaucoup d'—s dans ce couvent.

Austral, e, ած. աս. հարաւային. les terres, les régions —es. Latitude —e. S. **Aurore**. 2. բ. —, հարաւաբոյս. le conostome —. 3. կ. հարաւային, հարաւասուն. faune —e. Cygne —. [ահողմ:

Austro, ա. ես. հարաւ, հարաւ-

Austro, ներ. աստրիական, աւստրո . . . [տաթեզերքեան:

Austro-allemand, e, ած. աւստրեհունգարական:

Austro-hongrois, e, ած. աւստրեհունգարական:

Austromancie, ի. հողմադիտուՔիւն, հողմահմայութիւն:

Austromancien, enne, գ. հողմադիտ, հողմահմայ, հողմահմայուհի: [հնգայօղ պատենաՔեակ:

Autalie, ի. մբ. տորտ. տեսակ

Autamba, ա. կ. օտաքրա. տեսակ բնձառիւծոյ ի Մատակասքար:

Autan, ա. քՒ. հարաւ, հարաւահողմ, նօտոս. l'— furieux, բռնաշունչ՝ սատակաշունչ —. Braver les —s. La fureur, le souffle des —s.

Autant, մ. նոյնչափ, այնչափ, դոյնչափ. s'il a fait cela, j'en puis faire —. Tout —, նոյնչափ ամենեին. — vaudrait parler à un sourd, չաւագոյն է խօսել առ խուլ որ. || գչ. — faire cela. փկ. — vaut faire cela. Il me doit 99 fr. 90 c., — dire 100 fr. Ը. գչ. C'est toujours autant, * պէտք ունեցածիս չափ է այս, կրնամ մնացածին սպասել:

Autant ... autant. . . որչափ . . . նոյնչափ՝ այնչափ . . . — vous l'aimez, — il vous hait, * որչափ դուք զինքն կսիրէք, այնչափ նա զձեզ կ'ատէ. — il a de vivacité, — vous avez de lenteur, * — նա աշխուժութիւն ունի, նոյնչափ դուք դանդաղութիւն ունիք:

Autant que, շ. որչափ; որքան. — de fois que vous voudrez, որչափ անգամ եւ կամիցիս. — que je puis me rappeler, — եւ կարեմ յիշել. — qu'il est en moi, — qu'il est en mon pouvoir — que je puis, որչափ յիս է, որչափ կարեմս, ըստ կարի իմում, ըստ ի, մոյս կարի, իմովսանն, *— կրնամ - կրցածիս չափ. — qu'il m'est possible, — հնար է ինձ. — qu'il peut, qu'il es, en lui, qu'il lui est possible, — qu'il est en son pouvoir, — կարէ, իւրովսանն, * կրցածին չափ. — que possible, — qu'il est possible, որքան հնար՝ կարելի է, * կարելի եղածին չափ. je vous aime — que vous m'aimez, — դուք սիրէք զիս, նոյնչափ եւ ես սիրեմ զձեզ. *զիս սիրածնուդ չափ կսիրեմ զձեզ. — d'hommes que de femmes, որչափ մարդիկ՝ նոյնչափ եւ կանայք. il travaille — que vous, համաչափ ձեզ վաստակի, * ձեզ չափ կ'աշխատի. ce diamant vaut — que ce rubis, ադամանդս այս զուգագին է կարկեհանի, * այս ադամանդն կարկեհանի չափ կ'արժէ. vous en avez tout — que nous, հաւասարաչափ՝ համաչափ՝ զուգաչափ մեզ ունիք անտի, * մեզ չափ անկէց ունիք:

D'autant, մ. նոյնչափ, նովին չափով. augmenter d'— la somme. Il parle beaucoup, mais il mange d'—. || ը. à la charge d'—, à charge d'—, պայմանաւ կշռելոյ՝ հաւասարելոյ զիաւասարն. || անխ. եւ ը. boire d'—, յոյժ ըմպել, *շատ խմել. ne songeons qu'au plaisir, et buvons d'—.

D'autant que, շ. որովհետեւ, մանաւանդ զի, այնու զի. à votre place je n'irais pas là, d'— que rien ne vous y oblige.

D'autant plus, մ. այնչափ առաւել, այնչափ եւս աւելի. montrez-vous désintéressé dans cette affaire, vous en serez d'— plus estimé.

D'autant plus ... que, շ. այնչափ առաւել՝ որչափ զի ..., եւս առաւել՝ այնչափ եւս առաւել ... որչափ. les maladies de langueur sont d'— plus rudes, qu'on n'en prévoit pas la fin.

D'autant moins, մ. այնչափ նուազ՝ սակաւ. il en est d'— moins à craindre. Il mérite d'— moins vos bontés, qu'il paraît en faire peu de cas.

D'autant mieux, մ. այնչափ առաւել, այնչափ աւելի՝ լաւ. je l'en aime d'— mieux.

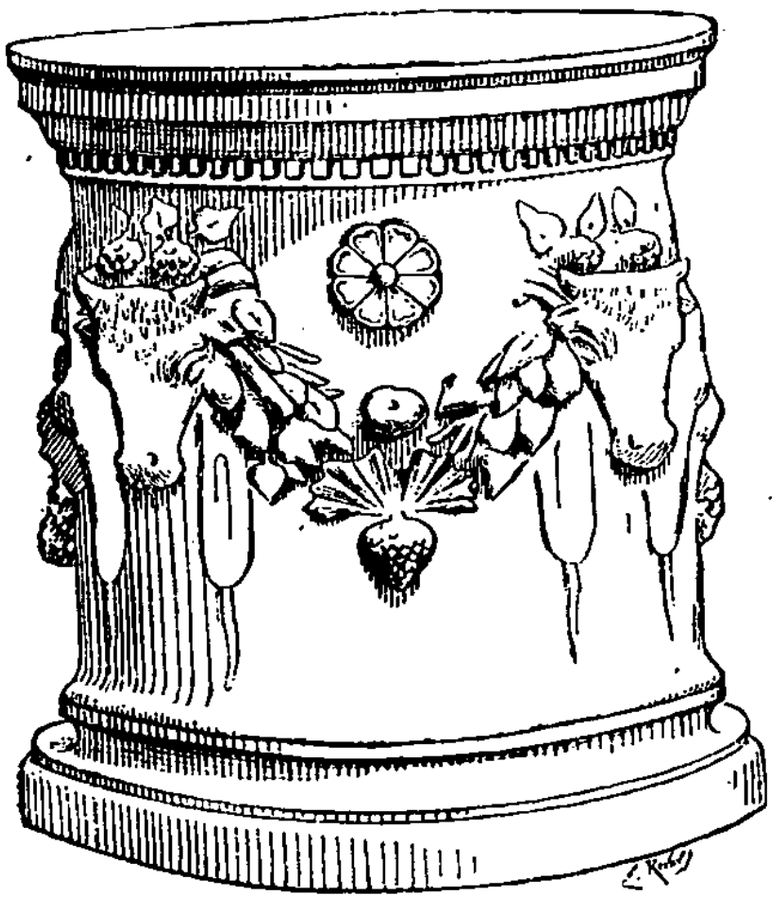
Autant de C'est — de gagné, այդքանն եւս շահ է. || — d'hommes, — d'opinions; — de têtes, — d'avis, որչափ մարդիկ, նոյնչափ կարծիք. քան գլխոց եւ կարծիք:

Առ. autant lui en pend à l'oreille, sur la tête կամ devant les yeux, նոյն ինչ մարթի եւ նախ պատահել, *նոյն բանն կրնայ իրեն եւս պատահիլ. || — en emporte le vent, հողմոց հնչմունք են, մոռի խոստմունք՝ սպառնալիք են. || ը. il en a — qu'il en peut porter, գինեպից՝ գինեզէն, գանապից՝ չարագան է. || — vaut bien battu que mal battu, աւելի լաւ՝ լաւագոյն է չարագան լ. քան սակաւագան. || — vaut traîner que porter, * քաշելն եւս կրելու պէս է. երկու ուսանելի աշխատանքին մէջ ընտրութիւն չկայ:

Autarcie, ի. ախ. ինքնաիշխանութիւն, * իր վիճակէն գոհ լինելն :

Autéchoscope, S. **Autostéthoscope.**

Autel, ա. բագին, սեղան, զոհարան, վնտարան, զոհանոց. élever, dresser des —s aux dieux, սեղան՝ բագին կանգնել դից. les —s des faux dieux. L'encens fumait sur les —s. Conduire la victime à l'—. 2. սեղան, խորան, ընծայարան, ձօնարան, մատուցարան. de trois —s, եռախորան. dresser, élever un —, սեղան կանգնել՝ ուղղել. consacrer des —s. Embrasser, profaner les —s. Monter à l'—, ելանել ի սեղան. se prosterner devant les —s, au pied des —s. || ի. élever — contre —, կանգնել սեղան առ սեղան. հերձուած յարուցանել, կանգնել իշխանութիւն ընդդէմ իշխանութեան, մրցիլ. || le sacrifice, le saint sacrifice de l'—, պատարագ, սուրբ պատարագ. s'approcher de l'—, մերձենալ ի սեղան, հաղորդիլ, հաղորդառնուլ. — oint, portatif, օծեալ, դիւրատար —. maître —, grand —, առագ. սեղան՝ խորան. pierre d'—, վէմ սեղանոյ՝ խորանի, վէմքար. conduire, suivre une personne à l'—, կին առնուլ, հարսնացուցանել. traîner une jeune fille à l'—, կին առնուլ բռնի. եւս՝ առեալ առնուլ զբոյ՝ մոռանալ ի վանս. 3. յ. սեղան, կրօնք. les ministres des —s, պաշտօնեայք սեղանոյ՝ կրօնից. attaquer, renverser les —s. Combattre pour ses —s. 4. փ. բագին, սեղան, մեծաշուք պատիւ, մեծապատիւ մեծարանք. mériter des —s, մեծաշուք պատուոյ յարժանի. 5. աս. բագին, սեղան. առաջաւորն հարաւային կիսագրնոց :

Ած. qui sert à l'—, doit vivre de l'—, կամ le prêtre vit de l'—, որ սեղանոյն պաշտօնեայ է, ի սեղանոյ անտի վայելէ. ի սեղանոյ կեաց քահանայն. * ամէն մարդ իւր պաշտօնէն կ'ապրի. քահանայն սեղանէն կ'ապրի. || ami jusqu'aux —s, բարեկամ մինչեւ ի սեղան, բոլորանուէր. || il prendrait sur l'—, sur le maître —, * խորանէն, աւագ խորանէն իսկ կ'առնու. յրթաթաւ ամէն բան կ'առնու ուր եւ գտնէ :

Autémésie, ի. ախ. ինափսխութիւն. փսխումն բնախտական :

Auteur, ա. նախագաղափարող, սկզբնագաղափարող, պատճառ, հաստիչ, արարիչ, առնիչ, ծնօղ, հեղինակ. l'— de toutes choses, Dieu, —ն բոլորից՝ համայնից, Աստուած. l'— divin, le souverain —. L'— de la nature. — de mes maux, de ma ruine, պատճառ իմոյս աղէտից՝ կործանման. l'— du crime, սկզբնագործն, նեռնագործն. l'— de la vie, առաջնորդ կենաց. l'— de sa vie, հեղինակ կենաց նորա. — de maux, de tant de maux, չարեաց պատճառ. l'— de la conjuration, առաջնորդ՝ հաւակ դաւակցութեան. il est l'— de sa fortune. L'— de mes jours, ծնող իմ. les —s de nos jours, ծնօղք մեր. — d'une race, գլխաւոր. — d'une famille, նախահայր գերդաստանի. une femme fut l'— de l'entreprise. 2. նախագիտող, գտակ, գտիչ, հեղինակ, հնարիչ, յօրինօղ. l'— d'une calomnie. L'— d'une découverte, հնարագիտող. il est l'— de ce système. L'— d'un projet. 3. մատենագիր, հայր բանի, բանագիր, շարագիր, հեղինակ, մատենագրութիւն, հեղինակութիւն. l'— d'un livre, d'un tableau, d'une pièce, d'un morceau de musique. — classique, դասական՝ դասընթեր մատենագիր, օրինակագիր. se faire, être, devenir —, մատենագիր լ., մատենագրել. —s sacrés, profanes, modernes, սրբազան, արտաքին, արդի մատենագիրք. —s anciens, նախնի՝ հին մատենագիրք, նախնիք. les grands —s, աւագ մատենագիրք. — original, օրինակագիր. il, elle est — d'une comédie, մատենագիր՝ հեղինակ է կատակերգութեան. lire, étudier, critiquer, commenter, citer, expliquer un —. Il connaît tous les —s arméniens. — d'un article, յօդուածագիր. elle est — de poésies, d'un joli roman. Droits d'—, իրաւունք մատենագրի. la vie, le métier d'un —, կեանք, արուեստ —ի. la réputation, la célébrité, la gloire de cet —. Choix, collection des —s grecs. 4. ած. մատենագիր, հեղինակ. une femme —, կին —, մատենագրուհի, հեղինակուհի :

Authenticité, ի. վաւերութիւն, վաւերականութիւն, հարազատութիւն. l'— des livres sacrés. J'ai des soupçons sur l'— de cette lettre. L'— de cette pièce n'est point contestée. L'— d'un fait, d'une nouvelle. Cet écrit a un caractère d'—.

Authentifier, ն. վաւերել, վաւերացուցանել. = S'—, պ. վաւերանալ :

Authentique, ած. վաւեր, վաւերական, օրինաւոր. pièce, contrat —. 2. փ. հարազատ, հաւատուի, աւագ. un fait —. Histoire, copie, passage —. Livres —s, վաւերական գիրք, վաւերագիրք. lettre —, վաւերագիր. 3. եղ. mode, ton —, եղանակ, ոլորակ վաւերական. 4. ի. սգր. բնագիր. j'ai vu l'— et la copie. 5. Les —s de Justinien, վաւերականք Յուստինիանոսի. վաւերական յառին Թարգմանութիւնք յունաբարբառ օրինաց Յուստինիանոս կայսեր. 6. peine de l'—, պատիժ վաւերականի, * որ էր ծեծել եւ վանքի մէջ փակել շնացեալ կինն. 7. —s, ա. յ. վաւերականք. կանոնական գիրք Հին եւ Նոր Կտակարանի :

Authentiquement, մ. վաւերաբար. traité, contrat fait —. || դր. il a — déclaré կամ il a déclaré —.

Authentiquer, ն. հ. վաւերել, վաւերացուցանել. — un acte. 2. իգ. հս. — une femme, գանահար արգելուլ ի վանս զկին շնացեալ :

Auto... նմ. որ ի բարդութիւնս նշանակէ ինքն, ինքնա . . . :

Autobiographe, ա. ինքնակենսագիր. * իր վարքն գրող :

Autobiographie, ի. ինքնակենսագրութիւն. * կենսագրութիւն իր անձին :

Autobiographique, ած. ինքնակենսագրական. recherches —s.

Autocarpien, ած. բ. ինքնապտուղ :

Autocéphale, ա. ինքնագլուխ (յոյն եպիսկոպոս). 2. ի. —. ոսոհան անկախ. 3. ած. —. évêque, ville —.

Autocéphalie, ի. ինքնագլխութիւն (եպիսկոպոսաց) :

Autochtone (օթօքթօն) ա. ինքնեկրայ, բնաշխարհիկ, ինքնագաւառեայ, բնակ, բնիկ, * երկրցի. || ած. —. peuple —, — ժողովուրդ :

Autochtonéité, Autochtonie, ի. **Autochtonisme,** ա. ինքներկրայութիւն, բնիկութիւն. l'— des habitants.

Autocinésie, ի. ինքնաշարժութիւն. կամաւոր շարժումն :

Autoclave, ած. ար. ինքնախուփ, ինքնափակ. * ինքնիրեն գոցուող. marmite —, սան —. 2. ա. —. սան —:

Autoclinique, ի. բժ. ինքնաթեժանք. ինքնին բուժելն գլուխ ունենալ իր :

Autoclyse, ի. ինքնալուացիկ. տեսակ մի տիգոր (clysopompe).

Autocopiste, ա. ինքնօրինակիչ. ինքնագիր գործի :

Autocrate, trice, գ. ինքնակալ, ինքնակալուհի. — de toutes les Russies.

Autocratie (սի) ի. ինքնակալութիւն :

Autocratique, ած. ինքնակալ, ինքնակալական. gouvernement —.

Autocratiquement, մ. ինքնակալաբար. gouverner, agir —.

Autocratrice, ի. S. **Autocrate.**

Autodafé (օթօտաֆէ) ա. հրադատութիւն. հրակէզ դատումն հատարքնական առնի. un — révolte l'humanité. Assister à des —s. 2. փ. faire un — de, հրկէզ առնել, * կրակի տալ, այրել. faites un — de ces pa-

piers compromettants, ինքնին սրա՝ իրոյ ճարակ տուր զանձնամաս Քրիստեանդ :

Autodidacte, ած. եւ գ. ինքնուս, ինքնուսումն, ինքնուսոյց, ինքնավարդապետ :

Autodidactique, Autodidagmatique, ած. ինքնուս, ինքնուսումնական, ինքնուսոյց . instruction —.

Autodidaxie (տաքսի) ի. ինքնուսուի ինքնուսումնուի: [մարտուկ:

Autodigestive, ի. բժ. ինքնա-

Autodynamie, ի. ինքնազօրութիւն : [ինքնազօրական :

Autodynamique, ած. ինքնազօր,

Auto-excitatrice, ի. ինքնագրգռիչ . գործի ելեկտրազօրական . 2. ած. —. machine —.

Autofécondation, ի. ինքնաբեղմնաւորութիւն :

Autogazogène, ա. ինքնակազածին (կառնել) : [est —.

Autogène, ած. ինքնածին . Dieu

Autogénie, ի. ինքնածնութիւն :

Autognose (օկնոզ), **Autognosie,** ի. ինքնաճանաչութիւն :

Autognosique, ած. ինքնաճանաչ, ինքնաճանաչական :

Autogonie, ի. ինքնածնուն :

Autographe, ած. ինքնագիր . lettre — de Racine, — նամակ Ռասինի . manuscrit —, ինքնաձեռագիր . 2. ա. —. l'— de Napoléon. Une collection d'—s. [գրութիւն :

Autographie, ի. ինքնա-

Autographier, ն. ինքնագրել. — une lettre, un écrit.

S'autographier, դ. —իլ . l'anglaise s'autographie difficilement.

Autographique, ած. ինքնագրական . art, procédé, encre —.

Autographisme, ա. S. **Dermographie.**

Autographomane, գ. ինքնագրամոլ, ինքնագրամոլուհի :

Autographomanie, ի. ինքնագրամոլութիւն : [գրագրաչափ :

Autographomètre, ա. ար. ին-

Autographophile, գ. ինքնագրասէր, ինքնագրասիրուհի :

Autogravure, ի. ինքնափորագրութիւն : [մակածութիւն :

Auto-induction, ի. բգ. ինքնա-

Auto-inoculation, ի. ախ. ինքնապատկինում, ինքնապատկինուի :

Auto-intoxication, ի. բժ. ինքնաձունաւորում, ինքնաձունաւորութիւն :

Autolabe, ա. վ. ինքնունելիք . *ունելիք որ ինքնիրմէ կգոցուի :

Autolâtre, ած. եւ գ. անձնապաշտ : [Ութիւն :

Autolâtrie, ի. անձնապաշտու-

Automachie, ի. անձնամարտութիւն, ինքնամարտութիւն :

Automagnétisme, ա. ինքնամագնիսութիւն :

Automate, ա. ինքնաշարժիկ, շարժարձան, շարժանդրի . ինքնաշարժ մարդապատկեր . les —s de Vaucanson. 2. վ. եւ ը. ինքնաշարժիկ. այր անմիտ. c'est un —. 3. ած. ինքնաշարժ, ինքնաշարժիկ. le flûteur — de Vaucanson. Un canard —.

Automate.

Automatie (ի) ի. ինքնաշարժութիւն . 2. բխ. —, ինքնաբերութիւն :

Automatique, ած. ախ. ինքնաշարժ, ինքնաշարժական . le mouvement — du cœur. 2. բխ. —, ինքնաբերական :

Automatiquement, մ. ինքնաշարժաբար . 2. —, ինքնաբերաբար :

Automatisation, ի. ինքնաշարժացում :

Automatiser, ն. ինքնաշարժել, ինքնաշարժիկ գործել :

Automatisme, ա. բխ. ինքնաշարժում . 2. —, ինքնաբերում :

Automatiste, Automaturge, ա. ինքնաշարժկագործ, շարժարձանագործ :

Automédon, ա. Աւտոմեդոն . կառավարն Աքիլլեայ . 2. փ. եւ իգ. —, կառավար . notre — nous versa au beau milieu d'un fossé. [ձի) :

Automètre, ա. ինքնաչափ (գոր-

Automnal, e (օմնալ) ած. աշնանային, աշնային, աշնուտ . plante —e, աշնանաբոյս, աշնանաբոյս, *աշնաուռնկ . les vents automnaux, — հողմք, աշնանահողմք . fièvres —es, տենդք —ք, աշնանատենդք . fruits —aux, — պտուղք, աշնանապտուղք, աշնանամիրգք. mois —aux, — ամիսք, աշնանամիսք . équinoxe —. || աս. point —, կէտ —, * կէտն ծրի խաւարման, յորում արեգակն կտկտի հասարակածին վար իջնել. կն. **Point équinoxial.**

Automnation (օմնասիօն) ի եզ. աշնանուն, աշնացդեցութիւն . ազդեցութիւն աշնան ի վերայ բուսոց:

Automne (օմոն) ա. եւ ի. աշուն, աշնանի, աշնայնի . à l'—, աշնանի, աշնայնոյ, *աշնան . fin d'—, աշնանավերջ . au commencement, à la fin, au déclin de l'—. L'— prochain. Un bel —. — nébuleux, sec, orageux, venteux. Une — délicieuse. L'— a été froide, pluvieuse. Les fruits d'—, պտուղք աշնան, աշնանապտուղք . 2. փ. —. Հասանի նախ քան զձեռնուհին . être dans son —. Il coule gaiement son —. L'— de nos jours.

Automobile, ած. ինքնաշարժ, ինքնաշարժական. 2. ա.—, ինքնաշարժիկ:

Automobilisme, ա. ինքնաշարժութիւն, ինքնաշարժականութիւն :

Automobilodrome, ա. ինքնաշարժարան :

Automoteur, trice, ած. ինքնաշարժիչ . plan incliné —, — շեղ մեքենարան . chariot —, — սայլ :

Autonome, ած. ինքնօրէն, ազիկամի, ինքնավար . ville, peuple —.

Autonomie, ի. ինքնօրէնութիւն, ինքնօրինուի, ինքնօրէն ազիկամուի, ինքնավարութիւն, ինքնավարչութիւն:

Autonomiser, ն. ինքնօրինել . *ինքնօրինութիւն տալ :

Autonomiste, ած. ինքնօրինական, ինքնօրինեան, ինքնավարական . ինքնավարչական . effort —. 2. ա. —. կուսակից ինքնօրինութեան:

Autonyme, ած. ինքնանուն, իւրանուն. ouvrage, auteur —.

Autopathie, ի. ինքնատրութիւն : [կեր :

Autophage, ա. ինքնա-

Autophagie, ի. ինքնակերութիւն :

Autophone, ա. եմ. ինքնաձայն . *տեսակ մեղեդաւոր դաշնակի (accordéon). [նութիւն :

Autophonie, ի. բժ. ինքնաձայ-

Autophonique, ած. ինքնաձայնական . méthode, bruit —.

Autophotographie, ի. ինքնալուսագրութիւն :

Autophotographique, ած. ինքնալուսագրական . procédé —.

Autophyllogénie, ի. ինքնատերեւածնութիւն . արտադրութիւն տերեւոց տերեւոք :

Autoplaste, ա. ինքնակազմ . * ինքնակազմութիւն ընող վիրաբոյժ . 2. ած. —. chirurgien —. [մութիւն :

Autoplastie, ի. վ. ինքնակազ-

Autoplastique, ած. վ. ինքնակազմական . méthode, procédé —.

Autopsie, ի. խս. ինքնատեսութիւն, ինքնագննութիւն . 2. բժ. ախտագրննութիւն. faire l'— d'un cadavre, ախտագննել զդի . 3. դիագննութիւն . l'— n'a fourni aucune preuve d'empoisonnement. հն. **Nécropsie, Nécroscopie.** Faire l'—, դիագննել . 4. փ. մանր՝ մանրակրկիտ գննութիւն՝ քննութիւն . faire l'— d'une passion, d'un livre, մանր՝ մանրակրկիտ գննել՝ քննել զկիրս, զմատեան :

Autopsier, ն. ախտագննել, դիագննել. — un cadavre. 2. փ. մանր՝ մանրակրկիտ գննել՝ քննել. — un livre. [ինքնահոգեբանություն:

Autopsychologie (օթոփսիքը) ի.

Autoptique, ած. բժ դիագննական, դիակնին, ախտագննական, ախտագնին. 2. իս. ինքնատես, ինքնատեսական, ինքնագնին. perception — d'un fait. [ադաթ:

Autoptiquement, մ. ինքնատես-

Autorama, ա. ինքնատեսարան:

Autorecteur, trice, ած. ինքնուղղիչ:

Autoréducteur, ա. տլ. ինքնավերածիչ (գործի). 2. ած. —. appareil —. [վերածություն:

Autoréduction, ի. տլ. ինքնա-

Autorégulateur, trice, ած. ար. ինքնուղղակ: [դություն:

Autorégulation, ի. ար. ինքնուղ-

Autorisable, ած. արտոնելի, հրամայելի: [արտոնիչ, արտոնության:

Autorisateur, trice, ած. եւ գ.

Autorisation, ի. արտոնություն, արտոնումն, հրաման. avec son —, հրամանաւ՝ արտոնությամբ իւրով. demander, accorder, donner, obtenir l'— de. Sans mon —, առանց իմոյ արտոնության՝ հրամանի, անհրաման. — de mariage, de payement, — ամուսնության, վճարցման. lettre d'—, արտոնագիր, հրամանագիր:

Autorisé, e, անց. արտոնեալ. femme —e de son mari. L'Église est —e par les miracles. Être —, արտոնի ունել, արտոնիլ. — à faire. ‖ Fille —e, — ապջիկ, որ ունի արտոնություն (fille publique) լինելոյ. 2. ած. բանակ. *խօսքն անցուկ. հեղինակություն ունեցող, արժանահաւատ. un évêque de Rome était plus — qu'un évêque d'Allemagne. Il lisait les ouvrages les plus —s de son temps.

Autoriser, ն. արտոնել, արտոնություն՝ հրաման՝ իշխանություն տալ. — qn. à qc. Si vous m'y autorisez. Je me suis cru autorisé de, ոչ ինչ խղճեցի. être —é արտոնիլ, *արտոնուիլ:

S'autoriser, դ. արտոնիլ, արտոնություն՝ իշխանություն՝ համարձակություն՝ հաւատարմություն ոյժ առնուլ, *արտոնուիլ. les coutumes s'autorisent par le temps. Ils s'autorisaient de votre exemple pour parler ainsi.

Autoritaire, ած. եւ ա. իշխանական, իշխելական, իշխանատաւոր:

Autoritairement, մ. իշխանաբար, իշխելասիրաբար, իշխանատաւոր:

Autoritarisme, ա. իշխանականություն, իշխելասիրություն:

Autorité, ի. իշխանություն, տիրություն, հեղինակություն. l'— des lois, des magistrats, du roi. — paternelle, spirituelle, temporelle. Avec —, իշխանաբար, իշխանօրէն, տիրաբար, տիրապէս. d'— absolue, բացարձակ —ությամբ. plein d'—, իշխանատաւոր, մեծատաւոր. d'—, իշխանական. acte d'—, գործ իշխանական. — d'un mari sur sa femme. — maritale, morale, privée. Vente par — de justice. Donner de l'—, տալ իշխանություն, իշխեցուցանել. avoir l'— de, ունել — . avoir l'—, de l'— sur, ունել — ի վերայ, իշխել. prendre, exercer de l'—, user d'— sur, իշխել, — ի կիր արկանել՝ *բանեցունել, ճոխանալ. faire valoir son —, ցուցանել զ— իւր. prendre un ton d'—, իշխանական իմն առնուլ կերպարանս, * իշխանական կերպ առնուլ. faire sentir à qn. tout le poids de son —, զգացուցանել ուժք զիշխա—ության իւրոյ. abuser de son —, գործանիլ —ությամբն. dépouiller qn. de son —, զրկել զոք յիշխանութենէն. — bien affermie, mal affermie. — chancelante. Reprendre son ancienne —. ‖ Faire une chose de pleine —, լիահրաման առնել գիմն. ‖ d'—, de son —, իշխանաբար, իշխանօրէն, տիրաբար. agir d'—, de son — privée, ինքնահրաման գործել. 2. իշխանություն, տէրություն, պետություն, վարչություն. coup d'—, հարուած իշխանական, տիրահարուած. վճռական գործ իշխանության՝ պետության. recourir, s'adresser à l'—, դիմել —ության. l'— supérieure, limitée, civile, ecclésiastique, exécutive, judiciaire, municipale, hiérarchique, administrative, législative, légale կամ légitime, publique. Les agents, les actes de l'—. 3. les —s constituées, կլ. les —s, իշխանությունք, վարչության գլուխք, պետք. les —s françaises, ֆրանսական իշխանությունք. les —s assistaient à la cérémonie. —s locales, տեղական իշխանությունք. les —s civiles et militaires, քաղաքական եւ զինուորական —ք. ատենակալք եւ սպայք. 4. փ. իշխանություն, հեղինակություն, ազդեցություն. quelle — dans ses paroles! L'— de ses paroles. Avoir de l'— auprès de qn., ունել — առ ումեք, * մեկուն քով — ունենալ. il a bien de l'— dans sa famille. Avoir — sur, — ունել. exercer de l'—, *— բանեցունել. donner de l'— à un mot, à une opinion, — տալ, տալ ընդունել, ընդունելի առնել. parole pleine d'—, բարբառ մեծազօր՝ մեծատաւոր. être en grande —, ունել — մեծ, ազդեցիկ յոյժ է. ‖ faire —, — ունել, յօրինել է, *— ունենալ, օրէնք է. il fait —, ունի —, պատգամք են բանք նորա, * — ունի, խօսքերն պատգամի պէս են. 5. իշխանություն, հեղինակություն, կարծիք մեծարանաց, վարկ, մեծարգություն, արժանահաւատություն. affirmer qc. sans —. Les paroles d'Aristote étaient d'une grande —, *Արիստոտելի խօսքերն մեծ հեղինակություն ունէին. c'est un auteur d'une grande —, մատենագիր է մեծարգի՝ մեծամեծաց՝ արժանահաւատ. nuire à l'— de qn., ի կարծիս մեծարանաց ուրուք վնասակար լինել. 6. իս. վկայություն. — des sens, de la raison, — զգայարանաց, բանին. — divine, — աստուածային. — de la raison commune, — հասարակաց կարծեաց. 7. այր մեծարգի՝ արժանահաւատ. c'est une —, une grande —, — է:

Autosaure (զօր) ած. կ. ինքնամողէզ. * բոլորովին մողեսի նմանող. ‖ —s, ա. յ. — ք. տոհմ մողիզանման զեռնոց:

Autositaire (զիթէր) հշբ. ա. ինքնասնունդ: [սուն:

Autosite (զիթ) ա. հշբ. ինքնա-

Autostéthoscope, ա. բժ. ինքնակրծադէտ. *գործի որով կրնայ մարդ իւր կուրծքին տրոփիւնն ականջել:

Autosuggestif, ive, ած. ինքնաշնչադրիչ, ինքնաներշնչող ո

Autosuggestion (ժիօն) ի. ինքնաներշնչադրություն, ինքնաներշնչություն, ինքնաներշնչուիլ: [հեռագրական:

Autotélégraphique, ած. ինքնա-

Autotélie, ի. իս. ինքնաւախճանություն. * կարողություն մարդոյ իւր գործոց վախճանն որոշելոյ:

Autothétique, ած. իս. ինքնափորձառական, ինքնագիտ. 2. ի. ինքնափորձառություն, ինքնագիտուիլ:

Autotomie, ի. բխ. ինքնահատուած: [քնական:

Autotype, ած. ինքնատիպ, ին-

Autotypie, ի. ինքնատպություն:

Autour, նխ. շուրջ, *չորս դին, բոլորտիքն. se ranger — de qn. — de la ville. 2. —, մերձ, առընթեր, *քովն. — de moi, զիս, շուրջ զիս, *չորս դիս, բոլորտիքս, քովս. — de vous, զձեզ, * ձեր —. — de lui, զնովաւ, *անոր շուրջն. il ne sait pas ce qui se passe — de lui. Il est toujours — d'elle, *միշտ նորա չորս կողմն է. ‖ փ. —. vous tournez — de la question, vous l'éludez. 3. մ. շուրջ, շուրջանակի. le palais était fermé, — veillait une garde nombreuse. 4. ici —, ի շրջակայս, ի մերձակայս. il demeure ici —.

Tout —, շուրջ, շուրջանակի, *չորս կողմն, չորս դին. regarder tout —, հայել —. rôder tout — d'une maison.

Առ. tourner — du pot, շուրջ գալ զանօթի, *ամանին բոլորտիքն դառնալ, չհամարձակիլ ասել ինչ յայտնապէս. tourner — de la difficulté, շուրջ գալ զդժուարութեամբ, չկամիլ լուծել զայն. ‖ il ne faut pas confondre — avec alentour, * պէտք չէ շուրջն շուրջանակին հետ շփոթել. սխալ ընդոին կ'ըսուի կատակով:

Autour, ա. Ծ. սակր. Ճուչուն գիշակեր «չազբր».

Autour.

les —s, սակուր:

Autourserie, ի. սակրամարզ, սակրամարզութիւն, սակրամարժուհի:

Autoursier, ա. սակրապան, սակրամարզ, սակրամարժ:

Autre, ած. այլ, միւս, *ուրիշ. —s causes, այլ պատճառք. connaissez-vous mon — sœur? *իմ միւս քոյրս կճանաչէ՞ք. deux —s personnes. *ուրիշ երկու անձինք. appeler un — médecin, *ուրիշ բժիշկ մի կանչել. il faut d'—s efforts pour . . ., այլ՝ * ուրիշ ճգունք պէտք են. — part, այլուր, այլ ուրեք, *ուրիշ

տեղ. d'— part, d'un — côté, այլուստ, յայլմէ՝ ի միւսմէ կողմանէ, * ուրիշ կողմէն :

Regarder de côté et d'—, աջել զաչս այսր եւ անդր, *ասդին անդին նայիլ. parler d'— chose, զայլմէ իրաց խօսել, * ուրիշ բանի վերայ խօսիլ.

Nul — que vous, ոչ այլ ոք բաց ի ձէնջ, * ոչ ոք ձեզմէ ուրիշ, ձեզմէ զատ ուրիշ ոչ մին :

Autre chose est de dire, — chose est de faire, այլ է ասել եւ այլ առնել, * ուրիշ բան է ասել եւ ուրիշ բան գործել. — est promettre, — est donner, այլ է խոստանալ եւ այլ է տալ :

2. այլ, տարբեր, * ուրիշ. c'est un — homme, tout un — homme, un tout — homme, այլ ոմն է, * ուրիշ՝ բոլորովին ուրիշ մարդ է :

3. այլ ոմն, միւս ոմն. il le regarde comme un — lui-même. C'est un — Tigrane, է միւս ոմն Տիգրան. cette ville est un — Paris. Il parle comme un — Élie, խօսի իբրեւ զմիւս ոմն Եղիա :

Դն. այլ ոմն, այլ ոք, * ուրիշ մի. les —s, այլք, *ուրիշներն. vous rejetez toujours la faute sur les —s, միշտ զայլսն արկանիք զյանցանս, * միշտ ուրիշներուն վերայ կը նետէք յանցանքն. j'aime mieux que vous l'appreniez d'un — que de moi. Quel — s'en serait avisé? A votre place, un — se serait empressé de venir. Tout — que lui ne s'en serait pas si bien tiré. Nous —s, մեք. vous —s, դուք. eux —s, նոքա :

L'autre jour, ի միւսում՝ յանցեալում՝ ի գնացելում աւուր, *միւս՝ անցեալ օր. j'ai rencontré l'— jour monsieur votre père. [կեանք:

L'autre vie, միւս՝ հանդերձեալ

De temps à autre, ընդ ժամանակս ժամանակս, մերթ ընդ մերթ, երբէք երբէք, երբեմն երբեմն.

D'année à l'autre, ամ յամէ, տարեցէ ի տարի, * տարուէ տարի :

De jour à l'autre, օր ըստ օրէ, *մի օրէ միւսն : [աւուր, *ուրիշ օր :

Un autre jour, այլ օր, յայլում ա-

Une autre fois, յայլում նուագի, միւս անգամ, * ուրիշ անգամ :

Un jour ou l'autre, յաւուր միում, * օր մի, օրին մին :

D'autres, այլք, այլք ոմանք, * ուրիշներն. d'—s vous diront.

A d'autres, այլոց, *ուրիշներուն. allez conter vos histoires à d'—s.

Bien d'autres que vous, բազումք քան զձեզ, * ձեզմէ աւելի ուրիշներ՝ շատերն :

Entre autres, ի մէջ այլոց, եւս. comme font nos pères, et entre —s Escobar.

L'un ... l'autre, մին ... միւսն. l'un faisait prospérer les armes, l'— étendait la religion. Il s'avance l'épée d'une main, le bouclier de l'—, *յաջոյ կայ մի ձեռքն սուրն եւ միւսն վահան : [fère l'—.

L'autre, միւսն, * մէկայն. je pré-

L'un l'autre, les uns les autres, զմիմեանս, զիրեարս, *զիրար, մէկզմէկ. ils s'aiment l'un l'—, սիրեն —, *— կը սիրեն. se louer l'un l'—, գովել —. ils se persécutent les uns les —s, զմիմեանս՝ զիրեարս հալածեն :

L'un de l'autre, etc. Elles médisent l'une de l'—, զմիմեանս չարախօսեն, * զիրար կչարախօսեն, իրարու վերայ չարիք կխօսին. ils sont aimables l'un pour l'—. S'unir l'un à l'—, l'un avec l'—, միանալ միմեանց՝ *իրարու. agir l'un contre l'—, *իրարու դէմ գործել:

L'un et l'autre, les uns et les autres, մին եւ զմիւսն, երկոքեան, երկոքին եւս. l'un et l'— y a manqué, մէ մին եւ մէ միւսն՝ երկոքին եւս մեռան. je veux l'un et l'—, les uns et les —s, կամիմ զերկոսին եւս՝ զամենեսին եւս, * երկուքն եւս, զամենքն եւս կ'ուզեմ. je suis content de l'un et de l'—, գոհ եմ ընդ երկոսին՝ * երկուքին եւս. les uns et les —s sont venus me voir, երկոքին եւս եկին տեսանել զիս, * երկուքն եւս զիս տեսնելու եկան :

L'un ou l'autre, մին կամ միւսն. on ne peut être que d'un parti ou de l'—. L'un ou l'— viendra avec moi.

Ni l'un ni l'autre, ոչ մին եւ ոչ միւսն. ni l'un ni l'— ne viendra, ne viendront, ոչ մին եկեսցէ եւ ոչ միւսն, չեկեսցեն երկոքին եւս՝ եւ ոչ մին. ni l'un ni l'— n'est mon père, ոչ մին, ոչ միւսն է իմ հայր :

Autre de, միւս այլ. il m'apprit une — de leurs règles. Tant d'—s de vos auteurs, այլք բազումք ի մատենագրաց ձերոց :

Autre que, d'autre que, ոչ այլ. n'avoir d'— fin dans le mal, que le mal même. Il ne voulait dans toutes ses actions d'— but que l'utilité.

D'autre ... sinon, այլ ոք բաց ի ..., je n'ai pas d'— ami, sinon vous, չունիմ այլ ոք բարեկամ բաց ի ձէնջ, * ձեզմէ ուրիշ բարեկամ չունիմ :

Prendre qn. pour un —, այլազգ դառնել զոք, չդառնել զոք ուղիղ, * մէկին ուրիշի տեղ առնուլ, սխալ դառնել. vous me prenez pour un —, * զիս ուրիշի տեղ կ'առնուք. զիս ուրիշն կը կարծէք, զիս լաւ չէք դառներ :

Փ. il n'en fait pas d'—s, ցանգ յիմարութիւնս գործէ, * բոլոն միշտ անխելքութիւն է, միշտ այսպիսի անխելքութիւններ կ'ընէ :

Qui voit l'un voit l'—, չիք ինչ խառիր ի մէջ նոցա. * մին տեսողն միւսն եւս տեսած պէս է :

L'un vaut l'—, մին չէ լաւագոյն քան զմիւսն, *գիրար կ'արժեն, իրարմէ վար չեն մնար :

L'un dans l'—, l'un portant l'—, միահամուռ, միահաղոյն, * իրարու վերայ, վերայէ վերայ. on vous laissera l'un dans l'— à 5 francs. Ces objets coûtent tant l'un dans l'—, l'un portant l'—.

C. Parler de choses et d'—s, խօսել՝ խօսս ի մէջ առնուլ զայլեւայլ իրաց. * այլ եւ այլ բաներու վերայ՝ ասդիէն անդիէն խօսիլ. || Il en sait bien d'—s, գիտէ եւ այլ բազում ինչ, *ուրիշ շատ բան գիտէ: [տոցին սակի :

—, et d'—s semblables, եւ որ ի

En voici bien d'un —, կամ d'une —, ահա քեզ եւ այլ իմն՝ եւ այլ ազգ ինչ, ահաւասիկ միւս եւս չարմանալիք, *առ քեզ ուրիշ բան մի եւս :

J'en ai vu bien d'—s, տեսի ինչս առատ զարմանալիս՝ արտակարգս բան զայն, * ասկէ աւելին եւս տեսած եմ :

Il dit d'une façon et il fait d'une —, կամ il dit d'une façon et fait d'—, բանք իւր եւ գործք չյարմարին իրենց. * մի կերպով կը խօսի եւ ուրիշ կերպով կը գործէ, խօսքն գործոյ չը յարմարիր. || c'est un exercice comme un —, * այս եւս վարժութիւն մի է :

Ils sont nés l'un pour l'—, * իրարու համար ծնած են. նոյն բնութիւնն ունին :

Il y en a d'uns et d'—s, * երկուքին եւս կայ. լաւն եւս կայ վատն եւս կայ :

C'est tout un ou tout —, *կամ բոլորովին մին է կամ բոլորովին միւսն. միջին բնութիւն չկայ :

Prendre l'un pour l'—, առնուլ մին փոխանակ միւսոյն, * մին միւսին տեղ առնուլ, իրարու հետ շփոթել :

Je vois cela d'un — œil, այլով աչօք տեսանեմ զայս, այլազգ դատեմ, * ուրիշ աչքով կտեսնեմ, ուրիշ կերպով կդատեմ :

Il va de côté et d'—, վայրագի միշտ, ընդվզրած՝ ընդվզրայած է. * առդին անդին կ'երթայ միշտ :

Être toujours chez l'un ou chez l'—, *միշտ մէկուն մէկալին տունն է.

Je ne connais —, չճանաչեմ զայլ ոք լաւագոյն քան զնա, * իրմէ լաւ մարդ չեմ ճանաչեր :

Sans —, առանց ինչ յաւելոյ, *առանց ուրիշ բան աւելցնելու :

Un. Autres temps, —s mœurs, այլ ժամանակք, այլ բարք. այլ պարագայք, այլ վարմունք :

C'est une — paire de manches, այս այլ ինչ է, * այս բոլորովին տարբեր բան է :

Autrefois, մ. երբեմն, կանխաւ, յերբեմն ժամանակի, ի նախնումն, * առնով. — on ne pensait pas comme à présent. C'était — la coutume.

D'autrefois, երբեմնի, *առջի առեններու, հին առենի. les hommes d'— étaient plus robustes que ceux d'aujourd'hui, առաջին մարդիկ կորովագոյնք էին քան զարդիս, * հին ժամանակի մարդիկ հիմակուաններէն աւելի կորովի էին :

Autrement, մ. այլապէս, այլազգ, այլազգաբար, այլազգապէս, *ուրիշ կերպ. je pense —. Il écrit — qu'il ne parle. Faisons —. Tout —, bien —, այլազգ ամենևին, այլազգագոյնս. il agit tout — que vous. Cet historien rapporte le fait bien —. 2. ապա Ձէ ոչ, եՁէ ոչ. obéissez, — je vous chasse. Dites-lui d'être plus sage, qu'— il s'en trouvera mal. 3. ne ... pas —, ոչ այնպէս, ոչ յոյժ. 4. Tout

—, յոյժ առատ. la joie de faire du bien est tout — douce et touchante que la joie de le recevoir. Ce fait est tout — important. 5. ք. — նախընձաց pash. ոչ յոյժ, ոչ այնչափ, ոչ կարի. c'est un homme qui n'est pas — riche. Je ne m'en inquiète pas —, * այնչափ հոգ չեմ ընե. il n'est pas — disposé à faire cela.

Autrichien, enne, ած. աւստրիացի, աւստրիական. le soldat —. 2. գ. Աւստրիացի, Աւստրիուհի. une belle —enne. Les —s, Աւստրիացիք:

Autruche, ի. ջայլամն, իշտիմոդ «տէրէ գուշտ». || փ. il a un estomac d'—, * ջայլամի ստամոքս ունի. ամէն բան կմարսէ:

Autruche.

Autrucherie, ի. ջայլամնոցան:

Autruchier, ա. ջայլամնոցական:

Autruchon, ա. ջայլամնիկ, ջայլամածոց:

Autrui, դն. այլ, այլը, ընկերն, * ուրիշն, ուրիշներն. d'—, այլոյ, * ուրիշի. corriger les défauts d'—. Juger d'— par soi-même. Être logé chez —.

Ած. Ne fais pas à — ce que tu ne voudrais pas qu'on le fît à toi-même, մի՛ առներ այլոմ զոր չկամիցիս Ել այլը արացին քեզ, * մ'ըներ ուրիշներուն զոր չես ուզեր որ քեզ ընեն. le mal d'— n'est que songe, ապէտ այլոց նրազ է. qui s'attend à l'écuelle d'— a souvent mal dîné, * ուրիշին պնակին սպասողն շատ անգամ լաւ չճաշեր:

Auvel, ա. ձբ. եղեգնատակառ (ձկնորսաց):

Auvent (օվան) ա. ճ. դռնաթիռ «գտիռ սաչարը». se mettre sous un —. 2. եգ. եղեմնատափ. || գ. դիմապատ. — de casque, — սաղաւարտի. || նաւ. անձրեւատափ. — de sabord, — հրետաձակի:

Auvergnat, e, գ. Օվեռնեացի, Օվեռնուհի. || հգ. c'est un —, այր բիբա՝ տխմար է. 2. ա. օվեռներէն. * ռոման բարբառ որ Գաղղիոյ մի քանի գաւառաց մէջ կխօսուի:

Auvergne, ի. ար. աղաղաձորջ. լուծուած աղագի:

Auvernat, ա. օվեռնիկ. կարմիր գինի եւ սեւ խաղող Օրլէանի:

Auverpin, ա. Օվեռնեացի:

Aux (o) յ. որակ. յօդ երկսեռ. — hommes, առ մարդիկ, մարդկան, մարդոց. — femmes, կանանց. vivre — champs, կեալ ի դաշտի. * դաշտն՝ դաշտի մէջ ապրիլ. avoir mal — yeux, ունել ցաւ յաչս, աչացաւ է., * աչքն ցաւիլ. aller — eaux, երթալ ի ջերմուկս, * ջրերու երթալ. se soumettre — lois, հնազանդիլ օրինաց. en venir — mains, կռուիլ, * կպուր կպուրի գալ:

Auxanomètre, ա. բ. աճաչափ. * գործի մանկոց երկայնութեան աճումն չափելոյ:

Auxiliaire, ած. օժանդակ, օգնական. armée —, — բանակ. troupes —s, — զօրք՝ գոնդք. 2. ք. օժանդակ. verbe —, — բայ. || մգ. —. muscles —s, — մկունք. || դղկ. —. remède —, — դեղ. 3. ա. օժանդակ, օգնական, ձեռնտու, Ելիւնք. quel homme il a été prendre pour —! Ce parti n'avait pour —s que la fourbe et la violence. La femme sert à l'homme d'—. 4. գ. օժանդակ, օգնական. un corps d'—s. Un puissant —. 5. ք. օժանդակ, օժանդակ բայ. le français a deux —s, AVOIR et ÊTRE.

Auxiliairement, մ. օժանդակա-

Auxiliateur, trice, ած. օգնական. puissance —trice. || Dames —trices, օգնատիկնայք. տիկնայք ձեռնտու ազգաւոց:

Auxomètre, ա. բգ. աոտաքաչափ, խոշորաչափ (*տեսարանական գործիքներու խոշորացուցիչ զօրութիւնն չափելոյ):

Auxométrique, ած. աոտաքաչափական, խոշորաչափական:

Auxonomètre, ա.ք. աճելաչափ. * բուսոց արագ աճումն չափելոյ գործի:

Auxquels, elles, յ. **Auquel**ի. որոց. les paroles —elles j'ai fait allusion. Les chevaux — vous avez donné le foin.

Avachi, e, անց. եւ ած. Ծոշնեալ, Ծոշ, * Ծռուցած, լայնցած. souliers —s, — ժոռճակք, Ծոշոշիկք. bottes —es, Ծոշոշիկք. 2. փ. —, Ծոյլ. son visage était sillonné de rides —es.

Avachir (S'—) դ. Ծոշնիլ, Ծռուլտնալ, լայնանալ, * ըղկիլ. chaussures qui s'avachissent. Habit qui s'avachit. 2. ն. Ծոշնիլ, * ըղկիլ, խոփիլ. cette femme s'est avachie, commence à —. Cet homme s'avachit.

Avachissement, ա. Ծոշնուժն. 2. փ. —, Ծռուցումն (մոաց, կօրովոյ, ժրաւեան):

Avage, ա. հ. վաճառատուրք:

Avahi, ա. կ. ավահի. ինդրիի տեսակ բրդոտ կապիկ. տ. **Indri.**

Aval, ա. խոնարհականութիւն, աոտրակոլմն. խոնարհագոյն ընծացք գետոյ. || pays d'—, երկիր խոնարհական գետոյն, ներքնագաւառ, աոտրագաւառ, * գետոյն դէպի հոսանքն գըտնուած երկիր. || vent d'—, հողմն արեւմտեան, արեւմտահողմ «պաճը». 2. ջր. bief d'—, աոտրին ագուղի. * հոսանքի մի ջրարգելէն (barrage) վար եղած մաս. 3. վճ. երաշխ, երաշխագիր. * փոխանակագրի կամ պարտամուրհակի մի տակ ուրիշի գրով երաշխաւորութիւնն. mettre son —. Donner, fournir un —.

En aval, մ. ի խոնարհականն՝ ի զառ. ի վայր գետոյն, զգետն ի խոնարհ՝ ի վայր, * գետն ի վար. naviguer en —, կլ. aller en —, նաւել, գնալ զառ. ի վայր գետոյն, * գետն ի վար գնալ՝ նաւարկել:

En aval de, նխ. ի խոնարհականն, * վարի կողմն. en — de la ville, du pont.

Avalage, ա. գետէջ. * նաւակն գետէն իջեցունելն. 2. գետիջապատ. * նաւակն գետէն իջեցունելու տուրք. 3. նկուղումն. * գինւոյ տակառն ի նկուղ իջեցունելն:

Avalaison, ի. հեղուլ, ուղխ «ակ». 2. հողմահեղեղ, հողմայոյզք. բազմօրեայ հողմ արեւմտեան:

Avalanche, ի. հիւս, ուսին «գար երդընք». — énorme, effroyable. La chute d'une —. Être surpris par une —. Être enseveli sous une —.

Avalant, e, ած. գետիջակ, ջրընձագիլ, * ջրի ընձագրին գնացող. bateau —. Barque —e. 2. ա. —. — նաւ. le montant et l'—.

Avalasse, տ. **Avalaison.**

Avalé, e, անց. կլեալ. morceau —. 2. կախեալ, * կախ, կախուկ. avoir les joues, les oreilles, les épaules —es, le ventre —.

Avale-dru, ա. ած. լափլիզ, լափիփոլ, շատակեր. c'est un —. Quel — ! Des —.

Avalement, ա. իջեցուած. 2 կլեհան, կուլ:

Avaler, ն. վճ. երաշխագրել, * երաշխագիր տալ. — un billet à ordre, une lettre de change. 2. նաւ. գետիջել. * գետէն վար իջեցունել. — un bateau.

Avaler, չ. ն. գետիջիլ, * գետէն վար իջնալ. ce bateau avale.

S'avaler, դ. վճ. երաշխագրիլ. billet qui peut —.

Avaler, ն. կլանել, ի կուլ տալ, * կլլել, կուլ տալ. qui avale l'air, հովկուլ. — les morceaux sans mâcher, — անծամ. — un os, une arête. || Ne faire que tordre et —, ոլորեալ կլանել, լափել, լափառել. || il avalerait la mer et les poissons, ծարաւաքաւ՝ ծարաւաքիւծ՝ * սատկի ծարաւի է. || ք. — qn., կլանել զոք, բարկացեալ աչօք հայել յոք, * կլլել. || — des yeux, — աչօք, պշուցեալ՝ անթարթ հայել, * աչքովն կլլել. 2. փ. կլանել, համբերել, հանդուրժել. * կլլել. — une injure. — le calice, — le calice jusqu'à la lie, ըմպել՝ քամել զբաժակ ցմրուր. համբերել զմեղակաց, * բաժակն խմել մինչեւ մրուրն. առ. boire le calice. || ք. — des couleuvres, համբերել վշտաց՝ կոպանաց. || ք. — sa langue, մեռանիլ, * հոգին փչել. եւս՝ լռել, * լեզուն քաշել. il vaut mieux — sa langue que de parler sans réflexion. || ք. — le morceau, la pilule, la médecine, *պատառն, դեղդաիատն, դեղն կլլել. անհաճոյ բանի մի համակերպիլ. || — un bouillon կամ un goujon, * անյաջող շահադիտումիւն՝ կորուստ մի անել. առ. boire un bouillon. || ն. — sa cuiller, փախչիլ, * կծիկն դնել. || ն. — sa gaffe, մեռանիլ. || ք. faire —, կլուցանել, հաւատացուցանել, * կլլեցունել. on lui fait — tout ce qu'on veut. 3. փ. կլանել, վատնել, *կլլել, մսխել. — un héritage, son patrimoine. 4. իջուցանել (զգինի ի շտեմարան). — le vin à la cave, նկուղել զգինի.

S'avaler, դ. կլանիլ, * կլլուիլ. ces pilules s'avalent sans peine. 2. կլանել

զխթեանս, * վիրաւոր կլլել. on dirait qu'ils veulent —. 3. փ. կլանել, հանդուրժել է., * կլուխ. outrages qui ne peuvent —. 4. կախել, անկանիլ, * կախուիլ, վար կախուիլ. le ventre de cette jument s'avale.

Avaleresse, ի. ար. ծոթակ. սահաւարիր ծոր գետնամէխոյ:

Avale-tout, գ. ն. ամենակուլ, շտապակեր, վատնող:

Avale-tout-cru, ա.ն. ագամանդապող, մարգարտապող. les —. 2. ն. շտապակեր:

Avaleur, euse, գ. ը. կլանող, * կլլող. || un — de gens, de charrettes, de charrettes ferrées, այր մեծաբան, մեծախօս, պարծուկ. 2. ար. ծորակափոր, * ծորակ փորող:

Avalies (լի) ի. յ. վճ. մեռքուրդ. * մորճած ոչխարի բուրդ:

Avaliser, ն. տալ երաշխագրիլ. — des billets, des traites.

Avaliste, ա վճ. երաշխագրող:

Avaloire, ի. ն. երախանք, կլոցմնծ կոկորդ. il a une belle —. Quelle — il a! 2. ազդրափոկ (կառածիգ ձիոց). 3. մախաւ (խոյքարարաց) « չուալարդ »:

Avalure, ի. ձրժ. սմբակախտ, կճղակացաւ. ախտ ձիոց. 2. որկորախտ (դեղմանկի):

Avançage, ա. արտակացոյն. * հասարակաց կառաց իրենց կենալու տեղին դուրս կենալու հրաման. 2. արտակացարան:

Avance, ի. ճ. սարտանդ, * դրսեղք. դուրս ելած մասն շինուածոց « չըգմա ». faire, abattre une —. 2. կանխոյթ, յառաջանցումն, յառաջագնացութիւն (ճամբու մէջ). avoir, gagner de l'—, կանխոյթ առնուլ, յառաջագնաց է., * առջեւ անցնիլ. donner une — de dix pas, * տասն քայլի — տալ. il a six lieues d'— sur nous, յառաջ՝ յառաջագնաց է քան զմեզ մղոնս վեց, * մեզմէ վեց մղոն առաջ գնացած է. j'ai de l'— sur lui, յառաջագնաց եմ քան զնա, * իմէ առաջ եմ՝ առաջ անցած եմ. prendre l'—, * առաջէն ճամբայ ելլել. || փ. prendre l'— sur ses camarades, յառաջադէմ է. քան զդասընկերսն. 3. կանխոյթ, կանխադրամ. * փոխ տրուած առակ. c'est moi qui ai fait toutes les —s de cette entreprise. 4. կանխոյթ, կանխավճար. կանխահատոյց դրամ. faire une —, des —s à qn., — տալ. faire une — de 1,000 francs. Être en — avec qn., կանխավճար առնել ուժք. être en — de 500 francs, կանխավճարել 500 ֆրանքս. 5. ժմգ. յառաջոյթ. * ժամացուցին շարժումն երագելու կողմն. 6. իգ. — d'hoirie, կանխոյթ ժառանգութեան առ ժառանգորդն, * առաջուց տրուած գումարն. 7. յ. նախաքայլք, նախառաջարկք. առաջին քայլք՝ փորձք (հաշտութեան, բարեկամութեան, սիրոյ). faire des —s, les —s, toutes les —s à qn., auprès de qn., նախաքայլս առնել, առնել զառաջին քայլս, փորձ փորձել. recevoir, accueillir des —s. Repousser les —s. Répondre aux —s d'amitié. Je fis les premières —s pour nous réconcilier. Faire quelques —s pour la paix. Elle a fait des —s à un jeune homme qui les refusa. 8. գ. մերձեք:

Par avance, d'avance, մ. կանխաւ, յառաջագոյն, նախապէս, կանխապէս * առաջուց. payer d'—, par —, կանխահատոյց՝ կանխավճար է., *— վճարել. payer sa pension d'—. Se réjouir, remercier par —, d'—. Je vous avertis d'— que ... կանխագիտոյց առնեմ զձեզ զի ... montré d'—, կանխացոյց. payé d'—, կանխահատուցեալ, կանխահատոյց, կանխավճար:

En avance, մ. յառաջահաս, կանխահաս, վաղահաս, վաղամատն, * ժամանակէն առաջ. être en —, յառաջագնաց է., *առջեւ է., առաջ հասնիլ. il vaut mieux être en — qu'en retard.

En avance de, նխ. être en — de services avec qn., ծառայութիւն մատուցանել ուժք առաջին:

Avancé, e, ած. յառաջակարկառ, յառաջածիգ, *դէպի առաջ երկնցած, դուրս ցցուած. le nez est la partie la plus —e du visage. 2. յոյժ հասեալ, *շատ հասուն, անցած, հոտիլ սկսած. fruit —. Viande —e. 3. յառաջացեալ, *յառաջացած, յառաջադէմ. esprit —. Il est très —, peu — pour son âge. Je ne suis pas bien — dans mes études. Élève très —. 4. յառաջացեալ, յաւարտ հասեալ, մերձ ի վախճան, * առաջ գնացած, յառաջացած. la guerre est fort —e. Ouvrage fort —. Affaire bien, fort —e. Les choses sont trop —es pour qu'on puisse reculer. L'heure était —e, երեկոյացեալ էր ժամն, ժամն ընդ երեկս կոչս էր խոնարհեալ, տարաժամ էր, * ժամանակն անցած՝ ուշ էր. le jour est bien —, տարաժամեալ է օրն, դառնայ օրն յերեկս, * օրն անցած է. la saison est fort —e. || Vieillesse —e, ալեւորեալ ծերութիւն. âge —, լցեալ հասակ, ալեւոյթ. être — en âge, être dans un âge —, անցեալ է. զառուրբք, յալիս՝ յալեւոյթ խոնարհիլ. ma femme est fort —e en âge, կին իմ անցեալ է զառուրբք բազմօք. il mourut dans un âge fort —, մեռաւ յանցեալ հասակի՝ լցեալ աւուրբք՝ * տարիքն առած. 5. կանխեալ, յառաջացեալ, փութացուցեալ. le terme fut —. 6. կանխատուր, յառաջատուր, կանխահատոյց. argent —. 7. առաջի արկեալ, յառաջ մատուցեալ. la proposition —e. 8. խոստացեալ, տուեալ. me tiendrez-vous au moins la parole —e? 9. ը. եւ իգ. être bien —, ոչ ինչ շահիլ, * քան չվաստկիլ. il est bien —! Le voilà bien —! * ինչ վաստկեցաւ՝ շահեցաւ. || ը. je n'en suis pas plus —, S. **Avancer.10.** գ. յառաջամարտիկ, յառաջապահ. corps de garde —. Ouvrage —. Sentinelle, garde —e. 11. ա. un —. յառաջամիտ:

Avancée, ի. գ. յառաջապահք, առաջապահնորդք (բերդադրան). commander l'—. 2. յառաջխաղացութիւն. le retour fut aussi pénible que l'—.

Avancement, ա. յառաջումն, յառաջացումն, յառաջխաղացումն, յառաջխաղացութիւն, * առաջ երթալն. l'— d'un édifice, d'un travail, d'un ouvrage. 2. փ. —, յառաջադիմութիւն, զարգացումն. je remarque de l'—, un grand — dans cet écolier. L'— des sciences, des lettres, du commerce. 3. յառաջխաղացութիւն, յառաջացումն, յառաջագնացութիւն, յառաջագնդութիւն. յառաջելն ի պաշտամն. solliciter, obtenir, avoir de l'—. Procurer de l'— à qn. Devoir son — à son mérite, à la faveur. Titres à l'—. Mode d'—. — au grade d'officier. — en temps de guerre. — par ancienneté. — rapide, mérité, tardif. 4. իգ. ի. — d'hoirie, կանխաժառանգոյն. կանխատուր՝ յառաջատուր ժառանգութիւն:

Avancer, ն. յառաջ վարել՝ տանել՝ խաղացուցանել, կարկառել, երկայնել. — la main, le bras, le pied, կարկառել զձեռն, զբազուկ, զոտն. — la table, * սեղանն առաջ քշել. — la tête hors de la voiture, * գլուխն կառքէն դուրս երկնցունել. — la façade d'un bâtiment. 2. մերձեցուցանել, մատուցանել. avancez-moi une chaise, un fauteuil. — un meuble vers le mur. 3. կանխել, կանխոյթ առել, հատուցանել՝ վճարել կանխաւ, կանխահատոյց՝ կանխավճար է., կանխավճարել. — de l'argent à des ouvriers, les gages à ses domestiques. — un terme à son hôte. 4. հատուցանել վասն այլոց, *ուրիշի համար վճարել. il était absent, j'ai avancé cet argent pour lui. Qu'on lui rende ce qu'il a avancé. 5. կանխել, յառաջել, փութացուցանել. — son départ, le jour d'un départ, l'heure du repas, du dîner, le dîner. — la mort de qn. La chaleur avance les fruits. 6. յառաջ վարել՝ տանել, յառաջացուցանել, յառաջադէմ առնել, զարգացուցանել. — son travail, sa besogne, un ouvrage. — ses affaires. 7. յառաջ ձգել, յառաջացուցանել, *առաջ քաշել. — un employé. 8. յառաջ երթել՝ աճել, առաջի արկանել, առաջարկել, ասել. il ne prouve pas ce qu'il avance. — une proposition, un fait, une accusation, une opinion. 9. յառաջ տանել. — une montre, une pendule. 10. շահիլ, *վաստկիլ. je n'en suis pas plus avancé, ոչ ինչ շահեցայ, *քան մի չվաստկեցայ, ձեռքս քան մի չանցաւ:

Avancer, չ. յառաջել, յառաջ ընթանալ՝ խաղալ, *առաջ երթալ. elle craignait encore plus d'— que de retourner sur ses pas. — d'une lieue. Ma montre avance, ժամացոյց իմ յառաջէ՝ *առաջ կ'երթայ. la nuit était —ée. յառաջացեալ՝ տարաժամեալ էր գիշերն. nous avancions vers le village. Faire —, յառաջ տանել՝ խաղացուցանել. il fait — ses troupes, յառաջ խաղացուցանէ զզօրս. 2. յառաջել, յառաջ մատչել՝ մերձենալ. elle vit — la mort à pas lents. On voyait — le jour heureux de cette auguste alliance.

Avancez-vous? — vers le moment fatal. 3. փ. յառաջել, յառաջ երթալ, յառաջադիմել, յառաջադէմ ընթանալ՝ լինել, զարգանալ, յառաջ գալ, * առաջ երթալ. l'ouvrage avance, գործն յառաջէ. cet écolier avance-t-il? Il a beaucoup —é en peu de temps. L'affaire n'avance pas. — en sagesse, զարգանալ իմաստութեամբ. — dans l'étude, dans ses études. Cet officier n'a plus l'espoir d'—. || — en âge, անցանել զաւուրսք, զարգանալ հասակաւ՝ տիոք, * ապրիքն առնուլ. || faire —, յառաջեցուցանել, տալ յառաջադիմել, զարգացուցանել. 4. յառաչել, յառաջակարկառ լ., կարկառիլ, ցոկիլ. * դուրս ելնել՝ ցցուիլ, երկննալ. promontoire qui avance dans la mer Noire. Toit, maison qui avance sur la rue.

S'avancer, դ. յառաջել, յառաջ մատչել՝ խաղալ՝ երթալ՝ ընթանալ, խաղալ գնալ, յառաջամասոյց՝ միջամուխ լ. — vers qn., vers un lieu, sur les frontières. — à grands pas. Il s'avance, l'épée d'une main, le bouclier de l'autre. L'aiguille s'avance. — à la mort, sur la scène, au combat, jusqu'au mur. L'ennemi s'avance dans le cœur du pays, Թշնամին միջամուխ լինի ի միջնաշխարհին. je me suis avancé près de vous. 2. փ. յառաջել, յառաջադէմ լ., յառաջադիմել, զարգանալ. — dans la carrière des honneurs. — par l'intrigue. || — en âge, անցանել զաւուրսք, * ապրիքն առնուլ. 3. յառաջել, յառաջ երթալ՝ ընթանալ՝ խաղալ, մերձ ի վախճան լ., * առաջ երթալ. l'hiver, le temps, la saison, l'année s'avance. Le jour, la journée s'avance, կարճատի՝ տապաժամի օրն. 4. կարկառիլ, յառաջակարկառ լ., ցոկիլ. le cap s'avance dans la mer. Les rochers s'avançaient au-dessus de nos têtes. 5. յառաջամասոյց՝ միջամուխ՝ ձեռներէց լ., ելանել ըստ չափ. cet ambassadeur s'est trop avancé, il court risque d'être désavoué. Il s'est avancé jusqu'à dire que ... Je reconnais que je me suis trop avancé, * գիտեմ որ չափէն եւս :

Avanceur, ա. կանխոյժատու, փոխատու. — de fonds.

Avanie, ի. խռանք, քարտաւանք, Թշնամանք, * խաղրութիւն. essuyer une —, Թշնամանս ընդունել, քարտաւան կալ. faire une — à qn., Թշնամանել զոք, * խաղր անել. s'exposer à quelque —. Essuyer une sanglante —. On lui a fait une — sanglante, նախատակոծ՝ հրապարականախատ արարին՝ քարտաւան կացուցին զնա, * խաղր ու խայտառակ ըրին զինքն. il essuya la même —.

Avant, նխ. յառաջ, նախ, յառաջագոյն. — Jésus-Christ, — քան զՔրիստոս. une heure —, ժամ մի յառաջ՝ յառաջագոյն. — de le voir, նախ՝ յառաջ քան զտեսանել զնա, չեւ տեսեալ զնա. * գինքն տեսնելէն առաջ. il est aussi méchant qu'—, * առաջուան պէս չար է. — tout, յառաջ՝ նախ քան զամենայն, * ամէն բանէ առաջ. quelques jours —, առաւրըք յառաջ, նախ քան զառաւս ինչ, * քանի մի օր առաջ. — toutes choses, նախ քան զամենայն ինչ, * ամէն բանէ առաջ. — le lever du soleil. — le terme, la mort. — midi. — le dîner. — l'heure, տապաժամ.

Avant, մ. յառաջ, յառաջ կոյս. aller —, յառաջ երթալ, յառաջել. n'allons pas si — dans le bois, մի՛ այդչափ խորամուխ՝ միջամուխ լիցուք յանտառին, * անտառին մէջ այնչափ յառաջ չերթամք. il entra assez — dans le bois, խորամուտ եղեւ յանտառին. bien — dans l'hiver, ի խոր ձմերայնի, * խոր ձմեռուան մէջ. on combattait fort — dans la nuit, մարտնչէին մինչեւ ի խոր գիշերի. graver bien — dans le cœur, դրոշմել ի խորս սրտին. pousser les affaires trop —.

D'avant, մ. նախընթաց, * առջի. le jour, la nuit d'—, — օր, գիշեր. յառաջնում աւուր, գիշերի. * — օր, — գիշեր. l'année d'—.

En avant, մ. յառաջ, յառաջ կոյս, յառաջոյ, առաջի, * առաջ. aller, marcher, pousser, pencher en —. Votre coiffure est trop en —. Mouvement en —. || Mettre en —, դնել առաջի, ի մէջ ածել, յառաջ բերել, առաջի արկանել, * առջեւ դնել, առաջարկել. vous mettez en — un principe fort dangereux. || Se mettre en —, յառաջ անցանել, * առաջ նետուիլ.

En avant ! մջ. յառա՛ջ, օ՛ն յառաջ. օ՛ն, օ՛ն արիք, հա՛պա. en —, marche ! en — ! mes amis, en — ! || En —! en — ! յառա՛ջ, յառա՛ջ :

Avant de, que, que de, նխ. յառաջ՝ նախ քան զ... մինչեւ, չեւ եւս. — que tu sois parti, յառաջ՝ նախ քան զմեկնելդ, * մեկնելէդ առաջ. — qu'il montât sur le trône. J'irai le voir — qu'il parte. Je dirai — qu'il vienne. — de mourir, elle sera vengée. — que de partir. — que d'être parti. Il fallait cela — que de passer outre. || դլ. ասկի է avant qu'il pleuve, եւ ոչ avant qu'il ne pleuve.

En avant de, նխ. առաջի, հանդէպ, * առջեւ. il avait rassemblé en — de Moscou, une armée de plus de cent mille hommes. (Mérimée.) Il marchait en — du roi.

ա. առաջք, առաջակողմն. l'— d'un navire, — նաւու, նաւառաջք. հն. **Proue**. || L'— d'une voiture, — կառաց, կառառաջք. peser sur l'—. Décharger l'—. || Aller de l'—, յառաջ երթալ, հասանել անցանել. եւ փ.՝ յառաջ ընթանալ, միջամուխ՝ ձեռներէց լ., * առաջ երթալ (առանց դժուարութեանց ուշ դնելու) :

Avantage, ա. շահադրութիւն, շահ, օգուտ, շահ օգտի, շահաբերութիւն. — considérable, — մեծ. offrir, présenter, procurer des —s, օգուտ ընծայել՝ մատուցանել. c'est un grand — de, il y a beaucoup d'— à, օգուտ՝ շահ մեծ է. tirer — de, յօգուտ անձին վարել գիմի, օգտիլ, * քանի մի օգուտ հանել. tourner tout à son —, ի շահ անձին շրջել զամենայն, * ամէն բան իւր շահուն դարձնել. faire de grands —s à qn. Les —s de la fortune, de la naissance, de la santé, de la beauté. L'— d'être aimé. Quel — y a-t-il pour nous à dire ...? L'— qu'il y a ... 2. առաւելութիւն, յաղթութիւն. avoir l'—, ունել զ— , յաղթող ելանել. remporter de grands —s, մեծամեծ յաղթութիւնս ի գլուխ տանել, մեծամեծս տանել յաղթութիւնս. pour lui ôter l'— de lancer son dard, առ ի չառել նմա զարտաքս արդնկնիլեց լ. 3. առաւելութիւն, գերիվերութիւն. avoir l'— du lieu, du terrain, du temps. Il a l'—, առաւելութիւնն իւր կողմն է. ils ont eu l'— des vents et du nombre. Avoir l'— sur qn., գալ, առաւելուլ, գեր իվերոյ լ., գերազանցել քան զոք, յաղթել ումեք. 4. առաւելութիւն, բարեմասնութիւն. 5. բնկերանք, բնկերութիւն, հաճութիւն, բարեբախտութիւն. avoir l'— de, — ունել՝ * ունենալ. j'ai l'— de connaître votre frère. J'ai l'— de faire votre connaissance. 6. իգ. առաւելութիւն, նախամասնութիւն, յառաջամասնութիւն. մասն ընչից առաւել քան զօրինաւորն. ce mari a fait à sa femme de grands —s par contrat de mariage. 7. ած. գոյն (նաւու).

Avec avantage, մ. նպաստաւոր իմն օրինակաւ, գովելի, դրուատիօք. parler de qn. avec —. Parler de soi avec trop d'— , անձնագով՝ անձնապարծ լ. || ձվ. Être monté avec —, * նպաստաւոր կերպիւ, յաւ ձիու՝ իբեն պատշաճ ձիու վերայ հեծնալ՝ հեծած լ. monter avec — sont prendre — pour monter, * բարձր տեղ մի նստել դիւրաւ հեծնելու. les femmes, les infirmes ne peuvent guère monter à cheval sans prendre —.

A l'avantage de, մ. յօգուտ, ի շահ օգտի, ի նպաստ. terminer une querelle, une entreprise à l'— de qn. A son —, յօգուտ իւր. à mon —, յօգուտ իմ, յիմ օգուտ. cette guerre finit à l'— de Lacédémone. || ի բերկրանս. à l'— de vous revoir, ի բերկրանս կրկին տեսանելդ. || s'habiller, se coiffer à son —, նպաստաւոր իմն օրինակաւ զգենուլ՝ յերիւրել զիւրան. վայելուչս զգենուլ՝ զիւրան յերիւրել՝ յօրինել. * նպաստաւոր՝ գեղեցկութիւնն դուրս ցառկեցնելու՝ աղուորնալու կերպիւ հագուիլ, մազերն շտկել. elle est mise à son —. Être à son —, գեղեցկադէմ երեւիլ, * աղուորցած լ.

Avantager [j'avantageai, avantageons] ն. առաւելատրել, նպաստաւորել, տալ առաւելութիւն՝ առաւել ինչ. * աւելի քան տալ. — par testament, par contrat de mariage. — un fils. 2. փ. նպաստաւորել, պարգեւել, ճոխացուցանել. la nature l'avait —é de beaucoup de qualités précieuses.

S'avantager, դ. առաւելատրել՝ նպաստաւորել զմիմեանս, տալ միո-

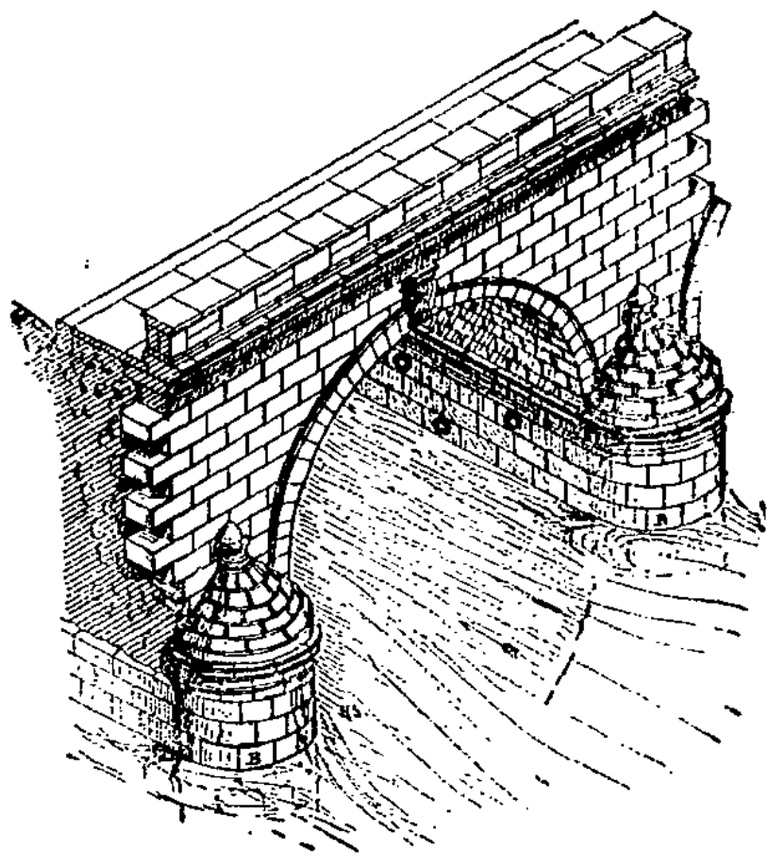
խաղալիք առաջնությունն իրենց . deux époux peuvent —,

Avantageusement, մ. լ. օգտաբար , շահաւորապէս , նպաստաւոր իմն օրինակաւ , * շահաւոր՝ նպաստաւոր կերպիւ . être doté — . Se placer, s'habiller — . Être pourvu — des biens de l'esprit et de la fortune. Il s'en servit — dans ses négociations. 2. գովելեաւք , դրուատիօք . parler de qn. —, — խօսել գոմերէ. parler — de ses amis. On m'a parlé de vous —.

Avantageux, euse, ած. շահաւոր , շահաբեր , շահեկան , շահաւէտ , օգտակար , օգտամատոյց , օգտաւէտ , օգտաբեր . chose —euse. Résultat, événement, parti, traité, mariage —. Conditions —euses. Entreprise, affaire, alliance —euse. C'est très —de ..., —յոյժ է ... il est fort — d'avoir un grand nom. Ce n'est pas —, չէ ինչ —. il est très — pour moi de...Ses exploits furent — à l'empire. Très —, օգտաւէտ , շահաւէտ , վճռաշահ . 2. նպաստաւոր , նպաստատոյց , լաւ . avoir de qn. une opinion —euse. Parler de qn. d'une manière —euse, * ունել մի վերայ — կերպիւ խօսիլ . ne parler de qn. qu'en termes très — , բարիս խօսիլ գոմերէ , * միտն վերայ լաւ գովեստով խօսիլ . 3. վայելուչ , քաշքշէպ , գեղայարմար , * վայլուն , առոգցնող . coiffure, parure, couleur, mine —euse. 4. ախթարիաւաճառ, յանձնապաստան, վճռամիտ . homme —. Femme —euse. Homme —en paroles, այր վճռաբան՝ վճռախօս. air, un ton —, — կերպ՝ կերպարան . se donner, affecter un ton —. 5. ո. լաւ եւ ածան. pièce de drap —euse. C'est très —.

Avant-bassin, ա. նախաւազան (նաւահանգստի). droit d'—, նախաւազանդիր :

Avant-bec, ա. ած. նախացոտակ. առաջակողմն նաւի. des —s. 2. ճ. — (կամրջի). զա. **Brise-glace.**

Avant-bouche, ի. մգ. նախաբերան . * բերնի առաջակողմն շրթունքէն մինչեւ ակռայներն . des —s.

Avant-bout, ա. ած. նախածայր . des —s. հն. **Avant-bec.**

Avant-bras, ա. ծղի , բազուկ . * մասն ձեռոյ արմկէն մինչեւ դաստակ. des —.

Avant-brise, ի. նախաօդիք . * առաւօտեան ծեծեւ հով . on était caressé d'un petit souffle, sorte d'— du matin. [տակ . des —s.

Avant-cale, ի. ած. նախայա-

Avant-chœur, ա. ճ. նախադաս . գլխաւոր մաս դասու եկեղեցւոյ . des —s.

Avant-cœur, ա. մգ. նախասիրտ. խոռոչ առաջնորդ , ուղղ . des —s, 2. մգ. յանդգնարար . ճարպ երջիկ արջառոց. 3. անբ. յանդուգն . * կուրծքի ոտեցք ձիոց. 4. անբ. խոյտուռ . ոտեցք ի խոպիկ արջառոց . կն. **Mal de fanon** եւ **Ancœur.**

Avant-congrès, ա. նախաժողով : նախաձեռնաժողով :

Avant-corps, ա. ճ. սարկ . յառաջակարկառ շինուած « չրգմա » . des —. տ. **Château.**

Avant-cour, ա. ճ. նախագաւիթ. l'— d'un château. Des —s.

Avant-coureur, ա. յառաջամարտիկ , կարապետ . 2. փ. —. l'odorat est l'— du goût. Cet oiseau est l'— du printemps. Des —s. 3. ած. —. signes —s d'un funeste accident.

Avant-courrier, ա. կարապետ, նախառաջնորդ . des —s.

Avant-courrière, ի. կարապետուհի . la sagesse est toujours l'— de la mort. || քծ. —, յառաջարձակ . l'— du jour, du soleil, —տուրնջեան, արեգական . այգ . du jour naissant brillante —. Des —s.

Avant-creuset, ա. նախահալոց:

Avant-dernier, ère, ած. վերջընթեր . l'— jour. L'— homme . L'— préfet. Ma dernière pensée sera à Dieu, et mon —ère à vous. 2. գ. —. il est arrivé l'—. Elle est l'—ère.

Avant-deux, ա. կգ. նախերկակ. մին ի կերպարանաց քառապարի (quadrille). Que de choses dans un — !

Avant-duc, ա. ճ. գեռաց-ցյան , գեռացցահարութիւն . des —s.

Avant-faire-droit , ա. նախադատաստան . դատաստան առժամանակեայ. ce procès n'a pas été jugé définitivement, on n'a prononcé qu'un —. Des —.

Avant-fossé, ա. պշ. նախափոս . des —s.

Avant-front, ա. գ. նախահայեաց, նախադէմ . * առաջին կարգն դրուած զինուորք . des —s.

Avant-garde, ի. գ. առաջապահ , յառաջապահ . յառաջամարտիկ զօրք . des —s.

Avant-glacis (սի) ա. պշ. նախատուն . des —. տ. **Glacis.**

Avant-goût, ա. փ. կանխահաճոյական , նախահաճոյական , նախահիւամ . ces caresses furent l'— du plaisir qui lui était préparé. Ce n'est ici qu'un — des fruits de la paix. Avoir des —s de paradis. — agréable, délicieux.

Avant-hier (ալանիէր) մ. յեռանդ , * երէկ չէ առջի օր . il est arrivé —. Elle eut — la fièvre. 2. ա. եռանդ , եռանդեան օր , * երէկ չէ միւս օր . il a perdu tout son —. Depuis —, յեռանդէ. || D'—, եռանդեան, * միւս օրուան. la pluie d'—, — անձրեւն . || D'—, յեռանդուստ , * միւս օրուընէ. ce n'est que d'— que je vous aime.

Avant-jeu, ա. խաղամուտ, գործամուտ . il ne sait pas, pour —, capter la bénévolence. (Montaigne.)

Avant-lait, ա. նախակաթն. * տեսակ մի ջրուռեց որ կովուց առեանց վերայ կգոյանայ ծնանելէն առաջ եւ դիեցման ժամանակ կ'անցնի :

Avant la lettre, ա. նախագրի . նախագրի օրինակ : [—s.

Avant-loge, ի. նախաշէնակ . des

Avant-main, ա. ափուկ . առաջոյ մասն ափին . coup d'—, կլ. —, —. հարուած առաջակողմնամբ գնդակաիսթի . faire un —, ափկել . 2. երի . առաջակողմն ձիոյ . avoir un bel —. Des —s.

Avant-métré, ա. ճ. նախաչափ. վերծանութ չափումն շինուի :

Avant-midi, ա. միջօրեակ , նախամիջօրէ . * կէսօրուընէ առաջ եղած ժամանակն . մ'— , նախամիջօրեայ . des —.

Avant-mur, ա. ճ. նախարտ . 2. նախապարիսպ . des —s.

Avant-part, ի. նախաբաժին . des —s.

Avant-pêche, ի. պ. վաղաձկեայ. վաղահաս ձկնի . des —s.

Avant-pied, ա. մգ. նախատն , ոտնափոյք . երեք ոտից . des —s. || հն. **Métatarse.** [des —x.

Avant-pieu, ա. ճ. նախացից .

Avant-poignet, ա. նախադաստակ , ափոյք . des —s. || հն. **Métacarpe.**

Avant-pont, ա. պշ. նախակամուրջ . առաջին մասն գոմի (pont-levis). des —s.

Avant-port, ա. նախահանգիստ . մաս՝ բերան մեծ նաւահանգստի . des —s.

Avant-portail, յ. ճ. նախամայրաքաղաքն . des —s. [des —s.

Avant-porte, ի. ճ. նախադուռն.

Avant-poste, ա. գ. առաջապահ , յառաջապահ . des —s.

Avant-projet, ա. նախառաջարկ , նախածրագիր . նախագիծն առաջարկի . des —s.

Avant-propos, ա. նախաբան , նախաբանութիւն , նախադրութիւն , նախաշաւիղ . faire un —. Mettre, écrire un —. Faire précéder d'un —.

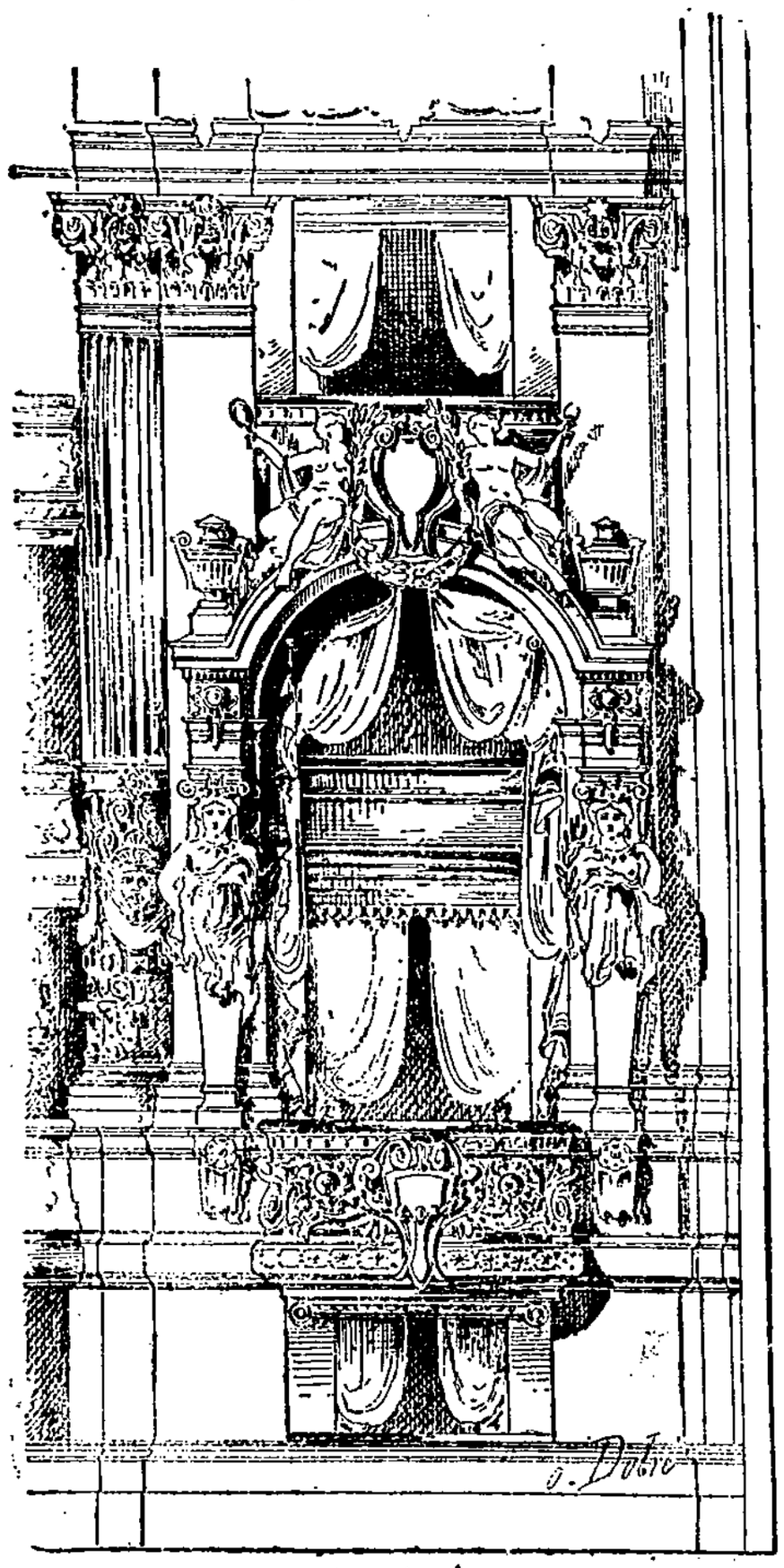
Avant-quart, ա. նախաբաժնորդ , զղջաժամ . des —s.

Avant-scène, ա. նախատեսլարան (ի թատրոնի). loge d'—, սենեակ —ի. 2. —, բեմասենեակ . սենեակ նախատեսլարանի. assister à une représentation dans une —. Des —s.

Avant-soc, ա. հգ. նախափոփ . des —s.

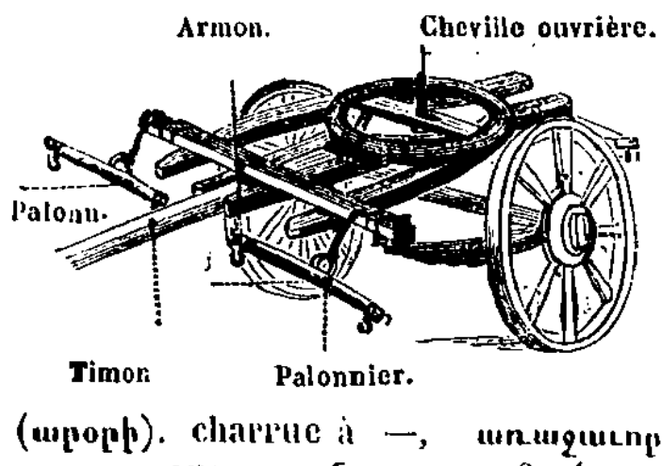
Avant-terre, ի. գետնգր, գետաձի. des —. || Arches —, ծայրակամարք (կամրջի) : [չալը». des —s.

Avant-toit, ա. քիւ «առաջ ապաստել, ապաստանել, ապաստանիլ. faire l'—, ապաստել, ապաստել զապաստուխն, ապաստանալ, — է. nature, caractère, soin, épi —. La fortune ne lui fut point — de ses dons. 2. ի. ապաստ, խնայող, ճշդող. — de tendresse, անգութ. être — de son temps, — է. ժամանակին, ապաստել՝ խնայել ի ժամանակն. être — de louanges, de visites. || առ. à père — enfant prodigue, ապաստ հօր շռայլ որդի. à femme — galant escroc, ապաստ կնոջ գրքիչ սիրահար. 3. գ. —. un vieil —. Une vieille —. Une — parfaite. || առ. L'— et le cochon ne sont bons qu'après leur mort, *ապաստն եւ խոզ իրենց մահուանէ չեռոյ միայն են օգտակար :

Avant-scène.

Avant-train, ա. առաջք, կառաւառաջք. առաջակողմն կառաց (*առջեւի անիւք եւ լծոյն). 2. եզ. առաջք

(սրօրի). charrue à —, առաջաւոր սրօր. sans —, անառաջք. 3. ձ. առաջք. *կուրծք եւ առջեւի սրունք ձիոյ. des —s.

Avant-veille, ի. նախեռանդ. *նախընթեր օր. des —s.

Avant-ville, ի. նախաքաղաք, արուարձան. des —s.

Avaoussès կամ **Avaux**, ա. բ. ծրդանկաղնի. հն. **Chêne coccifère**.

Avare, ած. ագահ, ռիշտ, սրճաեռաեր. homme, femme —. Un vieillard —. Très —, ագահագոյն, բազմըռիշտ. être, devenir —, —է, ագահիլ, ագահանալ, ռշտանալ. faire l'—, ագահել, ագահել զագահուխն, ագահանալ, — է. nature, caractère, soin, épi —. La fortune ne lui fut point — de ses dons. 2. ի. ագահ, խնայող, ճշդող. — de tendresse, սակաւագութ. être — de son temps, — է. ժամանակին, ագահել՝ խնայել ի ժամանակն. être — de louanges, de visites. || առ. à père — enfant prodigue, ագահ հօր շռայլ որդի. à femme — galant escroc, ագահ կնոջ գրքիչ սիրահար. 3. գ. —. un vieil —. Une vieille —. Une — parfaite. || առ. L'— et le cochon ne sont bons qu'après leur mort, *ագահն եւ խոզ իրենց մահուանէ չեռոյ միայն են օգտակար :

Avarement, մ. ագահաբար, ագահօրէն. comme un don — offert. Dispenser ses grâces —.

Avariabilité, ի. վնասելիութիւն, դիւրնկճութիւն. l'— de certaines marchandises.

Avariable, ած. վնասելի, դիւրավնաս, դիւրնկճ. marchandises —s.

Avarice, ի. ագահութիւն, սրճաեռութիւն, ռշտութիւն. vivre dans l'—, կեալ յ—ենէն, *—ենամբ ապրիլ. être pétri d'—, plongé dans l'—, հարիանալ զ—է, ագահիլ զ—, ընկղմիլ յ—ենէն, յագեցուցանել զ— իւր, * —ն կշտացուցանել. par —, —ենամբ. Se refuser tout par —. — sordide, կծծի —, կծծութիւն, ժլատութիւն. une basse —, անարգ —. par pure —, պարզ —ենամբ. — personnifiée. 2. ի. ագահութիւն, խնայութիւն. l'— du temps ne déshonore pas, — ժամանակի չանարատուէ :

Avaricieusement, մ. ագահաբար, ժլատաբար, կծծաբար :

Avaricieux, euse, ած. ագահ, ռիշտ, ագահամիտ, կծծի, ժլատ, կցիր, ճղճիմ, ճղճատիպ, կծիծ, մանրակծծի. homme —. Femme —euse. Donner d'un air —. 2. գ. —. c'est un —. C'est une —euse.

Avarie, ի. վնաս, վնասումն, գետն (նաւու, վաճառաց). avoir, éprouver des —s, — ունել, կրել. relâcher dans un port pour réparer ses —s. || grosse կամ commune —, — մեծ կամ հասարակաց (որ լինի նաւու եւ միանգամայն վաճառաց.) — simple կամ particulière, պարզ կամ մասնական (միայն նաւու կամ միայն վաճառաց).

Avarié, e, ած. վնասեալ. vaisseau —. — dans son échouage, dans sa coque, dans sa mâture. — par le mauvais temps, par suite d'abordage. Cargaison —e. Marchandises —es.

Avarier, ն. վնասել, ապականել, աւերել. la pluie a avarié les foins. ***S'avarier***, դ. —իլ. les céréales s'avarient rapidement.

Avarisme, ա. սգ. ագահամտութիւն : [հնդկաց :

Avaru, ա. բ. ավարտ. ծառ. ինչ.

Avatar, ա. ավատառ, մարմնառութիւն (հնդիկ տոտեաց). 2. ի. ավատառ, կերպարանափոխութիւն :

À vau-de-route, տ. **Vau-de-route** (A).

À vau-l'eau, մ. քառ ընթացիկ ջրոյն, զգեան ի խոնարհ՝ ի վայր. la barque allait —. || ք. aller —, չյաջողիլ, ի դերեւ ելանել. l'affaire, l'entreprise est allée —, գործն, ձեռնարկն չյաջողեցաւ :

Avaux, ա. բ. տ. **Avaoussès**.

Avazane, ի. բ. բուրաստանի. *տեսակ մի հատաչա կալին ի Բրազիլ :

Avé ou Avé Maria, ա. Ողջոյն քեզ, Մարիամ. ողջոյնն հրեշտակապետ. (ազօթք Լատինաց). un Pater et un Avé. Des Avé, des Avé Maria. 2. ողջունեամբ ժամ Ողջոյն քեզ Մարիամի. venez me voir ce soir à l'Avé Maria, կամ à l'Avé. 3. հատիկ (վարդարանի). il y a dans le rosaire cent cinquante Avé et quinze Pater. 4. մարեմկոչութիւն, կուսակոչութիւն (ի քարոզի). je suis venu avant l'Avé Maria.

Avec, նխ. ընդ, ի միասին, *հետ. — moi, ընդ իս, *ինձ հետ, հետս. mangez — moi, կերէք ընդ իս, *հետս կերէք. vivre — qn., կեալ ընդ ումեք, կենակից է., *ումեն հետ ապրիլ. il partira — le jour, ժամնեցի. վազ քաջ ընդ առաւօտն, *առաւօտն կանուխ պիտի երթայ. je pense — Platon que, ընդ Պղատոնի խորհիմ, համախոհ՝ համամիտ Պղատոնի եմ զի, *Պղատոնի հետ կը մտածեմ որ. 2. ընդ, ընդդէմ. être en dissentiment — qn., ի գժտութեան է. ընդ ումեք, *ումեն հետ անհամաձայն է. l'Arménie était en guerre — les Perses, ի մարտ կաքաւէր Հայաստան ընդդէմ Պարսից, պատերազմաւ էր Հայաստան ընդ Պարս, *Պարսից հետ՝ դէմ կռուտերազմէր Հայաստան. 3. հանդերձ, *հետ. — sa femme, — կնաւ իւրով, *կնոջն հետ. — cela, — այսու. *առավ հետ՝ հանդերձ. — tout cela, այսու ամենայնիւ, սոքիմբք, առ այսորիւք, *առնցմով հանդերձ. il fut arrêté — une épée sanglante, արիւնազանգ սուր ի ձեռին ձերբակալ եղեւ. 4. . . . Եեամբ, . . . ով, . . . ու, . . . իւ, . . . օք, . . . պէս, . . . բար, . . . օրէն, . . . ի, . . . ին, . . . իմբ, . . . կի, . . . խառն, —գործ, ընդ ձեռն, ի ձեռն. — le secours du ciel, երկնից օգնականեաեամբ. — courage, քաջութեամբ, քաջապէս, արիաբար. — beaucoup d'esprit, *շատ խելքով. — le temps, ժամանակաւ, *ժամանակով. couper — un couteau, հատանել դանակաւ,

*դանակով կտրել. — un air de compassion, արգահատանօք, կարեկցաբար. écrire — facilité, դիւրութեամբ՝ դիւրաւ գրել. — votre permission, իրաւանաւ ձերով. — énergie, կորովակի. — toute la nation, ազգովին, ազգովիմբ. vin mêlé — de l'eau, գինի ջրախառն. fait — art, արուեստագործ, ճարտարագործ. — une voix terrible, սիեղ ձայնիւ., ի ձայն սիեղ. se promener — une canne, շրջել ի ցուպ, *գաւազանով պարտիլ. 5. մ. ի միասին, *միկտեղ, հետ. il a pris mon manteau et s'en est allé —. 6. D'—, ի . . . է, *. . . էն. distinguer un ami d'— un flatteur, զբարեկամն խտրել ի շողոքորթին, *բարեկամն շողոքորթին զատել՝ զանազանել. séparer l'or d'— l'argent, զատանել զոսկի յարծաթոյ, *ոսկին արծաթէն զատել. [je le crois.

Avec ça que, իբր թէ. — ça que

Aveindre (ավէնդր, լծ. **Atteindre**) ն. ը. հանել, բառնալ, *վերցուցանել. aveignez ce pot de confitures.

Aveine (ավէն) տ. **Avoine.**

Aveinière, տ. **Avoinerie.**

Avelane, տ. **Noisette.**

Avelanède, ի.բ. կապին, բալուտ:

Aveline, ի. արքայակապին, *խոշոր կապին « իբր ֆրնդըգ »:

Avelinier, ա. բ. արքայակապնի:

Avellanaire (ավէլլանէր) ած. նգտ. կաղնաչափ. 2. կ. կաղնատուն:

Avénacé, e, ած. բ. վարսականմաց. վարսակեայ. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ սիզաբուսոց, որոց նախատիպ վարսակ:

Avénage, ա. վարսակառուք:

Avenant, անց. ներկ. (**Avenir** բայ. վաթի ի դաշնագիրս.) պատահելով, եթէ դէպ լինիցի՝ պատահիցէ, * եթէ պատահի. — le décès du donataire. Le cas —. Le cas — que.

Avenant, e, ած. պատշաճագեղ, բարեդէմ, բարեկիրթ, հաճոյատեսիլ, շնորհալի, շնորհալից, վայելուչ, վայելչագեղ, գեղատեսիլ, բարեքիի, *սիրուն. un homme —, fort —, bien —. Une femme —e, extrêmement —e. Personne —e. Des manières —es, — կերպք. de taille —e, գեղեցկահասակ, գեղադիտակ. air —. Grâce, mine, tournure, démarche —e. 2. ա. փոփոխումն (յապահովագրի):

A l'avenant, մ. բան պատշաճի, բան աչեմ, բան նմին օրինակի, բան համեմատութեան, *անոր համեմատ. dépenses en habits et en toutes choses à l'avenant.

A l'avenant de, նխ. համեմատ. le dessert fut à l'— du repas. Les croyances étaient à l'— des mœurs.

Avénardie, ի. օղ. ճոան. *ճճի հսկայ որ մինչեւ երեք մետր երկայն լինի:

Avénastre, ա. բ. կորկրուկ. *երկայն ցողունով տեսակ մի վարսակ:

Avénéine, ի. տգ. վարսակէին. նիւթ հանեալ ի սերմնապատոց (péricarpe) վարսակի:

Avenelle, ի. բ. գնտորակ. հատուած գնտոր (aira) սեռի:

Avènement, ա. բարձրացումն, գահակալութիւն. à son —, à son — au trône, ի գահակալել, ի գահակալութեան իւրում. le roi, à son — à la couronne, արքայն ի թագակալութեան իւրում. son — à l'empire. Pour son —. Depuis son —, *իւր գահակալութենէն ի վեր. l'— du pape au siège apostolique, au pontificat, *պապն իւր յաթոռ առաքելական, ի քահանայապետութիւն բարձրացումէն ի վեր. un jour d'— est un jour de clémence. || Droit de joyeux —, հարկ գահակալութեան. 2. հ. եկ, գալուստ. — du Messie.

Avéneron, ա. բ. խրտուիլ. մնամէջ վարսակ. հն. **Avron, Folle avoine**, խօլավարսակ, խրտուիլ:

Avenette, ի. բ. վարսկակ. ո ա. **Avoine des prés**:

Avénière, տ. **Avoinerie.**

Avéniforme, ած. վարսակածեւ:

Avénine, ի. տգ. վարսակին. փեկուղ վարսակի:

Avenir (լծ. իբրեւ **Advenir** եւ վաթի յերթոյդ դէմս եւ յանեկեցոյն) է. դէպ լինել, դիպել, պատահել, հատանել. il avient que, դէպ լինի զի. s'il avenait que, եթէ դէպ լիներ՝ պատահիցէ զի. quoi qu'il avienne. Quoi qu'il en avienne. Les choses qui aviendront. Il est avenu souvent que... || լգ. **Advenir.**

Avenir, ա. ապագայ, հանդերձեալ, ապառնիք, առյապայք. bel, brillant —, գեղեցիկ, գեղանշոյլ՝ փայլուն —. — affreux, sinistre, épouvantable, horrible, cruel. Dans l'—, յապագայի, *ապագային մէջ. pénétrer, lire dans l'—. Souviens-toi de l'—, յիշեա զառյապայն. *ապագայն յիշէ. sans crainte pour l'—, ի հանդերձելոցն աննկիիլ, * ապագային անվախ. compter sur l'—. Répondre de l'—. Prévoir, ignorer, craindre l'—. L'espoir d'un — chimérique, յոյս մոացածին ապագայի. l'incertitude de l'—. Sans —, անապագայ. 2. փ. ապագայ, բարօրութիւն. glorieux, paisible —, փառաւոր, խաղաղ՝ խաղաղական —. assurer son —, l'— de ses enfants, de sa famille, ապահովել զապագայն իւր, զ—ն որդւոց, ազգատոհմին իւրոյ. briser, compromettre son —. Se faire un —. Être inquiet sur son —. Être plein d'—, բարեգուշակ՝ յուսալից ունել ապագայ. jeune homme d'—, plein d'—. Il a un grand —, ունի մեծ ապագայ. il a beaucoup d'—, գեղածիճաղ՝ բարեյաջող է — նորա. il a un — assuré. Je lui ai assuré un —, son —. 3. ապագայք, յաջորդք. l'— lui rendra justice.

A l'avenir, մ. առ յապա, առ յապայս, յապայս, առ իյապայս, յառաջիկայն, յառաջիկայն, յայսմիետ, այսուհետեւ, *ապագային, ապագային մէջ, ասկէ յետոյ. soyez prudent à l'—. A l'—, soyez plus circonspect. Vous en userez à l'— comme il vous plaira.

À-venir, ա. իգ. եկավոչ, դատոչութիւն. *դատի կանչել. donner, signifier un —. Faire signifier un —.

Avent, ա. յիսնակ, յիսնեակ, *Ծնունդին առաջ եղած չորս եօթնեակք. 2. յիսնեակ. քարոզք յիսնկի. l'— de Bossuet. || Prêcher l'—, քարոզել զ— . * —ի ժամանակ քարոզել:

Aventer, ն. նբ. հողմավարել, *հովառել, յաջող հովի առլ. pour naviguer sur mer il faut — les voiles. Navire —é, նաւ հողմավար՝ յաջողահողմ:

Aventiste, ա. եկեղեցական. *աղանդաւոր քրիստոնեայ որ Սեսիայի երկրորդ գալստեան կհաւատայ. 2. ած. —. opinions —s.

Aventure, ի. արկած, պատահար, դէպ. les —s de Télémaque, արկածք Տելեմաքայ. s'attendre à quelque —. Il lui arrive toujours une — singulière. Raconter ses —s, պատմել զարկածս իւր՝ *գլխէն անցածն. plein d'—s, արկածալից. être victime d'une —, արկածիլ. 2. դիմագրաւութիւն, շահատակութիւն, արկածախնդրութիւն. — périlleuse. Courir les —s, après les —s, զինս ընծեռանել շահատակութեանց. tenter l'—, ձեռն արկանել ի գործ վտանգաւոր, շահատակել, փորձ փորձել. 3. սիրարկած, արկած սիրոյ, տարփանք, տուիանք. chercher les —s. Cette femme, cette fille a eu une —, des —s. Femme à —s, սիրարկածեալ՝ տուիատ՝ տուիախնդիր կին. 4. արկածախնդրութիւն, քաղդախնդրութիւն, բախտ. d'—, արկածախնդրաբար, բախտախնդրական. chercher l'—, արկածախնդիր՝ բախտախնդիր լ. homme d'—s, այր արկածախնդիր՝ բախտախնդիր. 5. la bonne —, հմայք, հմայութիւն, գուշակութիւն. dire la bonne —, բախտասաց՝ բախտագիտ լ., հմայս հմայել, գուշակել զապագայն « ֆալ աչմագ ». tirer la bonne —, փայտ ընկենուլ, բախտասաց լ. diseur, diseuse de bonne —, բախտասաց, բախտագիտ « ֆալճը » . croire aux diseuses de bonne —. Il faut que je me fasse dire ma bonne —. 6. վճ. mettre à la grosse —, եւ համառօտութեամբ mettre à la grosse, տ. **Grosse.** 7. ախ. mal d'—, մատնաշուրթն. ա ա. **Panaris**:

A l'aventure, մ. բան դիպաց, բան բախտի, բան պատահման, վիարդուպէտ. errer à l'—. Faire tout à l'—.

D'aventure, par aventure, մ. ի բախտէ, պատահմամբ, դիպուածով, յանկարծ. ce n'est que par — que l'on m'a adressé à lui. Si d'— il venait quelqu'un.

Aventurer, ն. վտանգել, դնել ի վտանգի, ի վտանգ արկանել, *բախտին ձգել, վտանգի դնել. — une somme, sa fortune, tout son bien.

S'aventurer, դ. դիմագրաւել, դիմագրաւ լ., ի վեր գալ, *ինքնիրեն վտանգի մէջ դնել, յառաջ նետուիլ. — dans un pays ennemi, dans une affaire incertaine. Il ne faut pas tant —.

Aventureux, euse, ած. դիմագրաւ, միջամուխ, իրաիամարձակ. 2. արկածալից, բազմարկածեան, բախտախնդիր. vie, existence —euse, — կեանք. courses —euses. || Femme —euse, կին արկածախնդիր՝ առփախնդիր. 3. գ. բախտախնդիր, արկածախնդիր. le jeune —.

Aventurier, ère, գ. արկածախնդիր, բախտախնդիր. un — audacieux. C'est un jeune —. Elle n'est qu'une —ère. 2. ած. բախտախնդրական, արկածախնդրական. une vie —ère, — կեանք. des hommes —s. Des gens —s et hardis.

Aventurine, ի. հբ. առողաքար «երլտրլ Ջաշը». 2. ած. անփ. առողաքարագոյն. un bon vieux suisse, en perruque —.

Avenu, e, անց. դէպ լեալ, պատահեալ, եղեալ, հանդիպեալ. connais-tu comment la chose est —e? Regarder, considérer la chose comme non —e, աննկատել, չեղեալ համարել զիրն:

Avenue, ի. պրաիեա, ճանապարհ. les —s d'un palais. 2. փ. —. toutes les —s du monde s'ouvraient pour lui. Les —s du trône, du pouvoir. 3. պրաիեա, ճառաիեա. ճառագարդ ճանապարհ. S. **Allée.** 4. գլուխ. l'— de Jésus-Christ.

Avérage, ա. առուգամիջին. առուգեալ միջին. l'— des dix premières années de mon commerce a été de tant. [un fait —. Crime —.

Avéré, e, անց. առուգեալ, առոյգ.

Avérer [j'avère, j'avérerai] ն. հաստատել, առուգել. — un fait, un crime.

S'avérer, դ. —իլ. ce récit se confirme et s'avère.

Averne, ա. Աւեռն, Աւեռնոս. լիճ մերձ ի Նէապօլիս (Նափոլի). 2. բն. —, դժոխք, ահաբադմունք:

Avéron, Avérone, S. Avéneron.

Averrhoa (ավէռոա) ա. բ. աւերռնի. *ճառ Հնդկաց, բեռնկնայց (térébenthacées) ցեղին. կն. carambolier, եւ պտուղն carambole, աւերին:

Averrhoïsme, ա. աւերիոսութիւն, նոյնադաւանութիւն:

Averrhoïste, Averroïste, ա. աւերիոսեան, նոյնադաւան:

Averse, ի. տեղ, տարափ, տեղատարափ. անձրեւ յորդահոս «ասղանագ». recevoir, essuyer une —, *—իլ. craindre une —. — mêlée de vent, հողմատարափ. 2. փ. տեղ, տարափ. une — de félicitations, de discours, d'invectives.

Aversion, ի. ատելութիւն, գարշութիւն, խորշումն, խորշանք, անախորժութիւն. avec —, խորշանօք. prendre, avoir qn. en —, avoir de l'— pour qn., ատելութեամբ լինել ընդ ոմեք, առնել ատելութիւն ոմեք, ատել զոք, գարշիլ՝ խորշիլ յոմեքէ. j'ai une grande — pour lui, առաւ յոյժ զինս, ատելութիւն մեծ է իմ ընդ նա. inspirer à qn. de l'—, ատելութիւն՝ խորշանս ազդել ոմեք. j'ai une grande — pour ..., առաւ յոյժ զատելութիւն ընդ ... s'attirer l'—. Être en —, առեալ՝ ածել զատելի ի. 2. —, դժկամակութիւն, հակառակութիւն. — pour le travail, գործառնեցութիւն. 3. ը. bête d'—, գարշակենդանի, գարշելագոյն կենդանի. le rat est ma bête d'—. || փ. cet homme est ma bête d'—, ատելութիւն իմ է այդ, *չսիրած մարդս է. l'ingratitude est ma bête d'—, *ապերախտութիւնն չսիրած բանս է:

Averti, e, անց. եւ ած. ազդ եղեալ, իրագիտ, իրազգաց. il a été —, ազդ եղեւ նմա. — par ses amis de son succès, բարեկամք նորա ազդ արարին՝ զհետուցին նմա զյաջողութիւնն իւր. se tenir pour —, զգոյշ անձնապահ ի. bien —, բաշտգիտ, բաշտատեղեակ. soyez bien — que, *ի՛մացուսեմ ձեզ, գիտացած եղիք որ ... առ. Un homme — en vaut deux, *իրագիտ մարդն կրկին մարդ է. վտանգն իմանալով կզգուշանայ:

Avertin, ա. անբ. շրջախտ. արեւահարութիւն եղջիւրաւոր անասնոց եւ ոչխարաց. հն. **Tournis.**

Avertineux, euse, ած. շրջախտաւոր. troupeaux —.

Avertir, ն. ազդ՝ իրագիտ առնել, ազդարարել, զհետուցանել, իմաց տալ, ճանուցանել, *իմացուսել. je vous avertirai de son retour par une lettre. Je vous avertis qu'il va vous trahir. 2. ձ. — un cheval, մտրակել զձին:

S'avertir, դ. ազդ առնել անձին. je m'avertissais de me tenir en garde contre une première impression. 2. ազդ առնել միմեանց. *իրարու իմացուսել. les animaux s'avertissent, par des cris, de leurs besoins.

Avertissement, ա. ազդարարութիւն, զհետուցումն. donner un —, ազդ առնել, ազդարարութիւն տալ. recevoir un —, — ընդունել. ne pas ménager les —s. 2. ազդարարութիւն, յուշարարութիւն, իրաս. tenir compte des —s. — salutaire, paternel, précieux, sévère, nécessaire. — du ciel, — երկնազդեցիկ. 3. ազդ, զհետուցումն. — au lecteur. 4. ազդագիր, ազդարարագիր:

Avertisseur, ա. ազդարար, ազդարարող, յուշարար. — télégraphique, — հեռագրական:

Avesta, ա. Աւեստա. *Զրադաշտին օրէնքն պարունակող գիրքն:

Avestéen, enne, ած. աւեստեան, աւեստական:

Avette, ի. մբ. մեղուիկ, մեղու փոքրիկ. հն. **Apette.**

Aveu, ա. խոստովանութիւն (յանգանաց). — formel, libre, forcé, public. Faire l'— d'une faute, de ses fautes, de sa paresse, խոստովանիլ՝ խոստովան լ. զյանգանան, զծուլութիւն իւր. de son propre —, իւր իսկ խոստովանութեամբ. *իւր իսկ խոստովանելոյն. arracher, tirer un —, des —x, խլել՝ կորզել խոստովանութիւնս. *բանի խոստովանիլ տալ. rétracter des —x. Persister dans ses —x. 2. —՝ արտայայտութիւն սիրոյ. faire un —, un doux, un charmant, un tendre —. 3. հաւանութիւն, հաւանութիւն. obtenir l'— de qn. Avoir l'— de son père pour son mariage. D'un commun —, միաբան հաւանութեամբ. 4. վկայութիւն. de l'— de tout le monde, selon l'— général, ըստ վկայութեան ամենայն աշխարհի. de l'— de tous, ըստ —ութեան ամենեցուն. || sans —, անտուն, անյարկ, անօք անուրեք, Ճափառական. homme sans —, — մարդ. des gens sans —, — մարդիկ:

Aveuglant, e, ած. կուրացուցիչ. soleil —. Clarté —e. —es réverbérations. 2. փ. —. la passion la plus —e, c'est l'amour.

Aveugle, ած. կոյր, ակնկոյր, զաչացու, աչիկայ, աչազուրկ. homme, femme, enfant —. Être, devenir —, — լինել, կալ աչաց, կուրանալ. rester —. Cheval, bœuf, chien —. 2. փ. շլամիտ, խառնամիտ. — d'esprit, կուրամիտ, մռայլկոյր. la colère le rend —, բարկութիւն կուրացուցանէ զնա. — frayeur. Soumission, obéissance, fanatisme, désir, orgueil, ambition, confiance, fureur, amour, haine, passion, emportement —. Être — sur ses propres défauts, sur ses propres intérêts. Être — dans ses désirs, dans ses desseins, dans sa propre cause. Le sort, la fortune est —, կոյր է բախտն. 3. գ. կոյր. un —. Une —.

առ. Crier comme un — qui a perdu son bâton, son chien, զաղաղակ բառնալ իբրեւ զկոյր գաւազանակորոյս, շնակորոյս. *գաւազանն, շունն կուրասած կուրի պէս պտռալ. ոչինչ բանի համար պտռալ կանչել. juger d'une chose comme un — des couleurs, դատել գիմն իբրեւ զկոյր զգոյնս. *առանց կարեւոր գիտութեան բանի մի վերայ դատաստան առնել. c'est un — qui mène, qui conduit l'autre, կոյր կուրի առաջնորդ. au pays, au royaume des —s, les borgnes sont rois, յերկրին՝ ի թագաւորութեան՝ ի մէջ կուրաց թագաւորք են միաչանիք. առ. ագէաս՝ առ. անկարօտս փայլին սակաւագէտք՝ սակաւակարողք. changer, troquer son cheval borgne contre un —, գիմանկին իւր ձի փոխանակել ընդ կուրի, *միաչեայ ձին կուրին հետ փոխել. գէշին տեղ աւելի գէշն առնել. il n'est pire — que celui qui ne veut pas voir, չիք կոյր յոռեգոյն քան զայն որ չիամի տեսանել. *ասի հաւկրցածն չհաւկնալ երեցոյին. c'est un — sans bâton, կոյր է անգաւազան. *ասի հարկաւոր բանն չունեցողին. pour faire un bon ménage, il faut que l'homme soit sourd et la femme —, *այր եւ կին միով վարուելու համար պէտք է որ երիկն խուլ լինի եւ կինն կոյր. պէտք է որ կինն երկան պակասութիւնն չտեսանէ եւ երիկն կնոջ կանչուրտութիւն չլսէ.

A l'aveugle, en aveugle, մ. կուրաբար, կուրապէս, կուրօրէն, *կոյրզկուրայն. obéir, suivre, se livrer —.

Aveuglement, ա. կուրութիւն. 2. փ. —, շլացուսիչ, մռայլութիւն,

Քին . fatal, funeste —. — étrange, volontaire. Jours d'—. Être plongé, tomber dans l'—, ընկղմիլ , անկանիլ ի — . frapper d'— , հարկանել —Քեամբ , կուրացուցանել . être frappé d'—, հարկանիլ —Քեամբ , կուրանալ . déplorer, pleurer l'— de qn. L'— d'une mère pour ses enfants.

Aveuglément, մ. կուրաբար , կուրապէս , կուրօրէն . agir, obéir, se soumettre, se précipiter, courir, suivre, s'abandonner —.

Aveugle-né, e, ած. եւ գ. կոյր ի ծնէ , ծնակոյր . les aveugles-nés, aveugles-nées, կոյրք ի ծնէ :

Aveugler, ն. կուրացուցանել . — qn. 2. —, խաղտել զաչս , շլացուցանել , *աչքն առնուլ . la trop grande lumière aveugle. 3. փ. կուրացուցանել , շլացուցանել զիմաս . la superstition aveugle l'esprit. L'amour aveugle les jeunes gens. La passion aveugle les hommes. —é par le désir du gain.

S'aveugler, դ. կուրանալ. — de ses propres mains. 2. —, մոռակոյր լ., փակել զաչս . il est bon quelquefois de — soi-même. — sur ses propres défauts. — par des lectures dangereuses. (Fléch.) Sans m'aveugler d'une horrible manie. (Boil.)

Aveuglette (À l') մ. առ. խաբխաբս , խաբխաբանօք , *կոյրզիուպոյն . aller —. Chercher qc. —.

Aveulir, ն. Քուլացուցանել . * Քուլցունել : [Քուչնոց :

Aviarium (լսմ) ա. ին. հռ.

Aviation, ի. ՔռչնաշարժուԹիւն . 2. Քռչնարուեստ :

Avicède, ա. Ե. Քռչնասպան . Քռչուն գիշատիչ :

Avicelles, ի. յ. մբ. մկնատարդեայք. ննջաբաժին սեռի մկնատարդի (mygale).

Avicenne, ի. բ. աւիկ . առնկ առիճի կանեփկի (gattilier).

Avicennie, ի. բ. աւիկենի . սեռակ հալարուկի (laitue). հն. **Apate.**

Avicenniées, ի. յ. բ. աւիկենեայք . առիճ երկպտուկ տնկոց , որոց նախատիպ է աւիկենի : [ուԹիւն :

Aviceptologie, ի. Քռչնորսաբանա-

Aviceptologique, ած. Քռչնորսաբանական : [cole —.

Avicole, ած. Քռչնաբնակ . sar-

Aviculaire, ած. կ. Քռչնատուն . polygone —. 2. Քռչնակեր. mygale —. 3. Քռչնաբնակ . hippobosque —. 4. ի.մբ. Քռչնատարդ. սեռակ խոշոր մամուկի :

Avicule, ի.խբ. գաղտակուբ, գաղտակրայ . խեցեմորթ ինչ երկպատեան , որոյ մի սեռակին արտաքին գմարգարիտ. հն. **Pintadine, Mère-perle, Perlière,** մարգարտատայր :

Aviculé, e, ած. կ. գաղտակրեայ , գաղտակրանման . || —s, ա. յ. —ք . առիճ վաթիկամորթաց , որոց նախատիպ գաղտակուբ :

Aviculteur, ա. Քռչնաբոյծ . *Քռչուն մեծցունող :

Aviculture, ի. ՔռչնաբուծուԹիւն:

Avide, ած. անյագ , բազմայագ , անկուշտ . homme —. — de sang, արիւնախանձ , արիւնուշտ . — de carnage, գիշախանձ. 2. փ. —, ցանկացող , տենչացող , կարեւեր , ըղձակեցս . une — soif de richesses. — de gloire, փառասէր, փառատենչիկ. être — de, աչս արձակել՝ արկանել , ցանկալ իրիք . *աչք տնկել . être — d'honneurs, պատուոյ ցանկալ, պատուասէր լ. — de dignités, իշխանասէր. 3. անյագ , աչարձակ , ժլատ , զօշաքաղ , աւելաստաց , առաւելաստաց , ընչասէր , ընչաքաղց , ընչաժողով , *ճակաչք. un homme —. Une âme —. — de gain, շահասէր . — d'argent, արծաԹասէր, զօշաքաղ . des yeux, des regards —s, ագահակամ՝ կաԹոգին աչք . une bouche —. Des lèvres, des mains —s. — de plaisirs, զբօսասէր , զուարճասէր . — d'instruction, կրԹասէր :

Avidement, մ. անյագ , անյագաբար, *անկշռօրէն, ճակաչքաբար. manger —. Ils ont bu — կամ ils ont — bu. 2. —, կաԹոգին , տենչանօք . regarder —, աչս արձակել՝ արկանել, *աչք տնկել . courir — aux honneurs. Contempler — un spectacle.

Avidité, ի. անյագուԹիւն , *անկշռուԹիւն . manger avec —, avec une extrême —, անյագ՝ անյագաբար ուտել . 2. — , անյագ ցանկուԹիւն , տենչ , տենչանք . écouter, lire avec —. — de gloire, — փառաց, փառասիրուԹիւն . l'— des honneurs, — պատուոյ , պատուասիրուԹիւն . — de tout savoir, իղձ՝ տենչ զամենայն ինչ գիտելոյ. *ամէն բան գիտնալու սաստիկ փափաք . 3. ընչաքաղցուԹիւն , աչարձակուԹիւն , ընչասիրուԹիւն , ժլատուԹիւն , զօշաքաղուԹիւն , աւելաստացուԹիւն , *ճակաչքուԹիւն . l'— d'un usurier. — du gain, շահասիրուԹիւն :

Avigner, ն. այգեւորել , * այգի տնկել . terres avignées.

Avila, ի. բ. հնդկահնձոր . * բալուկէն (orange) մեծ խնձոր մի :

Avilir, ն. նուաստացուցանել , անարգել , վատԹարել , գձձել , ընդվայրընկեց առնել . — son caractère, sa dignité. || անխ. la lâcheté, le vol avilit. 2. նուազեցուցանել զարժէս՝ զգինս , տժգնել , * գինն կոտրել , վար զարնել . — une marchandise, le prix d'une marchandise.

S'avilir, դ. նուաստանալ , անարգանալ , անարգիլ , վատԹարանալ , գձձիլ , անշքանալ . cet homme s'est avili par ses bassesses. 2. նուազիլ արժէից՝ գնոյ , տժգնիլ , * գինն կոտրուիլ՝ իջնալ . les marchandises s'avilissent par leur abondance.

Avilissant, e, ած. նուաստացուցիչ , անարգիչ, անարգու . acte —. Conduite —e. Il est dans un état —, dans une dépendance —e.

Avilissement, ա. նուաստացումն, ստորնացումն , նուաստուԹիւն , անարգուԹիւն, գձմունԹիւն, նկնումն, վատԹարումն. — de l'autorité, d'une dignité, de la magistrature, d'un peuple. Tomber dans l'—, յանարգուԹիւն կործանիլ . vivre dans l'— et la honte. 2. վճռոտուԹիւն, *գնոյն իջուցանել . — de marchandises, des denrées.

Avillon (ավիյեօն) ա. ո. մագլակ . մագիլ յետակողման որսահաւուց :

Avillonner (ավիյեօնէ) ն.ո. մագլակել . * յետակողման մագլօք որսընել. faucon bien dressé, qui avillonne vigoureusement son gibier. || անխ. —. comment avillonne votre faucon ?

Avinage, ա. գինուման, գինեւորումըն, գինեխումն , գինեւորգորուման :

Aviné, e, ած. գինեւորեալ, գինեխմեալ , գինեսոգոր , գինեՀաՀակ , *գինոտած . tonneau —. 2. փ. արբեալ , գինեխմեալ , արբշիռ , գինեւից, գինեզեն , գինեհար , սխալակ , *գինով . être —, — լինել , սխալակել. դեղեալ սրունից, *գինովուԹենէ ծնկունքներն չբռնել . jambes —es, դեղեալոտ սրունք . avoir les jambes —es, դեղեալ առ արբեցուԹեան , սխալակել , *գինովուԹենէ ծնկունքներն դողդղալ :

Aviner, ն. գինել , գինեւորել , տոգորել գինով , * գինոտել . — un tonneau, une cuve.

S'aviner, դ. գինեւորիլ , գինեխմել , * գինոտիլ . ce tonneau s'avine facilement. 2. ը. գինեհարիլ , * գինովնալ. c'est un homme qui s'avine.

Avir, չ. ար. եղբատաշէլ :

Aviraison, ի. չրադարձ (յաղաԹանս) :

Aviron, ա. Քելակ , Քեւեռակ «տիւմէն քիւրէկի» . la poignée, le manche, la pale կամ le plat d'un —. Manier l'—, Քելակել , Քելակավարել, Քեւեռակել . 2. Քելակավար , Քեւեռակավար «քիւրէքճի» . || S. **Rame.**

Avironner, ն. նւ. Քելակել :

Avironnerie, ի. Քելակարան :

Avironnier, ա. Քելակագործ , Քելակավաճառ «քիւրէքճի» :

Avirostre, ած. Քռչնակտուց :

Avis (ավի) ա. կարծիք , միտք , խորհուրդ . dire, donner, émettre son —, ասել , տալ , յայտնել զկարծիս իւր . changer d'—, փոխել զկարծիսն՝ զմիտս , շրջել զմիտս , շրջիլ ի մտաց՝ ի խորհրդոց , ի մտացն խորհրդոյ . * միտքն փոխել . faire changer qn. d'— , փոխել զմիտս՝ զկարծիս ուրուք , շրջել զոք ի մտաց՝ ի խորհրդոց . * մէկուն կարծիքն՝ միտքն փոխել . à mon —, selon mon —, ըստ իմում կարծեաց , ըստ իս . à l'— de, ըստ կարծեաց . . . être du même —, Համակարծ՝ Համակարծիք՝ Համամիտ՝ Համախոհ լ. * նոյն կարծիքին՝ մտքին, նոյն մտքի վրայ լ. être de l'— de qn., Համակարծիք՝ Համամիտ լ. ումեք , *մէկուն կարծիքին լ. son — a prévalu, a été rejeté, յաղԹեաց կարծիք նորա, ի բաց ընկեցաւ, *կարծիքն յաղԹեց , դուրս ձգուեցաւ . je me range à votre —, Համաձայնիմ կարծեաց ձերոց . *ձեր կարծեաց կիսամաձայնիմ. je suis d'— qu'il parle sur-le-champ, կարծիք իմ է զի մեկնիցի խնդրն , * կարծիքս է որ շուտով մեկնի . être

d'un — différent, այլակարծիք՝ տարակարծիք՝ տարաձիա լ. demander — à qn., prendre — de qn., խորհուրդ հարցանել ումից, *մէկուն խորհուրդ հարցունել. prendre l'— de qn., առնուլ զկարծիս ումուք, *մէկուն կարծիքն առնուլ. communiquer son —, հաղորդել զկարծիս իր, * կարծիքն հաղորդել. sauf meilleur —, *եթէ լաւագոյնկարծիք՝ խորհուրդչյայտնուի թ. je pense, sauf meilleur —, que nous ferons bien de partir. — du Conseil d'État, de parents, de médecins, կարծիք Պետական Խորհրդոյ, ծնողաց, բժշկաց. être d'— de faire qc. կամ que... կարծել զի... être de l'— courant, *ընդհանրի կարծիքն լ. cet — a passé à la majorité des voix. Son — entraînait tous les suffrages. Il n'était pas d'— qu'on dût absoudre cet accusé. (Pasc.) 2. կարծիք, բանակ, քուէ. prendre les —, aller aux —, — ժողովել. les — sont partagés, անմիաբան են կարծիք. 3. խորհուրդ, խրատ. donner des —, — տալ. recevoir un —. — salutaire, amical, paternel. Donneur d'— , խորհրդատու, խրատատու, խրատատու. prendre toujours — des gens sages. 4. ազդ, ազդարարութիւն, յուշարարութիւն, ծանուցումն. — important. — au lecteur, — au public, — հասարակաց. donner —, ազդ՝ իմաց առնել՝ տալ. je vous donne — qu'il est . . . Je profiterai de l'— que vous me donnez. Sur l'— de nos correspondants. Ayant eu — qu'il s'en allait, ազդ եղեալ զի մեկնէր նա. lettre d'—, ազդագիր, ազդարարագիր, ծանուցագիր. 5. բ. տեղեկութիւն, գրոյց, լուր. je vous donnerai — de tout ce qui se passera. Il m'a transmis des — sûrs. Je me tiendrai prêt à partir au premier —. On a reçu — de Rome. 6. առ. autant de têtes, autant d'— , որչափ մարդիկ, այնչափ կարծիք. deux — valent mieux qu'un, երկու. կարծիք լաւագոյն են քան զմին:

Avisé, e, ած. զգաստ, քաջադէտ, աչալուրջ, ակնաբեր, խոհական, *աչքաբաց. homme — || Mal —, ս. **Malavisé**.

Aviser, ն. բ. նշմարել, *հեռուէն տեսնել. — qn. Je l'avisai dans la foule. 2. ազդ առնել, իմաց տալ. — son correspondant. Il l'avisa de faire...

Aviser, չ. խորհիլ, մտածել. — à qc. — à un moyen, հնարս հնարել, ելի աղագս գտանել. *հնարք՝ ճար մտածել. — aux moyens de faire qc. Avisez-y bien. Il est temps d'— à cela. Nous aviserons.

S'aviser, դ. խորհիլ, մտաբերել, մտածել, գտանել. il ne s'avise de rien. — d'un expédient, հնարս հնարել՝ խորհիլ, ելի աղագս՝ գիս գտանել. *ճար մտածել՝ գտնել. 2. մտաբերել, յանդգնիլ. avisez-vous de faire cela! Ne vous en avisez pas. Il s'avisa de quitter la cour.

Aviso, ա. ազդանաւ, լրանաւ, լրաթիք. — à vapeur, լրաթիք շոգեն ած., ազդաշոգինաւ., լրաշոգինաւ les —s. [բառաշ:

Avissure, Avisure, ի. ար. եզ-

Avisuge, ած. մբ. Ծուչնածուծ. || —s, ա.յ. —ք. *տոհմի աննեռ միջատաց որ Ծուչնոց վերայ կ'ապրին:

Avitaillement, S. **Ravitaillement.**

Avitailler, S. **Ravitailler.**

Avivage, ա.հլ. նախապիղկ. առաջին յղկումն անագաներկի. 2. նրկ. բացգունումն (բամբակի):

Avivement, ա. վ. կենդանացուցումն:

Aviver, ն. կենդանացուցանել, տալ կենդանութիւն. un peu de rouge avive le teint. 2. փ. —, նորոգել, արծարծանել. — l'esprit, l'âme, la vanité. — un tableau, une couleur. — le feu, արծարծանել զիւր, * կրթական արծարծել. 3. առատացուցանել, զայրացուցանել. — une douleur. 4. ակգ. փայլեցուցանել. 5. վ. կենդանացուցանել. — une blessure, les bords d'une plaie. 6. ար. յղկել, մաքրել:

S'aviver, դ. կենդանանալ, կենդանութիւն առնուլ. tout germe devant lui (le printemps), tout s'avive. 2. —, փայլ առնուլ. ces couleurs s'avivent. 3. արծարծանիլ. le feu s'avive. 4. առատանալ, զայրանալ. sa douleur s'aviva.

Avives, ի. յ. անբ. ունկնագեղձք, ականջագեղձք. գեղձք ի ներքոյ ականջաց ձիոյ. 2. գայլյաւ. այտումն ունկնագեղձից:

Avivoir, ա. ար. ոսկեռազած (գործի): [փառաբանիլ:

Avocasseau, ա. բ. փառասէր,

Avocasser, չ. բ. փառասիրել, փառասիրաբանել. անձնական փառաբանութիւն առնել. il a —é pendant dix ans.

Avocasserie, ի. փառասիրութիւն, փառասիրաբանութիւն. խաբեպատիր ճարտարանք բանից, * քաշքշուք. ce Plaidoyer était une longue —. 2. հգ. փառաբանութիւն. արուեստ փառաբանի. s'adonner à l'—.

Avocassier, ère, ած. հգ. փառաբանական, փառասիրական. éloquence —ère. La gent —ère, գրոհ փառաբանից, փառասիրանի. 2. ա. փառասէր, փառաբանիչ:

Avocat, e, գ. խօսնակ, փառաբան, փառաբանութիւն. petit —, փառաբանիչ. un bon —. — fameux, célèbre, éloquent. Savant —. — consultant, խորհրդատու —. — plaidant, դատատանաւոր —. — à la Cour d'appel de Paris, à la Cour de cassation, au Conseil d'État. — général, հանրական —. — sans cause, անդատ —. un — de causes perdues, դատակորոյս —. l'— du diable, — սատանայի, դիւափառասէր (որ ի կրօնական ժողովս առարկութիւնս առնէ). plaider par —. Notre — a bien plaidé. Elle fut reçue —e. 2. փ. —, բարեխօս, չառագով, բարեխոսութիւն. se faire l'— de, — լինել. vous avez en lui un bon —. Je serai votre — auprès de lui. Elle fut mon —e et mon conseil dans cette affaire. Prendre la vérité pour son —e. || L'— des pécheurs, բարեխօս մեղաւորաց (Ս. Կոյսն):

Avocat, ա. բ. աւկատանձ, կն. **Poire-avocat.**

Avocatier, ա. բ. աւկատանձի. հն. **Laurier-avocatier.**

Avocatoire, ած. բղկ. վերակոչ, կոչող. lettres —s, վերակոչաձուղք. — հրովարտակք. 2. ա. կոչաձուղ:

Avocette, ի.Ծ. որոր. ազգ բարձրաոտն Ծուչնոյ:

Avocette.

Avoi, ա. գջ. հնձանատիսխոտՒիւն (գարնջոյ). donner un —, հնձանատիսխել զգարնջոյ:

Avoine (ավուէն) ի. բ. վարսակ, կուշուկ (հատն) « եուլպի ». semer l'—. — blanche, noire, bonne, pesante, légère. Un litre d'—. Cribler l'—. Donner l'— aux chevaux. Paille, farine d'—. Bale d'—. 2. — (բոյսն). les —s sont belles. Couper, faucher, faire les —s, —ն կտրել, հնձել. || — élevée, կուկրուկ. հն. **Fromental.** || — des prés, S. **Avenette.** || Folle —, S. **Avéneron.**

Avoinerie, ի. բ. վարսակատուն, վարսակոց. արտ վարսակի:

Avoineux, euse, ած. վարսակուտ :

Avoir [j'ai, tu as, il a, n. avons, v. avez, ils ont; j'avais, tu avais, il avait, n. avions, v. aviez, ils avaient; j'eus, tu eus, il eut, n. eûmes, v. eûtes, ils eurent; j'aurai, tu auras, etc.] ն. ունել, լինել (ունեք), *ունենալ. j'ai, ունիմ, է իմ. tu as, ունիս, է քո. il a, ունի, է նորա. un homme avait deux fils, առն միոյ էին երկու որդիք, * մարդ մի երկու որդիք ունէր. tous avaient un seul cœur, մի սիրտ էր ամենեցուն, միասիրտ էին ամենեքին, * ամէնքն մի սիրտ ունէին. quelle affaire avez-vous? ինչ գործ է ձեր, * ինչ գործ ունիք. il a eu un enfant, եղեւ նմա որդի, * որդի մի ունեցաւ. — du bien, des propriétés, une maison, des livres, un emploi, un couteau, — ինչս, առացուածս, առն մի, մատեանս, պաշտօն, դանակ մի —. — des ennemis, des domestiques, ունել թշնամիս, ծառայս, * թշնամիք, ծառայք ունենալ. — une bague au doigt, *մատն մատանի —. — une tache sur ses habits, *հագուստին վրայ բիծ —. n'— pas d'enfants, չունել որդիս., անորդի՝ անզաւակ է. n'— rien, չունել ինչ, Ռափուր է. յամենայնի, * բան չ— . il n'a pas d'argent, չունի արծաթ, չէ նորա արծաթ, անարծաթ է, *առակ չունի. il a le bras cassé, բեկեալ է Ռեւ նորա, * Ռեւն կոտրած է. cette rue a dix mètres de large, փողոցս այս 10 մետր ունի լայնութիւն, *առան մետր է լայնութիւն փողոցիս. il a des habitudes, սովորութիւն ունի. il a droit sur qc., ունի իրաւունս ի վերայ իրիք, *բանի մի վերայ իրաւունք ունի. — qn., qc. avec soi, — որ, ինչ ընդ իս, *հետն ունէր, բան մի —. — qn. chez soi, — զոք ի տան, * առնն մէկն —. 2. ունել, կրել. — à la main une coupe, une boîte, — բաժակ, տուփ ի ձեռին. ayant un casque sur la tête, ունելով՝ կրելով սաղաւարտ ի գլուխն. 3. ի. ունել, լինել. — de l'esprit, միտս ունել, մտացի է. *խելք ունենալ, խելացի է. 4. ունել, զգալ, *ունենալ. — un mal, ցաւ —. j'ai mal à la tête, au ventre, ցաւ գլուխ իմ, որովայն իմ ցաւէ. * գլուխս, փորս կցաւի. — chaud, des douleurs. Qu'as-tu? զի՞ է քո, ինչ ունիս՝ կզգաս. qu'a-t-il? զի՞ է նմա, ինչ ունի՝ կզգայ. qu'avez-vous que vous ne mangez pas? զի՞ է զի չուտէք, *ինչ ունիք որ չէք ուտեր. — en horreur, en aversion qn., qc., սոսկումն՝ ատելութիւն ունել՝ զգալ ուժեք, իրիք. — de l'affection, de l'amour, de l'amitié, ունել սէր, բարեկամութիւն. — de l'ambition, փառասէր է. — soif, ծարաւի է. ծարաւիլ, * ծարաւ —. — faim, — քաղց, նօթի՝ անօթի է. — pitié, գութ ունել, գթալ. — envie, իղձ է. փափաքիլ. — peur, ահ ունել, ախտանալ զերկիւղ, երկնչել, * վախ ունենալ. — honte, զարհուրի հարկանիլ, ամաչել, * ամօթ —. — l'honneur de, պատիւ ունել. — soin, հոգ՝ խնամ —. 5. ունել, առանալ, առնուլ, բերել ի ձեռս. il a eu tout ce qu'il demandait. On a quatre pommes pour dix sous. On a cela à bon marché, Ռեւնագին մարի է — զայս, * սրժան կ'առնուի. on n'a pas cela facilement, * զայս դիւրաւ մարդ չկրնար ունենալ՝ ձեռք բերել. c'est un tel qui aura le prix. On ne peut rien — de lui. — l'accomplissement, կատարումն առնուլ, * կատարիլ. j'ai eu un bouton à la main, եղ շտիկ ի ձեռն իմ, * ձեռքս շտիկ մի եկաւ. 6. ունել, յանձին բերել, ածել ի դէմս. — les traits de qn., — վերմանութիւն ունել. — la parole dans une assemblée, ունել իրաւան խօսելոյ, * խօսք ունենալ. vous avez la parole, օրէն է ձեզ խօսել, ձեր են բանքն, * խօսքն ձերն է, խօսելու կարգն ձերն է. — sous les yeux, ունել առաջի աչաց՝ ակնարեւ, *աչքին առջեւ ունենալ. — sous la main, ունել ի ձեռին, * ձեռքին մէջ՝ տակ ունենալ. — la haute main sur qn., sur qc., * բանի մի՝ մէկու վերայ կատարեալ իշխանութիւն ունենալ. — les yeux sur qn. *աչքն մէկուն վերայ է., ուշի ուշով վերան հսկել. || — l'air, S. **Air**. — une femme, լինել՝ անկանիլ ընդ կնոջ, գիտել զնա. j'ai eu cette femme. — le bonheur de, S. **Bonheur**. — affaire à qn., S. **Affaire**. — je ne sais quoi, չգիտեմ զինչ ունել. leurs délassements doivent — je ne sais quoi de décent. (Mass.) անարատք նոցա պարտին ունել չգիտեմ զինչ՝ որպիսի ինչ վայելուչ. Cette personne, cette chose a cela de bon que ... *այս անձին, այս բանին լաւութիւնն՝ օգուտն այն է որ ... || — le sac, S. **Sac**. — en qn. un défenseur, ի պաշտպան իւր ունել զոք. * մէկն իրեն պաշտպան ունենալ. — de quoi vivre, եւ ը. — de quoi, բարեկեցիկ է., *ապրուստն ունենալ :

Avoir à, նախընթաց գոյականի, ունել, * ունենալ. — des gens à sa suite, * հետն մարդիկ —. — qn. à dîner, — զոք ի ճաշ :

Avoir à, նախընթաց անեք. բայի՝ նշանակել ունել, պարտիլ, *ունենալ, պէտք ունենալ, հարկի մէջ է. j'ai à faire une visite, *այցելութիւն մի ունիմ՝ պարտիմ ընելու. j'ai des ordres à donner, հրամանս ունիմ տալոյ, հրամանս պարտիմ տալ. vous n'avez qu'à vouloir, qu'à ordonner, qu'à faire, qu'à dire, շատ է զի կամիցիք, զի հրամայիցէք, զի առնիցէք, զի ասիցէք. *ուզելնիդ, հրամայելնիդ, ընելնիդ, ասելնիդ միայն բաւական է. après un tel affront, je n'ai plus qu'à mourir, *այսպիսի նախատինքին յետոյ մեռնիլ միայն կմնայ ինձ. vous avez à combattre, մարտնչել հարկ է՝ առաջի կայ ձեզ. j'ai à lui parler, բան ինչ է իմ ընդ նմա, խօսել ունիմ ընդ նմա, ունիմ ինչ ասել նմա, * իրեն խօսք մի ունիմ, հետն խօսիլ ունիմ ընդ նմա, ունիմ ինչ ասել նմա, * իրեն խօսք մի ունիմ, հետն խօսիլ ունիմ. n'— rien à répliquer, անպատասխան՝ անպատասխանի է., *պատասխանելիք բան չունենալ. || տպ. Tu n'as qu'à recommencer ! * եղի՛ կրնաս՝ նորէն սկսի՛ :

Avoir de, ունել, առացեալ ունել. de qui avez-vous cette nouvelle ? ո՞ւ ետ ձեզ զլուրդ. *որմէ՞ լուրն ունիք :

Avoir pour, ունել իբրեւ, համարիլ, նկատել. — pour suspecte la vertu même. (La Bruy.) Il a pour but, կէտ նպատակի նորա է. le monde est heureux de vous — pour maître, երջանիկ է աշխարհ ունել զձեզ տէր՝ իւր տէր. j'ai pour aïeul le père des dieux. (Rac.) հաւ իմ հայրն առասպոց. — qc., qn. pour soi, ունել իւր նպաստաւոր՝ պաշտպան զոք, զիմն. elle a pour elle sa beauté. Il a pour lui le ministre. Ils ont pour eux la justice. — pour agréable, կամ զչ. — agréable, հաճոյ համարիլ, հաճիլ. je ne ferai cela qu'autant que vous l'aurez pour agréable.

En avoir pour, *ասի պրաղման մի համար անցուցած ժամանակին. j'en ai pour six mois à m'ennuyer à la campagne, * վեց ամիս գեղն պիտի ձանձրանամ. վեց ամիս ունիմ գեղն ձանձրանալու. combien de temps mettrez-vous à faire ce travail? J'en ai pour deux mois. *այս գործն քանի՞ համար ո՞րչափ ժամանակ պիտի անցունէք : — Երկու ամիս : Il n'en a plus pour longtemps, մաշամբն է, *շատ չապրիր :

En avoir assez, en — autant qu'il faut, plus qu'il n'en faut, en — par-dessus la tête, * բանէ մի առատիկ յափրացած՝ ձանձրացած է. Quoi qu'il en ait, զինչ եւ լիցի, * ինչ որ լինի :

է. ***En avoir à*** կամ ***contre qn.,*** դժուարանալ, դժուարակիլ է., սրտմտիլ, զայրանալ, բարկանալ, * սրդողիլ. à qui en avez-vous? *որո՞ւն հետ սրդոզած էք. contre qui en a-t-il? *ո՞ւն սրդոզած է :

En avoir son soûl, tout son soûl, գինեալ՝ * գինով է., եւ ի.՝ յափրացեալ՝ *զզուած է:

Օժանդակ բայ. j'ai dit, առացի, * ըսի. j'ai donné, եռու, * տուի. il avait ordonné, հրամայեալ էր, * հրամայած էր. il a plu, հաճոյացաւ. ce que vous avez fait, զոր ինչ արարէք, * ինչ որ ըրիք. vous avez été sages, * խելօք կեցաք. ils ont vécu, կեցին, * ապրեցան. j'ai eu raison, *իրաւունք ունեցայ :

դ. Il y a, է, գոյ, են որ, * կայ, կան. il y avait, գոյր, կայր, էր, *կար. il y a un an, մի ամ է, * տարի մի կայ. տարի մի է. il n'y a rien, չիք ինչ, *բան չկայ. quel plaisir y a-t-il? զի՞նչ հաճոյք իցէ, *ի՞նչ հաճոյք կայ: il y eut beaucoup de sang versé, առիւն բազում հեղաւ. * շատ արիւն Ռափուեցաւ. il y en a qui pensent, են մարդիկ որ խորհին, ոմանք ի մարդկանէ խորհին զի. * մարդիկ կան որ կմտածեն Ռէ... nous avons, vous avez des gens qui ... գո՛ւն՝ կան մարդիկ զի ... n'avons-nous pas des

gens qui croient à de pareilles absurdités? * մինի չունի՞մք մարդիկ որ այնպիսի պյանդակութեանց կիսաւ-ատան. il y a de la honte à s'abaisser ainsi, ամօթ է խոնարհիլ այսպէս. il y a longtemps que, բազում ժամանակք են զի, *շատ ժամանակ է որ. il y a un mois qu'il est parti, մի ամիս է յորմէ հեռի մեկնեցաւ, * մի ամիսն է ի վեր մեկնեցաւ. y a-t-il rien de plus indigne, եւ իցէ՞ ինչ քան զայս անարժան. * ասկի ասկի անարժան բան կա՞յ. il n'y avait rien, չգոյր ինչ, *բան չկար. pourvu qu'il y ait assez d'argent, շատ է զի գոյցէ արծաթ բաւական, *հերիք է որ բաւական սուակ լինի՝ գտնուի. il n'y a pas doute, չիք ինչ տարակոյս, *տարակոյս չկայ. il y aurait de la folie à refuser cela, անմտութիւն իցէ մերժել զայն. il eut à combattre, նիաւ՝ հարկ եղեւ նմա մարտնչել, * պէտք ունեցաւ՝ հարկադրուեցաւ կռուիլ. il n'y a rien que je ne puisse faire pour vous, չիք ինչ, չիք եւ չիք ինչ զի չարարից վասն քո, * բան չկայ որ ձեզ համար չընեմ. il y a tout à espérer, *ամէն ինչ յուսալի է. il y a tout à parier qu'il réussira, *բոլորովին հաւանական է որ պիտի յաջողի. Voy. **Beau, Égard, Main, Partage, Peine, Raison, Tête.**

Avoir, ա. գոյք, ինչք. *ունեցածն. c'est tout son —, բոլոր —ն է. voilà tout mon —, ահա բոլոր —ս. petit —, ընչիկ. 2. զն. պահանջք, առք. doit et —, պարտք եւ պահանջք, *առլիք եւ —:

Avoira, ա. բ. աւորնի. վշտաւարմաւնի Կուինեալի:

Avoisinant, e, ած. մերձաւոր, մերձակայ, մօտ. les rues, les terres —es.

Avoisiné, e, անց. être bien, mal —, ունել լաւ՝ յոյն դրացիս, *լաւ՝ անպիտան դրացիներ ունենալ:

Avoisinement, ա. մերձաւորութիւն, մօտաւորութիւն, դրացութիւն:

Avoisiner, ն. դրացի՝ մերձաւոր՝ մերձ՝ մօտ լ. — qn., qc. Ce mont dont le sommet avoisine la nue, անդագաթր է կատար լերին. 2. վ. մերձենալ, *մօտենալ. son désir acquiert alors une intensité qui avoisine la monomanie. (H. de Balzac.)

S'avoisiner, դ. դրացի՝ մերձաւոր լ., մերձենալ, *մօտենալ. pour s'apprivoiser à la mort, il n'y a que de s'en avoisiner.

Avorté, e, անց. եւ ած. վիժեալ, անցուցեալ, վիժած, Ծերած. 2. վիժած, զածած, *հատած. blé, fruit —. 3. վ. վիժեալ, վիժած, ի դերեւ ելեալ, *հերիք եղած. talent, dessein —. Entreprise —e. L'affaire est —e.

Avortement, ա. վիժուածն, վիժանք, * զաւակ անցուցանելն. — accidentel, provoqué, volontaire, — դիպուածական, դրդեալ, կամաւոր. Provoquer l'— . — criminel, սպանութիւն. 2. վ. —, դերեւութումն, դերեւանք, անյաջողութիւն. l'— des desseins qu'il avait formés.

Avorter, ն. վիժել, անցուցանել, *զաւակ անցուցանել (ասլօրինաւոր հղեռութիւն. բնականն ասի faire une fausse couche). se faire —, վիժեցուցանել, անցուցանել զաւակն. * ապրեալն անցուցանել ասի. les femmes se faisaient —. Cette cavale a reçu un coup de pied qui l'a fait —. Les vaches, les brebis avortent fréquemment. 2. վիժել, *ձուիլ. les boutons des poiriers ont —é. Il y a des vents qui font — les fruits. 3. վ. վիժել, դերեւիլ, դերեւեալ, ի դերեւ ելանել, դերեւ լ., չյաջողիլ, * հրէն ելնել. ce projet, ce dessein avorta. Cet accident fit — l'entreprise.

Avorton, ա. վիժած, վիժուկ, անցուցեալ, անց. un informe —. 2. հգ. վիժած, վիժուկ, զածած. այլ կարճահասակ եւ այլանդակ. c'est un —. || հգ. — (այլ սակաւարժէք). des —s politiques, քաղաքական —ք. 3. վիժած, զածած, վտիտ, *ճուզած (ասունկ, պտուղ). 4. վ. վիժած, զածած, վիժիկ. արագագործ եւ անխնամ երկասիրութիւն. c'est un —. Accoucher d'un —.

Avouable, ած. խոստովանելի. un projet — est conforme à l'honneur. Ce n'est pas —.

Avoué, ա. դատաւոր. — de première instance. — à la Cour d'appel. Une étude d'—. Clerc d'—. Constituer —. L'— du demandeur, du défendeur. — poursuivant.

Avouer [j'avouais, n. avouions; q. j'avoue, q. n. avouions] ն. խոստովանիլ, խոստովան լ., ի խոստովան գալ. — le fait, le crime, sa faute. Je vous avoue mon faible, mon ignorance. Il avoua l'avoir fait. Avouez-moi la vérité. || անխ. —. il a fini par —. Il a tout —é, *ամէն բան խոստովանեցաւ. faire —, ի խոստովան ածել, խոստովանեցուցանել. 2. —, հաւանիլ, հաստատել. vous avouerez que votre conduite est blâmable. J'avoue tout ce qui s'est fait. J'avoue d'avance tout ce que vous ferez en mon nom. 3. խոստովանիլ, ճանաչել, ընդունել. — un enfant, une dette, un ouvrage, un écrit. — pour sa fille. || բ. Il faut — que, պարտ է խոստովանիլ՝ ճանաչել զի. je l'avoue, կխոստովանիմ. avouons-le, խոստովանիմք. il faut l'—, nous ne sommes que les disciples des Newton, des Locke.

S'avouer, դ. խոստովանել զանձն, խոստովան լինել. — coupable. — plus faible qu'un autre. — vaincu, զպարտութիւն խոստովանել. 2. խոստովանիլ, խոստովան լ., * խոստովանուիլ. cela peut —.

Avoyer (ավուայէ) ա. նախատեղակալ (ի Զուիցերի):

Avril, ա. ապրիլ, աիեկան «նիսան». au mois d'—, յամսեանն —ի. le 5 —, ի 5 —ի, *—ի 5ին. 2. վ. եւ բ. —, սկզբնաթոյս հասակ. en l'— de mes jours, յապրիլի աւուրցս, ի սկզբնաթոյս հասակիս. à l'— de ses ans, յ—ի ամացն, ի ծաղիկ հասա-

կին. l'amour, cet — de l'homme. (V. Hugo.) 3. ն. Poisson d'—, ապրիլածուկն, խաբ. ապրիլի առաջին օրն կատակի համար եղած խաբէութիւն. donner un poisson d'— à qn., — տալ ումեք, *—ի առաջին օրն մէկն խաբել:

Avrilé, e (ավրիլիէ) ած. եգ. Blé —, S. **Avrillet**.

Avrillée, ի. ապրիլանձրեւ, *ապրիլի անձրեւ:

Avrillet, ա. եգ. գարնանացան, գարնցան. *ապրիլի մէջ ցանած ցորեն:

Avrilleux, euse, ած. ապրիլային. le temps —, — օդն:

Avroche, ի. բ. կմուկ. տեսակ սոսիդեայց (chénopodées).

Avron, S. **Avéneron.**

Avuara, S. **Avoira.**

Avuer, ն. ո. ականել, դիտել զորսն. — la perdrix, la caille.

Avulsif, ive, ած. վ. խլիչ:

Avulsion, ի վ. խլումն. — d'une dent. հն. **Extraction.**

Avunculaire (ավնն) ած. հօրեղբօրական, մօրաքեռական, մօրաքրոջական. puissance —.

Avuster, ն. ներ. ծայրակցել (քշչուանս). = ***S'***—, դ. —լ. ces cordes s'avustent mal.

Axanthe, ա. բ. առանցածաղիկ. սեռ. ոսիդի տոհմեայց (rubiacées).

Axe, ա. ատ. կիտ, առանցք « միմիչք ». L'— d'une sphère, d'un globe, d'une planète, du monde, de la terre. — de rotation, — հոլովման. 2. բ. առանցք, սեռն. l'— d'une fleur, d'un fruit. — florifère, — ծաղկաթիր. 3. մբ. առանցք, լիսեռն, սռնակ « միլ, տիկիլ ». հն. **Essieu.** — d'une roue. — d'une balance, առանց՝ մէջ կշռոյ. — du tambour, du treuil, առանց՝ լիսեռն Ճախրի, պտրանի. — d'oscillation d'un pendule, — ճաճանման ճօճանակի. — d'un cadran, պաշն ժամացուցակի. 4. մգ. S. **Axis.** 5. ն. առանց. — droit, spiral, — ուղիղ, պարուրաձեւ. || եչ. —. l'— d'un cône, d'un cylindre, — կոնի, գլանի. — transverse de l'ellipse et de l'hyperbole, — ընդլիջական Ճեղուի, կոնաձեւի. — conjugué կամ second — de l'ellipse et de l'hyperbole, լծորդ կամ երկրորդական — Ճեղուի եւ կոնաձեւի. — rectiligne, curviligne, — ուղղագիծ, կորագիծ. || ոբ. —. — optique, visuel, — տեսողական. — d'une lentille, — ապակեաձեւի. || կ. —. — principal, գլխաւոր —. —s secondaires, երկրորդական —ք. || բգ. —. — magnétique, électrique, — մագնիսական, էլեկտրական. || ինք. —. — d'un cristal, — բիւրեղի:

Axi, S. **Piment.**

Axia, Axie (աքսի) ի. բ. արմատ. Ուսի ի Քոշինշին:

Axial, e, aux, ած. առանցքական. position, ligne —e.

Axiane, S. **Axia.**

Axicorne, ած. կ. խեցանկչիք. որոյ եղջիւրք նման են խեցւոյ (axis) եղջիւրներուն:

Axicule, ա. առանցիկ, առնակ :

Axie (աքսի) ի. կարևորուկ. խեցեմորթ ինչ եւ միջատ. 2. բ. տ. **Axia.**

Axifère, աճ. բ. առանցաբեր, végétaux —s. 2. կ. —, polypier —.

Axiforme, աճ. բպ. առանցաձեւ. corps —.

Axifuge, աճ. բգ. ագբ. առանցասլաց. հն. **Centrifuge.**

Axigraphe, աճ. հբ. առանցագիր:

Axile (աքսիլ) աճ. բ. առանցային. organes —s. Graine, embryon —.

Axilé, e, աճ. բ. առանցաւոր :

Axillaire (աքսիլէր) աճ. մգ. անթային, անթական. artère, veine —. Creux —, անթ, անուի. 2. բ. —, անթաթոյս. épine, grappe —.

Axille, ի. բ. եւ Ա. անթ :

Axillibarbu, e, աճ. բ. անթամօրուս :

Axilliflore, աճ. բ. անթաճաղիկ. plante —, տունկ —.

Axin, ա. դրգ. ճարպատմոմ. *տեսակ մի ապեղանի :

Axinandre, ա.խբ. կացնաձմակ. ձմակ ինչ բրաձոյ :

Axine, ի. մբ. կացնաձիջատ. պատեռաձեւ ինգոյօդ. 2. ոգ. որդանին. *նիւթ պարարտ հանելու Մեքսիքոյի որդանէն (coccus).

Axinée (աքսինէ) ի. բ. կացնակ. տունկ որոյ սերմերք կացնաձեւ. 2. խբ. —. կակղամորթ ինչ :

Axiniphylle, ա. բ. կացնատերեւ:

Axinique, աճ. ոգ. ճարպատմական. acide —.

Axinite, ա. հբ. կացնաքար. ազգ քարի, որոյ բիբերէն կացնաձեւ :

Axinoderme, ա.խբ. կացնամորթ. հն. **Axinée.**

Axinomancie, ի. հխ. կացնահմայութիւն, *կացինով հմայութիւն:

Axinopalpe, ա. մբ. կացնաբողկուկ. պատեռաձեւ ինչ բառաջոդ :

Axinope, տ. **Paspale.**

Axinophore, ա. մբ. կացնակիր. պատեռաձեւ ինչ բառաջոդ :

Axinopsophe, ա. մբ. կացնաշանիկ. պատեռաձեւ ինչ ինգոյօդ :

Axinotome, ա. մբ. կացնահատ. պատեռաձեւ ինգոյօդ :

Axinure (աքսինիւր) ա. ծբ. կացնուկ. սեռ փշաձեւաձակաց :

Axiomatique, աճ. առածային, առածաւոր. poésie —. Jugements —s.

Axiome, ա. առած, բնավճիռ. անվիճելի՝ ինքնայայտ ճշմարտութ, որպէս le tout est plus grand que sa partie. —de philosophie, de mathématique. — indubitable. C'est un — en physique. || Համեմատական հոմանիշքն են **Maxime, Sentence, Apophtegme, Aphorisme.**

Axiomètre, ա. նւ. առանցաչափ, կենաչափ :

Axiomorphique, աճ, հբ. առանձնաձեւ. [ցակերպ :

Axiopistie, ի. աբ. արժանահաւատութիւն: [դց. վրէժխնդիր:

Axiopœnas (աքսիոփէնաս) աճ.

Axiothéate, ա. մբ. արժանատես. սեռ. բառաջոդ պատեռաձեւից :

Axiotime, ի. կ. արժանապատուելի. սեռ. բերոյակերպից (héroïdes).

Axipète, աճ. բգ. ագբ. առանցաձիգ. հն. **Centripète.**

Axis (աքսիս) ա մգ. առնակ. երկրորդ ողնայար պարանոցի :

Axis, ա. կ. հնդկկոջնբու. հնդիկ եղջերու. կն. **Cerf du Gange, Daime du Bengale.**

Axoïde, աճ. մգ. առնակակերպ. 2. ի. —. երկրորդ ողն պարանոցի :

Axoïdien, enne, աճ. մգ. առնակակերպական, առնակերպեան :

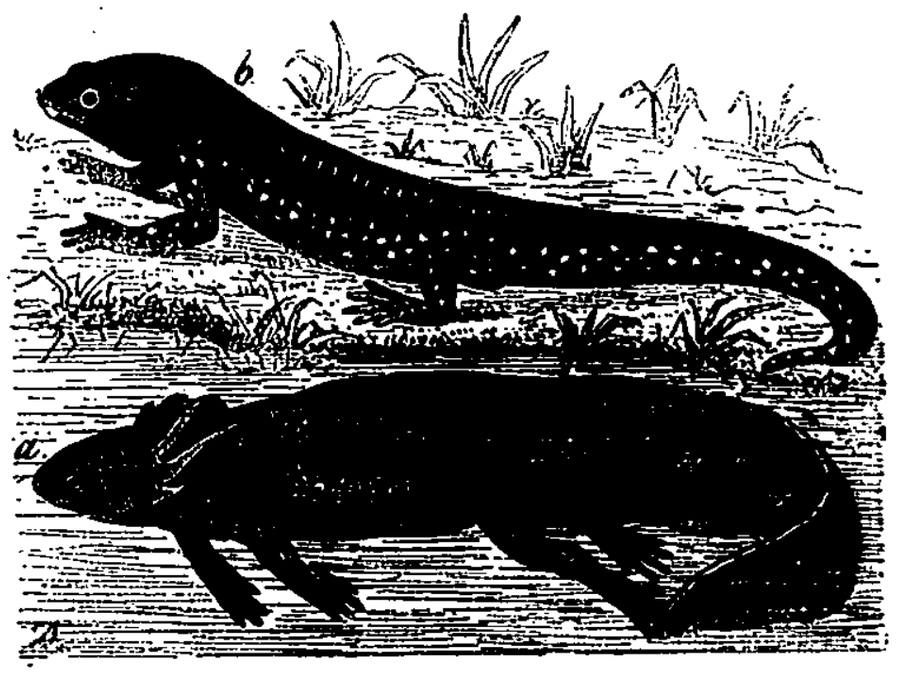
Axoïdo-atloïdien, enne, աճ. մգ. առնատլասակերպեան :

Axoïdo-mastoïdien, enne, աճ. մգ. առնատնակերպ :

Axoïdo-occipital, e, աճ. առնաշլրուշակային. muscle —, կլ. —, դնդեր —. կլ. —. դնդերն տարածեալ ի առնակէն (axis) ցոսկր շլուշակային. || յ. ա. axoïdo-occipitaux.

Axolophe (աքսոլոֆ) ա. բ. կացնացքուն :

Axolotl (աքսոլոթլ) ա. սբ. կացնատոլուն. գետուն ինչ մեքսիքոյի :

Axolotl.

Axomètre, տ. **Axiomètre.**

Axonge (աքսոնժ) ի. ոհոտ, ոխիտ. խոզաճարպ հալեալ. հն. **Saindoux.** 2. — de verre, խարամ ապակւոյ :

Axonoblastées, ի. յ. բ. սեռնաբողբեայք. կարգ ինչ լօտից :

Axonométrique, աճ. առանցաչափական. perspective —.

Axonope, ա. բ. սեռնաձիոյզ. սեռ տոհմի սիզաբուսոց :

Axonophyte, ա. բ. սեռնաբոյս. *անուն ճանապատեր (amentacé) տրնկոց, որոց ծաղիկք մի եւ նոյն սեռն կամ առանցն ունին :

Axonotèche (ծէշ) ա. բ. սեռնադիր. ազգ փրփրեմասերից (portulacées).

Axophyte, ա. բ. սեռնատունկ. գլխաւոր սեռն (axe) բուսոյն, որ պարունակէ զարմատն եւ զբուն :

Axoquen (աքսոքէն) ա.Ծ. սեռնաձեւ. ջրային մեծ ծառուն Մեխիքոյի :

Axosiphon, ա. բ. սեռնասիփոն. սեռ փլորիդեայց (floridées).

Axospermé, e, աճ. բ. սեռնասերմն :

Axotome, աճ. հբ. առանցահատ:

Axuel, elle, տ. **Axial.**

Axyle (աքսիլ) աճ. բ. անփայտ :

Axyris (աքսիրիս) ա.բ. անգերծիկ. սեռ տոհմի սուեղեայց (chénopodiées).

Ay, մջ. ա՛յ. —! monsieur, comme il dort! (Rac.) || հն. **Aïe.**

Aya, ա. ձբ. այա. ձուկն ի սեռէն արծուկի (bodian).

Aya-aya, տ. **Aye-aye.**

Ayalla, ա. բ. այալա. գեղեցիկ ճառ Մոլուքեան կղզեաց :

Ayamaka, ա. սբ. այամակա. խոշոր ինչ մողէս, քնիկ Քայենի :

Ayant, անց. ներկ. **Avoir**ի. ունող, որ ունի :

Ayant-cause, ա. դտ. իրաւակալ. * որուն յանձնուած են մէկուն իրաւունքն. les ayants-cause.

Ayant-droit, ա. իրաւաւոր, իրաւունակ, իրաւաւէր. chacun des ayants-droit.

Ayapana (այա) ի. այապանի. տունկ կաթմրաձաղիկ ի սեռէ երեսնակի (eupatoire).

Aydendron (էյենտրոն) ա. բ. սեռնաճառ. սեռ տոհմի սարդեայց (laurinées).

Aye, մջ. ա՛յ, ա՛հ. — ! vous me faites mal. || գն. **Ay, Aïe.**

Aye-aye, ա. կ. ձեռնամուկն. հն. **Chéiromys.**

Ayène, Ayénie, ի. բ. այենեակ, այենիա. տարբեր կամ մշտապալար ինչ քոյս ամերիկեան :

Ayer (այէ) ա. բ. ճարեաս. *Ծուխ Սոնա կղզեաց, որոյ հիւղերէն եւաճ հոյզն կ'անցուննէ մարդուս ճարան :

Ayirampo (այիրամբօ) ա. բ. հնդկաձիճին :

Aylanthe, տ. **Ailante.**

Aylmérie (էլմէրի) ի.բ. էլմէրիկ. էլմերիա. սեռ տոհմի անթառամեայց (amarantacées) Աստրալիոյ :

Ayloïnite (էլօինիթ) ա. բ. գերգոտ. սեռ մանկոց տոհմի բեւեկնեայց (térébinthacées).

Aymara, ա. լզ. այմարա, այմարերէն. նոր աշխարհի հարաւեան բարբառաց մին :

Aynet (էնէ) ա. տ. **Ainette.**

Aynitu (էնիթիւ) ա. բ. էնիտու. Ծուխ ի Մոլուքեան կղզիս :

Ayoloogi, ա. բ. աղալուճի. հն. **Bois d'aloès.**

Ayoquantotote (այոքանթոթոթ) ա. Ծ. այոքանտոտոտ. բազմագոյն Ճչնիկ ի Մեխիքոյ :

Ayparhu (էյպարիւ) ա. բ. էյպարու. ճառ Մոլուքեան կղզեաց :

Aypi (էյփի) ա. բ. էյփ. տեսակ շնախոտոյ (cynanchie) Բրազիլի :

Aypnie (էյփնի) տ. **Insomnie.**

Ayra (էյրա) ա. էյրա. տեսակ աղուհաս ի Կուինէա :

Ayri (էյրի) ա.բ. փշաբմաւ, փշաբմաւի. փշոտ արմատնի Բրազիլու :

Aytimul (էյթիմիլ) ա. բ. էյթիմուլի. ծառ Մոլուքեան կղզեաց :

Ayulate, ա. այուլատ. գօտի կանանց ի Բրազիլ :

Ayun (այիւն) ա. բ. այունի. ծառ Ամբոյնան կղզւոյ Մոլուքեանց :

Ayval (էյվալ) ա. բ. էյվալի. Ծուփ Մոլուքեան կղզեաց :

Aye-aye.

Azadirachte (ազատիրաքթ) ա. բ. ազատդրախտ, ազատենի, խտխտակ. ծառ գեղածաղիկ ի տոհմի մոլախոտեայց (méliacées). « ազատիրախտ, Ինդոպի ազաճք »:

Azadirine, ի. ոգ. խտխտակին. * խտխտակի պտղին հանուած դառն իւղ :

Azaléa, Azalée, ի. նազվարդ, ծեղիկ, լեռնավարդ. վարդանման տունկ գեղածաղիկ. des —s.

Azaléine, ի. ոգ. նազվարդին, ծեղինին. S. **Fuchsine.** [(ձայնի) :

Azaphie, ի. բժ. անյատակութիւն

Azara, ի. բ. ազարի. սեռ. տնկոց ի տոհմի հրկատերից (bixacées). 2. կմ. —. սեռ. Բանիեղջիւր (lamellicorne) կակղամորթոց (mollusques).

Azarées, ի. յ. բ. ազարեայք. խումբ հրկատերից, որոց նախատիպ ազարա:

Azareiro, Azarero, ա. բ. ազարերոյ. ծուաղենի (laurier-cerise) Փորուգալի :

Azarimit (իթ) ա. ազարաքար. * քար որ մատանիաց կաւի (terre sigillée) յատկութիւնն ունի :

Azarinit (իթ) ա. բ. ճմոն. տունկ ինչ բժշկական :

Azarnet, S. **Orpiment.**

Azarole, ա. բ. ասիկ. ազոճի տեսակ : [վայրենի Եզենի :

Azauche, ա. բ. մոլաՅզենի.

Azavar, ա. բ. ազավար. անուն հալուձի յարեւելեան Հնդկաստան :

Azédarac, S. **Azadirachte.**

Azédarine, ի. ոգ. խտխտակին. կալաբարակերպն խտխտակի :

Azélaïate, ա. ոգ. ազելայատ :

Azélaïque, ած. ոգ. ազելային. acide —, ազելաԹՈու :

Azèle, S. **Azélie.**

Azelem, ա. բ. ազորի. տունկ ի սեռէ փայտակնի (xylopie).

Azélide, ած. մբ. անմախլեայ. || —s, ա. յ. —ք. հատուած ցեղի ճաղկաճանճեայց որոց նախատիպ անմախուկ :

Azélie, ի. մբ. անմախուկ. միջատ ինչ:

Azerole, ի. հազրան, վայրի խնձոր, * ալոն, սարի խնձոր « հալբն ». S. **Torminal,** բ.

Azerolier, ա. հազրենի, * ալոնենի « հալբն տղաքը ». S. **Torminal,** բ.

Azimut (ազիմութ) ա. աս. գագաԹնաչիւռ, ազիմուտ. ազեղն հորիզոնի որ ընդ միջ կայ միջօրէականի կէտին :

Azimutal, e, ած. գագաԹնաչիւռական. cercles azimutaux, — բոլորակք. 2. ա. նր. գագաԹնաչիւռացոյց. կողմնացոյց գագաԹնաչիւռական :

Azobenzide, ա. ոգ. անկենաակնդրիտ :

Azobenzoate, ա. ոգ. անկենաակնդրատ :

Azobenzoïde, ա. ոգ. անկենաակնդրակերպ : [կնդրակերպին :

Azobenzoïdine, ի. ոգ. անկենա-

Azobenzoïque, ած. ոգ. անկենաակնդրական : [կնդրտուլ :

Azobenzol, ա. ոգ. անկենաա-

Azobenzoyle, ա. ոգ. անկենաակնդրուլատ :

Azobenzoylide, ա. ոգ. անկենաակնդրուլատիդ :

Azobenzyle, ա. ոգ. անկենաակնդրատ :

Azocarbide, ա. ոգ. անկենածխիդ. հն. **Cyanide.**

Azocarbique, ած. ոգ. անկենածխային :

Azocarbure, ա. ոգ. անկենածխուկ :

Azoch, Azock, Azoth (ազոշ, ազոք, ազոթ) ա. արարչաթիւն (քիմիաբարց) :

Azoérythrine, ի. ոգ. անկենակարմրին :

Azoïque, ած. ոգ. անկենային :

Azoléinique, S. **Œnanthylique.** [իղային. acide —.

Azoléique, ած. ոգ. անկենա-

Azolitmine, ի. ոգ. անկենախոտաքթին. նիւթ գունաւորիչ նիւթոց խոտաքարի (tournesol).

Azolle, ի. բ. մորուկ. բոյս ջրային մանրատերեւ :

Azollées, ի. յ. բ. մորկեայք. կարգ ծաղկաւոր բոյսերու, որոց նախատիպ մորուկ :

Azomarate, ա. ոգ. անկենամարտատ. * տեսակի անուն զուգախառնուԹեանց անկենամարտային ՔլուԹոյ հիմանց (bases) հնտ :

Azomarique, ած. ոգ. անկենամարտային. acide —, — ՈՈու, * որ կգոյանայ ազդեցուԹեամբն անկենային ՈՈուոյ ի վերայ պիմարային (pimarique) ՈՈուոյ :

Azonaphtylamine, ի. ոգ. անկենանաԹուամին. կալաքար ինչ:

Azonium (իում) ա. ոգ. S. **Hydrazonium.**

Azoodyname, ած. բժ. անկենազօր, անզօր :

Azoodynamie, ի. բժ. անկենազօրուԹիւն, անզօրուԹիւն. չքուԹիւն կենդանական զօրուԹեան :

Azoodynamique, ած. բժ. անկենազօրական:

Azoospermie, ի. բիս. անկենդանասերմուԹիւն * չգոյուԹիւն սերմնակենդանաց (spermatozoïdes) սերմանն մէջ :

Azootique, ած. եր. անկենդանական. * կենդանի չունեցող. terrains —s. [սալենՈՈու :

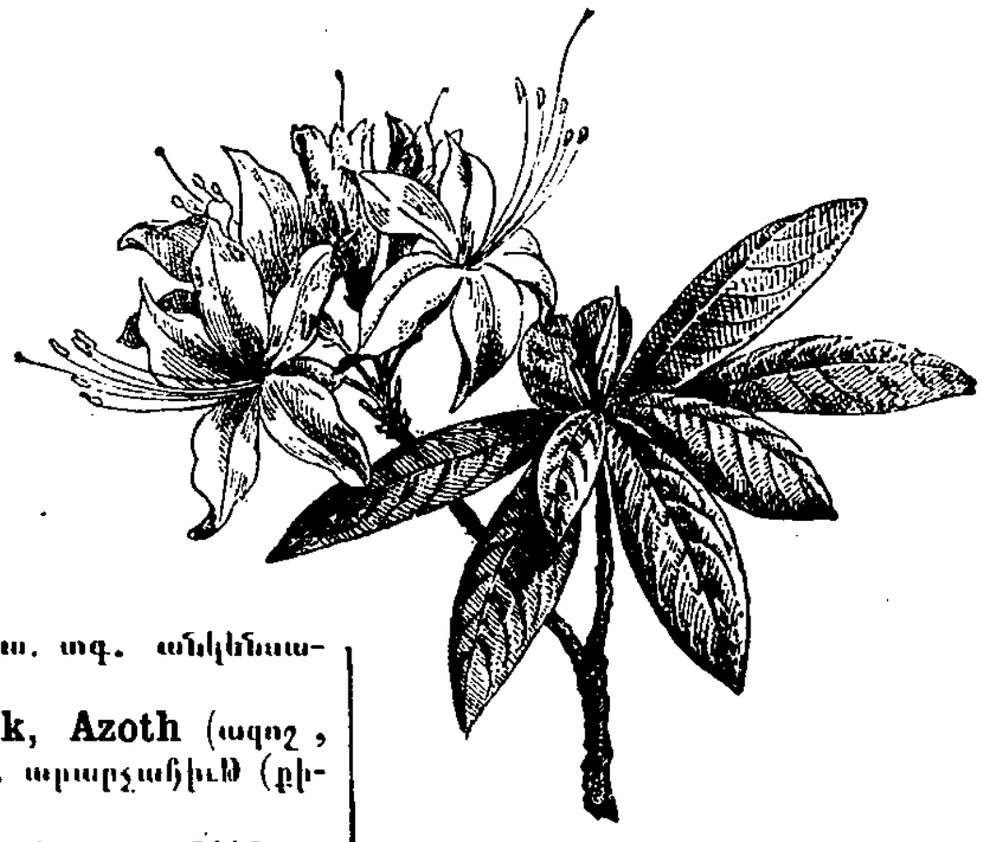
Azophénéthol, ա. ոգ. անկեն-

Azophénine, ի. ոգ. անկենաֆենին. նեԹ բիւրեղանալի ի կարմիր ՈանՈս (lamelles).

Azophénol, ա. ոգ. անկենաֆենուլ :

Azophénylamine, ի. ոգ. անկենաֆենուամին. գոյացուԹիւն ինչ :

Azophénylène, ա. ոգ. անկենաֆենուէնն. հիմն ինչ բիւրեղացուցիչ :

Azalée.

Azophore, ի. բ. մօրուակիր. ցեղակից արմատակիր (rhizophore) սեռի : [կենապուտակրաճ :

Azophosphoré, e, ած. ոգ. ան-

Azor, ա. բ. ազոր, շուն. un —.

2. վ. —, այլ անձնանուէր. c'est un —.

Azorelle, ի. բ. ծիծուբ. տունկ

Azorite, ի.հբ. ասորաքար. գբուեալ յԱսորեան կղզիս:

Azosalicyle, ա. տգ. անկենսուռուստ. մակամոաճական արմատական օշակային աճանցից ուռուստոյ (salicyle) ջրածնուկի:

Azosalicylure, ա. տգ. անկենսուռուստուկ. զուգախառնութիւն անկենսուռուստոյ (azosalicyle) եւ մի մետաղի:

Azosme, ի. բ. անուսա. ապգ սընկոց: [ծծմբատ:

Azosulfate, ա. տգ. անկենսա-

Azosulfopicramyle, ա. տգ. անկենսաածծմբադառնօսլուստ:

Azotane, ա. տգ. անկենսաքլոր. *զուգախառնութիւն անկենսանի քլորի հետ:

Azotate, ա. տգ. անկենսատ. *սեռական անուն զուգախառնութեանց անկենսային (azotique) ՔՔոյ հիման մի հետ:

Azotation, ի. տգ. անկենսանում, անկենսում:

Azote, ա. տգ. անկենսան, անկենդան, մահաճին. *գազային պարզ մարմին անհոտ եւ անգոյն. || կն. **Nitrogène**, բորակածին, եւ **Alcaligène**. 2. աճ. —. — gaz, *— գազ:

Azoté, e, աճ. տգ. անկենսանեալ, անկենսանաճ, անկենսախառն. aliments —s.

Azoténèse, ի. բժ. անկենսանախատ. հիւանդութիւն յորում անկենսանն առաւել է քան զայլ տարբագիտական տարերս ի մարմնի:

Azoter, ն. տգ. անկենսանել, անկենսել. անկենսախառն առնել.

S'azoter, դ. —իլ:

Azoteux, աճ. տգ. անկենսանուստ, անկենսուստ. acide —, —ՔՔու:

Azoth, s. **Azoch**.

Azothydrique, աճ. տգ. անկենսաջրային. acide —.

Azotide, ա. տգ. անկենսիդ. բաղկաց (composé) որոյ մի ի տարերացն է անկենսանն. || —s, ա.յ. տգ. —ք. տոհմ պարզ մարմնոց, որոց նախատիպ է անկենսան:

Azotifère, աճ. տգ. անկենսակիր:

Azotimètre, ա. տգ. անկենսաչափ:

Azotine, ի. ար. անկենսիկ. բրդեղէն կամ մետաքսեղէն նիւթ անկենսեալ:

Azotiodique, աճ. տգ. անկենսամանշային. *բաղադրեալ անկենսանային եւ մանշային ՔՔուներով:

Azotique, աճ. տգ. անկենսային, անկենդանային. acide —, — ՔՔու, անկենդանաՔՔու: [լորումն:

Azotisation, ի. տգ. անկենսա-

Azotiser, ն. տգ. անկենսաւորել:

S'azotiser, դ. անկենսաւորիլ:

Azotite, ա. տգ. անկենսիտ. *աւազն ապից կազմելոց մի հիմի (base) եւ մի անկենսանուստ (azoteux) ՔՔուէ:

Azotoïdes, ա. յ. տգ. անկենսակերպք. տոհմ մարմնոց որք պարունակեն անկենսան, լուսակիր եւ զարկիչ:

Azotoluidine, ի. տգ. անկենսատոլուին. մարմին արտադրեալ յազդեցութենէ անկենսանուստ ՔՔուոյ ի վերայ տոլուիդինի (toluidine).

Azoto-mercurique, աճ. տգ. անկենսատնդկային:

Azotoxyde, ա. հբ. անկենսաՔՔուուկ. *սեռ. անկենսանի ՔՔուուկ պարունակող հանքայ:

Azoture, ա. տգ. անկենսուկ. խառնուրդ անկենսանի եւ պարզ կամ մարմնոյ. — de sodium.

Azoturie, ի. բժ. անկենսամիզում. հիւանդութիւն յորում մէզն պարունակէ չափազանց միզակ (urée):

Azotyle, ա. տգ. անկենսուստ. անկենսային ՔՔուուկ:

Azoxybenzide, ա. տգ. անկենսաջրածնակնդրիդ. *նիւթ գոյացեալ տաքցունելով բորկակնդրինն (nitrobenzine) խալոյ (potasse) ջրային լուծուածի հետ:

Azoxybenzol. ա. տգ. անկենսաջրածնակնդրուլ. հն. **Azoxybenzide**.

Azoxylène, ա. տգ. անկենսափայտին. արտադրութիւն վերածուեամբ բորակափայտինի (nitroxylène). [քիլ. կապուտակիչ նիւթ:

Azulène, ա. **Azuline**, ի. տգ.

Azulmate, ա. տգ. անկենսակընձնատ. *սեռական անուն աղից կազմելոց զուգախառնուեամբ անկենսակնձնային ՔՔուոյ հիման հետ:

Azulmine, s. **Ulmine**.

Azulminique, **Azulmique**, աճ. տգ. անկենսակնձնային:

Azur, ա. հբ. կապուտակ, լազուարդ. նիւթ բաց կապոյտ «լաճվէրթ». || pierre d'—, s. **Lapis-lazuli**, **Lazulite**. || — de cuivre, կապուտակն պղնձոյ, հն. **Azurite**. 2. կապուտակ, լուրթ, լուրջ, լաժուրդ. բաց կապոյտ գոյն. bleu d'—, կապուտակ երկնագոյն. ciel d'—, կապուտակ՝ կապուտակագոյն՝ կապուտագոյն երկինք. l'— du ciel, des cieux, կապուտակն երկնից, երկնակապուտակն, երկնակապոյտն. l'— de la voûte céleste, կապուտակն երկնակամարին. l'— des mers, des flots, de l'onde, կապուտակն ծովուց, ալեաց, կոհակաց. mer d'—, կապոյտ դաշտ. flots d'—, կապուտակ ալիք՝ կոհակք. l'— d'un lac, d'un étang, կապուտակն լճոյ, ջրակի. un nuage d'—, կապուտակ՝ կապուտակագոյն ամպ. yeux d'—, կապոյտ՝ ծաւի աչք. qui a des yeux d'—, ծաւի, խաժակն, *կապուտաչուի. 3. կգ. կապուտակ. կապոյտ գոյն. champ d'—, դաշտ կապուտակ:

Azurable, աճ. կապուտակելի:

Azurage, ա. ար. կապուտակումն, կապուտանկրկումն:

Azurant, e, աճ. կապուտակիչ. substance —e.

Azuré, e, աճ. կապուտակ, կապուտակագոյն, կապուտակատիպ, կապուտերանգ, լրջակապոյտ, կապուտագոյն, լրջակապուտակ, երկնագոյն. lambris, bluet —. Couleur, teinte —e. 2. բՔ. —. la voûte —e, կապոյտ՝ կապուտակ կամար. երկինք. la plaine —e, les plaines —es, կապոյտ՝ կապուտակ դաշտն. ծով. onde —e, կապուտակ ծովիք՝ ալիք:

Azurement, ա. կապուտակումն:

Azurer, ն. կապուտակել, կապուտագոյն ներկանել.

S'azurer, դ. —իլ. cet objet ne s'azure pas facilement.

Azurescent, e, աճ. կապուտակագոյն, *կապուտկեկ:

Azurin, e, աճ. խաժ, խաժագոյն, լրՔագոյն: [Կուլանի:

Azurin, ա. Ք. խաժիկ, սարեակ

Azurine, ի. տգ. խաժին:

Azurite, ի. հբ. խաժաքար, լրջաքար. հն. **Lapis-lazuli**.

Azuror, e, աճ. կապտոակի, կապտոակեգոյն:

Azurouge, ա. Քբ. կապտակարմիր. տեսակ սարկի (fringille) հիւսիսային Ամերիկոյ:

Azuroux, ա. Ք. կապտաշեկ. կապոյտ դալուճ (brunat) քանատայի:

Azuvert, ա. Ք. կապտականաչ. տեսակ սարկի (fringille) Թիմոր կղզւոյ: [կոյ:

Azygite, ա. բ. զուգիտ. ապգ սընկ

Azygocère, աճ. եւ ա. մբ. անզուգեղջիւր. || —s, ա. յ. օղ. —ք. հաւուած տոհմի ծովահաբսեանց (néréidiens).

Azygos (ազիկոս) աճ. մգ. կոճաւոր, անզոյգ. veine —, — երակ, եզերակ. muscle —, — դնդեր, եզդնդեր. veine demi—, կիսանզոյգ կիսակոճաւոր երակ, կիսեզերակ:

Azyl, ա. բ. գիմ, կոնձեղ «հասպիւլ ազիլ, ասլտիլլէզիզ». հն. **Souchet comestible**.

Azyme, աճ. անխմոր, բաղարջ «խամուրբզ». pain —, բաղարջ, անխմոր հաց, *կլօճ. 2. ա. բաղարջ. fête des —s կամ les —s, տօն բաղարջակերաց, բաղարջակերք:

Azymique, աճ. բաղարջային, անխմոր:

Azymite, գ. բաղարջական, բաղարջամատոյց (հաղորդութեան բաղարջ գործածող). 2. աճ. —. chrétien, église —.

B

B (պէ, պը) ա. երկրորդ տառ եւ առաջին բաղաձայն այբուբենից, համապատասխանող մեր *v* տառին, եւ տառադարձութեամբ *p* տառին. un B majuscule. Un petit b.

փ. եւ ք. Ne parler que par b et par f, յիշողօք միայն խօսիլ. ne savoir ni a ni b, S. A. Être marqué au b., լինել կաղ (boiteux), միակաչի (borgne), թիւրաքրտն (bancal), ապտատուղն (bossu), խորթ (bâtard), շիլ (bigle).

Baal, ա. Բահաղ. կուռք Ասորեստանեայց. ին. **Bel, Bélus**, Բել:

Baalite, գ. բահաղիտաց, բահաղապաշտ:

Baazas (զաս) ա. բազաս. կիներ բառադի վայրենեաց Ամերիկայ:

Baba, ա. չամչ, չամչեայ, կտաւգ. հաստեայ չամչելէն. — glacé, տառնաչամչ, տառնակտաւգ. des —s.

Babel, ա. Բաբել, խառնակութիւն. || փ. tour de —, աշտարակ Բաբելոնի. խառնակութիւն, խառնաձրոխ ժողով. c'est la tour de —, — է: [Հնդկաց:

Babela, ի. բ. բաբելա. ակակիա

Babélique, ած. բաբելական:

Babélisme, ա. խառնակութիւն:

Baberi, ած. բաբերիկ, պարսկական. écriture —, բաբերագիր. alphabet —.

Babeurre, ա. շրատ, շիճուկ, շճուկ, շտուկ «սիւռ սույու». ին. **Petit-lait.**

Babiana, Babiane, ի. բ. բաբիանա, բաբիան. տունկ գեղածաղիկ:

Babiche, ի. բիբիշ, գոդտա. երկայնաձգագ շղիկ «ֆինս քէօրէք»:

Babichon, ա. բիբիշիկ, գոդտիկ:

Babil (պապիլ) ա. ը. դրդինջ, դրդչիւն, դրդնչիւն, գարգաչանք, շառաչօսութիւն, բազմաբանութիւն. — de femme, d'enfant. — continuel, importun, insupportable. Il m'étourdit par son —. 2. փ. դրդինջ, դրդչիւն, կարկաչ. le — de l'hirondelle. 3. խոխոջ, խոխոջանք, խոխոջիւն. le — des fontaines, d'une source.

Babillage, ա. դրդչում, դրդչանք, գարգաչանք, շառաչօսութիւն, բազմաբանութիւն. — interminable, importun.

Babillard, e, ն. ած. դրդչուն, դրդչուտ, շառաչօս, բազմաբան, *ճրճր խօսող, չանչան. homme —. Femme —e. || գ. —. un —. Une —e. Franc —. Franche —e. 2. անդադար բերան, անխորհրդաւոյժ. ne vous fiez pas à cet homme-là, à cette femme-là, c'est un —, c'est une —e. 3. ած. խոխոջուն. cours d'eau —. 4. կարկաչուն, կարկաչող. perroquet —. Pie —e. 5. ո. ձագան, բազմաձագ. chien —.

Babillement, ա. դրդչիւն, շառաչօսութիւն:

Babiller, չ. դրդչել, շառաչել, բազմաբանել, *չանչանալ, չանչանաբանել. la femme babille. Le petit bonhomme babille. — sans cesse. 2. փ. կարկաչել, ճռռոցել. le perroquet babille. Un tas de petits oiseaux babillaient à qui mieux mieux. (V. Hugo.) 3. ո. ձագել, ձագձագել. ce chien babille trop.

Babillerie, ի. ձ, շառաչօսութիւն:

Babine, ի. երախանք, շրմունք. *կախուած գոլորշք անասնոց ոմանց. les —s des vaches, des singes, d'un chien. Remuer les —s. || ին. **Babouine.**

Փ. S'en lécher les —s, *պոլոնքն լզել (կերածն կամ խմածն շատ համով գտնելով).

Il s'en est donné par les —s, *լաւ մի կերաւ խմեց:

Babingtonie, ի. բ. բաբինգտոնիա. սեռ մնոց ի տոհմէ մրտաւորից (myrtacées).

Babingtonite, ի. ձ. բ. բաբինգտոնաքար. երկգայնաազաւ երկաթոյ եւ կրոյ:

Babiole, ի. խաղալիկ. donner des —s à un enfant. On amuse les enfants par toutes sortes de —s. 2. փ. —, խաղալիք, մնաւոք, դոյզն իրք, *չնչին բան. cet homme ne s'amuse qu'à des —s. Son cabinet n'est rempli que de —s. Ce présent n'est qu'une —.

Babion, ա. կ. բաբիոն, մանկապիկ. *տեսակ մի արջոիկ կապիկ:

Babiroussa, ա. կ. եղջիրուախոզ. ին. **Cochon cerf.** || տ. **Cobaye.**

Bablah, ա. բ. ներկաքոճոկ. սեւաներկ պատիճ եւ կիզեւ մրփնեւոյ (acacia) Արաբիոյ:

Bâbord, ա. նաւ. ձախան. ձախակողմն նաւի «օրտա». || փ. faire feu de — et de tribord, զամենայն ինաթս ինաթել, *ամէն ինաթք բանեցուցանել:

Bâbordais, ա. նաւ. ձախանիկ, ձախանաւագ. նաւագ ձախակողմեան. 2. ած. ձախանիկ, ձախակողմեան. matelot —.

Babotte, ի. մբ. առլառատակեր. *առլառատ (luzerne) ուտող ընծուր:

Babouche, ի. շղուակաձ «փափուչ». une paire de —s brodées.

Babouin, ա. կ. շաղբարու. շանագլուխ կապիկ. ին. **Cynocéphale.** — à longue, à courte queue, երկայնաոտուն, կարճաոտուն —:

Babouin, e, գ. ը. շաղբարու. *ծաղրական նմանութեամբ տղայ. petit —. Faites taire ces petites —es.

Babouine, տ. **Babine.**

Babouiner, չ. շաղբալել, կապկանալ. *կապկի պէս պոլոնքն շարժել: [կապկութիւն:

Babouinerie, ի. շաղբարութիւն,

Babouvisme, ա. բաբուվականութ. դրութիւն Բաբէօվի, որ էր բացարձակ հաւասարութիւն ի մարդիկ:

Babouviste, գ. բաբուվական. կուսակից Բաբէօվի:

Baby (պէպի) ա. անգլ. մանկիկ, տղայիկ. des babies. || ին. **Bébé.**

Babylonien, enne, ած. բաբելոնեան, բաբելոնական. 2. գ. Բաբելոնացի, Բաբելոնուհի:

Bac (պաք) ա. գետանաւ. un — large, solide. Passer la rivière dans un —. 2. տաշտ «մէքնէ». || — à charbon, աճխատաշտ, աճխանակ:

Bacaliau, ա. ձր. փայտածուկն. փողոշ ապճեայ «պագալա». || տ. **Perche.**

Bacar, տ. **Baccar.** [շրնաճաղիկ:

Bacazie, ի. բ. բակազիա. Ծուխ

Bacbakiri, ա. մ. բաբբաքիրի. Ծաչուն ինչ Ամերիկայ:

Baccaire, ա. բ. հաստագոտ:

Baccalauréat, ա. նախատաիճան, նախատաիճանութ. առաջին աստիճան հատարարանական. — ès lettres, — ès sciences, — դպրոցական, գիտութեանց. — en droit, en théologie, — յիրաւագիտութեան, յաստուածաբանութեան. aspirant au —, հետամուտ —ի:

Baccar, ա. բ. տ. **Baccharide**, բ.

Baccara, ա. բակարա. ազգ Քղզ Ծախտոյ. jouer au —, — խաղալ:

Baccaris (ի) տ. **Baccharide.**

Baccha (պաքքա) ա. մբ. ձգտիկ. սեռ բազմատեսակ երկնեւից:

Bacchanal (պաքքա) ա. ժխոր, աղմուկ, *շշնկոց. faire du —, ժխորել, աղմուկ յարուցանել, *շշնկոց հանել. — d'enfer, — դժոխային. horrible —.

Bacchanale (պաքքա) ի. բակքոսական. պար աստուածազարթակաց՝ քրմուհեաց Բակքոսի. 2. բակքոսապարանկար. նկար բակքոսապարի. la — du Poussin. 3. փ. եւ ք. բակքոսանք, գինարբուք, շուայտանք. ils ont fait une — qui a duré toute la nuit. 4. յ. ի. բակքոսաոճք, ապանդարամեսականք:

Bacchanaliser (պաքքա) չ. շուայտիլ, շուայտանալ. ils ont —é toute la nuit.

Bacchant (պաքքան) ա. բակքոսարուրմ. քուրմ բակքոսի:

Bacchante (պաքքանթ) ի. բակքոսուհի, աստուածազարթարկ. քրմուհի Սպանդարամետի՝ Բակքոսի. 2. բակքոսուհի, վարար, լկտի, լկտուհի. կին շուայտուտ. c'est une —, une vraie —.

Bacchante, Baccharide (պաքքա) ի. բ. բագաւորդ, բագորդ. սեռ բոլորաւորեւ:

Baccharidées, ի. յ. բ. բագորդեայք. փոքրիկ խումբ տնից, որոց նախատիպ բագորդ:

Baccharis (ի) տ. **Baccharide.**

Baccharoïde, ի. բ. բագորդակերպ:

Bacche, տ. աճ. **Bacchiaque.**

Bacchéide (պաքքէիտ) ի. բակբոսական. դիւցազներգութիւնգինոյ :

Bacchiaque (պաքիաք) աճ. եւ ա. ի. տչ. ասարտեղ . հն. **Bacche, Bacchius.**

Bacchie (պաքի) ի. կարմրուտ . *գինովաց երեսին վրայի պուտ պուտ կարմրութիւնն : [ապակր :

Bacchilique (պաքքի) ի. բակբո-

Bacchine (պաքքին) ի. բ. հիքի . տունկ ընդարեր ի Հնդիկս :

Bacchique, Bacchius, տ. **Bacchiaque.**

Bacchus (պաքքիս) ա. Բակքոս , Բաքոս , Դիոնիս, Դիոնիսոս, Սպանդարամետ , Հնամանեանն. 2. փ. եւ քՒ. Բակքոս , գինի . les plus charmantes retraites ne plaisent guère sans — et sans Cérès. || Les adorateurs, les disciples de —, երկրպագուք , աշակերտք Բակքոսի , գինասիրք , գինեմոլք , գինեմոլք : [կային :

Baccien, enne, աճ. բ. խոզա-

Baccifère, աճ. բ. խոզակաթեր , կակաթեր . տ. **Granifère.**

Bacciforme, աճ. բ. խոզակաձեւ :

Baccite, ա.հբ. խոզակաթար. ազգ շրաձոյ արմատնոյ :

Baccivore, աճ. խոզակակեր . 2. ա. Ք. —. Ռուչն անասնաբնակ :

Baccivoridés, ա. յ. Ք. խոզակակերեայք . տոհմ Ռուչոց ի կարգէ առամնակոցաց (dentirostre).

Bacha, տ. **Pacha.**

Bachasse, ի. լճակուղի :

Bachasson, ա. ար. Ողնատաշտ (ի Ողնագործարանի) :

Bâche, ի. վաչ , մաշկատարկան . ճաճկոց սայլի , նաւակի . couvrir d'une —, վաչել , վաչապատ առնել . 2. զգ. տաշտ , աւազան (ջրհանի առջեւ). 3. պ. գետնաձմերոց . գետնափոր ձմերոց. 4. ձո. — traînante, ճեկաւ . ուղիղ քաշածեւ :

Bachelette, ի. հ. նաւակեք, շրնորհանոյշ. աղջիկ սիրուն. — novice. Jeune —.

Bachelier, ère, գ. նախատոհմական, նախատոհմանուհի, պսակաւոր , պսակաւորուհի (հասկացական) . être reçu —. — ès lettres, — ès sciences, — դպրութեանց , գիտութեանց . — en droit, en théologie, en médecine, — իրաւագիտութեան, աստուածաբանութեան, բժշկութեան . 2. հ. chevalier —, կ. —, դերասպետ . ազնուորդի հետամուտ ասպետութեան. 3. հ. պատանի:

Bâcher, ն. վաչել , ճաճկել վաչիւ . — une charrette.

Bachique, աճ. բակբոսական , բակբոսեան , սանդարամետական , դիոնիսեան. fête —, տօն —, բակբոսատօն. liqueur —, — ըմպելի, գինի. chanson —, — երգ , գիներգ . air, genre, musique —. Troupe, fureur —. Scènes —s.

Bachiquement, մ. բակբոսաբար, բակբոսօրէն :

Bacholle, ի. ար. կոճար. խոշոր պղնձի կաճառ Ողնագործաց :

Bachon, ա. ար. կոճարտ . մեծ տաշտ փայտեայ :

Bachot, ա. գետանաւակ . passer la rivière dans un —. 2. հնձան . 3. ո. տ. **Baccalauréat.**

Bachotage, ա. գետանաւուն . անցանելն գետանաւակաւ . 2. գետանաւարած :

Bachoteur, ա. գետանաւագ :

Bachotte, ի. ձո. ձկնատաշտ . տաշտ ձկնորսաց : [**Bachon.**

Bachou, ա., **Bachoue**, ի. տ.

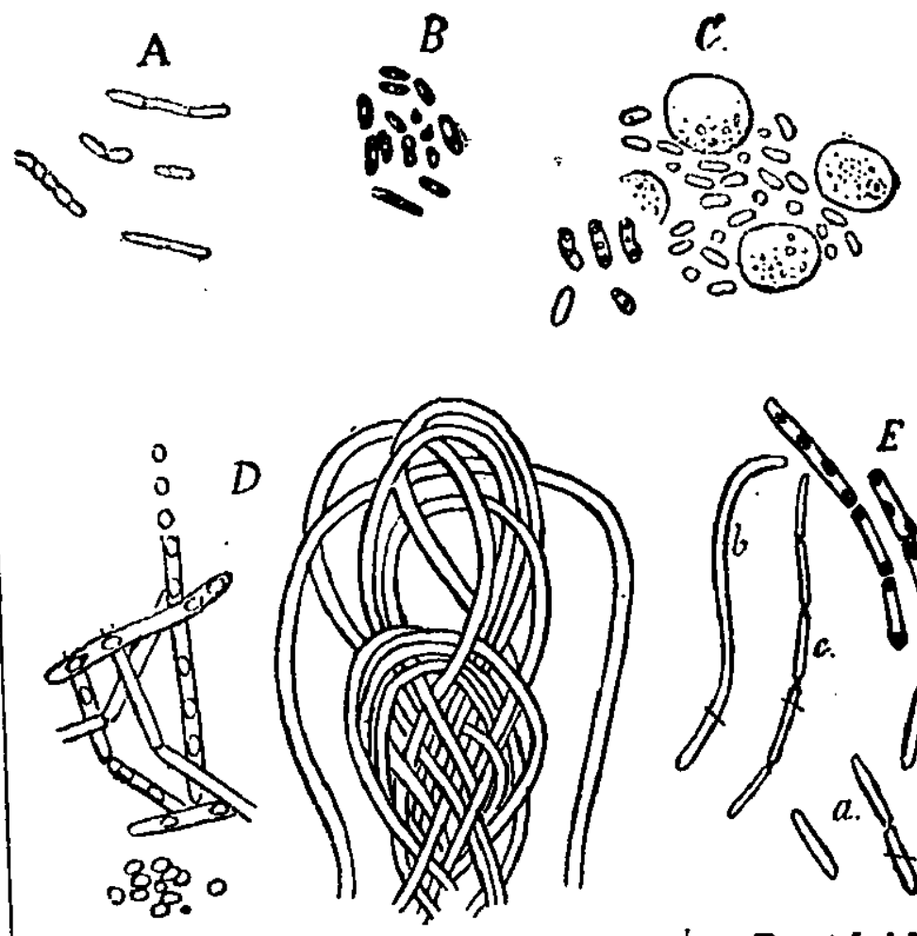
Bacidie, ի. բ. մրջուկ . տեսակ բարաքոսի . || —տ, յ. ի. —բ. խումբ տափկեայց (lécidinées) ցեղակից քարաքոսից :

Bacile, ա. բ. շուքայ , սամիթ վայրի , հոտած սամիթ . ուկ. perce-pierre, passe-pierre, crithme marine, fenouil marin.

Bacillaire, աճ. բպ. ցպաձեւ . 2. ի. բ. ցպաբոյս . ազգ բոսի :

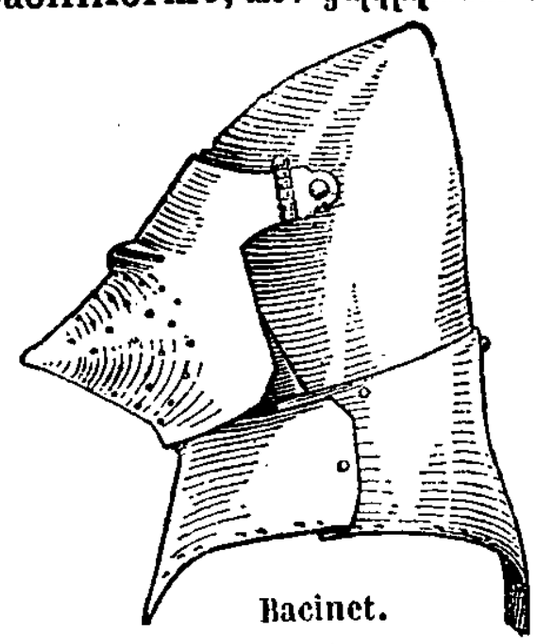
Bacillariées, ի. յ. բ. ցպաբուսեայք . խումբ ինչ բոսից , որոց նախատիպ ցպաբոյս (bacillaire).

Bacille, ի. մբ. բակեղն , ցպիկ .

— anthracique, կայծակնային —. — diphtérique, — կեղծմաշկացին . — virgule, տորակիտաձեւ —.

Bacilliforme, աճ. ցպիկիկաձեւ :

Bacinet.

Bacillus, տ. **Bacille.**

Bacinet, ա. կորդակ . գլխանոց երկաթի . || գն. **Bassinet.**

Bâclage, ա. նւ. նաւակարգումն (վաճառանաւափսման եւ վաճառառումն).

2. շղթայումն (նաւահանգստի) :

Bâcle, ի. փայտանիգ. նիգ փայտեայ :

Bâcler, ն. նգել , *նիգով գոցել. — une porte. 2. նւ. — un port, նգել , շղթայել , շղթայափակ առնել (նաւահանգստի մուտքն). 3. փ. եւ բ. հապճեպել, շուարեցնել. նեղով գործել կատարել , * Քալաքոսել . — une affaire, un travail.

Se bâcler, դ. հապճեպիլ , շուարիլ, նեղով կատարիլ, *Քալաքոսուիլ . cette affaire peut facilement —.

Bâcleur, ա. հապճեպող , նեղակատար , շուարիչ, * Քալաքոսող . c'est un — d'affaires. [նական :

Bacologique, աճ. շերամաբա-

Bacone, Baconie, ի. բ. բակոնի, բակոնիա . տես տոհմի տորոնեայց (rubiacées).

Baconien, enne, աճ. բակոնեան. méthode —enne.

Baconisme, ա. բակոնականութիւն . փորձառական իմաստասիրութիւն Բակոնի (Bacon).

Baconiste, գ. բակոնական. կողակից Բակոնի :

Bacove, ի. բ. հոն . ազգ ադամաձեայ :

Bacovier, ա. բ. հոնի , հոնենի. ազգ ադամաձենեայ :

Bacqueter, ն. ար. տաշտել. *տաշտով պարպել :

Bactériacées, ի. յ. բ. ցպկասերք , մանրիկասերք, բակտերասերք, բակտերեայք. տոհմ բոսից , մակաբոյսք գործարանաւոր գոյացութեանց կենդանի մարմնոց. կն. **Bactériens.**

Bactéricide, աճ. մանրիկասպան, բակտերասպան :

Bactéridie, ի. բ. մանրիկիկ , բակտերիկ . տես բակտերեանց :

Bactérie, ի. բ. մանրիկ , ցպիկ , բակտերիա, մանրարոյս. տոհմ մանրադիտական բոսից, մակաբոյս կենդանեաց եւ տնկոց եւ պատճառ վիսախտական հիւանդութեանց :

Bactériémie, ի. ախ. ցպկարիւնութիւն , բակտերարիւնութիւն . ներկայութիւն բակտերց յարեան :

Bactériens, ա.յ.բ. մանրիկեանք, բակտերեանք . հն. **Bactériacées.**

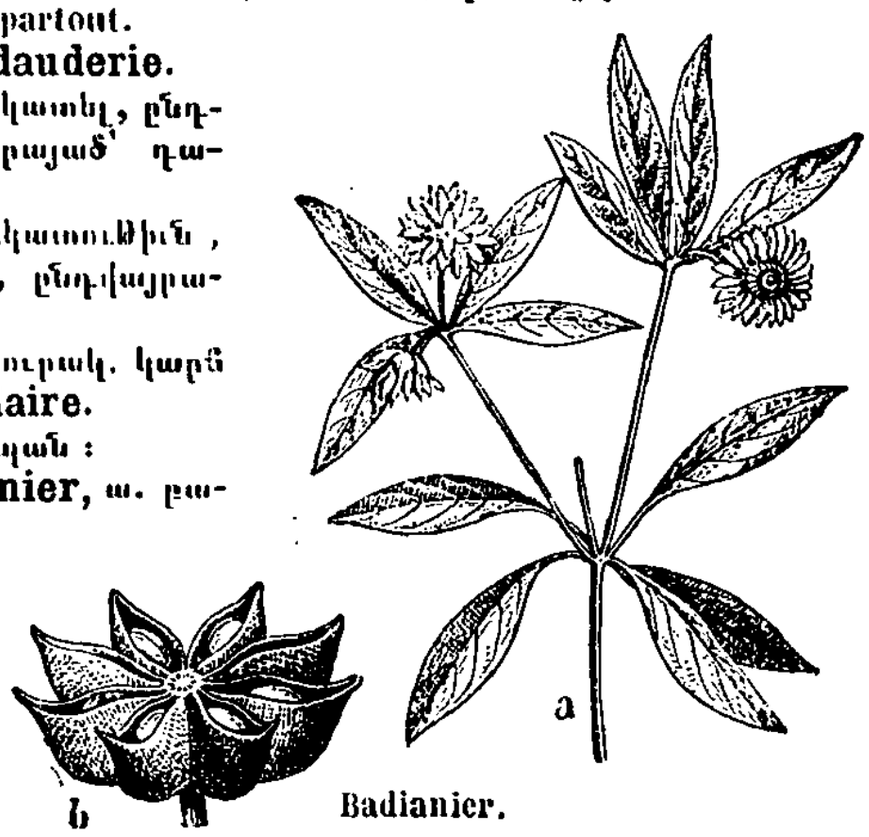
Bactériologie, ի. բժ. մանրէաբանութիւն , բակտերախօսութիւն , բակտերաբանութիւն :

Bactériologique, աճ. մանրէաբանական, բակտերախօսական, բակտերաբանական . laboratoire —.

Bactériologue, ա. մանրէաբան , բակտերաբան , բակտերախօս :

Bactériothérapie, ի. բժ. մանրէաբուժութիւն, բակտերաբուժութիւն. բուժումն բակտերաւոր հիւանդութեանց :

Bactérique, ած. ջոխային, բակտերային :
Bactérium (իսմ) ա. բ. ջոխան, բակտերիոն . բակտեր գլանաձև :
Bactridie, ի. կ. ջոխակ , բակտրիկ . սեռ. լօտակենդանաց :
Bactrien, enne, ած. եւ գ. բակտրիական , բակտրիացի :
Bactrite, վք. ջոխքար, բակտերաքար . սեռ. բրածոյ գլխոտանց :
Bactrocère, ա. մբ. ջոխեղջիւր :
Bactrocrinus (իս) ա. վք. ցօպաշուշան. սեռ. բրածոյ փշամօրինց:
Bactromancie, ի. ցպահիմայութիւն : [պահիմայ :
Bactromancien, enne, գ. ցբ-
Bactrospore, ա. բ. ջոխասերմն, բակտերասերմն . սեռ. սնկոց :
Baculifère, ած. բ. ցպաթեր :
Baculine, ի. վբ. ցպուկ . սեռ. խոյեղջերց (ammonites).
Baculite, ի. վբ. ցպաքար . սեռ. բրածոյ գլխոտան կակղամօրինց :
Baculomètre, ա. ցպաչափ :
Baculométrie, ի. ցպաչափութիւն : [փական :
Baculométrique, ած. ցպաչա-
Badamier, ա. բ. հնդկանշի . fruit du —, հնդկանուշ. || կն. **Myrobolan, Bois de dames.**
Badaud, e, գ. շուկաու, ընդվայրահայեաց, ընդվայրայած, դատարկայած , * ճոխկոտ . vrai —. Les —s de Paris. Il y a des —s partout.
Badaudage, S. **Badauderie.**
Badauder, չ. ք. շուկաուել, ընդվայրահայեաց՝ ընդվայրայած՝ դատարկայած լ.:
Badauderie, ի. շուկաութիւն , ընդվայրահայեցութիւն , ընդվայրայածութիւն :
Badelaire, ա. կգ. Վուբակ. կարճ կօր Վուբ . հն. **Baudelaire.**
Baderne, ի. նե. ճոպան :
Badiane, ի., **Badianier**, ա. բադիան, բադիանի. ծառ բաղցրահոտ ի տոհմէ մագնոլեայց. հն. **Anis étoilé**, աստղանիսոն :
Badianifère, ա. բ. բադիանաբեր. հն. **Badiane.**
Badianique, ած. տգ. բադիանային . acide —.
Badigeon, ա. բուռ , * կրպատ « պատանա » . — jaune, blanc, gris, grisâtre, clair, sombre, — դեղին, սպիտակ , գորշ, գորշորակ , բաց , մուն:
Badigeonnage, ա. բուռն, *կրպատումն «պատանապատում». — bien fait, grossier. 2. բժ. —, բուռն :
Badigeonner, ն. բռնել , * կրպատել « պատանա ի. ». — en gris, en jaune. Faire — la façade, les murs de la maison. 2. բժ. —, բռնել :
Se badigeonner, դ. —իլ :
Badigeonneur, ա. բռիչ, * կրպատիչ . 2. հգ. —. յոռի նկարիչ :
Badin, e, ած. ծաղրասէր , ծաղրածու , ծաղրական , կատակական , զուարճախօս , կատակող . homme, enfant, esprit — Femme —e. Un air, ton —. Lettre, épître, conversation —e. Manières —es. 2. ա. —. C'est un —, un petit —. Un aimable —.
Badinage, ա. ծաղրածութիւն , ծաղրականութիւն , զուարճախօսութիւն , կատակ , կատականք , կատակականութիւն, խաղոյ բանք՝ իրք. c'est un pur — . Tout cela n'est qu'un —. Charmant —. Un — agréable, innocent.
Badine, ի. կանճոխ, կանջռախ, գաւազանիկ, * մրմռուռ . 2. յ. կանճոխ, ռնգեղակ . փոքրիկ ռնգելք հրոյ :
Badiner, չ. կատակել , խաղաբանել , ծաղրաբանել . il aime à —. Vous badinez, ce que vous dites est incroyable. — agréablement dans ses lettres. 2. փ. Վրձռել , ծածանիլ . ce ruban, ce voile badine.
Badinerie, ի. S. **Badinage.**
Badinette, ի. կատակիկ :
Badiotite, ա. վբ. բադիոտաքար. սեռ. բրածոյ խոյեղջերց (ammonites).
Badister (Վէր) ա. մբ. քալուկ . միջատ ինչ գետնիկ : [լիճռոնիոյ :
Baérie, ի. բ. բայերիա . բոյս Քա-
Baériées, ի. յ. բ. բայերեայք :
Baf, S. **Jumart.**
Bafetas (աս) ա. բաւառա . սպիտակ բամպակեղէն Հնդկաց :
Bafouer, ն. այլանդել , ծաղրել , ծանակել . — qn. Il s'est fait —. = ***Se —***, դ. — զիմեռանս :

Badianier.
Fruit déhiscent. Rameau florifère.

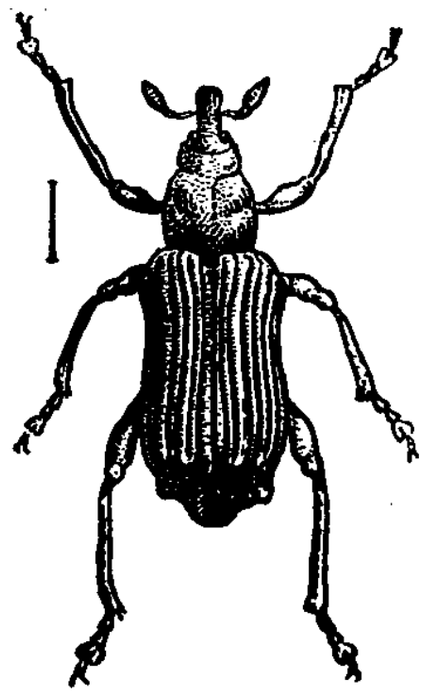
Bâfre, ի. ռ. խրախուճք , * մեծ կերուխում. il y a aujourd'hui — dans tel endroit. 2. մդռանք , մուզայութիւն , *Վշոց . il aime la —. Il ne songe qu'à la —.
Bâfrée, ի. ռ. մդռանք , մուզայութիւն :
Bâfrer, չ. մդռել , մուզայլել , * ճակիլ , Վշել . il ne fait que —. = ն. մդռել , անյագաբար ուտել . il bâfre tout ce qu'on lui donne.
Se bâfrer, դ. մդռիլ , մուզայլիլ. — de friandises. [ռութիւն :
Bâfrerie, ռ. մդռանք , մուզայ-
Bâfreur, euse, գ. գռ. մդռող , մուզայլող , * ճակող , Վշող . c'est un grand —.
Bagace, S. **Bagasse.**

Bagadais, ա. Ա. բագադ . Քրչուն ինչ ապառնակերպ :
Bagage, ա. ուղեդոյք, ապխ չուոյ. *կաճ կարասիք ճամբորդի . sans —, անապխ. || wagon à —s, ապխակառք,

Baérie.

ապխկառք . 2. ապխ , սարօփարիոյ բանակի . armes et —s, զէնք եւ ապխք . *ապխուզինք բանակի . || plier, trousser —, խոյս տալ , փախչիլ , * կծիկն դնել . եւս՝ անցանել՝ եղանել յաշխարհի , մեռանիլ , *անդիի աշխարհն նրնալ . il y aura demain un an que le pauvre homme a plié bagage.
Bagarre, ի. ք. խառնափոչիւն , խառնամբոխ, մխոխ, աղմուկ, շփոթութիւն. quelle —! Quelle horrible —! 2. կառամբոխ , ամբոխ կառաց . il y a de la — dans cette rue. Se mêler dans la —. Se trouver dans une grande —.
Bagasse, ի. աղօրեղէգն. չիւ շաքարեղեգան . 2. ռ. ապիճ , բոզ :
Bagassier, ա. չեչի. ծառ ի տոհմէ ֆացապտղեայց :
Bagatelle, ի. չնչին . * չնչին բան . c'est une —. 2. փ. —, չնչենի, չնչերկ, մնոտիք. dépenser son argent en —s. Prendre tout pour des —s. Dire, conter des —s. S'amuser à des —s, մնոտեաք զբօսնուլ . il se fâche pour une —. 3. փ. եւ ք. տուփանք , տաքիանք. aimer la —, ne songer qu'à la —. Ne pas s'amuser à la —. 4. զուարտութիւն « ֆիմա ». je suis bien revenu de la —.
Bagne, ա. Վարան , պարիսպատուն . արգելան պարիսպատեղաց «քիրէք». le — de Brest, de Toulon. Être au —. S. **Forçat.** [ուղոյ):
Bagnole, ի. կառախոտ (երկաթ-
Bagnolet, ա. **Bagnolette**, ի. զարդաքող (կանանց) :
Bagou, **Bagout**, ա. շաղփաղփանք, շաղփաղփութիւն . il admirait le beau — du farinier. (G. Sand.) Malvin a ce que l'on nomme vulgairement du —. (Reybaud.)
Bagous, ա. մբ. բագու . միջատ . պատենաձեւ : [տիոնաքար :
Bagrationite, ի. ֆբ. բագրա-
Bagre, ա. ձբ. բագրակ . ձուկն ինչ ֆաճեղաճաշակ :
Baguage (պակաժ) ա. պ. շրջաֆատումն . բոլորաձեւ ֆատումն ճիւղից :

Bague, ի. մատանի, * մատնի «եխւզիւք». porter une —, — կրել. mettre une — au doigt, դնել — ի մատն. — d'or, d'argent, de cheveux, garnie de diamants, — ոսկի, արծաթի, մազեայ, ադամանդեայ. belle, jolie —. Jeu de —s, մատանեխաղ. || courir la —, *ցցակախ մատնին վազելով խլել, եւ փ. շուտ քայլել, վազել. 2. ար. օղակ:

Bagous.

Baguenaude, ի. ք. ձուձու, պայթիկն. faire claquer les —s. 2. փ. —, անոտիք:

Baguenauder, չ. խաղալ՝ զբօսնուլ անոտիք՝ չնչնովք:

Baguenauderie, ի. ընդունայնաբանութիւն, անաբանութիւն, ընդվայրախօսութիւն:

Baguenaudier, ա. անոտխաւոս, անոտխասէր, ընդվայրախաւոս, ընդունայնաբան. 2. ք. ձիծի, պայծկենի. *մանր կանաչ փամփշտոց մէջ հատիկներ ունեցող՝ տղայոց պայծուցիկ խաղալիկ. կն. **Arbre à vessie**, փամփշտաձառ. 3. օղակախաղ (մանկանց):

Baguer, ն. կարատել, կարել հարեւանցի, * շուլլել. il faut — avant que de coudre. || հն. **Faufiler**.

Baguette, ի. գաւազան, ցուպ, գաւազանիկ, վարիչ. — magique, մոգական գաւազան. — divinatoire, քարտմունք. — de fusil, de pistolet, գաւազանիկ՝ վարիչ հրացանի, աւլըցճանակի. —s de tambour, Ձմբիչք, հարիչք Ձմբկի. — à gants, բացիչ ձեռնոցի. donner un coup de —, գաւազանահար առնել. || փ. commander, mener à la —, գաւազանաւ՝ խստիւ հրամայել՝ վարել. 2. ճ. գաւազան, գաւազանաձեւ. 3. յ. գ. գաւազանահարութիւն, վարչահարութիւն. passer par les —s, գաւազանահար՝ վարչահար առնել:

Baguier, ա. մատանեատուփ, մատնեատուփ. տուփ մատանեաց:

Bah! (պա) մ. բա՛, վա՛շ. —! c'est impossible. —! je n'en crois rien. —! —! toutes ces menaces ne m'épouvantent pas. || Ah —! —, * ի՛նչ փոյթ, *հո՛գս:

Bahel, ա. ք. բահել. Ծուփ ինչ Հնդկաց:

Bahia, ի. ք. բահիա. սեռ տնկոց ի տոհմի բաղադրելոց:

Bahut, ա. բոք. սապատ կաշեպատ «պատել սանտրգ». || ճ. pierre taillée en —, քար տաշեալ բոքածեւ. 2. ռ. դպրոց:

Bahutier, ա. բոքագործ «պատել սանտրգիը»:

Bahutte, ա. տաշտ որմադրի:

Bai, e, ած. երաշխ «տօրու». cheval —, —ձի, երաշխածի. jument —e, երաշխ զամբիկ. — clair, բացերաշխ. — doré, ոսկերաշխ. — miroité կամ à miroir, հայելերաշխ. des chevaux —s. Des chevaux — clair. 2. ա. —, երաշխածի. il a deux —s. 3. երաշխ, երաշխագոյն. — clair.

Baiart, ա. տաշտ որմադրի:

Baie, ի. ք. խոզակ, դեղահունդ, հատապտուղ, * մամոչ, քարալոճ «գօզալագ». 2. ճ. որմաճակ. 3. աշխորշ, ծովախորշ. petite —, ծովախորշիկ. 4. ք. խաբ, խաբէութիւն. donner la — à qn., խաբել զոք:

Baière, ի. ք. բայէրաբոյս. տեսակ բրածոյ ձարխատոց:

Baiérine, ի. հբ. բաւերաքար. անուն տանեասլաքարի Բաւերիոյ:

Baignade, ի. լոգութիւն, լոգանք. * ծով՝ գետ մտնելն. 2. լոգանք, լոգեստ, *ծով՝ գետ մտնելու տեղն:

Baignant, ա. լոգացող, * ծով մտնող. le baigneur et le —.

Baigner, ն. լոգացուցանել, * բալնիք տալ՝ մտցունել, ջուր խոթել. — un enfant, un malade. 2. փ. Ծանալ, ոռոգել, ողողել, Ծրջել. — son lit, son visage de larmes. 3. Ծանալ, ոռոգել, հոսել. le Nil baigne l'Éthiopie.

Baigner, չ. Ծաճառիլ, համակիլ, *Ծաճխուիլ. — dans son sang, — յարեան:

Se baigner, դ. լոգանալ, մտանել ի ծով, ի գետ, * ջուր՝ ծով՝ գետ մտնել. — dans la rivière, * գետ մտնել. 2. փ. Ծաճառիլ, *Ծաճխուիլ. — dans le sang, —յարեան:

Baigneur, euse, գ. բաղանապան, բաղանեպան, բաղանեպանուհի, բաղանուհի «Ձէլլաք, նաՁրը». 3. լոգացող, լոգուհի, բաղնեւոր, ծովամուտ, գետամուտ. *ջուր՝ ծով՝ գետ մտնող. 4. լոգորդ. պահապան ծով՝ գետ մտնողաց:

Baigneuse, ի. լոգածորձ, լոգագգեստ. *բալնիք՝ ջուր մտնելու հագուստ:

Baignoir, ա. ագր. լոգեստ. *ջուր մտնելոյ տեղ:

Baignoire, ի. լոգարան, աւազան. 2. Ծտ. լոգարան, գետնաՁեւակ. գետնայարկ օՁեակ ի Ծատերս:

Baïkalite, ի. հբ. բայքալաքար:

Bail (պայլ) ա. վարձումն, վարձատրութիւն, վարձ, տնավարձ, կրպակավարձ, վարձագիր. faire, résilier, renouveler un —. Signer le —. ||յ. des baux.

Baile, ա. պայլ. դեսպան նախնի Վենետկեցւոց առ Օսմանեան Դրան «պալեօզ»:

Bâillant, e, ած. յօրանջող, յօրանջուն. 2. կիսաբաց, Ձեռաբակ, կիսաբաց, Ձեռաբամ. 3. —s, յ. ա. Ծ. բացկտուքք. ցեղ ճճղկանց:

Bâillard, ա. ար: հեՁճանակ, ցամքելատախտ (ներկալարաց):

Baille (պայլ) ի. նաւ. տաշտ «Ձէքնէ»:

Bâillement, ա. յօրանջ, յօրանջուն, *որոշագայթ, որոճկալ, երեՁկաւալ «էսնէմէք». — de sommeil. — de fatigue, de faim. Cela me fait —. 2. փ. —, ձանձրանալ. c'est un livre qu'on ne peut lire sans —. 3. կիսաբաց՝ կիսաբակ՝ Ձեռաբամ լ՝ մնալ. la porte, la fenêtre bâille.

Bailler, ն. հ. տալ. — des coups. || — à ferme, — ի վարձու. 2. փ. —. — sa parole, sa foi, բան՝ * խօսք տալ, երդնուլ հաւատարմութիւն. 3. ք. հաւատացուցանել, *կլլեցունել. vous me la baillez belle, հաւատացուցանել իմն կամիք ինձ, պատրէք գիս, * ինձ կլլեցունել կ՝ուզէք:

Bailleur, eresse, գ. վարձող, վարձատու, վարձուհի. le — et le preneur, —ն եւ վարձաւորն. || — de fonds, դրամատու, դրամատէր:

Bâilleur, euse, գ. յօրանջող, յօրանջկոտ. || ք. եւ առ. un bon — en fait bâiller deux, *մի անգամ յօրանջողն երկու անգամ յօրանջել կուտայ. ձանձրութիւնն վիճակաբական է:

Bailli, ա. պայլի. դատաւոր ի հնումն. 2. պայլի, տեղակալ. 3. պայլի, առենակալ ի Զուիցերի:

Bailliage, ա. պայլիութիւն. երկիր իշխանութեան պայլի. 2. պայլատուն, ատեան պայլի. plaider au —. 3. պայլատուն, պայլարան. aller au —.

Bailliager, ère, Baillial, e, ած. պայլական, պայլիական:

Baillival, e, ած. պայլական:

Baillive, ի. պայլուհի, պայլակին:

Bâillon, ա. գայլ, գել, բերանագայլ, բերնագել. *գելոց, բերնի գել «քէլէփչէ». mettre un — à qn.

Baillonie, ի. ք. բայլոնիա. Ծուփ ի հարաւային Ամերիկա:

Bâillonné, e, ած. կգ. գաւազանակալ (անասուն) :

Bâillonnement, ա. գայլումն . դնելն գայլ ի բերան (անասնոց) . 2.փ. —. — des écrivains, de la presse.

Bâillonner, ն. գելել . գայլ ի բերան արկանել . — qn., un chien. 2. փ. գելել , *բերանն գոցել, լեզուն կապել , կաշկանդել . — la presse.

Se bâillonner, դ. —իլ . les despotes savent comment la presse se bâillonne. [(ջայլամի) :

Bailloque, ի. խայտաբեռուց

Baillotte, ի. ար. S. **Baquet.**

Bain, ա. լոգանք, լոգումն, լուացումն , բաղանիք . — de mer, — ծովու , ծովալոգանք . — de rivière, — գետոյ , գետալոգանք . prendre un —, լոգանք առնուլ , լոգանալ , լուանալ, մտանել ի բաղանիս. prendre un — froid, un — chaud, * պաղ , տաք լոգանք առնուլ , պաղ ջրի , տաք ջրի լոգանք առնուլ . prendre un — de mer, լոգանալ ի ծովու , ծովամուտ լ., * ծովմտնել. prendre un — de rivière, գետամուտ լ., * գետ մտնել . linge de —, բաղնեշոր . — de vapeur, շոգելոգ, շոգելոգանք. — domestique, entier, général, partiel, local, — առանին , ամբողջ , բովանդակ, մասնական , տեղական . — de siège, նստալոգանք, յատակալոգանք. — երաստանաց . demi—, կիսալոգ , կիսալոգանք (մինչեւ մէջքն) . — de pieds, ոտնալուայ . լուացումն ոտից . prendre un — de pieds, — առնուլ , *ոտքն լուալ՝ ջուրն դնել. || — de pieds, ոտնալուաց , * ոտք լուալու կոնք . ||salle de —s, լոգասրահ, բաղնասրահ. 2. լոգանք , լոգաջուր , բաղանիք . se mettre, entrer dans le —. 3. լոգան, աւազան . remplir, vider le —. Fond de —, լոգարանաշոր , * լոգարանին յատակին դրուած լաթ. 4. ոգ. սուզարան . — de sable. 5. բժ. լոգանք , բաղանիք . — de santé, առողջարար՝ առողջապահիկ —. — simple, composé, alcalin, salin, sulfureux, պարզ , բաղադրեալ , կալեան , աղախառն , ծծմբուտ —. 6. բգ. լիցք, լցումն. — électrique, ելեկտրական —, ելեկտրալիցք. 7. կարաս (ներկարարաց) « պօյաճը քիւիւ » . 8. յ. բաղանիք , լուալիք, բաղնեւոն « համամ ». —s publics, particuliers. Les —s des hommes, des dames. Tenir des —s, * — բռնել . aller aux —s, — երթալ . —s turcs, russes, Թրքական, ռուսական —. fourneau des —s, գորխանդ . 9. բաղանիք, ջերմոցք , ջերմաջուրք « գաւիլճա ». les —s de Spa, de Brousse. 10. Ordre du —, կարգ բաղանեաց (Անգլիա) :

Bain-marie, ա. ջրեփոց , երկանօթ. chauffer au —. Des bains-marie.

Baïonnette, (պայօնէթ) ի. սուին «սիւնիկի». charger, enlever à la —, սուինամարտ , սուինայալթ լ. tuer d'un coup de —, à coups de —, սուինամաճ առնել , սուինահար սպանանել . baïonnette-sabre կամ sabre-baïonnette, սուինաձող , Թրասուին . 2. փ. —. հետեւակ զինուոր. || ց.—ք, հետեւակազօր , զօրք . la puissance des —s. [«մանկըք» :

Baïoque, ի.փշիտ, պղնձադրամիկ

Baïram, ա. տն. պայրամ :

Baisemain, ա. աջահամբոյր, ձեռահամբոյր , * ձեռքպագ. 2. յ. ի. մեծարանք , յարգանք , ողջոյն մեծարանաց . || à belles —s, մ. համբուրիւ ձեռաց , մեծաւ շնորհակալութեամբ , * ձեռքպագով :

Baisement, ա. համբուրումն , համբոյր (ոտից Պապին). il a été introduit au — des pieds de Sa Sainteté.

Baise-pied, ա. ոտնահամբոյր . համբոյր ոտից Պապին :

Baiser, ն. համբուրել , ողջագուրել, պագանել, *պագնել. — la croix, l'anneau de l'évêque, la main d'une femme. — les pieds de qn. || փ. vous devriez — la trace de ses pas, պարտիս — գիտաս ոտից՝ զոտնահետս նորա, լինել նմա յամենայնի շնորհապարտ. 2. ո. — une femme, գիտել զկին, լինել՝ հաւասարիլ՝ քունել ընդ կնոջ , զուգիլ :

Se baiser, դ. համբուրել զմիմեանս՝ *զիրար . ils se baisent toujours.

Baiser, ա. համբոյր , * պագ . — d'amitié. — affectueux, amoureux, enivrant, voluptueux, délicieux, timide, froid. Tendre, chaste, doux, perfide —. Un — de feu, հրավառ —. Un —. Un petit —, համբուրիկ , *պագիկ, պաչիկ . un gros —, մեծ —. donner, recevoir un —, — տալ, առնուլ. imprimer un —, — մի դրոշմել. — de Judas, — Յուդայի՝ յուդայական . — մատնութեան . avec des —s, համբուրիւ , համբուրախառն :

Baiseur, euse, գ.ը. համբուրիչ, համբուրող , համբուրասէր, համբուրաւոնչ . c'est un grand —.

Baisoter, ն.ը. համբուրկել , ըստէպ համբուրել, պագպագել , *պագոռել , պագիկներ տալ . — un enfant.

Se baisoter, դ. — զմիմեանս՝ *զիրար . ils ne font que —.

Baisse, ի. էջ , նուազումն . la — des eaux. 2. էջ, անկումն՝ նուազումն գնոց. — du pain. Les sucres ont éprouvé de la —, գինն շաքարի նուազեալ , * շաքարի գինն իջաւ. || — արժեզրկոց . les effets, les actions sont en —, յէջ՝ ի նուազման են արժեզուրք՝ բաժնեզուրք . faire la —, — առնել, *գինեն իջեցնել . jouer à la —, յէջ խաղալ , իջախաղ լ., իջախաղալ , * արժեզրկոց խնդալուն խաղալ :

Baissé, e, անց. իջուցեալ , խոնարհեալ , վայրահայեալ . les yeux —s, աչք ի խոնարհ՝ վայրահայեաց . || փ. tête —e, մ. յախուռն . donner tête —e dans, — դեմել , միջամուխ՝ ներաւոխս լ. ի :

Baissement, ա. իջեցումն , իջուումն , խոնարհացումն , ցածումն . — de tête.

Baisser, ն. իջուցանել , խոնարհեցուցանել . — un store, les yeux. 2. ցածուցանել , զնաուցանել. — un mur. || փ. եւ ը. — pavillon, խոնարհիլ , տեղի տալ . — la tête, խոնարհեցուցանել զգլուխն , * գլուխ խոնարհեցունել՝ ծռել. — l'oreille, ամօնապարտ լ., * ականջներն կախել . — la voix, le ton, ցածուցանել ըզձայնն , խոնարհիլ , * ձայնն իջեցուցանել՝ քաշել . 3. նուազել , նուազեցուցանել զգինս . * գինն իջեցունել , — les marchandises. — le prix des marchandises. 4. եժ.—le ton d'un instrument de musique, ցածուցանել զձայն նուագարանի , * ձայնն իջեցունել .

Baisser, չ. իջանել , խոնարհիլ , ցածնուլ, նուազիլ. le soleil baisse, խոնարհի՝ ի մուտս է արեգակն . le jour baisse, խոնարհի՝ տարաժամի օրն . 2. նուազիլ գնոյ , * իջնալ . 3. փ. սկսրանալ , վատիլ . sa vue , son génie baisse. Ce vieillard baisse.

Se baisser, դ. խոնարհիլ , վընասել , ցածնուլ , իջանիլ , ծռիլ :

Baissier, ա. իջախաղաց , անկողդ . les —s et les haussiers de la Bourse. [տակ :

Baissière, ի. տկուք , տակատ-

Baissoir, ա. հողդակ . ջրաւազան յաղաիանս :

Baisure, ի. կցուկ, *կպիկ , հացկիպ. փռան մէջ երկու հացերու իրարու կպած տեղն : [առիկախեցի :

Bajet, ա. խր. տաւոտարէ. ոտքի

Bajoire, ի. դմգ. երկգխադրամ:

Bajoue, ի. խամճակք . * հորքոտ եւ խոզի աչքէն մինչեւ կլափն :

Bajoyer, ա. ճ. հարկատ . օրմն սահանաց (écluse).

Bajule, ա.հ. դայեակ, դաստիրակ արքայորդւոյ . 2. հոգաբարձու (եկեղեցեաց եւ վանորէից). 3. խնամակալ (յԻտալիա) :

Bakus, ա. բ. հեգոր . բոյս որոյ հոլզն հազարոյժ :

Bal, ա. պար , պարահանդէս , կաքաւահանդէս . il y a —, grand — à l'Opéra. Donner un —, — տալ . aller au —, երթալ ի —, *—ի երթալ . la reine du —, պարուհի . — paré, զարդաշուք —, զարդապար . — masqué, — դիմակաւոր , դիմակապար . — non masqué, — անդիմակ. — costumé, — տարազաւոր՝ տարազազգեաց, տարազապար . en toilette de —, պարազարդ. en habit de —, պարազգեստ. || — blanc, սպիտակապար. — օրիորդաց. un de ces —s blancs que l'ingéniosité du Paris oisif commençait à mettre à la mode. (A. Daudet.) 2. || փ. եւ հգ. donner le — à qn. *մէկուն հետ չարաչար վարուիլ. mettre le — en train, վէճ բանալ՝ գրգռել. 3. պարապան, կաքաւապան. courir les —s.

Balader, չ. ***Se balader,*** դ. ռ. դաստրկաշրջել , դաստրկաշրջիկ լ.:

Baladeuse, ի. շրջաբոզ , յածաբոզ : [թաճու :

Baladin, e, գ. խեղկատակ, ծաղր-

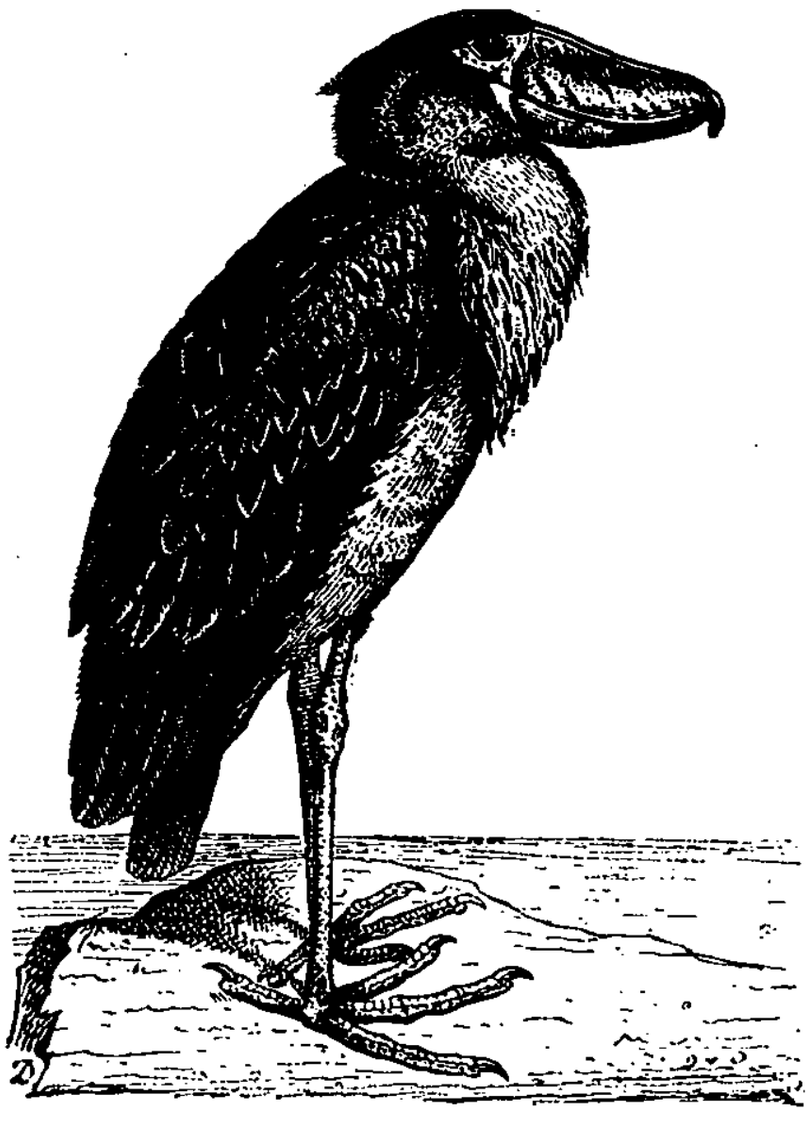
Baladinage, ա. խեղկատակութիւն , ծաղրաճութիւն :

Balænıceps, ա. Ե. կիտագլուխ. մեծ բարձրաստրուն (échassier).

Balafre, ի. սրավէր . վէր՝ հարուած սուսերի յերեսս . il m'a fait

cette —. 2. սրառապի . սպի հարուածոյ սրոյ յերեսս . il a deux —s qui le défigurent.

Balafrer, ն. սրամիրել . * դեմքն վիրաւորել սրով . — qn.

Balæniceps.

Balai, ա. ատել « սիսիրպիկ » . donner un coup de —, — ածել, առնել, *առնել մի զարնել . il faut passer le — dans cette chambre. — de bouleau, ցախառատել. — de crin, ձախառել . — de plumes, փետրառել . — de bruyère, ձախառել. manche à — բան —ի , առնլուն , * առնլոն, —ի կոթ . եւ փ. վոխո , նիհար , անօրամարմին . c'est un manche à —. փ. եւ առ. Faire — neuf, նորառել առնել . առաջին օրերն լաւ աշխատիլ ծառայից. il m'a bien servi d'abord, il faisait — neuf, mais ensuite il s'est relâché. 2. առատ, ագի,*պոչ (Քրէշնոց եւ չանց) :

Balais, ած. ա. S. **Rubis.**

Balaline, ի. մր. ըրիկ . փոքրիկ միջատ պատենաւոր :

Balanaire , ած. կ. կեռապին:

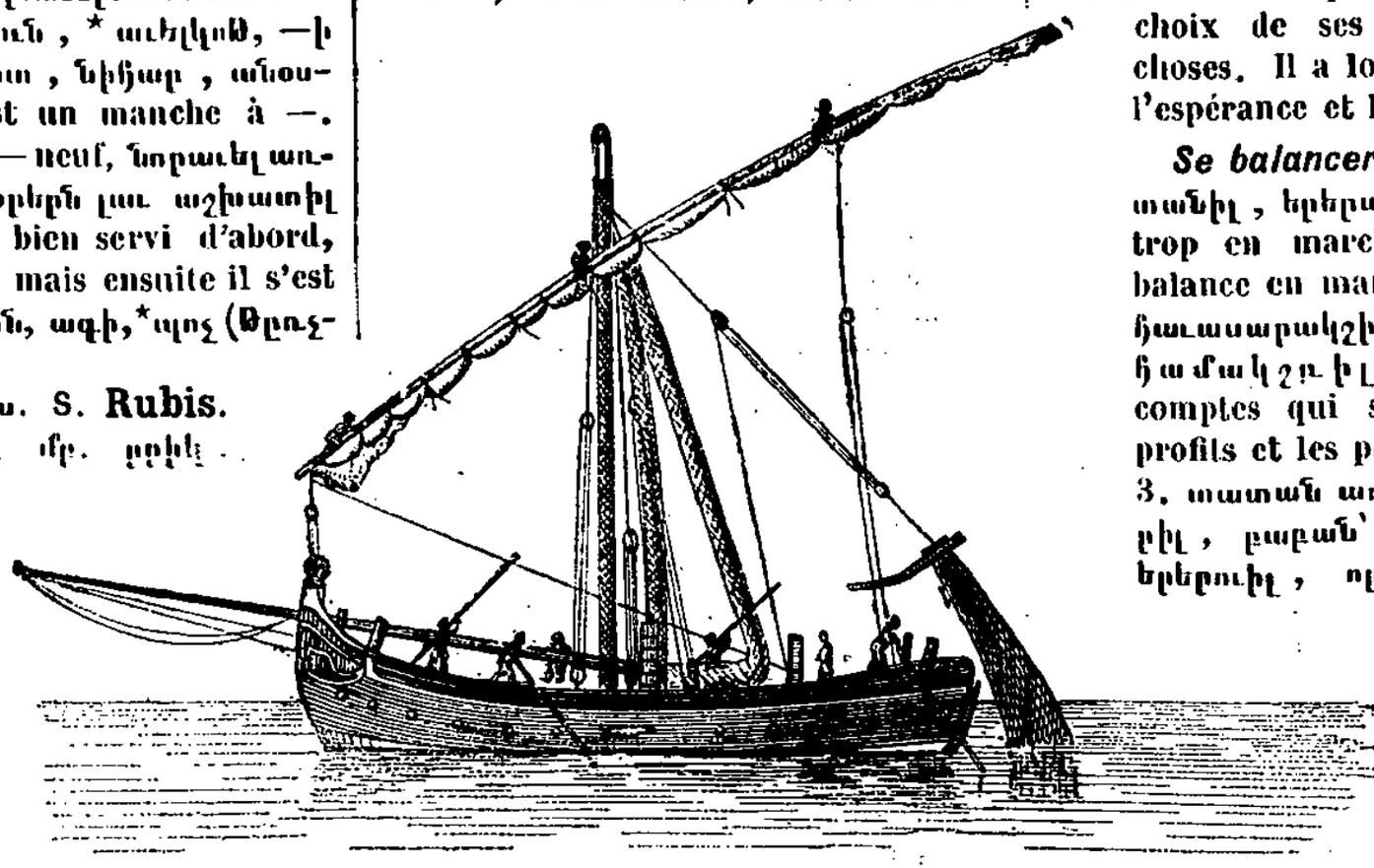
Balance, ի. կշիռ « Ձկրագի» . — de commerce, — առեւտրական . les bassins, les plateaux d'une —, ճաթիք , Քաշք կշռոյ « Ձկրագի կէօզլերի ». l'axe, le couteau de la —, ժէտ կշռոյ . la languette, l'aiguille d'une —, լեզու կշռոյ « Ձկրագի տիլ » . le fléau d'une —, լծակ կշռոյ . — juste, fausse, ճիշդ , անճիշդ —. tenir la — juste. Faire pencher la — d'un côté. || — romaine, կշռորդ , խանճար , խանուար «գանՁար». — hydrostatique, — չրակշռական , չրակշիռ . 2. —, հաշուեկշիռ . faire la — d'un compte, առնել կշիռ հաշուի , հաւասարակշռել . ce négociant fait sa — tous les mois. 3. փ. կշիռ , զօրակշիռ , հաւասարակշռութիւն. la — de l'Europe. — politique, — քաղաքական . 4. կշիռ , համեմատութիւն . mettre en —, դնել ի կշիռ , քննել , համեմատել . mettre en — les avantages et les désavantages. Mettre dans la —, ի կշիռ մատուցանել՝ մուծանել, համեմատել. mettre dans la — les actions de deux grands hommes. Entrer en —, ի կշիռ մտանել, համեմատիլ . Ses droits peuvent-ils entrer en — avec les miens? Tenir la — égale entre deux partis, deux personnes. || Emporter la —, յաղթել , գեր ի վերոյ լինել . 5. աս. կշիռ. la constellation de la —.

En balance, մ. յերկբայս, ի տարակուսի . la victoire a été longtemps en —, յաղթութիւնն ընդերկար մնաց — . Il est en —, il ne sait à quoi se résoudre, * տարակուսած է , կվարանի , չկրնար բան մի որոշել :

Balancé, ա. կգ. ճօճան , ճօճատոր . ապգ կաթսի :

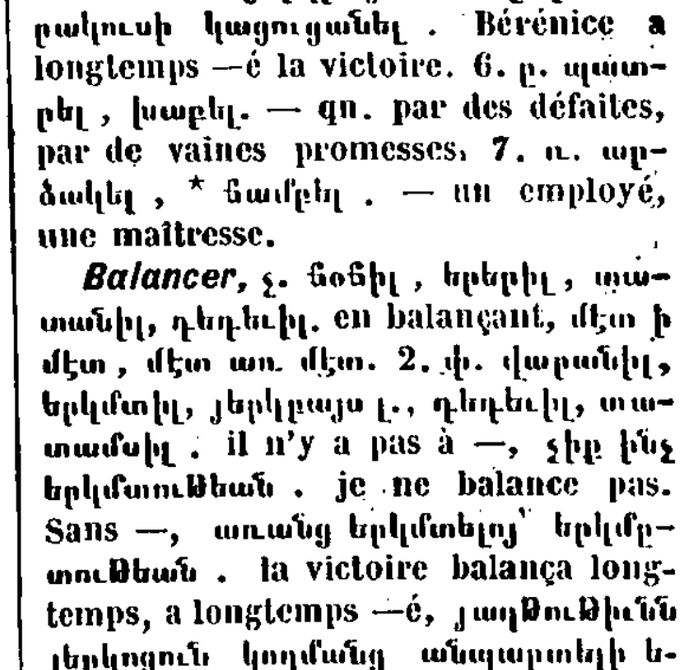
Balancelle, ի. ճօճակ. նաւ միակայմ սրաճալը :

Balancement, ա. ճօճումն, երերումն , տատանումն . le — d'une voiture, d'un bateau, d'une escarpolette, d'une personne. Faire un — avec le corps.

Balancelle.

Balancer (ած. **Commencer**) ն. ճօճել , երերալ, տատանել, շարժել . — qn. sur une escarpolette, sur une corde. — ses bras. Le vent balance les arbres. || — l'épée dans l'air, սուր ճօճել՝ շողացուցանել . 2. կշռել , կշիռ՝ միակշիռ առնել, համակշռել, հաւասարակշռել . — un compte. La perte balance le gain. — les pertes par les gains. — la beauté par les grâces. 3. փ. կշռել , կշռադատել .

Balance.

կշռադատել . — le pour et le contre, les avantages et les inconvénients. 4. կշիռ՝ հաւասարակշիռ՝ միակշիռ է., հաւասարել . ses vertus balancent ses vices. 5. յերկբայս առնել, ի տարակուսի կացուցանել . Bérénice a longtemps —é la victoire. 6. բ. պատրել , խաբել. — qn. par des défaites, par de vaines promesses. 7. ն. արձակել , * ճամբել . — un employé, une maîtresse.

Balancer, ն. ճօճել , երերել , տատանել, դեղեալ. en balançant, մէջ ի մէջ , մէջ առ մէջ. 2. փ. վարանիլ, երկմտիլ, յերկբայս է., դեղեալ, տատամսիլ . il n'y a pas à —, չիք ինչ երկմտութեան . je ne balance pas. Sans —, առանց երկմտելոյ՝ երկմտութեան . la victoire balança longtemps, a longtemps —é, յաղթութիւնն յերկոցուն կողմանց անպարտելի եւակաց ընդ երկար . *յաղթութիւնն երկար ժամանակ անորոշ մնաց . ai-je —é à vous dire que . . . ? — dans le choix de ses amis, de deux choses. Il a longtemps —é entre l'espérance et la crainte.

Se balancer, պ. ճօճել , տատանիլ , երերալ. elle se balance trop en marchant . L'ours se balance en marchant. 2. կշիռ՝ հաւասարակշիռ՝ միակշիռ է., համակշռիլ , հաւասարիլ . comptes qui se balancent. Les profits et les pertes se balancent. 3. տատան առնել, ճօճիլ, *ճոճիլ , բաբան՝ յակուբչի նստիլ , երերուիլ , որուիլ « տանկալա փիշտախ՝ սալընճագտա ապլանամագ ». — sur une escarpolette. || — dans l'air, սաւառնիլ յօդս (Քրէշնոց) :

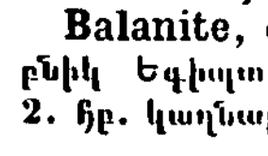
Balancerie, ի. կշռագործութիւն . 2. կշռագործարան :

Balanceur, ա. Ձ. ճօճահար . Քրէշուն ինչ հարաւային Ամերիկոյ :

Balancier, ա. կշռագործ, կշռավաճառ «Ձկրագիճի». 2. մբ. կշռոց , երկակշիռ «բագգաս» . 3. կշռոց , կշռածող (լարախաղացի) «Ձկրագի» . 4. դրօշան . դրամահատ մեռոյ :

Balancine, ի. ն. ճօճին . չուան առագաստակալ :

Balançoire, ի. տատանոց , բաբան, *տրնկուգայ « տանկալա փիշտի » . հն. **Bascule, Branloire.** 2. ճօճք , ցոլօր, յակուրչի՛, տատան, *ճօլօրիկ « սալընճագ ». հն. **Escarpolette** եւ **Brandilloire.** 3. ռ. խաբէութիւն , խաբկանք. || ռ. envoyer qn. à la —. գերծանել յուժերէ :

Balancier.

Balançon, ա. ցեղնակ.*մանր կտրած եղեւնափայտ:

Balandran, Balandras (ա) ա. կուպպայ «եափունճա» :

Balandre, ի. բալանդրա . նաւ ինչ ծովագնաց :

Balane, ա.խբ. բալուտ, ծովաբալուտ , ծովակաղին . կաղնածնէ խնջեմորթ . 2. բ. բալուտ , խոզկաղին :

Balané, e, ած. տ. **Balanide.**

Balanide, ած. խբ. բալուտազգի, բալուտաձեւակ . || —s, ա. յ. —ք . տոհմ խնջեմորթաց , ի դասէ խոպոպաոտանց (cirripèdes).

Balanifère, ած. բ. բալուտաբեր, կաղնաբեր : [տիճ կաղնոյ :

Balanine, ի. մբ. կաղնակեր. ոչ

Balanite, ա. բ. կաղնուտ . ծառ բնիկ Եգիպտոսի եւ Նիկրիտիոյ . 2. հբ. կաղնաբար . ակն ինչ պատ-

ուական. 3. ի. բժ. ծեփկատապ, ծեփկաբորք . բորբոքումն խլնաձեւականաց (membrane muqueuse) որ պատէ վերեւս ծեփկի (gland).

Balanocrinus (իս) ա. վբ. կաղնաշուշան. սեռ բրածոյ փշամորթոց :

Balanoglosse, ա. մբ. կաղնալեզու . միջատ ինչ աւազաբնակ գլանաձեւ :

Balanoïde, ած. բ. կաղնաձեւ :

Balanomorphe, ա. մբ. կաղնակերպ. սեռ բառաչող պատենաձեւից:

Balanophage, ած. կաղնակեր , բալուտակեր : [phorées.

Balanophoracées, տ. **Balano-**

Balanophore, ած. եւ ի.բ. կաղնակիր , բալուտակիր :

Balanophorées, ի. յ. բ. կաղնակրեայք . տոհմիկ միաշլուկ (monocotylédone) տնկոց : [տերեւ :

Balanophyllie, ի. վբ. կաղնա-

Balano-posthite, ի. բժ. ծեփկապատճուճաբորք , ծեփկապատճուճատապ . բորբոքումն ծեփկի եւ պատճուճի :

Balanops, ա. բ. կաղնակն . սեռ աննիւթ եւ ճանաչեայ (amentacé) տնկոց :

Balanophore.

Balanopsées, Balanopsidées, ի. յ. բ. կաղնակնեայք . շար տոհմի կատանաձեւից (castanéacées).

Balanorragie, ի. բժ. ծեփկահոսուածն . խլնային հոսումն ծեփկի :

Balanorragique, ած. ծեփկահոսային :

Balanorrhée, տ. **Balanorragie.**

Balantidium (իում) ա. կ. բաւականաչ. *սեռ չրաճենաց որ գոնուին խոզի եւ երբեմն մարդոց փորոտեաց մէջ :

Balantiées, ի. յ. բ. բաւկաթուեայք . ցեղ ձարխոտոց , նախատիպ ունելով գրաւկաթոյս (balantion).

Balantine, ի. գօտեքաւկիկ . 2. բ. տ. **Hernandie.**

Balantion, ա. բ. բաւկաթոյս . սեռ տոհմի ձարխոտոց :

Balantiophtalme, ած.կ. բաւկաչն, բաւկաչի . *բաւկածնէ աչք ունեցող :

Balassor, ա. վն. կեղեւակոտ (ի Հնդիկս) :

Balast, տ. **Ballast.**

Balata, ա. բ. բալատանի . ծառ ինչ ի հարաւային Ամերիկս. résine de —, ռետին բալատանեայ :

Balate, ի. կբ. բալատ . տեսակ կենդանաբուծոյ :

Balatonite, ա. վբ. բալատոնաքար . սեռ բրածոյ խոյեղջերց :

Balauste, ա. բ. ջոլինար , *ճաճիր , նարմուշկ. կարմիր ծաղիկ վայրի նռենեայ :

Balaustier, ա. բ. մոլանռնենի . նռենեաց վայրի :

Balayage (լէյաժ), **Balayement** (լէյման) ա. աւելումն , աւելածուքիւն , * աւելուած . le — des rues.

Balayer (պալէյէ, je balaye, tu balayes, il balaye կամ il balaie, nous balayons, vous balayez, ils balayent կամ ils balaient; je balayais, nous balayions, vous balayiez ; je balayerai կամ balaierai կամ balairai; je balayerais կամ balaierais կամ balairais; balaye, balayons, balayez ; q. je balaye, q. tu balayes, qu'il balaye, q. nous balayions, q. vous balayiez , qu'ils balayent ; q. je balayasse, q. tu balayasses, q. nous balayassions, qu'ils balayassent; balayant ; balayé.) ն. աւելել , աւել ածել . — la chambre. 2. փ. աւելել , ընդ գետին քարշիլ, *գետին քսուիլ . sa robe balaye la terre. 3. ցալածել , ցրուել . — l'ennemi.

Balayette (պալէյէթ) ի. աւելիկ , * պզտիկ աւել :

Balayeur, euse, գ. աւելածու , աւելուհի,*աւլող կին. —euse de neige, ձիւնաւլուհի: [սոորտ շրջագգեստի:

Balayeuse, ի. աւելեակ . կտաւ ի

Balayures, ի. յ. աւելածք , աւելուկք , * աւելուած . || — de mer, — ծովու , ծովաւելուկք :

Balbisie, ի. բ. բալբիսիա . ազգ տնկոց ի տոհմէ խորդենաձեւից (géraniacées).

Balbisiées, ի. յ. բ. բալբիսեայք. խումբ տոհմի խորդենաձեւից :

Balbutiant, e (սիան) ած. Ռոռովող , Ռոռովուն, Ռոռովախօս. langue, bouche —e.

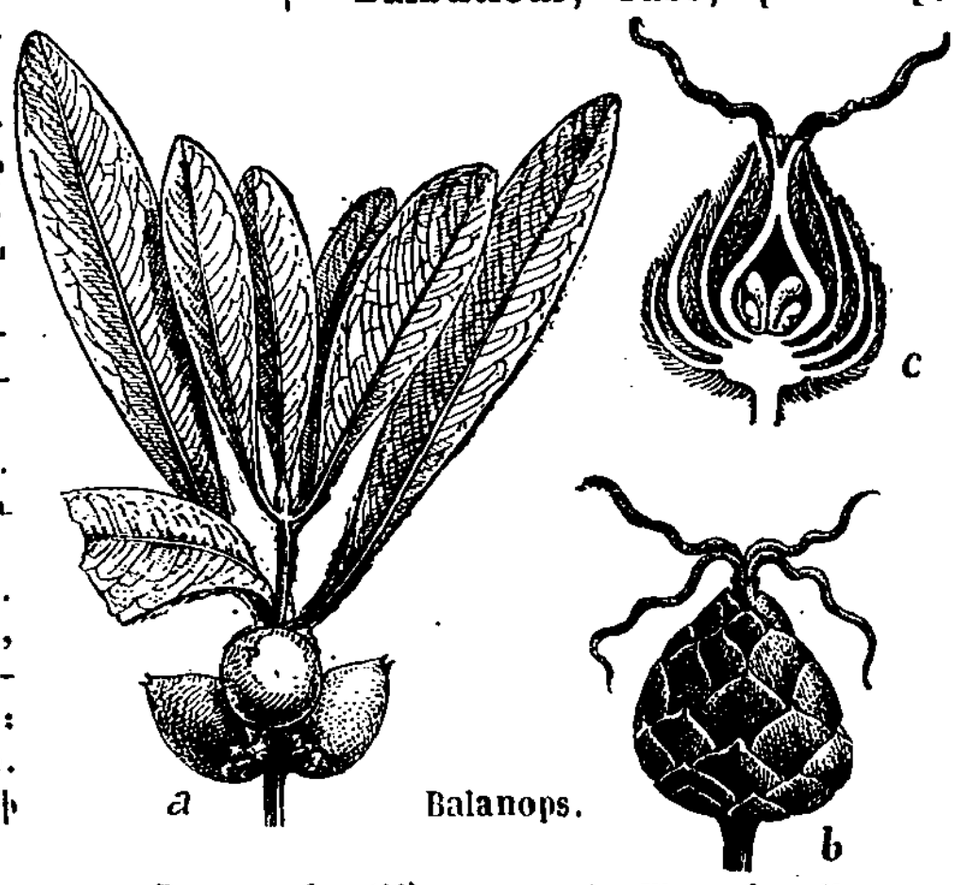
Balbutie (սի) ի. Ռոռովուիւն, Ռոռովախօսուիւն . la — de l'enfance.

Balbutiement (սիման) ա, Ռոռովումն , կակազումն , Ռոռովանք :

Balbutier (սիէ) չ. Ռոռովել , կակազել . l'enfant balbutie. 2. փ. —, Ռևրաբանել . il a voulu parler sur cette affaire et il n'a fait que —.

Balbutier, ն. Ռոռովել , կակազել , ծեռնեանիլ , * կզկզալ . — un compliment. Il a pu à peine — quelques mots. En balbutiant, Ռոռովելով, Ռոռովանօք : [Ռոռովախօս :

Balbutieur, euse, գ. Ռոռով ,

a. Rameau fructifère. b. Fleur femelle. c. La même (coupe longitudinale).

Balanops.

Balbuzard, ա. Ռ. ծաղրիկ . արծուի ձկնորս . հն. **Aigle pêcheur.**

Balcon, ա. ճ. պատշգամ « շահնիշին » :

Balconier, ա. պատշգամախօս . *պատշգամին խօսող :

Baldaquin, ա. հովանոց, սրսկապան . վարագուրակալ աննդոնոյ .

2. հովանոց, ամպհովանի (գաիտ, խորանի)։

Baldrian, ա. բ. մրուան. հն. **Baldriane,** թ. տգ. մրուանիւղ. կն. **Huile de baldriane.**

Balbuzard.

Baldrianique, ած. տգ. մրուանիւղային. acide —, թթու —, նոյն ինք **Acide amylique.**

Balduina, Balduine, թ. բ. բալդուինա, բալդուինաթաղար. սեռ տոհմի բաղադրեալց։

Baldaquin.

Bale, Bâle, կամ **Balle,** թ. բ. ծանծ, փոք, կլոտափոք. փոնոկ ընդոց «գաղտիք». — de blé, de seigle, d'avoine. || հն. **Glume.**

Baléarique, թ. ած. բալէարիկ. կն. **Oiseau royal,** արքաձուկն։

Baleinas, տ. **Balénas.**

Baleine, թ. կէտ, կիտոս, կիտասնուկն «աստ պալլոյը, ֆալեանոս». pêche à la —, կիտորս, կիտորսութիւն. 2. կէտ. աստեղաստան հարաւային կիսագնդոյ. 3. կիտոսկր. — artificielle, végétale. 4. blanc de —, կիտաճարպ, կիտուղեղ «պալլգ նէֆթի». կն. **Sperma ceti,** կիտասերմն «ափարմաչէթա»։

Baleiné, e, ած. կիտոսկրեայ, կիտոսկրազարդ։

Baleineau, ա. կիտակորիւն, կիտանձագ։

Baleinide, ած. կ. կիտատեսակ, կիտազգի. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ ստնաբերից (mammifères).

Baleinier, ère, ած. կիտորսական, կիտորս. navire —, — նաւ, կիտորսանաւ։

Baleinier, ա. կիտորսանաւ. 2. կիտորս. որսորդ կիտից. 3. կիտոսկրավաճառ։

Baleinière, թ. կիտոց. նաւակ կիտորսաց։

Baleinologie, թ. կիտաբանութիւն, կիտոսաբանութիւն։

Baleinon, տ. **Baleineau.**

Baleinoptère, թ. սր. կիտանմեւ. ազգ կիտի։

Balénas, (ա) ա. կիտակլիր. ծննդական անդամ կիտի։

Baléniceps, ա. Ծ. կիտագլուխ. Ծուչուն որ գրի նաեւ **Balæniceps.**

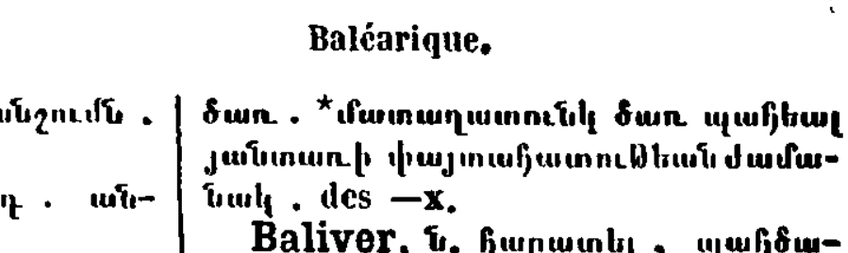
Balénoptère, տ. **Baleinoptère.**

Balessam, Balessan, ա. բ. խնկենի. ծառ խնկոյ. հն. **Encensier.**

Balèvre, թ. ճ. ատրնաշուրթն. 2. ճ. քարաշուրթն. ցցամասն կլլուածոյ քարանց. 3. սր. շրջուածք, անիւարձութիւն (ծուլածոյից)։

Balfourie, թ, բ. բալֆուրիա. ծառ յԱւստրալիա։

Balicasse, ա. Ծ. կռիկ. * Ծուչուն ապառաւի նման։

Balćarique.

Balisage, ա. նե. զգուշանշումն. 2. զգուշանիշք։

Balisarde, թ. բալիսարդ. անյարդ սուր Ռոմէից։

Bali-saur, տ. **Arctonye.**

Balise, թ. նե. զգուշանիշ. նշան եղեալ ի ծովու ի զգուշութիւն խութից. 2. բ. շաւառ (պատկեր). տ. **Balisier.**

Balisé, e, ած. զգուշանշաւոր, զգուշանիշ. rivière —e.

Balisement, ա. զգուշանշումն։

Baliser, ն. նե. զգուշանշել. նշանս դնել ի ցոյց խութից. — l'entrée d'un port, l'embouchure d'un fleuve.

Baliseur, ա. զգուշանշապետ, զգուշանշապան։

Balisier, ա. բ. շաւառն, շաւառեղէգ. մշտադալար, կարմրածաղիկ ոստնկ հնդկաց. հն. **Canna** եւ **Canne d'Inde,** հնդիկ եղէգն, հրնդկեղէգն. || —s, ա. յ. շաւառք. տոհմ մնկոց, որոց նախատիպ շաւառն։

Baleinière.

Balistaire, ա. բալիստաւոր, բալիստրածիգ. 2. բալիստրագործ։

Baliste, թ. բալիստ, նետակալ, բաբան, քարընկէց. 2. ա. ձբ. բալիստ. ձուկն ինչ ի տոհմէ խառամորթոց. 3. տ. **Balistite.**

Balistique, թ. զ. ձգագիտութիւն, ռմբաձգականն, * գնդընկէց նետելու արուեստն. 2. ած. ձգագիտական, ռմբաձգական, ձգական։

Balistite, թ. զ. բալիստրակ. նորահնար վառօդ անծուխ։

Balivage, ա. եզ. հարատումն. ընտրութիւն եւ նշան հարատից՝ մաս տադատունկ ծառոց յանտառի։

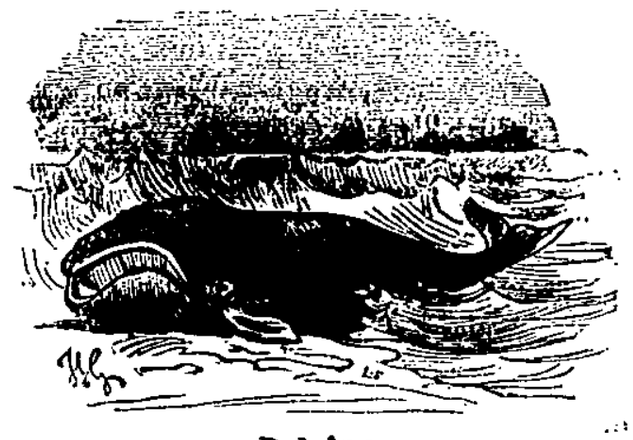
Baliveau, ա. եզ. հարատ, պահ-

Balćarique.

ծառ. *մատադատունկ ծառ պահեալ յանտառի փայտահատութեան ժամանակ. des —x.

Baliver, ն. հարատել, պահծառել. նշանակել զհարատս ի պահպանութիւն։

Baleine.

Baliverne, թ. բարբանջք, բաղբաջանք, աղճատանք, աղճատաբանութիւն, գրաբանութիւն, մնաբանութիւն, մնոտիք. s'occuper de —s.

Baliverner, չ. բարբանջել, բաղբաջել, գրաբանել, աղճատաբանել։

Balivernier, ա. աղճատաբան, գրախօս։

Ballade, թ. պարերգ, պարերգութիւն. la — gracieuse. La naïve —.

Ballant, e, ած. կախաճօճ, երկայնակախ, ծփուն, երերուն, ճօճուն. des cheveux —s sur les épaules. Une voile —e. Les bras —s, բազկաճօճ. Les jambes —es, ճօճասրունք, երկայնասրունք. 2. ա. նե. Ծուլակ. Ծոյլ ձգուած ջուան. || գն. **Balant.**

Ballarin, ա. Ծ. հունգարիացազէ. փոքրիկ բազէ Հունգարիոյ։

Ballast (պալաստ) ա. խճաւազ. խիճ եւ աւազ սփռեալ ի վերայ գետնանց երկաթուղւոյ։

Ballastage, ա. խճաւազումն.

ափոնքն խիճ եւ աւազ ի վերայ գնդանոց երկաթուղւոյ . — d'une voie.

Ballaster, ն. խճաւազել . ճաճկել խճով եւ աւազով . — une voie. = *Se* —, դ. —իլ :

Ballastière, ի. խճաւազափոսիկ :

Balle, ի. գնդակ, ափուճ «Ճօխ». Jouer à la —, — խաղալ . jeu de —, գնդակախաղ . à vous la —, *կարգն

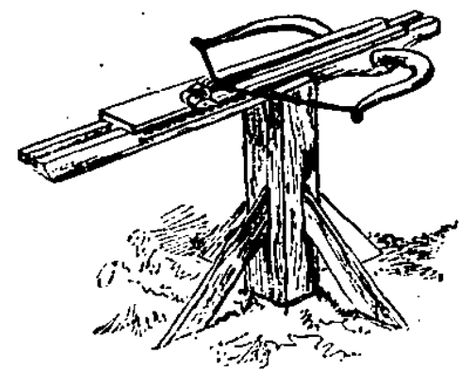
Balisier.

խաղալոյ՝ խօսելոյ՝ ձերն է . lancer la —, — արձակել՝ *նետել . || ի. prendre la — au bond, պատեհ առնուլ, *առիթն բռնել՝ չփախցունել . || renvoyer la —, կտրուկի տալ պատասխանի. || se renvoyer la —, *իրարու վերայ նետել բանի մի հոգի . || enfant de la —, հաւարտեան հօրն, հօրարտեան . *հօրն արուեստն գործող մարդ . 2. գնդակ (հրազինուց) «գուլշուն , սաչմա». — de pistolet, de fusil, de canon. Percé, blessé d'une —, գնդակահար, գնդակախոց. extraire une —, հանել գ—. 3. վճ. հակ, բեռն, ճանճ «պալիա». 4. բ. S. **Bale.**

Balle-queue, S. **Hochequeue.**

Baller, չ. հ. պարել .

Ballerine, ի. պարանոյշ . արուեստագէտ պարուհի :

Baliste.

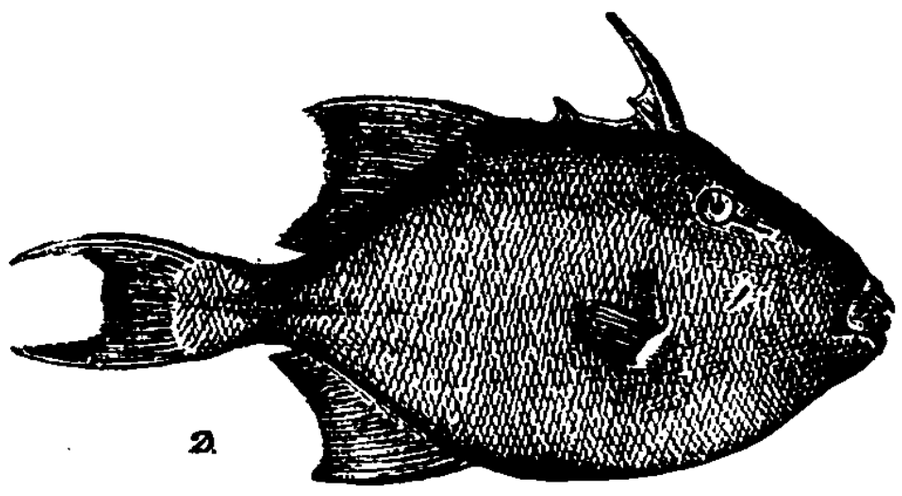
Ballestérosite, ա. հբ. բալեստերոսաքար . ազգ հրաքարի (pyrite) Գալիցիոյ :

Ballet (պալէ) ա. պարանցիկք , պարախաղ . բազմամարդ պար ի Թատրոնի . — bien, mal exécuté. Danser un —. Air de —, պարանցկանուագ. il y a un — au premier acte de cet opéra. —-pantomime, կլ. —, — մնջկատակ, մնջկապար . corps de —, պարանցիկք, պարատորք : [բատր :

Balletant, ա. պարանցիկ , պա-

Ballier, ա. եզ. մանրայարդոց :

Ballon, ա. գունդ «Ճօխ». petit —, գնդիկ. — léger, élastique, rebondissant. Jouer au —. — de caoutchouc, ձգախիժագունդ. 2. օդագունդ. օդալից փամփուշտ. — bien enflé, — քաջուածոց . enfler un —. || ի. եւ բ. enflé comme un —, ուռուցեալ իբրեւ գ—, փքոցուածոց , փքուածոց . *հպարտութեամբ ուռած . il est enflé comme un —. 3. օդագնթիկ. հն. — **aérostatique, aéronautique,** եւ **aérostat.** — captif, perdu, — կալանաւոր,

Baliste.

կորուսեալ. un — de taffetas gommé, de papier, de toile. La nacelle du —. La force ascensionnelle du —. Monter en —. Faire une ascension en —. Diriger les —s. || — d'essai, փորձագունդ , հողմափորձ . եւ ի.՝ փորձագունդ , նախափորձ . 4. ոգ. գնդաշէշ , ապակեգունդ. 5. ար. լամփարագունդ, կանթեղագունդ. 6. աշ. բոլորագաթն , բոլորակաւոր (լերանց) . il y a plusieurs —s dans la chaîne des Vosges. 7. ն. գնդանաւ (ի ծովն Ենդկաց) :

Ballonné, e, ած. բժ. փքացեալ , ուռուցիկ . ventre —. ի. ուռուցիկ , փքոցուածոց , փքուածոց . phrase —e.

Ballonneau, ա. բգ. գնդաշէշիկ :

Ballonnement, ա. բժ. փքացումն. ուռուցումն որովայնի . le — n'a rien de grave dans les affections hystériques.

Ballonner, ն. բժ. փքացուցանել, ուռուցանել . les vents ballonnent le ventre.

Ballonner, չ. փքանալ , ուռնուլ , *ուռիլ , ակռիլ . faire —, փքացուցանել , ուռուցանել. les vents font — le ventre.

Se ballonner. դ. փքանալ , ուռնուլ, *ուռիլ . sa robe de soie blanche se ballonnait à la jupe. (L. Gozlan.) 2. գնդանալ , կորանալ . la muraille en pierre de taille s'est ballonnée.

Ballonnet, ա. գնդիկ :

Ballonnier, ա. գնդագործ, գլնդաւաճառ «Ճօխճու» :

Ballot, ա. հակիկ , բեռնակ « տէնք » : [S. **Marrube.**

Ballote, ի. բ. պրասխ, պրասխի .

Ballotées, ի. յ. բ. պրասխեայք . ենձացեղ հաւկաբուսեայց (stachydées), որոց նախատիպ պրասխ :

Ballotine, ի. ոգ. պրասխին . պատն տարբն պրասխի : [(ձիոյ) :

Ballottade, ի. ձ. քառատիճն

Ballottage, ա. վերաքուէ , հաւասարաւորական . քուէարկութիւն հաւասարաւորական . il y a —. Scrutin de —, քուէառուի հաւասարաւորականի . 2. S. **Ballottement.**

Ballotte, ի. հ. գնդակ , քուէ . զա. **Boule.** 2. ար. կնոց, քնոց. 3. բ. S. **Ballote.**

Ballotté, e, ած. տատան, ծփին, երերաձուի . 2. վերաքուեալ , * հաւասարաւորականի ենթարկեալ. 3. ա. կր. տատան . ոտն պարտ . exécuter un —, տատանել :

Ballottement, ա. տատանումն , երերումն , տարտըրք. — d'un navire. 2. բժ. տատանումն :

Ballotter, ն. տատանել , տարտըրել , յուզել , ծփել . la mer ballotte les navires. 2. քուէարկել . l'assemblée a —é deux candidats d'opinion opposée. 3. ի. խաղ առնել, իբրեւ յուսացուցանել, *խաղցունել. — qn. Il se laisse — par ses amis.

Ballotter, չ. տատանիլ , երերալ , երերիլ . cette porte ballotte. Ce violon ballotte dans son étui. 2. կր. տատանիլ :

Ballotter, ն. հակել , հակ գործել «պալիա ի.» — des marchandises.

Ballottin, ա. հակակ , բեռնիկ :

Ballottine, ի. ոլորիկ . * ձկնի միջ ևխած փոքրիկ մսի կտորներ . veau en —s, —ք ոլնու :

Balnéable, ած. բաղանալի, բաղնիքարմար . eau —.

Balnéaire, ած. բաղանեկան . station —, բաղնեվայր :

Balnéation, ի. բաղնեվարութիւն, բաղնեդարմանութիւն :

Balnéatoire, ած. բաղանեկան , բաղանեզաւտկան . appareils —s.

Balnéographe, ա. բաղանագիր. որ գրէ զբաղանեաց :

Balnéographie, ի. բաղանագրութիւն : [նագրական :

Balnéographique, ած. բաղա-

Balnéologie, ի. բաղնեխօսութիւն, բաղնեբանութիւն :

Balnéologique, ած. բաղնեխօսական , բաղնեբանական :

Balnéotechnie (Թէքնի) ի. բաղանագիտութիւն . գիտութիւն պատրաստելոյ զբաղանիս . 2. —. բժշկական դրութիւն կիրառութեան բաղանեաց : [նագիտական :

Balnéotechnique, ած. բաղա-

Balnéothérapie, ի. բաղնաբուժութիւն . բուժումն բաղանեօք :

Baloire, ի. ն. ձեւատախտ (նաւու) : [կաչ հուագոյն :

Baloise, ի. պ. երիվնակակաչ. կա-

Balourd, e, գ. պանդոյր, ապուշ. un gros —. Vrai —. Grande —e. 2. ած. —. critique, discussion —e.

Balourdise. ի. պանդուրութիւն

գործ՝ բանք պանդուխի . il ne fait, il ne dit que des —s.

Balsamacées, ի. յ. բ. բալասանասերք . տ. **Balsamiflues.**

Balsamarie, ի. բ. բալասանամարի . ծառ ինչ Հնդկաց :

Balsamier, ա. բ. բալասենի , ապրասամ , ապրամ . բոյս ի տոհմէ

բեւեկնեայց , բնիկ Արաբիոյ . հն. **Baumier.**

Balsamifère, ած. բ. ապրասդաբեր , բալասանաբեր :

Balsamiflue, ած. բ. ապրասդածոր , բալասանածոր . || —s, ի. յ. —ք . * բարձրաբերձ ծառք հիւսիսային Ամերիկայ եւ Ասիոյ , որոց կեղեւէն բալասանի նման հոտին կվազէ :

Balsamifluées, տ. **Balsamiflues.**

Balsaminacées, ի. յ. բալասանկասերք . տ. **Balsaminées.**

Balsamine, ի. բ. բալասանիկ , անժոյժ ծաղիկ , հինածաղիկ « գընա չիչէյի ». — des bois, des jardins, — անտառաց , պարտիզաց :

Balsaminé, e, ած. բ. բալասանկեայ . || —es, ի. յ. —ք . տոհմ երկպտուկ տնկոց , որոց նախատիպ բալասանիկ :

Balsamique, ած. բալասանական, բալասանային, ապրասային. odeur, vertu —. 2. փ. բալասանաբոյր . խնկահոտ , քաղցրաբոյր , ապրասմաբոյր , քաղցրահոտ . air — du printemps. 3. դղգ. բալասանախառն, ապրասդախառն . pilule, sirop —. 4. ա. բալասանադեղ , ապրասմադեղ . employer des —s.

Balsamite, ի. բալասան ծաղիկ , հոտոտ աննուխ . տունկ բարդածաղիկ . կն. **Baume des jardins, Menthe-coq.**

Balsamodendron, ա. բ. բալասանածառ . տ. **Balsamier.**

Balsamorhize, ի. բ. ապրասմարմատ . ազգ արեւածաղկակերպեայց (héliantholdées).

Baltimore, ա. Ք. բալտիմոր . Ռուչուն ի տոհմէ անտառաբնակաց . 2. բ. —. դարեւոր տունկ , ճառագայթաձեւ ծաղկօք :

Baltimoré, e, ած. բ. բալտիմորեայ . || —es, ի. յ. —ք . խումբ բարդածաղիկ տնկոց :

Baltimorite, ի. հբ. բալտիմորաքար . տեսակ օձաքարի (serpentine).

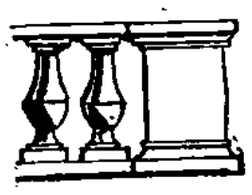
Balustrade, ի. ճ. վանդակապատ , բարամբուն «փարմագլըգ» . — de marbre, de fer, de bronze.

Balustre, ա. վանդակ , վանդակասիւն , վանդակամատն , խաղխամ « փարմագ ». — de pierre, de fer, de bronze, de bois. 2. վանդակապատ. le — du chœur de l'église.

Balustré, e, ած. վանդակապատ. terrasse —e.

Balustrer, ն. վանդակել , վանդակապատել :

Balzan, e, ած. կոստնոտի . ապիտականիշ ոտից. cheval —, — ձի. jument —e.

Balustre.

Balzane, ի. կոստն , սպիտականիշ (յոտս ձիոց). ce cheval a trois —s. Petite —, կոստնիկ :

Bambelle, տ. **Bielle.**

Bambin, e, գ. բ. մանկիկ , մանկուկ , տղայիկ , * տղեկ , մանչուկ . petit —, —. taisez-vous, —.

Bambochade, ի. ծաղանկար , ծաղապատկեր . նկար այլանդակ տեսարանաց . peindre la —.

Bamboche, ի. ծաղակ, *մեծ խաղմաճիկ . faire jouer des —s, *— խաղցուցնել . spectacle de —s, ծաղակախաղ . 2. —. անձն նկնահասակ եւ ծաղադէմ . cette femme, cette fille n'est qu'une —. Cet homme est une vraie —. 3. —. * բարակ ճիւղ հինդկեղեգի . 4. յ. ռ. շուայտանք , անառակութիւն . faire des —s, ses —s. Il était dans ses —s. Les —s de la Convention.

Bambocher, չ. ռ. շուայտել . անառակիլ :

Bambocheur, euse, գ. շուայտ, շուայտուտ , շուայտասէր, անառակ , շուայտուհի , անառակուհի . vrai, grand —. 2. ած. —. le bourgeois —.

Bambou, Bambousier, ա. բ. բամբոյ , հնդիկ եղեգն , հնդկեղեգն . 2. բամբուցուպ. j'ai changé mon — pour une canne plus solide.

Bambou.

Bamboula, ա. բամբուլա . * տեսակ մի ծմբուկ սեւերու. danser au son du —.

Bambour, ա. մբ. բամբուր . * տեսակ մի խոշոր մեղու յԱմերիկա :

Bambousier, տ. **Bambou.**

Bambusa, լ. **Bambouի :**

Bambusacé, e, Bambusé, e, ած. բամբուսեր , բամբեայ . || —es, ի. յ. —ք . տոհմ սիզաբուսոց , որոց նախատիպ բամբոյ :

Bambuselle, ի. բ. տ. **Panic.**

Bambusine, ի. բ. բամբիկ . տեսակ լօսի :

Bambusinées, ի. յ. բ. բամբիկեայք . ցեղ սիզաբուսոց :

Bambusoïde, ի. բ. բամբուկերպ . սեռ բամբեայց (bambusées).

Bamie, ի. բ. բամիա. հն. **Gombo եւ Ketmie comestible.**

Bamlite, ի. հբ. բամլաքար :

Ban, ա. քարոզ , ծանուցումն (ծմբկով). — de vendange. Battre un —, le —, քարոզ կարդալ . *ծմբկիով բան մի ծանուցանել . 2. ծանուցումն . — de mariage, — ամուսնութեան (յեկեղեցւոջ). publier les —s, * նշանտուքի ծանուցումն անել . 3. աւ. ճորտակոչ . կոչնլն արքայի զճորսս՝ զիպատակս իւր ի պատերազմ . le — et l'arrière-ban, ճորտք եւ ազատորեայք . արք հասօրէն կարող ի զինուորութիւն. convoquer le — et l'arrière-ban , գումարել զճորսս եւ զազատորեայք. եւ փ. եւ բ. գումարել յօգնութիւն իւր արս օգտամտոյցս ի յաջողութիւն գործոյ իրիք . || il a réuni le — et l'arrière-ban de sa famille, de ses amis, *բոլոր բնտանիքն , բարեկամքն ժողովից . || four, moulin à —, տ. **Banal.** 4. տպագրութիւն , աքսոր . || être en rupture de —, rompre son —, խոյս տալ յաքսորանաց , * աքսորէն փախչիլ . garder son —, կալ յաքսորն , * աքսորն կենալ :

Mettre qn. au — de l'Empire, բնակնուլ զոք ի պատուոյն եւ տարապրել (ըստ նախնի գերմանական սահմանադրութեան):

Փ. Mettre qn. au — de la société, de l'opinion publique, խոտան՝ արհամարհիլի առնել զոք ընկերութեան , կարծեաց հասարակաց :

Ban, ա. պան, նուէնեանակ , նահանգապետ (ի Հունգարիա) :

Banal, e, ած. աւ. տանուտէրական , աւատատիրական . four, pressoir, taureau —. Des fours, des moulins banaux. 2. փ. հասարակաց , համաշխարհի . cœur —. Amitié —e. 3. հետեւակ , հասարակ , հասարակաբան , անինքնատիպ , աննշան , * ծաղ. louange —e, compliment —. Expression, phrase —e. || ա. —ն. sortir du —.

Banalement, մ. հետեւակաբար ,

Banalie, ի. բ. հարտուկ . ազգ անթառամեայց (amarantacées).

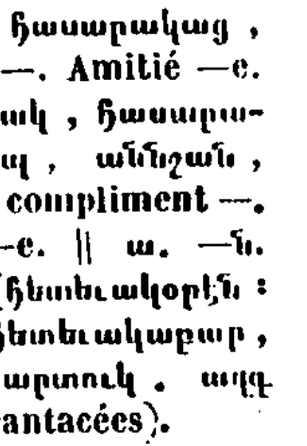
Banaliser, ն. հետեւակացուցանել :

Banalité, ի. տանուտիրութիւն , աւատատիրականութիւն . — d'un moulin, d'un four, d'un pressoir. 2. փ. հետեւակութիւն , աննշանութիւն . — du style. 3. հետեւակաբանութիւն, հետեւակ՝ հասարակ բանք , *ծաղրաբանութիւն. dire, écrire des —s.

Banan, ի. բանան, ադամախնձոր . պտուղ բանանենոյ . manger des —s.

Bananerie, ի. բանանոց . բանանատուն , ադամախնձորատուն :

Bananier, ա. բանանի, ադամախնձորենի . —figuier, Ճգաբանանենի :

Bananier.

Bananivore, ած. բանանակեր , ադամախնձորակեր :

Banare, ա. բ. բանար. յազգէ հիբրկենեայց (bixacées).

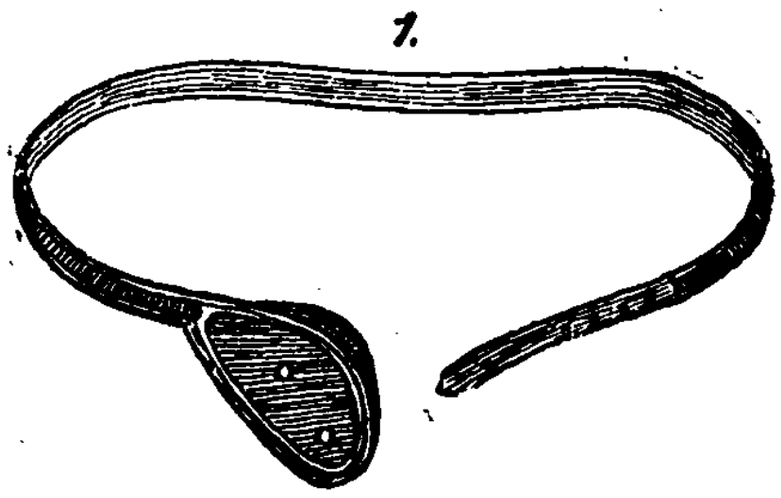
Banat, ա. պատնութիւն , նուէնեանակութիւն(պատիւն եւ երկիրն իշխանութեան պանի) :

Banatte, ի. ճարպակողով (մսավաճառաց) :

Banc, ա. նստարան , տախտ , բազրոն , նստախտ. petit —, նստարանիկ , տախտիկ , բազրոնակ .

—. de terre, de pierre, դքայ . — de bois, de fer, de gazon. — à dos, Թիկնաթոռաբան , Թիկնատախտ . à —, նստարանաւոր , տախտաւոր . les —s d'une école. Ce jeune homme si tranchant quitte à peine les —s de l'école. Un — de rameurs. || Char à

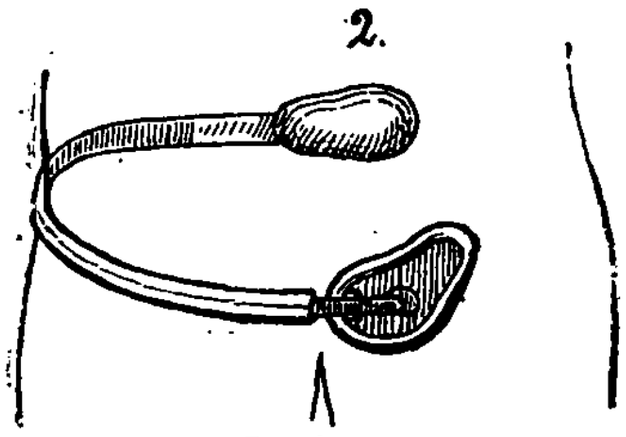
1.

Bandage.

—s, տախտակաոք, բադրոնակաոք , բազմոցակաոք. || փ. être sur les —s, լինել ի դպրոցի , * դպրոց երթալ . il est encore sur les —s. Se mettre sur les —s, մտանել ի դպրոց , *դպրոց մտնել . 2. — de sable, կլ. —, խուճ, խրուտ . 3. վոտա (ձկանց) . — de harengs. 4. եբ. կարկառ. — calcaire, — կրային, կրակարկառ. || —s de glace, շառաշիղք սառի . 5. վ. — d'Hippocrate, տախտ Հիպոկրատայ. 6. բզբ. — du roi կամ de la reine, տոհան արքունի (յԱնգղիա). || — des accusés, des avocats, նստարան ամբաստանելոց, փաստաբանից. 7. — de

2.

Bandage.

l'œuvre կամ — d'œuvre, նստարան եկեղեցապանաց. — d'église, տոհմաձոռ. *ընտանիքի մի նստարան յեկեղեցւոջ. 8. եգ. անարօրահող. *չհերկած հող:

Bancable, աճ. սեղանաւորելի , դրամագեղչելի . un effet —.

Bancal, e, աճ. կոթասրուն, Թիւթասրուն , ծուռսրուն , ծռասրուն . «էյրի պաճգլլը». 2. գ. —. un —, une —e. Des —s.

Bancal, ա. ռ. խարբ. Ծուռ կռաճայր. des —s.

Bancelle, ի. հ. նստարանիկ , [բադրոնիկ:

Banche, ի. եբ. խարիկ , կաւքար . 2. ա. խարիկ . միջատ Ծաղանձաձեւ, ի տոհմէ հետահանեայց (ichneumonides).

Banco, աճ. անի. արժէդրամ , *ոսկադրամ . florin —, փլորին —. 2. խղ. faire —, դրամակալել. *ամենուն յաղթելով առնուլ բոլոր խաղադրամն :

Bancocrate, ա. սեղանապետ . կուսակից սեղանապետութեան :

Bancocratie (սի) ի. սեղանապետութիւն . զեղծական ազդեցութիւն դրամատեղանի :

Bancocratique, աճ. սեղանապետական :

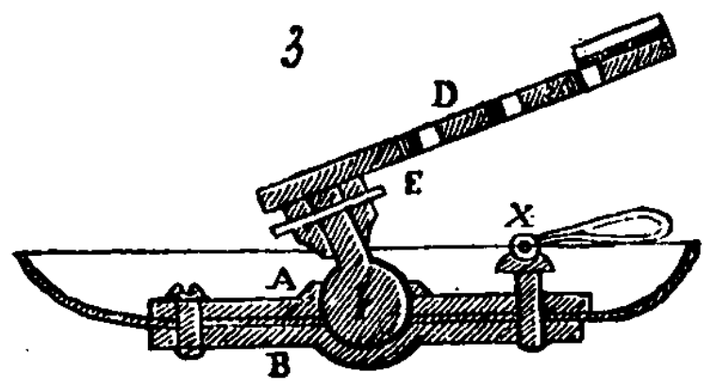
Bancoul, ա. բ. եղրիզ . պտուղն

Bancoulier, ա. բ. եղրիզենի . ծառ արեւելեան Հնդկաց :

Bancroche, աճ. եւ գ. բ. Թիւրաստն . homme, femme —. Ce n'est qu'un —. || հն. s. Bancal.

Bandage, ա. վ. կալանդումն , պատանումն. faire un —, կալանդել , պատանել . 2. կալանդ , պատան , վիրակապ « պաղ , սառոյց ». appliquer un —, — դնել. — inguinal , crural, պատան ցայլականաց կամ ազդրային , ցայլապատան , ազդրապատան . — à coulisse, պատան սահոցաւոր , սահապատան . le — tient bien, * —ն լաւ կբռնէ . défaire le —, —ն քակել . le

3

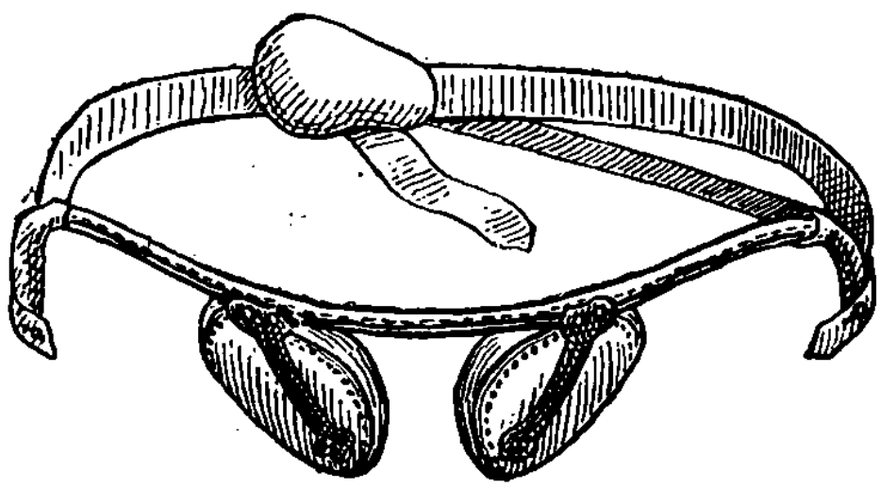

Bandage.

— est trop serré. 3. կալանդ , աղեկապ « գաստրգ պաղը ». 4. դօղ . երկաթի շրջանակ անուոց :

Bandagiste, ա. կալանդագործ , պատանագործ, աղեկապագործ «գաստրգ պաղերը». 2. աճ. —. chirurgien —, — վիրաբոյժ :

4

Bandage.

Bande, ի. երիզ , մանեաւոր , պատելի «պաղ , սառոյց» . — de toile, de velours, — կտաւեայ, Ծաւշեայ. — de papier, de fer. La — d'une plaie. 2. երիզ , գօտի, ՈլՃագօտի . mettre sous —, երիզապինդ՝ երիզապատ՝ գօտեպինդ առնել, *գօտի դնել. mettre un journal, un livre sous —. Sous —, ընդ գօտեաւ . 3. շերտ , կտոր . — de terre, de gazon. 4. դօղ . երկաթի շրջանակ անուոյ . 5. ներքնակող . ներքին կող՝ եզր գնդասեղանի (billard). 6. կդ. կամար , վահանակի կամարի սեղանապետութեան :

Bancocratique, աճ. սեղանապետական :

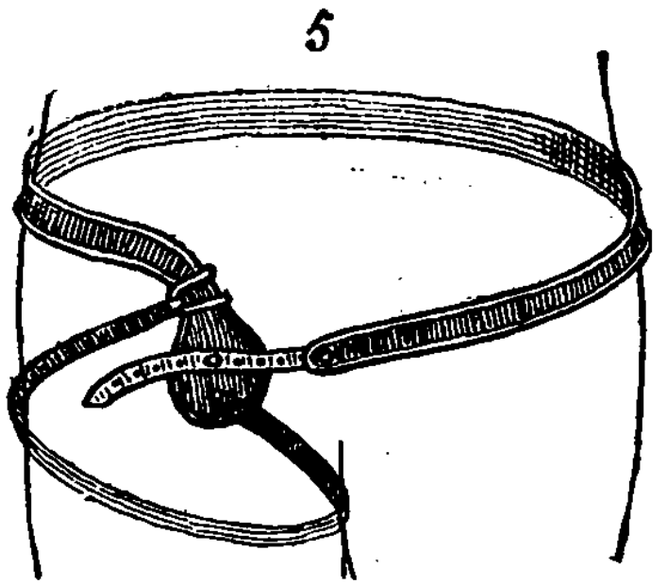
Bancoul, ա. բ. եղրիզ . պտուղն

Bancoulier, ա. բ. եղրիզենի . ծառ արեւելեան Հնդկաց :

Bancroche, աճ. եւ գ. բ. Թիւրաստն . homme, femme —. Ce n'est qu'un —. || հն. s. Bancal.

Bandage, ա. վ. կալանդումն , պատանումն. faire un —, կալանդել , պատանել . 2. կալանդ , պատան , վիրակապ « պաղ , սառոյց ». appliquer un —, — դնել. — inguinal , crural, պատան ցայլականաց կամ ազդրային , ցայլապատան , ազդրապատան . — à coulisse, պատան սահոցաւոր , սահապատան . le — tient bien, * —ն լաւ կբռնէ . défaire le —, —ն քակել . le

5

Bandage.

— est trop serré. 3. կալանդ , աղեկապ « գաստրգ պաղը ». 4. դօղ . երկաթի շրջանակ անուոց :

Bandagiste, ա. կալանդագործ , պատանագործ, աղեկապագործ «գաստրգ պաղերը». 2. աճ. —. chirurgien —, — վիրաբոյժ :

կամար . 7. ճ. գօտի . — lombarde. 8. վ. կալանդ , պատան . les chefs ou les extrémités de la —. 9. ատ. գօտի . —s de Jupiter, de Saturne, —ք Լուսնագրի , Երեսակի . 10. տպ. Ծեռնակը (գլանի մասին). 11. նա. կողմն (նաւի). avoir, mettre son vaisseau à la—, կողմնահակել՝ կողմնահակ առնել զնաւն . tomber կամ donner à la—, կողմնահակիլ՝ կողմնահակ լ.:

Bande, ի. խումբ , գունդ , հոյլ , ջոկ , ջոյիր , հրոս , հրոսակ , հրոսախումբ . par —s, խմբովին , միախումբ , գունդագունդ , տարմատարմ , երամ եւ երամ, երամովին , հոյլ ի հոյլ. — de voleurs, գողախումբ . une — de séditieux, de factieux. — d'enfants, երամ մանկանց, մանկերամ. — de musiciens, խումբ երաժշտաց , երաժշտախումբ. — noire, սեւախումբ , սեւահրոս . — d'oiseaux, տարմ՝ երամ Ծռչնոց, Ծրռչներամ. — de poissons, վոտա՝ երամ ձկանց. — de loups, վոհմակ գայլոց. 2. դրօշ , խումբ , կողմն . faire — à part, կողաքակ լ., *խմբէն զատուիլ:

Bandé, e, անց. եւ աճ. կալանդեալ , պատեալ , երիզապատ , երիզապինդ . plaie —e. Les yeux —s, աչապատեալ, աչապատ . 2. լարեալ , պիրկ . arc —, — լիագիրկ՝ գրկալիր աղեղն . bien —, պնդաձիգ , պնդաքարշ . || փ. il a toujours l'esprit —, միշտ ձգտեալ՝ զբաղեալ են միտք նորա :

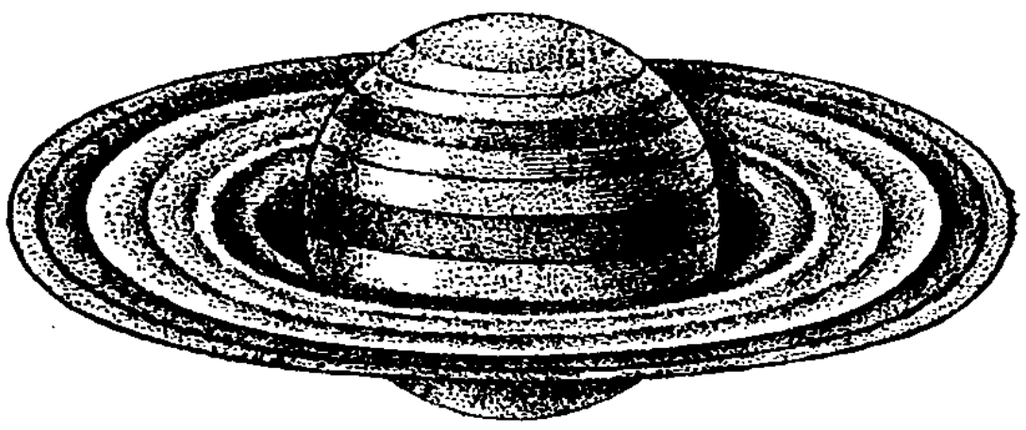
Bandeau, ա. ապարօշ , վարսակալ , ճակակալ « ակրպէնտ ». 2. ապարօշ , պսակակալ « սարըգ ». — royal. 3. ճ. գօտի . 4. վ. աչակապ , պատան . || փ. —, մռակապ , կուրութիւն . il a un — sur les yeux, կապեալ են աչք նորա , կուրացեալ է . arracher le —.

Bandelette, ի. երիզակ, երիզիկ 2. ռ. s. Ténia.

Bander, ն. կալանդել, պատանել , պատատել , երիզապնդել . — une plaie, la tête de qn. 2. կապել պատանաւ զաչս, աչակապել. — les yeux, 3. լարել, ձգել , լնուլ . — un arc. — զաղեղն . 4. պրկել , ձգտել . — un

ressort, un câble. 5. ցանցապրկել. * գնդակն ցանցին մէջ խոթել (է գոնդեխաղի, jeu de paume). — la balle.

Bander, ե. պրկել, ձգտել. cette [corde bande trop.

Bandes de Saturne.

Bandereau, ա. փողալար. լար փողոյ «զուրնա սպաղը»:

Banderole, ի. դրօշակ, դրօշ փոքրիկ «պայրագ[ը]գ». vaisseau orné de —s, նաւ. դրօշակազարդ. 2. հրացանափոկ. փոկ հրացանի. 3. ը. — de Montfaucon, եղեռնագործ, *կախաղանցու. մարդ:

Bandière, ի. դրօշ, նշան «պայրագ». 2. զ. front de —, դրօշակիր ճակատ՝ ռազմ:

Bandingue, ի. ձո. ուղղակարի. *ծովեզերք տնկուած կարի:

Bandit, ա. մեկնակազմն, հուլկահար, յեղուզակ, աւազակ, լեռնախոյզ, մարդադաւ «Քիւրիւտիւ, հայտուտ». il fut attaqué par les —s.

Banditisme, ա. հուլկահարութիւն, յեղուզակութիւն, աւազակութիւն:

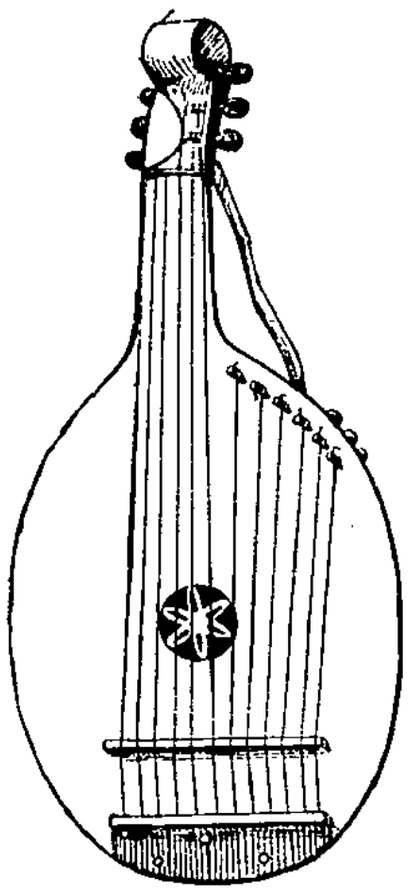
Bandoir, ա. ար. պրկոց, լարոց:

Bandola, s. **Bandore.**

Bandolier, s. **Bandoulier.**

Bandoline, ի. հնգաձոյզ, վարսահոյզ. * մազ փայլեցուցող տեսակ մի հոտահոյզ:

Bandore, ի. եժ. փանդռնակ. ազգ նուագարանի Ռուսաց:

Bandore.

Bandoulier, ա. հուլկահար, ճանապարհաւադաւ (Պիրենեան լերանց):

Bandoulière, ի. զենկալ, գինակալ, մախաւափոկ. 2. շեղակամար, շեղագօտի. * առ. ի շեղ կախուած գօտի ուսէն մինչեւ ազդրն. || en —, մ. ուսնդանուի. porter qc. en —, ուսընդանուի կրել:

Bang, ա. բ. հնդկանեփ, հնդիկ [կանեփ:

Bangie, ի. բ. ակակ. տեսակ լօսի:

Bangon, ա. անք. տոկոն. * ոչխարաց կզակին տակ ուռեցք:

Banian, ա. բանիան, հնդիկ վաճառական. 2. — կամ arbre des —s, բանիաննի. հնդիկ Ջզնի:

Banistérie, ի. բ. բանիաստերիա. տունկ Անտիլեանց եւ Բրազիլի:

Banistériées, ի. յ. բ. բանիաստերեայք. ցեղ տոհմի մալպիգեայց:

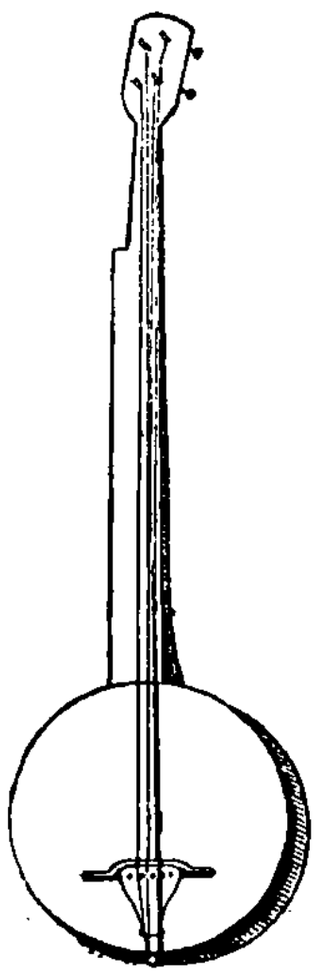
Banistéroïdes, ի. յ. բանիաստերակերպք. տեսակ փրկչենեայ (salvadore) Սէյլանի:

Banjo, ա. եժ. կիթառիկ (Ամերիկայի սեւերու):

Banknote (պանքնոթ) ի. բանկաոմս, դրամաոմս, սեղանաոմս:

Banksie, ի. բ. բանքսիա. Ծուխ ինչ յԱւստրալիա:

Banksiées, ի. յ. բ. բանքսեայք. շաք տոհմի պրոտեւսասերից (protéacées).

Banjo.

Banksite, ի. բ. բանքսիթաքար. սեւ բրածոյ պրոտեւսասերից:

Banlieue, ի. արձակավայրք, շրջավայրք քաղաքի. la — de Paris.

Bannase, ի. ար. մոխրանոթ:

Banne, ի. կնոց, քաղելակ, սակառի. 2. վաչ. խոշոր կոաւ ի ճաճկոյթ. հն. **Bâche**. 3. աճխասապլ. աճխակիր սայլ:

Banneau, ա. կնոցիկ, սակառիկ. 2. սայլակ:

Bannelle, ի. խցակողով, *խիցեբու. կողով:

Banner, ն. վաչել. *ճաճկել խոշոր

Banksie.

կոաւով. — une voiture, un bateau, des marchandises.

Banneresse, ի. դրօշաւորուհի:

Banneret, ա. դրօշաւոր. * դրօշ բանալու իշխանութիւն ունեցող աւատապետ. 2. ած. —. chevalier, seigneur —.

Banneton, ա. խոտաձողով. կըտաւապատ կողովիկ խմորի հացագործաց. 2. ձկնաձողով. ջրասոյզ կողով ձկնապահ:

Bannette, ի. կնոցակ, կողովիկ:

Banni, e, անց. եւ ած. աքսորեալ, տարագիր. 2. ի. վտարեալ, մերժեալ. la pudeur —e des cœurs. 3. գ. տարագիր, վտարանդի:

Bannie, ի. հ. ճանուցումն:

Bannière, ի. դրօշ, նշան, *դրօշակ «պայրագ». || ի. —. se ranger sous la — de qn., լինել ընդ դրօշու ի կողմն ումեք, * մեկուն դրօշակին տակ մտնել, կուսակից է. 2. խաչադրօշ, վառ, խաչվառ. || ի. եւ առ. avec la croix et la —, * խաչով եւ խաչվառով, ամենայն փառաւորութեամբ. aller au-devant de qn. avec la croix et la —.

Bannir, ն. արտաքսահրամանել, աքսորել, տարագրել, վտարել. — qn. 2. ի. տարագիր առնել, վտարել, մերժել հեռացուցանել. — qn. de la société. — toute crainte, իբաց մերժել՝ հեռացուցանել զերկիւղ. — la honte, մերկանալ զամօթ. — une pensée.

Se bannir, դ. տարագիր առնել զանձն. — de son pays. 2. ի. —, հեռանալ. — de la société, du monde.

Bannissable, ած. տարագրելի, վտարելի:

Bannissement, ա. արտաքսահրամանումն, վտարումն, տարագրութիւն, աքսոր. — à temps, à perpétuité, — ժամանակաւոր, մշտնջենաւոր:

Bannisseur, ա. արտաքսահրամանիչ, տարագրիչ:

Banquais, ա. ձկնորս, ձկնորսական:

Banque, ի. սեղանաւորութիւն «սարրաֆլըգ». maison de —, տուն սեղանաւորական. faire la —, սեղանաւոր է., * դրամի առուտուր անել. 2. դրամատուն, բանկ, դրամատեղան, դրամարան. la — de France, — Գաղիոյ. — Ottomane, Օսմանեան —. billet de —, s. **Banknote**. 3. դրամասեղան, խաղադրամ. faire sauter la —, ընդոստուցանել՝ *ցաւթեցունել զդրամասեղանն, սեղանաւի առնել, *շահիլ բոլոր խաղադրամն. 4. տպ. դրամասեղան, վարձահատուցումն (գործաւորաց). jour de —, օր վարձահատուցման:

Banquer, ն. խրուտել. երթալ ի Նոր-Երկիր յորս փողոցի (morue).

Banquereau, ա. խրուտիկ:

Banqueroute, ի. սեղանաբեկութիւն. խարդախ սնանկութիւն «իֆլաս». faire —, սեղանաբեկ է. — simple, frauduleuse, — պարզ, նենգաւոր. s. **Faillite.**

Banqueroutier, ère, գ. սեղանաբեկ «միւֆլիս»:

Banquet, ա. խնջոյք, կոչունք, խրախունք, խրախճանք, հարկք, հացկերոյթ «զիյաֆէթ». — nuptial — հարսանեաց՝ հարսանեկան. — somptueux, magnifique, brillant, coûteux, — մեծահաց, փառաւոր, շքեղ, մեծածախ՝ բազմածախ. assis-

ter à un —, առաջիկայ է. խնջոյից, *կոչունքի ներկայ գտնուիլ. donner, offrir un —, — տալ. le lieu du —, խրախճանաբան. le maître du —, կոչնատէր, խրախճանատու. 2. փ. le — sacré, սուրբ սեղան, խորհուրդ սրբութեան, սուրբ հաղորդութիւն:

Banquetant, e, գ. խրախճանական, խրախճանակից. les chants bachiques des —s.

Banqueter (je banquette կամ je banquète; je banquetterai կամ je banquèterai, etc.) չ. ը. խրախճանալ, խրախճաննել, խնջոյս առնել, *ուտել խմել. il ne fait que —.

Banqueteur, ա. խրախճանասէր, խնջոյասէր:

Banquette, ի. նստարան, բազրոնակ, տախտան (աւազից կռնակի). — de velours, — թաւշապատ. || Փո. jouer devant les —s, խաղալ առաջի նստարանաց՝ տակաւնին հանդիսաւորից. 2. —. վերնայարկ համակառաց (omnibus). Monter sur la —. 3. գ. հոլակոյտ, հոլաբլուր:

Banquier, ա. սեղանաւոր «սարքաճ». un grand, un riche —. De —, սեղանաւորական. 2. —, խաղապետ. 3. նե. ճկնորսանաւ (որ երթայ ի Նորերկիր յոյս փողոշի):

Banquière, ի. սեղանաւորուհի:

Banquise, ի. նե. սառնակոյտ, հաւորք սառանց. — flottante, ծփուն —:

Banquiste, ա. ռ. անպարար, ձեռնածու «հօգգապազ»:

Bans, ա. յ. ո. խշտիք (շանց):

Banse, ի. տակառի (որթահիւս):

Bantam, ա. բանտամ. ծուկն ինչ եւ Փոչուն:

Banza, ա. բանզա. * կիթառի նըմանն նուագարան սեւերու:

Baobab, ա. բաբենի, հսկայածառ. ծառոց մեծագոյնն. հն. **Adansonie.**

Bapaume, աճ. նե. անվախելի. bâtiment en —, — նաւ:

Baphier, ա. ը. ներկածառ:

Baphomet, ա. կուռք Տաճարականաց:

Baphorhize, տ. **Alkanne.**

Baptême (պաթէմ) ա. մկրտութիւն, կնիք, * կնունք. le sacrement de —, խորհուրդ —Փեան. nom de —, անուն —Փեան, մկրտանուն. — par infusion, par immersion, par aspersion, — հեղմամբ, ընկղմամբ, սրսկմամբ. acte de —, գիր —Փեան, մկրտագիր. — de désir, — բաղձանաց. — de sang, — արեան, մարտիրոսութիւն, նահատակութիւն. || Տ. **Fonts.** || — d'une cloche, d'un navire, —, օրհնութիւն զանգակի, նաւի, զանգակօրհնէք, նաւօրհնէք:

Baptiser (պաթի) ն. մկրտել, կնքել, տալ կնիք, կնքատրել. — un enfant. || — une cloche, un navire, —, օրհնել. 2. փ. — qn., qc. du nom de... — զոք, զիմն անուամբ ..., յորջորջել, դնել՝ տալ անուն. 3. — le vin, le lait, մկրտել զգինի, զկաթն, ջրախառնել:

Baptiseur (պաթիզ) ա. մկրտիչ, մկրտող. Jean le —, Յովհաննէս —:

Baptisie (պաթիզի) ի. ը. ներկենի. բոյս ընդաբեր:

Baptisin, ա. տզ. ներկենուտին. ուտին հանեալ ի ներկենոյ:

Baptisioïde (պաթիզի) ի. ը. ներկենակերպ. հատուած սեռի ջերմոտեսկի (thermopside).

Baptismal, e (պաթիս) աճ. մկրտրաններան, մկրտական. les fonts baptismaux, աւազան —, կնքաւազան. eau —e, ջուր —, կնքաջուր:

Baptisme (պաթիսմ) ա. մկրտականութիւն:

Baptistaire (պաթիս) աճ. մկրտութեան, մկրտային. registre —, արձանագիր —. extrait —. կլ. le —, վկայագիր —, մկրտագիր:

Baptiste (պաթ) ա. մկրտական. բողոքական քարոզիչ:

Baptistère (պաթիս) ա. մկրտարան, մկրտատուն, լուսարան:

Baquet, ա. տաշտ «Ֆէքին». 2. — magnétique, տուփ մագնիսական:

Baquetage, ա. տաշտումն. *տաշտով ջուր պարպելն. 2. ջրասպառումն, ապաջրումն:

Baqueter (տե. **Banqueter**) ն. տաշտել. * ջուր հանել՝ պարպել տաշտով. 2. նե. ջրասպառել, ապաջրել:

Baqueteuse, ի. Ֆելաքճանուհի

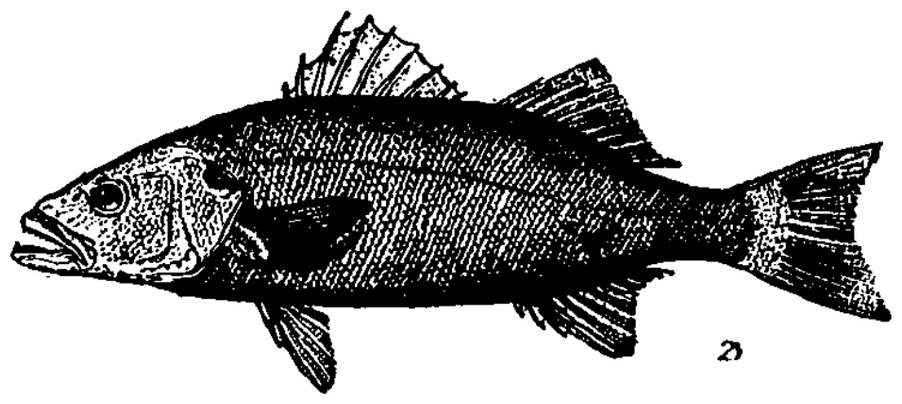
Baquettes (պաքէթ) ի. յ. Ֆելաքճան, Ֆելաքար. * Ֆեղն կորզանել քաշելու աքճան:

Baquetures (պաքթիւր) ի. յ. տաշտուկք, տաշտագինի. *տակառին տակն դրուած տաշտին մէջ վազած գինին:

Baquois, ա. ը. բաքի. սեռ որնկոց Ափրիկիոյ եւ Հնդկաց, ի տոհմէ խառնարնոց (pandanées).

Bar, ա. ձր. լաբրակ «կէվրէք». գն. **Bars.** 2. — rayé, — շերտաւոր. 3. դարգ. Տ. հն. **Bard.**

Bar, ա. անգ. կապելայ, գինեքար:

Bar.

Baragouin (կուէն) ա. խեցգեկ բարբառ, խեցգեկագոյն լեզու, խառնախօս խլրտրտուն. je ne puis rien comprendre à ce —. Je n'entends rien à ce — d'anglais.

Baragouinage (կուինաժ) ա. խեցգեկանք, խեցգեկ բարբառ, ճռճռանութիւն, խաժաբանութիւն, խառնաբանութիւն. c'est un —. Quel —!

Baragouiné, e, աճ. խեցգեկ, ճռճռուտ, ճռճռան, խաժաբան, խառնաբան. un discours —.

Baragouiner, չ. խեցգեկել, ճռճռանել, խաժաբանել, խառնաբանել, խօսել խեցգեկ՝ խեցգեկ բարբառով. il ne fait que —. 2. հգ. —. ces étrangers baragouinent entre eux.

Baragouiner, ն. —, ճռճռել, * գէշ խօսիլ, ծռմռտկել. — le français, l'arménien. — une phrase, un nom.

Baragouineur, euse, գ. խեցգեկող, խեցգեկախօս, խեցգեկաբան, ճռճռաբան, խաժաբան, խառնաբանող:

Baramèce, ի. ը. հաղի. տունկ մշտադալար եւ պտղաբեր:

Barandage, ա. ձո. ուռկանակալ. *գետն ուռկանով բռնելն:

Barander, չ. ձո. ուռկանակալել. *գետն ուռկանով բռնելով ձուկ որսալ:

Barange, ի. ար. փուռրմ (պատհանքի):

Baratte.

Baraque, ի. տաղաւար, խիզան. petite —, տաղաւարիկ. des —s de soldats. 2. —. խանութ փայտակերտ. les —s de la foire. 3. փ. տաղաւար, խիզան, տնակ, ողոմճի տուն. sa maison n'est qu'une —. C'est une véritable —. On ne peut se loger dans cette —.

Baraquement, ա. տաղաւարումն, տաղաւարաշինութիւն, խիզանաշինութիւն. l'art du —, արուեստ —Փեան. 2. տաղաւարք, խիզանք:

Baraquer, ն. տաղաւարել, տաղաւար՝ խիզան շինել. les soldats ont —é dans la campagne. 2. տաղաւարել. * բնակեցունել տաղաւարի մէջ. on a —é les soldats dans la plaine.

Se baraquer, դ. տաղաւարիլ. տաղաւար շինել անձին. les soldats se sont baraqués dans la campagne. Ils n'eurent pas le temps de —.

Baraquette, ի. նե. մարջոր. * տեսակ մի նռնատակ. 2. բժ. —. *տեսակ մի համաճարակ հիւանդութիւն 1761 տարւոյ:

Barate, ի. նե. աղագաստափոկ:

Baraterie, ի. նաւանննգ, նաւաննեգութիւն. նենգութիւն նաւապետի ի վնաս նաւատէրի կամ ապահովագրողի:

Barathre, ա. անդունդ, վիհ, վիրապ:

Barathromètre, ա. անդնդաչափ:

Baraton, ա. ծփոց. կոգեհար փայտ:

Barattage, ա. ընդումն, խնոցումն, ձձմումն:

Baratte, ի. խնոցի, ձձում «հարգ»:

Baratter, ն. խնոցել, ընդել, խնոցէիար է., ձձմել. *կաթն ծփել խնոցւոյ մէջ. = Se —, դ. —իլ:

Barbacane, ի. զ. պատնիշակ. 2. ճ. ցայտոն, որմաճակ:

Barbacénie, ի. ը. բարբակենի. Փիլիկ գեղաճարիկ:

Barbacole, ա. հգ. վարժապետ (գիւղի):

Barbacolle, ի. մօրուախաղ:

Barbacou, ա. Փ. վզամօրուս, վզզ-

մօրս , վլմօրուք . Քաչուն ինչ Ամերիկոյ :

Barbaloïne, ի. տզ. բարբիալուէին . հալուէին (aloïne) գտեալ ի հալուէի Բարբադեան կղզեաց :

Barbara, ա. հ. տմբ. յուշաբառ (հաւաքաբանութեան) :

Barbarasse, ի.նե. պրկոն . հասուն պարանկուզ . S. **Bosse**, նե.

Barbare, ած. բարբարոս , խուժ , դուժ , խուժդուժ , խուժադուժ , անյոյն , անքաղաքակիրթ . peuple —. 2. փ. բարբարոս , բարբարիկ , բարբարոսիկ , բարբարոսական , խժական , խժդուժ , խժաբան , խժալուր , աղխատրոյզ . mot, expression, langue —. 3. բարբարոս , խուժադուժ , անագորոյն , վայրագ . homme, père, mère, femme, caractère, instinct, spectacle —. Coutume, action —. Sentiments —s. Ces —s climats. Une main —. 4. գ. բարբարոս , խուժադուժ . l'invasion des —s, արշաւանք բարբարոսաց . || —, անգուի , անագորոյն . c'est un —, c'est une — qui se plaît à faire souffrir.

Barbarée, ի. բ. կրծմընծուկ , կնձմնձուկ . || նախաբոյս —ն կոչի **Roquette des jardins**, սոսեակ պարտիզաց :

Barbarement, մ. բարբարոսաբար , խժաբար , խժդժաբար , անգթաբար . traiter —. 2. բարբարոսաբար , * բարբարոսօրէն , բարբարոսաց պէս . ils vivent —. 3. սգր. խժաբանօրէն . parler —.

Barbaresque, ած. բարբարիկ , ափրիկեցի , պէրպէրիստանցի , պէրպէր . navire, corsaire —. États —s.

Barbarie, ի. բարբարոսութիւն , անքաղաքակրթութիւն . les siècles de —. Les ténèbres de la —. Vivre dans la —. Sortir de la —. Complète —. État de —. || — de langage, խորթութիւն լեզուի, խժաբանութիւն. 2. բարբարոսութիւն , խժդժութիւն , անագորոյնութիւն , անգթութիւն . horrible —. — excessive, révoltante. Excès de —. Adoucir, dompter la —. Exercer sa —. Votre — est inconcevable. 3. բարբարոսութիւն, գործ անգթութեան , խժդժութիւն . commettre une —, des —s.

Barbarie, ի. աշ. Պէրպէրիստան :

Barbarin, e, ած. բարբարիկ , պէրպէրիստանցի . la race —e.

Barbarine, ի. բ. բարբարիկ . * տեսակ մի դդում բնիկ Պէրպէրիստանի :

Barbariser, ն. բարբարոսացուցանել , բարբարոս առնել . — une nation. || փ. —. — les esprits. = չ. խժաբանել : [օտարաստութիւն :

Barbarisme, ա. խժաբանութիւն,

Barbarissime, ած. բ. ամենաբարբարոս : [Քիւն :

Barbarolexie, ի. խժաբառութ-

Barbastelle, ի. կ. մօրուասող . տեսակ չղչկի :

Barbatique, ած. տզ. քառորակին . acide —, — ՔՔու . S. **Usnée**.

Barbe, ի. մօրուք, մորուս. poil de la —, մազ՝ Քել մօրուաց . — naissante, տեղք մօրուաց , տիգեալ՝ դեռաբոյս՝ *նորաբոյս —. — inculte, անյարդար — . qui a une belle, une longue —, գեղեցկամօրուս՝ գեղամօրուս, երկայնամօրուս՝ երկայնամօրուս . sans —, անմօրուս , անմօրուս , անմօրուս , անմօրուս . laisser croître[կամ]laisser pousser sa —, մօրուս աճեցնել , * — Քոդել . couper sa —, հատանել՝ սրբել զմօրուս , * —ն կտրել . porter, avoir de la —, մօրուս կրել , ունել , * — կրել , ունենալ . qui a peu de —, սակաւամօրուս. qui a une — de bouc, պակաւամօրուս , քարճ , քարճուկ .

Barbacou.

qui a une grande —, մեծամօրուս , մօրուսել , * մօրուքոտ . — blanche, սպիտակ՝ սպիտակափառ —, ալիք , ալեմօրուս . — grise, courte, épaisse, սպիտակախառն՝ ալեխառն՝ ալեբէկ, փոքրագլուխ՝ կարճ, Քանձր՝ Քաւարճի —. faire sa —, se faire la —, սափրել՝ աճեցնել զմօրուս իւր , * —ն աճիլել . se faire faire la —, տալ սափրել՝ աճեցնել զմօրուս , * —ն աճիլել տալ . || փ. agir à la — de qn., առնել ինչ յանդիման ուրուք եւ ի հեճուկս . rire dans sa —, ընդ քիմս ծիծաղիլ , ժմռել , * քԻին տակէն ծիծաղիլ, քմծիծաղիլ . 2. կ. մօրուք. la — d'une chèvre. La — d'un coq, — աքաղաղի . բրուկն վայրակախ « ալՔ իալիք ». 3. բ. մօրուք , քիստ . — d'épi. հն. **Arête**. 4. յ. մօրուք . մանրաՔեղք փետրոց . 5. վերջաւորք (գլխադրի կանանց). 6. ար. մօրուք . աւելորդ մասունք յեզերս ՔլՔոց կամ մեռադեայ գործուածոց . 7. անբ. գորտք , գորտախտ . *աղանՔային կլկնուածք՝ ձիոց եւ եզանց լեզուին տակ « տիլ ալՔք ». հն. **Barbillons**. բ. —de-capucin (յ. —s-de-capucin), մօրուացան . հն. **Chicorée sauvage**. || —de-bouc (յ. —s-de-bouc). S. **Salsifis**. || —de-chat (յ. —s-de-chat), կատուամօրուս . || —de-chèvre (յ. —s-de-chèvre), այծու մօրուք , այծամօրուք . || —de-moine (յ. —s-de-moine), աբեղամօրուք. հն. **Cuscute**. || —de-renard (յ. —s-de-renard), գազ , աղուէսմօրուք . հն. **Astragale**, բ.

Barbe, ա. բերբերաձի , տաճիկ ձի . 2. ած. բերբերիկ , տաճիկ . cheval, jument —, — ձի , զամբիկ :

Barbé, e, ած. կգ. այլամօրուս , այլագոյն մօրուօք . 2. բ. մօրուանի , բառաւոր :

Barbeau, ա. ձբ. մօրուան , մօրուաձուկն « չայ Քէքիրի » . manger des —x. 2. — de mer,

S. **Rouget**, ձբ. 3. բ. S. **Bluet**. 4. ած. անփ. bleu —, բաց կապոյտ. un habit bleu —.

Barbe-bleue, ի. կապտամօրուս . * անգուի էրիկ :

Barbebon, ա. ռա. Salsifis :

Barbelé, e, ած. ժանեակ . flèche —e, — նետ , ժանեակ :

Barbelle, ի. բ. մօրուիկ, քառիկ :

Barbelline, ի. բ. մօրուակ :

Barbellule, ի. բ. մօրուիկիկ :

Barberie, ի. սափրչուՔիւն .

2. սափրչարան, սափրարան , *սափրոցի խանութ :

Barbèrie, ի. բ. բարբերիա . տեսակ ասիական կեռանետայց :

Barberon, S. **Barbebon**.

Barberot, ա. հգ. սափրչակ . յոռի սափրիչ :

Barberousse, ա. շիկամօրուս :

Barbesin, ա. բ. մօրուասունկ :

Barbet, ette, գ. մօրուաշուն. գանգրամազ շուն՝ քաճ . || բ. être crotté comme un —, տղմաշաղախ՝ տղմաՔաՔաւ լ. 2. ած. գռուզիկ. chien —, — շուն . || հն. **Caniche**. 3. ձբ. S. **Barbeau**.

Barbette, ի. տորնակ (կուսանաց) . || ռ. coucher à —, գետնախշոի լ., * գետին փռուած անկողին պառկիլ . 2. զ. հրետանոցոյ . անպատուար մարտկոց . tirer le canon à —, հրետանոցոյ արձակել զՔնդանօՔն : [սափրչակին :

Barbette, ի. ռ. սափրչուհի ,

Barbeyer, չ. նե. ճաճանչել (առագաստի անհոգմ). ասս. **Fasier**.

Barbican, ա. Ք. հոլնել . Քաչուն ի կարգէ մագլոցաց :

Barbiche, ի. մօրուափունջ , դունչմօրուք :

Barbiche, Barbichet, Barbichon, ա. գանգուրիկ, գանգրաշնիկ. շնիկ երկայնամազ եւ գանգրահեր . un joli, un beau —.

Barbichon, ա. ռ. մօրուեղ, *մօրուքոտ , արեղայ :

Barbicorne, ած. մբ. մօրուեղջիւր . cératopogon —. 2. ա. —. սեռ. գերեկեայ պատենաՔեւից :

Barbier, ա. սափրիչ , վարսավիրայ. état de —, սափրական արհեստ, սափրողականն , վարսավիրայութիւն, սափրչուհի . S. **Coiffeur**. 2. ձբ. ռ. սափրուկ . S. **Anthias**. || Ք. —. * տեսակ մի ճանճորսակ :

Barbifère, ած. բպ. մօրուաբեր :

Barbifié, e, անց եւ ած. սափրեալ , գերծ, մօրուագերծ, *ածելաճ . — et en toilette.

Barbifier, ն. սափրել՝ վիրալ՝

գերծել զմօրուս, աճելել. = Se —, դ. — զմօրուս իւր, *աճելուիլ:

Barbigère, ած. բ. մօրուակիր:

Barbille, ի. մօրուիկ, մանրաթել (ի կողս դրամոց):

Barbillon, ա. մօրուք (ձկանց). 2. կարճաալաք. ալաք՝ լեզուակ կարճի «օլիա տիլի». 3. անք. լեզուախատ (Եուչնոց) «տիլ ալիք». 4. ձք. մօրուանիկ, մօրուածկնիկ «ուիլագ չայ Եէքիրի». 5. կ. խալխալ աբաղաղի. 6.—ս, անք. գորտք, գորտախատ. *ճալք խըլնաՖաղաննոյ բերնի ձիոց եւ եզանց:

Barbin, ա. ար. քարկ (ոստայնանկի):

Barbinervé, e, ած. բ. մօրուածկ[չիղ:

Barbion, ա. Ֆ. մօրուան. ազգ մօրուանի Եուչնոց. 2. ձք. —. հն. **Barbeau**.

Barbipède, ած. կ. մօրուոտն:

Barbique, ի. կ. մօրուակապիկ:

Barbirostre, ած. Ֆ. եւ մբ. մօրուակտուց. * կտուցն մազ ունեցող:

Barbiste, ա. բարբիստ. նախնի աշակերտ ՍինՖ Պարպ դպրոցի Փարիզու:

Barbitiste, ա. մբ. բարբուտաձար. սնու տոհմի մարախանայց (locustiens).

Barbiton, ա. եմ. բարբուտ. ազգ քնարի «պէրպուՖ»:

Barbiturique, ած. acide —, մակամիզային ՖՖու (ածանց միզային ՖՖուոյ):

Barbomètre, ա. մօրուաչափ:

Barbon, ա. հգ. ալեւոր, ծերօն, *ծերուկ, հալւոր, բուրդ մօրուք. || փ. faire le —, s'ériger en —, — ձևանալ, *իւր տարիքին առնի լուրջ ը:

Barbotage, ա. ջրայուզումն. 2. փոշէջուր. Ֆեխախառն ջուր ի կեղտակուր անասնոց. տ. **Pâtée**. || փ. faire du —, փոշէջրել, *քիՖն բերանն դարձնել. 3. պատաւադեղ, *պատառ դնել. 4. տգ. կապոյտք. * կապի մի զիեղուկն յուզելն:

Barbote, ի. ձք. բակու. գետաձուկն նման լոդի (lotte).

Barboter, չ. ջրայուզել, ցուկահարել. ժքՖել՝ յուզել բադից կտցով զջուր. les canes barbotent. 2. բնդ տիղմ գնալ, *ցեխի մէջ քալել. — dans un cloaque. 3. փ. կորուսանել զՖել բանին, յիմարաբանել, *բաՃն չգիտել, խենդ ու խելօք խօսիլ. l'orateur se mit à —. 4. տգ. ջրայուզել, ձեղկայուզել. * կազ մի փախած ժամանակ ջուրն՝ ձեղուկն խառնշտկել:

Barboter, ն. փ. կակազել, *մրմռալ. — une excuse. Il barbote je ne sais quoi entre ses dents.

Barboteur, euse, գ. ջրայոյզ, բադ:

Barboteuse, ի. ձգ. վառակրնդիր, կին խառնակեցիկ, բոզ:

Barbotière, ի. բադաճաիիճ. ճաիիճ բադից. 2. փոշէջրոց. առաջ փոշէջրոյ ձիոց:

Barbotine, ի. մաճկաս. մաճուցիկ կաւն բրտի. 2. մաճկաւակերտ. մաճկաւով նկարակերտուՖիւն խեցեղէն անօթոց վերայ բարձրաքանդակ օր ինուածով. 3. բ. ռ. եղեւին, եղեամակ. ճն. **Armoise judaïque**. 4. դպգ. եղեւնի սերմն, եղեւնաճիւռնք, ճճադեղ. ճն. **Semen-contra**.

Barboud, տ. **Barbiton**.

Barbouillage, ա. ձաբռատանք. խոշոր եւ անարուեստ գիր՝ ծեի՝ նեբկուած. ce n'est pas de la peinture, ce n'est que du —. C'est très mal fait, ce n'est qu'un —. Il m'est impossible de déchiffrer ce —. 2. փ. —, աղճատաբանուՖիւն:

Barbouiller, ն. ձաբռատել, մրմկել, շաղախել, ՖաՖաղել, աղտեղել, մրճոտել, մրոտել, *մալակոնել. — d'encre, de rouge. — le visage à qn. — de suie, մրոտել. 2. ձաբռատել, խոշորագոյնս ներկանել՝ նկարել. — une porte, un plafond, un tableau. 3. ձաբռատել, յոռի գրել. — du papier, մրկել՝ մրոտել զՖուղՖ. 4. ձաբռատել,

Barbu.

կակազել, կակազելով ասել. — un compliment. 5. — le cœur, սիրտ խառնել. 6. — une affaire, ձաբռատել, խառնակել, խառնաբնդոել:

Barbouiller, չ. ձաբռատել, յոռի՝ անարուեստ նկարել. 2. ձաբռատել, կակազել:

Se barbouiller, դ. ձաբռատիլ, մմկիլ, շաղախիլ, աղտեղիլ, մրճոտիլ, *մալակոնիլ. — de farine. — de suie, մրոտիլ. — de graisse, d'huile, ճննճոտիլ. 2. փ. ձաբռատիլ, կեղտանուն ը, *իւր անունն աւրել. — dans un salon, dans une société, dans le monde.

Barbouilleur, euse, գ. ձաբռատիչ. յոռի ներկիչ՝ նկարիչ. 2. ձաբռատիչ, մրոտիչ, գիչաք, գծողաք. յոռի մատենագիր. — de papier, ՖուղՖ մրոտող. ՖղՖամրող, մրագիր. 3. փ. կակազող, աղճատաբան:

Barbouillon, onne, գ. տ. **Barbouilleur**.

Barbouquet, ա. անք. խաշնացաւ. հիւանդութիւն ոչխարաց:

Barbu, e, մօրուանի, մօրուեղ, *մօրուքաւոր. homme —. Femme —e. 2. բ. մօրուաւոր, քատաւոր. blé —, — ցորեան. 3. ա. Ֆ. մօրուանի. Եուչուն ինչ մագլող:

Barbue, ի. ձք. ասպրուկ. ազգ վահանաձկան. || տ. **Barbeau**.

Barbule, ի. բ. մօրուիկ, քատիկ. 2. —տ, ի. յ. մօրուիկք. մանրաթելք փետրոց Եուչնոց:

Barbulé, e, ած. բ. մօրուիկաւոր, քատաւոր:

Barbulée, ի. բ. մօրուիկեակ, քատեակ. հատուած մատոց:

Barbuloïde, ած. բ. մօրուիկանման, քատիկանման. || —տ, ի. յ. —ք. տոհմ մատոց, որոց նախատիպ է մօրուիկ:

Barbue.

Barbuquet, տ. **Barbouquet**.

Barbures, ի. յ. խնդրունդք (ձուլածոյից):

Barbusséric, ա. Ֆ. հճկոր. Ֆրխ[չուն ինչ:

Barbute, ի, հ. մօրուանոց, մօրուաւոր սաղաւարտ: [(ի Սիամ):

Barcalon, ա. նախարարապահ

Barcarol, Barcarole, ա. նաւավար Վենետկցի. տ. **Gondolier**.

Barcarolle, ի. նաւերգ. chanter une —. 2. նաւանուագ. composer, écrire, jouer des —s. [ւակ:

Barcasse, ի. նաւակ. յոռի նաւ

Barce, ի. բարսաիրեան. հրեա ինչ նախնի կարճաբան:

Barcelle, ի. եզ. խճաապայլ. սպլակ խճակիր:

Barcelonnette, ի. կախոցոց. կախեալ ոտոցոց:

Barclaye, ի. բ. բարկլեակ. ազգ կոկոռեայց (nymphéacées).

Barclayées, ի. յ. բարկլեկեայք. ցեղ մնկոց տոհմի կոկոռեայց նախատիպ ունելով զբարկլեակ:

Bard, ա. գարդ. փոքր պատգարակ ի կրել զվիայա, զքար. ճն. **Bar**.

Bardache, տ. **Mignon, Giton**.

Bardane, ի. բ. կռատուկ, կոտոանիճ «տուլ ավրէՖ օՖու». ճն. **Glouteron, Herbe aux teigneux**.

Bardaque, ի. փաթչ, *կուլա. տ. **Alcarazas**.

Barbute.

Barde, ի. ասպազէն, լանջապան (ձիոց). 2. խոզաճարպաշերտ. շերտ խոզաճարպի. 3. կոլդին «փալան»:

Barde, ա. բարդ, շէրտաց. կեղտերգակ. կեղտացի բանաստեղծ. 2. բարդ. *դիւցազներգակ ու քնարերգակ բերՖող:

Bardé, e, անց. եւ ած. ասպազինեալ, ասպազէն. 2. խոզաճարպապատ, ճարպապատ. chapon —.

Bardeau, ա. կաւար. Եուրբ

տախտակ « փէտրվա ՅախՅասը ». 2. տպ. պահեստատուն, պահոտուն. 3. կ. S. **Bardot.**

Bardée, ի. խ. խոզաճարպաշերտք. 2. ար. դարգոց. դարգ մի լի :

Bardelle, ի. կորդնուկ. «քիւչիւկ սէմէր» :

Barder, ն. լանջապանել, ասպա-

Bardane.

զինել. — de fer, d'une riche armure d'argent. || ի. եւ ը. — զն. de ridicules, ձաղել, ձաղածանակ առնել զոք. || փ. — զն. de cordons, de croix, պճնել զոք ժապաւինօք, խաչիւք, շքանշանօք. 2. խ. խոզաճարպաշերտել, խոզաճարպել. — une volaille. 3. դարգել. կրել դարգիւ՝ փոքր պատգարակաւ. — des pierres.

Se barder, դ. խոզաճարպաշերտիլ, խոզաճարպիլ. le gibier trop gras ne doit pas —. 2. փ. պճնիլ. on aime généralement à — de décorations.

Bardeur, ա. դարգիչ, դարգորդ, դարգակիր :

Bardiglio, ա. հբ. բարդիկուճ :

Bardis (ի)ա.ն.տախտորմակ(*վաճառանաւու յորեն լեցնելու համար):

Bardit (իթ) ա. բարդերգ, մարտերգ (յօրինեալ ի բարդից). entonner le —.

Bardot, ա. ջորիկ, ջորեգլուխ, նախաջորի (ջորեպանն կրող). 2. փ. եւ ը. ձաղակ. * կատակի նիւթ եղող անձն. c'est le — de l'atelier, de la maison. 3. տպ. չնչաձուղթ :

Bardottier, ա. բ. կաւաքնի. կն. **Nattier, Bois de natte.**

Barège, ա. բարեգ. Մեծ եւ պատուական ասուեայ :

Barèges. Eaux de —, ջուր Բարեժի, բարեժաջուր :

Barégine, ի. ագ. բարեժին. նիւթ գտեալ ի ծծմբուտ հանքային ջուրս Բարեժ գիւղաքաղաքի Գաղղիոյ:

Barème, ա. հաշուոց. հաշուեգիրք առձեռն պատրաստ. consulter son —.

Barge, ի. նգ. գադիժ. ղեզ խոտոյ. հն. **Meule.** 2. Ե. մօրահաւ. Ուչուն ինչ ճահճաբնակ. 3. տափար. նաւակ տափայատակ :

Bargemontie, ի. բ. բարգեմոնտիա. Մուխ սպիտակատերեւ ի Բելուս:

Barguignage, ա. բ. բարբաթանք, վարանք, տատամսութիւն :

Barguigner, չ.ը. բարբարիլ, վարանիլ, տատամսիլ. — pour dire son opinion.

Barguigneur, euse, գ. բարբարոտ, վարանամիտ, տատամ :

Baricaut, ա. տակառակիկ :

Barigel, ա. աղեղնապետ (յիտալիա) :

Barigoule, ի. բ. Քարիճ. ազգ զարիկոնի ուտելի. 2. խ. —, կամ artichaut à la —, —, կանկարաՅարիճ. * ձէՅով եփած կանկար :

Baril, ա. տակառակ :

Barille, ի. բ. ՅանՅունիկ :

Barillerie, ի. տակառագործուՅիւն :

Barillet, ա. տակառիկ. 2. —. զարդ տակառածեւ. 3. —, ժամաՅբմբուկ. Մբուկ ժամացուցի. 4. փողրակ, մխոցափող. խողովակ ջրհանի, յորում մխոցն շարժի. 5. կմ. տակառիկ. փափկամօթի տակառիկիկածեւ. հն. **Doliole.** 6. մգ. տակառիկ. խոռոչ ի Ռիկանց Եմբկի ականջաց :

Barilleur, Barillier, գ. տակառագործ :

Barillon, ա. տակառիկ. 2. ձրկնաւազան (լճակի) :

Bariolage, ա. խայտանկարում, խայտանկար. անհաճ խառնուրդն ի բանգոց. étrange, singulier —. 2. խառնամանուրդ (ոճոյ, գաղափարաց):

Bariolé, e, ած. խայտ, խայտաբղէտ, գոյնագոյն, * խառուտիկ. habit —. Tableau —, խայտանկար. 2. խառնամած. style —.

Barioler, ն. խայտել, խայտանկարել, խայտաներկել. — une cheminée, une devanture de boutique, un mur. 2. փ. խառնամանել, խայտել. — son style, — զոճն, *կցկտուր ոճով գրել :

Bariolure, ի. տ. **Bariolage.**

Baripe, ա. մբ. յամբոտն. սեռ հնգայօդ պատենաՅեւից :

Barite, Barium, տ. **Baryte, Baryum.**

Barite, ա. Ե. յամբուկ. ազգ ագռաւանման ճննդկանց :

Barjonie, ի. բ. բարժոնիա. սեռ վիցատեսակ ասկլեպեայց ի Բրազիլ:

Barkérie, ի. բ. բարքերիա. սեռ խոտոձեայց :

Barkhausie (պարքհոզի) ի.բ. բարխոսիա. սեռ ցեղի եղերդեայց:

Barklye, ի. բ. բարքլիկ. սեռ ընդարերից. ծառ յարեւադարձային Աւստրալիոյ :

Barlériacanthe, ա. բ. բարլերափուշ. տ. **Barlérianthe.**

Barlérianthe, ա. բ. բարլերածաղիկ. հատուած սեռի բարլերիոյ :

Barlérie, ի. բ. բարլերիա. ազգ կնաւանտասերից (acanthacées).

Barlériées, ի. յ. բ. բարլերեայք, հատուած ցեղի երեք տոհմի կեռանոտասերից :

Barlériole, ի. բ. բարլերեակ. հատուած սեռի բարլերիոյ :

Barlériopsis (սիս) ի. բ. բարլերատեսիկ. սեռ եռատեսակ կեռանոտեայց (acanthées).

Barlériosiphon, ա. բ. բարլերասիփող. հատուած սեռի բարլերիոյ :

Barlin, ա. ար. ակոց. * ոլորելու վերՅ մի մեռաքսի սկիզբն ու ծայրն եղած հանգոյց :

Barlong, ongue, ած. երկայնշի, Յերշի. չորեքկուսի երկայնածեւ, այլ Յերի. salle —ongue, bosquet —. 2. երկշի. *մի կողմն աւելի երկայն. châle, manteau —. Robe —ongue.

Barnabite, ա. բառնաբեան (լատին կրօնաւոր) :

Barnache, Barnacle, ի.Ե. կարմրաագ :

Barnadésie, ի.ը. բառնադեսիա. սեռ ցեղի բաղադրեալ մուտիսեայց :

Barnadésiées, ի. յ. բ. բառնադեսեայք. հատուած ցեղի մուտիսասերից (mutisiacées).

Barnaque, տ. **Barnache.**

Barnardie, ի. բ. բառնարդիա. սեռ ոսիմի շուշանեայց :

Barne, ի. աղաբան :

Barnum (նամ) ա. ցուցամարդ, մարդացոյց :

Barographe, ա. բգ. ճանրագիր. հն. **Barométrographe.**

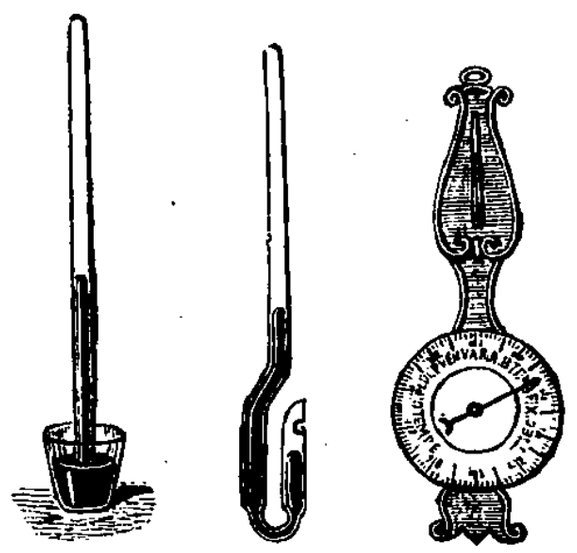
Barolithe, ի. հբ. ճանրաքար :

Barologie, ի. բգ. ճանրաբանուԹիւն :

Baromacromètre, ա. ճանրերկայնաչափ. գործի չափելոյ զճանրուԹիւն եւ զերկայնուԹիւն նորաձին մանկան :

Baromacrométrique, ած. ճանրերկայնաչափական :

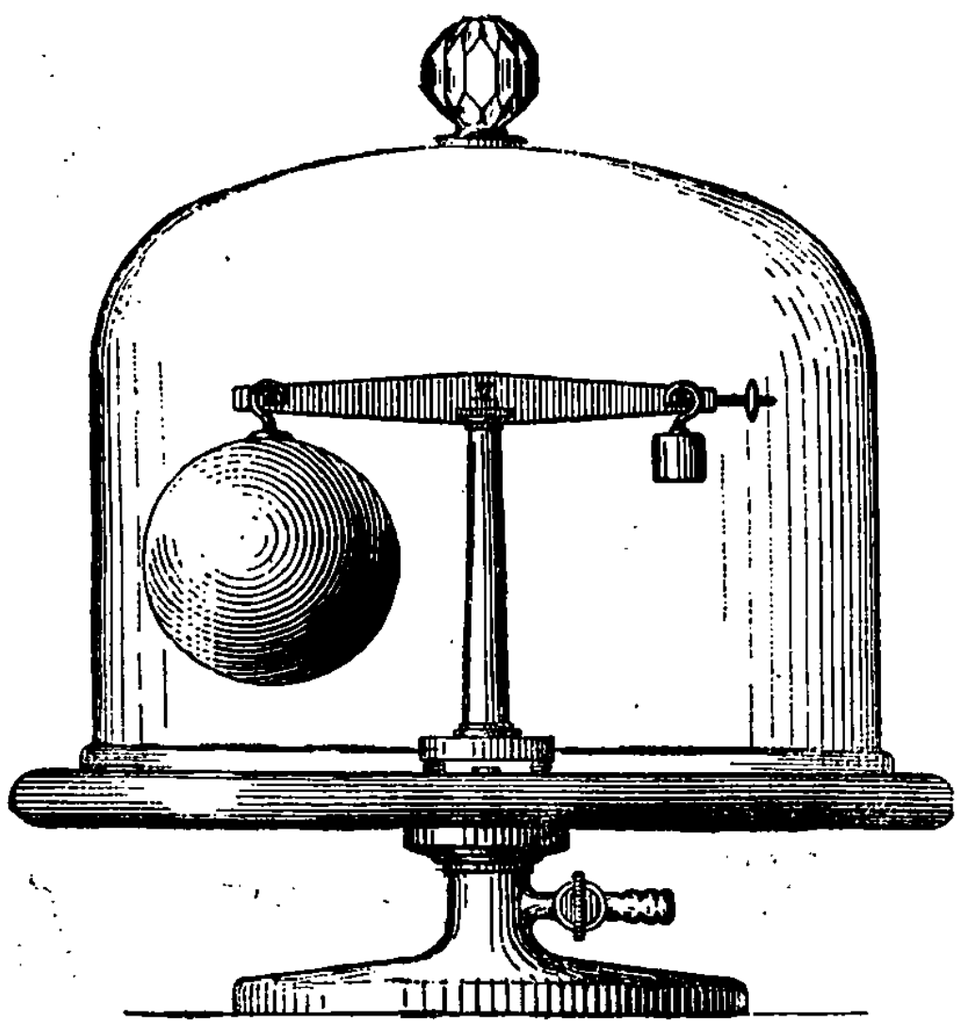
Baromètre, ա. բգ. օդաչափ. *մԹնոլորտին ճնշումն չափող գործի.

Baromètres.

— à cadran, à siphon, à cuvette, anéroïde ou métallique, nautique, ցուցակաւոր՝ շրջանակածեւ, կրնափող, կոնքաւոր, անտամուկ կամ մեռաղական, նաւական —. le — est à la pluie, au beau, * —ն անձրեւի, գեղեցիկ օդի վերայ է, անձրեւ, գեղեցիկ օդ ցուցանէ. le — baisse ou descend, monte, *—ն կ'իջնէ, կբարձրանայ. 2. փ. —. la Bourse est le — des affaires. 3. տ. **Barymètre.**

Barométrie, ի. օդաչափութիւն :
Barométrique, ած. օդաչափական . observations —s.
Barométriquement, մ. օդաչափական , օդաչափօրէն :
Barométrographe, ա.բգ. օդաչափագիր (գործի) :
Barométrographie, ի.բգ. օդաչափագրութիւն :
Baromoteur, ա. մք. ճանրաշարժ (գործի) :
Baron, ա. պարոն. Monsieur le —, Տէր —. || Տ. ձեւ **Couronne**.
Baronifier, ն. ք. պարոնացուցանել. = *Se* —, դ. — զանձն , պարոնանալ :
Baronnage, ա. պարոնութիւն . 2. —, պարոնք , պարոննայր :
Baronne, ի. պարոնուհի. Madame la —, Տիկին — :
Baronneau, ա. ք. պարոնիկ . դեռատի պարոն :
Baronnet, ա. պարոնիկ , դերպարոն . տիտղոս յԱնգլիա :
Baronnetage, ա. պարոնիկութիւն , պարոնիկք (յԱնգլիա) :
Baronnette, ի. պարոնիկուհի . դուստր պարոնի :
Baronnial, e, ած. պարոնական . droits baronniaux.

Baroscope.

Baronnie, ի. պարոնութիւն. պատիւ եւ կալուած պարոնի . 2. —, պարոնք , պարոննայր :
Baroque, ած. այլանդակ , այլակերպ , անհեթեթ, անճաշակ, անճոռնի, *արուեստ . goût, accoutrement, meuble, figure, caractère, idée, style, esprit —. 2. Ներաբոլոր . ոչ քաջ բոլորակաձեւ. perle —, — մարգարիտ. 3. եժ. արտանուագ . musique —, — երաժշտութիւն . 4. ն. անհեթեթն , անկանոնն . architecture —, — ճարտարապետութիւն. 5. ա. անհեթեթն , անկանոնն . le — manque toujours de grâce.
Baroquerie, ի. անհեթեթութիւն , այլանդակութիւն, *արուեստութիւն:
Barosanème, ա.բգ. ճանրաչոլմ. * գործի չափելոյ հովի մղման զօրութիւնն :
Baroscope, ա. բգ. ճանրացոյց , կշռացոյց :
Baro-thermomètre, ա. բգ. օդաջերմաչափ . * մեխոլորտին ճնշումն եւ բարեխառնութիւնն չափող գործի :
Barque, ի. նաւակ , վարքայ . — de pêcheur, — ձկնորսի . conduire la —. La — prend eau. 2. փ. bien conduire, mener sa —, բարւոք վարել զգործս իւր . 3. քն. la — de Caron, la — infernale, fatale, —ն Կարոնի, դժոխային , մահաւորի —:
Barquée, ի. նաւակարեան . բեռն միոյ նաւակի :
Barquerolle, ի. նաւակիկ , վարքայիկ . 2. անկայմիկ . անկայմ նաւ փոքրիկ :
Barquette, ի. նաւակուկ , վարքիկ. 2. խ. նաւածաղ. խմորեղէն ինչ:
Barrage, ա. անցակալումն, անցապզկումն . — d'une rue, d'un port. 2. անցակալ , անցապզել . — d'une rue, d'un port. On a établi un — dans telle rue à cause du pavage. 3. ջրապզել , փակոց . — d'une rivière.
Barragiste, ա. գետապան, ջրապզապան :
Barraldée , Barraldéia, ի. բ. իրանճ . սեռ. արմատակրեայց (rhizophorées).
Barraldéiées, ի. յ. բ. իրանճեայք . շար արմատակրեայց նախատիպ ունելով զիրանճ :
Barrandéocrinides, ի.յ.վբ. բառանդաշուշանք . տոհմ բրածոյ փշամորթոց սիլուրեան գետնոյ :
Barras, ա. ք. շոճռետին . ռետին շոճուոյ :
Barre, ի. նիգ, պարզունակ « գօլ տէմիրի » . — de fer, երկաթանիգ . 2. խանձողակալ , 3. բաժնեձող (ախուռոց). 4. քծուար , ձայլ , շանճ . — d'or. d'argent, — ոսկւոյ , արծաթոյ . fer en —, գաւազանաձեւ երկաթ . || փ. —. c'est de l'or en —, ձոյլ ոսկի՝ պատուական ինչ է . 4. գօտի (տակառատակի). 5. առենաբեմ . *դատաւորներն ժողովրդենէ բաժնած խտրոցն . comparaître à la —, յատեան ելանել, յանդիման լինել դատաւորաց. 6. նւ. — du gouvernail, կլ. la —, ղեկակալ, սամիք , քեղի, լուծ , ձեւ . || —s de hune, de cacatois, de perroquet, ձեւք հայելի , պապկայի , ծուծակի . 7. խրուտ . — de sable, աւազակոյտ .
8. կգ. նիգ. 9. գիծ, քաշ (—). 10. յ. գերեվարք , գերեվարել հեչախր արմատա» . jouer aux —s, — խաղալ . 11. անք. անջրպետ (առուամանց) :
Barré, e, ած. ճգեալ , ճգաւոր . porte —e. 2. խիզ արկեալ , անցակալեալ , անցակալ , փակեալ , փակ. rue —e. 3. ապխեալ. dent —e, — առամբն, ապխառատն. — || մգ. —, անզաւակաքեր. femme —e. 4. գծեալ, ջրնջեալ. mot —. 5. ա. եժ. լարոյծ.*ցուցամատին կիսաւոր քանի մի լարերուն վերայ միանգամայն դնելն :

Barrage.

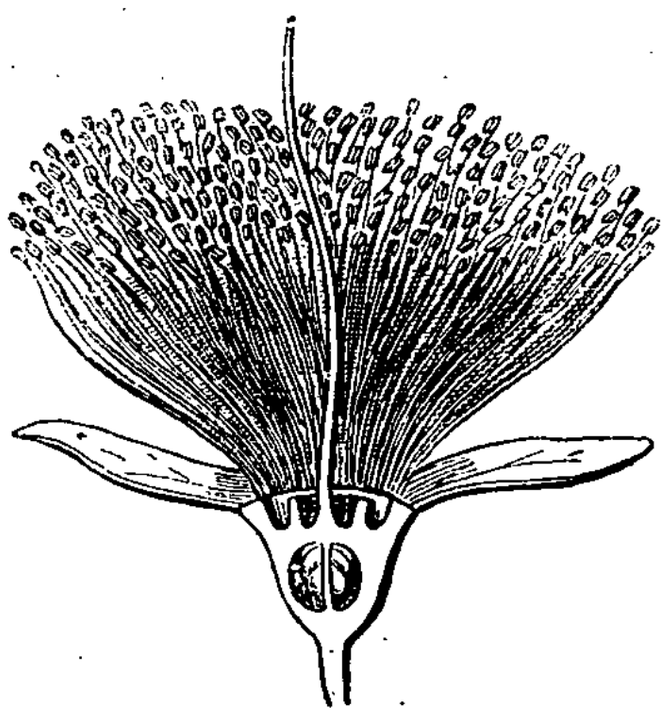
Barreau, ա. ճգիկ, նիգ փոքրիկ . 2. յ. խաղխամբ , բարամբուռք . les —x d'une chaise. Fenêtre garnie de —x, խաղխամեայ պատուհան . les —x d'une grille. 3. խօսնակավայր , խօսնակատեղ , փաստաբանավայր . կայան փաստաբանից յատեանս. fréquenter le —. 4. խօսնակակումբ, փաստակումբ, փաստաբուեստ , փաստաբանութիւն . ակումբ՝ արուեստ փաստաբանից . entrer dans le —. Éloquence du —, առենական պերճախոսութիւն. 5. փաստաբանութիւն, փաստաբանք , խօսնակք . consulter le —.
Barrer, ն. նիգս արկանել , ճգել , *նիգով գոցել . — une porte, une fenêtre. 2. խիզ արկանել , անցակալել , ապխել , փակել ,*գոցել. — le passage, une rue. 3. փ. փակել , խափանել , արգելուլ . — le chemin, le passage à qn., *մէկուն ճամբան գոցել , յաջողութիւնն արգելուլ. 4. գծել , ջնջել , *գիծ քաշել , ապրել . — un mot.
Se barrer, դ. ճգիլ, անցակալիլ , փակիլ , *գոցուիլ . cette rue peut —.
Barrettade, ի. գդակոցոյն :
Barrette, ի. գդակ , խաչգդակ (լատին կղերի) . || — de cardinal, կարմրագդակ կարդինալի . recevoir la —, կարմրագդակ ընդունել, կարդինալ՝ ծիրանաւոր լ. 2. ժգ. նգիկ , ձողիկ (ճմբկի ժամացուցի) :
Barreur, ա. ն. որսարգել (շուն). 2. նւ. ղեկակալ , ղեկավար մակուկի:
Barricade, ի. անցափակ, անցակալ . faire, élever une —, — կազմել, կանգնել . enfoncer, prendre une —, խորտակել , առնուլ զ—ն :
Barricader, ն. անցափակել, անցակալել, փակել.*անցափակօք՝ պատնիշօք գոցել . — une rue. || ամրափակել . — une porte, une fenêtre.
Se barricader, դ. —իլ, ամրանալ անցափակօք. le peuple s'est barricadé dans la rue. 2. փ. ու. ք. փակեալ

կալ, *փակուիլ. — dans sa chambre, dans son cabinet. [գոցծ:

Barricadeur, ա. անցափակա-

Barrière, ի. փակոց. ouvrir la —. 2. պատուար, պատնէշ. franchir une —. 3. վ. պատուար, խոչոց, արգել. les lois sont des —s contre le crime. Pour mettre une — entre mon fils et moi. 4. ասպարէզ, արձականոց, արծակարան, Ջոլարան. — des combattants, կռուանոց, կրուատեղ. 5. բաժանուն, մաքսատուն (ի դրունս քաղաքի):

Barringtonie, ի. բ. բառինգտո-

նիա. սեռ. ոտիմի մրտենեայց. հն. **Butonie**. [տոնեայք:

Barringtoniées, ի.յ.բ. բառինգ-

Barrique, ի. տակառիկ, կարաս «փրչը». — de vin, գինետակառիկ, գինեկարաս. — d'eau, ջրակարաս. — d'eau-de-vie, օղետակառիկ, օղեկարաս:

Barrir, ն. գոչել՝ խանչել փղի:

Barrissement, տ. **Barrit**.

Barrisser, տ. **Barrir**.

Barrit, ա. գոչիւն՝ խանչիւն փղի:

Bar-room, (պարրում) ա. անգ. կապելախուց, կապելայ, գինետուն:

Barros (օս) տ. **Boucaro**.

Bars, ձբ. տ. **Bar**, ձբ.

Barse, ի. անագատուփ (Ծէյի):

Barset, ա. ձբ. լաբրակիկ:

Bartavelle, ի. Ա. յունակարտաւ:

Bartérie, ի. բ. բաքի. սեռ. անուանաղկեայց (passiflorées).

Barthélemy (Saint-) ի. բարթողոմէարդ (քարտ. նորադանդից Գալղիոյ ի 24 օգոստոսի 1572). 2. վ. —, քարդ, բնաջնջումն. il se mit à faire une — de tous les amusements. (Ham.)

Bartholinie, ի. բ. բարթոլինիա. սեռ. ոտիմի խոլորձեայց:

Bartholo, ա. ռ. բարթոլոյ. ծեր նախանձոտ:

Bartlettie, ի. բ. բարտլեթիա. սեռ բաղադրեալ պատուաձաբեայց (sénécionidées):

Bartlingie, ի. բ. բարտլինգիա. սեռ ոտիմի մրտեայց. 2. —. սեռ գետնասպիտակեայց (chamélauciées) Աւստրալիոյ:

Bartonia, Bartonie, ի. բ. բարտոնիա. սեռ ոտիմի հրճեայց (loasées). հն. **Centaurelle**.

Bartoninées, ի. յ. բ. բարտոնաբարտամէա. սեռ մամռոց:

Bartramidule, ի. բ. բարտրամիկ. տեսակ մամռոց:

Bartramie, ի. բ. բարտրամիա. սեռ ծայրապտուղ մամռոց. 2. Ա. —. տեսակ ձիականի:

Bartramiées, ի. յ. բ. բարտրամեայք. տեսակ մամռոց:

Bartramioïdes, ի. յ. բ. բարտրամիակերպք. խումբ ոտիմի մամռոց, որոց նախատիպ բարտրամիա:

Bartschie, Bartsie, ի.բ. բարտսիա. սեռ ոտիմի խոլորձաւանայց:

Bartsiées, ի. յ. բ. բարտսեայք. ցեղ խոլորձաւանայց նախատիպ ունելով գրարտսիա:

Barybade, ա. մբ. ծանրընթաց. սեռ հնգայօդ պատենաձեւից:

Barycentre, ա. բգ. ծանրակեդրոն. կեդրոն ծանրութեան:

Barycère, ա. մբ. Ծաւեղջիւր. սեռ ոտիմի հետաքանանաց (ichneumoniens).

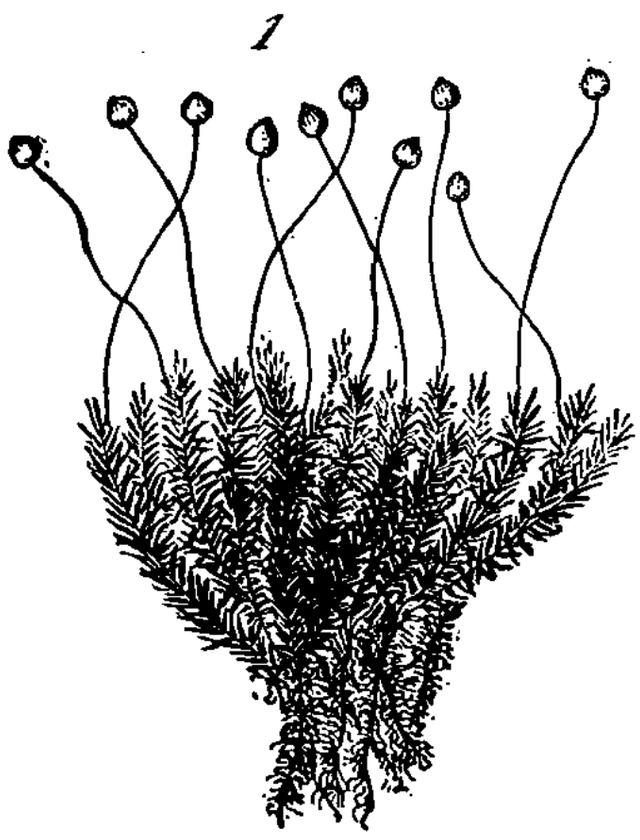
Barycrinus (իւս) ա. վբ. ծանրաշուշան. սեռ բրածոյ փշամորթոց ածխաբեր գետնոյ:

Baryécoïe, Baryécoïte, ի. բժ. ծանրալրութիւն, դժուարալսութիւն. ծանրալուր՝ դժուարալուր լինելն ականջաց:

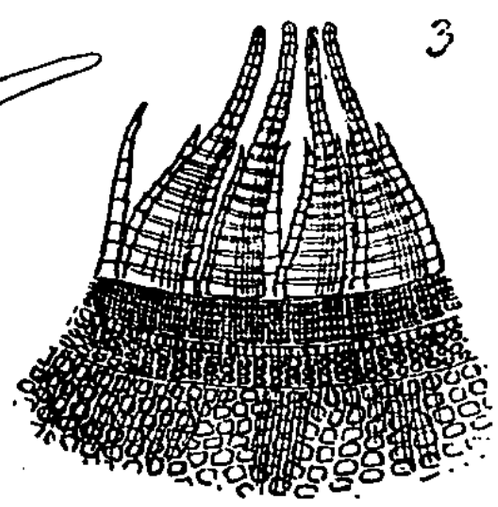
Baryencéphalie, ի. բխ. ծանրամտութիւն, բնամտութիւն:

Baryglossie, ի. բժ. ծանրալեզուութիւն. *ծանրալեզու լինելն:

Barylite, ի.հբ. ծանրաքար. գայ-

լախառատ պաղլեղկի եւ բարիտի:

Barymètre, ի.բգ. ծանրոլաչափ. տ. **Gravimètre**. [փութիւն:

Barymétrie, ի. բգ. ծանրոլաչա-

Barynote, ա. մբ. կաշեպատ. սեռ բառայօդ պատենաձեւից:

Barypenthe (փանթ) ա.մբ. սպասոյզ. սեռ տոհմի մացառեանց (phryganiens). [հն. **Momot**.

Baryphone, ա.ձ. սաստկածայն.

Baryphonie, ի. բժ. դժուարախոսութիւն. *խօսելու դժուարութիւն:

Baryphonique, ած. բժ. դժուարախօսական:

Baryplotères, ա. յ. ձ. ծանրալողք, ծանրալողակք. *տոհմ ծանրլողացող ջրային. Ջուչոց:

Barypode, ա.մբ. ծանրոտն. սեռ բառայօդ պատենաձեւից:

Baryscèle, ա. մբ. ծանրապղպ. սեռ պղպայօդ պատենաձեւից:

Barysmilie, ի.վբ. ծանրանշտիք. սեռ բրածոյ ծաղկակենդանեայց:

Barysome, ա.մբ. ծանրամարմին. սեռ հնգայօդ պատենաձեւից:

Barystome, ա.մբ. ծանրաբերան. սեռ բառայօդ պատենաձեւից, տոհմ ուռճաց (charançons).

Barystrontianite (սթրանթի) ի. հբ. ծանրաստրոնտաքար. տեսակ ծանրիտնի (barytine) պարունակելով բնաճխաս ստրոնտիանի:

Baryte, ա.տգ. ծանրիտ, ծանրահող. Ա՛ծուիդ բնաճանրտի (baryum).

Barytifère, ած.հբ. բարիտաբեր, ծանրիտաբեր:

Barytile, Barytilithe, ի. տգ. բարիտաքար. ծծմբատ բնական ծանրտի:

Barytine, ի.տգ. բարիտին, ծանրիտին. ծծմբատ ծանրտի:

Barytique, ած. տգ. բարիտային, ծանրիտային. carbonate —.

Barytite, ի. հբ. բարիտիտ, ծանրիտիտ. տ. **Barytine**.

Barytocalcite, ի. հբ. բարիտակիր *ասեղն բնաճխաս կրի եւ բնաճխաս ծանրտի պարունակող զանազան հանածոյից:

Barytocélestine, ի. հբ. բարիտերկնաքար, ծանրիտերկնաքար. տեսակ ծանրիտաբեր երկնաքարի:

Baryton, ա. եժ. վառ, վառ ձայն առնաձայն. ծանր ձայն. avoir un —, un beau —. Être doué d'un excellent —. 2. վառաձայն, վառերգակ. *վառ ձայն ունեցող. être un —. — ténorisant, վառերգակ վերաձայնող. 3. վառաձայն. նօթնապեայ նուագարան նման ջուձակի. || —. նուագարան պղնձի վխոցաւոր. 4. բ. ծանրոլոր. || ած. —. mot, verbe —.

Barytoner, Barytoniser, ն. վառաձայնել, վառերգել. վառ ձայնի երգել:

Barytope, ա. մբ. ծանրոտուն. սեռ բառայօդ պատենաձեւից:

Baryum, ա. տգ. բնաճանրիտ. հրահալ արծաթագոյն:

Bas, basse, ած. խոնարհ, ցածուն, ցած, կարճաբերձ. maison basse. — plafond. Un peu —, խոնարհեր, զնիտ. *ցածկեկ. muraille basse. Siège bas,

2. —, զնիստ, զետոպոյն, ցածպոյն, ստորին, *վար, վարի. la partie basse de la ville. La Basse-Égypte, Ստորին Եգիպտոս. les Pays-Bas, Ստորին Նահանգք, Հոլանտա. le —-ventre, ստորին որովայն. || փ. ce — monde, աշխարիս, կենցաղս այս. dans ce — monde, յաշխարիսիս աստ, ի կենցաղումս, *այս աշխարհս, այս աշխարհիս մէջ. 3. ցած, ճանճաղ, *քաշուած. basse mer, marée. 4. ցած, դաշն, մեղմ. à voix basse, — ձայնիւ, *ցած ձայնով. || S. **Messe.** 5. եժ. ցած. voix, note basse, — ձայն. instrument trop —. 6. փ. խոնարհ, ցած, ստորին, նուաստ, տրուպ, գռեհիկ. les gens de la basse classe, ստորինք *վարի աստիճանի մարդիկ. le — peuple, հասարակ ժողովուրդ, ամբոխ, խաժամուժ, խուժան, խառնիճաղանճ. — mot, ցած գռեհիկ բառ. || les basses classes d'un collège, ստորին նախակրթական դասք. || le — commerce, հասարակ վոքր վաճառականք. || S. **Carte.** 7. փ. ցած, գրծուած, նուաստ, անարգ, անազնիւ, վայրաքարշ, վատ, վատթար. sentiments —. Basses pensées, վայրաքարշ նկնախոհ խորհուրդք. basse servitude, անարգ ծառայութիւն. esprit —, նկնախոհ միտք, վատամիտ, վատախորհուրդ. de basse naissance, վատազգի, վատատոհմիկ, անազգի. — flatteur. Ame basse, ցածոգի. 8. մատաղ, անտիական, անտխ, ճիղմ. — âge, —՝ սկզբնաթոյս տիք՝ հասակ, անտխութիւն. être en — âge, դեռատի լ. dans son — âge, ի — հասակին՝ տիան. 9. ցած, ցածագին, *վար. — prix, ցած գին. à — prix, ցածագին. 10. ցած, կարճ. vue basse, կարճատեսութիւն. avoir la vue basse, կարճատես լ. 11. պղտոր, ամպամած, ամպոտ, *գոց. le temps est —, — են օդք, *օդն —՝ գոց է. 12. խոնարհեալ, տարաժամեալ, երևկոյացեալ. le jour est —, — է օրն, խոնարհի օրն, տիւն կարճատի, *իրիկուն լինի. 13. խոնարհեալ, անկեալ, կախեալ. oreille, queue basse. Marcher la tête basse, գնալ գլխակոր, գլխակոր, *գլուխն կախած բալել. || փ. avoir l'oreille basse, ակնկոր՝ կորագլուխ լ. || faire main basse, S. **Main.**

Bas, ա. ստորին կողմն, ստորոտ, *վարի կողմն. le — du visage, du corps. Au — de la forteresse, առ ստորոտով ամրոցին. 2. ստորոտ. le — d'une montagne, — լերին. le — d'une robe, — պատմուճանի. || le — d'un arbre, արմ՝ բուն ծառոյ. || au — de l'escalier, յոտս՝ ի գլուխ սանդղոց. || փ. il y a du haut et du — dans la vie, բարիօք եւ չարիօք խառն է կենցաղս, յարափոփոխ են կեանք, *կենաց մէջ ելնել կայ, իջնել կայ. il y a des hauts et des — dans sa conduite, *վարմունքն միակերպ չէ, վեր վար ունի. le sort a des hauts et des —, մշտափոփոխ՝ յարափոփոխ՝ յեղյեղուկ է; բախտն. 3. եժ. ցած, ցած ձայն. cette voix est belle dans le —.

Bas, մ. ի վայր, ի խոնարհ, *ցած, վար. voler —, գետնաձուիչ լ., *ցած՝ ցածէն՝ վարէն ծուչիլ. boiter tout —, սաստիկ կաղալ. un gouteux qui boite tout —. || Être assis —, *ցած նստիլ, ցած աթոռի վերայ նստիլ. || plus —, խոնարհագոյն, ի ներքոյ, *աւելի վար. || plus —, ի տորեւ, ի վայր անդր, *վարն. dont nous parlerons plus —. || Tenir —, ընկճել, նուաճել, ունել ի հնազանդութեան. || être bien —, մազկռինչ՝ մերձ ի մահ՝ մահամերձ լ. il est bien —. || Mettre —, կործանել, տապալել. եւս՝ ծնանել, ձագ բերել կենդանեաց, ցնկնիլ. եւս՝ ընկենուլ եղջերուաց զեղջիւրս. եւս՝ ի բաց դնել, յանձնէ ի բաց հատանել, *մեկդի դնել. mettre — toute rancune. || Mettre habit —, մերկանալ զհանդերձն, *հագուստն հանել. il mit veste —. || Mettre chapeau —, ի բաց առնուլ զգլխարկն, գլխաբաց լ., *գլխարկն հանել. je l'aborde chapeau —, գլխիբաց՝ գլխաբաց՝ մերկագլուխ մատչիմ առ նա՝ *իբեն կմօտենամ. chapeau —! բացէք զգլուխ ձեր, *գլխարկնիդ վար առէք, գլուխնիդ բացէ՛ք, գլխիբա՛ց. || mettre pavillon —, իջուցանել զդրօշ նաւու ի նշան պարտութեան. եւ փ.՝ տեղի տալ, խոնարհիլ, *գլուխ ծռել. || mettre voiles —, իջուցանել՝ ամփոփել զառագաստս. 2. ցածիկ, ցած՝ դաշն ձայնիւ, մեղմիկ. parler —, ցածախօս լ., *ցած՝ ցած ձայնով խօսիլ. tout —, ցածիկ, դաշն ձայնիւ, *ցած ձայնով. rire tout —. Parlons plus —. || փ. tout —, լռելեայն, ի ծածուկ. mon cœur me condamne tout —. 3. եժ. ցած, ցածաձայն:

A bas, մ. ի վայր, *վար. mettre, jeter à —, ի վայր արկանել՝ ընկենուլ, կործանել, տապալել, *վար նետել. || à —! ի վա՛յր, է՛ջ, իջէ՛ք այտի, *վա՛ր, վա՛ր իջիր՝ իջէ՛ք. à — l'orateur! || A —! անկցի՛, անկցի՛ն, *իյնա՛յ, իյնա՛ն. à — la cabale! à — les ministres!

A bas de, նխ. ի վայր, ի խոնարհ, *վար. sauter à — du lit, de cheval, ընդոստնուլ յանկողնոյ, ի ձիոյ, *անկողնէն, ձիէն վար ցատքել. se jeter à — d'un mur, *պատէն վար նետուիլ, ինքնգինքն պատէն վար նետել.

En bas, մ. ի վայր, ի խոնարհ, *վար, վարն. il est en —, — անդր է, *վարն է. de haut en —, վերուստ ի վայր, *վերէն վար. aller en haut et en —, երթալ վեր ի վայր՝ ի վեր եւ ի վայր՝ *վեր վար. la tête en —, գլխիվայր, *գլխիվար. || regarder qn. de haut en —, S. **Haut.**

En bas de, նխ. ի ներքոյ, *վարն, ոտքն. en — de l'échelle.

D'en bas, մ. ի ներքուստ, ի խոնարհուստ, *վարէն. les émanations qui venaient d'en —.

Par bas, մ. ի վերայ գետնոյ, *գետնի վերայ. demeurer par —, բնակիլ ի գետնայարկի. || բժ. par —, ի ներքուստ, *վարէն. purger par —, տալ սրբառել՝ մաքրողական, *վարէն լուծել. purger par haut et par —, *վերէն վարէն մաքրել. aller, faire aller par haut et par —, զառ ի վեր փսխաճս եւ զառ ի վայր խոխոջանս արձակել՝ տալ արձակել, *վերէն վարէն դուրս տալ՝ լուծել:

Ici-bas, մ. աստէն, յայսմ աշխարհի, յաստիս, ի կենցաղումս, *հոս, այս աշխարհիս վերայ. les choses d'ici-—, աստիքս, աստի իրք, *այս աշխարհիս բաներն:

Là-bas, մ. այդր, անդ ի խոնարհ, *հոն, հոնտեղ. il demeure là-—. || եւս՝ յանտիս, *անդիի աշխարհ. || de là-—, անդէնական. le repos de là-—, անտի հանգիստն:

Bas, ա. զանկապան. երկայն գոբպայ «ուզուն չօրապ». — de coton, de laine, de soie, բամբակեայ, բրդեայ, մետաքսեայ —. mettre, ôter ses —, դնել, հանել զ—ս. raccommoder, repriser des —. || հգ. —-bleu, S. **Bas-bleu.**

Basalte, ա. հբ. բասալտ, սեւաքուճ. ժայռ հրաբխային. de —, բասալտեայ, սեւակնեայ. S. **Sidérite.**

Basaltiforme, ած. հբ. բասալտանման:

Basaltigène, ած. հբ. բասալտածին. [ծին. lécidée —.

Basaltique, ած. բասալտային. roche —. [կերպ. diorite —.

Basaltoïde, ած. հբ. բասալտանման:

Basanacanthe, ի. բ. ցաւափուշ. սեռ ստրոնեայց:

Basananthe, ի. բ. ցաւածաղիկ. սեռ անուածաղկեայց (passiflóracées).

Basane, ի. սեկ «կիւտէրի». relié en —, սեկակազմ. 2. մբ. —. սեռ այլայոդ պատենաձեւից:

Basané, e, ած. սեկագոյն, Ջխագոյն, Ջխամորթ, Ջխադէմ, ցորենամորթ. teint, homme —. Peau —e, Ջխամորթ. visage —, Ջխադէմ:

Basaner, ն. սեկել, Ջխացուցանել. — qn. = *Se* —, դ. սեկանալ, Ջխանալ: [վաճառ:

Basanier, ա. սեկագործ, սեկա-

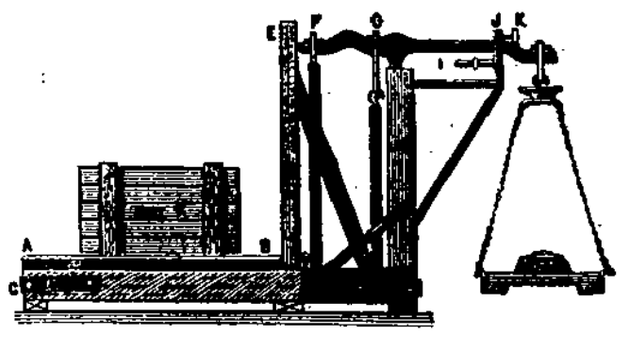
Basanite, ի. եբ. բասանաքար:

Bas-bleu, ա. զանկապոյտ, գրագիտուհի, մատենագրուհի. c'est un —. Ces dames sont des —s.

Bas-chœur, ա. ճ. ստորին դաս (եկեղեցւոյ):

Bas-côtés, ի. յ. ճ. կողմնաձեւք, կողմնական ձեւք (եկեղեցւոյ):

Bascule, ի. մբ. ճոճանոց. faire la —, ճոճիլ. à —, ճոճանոցաւոր.

2. փ. —, կեւէջ. système de —, դրութիւն —ի. ճոճան վարչութիւն. հաճելն զիամօրէն քաղաքական կուսակցութիւնս. 3. ճոճանոց, ճոճա

կշռոց 4. ճօճանոց, բաբան, *տրլընկուգայ « տանկալա փիշտի ». հն. **Balançoire, Branloire.**

Basculer, չ. ճօճիլ, ելեւիջել. = ն. ճօճել, ճօճեցուցանել:

Bas de casse, ա. տպ. S. **Casse.**

Base, ի. ճ. խարխիս. la — d'une colonne, — սեան, սիւնախարխիս, սնքար. 2. եչ. —. la — d'un cône. 3. փ. —, հիմն, հաստատուածք. la justice est la — de toute autorité. 4. տոհմ, տոհ. la — d'une montagne. 5. տպ. տակ, հիմն. — salifiable, — աղանալի. 6. բ. խարխիս, բուն. — d'une graine, — սերման. 7. մգ. խարխիս. — du crâne. La — de la langue, արմատ լեզուի. 8. Քր. խարխիս, հիմն. dix est la — du système de numération décimale. 9. տր. խարխիս. — distincte, — պայծառ. || եչ. —. — d'un triangle rectangle.

Basellacées, ի. յ. բ. շռմնակատերք:

Baselle, ի. բ. շռմնակ. տեսակ

շռմինի կամ սպանախի. կոչի եւս **Épinard des Indes,** հնդիկ շռմին:

Basellées, ի. յ. բ. շռմնակիացք. հն. **Basellacées.**

Basselloïde, ած. բ. շռմնակատերպ, շռմնակատեսակ:

Bas-empire, ա. Ստորին Կայսերութիւն:

Baséologie, ի. հիմնաբանութիւն:

Baséophylle, ա. բ. հիմնատերեւ. ենթաբաժին սեռի կակղիբակի (casse).

Baser, ն. խարխնել, հիմնել, հիմնեցուցանել, հաստատել. — qc. sur... L'homme habile base ses calculs sur l'intérêt d'autrui.

Se baser, դ. յենուլ. c'est là-dessus qu'il se base. Ne — que sur des rêves chimériques.

Bas-fond (պաֆօն) ա. ճանճաղ, տկուռ վայր, ցածավայր, ցածագետին, * ցած տեղ. 2. ն. ճանճաղ, ճանճաղուտ՝ սակաւաջուր տեղի. 3. փ. les —s, de la société, ներքնայաւակ՝ ախտաւոր մասն ընկերութ:

Basicité, ի. ած. հիմնականութիւն:

Baside, ի. բ. խորշիկ. անուն Քրծաքեր խորշից խորոչասնկոց:

Basidiomycètes, ա. յ. բ. բաղկասունկք:

Basidiophores, ի. յ. բ. խորշկակիրք:

Basidiosporées, ի. յ. բ. խորշկաձործեայք. * կարգ սնկոց որք ի խորշիկս ունին իրենց Քործերն:

Basification, ի. տգ. հիմնացումն, հիմնաւորումն:

Basifixe, ած. բ. խարխնակից, բնակից. anthère, placentaire —.

Basifuge, ած. բ. խարխնախոյս:

Basigène, ած. բգ. եւ բ. խարբնածին:

Basigyne, ա. բ. խարխնասեր:

Basilaire, ած. մգ. խարխնային. os, apophyse —. 2. բ. —. appendice, aréole —.

Basile, ա. Բարսեղ. գրագարիչ, սուրբ բարեպաշտ եւ արծաթասէր:

Basilée, ի. բ. բամբիշ. բոյս բնիկ Գլխոյն Բարեյուսոյ. զարդ գարտիզաց:

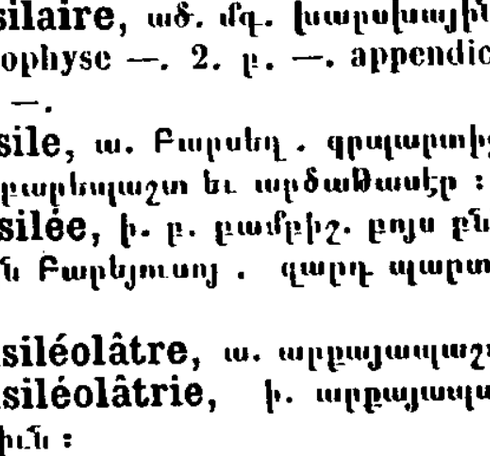
Basiléolâtre, ա. արքայապաշտ:

Basiléolâtrie, ի. արքայապաշտութիւն:

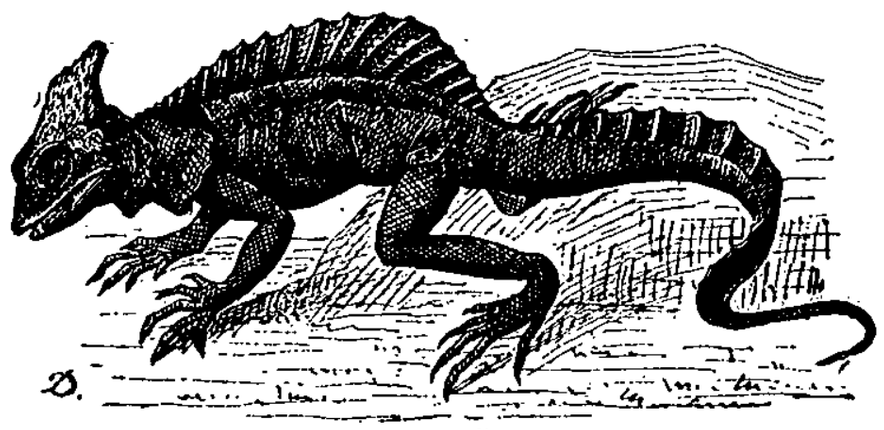
Basiléophyte, ի. բ. արքայատունկ. հն. **Vanda.**

Basileutérus (իս) ա. Ք. Քափկակոտիկ. ճննդկի տեսակ:

Basilic (լիք) ա. բ. արքայիկ, շահապրամ, ռաիան, ռեհան, փարսան-

գամուշկ « ջելալիյին ». — sauvage, — վայրի. կն. **Clinopode** եւ **Matourée des prés.** 2. տբ. արքայօծիկ, օձաբքային, արքային օձ, բասիլիսկոս. — à capuchon, à bandes, — կնգղաւոր, շերտաւոր. || փ. եւ բ. des yeux de —, regard de —, բարկացայտ՝ գայլագին աչք. elle me faisait des yeux de —. 3. աս. արքայիկ. հաստատուն մեծ աստղ Առիւծ աստեղատան. կն. **Régulus,** Հռեգուղոս, եւ **Cœur de Lion,** Սիրտ Առիւծու:

Basilicon, ա. դղգ. արքայիկ. սպեղանի արքայական «գաւազ մէրհէմի»:

Basilicus (քիս) ա. աս. S. **Basilic.**

Basilidion, ա. դղգ. արքադեղ. քոսաբոյժ սպեղանի:

Basilien, enne, ած. եւ գ. բարսեղեան, բարսեղուհի:

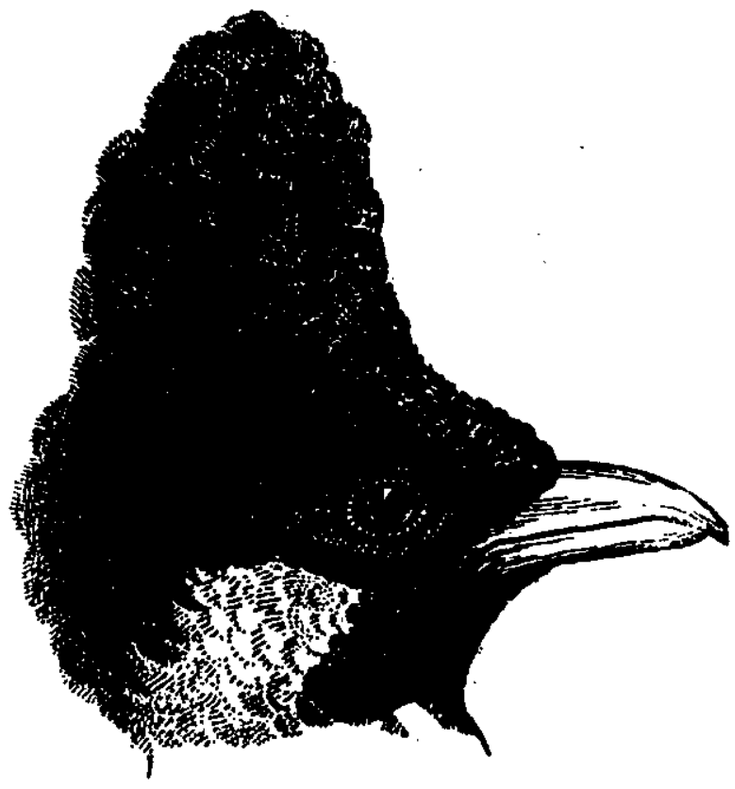
Basilinde, ի. արքախաղ (Յունաց):

Basilinna, ա. Ք. արքաՀռչնիկ. ազգ Հռչնաճանճի:

Basilique, ի. հխ. արքունի ապարանք. 2. արքունի տաճար. 3. մայր եկեղեցի, կաթողիկէ. la — de Saint-Pierre. 4. ած. մգ. la veine —, կլ. lə —, մաճաս, բասիլիկ, արքայերակ «շահ տամար»:

Basiliques, ի. յ. իգ. վասիլականք, վասլեանք. բաղադրեալ օրինաց խմբագրեալ հրամանաւ Վասիլ կայսր:

Basilornis (իս) ա. Ք. արքաՀրռչունք. չուն. Հռչուն գեղափետուր եւ բարձրացուն:

Basin, ա. տորակ. կտաւ որ Քեզանն է բամբակեայ:

Basiné, e, ած. տորակեայ. *տորակի պէս գործուած:

Basinerve, Basinervé, e, ած. բ. խարխնաջիլ, բնաջիլ. feuille —e.

Basiocestre, ած. եւ ա. վ. գլխաջախ. * գործի որով ջախջախեն սաղմին գլուխն յորովայնի մօր:

Basio-glosse, ած. եւ ա. մգ. խարխնալեզու:

Basio-kératoglosse, ած. եւ ա. մգ. խարխնեղջերլեզու:

Basio-pharyngien, ած. եւ ա. մգ. խարխնբմբանային:

Basiotribe, ա. վ. խարխնաճմլիկ. տեսակ գլխաճմլիկի (céphalotribe).

Basipète, ած. բ. խարխնածիգ:

Basipodite, ա. կ. խարխնոտն:

Basiprionote, ա. մբ. խարխնաղոց. սեռ քառայօդ պատենաՀեւից:

Basique, ած. տգ. հիմնային. sel —.

Basisporées, տ. **Basidiospo rées.**

Basistémon, ա. բ. խարխնաէջ. սեռ խուլաբուսեայց:

Basitoxe, ա. մբ. խարխնաղեղն. սեռ քառայօդ պատենաՀեւից:

Bas-jointé, e, ած. անք. ստորա-

կից . որոյ ճախանն (paturon) հորիզոնական է . cheval —, Jument —e.

Bas-mât (պաւա) ա. նւ. ստորակայմ . des —s.

Bas-métier, ա. ար. ձեռնակարկաճ :

Basoche, ի. դպրեվանատ. երաստ՝ ատեան ընկերութեան դպրաց (clercs) հնոյ խորհրդարանին Փարիզու նախ քան զ1789 :

Basochien, ա. դպրեվանատեան :

Basque, ի. ստորակ . դրօշակ հանդերձից . || բ. il est toujours pendu à mes —s, *պոչիս փակած է , օձիքս չձգեր :

Basque, ա. Բասկ , Բասկացի .

tambour de —, դափ « ՔէՖ ». 2. բասկերէն. լեզու Բասկաց . || ած. —, բասկացի . la langue —.

Basquine, ի. ստորակիկ . կիսազգեստ (jupe) ապանիացի կանանց :

Bas-relief, ա. խորաքանդակ , հարթաքանդակ. 2. յ. des —s.

Bassage, ա. խդ. կաշուռոյցք . * կաշի ուռեցունելու գործողութիւն :

Basse, ի.եժ. բամբ, բամբածայն , * հաստ ձայն . — profonde, խորաբամբ , — խորածայն . — chantante, բամբերգ , բամբերգածայն . — continue, դամ «տէմ». — figurée, fondamentale, — ձեւաւոր, հիմնական . 2. —, բամբերգ , բամբերգային , բամբերգակ . 3. բամբ , ջուն . ստուարածայն ջուխակ . jouer de la —, — հարկանել՝ ածել. հն. **Violoncelle**. 4. բամբահար, ջուխահար. հն. **Violoncelliste**. 5. յ. բամբք, Ծաւալիք . ստուարածայն ալիք նուագարանաց :

Bas-relief.

Basse, ի. նւ. խրուտ , վխուտ « գայլայրգ » :

Basse-contre, ի. եժ. ստուարաբամբ . ձայն ստուարագոյն քան զբամբն . une belle —. 2. —. ստուարածայն մասն երգոյ . chanter la —. Des basses-contre.

Basse-cour, ի. վայրագաւիճ , հաւբակ . des basses-cours. Animaux de —. Fille de —, հաւբակուհի :

Basse-courier, ère, գ. հաւբակասպաս , հաւբակուհի :

Basse-fosse, ի. խոր վիրապ , զնդան . des basses-fosses.

Basse-lice, ի. ար. վայրաուէջ :

Bassement, մ. ցածաբար , նուաստաբար , գռեհկօրէն . agir, s'exprimer, penser, sentir, se conduire —. || Être né —, ցածազգի՝ վատազգի՝ վատաստիճակ է :

Basses-œuvres (պազէօվր) ի. յ. դահճութիւն . les gens de —, դահիճք :

Bassesse, ի. ցածութիւն, զեստագունութիւն . la — du mercure dans le baromètre. 2. փ. ցածութիւն, գրծութիւն, նուաստութիւն , նկնութիւն, ստորնութիւն. — d'âme, de sentiments. — de cœur, ցածասրտութիւն . — de pensées, նուաստախոհութիւն . agir, se conduire avec —. Il y a de la — dans toutes ses actions. Il était humble sans —. 3. —, ցած՝ անարգ գործ . commettre, faire une —, des —s,— առնել՝ *ընել . que de —s pour parvenir! C'est une — de...J'ai horreur des —s. 4. ցածութիւն , անազատութիւն , չազնուութիւն , չազնուականութիւն . — du nom, de l'origine, ցածազգութիւն , վատազգութիւն . — de la naissance, անտոհմութիւն , վատատոհմութիւն . reprocher à qn. la — de sa naissance. 5. ցածութիւն, նուաստաբանութիւն . — de style, de langage.

Basset, ա. ցածուկ , կարճոտն (շուն) . 2. փ. կարճիկ , կարճահասակ :

Basset, ette, ած. ցածիկ , *ցածկիկ. homme —. Femme —ette.

Basse-taille, ի. եժ. վերաբամբ . ձայն ընդ միջ վտի եւ բամբի. 2. վերբամբերգ , վերաբամբերգակ :

Basse-trompette, ի. եժ. բամբափող : [խաղ ինչ :

Bassette, ի. ստորախաղ. Ղեհաս-

Basse-voile, ի. նւ. ստորառագաստ . առագաստ ստորակայմի :

Bassicot, ա. ար. արկղարդեսաբար . արկղ արդեսաբարի (ardoise).

Bassie, ի. բ. բաի , բաեանի . ծառ. կաճնարուղխ :

Bas-sièges, ա. ցածաթոռ :

Bassier, s. Bassiste.

Bassiers, ա. յ. աւազակոյտ , խուճք :

Bassin, ա. կոնք, լական, շռնիտ, շռնիճ « լէյէն ». — à barbe, մօրուակոնք . s. **Cuvette**. 2. նաւ , նաւ կշռոց « Ջէբագի կէօղիւ ». հն. **Plateau**. || աս. les —s, նաւաբք . երկու մեծ աստեղք Կշիռ աստեղատան. 3. աւազան «հաւուզ». 4. ափսէ, ափսեայ (տրոց յեկեղեցիս) «Ճապագ» . 5. ջրշեղջ , ջրանոց « սու խազնէսի» . 6. նաւակայք . աւազան նաւահանգստի. || — de construction, նաւաշինարան . 7. եբ. ծոց , գոգ . 8. հովիտ, աւազան, լեռնաձոր , լեռնամէջ , լերանցամէջ . — du fleuve, գետահովիտ . 9. մգ. կոնք . ստորին մասն ողնաշարի . — oculaire, — աչաց , աչակոնք . 10. մգ. —, որովայնակոնք , հիւանդակոնք :

Bassinage, ա. հգգ. Ծրմոր, Ծրմորում . 2. պ. ցնցղում . Ծննեւ ուռոգում . 3. վ. լոգանք . *վէրք մի Ծրջելն :

Bassine, ի. պուտնարդ , խալկին « գազան » :

Bassinée, ի. պուտնարդ մի ջուր:

Bassinement, ա. ջեռակում (անկողնոյ). 2. լոգում. 3. ցնցղում:

Bassiner, ն. ջեռակել . *տաքցունել ջեռակով . — un lit. 2. վ. լոգել . Ծրջել Ծննեւակի. — une plaie, les yeux. 3. պ. ցնցղել. ուռոգել Ծննեւակի՝ մանրացօղ . 4. հգգ. Ծրմորել . *չխմորած հայսին ջուր դնել . 5. ա. ձանձրացուցանել . — qn.

Bassinet, ա. խանձակալ , խանձոց (հրագինուց) «ֆալեա» . 2. մգ. խանձոց . խոռոչ երիկամանց . 3. բ. ոսկենունկ . դեղին հրանունկ « բուպիյէ չիչէյի ». հն. **Bouton d'or**. 4. S. զ. **Bacinet**.

Bassinoire, ի. ջեռակ . * անկողին տաքցնելու պղնձէ գործի . 2. ո. —, ժամացուցանք . խոշոր ժամացոյց ծոցոյ . 3. ջեռակ . ձանձրացուցիչ մարդ :

Bassiste, ա. S. **Basse**, 4.

Basson, ա. բամբօն , բամբաւոյ . jouer du —. Jeu de — . 2. բամբօն , բամբօնահար . ստուարածայն փողար :

Basson.

Bassoniste, ա. բամբօնահար . s. **Basson**, 2.

Bassorine, ի. ագ. բասորին . խէժ ինչ :

Bassorique, ած. ագ. բասորային :

Bassotin, ա. նրկ. լեղակակաչաս :

Bassure, ի. մարգակ . գետին ցած եւ ջրաճաճաս :

Bast, ա. Բաստ . եգիպտացի աստուածուհի կատուագլուխ :

Bastant, e, ած. հ. բաւական :

Bastardie, ի. բ. բաստարդիա . սեռ. տոհմի մոլորեալց :

Baste, մչ. հ. բաւ է. — pour cela. 2. չէ՝ չէ ինչ ինձ վոյի, * հոգս չէ . — ! je m'en moque.

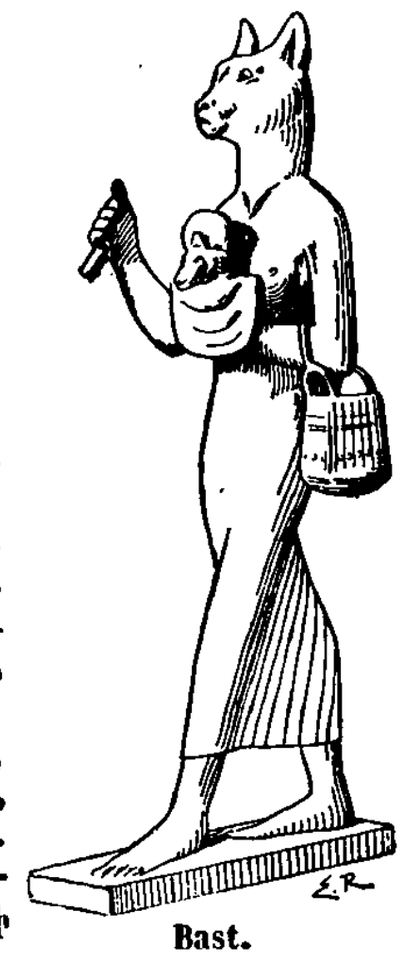
Baste, ա. մխաւորն (as) երեքնակի (ինղիախաղս ինչ) «ապաւի սէյի» :

Basterne, ի. բաստեռն. եզնածիգաայլ « ինէք արապաս» :

Bastide, ի. ամարանոցիկ , հովոց . 2. գ.հ. մարտկոց :

Bastillard, ա. բաստիլարկ.բանտարկեալ ի Բաստիլի :

Bastille, ի. բաստիլ , դղեակ . 2. Բաստիլ. երբեմն բանտ ի Փարիզ :

Bast.

Basting, ա.ճ. կնդոց . *տախտակամածին վերան հեծնող դուկանակ:

Bastingage, ա. նւ. կտաւապատնիշումն :

Bastingue, ի. նւ. կառւապատնէշ. կառւեայ պատնէշ նաւայ :

Bastinguer, ն. նւ. կառւապատնիշել. պատել զնաւ կառւեայ պատնիշաւ :

Se bastinguer, դ. —իլ. կառւապատնիշով պաշտպանել զանձն :

Bastion (Թիօն) ա. զ. մարտկոց «Թաղիա» : [tour —e.

Bastionné, e, աճ. մարտկոցաւոր.

Bastionner, ն. զ. մարտկոցել. *մարտկոցներով պատել. 2. փ. —, պաշտպանել. cette prodigieuse défiance qui bastionne l'homme de province arrivant à Paris. (H. de Balzac.)

Se bastionner, դ. մարտկոցիլ :

Bastonnade, ի. գանըմկուԹիւն, գանարբուԹիւն, բրածեծ, բրածեծ գան, *ծեծ. donner la —, բրածեծ առնել, գան հարկանել, գանել, գառազանել, *ծեծ տալ, ծեծել. recevoir la —, բրածեծ՝ գանահար լ., գան լմսկել, *ծեծ ուտել :

Bastringue, ի. ռ. կապելակաբառ, կապելապար. պարահանդէս կապելայի՝ գիւնաման :

Bas-ventre, ա. մգ. ներքնորովայն. ներքին՝ սուրին որովայն. կն. **Hypogastre.** s. **Abdomen.**

Bat (պա) ա. տուան, պոչ (ձկանց):

Bât (պա) ա. Թամբ «ձիւնք». cheval de —, գրաստ. || բ. եւ առ. chacun sait où le — le blesse, *ամէն մարդ գիտէ իր տրտմութեան՝ իր տրախտութեան պատճառն. être rembourré comme le — d'un mulet, *շատ հագուած եւ ծածկուած լ:

Bat-à-bourre (պաԹապուռ) ա. խուզածաշար (գործի). des —.

Bataclan, ա.ռ. կաշ եւ կազմած, տարտփարիկ «փըրիկ» :

Batadoir, ա. լուացակ. *վազուկ ջրի մէջ լաւ լուալու տախտակ :

Batadour, ա. խղ. հարուկ :

Batail, ա. կգ. լեզու (զանգակի):

Bataille, ի. մարտ, ճակատ, ճակատամարտ. donner, livrer —, présenter la —, տալ ճակատ՝ մարտ պատերազմի, մղել զմարտ պատերազմի՝ զճակատ. gagner la —, յաղթել մարտին. perdre la —, կոտրանել զմարտն. accepter, refuser la —, ընդունել, մերժել զ—. champ de —, ասպարէզ մարտի, տեղի ճակատու, ճակատատեղ, ճակատատեղի, ճակատավայր, կռուատեղ. rester maître du champ de —, ունել զճակատուն տեղի, շահիլ զ—. cheval de —, մարտիկ՝ ռազմամուն՝ պատերազմարիւր ձի. եւ փ. ապաւէն. cet argument est son cheval de —. Bruit de la —, շռինդն —ի. — navale, նաւական —, նաւամարտ. grande —. — sanglante, terrible, effroyable, glorieuse, décisive. Le gain, la perte de la —, շահ, կորուստ —ի. — rangée, ճակատ. ranger une armée en —, ճակատ յարդարել, կարգել՝ կազմել զճակատն, կարգել՝ յօրինել զռազմն. être en —, ճակատիլ. troupes rangées en —, ճակատեալ զօրք. ordre, rang, ligne de —, ռազմ. 2. կռիւ, պայքար. 3. մարտախաղ (ԹղԹախաղ ինչ մանկանց). jouer à la —, — խաղալ. 4. — des fleurs, ծաղկամարտ :

Bataillé, e, աճ. կգ. այլագունալեզու, * լեզուն ուրիշ գունով. cloche —e.

Batailler, չ. մարտնչել, պատերազմել. 2. փ. կռուիլ, մարտուիլ, պայքարիլ, վիճիլ. ils n'ont cessé de — là-dessus pendant deux heures.

Se batailler, դ. ը. պայքարիլ, վիճիլ. nous nous sommes bataillés longtemps pour terminer cette affaire.

Batailleur, euse, գ. խազմարար, կռուասէր, վիճասէր. cet homme est bien —. 2. աճ. —. esprit —. Être d'humeur —euse.

Bataillière, ի. ար. մղլար. չուանիկ չխչխկի (traquet) աղօրեաց :

Bataillon, ա. զ. չոկ «Թաղուր». former, rompre un —, կազմել, բակել՝ խորտակել զ—. chef de —, չոկապետ, հազարապետ. ին. **Commandant.** — scolaire, — դպրոցական, դպրոցաչոկ. 2. ք. —ք, զօրք. le choc des —s. 3 ը. չոկ, գունդ, բազմութիւն. elle a un — d'enfants.

Batara, ա. Ա. Թառաիաւ. Քրոչուն ի կարգէ ճննդկանց. — à grande queue, à courte queue, — մեծաառուտն, կարճաառուտն :

Bâtard, e, աճ. խորԹ, անհարազատ, օտարախորԹ, խառնածին. enfant —. || գ. Պշ. խորԹ, այլկորդի, պատնկորդի, շնորդի. լգա. **Fils naturel, Fille naturelle.** 2. բ. խորԹ, խորԹացեալ, այլատեալ. olivier, rosier —. Plante —e. 3. փ. խորԹ, օտար, օտարոտի. genre —. || 6. porte —e, խորԹադուռն, *որ կառւամուտ եւ հաստատակ դրան մէջն է. 4. écriture —e, կգ. la —e, խորԹագիր. *տեսակ մի ձեւ գրի :

Batardeau, ա. Պլ. Թումբ ջրարգել. faire un —. Des —x. [—x.

Bâtardeau, ա. ը. խորԹիկ. des

Batardière, ի. եգ. պատառատարան, պատառատուոց. անկարան մատաղատունկ ծառոց պատառատուելոց :

Bâtardise, ի. խորԹութիւն, անհարազատութիւն. on lui reprochait sa —.

Batavique, աճ. larme —, բառատեան արտօսր, ապակաշիի. արտօսրաձեւ կաԹիլ ապակւոյ :

Bâte, ի. ար. ճանկակ. շրջանակ ժամացուցի :

Bâté, e, անց. Թամբեալ, Թամբահարեալ. âne, cheval —. || փ. c'est un âne —, — է՛ր է. Թանձրամիտ՝ տխմար մարդ է :

Bateau, ա. նաւ. — à vapeur, շոգենաւ. —poste, նամականաւ. — de pêche, ձկնորսանաւ. aller en —, նաւագնաց լ. conduire un —, նաւավարել, նաւուղղել, նաւուղիղ լ. — de selle, լուացանաւ. 2. նաւաբեռն. 3. նաւակ, կուր. passer une rivière en —. Se promener en —. Pont de —x, նաւակամուրջ. — de sauvetage, փրկանաւ, փրկանաւակ. —x, —ք, նաւկնեար. 4. տապան. փայտակերտն կառւոց. 5. lit en —, նաւահաճիճ. նաւաձեւ անկոլին :

Bateau-bœuf, ա. եզնանաւ. եզնաթափն նաւ :

Batelage, ա. նաւավարուԹիւն. 2. նաւակակրուԹիւն. 3. նաւատեայ. վարձ նաւավարի. 4. անպարտուԹիւն «հօգգապազրգ»:

Batelée, ի. նաւաբեռն, նաւակաբեռն. — de bois. || փ. եւ բ. il lui est arrivé une — de gens, *նաւակ մի լի մարդիկ իրեն հասան :

Batelet, ա. նաւիկ, նաւակիկ, մանրանաւ :

Bateleur, euse, գ. աճպարար, աճպարարուհի «հօգգապազ». 2. խեղկատակ, ծաղրածու, խեղկատակուհի, ծաղրուհի. cet homme est un vrai —.

Bateleur, ա. Ա. կռնբիր. տեսակ մի մեծ յափշտակիչ Քուչուն :

Batelier, ère, գ. նաւավար, նաւակավար, նաւազ, նաւավարուհի, նաւազուհի. état de —, նաւազուԹիւն, նաւավարուԹիւն. 2. աճ. նաւական. industrie —ère.

Bateleur.

Batellerie, ի. նաւակակրուԹիւն. 2. նաւկնեար. la — française. La — de la Marne.

Bâter, ն. Թամբել, Թամբահարել. — un âne, un mulet, un cheval.

Bâter, չ. —. || փ. bien, mal —, յարմարիլ, չյարմարիլ :

Bat-filière, ի. ար. Թելահար (գործի) :

Bat-flanc, ա. ձեծկող. *ախոռի մէջ երկու ձի իրարմէ զատող կախոն անջրպետ :

Bathangie, ի. վր. խորանաԹ. սեռ բրածոյ ծաղկակենդանեայց:

Bathmocéras (աս) ա. վր. աստիճանակաչխիր. սեռ գլխոտն կակղամորթոց : [|| s. **Sonde.**

Bathomètre, ա. բգ. խորաչափ.

Bathométrie, ի. բզ. խորաչափութիւն. չափելն զխորութիւն ծովու:

Bathométrique, ած. խորաչափական. expérience —.

Bathsèbe, ի. մբ. ճնկուբա. սեռ քառայօդ պատենաւոր թեից:

Bathybius (իւս) ա. բզ. խորակրաշան. սեռ միշամորթոց ի խորագոյրս Ատլանտականի:

Bathycrinus (իւս) ա. կ. խորաշուշան. սեռ միշամորթոց ի խորագոյրս Ատլանտականի:

Bathycyathus (պաթիսիաթիւս) ա. կ. խորահատ. սեռ պողիպաքուանց (polypier), որոց ոմանք են կենդանի, եւ ոմանք բրածոյ:

Bathydoris (իս) ա. կ. խորադորիս. սեռ որովայնոտն կակղամորթոց որ կեան ի խորս Խաղաղականին:

Bathymétrie, etc, s. **Bathométrie, etc.**

Bathynome, ա. կ. խորաքնակ. սեռ զոզոման խեցեմորթոց:

Bathyptéris (իս) ա. բ. խորաճարխոտ. տեսակ բրածոյ ճարխոտոց:

Bathyptéroïs (բօիս) ա. ծբ. խորաթեւ. սեռ ծլկանց որ կեան ի խորս Ովկիանոս:

Bathyptéroïs.

Bathyrrhynque (պաթիռինք) ած. ա. Ծանծրակատոց:

Bathysaure, ա. վբ. խորամողէս. սեռ. բրածոյ մողիպեանց (sauriens):

Bathyse, ի. բ. լայնշի. սեռ ատրոնեայց (rubiacées).

Bathysées, ի. յ. բ. լայնշեայք. ցեղ ատրոնեայց, նախատիպ ունելով զլայնշի:

Bâti, e, անց. շինեալ, կառուցեալ, կերտեալ. maison —e de pierres, de briques, քարաշէն՝ քարակերտ, աղիւսաշէն՝ աղիւսակերտ տուն. non —, անշէն, անկերտ, անկառոյց. moitié —, կիսաշէն, կիսակառոյց, կիսակերտ. 2. փ. homme bien —, այր քաջակազմ՝ անձնագեղ՝ անձնեայ. homme mal —, այր յոռեկազմ՝ վատակազմ՝ կոպտարանձն. 3. քոնեալ, հարեւանցի կարեալ. corsage —.

Bâti, ա. հաստարան, կազմածք. 2. քոնոց. հարեւանցի կար «չանք, իլինճի». le — d'un habit. Faire le — d'une robe. 3. քոնոց, քոնաքել. դերձան հագեւանցի կարի. ôter le — d'un habit.

Bâtier, ա. Ծամբագործ:

Bâtifodage, ա.ճ. հողառաստաղ:

Batifolage, ա. մանկագբօսումն, մանկազուարճումն. խաղալն իբրեւ զողայս. pur —. Quittez ce —.

Batifoler, չ. բ. մանկագբօսնուլ. * տղու պէս խաղալ՝ զուարճանալ. ces jeunes gens s'amusent à —.

Batifoleur, euse, գ. մանկագբօս, մանկազուարճ, զուարճասէր, գբօսասէր, * տղու պէս խաղալ խընդալ սիրող:

Bâtiment, ա. շինուած, շէնք. les —s publics. 2. շէն, շինումն, շինութիւն, կառուցումն, կառոյց. les ouvriers sont au —. Le — d'une maison. 3. նաւ. des —s, —ք, նաւեսք. — de guerre, մարտանաւ. — marchand, de commerce, վաճառանաւ. — à voile, առագաստանաւ. — de transport, փոխադրանաւ. un beau —. Construire, équiper, armer, fréter, lancer, commander un —.

Bâtine, ի. ար. յարդաՇամբ. յարդալից եւ կոպտապատ Ծամբ:

Bâtir, ն. շինել, կառուցանել, կերտել, կազմել. — une maison, un palais, une cabane, un nid. Faire —, տալ —. || փ. — sur le sable, շինել ի վերայ աւազոյ՝ * անհաստատ բանի վերայ. — en l'air, յանգոյս յոտսալ, * ընդունայն յոյսեր ունենալ. — des châteaux en Espagne, s. **Château.** || փ. եւ բ. — sur le devant, յոյժ լինել. եւս՝ գերազանց. 2. հիմնել, կանգնել. la ville d'Alexandrie fut bâtie par Alexandre. 3. փ. հիմնել, հաստատել. — sa fortune sur la ruine d'autrui.

Se bâtir, պ. —իլ, * շինուիլ. pendant que le temple se bâtissait. 2. շինել անձին. le castor se bâtit une cabane. 3. հիմնել՝ հաստատել անձին. il s'est bâti une petite fortune.

Bâtir, ն. քոնել, քոնաքել. հագեւանցի կարել «չանճագ». cette robe n'est pas cousue, elle n'est que —ie.

Bâtissable, ած. շինելի, կառուցանելի, կերտելի. maison —. Terrain —.

Bâtissage, ա. գլ. նախակազմ:

Bâtisse, ի. ճ. շինուած, որմած. une — solide. Une bonne —.

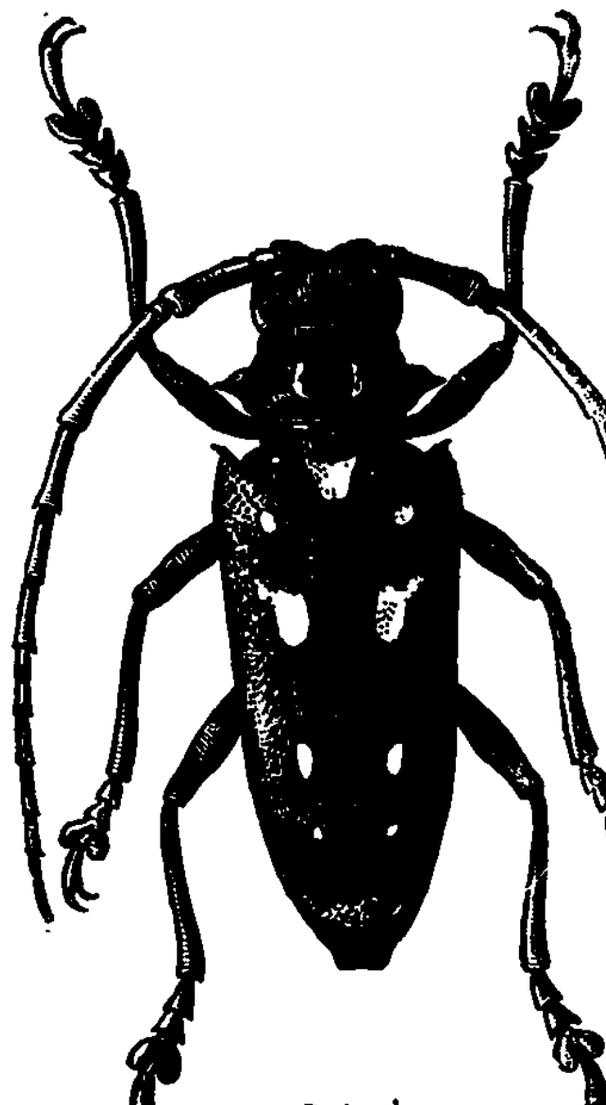
Bâtisseur, ա. շինող, շինուածասէր. c'est un grand —.

Batiste, ի. ջանջիլ. բարակաման ազնիւ կտաւ «պաթիսթա». de belle —. Un mouchoir de —, — Ծաշկինակ:

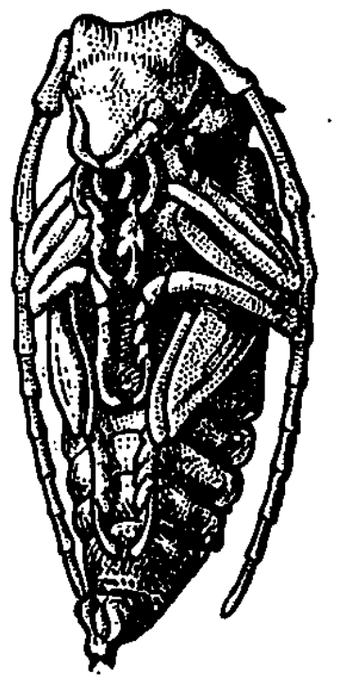
Batocère, ա. մբ. Ծանծրեղջիւր. սեռ պատենաւոր միջատաց:

Batocrinus (իւս) ա. վբ. մացառաշուշան. սեռ բրածոյ փշամորթոց:

Bâton, ա. գաւազան, ցուպ, բիր, մականի, վարոց, ձողի, ջին, ջոխ. gros —, բիր. — noueux, վարակոտ —.

Batocère.

Larve.

Nymphe.

marcher avec un —, շրջիլ ի ցուպ, *գաւազանով քալել. sans —, անցուպ, անգաւազան. s'appuyer sur un —, յենուլ ի —, *գաւազանի կռնչնիլ. donner des coups de —, բրածեծ առնել, գաւազանել, *գաւազանով ծեծ տալ. recevoir des coups de —, բրածեծ լ., *գաւազանի ծեծ ուտել. || — à deux bouts, — երկաճագամ ծայրիք, երկաճածայր —. || — de vieillesse, ցուպ ծերութեան. cet enfant sera un jour votre — de vieillesse. || — pastoral, ցուպ՝ գաւազան հովուական, հովան. հն. **Crosse.** || — d'aveugle, գաւազան կուրի. aveugle sans —, կոյր անգաւազան. || — de maréchal, de commandement, գաւազան՝ մականի մարաջախտի, իշխանութեան. || փ. il a reçu le — de maréchal, մարաջախտ եղեւ. le roi lui donna le — de maréchal, * Ծագաւորն իրեն մարաջախտի վարգն՝ պատիւն տուաւ. || — épineux, փուք, կարիճ. || փ. le — haut, իշխանութեամբ. mener le —

haut. || Mettre, jeter des —s dans les roues, արգելս՝ դժուարութիւնս յարուցանել. || sauter le —, առնել ինչ յանկամայ կամս, * բան մի չուզելով անել. il ne voulait pas épouser cette fille, mais on lui a fait sauter le —.

Առ. Battre l'eau avec un —, ի ճակ կաթաս ջուր կրել՝ ամանել, ձեռքարդաւ ջուր բերել, բեռնով գրեւեռ ծափել. ի զուր ջանալ, անօգուտ աշխատիլ. jouer du —, խաղալ գաւազանաւ, * գաւազան խաղցունել.

Tirer au court — avec qn., սասոլկ վիճել ընդ ումեք, առանց կամելոյ զիջանել.

Sortir d'une place un — blanc à la main, անզէն ելանել յամրոցէ յեւ անձնատուր լինելոյ. || sortir d'un emploi un — blanc à la main, ելանել ի պաշտամանէ ապրատ.

Venir, arriver dans un pays le — blanc à la main, գալ ապրատ. cet homme, que nous avons vu arriver le — blanc à la main, s'est enrichi promptement.

ի. A —s rompus, բազում ընդհատութեամբ, ընդհատ ընդհատ, ի բազում նուագս. faire une chose à —s rompus. Il ne m'a parlé de cette affaire qu'à —s rompus.

Tour du —, ապօրինաւոր շահ. cet employé double ses appointements avec le tour du —.

— de Jacob, գաւազան աճապարանաց՝ մոգի. || — de route, ուղեցոյց:

եմ. — de mesure, չափաձող. *գաւազան որով երաժշտապետն ցուցանէ չարժման չափն:

— à gant, ձեռնոցաբաց. * ձեռնոց բանալու գաւազանիկ. 2. բրածեծ, բրածեծ գան, ծեծ. condamner au —. Faire mourir sous le —, բրածեծ առնել. à coups de —, բրածեծ, գաւազանահար, բռնի, բռնաբար. || une volée de coups de —, S. **Volée.** 3.ճ. գաւազան. 4. գրկ. գաւազան. գիծ երկայն եւ ուղիղ ի գրութեան. cet enfant fait des —s. 5. ար. գաւազան, ցպիկ. — de cire à cacheter, — կնքամոմոյ, — մի կնքամոմ. — de réglisse. 6. — de la croix, քուն խաչի. — d'une bannière, ձող՝ կոթ խաչվառի. 7. նաւ. կայմ. —s d'hiver, ձմեռնակայմ. *կայմիկ որ ձմեռն սասոլկ հովի ժամանակ ծուռնակակայմին տեղ կգործածուի. 8. բ. — de Saint-Jacques, գաւազան սրբոյն Յակոբայ, S. **Alcée.** || — de Saint-Jean, գաւազան սրբոյն Յովհաննու, S. **Polygone.** || — de Jacob, գաւազան Յակոբայ, հն. **Asphodèle jaune.** || — royal, — արքունի. հն. **Asphodèle blanc.** || — d'or, — ոսկի. դեղին շահիպրակ բարդաճապիկ.

աս. — de Jacob, գաւազան Յակոբայ, Շամփուր, Պատրուակ. երեք աստղք ի գօտւոջ Հայկայ (Orion).

Ծո. — de perroquet, Ծուռնակածող. || — de cage, գաւազան վանդակի, Ծառ. || փ. — de perroquet, Ծուռնակածող. տուն բազմայարկ եւ իբրաքանչիւր յարկն միասենեակ:

Bâtonnat, ա. մականաւորութիւն, փառատաբանապետութիւն:

Bâtonné, e, ած. շերտագիծ. papier —, — ծուղծ:

Batonnée d'eau, ի. նւ. ջրծեւ. * Ծեւ մի ջուր ջրհանի:

Bâtonner, ն. բրածեծ առնել, գաւազանել, մականել, գանակոծել, վաթոցել. on l'a —é rudement. 2. փ. մականել, գաւազանել, ջնջել. — un article, une clause.

Bâtonnet, ա. ցպամանրէ. 2. կոխկտափայտ, ջալուքիր, պուլիկ «չէլիք չումագ». jouer au —, faire sauter le —, — խաղալ. 3. քառաքանոն. քանոնիկ չորեքկուսի:

Bâtonnier, ա. գաւազանակիր, մականաւոր, փառատաբանապետ:

Bâtonniste, ա. բրաչարժ, բրամարտ. bon —. — habile.

Batrachidée (քի) ի. մբ. գորտատեսակ. տես տոհմի մորեխանց (acridiens).

Batrachion (քիօն) ա. մբ. գորտուկ. տես հնգայօդ պատենաւծեւից. 2. բ. —. հատուած հրանունկ (renoncule) տեսի: [բար ինչ կանաչագոյն:

Batrachite (քիթ) ա. գորտաքար.

Batrachocéphale (քո) ած. կ. գորտագլուխ:

Batrachographe (քո) ա. բպ. գորտագիր, գորտագէտ:

Batrachographie (քո) ի. գորտագրութիւն. ուսումն, նկարագրութիւն գորտանց եւ նմանեաց:

Batrachoïde, ած. գորտակերպ. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ ձկանց. 2. բ. —. հատուած մլմլուկի (géranium).

Batrachostome.

Batrachomyomachie (պաքրոմիոմաքի) ի. գորտամկնամարտութիւն: [գորտոջ:

Batrachophide (քոֆիտ) ա. սբ.

Batrachorhine (քորին) ի. մբ. գորտաքիթ. տես քառայօդ պատենաւծեւից:

Batrachospermacées (քո) ի. յ. բ. գորտասերմնեայք. տոհմ լօռից:

Batrachosperme (քո) ա.բ. գորտասերմն. տես տոհմի լօռեայց:

Batrachospermées (քո) S. **Batrachospermacées**

Batrachospermelle (քո) ի.բ. գորտասերմնիկ:

Batrachospermidées (քո) ի.յ.բ. գորտասերմնատեսակք. ցեղ վոշերեայց:

Batrachostome (քո) ա. Ծ. գորտբերան. հն. **Podarge.**

Batrachotétrix (քոթէթրիքս) ա. մբ. գորտաճուչնիկ. տես տոհմի մորեխանց (acridiens).

Batraciens, ա. յ. սբ. գորտանք, գորտազգիք:

Batracine, ի. բժ. գորտադեղ:

Battage, ա. կաւում, ցորենահարութիւն, *ցրմնծեծ. 2. կաճնահարութիւն. * խնոցի մէջ կաճ ծփելն. 3. ասպահարութիւն. 4. վառօդահարութիւն:

Battage.

Battant, e, ած. հարկանող, զարնող, ծեծող. je ne suis pas —, de peur d'être battu. Les —s et les battus. || Pluie —e, Ծօնընկեցք. սաստկահոս անձրեւ. nous sommes partis par une pluie —e. || Porte —e, *զարնող՝ չհաստատուած դուռն. եւս՝ ինքնափակ՝ * ինքնիրեն գոցուող դուռն:

Tambour —, Ծմբկաձոպ, ի ձայն Ծմբկի, * Ծմբկի ձայնով, Ծմբուկ զարնելով. marcher, partir, arriver tambour —. եւ փ. խաոիւ, խաուածամբ. mener qn. tambour —, խրատիւ գնալ ընդ ումեք, * մէկուն հետ խաուածամբ վարուիլ. || փ.եւ ը. faire une chose tambour —, առնել ինչ փողով եւ Ծմբկաւ՝ աշխարհաւոհ՝ աշխատիլ. եւս՝ առնել ինչ արագ արագ, * բան մի շուռուվանել լմնցունել:

ը. Tout — neuf, նորանոր, * նոր-նոր. habit tout — neuf. || ար. métier —, * բանուկ ջուիրիկ. || նւ. vaisseau — կամ bien —, հրթռուարձակ նաւ. || mener —, առաջի արկեալ փախուցեալ տանել, հալածական առնել: les Français repoussèrent les ennemis et les menèrent — jusque dans la place. եւ փ. ըմբերանել՝ ամիրբերան առնել, յաղթահարել. il tâchait de soutenir son opinion, mais un tel le mena —. եւս՝ յաղթել՝ շահել միշտ ի խաղի. je n'ai pas gagné un coup, il m'a toujours mené —.

Battant, ա. լեզու՝ Ծակաղ զանգակի. 2. փեղկ, Ծեւ (դրան, դա-

բանի , պատուհանի) . porte à deux —s, երկփեղկ՝ երկՓեա՝ երկփեղկեայ՝ երկբացիկ դուռն . porte à un —, միաՓեա՝ միափեղկ՝ միաբաց դուռն . || վ. եւ բ. ouvrir à qn. à deux —s կամ les deux —s, երկբացադուռն՝ սիրափոյՓ ընդունել զոք . 3. նե. le — d'un pavillon, ծաճանամասն, ծաճանեալ մասն դրօշու նաւի. 4. նՓ. ապբնակալ :

Battant-l'œil, ա. աչխփիկ . գլխադիր ինչ կանանց :

Batte, ի. տափան . Փակ հարՓելոյ գերկիր «Փօգմագ» . aplanir le terrain avec des —s. 2. փայտՓուբ. փայտեայ Փուբ խայտուկի (arlequin). 3. Փափչոց. * լուացաբարաց լաՓ ծեծելոյ սեղանն՝ կոճղն . 4. — à beurre, Փմբիչ , հարոց , * կուպի . կարագ հաՓելու գաւազան . 5. մագ. — à bœuf, եզտափան . * կակղացնելու համար մորՓած եզան վիան ծեծելու տափան. 6. ար. la — de l'or, ոսկեհարուՓիւն :

Battée, ի. ար. գարկուց :

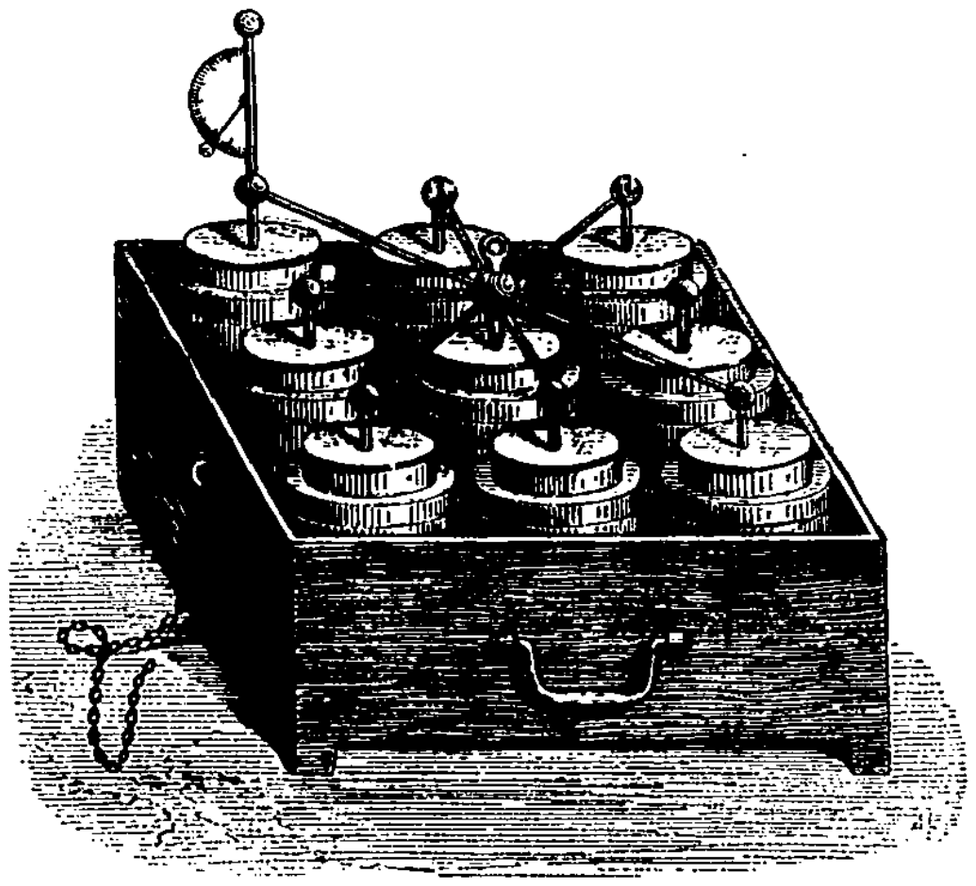
Battement, ա. հարուած, բաբախուած , բաբախիւն , տրոփ , տրոփիւն, գարկ. — de mains, բաբախուած ձեռաց, ծափահարուՓիւն, կայՓիւն . — d'ailes, ՓեւածուՓիւն, սաւառնուած. — du cil, բախուած՝ շարժուած Փարթեւանաց . le — du cœur, բաբախուած՝ բաբախիւն՝ Փնդիւն՝ Փնդուած՝ տրոփ՝ տրոփիւն՝ տրոփուած՝ վազք՝ գարկ սրտի, * սրտնեռուք . les —s des artères, բաբախմունք՝ դնդմունք շընչերակաց . — du pied, դոփիւն . être sujet aux —s de cœur, սրտաբախ՝ սրտնեռուք՝ սրտաբախունեան նՓաւակաց լ. le — de sa poitrine, բաբախուած կրծից . le — du pouls, գարկ՝ Փնդմունք՝ շարժմունք երակի. 2. ժմգ. եւ նժ. բախիւն, գարկ :

Batte-plate, ի. ար. տափկահար. գործի տակառ ագործի :

Batte-queue, ա. S. Bergeronnette. || յ. des —.

Batterand, ա. քարհատ . * երկաՓի գործի քար կոտրելոյ :

Batterie, ի. կռիւ , * ծեծկուռք . il y a là une —. Il a eu l'œil crevé dans une —. 2. հրետավայր, հրետանոց . * ՓնդանօՓ նետելու տեղ. dresser, établir, masquer, démasquer une —. 3. հրետաշար . շար ՓնդանօՓոց. les —s de la place ont démonté celles des assiégeants. — de campagne, de montagne, de place, de siège, d'attaque, croisée, de revers ou meurtrière, enterrée, découverte, — դաշտային, լեռնային , ամրոցի, պաշարման, յարձակման, խաչաձեւ, Փիկնահար կամ մահաբեր, գետնափոր, անյարկ . || mettre en — un canon, խեչասայլել զիրեւ , դնել ի խեչասայլն (affût). 4. հրետախուռք. դասակ հրետանիզ զօրաց հանդերձ ՓնդանօՓովք. il partit avec deux régiments et deux —s. 5. փ. մարտկոց , հնարք , մեքենայք . dresser ses —s. Changer de —, * ուրիշ հնարից դիմել , հնարափոխել . dresser de nouvelles —s. Démonter les —s de qn., ի դերեւ հանել զհնարս ուրուք. 6. բգ. բախոց. — électrique, — ելեկտրական , ելեկտրաբախոց . 7. բախոց . * հրացանի՝ արծաթեայ խանձոցն (bassinet) ծածկող պողպատն «չագմագ». les armes à percussion n'ont pas de —. 8. ՓրփրկահարուՓիւն , դոփիւն . la diane, l'assemblée, la chamade sont des —s.

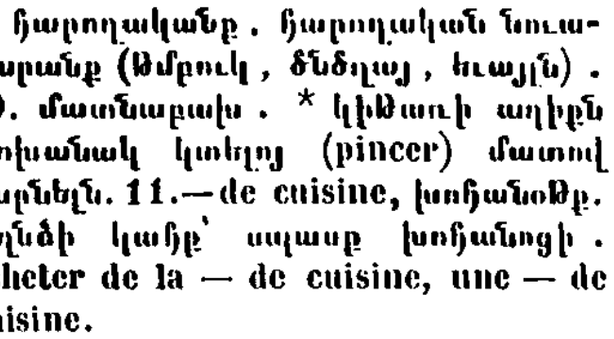

Batterie électrique.

9. հարողականք . հարողական նուագարանք (Փմբուկ , ծնծղայ , եւայլն) . 10. մատնաբախ . * կիՓառի ականջն փոխանակ կռելոյ (pincer) մատով գարնելն. 11. — de cuisine, խոհանոցք. պղնձի կաՓք՝ ապաք խոհանոցի . acheter de la — de cuisine, une — de cuisine.

Batteur, euse, գ. հարկանող , *գարնող, ծեծող . — de femme, կնահար . || — en grange, կալչի , գոբենահար , կալոտի , * գոբեն ծեծող . || — d'or, ոսկեհար , * ոսկի ծեծող , ոսկեՓիՓղիչ , * ոսկի ՓերՓ շինող . || — d'estrade, S. Estrade. || վ. — de pavé, դաւարկայած , ընդվզրայած, դաւարկաշրջիկ . || — d'étain, անագահար . — d'argent, արծաԹահար . — de plâtre, գաճահար, *գաճ ծեծող. 2. ո. որսահոյզ, մացառահար. *գարնելով անտառաց մէջ որս հանող :

Batteuse, ի. կաւոց , կամնիչ ,

կամնակ . ցորենահար մեքենայ :

Battitures, ի. յ. կռանացայտք . *ուռով ծեծուած հրաշէկ մետաղներէ ՓօԹափեալ կեղեւանք :

Battoir, ա. տափոց , տափիչ . *լուացք ծեծելոյ փայտն . 2. գնդահար :

Battoire, ի. S. Baratte.

Battologie, ի. կրկնաբանուՓիւն :

Battologique, ած. կրկնաբանական :

Battre [je bats, tu bats, il bat, nous battons, vous battez, ils battent; je battais, etc.; je battis, etc.; je battrai, etc.; je battrais, etc.; bats, battons, battez ; q. je batte, etc.; q. je battisse, etc. ; battant ; battu, e.] ն. հարկանել , բախել , ծեծել , տոփել , կոփել , կռփել , գարկանել , * գարնել . — un chien, un homme. — le linge, տոփել զկտաւիս , * լաՓ ծեծել . — l'enclume, բախել զսալ . — le fer sur l'enclume, կոփել զերկաՓ ի վերայ սալի . — le blé, ծեծել զցորեան , կասել , կասուլ , կամնել , ծուել . — le front, կռփել զդէմս :

Se battre, դ.—les flancs avec sa queue, ծեծել ագեաւ զկողսն. եւ փ. — les flancs, ջանահինար՝ մեծաջան լինել , եւս՝ նախանձ մեծ ցուցանել . — un habit, un tapis, ծեծել , * զարնելով փոշին հանել , ՓօՓվել . — un livre, տոփել , * զարնելով բարակցունել . — la laine, ծեծել զբուրդ . — le tambour, Փմբուկ հարկանել՝ * զարնել . — le rappel, la retraite, la chamade, le fer, la semelle, S. **Rappel, Retraite, Chamade, Fer, Semelle.** || — monnaie, դաՓնեկան հատանել , * տապակ կոխել . եւ փ. հայՓայՓել արծաԹ, * տապակ գտնել՝ ճարել. — l'or, l'argent, կռել զոսկի, զարծաԹ, * ոսկին, արծաԹն ծեծելով կտաւ՝ ՓիՓել դարձունել . || — un noyer, un pommier, un olivier avec des gaules pour en faire tomber les fruits, * Փափնոցով զարնել պտուղներն վար Փափելու համար. || փ. — l'eau, l'air, դիողմս՝ զօդս կոծել, Փակարդաւ ջուր բերել , * ջուր ծեծել , ի զուր աշխատիլ . || փ. — les oreilles, տաղտկացուցանել զլսելիս, ծանրացուցանել .

փ. — froid à qn., հովուԹեամբ՝ ցրտուԹեամբ գնալ ընդ ումեք , * մէկուն հետ պաղուԹեամբ վարուիլ . 2. հարկանել , գան հարկանել , գանել , գանակոծել , ծեծել . — qn. || — qn. comme plâtre, գանալից , չարագան առնել , *ծեծի տակ փտեցունել . || — un homme à terre, զարկուցանել զոք յերկիր , զգետնել , *գետին զարնել. եւ փ. զոտս տրոփել ի վերայ, ոտնհար լինել . 3. զ. գլնդակոծել , ռմբակոծել , ռմբակոծ՝ գնդակոծ առնել . — une place. || փ. — qn. en ruine, en brèche, յաղԹահարել՝ ափիբերան առնել զոք. 4. բախել , կոծել , Փանալ , Փրջել , հատանել . la mer bat le pied de cette tour.

La rivière bat les murailles. || եժ. — la mesure, հարկանել զամանակն. 5. հարուլ, հարնել, *զարնել. — des œufs. — le lait, ընդել, խնոցել, ձձմել, * կաթն — . celui qui bat le lait, խնոցէիար. || — les cartes, խառնել զքարտէսս՝ * խաղի եղծերն. 6. յորս ելանել, * որսի ելնել. — les buissons, un bois, — ի մացառս, յանտառի. 7. յաճել, շրջել, *պտըտիլ. — le pays, la plaine, la ville, — ընդ երկիր, ընդ դաշտ, ընդ քաղաքն, ընծանուլ, արշաւել. || փ. — la campagne, S. Campagne. || ը. — le pavé, զվայրօք գալ, ընդվայրաճ՝ ընդվայրայաճ լ., * դաստարկ պտըտիլ, փողոցներն չափչփել. il ne fait que — le pavé. || — l'estrade, S. Estrade. — le chemin, հորդել՝ հարթել զճանապարհ, * ճամբայ բանալ, եւ փ. օրինակ տալ. 8. հարկանել, յաղթել, ի պարտութիւն մատնել. — l'ennemi, une armée. Se laisser —, յաղթիլ. — en retraite, վերջանահանջ լ., վերջոտնել, նահանջել, *քաշուիլ. || — une armée à plate couture, S. Couture. 9. յաղթել ի խաղի. il m'a battu aux échecs. Je me suis fait — au trictrac, յաղթուեցայ. il me bat toujours.

Battre, չ. հարկանել, բախել, զարնել. la grêle bat contre les toits. — des mains, ծափս հարկանել, կայթել ձեռօք, * ծափ զարնել. la porte mal fermée battait, * լաւ չգոցուած դուռն կզարնէր. cette persienne bat contre le mur. — des ailes, S. Aile. 2. հասանել. canons qui battent à douze cents mètres. Le soleil bat d'aplomb dans cet endroit, sur nos têtes, կշիռ ի վերայ տեղւոյս, ի վերայ գլխոց մերոց արձակէ; արեգակն զճառագայթս իւր. * արեւն շիտակ այս տեղին վերայ, մեր գլխուն կզարնէ;. 3. դափել, հարկանիլ. le tambour bat, դափէ՝ հարկանի Ժմբուկն, *Ջմբուկ կզարնուի. — de la caisse, du tambour, Ժմբուկ հարկանել՝ զարնել. la générale, la retraite bat. Ordonner aux tambours de —. 4. Ջնդալ, տրոփիլ, ի վեր վազիլ, ՋափՋափիլ, * Ջրխ Ջրխ նետել, զարնել. son cœur bat, le cœur lui bat, սիրտն տրոփէ՝ ՋափՋափի՝ * կզարնէ;. mon cœur bat fort, *սիրտս սաստիկ կզարնէ;. cœur qui bat, տրոփուն սիրտ. cœur qui bat fort, սաստկատրոփ՝ մեծատրոփ սիրտ. cœurs qui battent à l'unisson, համատրոփ սիրտք. faire — le cœur de qn., Ջնդացուցանել՝ տրոփեցուցանել՝ Ջունդ հանել զսիրտ ուրուք, * մէկուն սիրտն զարնել տալ. tant que le cœur me battra, ցորչափ տրոփիցէ սիրտ իմ, ցորչափ իցեմ կենդանի, մինչեւ իցեմ ես, * քանի որ սիրտս պիտի նետէ, քանի որ պիտի ապրիմ. rien ne lui bat, անզգայ է. || 5. ձ. le fer de ce cheval bat, * ձիոյն պայտն կզարնէ՝ կ'ելլէ. || le cheval bat du flanc, դըժուարաշունչ է, կհեւայ ձին:

Se battre, դ. հարկանել՝ ծեծել զանձն, * ինքնգինքն ծեծել. 2. հարկանիլ, բախիլ ընդ միմեանս, *կըռիւ, ծեծկռտիլ. — avec qn. Des gens ivres se battent dans le cabaret. || Un lion se bat les flancs avec sa queue, *առիւծն պոչովն իւր կողերն կծեծէ, պոչովն կողերուն կզարնէ. փ. — les flancs pour faire qc., ջանահինար լ., ճգնիլ. vous vous êtes en vain battu les flancs pour faire croire à son innocence. || փ. եւ ա. — l'œil de qc., de qn., s'en battre l'œil կամ s'en battre la paupière, ունչս առնել, քամահել, արհամարհել, * բանի տեղ չդնել. je me bats l'œil de ses remontrances. || — à coups de poing, բունցի —, բռնամարտիլ, բռնամարտիկ լ. ils se sont battus à coups de poing. || — à l'épée, սուսերամարտ լ., *սրով կռուիլ. || — en duel, մենամարտիկ լ., մենամարտիլ. 3. մարտնչիլ, պատերազմիլ, * կռուիլ. — à pied, à cheval. — en brave. On se battit avec courage de deux côtés. 4. մրցիլ. il y a une si grande foule d'acheteurs à cette vente, qu'on s'y bat. || Se faire battre, *ինքն գինքն ծեծել տալ. եւս՝ յաղթիլ, *ծեծ ուտել. le général s'est fait battre, * զօրավարն յաղթուեցաւ. || փ. — contre des moulins à vent, * հողմաղացին՝ մոլացածին վտանգաց դէմ մարտուիլ:

Առ. Il a battu les buissons et un autre a pris les oiseaux, նա վաստակեցաւ եւ այլ ոք վայելեաց ի վաստակն. *ինքն աշխատեցաւ եւ ուրիշն վայելեց աշխատանքն:

Battre le chien devant le lion, հարկանել զշուն առաջի առիւծու. *աղջի՛կ քեզ ասեմ, հարսնուկ դուն լսէ.

Il faut battre le fer pendant qu'il est chaud, պարտ է կոփել զերկաթն մինչդեռ ջերմ իցէ. * տաք տաք կծեծուի երկաթ. սկսուած գործն ժրութեամբ առաջ տանելու է:

Battu, e, անց. հարեալ, գանահար, բրածեծ. — par qn. — de verges, ձողկեալ, ձողկահար, գաւազանահար. digne d'être —, գանապարտ. || fer —, կռածոյ՝ կռանակուռ երկաթ. 2. կասեալ. grain —. || փ. il y a longtemps que j'ai les oreilles —es de ces discours, *շատոնց ականջներս լեցուած են այս խօսքերով. || yeux —s, խոնջեալ՝ սեւածիր աչք. 3. կոխեալ. sol — par les pieds, ոտնակոխ՝ ոտնհար երկիր. || chemin —, բազմակոխ՝ բազմագնաց՝ վարուն ճանապարհ, * բանուկ ճամբայ. եւ փ. սովորական ճանապարհ, հասարակաց սովորութիւն. suivre le chemin —, les sentiers —s, la voie —e, *սովորական ճամբէն երթալ, սովորական կանոնաց՝ սովորութեանց հետեւիլ. 4. բախեալ, կոծեալ, ծփեալ. rocher — des vents, հողմահար ժայռ. — par la pluie, անձրեւաբախ. — par la grêle, կարկտահար. — par la neige, ձիւնածեծ, ձիւնակոծ. — par la mer, ծովածուփ, ծովակոծ. — par les flots, ալեծուփ, ալեկոծ. || — en brèche, խրամատեալ. 5. հարեալ, հարած, * զարնուած. œuf bien —. 6. յաղթեալ, պարտեալ. les Français —s par... || փ. ne pas se tenir pour —, չհամարել զանձն —, ոչ ինչ կասեալ Ցուլանալ:

Battue, ի.ո. որսաբախ, որսախուճապ. *ծառոց զարնելով երէներն որջերին դուրս հանելն. faire une —, — առնել, խուճապական սփռել. եւ փ. դիտել՝ քննել զերկիր:

Batture, ի. ոսկեզօծոյթ (որ մեղրախառն սոսնձաջրով ու քացախով լինի). 2. եւ. հարանք. ծանծաղ տեղիք խարակաւորք:

Bau, ա. եւ. տրիոր. *նաւուն տախտակամածն բռնող գերան. des —x.

Baubi, Baubis (պօպի) ա. ո. բոբի, կնճորս (շուն):

Baud, ա. եղնորս. հն. **Chien cerf**, եղնաշուն, եւ **Chien muet**, մնջշուն, որսի շուն:

Baudelaire, S. **Badelaire.**

Baudelier, ա. փայտիշատար. * իշով փայտ կրող:

Bauder, չ. ո. հաջել:

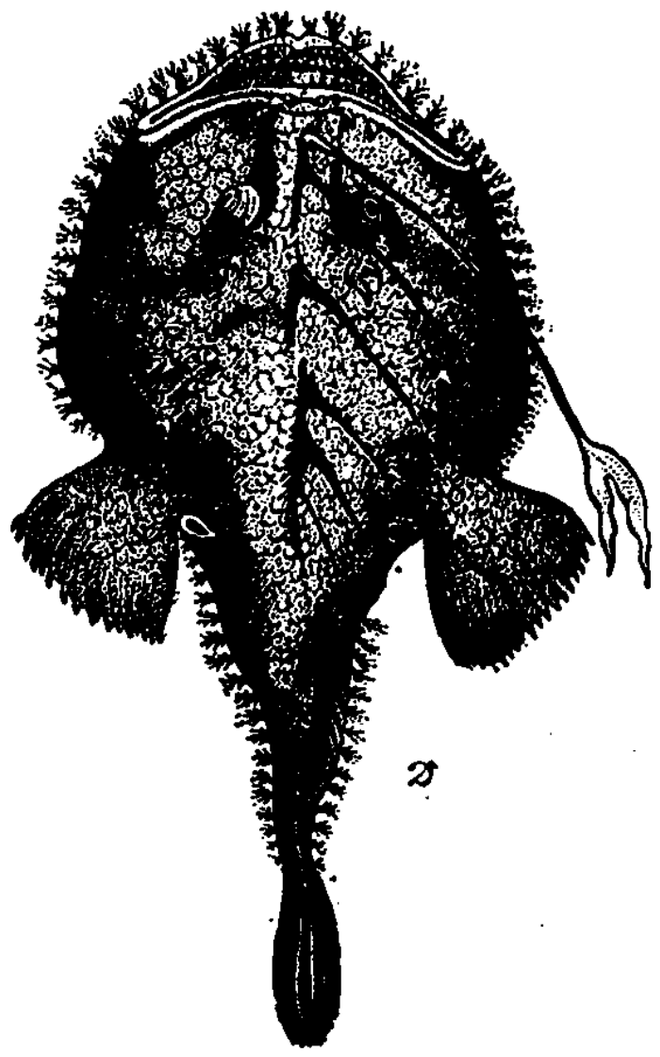
Baudet, ա. էշ. être monté sur un —. || փ. —, ապուշ. beau trio de —s. 2. խարտատի, իշայր. արու մեծ էշ ծնչուիեան:

Baudinie, ի. բ. բոդինիա. հն. **Calothamne.**

Baudir, ն. ո. գրգռել ձայնիւ, ձայնագրգիռ լ. — le faucon, les chiens.

Baudrier, ա. ուսակամար. կամար սուսերի աճեալ ուսընդանուիե. * Ջրկապ. — de sabre, d'épée. — d'or. || աս. — d'Orion, կամար Ձայկայ. երեք փայլուն աստեղք Ձայկ աստեղասան:

Baudroie, ի. ձք. գորտաձուկն,

ձառաձուկն. ձուկն խոշոր ի Միջերկրական եւ յՈվկէան Եւրոպական:

Baudruche, ի. աղեխառ, ընդերամաշկ. բարակ մաշկ ալեաց եղիւն, ոչխարի: |եայք:

Bauéracées, ի. յ. բ. բաւերենի-

Bauère, ի. բ. բաւերենի. Ցուփ յազգի քարբեկեայց (saxifragées) բնիկ Արեւելեան Աւստրալիոյ:

Bauffe, ի. ձո. կարճապարան. *կարճերով հագած չուան:

Bauge, ի. բայոց, ծաւալոց, կընճռոտ. տղմուտ որջ վարազի. 2. կաղապ. բոյն սկիւռի (écureuil). 3. փ. ծաւալոց, խշտիք. ապուռ անկոյնի՝ բնակարան. 4. մոլ, յարդաշաղախ. յարդախառն շաղախ.կն. Bousillage, Torchis.

Bauère.

Baugeur, ա. մոլարար, մոլաշէն:

Baugue, ի. ծովարկախոտ. *ալիքներէ ծովեզերք նետուած ծովու խոտ:

Bauhinie, ի. բ. բաւհինի. ծուփ ընդարբեր:

Bauhiniées, ի. յ. բ. բաւհինեայք. ընդարբերք որոց նախատիպ բաւհինի:

Baumannie, ի. բ. բաւմանիա. սեռ. ոսիմի ցախեայց (éricacées). հն. Cassandre, Damnacanthe.

Baume, ա. ապրասադ, ապրասադ, բալասան. ռետին ինչ. 2. —. ապրասամայ՝ բալասանի եղն. — d'ambre, — ամպարի. — du Pérou, — Պերուի. — de Tolu, — Տոլիի. — du Samaritain, — Սամարացւոյ. — acétique, — քացախային. 3. փ. ապրասադ, ապրասադ, բալասան, սիրտիանք, դիւր. cette nouvelle fut un — pour lui. Sa présence est un — qui calme tous mes maux. C'est un — sur ma blessure. 4. ռ. — d'acier, — պողպատի. աքճան առաքնահանի «քլիփէին եաղը»:

Baumier, S. Balsamier.

Baumpilze, ա. բ. ծառասունկ. *ծառի վրայ բուսնող սունկ:

Bauxite, ի. հք. արգնաժետաղ:

Bavang, ա. բ. սխտորածառ. ծառ սխտորահոտ ի Մոլուքեան կղզիս:

Bavard, e, ած. եւ գ. շատախօս, շատխօս, բազմախօս, բազմաբան, աւելախօս, աւելաբան, դդչուտ, լեզուանի, *չանչան. un homme —. Une femme —e. Chien —, բազմահաչ՝ հաչան շուն. || փ. —. un cœur —. Les vieilles amitiés sont —es. Un ruisseau —, կարկաչահոս առուակ. || գ. շատախօս. un —. Une —e. Ce — m'a fait perdre tout mon temps. 2. վոտամոլ, անգուն բերան, անխորհրդապահ, *բացբերան, ծուլբերան. ne vous fiez pas à cet homme, il est trop —. || գ. —. ne lui contez pas de secret, c'est une —e.

Bavardage, ա. շատախօսութիւն, բազմաբանութիւն, բազմախօսութիւն. son — m'étourdit. Un — insupportable. Voilà bien du —. 2. անխորհրդապահութիւն, *բացբերանութիւն. — de commères, — բամբասախրաց:

Bavarder, չ. շատխօսել, շատախօսել, բազմաբանել, *չանչանել, չանչանաբանել. passer son temps à —. Elle aime à —. Cet homme bavarde toujours. 2. ի վեր հանել զճաճուկս, *ճաճուկ պահուկու բանն գրուցել. son complice bavarda, et la police fut sur la trace.

Bavarderie, ի. շատխօսութիւն. corriger qn. de sa —.

Bavardiner, չ. շատախօսել:

Bavardise, ի. շատխօսութիւն:

Bavarois, e, ած. եւ գ. բավարացի, բավարուհի:

Bavaroise, ի. բավարիկ. ճարխոտի շալոպով եւ կաթով խառն թէյ. prendre une —, — խմել:

Bave, ի. բոհ, շողիք. essuyer la — d'un enfant. — venimeuse. La — d'un chien. La — d'un reptile, ճիք, ճողոպիք. jeter de la —, — արծակել. || փ. —. la — de la calomnie, — գրպարտութեան:

Baver, չ. բոհբոհել, ճողոպիս ծորեցուցանել, *շողիք վազցունել. un enfant, un vieillard, le chien bave. || փ. — sur . . . գրպարտել:

Baver, ն. նր. հոսել, ծորեցուցանել. — du poison.

Bavette, ի. կրծանոց, կրծակալ (տղայոց). mettre une —. Porter une —. Cet enfant est encore à la —. || tailler des —s, շատախօսել. 2. մգ. — d'aloyau, կրծամիս:

Baveuse, ի. ծբ. բոհածուկն, բո-

Baveux, euse, ած. բոհոտ, շողոտ. enfant, vieillard —. Bouche —euse. 2. տա. —. *անմաքուր տրպուած՝ ճանապին շատութենէն. lettres —euses. 3. խ. —, կիսեփ, կիսեփեաց. omelette —euse.

Bavière, ի. կզակապահ (հին սա-

Bavière.

Bavoché, e, ած. պողատիպ, պողպատիպ. épreuve, planche —e. Contours —s.

Bavocher, ն. պողպատել, պրտղպատիպել. պողոտ՝ արատաւոր տպել՝ դրոշմել:

Bavochure, ի. պողած, պողպատիպ. արատաւոր տիպ՝ դրոշմած. estampe pleine de —s.

Bavoir, ա. կրծկալիկ:

Bavoler, չ. ծուծուիլ, ճաճանիլ. 2. գեռնաձոիչ է.

Bavolet, ա. ծուչտակ, ճփակ. գլխադիր գեղացի կանանց. — blanc, plissé. 2. —. *կանանց գլխարկին ետեւն զարդարող կերպասի կամ ժապաւէնի կտոր. 3. փ. հ. un joli —, գեղեցիկ տղայի:

Bavolette, ի. ճփակատոր, գեղ-

Bavure, ի. բգ. ճուլարկ. *գաճով կամ մեռադով ճուլուած քանդակաց վրայ կցուածոց կաղապարին ծորած փոքրիկ հետք. 2. զ. հրետուռ. Քրնդանօթի բերանն բախումներէ գոյացած ուռ:

Baxtère, ի. բ. բաքստերի. ծուփ

Baya, ա. Ծ. բայիկ. ծուչուն նման հարաւկի (gros-bec).

Bayade, ի. եգ. գաբակ. *գաբեան ցանուած տեսակ գաբուոյ:

Bayadère, ի. բայադէր, վարձակ, հնդկայծուհի. հնդիկ կաբուհի. une troupe de —s.

Bayart, ա. կնճռոն. մեծ դարգիճ (civière).

Bayasse, ի. բ. իղաճուսամ:

Bayer (պէյէ, լծ. Payer) լ. բերանաբացիկ լ., բերանաբաց կալ՝ հայիլ՝ նայիլ, պշնուլ. — comme un lourdaud. Ne faire que — tout le jour. || — aux corneilles, բերանաբաց հայել բնդ օդս, *ապուշ ապուշ նայիլ. || փ. — après qc., փափաքիլ յոյժ իրիք:

Bayeur, euse (պէյէօր) գ. բերանաբացիկ. *բերանաբաց նայող:

Bayonnette, ի. S. Baïonnette.

Bayot, otte, ած. կարմրաապիտամօրթ. *մոլին կարմիր եւ ապիտակ. vache —otte.

Baza, ա.Ծ. հաջահաւ. յափշտա-

կիչ ծուչուն նման բազէակերաց:

Bazar, ա. ած. վաճառանոց, վաճառատեղի, շուկայ. beau, vaste —. 2. համայնավաճառոց, համայնոց. *ամէն բան վաճառող խանութ. riche —. 3. վաճառահանդէս:

Bazarder, ն. ռ. վաճառել, *ծախել. il a —é tous ses livres.

Bdallopode, ած. կ. ծծոցոտն

*ոտքն ծծոց (ventouse) ունեցող։

Bdallopodobatraciens, ա.յ. ար. ծծոցոտնագորտեանք։

Bdellaire, ած. ծծոցաւոր. || —s, ա. յ. օդ. —ք. ոտիմ անոտն ընդերային որդանց։

Bdelle, ի. մբ. ծծկօն. ճճի նման ակարեայց. 2. օդ. —. սեռ ոտիմի ոտրկեայց (hirudinées).

Bdellepithèque, ա. վ. ոտրկադիր. *ոտրուկ դնելու ապակի; գորճի։

Bdellépithèse, ի. բժ. ոտրկադրութիւն. *ոտրուկ դնելն։

Bdellés, ա. յ. ծծկօնեայք. ոտիմ կարգի ակարեայց, նախատիպ ունեցող զծծկօն։

Bdellie, ի. բ. քարախնկի, մուկի. *քառախունկ՝ մուկի բերող ծառ։

Bdelliennes, ի.յ. օդ. ոտրկեայք. ցեղ ոտրկաց. հին. **Hirudinées.**

Bdellium (իսմ) ա. քարախունկ, մուկի։

Bdelloïdine, ի. կ. ոտրկակերպ. սեռ. ծակաբեր նախակենդանեաց։

Bdellomètre, ա. վ. ծծողաչափ, արիւնաչափ. *ոտրկի պէս ծծող եւ ծծուած արեան քանակն ուսուող գործի։

Béal, S. Biez.

Béance, ի. բերանաբացութիւն. — des veines.

Béant, e, ած. լայնաբաց, խորաբաց, անկափ. blessure —e, վէրաբաց խոց. gouffre —. Gueule, bouche —e. 2. բ. être, demeurer, rester bouche —e, բերանաբաց կալ, բերանաբացիկ լ., յապուշ կրթիլ. *բերանաբաց ապշած մնալ. regarder, contempler, admirer bouche —e, բերանաբաց նայիլ, հիանալ։

Béarnais, e, ած. եւ գ. բէառնեան, բէառնացի, բէառնուհի։

Béat, e, գ. կեղծապաշտ, կերպարանեալ՝ կեղծեալ բարեպաշտ. c'est un —, un vrai —. Faire le —, la —e, — կերպարանիլ՝ ձեւանալ. 2. ած. բ. կեղծապաշտական, կեղծեալ բարեպաշտական. d'un air —, d'un ton —, — կերպարանօք. Une mine —e. Homme —. 3. երանաւետեալ. 4. խղ. ազատ, ազատախաղիկ. nous sommes cinq pour jouer le diner: faisons un —, et jouons deux contre deux

Béatifiant, e, ած. երանաւետիչ։

Béatification, ի. երանաւետում, երանացում, երանացուցում, երանաւորում, երանաբարութիւն։

Béatifié, e, անց. երանաւետեալ, երանացուցեալ. il a été — par le pape.

Béatifier, ն. երանաւետել, երանացուցանել, երանաւորել. *երանելեաց կարգն անցունել. le pape a —é un tel, une telle. 2. բ. —, երանելի՝ երջանիկ առնել. cette nouvelle l'a —é.

Béatifique, ած. երանական, երանաւէտ, երանացուցիչ. vision —, — տեսութիւն։

Béatilles (պէյթիյ) ի. յ. խ. երանեայք. մանր իւմադամք. assiette de —. Tourte de —.

Béatique, ած. երանական, երանաւէտ. les —s figures des vierges de Raphaël.

Béatitude, ի. երանութիւն. la — éternelle, céleste. La vraie — consiste dans la vue de Dieu. Les avant-goûts de la —. Il n'y a point de véritable — dans ce monde. Jouir de la —. Parvenir à la —. || — objective, — նիւթական. — formelle ou subjective, — տեսական կամ անձնաւորական, — surnaturelle, — գերբնական. —s évangéliques, les huit —s, աւետարանական —ք, ութ —ք. 2. —, գերերջանկութիւն. պատուանուն հայրապետաց. Votre —, — Ձեր. Sa —. 3. —, երջանկութիւն. on s'imagine que la vraie — est dans l'argent.

Béatrice, ի. Երանուհի, Երանիկ։

Beau, Bel, ած. ա. **Belle**, ած. ի. գեղեցիկ, գեղանի, գեղալիզ, *աղուոր, սիրուն. — visage, — գեղատեսիլ՝ գեղեցկատես՝ գեղերկատեսիլ դէմք. — et ravissant, գեղազմայլ. bel arbre, — գեղեցկատուն՝ գեղատարազ՝ գեղեցկատերեւ՝ գեղեկադիսակ ծառ. belle variété, գեղազանութիւն. bel homme, — գեղեցկադէմ՝ գեղեցկատես՝ գեղեցկադիսակ մարդ. belle femme, — գեղեցկագեղ՝ գեղեցկադէմ՝ գեղադիսակ՝ գեղերկեցկամարմին կին. — comme le jour, արփիագեղ, ամենագեղ. admirablement —, գեղահիրաշ, գեղեցկահիրաշ, գեղեցկահիաց, հիրաշագեղ, սքանչելագեղ. — chant, գեղեցկանուագ երգ. belle montagne, գեղեցկանիստ՝ գեղեցկադիր լեառն. — livre, գեղատիպ՝ գեղեցկատիպ՝ գեղեցկադրոշմ մատեան. belle prairie, դալարագեղ մարգագետին. belle maison, գեղեցկաշէն՝ գեղակառոյց՝ գեղեցկակերտուն. de belle apparence, գեղեցկատես, գեղեցկատեսիլ, գեղադիսակ. qui a une belle voix, un beau cheval, գեղեցկածայն, գեղեցկաձի. — comme le ciel, երկնագեղ. de belles couleurs, գունագեղ, գունագեղեան, գեղերփեան, երփնագեղ. une belle peau, carnation, գեղեցկամորթ, գեղեցկամարմին. belle comme une fleur, ծաղկագեղ. qui a de beaux yeux, աչագեղ, աչագեղեայ. toujours —, մշտագեղ. de belles dents, գեղեցկի՝ գեղեցկաշար ատամունք. qui a de —x pieds, գեղեցկոտն. il était — de colère, գեղեցկի՝ գեղեցկատեսիլ էր բարկութեամբ. un — port, une belle prestance, գեղեցկանձն, գեղադիսակ, գեղատեսիլ. || ma belle amie, ma belle enfant, ma chère belle, ma toute belle, կր. ma belle, գեղեցկի բարեկամուհի, գեղեցկի որդեակ՝ դստրիկ, գեղեցկիս, *աղուորիկս. ասի

Basilinna.

աիրաբար ապջկան կամ ապջկմարդ կնոջ. || mon beau, գեղեցիկս. 2. փ. գեղեցիկ. — génie. —x vers, — գեղեցկաճիւս քերթուած. || beaux-arts, belles-lettres, S. **Art, Lettre.** 3. գեղեցիկ, ազնիւ, բնաիր, ազնուական. une belle âme. Un — caractère. De —x sentiments, ազնուախոհ զգացմունք. 4. գեղեցիկ, գեղապանծ, գեղեցկանախի, գեղաշուք, վառաւոր, պանծալի. ses belles actions, պայծառ արուեստիւնք նորա. une belle naissance, գեղապանծ ծնունդ՝ զարմ. une belle origine, fête, mort. Un — nom. Les —x temps de ce règne. 5. գեղեցիկ, վայելուչ, պատշաճ. il est — de pardonner à ses ennemis, — է ներել թշնամեաց. il est —, il serait — de... — է... cela n'est pas — à un jeune homme. 6. բ. գեղեցկահանդերձ, վայելչազգեստ, վայելչազգեաց. une belle dame, un — monsieur. Se faire beau, belle, զգենուլ զգեղեցիկ հանդերձն, զարդարիլ եւ պաճուճիլ, — լ., *հագուիլ սգուիլ. || ասի եւս՝ comme vous voilà —! Comme vous voilà belle aujourd'hui! *զպէս գեղեցիկ՝ գեղեցկահանդերձ էք այսօր. 7. գեղեցիկ, գեղեցկադէպ, բարեպատեհ, քաջայարմար, յաջող. une belle occasion. Un — jeu. Un — début. 8. գեղեցիկ, պայծառ, ջինջ, յստակ, պայլ. il fait — temps, le temps est —, il fait —, գեղեցիկ են օդք, *օդն գեղեցիկ՝ բաց է, գեղեցիկ օդ կ'ընէ. — ciel. Par un — temps, գեղեցիկ օդով. || իգ. il fera — temps, il fera — quand..., մարթի սպասել մինչեւ..., *կրնայ սպասել որ նորէն ես իրեն... il fera — temps quand je lui confierai un secret! || les —x jours, գեղեցիկ աւուրք՝ եղանակ տաքուց. եւ փ. գեղաճիծաղ՝ գեղաճպիկ՝ զուարթաճպալիկ ամք՝ հասակ, գեղեցիկ աւուրք երիտասարդութեան. bel âge, գեղաճպալիկ հասակ. un bel âge, յառաջացեալ տարիք. 9. գեղեցիկ, քաջ, ճարտար. un — parleur, diseur, գեղեցկախօս, գեղեցկաբան, գեղեցկաբարբառ, ճարտարաբան, քաջաբան, քաջախօս. — vainqueur, գեղեցկայաղթ, *կտրիճ յաղթող. un — danseur, գեղապար. — coureur, գեղարշաւ, քաջընթաց, քաջարշաւ. — chanteur, գեղերգակ. une belle santé, քաջառողջ առողջութիւն. d'une belle santé, քաջառողջ, քաջառոյգ. || c'est un — prometteur, քաջախոստ. *շատ բան խոստացող բայց խոստումն չկատարող. || c'est un — mangeur, c'est un — dineur, շատ ուտող՝ շատակեր է. 10. գեղեցիկ, մեծ. une belle fortune. De —x appointements. Une belle clientèle. Une belle somme d'argent. Un — nombre, բազմաթիւ. 11. գեղեցիկ, շահաւոր, շահաւէտ.

un — poste. Un bel emploi. || Un bel esprit, խելագանձ, *խելք ծախող. une femme bel esprit, — կին. de —x esprits, խելագանձք. ||գն. **Bel-esprit.** 12. սատիկ, անհնարին. il a eu une belle peur. Un — coquin, fripon. || Mordre à belles dents, ուժգին՝ սատիկ խածանել:

ք. Il y a — temps, — jour qu'il est parti, բազում ժամանակ է՝ առաջ են յոյժ; հետէ մեկնեցաւ, *շատոնց է որ գնաց, շատ ժամանակ՝ օր է որ գնաց. il y a — temps, il y a — jour que je ne l'ai vu, *շատոնց է որ զինքն չտեսայ:

De belles paroles, promesses, գեղեցիկ՝ արժանալուր, եւ հգ. մեռսիպատիր՝ խաբուսիկ բանք, խոստումնք:

Tout cela est bel et bon, mais je n'en veux pas, * բոլոր ատնք լաւ ու գեղեցիկ, բայց չեմ ուզեր:

Il fait — voir, գեղեցիկ՝ հաճոյ է տեսանել, գեղատեսիլ՝ հաճոյատեսիլ է. il fait — se promener, ժամ է ի ճեմս գրօսանաց երանելոյ, հեշտ են օդք ի ճեմս գրօսանաց, *զուարճալի է պտըտիլ, պտըտելու գեղեցիկ օդ է՝ ժամանակ է.

En faire, en dire, en conter de belles, անմտութիւնս առնել, ասել, պատմել, *խեղդումնոտ գործեր ընել՝ խօսքեր գրուցել. il m'en a dit, il m'en a conté de belles. Il m'en a dit de belles sur votre compte, *բան չմնաց որ չասէ ձեր վերայ:

En faire voir de belles à qn., *խրատուիճակ վարուիլ, խաբխբել. on lui fera voir de belles, խուեացեն գնա, *գինքն պիտի չարչրկեն, իրեն կսովրեցունեն:

Pour les —x yeux de qn., *մէկուն սիրոյն՝ հաճոյանալու համար:

L'avoir —, l'avoir belle, ունել պատեհ՝ գեղեցիկ՝ դիպող ժամ, *յարմար առիթ ունենալ. || avoir — dire, — faire, ի զուր ասել, առնել. *փուճ տեղ բան մի ասել, անել. vous avez — dire, — jurer, je ne vous crois pas, ի զուր ասէք, երդնուք, չեմ հաւատար ձեզ. il a — prier, je n'irai pas.

ձ. Ce cheval porte —, ահապարանոց է ձիս:

Երբեմն beau դնի Քարմատար. un — jour, յաւուր միում, օր մի յաւուրց, *մի գեղեցիկ օր, օր մի, օրին մին. un — matin, յաւուր միում ընդ այգն ընդ առաւօտն, *առաւօտին մին. au — milieu de la rue, ի մէջ՝ ի միջի՝ ի միջավայր փողոցի, *փողոցին մէջտեղն. en — chemin, ի կէս ճանապարհի, *կէս ճամբան. Տես **Air, Coucher, Coup, Dent, Donner, Échapper, Esprit, Étoile, Humeur, Jeu, Jouer, Manquer, Matin, Monde, Mort, Sexe.**

Beau, ա. գեղեցիկն. le — est rare. Il y a du — dans cet ouvrage. Je vous ai dit le — de l'aventure. Il faut prendre du —. Celui qui aime le —, գեղեցկասէր. le temps se met au —, գեղեցկանան օդք, *օդն կ'աղուորնայ, կբացուի. le baromètre est au —, ի գեղեցիկն է օդաչափն, *օդաչափն գեղեցկին վերայ է. 2. գեղեցիկ՝ գեղեցկադէմ այր՝ մարդ. || ասի աղ. un —, այր գարդարկուռ, զարդասէր, պճնասէր. je me défie de tous ces —x. Les —x du boulevard.

ք. Faire le —, la belle, ընդոլնիլ, սիգալ, պերճանալ, *գեղեցիկ երեւիլ ուզել..

Une belle, գեղուհի, գեղեցկուհի, գեղանոյշ. գեղեցիկ կին. aimer, courtiser les belles. Aller de belle en belle. || ք. գեղուհի, գեղանոյշ, սիրուհի, տարփուհի, սիրական. il attendait sa belle.

ք. Prendre sa belle, չկորուսանել զպատեհն, *առիթն չփախցունել.

Donner beau կամ la donner belle à qn., *մէկուն բան մի գործելու կամ ըսելու գեղեցիկ առիթ տալ. donner beau կամ la donner belle à ses ennemis.

հգ. Vous me la donnez belle, vous me la baillez belle, *գիս ծաղր կ'ընէք, գիս կխաբէք, ինձ կ'ուզէք հաւատացունել: [չմնաց որ չընէ.

ք. Il en a fait de belles, *բան

Au plus beau, գեղեցկագոյն՝ կատարագոյն մասին պատմուհան. il s'arrêta court au plus beau.

Bel et beau, Bel et bien, bien et beau, մ. քաջիկ, լիով, լիովին, բոլորովին, *լաւ մի. il le fit bel et bien. Il avala bel et bien toute la bouteille. Dis-lui bel et beau que . . .

En conter de belles sur qn., * մէկուն վերայ անպատիւ կերպով խօսիլ:

De plus belle, De plus — en plus —, De plus belle en plus belle, մ.ք. նաս քան զնաս, առաւել քան զառաւել, գամ քան զգամ. il avait promis de ne plus jouer, et il a recommencé de plus belle.

En beau, մ. ընդ բարւոյ կերպարանօք, ի բարին, *լաւ կերպիւ, լաւ կողմին. il voit tout en —, *ամէն բան լաւ կտեսնէ. cette affaire se présente en —.

Tout — ! մ.ք. հանդարտիկ, յուշիկ, մեղմիկ, *կամաց. tout —! n'allez pas si vite. Tout — ! ne vous emportez pas.

Առ. la belle plume fait le bel oiseau, գեղեցիկ փետուրն առնէ գեղեցիկ թռչուն. գեղեցիկ հանդերձք գեղեցկադէմ ցուցանեն զմարդ:

Beau-chasseur, մ. ո. քաջորս, քաջահաչ (շուն). un —. Des beaux-chasseurs.

Beaucoup, ա. բազում, յոլով, ոչ սակաւ, շատ. il sait —, բազում ինչ՝ *շատ բան գիտէ. avoir — d'argent, ունել արծաթ բազում, բազմարծաթ է., *շատ առատ ունենալ. — de soin. — de talent. — de talents. — de peine. — de peines. Il a — d'autorité sur moi. C'était — pour moi, մեծ ինչ էր վասն իմ, * ինձ համար շատ բան էր. c'est — pour son âge, *իր տարիքին համար շատ բան է. 2. բազումք, յոլովք, յոգունք, *շատերն. — de gens, յոլովք ի մարդկանէ, *շատ մարդիկ, — d'entre eux, — ի նոցանէ, *իրենցմէ —. 3. բազումս, բազում ինչ, կարի յոյժ, կարի շատ, կարի քաջ, հարուստ մի ժամ, * շատ. je souffre —. Il s'intéresse — à votre affaire. Je l'aimerai — mieux. Pas —, ոչ կարի շատ. je l'ai — attendu. Marcher, manger —. Je suis — moins, — plus content.

հգ. C'est — si, մեծ ինչ է եթէ, հապիւ, հազիւ թէ, *մեծ բան է եթէ. c'est — qu'il daigne vous parler. C'est — s'il vous regarde. C'est — dire, մեծ ինչ է, *մեծ բան է:

A beaucoup près, մ. բազում ինչ պէտք են զի,*շատ բան պէտք է որ... il n'est pas à — près aussi prudent que son frère, * եղբօրն չափ խոհեմ չէ:

De beaucoup, մ. բազմօք, բազմօք առաւել, մեծապէս, *առլօք. dépasser, surpasser de —.

Il s'en faut —, de —, բազում ինչ պէտք են զի. il s'en faut — qu'il soit aussi sage que son frère, * եղբօրն չափ խելօք լինելու համար դեռ շատ բան կ'ուզէ:

Beau-fils, ա. ուրջու, խորթ զաւակ «հօյէ եկլատ». 2. փեսայ, հօր «տամատ». հն. **Gendre.** || յ. des beaux-fils.

Beaufortie, ի. բ. բոխորտիա. տես մրտնենայց Աւստրալիոյ:

Beaufortiées, ի. յ. բ. բոխորտեայք. ննջեցեալ մրտնենայց:

Beau-frère, ա. քեռայր, *եղբայր «ենիշի». 2. տագր, *էրկան եղբայրն «գայն, գօճա գարտաշը». 3. աներ, աներտղի, *աներձագ «գայն, զէվճէ գարտաշը». 4. բննկալ, տալերկի «պաճանագ». des beaux-frères.

Beau-partir, ա. ձ. գեղերթ, գեղազարթ (ձիու):

Beau-père, ա. սկեսրայր, սկեսրեայ, *պարոնտատ «գայնաձս, գօճա փէտէրի». 2. աներ «գայնաձս, զէվճէ փէտէրի». 3. հայրակից, յօրոյ, հօրու «հօյէ պապա»:

Beaupré, ա. ն. առաջակայմ, ցուկակայմ:

Beauté, ի. գեղեցկութիւն, գեղ, *աղուորութիւն. la — du visage, du corps, de la nature, d'une femme, d'un cheval. Elle est d'une — ravissante, d'une rare, d'une merveilleuse —, d'une — surprenante, d'une grande —, d'une très grande —, de la plus grande —, չքնաղագեղ, չքնաղագեղ, անօսրագեղ, հրաշագեղ, սքանչելագեղ, զարմանագեղ, մեծագեղ է. d'une — céleste, երկնագեղ. d'une — sublime, նահանագեղ. d'une — fine, նրբագեղ. d'une — fraîche, Քարմագեղ. d'une — brune, Քխագեղ, արջնագեղ. conserver, soigner, négliger, perdre sa —. Sa — est fanée, se fane. Avoir soin de sa —. La — se passe en peu de temps. Sa — est parfaite, accomplie. Sa — est dans sa fleur, dans toute sa fleur, ծաղկափթիթ, դեռափթիթ է — նորա. elle a une — naturelle. — artificielle. — bien conservée, քաջապահ —. la — décline, périt. L'empire, le triomphe de la —,

|| la — du diable, գեղ դեռաճադիկ, Թարմութիւն. elle avait la — du diable. 2. գեղանի, գեղեցկուհի, գեղուհի, գեղանոյշ. գեղեցկադէմ կին. une — dédaigneuse, հիւ. C'est une —. Elle était la — du bal. Une jeune —, դեռահաս՝ մանկահասակ —. 3. յ. գեղ, հրապոյրք կնոջ. cette femme a mille —s. L'empire qu'exercent vos s— Toutes les —s de la ville étaient à cette fête. 4. յ. գեղեցկութիւնք, գեղեցիկ հատուածք. les —s de l'histoire d'Arménie. Les —s d'un ouvrage.

Beauvotte, ի. ռ. ուռիճ, ցորենորդն։

Beauxite, ի. հբ. բոքսաքար. չրատ պալլեղկի եւ երկաթի։

Bébé, ա. մանկիկ, տղայիկ. 2. —. մանկածնւ պաճուճապատանք «պէպէ». 3. Ջղուկ, գաճաճ։

Bébécru, ա. բ. բերբերնի. ծառ ինչ ի Կուլանա։

Bébéerine, Bébirine, ի. տգ. բերբրին. կալաբաթակերպ ելեալ ի բերբերնւոյ։

Bébirique, աճ. տգ. բերբերային. acide —.

Bec, ա. կտուց. — recourbé, կռաճագ —. qui a le — recourbé, aigu, կորակտուց՝ կռակտուց, սրակտուց. sans —, անկտուց։

փ. Avoir — et ongles, ունել — եւ ճիրանունս, կարող լ. պաշտպանել զանձն. || tenir qn. le — dans l'eau, գեղեցիկ յուսով պարարել՝ Թարմացնել զոք. || passer la plume par le — à qn., ի դերեւ հանել զյոյս ուրուք, *մէկուն յոյսն պարապ հանել. || causer — à —, խօսել միայն ընդ միայն, *գլուխ գլխի տուած խօսիլ. 2. փ. —, լեզու, խօսք. avoir bon —, avoir le — bien effilé, լեզուանի լ. || se prendre de —, avoir une prise de — avec qn., վիճել, կագել, *վէճի բռնուիլ. || avoir le — gelé, *լեզուն կապուած լ. être pris par le —, բռնուիլ յիւրոց բանից՝ բանիւ բերանոյ իւրոյ, *իւր խօսքէն բռնուիլ. faire taire le —, clore le —, river le — de qn., փակել զբերան ուրուք, լռեցուցանել զոք, *մէկուն բերանն գոցել. || se défendre du —, պաշտպանել զանձն բանիւ, *խօսքով ինքնիմնն պաշտպանել. || mener qn. par le —, կառավարել զոք, իշխել ուժիք, *մէկն քէն բռնել. || on lui a fait le —, ուսուցին նմա զոր ինչ պարտ էր ասել, բանս ի բերան նորա եդին, *ըսելիքն բերանն դրին. || donner du — et de l'aile, ջանահնար լ., *ամէն ճիգն Թափել. || donner un coup de —, կոցել, կոցահարել, *կտցով զարնել. եւ փ. խայծել բանիւք, չարախօսել. || un caquet bon —, անճել. հին. **Pie**. եւ փ. կին լեզուանի. 3. ը. բերան (մարդոյ). faire le petit —, փոքրաբերան զանձն երեւեցուցանել. *բերանն պզտիկ երեւցունելու աշխատիլ. || prendre qn. par le —, *որկրամոլութեամբ բռնել մէկն. || fin —, որկրեայ, որկրամոլ. || se refaire le —, բարւոք ուտել, *լաւ մի ուտել. || rincer le —, արբուցանել, *խմցնել. || tortiller du —, ուտել. || en avoir jusqu'au —, ուտել կշտացկնդ. || cela vous passera devant le —, *այս կերակրոց պիտի չդպչիս. այս հացոյից մասնակից պիտի չլինիս. || p. un —, un tour de —, հնարքոյր, *պաչիկ. il la rencontra par hasard, et lui donna un petit tour de —. Faismoi un bec, * պաչիկ մի տուր ինձ (ալգոիկ տղոց հետ խօսելով). || pincer le —, դժգմիլ, * երեսն կախել. 4. կտուց, ծծիկ (suçoir) միջատաց. le — de la cigale, du charançon. 5. կտուց, ցուռկ, ծայր. le — d'un alambic, կտուց Թորանոցի. le — d'un navire, ցուռկնաւի. le — d'une plume, ծայր գրչի. —de-cuiller, կտուց՝ ծայր տարգալի. le — d'une aiguière. A —, կտցաւոր, ցռկաւոր, ճոռ. pot à —, ճոռ կճիճ. 6. լեզու (երկրի ի գետախառնումս). le — d'Ambez. 7. կտուց, բերան. — de gaz, — կապի, կազաբերան. — de bougie, երագաբերան. — de lampe, պատրկալ, պատրուգակալ. 8. վ. կտուց. կռաճագ գործի. 9. — de flûte, կտուց՝ բերան սրնգի։

Bécabunga (պէքապոնկա) ա. բ. չրաբար, չրաբարոյ. տեսակ ինչ վահշիժակի (véronique).

Bec-à-cuiller, ա. Թ. տարգալկտուց. ռա. **Spatule**ի. des becs-à-cuiller.

Bec-à-figue, ա. Թ. Թզկտուց.

Bec-allongé, ա. ծբ. երկարկտուց, երկնքիմ. ազգ ձերատատան (chétodon). des becs-allongés.

Bécard, տ. **Beccard**.

Bécarde, ի. Թ. կոցարդ. սեռ. կարգի ճնճղկանց։

Bécarre, ա. եժ. բննկորճ, ձայնադարձ. mettre un — à une note, devant une note.

Bécasse, ի. Թ. կոցար «եէլվէ գուշու, չուլլուգ». prendre des —s, — բռնել. || — de mer, ծովակոցար. հն. **Centrisque**. 2. խբ. տ. **Bronte**. 3. ը. կըտցար. կին անմիտ. c'est une —. || p. sourd comme une —, սաստիկ խուլ։

Bécasseau, ա. կոցարիկ. ձագ կոցարի. tuer, chasser des —x.

Bécassine, ի. Թ. կոցօն, չրակոցար. տեսակ կոցարի։

Bécassonnier, ա. ռ. կոցօնաիար. *չրային Թռչուն որսալու հրացան։ [նի. des —x.

Bécau, ա. կոցօնիկ. ձագ կոցո-

Beccabunga, տ. **Bécabunga**.

Beccard, ա. ձբ. լոգտոր. տեսակ լոգ (saumon) ձկան. 2. Թ. —. ռա. **Grand harle**ի։

Bec-cornu, ա. անմիտ, ախամախ. que maudit soit le — de notaire qui m'a fait signer ma ruine! (Mol.)

Bec-courbé, ա. Թ. կորակտուց. ռա. **Avocette**ի. || յ. des becs-courbés. 2. ար. —. գործի նաւճեիչի։

Bec-croisé, ա. Թ. խաչկտուց. սեռ. հատակեր անտառային Թռչնոց. des becs-croisés.

Bec-d'âne, Bédane, ա. ար. իշցուռկ, Թռուակուռ. գործի Թորիճ (mortaise) յօրինելոյ. 2. վ. —. *մարմնին գնդակ հանելու գործի. des becs-d'âne.

Bec-d'âne

Bec-d'argent, ա. Թ. արճաՃկտուց. ծիրանագոյն ճրնճղուկ Ամերիկոյ. ռա. **Tangara pourpré**ի։

Bec-de-cane, ա.վ. բադկտուց, գնդաձան, գնդակաձան. *վէրքին գնդակն հանելու գործի. des becs-de-cane.

Bec-de-cigogne, ա. բ. արագլակտուց. տեսակ խորդենւոյ (géranium). des becs-de-cigogne.

Bec-de-corbeau, ա. վ. ագռաւկտուց. գործի կռաճագ. des becs-de-corbeau.

Bec-de-corbin, ա. ար. կոցագռաւ, կռակտուց. կռաճագ գործի. || canne à ou en —, — գաւազան. nez en —, — քիթ. des becs-de-corbin.

Bec-de-cuiller, ա. մգ. շերեփկտուց. des becs-de-cuiller.

Bec-de-cygne, ա. վ. կարապկտուց, պորկտուց. կռաճագ գործի. des becs-de-cygne.

Bec-de-fer, ա. Թ. կոցերկաթ. ռա. **Sparacte**ի. des becs-de-fer.

Bec-de-flûte, ա.մբ. կոցասրինգ. des becs-de-flûte.

Bec-de-grue, ա. բ. խորդկտուց, կռնկակտուց. ազգ խորդենւոյ (géranium). [trier]. des becs-de-hache.

Bec-de-hache, ա. ռա. **Huî-**

Bec-de-héron, ա. բ. ճայկտուց. տեսակ խորդենւոյ (géranium). des becs-de-héron.

Bec-de-lézard, ա. ար. մողէսկտուց. * ատիկած ունելիքի ձեւով գնդաձան գործի. des becs-de-lézard.

Bec-de-lièvre, ա. շրթնապատառակ, շրթնատուքիւն, ճոռքիւն. *պռկունքն ճեղքած լինելն. 2. շրթնապատառակ, շրթնատ, ճոռքեան. * պռկունքն ճեղքուած. des becs-de-lièvre. || S. **Chiloschiste**.

Bec-de-vautour, ա. վ. անգղակտուց. * գործի վիրաբուժական որ անգղի կտուցին կնմանի. des becs —.

Bec-d'oiseau, ա. ար. Թռչնակտուց. ռա. **Ornithorhynque**ի. des becs-d'oiseau. 2. պ. —. տեսակ խաղողի. 3. բ. —. տեսակ արտուտաճանկի (pied-d'alouette). 4. պ. —. հն. անգղակոգեռանձ (beurré d'Angleterre).

Bec-doré, ա. Թ. ոսկեկտուց. * ոսկեգոյն կտցով աղաւնի. des becs-dorés.

Bec-dur, ա. Թ. կարծրակտուց. ռա. **Gros-bec**ի. des becs-durs.

Bec-en-ciseaux, ա. Թ. մկրատկտուց. Թռչուն ի կարգի մաշկոտանց։

Bec-en-croix, ա. Թ. խաչկտուց. հն. **Bec-croisé**. des becs-en-croix.

Bec-en-cuiller, ա. Թ. տարգալկտուց. ռա. **Savacou**ի. des becs —.

Bec-en-fourreau, ա. Թ. պատենակտուց. ռա. **Chionis**ի. des becs —.

Bec-en-scie, ա. Թ. սղոցկտուց. ռա. **Harle**ի. des becs-en-scie.

Becfigue, ա.Ե. Ոզկերուկ «ինձիր գուշտ» :

Bec-fin, ա. Ե. նրբկտուց . Քրչնիկ ազնուամիս . 2. փ. —, փառիկաներ. c'est un —. Des becs-fins.

Bec-fleurs, ա. Ե. ծաղկակուց . տեսակ Քռչնաճանճի.des becs-fleurs. տ. **Becque-fleurs.**

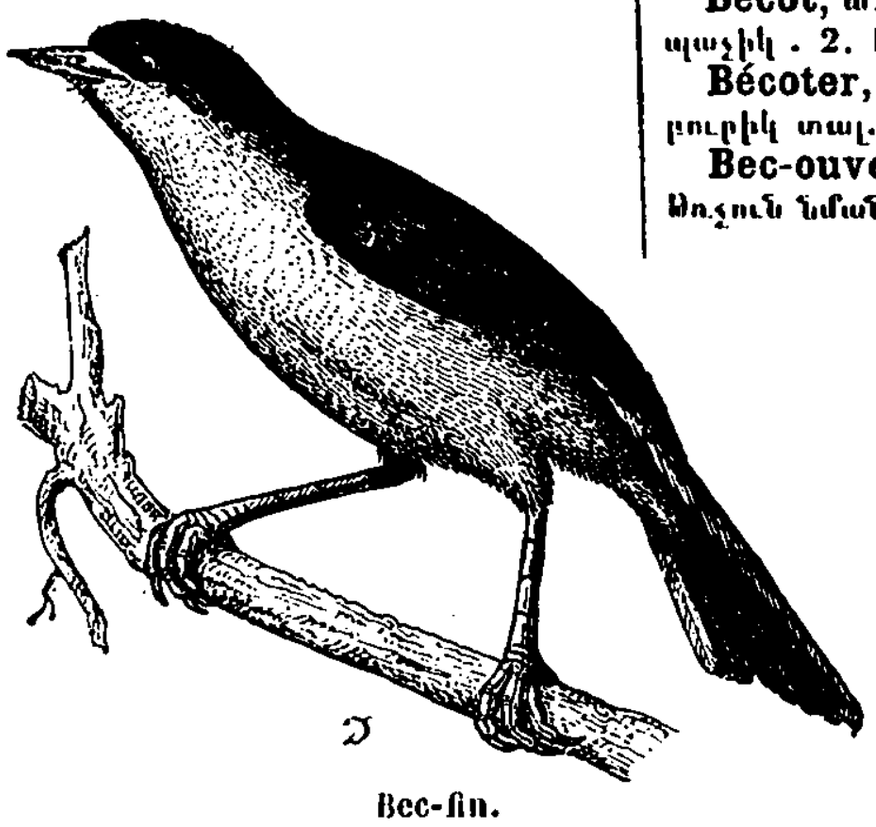

Bec-en-ciseaux.

Bêchage, ա. բահում, պեղումն:

Béchamel, ի. սերամոք . * սերով ու ալիւրով շինուած համեմ . œufs à la —, — ձուք : [երկմասնի :

Bêchard, ա. մարկոլ . փայտաո

Bec-fin.

Bécharu, տ. **Flamant, Phénicoptère.**

Bêche, ի. բահ . labourer avec la —. A pleine —, լրաբահ :

Bêche-lisette, ի. մբ. ծիլբաղ . որդն վնասակար ծառոց եւ այգեաց. կն. **Coupe-bourgeon, Gribouri, Lisette, Pique-brot.**

Bêche.

Bêchelon, ա. եզ. բահակ :

Bêchement, ա. բահում, պեղումն :

Bêcher, ն. բահել, պեղել . բահով բրել . — la terre, son jardin.

Se bêcher, դ. —իլ . ce terrain ne peut pas —.

Bêcheton, ա. եզ. բահիկն . *բահիկ յուքիա մշակելու :

Bêchetonner, ն. եզ. բահիկնել . — un champ de haricots.

Se bêchetonner, դ. —իլ . ce terrain ne peut pas —.

Bêchette, ի. բահիկ :

Bêcheur, ա. բահիչ , պեղիչ . 2. ը. աշխատող , աշխատասէր . c'est un rude —. 3. չարախօս :

Béchion, ա. բ. տ. **Tussilage.**

Béchique, ա. ձբ. փոն . ձկնիկ ի տոհմէ գոբակերպից (gabioïdes).

Béchique, ած. բժ. հազադեղ . 2. ա. հազադեղ . le capillaire est un fort bon —.

Bêchon, ա. եզ. բահիկիկ :

Bêchot, ա. եզ. բահիկակ :

Bêchottage, ա. եզ. բահկումն . le — est très utile pour les petits pois.

Bêchotter, ն. բահիկնել . * բահիկով հողն բրբրել . — un terrain, un jardin.

Se bêchotter, դ. —իլ . ce jardin ne peut plus —.

Bec-jaune, տ. **Béjaune.**

Beclardie, ի. բ. բեկլարդիա . սեռ ցեղի վանդեայց (vandées).

Bécot, ա.ո. համբուրիկ, *պագիկ, պաչիկ . 2. Ե. կոցօնիկ :

Bécoter, ն. համբուրկել , համբուրիկ տալ. =*Se* —, դ. —միմեանց:

Bec-ouvert, ա. Ե. բացկուց . Ռռչուն նման պրագլի :

Becquebois, ա. Ե. փայտփոր . ռա. **Piverth** :

Becque-cornu, տ. **Bec-cornu.**

Becquée, ի. կոցաչամբ . կուոց մի չամբ. donner la —, կոցաչամբել . porter la —.

Becque-fleurs, ա. Ե. ծաղկակուց . տեսակ մի պարիկ (mésange) Գլխոյ Բարեյուսոյ :

Becquerélie, ի. բ. բեկքրելիա . սեռ կիպերիսեայց :

Becquet, տ. **Béquet.**

Becqueter (պէքքէ, լծ. **Acheter**) ն. կոցել , կոցահարել . * կոցով զարնել՝ վիրաւորել . les oiseaux ont —é ces fruits. 2. ո. կոցել , ուտել . — un morceau de pain, une grappe de raisin. Oiseau qui becquète dans la main. 3. կոցել, կոցագգուել . գրգռել կոցով . oiseaux qui becquètent les lèvres, les mains.

Se becqueter, դ. կոցել՝ կոցահարել զմիմեանս , * կոցով իրարու զարնել. les coqs se becquètent à mort. 2. կոցել՝ կոցագգուել՝ գգուել զմիմեանս կոցով՝ բերանով. les pigeons se becquètent avant de s'accoupler.

Becquillon (պէքիյօն) ա. կոցակ (մատաղ որսահաւուց) :

Bécu, e, ած. Ե. երկայնկտուց , սուռւարկտուց :

Bécune, ի. ձբ. կոցաձուկն . կն. կռնկաձուկն ծովային (brochet de mer).

Bedaine, ի. ը. սարաքաղիքն , * կրօշ , խոշոր փոր . remplir, farcir sa —. Avoir une grosse —.

Bédaude, Bédeaude, ի. մբ. երկգունիկ . երկգոյն օդն փշոտ :

Bedeau (պըտօ) ա. լուսարար , ժամակոչ , * ժամկոչ . état de —, լուսարարութիւն, ժամակոչութիւն :

Bedeau, eaude, ած. մբ. երկգոյն . 2. ա. տ. **Bédaude.**

Bédegar (պէտակար) ա. բ. վարդաբոյս . *բոս վարդենեաց ճճիի կերուածին :

Bedlam, ա. Բետլամ . հոչակաւոր յիմարանոց Լոնդոնի :

Bédochon, ա. տ. **Serfouette.**

Bedon, ա.հ. տ. **Tambour.** || — de Biscaye, դաւփ «Ութի». հն. **Tambour de basque.** 2. փ. եւ ը. gros —, քաղքենի , Ռանձրապորտ , փորեղ , * կուշ :

Bédouin, e, գ. պետուին, պետուհի . վրանաբնակ Արաբացի « պէտուիի». 2. վայրենի մարդ , վայրագ:

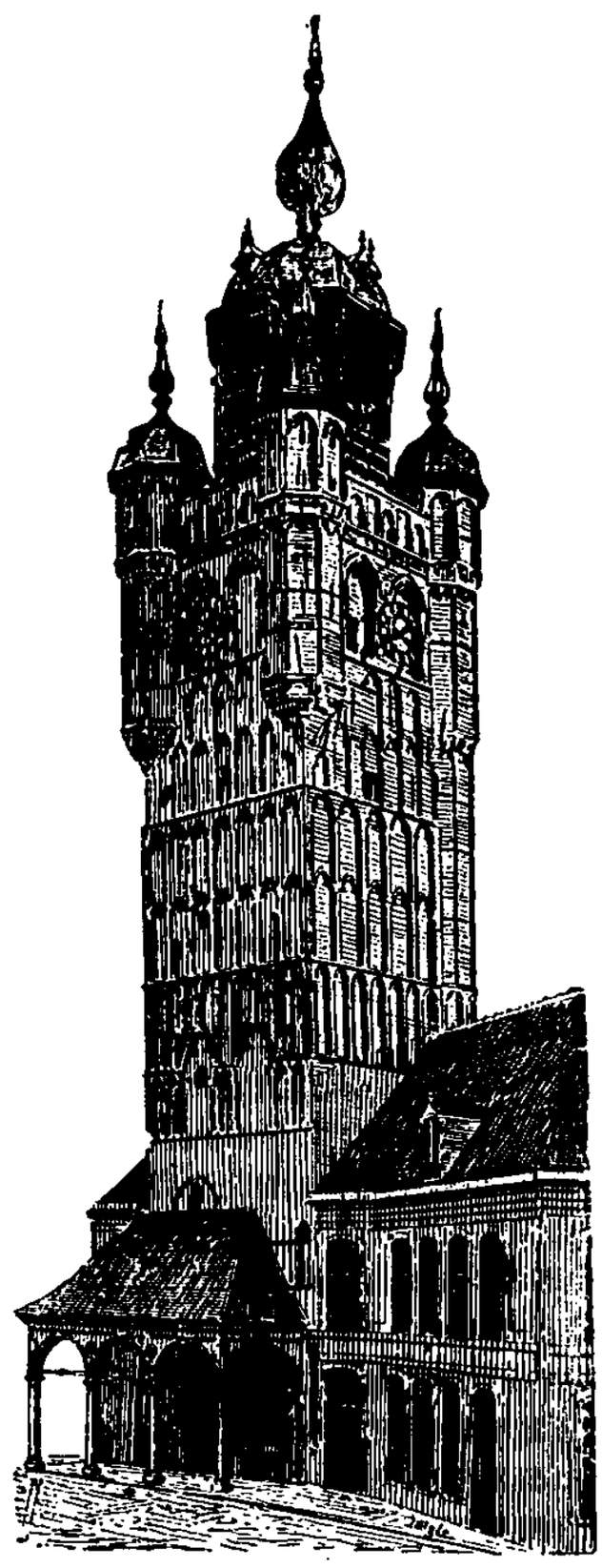
Bée, ած. ի. բերանաբաց. tonneau, futaille à gueule —, — անյատակ տակառ . || ը. chanter à gueule —, կոկորդալիր երգել. admirer bouche —, հիանալ բերանաբաց :

Bée, ի. տ. **Abée.**

Beefsteak (պիֆթէք) տ. **Bifteck.**

Béer, տ. **Bayer.**

Beffroi, ա. պանգաշտարակ. 2. ա-

հազանգակ, տագնապազոյ զանգակ . sonner le —. Le — sonne. 3. աճապանգատուն . 4. Ե. զանգակահար :

Beg (պէկ) տ. **Bey.**

Bégaiement, տ. **Bégayement.**

Bégaud, e, ած. ռ. տ. **Nigaud.**

Bégayant, e, ած. կակազող, կակազ, Ռոնով. enfant encore —.

Bégayement (պէկէյման) ա. քաղՔնաւուԹիւն, կակազանք, կակազուն, կակազուԹիւն, ՑուաւուԹիւն, ՌոնովուԹիւն, ՌոնովախօսուԹիւն:

Bégayer (լծ. **Payer**) հ. Ռոնովել, կակազել. cet homme bégaye. 2. Ռոնովել, կակազել, կակազկով ասել, * լեզու կլլել, cet enfant commence à —.

Bégayer, ն. Ռոնովել, կակազել, Ներաբանել. — un compliment.

Beggiatoa, ա. բ. ճճմբամանրէ. սեռ կենդանի լօրից յազգէ մանրէկասներից: [բեգոնիա:

Bégone, Bégonia, ի. բ. բեգոն,

Bégonia.

Bégoniacées, ի. յ. բ. բեգոնասերք, բեգոնեայք:

Bégoniastre, ա. բ. բեգոնեակ. Ցառուած սեռի բեգոնիոյ:

Bégonie, տ. **Bégonia.**

Bégonielle, ի. բ. բեգոնիկ. սեռ բեգոնեայց:

Bégu, ë (պէկիւ) ած. առամնատիպ, Ճիւրամ. *ձի որոյ ակռաներն տարիքն ունեցածին պակաս կցուցուննն. cheval —. Jument —ë. 2. գ. —. c'est un —, une —ë.

Béguard (կար) ա. բեգուարդեան. հերետիկոս ԺԳ դարու. հն. **Béguin.**

Bègue, ած. եւ գ. գաղՌնաւ, կակազ, կակազուտ, Ռոնով, Ռոնովախօս, Ցուաւ, գնչու, գնչուտ, ճանրալեզու. il, elle est —. 2. գ. —. c'est un —, une —.

Béguettes, ի. յ. ար. կրլի. ունելիք դարբնի:

Bégueule (պէկէօլ) ի. Ճշ. սոնք. արհամարհոտ՝ կեղծաւորք կին. ne plaisantez pas avec cette femme, c'est une —. Faire la —, սոնքանալ, առաքինի եւ հաժեստ ձեւանալ. || ած. սոնք, կեղծաւորք. cette femme est bien —.

Bégueulerie, ի. սոնքուԹիւն, կեղծաւորուԹիւն. elle est d'une — insupportable.

Béguin, ա. Ռաղիար, գդակ «Ռագեա». || ռ. տուփանք. avoir un —, du — pour qn., տուփալ, զակատիլ, սիրահարիլ. j'ai un — pour ce garçon-là. 2. բեգուինեան. հն. **Béguard.**

Béguinage, ա. բ. եւ Ճշ. բեգուինուԹիւն. սուտ բարեպաշտուԹիւն. donner dans le —, բեգուինանալ, սուտ բարեպաշտ լ. 2. բեգուինավանք. կուսաստան բեգուինուհեաց ի Հոլանտա:

Béguine, ի. բեգուինուհի. հերետիկոսուհի ԺԳ դարու. 2. —. հաւատաւոր, կուսան. 3. ը. —. սուտ բարեպաշտուհի. c'est une —, une vraie —.

Bégum (պէկում) ի. տիրուհի, տիկին, խաՌան (ի Հնդկաստան):

Béhémoth, ա. բեհիմոԹ:

Béhen (պէէն) ա.բ. իշապեղ «պէհիճէն». — blanc, rouge, — սպիտակ, կարմիր:

Béhénanthe, ի. բ. իշապեղածաղիկ. հաստաճ ճլեղեկի (silène).

Béhène, ի. եգ. կովկապ. * կովնոցին մէջ կովերն կապելոյ կապ:

Béhénique, ած. տգ. իշապեղային. acide —.

Béhors, Ռ. տ. **Butor.**

Behourd, ա. նիզակ, նիզակամարտ: [մարտի:

Behourdis (տի) ա. օր նիզակա-

Beige, ած. ի. բնագոյն. բնական գոնող. laine —, — ասր՝ բուրդ. 2. բնասիրկ. ասուի բնական գոնող. voici une belle —.

Beignet, ա. ծիրիխտայ, ծրեխտակ, բշտիկ «լօգմա». — de pommes, խնձորբշտիկ:

Beiram, տ. **Baïram.**

Béjaune, ա. դեղնակտուց. ասի դեռափետուր որսահաւուց, որոց դեղին է կտուցն եւ անվարժ են յորս. 2. փ. Ներակիրք, համբակ, խակ, անմիտ պատանի. ce — m'insulte. 3. փ. եւ ը. խակուԹիւն, ոգիտուԹիւն՝ *անխելքուԹիւն. montrer à qn. son —, ցուցանել ումեք զանմտուԹիւն՝ զխակուԹիւն իւր. 4. փ. եւ ը. խնջոյք. խնջոյք ընկերագրուԹեան՝ վարպետագրուԹեան. payer son —. Faire payer son —.

Bel, ած. ա. գեղեցիկ. տ. **Beau.**

Bélajite, ի. հբ. բելայաքար:

Bélamarine, ի. տգ. շիկատատկամարին. * շիկատակ ամարիլեակէ հանուած կալակերպ:

Bélame, ա. ձբ. ճոկաբ.. ձուկն ի սեռէ բիտոնի (clupe).

Bélandre, ի. տափանաւ, տափանաւակ (տափայատակ բեռնատար): [տափանաւակավար:

Bélandrier, ա. տափանաւավար,

Bélant, e, ած. պապաչող, բառաչող, մայող. mouton —. Brebis —e.

Bêle, ա. ջալ, կտիկ. *փայտիկն զոր տղայք ի ջալուբիր՝ կտիկտափայտ (bâtonnet) խաղուն մէջ կցատրեցունեն «չէլիք»:

Bêlement, ա. պապաչիւն, բառաչ, բառաչուն, բառաչիւն, մայիւն. — des brebis, des moutons, des agneaux.

Bélemnite (պէլէմնիԹ) ի. նետախեցի. խեցեմորԹ բրածոյ նետաձեւ:

Bélemnitelle, ի. կմ. նետախեցիկ: [խեցեայք:

Bélemnitidées, ի. յ. կմ. նետա-

Bélemnitique, ած. նետախեցային. matière —. [բանուԹիւն:

Bélemnitologie, ի. նետախեցա-

Bélemnocrinus (իս) ա. վբ. նետաշուշան. սեռ բրածոյ փշամորԹոց:

Bélemnoïde (պէլէմ) ած. մգ. նետակերպ. apophyse —. 2. ի. —. la —.

Béléoptère, ա. մբ. նետաԹեւ. սեռ հնգայօդ պատենաԹեւից:

Bêler, հ. պապաչել, բառաչել. մայել (խաշանց եւ գառանց):

Belette, ի.կ. արիս, *մկնհարսուկ «կէլինճիք». peau de —, արսենի:

Belette.

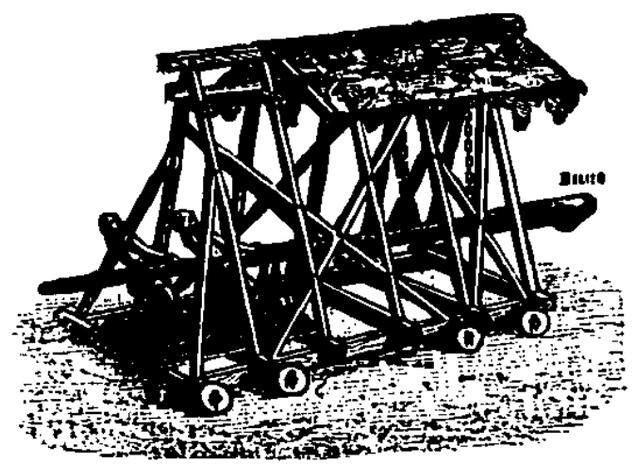
Bélial, ա. Բելիար. հոչակաւոր դիք Սիդոնացւոց:

Bélide, ա. մբ. նետարէ. || -s, ա. յ. -ք. խումբ տոհմի ուռնատեսակաց (curculionides) նախատիպ ունելով զնետն (bélus).

Bélidoxylon, ա. բ. նետափայտ. սեռ բրածոյ շքաճառեայց (araucariées).

Bélie, ի. մբ. բռնիկ. տեսակ մի ՑիՑեռնիկ. 2. բ. հն. **Claytonie.**

Bélier, ա. խոյ, գոնչ «գօչ». petit —, խոյիկ, գոնչակ. les —s, խոյեանք. 2. խոյ, հոյ (մեքենայ).

— hydraulique, — ջրաբաշխական. || աս. — (ատեղատուն). || քՀ. le retour du —, խոյադարձ, գարուն:

Belière, ի. զանգակակալ, Ռակաղակալ. օղ զանգակի՝ Ռակաղի՝ լեզուակի զանգակաց. 2. գնդակալ, գնդանոց. օղ զորմէ կախի ինչ. — de pendeloque, de montre, d'une médaille. 3. խոյազանգակ. *հօտին առաջնորդող խոյին վզէն կախուած զանգակ. 4. սուսերափոկ, Ցրափոկ. փոկ սուսերի:

Bélinaige, ա. խոյուն. զուգաւորուԹիւն խոյի ընդ մաքիս:

Béliner, հ. խոյել. զուգաւորիլ խոյի ընդ մաքիս. || — une femme, — վկին. զուգաւորիլ:

Bélionote, ա. մբ. ՑեկՆանետ. սեռ հնգայօդ պատենաՑեւից:

Béliophore, ա. մբ. նետակիր. սեռ հնգայօդ պատենաՑեւից:

Bélis (իս) ա. բ. նետաճառ. սեռ ճառոց ի տոհմէ կոնաբերից:

Bélître, ա. Ճշ. այր անպիտան, խառնագնաց. un vrai, un grand —.

Belladone, ի.բ. շիկատակ, սրնգոյրատակ. տեսակ Ռունաւոր շնևադողի. amaryllis —, ամարիլեակ —. * տեսակ մի ամարիլեակ. 2. մբ. շիկատակ. ՑիՑեռն գեղեցիկ:

Belladonine, ի. տգ. շիկատա-

կին . կալեան գոյացութիւն ունենալ ի բնոյ եւ ի տեսեալ շիկատակի :

Bellâtre, գ. գեղանազ , գեղեցկանազ , սիգանազ . գեղեցկութեամբն սիգացող . c'est un —, une —. 2. ած. —. beauté, femme, jeune homme —. [խաղ. խաղ ինչ բաղդի :

Belle, ած. ի. S. **Beau**. 2. գեղա-

Belle-à-voir (սէլավուար) ի. բ.

Belladone.

S. **Belvédère**. || յ. des belles-à-voir.

Belle-dame, ի. բ. գեղինի . ռա . **Arroche**ի եւ **Belladone**ի . 2. մր. —. Քիմեռնիկ գեղեցիկ . des belles-dames.

Belle-de-jour, ի. բ. այգաճաղիկ, այգազուարճ , այգոյ ծաղիկ , արփենայ . des belles-de-jour.

Belle-de-nuit, ի. բ. գայգաճաղիկ., գայգազուարճ , գիշերազուարճ «կէսգ սէյա». հն. **Nyctage, Faux-jalap**. Des belles-de-nuit. 2. Մ. գայգազուարճ . ռա. **Rousserole**ի :

Belle-d'onze-heures, ի. բ. ցերեկազուարճ , միջօրեաճաղիկ . տունկ ի տոհմէ շուշանազանց . des belles-d'onze-heures.

Belle-d'un-jour, ի. բ. գեղօրեաճաղիկ , գեղօրեշուշան . որոյ ծաղիկն միօրեայ է. des belles-d'un-jour. —. ռա. **Hémérocalle**ի.

Belle-feuille, ի. բ. գեղատերեւ . des belles-feuilles. ռա. **Phyllis**ի :

Belle-fille, ի. նու, հարսն «կելին, օղուլ էհլի» . հն. **Bru**. C'est ma —, elle a épousé mon fils. 2. ուրջու . խորթ դուստր՝ աղջիկ « էօյէ գըզ » . c'est votre —, vous avez épousé son père. Des belles-filles.

Belle-fleur, ի. պ. գեղաճաղիկ . տեսակ խնձորի . des belles-fleurs.

Bellegarde, ի. պ. գեղազահի . տեսակ մի դեղձ եւ հազարուկ (laitue).

Belle-lèvre, ի. ձ. գեղաշուրթն :

Belle-maman, ի. գեղամամ, մամիկ . տղայք՝ մամի, եւ դեռատի փեսայք՝ զկեսրին ասեն :

Bellement, մ. ը. եւ սգբ. գեղեցկին , մեղմիկ, յուշիկ, հանդարտիկ . —, vous vous emportez. Aller tout —.

Belle-mère, ի. մօրու . խորթ մայր «էօյէ անա». 2. զոքանչ «գայնանա , զէվկի անասը» . 3. կեսուր , սկեսուր « գայնանա, գօճա անասը ». les belles-mères ne sont pas aimées.

Bellendène, Bellendénie, ի. բ. բելլանդենի, բելլանդենիա. ազգ պրոտեասերից (protéacées).

Bellendénées, ի. յ. բ. բելլանդեններ. խումբ պրոտեասերից նախատիպ ունելով զբելլանդենի :

Belle-pucelle, ի. բ. կուսանոյշ . ռկ. **Renoncule des champs**. S. **Renoncule**.

Belleric, Belleris, ա. բ. բելիճ :

Bellérophon, ա. խբ. բելլերոփոն. խեցեմորթ ինչ բրածոյ . 2. աս. —. առասպելաուն Պեգասոսի :

Belles-lettres, ի. յ. S. **Lettres**.

Belle-sœur, ի. տալ . քոյրն փեսայի «կէօրիւճկ» . 2. քենի . քոյր հարսին «պալտըզ» . c'est la sœur de ma femme, et par conséquent ma —. 3. նու . հարսն . կին եղբօրն. 4. ներ. կանայք երիս եղբարց « էլճի » . ces deux femmes sont belles-sœurs.

Bellevalie, ի. բ. բելվալիա . սեռ տոհմի շուշանասերից :

Bellicule, ա. խբ. որդուս . տեսակ մի ծովու խղունգ :

Bellidées, ի. յ. բ. մարգարտակեսայք . բարդաճաղիկք նման մարգարտակի (bellis).

Bellidifolié, e, ած. բ. մարգարտակատերեւ :

Bellidioïde, ած. եւ ա. մարգարտակաձեւ :

Bellie, ի. բ. մարգարտեակ . տունկ նման յոյժ մարգարտակի :

Belliées, ի. յ. բ. մարգարտակեայք :

Belligérance, ի. մարտունքն , մարտամղումն :

Belligérant, e, ած. պատերազմող , մարտնչող , մարտամուղ , ռազմաւոր . puissances, parties —es. Peuples —s.

Belligérer, չ. պատերազմիլ , մարտնչել :

Bellincinie, ի. բ. բելլինկինիա . հատուած սեռի. ճիրակի (jongermannie).

Bellinie, ի. բ. բելլինիա . սեռ տոհմի մրմեայց (solanées).

Belliqueux, euse, ած. պատերազմասէր , մարտասէր , մարտիկ , ռազմիկ . peuple —. Cité, ardeur —euse. Prince, caractère —. 2. —, մարտածնոյց, մարտայոյզ, մարտաշունչ, մարտախրախոյս , մարտազրգիռ . discours —. Des sons, des accents —.

Bellis (իս) ա. բ. մարգարտիկ . փոքրիկ զաւակաճապիկ (pâquerette).

Bellissime, ած. ը. ամենագեղ ,

Bellis.

ամենագեղեցիկ , չքնաղագեղ . vous, — dame.

Bellite, ի. ար. մարգարիտ . տեսակ մի պայծուցիկ :

Bellium (իում) ա. բ. մարգարտուկ . ազգ մարգարտակի :

Bellocoris (իս) ա. մբ. գեղամլուկն . սեռ տոհմի վահանակեաց (scutellériens).

Belloculus (իւս) ա. հբ. գեղակն . տեսակ մի ակն պատուական աչտեման :

Bellon, ա. ախ. կապարախիճ . * կապարի հատէն պատճառած ցաւ ընդերաց :

Bellone, ի. բ. բելլոնատուն. 2. պ. բելլոնաձուկ. * Ծովի տեսակ :

Bellone, ի. դց. Բելլոնա . դիցուհի պատերազմի առ Հռովմայեցիս. 2. վ. պատերազմ , մարտ :

Bellonie, ի. բ. բելլոնիա . տունկ Ամերիկա :

Bellot, otte, ած. բ. գեղեցկուկ , * սիրունիկ , աղուորիկ . enfant —. Petite fille —otte. 2. գ. —. mon petit —, —ի իմ , * իմ — տղաս. ma petite —otte, —ի իմ , սիրունիկս , աղուորիկս , իմ — աղջիկս :

Bellote, ի. բ. փշակաղնի :

Bellotie, ի. բ. բելլոտիա . սեռ լօտից :

Bellucie, ի. բ. բելլուկիա . սեռ սեւաթերթանեայց (mélastomacées).

Belmontie, ի. բ. բելմոնտիա . ազգ բոգաասերից (gentianacées).

Belneau, ա. եզ. ցցոր. աղբակիր սայլակ : [à pieux.

Belo, ա. բ. ցիցաձառ. կն. **Arbre**

Béloanthère, ի. բ. նետաճաղիկ . տունկ ի Ճաւա :

Bélodendre, ա. բ. նետաճառ :

Bélodontides, ա. յ. վբ. նետամնեայք . տոհմ բրածոյ գետնոց :

Béloère, ա. բ. Քնձն . տղաորիկ (abutilon) կաղամախատերեւ :

Béloglosses, ա. յ. նետալեզուք . տոհմ մագլող Ձուկնոց :

Béloïde, S. **Bélonoïde**.

Bélomancie, ի. հխ. նետահիմայութիւն :

Bélomancien, enne, գ. նետահիմայ , նետահիմայուհի :

Bélone, ի. ածխ. բևլոն . ձուկն ինչ ծովային :

Bélonie, ի. բ. ասղնաւոունկ . ազգ բարաքոսի (lichen).

Bélonite, ի. բ. ասղնիկ . սեռ տոհմի շնաառայց (apocynées).

Bélonnème, ի. բ. ասղնաձեվ . սեռ. լօսից : [տեսիկ :

Bélonoïde, ած. մգ. նետակեվպ-

Bégonia.

Bélonophore, ա. բ. ասղնակիր . սեռ. տորոնեայց (rubiacées).

Bélonuche (նիւշ) ա. մբ. ցայգաննա . սեռ. ինգայօդ պատենաձեվից :

Bélopée, ա. մբ. նետագործ . սեռ. բառայօդ պատենաձեվից :

Bélopérone, ա. բ. նետաճարմանդ . ազգ կեռանոտաձեվից (acanthacées).

Bélopéronide, ի. բ. նետաճարմանդատեսակ . սեռ կեռանոտեայց :

Bélophère, ա. մբ. նետաբեր . ազգ պատենաձեվի :

Bélоptère, ի. խբ. նետաձև . խեցեմորթ ինչ բրածոյ :

Bélorhin (բէն) ա. մբ. նետացքոտուկ. սեռ. ուռճատեսակաց (curculionides).

Bélorhynche, Bélorhynque (բինշ , բինք) ա. մբ. նետակտուց . սեռ. բառայօդ պատենաձեվից:

Bélosépie, ի. խբ. նետասպին . * տեսակ մի բրածոյ սպին :

Bélostemme, ա. բ. նետասպակ . սեռ. տոհմի արալեայց (asclépiadées).

Bélostome, ա. մբ. նետաբերան . միջատ ինչ :

Béloteuthis (թս) ա. կ. նետաձողան . սեռ. գլխոտն բրածոյ կակղամորթոց :

Bélothrips (Քրիփս) ա. մբ. նետաճճի . սեռ տոհմի լրճորեայց (thripsides).

Bélotie (Քի) ի.բ. բելոտիա . սեռ տոհմի Ճմբեայց (tiliacées).

Bélotter, չ. պապաչել . les chèvres en chaleur ne font que —.

Bélouga, տ. **Béluga.**

Bel-outil, ա. սալիկ (ոսկերչաց). des bels-outils.

Bélowie, ի. բ. բելովիա . սեռ. աշնանեայց (salsolées).

Belsamon, ա.բ. բալսամոն, բալասան :

Beltion (Քիօն) ա. ևւ. ցուկակըտուց . կտուց նաւացուկի :

Béluga, ա. կ. բելուգա . տեսակ դելֆինի հիւսիսային ծովուց :

Bélus (իւս) ա. մբ. նետիկ . սեռ բառայօդ պատենաձեվից :

Belvéder, Belvédère, ա. ճ. աբեգակնակ , արեւնակ , բերդիպանոց «քէօշք». avoir un charmant —. Apollon du —.

Belvédère, ի. բ. գեղադիտակ . բոյս գեղատեսիլ . կն. **Belle-à-voir.**

Belvisiacées, ի. յ. բ. բելվիսիաներք . տոհմ մենկոց նախատիպ ունելով գբելվիցիա :

Belvisie, ի. բ. բելվիցիա . սեռ. մենկոց ի տոհմէ ձաբխոտոց :

Belvisiées, ի. յ. բ. բելվիզեայք . հն. **Belvisiacées.** [երկՃեվից :

Belvosie, ի. մբ. բելվոզիա . սեռ.

Bélyte, ի. մբ. նետամիջատ . սեռ կարգի ՃաղանճաՃեվից :

Belzébuth, ա. Բէելզեբուղ . իշխան դիւաց . 2. Բահաղ . * ճանճիկ չաստուած Ասորւոց եւ Փղշտացւոց :

Belzébuth, ա. սր. բէելզեբուռ . կապիկ ինչ : [Սիամ) :

Belzof, ա. բ. կնդրկածաւ (ի

Bembèce, տ. **Bembex.**

Bembécides, ա. յ. մբ. բալղինջեայք :

Bembécidion, ա.մբ. բալղնջակ :

Bembécie, ի. մբ. բալղնջուկ . սեռ. պատենաձեվից :

Bembécien, ած. եւ ա. մբ. բալղնջեան :

Bembex (պէմպէքս) ա. մբ. բալղինջ . ազգ պիծակի :

Bembidion, ա. մբ. բալղնջատեսակ . սեռ. ինգայօդ պատենաձեվից :

Bembix (պէմպիքս) ա. բ. փոՃոր. տեսակ մկրկի (liane).

Bembrice (պէմ) ա. բ. փոՃրուկ . Ճուկ ինչ պատառուկ :

Bémol, ա. եժ. կիսէջ , կիսաձայն , * կիսվայր. կէս ձայնով վար իջեցուցնելու նշան յատուկ ձայնագրութեան . mettre un — à une note, devant une note. 2. ած. —. cette note est —.

Bémoliser, ն. եժ. կիսիջել , կիսաձայնել , * կիսվարել . il faut — le mi. Clef —ée.

Ben, ա. բ. բան . ծառ ինչ արեւելեան Հնդկաց «պան». noix de —, բան , բանընկոյզ :

Benace, ի. եգ. արտորայ. chacun a maintenant sa goulée de —.

Bénar, տ. **Binard.**

Bénarde, ի. եւ ած. ի. une —, une serrure —, երկբացիկ, երկբացիկ փականք . * երկու կողմէն եւս բացուող կղպանք :

Bénate, ի. ար. ոզորարկղ . արկղ ոզորաիւս :

Bénatier, ա. ոզորարկղագործ :

Bénaton, ա. ար. ոզորկողով . կողով ոզորաիւս :

Bencomie, ի. բ. բենկոմիա . սեռ վարդենեայց :

Bénédicité, ա. օրհնութիւն սեղանոյ , սեղանօրհնէք , ճաշօրհնէք , ճաշակեացուք . dire le —. Des —s.

Bénédictin, e, գ. Բենեդիկտեան , Բենեդիկտուհի . կրօնաւոր , կուսան ի կարգէ սրբոյն Բենեդիկտոսի . 2. ա.փ. բենեդիկտեան . այր բազմավաստակ եւ բազմահիմուռ . c'est un —. || փ. ouvrage de —, գործ բենեդիկտեանի՝ մեծավաստակ՝ բազմահիմուռ . 3. ած. բենեդիկտեան . les annales, les congrégations —es. Les couvents —s.

Bénédiction, ի. օրհնութիւն , օրհնէք . — d'une église, եկեղեցօրհնէք. — de l'eau, ջրօրհնէք . — de la croix, խաչօրհնէք . 2. օրհնութիւն . donner la —, — տալ , օրհնել . recevoir la —, — ընդունել , օրհնիլ . la — épiscopale, apostolique, maternelle, paternelle, — եպիսկոպոսական , առաքելական , մայրական , հայրական. — nuptiale, — հարսանեկան , — պսակի . la — du prêtre, du saint sacrement. Demander la — de son père. Plein de —s, օրհնալիր , օրհնութիւնաշատ . || բ. donner à qn. sa —, տալ ոմեէ զ— իւր, ի բաց արձակել, *ճամբել. 3. —, շնորհք, բարիք. les —s célestes. Invoquer les —s du ciel sur ... Dieu l'a comblé de —s, a versé, répandu ses —s sur cette famille. Attirer, s'attirer les —s du ciel. C'est une — particulière de Dieu. || Pays, maison de —, երկիր , տուն օրհնութեան՝ առատութեան . 4. օրհնութիւն , ալօթք . sa charité lui attirait les —s des pauvres. 5. օրհնանք . 6. օրհնագիր :

Bénédictionnaire, ա. օրհնագիրք, օրհնարան. գիրք օրհնութեանց:

Bénéfice, ա. շնորհք , բարեշնորհութիւն , առանձնաշնորհութիւն , արտունութիւն. profiter du — de la loi. — d'âge, առանձնաշնորհութիւն հասակի . * անչափահասի եղած վնասուածքն ինքնին կատարելու մինչեւ իւր չափահասութիւն . attendre tout du — du temps. || բժ. բ. — de ventre, կլ. —, բնական ՃեՃե որովայնածութիւն . être soulagé par un — de ventre. Il lui est arrivé un — de ventre. || — de nature, ինքնահաս՝ ինքնահաս ապաստանութիւն , * բնական կերպով փոքուն եղեկն . || — d'inventaire, տ. **Inventaire.** 2. հաս, հասոյթ (եկեղեցական , կանոնական), * պտղի . || — à charge d'âmes, հաս խնամակալութեան հոգւոց , * որ կառիպէբ քահանայ լինելու կամ հոգւոց խնամք տանելու . || փ. il faut prendre le — avec les charges, պարտ է առնուլ զհաս հանդերձ պարտեօք . * պէտք չէ բանի մի շահաւոր մասն առնուլ եւ անշահին Ձողուլ . 3. հաս. պարգեւական կալուած ժառանգաւորաց . résider dans son —. 4. հաս. կալուած՝ երկիր պարգեւական . || il n'a ni office ni —, ունի ոչ պաշտօն եւ ոչ հաս . * ասի մարդուն որ ձեռքի վաստակն միայն ունենայ յապրուստ . 5. հաս , հասապաշտօն (եկեղեցականաց). 6. շահ , օգուտ . les —s du banquier, du commerçant. Il a eu du — dans cette affaire. Calculer tous les —s que doit procurer une entreprise. Faire, obtenir de gros —s. Réaliser des —s, des —s considérables. Il ne faut pas faire du bien

pour en tirer —. Les pertes ont excédé les —s. Les frais absorbent les —s. Avoir un — très borné. Tout a tourné à son —, ամէնայն ինչ դարձաւ յօգուտ իւր . c'est tout —. 7. Թա. նպաստ. à —, ի —, նպաստաւորաբար. représentation à —, ներկայացումն ի —, նպաստակատար. donner une représentation au — de tel acteur. 8. վճ. խոտանդամանդ. ապամանդ խոտան :

Bénéficence, S. **Bienfaisance**.

Bénéficiable, ած. վճ. շահաբեր. commerce, mine —.

Bénéficiaire, ած. եւ ա. հաստատ, հաստատուն , հաստակամ . 2. héritier —, կլ. —, արտունաւոր ժառանգորդ , արտունաժառանգ. || ա. —. le — est tenu des dettes du défunt. 3. նպաստատու , նպաստատուն , նպաստընկալ , նպաստախնդիր. նպաստաւորեալ դերասան . le — a joué dans la seconde pièce. Le — a fait une bonne recette.

Bénéficiairement, մ. ըստ չափու. ժառանգուհեան . * ժառանգուհեան չափուն համեմատ ընդունել զարդարն :

Bénéficial, e, ած. հաստական , հաստապաշտօնական. cause —e. Revenus —aux.

Bénéficiel, elle, ած. շահաբեր :

Bénéficiement, ա. շահումն , ծուխդաշահ . *ծուխային ապահովագրական ընկերութեան նաւաբեկութենէ; ապրուած իւր ապահովագրած ապրանքին դրամ շահին :

Bénéficier, ա. հաստատ , հաստապաշտօնատեր եկեղեցական . un riche, un gros —. 2. ած. —. seigneur —.

Bénéficier, չ. շահիլ , շահ առնել՝ հանիլ . — sur une marchandise, sur un marché. 2. գործել , * բանիլ . métal difficile à —, դժուարագործ մետաղ :

Se bénéficier, դ. գործիլ , * բանուիլ . une mine qui se bénéficie aisément, difficilement, դիւրագործ՝ դիւրաշահաբեր , դժուարագործ՝ դժուարաշահաբեր հանք :

Benêt, ած. ա. պանդոյր , ախամախ , տխմար , անմիտ . un jeune homme, enfant —. 2. ա. —. c'est un grand —. Un franc —. Son grand — d'amant ne l'aime plus.

Bénévole, ած. բարեսէր, բարեմիտ . lecteur, auditeur —.

Bénévolement, մ. բարեխրատ , բարեմտօրէն . faire qc., rendre un service —.

Bengale, ա. աշ. Բենգալ. feu de —, բենգալեան հուր՝ կրակ. ներմակ փայլուն արուեստաճուր . || S. **Rose**.

Bengali, ա. բենգալերէն . բենգալեան լեզու :

Bengali, e. ած. բենգալացի, բենգալեան , բենգալականգ . idiome —. Les caractères —s, L'écriture —e. բենգալագիր . 2. ա. Ծ. բենգալիկ . սարեկիկ Բենգալի :

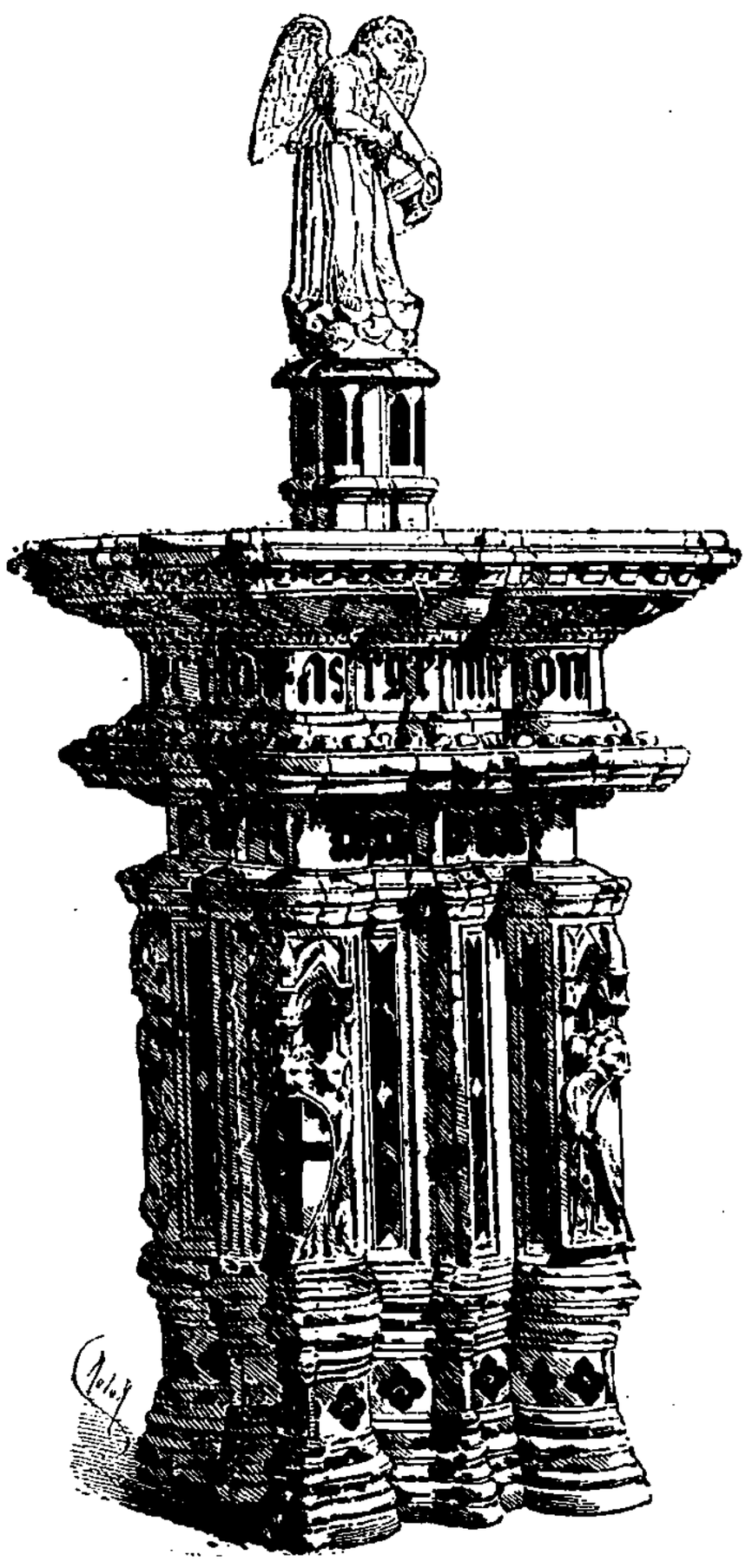
Béni, e, անց. օրհնեալ (յԱստուծոյ , ի մարդկանէ) . enfant — de Dieu, par son père. Armes —es du ciel. Que Dieu soit —! — Տէր՝ Տէր Աստուած. Marie était—e entre toutes les femmes, Մարիամ — էր ի կանայս. || S. **Bénit**.

Bénignement, մ. բարեխրատաբար, սիրով , մարդասիրաբար . recevoir, traiter qn. —.

Bénignité, ի. բարեխրատութիւն , բարեմտութիւն . recevoir, traiter qn. avec —, beaucoup de —. 2. բժ. անվնասութ, դիւրաբուժութ. fièvre d'une grande —, տենդ յոյժ դիւրաբոյժ :

Bénin, igne, ած. բարեբեր, բարեմիտ, բարեխրատ, բարեգթութեամբ. homme, mari, naturel —. Humeur —igne. Regards —s. 2. փ. հաշտ, համբոյր, բարեհամբոյր. ciel, astre —. D'un œil —, հաշտ աչօք . influence —igne. 3. ախ. բարեմէն, դիւրաբոյժ , դիւրաբժշկելի , անվնաս , անվտանգ , Աստու . petite vérole, fièvre, angine —igne. Cancer —. 4. մեղմիկ , մեղմագդեցիկ . remède —, — դեղ , մեղմադեղ :

Bénir, ն. օրհնել . — une église,

Bénitier.

des drapeaux, des enfants. — l'eau en y plongeant la croix, խաչալուայ առնել. 2. —, պսակել. — les époux, un mariage. 3. օրհնել, բարեբանել. — le Seigneur. Le ciel en soit béni. Béni soit Dieu. Tout le monde vous bénit. Je bénis le lieu, l'heure, le moment où je vous ai vu. Je bénis le hasard qui me fait vous rencontrer. Ils bénissent le jour qui vous vit naître.

p. Dieu vous bénisse! Տէր օգնէ քեզ , * Աստուած օգոյ (առի ապրատի երբ առանց բան մի տալու ճամբուն):

Dieu vous bénisse! աստղամի՛ն , *խեր ըլլայ (առի փռնգտացողի). առի նաև ին. կեցցի՛ս, *ապրի՛ս, չէն կենաս (ոժգոհութիւն ցուցանելոյ համար). vous avez fait là une chose bien adroite, Dieu vous bénisse!

Bénissable, ած. օրհնելի :

Bénissage, ա. օրհնութիւն . անհատ գործառ : [օրհներգու :

Bénisseur, ա. ը. նր. օրհնող ,

Bénit, e, անց. օրհնեալ (ի բահանայէ) . eau —e, — ջուր , օրհնաջուր . église —e, — եկեղեցի . armes —es par l'Église. Drapeau —. Pain —. || S. **Béni**.

Ա. եւ փ. Eau bénite de cour, օրհնաջուր սրբոնի . սին խոստումնք՝ արտայայտութիւնք ծառայութեան եւ սիրոյ . donner à qn. de l'eau —e de cour. C'est un donneur d'eau —e.

Bénitier, ա. օրհնաջրաման, օրհնաման, *օրհնաջրի աման՝ աւազան . — de marbre, de pierre, de bronze, d'argent, de porcelaine. Suspendre un — au chevet de son lit. || փ. Se démener comme un diable dans un —, սասանիլ շարժիլ՝ *շարժիլոճիլ. 2. խբ. օրհնաման . սանտրիճման մեծ ժժկակուա. **Tridacne**ի, **Géant**ի.

Bénizie, ի. բ. բենիգիա . տեսակ ձարխտոյ :

Benjamin (պէն) ա. Բենիամին, որդի աղեաց՝ գրգանաց . սիրելագոյնն եւ սովորաբար կրտսերագոյնն յորդիս . c'est le — de sa famille. 2. բ. բենիամիկ . տեսակ շահոբբամի :

Benjamine, ի. եւ. բենիամինիկ . մեծ առագաստ . 2. բ. —. սեռ անկոց ի տոհմէ օճառեացց (sapindacées). հն. **Dictyolome**.

Benjoin, ա. բ. կընդրուկ « ասբլ պէնտ ». հն. **Asa dulcis**. || Faux —, կեղծակնդրուկ . ուետին նման կնդրկի գոյացեալ ի հնդկանշոյ (badamier).

Benjoïne, ի. տգ. կընդրկին . իւղ հանեալ ի կնդրկէ :

Benne, ի. կծոց, քաղելակ « քիւֆէ ». 2. ածխատայլակ . 3. հանքարկղ (տակառածեւ) :

Benoît, e, ած. հ. օրհնեալ . լգ. **Béni**. 2. հգ. բարեպարիշտ , աստ-

ուածամերձ . ատ — personnage, անձին —.

Benoîte, ի. բ. մարեմխոտ , մարեմծաղիկ , խոտ ինչ

բժշկական. հն. **Géum.** — aquatique, — ջրային :

Benoîtement, մ. բարեպաշտաբար , անմոտաբար . cette taverne, dans laquelle il venait ivrogner —. (Michelet.)

Bénoléique, ած. տգ. acide —, բրոմատոլեակալային ՔՔու (գոյացնել յատկացուՔենէ կալի ի վերայ բրոմուկի ատոթեկային ՔՔուոյ):

Bénomargarique, ած. տգ. բանամարգարային . * ասի բանի իւղէն ճանուած ՔՔուոյ :

Bénosaurien, ա. սբ. ընՔացամոլիս. *ոտքերն բալելու յարմար մողես:

Bénostéarique, ած. տգ. բանաճարպային . * ասի բանի իւղէն ճանուած ՔՔուին :

Bensite, ի. բ. ճրին . սեռ. տնկոց ի տոհմէ վարդենեայց :

Bentèque, ա. բ. հալբր . ծառ Հնդկաց յազգէ ամբելանիոյ (ambélanic).

Benthamie, ի. բենՔամիա . սեռ. տոհմի գավաթեայց (cornacées).

Benthamisme, ա. խ. բենՔամուԹիւն. վարդապետուԹիւն ԲենՔամի հիմնեալ ի վերայ շահու :

Benthamiste, ած. և ա. բենՔամական , բենՔամեան . la morale —.

Bentourong, ա. կ. բենտուրոնգ. ստնաբեր (mammifère) ի Սումատրա կղզւոջ :

Bénylène, ա. տգ. բանիլէն. տեսակ մի բնաճխուկ ջրածնի :

Benzamarone, ի. տգ. կնդրադառնան . նիւԹ գոյացեալ ի կնդրկին (benzoïne).

Benzamide, ա. տգ. կնդրամիդ. նիւԹ սպիտակ , բաղադրուԹիւն կընդրկային ՔՔուոյ ընդ օշակի :

Benzamile, ա. տգ. կնդրկամիլ . արտադրուԹիւն Ճորացման իւղոյ դառն նշոյ ընդ խաղտոյ (potasse).

Benzamique, ած. տգ. կնդրկային :

Benzanilide, ա. տգ. կնդրանիլիդ . գոյանալ ազդեցուԹեամբ կնդրկուստի (benzoyle) քլորուկի ի վերայ անիլդի (anilide).

Benzaurine, ի. տգ. կնդրամիկին. *նիւԹ գոյացեալ փենուլի (phénol) տեղ փենուստ (phényle) դնելով ի միզի :

Benzène, ա. տգ. կնդրէն . S. **Benzine.** [յին .

Benzénique, ած. տգ. կնդրէնա-

Benzényle, ա. տգ. կնդրէնուստ. արմատական մի հիւլէ ալկաս ջրածին ունելով քան զկնդրուստէն (benzylène).

Benzérythrène, ա. տգ. կարմրակնդրէն . բնաճխուկ ջրածնի գոյացնալ ազդեցուԹեամբ ջերմուԹեան ի վերայ կնդրնի (benzine).

Benzhydramide, ի. տգ. կնդրաջրամիդ . նիւԹ բիւրեղական գտեալ ի դառնանշի :

Benzhydrilbenzoïque, ած. տգ. կնդրացքաջրուլակնդրըկային . ասի ՔՔուոյ գոյացելոյ կնդրացքաջրուլի (benzhydrol) մէջ դնելով խումբ մի ՔՔու փոխանակ միոյ հիւլէից ջրածնի:

Benzhydrol, ա. տգ. կնդրացքաջրուլ . ցքի երկրորդական գոյացեալ ազդեցուԹեամբ ցքային խաղտոյ (potasse) ի վերայ կնդրաբենուլի . (benzophénol).

Benzidam, Benzidame, ա. տգ. կնդրիդամ . S. **Aniline.**

Benzidine, ի. տգ. կնդրիդին . արտադրուԹիւն տարբաղադրուԹեամբ անկենակնդրտի (azobenzide) ծծմբաջրային ՔՔուով :

Benzilam, Benzilame, ա. տգ. կնդրկամ . արտադրուԹիւն ազդեցուԹեան օշակի (ammoniaque) ի վերայ կնդրուստի (benzile).

Benzilate, ա. տգ. կնդրկատ . սեռական անուն ապից գոյացելոց զուգախառնուԹեամբ կնդրստային (benzilique) ՔՔուոյ հիմանց հետ :

Benzile, Benzyle, ի. տգ. կընդրուստ. *նիւԹ բիւրեղական եւ դեղին որ կգոյանայ քլորուկի հոսանք մի անցուննելով ի կնդրկին (benzoïne).

Benzilimide, ի. տգ. կնդրուսամիդ . արտադրուԹիւն ազդեցուԹեան օշակի ի վերայ կնդրուստի (benzile).

Benzilique, ած. տգ. կնդրուստային . acide —.

Benzimide, ի. տգ. կնդրնշիդ . նիւԹ սպիտակ գոյացեալ ջեռուցանելով դառնանշի իւղոգին ծաւաջրային (cyanhydrique) ՔՔուով :

Benzine, ի. տգ. կնդրին. ցնդական իւղ ինչ քծահան արտադրեալ Ճորացմամբ կնդրկային ՔՔուոյ կրի (chaux) հետ :

Benziné,e, ած. տգ. կնդրինեալ, կնդրինած . solution —e.

Benzoate, ա. տգ. կնդրկատ . սեռ. ապից կազմելոց զուգախառնուԹեամբ կնդրկային ՔՔուոյ մի աղանալի հիման հետ :

Benzoène, ա. տգ. կնդրկէն . հեղանիւԹ անգոյն գտեալ ի բալսանն Տոլուի (baume de Tolu).

Benzoïcine, ի. տգ. կնդրաքալցրին . կնդրկային եԹեր քաղցրանինի (glycérine).

Benzoïle, S. **Benzoyle.**

Benzoïn, ա. բ. կնդրկենի . բոյս կնդրկաիոտ , վերձաւոր սարդենեայ (laurier).

Benzoïnam, Benzoïname, ա. տգ. կնդրինամ . արտադրուԹիւն տարբաղադրուԹեան կնդրկինի (benzoïne) օշակով :

Benzoïnamide, ի. տգ. կնդրինամիդ . մարմին կազմեալ երկար ազդեցուԹեամբ օշակի ի վերայ կընդրկինի (benzoïne).

Benzoïne, ի. տգ. կնդրկին . քավուբ որ կազմի յիւղոյ դառնանշի :

Benzoïnées, ի. յ. բ. կնդրկինեայք . ննՔաբաժին սարդենասերից նախատիպ ունելով զկնդրկենի (benzoin). [յին . acide —, — ՔՔու :

Benzoïque, ած. տգ. կնդրկա-

Benzol, Benzole, ա. տգ. կընդրուլ . արտադրակ խառնուրդի չափ ինչ կնդրինի եւ տոլուէնի :

Benzoléique, ած. տգ. կնդրուլային . acide —, — ՔՔու :

Benzoline, ի. տգ. կնդրուլին . զուգամատ գոյացուԹիւն ընդ ջրակընդրամդի . հն. **Amarine.**

Benzolone, ա. տգ. կնդրուլոն . նիւԹ գոյացեալ տարբաղադրուԹեամբ ջրակնդրամդի (hydrobenzamide).

Benzone, ի. տգ. կնդրկոն . նիւԹ բիւրեղանալի գտեալ Ճորացմամբ կնդրկատի (benzoate) կրոյ :

Benzonitrile, ա. տգ. կնդրաբուրակիլ . արտադրուԹիւն տարբաղադրուԹեան կնդրկատի օշակի ջերմուԹեամբ :

Benzoparatartrique, ած. տգ. կնդրամակգինեմբրային. ասի զԹեթել գոյացելոյ ի չեզոք մակգինեմբրատ (paratartrate) եԹիլի :

Benzophénol, ա. տգ. կնդրաբենուլ :

Benzophénone, ի. տգ. կնդրաբենոն . հն. **Benzone.**

Benzopinakoline, ի. տգ. կընդրկոնապինաքոլին . մարմին գոյացեալ յանջրատուԹենէ կնդրկոնապինաքոնի :

Benzopinakone, ի. տգ. կնդրկոնապինաքոն . գոյացուԹիւն գտեալ ազդեցուԹեամբ ջրածնի ի վերայ կընդրկոնի (benzone).

Benzostilbine, ի. տգ. կնդրակացոլին . նիւԹ գոյացեալ ի տարբաղադրուԹենէ ջրակնդրամդի (hydrobenzamide).

Benzosulfate, ա. տգ. կնդրածծմբատ . սեռական անուն ապից կազմելոց զուգախառնուԹեամբ կընդրածծմբային ՔՔուոյ մի հիման հետ :

Benzosulfurique, ած. տգ. կնդրածծմբային . acide —.

Benzotartrate, ա. տգ. կնդրգինեմբրատ . սեռական անուն ապից գոյացելոց ի զուգախառնուԹենէ կընդրգինեմբրային ՔՔուոյ մի հիման հետ :

Benzotartrique, ած. տգ. կընդրգինեմբրային . acide —.

Benzo-urique, ած. տգ. կնդրամիզային . S. **Hippurique.**

Benzoycine, S. **Tribenzoycine.**

Benzoylamide, S. **Benzamide.**

Benzoylanilide, ի. տգ. կնդրուսանիլիդ . գոյացուԹիւն գտեալ փոխադարձ ազդեցուԹեամբ անիլինի եւ ջրածնուկի (hydrure) կնդրուստի (benzoyle).

Benzoylate, ա. տգ. կնդրուստատ . S. **Benzoate.**

Benzoylazotide, ա. տգ. կընդբուստանկենսիդ. ոգիւղ դառնանշի տարբաղադրեալ ջրատեալ օշակաւ. հն. **Nitrobenzoyle.**

Benzoyl-benzoïque, ած. տգ. կնդբուստակնդբուստային:

Benzoylcarbinol, ա. տգ. կընդբուստաբնածխուլ. մարմին գոյացեալ ազդեցութեամբ ՔՔուակչաց (oxydants) ի վերայ փենուլաբաղցրուլի (phénylglycol).

Benzoyle, ի. տգ. կնդբուստ. արմատական կնդրկային ՔՔուոյ:

Benzoylique, ած. տգ. կնդբուստային. acide —.

Benzoyl-nitrotoluidine, ի. տգ. կնդբուստաբորկատոլուին. կնդբուստային ածանց բորակատոլուինի:

Benzoyl-résorcine, ի. տգ. կնդբուստառետնին. եՔեր ինչ ռետնինի (résorcine).

Benzoyl-salicine, ի. տգ. կընդբուստուռին. սեռական անուն մարմնոց գոյացնոց փոխանակութեամբ կնդբուստի ի ջրածինն:

Benzoyl-sulfothymolique, ած. տգ. կնդբուստածծմբուբցուլային. ասի ՔՔուոյ գոյացելոյ ի կնդբուստուբցուլէ (benzoyl-thymol).

Benzoylsulfurique, ած. տգ. կնդբուստածծմբային. ասի ՔՔուոյ որ գոյանայ ազդեցութեամբ կնդբուստի քլորուկի (chlorure de benzoyle) ի վերայ ծծմբային ՔՔուոյ:

Benzoyl-thymol, ա. տգ. կընդբուստուբցուլ. *նիւթ գոյացեալ ջրածնաթիմոլի մի հիւլէին տեղ կնդբուստ դնելով:

Benzoylurée, ի. տգ. կնդբուստամիզակ. *բաղադրեալ միզակ (urée) բիւրղանալի որ զուգախառնի հասարակ միզակի պէս ՔՔուններու հետ:

Benzoyluréide, ի. տգ. կնդբուստամիզականել. մարմին գոյացեալ ազդեցութեամբ միզակի ի վերայ ջրածնուկի կնդբուստի (benzoyle).

Benzulmique, ած. տգ. կնդրկակնձնային. ասի ՔՔուոյ գոյացելոյ ազդեցութեամբ անկենսատ ՔՔուոյ (acide azoteux) ի վերայ օսլկնդրային (amidobenzoïque) ՔՔուոյ:

Benzylamine, ի. տգ. կնդբուստամին. հեղուկ Քաւիանցին, անգոյն:

Benzylbenzine, ի. տգ. կընդբուստկնդրին:

Benzylbenzoïque, ած. տգ. կընդբուստկնդրկային:

Benzyle, տ. **Benzile.**

Benzylène, ա. տգ. կնդբուստէն. նՔադրական արմատ որ պիտի լինի ցրանջրածին (aldéhyde) կնդրկային:

Benzylidène, ա. տգ. կնդբուստկէն. արմատական ունելով հիւլէ մի ջրածին նուազ քան զկնդբուստ (benzyle).

Benzylique, տ. **Benzilique.**

Benzylisoxylène, ա. տգ. կընդբուստազուգաւիայտէն. մարմին գոյացեալ ազդեցութեամբ քլորուկի կնդբուստի ի վերայ զուգափայտէնի (isoxylène).

Benzylnaphtaline, ի. տգ. կընդբուստանաւՔին. ջրածնաբնածխուկ կազմեալ ազդեցութեամբ կնդբուստի ի վերայ նաւՔինի (naphtaline).

Benzyl-phosphine, ի. տգ. կընդբուստալուսակրին. նիւթ գոյացեալ յօշակէ փոխանակելով զլուսակիր յանկենսան (azote) եւ զկնդբուստ (benzyle) ի մի հիւլէ ջրածնի:

Benzylsulfone, ի. տգ. կնդբուստածծմբոն. ծծմբոն (sulfone) որ կազմի ազդեցութեամբ ծծմբիտի բրնախալուոյ (potassium) ի վերայ քլորուկի կնդբուստի:

Benzylsulfonique, ած. տգ. կնդբուստածծմբոնային. ասի ՔՔուոյ որ զանազանի ի ծծմբուստ ՔՔուոյ փոխանակելով զկնդբուստ մի հիւլէ ջրածնի:

Benzyltoluène, ա. տգ. կընդբուստատոլուէն. *նածխուկ գտեալ ջեռուցանելով կնդբուստի քլորուկն տոլուէնի հետ:

Benzyl-toluidine, ի. տգ. կընդբուստատոլուին. կնդբուստային ածանց տոլուինի:

Béobotrys (իս) ա. բ. մանրոլկոյզ. տունկ ինչ տարաշխարհիկ. հն. **Mésa.**

Béomètre, ա. բ. մանրաչափ. սեռ սեւածաղկեայց (mélanthacées).

Béomycées, ի. յ. բ. մանրասունկեայք խումբ քարաքոսեայց (lichénées).

Béomycès (սէս) ա. բ. մանրասունկ. սեռ քարաքոսից:

Béorage, ա. եզ. չեչագինի. *խաղողի կոխածով շինուած գինի:

Béotarchie, ի. բէոտատպետութիւն:

Béotarque, ա. հխ. բէոտատպետ. առաջին ատենակալ Բէոտացւոց:

Béotien, enne, ած. եւ գ. Բէոտացի, Բէոտուհի. 2. բէոտական. ligue —enne. Dialecte —, 3. փ. բէոտացի, Քանձրամիտ, ախմաբ, տըխմարամիտ. oreilles —ennes. Les —s de Paris.

Béotisme, ա. բէոտութիւն, Քանձրամտութիւն, ախմաբութիւն, տխմարութիւն:

Béquebois, ա. Ք. փայտկերուկ. des —. ռա. **Sittelի:**

Bèquée, տ. **Becquée.**

Bèque-fleurs, ա. ծաղկակեր. des —. ռա. **Colibri.**

Béquène, ի. պ. մուխրի. տեսակ մի տանձ:

Béquet, ա. կտուցիկ. 2. ար. կտցակ. * կօշկակարաց ներքանին տակ խոՔած կաշիի կտոր. 3. տպ. յաւելիկ, կտցակ. * Քղքիկ յաւելեալ սրբագրութեան կամ ձեռագրի:

Béqueter, տ. **Becqueter.**

Bequette, ի. ար. ճիրտ *տեսակ մի ունելիք:

Béquillard, ա. աննՔացպաւոր. ցպակիր ծեր. voyez venir ce —.

Béquille, ի. աննՔացուպ. ցուպ ծերոց, կաղաց «գօլՔուգ տէյնէյի». marcher avec une —, avec des —s, շրջել ի ցուպ. * աննՔացպով պտըտիլ. s'appuyer sur une —. Il ne peut faire un pas sans —, qu'avec des —s. ||Couteau à —, դանակ երկսայրի՝ երկլեզու. 2. եզ. քրքրոց, բրիչ. 3. յ. նւ. հաստարան (խրաճ նաւի):

Béquiller, չ. բ. աննՔացպել, աննՔացպաւորիլ, շրջել ի ցուպ. ce vieillard commence à —. 2. ն. եզ. բրքրել, խարխարել. բրել զիող. — une planche. 3. նւ. հաստարանել (խրաճ կամ ծռվուն քաշուելով ցամաք մնացած նաւն). — un navire.

Se béquiller, դ. հաստարանիլ. ce port est un de ceux où les bâtiments fins doivent — au reflux de chaque marée.

Béquillon, ա. աննՔացպիկ. 2. ո. կոցիկ, կտուցիկ:

Béquot (պէքո) տ. **Bécau.**

Ber, ա. բարառ. *նաւն ջուր իջեցունելու ձողաքարձ. 2. հ. որբան, որոյց. || առ. ce qu'on apprend au — on le retient jusqu'au ver. * մանկութեան տպատորութիւնք եւ սովորութիւնք մինչեւ ի մահ կտեւեն. 3. բ. բարառ. ծառ նման յունապղոյ:

Bérarde, ի. բ. բերարդի. սեռ բազադրելոց:

Bérardie, ի. բ. բերարդիա. սեռ տոհմի բրունեայց (bruniacées).

Béraudine, ի. տգ. հողածխին. գոյացութիւն բուսական հանեալ ի հողածխոյ (tourbe).

Béraunite, ի. հբ. բերոնաքար. հանածոյ գտեալ ի Բերոն ի Բոհեմիա:

Berber, ère, գ. Պերպէր, Բարբարիկ. անուն նախկին բնակչաց հիւսիսային Ափրիկիոյ. 2. ած. —. la langue —ère, կլ. le —, — լեզու, պերպերերէն:

Berbéracées, Berbéridées, ի. յ. բ. ծորենասերք, ծորենեայք. տոհմ երկպտուկ (dicotylédone) մնկոց նախատիպ ունելով զծորենի (berbéris).

Berbéridée, ի. բ. տ. **Berbéris.**

Berbéridifolié,e, ած. բ. ծորենատերև. *ծորենոյ տերեւին նման:

Berbérine, ի. տգ. ծորենին. նիւթ հանեալ ծորենոյ արմատէն:

Berbérinées, ի. յ. բ. ծորենեայք. հն. **Berbéridées.**

Berbéris (իս) ա. բ. ծորենի, պատպուտ. «անպէրպարիս». պտուղն կոչի ծոր, կոճոխուբ. || հն. **Épine-vinette.**

Berbéronate, ա. տգ. ծորենինատ. աղ ծորենինային ՔՔուոյ:

Berbéronique, ած. տգ. ծորենինային. acide —.

Berbeth, ա. հժ. բարբուտ. նուագարան բառաղի:

Bercail, ա. փարախ. հանգրուան ոչխարաց. mener un troupeau au —. Enfermer les moutons dans un —. 2. փ. փարախ, բնատանիք. ramener au — une brebis égarée, դարձուցանել ի փարախ զոչխարն մոլորեալ. դարձուցանել զոք ի մոլորութեանցն, յանկարգ գնացից. revenir, rentrer au —, գալ վերստին, դառնալ մտանել ի փարախ. զգաստանալ:

Berce, ի. բ. կոցուկ, կոճճուկ, Քերխաշ. տունկ ինչ փշոտ. հն. **Branche-ursine bâtarde.** 2. ա. Ք. աղեկատիկ. Քուչնիկ մխրագոյն փետրօք:

Bercé, e, անց. որոր֊եալ, որո֊րուն. enfant — par sa nourrice. — sur les genoux de sa mère. 2. ի. —, պարարեալ. — par de doux songes, par l'espérance. Être — de vaines espérances.

Berbéris.

Berceau, ա. որորան, որրան, որօց, որոց, որրոց, լմշոց «պե֊շիք». — d'osier, de chêne, d'acajou. Mettre son enfant dans son —. Enfant couché dans son —. Un enfant au —.

Berce.

Le lien du —, բինտ «պաղըզտաք». 2. փ. —, խանձարուրք, սկզբնաբոյս մանկութիւն. dès le —, յորորանէ, ի խանձարրոց, անդստին ի խանձարրոցն, ի մանկութենէ, ի տղայական տիոց, յառաջին տիոցն, ի մատաղ հասակէն, * որորոցէն. || étouffer le monstre au —, բառնալ զչարն անդրբստին ի սկզբանէ. au sortir du —. Étouffer l'hérésie dans son —. 3. փ. որորան, ծննդավայր, ծննդատեղի, բնագաւառ, սկզբնավայր. la Grèce fut le — de la civilisation. Albe était leur —. Florence fut le — de la peinture moderne. 4. որորան, սկիզբն. les arts étaient encore au —. 5. հովանոց, սարքինայ, արիշ. ծառապատ տեղի ի պարտիզի. — de chèvrefeuille. Dîner sous un —. En —, հովանոցաձեւ, սարքինաձեւ, արիշաձեւ. allée en —, հովանաւոր ծառուղի. 6. ն. արիշ. || տպ. —. — de presse, — մամլոյ. առաջակողմեան մասն մամլոյ:

Bercelet, ա. որորոցակ:

Bercelle, ի. ժառ. ունելիք կիտուածագործաց:

Bercelonnette, ի. որորոցիկ. S. **Barcelonnette.**

Bercement, ա. որորումն (ձիոյ):

Bercer (լծ. **Commencer**) ն. որորել, շարժել զորորոցն. — un enfant. || La mère berce son enfant sur son cœur. 2. որորել, տատանել. —é par le flot, par l'orage. 3. փ. որորել, ողոքել, սփոփել. — les soucis. 4. փ. որորել, պարարել, ծարաւեցուցանել, պատրել. — qn. d'illusions, d'espoirs, de vaines promesses, պատրանօք, յուսով, մտոտի խոստմամբք — զոք. un espoir frivole le berça longtemps. Il y a longtemps que vous me bercez de cette assurance.

Se bercer, դ. որորիլ, *որորուիլ. — dans un hamac. 2. փ. որորիլ՝ պարարիլ՝ սփոփիլ զանձն. — d'espoir, d'un vain espoir, յուսով, մտոտի յուսով —.

Berceuse, ի. որորուհի, որորիչ կին. 2. օրօրք, օ՛ր օ՛ր, որրերգ «նննի». jouer, chanter une —. 3. որօրաձոռ:

Berchémie, ի. բ. բերքեմիա. սեռ. ծոհմի դժնիկեայց:

Berchtoldie, ի. բ. բերքտոլդիա. սեռ. ծոհմի սիզայնոց:

Berclan, ա. Ե. S. **Tadorne.**

Bérengélite, ի. հբ. բերենգելաքար. ոետին ինչ հանային:

Bérénice, ի. աս. Բերենիկէ. Chevelure de —, գես Բերենիկեայ:

Béret (րէ) ա. արախչի, արախճին. գդակ ասուեայ:

Bergamasque, ի. կգ. բերգամասպար. 2. բերգամասուագ:

Bergame, ի. բերգամիկ. բերգամացի պաստառ:

Bergamilène, ա. տզ. բադռնաքափրակ. հեղուկ քափուր հանելով ի բադռնակէ:

Bergamote, ի. բադռնակ. հոտաւէտ Ծուրինջ «պէրկամօԹ». essence de —, ոգիւղ —ի. 2. —. տանձ ինչ ազնիւ «պէյ արմուտը». 3. շաքարատուփ «շէքէր գուԾուսը». j'ai rempli ma — de pastilles.

Bergamotier, ա. բադռնակի. հոտաւէտ Ծրնջի «պէրկամօԹ ադաճը»:

Bergaptène, ի. տզ. բադռնատկուք. տկուք իւղոյ բադռնակի:

Berge, ի. Ծումբ. construire, réparer une —. 2. նե. խարակ. *ժայռ. ջրին երեան. les —s d'Olonne. 3. ակառ. նեղ նաւակ:

Bergelade, ի. եգ. վգավարսակ. խառնուրդ վգան եւ վարսակի:

Bergénie, ի. բ. բերգենիա. սեռ. անկոց ի տոհմէ քարբեկաց:

Bergenin, ա. տզ. բերգէն. *բիւրեղական նիւԹ հանելով բերգենիոյ արմէն:

Bergenite, ի. տզ. բերգենիկ, բերքենացի. *բերգենիայէն հանուած ցքի:

Berger (պէրժէ) ա. հովիւ, խաշնարած, պահապաթոյճ, պահապատես, տուարած, ուլարած, խաշնաթոյճ, խաշնադարման, տուարածական, արօտաթոյճ. — soigneux, intelligent. Un jeune —, հովուիկ. — des agneaux, գառնարած, գառնած. — des veaux, որՃարած. la houlette, le chien du —, ցուլ գաւազան, շուն հովուի. la mort égalise les rois et les —s. 2. քԹ. տարփաւոր, տարփածու, սիրող. un — fidèle, un fidèle —. Un beau —. L'heure du —, ժամ տարփաւորաց. սիրայարմար ժամ. || l'étoile du —, այգաստղ, գիշերաւաւար, առաւօտին, Արուսեակ. հն. **Vénus, Étoile du soir, du matin.**

Bergerade, ի. հովուական, հովուական տեսարան. des —s dans le goût de watteau.

Bergère, ի. հովուհի, հովուանոյշ. une jeune —, հովուհիկ. 2. սիրուհի. une — inconstante, volage, cruelle, insensible. 3. բարձաձոռ. Ծիկնաձոռ մեծ բարձաւոր «եաանըգ֊լը սանտալիէ»:

Bergerétie, ի. բ. բերգերեթիա. սեռ. խաչաբեր տնկոց:

Bergerette, ի. հովուհիկ, հովուանոյշ. մանկահասակ հովուհի. հն. **Bergeronnette.** 2. մեղրագինի. հն. **Œnomel.**

Bergerie, ի. հովուանոց, հովուավանք, գոմ խաշանց, մակաղատեղ, գաւիթ, փարախ «մանտրա». || փ. եւ բ. enfermer le loup dans la —, փակել զգայլ ի մակաղատեղւոջ. Ծողուլ զոք ի տեղւոջ ուր կարէ վնաս բազում առնել. եւս՝ անժամ փակել զչերս. 2. յ. հովուերգուԹիւնք. հովուական բանաստեղծուԹիւնք. les —s de Racan.

Bergeronnette, ի. հ. հովուհիկ. 2. Ծ. տուարծիկ, խաչնահաւ. հն. **Branle-queue, Hochequeue, Lavandière.**

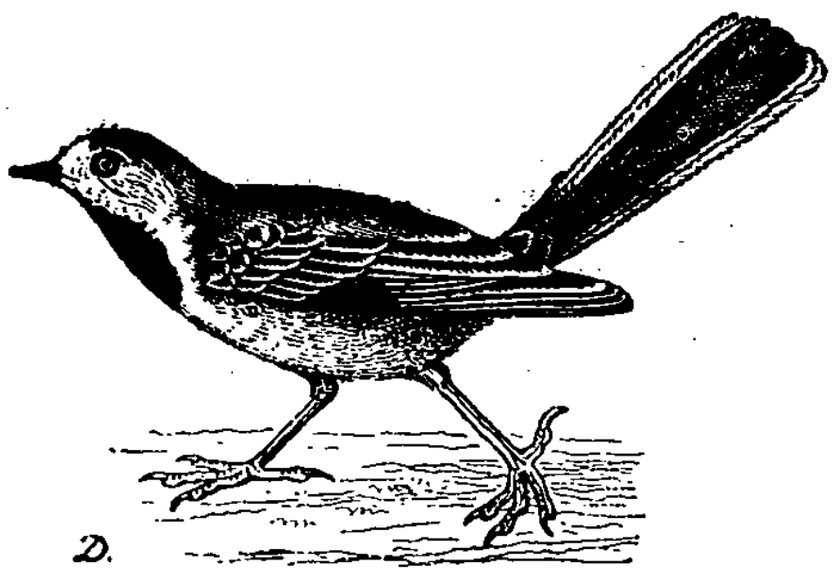
Bergiade, ի. պ. ցօվուսատանձ . տեսակ տանձի :

Bergie, ի. բ. բերգիա . սեռ ա-լատնեայց (élatinées).

Bergin, ա. ձո. բերգին . ուռկա-նի տեսակ . հն. **Bourgin, Burgin.**

Berginie, ի. բ. բերգինիա . սեռ. կեռանատեայց (acanthacées).

Bergiotype, ա. բ. բերգիատիպ . ֆատուաճ սեռի բերգիոյ :

Bergeronnette.

Berglax, ա. ձբ. բերգլակ . ձուկն ինչ երկայնատուն :

Bergmannite, ի. ցբ. բերգմա-նաքար :

Bergseife, ա. ցբ. լեռնօճառ . հն. **Savon de montagne.**

Bergsmie, ի. բ. բերգսմիա . սեռ. ցրկենեայց (bixinées).

Bergylte, ա.ձբ. բերգիլտ . ձուկն ցիւսիսային ծովուց Եւրոպիոյ :

Bériberi, ա. բժ. խաշնախտ . տեսակ անբուժելի յօդացաւութեան կամ անդամալուծութեան ի Հնդիկս :

Bérichon, Bérichot կամ **Béri-chet**, ռա. **Troglodyte**ի կամ **Roite-let**ի :

Béril, տ. **Béryl.**

Béringérie, ի. բ. բերինգերիա . սեռ. տոհմի շրթնաւորաց :

Bérinie, ի բ. բերինիա . ի ցեղէ եղերդեայց (chicorées). հն. **Crépide.**

Béris (ին) ա. մբ. բերիկ . սեռ. կարգի երկվեալց :

Bérisie, ի. բ. բերիզիա . ցատուած սեռի ցաղարջենւոյ :

Berkeléoïde, ած. բ. բերքլէա-կեպ . 2. ի. —. ցատուած պսակա-ցեր (stéphanocome) սեռի :

Berkeleye, ա.ք. բերքլէ. տեսակ լօռի :

Berkeleyisme, ա. իս. բերքլէա-կանութիւն. վարդապետութիւն բերք-լէի որ է տեսակ մի գաղափարակա-նութիւն : [héyoïde.

Berkéyarie, ի. բ. հն. **Berk-**

Berkhéye, ի. բ. բերխէյի . սեռ. քաղաղ-բելոց ի ցեղէ արջականջեայց (arctotidées).

Berkhéyoïde, ի.բ. բերխէակերպ. ենթասեռ պսակացիերաց (stéphanocomes).

Berlandière, ա. բ. բերլանդիէր . սեռ. տոհմի բեղնանակցաց (synanthérées) :

Berlasie, ի. բ. բերլազիա . ցատուած սեռի կարծրատան (sclérope).

Berlax, տ. **Berglax.**

Berle, ի. բ. ցմախ « սեռ քլերէվի-սի». ռա. **Sium**ի . կն. **Ache d'eau**, ջրապտուղ . տ. **Bérule.**

Berlette, ի. պ. սայապի . տեսակ խաղողի : [ւիշի) :

Berlin, ա. ար. Բելինգոյց (Բա-

Berline, ի. ուղեկառք , բերլին . քառանիւ կառք ճանապարհորդու-Թեան. une — à quatre places. Voyager dans une —, en —. 2. ցանաճ-խասայլ :

Berlinge, ա. վճ. կըտուտատուիկ. *խոշոր պատուտ. կտուէ եւ բրդէ :

Berlingot, ա. ուղեկառակ , բերլինակ . faire le voyage dans un — . 2. բերլինակ . շաքարեղէն ինչ :

Berlinie, ի. բ. բերլինիա. սեռ սիզայնոց կեսալպինեայց (césalpinées).

Berlinite, ի. ցբ. բերլինաքար . լուսակրատ ջրատեալ պապղեղի :

Berlinois, e, ած. եւ գ. Բերլինացի , Բերլինուհի :

Berloque, ի. զ. ճաշեմբուկ , կերթանեմբուկ . դափիւն Եմբկի կերակրոյ գինուորաց. battre la —, — ցարկանել . եւ փ. բանդագուշել , դանդաչել . հն. **Breloque.**

Berlue, ի. այլատեսութիւն , ուրուատեսութիւն . այլայլութիւն տեսողութեան . avoir la —. || փ. avoir la —, այլ ընդ այլոյ տեսանել՝ դատել . il faut avoir la — pour juger comme vous faites. Vous ne voyez pas qu'on vous joue ? il faut que vous ayez la —.

Bernacle.

Berme, ի. նրբաշաւիղ , կածան :

Bermudienne, ի. բ. բերմուտիկ , բերմուդաշուշան . շուշան Բերմուդեան կղզեաց Ամերիկոյ: [լարժան. c'est un homme —.

Bernable, ած. ծաղրելի , ծաղ-

Bernache, ա. տ. **Bernacle.**

Bernachen, ա. Ե. շնորոլիկ :

Bernacle, ի.Ե. շնորոր . կն. **Oie bernacle**, շնորորասագ . 2. խբ. կռախեցի. խեցեմորթ ինչ հնգապատեան :

Bernage, ա. եգ. դարճ . խառնուրդ արմտեաց եւ ընդոց :

Bernardie, ի. բ. բեռնարդիա , սեռ կաղնչաննեայց (euphorbiacées).

Bernardière, ի. պ. պռիօշ . տեսակ տանձի :

Bernardin, e, գ. բեռնարդեան , բեռնարդուհի . un couvent de —s. 2. ած. բեռնարդեան . religieux —. Religieuse —e.

Bernardinie, ի. բ. բեռնարդինիա . տեսակ Ներօշի (rouvre).

Bernardinite, ի. ցբ. բեռնարդինաքար . ռետին բրածոյ Եափանցիկ :

Bernardinoïdes, ի. յ. բեռնարդինակերպք . խումբ սամուխեայց (anagallidées).

Bernard-l'ermite, ա. խբ. ճըղնորդ . խեցեմորթ ինչ :

Bernaudoir, ա. ար. ոլրեկոլով :

Berne, ի. բ. օդընդոստ , ընդոստախաղ , վերմակախաղ . ընդոստացուցանելն զոք յօդս ի վերայ վերմակի «ալիք օքքա». cela mérite la —. Il est digne de la —. 2. ռ. pavillon en — , վայրանկեալ՝ հանգրիճեայ դրօշ (ի նշան սգոյ). mettre le pavillon en —, հանգրիճել զդրօշ :

Bernède, ի. լաստենիք , լաստենաստան :

Bernement, ա.ք. օդընդոստումն. le — de Sancho Pança. 2. փ. ծաղրանք , կատականք . pour vous mettre au-dessus de tous les —s. (Mol.)

Berner, ն. օդընդոստել . ընդոստուցանել զոք յօդս ի վերայ վերմակի «ալիք օգգա է.» — զո. — զո. sur une couverture. 2. փ. ք. խաղ՝ ծաղր առնել , ծաղրել , կատակել . — զո. Il fut —é pendant toute la soirée.

Se berner, դ. օդընդոստել՝ ծաղր առնել զմիմեանս :

Berneur, euse, գ.ք. օդընդոստ, օդընդոստիչ . je ne crains ni la berne, ni les —s. 2. փ. ծաղրարար , այպնարարող :

Berneuxie, ի. բ. բեռնէօքսիա. բոյս նման կանեփերեայ (galax).

Bernicle, տ. **Bernacle**, խբ.

Bernique, մջ. ռ. պեպիչ , ի զ'ւր. dire —, պեպիչ ասել . vous comptez sur lui, —!

Bernois, e, ած. եւ գ. Բեռնացի , Բեռնուհի :

Bernouillie, ի. բ. բեռնուիլիա . ազգ աղբենատեսից (sterculiacées).

Béroé, ի. դց. Բերոյէ. տնտոռ Սեմելեայ . 2. ա. կբ. —. տեսակ կենդանաբուսոյ :

Béroïdes, Béroïdès, ա. յ. կբ. բերոյակերպք , բերոյակերպեայք . կարգ տոհմի ծովեղեաց (acalèphes) նախատիպ ունելով զբերոյէ :

Béronien, ա. բերոնեան (աղանդաւոր) :

Bérose, ա. մբ. բերոզ. սեռ պատենաներ հնգայօդ միջատաց :

Bérosomes, ա. յ. կբ. պարկամարմինք . ուներորդ ցեղ բերոյակերպից :

Bérot, ա. մանրակառք :

Berquinade, ի. գրկ. բերքինեայն , բերքինելիկ . երկասիրութիւն անկորով , անշահ եւ անճշմարիտ :

Berquinisme, ա. գրկ. բերքինականութիւն , բերքինելկութիւն . անհամ ոճ :

Berret (պէրէ) S. **Béret.**

Berrichon, onne, գ. Բեռիացի, Բեռիուհի . բնակիչ Բեռի գաւառի Գաղղիոյ . 2. ած. եզ. բեռիացի . mouton, bœuf, cheval —. [եայց :

Berrye, ի. բ. բեռիաբոյս. տես Քրմբ-

Bersaglier, S. **Tirailleur.**

Bersame, ա. բ. մատուկ . տես օճառեայց (sapindacées) :

Bertauder, ն. խուզխուզել :

Bertère, ի. բ. ցարի. տես ստոիմի հիբրկեայց (iridées). [ստոիմի խաչաբերիից :

Berteroée, ի. բ. բերտերոբոյս. տես

Berthe, ի. բերթոց. ուսանոցակ ինչ կանանց . 2. բերթաձուղ. 3. Բերթէ. || փ. au temps où la reine — filait, * շատ ժամանակ առաջ :

Berthelotie, ի. բ. բերթլոտիա տես ցեղի բազադրեալ աստեղակերպ եայց (astéroïdées).

Berthiérine, ի. հբ. բերթիէրիկ . գոյացութիւն ինչ մագնիսական :

Berthiérite, ի. հբ. բերթիէրաքար . ազգ ճարքաքարի :

Bertholler, ն. բերթոլել. *կտաւն ներկակցունել :

Berthollétie, ի. բ. բերթոլետիա , բերթոլենի . տես մրտեայց (myrtacées).

Berthollimètre, ա. բերթոլաչափ . հն. **Chloromètre.**

Berthollimétrique, ած. բերթոլաչափական :

Bertie, ի. բ. բերտիա. տես սնկոց:

Bertière, ի. բ. բերտիէրի . տես ստոիմի տորոնեայց (rubiacées).

Bertiérées, ի. յ. բ. բերտիէրեայք . ցեղ ստոիմի տորոնեայց :

Bertolonie, ի. բ. բերտոլոնիա , բերտոլենի . տես ստոիմի սեւաբերանեայց (mélastomacées).

Bertye, ի. բ. բերտիկ . տես կաղընչանեայց (euphorbiacées) յԱւստրալիա :

Bérubleau, ա.հբ. լեռնակառաչ . գայլխազատ խալուոյ (potasse) եւ երկաթի :

Bérule, ի. բ. ցմախուկ . ցմախ նրբատերեւ . հն. **Sium angustifolium.** S. **Berle.**

Bérus (իւս) ա. գա. **Vipère**ի :

Béryl, Béril, ա. բերիւղ , բիւրեղաքար . զմրուխտ կապոյտ «պէրլա» . — noble, S. **Aigue-marine.**

Béryllé, e, ած. բգ. բիւրեղեայ . réfraction —e.

Béryllistique, ի. հխ. հայելահմայութիւն . հմայութիւն հայելեօք :

Béryllium (օմ) ա. տգ. բերիւլիոն . աղ ինչ . հն. **Glycinium.**

Béryte, ա. մբ. շոկոր . միջատ կիսաձեւ . կն. **Néréide.**

Bérytion (Թիօն) ի. դղգ. շուփայ, աղպար . դեղ բուժից բորբոքման աչաց :

Beryx (բիքս) ա. ձբ. հրածուկն :

Berzélianite, ի. հբ. բերզելիոսաքար. տես Թղթախաղի. jouer au —, —խաղալ:

Berzélie, ի. բ. բերզելիա . տես բրունեայց (brunies) :

Berzéline, ի. հբ. բերզելիկ . տես լենուկ պղնձոյ : [կն. **Pétalite.**

Berzélithe, ի. հբ. բերզելաքար .

Berzélius (լիուս) ա. բ. բերզելիոս . տես տոհմի բրունեայց :

Berzille, ի. խ. կաղտի . տեսակ մի Քան :

Besace, ի. պայուսակ « հէյպէ ». || փ. être à la —, être réduit à la —, porter la —, յաղքատութիւն կործանիլ , մուրացիկ լ., մուրալ . mettre, réduire qn. à la —, յաղքատութիւն կործանել , մուրացիկ առնել :

Besacier, ա բ. պայուսակակիր , մուրող , մուրացիկ , մուրացկան :

Besaigre, ած. քացախուտ , քացախաւէտ, քացախահամ. liqueur —. Vin —, ափխաբ, քացախ գինի. 2. ա. ազոխացումն, քացախութիւն . ce vin tourne au —, քացախի գինիդ . || փ. եւ բ. tourner au —, Քթուիլ , դըժկամակիլ , գժգմնիլ (սրտից, մտաց):

Besaiguë (պըզէկիւ) ի. կաղտիկ . ուրագ երկայրի « իբր պըզոլը քէսէբ ». 2. ողոկափայտ (կօշկակարաց) :

Besaiguë.

Besant, ա. բիւզանդիկ , բիւզանդադրամ . 2. ճ. բիւզանդիկ :

Besas (պըզաս) ա. համեզ , երկնզակ (իտապալւոջ) «հէվ նէք». amener, faire —. || հն. **Ambesas.**

Beseau, ա. եզ. ողոգուրդ . կորի ողոգման :

Beset (պըզէ) S. **Besas.**

Besi, ա. պ. պուկոր. ազգ տանձի . — de la Motte, մոտապուկոր.— Chaumontel. շոմոնտելապուկոր :

Besicles (պըզիքլ) ի. յ. աչոց , ակնոց (Քեւաւոր) « կէօզլիւք ». mettre ses —, դնել զաչոցս իւր , *—ն դնել . avoir toujours des — sur le nez. Porter des —, կրել աչոցս , *— կրել . || կն. **Lunettes.** || փ. եւ բ. prenez vos —. Vous n'avez pas bien mis vos —, * աչոցնիդ առէք. աչոցնիդ լաւ չէք դրած. 2. դիմակ ապակեայ :

Bésigue (պէզիկ) ա. բեսիգ . տեսակ Քղթախաղի. jouer au —, —խաղալ:

Besin, ա. մբ. պրճոր . միջատ որՔակեր : [տոհմի գեսներեայց :

Beslérie, ի. բ. բեսլերիա . տես

Besléréées, ի. յ. բ. բեսներեայք. տոհմ տնկոց նախատիպ ունելով զբեսլերիա : [մի բրիչ :

Besoche, ի. եգ. կոցոր . տեսակ

Besogne, ի. գործ, վաստակ, գործած, աշխատութիւն, աշխատանք . une longue —. Bonne, mauvaise, rude —. — achevée, bien faite. Faire sa —. Être à sa —. Aller à sa —. Commencer, continuer, achever sa —. Il fait plus de — que quatre. Quitter sa —. S'attacher, être assidu à sa —. Ce que vous lui donnez à faire est une forte —.

Mettre la main à la —, se mettre en —, à la —, ձեռն ի գործ առնել՝ արկանել , * գործի ձեռք զարնել . avoir de la —, ունել գործ .

S'endormir sur la —, ննջել ի վերայ գործոյն , *աշխատանքին վերայ քընանալ . առաջ չտանիլ , ձեռքն ճանր լ. || être âpre à la —, ժրաջան աշխատիլ . || être mou à la —, Քոյլ՝ անջան լ. ի գործ՝ ի վաստակ . || ne songer qu'à sa —, qu'à faire sa —, être tout à sa —, վաստակոց իւրոց եւեթ միտ դնել , * իւր աշխատանքն միայն մտածել , իւր աշխատութեան միայն ուշադիր լ.

Faire, abattre de la —, առնել գործ բազում , * շատ գործ տեսնել . aller vite en —, գործել արագ արագ՝ փութով , արագագործ լ. եւս՝ շտապաւ՝ յախուռն գործել . եւս՝ վատնել փութով զինչս իւր , * ունեցածն շուտով ուտել՝ մսխել . || aller doucement en —, յամր՝ դանդաղաբար գործել . եւս՝ զգուշութեամբ՝ շրջահայեցութեամբ գործել . || faire plus de bruit que de —, բազում խօսել եւ առնել գործ սակաւ . * շատ խօսիլ ու քիչ գործ տեսնել . donner, tailler de la — à qn., տալ՝ սահմանել ուժեր զվաստակն , * մէկուն աշխատանքն՝ ընելիքն տալ՝ որոշել . եւ փ. աշխատ առնել զոք , աշխատութիւն հաստացանել ուժեր , * մէկուն աշխատանք՝ ներքինն տալ . faire de la bonne —, de la belle —, de bonne —, առնել գործ՝ վաստակ օգտակար , * օգտակար գործ ընել , օգտակար կիրպով աշխատիլ . եւ հգ. vous avez fait de la belle —! անճահա՝ ամօթութեամբ գործեցիր , * ի՛նչ խելացի՝ անմիտ գործ ըրիր . || faire de la mauvaise, de mauvaise —, առնել գործ անպիտան , անօգուտ աշխատիլ . selon l'argent la —, ըստ արծաթոյն գործն, *ստակին համեմատ լինի գործն, լաւ վճարելով միայն լաւ գործ կատարուի . || dépêcher une —, փութացանել զգործն՝ զաշխատանսն. || aimer — faite, անգործեալը՝ գործատեաց լ. || — qui plaît est à demi faite, անձնահաճոյ գործն կատարեալ է կիսաչափ :

Besogner, չ. բ. գործել , վաստակել , աշխատիլ , * գործ տեսնել . nous avons bien besogné.

Besogneux, Besoigneux, euse, ած. կարօտեալ , կարօտ , չքաւոր , անունող . une famille —euse. 2. ա. —. c'est un —. Les —.

Besoin, ա. պէտք , պիտոյք , կարիք , հարկ , կարօտութիւն . sans —, առանց պիտոյից՝ հարկի. premier —, նախապէտք . —s de première nécessité. Pourvoir à ses —s, aux —s de sa famille, հայթայթել զպէտս անձին, ընտանեաց . pour le —, վասն պիտոյից , * հարկաւորութեան համար . suivant le —, ըստ պիտոյից՝ հարկաւորութեան . selon les —s, ըստ պիտոյից . selon le — du moment, ըստ պիտոյից ժամուն, ըստ հարկի ժամանակին . selon les —s de la circonstance, ըստ պիտոյից հանգամանաց. à cause d'un — pressant, առ հարկի

կարօտութեան . au —, ի հարկի ժամուն , ի հարկին . les —s publics, պետք՝ պիտոյք հասարակաց . on apportait le blé à mesure des —s de la consommation, բերէին զցորեան ըստ չափոյ պիտոյից սպառման . les —s d'argent, կարօտութիւն արծաթոյ . les —s du corps et de l'âme. Les —s de la nature, du cœur. C'est un — naturel. Se créer des —s. Boire, manger sans —, անպէտս ըմպել , ուտել . les —s impérieux. Sentir, éprouver des —s, զգալ պէտս . prévenir tous les —s de qn. Le — d'aimer. Satisfaire ses —s. Des —s sans cesse renaissants, պետք յարաճինք. || avoir — de, ունել պէտս , կարօտ՝ պիտոյ է., * պետք ունենալ . avez-vous — de quelque chose? ունի՞ք ինչ պէտս , * բանի մի պետք ունի՞ք . j'ai — de vous, պէտս ունիմ ձեզ , * ձեզ պետք ունիմ . la plante a — d'eau. J'ai — d'aller là, հարկ է ինձ երթալ այդր , * հարկ է որ հոն երթամ . || n'avoir pas —, չունել պէտս , չկիտոյանալ . il n'a pas — de vous dire, չունի պէտս ասելոյ ձեզ, չէ նմա պիտոյ ասել ձեզ, *ձեզ ըսելու պետք չունի . il n'avait aucun — de fermer sa porte, չուներ բնաւ պէտս փակելոյ զդուռն իւր . je n'en ai pas —, ինձ ոչ է պէտ՝ չունիմ պէտս զայնմանէ , * անոր պետք չունիմ . || avoir peu de —, սակաւապէտ է., * քիչ բանի պետք ուննալ՝ կարօտ է. n'avoir aucun —, չունել ինչ բնաւ պէտս , չունել ամենևին պէտս իրիք , * ամենևին պետք չունենալ . 2. քաղց , անօթութիւն . épuisé par le —. 3. պետք , աղքք , կարիք (մարմնոյ՝ բնութեան), * հարկաւորութիւն. — naturel. Faire, satisfaire ses —s, վճարել զպէտս իւր՝ զպէտս մարմնոյն՝ բնական պէտս՝ զկարիս բնութեան , ելանել ի կարիս՝ ի կարիս որովայնի , վճարել զմարդկային կարիս , նաւել ի պէտս՝ ի պէտս որովայնի, ծառել գյաւելուածս որովայնին. il a eu un — à satisfaire, il lui a pris un —, եհաս նմա պետք մարմնոյն արտաքին , * հարկաւորութիւն ունեցաւ. il est sorti pour un —, ել արտաքս վասն կարեաց . 4. կարօտութիւն , չքաւորութիւն . être dans le —, dans un grand —, ի —ութեան՝ ի մեծի —ութեան լինել . se trouver dans le —. 5. դպ. il est —, պետք են , պիտոյ՝ հարկ՝ պարտ է . il est — que je parte bientôt, — է ինձ երթալ ընդ հուպ. il est — de partir, — է մեկնել . qu'est-il — de tant de paroles? զի՞նչ պետք իցեն այնքան բանից . il n'est pas — que je vous le raconte. Toutes les fois que — sera. Aimez-les, s'il est —.

Au besoin, En cas de besoin, ըստ պէտս, ի հարկի ժամուն, ի պահանջել հարկին, եթէ հարկ լիցի. cela servira au —, en cas de —. Au — nous pourrons nous servir de cela.

առ. On connaît le véritable ami dans le —, * ճշմարիտ բարեկամն կը ճանչցուի ի կարօտութեան . on connaît ses amis au —.

Besolet, ա. լճաճիճառն « կէօլ գըրլանդըճը». տ. **Salangane.**

Bess, ա. դիցազանուն (եգիպտական) :

Bessère, ա. բ. բեսէրի . սեռ տոհմի շուշանեայց : [երկվեւից :

Bessérie, ի. մբ. բեսերիկ . սեռ

Bessi, ա. բ. բեսի . մեծ ծառ ընդարձեր ի Մոլուքեան կղզիս :

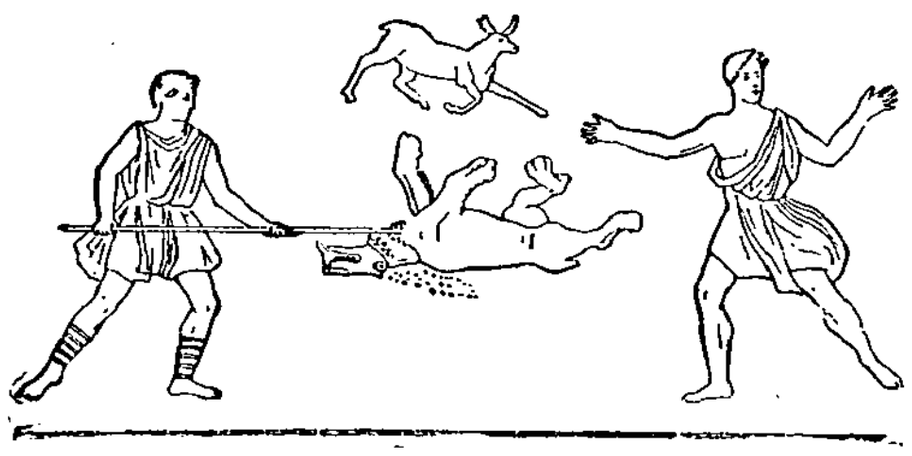
Bessoir, ա. ազի. դրիոր . չրի աւազան յաղաիանս : [**Jumelle.**

Besson, onne, գ.հ. տ. **Jumeau,**

Bessonornis (իս) ա. Ե. մացառաիաւ . ազգ Աչնոյ Ափրիկեայ :

Besteg, Bestieg (էկ) ա. եր. կաւահող :

Bestiaire, ա. հխ. գազանամարտ , գազանամարտիկ , գազանակռիւ . || ած. —. esclave —. 2. գազանարան . 3. գազանագիրք . * կենդանեաց վերայ բարոյական հաւաքմունք :

Bestial, e, ած. գազանական , անասնական , անասնեղէն , պաճարեղէն . fureur —e. Un homme d'une physionomie —e. Des penchants bestiaux. Une vie —e, անասնավայել կեանք՝ կենցաղ :

Bestialement, մ. գազանաբար , անասնապէս , անասնաբար , անասնօրէն . vivre —.

Bestialiser, ն. անասնացուցանել , գազանացուցանել . — l'homme. Instincts —és. [գազանանալ :

Se bestialiser, դ. անասնանալ ,

Bestialité, ի. գազանութիւն , անասնականութիւն , անասնութիւն , անասնաւորութիւն, պաճարեղութիւն. 2. անասնագիտութիւն, անասնագանցութիւն , անասնապղծութիւն , անասնամոլութիւն . la — est un crime abominable et honteux.

Bestiasse, ի. ո. նո. անասուն , գրաստ , անասնամիտ , պաճարամիտ , աւանակ . c'est une —.

Bestiaux, ա. յ. անասունք , դրուար , անդեայք , արջառ , խաշինք , պաճար, պաճարեղէնք «հայվանաթ» . ce fermier a beaucoup de —. Il est riche en —, պաճարաճոխ է :

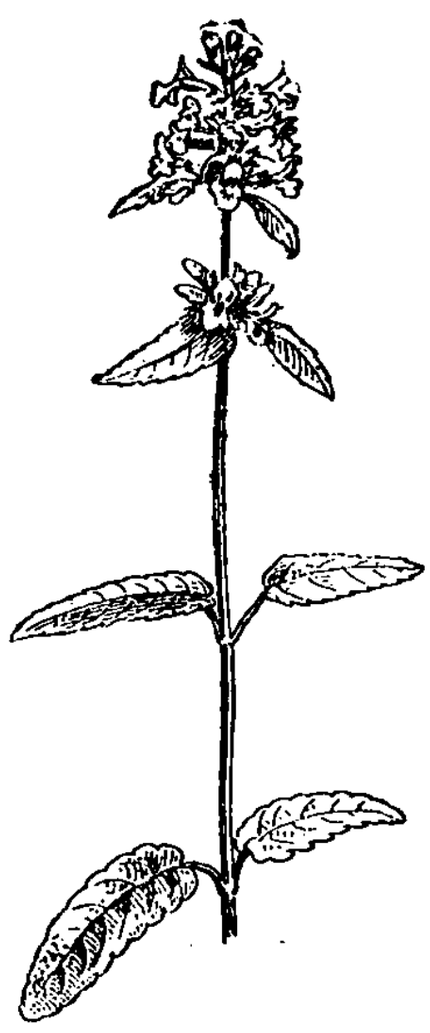
Bestiole, ի. անասնիկ. une petite —. 2. փ. եւ ը. —. տխմար մանուկ . cette enfant-là n'est qu'une petite —. Cette fille veut faire l'entendue, et n'est qu'une —, qu'une pauvre —.

Bestion, ա. անասնուկ. 2. անասնօձոց . օձոց անասնանկար . 3. ի. նւ. անասնացուկ . անասնակերպ ցուկ նաւուց :

Bésy (պէզի) ա. տ. **Bésigue.**

Bêta, ա. բ. եւ նո. անասուն, անասնանման , դիւրաշարժ , դիւրաշարժանման , դիւրաշարժանմանի , դիւրաշարժանմանեաց , դիւրաշարժանմանեայ , դիւրաշարժանմանեաւ , դիւրաշարժանմանեաւք , դիւրաշարժանմանեաց , դիւրաշարժանմանեայք

(վարազը եւ խոճկորակը). || —s rousses կամ carnassières, շառաւիղք, շառագոյն երէք կամ շաղղակերը, գիշակերք (գայլք, աղուէսք, եղնգնարջք (blaireau), Ծոխորք (fouine), ժանտակուզք (putois) եւլն. || —s mordantes, խածերէք. խածանող երէք (վարազք, գայլք, աղուէսք). || —s puantes, հոտերէք. գարշահոտ երէք (աղուէսք, եղնգնարջք, ժանտակուզք, եւլն.) || վ. եւ ը. vivre, mourir en —, կեալ՝ մեռանել անասնաբար՝ առանց զգացման կրօնի. || re-

Bétoine.

monter sur sa —, S. **Remonter.** 3. յ. գազանք, կատաղի կենդանիք. combat de —s, գազանամարտ, գազանամարտութիւն. livrer aux —s, ընկենուլ առաջի գազանաց, գազանընկէց առնել, կուր արկանել՝ ընկենուլ գազանաց. être dévoré par les —s, գազանակուր՝ գազանակեր է. || վ. être livré aux —s, մատն է. ի դատաստան՝ ի քննութիւն անասնամիտ արանց. 4. փ. կենդանի, մարդն. անասնական՝ անբանական մասն մարդոյ. je suis fatigué, la — n'en peut plus. || փ. եւ ը. la — noire, կ. la —, արջներէ, չարագազան, գլխահար տէր. անձն ատելի «գօրգուլուգ». c'est ma — noire, կ. c'est ma —, — իմ է, ատեամ զայրդ, ատելի անձին իմոյ է. * բնաւ չսիրած մարդս է. la — d'aversion, S. **Aversion.** 5. փ. գրաւոր, անասնամիտ, պաճարամիտ, տխմար, անմիտ, աւանակ. c'est une —. C'est une vraie —, une grosse —, une grande —, une petite —, une pauvre —, une sotte —. O la —, la sotte — que cette créature! Que vous êtes —! Qu'il est —! Il n'est pas une —. || փ. ը. mauvaise, méchante —, չարագազան, այր չարաբարոյ՝ չարամիտ. || une fine, une maligne —, չարաճճի, չարամիտ, չարաննենգ, նենգամիտ. || c'est une bonne —, այր սակաւամիտ՝ բարեմիտ՝ բարեբարոյ է. || c'est la — du bon Dieu, այր միամիտ պարզամիտ է. || faire la —, անմտութիւն կերպարանել, * տխմար՝ էշ ձեւանալ. vous faites la —, mais vous me comprenez fort bien. եւս՝ մերժել անճահ՝ անխորհրդաբար՝ * անխելքաբար. ne faites pas la —, acceptez ce qu'on vous offre. 6. անասնախաղ. Գլխախաղ ինչ. jouer à la —, — խաղալ. 7. կոթսաոգբամ. * հարուած մի կոթսանելին յետոյ դրած խաղի ստակն. mettre sa —. Tirer, gagner la —. Faire la —, * խաղն կոթսնցուցանել. 8. ո. — à Dieu, à bon Dieu, à Martin. S. **Coccinelle.** || ո. — à feu, S. **Ver luisant.**

ած. ապուշ, տխմար, Ծանծրամիտ, անմիտ, անհանճար. un air —. Une réponse bien —. Il est impossible d'être plus —. Se rendre —. Il fait des propositions bien —s. Je ne veux plus être si —. Vraiment, nous sommes bien —s. Un enfant très —. Suis-je — de pleurer ainsi! || զչ. եւ ը. pas si —! չեմ այնչափ անմիտ, * այնքան անխելք չեմ. il voulait que j'y consente, mais pas si —! || ը. — comme un pot, comme une cruche, comme une oie. կամ — à manger du foin, անհնարին՝ աստիճ տխմար:

Bêteigeuse, Bêtelgeuse, ի. աս. բազուկ Ձայկին. ալփա աստղ համաստեղութեան Ձայկին:

Bêtel, ա. բ. Ծմբուլ, Ծամբուլ. տունկ ինչ հնդկաց. 2. —. Ծամելի խառնուրդ այլեւայլ համեմունքն նիւթոց. l'usage du — affermit les gencives.

Bêtelette, ի. անասնիկ:

Bêtement, մ. անասնաբար, անբանօրէն, պաճարապէս, տխմարաբար, անմտաբար, անմտօրէն, * անխելքաբար. il a — agi. Il a répondu —. || Tout —, անմտաբար, * անխելքօրէն. ils se disent tout — les choses comme elles sont.

Béthyle, ի. բեթիլ. միջատ ինչ եւ Ծուչուն:

Bêtifiant, e, ած. անբանացուցիչ:

Bêtifier, ն. անբանացուցանել. éducation qui bêtifie les enfants. = չ. անբանանալ. aimer à —.

Bétille (թիլ) ի. վճ. մարշակ. տեսակ մի մարմաշ (mousseline) հնդկաց:

Bétis (թս) ա. բ. բետս. ծառ փիլիպպեանց:

Bêtise, ա. անբանութիւն, տրխմարութիւն, անմտութիւն, Ծանծրամտութիւն, * աւանակութիւն. il est d'une — extrême, տխմար՝ անմիտ՝ Ծանծրամիտ յոյժ է. quelle —! որպիսի՛ —. c'est la — qui l'a perdu. Il a eu la — de le croire, անմտութեամբ հաւատաց նմա, * անխելքաբար արար հաւատաց. 2. անմտութիւն տխմարական՝ անմիտ բան՝ գործ, * խենդութենէ գործ՝ խօսք. il a dit il a fait une —, une grande, une grosse, une lourde, une énorme, une forte —. Une — extrême. Il passe sa journée à dire, à faire des —s.

Bétoine, Betonica, ի. բ. լօսասերմ, լօսի սերմ, բետոնիկա «քէսՓէրէ». || — d'eau, հն. **Scrofulaire aquatique.** || — de montagne, des Vosges, հն. **Arnica.**

Bétoires, ա. յ. եգ. ծծափոս * անձրեւի ջրերն մէջն վազելու բարուրտանքով յի փոս:

Béton, ա. խճոն. տաղախ ի կրոյ,

Bette.

յաւազոյ եւ ի մանրախճոյ. 2. բժ. հն. **Colostrum.**

Bétonie, ի. բ. բետոնիա. սեռ տնկոց ի տոհմէ շրթնաւորաց:

Bétonnage, ա. խճոնումն:

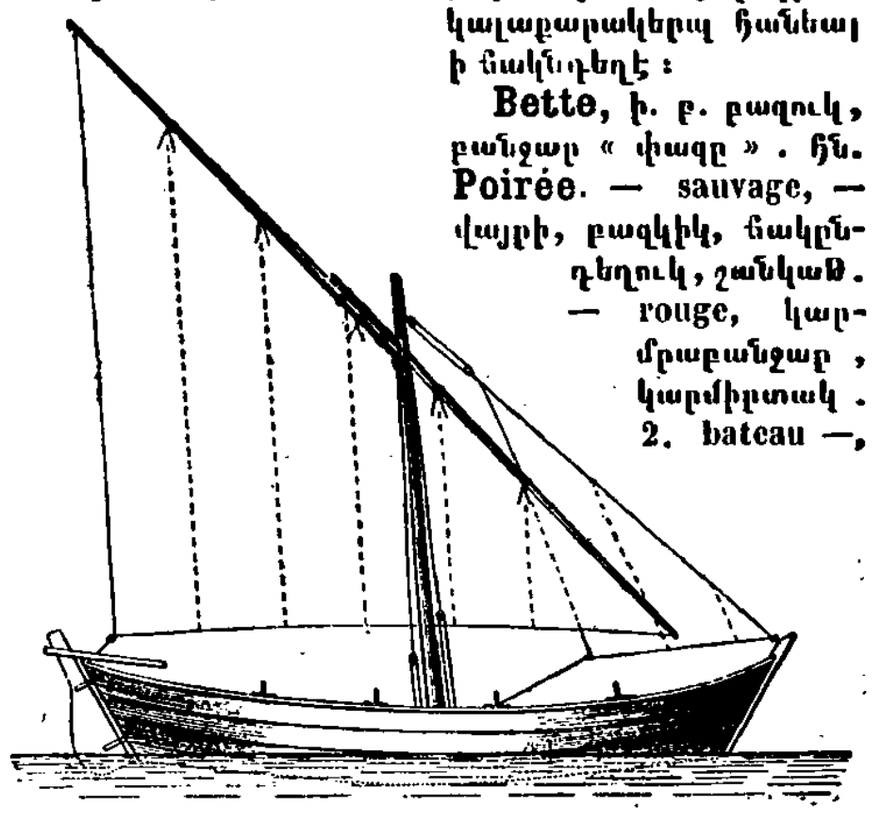
Bétonner, ն. խճոնել. շինել խըճոնով: [շինելու մեքենայ:

Bétonnière, ի. խճոնոց. * խճոն

Bétorcinol, ա. տգ. խատորակրուլ. Հարմին բիւրղանալի գոյացեալ Ծորացմամբ խատորային Ծառոյ ընդկրոյ:

Bettaïne, ի. տգ. ճակնդեղին. կալաքարակերպ հանեալ ի ճակնդեղէ:

Bette, ի. բ. բազուկ, բանջար «փազը». հն. **Poirée.** — sauvage, — վայրի, բազկիկ, ճակընդեղուկ, շանկաՓ. — rouge, կարմրաբանջար, կարմիրտակ. 2. bateau —,

Bateau bette.

նե. աւազակուր. աւազ կրող նաւակ:

Betterave, ի. ճակնդեղ, ճակն, բանջար, * բանճար, տակ, կլմպօզ, չքնաւր «չիւքիւնտիւր». planter des champs de —s, տնկել արտս ճակընդեղի. — rouge, jaune. Salade de —s. Couleur de —. Sucre de —, ճակնա-

շաքար , — à sucre, շաքարացնել . || փ. avoir le nez rouge comme une —, avoir un nez de —, ճակնաքիթ լ. * բանճարի պէս քիթն կարմիր լ., բանճարի պէս կարմիր քիթ ունենալ . 2. պ. ճակնաուանձ. *տանձ ինչ անպիտան օգուտոսի մէջ հասած. 3. ճակնադեղձ :

Betterave.

Betteraverie, ի. ճակնարան , ճակնդեղարան . շաքարագործարան ճակնդեղի :

Betteravier, ère, ած. ճակնային , ճակընդեղային . industrie —ère. 2. ճակնագործ , ճակնդեղագործ. *ճակնդեղէ շաքար շինող գործաւոր . || —, ճակնաճշակ. ճակնդեղ մշակող :

Betting (պէթին) ա. անգ. ձիարշաւագրաւ . գրաւ ձիարշաւի . 2. ձիարշաւասրահ :

Betting-book (պէթին-պուք) ա. անգ. ձիարշաւագիրք . * մէջն ձիարշաւաց գրաւները գրուող գիրք :

Betting-ring, ա. գրաւասակարան (ձիարշաւագրաւաց) :

Betting-room (պէթին-րում) ա. գրաւասենեակ (ձիարշաւաց) :

Bétulacées, ի. յ. բ. ցարասածը , ցարասեայք . տունկք որոց նախատիպ ցարասի (bouleau).

Bétulalbine, ի.տգ. ցարալբին . *ռետին հանելու ցարասոյ կեղեւէն :

Bétulalbique, ած.տգ. ցարալբընինային . acide —.

Bétulastre, ա. բ. ցարասեակ :

Bétule, տ. **Bouleau.**

Bétulées, ի. յ. բ. ցարասեայք . հն. **Bétulacées.**

Bétulidées, ի. յ. բ. ցարասատեսակք . ցեղ ցարասասերից :

Bétuline, ի. տգ. ցարասին. *տեսակ մի քափուր կամ հաստատուն ցնդական իւղ՝ ճերմակ ցարասի վերնամաշկին մէջ գտնուած :

Bétuline-amarique, ած. տգ. ցարադառնային . acide —, — թթու (գոյացեալ ազդեցութեամբ դառնային թթուոյ ի վերայ ցարասնի (bétuline).

Bétulinées, տ. **Bétulées.**

Bétulique, ած. տգ. ցարասային. acide —.

Bétulite, ի.բ. ցարասաքար. ազգ բրածոյ ցարասոյ :

Bétuloïde, ա. բ. ցարասակերպ :

Bétuloïdées, ի.բ. ցարասակերպեայք. ցեղ սկաֆաբերից (cupulifères).

Bétuloretinique, ած. տգ. ցարասառետնային . acide —.

Bétuse, ի. ձո. կնճոր . *կիսաբաց տակառ կենդանի ձուկ պահելու . 2. վարսակարկղ.*արկղ վարսակ պահելու :

Bétylâtre, գ. բետուլասաշտ :

Bétyle, ա. հբ. բետուլ . *կուռք շինելու յատուկ քար :

Bétys (իս) ա. բ. բետիս . պղպեղաբեր ծառի ի Բրազիլ :

Beuchon, ա. եգ. բաճկուկ :

Beudantine, ի.հբ. բէօդանտիկ . տեսակ ամպաքարի (néphéline).

Beudantite, ի. հբ. բէօդանտաքար :

Beuglant, e, ած. բչող , բառաչող , գոչող , պոչուն , * պոռացող . vache —e.

Beuglement, ա. բչիւն , բառաչիւն , պոչիւն եւ պոռոչիւն . — du taureau, du bœuf, de la vache. Des longs —s. Pousser des —s, S. **Beugler.** || փ. —. — d'un chanteur. — d'une locomotive. — des saxophones.

Beugler, չ. բչել, բնչել, բառաչել, գոչել, պոռոչել, *պոռալ, պոռչռալ. des bœufs, des vaches beuglent. 2. փ. բառաչել , մեծաձայն աղաղակել , ճչել , *պոռալ , պոռոչել . il se mit à —. Cet acteur ne chante pas, il beugle. =ն. բառաչել. —une chanson.

Beugleur, ա. բառաչող , *պոռացող , պոռչտող :

Beuglon, ա. եժ. բառաչուկ . նուագարան սաստկաձայն :

Beurre, ա. կոգի, իւղ , կարագ , *արդար եղ «Ջերէ եաղը» . — frais, դալար կոգի, Ջարմ կարագ. étendre du — sur du pain, * ճացին — քսել . battre le —. Des rôties, des tartines au —. Une livre de —. De la friture au —. Un potage, une sauce au —. — salé, fondu, ապեակ , հալեակ —. — fort, ծՁրած —. pot à —, կարագաման. || — noir, սեւակոգի . *տապակին մէջ սեւցուցած կարագ . des œufs, raie au — noir. 2. տգ. կոգի , իւղ , *եղ. — de cacao, խիւսաճարպ. || — de mai, մայկոգի , մայսակարագ . գիւղական սպեղանի մի . || — d'anchois, — անձրուկի. *ծեծած անձրուկ . — d'ail, *ծեծած սխտոր. || — կամ chlorure d'antimoine, — կամ քլորուկ ճարրոյ . || հբ. — de montagne, de roche, լեռնակոգի , կոգեժայռ. *տեսակ մի շՁաքար (stalactite).

Entrer comme dans du —, * դիւրաւ մտնել . || fondre comme du —, *կարագի պէս հալիլ . քիչ մի տաքուԹենէն հալիլ :

ռ. Faire son —, խորել , *վարպետութ գողնալ (խոհարարուհեաց) :

Avoir les yeux pochés au — noir, * աչքն հարուածէ մի կապտածիր՝ կապուցած՝ ուռած լ.

— frais, ած. անփ. Ջարմակարագ, դալարակոգի. * Ջարմ կարագի գունով . gants — frais.

Beurré, e, անց. կոգեալ , * կարագ քսած , կարագոտ . du pain —, հաց —, կոգեհաց . une tartine —e. 2. ա. կոգետանձ. տանձ դիւրաճաշ. — d'Angleterre, անգղակոգետանձ :

Beurrée, ի. կոգերտ , կոգեհաց . *կարագ քսած հացի շերտ՝ կտոր . donner une — à un enfant.

Beurrer, ն. կոգել , * կարագել , կարագոտել , կարագ քսել . — du pain, une tartine.

Se beurrer, դ. կոգիլ , *կարագոտիլ , կարագ քսուիլ . ce gâteau se beurre après la cuisson.

Beurrerie, ի. կոգարան, կոգիարան , կարագոց :

Beurrérie, ի. բ. բէօռէրիա . սեռ տոհմի խատատերեաց (aspérifoliées).

Beurret, ա. կոգիկ , կարագիկ . * փոքրիկ կտոր կարագի . 2. պ. կոգետանձ :

Beurrier, ère, գ. կոգեվաճառ, կարագավաճառ , կոգեվաճառուհի :

Beurrier, ա. կոգոց , կոգեման , կարագաման : [Baratte.

Beurrière, տ. **Beurrier,** ա. եւ **Beurron,** տ. **Beurrerie.**

Beuse, ի. ար. պղնձաւուփ :

Beuveau, Beveau կամ **Biveau,** ա.եչ. անկիւնագործի (քարահատաց):

Beuverie, ի. գինըմպութիւն, գինովութիւն :

Bévue, ի. տեսավրէպ, վրիպանք, սխալանք , վրէպք , սխալ . faire une —, des —s, — գործել . une étrange, une lourde, une insigne —. Une — grossière.

Bey (պէ) ա. տճ. բէկ , իշխան [« պէյ » :

Beylik (պէյիք) ա. բէկութիւն , իշխանութիւն :

Beylikal կամ **Beylical, e,** ած. բէկական , իշխանական . fonctions, troupes —es.

Beylikat, ա. բէկութիւն , իշխանութիւն , եւ երկիր իշխանութեան բէկի :

Beyrichie (պէրիխի) ի. բ. բերիխիա . սեռ տոհմի խուլարուսց :

Beyrichite (պէրիխիԹ) ի. հբ. բերիխիտաքար . ծծմբուկ նիքելի երկաԹախառն :

Beythée (պէԹէ) ի. բ. բեԹէ. սեռ տոհմի շուշաննայց :

Bezestan, Bezestin, ա.տճ. շուկայ , կրպականոց «պեզէսԹին» :

Bézoard (պէզոար) ա. անդեղայ , Թիւնադեղ . * անասնոց ոմանց ստամոքսին մէջ գոյացած քարացեալ նիւԹ, զոր հինք ազդու դեղ համարէին ընդդէմ Թունից . — de porc-épic, de chèvre, de gazelle, de bœuf, de cheval, de chamois, de caïman. — oriental, occidental, — արեւելեան, արեւմտեան . pierre de —, անդեղաքար :

Bézoardine, ի. տգ. անդեղին . *մասնաւոր գոյացուԹիւն՝ հիմն արեւելեան անդեղայի :

Bézoardique, ած. անդեղային :

Bézoche, ի. պ. արմատահատ , արմահատ (բահ):

Bi . . . նմ. երկ , կրկ . biaillé, երկՁեւ , կրկնաՁեւ :

Biacide, ած. տգ. երկԹԹու :

Biaculé, e, ած. մբ. երկշիԹց :

Biacuminé, e, ած. բ. երկծայր :

Biaiguillonné, e, ած. կ. կրկնախայԹց , երկխայԹց :

Biaillé, e, ած. երկաՁեւ , կրկնաՁեւ . 2. բ. երկշիւղ . les fruits de l'orme et de l'érable sont —s.

Biais, ա. շեղութիւն , խոտորութիւն , * ծռութիւն . ce mur présente un —. Cette allée a un —. Il y a du — dans ce bâtiment. ||փ. —. le mauvais goût est une fausseté de jugement, un — naturel dans les idées. 2. խոտորկուռք «արայիշ». 3.կոլմն, կոյս . vous avez pris le bon — pour

toucher son cœur. Prendre une affaire du bon —, du mauvais —, * գործ մի լաւ, յոռի կողմէն բռնել . 4. փ. ինչոր , եկի աղագ. j'irai au fait sans prendre de —. On a cent — pour le rendre public. Trouver un —, * ինար մի գտնել .

En biais, De biais, մ. շեղ , առ. ի շեղ , շեղակի , շեղապէս , խոտորնակի , կողմնակի , ինբ , ծուռ «շէվինէ». tailler, couper en —, de —.

Biais, e, ած. շեղ, խոտոր, ինբ, ծուռ «էյրի, եանվուրի». un pont —. Voûte —e.

Biaisement, ա. շեղումն , խոտո-

Biaisement, մ. շեղապէս , առ. ի շեղ , խոտորնակի :

Biaiser, չ. շեղիլ , խոտորիլ , ինբիլ , *ծռիլ . ce mur, ce chemin, cette allée biaise. 2. փ. շեղիլ , շեղագնաց լ., խոտորիլ . s'il trouve barrière de front, il biaise naturellement et va à droite. 3. շեղիլ , շեղագնաց լ., * վարպետութեամբ վարուիլ , վարպետութիւն բանեցունել :

Biaiseur, euse, գ. շեղիչ, շեղաբարոյ , շեղագնաց :

Biallyle, ա. տգ. երկխաւորուած. անյագ ջրածնաբնածխուկ :

Bialuminique, ած. տգ. երկպաղլեկային. sulfate —. [կան. sel —.

Biammoniacal, ած. տգ. երկօշա-

Biamyle, ա. տգ. երկօսլուած . ջրածնաբնածխուկ յագեալ :

Biamyène, ա. տգ. երկօսլուածին. անյագ ջրածնաբնածխուկ :

Biangulé, e, ած. երկանկիւն :

Bianthérifère, ած. բ. երկբեղնանաբեր: [բաւ. — potassique.

Biantimoniate, ա. տգ. երկծար-

Biapiculé, e, ած. բ. երկկատար:

Biarum, ա. բ. դնոր. սեռ. տոհմի նուիկեայց : [եննացեղ նուիկեայց :

Biarinées, ի. յ. բ. դնորեայք .

Biaron, ա. բ. երկնուիկ, երկնուիճ. սեռ. տոհմի նուիկեայց : [կաւ :

Biarséniate, ա. տգ. երկզառ-

Biarticulé, e, ած. մբ. երկյօդ . antennes —es.

Bias (աս) ա. Ք. կորվիկ . եննա-

սեռ. տոհմի ճանճորսակեայց (muscicapidées).

Biasse, ի. հում մետաքս :

Biatomique, ած. տգ. երկիիւլային, երկիիւղէ. carbure dihydrique —.

Biatore, ա. բ. բաժկակ . սեռ. բարաքոսից :

Biatorées, ի. յ. բ. բաժկակեայք :

Biatorelle, ի. բ. բաժկակեակ :

Biatorine, ի. բ. բաժկակիկ :

Biatorinées, ի. յ. բ. բաժկակիկեայք :

Biauriculaire, ած. երկականջային , երկունկնային . cornet —, եղջերիկ —:

Biauriculé, e, ած. բ. երկականջ, երկունկն :

Biaxifère, ած. բ. երկառանցաբեր . inflorescence —.

Bibacier, S. **Bibassier**.

Bibasique, ած. տգ. երկտակ , երկիիմն, երկիիմնային. sel —, — աղ:

Bibassier, ա. բ. յապիկենի . զկենի Յապոնի :

Bibelot, ա. գեղոր, զարդակաճ:

Bibeloter, չ. գեղորել . գեղորս գնել կամ վաճառել :

Bibeloteur, ա. գեղորող , գեղորաճառաք , գեղորավաճառ :

Bibelotier, ère, ած. գեղորական , գեղորային . la manie —ère.

Biberon, onne, գ. գինեսէր, գինեմոլ , գինեզէն , արբշիռ , *շատախում . c'est un bon —, une —onne. Quel —! 2. ած. —. la compagnie —onne.

Biberon, ա. ծծօն , ծծաման «էմզիք». — à bout en ivoire, փղոսկրապատուկ՝ փղոսկրածայր —. enfant élevé au —, ծծօնաստն մանուկ :

Bibi, ա. փղ. սիրունիկ . mon —, —ս :

Bibiche, ի. բ. սիրուհի , տարփուհի , սիրանոյշ :

Bibinaire, ած. ին. երկկրկին . chaux carbonatée —.

Bibinelle, ի. բ. ժրոր. հատուած սեռի ջրախոտոյ : [երկինբ :

Bibion, ա. մբ. վերդ. միջատ ինչ

Bibionides, ա. յ. վերդեայք . եննացեղ մծղուկեայց (tipulaires).

Bible, ի. Գիրք , Գիր , Աստուածաշունչ . lire la —. La Sainte —, Սուրբ Գիրք. la — hébraïque, grecque, arménienne, polyglotte.

Bibliatrique, ի. գրանորոգութիւն . *գիրք նորոգելու արհեստն :

Bibliognosie, ի. գրագիտութիւն, մատենագիտութիւն :

Bibliognoste, ա. գրագէտ , մատենագէտ :

Bibliographe, ա. մատենագիր :

Bibliographie, ի. մատենագրութիւն : [նագրական :

Bibliographique, ած. մատե-

Bibliographiquement, մ. մատենագրապէս , մատենագրօրէն . un catalogue rangé —.

Bibliolathe, ա. գրաենաքոյց :

Bibliolâtre, ա. գրապաշտ , մատենապաշտ :

Bibliolâtrie, ի. գրապաշտութիւն, մատենապաշտութիւն :

Bibliolithe, ա. ին. գրաքար, մատենաքար :

Bibliologie, ի. մատենախօսութիւն , մատենաբանութիւն :

Bibliologique, ած. մատենախօսական , մատենաբանական :

Bibliologue, ա. մատենախօս , մատենաբան :

Bibliolyte, ա. գրաքարձ , գրաջինջ . le calife Omar fut un —.

Bibliomancie, ի. մատենահիմայութիւն , գրահիմայութիւն . գուշակութիւն բանալով գմատեան ինչ նուիրական :

Bibliomancien, enne, գ. մատենահիմայ , գրահիմայ :

Bibliomane, ա. մատենամոլ , գրամոլ :

Bibliomaniaque, ած. մատենամոլական , գրամոլիկ :

Bibliomanie, ի. մատենամոլութիւն , գրամոլութիւն :

Bibliomappe, ի. քարտէսագիրք. հատաքաճոյ աշխարհացոյց քարտեսից:

Bibliophile, ա. մատենասէր , գրասէր :

Bibliophilie, ի. մատենասիրութիւն , գրասիրութիւն :

Bibliopole, ա. գրավաճառ :

Bibliotaphe կամ **Bibliotaphte**, ա. գրաթաղ , մատենաթաղ . * որ ծուլութեամբ , տգիտութեամբ կամ չկամութեամբ չգուցուներ իր գրքերն:

Bibliotechnie (թէքնի) ի. մատենարուեստ , գրարուեստ :

Bibliothécaire, ա. մատենապան , մատենապետ , գրապետ . — du roi, du Vatican. Chef —, մատենադարանապետ :

Bibliothéconomie, ի. մատենատնչութիւն :

Bibliothèque, ի. մատենադարան, մատենաք, մատենանի, գրեան, *գրքեր . il a une très belle —. Il a vendu sa —. 2. մատենադարան , գրադարան , գրանոց . une — en chêne, d'acajou. — vitrée. 3. մատենադարան , տուն մատենից , գրատուն , գրքատուն. directeur de la —, մատենադարանապետ , մատենատուչ . il passe ses journées à la —. La — nationale. — publique. || փ. եւ բ. c'est une — vivante, ambulante, կենդանի —՝ այր մատենայած՝ մատենագէտ՝ գրագէտ է :

Biblique, ած. Սուրբ Գրոց, աստուածաշնչական . style —, ոճ —. 2. աստուածաշնչային . la société —, — ընկերութիւն :

Biblis, ա. մբ. բիբլիս . սեռ. ցերեկեայ Եեփաձեւից :

Bibliste, ա. աստուածաշնչեան :

Biblistique, ի. քս. աստուածաշնչագիտութիւն . գիտութիւն այլեւայլ տպագրութեանց Ս. Գրոց :

Biblites, ա. յ. մբ. բիբլիսեայք . խումբ ցերեկեայ Եեփաձեւից :

Biblorhapte, ա. Եղեակալ. *տեսակ մի Եղեապանակ . S. Portefeuille.

Biborate, ա. տգ. երկբորատ :

Biborique, ած. տգ. երկբորային :

Bibossu, e, ած. կ. երկկուզ :

Bibracté, e, ած. բ. երկծալկերտ

Bibractéolé, e, ած. բ. երկծաղկերթիկ :

Bibranchié, e, ած.ձք. երկխռիկ:

Bibromaniline, ի. տգ. երկբրոմանիլին. արտադրութիւն Վոլացման երկբրոմալըջուինի (bibromisatine) ընդ խալւոյ (potasse) եւ ջրոյ :

Bibromisatine, ի. տգ. երկբրոմալըջուին . արտադրութիւն ազդեցութեան զուտ բրոմի ի վերայ լըջուինի (isatine).

Bibromisatyde, ի. տգ. երկբրոմալըջու . մարմին գոյացեալ ազդեցութենէ բրոմի ի վերայ լըջուի (isatyde).

Bibry, ա. բ. քիբրի . արմաւենի ամերիկեան ի տեսակէ աւորենւոյ (avoira).

Bibus (de —, իւս) ած. բ. անկաթեւոր, չնչին, դուզնաքեայ . c'est une affaire de —.

Bicalcique, ած. տգ. երկկրային:

Bicalleux, euse, ած. բ. երկսեռ:

Bicamériste, ա. քղգ. երկխորհրդարանական . կուսակից երկու օրէնսդիր խորհրդարանաց :

Bicamphorimide, ի. տգ. երկքափուրամիդ . նիւթ գտեալ ազդեցութեամբ ջերմուեան ի վերայ քափուրատի օշակի (ammoniaque).

Bicapsulaire, ած. բ. երկպատճառոր : [խատ :

Bicarbonate, ա. տգ. երկբնաճ-

Bicarboné, e, ած. տգ. երկբընաճխած , երկբնաճխածեալ . le gaz d'éclairage est de l'hydrogène —.

Bicarbure, ա.տգ. երկբնաճխուկ. le gaz d'éclairage est un — d'hydrogène.

Bicardie, ի. հշբ. երկսրտութիւն:

Bicaréné, e, ած. բ. երկգոգ . S. **Carène,** բ.

Bicarré, e, ած. չգ. երկքառակուսի . équation —e.

Bicaudal,e, Bicaudé,e, ած. բզ. երկագի , կրկնաձեւ . * երկու պոչ ունեցող :

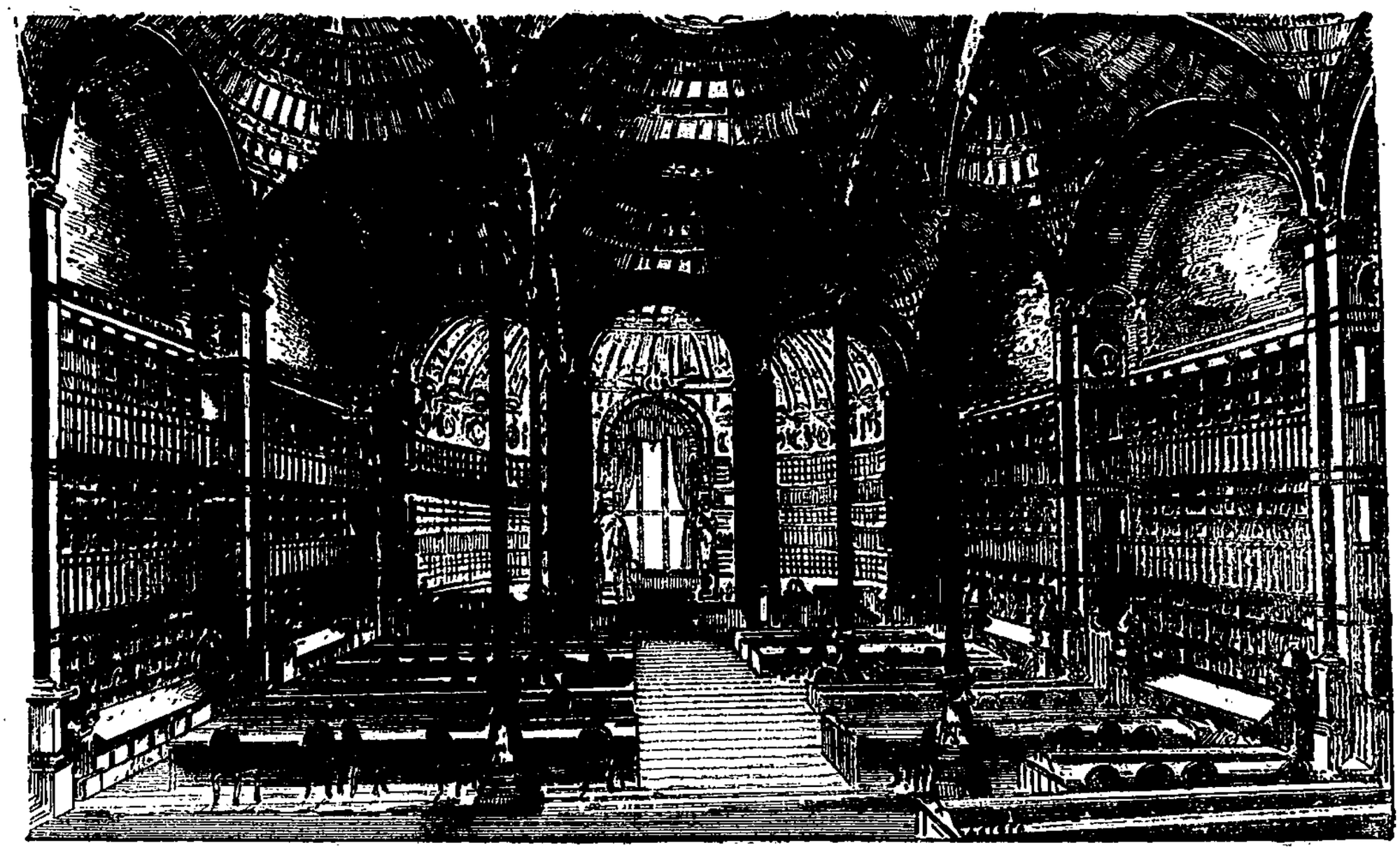
Bicellaires, ա.յ. պդ. երկխորշք. խմբիկ պոլիպաբուծոց :

Bicellariidés, ա. յ. կ. երկխորշատեսակք . տոհմ լօտակենդանաց նախատիպ ունելով զերկխորշս (bicellaires).

Bicéphale, ած. երկգլուխ , երկգլխի. monstre —. Aigle —, երկգլխաբծուի , երկգլխաբծիւ . 2. ա. երկգլուխ . հրեշ երկգլխի :

Bicéphalie, ի.բժ. երկգլխութիւն:

Biceps (պիսէփս) ած. մգ. երկգլխեան, երկգլխի, երկգլուխ. 2. ա. երկգլխադնդեր . le — brachial, crural. || ո. —, ոյժ. avoir du —, հուժկու՝ ուժեղ լ.:

Salle de travail de la Bibliothèque Nationale de Paris.

Bicêtre, ա. Վինկեստր, յիմարանոց , * խենդանոց, Փրկիչ . || փ. —. il est bon à mettre à —, *— դնելու խենդ է. un échappé de —, վինկեստրախոյս , * յիմարանոցէ փախած , խենդ :

Bicêtrien, ա. վինկեստրեան . Ծոշակաւոր Վինկեստրի՝ յիմարանոցի :

Bichatie, ի. բ. բիշատիա , բիշատի . տեսակ լօտի :

Biche, ի. եղն . մատակ եղջերու . 2. փղ. —, եղնիկ . դեռատի կին , աղջիկ . ma —, —ս . ma petite —, եղնիկս . || S. **Pied-de-biche.**

Bicherie, ի. պահանոյշք , գալտականայք (ի Փարիզ) :

Bichet, ա. քոռ . հին չափ ցորենոյ ի Գաղղիա :

Bichette, ի. եղնիկ. փոքրիկ եղն. 2. փղ. —, անուշիկ . դեռատի կին , աղջիկ. allons, ma — ! ma petite —. եղնիկս . ma — chérie, սիրուհիկս. 3. ձո. եղնուական (մանր ձուկ բռնելու) :

Bichloré, e, ած. տգ. երկքլորեալ , երկքլորած :

Bichlorisamide, ի. տգ. երկքլորիսամիդ . մարմին գոյացեալ օշակի քլորիսամիդի (chlorisamide) շոգիացման ժամանակ :

Bichlorisatine, ի. տգ. երկքլորալըջուին . մարմին գոյացեալ ազդեցութեամբ քլորի ի վերայ լըջուինի (isatine) եւ լեղակի :

Bichlorisatyde, ի. տգ. երկքլորալըջու . մարմին գոյացեալ ազդեցութեամբ ծծմբաթ օշակի ի վերայ քլորալըջուինի (chlorisatine).

Bichlorosalicine, ի. տգ. երկքլորուռին . արտադրութիւն ազդեցութեան քլորի ի վերայ ուռինի :

Bichlorure, ա. տգ. երկքլորուկ . *զուգախառնութիւն մի պարզ մարմնոյ երկու հաւազօր քլորի հետ :

Bicho, ա. մբ. բիշոյ . որդն ինչ չարախայծ. 2. ախ. բիշախտ. քաղցկեղ Ծափանի (rectum).

Bichof, S. **Bischof.**

Bichon, onne, գ. գանգրոն . շնիկ՝ քաճիկ կարճաքիթ եւ երկայնամազ . հն. **Chien de Malte,** մելիտաշուն . un joli —. Une jolie —onne. 2. փղ. mon —, —ս , *լակոտս , տղիկս . mon petit —, *լակոտիկս . 3. կբ. — de mer, ծովագանգրոն . հն. **Balate.**

Bichonné, e, անց. գանգրեալ , գանգրագեղ . cheveux —s. Tête —e.

Bichonner, ն. գանգրել, խոպոպել զիերս . 2. փ. պճնել , սեթեւեթել . — son enfant, sa petite fille.

Se bichonner, դ. — գանձն, *ինգ-

ուիլ չքուիլ. elle ne fait que —. Il passe une heure à —.

Bichromate, ա.տգ. երկքրոմատ. ասին աղք յորս քրոմային ՄՈուոյ չթաճինն է կրկին չթաճնոյ հիման :

Bichromaté, e, աճ. տգ. երկքրոմատաեալ, երկքրոմատած :

Bichy, ա. բ. ակոր. հատուած սեռի աղբենոյ (sterculier).

Bicia, ի. բ. բիկենի. ամերիկեան բոյս նման բամբակենոյ :

Bicipital, e, աճ. մգ. կարշնային. coulisse կամ gouttière —e. Éminence կամ tubérosité —e.

Bicipité, e, աճ. բ. երկգլխի :

Biclavé, e, աճ. մբ. երկբեւեռ :

Bicle, ա. սբ. շնոր. *տեսակ մի շուն նապաստակ որսող. գն. **Bigle**.

Bicocq, ա. աբ. S. **Pied-de-chèvre**.

Bicolligé, e, աճ. Ք. կցամագիլ :

Bicolore, աճ. երկգոյն, երկագոյն. drapeau —.

Bicolorine, ի. տգ. երկգունին. փոշի սպիտակ հանեալ ի կեղեւոյ հնդիկ կասկենոյ, որ է պատճառ երեւութից երկգունութեան (dichroïsme) զոր ցուցանեն Ջրջոցք (infusions) կեղեւոյ ծառոյս : [verre —.

Biconcave, աճ. երկգոգաւոր.

Biconjugué, e, S. **Bigéminé**.

Bicontourné, e, աճ. բ. երկգալար : [verre, lentille —.

Biconvexe, աճ. երկկորնձարդ.

Bicoq, S. **Bicocq**.

Bicoque, ի. ամրոց՝ բերդաքաղաք դիւրառիկ. 2. քաղաքիկ. 3. փ. խրճիթ, խեղճ տուն. il n'a qu'une —.

Bicordé, e, աճ. բպ. երկսրտաձեւ:

Bicorne, աճ. երկեղջիւր :

Bicornelle, ի. բ. երկեղջրիկ. սեռ. ոտիմի խոլորձեայց (orchidées).

Bicornu, e, S. **Bicorne**.

Bicorporéité, ի. երկմարմնութիւն (բուռ ոգեհարցից, spirites).

Bicoséca, ի. կ. խառնկաբնակ. սեռ. ջրաճճեաց :

Bicosté, e, աճ. մգ. երկկող :

Bicotylédone, S. **Dicotylédone**.

Bicoudé, e, աճ. երկարմուկն, երկարմկաձեւ. sonde —e, — վիրաչափ :

Bicouronne, ի.բ. երկծագ. սեռ. շնատեայց (apocynacées).

Bicouronné, e, աճ. բ. երկծագ, երկծագեայ. calathide —e.

Bicuirassé, e, աճ. կրկնազրահ. || —s, ա. յ. խբ. —ք. ոտիմ խեցեմորթոց ի կարգէ բերանոտանց :

Bicuivrique, աճ. տգ. կրկնապղնձային :

Bicuspidé, e, աճ. բպ. երկծայր:

Bicyanate, ա. տգ. երկծաւատ :

Bicycle, ա. երկանիւ, հեծանիւ. monter en —, — հեծանել՝ * հեծնել :

Bicyclette, ի. երկանուակ, հեծանուակ. monter, aller en —, faire de la —, — հեծնել :

Bicycliste, գ. երկանուորդ, երկանուորդուհի, հեծանուորդ, —ուհի :

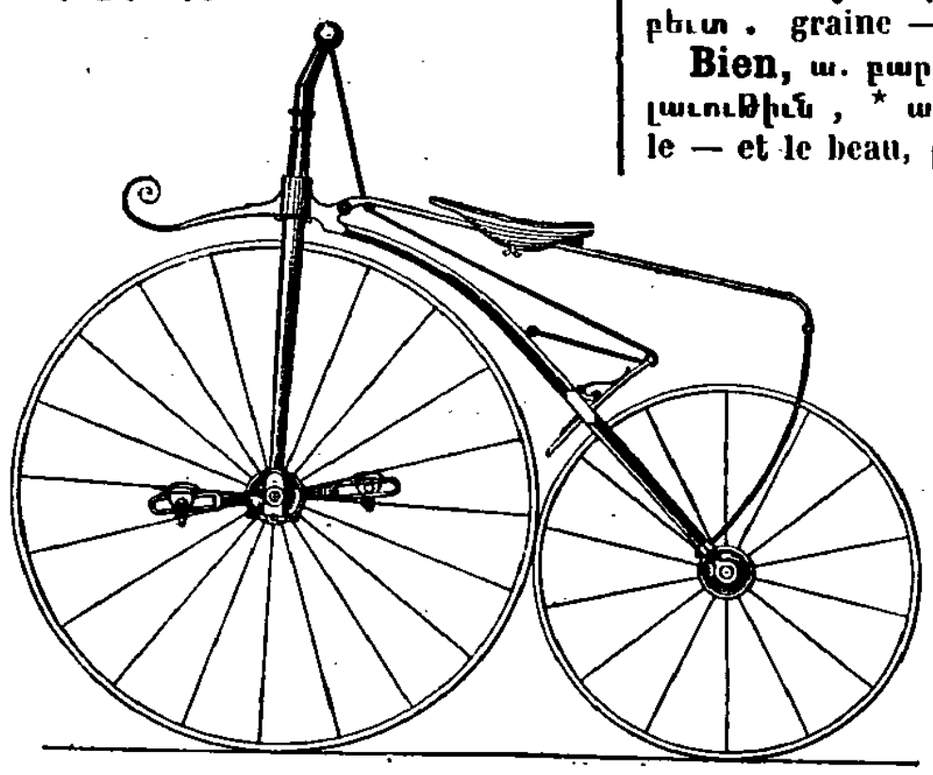
Bidalin, ա. բուչիկ. փոքրիկ բուչոյ:

Bidanet, Bidauct (ոօգծ) ա.աբ. ներկունջ. * ծխանի մուխ ներկարարաց համար :

Biddulphiacées, ի. յ. բ. բիդդուլփիաներք. տոհմ ինչ լօռից :

Biddulphicées, ի. յ. բ. բիդդուլփեայք. ցեղ բիդդուլփիաներից:

Biddulphie, ի. բ. բիդդուլփիա. սեռ. ինչ լօռից :

Bicycle.

Bidens, ա. Ք. կոլոտուր. որսական Ջուչուն ի Բրապիլ. 2. բ. —. տունկ ինչ բազմաճաղիկ. 3. —, երկեռիք. * կտրելու մեծ պատառաքաղ. 4. եգ. —, երկմատնի. * տեսակ մի երկեռիք բրիչ. 5. երկաթձեն, երկժանի :

Bidenté, e, աճ. բ. եւ կ. երկատամն, երկժանի :

Bidentées, Bidentidées, ի.յ.բ. կոլոտրեայք. բաժանումն ցեղի պատուաճարեայց (sénécionées) նախատիպ ունելով զկոլոտուր (bidens).

Bidentigère, աճ. բպ. երկատամնակիր :

Bidentite, ի. բ. երկատամնիկ. սեռ բրաճոյ տնկոց :

Bidet, ա. բուչոյ, երիվարիկ «միտիլի». monter sur un —. Acheter un petit —. Double —. || հն. **Poney**. 2. բուչակ. * կազմած վրան նստելով լուացուելու. 3. ար. գործասեղան (ատաղձագործի) : [երկճիւղ :

Bidigité, e, աճ. բպ. երկմատնի.

Bidoche, ա. փայտաձի :

Bidon, ա. ատոման «մաՁարա». 2. կամիսակ. — d'huile, — իւղոյ. * ՋիՁեղէ եղի աման :

Bidoublant, e, աճ. տգ. երկկրկնակ. chaux carbonatée —e. [ջիլ :

Biductuleux, euse, աճ. բ. երկ

Bidwillie, ի. բ. բիդդուիլիա. ազգ օղինասերից (anthéricées).

Biébérite, ի. հբ. բիէբերքաքար. բնական ծծմբատ կոբալտի :

Biébersteinie, ի. բ. բիէբերստայնիա. սեռ. ոտիմի լծատերեւեայց (zygophyllées).

Biébersteiniées, ի. յ. բ. բիէբերստայնեայք. հատուած ոտիմի լծատերեւեայց (zygophyllées).

Biécussonné, e, աճ. կ. կրկնավահան. crocodile —.

Bief (պիէֆ) ա. ջշ. ագուղի. * ջրի ճամբայ ջաղացքի մի անիւն դարձուցանելու. 2. —. * նաւարկելի ջրանցքի մի երկու ջրարգելից (barrage) կամ սահանադրանց (écluse) միջտեղի մասն. — d'amont, — վերին. — d'aval, — ստորին : [Bambelle.

Bielle, ի. մք. շարժաբուն. կն.

Biembryoné, e, աճ. բ. երկամբեւտ. graine —e.

Bien, ա. բարի, բարութիւն, լաւ, լաւութիւն, * աղէկ, աղեկութիւն. le — et le beau, բարին եւ գեղեցիկն. faire le —, առնել զբարին, բարի առնել. homme, femme de —, այր, կին բարի՝ բարեաւ՝ բարեգործ. gens de —, բարի՝ բարեաւ մարդիկ, լաւորեար. il pratiqua le — toute sa vie. Conversion au —, փոփոխումն, դարձ առ լաւն՝ ի բարին. le — infini, անհուն բարին. le souverain —, վեհագոյն՝ գերագոյն բարին, կատարածն ամենայն բարութեան, գլուխ բարեաց. la santé est le — le plus précieux. — solide, imaginaire, durable. Il y a du — dans cet ouvrage, * լաւ բաներ կան այս գրքին մէջ. 2. բարի, բարիք, շահ, օգուտ, * աղեկութիւն. les —s et les maux de cette vie. Quel — nous en est-il revenu? Le — de vous voir. || Pour le — de, վասն բարւոյ, * բարւոյն համար. il est né pour le — des hommes. Donner à qn. des conseils pour son —. Ce que je fais, c'est pour votre —. || Les —s de la terre, բարիք՝ բարութիւնք՝ բերք՝ արդիւնք երկրի. pays fertile et abondant en toutes sortes de —s, երկիր արգաւանդ եւ բարեբեր. le — public, բարին՝ օգուտն հասարակաց. l'amour du — public, սէր հասարակաց բարւոյն. || les —s du corps, բարիք մարմնոյ. առողջութիւն. les —s de l'âme, բարիք հոգւոյ. առաքինութիւնք. les —s de l'esprit, բարիք մտաց. ծիրք, տաղանդք. || les —s terrestres, passagers, temporels, երկրաւոր, անցաւոր, ժամանակաւոր բարիք. ինչք, գոյք, ստացուածք աշխարհի. les —s éternels, յաւիտենական բարիք. aspirer aux —s éternels. || Faire du — à qn., բարի՝ բարիս առնել ումեք, * մէկուն բարիք ընել. les grands —s qu'il nous fait. Si elle me faisait un peu de —. || Faire du — à qc., օգուտ գործել, օգտակար՝ օգտաւէտ լ. cette pluie fera du — aux prairies. La paix fera du — au commerce. La saignée m'a fait du —, *արիւն առնուլն ինձ օգտակար եղաւ. ce voyage lui a fait beaucoup de —, grand —, ուղեւորութիւնս այս օգտաւէտ յոյժ եղեւ առողջութեան նորա. || dire du — de qn., de qc., բարիս՝ բանս բարիս՝ բանս բարեաց խօսել զումեքէ, գիմեքէ, *մէկուն, բանի

մի վերայ բարիք խօսիլ. j'ai dit tant de — de vous. Il a dit du — de votre style. Elle a dit beaucoup de — de son cœur. On m'a dit cent mille —s de vous, բիւր բարիս ասացին ինձ զձէնջ. || vouloir du — à qn., բարի կամիլ ումեք, *մէկուն բարիքն՝ ազնկութիւնն ուզել. cet homme vous veut du —, *այս մարդն ձեր ազնկութիւնն կ'ուզէ. notre amitié ne veut que votre —. || vouloir le — de qn., կամիլ՝ փափաքիլ զբարին ուրուք. * մէկուն ազնկութիւնն ուզել. 3. բարիք, երախտիք. cette déesse nous comble de —s. Pour tant de —s il commande qu'on l'aime. Je n'accepte aucun — aux dépens de l'honneur. 4. ինչք, գոյք, արար, առացուածք. — patrimonial. Dépenser son —, վատնել զարար իւր. * ունեցածն վատնել. augmenter son —. Acquérir, amasser du —. Avoir du —. Être sans —, անինչ՝ անասացուած լ. posséder de grands —s, ընչաւէտ լ. défendre son —. Avoir trop de —, abonder de —s, regorger de —, ընչաւէտ՝ ընչաշատ լ. leurs —s étaient en commun, հասարակաց էին ինչք նոցա. on lui croit plus de — qu'il n'en possède. Craindre pour ses —s. Consumer son — en des aumônes. Faire valoir son —. Léguer son — à un ami. C'est un — de famille. Un — héréditaire. Des —s injustement acquis. La passion d'acquérir du —, ընչաքաղցութիւն, գոշաքաղցութիւն. usurper le — de ses voisins. Hériter de grands —s. Partager des —s. Faire cession de ses —s. Laisser de grands —s. Petit —, ընչիկ. —s nationaux, de l'État. Les —s paternels, maternels. || —s de campagne, ագարակք, կալուածք. || p. avoir du — au soleil, ունել ինչս ընդ արեգականաբ. *տներ, կալուածներ ունենալ. || ma vie est votre —, քո են կեանք իմ, * կեանքս ձերն է. || le navire, le vaisseau a péri corps et —s, կորեաւ նաւն հանդերձ մարդկամբ եւ աղխամախիւք, *նաւն կորուսեալ մարդիկներովն եւ ապրանքովն.

Pour tout —, քոլոր քոլոր. il ne me reste pour tout — qu'un pot de bois.

Առ. Nul — sans peine, չիք ինչ բարի անաշխատ, * առանց աշխատանքի բարիք չկայ. || le mieux est l'ennemi du —, լաւագոյնն Թշնամի է լաւին. լաւագունին անյագ տենչ՝ բառնայ եւ զլաւն առ ի մէնջ. որք յառաւելն նկրտին՝ առ ի նուազն տրկալանան. || en tout — tout honneur, հարկս հարկաւորաց, պատիւս արժանաւորաց. || peu, mais —, սակաւ, այլ լաւ.

A bien, մ. ի բարին, յաջողութեամբ. mener une affaire, une entreprise à —, յաջողել՝ յանգ՝ ի գլուխ հանել զձեռնարկն, զգործն. aller, venir, se terminer à —, յաջողել ի բարի, յաջողութեամբ աւարտել, յաջողիլ, յանգ եկանել.

En bien, մ. ի բարին, ի բարի՝ ի բարւոք միտս, ի լաւ անդր, * ակն կի, լաւ մտքի՝ մտօք. prendre qc. en —, — առնուլ՝ մեկնել զիմն. ce mot peut être pris en — comme en mal. Parler de qn. en —, * մէկուն վերայ լաւ՝ բարիք խօսիլ. changement en —, փոփոխումն ի բարին, բարեփոխութիւն.

Pour le —, վասն բարւոյ, բարի մտօք, բարի դիտմամբ. il a fait cela pour le —.

Bien, մ. բարի, բարւոք, քաջ, ազնիւ, ճարտար, * ակն, լաւ. vous avez — dit, բարւոք՝ ազնի՛ւ ասացիք. recevoir —, բարեաւ՝ * բարով ընդունել. il a — employé son temps. Il joue — du violon, քաջ՝ ճարտար ածէ զլուծակ. très —, բարւոք յոյժ, ամենաբարիոք, ամենաբարւոք, քաջիկ, կարի քաջ, * շատ լաւ, խիստ ակն. || être — quelque part, բարեօք լ. ուրեք, * տեղ մի լաւ լ. ce n'est pas — ce que vous avez fait, չէ բարի բանդ զոր արարեր. *բոլոր լաւ չէ. || ne pas entendre —, ոչ բարւոք՝ Ճերի լսել. vous ferez — de venir, բարւոք առնիք գալ, * լաւ կ'ընէք Ճէ որ գաք. vivre —, բարւոք կեալ, * լաւ ապրիլ. champ — cultivé, անդ բարւոք մշակեալ, արտ քաջահեղկ՝ քաջամշակ՝ քաջադարման. qui a — soin, բարեխնամ, քաջախնամ, քաջախնամող. — nourri, բարեսնունդ, բարեբուռ, քաջաբուռ, քաջասնոյց. — soigné, քաջադարման. — élevé, բարեկիրթ. — instruit, քաջակիրթ, քաջահրահանգ. statue — faite, ճարտարագործ անդրի. une femme — faite, կին գեղեցկակազմ՝ քաջամարմին՝ գեղեցկամարմին. — armé, քաջազէն, ապառազէն. qui aime —, քաջասէր. homme — né, այր քաջածնունդ, լաւազգի, քաջազարմ, քաջազգի, քաջատոհմ, քաջատոհմիկ. — approvisionné, պաշարապինդ. — rond, քաջաբոլոր. — appris, քաջուսումն. — tendu, ուժգնապիրկ, քաջապիրկ. qui parle —, լաւախօս, քաջախօս, ճարտարախօս. parler —, ուղղախօսել, քաջաբանել, ճարտարաբանել, ճարտարախօսել. — fermé, ամրափակ, պնդափակ. — inventé, ճարտարահնար. — tressé, ճարտարահիւս. — frisé, քաջագանգուր. qui pousse —, քաջաբոյս, քաջաբուսիկ. qui marche —, քաջագնաց, քաջընթաց. — agir avec qn., բարւոք վարիլ՝ բարեաւ լ. ընդ ումեք. * մէկուն հետ լաւ վարուիլ. se — conduire, բարւոք գնալ, *— վարուիլ. nous faisons — de nous écrire, բարւոք առնեմք գրել միմեանց. || c'est — fait, արժանի՛ է. on l'a puni, c'est — fait! || aller —, S. **Aller**. || tourner —, յաջողիլ. suivant que cela tourne — ou mal. եւս՝ դառնալ ի լաւ անդր, լաւանալ. jeune homme qui tourne —. || venir —, ուռճանալ, *լաւ բուսանիլ. plantes qui viennent —. || faire —, — faire, բարւոք առնել, * լաւ լինել. vous faites — de ne pas vous fier à cet homme. 2. քաջ, կարի, յոյժ, շատ. une lettre — longue, նամակ երկայն՝ բազում բանից. — cuit, քաջեփ. encore — jeune, դեռատի, դեռահասակ. cela est — désirable pour nous, բազմաբաղձ՝ բազմաբաղձիկ է մեզ այս. chemin — meilleur, ճանապարհ լաւագոյն յոյժ՝ քաջընթաց՝ քաջընթացիկ. je suis — malheureux, բազմադէտ՝ յոգնաՁշուառ եմ. qui parle — sévèrement, խստախօս, խստաբան. ceux qui m'aiment —. Connaître — quelqu'un, քաջ ճանաչել զոք, քաջածանօթ լ. ումեք. ce qu'il veut, il le veut —, * ուզածն լաւ կ'ուզէ. j'ai — peur que..., *շատ կվախնամ որ... — beau, բարեգեղ, քաջագեղ, քաջագեղեցիկ. — hardi, քաջայանդուգն. — tranchant, քաջահատ, քաջասուր. vendre —, մեծագնի՝ * բարձր գնով վաճառել. || c'est — lui, նա ինքն է, *բուն ինքն է. || un peu —, սակաւ մի կաթի՝ յոյժ, * քիչ մի շատ. femme un peu — mûre. 3. գոգ, գոգցես, գրեթէ. on marcha — quinze jours. Il y a — dix ans que je ne l'ai vu. Étant — âgé de vingt ans. 4. արդարեւ, ապաքէն. j'ai — dit que... C'est — la conduite d'un frère. Voilà — le langage d'un ami. 5. բարւոք, քաջ, քաջիկ, յայտնապէս. cela est — établi dans le contrat. Il est — entendu que... Vous voilà maintenant — averti. On voit — que vous êtes à moi. 6. բարի, բարւոք, քաջ, *լաւ, ակն. cela est —, — է այս. * այս լաւ է. croyez-vous que cela soit —? Croyez-vous cela —? Ah! cela n'est pas —! On trouve cela — et cela mal. || c'est —, բարի՝ քաջ է, * լաւ է. c'est très —, c'est fort —, եւ զէ. très —, fort —, յոյժ բարւոք՝ բարի է, կարի քաջ է, *շատ լաւ է. c'est —, je ne veux pas savoir davantage. C'est —, on fera ce que vous désirez. || fig. c'est —, ne vous gênez pas. Il vous convient — de... * ձեզ կվայլէ՛ որ.

*Երբեմն կկրկնուի. —! —! dit la Charmois. (G. Sand.)

Bien dire, ասել պերճախօսութեամբ. եւ ա. le — dire, բաջաբանութիւն, պերճախօսութիւն. — dit, բարւոք՝ պերճախօսութեամբ ասացեալ.

Être — mis, ճաշակազգեաց լ., * ճաշակով հագուիլ. des jeunes gens mis parfaitement —.

Être —, հանգիստ՝ հանգստաւէտ լ. on est — dans ce fauteuil. || Il est — dans ses affaires, կլ. il est —, ընչեղ՝ ընչաւէտ՝ հարուստ է.

Se trouver —, հանգիստ՝ առողջ՝ քաջառողջ լ. je me trouve —. եւս՝ գոհ՝ ուրախ լ. se trouver — d'avoir suivi les conseils de ses parents.

Sentir son —, ի. ունել արժանաւորիմ զգացմունս.

Se tenir —, *լաւ կենալ, լաւ կերպ ունենալ, լաւ վարուիլ.

Bien prendre une chose, * բան մի լաւ մտքով առնուլ, չարդոիլ.

Ni — ni mal, ոչ լաւ ոչ յոռի, * ոչ աղէկ ոչ գէշ, սանկ նանկ.

Tant — que mal, միջակ՝ անտարբեր կերպով. s'en tirer tant — que mal.

Il vous sied — de, վայել է ձեզ դի, *ձեզ կվայելէ որ .

Il s'en faut —, — s'en faut, բազում ինչ պիտոյ է, * շատ բան պէտք է .

C'est — de lui, *իւր բանն է, իմձին այս բանն կապասուէր .

* Երբեմն յայտնուած կամքին այժ կուտայ . je veux — vous aider, եւ պէ. je veux —, մտադիւր կամիմ օգնել ձեզ, մտադիւր կամիմ՝ *կ'ուզեմ. je le savais —, լաւ գիտէի.

դէզ. il est — de կամ que, բարի՝ լաւ՝ բարւոք՝ պատշաճ՝ ի դէպ է . il est — de garder le silence, de ne pas être trop sévère. Il n'est pas — que cette jeune fille sorte seule. C'est — à vous de venir me voir, բարւոք առնէք գալ տեսանել զիս . c'est — à toi à me disputer la gloire des combats ! քեզ անկ՝ վայել է մրցիլ ընդ իս վասն փառաց մարտից .

Cet homme, cette femme est —, բարի՝ ազնիւ՝ բարեշնորհ՝ բարեսիրել է, այլոց՝ կինդ . || il est —, առողջ՝ բաջառողջ է . depuis son séjour à la campagne, il est —, il est très —, *գեղ նստելէն ի վեր առողջ՝ բաջառողջ է; . || tout est —, ամենայն ինչ բարի՝ բարեվիճակ՝ բարեկարգ է . || հգ. nous voilà —, le voilà —, *բաններնիս եղաւ , բանն եղաւ .

Être —, vivre — avec qn., բարեսիրել է՝ սիրով է՝ կեալ , սիրով վարիլ ընդ ումեք . *մէկուն հետ լաւ՝ սիրով վարուիլ՝ ապրիլ . je suis — avec mes voisins. Il était fort — à la cour. Nous sommes —, nous ne sommes pas — ensemble. Il commence à n'être plus si — avec lui. Il était trop —, du dernier — avec lui, մտերիմ յոյժ էր ընդ նմա, * անոր հետն շատ սիրով էր . être — avec soi-même, ունել խաղաղ՝ յանդարտ զխիղճն , ունել միտս անխիղճս, * խիղճն հանդարտ է.

Bien de, բազում, յոյժ, *շատ. — des gens, բազումք , յոգունք ի մարդկանէ, *շատ մարդիկ. avec — du travail, բազում աշխատութեամբ . avec — de l'esprit, բազում հանճարով . achever quelque chose avec — de la peine. — des fois, բազում՝ յոյժ անգամ , բազմիցս, *շատ անգամ. il y a — des personnes curieuses dans le monde. Vous verrez — de riches campagnes. — d'autres vous diront, այլք բազումք ասիցեն ձեզ , * ուրիշ շատերն ձեզ պիտի ասեն .

Bien et beau, մ. S. Beau.

Hé bien! Eh bien! մջ. ապէ՛, արդ, իսկ արդ , * է՛հ ուրեմն, լաւ ուրեմն, ուրեմն. hé —, que dites-vous ? Hé —, continuez. Hé —! allons! Eh —, qu'en dites-vous ? Eh —, soit ! Eh —, je ne m'en serais jamais douté.

Bien que, շ. Թէպէտ եւ , Թէ եւ . — que renversé à terre, il se défendait encore.

Bien plus, մ. եւս առաւել , Թող զայս . il ne s'est pas montré reconnaissant, — plus il m'a desservi.

Si bien que, շ. այնպէս զի,*անանկ որ . elle s'enfla si — qu'elle creva.

Aussi bien que, որպէս. l'or aussi — que l'argent, ոսկին որպէս արծաթն .

Առ. qui aime — châtie —, S. **Aimer.** || tout est — qui finit —, * ամէն բան լաւ է երբ լաւ աւարտի :

Bien-aimé, e, ած. ամենասիրելի. c'est son fils —. C'est sa fille —e. Ces paroles du — disciple. 2. գ. —. Benjamin, le — de son père. La —e de sa mère. 3. սիրական, սիրուհի. ma —e, սիրուհիդ իմ . mon —, ամենասիրելիդ իմ, սիրական իս . chère —e, սիրուհիդ՝ ամենասիրուհիդ իմ, սիրանոյշս:

Bien-dire, ա. ք. քաջաբանութիւն, քաջախօսութիւն , հարտարաբանութիւն , հարտարախօսութիւն . disputer le prix du —. Le bien, faire vaut mieux que le —.

Bien-disant, e, ած. քաջաբան , քաջախօս , հարտարաբան , հարտարախօս. c'est un homme —. 2. ագր. բարեաւազ, լաւախօս, *ուրիշի վերայ բարիք խօսող :

Biénérie, ի. բ. ցորդ . սեռ խոլորձեայց :

Bien-être, ա. դիւր , հանգիստ , հանգստութիւն . le — public. La fièvre ayant cessé, il éprouva du —. 2. բարեկեցութիւն , բարօրութիւն , բարեկենդանութիւն , բարեվիճակութիւն, դիւրակեցութիւն. goûter le —. Avoir du —, բարեկաց՝ բարեկեցիկ՝ բարեվիճակ՝ լաւակեաց է. être dans le —. Perdre son —.

Bien-faire, բ. հ. բարիս առնել , բարեարել , երախտագործել . *բարիք ընել . — à qn. 2. ա. բարեգործութիւն. le — vaut mieux que le bien-dire.

Bienfaisance, ի. բարեարութիւն , բարեգործութիւն . une — éclairée, active. Acte de —, բարեգործութիւն . société de —, բարերարական՝ բարեգործական ընկերութիւն . bureau de —, բարերարանոց , բարեգործարան . établissement de —, բարերարական հաստատութիւն :

Bienfaisant, e, ած. բարերար , բարեգործ , բարեհամոյց , երախտաւոր , երախտագործ , երախտարար . César — est mort assassiné. 2. —, բարեսուր , կենսատու , օգտակար , շահաւէտ . la —e nature. Des soins —s, բարեսուր՝ կենդանարար խնամք. une liqueur —e, կենսատու՝ կենսաւիթ՝ կենսապարգեւ ըմպելի . une rosée —e. Main —e, բարեմատոյց՝ բարեսուր ձեռն :

Bienfait, ա. բարիք , երախտիք , երախտագործութիւն , բարերարութիւն . — signalé. Grand —. Reconnaître les —s. Se souvenir des —s. Oublier les —s qu'on a reçus, երախտամոռաց , երախտամոռ լ. prodiguer, répandre des —s. Jamais Dieu ne laisse un — sans récompense. Combler, accabler de —s, երախտապարտ առնել . oubli des —s, երախտամոռացութիւն . qui oublie les —s reçus, երախտամոռ , երախտամոռացող , ապերախտ . qui a reçu un —, երախտընկալ . 2. բարիք , օգուտ , շահ . les —s de la science, d'une institution.

Առ. un — n'est jamais perdu, անկորուստ են երախտիք. *բարի գործն ունի միշտ իւր վարձքն . les injures s'écrivent sur l'airain et les —s sur le sable, Թշնամանք գրին ի վերայ պղընձոյ եւ բարիք ի վերայ աւազոյ : * աւելի նախատինքն կյիշեն մարդիկ քան Թէ բարիքն :

Bienfaiteur, trice, գ. բարերար, երախտաւոր , բարերարուհի . être le — de qn. Les nations ne doivent porter le deuil que de leurs —s. — de l'humanité. Les libéralités de votre —trice. Ce fleuve est le — de la contrée qu'il arrose. 2. ած. —. un luxe —. Dieu —.

Bien-fondé, ա. հիմնարկութիւն :

Bien-fonds, ա. անշարժական . անշարժ կալուած . placer son argent, sa fortune en biens-fonds. *առակն , հարստութիւնն կալուածի դնել . être riche en biens-fonds, կալուածատէր է.

Bienheureux, euse, ած. բարեջանիկ , գերեջանիկ , երջանիկ , երանիկ երջանիկ , երանաւէտ . — qui peut vivre en paix, երանելի է, երանի որ կարէ կեալ ի խաղաղութեան . soyez ce — époux. || երջանիկ , երանաւէտ , երջանկաւէտ , բազմերան . ce — moment. La —euse compagnie. Séjour, moment —. Situation —euse. 2. երանելի , երանեալ , երանաշնորհ , երանուհի . les esprits —, — հոգիք . la —euse Vierge Marie, ամեներջանիկ Կոյսն Մարիամ . || գ. —. les —, —ք . || ք. avoir l'air d'un —, պատկառելի է. եւս՝ զուարթերես՝ զուարթամիտ է. se réjouir comme un —, երանիկ երջանիկ է., զուարճացեալ բերկրիլ , * ուրախ զուարթ է.:

Bien-intentionné, e, ած. եւ գ. բարեմիտ , բարեհոգի , բարեհոգութիւնդ . personne —e. Il est très — pour vous, խորին բարիս առնել քեզ :

Bien-mis, ա. ռ. վայելչազգեստ ոմն —.

Bien-mourir, ա. բարեմահ . le —.

Biennal, e (պիէննալ) ած. երկեամեան , երկամի . assolement —. Magistrature —e. Emplois biennaux.

Bienportant, e, ած. բաջառոյջ , բաջառողջ: [չարաբ, վայելչազեստ:

Bienséamment, մ. սգր. վայել-

Bienséance, ի. վայելչութիւն , բարեվայելչութիւն , բարեձեւութիւն , պատշաճք , պատշաճութիւն , վայելչանք . observer les —s, պատկառել պատշաճից . choquer, offenser, blesser la —. Cela n'est pas de la —. Cela est contre la —. || par —, առ՝ վասն պատշաճից . par droit de —, օրինօք պատշաճից . 2. յ. մոգ. պատշաճք . les —s oratoires. 3. սգր. être à la — de qn., պատշաճ՝ յարմար է., պատշաճիլ՝ յարմարիլ ումեք. ce beau morceau est à votre —.

Bienséant, e, ած. վայելուչ, բարեվայելուչ , բարեձեւ , պատշաճ . պատշաճական . il n'est pas —, il ne vous est pas — de dire... Il est — aux

jeunes gens de respecter la vieillesse. Une timidité —e à son âge.

Bien-tenant, e, գ. իգ. հ. առաջիչ . || յ. —s, —es, —ք :

Bien-tenue, ի. դտ. առաջումն :

Bientôt, մ. ընդ հուպ , յետ սակաւուց , վաղվաղակի , վալ ընդ փոյթ , ի մօտոյ , յետ սակաւ ժիոյ , * քիչ ժամանակէն , շուտով . je partirai —. Il sera — revenu. C'est — fait.

Առ. ը. cela est — dit, դիւրին է ասել զայդ , * ասելն դիւրին է, բայց ոչ եւ գործելն :

A bientôt, մ. ը. ընդհուպ, յընդհուպ, տես ընդհուպ, յընդհուպ տեսութիւն:

Bienveillance, ի. բարեսիրութիւն , բարեխնամութիւն , բարեացակամութիւն, բարեհաճութիւն , լաւակամութիւն , բարեյօժարութիւն , մարդասիրութիւն , անաբգամեծարութիւն . la — avec laquelle vous m'écoutez. Avoir de la — pour qn. Gagner, se concilier, s'attirer la — de qn. Reçu avec — par le ministre. Marque, preuve, sourire de —. Montrer de la —.

Bienveillant, e, ած. բարեսէր , բարեախորհ , բարեխնամ , բարեացակամ , լաւակամ , բարեյօժար , մարդասէր , լաւահայեաց , անաբգամեծար. homme —. Il s'est montré fort — à mon égard. Paroles —es. Nous reçûmes de lui un — accueil . 2. ա. —. les —s, —ք :

Bienvenir, բ. վարի եւեթ ի բանող se faire — de qn., dans une société, ընդունելի առնել զանձն ումեք , ընկերութեան , * ինքնիւրն սիրով ընդունել տալ :

Bienvenu, e, ած. բարեհաս , բարեընկալ , հաճընկալ , * հաճութեամբ ընդունուած . c'est un homme qui est — partout. Lettre, nouvelle —e. 2. գ. —. soyez le —, la —e, բարի է գալուստդ , բարի՝ բարեաւ՝ բարով եկիր՝ եկայք՝ * եկար՝ եկիք . հազար բարի եկիք , հազար բարի է ձեր գալուստն . quand vous viendrez chez moi, vous serez le —. Toutes vos lettres seront les —es.

Առ. On est toujours — quand on apporte, * բերողն միշտ սիրով կ'ընդունուի . on ne serait pas — à lui dire telle chose, * լաւ ընդունելութիւն չըներ այս ինչ բանն ասողին :

Bienvenue, ի. ողջեկ , բարեհաս, բարեհասութիւն, բարեգալ, բարեգալուստ . բարի՝ բարեաւ՝ ողջամբ գալուստ , souhaiter à qn. la —, բարեգալ՝ բարի գալուստ մաղթել ումեք . célébrer la — de qn., տօնել զ— ուրուք . 2. բարւոք ընդունելութիւն (յընկերութեան իմիք). 3. կոչունք՝ սեղան բարի գալստեան, * հրաւէնք . payer sa —, կոչունս առնել բարի գալստեան իւրոյ , * ընկերացն հրաւէնք՝ բարի եկարի սեղան տալ :

Biéperonné, e, ած. Ծ. երկաքիոն . 2. բ. երկկարիճ , երկակարիճ . corysanthe —e.

Biépillé, e, ած. բ. երկհասկ :

Biépineux, euse, ած. կ. եւ բ. երկփուշ :

Bière, ի. գարեջուր, կասկաջուր . — double, երկգարեջուր . — forte, զօրաւոր —. — de mars, — մարտի . — mousseuse, փրփրուն —. boire un verre de —, Prendre de la —, — բռնել՝ * խմել . petite —, գարեջրիկ . Վեներ —. fête de —, գարեջրատօն , գարեջրահանդէս . partisan de la —, գարեջրական .

Առ. եւ փ. ce n'est pas de la petite —, գարեջրիկ չէ, չէ դոյզն ինչ, * քիչ՝ Վեներ բան չէ :

Bière, ի. դագաղ , ճաղ . mettre un mort, un corps dans la —. Clouer une —. Descendre une — dans la fosse. || հն. **Cercueil.**

Biérémé, e, ած. բ. երկիզոր . S. **Érème.**

Bièvre, ա. հ. S. **Castor.**

Biez (պիէ) S. **Bief.**

Bifacial, e, ած. երկդէմ :

Bifaribranche, ած. կ. երկախռիկ, երկխռիկ :

Bifascié, e, ած. մբ. երկերիզագոյն :

Bifémoro-calcanien, enne, ած. եւ ա. մգ. երկազդրանկրունկեան. * ասի դնդերի ազդրը որ ազդրանի (fémur) երկու պրուճներէն (condyles) ձգի մինչեւ ի կրունկն կամ կրկոսկը (calcanéum).

Bifendu, e, ած. բպ. երկճեղք . scutelle —e.

Bifère, ած. բ. երկբեր, երկպտղաբեր . * որ տարին երկու անգամ պտուղ կուտայ :

Biferrique, ած. տգ. երկերկաթային . sulfate —.

Biferrugineux, euse, ած. տգ. երկերկաթաւուտ . hydrosulfate —.

Bifeuille, ած. տգ. երկտերեւ :

Bifeuillé, e, ած. բ. երկտերեւեայ :

Biffage, ա. ջնջածք. * գրչով եղած

Biffe, ի. հբ. կեղծանուն , * առած քար . 2. փ. —, կեղծերեւոյթ . il voit que ce n'est que — et piperie. 3. ջնջոց . * գործի նամակագրութիւն ջնջելու .

Biffement, ա. սգր. ջնջումն :

Biffer, ն. ջնջել , եղծանել , * գրչով ածել . — un article, une clause, un mot. || փ. —. reprocher un bienfait, c'est le — dans le cœur de son obligé.

Biffure, ի. S. **Biffage.**

Bifide, ած. բ. երկիեղձ , * երկու ճեղքուած . calice, feuille, pétale —.

Bifidité, ի. բ. երկիեղձութիւն :

Bifilaire, ած. երկթել . suspension —.

Bifissile, ած. բ. երկփեղկ. lavandule —.

Biflabellé, e, ած. երկհովահատ :

Biflexe, ած. բպ. եւ անբ. երկծնեք . canal կամ sinus —, — ծոց :

Biflore, ած.բ. երկծաղիկ. pédoncule, tige —.

Bifolié, e, ած. բ. երկտերեւ . orchis —.

Bifoliolé, e, ած.բ. երկտերեւիկ.

Bifollicule, ա. բ. երկպատիճ :

Bifore, ա. կմ. երկծակ . սեռ պարեգօտաւոր (tunicier) կակղամորթոց . 2. ի. բ. —. սեռ տոհմի հովանոցաբերից :

Biforé, e, ած. բ. երկծակեայ . feuille —e.

Biforées, ի. յ. բ. երկծակեայք . կարգ երկպտուկաց (dicotylédones).

Biforés, ա. յ. կմ. երկծակագլիք . տոհմ երկխռիկ խոպոպոտանց (cirripèdes).

Biforidés, ա. յ. երկծակատեսակք . տոհմ մերկ կակղամորթոց նախատիպ ունելով զերկծակն (bifore).

Biforine, ի. բ. երկծակիկ :

Biforipalle, ած. խբ. երկծակաձորձ . || —s, ա. յ. —ք . կարգ դասու խեցեկրաց (conchifères).

Biforme, ած. հբ. եւ բ. երկձեւ . camomille —.

Bifrénarie, ի. բ. երկճիմ . սեռ տոհմի խոլորձեայց :

Bifrons, ած. դ. երկճակատ :

Bifteck (պիֆթէք) ա. եղնակեզ , կասկաբայ եզին « որդը բակաբասք՝ քիւլպաստրսք». manger, faire un —, servir des —s. Un — succulent, bien cuit, cuit à point, saignant, — հիւթալի , քաջեփ , լաւեփ , արիւնոտ . — à la Chateaubriand, կ. **Chateaubriand,** — Շաթոպրիան :

Bifurcarie, ի. բ. երկճեղաբոյս . հատուած խաճին (fucus) սեռի :

Bifurcation, ի. երկճղութիւն , երկճիւղութիւն , երկճիւղումն . * երկու ճիւղի բաժնուիլն . 2. երկճիւղումն . զատումն աշակերտաց յատանձին դասս . 3. երկճղոյթ . * երկու ճիւղ բաժնուած տեղն . la — d'un chemin, du tronc d'un arbre, de la racine d'une dent, d'une artère, d'un fleuve, d'une rivière.

Bifurque, ի. բ. երկճիղ . սեռ տոհմի մամուռց . հն. **Dicrane.**

Bifurqué, e, ած. բպ. երկճիւղ , երկճղի. tige —e, pédoncule —. || —es, ի. յ. ատ. —ք . բաժանումն հիւսան (plectane) սեռի :

Bifurquer, ն. երկճղել , երկճիւղել , փեղկիլ, * երկու բաժնել. — une branche, les études.

Bifurquer, չ. երկճղիլ. à ce point la route bifurque. 2. —. * առանձին դաս ուսման գառնալ. les jeunes gens qui ont —é ne se distinguent que trop dans le monde.

Se bifurquer, դ. —իլ. cette racine se bifurque. A ce point, le ruisseau se bifurque, la route se bifurque.

Bifusiforme, ած. բ. երկիլածեւ :

Bigaille, ի. Վեւամիջատ . Վեւաւոր միջատ :

Bigame, ած. երկամուսին , կրկնամուսին , երկկին , երկակին , երկայր . * երկու կին՝ էրիկ ունեցող . il est —. Elle est —. || գ. —. un —. Une —. 2. ա. երկկին. * երկրորդ անգամ կին առած :

Bigamie, ի. երկկնութիւն , երկամուսնութիւն , կրկնամուսնութիւն . il fut accusé de —. 2. երկկնութիւն . * երկրորդ անգամ կին առնուլն :

Bigarade, ի. Ծրունջ :

Bigaradier, ա. Ծրնջի, Ծրնջենի :

Bigarré, e, ած. խայտ, խայտաբղետ , խայտախաբիւ , խայտապի-

սակ , խայտպտուն. *նպլտուն , խաւտուտիկ «ալաճա». étoffe —e. Homme —. 2. փ. —, խառնաբան. vers —. Langage, style —.

Bigarreau, ա. կարծրակեռաս , քումակեռաս. սպիտակակարմիր կեռաս «տրպաղանի քիլագ» :

Bigarreautier, ա. կարծրակեռասի , քումակեռասի : [տուէ :

Bigarrement, ա. խայտաբղէ-

Bigarrer, ն. խայտացուցանել , խայտախառնել , խայտախառիլ գործել . — son ajustement, sa livrée. 2. փ. —. des plaques de nuages violacés bigarraient le ciel. (H. Taine.) —son discours de quelque plaisanterie. Ont-ils pu démêler toutes les nuances qui bigarrent la vie commune. (Volt.)

Se bigarrer, դ. խայտիլ , խայտախառիլ :

Bigarrure, ի. խայտուած , խայտուելիւն , խայտաբղէտուելիւն . il y a trop de — à cette robe. 2. փ. խայտուած . խառնուրդ այլազան իրաց . une effroyable —. Il y a de la — dans cet ouvrage.||Il y a de la — dans cette société, խառնամբոխ է ընկերութիւնդ. *ձէջն ամէն տեսակ մարդիկ կան . || — de style, խառնաբանութիւն ոճոյ. 3. յ. խայտուցք . *այլեայլ գոյնք փեսրոց որսի թռչնոց :

Bigattière, S. **Magnanerie**.

Bigaut, ա. եգ. որթատարկել . *այգի մշակելու տեսակ մի բրիչ :

Bige, ա. իլ. իս. երկաւար, երկձի. երկձի կառք. 2. ած. երկձի. un char, une voiture —, — կառք :

Bigelowie, ի. բ. բիգելովիա . բոյս ինչ Միացեալ Նահանգաց :

Bigéminé, e, ած. բ. երկրոյկ . *որ նոյն կոթունին վերայ երկու զոյգ կրտւանին . fleurs —es, — ծաղկունք . 2. ճ. —. fenêtre —e.

Bigemme, ած. բ. երկկոկոն, երկբողբոջ : [poirier —.

Bigène, ած. բ. երկծին , երկծիլ .

Bigénère, ած. բ. եւ բլ. երկսեռ . hybridité —.

Bigénérine, ի. կմ. երկսեռիկ . սեռ դասու ծակաբերից (foraminifères).

Bigibbeux, euse, ած. բ. երկկուզ . || —euses, ի. յ. սո. —ք . ենթաբաժին սեռի պրկորկի (épéire).

Biglanduleux, euse, ած. բ. երկգեղձուտ . hécatée —euse.

Bigle, ած. ֆ. S. **Louche**. 2. S. **Bicle**.

Bigler, ֆ. S. **Loucher**.

Biglesse, ի. շլուհի . շիլ կին :

Biglobuleux, euse, ած. բ. երկգնդակաւոր :

Biglochide, ի. բ. երկինդակ . ինդակ (glochide) կրկին :

Biglochidé, e, ած. բ. երկինդակեայ : [locuste —e.

Biglumé, e, ած. բ. երկծանծ .

Bignone, ի.բ. կլաթ. տունկ վիճակի, յատկիկանման ծաղկօք :

Bignoniacé, e, ած. բ. բիգնոնաւսեր . || —es, ի. յ. —ք . տոհմ երկպրտկ պատառիչ ծիլոց նախատիպ ունելով զբիգնոնիա :

Bignonie, ի. բ. բիգնոնիա . նախատիպ տոհմի բիգնոնասերից :

Bignonié, e, ած. բ. բիգնոնեայ . || —es, ի. յ. —ք . ցեղ տոհմի բիգնոնասերից :

Bignoniophylle, ա. բ. բիգնոնատերեւ . ազգ բրածոյ բիգնոնատերից :

Bignonne, S. **Bignone**.

Bigophone, ա. եժ. բիգոճայն . նուագարան ինչ քարտաշէն :

Bigorne, ի. ար. երկոտ . սալ երկեղջիւր «սալա էօրսիւ». 2. եգ. երկոտ, երկմատնի. տեսակ մի մարկել «չափա». 3. նւ. երկոտ . *տեսակ մի մկրատ , որով նաւծեփիչք կտրեն գամերու ծայրերն . || կմ. —. ժամակ միապատեան ի ձեւ խղնջան . || կշգ. —. * երկնոի փայտէ գաւազան որով կաշեգործք (corroyeur) ծալ մորթերն կճմլեն :

Bigorneau, ա. երկոտիկ . սալիկ երկեղջիւր . 2. կմ. երկոտիկ . ժամակ ինչ ուտելի. manger des —x.

Bigorner, ն. երկոտել . գործել զերկաթ ի վերայ երկոտի . il faut — l'anneau de cette clef. 2. կշգ. երկոտել . * երկոտով մորթերն ճմլել :

Bigot, e, ած. հոգեմոլ , գրապաշտ , գրապարիշտ . տարապայմանի պաշտօնեայէ՝ բարեպաշտ . il est —. Airs —s. Manières —es. 2. գ. —. c'est un —. Une vieille —e. Un franc —. Faire le —, — ձեւանալ :

Bigot, ա.եգ. S. **Bigorne**.

Bigote, ի. նւ. տկոտ . 2. եգ. —. բրիչ երկկող :

Bigotelle, ի. ոնչակալ . *պեխն վեր բռնող կաշիի կտոր :

Bigoterie, ի. հոգեմոլութիւն , գրապաշտութիւն . elle est d'une — ridicule. Toute sa religion n'est que —.

Bigotisme, ա. հոգեմոլութիւն , գրապաշտութիւն . բարք տարապայման եւ սնապաշտ բարեպաշտի . son — le rend grondeur.

Bigoudi, ա. խոպոպակ . *կաշեպատ գլանիկ կանանց մազն խոպոպելու :

Bigourette, ի. նւ. տկոտիկ . S. **Bigote**.

Bigrammique, ած. երկգծագոյն . lézard —.

Bigranulaire, ած. բլ. երկհատուած . hérisson —.

Bigraphe, ած. կրկնագիր . S. **Diplographe**.

Bigre ! մջ. ցծ. վա՛շ . —! c'est un peu cher. 2. ա. ֆ. մեղուապահ :

Bigrement, մ. ռ. յոյժ , կարի , շատ , սաստիկ . c'est — embêtant. (Gavarni).

Biguanidide, ա. տգ. երկթրուչնաղբնիդ . հիմն հանեալ բնաղբնինէ (guanidine). [բեռնաբարձ :

Bigue, ի. նւ. բեռնակայմ . կայմ

Biguer, ն. ֆ. S. **Troquer**.

Bihanie, ի. բ. բիհանիա . ազգ շուշանասերից :

Bihasté, e, ած. կ. երկնիզակաձեւ . rhinolophe —.

Bihebdomadaire, ած. երկեօթնեկեայ , կիսամսեայ . journal —, — օրագիր , երկեօթնեկեաներէ, կիսամսեաներէ :

Bihoreau (պիօրօ) ա. թ. կառաչուկ . ազգ տառեղան :

Bihydrate, ա. տգ. երկջրատ :

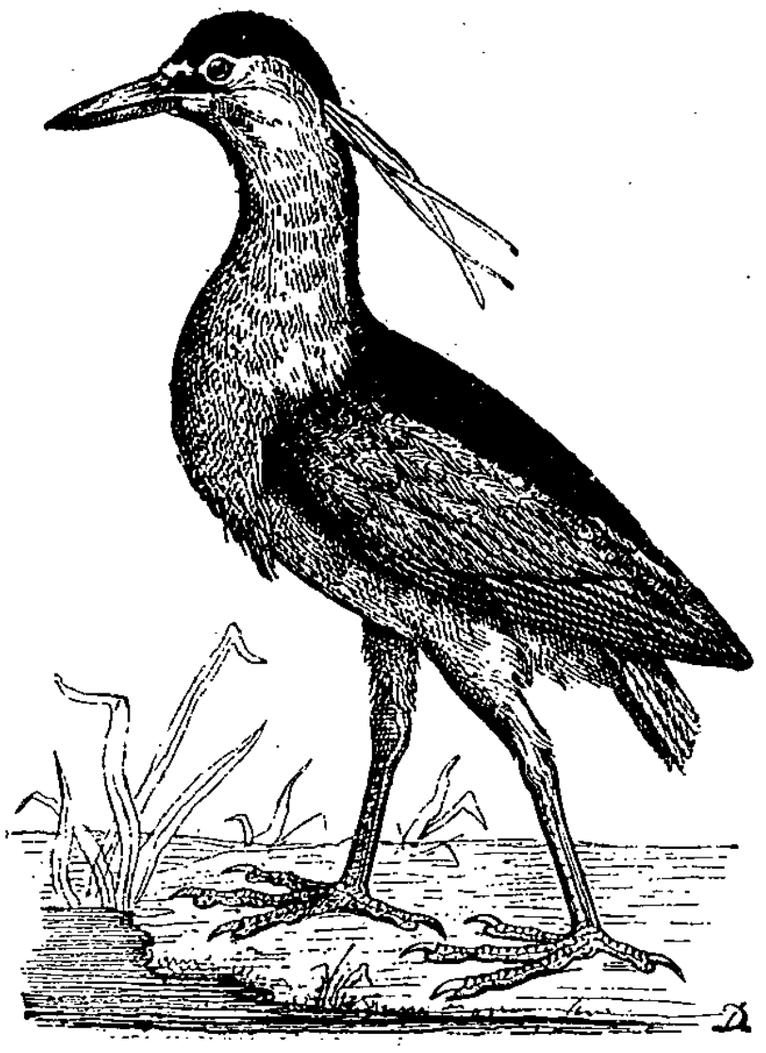
Bihydrique, ած. տգ. երկջրային :

Bihyposulfarsénite, ա. տգ. երկենթածծմբազառկիտ . — potassique.

Biiodure, ա. տգ. երկմանշուկ :

Bijon, ա. ծորառետին . ռետին ծորածոյ :

Bijou, ա. պակ . զարդ ծանրագին եւ նպատակագործ . acheter, vendre un —. Elle a de beaux —x. Aimer les —x. — en verre, ապակեպակ . 2. փ. —, գոհար . չքնաղ գեղեցիկ՝ սիրելի անձն՝ ինչ . cette maison, ce petit tableau est un vrai —. Petit —, պակիկ , գոհարիկ . || ը. —. ասի սիրուն եւ հլու մանկան. cet enfant est un —. C'est un — d'enfant.|| եւս ասի դեռահասակ եւ գեղեցիկ կնոջ. un joli —, գեղեցիկ գոհար. չքնաղագեղ կին՝ օրիորդ . mon —, գոհարդ իմ , չքնաղագեղդ իմ , նազելիդ իմ . un — de femme, գոհար՝

Bihoreau.

չքնաղ՝ չքնաղագեղ կին . quel — de femme, de mari ! որպիսի՛ չքնաղագիւտ կին , այր :

Bijouterie, ի. պակագործութիւն, պակավաճառութիւն. il s'est mis dans la —. 2. պակը , պակեղէնք , գոհարեղէնք . un bel assortiment de —. Toutes sortes de —s. || — en fin, en faux, en doublé, ոսկի , կեղծ , ոսկեզօծ —. || S. **Joaillerie**.

Bijoutier, ère, գ. պակագործ , պակավաճառ . || S. **Joaillier**.

Bijugué, e, ած. բ. երկլուծ , երկզոյգ . mélicoque —e.

Bijumeau, ած. եւ ա. հշք. երկերկուրիակ. 2. մգ. S. **Biceps.**

Bikécides, ա. յ. կ. խաւերնակք. *անոյշ ջրոց մէջ գոնուած տոհմ ջրաճճեաց :

Bikkie, ի. բ. բիկկիա. ծառ ինչ

Bilabié, e, ած. բպ. երկշուրթն, երկշրթնի. calice —. Corolle —e.

Bilamellé, e, ած. բ. երկմանի. stigmate —.

Bilan, ա. հաշուեգիր. 2. հաշուեկշիռ. faire son —, առնել զ— իւր. || déposer son —, մնանկանալ :

Bilatéral, e, ած. երկակողմանի, երկկողմնական. anthère —e. Lobes —aux. Feuilles —es. || իգ. —. պարտաւորիչ երկոցուն կողմանց. obligation —e. Contrats —aux.

Bilatéralement, մ. երկակողմնակի, երկկողմնապէս :

Bilboquet, ա. ոստոստիչն, խաղուրակ «հաճի եաճմազ». jouer au —. || փ. եւ բ. c'est un vrai —, *փոփոխամիտ՝ յեղյեղուկ մարդ մի է. || se tenir droit comme un —, * միշտ ոտքի վերայ կենալ. se retrouver toujours sur ses pieds comme un —, * միշտ կատուի պէս չորս ոտքի վերայ իյնալ, ամէն փորձանքէ ազատիլ. 2. դր. խազուրակ. գործի դրամահատից. || ճ. —. փոքրիկ քար քառակուսի. || գ. յ. —. գործի վարպետարդարաց. || ոզ. —. գործի ոսկեզօծչաց. || տպ. —. փոքրիկ տպագրութիւնք, որպէս այլազարտ, ազդագիր ...

Bile, ի. մաղձ, լեղի. mêlé de —, մաղձախառն. mouvement de —, մաղձայոյզք, *—ի շարժումք. qui a un mouvement de —, մաղձայոյզ, * —ն շարժած. émouvoir la —, յուզել զմաղձ, * —ն շարժել. être plein de —, մաղձալից լ. avoir la — en mouvement, մաղձայոյզ լ. rendre, vomir de la —, — փսխել. 2. փ. —, բարկութիւն, ցասումն. émouvoir, échauffer la —, յուզել, ջեռուցանել զ—, զայրացուցանել, * բարկացունել. décharger sa — sur qn., թափել՝ հեղուլ զ— իւր յոք՝ ի վերայ ումեք, պարսոխանալ լ. ma — s'échauffe, ջեռնու՝ ջերանի —ն իմ, զայրանամ. || se faire de la —, մաղձայոյզ՝ անհանգիստ լ., խռովիլ. ne vous faites pas de —. || Tempérer sa —, —ն քաղցնացնել, * բարկութիւնն բռնել. || — jaune, դեղին —. || — noire, սեւամաղձ, սեւամաղձութիւն «գարա սէվդա». հն. **Mélancolie.**

Bilharzie, ի. կ. բիլհարզիկ. սեռ մակաբոյծ որդանց մարդկան :

Biliaire, ած. մաղձական, մաղձային. pierre, concrétion —. Calculs —s, — մրուք, մաղձաքար. canaux —s. մաղձատար անցք. conduit —, մաղձատար փող՝ խողովակ. vésicule —, մաղձատար աման, մաղձանկալ. հն. **Vessie** կամ **Vésicule du fiel.** Appareil —, կազմարան —.

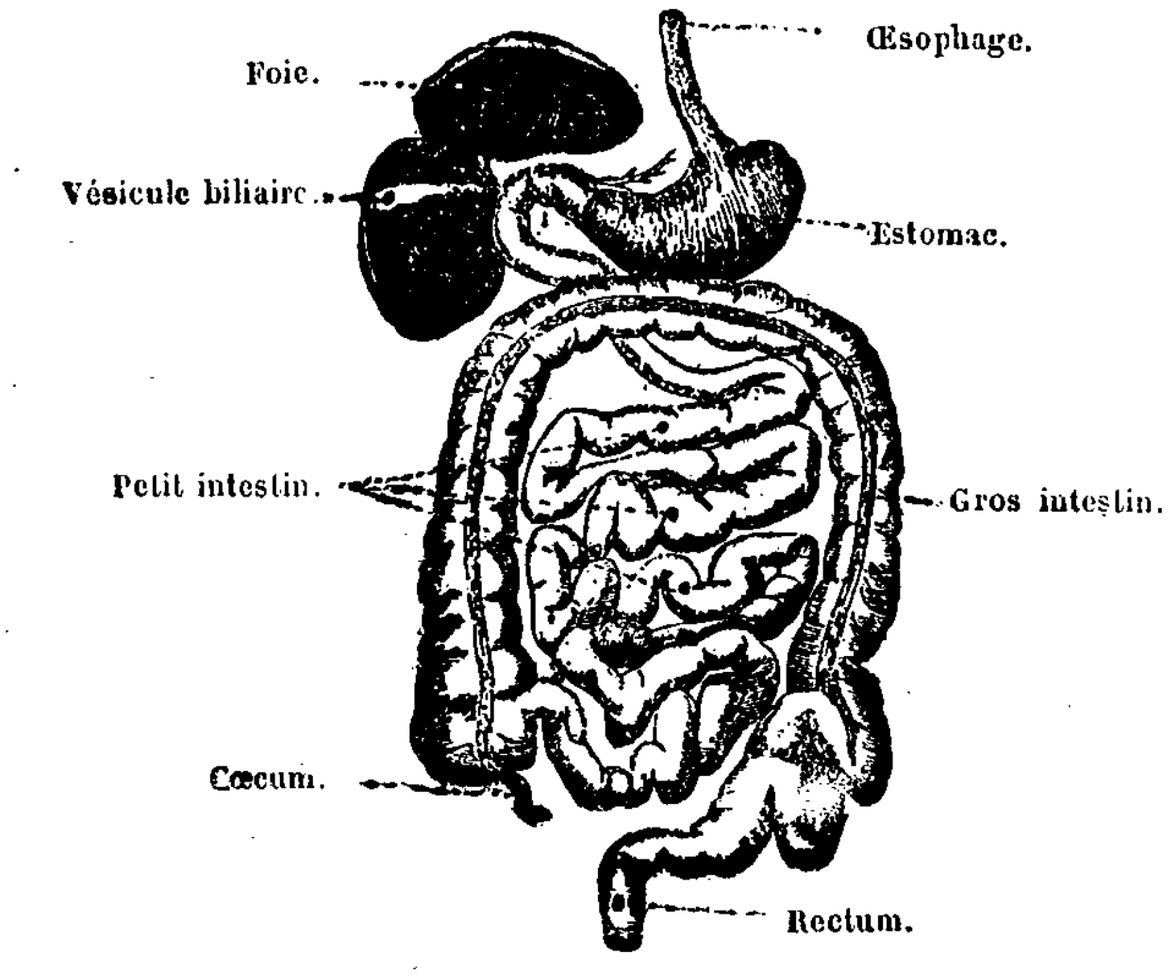
Biliation, ի. բժ. մաղձագործութիւն :

Bilichénate (քէ) ա. տգ. մաղձաքարքոսատ. գերաղ (sur-sel) ինչ :

Bilieux, euse, ած. բժ. մաղձուտ, մաղձալից, մաղձաւոր, մաղձայոյզ, *մաղձոտ. très —, բազմամաղձ. tempérament —. Complexion, personne, fièvre, maladie —euse. || գ. —. les — sont sujets à de grandes maladies. 2. փ. դառնամաղձ, բարկասիրտ, ցասկոտ. je suis — comme tous les diables. C'est un homme —.

Bilifulvine, ի. տգ. մաղձաշիկին. դեղին նիւթ հանեալ ի լեղւոյ եղին :

Bilifulvique, ած. տգ. մաղձաշիկային. acide —, — թթու. մաղձաշիկին անմաքուր :

Bilifuscine, ի. տգ. մաղձաթքին. թոխ գունաւորիչ նիւթ գտեալ ի մաղձական մրուրս :

Biligulé, e, ած. բ. երկաբիկ. S. **Lanière.**

Biliguliforme, ած. բ. երկաբիկանձեւ :

Bilihumine, ի. տգ. մաղձահողին. նիւթ հանեալ ի մաղձական մրրոց :

Bilimbi (պիլէնպի) ա. բիլինբի. հն. **Carambolier.**

Bilimbie, ի. բ. երկեզրի. բոյս ինչ:

Biline, ի. տգ. մաղձին. տարրն հանեալ ի մաղձէ :

Bilingue, ած. բպ. երկլեզու. *երկու լեզու ունեցող. 2. —, երկբարբառ, երկլեզուեան. inscription —. 3. երկլեզու, երկլեզուաբոս, savant —.

Bilioso-nerveux, euse, ած. բխ. մաղձաջղուտ. tempérament —.

Biliprasine, ի. տգ. մաղձականաչին. նիւթ գունաւորիչ կանաչ հանեալ ի մաղձային մրրոց : [յինս

Bilique, ած. տգ. լեզուամաղձա-

Bilirubine, ի. տգ. մաղձակարմրին. կարմիր գունաւորիչ նիւթ հանեալ ի մաղձական մրրոց :

Bilitère, ած. բ. երկատառ, երկգիր. je, il ... ես, նա ...

Biliverdine, S. **Biliprasine.**

Bill (պիլ) ա. օրինագիծ, առաջարկ օրինաց (յԱնգլիա). présenter un — à l'une des deux Chambres. || — d'indemnité, վճիռ անյանցութեան՝ անպատուհասութեան (տեսակ խորհրդարանի կոմսին յԱնգլիա). || փ. accorder à qn. un — d'indemnité, շնորհել ումեք զվճիռ անյանցութեան՝ անպատուհասութեան, արդարացուցանել. 2. օրէնք :

Billage, S. **Remorquage.**

Billard, ա. գունդվար, գնդվար «պիլարտօ». jeu de —, —, գնդվարախաղ. salle de —, գնդասրահ, գնդվարասրահ. jouer au —, faire une partie de —, — խաղալ. 2. գնդասեղան. սեղանն —ի. acheter un —. 3. գնդասրահ, գնդվարասրահ. montons au —. 4. եւ. գնդվար. վարսիչ գանգուած երկաթի. 5. Ծո. S. **Billaud.** 6. ած. ո. կաղ :

Billarder, չ. գնդվարել, երկիարել, երկմղել. * մի հարուածով երկու գունդ մղել. յա. **Queuter.** 2. ձվ. գնդվարել. * քալելու ժամանակ ձին սրունքն դուրս նետել. 3. գնդվարել. *ասի երբ եղին կատոշներն իրարմէ շատ բացուին. = ն. նե. գնդվարել. գնդվար երկաթի գանգուածով վարսել : [գործ :

Billardier, ա. ար. գնդվարա-

Billardière, ի. բ. բիլլարդենի. սեռ քարբեկեայց :

Billaud, ա. ճանճարդք. կռաճագ փայտ ծուչնորսաց :

Billbergie, ի. բ. բիլբերգիա. բոյս ինչ մշտադալար :

Billbergiées, ի. յ. բ. բիլբերգեայք. բաժին բրոմելասերից :

Bille (պիյլ) ի. գունդ, գնդակ (փղոսկրեայ գունդվար խաղի). — blanche, rouge. Décoller une —. 2. գնդակ, գնդիկ (քարեղէն). jouer aux —s, — խաղալ. jeu de —s, գնդակախաղ. || փ. être à —s égales, à —s pareilles, զուգամբցիլ. *մրցման մէջ իրարու հաւասար լ.

Bille, ի. կոճղ «պիլիւք». — d'acier, — պողպատի. հատոր պողպատի քառակուսի. 2. կանկիչ. գաւազան պնդելոյ գրեհինս. S. **Garrot.** 3. հգ. հայաստան. * խմորն տափկացունելու գաւազան. սա. **Rouleau.** 4. կշգ. ոլորկ. երկաթի գործի ինչ կաշեգործաց. 5. պ. ոստոստ. *երկու ծայրէն կտրած ճիւղ. 6. ար. ծակագործի(*ասեղ ծակելու). 7. նե. փերճ *ծայրն օղահանգոյց չուան :

Billebarrer, ն. բ. եւ սգբ. խայ-

տագունել. գոյնզգոյն գործել։

Billebaude (պիյլօտ) ի.բ. խառնաշփոթութիւն. cette assemblée est une vraie —. || A la —, մ. խառն ի խուռն, խառնաշփոթ, խառնափնդոր. tout cela s'est fait à la —.

Billebauder, չ. ո. խառնորսալ. խառնիխուռն՝ անկարգ որսալ շանց. les chiens billebaudent.

Biller, ն. նե. փերճել. *նաւածիգ ձիերն փերճի՝ օդաճանգոյց չուանի կապել. 2. կշգ. ոլորկել. *մորթն ոլորկով ոլորել քամելու համար. 3. կանկել. *կանկիչով հակերն՝ չուաններն սղնդել՝ սեղմել. 4. ճգգ. հայսատափկել. — la pâte.

Billet, ա. պիտակ, տոմս, տոմսակ, նամակիկ «Թէզքէրէ». écrire, recevoir un —, — գրել, ընդունել. — d'invitation, հրաւիրատոմս. — d'honneur, պատուատոմս. petit —, տոմսիկ. || — doux, սիրատոմս, սիրագիր, տաբիւագիր. écrire, recevoir un — doux. ||— de faire part, ազդագիր. 2. տոմս, տոմսակ «պիլէԹ». — de spectacle, տեսարանատոմս. — de bal, պարահանդէսատոմս. — de concert. — de faveur, շնորհատոմս. — d'entrée, մտատոմս. — de loterie, վիճակատոմս. — donné, ձրիատոմս. prendre un — au bureau. 3. տոմս, մուրհակ, պարտամուրհակ «Թահվիլ, Թէմէսսիք», faire un —, — առնել. souscrire un — pour telle somme. Négocier, escompter, endosser, acquitter, payer, rembourser un —. On trouvera de l'argent sur son —.||— au porteur, առբերատոմս. — հատուցանելի առբերողն. || — à ordre, պարտատոմս, պարտամուրհակ «պօնօ». || — de banque, տեղանատոմս, դրամատոմս. payer en —s de banque, տեղանատոմսիւ հատուցանել. || — de change, դրամագիր. 4. տոմս, տոմսակ, քուէվուղԹ. — blanc, անգիր՝ անանուն —. 5. տոմս, հրամանագիր. — de logement, բնակատոմս. — de garde, պահակատոմս. 6. տոմս, վկայագիր. — de confession, խոստովանատոմս, վկայագիր խոստովանուԹեան, խոստովանագիր. — de santé, — առողջուԹեան, առողջագիր. || — d'afforestement, անտառավարագիր. պտոնագիր անտառավարուԹեան. || — à la Châtre, խոստմնագիր հատատարմուԹեան. ah! le bon — qu'a la Châtre, *Տը լա ՇաԹռ մարդին Ծող պահէ հատատարմուԹեան խոստմնագիրս. քանիի՞ կ'առնուս խոստումն։

Billeter, տ. **Étiqueter.**

Billeteur, ա. նե. վարձաբաշխ. *նաւաստեաց վարձն բաշխող։

Billetier, ա. տոմսակաբաշխ «պիլիէԹճի»։

Billette, ի. բաժագիր. քնկալագիր տուեալ ի մաքսատունն. 2. բաժանիշ. 3. կիզափայտ, չաուելի։

Billevesée, ի. բ. բարբաջանք, աղճատանք, *փուճուճուճ խօսք. il traite de —s tout ce que nous croyons. Il nous a entretenus de —s. Tout ce qu'il dit n'est que —. C'est pure —. 2. ցնորական՝ խօլական խորհուրդք, բանդագուշանք. cet homme se nourrit de —s. Il fait imprimer toutes les —s qui lui passent par la tête. Personne n'ajoute foi à vos —s.

Billharzia, ա. բբ. բիլհարցիա. տես Ներակերպից (nématoïdes).

Billie, ի. բ. բիլիա. ազգ օճառատեսից (sapindacées).

Billion (պիլիօն) ա. երկիլիոն, հազար միլիոն. հն. **Milliard.**

Billon (պիյեօն) ա. պղնձադրամ. monnaie de —. Des tas de —. 2. խոտանդրամ. *խոտան՝ չանցուկ սուակ. 3. խոտանդրամից. *խոտան դրամներն տարուած տեղն. envoyer au —. 4. փ. խոտան՝ անպիտան ինչ. hors Paris, je mets tout au —.

Billon, ա. եգ. ոստ, հոլոստ. *երկայնածիգ հոլակոյտ արօրով բարձրացուցած. former des —s. Relever un terrain en —s, ոստածել բարձրացուցանել զգետին։

Billonnage (պիյլեոնաժ) ա. ար. խոտանադրամումն. *շահաւաճառուԹիւն խոտան՝ չանցուկ դրամոց. il a été puni pour —. 2. խոտանադրամումն. ընտրուԹիւն աւելակշիռ դրամոց ի հալումն. || —. գնումն ոսկի կամ արծաԹի դրամոց ի հալումն կամ յարտաձուԹիւն. 3. եգ. ոստումն։

Billonnement, տ. **Billonnage,** ար.

Billonner, ն. խոտանադրամել. առնել տուրեւառ խոտան դրամոց. 2. —. *ոսկի եւ արծաԹի ստակ գնել ուրիշ երկիր տանելու կամ հալեցնելու. 3. եգ. ոստել. հերկել ոստածել։

Billonneur, ա. անարգդրամիչ, խոտանդրամիչ, խոտանդրամաշահ. որ առնէ զտուրեւառ խոտան դրամոց. *գէշ ստակ քշող։

Billot, ա. կոճղ «բիլօ». — de cuisine, — խոհանոցից. couper, hacher de la viande sur un —. Le — d'une enclume. 2. —(գլխատուԹեան). il mit sa tête sur le —, et reçut le coup fatal. || բ. J'en mettrais ma tête, ma main sur le —, *գլխոյս վերայ կ'երաշխաւորեմ. 3. փ. եւ բ. կոճղ, կոճղագիրք. *կարճ ու սաստիկ հատ գիրք. achetez ce —. Voilà un beau —. 4. ար. պայտարակոճղ. *պայտարաց սայլն վերան դրուած կոճղ. 5. քարուանակոճղ. *ներքան ճնճղու համար կօշկակարաց սայլն վերան դրուած կոճղ. 6. փողափայտ. վզափայտ. *արօտատեղին չելլելու համար եզին՝ կովուն վիզն դրուած հատ փայտ. 7. ձ. կոճղիկ. *ախոռին մէջ ձիուն փողափոխին (longe) անցուցած փայտի կտորն. 8. կողափայտ. *ձիերն դիւրաւ կամ կարգաւ տանելու համար կողերուն դրուած գաւազան։

Billotée, ի. կոճղաբեռն. *վաճառելու համար չափ մի ձուկ. acheter une —. || A la —, մ. —. vendre le poisson d'un étang à la —.

Bilobé, e, ած. բպ. երկբոյԹ, երկբլԹակ. || տ. **Dicotylédoné.**

Bilobite, ի. բ. երկբոյԹաբոյս. տես բրածոյ լօսից։

Bilocation, ի. աբ. երկտեղուԹիւն. *ներկայուԹիւն նոյն անձի երկու տեղ միանգամայն ի նոյն ժամուս

Biloculaire, ած. բպ. երկխորշ, երկխորշաւոր. légume, baie, feuille —.

Bilogie, ի. երկբանուԹիւն. *երկու որոշ մասն ունեցող երկ. l'Odyssée, seconde partie de cette grande — poétique. [trochile —.

Bilophe, ած. Ք. երկյոպոպ.

Biloquer, ն. խորաձերկել. *ձմեռ չեկած հողն խոր հերկել. — un champ, — գարուն։

Bilunulé, e, ած. ձբ. երկմահիկ. *մահիկաձեւ երկու բիծ ունեցող. labre —.

Bimaculé, e, ած. բ. երկբիծ, երկարատ. *մարմնոյն գունէն տարբեր երկու բիծ ունեցող։

Bimalate, ա. ոգ. երկինձնօրատ. — zincique.

Bimane, ած. բպ. երկձեռնի. l'homme est le seul animal —. || ա. —. l'homme est un —.

Bimargarate, ա. ոգ. երկմարգարատ. — potassique.

Bimarginé, e, ած. բպ. երկեզր։

Bimastoïdien, enne, ած. մկ. երկպտկակերպ։ [քոս)։

Bimater, ա. ցբ. երկմայր (Բակ-

Bimbelot, ա. խաղկոց, խաղալիկ (տղայոց). 2. —, չնչին ինչ։

Bimbeloterie, ի. խաղկոցագործուԹիւն, խաղկոցավաճառուԹիւն, խաղալիքագործուԹիւն, խաղալիքավաճառուԹիւն «օյունճագընըզ». 2. խաղկոցք, խաղալիկք. acheter de la —. —s d'Allemagne. 3. խաղկոցարան. 4. փ. խաղկոց. չնչին ինչ՝ իր. petite caisse remplie de chapelets et autres —s semblables.

Bimbelotier, ère, խաղկոցագործ, խաղկոցավաճառ, խաղալիքագործ, խաղալիքավաճառ, խաղալկագործ, խաղալկավաճառ։

Bimensuel, elle, ած. երկամսեայ. revue —elle.

Bimestre, ած. երկամսեակ. 2. ա. —, երկամիս. un —. Le prochain —.

Bimétallique, ած. երկմետաղական։

Bimétallisme, ա. երկմետաղուԹիւն։

Biméthylurée, ի. ոգ. երկմեԹիլամիզակ։

Bimétrique, ած. երկչափական։

Bimidial, e, ած. եչ. երկմիջական, երկմիջին։

Bimilliard, ա. Ք. երկերկիլիոն, երկմիլիարդ։

Bimillion, ա. երկմիլիոն։

Bimixte, ած. երկախառն։

Bimolybdate, ած. ոգ. երկարճիճատ։

Bimorphe, ած. երկկերպարան։

Bimoucheté, e, ած. երկխայտուց։

Bimucroné, e, ած. բպ. երկծայր երկծայրի. cellépore —e.

Binage, ա. եգ. կրկնաբօրումն. donner un —, կրկնաբօրել. 2. երկպատարագ, կրկնապատարագ. *մի

օրուան մէջ երկու պատարագ մատուցանելն քան Լատինաց . ce prêtre a obtenu le —.

Binaire, ած. Եք. երկուորական, երկական, երկեակ, կրկնակ, երկակ . կազմեալ յերկուց միաւեանց . nombre —, — Թիւ, երկեակ, երկակ . || ա. —. deux —s font le quaternaire. (Pascal) 2. ագ. —, երկատարր, երկատարը . յօդեալ յերկուց տարերց . une combinaison —. 3. եժ. —, երկամանակ . mesure —.

Binard, ա. բեռնար . * չորս հատարաբերեալ անուով բեռնակիր սայլ:

Binauriculaire, ած. մգ. երկականչեայ : [Spyridie.

Bindère, ի. բ. բինդերի . հն.

Bine, ի. եգ. կրկնարօր . գործի կրկնարօր առնելոյ :

Binée, ի. եգ. կերտաշտիկ. * կովերու կերակուր տալու տաշտիկ :

Binement, ա. եգ. կրկնարօրումն:

Biner, ն. եգ. կրկնարօրել, կրկնարօր առնել, *կրկին հերկել. — un champ. 2. պ. հողակակղել . *բրիչով հողն քրքրել .

Biner, չ. երկպատարագել (լատին քահանային). *երկու պատարագ մատուցանել նոյն օրուան մէջ. ce prêtre a —é.

Se biner, դ. եգ. կրկնարօրիլ, կրկնարօր լ. cette terre se bine, s'est binée. [—. Feuille —e.

Binervé, e, ած. բ. երկջիլ. pétale

Binervulé, e, ած. բ. երկջիլիկ :

Binet, ա. մոմառարօ . ճրագարերան որով մինչեւ ցյատակ վառի ճրագն . mettre une bougie sur le —. || գա. **Brûle-tout.**

Binette, ի. եգ. կրկնարօրակ . փոքրիկ կրկնարօր. 2. բ. ճարպագլուխ . ճարպիկի գլուխ . les —s contemporaines. [(գործի) :

Bineur, ա. եգ. կրկնարօրիչ

Biniflore, ած. բ. երկծաղիկ :

Biniou, ա. եժ. տկզար (Պրբիաներ) :

Binitrate, ա.տգ. երկբորակատ :

Binitrobenzide, ի. տգ. երկբորակածնբրին . մարմին արտադրեալ ազդեցութեամբ բորակային Թթուոյ ի վերայ ածնբրնի (benzine) :

Binitronaphtaline, ի. տգ. երկբորականաւթին . արտադրութիւն կալոյ հանաճխոյ : [կաւոր :

Bino-annulaire, ած. երկմանեխ-

Binoche, ի. եգ. անդոց . բրիչ ինչ երկնդի : [շակել անդոցով :

Binocher, ն. եգ. անդոցել . մբ-

Binochon, ա. եգ. անդոցիկ :

Binocle, ա. երկաչեայ, ձեռնակոց . porter un — suspendu à un cordon. Acheter un —. || հն. **Diophtalme.**

Binoculaire, ած. երկականի, երկաչեայ . télescope, vision, animal —.

Binoculé, e, ած. բպ. երկաչի . *երկու աչք ունեցող . || ա. յ. les —s, —ք . — միջատք :

Binoir, ա. եգ. կրկնարօրոց :

Binom, ա. բ. երկանուն (որպէս Marc-Aurèle).

Binôme, ա. հհ. երկբաշխ . *բանակ կազմեալ յերկուց մասանց եւ իրարու կմիանան նշանով յաւելման (+) կամ բարձման (—), որպէս Ա+Բ կամ Ա—Բ:

Bino-quadri-unitaire, ած. երկքառամիաւոր . baryte sulfatée —.

Binosénaire, ած. հբ. երկվեցեակ . chaux carbonatée —.

Binot, տ. **Binoir.**

Binotage, ա. եգ. կրկնարօրոցումն :

Binoter, ն. եգ. կրկնարօրոցել . մշակել կրկնարօրոցով . — une terre.

Binoternaire, ած. հբ. երկերբեակ :

Binotis (Թի) ա. եգ. կրկնարօրոցած. *կրկնարօրոցով հողոյն տրուած ձեւն :

Bino-tri-unitaire, ած. հբ. երկեռամիաւոր . chaux carbonatée —.

Bio... յն. նմ. որ նշանակէ կեանք, կենա... կենաս...

Biocellé, e, ած. բպ. երկաչիկ :

Biochimie, ի. տգ. կենսալուծումն:

Biochimique, ած. կենսալուծական . force —.

Bioculaire, տ. **Binoculaire.**

Biodynamique, ի. կենսազօրութիւն . դրութիւն կենսական զօրութեանց :

Biogène, Biogénique, ած. բն. կենսածին, կենածին :

Biogénie, ի.բն. կենսածնութիւն:

Biognose, ի.բժ. կենսագիտութիւն:

Biographe, ա. կենսագիր . պատմագիր վարուց ուրուք :

Biographie, ի. կենսագրութիւն, կենսագիր, կենցաղականն. faire la — d'une personne, առնել գ— ուրուք . une — exacte, complète, incomplète, impartiale, véridique. Dans la —, l'homme se produit tout entier. La — universelle.

Biographié, e, անց. կենսագրեալ. actrice —e. 2. գ. —ն. le —, la —e, — : [— գր.

Biographier, ն. կենսագրել .

Biographique, ած. կենսագրական. notice, dictionnaire —. Recherches, détails —s.

Biographiquement, մ. կենսագրապէս :

Bioléate, ա. տգ. կրկնիւղատ . — potassique.

Biologie, ի. բն. կենսաբանութիւն, կենսախօսութիւն :

Biologique, ած. բն. կենսաբանական, կենսախօսական . phénomènes —s.

Biologiser, չ. կենսաբանել, կենսախօսել :

Biologiste, Biologue, ա. կենսաբան, կենսախօս :

Biomancie, ի. կենսահմայութիւն, կենսահմայութիւն :

Biomantique, ած. կենսահմայական, կենսահմայական :

Biomètre, ա. կենսաչափ :

Biométrie, ի. կենսաչափութիւն :

Biométrique, ած. կենսաչափական :

Bion, ա. պ. գեղորկ . շառաւիղ տնկոց . — d'artichaut. 2. ապակեհատ (գործի) : [դունգն :

Bionguiculé, e, ած. բպ. երկե-

Bionner, ն.պ. գեղորկել. *տունկն երկուքի բաժնել զօրացունելոյ համար:

Bionomie, ի. կենսօրէնութիւն . գիտութիւն օրինաց կենաց :

Bionomique, ած. կենսօրինական:

Biophilie, ի.բժ. կենսասիրութիւն. բնազդ պահպանութեան կենաց :

Biophloé, ա. մբ. կենսակեղև . սեռ բառայօդ փայտակերպ պատենաւեից:

Biophyte, ի. բ. կենսատունկ . սեռ տոհմի Թթուկեայց (oxalidées).

Bioplasme, ա. բժ. կենսակազմ . *նիւթն կազմակերպեալ: [կազմային:

Bioplastique, ած. բն. կենսա-

Bioscope, ա. բժ. կենսադէտ :

Bioscopie, ի. բժ. կենսադիտումն. դիտողութիւն կենաց եւ երեւութից :

Biosphère, ի. բն. կենսագունդ :

Biotaxie (Թաքսի) ի. կենսակարգաբանութիւն . ճիւղ կենսաբանութեան : [բանական :

Biotaxique, ած. կենսակարգա-

Biote, ի. բ. կենսղուտ. սեռ ռեսնաթեր ծառոց :

Biotechnie (Թէքնի) ի. կենսարուեստ. արուեստ գիտութիւն կենաց:

Biotechnique, ած. կենսարուեստական :

Biothanate, գ. բանամահ . բանի մահուամբ մեռեալ : [դալար :

Biotie, բ. բիոտիա. տունկ միշտ-

Biotine, ի. հբ. բիոտին . հանային գոյացութիւն Վեսուվի :

Biotique, ած. բն. կենսական :

Biotite, ի. հբ. կենսաքար :

Biotomie, ի. կենսատրոհ. գիտութիւն տրոհելոյ՝ վերլուծելոյ զամենայն կերպս կենաց :

Biotomique, ած. կենսատրոհական:

Biovulé, e, ած. բ. երկսերմնիկ . * երկու սերմնիկ (ovule) ունեցող . euphorbiacées —es.

Bioxalate, ա.տգ. երկԹթնգկատ. — potassique.

Bioxalhydrate, ա. տգ. երկԹթնգկաջրատ :

Bioxyde, ա. տգ. երկԹուխդ, երկոքսիդ . — uranique.

Bipaléolé, e, ած. բ. երկՓեփիկ . lodicule —e.

Bipalmé, e, ած. բ. երկկողք :

Bipalpé, e, ած. մ. երկբողկուկ :

Bipapillaire, ի. կմ. երկպտուր . ազգ պարեգօտաւոր (tunicien) կակղամորթոց . || տ. **Papille.**

Biparasite, ած. բպ. երկմակաբոյծ. *մակաբուծի մի վերայ ապրող :

Bipariétal, e, ած. մգ. երկկողմնական :

Biparti, e, ած. բպ. երկմասն, երկբաժին . * երկու բաժնուած . feuille —e.

Bipartible, ած.ռ. երկբաժանելի :

Biparti-lobé, e, ած. բ. երկբլուրակ :

Bipartition, ի. երկամասնութիւն,

հրկրաժանումն . * երկու մասն բաժանուիլն : [բաժնե :

Bipectiné, e, աճ. մբ. երկատնո-

Bipédal, e, աճ. երկոտնաչափ . des troncs bipédaux.

Bipède, աճ. կ. երկոտանի , երկոտնեայ , երկնիւ . 2. ա. բ. —. l'homme est un —. 3. ձբ. — antérieur, երիք , Քանուլք . * ձիոյն առջեւի երկու ոտքն . — postérieur, ետիացք , ետացիք , ետացանք . *ձիոյն ետեւի ոտքն : [երկվաիան:

Bipelté, e, աճ. խբ. երկատոպար,

Bipenne, աճ. կ. երկնիւ . les insectes —s, — միջատք . կգ. les —s, —բ. հն. **Diptères.** 2. ի. բեկչոր . տատպր երկասլրի՝ երկբեւան. une —.

Bipenné, e, աճ. բպ. երկնեւեան:

Bipennule, s. **Bipinnule.**

Biperforé, e, աճ. բպ. երկճակ :

Bipétalé, e, աճ. բ. երկթերթ :

Biphényle, ա. տգ. երկփենուսա:

Biphosphate, ա. տգ. երկլուսաթթուս :

Biphosphite, ա. տգ. երկլուսաթթու . — barytique. [կրուկ :

Biphosphure, ա. տգ. երկլուսա-

Biphylle, ա. մբ. երկտերեւ. սեռ պատենաՔեւ փայտակերք միջատաց :

Biphyllocère, ա. մբ. երկտերեւեղջիւր . սեռ հնգաչյոդ պատենաՔեւից : [քից . feuille —.

Bipinnatifide, աճ. բ. երկնեւա-

Bipinnatipartite, աճ. բ. երկնեւաբաժ : [Քեւաիատ :

Bipinnatiséqué, e, աճ. բ. երկ-

Bipinné, e, աճ. բ. երկկողմն . feuille —e.

Bipinnule, ի. բ. երկփետրիկ . սեռ տոհմի խոլորձնեայց : [երկճալ :

Biplié, e, Biplissé, e, աճ. բ.

Biplombique, աճ. տգ. երկկապարային . chromate —.

Biplumé, e, աճ. բպ. երկփետուր . aréthuse —e.

Bipointu, e, s. **Bimucroné.**

Bipolaire, աճ. բգ. երկբեւեռ :

Bipolarité, ի. բգ. երկբեւեռուՔիւն . — d'un aimant.

Biponctué, e, աճ. երկկէտ :

Biporeux, euse, աճ. բ. երկճակուտ : [լիային . borate —.

Bipotassique, աճ. տգ. երկկա-

Biprimaire, աճ. տգ. երկնախնական : [ճակղմն:

Biprisme, ա. բգ. երկհատուա-

Bipropargyle, ա.տգ. երկաբճաՔապրոպուսա.հն. **Dipropargyle.**

Bipupillé, e, աճ.կ. երկբիբ. ||—s, ա. յ. ձբ. —բ. ցեղ տոհմի կիպրինակերպից : [դաւաբա, երկկայծուկիլ :

Bipustulé, e, աճ. բպ. երկհա-

Bipyramidal, e, հբ. երկբրգածեւ:

Bipyridile, ա.տգ. երկպիրիդիլ :

Biquadratique, աճ.հհ. երկքառեակ , երկքառակուսի . équation —.

Biquartz, ա. բգ. երկքուարց :

Bique, ի. ը. այծ. հն. **Chèvre.** Une — blanche, noire.

Biquet, ա. ուլ , ամիկ , այծուկ , *բոխկ . արու ձագ այծու . հն. **Chevreau.** 2. կշիռ (ոսկւոյ եւ արծաԹոյ) «ալԹըն վեցնէսի» :

Biqueter (je biquette, n. biquetons, ils biquettent ; je biquetais ; je biquetterai] չ. ծնանիլ՝ ձկնիլ այծու . notre chèvre biquette, biquettera. 2. կշռել զոսկի, զարծաԹ : [այծու:

Biquette, ի. ը. ալոջ . * էգ ձագ

Biquier, ère, գ. ուլարաճ , այծարաճ , ուլարաճուհի, այծարաճուհի :

Biquinoléyle, ա.տգ.երկքինուլին:

Biquotidien, enne, աճ. երկհանապազօրեայ , երկօրեայ . un accès de fièvre —.

Birambrot, ա. գարեջրաՔան . *տեսակ մի Քան :

Biramé, e, աճ. ձբ. երկՔեղեակ :

Birayé, e, աճ. երկգծագոյն :

Birbe, ա. ռ. նտ. բուրդմօրուք , ճեր : [ը. Քաչնախոտ :

Bird-grass (պըրտկրաս) ա. անգ.

Biréfringence, ի. բգ. երկբեկումիւն , երկրեկբեկումիւն :

Biréfringent, e, աճ. բգ. երկբեկ, երկբեկբեկիչ :

Birème, ի. հխ. երկՔի. ցուկանաւ երկկարգեան Քիովք . 2. երկՔի, զուգաՔի . *երկու Քիով նաւակ :

Birette, ի. եգ. դրուճ . * տեսակ մի տրմուխ : [գի տասնոտանոց :

Birgue, ա. խբ. ճորկ . սեռ կար-

Birhomboèdre, ա. հբ. երկտասանկիւնանիստ :

Birhomboïdal, e, աճ. հբ. երկտասանկիւնակերպ . fer oligiste —.

Biribi, ա. խալաթիկ . խաղ ինչ բախտի . jouer au —, — խաղալ :

Birloir, ա. ն. պսակակալ (պատուհանի) :

Birolie, ի. ը. բիրոլիա. սեռ տոհմի ալատնեայց (élatinées).

Birostré, e, աճ. բպ. երկկտուց :

Bis, e, աճ. Ցուխ , Քխորակ , սեւագորշ «էսմէր». pâte —e. Pain —, Ցուխ՝ սեւ հաց . || pain —blanc, սպիտակասեւ հաց . || ը. changer son pain blanc en pain —, * լաւագոյնն լաւի հետ փոխել . || ը. cette femme est —e, elle a la peau —e, le teint —, Ցուխ , ՔսամորԹ, Քսագոյն է կինդ . 2. ա. Ցուխն . le — de la farine.

Bis (պիս) մջ. կրկի՛ն , կրկնի՛ . crier, demander —, — գոչել , կարդալ. tout le parterre a crié —. Tous les spectateurs ont demandé — . —, — ! կրկի՛ն , կրկի՛ն . 2. ա. կրկին , կրկնուԹիւն . les —, —ը. ce couplet a eu les honneurs du —. Mériter le —, կրկնուԹեան արժանանալ . 3. մ. կրկին , կրկնակ . numéro 5 —.

Bisacramentaux, ա. յ. երկխորհրդեանք *աղանդաւորք որք երկու խորհուրդ միայն կ'ընդունէին, մկրտուԹիւնն ու հաղորդուԹիւնն :

Bisage, ա. կրկներկ . կրկին ներկումն :

Bisaïeul (պիզայէօլ) ա. նախահաւ , նախապապ . հայր հաւու կամ հանոյ, *ջոջապապ , եռապապ « տէտէնին , պէօյիւք անանըն պապասը ». — paternel, maternel. Ses —s vivent encore.

Bisaïeul, e, աճ. ճերաճեր , վաղեմի . vous n'aimez que les beautés —es. (Le Sage.)

Bisaïeule, ի. նախահիան , նախահիանի , նախատատ , * ջոջմամ , եռմամ . մայր հաւու կամ հանոյ «տէտինին, պէօյիւք անանըն անասը»:

Bisaiguë, s. **Besaiguë.**

Bisaille, ի. հցգ. երմուկ . պիւր հասարակ եւ Քխագոյն . 2. եգ. —. խառնուրդ վարսակի, գորշ ոլոռան (pois gris) եւ վգան (vesce) ի կեր հաւուց , աղաւնեաց եւ ձիոց :

Bisailler, չ. Քխանալ, գորշանալ:

Bisalterne, աճ.հբ. երկհամադիր:

Bisannualité, ի. երկեմնուԹիւն:

Bisannuel, elle, աճ. երկամեայ, երկեմեան . * ամէն երկու տարին եկող . phénomène —. Fête —elle. 2.բ. երկամեայ , երկամակեաց . * երկու տարի միայն ապրող . plante —elle, բոյս —:

Bisbille (պիսպիյլ) ի. ը. պիզմ . կապ՝ կռիւ ՔեՔե . * վճխտուկ «խըրխըր». être en —, խառն կալ՝ է. cette femme est toujours en — avec son mari, avec ses voisines. Ils ont eu une —. Ils ont eu quelques —s ensemble.

Biscaïen (պիսքայէն) ա. բիսկայիկ , բիսկահիրացան . * երկայն ու հասու հրացան . 2. բիսկայիկ , բիսկագնդակ . * հաւկիի չափ գնդակ :

Biscaïen, enne, աճ. եւ գ. Բիսկայեցի , Բիսկայուհի . 2. ա. բիսկայերէն . բիսկայեցի լեզու :

Biscaïenne, ի. բիսկակ , բիսկանաւակ. նաւակ ինչ սրաճայր երկուսոեր :

Bischof (պիշօֆ) ա. պիշոֆ , հաժեմգինի . *շաքարախառն եւ համեմախառն տաք գինի :

Bischoffie, ի. ը. բիշոֆիա. սեռ տոհմի կաղնչաննեայց :

Bischoffiées, ի.յ.բ. բիշոֆիեայք. ենԹացեղ ցեղի տերեւաճաղկեայց (phyllanthées).

Biscornu, e, աճ. աննիւեղ , այլանդակ , աննոռնի , տձեւ . ce pain est tout —. Bâtiment —. 2. փ. եւ ը. —, աննահ . idée —e. Esprit, style, raisonnement, projet —.

Biscotin, ա. կակուճ, պաքցամատիկ « ուՀքաք կէյլէք » :

Biscotte, ի. փռնչոր , հացիփիկ « կէվրէք » :

Biscuit, ա. դոն , պաքսիմատ , պաքցամատ « փէքսիմէԹ , կէվրէք ». tremper, casser, faire du —. || փ. s'embarquer sans —, աննոշակ յուղի անկանել , *բաւական պաշար չառած ճամբայ ելնել ||փ.*անպատրաստ գործի ձեռնարկել. 2. դոն, շաքարահաց. կակուճ պան շաքարախառն « շէքերլի կէվրէք» . — à la cuiller, դրգալադոն . 3. դոն , պաքցամատ . զանգուած՝ կաւ քրտի եւ խեցագործի . || —. կրկնեի՝ Քրծեալ յախճապակ . figure de —, դոնեայ՝դոնագործ դէմք. Une pendule de — de Sèvres.

Biscuiter, ն. ար. երկեփել . կրկին եփել . — une tuile, un vase.

Biscuiterie, ի. դոնարարուԹիւն, պաքցամատագործուԹիւն :

Biscutellatées, ի. յ. բ. պնակենեայք . ենԹացեղ ախտնեայց :

Biscutelle, ի. բ. պնակեն .

սեռ ոտիմի խաչաթևերից ի ցեղէ ափխունեայց (Unlaspidées).

Biscutellées, ի. յ. բ. պնակենեայք. հատուած ափխունեայց նախատիպ ունելով զպնակենի :

Bise, ի. հիւսիսի . հոդմ հիւսիսային « փոթեազ ». j'entends souffler la —. — orageuse, froide. 2. քթ. —, ձմեռն . 3. ձբ. հնդաբ . Փիւնոսի նըման ձուկ :

Biseau, ա. շեղակ , շեղեզր . շեղակտուր եզր . en —, շեղակածեւ . taillé en —, շեղահատ , շեղակտուր .

faire un — à une glace, շեղակել , շեղեզր առնել զհայելի . couper, tailler une glace en —, շեղակել , շեղեզր հատանել զհայելի . 2. շեղակ. շեղասայր գործի . le tranchant de cet outil est en —, շեղասայր է գործիդ . 3. տպ. շեղակ . * շարուած երեսներն բռնող փայտի կտոր. 4. անբ. շեղակ. *ձիու սմբակին ներսի երեսն ջրոդանի պէս փորուած . 5. ակգ. շեղակ . * ադամանդի երեսի կողմն . un diamant épais de —. 6. S. **Baisure**.

Biseautage, ա. շեղակումն , շեղահատումն . le — du verre.

Biseauté, e, ած. շեղահատ , շեղակտուր , շեղեզր . cartes —es, շեղահատ՝ շեղեզր խաղաթուղթ :

Biseauter, ն. շեղակել , շեղեզրել , շեղահատել . — des cartes à jouer, — զխաղաթուղթս :

Biseauteur, euse, գ, շեղակիչ , շեղեզրիչ . 2. — խաղաթղթոց , խաղագող :

Bisecondaire, ած. տգ. երկերկ-

Biséculaire, ած. երկդարեան :

Bisegmentable, ած. երկհատուածելի . * երկու հատուածի բաժնուող :

Bisegmentation, ի. երկհատումն :

Bisegmenter, ն. երկհատուածել:

Bisel, ա. տգ. կրկնաղ :

Biséléniate, ա. տգ. երկսելենեատ:

Bisélénite, ա. տգ. երկսելենիտ :

Bisélèniure, ա.տգ. երկսելենուկ:

Bisellement, ա. հբ. շեղահատումն (բիւբեղաց) :

Bisepté, e, ած. բ. երկանջատ :

Biséqué, e, ած. երկբաժին :

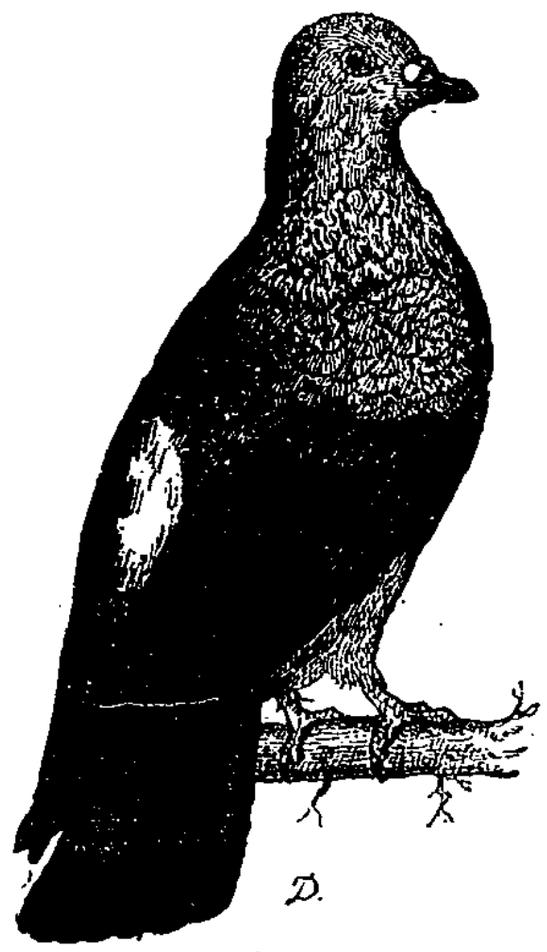
Biser, չ. եգ. Փխանակ, սեւանալ . ces blés, ces avoines bisent.

Biser, ն. կրկներկել , վերաներկել . կրկին ներկել . — un drap, une étoffe. 2. ը. համբուրել , պագանել :

Bisérié, e, ած. բ. երկշար :

Biserrule, ի. բ. սղոցաբոյս . սեռ տոհմի Փիթեռնասերից :

Biset, ա. Ծ. Փխուկ . Փխագոյն վայրի աղաւնի . հն. **Pigeon de roche**. 2. բ. —. ազգային պահանորդ անգինապզեստ . 3. Փխուկ , Փխեակ . * տեսակ մի սեւ լան :

Biset.

Bisétacé, e, ած. մբ. երկատեւ . || —s, ա. յ. —ք . տոհմ կարգի միջատախեցեաց (entomostracés).

Bisétigère, ած. բպ. երկատեւակիր . crangon —.

Bisette, ի. վճ. ամար . ժանեակ (dentelle) ինչ դիւրագին . employer de la —. Ce n'est que de la —. 2.Ծ.—.

Bisettière, ի. ամարուհի .*ամար գործող գործատուհի :

Bisexe, Bisexué, Bisexuel, S. Bissexe, Bissexué, Bissexuel.

Bishof (պիշօֆ) S. **Bischof.**

Bisilicate, ա. տգ. երկգայլիաթաղած :

Bisilicaté, e, ած. տգ. երկգայլ-

Bisillonné, e, ած. երկակօս :

Bisinué, e; ած. երկխորշ :

Bisiphite, ած. երկսիփոն , երկփող . pompe —.

Bismite, ի. S. **Bismuthocre.**

Bismuth, ա. հբ. ճերմոյք , բիսմուԾ . մեռաղ ապիտակ կարմրորակ :

Bismuthate, ա.տգ. ճերմուբատաղ ճերմուբային ԾՈուոյ :

Bismuthides, ա. յ. հբ. ճերմուբատեսակք :

Bismuthifère, ած. հբ. ճերմու-

Bismuthine, ի. տգ. ճերմուբին :

Bismuthique, ած. տգ. ճերմուբային . oxyde —, — ԾՈուուկ :

Bismuthite, ի. հբ. ճերմուբիտ . գոյացուԾին հողախառն Ծուխ :

Bismuthocre, ա. հբ. ճերմրաքաւաքար . բնական ԾՈուուկ ճերմուբի :

Bismuthoferrite, ի. հբ. երկաԾաճերմրաքար . գայլիաթաղած երկաԾոյ եւ ճերմուբի : [muthine.

Bismutholamprite, S. հն. **Bis-**

Bismuthosphérite, ի. հբ. ճերմրագնդաքար . բնաճխատ ճերմրբուտի :

Bismuthyle, ա.տգ. ճերմրուտ . ԾՈուածնեալ արմատ ապից ճերմուբի:

Bisnius (իս) ա. մբ. սաղ . միջատ նման ճաղկասիրի (philanthe).

Bisoc, ա. եգ. երկխոփ . * երկու խոփով արօր :

Bison, ա. եզեամն , բիսոն . վայրի եզ . կոչի նաեւ **Bœuf américain, Bœuf sauvage d'Amérique.**

Bisonne, ի. գոլշկին . *աստառցու Փխագոյն կտաւ : [եամն :

Bisonne, ի. կ. եզեմնիկ . եզ եզ-

Bisouard, ա. փերեզակ :

Bispain, ա. կակուճ հաց :

Bispathellé, e, ած. բ. երկփաԾանակ . S. **Spathelle.**

Bispathellulé, e, ած. բ. երկփաԾանակիկ :

Bison.

Bispénien, enne, ած. սբ. երկկայուին . || —ś, ա. յ. —ք . խումբ մողիսեայց եւ օձայնոց :

Bispore, ած. բ. երկԾորճ . 2. ի. —. սունկ ինչ :

Bisquain, ա. գզաԾ . * ոչխարի մորթ բրդովն «փէօաՖէքի»: [ինչ :

Bisquame, ի. բ. երկՖեի . տունկ

Bisque, ի. եռաՖինգ , եռՖնգաշնորի .*գունդխաղի (jeu de paume) մէջ մէկուն տրուած շնորհք Ֆնգեռաատան Ծուոյ . donner une —. Prendre sa —. || փ. prendre sa —, *յարմար ժամանակն բնտրել, յաջող պարագայէն օգտիլ , շահին հանել . || փ. եւ ը. il lui donnerait quinze et —, * անոր վերայ մեծ առաւելուԾիւն ունի. || փ. եւ ը. avoir quinze et — sur la partie, *բանի մի մէջ մեծ առաւելուԾիւն ունենալ . ils sont plusieurs qui sollicitent cet emploi, mais un tel a déjà quinze et — sur la partie. 2. խ.խնդգեռնապուր. *խնդգեռնի մսէ ապուր. une — délicieuse, exquise.

Bisqué, անց. անի. սրտմտեալ , սրտմիտ . j'ai —. Ils ont —.

Bisquer, չ.ո. սրտմտիլ , *սրբտնդիլ , նեղանալ. il bisque. J'ai bien —é. Faire —, սրտմտեցուցանել , *նեղացունել . elle me fait toujours —.

Bisquière, ի. այծապահուհի . S. **Biquier.**

Bissac (պիսաք) ա. բակեղաԾ , բակեղէԾ , դեղանի , պայուսակ « հէյալէ » . porter un — sur l'épaule. Il en a plein son —. || ը. cet homme est au —, * մուրալու աստիճանն է . mettre au —, մուրացիկ առնել :

Bisse, ի. կգ. օձ :

Bissecteur, trice, ած. երկահատ , երկատ. *մէջէն երկու կտրող:

Bissection, ի. եչ. երկհատումն , երկատուԾիւն . հատումն յերկուս հաւասար մասունս :

Bissectrice, ի. երկահատ , երկատ , երկհատագիծ . * մէջէն երկու կտրող գիծ . la — d'un angle.

Bisser, ն. նբ. կրկնել , կրկնել տալ . — un passage, un acteur. Être —é, կրկնիլ, *կրկնուիլ. ce morceau a été —é, երգս այս կրկնեցաւ :

Bissêtre, ա. աղէտք , դժբաղդուԾիւն , արկած :

Bissêtreux, euse, ած. աղետալի , դժբաղդ :

Bissexe, s. **Bissexué.**

Bissexte, ա. նահանջ, աւելեաց օր. *չորս տարին մի անգամ վերադարձ ամսոյն վերայ աւելցուած օրն:

Bissextil, e, աճ. նահանջ, նահանջային. l'an —, l'année —e, — ամ՝ տարի (որ ունի 366 օր):

Bissexué, e, Bissexuel, elle, բ. երկսեռ:

Bissoc (օք) s. **Bisoc.**

Bissus, s. **Byssus.**

Bistarde, s. **Outarde.**

Bistéarate, ա. տգ. երկճարպատ:

Bistipellé, e, աճ. բ. երկծղօտիկ:

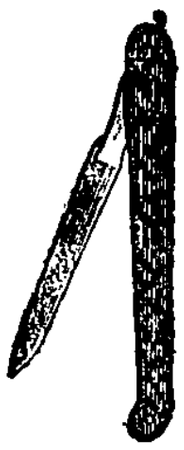
Bistoquet, s. **Bâtonnet.**

Bistord, s. **Bitord.**

Bistorte, ի. բ. օձոտակ, մանդրակն, մանդրիկ. ազգ մատիտեղի «գուրծ փէնչէսի»:

Bistortier, ա. տգ. սանդիտոռն (փայտեղէն) «օտուն հավան էլի»:

Bistouri, ա. երկորի. կտրոց վիրաբուժի. la lame, le manche d'un —. Donner un coup de —, երկորահար առնել, *— մի զարնել. ouvrir une tumeur avec le —. || s. **Scalpel.**

Bistouri.

Bistouriser, ն. հգ. եւ ո. երկորել. *կտրել երկորիով:

Bistournage, ա. ձբ. մալումն, *կրտումն «խաղրմ էմէ»:

Bistourné, e, աճ. կամակոր, ծամածուռ, խեղանթիւր, ծուռ, *ծռաճ. des jambes —es. 2. մալեալ, կուրս, կռտաճ:

Bistournement, s. **Bistournage.**

Bistourner, ն. կամակորել. ծռել, *ծամածռել, ծռմռկել. — une lame d'acier. 2. անբ. մալել, *կռտել *խաղրմ է.» — un cheval.

Se bistourner, դ. կամակորիլ, ծամածռիլ, ծռիլ, կորանալ. ses jambes se sont bistournées. Cette épée s'est bistournée. 2. մալիլ, *կռտիլ. animal qui se bistourne difficilement.

Bistre, ա. ար. ունջ, ջրաներկ. մուր ջրախառն. dessin au —, ունջանկարչի ուրուագիր. peindre en —, ունջաներկել, ունջաներկ առնել. ներկել ունջիւ. étoffe couleur de —, ունջագոյն պատառ:

Bistré, e, աճ. ունջաներկ, ունջագոյն, մրագոյն. teint —.

Bistrer, ն. ունջել, ունջաներկել, մրաներկել, մրագունել. — sa figure.

Bistreux, euse, աճ. ունջուտ, ունջաներկ, մրաներկ:

Bisuccinamide, ի. տգ. երկսաթանամիդ. մարմին գոյացեալ ադեցուցեամբ օշակագի (gaz ammoniac) ի վերայ սաթային (succinique) թթուոյ:

Bisulce, աճ. կ. կճղակաբաշխ, կճղակաիներ, կճղակաբաժին, ճաճաիներ. || —s, ա. յ. —ք:

Bisulfarséniate, ա. տգ. երկծծմբազառկատ:

Bisulfarsénite, ա. տգ. երկծբմբազառկիտ:

Bisulfate, ա. տգ. երկծծմբատ:

Bisulfite, ա. տգ. երկծծմբիտ:

Bisulfobasique, աճ. տգ. երկծծմբահիմնային:

Bisulfomolybdate, ա. տգ. երկծծմբամոլիբդատ:

Bisulfotungstate, ա. տգ. երկծծմբատունգստատ. s. **Tungstate.**

Bisulfure, ա. տգ. երկծծմբուկ:

Bisulque, s. **Bisulce.**

Bisuturé, e, աճ. բ. երկկարան:

Bit, ա. ար. քարխաճ. գործի ադամանդահարի:

Bitangent, e, աճ. եչ. երկշոշափող:

Bitarde, s. **Bistarde.**

Bitartrate, ա. տգ. երկգինեմբրատ:

Bitemporal, e, աճ. մգ. երկքունք:

Bitentaculé, e, աճ. կ. երկշոշափուկ:

Biterné, e, աճ. բ. երկերեակ:

Bitestacé, e, աճ. խբ. երկխեցի. || —s, ա. յ. —ք. *կարգ կաթնոտն խեցեմորթոց, որոց մարմինն պատած է երկու խեցիով:

Bitome, ա. մբ. վերկիկ. սեռ քառաչոտ պատենաւորեից:

Bitord, ա. ն. երկբուղ. *երկու չուան իրարու ոլորած:

Bitriche, s. **Roitelet.**

Bitriflore, աճ. բ. երկեռաճաղիկ:

Bittacomorphe, ա. մբ. Ճխորկակերպ: սեռ կարգի երկՃեից:

Bittaque, ա. մբ. Ճխորկ. սեռ ջղաՃեից:

Bitte, ի. ն. պարանակալ. *հեծան որուն կպլլուին պարանք խարբխաց:

Bitter, ն. ն. պարանակալել. *պարանն պարանակալին պլլել. — le câble.

Bitter (պիթէր) ա. դառնիկ, դառնօղի. ըմպելի դառնահամ. prendre du —.

Bittérine, ի. տգ. դառնին. տարբ դառն. հն. **Quassine.**

Bituberculé, e, աճ. բպ. երկաղպ:

Bitumage, ա. կպրումն, կպրացումն:

Bitume, ա. կուպր «գաՃրան, գիՃի». enduit de —, կպրապատ. — liquide, solide. Source de —, կպրաղբիւր:

Bitumer, ն. կպրել. papier —é, կպրաՃուղի: [neux.

Bitumeux, euse, s. **Bitumi-**

Bitumier, ա. կպրագործ:

Bituminer, ն. կպրել, պատել կպրով. — une cour, un trottoir, des tuyaux.

Bitumineux, euse, աճ. կրպրուտ, կպրալից, կպրալի, կպրախառն. eau, terre —euse. Odeur —euse, կպրաբոյր հոտ. sol —.

Bituminifère, աճ. կպրաբեր:

Bituminisation, ի. տգ. կրպրումն, կպրացումն:

Bituminiser, ն. կպրացուցանել, *կուպր դարձնել. = *Se* —, դ. կպրանալ:

Bitungstate, ա. տգ. երկտունգստատ:

Bituniqué, e, աճ. բ. երկպատեան.

Biurate, ա, տգ. երկմիզատ:

Bivac (պիվաք) s. **Bivouac.**

Bivalve, աճ. կ. երկխիփ, երկպատեան. coquillage —. 2. բ. —. 3. ա. կ. —. les huîtres, les moules sont des —s.

Bivalvulaire, աճ. բպ. երկխփատոր «իքի գապուգլու՝ սէտէֆլի»:

Bivalvulé, e, աճ. երկխփակ:

Bivanadate, ա. տգ. երկվանադատ:

Bivaquer, s. **Bivouaquer.**

Biveau, ա. անկիւնաչափ (քարահատաց). 2. տառաձեւոց, տառուղղաչափ (տառաձուլից): [երկկոճիճ:

Biverruqueux, euse, աճ. մբ.

Biviaire, Bivial, e, աճ. երկուղի:

Bivitté, e, աճ. բպ. երկշերտեան:

Bivocale, s. **Diphtongue.**

Bivoie, ի. երկուղի. երկուղի ճանապարհ «իքի եօլ աղզը». s. **Carrefour.**

Bivoltain, Bivoltin, ա. երկաճին, երկճին. *տարին երկու ծնունդ բերող շերամ. 2. աճ. —, race bivoltine. [(շերամոց):

Bivoltinité, ի. երկաճնութիւն

Bivonée, ի. բ. բիվոնեակ. սեռ ասիմի խաչաթերից:

Bivonie, ի. բ. բիվոնիա. հն. **Bernardie.**

Bivouac (պիվուաք) ա. զ. ցայգապահութիւն. բացօթեայ գիշերապահութիւն՝ գիշերապահք. des —s furent établis dans les rues. 2. բացօթեայ, բացօթումն. բացօթեայ դադարումն զօրաց. le — de l'armée au pied d'une montagne. 3. բացօթեայ. բացօթիկ զօրք. le — prit les armes. 4. բացօթեայ. տեղի բնակելոյ զօրաց ի բացի. nous quittâmes le —.

Bivouaquer, չ. զ. բացօթել, բացօթեայ չ. զօրաց. l'armée a —é. Nos troupes furent obligées de — dans la neige, sur la glace. 2. բ. բացօթել, բացօթեայ չ., *գիշերն բաց տեղ անցունել. nous n'arrivâmes point le soir à l'auberge, il fallut — au milieu des montagnes. 3. փ. —, օթել, օթեվանել. les temps de vicissitudes politiques font du monde un champ de bataille où la vérité bivouaque avec l'erreur. (Lacord.)

Bix, բ. հրկենի: [Rocouyer.

Bixa, ի. բ. հրուկ. հն. **Rocou,**

Bixacées, Bixinées, ի. յ. բ. հրկասերք, հրկեայք, հրկենեայք:

Bixine, ի. տգ. հրկին. գունաւորիչ նիւթ հանեալ ի հրուկէ (rocou):

Bixinées, s. **Bixacées.**

Bizarre, աճ. այլանդակ, անհնաՃեմ, անճոռնի, դժուարաբարոյ, *արտառոց. homme, opinion, conduite, caractère, goût, idée, aventure —. Ces —s esprits. Des manières —s, 2. անսովոր, օտարոտի, տարօրինակ, *արտառոց. couleur, forme, langage —. 3. ա. այլանդակ որ. c'est un —. 4. այլանդակն *արտառոցն. որ ինչ է այլանդակ

տարօրինակ. cet auteur se plait dans le —.

Bizarrement, մ. այլանդակաբար, այլանդակօրէն, անիւեծիծաղ. — orné. Être — habillé. Agir —.

Bizarrerie, ի. այլանդակութիւն, անիւեծիծաղութիւն, *արտառոցութիւն, անճոռնութիւն. — de l'humeur. Cet homme est d'une grande —. Quelle —! Étrange —. C'est une pure —. Faire qc. par —. 2. տարօրինակութիւն. — des modes, des goûts, des langues, des opinions. Elle est sujette à de grandes —s. Par une — inconcevable.

Bixa.

Bizincique, ած. ազ. երկկինկային:

Bizingue (de) մ. ծուռ:

Bizirconique, ած. ազ. երկկիրկոնային:

Bizoné, e, ած. երկգօտի:

Blabère, ա. մբ. ախեր. միջատ ինչ:

Blabérope, ա. բ. ախերաճոյզ. սեռ. շնաառեայց (apocynacées).

Blacboulage, ա. սեւագնդում:

Blacbouler, ն. սեւագնդել. * սեւ գունդ ձգելով չընդունել մէկն ընկերութեան մէջ:

Blace, ա.մբ. յուլիկ. միջատ ինչ:

Blackburnie, ի. բ. բլակբուռնեա. տունկ ինչ:

Black-drop, ի. անգ. դղգ. սեւաշիւ. դեղ ինչ ցաւացաճոյց. հն. **Goutte noire.** [անգ. սեւածուկն:

Black-fish (պլաք-ֆիշ) ա. ձկ.

Black-fort, ա. անգ. այգ. սեւափուռ. * տեսակ մի հիւանդութիւն այգիներու:

Black-leg, ա. անգ. սեւաթաթ. * ձիարշաւաց մէջ խարդախ խաղացող:

Black-mail, ա.անգ. բռնահարկ:

Blackstonie, ի. յ. բ. բլակստոնիա. տունկ ինչ:

Blackwelliacées, ի. յ. բ. բլակվելիասեբք: [ծուփ ինչ:

Blackwellie, ի. բ. բլակվելիա.

Blacode, ա. մբ. յուլորդ. սեռ. այլայօդ պատենաւներից:

Bladie, Bladhie, ի. բլադիա. հատուած սեռի պարբերացոյ (ardisie).

Blafard, e, ած. ոճզոյն, ոճոյն. teint, visage, coloris —. Une figure —e. Un homme —. Une femme —e. Lumière, lueur, couleur —e. Ciel —. Chairs —es. Son visage avait repris sa teinte —e.

Blafardement, մ. ոճզունապէս:

Blague, ի. ծխաքսակ, * ծխքսակ «միւիին քէսէսի». 2. ռ. սուտ, մեծաքութիւն. c'est de la —. Dire, conter des —s, սուտ ասել՝ * կոտրել:

Blaguer, չ. ռ. ասել սուտս, մեծաքանել, *սուտեր շինել. vous blaguez.

Blaguer, ն. — զո., ծաղր առնել՝ ծաղրել զոք, * ծաղրի առնուլ:

Se blaguer, դ. սուտ ասել միմեանց. — l'un l'autre.

Blagueur, euse, գ. ռ. սուտքան, մեծաքան, *սուտգործ. quel —!

Blaiche, ած. S. **Blêche.**

Blainvillée, ի. բլեն-վիլեակ. բոյս ինչ եւ միջատ:

Blaireau, ա. կ. երկնգնաթջ «փորուզ». անասուն գարշահոտ. puant comme un —. || հն. **Arctonyx** եւ **Taisson.** 2. վրձին, նկարավրձին (նկարչաց՝ եղնգնարջի մազէն). 3. մօրուս-վրձին (սափրչաց):

Blaireauter, ն. վրձնահարել. մեծախնամ աւարտել գործն. Gérôme blaireaute trop ses tableaux.

Blairie, ի. բ. դոկոր. սեռ. ցախեայց (éricacées). 2. պօտաւորբ, ճաթակաւորբ:

Blaireau.

Blaise, ի. շմ. բոժոժաճ. բոժոժն պատող միտաքս:

Blakéacées, ի. յ. բ. բլաքէասեբք. հատուած սեռաբերանեայց (mélastomacées).

Blakée, ի. բ. բլաքէա. սեռ. տոհմի սեռաբերանեայց:

Blakéées, ի. յ. բ. բլաքեայք. ցեղ սեռաբերանեայց:

Blakstonie, S. **Blackstonie.**

Blakwellie, S. **Blackwellie.**

Blâmable, ած. պարսաւելի, նպերելի, բասրելի, բասիր, տգուանելի, մեղադրելի. homme, personne, conduite —. Jeunes gens —s. Une action —. De —s erreurs. Non —, անպարսաւ, անպարսաւելի, անբասիր, անմեղադրելի, անմեղադիր, անեպեր, անեպերելի:

Blâme, ա. պարսաւ, պարսաւանք, եպերանք, տգիւս, բասրանք, տգբանանք, մեղադրանք, մեղադրութիւն. — affreux, sévère. Éviter le —. Jeter le — sur qn. Faire retomber le — sur qn. Encourir le —. S'attirer le — Être frappé de —, պարսաւաիայ է. 2. դտ. կշտամբանք, կշտամբութիւն, յանդիմանութիւն:

Blâmer, ն. պարսաւել, պարսաւանս դնել, նպերել, պախարակել, բասրել, տգուանել, մեղադրել, մեղադիր է. qui blâme, պարսաւադիր. qui aime à —, պարսաւասէր, բասրասէր. on le blâme d'avoir ainsi parlé. — la légèreté de qn. — qn. de sa légèreté. On me blâme de ce que... Je ne puis — son courage. 2. դտ. հ. կշտամբել, յանդիմանել:

Se blâmer, դ. — զանձն, * ինքնիւրն մեղադրել. je me blâme d'avoir été si peu prévoyant. Je me suis souvent blâmé de ma faiblesse.

Blanc, blanche, ած. սպիտակ, սպիտակագոյն, սպիտակաձոյր, ճերմակ. dents, mains blanches. Raisin —. Avoir le teint —, la gorge, la peau blanche, սպիտակաձոյր, բսպիտակերես, սպիտակամորթ է. être — de colère. Devenir —, սպիտականալ, գունատիլ ցասմամբ կամ աիլս. je lui ai dit que j'aimais Mathilde, il est devenu tout —. || — comme la neige, ձիւնասպիտակ, ձիւնաձոյր, ձիւնափայլ. tout —, սպիտակայեղց, սպիտակափառ, * ճեպ ճերմակ. qui a le corps —, սպիտակամարմին. qui a les bras —s, սպիտակաձեռն. cheveux —s, սպիտակավարսք, սպիտակալիք, *— մազեր. qui a les cheveux —s, սպիտակահեր, սպիտակամազ. vieillard —, ալեհեր ծերունի, vêtu de —, qui porte des vêtements —s, սպիտակահանդերձ, սպիտակագգեստ. du vin —, — գինի. pain —, — հաց: || gelée blanche, ցօղ ձեռասառոյց, եղեամն «գըրաղը». || eau blanche, ձեփաջուր (ձիոց). եւս բմ. սպիտակաջուր. ջուր խառն քացխառնու կապարի. faire des lotions avec de l'eau blanche. || viande blanche, սպիտաձիս, սպիտակամիս. սպիտակ միս (հորթ, հաւեղէն, ճապար). || sauce blanche, լանիամեմ, սպիտակ ամօքանք. դեղնուցախառն ալիւրախառն կոգի. || եւ. cordage —, անխայծղան պարան. 2. սպիտակ, ճերմակ, մաքուր. linge —, — կտաւիկ. *— լաթ. mouchoir —, — ձաշկինակ. chemise blanche, — շապիկ. draps —s. Verre —, — գաւաթ. || — de lessive, *մխրճչէն եւած ճերմակ, մաստրուր. ces draps, ces rideaux sont —s de lessive. || փ. mettre qn. en beaux draps —s, dans de beaux draps —s, ի նեղ՝ ի միջոս արկանել զոք, *մէկն նեղութեան՝ դժուարութեան մէջ խոթել. || argent —, monnaie blanche, սպիտակադրամ, դահեկան արծաթի, * ճերմակ ատակ. || armes blanches, S. **Arme.** 3. սպիտակ, ճերմակ, անգիր. papier —. Puisse toute ma vie être une page blanche! || Carte blanche, սպիտակ ծաղի. անդէմ անպատկեր խաղաթուղթ «պօշ». il a cartes blanches dans son jeu. եւ փ. լիազօր իշխանութիւն, լիակատար

ազատութիւն. avoir carte blanche, *կատարեալ իշխանութիւն՝ ազատութիւն ունենալ ուզածն անելու. donner carte blanche à qn., տալ ումեք—, *մէկուն ամէն իշխանութիւն՝ ազատութիւն տալ, ծոլուլ ուզածն անելու. je vous laisse carte blanche, j'ai carte blanche là-dessus. 4. անյանգ. vers —s, — ոտանաւորք. poème en vers —s, անյանգ բերդուած. 5. անքուն. nuit blanche, — գիշեր. passer une nuit blanche, — անցուցանել զգիշերն. 6. փ. սպիտակ, անմեղ, անյանց. sortir d'une accusation — comme la neige, ելանել յամբաստանութենե՝ սպիտակ իբրեւ զձիւն. ճանաչել անպարտ՝ անյանց. rendre qn. —, le rendre — comme neige, սպիտակացուցանել՝ *ճերմակցունել զոք, առնել զոք սպիտակ իբրեւ զձիւն, անմեղ կացուցանել. || փ. se faire — de son épée, սպիտակացուցանել՝ արդարացուցանել զանձն ի սայր սուսերի. եւս՝ վարիլ իշխանութեամբ զոր չունիցի ոք, *չունեցած իշխանութիւնն բանեցունել. || faire chou —, չյաջողիլ, *անյաջող ելնել. coupe à — être, կամ coupe à — estoc, ազատիաբք, բոլորաճառ անուանիաւորութիւն. *անուանին բոլոր ճառերն կտրելն. կն. **Coupe blanche.** || Couper un arbre à — estoc, *ճառն արմատէն կտրել. || փ. être réduit à — estoc, ի սպառ կորճանիլ, *մոխրի վերայ նստիլ. 7. գ. սպիտակ, սպիտակամորթ, *ճերմակ. un — et un nègre. Une blanche et une négresse.

Առ. C'est bonnet — et — bonnet, չիք ինչ խտիր, նոյն իմն՝ նոյն ինչ է, *մի եւ նոյն բանն է. || il a mangé son pain — le premier, զհացն սպիտակ նախ եկեր. երջանիկ եղեւ ի սկզբան, եւ աներջանիկ է ապր. *ճերմակ հացն նախ կերաւ. || rouge soir et — matin, կամ rouge au soir et — au matin, c'est la journée du pèlerin, յորժամ կարմիր են երկինք երեկուն եւ սպիտակ յառաւօտս, սովորաբար գեղեցիկ լինի օրն:

Blanc, ա. սպիտակ, սպիտակ գոյն, *ճերմակ «սէյազ բէնկ». le — est le symbole de l'innocence. Distinguer le — du noir. Tirer sur le —, հարկանիլ ի սպիտակ, սպիտակագոյն լ., *ճերմակի զարնել. d'un beau —, գեղասպիտակ, սպիտակափայլ, սպիտակափառ. — sale, սպիտակագոյշ. || saigner qn. jusqu'au —, հանել յուժեղէ արիւն անհնարին. *մէկէն խիստ շատ արիւն առնուլ. եւ փ. բառնալ գոյիւ չափ կենաց ուրուք. *մէկուն ունեցածն եւ չունեցածն առնուլ. || փ. եւ ը. aller, passer, changer du — au noir, անցանել ի սպիտակէ ի սեաւն, կարծեաց ի կարծիս, ի միոյ ծայրէ ի միւսն. || փ. marquer un jour de —, սպիտականիշ առնել զօրն, *երջանիկ օրերու կարգն դնել. || écrire en —, սպիտակագիր լ., գրել հանդիսական Քանաքաւ. || livre en —, անկազմ գիրք. || si vous lui dites —, il répond noir, սիրէ հակառակիլ, հակառակասէր է. || voir tout en —, տեսանել զամենայն ինչ սպիտակ՝ յաջող. *ամէն բան յաջող՝ նպաստաւոր տեսնել. || mettre du noir sur du —, սեւել՝ մրել զՔուղէ, մատնագրել. 2. սպիտակ, *ճերմակ, ճերմակ գոյն՝ ներկ «պէյազ պօյա». broyer du —. Peindre une chambre de —, en —. Une couche de —. || A —, մ. սպիտակագոյն, սպիտակաՔոյր. chauffer, rougir du fer à —, ատրագոյն՝ ատրաշէկ ջեռուցանել զերկաթ. || il a gelé à —, *եղեամ իջաւ. || poudré à —, սպիտակաՓիղ փոշոտեալ. *մազերն ճերմակցնելու չափ փոշի դրած. || mets au —, սպիտակահամեմ կերակուր «Քէրպիչէլի եէմէք». 3. սպիտակ, հանդերձ սպիտակ, *ճերմակ, ճերմակ հագուստ. être en —, être vêtu, s'habiller de —, սպիտակազգեաց՝ սպիտակազգեստ՝ սպիտակահանդերձ լ., *ճերմակ հագնիլ. ne porter que du —. Orné de —, սպիտակազարդ. 4. սպիտակեղէն, *ճերմակեղէն. spécialité de —. || Le — de l'œil, des yeux, սպիտակուցն աչաց, *աչքի ճերմկուց «կէօզ ագը». ին. **Sclérotique.** || Rougir jusqu'au — des yeux, անհնարինս շառագունիլ, *կասկարմիր կարիլ. || regarder qn. dans le — des yeux, ակնակռոյց լ.՝ յառել յոք. *մէկուն աչքին մէջ նայիլ. || փ. ils se sont mangé le — des yeux, *իրարու հետ սաստիկ կռուեցան՝ վիճեցին. || voir — où d'autres voient noir, *ճերմակ տեսնել ուր այլք սեւ կտեսանեն. այլախոհ՝ այլակարծիք լ. || dire —, répondre noir, *երկու այլեւայլ կերպով խօսողներուն կ'ըսուի. quand je veux dire —, la quinteuse dit noir. (Boileau.) || Dire — et noir, այլազան՝ այլեւայլ կերպիւ խօսիլ. 5. — d'œuf, սպիտակուած, սպիտակուց, *հաւկԹի ճերմկուց. battre des —s d'œufs. 6. un — de poulet, սպիտակ միս լանջաց հաւու. *հաւու կուրծքին ճերմակ միսն. 7. տպ. սպիտակ, սպիտակ խառոց՝ անջրպետ, *ճերմակ, ճերմակ միջոց. laisser du —, une ligne de —. || սպիտակ, գծամէջ. écrire dans les —s. Laisser des —s. || En —, սպիտակ, անառարագիր, անկիր. quittance en —, —՝ բացանուն անդորրագիր. *որուն անուան տեղն բաց Քողուած է. procuration, billet en —, սպիտակ փոխանորդագիր՝ պարտամուրհակ, *յորս անուան տեղն բաց Քողուած է. signature en —, սպիտակ ստորագիր՝ ստորագրութիւն. *ճերմակ՝ անգիր Քղքի մի վերայ դրուած ստորագրութիւն. endossement en —. 8. սպիտակ, նպաստակ. tirer au —, ձգել ի —ն. donner dans le —. || Tirer de but en —, ձգել դէպ ուղիղ ի նպաստակն. || փ. եւ ը. de but en —, մ. յանկարծուրդս, անխորհրդադաբար, անհանճարաբար, ընդ խօլ, *խելքին փչածին պէս. aller de but en — dire à qn. que... Quereller qn. de but en —. On ne parle pas comme cela de but en —. (Mol.) 9. ի. սպիտակ, փող, *ստակ «փարա» || փ. եւ ը. mettre qn. au —, կորճանել՝ անանկացուցանել՝ ընչաՓափել զոր. 10. խղ. սպիտակ, ընդունայն հաբուած, *ճերմակ. amener —, սպիտակ՝ ընդունայն հարկանել՝ *գարնել. 11. վճ. — de baleine, տ. **Baleine.** || — d'albâtre, կրաՓոշի «քիրէճ Քաղու». || — d'argent, սպիտակ արծաԹի. բնաիր սպիտակադեղ. — de plomb, կամ — de céruse, սպիտակադեղ. *է բնաճխատ Ֆապաթի նկարչուԹեան մէջ գործածուած. || — de chaux, կրաջուր «քիրէճ սույու». || — de craie, — d'Espagne, կաւիճ «Քէպէշիր». || — de zinc, սպիտակ՝ ՔԹուոյ զրնկի. — կամ — de fard, սպիտակ. *է ննՔաբոյսական բիսմուԹի որով կանայք երեսնին կը ճերմկցունեն. elle met du — et veut paraître belle. 12. եգ. սպիտակ. լմնախտ, ձիւնախտ. melons qui ont le —, լմնախտ սեխք. 13. բ. — de lait, կաԹնասպիտակ. ա. զանազան տեսակաց ղարիկոնի. || — de champignon, սպիտակ՝ բորբոս անկոյ. || — d'eau, ջրասպիտակ. ա. մի տեսակ կոկոռի «պէյազ կէօլ սուսէնի». 14. ա. avoir en —, սպիտակահոս լ., ճերմակ դաշտան ունենալ:

Blanc-bec, ա. բ. անմօրուս եւ անմիտ պատանի. un —. Ce sont des blancs-becs.

Blanc-bourgeois, ա. ար. գերմակ ալիւր:

Blanchaille, ի. ճերմակուկք, սպիտուկք. մանր սպիտակ ձկունք:

Blanchard, ա. վճ. սպիտակուկ. սպիտակ ՔէՔէ կտաւ. 2. բ. — veloûté, —. խոտ երկարակեաց, ճապաղ անասնոց. 3. Ք. կուռաք. խոշոր արծուի:

Blanchâtre, ած. սպիտակորակ, սպիտակագոյն, լմնագոյն, սպիտակաՔոյր, ալեւորիկ, *ճերմկիկ. couleur, liqueur, lumière —.

Blanche, ի. եժ. սպիտակ, ճերմակ. խաղն որ հաւասար է երկուց սեւակաց. 2. —. սպիտակ գնդակն ի գունդվարի (billard). 3. ծր. եւ Ք. ճերմիկ:

Blanchelet, ette, ած. սպիտակաՔոյր, սպիտակագոյն, *ճերմկիկ. main, gorge —ette.

Blanchement, մ. մաքրութիւն, մաքուր, *ճերմակ. être mis —, *մաքուր ճերմակեղէն հագած լ. tenir un enfant —, մաքուր պահել տղայն:

Blanche-queue, ի. Ք. սպիտակագի. ազգ արծուի. ին. **Jean-le-blanc.** || յ. des blanches-queues.

Blancher, ա. ար. սպիտակորդ. մանր կաշիք հանդերձող գործաւոր:

Blancherie, տ. Blanchisserie.

2. սպիտակարան. *ԲիՔեղի ներՔին ճերմակցունելոյ արուեստանոց:

Blanchet, ա.վճ. սպիտակէն. պատառ սպիտակ. 2. դպգ. —. լաՔէ քամոց «պէզ սիւզիէչ». 3. տպ. —. *մամլոյն Քիւրուկն պատող լաՔն. 4. բժ. —, բերնախտ. տղոց բերնի հիւանդութիւն. ին. **Muguet.** 5. ծր. սպիտակէն. ձուկն ինչ սպիտակ. կն. **Blanchette.** 6. Ք. —. Ցուշան կաչաղակի նման. 7. ար. —. օձ վար-

դասպիտակ. 8. —. * կանանց երեսին բաած սպիտակն :

Blanchet, ette, ած. սպիտակոտ, սպիտակագոյն, * ճերմկկ. sa main blanchette. Une petite vieille blanchette.

Blanchétie (պլանշէթի) ի. բ. բլանշէտիա. ցեղ վեռնոնասերից :

Blancheton, ա. այգ. փուբփուզնա. տեսակ խաղողի :

Blanchette, ի. բ. S. **Mâche.** 2. ծբ. S. **Blanchet.**

Blancheur, ի. սպիտակութիւն, ճերմակութիւն. la — de la neige, de l'ivoire, du lis, du cou, du front, du teint. Merveilleuse, éclatante, vive —. Perdre sa —, խանգռիլ. || —s de l'aube, առաջին արշալոյսը այգուն. || — des cheveux, սպիտակահերութիւն, ալեւոյծ. 2. փ. —, անմեղութիւն. la — de l'âme. 3. —, սպիտանիշ. sur la ville encore couverte de ténèbres, des —s brillaient.

Blanchi, e, անց. սպիտակացեալ, սպիտակացուցեալ, *ճերմկցած, ճերմակցուցած. linge bien —. Chemise mal —e. Des flots —s d'écume. Tête —e par les années, գլուխ —՝ ալեւորեալ յամաց. 2. սպիտակացեալ, ալեւորեալ, խռնարհեալ յալիս. un vieux guerrier — sous les armes. Ce grand roi — dans la pourpre. — dans les travaux, dans les affaires. Ces cheveux —s sous le harnois. Vous êtes — depuis deux jours. 3. սպիտակացեալ բռով, բռեալ, բռածեփ «պատանալանմէջ». muraille —e, որմ բռեալ. || փ. ՍԳ. sépulcres —s, գերեզմանք բռեալք. արք կեղծաւորք. 4. մաքրեալ, փայլեցուցեալ :

Blanchie, ի. ար. յղկատախտակ :

Blanchier, ա. սպիտակավաճառ, * ճերմակեղէն վաճառող :

Blanchiment, ա. սպիտակացուցումն, սպիտակացումն, *ճերմկումն. — de la toile, du sucre, du chanvre.

Blanchir, ն. սպիտակացուցանել, լննացուցանել, *ճերմակցունել, ճերմկկել. — les dents, les mains, le teint, des toiles, du coton. || Ma maladie m'a bien —i. La colère blanchissait vos lèvres. 2. —, ալեւոր առնել, ալիս ածել. l'âge blanchit les cheveux. || անխ. —. les chagrins blanchissent autant que l'âge. 3. սպիտակացուցանել, բռել, բռածեփել «պատանէմէք» — un mur, une muraille, un plafond. 4. սպիտակացուցանել, * ճերմակ քսել. ne pas — le visage. Les femmes emploient la céruse pour — le teint. 5. սպիտակացուցանել, լուանալ. — du linge, des rideaux, des serviettes. || — զն., լուանալ զկտաւիս ուրուք, *մէկուն լաթն՝ ճերմակեղէնն լուալ. c'est elle qui nous blanchit. || լկ. cette femme blanchit bien, * այս կինն լաւ լաթ կլուայ. 6. փ. եւ ը. սպիտակացուցանել, արդարացուցանել, անբասիր առնել. rien ne peut le —. 7. տաշել. — une planche. 8. սպիտակացուցանել (արկանելով ի ջուր եռացեալ), նախեփել. *եփ մի տալ. faire — de la viande, des légumes. Faire — un chou, des épinards. 9. մաքրել, փայլեցուցանել. — l'argenterie. 10. բժ. բ. խաթրդեղել, ախտաշոյել. — un malade, une maladie. 11. — un arbre, կեղեւատել. 12. — l'eau, ալիւրախառնել, ալիւրախառն առնել զջուր, *ջրոյն ալիւր խառնել. 13. տպ. սպիտակատողել, լայնատողել. * տողերուն մէջ աւելի ճերմակ ծողուլ.

Blanchir, չ. սպիտականալ, սպիտակիլ, լննանալ, * ճերմկնալ. cette toile blanchira. Cette couleur blanchit promptement. Faire —, լսպիտակացուցանել, * ճերմկցունել. 2. սպիտականալ, ալեւորիլ, ալեւոր՝ ալեխառն լ., սպիտակավարսիւք՝ ալեւոք ծաղկիլ, գալ՝ ծաղկիլ ալեաց. vos cheveux ont un peu —i. Ses cheveux commencent à —. Vous ne blanchissez pas encore. Sa tête blanchit. || փ. ալեւորիլ, ծերանալ, հնանալ (ի պաշտաման իրիք). — au service, sous les armes, sous le harnais, sur les livres, sur le travail, dans l'intrigue. 3. փ. եւ ը. ի դերս ելանել, չյաջողիլ. tous ses efforts n'ont fait que —. Cet homme n'a fait que —.

Se blanchir, դ. սպիտականալ, * ճերմկնալ. ces toiles ne se blanchissent pas facilement. 2. սպիտակացուցանել՝ ազատել զիանդերձն սպիտակաւ՝ բռով, * ճերմկիլ, ճերմակ բանի մի քսուիլ. il s'est blanchi contre la muraille. 3. * երեսն ճերմակ քսել. — le visage. 4. փ. եւ ը. արդարացուցանել՝ անբասիր առնել զանձն. il n'a pas eu de peine à —. On m'accusait, je suis parvenu à me blanchir. 5. լուանալ զկտաւիս իւր, * իւր ճերմակեղէնն՝ լաթն լուալ. elle se blanchit. La blanchisseuse se blanchit elle-même.

Blanchissage, ա. լուացում, լուացք. le — use beaucoup le linge. Tout mon linge est au —. Ce — est mauvais. Mettre, envoyer du linge au —. Payer le —. Retirer le linge du —. 2. սպիտակում, զտում. — du sucre.

Blanchissant, e, ած. սպիտակացեալ, սպիտակածոյր, սպիտակափառ. les flots —s. L'aube —e, այգ սպիտակածոյի. barbe —e, ալեխառն՝ ալեբեկ մօրուք. mer, écume, lumière —e.

Blanchissement, ա. սպիտակացումն, *ճերմկումն. — des cheveux.

Blanchisserie, ի. լուացարան. porter le linge à la —. || S. **Lavoir.** 2. սպիտակարան. *կտաւ՝ մոմ ճերմկցունելու տեղ :

Blanchisseur, ա. լուացարար, Ճափիչ :

Blanchisseuse, ի. լուացարար կին, լուացարարուհի, լուացուհի. une bonne, mauvaise —. || — de gros, խոշորալուաց. * — խոշոր լաթերու. || — de fin, նրբալուաց. * — բարակ լաթերու. || ը. il porte le deuil de sa —, ասի աղտեղաշապիկ մարդու :

Blanchœuvrier, ա. Ճանապարհորդ, Ճանապալաճառ :

Blanchoyer, չ. սպիտակափայլ :

Blanc-madame, ա. այգ. ճուարթ. * տեսակ ճերմակ խաղողի :

Blanc-manger, ա. խ. սպիտակ դոնդող (gelée) շինուած նշի կաթով. des blancs-mangers. 2. փ. —. — littéraire, — գրական : [տեսակ կապկի :

Blanc-nez, ա. կ. սպիտակաքիթ.

Blanc-or, ա. ծբ. սպիտակկի. * կռնակն ճերմակ ոսկեգոյն տեսակ մի ձուկ :

Blanc-pendard, ա. եր. կորզանահեստուիւն (երկաթի):

Blanc-poudré, e, ած. եւ գ. փոշեսպիտակ, լննափոշոտ. cheveux —s. Les —s.

Blanc-racine, ա. բ. սպիտակառասին. մեծաճապիկ ճերմակ շահոքրամ կոչուած յանուն Ռազինի :

Blanc-rhasis, ա. կամ ռազիօրէն

Blanc-raisin, ա. դղգ. սպիտոճակ. *տեսակ մի ճերմակ սպեղանի :

Blanc-seing (պլանսէն) ա. լննաձեռնագիր. * ճերմակ Ճղթի տակ ձեռնագիր՝ ստորագրութիւն. ils ont donné leurs blancs-seings.

Blanc-soudant, ա. աբ. սպիտանիալ. * երկաթին հալած ժամանակ առած գոյնն :

Blanc-tapis, ա. խաղատուն :

Blandfordie, ի. բ. բլանդֆորդիա. ազգ շուշանասերից :

Blandices, ի. յ. հ. ողոքանք, հրապոյրք, շողոմք :

Blanque, ա. սպիտաճակ. ազգ խաղի յորում սպիտակն կորուսանէ. 2. այգ. —. *խաղողի տեսակ :

Blanquet, ա. պ. սպիտակատանձ. * տեսակ մի ճերմակ տանձ. 2. եգ. ձիթենախտ. * հիւանդութիւն նորատունկ ձիթենեաց. 3. ծբ. S. **Blanchaille.**

Blanquette, ի. եգ. սպիտուն. *փոքրիկ ճերմակ տանձ. 2. —. *տեսակ մի ճերմակ խաղող. 3. —. *նոյն խաղողէ շինուած ճերմակ գինի. 4. խ. —. մսախառն ամորքանք. — de veau, * — հորթու, հորթասպիտուն :

Blapide, ա. մբ. վզնուկ. միջատ ինչ վնասիչ. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ պատենաձեւ միջատաց նախատիպ ունելով զվզեն : [ջատ վնասագործ :

Blaps (պլափս) ա. մբ. վզեն. միջատ

Blapsidaires, ի. յ. վզենաւորք. երկրորդ ցեղ տոհմի սեւամարմնոց (mélasomes), բաժանեալ յերիս խումբս, les blapsites, les asidites եւ les pédinites.

Blapside, ած. մբ. վզենեայ. վզենամման. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ պատենաձեւ միջատաց նախատիպ ունելով զվզեն (blaps).

Blapsigonie, ի. եգ. սաղմնապանութիւն. *հիւանդութիւն մեղուաց որ պարերն (essaims) կմեռցունէ :

Blapsites, ա. յ. մբ. վզենեանք. մին ի բազմաձիւ բաժանմանց պատենաձեւից. 2. —. երկրորդ խումբ ցեղի վզենաւորաց (blapsidaires).

Blapstin, ա. մբ. վզենակ. սեռ այլայոդ պատենաձեւից :

Blaque, ա. մբ. անիոգուկ. սեռ տոհմի հետահանեանց (ichneumoniens).

Blaquet, ա. ծբ. խայծձկնիկ. * իբրեւ խայծ կաթիին դրուած ձկնիկ :

Blasé, e, անց. յափրացեալ «պէզվիշ». un homme —. Estomac, palais, goût —. Être —, — է., յափրանալ. || փ. —. jeunesse —e. — par les voluptés, par les plaisirs. — sur les plaisirs, sur les spectacles. Avant la fin du jour, — du lendemain.(V.Hugo.) On est — à tout âge.

Blasement, ա. յափրութիւն :

Blaser, ն. յափրացուցանել. * զգայութիւնն բթացունել՝ տկարացունել. — le goût, — զճաշակ. — le palais. La satiété l'a —é. 2. փ. —. les excès l'ont —é. L'excès de tous les plaisirs l'a —é. —é par l'excès des plaisirs. Les amourettes l'ont —é sur l'amour.

Se blaser, դ. յափրանալ, * ախոլ «պըգմագ». l'homme se blase en vieillissant. — sur le vin, sur les liqueurs. Nous ne nous blasions point sur notre plaisir. (G. Sand.)

Blasiacées, ի. յ. բ. խեղաբուսասերք. խումբ գաղտասեր մնկոց նախատիպ ունելով խեղաբոյս (blasie).

Blasie, ի. բ. խեղաբոյս. ազգ գաղտասեր մնկոց :

Blasiées, ի. յ. բ. խեղաբուսեայք. ենթացեղ խեղաբուսասերից :

Blason, ա. կնքանշան, տոհմանշան. voilà le — d'une telle maison. On reconnut ce chevalier à son —. Un antique —. || Redorer son —, վերոսկիզօծել զ— իւր. նորոգել զիւրըստութիւն իւր մեծաճոխ ամուսնութեամբ. || S. **Armoiries, Écu.** 2. կնքագիտութիւն :

Blasonnement, ա. կնքաբանութիւն. մեկնութիւն կնքանշանաց :

Blasonner, ն. կնքանշանել. նկարել՝ գրոշմել զկնքանշանս անձնոյր գունովք. le peintre n'a pas bien —é ces armoiries. 2. կնքաբանել, նշանաբանել. մեկնել զկնքանշանս. — un écu. 3. փ.եւ բ. խծրծել, բամգոտանել, պարսաւել. — qn., qc.

Se blasonner, դ. կնքաբանիլ, նշանաբանիլ. les armes de France se blasonnent ainsi ...

Blasonneur, euse, գ. կնքագէտ, կնքաբան. 2. պարսաւադէտ, բծախնդիր :

Blasphémateur, trice, գ. հայհոյիչ, դիւաբերան. || ած. հայհոյական. des cris —s. Paroles —trices.

Blasphématoire, ած. հայհոյական, հայհոյիչ, հայհոյալից. paroles —s. Écrit, proposition, propos —.

Blasphématoirement, մ. հայհոյաբար, հայհոյանօք :

Blasphème, ա. հայհոյութիւն, հայհոյանք. dire, proférer un —, des —s, խօսել հայհոյութիւն. il vomit des —s contre le Très-Haut. — odieux, impie, horrible, sacrilège. 2. —, պշնամանք, յուսանք. c'est un — de parler de lui comme vous faites. On n'avait jamais proféré un si grand — contre l'amitié. De telles critiques sont des —s.

Blasphémer (լծ. **Céder**) չ. հայհոյել, դժոխաբանել. — contre la religion, contre la Divinité. — contre qn., contre la vertu, contre le pouvoir. 2. —, պշնամանել, լուսալ. c'est — que de médire de cet homme, que de critiquer cet ouvrage. Quoi ! contre votre sang vous osez —? (Regnard.) 3. հայհոյել, յիշոցել, յիշոցս հանել ընդ բերան :

Blasphémer, ն. հայհոյել. — le saint nom de Dieu. — les saints, qn., le pouvoir d'un roi, la main qui gouverne. Oser — tout haut qu'il n'y a point de Dieu. Faire —, տալ հայհոյել:

Blaste, ա. բ. բողբ. * մասն սերմանն ուստի կ'արձակի բողբոջն :

Blastémanthe, ա. բ. բողբաճաղիկ : [նային. masse —.

Blastématique, ած. բժ. բողբա-

Blastème, ա. բ. բողբուկ. այն մասն սերմանն բուսոց ուր են պլուկք (cotylédone) եւ ուստի ճնանի բոյսն. 2. բժ. —, հիւսուածահիւթ. հոսումն ախտաւոր յարտաքին երեսս հիւսուածոց մարմնոյ :

Blastèse, ի. բ. բողբուման :

Blasteux, euse, ած. մգ. բողբանուտ. tissu —.

Blastinie, ի. վբ. բողբասպունգ. սեռ. բրածոյ սպնգաց :

Blastocardie, ի.մգ. բողբասիրտ. բիծն հլակաձ : [տուլ :

Blastocarpe, ած. բ. բողբապը-

Blastocélie, ի. բ. բողբախիժ. հն. **Blastocardie.**

Blastochyle (չիլ) ա. բ. բողբամատաց. հեղուկն սերմնկի (ovule) մնկոց :

Blastocolle, ի. բ. բողբասոսինձ. *բազմաթիւ բողբոջք պատող մածուցիկ նիւթն որ միրենք անձրեւէ եւ ցրտէ կպահպանէ :

Blastocyste, ի. բպ. բողբաուշտ. փամփշտիկ ճլակաձ :

Blastoderme, ա. բպ. բողբափառ : [փառային. cellules —s.

Blastodermique, ած. բողբա-

Blastodesmie, ի. բ. բողբակապ. տեսակ բարբոսի :

Blastogénésie, ի. բ. բողբածընունիւն. բազմացումն մնկոց ի ձեռն բողբոջից :

Blastographie, ի.բ. բողբագրութ:

Blastographique, ած. բողբագրական :

Blastographiste, ա. բողբագիր:

Blastoïdes, ա. վբ. բողբակերպք:

Blastomère, ա. բողբամասն :

Blastomyce, ա. բ. բողբասունկ:

Blastophore, ա. բ. բողբակիր :

Blastopore, ա.բպ. բողբաճակտիճ:

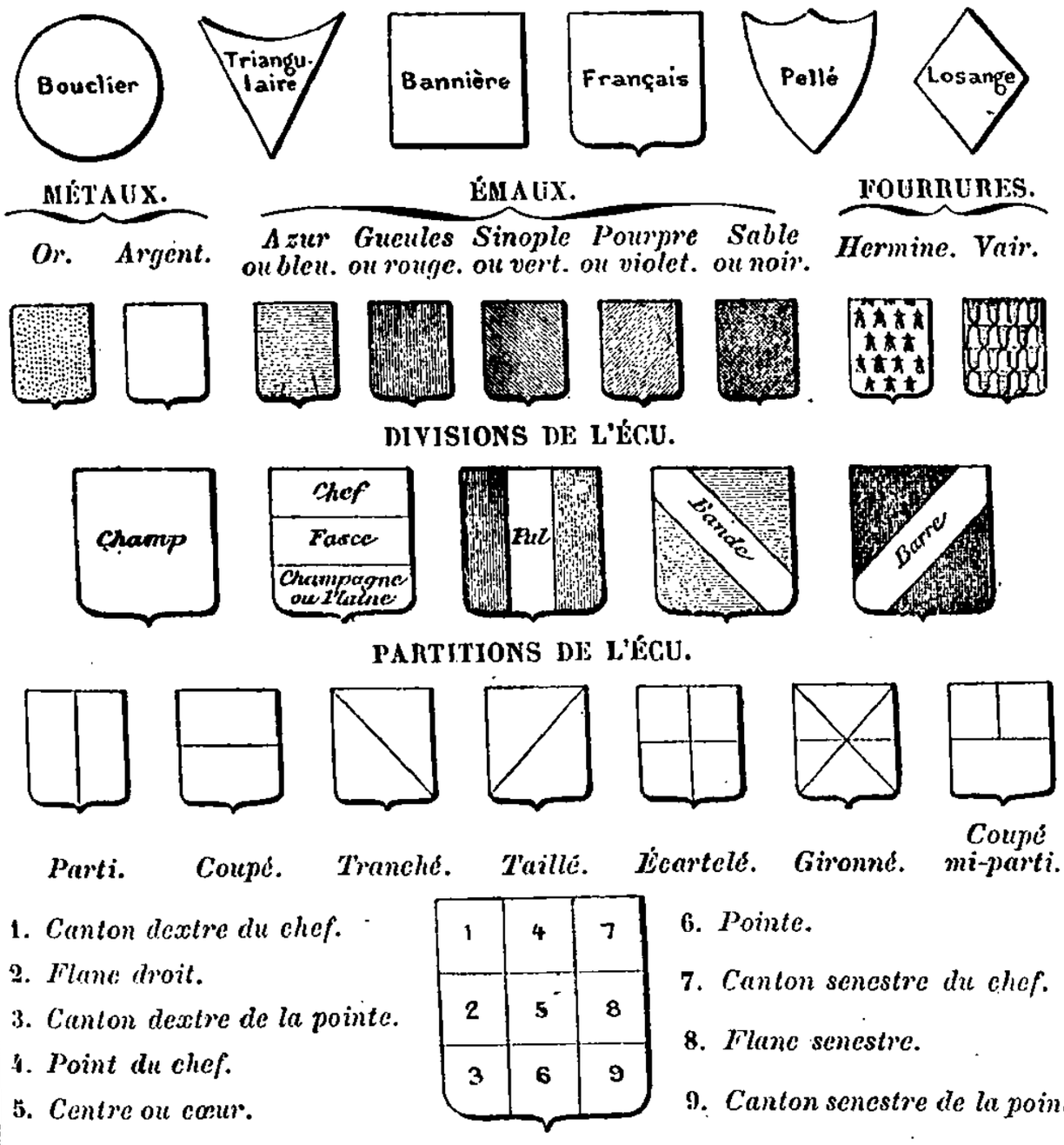
Blastopsorées, ի. յ. բ. բողբադերբուկք. խումբ մնկոց յորս են տոհմք փոշեպտղեայց (coniocarpées).

Blastosphère, ի. մգ. բողբանագունդ. գունդն բողբանի :

Blastostroma, ա.մգ. բողբախըշտի. բիծն սաղմնային (tache embryonnaire).

Blastotrique, ա.բ. բողբավարս. տեսակ մնկոյ, մերձաւոր բոտուտաճոցից (helminthospores).

DIVERSES FORMES DE L'ÉCU (Blason).

Blason.

Blater, ն. վճ. խարդախել. — des grains.

Blatérer, չ. բառաչել, պապաչել (խոյոց), կառաչել (ուղտու), կարկաչել (գորտանց). 2. փ. S. **Déblatérer.**

Blatier, ա. ցորենավաճառ. || ած.

Blattaires, ա.յ. մբ. պոլոճեայք. տոհմ ուղղաթեւ միջատաց:

Blatte, ի. պոլոճ. ոտիճ պարենից եւ հանդերձից:

Blatte.

Blattiens, ա.յ. մբ. պոլոճեանք:

Blattkohl, ա. բ. տերեւակաղամբ:

Blaude, S. **Blouse.**

Blavelle, Blavéole, Blavérolle, ի. բ. ռ. S. **Bluet.**

Blavet, ա. բ. քնձուկ. սունկ ուտելի:

Blavette, ի. պ. ջերկոր. * ալնիւ Ծուզ մանիշակագոյն մօրճով եւ կարմիր մսով:

Blé, ա. ցորեան, * ցորեն «պտուղ-ոտայ». — semé à l'automne, au printemps, աշնացան, գարնացան. — fourni, հասկաւոր. —. — mûr, doré, jaunissant, առոք՝ առոքացեալ, ոսկեփունջ, դեղնորակ —. gerbe du —, որայ, օրան. couper, faucher les —s, հատանել, հնձել զ—. battre le —, կալսել՝ կամնել զ—. mettre le — en javelle՝ որայ կապել. la tige de —, ցողուն. un épi de —, հասկ ցորենոյ. — frit, մուրկ, եղի խանձեալ. — bouilli, հատիկ. — germé, աճիկ. — blanc, դիր, խառամ. — en épis, եղի. abondant en —, ցորենաշատ. grain de —, հատ ցորենոյ, ցորենահատ. || — noir, rouge, սեւահատ, կարմրահատ —. || — de Turquie, d'Espagne, d'Inde, S. **Maïs.** || — de Canarie, d'oiseau, S. **Alpiste.** || — de Guinée, գաւարս. ին. **Sorgho.** || — de vache, կովացորեան. ռա. **Mélampyre**ի. || — barbu, sans barbe, — քատաւոր, անքիատ. || — d'amour, S. **Grémil.** 2. —, հատ ցորենոյ, ցորենահատ. un sac de —. Amas, tas de —, դիզ ցորենոյ. tas de — moissonné, կոպաղ. tas de — étendu pour sécher, ծօր. la halle aux —s, ցորենոց, ցորենավաճառոց. le — germe, —ն ծլի. les —s sont chers. Qui produit du —, ցորենաբեր. marchand de —, ցորենավաճառ, ցորենաշահ. vente, commerce des —s, ցորենավաճառութիւն. vendre, acheter du —, *ցորեն վաճառել, գնել. faire provision de —, * ցորեն պաշարել. semer des —s, — սերմանել, ցանել. moudre du —, * — աղալ. vanner du —, — հռսել՝ երնել. importation de —s. Exportation des —s. — en herbe, ցորենաբոյս. qui donne, distribue du —, ցորենատու, ցորենաբաշխ. bale կամ l'écorce du —, ճանճ, կճեպ ցորենոյ. 3. ցորենադաշտ, ցորենաստան. անդաստան ցորենոյ. se cacher dans un —.

Առ. manger son — en herbe, en vert, * հասոյթն՝ եկամուտն առաջուց ուտել՝ վատնել. || crier famine sur un tas de —, հարուստ լ. եւ գանգատիլ. || c'est du — en grenier, *պահեստի՝ պահելու բան է. || être pris comme dans un —, *ցորենաստանի մէջ բռնուած պէս լ., օձիքն ձեռք տալ. || il l'a battu comme — vert, չարագան՝ *գանակից ըրաւ զայն:

Blêche, ած. նո. կնամարդի, երկչոտ, տկարաբարոյ. c'est un homme bien —. 2. ա. ագր. —. un —, un vrai —.

Blêche, ա. բ. ճիրտ. սեռ կեռանտեայց (acanthacées).

Blechnacées (պլէքն) ի. յ. բ. խաշդնասերք. հատուած խոտաբաստից (aspléniacées):

Blechne (պլէքն) ա. բ. խաշդն. տեսակ ձարխոտոյ. գն. **Blègne.**

Blechnées, ի. յ. բ. խաշդնեայք. եննացեղ պտերեայց (ptéridées).

Blechnidées, ի. յ. բ. խաշդնատեսակք. բաժին ձարխոտոց:

Blechnoïdes, Blechnoïdées, ի. յ. բ. խաշդնակերպք, խաշդնակերպեայք. հատուած ցեղի կճուճասերից (polypodiacées).

Blechnopsidées, ի. յ. բ. խաշդնատեսեայք. հատուած խաշդնասերից:

Bléchnopsis (պլէքնոփսիս) ա. բ. խաշդնատես. հատուած սեռի խաշդնոյ:

Blédhon, S. **Blêche.**

Bléchrope (պլէքրոփ) ա. Ծ. յամրակն. սեռ տոհմի ճանճորսակեայց (muscicapidés).

Bléchropyre (պլէքրոփիր) ա.բժ. յամրաջղատենդ. ջերմ յամր ջղոտ:

Blédie, ի. մբ. սուրկ. սեռ հնգոյտ պատենաձեւից:

Blègne, S. **Blechne.**

Bleime, ի. անբ. սմբակացաւ, սմբակախտ (ձիոյ). — naturelle, accidentelle, sèche, humide, suppurée կամ suppurante.

Bleimeux, ած. անբ. սմբակախտային. 2. սմբակախտաւոր, սմբակախտոտ: [կապարաքար:

Bleinière, Bleiniérite, ի. հբ.

Blême, ած. տժգոյն, գունատ, տմոյն. avoir le visage, le teint, le front —. Être —. La mort pâle et —. Un dévot — d'abstinence. Être — de frayeur, de colère. Un jour —. Les —s voluptés.

Blême, ա. մբ. տմուկ. սեռ կարգի հնգայտ պատենաձեւից:

Blêmir, չ. տժգունիլ, գունատիլ, այլագունիլ. son visage blêmit. La lumière du jour blêmissait peu à peu. Il blêmit de frayeur. La peur le fait —. On vit — le coupable à l'aspect des tortures.

Blêmissant, e, ած. գունատ, տժգոյն, տմոյն. visage —. Lèvres —es.

Blêmissement, ա. գունատութիւն, տժգունութիւն, տմունութիւն. — de la face.

Blémomètre, ա. զ. հարուածաչափ (հրագինի):

Blende (պլէնտ) ի. հբ. զնկածծխմբուկ. բնական ծծմբուկին զինի. || — charbonneuse. ին. **Anthracite.**

Blendeux, euse, ած. հբ. աղօտուկատ:

Blennadénite, ի.ախ. խլնապատճուկաբորբ, խլնապատճուկատապ. բորբոքումն խլնային պատճուկաց (follicules muqueux):

Blenne, ի. ձբ. խլնաձկնիկ:

Blennélytrie, ի. ախ. խորպճախլնութիւն. հոսախտ (catarrhe) խորպճային (vaginal).

Blennentérie, ի. ախ. փորոտախլնութիւն. հոսախտ (catarrhe) փորոտեաց. փորհարութիւն:

Blennie, ի. ձբ. խլնաձուկն. ձուկն ինչ. ին. **Baveuse.**

Blennioïdes, ի. յ. ձբ. խլնաձկնեայք. տոհմ ձկանց նախատիպ ունելով զխլնաձուկն:

Blennisthmie, ի. բժ. ըմբանախլնութիւն. հոսախտ ըմբանի (pharynx).

Blennocystite, ի.ախ. փամփըշտախլնութիւն. հիւծեալ հոսախտ փամփշտի:

Blennoderme, ա. բ. խլնամորթ. սեռ տոհմի ապտղաննեայց (œnothérées).

Blennodie, ի. բ. խլնաբոյս. սեռ խաչաթերից:

Blennogène, ած. խլնածին:

Blennoïdes, ի. յ. ձբ. խլնաձկնակերպք. եննաբաժին տոհմի կոբակերպից (gobioïdes). կն. **Blennioïdes.**

Blennométrite, ի. ախ. արգանդախլնութիւն. հոսախտ արգանդային:

Blennophtalmie, ի. բժ. գիշակնութիւն, խլնաչացաւ:

Blennophtalmique, ած. բժ. գիշակնային, խլնաչացաւային:

Blennopyrie, ի. բժ. խլնահիւթութիւն. սեռական անուն խլնային, ատամոքային, միջընդերային, գեղձախելապատային տենդից:

Blennorie, ի. բ. խլնատունկ:

Blennorine, ի. բ. խլնատունկիկ. սեռ տոհմի քարաքոսից (lichens).

Blennorrhagie, ի.բժ. մզկախլնախտ, մզկաթորք. բորբոքումն մզկի հեղմամբ խլնային նիւթոյ. * ջերմավիզուկ, տաքշեռ. ռկ. **Chaude-pisse.**

Blennorrhagique, ած. բժ. մզկախլնախտային, մզկաթորքային. virus, écoulement —.

Blennorrhée (օռէ) ի. բժ. խլնահոսութիւն, մշտականութիւն. անբորբոք հոսումն Ծաղանի մզկի:

Blennorrhéique, ած. բժ. խլնահոսային, մշտականային:

Blennorrhinie, ի. բժ. քթախլնութիւն. * քթին վագեղն:

Blennorrhoïque, ած.բժ. խլնահոսային. écoulement —.

Blennose, ի. բժ. խլնախտ. հոսումն խլնաթաղանթից (membranes muqueuses).

Blennosperme, ա.բ. խլնասերմն:

Blennostase, ի. ախ. խլնակաց. դադարումն հոսման խլանց:

Blennothorax, ի.բժ. խլնալանջք. հոսախտ Ծոցային:

Blennothrix (Ծրիքս) ի.բ խլնահեր. սեռ լօտից:

Blennotorrhée, ի. բժ. խլնուկնաիոսուԹիւն. հոսախտ ականջաց:
Blennurétrie, տ. **Blennorrhagie.**
Blennurie, ի. բժ. խլնամիզախտ, խլնամիզուԹիւն. հոսախտ միզամուղային (catarrhe vésical).
Blennurique, ած. բժ. խլնամիզային, խլնամիզախտային:
Blépharadénite, ի. ախ. աբոեւանագեղձաբորբ, աբոեւանագեղձաոսոց. բորբոքումն գեղձից աբոեւանաց:
Blépharanthe, ի. բ. աբոեւանածաղիկ. սեռ ոոՀմի անուսածաղկեայց (passiflorées).
Blépharanthème, ա. բ. աբոեւանածաղկիկ. հատուած սեռի խոոոծաղկի (plagianthe).
Blépharide, ա. մբ. ԹաբԹաի. պատճառաբ բառայօդ. 2. մգ. յ. ա. —բ. մեցաբբ աբոեւանաց:
Blépharidion, ա. բ. ԹաբԹափաձև:
Blépharie, ի. բ. ԹաբԹենի. հատուած սեռի կոնոպլեայ (conoplée).
Blépharipappe, ա. բ. ԹաբԹափուցուն. ոուևնկ բաբդաճաղիկ ի ցեղէ արեւածաղկակերպեայց:
Blépharipe, ա. մբ. ԹաբԹափոան. սեռ ոոՀմի պիճակեանց:
Blépharipteère, ա. մբ. ԹաբԹափաՀեւ. սեռ կարգի երկՀեւից:
Blépharique, ած. ԹաբՀչային:
Blépharis (իս) ա. բ. ԹաբԹափաբոյս. ազգ կեռանասաներից (acanthacées). 2. մբ. ԹաբԹափամիջատ. սեռ ոոՀմի կիսեւանց (mantiens). 3. ձբ. ԹաբԹափաձուկն. սեռ Թիւնիկակերպից (scombéroïdes).
Blépharisma, ա.կ. ԹաբՀչաճճի. սեռ ջրաճճեաց:
Blépharisme, տ. **Blépharospasme.**
Blépharisperme, ա. բ. ԹաբԹափասերմն. ի ցեղէ կղմխակերպեայց (imuloïdées).
Blépharistemme, ի. բ. ԹաբԹափազակ. սեռ արմատակրեայց (rhizophorées) Հնդկաց:
Blépharite, ի. բժ. աբոեւանաբորբ, աբոեւանատազ, կոպաբորբ, կոպատազ. բորբոքումն աբոեւանաց կամ կոպից:
Blépharo-blennorrhée, ի. բժ. կոպախլնահիոսուԹիւն. Թաբախային աչացաւ նորածնաց:
Blépharocalyx, ա. բ. աբոեւանաբաժակ. սեռական անուն քանի տեսակ մրտաներից (myrtacées).
Blépharochlène, ի.բ. աբոեւանածորմ. տեսակ փիլունցի (aspidie).
Blépharochloé (բլոէ) ի. բ. աբոեւանախոտ. սեռ սիզաբուսոց:
Blépharo-colobome, ա. ախ. աբոեւանակրճան. կրճան (colobome) աբոեւանաց:
Blépharo-conjonctivite, ի. ախ. աբոեւակնազօդաբորբ. բորբոքումն միանգամայն աբոեւանաց եւ ակնազօդի (conjonctive).
Blépharodère, ա.մբ. ուխտաբոեւան. ազգ պոլոճեանց (blattiens).
Blépharodon, ա. բ. ԹաբՀչաոաման. հատուած պարզացցուն (aplopappe) սեռի:
Blépharoglotte, ած. բ. ԹաբԹաՀաբոեւանակիր, ԹաբՀչակիր:
Blépharolépis (իս) ա. բ. աբոեւանաՀաՀեի. սեռ կիպերեայց (cypéracées).
Blépharomètre, ա. վ. աբոեւանաչափ. գործի բուժելոյ զԹաբՀչախոտորումն (trichiasis).
Blépharoncose, ի. բժ. գաբի, *գաբիկ «աբփաճբգ». կն. **Chalazion.**
Blépharopappe, տ. **Blépharipappe.**
Blépharophimosis (իս) ա. ախ. աբոեւանանձկուԹիւն, կոպանձկուԹիւն. ընդածին անձկուԹիւն աբոեւանային ճեղքուածի:
Blépharophore, ած. կ. եւ բ. աբոեւանակիր, ԹաբՀչակիր:
Blépharophtalmie, ի. բժ. աբոեւանացաւ, կոպացաւ. բորբոքումն միանգամայն աբոեւանաց եւ ակնազօդի (conjonctivite).
Blépharophylle, ա.բ. աբոեւանատերեւ. սեռ ոոՀմի ցախեայց (éricinées).
Blépharophyme, ա. ախ. աբոեւանուռց, կոպուռց. այտոյց աբոեւանաց:
Blépharoplastie, ի. բժ. աբոեւանակազմուԹիւն, կոպակազմուԹիւն:
Blépharoplégie, ի. բժ. աբոեւանաբուծուԹիւն, կոպաբուծուԹիւն. անդամալուծուԹիւն աբոեւանաց:
Blépharoptose, ի. բժ. աբոեւանանկ, կոպանկ. անկումն վերին աբոեւանաց:
Blépharopyorrhée, ի. ախ. կոպաԹաբախհոսուԹիւն. Թաբախահոս աչացաւ նորածնաց:
Blépharospasme, ա. ախ. աբոեւանաստնգանք, կոպաստնգանք. ստնգանք (spasme) աբոեւանաց:
Blépharosperme, ա. բ. աբոեւանասերմն. Թփիկ արեւելեան Հընդկաց:
Blépharostat, ա. վ. աբոեւանակալ, կոպակալ (գործի):
Blépharosténose, ի. ախ. աբոեւադիսնանձկուԹիւն. դիսլուածական անձկացումն աբոեւանային ճեղքուածի:
Blépharostome, ա. բ. ԹաբՀչա-
Blépharotis (իս) **Blépharophtalmie.**
Bléphile, ա. բ. ցորենասէր. սեռ
Blérie, տ. **Blairie.**
Blèse, ած. ծեԹեւեԹող, ծեԹեւեԹախօս, *փստող:
Blésement, ա, ծեԹեւեԹումն, *փստումն, լեզուածայր՝ փստաճաղիկ հնչումն:
Bléser (je blèse, je bléserai) հ. ծեԹեւեԹել, * փստել, զր զր հնչել. զօ. zerbe, zeval, վկ. gerbeի, chevalի:
Blésité, ի. ծեԹեւեԹ, ծեԹեւեԹանք, *փստանք:
Blessant, e, ած. վիրաւորիչ, խոցոտիչ, Թշնամանադիր, Թշնամանիչ, Թշնամանիկ. discours, propos —. Parole, expression —e. Être —, — լինել. il a été — dans son langage.

Blessé, e, անց. վիրաւորեալ, խոցեալ, վիրաճ, խոց. grièvement —, չարախոց, խառավէր, դառնավէր, կարիվէր. — à la tête, գլխավէր, գլխախոց. — à la jambe, վիրաոտն. — par une tuile, — աղիւսով, աղիւսավէր. — en duel, մենամարտավէր. — à mort, mortellement, մահավէր, վիրամահ. — d'un coup d'épée, սրահար, սուսերահար. || փ. ce malheureux amour dont votre âme est —e. || Avoir le cerveau —, խելագար՝ խելայեղ՝ խելաշուրջ է. 2. —, հարեալ, վշտացեալ, Թշնամանեալ, աղարտեալ. cœur — profondément. — d'un langage si dur. — dans ses affections, dans son honneur. Sa réputation —e par la calomnie. Je ne lui cachais point combien j'étais —, չՀարուցանէի նմա եԹէ ո՛րքան զչարեալ էի, *դժարս եկած էր. l'honneur — mortellement. Son orgueil — d'une préférence. 3. վիրաւորեալ, խայԹեալ. les oreilles furent —es de ces paroles détestables. Ouïe —e par des sons rauques. 4. գ. վիրաւորեալ, վիրաւոր, խոցաւոր, խոց. le — couvert de sang. Les morts et les —s. Avoir soin des —s.

Blesser, ն. վիրաւորել, վէրս տալ, խոցել, խոցահարել. — légèrement, profondément, dangereusement, grièvement. — à mort, — ի մահ, մահավէր առնել. — d'un coup d'épée, սրահար՝ սուսերահար առնել. — d'un coup de bâton, — հարուածով գաւազանի, բրավէր առնել. — d'un coup de pierre, քարակոշկոն առնել. — d'un coup de fusil, հրացանահար առնել. — qn. de plusieurs coups, խոցոտել զոք, * շատ տեղէն զարնել. il fut —é au bras, բազուկ նորա վիրաւորեցաւ, *ՀեՀ՝ ՀեՀէն վիրաւորեցաւ. 2. —, հարկանել, ճմլել, ցաւեցուցանել, * զարնել, ցաւցունել. les liens blessent le bras. La selle blessait le cheval. Mon soulier me blesse. 3. պ. վիրաւորել. — en bêchant les racines d'un arbre. 4. փ. —, կսկծեցուցանել. la main qui me blessait a daigné me guérir. L'amour a —é son cœur. || — qn. — profondément au cœur, ի խոր խոցել զոք, կարեվէր խոցել զսիրտ՝ զհոգի. * սիրտն սաստիկ վիրաւորել՝ խոցոտել. 5. վիրաւորել, խայԹել, անախորժ՝ դժպիհ լ. — la vue, ընդ ակն խոցել. — le goût. Ce mot blesse l'oreille, les oreilles. Ce mot le blessa. — sa modestie. 6. փ. վիրաւորել, խոցել, Թշնամանել, աղարտել. — qn. par un mauvais procédé, par d'amères railleries. — l'honneur de qn., sa réputation. 7. վնասել, վՀարել. cela ne blesse personne. — des intérêts. 8. վիրաւորել, ատնանել, մեղանչել, լինել հակառակ. son langage blessait les convenances. — la pureté de la langue. Il ne put agir ainsi sans — sa conscience. — la vérité, l'amitié.

Ած. Vous ne savez pas où le bât le blesse, * չես գիտեր ինչով կչարչարուի. երջանկագոյն երեւոյթ մար

դիկ շատ անգամ ծածուկ վիշտեր ունին :

Se blesser, դ. վիրաւորել՝ խոցել զանձն, վէրս ընդունել, վիրաւորիլ, խոցիլ, *ինքնիրեն վիրաւորել, վիրաւորուիլ. il s'est gravement blessé avec son fusil. — en tombant, en maniant une arme, en tirant un coup de fusil. 2. վիրաւորել՝ խոցել զմիմեանս, * ժկզմէկ վիրաւորել. ils se blessèrent. 3. փ. վիրաւորիլ, խոցիլ, զչարիլ, ընդ միտս առնել, դժկամակիլ, դժկամակ լ., * վիրաւորուիլ, դժարն գալ. c'est un homme qui se blesse facilement. Il se blesse de rien, de tout. 4. բժ. անցուցանել, վիժել, * տղայ անցուցանել. on lui fait garder le lit de peur qu'elle ne se blesse. Elle s'est blessée.

Blessir, S. **Blettir.**

Blessissement, ա., **Blessissure**, բ. S. **Blettissement, Blettissure.**

Blessure, բ. խոց, խոցուած, վէր, խոցումն, վիրաւորութիւն. il mourut de ses —s, de sa —, մեռաւ ի վիրացն՝ ի խոցուածոցն, ի խոցուածոյն, * վէրքերէն, վէրքէն. plein, couvert de —s, վիրալից, խոցալից. panser, guérir une —, պատել, բժշկել զ—. recevoir une —, վէրս ընդունել, վիրաւորիլ, * վէրք առնուլ. grande, faible, sanglante, incurable, dangereuse, légère, large —. — mortelle, profonde. Faire une —, վիրաւորել, խոցել. 2. փ. —, վիրաւորանք, հարուած, հարած. — de l'âme. Les —s faites à l'honneur, à l'amour-propre, sont plus sensibles que les autres. Rouvrir, déchirer une —, բանալ, խարխարել, կեղծել զվէրս. նորոգել զցաւս ոչխաց :

Blet, ette, ած, լղմոր, կակղամէջ, Ջգացեալ, * սաստիկ հասուն՝

Blette.

հասած, անցած. fruit —. Poire blette, լղմոր տանձ :

Bléthise, ա. մբ. բլեթիկ. սեռ հնգայօդ պատենաներից :

Blette, բ. բ. ճմել, ճխմել. ազգ սպանախի :

Blettir, չ. սաստիկ հասանել, Ջգանալ՝ * անցնիլ պտղոց. les fruits blettissent.

Blettissement, ա. **Blettissure**, բ. Ջգացումն. սաստիկ հասունութիւն պտղոց :

Bleu, e, ած. կապոյտ, կապուտակ, կապուտագոյն. des rubans —s. Habit, satin, horizon, ciel —. Une robe —e. Une robe — foncé. Une veste — clair. Couleur, teinture —e. Des yeux —s. || S. **Conte, Cordon, Bas.** 2. կապոյտ, կապուտակեալ, *կապուտցած «մօր, մօրթմբշշ». il a l'œil tout —. Avoir les oreilles, les lèvres —es de froid. Il devient tout —. || փ. colère —e, կապտացաւումն. սաստիկ բարկութիւն. fureur —e, կապտազայլոյծ. 3. ա. կապոյտ, կապուտակ, կապոյտ գոյն. le — de la mer, du ciel, կապոյտն՝ կապուտակն ծովու, երկնագոյն. une étoffe d'un beau —, գեղակապոյտ պատառ. teindre en —, կապտագոյն ներկել՝ ներկանել. — de Prusse, կապոյտ Բրուսիոյ, կապուտակ բրուսիական՝ Բրուսիոյ. — du roi, արքակապոյտ. — de ciel, երկնակապոյտ, լրջկապուտակ, երկնագոյն. d'un — céleste, երկնակապոյտ. — d'azur, երկնագոյն կապոյտ. — marine, ծովակապոյտ. — d'outremer, կապուտակ ծովու, լաժուարդ, լազուարդ. — d'indigo, կապուտակ լեղակի. կապոյտ գոյն լեղակի. d'un beau —, կապտագեղ, կապուտագեղ. elle a les yeux d'un beau — d'azur, գեղակապոյտ՝ կապուտագեղ ծաւթեն աչք նորա. || անփ. — clair, պայծառ՝ *բաց կապոյտ. — foncé, լուրթ, լրնագոյն, արջնակապոյտ, ծաւթ. une robe — clair. Des draps — foncé. 4. ա. կապուտակ. կապոյտ ճմլածք մարմնոյ. il lui fit des —s en le pinçant fortement. 5. կապոյտ, կապուտաջուր. passer du linge au —, *լուացքն՝ ներմակելէն կապուտաջրէ անցուցանել. || փ. passer au —, անհետ առնել, վատնել. ma montre a passé au —. Passer un héritage au —. || N'y voir que du —, չտեսանել՝ չիմանալ ինչ, * բան չտեսնալ՝ չհասկանալ. 6. կապոյտ * գինուոր առաջին հասարակապետութեան Գաղղիոյ՝ Վանդէացւոց պատերազմաց ժամանակ. les —s. 7. կապուտակ, կապտագինի. gros —, petit —. 8. ած. կապուտածուկն. *տեսակ մի շահածուկն. 9. ոգ. կապոյտ. — de cuivre, —ն պղնձոյ:

Bleuâtre, ած. կապուտորակ. * կապուտկեկ. horizon, fleur, étoffe, robe, lampe, clarté —.

Bleuet, ա. բ. S. **Bluet.** 2. Ծ. ռ. խոշ. ին. **Martin-pêcheur.**

Bleueur, ա. ած. կապուտիչ. *ասեղի ծայրն կապուտցուցնող գործատ :

Bleuine, բ. ոգ. կապուտին. նիւթ կապուտակիչ :

Bleuir, ն. կապուտակել, կապուտել, * կապուտցունել. — un métal.

Bleuir, չ. կապուտակիլ, կապուտականալ, *կապուտնալ. les mains bleuissent par le froid.

Se bleuir, դ. կապուտակել զանձն. — les doigts avec de l'indigo, կապուտակել զմատունս լեղակաւ. je me suis bleui en touchant cette étoffe. Il s'est bleui en se frottant au mur.

Bleuissage, Bleuissement, ա. կապուտակումն, կապուտացումն. * կապուտցունելն, կապուտնալն :

Bleuissant, e, ած. կապուտակիչ, կապուտաբար. l'action —e de l'iode sur l'amidon. 2. կապուտակեալ, կապուտորակ. cadavre déjà —.

Bleuissoir, ա. ար. կապուտոց (գործի) :

Bleuté, e, ած. կապուտագոյն, կապուտերանգ. un paysage —.

Blézimarder, ն. Ծտ. բանիատել. * իրարու խօսքն կտրել (Ջատրոնի մէջ) : [Ընդկաց ծովու :

Blième, ա. ձբ. հերմիտ. ձուկն

Blin, Belin, ա. նւ. հոտ. գործի ինչ :

Blindage, ա. զ. պատսպարումն, փայտայարկումն. 2. պատսպարք, փայտայարկք. 3. նւ. պատսպարումն, երկաթապատումն :

Blindé, e, ած. զ. պատսպարեալ, փայտայարկ. 2. նւ. պատսպարեալ, երկաթապատ. vaisseau —. Frégate —e.

Blinder, ն. զ. պատսպարել, փայտայարկել. — un magasin à poudre. 2. նւ. պատսպարել, երկաթապատ առնել, երկաթապատել. — un navire.

Se blinder, դ. պատսպարիլ, փայտայարկիլ, երկաթապատիլ :

Blindes, բ. յ. զ. պատսպարք, փայտայարկք. 2. պատսպարք, երկաթածածկք :

Blindiacées, բ. յ. բ. բլինդիասերք. ցեղ մամռոց : [մամռոյ :

Blindie, բ. բ. բլինդիա. տեսակ

Blindiées, բ. յ. բլինդեայք. տոհմ մանր մամռոց :

Bliner, ն. նւ. հոտել. — un mât.

Blinkworthie, բ. բ. բլինքվորթիա. սեռ տոհմի բառեղեայց (convolvulacées).

Blite, բ. բ. վլիտոն. սեռ տատեղեայց (chénopodées).

Blitées, բ. յ. բ. վլիտոնեայք. ցեղ տատեղեայց :

Blizzard, ա. ձիւնամրրիկ, ձիւնայոյզք (ի Միացեալ Նահանգս) :

Bloc (օք) ա. քարակոյտ, կարկառ, հատոր, *խոշոր կտոր. — de pierre, — քարի, քարակոտոր, քարակոշտ, *խոշոր քարի կտոր. — de sel gemme, շառաշիղ աղի. un — de marbre, de fer. 2. կոճղ «փայթ». 3. կոյտ (վաճառաց). faites un — de tous ces livres. || En —, մ. միահամուռ, միահաղոյն, *բոլորն մէկէն. vendre, acheter en —, — վաճառել, գնել :

Blocage, ա. խիսլար. * քարի կտորներ՝ կտորուանք. remplir de —. 2. տպ. —, շրջատառ. * դարձած գիր. 3. տպ. —, շրջաբառ. * դարձած բառ. 4. սղարուեստ. * գունդվարի (billard) մէջ գնդակն ճակին մէջ խոթելն :

Blocaille (քայ) բ. S. **Blocage.**

Blochet, ար. ատղ. կարկ. *առատաղի հեծանն բռնող փայտ :

Blockhaus (պլոքհաս) ա. փայտամրոց, փայտաբերդակ. բերդակ փայտակերտ :

Blocus (քիւս) ա. զ. պաթխակումն, շրջափակ պաշարումն, տպար. — d'un port, d'un camp. Lever le —, քառնալ՝ * վերցունել զ—. état de —. Déclarer une ville en état de —, հրատարակել զքաղաք ի վիճակի պաթխակման պաշարման. — continental, պաշարումն ցամաքային: [դիտարար:

Blœdite կամ **Blödite**, ա. հբ. բլե-

Blond, e, ած. խարտեաշ, խարտիշեայ, դեղձան, բումայթ. de beaux cheveux —s, խարտիշագեղ մազ՝ հերք. sa tresse —e. Qui a la barbe —e, խարտիշամօրուս. une beauté —e, խարտիշագեղուհի, խարտիշագեղ կին. 2. խարտիշահեր, դեղձանամազ. il est —. Elle est —e. || գ. —, խարտիշուհի. un beau —, այր խարտիշագեղ. une belle —e, գեղեցիկ խարտիշուհի. une grande belle —e aux yeux languissants, կին գեղադիտակ, խարտիշագեղ եւ մեղուական. 3. քե. —es collines, խարտիշագեղ՝ ցորնաբեր՝ հասկաբեր բլուրք. l'Égypte, toute —e d'épis, խարտիշագոյն՝ խարտիշագեղ հասկալից Եգիպտոս. la —e aurore, այգ ծայրակարմիր. de —s épis, խարտիշագոյն՝ խարտիշագեղ հասկք. la —e Cérès, խարտիշագեղ Դեմետր. 4. ա. խարտեաշ, խարտեաշ գոյն, խարտեշուհին. ses cheveux étaient d'un beau —, խարտիշագեղ էին հերքն. d'un doux —, խարտիշանոյշ. || — ardent, շէկ, շիկագոյն, հրագոյն, կարմրադեղին «գումբալ». || հգ. — hasardé, շառագոյն «գըգըլ». || անե. une barbe — ardent, շիկամօրուս. des cheveux — cendré, մոխրախառն խարտեաշ՝ մոխրադեղձան հերք:

Blondasse, ած. խարտիշոտ. տգեղ խարտեաշ. homme, femme —. 2. գ. —. un —. Une —.

Blondâtre, ած. խարտիշոտակ. homme —.

Blonde, ի. դեղձանկ. ժանեակ (dentelle) մետաքսեայ:

Blondelet, ette, ած. խարտիշակ, խարտիշենկ:

Blondélie, ի. մբ. խարտիշուկ. տնտակ երկնեւի:

Blondeur, ա. խարտիշութիւն. խարտեաշ գոյն:

Blondie, ի. բ. խարտիշաբոյս. սեռ. տնկոց ի տոհմէ քարբենկեայց:

Blondier, ière, գ. դեղձանկագործ, դեղձանկուհի:

Blondin, ա. խարտեշիկ, դեղձանիկ, խարտիշահեր, դեղձանամազ. c'est un —. 2. փ. եւ ը. իգասէր պատանի:

Blondin, ine, ած. խարտեաշ, դեղձան. enfant —. Chevelure —ine.

Blondine, ի. խարտիշուհի, խարտիշանոյշ. դեղձանամազ կին, օրիորդ. c'est une —.

Blondinet, ette, ած. խարտիշեակ, դեղձանիկ. 2. գ. —. une —ette, խարտիշանոյշ. դեղձանամազ՝ խարտիշագեղ օրիորդիկ. ma —ette chérie.

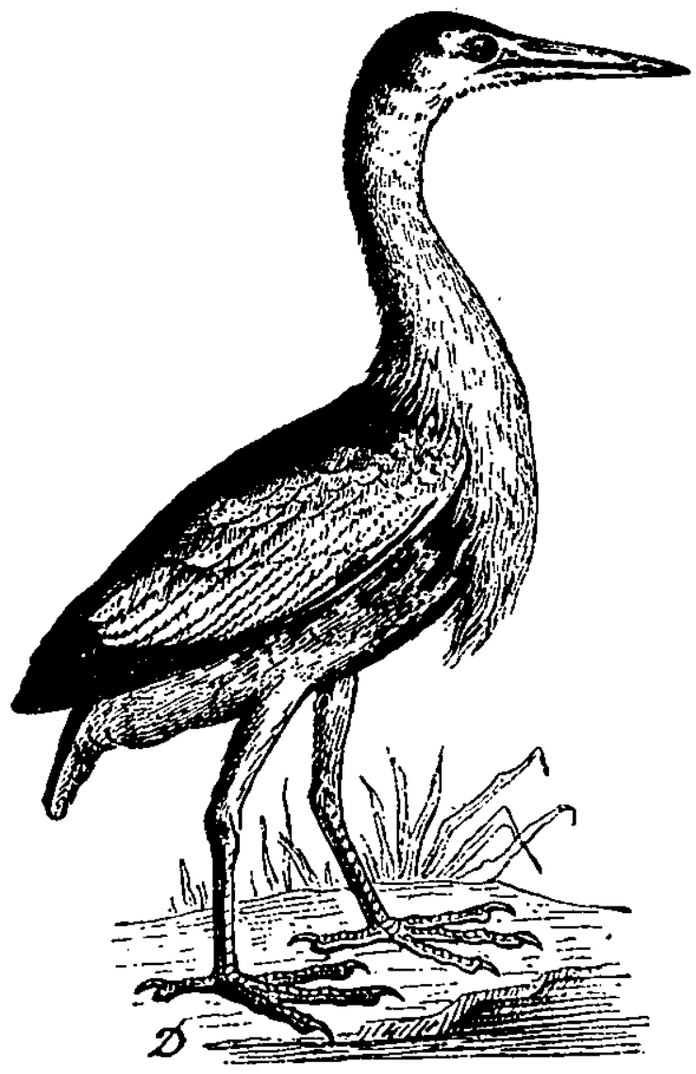
Blondir, հ. խարտիշանալ, դեղնիլ. les épis commencent à —.

Blondir, ն. խարտիշացուցանել:

Blondissant, e, ած. խարտիշագոյն, դեղնափայլ, ոսկեգիսակ, ոսկեվարս, ոսկեվարսեալ. les épis —s. Campagnes —es d'épis.

Blongios, ա. Ե. արօշ. Ծուչուն տառեղի նման:

Bloquer, ն. պաթխակել, պաշարել, շուրջանակի պատեալ պաշարել, բակարգել առնել, բակառել. — une place, un port. 2. պարել. մղել զգնդակն ի միուժ ի ծակաց գնդասեղանոյ (billard). 3. տպ. խիպարել. * պակաս տառին տեղ ուրիշ դարձած տառ կամ կապարի կտոր դնել. — une lettre, un mot.

Blongios.

Se bloquer, դ. բզ. սառառնիլ, *անշարժ կենալ օդին մէջ. l'oiseau, le faucon se bloque. հն. **Planer.**

Blossir, տ. **Blessir, Blettir.**

Blosyre, ա. մբ. դժնուկ. սեռ. քառատյօդ պատենաձեւից:

Blot, ա. նե. նաւուղեչափ. *նաւուն բրած ճամբան չափող գործի:

Blotti, e, անց. կծկեալ, կկուզ, կկուզ նստեալ, կծկատարագ, կարկնանձնակ, * կծկած, կծկոտած. renard — dans son terrier. Un homme — dans un coin.

Blottir ***(Se)*** չ. կծկիլ, կկզիլ, կկուզ նստիլ, * կծկտիլ, քուչորիլ, սկլիլ, պլորիլ, պուպուղիլ, ծուարիլ. — dans un coin, dans son lit. Les perdrix se blottissent devant le chien.

Blouse, ի. ձորձկոն. կտաւեայ զգեստ հասարակ մարդոց. porter une —, ձորձկոնակիր՝ ձորձկոնազգեստ.,— *հագնիլ. 2. —. ծակն գնդասեղանոյ (billard). Les —s des quatre coins. Les deux —s du milieu. Mettre une bille dans la —. La bille est entrée dans la —.

Blouser, ն. ձորձկոնել, ծակարկել. * գնդակն սեղանին ծակին մէջ խոթել. — une bille. || փ. եւ ը. — զո., արկանել ի պատրանս, խաբել զոք. il m'a —é. 2. եւ հարկանել. — les timbales, գոս —. || կր. գոս հարկանել. cet artiste blouse très bien.

Se blouser, դ. ձորձկոնել, ծակարկել գիւր գնդակն. *իւր գնդակն գնդասեղանոյն ծակին մէջ խոթել. || փ. եւ ը. խաբել՝ պատրել զանձն, անձնախաբ է., * ինքնիրեն խաբել. il s'est blousé. Il s'est complètement blousé.

Blousier, ա. ը. ձորձկոնազգեստ, * ձորձկոն հագած:

Bluet, ա. ը. կապուտիկ, կապուտածաղիկ, կապտածաղիկ, ծծմոր. հն. **Aubifoin, Barbeau, Blavelle.** 2. Ե. կապուտիկ. ռա. **Martin-pêcheur**:

Bluettant, e, ած. կայծկարձակ:

Bluette, ի. կայծիկ. կայծ փոքրիկ. on voit un grand feu naître d'une —. Une —, des —s de feu. Légère —. Scintillante, fugitive —. 2. փ. —, կայծ, նշոյլ. il y a quelques —s d'esprit dans cet ouvrage. 3. կայծիկ, երկիկ, գրուածիկ. —s amusantes. Cette comédie n'est qu'une —. La — n'est pas une œuvre préméditée.

Bluetter, չ. կայծկել, կայծիկս արձակել:

Bluffie, ի. բ. բլուֆիա. սեռ. տոհմի սիզաբուսոց:

Blumée, ի. բ. բլումէա. սեռ. բաղադրիչոց, ցեղ կղմխակերպից վանեանատեսակ. հն. **Talauma.**

Blumenbachie, ի. բ. բլումենբախ. սեռ. մերձակից հրեեայց (loasées) երկուսանանատեսակ:

Blumenbachiées, ի. յ. բ. բլումենբախեայք. հատուած տոհմի հրբեեայց:

Bluméodendron, ա. բ. բլումեոծառ. հատուած սեռի ոզնածառի (échinus).

Blumiane, ի. բ. բլումիանոյս. հատուած սեռի տալոմոյ (talauma).

Blumie, ի. բ. բլումիա. ազգ տնկոց ի տոհմէ խոլորձասերից (orchidacées).

Blutage, ա. մաղումն:

Bluteau, ա. մաղ, ալրմաղ. des —x. [*ալիւր —:

Bluter, ն. մաղել. — de la farine,

Bluterie, ի. մաղարան. * ալիւր մաղելոյ տեղ:

Bluteur, ա. մաղիչ:

Bluteir, ա. մաղոց:

Blysme, ա. ցայտի. սեռ. կիպերիսեայց:

Blytie, ի. բ. նիշտ. սեռ. տոհմի ծիրակեայց (jongermanniées).

Blyxe, ի. բ. հոսուկ. սեռ. երկաբակեաց խոտոց:

Boa (պօա) ա. բոա, հսկայօձ, վիշապօձ. օձ յալՁանդամ. 2. մաշկ-

օձիկ. փողապատ մուշտակեայ. un — de martre.

Boabab, տ. **Baobab**.

Boaïdés, ա. յ. բզ. բոաոեսակք. խումբ սողնոց ի սեռէ բոայի :

Boarmie, ի. մբ. բոարմիա . պատենաներ ինչ : [Սոլուքեան կղզիս :

Boba, ա. բ. բոբի . ծառ ինչ ի

Boback, Bobague, Bobaque, ա. կ. բոբաք . չորքոտանի ինչ յԱմերիկա նման ճագարի :

Bobartie, ի. բ. բոբարտիա . սեռ մոկոց ի տոհմէ հիրկեայց (iridacées).

Bobax, տ. **Boback**.

Bobèche, ի. ճրագաթերան. — de cristal. 2. ն. ապուշ , ախմախ :

Bobée, ի. բ. բոբէա. սեռ. տորոնեայց (rubiacées).

Bobille, ի. ար. փայտագլան (գնդասեղագործի) :

Bobinage, ա. վիլակումն , կարժառումն :

Bobine, ի. կարժառ , վիլակ . *Ձեղ՝ դերձան փաթաթելու փոքրիկ ճախարակ «մագարա». de la soie, du fil, du coton en —. De l'or, de l'argent en —. La — n'est pas assez pleine. 2. բգ. եղկտրագլան :

Bobiner, ն. վիլակել, կարժառել. *կարժառի՝ վիլակի փաթաթել . — du fil, de la soie.

Bobinette, ի. դռնփակ , *ճկիկ «տուռնոան գափու սիբմէսի» :

Bobineur, euse, ի.գ. վիլակիչ , կարժառիչ, վիլակուհի, կարժառուհի:

Bobineuse, ի. վիլոց (գործի) :

Bobinoir, ա. վիլարկ . վիլակիչ գործի :

Bobo, ա. ը. ցաւիկ . avoir —, un petit —, —, ցաւիկի ունել . faire —, du —, — տալ , ցաւեցուցանել, *ցաւցունել . ce n'est qu'un —, — խմն է , * — մի է . ce sont de vrais —s, —ք եւեի են :

Bocconie.

Bobonax, ա.բ. բոբոնաքս . Ծուփ ի տոհմէ արմաւենեաց ի Պերու :

Bobos, ա. սբ. բոբոս . խոշոր օձ Փիլիպպեան կղզեաց :

Bobu, Bobua, ա. բ. բոբու , բոբուա . սեռ տոհմի հարիճասերից (combrétacées).

Boc, ա. ճախարուճակ . փոքրիկ ճախարուճ (tilbury) երկավայր :

Bocage, ա. պուրակ , ճաղագ . — sombre, ombragé, épais, touffu, frais, riant, agréable, fleuri, délicieux, solitaire, tapissé de gazon. Vert —. Le fond d'un —. Le calme d'un —. A l'ombre d'un —.

Bocagée, ի. բ. բոկագէա . ազգ քրիստասերից (anonacées).

Bocager, ère, ած. պուրակային, ճաղագային , պուրակաբնակ , ճաղագաբնակ , պուրակաբոյծ , անտառանոցնդ . nymphe, déesse —ère. Fleur —ère. Grotte —ère. 2. պրակագեղ , անտառաձիտ , ծառազարդ . rives —ères. Pays frais et —.

Bœhmérie.

Bocal, ա. բդուղ , բդուկ «պուգալ , գավանոզ» . un — de fruits à l'eau-de-vie. Les bocaux d'une pharmacie. Petit —, բդիկ , *խնաւիկ . 2. բդուկ . բերան փողոց :

Bocane, ի. բոկանգաբ. * Բոկանի հնարած պարն :

Bocard, ա. լեսոց . հանք փշրող մեքենայ : [(հանքայց) :

Bocardage, ա. լեսոցումն, լեսոյի

Bocarder, ն. լեսոցել . փշրել լեսոցով (գիանաճոյս նախ քան գիալումն) :

Bocardeur, ա. լեսոցիչ :

Bocassin, ա. խաւտեկ , խաւտեակ «պօդասի» :

Bocconie, ի. բ. բոկկոնիա . սեռ տոհմի խաշխաշեայց :

Bocconiées, ի. յ. բ. բոկկոնեայք. ենթացեղ տոհմի խաշխաշեայց :

Bock, ա. խուբան. մեծ բաժակ . un — de bière, — մի գարեջուր. հն. **Chope**.

Bocquillonie, ի. բ. բոկքիլլոնիա . սեռ կաղնչանեայց :

Bocydium, ա. մբ. բոկիդիում . սեռ տոհմի հիրենանց (membraciens).

Bod, ա. դց. բոդ . զաւակաւոր կուռք Ջնդկաց :

Boddart, ա. ձբ. բոդդարտ . ձուկն ինչ Ջնդկաց :

Bodée, ի. ար. ապակեկալ (ապակեգործաց :

Bodénite, ի. հբ. բոդենաքայ .

Bodian, ա. ձբ. արծուկ . հն. **Serran**.

Bodianites, ա.յ.ձբ. արծուկեայք. ցեղ տոհմի ճնճղաձկերից (sparoïdes).

Bœckhie, ի. բ. բեքհիա . սեռ հիժարեայց (restiacées) :

Bœhmère, Bœhmérie, ի. բ. բեհմեր , բեհմերիա . սեռ եղջեայց :

Bœhméries, ի. յ. բ. բեհմերեայք . շար եղջեայց :

Bœlie, ի. բ. բելիա . հատուած սեռի որոճի (genêt).

Bœmyce, ա. բ. եղնատունկ . սեռ մոկոց ի տոհմէ քարաքոսից (lichens).

Bœmycées, ի.յ.բ. եղնատնկեայք. ցեղ տոհմի քարաքոսից :

Bœnninghausénie, ի. բ. բեննինգհաուզենիա . սեռ փեգենեայց :

Bœnninghausie, ի, բ. բեննինգհաուզիա . սեռ տոհմի Ալմեռնեայց :

Boër, ա. բոէր . գետառաւ ինչ :

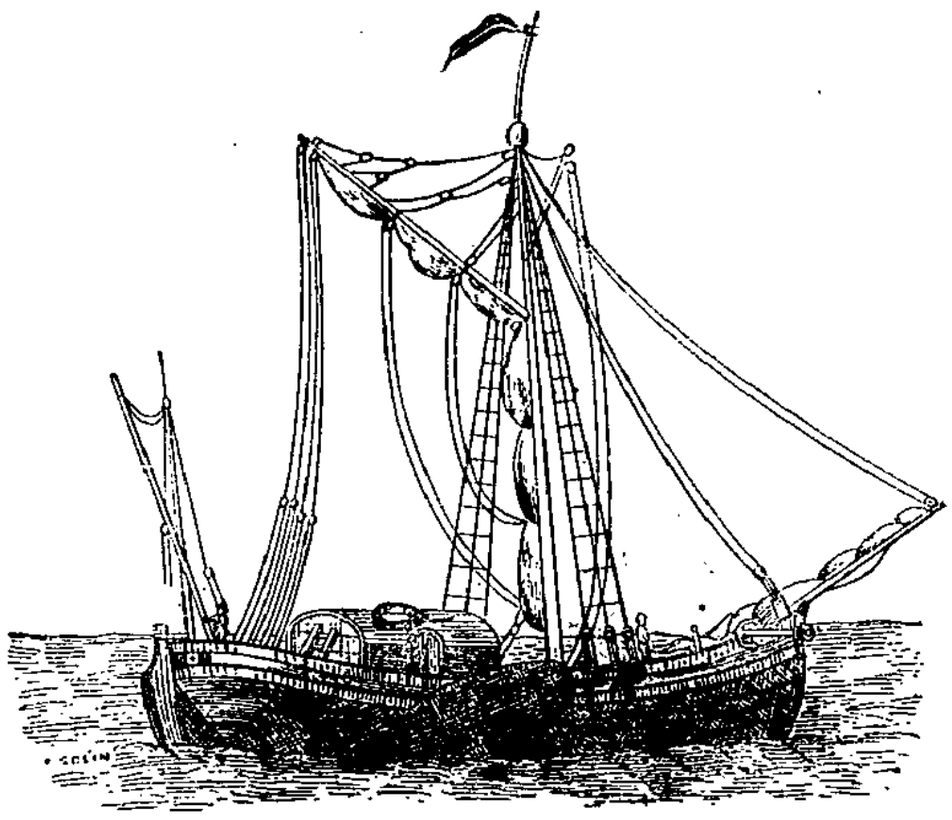
Boerhaavie, ի. բ. բոէրհաավիա . սեռ տոհմի ցայգաճաղկեայց (nyctaginées).

Boerhaaviées, ի. յ. բ. բոէրհաավեայք . ցեղ ցայգաճաղկեայց :

Boësse (պօէս) ի. եզրաբդոց . գործի քանդակագործաց :

Boësser, ն. ար. եզրաբդել. շուրջ յարդել՝ կոթել . — les métaux.

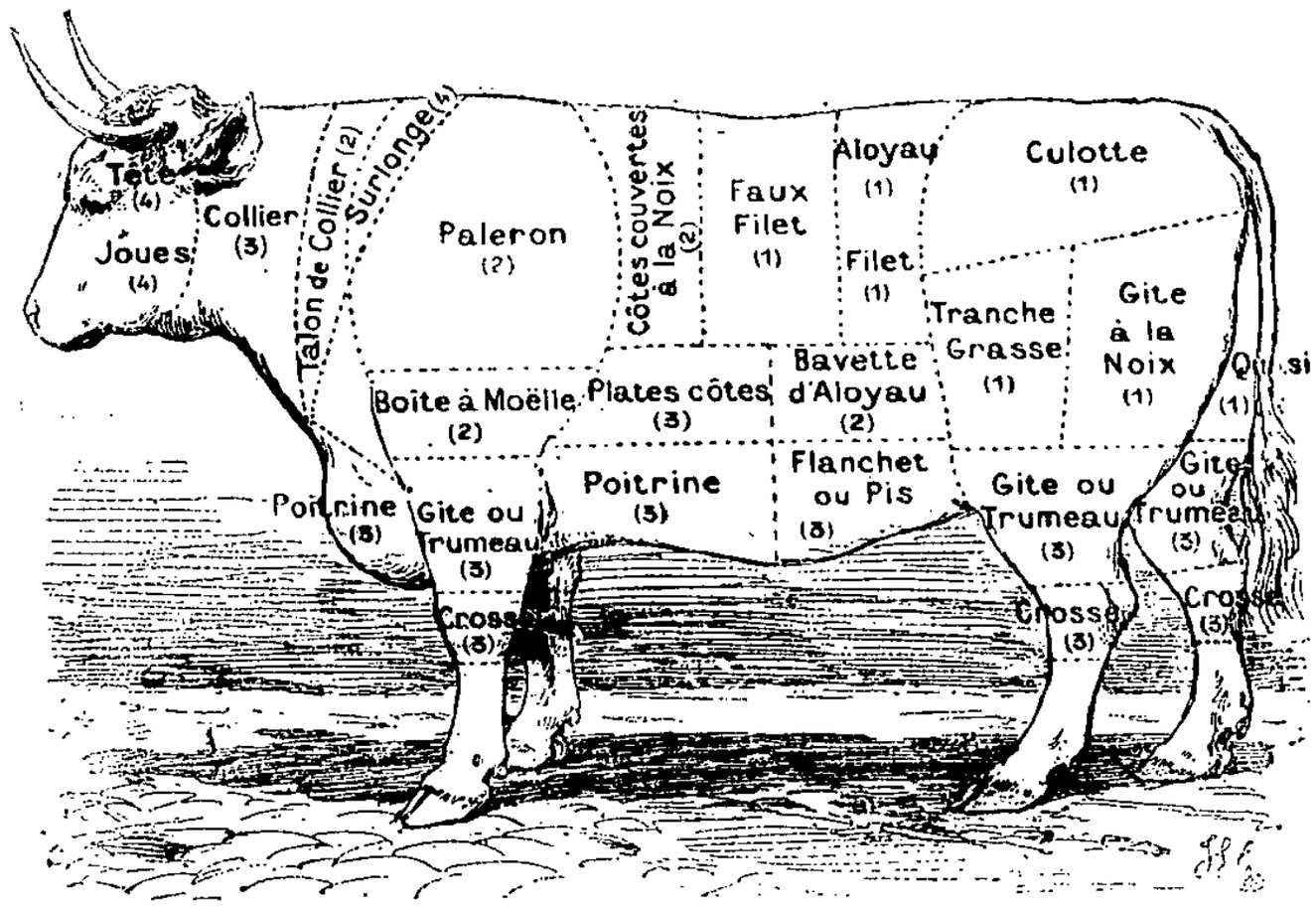
Bœuf (պէօֆ) ա., **Bœufs** (պէօ) յ. եզն , արջառ «էօքիզ , սըղըր». le — gras (լը պէօ կրա) եզն պարարակ . *բարեկենդանին պորտուած գիրուկ եզն . la marche du — gras. Voir passer le — gras. Une paire, une couple de —s, զոյգ՝ ամոլք եզանց , եզնամոլ . un joug, un attelage de —s, եզնալուծ , լուծք եզանց . jeune —, եզնակ , եզնիկ , զուարակ . troupeau de —s, երամակ եզանց , նախիր . tuer un —. Accoupler, découpler les —s. Une étable à —s, եզնանոց , եզնոց , զուարակափակ . le beuglement, le mugissement d'un —, բառաչ , բչիւն , բնչիւն , պոչիւն , պոռոչիւն եզին . le — beugle, mugit, բչէ , բնչէ , բառաչէ , գոչէ —ն . le — mugissant, ruminant, պոչուն՝

Boër.

բառաչող, որոճող —. les cornes d'un —, եղջիւրք՝ կոտոշք եղին. une queue de —, ձեռ՝ ագի, *պոչ եղին. cuir de —, արջառակաշի, *եզան կաշի. tuer un —, — զննուլ՝ խողխողել՝ մորթել. — musqué, մշկեզն, մշկացուկն. **Ovibos**. — de labour, — հերկաբար. le — lent, lourd, patient, laborieux, — ծանրադանդաղ՝յամրաքայլ, յամրաքանդամ՝ծանրանդամ, համբերատար, վառոտկասէր. || փ. եւ բ. c'est un —, un gros —, il est gros comme un —, այր յամրաքանդամ՝ գիրապատ է. quel gros —! || Il est lourd comme un —, ծանրաքամիտ է. || c'est un — pour le travail, անխոնջ է, *յոգնիլ չգիտեր. 2. եղնիկի, եզնամիս, արջառամիս, *եզան միս «սրդոյէ». manger du —, — ուտել. du — rôti. Une langue de —, եզնալեզու. une tranche de —. un — à la mode. Un filet de —, սուկի եղին, եզնառուկի. 3. եզնամիս պախ, եզնապախ «սրդոյէ հաշլամասը՝ սէօյիւշու». servir le —. N'avoir à dîner que la soupe et le —. հն. **Bouilli**. || — marin, — de mer, ծովեզն. հն. **Lamantin**.

Ատ. Mettre la charrue devant les —s. S. **Charrue**. || Donner un œuf pour avoir un —, տալ ձու եւ առնուլ —,

*հաւկիթ մի տալ եզ մի առնլոյ համար. պզտիկ ընծայ մի ընել՝ մեծ մի առնլոյ համար. || je ne lui ai dit ni œuf, ni —, * բնաւ իրեն ճանր խօսք չըսի, եւել պակաս խօսք չըսի. || Dieu donne le — et non pas la corne, Աստուած ձիրք կուտայ, բայց կ'ուզէ որ մեք մեզ օգնեմք:

Bœuvonnage, ա. կովամալումն. subir l'opération du —.

Bœuvonne, ի. մակով. կուտաճ կով:

Bog, ա. շրջախաղ. * տեսակ մի [ձղձախաղ:

Bogenhardie, ի. բ. բոգենհարդիա. հատուած բաստարդիա սեռի:

Boghead (պոկէտ) ա. անգ. հերձակապրաքար. հերձաքար կպրուտ:

Boghei (պոկէ) ա. սոյրակառք. *երկանիւ ձեղեւ բաց կառք. des —s.

Bogie (պոճի) ա. անգ. ար. լորգ:

Bogue, ի. բ. բուճուճ. փշալից փոճոկ շագանակի. 2. ա. ձր. —. ճուկն ինչ ազնիւ:

Bohé, ա. բ. բոհէ. սեւ Ձէյ Չինաց. 2. ձր. —. ճուկն ինչ Մոլուքեան կղզեաց:

Bohéate, ա. տգ. բոհէատ. ազ կազմեալ բոհէային Ձեռամբ:

Bohéique, ած. տգ. բոհէային. acide —, — Ձեռ:

Bogue.

Bohême, **Bohémien, enne**, ած. բոհեմիացի, բոշայ. 2. —. un —, Բոհեմիացի. une Bohème, une Bohémienne, Բոհեմուհի, գնչուհի, բոշուհի:

Bohème (պօէմ) **Bohémien, enne** (պօէմիէն) գ. բոշայ, գնչու, լոռիկ, գնչուհի «չինկեանէ». petit bohème, գնչուկ. || foi de bohème, հատատարմութիւնն զոր գողք եւ հատուկ ունին առ միմեանս. 2. փ. բոհէմ, բոհեմուհի, Ցաւատակեցիկ, ցոփագնաց, խառնակեցիկ. mener une vie de bohème, vivre comme un bohème, — վարել կեանս. de bohème, բոհեմական. || maison de bohème, բոհեմատուն, ցոփատուն, անկարգատուն. 3. ի. la bohème, բոհէմք, բոշայք, ցոփագնացք. եւ բոհեմուհի, բոշայուհի. 4. բոհէմք, բոշայք. * դաս օրն օրին ապրող գրագիտաց եւ արուեստագիտաց. || à la bohème, բոհեմաբար, բոշայաբար:

Bohémienne, ի. բոհեմուհի. խորամանգ՝ լիտի կին. méfiez-vous de cette femme, c'est une —. Cette fille est une vraie —.

Boïard (պօյար) S. **Boyard**.

Boire [je bois, tu bois, il boit, n. buvons, v. buvez, ils boivent; je buvais; je bus, tu bus, il but, n. bûmes, v. bûtes, ils burent; je boirai; je boirais; bois, buvons, buvez; q. je boive, q. tu boives, qu'il boive, q. n. buvions, q. v. buviez, qu'ils boivent; q. je. busse, q. tu busses, qu'il bût, q. n. bussions, q. v. bussiez, qu'ils bussent; buvant; bu] ն. ըմպել, * խմել. — de l'eau, du vin, un verre d'eau, — ջուր, գինի, բաժակ՝ գաւաթ մի ջուր. — un doigt de vin. — un verre plein de vin. — du bouillon, du café, du thé, de la tisane. Faire — qn., un cheval, տալ —, արբուցանել զոք, զձի, *ձէկն՝ ձին խմցունել. || je boirais la mer et les poissons, սատիկ ծարաւի եմ. 2. լկ. ըմպել, ըմպել գինի, *խմել, ճնկել, կոնծել. qui boit beaucoup, շատախում, *խըման է. — pour se désaltérer. Passer la nuit à —. — avec excès, copieusement, bien. Se verser à —. — chaud, froid. — dans un verre, dans le creux de sa main. Aimer à —, գինեսէր է. *— սիրել. donner à — à qn., * ձէկուն գինի տալ խմելու. — son soûl, à sa soif, ըմպել ցյագ, * ուզածին չափ խմել. — à qn., à la santé de qn., — la santé de qn., ըմպել յաթե՝ յաթեշատուծիւն՝ ի կենդանութիւն ուրուք, * ձէկուն կենդանութեանն՝ կենացն —. nous buvons à votre santé, à votre heureux retour. || — sec, — comme un templier, comme une éponge, comme un trou, * չափազանց՝ շատ —. cet homme boit sec. 3. արբենալ, գինեհարիլ, *գինովնալ. cet homme a le défaut de —. || Donner à —, գինեվաճառ է., * կապկայ բռնել. || chanson à —, գիներգ. chanter une chanson, un air à —, գիներգ երգել. || pour —, ձեռածիր «պախշիշ». donner pour — à qn., տալ ուժեր ձեռածիր, *ցնծալ. 4. ըմպել, ծծել, քամել, * խմել, քաշել. l'éponge, la terre boit l'eau. || լկ. ce papier boit, Ցուղծս այս ծծէ; զՁանաք. * այս Ցուղծն կպտի. 5. փ. ըմպել, հանդուրժել, տանել, * կլլել. — le calice, ըմպել զբաժակ, համակերպիլ. — un affront, հանդուրժել նախատանաց. 6. փ. *խմելու տալ, մխել.— sa fortune, son héritage. 7. փ. եւ բ. — au Styx, à l'Achéron, մեռանիլ. || — à la source d'Hippocrène, բանաստեղծել, բանաստեղծուհիւն գրել. 8. ար. faire — un cuir, une peau, * ջրի մէջ Ցաթխել. || faire — une étoffe, * կերպասն կերցունել կարելու ժամանակ:

Ատ. Ce n'est pas la mer à —, չէ ինչ դժուարին, * շատ դժուար բան չէ. || croyez cela et buvez de l'eau, չէ ինչ արժանի հատատս ընծայելոյ, *հատատալու բան չէ. || il n'y a pas de l'eau à —, չիք ինչ շահ՝ օգուտ այտի. * անօգուտ՝ անշահ բան է. || qui a bu boira, որ արբեցաւ՝ արբենայցէ, *խմողն կխմէ, գինովցողն կգինովնայ միշտ. մարդուս հին պակասութիւնները չեն շտկուիր:

Se boire, դ. արբենալ է., *խմուիլ. ce vin se boit au dessert.

Boire, ա. ըմպելի, * խմելիք. || փ. եւ բ. il en oublie, il en perd le — et le manger, մինչեւ զուտն եւ զըմպելն խակ մոռանայ, * այնպէս խելքն միտքն տուաճ է որ ուտելն ու խմելն խակ բոլորովին կմոռ-

նայ . 2. ի . ձո . գետաճոպիկ :

Bois, ա. փայտ «ծառն». — vert, sec, dur, pourri, կանաչ, չոր, կարծր, փուտ —. — cru, աններկ —. de —, en —, փայտեայ ; փայտեղէն , փայտակերտ , փայտաշէն . ustensiles de —. Écuelle de —. Navire de —, տախտակակերտ՝ տախտակաշէն նաւ . une maison de —, փայտակերտ՝ փայտաշէն տուն . sans —, անփայտ . — de charpente, առաղձափայտ . de — de sapin, եղեւնափայտեայ , եղեւնեայ. de — de cèdre, մայրփայտեայ . plein de —, փայտաւէտ . || փ. եւ բ. faire flèche de tout —, զամենայն իւնարս իւնարել , * ամէն միջոց բանեցունել , ամէն բար շարժել . ne savoir plus de quel — faire flèche, յանիւնարս մտանել , անճարանալ, *շուարիլ մնալ . être du — dont on fait les généraux, les ministres, etc., * պաշտօնին պահանջած յատկութիւնքն ունենալ . || փ. եւ բ. être du — dont on fait les flûtes, բարեմոյն՝ քաղցրաբարոյ լ. 2. փայտ. — à brûler կամ — de chauffage, վառելափայտ . mettre du — au feu, dans le four, dans le poêle. — fendu. — scié en trois. Une voiture, une voie de —. Une pile de —. Scier, fendre du —. Ranger les — dans la cave. Faire sa provision de —. Acheter du —, — գբնել . aller au —, երթալ զփայտէ , *փայտի՝ փայտառի երթալ. marchand de —, փայտավաճառ. un morceau de —, կտոր —ի , փայտակտոր . menu —, փայտիկ , կրկուտ || — de construction, —, շինափայտ , առաղձ « բերեան ». art de travailler le —, փայտկոփութիւն , առաղձագործութիւն . 3. նւ. իրան՝ մարմին նաւու . 4. անտառ, ծառաստան. plein de —. անտառալի , անտառաշատ . — d'oliviers, ձիթաստան «զէյթինլիք». — de chênes, կաղնաստան. — sacré, նուիրանուռ , նուիրական —. le — de Boulogne, —ն Պուլոնեի . aller au — de Boulogne. Se promener dans le —. Traverser le —. Vivre dans les —. Courir au travers des —. Passer à travers le —. Petit —, անտառակ. — sur une colline, անտառաբլուր . || լկ. le —, անտառն Պուլոնեի (ի Փարիզ). aller au —. Se promener au —. || En plein —, յանտառամիջի. se trouver en plein —. || փ. եւ բ. homme de —, փայտամարդ . աննկարագիր՝ տկարաբարոյ մարդ. || homme des —, ռա. **Orang-outang**. || քԹ. les hôtes, les habitants des —s, հիւրք , բնակիչք անտառաց . կենդանիք , Թռչունք . || փ. être volé comme dans un —, գողացեալ լ. իբրեւ յանտառի . *յանդուգն կերպով՝ առանց ինքնգինքն պաշտպանել կարենալու գողցուիլ . || faire le —, պառակիլ մայրեաց , * բարակօք անտառն պտրտիլ երէ գտնելոյ համար . || toucher au —, *ծառերու զարնել եղջերուի զգլուխն իւր նորաբոյս եղջերաց մօրթն Թօթափելոյ համար . 5. փայտ , ծառ . tailler, couper du —. L'âge du —. Semer du —. — abrouti, — անասնակեր . 6. պ. շառաւիղ , ուղէշ ծառոց «շախ». pousser beaucoup de —, բազում շառաւիղս արձակել. le vieux — de la vigne. 7. փայտ , փայտակերտ ինչ . — de lit, անկողնափայտ, անկողնակալ , մահճակալ «քէրէվէթ». 8. բուն , * կոթ « սափ » . — d'une lance, նիզակաբուն . — d'une pique, տիգաբուն . || caresser un homme avec le —, charger un homme de —, բրածեծ առնել զոք , *մէկն փայտով՝ գաւազանով ծեծել . 9. ո. եղջիւրք՝ տեղունք՝ պոզան կենդանեաց . le — du cerf, — եղջերուի. le — du renne, du chevreuil, du daim, de l'élan. Un — de cerf. Le cerf a perdu, a posé son —. — rameux du cerf, բազմատեղն եղջիւր եղջերուի . 10. փ. եւ ռ. եղջիւր, * կոտոշ . cette femme fait porter du — à son mari, անհաւատարիմ է կինդ ամուսնոյն . *էրկանն կոտոշ կրել կուտայ . 11. խոլ. սիւնակք , փուլք ճաստրակի, նաստխաղի եւ աղիւսակախաղի . abattre du —, կործանել բազում սիւնակս . եւ փ. abattre bien du —, *շատ փայտ կրտրել , քիչ ժամանակի մէջ շատ գործ տեսնել . c'est un grand abatteur de —, ճարտար յոյժ է ի սիւնակխաղի (jeu de quilles). եւ փ. դժուար՝ արտակարգ գործ տեսնող է. ետ՝ անապարհ. 12. բ. փայտ . — de rose, վարդափայտ. || — de pin, շոճիափայտ. || — de noyer, կաղնափայտ . || — jaune, դեղնափայտ. Քինի նաստառներից. || — de dames, տիկնաճառ. հն. **Badamier**. || — gentil, joli, sain, S. **Garou**, բ.|| — puant, ժահափայտ. S. **Fétidier**. || — amer, դառնափայտ. կն. **Quassia**, — d'absinthe. || — d'aigle, արծուեփայտ . հն. — d'aloès, հալուէի փայտ, հալուէփայտ եւ **Agalloche**. || — de serpent, օձի փայտ , օձափայտ. կն. **Ophioxyle**. || — d'acajou, S. **Acajou**. || — de Sainte Lucie, 22ի. հն. **Mahaleb**. || — de Brésil, de Fernambouc, որդանփայտ , որդնփայտ «պագամ աղաճը». || — à dard, à flèches, S. **Possire**. || — d'ébène, եբենափայտ . հն. **Plaqueminier**. || — de demoiselle, օրիորդաճառ. ռա. **Kirganélieի** , * որոյ գեղեցիկ տերեւք տարին երկու անգամ կնորոգուին. || — de campêche, S. **Campêche**. || — de cèdre, մայրփայտ . || — cassant, S. **Psature**. || — de chêne, կաղնեփայտ . || — de Chypre, կիպրափայտ . || — couleuvre, լորտափայտ . || — de palissandre, S. **Palissandre**. || — d'Inde, հնդկափայտ . հն. **Campêche**.

Առ. Trouver visage de —, գտանել զդուռն փակ , * դուռն գոց գտնել . տունն մարդ չգտնել. || la faim chasse կամ fait sortir le loup du —, քաղցն արտաքս վարէ զգայլ յանտառէ. *անօթութիւնն գայլն անտառէն կքշէ՝ դուրս կհանէ . կարօտութիւնն մարդուս շատ բան՝ չուզածն ընել կուտայ. || aller au — sans cognée, գնալ յանտառ առանց կացնի . *բանի մի ձեռք զարնել առանց հարկաւոր գործիքն ունենալու . || qui a peur des feuilles, n'aille au —, * վտանգէն վախցողն պէտք չէ վտանգաւոր տեղ երթայ . || à gens de village trompette de —, * ոգիտին հետ մի՛ իներ պուէտ . ոգէտ՝ կոպիտ մարդոց իրենց յարմար բան պէտք է . || tout — n'est pas bon à faire flèche, * ամէն փայտէ նետ չշինուիր . յաջողելու համար պէտք է լաւ ընտրել գործածուած անձինքն կամ հնարքն . || S. **Chauffer**.

Boisage, ա. տախտումն , տախտակումն . 2. փայտեղէնք (տախտակամած):

Boisduvalie, ի. բ. բուադուվալիա . սեռ. տոհմի ապուզանեայց (onagrariées). 2. մբ. —. սեռ. երկՁեւից :

Boisé, e, անց. տախտակամած , տախտակապատ . salon —. Salle, chambre —e. 2. անտառախիտ , անտառապատ , փայտաշատ , ծառախիտ , փայտաւէտ , մայրաւոր , ծառաւէտ, անտառաշատ, պուրակաւոր. pays —. Département bien —. Terre —e. Colline —e de jeunes pins.

Boisement, ա. անտառումն , անտառացուցումն , անտառաւորնկումն , անտառատնկուՁիւն , անտառաշատուՁիւն :

Boiser, ն. տախտել , տախտակել , տախտակապատել . տախտակամած գործել՝ յօրինել. faire — une chambre. 2. անտառել , անտառացուցանել , անտառատնկել , անտառոտել . — une contrée, une montagne.

Se boiser, դ. անտառանալ , անտառոտիլ :

Boiserie, ի. փայտակերտք , տախտակամածք (որմոց) . une — en chêne, — կաղնեայ . une — peinte, sculptée. Les panneaux d'une —. Armoire pratiquée dans la —.

Boisettes, ի. յ. փայտիկք , կրկուտք :

Boiseux, euse, S. **Ligneux**.

Boisseau, ա. գրիւ , գրուան «քիլէ». vendre, mesurer au —, գրիւ՝ գրուանաւ վաճառել , չափել . un — de blé, de sel, — մի ցորեան , աղ . || au —, par —, գրիւ, բազում յոյժ . || փ. գրուան, գաղտնուՁիւն . mettre la lampe, la lumière sous le —, դնել զճրագ ընդ գրուանաւ . գրուանել՝ Քաքուցանել զՁշմարտուՁիւն. 2. էմբ. *պղնձէ տուփն որոյ մէջ դառնայ ծորակն (robinet). || —. կոնաձեւ ծակն փայտծորակի (cannelle) :

Boisselage, ա. ցորենաչափութ :

Boisselée, ի. գրուաչափ , գրրուանաչափ . գրիւ՝ գրուան մի լի . une — de froment, de haricots. || — de terre, — երկիր . տարածուՁիւն երկրի սերմանելի գրիւ մի ցորենով :

Boisselier, ա. գրուագործ , գրրուանագործ , գրուանավաճառ :

Boisselleries, ի. գրուագործուՁիւն , գրուանագործուՁիւն , գրուանավաճառուՁիւն . apprendre la —. S'établir dans la —. 2. գրուանք , փայտանօՁք. vendre, acheter de la —.

Boisselon, ա. եգ. ցորենաքաշ նակ . *ցորեն քաղհանելու քահիկ :

Boissiée, ի. բ. բուսախ, բուսախնի. ապ. Քիքեռնասերից Ասարալիոյ:

Boissière, ի. ոսոսխոց, ոսոսխաստան. 2. բ. S. **Lardizabale.**

Boisson, ի. ըմպելի, ումպ, խում, *խմելիք. — saine, malsaine. Des —s rafraîchissantes. Les droits sur les —s. L'eau rougie est une excellente —. La bière est leur — ordinaire. — aqueuse, fermentée, alcoolique կամ spiritueuse, aromatique, médicinale, sucrée, — ջրեղէն, խմորուն, ցքային, համեմային, բժշկական, շաքարախառն. 2. —. գինի, գարեջուր, խնծորաջուր. acheter du vin, du cidre pour sa —. Avoir toute sa — en cave. Il a toujours de la — en cave. Usé par la —. Excès de —. || ը. être adonné à la —, se livrer à la —, աբբշխա՝ գինեմոլ լ. || être pris de —, գինով լ. 3. նե. քացախաջուր. distribuer de la — aux matelots.

Boitage, ա. անբ. S. **Claudication.**

Boîtage, ա. ար. տփարկումն. *տփի մէջ դնելն: [ղօրեաց):

Boîtard, ա. ար. ձուլատուփ (ա-

Boite, ի. գինեհաս. հատնուքեն գինով. ce vin n'est pas encore en —, գինիս այս չէ տակաւին ըմպելի՝ հատուն. 2. չեչագինի:

Boîte, ի. տուփ «գուքուռ». grande —. Petite —, տփիկ. — ronde, ovale, carrée, plate. Une belle —. — ornée d'un portrait, պատկերազարդ —. — en or, ոսկետուփ. — en argent, արճաճատուփ. —d'écaille, խեցետուփ, —d'ivoire, փղոսկրատուփ. — de buis. ոսոսխատուփ. — à compartiments, à double fond, դարակաւոր, կրկնայատակ —. — garnie, enrichie de diamants, de pierreries, — ադամանդակուռ, ականակուռ. — à thé, քէյատուփ «չայ գուքուռու». — à tabac, քաֆտոտատուփ. une jolie — à bijoux, գեղեցիկ գոհարատուփ՝ պակատուփ. — à savon, աճառատուփ. — à ordures, աղբատուփ, աղբոց, շիւղանոց. — à carillon, նուագատուփ. montre à double —, կրկնատուփ՝ կրկնազարեան ժամացոյց. le couvercle d'une —, խուփ, կափարիչ «գափագ». le fond d'une —, յատակ; *տակն. ouvrir, fermer une —, բանալ, փակել, *գոցել զ—. || ը. on dirait qu'elle sort d'une —, *կարծես տիէն՝ զարդախուզէն դուրս կ'ելնէ. || il faudrait que cette personne fût toujours dans une —, *ո՛րքան փափկասուն՝ փափկազգած է. 2. տուփ, քաֆտոտատուփ, պնչատուփ. հն. **Tabatière.** Une belle —. Une — en or, en argent. Perdre, oublier sa —. Il a toujours sa — à la main. 3. տուփ. բովանդակեալն ի տփի. une — de bonbons, — մի շաքար. une — de pastilles. 4. — de la poste, — aux lettres, կլ. —, — Նամակատան, նամակատուփ, տուփ. — aux lettres pour Paris. Jeter une lettre à la —. Les lettres ne sont pas encore retirées de la —. 5. — des pauvres, գանձանակ. 6. — de lanterne, de réverbère, —՝ արկղիկ լապտերի. — 7. de roue, d'un essieu, ականոց, կունդն. — de réjouissance, խրախատուփ. փոքրիկ սանդ հրախաղուեան. 8. փ. եւ ը. la — à Perrette, գաղտնատուփ. 9. — à surprise, յանկարծատուփ. 10. մգ. — du crâne, ուղղաքոյն. *ըղեղին տեղն. || վ. — à dissection, տուփ մարմնահերձուեան. — à instruments, տուփ գործեաց, գործիատուփ. — à amputations, à opérations, — անդամահատուեանց, սրագործուեանց. 11. ժմգ. — d'une montre, տուփ ժամացուցի, ժամացուցատուփ «սահ զարիը». 12. նե. — de gouvernail, տուփ ղեկի, ղեկատուփ. — de compas, տուփ կողմնացուցի, կողմնացուցատուփ. 13. մբ. — à cuir, à étoupes, կաշետուփ, խծծատուփ. — à graisse, ճարպատուփ. — à feu, հրատուփ. — à fumée, ծխատուփ. — à sable, աւազատուփ. — coulante, սահուն —, սահատուփ. — à distribution, — բաշխման, բաշխատուփ. 14. բժ. — fumigatoire, ծխատուփ, ծխոց. — de secours, տուփ օգնուեան, օգնատուփ. 15. խղ. — d'amourette, սիրատուփ. խաղ ինչ. 16. — de Pandore, S. **Pandore.** 17. ն. տուփ, տուն, բնակարան, դպրոց. la —, c'était le collège. (A. Daudet.)

Boîté, e, անց. տփարկեալ. des cigares paquetés et —s.

Boîtelette, ի. տփիկ:

Boitement, ա. ագբ. կաղացումն:

Boiter, չ. կաղալ, խոշտալ. il boite. Ce cheval boite. — d'un pied, des deux pieds, des deux côtés, du pied gauche, — միով ոտամբ՝ *մէկ ոտքով, յերկոցուն ոտից՝ *երկու ոտքով, յերկոցուն կողմանց՝ *երկու կողմէն, ձախոյ ոտամբ՝ *ձախ ոտքով. || — tout bas, S. **Bas**, մ:

Boîter, ն. տփարկել. *տփի մէջ դնել:

Boiterie, ի. անբ. կաղութիւն (անասնոց):

Boiteux, euse, ած. կաղ «Bոփալ». homme, cheval —. Une femme —euse. Être, devenir —, — լ. qui est — depuis longtemps, հնակաղ. || table, chaise —euse, կաղ սեղան, աթոռ, *որոց մէկ ոտքն կարճ է. 2. կաղ, Bերի. phrase —euse. Des vers —. 3. գ. կաղ. un —. Une —euse. Les —, —ք. || փ. եւ առ. attendre le —, *հատուլու համար լուրի մի սուգմանն ապասել. || il ne faut pas clocher devant les —, *կաղաց առջեւ պէտք չէ կաղ քալել. բնական պակասութիւն մի ունեցող անձանց առջեւ զայն յիշեցունող բան պէտք չէ անել. || S. **Châle.**

Boîtier, ա. վիրաբուժատուփ. տուփ վիրաբուժի. 2. տփագործ «գուքուռու». 3. տուփ ժամացուցի. 4. տփաւոր. *նամակատփերն պարպող պաշտօնեայ Bղեատան:

Boitiller, Boitiner, չ. կաղկաղալ. *BեBեւ կերպով կաղալ:

Boitte, Bouette, ի. կարեխայծ. 2. նորածկնիկք. դեռածին ձկնիկք:

Boit-tout, ա. ը. ոտնբեկ. *ոտքն կոտրած գաւաթ. 2. ո. համարբու, *համխում. բոլոր վատակածն խմելիքն տուող:

Boivin, ա. խարխափնշակալ. չուան խարխափնշի:

Bokkevélite, ի. հբ. բոքքեվելիտքար. ժայռ կիզանուտ գոեալ յօդաքարինս:

Bol, Bolus (թուս) ա. աղանուր. գունաւոր կաւ ինչ բժշկական. 2. հբ. — d'Arménie, հայկա՛, Հայոց կաւ «քիլերմէնի». 3. դպգ. կուլ. *կլլուելու չափ խիտ կտոր. 4. բխ. — alimentaire, ադեկ, կերկծիկ. *բերնի մէջ ծամեալ կերակրոյ կծիկ:

Bol, ա. սկաֆակ, պուտուկ, *կոտիկ. boire dans un —. Un — de porcelaine, d'argent. 2. սկաֆաչափ, սկաֆակ մի լի. un — de punch le bouillon.

Bolac, ա. բ. բոլակ. սեռ հովնոցաբեր մոկոց:

Bolacées, ի. բ. բոլակեայք. բա ժին հովանոցաբերից:

Bolaire, ած. terre —, Հոռոմ կաւ «Bրնի մախեռում». S. **Sigillé**

Bolam, ա. ծբ. բոլամ. ձուկն ի տոհմէ ճննդոց (spares):

Bolandre, ի. բ. ժորուկ. ազգ քաբբելկասերից:

Bolanose, ի. բ. բոլանոզ. սեռ բարդից ի ցեղէ վեռնոնասերից:

Bolanthe, ա. բ. զանգուածածաղիկ. հատուած սեռի օճառախառոյ (saponaire).

Bolax (աքս) ա. բ. բունճ. սեռ հնգայօդ պատենաBեից. 2. բ. —. սեռ տոհմի հովանոցաբերից:

Bolbidion, ա.բ. կոճղուկ. հատուած կուբիկ (cymbidion) սեռի. 2. կմ. —. տեսակ ուBուտաձեայ (poulpe):

Bolbite, ի. բ. դարիկ. ազգ խարիկոնեայց (agaricinés).

Bolbitis (թս) ա. Bրքաբոյս. սեռ տոհմի կճուBասերից (polypodiacées).

Bolbocéras (աս) ա. մբ. կոճղիզեղջիւր. սեռ հնգայօդ պատենաBեից: [հն. **Lèthre.**

Bolbocère, ա.մբ. կոճղիզեղջրիկ.

Bolbochète, ի. բ. կոճղիզաճեր. տեսակ լօսի:

Bolbophyllarie, ի. բ. կոճղիզտերեւիկ. ազգ խոլորձասերից:

Bolbophylle, ա. բ. կոճղիզատերեւ. բազմազգի սեռ խոլորձեայց:

Bolbophyllopsis (թս) ա. բ. կոճղիզտերեւատեսիկ. սեռ խոլորձեայց Հնդկաց:

Bolborchis (քիս) ա. բ. կոճղիզախոլորձ. սեռ խոլորձեայց:

Bolborhynchus, ա.Bծ. պապկիկ. տեսակ պապկայի, փոքր քան զայն:

Boldeau, ա. **Boldée**, ի. բ. բոլդեա. սեռ տնկոց ի տոհմէ մոնիմեայց:

Boldine, ի. ագ. բոլդին. դառն նիւթ կալակերպ բոլդենոյ:

Boldo, Boldu, ա. բ. բոլդի, բոլդենի. ազգ սարդասերից (lauracées).

Boldoa, ա.բ. բոլդաճաղիկ. սեռ ցայգաճաղկեայց (nyctaginées). հն. **Salpianthe.**

Boldu, S. **Boldo**.
Bolducie, ի. S. **Diptéryx**.
Boldus (իս) S. **Boldo**.
Bolée, S. **Boléum**,
Boléro, ա. եժ. սպ. կայտուկ. գուարթ պար եւ երգ. des —s.

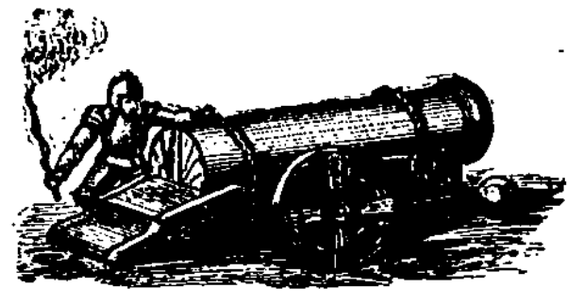
Bolborhynchus.

Bolet, ա. բ. Սնջուկ. ամենաստուկ ուտելի «քեսեր մանաթը». հն. **Cèpe**.
Bolétacées, ի. յ. Սնջկասերք, Սնջկեայք. տոհմ սնկոց:
Bolétate, ա. ազ. Սնջկատ. աղ ինչ:
Bolétiforme, ած. Սնջկանման:
Bolétin, ine, ած. բզ. Սնջկատուն. platypèze —e.
Bolétin, ա. բ. Սնջկիկ. սեռ բազմածակեայց (polyporés).
Bolétique, ած. ազ. Սնջկային. acide —.
Bolétobie, S. **Bolitobie**.
Bolétoïde, ած. բ. Սնջկակերպ. || —s, ա.յ. —ք. բաժին դասու սնկոց, որոյ նախատիպ Սնջուկ:
Bolétolichen, ա. բ. Սնջկաքոս. հն. **Helvelle frisée**.
Bolétophage, S. **Bolitophage**.
Bolétophile, S. **Bolitophile**.
Boléum (լէօմ) ա.բ. գուղձաքոյս. սեռ տոհմի խաչաբերից:
Bolide, ա. աս. շողաձիգ, շողանձիգ, շողանցիկ, աստեղաձիգ. օդեբեայծ ինչ հրեղէն:
Bolina, ի. կ. բոլինիկ. սեռ սանտյակրաց (cténophores) հիւսիսային ծովուց:
Bolitobie, ի. մբ. Սնջկասուն. *Սնջուկի մէջ սնած փոքրիկ միջատ:
Bolitochara, ա.մբ. Սնջկատուն. սեռ հնգայօդ պատնաւեւից:
Bolitogyre, S. **Quédius**.
Bolitophage, ա. մբ. սնկակեր:
Bolitophile, ած. մբ. սնկասէր. 2. ա. —. սեռ կարգի երկնեւից:
Bolivar, ա. լայնեզր. գլխարկ լայն եզերօք. des —s.
Bolivarie, ի. բ. բոլիվարիա. սեռ յատկենայց:
Bolivariées, ի. յ. բ. բոլիվարեայք. ցեղ յատկենայց:
Boliviane, ի. հբ. բոլիվիկ. ծբծրմբուկ արծաթոյ եւ ծարիրոյ:
Bollandiste, ա. բոլլանդեան. Յիսուսեան կրօնաւոր, հեղինակ ընդարձակ Վարուց Սրբոց:
Bolomancie, ի. նետահմայութիւն:
Bolomètre, ա. բգ. նետաչափ:
Bolophyte, S. **Parthénie**.
Bolorétine, ի. ազ. կոնաւեւտին. հիւծ խիժային գտեալ ի տերեւս կոնաբերից:
Bolovérite, ի.հբ. բոլովերաբար. ջրաոեալ գայլհազատ երկաթոյ, պողպատկի եւ մագնեսիոյ:
Bolténie, ի. կմ. բոլտենիա. սեռ տոհմի տկնորաց (ascidie).
Boltonie, ի. բ. բոլտոնիա. ցեղ աստղակերպից:
Boltoniées, ի.յ.բ. բոլտոնեայք. նեձաբաժին ծովաստղիկեայց (astérinées).
Boltonite, ի. հբ. բոլտոնաքար. միագայլհազատ մագնեսիոյ:
Bolty, ա. ծբ. բոլտիկ. ծուկն յազգէ շրթնաձկան (labre). հն. **Nébuleux**.
Bolus (իս) S. **Bol**.
Bolusie, ի.բ. բոլուզիա. սեռ ընդաբերից:
Bomarée, Bomarie, ի. բ. բոմարիկ, բոմարիա. հատուած սեռի ալստրեմերիոյ:
Bomarin, ա.կ. ծովեղն. հն. **Hippopotame**.
Bombacées, ի. յ. բ. բոմբակեայք. շատ մոլոշեայց նախատիպ ունելով պոմբակի (bombax).
Bombage, S. **Bombement**.
Bombalon, ա. փոլօն. ասատկահնչիւն մեծ փող խաւիշիկաց:
Bombanaxa, ա. բ. բոմբանիկ. *տեսակ մի լատաննի որով կշինուին բանամիկ (panama) կոչուած յարդէ գլխարկ:

Boltonie.

Bombance, ի. ը. խրախուճք, խրախուճիւն, *կերուխում. faire —, խրախուճս առնել, *ուտել խմել. —s nocturnes. Se ruiner en —s.
Bombardable, ած. ռմբակոծելի:
Bombarde, ի. ռմբընկէց, քարընկէց, վիրգաիան. *ռումբ՝ քար նետելու մեքենայ՝ Սնդանօք. 2. ռմբանաւ. ռմբաձիգ նաւ:
Bombardé, e, անց. ռմբակոծեալ, ռմբակոծ, գնդակոծ. ville —e. 2. փ. —. Mme Alboni a été applaudie, —e de bouquets. (Th. Gautier.)
Bombardelle, ի. զ. ռմբիկ:
Bombardement, ա. ռմբակոծումն, ռմբակոծութիւն, ռմբաձգութիւն, գնդակոծութիւն. le — d'une ville, d'une place. Pendant le —.
Bombarder, ն. ռմբակոծել, ռմբաձիգ լ., գնդակոծել. — une ville. 2. փ. եւ բ. —. զկծեցուցանել խայթիչ

Bombarde.

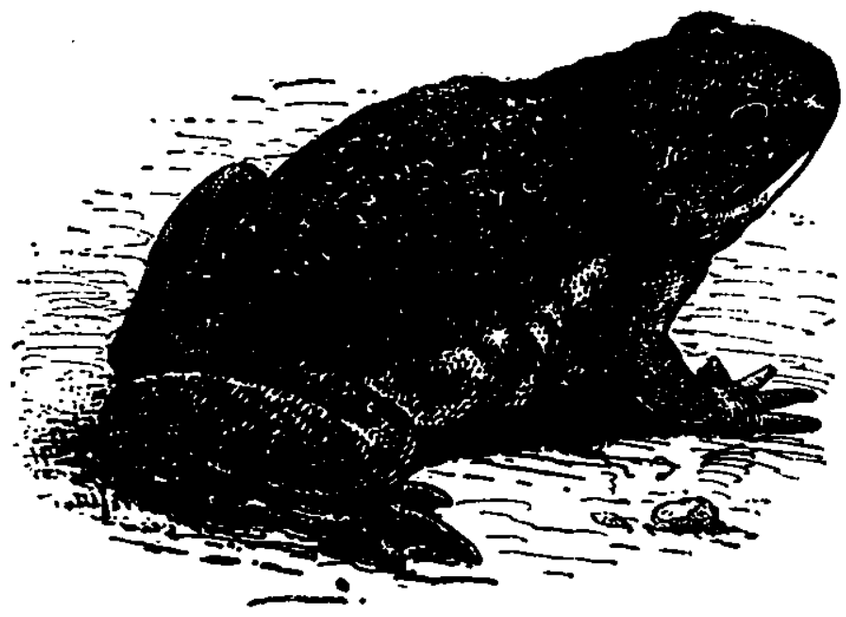
բանիւք. — զո. 3. ռմբակոծել. յախուռն հատուցանել զոք ի պաշտօն. — զո. préfet.
Bombardier, ա. հ. ռմբաձիգ «գումպարաճը». զա. **Artilleur**.
Bombardon, ա. եժ. ռմբօն. նուագարան աստիճանայն ի գինուորական երաժշտութեան:
Bombasine, ի. բոմբասիկ. կերպաս ինչ. հն. **Alépine**:
Bombastique, ած. ուռուցիկ, փքուռոյց. style —, — ոճ:
Bombax (պոմպաքս) ա. բ. բոմբակի, բոմբակենի. սեռ մոլոշեայց (malvacées). *ծառ բարձրաբերձ, որոյ պտուղք պատեալ են բամբակի նման աղուամազով. ռկ. **Fromager**.
Bombe, ի. ռումբ, մալախ «գումպարա». lancer, jeter, envoyer une —, des —s, —ս արձակել, ռմբաձիգ լ., *— նետել. un éclat de —, կտոր՝ կտորակ —ի. la — éclate, crève en l'air, ճայթի՝ պայթի յօդս —ն. || փ. tomber, arriver comme une —, յանկարծահաս լ., *յանկարծակի հասանիլ. 2. փ. եւ բ. —, աղէտք, չարիք. gare la —! *փորձանքի մի պիտի հանդիպիք. la — va éclater, մօտալուտ վերահաս են —, *գլուխնուս փորձանք մի պիտի գայ. quelle — tombée au milieu de vos plaisirs! Quelle — jetée au milieu de vous tous! 3. խ. — glacée, սառնաուռմբ. տեսակ մի պաղպաղակ. 4. ար. հաղաղակ. կլոր մեծ շիշ. 5. նւ. — de signaux, ազդագունդ. *սեւ լամպ խաղոր գունդ:
Bombé, e, անց. կմբեալ, կմբեայ, գնդեալ, ուռուն. verre —. Chaussée —e.
Bombement, ա. կմբումն, գնդումն, գնդաձեւութիւն, կումբ. le — d'un mur, d'un verre.
Bomber, ն. կմբել, գնդել. — la chaussée d'une rue. — une pièce d'orfèvrerie.
Bomber, չ., եւ ***Se bomber***, դ. կմբիլ, գնդանալ. ce mur bombe. || փ. —. les grenadiers en fleurs se bombaient sur l'azur du ciel. (G. Flaubert.)
Bomberie, ի. ռմբարան «գումպարանոց»:
Bombeur, ա. գնդապակագործ, գնդապակավաճառ. յօրինիչ, վաճառական գնդածեւ ապակեաց:

Bombex, ա. մբ. բաղինջ :

Bombinator, ա.սք. արջնագորա, իրադ.ոջ. սեռ գորտազգի զեռնոց :

Bombinatoroïdes, ա. յ. սք. արջնագորտակերպք. տոհմ գորտազգի զեռնոց նախատիպ ունելով զարջ-

Bombine, ի.զ.ումբիկ: [նագորտ:

Bombinator.

Bombique, տ. **Bombyque.**

Bombiste, ա. ար. ումբագործ :

Bombite, ա. իբ. բոմբայաքար. *Բոմբայի շրջակայքն գտնուած իանք:

Bombite, տ. **Bombyte.**

Bombix, տ. **Bombyx.**

Bombomyde, աճ. մբ. բզզանանց: [գինւոյ շիշ յարդապատ :

Bonbonne, ի. կօշարայ. *եղի

Bombure, ի. կմբիբ, կորնթիբ, կորնթարդուքիւն : [**Bourdon.**

Bombus (իւս) ա. մբ. լտ. ին.

Bombyate, ա. տգ. շերամատ. *աղ արտադրեալ զուգախառնութեամբ շերամային թթուոյ աղանդի հիման մի հետ :

Bombyce, ա. մբ. տ. **Bombyx.**

Bombycides, ա. յ. մբ. շերամազգիք. ցեղ տոհմի շերամեանց :

Bombyciens, ա. յ. մբ. շերամեանք. ցեղ շերամի :

Bombycilène, ի.բ. շերամաքօղ. հատուած սեռի փոքրոտան (microre).

Bombycille, ա. թ. մեսաքսագի:

Bombycique, աճ.տգ.շերամային:

Bombycites, ա. յ. մբ. շերամեայք. ցեղ տոհմի գիշերային թեիաթեից, նախատիպ ունելով զշերամ :

Bombycivore, աճ. շերամակեր. 2. թ. —. սեռ շաղփաղփի (jaseur).

Bombycodendron, ա. բ. շերամածառ. ին. **Hibiscus.**

Bombycoïde, աճ. մբ. շերամակերպ. || —s, ա. յ. —ք. խումբ թեփաթեւ գիշերային միջատաց նախատիպ ունելով զշերամ :

Bombycosperme, ա. բ. շերամասերմն. ին. **Aniséie.**

Bombydes, ա. յ. մբ. բզզուկատեսակք. ին. **Bombytes.**

Bombyle, ա. մբ. անթառուկ. սեռ կարգի երկթեւից. 2. ին. ծուարդաշիշ:

Bombyliaires, տ. **Bombyliers.**

Bombylides, ա. յ. մբ. բոմբիլեայք. ին. **Bombyliers.**

Bombyliers, ա. յ. մբ. բոմբիլաւորք. ցեղ կարգի երկթեւից, որոց նախատիպ բոմբիլ :

Bombyliifère, աճ. բ. բոմբիլաբեր, բոմբիլածաղիկ. ophrys —.

Bombyliites, ա. յ. մբ. բոմբիլազգիք. մին ի բաժանմանց կարգի բոմբիլանման երկթեից :

Bombyliospore, ա.ք. բոմբիլասերմն. տեսակ լիկանորի (lécanore).

Bombyque, տ. **Bombycique.**

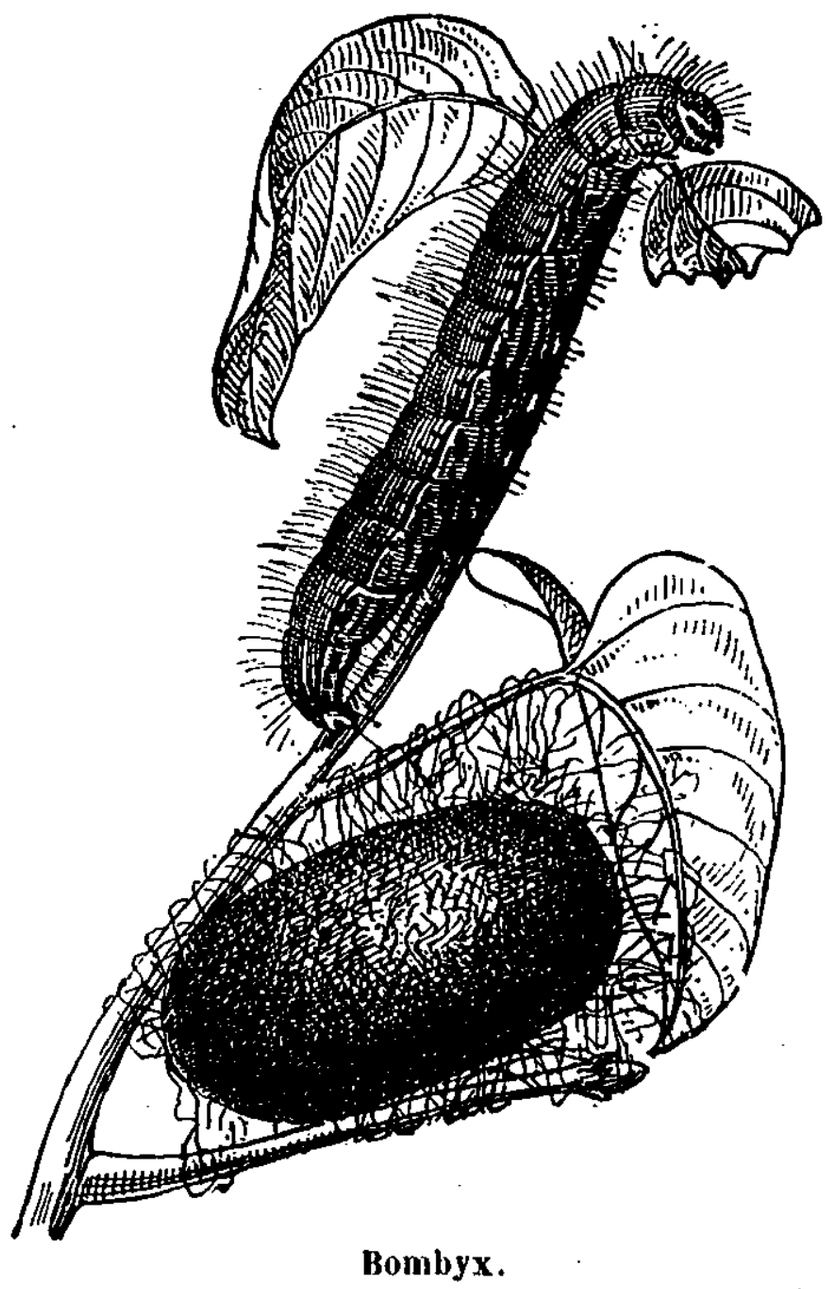
Bombytes, ա. յ. մբ. բզզուկեայք. խումբ տոհմի մեղրաքերից, ի կարգէ Թաղանթաթեւից :

Bombyx (պօնպիքս) ա. մբ. բոմբիլոս, շերամ, շերամ. մետաքսաբեր հնդիկ որդն. կն. — du mûrier, ver à soie. || տ. **Larve, Chrysalide, Cocon.** 2. բ. —. սեռ տնկոց ի տոհմէ մոլոշեայց. ին. **Hibiscus.**

Bôme, ի. նա. հ. զա. **Gui.**

Bomerie, ի. նա. ողնափայտափոխ. *նաւին ողնափայտին վերայ փոխ տրուած մեծատոկոս գումար, պայմանաւ զայն կորնցուցնելու եթէ նաւն կորսուի :

Bommerang, ա. բոմմերանկ. *Աւստրալիոյ բնիկներուն զէնքն :

Bombyx.

Bommérie, ի. բ. բոմմերիա. տեսակ ծարխուտոց Մեքսիկոյի :

Bomolocus (իւս) ա. իբ. խուրճ. տեսակ խեցեմորթի :

Bon, Bonne, աճ. բարի, բարւոք, լաւ, ազնիւ, ընտիր, պատուական, *աղէկ. — caractère. — dîner. De bonnes troupes. Bonne mémoire, réputation. Avoir une bonne prononciation. Un — cheval. Un — chien de chasse. — domestique. Un — poulet, բարի՝ պարարտ՝ գէր՝ վաճիկամիս հաւ. la nuit de ce malade a été bonne, հիւանդն բարւոք անցոյց զգիշերն, *աղէկ՝ լաւ անցուց. || — compagnon, — vivant, զուարճասէր, կեցակերասէր. || — garçon, այր բարի՝ բարեբարոյ՝ բարեհամբոյր, դիւրահամբոյր՝ հեզահամբոյր. || faire contre mauvaise fortune — cœur, արիութեամբ հանդուրժել ծախողանաց, քաջութիւն յանձին ցուցանել յաղէտս, չվհատիլ յանյաջողութենէ. || p. le — temps, անցեալ ժամանակը. || avoir du — temps, se donner du — temps, զուարճանալ, զբօսնուլ. || avoir — pied, քաջուն՝ քաջագնաց՝ քաջընթաց է. || avoir — pied, bon œil, քաջընթաց եւ քաջատես է. եւ փ. ը. տակաւին յառաջ՝ յաստիճան հասակին է. || հգ. une bonne langue, չարալեզու, չարախօս. || être — à, ազդել, օգտել, զօրել. il est — à tout, *ամէն բան ձեռքէն կուգայ, ամենատակ է. || — apôtre, տ. **Apôtre.** ||C'est —, բարի՝ բարւոք՝ քաջ է, *աղէկ՝ լաւ է, լաւ, աղէկ, հասկացայ. c'est —, il me le payera. C'est —, j'ai compris. || փ. mettre qn. sur le — pied, *մէկուն ճանչցունել իր ընկերքն. եւս՝ *մէկն լաւ վիճակի մէջ դնել. || être sur un — pied, sur le — pied, բարեկեցիկ՝ լաւավիճակ է., *լաւ կացութիւն մի ունենալ. 2. ճիշդ, ընչգրիտ. homme de — compte, այր ճշդահաշիւ, ճիշդ եւ հաւատարիմ ի հաշիւս. rendre — compte à qn. de qc. 3. բարի, քաջ, ճարտար, դիւրաբուռնատ. un — chasseur, քաջ՝ ճարտար որսորդ. — pilote, ouvrier, architecte, médecin, poète. 4. բարի, երջանիկ, յաջող, յաջողակ, բարեյաջող, բարեբախտ. vous êtes venu dans un — jour, ի բարի աւուր եկիր. *աղէկ օր մի եկար. de —s moments, երջանիկ ժամանակ. bonne nouvelle, լաւ լուր, աւետիք. — résultat, succès. Avoir une bonne issue. Voilà un — temps. — augure. C'est — signe que... || p. cela ne dit rien de —, չէ ինչ այս բարեգուշակ. *այս աղէկ նըշան չէ. || prendre les choses en bonne part, ի բարւոք միտս առնուլ զիրս, *աղէկ մտքի առնուլ. || avoir bonne opinion de qn., ունել բարի կարծիս զումեքէ, *մէկուն վերայ լաւ կարծիք ունենալ. 5. լի, յորդ, առատ, առատաբեր. une bonne pluie, յորդ՝ յորդահոս անձրեւ. la récolte a été bonne. Une bonne terre, բարի՝ բեղնաւոր՝ արդասաբեր երկիր. 6. զուարթ. il est en bonne humeur. Vous avez — visage ce matin. Bonne figure. 7. բարի, օգտակար, շահաւոր, շահաւէտ. bonne réso-lu-

tion, բարի առաջադրութիւն. il avait pris le — parti. Donner un — conseil, տալ խորհուրդ բարի՝ օգտակար. — pour la santé, օգտակար յառողջութիւն. — air, — օդ. — remède. Eaux très bonnes pour l'estomac. Le quinquina est — contre la fièvre. Il n'est jamais — de faire le mal, չէ երբէք բարի առնել գչար. il est — qu'un mari nous cache quelque chose. || Trouver —, ճաշել, բարեհաճիլ. trouvez — que je vous assure que... եւս՝ ախորժիլ, սիրել. je le trouve —, très —. || Comme — vous semble, որպէս բարի Ձուի առաջի աչաց ձերոց, որպէս եւ բարիոք Ձուի ձեզ, ըստ կամս՝ հաճոյս ձեր, որպէս զիարդ եւ կամ իցէ՝ է ձեզ, որպէս եւ կամիք, * ինչպէս որ կհաճիք՝ կամիք. usez-en comme — vous semble. Où — lui semble, où — leur semble, ո՛ւր եւ հաճոյ իցէ նմա, նոցա. ո՛ւր եւ հաճոյ իցէ նմա, նոցա, յո՛ եւ կամի՝ կամիցին՝ կամեցի, կամեցին, *ո՛ւր որ ուզէ՝ ուզեն. || — plaisir, հաճոյք, հաւանութիւն. je ne le ferai que si c'est votre — plaisir. Sauf votre — plaisir, ձերով հաճութեամբ, եթէ ձեզ հաճոյ Ձուեցի. || եւս՝ անձնահաճ՝ անձնահաճոյ կամք, անձնահաճութիւն, հաճոյք, քմք. le régime du — plaisir. Tout dépend de son — plaisir. || à quoi —? ի՞մ, առ ի՞նչ, առ իմէ՞, յո՞ր շահ, յի՞նչ օգուտ, առ ի՞նչ իցէ պիտանի, *ինչ օգուտ. à quoi — discuter, de discuter? *վիճելն ի՞նչ օգուտ. 8. բարի, պիտանի, պիտանացու, պատուական. — à manger, բարի ի կերակուր. manteau — pour toutes les saisons. Eau bonne à boire, ըմպելի *խմելու ջուր. à quoi cela est-il —? ի՞մ իմիք իցէ այս պիտանացու. *ինչ բանի կուգայ այս. cela n'est — à rien, չէ այս իմիք պիտանացու. *այս բանի չգար. homme qui n'est — à rien, այր ոչ ինչ իմիք պիտանացու. *բանի մի չեկող՝ անճարակ՝ անառակ՝ անկարող մարդ. moisson bonne à couper, հնձելի՝ *կտրելու ժամանակն եկած հունձք. toute vérité n'est pas —ne à dire. 9. հաւատացուն, անվկանդ. il a de —s revenus. Une bonne maison de commerce. || Être — pour..., կարող լ. հաւատացանել. sembler —, բարւոք Ձուիլ. vous savez que je suis — pour cette somme. || Faire une dette bonne, երաշխաւոր լ. պարտուց. || — argent, յարգուն դրամ, *անցնող՝ ոչ ստակ. եւ փ. pour de — argent, *իրաւ. quoi! tu prends pour de — argent ce que je viens de dire! || Jouer — jeu, — argent, S. **Jeu.** || փ. à bonnes enseignes, ամենայն ապահովութեամբ՝ երաշխաւորութեամբ. je ne le ferai qu'à bonnes enseignes. 10. ժիծ, սաստիկ, բազում, շատ. une bonne provision de livres. Une bonne partie de l'entretien. Il a reçu un — coup. J'ai bonne envie de vous voir. Un — nombre de voyageurs. || փ. avoir — courage, լի լ. քաջութեամբ. 11. բարի, ազնիւ, ազնուական. être d'une bonne famille, բարեռոհիմ՝ բարեռոհմիկ՝ ազնուաւոհիմ՝ ազնուազարմ լ. la bonne société. —s sentiments, —՝ բարեխոհ զգացմունք. elle a le cœur trop — pour... || —nes fêtes, ժիծ՝ աւագ տօնք. —s jours, տօնական աւուրք՝ *օրեր. || —ne ville, հաւատարիմ՝ սիրելի քաղաք. supplier le roi de revenir en sa bonne ville de Paris. 12. բարի, բարւոք, առաքինի, ուղիղ, արդար, իրաւացի. — sens, ուղիղ միտք, ուղղամտութիւն, ողջմտութիւն. la bonne foi, բարեմտութիւն. bonne action, բարի գործ, բարեգործութիւն. bonnes mœurs. La bonne cause. Le — droit. Une bonne doctrine. Ces raisons —nes ou mauvaises. 13. զուարճալի, հանճարիկ՝ *խնդացի. un — mot, հանճարեղ բան՝ խօսք, հանճարաբանութիւն. bonne répartie. 14. բարի, բարեբարոյ, բարեմիտ, բարեգութ, ազնուագութ, բարեսէր, մարդասէր, բարեխիղճ. — cœur, բարի՝ բարեմոյն սիրտ. un — roi. —ne mère. — père. Être — pour qn. bonnes gens, de bonnes gens, արք բարիք, լաւորեալ, *լաւ մարդիկ. — pour ses parents, ծնողասէր, ծնողագութ, ծնողախնամ. tu es trop — pour lui. Vous êtes bien —. Il est trop — d'avoir cette opinion. Je suis —, bien — de l'écouter, չափաւիմ ունկն դնել նմա, *պէտք չէ որ իրեն մտիկ ընեմ. || le — Dieu, ամենաբարին Աստուած, Տէր բարերար՝ բարեգութ, ողորմած Աստուած. || un — Dieu, պատկեր Տիրուսի, խաչելութիւն. de petits —s dieux. 15. բարի, պարզամիտ, միամիտ. un — homme, այր —, դիւրահաւատ. une bonne femme, — կին, պառաւ. que vous êtes — d'ajouter foi à ses paroles. || Un — bourgeois, բարի՝ պատուաւոր քաղքենի. եւս՝ պարզամիտ քաղքենի. || un homme —, այր բարի՝ լաւաբարոյ. իսկ un — homme, այր պարզամիտ՝ միամիտ. S. **Bonhomme.** 16. ժիծ իբր Ձարմառար սաստկացուցիչ իմաստից. լի, լի եւ լի, ողջ, ամբողջ. j'ai fait quatre bonnes lieues. J'ai attendu un — quart d'heure. Hé, la bonne effrontée! — poids, bonne mesure, լիուլի կշիռ, չափ. — prix, բարի գին *լաւ՝ լեցուն գին. une bonne heure, լի եւ լի՝ *ամբողջ ժամ մի. 17. բարի, սիրելի, քաղցրիկ. ma bonne vieille. Ma —ne petite. եւ գ. mon —, ma —ne. 18. վճ. — à, բարւոք ի. — à payer, բարւոք ի հաստացանել՝ ի հաստուցումն, հաստուցի. — pour dix mille francs, բարւոք վասն տասն հազար Ֆրանքաց, հաստուցի տասն հազար Ֆրանք. || billet — pour une personne, pour deux personnes, տոմսակ բարւոք՝ պիտանի միոյ անձի, երկուց անձանց. 19. տպ. — à tirer, բարւոք ի տպագրութիւն, լաւ ի տպել, տպագրեցի. եւ ա. un — à tirer, des —s à tirer. || bonne feuille, վերջին՝ մաքուր Ձերթ. 20. յիգականն bonne վարի այլեւայլ ոճիւ. la bailler, la donner bonne, խաբել՝ պատրել զոք, *մէկուն քթին խնդալ. la garder bonne, պահել ոխս, ոխակալ լ., *ոխ քէն պահիլ. en dire, en écrire de bonnes, կշտամբել բանիւք կամ գրով. || courte et bonne, կարճ եւ բարի. զուարճասպառ կենցաղ. *ասի մարդուն որ կեանքն զուարճութեանց մէջ կմաշէ. || à la bonne, բարեխիղճաբար, միամտութեամբ, զիարդուպէտ, *եկածին պէս. || à la bonne heure, de bonne heure, S. **Heure.** || S. **Ami, Ange, Beau, Chien, Compte, Enseigne. Entendeur, Fête, Fois, Grâce, Jour, Maître, Malheur, Marché, Matin,**

Bon, ա. բարին, լաւն, բարի ինչ. préférer le — au bien. 2. բարութիւն, բարեկամութիւն, բարեմտութիւն, լաւութիւն, *լաւ յատկութիւն, առեկութիւն. cet homme a du —. Il y a du — chez cet enfant. Tirer d'un sujet tout ce qu'il y a de —. Prendre ce qu'il y a de — dans un livre, en tirer tout le —. La critique a du —. || ը. Du —, ազնիւ գինի. boire du —. || Du — du cœur, սրտի մոտ, յօժարակամ, ի սրտէ. 3. զուարճալին, զարմանալին. le — de l'affaire c'est que..., եւ որ — է, զի... le — est qu'en courant il a perdu sa botte. Le — de l'histoire, du conte. Le mari ne se doute point de la manigance; voilà ce qui est —. 4. հանգիստ, դիւր, բերկրութիւն. վարի միշտ ընդ **jour, heure, moment.** L'accès de fièvre passé, on a deux jours de —. Quelques jours de —. On aurait quelques moments de —. || Il fait —, բարի՝ գեղեցիկ է օրն. il fait très — aujourd'hui. || il fait —, բարի՝ օգտակար՝ ախորժելի է. il fait — se promener, * շրջագայելու՝ պատելու օդ է. Il fait — courir, marcher. Il ne fait pas — avoir affaire à cet homme, չէ բարի առնել գործ ընդ առնդ, * հետն գործ սեռնելու մարդ չէ. || il fait — ici, dans cet endroit, բարի է աստ լ. *ինչ աղէկ՝ ախորժելի է հոս, հոստեղ. il ne fait pas — ici, չէ բարի՝ վտանգաւոր է աստ լ., *հոս ապահով տեղ չէ. je vous avertis qu'il ne fait pas — ici pour vous. 5. յ. les bons, բարիք, լաւք, լաւորեալք, լաւ՝ * աղէկ մարդիկ. les —s et les méchants.

Առ. Après — vin, — cheval, *գառան մի գինի, ինիս ապի. || à — vin point d'enseigne, *լաւ գինին նշան չուզեր. լաւ բանն գովութեան կարօտ չէ. || qui — l'achète, — le boit, * լաւ գնողն լաւ կխմէ. սուղ բանն ածան է. || à tout — compte revenir, * լաւագոյն հաշիւն անգամ կրնայ քննուիլ. || les —s comptes font les —s amis, լաւ հաշիւք, լաւ բարեկամք. || à — entendeur, salut, *խօսքս հասկցողի համար է. || à — chat — rat, քաջ յարձակողի քաջ ախոյեան. || à quelque chose malheur est —, դժբաղդութեան յաջորդեն երբեմն յաջողութիւնք. || n'être pas — à jeter aux chiens, * շանց նետելին անգամ չարժեր. ամէնքն իրեն դէմ ունենալ. ||faire bonne mine a mauvais jeu,

*դժգոհութիւնն յայտնի չանել, գըտնուած վիճակն չյայտնել. || les —s maîtres font les —s domestiques, լաւ տեարք լաւ ծառայք։

Bon, մ. բարւոք, բարիոք. sentir —, հոտ անոյշ հարկանել, բուրել անուշահոտ. * ալէկ՝ լաւ հոտիլ. cet homme ne sent pas —, * այս մարդն լաւ չհոտիր. 2. tenir —, պինդ՝ հաստատուն կալ, զդէմ ունել, ընդդէմ կալ, դիմակալ է. *դէմ կենալ. tenir — contre qn., զc. 3. —! մչ. բարի՛, բարւո՛ք, քա՛չ, *ալէ՛կ, լա՛ւ. —! vous arrivez bien. Allons, —! je me suis encore trompé. Ce n'est pas —, ոչ է բարւոք, չէ բարի, *ալէկ՝ լաւ չէ. —! —! j'ai compris, քա՛չ է, քա՛չ է, հասու եղէ. *ալէ՛կ, ալէ՛կ, լա՛ւ, լա՛ւ, հաւկացայ. || c'est —, բարի՝ քաչ՝ բաւ՝ * հերիք է. եւ՝ չէ ինչ փոյթ, * հոգ չէ, հոգս չէ. vous dites qu'il est fâché contre moi? —! 4. coûter —, ճանապագնի է., * սուղ պրծիլ, սուղի նրստիլ. oh! que la complaisance que j'ai eue pour ses folies me coûte —!

Tout de bon, Pour tout de bon, մ. հաւատարեա, ճշմարտիւ, անկասկած, առանց կատակի, * իրաւի. quoi! tout de —? C'est tout de —? Pleurer, se fâcher, se quereller tout de —. Je ne le disais pas tout de —.

Bon, ա. տոմ, տոմս, հաստուցագիր, վճարագիր, վճարաթուղթ. un — de mille francs, — հազար ֆրանքաց. — d'un banquier. — sur le trésor. — de trésor, գանձատոմս. faire, signer, payer un —. — de pain, հացատոմս. distribuer aux pauvres des —s de pain, բաշխել աղքատաց —ս հացի՝ հացատոմս. || *տումսից վերայ կգրուի — pour cent francs..., — pour une livre de pain, հատուցի հարիւր ֆրանք, ... մի լիտր հաց. || փ. եւ ը. mettre son — à tout, դիւրագրծ՝ դիւրահաւան է։

Bonace, ի. սգր. անհողմութիւն, խաղաղութիւն, հանդարտութիւն ծովու. nous eûmes une grande —. Temps de —. Être en —, անհողմ է։

Bona fide, մ. լտ. բարի մտօք, բարեմտութեամբ. agir —.

Bonafidie, ի. բ. բոնափիդիա. տ. **Amorphe.**

Bonafousie, ի. բ. բոնափուսիա. տունկ ինչ։

Bonamie, ի. բ. բոնամիա. սեռ. ցեղի բառեղեայց (convolvulacées). հին. **Stylisme.** [հովանոցաբերից։

Bonannie, ի. բ. բոնաննիա. սեռ.

Bonapartée, ի. բ. բոնապարտացոյս. ի տոհմէ ամարիլլեկաց։

Bonapartisme, ա. բ. բոնապարտութիւն. կուսակցութիւն Բոնապարտի։

Bonapartiste, գ. բոնապարտեան, բոնապարտուհի. կուսակից՝ կուսակցուհի բոնապարտութեան. 2. ած. բոնապարտեան. parti, complot —.

Bonase, ա. կ. բոնոս, բոնոսոս։

Bonasie, ի. Ա. ցլաձուչուն. սեռ. հաւեղինաց։

Bonasse, ած. դիւրաբարբ, պարզամիտ, միամիտ, դիւրախաբ, ապագախաբիկ, բարեսիրտ. c'est un homme —. Il a l'esprit trop —. Air, figure —.

Bonassement, մ. միամտաբար։

Bonasserie, ի. միամտութիւն։

Bonavarie, Bonavérie, ի. բ. բոնավարիա, բոնավէրիա. սեռ. տոհմի Քիքեռոնեայց։

Bonaventurée, ի. բ. բոնավանտիւրեակ. սեռ. բրածոյ ձարխոտոց։

Bonavérie, տ. **Bonavarie.**

Bonbanc, ա. հբ. կակղաքար. * տեսակ մի կակուղ քար Փարիզու շրջակայքն եւած։

Bon-bec (պոնպէք) ի. բ. շատխօսութիւն. կին շատախօս. c'est une —.

Bon-blanc, ա. այգ. ձռձռիկ. տեսակ խաղողոյ։

Bonbon, ա. նուշուշ, շաքարիկ, շաքարեղէն. une boîte de —s, շաքարկալից տուփ. un cornet de —s. Vendre, acheter des —s. Ce — est excellent pour le rhume. Soyez sage, vous aurez des —s.

Bonbonne, տ. **Bombonne.**

Bonbonnerie, ի. շաքարկապոցութիւն, շաքարկավաճառութիւն։

Bonbonnière, ի. շաքարկատուփ, նուշկատուփ. une petite —, նուշկատուփիկ, շաքարկատփիկ. une jolie, une belle —. 2. փ. եւ ը. —. փոքրիկ տուն գեղեցիկ. votre maison est une vraie —.

Bon-chrétien, ա. պ. մեղրիկ. տեսակ ազնիւ քաղցր տանձի. des bons-chrétiens. 2. մեղրիկենի (ծառն)։

Bond, ա. ոստումն, ոստիւն. d'un —, ի մի ոստիւն, մի ոստմամբ. faire un —, ոստնուլ. la balle n'a pas fait deux —s. Le boulet a fait plusieurs —s. || փ. d'un —, tout d'un —, d'un seul —, ի մի ոստիւն, յանկարծ. arriver d'un — à une haute position. || Du premier —, անդէն վաղվաղակի. || faire faux —, ոստաշեղիլ. շեղիլ գնդակի յոստնուլն. եւ փ. ստել՝ դժուել խոստման. *խօսքն՝ խոստմունքն չբռնել. faire faux — à qn. || Faire faux — à son honneur, մեղանչել պատուոյն, *պատուոյն դէմ գործել. cette fille a fait faux — à son honneur. || Tout me fait faux —, *բան մի ինձ չյաջողիր. 2. —, վազք, ընդոստումն, ընդոստ գնացք (անասնոց). faire des —s, վազս առնուլ, վազվազել, ընդոստնուլ, ոստոստել. les chèvres et les agneaux font des —s. || Aller par sauts et par —s, գընալ ընդոստ ընդոստ՝ *ցատքռտելով. || փ. style qui va par sauts et par —s, ոճ ընդոստ՝ կցկցուն՝ * ցատքռտուկ. || attendre la balle au —, *գնդակին ոստելոյն սպասել. եւ փ.՝ պատեհ առիթն սպասել. || prendre la balle au —, * գնդակն ցատքռտած ժամանակ բռնել. եւ փ.՝ տ. **Balle.**

Bonda, ա. լզգ. բոնդա. լեզու Քոնկոյի, Անկոլայի եւ Պէնկալայի. 2. ած. բոնդերէն. idiome, dialecte —. Langue —.

Bonde, ի. ջր. ջրիոս. *ծկնոցին ջուրն պարպելու ծակն. ouvrir la —. 2. ջրիոսակալ. խցան ծակի ծկնոցի. lever, lâcher la —. տ. **Lâcher.** 3. տակառաձակ. ծակ տակառի, fermer la —. 4. գլքիկ, խցան (տակառի) «Ծափա, Ծրգաճ». լգ. **Bondon.**

Bondé, e, անց. ակաղձեալ, աղխաղխեալ, ակաղձուն. navire —. Écurie —e de foin, խարակից ախոռ։

Bonder, ն. նւ. ակաղձել, աղխաղխել. — un navire. 2. փ. —, լնուլ լիուլի. — une malle.

Bondholder, ա. անգ. պարտատիրաւորիակիր. les —s des Etats-Unis.

Bondieu, ա. տղոցերիծ. խաշոր երիծ տղոցոցաց։

Bondir, ն ոստնուլ, կայտռել, վազել, պարսել, *ցատքել. la balle bondit. Les boulets de canon bondissent sur le pavé, dans les champs, sur la mer. 2. ոստոստել, վազս առնուլ, խայտալ, կայտռել, հօրան է., *ցատքռտել. les moutons bondissent sur l'herbe. || փ. — de joie, ընդոստնուլ՝ խայտալ առ խնդին, * ուրախութենէ —, ճխալ. 3. փ. faire — le cœur, նողկացուցանել, *սիրտ խառնել. un dégoût qui lui faisait — le cœur. (Sév.)

Bondissant, e, ած. ոստոստուն, ոստոստող, *ցատքռտող. une balle —e. Agneaux —s. Chèvres —es. Animaux —s. —es eaux. Torrents —s.

Bondissement, ա. ոստումն, ոստոստումն, ընդոստումն, կայտռ., վազք, խայտանք. les —s d'un troupeau. Le — des agneaux dans la prairie. 2. փ. խայտանք. des —s de joie et d'espérance. 3. փ. — de cœur, նողկութիւն, նողկանք, * սիրտխառնուք. la vue seule d'un médecine lui cause des —s de cœur.

Bondon, ա. գլքիկ, խցան (տակառի) «Ծափա, Ծրգաճ». — trop gros, trop petit. Mettre, ôter le — à un tonneau. 2. խցան, խցանապանիր. պանիր ինչ խցանաձեւ. manger du —. Aimer le —.

Bondonné, e, անց. խցանեալ. * խցանով գոցեալ. tonneau, vin —.

Bondonner, ն. խցանել, * խցանով գոցել. — un tonneau. || — le vin, — զգինի. այսինքն զգինելից տակառն։

Bondonnière, ի. խցանոց, խցանճակ. տակառաձակիչ գործի։

Bondrée, ի. Ծ. Ծրանէ. Ծուչուն նման ցնոյ։

Bonduc (տիւք) ա. բ. բսուրկ. ծառ մեծ. կն. **Cniquier.**

Bonducelle, ի. բ. բսուրկիկ. ծառ ի Հնդիկս։

Bondy, ա. եզ. կարմրկէն. տեսակ կարմիր խնձորի։ [խաւ։

Bone-bed, ա. անգ. եբ. ոսկրա-

Bonellie, ի. մբ. բոնելլիա. սեռ. երկնեաց. 2. բ. —. հին. **Jacquinie.**

Bongardie, ի. բ. բոնգարդիա. հատուած սեռի առիւծախոտոյ (léontice). [Ծանաւոր օձայնոց։

Bongare, ա. սբ. բոնգար. սեռ.

Bon-henri, ա. բ. Ծրչի. վայրի սպանախ։

Bonheur, ա. երջանկութիւն, բարեբախտութիւն, բարեբաստութիւն, բախտ, բաղդ, նախի. grand, véri-

table —. — inouï, ineffable, immense. Quel —! Le comble du —. Il n'est pas de plus grand —, չիք ինչ մեծագոյն —. qui jouit du —, երանավայել. jouir d'un — constant. Goûter le —. Avoir le —, ունել բաղդ, բաղդաւորիլ. porter —, բաղդաբեր լ. quand le — nous guide, il faut suivre ses pas. La vertu fait le —. Envier le — d'autrui. Faire le — de qn., երջանիկ առնել զոք. causer le — de qn., պատճառ լ. երջանկութեան ուրուք, յարդարել զբաթնկենդանութիւն ուրուք. troubler le — de qn., աղմկել զբաւորութիւն ուրուք, աններջանիկ առնել զոք. un instant de —. Il a eu le — de vous plaire, եղեւ նմա բախտ հաճոյ լինելոյ ձեզ, *ձեզ հաճոյանալու բախտն ունեցաւ. je n'ai pas eu le — de, չեղեւ ինձ բախտ...,*... բաղդն չունեցայ. le — de lui plaire est le seul où j'aspire. (Rac.) Depuis que j'ai eu le — de vous voir, յորմէ հետէ եղեւ ինձ բախտ տեսանելոյ զձեզ. *զձեզ տեսանելու —ն ունենալիս ի վեր. c'est avoir bien du —, մեծ — է այս. mettre son — à, դնել վերջանկութիւն իւր յիմն. il mettait son — à paraître insensible. || Se donner du —, զուարճանալ, բերկրիլ. || avoir du —, բախեախտ՝ երջանիկ լ. || par —, de —, բստ բախտի, բստ յաջողելոյ՝ բստ յաջողուածոյ բախտի, բախտացի, բարեբախտաբար, *բախտով. de — pour elle, les gens partirent presque aussitôt. (La Font.) || Pour le —, ի բարեբախտութիւն. pour son — son ennemi meurt, բստ բախտի եղեալ նորա մեռանիլ թշնամին, * բախտէն թշնամին կմեռնի. || le — éternel, երջանկութիւն յաւիտենական. երանութիւնն բնաթելոց. || O —! ո՛վ՝ որպիսի՛ երջանկութիւն, երջանի՛կ եմ. 2. յաջողութիւն, յաջողանք. le — des armes françaises. Il est toujours égal au milieu de tous les malheurs et de tous les —s du monde. (Chifflet.) De combien de petits —s l'homme du monde n'est-il pas entouré! (Marivaux.) || Porter —, բերել յաջողութիւն, յաջողել. || jouer avec —, être en —, խաղալ յաջողութեամբ. ունել յաջողութիւն ի խաղի. || jouer de —, յաջողիլ ընդդէմ ամենայն յուսոյ՝ անակնկալ իմն օրինակաւ. || p. ես n. au petit —, որ գինչ ես հասանիցէ. *ի՛նչ որ պատահի, ի՛նչ ի՛ուզէ լինի. j'ai fait ce marché au petit —.

ար. —du-jour, օրարախտ. *փոքրիկ կաի մէջն մանր ամենի բաներ դնելոյ. il a ouvert le —du-jour et vidé les tiroirs.

Bonhomie (պոնոմի) ի. միամտութիւն, պարզմտութիւն, բարեմտութիւն, բարեսրտութիւն. une douce, une aimable, une spirituelle —. C'est un homme plein de —. 2. դիւրաբանութիւն, դիւրահաւանութիւն. il a la — de croire tout ce qu'on lui dit. Il est d'une — qui fait pitié.

Bonhomme (պոնոմ) ա. բարեմիտ, միամիտ, պարզամիտ, բարեսիրտ. un — de mari, *— երիկ. faire le —, — կերպարանել՝ * ձեւանալ. un faux —, կերպարանեալ՝ ստո՝ ձեւացեալ —. ne vous fiez pas à son air de patelin, c'est un faux —. || յ. bonshommes, արք —, լաւորեար, *աղէկ մարդիկ. բայց լգ. bonnes gens. 2. դիւրաբարք, դիւրահաւան. c'est un — qui se laisse mener. — de mari. 3. ը. ծեր, ծերունի, *ծերուկ. le — se porte encore bien. Le — Brussel. || ը. tenir un —, être dans la peau du —, նոյնանալ իւր դերին հետ. 4. ը. un petit —, տղայիկ, պատանեկիկ, *տղեկ. ce petit — est bien turbulent. Ces petits bonshommes sont amusants. || ը. aller son petit — de chemin, խաղաղ՝ լուիկ մնջիկ գործել ի գործս իւր, յառաջ վարել գձեռնարկս իւր. *հանդարտութեամբ իւր գործն առաջ տանիլ. 5. այրիկ, այրուկ. մարդապատկեր խաղորագիծ՝ խաղորանկար. dessiner des bonshommes sur le mur. եւս՝ կապարեայ՝ փայտեայ փոքրիկ արձան, խաղալիկ մանկանց. jouer avec des bonshommes de bois.

Bonhomme, ա. ը. ո.ա. **Bouillon-blanc**ի:

Bonhomme-misère, ա. Ե. ո.ա. **Rouge-gorge**ի:

Boni, ա. յաւելուկ. *ծախքէն աւելցած գումարն. les —s. 2.—(ի գրաւոտան). մնացորդ գրաւոյն վաճառելոյ. payer les —s. 3. չահ:

Boniau, ա. ար. ջրփոս (ածխահանքի): [ճիքա):

Bonier, ա. եգ. արտավար (ի Պել-

Boniface, գ. ը. բարեմիտ, պարզամիտ, միամիտ, պարզուկ, դիւրահաւան. c'est un —.

Bonification, ի. լաւացումն, բարւոքումն. la — de la terre par la culture. 2. բաշխ, ձրիառութ. * որոշեալ գնոյն վերայ ձրի տրուած բան. || — de tare, աւելին կշռոյ՝ ապրայի. *ապրայէն «տարա» աւելի տրուածն:

Bonifié, e, անց. լաւացեալ, բարւոքեալ. terrain —. Du vin — dans la cave.

Bonifier, ն. լաւացուցանել, բարւոքել. — des terres. 2. լնուլ զվնասին արծաթոյ, * պակասն լեցուցանել. si la somme n'y est pas, je vous bonifierai ce qui manque.

Se bonifier, դ. լաւանալ, բարւոքիլ. en bouteille le vin se bonifie. Les terres se bonifient en les marnant. 2. փ. —. le caractère de cet enfant s'est bien bonifié.

Boniment, ա.ո. շաղակրատանք, շաղակրատութիւն. dire son —, շաղակրատել. տ. **Charlatanisme.**

Bonite, ի. ձկ. քնչատ. ազգ Ինոս ձկան. || — rayée, — շերտաւոր. ո.ա. **Pélamide**ի:

Bonjeanie, ի.բ. բոնժանիա. տես Ինծեւնեայք:

Bonjour, ա. օր բարի, ողջոյն, խնդա, *բարի լոյս, բարեւ. souhaiter le —, dire —, — մաղթել, ասել. je vous souhaite le —. Donner le — à qn., տալ զողջոյն ուժեք, ողջունել զոք. || գչ. օր բարի, ողջոյն, ողջոյն քեզ, ողջ լեր, * բարիլոյս, բարեւ. —, maître, ողջ եր՝ * բարիլոյս վարդապետ. —, monsieur; —, madame, — տէր, տիկին. || ը. — à monsieur le docteur, ողջոյն՝ * բարեւ առ տէր բժիշկն. dites, de ma part, — à monsieur un tel. 2. ողջոյն, ողջ եկիր, *Աստուծոյ բարին. —, monsieur. || ը. simple comme —, դիւրըմբռնելի, դիւրագործ:

Bonne, ի. աղախին, սպասուհի սպասաւորուհի «պէսլէմէ». une petite —, աղախնիկ, սպասեակ. || — d'enfant, դայեակ, սպասիկ «տատա». || contes de —, առասպելք (*որով սպասիկք զտղայս զուարճացուցանեն). || — à tout faire, — ամենագործ. * տան ամէն գործերն բնող աղախին:

Bonneau, ա. ը. կաւաս. un —. 2. տ. **Bouée.**

Bonne-dame, ի. բ. des bonnes-dames. տ. **Arroche.**

Bonne-espérance, ի. cap de —, Գլուխ Բարեյուսոյ:

Bonne-main, ի. տ. **Pourboire.**

Bonnemaisonnie, ի. բ. բոնմէզոնիա. տեսակ լօռի:

Bonnemaisonniées, ի. յ. բ. բոնմէզոնեայք. ենթագեղ սեւավարդեայց (rhodomélées).

Bonne-maman, ի.բ. հանի, մեծ մամ. — m'aime.

Bonnement, մ. միամտաբար, պարզմտութեամբ. il a dit — ce qu'il en pensait. Il vous a toujours parlé tout —. 2. ի. աստիճ, արդարեւ. je ne puis — oublier cette offense.

Bonnet, ա. խոյր, արտախուրակ, գդակ. — de coton, բամբակգդակ «բագուֆիա». — à poil, շարփուշ. — de fourrure, մաշկագդակ. — de feutre, ծաղագդակ. — de peau, մորճախոյր, ծասակ. — de soie, մետաքսագդակ. — rouge, կարմիր գդակ, կարմրագդակ «ֆէս». եւս՝ կարմրագդակ

Bondrée.

ժամանակաւոր պարիսկաւորաց (forçats). — de nuit, գայլագդակ, գիշերագդակ, * գիշերնոց « կէնէյիքլոգուֆիա ». — pointu, սրախոյր, *քօլօզ. des —s, գդականի. || — phrygien, փռիւգեակ, խոյր փռիւգացի. || — vert, կանաչ գդակ (մշտնջենաւոր պարիսկաւորաց). ||փ. prendre, porter le — vert, մնանկանալ. || jeter son —, անյոյս հրաժարիլ. || փ. եւ ը. jeter son — par-dessus les moulins, խոյրընկեց՝ քօլընկեց լ., չառնել ինչ միոյն զիաւարակաց կարծեաց, չկալ պատկառ պատշաճից. || prendre une chose sous son —, հնարել գիմն, *բան մի գլխէն հանել. il a pris cela sous son —. || Ce sont deux têtes, trois têtes dans un —, հաճակարծիք՝ համամիտ՝ հաճախոհ են միշտ. || փ. եւ ը. mettre

Bonnet phrygien.

Bonnet d'électeur.

la main au —, ôter son —, ապախոսել զրոյսին, ողջունել, *գլուխն բանալ, բարեւել, բարեւ տալ. || coup de —, խոյրոլչոյն, գդակի բարեւ. || avoir toujours la main au —, անդադար ողջունել՝ *բարեւել. c'est un homme dont il ne faut parler que la main au —, que le — en main, մեծարգոյ՝ մեծապատիւ մարդ է. || je m'en moque comme un âne d'un coup de —, *բնաւ հոգս չէ. || être triste comme un — de nuit, տրտում յոյժ լ. || parler à son

Bonnet-turc.

—, խօսել ընդ անձն, ինքնախօս լ., *ինքնիրեն խօսիլ. || mettre son — de travers, բրդիլ ի ցաւումն, բարկանալ, *սրդոլիլ. || avoir la tête près du —, վայրացաւմն՝ ցասկոտ լ., *շուտով բարկանալ. 2. գդակ, խոյր (բժշկաց, փառատաքանից, դատաւորաց, վարժապետաց). || փ. prendre le — doctoral, le — de docteur. կլ. prendre le —, առնուլ զ— վարդապետական, վարդապետ՝ բժիշկ լ. || փ. donner le — à qn., վարդապետ՝ բժիշկ ընդունել զոք. || փ. եւ ը. un gros —, այր երեւելի, աւագ, ջոջ. c'est un de nos gros —s. C'est le plus gros — du village. ||Opiner du —, չունել ինչ կարծիս առանձինն, հաճեալ հաւանիլ կարծեաց այլոց. || — carré, քառագդակ, խաչգդակ (լատին քահանայից) || c'est — blanc et blanc —, *միեւնոյն բանն է. 3. գդակ, վաղիար (կանանց) « վագեա ». joli —. — de tulle, de dentelle, garni de rubans. — plissé, — խորշաքաղ. || — d'âne, իշգդակ. *երկու ականջով վրիժեալ գդակ ի պատիժ դպրոցի աշակերտաց. 4. — chinois, ճնճղայ. 5. պ. — d'électeur, — turc, —de prêtre, մեղրագդուխ. 6. Ա. կատար (Աստուծոյ). 7. բ. — de Neptune, գդակ Պիսդոնի. տեսակ անկոյ. 8. բտ. գըմռնչ. երկրորդ առաջնոյս որոնողացս

Bonnetade, ի. ապախոսութիւն, խոյրոլչոյն, *բարեւաւատութիւն. խոյրն գլխէն հանելով տրուած բարեւ:

Bonnetage, ա. խանձխոյր, խանձակ. *Անդանօթին խանձին (amorce) վրայ կպցուցած Աստղն:

Bonneteau, ա. եւաքարտխաղ. *դրուած երեք քարտերէն մին գուշակելու խաղ:

Bonne-tenue, S. **Tenue.**

Bonneter (je bonnette; je bonnetais; je bonnetterai) ն. հ. ապախոսիլ. բազմամեծար առնել. 2. փ. ապախոսիլ. չունել ինչ կարծիս առանձինն, համակարծիք լ. այլոց. — զո. 3. խանձախոսիլ, խանձակել. *Անդանօթին խանձին վրայ Աստղ կպցունել. — des amorces.

Bonneterie (գօնթրի) ի. խոյրարարութիւն, գդակագործութիւն, գդակավաճառութիւն, հիւսակագործութիւն, հիւսակավաճառութիւն, գուրպայագործութիւն, գուրպայավաճառութիւն «չօրապճըլըգ, ֆէսճիլիք». 2. հիւսակագործք:

Bonneteur, ա. սգր. ապախոսող, բազմամեծար. 2. եւաքարտախաղացող. S. **Bonneteau.**

Bonnétie, ի. մբ. բոնետիկ. սեռ երկպետից. 2. բ. բոնետիա. սեռ տոհմի տրենատրեմեայց:

Bonnétiées, ի. յ.բ. բոնետեայք. ցեղ տոհմի տրենատրեմեայց:

Bonnetier, ière, գ. խոյրարար, հիւսակագործ, հիւսակավաճառ, գրդակագործ, գդակավաճառ, գուրպայագործ, գուրպայավաճառ. «չօրապճը, ֆէսճի». la boutique d'un —. 2. ած. —. marchand —.

Bonnette, ի. գդակիկ. 2. եւ. առագաստիկ. 3. զ. նետաքերդ. *տեսակ մի ցցանկիւն ամրոց. կն. **Flèche.** [5.

Bonnet-turc, ա.եգ. S. **Bonnet**

Bon-papa, ա.բ. S. **Grand-père.**

Bonplandie, ի.բ. բոնպլանդիա. տունկ ինչ:

Bonplandiées, ի.յ.բ. բոնպլանդեայք. տոհմ երկպետից:

Bon-plein, ա. նե. առագաստաւոր. porter, gouverner —, — վեկավարել. * այնպէս քալեցունել նաւն որ առագաստք հովին բերանն գալով լաւ ընցուին:

Bon-quart !, կիսաժամագոչ. աղաղակ նաւաստեաց յամենայն կիսաժամս գիշերոյ: [քար:

Bonsdorfite, ի. հբ. բոնսդորֆիտ

Bonsoir, ա. բարի երեկոյ, ողջոյն երեկոյի, *բարի իրիկուն. souhaiter,donner le —, — մաղթել. je vous souhaite le —. || զչ. —, monsieur, madame, — տէր, տիկին. —, mon ami. — et bonne nuit, — եւ գիշեր բարի. 2. բ. —, ողջոյն, *բարեւ. — à monsieur un tel, à madame une telle. Dites, de ma part, — à monsieur Léon. || փ. եւ ռ. dire — à la compagnie, մեռանել. || բ. —! ոչ յաջողեցաւ գործն, * բանն չյաջողեցաւ՝ լմընցաւ. tout est dit, —; n'en parlons plus.

Bonté, ի. բարութիւն, ազնուութիւն, լաւութիւն, պատուականութիւն, *աղեկութիւն. — des terres, d'un pays, d'un aliment, d'une étoffe, d'un remède, d'une montre, d'un cheval, d'un ouvrage, d'une marchandise, d'un vin, de l'air, d'un fruit. — naturelle, rare. — du cœur, բարեսրտութիւն. — du caractère, բարեբարութիւն, բարեբարոյութիւն. 2. լաւութիւն, արդարութիւն. — d'une cause. Compter sur la — de sa cause. 3. բարութիւն, բարեգործութիւն, մարդասիրութիւն. la — de Dieu. Plein de —. Un grand fonds de —. Un acte de —. Homme d'une extrême —, այր բարեբար՝ բարեգործ. il a tant de — que... Votre — pour moi. Traiter qn. avec —. Abuser de la — de qn. Je ne pouvais être reçu avec plus de —. Avoir recours à la — de qn. Ange de —, հրեշտակ բարութեան. votre — infinie. || — divine! — du ciel! — de Dieu! մչ. Տէր Աստուած, Տէր ողորմեա, բա՛ր է. 4. յ. բարութիւն, բարիք, բարերարութիւն, շնորհք. je suis confus de vos —s. Je vous remercie pour toutes vos —s, pour toutes les —s que vous avez eues pour moi. Avoir la — de, շնորհ առնել. ayez la — de me dire, հաճեսջիք, բարեհաճեսջիք ասել ինձ, * շնորհք ըրէք ըսէք ինձ. vous avez eu la — de m'écrire. La — que vous avez eue de m'écrire. || հգ. ayez la — de sortir d'ici, * շնորհք ըրէք ասկից ելէ՛ք. quand je parle, ayez la — de vous taire. 5. սէր, հաճակրութիւն կնոջ. elle a de la —, des —s pour lui. Elle a quelque — pour moi. 6. անչափ բարութիւն, միամրտութիւն. tu as trop de — pour lui. C'est pousser la — trop loin. La trop grande — du père est cause des désordres du fils. On connaît sa —, on ne cesse de le tromper.

Bontie, ի., **Bontier,** ա.բ. բոնտիա, բոնտենի. սեռ ճանճաճակեայց (myoporinées).

Bonties, ի. յ. բոնտեայք. բաժին տոհմի ճանճաճակեայց:

Bontour, ա. նե. նաւադարձ:

Bonyunie, ի. բ. բոնիունիա. սեռ շաշմիրեայց (loganiacées).

Bonze, ա. բոնձ . քուրմ ՃՆՈՑ եւ Յափոնաց :
Bonzelle, ի. բոնձուհիկ , բոնձանոյշ , քրմանոյշ . *քրմի աղջիկ :
Bonzerie, ի. բոնձարան , քրմարան . վանք քրմաց :
Bonzesse, ի. բոնձուհի, քրմուհի, քրմանոյշ :
Boobook (պուպուք) ա. Ծ. բուբուք . տեսակ կաակամի յԱւստրալիա :
Boodfi (պուտֆի) ա.սք. բուդփի . օձ համանշանակ **Ibiare**ի :
Boodon, ա. մբ. եղնատամն . սեռ օձազգի վեռնոց :
Book (պուք) ա.անգ. գրաւագիրք. * գրքոյկ որոյ վերայ գրեն ձիարշաւասէրք իրենց գրաւն :
Book-maker, ա.անգ. գրաւագիր, գրաւագրող. *ձիարշաւաց միջ գրաւներն գրքի մի վերայ գրող :
Booko (պուքօ) S. **Buchu.**
Boomerang (պումէրանկ) S. **Bommerang.**
Boopidées, ի. յ.բ. եղնակնեայք . հն. **Calycérées.**
Boopis (պուփիս) ա. բ. եղնակն . սեռ. ոտիճի եղնակնեայց :
Boops (պօփս) ած. բպ. եղնաչի , մեծաչեայ , մեծակն, * խոշորաչուի . 2. ա. կ. եղնաչի. *տեսակ մի կիտոսս:
Booram, ա. բ. բուրամ . տունկ ինչ :
Boothie, ի. բ. բուԹիա . սեռ տնկոց ի տոհմէ խաշխաշեայց :
Bootie (պուԹի) ի. բ. բուտիա . սեռ. տոհմի ջրագեղեայց (hydrocharidées). [սակ ոտրկապատենի :
Bopyre, ա. ոպ. եղնահուր . տե-
Bopyrés, ի. յ. խբ. եղնահուրեայք . տոհմ խեցեմորթոց նախատիպ ունելով զեղնահուր :
Boque, ա. ձբ. բոք . *տեսակ մի ծովաձուկն :
Boquet, ա. ար. եւ պ. ճերտոց . գործի աղագործի եւ պարտիզպանի :
Boqueteau (պօքԹօ) ա. անտառակ :
Boquettier, ա. բ. քարկի , քարկենի , քարխնձորի . վայրի խնձորի :
Boquillon (պօքիյլոն) ա. հ. S. **Bûcheron.**
Boracique, S. **Borique.**
Boracite, ի. տգ. ոսկեբորաքար. * գոյացուԹիւն ապակային որ գաճի հանքերու մէջ կգտնուի :
Borage, ա. բ. S. **Bourrache.**
Borarite, ա. հբ. բորաքար . ինքնաբոյս բորատ մագնեսիոյ :
Borasse, ա. բ. վարսաբմա . տեսակ արմաւենւոյ :
Borasseau, ա. ոսկեբորակոց . աման փոշի ոսկեբորակի :
Borassées, ի. յ. բ. բորասեայք . ցեղ տոհմի արմաւենեաց նախատիպ ունելով զբորաս :
Borassinées, ի. յ. բ. բորասինեայք . ցեղ արմաւենեաց :
Borate, ա. տգ. բորատ . աղ գոյացեալ զուգախառնուԹեամբ բորային ԱՀուոյ ընդ միոյ հիման :
Boraté, e, ած. տգ. բորատեալ , բորատած . magnésie —e.

Borax, ա. տգ. բորակ , ոսկեբորակ . * բորատ նատրոնի (soude) որ կգործածուի մետաղաց հալումն դիւրացուցանելու :
Borbonie, ի. բ. բորբոնիա . ազգ ԹիԹեռնասեր ընդարձերից :
Borboniées, ի. յ.բ. բորբոնեայք. բաժին օրոճեայց (génistées).
Borbore, ա. մբ. գայլուկ . սեռ երկԹեից :
Borborites, Borboriens, ա. յ. մբ. գայլուկեայք , գայլուկեանք . բաժին կարգի երկԹեից :
Borborygme (իկմ) ա. բժ. գըլգլունք, գոգոռ. *կուռկուռ աղեաց , կռկռոց :
Bord, ա. կող՝ կողոց (նաւու). le — du vaisseau fut enfoncé par une lame furieuse. De quel — vient le vent? Vaisseau de haut —, բարձրակող՝ բազմայարկ նաւ . s'appuyer sur le — d'un navire. Le — d'un bateau. Sauter par-dessus le —. || Faire feu des deux —s, * հրձիգ լ. երկու կողմին . || être — à quai, * նաւին կողն քարափին մօտենալ. || rendre le —, խարխս արկանել՝ *նեռել . 2. երԹեւել՝ ճեմք նաւու «օլիա վուրմա». faire un —, courir des —s, երԹեւեկս առնել , ճեմս առնուլ . louvoyer à petits —s, courir — sur —, ժողմագնաց երԹեւեկել՝ մանրաճեմել նաւու. || — à terre, գամաքամերձ . — au large, ծովամուխ. || virer de —, փոխել զրնծացն՝ զուղին, *ճամբան փոխել նաւին. եւ փ.՝ փոխել զրնծացն՝ զկարս՝ զկարծխ՝ զկուսակցուԹիւնն . cet homme est inconstant, il a viré de — dans mainte occasion. || փ. եւ բ. être du — de qn., լինել ի կարծեաց՝ ի կողմանէ ուրուք, հաւանակարծիք՝ կողմնակից լ. || être seul de son —, *իւր կարծիքին միտակ լինել . 3. նաւ . aller, monter à —, գնալ , ելանել ի նաւն . coucher à —, ննջել ի նաւի , * նաւն պառկիլ . envoyer, retourner, arriver, venir à —, յղել , դառնալ , հասանել , գալ ի նաւն . descendre, sortir du —, իջանել , ելանել ի նաւէ. quitter le —, մեկնիլ ի նաւէ . prendre qn. à —, առնուլ զոք ի նաւն . il était à — de l'amiral. Le capitaine nous régala sur son —. Les hommes du —, որեար՝ մարդիկ նաւու . || à —! ի նաւ , ի նաւ անդր . 4. եզր , ափն , շուրջն , ճեղս , ճայր , բերան . les —s d'un bouclier, d'une assiette, d'une table, d'une plaie. Chapeau à grands, à petits, à larges —s, à —s relevés, գլխարկ մեծեզր , փոքրեզր , լայնեզր, գանգրեզր . retrousser les —s, հանգրիճել՝ ոլորել զեզերս՝ գշրճունան . 5. բերան՝ շուրջն բաժակի , ճեղս սկուտեղի . remplir un verre jusqu'au —, բերանալիր՝ ճայրալիր լնուլ գբաժակն , * գաւաթն մինչեւ բերանն լեցուցանել . remplir jusqu'au —, ճայրալիր լնուլ . boire à pleins —s, լմլել՝ քամել ճայրալից բաժակս. || un rouge —, բերանալիր՝ ճայրալիր բաժակ գինւոյ . * գինիով լեփլեցուն գաւաթ . boire des rouges —s, à rouge —, լմլել բերանալիր՝ ճայրալիր բաժակս գինւոյ . 6. եզր, ափն, ծովեզր , ծովափն . au — de la mer, յեզր ծովու , ի ծովեզերն, առ ափն , առ ափամբ , զափամբ , * ծովուն եզերքն . demeurer au — de la mer, բնակել առ ծովեզերք՝ առ ծովեզեր՝ ի ծովեզերին , առ ծովեզերաւ . se promener sur le —, sur les —s, au — de la mer, զգբնալ բնդ եզր ծովուն, առ ծովեզերք . — du lac, լճափն, լճեզր . qui habite aux —s de, եզրաբնակ . né aux —s, եզրածին , ափնածին. atteindre le —. 7. եզր , ափն , գետափն , գետեզր , գարափն գետոյ , լճափն , լճեզր . sur le — d'un fleuve, d'un ruisseau, առ եզեր, յեզեր, առ եզերք , զեզերք գետոյն , վտակի . vers le —, յափն կոյս . les —s du Rhône. Des —s fleuris. Les —s du lac de Genève. Cette rivière, ce canal coule à pleins —s, գետակն , ջրանցն լցեալ գոյ գարիս եւ գարիս, գարալիր՝ ճայրալիր հոսէ. 8. քհ. յ. եզերք , ափունք. երկիր շրջապատեալ ի ջուրց. se fixer sur les —s ausoniens, յաւտնեան —ս հաստատել զբնակուԹիւն իւր . les —s africains. Vivre sur des —s étrangers. Le peuple de ces —s. || Les sombres —s, նախահատուած —, գրծոյք . 9. եզր, ափն, ծնօտ. le — d'un puits, ափն ջրհորոյ . le — d'un bassin. Narcisse couché sur le — de la fontaine. Le —, les —s d'un précipice. || փ. être sur le — du tombeau, au — du tombeau, sur le — de sa fosse, յափն մահճակի՝ մահու՝ գերեզմանի՝ մօտ լինել , ի դուռն գերեզմանի ժամանել կալ , ի բերան՝ յատրճան մահու լ. arrêter un ami au — d'un précipice, sur le — de l'abîme, յափն վիհի՝ կորստեան ունել զբարեկամն . être au —, sur le — du précipice, լինել յափն անդնդոյն՝ կորստեան . mettre qn. au — du tombeau, յափն՝ ի դուռն գերեզմանի դնել զոք . conduire qn. au — de l'abîme, ածել զոք յափն վիհի . 10. եզր, սահման . maison de campagne au — de la route. 11. ճայր, ճագ. mouiller le — de ses lèvres, Թանալ զ— շրՃանց , * պրուկունքին ճայրն՝ ՆոՃն Թրջել . || avoir un mot sur le — des lèvres, ունել զբառն ի — շրՃանց , *բառն լեզուին ճայրն լ. * յիշելու մօտ լ. avoir un aveu sur le — des lèvres, պատրաստ լ. ի խոստովանել գիմն . || փ. avoir l'âme sur le — des lèvres, մեռած լ. ի մեռանել, մազիւինչ՝ մեռած ի մահ լ., յոգւոցն պարզել՝ յոգիսն ապաստան լ., * հոգին ատլու վերայ լ. || փ. avoir l'âme, le cœur sur le — des lèvres, հատաքաղաքիաս՝ անկեղծ լ. 12. եզր՝ ճիր աչաց. il a le — des yeux rouge, pâle. 13. եզր , քղանցք զգեստոյ . tunique ayant un — de pourpre, պատմուճան եզրաճիրանի . heureux ceux qui purent seulement toucher le — de ses vêtements. 14. Ճիւղ. շուրջանակի երէց՝ ժապաւէն զգեստուց «գինճէֆ». un mètre de —. Mettre un — à une jupe. Un — d'argent, արճաՃաՃիւղի . 15. բ. ճայր, * ճոՃ . champignon frisé sur les —s.

Bord à bord, մ. կող ի կող, առ երի միմեանց, * քովէ քով. les deux vaisseaux sont — à —.

Bord à bord de, նխ. մինչեւ ի բնթան, մինչեւ ի շրթունս, մինչեւ ի վեր. l'eau est — à — du vase, *ջուրն ամանին բերանն է՝ բերանն հասած է. la rivière est — à — du quai, գետն դարպիր է, քերէ զդարափամբ, * մինչեւ եզերքն բարձրացած է. mettre du vin — à — du verre, *գաւաթին մէջ բերանալիր գինի լեցուցանել:

Bordage, ա. նե. պատկողանոց. ներքնապատ կողնոցք. 2. Ոլիփուածն, եզերոց. պատըն տրիզով «գինճիլէմէ». — d'un habit, d'un chapeau, d'un soulier. 3. Ոլիփչէք. գին Ոլիփելոյ:

Bordaille, ի. նե. կողնոց՝ կող նաւու: [deyer.

Bordailler, Bordayer, տ. **Bor-**

Bordant, ա. նե. առաջալար. բստոցին եզրալար (ralingue) առագաստի:

Bord-contre, ա. նե. courir à —, ափնաքոխել՝ մանուածաշրջիլ նաւի:

Bordé, ա. Ոլիփ. տրէզ պատելոյ զեզերս հանդերձից, կարասեաց «գինճէֆ». mettre un petit — aux rideaux. Son habit n'avait qu'un simple —.

Bordé, e, անց. Ոլիփեալ, ժապաւինեալ. chapeau —. Souliers —s. 2. եզերեալ, պատեալ, ափնաճիր. l'arène était —e par un amphithéâtre. Une île —e de rochers, կղզի — պատնիոք. yeux —s de rouge, կարմրաճիր աչք. — de fleurs, ծաղկաճիր. un chemin — de monde, ճանապարհ բազմամբոխ. un champ — de haies, պանդապատ դաշտ:

Bordeaux (***Vin de —***) եւ ո. լկ. **Bordeaux**, ա. բորդեաք, բորդոյ, Պորտոյի գինի. boire du —. Un verre de —. Vieux —. — blanc, rouge. Aimer le —. Donnez-moi du —, du vin de —.

Bordée, ի. նե. կողաիրեանք. հատ օրին Ոնդառնօք միոյ կողման նաւու «ալապանաս». — de tribord, — աջակողման. — de bâbord, — ձախակողման. 2. —, կողմնաիրեանումն. արձակումն միանգամայն հատ օրին Ոնդառնօքից միոյ կողման նաւու. lâcher une — contre l'ennemi, արձակել զկողաիրեանս ընդդէմ Ջշնամւոյն. tirer, envoyer une —, արձակել զկողաիրեանս. tirer par —, արձակել զկողաիրեանս միոյ կողման. essuyer une —, կողաիրեանս ընդունել. 3. փ. ոարափ, վիժանք. une — d'injures, կլ. une —, — նախատանաց. il lui a lâché une —. Il a essuyé une furieuse —. 4. առտանդաճեմ, երթեւեկ նաւի «օլէա վուբմա». faire une —. Courir une —, des —s, առտանդաճեմել, ճեմս առնուլ, երթեւեկել «օլէա վուբմագ». continuer, prolonger la —.

Bordel, ա. բոզանոց, բոզատուն, բոզոտն, պոռնկանոց, պոռնկոց, պոռնկատուն, պոռնկարան, լկտոց, լկոտանոց, լկոց. aller au —. Fréquenter les —s.

Bordelais, e, գ. Բորդոցի. un —. Une —e, Բորդուհի. les —, —ք. 2. ած. բորդոցի, պորտոցի. commerce —.

Bordelaise, ի. բորդոտակառ. տակառ. բորդոյ գինւոյ:

Bordelier, ա. բոզանոց, բոզաբոյծ, բոզասէր:

Bordelière, ի. ծր. եզրածուկն:

Borde-plats, ա.խ. պնակեզրայք. * պնակաց եզերքն զարդարող տապկած հացի միջուկ:

Border, ն. եզերել, պատել, շուրջ պատել. — de gazons fleuris. — un champ de fossés, de haies, փոսապատ՝ ցանկապատ առնել զդաշտն. un fossé borde le jardin, փոս եզերէ՝ պատէ զպարտէզն. les précipices bordent notre route. Une allée d'arbres borde le canal. La foule bordait le chemin. || զ. — la haie, տ. **Haie**. 2. փլիթել. պատել տրիզով զեզերս զգեստուց, կաթսաեաց. — des souliers. — un manteau d'hermine. — un chapeau d'un galon d'or. 3. եզերել. *անկողնոյն տակ խոթել վերմակի ճայրերն. — un lit. 4. նե. կողնոցել. * ներսէն կողնոցներ դնել. — un vaisseau. || նաւել՝ քերել առ ափամբք՝ առ ցամաքաս, մօտ անցանել. la flotte ne fit que — les côtes. || — une voile, պրկել զառագաստն հողմակից. || — un vaisseau ennemi, մերձ նաւել Ջշնամւոյն ի դիտել.

Se border, դ. Ոլիփիլ, եզերիլ, եզերապատ լ. cette étoffe se borde difficilement. La haie commence à —.

Bordereau, ա. կցակ, հաշուեՈուղՈ. մանրամասն ցուցակ յօդուածոց հաշուոյ իրիք. faire un —. || — de compte, հաշուեկցակ. ցանկ այնեայլ մասանց հաշուի. || — de caisse, արկղակցակ. *հաշուեՈուղՈ օրուան վճարմանց եւ գանձմանց.

Bordeyer, չ. նե. մանրաձեմել, երթեւեկիլ նաւու «օլէա վուբմագ»:

Bordier, ière, ած. նե. կողմնահակ. un bâtiment —. 2. ա. —, կողմնահակատան. un —.

Bordigue, ի. ձկնատեղիք «տալեան»:

Bordite, ի.հբ. բորդաքար. տեսակ ոկենաքարի (okénite).

Bordosite, ի. հբ. բորդոսաքար. կրկին քլորուկ մագիկի եւ արճաճի գոեալ ի Բորդոս ի Քիլի:

Bordoyer (լծ. **Aboyer**) ն. եզերել, եզրագործել. 2. նկ. աղօթել:

Bordure, ի. Ոլիփ, ծիր, եզերազարդ. la — d'un chapeau, d'une robe. Une — de thym, de buis, — ծոՈրինեայ, տօտախնայ. — de fleurs, ծաղկածիր. — de gazon. || La — d'un bois, եզերաձք, ափնաճիր ծառք անտառի. || — d'une allée, ափնաճիր ծաղկունք՝ բոյսք՝ խոտք ծառուղւոյ, եզրաճաղիկք, ափնաճաղիկք, եզրախոտք. || — de pavés, եզրաքար քարայատակի. 2. շրջանակ «չերչիվէ». — d'un tableau, d'une glace. հն. **Cadre**. Une belle —. Une — très riche. — carrée, ovale. 3. փ. ծիր. ses yeux avaient une — d'écarlate, կարմրաճիր էին աչք նորա:

Bordure, ի. Ոլիփ, ծիր, եզերազարդ. étoffe —e. Ոլիփաւոր «քէնարը». étoffe —e.

Bordurer, ն. ար. Ոլիփել. պատել Ոլիփով:

Bore, ա. տգ. բոր, ոսկեբոր. պարզ մարմին մետաղակերպ:

Boré, ա. մր. հիւսիսիկ. անճանճակարճեայց (panorpides).

Boré, e, ած. տգ. բորեալ, բորած, բորախառն:

Boréal, e, ած. հիւսիսային, հիւսիսական. hémisphère, pôle —, — կլիմայք. || տ. **Aurore**.

Boréaphile, ա. մբ. հիւսիսասէր. անհնգայօդ պատենաՈեաց:

Boréasmes, ա. յ. հս. յն. հիւսիսասօնք (յԱՈէնս):

Boréave, ի. բ. կակղակ. *տեսակ մի լերկախոտ փոքրուն Ասիոյ:

Borée, ի. քՈ. հիւսիսի, հիւսիս, բուէաս, վոռէ, վոռէաս. *հիւսիսային քամի «փօյրազ». le souffle de —. L'impétueux —, սաստկաշունչ՝ բռնաշունչ —. 2. —. միջատ ինչ եւ ՈիՈեռն:

Borelie, ի. իբ. բորլիկ. *տեսակ մի ժամակ. հն. **Alvéoline**.

Borellie, ի. բ. բորելլեակ. հն. **Cordie**.

Bore-méthyle, ա. տգ. բորամեթիլ. կազ գոյացեալ ազդեցուՈեամբ բորային եՈերի ի վերայ փինկմեՈիլի:

Borer, ա.մբ. եղէգնակեր. միջատ վնասակար յոյժ եղեգնաշաքարի:

Boréthyle, ա. տգ. բորեՈիլ. հեղուկ գոյացեալ ազդեցուՈեամբ փինկեՈիլի ի վերայ բորատի կՈիլի:

Borette, ի. բ. սաիկ. հատուած սեռի անդրոմեդի (andromède).

Borgne, ած. միակն, միականի, միակնի, միաչեայ, ակնապակաս. homme, femme, cheval —. || փ. jaser comme une pie —, խօսել անդադար. 2. փ. գձուձ, անշուք. une maison —. ||Un cabaret —, չարահամբաւ կապելոյ՝ գինետուն. || un compte —, խաղնակ՝ կոտորատուր հաշիւ. || մգ. sein —, անպտուղ ստին. trou —, միակնաճակ. խոռոչիկ ի վերայ ոսկեր ճակատու. 3. գ. միականի, միակնուհի. un —. Une —. État de —, միակնուՈիւն. || առ. տ. **Aveugle, Cheval**.

Borgnesse, ի. Ոչ. միակնուհի. միականի կին կամ աղջիկ. une méchante, une vilaine —.

Borickite, ի. հբ. բորիկքաքար. երկաՈային լուսակրաւ չրատեալ կրախառն:

Borico-aluminique, ած. տգ. բորապալեկային:

Borico-ammonique, ած. տգ. բորոշակային:

Borico-barytique, ած. տգ. բորաբարիտային:

Borico-calcique, ած. տգ. բորակրային: [բասպնձային:

Borico-cuivrique, ած. տգ. բո-

Borico-lithique, ած. տգ. բորալիՈային:

Borico-magnésique, ած. տգ. բորամագնեսային:

Borico-plombique, ած. տգ. բորապղարային :
Borico-potassique, ած. տգ. բորակալիային :
Borico-sodique, ած. տգ. բորանատրային :
Borico-strontique, ած. տգ. բորաստրոնտային :
Borico-yttrique, ած. տգ. բորիտրիումային : [բորիկային :
Borico-zincique, ած. տգ. բո-
Borides, ա. հբ. բորատնական . տոհմ կշռելի մարմնոց նախատիպ ունենով զբոր :
Borique, ած. տգ. բորային , ոսկիբորային . acide —, բորաթթու :
Borkhausie, ի. բ. բորխաուզիա , բորխաուզենի . տեսակ եղերդասերից:
Borlasie, ի. կբ. բորլազիա . կենդանաբոյս կակղամարմին :
Bornage, ա. կնոտահարություն , սահմանադրություն . *արտի մի սահմանն որոշելու համար կոթողներ անկնել :
Bornaire, S. **Bornal.**
Bornais, ա. եզ. խրուբ . տեսակ մի գետին կաւատզուտ (argilo-sablonneux).
Bornal, e, ած. սահմանական , սահմանիչ . pierre —e.
Borne, ի. սահման , սահմանաքար , սահմանանիշ, կոպար. planter une —, des —s. Planter, poser des —s aux extrémités d'un champ. Enlever, arracher, déplacer des —s. Ces deux propriétés sont séparées par des —s. —s naturelles, artificielles, kilométriques , բնական , արուեստական, հազարաժեռական —ք. — milliaire, S. **Milliaire**. 2. —, մարտկակեռ . * կոթող որ հին կրկիսաց մէջ ասպարիզին ծայրն կցուցանէր. tourner autour de la —. Doubler la —. 3. բախարգել . * կոթողիկ դրանց եւ շինուածոց քով դրուած՝ զանոնք կառաց անիւներէն պաշտպանելու . mettre des —s à une porte. Mettre une — contre un mur. Place entourée de —s. Une rangée de —s liées par des barres de fer, par des chaînes. Monter sur une —. || բ. il est planté là comme une —, կոթողեալ կայ անդ անշարժ , *կոթողի՝ փայտի պէս անկուաճ կեցած է . 4. յ. սահմանք (սէրտիճան, գաւառաց). fixer, reculer les —s d'un État. Étendre les —s de son empire. Son empire n'aura point d'autres —s que celles du monde. L'Espagne a pour —s les deux mers et les Pyrénées. 5. սահման, եզր, սպառուած . sans —, անեզր, անսահման . 6. փ. սահման , չափ . passer les —s de son pouvoir, անցանել զսո — իշխանութեան իւրոյ , * իշխանութեան —ն անցուցանել . passer les —s de la raison, de la modestie. Aller, passer au delà des —s de la bienséance. Passer les —s de son sujet. Demeurer, se tenir, se renfermer dans les —s de la raison, dans les —s les plus étroites du devoir. Lorsque les passions ont passé toutes les —s. Rester dans de justes —s. Les —s de l'affection. Franchir les —s du respect, de toute pudeur. || Se prescrire, se fixer des —s, — դնել անձին . son ambition n'a point de —s, est sans —s, ne connaît point de —s, անսահման՝ անչափ է փառասիրութիւն նորա . les —s de l'esprit humain. || անխ. douleur sans —, անսահման՝ անչափ ցաւ . sa douleur a été au delà des —s. Son esprit a des —s, սահմանաւոր՝ սահմանափակ են միտք նորա . son orgueil s'éleva au delà de toutes —s. Les mers mettront des —s à nos fureurs. Passer les —s, sortir des —s, անցանել՝ ելանել զսահմանաւ՝ ըստ չափ՝ ըստ կէտ սահմանին , *չափն անցուանել , չափէ դուրս ելնել , չվայլած բաներ ընել . vous passez les —s, * չափն կ'անցուանէք . cela passe toutes les —s, * այս չափն կ'անցուանէ . il sort des —s. 7. Borne-fontaine, աղբիւրակ . աղբիւր կոթողաձեւ. établir des bornes-fontaines dans une rue.

Borné, e, անց. սահմանեալ, սահմանափակ , սահմանաւոր . la France est —e au midi par les Pyrénées. 2. —, կաթնեալ, չափաւորեալ. — par le temps, par mon sujet. — dans sa durée. Vue —e par un bois. L'instruction très —e des paysans. 3. սահմանաւոր , կաթն , չափաւոր , սակաւաւոր , սակաւաւոար , փոքրաւոար . la nature nous a donné des besoins —s. Une fortune —e. || փ. —. intelligence —e, esprit —, փոքրաւոար՝ սակաւաւոիս՝ կաթնահաս միտք , սահմանաւորութիւն մտաց , * կաթնմտութիւն. homme d'un esprit —, այր անձկամիտ՝ կաթնամիտ՝ սակաւամիտ , *խելքն կաթն մարդ. son esprit le plus — du monde, այր սակաւամիտ յոյժ . avoir l'esprit —, des vues —es, կաթնամիտ՝ սակաւամիտ է. qui a la vue —e, անձկաւուս. 4. անձկամիտ , կաթնամիտ , սակաւամիտ , * խելքն կաթն . c'est un homme —. Être —, — է:

Borne-fontaine, ի. S. **Borne.**
Bornéol, ա. տգ. բորնէոլ. նիւթ հաւասարուն հանելի ի ծառոյ ինչ Բորնէոյի , որ է կաղնաբալանոսաոեռ (dryobalanops).
Borner, ն. կնոտահարել, սահմանել , սահմանաւորել , սահմանափակել , սահման դնել , նշանս սահմանաց հաստատել . — un champ. 2. սահմանել, սահմանափակել , պատել , փակել . la rivière borne son jardin, վտակն սահմանի՝ պատէ զպարտէզ նորա . la mer et les Alpes bornent l'Italie. 3. սահման՝ չափ դնել , ի չափու ունել , ամփոփել , կաթնել , սահմանափակել . — son ambition, ses désirs, ses prétentions, ses espérances. — les pouvoirs de qn., la juridiction d'un tribunal. — son discours. Rien ne doit le — dans sa charité.

Se borner, դ. սահման՝ չափ դնել անձին , շատանալ . — au strict nécessaire. Je me suis borné à demander telle chose. Il faut — à cela. || անխ. il faut —. C'est un homme qui sait —. 2. սահմանել , ամփոփիլ , բովանդակիլ . leur humanité se borne à des largesses outrées. Tous nos soins devraient — à le connaître. Je me borne à dire que, * սա չափն միայն ասեմ որ . . .

Bornésite, ի. տգ. բոռնեսիտ . * շաքարոտ նիւթ հանելի Բորնէոյի ձգախիժէն (caoutchouc).
Bornie, ի.բ. բոռնիա . սեռ բրածոյ ձիագնայց (équisétinées).
Bornine, ի. հբ. բոռնիկ. տելլուրատ (tellurure) ցնդմտի (bismuth) սակաւ մի ծծմբով : [նաճոյ ինչ :
Bornite, ի. հբ. բոռնաքար . հա-
Bornoyer (je bornoie, n. bornoyons; je bornoierai; q. je bornoie, q.n. bornoyions; q. je bornoyasse, etc.) ն. միականել , *միաչել . մի աչքով նայիլ :
Bornoyeur, euse, գ. միականող :
Boroazoture, ա. տգ. բորանկինատ . *գազախառնուածին բորուկի անկինատի՝ պարզ մարմնոյ մի հետ :
Borocalcite, ա. հբ. բորակրաքար . երկրորատ ջրատեալ կրոյ . հն. **Hayésine.**
Borocère, ի. մբ. բորեղջիւր . սեռ. Մեխաձեւից գիշերայնոց :
Boro-fluorure, ա. տգ. բորածորնուկ :
Boroglycérine, ա. բորաքաղցրանին . ախտահալած կազմեալ բորային ձիւռով եւ քաղցրանիւով (glycérine).
Boro-méthylate, ա. տգ. բորամեթիլատ . սեռական անուն ապից կազմելոց գազախառնուածեամբ բորատի եւ մեթիլինի :
Boronatrocalcite, ի. հբ. բորանատրակրաքար . S. **Ulexite.**
Boronelle, ի. բ. բորոնեակ . սեռ փեգեննայց (rutacées).
Boronie, ի. բ. բորոնիա . ազգ փեգեննայց : [ցեղ փեգեննայց :
Boroniées, ի. յ. բ. բորոնեայք .
Boros (ou) ա. մբ. քանոակ . սեռ քառատոր պատեանաւորից :
Boro-silicate, ա. տգ. բորագալխատատ . ապ կրկնակ կազմեալ բորատոս եւ գալխատատոս :
Boro-silicique, ած. տգ. բորագալխատային : [տանատ :
Borotitanate, ա. տգ. բորատիտանատ .
Borragées, Borraginacées, Borraginées, Borragines, ի. յ. բ

գաղտիկպետայք , գաղտիկպետաներք . տոհմ բուսոց որոց նախատիպ է գաղտիկուր (bourrache).
Borraginastre, ա. բ. գաղտի-

կրեակ . ֆատուած գաղտիկուբ սեռի:

Borraginite, ի. բ. գաղտիկրաբար . սեռ. բրածոյ գաղտիկրի :

Borraginoïde, ած. բ. գաղտիկրակերպ . || —s, ի.յ. —բ. անուն մոյ յերկուց ֆատուածոց ձարպազօդ (trichodesme) սեռի : [բաբոսի :

Borrère, ի. բ. Քրծոր . սեռ. քա-

Borrérie, ի. բ. բորերիա . սեռ ստիմի տորոնեայց . հն. **Spermacocée**.

Borrou, ա. բ. բոռու . ծառ ինչ Հնդկաց :

Borsone, ա. բ. բորսոն . դեղին պաբիկոն կանաչորակ :

Bortam, ա. բ. բորտամ . տեսակ ծովնղճի (acalyphe).

Bortingle, ի. նւ. կողակ . *ջուր առնող նաւին կողին (bord) վերայ դրուած կտոր :

Bortona, ա. բ. բորտոնա . Ծուփ յԱրաբիա ի սեռէ տզենակի (ricinelle).

Bortoum, Bortom, տ. **Bortam**.

Borure, ի. տգ. բորուկ . * բաղադրութիւն բորի ուրիշ պարզ մարմնոյ մի հետ :

Boruré, e, ած. տգ. բորուկեալ, բորկած, բորկախառն :

Borus, տ. **Boros**.

Borussien, ա. լզգ. նախաբրուսներէն . * բարբառ Հիւսիսային Գերմանիոյ մէջ տակաւին խօսուած :

Borye (պորի) ի. բ. բորի . սեռ անտերեւաճաղկեայց (aphyllanthées).

Boryne, ի. բ. բորին . ազգ խեցգաբուսոյ (céramie).

Bos (պոս) ա. կ. անասուակով :

Bosa, ի., **Bosan**, ա. տճ. կորնկաչուր « պօզա »:

Bosbok, ա. կ. անասուախոյ. տեսակ մի յամոյր (antilope) անտառաց:

Bosca, ի. ծբ. բոսկա . * տեսակ մի ծուկն Հնդկաց ծովու :

Bosca կամ **Boscie**, ի. բ. բոսկի, բոսկենի . սեռ կապարեայց (capparidées). [ձուկն Հնդկաց ծովու :

Bosch (պօսք) ա. ծբ. բոսք .

Boschie (շի) ի. բ. բոշիա, բոշենի . սեռ. մոլոշեայց :

Boschniakie, ի. բ. բոշնիաքիա, բոշնիաքի . սեռ. տոհմի կայռեայց (orobanchées).

Boschratte, ա. կ. անասուամուկն. տեսակ անտառաբնակ կապկի :

Boscia, ի. բ. բոսկիա . Ծուփ ինչ Գլխոյ Բարեյուսոյ . 2. մբ. —. հընգատեսակ միջատ Միացեալ Նահանգաց :

Boscot, ote, ա. ռ. կուզիկ :

Bose, Bosée, Bosie, ի.բ. բոզի, բոզեա . Ծուփ ինչ մշտադալար Քանարեան կղզեաց :

Bosel, ա. ճ. տ. **Tore**.

Bosélaphe, ա. կ. եղնեղջերու . ննջասեռ յամուրի (antilope).

Bosh-bock, տ. **Bosbok**.

Bosie, տ. **Bose**.

Bosiées, Bosiéinées, ի. յ. բ. բոզեայք . ցեղ բոզեա սեռի :

Bosistée, ի. բ. բոզիստէա . սեռ փեգենեայց (rutacées).

Bosjémanite, ի. հբ. բոսժէմանեար . տեսակ փիկքերինգաքարի (pickeringite) կեդրոնային Ամերիկիոյ:

Bosmina, ի.կ. բոսմինիկ . ժժմակ ինչ անուշ ջրոյ :

Bosniaque կամ **Bosnien, enne**, գ. Բոսնիացի, Բոսնիուհի, Բոսնուհի:

Bosphorain, e, տ. **Bosphorien**.

Bosphore, ա. Բոսփոր, Վոսփոր, Վոսփորոն, Վոսփորոս, Արջառէանց, Արջառաբօտ . նեղուց Կոստանդնուպոլսոյ «Պողազ իչի» . de —, վոսփորական . 2. նեղուց :

Bosphorien, enne, գ. վոսփորացի, վոսփորաբնակ, վոսփորուհի :

Bosquet, ա. ֆնտառակ «օրմանլըգ». un petit — de jolis arbres, գեղեցկաճառ անտառակիկ . se promener dans un —, sous un —, զգնալ յ—ի , ընդ հովանեաւ —ի . || փ. sa barbe en — s'élevait, անտառախիտ աճէր մօրուք նորա :

Bossage, ա. ճ. կմբոց . * շինքէն դուրս ելած քար «սիմնտիւմի Քաշ»:

Bosse, ի. կումբ, կորունդ, *ուռնցք . en tombant il s'est fait une — à la tête. || բ. ne demander, ne chercher que plaie et —, կռուասէր լ., *կռիւ փնտռել . 2. գբ. կումբ, խոհալ . avoir la — de la musique, ունել զ— երաժշտութեան, քաջայարմար յաջողակ լ. յերաժշտութեան . avoir la — du vol, գողասէր լ. 3. սապատն, սապատ ողին, կուզ, կզուիին «քամպուր, էօրքիւճ, քամպուրլուգ» . la — du chameau, կուտկէն ուղտու . || բ. rouler sa —, ընծանալ ընդ աշխարհի, *ասդին անդին պտըտիլ, աշխարհի քալել . 4. խրնդրունդք, կուտկուտ, խորտաբորտութիւն . plat d'argent plein de —s. Faire des —s, խնդրունդել, կուտկուտել . ce terrain offre quelques —s, խորտուբորտ է երկիրս . un terrain plein de —s, խորտաբորտ երկիր . 5. մգ. կումբ, կորունդ . ուռուցիկ ոսկր . la — nasale. Les —s frontales. || փ. donner dans la —, խաբիլ, պատրիլ, * խաբուիլ . 6. քգ. կումբ, բարձր քանդակ, բարձրաքանդակ. ouvrages de ronde —, կրմբագործք (որպէս անդրիք, արձանք). ouvrages de demi— , կիսակումբ կիսաբարձրաքանդակ գործք, որպէս ֆարիաքանդակք (bas-reliefs) . || նկ. peindre, dessiner d'après la —, կմբանկարել, կմբագործել, կմբագրել . նկարել, ուրուագրել յարձանէ. 7. ար. կումբ, կմբազարդ. ուռուցիկ զարդ . — du bouclier, — խնձոր պորտ վահանի . || en —, կմբեայ, բարձրաքանդակ . vaisselle en —, կմբեայ բարձրաքանդակ սպասք . 8. նւ. կրմբիկ, պարանկուզ . * պարան քաշելու չուանի կտոր :

Bosselage, ա. կմբումն, կումբ . բարձր քանդակ. travailler en —, կրմբել, բարձրաքանդակ գործել յօրինել:

Bosselé, e, անց. կմբեայ, բարձրաքանդակ. argenterie —e. 2. կուտկուտեալ, խնդրունդ, խորտաբորտ «եամրու եումրու». soupière d'argent, argenterie toute —e.

Bosseler (je bosselle, n.bosselons; je bosselais; je bosselerai ; q. je bosselle, q.n. bosselions; q. je bosselasse.) ն. կմբել, բարձրաքանդակ յօրինել . — de la vaisselle, de l'argenterie. 2. խնդրունդել, կուտկուտել, խրնդրունդ խորտաբորտ գործել . vous avez —é cette cafetière d'argent.

Se bosseler, դ. կուտկուտիլ, խնդրնդիլ, խնդրունդ խորտաբորտ լ. cette pièce se bosselle facilement, s'est bosselée en tombant.

Bossellement, ա. կմբումն, խնդրնդումն, կուտկուտումն :

Bosselure, ի. կմբած, կուտկուտած, խնդրունդ :

Bosseman, ա.նւ. պարանապետ :

Bosser, ն.նւ. կմբկել. *կմբիկնեբով քաշել պրկել . — un câble.

Bossette, ի. պալար, գնդազարդ սանձի «գապարա». attaché, orné de —s, պալարակապ, պալարազարդ . —s dorées, argentées.

Bosseur, տ. **Bossoir**.

Bossoir, ա. նւ. խարսխակալ . գերան վայր խարսխի . հն. **Bosseur**.

Bossu, e, ած. սապատող, կուզ, դընի «գամպուր» . un homme —. Une femme —e. Petit —, կուզիկ . || գ. —. une petite —e. Ce — est fort amusant. || բ. rire comme un —, բարձրաձայն ծիծաղիլ, քրքիջ բառնալ, *քահքահ ծիծաղիլ . 2. սգր. անհարթ, դներուկ, խորտուբորտ . terrain —.

Bossué, e, տ. **Bosselé**. De la vaisselle —e. Une armure toute —e par les coups.

Bossuer տ. **Bosseler**. — des plats, des assiettes, une cuiller d'argent, un casque, une cuirasse. || փ. des collines décharnées qui bossuent ces landes. (Th. Gautier.)

Se bossuer, դ. տ. ***Se bosseler***. Ce plat d'argent, d'étain, s'est bossué en tombant. [éloquence, pensée —.

Bossuétique, ած. պոսիւէական.

Bossuétisme, ա. պոսիւէականութիւն:

Bossuétiste, ա. պոսիւէան . կուսակից վարդապետութեան Պոսիւէի :

Bossy, ա. բ. բոսի . *երկայն սալոր բերող Ափրիկէի ծառ :

Boston, ա. բոստոկ . Քղթախաղ ինչ . jouer au —, faire une partie de —, — խաղալ . || faire —, յաղթել, շահիլ ի բոստոկի :

Bostonner, չ. բոստուկել, բոստուկ խաղալ :

Bostrychanthère (շան) ի. բ. գանգրածաղիկ . սեռ շրթնաւորաց :

Bostryche (Քրիշ) ա. մբ. գանգրահեր . սեռ քառայօդ պատենաւեից . 2. ծբ. գանգրածուկն . սեռ ձկանց ի Հինաստան :

Bostrychie (շի) ի.բ. գանգրենի . ազգ անկոյ եւ լօտի :

Bostrychins, ա. յ. մբ. գանգրահերեայք . ցեղ տոհմի փայտակերաց (xylophages).

Bostrychite, ի. հբ. հերափունջ . տեսակ անարատի (amiante). 2. —s, ա. յ. մբ. —ք . խումբ տոհմի փայտակերաց :

Bostrychoïde (քօյիտ) ա. ծբ. գանգրածկնակերպ . ծուկն մերձաւոր գանգրածկան. 2. բ. —. ազգ տնկոյ :

Bostrychopodes, ա. յ. իբ. գանգրոտոտունք . այսպէս կոչի յաճախ դասն խոպոպոտանց (cirripèdes).

Bostrycites, ա. յ. մբ. գանգրաիերեայք . բաժին կարգի պատենաՁեից :

Bosuel, ա. բ. հոտակակաչ . կակաչ հոտաւէտ. 2. հրանունկ բարդածապիկ :

Boswellie (պոսուէլլի) ի. բոսուէլլիա . բոյս ի ցեղէ բեւեկնասերից (térébinthacées).

Bot, e (պօ, պօԹ) ած. հաշմ, մոլ. pied —, հաշմոտն, մոլոտն, Ձիւրոտն. main —e, հաշմձեռն, մոլձեռն . || ա. un pied —, հաշմոտն, մոլոտն . des pieds —s, հաշմոտունք, մոլոտունք :

Botanébie, ա. մբ. խոտակեաց . սեռ քառայօդ պատենաՁեից :

Botanicon, ա. սգբ. տ. **Flore.**

Botanique, ի. բուսաբանուԹիւն, բուսագիտուԹիւն, տնկագիտուԹիւն. étudier la —. Faire un cours de —. Traité de —. — agricole, appliquée, descriptive, économique, forestière, fossile, horticulturale, industrielle, médicale, organique, — երկրագործական, գործնական, նկարագրական, տնտեսական, անտառային, բրածոյ, պարտիզպանական, ճարտարագործական, բժշկական, գործարանական. 2. ած. բուսաբանական, բուսագիտական, տնկագիտական . recherches —s. Jardin —, — պարտէզ . géographie —, աշխարհագրուԹիւն —:

Botaniquement, մ. բուսաբանօրէն, տնկագիտաբար, բուսագիտաբար, տնկագիտօրէն, բուսագիտօրէն:

Botaniser, տ. **Herboriser.**

Botaniste, ա. բուսաբան, բուսագէտ . un excellent —. Un — célèbre. 2. ած. —. un philosophe —.

Botanochara (քարա) ի. մբ. բուսախխունդ. միջատ պատենաՁեւ :

Botanographe, ա. բուսագիր . տ. **Phytographe.**

Botanographie, ի. բուսագրուԹիւն. տ. **Phytographie.**

Botanographique, ած. բուսագրական . science —.

Botanologie, ի. բուսաբանուԹիւն : հն. **Botanique. տ. Phytologie.**

Botanologique, ած. բուսաբանական :

Botanologue, գ. բուսաբան :

Botanomancie, ի. բուսամիմաչուԹիւն :

Botanomancien, enne, գ. բուսամիմաչ . 2. ած. բուսամիմաչական :

Botanomane, ած. և գ. բուսամոլ, բնկամոլ :

Botanomanie, ի. բուսամոլուԹիւն, բնկամոլուԹիւն :

Botanophage, ած. բուսակեր, բուսաճարակ, բուսակուաց . || —տ. ա. յ. մբ. —ք . քողարոր (calyptérées) ճանճեայք (myodaires).

Botanophile, գ. բուսասէր . տ. **Phytophile.**

Botaurus (իւս) ա. լտ. տ. **Héron.**

Botellifère, ած. կբ. երշկաբեր . 2. ա. —. սպունգ ինչ :

Botelline, ի. կբ. երշկին . սեռ ծակաբերից գտելոց ի խորս Ոլկիանոս :

Bothe, ա. ծբ. բոԹ . սեռ մերձաւոր կողալողակաց (pleuronectes).

Bothniaque, ած. բոԹնիական . golfe —.

Bothridère, ա. մբ. խոռոչիկ . սեռ քառայօդ պատենաՁեից :

Bothridie, ի. սբ. ծծիրդ . սեռ տոհմի անկոտուցից (anorrhynques).

Bothrimone, ա. սբ. միածծիկ . սեռ փորոտային որդանց :

Bothriocéphale, ա. սբ. խոռոգլուխ, փորագլուխ . որդ նման երիզակի: [ոտագլխեայք. փորագլխեայք:

Bothriocéphalées, ի. յ. սբ. խո-

Bothriocère, ա. մբ. խոռեղջիւր. սեռ. տոհմի փաղփունեայց (fulgoriens).

Bothriochile, ա. բ. խոռախոտ . տեսակ կելիոյ (célic).

Bothriocidarides, ա. յ. վբ. խոռոպակք . կարգ բրածոյ փշամորթոց :

Bothriocline, ի. բ. խոռախշոի . ցեղակից վեռնոնեայց :

Bothriolithe, ի. իբ. խոռաքար . տեսակ կրային բորատի :

Bothriomyrmex, ա. մբ. խոռամիջուն . տեսակ միջունի :

Bothrion, ա. վ. խոռկեղ, եղջերակեղ . խոր կեղ եղջերակի (cornée) աչաց :

Bothrionope, ա. մբ. խոռոտն . սեռ քառայօդ պատենաՁեից :

Bothriopsis (իս) ա. խոռատեսիլ . սեռ նախակենդանաց :

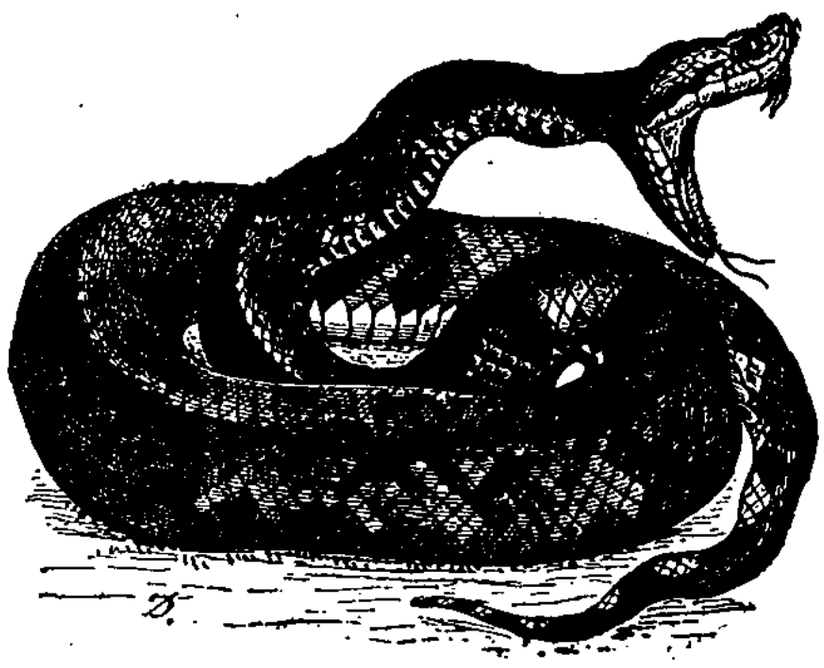
Bothrioptère, ա. մբ. խոռաՁեւ . սեռ ինգայօդ պատենաՁեից :

Bothriosperme, ա. բ. խոռասերմն . սեռ տոհմի գաղտիկրեայց (borraginées).

Bothriospore, ա. բ. խոռասերծ. սեռ տորոնեայց (rubiacées).

Bothrodendron, տ. **Botryodendron.**

Bothrops, ա. սբ. խոռակն . տեսակ օձի . հն. **Trigonocéphale.**

Bothyne, ա. մբ. խոռակ . սեռ ինգայօդ պատենաՁեից :

Bothynodère, ա. մբ. խոռավիզ. սեռ քառայօդ պատենաՁեից :

Botor, ա. բ. բոտոր. տունկ ինչ :

Botrie, ի. բ. ողկուզաՁուի . պատատուկ Ձուի Ձնդկաց :

Botrobatys, ա. մբ. կրկուր . սեռ քառայօդ պատենաՁեից :

Botrophis (իս) ա. բ. ողկուզօձ . սեռ. տոհմի իրաննկեայց :

Botryadénie, ի.բ. ողկուզագեղձ. հն. **Myriactis.**

Botryanthe, ա. բ. ողկուզածաղիկ . հն. **Muscari.**

Botrycarpe, տ. **Botryocarpe.**

Botrycéphalées, ի. յ. բ. ողկուզագլուխք. շար պուրմեայց (mimosées). [սեռ բեւեկնեայց :

Botrycère, ա. բ. ողկուզեղջիւր .

Botrychiacées, Botrychiées, ի. յ. բ. ողկուզասերք, ողկուզեայք . ենՁակարգ օձալեզուեայց (ophioglossées).

Botrychien, ա. բ. ողկուզկակ . սեռ ձարխոտոց :

Botrydées, ի. յ. բ. ողկուզածեք . ցեղ բորբոսեայց (mucédinées).

Botrydine, ի. բ. ողկուզիկ . սեռ լօռից :

Botrydion, ա.բ. ողկուզխոտ. սեռ լօռից, տոհմ վոշերեայց :

Botrye, տ. **Cisse.**

Botryllacés, ա. յ. կբ. ողկուզակասերք . տ. **Botryllaires.**

Botryllaires, ա. յ. կբ. ողկուզակաւորք . սեռ կարգի պարեգօտաւորաց (tuniciers).

Botrylle (Ձրիլլ) ա. կբ. ողկուզակ . սեռ տկճորաց (ascidies) որ կեան ողկուզածեւ խռնեալ :

Botryllides, ա. յ. կբ. ողկուզակածեք . տ. **Botrylliens.**

Botrylliens, ա. յ. կբ. ողկուզակեանք . տոհմ բազադրեալ տկճորաց (ascidies).

Botrylloïde, ած. կբ. ողկուզակակերպ . 2. ա. —. սեռ աստղաւոր ողկուզակաց :

Botryocampe, ա.կ. կորողկոյզ . սեռ ծակաբերից Միջերկրականի :

Botryocarpe, ա. բ. ողկուզապտուղ . սեռ լօռից :

Botryocarpées, ի. յ. բ. ողկուզապտղեայք . տոհմ լօռից :

Botryocarpion, ա. բ. ողկոյզպտղուկ . հատուած սեռի հաղարջենւոյ :

Botryochète, ած. դց. ողկուզաՁեր . Bacchus —.

Botryocladie, ի.բ. ողկուզոստ . հատուած ոսկիանդամ (chrysyménie) սեռի :

Botryococcus (իս) ա. բ. ողկուզահատ . սեռ լօռից :

Botryocodonie, ի. բ. ողկուզազանգ . ենՁահատուած զանգիկ (campanule) սեռի :

Botryocrinus (իս) ա. վբ. ողկուզաշուշան . սեռ բրածոյ փշամորթոց :

Botryocystis (իս) ա. բ. ողկուզաբուշտ . սեռ լօռից :

Botryodendron, ա. բ. ողկուզածառ . սեռ տոհմի արալեայց . հն. **Méryte.**

Botryogène, ա. հբ. ողկուզածին. ծծմբաթթ երկաածաբկաՁային (ferroso-

ferrique) ջրատեալ պարունակելով ծբ-
ֆուիք ։ [զու . սեռ լօռից ։
Botryoglosse, ա. բ. ողկուզալե-
Botryogramme, ա. բ. ողկուզա-
գիծ . սեռ ձարխոտոց ։
Botryoïde, ած.բպ. ողկուզակերպ.
2. կբ. —. սեռ փշամորթոց (échino-
dermes).
Botryolithe, ի.հբ. ողկուզաքար.
մին յանուանց դատոքարի (datolithe).
2. կբ. —. ազգ սպնգոյ ։
Botryolote, ա. բ. լոգողկոյզ .
հատուած սեռի եւանկիւնաբուսոյ
(trigonelle). հն. **Pocockie.**
Botryopanax, ա. բ. համողկու-
զադեղ . տեսակ արալեասերի ։
Botryopsis (խս) ա. բ. ողկուզտե-
սիկ . լուսնահինդեայ ի սեռէ հատա-
ծառի (chondrodendron).
Botryoptéris (խս) ա. բ. ողկու-
զաթեւ . սեռ ձարխոտոց ։
Botryorhynque, ա. մբ. ողկոյզ-
կտուց . ազգ միջատաց ։
Botryosambuque, ա. բ. ողկու-
զաճանճրուենի . հատուած սեռի
ճանճրուենւոյ ։ [sperme.
Botryosperme, s. Bothrio-
Botryosphénie, ի. բ. ողկուզա-
սեպ . սեռ գնդոտեայց (sphériacées).
Botryospore, ա.բ. ողկուզաձորձ.
սեռ սնկոց ։
Botryothalle, ա. բ. ողկոյզծաւ .
սեռ ձարխոտոց ։
Botrype, ա. բ. ողկոյզտան . սեռ
ձարխոտոց . հն. **Botrychien.**
Botryphore, ա. բ. ողկուզաբեր .
հատուած մշկունի (muscari) սեռի ։
Botrys, ա. բ. ողկուզուկ . բոյս
տարեւոր, տեսակ սուեղի (chénopode).
Botrytacées, ի. յ. ողկոյզսնկ-
եայք. հն. **Hyphomycètes.**
Botrytide, ի. բ. **S. Botrytis.**
Botrytidées, ի. յ. բ. բորբոսա-
ձեւք. ցեղ կարգի բորբոսեայք (mucé-
dinées). [ողկուզաձեւ ։
Botrytique, ած. ողկուզային ,
Botrytis (խս) ա. բ. բորբոս ,
բորբոս որթոյ , բորբոսասունկ . սեռ
սնկոց , ոտիմ հիւսասնկեայց ։
Botryure, ա. բ. ողկուզագի. են-
ձասեռ սեռի սոռոկենւոյ (sorocée).
Botte, ի. տրցակ, խուրձն, * կա-
պոց «տէմէճ , տեսճ ». une — de
foin, de paille, d'asperges, de radis,
— խարի, յարդի , ճնեբեկի , բողկի .
— d'allumettes. Mettre du foin en —s.
տրցակել զխար . lier en —s, կապել
ի խրձունս, կապել, * կապոց բնել .
|| — de soie, կարժք մետաքսի «իփէք
չիէէէրի». 2. —, ծրար . une — de
lettres, de paperasses, — նամակաց ,
ձղճենոյ . 3. ն. տակառ մեծ (քանի
մի տակառակ պարունակող):
Botte, ի. կօշիկ «չիզմէ» . une
paire de —s, զոյգ մի —՝ կօշկաց ,
* մի զոյգ —. des —s fortes, molles,
vernies, պինդ , կակուղ , ջնարակ-
եալ —ք. de grosses —s, ստուար՝
*խոշոր —ք. —s de cavalerie, —ք հե-
ծելազօրու «ամպը չիզմէսի» . —s de
chasse, որսակօշիկք . la tige d'une
—, բուն՝ խոնճ կօշկի, կօշկափող, կօշ-
կախոնճ. le revers, la semelle, le
talon d'une —, հակակողմն, ներբան,
կրունկ կօշկի. sans —s, անկօշիկ. — à la
russe, ռուսակօշիկ . essayer des —s,
փորձել —ս. mettre ses —s, ագանել
զ—ս իւր, * —ներն հագնիլ , —ն դը-
նել . mettre des —s à qn., —ս ագու-
ցանել ումեք , *մէկուն — հագցունել.
ôter ses —s, հանել զ—ս իւր յոտից ,
* —ներն հանել . être en —s, կօշկա-
ւոր՝ կօշկակիր է., * կօշիկով է. —s à
éperons, խճանաւոր —ք. cirer des
—s, ներկել՝ փայլեցուցանել զ—ս .
|| coup de —, հարուած —ի՝ ոտից ,
կօշկահարուած . || ք. il est haut
comme ma —, * կօշկիս չափ բարձր
է . ասի փոքրիկ տղու կամ մարդու .
|| փ. եւ ք. prendre ses —s de sept
lieues, հանդերձիլ ի գնալ արագընթաց . * երթալու եւ շուտ քալելու
պատրաստուիլ . || ք. accoler la —
de qn., մեծամեծաբ առնել զոք .
|| lécher les —s de qn., * մէկուն
—ներն լզել , ցածաբար շողոքորթել . || փ. à propos de —s, յան-
դիպս , անպատճառ , * ոչինչ տեղ .
il dit des injures, il se fâche à propos
de —s. || ք. je ne m'en soucie non
plus que de mes vieilles —s, ոչինչ
փոյթ է ինձ զնմանէ՝ զայնմանէ , * ա-
մենեւին հոգս չէ « փապուճումա պի-
լէ սայմամ , փապուճումա պիլէ
տեյիլ ». || փ. aller à la —, առնել
բանս զիծեցուցիչս . || graisser ses —s,
S. **Graisser.** || Mettre, avoir du foin
dans ses —s, S. **Foin.** 2. փ. եւ ք.
կօշկատիպ . * կօշկին կալած ցեխ՝
տիղմ . ce terrain est si gras qu'on
ne peut s'y promener sans en rap-
porter des —s. 3. ձվ. serrer la —,
*ճնգոյ ձիոյն մէջքն սեղմել. || ce che-
val va à la —, * այս ձին վերան հեծ-
նողն կջանայ խածնել . 4. որսաշրջա-
նաւոր . կաշնայ անուր որսական շան.
avaler la — au limier, հանել զանուր
շան եւ ազատ թողուլ . 5. — de
carrosse, պատուանդան՝ ելանելի կա-
ռաց . 6. ար. —s, խողովակք արտաքնոցի.հն **Chausses d'aisances.**
Botté, e, անց. կօշիկս ագուցեալ,
կօշկակիր, կօշկաւոր. *կօշիկ հագած.
vous êtes bien —. || փ. il faut être tou-
jours — et prêt à partir, պատրաստ է.
միշտ ի մեռանիլ , * մեռնելու մէջ շտ
պատրաստ պէտք է է. || փ. c'est un
singe —, il a l'air d'un singe —, կա-
պիկ է կօշկակիր՝ կօշկաւոր . * ասի
սլզոյիկ , տձեւ եւ այլանդակ հագած
մարդու ։ [դատրցակ ։
Botteau, ա. խարատրցակ , յար-
Bottelage, ա. տրցակումն , *տրը-
ցակ կապիլն. le — coûte tant le cent.
Botteler, e, անց. տրցակեալ ,
*տրցակ կապած . du foin bien —.
Paille —e. 2. ա. տրցակումն . le —
du foin, de la paille.
Botteler (je botteile, je botte-
lerai. կամ, je bottèle, je bottèlerai)
ն. տրցակել , կապել խրձունս, *տրը-
ցակ՝ խուրձ կապել . — de la paille,
du foin. || անխ. —. vous ne savez
pas —.
Se botteler, դ. տրցակիլ . cette
paille se botteile difficilement.
Bottelette, ի. խրձնիկ , տրցա-
կիկ . — de paille, de foin.
Botteleur, euse, գ. տրցակիչ ,
տրցակուհի , խրձաւոր , խրձակապ .
*տրցակ՝ խուրձ կապող . — de foin.
Payer les —s.
Botteloir, ա. խրձնոց, տրցակոց.
*տրցակ կապելոյ գործի ։
Botter, ն. կօշկել , կօշիկս հայ-
ճոյեալ՝ կապել . — un régiment.
Quel est le cordonnier qui vous botte?
|| լկ. ce cordonnier botte bien, botte
mal. 2. կօշկել , կօշիկս ագուցանել ,
*կօշիկ հագցունել . venez me —.
Botter, չ. շաղախիլ տղմով, տրղ-
մաճաճաւ է. անուոց . 2. ձիւնալիր
է. սմբակաց ձիոց ։
Se botter, դ. կօշկիլ , ագանել
զկօշիկս իւր , կօշիկս յոտս ագանել ,
ըստխմանիլ , * կօշիկներն հագնիլ .
bottez-vous. Je vais me botter. || —
bien, mal, գեղեցկաձեւ , տձեւ ագա-
նել զկօշիկս, *ձեւով՝ տձեւ կօշիկ հագ-
նիլ. 2.փ. կօշկիլ, պատրաստիլ ի չու ,
* մեկնելու պատրաստուիլ . je me
botte pour partir. 3. փ. եւ ք. շաղա-
խել հողով՝ ձիւնով զոտս , կօշկահո-
ղիլ , կօշկաձիւնիլ . on ne saurait se
promener dans ce jardin qu'on ne se
botte. Mon cheval se botte.
Botterie, ի. կօշկարան , կօշկա-
նոց , կօշկակարոց , կօշկակարանոց .
2. կօշկակարութիւն , կօշկագործու-
թիւն . 3. կօշկավաճառութիւն ։
Bottier, ա. կօշկակար , կօշկա-
գործ «չիզմէճի» ։
Bottière, ի. կօշկակարուհի ։
Bottillon, ա. խրձնիկ , տրցակիկ
«տէմէճճիկ»։
Bottin, ա. Բոտէն . հասցեացոյց
(վաճառականութեան) ։
Bottine, ի. ծերկօշիկ , կիսակօ-
շիկ . mettre, ôter ses —s, ագանիլ ,
հանել զ—ս իւր . * —ն դնել՝ հագ-
նիլ , հանել . une jolie paire de —s,
* գեղեցիկ զոյգ մի —. 2. վ. կօշ-
կէն . * կիսակօշկաձեւ գործի՝ ճուա.
ոտքերն ծոկելու . 3. անք. կօշկէն .
* կաշիի կտոր ձիոյն ոտքին կտրուած
տեղն դրուած ։ [—. **S. Boudin.**
Botulique, ած. լմուկային. poison
Botydes, ա. յ. մբ. դոլորազգիք.
ցեղ ծեփաճեւից գիշերայնոց ։
Botys (խս) ա. մբ. դոլոր . սեռ
ծիծառանց գիշերայնոց ։

Botytes, ա. յ. մբ. դոլորեայք. խումբ գիշերային Ցեփաձեից։

Boubou, ա. Ց. բուբու. տեսակ առիվի կուկուից։

Boubouler, չ. բուբուլել. վայիեն արձակել բուի։

Bouc (պուք) ա. նոխազ, քաղ, քօշ. արու այծ. puer comme un —, գարշահոտիլ իբրև զ—. — puant, գարշահոտ —. petit —, քաղակ, քաղիկ, քօշիկ. — châtré, բզաք, *կլոտած —. la barbe, la peau, les cornes du —. || փ. barbe de —, կլ. —, քօշմօրուք, քօշի մօրուք. *դունչի վերայ եղած մօրուք. il a une barbe de —. 2. ՍԳ. — émissaire, նոխազ քաւութեան. նոխազն Ազազայելի, հարուծող. *նոխազն զոր իբրև մեղսաքաւիչ կ'արձակէը քահանայապետն Հրէից յանապատն՝ անոր գլխոյն վերայ Ծափելով բոլոր ժողովրդեան գալու չարիքն. եւ փ. —. այլոց յանցանքն շալկող. ils l'ont pris pour leur — émissaire. || les —s, մեղաւորք (յԱեսայեանի). les —s et les brebis, արդարք եւ մեղաւորք. 3. նոխազատիկ. տիկ ի մոլթոյ նոխազի «Ծուլոմ». — d'huile, de vin. 4. փ. նոխազ. այր ազտեղի եւ գարշահոտ. 5. ար. չրանիւ (դարբնոցի)։

Boucage, ա. բ. քօշխոտ, քաղխոտ. տունկ ինչ այծահոտ. կն. **Boucqueline.**

Boucan, ա. մսածխարան, ծխանոց. *վայրենեաց միս ծխելոյ տեղ. 2. ռ. ժխոր, սաստանալական ալմուկ, *պոռչտուք, վայնասուն. en apprenant cette nouvelle, il fit un —! C'est un — à ne pas s'entendre. 3. ռ. բոզանոց։ [ծխումն։

Boucanage, ա. ծխումն, մսա-

Boucaner, ն. ծխել, մսածխել. *ծուխով չորցունել միս, ձուկ։

Boucaner, չ. ելանել յորս (վայրի եզանց).

Se boucaner, դ. ծխիլ. ces viandes se boucanent facilement.

Boucanier, ա. որսորդ (վայրի եզանց). 2. ծխող. 3. S. **Pirate.**

Boucanière, ի. Ց. լկտուհի. կին խառնակեցիկ։

Boucarde, ի. խբ. եզնասիրա. ժժմակ երկպատեան։

Boucaro, ա. զովահող. * հող կարմիր որով կուժ կշինեն ջուր զով պահելու։

Boucassin, S. **Bocassin.**

Boucaut, ա. կոկաւ. խոշորագործ տակառ չոր վաճառաց. — de sucre, շաքարակորկաւ, շաքարատակաւ. un — de café, սրճակորկաւ. — de morue, փողոշակորկաւ. 2. — (լի վաճառօք). 3. վճ. լի նոխազատիկ։

Boucerosie, S. **Bucerosie.**

Bouchage, ա. խցումն. *խիցով գոցելն. le — des bouteilles. 2. խից, խցան։

Bouchardatie (Ֆի) ի. բ. բուշարդաւտիա, բուշարդենի. ծառ յԱւստրալիա։

Boucharde, ի. քանդակամուրճ. երկգլուխ մուրճ։

Bouchardie, ի. կ. բուշարդիա. սեռ խոլոռն կակղամորթոց ծովուց Բրազիլի։

Bouche, ի. բերան. à —, բերանացի, բերանով. petite —, բերանիկ, *բերնիկ, mettre à qn. les morceaux à la —. Avoir toujours la pipe à la —. Sentir mauvais de la —, ունել զ— հոտեալ, *—ն հոտիլ. avoir la — saine, առողջ ունել զ—. se rincer la —, ողողել՝ ցօղել զ—. le sang lui sortait par le nez et par la —, արիւնն ելանէր ընդ քիթն եւ —, *արիւնն քիթն ու բերնէն կ'ելլէր. qui a une — étroite, նեղաբերան. la — ouverte, բերանաբաց. avoir la — amère, դառն՝ դառնահամ՝ լեղահամ՝ լեղի ունել զ—. — sèche, չոր —. avoir du mal dans la —, ունել ցաւ ի բերանի, բերանացաւ է., *—ն ցաւիլ. avoir la — pleine. Porter qc. à sa —. Mettre un morceau de pain dans sa —. Cela laisse à la — un goût fort agréable. Remplir la —, լնուլ զ—. porter une coupe à la —, տանել զբաժակն ի —. les coins de la —. Sa — me souriait. Une — fendue jusqu'aux oreilles, լայնաբաց —. ouvrir, fermer la —, բանալ, փակել՝ *գոցել զ—. avoir mauvaise —, անհամ ունել զ—, ունել անախորժ համ ի —ի. donner mauvaise —, անհամել զբերան. *—ին համն տանիլ. || S. **Flux, Broc, Eau.** 2. բերան, շրթունք. il a le sourire sur la —. Avoir la — belle, grande, գեղաբերան՝ գեղեցկաբերան, մեծաբերան է. avoir une jolie —. Baiser à la —, sur la —, համբուրել ի բերան, *—ն պագնել. || faire la — en cœur, նազիլ, բեկբեկիլ, *աչեվկիլ. cœur en —, — en cœur. || Faire la petite —, փոքրաբերան եւ բեւեցուցանել զանձն, *—ն ամփոփել՝ պզտիկցունել. եւ փ. սակաւակեր ծեւանալ, դժուարահաճ է. || փ. եւ ք. faire la petite — de qc., sur qc., *բանի մի վերայ չուզել բոլորովին իւր միտքն բացատրել. 3. բերան (իբր գործարան բարբառոյ). parole digne de sortir de la — d'un si grand homme. Je le tiens, je l'ai appris de sa propre —. Dire tout ce qui vient à la —, *բերանն եկածն ասել. rester — close, անբարբառ՝ լուռ կալ. dire qc. de —, non de cœur, ասել ինչ ի բերանոյ՝ բերանով եւ ոչ ի սրտէ՝ սրտով. arracher qc. de la — de qn., կորզել ինչ ի բերանոյ ուրուք. parler, écrire par la — de qn., խօսիլ, գրել ի բերանոյ ուրուք՝ *մէկուն բերնէն. être dans la — de tout le monde, dans toutes les —s, յամենեցունց —ս կալ, լինել. յամենայն —ս, *ամենուն —ն է. 4. բերան, անձն. un mot de votre — suffirait pour le décider. La sentence fut prononcée par la — du prophète. Le cœur a parlé par-la —. Vous vous condamnez par votre propre —. Parler — à —, բերան ի —՝ դէմ յանդիման խօսիլ. son cœur démentait sa —. Alexandre vit dans la — de tous les hommes. N'oser ouvrir la —, չիշխել բանալ զ—, բերանակապ՝ լեզուակապ է. ne pas ouvrir la —, չբանալ զ—, չխօսիլ. il n'en a pas ouvert la —. Fermer la — à qn., խնուլ՝ կարկել զ— ուրուք, ափիբերան առնել, բմբերանել. *մէկուն բերանն գոցել. || զչ. — close! — cousue! լո՛ւռ լեր, մի՛ ուռեր ասիցես, *բերանդ գոցէ. || avoir toujours un mot à la —, ընդ — ածել զբան ինչ, ունել կիրճ ի —, չծաւալել ի —ոյ, ի վեր եւ ի խոնարհ ասել, վեր ի վայր յեղյեղել. *միշտ բառ մի —ն ունենալ. pourquoi a-t-il toujours à la — qu'il faut mourir? Le blasphème à la —, հայհոյութիւն ի —ի. || aller, passer, voler de — en —, բերանոյ ի — ընծանել, անցանել, ծռանել, *բերնէ — անցնիլ՝ ծռիլ. cette nouvelle va de — en —. Son nom volait de — en —. || ք. être fort en —, ազատաբերան՝ համարձակախօս է. || dire tout ce qui vient à la —, *— եկածն ասել. || avoir la — pleine d'une chose, լիաբերան ճոռոմախօսել գիմելէ. *բանի մի վերայ լեցուն բերնով խօսիլ. || dans sa —, dans leur —, ի —ի նորա՝ նոցա, բառ նորա՝ բառ նոցա բանից, *անոր, անոնց խօսքին նայելով. || ouvrir la —, բանալ զ—, խօսիլ. ouvrir la — à qn., բանալ զբերան, բանս ի — դնել ուրուք, *մէկուն բերանն բանալ՝ խօսք դնել, մէկն խօսեցունել՝ խօսիլ տալ. || à demi—, կիսաբերան, *կէս բերնով. || être, demeurer — béante, բերանաբաց է., յակճիռս կալ, յաճիռս եւ յակճիռս կալ. || par la — de, ի բերանոյ, բանիւ, *բերնով. || avoir le cœur sur la —. S. **Cœur.** || փ. à pleine —, բերանալիր, լիաբերան, յայտնաբարբառ, յայտնաբանապէս. il s'est expliqué à pleine —. || առ. c'est saint Jean — d'or, un saint Jean — d'or, ոսկեբերան՝ գեղեցկախօս՝ անկեղծ խօսող է. ||S. **Déesse, Beauté.** 5. բերան (իբրև ընդունարան կերակրոյ). provisions de —, պարէնք, պաշար կերակրոյ. dépenses de —, ծախք կերակրոյ. || prendre sur la —, կարճել անձին կերակուր առ խնայուածեան. *իւր բերնէն՝ կերակրէն կտրել. || être sur sa —, être sujet à sa —, լինել որկորոյ՝ պորտոյ ծառայ, որկորեայ, որկրամոլ. || s'ôter les morceaux de la —, յորկորոյ իւրմէ հատանել, զրկել զանձն ի կարեւոր կերակրոյ՝ ի կարեւորաց. *բերնէն կտրել. il s'ôte les morceaux de la — pour faire une petite pension à sa vieille mère. || La — du roi, արքայասեղան. || les officiers, le service de la —, կլ. la —, խաիամոքք՝ սեղանայարդարք՝ միսծաղք արքայի. || avoir — à cour, en cour, *արքայի սեղանէն ուտելու իրաւունք ունենալ. || vin de la —, գինի արքայասեղանի. || ք. traiter qn. à — que veux-tu, քնքշացուցանել զոք, տալ ուժք լիախորտիկ սեղան, *ալէկ կերցունել խմցունել. եւ փ. être à — que veux-tu, լիուլի առատութեամբ ունել զամենայն. || fine —, փափկակեր, փափկասուն. c'est une fine —. || Bonne

—, բերնիթոխ . ճաշակ իամեղ՝ քաղցր ի բերանի. cela fait, donne bonne —, Ծողու այս բերնիթոխ՝ ճաշակ իամեղ ի —ի, *այս — կիամոիցունէ, անոյշ իամ կուտայ բերնին, լաւ իամ կՇողու. cette liqueur fait bonne —. || Laisser qn. sur la bonne —, Ծողուլ զոք ի իամեղ՝ յախորժական ինչ. *իամն —ն Ծողուլ. garder qc. pour la bonne —, pour faire bonne —, պահել զիամեղագոյնն՝ զախորժելագոյնն ի վերջ, * բան մի իամի համար վերջին Ծողուլ. || rester, demeurer sur la bonne —, * բերնի իամն պահելու համար այլեւս չուտել՝ չխմել. 6. բերան, կերոլ, *ուտող. on fit sortir de la place toutes les —s inutiles. 7. բերան, երախ ձիոյ. ce cheval a bonne —, belle —, փափկերախ է երիվարդ. cheval fort en —, խառերախ՝ կարծրերախ՝ բրտերախ՝ դժոխերաւան՝ դժոխերաւանակ ձի. la — d'un mulet, d'un âne, d'un chameau, d'un éléphant, d'un saumon, d'une grenouille. || assurer la — d'un cheval, ընդելացուցանել սանձանց զ— ձիոյ. || ce cheval n'a ni — ni éperon, խառերախ է ձիդ եւ անկուշող խծանի, * ոչ սանձ մարիկ կ'ընէ ոչ խծան. || վ. եւ ը. n'avoir ni — ni éperon, լինել ապուշ եւ անզգայ. 8. բերան, ծակ. — d'un four, d'un volcan, d'un canon. || — à feu, իրաբերան, իրերախ, իրեա, Ծնդաւոծ, իրաւանդ (mortier), ռմբկէն (obusier). || — de chaleur, ջերմաբերան. *ծակ վառարանի. 9. իցգ. tirer à —, *մար իուրն փրան բերնին մօտ բերել. || — du pain, կերես հացի. 10. բերան, գետաբերան. les —s du Nil. 11. առ. gouverne ta — selon ta bourse, քոս քսակիդ արա ծախս, *քսակիդ չարմար ծախք ըրէ:

De bouche, մ. ի բերանոյ, բերանով, բերանացի. il vaut mieux consulter de — que par écrit. Dire qc. de — à qn., բանիւ բերանոյ ասել ինչ ումեք:

Առ. Il dit cela de —, mais le cœur n'y touche, խօսի ընդդէմ իւր մտածման, *բաւին պէս չմտածեր:

Bouché, e, անց. խցեալ, * գոցած, գոց. bouteille bien —e, բաջախից շիշ. 2. փ. բծամիտ, սակաւամիտ, ծանծաղամիտ. être —, avoir l'esprit —, — լինել, * խելքն գոց է:

Bouchée, ի. պատառ. grosse, grande —, — մեծ, Ծուռ —. petite —, պատառիկ. — de pain, de viande. || Il n'a mangé qu'une —, — մի եւեթ՝ սակաւ յոյժ եկեր, * — մի՝ շատ չիչ կերաւ. || ne faire qu'une — d'un morceau, ի մի — կլանել, հաս եւ խած լ. * մի —ով կլլել. il ne fit qu'une — du paté. || փ. եւ ը. il n'en ferait qu'une —, արագ եւ անաշխատ յաղթանակիցէ, * շուտով եւ դիւրաւ պիտի յաղթէ. 2. Ծուռ. անուն այլեւայլ խմորեղինաց. des —s à la reine, դշխոՇուռ. մսալից փոքրիկ կարկանդակ:

Bouchement, ա. խցումն. faire le — d'un mur, d'une fenêtre.

Bouche-nez, ա. ար. քթախից. *քիթ գոցող:

Boucher, ն. խնուլ, առականել, փակել, * գոցել. — le passage. Le conduit était —é par une pierre. — les fenêtres. || — la vue, խնուլ՝ խափանել զտեսուՓիւն, *տեսքն գոցել. ces arbres nous bouchent la vue. 2. խըտնուլ, խցել, խիցս արկանել, * խիցով գոցել. — une fente, une bouteille. — un trou avec le pouce. || Se — le nez, խնուլ՝ ունել զքիթն, * քիթն գոցել՝ բռնել. || se — les yeux, les oreilles, խնուլ՝ կափուցանել՝ փակել զաչս, զականջս՝ գլսելիս, չկամել տեսանել՝ լսել. * աչքն, ականջն գոցել. || վ. եւ ը. — un trou, խնուլ ծակ մի, հատուցանել պարտս ինչ, *ծակ մի գոցել, պարտք մի վճարել.

Se boucher, դ. խնուլ, առականիլ, փակիլ, *գոցուիլ. le trou s'est tout à fait bouché.

Boucher, ա. մսավաճառ, մսագործ, սպանդակործ, *մսաճախ. — de bœuf, եզնավաճառ, եզնաճախ. garçon —, մանուկ՝ մանչ —ի. 2. փ. սպանդագործ. այր անգութ, արիւնաբղխ. c'est un —, un vrai —. եւս՝ վիրաւոյժ անիւրուտ՝ անաբուեաս. c'est un —. եւս՝ արիւնռուշտ զօրավար:

Bouchère, ի. մսավաճառուհի, սպանդուհի. կին մսավաճառ. 2. մսավաճառանոց. կին մսավաճառի:

Boucherie, ի. մսավաճառանոց, մսավաճառ, սպանդանոց, * մսավաճառի խանութ. aller à la —. Acheter de la viande à la —. || Viande de —, միս —ի (եզն, որՓ եւ ոչխար). manger de la viande de —. 2. մսավաճառք, մսագործք. 3. փ. սպանդ, կոտորած, ջարդ. mener, envoyer des troupes, des soldats à la —, ածել, առաքել զօրս ի —, յանշուշտ մահ:

Bouchet, ա. հ. բժ. կինամոն-

Bouchetie, ի.բ. բուշեոխա. սեռ մօրմեայց (solanées).

Boucheton (A) մ. բերան ի բերան, * բերան բերնի վերայ:

Bouche-trou, ա. ը. ծակախից, *ծակ լեցուցող. 2. ը. պատահագործ, պատահապար. * պատահմամբ գործ մի ընող. ce comédien n'est pas bon, mais c'est un —. Des —s.

Boucheture, ի. խցանք. ցանկ մարգագետնոյ, արտի:

Boucheur, ա. խցիչ:

Bouchoir, ա. ար. ակնկալ. երկաՓի խուփն փռան:

Bouchon, ա. խից «Փափա». le — d'une bouteille. — de liége, de bois, de verre, de cristal, de papier. Le — d'une fiole, d'une écritoire. Mettre, ôter le —, դնել, հանել զ—. faire un —. Enfoncer un —. Goût de —, խցահամ. || faire sauter le —, ռաուցանել զ—, *փրփրալից գինւոյն —ն ցատրեցուցանել. || ը. aimer à faire sauter le —, գինեսէր լ. 2. դրաստանգ, դալարփունջ (կապելայից). un — de cabaret. 3. կապելայ, գինեառուն. il n'y a dans ce village qu'un mauvais —. S'arrêter à un —. 4. խից, բրնաստ, խուրձ. — de foin, — խարի, խաբախից. — de paille, — յարդի, յարդախից. on se sert d'un — de paille pour frotter les chevaux. Mettre un — de paille à la queue d'un cheval pour indiquer qu'il est à vendre. 5. խից, ծրար, կծիկ. — de linge, խից՝ ծրար սպիտակեղինաց՝ *ներմակեղենի. mettre du linge en —. 6. փ. խից. աղջիկ գձաղգեաստ, * գեշ հագուած աղջիկ. c'est un joli petit —. || ը. elle est torchée comme un —, գձաղգեաստ է. || փշ. mon petit —, սիրելիս, անուշիկս, հոգիս. 7. աբ. կափարիչ (վառարանի):

Bouchonnement, ա. յարդախըտումն, յարդաշփումն. շփումն ձիոց յարդի խցով՝ խուրձով:

Bouchonner, ն. խցել, *կծիկ ընել, ճմռՓկել. — du linge. 2. յարդախցել, յարդաշփել. շփել յարդի խցով. — un cheval, — զձի. 3. ը. գգուել.

Se bouchonner, դ. խցիլ, *ճմռՓկիլ. cette étoffe se bouchonne facilement.

Bouchonneux, euse, ած. ար. խցալից, անհարՓ, անողորկ. soie —euse.

Bouchonnier, ա. խցագործ, խցարար, խցավաճառ «Փափաճը»:

Bouchot, ա. ափնաւազան (ձրկանց):

Bouchoteur, ա. ափնաւազանա-

Bouchure, ի. փակոց, մացառորմ:

Boucle, ի. սլաքօղ. օղ սլաքաւոր «Ծօգա». l'ardillon d'une —, սլաքայ՝ լեզու օղի. — de ceinture. Des —s de jarretières, de souliers. — d'argent, d'or, de cuivre. 2. —s d'oreilles, գինդ, *օղ «բիւրէ». des —s d'oreilles en brillants, աղամանդեայ՝ աղամանդայեա —ք. — de nez, քԾագինդ. 3. խոպոպ, խոպոպիք «գիւրիճ, քեաքիւլ». faire des —s de ses cheveux, խոպոպիս ի վարսից առնել. ses cheveux tombaient en —s sur ses épaules. Une — de cheveux, — հերաց. friser à —s, en —s, à grandes —s, à grosses —s, à petites —s. Ses longs cheveux en —s ondoyantes flottent sur sa taille légère. 4. եւ. օղ, օղամանեակ «հալգա». 5. անբ. բերանդի. *հիւանդութիւն խողից եւ եզանց, որով բերնին մէջ ելունդն կ'ելնէ. 6. ճ. գորշապահանգ. 7. ձբ. օղ, օղակ, խայծոց. 8. ձվ. օղ, պուրօղ. օղամանեակ պղնձի զոր դնեն ի պուր մատակ ձիոց յարգելուլ զիաւնս. mettre des —s à une cavale.

Bouclé, e, անց. սլաքօղեալ, պնդեալ սլաքօղիս. ceinture —e. 2. սլաքօղաւոր, * սլաքօղ ունեցող «Ծօգալը». souliers —s. 3. խոպոպեալ, խոպոպի. cheveux —s. 4. անբ. օղեալ, պուրօղեալ. une jument toute —e, զամբիկ — . 5. ձբ. օղակաւոր, խայծոցաւոր. raie —e.

Bouclée, ի. ձբ. օղածուկն:

Bouclement, ա. անբ. օղումն, պուրօղումն. 2. վարապանումն. S. **Boucler.** 3. փակումն (հաշուոյ):

Boucler, ն. սլաքօղել. պնդել՝ կապել սլաքօղով «Ծօգալ ամագ». ses souliers, ses jarretières, sa

ceinture, un portemanteau. 2. խոպոպել, խոպոպիս առնել, *մազն ոլորել. — sa chevelure. — une perruque. 3. անբ. օղել, պուպօղել. — une cavale, — զճայիկ. * պոչին օղ դնել՝ զուգաւորութիւնն արգիլելու համար. || — un porc, վարապանել գխոզ, * վարապան դնել որ չկարենայ երկիրն քրել. || — un taureau, վարապանել զցուլ, *քին օղ անցուցնելով նուաճել. || — une femme, օղել զկին. դնել գօսի պալկեշտուածեան. 4. ս. որջատել. վանել շանց զերկ յորջոյն. 5. ֆ. — un port, խնուլ գբերան, փակել գմուտս նաւահանգըստի, * գոցել. 6. — des prisonniers, աղխել զդրունս խցկաց բանտարկելոց, * խցիկներուն դռներն վերանին կղպել:

Boucler, բ. խոպոպիլ, * ոլորիլ. ses cheveux bouclent naturellement, ինքնին խոպոպին հերք նորա, * մազերն ինքնիրին կ'ոլորին. 2. կորանալ, ծռիլ որմոյ. ce mur boucle.

Se boucler, դ. սլաքօղել զանձն, դնել զսլաքօղն. prenez votre ceinture et bouclez-vous. 2. խոպոպել զհերս իւր, * մազերն ոլորել. elle est une heure à —. || լզա. faire ses papillotes կամ se faire les papillotes. 3. սլաքօղիլ. ces guêtres se bouclent par le côté.

Bouclerie, ի. սլաքօղարան. 2. օղագործութիւն, օղաձեւաւորութիւն:

Bouclette, ի. սլաքօղակ:

Bouclier, ա. վահան, առագար. armé d'un —, վահանաւոր, վահանակիր, վահանազէն, առագարակիր, առագարաւոր. la bosse d'un —, կումբ —ի. — de fer, d'airain, de cuir, — երկաթի, պղնձի, կաշեայ. || փ. faire un — de son corps à qn. պատսպարել զոք մարմնովն իրրեւ վահան. || փ. faire un — de qc., իրրեւ — վարել զիմն, * բան մի վահանի պէս գործածել. il a fait un — de cet argument. Vous faites un — de cette accusation pour. 2. levée de —s, առագարամբարձութիւն, դիմադրութիւն. 3. փ. վահան, առագար, պատըսպարան, ապաւան, պատսպարութիւն. le — de la foi, des lois. Il fut tantôt le —, tantôt l'épée de son pays. Son âge lui sert de —. Il se fait un — de la faveur dont il jouit. 4. մբ. վահանակ. միջոց ինչ պատեհաձեւ. 5. ճ. վահանակ. դրուագ վահանաձեւ:

Boucon, ա. դեղուկ, դեղոտ. կերակուր՝ ըմպելի Ժոնաւոյ. donner le — à qn., դեղակուր առնել՝ Ժոնաւորել զոք. prendre, avaler le —, դեղակուր լ., Ժոնաւորիլ զանձն:

Boucquetine, ի.բ. S. **Boucage.**

Bouddhaïsme, S. **Bouddhisme.**

Bouddhaïste, S. **Bouddhiste.**

Bouddhique, ած. պուտտայական:

Bouddhisme, ա. պուտտայութիւն, պուտտայականութիւն:

Bouddhiste, ա. պուտտայեան, պուտտայական:

Bouder, բ. գչարիլ, խեժալ, խռմոտել, *երես կախել «քիւսմիք». un enfant qui boude toujours, qui ne fait que —. Ils boudent l'un contre l'autre. Ces deux personnes boudent. || ը. — contre son ventre, ընդդէմ որովայնին —, դժկամակեալ ջուտել. եւ փ.՝ առ դժկամակութեան մերժել զախորժելի ինչ. 2. պ. չաճիլ (ծառոց, Ժիթոց). ces jeunes pruniers boudent. 3. խեժալ. ի տիրախաղի (jeu de dominos) չտնել քառեայ խաղալոյ.

Bouder, ն. խռմոտել, խեժիլ ը. — qn. Il me boude.

Se bouder, դ. խեժիլ ը. ընդ միմեանս, * իբարու երես կախել՝ քիթ բերան ընել. ces deux amants se boudent.

Bouderie, ի. գչարութիւն, խեժութիւն, խռմոտանք, *կախերեսութիւն «քիւսմիք, քիւս». il y a toujours quelque — entre eux. Ce sont des —s continuelles de sa part. Quand sa — le prend, le tient, il est insupportable. C'est une — qui se passera.

Boudeur, euse, ած. գչարոտ, խեժացող, խռմոտ, խռմոտուղ, *կախերես. un enfant —. ||գ. —. c'est un —. C'est une —euse, une petite —euse. 2. ած. խեժագին, խեժագիմ. air —. Une petite mine —euse.

Boudin, ա. լմոկ. երշիկ յատկեն եւ ի ճարպոյ խոզի. || — blanc, սպիտակալմոկ, սպիտակ —. * կամով եւ հաւու կտրատած ճերմակ մսով լցուցած երշիկ. || eau de —, լմկաջուր, *լմոկ շինուելիք ապիրն լուացուած ջուրն. || փ. եւ ը. s'en aller en eau de —, գործ մի ոչինչ դառնալ, ի դերեւ ելանել. || envoyer de son — à qn. * խաղ խաղալ մէկուն. || ը. faire un —, *ազնուական մի հարստահասարակ կնոջ հետ ամուսնացանել. 2. պարոյր, պարտաթաձեւ ինչ. des —s de grosse toile. — de cheveux, պարոյր՝ գանգուրք հերաց. 3.ճ. պարոյր, պարուրազարդ. զարդ ինչ պարուրաձեւ. || ressort à —, պարուրաձեւ զսպանակ. զսպանակ ի պարուրաձեւ երկաթաձեղոյ. 4. պատրոյգ (ականի) «լադըմ ֆիթիլի»:

Boudinage, ա. ար. պարուրումն. * կանեփի Ժեղն կարծառներու պատելէն առաջ ոլորելն:

Boudine, ի. ար. պոտ (ապակի ոլորել զվել կանեփոյ նախ քան զպատելն ի կարծառս:

Boudiner, ն. պարուրել. Ժեղեակի ոլորել զվել կանեփոյ նախ քան զպատելն ի կարծառս:

Boudinière, ի. երշկոց, երշկաձագար. *երշիկ լցուցնելու ձագարիկ:

Boudinoir, ա. պարուրոց. գործի պարուրելոյ զվել:

Boudjou, ա. պուճու. ալճէրիական արծաթ ստակ. le — est compté pour 1 fr. 80 centimes. Des —s.

Boudoir, ա. գրգարան, սրսկապան, ներքնասենեակ, առանձնոց, առանձնարան տիկնայց. madame est dans son —. Un joli, délicieux —. Un — élégant, voluptueux, charmant, enchanteur, magique.

Boue, ի. ցեխ, ցիխ, սիրտ, գայռ, խոհեր «չամուր». un chemin plein de —, տղմալից՝ գայռալիր՝ տղմուտ, տղմոտ՝ ցեխոտ՝ *ցեխոտ ճանապարհ՝ des rues pleines de —. Un tas de —. տղմակոյտ. être couvert, tout couvert de —, տղմաՀաՀաւ՝ տղմաշաղախ՝ ցեխաՀաՀախ լ., ցեխոտիլ, *ցեխոտիլ. j'ai été couvert de — par un fiacre. Enfoncé dans la —, տղմասոյզ, տղմաՀաՀաւ, *ցեխի մէջ խրած. tombé dans la —, տղմաՀաւալ. traîner dans la —, ի քարշ արկանել՝ ձգել ընդ գայռ եւ ընդ տիրտմ, *ցեխի մէջ քաշկռտել. faire rejaillir de la —, *— ցաւոքեցուցանել. enlever les —s des rues, բառնալ՝ * վերցուցնել զ—ս փողոցաց. de —, տղմեայ. || ը. ne pas faire plus de cas d'une chose que de la — de ses souliers, առ ոչինչ զրել՝ համարիլ զիմն, չառնել ինչ փոյթ զիմէն, * բան մի ամենեւին հոգն չը-լալ, ամենեւին բանի տեղ չդնել. || cette maison n'est faite que de — et de crachat, խախուտ՝ անհաստատ յոյժ է առնէդ, * Ժոքացեղս շինուած է. || bâtir sur la —, շինել ի վերայ տրմոյ, մեռած յուսով զանձն պարսպել. 2. փ. —, անարգութիւն. ils regardent comme de la — tous les avantages de la terre. || փ. Traîner qn. dans la —, ընդ տիրտմ՝ ընդ գայռ եւ ընդ տիրտմ աճել՝ Ժառալեցուցանել զոք, պղարտել զիամբառ. se traîner dans la —, ընդ տիրտմ Ժառալիլ, զանձն ի գայռ՝ ի զզրուխիւն խառնակիլ, անարգ զանձն կացուցանել. || tirer qn. de la —, յատեղ Ժողովել, բարձր առնել յարքեւաց, ի տրմոյ՝ յանարգութենէ, հանել զոք, *մէկն խեղճութենէ՝ ողորմելի վիճակէն հանել. || âme de —, ոգի տղմասէր՝ խոհերական՝ գետնաքարշ. 3. տիրտմ, կաւ. մարմին մարդկային. nous sommes tous sortis de la même —, տղմածնունդ՝ համածնունդ եմք ամենեքին. 4. տիրտմ, ցեխք. —s minérales. 5. տիրտմ, մրուր, սիկ (Ժանաքի). cette encre n'est que de la —, տղմասիկ՝ սևախառն է Ժանաքդ. 6. ո. Ժարախ. || հն. **Fange, Crotte.**

Bouée, ի. խարսխանիշ, խարսխանշան, խՀանիշ, խըՀանշան «շամանտուրա». || — de sauvetage, — փրկութեան, փրկանիշ, փրկակ. * բոլորակ սրմնկենոյ զոր ծով կնեռանն ընկղմող մարդուն:

Boueur, ա. տղմահան, աղտածողով. les Bouées —s de Paris.

Boueux, euse, ած. ցեխոտ, տրղմուտ, տղմոտ, ցեխոտ. chemin tout —, տղմալից՝ գայռալիր՝ ցեխաՀաՀախ՝ տղմախոր ճանապարհ. une rue —euse. Un lac —. 2. տպ. impression —euse, արատաւոր՝ աղտեղի տպագրութիւն. estampe —euse, Ժերատիպ՝ Ժերադրոշմ պատկեր:

Bouffant, e, ած. ուռուցիկ, խորշեղէն, խորշխորշան. étoffe —e. Jupon —. Pli —, խորշաթաղ փոՀ՝ փոՀիկ. 2. ա. խորշխորշան. * շրջազգեստի Ժեւին ուռած մասն:

Bouffarde, ի. ը. ծխամիջոցի. fumer sa —. || հն. **Pipe.**

Bouffe, ած. ախուաշ, ծաղրաշարժ. opéra —, ծաղրերգուհին. chanteur —, ծաղրերգակ. 2. ա. ը. խեղկատակ, կատակագուսան. 3. յ. les —s, les —s parisiens, ծաղրերգարան. * Բառերն ուր ծաղրաշարժ Բառերգակներ կխաղան:

Bouffe, ա. կ. ուռած. շուն երկայնամազ եւ գանգուր:

Bouffée, ի. փուչ, փուք, շունչ. il sort de la bouche de ces ivrognes des —s qui soulèvent le cœur. Il m'envoyait des —s de tabac à m'étouffer. 2. —, փչումն, յորձանք. des —s de vent, — հովմոյ, հովահոյզք. le vent soufflait par —s. Des —s de fumée, փուք՝ յորձանք ծխոյ. des —s de chaleur. — de vin, հոտ գինւոյ. 3. փ. փուք, Բաք. avoir une — de fièvre. || ը. փուք, փքանք. — d'humeur, d'orgueil, — բարկութեան, հպարտութեան. cet avare a de temps en temps de —s des générosité, * ամէն ատեն այս ագահին առատաձեռնութիւնն կըռնէ. || փ. եւ ը. ne faire une chose, ne s'y adonner que par —s, *— ատեն ատեն, խելքին փչած ժամանակ բան մի ընել, բանի մի նման; լ. il ne s'adonne au travail que par —s. 4. բժ. — de chaleur, փուք՝ Բաք ջերմութեան. * մարդուս երեսն յանկարծակի եկած տաքութիւնն:

Bouffer, չ. փքալ, ուռնուլ, *Բուշերն ուռեցնել, Բշել. il bouffe. — de colère, — առ ցասման՝ առ բարկութեան, * բարկութենէն ուռիլ. 2. փքալ, ուռնուլ, ուռուցիկ լինել՝ կալ, խոշոր առնուլ, *ուռիլ, ուռած կենալ (պատառաց). ce taffetas, cette étoffe bouffe. 3. ուռնուլ, ճամբառնալ, * ուռիլ. la pâte, le plâtre bouffe. = ն. փչել, ուռուցանել (զխս դեռագին անասնոց). — un mouton.

Bouffette, ի. փքակ. զարդ ուռուցիկ «գազարա». sa coiffe de nuit ornée de deux grosses —s de ruban. 2. ևս. փքակ. երբորդ առագաստ մեծ կայմի գլխանաւոյ:

Bouffi, e, անց. ուռուցեալ, այտուցեալ, տոթոմեալ, * ուռած. chaire, face —e. Avoir le visage —, les joues —es. 2. փ. ուռուցեալ, փքացեալ, այտուցեալ, *ուռած. être — d'orgueil, — լինել, փքալ՝ խանչանալ ամբարտաւանութեամբ, հպարտութեամբ մեծամեծս փքալ. être — de colère, de rage, de vanité, de succès. 3. փ. փքոցուոյց, ուռուցիկ, կոկոզաբան. style —, — ոճ:

Bouffir, ն. ուռուցանել, այտուցանել, տոթոմել, տոթոմեցուցանել, *ուռեցունել. l'hydropisie lui a bouffi tout le corps. Un coup d'air lui a bouffi les joues.

Bouffir, չ. ուռնուլ, այտնուլ, տոթոմիլ, *ուռիլ. le visage lui bouffit tous les jours. Il bouffit tous les jours davantage.

Se bouffir, դ. տ. **Bouffir,** չ.

Bouffissure, ի. բժ. այտումն, ուռուցումն, ուռոյց. — du visage. 2. փ. փքացումն, փքանք, խանչումն, գոռոզութիւն, ամբարհաւատացումն. — de l'esprit. 3. փքանք, կոկոզանք, : կոկովանք, կուռական բանք. — du style, փքուցուոյց ոճ:

Bouffon, onne, ած. ծաղրածու, ծաղրալից, ծաղրաշարժ. avoir la mine —onne. Aventure, humeur —onne. C'est un — personnage. 2. ա. ծաղրածու ոճ, ծաղրաբանութիւն. cet auteur tombe très souvent dans le —.

Bouffon, ա. ծաղրածու, խեղկատակ, հոպիտ, այպնակատակ, մխաս «մուգալիտ». cet acteur est un — assez amusant. C'est un excellent, très bon —. Le — du roi. Faire le —, — լ., խեղկատակել. servir de — à qn., —՝ խաղալիք լ. ունել, *մէկուն ծաղր առարկայ լ. || ի. une bouffonne, — կին, խեղկատակուհի:

Bouffonner, չ. խեղկատակել, խաղակատակ լ., ծաղրաբանել. cet homme ne fait que —.

Bouffonnerie, ի. ծաղրածութիւն, խեղկատակութիւն, խեղկատականք, * ծաղրաշարժ բան. cessez ces —s. Plaisante —.

Bouge, ա. խշտեակ. բնակարան մուժ եւ ապտեղի. il est logé dans un mauvais —. C'est un —, un vrai —. 2. —. փոր տակառի:

Bougeoir, ա. մոմակալ, ձեռնաշտանակ. — d'or, d'argent. — nuit, արճաճի. — de cuivre doré. Tenir le —.

Bouger (n. bougeons; je bougeais; q. je bougeasse; bougeant) չ. տեղաշարժիլ, շարժիլ, խլրտիլ «գըմըլտանմագ». ne bougez pas, *տեղէդ մի՛ շարժիր. sans —, անշարժ, անխլիրտ, անխլրտաբար, անխաղաց, * առանց տեղէն շարժելոյ. 2. կալ մնալ տրիք, *տեղէ մի չշարժիլ. je n'ai pas bougé d'ici. Je ne bouge de cette maison, ոչ տրիք մեկնիմ ի տանէ, *այս տանէն չեմ շարժիր. quand une fois il est dans son cabinet, il n'en bouge plus. ||ը. Ne pas — d'auprès d'une femme, չՔափիլ՝ անբակ՝ անբաժան կալ ի կնոջէն, *կրնկան մի բովէն չգաստիլ. 3. փ. խըլըրտիլ, ընդվզիլ, գլուխ ամբառնալ, ապստամբիլ. les mécontents n'osèrent pas —.

Bougette, ի.հ. շագոյր, մախաղ:

Bougie, ի. մոմ, բազմակ «սփարմաչէվա». allumer une —. Allumer les —s. Éteindre, souffler la —, les —s. Petite, grosse, longue, courte —. Ne brûler que de la —. || — filée, գալարամոմ. bout de —, մոմաճայր կճառ. ճայր՝ մնացորդ մոմոյ. le bout de la —, ճայր՝ ծագ մոմոյ. — blanche, jaune. Une livre de —. || Aux —s, ի լոյս մոմոյ՝ մոմեղինաց, *մոմի լուսով. cette femme très brune, paraît belle aux —s. Dîner aux —s. || Pain de —, մոմպատ. հն. **Rat de cave.** 3. վ. մոմ. գործի՝ դեղ մոմաձեւ. — dilatatrice, ծաւալամոմ:

Bougier, ն. մոմնել, * մոմոտել:

Bougillon, ա. ը. մշտախտալաց, մշտաշարժ, *տեղն ի տեղս չկեցող:

Bougon, ա. ը. մռայլ, մռմռոց, *մռմռացող: [մրմռուք:

Bougonnement, ա. մռմռուք,

Bougonner, չ. ը. մռմռալ, մրմռել «մրրրլտանմագ». cette vieille ne fait que —.

Bougonner, ն. կշտամբել, յանդիմանել. on le bougonne quand il rentre trop tard.

Bougran, ա. բշկտաւ, պուխրան. * խժռտ խոշոր կտաւ:

Bougre, Bougresse, ի.ա.Բշ. Բշտատական, անպիտան. un vilain bougre. Une méchante bougresse.

Bougre, ա. արուագէտ, արուագնդ. 2. մչ. վա՛շ, *նզովից արմատ. ah! —, je me suis fait mal. || հն. **Bigre.** [յոյժ. — mauvais.

Bougrement, մ. գռ. տաժանիլ,

Bougrerie, ի.գռ. արուագիտութիւն:

Bougresse, ի. ս. **Bougre.**

Bougueticrinus (իւս) ա. վր. բուգետաշուշան. տես բրածոյ շուշանակերպից (crinoïdes).

Boui-boui, ա. խրճիթ. 2. Բառրոնիկ, *խեղճ Բառրոն:

Bouillabaise, ի. ձկնաՔան «պատրզ չօրպասը»:

Bouillant, e, ած. եռացեալ, պղպջացող, *եփ եղած, պճպճացող. de l'eau —e. Tout —, բաջեռաց. 2. փ. եռանդուն, եռանդուռա, եռանդեալից, եռացկոտ, յորդեռանդն, վառ ի վառ, ջրաջրիրք. homme —. —e colère. — de colère, d'impatience, բարկացեալ, անհամբեր. —e jeunesse. Il a le sang —. D'un caractère —.

Bouille, ի. ջրոյղ, ջրոյզոծող. *ջուր շարժելու ձող ձկնորսաց:

Bouiller, ն. ջրոյզել. * յուզել ձկնորսաց զջուրս ջրոյզով:

Bouillerie, ի. օդեցման. * օդի շինելու գործարան:

Bouilleur, ա. օդեզործ, օդեցար. * օդի շինող «բագրիր». 2. եռարան, շոգարան. կաՔաց շոգեգործաց. 3. ջրայոյզ, ջրոյզ. որ յուզէ զջուրս ձողով:

Bouilli, e, անց. եռացեալ, * եփ եղած, խաշած. bien —, բաջեռաց. bœuf —, viande —e, կլ. le —, միս պախ, պախ, *խաշմիս, խաշած միս «հաշլամա, սէօյիւշ». manger du —.

Bouillie, ի. խաւիծ, փոխիրք, խոճիք «լափա». faire de la —. || S'en aller en —, ժողիլ, *լեկիլ «լափա քեսիլմէք». || ը. de la — pour les chats, — կատուաց, անօգուտ բան, գրաջան վաստակ. 2. ար. խիտ. — céramique, — խեցակերտական:

Bouillir (je bous, tu bous, il bout, n. bouillons, v. bouillez, ils bouillent; je bouillais, etc., n. bouillions, v. bouilliez, etc.; je bouillis, etc.; je bouillirai, etc.; je bouillirais, etc.; bous, bouillons, bouillez; q. je bouille, q. tu bouilles, qu'il bouille, q. n. bouillions, q. v. bouilliez, qu'ils bouillent; q. je bouillisse, etc.; bouillant; bouilli, bouillie) չ. եռալ, յորձանս առնուլ, * պճպճալ, եփ եղիլ «գայնամագ». l'eau, le café bout. Le

vin bout dans la cave. Le pot bout fort, անօթն եռայ կուռակադէզ՝ ուժգին յորձանօք. 2. փ. եռալ, ապալ, հրատապ լ., * կրակի պէս լ., այրիլ. la tête me bout, * գլուխս կրակի պէս կ'այրի. 3. եփիլ. la viande bouillait lentement. Faire —, եփել, խարշել «հաշլամագ». faire — des marrons. || փ. եւ բ. n'être bon ni à rôtir ni à —, չլինել իմիք պիտանացու, անպիտան լ. *բանի մի չգալ. || faire —, եռացուցանել, *եփ հանել «գայնամագ». faire — de l'eau. || բ. cela fait — la marmite, le pot, եռացուցանէ այս գիանաչ, *ապրուստ՝ ապրուստի միջոց կճարէ այս. 4. փ. եռալ, բորբոքիլ, վառեալ բորբոքիլ. — de colère, d'impatience, եռալ սրտմտութեամբ՝ ցասմամբ, անհամբերութեամբ. le sang lui bout dans les veines, եռայ արիւն յերակս նորա. mon sang bout lorsque je vois, j'entends de pareilles choses.

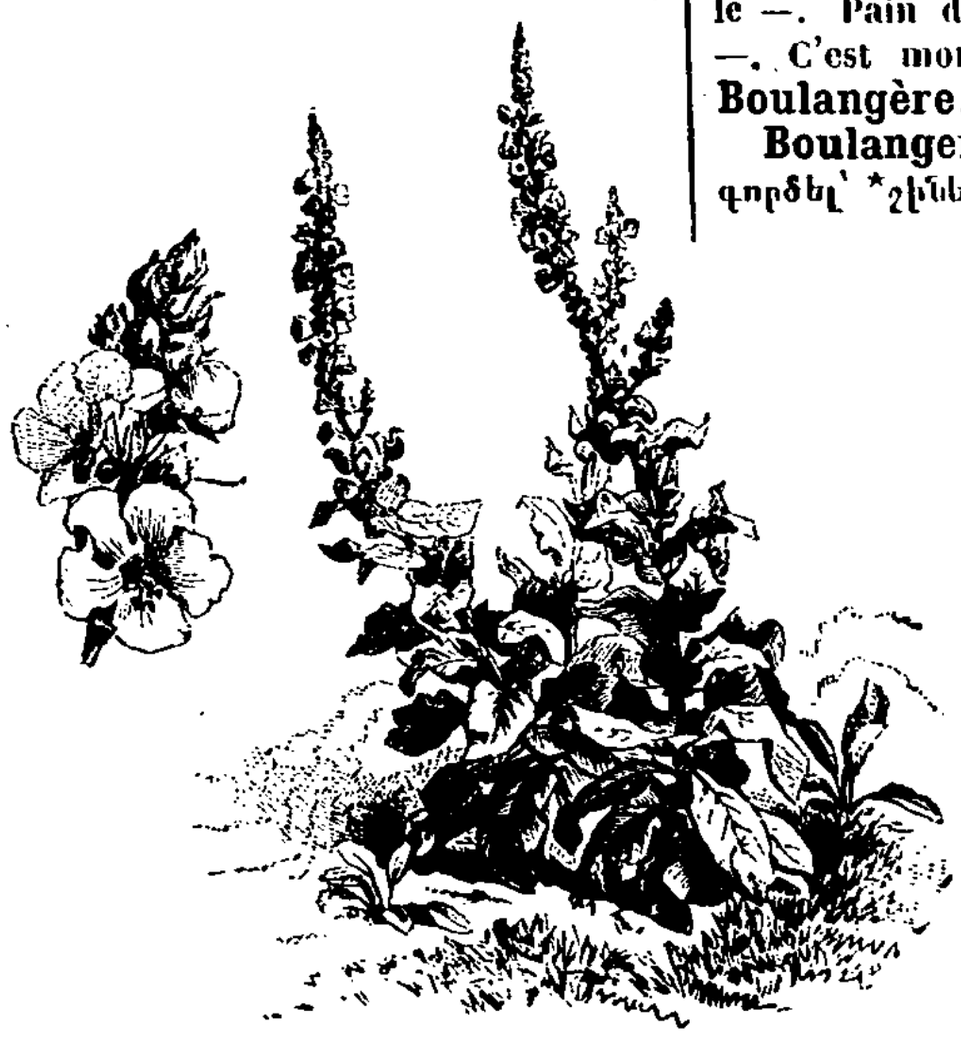
Bouillir, ն. ագբ. եռացուցանել. || փ. — du lait à qn., առնել՝ ասել ումեք հաճոյ ինչ, * մէկուն հաճութիւն պատճառել:

Bouillitoire, ի. մեռապեռացք. * գործողութիւն որով մեռաղն ջրով եռացուցեալով կենդանացնի:

Bouilloire, ի. եռոց, ջրաման. *ջուր տաքցուցեալ տեղ. ին. **Bouillotte.**

Bouillon, ա. պղպջակ, *պնդպ. 2. եռ., եռանդն, կուռակը եռանդեան, յորձանք «գայնայլշ». bouillir à gros —s, եռալ յորձնեռանդն, ուժգին յորձանօք պղպջակիլ, *պնդպել «գրիրր գրիրր գայնամագ». bouillir à petits —s, եռալ մանրեռանդն՝ մանր յորձանօք, *եփիլ մանր պնդըճալով. jeter un —, եռալ, * եփ ելլել. il n'y faut qu'un ou deux —s, մի կամ երկու եռ՝ եփ միայն պէտք են. 3. եռանդն, յորձանք, կոհակ, ցնցուղ. * ջրին պնդպալն, ալիքնեռն իրաւ անցնին. le ruisseau tombait à gros —s, յորձնեռանդն անկաննէք վտակն. l'eau sort à gros —s de cette source. || նմբ. le sang coulait, sortait à gros —s de son flanc, յորձնեռանդն՝ ցնցղկացեալ՝ գունդագունդ հոսէր արիւն ի կողից նորա. || — d'eau, շաղուան «ֆիօքիյէ». 4. փ. եռանդն, սաստկութիւն. les —s de l'âme, de la colère. Un faible — de colère. Dans les premiers —s de l'impatience. Les —s de l'âge. 5. արգանակ, *մսաջուր, խաշմսի ջուր. prendre un —, une tasse de —. Du — de veau, de poulet. — perlé, excellent, gras, nourrissant. || — aux herbes, — d'herbes, խաշոյ. || — coupé, ջրախառն —. || être au —, բնակել — միայն՝ չուտելով ոչ այլ ինչ կերակուր. elle prend des —s, — կ'առնու՝ կիսով. || փ. եւ բ. boire un —, առնել կուռաս մեծ (պատ շամպայիսութեամբ). || — d'onze heures, կլ. —, — մեռաւան ժամու. տմպիլ միջնայից, մաշտոցել, մաղտել. || հգ. — pointu, գանի «իվիգան». 6. —, établissement de —, արգանակարան, արգանակոց, ճաշտուն, ճաշարան. 7. պղպջակ. ուռուցիկ զարդ զգեստուց. 8. պղպջակ (ապակւոյ եւ երկաթի). 9. Քրքուր (ոսկի, արծաթի) «Քրքըր». 10. պ. կոյաջուր. ջուր աղբոյ:

Bouillon-blanc, ա. բ. խանդատիկ, բաւեղ. տեսակ խանդատի

(molène). Des bouillons-blancs. || ակ. **Bonhomme.**

Bouillonnant, e, ած. եռացեալ, եռանդուն, քաշեռաց, յորձնեռանդն, պղպջուն, պղպջածիգ, պղպջակիչ, * պնդպացող, պապղուն «գայնար». eau —e. Charybde —e, յորձնեռանդն Քարիբդ:

Bouillonné, e, ած. պղպջակազարդ. robe, étoffe —e.

Bouillonnement, ա. պղպջուն, եռ, եռացուն, եռանդուն, պղպջակուն, պղպջուն, եռանդն, յորձանք, կուռակ. * եփ ելլելն, պնդպճալն, պապղուն. le — de l'eau, d'une source, du sang. 2. փ. պղպջուն, եռանդն. apaiser le — de son cœur, des passions.

Bouillonner, չ. եռալ, եռալ գեռալ, պղպջակիլ, պղպջալ, պղպջանալ, յորձանս առնուլ, կուռակս յարուցանել, *պնդպալ, պղպղալ. l'eau, le sang, cette source bouillonne. Faire — l'eau en l'agitant, շքնել՝ շքնեցուցանել զջուր. 2. փ. եռալ, եռալ գեռալ. — d'ardeur, de colère, եռալ եռանդեամբ, ցասմամբ՝ սրտմտութեամբ. son vieux sang bouillonnait encore dans ses veines. Un sang nouveau bouillonne dans mes veines.

Bouillonner, ն. ար. պղպջակել, պղպջակազարդ առնել. — une robe, du tulle. S. **Bouillon**, 6.

Bouillotte, ի. պղպջակ, պղպջակախաղ. Քղնախաղ ինչ. 2. S. **Bouilloire.**

Bouillotter, չ. եռեռալ. եռալ մեղմիկ. — à petit feu, — մեղմաջուր, * եռալ մեղմ կրակով:

Boujaron, ա. բուժարոն. չափ ինչ Քիլեվոյ՝ նաւավարաց ըմպելի

բաշխելու. un —. d'eau-de-vie.

Boulaie, ի. բ. ցարտախ, ցարտաստան:

Boulanger, ա. հացագործ, հացարար, հացավաճառ, փռնագան «էքմէքճի, ֆուրունճու», un bon —. Aller chez le —. Acheter du pain chez le —. Pain de —. La boutique d'un —. C'est mon —. Garçon —. || S. **Boulangère.**

Boulanger, ն. հացարարել. հաց գործել՝ *շինել:

Boulangère, ի. հացեփ, հացեփեաց, հացարարուհի, փռնագանուհի. 2. հացեփ, հացեփարար, հացեփերգ. կարաւ ինչ եւ երգ:

Boulangerie, ի. հացարարութիւն, հացագործութիւն. 2. հացանոց, հացարան, հացարարոց, հացավաճառանոց. 3. հացարար, հացագործք:

Boulangérite, ի. հբ. բուլանգերիտար:

Boulangisme, ա. բուլանժութիւն, բուլանժականութիւն:

Boulangiste, ա. բուլանժական, կուսակից Բուլանժէի:

Boulboul, ա. Ք. սոխակ, պուլպուլ

Bouldure, ի. ար. անուագիս (ջրաղացից):

Boule, ի. գունդ, գնդակ «Քոփ». — de bois, de cuivre, d'ivoire. — de neige, ձիւնագնդակ, ձիւնագունդ. à —, գնդաւոր. sonde à —, գնդավիրաչափ. || se mettre en —, գնդանալ, կծկիլ. || rond comme une —, քաջաբոլոր, *գունդակլոր. 2. jeu de —s, գնդախաղ, գնդակախաղ. jouer aux —s, գնդակ խաղալ. || avoir la —, առաջին խաղացողն լ. || rendre la —, *հարուածի դէմ հարուած իջեցունել. || à la — vue, à — vue, յախուռն, անխորհուրդ, անխորհրդաբար. 3. քուեայ, քուէ, վիճակ. — blanche, ապիտակ —, շահագնդակ (ի խաղս). հաճագնդակ (ի քննութիւնս). — noire, սեւագնդակ, մերժագնդակ (ի քննութիւնս եւ ի քուէարկութիւնս). 4. գնդախաղարան, գնդխաղոց. aller à la — 5. քՔ. երկրագունդ. jeté sur cette — 6. ո. գլուխ. perdre la —, խելակորոյս լ., անկանել ի մոաց, * գլուխն կորնչուննել, խենթանալ. 7. բ. — de neige, ձիւնագնդակ. Մուի ապիտակաճադոիկ « գար Քոփու »:

Boule, ա. բուլ, բուլակաճ (դերասագիտալ պղնձով եւ խեցիւ). meubles de —, բուլակաճք. commode de —, բուլ պատկանելարան:

Bouleau, ա. բ. ցարտախ, Քխտենի «ղուշ ագաճ». balai de —, ցարտատել:

Bouledogue, ա. անգլ. կ. գաշտան, չափուակ. 2. —. վայրագ մարդ:

Boulée, ի. մրուր երագուի, ճենճ, ճենճեր:

Boulejon, ա.ձո. տառխուռկան. *ուռկան տառեխ բռնելու:

Bouler, չ. ուռիլ (աղաւնոյ վիզն). = ն. — զր., զգեստներ վրք, * գեաին գլտորել:

Boulet, ա. գունդ, գնդակ «կիւլլէ». — de canon, հրետագունդ. il fut tué d'un — de canon, հրետագնդակ մեռաւ. un — de canon lui emporta la cuisse. || — rouge, — հրաշէկ. tirer à —s rouges, հրաշէկ —ս արձակել. եւ փ. tirer à —s rouges sur զր., ջնաւմանադիր բանիւք խօսել զոմեքէ, *մէկուն վերայ սաստիկ կերպով յարձակիլ. || — ramé ou à deux têtes, —s enchaînés, —ք երկգլխի շղթայակապ «սալգըմ». 2. պատժագունդ «Ֆօխթուք». traîner le —. եւ փ. ողբալի կեանք անցուցանել. 3. անբ. ոռնակոճ (ձիոց) «Ֆօխուգ». cheval blessé au —, ձի ոռնակոճաւէր:

Bouleté, e, ած. կոճացուկեալ, կոճացուռուկ. *որոյ ոռնակոճն դուրս ցցուած է. cheval —. Jument —e. 2. դգ. գնդաձայր. lettres —es.

Boulette, ի. գնդիկ. 2. խ. մաս-գնդիկ, փաղկիտ «քէօֆթէ». d'excellentes —s. 3. ռ. վրիպանք, սխալանք, անմտութիւն. faire une —, des —s, *— անել:

Bouleux, ա. կ. տոկերիվար. երիվար տոկուն, *դիմացկուն ձի. 2. փ. c'est un bon —, — այր աշխատասէր է:

Boulevard, Boulevart (պուլվար) ա. պատուար. cette place est le — de l'Italie. || փ. —, պատսպարան. l'union des citoyens est le plus sûr — de l'État. 2. ճառապատուար, ճառափողոց. se promener sur les —s. — extérieur, intérieur, արտաքին, ներքին —:

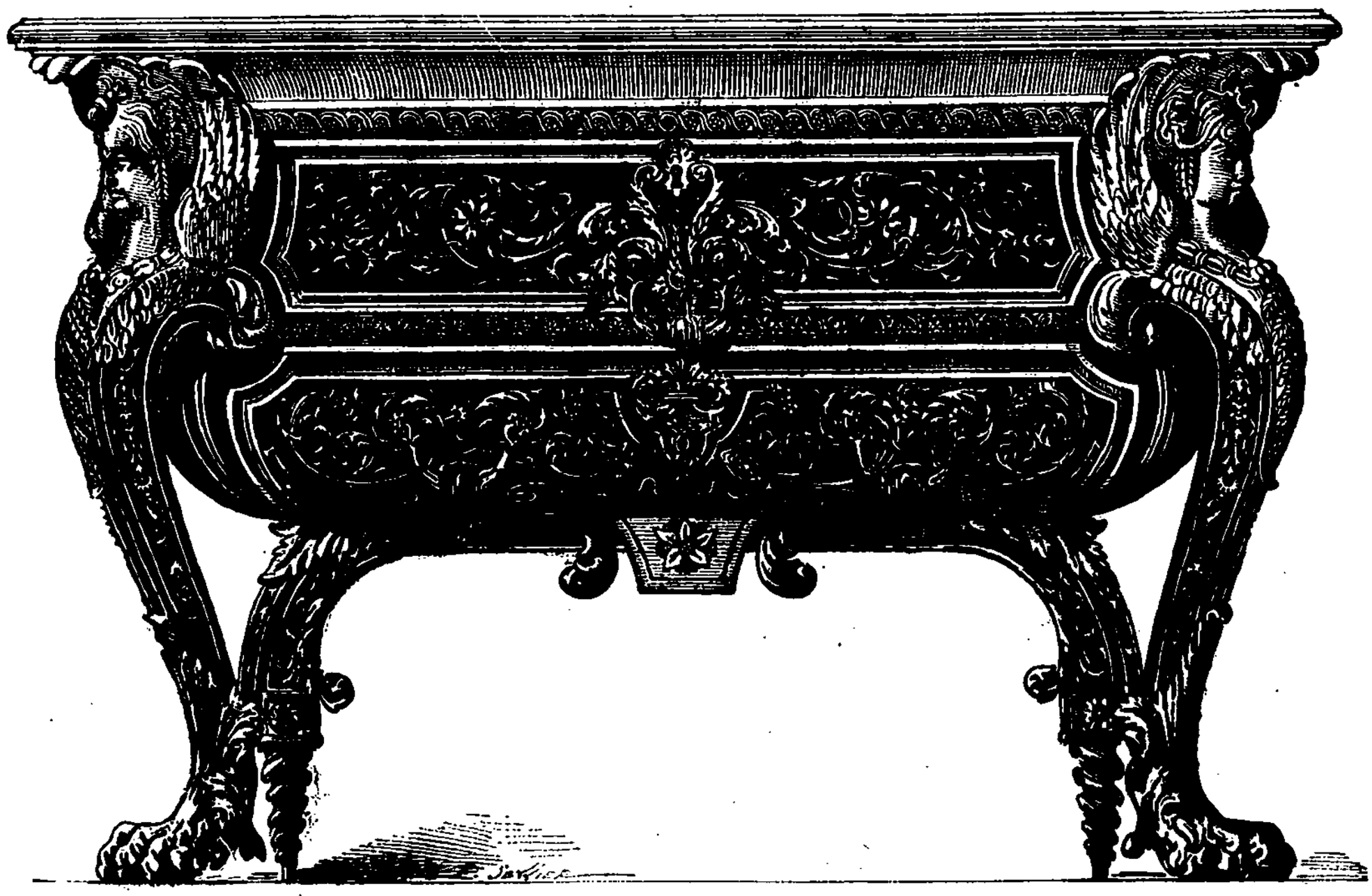
Boulevardier, ա. ճառապատրոտ, ճառապատուարային, ճառապատուարաշրջիկ. les —s.

Boulevari, ա. ռ. ժխոր, շշուկ, * մեծ շշնկոց:

Bouleversant, e, ած. յեղաշրջիչ, վրդովիչ, *տակնուվերայ ընող. nouvelle —e.

Bouleversé, e, ած. յեղաշրջեալ, կործանեալ, տապալեալ. ville —e par les bombes. || փ. —. État — par les guerres civiles. 2. յեղաշրջեալ, վեր ի վայր հարեալ, վրդովեալ, *տակնուվերայ եղած. sa figure —e par la terreur.

Bouleversement, ա. յեղաշրջումն, կործանումն, տապալումն. — d'un rempart par une mine. 2. փ. —, դղրդումն, վրդովումն, վրդով, *տակնուվերայումն. au milieu de

Commode de Boule.

ces —s. Mettre le — dans l'État. — de l'âme.

Bouleverser, ն. յեղաշրջել, կործանել, վեր ի վայր առնել՝ շրջել, տապալել. la tempête a tout bouleversé, 2. փ. —, վրդովել, յուզել, դղրդել, *տակնուվերայ անել. — l'État, la maison, une bibliothèque, les règles de la justice. Cette nouvelle lui bouleverse l'esprit. Cela bouleverse toutes mes idées, toutes mes combinaisons. 3. յուզել, ծփել, կոծել. le vent bouleverse les flots.

Se bouleverser, դ. վրդովիլ, յուզիլ, խռովիլ, * տակնուվերայ լ. ne vous bouleversez pas. Elle va — encore.

Boulevue (*à la* կամ *à* —) մ. յախուռն, անխորհրդաբար:

Bouliche, ի. ուռկան «աղ»:

Boulier, ա. ձո. սրբոյլ «Ֆօր», 2. պատուռակ, * կօտիկ. 3. — compteur, հաշուագունդ, հաշուուսոյց, գնդաձեւ կազմած որով հաշուել կսորվուի:

Bouligon, ա. ձո. նրբացանց:

Boulimie, ի. բժ. եզնաքաղց, արջառաքաղց, շնաքաղց:

Boulimique, ած. բժ. եզնաքաղցային. 2. գ. եզնաքաղց, եզնաքաղցաւոր, եզնաքաղցոտ:

Boulin, ա. աղաւնեձակ, աղաւնեխորշ, աղաւնեբոյն. բոյն՝ խորշ՝ ճակ աղաւնետան. un colombier garni de —s. 2. որմածակ. 3. որմագերան (որմածակին մէջ դրուելի):

Boulinage, ա. նւ. հեսկագնացք. *նաւելն կողմնակի քամիով:

Bouline, ի. նւ. հեսկ. *գլխաւոր չուան առագաստներն կողմնակի քամիոյ շեղու «պօրինա». || vent de —, կողմաշունչ հովմ, * քովէն փչող քամի. || aller à la —, նաւել կողմաշունչ հովմով. || courir la —, հեսկահարիլ. *հեսկով ճեմուիլ դառապարտեալի:

Bouliner, ն. նւ. հեսկել. *հեսկն քաշել. — une voile.

Bouliner, չ.նւ. հեսկանաւել. նաւել կողմաշունչ հովմով. nous avons bouliné deux jours.

Boulinette, ի. նւ. հեսկիկ «չանագլըգ եկլբենին իվի»:

Boulingrin, ա. դալարավայր, մարմանդ (ի պալատիզի):

Boulingue, ի.նւ. ճայրառագաստ, առագաստիկ ի ճայրս կայմից:

Boulinier, ա. նւ. կողմնագնաց, կողմնագնացիկ, * քովէն քալող. ce navire est un bon —, քաջ — է նաւդ:

Bouloir, ա. ար. կրակատանիչ. խառնիչ կրոյ:

Boulois, ա. ար. հրաւիրակուշտալոյց. *ակռանի մի հրաւիրակուշտան վառող աբեմի կոտր:

Boulon, ա. ար. հեղոյս. *գունդգլուխ խոշոր գամ:

Boulonais, e, ած. եւ գ. Բուլոնեացի, Բուլոնուհի.

Boulonner, ն. հեղուսել. *գնդել գունդգլուխ խոշոր գամով:

Boulonnerie, ի. ար. հեղուսագործուածքն. 2. ար. հեղուսավաճառուածքն: [գործ:

Boulonnier, ա. ար. հեղուսա-

Boulonnière, ի. հեղուսոց. *հեղուսի ծակն բանալու գայլիկոն:

Boulot, otte, ած. ռ. գիրուկ, *կոնդուկոտ. || գ. —. un gros —. Une petite —otte.

Boulotter, չ. ռ. *ապրպտրիլ, խեղճօրին՝ գէշ ալեկ ապրիլ:

Boulure, ի. պ. արմատել. *արմին արմատին վերայ բուսած շառաւիղ:

Bouphon, ա., **Buphone**, ի. բ. եղնին, եղնախեղդ. հասուած սեռի բրունավիգիոյ (brunswigie).

Bouque, ի. նւ. հ. նեղուց:

Bouquer, ն. բանի համբուրել՝ *պագնել, բռնապագել. bouquez cela. Faire — le singe, *կապկին պագնել տալ. || փ. faire — qn., *ձկուն չուգածն բնել տալ:

Bouquet, ա. փունջ. petit —, փընջիկ. — de fleurs, ծաղկափունջ, ծաղկեփունջ. un — de roses, վարդափունջ. — de violettes, մանիշակափունջ, մանիշակաձեւափունջ. un — de toutes sortes de fleurs, —բազմածաղիկ, բազմածաղկափունջ. un — varié, — բազմերփեան. un joli, un beau —. Des —s odoriférants, parfumés, suaves. — de noces, հարսանեկափունջ. — de bal, պարափունջ: sans —, անփունջ. ramasser les fleurs pour faire un —. Offrir un — à une dame. Mettre un — à sa boutonnière. || —de mariée, հարսնափունջ (նարնջի ծաղիկներով). 2. փունջ, բոյր. ախորժ հոտ գինոյ. ce vin n'a pas de —, a un — très agréable, très prononcé. 3. փունջ, ճոպչէք. *ընծայ ճննդեան կամ անուան տօնին օրն. je lui offre chaque année des livres pour —. 4. փունջ. քերդուածիկ. 5. փունջ. — de feu d'artifice, հրախաղափունջ, հրափունջ. *հրախաղին վերջի կտորն. le — a été magnifique. || փ. եւ հգ. փունջ, պսակ, կատարած. c'est le —, voilà le —, փունջն է այս, ահա փունջն. *պահին է այդ, ամենայն ինչ կատարեալ է. garder, réserver une chose pour le —. 6. փունջ, խուրձն, տրցակ. un — de cerises, de persil. Il porte au menton un — de barbe. 7. — de bois, կլ. —, փունջ ծառոց, ծառատունկ, անտառակ. il y a un — de bois auprès de sa maison. || փ. եւ բ. avoir la barbe par —s, ցախմօրուք լ. 8. Ce cheval a du —, ասս՝ ահիպարանոց է երիվարդ. 9. պտ. փունջ, վինջախտ. *ներքինի տեսակ այտից վերայ. 10. անբ. ցըրկարօս, սեւացուկ. քոս ցուկի ոչխարաց. կն. **Museau noir**. 11. վն. — de paille, յարդափունջ, յարդախուրձ (*վաճառելի կենդանեաց պոչին՝ վրին կապուած). || avoir le — sur l'oreille, *յարդափունջն ականջին վերայ ունենալ. ասի վաճառելի կենդանեաց: || փ. cette fille a le — sur l'oreille, հարսնացու՝ ամուսնացու է աղջիկդ. || cette maison a le — sur l'oreille, վաճառելի՝ *ծախու է տունդ. 12. ծբ. խեչուկ. *տեսակ խոշոր խեչի. s. **Crevette**.

Bouqueté, e, ած. փնջագեղ. 2. բուրաբեր. vin —.

Bouquetier, ա. փնջաման, փընջակալ, փնջաձօթ, ծաղկաձօթ, ծաղկաման. 2. փնջագործ, փնջավաճառ:

Bouquetière, ի. փնջավաճառուհի, փնջուհի, ծաղկավաճառուհի:

Bouquetin, ա.կ. այծքաղ, այծաքաղ, քօշավայրի. վայրի նոխազ:

Bouquin, ա. քօշ. ծեր նոխազ. || sentir le —, բուրել զիուտ նոխազի, լինել քօշահուտ՝ նոխազահուտ, *նոխազ՝ քօշ հոտիլ. cornet à —, եղջերեայ, եղջերափող, *եղջիւրէ փող. 2. ծեր նապատակ. 3. արու նապատակ՝ ճագար:

Bouquin, ա. հնագիր. հին ժառեան ամակաւագին. des —s, հնագիրք, հնագրեան ամակաւագին. acheter des —s. Que faites vous de ce —? Feuilleter de vieux —s.

Bouquin, ա. բերանադիր, բերանոց (ծխափայտի) «իմամէ». un — d'ambre. 2. դց. նոխազուտն, այծամարդ:

Bouquiner, չ. ոբ. գուգաւորիլ (նապատակի՝ ճագարի). 2. հնագիրս որոնել, հնագրախուզել. *հինուժին գրքեր քրքրել՝ վնասել. il passe son temps à —.

Bouquinerie, ի. հնագրավաճառ, հնագրավաճառանոց. 2. հնագիրք, հնագրեան, հնամատեանք:

Bouquineur, ա. հնագրախոյզ, հնագրասէր:

Bouquiniste, ա. հնագրավաճառ. *հինուժին գրքեր ծախող:

Bouracan, ա. խացփցի. խոշոր այծեայ «գապա շալ՝ սօխ»:

Bourbe, ի. տիղմ, գայռ, կաթակում, մօր, յիշ «ջամուր, պանդագ»:

Bourbellier, ա. ո. ինեերբուծ. երբուծ կնճի՝ վարազի:

Bourbeux, euse, ած. տղմուտ, մօրուտ, բազմամօր. rivière —euse. Eau —euse, մօրաջուր. 2. տղմասէր, մօրասէր, տղմաբնակ. tortue —euse.

Bourbier, ա. տղմուտ, մօր, մօրատ. տղմուտ վայր. tomber dans un —. Se tirer d'un —. 2. փ. տիղմ, մօր, կրճիմն. je suis dans le —. Il s'est mis dans un —.

Bourbillon, ա. շարաւ. Ճանճր Ճարախ. 2. տղմակոյտ:

Bourbonien, ienne, ած. բուրբոնեան. nez —, բուրբոնաքիթ:

Bourbonnaise, ի. բ. հատիկ. *տեսակ համառպրանի. 2. հ. ճամճռատպար. 3. ճամճռերգ:

Bourcette. s. **Mâche**.

Bourdaine, ի. փոկուռի, վառօդենի. *Ծուի որոյ աճխտին գործի վառօդ. հն. **Aune noir**.

Bourdalou, ա. խոյրերիզ. ժապաւէն գլխարկի. 2. վիզաւառ (երկայնաձեւ):

Bourde, ի. բ. սուտ. c'est une —, — է. conter, débiter des —s à qn., — առել ումեք, * սուտեր շինել. donneur, conteur de —s, առաքոս. 2. նւ. խելակայմ. 3. նւ. խելառագառա. 4. ար. օշնաճաղ(*օճառ շինելու):

Bourder, չ. սգբ. առել, սուտ խօսել:

Bourdeur, ա. սգբ. առաքոս:

Bourdigue, s. **Bordigue**.

Bourdillon, ա. կաղնափայտ, առկառատաղտառակ. կն. **Merrain**.

Bourdon, ա. ուխտագնաց. գնաց՝ գառազան ուխտատրաց. aller en pèlerinage à Rome le — à la main, գնալ ի Հռոմ ի ձեռին գնալ յուխտ ի Հռոմ. marcher avec un —. 2. տպ. բառատ, առղատ. *գրաշարին ձեռագրէն դուրս Ճոպած բառ կամ տող. on a fait un — dans cette page. Ce compositeur fait des —s. 3. եժ. Ճառ, Ճառափող. առատաձայն փող երգեհոնի. || Ճառ, Ճառափ. չորրորդ աղի ջուխակի. 4. Ճառ, Ճառագանգակ. մեծ՝ աւագ զանգակ. le — de Notre-Dame de Paris. || փ. le — des applaudissements, կայծ դրուատաց. 5. մբ. բրէտ. || faux —, իշամեղու. || փ. cette divine abeille (Émilie) va porter son miel aux —s de Versailles. (Volt.)

Bourdonnant, e, ած. բզզող, բզզուն. les essaims —s.

Bourdonné, e, ած. կգ. croix —e, բոլորաձեւ խաչ:

Bourdonnement, ա. բզզուն. բզզանք, բզզիւն, ոզզուն, ոզզիւն, le — des abeilles, — մեղուաց. le — des oiseaux-mouches. Un — continuel, désagréable, importun, fatiguant. 2. չշունչ, չշնչիւն, հծծանք, * փսփսոց. j'entendais autour de moi un —, un grand —. 3. բժ. դրնչիւն. * ականջին խօսիլն. — d'oreilles, — ականջաց. cette maladie lui a laissé un — d'oreilles, un — dans l'oreille.

Bourdonner, չ. բզզել, բզզալ, ոզզալ. une mouche bourdonne à ses oreilles. 2. չշնչել, հծծել, *փսփսալ. on entendit — l'assemblée.

Bourdonner, ն. բ. մրմնջել ընդառաջմունս, * քթին տակէն երգել, ոզզալ, մրմռալ. il bourdonne toujours quelque vieil air. — une chanson. 2. փ. բզզել, մրմնջել. l'insecte bourdonne les louanges de Dieu. 3. բզզել, ոզզալ, մրմռալ, յեղյեղել. il faut que je bourdonne mes peines comme la mouche. Que venez-vous — sans cesse?

Bourdonnet, ա. վ. ժամ, պատրոյգ, վիրապատրոյգ.

Bourdonneur, ած. բզ. եւ ա. բզզիչ, բզզող, ոզզող. les colibris et les oiseaux mouches sont des —s.

Bourg, ա. աւան, գիւղաքաղաք «գաւառպա». habiter un —.

Bourgade, ի. աւանիկ, աւանագիւղ, գիւղաւան :

Bourgène, s. **Bourdaine.**

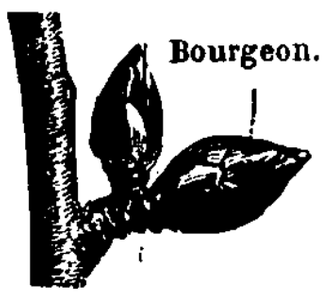
Bourgeois, oise, գ. քաղաքենի, քաղքենի, քաղքենուհի. միջակ ստիճանի մարդ. un — considéré. — de Paris. Une riche —oise. Un bon —. Les —s et les ouvriers, —ք եւ գործաւորք. 2. —ք, միջորեար «էանաֆ». le — a pris les armes. 3. տէր, խանի տէր՝ տիկին, տիրուհի, *վարպետ, վարպետուհի. ma —oise. Travailler chez son —. 4. —, սոսկական ոք (հակադրութեամբ ազնուականի եւ գիտունի). un simple —. || En —, քաղքենաւարազ, սոսկաւարազ, *քաղքենոյ՝ սոսկականի հագուստով. 5. հգ. —, գռեհիկ, ռամիկ. il est sans goût, c'est un —. Cela sent son —. Ce n'est qu'une —oise.

Bourgeois, oise, ած. քաղքենային, քաղքենիկ, classe, famille —oise. 2. —, քաղաքային, սոսկական. comédie —oise, — կառավերգութիւն (խաղացեալ ի սոսկականաց եւ ոչ ի գուսանաց). habit —, — հանդերձ, քաղքենաձոր (հակադրութեամբ գիտունապահանի կամ պաշտօնականի). 3. քաղքենային, պարզ. maison —oise, քաղքենաւուն. cuisine —oise, քաղքենախոհ. պարզ՝ առանին կերակուր. vin —, քաղքենագինի. գինի գուս՝ անխարդախ. 4. հգ. քաղքենային, գռեհիկ, հասարակ, վայելչազուրկ. avoir l'air —, manières —oises. || ա. —. ce que vous dites là est du dernier —.

Bourgeoisement, մ. քաղքենաբար, գռեհկօրէն. il a toujours vécu —. Se mettre —, *— հագուիլ :

Bourgeoisie, ի. քաղաքենութիւն. 2. քաղքենիք, միջորեար, միջակորեար *միջին կարգի մարդիկ, միջնակարգ դաս. hanter la —. S'allier à la —. Plusieurs jeunes filles de la —.

Bourgeon, ա.բ. բողբոջ, պտուկ, *պպղուկ. un — naissant, դեռաբողբոջ. le — commence à sortir, արձակի —ն. orné de —s, բողբոջազարդ. rempli de —s, բողբոջալիր, բողբոջախիտ. 2. ակն, ակնուտ. (որոյ) «ասմա չախը». 3. փ. բողջ, չիտ. *կարմիր խաղաւարտ մորթի վերայ «սիվիլճիք». avoir le visage tout couvert de —s, բողջալից՝ շոտալից ունել զերեսս :

Bourgeon.

Bourgeonné, e, ած. բողջալից, շոտալից. visage, front —. Homme au nez —, այր բողջաքիթ՝ շոտաքիթ :

Bourgeonnement, ա. բ. բողբոջումն, պտկումն, ցցումն՝ ցցուածքն. ճիւղաբձակութիւն ծառոց :

Bourgeonner, չ. բողբոջել, պըտկել, ցցուիլ, կոճակ առնուլ. dans mon jardin les arbres commencent à —. La vigne bourgeonne, ակնաւորի որթն. 2. փ. եւ բ. բողջիլ, շտիլ, *շիտ եղեր, դուրս տալ. son visage, son nez bourgeonne, le front lui bourgeonne, եռան շիտք յերեսս, ի քիթն, ի ճակատ նորա, *երեսն, քիթն, ճակտին վերայ շիտք կ'ելլեն :

Bourgeron, ա. գործավզեստ. կտաւեայ զգեստ գործաւորաց :

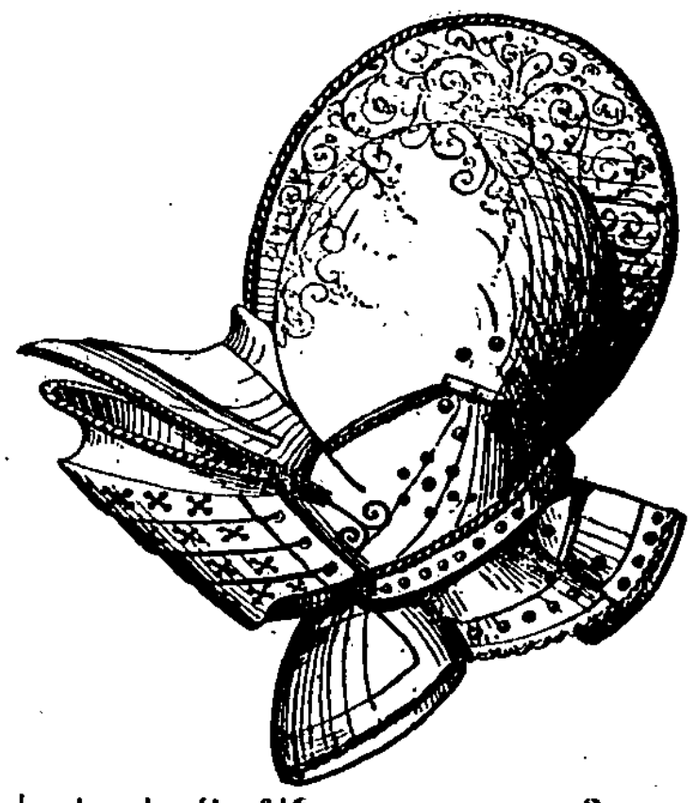
Bourgin, s. **Bergin.**

Bourgmestre (պուրկմէսթր) ա. շահապետ, քաղաքապետ (ի Գերմանիա, ի Պելճիա եւ ի Հելվետիա). le — d'un village, գիւղապետ, գեղջապետ, գիւղի :

Bourgogne (գոյն) ա. բուրգոնեակ, բուրգոնագինի. գինի Պուրկոյնեի. une bouteille de — vieux. 2. նշ. պաղլորակ, շառաշիղ (սառուցի):

Bourguignon, ի. բուրգոնեասակառ. սակառ բուրգոնագինոյ. 2. նշ. պաղլորակ, շառաշիղ :

Bourguignotte, ի. բուրգինեակ.

տեսակ մի հին սաղաւարտ. 2. —, տակառ. Պուրկոյն գինոյ :

Bourle, ի. հ. խաբ, խաբէութիւն. faire une — à qn., խաբ գործել ումեք, խաբել զոք :

Bourlet, s. **Bourrelet.** [յոգնիլ:

Bourlinguer, չ.նա. մրրկահոծիլ,

Bournonite, ի.հբ. բուռնոնաքար:

Bournous (նուս) s. **Burnous.**

Bourrache, ի. բ. գալտիկուր, գաղտիկ, Ծարթիկ. tisane de —.

Bourrade, ի. ո. խածատանք (շան ի նապաստակն). le chien a donné plusieurs —s au lièvre. 2. փ. բնաբախ, բնահարուած, *հրացանակոծի հարուած. donner des —s à qn., բնաբախել, բնահարել, բնաբախ՝ բնահար առնել, հարկանել զոք հրացանաբնաւ, *հրացանի կոծով զարնել. on le fit sortir à coups de —s. 3. փ. հ. բանաբախ, բնահար. հարուած՝ յարձակումն բանից. donner des —s à qn., բանահարել, բանաբախել, բանաբախ՝ բանահար առնել:

Bourras (աս) ա. խծծակոտ. *խծուծ շինուած կտաւ :

Bourrasque, ի. ամբուռք, հողմայոյզք. ce n'est qu'une —. Le canot fut assailli d'une —. Il s'éleva tout d'un coup une —. 2. փ. եւ բ. ամբուռք, յեղափոյթ. յանկարծական եւ կարճատեւ բարկութիւն. les —s populaires. Il est sujet à des —s. Il a de fréquentes —s. 3. փ. ամբուռք. յանկարծական ամաւթութիւն. — de fièvre. Il m'a fallu essuyer une —. 4. փ. ամբուռք, քմայք :

Bourre, ի. խուզած. խոշոր մազ՝ սեռ. անասնոց ոմանց, որպէս եղին, կովու, ձիոյ. la — sert à garnir des selles, des bâts. Un tabouret garni de —. 2. փուճ. *խոշրուռք բուրդի. — de laine, — laniee, ապրանիուճ. || — de soie, — մետաքսի, մետաքսափուճ. *բոժոժին խոշորագոյն մասն. 3. փ. եւ բ. փուճ. աւելորդ՝ անօգուտ բանք՝ խօսք. il y a bien de la — en cet ouvrage. 4. զ. փուճ. *ինչ որ կդրուի հրացինաց ցից (charges) վերայ. la — d'un fusil, d'un canon. Enfoncer la — avec la baguette. 5. բ. փուճ. աղուամազ բոլբոջից. 6. նիպ. փուճ. *անպիտան երկաթ :

Bourré, e, անց. խծկեալ, ցեալ, *լեփ լեցուն. un matelas bien —. — de sucre. || — de coups, գանակից, չարագան. 2. սառեալ, կշտամբեալ. si nous les attrapons, ils seront bien —s.

Bourreau, ա. դահիճ «ճէլլատ». հն. **Exécuteur des hautes œuvres.** Mourir par les mains du —, մեռանիլ ի ձեռաց դահճի. mettre qn. entre les mains du —, դնել զոք ի ձեռս դահճի. livré au —, aux —x, մատնեալ ի —, ի —ս. || valet de —, սպասեակ՝ օգնական դահճի. || փ. insolent comme un valet de —, լիրք իբրեւ զ—, անհնարին լիրք. || փ. le remords sera son —. Il est lui-même son impitoyable —. || բ. être, devenir le — de qn., դահիճ լ. ուրուք, չարչարել, տանջել զոք. || être le — de soi-même, — անձին լ., չխնայել բնաւ անձին, *իբր —ն լ., ամենևին ինքնիմքին չխնայել, չարաչար աշխատիլ. 2. դահիճ. անողորմ՝ անագորոյն ոք. voyez comme il maltraite son cheval, c'est un vrai —. 3. փ. դահիճ, ընչավատն. un — d'argent, դրամադահիճ, *սուակ մխսող :

Bourrée, ի. ժժան. *սրցակ մանր ճիւղերու. brûler une —. || առ. եւ փ. fagot cherche —, *սրցակն ժըժան կփնտռէ. նմանն զնմանն խնդրէ. 2. ժժանեղգ, ժժանապար. երգ ինչ եւ պար. chanter la — d'Auvergne. Danser la —.

Bourrelé, e, անց. կսփեալ, տանջեալ. l'âme du criminel —e de remords.

Bourrèlement, ա. ցաւ, կսկիծ. avoir un — dans l'estomac. 2. փ. կսփանք, տանջանք, խայթ. le — de la conscience.

Bourreler (il bourrèle, je bourrèlerai) ն. կսփել, տանջել. la conscience bourrèle les méchants.

Bourrelet, Bourlet, ա. փըրծաբարձ. *մէջտեղն ծակ փրծալից կլոր բարձ. — d'une chaise percée. || — d'enfant, փրծագդակ. *փրծալից գդակ տղոց՝ իյնալու ժամանակ չվնասուելու համար. 2. փրծակոտ. *խողովակածեւ կտաւ փրծալից, դրբանց եւ պատուհանաց ծակերն ու ճեղքերն գոցելու. mettre des —s à

une fenêtre. Appliquer un — au bas d'une porte. 3. բ. փրծուկ. * ճառոց եւ տնկոց վերայ եղած ուռեցք. 4. նե. փրծուկ, կայմապնդակ. * կայմ ամրացուցնելու համար պլլուած չուան. 5. անբ. սմբակայտոյց. այտոյց սմբակի ծիոց:

Bourrelerie, ի. սարագործուի, սարավաճառուվիճն «սարքաճլըգ»:

Bourrelle, ի. ֆ. դահիճուիի. կին դահիճ: [բավճառ. «սարքաճ»:

Bourrellier, ա. սարագործ, սա-

Bourrer, ն. ո. խածատել, խածախզել. *խածնելով խզել չան նապատակի մազն. le chien a bourré le lièvre. 2. փրծել, արկանել փուրծ (bourre) ի հրացենս. son fusil partit au moment où il le bourrait. 3. փ. եւ բ. խծկել, խճողել (կերակրովք), Ֆխել. — un enfant de pâtisserie. 4. փ. խծկել, խճողել, լնուլ զմիտս, * միտքն խռկել. — un enfant de grec et de latin. — qn. de mathématiques. 5. կռփել, հարկանել, ծեծել, *զարնել. les soldats bourraient la foule à coups de crosse. On le bourra de coups de poing. 6. սասռել, կշտամբել, յանդիմանել, *չեխել. — qn.

Se bourrer, դ. կռփել՝ կռփահարել զմիմեանս. ils se bourraient vigoureusement. 2. խծկել՝ խճողել զորովայն, *փորն Ֆխել. il se bourre de gâteaux.

Bourriche, ի. կողով «սեպհ, քիւֆէ». — de gibier, որսակողով. — de poisson, ձկնակողով. — d'huitres, ոստրէկողով. j'ai reçu une — de volaille, *հաւակողով մի ստացայ:

Bourricotier, S. **Bourriquier.**

Bourrier, ա.եգ. յարդացորեան. յարդ ցորենախառն:

Bourrique, ի. կ. մատակէշ. էշ մատակ. monter sur une —. || ֆե. **Ânesse.** 2. իշակ, իշուկ. յոռի էշ. une pauvre —. 3. փ. եւ բ. էշ, իշուկ, յաւանակ, տխմար. il ne comprend rien, c'est une vraie —.

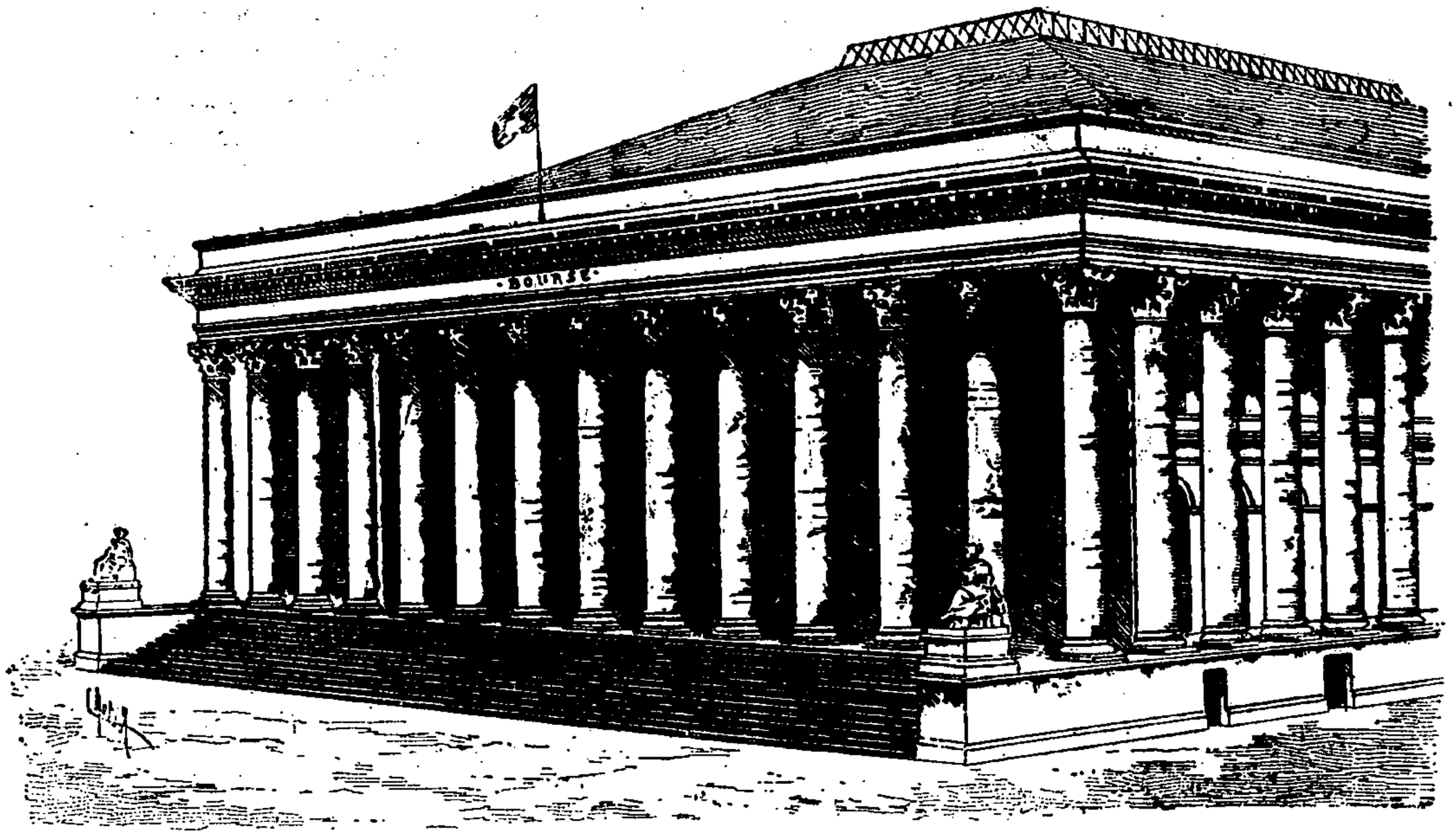
Bourriquet, ա. իշուկ, իշակ, իշամարուկ, յաւանակ «արիա». 2. իշակ. գործի բեռնահան:

Bourriquier, ա. իշավար, իշապան, *մուքեռիկ «էշէքճի»:

Bourrir (պուռիր) չ. ո. փուռալ. ձայն հանել Ֆեւօք կաքաւի ի Ֆուչել on les entend —.

Bourroir, ա. ար. փրծաՖակ. *փրծելու Ֆակ. S. **Bourrer.**

Bourru, e, ած. մռուռ, նեղասաստ, նեղասիրտ, բարքախռպոտ, դժնաբարք, անհամբոյր, դժվխտ, դժկամ. cet homme est bien —. Une tante —e. || գ. —. votre père est un —. Un — bienfaisant, — բարե-

Bourse de Paris.

րար. 2. moine —, ճիւաղ, * խրպղիկ «ճին, փէրի». եւ փ. un moine —, այր նեղասաստ՝ նեղասիրտ. cet homme-là est un moine —, un vrai moine —. 3. vin —, դժնեակ. խաղմուզ ճերմակ գինոյ:

Boursal, ա.ձո. կոնատական. ուռկան կոնաձեւ:

Bourse, ի. քսակ, դրամարքսակ «քէսէ». — de peau, de velours, de soie. Petite —, քսակիկ. — à ressort, զսպանակաւոր —. une — pleine, bien garnie, vide, լի, դատարկ —. vider, remplir, garnir sa —, դատարկացուցանել՝ *պարպել, լնուլ զ— իր. mettre de l'argent dans sa —, դնել արծաթ ի —ին, * քսակին մէջ ստակ դնել. tirer de l'argent de sa —, հանել արծաթ ի —էն, * քսակէն ստակ հանել. ouvrir, fermer sa —, բանալ, փակել՝ * գոցել զ— իր. escamoter, voler une —, շոպել, գողանալ զ—. on lui a volé, escamoté sa —, * —ն գողցան. une — pleine d'or, d'argent, ոսկեվից, արծաթավից —. sa — est pleine, garnie d'or, ոսկեվից է քսակն. || ր. sa — est bien plate, չիք նորա արծաթ բազում ի —ի, * քսակն շատ տափակ է, —ին մէջ շատ ստակ չունի. || demander la — ou la vie, խնդրել զկեանս կամ զ— , * կեանքն կամ —ն ուզել. մահ սպառնալ եմէ քսակն չտուի. || coupeur de —s, քրսակահատ. 2. —, պարկ փոքրիկ. — de quêteuse. S. **Sacoche.** 3. փ. քսակ, դրամ, արծաթ, * ստակ. disposez de ma —. Il y pourvut de sa —. Il a ouvert sa — à son ami. La — de César fit plus que sa harangue. Avoir recours à la — de qn., *մէկուն քսակին դիմել. || toutes les —s lui sont fermées, *այլ իրեն ստակ տուող չկայ. || avoir la —, tenir la —, les cordons de la —, տնել զքսակն, զգործածութիւն արծաթոյ, * քսակն ձեռքն ունենալ. || ր. sans — délier, առանց բանալոյ զ—ն, առանց ինչ ճախելոյ, * առանց քսակն բանալու՝ ստակ մի ճախք աներու. faire une affaire sans — délier. || Ne pas laisser voir le fond de sa —, չցուցանել զպայման գործոց իւրոց, * քսակին տակն՝ գործոց վիճակն չցուցանել. || vivre sur la — d'autrui, * ուրիշի քսակէն ապրիլ. || ր. faire bon marché de sa —, պարծիլ գնեալ գիմն սակաւագին քան զոր իրօք գնեալ ի-ցէ, *պարծենալ որ բան մի արժէքէն պակաս գնով գնած է. || loger le diable dans sa —, չունել ամենևին արծաթ, * ստակ՝ կատ մի չունենալ քսակն. || faire — commune, n'avoir, ne faire qu'une —, ունել քսակ հա-

սարակաց , ի միասին առնել զամենայն զծախս . 5. քսակ , հոգ . Ոչ շակ աղքատ աշակերտի . obtenir une — dans un collège, — առնուլ ի վարժարանի . fonder une — dans un séminaire, — մի սահմանել ի կրթութեան . une — entière, ամբողջ —. demi-bourse, կիսահոգ , կիսաքսակ. 6. քսակ . հինգ հարիւր դահեկան Տաճկաց «քէսէ». 7. Սակարան «Պօրսա». aller à la Bourse. Affaires, opérations, nouvelles, bruits de —. Le cours de la —, գին՝ ընթացք —ի . qu'a fait la —? զի՞նչ արար —ն , *—ն ի՞նչ ըրաւ . la — a monté, a baissé. Fréquenter la —. L'heure de la —. A l'ouverture, à la clôture de la —. Pendant la —. Jouer, perdre, gagner à la —. || De —, սակարանական. || —, շահադէտ . il a pris l'esprit de la —. 8. քսակ (մարմնական յեղեղեցիս Լատինաց). 9. բ. պարկուճ.*ընդեղինաց դէսի կեղեւ պարկի պէս. ||bourse-à-pasteur, bourse-à-berger, հովուի մախաղ . S. **Capselle, Thlapsi.** 10. յ. մգ. փոշտ , պարկ երկուոքանց . հն. **Scrotum.**

Առ. Ami jusqu'à la —, բարեկամ մինչեւ ի քսակն . *որոյ բարեկամութիւնն չերթար մինչեւ ի գոհողութիւն առակի :

Boursette, ի. քսակիկ . 2. բ. S. **Capselle.**

Boursicaut, Boursico (քս) ա. քսակիկ . 2. բ. —, դրամիկ , պսպրէիկ . cet ouvrier se fait un —.

Boursicoter, չ. քսակել . խնայութեամբ պատրաստել անձին փոքրիկ գումար արծաթոյ . 2. մանրավաճառել . *Սակարանին մէջ մանր գործեր անել :

Boursicotier, ա. ը. մանրավաճառիչ . * Սակարանի մէջ պզտիկ գործողութիւններ անող :

Boursier, ière, գ. քսակաւոր , հոգաւոր , ձրիաւարժ . * հոգ ունեցող աշակերտ . un —. Une —ère. || աճ. —. les élèves —s, — աշակերտք :

Boursier, ière, գ. քսակագործ , քսակավաճառ «քէսէճի» . 2. քսակալել . 3. սակարանիչ , սակարանող . *սակարան յաճախող :

Boursiller, չ. ը. հանգանակել , * իւր մասն դնել , մասնադրել . on les fit tous —. Il fallut que chacun boursillât. Ils ont boursillé pour faire la somme dont ils avaient besoin. 2. դատարկացուցանել զքսակն . * քսակն պարպել . il faut soutenir son droit avec beaucoup d'argent, j'ai boursillé moi-même. (Volt.)

Boursillon, ա. ը. քսակուկ :

Bourson, ա, ի. S. **Gousset.**

Boursouflage, ա. փքանք , փքացումն՝ այտումն բանից , մեծաբանութիւն . discours plein de —, փքուռոյց՝ փքոցուռոյց ճառ. . son discours n'était que —.

Boursouflé, e, անց. այտուցեալ , ուռուցեալ , այտոյց , ուռոյց , * ուռած . visage —. 2. փ. փքացեալ , փքոցուռոյց, փքուն , ուռուցիկ. style, discours —. || ա. —ն . je ne puis plus souffrir le —. (Volt.)

Boursouflement, ա. այտումն , ուռուցումն :

Boursoufler, ն. այտուցանել , ուռուցանել, *ուռեցունել. une fluxion lui a boursoufié les yeux, le visage.

Se boursoufler, դ. ուռնուլ , այտնուլ . * ուռիլ . le sulfate de soude se boursoufle par la chaleur.

Boursouflure, ի. այտումն , ուռուցումն , այտոյց , ուռոյց . les —s du sol. Il a de la — dans le visage. 2. փ. փքանք , փքացումն, այտումն. la — du style. Son style n'est pas exempt de —. Ses expressions sont d'une — continuelle.

Bousard, ա. ո. ապտրակ . Ոչխ ապտուր եղջերուի :

Bousculade, ի. հարամիտանք , հարամիտումն , * հրմշտուկ :

Bousculé, e, անց. վեր ի վայր շրջեալ , * տակնուվերայ . tous mes livres ont été —s. 2. հարամիտեալ , * հրած, հրմշտուկած . — par la foule. Nous fûmes horriblement —s dans la foule.

Bousculer, ն. վեր ի վայր առնել՝ շրջել , * տակնուվերայ անել . quand il entre dans cette chambre, il bouscule tout. — les meubles. 2. հարամտել , * հրել , հրմշտրիել . la foule nous bouscule horriblement.

Se bousculer, դ. հարամտել զմիմեանս , խռնիլ ընդ միմեանս , այլ զարամբ ելանել , *մէկզմէկ հրել՝ հրմշտրիել, իրար անցնիլ. ils se pressent, ils se bousculent.

Bouse, ի. կու , Որիք , քակոր « Թէզէք » . — séchée, աճար . — de buffle, կոռոփ . faire la —, կոռոփել , Որքել գոմշոյ :

Bouser, ն. եզ. Որքել . * Որիք դնել . = չ. Որքել , * Որիք անել . ces vaches bousent partout.

Bousier, ա. մբ. կոյաքնդիան , Որքաքնդիան «սօգ պէօճէյի» :

Bousillage, ա.մոլ . տալախ խոզանախառն . mur de —, մոլորմ . հն. **Torchis.** 2. յոռեգործ. յոռի գործ , *զվռտանք, Ռալաճոսումն, Ռալաճոս. c'est du —. Il se presse trop, et ne fait que du —. 3. կարաստանք . հարեւանցի կար . c'est du —.

Bousiller, չ. մոլել . շինել որմ՝ ճեպել խոզանախառն տալախով . dans ce pays on ne fait que —. 2. = ն.փ. յոռեգործել . յոռի՝ հարեւանցի գործել . *զվռտել , Ռալաճոսել . il bousille tout ce qu'il fait. 2. կարաստել . հարեւանցի կարել . vous bousillez cette chemise.

Bousilleur, euse, գ. մոլիչ . * խոզանախառն տալախով գործող . 2. փ. եւ ը. յոռեգործող , *զվռտող , Ռալաճոսող. ce n'est qu'un —. 3. կարաստող . vous êtes une vraie —euse.

Bousin, ա. պոչակ . կակուղ եւ բեսք կոփածոյ քարանց . 2. —. յոռի հողաճուխ . 3. փ. եւ ո. ապաղակ , ապիտակ . ce bal était un vrai —. Quel — vous faites! 4. բոզանոց :

Bousingot, ա. գլխարկ (նաւավա-

քի). il avait son — sur la tête. 2. ռամկավար , ռամկավարական :

Bousquer, ն. ներ. բռնադատել . *ծոյլ նաւաստին բռնի աշխատցունել:

Bousserade, ի. բ. մաՃկի , մանկենի . հն. **Arbousier.** պտուղն կոչի

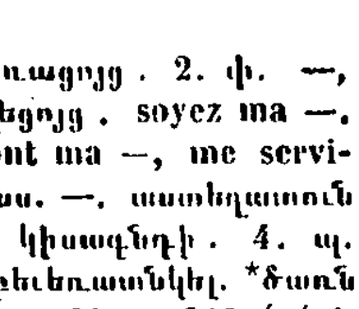
Bousserolle, Busserolle, մաՃուկ . հն. **Arbouse.**

Boussingaultie, ի. բ. բուսին-

գոլտիա. ազգ շամնակատերից (baselacées).

Boussole, ի. կողմնացոյց , ինքնացոյց «փուսուլա». consulter la —. Se conduire par la —. Se servir de —. — de déclinaison, d'inclinaison, de sinus, — հառոտման, հակման , ծոցոյ . — marine, — ծովային , ծովակողմնացոյց , ծովաբևեռացոյց . 2. փ. —, առաջնորդ , ուղեցոյց . soyez ma —. Vos conseils seront ma —, me serviront de —. 3. աս. —. առնելատուն ինչ հարաւային կիսագնդի . 4. պ. planter à la —, բեւեռառնկել. *ճառն ուրիշ տեղ տնկել տնկարանին (pépinière) մէջ ունեցած դիրքովն :

Boustifaille, ի. ռ. *կերուխում :

Boustrophédon, ա. եղնադարձ, աջցառադարձ . հին գրութիւն Յունաց ի ձախմէ յաջ եւ յաջմէ ի ձախ écrire en —, եղնադարձ գրել :

Boustrophédone, աճ. եղնադարձ, եղնադարձագիր. une écriture, une inscription —.

Boustrophédonisme, ա. եղնադարձութիւն, առառաշրջութիւն . առառաշրջելով կազմել ***Noël*** բառն ***Léon.***

Bousure, ի. ար. դրամաջինչ . *դրամ ճերմակցունելու բաղադրութի :

Bout, ա. ծայր , ծագ , * ճոթ . le — des rames, de la queue, du champ. Les deux —s d'une corde. Bâton à deux —s, S. **Bâton.** Au — de cette rue, ի ծայր փողոցիս . || aux deux —s de la terre, ընդ ամենայն ծագս երկրի , ընդ ամենայն երկիր , *երկրիս մի ծայրէն միւսն . au — de l'univers, ընդ ծագս տիեզերաց . S. **Monde.**

Bout à bout, մ. ծայր ի ծայր, *ծայր ծայրի . tuyaux assemblés — à —. Mettre — à —, դնել ծայր ի ծայր . * ծայր ծայրի դնել , միացունել ,

mettez — à — ces morceaux de ruban. Si nous mettions — à — toutes les heures que nous perdons, nous ferions un long espace de temps, *նմէ վրայէ վրայ դնէինք այն ամէն ժամերն զոր կորուսանեմք, երկայն ժամանակի միջոց մի կկազմէր.

D'un bout à l'autre, De bout en bout, մ. ծագէ ի ծագ, ծայր ի ծայր, * ծայրէ ծայր. j'ai visité le parc d'un — à l'autre. Le ciel est noir de — en —. || ի սկզբանէ մինչեւ վախճան. j'ai entendu son discours d'un — à l'autre. Il m'a répété d'un — à l'autre tout ce qu'il avait dit.

Bout-ci, bout-là առ եւ անդ, *ասդին անդին. ին. S. **Par-ci, par-là**.

A bout portant, մ. մօտ առ կուրծս, դէմ յանդիման, *շատ մօտէն. tirer à — portant, — արձակել զիրազէնս, * շատ մօտէն հրացան՝ ատրճանակ պարպել. il lui tira un coup de pistolet à — portant.

2. Ծայր, ծագ (մասանց մարմնոյ). le — du pied, de l'oreille, de la langue. Clef à —, ծայրաւոր բանալի. *որուն ծայրն ծակ չէ. ||avoir un mot sur le — de la langue, ի ծայր լեզուին ունել զբառ մը, *բառ մի լեզուին ծայրն է. || manger du — des dents, * ակռայի ծայրով՝ բանի ուտել. rire du — des dents, du — de ses lèvres, ծիծաղիլ ծայրիւք շրթանց՝ ակամայ, ընդ բիմս ժպտիլ, *բնին տակէն խնդալ, քմծիծաղ է. ||dire qc. du — des lèvres, ծայրիւ շրթանց՝ ակամայ ասել մի բան. || toucher du — du doigt, *մատին ծայրովն դպչիլ. || fig. montrer le — de l'oreille, un — de l'oreille, յակամայս յայտնել՝ ի վեր հանել զխորհուրդս՝ զիւրս իւր, *առանց ուզելու միտքն իմացուցանել. || S. **Doigt**. Le — du sein, de la mamelle, կր. le —, պտուկ, * ծծին ծայրն, les —s de sein, de mamelle, les —s, պտկունք առեանց, պտկունք. l'enfant n'a pas encore pris le — de la mamelle, *նորածինն տակաւին ծիծն չառաւ. elle n'a pas de —, անպտուկ է. elle ne peut nourrir faute de —, անպտուկ գոլով առեանցն չկարէ դիւցազնել զմանուկն. || ար. — de sein, պտուկ, արուեստապտուկ. || — d'aile, թեւածայր. * հաւեղինաց թեւին ուտելի ծայրն. une terrine de —s d'ailes. Des —s d'aile, փետրգրիչք.

3. կողմն. le bon —, լաւ՝ լաւագոյն կողմն. prendre une chose par le bon —, * բան մի լաւ կողմէն առնուլ. || par quelque — que vous preniez cette affaire, *ո'ր կողմէն եւ այս գործն առնուս. || prendre qn. par tous les —s, * ամէն կողմէն մէկն առնուլ. մէկն համոզելու համար ամէն հնարք բանեցուցանել. || on ne sait par quel — le prendre, չգիտես զի՝ա'րդ վարիլ ընդ նմա, դժուարաբարոյ յոյժ է, * չես գիտեր ո'ր կողմէն գինքն բռնել. չգիտես ի'նչպէս հետ վարուիս. || le haut —, գլուխ բազմականի, յառաջագահք, գահագլուխք, նախաձոռք, բարձրերեցք. *վեր՝ ամենէն պատուաւոր տեղն. être du haut —. ▲ table, au plus haut — il veut qu'il soit assis. (Mol.) Tenir le haut —, գահագլուխ՝ նախաձոռ լ. il tient le haut — dans la société, dans sa ville. || Le bas —, վերջագահք, ծայրաձոռ, *վարի՝ վերջին տեղն. se mettre au bas —. ils furent admis à sa table au bas —. (Volt.)

4. կոտորակ, կոտոր, կտոր, կտրիճ, մասն. un — de corde, de ruban. Assister à un — de messe, * պատարագին մի մասին ներկայ գտնուիլ. assister à un — de sermon, *քարոզին մի կտորն լսել. || un — de discours, կարճ՝ կարճառօտ ճառ. écrire un — de lettre, գրել գիր՝ նամակ կարճառօտ՝ երկտող. il n'avait dans cette pièce qu'un — de rôle, *կարճ դեր մի միայն ունէր այս վաստերախաղին մէջ. il n'a fait qu'un — de plaidoyer. || Un — d'homme, այր կարճահասակ՝ մշահասակ, *կարճուկ, մարդուս կտոր. || — de chandelle, մնացորդ հրագի, հրագի կտոր. allumer un — de chandelle. || ր. une économie de —s de chandelle, սակաւաշահ՝ չնչին խնայութիւն. S. **Chandelle**.

5. Ծայր, վախճան, կատարած, վերջ. le — de l'année, du chemin. Au — de huit jours, յետ ութ աւուրց, * ութ օրէն. au — d'un an, վկնի միոյ ամի, * տարիէ մի. au — de l'an, du mois, ի վախճան՝ ի կատարած՝ ի վերջ տարւոյ, ամսոյ, * տարւոյն, ամսոյն վերջն. || être au — de sa carrière, ի վախճան կենացն՝ ի կէտ կենցաղոյս հասեալ լինել՝ հասանել, *կենաց վերջն հասած է. || fig. à tout — de champ, յամենայն վայրկենի, յամենայն ժամ, անդուլ անդադար. il vous le répète à tout — de champ. || — de l'an, service de — de l'an, պաշտօն տարեվերջի, տարելից (մեռելի). || fig. à peine pouvoir joindre les deux —s, հազիւ կարել հայհայեցել գծախս, *հազիւ երկու ծայրերն իրարու բերել. || fig. être au — de son rôle, de son rôlet, de son rouleau, յանհնարս մըտանել, ապ ի բերան լ., հատանել բանի ի բերանոյ, չգիտել զի՞նչ ասել, զի՞նչ առնել, *բսելիքն, ընելիքն չգիտնալ, անճարանալ, անճարակ մնալ. || être au — de ses écus, վատնել զամենայն ինչս՝ զարծաթ իւր. * բոլոր տակն վատնել հատցունել:

Առ. au — de l'aune faut le drap, *անվերջ՝ անվերջանալի բան չկայ, բան չկայ որուն վերջն չգայ. || n'être pas au —, տակաւին չլինել հասեալ ի ծայր՝ ի վախճան ալեւտից՝ դժնդակաց, * դեռ քաշելիք նեղութիւն ունենալ. || au — du fossé la culbute, *ի'նչ կ'ուզէ լինի, հոգս չէ. || jusqu'au —, մինչեւ ի կատարածն՝ ցվախճան, մինչ իսպառ, *մինչեւ ծայրն՝ վերջն. vous êtes généreux, soyez-le jusqu'au —. || fig. եւ ր. au — le —, տեւէ որչափ կրնայ.

A bout, մ. être à —, ապառիլ, հատանիլ, * հատնիլ. ma patience est à —, հատաւ հանգրեւութիւն իմ, * հանգրեւութիւնս հատաւ՝ ծայրն հատած է. || être à —, պարտասեալ՝ վատնատակաբեկ լ. je suis à —. Mon cheval est à —. || Être à — de voie, հետախոյզ կորնչիլ շան, հետակորոյս լ. եւ փ.՝ չգիտել զինչ առնել, *բնեւիքն չգիտնալ, շփոթիլ մնալ. || mettre à —, յալքել, նուաճել. mettre à — cette fière cité. (La Font.) || Mettre à —, ապառել, *հատցունել. il met sa patience à —. (Boss.) || Pousser à —, զայրացուցանել, գրգռել, տալ կորուսանել զիւրերութիւն, * հանգրեւութիւնն հատցունել. եւս՝ ապ ի բերան առնել, պապանձել զոք. եւս՝ անցուցանել զչափն, * չափազանցունել. || venir à — d'une chose, յանգ հանել, ի գլուխ առնել, յաջողիլ, * գլուխ հանել, յաջողցունել, յաջողիլ. en viendrons-nous à —? || Venir à — de qn., յալքել, յալքանակել. || au — du compte, մ. յետ ամենայնի, վերջապէս. au — du compte, que lui en peut-il arriver?

6. ն. առաջք, նաւառաջք. avoir le vent de —, վիշել հողմոյ յառաջոյ կողմանէ նաւի. aller — au vent, նաւել ընդդէմ հողմոյ, * հովին դէմ երթալ. || donner le — à terre à un vaisseau, * շիտակ ծովեզերքն ուղղել զնաւն:

Boutade, ի. բուրց. յանկարծական բնաւորութիւն. par —, բուրցիւ, բրբցուցի, * խելքին փչած առնն՝ փչածին պէս. n'agir que par —. || — de tendresse, բուրց՝ խանդ գորովոյ. 2. բուրց. քերդուած երգիծական. 3. բրցապար. * տեսակ մի հին պար:

Boutage, ա. ար. գնծկաշխարութիւն. *գնդասեղներն ծակած ներքի վերայ շարելն:

Boutant, S. **Arc-Boutant**.

Bout-à-port, ա. նաւակարգիչ:

Boutargue, ի. ձկնկիթ, ձկնծու *պալարգ եռմուրիաստր:

Bout-dehors (պուտթոր) **Boute-hors** (պուԹհոր) ա. արտակ, կայմանեւ. * առագաստակալին (vergue) ծայրն աւելցուած ձող. || յ. des bouts-dehors, des boute-hors. S. Զեւ **Navire**.

Boute-à-port, S. **Bout-à-port**.

Boute, ի. գինեփիկ. տիկ գինւոյ. 2. ջրատակառ. տակառ. ջրոյ ի նաւի. 3. Ծղխատուփ:

Bouté, e, անց. հ. եդեալ. 2. vin —, *Ծանծրացած գինի. 3. անբ. ուղղասրտն. cheval —.

Boute-charge, ա.զ. բեռնափող. *փողանշան հնծելազօրաց բեռներն ձիերու վերայ դնելու:

Boutée, ի. ճ. կամրջաբարձք. 2. կամարաբարձք:

Boute-en-train, ա. յովատակ մատակախազ, ձի խարատի «այղը» des —. 2. դասագլուխ, երգագրգիռ (Ժողովիկ). 3. փ. եւ ր. ուրախարար պարագլուխ, զուարճամիտ, * շէն մարդ. pour se divertir il faut un —.

Boutefeu, ա. զ. հրձիգ, հրցուցիչ. * Ընդհանրին կրակ տալու հրաձայր գաւազան «Ծոփ գունտապը». 2. հրձիգ. *կրակ ձգող «գունտագնը». ont surpris des —x. 3. փ. —, խռո-

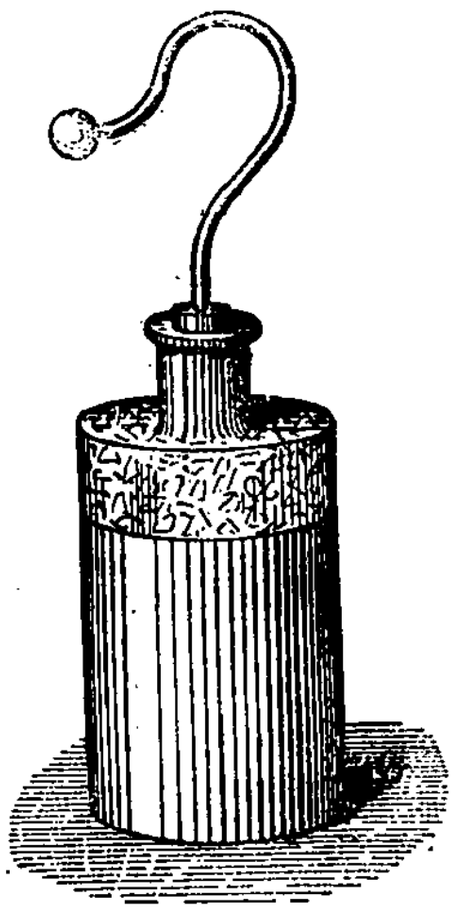
վարկու., կազազարթնոյց, խազմաթար. un vrai —. Le — de la sédition. On arrêta les —x.

Boute-hache, ի. ար. երկժանի, երեքժանի:

Boute-hors (պուԹհօր) ա. մածհանախաղ, *մածուն ծանեմ. jouer au —, — խաղալ. || փ. ils jouent au —, * իրարու դարան կգործեն, իրարու պաշտօնն առնու կ'աշխատին. 2. ներ. հն. **Bout-dehors.** յ.

Bouteillage, ա, բմպելաառաք. * առաք բմպելեաց վերայ:

Bouteille, ի. շիշ «շիշ». petite —, շշիկ. — de verre, de grès. — de vin, գինեշիշ. — à vin de Bordeaux, — Պոլտոյ գինւոյ. — à l'encre, Ներաթաշիշ. S. **Encre.** — au vinaigre, քացախաշիշ. le col, le ventre, le cul de la —. La capacité de la —. — de litre. Demi-bouteille, կէս —, կիսաշիշ. — pleine, vide, bouchée, débouchée. —

Bouteille de Leyde.

cassée, fêlée, étoilée. Boucher, déboucher une —. Rincer des —s. Mettre du vin en —s, դնել գինի ի —ս. || vider une —, քաժել գշիշ, *— մի պարպել, բոլոր խմել. || laisser la raison au fond d'une —, աղբենալ, *գինովնալ. || փ. n'avoir rien vu que par le trou d'une —, չգիտել ինչ, անգիտանալ գիրս, *բան չգիտնալ. || փ. porter les —s, յամրաքայլ ընթանալ, * կամաց քալել. il porte des —s, * ոտքերուն տակ հաւկիԹ ունի. || փ. être dans la —, խորհրդակից դաւակից ի. 2. —. բմպելին որ ի շշի. une — de vin, de bière, d'eau-de-vie. Boire une —, բմպել շիշ մի, * — մի խմել. || aimer la —, սիրել զգինի, գինեսէր ի., * գինին սիրել. || maison de —, ամառանոց փոքրիկ, *պզտիկ գեղի տուն. ասի եւս vide-bouteille. 3. պղպջակ. լգ. **Bulle.** 4. բգ. — de Leyde, Լէյդեան շիշ' անօԹ. 5. յ. նե. les —s, նաւասենիշ, պտտաքնոց:

Bouteiller, ա. տակառապետ, գինեպետ. * գինիի վերակացու:

Bouteillerie, ի. տակառապետութիւն. 2. մառան, շտեմարան գինւոյ. 3. շշագործուԹիւն. 4. շշարան, շիշնոց:

Bouter, ն. հ. եւ ը. դնել. quelle fantaisie s'est-il boutée là dans la tête. (Mol.) 2. նե. — au large, խորանարել. ի խորս խաղացուցանել զնաւն. 3. գնծկաշարել. * գնծիկներն՝ գրնդաստեղուԹեան Ջղէի վերայ շարել:

Bouter, չ. Ջանձրանալ (գինւոյ). des vins sujets à —.

Boutereau, ա. գրոց(բեւեռագործաց). 2. —, գնծկագլխոց. * գործիք գնդասեղաց գլուխներն փորելու:

Bouterolle, ի. սրապատենառակ. մետաղեայ տակ պատենից սրոյ. 2. բանալակնաք. * բանալիի ակռաներ. 3. ակգ. ճանակագործ (գործի):

Bouteroue, ի. անուարգել. * տանց առջեւ դրուած երկաԹ կամ բարկոնող, որպէսզի կառաց անիւք անոր զարնուելով պատն չվնասեն:

Boute-selle, ա. հնծաիող, Ներբաճար փող. * փողանշան հեծելագործաց ձի հնծնելոյ. sonner le —, — հարկանել, * զարնել. des —s.

Boute-tout-cuire (պուԹուքիւր) ա. հ. S. **Dissipateur.** յ. անի.

Bouteuse, ի. գնծկաշարուհի, գնդասեղնաշարուհի. * Ջղէի վերայ գնդասեղ շարող կին:

Bouteux, euse, ած. եգ. հոգել. *ասի հոգին դուրս ելած արմատին:

Bouticlar, ա. ձկնախանութ. *խանութ ձկնավաճառի:

Boutillier(Ներլիէ) S. **Bouteiller.**

Boutique, ի. կրպակ, խանութ. les —s, —ք, կրպականի, խանութեայք, * խանուԹներ. grande, belle —. Petite —, կրպակիկ, խանուԹիկ. louer une —. Fille, garçon de —, խանուԹի սպասուհի, ծառայ՝ մանչ. s'établir, se mettre en —, ouvrir —, — բանալ. avoir quelque fonds de —, — ունել՝ * ունեւոր՝ բանիլ, կրպակատէր՝ խանութպան լ. fermer la —, փակել զ—ն, * խանուԹն գոցել. խակ fermer —, փակել զ—ն. * խանուԹն գոցել, դադարեցուցանել զառեւտուրն. եւ փ.՝ Ջոլոր զարուեստն. || fonds de —, կանխավաճառք. * խանուԹին մէջ ի վաղուց գտնուած վաճառք. || faire de son corps une — d'apothicaire, դեղարան առնել զմարմին իր, անդադար դեղ առնուլ. * ներսիդին դեղագործի խանութ դարձնել. 2. —, արուեստանոց. — de menuisier, հիւսանոց, *հիւսան խանուԹ. — de tailleur, դերձակոց, դերձակարան, — դերձակի. 3. կրպակ, խանութ, վաճառք խանձի. il m'aurait donné toute la —, toute sa —. 4. փ. կրպակ, խանութ, գործավայր, տեղի. ce pamphlet sort d'une — que l'on connaît. 5. —. կազմած՝ գործիք արուեստաւորի. il a emporté toute sa —. 6. —. սպասու փերեզակի. 7. ո. աննշան՝ խեղճ տուն. c'est une —, — մի է. quelle —! 8. ծաղկանոցակ (ձկնորսի ձկերն ոչ պահելու). 9. կրպակ, խանութ. փայտեայ պահարան գործեաց մասվաճառի:

Boutiquier, ա. կրպակատէր, խանութպան, խանձի տէր, *խանութպան. || Հգ. c'est un —.

Boutis (պուԹի) ա. բրատել. *վարագի ջեռով փորուած տեղ:

Boutisse, ի. ճ. ծայրաճ. * պատի մի վերայ դէպ երկայնուԹիւնն դրուած քար՝ աղիւս:

Boutoir, ա. դահիրակ. դանակ խաղախորդի. 2. դահիրակ, սմբակահատ (պայտարի). հն. **Bute.** 3. կնճիթ (վարազի). || coup de —, կնճիթաքանք. հարուած կնճթի. եւ փ. յղակարծ յարձակումն, *ծանր խօսք:

Bouton, ա. կոճակ «տիլմէ, գօֆչա». les —s d'un habit. — d'argent, d'or, de soie, de nacre, — արծաԹեայ, ոսկի, մետաքսեայ, սառափեայ. attacher, coudre des —s, *— կապել. attacher, mettre les —s, կոճկել. une garniture de —s. || փ. ne tenir qu'à un —, չկենալ յոյժ ապահով՝ հաւաստի. || փ. եւ ը. serrer le — à qn., ի նեղ արկանել, տագնապել զոք, *մէկն սաստիկ նեղն խօսիլ. 2. —, խնձոր դրան «պապա». — de porte, դռնակոճակ. tournez le —. — de fleuret, de tiroir, d'un couvercle. || Mettre le — haut, * բան մի դժուարացնել. 3. ը. կոճակ, պտուկ, ակնուռ. se mettre en —s, կոճակ առնուլ, պտկիլ. la plante ouvre ses tendres —s. 4. բ. կոկոն, բոլոր «գօնչէ». — de rose, — վարդի, վարդաբոլոր, վարդակոկոն. — entr'ouvert, épanoui, կիսաբաց՝ Ներաբաց, փԹեալ՝ փԹուազարդ —. || — d'or, ոսկեկոկոն. հն. **Bassinet.** — d'argent, արծաԹակոկոն. յ. des —s d'or. De jolis —s d'argent. 5. փ. պտուկ, սանապտուկ, կոկոն, * ծծի ճոԹ. le — du sein. Les —s vermeils, charmants. Les —s de rose, incarnats, վարդակարմիր —ք. — naissant, դեռածին՝ դեռափԹիԹ —. 6. բժ. պտուկ, շիտ, շտիկ «սիվիլճիք». percer un —, ծակել զ—. un — lui a poussé sur le nez, ել՝ եւաց — ի քիԹն, * քիԹն՝ քիթն վերայ — մի բուսեր՝ ելեր է. — d'Alep, — Բերիոյ «Պաղտատ հարաբ». || վ. — de feu, հրակոճակ, խարան. խարիչ գործի. կն. **Cautère olivaire.**

Boutonnant, e, ած. կոճկէն, *կոճկուող. robe, redingote —e.

Boutonné, e, անց. կոճկեալ. habit —. || փ. cet homme est — jusqu'au menton, այր ծածկաւիտ եւ խորախորհուրդ է. 2. visage —, պրտկոտ՝ շտկոտ երես:

Boutonnement, ա. բ. պտկումն. le — des plantes.

Boutonner, ն. * կոճկել, պնդել կոճակօք. — son habit. 2. սխ. սրախոցել, սրախոց առնել. — son adversaire.

Boutonner, չ. —իլ, կոճկուիլ. robe qui boutonne par derrière. 2. բ կոճակ առնուլ՝ կապել, պտկել, բոլբոջել. cet arbre boutonne.

Se boutonner, դ. կոճկել զիանդերձն, *կոճակներն դնել. cet enfant ne sais pas —. 2. կոճկիլ, *կոճկուիլ.

cet habit ne peut —. Cette robe se boutonne par devant.

Boutonnerie, ի. կոճակագործ. *կոճակի գործարան. 2. կոճակը. 3. կոճակագործութիւն, կոճակավաճառութիւն:

Boutonnier, ա. կոճակագործ, կոճակավաճառ:

Boutonnière, ի. կոճակատ, կոճակոց. օդ զգեստուց «պուիննիէրա, իլիք». faire une —, — առնել՝ *շինել. || — fermée, փակ՝ կեղծ —. 2. սխ. faire une — à qn., սրախոց առնել զոք, *մէկն սրով վիրաւորել:

Bout-saigneux, ա. վիզ (*մորթուած անասնոյ). — de mouton, de veau. || յ. des bouts-saigneux.

Bouts-rimés, ա. յ. բանայանգք. *ոտանաւորի համար տրուած յանգք. faire des —, բանայանգս առնել՝ յօրինել. donner, remplir des —. 2. ա. un bout-rimé, բանայանգ. փոքրիկ բերուած յօրինեալ բանայանգօք:

Bouturage, ա. ազատումն, տակրտումն:

Bouture, ի. պ. ազատի, ազատոյ, ած, չաչ «չկիք». faire des —s. ազատել, ածս՝ չաչս առնել:

Bouturer, ն. պ. ազատիլ, ածս՝ չաչս առնել՝ անկել, տակտցել. *ճիւղ ետուել հողի տակ արմատանալու:

Bouvard, ա. ուռն դրամահատուածեան. զա. **Balancier**.

Bouvardie, ի. բ. բուվարդիա. սեռ. ոտիմի տոմոնեայց. ին. **Eginétie**.

Bouvardioïde, ի. բ. բուվարդակերպ. հատուած սեռի բուվարդիոյ:

Bouvart, Bouveau, Bouvelet, ծ. **Bouvillon**.

Bouverie, ի. եզնանոց, եզնոց, գուարակատեղի, գուարատեղ:

Bouvet, ա. աբ. հեզար. ակօսածեւ բերիչ «բիւշէրէ»:

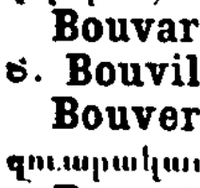

Bouvet

Bouvier, ière, գ. եզնավար, եզնող, եզող, եզնապած, անդէորդ, տուարած, *հօտաղ «սղոցը չօպանը». || փ. եւ բ. c'est un vrai —, c'est un gros —, —՝ տմարդի ոմն է, *կոպիտին մին է. 2. ած. charrette —ère, եզնակառք «ինէք արապասը». 3. ա. ամ. եզող, անդէորդ. ատենապետն հիւսիսային կիսագնդի. 4. Ծ. ռա. **Gobe-mouches**ի, **Lavandière**ի եւ **Bergeronnette**ի:

Bouvière, ի. ծբ. տրմածուկն:

Bouvillon, ա. եզնիկ, եզնակ, մոզի, մոզիկ, ընջուղ, գուարակ. ցուլ մատաղ «Պուվիլոն»:

Bouvoirie, տ. **Bouverie**.

Bouvreuil, ա. Ծ. եզնակ. տեսակ ճնճղկի. ին. **Pivoine**.

Bouvreuil.

Bouzi, ա. կ. բուզի. տեսակ յատուքի:

Bovidés, ա. յ. կ. եզնեանք, եզնազգիք. տոհմ դասու կենդանածնաց որոց նախատիպ եզն:

Bovine, ած. ի. եզնային, արջառային. race —, les bêtes —s, — ցեղ. արջառք, եզինք, կովք եւ ցուլք. peste —, — ժանտախտ, արջառաժանտախտ:

Boviste, ա. բ. վիրատունկ. սեռ գայլատիրեայ (lycoperdacé) անկոց:

Bowdichie, ի. բ. բոդիկիէի. սեռ ոսիորեայ (sophorées) Պիճնոնատերից. ծառ յԱմերիկա:

Bowésie, ի. բ. բովէզիա. սեռ ոտիմի աճառեայց (chondriées).

Bowkérie, ի. բ. բոքերիա. սեռ խուլաբուսեայց:

Bowlésie, ի. բ. բոլէզիա. սեռ հովանոցաբերից:

Bowlingite, ի. հբ. բոլինգաբար. ջրագայլիսազան պաղլեղկի երկաթի եւ մագնեսիոյ:

Bowringie, ի. բ. բորինգիա. սեռ ընդարեր Պիճնոնեայց:

Bow-window (պոուինտոու) ա. ճ. կամարապատուհան:

Box (պոքս) ա. անգ. առանձնոց,

Boxe, ա. բիշ, բռնցքամարտ, կռիւամարտ, բռնամարտ, բռնակռիւ. 2. բռնիչք, կռուի, մարտ, մուշտ, *բռունցք «եռմրուգ, մուշտա»:

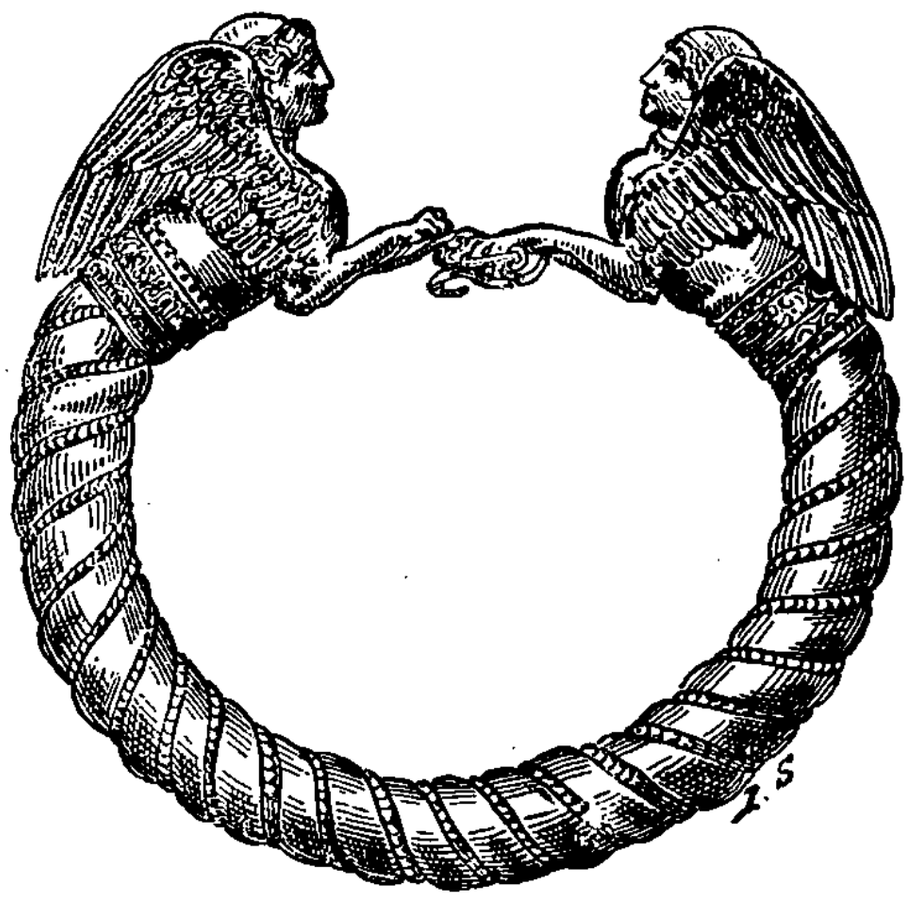
Boxer, չ. կռիւամարտիլ, բռնամարտիլ, բռնամարտիկ՝ կռիւամարտիկ ի. 2. կռուիլ, մշտել «մուշտալամագ, եռմրուգ վռրմագ». — զո. *Se boxer*, դ. կռիւել զմիմեանս, *գիրար մշտել. ils se sont boxés.

Boxeur, ա. բռնամարտ, բռնամարտիկ, կռիւամարտիկ:

Boy (պոյ) անգղ. պաշիկ, մանչ. երիտասարդ ծառայ:

Boyard, ա. բոյար. ազնուական դասուբեան գաւառաց:

Boyau (պուայօ) ա. աղի «պարզրատ». les —x, —ք. || ք. aimer qn. comme ses petits —x, սիրել զոք իբրեւ զաղիս իւր, *աչքին լուսին պէս սիրել. || փ. եւ ռ. il a toujours six aunes de —x vides, *միշտ փորն անօթի է. || փ. եւ ռ. il a failli rendre tripes et boyaux, *այնչափ դժուարաւ սիրտն եւս եկաւ որ քիչ մնաց աղիքն դուրս պիտի Ծաիէին. ||fabricant de —, աղիգործ, ճան. 2. եժ. corde à —, կլ. —, աղի. աղեւար. լար նուագարանի «քիրիշ». || փ. racler le —, ոչ բարւոք հարկանել զջուրակ, *շատ գէշ ջուրակ զարնել. 3. փոր, կող ձիոյ. ce cheval n'a pas de —. 4. ք. աղիք, փող, կածան. նեղ անցք, սենեակ նեղ եւ երկայն. cette chambre est un —. 5. ք. — pollinique, բեղնափող. *բեղն պարունակող փոքրիկ խողովակ. || —de-chat, կատուաղի. լօռի տեսակ. 6. անք. — gras, ճարպաղի. երբորդ աղիք խոզի. || — violet, կապտաղի. փոխադրական ժանտատեղիք բնտանի կենդանեաց. 7. ո. faire —à l'oiseau. *Թռչունին ջուր խմցունել. 8. բժ. descente de —. տ. **Hernie**.

Bracelet.

Boyauderie, ի. աղեգործարան:

Boyaudier, ա. աղեգործ «քիրիշի»:

Boymie, ի. բ. բոյմիա. հատուած սնծոր (évodie) սեռի:

Brabège, Brabéie, ի. բ. մախանարոյս. սեռ պրոտեասեայց:

Brabyle, ա. տ. **Brabéie**.

Bracelet, ա. ապարանջան, բոլիք «պիլեզիք». un — en or, en velours. — de perles, de corail, de diamants. — aux chevilles, ապառաժան, ոտնապարանջան. 2. Ծ. —, երիվազակ. *Ձեչնոց ոմանց կրունկին քով եղած գունաւոր օղակ. 3. կլորաքծուտ (ոսկոյ, արծաթոյ):

Brachanthème (քան) ա. բ. կարճաճոպիկ. մեթաւոր ալիտոպաիճիա (leucanthème) սեռի:

Brachélie, ի. մբ. կարճամիջատ. սեռ երկնեւից:

Brachélytre (քէ) ած. մբ. կարճվերնաճեւ. *կարճ վերնաճեւ (élytre) ունեցող. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ երկնագայօդ պատենաճեւից:

Brachet, ա. կ. ո. բարկակ. արաշուն:

Brachi ... (քի) նմ. լս. բազուկ, բազկա..., բազկ..., ճեւ...:

Brachial, e (քիալ) ած. մգ. բազկային, *ճեւի. artère —e, բազկաշնչերակ. nerfs brachiaux, — ջիղք, բազկաջիղք:

Brachidé, e (քի) ած. կ. բազկածեւ:

Brachié, e (քի) ած. ք. բազկաւոր. rameaux —s. Les rameaux du caféier sont —s. || —s, ա. յ. կմ. —ք. անուն կարգի միոյ կակղամորթոց. || —es. ի. յ. ք. —ք. *Ճեւածեւ ճիւղեր ունեցող տունկք:

Brachielle (քիէլ) ի. ոպ. բազկիկ. սեռ լերնեայց (lernées) 2. քք. —. *որդի տեսակ:

Brachière (քի) ի. բազկանոց:

Brachin (քէն) ա. մբ. կարճուկ. սեռ հնգայօդ պատենաճեւից, տոհմ Ծարիկեայց (carabiques).

Brachio . . . (պրաքիօ) նմ. յն.

բազկ . . . բազկա . . . տ. **Brachi.**

Brachiobole (քի) ա. բ. բազկընկէց . սեռ. ինչ տնկոց :

Brachiocéphale (քի) ա. կմ. բազկագլուխ . ազգ կակղամորթոց . || —տ, ա. յ. —ք . դաս գլխակրաց (céphalophores).

Brachiocéphalique, ած. մգ. բազկագլխային . tronc —.

Brachiocubital, e, ած. մգ. բազկաճղային . ligament —.

Brachiolé, e, ած.բպ. բազկիկաւոր . astérie —e.

Brachion (քի) ա. ջ. մանրաճճի . *անասնիկ որ մանրադիտով միայն կրնանուի :

Brachionés, ա. յ. մբ. մանրաճճեայք . տոհմ ջրաճճեաց նախատիպ առնելով զմանրաճճի :

Brachionides, ա. յ. ջ. մանրաճճազգիք . տոհմ կարգի մանրադիտական ողոկատաւոններից :

Brachioniens, ա. յ. ջ. մանրաճճեանք . տոհմ զրահաւոր լողացող կծկողականաց (systolides).

Brachiopithèque (քի) ա. կ. բազկապիկ . *սեռական անուն կենդանեաց , որոց առջեի ոտքերն շատ երկայն են :

Brachiopode, (քի) ած.խբ. բազկոտն . || —s, ա. յ. բազկոտունք . *տոհմ կակղամորթոց, որք ոտքի տեղ երկու մատուր Ցեւեր ունին :

Brachioptère, ա.ծբ. բազկաթեւ. ձուկն որոյ Ցեւեանք Ցեւածեւ են :

Brachioradial, e (քի) ած. մգ. բազկաճառագանչոսկրային. ligament —.

Brachiostome (քի) ա. բպ. բազկաբերան . ազգ պողիպոդի :

Brachiotomie (քի) ի. վ. բազկահատուածին , * Ցեւ կտրելն :

Brachistochrone (քիսթոքրոն) ի. ն. աղագիծ.*կոր գիծ որ կարճագոյն ժամանակի մէջ պիտի հասնի մի կէտէն միւսն՝ ծանր մարմնոյ մի եռեւէն երթալով : [mane.

Brachmane (պրաք) տ. **Brahmane.**

Brachocère (քո) ած.կարճեղջիւր:

Brachonyx (քոնիքս) ա. Ց. կարճեղունգն . սեռ. եննՑաւոտիմ արտուտազգիայց (alaudinées). 2. մբ. —. սեռ. բառայօդ պատենաՑեւից :

Brachy... (քի) նմ. յն. կարճ , կարճա... սուղ , սղա...

Brachyacanthe (քի) ած.ք. կարճափուշ. acacia —. 2. ի. մբ. —. սեռ. հեռայօդ պատենաՑեւից :

Brachyachyris (քիաքիրիս). տ. **Brachyride.**

Brachyactis (քիաքՑիս) ա. ք. կարճաշող . սեռ. բաղադրելոց . ցեղ աստղակերպից :

Brachyancaloptène, ած. Ց. կարճաՑուիչ . || —տ. ա. յ. —ք . տոհմ Ցուչնոց որոց ամենակարճ են Ցեւք :

Brachyandre (քի) ի.ք. կարճորձ. սեռ. բաղադրելոց , ցեղ երեսնակեայց (cupatoriées).

Brachyanthe (քի) ա. ք. կարճածաղիկ . հատուած սեռի արտասլաւիկի (exostemme).

Brachyanthème (քի) ա.ք. կարճափՑիՑ . հն. **Brachyanthe.**

Brachyaspiste (քի) ա. մք. կարճավահանակ . սեռ. քառայօդ պատենաՑեւից , ի տոհմէ ուտճեայց :

Brachybème (քի) ա. մք. կարճաքայլ :

Brachybiastre(քի) ա.ք. կարճակենսիկ . հատուած հրանունկ սեռի :

Brachybiote, ած. Ց. կարճակեաց , սակաւակեաց :

Brachybiotique (քի)ի. վդ. կարճակեցուՑիւն . * արուեստ կեանքն կարճեցունելու :

Brachybotrie (քի) ի.ք. կարճողկոյզ . հատուած ակակիա սեռի :

Brachycalice (քի) ա. ք. կարճաբաժակ . հն. աստղալոյծ (astérolyte) սեռի :

Brachycarpe (քի) ած. ք. կարճապտուղ . 2. ի. —. հատուած ձեռոտացցունք (uropappe) սեռի :

Brachycarpé, e (քի) ած. կարճապտղեայ :

Brachycarpée (քի) ի. ք. կարճապտղի . սեռ խաչաքերից . ցեղ տափկեայց (thlaspidées).

Brachycarpéées (քի) ի.յ.ք. կարճապտղեայք . ցեղ խաչաքերից բովանդակելով զսեռն կարճապտղի :

Brachycarphion, (քի) ա. ք. կարճունդ . գաղտասեր ինչ բրածոյ :

Brachycatalecte, Brachycatalectique, ած.հ.տչ.սղաւարտ,կարճաւարտ.*ոտք մի պակաս ոտանաւորի:

Brachycentre (քի) ած. ք. կարճախոյնոց . chinosperme —. 2. ա. —. հն. **Centronie.**

Brachycéphale, ած. բպ. կարճագլուխ . les races —s. || գ. —. les —s, —ք : [գլխաւորին :

Brachycéphalie (քի) ի. կարճա-

Brachycère, ած. մբ. կարճեղջիւր . 2. ա. —. սեռ. քառայօդ միջատաց ի տոհմէ ուտճեայց :

Brachycéré, e, ած. մբ. կարճեղջերեայ . հն. **Brachycère.** || —es, ի. յ. —ք . հատուած տոհմի միջատաց , որոց կարճ են եղջերիկք (antennes).

Brachycéride (քի) ած. մբ. կարճեղջրատեսակ . || —s, ա. յ. —ք. տոհմ պատենաՑեւ միջատաց :

Brachycerque (քի) ա.մբ. կարճապի . սեռ. տոհմի առօրեայց (éphémérides), ի կարգէ ջլաՑեւից (neuroptères).

Brachychète (քիքէՑ) ի. ք. կարճացցունք . սեռ. բաղադրելոց , ցեղ աստեղակերպից :

Brachychile (քիքիլ) ա. ք. կարճախոտ . հատուած քաղցրածիւն (hédychion) սեռի :

Brachychiton (քիքի) ա.ք. կարճաձորձ . ծառ. Աւստրալիոյ . հն. **Sterculier.** [**Amphibraque.**

Brachychorée (քիքորէ) ա. ք. տ.

Brachychronique (քիքրո) ած. բպ. կարճժամանակեայ :

Brachyclade (քի) ած. ք. կարճոատ . 2. ա. —. սեռ. տոհմի մուտիսեայց (mutisiacées). Leskie —.

Brachycladie (քի) ի. ք. կարճոատիկ . սեռ. լօրից ի տոհմէ խնոցաքուսեայց (céramiares).

Brachycladion (քի) ա.ք. կարճուղէշ . սեռ. երկտեսակ մնկոց :

Brachycodon (քի) ա. ք. կարճազանգ . հատուած սեռի շուշանածաղկի (lisianthe).

Brachycome (քի) ա. ք. կարճա-

գէս . սեռ. բաղադրելոց , ցեղ աստեղակերպից :

Brachycope (քի) ա. ք. կարճահատ . հատուած մօտամբ (lyciet) սեռի :

Brachycoryne (քիքորին) ա. մք. կարճալախտ .սեռ. քառայօդ պատենաՑեւից :

Brachycorys (քիքորիս) ա. ք. կարճաստղաւարտ . հն. **Lindenbergie**ի :

Brachydactyle, ած. բպ. կարճամատն :

Brachydère (քի) ա. մք. կարճավիզ . սեռ. հնգայօդ պատենաՑեւից , ի տոհմէ ծնգեղջիւր (gonatocère) ուտճեայց :

Brachydéride (քի) ած. մք. կարճվիզեայ . || —s, ա. յ. —ք . տոհմ միջատաց նախատիպ առնելով զկարճավիզ :

Brachyélytre (քի) ա. ք. կարճպատեան . սեռ. սիզայոց հիւսիսային Ամերիկոյ . 2 մբ. կարճաՑեւ :

Brachygène (քիժէն) ա. մք. կարճածնօտ . սեռ. այլայօդ պատենաՑեւից :

Brachyglosse (քի) ած.բպ. կարճալեզու . 2. ա. մբ. —. սեռ. ՑեւիաՑեւից աղտամղեայց (crépusculaires) ընիկ Աւստրալիոյ :

Brachyglotte, (քի) ի. ք. կարճալեզուիկ . սեռ. բաղադրեալ պատառածաթեայց (sénécionidées).

Brachygnathe (քի) ա. մք. կարճակզակ . սեռ. հնգայօդ պատենաՑեւից , տոհմ Ցաթիլեայց (carabiques). 2. մգ. ած. եւ գ. կարճածնօտ :

Brachygraphe (քի) գ. սղագիր , սղագրուհի . ստ —. Une —.

Brachygraphie, ի. սղագրուՑիւն , կարճագրուՑիւն . տ. **Sténographie.**

Brachygraphique, ած. սղագրական :

Brachylabis (պրաքիլապիս) ա. մբ. կարճաթեւ . սեռ. ուղղաՑեւ միջատաց :

Brachylépis (քիլէփիս) ա. ք. կարճաՑեւի . սեռ. տոհմի օշնանեայց (salsolacées).

Brachylobe (քի) ա. կարճապա-

տիճ . հատուած կոտիմն (nasturtie) սեռի : [նուիիւն :

Brachylogie (քի) ի. կարճաբա-

Brachylogique, ած. կարճաբանական , կարճաբան :

Brachylogue, ած. կարճաբան :

Brachylomatées (քի) ի.յ. կարճաճիրեայք . ննիացեղ ուիատեսակ գեսներաեսերից (gesnéracées).

Brachylome (քի) ա. բ. կարճաճիր . սեռ. վիցատեսակ կորվիկեայց (épacridées) Աւստրալիոյ :

Brachylophe (քի) ա. սբ. կարճաքուկ . իգուան շերտաւոր . 2. Ա. —. ննիացեղ անճեղաց :

Brachymélès (պրաքիմէլէս) ա. սբ. կարճավիրակ . սեռ. մոլիզագգի սոդնոց :

Brachyménie (քի) ի.բ. կարճանդամ . սեռ. բաճնի ճայրապտուղ մամուռց :

Brachymère (քի) ա. մբ. կարճասրուն . սեռ. բառայօդ պատենաւիից :

Brachymérus (քիմէրիւս) ա. վբ. կարճամանն . սեռ. բրածոյ կակղամորիոց :

Brachymétrope (քի) ած. ևս գ. բժ. կարճատես . հն. **Myope.**

Brachymétropie (քի) ի. բժ. կարճատեսութիւն . հն. **Myopie.**

Brachymorphe(քի)ա. մբ. կարճձեւուկ . սեռ. հնգայօդ պատենաւիից , տոհմ փայտվորից (térédyles).

Brachymyrmex (քիմիրմէքս) ա. մբ. կարճամրջիւն. սեռ. փոքրիկ մրջնոց :

Brachynème (քի) ա. բ. կարճթոսի . ճառ. նման երեսնեայց :

Brachyneure (քինէօր) ա. մբ. կարճաջիլ . սեռ. երկվեից , տոհմ գոնորաճանճեայց (cécidomytes).

Brachynote (քի) ա. մբ. կարճանկն. սեռ. հնգայօդ պատենաւիից , տոհմ կակղամորիոց :

Brachyode, Brachyodon, Brachyodonte (քի) ա.բ. կարճատամն. սեռ. մամուռց :

Brachyodontées, (քի) ի.բ. կարճատամնեայք . տոհմ մամուռց նախատիպ ունելով զկարճատամն :

Brachyope (քի) ա.մբ. փոքրակն. սեռ. կարգի երկվեից , տոհմ կարճբերանաց (brachystomes).

Brachyopode, Brachypode(քի) ած, բպ. կարճոտն :

Brachyorrhos (քիօրոս) ա. սբ. կարճագլի . սեռ. օձից :

Brachyote (քի) ած. կ. կարճունկն . 2. ա. Ա. —. տեսակ բուի . 3. բ. —. սեռ. սեւաբերանեայց (mélastomacées).

Brachyoté, e, ած. կարճունկնեայ , կարճունկնանման :

Brachypalpe (քի) ա. մբ. կարճշօշափուկ . սեռ. կարգի երկվեից , տոհմ կարճբերանեայց :

Brachype (քիփ) ած. բ. կարճականի . barbelle —. 2. ա. մբ. կարճաճիրան —. սեռ. քառայօդ պատենաւիից . || սբ. —. հն. **Chalcide.** 3. Ա. կարճատագիլ . սեռ. Ռուչնոց :

Brachypelte (քի) ա. մբ. կարճավահան . սեռ. կիսաձեւ միջատաց:

Brachypétale (քի) ած. բ. կարճաթերի . 2. ի. —. հատուած արեւածաղիկ (hélianthème) սեռի :

Brachypète (քի) ա. Ա. կարճաթռիչ . հն. **Chélidoptère.**

Brachyphylle (քի) ա. բ. կարճատերև . սեռ. բրածոյ կոնոպերից :

Brachyphyllie, ի.վբ. կարճտերեւուկ . սեռ. բրածոյ խեցաչեչից (madrépore).

Brachyplate (քի) ա. մբ. կարճլայնուկ . սեռ. կիսաձեւից , տոհմ երկրամուկաց (géocorises).

Brachypnée (քիփնէ) ի.բժ. կարճաշնչութիւն . շնչառութիւն կարճ եւ յաճախ : [ճաշնչային :

Brachypnéique, ած. բժ. կարճ-

Brachypode (քի) ած. բպ. կարճոտն . հն. **Brachyopode.** 2. —s, ք. յ. բ. կարճականիք. տոհմ սիզայնոց . 3. Ա. կարճոտն. տոհմ կարճամագիլ ննդկանց :

Brachypodinées (քի) ի. յ. Ա. կարճոտնեայք. հն. **Pycnonotinées.**

Brachypome (քի) ած. ձբ. կարճախփան. mulet —. [ճակտի. bolet —.

Brachypore (քի) ած. բ. կարճա-

Brachypote (քի) ած. բժ. դժգնբմպու , դժգնաբբու , *քիչ խմող :

Brachyptère, ա. մբ. եւ Ա. կարճաձիւ :

Brachypterne (քի) ա. Ա. կարճակրունկ :

Brachyptérolle, ի.Ա. կարճաձեւիկ . տեսակ ննդուկի :

Brachyptéryde (քի) ի. բ. կարճձեւաբոյս . սեռ. տոհմի մալպիգեայց:

Brachyptéryx, տ. **Brachyptère.**

Brachyptralle (քի) ա. Ա. կարճձեւակառաք . * տեսակ մի խոշոր կառաք (râle) Աւստրալիոյ :

Brachyrhamphe (քիրանֆ) ի. բ. կարճակեռ . սեռ. տոհմի լեզուակաճապիկ (liguliflore) համաբեղնանաց (synanthérées),

Brachyrhine (քիրին)ա.մբ. կարճաքիթ, կարճակնգիթ . սեռ. կոցակիր (rhynchophore) պատենաւիից :

Brachyrhinie (քի) ի. բժ. եւ կ. կարճաքիթութիւն , կարճակնգութիւն :

Brachyride (քի) ի. բ. կարճալարդ . սեռ. տոհմի ասաղակերպ բաղադրեալց , իսոս մշտադալար յԱմերիկա :

Brachyrynque (քիրինք) ա.բպ. կարճակռուց . 2. ա. բ. —. սեռ. մերձաւոր պատուածաթի (seneçon). 3.մբ. —. սեռ. տոհմի խիճաբեանց(aradiens).

Brachys (քիս) ա. մբ. կարճուկ , սեռ. հնգայօդ պատենաւիից :

Brachyscélis (քիսէլիս) ա. մբ. կարճասրուն . սեռ. պատենաւիից :

Brachyscien, ienne (քիսիէն) ա. աշ. կարճաստուեր , կարճաստուերեան . les peuples —s. || ա. յ. les —s, —ք. բնակիչք այրեցեալ գօտւոյ :

Brachysème (քիզեմ) ի. բ. կարճանիշ . սեռ. տոհմի պոդալիրեայ (podalyriées)-Քինեռնեայց :

Brachysire (քիզիր) ի.բ. կարճասրիք . յտ. ինչ Գերմանիոյ :

Brachyspathe (քի) ա. բ. կարճափաւան . սեռ. նուիկեայց :

Brachystachié, e (քիսթաքիէ) ած. բ. կարճահասկ . որոյ կարճ են հասկք : [սիւն . տեսակ մամուռ :

Brachystèle (քի) ա. բ. կարճա-

Brachystelme(քի) ի. բ. կարճագօտի . սեռ. տոհմի ասկլեպեայց :

Brachystemme (քիսթեմ) ի. բ. կարճապսակ . սեռ. տոհմի շահոյրաճառերից (caryophyllacées).

Brachystémone (քի) ած.բ. կարճառէջ . drabe —.

Brachystéphane (քի) ի. բ. կարճաճագ . սեռ. կեռանետեայց (acanthacées).

Brachysterne (քի) ա. մբ. կարճալանջան . սեռ. հնգայօդ պատենաւիից :

Brachystèthe (քի) ա. մբ. կարճալանջ . սեռ. կարգի կիսաձեւից :

Brachystome(քի) ա.մբ. կարճաբերան . սեռ. կարգի երկվեից. || —s, ա. յ. —ք. սեռ. կարգի կարճնոջիւր երկվեից :

Brachystyle (քի) ի. բ. կարճասլաք . հն. **Brachyménie.** 2. ա.մբ. —. սեռ. հնգայօդ պատենաւիից :

Brachysyllabe, ա. բ. սղավանգ, ներգեւ . հն. **Tribraque.**

Brachytarse (քի) ա. մբ. կարճակինք . սեռ. քառայօդ պատենաւիից , տոհմ ուտճեայց :

Brachythécion (քի) ա.բ. Ռանճարատափոր . տեսակ մամուռ :

Brachytome (քի) ա. բ. կարճահատ . սեռ. կարդինեայ տորնեայց :

Brachytophyte (քի) ա. բ. կարճաբոյս . անուն խոչաբեր տնկոց :

Brachytrie (քի) ա. մբ. կարճնիր . սեռ. քառայօդ պատենաւիից , տոհմ երկայնեղջերց :

Brachytris (քիթրիս) ա. բ. կարճաձար . տեսակ մամուռ :

Brachytrope (քի) ի. բ. կարճագոգ. հատուած կաճնախուռ (polygale) սեռի :

Brachytrupe (քի) ա. մբ. կարճաղճիր . միջատ ինչ :

Brachyure, ած. կարճագի, կարճաուտն . * պոչն կարճ . || —s, ա. յ. ոպ. կարճաուտնք . մին ի մեծ ստորաբաժանմանց տասնոտն ողնակապատենից (crustacés).

Bracon, ա. զզ. գրտոր . * սահանադուռն (écluse) բռնող նեցուկ . 2. մբ. —. սեռ. տոհմի հետահանեանց (ichneumoniens). 3. սբ- —. հատուածն :

Braconide, ած. մբ. գրտորածնե. ին. **Braconoïde.**

Braconides, Braconites, ա. յ. մբ. գրտորաատեսակք. երկրորդ ցեղ ոռիմի հետաիանեանց :

Braconnage, ա. գողրս, գողրսուիւն, գաղտրս, գաղտրսուի. գաղտագողի որս՝ որսրդուի :

Braconner, չ. գողրսալ, գաղտրսալ. որսալ գաղտագողի. on l'a surpris à —. || ի.—, գողատարփիլ. տուիալ ի ծածուկ. Gabrielle daignait permettre | Qu'on braconnât dans son canton. (Béranger.)

Braconnier, ա. գաղտրսական, գողրսական, որսագող. 2. ի. —, գողատարփ. որսիող գաղտագողի. auprès de la femme jolie | Combien de —s voit-on! (Béranger.) [պան:

Braconnière, ի. գ. միջա-

Braconoïde, ած. մբ. գլրտորակերպ. || —s, ա. յ. —ք. ոռիմ Ճաղանճաձեւ միջատաց:

Bracqmart, տ. **Braquemart.**

Bractéaire, ած. բ. ծաղկերտական. || —s, ի. յ. —ք. խումբ բնդարձրից :

Bractéal, e, բ. ծաղկերտային. feuilles —es.

Bractéate, ած. դգ. monnaie —, կլ. une —, Ի՞ճեղնադրամ. les —s byzantines, բիւզանդական —ք :

Bractée, ի. բ. ծաղկերտ. տերեի ծաղկանց :

Bractéen, enne, ած. բ. ծաղկերտեան. aune —.

Bractéifère, ած. բ. ծաղկերտաբեր :

Bractéiflorées, ի. յ. բ. ծաղկերտածաղիկք :

Bractéiforme, ած.բ. ծաղկերտածեւ. un organe —.

Bractéocardié, e, ած. բ. ծաղկերտասիրտ. céphélide —e.

Bractéogame, ած.բ. ծաղկերտազօդ. 2. ի. —. ծառուած սեռի տակսոնի (tacsone).

Bractéolaire, ած.բ. ծաղկերտական. spatule —.

Bractéole, ի. բ. ծաղկերտիկ :

Bractéolé, e, ած.բ. ծաղկերտաւոր. comméline —e. Le péricline —.

Bractété, e, ած. ծաղկերտաւոր : [fère.

Bractifère, տ. **Bractéi-**

Braderie, ի. հնաձորձավաճառ, հնաձորձավաճառուիւն:

Bradybate, ա. մբ. հեղգագնաց. սեռ քառայօղ պատենաւեից :

Bradybène, ա. մբ. յամրագնաց. սեռ հնգայօղ պատենաւեից ի տոհմէ Քարիկեայց (carabiques).

Bradycelle, ա. մբ. յամրընթաց. սեռ հնգայօղ պատենաւեից :

Bradye, ա. յամրորդ. սեռ այլայօղ պատենաւեից :

Bradyépète, ա. մբ. յամրընկեր. սեռ գիշերապին Ցեփանեից :

Bradyglotte, ած. յամրալեզու, յամրախօս :

Bradyine, ի. կ. բրադիակ. սեռ ծակաբերից (foraminifères).

Bradylogie, ի. յամրախօսուիւն:

Bradype.

Bradype, ա. կ. յամրուկ, յամրագնաց. սեռ հեղգագնաց ոռնաբերից. հն. **Aï, Paresseux** եւ **Unau.**

Bradypèdes, տ. **Bradypodes.**

Bradypepsie, ի. բժ. դժուարամարսուիւն, դժուարամարսութիւն. հն. **Dyspepsie.**

Bradypnée, ի. բժ. ծանրաշնչուի:

Bradypode, ած.կ. յամրոտն. || —s, ա. յ. յամրոտունք. || **S. Argope.**

Bradypore, ա. մբ. յամրագնացիկ. սեռ տոհմի մարախանայց (locustiens).

Bradyspermatique, ած. բժ. դժուարասերմնարկական, յամրասերմնարկական. émission —.

Bradyspermatisme, ա. բժ. յամրասերմնարկուիւն, դժուարասերմնարկուի. դբժուարին հատուն սերման :

Bradyte, ա. մբ. յամրեղ. սեռ հնգայօղ պատենաւեից :

Bradyurie, ի. բժ. դժուարամիզուիւն. դժուարաւ միզելն :

Bragance, Bragantie (սի) ի.բ. բրագանս, բրագանտիա. սեռ տոհմի աղանգնայց (aristolochiacées).

Brague, ա, նե. ճոպկ. չուան ինչ. 2. հ. —. հն. **Culotte.** [2. տ. **Brachet.**

Braguet, ա.նա. ճոպկակ.

Braguette, տ. **Brayette.**

Brahée, ի. բ. բրահենի. բոյս ի ցեղէ արմաւենեաց :

Brahinite, ի. հբ. բրահինաքար. քար ինչ :

Brahmâ (պրամա) ա. Բրահմա. * Հնդկաց չաստուածն. 2. ի. բրահմա, բրահմահաւ. տեսակ ագնիւ հատու. հն. բրահմաբուտր (brahmapoutre).

Brahmaïque, ած. բրահմայական :

Brahmaïsme, տ. **Brahmanisme.**

Brahmalôka, ա. երկինք Բրահմայի :

Brahmane (պրահման) ա. բրահման. քուրմ Բրահմա դիցի Հնդկաց. հն. **Brachmane, Brahme, Brahmin, Brahmine.**

Brahmanesse, ի. բրահմանուհի, բրահմանոյշ. կին կամ աղջիկ բրահմանի :

Brahmanique, ած. բրահմանական. les traditions, les croyances —s.

Brahmaniser, ն. բրահմանել. դարձուցանել ի վարդապետութիւն բրահմանաց :

Se brahmaniser, դ. բրահմանանալ. դառնալ ի բրահմանութիւն :

Brahmanisme, ա. բրահմանութիւն. վարդապետութիւն բրահմանաց :

Brahme, տ. **Brahmane.**

Brahmâ.

Brai, ա. դոհ. ռետին շոճուոյ, եղիւնոյ. couvrir, enduire de —, դոհել, դոհուոել. faire fondre le —, du —. — gras, sec, — պարարտ, չոր. || — liquide, հեղուկ —. հն. **Goudron.** || Arbre à —, դոհի, դոհենի. 2. կասկ. *մանրած գարի գարեջուր շինելոյ :

Braidisme, ա. բրնգականութիւն:

Braie (պրէ) ի. հ. խորանդ, շոր (տղայոց). attacher une — à un enfant. Lui changer de —. || զա. **Couche.** || փ. եւ ն. il en est sorti, il s'en est tiré les —s nettes, յաջողութեամբ զերծաւ ի չարաղէտ ինչ գործոյ, *դիւրութեամբ գէշ գործին միջին ելաւ՝ վատ գործէն ազատեցաւ. 2. տպ. շրջազգեստ. 3. ն. խայծդանդաշոր. 4. յ. հ. անդրավարտիք «չաշկիը»:

Braillage, ա. ձբ. տառեխատումն:

Braillard, e, ած. խռնչող, կառաչող, կարկաչող, կարկաչուն, *պօռպռան, պռոչոտ. un homme —. Enfant —. Femme —e. || գ. —. un —. C'est une —e. 2. բ. խռնչող, կառաչող. յոռի երգիչ, *զռացող:

Braille, ի. եզ. ծանծ. *փոնոկ ցորենոյ հատին զատուած. 2. ձո. տառեխատու. *փայտէ միակ ոտած տառեխներն շարժելու:

Braillement, ա. խռնչուն, խռնչիւն, կառաչ, կառաչիւն, հաչիւն. le — d'un chien, d'un cheval. 2. —, կարկաչ, բարձրաձայն խօսակցութիւն. 3. բ. խռնչիւն. յոռի երգ, *զռնչիւն:

Brailler, չ. խռնչել, կառաչել, կարկաչել, *պռռալ, պռոչոտալ. cet homme ne fait que —. Il a l'habitude de —. Pourquoi braillez-vous si fort? Cet enfant braille toujours. 2. ն. կառաչել, հաչել. ce chien ne fait que —. 2. բ. կառաչել, խռնչել, անառակել. *յոռի երգել, զռալ. ce n'est pas chanter, c'est —.

Brailler, ն. խռնչել, կառաչել. — une chanson. 2. ձո. տառեխատել. *փայտէ միակով ոտած տառեխներն շարժել:

Brailleur, euse, ՏԻ. **Braillard.** ած. homme —. Un femme fort —euse. Quel enfant —! || գ. ը. —. diable soit des —s! C'est une —euse.

Braiment, ա. խռնչիւն, խարխնչիւն, խռնչիւն, անառակումն, զռինչ, զռնչիւն, *զռզռոց, զռռոց. les —s de l'âne.

Braire (յաջորդ դէմքն միայն կը գործածուի. il brait, ils braient; il braira, ils brairont; il brairait, ils brairaient) չ. խռնչել, անառակել, անռակել, խարխնչել, խռռնչել, *զռնչել, զռալ. l'âne se mit à —. Faire —, տալ —, *զռացուցանել. 2. փ. եւ ը. —. յոռի երգել. cet homme ne chante pas, il brait. 3. ա. խռնչիւն, *զռնչիւն, զռինչ. il traite notre rire et nos discours de —. (La Font.)

Braise, ի. կրակ, կրակամոխիր, անմեղ, *մարմար, գոռոս, մոխրոտ կրակ «քէօզ աճէշ». une belle —. Prenez de la — dans l'âtre. Des marrons cuits dans, sous la —. || փ. tomber de la poêle dans la —, ի դոյզն չարեաց զերծեալ՝ ի դժնդակագոյնն ըմբռնիլ, *գէշէն գէշն էյնալ, անձրևէն փախչիլ ու կարկուտի բռնուիլ. || passer sur qc. comme chat sur —, քերելով անցանել ընդ իմն առանց իշխելոյ ճոխագոյն խօսել, *նիւթի մի վերայ վերիվերոյ խօսիլ. || le rendre chaud comme —, անդէն առնուլ զվրէժն, *խոյնի վրէժն հանել. || փ. être sur la —, ի մեծի անձկութեան՝ տագնապի է., *մեծ անձկութեան մատնուած է. 2. կրակածուխ, շիջածուխ, *գոռոս, կրակի մարած ածուխ «քէօզ, սէօնմիշ քէօզ». — de boulanger, — fumeuse. la — est très commode pour allumer le feu,

Braisé, e, անց. անթեղեալ. gigot —, du bœuf —, կրակիփեաց գիսա, եղն:

Braiser, ն. անթեղել. *եփել անթեղով՝ կրակամոխրով պատած ամանի մէջ:

Braisier, ա. անթեղակալ, *գոռոց. *հացագործին մարած կրակն դրած տաշտն:

Braisière, ի. անթեղոց. *մոխրած կրակի վերայ մխ եփելոյ սան. 2. —, կրակաշէջ, կրակաշիջոյց, հրաշէջ, հրաշիջոյց. *կրակ մարելոյ գործի. հն. **Étouffoir.**

Braisine, ի. մղ. կառապ. *խառնուրդ կաւի եւ ձիու աղբի:

Brame, ա. Տ. **Brahmane.**

Bramement, ա. կռչիւն, գոչիւն. — des cerfs, des daims.

Bramer, չ. կռչել, գոչել. le cerf brame.

Bramin, Bramine, ա. Տ. **Brahmane.**

Bran, ա. թեփուք. *ալիւրի խոշորագոյն թեփն. — de son. || առ. faire l'âne pour avoir du —, *անխելք երեւիլ բան մի ձեռք բերելու համար. սուտ խնդ է. վանքին հաւերն ուտելու համար. 2. — de scie, սղոցուք, *սղոցի փոշի՝ փշրուք. 3. աղբ, Քրիք. 4. մչ. հ. — de lui, վա՛շ նմա, *երէայ կոպուսի. — de vos promesses. — pour les sergents.

Branc, Տ. **Brand.**

Brancard, ա. պատգարակ «էչկիէր». mis, porté sur un —, պատգարակակալ. en forme de —, պատգարակաձեւ. il fut porté à l'hôpital sur un —. Il se fit emporter sur un —. Faisant un — de nos bras. 2. —, կրկիք. transporter un meuble sur un —. 3. առեղ, սայլացից. Ձի՝ Ձիաք կառաց. le —, un des — s'est cassé, est rompu. Mettre le cheval au —, լծել զձին. || հն. **Limon.**

Brancardier, ա. պատգարակակիր, պատգարակաքարշ. les —s enlevèrent les blessés. 2. քեղաձիգ՝ քեղաքարշ (ձի):

Brance, ի. բ. դիր. *ճերմակ գորգոն:

Branchage, ա. կողերք, ուղէշք, ոստք. — épais, touffu. 2. տեղումն՝ ուղէշք (եղջերուի). le — du cerf.

Branchastrée, ի. կբ. խոհատրէա. սեռ մերձաւոր խեցաչէչի (madrépore).

Branche, ի. ոստ, տեղն, ուղէշ, ճիւղ, կողբ. petite —, ոստիկ, ճիւղիկ, ոդիկ. — sèche, չորչ. — grosse, touffue. — d'olivier. Menues —s. Rempli de —s, ոստախիտ, ոստալից. orné de —s, ոստազարդ. — épineuse, desséchée, fructueuse, stérile, souple. — mince, նրբոստ, նրբատեղն. casser une —, ոստաբեկ՝ ոստակոտոր առնել. ses —s se cassent, ոստակոտոր՝ ոստաբանց լինի. l'oiseau saute de — en —, ոստահաղաց լինի Ծուչունն, *ճիւղէ ճիւղ կցատրէ. sans —, անճիւղ, անոստ, անուղէշ. qui a des —s hautes, բարձրուղէշ, ամբարձուղէշ. l'arbre étendait ses —s. Pousser des —s, ոստս արձակել, ոստարձակ լ., ոստանալ, ուռճանալ. mère —, առեղն, մայր ոստ. — gourmande, եկամուտ՝ օտարախորթ —. à plusieurs —s, բազմոստ, բազմաստեղն, բազմանիւղ, բազմաճիւղ. — à greffer, մայրան. || փ. l'Eglise étendait ses —s par toute la terre. (Boss.) || փ. եւ ը. s'accrocher à toutes les —s, վակխոյժ լ.՝ բուռն հարկանել զամենայն ոստոց, *նեղուիլ՝ փորձանքէ մի ազատելու համար ամէն միջոց ձեռք առնուլ. || փ. sauter de — en —, *ճիւղէ ճիւղ կցատրել, նիւթէ նիւթ անցնիլ. || փ. եւ ը. se prendre, s'attacher aux —s, յարիլ յաւելորդ հանգամանս եւ անփոյթ զկարեւորաց առնել, *չնչին պատգամներ բռնել եւ էականն Ծողոպել. || être comme l'oiseau sur la —, լինել որպէս զԾուչուն յոստս, չկալ յակատանի. *անստոյգ վիճակի մէջ լ. 2. les —s d'une racine, ոստք՝ ճիւղք արմատոյ. 3. առեղունք, ուղէշք. les —s du bois d'un cerf, — եղջերուի. le bois d'un cerf a deux —s. || Les —s d'un lustre, առեղն ջահի. chandelier à plusieurs —s, աշտանակ բազմաստեղնեան. chandelier à sept —s, աշտանակ եօթնաջահեան՝ եօթնաճրագեան՝ եօթնաարփեան՝ եօթնաստեղն. || lunettes à —s, առեղնաւոր՝ ճլուաոր աչոց՝ ակնոց. || les —s d'un compas, առեղն՝ Ծեւ կարկնի. 4. առաջք, ճիւղ գետոց. les —s du Rhin. Le Nil se divise en plusieurs —s, ճլճղուկն Էնեղոս, *կճղեղի՝ շատ ճիւղ կբաժնուի. le chemin se partage en deux —s. 5. մչ. առեղն, ճիւղ. les —s d'une veine, առեղունք երակի. les —s d'un nerf. 6. հբ. ճիւղ (հանքաց, խրամի). 7. փ. ճիւղ, շառաւիղ, զարմ. la — ainée, երէց ճիւղ. la — cadette, կրասէր ճիւղ. ils sont issus de deux —s différentes. 8. ճիւղ, մասն. une des —s de la littérature, de l'enseignement. Une — de commerce. Une nouvelle — d'industrie.

Branché, e, անց. դարեալ՝ նրստեալ ի վերայ ոստոյ, ոստադաս, ոստանիստ. un faisan —. || փ. եւ ը. նստեալ. un mousse — sur une vergue. 2. ը. կախեալ. 3. ն. բնակեալ:

Branchelliennes, ի. յ. օղ. խրձիկեանք. հատուած տոհմի տզրկեայց (hirudinées).

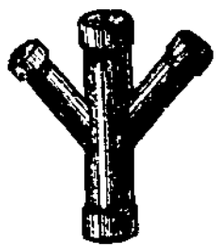
Branchellion, ա. օղ. խուկուտ. սեռ օղակաւոր ճճեայց, մերձաւոր տզրկաց:

Branchellioniens, ա. յ. օղ. խուկուտեանք. տոհմ կարգի ծծող օղակաւորաց կամ տզրկեայց:

Branchement, ա. ճղումն, ճըղ-

ճղաձև . բաժանումն խողովակաց ի ճիւղս :

Brancher, չ. ո. դարել՝ նստիլ ի վերայ ոտից , *ճիւղի վերայ քառիլ . le faisan, la perdrix rouge branche.

Branchement.

Brancher, ն. կախել զմսուց՝ *ճառէն. — զո. 2. ճղել , ճիւղաւորել , ճղճղել . *ճիւղի բաժնել :

Branchette, ի. ոտիկ, ճիւղիկ :

Branche-ursine կամ **Branchursine,** ի. բ. տ. **Acanthe.**

Branchial, e (շի) ած. մկ. խռչակային , բազկային . respiration —e. Les veines —es, Les arcs branchiaux.

Branchiates (պրանքիաթ) ա. յ. կ. խռչակիք . *խռիւնների շունչ առնող ողնկապատեանք :

Branchié, e (շի) ած. կ. խռչաւոր. || —es, ի. յ. —ք . *կարգ դասու եղեակինցաղաց , որ իրենց խռիւնների շունչ կ'առնուն :

Branchielle (շի) ի. բ. խռչամաճուճ . *ճառուի սեռակ :

Branchier (շի) ած. ո. oiseau —, ոտանաւոր՝ ոտանուիչ թռչնիկ . *նոր ոտանաւոր կարող թռչնիկ :

Branchies (շի) ի. յ. մկ. խռիւիք. *ակռանչք ձկանց եւ խեցեմորթաց :

Branchifère (շի) ած. կ. խռչաւոր , խռչակիր . || —s, ա. յ. —ք . տոհմ կարգի ողնաշարուկ (cervicobranches) կակղամորթաց :

Branchillon, ա. տ. **Branchette.**

Branchiobdelle (շի) ի. օղ. խռչաթաղկիկ :

Branchiobdellion, ա. օղ. խռչաթաղկիկ . սեռական անուն ծովային խռչաթեր օղկաց :

Branchiodèle, ած. օղ. խռչայայտ , յայտաճուիկ . || —s, ի. յ. խումբ օղկանց , որոց շնչառական գործարանք կամ խռիւիք ակնյայտ են:

Branchiogastre, ած. քղ. խռչափոր.*փորուն տակ խռիւ ունցող. || —s, ա յ. —ք . տոհմ խեցեմորթաց. հն. **Amphipodes** եւ **Stomapodes.**

Branchio-mastoïdien, ա. մկ. խռչապտակակրծ . մին ի դնդերաց ապտամանդրի :

Branchiope, ա. խք. խռչոտն . հն. **Branchipe.** [կոտնեանք :

Branchiopiens, ա. յ. խք. խռչ-

Branchiopnontes, ա. յ. կ.խռչաշունչք . *խռիւկն շունչ առնող բոլոր անողնայար կենդանիք :

Branchiopodes, ա.յ.խք. խռչոտունք . մին ի ժեծ խմբից խեցեմորթաց անուշ ջրոյ :

Branchiopodiforme, ած. խռչոտնաձեւ . moucheron —.

Branchiostège (շի) ած. ձք. խռչապատ . membrane —. || —s, ա. յ. —ք. կարգ ինչ ձկանց :

Branchiostégite (քի) ա. կ. խռչայարկ . մասն խռիւին գոցող ծածկելոյ (tégument). [քան:

Branchiostome, ա. կ. խռչաբե-

Branchipe, ա. խք. խռչոտնուկ . սեռակ խեցեմորթի :

Branchipiens, ա. յ. խք. խռչոտնանք . տոհմ խեցեմորթաց :

Branchis (շի) ա. ո. Ծուչնակոճղ. * կրծելու որսահատն վերան դրսուած կոճղն : [քար . ռետին քրածոյ :

Branchite (շիթ) ի.հք. քրանքիտ-

Branchiure, ած մք. խռչաձեւ. * որոյ խռիւիք պոչին մէջ են :

Branchiuromolge, ած. կ. խռչաձեւոտամանդրք . * որ ստացամանդրին պէս պոչն եղած խռիւիններով շունչ կ'առնու . 2. ա. կ. —. *գորտազգի կամ սալամանդր որ խռիւիններուն միշտ շունչ կ'առնու :

Branchu, e, ած. բազմատ , ոստաձիւտ , ոստապից , քաշտոտիշ . arbre —.

Branchu-feuillete, ա. բ. ոստատերև . ոստապից դարիկոն ուսկի :

Branchursine, տ. **Branche-ursine.**

Brand (պրան) ա. հ. յաղթատուք . * առաջ յաղթանդամ , զոր երկու ձեռքով գործածէին ի միջին դարու :

Brandade, ի. խ. փողոշատ . կերակուր ինչ փողոշ ձկան :

Brande, ի. մացառ « չալը » . chauffer le four avec des —s. 2. —s. մացառք , խոպան մացառամոլ « չալերգ ». s'égarer, entrer dans une —.

Brandebourg, ա. գրինչ . ասղնագործ կամ ժապաւինեալ զարդ բազկատուց . un habit à —s, գրնչատուր զգեստ . une robe garnie de —s, գրնչազարդ շրջազգեստ . 2. ի. —. ոստատուկ երկայնաձիգան. porter un —, գրնչակիր՝ գրնչազգեստ լ. 3. ի. —. հովանոց պարտիզաց . j'ai fait faire un — dans l'allée.

Branderie, ի. օղիարան « բազբ-

Brandésie, ի. բ. բրանդեսիա . սեռ ոստիւի անձառամեայց :

Brandevin, ա. գինւոյ « շարապ բազբար » :

Brandevinier, ière, գ. գինւոյեգործ , գինւոյվաճառ :

Brandi, e, անց. շողացուցեալ . épée —e d'un bras vigoureux.

Brandille, ի. գամճակ . * գամ մղուռնելու ճակ :

Brandillement, ա. ք. տատանում . le — lui donne des vertiges.

Brandiller, ն. տատանել , տարուբերել . — les bras, les jambes.

Brandiller, չ. —իլ . un vieux linge qui brandille à la fenêtre.

Se brandiller, դ. տատան առնել , տատանիլ , ճօճիլ , օդապարիլ , *ճոպիլ «սալլանճագ» . — sur une corde.

Brandilloire, ի. սգր. տատան , կաճուրան , յակոբչի , ճոպ «սալլանճագ» . se mettre, s'asseoir sur une —. հն. **Balançoire.** 2. եգ. տատան . պօր ինչ :

Brandir, ն. շողացուցանել , ճօճել , Ծօծափել, *խաղցունել . — une épée, son sabre, une hache, un javelot, une lance, un bâton. Il brandit son fer tranchant. 2. սեպապնդել , գամել . — un chevron sur la panne.

Brandissement, ա. շողացումն . — d'une épée.

Brandisseur, ա շողացուցիչ :

Brandon, ա. յարդաջաղ . ջաղ ի յարդէ . 2. հրատիկք , կայծք . le vent poussait des —s qui portaient l'incendie de tous côtés. 3. փ. կայծ, հրդեհ , կրակ . les —s de guerre civile. Allumer le — de la discorde. Cet écrit est un — de guerre civile. || Le dimanche des —s, առաջին (քառ հայոց՝ երկրորդ) կիրակի քառասնորդաց՝ մեծ պահոց . || danse des —s, ջահապար. 4. յարդածող. *յարդածայր ցող գրաւեալ անդի վերայ :

Brandonie, ի. բ. բրանդոնիա . հն. **Grassette.**

Brandonner, ն.իզ. յարդածողել. յարդածայր ձող անկել գրաւեալ անդոց . — un champ, une terre.

Brandtie, ի.բ. բրանդտիա . սեռ սիպարեանց :

Brandy, ա. բրանդի, բրանդօի. ազգ անգղիական օղւոյ :

Brandzéie, ի. բ. բրանդզէիա . սեռ ընդարիից :

Brandzéie.

Branée, ի. եգ. Ծեփաջուր . Ծեփահատն ջուր ի կեթակուր խոզից :

Branlant, e, ած. տատանեալ , տատան , սասան, ճօճուն, երերուն . avoir la tête —e, les jambes —es. Une poutre —e. 2. փ. —, անհաստատ , խախուտ . fondement —. || փ. château —, ճօճադղեակ , սրխալակ , * խախուտ բան . cet enfant commence à marcher, mais c'est un château —. Ce vieillard est un château —.

Branle, ա. տատան, երեր , ճօճ. le — d'une cloche. Mettre les cloches en —. || Sonner en —, տատակաշտեայ գանգակահարութեամբ զգանգակս . 2. փ. շարժումն, տատանումն . être, se mettre en —, շարժիլ , դրդիլ . je demande quel moteur a donné ce premier — à la machine de l'univers. (Fén.) La France donne le — aux

affaires de l'Europe, շարժիչ՝ նախահաւակ է Գողղիա գործոց Եւրոպիոյ. suivre le — général. || ը. être, se mettre en —, շարժիլ՝ մասչիլ ի գործ, ձեռն ի գործ առնել՝ արկանել. mettre en —, շարժել, դղրդել, դղրդիլ, սասանել. mettre qn. en —, lui donner le —, շարժել՝ դրդել զոք ի գործ. 3. եմ. երերապար, ճօճապար. *սեռակ մի խաղոն կաքաւ. danser un —. Mener le —. || փ. mener, ouvrir, commencer le —, գլուխ՝ պարագլուխ լ., օրինակ տալ այլոց. || — de sortie, հապճեպ փախուստ, խուճապ. danser un — de sortie, փախչիլ հապճեպ՝ *աճապարանօք, խուճապիլ. 4. ճօճերգ. jouer, chanter un —. 5. ճօճք, կախոցան. կախած անկողին. les Indiens suspendent leurs —s à des arbres. || հն. **Hamac.**

Branle-bas (պրանլպա) ա. ն. ճօճարարձ. *նաւաստեաց ճօճերին՝ կախեալ անկողինն վերցունել, պատերազմի պատրաստ համար. — de combat. — général. Faire —, — տալ. il fit le commandement de —. || ը. յեղաշրջումն, *տակնուվրայումն. le — d'un déménagement. C'est un — dans cette maison. Des —.

Branlement, ա. երերումն, տատանումն, տաւտնումն, ճօճումն. — de tête. Le — d'une charrette, d'une cloche, d'un carrosse.

Branle-queue, ա. Ե. խաղաքանին, խաղատուփ, տօնիրիր, պտուտաճօճ, ճօճատուն. des —. || հն. **Bergeronnette, Lavandière.**

Branler, ն. տատել, տատանել, ճօճել, Ճօճափել, շարժել. branlant le dard dont il voulait percer. — la tête, les jambes, les bras. || ը. հ. — la tête, երկմտիլ, չհաւանիլ.

Branler, չ. երերիլ, տատանիլ, շարժիլ. tête, dent qui branle. Le plancher, la maison, cette poutre branle. La tête lui branle. Les dents lui branlent. || — dans le manche, au manche, * կորն շարժիլ (գործիքի). եւ փ. դիրքն անհաստատ լ., պաշտօնին մէջ գայթ ի գայթի կալ. ce ministre, ce fonctionnaire branle au manche. S. **Manche,** ա. 2. շարժիլ, խլրտիլ, *տեղին շարժիլ. ne branlez pas de là. Ces enfants n'osent — devant leur père. 3. խլրտիլ. *տոք եղելոյ՝ ապստամբութեան պատրաստուիլ. toutes les provinces branlent déjà. On vit ce bataillon —.

Branloire, S. **Balançoire,** 1.

Braque, գ. բաթակ, որսաշուն. un —. Une —. 2. փ. եւ ը. անխորհուրդ, *անխելք. c'est un —, une —. Un grand —. || ած. —. cet homme est —.

Braqué, e, ած. կշռեալ, ուղղեալ. les canons —s contre la ville. || avoir les yeux —s sur qn., sur qc., ակնկառոյց լ., յառել զաչս, պիշել զակն յոք, յիմն, * մէկու՝ բանի մի վերայ աչքերն անկած նայիլ. tenant constamment les yeux —s sur cette femme.

Braquemart, ա. վաղակաւոր. կարճ Սուր. un — flamboyant.

Braquement, ա. ագր. կշռումն, ուղղութիւն, կշռելն՝ ուղղելն ի նպատակն. le — d'un canon.

Braquer, ն. կշռել՝ ուղղել ի նպատակն, *շտկել. — le canon contre les ennemis. — une lunette. || փ. եւ ը. յառել. — ses yeux, ses regards sur qn., sur qc., ակնկառոյց լինել, յառել զաչս, պիշ ունել զակն յոք, յիմն. il a les yeux braqués sur moi.

Braques, ի. յ. ճանկք (խնցգեռնոյ):

Bras, ա. բազուկ, Ձեռ, ոխք, ծոյլ «զօլ». les deux —. — droit, gauche, nerveux, vigoureux. Gros —. — long. Un beau, un joli —. Un — d'albâtre. Un — arrondi, charnu, mince. — ferme et rondelet. Un — parricide, homicide, cruel, armé, redoutable, destructeur, sanglant, ensanglanté. Qui a des — de feu, հրաձեռ. qui a un — de fer, երկաթաբազուկ. compagnon de —, բազկակից, Ձեռակից. un — velu. La force du —. Lever, hausser, étendre, plier le —. Enfant dans les —, գրկրինկալ մանուկ. les — nus, մերկաբազուկ, մերկաթիկ, * Ձեռներն մերկ. qui a les — blancs, սպիտակաբազուկ, սպիտակաձեռ, * Ձեռներն ճերմակ. être blessé au —, բազկախոց լ. avoir le — rompu, cassé, démis, բազկաթեկ լ. il a le bras en écharpe. Il lui manque un —, Ձեռանակ՝ Ձեռն է. il perdit un — à telle bataille. Mettre sous son —, անձկել, * Ձեռն անձն զարնել. prendre qn. par le —, ունել զոք զբազկէ, *մէկն Ձեռն բռնել. porter un livre sous le —, տանել մատեան ընդ Ձեռամ՝ ընդ բազկաւ, * Ձեռին տակ գիրք մի տանիլ. lever un fardeau à — tendu, բազկատարած բեռ մի տանիլ. jeter ses —, les — au cou de qn., արկանել զբազկս զպարանոցաւ ոմանէ, * Ձեռներն մէկուն վզին վերայ նետել. saisir qn. par les —, par le —, բռնել հարկանել զբազկաց՝ զբազկէ ոմանէ. *մէկին Ձեռներն բռնել. marcher les — pendants, ballants, բազկակախ՝ բազկաճօճ գնալ, *Ձեռներն կախած՝ շարժելով քալել. de la grosseur du —, *Ձեռի խոշորութեամբ. qui a de bons —, բազապազուկ. dessous de —, անձատակ. || donner le — à qn., մատուցանել ուժիք զբազուկն, *մէկուն Ձեռ տալ. il donnait le — à sa femme. || Se donner le —, Ձեռ ի Ձեռ՝ բազուկ ընդ միմեանս խառնել, Ձեռ տալ միմեանց, *իրարու Ձեռ տալ, Ձեռ Ձեռի անցունել. ils se donnaient le —. Ils marchaient en se donnant le —. || Prendre, accepter le — de qn., ունել, ընդունել զբազուկ՝ զՁեռ ուրուք, * մէկուն Ձեռն առնուլ՝ մտնել՝ ընդունել. offrir, tendre son —, մատուցանել՝ կարկառել զբազուկ՝ զՁեռ իւր. il a offert son — à sa tante. || Avoir qn. au —, * մէկն Ձեռն ունենալ. avoir le —, les — retroussés, avoir les — retroussés jusqu'au coude, ծոյլս ի վեր ամբարձեալ լ., բազուկս ի վեր հարկանել, * Ձեռներն ասղոտել, ասղոտիլ. il a toujours les — retroussés jusqu'au coude. || ը. les — m'en tombent, vous en tombent, յապուշ կրճին միտք իմ, միտք քո, * զարմանքն զիս, զքեզ կպատէ. || rester, demeurer les — croisés. S. **Croisé.** || Couper — et jambes à qn., S. **Jambe.** || Faire les beaux —, բեկրեկիլ, * կտրտուրիլ, ալեկրկիլ. ce jeune mirliflore fait les beaux —, et ses amis se moquent de lui. || Avoir les — rompus, վաստակաթեկ լ., *աստիճ յոգնիլ. || փ. tendre les — à qn., կարկառել ուժիք զՁեռն՝ զաջ յօգնութիւն. je lui ai tendu les — dans son malheur. || փ. tendre les — à qn., vers qn., աջ օգնականութեան երկարել յուժիք, կարդալ զոք յօգնութիւն, *օգնութեան կանչել, մէկուն գիմել. je tends les — à un libérateur. || Arrêter, retenir le — à qn., ունել՝ արգելուլ զբազուկ ուրուք, * մէկուն Ձեռն բռնել որ չգարնէ, չսպանանէ. եւ փ. * մէկուն բարկութիւնն բռնել՝ իջեցունել. || s'appuyer sur le — de qn., յենուլ ի բազուկ՝ ի Ձեռ ուրուք. *մէկուն Ձեռին կռնիլ. եւ փ. ունել զօգնութիւն՝ զպաշտպանութիւն ուրուք. || recevoir qn. à — ouverts, գրկատարած՝ Ձեռատարած ընդունել զոք. || avoir qn. sur les —, բեռն իր ունել զոք, * մէկն իր վերայ բեռ՝ իր կռնակն ունենալ. cette pauvre veuve a trois enfants sur les —. || Être sur les — de qn. բեռն լ. ուժիք, * մէկուն բեռն լ. || avoir beaucoup d'affaires, de grandes affaires sur les —, ծանրաբեռնեալ լ. գործոք, բազմապրաղ լ., * գլուխն շատ գործ ունենալ. || se mettre, s'attirer sur les —, Ձշնամացուցանել անձին, Ձշնամի իր առնել, *իրեն դէմ հանել՝ Ձըշնամի անել. || faire de grands —, * մեծ շարժումներ անել. 2. գիրկ. porter un enfant dans ses —, sur ses —, գրկատարձ առնել, գրկաբերել, *գիրկն առնիլ. il le prit dans ses —, եաս՝ ընկալաւ զնա ի գիրկս իր, գիրկս արկ զնովաս, * գիրկն առաւ. il prit l'enfant de mes —, առ զմանուկն ի գրկաց իմոց, *գրկէս տղայն առաւ. dans vos —, ի գիրկս ձեր. || tendre, ouvrir ses — à qn., գիրկս տարածել, պարզել զգիրկս իր առաջ, *գիրկն բանալ. || serrer dans ses —, պաչագուրել. * գիրկն սեղմել. il la serra affectueusement dans ses —. || Se jeter dans les — de qn., անկանիլ ի գիրկս ուրուք. փարիլ, գիմել՝ ապաւինիլ առ ոք, * մէկուն գիրկն իյնալ՝ ապաւինիլ. ||il l'a emporté dans ses —, ի գիրկս իր՝ գրկատարձ տարաւ զնա. || փ. il vous tend les — pour vous embrasser, բազկատարած գիրկս արկանէ ձեզ ի համբոյր. || il se jeta dans les — de l'armée, անկաւ ի գիրկս զօրաց, * զօրաց գիրկն ընկաւ, զօրաց ապաւինեցաւ. ||tirer qn. des — de la mort, կորզել՝ Ձափել զոք ի ձեռաց՝ ի մահուս. քաշկել ի մահացու հիւանդութենէ. ||il s'arrachait des — du sommeil, Ձափէր զքուն իր. se jeter

aux — du sommeil, գթնով անկանել՝ * քուն լ. être dans les — du sommeil, de Morphée, կալ ի գիրկս քնոյ՝ Մորփեայ, ի քուն կալ, ննջել. ||passer des — du sommeil dans ceux de la mort, անցանել ի գրկաց քնոյ ի գիրկս մահու, մեռանիլ ի ժամ քնոյն. ||je me jette entre les — de votre infinie miséricorde, անկանիմ յանհուն ողորմութիւն քո. 3. փ. եւ բԹ. գիրկք, ծոց, սէր, ամուսնութիւն. voir tout ce que j'aime entre les — d'autrui. On l'allait mettre entre les — d'un rustre. Je me tiendrais heureux entre les — d'une autre. 4. բազուկ, մշակ, աշխատող. les campagnes manquent de —. 5. բազուկ, վաստակ, *ձեռքի աշխատութիւն. vivre de ses —, կեալ ի գործոց ձեռաց իւրոց. * իւր ձեռքի աշխատութեամբն՝ վաստակովն ապրիլ. ne vivre que de ses —. 6. բազուկ, գործիչ, գործի. il n'a été que le — d'un autre. Être le — droit de qn., լինել աջ բազուկ ուրուք, *ձեկուն աջ բազուկն լ. 7. բազուկ, զօրութիւն, բաջութիւն. un — victorieux, puissant, protecteur. Tout cède à son —. La patrie a besoin de ton —. Avoir le — de qn. à son service. Je vous offre mon —. 8. բազուկ, ձեռն, աջ, իշխանութիւն. étendre son —, տարածանել զբազուկ իշխանութեան իւրոյ. un tyran appesantissait sur la ville un — de fer.||փ. եւ ՍԳ. s'appuyer sur un — de chair, յենուլ ի բազուկ մարմնեղէն, յուսալ ի մարդիկ փոխանակ յուսալոյ յԱստուած. le — de Dieu, du Seigneur, բազուկ՝ աջ՝ ձեռն Աստուծոյ, Տեառն. || le — séculier, աշխարհական իշխանութիւն՝ դատաստան. livrer un ecclésiastique au — séculier, մատնել զեկեղեցական ոք աշխարհական ատենի. || փ. եւ բ. avoir les — longs, ունել իշխանութիւն՝ ազդեցութիւն մեծ, ազդեցիկ լ. || faire les grands —, կարող՝ մեծարոյ կերպարանիլ՝ ձեռանալ. 8. բազուկ, առաջք՝ ճիւղ գետոց, գետառու. la Meuse reçoit un — du Rhin. Le fleuve se divise en plusieurs —. || — de mer, բազուկ ծովու, ծովաբազուկ, նեղուց. un — de mer sépare l'Italie de la Sicile. 9. բազուկ, երագակալ (յորմս). des — de cheminée. Un — doré, de cristal, d'argent. 10. բազուկ, անկիւն, Ձեւ. — de siège, de fauteuil, բազուկք՝ Ձեռք՝ անկիւնք աթոռոյ. fauteuil, siège à —, բազկաթոռ, Ձեռաթոռ. 11. Ձեւ, բառնալիք, տոռմ. — d'un brancard, d'une civière, բառնալիք՝ տոռմ պատգարակի. 12. մք. կնճակ, բազուկ, Ձեւ. — d'une balance, de levier. — de rappel, կոչակնճակ, բազուկ վերակոչ. — de l'aviron, Ձեւ Թիակի՝ Ձեռճակի. || բպ. les — d'une baleine, Ձեռք՝ Ձեռճակք՝ լողաբանք կիտի. — d'écrevisse, ճանկք խեցգետնոյ «մագաս» ին. **Braques, Pinces.** || moulin à —, ձեռնաղաց.

A bras, մ. բազկացի, ծղացի, բազկաւ, * Ձեռով. ils montèrent la table à —.

A force de bras, մ. բազկացի. զօրութեամբ բազկի, * Ձեռի ուժով, Ձեռներով. porter une caisse à force de —.

A tour de bras, մ. բազկացի, ամենայն զօրութեամբ, * Ձեռով, բոլոր ուժովն. frapper à tour de —.

A bras raccourci, մ. յանխնայ, անխնայ, չարաչար. frapper à — raccourci. Il est tombé sur lui à — raccourci.

A bras-le-corps, մ. գանձնաւոց, զմիջաց. * գրկէն, ձիջքէն. il le prit, saisit à bras-le-corps, էառ զնա գանձնաւոց, կալաւ զնա զմիջաց, *ձիջքէն բռնեց զինքն. ||se prendre à bras-le-corps, գիրկ ընդ գիրկ խառնիլ, գրկախառն լ., *իրարու ձիջքէն բռնել, իրարու պլլուիլ. porter qn. à bras-le-corps, *ձիջքէն բռնած տանիլ:

Bras dessus, bras dessous, մ. բազուկ ընդ բազուկ խառնեալ, Ձեւ ի Ձեւ դարեալ, Ձեւ ի Ձեւ, * Ձեւ Ձեւի, Ձեւ Ձեւի տալով՝ տուած. bras dessus, bras dessous ils s'en vont. Il marchaient bras dessus, bras dessous. ||փ. ils sont bras dessus, bras dessous, ի մեծի մտերմութեան են, * շատ մտերիմ են. || s'embrasser bras dessus, bras dessous, համբուրել զմիմեանս մեծաւ մտերմութեամբ:

A pleins bras, գիրկընդխառն, գրկախառն:

En bras de chemise, *Ձեռնն ասպուած. il travaille en bras de chemise.

L'arme au bras, զէն ի ձեռին:

Առ. si on lui en donne long comme le doigt, il en prend long comme le bras, *երբ մատին չափ իրեն տրուի, Ձեռին չափ կ'առնու:

Brase, ի. բոգ. աճուխ. ին. **Charbon.**

Brasement, ա. ար. մաճուցումն, [կցումն:

Brasénie, ի. բ. բրասենիա. տես կոկոսեայց (nymphéacées).

Braser, ն. մաճուցանել, կցել, *կպցունել (զմեռաղս):

Brasero, ա. ապ. կրակարան, կրակարան «մանղալ»:

Brasier, ա. կրակեղէ, հրատ, կրակ. — ardent, vif, dévorant. || փ. la maison brûlait, et ne fut bientôt qu'un —. 2. փ. —, բոց սիրոյ. l'indigne — qui consommait mon cœur. || փ. եւ բ. il porte un — dans son cœur, son cœur est un —, սիրավառ՝ սիրաբորբոք է սիրտն. || փ. son corps est un —, c'est un — que son corps, մարմին նորա հրատապ տոչորի, *մարմինն կրակներու մէջ է, սաստիկ ջերմ ունի. || sa tête est un —, հրաբորբոք՝ հրատոչոր է գլուխ նորա, * գլուխն շատ բռնկած է. 3. կրակեղէ, կրակալալ «մանղալ»:

Brasière, ի. կրակարան:

Brasiléine, ի. ագ. բրազիլէին. գոյացութիւն արտադրեալ որսիտացմամբ բրազիլինի:

Brasiline, ի. ագ. բրազիլին. գոյացութիւն բիւրեղական գտեալ ի բրազիլափայտի:

Brasillement, ա. ճայռումն. *ծովու ջրերուն փալփլիլն:

Brasiller, ն. հրատել, * մոխրակրակի վերայ եփիլ:

Brasiller, չ. —. faire — des pêches. 2. ճայռալ, փայլիլ ջուրց ծովու. la mer brasille.

Bras-nus (պրանիւ) ա. չ. բ. մերկաբազուկք, մերկաձեռք, մերկաուիք. les — des insurrections.

Bras-pince, ա. բազկանեղիք:

Brasquage, ա. մզգ. աճխակաւոումն:

Brasque, ի. մզգ. աճխակաւ. * բուրայ ճեմելու աճխախառն կաւ:

Brasquer, ն. աճխակաւել. ճեմել զբուրայ աճխախառն կաւով:

Brassage, ա. գարեջրագործութիւն, կասկաջրագործութիւն. 2. ծրփոումն, շարժումն (մեռադաց ի դրամահատութեան). 3. վարձք դրամահատութեան. 4. եւ. բազկումն (առագաստակալաց):

Brassaie, ի. բ. գրկաբոյս. ապգ

Brassailler, ն. եգ. հողաշրջել. *հողն վեր վար դարձնել:

Brassaiopsis (իս) ա. բ. գրկաբուսատեսիկ. տես արալեայց:

Brassaison, ա. եգ. հողաշրջումն:

Brassard, ա. բազկանոց. պահպանակ բազկի:

Brassardé, e, ած. բազկանոցաւոր, բազկանոցակիր:

Brassate, ա. ագ. կանեփակառ. աղ շինուած կանեփակային Ձեռով եւ հիմամբ միով:

Brassavole, ի. բ. բրասավոլի. տես խոլոթձեայց:

Brasse, ի. գիրկ, գրկաչափ «գուլան». long d'une —, գրկաչափ երկայն. mesurer à la —, գրկաչափով չափել. 2. գրկալիր, բազկալիր. *լողալոյ կերպ մի՝ երկու Ձեռքն միանգամայն բանալով. faire une —.

Brassée, ի. գրկաչափ. գիրկ մի «պիր գուլաճ». — de foin, de bois. 2. բազկաշարժ. շարժումն բազկաց ի լող. il put à peine faire quelques —s, et il enfonça. 3. à la —, մ. գիրկընդխառն, գրկախառն:

Brassement, S. Brassage.

Brasser, ն. բազկել. Ձեռով ծրփել՝ շարժել. — de l'or et de l'argent fondu dans le creuset. — la paillasse d'un lit. 2. եւ. բազկել. *առագաստակալաց Ձեռքն շարժել՝ անոնց ուղղութիւնն փոխելու. — au vent, — ի հողմն. * քամիին միշտ հողմն առագաստակալները դարձնել. — sous le vent, — ընդդէմ հողմոյ. *քամիին դէմ առագաստակալները դարձնել. 3. ծո. բազկել. *ծովին ջուրն խառնել ուրկանին մէջ ձուկ բերելու համար. 4. գարեջրել, կասկաջրել, *կասկաջուր՝ գարեջուր շինել. — de la bière, —. 5. փ. եւ բ. նիւթել, մեքենայել, — une trahison, une perfidie. 6. արագ՝ շուտ գործել. || — des affaires, առնել բազում գործս, * շուտով շատ գործ տեսնել. — de la besogne.

Se brasser, դ. կասկաջրի, գարեջրի. 2. փ. նիւթիլ, պատրաստիլ. il se brassait une conspiration. Affaire qui se brasse.

Brasserie, f. կաակաչրատան, գարեջրատան, գարեջրագործուի. une belle —. Grande —. 2. կաակաչրոց, գարեջրոց, գարեջրանոց, գարեջրատուն, կաակաչրատուն. aller à la —.

Brasseur, euse, գ. կաակաչրագործ, գարեջրագործ, գարեջրավաճառ, կաակաչրավաճառ «պիրաք». 2. ի.— d'affaires, *շատ գործ տեսնող:

Brasseyage, Brasseyer, S. Brassage, Brasser, նե.

Brassiage, ա. նե. գրկաչափումն, գրկաչափութիւն «գուլաճլամա». 2. գրկաչափաջուր. գրկաչափ ջուր (ի ծովու). un bon — pour mouiller.

Brassica, ա. բ. կաղամբ. լա. Chou:

Brassicacées, f. յ. բ. կաղամբաձեւ.

Brassicaire, ած. բ. կաղամբաձին. 2. մբ. կաղամբաձիճուճային. || —s, —բ, ա. յ. մբ. կաղամբաձիճուռնք. Ճիճուռնք կաղամբատունք:

Brassicastre, ա. բ. կաղամբակ. տեսակ կաղամբի:

Brassicé, e, ած.բ. կաղամբեայ, կաղամբանման. || —es, f. յ. —բ. ցեղ ոսիձի խաչաթերից նախատիպ ունելով կաղամբ:

Brassicourt, ած. անբ. ծռաոտն. cheval —, — ձի. 2 ա. ծռաոտնաձի. un —.

Brassidique, S. Brassique.

Brassie, f. բ. բրաւիա. տես խոլորձեայց վանդեայց:

Brassières, f. յ. ներքնատ. ներքնակ (camisole) մանկանց եւ կանանց. || մարմ ածել եւ միաբար. mettre une —. Coucher avec une —. || վ. եւ բ. être en —, *ուզածին պէս վարուելու ազատութիւն չտանիլ, ձեռքն կապուած լ. on dirait que vous êtes en —. ||Mettre, tenir qn. en —, *ձեռքի տակ բանել. on l'a mis en —. On le tient en —. 2. փոկ, մախաղափոկ, որձափոկ, շալկոցափոկ:

Brassin, ա. կաակոց. հնձան՝ կարաս կաակաչրոյ «պիրա լազաալ». 2. կաակոց մի գարեջուր. 3. օճառածք. *մի անգամէն եփուած օճառ:

Brassique, ած. տգ. կանթակային. acide —.

Brassoléate, ա. տգ. կանթակիւղատ. սեռական անուն ազից գոյացեալ զուգախառնութեամբ կանթակիւղային ինուոյ ընդ միոյ հիմանէ:

Brassoléique, ած. տգ. կանթակիւղային. acide —, — ինու:

Brassolide, ա. մբ. բազկորդ. սեռ ցորեկեայ պատենաձեւից:

Brassolites, ա. յ. մբ. բազկորդեայք:

Brassylique, ած. տգ. կաղամբային. acide —.

Brasure, f. կցուած. *երկու մետաղի իրարու կպած տեղն:

Brathyte, f. հբ. ցրդաքար. քար ցրդատերեւ:

Braule, ա. մբ. ինկոր. միջատ

Braunée, f. բ. բրոնեակ. **S. Coccule.**

Braunie, f. բ. բրոնիա. սեռ մամուռց:

Braunite, f. հբ. բրոնաքար. ինուկ մանկաձային (manganique),

Brava, մջ. իտ. կեցցէ՛ նէ (գոռաանուհին):

Bravache, ը. յոխորտ, խրոխտ, յոխորտաբան, *քաջուիին ճախող, սուտ կռիւն. c'est un —. 2. ած. յոխորտ, խրոխտ. mine, air —.

Bravacherie, f.հ. յոխորտանք, խրոխտանք, յոխորտաբանութիւն. les —s du capitaine Spavente.

Bravade, f. խրոխտանք, յոխորտանք. de vaines, de ridicules —s. Il pensait m'intimider par ses —s. Il lui a fait une —.

Bravaisie, f.բ. բրավէզիա. ազգ կեռանոասեերից (acanthacées).

Bravaisite, ա.հբ. բրավէզաքար. հանք ինչ կանաչորակ պարունակող երկաթ, կիր, մագնեսիա եւ խալի (potasse).

Brave, ած. քաջ, արի, գուռ, արիասիրտ, քաջասիրտ, ուժգնասիրտ, *կարիճ. homme —, այր —, այրաքաջ. les plus —s, քաջագոյնք, արիագոյնք. — soldat, guerrier, capitaine. — général, քաջ՝ քաջամարտիկ զօրավար. très —, քաջարի. Il est — comme son épée. De —s officiers. 2. բ. բարի, բարեկիր, ազնիւ, բարեհամբոյր. c'est un — homme, c'est une — femme. C'est une famille de —s gens. 3. բ. զարդարեալ, պաճուճեալ, *հագուած շքուած. elle se fait — pour la noce de son fils. Vous voilà bien — aujourd'hui. || բ. — comme une noce, comme un jour de Pâques, յոյժ զարդարեալ եւ պաճուճեալ. *հարսանիքի՝ Զատկի օրուան պէս հագուած շքուած. 4. ա. քաջ, արի, *կորիճ. c'est un —. Se battre en —, քաջաբար՝ արիաբար մարտնչել: une armée de —s, բանակ քաջաց. nos —s ne reculèrent pas. Vous êtes un faux —, *սուտ կորիճ էք. faire le —, — կերպարանիլ՝ ձեւանալ, խրոխտալ, յոխորտալ, *քաջուիին ճախել. les —s d'Arménie. — des —s, քաջն քաջաց. || բ. եւ հգ. c'est un — à trois poils, այր քաջարի է, *կորիճին կորիճն է. || բ. mon —, բարեկամ, եղբայր. ասի առ խոնարհագոյնս առաիճանաւ. mon — ami. 5. հ. վարձկան սրիկայ, սիկարեան. il a toujours des —s à sa suite. հն. **Bravo.**

Bravement, մ. քաջուիեամբ, քաջաբար, արիաբար, *կորճուիեամբ, կորճաբար. il monta — à l'assaut. Il s'est conduit — dans toutes les batailles. 2. բ. բարւոք, ճարտարութիւեամբ. il s'est — tiré de cet embarras, de ce danger, de cette affaire. Il s'est acquitté — de sa mission.

Braver, ն. խրոխտալ, յոխորտալ, խիզախել. — qn. — du regard. — un adversaire. 2. խիզախել, դիմագրաւել, դիմագրաւ լինել՝ դիմել, շահատակել, ձայնատու լ., ունչս առնել, առ ոչինչ գրել, *բանի տեղ չդնել, այլքն առնուլ. — la mort, le danger.

Se braver, դ. խրոխտալ ընդդէմ միմեանց, ձայն տալ միմեանց ի կռիւ. adversaires qui se bravent. 2. դիմագրաւիլ. dangers qui peuvent —.

Braverie, f.բ. եւ հ. պերճուիիւն, շքեղուիիւն հանդերձից. les enfants aiment la —. 2. քաջուիիւն, ժողովրդուիիւն:

Bravissimo, մջ. իտ. ամենաքաջօրք, *շատ լաւ:

Bravo, մջ. վա՛շ, քա՛ջ, ազնի՛ւ, կեցցե՛ս, կեցցէ՛, *ապրի՛ս, ապրի՛. —, vous avez bien parlé, ազնի՛ւ, քա՛ջ խօսեցաք. dès qu'il eut fini de chanter, toute l'assemblée cria —. Bravo Martin! Bravo la flûte! 2. ա. կեցցէ, կայիւն, ճայիք, յաղթանք, հաճուիիւն. son discours fut suivi de mille —s. Il a obtenu les —s de la salle. Il n'a pu arracher un seul —. On entendit un — général. Au bruit de —s enthousiastes, Nelli a quitté la scène. Elle entendit une foule idolâtre la poursuivre de ses —s. || մարմ է եւ իտալաբար ասել յ. ա. *bravi*, եւ f. իտ. *brava*, եւ յ. f. իտ. *brave*.

Bravo, ա. վարձկան սրիկայ, սիկարեան. des bravi. || հն. **Brave, 5.**

Bravoé, ա. բ. բրավենի. սեռ ամարիլլիկայց:

Bravoure, f. քաջուիիւն, արուիիւն, արիուիիւն. il montra de la —. Il a beaucoup de —. Il a fait preuve de — en mille occasions. 2. յ. ա. հգ. գործք քաջուիեան, քաջագործուիիւնք, նահատակուիիւնք, շահատակուիիւնք. il fatigue tout le monde du récit de ses —s. 3. ած. air de —, քաջերգ. երգ փայլուն յայտաբար ձայնի եւ հանճարոյ երգողի:

Brayant, e, ած. խանչող, անառկող, *զռացող. la société —e.

Braye, f. բ. բրէյի, բրէյաբոյս. սեռ ոսիձի խաչաթերից:

Brayer (պրէյէ) ա. վ. աղէկապ «գաալգ պաղը». հն. **Bandage.** 2. բզ. ինչնոտ. 3. ար. լեզուակաշի (զանգակի). 4. չուան (որմադրաց). 5. մրճիկ. * դրօշի՝ խաչվառի բունն բռնող կաշին:

Brayer (պրէյէ. je braye, tu brayes, il braye ou il braie; n. brayons,

Brayère.

v. brayez, ils brayent ou ils braient; je brayais, n. brayions, v. brayiez;

je brayai; je brayerai ou braierai, ou braîrai; braye, brayez; q. je braye, q.n. brayions; q.je brayasse; brayant, brayé) ն. նւ. դոհել. ճեփել դոհիւ (brai). — un navire.

Brayère, ի. բ. բրեչէրի, բրեչէրայոց. ապգ վարդասերից. որդնասպան տունկ Հապեշիստանի:

Brayette (պրայէԹ) ի. հանոց. *տաբատին առջևի ճեղքն. pantalon à —, հանոցաւոր տաբատ:

Brayoire, ի. տ. **Sérançoir.**

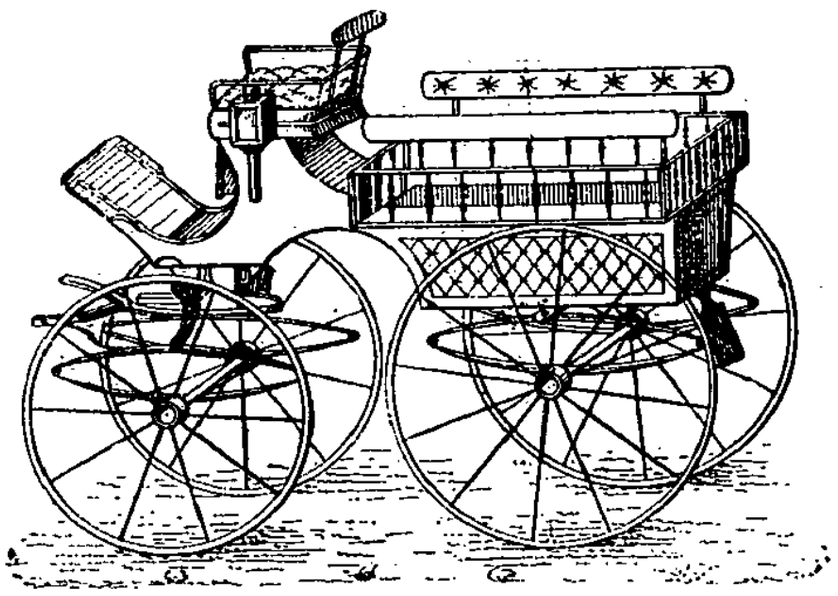
Brayon, ա. ն. ծուլակ:

Brazerie, ի, բ. բրազերիա. սեռ շրԹնաւորաց հասկաբուսեայց (stachydées).

Bread-pudding (պրէտփուտինկ) ա. խ. հացապուշաղ. *տեսակ մի ապուշաղ (pudding), յորում հացի միջուկ կդրուի պլիւրի տեղ: [հացհամեմ:

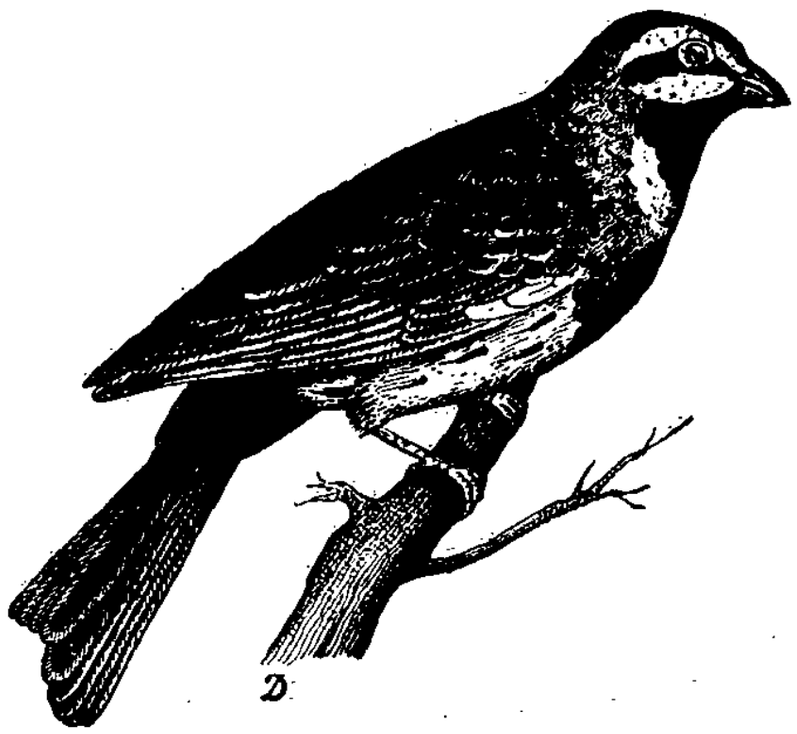
Bread-sauce (պրէտսոս) ա. խ.

Break (պրէք) ա. հանդիպակ, հանդիպակառք. կառք ինչ քառանիւ, հանդիպահայեաց նստարանօք:

Bréane, ի. ագ. բրէան. նիւթ որ գուկի (icica) ոտներն միջ կգտնուի:

Bréant, ա. դալուկ «խաբէպէ».

հն. **Bruant, Embérize, Citrinelle, Verdon, Verdier.**

Brebiette, ի. կ. մաքիկ. մաքի փոքրիկ:

Brebis, ի. օր. մաքի, օդի, պատրուճակ. էգն խոյի, էգ ոչխար «մաքիա, գոյուն». — bêlante. Douce, timide, craintive —. Blanche —, լուսակիզն՝ սպիտակակիզն —. jeune —, մաքիկ. lait, toison de —. Troupeau de —, խաշն. — dont l'agneau est mort, գառնոտ. les — paissent, ruminent. 2. փ. ոչխար. — égarée, մոլորեալ —. տ. **Bercail.** || Une — galeuse, քոսոտ —. այր որոյ վնասակար յոյժ է օրինակն. éviter, fuir qn. comme une — galeuse. || C'est la — du bon Dieu, *Աստուծոյ գառնուկն է, շատ անվնաս մարդ է. || faire un repas de —, ուտել առանց ըմպելոյ, *առանց խմելոյ ուտել. || les boucs et les —, այծիք եւ օդիք. քան Աեւտարանի՝ ծեղատրք եւ արդարք.

Առ. Qui se fait —, le loup le mange, լեր ոչխար, գայլն ուտէ զքեզ. *անչափ բարեբարոյ եղողն կքաջալերէ անզգամներն. || à — tondue Dieu mesure le vent, *խուզած ոչխարի Աստուած քամին չափէ. մեր տկարութեանն համեմատ Աստուած փորձանք կուտայ. || — qui bêle, perd sa goulée, *շատ խօսողն հացն կկորսընցունէ. || — comptées, le loup les mange, *համրել չբաւեր, պէտք է հսկել. || folle est la — qui au loup se confesse, *խենդ է գայլի խոստովանող ոչխարն:

Brébissonnie, ի. բ. բրեբիսոնիա. սեռ. անկոց ի տոհմէ ապուզանեայց (œnothéracées).

Brecciolaire (պրէքսիօլէր) ած. եք. հատաժայռային. rétinite —.

Brecciole, ի.եք. հատաժայռ. *ժայռ. կազմեալ տաղախով (ciment) կտած հատիկներով:

Brèche, ի. խրամ, խրամատ, խրամատուիլն, որմածելով, խոռոպատի՝ ցանկի պատռուածք. fermer, réparer la —, les —s. Pénétrer dans un jardin par une —. 2. զ. խրամ, խոռ, խրամատ. faire une —, խրամ հատանել, խրամատել, խոռել. refaire, réparer la —, խրամակարկատ առնել, monter à la —, ելանել ի —. planter un drapeau sur la —. Défendre la —. Mourir sur la —. || Battre en —, խրամատել՝ հրետակոծել զպարիսպն. || փ. battre en — un argument, խրամատել, խորտակել. battre en — qn., խրամատել զոք, աղարտել զհամբաւ ուրուք, կործանել. 3. խոռ, խրամատ. *կոտրուք դանակի բերնի. faire une —, des —s à un couteau, խոռել, խրամատել զդանակ. *կոտրուկ կոտրուկ ընել դանակի բերանն. հն. **Ébrécher.** || ը. faire une — à un pâté, խրամատել, *կտոր մի փրցունել հատուածէն. 4. փ. խրամատ, խոռ, վնաս, վնաս. il a fait une — à son honneur, à sa réputation, à sa fortune, խոռեաց զպատիւ, խրամատեաց զհամբաւ, զինչս իր. հատոյց վնաս իրում համբաւոյն, ընչից. réparer les —s de sa fortune. Cela ne fera pas — au capital. C'est une — à l'honneur. 5. փ. խրամ, խոռ, ընդհատ, *պարապ. il y a une — dans ce discours. 6. հբ. խոռ. *սեռական անուն ամէն քարանց որ կտորներէ ձեւացած են գոնեպոյն հատիկներով. — agate. — calcaire. 7. եզ. մաղ, չեչ. դատարկ խորխոխ մեղու. 8. ծո. լոգացանց. հն. **Brège.**

Brèche-dent, ած.անփ. ժոռատ, առամնախոռ, *ակռափխուռ. առջևի ակռանեաց մին կամ շատերն Ռափած. enfant —. Femme —. || ա. —. c'est un —. C'est une —. Des —.

Brechet, ա. ջինակ, *հաւքաշ. ծայր ոսկեր կրծից Ռուչնոց «հատէսՌ բէմիյի». ռկ. **fourchette.** 2. բ. ստամոքս. avoir mal au —, ունել ցաւ ի —ն, *—ն ցաւիլ:

Bréchiforme, ած. եք. հատաժայռաձեւ. pétrosilex —.

Bréchite, ի. կ. խոռխո. պողիպաքոյն բրածոյ:

Bredbergite, ի. հբ. բրեդբերգաքար: տեսակ սեւակի (mélanite).

Brède, ա. բ. բլիտոն. *շոմինի (épinard) պէս ուտուող խոտ:

Brédemeyère, ի.բ. բրեդմէյերի. սեռ սիզայնոց:

Bredi-breda, մ. բ. հապճեպ, շուտափոյթ, փութանակի. dire, faire une chose —. Il vous a raconté cela —.

Bredindin, ա. նւ. ճղուղիկ. *փոքրիկ ճղուղ (palan) ՌեՌեւ բեռինք վերցունելոյ:

Brédissure, ի. բժ. ճնօտայատումն. կցումն ծամելեաց:

Bredouillage (տուլաժ) ա. բ. Ռաչանք, *լիռտանք, լիռտած խօսք:

Bredouille (տուլ)ի. բոլորայաղթ. *բոլորովին չահիլն ի տապալուոջ. 2. —. կրկին խաղ. avoir la —, être en —, — լ. || être —, բոլորապարտ լ., *բոլորովին կորնչցունել խաղն, եւ փ. անյաջող լ., չյաջողիլ, ձեռնունայն լ. || revenir, rentrer —, անորս՝ ունայնաձեռն՝ *որսորդուՌինէն պարապ դառնալ. || se coucher —, ննջել անընՌիս, *բան չուտելով պառկիլ. || dire à qn. deux mots et une —, *մտքէն անցածն յայտնի զուրցել:

Bredouillement, ա. բ. Ռաչումն, *լիռտուք:

Bredouiller, չ. Ռաչել, շաղապել, փութաբանել, *լիռտալ, լիփրտել. on ne peut guère comprendre ce qu'il dit, il ne fait que —. — d'une façon insupportable.

Bredouiller, ն. Ռաչել, *բերնէ Ռառուկ ասել. — sa leçon. Il me bredouilla mille protestations. — un compliment.

Bredouilleur, euse, գ. բ. Ռաչող, Ռաչան, փութRաքան, *լիրտաւող, լիռտացող:

Brée, ի. տ. **Abras.**

Bref, brève, ած. կարճ, սուղ, սակաւաւոր. dans un — délai, ի — ժամանակի. les jours si —s de la vie, սղագոյն աւուրք կենաց. le temps donné est trop —. || A — délai,

s.Délai. 2.փ.—, ֆակիրճ, ֆամառօտ, կարճաբան, կարճախօս, սակաւախօս, սակաւաբան, կարճառօտ. le plus —, ամենակարճ. les circonstances me rendent —. Être —, avoir la parole —ève, — է., ի կարճ՝ ֆամառօտս ֆատանել, կարճաբանել, *կարճ խօսիլ. soyez —. cette lettre est —ève. L'accent — de la colère. Réponse, phrase —ève. Discours —. || Un — parler, կարճաբանութիւն. || pour le faire —, pour faire —, առ ի կարճոյ ֆատանել, * կարճեցուցանելու՝ կարճ կտրելու՝ կապելու ֆամար. 3. ք. սուղ, սղաձայն, կարճ, աղօտ. syllable —ève. Se prononcer —, սուղ՝ սղաձայն հնչել. les sons —s. A est — dans *race*. || ի. une —ève, սուղ, սուղ վանկ, աղօտ. || փ. եւ ք. observer les longues et les —èves, զգոյշ՝ շրջահայեաց՝ նըրբաքանդիր է., * շատ զգուշաւոր է., մանր պրպտել. il en sait les —èves et les longues, քաջ գիտէ կիրն, *բանին իլիկն պիկն գիտէ. || եմ. սուղ, սղաձայն. 4. կարճիկ, կարճահասակ, փոքրահասակ. Pepin le Bref, Պեպինոս —ն.

Bref, մ. կարճառօտութիւք ասացից, եւ պի ի կարճոյ ֆատից, * կարճ ասեմ՝ կապիմ, խօսքին կարճն. —, je ne le veux pas. || Parler —, աբաց ապաց խօսիլ, * շատ խօսիլ.

En bref, մ. կարճ ի կարճոյ, ֆամառօտիւ, ֆամառօտութիւք, սակաւուք, * կարճ՝ քիչ խօսքով. dire, expliquer en —.

Bref, ա. Յուղի (պապի). solliciter, obtenir un —. — apostolique, առաքելական —. 2. օրացոյց. — à l'usage de Paris.

Bréfeldiacées, ի. յ. ք. սաֆոկառներ, սաֆոկեայք. խումբ մնկոց նախատիպ ունելով զաֆիոկ:

Bréfeldie, ի. ք. սաֆիոկ. սեռ մնկոց նախատիպ ունելով զգանգաբոյս (réticulaire).

Brège, ի., **Brégier**, **Bregin**, ա. ձո. լոգագանց. * ցանց լոգ բռնելու. ին. **Brèche**.

Bregma, ա. մգ. գլխատար. կատար գլխոյ:

Bregmatique, ած. մգ. գլխատար:

Bréguet, ի. բրեգէ. *ժամացոյց պրէկէյէ շինուած. il avait une magnifique —. 2. ած. —, բրեգեյագործ, բրեգեյակերտ. montre —, — ժամացոյց:

Bréhaigne (պրէէ՛նը) ած. ամուլ, անծնունդ, սոերջ. une jument, une carpe —. 2. ի. ո. une —, —, կին —. c'est une —.

Brehmie, ի. ք. բրեհմիա. սեռ շաշմիրեայց (loganiacées).

Bréine, ի. տգ. դոհին. տ. **Brai**.

Breislackite, ի. հբ. բրէյսլաքքար:

Brelan, ա. բրլիկ. Ձեռախաղ ինչ. jouer au —, — խաղալ, || avoir —, — ունել. * երեք ֆամանշան կամ ֆամաձիւ Յուղ ունենալ. 2. խաղատուն, խաղարան. courir, fréquenter, hanter les —s, ի —ս դեգերիլ, յաճախել. tenir — chez soi, ունել խաղարան ի տան իւրում:

Brelander, չ. ք. Ձեռամոլիլ. * ինքնգինքն Ձեռախաղի տալ. ne faire que —.

Brelandier, ière, գ. Ձեռախաղասէր, Ձեռախաղամոլ, խաղասէր «գումարպազ, օյունպազ». || ած. խաղասէր. dame —ère.

Brelandinier, ière, գ. փերեզակ «չէրչիճի»:

Brêle, ի. լմոճ. * տեսակ մի փողոցի:

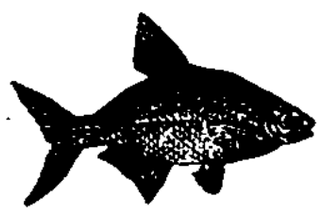
Brelingue, ի. հնակ, հնակառք:

Brelle, ի. մղոճ. լաստ փայտից. quatre —s font le train complet.

Breloque, ի. պաճոյճ. փոքրիկ զարդ. des —s de montre, — շղթայի ժամացուցից. porter des —s. 2. գ. ճաշաՁմբուկ. battre la —, — ֆարկանել՝ *զարնել. || փ. եւ ք. battre la —, շուարիլ, *ինչ անիիքն չգիտնալ:

Breloquet, ա. պաճուճիկ:

Brême, ի. բանեվակ «նայլն պալըը». || — de mer, տ. **Canthère**.

Brême.

Brenade, **Brenée**, ի. տ. **Branée**.

Breneux, **euse**, ած. պլոտ, պրպակից, * քարոտ «պօգրու». une chemise —euse. 2. գ. —. c'est un —.

Brenta, **Brente**, ի. բրինտա, բրինտ. չափ բնդունակութեան հեղանիւթոց ի Զուիցերի եւ Իտալիա:

Brente, **Brenthe**, ա.Ժ. դալոն. Ծուխն ինչ ջրային. 2. մբ. —. միջատ պատենաւոր:

Brenthide, ա. կ. դալնատեսակ. || —s, ա. յ. մբ. —ք. տոհմ պատենաւոր միջատաց:

Bréomyce, ա. ք. կրկատուն. սեռ քարաքոսից:

Bréomycés, ա. յ. ք. կրկատընկեայք. ցեղ քարաքոսից ունելով նախատիպ կլրկատուն:

Bréonie, ի. ք. բրեոնիա. սեռ տորոնեայց, ծատ ի Մատակասկար:

Brèphe, ա. մբ. նործնուկ. սեռ Ձեւաձեւ միջատաց գիշերայնոց:

Brequin, ա. ար. գչիր «պուրկու»:

Bresagne, տ. **Effraie**.

Brésil, ա. ք. բծխի, միճխի. ներկիչ կարմիր ծատ «գրգել ապաճ, գրմգը պագամ ապաճը». ին. **Bois de —, Bois de Fernambouc.** || Sec comme —, comme du bois de —, չոր իբրեւ բծխի. սաստիկ չոր:

Brésiléine, ի. տգ. բծխիէին. նիւթ գոյացեալ ապատ օդին մէջ Ծուլով զբծխին (brésiline).

Brésilien, enne, ած. եւ գ. Բրազիլցի. 2. ա. բրազիլերէն. լեզու Բրազիլցւոց:

Brésiline, ի. տգ. բծխին. կարմիր ներկիչ նիւթ բծխոյ (bois de Brésil).

Brésiller, ն. բծխել. ներկանել բծխով. 2. բծխել. մանր խորտակել, մանրել:

Brésiller, չ. *Se brésiller*, դ. բրծխիլ, փոշիանալ. * սաստիկ չորանիլն փոշի դառնալ. tabac qui se brésille.

Brésillet, ա. ք. բծխակ. ֆատարակ բծխի. 2. —. սեռ ընդելնաց կեսալպինեայց (césalpinées).

Brésillot, տ. **Brésillet**.

Brésinol, ա. տգ. բծխինոլ. Ծուխ փոշի բծխնոյ (brésiline).

Brétailler (Ձայէ) չ. սուսերամիգ՝ սուսերամարդկ՝ սուսերամարտ լինել յաճախ. 2. յաճախել ի գինասրահս:

Brétailleur, ա. չմ. սուսերամիգ, սուսերամարդկ, սուսերամարտ:

Bretaudé, e, ած. cheval —, ձի ականջատ՝ * ականջըն կտրուած:

Bretauder, ն. խուզխուզել. խուզել անհատապար. on a bretaudé ce chien. || — les cheveux de qn., խուզել՝ մօտ կտրել գլխոյ ոտից, *մէկուն մազերն տակէն՝ սատիկ կարճ կտրել. 3. անք. ականջատել. * ձիոյն ականջըն կարել:

Bretelle, ի. փոկ, ձգափոկ «գաչը». les soldats portent leur sac à l'aide de —s. Raccourcir, allonger les —s d'une hotte. Mettre une — à un fusil. 2. ձգափոկ, տաբատափոկ, տաբատաձիգ «Ֆիրանճի». porter des —s. Une paire de —s. || փ. il en a jusqu'aux —s, պարանոցաձաղ է ի գործդ, արբեալ է, *մինչեւ վիզն ընկղմած է այդ գործին մէջ, գինով է:

Bretellerie, ի. ձգափոկագործ. 2. ձգափոկագործութիւն, ձգափոկավաճառութիւն:

Brette, ի.ք. եւ հգ. երկայնատամ բ. երկայն սուսեր. porter une —, սուսերակիր է.:

Bretteler, Bretter (տ. Jeter) ն.ճ. մաշարել. *առատաւոր գործքով կտրել՝ բերել. — une pierre.

Brettelure, ի. ար. մաշարած:

Bretteur, ա. սուսերամարտ, սուսերամիգ, * արագ կռուիլ սիրող:

Bretture, ի. ար. մաշար. բերուած, տաշուած. 2. մաշար. *բերուած տեղ, բերուք «քէրֆիք». 3. մաշար. *բերիչ գործիքի ակռաններ:

Breuil (պրէօյլ) ա. մոլի. մացառուտ դադարք երէից:

Breuiller, տ. **Carguer**.

Breuvage, ա. բմպելի, *խմելիք. composer un —. — agréable, délicieux, salutaire, empoisonné, mortel. 2. անք. դեղաջուր. donner un — à un cheval, à un bœuf. 3. եւ. ջրագինի. ջրախառն գինի. faire du —.

Brève, ի. ք. տ. **Bref**. 2. Ծ. գլխ. Ծուխն ճնճակիք:

Brevet, ա. պարգեւագիր. — de duc. Le — d'une abbaye. 2. շնորհագիր, արտունագիր. — de fournisseur de la cour, de la maison de Lusignan. 3. ասպիճանագիր. — de chevalier, d'officier. 4. արտունագիր, արտունաՃուղՃ. — d'imprimeur, — տպագրչի, տպագրագիր. — d'invention, — հնարողութեան, հնարագիր. 5. վկայագիր. — de capacité, — ընդունակութեան. || փ. donner à qn. son — d'étourdi, d'extravagant, d'honnête homme, de héros, etc., ֆանչակել՝ քարոզել զոք անխորհուրդ ...

il y a longtemps qu'il a son — de radoteur. || Avoir un — d'impunité, անպատուհաս գործել զամենայն չարիս՝ *ամէն չարիք. 6. նրկ. տորոնաՁեիաւ. խաշոյ տորոնի եւ Ձեփոյ նիրկարարաց : [լուՁիւն :

Brevetabilité, ի. նբ. արտունե-

Brève.

Brevetable, ած. արտունելի, արտունագրելի. le procédé n'est pas —.

Brevetaire, ա. արտունընկալ, արտունաւոր. un inventeur —. Une industrie, une invention —. 2. գ. —. un —. Une —.

Breveté,e, անց. արտունեալ, արտունագրեալ, արտունաւոր. un inventeur —. Une industrie, une invention —e. Le fournisseur — d'un prince.

Brèveté, տ. **Brièveté**.

Breveter (je brevète, tu brevètes, il brevète, etc. կամ je brevette, tu brevettes, il brevette, etc; je brevettais; je brevetterai; brevetant) ն. արտունել, արտունագրել. se faire — par le gouvernement, ընդունել արտունագիր ի պետութենե. faire — sa découverte, տալ — զգիւտն իր, ընդունել արտունագիր վասն գիւտոյն :

Bréviaire, ա. ժամագիրք. — romain. — de Paris. 2. ժամասացութիւն, ժամ. dire, réciter son —, ժամ ասել. 3. փ. եւ բ. ժամագիրք. մատեանն զոր ընծեռնու ոք յաճախ. Tacite est son —.

Brévicaude, ած. բ. կարճակոՁուն. clématite —. 2. կ. եւ Ձ. կարճագի, կարճաձեւ, կարճատուտն. souris —. Coccothrauste —. 3. ա. —. un —. [desmatodon —.

Brévicaule, ած. բ. կարճաբուն.

Bréviceps, ա. մբ. կարճագլուխ. սեռ. դօդօշաձեւ (bufoniforme) գորտազգեաց :

Brévicite, ի. հբ. բրեվիկաքար. կրկին գայլխազաւո պաղլեղկի եւ օշնանի :

Brévicolaspis (խս) ա. մբ. կարճպատենաապար. սեռ. քառայօդ պատենաձեից :

Brévicolle, ած. մբ. կարճավիզ. 2. բ. կարճականԸ, trématodon —.

Brévicorne, ած. մբ. կարճեղջիւր. élatère —.

Brévidenté, e, ած. բպ. կարճատամն. hydrocyn —.

Bréviflore, ած. կարճածաղիկ. astragale, corydale —.

Brévifolié, e, ած. բ. կարճատերև. thym —.

Brévigastre, ած. կ. կարճափոր. || —s, ա. յ. մբ. —ք. խումբ սարդատեսակաց (arachnides).

Brévilingues, ա. յ. սբ. կարճալեզուք. քաժին մողիզեանց նախատիպ ունելով զսկնգուր (scinque).

Brévipède, ած. կ. կարճոտն, կարճատուն. || —s, ա. յ. Ձ. կարճոտանք, կարճատուանք. տոհմ Ձուչնոց :

Brévipenne, ած. Ձ. կարճաՁեւ. || —s, ա.յ. —ք. տոհմ Ճրուչնոց. հն. **Brachyptères**.

Bréviplume, ած. կարճափետուր :

Brévirostre, ած. կ. կարճակտուց. 2. ա. բ. —. հն. **Barkhausie**. || —s, ա. յ. Ձ. —ք. տոհմ Ձուչնոց ի կարգէ բարձրասրունից (échassiers), որպէս agami, flamant,...

Brévirostré, e, կ. կարճակտուցեայ. || —s, ա. յ.Ձ. —ք. տոհմ անհերձատամն եւ կարճացուռկ ստնաբերից :

Brévirostrées, ի. յ. մբ. կարճակտուցագգիք. բաժին տոհմի կարճակտուց ուտճեայց (charançonites).

Bréviscape, ած. բ. կարճացողուն. hypoxis —.

Brévisète, ած.բ. կարճամեռաբս. dicrane —. 2. ա. —. un —.

Brévistyle, ած. բ. կարճասլաք. hypéricum —. 2. գ. —. un —. Une—.

Brévité, ի. ք. աղուիւն. la — d'une syllable.

Bréviuscule, ած. վդ. կարճիկ, *կարճկիկ : [érianthe —.

Brévivalve, ած. բ. կարճախիփ.

Bréviventre, ա.կ. կարճորովայն. 2. մբ. —. la tipule —.

Brewérie, ի. ք. բրեվէրիա. սեռ. տնկոց ի տոհմէ վրանաճաղկի(liseron).

Brewstérite, ի. հբ. բրուստերքար. չքաւոեալ գայլիազատ պաղլեղկի (alumine).

Brewsterline, ի. հբ. բրուստերլին. *տեսակ մի քարիւղ (pétrole).

Brewstoline, ի.հբ. բրուստերիկ. հեղուկ ինչ գտեալ ի խոռոչս տպագիոնից (topaze) ոմանց :

Brexiacé, e, ած. բ. անձրեւաՁիասեր. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ քարքեկասերից (saxifragacées) նախատիպ ունելով զանձրեւաՁուփն :

Brexie, ի. ք. անձրեւաՁուփ. Ձուփ բնիկ Մատակասկարի :

Brexié, e, ած. բ. անձրեւաՁիքեայ. հն. **Brexiacé**.

Breynia, ի. կ. բրէյնիկ. *տեսակ մի ծովոզնի (oursin).

Breyniastre, ա. բ. բրէյնեակ. հատուած բրէյնիա սեռի :

Breynie, ի. բ. բրէյնիա. սեռ կաղնչանեայց տերեւաճաղկեայց (phyllanthées).

Brézie, ի. բ. բրէզիա. տաքեւոք խոտ միջին Ասիոյ :

Briarée, ի. բ. բրիարէ. առնկ ինչ. 2. —. կակղամորթ ինչ :

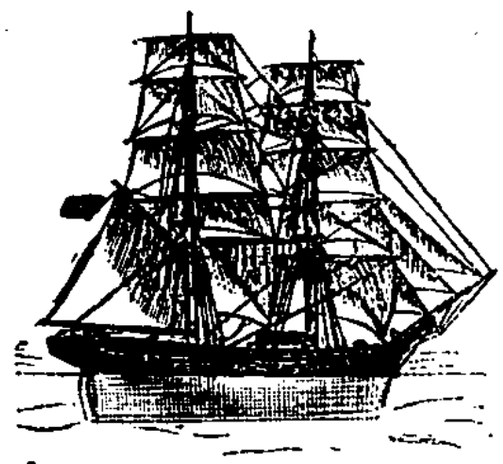
Bribe, ի. բրդոն. մեծ կտոր հացի, *բրդուճ. manger une — de pain. 2. յ. ապուան. նշխարք՝ մնացուածք կերակրոց, *աւելցուք. donner aux pauvres les —s du dîner. || փ. եւ բ. —. si j'avais quelques —s à leur jeter, ils seraient à mes pieds. Il avait quelques —s de fortune. 3. հատակոտոր. réciter des —s d'un poème. Des —s de grec. C'est un livre composé des —s de vingt autres.

Bribri, ա. ո. տ. **Bréant**.

Bric (պրիք) տ. **Broc**.

Bric-à-brac (պրիքապրաք) ա. հնավաճառք. * հինուժին ապրանք. boutique de —. Marchand de —, հնավաճառ, փերեզակ. des —.

Brick (պրիք) ա. բրիկ, երկ-

կայմիկ. մարտանաւ երկկայմ :

Brickellie, ի. բ. բրիքելիա. սեռ բաղադրեալ երեսնակեայց (eupatoriées).

Bricole, ի. փիլիկոն. ազգ քարընկէց մեքենայի ի միջին դարու. 2. գնդակադարձ. *պատին զարնուելով գնդակին ետ դառնալն. 3. կողմնահարք, կողմնահարումն. 4. փ. հնարք, մարՁանք, * վարպետութիւն. je me défie de ses —s. Jouer, user de —, հնարս հնարել, * վարպետութիւն բանեցունել, շիտակ չերթալ. n'aller que par —s, գնալ խոտորնակս. || il a voulu me donner une —, կամեցաւ խաբել զիս. 5. սամեռի, լանջափոկ (ձիոյ). la — s'est rompue. 6. բեռնափոկ. փոկ բեռնակրաց. la — d'un porteur d'eau, — ջրակրի. || հն. **Bretelle**. 5. չնչենց. յոռի՝ չընչին ինչ. c'est de la —. 6. յ. հաղբք, վարմ, Ձակարդ. le cerf a donné dans les —s, եղջերուն անկաւ ի հաղբս՝ ի Ձակարդն. tendre les —s, Ձակարդադիր լ., * Ձակարդներն լարել :

De bricole, par bricole, մ. անուղղակէս, անուղղակի, կողմնակի. s'il ne peut parvenir là directement, il y viendra de —, par —.

Bricoler, չ. կողմնահարել. *գրնռակն պատին զարնուիլ եւ ետ դառնալ չեղակի. 2. փ. հնարս հնարել,

գնալ խոտրնակս, ննդուածեամբ՝ *ձուս ճամբաններով վարուիլ. — avec qn. 2. n. անդասել՝ *հոս հոն խոտորիլ (շան). ce chien bricole sans cesse. 3. n. բազմարուեստ լ., *ամէն տեսակ արհեստ բանեցունել:

Bricoleur, ա. բազմարուեստ, *ամէն տեսակ արհեստ բանեցունող:

Bride, ի. պախուց, լման «պաշլըգ», mettre la — à un cheval, դնել պախուցս, արկանել պախուց ձիոյ. briser sa —, պախուցաձգել լ. || la main de la —, պախուցածնոն, աջեակ վերելակին, * ինծնոցին ձախ ձեռքն. (S. եև **Harnais**). 2. երասան, երասանակ «նուագ, կէմ, տիզկին». conduire, mener un cheval par la —, *ձին երասանակէն բռնած տանիլ. mettre la — sur le cou du cheval. Serrer la — à un cheval, պնդել զ— ձիոյ. * —ն քաշել. tenir la — haute, courte, պինդ ունել զ—, * —ն կարճ՝ ամուր բռնել. lâcher, rendre la —, արձակերասան առնել, Ծուլացուցանել՝ արձակել զ—. || tourner —, յետս դառնալ. եւս փ.՝ դարձուցանել յանկարծ զգնացան, *յանկարծ վարմունքն փոխել. || aller à toute —, à — abattue, արձակերասան՝ արձակերասանակ արշաւեցուցանել վերիվարն, պախուցաձգած սուրալ, ձիարձակ լինել՝ արշաւել «ասլու տիզկին կիթմէք». || փ. à — abattue, արձակերասան, սանձարձակ, անարգել. il s'en moquait à — abattue. ||Courir à — abattue après les plaisirs, հետալ զսիրտ իւր անսահման ի զուարճութիւնս, անձնատուր լինել ի հեշտութիւնս, * ինքնգինքն բոլորովին զուարճութեանց տալ. courir à — abattue à sa ruine, à sa perte, անարգել ընթանալ ի կորճանումն, ի կորուստ իւր, * գործել առանց գործոյն վտանգաւոր հետեւանքն նախատեսելոյ. elle a un amant à — abattue. Louer qn. à — abattue. 3. փ. սանձ, հակ, չափ. lâcher la — à ses passions, արձակերասանակ Ծողով զախոս իւր, * ինքնգինքն բոլորովին իւր կրից տալ՝ մատնել. tenir qn. en —, ի չափու ունել՝ վարել զոք, * մէկն կառավարել. tenir la — haute, courte à qn., խստիւ՝ խստագոյնս գնալ ընդ ումեք, * խիստ բռնել, հետն խիստ՝ խստութեամբ վարուիլ. il est bon de lui tenir un peu la — haute. || — en main, պինդ ունելով զերասանակն, զգուշութեամբ, զգուշեալ. || փ. lâcher la — à qn., Ծուլացուցանել զերասանակս ուրուք, տալ ումեք առատագոյն ազատութիւն, lâcher la — aux passions de qn. ||Aller — en main dans une affaire, զգուշութեամբ գնալ ի գործն. || փ. եւ բ. aller — en main, զգուշութեամբ գնալ՝ վարիլ. depuis ma dernière lettre, je vais — en main sur la louange.(Volt.)|| Mettre à qn. la — sur le cou, արձակերասանական՝ ազատ Ծողով զոք, Ծողով զոք ի կամս անձին. elle est admirable quand elle a la — sur le cou. || փ. Il a plus besoin de — que d'éperon, աւելի պէտս ունի սանձի քան եղէ խթանի. աւելի պարտ է ի չափու ունել զեռանդն նորա քան թէ գրգռել. * աւելի պէտք ունի բռնութեան քան թէ գրգռութեան. || hocher la — à qn., քննել զմիտս՝ զիտրիութիւն ումեք. 4. կապ, * լանկզական, լրմպանք. —s d'un bonnet, d'un chapeau de femme. 5. օղ «իլիք». 6. —s à veaux, յիմարաբանութիւնք, մտրուախօսութիւնք, բարբանջք:

Bridé, e, անց. պախուցեալ. cheval sellé et —. Cheval tout —. 2.փ. սանձեալ, սանձահարեալ. || oie —e, oison —, փետրակտուց սագ. *ձագ սագու կտուցն փետուր անցուցած, որպէսզի չկարենայ ցանկէն անցնիլ. եւ փ. ապուշ, տխմար. cette femme est une oie —e. C'est un oison —. Vous êtes un oison —.

Bride-langue, ա. բժ. լեզուասանձ. *Ծանծուածիանն բժշկելու գործի:

Brider, ն. պախուցել, դնել պախուցս: — un cheval, un mulet. || անխ. il est temps de —. Bridez, il faut partir. || փ. — son cheval, son âne par la queue, յագուցն — զձին, զէշն. ձախողարար գործել գիմն. * պոչէն — ձին, էշն. || — la figure à qn. d'un coup de fouet, ածել յերեսս ուրուք հարուած խարազանի, հարկանել զոք խարազանաւ յերեսս, *մէկուն երեսն խարազան իջեցունել. 2. պնդել, նեղել հանդերձից. *սաստիկ սեղմել, նեղ գալ. ce béguin me bride. 3. փ. սանձել, սանձահարել, սանձակոծել. il bride la fureur de la mer. — ses désirs, ses sentiments, l'autorité royale. 4. փ. — la bécasse, պատրել՝ խաբել զդիւրախաբ ոք, *տխմար մի խաբել. 5. խ. — une volaille, առատանել զիաւ. * առատանով հաւուն գիտեղն կապել բարեձեւ խորովելոյ համար.

Se brider, դ. պախուցիլ. ce cheval se bride bien. 2. փ. սանձիլ, սանձահարիլ, սանձակոծիլ. vous vous êtes bridé. Les passions se brident difficilement.

Bridier, ա. պախուցագործ, սանձագործ եւ ձիագործ:

Bridoir, S. **Mentonnière.** ա. կզակակապ (ձիու):

Brid'oison, ա. S. **Niais.**

Bridon, ա. պախուցակ. Ծեծե պախուց:

Brie, ա. ժաժիկ. պանիր Պրի գաւառի Գաղղիոյ. donnez-moi du —. Voilà du — excellent.

Brie, ի. ար. հայլամիար. * հայս «խառնուր» Պրէյու Գալ:

Brief, ève, ած. սուղ, կարճ, հակիրճ, կարճառօտ, համառօտ. on en a fait bonne et brièvе justice. Brièvе description, sentence, narration. || դղ. վարի յիգականն եւեթ:

Brier, ն. հայլամիարել. * Ծակոտ հայլան Պրել՝ ճեղել:

Brièvement, մ. համառօտիւ, կարճառօտս, կարճ ի կարճոյ, սակաւուք, համառօտակի, կարճօրէն. il nous raconta la chose —. Décrire, exposer —, — պատմել, ի կարճոյ հատանել, * կարճ պատմել՝ կտրել. expliquez-moi cela —.

Brièveté, ի. կարճութիւն. la — de la vie, du temps. 2. —, կարճառօտութիւն, կարճաբանութիւն, դուրնաբանութիւն, համառօտութիւն. cet auteur cherche la —. Trop de — rend le style obscur. — de langage, սակաւաբանութիւն:

Brifaud, Brifaut, ա. n. որկրամոլ. 2. մանուկ անկիրթ:

Brifaut, ա. n. քաքակ որսական, * որսի շուն:

Brife, ի. n. S. **Bribe 1.**

Brifer, ն. n. մցռել. անյագաբար ուտել. — un dîner.

Brifeur, euse, գ. n. մցռող, որկորուտ «շիշալօղագ»:

Brigade, ի. վաշտ «լիվա». — d'infanterie, — հետեւազօրս. — de cavalerie, — հեծելազօրս. général de —, զօրավար —ի, վաշտապետ «միրիվա». diviser en —, վաշտանալ. 2. վաշտ, խումբ հեծեալ ոստիկանաց. 3. վաշտ, խումբ. une — de charpentiers, de matelots. || փ. եւ բ. վաշտ, բազմութիւն. il nous arrive une —. Il était entouré d'une — d'amis.

Brigadier, ա. վաշտապապ. ոստիկանապետ հեծելազօրաց. 2. —. եննասպայ հեծեալ ոստիկանաց. 3. վաշտապապ. պարագլուխ նաւավարաց:

Brigand, ա. աւազակ, ախտրոյզ, հին, հինաւար, յեղուզակ, հուպկաւար. une troupe, une bande de —s, աւազակախումբ. || բԹ. — des airs, —ն օդոց, արծուի. 2. նետնագործ, սրիկայ, ապիրատ:

Brigandage, ա. աւազակութիւն, հինաւարութիւն, յեղուզակութիւն, հուպկաւարութիւն. arrêter, réprimer le —. Exercer des —s, —ս առնել. 2. փ. եւ բ. հարստահարութիւն, յափըշտակութիւն. son administration ne fut qu'un —. Nous verrons la fin de ces —s.

Brigandeau, ա. բ. աւազակիկ. 2. գող գործակալ:

Brigander, չ. բ. աւազակել, ախտրոյզել, հինել. il n'a fait que — toute sa vie.

Brigandine, ի. լանջապանակ:

Brigantin, ա. n. միայարկիկ, միայարկանաւ. միայարկ նաւիկ միակայմ կամ երկկայմ:

Brigantine, ի. քառանագաւոր. քառակողմեան մեծ առագաստ խոյակայմի (artimon).

Bright (պրայԹ). mal de —, բրայտախտ. հիւանդութիւն բրայտի՝ երիկամունքի. հն. **Nephrite chronique.**

Brightique, ած. պտ. բրայտական. folie —. 2. բրայտախտաւոր, բրայտախտաւորէ. un —.

Brightisme, ա. պտ. բրայտականութիւն, բրայտախտութիւն, երիկամարդրդ:

Brignole, ի. սալորչիք, *չոր սալոր. une boîte, une compote de —s.

Brignolie, ի. բ. բրիգնոլիա. սեռ ոսիմի տոմնեայց:

Brignon, S. **Brugnon.**

Brigue, ի. հնարք, հնարադրութիւն, մեքենայութիւն. դաւ. les

candidats commencèrent leurs —s. On fait sa — pour arriver à un grand poste. Je fis une — si puissante que... Aller à l'honneur par de honteuses —s. Obtenir qc. par —, à force de —s. 2. հնարադիրք, հնարամտութիւն. la — est nombreuse et puissante, բազմաթիւ եւ զօրաւոր են —. Une — redoutable. Chacune avait sa — et de puissants suffrages. (Racine.)

Briguer, ն. հնարադիր լ., հնարիք հնարամտ լ., ծնկն ածել գիրիք. — les honneurs, le ministère, un évêché. On brigue ardemment cette magistrature. Il brigue de hauts emplois. Les charges furent briguées avec fureur. 2. փ. ըղձակիցս՝ ըղձափափաք լ., տենչալ. tous vos rois à l'envi briguent votre himénée.(Corn.) Parmi tant de beautés qui briguèrent son choix.(Rac.) — les bonnes grâces, la faveur de qn. Il briguait l'honneur de vous servir. On briguerait une si belle mort.

Brigueur, euse, գ. հնարագործ, հնարադիր, հնարամտ, ըղձակիցս. il y avait beaucoup de —s pour cette charge.

Brillamment, մ. շքեղաբար, շքեղապէս, փառաւորապէս, պայծառապէս. morceau de musique — exécuté. Cet officier s'est montré — dès sa première campagne.

Brillant, e, ած. փայլուն, շողաւոր, շողշողուն, պաղպաջուն, պայծառ, պայծառափայլ, շողանշոյլ, փայլփլուն, փայլփլող, փողփողուն, նշուլազարդ, լուսաշող * պլպլուն. — d'or, ոսկեփայլ, ոսկիփառ, ոսկենշոյլ, ոսկեշուք. très —, բաջափայլ, գեղափայլ. couleur —e, փայլուն գոյն. d'une —e couleur, պայծառագոյն, պայծառերանգ. rendre les outils —s, փայլեցուցանել զգործս. — de beauté, գեղափայլ, գեղեցկափայլ. lumière —e, պայծառափայլ լոյս. soleil —. Étoile —e. 2. փ. փայլուն, բաջափայլ, շքեղ, շքեղաշուք, պայծառ, ժեծապայծառ, պերճ, հոյակապ. — de gloire, փառաճեղ, փառազարդ. — de vertus, առաքինափայլ, առաքինազարդ. d'une origine très —e, պայծառատոհմ, շքեղազարմ. —es qualités, փայլուն՝ շքեղափայլ բարեմասնութիւնք. une position —e. Talent —, շողշողուն հանճար. — succès. — uniforme, շքեղ՝ պայծառագեղ համազգեստ. habillé d'une manière —e, պայծառազգեաց, պայծառազգեաց, շքեղազգեաց. — fait d'armes, բաջագործութիւն, արուիսն բաջութեանց. au moment le plus — de sa vie, ի շքեղագանձ պահու կենացն. faire à qn. des propositions —es. Un — état-major. Une suite —e. De —es espérances. Un — orateur, պայծառաբան առնական, un officier —. 3. շքեղ, շքեղաշուք, ժեծապայծառ, ժեծամեծ, ժեծասպաս. un bal —. Une —e fête. 4. շքեղ, շքեղազարդ, պաճուճեալ, պաճուճազարդ. — style. Expressions —es. Les passages qui vous ont paru les plus —s. 5. փայլուն, պայծառ, եռանդուն, վառ ի վառ, պերճ, *վառվռուն. des sons —s. Musique —e. Un jeu —. 6. առոյգ, քաջառոյգ. santé —e, — առողջութիւն. — de santé, քաջառողջ. — de jeunesse, քաջածաղիկ մանկութեամբ, որոք մանկութեան ծաղկեալ:

Brillant, ա. փայլ, փայլուն, շողուն, փողփող, փողփողուն, շուք. donner du — à l'acier, փայլ տալ, փայլեցուցանել զպողովատ. le — d'une pierre précieuse, d'une perle, de l'or. D'un beau —, գեղափայլ, գեղեցկափայլ. ce diamant a plus de — que l'autre. || փ. —, փառք, շուք. son frère n'avait pas tant de —. Aux —s d'une telle victoire. 2 փայլ, շքեղութիւն, պերճութիւն, եռանդն. il y a du — dans ce poème. Le — de l'esprit. Ce musicien a du — dans son jeu. Amour du —, պերճասիրութիւն. 3. շողակն, գոհար. *ադամանդ լուսապծակ կորուած բազմերես «պրիլանթի». Collier de —s. — d'une très belle eau. En —, շողակնաւոր, շողակնազարդ, շողակնայեա. || նմբ. —, աստղ. il sema de —s les voûtes azurées. (Rotrou.) 4. Faux —s, խաբեպակն. սուտ ադամանդ «խամ էլմաս, պրիչա». —, || փ. —, վերնազարդ բարբառք, բմբազարդ՝ սնափայլ պերճախազարդ բանք. jamais dans mes discours, | Je n'ai d'un faux — emprunté le secours. (Boil.) Ouvrage plein de faux —s.

Brillantaisie, ի. ք. փայլենի. տեսակ կեռանաոասերից (acanthacées).

Brillante, ի. խք. փայլիկ, փայլախեցի. ժժմակ ինչ:

Brillanté, e, ած. շողակնեալ, պաղպաջուն, փայլունակ. un diamant —. 2. փ. վերնազարդ, բմբազարդ, պաճուճազարդ. style, ouvrage —. 3. ա. փայլունակ. փայլուն պատառ բամբակեայ:

Brillanter, ն. շողակնել. պաղպաջուն գործել. — un diamant, — զադամանդ. 2. փ. — son style, սուտ փայլ տալ ոճոյն. — un ouvrage d'esprit. = *Se* —, դ. շողակնիլ:

Brillantésie, տ. **Brillantaisie.**

Brillantine. ի. փայլուկ, փայլիւղ. փայլեցուցիչ իւղ. 2. փայլուկ. փայլուն լաթ բամբակեայ. 3. ք. փայլուկ, փայլածաղիկ:

Brillement, ա. հ. փայլումն, փայլ, փայլիւն, փողփումն, պաղպաջումն, փողփ, փողփիւն, շողիւն:

Briller, չ. փայլիլ, փողփիլ, փողփողիլ, փայլածել, շողալ, նշոլիլ, արտափայլիլ, պաղպաջիլ, *փալփլիլ, պլպլալ. la lune, le soleil brille. Les étoiles brillent. — de l'éclat de l'or, ոսկեփայլ լինել, ոսկեշողիլ, * ոսկիի պէս փայլիլ. l'or et les diamants brillent sur ses habits. Le fer brille, շողայ երկաթն. || փ. —. la joie, la satisfaction, la colère, la bonté brille dans ses yeux, dans ses regards. Ses yeux brillent d'un vif éclat. Un œil où brillaient sa joie et son espoir. Sa gloire brille dans tout l'univers. La santé, la jeunesse brille sur son visage. Les larmes brillaient dans ses yeux. Faire —, փայլեցուցանել, շողացուցանել, փողփեցուցանել. fais — la couronne à ses yeux. (Rac.) 2. փ. փայլիլ, շքեղանալ, պայծառանալ, նշանաւոր հանդիսանալ. — au barreau. La vertu brille dans l'adversité. Elle brilla dans toutes ses réponses. Cette jeune personne brille parmi ses compagnes. Il brillait à la cour par sa magnificence. Il trouva le moyen de — par mille petits récits. Il brille par sa conversation. Ce peintre a brillé, n'a pas brillé au dernier salon. Ce peintre brille dans les tableaux de genre. Votre toilette brille par sa simplicité. Le désir de —. || Nouvellement brillé, նորափայլ. || il brillait par son absence, բացակայութեամբն փայլէր. * իբ բացակայութիւնն ամենուն աչքին կզարնէր. || — et passer, փայլատնց լ. || faire — qn. փայլեցուցանել, պայծառացուցանել. || faire —, ցուցանել. faire — la vérité aux yeux de qn. 3. ո. հետախոյզ լ. շան, *լաւ փնտռել գիրէ. cet épagneul brille dans une plaine.

Առ. tout ce qui brille n'est pas or, *ամէն ինչ որ կփայլի՝ ամէն փայլածն ոսկի չէ:

Brillolette, ի. ակգ. ադամանդակ. ադամանդ անտաշ:

Brilloter, չ. ք. փայլփայլել, * փալփլիլ. — dans une assemblée. = *Se brilloter,* դ. —իլ: [mer.

Brimade, ի. ձաղափորձ. տ. **Bri-**

Brimbale, ի. լծակ չրիանի «կռուտպա սրբրալ». հն. **Bringuebale.**

Brimbalement, ա. տատանումն, ճօճումն. — des cloches.

Brimbaler, ն. ք. տատանել, ճօճել, շարժել անդադար. on n'a fait que — les cloches toute la nuit. 2. փ. — qn. * ասդին անդին վազցունել:

Brimbelle, ո. տ. **Airelle.**

Brimborion, ա. ք. խաղալիկ, անոթիք, * չնչին՝ փուճուռուճ բան. que voulez-vous faire de ces —s, de tous ces —s? 2. փ. այր անկարող՝ անազդեցիկ. un — comme lui n'est pas à craindre.

Brimé, e, անց. ձաղափորձեալ, ձաղափորձ. élève —. 2. ած. եգ. խայծոտ. raisin —, — խաղող:

Brimer, ն. ձաղափորձել. * նորիկ աշակերտաց նեղութիւն տալ գիրենք փորձելոյ համար. — un élève.

Brimeur, ա. ձաղափորձիչ:

Brin, ա. ք. ճիղ. — d'herbe, de blé, — խոտոյ, ցորենոյ. cette plante a déjà poussé de beaux —s. La grêle n'a pas laissé dans ce pré un — d'herbe. 2. ճիղ, շիղ. un — de paille, — յարդի. 3. ճլօտ, ցօղուն, բուն. un — de marjolaine, de bouleau. || Arbre de —, ճառ. միաբուն միաճեաի. c'est un beau — de hêtre, de chêne. || Bois de —, ճառ. տաշտոյ. solive de bois de —. Tout ce comble est de bois de —. || Beau — d'arbre, ճառ. գեղուղեշ, գեղեցկա-

սոելն . || փ. եւ բ. c'est un beau — d'homme, այր անձնեայ՝ բարձրահասակ եւ գեղեցկադիտակ՝ աւարտահասակ է . c'est un beau — de fille, de femme, օրիորդ՝ կին բարձրահասակ եւ գեղեցկամարմին, գեղեցկադէմ եւ գեղադիտակ է . 4. Մկ . — de cheveux, de soie, de fil, — մազի , մետաքսի , դերձանի . il n'a que quelques —s de cheveux sur la tête. 5. բ. ծիղ , ունգ, մկնդ , դոյզն ինչ , սակաւիկ . un —, դոյզն ինչ , սակաւիկ մի . ils n'ont pas un — de paille pour se coucher. Il n'a pas un — de bois pour se chauffer. || փ. եւ բ. —. faisons un — de feu. Je n'ai pas un — d'espoir. Il a pour elle un petit — d'amour. Un — d'amitié, դոյզն՝ * քիչ մի բարեկամութիւն . il n'y a pas un — de vent, չիք եւ ոչ դոյզն ինչ հով . * ամենեին բան չկայ , տերեւ չշարժիր . il y a un — de dispute entre l'abbé et moi. (Sév.) || — d'estoc, բիր երկաթագամ՝ երկաթապատառ ծայրիւք :

Brin à brin, մ. մի մի , մի առ մի, * մէկիկ մէկիկ . ôter les mauvaises herbes — à —. Arracher le crin d'un cheval — à —.

Առ. il n'y en a —, չիք բնաւ ամենեին , * բնաւ չկայ :

Brinde, ի.բ. եւ ագր. արեւաժամ. կենաբաժակ. * արեւշաւի՝ կենաց բաժակ. boire, porter des —s, ըմպել գինի յաթե՝ յաթեշաւութիւն ուրուք , * մէկուն արեւշաւի՝ կենաց՝ կենդանութեան գինի խմել. || բ. il est dans les —s, արբեալ՝ գիննիարեալ՝ * գինով է : [տիկ. հն. **Ramille.**

Brindille, ի. մորճ, ճիւղիկ , ս-

Brindonier, ա. բ. բրինդոնի . ծառ բզգածեւ ի տոհմէ նորգենաբերից (guttifères).

Bringue, ի. բ. յոռտ. յոռի ձի . 2. ո. grande —, մեծ յոռտ. մեծ կին կոպտաբանեն :

Bringuebale, S. **Brimbale.**

Brio, ա. եժ. վառվառ , աշխոյժ , եռանդն , * կրակ . jouer, chanter avec —, նուագել , երգել աշխուժիւ՝ եռանդագին . jouer avec beaucoup de —. Un jeu plein de —, խաղ եռանդնալից :

Brioche, ի. գաճայ «չէօրէք» . 2. փ. եւ բ. —, վրիպանք, սխալանք, խամուխիճ . quelle —! Faire des —s, վրիպել , սխալել , * — մի անել . հն. **Faire une boulette.**

Brion, ա. բ. օշնայ . կաղնոյ ծառին բուրդն . գն. **Bryon.** || S. **Bryone.**

Brione, S. **Bryone.**

Brioso, մ. եժ. իտ. վառվառ , եռանդագին :

Brique, ի. աղիւս , Որմաղիւս , ագուռ «բէրիճ» . morceau de —, խեցաւ . * աղիւսի կտոր . un cent de —s, հարիւր —. petite —, աղիւսակ . fabrication de la —, աղիւսարկ , աղիւսարկութիւն , աղիւսագործութիւն . faire de la —, — արկանել՝ գործել՝ * շինել . maison de —s, en —s, տուն աղիւսեայ՝ աղիւսաշէն՝ աղիւսակերտ. four à —, Որմոց . bâtir de —, en —s, աղիւսակերտ շինել. — crue, անթուրծ աղիւս. || ton de —, գոյն աղիւսոյ, աղիւսագոյն . 2. դիր , լոհ «գալրպ». — de savon.

Briquet, ա. հրահան , կայծոսուր «չագմագ» . battre le —. || — à air կամ pneumatique, օդահրահան . — phosphorique, chimique, լուսակրաչին, տարրագիտական —. 2. գ.խաղ. * կարճ Որս հետեւակազօրաց . 3. կ. խաղ . * եղնգնալոչ եւ ալուէս որսող շուն :

Briquetage, ա. աղիւսած , գործած աղիւսեայ . faire un —. Construire en —, աղիւսաշէն գործել . 2. աղիւսածեւի , աղիւսանկար :

Briqueté, e, ած. աղիւսեայ . աղիւսաշէն . muraille —e, որմ —. 2. աղիւսագոյն . urine —e. Ton —.

Briqueter (կծ. իբրեւ **Jeter**) ն. աղիւսել , աղիւսածեւի՝ աղիւսանկար առնել. — un mur. 2. աղիւսել. յատակել աղիւսով :

Briqueterie, ի. աղիւսարան , աղիւսարկոց . գործարան աղիւսոյ . 2. աղիւսարկ , աղիւսարկութիւն , աղիւսագործութիւն. 3. լուցկիարան. * լուցկի շինելու գործարան « քիպրիթխանէ » : [աղիւսավաճառ :

Briquetier, ա. աղիւսագործ ,

Briquette, ի. աղիւսիկ , կլոզդիւս . աղիւսածեւ այրելի զանգուած հանածխոյ կամ հողածխոյ . brûler des —s.

Bris (ի) ա. դտ. բեկ, բեկումն. le — de scellé, — կնքոյ. || խորտակումն. — de clôture, de portes. || — de prison, խորտակխախտուտ . փախուստ ի բանտ, խորտակմամբ դրան , պատուհանից... 2. նե. բեկորք (խորտակեալ նաւի) : [տակելի :

Brisable, ած. բեկանելի , խոր-

Brisant, e, ած. բեկիչ , խորտակիչ , պայթուցիչ. poudre —e, — վառօդ, խորտակառօդ, պայթակառօդ:

Brisant, ա. նե. խարակ . * ծովու մէջ ցցուած ժայռ . il y a des —s le long de cette côte. Les —s sont figurés sur les cartes marines par de petites croix. 2. —, խորտակ . * որ եւ իցէ բան որուն զարնուելով ալիք կխորտակին . placer des —s en avant d'une construction. [bille.

Briscambille, S. **Brusquem-**

Brise, ի. պոռթ , սիք , հովփիկ , * հովիկ . petite —. Une faible, une bonne —. Le souffle de la —. — du matin. Une — embaumée, — քաղցրաբոյր. la — commençait à souffler. La — du soir murmure avec volupté. — de mer ou de large, de terre, ծովակուղէ , երկրակուղէ —.

Brisé, e, անց. բեկեալ , խորտակեալ , բեկ, ջախջախ, * կոտրտած , ջարդուփշուր . navire — par la tempête. Les idoles —es. Une branche —e. Vitre —e. || փ. une existence —e, բեկեալ , խանգարեալ՝ դերեւացեալ կեանք . carrière —e. 2. երկբացիկ , երկճաղ . porte —e. Volet —. 3. բեկեալ , բեկ , բեկբեկ , * կոտրուկ , կոտրուած . voix —e, — ձայն . voix —e de sanglots, ձայն ընդհատեալ հեծեծանօք . 4. ջախջախեալ , խոնջեալ , պարտասեալ . je suis —. Je suis — de fatigue, վաստակաբեկ եմ . 5. բեկ , բեկեալ , վշտաբեկ , վշտահար, ցաւագար. — par la souffrance, վշտաբեկ , վշտահար . âme —e par la douleur, ցաւահար հոգի . cœur —, ջախջախեալ՝ բեկեալ՝ * կոտրած սիրտ . il a le corps tout —, ջախջախեալ է մարմին նորա , մարմնահար է , * մարմինն կոտրուած է . il se sent tout — de son dernier accès de fièvre.

Brise-cou, ա. S. **Casse-cou 1.** || յ. des —s.

Brisées, ի.յ. ոտաբեկք. * որսորդին գետին սփռած ճիւղերն . faire des —. 2. փ. եւ բ. հետք , շաւիղ , օրինակ . suivre les — de qn., գնալ զհետ շաւղաց ուրուք , նմանիլ օրինակի նորա . || aller, marcher, courir sur les — de qn., նախանձընդդէմ լ. ումեք , մրցիլ ընդ ումեք , * մրցումի ելնել . || revenir sur ses —, ձեռն արկանել վերստին ի գործ ինչ , * բանի մի նորէն ձեռք զարնել:

Brise-glace, ա. ճ. սառնաբեկ . * սառ. կոտրող կազմած . des —.

Brise-image, ա. պատկերաբեկ . խորտակիչ պատկերաց . des —s.

Brise-lames, ա. ալեբեկ , ալեբուժ . * ալիքներու սաստկութիւնն կոտրելու շինուած Որմք՝ ամբարտակ :

Brisement, ա. բեկումն , խորտակումն, փշրումն. le — des images, des autels. 2. փ. բեկումն . — de cœur, — սրտի , ստրջանք. 3. խորտակումն . le — des flots contre la côte. Le — de la mer.

Brise-mottes, ա. եգ. գութձրեկ, * գութձկոտրուկ . հողի կոշտերն կոտրտող գործիք :

Brise-os (պրիզօ) ա. Ո. ոսկրբեկ, ոսկրկոտ . հն. **Orfraie.**

Brise-pierre, ա. վ. քարբեկ , քարկոտրուկ . * փամփշտին մէջի քարն կոտրտող գործիք . des —s. — injecteur, — ներարկիչ . 2. բ. ռա. **Saxifrage** ի :

Briser, ն. բեկանել , խորտակել , ջախջախել, կոտորել , փշրել , * կոտրել , կոտրտել . — une porte, un meuble, une glace, un miroir. La foudre brise le chêne. — les os à qn. — les images, les mottes d'un champ labouré. — en mille pièces, մանր խորտակել , ջախջախել , մանրել , փշրել , * ջարդուբուրդ անել . || փ. — ses fers, le joug, խորտակել գլխաւորութիւն , զուծն , խզել զկապանս . ազատել զանձն ի բռնութենէ . || — l'orgueil de qn., խորտակել զիպարտութիւն՝ զուն ուրուք , * մէկուն հպարտութիւնն կոտրել . || — le cœur, բեկանել՝ խորտակել՝ ջախջախել՝ ճմլել զսիրտ , * սիրտ կոտրել . elle me brise le cœur. 2. փ. բեկանել , խորտակել , վատնաբել , եղծանել , լուծանել , քակել , ի դերեւ հանել , կոտրտանել . — un traité, լուծանել

զղ ոչն . — les liens de l'amitié, քակել զոլոռս բարեկամութեանն, ի բաց քակել զբարեկամութիւն , կողաքակ լինել . — son avenir, sa carrière. La digue brise la fureur des vagues. — les courages. 3. խորտակել , խոշտանգել , կոշկոճել . — qn. de coups, զանազից չարագոն առնել զոք , *մկկն ծեծի տակ փառցուցանել. 4. խորտակել , ջախջախել , վաստակաբեկ առնել , *կոտրտել , սաստիկ յոգնեցուցանել . — le corps, ջախջախել զմարմին. je suis brisé, վաստակաբեկ եմ . la voiture m'a brisé. Le trot du cheval me brise. || — le tympan à qn., խլացուցանել զոք , * մէկուն ականջն տանիլ . || — avec qn., գըժտիլ ընդ ումեք , * մէկուն հետ աւրուիլ . 5. հատանել զձել բանից , կարճել՝ դադարեցուցանել՝ հանգուցանել զբանս . — un discours, *խօսքն կտրել . brisons là ce discours. (Mol.) || լկ. եւ ը. brisons là, brisez là-dessus, շատ՝ բաւ՝ բաւական է , *կտրենք , կտրէ . brisons là, ce discours deviendrait ennuyeux. (Corn.) Brisons là, s'il vous plaît. (Mol.)

Briser, չ.նե. բեկանիլ, խորտակիլ, ջարդիլ . le navire alla — contre un écueil. 2. խորտակիլ, փշրիլ. le fracas des vagues qui brisent au loin sur les récifs. La mer brise sur la côte. 3. ո. ոտս տարածանել յուղին , *ճամբան ճիւղեր սփռել . S. **Brisées.**

Se briser, դ. բեկանիլ , խորտակիլ , կոտորիլ , ջախջախիլ , փշրիլ , * կոտրիլ . son navire se brisa contre les rochers. Le verre se brise facilement. 2. փ. —, կոլնչիլ . combien à cet écueil se sont déjà brisés! (Corn.) 3. փ. բեկանիլ , գելանիլ , *կոտրիլ . à cette pensée mon cœur se brise. 4. խորտակիլ , փշրիլ . les vagues, les flots se brisent contre ces écueils. La mer se brise contre les rochers. 5. կրկնիլ , ծալիլ , * ծալտրիլ . ce compas, cette table se brise. Ces volets se brisent. 6. բգ. բեկանիլ , բեկըռկիլ . les rayons lumineux se brisent en passant de l'air dans l'eau.

Ատ. Tant va la cruche à l'eau, qu'à la fin elle se brise, S. **Cruche.**

Brise-raison, ա. յիմարաբան . * խնամախեղաւ՝ ափեղցփեղ խօսող . cet homme est un —. Ces étourdis sont de vrais —.

Brise-scellé, ա. կնքաբեկ. *կնիք կոտրող գողնալու համար . des —s.

Brise-tout, ա. ը. ամենաբեկ , * կոտրան . vous êtes un —. C'est un —. Ces enfants sont de vrais —.

Briseur, ա. խորտակիչ , կոտրիչ . — d'images, պատկերաբեկ . հն. **Iconoclaste.** [des —.

Brise-vent, ա. եգ. հողմարգել .

Brisis (զի) ա. ճ. ծալակ . il loge dans les — du château.

Briska, ա. բրիսկա , բրիսկակ . *ճամբու վեցձեւ բաց կառք ի Ռուսիա:

Brisoir, ա. բեկոց . գործի խորտակելոյ զկանեփ , զյարդ :

Brisque, ի. բրիսք . ԵղՁախաղ ինչ . faire une partie de —, — խաղալ . 2. —, յաղՁուկ «գօզ» . j'avais trois —s dans mon jeu.

Brisse, ա. կբ. լօդ . սեռ եքինեայց (échinides). 2. մբ. սեռ հնգալօդ պատեաՁեից :

Brissite, ա. վբ. լօդաքար . ազգ բրածոյ լօդի :

Brissocarpe, ա. բ. լօդապտուղ . ցեղակից սուկի (riccie).

Brissoïde, ած, կբ. լօդակերպ . 2. ա. —. սեռ եքինեայց :

Brissonie, ի. բ. բրիսոնիա . հն. **Téphrosie.**

Brissopsis (իս) ա. կ. լօդատես . սեռ բազմազգի եքինոսից :

Bristol, ա. բրիստոլ , բրիստոլաՁուղՁ . ազնիւ ՁուղՁ գծագրութեան. 2.ած. բրիստոլ. papier —, — ՁուղՁ, բրիստոլաՁուղՁ :

Brisure, ի. բեկուած , * կոտրտուածք . les —s d'une table de marbre. Il y a des —s dans cette boiserie. 2. կրկնուած , ծալ , * ծալուածք . la — d'un volet. Avec —, կրկնուածոյ , ծալածոյ :

Britannique, ած. բրիտանական, անգղիական . le gouvernement —.

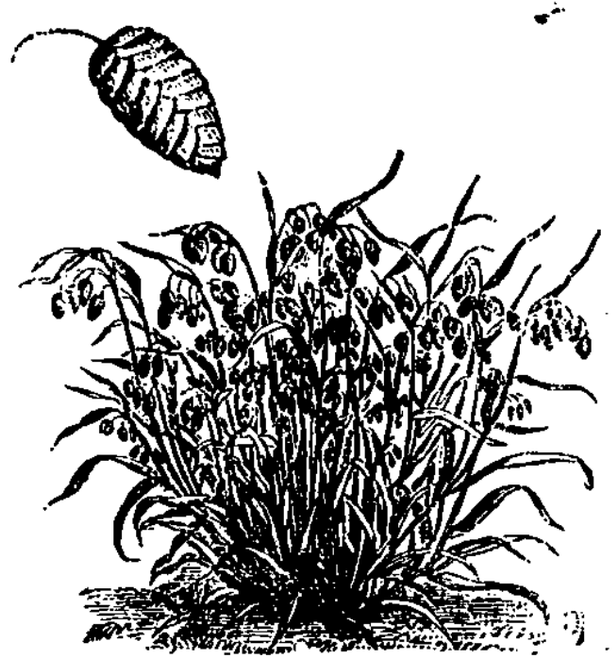
Brithie, ի. մբ. ճանրիկ . սեռ գիշերաչին ՁեփաՁևից :

Brithope, ա. վբ. ճանրուան :

Britoa, ի. բ. բրիտաբոյս . սեռակից կամպոմանեզիոյ (campomanésie).

Brius (իւս) ա. մբ. բրիուկ . սեռ ուտճատեսակաց (curculionites) Գերմանիոյ :

Brize, ի.բ. շոնտես, զամբիւղիտես.

սեռ սիզայնոց . մի տեսակն՝ — médiane, միջնաբրիզ. ռկ. **Amourette.**

Brizomancie, ի. ննջահիմայութ. ազգ երազահիմայութ (oniromantie).

Brizomancien, enne, ած. նրնջահիմայական . science, cérémonie —enne. 2. գ. ննջահիմայ, ննջահիմայուհի : [սեռ սիզայնոց :

Brizopyre, ի. բ. բրիզացորեան .

Broc (պրօ) ա. գինեման, Ձակոյկ, *խում , խումայ , քուազ . mettre du vin dans un —. Emplir, vider un —. 2. —, — լի . boire un — de vin. 3. շամփուր «քեպապ շիշի» . || de — en bouche, ջերմ ի շամփրոյ . * շամփրին ելաՁին պէս . manger de la viande, une perdrix de — en bouche.

De bric et de broc, մ.բ. ատի եւ անտի, այսպէս եւ այնպէս, *ատիէն անդիէն , արկէ նրկէ , սանկ նանկ . de — et de — il s'est fait une jolie fortune.

Brocantage, ա. գնավաճառ , գնավաճառութիւն , չնչավաճառ :

Brocanter, ն. գնավաճառել , չնչավաճառել , * առուծախել. — des bijoux, des tableaux.

Brocanteur, euse, գ. գնավաճառ, գնավաճառուհի, չնչավաճառ : * առուծախող , առուծախուհի . on trouve ces bibelots chez tous les —s.

Brocard, ա. խոցոտիչ՝ կսկծելի բանք , խայԹանք , հեգնանք , երգիծանք . — injurieux. Lancer des —s. 2. հ. սկզբունք իրաւագիտութեան . 3. ո. տ. **Broquart.**

Brocarder, ն. ը. խայԹել , կսկծեցուցանել բանիւք , երգիծանել , * սիրտ ծակել . — qn. || անխ. —. il ne discute pas, il brocarde.

Brocardeur, euse, գ. սլաքալեզու. , հեգնաբան , * կծող :

Brocart, ա. դիպակ . ծաղկեայ պատառ . habit de —, դիպակեայ հանդերձ . une robe de —. — d'or, ոսկեդիպակ , ոսկեՁել —. — d'argent, արծաՁադիպակ , արծաՁաՁել —:

Brocatelle, ի. դիպակուկ . հասարակ դիպակ . homme vêtu de —, այր դիպակուկազգեստ . 2. դիպակակուճ , խայտակուճ , խայտակիճ , խայտքար. *խատուտիկ մարմարիոն:

Brocchie, ի. բ. բրոքի , բրոքենի . հատուած սեռի ազարիոնի (tanaisie).

Brocchinie, ի բ. բրոքինիա. սեռ բրոմելեայց :

Brochage, ա.կզ. ՁղՁակազմուն, ՁղՁակազմութիւն . — des livres. Un atelier de —, ՁղՁակազմարան. 2.ար. ճամկատրուն (անկուածոց) :

Brochant, S. Brocher.

Brochantite, ի. հբ. բրոշանտիտ քար . ենՁածծմբատ պղնձոյ :

Broche, ի. շամփուր « քեպապ շիշի». mettre à la —, շամփրել, արկանել ի —. mettre de la viande à la —. Tourner la —. || Un tour de —, պարձուած շամփրոյ, շամփրադարձ. il faut encore un tour de — à ce morceau de bœuf. || փ. փոքր մի հս. j'ai été à la mort; un petit tour de — de plus, on aurait dit: il est mort.(Volt.) || փ. եւ ը. faire un tour de —, մերձ յոյժ լ. հրոյ ի ջեռնուլ, *կրակին շատ մօտ լ. տաքնալու համար . 2. ճաղ , գուրպիճաղ , ճաղուկ «չօրապ շիշի». հն. **Aiguille à tricoter.** 3. շամփուր , ճաղ . նուրբ գաւազան . 4. շամփուր . սեպաձեւ խցան տակառի . 5. շամփուր , ճաղ , ճաղակերկաՁի ծողիկ ի մանարանս . 6. սըլաք (փականաց). 7. ակն. ասղիպակ , շամփրոյթ . լանջագեղ զարդ կանանց. — en diamants. Camée montée en —. 8. կ. les —s, վրիժակք . ժանիք վարազի :

Broché, e, ած. ճամկատուր . étoffe —e, — պատառ . — or, ոսկեճամուկ . 2. կզ. ՁղՁակազմ . livre —. 3. ը. հարեւանցի գործեալ ,

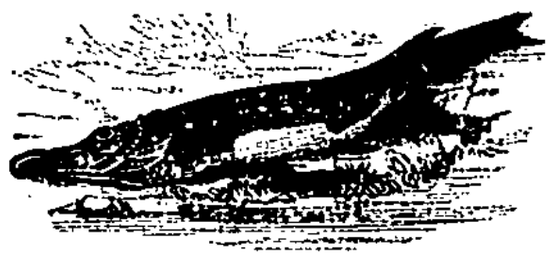
վարկպարագի , *Քալածոսած , շըլոտոյած . travail —.

Brochée, ի. շամփուր մի միս :

Brocher, ն. ճամկատրել . նկարակերտ յօրինել գրատպ . — une étoffe d'or et d'argent, ճամկատրել ոսկով եւ արծաթով , ոսկեճամուկ եւ արծաթաճամուկ յօրինել . || փ. brochant sur le tout, բաց յայնմանէ՝ յայնցանէ . *անկէ՝ անոնցմէ ալս . il a la fièvre, la goutte, et un gros rhume brochant sur le tout. Il a mal parlé de vous, et brochant sur le tout, il vous a desservi auprès du ministre. 2. կզ. Քղեակազմել , Քղեակազմ առնել , տետրել . — un livre. 3. ը. հարեւանցի՝ փութանակի գործել . *վեր ի վերոյ ընել , Քալածոսել , շլատրել , վրնդել . cet écolier broche ses devoirs. — un mémoire en quelques heures. 4. անխ. շամփրել .*ձիու պայտին գամերն սմբակին խոթել : [ուց) :

Brocher, չ. պ. պակիլ , ճլիլ (ճա-

Brochet, ա .ձք. խորդաձկներէ , կըռընկածուկն «Քուռնա պալըղը» .

|| — carreau, մեծ —. || — de mer, — ծովային . հն. **Bécune**. || — de terre, — ցամաքային :

Brocheter, ն. շամփրել . ի շամփուր արկանել :

Brocheton, ա.ձք. խորդաձկնիկ :

Brochette, ի. շամփրակ . շամփուր փոքրիկ . 2. —. մանր Քուչուկք, ձկունք կամ պատառք երկնամանց խոթովեալ ի շամփրակս. — d'alouettes, d'éperlans. Des mauviettes enfilées dans des —s. Servir des —s. 3. շամփրակ . գաւազանիկ ի ջամբել կերակուր ձագուց Քուչոց . élever des oiseaux à la —. || փ. élever un enfant à la —, բազում գրգռանօք՝ քնքուշ մնուցանել զմանուկն , փափկասուն առնել . 4. շամփրակ . — de décorations, — շքանշանաց :

Brocheur, euse, գ. Քղեակազմիչ , Քղեակազմող , Քղեակազմուհի, տետրող: [բինայ). — mécanique.

Brocheuse, ի. Քղեակազմ (մե-

Brochoir, ա. ար. պայտատեղ . մարց պայտարի «նալպէնտ չէքիճի»:

Brochon, ա. մուկիլ , մկնախեժ :

Brochure, ի. Քղեակազմուհի. արուեստն Քղեակազմելոյ. il est dans la —. 2. գրիկ , Քերթուած . il a paru une — sur tel sujet. Publier une —. 3. տ. **Brochage**. [տետրակազբիր :

Brocurier, ա. հգ. գրիկազբիր ,

Brocoli, ա. բրքուկ . ազգ կաղամբի . un plat de —s.

Brodé, e, անց ասղնագործեալ , ասղնեգործ , ասեղնագործ , ասղնագործ, ասղնանկար, *նախշուն, նախշուն, բանած «իշլեմէ». un mouchoir, habit —. — or, ոսկեճամուկ . — de perles, մարգարտաճիւտ , մարգար-

տայեռ . 2. փ. պաճուճեալ , զարդարեալ , պաճուճազարդ . le récit — par le narrateur.

Brodequin, ա. կամբակ . բարձրատրուն կօշիկ նախնեաց . une paire de —s. De jolie —s. 2. կամբակ՝ կատակերգուաց). 3. փ. —. կատակերգուհին . տ. **Chausser**. 4. կամբակ . ազգ կիսակօշկի կանանց եւ մանկանց. 5. ը. կամբակ. կարմրուհին յոտս զինի ոտնալուայի ջնիմ ջրով . 6. յ. կապիճք . ոտնջանք ինչ նախնեաց . donner les —s, կապիճս հագկանել :

Broder, ն. ասղնել , ասղնագործել , ասղնագործ յօրինել , *ասեղով բանիլ , նախշել . — un chiffre, une fleur, une robe, un habit. — de soie, *մետաքսով —. — d'or, ոսկեճամկել , ոսկեճամուկ գործել . || անխ. —. elle s'use la vue à —. 2. փ. եւ ը: պաճուճել , զարդարել . — une histoire, un conte. || անխ. —. ah! vous brodez.

Se broder, դ. —իլ , * ասեղով բանուիլ . étoffe qui se brode difficilement.

Broderie, ի. ասղնագործ , ասղնագործուհի , ասեղնագործուհի, *ասեղով բանուած . — au métier. Travailler en —. — de soie. — d'or, ոսկեճամուկ , ոսկեճամկուհի . une étoffe ornée, toute couverte de —s, ասղնեգործ պատառ . 2. փ. պաճուճանք՝ զարդարանք բանից . il y a plus de — que de vérité dans ce qu'il nous raconte. 3. եմ. պաճուճանք , զարդարանք . faire des —s pleines de charme.

Brodeur, euse, գ. ասղնագործ, ասղնեգործ , ասղնագործուհի , *բանող . adroit —. Habile —euse. || Brodeuse mécanique, մեքենական ասղնագործուհի : [շաննայց :

Brodie, ի. բ. բրոդիա . սեռ. շու-

Brœckie (պրէօքի) ի. վբ. բրէօքիա . ազգ օդակաւորաց :

Broie, ի. լեռան . *կանեփին ու կտաւին կոճերն ճզմելոյ գործի :

Broiement, Broîment, ա. լեռումն, մանրումն . le — des couleurs, des membres, de la pierre dans la vessie.

Bromacéées, ի. յ. բ. խրիկաազգք. հատուած սիզաբուսոց նախատիպ ունելով զխրիկն :

Bromacétyle, ա. ոգ. ժահրաքացխուտ , բրոմաքացխուտ :

Bromacide, ա. ոգ. ժահրաԹթու , բրոմաԹթու :

Bromal, ա. ոգ. ժահրալ , բրոմալ . հեղուկ իւղային անգոյն :

Bromaldéhyde, ա. ոգ. ժահրաքանչրածին , բրոմաքանչրածին . կազ գոեալ ազդեցութեամբ լուծուածի խալոյ (potasse) ի վերայ բրոմաԹերինի . կն. **Brométhéroïde**.

Bromalide, ի. ոգ. ժահրալիդ , բրոմալիդ . բաղադրութիւն բրոմալի եւ անջրիդի (anhydride).

Bromamyle, ա. ոգ. ժահրալ , ժահրալուտ, բրոմալ , բրոմալուտ. հեղուկ անգոյն եւ անհոտ :

Bromanile, ա. ոգ. ժահրանիլ , բրոմանիլ . քինոն քառաբրոմեալ :

Bromaniline, ա. ոգ. ժահրանիլին , բրոմանիլին . մարմին բիւրեղանալի գոեալ ջեռուցմամբ բրոմալբըժինի (bromisatine)² լուծուածով խալոյ (potasse) :

Bromaniloïde, ի. ոգ. ժահրանիլակերպ , բրոմանիլակերպ . մարմին բիւրեղանալի գոյացեալ ազդեցութեամբ բրոմի ի վերայ անիլինի :

Bromanisol, ա. ոգ. ժահրանիսոլ , բրոմանիսոլ. մարմին բիւրեղանալի գոյացեալ ազդեցութեամբ բրոմի ի վերայ քաղուբի անիսոնի :

Bromanisylique, ած. ոգ. ժահրանիսուային, բրոմանիսուային:

Bromargyre կամ **Bromargyrite**, ա. հբ. բրոմաթծաՔաթար . բրոմուկ արծաԹի : [մատ . ալ ինչ :

Bromate, ա. ոգ. ժահրատ , բրո-

Bromatologie, ի. բժ. խոհարանուԹիւն , կերակրաբանուԹիւն :

Bromatologique, ած. խոհարանական , կերակրաբանական :

Bromatométrie, ի. խոհաչափուԹիւն . *իւրաքանչիւր օրուան հարկաւոր եղած կերակրոց քանակին չափն :

Brome, ա. ոգ. ժահ , բրոմ . պարզ մարմին մեռապակերպ :

Brome, ա. բ. խրոցակ . սեռ սիզացից:

Bromé, e, ած. ոգ. բրոմաւոր , ժահրաւոր :

Bromé, e, ած. բ. խրոցակեայ. || —es, ի.յ. —ք . հատուած սիզաբուսոց :

Bromélayle (լէյլ) ա.ոգ. ժահիւղուատ , բրոմիւղուատ . հն. **Brométhérine**

Bromélées, ի. յ. բ. բրոմելեայք . հն. **Broméliacées**.

Bromélia-cées, ի. յ. բ. բրոմելատեսք . բնական տոհմ միաշլագ ծաղկաւոր նախատիպ ունեցուած զբրոմելիա :

Brome.

Broméli-dées, ի. յ. բ. բրոմելազգիք . տոհմ բաժակածաղկանց (calyciflores) յորս է բրոմելիա :

Bromélie, ի. բ. բրոմելիա . սեռ տոհմի բրոմելատեսից , որոց գլխաւորն է անանաս :

Broméliées, Bromélinées, ի. յ. բ. բրոմելեայք . հն. **Broméliacées**.

Bromélioïdées, ի. յ. բ. բրոմելակերպեայք . դաս միաշլագ , յորում են բրոմելատեսք, արիւնպատկեայք (hémodoracées), վելլոզեայք (vellosiées) եւ պոնտեդերիատեսք (pontédériacées).

Bromélioïdes, Broméloïdes,

ի. յ. բ. բրոմելակերպք . հն. **Broméliacées.**

Broméloïdées, ի.յ.բ. բրոմելակերպեայք . հն. **Broméliacées.**

Bromether, ա. տգ. ժահեթեր , բրոմեթեր . մարմին գոյացեալ տարբալադրութեամբ եթերուտի (éthyle) ժահով թթուտկի :

Bromethéride, ա.տգ. բրոմեթերիդ . հն. **Bromoforme.**

Bromethérine, ի. տգ. ժահեթերին , բրոմեթերին . հեղուկ եթերեալ ոյ գոյանայ ազդեցութեամբ բրոմի ի վերայ իղլարար կազի (gaz oléfiant). կն. **Bromocarbure d'hydrogène** եւ **Bromélayle.**

Bromethéroïde, ա. տգ. բրոմեթերակերպ. հն. **Bromaldéhyde.**

Bromethyle, ա. տգ. բրոմեթիլ , ժահեթիլ . հն. բրոմաջրածնային եթերի (éther bromhydrique).

Bromfeldie, ի. բ. բրոմֆելդիա , բուժախոտ . հն. **Jatrophe.**

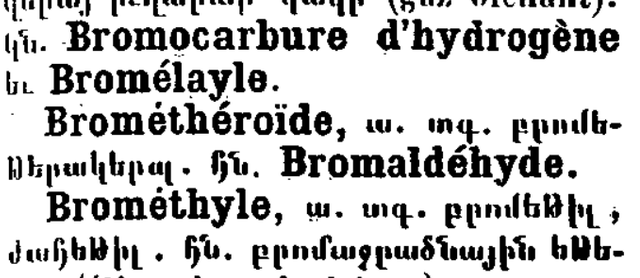
Bromhéadie, ի. բ. բրոմհեդիա . հն. **Grammatophylle.**

Bromhydrate, ա. տգ. ժահաջրածնատ , բրոմաջրածնատ. *ոյ գոյացեալ զուգախառնութեամբ ժահաջրածնային թթուոյ մի հիման հետ :

Bromhydrique, ա. տգ. ժահաջրածնային, բրոմաջրածնային. acide —.

Bromibase, ի. տգ. ժահաիիմն , բրոմաիիմն. եղեակ բաղկաց բրոմիւ :

Bromicolle, ի. բ. հաճին . սունկ ինչ եննջահող (hypogé) ուտելի :

Bivalve.

Bromide, ա. տգ. ժահիդ , բրոմիդ . * բաղկացութիւն բրոմի իւրէն պակաս էլեկտրանուագ (électro-négatif) մարմնոց հետ :

Bromidées, ի. յ. բ. խրփիկատեսակք . եննջացեալ կորդոդքասերից (festucacées).

Bromidion, ա. բ. խրփոն . սեռ սիզայնոց :

Bromidrose, ի. բրոմաքիրտն , ժահաքիրտն . քիրտն ժահահոտ :

Bromie, ի. մբ. ժահիկ, բրոմիկ . սեռ. բուսոյ պատենաճեից :

Bromifère, ած. տգ. ժահաբեր , բրոմաբեր :

Bromique, ած. տգ. ժահային , բրոմային . acide —, — թթու, ժահաթթու , բրոմաթթու :

Bromisatine, ի. տգ. ժահայընջուին, բրոմայընջուին. նիւթ գոյացեալ ազդեցութեամբ բրոմի ի վերայ ընդջուինի (isatine) եւ կապուտակի ներկի (bleu d'indigo).

Bromisme, ա. տգ. բրոմակառնութիւն , բրոմահարութիւն , ժահկառնութիւն, ժահահարութիւն . անուն երեւութից գոյացելոց չարաչար գործածութեամբ բրոմուկի բնախաղոյ (bromure de potassium).

Bromite, ի. հբ. բրոմիտ . հն. **Bromargyre.**

Bromlite, ի. հբ. բրոմաքար , ժահաքար . հն. **Bromargyre.** կրկին բնածխատ կրոյ եւ բարիտի :

Bromo-aurate, ա. տգ. բրոմոկիատ , ժահոսկիատ . անուն տուեալ զուգախառնութեանց բրոմիդի ոսկւոյ ընդ բրոմուկս եղեկտրատուել (électro-positif) մեռոյց :

Bromobenzide, ի.տգ. բրոմկընդրիդ . մարմին գոյացեալ Ջորմամբ բրոմակնդրինի ի վերայ ջրատեալ խալոյ (potasse hydratée).

Bromobenzine, ի.տգ. բրոմկընդրին . մարմին կազմեալ ազդեցութեամբ արեգական ի վերայ խառնուրդի բրոմի եւ կնդրինի (benzine).

Bromobenzoïne, ի. տգ. բրոմկնդրբկին . մարմին Քլորակ եւ կրճուտաիամ : [կնդրբկային . acide —.

Bromobenzoïque, ած.տգ. բրոմ-

Bromobenzoyle, ա. տգ. բրոմկնդրուստ . մարմին բիւրդանալի , իննկաիոտ, գոյացեալ ազդեցութեամբ բրոմի ի վերայ ոգիւղոյ դառն նշոյ . կն. **Oxybromobenzoyle** եւ **Acide bromobenzoylique.**

Bromobenzoylique, ած. տգ. բրոմկնդրուստային . acide —.

Bromocacodyle, ած. տգ. բրոմաճանուտուտ . S. **Cacodyle.**

Bromocarbure, ա. տգ. բրոմաքնածխուկ. *անուն բաղկացից , զորս կազմեն բրոմ եւ բնածուխ միանալով մարմնոց ոմանց հետ. — d'hydrogène, — ջրածնի :

Bromocinnamine, ի. տգ. բրոմակինամին . մարմին բիւրդանալի ունելով գիտուտ ոգիւղոյ լիմոնի :

Bromocitraconique, ած. տգ. բրոմընձխոտալեմոնային . acide —, — թթու :

Bromocodéine, ի. տգ. բրոմաիիոնին . բաղկաց գոյացեալ զուգախառնութ բրոմի ընդ աիիոնինի :

Bromocuminol, ա. տգ. բրոմաչամանուլ . հեղուկ իւղուտ եւ ծանր արտադրեալ ազդեցութեամբ բրոմի ի վերայ չամանուլի . կն. **Oxybromocuminyle.**

Bromocyane, ա. տգ. բրոմաճաուածին . մարմին բիւրդանալի , արտադրեալ տարբալադրութեամբ ճաուաջրային (cyanhydrique) թթուոյ բրոմով :

Bromoforme, ա. տգ. բրոմաներպ , ժահաներպ . հեղուկ իւղուտ, դիւրաբորբոք , նման քլորաներպի . կն. **Bromethéride** եւ **Bromoformyle.**

Bromoformyle, ա. տգ. բրոմամրջմնուտ , ժահամրջմնուտ. S. **Bromoforme.**

Bromographe, ա. առպ. խահագիր . * կերակրեղինաց վերայ գրող :

Bromographie, ի. առպ. խահագրութիւն . նկարագրութիւն կերակրեղինաց :

Bromographique, ած. առպ. խահագրական :

Bromohélicine, ի. տգ. բրոմապարուրին, ժահապարուրին . մարմին դինդողուտ , անբիւրդանալի , արտադրեալ ազդեցութեամբ բրոմի ի վերայ պարուրինի (hélicine).

Bromo-hydrargyrate, ա. տգ. բրոմաոնդկատ , ժահաոնդկատ . անուն տուեալ զուգախառնութեանց բրոմիդի սնդկոյ ընդ ժահուկս (bromures) եղեկտրատուել մեռոյց :

Bromoïde, ած. բ. խրփիկաներպ , խրփիկանման :

Bromoïodobenzine, ի.տգ .բրոմամանշակնդրին . *մարմին որ կգոյանայ կնդրինին մէջ ջրածնին տեղ մանիշ (iode) եւ բրոմ դնելով :

Bromo-iodoforme, ա. տգ. բրոմամանշակներպ . * մարմին գոյացեալ ազդեցութեամբ բրոմի ի վերայ մանշակներպի (iodoforme).

Bromoïodonitrobenzine, ի.տգ. բրոմամանշաթորակնդրին.*մարմին գոյացեալ կնդրինին մէջ ջրածնի տեղ մանիշ (iode), թորակիլ եւ բրոմ դնելով :

Bromokakodyle, ա. տգ ժահաչարուտ, բրոմաչարուտ. հն. **Oxybromokakodyle.**

Bromomalophtalique, ած. տգ. ժահափոալային, բրոմափոալային . ասի գթթուոյ գտելոյ ազդեցութեամբ ժահի ի վերայ քառաջրափոալային թթուոյ (acide tétrahydrophtalique).

Bromonaphtalèse, ի. տգ. ժահանաւթին, բրոմանաւթին. մարմին բիւրդանալի, անլուծելի ի ջուր, արտադրեալ ազդեցութ ժահի ի վերայ նաւթինի :

Bromonaphtalide, ի. տգ. ժահանաւթիդ , բրոմանաւթիդ . *հեղուկ գտեալ մի եւ նոյն ժամանակ ժահանաւթինի հետ ազդեցութեամբ ժահի ի վերայ նաւթինի : [թրմբրին :

Bromonarcotine, ի. տգ. բրոմա-

Bromonitrobenzine, ի. տգ. բրոմաթորակնդրին , ժահաթորակնդրին.*մարմին գոյացեալ կընդրինին մէջ ջրածնի տեղ բրոմ եւ բորակ դնելով :

Bromopalladamine, ի.տգ. ժահապալլադամին, բրոմապալլադամին. բաղկաց կազմեալ ի պալլադամինէ եւ ի ժահէ :

Bromoparacétyle, ա. տգ. ժահամակրացխուտ , բրոմամակրացխուտ . հն. **Parabromacétyle.**

Bromopicramyle, ա. տգ. ժահադառնօսլուտ , բրոմադառնօսլուտ . փոշի բիւրեղական արտադրեալ գերյագմամբ (sursaturation) դառնօսլուտի (picramyle) ժահիւ :

Bromopicrile, ա. տգ. ժահադառնիլ , բրոմադառնիլ . մարմին ռետնուտ եւ Ջափանցիկ արտադրեալ ազդեցութեամբ ժահի ի վերայ դառնիլի (picrile):

Bromopicrine, ի. տգ. ժահադառնին , բրոմադառնին . հեղուկ իւղուտ անգոյն արտադրեալ ազդեցութեամբ ժահուկի (bromure) կրոյ ի վերայ դառնային (picrique) թթուոյ :

Bromoplatinate, ա. տգ. ժահալսնոսկիատ, բրոմալսնոսկիատ. կրկին ժահուկ լսնոսկւոյ (platine).

Bromorcine, ի. տգ. ժահայընջորին, բրոմայընջորին. նիւթ բաղա-

դրեալ ժահիւ եւ պրտորինիւ (orcine).

Bromosel, ա. տգ. ժահեաղ, բրոմեաղ. անուն կրկնակ ժահուկաց:

Bromospiroyle, ա. տգ. ժահուռուստ, բրոմուռուստ. բաղկաց բիւրդանալի արտադրեալ ազդեցութեամբ ջրային լուծուածի (solution) ժահի ի վերայ ջրային լուծուածի ուռուստային ՔՔուոյ (acide salicylique). կն. **Acide bromospiroylique.**

Bromospiroylique, ած. տգ. ժահուռուստային, բրոմուռուստային. acide —, — ՔՔու. կն. **Bromospiroyle.**

Bromostyrol, ա. տգ. ժահակինամին, բրոմակինամին. S. **Bromocinnamine.**

Bromotérébène, ա. տգ. ժահաբեւեկինէն, բրոմաբեւեկինէն. մին ի մարմնոց գոհելոց ազդեցութեամբ ժահի ի վերայ բեւեկինէնի (térébène).

Bromothionessal, ա. տգ. ժահածծմրական, բրոմածծմրական. մարմին գոյացեալ ազդեցութեամբ ժահի ի վերայ ծծմրականի (thionessal). կն. **Bromothionessile.**

Bromothionessile, ա. տգ. ժահածծմրիլ, բրոմածծմրիլ. հն. **Bromothionessal.**

Bromure, ա. տգ. ժահուկ, բրոմուկ. — de potassium, — բնահալոյ:

Bromuré, e, ած. տգ. ժահուկեալ, բրոմուկեալ:

Bronchade, ի. գայթումն, գըՔումն, սայթումն, սայթաքումն. son cheval fit une —, * ձին գՔեցաւ:

Bronche, ի. մգ. ցնցուղ, Քոքառաչք. — du côté droit, du côté gauche. Inflammation, irritation, dilatation des —s.

Bronchectasie, ի. ախ. ցնցղածառալ. ծառալումն ցնցղոյ:

Bronchement, S. **Bronchade.**

Broncher, չ. գՔել, գայթել, սայթաքիլ, ոտնառել. votre cheval a bronché. Après ce mauvais pas où vous avez bronché. Faire —, գՔել, գՔեցուցանել, սայթաքել, սայթաքեցուցանել. une pierre m'a fait —. 2. փ. վրիպիլ, սխալիլ. c'est un homme qui n'a jamais bronché. Cet élève a récité sa leçon sans —. 3. խլրտիլ, շարժիլ. le maître est si sévère que les enfants n'osent — devant lui.

Առ. il n'y a si bon cheval qui ne bronche, չիք ձի աիիպալանոց որ չգՔիցէ. ճարտարագոյնք անգամ ի մարդկանէ սխալին:

Bronchial, e, ած. Քոքառաչային, ցնցղային. veine, respiration —e. Les arcs bronchiaux.

Bronchiarctie, ի. ախ. ցնցղանձկացումն. անձկացումն Քոքառաչից:

Bronchillaire, ած. ախ. ցնցղաւոր, Քոքառաչաւոր. souffle —.

Bronchique, S. **Bronchial.** || Artères, nerfs —s. Souffle —.

Bronchisme, ա. ախ. ցնցղաբռնգակծկումն. ատնգային (spasmodique) կծկումն ցնցղոց:

Bronchite, ի. բժ. ցնցղաբորբ, ցնցղատապ, Քոքառաչաբորբ. բորբոքումն խլնաՔաղանՔի Քոքառաչից. — aiguë, chronique.

Bronchitique, ած. ախ. ցնցղաբորբային. 2. գ. ցնցղաբորբախտ, * ցնցղաբորբէ բռնուած:

Bronchocèle (քոսէլ) ի. վ. փողուռ. կոկորդի ուռեցք խպիպածեւ:

Broncho-égophonie, ի. ախ. փողայծածային. պապաչուն (chevrotant) փողածայն:

Broncholithe, ի. ախ. ցնցղաքար. քար ձեւացեալ ի ցնցուղս:

Broncho-mycosis (իս) ի. ախ. ցնցղասունկ. արտադրութիւն գաղտասեռից (cryptogames) ի Քոքառաչս:

Bronchophonie, ի. բժ. փողածայնութիւն, որկորածայնութիւն. * կոկորդէն ձայն հանել. être atteint de —, փողածայն՝ կոկորդածայն լ. ակ. avoir la voix rauque, խռպոտ ունել զձայն, խռպոտածայն լ:

Bronchoplastie, ի. վ. ցնցղակազմութիւն:

Broncho-pleurésie, ի. ախ. ցընցղաշարփաբորբ. ցնցղաբորբ (bronchite) հանդերձ շարփաբորբիւ (pleurésie).

Broncho-pneumonie, ի. ախ. ցնցղաՔոքաբորբ. ցնցղաբորբ (bronchite) հանդերձ Քոքաբորբիւ (pneumonie).

Bronchorragie, ի. ախ. ցնցղահոսութիւն. արիւնհոսութիւն Քոքառաչից:

Bronchorrhée (քոռէ) ի. ախ. փողահիոսութիւն. ակ. **Pituite, Flux muqueux**, խուխ «պալղամ»:

Bronchotome, ա. վ. ցնցղահատ (գործի):

Bronchotomie, ի. վ. ցնցղահատութիւն. S. **Laryngotomie** եւ **Trachéotomie.**

Bronchotomique, ած. վ. ցընցղահատական:

Brondir, չ. շռնչել, շռինչ հանել:

Brondissement, ա. շռինչ:

Brongniardite, ի. հբ. բրոնեարտաբար:

Brongniartelle, ի. բ. բրոնեարտեակ. տեսակ լօաի:

Brongniartie, ի. մբ. բրոնեարտուկ. սեռ հինգայօդ պատենաՔեւից. 2. բ. բրոնեարտիա. սեռ ՔիՔեռնասեր ընդարեից:

Brongniartiées, ի. յ. բ. բրոնեարտեայք. ենՔաշար ՔիՔեռնասեր ընդարեից:

Brongniartien, ա. բբ. բրոնեարտեան. * անուն տեսակ մի եւրոպական մողեսի:

Brongniartine, ի. հբ. բրոնեարտիկ. հն. **Glaubérite.**

Brongniartites, ի. յ. բ. բրոնեարտազգիք. սեռ բրածոյ:

Bronnie, ի. բ. բրոնի. սեռ տոհմի փրանքենեասերից((frankéniacées). հն. **Fouquiérie.**

Bronnite, ի. բ. բրոնիկ. * տեսակ մի վայր բրածոյ:

Bronte, ի. խբ. բրոնտ. ժժմակ ինչ. ակ. **Bécasse** եւ **Courli.** 2. մբ. —. սեռ քառայօդ պատենաՔեւից, հն. **Uléiote.** 3. ծբ. —. սեռ սիլուրակերպից (siluroïdes).

Brontès (էս) ա. վբ. բրոնտես. սեռ բրածոյ ոլորկապատենից:

Brontias (աս) ա. հբ. շանՔ. * տեսակ մի ծծմբատ երկաՔի:

Brontolithe, ի. հբ. շանՔաքար. ակ. **Pierre à tonnerre.**

Brontomètre, ա. բգ. շանՔաչափ:

Brontosaure, ա. վբ. շանՔամողէս. սեռ բրածոյ մողեսազգի սողնոց:

Brontothérides, ա. յ. վբ. շանՔակենդանեայք. խումբ բրածոյ մեծ ստնաբերից:

Brontothérium (թիում) ա. վբ. շանՔակենդան. սեռ բրածոյ ստնաբերից:

Bronzage, ա. ար. պղնձումն. — du cuivre, մետաղունումն պղնձոյ:

Bronze, ա. անագապղինձ, մետապղինձ, պղինձ. statue de —, անդրի մետապղինձ. colonne de —, պղնձասիւն, les canons sont fait de —, պղնձածոյլ պղնձագործ են հրետք. || փ. պղնձի, խիտ. cœur de —, սիրտ —, պղնձասիրտ, խստասիրտ. âme de —. J'étais de — pour tous ces esclaves. (Montesq.) 2. պղինձ, պղնձաքանդակ, պղնձադրօշուած. un beau —. Tout un peuple a voué ce — à la mémoire. (Hugo). 3. դգ. պղինձ. հին պղնձադրամ. 4. քՔ. պղինձ, հրետ, ՔընդանօՔ. le — a tonné. Le — tonne.

Bronzé, e, անց. պղնձեալ, պղընձագունեալ, պղնձագոյն. statue —e. 2. պղնձագոյն, մետագոյն, Քխացեալ. teint — par le soleil. Visage —. 3. փ. ած. աներկիւղ, անվհներ. c'est un homme —. 4. բժ. պղընձագոյն. maladie —e, — հիւանդութիւն (որ — կ'ընէ մորՔն):

Bronzer, ն. պղնձել, պղնձագունել. — une statue de plâtre, un vase. || — un fusil, — զհրացան. * հրացանին փողն կրակէն անցունելով՝ կապոյտ գոյն տալ չժանգոտելոյ համար. 2. փ. —. Քխացուցանել զմորմ. il a plu à la Providence de — les hommes aux Grandes Indes. (Volt.)

Se bronzer, դ. պղնձանալ, պղընձագոյն լինել. 2. պղնձանալ, պղնձի լ., խստանալ. son cœur s'est bronzé.

Bronzerie, ի. պղնձագործութիւն. 2. պղնձագործք, պղնձավաճառք:

Bronzeur, ա. պղնձագործ:

Bronzier, ա. պղնձարար, պղընձավաճառ:

Bronzite, ա. հբ. անագապղնձաքար. տեսակ խտրաքարի (diallage).

Brookée, ի. բ. բրուքէա. սեռ խուլաբուսեայց:

Brookite, ա. հբ. բրուքաքար. տիտանային ՔՔու ունելով դոյզն ՔՔուուկ երկաՔի:

Broquart, ա. ո. ամերէ. երէ, այծեամն տարեւոր. vieux —, այծեամն անցեալ զերկհմնիւք՝ * երկու տարին անցած:

Broquelin, ա., **Broqueline**, ի. ծխախուրձ . խուրձ տերեւոց ծխախոտոյ :

Broqueteur, ա. որաբարձ . * որ սայլի վերայ որայ կբեռնաւորէ :

Broquette, ի. ար գովոր . *տափագլուխ պզտիկ գամ . fixer qc. à la muraille avec une —. Clouer avec de la —. 2. գովորք . acheter de la —. Un kilogramme de —. 3. բ. վարդ՝ * ճուճ փոքրիկ մանկան :

Brosime, Brosimon, ա.բ. կաղնաձառ . կաղնաբուսին ծառ Ամերիկա . կն. **Arbre à lait, à la vache, Galactodendron.** || հն. **Piratinier.**

Brosimées, ի. յ. բ. կաղնաճառազգք . ցեղ տոհմի հացապտղեայց (artocarpacées).

Brosite, Brossite, ի. հբ. բրոսաքար . երկաթաբեր դոլոմիկ :

Brosme, ա. ձբ. կնքոլ . սեռ տոհմի գադից (gades)

Brosque, ա.մբ. լափլեզ. սեռ Ծաբլիեայց (carabiques).

Brossage, ա. խոզանակումն . le — des chapeaux, des habits.

Brossardie, ի. բ. բրոսարդիա . սեռ խաչաքերից :

Brosse, ի. խոզանակ «քիֆի, ֆրրչա», une — à habits, — հանդերձից, գլխատախոզանակ . donner un coup de — à un vêtement, à un fauteuil, à un billard, խոզանակել զ... *— մի զգեստ ... — peu: la chaussure, կօշկախոզանակ . — à tête, գլխախոզանակ . 2. վրձին «ֆրրչա». une — à dents, առամնավրձին, առամնաքոր. — à ongles, եղնգնավրձին . — à cheveux, հերավրձին . — à barbe, մորուսավրձին . — à friction, շփավրձին, շփոց . || tailler en —, * խոզանակաձեւ, վրձնաձեւ կտրել (մազերն). ||նկ. —. peindre à la —, վրձնով նկարել . || փ. —. une belle —, գեղեցիկ վրձին՝ գործուած . ce tableau est d'une belle —. Sa — est des plus savantes. || Peindre à la grosse —, խոշորավրձին՝ խոշորապէս նկարել . || փ. fait à la —, խոշորագործ. 3. յ. մազաւոր, խոխ «չալը չբրիը» :

Brossé, e, անց. խոզանակեալ . un habit bien —. 2. ո. գանալից, գանոպկ , * ծեծ կերած. եւ փ. պարտեալ ի խաղի , * կծուած՝ յաղթուած :

Brossée, ի. բ. խոզանակումն . donner une —, une bonne — à un habit, à un cheval. 2. փ. եւ ո.. գան, ծեծ . recevoir une —, — ընդել , *—ուտել . donner une — à qn., — հարկանել ումեք , *մէկուն — տալ:

Brossement, ա. խոզանակումն :

Brosser, ն. խոզանակել . մաքրել խոզանակաւ . — un habit. || — qn., — զիանդերձս ուրուք, *մէկուն վերայ՝ վերայի հագուստին խոզանակ զարնել . se faire — par qn., տալ — զանձն , զիանդերձս իւր . 2. նկ. վրձնել . նկարել վրձնով. 3. վրձնել . — les dents. 4. ո. — qn., գան հարկանել ումեք , գանալից առնել զոք , ծեծել , *ծեծ քաշել , տխմարել . se faire —, գան ընդել , գանալից լ., *ծեծ ուտել. tu vas te faire —. 4. տպ. խոզանակել . Ծանաքն խոզանակաւ մաքրել . — les formes, խոզանակել . խոզանակաւ մաքրել զՁանաք տիփաբի (forme). 5. յաղթել ուժեք ի խաղի. *կծել . je l'ai joliment brossé, * լաւ մի զինքն կծեցի .

Se brosser, ե. խոզանակիլ . *խոզանակով մաքրուիլ . cet habit ne peut —. Cela ne se brosse pas. 2. խոզանակել զիանդերձս իւր . je vais me brosser. Je finis de me brosser. 3.բ.— le ventre, կերակրազուրկ լ., * կերակրէ զրկուիլ . եւ փ. զրկիլ յիմեքէ, *բանէ մի զրկուիլ . il s'en brossera le ventre.

Brosser, չ. ո. հալածել որսորդի զերէ ընդ մայրիս ձիարձակ կամ հետի , *որսին ետեւէն իյնալ ձիով կամ ոտքով . — dans les forêts, à travers les buissons. || բ. խոյս տալ , փախչիլ ընդ մէջ ... il brossa à travers la compagnie et disparut. (St-Simon.)

Brosserie, ի. խոզանակոց, խոզանակարան, վրձնոց , վրձնարան . 2. խոզանակագործուիւն, վրձնագործուիւն , խոզանակավաճառուիւն , վրձնավաճառուիւն :

Brosseur, ա. խոզանակիչ , ըստպայազաս . զինուոր ծառայ սպայի. le — du commandant, du capitaine.

Brossier, ա. խոզանակագործ , վրձնագործ , խոզանակավաճառ , վրձնավաճառ «ֆրրչաճր» :

Brotogéride, Brotogérys (իս) ա. Ք. Ծռնծռիկ . տեսակ պապակայի :

Brotule, ա. ձբ. բրոտուլ . սեռ ձկանց ի տոհմէ գադի (gade).

Brou, ա. պոպոկ , կղեղ , ոզոխ , կտեւ . կանաչ կեղեւ . — de noix, d'amande, de noisette. || — de noix, պոպոկօղի, կղեղօղի, ոզոխօղի, կտեւօղի :

Broualle, ի. բ. բինժ . սեռ տոհմի կննձաւորաց (personnées).

Broubrou, ա. ո. վառվռուկ . վառվռուն եւ մեծաձայն մարդ :

Broucolaque, s. **Vampire.**

Brouée, ի. ջաղբ. յանկարծական եւ կարճատեւ անձրեւ . nous venons de recevoir une —. 2. մէգ , մառախուղ . la campagne était couverte de —. ||փ. prendre une — de feu, *անցնելով քիչ մի տաքնալ :

Brouet, ա. շիկաձան . * կաձուկ , հաւկձով եւ շաքարով շինուած ջրի կերակուր. le galant, pour toute besogne, avait un — clair. (La Font.) 2. շիկաձան . անհամ պորանի . quel — nous sert-on ! C'est du —, fi! 3. հխ. — noir, սեռ շիկաձան . սեռշիկաձան. ազգային կերակուր հին Սպարտացոց. եւ փ. —. կերակուր անհամ. il était à table et il ne se nourrissait pas de — noir.

Ստ. elle s'en est allée en — d'andouilles, ի դերեւ ել իրն , *բանն փուճ ելաւ :

Brouettage, ա. ձեռնասայլութիւն :

Brouette, ի. ձեռնասայլ , սայլորիկ . rouler la —. 2. հ. անուագահի. *մարդէ բաշուող երկանիւ գահիճաւորակ . aller en —. կն. **Vinaigrette.**

Brouettée, ի. ձեռնասայլաբեռն, սայլորկաբեռն . բեռն ձեռնասայլի՝ սայլորկի :

Brouetter, ն. ձեռնասայլել , սայլորկել . կրել ձեռնասայլիւ . — de la terre, du sable. 2. անուագահել . տանել անուագահիւ. se faire — par la ville, անուագահիլ՝ անուագահիւ շրջիլ ընդ քաղաքն :

Brouetteur, euse, գ. անուագահիչ . տարող անուագահիւ . 2. ձեռնասայլորդ :

Brouettier, ière, գ. ձեռնասայլորդ . 2. ձեռնասայլագործ:

Brougham (պրուամ) ա. բրուամ , ցածեակ . քառանիւ ցած կառք :

Broughtonie, ի. բ. բրուտոնիա . ազգ խոլորձաձեւից (orchidacées).

Brouhaha (պրուաա) ա. բ. խլրտբրտիւն . խառնաձայն աղաղակ , ամբոխ աղաղակի . quel —! On entendait les —s (բառ Լիդբէի). L'auditoire s'éclatait en —. || բառ Ակադեմիոյ անի. il s'est élevé de grands —s.

Broui, e, անց. խարեալ , խարշաւեալ , գրտաֆար . des fruits, des arbres —s. Le soleil a paru, tous nos fruits sont —s, *արեւն ելաւ , եւ բոլոր պտուղք մեր արեւաֆար եղան . les vignes —es par la gelée, եղեմնախառ այգիք:

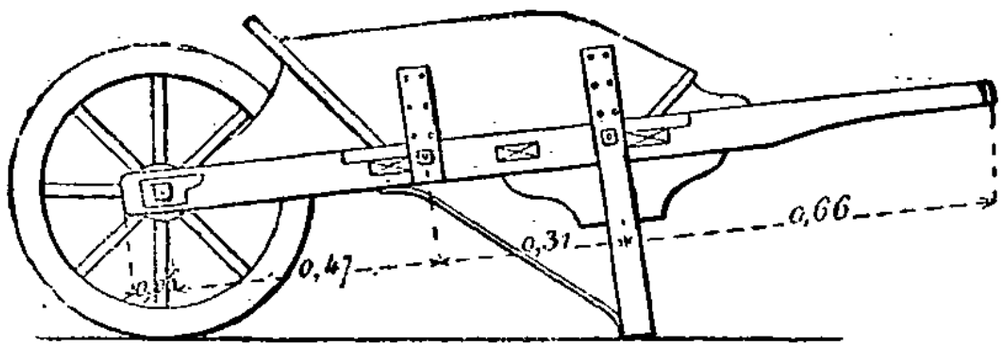
Broui, s. **Chalumeau**, 3.

Brouillamini (պրույեամինի) ա. անբ. հայկաւածեփակ, *ճիճ. ծեփակ (emplâtre) ի հայկաւոյ . (աղաւաղութիւն բառիցն bol d'Arménie). 2. բ. խառնաշփոթ, խառնաշփոթութիւն. il y a là dedans trop de —. Il y a du — dans cette affaire, dans ce ménage.

Brouillant, e, ած. խառնակիչ . c'était un homme d'esprit, mais fort —.

Brouillard (պրույար) ա. մէգ , մառախուղ , մուայլ , բալ , բալածիգք , * մշուշ «փուս , տիւման» .

un épais —, ծանր՝ ծանրթամած —. le — s'élève, tombe, se dissipe. Le — s'en va. Un — règne dans l'atmosphère, մթագոգում՝ մառախլապատ են երկինք. — du matin, du soir. Il y a du —, il fait du —, մեգ՝ մառախուղ է՝ *կայ. || փ. —. voir à travers un —, բաղ տեսանել աչաց, միգագախտան՝ աղօտ տեսանել. || ը. je n'y vois que du —, չառնում զայն բնաւ ի միտ, *բան չեմ հասկանար. || être dans le —, dans les —s, * գինովի պէս լ. 2. փ. մեգ, խառար, մթամած. il y a un grand — sur toutes ses expressions. Sans vous plonger dans les —s de la métaphysique. (Volt.) || Un esprit plein de —s, միգագոյա՝ մառախլապատ միտք, այլ խառնարանի:

Brouette.

Brouillard, ա. ծխախոտակ, նախատոմար, ձեռնատոմար, ձեռնատետր (վաճառականաց) «էլ տէֆթէրի». հն. **Brouillon, Main courante.** 2. ած. papier —, ծծիչ՝ ծխոտն Ծուղթ, ծծաթուղթ. une main de papier —. [Ծեծել:

Brouillasse, ի. ն. մառ, մեգ

Brouillasser, չ. ը. միգալ, միգանալ, միգապատիլ. մեգ՝ մառախուղ իջանել. il brouillasse. Il brouillassait ce matin.

Brouille (պրույլ) ի. ը. գժտուիլ. il y a de la — dans le ménage. Être en — avec qn., գժտեալ՝ խռով լ. ընդ ումեք, *մէկուն հետ ալրուած լ.:

Brouillé, e, անց. խառնեալ՝ հաբեալ ի միասին. des œufs —s, խառնօն. 2. խառնեալ, պղտորեալ, շփոթեալ, շփոթ. mes idées sont toutes —es. 3. գժտեալ, խռով, *ալրուած. être — avec qn., — լինել ընդ ումեք, *մէկուն հետ — լ. amis —s. Ils sont —s. || — avec la justice, — ընդ արդարութեան. * ասի դատաստանի առակ եղած մարդու. || — avec le bon sens, անմիտ, անխորհուրդ. * ողջմտութենէն չտեսնցող, ողջմտութենէ զուրկ:

Brouillement, ա. բ. խառնակութիւն, շփոթումիւն:

Brouiller, ն. խառնել, խառնակել, շփոթել, խառնափնդորել. on a brouillé mes papiers. — des cartes. || փ. — les cartes, — գիրս, խռովութիւն՝ խռով արկանել, * խառնակութիւն՝ գժտութիւն ձգել. || — des œufs, տրորել. խառնել գնուս յեփելն. || — du vin, մրթել՝ պղտորել զգինի. || — une serrure, փականքն խառնակել՝ *ալրել. || — le teint, այլագունել՝ տժգունել. 2. փ. պղտորել, շփոթել, խառնակել, խռնգարել. — les affaires, la vue, les idées. L'amour lui a brouillé la cervelle, l'esprit. || — du papier, Ծուղթ գրել՝ գրատել. 3. գժտել, գժտեցուցանել. *Ներսս հետ ալել. ils s'efforçaient de me — avec vous. On les a brouillés par de faux rapports. — deux amis, deux amants.

Se brouiller, դ. խառնակիլ, պղտորիլ, շփոթիլ. ma mémoire se brouille. Les affaires se brouillent. Tout se brouille en Orient. Tout cela s'était brouillé dans ma tête. Les idées se brouillent dans l'esprit. || Le temps se brouille, մռայլին՝ պղտորին՝ ամպատեան երկինք, գժդմին՝ խռովուին օդք, *օդն կպղտորի՝ կ'ալրուի. 2. խռովիլ, շփոթիլ. il se brouilla tellement qu'il ne savait plus ce qu'il disait. 3. գժտիլ, *ալրուիլ. il se brouilla avec tous ses parents. Ils se brouillèrent par jalousie. Ces deux amis se sont brouillés. || — avec, հրաժարիլ, չհոգալ. — avec la foi, avec la raison. || ը. — avec la justice, գրժտիլ ընդ արդարութեան, անկանիլ ընդ դատաստանաւ, *արդարութենէն հետ ալրուիլ, դատաստանի առակ լինալ. 4. le vin se brouille, պղտորի գինին:

Brouillerie, ի. գժտութիւն. je prévois une — entre nous. Il est survenu une — entre les deux familles. Cette — ne durera pas longtemps. Il connait les causes de la — des deux frères. 2. շփոթ, շփոթութիւն, խռովութիւն. les —s du royaume d'Israël. (Boss.)

Brouillon, onne, ած. խռովարկու, խռովիչ, խռովարար, խառնակիչ, *խռովութեան ձգող. caractère, esprit, personnage —. Personne, humeur —onne. 2. գ. —. c'est un —. C'est une —onne. || խռովամիտ, միտքկոտ, վաղվաղկոտ:

Brouillon, ա. նախագիծ, ջընջագիր, նախարտակ, * առաջին ձեռք «միտքեատէ». faire un —, le —. Il m'a fait lire son —. Le — d'une lettre. Corriger le —. 2. նախատակ, նախատոմար (վաճառականաց). հն. **Brouillard.**

Brouillonner, ն. նբ. նախագծել, գրել զնախագիծ. — une lettre.

Brouir, ն. եգ. խարել, խարշտել, եղեմնախար՝ գրատիար առնել. le soleil a brouï les feuilles des arbres, արեգակն խարեաց զտերեւս ծառոց:

Brouissure, ի. խարտն, եղեմնախարութիւն, գրատիարութիւն:

Broukite, ա. հբ. բրուկիտ:

Broussaillement, ա. մացառումն:

Broussailler, ն. եգ. մացառանեմ. պատել մացառօք. = չ. —իլ. *մացառաց միջ գնալ:

Broussailles, ի. յ. մացառք, փշաստք, խոխ «չալը չըրփը». fagot de —, խոռոտոտք. un terrain couvert de —, մացառապատ՝ մացառախիտ՝ մացառուտ երկիր. passer à travers les —. Se chauffer au feu de —. ||փ. ել ը. s'échapper, se sauver par les —, գիտճանիլ ի ներքուծեմ, ի ծանծաղ եկանել քան կարի. || barbe en —, խոռոչացեալ մօրուք. qui est de la nature des —, խոռոտոտեան, խոռոչեկն:

Broussailleux, euse, ած. մացառուտ, մացառախիտ:

Broussaisie, ի. բ. բրուսեիզմ. տեսր բարբիեզյց:

Brousser, ն. ո. մացառել. *մացառաց եւ ամառաց միջ պտտիլ:

Broussin, ա. մայծրայ, ծառախուղ «ագաճ ուռու.». հն. **Loupe**, բ:

Broussonétie, ի. բ. բրուսոնետիա. սեռ կնճնեայց (ulmacées), գեղեցիկ ծառ բնիկ Չինաստանի:

Broussonétié, e, ած. բրուսոնետեայ, բրուսոնետեական. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ հիրկեկաց (morées) վեցատեակ:

Broussonnétier, ա. բ. բրուսոնետի. հն. **Broussonnétie.**

Broussure, ի. եգ. փուռ ցորենոյ:

Brout, ա. ք. ընձիւղ, բարուեակ. || անք. mal de — կամ de bois, ստամոքսաղիքոցք (gastro-entérite) եղանց:

Broutant, e, ած. ճարակուտ. les bêtes —es, — կենդանիք (եղջերու, էշայծեամն, քարայծ, այծքաղ). կն. ա. les —s, —ք:

Brouté, e, անց. ճարակեալ. l'herbe —e par les moutons. Herbe —e, կռճոն:

Broutement, ա. ճարակումն:

Brouter, ն. ճարակել. * խոտ կամ ծառոց տերեւներն ուտել. les moutons broutent l'herbe. Les vaches, les chèvres broutent les feuilles, les bourgeons des jeunes arbres. Les troupeaux de moutons broutaient parmi les pierres. || փ. nous (abeilles) ne broutons que des fleurs odoriférantes. (Fen.) || անխ. la chèvre peut — quatre à cinq heures de suite. || փ. ել ա. l'herbe sera bien courte s'il ne trouve pas de quoi —, *ասի ճարտարամիտ մարդուն որ գիտէ միշտ իւր վիճակին օգուտ քաղել. || où la chèvre est attachée, il faut qu'elle

broute, * պետք է համակերպիլ իբր վիճակին :

Broutilles, ի. յ. խոխ, խոշոռ . *մանր ճիւղեր . 2. փ. եւ բ. խոխ , մնոտիք, *բուճուռուճ բաներ . il n'est occupé qu'à des —. [կեալ ոսո :

Brouture, ի. ճաթակոտո. ճաթա-

Browallie, ի. բ. բրուալիա. սեռ

խոլաթուսեայց : [ընդաբերից :

Brownée, ի. բ. բրաունեա . սեռ

Brownées, ի. յ. բ. բրաունեայք. բաժին պուրծեայց (mimosées).

Brownien, enne, ած. բժ. բրաունեան . école —enne. 2. ա. —. հետեւող Պրաունի :

Brownisme (պրաունիսմ) ա. բժ. բրաունութիւն . վարդապետութիւն Պրաուն բժշկի :

Browniste (պրաունիսթ) ա. բրաունական. հետեւող բրաունութեան:

Brownlée, ի.բ. բրաունլեա . սեռ խոլորձեայց (orchidacées).

Brownlowie (պրաունլէվի) ի. բ. բրաունլովիա . սեռ ոտիմի Ծմրեայց (tiliacées).

Brownlowiées, ի. յ.բ. բրաունլովեայք . շար Ծմրեայց :

Broyage, Broyement, ա. լեսում , մանրում, տրորում :

Broyé, e, անց. լեսեալ , լեսուն , *ջարդուփշուր, ջարդուբուրդ . être — sous les roues d'un char. Le blé est — sous la meule.

Broyement, S. **Broiement**.

Broyer (լծ. **Aboyer**) ն. լեսուլ , տրոմել , տրորել , մաղել , մանրել , փշրել , փիրել , *լոսել . — une drogue dans un mortier. Les dents molaires broient les aliments. — du poivre, du chanvre, des couleurs. ||փ. եւ բ. — du noir, տխրախորհուրդ լ., ընկղմիլ ի տխուր խորհուրդս , խորհել տխրակաես , *տխուր բաներ մտածել :

Broyeur, euse, գ. լեսիչ, լեսուիչ:

Broyeuse, ի. լեսորդ . լեսիչ մեքենայ : [տեղէն գոլճի :

Broyon, ա. լեսակ . լեսիչ փայ-

Brrr ! մջ. բրրր . նշանակէ զզգացումն գրաւեաեան. —! quel vent froid. Je crus qu'un spectre m'apparaissait. —! J'en ai encore le frisson.

Bru, ի. նու, հարս . կին որդւոյ . c'est ma —. հն. **Belle-fille**.

Bruant, S. **Bréant**.

Bruantin, ա. Ծ. տրիզկերուկ . Ծուչուն ի սեռէ դեղնուկի (loriot).

Brucée, ի. բ. բրուկ . սեռ փեղկենայց (rutacées).

Brucelles, ի. յ. ար. Ճնկոց . փոքրիկ ունելիք զսպանակաւոր :

Bruche, ի. մբ. ջրեակ . սեռ բառայօք պատճառեալից :

Bruchèle, ի. մբ. ջրեկիկ . ջրեակ փոքրիկ :

Bruchiacées, ի. յ. բ. բրուխասերք . ցեղ կարճաբուն մամուռց :

Bruchide, ած. մբ. ջրեկազգի . || —s, ի. յ. —ք . միջատք նման ջրեկի : [ոտիմի բրուխեայց :

Bruchie, ի. բ. բրուխիա . սեռ

Bruchiées, ի. յ. բ. բրուխեայք . տոհմ մամուռց :

Brucine, ի. տգ. բրուկին . կալաքարակերպ հանեալ ի կեղեւոյ բրուկի (brucée). հն. **Vomicine**.

Brucique, ած. տգ. բրուկինային. sel —. [ջրատ մագնեսիոյ :

Brucite, ի. հբ. բրուկաքար .

Bruckenthalie, ի.բ. բրուքենթալիա. սեռ տոհմի ցախեայց (éricacées).

Bruckmannie, ի. բ. բրուքմանիա. սեռ անկոց ի տոհմէ սիզայնոց :

Brucknérellite, ի. հբ. բրուքներելլաքար . մին յանուանց երկրաեռնային (géorétinique) Ծնոյ :

Brucolaque, S. **Broucolaque**.

Bruée, S. **Macarangua**.

Brughtonie, S. **Broughtonie**.

Brugmansie, ի. բ. բրուգմանսիա. սեռ նռնաճաղկեայց (cytinées).

Brugnon, ա.բ. լերկադեղձ «Փերսիզ շէֆֆալի» :

Brugnonier, ա. բ. լերկադեղձի:

Bruguière, Bruguiérie, ի. բ. բրուգիէրի, բրուգիէրիա. սեռ տոհմի արմատակերեայց (rhizophorées).

Bruine, ի. շառաչուկ, *բանջրբուսակ , գարնանատուկ . անձրեւ ցօղագին . la — tombe, տեղայ —.

Bruiné, e, անց. շնեալ , շիճ . ապականեալ ի շառաչուկէ . blé —, — ցորեան . les blés ont été —s, շրճեցաւ ցորեանն :

Bruinement, ա. շառաչիւն . տեղալն ցուրտ եւ ցօղագին անձրեւոյ:

Bruiner, դգ. շառաչկել . տեղալ ցօղագին անձրեւոյ , * Ծնծնալ . il bruine. Il a bruiné. Il bruinera.

Bruineux, euse, ած. շառաչուռ, ցրտագին. air —. Pluie —euse.

Bruir, ն. ար. շոգել , շոգանցել . *շոգիէ անցունելով կակղցունել . — des pièces d'étoffe.

Bruire,է. (il bruit; il bruissait; ils bruissaient. մնացեալն անսովոր) շաչել, շառաչել, շչել, մռնչել, ասաուիել. le vent bruit dans la forêt. Les torrents bruissent. Les serpents à sonnettes bruissaient de toutes parts. J'entends — les armures, les vagues, le tonnerre. Pas un insecte qui bruisse. On entend — les flots. Les flots bruissent horriblement. Les insectes bruissaient sous l'herbe. || Faire —, շառաչեցուցանել , տալ շաչել՝ ճռնչել , * ճռնչեցունել . faire — les gonds d'une porte.

Bruire, ն. քՍ. հնչակել. le monde entier ne bruit que vos projets. Il est un Dieu... l'insecte bruit ses louanges. (Chateaub.)

Bruissant, e, ած. շաչուկ , շառաչուկ , ապատկաշառաչ . les longs roulements du — tambour.

Bruissement, ա. շաչ , շաչիւն , շառաչիւն; մռնչիւն, մռմռիւն, շչիւն, հնչիւն . le — des flots, d'ondes, des vagues, —՝ խոխոչիւն՝ ճղփիւն ալեաց. — d'oreilles, դռնչիւն ականջաց . — d'un carrosse, շաչիւն՝ ճռնչիւն կառաց. — des vents, հնչիւն՝ մռնչիւն հողմոց . entendre le léger — des flocons de neige. Le — des feuilles, S. **Bruit**.

Bruit, ա. ձայն, բարբառ, շաչիւն, շաչուձն, շչիւն, շառաչ, շառաչիւն , դռնչիւն , դրնդիւն , դղրդիւն, Ծրնդիւն , բոմբիւն , շռինդ , գանգիւն , շռինչ , շշունչ , շշնչիւն , շշուկ , ճռինչ , * շշնկոց , չդբառուք . il y a eu beaucoup de —, շշուկ ոչ սակաւ եղեւ, *շառաչ — եղաւ. — de pieds, ոտնաձայն , տրոփիւն . faire du — avec les pieds, տրոփել. le — des voitures, շաչիւն՝ շառաչիւն կառաց . — des chevaux, խրխինչ՝ խրխնջիւն՝ խրընջիւն երիվարաց . — de la mer, des vagues, des flots, շաչիւն՝ ճղփիւն՝ խոխոչիւն՝ գոչիւն՝ շառաչուձն՝ աղաղակ ծովու, ալեաց . — des eaux, խոխոջ՝ խոխոջանք՝ կարկաչիւն՝ դղրչիւն ջուրց. — des feuilles, խաբշափ՝ խաբշափիւն՝ շաբշափ՝ շաբշափիւն՝ խօշիւն՝ շրշիւն՝ սօսիւն՝ սօսափ՝ սօսափիւն՝ սօսաւիւն՝ * խշրտոց՝ խշրտուք տերեւոց . — de l'air, սօսիւն , սօսաւիւն օդոյ . — de coups, ճղփիւն՝ շաչիւն հարուածոց . à grand —, մեծաշառաչ . grand, petit —. — sourd, աղօտ շշնչիւն . — confus, խուրձրտիւն, խառնաձայն աղաղակ՝ աղմուկ աղաղակի . — éclatant, assourdissant, effroyable, léger, agréable. Le — du vent, շնչիւն՝ հնչիւն հողմոյ . le — du tonnerre, ձայն՝ բարբառ՝ Ծնդիւն՝ շաչիւն որոտման . — des canons, ձայն՝ Ծնդիւն՝ բոմբիւն՝ Ծրմբիւն հրանից . le — des armes, շաչիւն՝ շառաչ՝ շառաչիւն՝ շփափիւն զինուց. — de flèches, շփափիւն նետից. — des boucliers, կոփիւն վահանաց . — du cœur, Ծնդիւն՝ տրոփիւն սրտի. entendre du —, դրնդիւն ինչ լսել . faire du —, *շշնկոց հանել. եւ բ. faire plus de — que de besogne, S. **Besogne**. 2. համբաւ, զրոյց , լուր , շռինդն . le — a couru, բան եղ՝ կալաւ, *խօսք՝ ձայն եղաւ. le — court, բան ընծանայ, *խօսք կպտրտի, ձայն ելած է. il y a des —s de guerre. Il n'est — que de cela. Faire courir le —, համբաւ ընծացուցանել՝ հանել , * լուր հանել . j'ai fait courir ce —. Un faux — a couru touchant la mort du roi, եղ՝ ընծացաւ համբաւ սուտ զմահուանէ արքային . des mauvais —s coururent de lui, ձախտակի համբաւ ընծանայ՝ հնչէ զնմանէ , *վերան գէշ լուր կպըտրտի . le — court que je vais en Provence, համբաւ՝ հռչակ ընծանայ

գի եթևալոց եմ ի Բրուխանա, * զոյց կայ Ձէ... répandre, semer de méchants —s sur qn., ցանել՝ տարածել համբաւ չար զուժքէ. mille —s en courent. Ce — étrange est venu jusqu'à moi. Le — s'est répandu, հռչակ՝ համբաւ՝ զոյց ել, համբաւ տարածեցաւ, * ձայն եկաւ. au — de sa marche, ի լուր ընթացից նորա. au moindre — qui court. Je fus soudain frappé du —. — de son trépas. — de Bourse, զոյցք սակարանի. || իգ. — public, համբաւ հասարակաց. le — public tient lieu de preuves en certains cas. 3. հռչակ, համբաւ, հռչակ համբաւոյ, շռինդ համբաւոյ. ce livre fit un grand —. Cette nouvelle ne fait aucun — à Versailles. Il fait du — dans le monde. Leur conversation a fait du —. Il remplit l'univers du — de sa sainteté. Remplir tout l'univers du — de son nom. Vivre loin du —, կեալ զանխառ կեանս, կեալ հետի ի շառաչմանց աշխարհի. ||faire grand — de qc., հռչակ հանելոյ, հռչակել, համբաւել վիճ. 4. աղմուկ, խռովութիւն, * վրդով. on craint pour ce soir du — dans la ville. Faire du —, աղմուկ՝ * վրդովմունք հանել. petit —, աղմկիկ. il y aura du —, * աղմուկ պիտի եղիցի. beaucoup de — pour rien, բազում աղմուկ վասն ոչնչի. 5. կազ, կրկ. je serais d'avis que vous ne fissiez point de —. Là-dessus nous n'aurons point de —. Ils ont eu du — ensemble. ||Faire beau —, կազել, * կրկ հանել:

A grand bruit, մ. մեծաձայն, մեծաբղբոք, առատաշառաչ, մեծաշառաչ, * մեծ դղրդիւնով. les cloches argentines | Appelaient à grand — les chantres à matines. (Boil.) || փ. հրատարակաբար, մեծաճոխակ, մեծաւ շքով, մեծաշուք, * առօք փառօք. il est arrivé à la ville à grand —.

A petit bruit, մ. անշշուկ, լռելեայն, գանխառ, լռիկ մնջիկ, * առասիկ փուսիկ. je me divertirai à petit —. (Mol.) Il fait ses affaires à petit —.

Sans bruit, մ. անձայն, անշշունչ, անշշուկ, անմռունչ, անշուինդ, անքրունդ, անաղմուկ, լռելեայն, * առանց ձայն ու ձուն. on le fit entrer sans —. Il s'esquiva sans —. Prier, ouvrir la porte sans —, sans faire du —.

Brûlable, ած. այրելի, livre —.

Brûlage, ա. այրումն:

Brûlant, e, ած. հրավառ, հրաբուղ, հրաթորբոք, հրայրեաց, բոցախառն, բոցակէզ, բոցադէզ. un foyer —. Du bois —. Entrant à la lueur de nos palais —s. (Rac.) 2. —, այրիչ, այրեցող, կիզիչ, խարակիչ, հրակէզ, հրաջերմ, հրատոչոր, հրատապ, տապեռանդն, տօթակէզ, տապախառն, տապագին, տապախարշ, * այրող. feu —. L'air est —. Des sables —s. Né sous un ciel —. || փ. question —e, խնդիր հրատապ՝ * կիրք շարժող. 3. բժ. հրատապ, կիզիչ, ջերմակիծ, * այրող, առասիկ տաք. la peau de ce malade est —e. Fièvre —e, այրեցող ջերմն՝ տենդ. sa tête est —e. 4. փ. — de, վառեալ, բորբոքեալ, բորբոքուն, հրավառ, հրաբորբոք, զակառեալ. — d'amour, սիրակէզ, սիրատոչոր. — du désir de vous revoir, * զիս տեսանելոյ կարօտակէզ. — de colère, վառեալ՝ բորբոքեալ ցասմամբ, ցասմնավառ, ցասմնաբորբոք. 5. փ. հրավառ, եռանդուն, եռանդնոտ, ջերմաշխատ, բուռն. désirs —s. Zèle, amour, style —. Une piété, une éloquence, une ardeur —e.

Brûlé, e, անց. այրեալ, այրեցեալ, վառեալ, կիզեալ, հրակէզ, հրայրեաց. les villes —es par les barbares. — vif, կենդանակէզ. à demi —, կիսայրեաց, կիսավառ. 2. փ. վառեալ, բորբոքեալ. — du désir de rentrer dans sa patrie. || Un cerveau —, une cervelle —e, տապեալ ուղեղ. այր բարկասիրտ, խօլ, խանդավառ. * գլուխն տաք մարդ. 3. այրեալ, այրեցեալ, խանձեալ, * այրած, առասիկ եփած. ce pain est —. Non —, անխանձ. linge —, խանձիլ. vin —, Ջերմոն. գինի եփեալ համեմանօք. 4. այրեալ, Ջիւացեալ. avoir le teint — par le soleil, արեւակէզ՝ արեգակնակէզ՝ * արեւէն էրած լ.:

Brûle-parfum

Brûlé, ա. խանձ, խանձիր, * այրածի՝ խանձի հոտ. goût de —, խանձ, խանձիր. cette bouillie sent le —, a un goût de —, խանձրահոտ՝ խանձրահամ է ածերայն. || ք. cette affaire sent le —, խանձրահոտ է գործն, ոչ բարւոք ընթանայ, * գէշ կ'երեայ՝ գէշ ընթացք կ'առնու:

Brûle-bout, ա. ծայրակէզ, ծայրակէզ. des brûle-bout կամ brûle-bouts.

Brûle-gueule, ա. ն. բիբակ. ծխափող կարճ. des —.

Brûlement, ա. այրուձն, այրեցուձն, կիզուձն. le — des marchandises. 2. այրուձն, * այրուք. avoir un — à l'estomac.

Brûle-parfum, ա. բուրվանոց.

Brûle-pourpoint (A —) մ. մօտ առ նըբծս, ի մօտուստ, * շատ մօտէն. tirer un coup de feu à —, — արձակել զկրակէն ի վերայ ուրուք, * — մէկուն վերայ հրացան՝ ատրճանակ պարպել. || փ. tirer sur qn. à —, բանիւք խաղալ ի վերայ ուրուք, առասկաւոճ առնել զոք. dire une chose à —, յերես՝ դէմ յանդիման ասել ինչ ումք, * բան մի մէկուն երեսն ի վեր ասել:

Brûle-prières, ա. աղօթակէզ. * մէջն Ցլի վերայ գրուած աղօթքներ դրուելով այրելու ատեն:

Brûle-queue, ա. անբ. ագեխաբ, ձեռաքաբ, ձեռակէզ:

Brûler, ն. այրել, կիզուլ. le feu brûle le bois, les corps. Les Romains brûlèrent Carthage, Հռոմայեցիք հրոյ ճարակ եւուն՝ հրձիգ՝ հրկէզ արարին՝ ի հուր դառնացին զԿարթագոն. — et détruire, այրեացուցանել. || փ. — ses vaisseaux, * գործի մի մէջ անդառնալի կերպով առաջ գնալ. || — ses livres, * յաջողելու համար ամէն ջանք անել. 2. փ. այրել, տոչորել, վառել, վառեալ բորբոքել. mille convoitises le brûlent. L'amour, l'ambition, la jalousie, la haine, l'envie, la rage, la colère le brûle. 3. այրել, կիզուլ, խանձել, խանձատել. les acides concentrés brûlent la peau. Ce tison m'a brûlé. 4. այրել, կիզուլ, խարել, հարկանել գրոյ. la gelée brûle la racine des arbres. La neige brûle les souliers 5. այրել, վառել, * այրելու գործածել. — du charbon. Bois à —, վառելափայտ. փայտ այրելի. 6. վառել, լուցանել, * լուսի տեղ գործածել. — de la chandelle, de la bougie, de l'huile. ||փ. — la chandelle par les deux bouts. S.**Bout.** 7. այրել, հրով տանջել. on brûlait les hérétiques. — vif, կենդանւոյն այրել, կենդանակէզ առնել. 8. վառել, ծխել. — des parfums, խունկս —. ||փ. — de l'encens devant qn., ծխել խունկս առաջի ուրուք, խունկ արկանել ումք. բազում մեծարանօք շողոքորթել զոք. 9. — de l'eau-de-vie, այրել զօղի, * փոնչ շինել. || — du vin, այրել գինի. * եռացած գինիէն օղի հանել. 10. խաիրել, աղանձել, բովիրել, փխրել, խանձել, մրկել, * բոհրել «գավուրմագ». — du café. || — l'amorce d'un fusil, d'un pistolet, խանձել. խանձ արկանել ի հրացանն, յատրճանակն, * կրակ տալ. || sans — une amorce, առանց արձակելոյ եւ ոչ մի հրացան. * առանց հրացան մի պարպելու. la ville fut prise sans

— une amorce. || — la cervelle à qn. s. Cervelle. || ի. qui brûle l'âme, հոգեխանձ. 11. խաիրել, խարակել, խարուկել. *այրել սաստիկ եփելով. — la viande. || Crême brûlée, խաիրեալ՝ այրած սեր. 12. այրել, կիզուլ, մրրկել, չորացուցանել. le soleil brûle les plantes, la campagne. 13. այրել, տոչորել. il a une fièvre qui le brûle. La soif les brûlait. La pierre infernale brûle les plaies. Il m'a brûlé avec le fer rouge. Cette liqueur me brûle le palais. L'eau-de-vie me brûle l'estomac. || — le pavé, արշաւակի ընթանալ, սրարշաւ լ. || — les planches, *եռանդով ներկայացունել՝ խաղ մի ձեւացունել. || — les yeux, շլացունել զաչս առ սաստիկ լուսոյ. || — la politesse à qn., *առանց քաղաքավարութեան մէկէ մի բաժնուիլ. || — le papier, կենդանատիպ ունել ոճ. || — l'étape, *առանց տեղ մի կենալու անցնիլ երթալ. je pris la résolution de — l'étape de ... et de passer tout droit. (J.-J. Rouss.) 14. այրել, Ջխացուցանել. le soleil brûle le teint. 15. ի Ղէհախտի, — une carte, *Ջուղէ մի մէկդի դնել:

Brûler, չ. այրիլ, կիզուլ, հրկէ՝ հրծիզ՝ հրոյ ճարակ լ. la maison brûle. La bûche continue à —. 2. վառիլ, բորբոքիլ. le feu brûle. Flambeaux qui brûlent. Une lampe brûlait dans le sanctuaire. 3. վառիլ, լուսաւորել, լոյս տալ. cette lampe brûle bien. 4. այրիլ, տոչորիլ, հրատապ լ. la tête lui brûle. Je sentis tout mon corps —. || փ. les pieds lui brûlent, այրին ոտք նորա, ցանկայ յոյժ մեկնիլ, *անհամբեր կ'ուզէ երթալ. 5. այրիլ, խանձիլ, խարուկիլ, խարուկիլ, խաիրիլ, աղանձիլ, խանձրաիամիլ. le rôti a brûlé. 6. փ. այրիլ, տոչորիլ, խարշատիլ, վառեալ բորբոքիլ, չերանիլ, ալէկիզիլ, աղէխարշիլ, խորովիլ. — de soif, խարշատիլ ի ծարաւոյ, պապակիլ, պաղքիլ, — de colère, այրիլ ցասմամբ՝ ի ցասմանէ, *բարկութենէն կրակ կտրիլ. — d'amour, խարշատիլ սիրով, սիրատոչոր լ. — de jalousie, de rage, d'envie, de haine, de zèle, d'ambition, de désir, d'impatience. || — pour qn., այրիլ տոչորիլ սիրով՝ առ սէր ուրուք, *մէկուն սիրովն այրիլ տոչորիլ. elle brûle pour moi. 7. տենչալ, իղձ՝ ըղձիկ՝ ըղձափափաք լ. elle brûle d'envie de revenir à Paris, տենչայ մեծաւ տենչանօք դառնալ ի Փարիզ. il brûle de vous revoir, կարօտակէզ է տեսանել զձեզ. je brûle qu'un nœud d'amitié nous unisse. || փ. եւ ը. — à petit feu, հրատոչոր անձկանօք սպասել իմիք, *մեծ փափաքով բանի մի սպասել. || փ. — de, մեծափափաք տենչալ. il brûle de te suivre.

Se brûler, դ. այրել զանձն՝ *ինքնգինքն. Sardanapale se brûla sur un bûcher. Je me suis brûlé. Les papillons viennent — à la chandelle. || փ. — à la chandelle, ի վտանգ զանձն արկանել՝ պատրեալ ի խարուսիկ եբեւեռից. 2. այրիլ, խանձատիլ, խարակիլ. — à la jambe, aux pieds, այրիլ սրունից, ոտից, *սրունքն, ոտքն այրել. — les doigts, la robe, la main, *մատուրներն, շրջազգեստն, ձեռքն այրել. 3. այրիլ, չորանալ, ցամաքիլ. leur sang se brûle. Les moissons se brûlent, կծդին հունձք:

Brûlerie, ի. օդխարան, օդենոց. գործարան օդւոյ:

Brûle-tout, ա. համայրեաց, համակէզ. *հրագն մինչեւ տակն այրելու տեսակ մի մոմկալ. des —.

Brûleur, euse, գ. այրիչ, հրծիզ, հրծգուիչ, *հրդեհիչ, կրակ ծգող «գունտազցը». un — de maisons, տնայրիչ. ||փ.եւ ը. fait comme un — de maisons, ապտեղահանդերձ. 2. օդեգործ «բագրեը». 3. կազաբեան:

Brûlis, ա.եգ. այրեցած. *անտառին այրած կտորն. 2. այրուած. *արտի մի երեսն եղած խոտերն այրելն:

Brûloir, ա., **Brûloire**, ի. խահրոց, բոհրոց (խահուէի):

Brûlot, ա. այրակ, հրանաւ. հրծիգ նաւ. des —s. 2. մբ. հրորդն. 3. ը. հրդեհիչ. չերմ համախոհ կուսակցութեան իրիք. 4. շաբաթօրի. *շաբաթով եղած օրի. 5. այրակ, բերանկէզ. կերակուր չարաչար համեհալ պղպեղով:

Brûlotier, ա. այրակալաք, հրանաւորդ. նաւավար հրանաւի:

Brûlure, ի. այրեցած, այրեցուած, այրուցք, այրուք, *այրած տեղ «հանրգ». onguent pour la —. Panser, guérir une —. Il a une grande — sur le bras. Se faire une — au visage, à la main, *երեսն, ձեռքն այրել. la — que cette lampe m'a faite. Le feu à fait une grande — à son habit. 2. եգ. տերեւակիզուած. այրուած, կիզուած (տնկոց). les pêchers sont très sujets à la —. 3. անբ. այրախտ, կիզախտ. — des moutons, — ոչխարաց. *հիւանդութիւն ինչ որով աչքերնին կկարմրբրանան եւ մարմիննին կնիհարանայ:

Brumaire, ա. բքաբեր. երկրորդ ամիս հանրապետական օրացոյի:

Brumal, e, ած. սգբ. ձմերային, ձմերական. plante —e. Polypore —.

Brumasser, դգ. միգանալ:

Brumazar, ա. հբ. հանգի. հանքային նիւթ ցնդական. կն. **Esprit des métaux.**

Brume, ի. մէգ, մառախուղ, քալ, քալածիգք, *մշուշ. — sombre, obscure, froide. Les —s de la mer, ծովամէգք. les —s épaisses qui règnent dans les mers des régions arctiques. Toujours plane une — sur cette mer. Le vent du nord s'éleva et balaya la —. Braver le froid de la — glacée. Des —s ténébreuses s'élèvent de leurs flancs. 2. փ. —, ստուեր, մթութիւն. — des rêves poétiques.

Brumeux, euse, ած. միգապատ, մառախլապատ, միգախառն, քալուտ, քալածիգ, *մշշոտ, մշուշոտ, մշշապատ, մշուշապատ. ciel, temps, soleil —. Saison, atmosphère —euse.

Brun, e, ած. Ջուխ, արջնագոյն, Ջխագոյն, Ջխաձոյր, Ջխատիպ, Ջխակերպ, Ջխատեսակ, սպիտակասեւ «էմէր». un peu —, Ջուխիկ, Ջոյրաջուխ, *Ջուխկեկ. teint, drap —. Cheveux —s. Cheval bai —. Homme —. Femme —e. Des étoffes — foncé, մութ Ջուխ պաստառք. — clair, բաց մութ. 2. գ. Ջուխ, Ջխամորթ, Ջխամարմին, Ջխաչեր, Ջխամազ. un —. C'est un beau —. C'est une —e, une belle —e. Une petite —e vive et iquante. || Aller de la —e à la blonde, անհաստատ լ. ի սէր իւր. 3. ա. Ջուխ, արջն, Ջուխ գոյն. cette étoffe est d'un beau —, բաջաջուխ գեղաջուխ է պաստառդ. cette étoffe tire sur le —, Ջխորակ է պաստառն. || ը. il commence à faire —, նոեմանայ՝ երեկոյանայ ժամն, դառնայ օրն յերեկս, *երեկուն կլինի, կմթնայ. le temps est —, մութ է օդն:

Brunâtre, ած. Ջխորակ, Ջխագոյն, *Ջխկեկ. robe —. Spare —.

Brune, ի. երեկոյ, երեկուն.

A la brune, Sur la brune, մ. ընդ մութն երեկոյին, ընդ երեկոյս, առ երեկս, *իրիկուան դէմ. 2. ծբ. Ջբխածուկն. նման պունգածկան (labre).

Brunelle, ի., **Brunellier**, ա.բ. Ջխանի, Ջխի. Ջուի ինչ. կն. **Prunelle.**

Brunet, ette, գ. Ջխուկ, Ջխակ, Ջխիկ, Ջխամազ, Ջխաձոյր, Ջխադէմ. une —ette, Ջխանոյշ. un joli —. Ma belle, ma jolie —ette. Une petite —ette. 2. ած. Ջխուկ, *Ջխիկ. bottine —ette.

Brunette, ի. հ. սիրերգ. երգ [սիրոյ:

Brunfelsie, ի. բ. բրունֆելսիա. սեռ տոհմի խուլաբուսոց:

Brunfelsiées, ի. յ. բ. բրունֆելսեայք. հատուած այծաբուսեայ (caprariées) խուլաբուսեայց:

Bruni, e, անց. Ջխացեալ. teint — par le soleil. 2. ոսկեկեալ, ոսկեկ, փայլեցուցեալ, փայլուն. or —. 3.ա. ար. ոսկեկանք, փայլ «ճիլա». le mat et le — d'une pièce d'orfèvrerie.

Bruniacées, ի.յ.բ. բրունասերք. տոհմ տնկոց նախատիպ ունելով բրունիա: [քարբեկիից:

Brunie, ի. բ. բրունիա. սեռ

Bruniées, ի. յ. բ. բրունեայք. շար քարբեկիից, բուսանդակիչ եօթն սեռից.

Brunioïdées, ի. յ. բ. բրունակերպեայք. հատուած սեռի մրփենուոյ (acacia).

Brunir, ն. Ջխացուցանել. le soleil lui a bruni le teint. 2. ար. —, Ջխագունել, Ջխաներկել. — une voiture. 3.ոսկեկել, փայլեցուցանել. — de l'or, de l'argent, de l'acier. || ո. ոսկեկել. *գլուխն ծառերու զարնել եղջերուի, իւր եղջերաց հին մորճն Ջոճափելու համար. le cerf brunit son bois.

Brunir, չ. Ջխանալ. il a bruni. Son teint brunit.

Se brunir, դ. Ջխանալ. son visage s'est bruni. — au soleil. 2. ոսկեկիլ. փայլիլ. l'or se brunit très bien.

Brunis (նի) ա. ար. ողորկանք, փայլ (մետաղաց) :

Brunissage, ա. ար. ողորկումն, փայլումն «ճիլա». — de la vaisselle, de l'or, de l'argent.

Brunissant, e, ած. Փխրակ, Փխագոյն. des couleurs —es.

Brunissement, ա. Փխացումն :

Brunisseur, euse, գ. ողորկիչ, փայլեցուցիչ, փայլարար, ողորկուհի, փայլարարուհի :

Brunissoir, ա. ողորկոց, փայլոց. *փայլեցուցանելու գործի «մասգալա»:

Brunissure, ի. Փխացումն, Փքխացուցումն (պատատաց). 2. ողորկանք, փայլումն, փայլանք «ճիլա». vous gâtez la — de cet ouvrage. 3. ողորկչութիւն, փայլարարութիւն «ճիլաճրլրգ». apprendre la —.

Bruniture, ի. տգ. Փխանք. մուԲ՝ Քուխ գոյն : [* Քուխ մօրուք :

Brunnibarbe, ած. Փխամօրուս,

Brunnichie, ի. բ. բրունիխիա. սեռ տոհմի մատիտեղեայց (polygonacées).

Brunnichiées, ի. յ. բ. բրունիխեայք. ննջակարգ մատիտեղեայց :

Brunnicorne, ած. բզ. Փխեղջիւր:

Brunnipède, ած. բզ. Փխոտն :

Brunnisquame (սքուամ) ած. բզ. ՓխաՔեփ. élophorie —.

Brunoir, ա. Ք. Փխուկ. նման սարեկի (merle).

Brunolate, ա. տգ. խայծլանատ. աղ խայծլանային Քնուոյ :

Brunolique, ած. տգ. խայծլանային. acide —, — Քնու :

Brunone, ի. տգ. Փխոն. կրկին գալլխազատ տիտանի եւ կրոյ :

Brunoniacées, ի. յ. բ. բրունոնատք. տոհմ միաՔերի երկպրկաց Աստրալիոյ :

Brunoniales, ի. յ. բ. բրունոնակք. խումբ բրունոնատներից :

Brunonie, ի. բ. բրունոնիա. նախատիպն բրունոնատներից :

Brunoniées, ի. յ. բ. բրունոնեայք. ցեղ բրունոնատներից : [զարնել :

Brunoyer, հ. Փխրատկել. *Քուխի

Brunsfelsie, տ. **Brunfelsie.**

Brunsfelsiéées, տ. **Brunfelsiées.**

Brunsvie, ի. բ. բրունսվիա. հատած սեռի լիաթի (croton).

Brunsvigie, ի. բ. բրունսվիգիա. սեռ ամարիլլեկաց :

Brunule, ա. բ. Փխեակ. ազգ սնկոց. հն. **Prunule.**

Brusc (պրիւսք) տ. **Fragon.**

Brushite, ի. հբ. բրուշատար. կրկնակ լուսակրատ ջրատեալ կրոյ գտեալ ի Քուչնապրահողի (guano).

Brusque, ած. խստափոյթ, խրթոտաբան, խստախօս, դժաբան, դժնաբարք, դաժանաբարոյ. homme —. Ton, style —. Manières —s. 2. տմարդի, *կոշտ. il est bien — dans ses reparties. 3. յանկարծ, յանկարծական. — départ. Attaque —. Prenant des —s résolutions. Un changement —. Un dénouement trop —.

Brusqué, e, անց. խստավարեալ, խստիւ վարեալ. cet employé — par son supérieur. 2. վաղվաղեալ, յանկարծական, *արտորցած. une aventure —e. Dénouement —.

Brusquembille (պրիւսքանպիյլ) ի. բազմոց. ՂաՔախաղ ինչ «բգամպիլ». jouer à la —, — խաղալ :

Brusquement, մ. խստափոյթ, խստիւ, խստաբար, տմարդօրէն, ուժգնակի. répondre —. Il me prit — par le bras. 2. յանկարծօրէն, յանկարծուստ, յանկարծակի. les travaux furent — suspendus. Charger — l'ennemi, *յանկարծ Ձգնաժամով վերայ յարձակիլ :

Brusquer, ն. խստավարիլ, խրթոտաբանել. *տմարդի վարուիլ՝ խօսիլ. — qn. Il brusque tout le monde. 2. ճնշել, վաղվաղել, փութացուցանել, *արտորցունել. — l'entreprise, la victoire. || — la fortune, *յանկարծ իյնալ բաղդին վերայ. 3. շտապատ կատարել. — une affaire. || բ. — l'aventure, *բաղդին առջեւ նետուիլ, դիմագրաւել. || Ռտ. — un dénouement, յանկարծ բերել խաղի լուծումն. || գ. — une place de guerre, ջանալ տիրել բերդաքաղաքի յանկարծակի յարձակմամբ :

Brusquerie, ի. խստաբանութիւն, խստավարութիւն, տմարդութիւն. la — de sa réponse. 2. տմարդի խօսք. dire une —.

Brut, e (պրիւթ) ած. անբան, անասուն. une vie —e, անասնական՝ անասնակենցաղ կեանք. le cochon est l'animal le plus —, անասնագոյն քան զամենայն կենդանիս է խոզն. 2. փ. տմարդի, անկիրթ, անուսոյց, շինական, անբան, *կոշտ. un homme, un caractère —. || բ. c'est une bête —e, այր անասնամիտ՝ պատճառամիտ՝ Ռանձրամիտ է, *անբանին մին է. 3. ձառ., անգործ, անառաջ, անարդ, անհարթ, *կոշտ, չքանուած. diamant —, անգործ՝ անառաջ՝ անտրոկ ադամանդ. statue —e, անգործ՝ անարդ անդրի. pierre —e, քար անկոփ՝ անառաջ՝ անմաշ՝ ողջ. potasse —e, անմաքուր խալի. matière —e, անգործ՝ խամ նիւթ. || terrain —, անգործ՝ անվար՝ անմշակ՝ անվաստակ՝ անարօր՝ կորդ երկիր. || sucre —, անգործ՝ անզուտ շաքար. 4. անզուտ, բուլանդակ, խառն, *ծանրն չհանուած. produit —. Recette —e, — հասոյթ. poids —, — կշիռ. 5. մ. խառն, խառն կշիռ, *ապրայն միասին. sc sac pèse — dix kilogrammes, — պարկիդ է տասն հազարագրամ :

Brutage, ա. յղկումն (ադամանդի) :

Brutal, e, ած. անբանական, անասնական, գազանական, անասնադէմ. passion —e, անասնական ցանկութիւն. vie —e, գազանակեաց կեանք. appétits brutaux. 2. վայրենի, վայրենաբարոյ, անուսոյց, բիրտ, տմարդի, *կոշտ, կոպիտ. — désir. —e insolence. Homme, esprit —. La force —e, բիրտ՝ *կոպիտ ոյժ. 3. գ. անբան, անասնաբարոյ, գազանաբարոյ, անասնամիտ, վայրենամիտ, գազանամիտ. quel —! որպիսի՛ այր —. quelle —e, որպիսի՛ կին —. c'est un —, — ոք է :

Brutalement, մ. անասնապէս, անբանաբար, անբանօրէն, անասնաբար, գազանաբար, վայրենաբար, անմարդաբար, տմարդօրէն. traiter qn. —. Agir, se conduire, parler —.

Brutaliser, ն. բ. խստիւ եւ տըմարդութեամբ վարիլ՝ գնալ բնդ ումեք, խօսիլ, լինիլ, *խստութեամբ եւ տմարդութեամբ վարուիլ. — un enfant, ses esclaves.

Se brutaliser, դ. խստիւ՝ տմարդօրէն վարիլ ընդ միմեանս, *իրարու հետ խստութեամբ՝ տմարդութեամբ վարուիլ. ils se brutalisent.

Brutalité, ի. անբանութիւն, անասնութիւն, գազանութիւն. 2. գազանութիւն, վայրենութիւն. sa — est insupportable. 3. անասնական կիրք՝ ցանկութիւն. assouvir sa —. 4. տըմարդութիւն, անմարդութիւն, շինականութիւն, *կոպտութիւն. 5. տմարդի գործ՝ խօսք. commettre une —, des —s. Elle a bien à souffrir des —s de son mari. Dire des —s à qn. Je suis las d'endurer ses —s.

Brute, ի. անբան, անասուն, գազան. l'homme n'est distingué des —s que par la raison. 2. փ. եւ բ. անասնաբարոյ, գազանաբարոյ, անասնամիտ, պատճառամիտ. c'est une —, — ոմն է. c'est une vraie —, կատի — է. quelle —! որպիսի՛ — մարդ:

Brute, ած. անբան. bête —, անասուն 2. փ. —. homme —. Qu'il est —! C'est une bête —, *անբանին մին է:

Brutier, ա. Ք. դարկուն. որսահաւ մի :

Brutifier, ն. անասնացուցանել, անբանացուցանել.

Se brutifier, դ. անասնանալ, անբանանալ. on finit par — en vivant parmi les bêtes.

Brutolé, s. Brytolé.

Brutolique, s. Brytolique.

Bruxelles. Point de —, բրուքսէլամանեակ. ժանեակ (dentelle) գործեալ ի Պրիւքսէլ :

Bruyamment, մ. մեծաղաղակ, մեծաձայն, բարձրաձայն, մեծաբարբառ, բարձրաբարբառ, մեծագոչ, մեծահնչակ, սաստկաշառաչ, մեծաղաղուկ. ils entrèrent —. Ouvrir — les vitres closes. Il respirait —.

Bruyant, e, ած. դղրդիչ, դղրդուն, սաստկաձայն, մեծաձայն, յորդաձայն, մեծաբարբառ, բարձրաբարբառ, մեծահնչիւն, շռնդալից, աղաղակաւոր, աղաղակոտ. très —, մեծադղրդ, բազմադղրդ, մեծաղաղակ, մեծաշառաչ, մեծամռնչ, մեծագոչ, *ճռճռան. musique, trompette, conversation, personne —e. Flots —s. 3. բազմաշառաչ, սաստկաշառաչ, բազմամբոխ. 4. բարձրախօս, ամբոխաբար. un homme —, այր —:

Bruyant, ա. Ք. տ. **Bruant.**

Bruyère, ի. բ. ցախ, *կանաոր. balai de —, ցախաւել. — en arbre, խալանչ. || հն. **Erica.** 2. ցախաս

տան. 3. terre de —, ցախահող. 4. coq de —, ցախաքլոր. հն. **Tetras.** 5. — à balais, աւելացախ, կանաոր:

Bruyéreux, euse, ած. ցախալից, ցախուտ. terrain —.

Bry, ա. բ. մածիր. ազգ մամուռ:

Bryacé, e, ած. բ. մածրաաեր. || —es, յ. ի. —ք. ցեղ խիտանամրգաց (stégocarpes), դաս մամուռց նախատիպ ունելով զմածիր:

Bryanthe, ա. բ. յորդածաղիկ. սեռ ցախեայց (éricacées). հն. **Menzièze.**

Brye, տ. **Hirtelle.**

Bryées, ի.յ.բ. մածրեայք. տոհմ մամուռց, ցեղ մածրաաերից:

Bryobie, ի. բ. մամուռակեաց. սեռ տոհմի խոլորձեայց (orchidacées). 2. մբ. —. սեռ հնգայօդ պատենաձեից:

Bryocharis (քարիս) ա. մբ. մամուռաշնորհ. սեռ քառայօդ պատենաձեից ի տոհմէ կարճավերնաձեից (brachélytres).

Bryochyse (քիզ) ա. բ. մամուռասիւռ. ազգ անկոյ:

Bryoclade, ա.բ. մամուռատ. ազգ գնդոտաաերից (sphériacées).

Bryocoris (իս) ա. մբ. մամուռմլուկ. սեռ տոհմի բործեայց (mirides).

Bryode, ի. բ. մածիրթոթղ. սեռ խոլաբուսեայց:

Bryogènes, ա.յ.բ. մամուռածինք. խումբ ղարիկոնի (agaric).

Bryoïdées, ի. յ.բ. մամուռակերպեայք. բաժին մամուռց:

Bryoïdes, ի. բ. մածրակերպք. հն. **Bryacées.**

Bryoïdine, ի.տգ. դոհյառեւոնին. գոյացութիւն հանելոյ ի ռետնոյ դոհյոնոյ (arbre à brai).

Bryologie, ի. բ. մամուռաբանութիւն, մամուռախօսութիւն:

Bryologique, ած. մամուռաբանական, մամուռախօսական. observations —s.

Bryologiste, Bryologue, ա. մամուռաբան, մամուռախօս:

Bryomorphe, ի. բ. մածրաձեւ:

Bryomyces, ի. յ. բ. ճլաասունկք:

Bryon, տ. **Brion.**

Bryone, Bryonia, ի. լոչտ, լոշ-

տակ, խորձուխլ, խրձուխլ, մարմնատակ, ապիտակ որթ «ագ ասմա». հն. **Vigne vierge, Couleuvrée.** || — argentée, տ. **Argyrobryone.**

Bryonicine, Bryonine, ի. տգ. լոշտին. գոյացութիւն գաեալ ի լոշտակի:

Bryoniées, ի. յ. բ. լոշտեայք, ցեղ տոհմի դդմենասերից, նախատիպ ունելով զլոշտակ (bryone).

Bryonitine, ի. տգ. լոշտինին. գոյացութիւն բիւրղանալի հանեալ ի լոշտէ:

Bryonopsis (իս) ի. բ. լոշտեսիկ. հատուած սեռի լոշտակի:

Bryophagide, ած. մբ. մամուռակեր. || —s, ա. յ. —ք. ցեղ տոհմի ցայգաթիթառան (noctuelle).

Bryophile, ա. մբ. մամուռասէր. սեռ գիշերային թեփաթեւից:

Bryophtalme, ա. բ. ճլակն. հն. **Pirole:**

Bryophylle, ա. բ. աճատերեւ. սեռ տոհմի մորքասերից (crassulacées).

Bryoplaste, ած. եւ ա. պես. մամուռախտ. հիւանդութիւն որոյ արտադրութիւնք նման իմն են բուսական ձեւոց:

Bryopogon, ա. բ. մամուռամօրուս:

Bryopside, Bryopsis (իս) ի. բ. մամուռատեսիկ. սեռ տոհմի կենդանասերմնեայց (zoospermées).

Bryopsidéées, ի.բ. մամուռատեսկեայք. ցեղ լօռից վոշէրեայց (vaucheriées).

Bryoptère, ա. բ. մամուռաթեւ. ենթասեռ սեռի փրուլլանիոյ (frullanie).

Bryothamnion, ա. բ. մամուռաթուփ. սեռ լօռից ծովափանց Ամերիկոյ եւ Ամերիկայ:

Bryozoaire, ա. կբ. մամուռակենդան. * տոհմ անուշ եւ ապի ջրի մէջ ապրող անասնիկաց:

Brytolature, ի., **Brytolé,** ա. դղգ. գարեջրադեղ:

Brytolique, ած. դղգ. գարեջրային, գարեջրախառն. médicament —.

Bu, e, անց. **Boire** բալի. արբեալ, ըմպեալ, *խմուած. tout le vin est —. || Santé bue, բաժակ — յարեւ՝ ի կենդանութիւն ուրուք. ne croyez pas que votre santé ne soit bue ici. (Sév.) || ի. avoir toute honte bue, չունել բնաւ ամօթ, անամօթ լ., *ամէն ամօթ կորուսած լ., երեսին ջուրն գացած լ. 2. ա. ումպ. rendre le trop bu.

Buanderie, ի. լուացան, լուացանոց, մոխրաջրոց «չամաշըրխանէ»:

Buandier, ière, գ. ծաւիչ, լուացարար, լուացարարուհի (նոր կտաւներու):

Buandière, ի. լուացարարուհի, լուացուհի (մեծ հաւաստութեանց):

Buansu (սու) ա. սր. բուանսու. վայրենի շուն հնդիկ:

Buanthropie, ի. բժ. եղնայրութիւն, եղնամարդուէ. *մենամոլութիւն որով մարդ ինքնիրեն եղի փոխուած կարծէ:

Buanthropique, ած. բժ. եղնայրական, եղնամարդական. songe —.

Bubale, ա. կ. բոբոդոն, գլեղջիւրու. ազգ յաժուրի. կն. **Taureau-cerf.**

Bube, ի. բժ. խաղաւարտ, բուշտ «գաղարթըզ». avoir des —s sur le visage. Percer, soigner une —.

Bubelette, ի. բժ. խաղաւարտիկ, բշտիկ:

Bubo, ա. Ք. գա. **Grand-duc:**

Bubon, ա. բժ. կորիզ, ելունդն. — pestilentiel, scrofuleux, syphilitique. — de l'aisselle, անուքայ:

Bubonalgie, ի. ախ. ցայլացաւ:

Bubonion, ա. բ. ցայլխոտ. հատուած սեռի կղմխոյ (inule).

Bubonocèle, ա. ցայլանկ, ցալակ. անկումն ցայլից «գասըզ տիւշէսի»:

Bubonoïde, ած. ելնդակերպ:

Bubon-upas, ա. Քն. տ. **Upas-antiar.**

Bubroma, տ. **Guazuma.**

Bubuler, չ. բուել. * բուի ձայն հանել:

Bubuline, ի. տգ. եղնին. գոյացութիւն ինչ բիւրղանալի:

Bucail, ա., **Bucaille,** ի. եգ. տ. **Sarrasin.**

Bucanophylle, ած. բ. փողատերեւ. փողաձեւ տերեւ ունեցող:

Bucarde, ի. խբ. եղնասիրտ. ազգ խեցեմորթի. 2. բ. տ. **Sarracène.**

Bucardie, ի. հբ. եղնասրտուկ. ակն ինչ պատուական եղնասրտաձեւ:

Bucardier, ա. եղնասրտաբնակ. *եղնասրտին մէջ բնակող կենդանին:

Bucardite, ի. հբ. եղնասրտաքար. եղնասիրտ քարացեալ:

Bucaro, տ. **Boucaro.**

Buccal, e, ած. մգ. բերանային. les muscles buccaux. Cavité, artère, membrane —e. ||յ.ա. **Buccaux.** 2. ք. յն. les lettres —es, եւ ի. les —es, բերանատառք, բերանայինք. առաջին կարգ անձայն տառից (b, p, f). հն. **Labiales.**

Buccamancie, ի. բժ. բերնագուշակութիւն. * բերնի նշաններով ճանաչել հիւանդութիւնն:

Buccellé, e, ած. մբ. փոքրաբերան. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ կարգի ջղաձեից (névroptères).

Bucchante (պիւքքանթ) ի. բ. շահորակ, շահպանակ, շան մանուշակ. տեսակ խոլօրայ (conyze).

Buccin, ա. խբ. փողարդ. խեցի միապատեան եւ գալարածեւ:

Buccinal, e, ած. փողածեւ, գալարածեւ, պարուրածեւ:

Buccinateur, ած. ա. մգ. le muscle —, եւ ա. le —, փողադնդեր. ճաքադնդեր. դնդեր այտից. nerf —, փողաջիլ. 2. ա. փողահիար (Հռովմայեցւոց).

Buccinato-pharyngienne, ած. ի. մգ. փողբմբանային:

Buccine, ի. հխ. հռ. փող (Հռովմայեցւոց). 2. խբ. — marine, ծովափող, փողաժմակ:

Bucciné, e, ած. փողեալ, տարփողեալ. ouvrage —. 2. խբ. փողարդեայ. || —es, յ. ի. —ք. տոհմ միապատեան խեցեմորթաց կարգի որովայնոտանց (gastéropodes).

Buccinelle, ի. խբ. փողիկ. հն. **Turbinelle.**

Bucciner, ն. փողել, տարփողել. — un ouvrage.

Buccineux, euse, ած. մգ. փողաձեւ . antre —.

Buccinide, s. **Buccinoïde.**

Buccinier, ա. փողարդաբնակ . * փողարդին (buccin) մէջ բնակած կակղամորթն :

Buccinite, ի. փողարդաքար . փողարդ (buccin) քարացեալ :

Buccinoïde, ած. իբ. փողարդակերպ . || —s, ա. յ. —ք . կակղամորթք , որք կազմեն զերբորդ տոհմն սանտրախռիկ (pectinibranches) որովայնոտանց (gastéropodes).

Bucco ա. ք. բերնուկ. սեռ. ունկոց Գլխոյ Բարկյուսոյ. հն. **Agathos.** 2. մգ. —. հն **Muscle buccinateur.** 3. Ած. բերնուկ . սեռ մագլող Ռաչնոց :

Buccoïdé, e, Ած. բերնակերպեայ. նման բերնկի եւ մօրուանի (barbu) Ռաչնոց . || —es, ի. յ. —ք, տոհմ. կարգի մագլող ձնձղկանց :

Buccoïnées, ի. յ. Ած. բերնկեայք. ննձաատոհմ բերնկակերպեայց (buccoïdées).

Bucco-labial, e, ած. մգ. բերանաշրթնային. nerf —. ||յ. ա. bucco-labiaux.

Buccomancie, ի. բերնահմայութիւն . * հմայութիւն բերնին ներսն դիտելով :

Bucconé, e, ած. Ած. բերնկորդ . ||—s, ա. յ. —ք. տոհմ մագլող Ռրուչնոց , նախատիպ ունելով զբերնուկ (bucco).

Bucco-pharyngien, ienne, ած. մգ. բերանըմբանային :

Buccule, ի. մգ. բերնիկ :

Bucculine, ի. ք. բերնկիկ . սեռ խոլորձեայց :

Bucentaure, ա. բուկենտաւրոս, ձիացու , ձիացլանաւ . հանդիսանաւ տոժից Վենետկոյ :

Bucente, ա. մբ. եղնախայծ. սեռ միջատաց , կարգի երկնեւից :

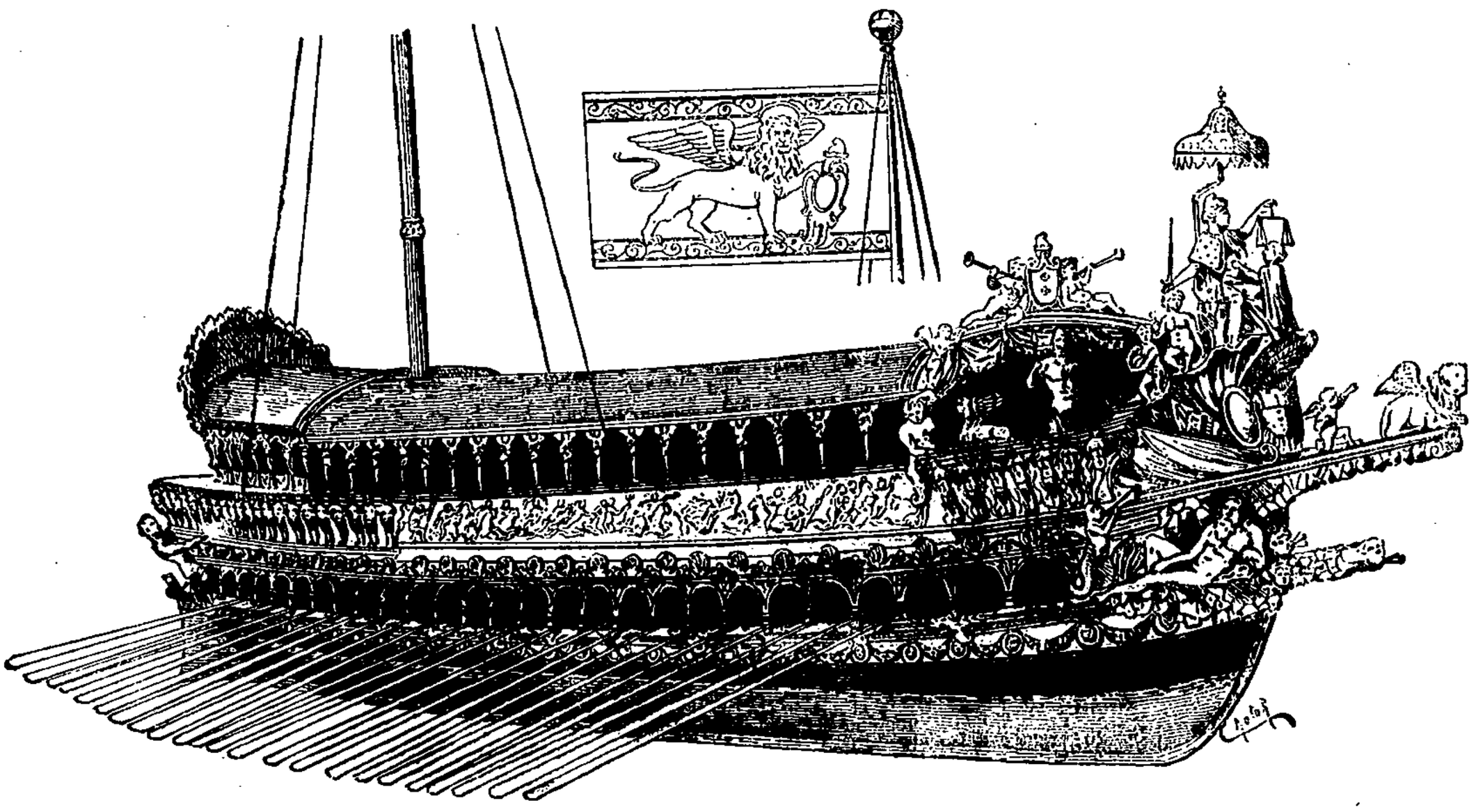
Bucéphalandre, ի. ք. եղնագլխատուէջ . սեռ. նոսիկեայց :

Bucéphale, ա. ցլագլուխ , զուտբակագլուխ (երիվար Մեծին Ալեքսանդրի). 2. —, հանդիսածի , մարտոածի . c'est un vrai —. 3. հգ. ցլագլուխ. գրաստ, ծի անպիտան . ah! quel — vous avez là! 4. մբ. —. ՔիՔեռնիկ ինչ. 5. քբ. —. ազգ ծակորդանց (trématodes). 6. ած. կ. —. կոչին զանազան մեծագլուխ կենդանիք. harpale —, հարպալ ցլագլուխ :

Bucéphalophore, ած. եղնագլխակիր. 2. ա. ք. —. տեսակ ՔՔռնեի (rumex).

Bucère, ա. s. Bucide.

Bucéridé, e, ած. Ած. եղնեղջերեայ . * եղի եղջիւր ունեցող . || —s, ա. յ. —ք . տոհմ Ռաչնոց , որոց

Le Bucentaure.

նախատիպ է եղնեղջիւր (bucéros).

Bucéros (ôս) ա. Ած. եղնեղջիւր . գա. Calaoի :

Bucérosie, ի. ք. եղնեղջիւրի . սեռ. տոհմի ասկլեպեասերից :

Bucérus (իւս) ա. մբ. եղնեղջրիկ. սեռ. այլայօդ պատենաՔնից :

Buchananie, (պիւքա) ի. ք. բուքանանիա . սեռ. ծառոց բեւեկնեայց :

Bûche, ի. կոճղ, ներքուն, *մատղի «քիՔիւք» . — de chêne. Grosse, petite —. Mettre une — au feu. || փ. եւ ք. կոճղ, Ռանձրամիտ . cet homme est une vraie —. C'est une —.

Buchenavie, ի. ք. բուշնավիա . ֆատուած սեռի ջնարակածառի (terminalier).

Buchenrœdère, ի. ք. բուխենրէդէր . s. **Aspalathe.**

Bûcher, ա. փայտանոց «տաւնլուգ». aller chercher du bois au —. 2. փայտակոյտ, խարոյկ . dresser un —. Mettre le feu au —. Un immense —.

Bûcher, ն. ար. տաշել , կոփել . — une pièce de bois, une pierre. 2. ն. գան ֆարկանել , ճեճել . il l'a bûché vigoureusement. || — comme un sourd, *սաստիկ զարնել :

Bûcher, չ. ն. սաստիկ աշխատիլ. j'ai bûché toute la journée.

Se bûcher, դ. ք. կռուիլ, *ճեճկուիլ.

Bûcherie, ի. ն. կոտրած, ջարդ:

Bûcheron, ա. փայտահաք, փայտահատ, փայտակոտոր , մայրեւոր , անտառահաք . bon —. — de chênes, կաղնահաք . faire travailler des —s. La cognée d'un —.

Bûcheronne, ի. փայտահաքակին . կին փայտահաքի :

Bûcheronner, չ. փայտահատել :

Bûchette, ի. կրկուտ . չոր կոտոր փայտի . les pauvres gens vont ramasser des —s dans les bois.

Bûcheur, ա. ն. աշխատասէր :

Buchholzite, ի. ֆր. բուխոլցքար . բնական գայլխազատ պալղեկի (alumine).

Buchie, ի. ք. բուխիա . սեռ. տոհմի ալաւնիենեայց (verbénacées).

Bûchilles, ի. ար. տաշեղք (առագապղնձոյ) . 2. կոճղիկք :

Buchingère, s. **Cuscute.**

Buchloé (պիւք) ա. ք. բուքլոէ . սեռ. սիզայնոց :

Buchnère (պիւքներ) ի. ք. բուխներ, բուխներաքոյս. սեռ. տոհմի խուլաբուսեայց :

Buchnérées, ի. յ. ք. բուխներեայք . ցեղ տոհմի խուլաբուսեայց :

Bucholzie, ի. ք. բուխոլզիա . ֆատուած սեռի անՔերաքեղնանի (téléianthère).

Bucholzite, ի. ֆր. բուխոլզա-

քար . նման անդալուզաքարի (andalousite). [Sérisse.

Buchozie, ի. բ. բուքիոզիա . ին.

Buchu, ա. բ. բուշու . Ծուփ Գլլխոյ Բարեյուսոյ . 2. բուշեատերեւ . անուն տերեւոց բուշոյ :

Bucide, ի. բ. եղևնեջիւրածառ . հատուած սեռի ջնարակածառի (terminalier).

Bucidées, ի. բ. եղևնեջիւրածառեայք . ին. **Terminaliées.**

Buck-béan, ա. բ. ջրառուոյտ :

Buckinghamie, ի. բ. բըքինհամիա . ազգ պրոտեաներից (protéacées).

Bucklandées, ի. յ. բ. բըքլանդեայք . ցեղ համամելեայց (hamamélidées).

Bucklandie, ի. բ. բըքլանդիա . սեռ. բրածոյ տրենկոց , ի կարգէ ճայրաքուսոց (acrobryes).

Bucklandiées, ի. յ. բ. բըքլանդեայք. ցեղ տոհմի համամելեայց :

Bucklandite, ի. հբ. բըքլանդաքար. տեսակ եպիդոտի (épidote).

Buckleya, ի.բ. բուքլէյա. սեռ. ճանդեայց (santalacées).

Buckleyées, ի.յ.բ. բուքլէյեանք . ցեղ ճանդիասերից (santalacées).

Bucoliasme, ա. հխ. յն. հովուերգ. 2. հովուանուագ :

Bucoliaste, ա. հովուերգակ . տուարածական բանաստեղծ :

Bucolique, ած. հովուական, տուարածական, անդէորդական . la poésie —. Poème —. Poète —, հովուերգակ. chant —, — երգ , հովուերգ , հովուերգութիւն . 2. յ. ի. —ք , հովուերգութիւնք. les —s de Virgile, — Վիրգիլեայ . 3. փ. եւ ք. չնչոցք . կոյտ չնչին իրաց . débarrassez-nous de toutes vos —s. Emportez vos —s. J'ai cela dans mes —s. [եղջիւր :

Bucorne, ած. եւ ա. եղնեղջիւր :

Bucorvus (իւս) ա.Ծ. եղնագռաւ . ահի Ծուչուն ափրիկացնակ :

Bucquétie (պիւքէթի) ի. բ. բուքէտիա . սեռ. ցեղի սեւաբերանասերից (mélastomacées).

Bucrâne, ա. ճ. արջառագլուխ . խալամ եղին :

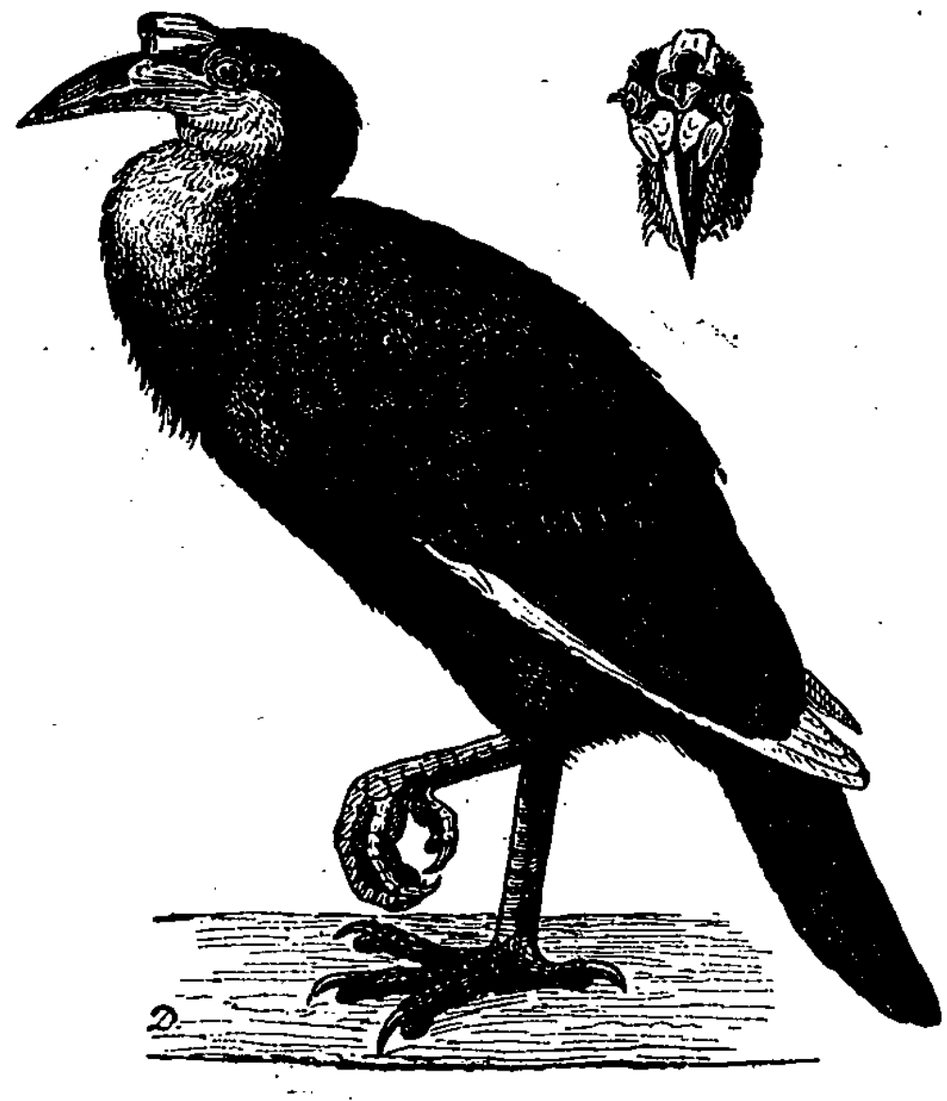
Bucrate, ա. մբ. եղնագլուխ . սեռ. ուղղաձեւից :

Buddléie, Budlée, ի. բ. բուդլէա. սեռ. խուլաբուսեայց :

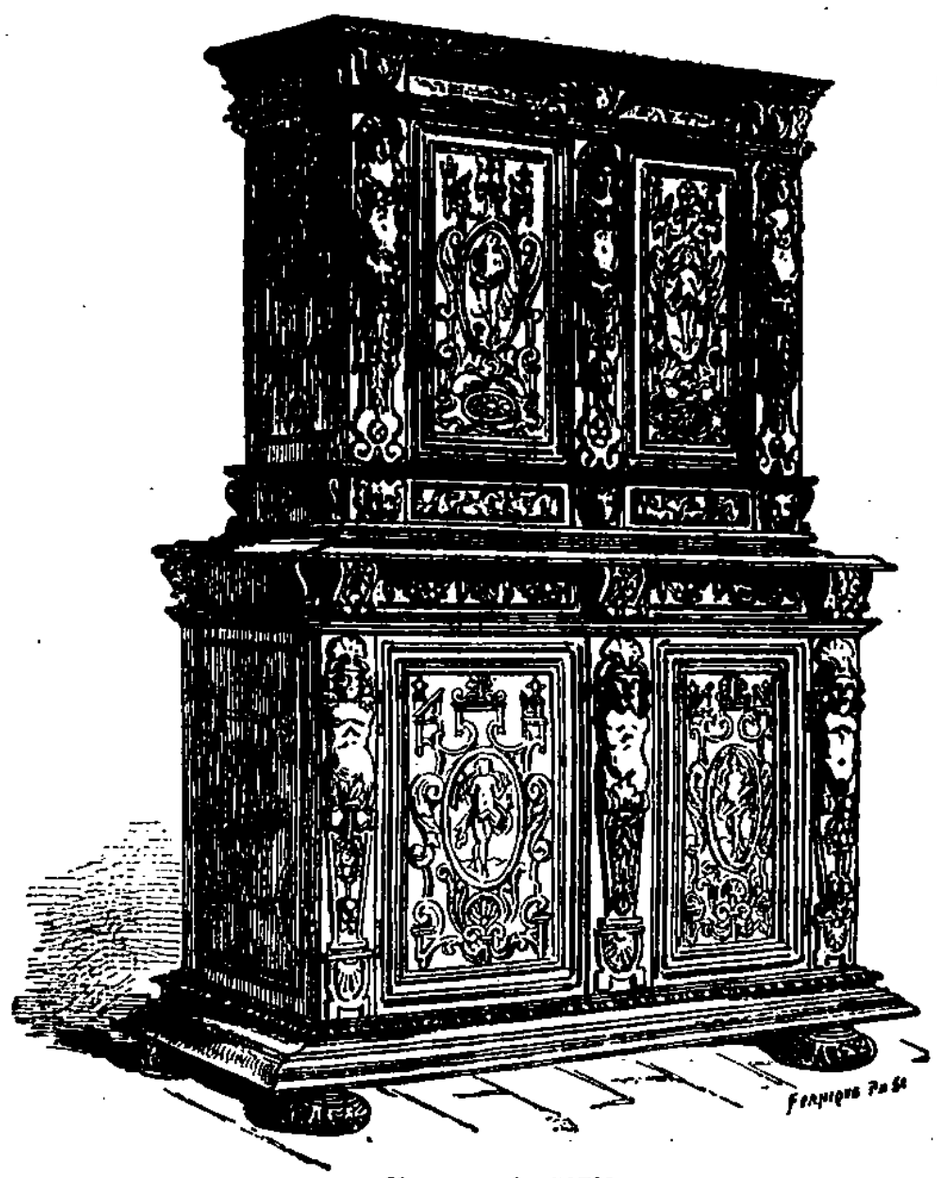
Buddléié,e, Buddléé, e, ած. բ. բուդլէեայ , բուդլէանման . || —es, ի. յ. ցեղ տոհմի խուլաբուսեայց :

Buddléioïdes, ի. յ. բ. բուդլէյակերպք . հատուած սեռի կորաբուսոյ (hyptide).

Budget, ա. ելեւմտացոյց, ելմտացոյց, պիւտջէ. տարեկան հաշուեցոյց ելից եւ մտից . le — de l'État, de la ville de Paris, de la marine, de la guerre. — énorme, lourd, monstrueux, supplémentaire, annexe . Un gros —. Discuter le —. Dresser le — de l'année . Le — est cette année de tant de millions. Diminuer, réduire, augmenter, enfler, attaquer, défendre le —. 2. ք. —. ճախք եւ եկամուտ առանձնականաց. le — d'un ménage. J'ai dressé, établi mon petit —. Porter qc. sur son —.

Bucorvus.

Buffet Louis XVI.

Budgétaire, ած. ելմտացուցանէ. Un chapitre, un article du —. Le — est cette année de tant de millions. Diminuer, réduire, augmenter, enfler, attaquer, défendre le —. 2. ք. —. ճախք եւ եկամուտ առանձնականաց. le — d'un ménage. J'ai dressé, établi mon petit —. Porter qc. sur son —. կան, հաշուեցուցական. loi —. Prévisions —s.

Budgétairement, մ. ելմտացուցանէն , ըստ ելմտացուցի :

Budgéter, ն. նբ. ելմտացուցել . որոշել զելմտացոյցն . les dépenses sont budgétées à tant de millions.

Budgétivore, գ. ելմտացուցակեր : [խուլաբուսոց :

Budlex, ա. բ. բոբտ. սեռ

Budyte (տիթ) ի. գա. **Bergeronnette**ի :

Bueckie, ի. բ. բուէքիա . սեռ տոհմի կիպերիսեայց :

Buée, ի. շոգի , գոլորշի « պուդու » . 2. մոխրաջուր . faire la —.

Buellie, ի. բ. բուէլլիա . սեռ քարաքոսից :

Buène, ի. բ. բուէն. Ծուփ ինչ ի Կուինէա :

Buénine, ի. տգ. բուէնին. ռետին հաննալ ի կեղեւոյ բուենի (buène).

Buettnère, Buttnérie, ի. բ. բուէտների , բուէտներիա , բուտներիա , կոգնճառ . ցեղակից մոլոշեայց :

Buettnériacées, Buettnériées, ի.յ.բ. բուէտներասերք , բուէտներեայք . խումբ երկպտուկաց հատարեալ իբր ցեղ մոլոշեայց (malvacées).

Buffalo, s. **Buffle.**

Buffet, ա. սպաս , սեղանադարան, խաիադարան, կերակրադարան. 2. սպաս, շքասեղան (ի պարահանդիսի) . un très beau —. Un — très bien garni, fourni. 3. սպասարան , ճաշասենեան , ճաշասրահ . le — du chemin de fer. 4. դարան երգեհոնի :

Buffeter (je buffète կամ buffette) չ. ն. տակառըմպու է., ըմպել գինի ի տակառէ . les voituriers buffettent souvent.

Buffeteur, ա.ո. տակառըմպու, * տակառէն խմող :

Buffetier, ա. սպասակալ, սպասապան , սպասարանապետ (կայարանի երկաթուղոյ)

Buffle, ա. գոմէշ « մանտա », cuir, peau de —. Bouse de —, կոռոփ . Քրիք գոմշոյ . le — fait de la bouse, կոռոփէ՝ Քրիք գոմէշն. 2. փ. եւ ք. —, անմիտ . c'est un vrai —. 3. գոմշենի. մորթ գոմշոյ. ceinturon de —. 4. գ. ճօշան. *գոմշենիէ զօրագգեստ :

Bufflesse, s. **Bufflonne.**

Buffleterie, ի. գոմեշագործք , կաշեսարք . կաշեայ կազմածք զօրաց :

Buffletier, ա. գոմեշագործ :

Bufflétin, Bufflon, ա. կ. գոմշորի , գոմշորդի, *գխատակ, պլէճ :

Bufflonne, ի.կ. մատակ. էգ գոմէշ . — de deux ans, աւարեկ :

Buffonie, ի.բ. բուֆիոնիա . սեռ. ալսուեայց (alsinacées).

Buffoniéées, ի. յ. բ. բուֆֆոնեայք. ննջահատուած աւազախոտեայց (sabulinées).

Buffonien, enne, ած. պլուֆֆոնեան:

Buffonique, ած. պլուֆֆոնային:

Bufo, ա. կ. դօդօշ, գետնագորտ:

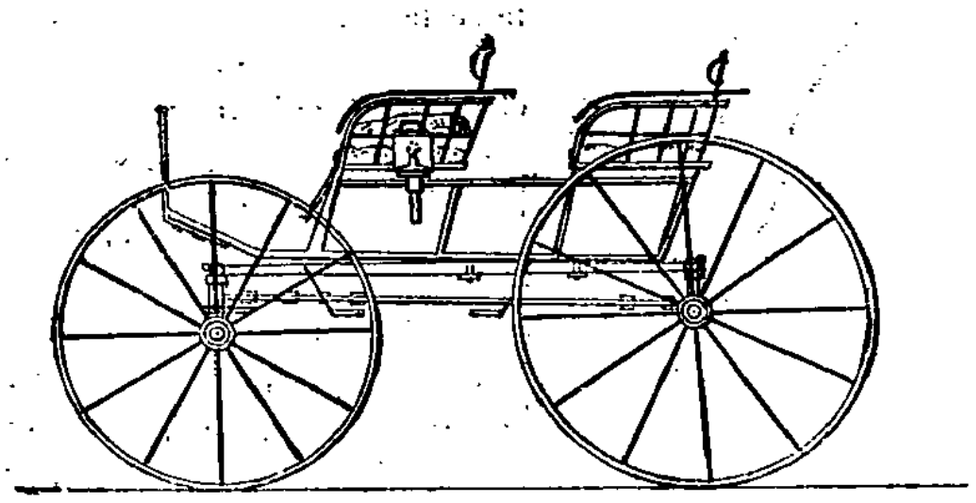
Bufone, ի. բ. դօդօշխոտ, դօդօշախոտ. տունկ նման ծագախոտոյ:

Bufoniformes, ա. յ. սբ. դօդօշածեւք. տոհմ անձեռ գորտոց:

Bufonite, ի. ձբ. դօդօշաքար. բրածոյ ատամն բազմատեսակ ձկանց:

Bufonoïde, ած. սբ. դօդօշակերպ. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ գորտազգի սողնոց:

Buggy (պէօկի) ա. անգ. ճախարակ. տեսակ մի ճախարուճ (tilbury).

Buggy.

Bugle, ա. եժ. եղնափող. փող բանալաւոր. 2. ի. բ. —. խոտ ինչ:

Bugle.

Buglosse, ի. բ. եղնալեզու, *ճլաճիփիկ «լիսանի սելվի, սըղըր տիլի»:

Buglossoïde, ած. բ. եղնալեզուակերպ, եղնալեզուանման:

Bugrane, Bugrande, ի. բ. իշախոռն «գաւառ օձու». ՏԵ. **Arrête-bœuf.**

Bugranoïdes, ի. յ. բ. իշախոռնակերպք:

Bugula, ա. կ. բուգալա. սեռ մամռակենդանաց (bryozoaires).

Buie, ի. կոյժ:

Buire, ի. հ. սրուակ:

Buis, ա.բ. ոսկախ «շիմշիր». branche de —. Bordure de —. Tondre le —. 2. —, ոսկախափայտ. de —, ոսկախեայ. boîte, peigne de —.

Buissaie, ՏԵ. **Buissiere.**

Buisse, ի. քնձոց «Ջերգիլէրին իւիխ ՔախՔասը»: [շիրլիք»:

Buissiere, ի. ոսկախոց «շիմ-

Buisson, ա.բ. Ջիուտ, խոխ, մացառ. «չալը». — épais, Ջանձրախիտ —. — d'épines, փշամացառ. un — de roses, վարդամացառ. se cacher derrière un —, les —s. Battre les —s, ՏԵ. **Battre.** || փ. se sauver à travers les —s, փախուստ խնդրել՝ *փնտռել ի վիճաբանութեան՝ ափիբերան լեալ յոսոխէն. 2.եգ. մացառք. *ամէն երկու երեք տարի կտրուած կարճաբերձ Ջուիք՝ ճառք. 3. մացառք, անտառակ. ce n'est pas une forêt, ce n'est qu'un —. 4. — ardent, մորենի վառեալ. հն. **Pyracanthe**, հրափուշ. 5. խ. մացառք. բրգաձեւ կերակուր. — d'écrevisses,

Buissonnaie, ի. մացառուտք. մացառախիտ վայր:

Buissonnant, e, ած. մացառաձեւ, մացառուտ:

Buissonnement, ա. մացառումն:

Buissonner, չ. ո. մացառազօղ լ. (եղջերուի). 2.եգ. մացառիլ, *մացառոտիլ:

Buissonneux, euse, ած. մացառուտ, մացառախիտ, մացառամոլ. pays —. Des roches —euses. 2.մացառաձեւ:

Buissonnier, ière, ած. մացառային, Ջիւտուտ. lapins —s. || Faire l'école —ère, *դպրոց չերթալ, դպրոց երթալոյ տեղ խաղալ պտըտիլ:

Bulbaire, ած.մգ. կոճղիզաւոր. dilatation, tissu —.

Bulbe, ի. բ. կոճղեզ, կոճողիզ, ապտակ, սոխ ծաղկանց, *փչեչ. 2. բժ. արանդ, կոճղեզ. ուռուցիկ մասն. le — de l'urètre. Le — d'un poil, d'une dent, կամ — dentaire.

Bulbeux, euse, ած. բ. կոճղիզաւոր, կոճղիզեայ, սոխաւոր, սոխարմատ. plantes, racines —euses. 2.մգ.արանդաւոր, կոճղիզաւոր. corps —. Substance —euse. || ք. nez —, —' *խոշոր եւ կլոր քիթ:

Bulbifère, ած. բ. կոճղիզաբեր, սոխաբեր. racine —.

Bulbiforme, ած. բ. կոճղիզաձեւ, սոխաձեւ:

Bulbe.

Bulbille, ի. բ. կոճղիզակ, սոխիկ:

Bulbillifère, ած. բ. կոճղիզակաբեր, սոխիկաբեր:

Bulbine, ի.բ. կոճղիզաբոյս:

Bulbipare, ած. բ. կոճղիզածին:

Bulbo . . . կոճղիզա . . . նմ. կազմուած մարմնագիտական բառից ոմանց:

Bulbo-caverneux, ած. ա. մգ. կոճղիզախոռոչային:

Bulbochète (քէթ) ի. բ. կոճղիզահեր. սեռ լօրից, ի տոհմէ ջրասպնգասերից (confervacées).

Bulbocode, ա.բ. կոճղիզագեղմն. սեռ սեռածաղկեայց (mélanthacées).

Bulbophylle, ՏԵ. **Bolbophylle.**

Bulbosine, ի.տգ. ամանաննկին. Ջուներորնիւ ամանաննկի(amanite).

Bulbosperme, ա. բ. կոճղիզասերմն. սեռ օձամորուեայց (ophiopogonées).

Bulbostylis (խս) ա. բ. կոճղիզասլաք. սեռ մշտադալար խոտոց:

Bulbotrichie (քի) ի. բ. կոճղիզագէս. սեռ լօրից ի տոհմէ ջրասպնգասերից (confervacées).

Bulbo-tuber, ք. կոճղիզաբողբուճ:

Bulbo-urétral, e, ած. մգ. կոճղիզամիզակային, artères, glandes —es.

Bulbul, ա. տճ. սոխակ, * պուլպուլ. — est l'amant de la rose. Le — chante le poème de ses amours avec la rose, cachée sous des touffes de myrte. (Th. Gaut.)

Bulbule, ի. բ. կոճղիզուկ:

Bulbuleux, ա. յ. բ. կոճղիզաւունկք: [սակ բաղէի:

Bulbusard, ա.Ջ. լճաբազէ. տե-

Buléphore, ա. հրովարտակակիր. *տեսուչ արքունի գանձուն Սուրբին Կայսերուհեան ժամանակ:

Bulgare, ած. բուլգար, բուլգարացի, բուլգարական. un homme —, une femme —. 2. Բուլգար, Բուլգարուհի. un —, une —. 3. ա.

Bulbocode.

բուլգարերէն. լեզու Բուլգարաց. 4. ա. յ. les Bulgares, Բուլգարք:

Bulgaria, ՏԵ. **Bulgarie.**

Bulgariacées, ի. յ. բ. բուլգարկասերք. խումբ յորում են բազում տեսակունկք (ascomycètes).

Bulgarie, ի. բ. բուլգարիկ. սեռ տեսածաւ սնկոց (ascomycète).

Bulime, ա. խբ. պղպջուկ. տզգ խեցեմորթոյ:

Bulimine, ի. խբ. պղպջիկ. սեռ մանրացուցական գլխոտանց:

Bulimule, ա. խբ. պղպջակ. սեռ միապատեան ժժմակաց:

Bulin, ա. խբ. պղպիջ. ժժմակ մեծակից խղունջի:

Bulithe, ա. եղնաքար (*կազմեալ եղին ստամոքին եւ ընդերաց մէջ) «խարազա»:

Bullaire, ած. բժ. պղպջակաւոր, պղպջակային:

Bullaire, ա. կոնդակաբան, կոնդակագիրք. հաւաքումն կոնդակաց պապից. 2. կոնդակագիր, կոնդակագրող. 3. բ. պղպջաստունկ. սեռ մակաբոյս սնկոց կիզկեայց (urédinées).

Bullatique, ի. կոնդակագիր. * կոնդակաց մէջ գործածուած խոշոր գոՔացի գիրն:

Bulle, ի. պղպջակ. * պճպճ. — d'air, — օդոյ. — de savon, — ոճառի. 2. բժ. վուլ, պաղպաջ. *մորՔի վերայ ուռեցք «գաւարՔըգ». 3. պաղպաջ. ոսկի գնդակ որդւոց Հռովմայեցի պատրիկաց. — d'or, ոսկեպաղպաջ. 4.կոնդակ պապի. lancer une —. 5. բուլ, վուլ, կնիք պապի. 6.վուլ. հրովարտակ նախնի կայսերաց Գերմանիոյ. — d'or de Charles IV, ոսկեվուլ Կարոլոսի չորրորդի. 7. ծո

papier —, կլ. du —, խոշորաՓուղՓ, ՓխաՓուղՓ. հասարակ Փխագոյն ՓուղՓ. 8. խբ. պղպջակ. սեռ. ծածկախոխիկ (tectibranche) որովայնոտանց. 9. բ. պղպջակ. տեսակ դաբիլոնի:

Bullé, e, ած. վուլած, կնքեալ վլով, վաւերական. acte —.

Bullée, ի. խբ. պղպջ, պղպջաժժմակ. սեռ ծածկախոխիկ (tectibranche) որովայնոտանց:

Bulléen, enne, ած. խբ. պղպջաժժմակեան. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ ծածկախոխիկ միապատեան որովայնոտանց:

Bullescence, ի.բ. պղպջակումն. վիճակ տնկոց, որոց տերեւք պղպջակալից երեւին:

Bulletin, ա. պիտակ, տոմս. — de vote, քուէտոմս, քուէՓուղՓ. mettre son — dans l'urne. Compter les —s. 2. պիտակ, տեղեկագիր. — de santé, առողջագիր. — de la maladie du roi. — de bagages, ապխագիր, կաիագիր. délivrer un —. — de l'armée. Le — d'un écolier. || — de la Bourse, սակարանագիր, 3. ժողովածոյ. — des lois, — օրինաց. 4. նախօդուածՔ, խմբագրական (օրագրաց):

Bulletinier, Bulletiniste, ա. նախօդուածագիր, խմբագրագիր (օրագիրս):

Bulleux, euse, ած. պղպջակուտ, պաղպաջուտ. 2. բժ. պաղպաջուտ, պաղպաջուտ. maladie, éruption —euse.

Bullier, ա. խբ. պղպաջաբնակ. բնակող ի պղպաջաժժմակի. S. **Bullée.**

Bullifère, ած. պղպջակաբեր, պաղպաջաբեր:

Bulliste, ա. կոնդակագիր պապի:

Bull-terrier (պուլԹերիէ) ա. վիճորս (շուն):

Bullulé, e, ած. բ. պղպջակաւոր:

Bulteau, ա բ. գնդաձառ. գնդաձեւ ծառ:

Bumaste, ա. խբ. եղնակն. սեռ բրածոյ եռաբԹաբարանց (trilobites).

Bumastis (իս) եգ. եղնապտուկ. * խոշոր խաղող եգին ծիծեռուն պէս:

Bumélie, ի. բ. բումէլիա. ՓուփՔ ի տոհմէ բրՓաասերից (sapotacées).

Bunburye (բի) ի. բ. բունբուրի. սեռ. տոհմի ասկղեպեայց:

Bunchosie, ի. բ. բունքոզիա. ազգ մալպիգասերից (malpighiacées).

Bunette, ի.Ք. շիկահաւ ձմերան:

Bungalon, ա. բ. բունգալոնի. ծառ ի Փիլիպպեան կղզիս:

Bungare, ա. սբ. բունգար. տեսակ օձի:

Bungaroïdes, ա. յ. սբ. բունգաբակերպք. տոհմ օձատեսակ զեւնոց նախատիպ ունելով զբունգար:

Bungée, ի. բ. բունգենի. սեռ խոլաբուսեայց:

Bungo, ա. բ. հնդկաբաժախ. բաժախ (carmantine) Հնդկաց:

Bungum, ա. բ. ճրդի. տեսակ բաժախի:

Buniade, ի. S. **Bunias.**

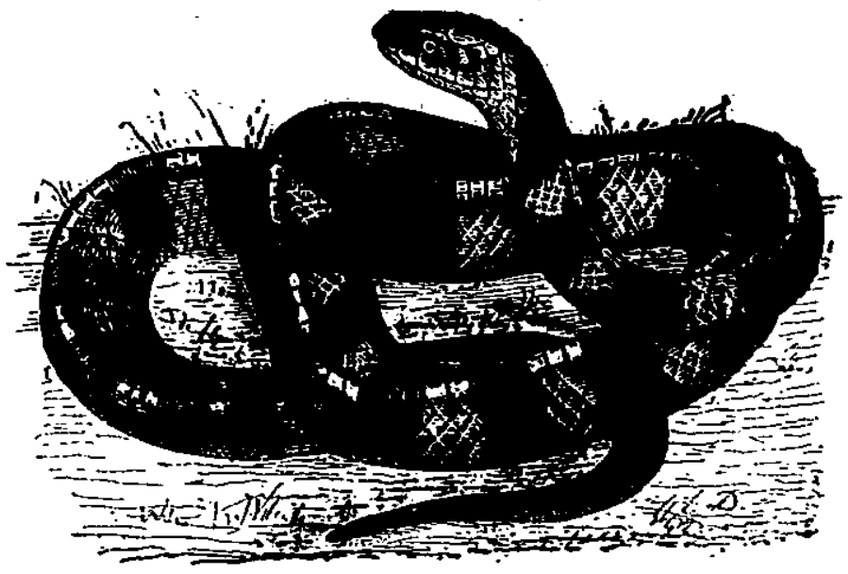
Buniadées, ի. յ. բ. գալեայք. ցեղ տոհմի խաչաբերից նախատիպ ունելով զգալ:

Bunias (աս) ա. բ. գալ. վայրի շողգամ:

Bunioïde, ած. շողգամածեւ.

Bunion, ա. բ. աքսար, երկրատակ, երկրմայր. սեռ հովանոցաբեր տնկոց ի ցեղէ հացադեղեայց (amminées). — bulbeux կամ Noix de terre, գետնի պտուղ:

Bunodontes, ա. յ. կ. սալատամունք. խումբ բրածոյ ստնաբերից:

Bungare.

Bunogastre, ած. կ. փորուռոյց. équorée —.

Bunsénite, ի.հբ. բունսենաքար.

Bupale, ա. մբ. բուպալ. սեռ Քեփաքեւից գիշերաչոց. հն. **Fidonie.**

Buphage, ած. եղնակեր. 2. ա. Ք. —. կն. **Pique-bœuf.**

Buphagés, ա. յ. Ք. եղնակերեայք. տոհմ ճնճղկանց, նախատիպ ունելով զեղնակեր:

Buphagidées, ի. յ. Ք. եղնակերազգիք. տոհմ կարգի անզուգամատն (anisodactyle) ճնճղկաց:

Buphaginées, ի. յ. Ք. եղնաճեաք. ճնՔատոհմ տոհմի եղնակերազգեաց բովանդակելով զեղնակեր:

Buphane, Buphone, S. **Bouphon.**

Buphtalme, ա. բ. եղնաճաղիկ. նման երիցուկ ճաղկան:

Buphtalme.

Buphtalmé, e, ած. բ. եղնաճաղկեայ. || —es. ի. յ. —ք. տոհմ բարդաճաղիկ տնկոց:

Buphtalmie, ի. բժ. եղնակնուՓիւն. * աչքի չրգոլուՓիւն, որով նա դուրս կ'ելլէ եղին աչքին պէս:

Buphtalmique, ած. բժ. եղնակնային. douleur —.

Bupleurine, e, ած. բ. եղնակողեայ, կողախոտեայ. || —es, ի. յ. —ք. տոհմ հովանոցաբեր տնկոց, նախատիպ ունելով զեղնակող:

Bupleuroïde, S. **Buplévroïde.**

Bupleuron, ա. բ. եղնակողեակ. տունկ հովանոցաբեր. կն. ականջ նապաստակի, նապաստակականջ (oreille de lièvre).

Buplèvre, ա. բ. եղնակող, կողախոտ. ռկ. **Perce-feuille.**

Buplévrifolié, e, ած. բ. եղնակողատերեւ:

Buplévroïde, ած. բ. եղնակողակերպ:

Bupreste, ա. մբ. եղնաճ. միջատ ինչ ՓուՓնաւոր:

Buprestiades, Buprestides, ա. յ. մբ. եղնաճեայք. տոհմ պատուճանաՓեւ միջատաց նախատիպ ունելով զեղնաճ:

Buprestiens, ա. յ. մբ. եղնաճեանք. ցեղ կարգի պատուճանաՓեւից նախատիպ ունելով զեղնաճ:

Buprestoïde, ած. մբ. եղնաճակերպ. 2. ա. —. խումբ պատուճանաՓեւ միջատաց:

Buraliste, գ. դրամառ, դրամբննակալ, պաշտօնուհի. un —. Une —.

Burang, ա. բ. հնդկաՓղենի:

Buranhem, S. **Guaranhem.**

Buratin, ա., **Buratine,** ի. քըրծատ. պաստառ բրդեայ մետաքսախառն:

Burboot, ա. եժ. բարբուտ «պէրլուՔ»:

Burchardie (քար) ի. բ. բուրքարդիա. ազգ սեւածաղկասերից (mélanthacées).

Burchellie (շէլլի) ի. բ. բուրշելլիա. սեռ տորոնեայց, ցեղակից գարդենեայց (gardéniées).

Burdachie (շի) ի.բ. բուրդաշիա. ազգ մալպիգասերից (malpighiacées), ՓուփՔ ի Բրազիլ:

Bure, ի. խորգ «ապա». vêtu de —, խորգազգեաց, խորգազգած, խորգահանդերձ. être vêtu de —, — լ. de —, խորգեղէն. 2. հոր, խորափիր (ի բովս). — d'épuisement, — ցամաքեցուցիչ. — d'aérage, — հովահաբիչ, հովահրահոր.

Առ. n'avoir ni bure ni buron, անինչ՝ անստացուած՝ անստացիկ լ:

Bureau, ա. հ. խորգ «ապա»:

Bureau, ա. գրասեան, գրասեղան «եագըխանէ». — ministre, տափագրատան. se mettre, s'asseoir à son —, à un —, au — pour écrire. Mettre, déposer, serrer des papiers dans son —, dans un —, dans le —. Le — du directeur. 2. գրասենեակ, գործատեղի, պաշտօնատեղեակ. les —x du ministère. Garçon de —, սպասաւոր գրասենեկի, գրասենեկապատս. travailler dans un —. Le — du caissier. Frais de —, գրասենեկածախք «օտա

ֆաարիֆի». fournitures de —, հանդերձանք գրասենկի. le —, les —x d'un journal, d'un agent de change. Payer à — ouvert, հաստուցանել բացագրարան. homme de —, այր գրասենկի, գրասենկայր. quitter son —, le —. Arriver à son —, au —. 3. գրարան, գրասենեակ. պաշտօնեայք գրարանի՝ գրասենկի «էրպապի գալէմ». le travail des —x. || փ. եւ ը. l'air du —, le vent du —, գրարանահոտ, *գրասենեկահով. տրրամադրութիւն անձանց որոց յանձնուած լինի գործոյ մի կատարումն. prendre l'air du —, — առնուլ. հարց եւ խնդիր առնել զելից գործոյ իրիք. connaître l'air du —, գիտել զ— զելս իրիք. ||փ.եւ ը. cette affaire est sur le —, *այս գործոյն վերայ կսկսին աշխատիլ՝ գրաղիլ. 4. պաշտօնարան, պաշտօնատուն. — des hypothèques, — գրաւականաց, գրաւատուն. — d'affaires, գործանոց. — des longitudes, — երկայնութեանց. — de poste, նամակատուն, նամակատուն, ՓղՓատուն. || — de douane, մաքսատուն. || — de bienfaisance, բարերարատուն, բարեգործարան, բարերարարան. || — de charité, ողորմատուն, ողորմանոց. ||— de passeports, անցագրարան, անցագրատուն. || — de placement, սպասաւորանոց, ծառայատուն. || — des nourrices, ստնատուց, ստնտատուն. || — de renseignement, տեղեկարան. || — d'adresses, հասցէարան. || ը. c'est un vrai — d'adresses, այր բազմատեղեակ է, տուն բազմալուր է. cette femme est un vrai — d'adresses. Il m'a pris pour son — d'adresses. || — de tabac, ծխախոտարան, ծխանոց, ծխավաճառանոց «ՓիՓիննիւ տիւքքեանը». || le —, les —x d'un spectacle, տոմսակարան. ouvrir les —x. Prendre un billet au —. — de location, վարձարան. le — sera fermé à telle heure. || հգ. — d'esprit, երատ գրագիտաց. || — restant, նամակատնակաց, կալոց ինամակատան, *ՓղՓատունն կենալու. այսպէս կը գրուի նամակի կամ ծրարի մի վերայ ցուցնելոյ համար Ձէ նամակատունն պիտի կենան մինչեւ որ տէրն գայ առնու. 5. դիւան (նախագահի, դերնախաւ գահի եւ քարտուղարք ժողովոց):

Bureaucrate, գ.չմ. դիւանակալ:

Bureaucratie (սի) ի. դիւանակալութիւն. իշխանութիւն վարեալ ի պաշտօնէից բռնութեամբ հանդերձ:

Bureaucratique, ած. դիւանակալական. habitude, décision —.

Bureaucratiser, ն. դիւանակալել:

Bureaucratisme, ա. դիւանագեղծութիւն. գեղծումն դիւանակալութեան:

Bureaumane, ա. դիւանամոլ:

Bureaumanie, ի. դիւանամոլութի:

Buréavie, ի.բ. բուրէավիա. ազգ կաղնչանասերից (euphorbiacées).

Burèle, ի. կգ. երիզ. le seigneur de Montmiral portait — d'argent.

Burelé, e, ած. կգ. երիզեալ, երիզաւոր. — d'argent et de gueules, — արծաթագոյն եւ կարմրագոյն:

Burette, ի. սրուակ, կամփսակ, իւղաման, քացախաման. 2. նուիրակ, ժամանոց, բաժակաման, բաժկաման:

Burgau, ա. խբ. կուրայ. խեցեմորթ, որոյ պատեանն է սատափայլ «սէտէֆ պէօճէյի»:

Burgaudine, ի. կուրակ, կուրայիկ. պատեան կուրայի, ազնիւ սատափ. 2. ած. կուրայիկ, կուրայական, ազնիւ. nacre —, — սատափ:

Burgin, տ. Bergin. [Գերմանիա):

Burgrave, ա. քաղաքակոմս (ի

Burgraviat, ա. քաղաքակոմսութի:

Burin, ա. քանդակագործի, ճախարակ. գրիչ երկաթի. ouvrage fait avec le —, fait au —, գործ քանդակակերտ, ճախարակագործ. || փ. le — de l'histoire, —ն պատմութեան. յաւիտենական տեւականութիւնն զոր տայ պատմութիւնն իրաց եւ յիշատակաց. 2. քանդակագործութիւն, քանդակ, փորագրուածք, փորագրութիւն. un — ferme, vigoureux.

Buriné, e, անց. քանդակեալ, փորագրեալ. des lettres —es sur le bronze. 2. փ. քանդակածոյ, ճախարակեալ, ճախարակեայ. cette page d'écriture est —e.

Buriner, ն. քանդակել, փորել, փորագրել (երկաթի գրչաւ). — une planche. 2. լկ. եւ նման. քանդակել, ճախարակել, գեղեցիկս գրել, քանդակագծել, ճարտարագծել. ce copiste burine. 3. փ. քանդակել, ճախարակել. գրել ազդոյ եւ խորհմաց ոճով. Tacite n'écrit pas, il burine. 4. փ. քանդակել, կորովել. գրել կորովի ոճով. l'infaillible mémoire trace au crayon les bienfaits, et burine les injures. (De Ségur.) 5. մբ. — les dents d'un cheval, փորել զատամունս ձիոյ. Նենգութեամբ առնել կեղծ նիշս ի ցոյց մատաղութեան.

Se buriner, դ. քանդակիլ:

Burineur, ա. քանդակիչ:

Burkée, ի. բ. բուրքէա. սեռ. ընդարերից կիսալպինեայց:

Burlesque, ած. ծաղրական, ծաղրալից, ծաղրածու. poème, genre, style, figure —. Cet homme a une mine —. Accoutrement —. Cette aventure a quelque chose de —. Une figure — կամ une — figure. 2. ա. ծաղրականն, — ոճ. le — ne plaît qu'un moment.

Burlesquement, մ. ծաղրապէս, ծաղրաբար, ծաղրալից կերպիւ. il s'est exprimé —, կամ, il s'est — exprimé. Se mettre, s'accoutrer —. Il faisait ses complaintes le plus — du monde.

Burlingtonie, ի. բ. բուրլինգտոնիա. սեռ. խոլորձեայց:

Burlingtoniées, ի. յ. բ. բուրլինգտոնեայք. ցեղ խոլորձեայց:

Burlingtonite, ի. հբ. բուրլինգտոնաքար:

Burmanniacée, ի. բ. բուրմաննասեր. || —s, ի. յ. —ք. տոհմ միապտղուկաց նախատիպ ունելով զբուրմաննիա:

Burmannie, ի. բ. բուրմաննիա. նախատիպ տոհմի բուրմաննասերից, տարեւոր մանր խոտոց:

Burmannié, e, ած. բ. բուրմաննեայ. հն. Burmanniacé.

Burmeistère, ի.բ. բուրմէստէր. ազգ զանգակածաղկեայց (campanulacées).

Burnettie, ի. բ. բուռնեթիա. [սեռ խոլորձեայց:

Burnous (նուս) ա. կնգղաւոր, կնգղազգեստ, կնգղակրկնոց «պուռնուս»:

Buron, ա. հիւղ, խրճիթ «գուլիպէ». il n'y a ni maison ni —, անբնակ է տեղիդ:

Burriélie, ի. բ. բուրիէլիա. սեռ բարդաճաղկանց:

Bursaire, ած. քսակաձեւ. 2. ի. մբ. եւ բ. քսակուկ. մանրաճճի ինչ եւ ծուի Աւստրալիոյ:

Bursal, e, ած. հարկահան, հարկապահանջ. édits bursaux, — հրովարտակք. lois —es. 2. նք. սակարանային, սակարանի. le baromètre — marquait 20 francs de baisse.

Bursarie, ի. բ. բսակաբոյս. սեռ քարբեկեայց. 2. կբ. —. սեռ տոհմի բերոյակերպից (béroïdés).

Bursarié, e, ած. կբ. քսակաբուսեայ. || —es, ի. յ. —ք. տոհմ մանրադիտական կենդանեաց:

Bursarien, enne, ած. ջ. քսակաբուսեան. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ ջրաճճեաց, որպիսիք են խոտորկրտուր (plagiotome), յօնակն (ophryoglène), քսակաբոյս (bursarie), պարուրաբերան (spirostome) եւ յօղաբերան (condylostome).

Bursatelle, ի. խբ. քսակախեցի. սեռ ծածկախոխիկ (tectibranches) փորոտանց (gastéropodes).

Bursséracée, ի. բ. բուրսերասեր. || —s, ի.յ. —ք. խումբ երկպտուկաց կազմելոց զցեղ բեւեկնասերից (térébinthacées).

Bursère, ի. բ. բուրսէր. սեռ տնկոց բեւեկնեայց, նախատիպ տոհմի բուրսերասերից. կն. Sucrier, Gomart. [հն. Bursséracé.

Bursséré, e, ած. բ. բուրսերեայ.

Bursséridées, ի. յ. բ. բուրսերիդեայք. հն. Bursséracées.

Bursérie, ի. բ. բուրսերիա. տ. Bursère.

Bursérine, ի. տգ. բուրսերին. խիժ հանեալ ի բուրսերիոյ, սպիտակ եւ փխրուն:

Bursicule, ի. բ. քսակիկ:

Bursiculé, e, ած.բ. քսակիկաձեւ:

Bursinopétale, ի. բ. քսակաթերթ. սեռ արալեայց:

Bursot, ա. բ. նաստի. ծառ ինչ Ափրիկիոյ: [սեռ տնկոց:

Bursulle, ի. բ. քսակաւունկ.

Burtinie, ի. վբ. բուրտինիա. սեռ. բրածոյ արմաւենեաց:

Burtone, ի. բ. բուրտոն. ազգ ՓիՓեռնասեր ընդարերից:

Burtonie, ի. բ. բուրտոնիա. սեռ դիլլենեայց (dilléniacées) Աւստրալիոյ:

Bus (պիւ) ա. կգ. կիսանդրի (մարդոյ ի վերայ վահանակի):

Busaigle, ա. Ա. արծուաճոգոր . ապգ արծուի :

Busard, ա. Ա. ատալեղն, ճաւկուլ. ապգ բազէի :

Busardet, ա. Ա. ատալեղնիկ. ատալեղն ճիւսիսային Ամերիկոյ :

Busarelle, տ. **Buseray.**

Busbeckée, ի. բ. բուզբեքի Ցուի պատառուկ :

Busard.

Busbeckie, ի. բ. բուզբեքիա . ապգ շիկատակի (belladone).

Busc (պիւսք) ա. լանջակալ (շրջազգեստի, սեղմակի) «պուսթօ» :

Buse, ի. Ա. ճոգոր . 2. փ. եւ բ. —, ապուշ, տխմար. c'est une —, — է, * տխմարին մին է . 3. ճոգոր . խողովակ ջրոյ ապօրեայ :

Buse.

Buseray, ա. Ա. ճոգոր . որսահաւ մեծութեամբ ճոգորի (buse).

Buserolle, տ. **Busserolle.**

Busette, ի. Ա. ճրտուկ . տեսակ [շիկահաւի (fauvette).

Bushie, ի. բ. բուշիա . սեռ կապարեայց (capparidacées).

Buskie, ի. վբ. բուզբիա . սեռ բրածոյ մամռակենդանոց :

Buson, ա. Ա. ճոգոն . տեսակ ճոգորի (buse).

Busqué, e, անց. լանջակալեալ . elle ne sort jamais qu'elle ne soit —e. Un corset —. 2. կամարածռ . cheval —, ձի կամարակզուխ . qui a le nez —, խոյաքիթ :

Busquer, ն. լանջակալել. — un corset. La mère a busqué cette petite fille. 2. կամարել , կամարածռ յօրինել .

Se busquer, դ. լանջակալել զանձն զիանդերձ իր . * կիտոսկրիկ դնել զգեստի լանջին . cette femme se busque dès qu'elle est levée.

Busquière, ի. լանջակալոց «պուսքօ եղբի» :

Busserole, ի. մաՑուզենի , մաՑզենի . հն. **Arbousier.** կն. **Raisin d'ours**, արջախաղող, արջու խաղող:

Bustamite, ի. հբ. բուստամաքար. երկգայլխազատ (bisilicate) մանկաՑուտ (manganeux). հն. **Rhodonite.**

Buste, ա. անձնիք , կիսանդրի , կիսարձան . un — de plâtre, de marbre, de bronze. 2. նկ. անձնիք , իրան , կիսանձն , կիսապատկեր . *մարմնոյն մէջքէն վեր եղած կտորն . cet homme a le — fort beau. — de femme, կինիրան . || de —, en —, կիսանձնեայ . portrait en —, — պատկեր , կիսապատկեր :

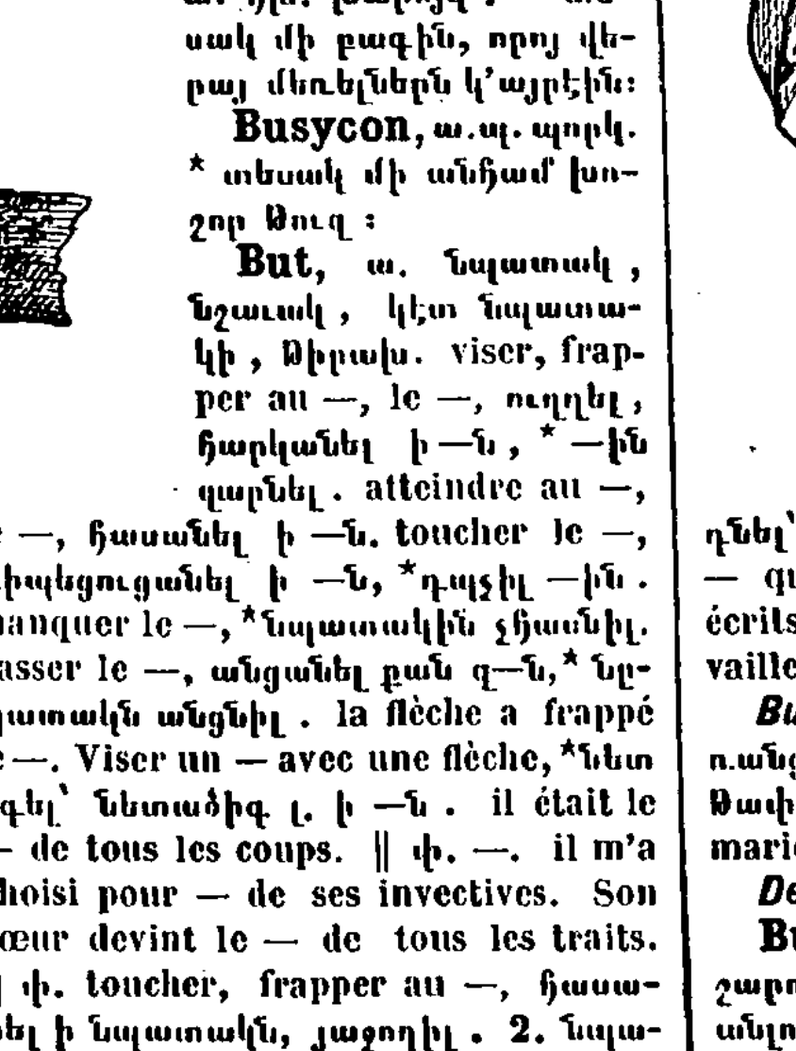
Bustillosie, ի. բ. իրանն . հատուած սեռի աստղախոտի (astériscie).

Bustite, ա. հբ. բուստիքար . * Հնդկաստանի Բուտոի երկրէն եղած քար :

Bustum (պիւսթօմ) ա. հխ. խարոյկ . * տեսակ մի բագին, որոյ վերայ մեռելներն կ'այրէին:

Busycon, ա.պ. պոլկ. * տեսակ մի անհամ խոշոր Ցուզ :

But, ա. նպատակ , նշաւակ , կէտ նպատակի , Ցիրախ. viser, frapper au —, le —, ուղղել , հարկանել ի —ն , * —ին զարնել . atteindre au —, le —, հասանել ի —ն. toucher le —, դիպեցուցանել ի —ն, *դպչիլ —ին . manquer le —, *նպատակին չհասանիլ. passer le —, անցանել քան զ—ն,* նպատակն անցնիլ . la flèche a frappé le —. Viser un — avec une flèche, *նետ ձգել՝ նետածիգ լ. ի —ն . il était le — de tous les coups. || փ. —. il m'a choisi pour — de ses invectives. Son cœur devint le — de tous les traits. || փ. toucher, frapper au —, հասանել ի նպատակն, յաջողիլ . 2. նպատակ , կէտ նպատակի , նպատակակէտ . j'aperçois le —. Il arriva le premier au —. Le — de la course était à cinq cents pas. || փ. aller au —, aller droit au —, երթալ ի նպատակն, դէպ ուղիղ ի նպատակն. *շիտակ՝ ուղղակի նպատակին երթալ . || փ. —, վախճան, դիտումն, դիտաւորութիւն. quel était donc ton —? Qui a son —, նպատակաւոր . sans —, անիմպատակ. qui a le même —, հաւասարապատակ ,

Buse.

Buste.

զուգանպատակ . c'était là tout mon —. Pour parvenir au — de ses noires amours. Ils n'ont pas pour unique — celui de réformer les mœurs. Se proposer un —, կէտ՝ կէտ նպատակի դնել՝ սահմանել անձին . quel est le — que vous vous proposez dans vos écrits? Notre société a pour — de travailler à ... Pour parvenir à ce —.

But à but, մ. զոյգ հասարակ , առանց իրիք առաւելութեան «Ցափա-Ցափ» . jouer — à —. Ils se sont mariés — à —. Être — à —.

De but en blanc, մ. տ. **Blanc.**

Butalanine, ի. տգ. միայծաղնաշարուրին. գոյացութիւն բիւրղանալի, անլուծանելի յեթեր , հանեալ կովու միայծաղէ եւ շարուրէ (pancréas) միայծաղինով (liénine).

Butalis (իս) ա. մբ. բոլկ. սեռ գիշերային ՑեփաՑեից, ի ցեղէ ցեցայց:

Butane, ա. տգ. բուտան . տեսակ ջրածնաբենաճխուկի (hydrocarbure).

Butant, e, ած.ն. ունոյ, * բռնող . arc-butant, կամարակալ . տ. **Arc-boutant, Pilier-butant.**

Butate, ա. տգ. կարագաւո . անուն աղից կազմելոց ի կարագային (butique) Ցուէ միով հիմամբ :

Bute, ի. ար. դաիբակ, ամբակաիատ . դանակ պայտարի . հն. **Boutoir.**

Butée, ի. կամրջակալ. * խոշոր քար որ կամրջին երկու ճայրերն կդրուի ի հաստատութիւն . հն. **Culée.** 2. ն. հնշակալ. մասն շինուածոց ի պատսպարութիւն կողմնական ճընշման :

Butée, ի. բ. բուտենի . սեռ բնդարեերից ի շարէ լուբիայց (phaséolées). [ինչ բորբոքելի ,

Butène, ա. տգ. բուտէն . կազ

Butényle, ա. տգ. բուտէնուտ :

Butéonin, e, աճ. Ք. ճոգորեան , ճոգորանման . || —es, ի. յ. —ք. ենՔացեղ բազէակա՛նաց (balconidées).

Butéoninées, ի.յ.Ք. ճոգորեայք:

Buter, չ. հ. հաթկանել ի նպատակն, դիպեցուցանել , *նպատակին զարնել . 2. փ. հ. ձգտիլ , Քեռակոխել , նկրտել . c'est à quoi je bute.

Buter, ն. ընդհարկանիլ , *զարնուիլ . — qn. Elle le butait du coude en écrivant. 2. յեցուցանել , *կռՔընցուննել . — un mur. 3. արտակամարել . ի վեր ունել կամարակապատ (arc-boutant), բռնել. — un mur, une voûte, — զրսմն, զկամարն .

Se buter, դ. ք. յամառիլ , պընդեալ կալ , յարիլ . il se bute à ce dessein. Il se bute à rester. Il s'est buté à cette difficulté. 2. հակառակիլ միմեանց . ils se butent, հակառակին միմեանց . ils se sont butés l'un contre l'autre, հակառակեցան միմեանց :

Butérée, ի. ք. պտուճ . ազգ կեռանոաձեւից : [դատեսակաց :

Buthe, ա. մք. ճլորդ . սեռ սարիւ

Buthide, աճ. մք. ճլորդեայ . || —s, ա. յ. —ք. ոտիմ կարճաց (scorpions).

Buthysie, ի. հիս. յն. եղնազոհ , զուարակազոհ . || —s, ի. յ. —ք, եղնազոհաոնք . *հին ոճնք յորս եղն կզոհէին :

Butin, ա. աւար , կողոպուտ , կապուտ կողոպուտ , առ եւ ապուր . riche, grand, maigre —, ճոխ , մեծ , դոյզն —. faire du —, աւարել , կողոպտել. chargé de —, բեռնաւորեալ աւարաւ, աւարաբեռն, աւարաբարձ. il est tant de chevaux pour sa part du —. Partager le —, բաշխել զ—ն . avoir part au —, մասն ունել՝ մասնակից ի. աւարի . 2. փ. կապուտ , կողոպուտ . ճարկաքաղ մեղուաց . l'abeille... qui du — des fleurs va composer son miel. (Boileau). 3. ո. շահ , ճոխութիւն , հարստութիւն . il a gagné un beau —, bien du — dans cette affaire. Il y a du —, bien du — en cette maison. 4. գիւտ . Du Cange fit un riche — dans les vieux manuscrits des bibliothèques.

Butinant, e, աճ. կողոպտիչ . abeille —e, ճարկաքաղիկ մեղու :

Butiné, e, անց. աւարեալ , կողոպտեալ , կապտեալ . les fleurs —es pas les abeilles.

Butiner, չ. աւարել , աւար հարկանել , յաւարի առնուլ , կողոպտել, կապտել , *Քալլել . les soldats butinèrent. Les soldats ont bien butiné dans ce pays-là. 2. փ. աւարել, կողոպտել , կապտել զճարկիս , ճարկաքաղ ի. les abeilles vont — sur les fleurs. եւ ներգործաբար , les abeilles butinent les fleurs. || նմբ. կրկառքաղ ի. déjà l'oiseau butine pour son nid.

Butineur, euse, գ. ճարկաքաղիկ . l'abeille —euse, — մեղու :

Butinie, ի. ք. կուրիկ. սեռ ոտիմ հովանոցաթերից :

Butinier, ա. աւարաքաշիս . որ քաշխէր զաւարն ի միջին դարու :

Butique, աճ. տգ. կարագային . acide —, — ՔՔու, կարագաՔՔու:

Butirin. S. **Butyrin.**

Butnérie, S. **Buettnère.**

Butoir, ա. դանակ խաղալոտրի:

Butomacées, ի. յ. ք. եղնահատաոաթք . խումբ միաշրուկաց ցեղակից ջրաջրալոտոտաթերից (alismacées) նախատիպ ունելով զեղնահատ :

Butome, ա. ք. եղնահատ . սեռ ոտիմ եղնահատաթերից . ռկ. **Jonc fleuri**, կնիւն ճաղկափՔիՔ :

Butomées, ի. յ. ք. եղնահատաեայք . հն. **Butomacées.**

Butomopsis (իս) ի. ք. եղնահատոտեսիկ . սեռ եղնահատեայց , խոտք ճահճաց արեւադարձային Ափրիկեայ եւ Ասիոյ :

Butonic, ա., **Butonie**, ի. ք. բուտոնիկ , բուտոնիա . ճառ ինչ ի Չինաստան . հն. **Barringtonie.**

Butophénone, ի. տգ. կոգակրնդըրկոն . քացխոն (acétone) պատրաստեալ Ոորացմամբ խառնուրդի կոգիատի (butyrate) եւ կնդրկատի կրոյ (benzoate de chaux).

Butor, ա. Ք. ճուղոր . Ոռչուն յափրշտակիչ :

Butor.

Butor, Butorde, գ. ք. ճուղոր, անոպայ , տխմար . un gros —. Une grosse —de.

Butorderie, ի. ճուղորութիւն , անոպայութիւն , տխմարութիւն . je ferais un grand volume de mes sottises; mais je m'en console en considérant les —s de cet univers. (Volt.)

Buttage, ա. եգ. հողապատումն . — des vignes.

Butte, ի. բլուր , բլրակ , սար . la — Montmartre. Monter sur une —. Au haut de la —. Les —s Chaumont. 2. զ. հողակոյտ . la — du polygone pour le tir de l'artillerie. 3. փ. être en — à, մատնիլ , նշաւակ ի.՝ կալ . être en — à la raillerie, aux plaisanteries, նշաւակ կալ ճաղու , կատականաց . être en — aux coups de la fortune. Par sa conduite imprudente il s'est mis en — à la médisance.

Butté, e, անց. պ. հողապատեալ . plantes —es. Artichauts —s. 2. ո. chien —, շուն դրսատուր . S. **Butture.**

Buttée, S. **Butée.**

Butter, ն. պ. հողապատել . պատել հողով զբուն տնկոց. — un arbre, une plante, des artichauts.

Butter, չ. ոտնատել , գՔել . ce cheval butte beaucoup, butte à chaque pas. Ce cheval est sujet à —. Ce vieillard butta contre une pierre et tomba. Il était tellement ivre qu'il buttait à chaque pas.

Se butter, դ. հողապատիլ . dans cette saison les arbres se buttent. ճարպ յԱմերիկա :

Butterine, ի. ար. կոգին , կարագին. *կարագի տեղ պատրաստած

Butteur, S. **Buttoir.** [ճարպ :

Buttnère, S. **Buettnère.**

Buttnériacées, S. **Buettnériacées.**

Buttnérie, S. **Buettnérie.**

Buttoir, ա. եգ. արդր . արօր երկկոթեղեղ (charrue à deux versoirs).

Buttonie, ի. ք. բուտոնիա . սեռ խուլաթուսեայց :

Butture, Buture, ի. ո. դրտ. ուռոյց յորս բարձից որսական շանց :

Butylamide, Butylamine, S. **Butyriaque.**

Butylate, ա. տգ. բուտիլատ . անուն քաղկացից (composés) բուտիլային ցքոյ . — de potassium, d'éthyle.

Butylbacille, ա. բուտիլցըլկիկ . տեսակ ցկկիկի (bacille).

Butylbutyrone, ի. տգ. բուտիլկոգոն . քացխոն գոյացեալ չոր Ոորացմամբ կոգիատի (butyrate) բնակրի (calcium).

Butylchloral, ա. տգ. բուտիլքլորալ . * քլորալէ տարբեր հեղուկ :

Butyle, ա. տգ. բուտիլ . հեղանիւ իւղոտ եւ անգոյն որ գոյանայ ազդեցութեամբ բնախալոյ (potassium) ի վերայ մանրշուկի բուտիլի :

Butylène, ա. տգ. բուտիլէն . գոյացութիւն ինչ կազային :

Butylglycérine, ի. տգ. բուտիլքաղցրանին . ցքի եռաՔիւլէ (triatomique) նմանակից քաղցրանինի (glycérine).

Butylglycol, ա. տգ. բուտիլքաղցրուլ . գոյացութիւն զարմանակող քաղցրուլի եւ զքաղցրուլ :

Butylique, աճ. տգ. բուտիլային . բուտիլի վերաբերող . alcool, éther, glycol —.

Butyl-phosphine, ի. տգ. բուտիլալուսակրին. գոյացութիւն հեղուկ եւ անգոյն :

Butyl-phosphinique, աճ տգ. բուտիլալուսակրինային. acide —, — ՔՔու:

Butyracé, e, աճ. կոգեռեակ :

Butyracétate, ա. տգ. կոգեքացխատ . աղ գոյացեալ զուգախառնուԾեամբ կոգեքացխային ՔՔուոյ ընդ մի հիման :

Butyracétique, ած. տգ. կոգեքացխային . acide —.

Butyral, ա. տգ. կոգիալ . հեղուկ անգոյն , գոյացեալ Ծուցմամբ կոգիաւոի բարիտի (butyrate de baryte).

Butyraldéhyde, ի. տգ. կոգանջրաճին . իւղ ինչ եթերահոտ :

Butyramide, ի. տգ. կոգիամիդ. գոյացուԹիւն բիւրղանալի հանեալ ի կոգիային եթերէ կամ յերկկոգինէ (dibutyrine) ազդեցուԹեամբ հեղուկ օշակի :

Butyrate, ա. տգ. կոգիաւո . աղ ինչ կազմեալ զուգախառնուԹեամբ կոգիային ԹԹուոյ ընդ վի հիման :

Butyrène, ա.տգ. կոգիէն, կոգէն:

Butyreux, euse, ած. տգ. կոգիաւս, * կոգիոտ . substance —euse. Les parties —euses du lait.

Butyriaque, ի. տգ. կոգիակ . կալաքարակերպ ինչ որ կն. Butylamide, Butylamine.

Butyrin, ա. ձբ. կոգաձուկն . ձուկն ինչ կոգիագոյն :

Butyrine, ի. տգ. կոգին . մին ի պարարտ նիւԹից կարագի :

Butyrique, ած. տգ. կոգային , կոգիային , կարագային . acide —.

Butyrite, ի.հբ. կոգաքար, կոգիաքար. նիւԹ պնդուԹեամբ կարագի :

Butyro-acétate, տ. Butyracétate.

Butyro-acétique, տ. Butyracétique.

Butyrolactique, ած. տգ. կոգնկաԹնային :

Butyroléine, ի. տգ. կոգիւղին . ԹԹու. կոգիւղային :

Butyroléique, ած. տգ. կոգիւղային . acide —.

Butyromètre, ա. բգ. կոգեչափ:

Butyrone, ի. տգ. կոգիոն . հեղուկ անգոյն , որ ելանէ ի կոգիաւ կրոյ (butyrade de chaux).

Butyronitrile, ա. տգ. կոգիբրոնկիլ . իւղ անապակ , խնկահոտ , գոյացեալ ազդեցուԹեամբ անջուր լուսակրային ԹԹուոյ ի վերայ կոգիաւի օշակի :

Butyronitrique, ած. տգ. կոգիբորակային . acide —.

Butyronyle, ա.տգ. կոգիոնուստ. * նիՀադրական արմատ որոյ ԹԹուուկն պիտի լինի կոգիոնն (butyrone):

Butyropinakone, ի.տգ. կոգիապինակոն :

Butyrosperme, ա. բ. կոգիասերմն . սեռ. բրնեայց (sapotacées), ծառ կարծրափայտ եւ կաԹնաբուղխ արեւադարձային Ափրիկիոյ :

Butyryle, ա. տգ. կոգուստ . արմատականն կոգիալի (butyral) եւ կոգիային ԹԹուոյ :

Butyrylure, ա.տգ. կոգուստուկ. անուն բաղկացից կազմելոց ի կոգուստէ . — d'ammonium.

Buvable, ած. արբուն , ըմպելի . ce vin est —. Cette eau n'est pas —. ‖ ւգ. Potable.

Buvant, e, գ. ըմպող , * խմող . ‖ ը. être bien — et bien mangeant, քաջառողջ է., * լաւ ուտող խմող է.:

Buvard, ա. ծծաւեստր . տետրակ ծծաԹղԹոյ . ‖ papier —, ծծաԹուղԹ. ծծուն պողուն ԹուղԹ :

Buverie, ի. գինարբուք , * կերուխում :

Buvetier, ա. ըմպարանապետ , ըմպարանապան «մէյխանէճի» :

Buvette, ի. ըմպարան , ըմպելարան , ըմպելանոց , արբարան , արբոց , * խմելոյ տեղ . la — de la Chambre. — de la gare. 2. արբարան , արբոց . * հանքաջուր խմելոյ տեղ . 3. ըմպելարան . * խմելիքի շիշերու կաի . 4. չեչագինի . faire de bonnes petites —s. 5. գինարբուք :

Buveur, euse, գ. ըմպող , * խըմող . — d'eau, ջրըմպու , ջրարբ , * ջուր —. 2. արբեցող , գինըմպու , գինարբու , գինեսէր , արբշիռ , գիննեմոլ , * գինի խմող . un bon —. Un grand —. Une —euse. 3. Ծ. ըմպող . ապգ ԹիԹեռնկի :

Buvoter, չ. ը. ըմպմպել , * խըմխմել , պուտ պուտ խմել . aimer à —.

Buxacées, ի.յ.բ. տօսախասերք :

Buxbaumiacées, ի. յ.բ. բուքսբոմիասերք . սեռ. խփանամիրգ (stégocarpe) մամուռց :

Buxbaumie, ի. բ. բուքսբոմիա . սեռ մամուռց , տոհմ բուքսբոմեայց :

Buxbaumiées, ի. յ. բ. բուքսբոմեայք . տոհմ մամուռց :

Buxbaumioïde, ած. բ. բուքսբոմիակերպ . ‖ —s, ի. յ. —ք . տոհմ մամուռց :

Buxbaumioïdées, ի.յ.բ. բուքսբոմիակերպեայք . * երկու սեռ. պարունակող տոհմ մամուռց :

Buxées. ի. յ. բ. տօսախեայք . ցեղ կաղնչանեայց նախատիպ ունելով զտօսախս :

Buxéine, ի. տգ. տօսախէին . * տօսախի տերեւներէն ելած կալակերպ դեղնասպիտակ :

Buxifolié, e, ած. բ. տօսախատերեւ :

Buxine, ի. տգ. տօսախին , տօսախին . բուսական կալի անբիւրղանալի , հանեալ ի տօսախէ :

Buxinées, ի. յ. բ. Տ. Buxées.

Byblis (իս) ի. բ. բիւբլիս . սեռ տոհմի ցօղաբուսեայց (droséracées). 2. աս. —. 199դ մոլորակ հետադիտական :

Byblus (իւս) ա. բ. բիւբլոս . ջրբային տունկ յԵգիպտոս :

Bynni, ա. ձբ. բիւննի . մեծ եւ գեղեցիկ կիպրինակերպ (cyprinoïde) Նեղոսի , փափկամարմին եւ համեղաճաշակ :

Byomye (պիօմի) ի. մբ. եզնաճանճ . սեռ երկԹեւից ի տոհմէ քողաւորաց (calyptérées), ցեղ ճանճեայց (muscides).

Byronie, ի. բ. բիրոնիա , պայբընաբոյս . սեռ տոհմի հաճարեայց (ilicinées),

Byronien, enne, ած. բիրոնեան, պայբընեան . style —, — ոն . 2. ա. —. կուսակից Պայբընի :

Byronisme, ա. գրկ. բիրոնուԹիւն , պայբընուԹիւն :

Byrrh, ա. բիւգինեակ . բացոդական գինի քինքինախառն :

Byrrhe (պիռ) ա. մբ. բոժ . սեռ հնգայօդ պատենաԹեւից , ի տոհմէ լախտեղջերց (clavicornes).

Byrrhide, ած. մբ. բոժակերպ . հն. Byrrhien ի :

Byrrhien, enne, ած. մբ. բոժեան , բոժենման . ‖ —s, ա. յ. —ք . ցեղ հնգայօդ պատենաԹեւից , տոհմ լախտեղջերց (clavicornes).

Byrsalis (իս) ի. բ. բիւրսալիկ . սեռ սեղմաբուսոց (athrosophytes). հն. Siphocampyle.

Byrsanthe, ա. բ. կաշեծաղիկ . սեռ տոհմի լոբելեայց (lobéliacées).

Byrsocarpe, ա. բ. կաշեմիրգ . սեռ քրմորեայց (connaracées). հն. Omphalobie.

Byrsonyme, ա. բ. կաշանուն . սեռ տոհմի մալպիգեայց :

Byrsopage, ա. մբ. կաշեպատ . սեռ քառայօդ պատենաԹեւից :

Byrsophylle, ա. բ. կաշետերեւ . սեռ տոլոնեայց :

Byrsops (օփս) ա. մբ. կաշակն . սեռ քառայօդ պատենաԹեւից :

Byrsopsides, ա. յ. մբ. կաշակնաւոեակք . հատուած քառայօդ պատենաԹեւից :

Byrsopsites, ա. յ. մբ. կաշակնեայք . խումբ ուտճաւոեակաց (curculionides).

Byssacé, e, ած. բ. բեհեզասեր . ‖ —es, ի. յ. —ք . խումբ անսերից (agames). ‖ ցեղ տոհմի բորբոսեայց (mucédinées).

Bysse (պիս), **Byssus** (պիսիս) ա. բեհեզ , վուշ. ‖ 2. կ. բեհեզ. մետաքաձեւ Թելք որովք կցին եւ յարին խեցեմորԹք ի վէմս ծովու . 3. բ. —. տեսակ բարաքոսի եւ սնկոյ :

Byssées, ի. յ. բ. բեհեզեայք . ցեղ խմբոյ բեհեզասերից , որոց նախատիպն է բեհեզ (bysse).

Bysses, ա. յ. բ. բիւսք . խումբ կարգի սնկակերպից (mycétoïdes).

Byssidées, ի յ. բ. բիւսեայք . բաժին Թելասնկոց (nématomyces).

Byssifère, ած. կ. բեհեզաբեր . ‖ —s, ա. յ. կմ. տոհմ կարգի կացնոտն (pélécypode) կակղամորԹոց :

Byssinées, ի. յ. բ. բեհեզեայք . հատուած ցեղի բորբոսեայց (mucédinées) նախատիպ ունելով զբեհեզ (byssus).

Byssique, ած. բեհեզային :

Byssocaulon, ա.բ. բեհեզաբուն. սեռ լօռից :

Byssoclade, ա. բ. բեհեզոստ . սեռ լօռից :

Byssocystis (իս) ա. բ. բեհեզափամփուշտ . սեռ սնկոց :

Byssoïde, ած. բեհեզակերպ . éponge —, սպունգ —, անօսրաՀիւս . ‖ —s. ա. յ. բ. —ք . շար կարգի բորբոսեայց (mucédinées).

Byssoïdé, e. ի. բ. բեհեզակերպեայ. ‖ —es, ի. յ. —ք. ցեղ մանրաԹելածեւ արուսադրուեց: [կարգ անկոց:

Byssoïdés, ա. յ. բ. բեհեզագգիք .

Byssolithe, ի. հբ. բեհեզաքար . հն. Amiantoïde.

Byssomie, ի. ինբ. բեհեզաքիմուխտ. սեռ երկպատեան ժժմակաց . հն. Saxicave.

Byssophyton, ա. բ. բհիզսպոյս. սեռ քարաքոսից :

Byssothecium, ա. բ. բհիզսաուսի. սեռ ֆատճասնկոց (pyrénomycètes).

Byssus (իս) տ. **Bysse.**

Bystropogon, Bystropogue, ա. բ. խցամորս. սեռ շրթնաւորաց (labiées), ցեղ կորդեայց (saturéinées).

Bythine, ի. մբ. բուքժ. սեռ երկոյտ (dimère) պատենաձեւից, տոհմ խարխափեանց (psélaphiens).

Bythoscope, ա. մբ. յատակադէտ. սեռ տոհմի կերկոպեանց (cercopiens).

Bythotréphès, ա. կ. յատակաստն սեռ ողորկապատենից անոյշ ջրոց :

Bythotréphis (իս) ա. բ. խորշաստն. սեռ բրածոյ խաճնեայց (fucacées).

Bytownite (պիթոնիթ) ի. հբ. բիտոնաբար. *տեսակ մի կանաչ քար:

Byttnériacé, տ. **Buettnériacé.**

Byttnérie, տ. **Buettnérie.**

Byttnérié, տ. **Buettnérié.**

Byture, ա. մբ. ակոր. սեռ հընգայօդ պատենաձեւից :

Byzantin, ine, ած. բիւզանդեան, բիւզանդական, բիւզանդիկ. empire —. Style —. Architecture —e. || Discussions —es, — վէճք. անոտի բանակռուներ կամ վէճք. 2. գ. Բիւզանդացի, Բիւզանդուհի. 3. ա. ճ. բիւզանդականն. բիւզանդացի ճարտարապետութիւն :

Style byzantin

Byzantine, ի. բիւզանդարան. հաւաքումն բիւզանդեան պատմագրաց :

Byzantinisme, ա. բիւզանդականութիւն. անոտի վէճք ի վուանգալից պահու :

Byzène, ա. խբ. բիւզէն. խեցեմորթ ինչ :

Byzénie, ի. բ. բիւզենիա. տունկ ինչ երկաթակեաց :

C

C (սէ, սը) ա. երրորդ տառ այբուբենից եւ երկրորդ բաղաձայն. ատկն պարոյկ ունենալով ç կինչի իրիս տ, façade, maçon. 2. Հռովմէական Թուարիւթեան մէջ կնշանակէ **C** հարիւր :

Çà (սա) մ. ը. այր, ատա, *հոս. viens çà, եկ —, *հոս եկուր. || çà et là, այր եւ անդր, ատա եւ անդ, ատա անդ, *հոս հոն, ատդին անդին. errer çà et là. || Qui çà, qui là, ոմն ատա, ոմն անդ, ոմանք յայսկոյս, ոմանք յայնկոյս, ընդ այս, ընդ այն, *ոմանք հոս, ոմանք հոն, ոմանք ատդին, ոմանք անդին. ils couraient tous qui çà, qui là. 2. Deçà, տ. **Deçà.** 3. հ. դտ. en çà, եւ այր, մինչեւ յայժմ. depuis deux ans en çà, յերկուց ամաց հետէ եւ այր, յերկուց ամաց մինչեւ յայժմ. * երկու տարիէ ի վեր. 4. մչ. օ՛ն, հա՛պա, աղէ՛. çà, travaillons. 5. մչ. or çà, հա՛պա, աղէ՛, ուրեմն. or çà répondez. 6. մչ. ah çà, ո՛հ. ah çà, il faut s'entendre.

Ça, դ. փկ. **celaի,** այս, զայս. donnez-moi ça. Il n'y a pas de mal à ça. || Comme ça, այսպէս, ատանկ. faites-le comme ça. եւ ը. այսպէս եւ այնպէս, ոչ յոյժ բարւոք, չարիաւրաքար. * ատանկ նանկ. comment vous portez-vous? Comme ça. ասի եւս comme ci, comme ça.

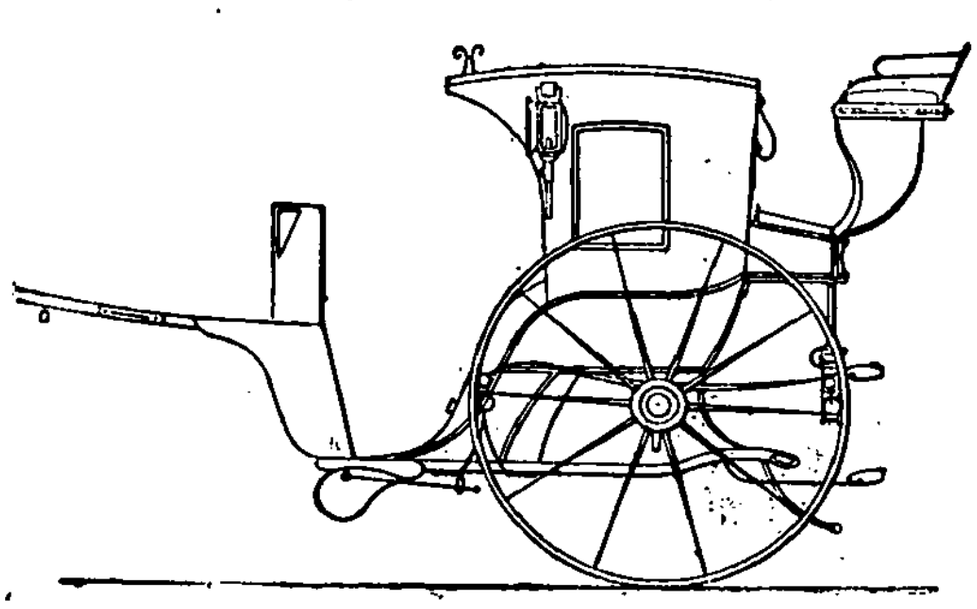
Caaba (քաաբա) ի. ա. Քեաբէ. տաճար Մէքքէի :

Cab (քապ) ա. երկանուակ. * երկանիւ կառք միաձի, ուր կառավարն նոյնն նստած բարձրին կկառավարէ:

Cabada, ի. բ. կաբադա. սեռ կապարիայց (capparidées), որոյ մի տեսակն է ճճատապան :

Cabalant, e, ած. դաւաճան, դաւաճանիչ, դաւաճանող. la canaille —e.

Cabale, ի. կաբալ. գաղտնի աւանդուի Հրէից. 2. —, վհցհազարեակ, ծածկագիտութիւն. խաբէական արուեստ ունելոյ կցորդութիւն ընդ գերագոյն էակս. termes de —. 3. փ. կաբալ, գաղտնի միաբանութէ, դաւաճանութիւն, դաւադրութիւն. former des —s. Faire —, une —. On a fait, on a monté une — contre cette pièce. C'est un homme de —, այրդ դաւաճան է. découvrir une —. Soutenir, dissiper une —. Forte —. — dangereuse, sourde, mystérieuse. 4. կաբալորք, դաւաճանք, դաւակիցք. la — remplissait le parterre. A bas les —s! անկցի՛ն —:

Cab.

Cabaler, հ. կաբալել, դաւաճանել, դաւադրել. on cabale contre lui, pour lui.

Cabalette, ի. եմ. աւաչ. քաղցրանուագ աւարտ երգոց :

Cabaleur, euse, գ. կաբալող, դաւաճան, դաւաճանող, դաւաճանիչ, դաւաճանութի, դաւադիր. grand —. Dangereux, hardi, intrépide —.

Cabaliser, հ. կաբալաւորել. *վհցհազարեկի արուեստն բանեցունել:

Cabalisme, ա. կաբալականութի:

Cabaliste, ա. կաբալագէտ, ծածկագէտ :

Cabalistique, ած. կաբալական, կախարդասար. livres —s. 2. —, ծածկագիտական. science, art —. Mots —s.

Cabalistiquement, մ. կաբալօրէն. 2. ծածկագիտաբար :

Caballin, ած. դպգ. ձիական. aloès —, — հալուէ. ազգ ինչ հալուէի. suc d'aloès —.

Caban, ա. երիճաղ. վերարկու կնգդաւոր :

Cabane, ի. հիւղ, խուղ «գուլիպ». les —s du village. La — du pauvre. Dresser une —. Abriter dans une —. Être heureux dans sa —. — rustique, hospitalière. Petite —, հիւղիկ, խղիկ. — de berger, — հովուի, վանիկ. || une — à lapins, ճագարանոց :

Cabané, e, ած. հիւղաբնակ. le chasseur attend, — sous une feuille épaisse, *որսորդն կայ մնայ՝ յարկածածուկ Թանձր տերեւի տակ :

Cabaneau, ա. հիւղիկ, խղիկ :

Cabaner, հ. կալ՝ բնակել ի հիւղի, հիւղաբնակ լ. les sauvages cabanent autour de leur chef.

Cabanon, ա. հիւղակ, խղիկ. 2. անկոյս արգելան, նեղքնաբանտ, գնդան. il fut mis aux —s. 3. խցիկ (կառապի յիմարաց ի յիմարանոցս) :

Cabaret, ա. կապելայ, կապելատնց, կապելիոն, գինետուն «ժխտանէ». tenir un —, գինեվաճառ լ. hanter le —. Fréquenter les —s. Fuir le —. Vin de —, կապելագինի. acheter du vin au —. Dîner au —. || C'est un pilier de —, կապելատուն է. * գինետունէ դուռս չ'ելլեր «— քիթխլու». || — borgne, տ. **Borgne.** 2. կապելայ, բաժակակալ. ափսեայ բաժակակիր. un beau —. Un — de Chine, de Sèvres. 3. կապելայ. բաժակք ըմպելեաց. — de porcelaine de Sèvres. 4. բ. տ. **Asaret.**

Cabareter, հ. կապելայել. յաճախել ի կապելայս :

Cabaretier, ière, գ. կապելապետ, կապելապան, կապելուհի «ժխտանէնի :

Cabas (բաղա) ա. զամբիւղ, սակաւ «զեմպիլ». un — de figues, de raisins. 2. ը. սակառակարք. ինձ՝ իշաձու կարք. nous sommes venus dans un méchant —. 3. սակառիկ (կանանց). 4. ինն գլխարկ. 5. ը. իշոտի. անպիտան անկողին. je sautais hors de ce — hospitalier.

Cabasset, ա. գագաթնադաշն.

սաղաւարտ անցցունք. Mercure est représenté avec un — ailé.

Cabbage, ա. պ. կարկոր. տեսակ կաղամբի:

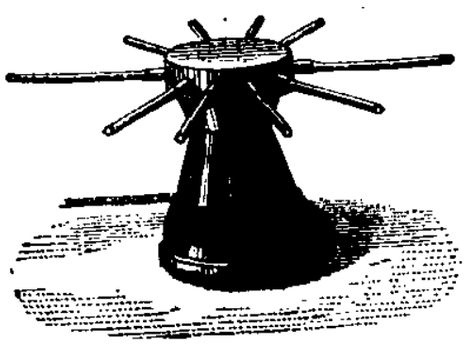
Cabbage.

Cabère, ի. մբ. կաբերիկ. սեռ գիշերային պատեհաձեւից:

Cabérée, ի.կբ. կաբերեակ. սեռ ծառակենդան (bryozoaire) պողիպոդից:

Cabéru (բու) ա. տր. կաբերու. վայրենի շուն Հապեշիստանի:

Cabestan, ա. տեւորդ. մեքենայ բեռնաբարձ «պօճուրղատ». virer le —.

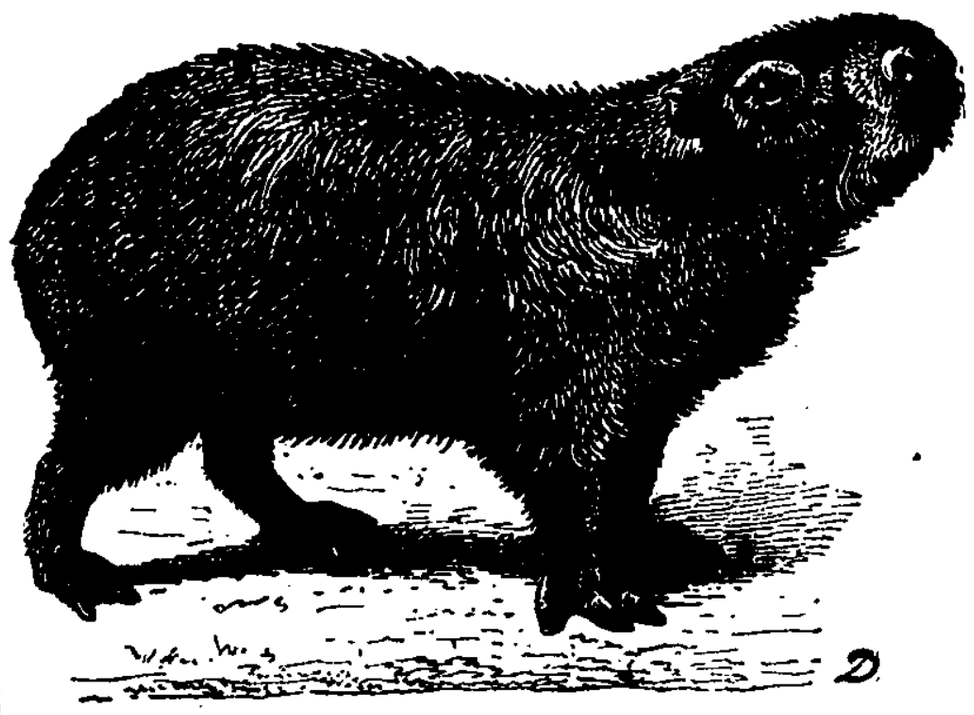
Cabiai, ա. կ. ջրախոճկոր, ծովախոճկոր. կաճնաթոյծ ի տոհմէ կրծողաց երկակենցաղ:

Cabillaud, ա. ծբ. դալարփողոշ. փողոշ դալար. տ. **Morue.**

Cabillot, ա. նւ. բուդուզ. երիվ (cheville) կարճր փայտէ կամ երկաթէ:

Cabine, ի. խցիկ, նաւախցիկ. prendre une —. 2. խցիկ, բաղնախցիկ:

Cabinet, ա. ներքնատեղեակ, սենեկիկ, խցիկ. — de toilette, զարդախցիկ, զարդասենեակ, զարդարան. — noir, անդոյն՝ մուժ —. ||— d'aisances, կբ. —, ճեմիշ, ապաթաիանոց, տուոց, արտաքնոց, * ոտից ճամբայ «մէհէյա, քէնէֆ». aller au —, երթալ ի ճեմիշ. || la vie de — est nuisible à la santé, * սենեկամուտ՝ սենեկանիստ՝ խցակեաց կեանքն վնասակար է առողջութեան. || homme de —, այր սենեկամուտ՝ սենեկանիստ՝ սենեկակեաց. || — de consultation, խորհրդանոց. || — de lecture, ընթերցարան, ընթերցատուն. || — d'étude, կբ. —, գրասենեակ, ուսումնարան. || — particulier, առանձնասենեակ. ||— de travail, աշխատասենեակ, աշխատավայր, աշխատանոց. ||— d'affaires, գործասենեակ. 2. յաճախորդք, ծուխք. cet avocat, cet homme d'affaires a un très bon —. Il a cédé son —. 3. Քանգարան. il a un riche —. || — de tableaux, նկարչարան. || — d'anatomie, հիւծազննարան. ||— de physique, բնագիտարան. ||— d'histoire naturelle, բնապատմարան. ||— de curiosités, հետաքրքրարան. 4. դահլիճ. խորհրդանոց նախարարաց պետութեան. la politique des —s européens. Le — de Berlin, դահլիճն Պերլինի. le — de Saint-James, —ն Սէնթ-Ճէյմսի. պետութիւնն Անգղիոյ. || tenir —, խորհուրդ ունել՝ * անել. 5. դահլիճ. նախարարք. le — tout entier donna sa démission. Une partie du — fut changée. 6. դարան. — d'orgue, — երգեհոնի. 7. հովանոց (ի պարտիզի). — de verdure, de chèvrefeuille.

Cabiai.

Câble, ա. պարան «հալաձ». bitter, débitter le —. — télégraphique sous-marin, հեռագրական —՝ հեռագրապարան ընդծովեայ. || filer du —, le —, ծողուլ առ սակաւ սակաւ զ— խարսխի. || փ. եւ ը. filer du —, շահիլ ժամանակ, * ժամանակ վատնիլ, որոշում մի ընկեր ուշացունել:

Câblé, e, ած. կգ. պարանեալ, պարանաւոր. croix —e. 2. նւ. —. ancre —e. 3. ճ. պարանածեւ. 4. ա. ապարում. չուան վարագուրի, նկարուց: [պարանիկ:

Câbleau կամ **Câblot** (լօ) ա. նւ.

Câble-chaîne, ա. պարանաշղթայ. շղթայ խարսխի:

Câbler, ն. պարանել. պարան գործել:

Câbliau, տ. **Cabillaud.**

Câblière, ի. նւ. պարանցակ:

Cablot, տ. **Câbleau.**

Caboche, ի.ը. գլուխ. vous avez la — un peu dure, պնդագլուխ էք. || փ. une bonne —, այր մտացի, *խելացի մարդ. 2. գլխաբեւեռ. մեծագլուխ գամ:

Cabochon, ա. գլխոն. գլխաձեւ ակն յղկեալ եւ անիաւ. — de rubis. — կարկեհանի. 2. կմ. գլխոն. խեցեմորթ ի կարգէ որովայնոտանց (gastéropodes). 3. գլխոն. տեսակ մի գամ, փոքր քան զcaboche. 4. ած. գլխաձեւ. rubis —.

Cabomba, ա. բ. կաբոմբա. սեռ կոկոռեայց (nymphéacées) Ամերիկայ:

Cabombacé, Cabombé, e, ած. բ. կաբոմբասեր, կաբոմբեայ. շար կոկոռեայց նախատիպ ունելով կաբոմբա:

Cabosse, ի.ը. ճմլանք:

Cabosse, ա. ռա. Cacaoի եւ Cacaoyerի:

Cabossé, e, անց. ճմլեալ, ճղմած. tête —e. Genou, chapeau, abricot —. Pièce d'argenterie —e.

Cabosser, ն. ը. ճմլել. — la tête, un fruit, une pièce de métal. = Se —, դ. —իլ:

Cabot, տ. **Chabot.**

Cabotage, ա. նւ. ափնայածութիւն. *նաւարկութիւն ծովեզերք ծովեզերք. faire le —, ափնայած լ.:

Caboter, չ. ափնայածել, ափնայած լ., * ծովեզերք ծովեզերք նաւել:

Caboteur, ա. ափնայած, ափնայածու. || ած. —. bâtiment —, — նաւ, ափնայածանաւ:

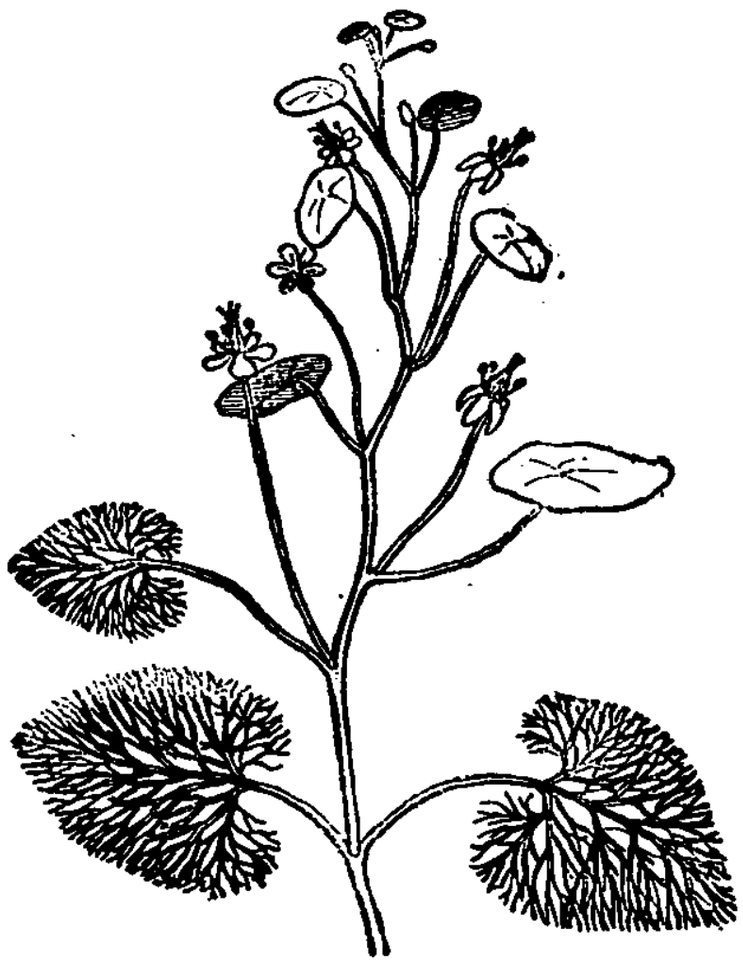
Cabotier, ա. ափնայած, ափնայածուկ, * ծովեզերք ծովեզերք պտըտող. 2. —. ափնայածանաւ:

Cabotière, ի. ափնանաւ. նաւակ

տափակ եւ նեղ. 2. աճ. barque —, ափնանաւակ:

Cabotin, ine, գ. դերասանկ. շրջուն կատակերգակ. un —. Une —ine, դերասանկուհի. troupe de —s. 2. ը. դերասանկ. յոռի դերասան:

Cabotinage, ա. ը. դերասանկութիւն. շրջող կատակերգութիւն, յոռի դերասանութիւն. c'est du —. Faire du —.

Cabomba.

Cabotiner, չ. ը. դերասանկել. դերասանի՝ շրջող կատակերգակի՝ յոռի դերասան լ:

Caboulot, ա. ռ. լմպելատուն, խմարան, *խմելիքի խանութ:

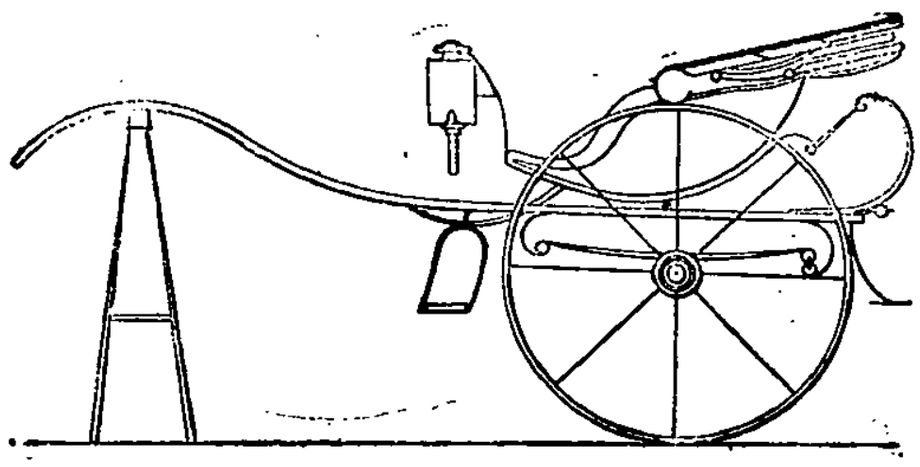
Caboure, ա. Ք. կարուր. Ծուչուն նման բուի: [գալգմա»:

Cabrade, ի. ձվ. ճառանք «շախ

Cabralée, ի. բ. կաբրալենի. սեռ մոլահաճեայց (méliacées).

Cabre, ի. նւ. այծ. մեքենայ բեռնաբարձ. 2. կ. հ. այծ. հն. **Chèvre.**

Cabrement, ա. ճառագումն:

Cabriolet.

Cabrer, ն. ճառագուցանել. տալ կանգնել երիվարի «շախ գալարմամբ». ne tirez pas la bride de ce cheval, vous le cabrerez կամ vous le ferez — (փկ. vous le ferez se —). 2. փ. զայրացուցանել, բարկացուցանել. je payai (pour lui) en tremblant de la —. (J.-J. Rouss.)

Cabrérite, ի. հբ. կաբրերաքար:

Cabretille, ի. ուլենի, այծամորթ:

Cabri, Cabril, ա. ուլ, ամիկ. ճագ այծի «օղլագ». il saute comme un —. Petit —, ուլիկ:

Cabrillet, ա. բ. ամիսաբոյս. սեռ տնկոց ի տոհմէ գաղտիկրեայց (borraginées). [նիր այծի կաշէ:

Cabrillou, ա. այծապանիր. *պա-

Cabriole, ի. գիՔկ, գիՔիկ, գիՔկանք, *ցատքուռք. faire la —, une —, des —s, գիՔկել: [տոստել:

Cabrioler, չ. գիՔկել, ու-

Cabriolet, ա. գիՔկուճ, գիՔկակառք. երկանիւ կառք ՔեՔեւ եւ վիրակի. élégant —. Monter en —. 2. գիՔկաՔոռ, ՔիկնաՔոռակ:

Cabrioleur, euse, գ. գիՔկող, գիՔկուհի:

Cabrion, ա. նւ. խեչասայլակալ. նեղուկ խեչասայլի (affût) ՔնդանօՔից: [ուլու:

Cabron, ա. ուլենի. մորՔ

Cabulot, ա. խմարան:

Cabus (ի) աճ. ա. chou —, կմբակաղամբ. ուռուցիկ կաղամբ:

Caca, ա. ը. աղբ, աղտ, * քաք, քաքա. faire —, աղբել, * քաքնել, — ընել. c'est du —. — է:

Cacaber, չ. կրկչել. perdrix qui cacabe, կրկչաձայն կաքաւ:

Cacade, ի. ռ. աղբոտն. նստիլն ի գէտս՝ ի կարիս մարմնոյ. 2. փ. աղբանք. անվիտ եւ անյաջող ձեռնարկութիւն, խայտառակութիւն. faire une —, չյաջողիլ ի ձեռնարկութեանն, խայտառակ լ., *տեղն ընել:

Cacadou, ա. Ք. կակադու. տեսակ ՔուՔակի:

Cacahouy, ա. Ք. կակահոյ. Ծուչուն ինչ Ամերիկոյ:

Cacalianthème, ա. բ. կակալաճաղիկ:

Cacalie, ի. բ. կակալիա. սեռ տնկոց ի տոհմէ բաղադրելոց:

Cacalié, e, աճ. բ. կակալեայ, կակալիանճան. || —es, ի. յ. —ք. տոհմ տնկոց նախատիպ ունելով զկակալիա:

Cacao (քաքաօ) ա. կակաւոն, ամերկանուշ. որով կազմի տուրմ (chocolat). beurre de —. կակաւոնակոգի. իւղն կակաւոնի:

Cacaostéarine, ի. ոգ. կակաւոնաճարպին. նիՔ պարարտ քիւրեղական:

Cacaostéarique, աճ. ոգ. կակաւոնաճարպային. acide —.

Cacaotier, S. **Cacaoyer.**

Cacaotière, S. **Cacaoyère.**

Cacaoyer, ա. բ. կակաւոնի, ամերկանշի:

Cacaoyère, ի. կակաւոնոց, ամերկանշոց, կակաւոնաստան, ամերկանշաստան:

Cacarder, չ. կակաչել. ձայն ածել սագի: [ինչ Ծուռնատուր:

Cacaspiste, ա. սք. Ծոխորն. օձ

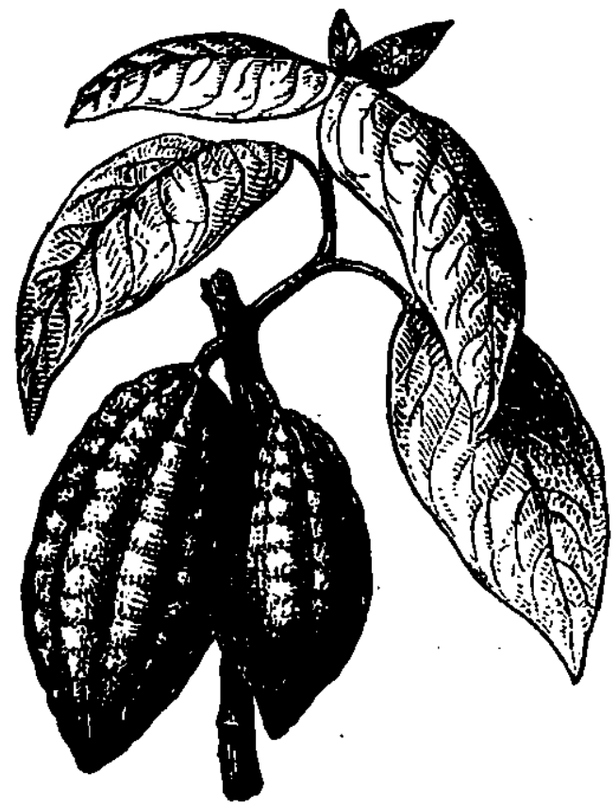

Cacalie.

Cacastol, ա. Ք. կակաստող. Ծուչուն ի Մեքսիկա ի չափ սարմահաւի (étourneau).

Cacatoès, S. **Cacatois.**

Cacatois, ա. Ք. կակատուա, մոդկուկ. ցցունատոր ՔուՔակ «Քէյիէյի փափաղան». հն. **Kakatoès.**

Cacaoyer.

2. նւ. պապակայ, մանրակայր. փոքրագոյնն ի կայմից:

Cacatototl, ա. Ք. կակատոտոտլ. Ծուչուն ի Մեքսիկա, տեսակ սարիկի (tarin):

Cacatua, Ք. գա. **Cacatois** ի:

Cacatuiné, e, աճ. Ք. կակատուեայ, կակատուանման. || —es, ի. յ. —ք. հատուած տոհմի ՔուՔակաց:

Caccagogue, աճ. եւ ա. բժ. աղբաբեր, մաքրողական:

Caccinie, ի. բ. կակկինիա. սեռ գաղտիկրեայց (borraginées),

Cachalot, ա. ձք. վիշապաձուկն «ֆալեանոզ պալրոք»:

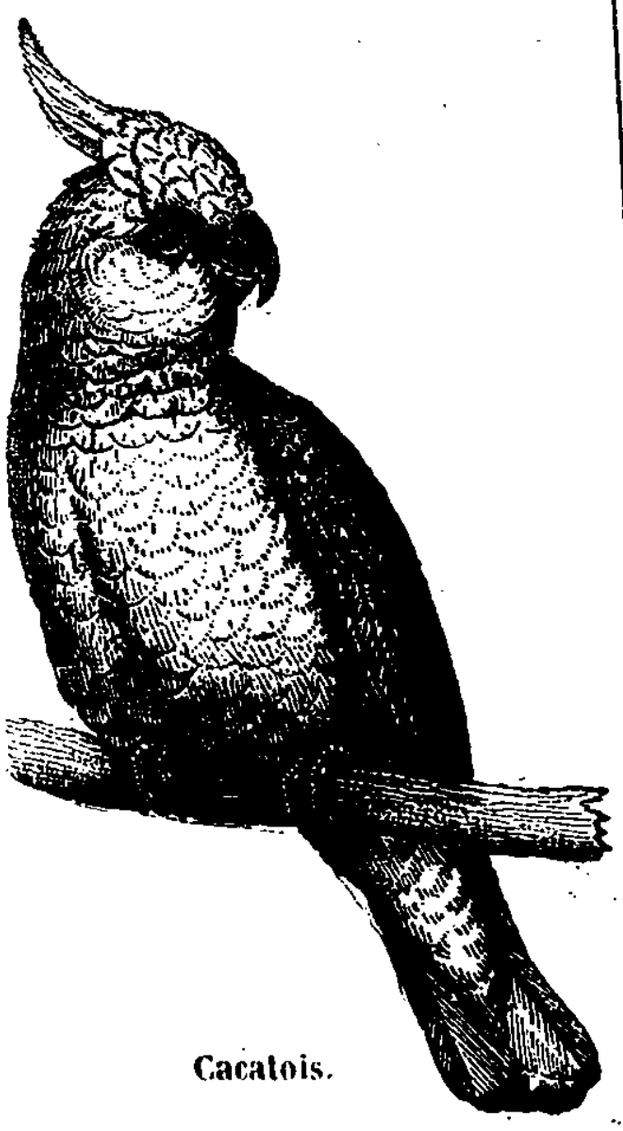
Cachalotier, աճ. navire —, վիշապաձկնորսանաւ:

Cachalotte, ի. ձք. էգ վիշապաձուկն:

Cache, ի. Ծաքստոց, գաղտնոց.

sortir de sa —. Une bonne —. Une — introuvable.

Caché, e, անց. ծածկեալ, Ծաքուցեալ, ղողեալ, Ծաքուն, պահըսուակաև, *ծածկուած, պահուած. écueils —s. Serpent — sous l'herbe,

Cacatois.

sous terre. Il y a quelque piége —. Bien —, ամբաճառուկ. j'ai tenu ce proscrit — chez moi. 2. փ. —, անյայտ. douleur, haine —e. Passions —es. || C'est un trésor —, գանձ է —, այր բազմաթրիւն եւ անճանաչ է. || n'avoir rien de — pour qn., չունել ինչ ումեք ծածուկ, ասել ումեք զամենայն, *մէկէ մի բան չպահել. 3. աճ. ծածկամիտ, Ծաքնախորհուրդ c'est un esprit —, այր — է:

Cache-cache, ա. Ծաքստախաղ, *պահուըռուկ, Ծաքչելուկ «սպրտպահ». jouer à —, — խաղալ. || հն. **Cligne-musette.**

Cache-corset, ա. սեղմիրանաքող, սեղմիրանաճուկ:

Cache-cou, ա. փողաճուկ, փողաքող. des —s.

Cachectique (շէք) աճ. ախ. ախտաուժէտ. enfant —. État —.

Cache-lumière, ա. ճակափակ, ճակապահ. *Ընդանօթին ճակն գոցող խուփ. des — կամ —s.

Cachement, ա. Ծաքուցումն, ճածկումն. — de visage.

Cachemire, ա. կաշմիր, այծենաւորեայ «քիշմիր շալը գումաշը». — de l'Inde, հնդիկ — «լաճօր խաս շալ». — français, — գաղղիական «խամ շալ». porter un —.

Cache-misère, ա. հիքապատ. *լայն զգեստ՝ կրողին խեղճութիւնն ծածկող:

Cache-nez, ա. փողապատ, փողպատ, *քԾապահ. des —.

Cache-peigne, ա. սանտրապատ. զարդ եւ գլխադիր ինչ կանանց. des — կամ —s.

Cache-pot, ա. Ծաղաբապատ, *Ծաղաբճաճ. des —s.

A cache-pot, մ. vendre du vin à —, վաճառել գինի առանց հաստուցանելոյ զառաս:

Cache-poussière, ա. փոշեպահ. *փոշիէ պահպանող:

Cacher, ն. Ծաքուցանել, ծածկել, ղողել, գաղտնել, *պահել. — des papiers, un trésor, de l'argent. Il avait caché un proscrit. || — son jeu, ծածուկ ունել զխաղաՃուղՃս իւր. եւ փ. եւ ը. — գնորհուրդս՝ զմիտս իւր. *մէկուն՝ դիտաւորութիւնն ծածուկ պահել՝ չյայտնել. 2. —, խափանել, արգելուլ, *ծածկել. vous me cachez la lumière. Ce bois cache la vue du château. 3. ծածկել, Ծաքուցանել, քողարկել, առագաստել; սքողել, *գոցել. — sa nudité. || փ. —, *պահել. la prospérité cache les défauts. Sous cet air d'indifférence il cachait une ambition démesurée. || — sa vie, — զկեանս իւր, զանխուել կեանս կեալ, *քաշուած ապրիլ. 4. Ծաքուցանել, ծածկել, լռել, չյայտնել, *պահել. — son âge, son nom, une nouvelle, sa joie, sa crainte. Ils ne me cachèrent pas leur pensée. Je ne cache pas que mon intention est de réclamer.

Se cacher, դ. Ծաքչիլ, ծածկիլ, ղողիլ, ի Ծաքուստ մտանել, յանճանՃս լ., *ծածկուիլ, պահուըռիլ. les animaux se cachent dans les tanières. Les étoiles se cachent, հետախաղաղ ծածկին աստեղք. — dans les bois. En se cachant, ԾաքԾաքուն, ԾաքԾաքուր. || ը. aller —, չիշխել երեւիլ, *երեւնալ չհամաքձակիլ. allez-vous vous cacher? || ո. veux-tu te cacher? Veux-tu bien te cacher? *չե՞ս ամաչեր, չե՞ս ամչնար. 2. ծածկել՝ Ծաքուցանել զմիտս՝ զխորհուրդս իւր. Bajazet ne sais point —.(Rac.) 3. ծածկել՝ Ծագուցանել միմեանց. les amants se cachent avec soin leurs défauts. 4. ծածկիլ, Ծագչիլ, *ծածկուիլ. une maison qui ne saurait —. || — à, խոյս տալ, փախչիլ, խորշիլ. — au monde. Dans son chagrin, il se cachait à ses amis. || — de qn., ծածկել՝ Ծաքուցանել զիւրս՝ զխորհուրդս՝ զգործս իւր յումեքէ, *մէկէ մի իւր միտքն՝ գործն պահել. vous vous cachez de moi. || — de qc., ծածկել Ծաքուցանել զիմն, *բան մի պահել՝ ծածուկ պահել. je ne m'en cache pas.

Cachère, ի. ար. խորշ, հնոցախորշ (ապակէգործի):

Cachalot.

Cachet, ա. կնիք, կնքոց «մէջհիւր». — de bague, մատնիճար, մատնաճիար. — d'or, d'argent, de cuivre, d'agate. Un — bien gravé. Faire graver son chiffre, ses armes sur son —. Apposer, appliquer son — à, sur qc. 2. կնիք, դրոշմ. le — est entier, ոչՀ է —ն. le — est rompu. Briser un —. || — volant, անփակ կնիք. || փ. mettre le cachet sur la bouche de qn., կնքել՝ փակել զբերան ումեք, *մէկուն բերանն գոցել, գաղտնիք մի պահել տալ. || lettre de —, արքունադրոշմ Ծուղթ, նամակ կնքեալ կնքոցաւ արքայի. եւս՝ Ծուղթ արքունադրոշմ աքսորելոյ կամ բանտարկելոյ զոք. une lettre de — l'envoya à la Bastille. 3. փ. կնիք, կընքանիշ, դրոշմ, բնադրոշմ, տիպ կերպարանաց, յայտանիշ. — original, իսկատիպ կնիք. le — du génie. Cet écrivain a son —. Le — d'originalité est empreint sur cet ouvrage. Son style a un — particulier. Cela a du —. 4. կնքանիշ, տոմս, տոմսակ, դասատոմս. — de dîner, de bain, — ճաշոյ, բաղանեաց. donner des leçons par —, տոմսակաւ դաս տալ՝ դասախօսել. ce professeur prend 50 fr. pour douze —s, *այս ուսուցիչն

50 ֆրանք կ'առնու 12 դասաւոտմսի. || ը. courir le —, զիեա ընձանալ կնքանշոյ, * տնէ տուն դաս տալ. 5. դեղ. կնքադեղ, * նշխարք « կիլլան ». — médicamenteux, կնքադեղ. Prendre un —.

Cachetage, ա. կնքումն :

Cacheté, e, անց. կնքեալ. billet —. Lettre —e avec de la cire, նամակ — կնքամոմով. vin —, — գինի (*չիշն կնքամոմով կնքուած). եւս՝ ազնիւ գինի :

Cacheter (je cachette, n. cachetons ; je cachetais ; je cachetai ; je cachetterai; je cachetterais; cachette, cachetons; q. je cachette) ն. կնքել, մատանել, մատնեհարել, *կնիք զարնել. — une lettre, un paquet. une bouteille. — avec une bague, մատանել, մատնեհարել. — du vin. Cire à —, դոճ, կնքամոմ « լէօք ». pain à —, նշխար « փուլ » :

Se cacheter, դ. կնքիլ, *կնքուիլ :

Cachette ի. ը. Թաքուստ, Թաքստոց, գաղտնոց. il avait mis son argent dans une —.

En cachette, մ. Թաքնաբար, ի ծածուկ, գաղտ, գաղտաբար, գաղտնապէս, Թաքնաքուր, *ծածուկ, գաղտուկ. il est venu en —. Il me l'a donné en —. Rire en —. Recevoir des lettres en —.

Cacheur, euse, գ. Թաքուցիչ. Թաքուցանող, *պահող :

Cachexie (չէքսի) ի. բժ. պատուաստնութիւն. || անբ. — aqueuse, — ջրային. ն.կ. Pourriture des bêtes à laine, փտութիւն ոտքերէ կենդանեաց :

Cachibou, S. **Gomart.**

Cachiman, ա. բ. քրնակ. տեսակ քրնոջ (anone). — épineux, փշոտ —, փշաքրնակ. հն. **Corossol.**

Cachiment, ա. բ. կաշխման. պատուոյն կաշխմանեալոյ. 2. — (ծառն):

Cachimentier, ա. բ. կաշխմաննի. հասարակ ծառ յԱնթիլեան կղզիս, որոյ պատուոյն կոչի կաշխման :

Cachinna, ա. Ե. քրքջիկ, քրքջահաւ. որսահաւ ինչ. հն. **Macagua.**

Cachiri, ա. կաշիրի. ոգելից եւ արբեցուցիչ ըմպելի բրազիլեան :

Cachondé, ա. կաշունտ. խառնուրդ կայնուի, շաքարի եւ այլոց խնկաւէտ նիւթոց :

Cachot, ա. խաւարաբանտ, արգելան, զնդան, — affreux. Mettre au —, խաւարաբանտարգել առնել. jeter dans un —. Languir dans un —. Tirer qn. des —s, ազատել զոք ի բանտէ :

Cachotter, ն. ը. ծածկծկել, *պահել. je lui contai naïvement mes petites prospérités, ne voulant pas les —. (Sév.)

Cachotterie, ի. ը. Թաքնասիրութիւն, ծածկասիրութիւն, ծածկամտութիւն, ծածկագործութիւն. aimer à faire des —s, ծածկասէր՝ ծածկագործ լ.:

Cachottier, ière, գ. ը. Թաքնասէր, ծածկասէր, ծածկագործ, ծածկամիտ, Թաքնախորհուրդ. il est très —.

Cachou, ա. կայնու. սեղմիչ նիւթ հանելի ի հնդիկ մրիենուոյ (acacia). — ambré.

Cachouique, ած. ոգ. կայնուային. acide —, — Թթու. հն. **Catéchine.**

Cachoutannique, ած. ոգ. կայնուատաղային. acide —, հն. **Acide cachutique.**

Cachryde (քաքրիտ) ի.բ. գնմոր. սեռ ոսիմի հովանոցաբերից, ցեղ անցիտանեայց (séséliniées).

Cachrydées, ի.յ.բ. գնմորեայք. ննջացիղ հովանոցաբերից անցիտանեայց : [chryde.

Cachrys (քաքրիս) ա. S. Ca-

Cachucha (չիչա) կայտառապար, աշխուժապար. աշխոյժ պար Սպանիացւոց :

Cachundé, S. **Cachondé.**

Cachutique, ած. ոգ. կայնուային. acide —, — Թթու, *որ կայնուի կ'ելլէ եներով :

Caciquat (քասիքա) ա. կասիկութիւն. իշխանութիւն կասիկի :

Cacique, ա. կասիկ. ցեղապետ վայրենի ազգաց Ամերիկոյ :

Cacis (սի) S. **Cassis.** [*գէշ :

Caco... յն. նմ. վատ, չար, յոռի,

Cacocholie (քոլի) ի. բժ. վատամաղձ, վատամաղձութիւն. * գէշ մաղձ : [սր. վատաճաշային :

Cacochondrique (քոնտրիք) ած.

Cacochondrite (քոնտրիԹ) ա.սր. վատաճաշ. օձ ինչ չարաձոյն :

Cacochyle, ա. ախ. վատամատց. խանգարեալ մատց :

Cacochylie (չիլի) ի. բժ. վատամատացութիւն. ապականեալ մատացումն :

Cacochyme (չիմ) ած.բժ. վատամախաց, վատառոգ. corps, vieillard —. 2. ի. վատաբարոյ, նեղասիրտ, դժուարաբարոյ, դժպիհ. c'est un esprit —. Une humeur —. Il est —.

Cacochymie, ի. բժ. վատախառնութիւն, վատառոգութիւն :

Cacochymique, ած. վատախառնական, վատախառն, վատառոգական. affection, fièvre —.

Cacodémon, ա. չարադեւ, չար ոգի :

Cacodyle, ա. ոգ. ժանտուտտ. հեղուկ նիւթ Ծունաւոր եւ գարշահոտ. գն. **Kakodyle.** || Iodure de —, մանշուկ —ի. հն. **Iodocacodyle.** || Bromure de —, բրոմուկ —ի, ժանտուտաբրոմուկ : [տային :

Cacodylique, ած.ոգ. ժանտուս-

Cacoèthe, ած. ախ. չարաբուն, *գէշ. ulcère —.

Cacogénèse, ի. ախ. վատածրնունդ, վատածնութիւն :

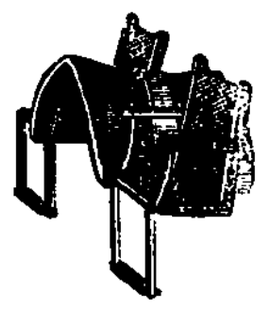
Cacographe, ած. եւ գ. Թիւրագիր, վրիպագիր. écrivain —.

Cacographie, ի. Թիւրագրութիւն, վրիպագրութիւն, որպէս disparution, փկ. **disparition** ի :

Cacographique, ած. վրիպագրական, վրիպագիր. exercices —s.

Cacolet, ա. խրձան. Թիկնաւոր սակաւի ջորեբարձ :

Cacologie, ի. Թիւրաբանութիւն, Թիւր ասացուած, որպէս il faut réfléchir *auparavant* de parler, փկ. *avant* de parler. Un recueil de —s.

Cacolet.

Cacologique, ած. Թիւրաբան, Թիւրաբանական :

Cacologue, գ. Թիւրաբան, Թիւրախօս :

Cacomane, ա. նբ. չարամոլ :

Cacomuthie, ի. բժ. չարախրնչութիւն, վատախինչութիւն :

Caconychie, ի. վ. վատեղնեայ :

Cacopathie, ի. ախ. չարակրութ. հիւանդութիւն չարաբարոյ :

Cacophage, գ. եւ ած. չարակեր. *գէշ բաներ ուտող. homme, femme, enfant —. [բաներ սիրող :

Cacophile, գ. չարասէր. * գէշ

Cacopholidophide, ած. սր. չարախեցօձ. *ասի խեցեմորթ Ծունաւոր օձի. || —s, ա. յ. —բ. տոհմ Ծունաւոր խեցեմորթ օձից :

Cacopholidophite, S. **Cacopholidophide.** [բանուագ :

Cacophone, գ. չարաձայն, չա-

Cacophonie, ի. չարաձայնութիւն, վատաձայնութիւն. որպէս Ciel! si ceci se sait, ses soins sont sans succès. 2. նժ. —, չարանուագութիւն. արտանուագ երգ, անմիաբանութիւն ձայնից. jamais on n'entendit pareille —.

Cacophonique, ած. չարաձայն. 2. նժ. չարանուագ, արտանուագ :

Cacophraste, ա. Թիւրախօս :

Cacoplastique, ած. չարաստեղծ:

Cacopragie, ի. ախ. չարաստեղծ. Ներութիւն գործարանաց անդամուածեան. S. **Cacotrophie.**

Cacorachite, ի. չարողնայարութիւն. պլուածութիւն ողնայարի :

Cacorythme, ա. չարաչափ, յոռիչափ. չափ անկանոն :

Cacorythmique, ած. չարաչափական, չարաչափ :

Cacoscèle, ա. մր. վատասրուն. սեռ եռայօդ պատենաւորից, ի տոհմէ երկայնեղջերց (longicornes).

Cacositie, ի. անախորժակութիւն. զզուումն ի կերակրոց: [ինչ :

Cacosmie, ի.բ. չարահոտ. տուն

Cacosphyxie, ի. ախ. յոռերակազարկ, վատերակազարկութիւն. վատ՝ անկանոն վիճակ երակազարկի (pouls) : [տեսակ սպունգի :

Cacospongie, ի.կ. չարասպունգ.

Cacostole, ի. մր. չարածորմ. սեռ քառայօդ պատենաւորից :

Cacostome, ած.բժ. չարաբերան. որոյ բերանն ի գարշահոտ :

Cacostrychnine, ի. ոգ. վատաճրոքին. մարմին դեղին բիւրոնական:

Cacotechnie, Cacotecnie, ի. չարարուեստութիւն, չարամանկութիւն, խորամանկութիւն :

Cacothanasie, ի. ախ. չարամահութիւն. * չարաչար՝ խեղճ մահ :

Cacothéline, ի.ագ. չարաՁելին. կալակելով գոյացեալ ազդեցուՁեամբ անկենսային ՍՁուոյ ի վերայ բրուկինի (brucine).

Cacothymie, ի. խելայեղուՁիւն

Cacotrichie, ի. ախ. վատահիերուՁիւն. այլայլուՁիւն հերաց:

Cacotrophie, ի. բժ. չարասնուՁիւն, վատասնուՁիւն. *դէշ սնանիլն՝ կերակրուիլն:

Cacotumba, ա.բ. կակոտումբա. տարեւոր տունկ ինչ Ճնդկաց:

Cacoucie, ի. բ. կակուկիա. սեռ հարիճեայց (combrétacées).

Cactacées, ի. յ. բ. կանկատնկասերք, կառափշասերք, կուզնասերք. սեռ երկպրուկ բազմաՁերՁ մնկոց:

Cactées, ի. յ.բ. կանկատնկեայք, կառափշեայք, կուզնեայք. տոհմ պարարտաբուսոց (plantes grasses), որոց նախատիպ է կանկատունկ (cactier). || հն. **Cactacées**.

Cactier, Cactus (Քիւս) ա. բ. կանկատունկ, կառափուշ, կուզնի. ազգ վիշալից մնկոց. cactus grandiflorus կամ à grandes fleurs, — մեծածաղիկ. — cochenillifère, որդանաբեր —, որդաննի:

Cactiflore, ած.բ. կուզնաճաղիկ, կանկատնկաճաղիկ, կառափշաճաղիկ:

Cactiforme, ած. բ. կուզնաձեւ, կանկատնկաձեւ, կառափշաձեւ:

Cactin, ա. տգ. կանկատ. *նիւԸ գառնատրիչ ի կարմիր ներկել ի ճաղիէ տեսակ մի կանկատնկոյ:

Cactoïdes, ի. յ. բ. կանկատնկակերպք, կառափշակերպք, կուզնակերպ. հն. **Cactacées**.

Cactoïdées, ի. յ. բ. կանկատնկակերպեայք, կառափշակերպեայք, կուզնակերպեայք. հն. **Cactacées**.

Cactologie, ի. բ. կուզնաբանուՁիւն, կանկատնկաբանուՁիւն, կառափշաբանուՁիւն:

Cactologue, ա. կուզնաբան, կանկատնկաբան, կառափշաբան:

Cactonite, ի. հբ. կուզնաքար, կանկաքար:

Cactophile, ա. կուզնասէր, կանկատնկասէր: [տեսակ ճնճղկի:

Cactornis, ա. Ը. եկեքանաիաւ.

Cactus (խս) S.**Cactier**. — cochenillifère, կուզնի որդանաբեր, որդաննի: [Ծորճ. տեսակ մնկոյ:

Cacumisporion, ա. բ. ծագա-

Cacur, ա. բ. կինդ. տունկ ի տոհմէ դդմենասերից:

Cadaba, ա. բ. կադաբա. սեռ կապարցախեայց (capparidées).

Cadabées, ի. յ. բ. կադաբեայք. ցեղ կապրցախասերից (capparidacées).

Cadastrage, ա. կալուածագրումն:

Cadastral, e, ած. կալուածագրական, հարկական. les registres cadastraux, — արձանագիրք:

Cadastre, ա. կալուածագրուՁիւն. faire le —, կալուածագրել. 2. կալուածագիր, կալուածատումար:

Cadastré, e, անց. կալուածագրեալ. commune —e. Département —.

Cadastrer, ն. կալուածագրել. *չափել զկալուածս եւ որոշել նոցա գինն ու հարկն:

Cadastreur, ա. կալուածագրող:

Cadavéreux, euse, ած. դիականային, դիատեսիլ, դիատիպ, մեռելատիպ, դիահոտ. teint —. Odeur —euse, դիաբոյր հոտ. ||փ. âme —euse, — անզգալի հոգի: [շաղղակեր:

Cadaverin, ած. կ. գիշակեր,

Cadavérique, ած. մգ. դիականացեալ, դիական, դիակային, դիակնաՁոյր, odeur, autopsie —. Débris —s.

Cadavre, ա. դի. դիակ, դիական (մարդոյ). սատակ, գէշ, շաղիկ (կենդանեաց). inhumation, embaumement, putréfaction, dissection, étude d'un —. Le — de l'éléphant, du lion, du bœuf. La conservation des —s. Sentir le —, հոտիլ իբրեւ զ—, *մեռել հոտիլ. faire l'ouverture d'un —, բանալ զփոր մեռելոյ. — froid, glacé, livide, inanimé, hideux, corrompu, sanglant. || փ. եւ ը. c'est un — ambulant, դի է գնայուն, *քալող մեռել մի է. * ասի վշտոք եւ հիւանդուՁեամբ մաշեալ մարդոց. ||փ. դիական. Jérusalem n'était plus que le — d'une grande ville. (Boss.)

Cade, ա. հխ. գառ. խնցեղէն մեծ աման գինւոյ. 2. ար. տակառիկ (յաղահանս). 3. բ. գիեկ. վայրի գի «եապանի արտրն». huile de —, գիեկիւղ:

Cadeau, ա. ընծայ, պարգեւ. un riche, beau, joli —. Faire —, — առնել, ընծայել, պարգեւել. faire un —, un joli —. Faire — կամ le — d'une chose. Il lui fit — d'une montre. Accepter, refuser un —. Recevoir un —. Aimer les —x, սիրել զ—ս, ընծայասէր՝ պարգեւասէր է., * — սիրել. || —x de noces, փեսայանուէրք. *փեսային հարսին ղրկած ընծաներն. || — nuptial, — հարսանեկան. ||հգ. vous m'avez fait là un joli —! Quel — il vous a fait! 2. հ. խնջոյք, կոչունք. donner un grand —.

Առ. les petits —x entretiennent l'amitié, փոքրիկ ընծայք տածեն ըզբարեկամուՁիւն:

Cadédis (տիս) մջ. գլո՛ւխ Աստուծոյ. յիշոց Գասկոնաց:

Cadel, ա. այգ. կադէլ. *տեսակ խաղողի որով կշինուի Մալվուազի գինին:

Cadelari, ա. բ. կադելարի. տունկ Մալապարի, ի ցեղէ անՁառամից:

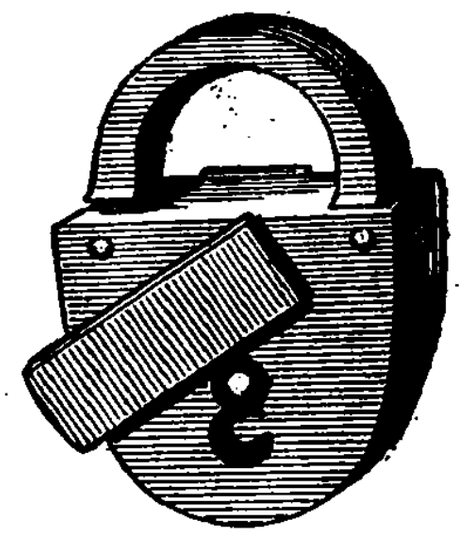
Cadellie, ի. բ. կադելլիա. սեռ սիմարուբեայց (simaroubées).

Cadenas, ա. կախաւիականք, կոպղէզ, կուպղ «առմա քիլիտ». mettre un —, — դնել. fermer le —. 2. սպասատուփ. տուփ սպասուց սեղանոյ Ձագաւորաց «չանՁալ, պըչագ վէ գաշըգ գուՁուտու»:

Cadenasser, ն. կախաւիականքել, *կախաւիակել, կոպղիզել, կուպղել, — une porte.

Cadence, ի. չափ, չափանկուՁիւն. կանոնաւոր՝ նուագաւոր շարժուման. danser en —, չափով կաքաւել. la — du pas. 2. —, դաշնաւորուՁիւն. la — de cette période est belle. 3. եժ. յանգ, աւարտ. — harmonieuse.

Cadencé, e, ած. չափանկուն, դաշնաւոր, նուագաւոր, յարմարաւոր, բարեյարմար, յօրինաւոր. marcher au pas —. Marche —e. Mouvements —s. Musique bien —e.

Cadenas.

Cadencer, (լծ. **Commencer**) ն. դաշնաւորել. — un vers, une phrase. 2. յարմարաւորել, յօրինել. — ses mouvements, ses pas. 3. եժ. նուագաւորել. = *Se* —, պ. —իլ:

Cadenette, ի. ծամ. երկայն հիւսք վարսից. cheveux en —s, ծամաւոր հերք:

Cadet, ette, ած. կրտսեր, երկրորդ. fils —. Fille cadette. Frère —. Sœur cadette. || Branche cadette, կրտսեր շառաւիղ՝ ճիւղ, սերեալ ի կրտսերոյ, որոյ հակադիրն է branche aînée. 2. ա. un — de famille, կրտսեր գերդաստանի, որ ըստ նախնի սովորուՁեան զուրկ էր ի հայրենի ժառանգուՁենէ. 3. գ. կրտսեր, վերջածին, * հուսկորդի. le —, la cadette de la maison. || ը. c'est le — de mes soucis, կրտսերագոյնն է հոգոց իմոց, չէ ինձ քնաւ փոյթ զայնմանէ, * ամենեւին հոգս չէ. 4. փ. կրտսեր, կրտսերագոյն, սակաւամեան, *տարիքով ալզոիկ. il est mon —. 5. կրտսեր (ի պաշտամանն). je suis son —. Vous êtes mon —. 6. կրտսեր, ազատորդի. ազնուական տղայ գինուորեալ. il entre dans les —s, dans une compagnie, dans le corps de —s, մտանէ յազատազօրն, յազատագունդն. || փ. c'est un fier —, երիտասարդ. արիասիրտ է:

Cadétie, ի. բ. կադէտիա. սեռ տնկոց ի տոհմէ խոլորձեայց:

Cadette, ի. սալաքար «գալտըրըմ Ճաշը». 2. կրտսեր. կարճագոյնն գաւազանաց գունդվարի (billard).

Cadetter, ն. ար. սալաքարել. — une rue.

Cadi, ա. դատաւոր «գատը»:

Cadie, ի. բ. կադիա. սեռ ընդեղինաց:

Cadiées, ի. յ. բ. կադեայք. շար ընդեղինաց: [դատաւորի:

Cadine, ի. դատաւորակին. կին

Cadisque, ա. բ. գաւիկ. տունկ ի տոհմէ բաղադրելոց:

Cadmie, ի. տգ. կադմիա, խըչ-

բիկ . ոքսիտ վինկի . — naturelle կամ fossile, բնական , բրածոյ — :

Cadmifère, ած. տգ. կադմիոնաբեր :

Cadmique, ած. տգ. կադմիոնային . sels —s. Oxyde —.

Cadmium (իում) ա. տգ. կադմիոն. մետաղ ինչ սպիտակ :

Cadmus (իւս) ա. մբ. կադմոս . սեռ քառայօդ պատենաձեւից. 2. աս. —. հն. **Serpentaire.** 3. բ. —. հն. **Sphéroplée.**

Cadoche, ա. սրբազան . բարձրագոյն աստիճան ազատ-որմածութեան :

Cadole, բ. տ. **Loquet.**

Cadran, ա. ցուցակ , ժամացուցակ , ժամերես , մուացոյց . le — d'une horloge, d'une montre. Tour du —, շրջան՝ շրջապատ ժամացուցի. || փ. faire le tour du —, առնել գշրջան —ի. ննջել ժամս երկոտասան . 2. — solaire, կլ. —, արեգակնային՝ արեւային ժամացոյց , արեւացոյց , արեւացուցակ, պահացոյց . aller voir au — l'heure qu'il est. || Baromètre à —, օդաչափ ցուցակաւոր . 3. կմ. ցուցախեցի . խեցեմորթ ինչ միապատեան . 4. Բ. ցուցաքիւ . տեսակ մի սարդիկ (grive) Ափրիկեայ :

Cadie.

Cadranerie, Cadrannerie, բ. ցուցակարան , ժամացուցակատան . 2. ցուցակագործութիւն , ժամացուցակագործութիւն :

Cadranier, ա. ցուցակագործ , ժամացուցակագործ :

Cadranure, բ. եզ. ճեղքախտ , ճեղքոտութիւն . *հիւանդութիւն ծառոց որով կճեղքուին :

Cadrat, ա. տպ. քառակ . * տրպագրութեան մէջ պարապ տեղեր լցունելու գործածուած ձուլածոյ կապարի կտոր :

Cadratin, ա. տպ. քառակիկ . demi-cadratin, կիսաքառակիկ, կէս —:

Cadrature, բ. պագոյթ, շարժոյթ. *ժամացուցին ասեղներն շարժող գործիք :

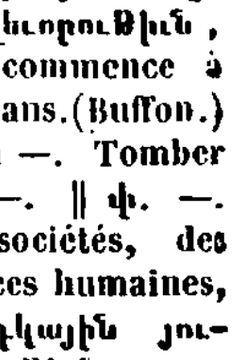
Cadraturier, ère, գ. պագործ , շարժուքագործ :

Cadre, ա. շրջանակ « չերչիվէ» . le — d'un tableau. Un beau, un joli —. Un — magnifique. — simple. Grand —. Petit —, շրջանակիկ . — sculpté. — d'ivoire, — փղոսկրեայ . mettre un — à une peinture, à une gravure. 2. մգ. —. — du tympan, — Ամբիի ականջաց. 3. ճ. —. քանդակազարդ ծիր քարեղէն կամ ի գաճէ . 4. փ. —, ծիր, ծրագիր . la mer d'un côté, des forêts de l'autre formaient le — de ce grand tableau (le champ de bataille). || փ. շրջանակ , ծրագիր (երկասիրութեան իրիք) . un — ingénieux. Il a choisi un — heureux. 5. նաւ. ճօճք. կախեալ անկողին . || être sur le —, հիւանդ է. la moitié de l'équipage était sur les —s, * կէսն նաւատեաց հիւանդ էր. 6. զ. ցուցակ , զօրացուցակ . — des officiers, ցանկ բպայութեան, սպայացոյց.— des sous-officiers, ցուցակ ենթասպայից , ենթասպայացոյց . figurer sur les —s d'un régiment, d'une armée.— d'état-major. Former un —. Remplir les —s. Maintenir sur les —s. Rayer qn. des —s. — d'activité. — de réserve, պահեստացուցակ , պահեստացոյց . 7. րգ. կարժատ. (գալուանաչափի) :

Cadrer, չ. ճահիլ , ճահաւորիլ , ի ճահ՝ ի դէպ գալ , պատշաճիլ , յարմարիլ , * շրջանակցիլ , յարմար գալ . la réponse ne cadre pas avec la demande. Cela ne cadre point à mes vues. Les dépositions de ces témoins ne cadrent pas ensemble. Faire —, ճահել , ճահաւորել , պատշաճել , պատշաճեցուցանել . faire — cette vérité avec leurs principes.

Caduc,uque, ած. խարխուլ, խախուտ , խարխարուն , խարխալեալ , փլատ, անկուն, խլխլական,*խլխլած. maison vieille et caduque. Un bâtiment —. 2. նմբ. —, դիւրագլոր , արագագլոր, դիւրագայթ, դիւրայեղ, զառամ , տկար , անզօր . santé caduque. || փ. —, վաղանցուկ , անցաւոր , դիւրեղծ , դիւրամեղ , դիւրայանց, դիւրաբեկ, հոսանուտ. caduque nature. Vie caduque, սակաւավախճան կեանք . || âge —, ծերացեր՝ զառամ՝ զառամացեալ՝ բազմամեայ հասակ . vieillard —, յետնածեր , ծեր փափկավար , * սաստիկ ընկած ծեր . 3. իգ. անվաւեր, արտօրէն . legs —s, անվաւեր հրիտակ . donation, succession caduque. Voix caduque, — քուէ . զա. voix perdue. || Lot —, չխնդրեալ՝ * չուզուած՝ չփնտուուած բաժին . 4. բժ. le mal —, լուսնոտութիւն , վերնոտութիւն . avoir le mal —. Être atteint du mal —, լուսնոտ՝ վերնոտ է. tomber du mal —. Guérir du mal —. || հն. **Épilepsie** եւ **le Haut mal.** 5. բ. զաղիպաղիպուն, դիւրանկ, դիւրաձափ , դիւրաճաւամ , դիւրաժեռ . corolle, feuille caduque. 6. մգ. բնկեցիկ . membrane caduque, Քաղանթ —. կամ գբ. la caduque, բնկեցիկն. *կենդանեաց սաղմն պատող Քաղանթն :

Caducée, ա. քարոզակ . օձապատ գաւազան Հերմեայ . le — était un symbole de paix. L'éloquence est ce — de Mercure qui conduit les âmes. || * մեր մէջ վարդապետք կոչին զայն եւ կոչի «գաւազան վարդապետական» :

Caducée.

Caducibranche, ած. օք. անցախուիկ , անկախուիկ. || —s, ա.յ. —ք. խումբ անուուտն գորտազգեաց եւ մեծի մասին յայտատրոնց (urodèles).

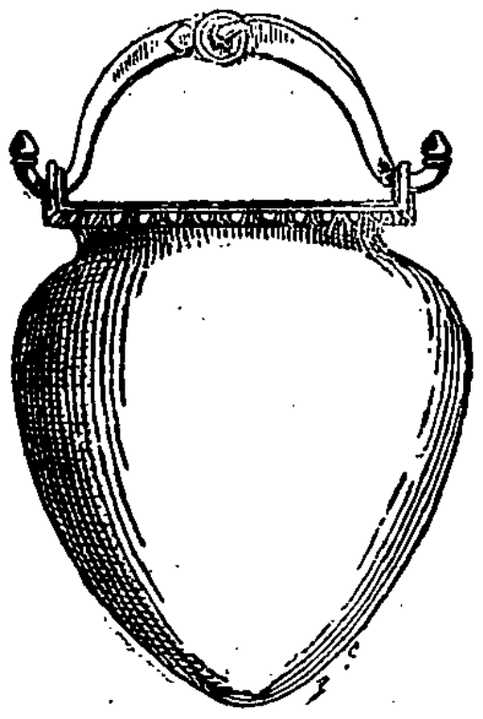
Caducifère, ած. եւ ա. քարոզակիր :

Caduciflore, ած. բ. անկածադիկ , անցածադիկ . * որոյ ծաղիկն շուտով կ'իյնայ՝ կ'անցնի :

Caducité, բ. խարխալանք , դիւրագլորութի, փլատուի, *խախուտուի. — d'une maison. 2. պետրութիւն , զառամութիւն . la — commence à l'âge de soixante et dix ans.(Buffon.) Age de —. Toucher à la —. Tomber dans la —. Mourir de —. || փ. —. — des empires, des sociétés, des peuples. — des espérances humaines, դիւրաթեկութիւն մարդկային յուսոց . 3. իգ. անվաւերութիւն , արտօրինութիւն . — d'un testament, d'un legs, d'une donation. 4. բ. անցաւորութիւն , փուճանցութիւն, դիւրաթափութիւն , դիւրահոսութիւն , դիւրաճառամութի . la — des feuilles.

Caduque, բ. մգ. տ. **Caduc.**

Cadus (իւս) ա. հխ. կադոս . սա.

փորածեւ անօթ Յունաց եւ Հռովմայեցւոց :

Cæcal, e (սէքալ) ած. մգ. կուրաղի.

Cæcum (սէքօմ) ա. մգ. կուրաղի. առաջին մասն վարազաղեաց (gros intestin).

Cæsalpinia, բ. բ. կիսալպինիա. հն. **Césalpinie.**

Cæsium (սէզիօմ) ա. տգ. կեսիոն, ճաւիկ . մետաղ կալաբատային :

Cafard, e, գ. կեղծաւոր, կեղծալարիշա , սուտ բարեպաշտ՝ ջերմեռանդ . c'est un —. 2. ած. կեղծաւոր, կեղծապատիր. ton —. Mine —e.

Manières —cs. Yeux —s. Avoir l'air —. 3. ա. մբ. ֆուկ. ին. **Blatte.**

Cafarderie, Cafardise, ի. կեղծաւորութիւն, սուտ ջերմեռանդութիւն. ne pas se laisser prendre à toutes ces —s.

Café, ա. սուրճ, կոփի, խաֆուէ.

Cæsalpinia.

պտուղ կամ կորիզ սրճենու. — Moka, de Moka, մոքասուրճ «Եէմէնի գաֆվէսի». — brûlé, բովիրուն —. — moulu, en poudre, աղուն՝ աղացիկ, փոշեհատեակ —. brûler, torréfier, moudre le —, — բովիրել, աղանձել, աղալ. 2. —, * սեւ ջուր (ըմպելին). marchand de —, սրճավաճառ. une tasse de —, *գաւաթ մի —. faire du —, — եփել. boire, prendre du —, — ըմպել՝ *խմել. prendre son —, * —ն խմել. — au lait, կաթնասուրճ, սրճակաթն «սիւոլիւ գաֆվէ». — à la crême, սրճաւեր. crême au —, սերասուրճ. glace au —, սրճապաղ. —chaud, brûlant, délicieux, embaumé. Marc de —, սրճամրուր. tasse à —, սկահակ՝ գաւաթ սրճոյ. || couleur de — կամ couleur —, սրճագոյն, *խաֆուէի գոյն, couleur de — au lait կամ couleur — au lait, գոյն սրճակաթի, սրճակաթնագոյն. 3. բ. սրճենի, խաֆուենի (ծառին). 4. սուրճ, սրճաժամ, սրճառք. il n'arriva qu'au —. Je viendrai au —. 5. սրճարան, սրճանոց, * խաֆուէ. aller au —. Passer sa vie dans les —s. —chantant, երգասրճարան, երգեցիկ —.

Caféate, ա. տգ. սրճաթ. աղ յառաջ եկեալ ի բաղադրութենէ սրճային ինձոյ ընդ հիման իւրեք:

Caféidine, ի. տգ. սրճենին. կալաքաթակերպ գոեալ ազդեցութեամբ բարտի ի վերայ սրճինի:

Caféier, Caféyer, Cafier, ա. սրճաստանատէր. 2. բ. տ. **Cafier.**

Caféière, ի. սրճաստան, խաֆուէխաստան. ծառատունկ սրճենեաց:

Caféiforme, ած. սրճաձեւ:

Caféine, ի. տգ. սրճին, քնակոփ, քնախահիվէ. մին ի տարերաց սրճոյ:

Caféique, Caféinique, Cafique, ած. տգ. սրճային. acide —, — ինու, սրճաինու:

Caféisme, ա. ախ. սրճախտ. * սուրճի վեղծուէն պատճառած հիւանդութիւն:

Caféomètre, ա. սրճաչափ:

Caféométrique, ած. սրճաչափական:

Caféone, ի. տգ. սրճոն, սրճիւղ. * ինուխ իւղ համեմային հանեալ բովիրած սրճէն:

Caférain, Caféren, ա. իգ. ճմուռ. պարարտութիւն կազմեալ մոխրով, ողմով, գետոց սրկով:

Cafetan, Caftan, ա. տճ. խիլայ «գաֆթան». offrir à qn. le —, խիլայել զոք:

Cafétannate, ա. տգ. սրճաղաղատ. աղ սրճաղաղային ինու:

Cafétannique, ած. տգ. սրճաղաղային. acide —, ինու, *որ սրճէ կիտանուի: [féière.

Cafeterie, տ. **Cafetier, ère,** գ. սրճաթար, սրճագործ, սրճավաճառ, սրճաթաղուհի:

Cafetière, ի. սրճոց, սրճանոթ, սրճաման «գաֆվէ եփելոյ տեղ՝ եէզվէսի». — de deux, de quatre, de

Caféier.

cinq tasses, — երկգաւաթ, քառագաւաթ, հնգագաւաթ. grande, belle —. — d'argent, de fer-blanc, — արճաթի, ինինեղէայ:

Cafétisé, e, ած. սրճախառն. remède —. Liqueur —e.

Caféyer, տ. **Cafier.**

Caféyère, տ. **Caféière.**

Caffière, ի. տգ. սրճաիւղ. նիւթ դեղին, քաֆանցիկ, հանեալ ի սրճէ ազդեցութեամբ ցքոյ:

Cafie, ի. մբ. հրդիկ. սեռ պտենաինու հնգայօդ միջատաց:

Cafier, ա. սրճենի, կոփենի, խաֆուենի «գաֆվէսենի». 2. ինձնավաճառ, ինձնավաճառուհի:

Cagna, ա. բ. բուսափղոսկր. ռկ. **Ivoire végétal.** 2. խրճիթ (յԱնամ եւ ի Ծոնքին):

Cagnard, e, ած. բ. ծոյլ, ծուլամիտ, դատարկակեաց. mener une vie —e, դատարկակեաց լ. homme —. Une femme tout à fait —e. Se complaire dans une existence —e. ||գ. —. c'est un —. 2. ռ. վաս, երկչոտ:

Cagnarder, չ. ծուլանալ, ի ծուլութիւն հատանիլ, դատարկ կալ.

Cafiot, ա. ռ. սրճիկ. * ինինու

Cafique, տ. **Caféique.**

Cafius (իւս) ա. տ. **Othie.**

Cafoline, ի. տգ. սրճոլին. * կալաքերպ գոյացեալ ենինասրճինով (hypocaféine).

Cafre, ա. լզգ. քաֆրերէն. լեզու Քաֆրաց. 2 Քաֆր, Քաֆրատոհմիկ. || ած. —. race —. Costumes —s.

Caftan, տ. **Cafetan.**

Cafurique, ած. տգ. սրճամիզային. acide —.

Cafuso, ա. մդբ. սեւակարմրամորթածին. * խառնածին սեւամորթէ եւ կարմրաւորթէ:

Cage, ի. վանդակ, արկնոց, լաբանոց «գաֆէյ». grande, belle, jolie —. — solide, bien grillée. — d'oiseau, ինչնավանդակ. mettre un oiseau dans sa —. Suspendre une —. Retenu dans la —, վանդակարգել. — à cailles, լորանոց. 2. գառագիպ, արկնոց. la — des lions. — de fer, — երկաթի. 3. փ. եւ բ. բանտ, արգելան, կապարան. mettre qn. en —, դնել զոք ի բանտ. être en —, լինել ի բանտի. sortir de —, ելանել ի բանտէ. 4. ճ. վանդակ, շինավանդակ. la — d'une maison, — տնավանդակ. *չորս մեծ պատերն. — d'un ascenseur, —ն վերհանի, *շարժած կտորն. la — d'un escalier, վանդակ սանդղի, սանդղոց. *սանդղի բռնած միջոցն. 5. մգ. վանդակ. — thoracique, — լանջային. բովանդակութիւն կողից եւ ողնից (vertèbres) որք յանգին յոփ կրծոց (cavité de la poitrine). 6. ար. եւ պ. վանդակ.

Առ. Il vaut mieux être oiseau de campagne qu'oiseau de —, լաւագոյն է լինել ինչուն դաշտի քան ինչուն վանդակի. ազատութիւն նախընտրելի է յամենայնի. || la belle — ne nourrit pas l'oiseau, գեղեցիկ վանդակն չկերակրէ զինչուն. հանդերձ երեւութիւ հարստութեան կարէ ոք չքաւոր լ:

Cagée, ի. ինչնավանդակ. վանդակ մի լի ինչունք, * մի վանդակ ինչուն. vendre la cage et la —.

Cagerotte, ի. վանդկակ, պանրավանդկակ. ոզոթաիւս քամոց պանրոց:

Cagette, ի. վանդակիկ «քաֆէսնիք»:

Cagier, ère, վանդակագործ, վանդակարար, վանդակավաճառ, վանդակարարուհի, վանդակավաճառուհի «գաֆէսնի». 2. ինչնավաճառ, ինչնավաճառուհի:

cet homme ne fait plus que —.

Cagnardise, ի. ծուլանք, ծուլութիւն, ծուլամտութիւն:

Cagneux, euse, ած. կարճգել, գել. որոյ կարճ եւ ներքնահայեաց են ծունկք եւ սրունք «փայձագ». homme —. Femme —euse. 2. գել, ծուռ, ներքնահայեաց. avoir les genoux —, les jambes —euses, les pieds —. 3. գ. գել, կարճգել. un —. Une —euse.

Cagnon, ա. կոշկոռ. * կիրճ նեղ եւ խոր երկու լերանց մէջ որոյ յատակէն հեղեղ կ'անցնի:

Cagnotte, ի. եգ. հնձանակ. հընձան փոքրիկ. 2. հնձանակ. * փոքրիկ անօթ ուր խաղացողք ստակ կդնեն, եւ նոյն իսկ ստակն:

Cagot, ote, գ. ստապաշտօն, սուտ բարեպաշտ, կերպարանեալ պաշտօնեայ. c'est un —. Un franc —. Une —e. Faire le —, être un —, — լինել. Craindre les —s. 2. ած. ստապաշտօն, սուտ բարեպաշտական. un homme —. Une femme —e. Un ton —. Une mine —e. Des manières, des habitudes —es. Avoir un air —.

Cagotement, մ. ստապաշտութիւն, սուտ բարեպաշտութիւն:

Cagoterie, ի. ստապաշտութիւն, ստապաշտօնութիւն, սուտ բարեպաշտութիւն. գործք՝ գնացք սուտ բարեպաշտի. faire de la —. Se ridiculiser par sa —. Laisser de côté la —.

Cagotisme, ա. ստապաշտօնութիւն, սուտ բարեպաշտութիւն. ոգի՝ բարք սուտ բարեպաշտի. donner dans le —. Aimer la véritable dévotion et non pas le —. Tomber, se jeter dans le —.

Cagoule, ի. փիլոն: [նաւակ:

Cague, ի. չրանցանաւ, չրանցա-

Cahier, ա. տետր, տետրակ. — blanc, écrit. — de notes. — de papier réglé. — de musique. Faire un —. Examiner le — d'un élève. Un — de papier à lettres. Petit —, տետրակիկ, տետրկիկ. 2. —, դասատետր. — d'un cours, — դասախօսութեան. 3. — des charges, պայմանատետր, յանձնարարատետր. *նուազարդի պայմաններն պարունակող տետրակն:

Cahinca, s. **Caïnca**.

Cahin-caha (քաէն քաա) մ. ը. կաղս ի կաղս, գայթ ի գայթ, այսպէս եւ այնպէս, * կաղն ի կաղ, աւանկ անանկ. l'affaire va —. Il se porte —. Sa santé va —.

Cahors (քաիօր) ա. այգ. կաիոր. * տեսակ մի սեւ խաղող. 2. —, կաիորագինի, * նոյն խաղողով շինուած գինի. une bouteille de vieux —.

Cahot (քաօ) ա. ոստիւն, կառոստ, կառոստիւն. un rude —. Ces horribles —s m'ont brisé la poitrine. Le — nous fait verser. Faire des —s. Éprouver des —s. Les ornières de cette route font faire beaucoup de —s. A chaque — je poussais un cri. 2. դէպքուկ, խորտաբորտութիւն, անհարթութիւն. un chemin plein de —s, դէպքկալից՝ խորտոբորտ ճանապարհ. 3. փ. եւ բ. արգել, խոչ, խոչընդոտ. c'est une affaire difficile et qui aura bien des —s. Nous avons été arrêtés par mille —s. Éprouver des —s dans les affaires, dans le monde.

Cahotage, ա. ոստումն, ոստոստումն. le — de cette voiture m'a brisé.

Cahotant, e, ած. ոստիչ, ոստուցիչ, դար եւ փոս. chemin —. 2. ոստուն, ոստոստուն. voiture —e, — կառք:

Cahotement, s. **Cahotage**.

Cahoter, ն. ոստուցանել, *ցատկեցունել. cette voiture nous cahotait violemment. || անխ. une voiture mal suspendue cahote toujours. 2. փ. եւ բ. տատանել, տարուբերել, տանջել. la fortune l'a cahoté longtemps.

Cahoter, չ. ոստնուլ, ոստոստել, *ցատկել, ցատկտել. cette voiture cahote beaucoup. Nous cahotons. 2. փ. տարուբերիլ, ծփիլ. il fut longtemps cahoté par la fortune.

Cahoteux, euse, ած. ոստուն. ոստոստուն. une traverse —euse.

Cahuette, ի. խղիկ:

Cahute (քաիւթ) ի. խուղ, խրճիթ «գուլիպէ». je vous ai fait passer la nuit dans ma —. Logé dans une méchante —. Les —s arabes sont de boue et de paille.

Caïd (քաիտ) ա. ցեղապետ (Արաբացւոց):

Caïdat, ա. ցեղապետութիւն:

Caïeu կամ **Cayeu** (քաիէօ) ա. բ. կոճղիզակ. կոճղէզ՝ սոխ փոքրիկ. des —x de lis, de tulipe.

Caille, ի. Ծ. լոր, լորամարգ, լորամարգի «պըլտրըճըն». — grasse, — պարարտ՝ պարարտամարմին. la saison des —s. Roi des —s, արքայ լորամարգաց. || փ. եւ բ. être chaud comme une —, ջերմ լ. իբրեւ զլոր, ջերմ՝ եռանդուն յոյժ լ. || փ. եւ բ. — coiffée, տարփասանիչ կին. || — de mer, ջլոր. || s. **Cailleteau**.

Caillé, e, անց. մածեալ, մակարդեալ. sang —, —՝ * լերդած արիւն. || lait —. կլ. le —, կաթն մածեալ, մածուն «եօղուրթ». manger du —. Marchand de —, մածնավաճառ:

Caillebote, Caillebotte (քայպօթ) ի. մածնառակ. * մակարդած կաթ:

Caillebotin, ա. սապատակ (կօշ[կակարաց):

Caillebottage, ա. մածնառակուն:

Caillebotter, ն. մածնառակել, մակարդել. le vinaigre caillebotte le lait. = Se —, դ. —իլ:

Caille-lait, ա. բ. քրքմեղ. des —. հն. **Gaillet**.

Caillement, ա. մածուն, մակարդուն. հն. **Coagulation**.

Cailler, ն. մածուցանել, մակարդել, խախացել, կապել. la présure caille le lait. || Faire —, —. cela fait — le lait.

Se cailler, դ. մածանիլ, մածնուլ, մակարդիլ, խախացիլ, * լերդիլ. le lait, le sang se caille.

Cailler, ա. լորակալ. *լորամարգ բռնելու գործի:

Cailletage, ա. բ. շաղփաղփանք. éternel —. Mettre fin à tous ces —s.

Cailleteau, ա. լորիկ, լորուկ. ձագ լորամարգի. on nous a servi des —x.

Cailleter (ծ. **Jeter**) չ. շաղփաղփել, շատախօսել:

Caillette, ի. մգ. խախացող. չորրորդ ստամոքս որոճողաց. հն. **Abomasum**. 2. շաղփաղփ, շատախօս (այր եւ կին). cet homme est une franche —. C'est une —. Les —s du quartier. Propos de —. 3. ած. շաղփաղփ, շատախօս. homme, femme —. [որսոյ:

Cailleur, ա. լորսս. *լորամարգ

Cailliée, ի. բ. կայլեակ. Ծուփ ինչ:

Caillite, ի. հբ. կայլաքար:

Caillot, ա. մակարդ, * փսուր, փսոր «փրխնի». — de sang, — արեան, * լերդած արիւն. — de lait, — կաթին, կաթնամակարդ, կաթնափսոր. cracher des —s de sang. Le sang qui durcit en —s.

Caillot-rosat, ա. պ. վարդաստանած. տանձ վարդահոտ «կիւլ արմուտու»:

Caillou (քայլու) ա. խիճ. chemin plein de —x. De —, խճեայ. fait de —, խճագործ. || փ. il a le cœur dur comme un — կամ un cœur de —, քարասիրտ՝ խստասիրտ յոյժ է:

Cailloutage, ա. խճուտն. 2. խրճուած, խճագործ. * խիճէ շինուածք. grotte de —, խճեայ՝ խճագործ անձաւ. || հն. **Cailloutis**. 3. խիճք. chemin de —, խճուղի:

Caillouté, e, խճագործ, խճամած. route —e.

Cailloutée, ի. խճայատակ, խրճատակ (ի պարտէզս):

Caillouter, ն. խճել. ճաճկել՝ մանանել խճով. — une route. = Se —, դ. —իլ:

Caillouteur, ա. խճող:

Caillouteux, euse, ած. խճուտ, խճային. chemin, sol —. Plage —euse.

Cailloutis (իս) s. **Cailloutage**.

Caïmac, s. **Kaïmac**.

Caïmacan, ա. ան. գաւառակապետ. 2. գ. տեղակալ «գայմագամ»:

Caïmacanat, ա. գաւառակապետութ. 2. գ. տեղակալութ:

Caïman, ա. կ. կայման. հն. **Alligator**:

Caïmé, ա. տճ. Ծիծաղրամ:

Caïmiri, ա. կ. կայմիրի. կապիկ ինչ գեղեցիկ:

Caïmitier, ա. բ. կայիմիտի. ծառ յԱնթիլեան կղզիս. — à feuilles argentées, — արծաթատերեւ:

Caïnca կամ **Caïnça**, ա. բ. կայինկա, կայինսա. Ծուփ ի տոհմէ տորոնասերից:

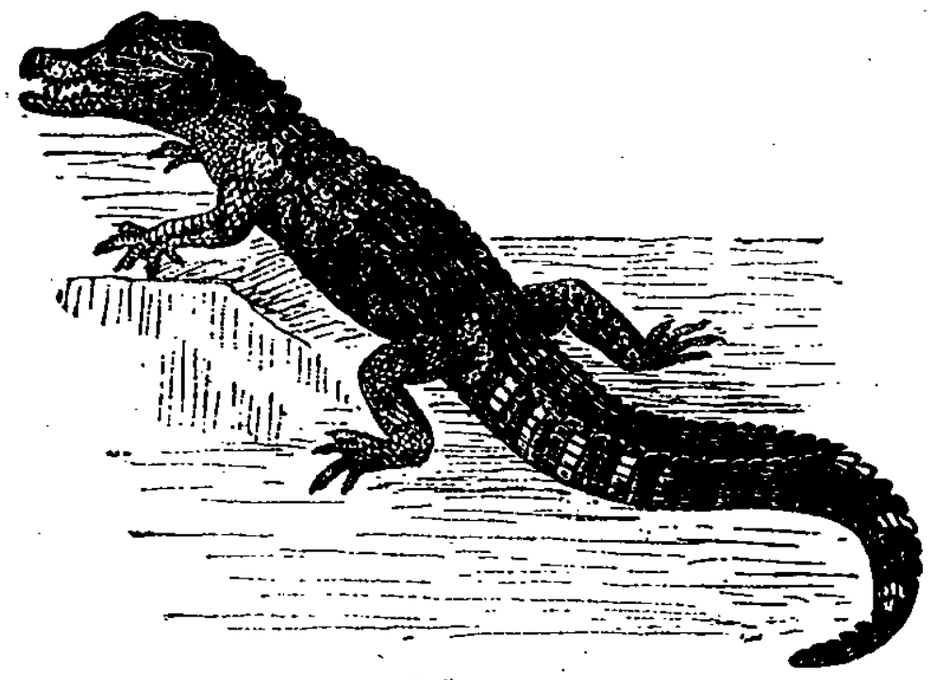
Caïnçate, ա. տգ. կայինսատ. աղ գոյացեալ զուգախառնութեամբ կայինսային Ծծուոյ ընդ միոյ հիման:

Caïncétine, ի. տգ. կայինսէտին. արտադրութիւն կրկնակազմութեան կայինսինի ի ձեռն Ծծուոց:

Caïncine, ի. տգ. կայինսին. *մարմին բիւրղանալի հանեակ կայինասյի արմատին : [acide —, կայինասՁՁու:

Caïncique, ած.տգ. կայինասյին.

Caïnite, գ. կայինեան (աղանգաւոր) :

Caïman.

Cainka, տ. **Cainça**.

Cainothérion, ա. վր. նորագտեան. տես. փորքիկ բրածոյ սոնաբերից :

Caïpon, ա. բ. կայիպոն. ծառ մեծ ի U.Դոմինիկոս (Saint-Dominque).

Caïque, ա. տճ. նաւակ «գայըգ». je retournai au vaisseau sur un —.

Caire (քեր) ա. կակաոնակեղեւ. կնդես կակաոնի (cacao).

Cairine, ի. Ձ. ճնտոր. * տեսակ մի բադ :

Caisse, ի. արկղ, *սնտուկ «սանդրգ». petite —, արկղիկ, սնտուկիկ. une — de marchandises, de livres, d'oranges. Remplir, charger les —s sur un camion. 2. — (ծաղկանց եւ Ձրփոց). — à orangers. 3. արկղ, դրամարկղ. tirer de l'argent de sa —. La — fut forcée par les voleurs. Les —s de l'État. On a de l'argent en —. Avoir tant d'argent en —. Verser des fonds dans une —. ‖Faire sa —, առնել վճաշիւ դրամարկղեղ. ‖4. արկղ, արկղարան. aller, passer à la —. Payer à la —. Toucher un mandat à la —. La — est ouverte, est fermée. 5.արկղ. արծաԹն որ յարկեղ. sa — est de cent mille francs. ‖Livre de —, արկղատառեան, արկղագիրք. մատեան դրամարկղեղ «սանդրգ տէՀՁէրի». ‖ tenir la —, ունել զարկղն, *սնտուկն բռնել. ‖ — des dépôts et consignations, արկղ աւանդից եւ պահեստից. ‖ — militaire, արկղ զինուորական. գանձ գնդին. 6. — d'amortissement, արկղ գլխավճարման. ‖ — d'épargne, արկղ խնայողուԹեան. 7. վիրատուփ. տուփ գործեաց վիրաբուժի. ‖ — à médicaments, դեղարկղ. 8. շրջանակն Ժմբկի. — de tambour. 9.Ժմբուկ «տավուլ». battre la —, դափել զ—ն, *Ժմբուկ զարնել. la — est crevée. ‖Grosse —, գուրշ, գոս. մեծ Ժմբուկն «բէօս». — roulante, — Ժառալածայն. ‖ փ. battre la grosse —, հռչակ հարկանել, *մեծ ձայն հանել. ‖ grosse —, գոսահար, գուրշահար. 10. մգ. խորշ. — du tambour, du tympan կամ de Fallope, Ժմբկախորշ, Ժմբուկ ականջաց. 11. ար. տապան՝ կուրծ կառաց. ‖ — d'une poulie, արկղ ճախարակի :

Caisserie, ի. արկղագործուԹիւն :

Caissetin, ա. չամչարկղիկ. *սընտուկիկ չամչի :

Caissette, ի. արկղիկ, սնտուկիկ:

Caissier, ière, գ. արկղակալ, արկղակալուհի, արկղուհի «սանդրգտար» :

Caisson, ա. զ. պարենակառք, ռազմամԹերակառք. կառք բարձող արկեղ պարենի կամ ռազմամԹերից բանակի. — de vivres, de munitions. 2. կառարկղիկ. արկղիկ կառաց. 3. ճ. արկղիկ. զարդարուն խորշ ձեղնոց : [յԱմերիկա :

Caïtier, ա. բ. կայիտենի. տունկ

Cajan, ա. բ. խրկու. սեռ տոհմի ընդարԹերից ԹիԹեռնեայց (papilionacées).

Cajanées, ի. յ. բ. խրկեայք. հատուած ցեղի ԹիԹեռնասերից :

Cajeput, ա. բ. կաժպուտ. ծառ Մոլուքեանց :

Cajeputène, ա.տգ.կաժպուտէն. նիւԹ պատրաստեալ ոգիւղիւ կաժպուտի (cajeput), որ է բնաճխուկ ջրածնի :

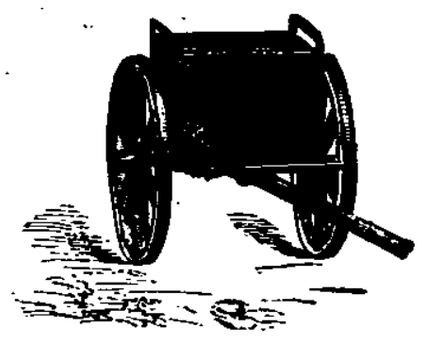
Cajeputier, ա. բ. կաժպուտենի. հն. **Cajeput**.

Cajolable, ած. փաղաքշելի, քաղցրահամբոյր. il n'est pas —.

Cajoler, ն. փաղաքշել, քծնել, քծնաբանել. il l'a tant cajolé qu'il a obtenu ce qu'il voulait. 2. Ձ. ճղել. le geai cajole.

Se cajoler, դ. փաղաքշել՝ քծնել զմիմեանս. les hypocrites se cajolent.

Cajolerie, ի. փաղաքշանք, քրծինք, քծնուԹիւն, քծնաբանուԹիւն. cette femme aime la —. Souffrir les —s. Se défier des —s. Vos louanges ne sont que des —s, que pures —s. Résister aux —s. Accabler de —s. Prêter l'oreille aux —s, ունկն մատուցանել փաղաքշանաց. être habile dans l'art des —s. —s affectées.

Caisson.

Cajoleur, euse գ. փաղաքուշ, փաղաքշոտ, փաղաքշիչ, քծնող, քծնի, քծնաբան. c'est un —. C'est une adroite, une insipide —euse.

Cajophore, ի. բ. կիզակիր.

տունկ ինչ խայԹիչ. հն. **Loasa**.

Cajute, ի. խցիկ (ի նաւի). 2. անկողին դարանաձեւ :

Cake (քէյք) ա. անգ. ճաղ, կարկանդակ. — de la fiancée, հարսնաճաղ :

Cakile, ա. բ. կաքիլենի. տունկ որ այրեալ արտադրէ նատրոն (soude). հն. **Caquillier**,

Cakilées, Cakilidées, Cakilinées, ի. յ. բ. կաքիլեայք. շար խաչաբերից նախատիպ ունելով զկաքիլ, փշոտ Ձուի Արաբիոյ :

Cal, ա. տես, փապար, բրտուԹիւն, *կանկրուկ «նասրր». il vient des —s aux mains à force de travailler, et aux pieds à force de marcher. *փապարին՝ տեսին ձեռք սաստիկ աշխատանաքէն եւ ոտք շատ քայլելէն. ‖ հն. **Calus, Durillon**. 2. վ. —. * քոս՝ կոտրուած ոսկերաց. formation du —. 3. պ. — :

Calaba, ա. բ. կալաբա. սեռ տոհմի նորգենաբերից (guttifères).

Calabacin, տ. **Patisson**.

Calabacitas, տ. **Lagenaria**.

Calabar. fève de —, բակլայ Կալաբարի. տ. **Ésérine**.

Calabarine, ի. տգ. կալաբարին. տ. **Ésérine**.

Calabariser, ն. կալաբարել. *Ձուներուրել Կալաբարի բակլայի հիւԹով:

Calabaza, տ. **Citrouille**.

Calabure, ա. բ. կալաբուր. մեծ ծառ Ս. Դոմինիկոս կղզւոյ. հն. **Muntingie**.

Calac, ա. բ. խալոկ. սեռ տոհմի շնաւոհայց (apocynées).

Calade, ի. ձվ. վայրէջ. * զառիվայր, ուստի արշաւասոյր կ'իջեցուանն

ձիերն ճապուկ գոլծելու համար :

Caladénie, ի. բ. գեղագեղձ. սեռ. տոհմի խոլորձեայց :

Caladiées, ի. յ. բ. գոնգեայք. նմանք գոնգի :

Caladion, Caladium (իսմ) ա.

բ. գոնգ. հն. **Gouet comestible.**

Calaf, ա. բ. եղդի, խլեփ. *տեսակ մի անուշահոտ ուռենի Եգիպտոսի. հն. **Saule odorant.**

Calage, ա. մուֆակումն :

Calagéri, ա. բ. կալագերի. անուն սերմանց բոտոտահալած վեռնոնիա տնկոյն :

Calaguala, ա. բ. կալագուալա. *արմատ բրտնաբեր կաթծուած ծարխոտոյ :

Calaïs (իս) ի. մբ. կալայիս. սեռ հնգայօդ պատենաձեւից. 2. բ. —. սեռ բաղադրեալ եղերդասերից (chicoracées).

Calaison, ի. նւ. ջրէջ, ջրատյզք. *նաւին ջուր մտնելու չափն բեռանց ծանրութեանն համեմատ :

Calaïte, ի. հբ. կալայիտ. տեսակ կանաչորակ գոնգազի :

Calalou, ա. բ. կալալու. տունկ ի տոհմէ դդմենեայց. 2. խ. —. տեսակ մի խոտեղէն ապուր :

Calam, տ. **Calamus.**

Calamagrostées, տ. **Calamagrostidées.** [grostis.

Calamagrostide, տ. **Calama-**

Calamagrostidées, ի. յ. բ. աւազեղեգնեայք. բաժին սիզաբուսոց, որոց նախատիպ calamagrostide.

Calamagrostis (իս) ի. բ. աւազեղէգն. սեռ տոհմի եղեգնասեր սիզայնոց :

Calamanthe, ա. Ե. եղեգնաիաւ. տեսակ եղեգնասէր ծիծառնուկի :

Calamarie, ի. բ. եղէգնին. հն. սեռի զուգամի (isoète). 2. սբ. —. սեռ օձաուռակաց :

Calamariées, ի. յ. բ. եղեգնիենեայք. տոհմ միապտուկաց ունելով նախատիպ զեղէգնին:

Calamariens, ա. յ. սբ. եղեգնիենեանք, տոհմ օձաուռակաց :

Calamba, Calambac, Calambart, Calambou, Calambouc, Calambour, ա. բ. գոյիբուակ, կալամբակ. անուշահոտ փայտ հնդկաց:

Calamban, ա. բ. պղպեղկի. տեսակ պղպեղենւոյ :

Calambre, ա. ախ. սնդկադող. սնդկային դող հանդերձ ցաւօք եւ վկնաձգուեմամբք (convulsions).

Calambriste, ա. ախ. սնդկադողաւոր, սնդկադողոտ :

Calame, տ. **Calamus.** — aromatique, հն. **Acore.**

Calament, ա. բ. կաղամիտ, դաղձն, վայրի անանուխ :

Calamichtys (միքթիս) եղեգնաձուկն. սեռ ոսկրաձեի ձկանց :

Calamide, ած. գրչածեւ. || —տ, ա. յ. պդ. —բ. տոհմ դասու պողիպոդից ունելով մարմին գրչածեւ :

Calamifère, ած. կ. եղեգնաբեր. éponge —.

Calamiforme, ած. կ. եւ բ. եղեգնածեւ : [**Calamine.**

Calaminaire, ած. pierre —, տ.

Calamine, ի. հբ. գինկասպաձ, արուրաքար, Ծուխքար. բրածոյ օքսիտ գինկի. հն. **Pierre calaminaire.** [բարային :

Calaminique, ած. հբ. Ծուխա-

Calamistrer, ն. հ. գանգրել՝ խոպոպել գիեայս :

Calamite, ի. դղգ. հրբուակ. տեսակ ստաշխի. 2. հբ. մագնիտ, մագնիսաքար. հն. **Pierre Caïman.** 3. բ. վբ. եղեգնածառ. քարացած մեծ ծառ. 4. հբ. եղեգնաքար. 5. լմնակաւ (argile blanche). 6. տգ. տ. **Calamine.** 7. սբ. կորդոշ. տեսակ դօդօշի (crapaud). 8. կորդոշն. տեսակ բրածոյ պողիպաբունի. 9. նւ. հ. մագնիսասեղն (aiguille aimantée).

Calamité, ի. աղէտք (հասարակաց). la famine, la guerre, la peste sont des —s. Une grande — menaçait le peuple. La perte d'un grand homme est une — publique. Peuple frappé de —s. C'est une —. 2. —, տառապանք, խարուանք, *փորձանք (առանձնականաց). sa perte est une vraie — pour sa famille. Elle a soutenu ses —s avec constance.

Calamitées, ի. յ. բ. հրբուակեայք. կարգ բրածոյ տնկոց նախատիպ ունելով զհրբուակ (calamite).

Calamiteux, euse, ած. աղետաւոր, աղետալի, աղետաբեր, բազմաղէտ, Ծշուառ. temps, règne, siècle —. Année, saison, guerre, époque —euse.

Calamobie, ա. մբ. եղեգնակեաց. սեռ բառայօդ երկայնեղջիւր պատենաձեւ միջատաց :

Calamoclade, ա. բ. եղեգնուղէշ. սեռ բրածոյ եղեգնիենեայց (calamariées).

Calamodendrées, ի. յ. բ. եղեգնածառեայք. տոհմ բրածոյ բուսոց, որոց նախատիպ եղեգնածառն :

Calamodendron, ա. բ. եղեգնածառ. սեռ աստղաձերՁաքարանց (astérophyllites).

Calamodyte, ա. Ե. եղեգնապօղ. սեռ Ծուչնոց նախատիպ ունելով զճիծառնուկ (rousserolle).

Calamoherpe, ա. Ե. եղեգնասող. սեռ ինչ Ծուչնոց :

Calamoichtys (քալամոիքթիս) ա. ձք. եղեգնաձուկն :

Calamophile, ա. Ե. եղեգնասէր. սեռ տոհմի պաթիկաց (mésanges).

Calamophis (ֆիս) ա. սք. եղեգնաձ:

Calamophylles, ա. յ. բ. եղեգնատերեք. հառաւած տոհմի կնիւնեայց (joncées).

Calamophyllie, ի. վբ. եղեգնատերեւ. սեռ ճաղկակենդան պողիպաբունից :

Calamopore, ա. պդ. եղեգնաճակտ. սեռ տոհմի հազարճակտեայց (millépores).

Calamopside, ի., **Calamopsis** (իս) ա. բ. եղեգնատես. սեռ բրածոյ արմաւենեայց :

Calamospize, ա. Ե. եղեգնատրկրիկ. սեռ տոհմի սարիկաց (fringilles).

Calamostachyde, ի., **Calamostachys** (իս) ա. բ. եղեգնահասկ. սեռ բրածոյ եղեգնիենեայց (calamariées).

Calamoxyle, Calamoxylon, ա. բ. եղեգնափայտ. սեռ բրածոյ տընկոց նման կիւկադեայց (cycadées).

Calampélis (իս) ա. բ. գեղորիճ.

սեռ տոհմի բիգնոնեայց. հն. **Eccrémocarpe.**

Calamule, ի. եղէգնիկ (գրիչ). 2. կ. —. յաւելուած ինչ կենդանեաց:

Calamus (իս) ա. բ. եղէգն. — aromaticus, խունկեղէգն, եղեգնախունկ, շաւառ, շաւառ եղէգն. հն. **Canne d'Inde, Acore** կամ **Acorus calamus.** 2. մգ. — scriptorius, եղեգնագրիչ, գրիչ. *գրչածեւ փոսիկ ըղկի չորրորդ խնձին :

Calandrage, ա. աբ. մատրակումն:

Calandre, ի. Ե. կատաղուկ. *տեսակ մի արտոյտ կատարուղ. 2. աբ. մատրակ. գլանածեւ մամուլ պատառաց. 3. մբ. մնինայ. ուտիճ ցորենոյ :

Calandréides, ի. յ. մբ. մնինալգիք. տոհմ պատենաձեւից նախատիպ ունելով զմնինայ :

Calandrelle, ի. Ե. կատարկիկ. ազգ արտուտի :

Calandrer, ն. մատրակել, *մատրակէ անցուցանել. — une pièce de drap, des toiles. = Se —, դ. —իլ :

Calandreur, ա. մատրակիչ :

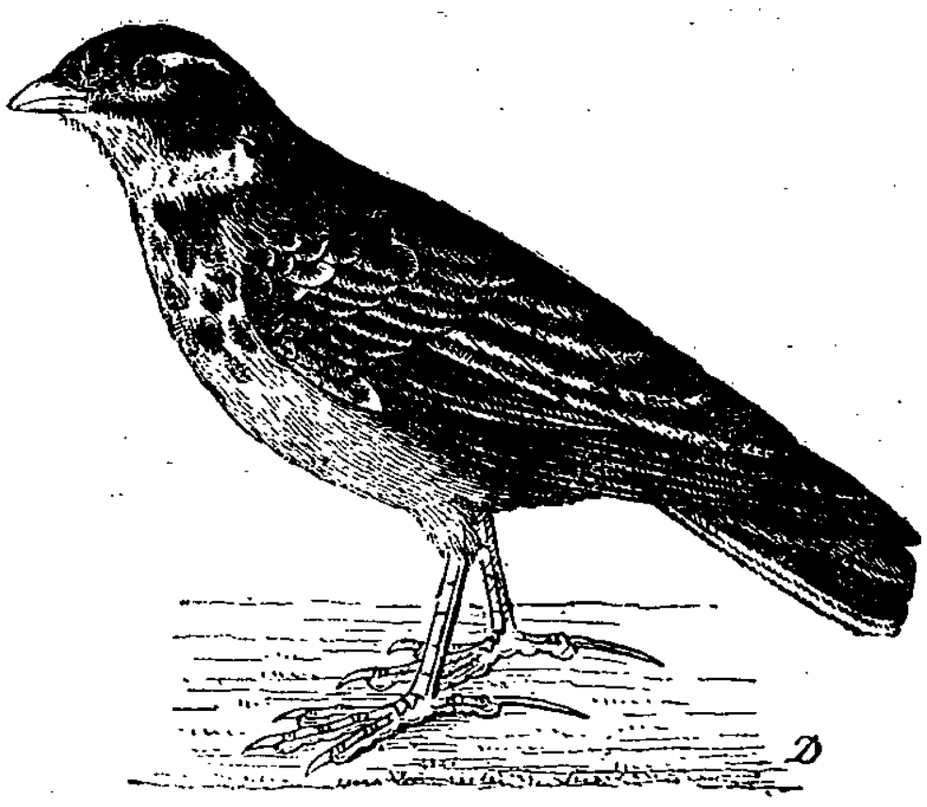
Calandrinie, ի. բ. կալանդրինիա. սեռ փրփրեմեայց (portulacées), տունկ խոտաբեր :

Calandriniées, ի. յ. բ. կալանդրինեայք. ցեղ փրփրեմեայց նախատիպ ունելով զկալանդրինիա :

Calandrites, ա. յ. մբ. մնիճատեսակք. խումբ ուռնատեսակաց (curculionides).

Calangue, ի.նե. S. **Crique**.

Calant, e, ած. մուՒկիչ. vis —e, = պտուտակ, մուՒկապտուտակ:

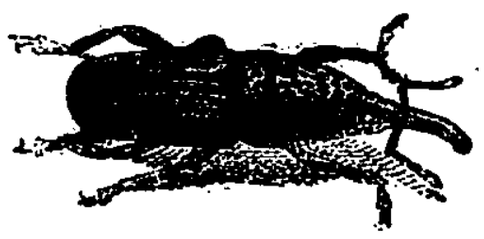

Calandre.

Calanthe, ա. բ. գեղածաղիկ. սեռ. խոլորձեայց (orchidacées).

Calanthée, ի. բ. գեղափՒիՒ. հատուած սեռի կապրցախի (câprier). հն. **Colicodendre**.

Calanticées, ի. յ. բ. կալանտա-

Calandre.

սերք. շար հրկենեայց նախատիպ ունելով զկալանդիկ:

Calantique, ի. բ. կալանտիկ. սեռ. հրկենեայց (bixacées).

Calao, ա. Ռ. եղնեղջիւր. հն. **Bucéros**.

Calandrinie.

Calappe, ա. ոպ. կալապ. սեռ. կարճագի տասնոտանց:

Calappiens, ա. յ. ոպ. կալապեանք. ցեղ կարճագի տասնոտանց:

Calaspis (իս) ա.մբ. գեղասպար. սեռ. քառայօդ պատենաՒեւից:

Calathe, ա. մբ. կալաՒ. սեռ. հնգայօդ պատենաՒեւից.

Calathée, ի. բ. տատաղանի. սեռ. տոհմի շաւառնեայց (cannacées).

Calathide, ի. բ. հոյլ, ծաղկահոյլ. հն. **Capitule, Céphalanthe**.

Calathidiflore, ած. բ. հոյլածաղիկ:

Calathidiphore, ած. բ. հոյլակիր:

Calathie, ի. բ. տատաղան. հատուած սեռի բոգի (gentiane).

Calathifère, ած. բ. հոյլաբեր. corymbe —.

Calathiforme, ած. բ. տատաղանաձեւ:

Calathisque, ա. բ. տատաղանասունկ. սեռ. սնկոց փալակերպեայց (phalloïdés).

Calathites, ա. յ. մբ. կալաՒեայք. խումբ պատենաՒեւից, ի ցեղէ Ռարիկեայց (carabiques).

Calathode, ի. բ. տատաղանարդ. տունկ գեղածաղիկ:

Calathus (իւս) ա. հխ. կալաՒոս. կողով կնիւնահիւս կամ փայտեայ ի խորհրդատօնս Դեմետրեայ (Cérès). 2. ա.մբ. կալաՒոս. սեռ. պատենաՒեւից, ի տոհմէ Ռարիկեայց (carabiques).

Calavérite, ի. հբ. կալավերքար. անուն տելլուրի ոսկւոյ:

Calboa, ա. բ. սահիկ. տունկ ինչ պատատուկ նման վրանաճաղկի:

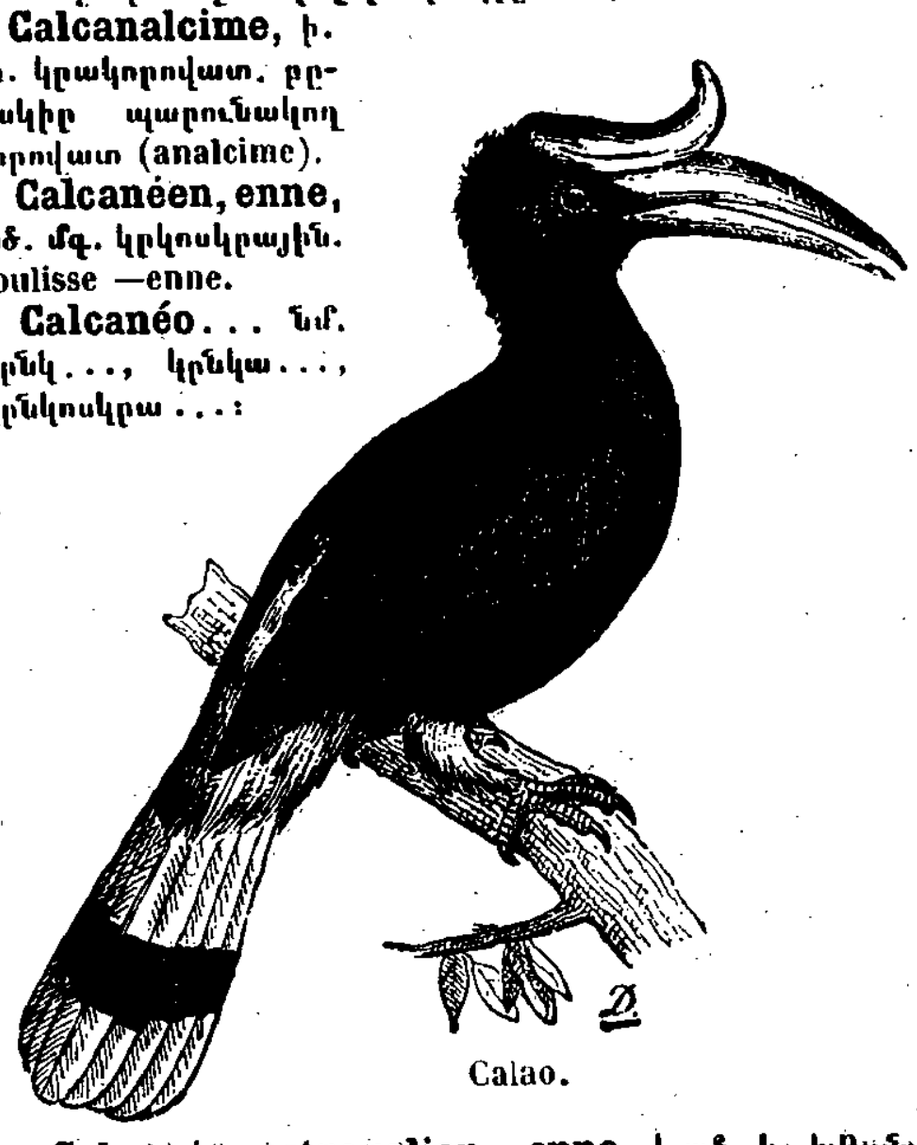
Calcaire, ած. կրային, կրախառն. terre, terrain —, կրահող, կրագետին. matière —, կրանիՒ. pierre —, կրաքար. argile —, կրակաւ. 2. ա. կրաքար:

Calcamar, ա. Ռ. կալկամար. աղանաչափ Ռուչուն ինչ ի Բրագիլ:

Calcanalcime, ի. հբ. կրակորովատ. բրնակիր պարունակող կորովատ (analcime).

Calcanéen, enne, ած. մգ. կրկոսկրային. coulisse —enne.

Calcanéo... նմ. կրնկ..., կրնկա..., կրնկոսկրա...:

Calao.

Calcanéo-astragalien, enne, ած. մգ. կրնկականգային. articulation —enne.

Calcanéo-cuboïdien, enne, ած. մգ. կրնկախորանարդային. articulation —enne.

Calcanéo-scaphoïdien, ած. մգ. կրնկակուբակերպեան:

Calathus.

Calcanéo-sous-phalangien, ած. եւ ա. մգ. կրնկենՒածիղկային:

Calcanéo-sus-phalangettien, ած. մգ. կրնկամակածիղկուկային:

Calcanéum (էօմ) ա. մգ. կրուկ, կրբնկոսկր, կրկոսկր. ոսկր կրկանց (talon) «էօքչէ քէմիյի»:

Calcanien, enne, ած. մգ. կրնկոսկրեան, կրնկեան, կրկոսկրային, կրնկային:

Calcar, ա. մբ. խՒանամիջատ. սեռ այլայօդ պատենաՒեւից:

Calathus.

Calcaréées, ի. յ. բ. կրատունկք. կարգ ինչ սնկոց:

Calcaréo... նմ. կրա..., որ նիւՒոյն կրային լինելն կայատնէ:

Calcaréo-ferrugineux, euse, ած. հբ. կրերկաՒատ, կրերկաՒախառն. amphibole —euse.

Calcaréo-magnésien, enne, ած. եբ. կրամագնեսային. amphibole —enne.

Calcaréo-sableux, euse, ած. եբ. կրաւազուտ. terrain —.

Calcaréo-siliceux, euse, ած. եբ. կրագայլախառն. titane —.

Calcaréo-trappéen, enne, ած. եբ. կրասանդխաքարային. terrains —s.

Calcareux, euse, ած. հբ. կրուտ, կրախառն. roches —euses.

Calcarifère, ած. հբ. կրաբեր. argile —, — կաւ, կրակաւ:

Calcarifère, ած. կ. խՒանաբեր:

Calcariforme, ած. հբ. կրանման. stéatite —.

Calcariforme, ած. բ. խճանաձեւ. appendice —.

Calcarine, ի. կմ. խճանիկ. սեռ ճակաբեր գլխատանց:

Calcarisporion, ա. բ. խճանասերմն. սեռ բորբոսայց (mucédinées).

Calcarone (բալբարոնի;) ա. խո.

Calcatrippa.

հոլափուռ. *գլխաբաց փուռ ճճումբ գտելոյ ի Սիկիլիա:

Calcatripine, ի. տգ. ցքադելփինին. *կալաքարակերպ որ ցքիով դելփինինէն (delphinine) կիաճուի:

Calcatrippa, ի. բ. S. **Delphinium**.

Calccélestine, ի.հբ. երկնակրաքար. *բնակիր պարունակող երկնաքար:

Calceaire, ի. բ. մուճակաբոյս. սեռ խոլորձեայց (orchidacées).

Calcédoine, ի. հբ. քաղկեդոնիկ. քաղկեդոնեան ակաւն «պալղամի»:

Calcédonien, enne, ած. քաղկեդոնեան:

Calcéolaire.

Calcédonieux, euse, ած. քաղկեդոնուտ, սպիտակախայտ:

Calcédonique, ած. հբ. քաղկեդոնային. matière, caillou —.

Calcédonix (իքս) ա. հբ. քաղկեդոնեղունգն:

Calcéiforme, ած. բ. մոյկաձեւ:

Calcéolaire, Calcéolaria, ի. բ. մոյկաճաղիկ, շղուակաղ:

Calcéolariées, ի. յ. բ. մոյկաճաղկեայք. ցեղ խուլաբուսեայց (scrofulariées).

Calcéolastre, ա. բ. մոյկաճաղկիկ:

Calcéole, ի. խբ. մոյկախեցի. երկպատեան բրածոյ խեցեմորթ մոյկաձեւ. 2. բ. մոյկաբոյս. հատուած սեռի պատենաճաղկի (colée). 3. կ. մոյկաճճի. սեռ ջրաճճեաց:

Calcéolées, ի. յ. կմ. մոյկախեցեայք. տոհմ կակղամորթոց, որոց նախատիպ մոյկախեցի (calcéole).

Calcéolidés, ա. յ. կ. մոյկաձրճեայք. տոհմ ջրաճճեաց նախատիպ ունելով զմոյկաճճի:

Calcéoliforme, ած. բպ. մուճակաձեւ. abdomen —.

Calcéostome, ա. կ. մուճակաբերան. որդ ինչ:

Calcéponge, ի.պղ. կրասպունգ:

Calcico... նախ. կր..., կրա..., *որ կրոյ գոյութիւնն կցուցանէ:

Calcico-ammonique, ած. տգ. կրօշակային. sels —s.

Calcico-argentique, ած. տգ. կրարծաթային. fulminate —.

Calcico-barytique, ած. տգ. կրաբարիտային. carbonate —.

Calcicole, ած. բպ. կրաբնակ. la flore —.

Calcico-magnésique, ած. տգ. կրամագնեսային. silicate —.

Calcico-potassique, ած. տգ. կրախալիային. silicate —.

Calcico-sodique, ած. տգ. կրանատրային. sulfate —.

Calcico-strontique, ած. տգ. կրաստրոնտային. carbonate —.

Calcide, ած. տգ. կրատեսակ. || —s, ա.յ. —ք. սեռ պարզ մարմնոց:

Calcifère, ած. հբ. կրաբեր. calcédoine —.

Calcification, ի. կրացումն, կրազործութիւն. 2. ախ. —. *կակուղ հիւսուածոց մարմնոյ կրանման պնդանալն:

Calcifié, e, ած. հբ. կրացեալ:

Calcifuge, ած. կրախոյս. *կրային երկրէն փախչող. plante —.

Calcigène, ած. կրածին. *կրի վերայ ճնած՝ բուսած:

Calcilithe, ի. հբ. կրաքար. հն. **Calcaire**.

Calcimètre, ա. տգ. կրաչափ:

Calcin, ա. ապակիկ. 2. կիրակ. *շոգեկաթսայից կողերն կպած կրային դիրտն:

Calcinable, ած. կրանալի. pierre —, քար —, կրանալաքար:

Calcination, ի. կրացումն, կրադարձութիւն:

Calciné, e, անց. կրացեալ, *կիր դարձած. pierre —e, — քար, կրաքար. cette muraille a été —e par les flammes. 2. այրեալ, խանձատեալ. alun —, *այրած պաղլեղ. un rôti —, խանձախորոված:

Calciner, ն. կրացուցանել, ի կիր փոխել. 2. չարաչար այրել, խանձատել, խանձոտել, *մրկել. ce mur a été calciné par les flammes. — un mets.

Se calciner, դ. կրանալ, ի կիր դառնալ. cette pierre se calcine dans le feu. Un cadavre se calcine par le feu.

Calcinitre, ա. հբ. կրաբորակ. անկենսատ կրոյ:

Calciole, ած. կրատեր:

Calcipare, S. **Calcigène**.

Calciphyte, ա. բ. կրատունկ:

Calcique, ած. տգ. բնակրային. oxyde —, — ՔՔուտուկ. զուգախառնութիւն բնակրի (calcium) եւ ԸբՔուտուճնի, որ սամկօրէն կոչի կիր (chaux). Sels —s. 2. եբ. կրային. terrain —.

Calcispongies, ի. յ. կ. կրասպնգեայք. կարգ կրային սպնգաց:

Calcite, S. **Calcilithe**.

Calcitrape, ի. բ. մարտր. հն. **Chardon étoilé, Chausse-trape étoilée**.

Calcitrapées, ի. յ. բ. մարտրեայք. ննջաբաժին խմբոյ տերեփկաց (centaurées).

Calcitrapique, ած. տգ. մարտրային. acide —, — ՔՔու, մարտրաՔՔու:

Calcitrapoïde, ած. բ. մարտրակերպ. || —s, ի. յ. —ք. հն. **Calcitrapées**.

Calcium (սիօմ) ա. տգ. բնակիր. *մեռաղ սպիտակ որ բաղադրեալ ընդ ՔՔուածնի կազմէ կիր:

Calcivore, ած. բ. կրակեր:

Calcoglobuline, ի. տգ. կրագնդակին. նիւթ սպիտակերպ (albuminoïde).

Calcoïdien, enne, ած. մգ. կրկանակերպ: [պաբար.

Calcomorphite, ի. հբ. կրակեր-

Calcophore, ած. հբ. կրակիր. հն. **Calcifère**.

Calcosphérite, ի. բպ. կրագընդաքար:

Calcothrix (իքս) ա. բ. պղնձահեր. սեռ տոհմի տրամահատեայց (diatomées).

Calcou, S. **Couroucou**.

Calcul, ա. հաշիւ. — exact, faux. — intégral, différentiel, algébrique, astronomique, — ամբողջական, տարբերական, գրահաշուական, աստղաբաշխական. premier —, նախահաշիւ. de —, հաշուական. sauf erreur de —. || De — fait, զամենայն բարւոք հաշուեալ, *ամէն բան լաւ հաշուելով՝ հաշիւ ընելով. 2. —, համարողութիւն, հաշուողութիւն, հաշուեգիտութիւն, Ըուաքանութիւն. enseigner le —. 3. փ. հաշիւք, հնարք, խորհուրդ. la fortune fit échouer nos —s. Déjouer d'odieux —s. Faire de sages —s. Les —s de l'ambition, de l'intérêt, etc. || Se tromper dans son —, dans ses —s, *իւր հաշուին՝ հաշուոց՝ հնարից մէջ սխալիլ. être tout —, հաշուասէր շահասէր յոյժ լ. || science des —s, հաշուագիտուն. ||առ. l'erreur de — ne se couvre point, *սխալ հաշիւն միշտ կրնայ ուղղուիլ:

Calcul, ա. բժ. ընդերքաքար, քարախտ. — de vessie, միզամիջաքար. —s urinaires, vésicaux, քարախտ միզային, միզամիջային. — biliaire, մաղձաքարախտ. avoir le —, être atteint du —, քարախտահար՝ քարախտաժէտ լ:

Calculable, ած. հաշուելի. quantités, difficultés —s.

Calculant, e, ած. հաշուիչ։

Calculateur, trice, գ. հաշուիչ, հաշուող. հաշուագէտ. un bon —. || փ. tristes —s des misères humaines. (Volt.) 2. ած. —, հնարագէտ, հնարիմաց, շահասէր. esprit —, — միտք. femme —trice. [opérations —s.

Calculatoire, ած. հաշուական.

Calculer, ն. հաշուել, ի հաշիւ առնել՝ արկանել. — les distances des astres. Je calcule combien son argent lui rapporterait. || անխ. —, il calcule vite. — de tête, հաշուել ի մտաց՝ *մտքէն՝ մտքով. 2. փ. հաշուել, խորհիլ, խոկալ, գմտաւ առնել. — les conséquences d'une action. Calculons bien avant d'agir. En avez-vous calculé toutes les suites? || փ. c'est un homme habile et qui sait —. — odieusement sur la mort d'un frère.

Se calculer, դ. հաշուիլ. cela peut — de tête. || փ. —, սահմանել, որոշել. les opinions des hommes se calculent souvent d'après leur position et le milieu où ils vivent.

Calculeux, euse, ած. բժ. ընդերքաքարուտ, քարուտ, քարային. phtisie, affection —euse. Concrétions —euses. 2. քարահար, քարամէտ. *քարի հիւանդութիւն ունեցող. ce vieillard est —. ||գ. —. un pauvre —.

Calculiforme, ած. խիճաձեւ։

Calculifrage, ած. վ. քարաբեկ. *փոքրիշատէն քարն փշրող։

Caldarium (լատ) ա. հխ. ջերմարան։

Caldasie, ի. բ. կալդազիա. սեռ. տոհմի պոլեմոնեայց (polémoniacées).

Caldcluvie, ի. բ. կալդկլուվիա. սեռ. տոհմի քարբեկեայց (saxifragacées).

Cale, ի. նաւ. լցարան, գոգ, փոր, ծոց նաւի «անցար». se cacher à fond de —. Descendre dans la —. Remplir la — de marchandises. Mettre à fond de —. La — se remplit d'eau. ||Grande —, մեծ լցարան, *ուր կդրուին ջուրն եւ չուանք. || — au vin, գինելցարան. *լցարանին մի մասն ուր կը դրուին գինիներ. || — à l'eau, ջրալցարան, *ուր կդրուին նաւաստեաց խմելու ջուրն. || փ. être à fond de —, անարժան լ., *ստակն հատնիլ. 2. բեռնառատոյց. *բեռ պարպելու նաւամատոյց տեղ. la — d'un quai. Débarquer à la — du port. 3. շեղափ (նաւաշինութեան). — de construction, նաւաշեղափ. — couverte, — յարկածածուկ. 4. ծովապատիժ. տգաստոյզ պատիժ նաւաստեաց. supplice de la —. Condamner à la —. Donner, recevoir la —. — տալ, ընդունել. subir la —, — լ. 5. ծոցիկ, խորշիկ, ծովախորշիկ. հն. **Crique.**

Cale, ի. մուխակ, մուխիկ. *ոտքն կող կաւին տակ դրուած փայտ կամ քար «տայաք, Եաքօս». mettre une —. Assujettir avec une —.

Calé, e, անց. նաւ. իջուցեալ. une voile —e. 2. մուխակալ, *մուխիկով կնցուցած. table —e. 3. ռ. բարեկեցիկ, ունեւոր. c'est un homme —. C'est une femme joliment —e.

Caléa, Calée, ի. բ. գեղաբոյս. սեռ տոհմի արեւածաղկակերպեայց (hélianthoïdées) բաղադրելոց։

Caléacte, ի. բ. գեղաշող. հատուած սեռի գեղաբուսոյ։

Caléane, տ. **Caleye.**

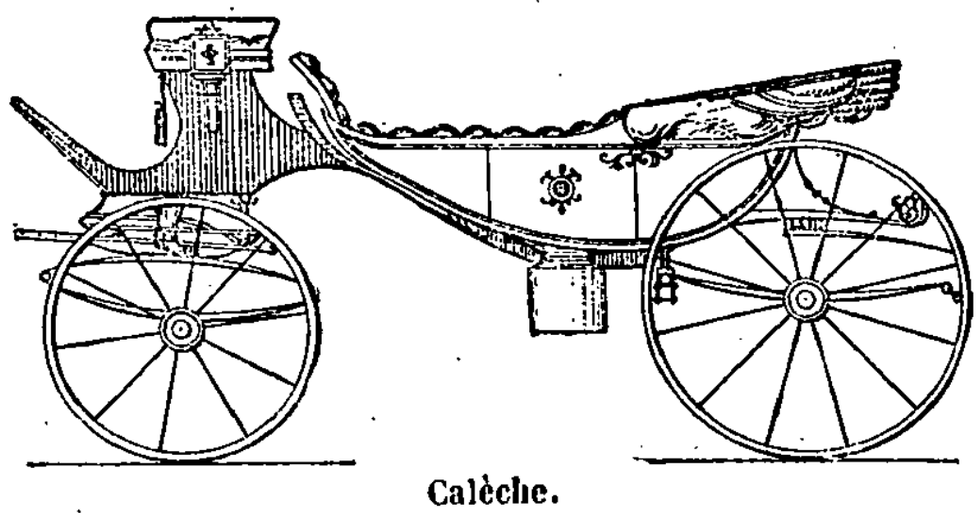
Calebasse, ի. բ. կոշ, կօշ. *չորցուցած անամէջ դդում. — pleine d'eau, de vin. Qui porte une —, կօշաքեր, կօշակիր. || nager à l'aide de —s, կոշալող է., կոշալողալ. 2. ռ. —, գլուխ. n'avoir rien dans la —.

Calebassier, ա. կոշենի. կօշաքեր դդմենի, Ծուփ յԱմերիկա. հն. **Crescentie.**

Calebottin, տ. **Caillebotin.**

Calèche, ի. քառիւղ. քառանիւ կառք Պեկեր. monter, voyager en —. Se promener en —. — fermée, découverte, *գոց, բաց —.

Calèche.

Caleçon, ա. վարտ, վարտիք «ոտն, տիգիք». porter des —s. — en laine, en toile, en coton. Se mettre en —. Être en —. — de bain, բաղնեվարտիք, բաղանիվարտ. — de nageur, լողավարտ, լողավարտիք։

Caleçonnier, ère, գ. վարտեգործ, վարտեվաճառ։

Caleçon-rouge, ա. Ծ. կարմրավարտ. կարմրավարտ կուրուկու։

Calectasie, ի. բ. գեղուտ. սեռ միապտուկաց, ի տոհմէ կնիւնեայց (joncées). [ցեայք։

Calectasiées, ի. յ. բ. գեղուտ-

Calédonite, ի. հբ. կալեդոնաքար. գտեալ ի Սկովտիա։

Calée, տ. **Caléa.**

Caléées, ի. յ. գեղաբուսեայք. բաժին հեղինեայց բաղադրելոց՝ նախատիպ ունելով զգեղաբոյս (calée).

Caléfacteur, ա. տապոց, տապագործի. *խնայողութեամբ վերակուր եփելոյ գործի։

Caléfaction, ի. տապումն, տապացումն, ջեռուցումն։

Cale-hauban, Calhauban, տ. **Galhauban.**

Caléidophone, ա. բգ. գեղատեսաձայն. *ձայնից Ծրմռմունքն տեսանելի ընելու գործի։

Caléidoscope, ա. բգ. գեղադէտ, գեղադիտակ, հայելացոյց. գրի եւս **Kaléidoscope.** || փ. voir les choses avec le — de l'espérance, *յուսոյ գեղադիտով ամէն բան տեսանել։

Caléidoscopique, ած. գեղադիտական, հայելացուցական։

Calembour, ա. խեխոր, բառածայնախաղ. խաղ նմանաձայն բառից. l'avis et la vie est un —. Faire des —s, — առնել, խեխորել։

Calembouriste, ա. խեխորախօս, խեխորագիր։

Calembredaine, ի. բ. բարուր, բարուրանք, բալբաղայք, խուսափանք, փախուստ. répondre par des —s. Dire des —s.

Calencar, ա. նկարակտաւ. նկարին կուռ հնդկաց։

Calenda, ի. լիտասլաք։

Calendaire, ա. արձանագիր (եկեղեցւոյ)։

Calende, ի. ար. քարահան. *քարահատքէն քարերն դուրս հանելու վիրննաւոյ [մահմետական «գալէնտէր»։

Calender (լանտէր) ա. կրօնաւոր

Calendes, ի. յ. կաղանդք, ամսամուտ; ամսագլուխք. առաջին օր ամսեան նախնի հռովմայեցւոց. le jour des —. 2. — grecques, յունական —. անգոյ ժամանակ, վասն զի յոյնք չունէին կաղանդս. || փ. renvoyer, remettre qc. aux — grecques, *ճռագատկին՝ չգալիք ժամանակին դրկել մէկն. 3. գեղջերիցաժողով. ժողով գեղջերիցանց. aller, assister aux —. Venir des —. Tenir les —, — առնել. || ակ. Conférence.

Calendrier, ա. կաղանդացոյց, օրացոյց, առտար. consulter le —. Regarder dans le —. || Vieux — ou — julien, հին՝ յուլիան առտար. կն. **Vieux style.** || Nouveau —, ou — grégorien, nouveau style, նոր՝ գրիգորեան առտար. կն. **Nouveau style.** Le nouveau — avance de douze jours sur l'ancien, que suivent encore les Arméniens, les Russes et les Grecs. || — républicain, հռովմարկապետական՝ հանրապետական առտար. || — perpétuel, մշտնջենաւոր առտար. || — de Flore, առտար Փլորայ, ճաղկացոյց. ցուցակ ժամանակաց յորս փթթին ճաղկունք։

Calendula, տ. **Calendule.**

Calendulacées, ի. յ. բ. վաղինակայք. տոհմ բաղադրելոց, որոց նախատիպ է վաղինակ (calendule, souci).

Calendulariées, ի. յ. բ. վաղինակորդեայք. ննջացեղ խմբոյ շողաւորաց (radiées).

Calendule, ի. Ծ. վաղինակ, վաղինիկ. սեռ տոհմի ալուտուից. 2. բ. —. գա. **Souci.**

Calendulées, ի. յ. բ. վաղինակեայք. հն. **Calendulacées.**

Calenduline, ի. տգ. վաղինակին. նիւթ հանելով ի վաղինակէ։

Calendyme, ա. մբ. գեղազգեստ. սեռ հնգայօդ պատենաւորից։

Calène, ա. մբ. կալինոս . սեռ բառայօդ պատենաՔեից . 2. Ք. —. Ծաչուն ագռաւնաչափ. գն. **Galœnas.** հն **Nicobar.**

Calendule.

Calenture, ի. բժ. խօլաջերմն . *խենՔ դարձնող տենդ :

Calepin, ա. ծոցատետր , յուշատետր , յիշատետր , յիշագիրք , յուշգրքոյկ , յուշգրքուկ. mettez cela sur votre —, կալարուք զայդ ի մտի, յուշ լիցի ձեզ այս , *այս մտքերնիդ մնա . ||հն. **Carnet, Agenda.**

Calépine, ի. բ. գեղափուշ . սեռ խաչաքերից :

Calépinées, ի. յ. բ. գեղափրշեցյք . բաժին խաչաքերից :

Caleptéryx (րիքս) ա. մբ. գեղաՔեւ . հն. **Agrion.**

Caler, ն. հւ. իջուցանել , * իջեցունել . — la voile, — զառագաստն. || փ. եւ բ. — la voile, կլ. —, — զառագաստս . խոնարհիլ , պիջանիլ . je vous conseille de — la voile. Il fut obligé de —. Il calera. 2. մուՔակել , մուՔիկել , * կալ կաՔի տակ մուՔակ դնելով հաստատել . — les pieds d'une table. Cette pendule a été calée avec un morceau de bois.

Caler, չ. ներ. իջանել՝ մխիլ ի ջուր, *ջուր մտնել . le navire cale trop, ne cale pas assez.

Calesjam (լէսժամ) ա. բ. կալեժնի . մեծ ծառ ի Մալաբար :

Calétie (լէսի) ի. բ. գեղանի . սեռ երկսերմնիկ (biovulé) կաղնչանեայց (euphorbiacées).

Calétiées (լէսիէ) ի. յ. բ. գեղանեայք . ցեղ կաղնչանեայց անձկաբուՔեայց (sténolobées).

Calétiopside, ի., **Calétiopsis** (իս) ա. բ. գեղատեսիկ . հատուած ստաՔաղիկ (pseudanthe) սեռի :

Caleye (լէյի) ի. բ. կալէաթոյս . սեռ խոլորձեայց ի ցեղէ արեՔուսեայց :

Caleyidées, ի. յ. բ. կալէաթուսեայք . հատուած ցեղի արեՔուսեայց:

Calfait, ա. ներ. կպրարկ . գործի կպրելոյ :

Calfat, ա. ներ կպրիչ , նաւաճեփիչ «գալաֆաՔեր» . 2. Ք. կպրուկ. գա. **Loxie oryzivore** Ծռչնկի :

Calfatage, ա. ներ. կպրումն , նաւաճեփ , նաւաճեփումն «գալաֆաՔ»:

Calfater, ն. ներ. կպրել , նաւաճեփել , «գալաֆաՔլամագ». vaisseau calfaté, կպրեալ նաւ :

Calfateur, տ. **Calfat, 1.**

Calfatin, ա. կպրչիկ , նաւաճեփիկ . մանուկ՝ համբակ կպրչի «գալաֆաՔեր չըրպոր» :

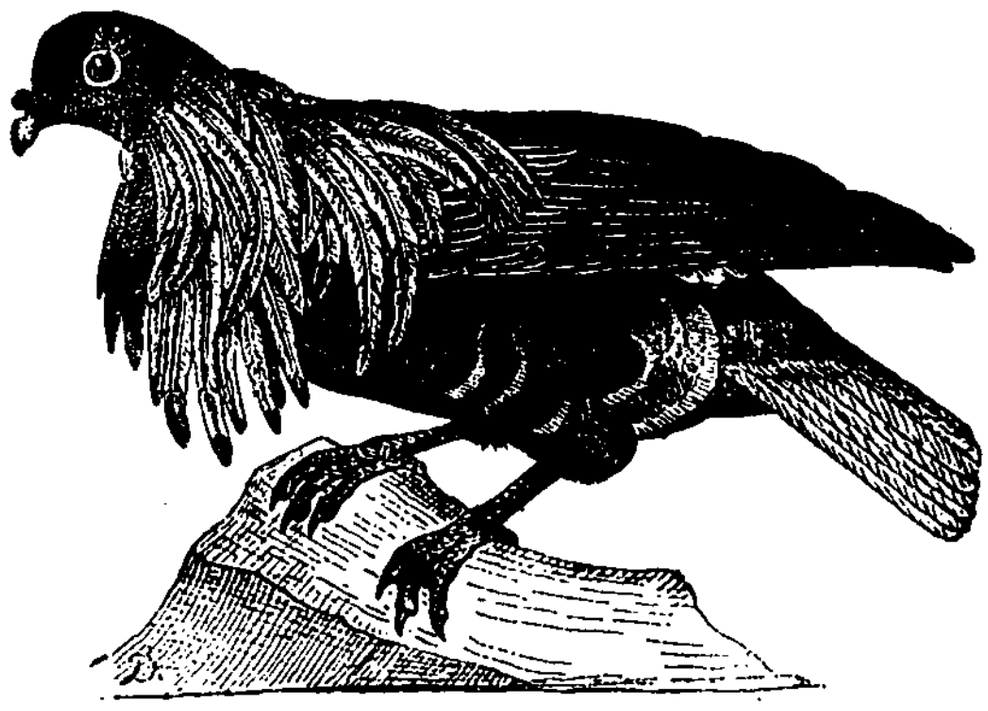
Calfeutrage, ա. ծերպախցումն , ծերպախցանք . — d'une porte. Faire un —.

Calfeutré, e, անց. ծերպախից , ամրափակ. chambre bien —e.

Calfeutrement, տ. **Calfeutrage.**

Calfeutrer, ն. ծերպախցել , ծերպախից առնել . *դրանց եւ պատուհանաց ճեղքերն գոցել .

Se calfeutrer, դ. ծերպախցիլ , ծերպախից լ. les maisons commencent à —. 2. ը. ամրափակ ջերմիկ կալ ի սենեկի , * լաւ մի գոցուած տաքուկ կենալ :

Calène.

Calhauban, տ. **Gal-hauban.**

Caliban, ա. կալիբան . անձն մոացածին Շեքսպիրի :

Calibrage, ա. չափաբանումն . le — des bouches à feu.

Calibraque, ի. բ. գեղավարտ . նման վրանաճաղկի :

Calibre, ա. չափան , չափարան . ներքին տրամագիծ. le — d'un tube. Tuyau de dix centimètres de —. ||Une pièce de gros —, հրեա մեծաչափան. 2. —. գործի չափելոյ գներքին տրամագիծ. passer les balles au —. 3. —, չափ , մեծուՔիւն . cette balle est de tel —. Des colonnes de même —, համաչափ սիւնք . 4. փ. եւ բ. չափ , բնուՔիւն . ces deux hommes sont du même —, համաքուն՝ համաառեսակ են. deux esprits du même —. N'être pas de ce calibre-là.

Calibrer. ն. չափանել , չափարանել . դնել յօրոշեալ չափարան . — des balles. 2. չափանել . չափել գներքին տրամագիծ . 3. փ. եւ բ. չափել , համեմատել . il faut — l'instruction pour l'esprit qui la reçoit.

Calibreur, ա. ար. չափանիչ (գործի) :

Calical, e, ած. բ. բաժակային . tégument calicaux.

Calicarpide, ա. բ. բաժակապտուղ :

Calice, ա. սկի , սկիհ , բաժակ պատարագի . — d'or, d'argent, enrichi de pierreries, — ոսկի , արծաՔի , ականակուռ . saint, divin, adorable —. Offrir, élever, bénir, consacrer le —. || փ. boire, avaler le —, boire le — jusqu'à la lie, ըմպել՝ բաժել զբաժակ , մինչեւ ցմրուր ըմպել զբաժակ . տանիլ անհնարին վշտաց . 2. բ. բաժակ, գդակ (ծաղկանց):

Calicé, e, ած. բ. բաժակաւոր , գդակաւոր . fleur —e.

Calicère, ի. բ. բաժակենի . մրշտադալար առնկ ի Քիլի .

Calicéré, e, Calicérié, e, ած. բ. սրաբաժակ . || —es, ի. յ. —ք. տոհմ տնկոց որոց բաժակք սրածայր են :

Calicidiées, տ. **Caliciées.**

Calicié, e, ած. բաժակոնեայ . ||—es, ի. յ. —ք . ցեղ քարաքոսից , որոց նախատիպ բաժակն (calicium).

Caliciflore, ած. բ. բաժակածաղիկ . որոյ ծաղկանման է բաժակն . || —s, ի. յ, —ք . հատուած երկպտուկ տնկոց :

Calicifloriées, ի. յ. բ. բաժակածաղկեայք . խումբ միապտուկաց , յորում են ջրագեղեայք (hydrocharidées), ջրաջլախոտաեայք (alismacées), բրոմելազգիք (bromélidées) եւ նարգիսեայք (narcissées).

Caliciforme, ած.բ. բաժակաձեւ. l'involucre des anémones est —.

Calicin, e, ած, բ. բաժակական :

Calicinaire, ած. բ. բաժակաւոր :

Calicinal, e, ած. բ. բաժակային . folioles —es. Appendices calicinaux.

Calicine, ի. տգ. կրին . քաղցրուցիր (glucoside) բնակրի :

Calicinien, enne, ած. բ. բաժակեան . enveloppe —enne.

Calicion, տ. **Calicium.**

Calicipare, ած. բ. բաժակածին :

Caliciste, ա. բաժակիստ , բաժակական . *բաժակի դասատուՔեան ոճոյն հետեւող բուսագէտ . Magnol est un —.

Calicitubiées, ի. յ. բ. բաժակափողեայք . խումբ երկպտուկաց բովանդակելով բազում ցեղս ծաղկանց :

Calicium (սիօմ) ա. բ. բաժակոն . *տոհմած վայտի վերայ բուսնող սեւ մանր քարաքոսից :

Calicot, ա. կալիկ . բամբակեայ կտաւ « բամպուգ պէզի , խասա » . 2. հգ. —. պատանի ի խանութս նորելկալաճառաց :

Calicotier, ա. կալիկագործ , կալիկավաճառ :

Calicotyle, ա. կ. բաժակագուշ . սեռ ճակոտրանց (trématodes).

Caliculaire, ած. բ. բաժակիկային :

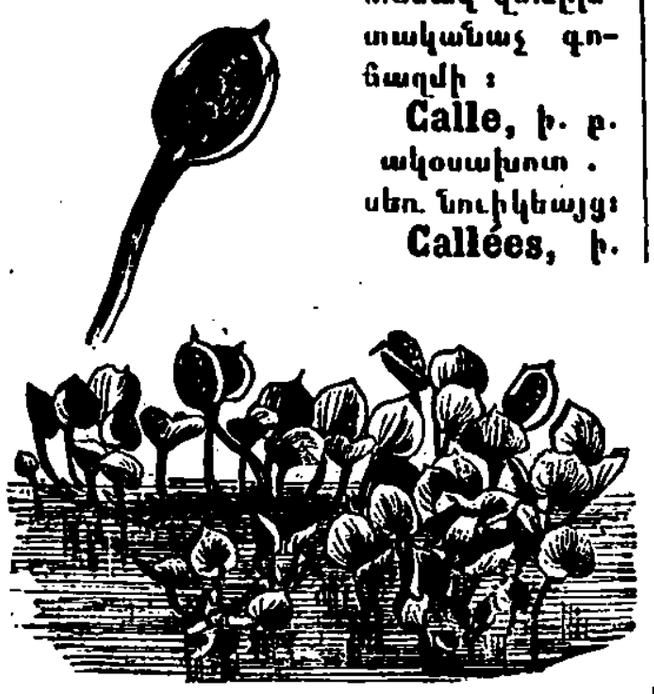
Calicule, ա. բ. բաժակիկ :

Caliculé, e, ած. բ. բաժակիկաւոր :

Calicunguliées, ի.յ.բ. բաժակեղնգեայք. խումբ երկպրուկաց:
Calidictyon, ա. բ. գեղոցանց. սեռ փլորիդեայց. հն. ցանցագի (dictyure) սեռի:
Calidris, տ. **Maubèche.**
Califal, e, ած. ամիրապետական, խալիփայական. sceptre —. Dignité —e. [խալիփայութիւն:
Califat, ա. ամիրապետութիւն,
Calife, ա. ամիրապետ, խալիփայ. յաջորդ Մահմետի «խալիֆէ»:
Californine, ի. տգ. կալիֆոռնին. դեղին նիւթ հանեալ ի կեղեւոյ կալիֆոռնագեղձէ (china californica).
Califourchon, ա. բ. մեներամոլութիւն, տարփանք. c'est son —.
A califourchon, մ. աշտանակեալ, հեծեալ, հեծելաբար. être, se mettre à — sur, աշտանակել, հեծանել. être à — sur un bâton.
Calige, ի. կալոյգ. բեռնապինդ սանդալ Հռոմայեցի զօրաց. 2. ա. իր. —. խեցեմորթ ինչ փոքրիկ:
Caligérie, ի. կ. կալուգիկ. սեռ մակաբոյծ ոլորկապատենից:
Caligides, ի.յ. ոպ. կալուգանոեակք. հն. **Caligiens.**
Caligiens, ա.յ. ոպ. կալուգեանք. ցեղ կարգի սիփոնաբերանոց (siphonostomes) նախատիպ ունելով զկալուգ: [սակ, անիայլ. yeux —.
Caligineux, euse, ած. միգատե-
Caligites, ի.յ. ոպ. կալուգազգիք. հն. **Caligiens.** [մի Ծուի եւ ծառ:
Caligni, ա. բ. բոնդոկի. *տեսակ
Caligo, ա. տ. **Achlys.**
Caligule, ի. Ե. մագլամորթ. մորթ որ պատէ զմագիլ Ծուչնոց:
Caliméris (իս) ա. բ. գեղամաճան.

սեռ տոհմի բեղնամակցաց (synanthéracées).
Calin, ա. կլայեակ, կլայեկ:
Câlin, ine, գ. ը. գգուասէր, քծնի, փաղաքշոտ, քծնաբան. le grand —. La grande —ine. C'est un —. C'est un petit —, une petite —ine. Faire le —, la —ine. — լ. || ած. —, քծնի, փաղաքշոտ, փաղաքուշ. avoir l'air —, — լ. un enfant —. Jeune fille —ine. Comme elle est —ine! Prendre un ton —. Dire des paroles —ines. Avoir des manières —ines.
Câliné, e, անց. գգուեալ, փայփայեալ. enfant — par sa mère.
Calinée, ի. բ. գրգի. հն. **Doliocarpe.**
Câliner, ն. ը. գգուել, գրգել, փայփայել, *շոյել. — un enfant, une petite fille. Il aime à être câliné, գգուասէր է:
Se câliner, դ. — զանձն, գրգիլ, գգուիլ, գգուանալ, գրգանալ, անգործ կալ. il passe le temps à — dans un fauteuil. Aimer à —, գրգուասէր լ.:
Câlinerie, ի. ը. գրգանք, գրգուանք, գրգութիւն. il n'est pas malade, il reste au lit, c'est par pure —. 2. —, փայփայանք, փաղաքշանք, քծինք, քծնաբանութիւն. Rose dit avec une — gracieuse.
Calino, ա. կալինոյ, պանդոյր:
Caliorne, ի. նւ. տոռան. բեռնաբարձ հաստ չուան:
Caliphylle, ա. բ. գեղատերև:
Calisaya (քալիզայա) ի. կալիզայա. դեղին քինքինայ:
Calisayne (ային) ի. տգ. կալիզային. *բուսական ալկալի գտեալ դեղին քինքինայի մէջ:
Calisayque (զայիք) ած. տգ. կալիզային. sels —s.
Calisperme, ա. բ. գեղասերմն. Ծուի ինչ պատատուկ:
Calissoire, ի. ար. փայլոց. *չուխայ փայլեցուննլու կրակալից տապակ: [չրաճճեաց:
Calix, ա. կ. բաժակաճճի. սեռ
Calixène, ի. բ. օսարագեղ. տունկ ինչ ի տոհմէ ծննբեկակերպից (asparagoïdes).
Callacées, ի.յ.բ. ակօսախոտեայք. ենձակարգ նուիկեայց նախատիպ ունելով զակօսախոտ:
Callaïde, Callaïs (իս) ի. հբ. կալայիկ. տեսակ գոճազմի:
Callaïnite, ի.հբ. կալայիկաքար. տեսակ զմռըխտականաչ գոճազմի:
Calle, ի. բ. ակօսախոտ. սեռ նուիկեայց:

Calle.

Callées, ի.յ. բ. ակօսախոտեայք. հն. **Callacées.**
Calléide, ի. մբ. գեղակերպ. սեռ հնգայօդ պատենաւոր միջատաց:
Calléocarpe, ա. բ. գեղամիրգ. հատուած մաշկամրգի (châtaignier) սեռի:
Calleux, euse, ած. տեռնաւոր, տեռեալ, փապարեալ, բրտացեալ. բրտամարմին. mains —euses, — ձեռք. devenir —, փապարիլ, տեռիլ, բրտանալ, *կոշկռիլ «նասըր պալլամագ». || մգ. corps —, բրտամարմին. peau —euse. 2. ախ. ulcère —, կեղ եզրափապար. 3. վ. —, անբըզգայ. conscience —euse.
Callianasse, ի. ոպ. կալլիանաս. սեռ տոհմի ծովաստնեայց (thalassinides).
Calliandre, ի. բ. գեղատէզ. սեռ ընդարեր պուրմեայց (mimosées).
Callianide, ի. ոպ. կալլիանիկ. սեռ. ողորկապատենից ի տոհմէ ծովաստնեանց (thalassiens).
Callianire, ի. կբ. կալլիանիրէ. սեռ ծովեղնից (acalèphes).
Callianirides, ի.յ.կբ. կալլիանիրեայք. տոհմ ծովեղնից:
Callianthème, ա.բ. գեղափթիթ. սեռ հրանունկեայց:
Callianthie, ի.մբ. գեղածաղիկ. սեռ. հնգայօդ պատենաւորեից:
Calliaspide, ի., **Calliaspis** (իս) ա. մբ. գեղավահան. սեռ հնգայօդ պատենաւորեից, տոհմ կակղամորթոց:
Calliastre, ա. բ. գեղաստղ. հատուած սեռի աստղաբուսոյ (aster).
Callibios (օս) ա. ծբ. գեղակեաց. ձուկն ինչ:
Calliblépharide, ի., **Calliblépharis,** ա. բ. գեղաբտեան. սեռ լօռից:
Callibotrys (իս) ա.բ. գեղողկոյզ. հատուած սեռի ցախի (bruyère).
Callibryon, ա. բ. գեղամամուռ. սեռ մամռոց. հն. **Catharinée.**
Callicarpe, ի. բ. գեղապտուղ. սեռ աղաւնիենեայց (verbénacées). հն. **Porphyra.**
Callicéphale, ա. բ. գեղագլուխ. հատուած տերեփուկ (centaurée) սեռի:
Callicérate, ա.մբ. գեղեգկեղջիւր. սեռ տոհմի սրատտանց (oxyures).
Callicère, ի.մբ. գեղեղջիւր. սեռ երկփեւից. 2. ա. —. սեռ հնգայօդ պատենաւորեից:
Callichène (քէն) ա. Ե. գեղեցկոտն. Ծուչուն նման բադի.
Callichlamyde (քլամիտ) ի. բ. գեղաքղամիդ. սեռ բիգնոնեայց:
Callichloris (քլորիս) ա. մբ. գեղականաչ, կանաչագեղ. սեռ հընգայօդ պատենաւորեից, տոհմ Ծանեղջերց (lamellicornes).
Callichroé (քրոէ) ա.բ. գեղերփն. սեռ տոհմի պատուածարեայց (sénécionidées) բաղադրելոց:
Callichrome (քրոմ) ա. կ. գեղեցկաւոյր, գեղաւոյր. ազգ գեղափետուր ճնճղկանեւ գոյնագոյն բզեզի:
Callicnème, ա. մբ. գեղեցկասրուն. սեռ հնգայօդ պատենաւորեից:
Callicodon, ա.բ. գեղազանգակ. հատուած ցախ սեռի:
Callicome, ա. բ. գեղավարս. սեռ քարբեկեայց:
Callicoque, ա. բ. գեղափեճոկ. հատուած գլխածաղիկ (céphaélie) սեռի:
Callicore, ի. բ. գեղօրիորդ. հատուած սեռի ամարիլլեկի:
Callicornie, ի.բ. գեղեցկեղջիւր. ց. **Astéroptère.**

Callicostelle, ի. բ. գեղեցկակող. հատուած սեռի հորերիոյ (hoockère).

Callicrinole, ա. բ. գեղաշուշանակ. հատուած սեռի շուշանակի (crinole).

Callicrinus (իս) ա. վբ. գեղաշուշան. սեռ. բրածոյ շուշանակերպից:

Callicysthe (սիսթ) ա. բ. գեղաճնոց. հատուած դպոկ (vigna) սեռի:

Callichroé.

Callidée, ի. մբ. գեղադիտակ. սեռ. տոհմի կիսաթեւ վահանակեանց (scutellériens).

Callidice, ի, մբ. գեղարդար. տեսակ Թիթեռնկի:

Callidie, ի. մբ. գեղաձեւ. սեռ քառայօդ պատենաթեւից:

Callidine, ի. ջ. գեղապտոյտ. սեռ կծկողականաց (systolides), ի տոհմէ պտուտասիրեայց (philodinées).

Callidryade, ի. մբ. գեղադրիադ. սեռ Թեփաթեւից, ի տոհմէ ցերեկեայց (diurnes).

Callidryne, ա. բ. գեղակաղնի. սակաւածանօթ սեռ օճառեայց (sapindacées).

Callie, ի. մբ. գեղան. սեռ քառայօդ պատենաթեւից, տոհմ երկայնեղջերց:

Calliergon, ա. բ. գեղագործ. ենթաբաժին ճաճիր (hypne) սեռի:

Callifère, ած. տեռաբեր:

Calliflorées, ի. յ. բ. գեղածաղկեայք:

Calligeum (քալիժէօմ) ա. բ. գեղամարեխոտ. հատուած սեռի մարեխոտոյ (geum, benoîte).

Calliglosse, ի. բ. գեղալեզու. հատուած պոնտոր (layia) սեռի:

Calligone, ա. բ. գեղայօդ. սեռ տոհմի մատիտեղեայց (polygonacées).

Calligonées, ի. յ. բ. գեղայօդեաց. ենթացեղ մատիտեղեայց:

Calligraphe, գ. գեղագիր, գեղեցկագիր, վայելչագիր, 2. ած. —. je ne suis pas —, mais j'écris lisiblement. Écrivain —. 3. ա. մբ. գեղագիր. սեռ քառայօդ պատենաթեւից:

Calligraphie, ի. գեղագրութիւն, գեղեցկագրութիւն, վայելչագրութիւն:

Calligraphier, ց. գեղագրել, գեղեցկագրել, վայելչագրել. գեղեցիկ գրել:

Calligraphique, ած. գեղագրական, գեղեցկագրական, վայելչագրական, exercices —s.

Calligraphiquement, մ. գեղագրապէս, գեղագրօրէն:

Callilépis (իս) ի. բ. գեղաթեփ. սեռ բաղադրեալ կղմխակերպեայց (inuloïdées).

Callima, ա. մբ. գեղանի. սեռ Թիթեռնիկ Հնդկաց:

Callimartyre, ի. գեղամարտիրոս, գեղամարտիրոսուհի, գեղանահատակ, գեղանահատակուհի. գեռատի մարտիրոս. les —s de la guerre de l'indépendance. 2. ած. —. vierges —s, — կուսանք:

Callimation, s. **Calymmation.**

Callimélisse, ի. բ. գեղաՈոր. հատուած Ոոր (mélisse) սեռի:

Callimène, ի. մբ. s. **Bradypore.**

Callimeridie, ի. բ. գեղամասն. հատուած կրկնացցուն (diplopappe) սեռի:

Callimicre, ա. մբ. գեղամանր. սեռ հնգայօդ պատենաթեւից, տոհմ սրալանջանաց (sternoxes).

Callimome, ա. մբ. քաջագեղ. սեռ տոհմի Ճաղանթաթեւ պղնձամիջատեանց (chalcidiens).

Callimorphe, ա. կ. գեղակերպ.. * տեսակ մի Թիթեռնիկ:

Callimosome, ա. մբ. գեղեցկամարմին. սեռ. Ճարիկեայց (carabiques) Աւստրալիոյ:

Callinées, s. **Callées.**

Callinique, ա. հիւ. գեղայաղթ. պարանոցագ որ սրնգօք կատարէր:

Callinote, ա. մբ. գեղաձեկն. սեռ քառայօդ պատենաթեւից:

Calliobothrium (Ճրիօմ) ա. կ. գեղաբջիջ. սեռ երիզակերպ (cestoïde) որդանց, մակաբոյծ դեգաղաց (squales).

Calliodon, ա. ձբ. գեղատամն, գեղեցկատամն. սեռ փշաթեւեանակ (acanthoptérygiens) ձկանց:

Calliomore, ա. ձբ. գեղանփոյթ. հն. **Platycéphale.**

Callionyme, ա. ձբ. գեղանուն. սեռ գեղեցիկ ձկանց հիւսիսային ծովուց, որոց գլխաւոր տեսակն է —lyre, գեղանուն աքնար, որ ռկ. **Doucet, Lacert.**

Calliope, ի. դց. Կալիոպ. մին յինն մուսայից. 2. աս. —. մոլորակ փոքրիկ. 3. կ. —. ենթատեռ յառմուխեանց (antilopins). 4. Թ. —. տեսակ շիկաթաւ (fauvette) սեռի:

Calliopée, ի. բ. կալիոպէ. հատուած կարոյք (crépide) սեռի:

Calliopsis (իս) ա. բ. գեղադէմ. հն. **Coréopsis.**

Calliorhéas (քալիօրէաս) ա. բ. գեղահաբսնուկ. հատուած սեռի լատանիոյ (latanier).

Calliparie, ի. բ. գեղայտ. հատուած սեռի ընձախոտոյ (aconit).

Calliopsis.

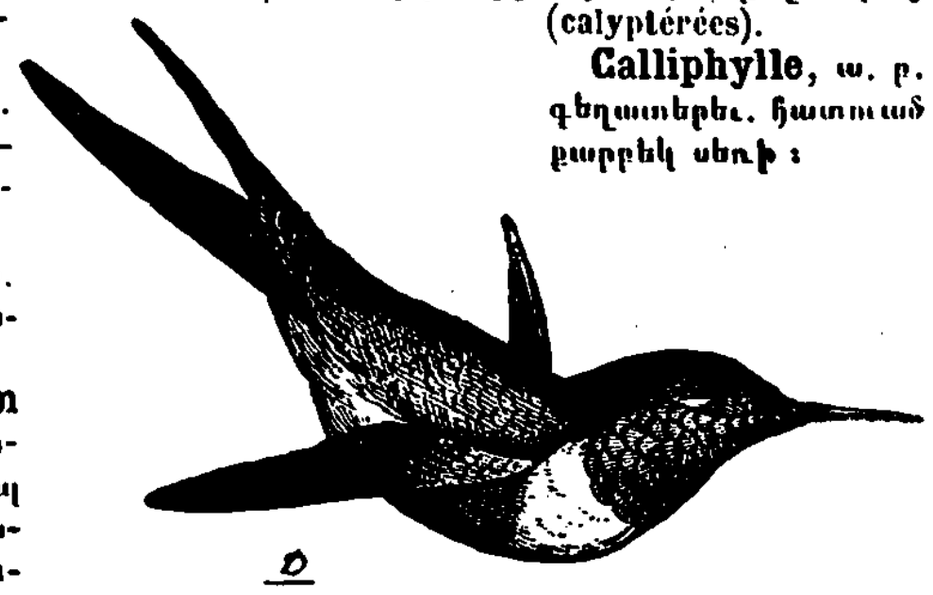
Callipeltis (իս) ա. բ. գեղասպար. սեռ տորոնեայց (rubiacées).

Callipépla, ի. Թ. գեղազգեստ. սեռ Թռչնոց, յորում բոլանդակին ամենագեղեցիկ տեսակը կաքաւուց. 2. ա. մբ. —. սեռ բառայօդ պատենաթեւից:

Calliphlox, ա. Թ. գեղաբոց. հն. **Rubis, Mellisuge, Colibri.**

Calliphore, ի. մբ. գեղակիր. սեռ երկթեւից, ի տոհմէ քողաւորաց (calyptérées).

Calliphylle, ա. բ. գեղատերեւ. հատուած քարբեկ սեռի:

Calliphlox.

Calliphyse, ի. բ. գեղաբուշտ. սեռ մատիտեղեայց (polygonacées).

Callipogon, ա. մբ. գեղամորու. սեռ քառայօդ պատենաթեւից, տոհմ երկայնեղջերց:

Calliprore, ի. բ. գեղառաջք. սեռ տոհմի շուշանասերից սիրածաղկեայց (agapanthées).

Callipsyche, ի. բ. գեղոգի. սեռ ամարիլլեկաց:

Calliptéridastre, ա. բ. գեղաձարխուռատող. հատուած սեռի կրկնաձեւոյ (diplazion).

Calliptéride, ի. բ. գեղապտեր. սեռ բրածոյ ձարխուռոց:

Callipyge (փիժ) ած. հիւ. գեղայատակ. որ ունի գեղեցիկ երասուանս. Vénus —, — Աստղիկ. 2. խբ. —. * ասի տանկ ներբակ բիծ ունեցող ժժմակի մի:

Callirhipis (իս) ա. մբ. գեղահովահաւ. սեռ հինգայօդ պատենաթեւից, ի տոհմէ սրալանջանաց:

Callipédie, ի. գեղեցկորդութիւն, արուեստ գեղեցիկ որդիս ծնանելոյ:

Callipédique, ած. գեղեցկորդական, քաջորդական:

Callirhoé, ի. բ. կալլիրհոէ հատուած սեռի ամաթիլեկաց. 2. կմ.

—, սեռ մեդուսային ծովեղնաց :

Callisace, ի. բ. գեղաւահան. սեռ. տոհմի հովանոցաթերից, ցեղ նրպատրեայց (peucédanées).

Callisaure, ա. սք. գեղամոլէզ. սեռ. մոլիզեաց. — draconoïde de Californie.

Callise, ի. բ. հիրիւ. ազգ փոքրիկ գետնաքարշ անկոյ :

Callisémée, ի. բ. գեղադրօշ. սեռ տոհմի Ֆիֆեռնասերից, ցեղ դալբերգեայց (dalbergiées).

Callisie, ի. բ. գեղունի. սեռ. տոհմի կոմելինեայց (commélinacées).

Callisome, ա. կ. գեղամարմին. սեռ. ողորկապատենից :

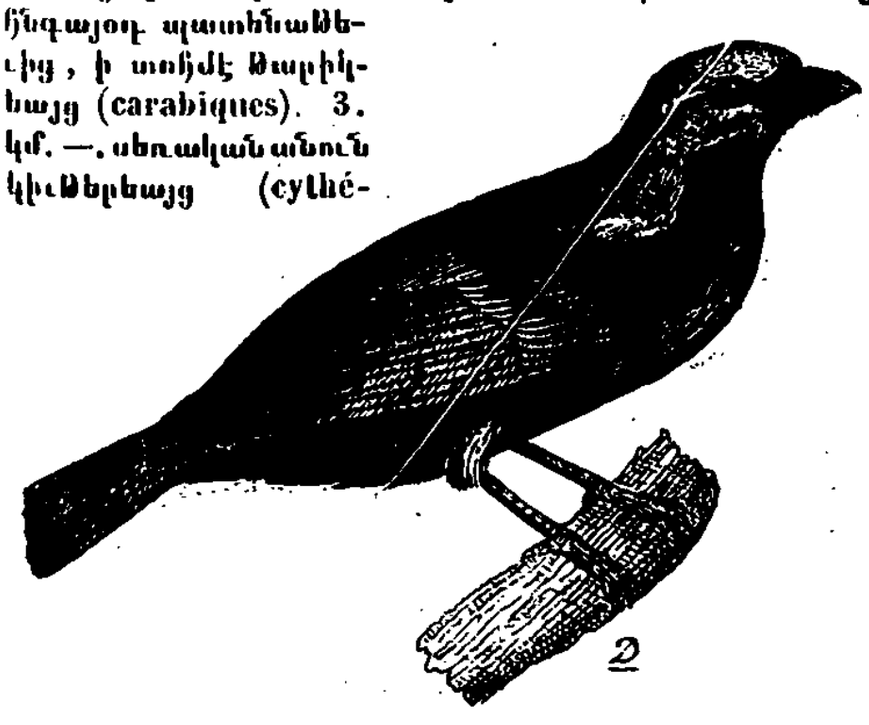
Callisperme, ա. բ. գեղասերմն. Ֆուփ պատառոտիչ Քոշենշինի :

Callisphyre, ա. մբ. գեղամուրճ. սեռ քառայօդ պատենաֆեւից, տոհմ երկայնեղջերց :

Callistachye (սֆաքի) ի. բ. գեղահասկ. հն. **Pédérote, Isotropis** եւ **Oxylobe.**

Callistachys (քիս) ա. բ. գեղահասկիկ. սեռ. Ֆիֆեռնեայց, ցեղ բոդալիրեայց (podalyriées).

Calliste, ի. բ. չքնաղագեղ. հատուած ցախ սեռի. 2. ա. մբ. —. սեռ հինգայօդ պատենաֆեւից, ի տոհմէ Ֆարիկեայց (caribiques). 3. կմ. —. սեռական անուն կիւֆերեայց (cythé-

2

rées) եւ մակտրայց (mactres). 4. Ֆ. —. հն. **Aglaïe** կամ **Calospize** սեռից :

Callistéies (քալլիսֆէի) ի. յ. հխ. յն. գեղագունատօնք. տօնախրմբութիւնք ի Լեսպոս, նուիրեալք Աստղկան, յորս գեղեցկագոյն կանայք մրցէին գեղեցկութեան մրցանակն առնելոյ :

Callistemme, ա. բ. գեղապսակ. հատուած սեռի քոսքսուկի (scabieuse). հն. **Callistèphe.**

Callistémon, ա. բ. գեղավարմ. սեռ տոհմի մրտեայց (myrtacées) նրբասերմնեայց (leptospermées).

Callistémonées, ի. յ. բ. գեղավարմեայք. ենթացեղ նրբասերմնեայց, յորում է նախատիպ սեռն գեղավարմ :

Callistémophylle, ա. բ. գեղաւիջատերեւ. սեռ բրածոյ մրտենեայց:

Callistèphe, ա, բ. գեղաֆագ.

սեռ տոհմի բեղնաճակեայց (synanthérées).

Callisthène, ա. բ. գեղազօր. սեռ վոքիզենեայց (vochysiacées), ծառ ի Բրազիլ. 2. մբ. —. սեռ հինգայօդ պատենաֆեւից :

Callisthénie, ի. գեղազօրութիւն. * մարմնամարզ աղջկանց կազմութիւնն զօրացուցանելոյ. 2. բ. S. **Callisthène.**

Callistite, ած. մբ. չքնաղագեղեայ. նման չքնաղագեղոյ (calliste). ||—s, ա. յ. —ք. խումբ ցեղի Ֆարիկեայց (caribiques).

Callistoderme, ա. կմ. գեղամորֆ. սեռ ժժմակաց :

Callistographie, ի. վդ. գեղանագրութիւն. * մասն գեղարուեստագիտութեան որ առհասարակ կխօսի գեղեցկի վերայ ըստ դրութեան Ամփերի :

Callistole, ի. մբ. գեղաճոռն. սեռ քառայօդ պատենաֆեւից :

Callistome, ա. բ. գեղաբերան. սեռ մամռոց ուղղաճարակերպեայց (orthotrichoïdées).

Callitère, ա. մբ. գեղաճակ. սեռ հինգայօդ պատենաֆեւից, տոհմ փայտփորից (térédyles).

Callithamnées, ի. յ. բ. գեղաբուսակեայք. ցեղ Ֆելաճեւ լօռից :

Callithamnie, ի. բ. գեղաբուսիկ. սեռ լօռից ի տոհմէ խեցաբուսեայց (céramiacées).

Callithamniées, ի. յ. բ. գեղաբուսեայք. ցեղ տոհմի խեցաբուսեայց:

Callithaume, ա. բ. գեղահիրաշ. սեռ. տոհմի ամաթիլեկաց :

Callithée, ի. մբ. գեղադիցուհի, գեղանոյշ. Ֆիֆեռնիկ գեղեցիկ ի ցեղէ հաբռնամատեայց (nymphalides).

Callithère, ա. մբ. գեղանատուն. սեռ պատենաֆեւ միջատաց :

Callithric, Callithriche, Callitric, ա. բ. վարսագեղ. սեռ երկսերմնիկ կաղնչանեայց (euphorbiacées biovulées).

Callithrichacé, e, ած. բ. վարսագեղեայ. || —es, ի. յ. —ք. տոհմ երկսերմնիկ կաղնչանեայց, բովանդակելով զմիակ սեռն վարսագեղ :

Callithrichales, S. **Callithrichacées.**

Callithriche, Callithrix, ա. կ. գեղաճար. սեռ կղակապակաց (sagouins) կամ երկրակապկաց (géopithèques) ունելով նախատիպ գկիւռակապիկն (saïmiri). 2. կմ. —. սեռական անուն սեռից ձկանականջի (moule), առնոյ (modiole) եւ քարաբնակի (lithodome).

Callithrichées, S. **Callithrichacées.**

Callithrichénées, Callithrichidées, Callithrichinées, S. **Callithrichacées.**

Callithrite, ի. բ. գեղագիւս. սեռ բրածոյ նոճեայց (cupressinées).

Callithrix, ա. բ. գեղահեր. սեռ տոհմի կոնաբերից (coniferes), Ֆուփ փոքրիկ :

Callithroxyle, ա.բ. գեղափայտ. ազգ բրածոյ նոճեայց :

Callixène, ա. բ. գեղօտար. սեռ տոհմի սմիլակեայց (smilacées).

Callizone, ա. մբ. գեղագօտի. սեռ ուռենեայց (curculionides).

Callobate, S. **Calobate.**

Callocéphale, ած. Ֆ. գեղագլուխ. սեռ տոհմի Ֆուֆակաց. հն. **Corydon.**

Callocystites, ա. վբ. գեղափամփուշտ. սեռ. բրածոյ շուշանակերպից:

Callodictyon, ա. վբ. գեղացանց. սեռ բրածոյ սպնգաց :

Callogramme, ա. բ. գեղագիծ. հատուած սեռի մերկագծի (gymnogramme).

Callographus (Ֆիս) ա վբ. գեղագիր. սեռ բրածոյ մեդուսայց :

Callomyen, enne, ած. կ. գեղամկնեայ, գեղամկնանման. || —s, ա. յ. —ք. փոքրիկ տոհմ ամերիկեան կրծողաց ի սեռէ գեղամկան (callomys).

Callomyie (մի) ի. մբ. գեղաճանճ. [սեռ երկֆեւից ;

Callomys (իս) ա. կ. գեղամուկն. հն. **Chinchilla** եւ **Viscache.**

Callope, ա. կ. գեղոտն. անուն յամուրից (antilopes).

Callopegma, ա. վբ. գեղատղիղ. սեռ բրածոյ սպնգաց :

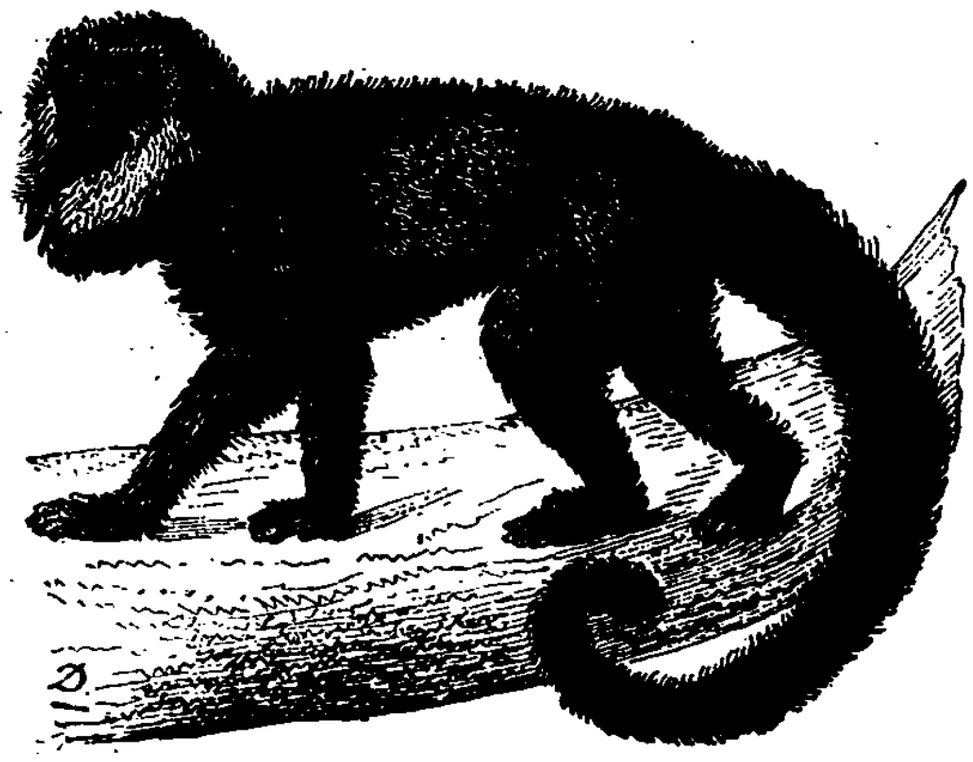
Callophore, ի. բ. գեղաբեր. սեռ տոհմի բաղադրելոց :

Callophyllide, ի. բ. գ. գեղասաղարթ. սեռ լօռից :

Callopilophore, ա. սդ. գեղագլխարկակիր. անուն սկահակի (acétabule) Միջերկրականի :

Callopisme, ի. բ. գեղաճիւծ . սեռ. տոհմի բոգասերից (gentianacées).

Callopiste, ա. սբ. գեղոռ . սեռ մողիզազգի սողնոց Ամերիկոյ :

Callithriche.

Callorie, ի.բ. գ|ղուկ • սեռ. սրճոկոց :

Callorynque (բէնք) ա. ծբ. գեղակտուց . սեռ ձկանց ի կարգէ աճառաձեւճակաց (chondroptérygiens).

Callosisperme, ա. բ. տեռասերմն . * սեռ քառատեսակ մնկոց որ չոր ցիւղերու վերայ կբուսնին :

Callosité, ի. բրտուԹիւն , տես «նասքը» . — des mains. 2. բ. եւ պ. տես . 3. փ. բրտուԹիւն , կարծրուԹիւն սրտի . — morale.

Callostome, ա. մբ. գեղաբերան. սեռ երկԹեւից :

Callostylide, ա. բ. գեղասիւն . հն. **Tylostyle**.

Callots, ա. յ. ար. քարակոշտք :

Calloxyle, ա. բ. գեղափայտ . սեռ բրածոյ նոճեայց (cupressinées).

Callune, ի. բ. աւելխոտ , աւելախոտ . *տեսակ ցախի որով աւել կշինուի :

Callunées, ի.բ. աւելախոտաեայք :

Callus (իւս) ա. բ. տեռան . *այլաձեւ գործարան որ կգտնուի սիզաբուսոց ծալկանց տակն :

Callutannique, ած. տգ. աւելխոտաղաղային . * ասի աւելախոտէն հանուած աղաղային (tannique) ԹթուոյՀ :

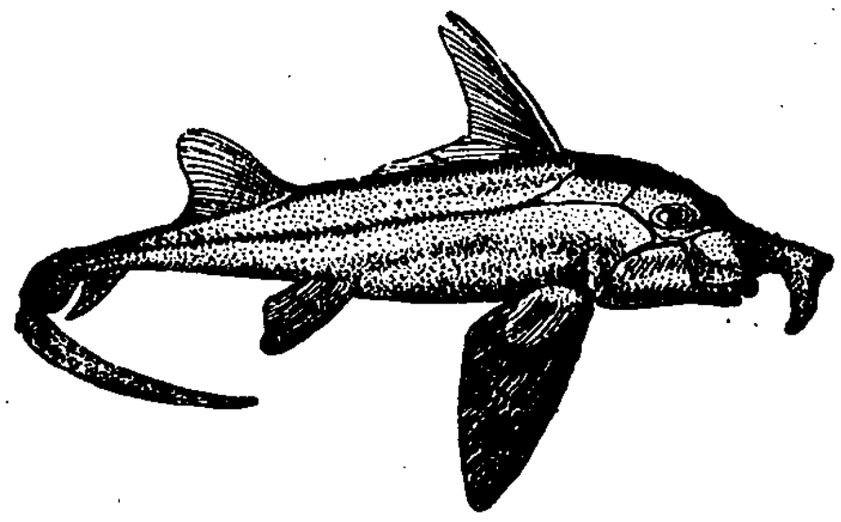
Calluxantine, ի. տգ. աւելախոտին . նիւԹ գոյացեալ տարբաղադրուԹեամբ աւելախոտային ԹթուոյՀ ընդ Թթուս :

Callyntre. ա. մբ. զարդամիջատ. սեռ. այլայօդ պատեճաԹեւից :

Calmande, ի. բրդկէն . * բրդէ տեսակ մի պաստառ :

Calmant, e. ած. բժ. ցաւացածոյց. հանդարտեցուցիչ ցաւոց . remède —, Potion —e. || ա. —. դեղ ցաւացածոյց . prendre un —. La morphine, l'opium sont des —s. Prescrire un —. 2. փ. ած. հանդարտեցուցիչ , մեղմացուցիչ , ամոքիչ . des paroles —es et consolatrices. Une vie plus —e. || ա. —. le sommeil et l'espérance sont deux —s que la nature accorde à l'humanité.

Calmar, ա. կմ. Ծոդան «միւրեքքեպ պալըղը». հն. **Cornet, Encornet.**

Calmar.

Calmaret, ա. կմ. Ծոդանիկ . սեռ գլխոտն հինգաւոեսակ սկահակաբերից (acétabulifères)

Calme, ած. հանդարտ , խաղաղ , հանդարտաբան , անդորր , անյոյզ , անխռով . mer —, խաղաղաւէտ խաղաղաճաւալ ծով . un homme —, այր — հանդարտաբարոյ անցասումն . une humeur —. La ville est redevenue —. Le malade est —, il repose. Nature, nuit, lieu, esprit, air, peuple —. Avoir la conscience —. Rester —. Tout est —. Les affaires sont —s. Très —, հանդարտաւէտ , խաղաղաւէտ :

Calme, ա. հանդարտուԹիւն, անհոլմուԹիւն «իլիմանլըգ» . le plus grand — règne dans les airs. Le — précurseur de la tempête. || — plat, խաղաղաճաւալ անհոլմուԹիւն ծովու. 2. հանդարտուԹիւն, խաղաղուԹիւն, անդորրուԹիւն. le — des nuits, de la conscience, de l'homme de bien. Avec —, հանդարտուԹեամբ , հանդարտիկ. agir avec —. Imiter, admirer le — de qn. Le — des passions. Ramener le — dans un État. Rendre le — à un ami, à un cœur. Goûter le — de l'innocence. Porter au fond du cœur un grand, un précieux —. Le vrai bonheur est dans le — de l'esprit et du cœur. || Du —! Du —! հանդարտուԹի՛ն, հանդարտուԹի՛ն. 3. բժ. հանդարտուԹիւն. le — d'un malade.

Calmé, e, անց. հանդարտեալ , խաղաղեալ , խաղաղացեալ , անդորրացեալ , մեղմացեալ . mer —e. Les flots —s, խաղաղասիգ խաղաղաճաւալ ալիք . orage —. Esprits —s. Malade —. Fièvre —e. Douleur —e par une simple parole. L'Europe —e.

Calmement, մ. հանդարտ , հանդարտաբար , խաղաղաբար :

Calmer, ն. հանդարտել , հնադարտեցուցանել , խաղաղել , խաղաղացուցանել , ցածուցանել. — qn., un État, les flots, les esprits. || Il calme l'émotion populaire. Le temps l'avait calmé. — son âme, son cœur, ses soupçons. || իկ. cela n'est pas propre à —. 2. անդորրացուցանել , մեղմացուցանել , ամոքել . — la fièvre, les douleurs physiques, les remords.

Callune.

Calmer, չ. ն. հանդարտիլ , խաղաղիլ , մեղմանալ , անդորրանալ . le vent, la mer calme, commence à —, a beaucoup calmé. Le temps calmait.

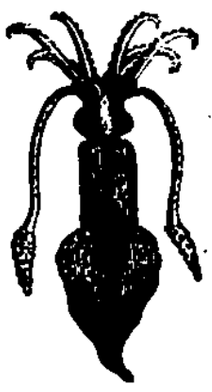
Se calmer, դ. հանդարտիլ , խաղաղիլ , անդորրանալ , մեղմանալ . la tempête, la sédition, la douleur s'est calmée. 2. հանդարտիլ , հանդարտ լինել, ցածնուլ ի բարկուԹենէ. calmez-vous, mon ami.

Calmie, ի. ն. տ. **Accalmie.**

Calmouny, ա. բ. կալմունի . ՔբԹենի վալաֆաս յԱսորիս :

Calobate, ա.Ծ. քաջագնաց . սեռ տոհմի կուկուաց . — radieux. 2. մբ. —. սեռ երկԹեւից :

Calobote, ա. բ. գեղաճարակ . հատուած խարատ (lebeckie) սեռի :

Calmar.

Calobotrye, ի. բ. գեղեցկողկոյզ. հատուած սեռի հալարջենւոյ . հն. **Coréosma.**

Calocalaïs, ա. բ. գեղակալայիս . հատուած կալայիս սեռի :

Calocampe, ա. մբ. գեղաԹԹուր. սեռ ԹեփաԹեւից, տոհմ գիշերայնոց :

Calocéphale, ած. գեղեցկագլուխ . 2. բ. —. 3. ա. բ. —. սեռ տոհմի բալադրեալ կղմխակերպեայց (inuloïdées). 4. սբ. —. սեռ երկակենցաղ շաղղակերից :

Calocère, ա. բ. գեղեցկեղջիւր . սեռ խորոպասնկոց (hyménomyces).

Calochile (քիլ) ա. բ. գեղահեր . սեռ խոլորձեայց (orchidacées).

Calochorte (քորԹ) ա. բ. գեղախոտ . սեռ շուշանեայց :

Calochroa (քրոա) ա. մբ. գեղ-

երին. սեռ. հնգայօդ պատենաՁեից:

Calochrome (քրոմ) ա. մբ. գեղեբանգ. սեռ. հնգայօդ պատենաՁեից, տոհմ կակղամորՁոց:

Calocitte, ա. Ձ. գեղանճել. սեռ. տոհմի ճայից. հն. **Cyanure.**

Calocladie, ի. բ. գեղուղեշ. սեռ. տոհմի փլորիդեայց:

Calocnème, S. **Callicnème.**

Calo-cola, ա. կ. կալոկոլա. կենդանի կատուանման:

Calocome, ա. մբ. գեղեցկահեր. սեռ. քառայօդ պատենաՁեից, տոհմ երկայնեղջերց: [միջատ կիսաՁեւ:

Calocoris (իս) ա. մբ. գեղամլուկն.

Calodème, ա. մբ. գեղեցկամարմին. ենՁասեռ հնգայօդ պատենաՁեից:

Calodendron, ա. բ. գեղաճառ, գեղեցկաճառ. կարմրաճաղիկ ծառ. Գլխոյ Բարեյուսոյ:

Calodère, ի. մբ. գեղավիզ. սեռ. հնգայօդ պատենաՁեից, տոհմ կարճավերնաՁեից (brachélytres). 2. Ձ. —. հն. **Chlamydère.**

Calodion, ա. բ. առատուկ. հն. **Chassythe.**

Calodise, ի. բ. գեղանորն. տեսակ նորնի (disa), ի տոհմէ խոլորձեայց (orchidées).

Calodontes, ա. յ. բ. գեղատամունք. ցեղ սպիտակաՁորճ (leucospore) ղարիկոնի (agaric).

Calodracon, ա. բ. գեղավիշապ. ֆատուած վիշապագլուխ (dracocéphale) սեռի:

Calodrome, ա. մբ. քաջարշաւ. սեռ. քառայօդ պատենաՁեից:

Calodryon, ա. բ. գեղատուրակ. սեռ. տոհմի մոլաիացեայց (méliacées).

Calœnas, ա. Ձ. S. **Calène.**

Caloglosse, ի. բ. գեղեցկալեզու. սեռ. լօռից, ի տոհմէ դելեսերեայց (delessériées).

Colognathe, ա. մբ. գեղաճնօտ. սեռ. այլայօդ պատենաՁեից:

Calogyne, ի. բ. գեղաքաճիլ, գեղասեռնափակ. սեռ. տոհմի գուդենեայց (goodéniacées).

Calolisianthe, ա. բ. գեղաշուշանաճաղիկ. ֆատուած սեռի շուշանաճաղկի (lisianthe).

Calomécon, ա. բ. գեղամեկոն. ֆատուած սեռի խաշխաշի:

Calomel, Calomélas (քալոմել, քալոմելաս) ա. տգ. կալոմել, գեղարջն. նախաքլորուկ սնդկի (protochlorure de mercure).

Calomélisse, ի. բ. գեղաՁոր. ֆատուած սեռի Ձինջխոտոյ:

Calomérie, ի. բ. գեղամասն. տունկ գեղեցիկ, ի տոհմէ փնջաբերից (corymbifères). հն. **Humée.**

Calomicre, ա. մբ. գեղափոքրիկ. սեռ. քառայօդ պատենաՁեից, տոհմ ոսկեխնձորեայց (chrysomélines).

Calommate, ա. սա. գեղատեսիլ. սեռ. տոհմի սարդեայց (aranéides).

Calomniable, աճ. գրպարտելի:

Calomniateur, trice, գ. զրպարտող, գրպարտիչ. lâche, odieux, perfide —. Mépriser les —s. C'est un —. C'est une —trice. Faire le — — t. passer pour un —. ‖ աճ. —. imposer silence aux —s. Langue —trice. Discours —.

Calomnie, ի. զրպարտութիւն, զրպարտանք, *մուբ. noire —. Pure —. Une infâme, lâche, atroce —. C'est une —. Inventer, fabriquer, forger des —s contre qn. Semer partout la —. Repousser une —. Se justifier, se laver d'une —. Colporter des —s. La — est l'arme des envieux. 2. գրպարտիչք. être en butte à la —. J'armai la —.

Calomérie.

Calomnié, e, անց. գրպարտեալ. homme —. Femme, vertu —e. — par ses ennemis. ‖ գ. —. il faut être aussi humble que ces humbles —s. (Pascal.)

Calomnier, ն. գրպարտել. on l'a indignement calomnié. — sa mémoire innocente. — la vertu, la conduite, les intentions, les paroles, les pensées de qn. ‖ լկ. il ne parle que pour —. ‖ բ. — à dire d'experts, — անդուռն բնրանով՝ անխնայ.

Se calomnier, դ. չարիս խոսել զանձնէ, գրպարտել զանձն. on ne doit pas — soi-même. 2. գրպարտել զմիմեանս. ils se calomnient.

Calomnieusement, մ. գրպարտաբար, գրպարտօրէն. il fut accusé —.

Calomnieux, euse, աճ. զրպարտ, գրպարտական, գրպարտիչ. un langage —. Des paroles —euses. Discours, écrit —. Assertion, accusation —euse.

Calomniographe, ա. գրպարտագիր. գրող գրպարտութեանց:

Calomnion, ա. բ. գեղամամուռ. տեսակ մամուռ:

Calomyrte, ա. բ. գեղամուրտ. սեռ. մրտենեայց:

Calomys (միս) ա. կ. գեղամուկն. սեռ. մկանց հարաւային Ամերիկոյ:

Calonectrie, ի. բ. գեղեցկալող. սեռ. գնդոտեայց (sphériacés).

Caloneme, ի. բ. գեղաՁել. ֆատուած գեղագեղձ (caladénie) սեռի:

Caloneméées, ի. յ, բ. գեղաՁելեայք. կարգ բազմասեռ տնկոց:

Caloneure, ի. բ. գեղաջիղ. ֆատուած սեռի մշկնկզոյ (muscadier).

Calonyction, ա. բ. գեղագիշեր, գեղացայգ. սեռ. տոհմի բառեղեայց (convolvulacées).

Calopappe, ա. բ. գեղաղուամազ. սեռ. տոհմի բեղնանակեցաց:

Calope, ա. մբ. գեղեցկուն. սեռ պատենաՁեից միջատաց:

Calopétalon, ա. բ. գեղեցկաՁերՁ. սեռ. պատատուկ տնկոց. հն. **Marianthe.**

Calophane, ի. բ. գեղաջահ. սեռ. տոհմի կեռանետեայց:

Calophaque, ա. բ. գեղոսպ. սեռ. բնդարերից:

Calophène, ա. մբ. գեղափայլ. սեռ. հնգայօդ պատենաՁեից:

Calophylle, աճ. բ. գեղատերև. 2. ա. բ. —. սեռ. կլուզեայց (clusiacées).

Calophyllées, ի. յ. բ. գեղատերեւեայք. ցեղ տոհմի կլուզասերից:

Calophyllum (ֆիլլոմ) ա. վբ. գեղատերեւիկ. սեռ. բրաճոյ պողպաբունից:

Calophyse, ի. բ. գեղաբուշտ. սեռ. տոհմի սեւաբերանեայց միկոնեայց:

Calophytes, ի. յ. բ. գեղատունկ. դաս յորում են վարդազգիք եւ ընդարերք:

Caloplecte, ա. բ. գեղաՁիւս. ֆատուած սեռի մանդալի (alloplecte).

Calopogon, ի. բ. գեղեցկամօրուս. սեռ. խոլորձեայց:

Calopogonion, ա. բ. գեղեցկամօրուիկ. ազգ ՁիՁեռնասեր ընդարերից: [դաչեայ:

Calops (օփս) ա. կ. գեղակն, գե-

Calopsis (իս) ի. բ. գեղատեսիլ. սեռ. ի տոհմէ հիժարեայց (restiacées).

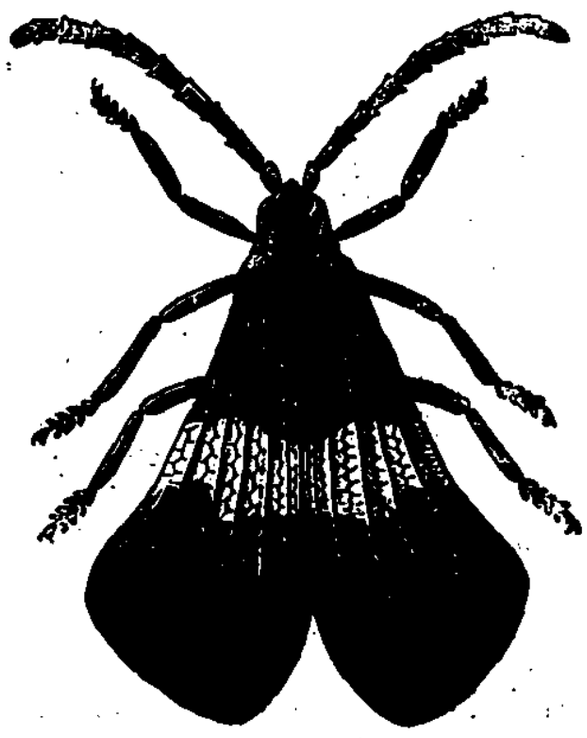
Calopsitte, ի. Ձ. գեղաՁուՁակ. սեռ. տոհմի ՁուՁակաց:

Caloptène, աճ. մբ. գեղաՁեւաւոր. սեռ. ուղղաՁեից:

Caloptère, աճ. կ. գեղեցկաՁեւ. 2. ա. մբ. —. սեռ. հնգայօդ պատենաՁեից, տոհմ Ձարիկեայց (carabiques).

Caloptéris (իս) ի. բ. գեղաճաքխոտ. սեռ. բրաճոյ ճաքխոտոյ:

Caloptéron, ա. մբ. գեղաՁեւ.

սեռ. հնգայօդ պատենաՁեից, տոհմ սղոցեղջերց (serricornes).

Caloptéryx (բիքս) ա. մբ. գեղեցկաՁեւ. սեռ. ուղղաՁեից ի տոհմէ լճաՁեից (zygoptères).

Caloptile, ա. բ. գեղաՁեւճակ. սեռ. բաղադրելոց, ենՁացեղ նասավեայց (nassauviacées).

Calopyxide, ի. բ. գեղատուփ հն. **Combret.**

Calorhabdos (ոս) ա.բ. գեղոստ. սեռ խուլաթուսեայց կաղնծեայց (digitalées).

Calorhamphe, ա.Ա. գեղակտուց. սեռ տոհմի մօրուանեայց (barbus).

Calorhexie, ի. բ. գեղաբեկի. հատուած սեռի բեկննոյ (rhexie).

Caloricité, ի. բխ. ջերմականութիւն, ջերմութիւն կենդանական:

Calorie, ի.բգ. գոլ, ջեր, ջերմոյժ, ջերմաստիճան. ջերմութիւն կարեւոր ի բարձրացուցանել միով աստիճանս հարիւրամասն ջերմաչափով բարեխառնութիւն հազարկրամ ջրոյ:

Calorifère, ած. ջերմաբեր, ջերմարաշխ. tuyau —. 2. ա. —, ջեռոյթ. toute la maison est chauffée par un seul —, est chauffée au —.

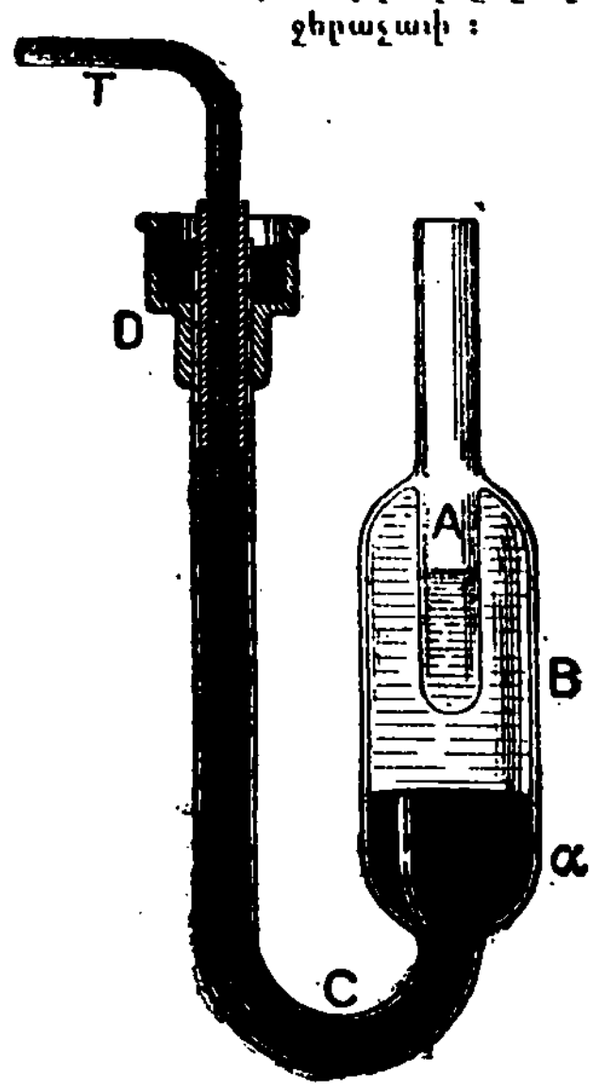
Calorification, ի. բխ. ջերմաբարութիւն:

Calorifique, ած. ջերմարար, ջերմացուցիչ. rayons —s Valeur — des combustibles.

Calorifuge, ած. ար. ջերախոյս:

Calorigène, ա. բգ. ջերածին:

Calorimètre, ա. բգ. գոլաչափ, ջերաչափ:

Calorimètre.

Calorimétrie, ի. բգ. գոլաչափութիւն, ջերաչափութիւն, ջերաքանակութիւն:

Calorimétrique, ած. բգ. գոլաչափական, ջերաչափական:

Calorimoteur, ա. բգ. ջերաշարժ, ջերմաշարժ:

Calorinèse, ի. ախ. ջերախատ. *հիւանդութիւն պատճառած կենդանական ջերմութեան սաստկութենէն:

Caloripède, ա. ոտնաջեր. *ոտք տաքցունելու կազմած:

Caloriphone, ա. բգ. ջերածայն. *ձայնն ջերմութեամբ հետու տանող գործի:

Calorique, ա. բգ. ջեր, գոլ, ջերմազոլ. սկիզբն ջերմութեան. — libre, spécifique, latent, ազատ, տեսակարար, Քաքուն —.

Calorition, ի. բխ. ջերազգայութիւն. զգայութիւն ջերմութեան:

Calornide, ի. Ա. գեղաՁուչուն. հն. **Sourde.**

Calorophe, ա. բ. գեղացիւ. սեռ հիժարեայց (restiacées).

Calosacme, ի. բ. գեղասայր. հատուած սեռի ձեռաբուսոյ (chirite).

Calosanthe, ար. գեղաճապիկ. սեռ տոհմի բիգնոնեայց:

Calosaure, ա. սք. գեղամողէզ. սեռ մողիզեայց:

Caloscorde, ա. բ. գեղաջրազարդ. սեռ շուշանեայց, ցեղ խստորեայց (alliées).

Calosme, ար. գեղահոտ. հն. **Benjoin.**

Calosome, ա. կ. գեղամարմին. սեռ հնգայօդ պատենաՁեւից, տոհմ Քարիկեայց (carabiques).

Calosphace, ա. բ. գեղաժեղբՁեր. Ձուի ինչ յԱմերիկա:

Calosphérie, ի. բ. գեղագնդոտ. սեռ գնդոտեայց (sphériacées).

Calospize, ա. Ա. գեղատկրիկ. ցեղակից տկրկի (pinson).

Calostachyde, ի. բ. գեղախոռիկ. հատուած խոռիկ (stachyde) սեռի:

Calostemme, ի. բ. գեղապսակ. սեռ տոհմի ամարիլլնկեայց:

Calostéphane, ա. բ. գեղաՁագ. սեռ բաղադրեալ կղմխակերպեայց (inuloïdées).

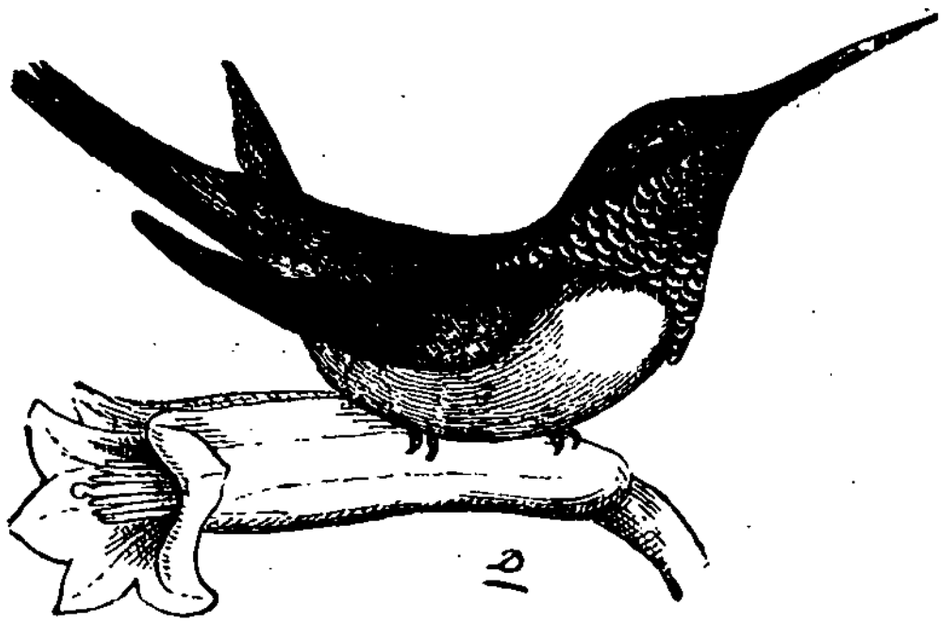
Calostigme, ա. բ. գեղաստօր. սեռ տոհմի աբալասերից (asclépiadacées).

Calostome, ա. բ. գեղաբերան. հն. **Mitremyce.**

Calostylis (իս) ա. վբ. գեղասիւնակ: սեռ բրածոյ պոդիսպոդից:

Calot, ա. ար. մուՁակ, մուՁիկ. հն. **Cale.** 2. գնդիկն. խոշոր քարնդէն գնդակ խաղոյ մանկանց. jouer au —, — խաղալ:

Calote, ի. բ. գնկոր. սեռ տոհմի խոլորձեայց. հն. **Cératandre.** 2. ա. սք. —. սեռ բարձրատամն (acrodonte) իգուաններանց (iguaniens).

Calothorax.

Calothamne, ա. բ. գեղաՁուփ. սեռ տոհմի մրտենեայց:

Calothèque, ա. բ. գեղապատեան. սեռ ընդաբերից:

Calothorax, ա. Ա. գեղալանջ, սեռ տոհմի մեղրածծոց (colibris). հն. **Lucifer.**

Calothricéées, Calothrichéées, ի. յ. բ. գեղահերեայք, գեղաՁելեայք. խումբ լօտից:

Calothrix (Քրիքս) ա. բ. գեղահիր, գեղաՁել. սեռ լօտից ի տոհմէ ճօճաբուսեայց (oscillariacées).

Calothyrse, ա. բ. գեղատիզ, սեռ տնկոց պրոտեասեայց (protéacées). 2. —. հատուած սեռի գրեվիլիոյ (grévillée).

Calotin, տ. **Calottin.**

Calotis (իս) ա. բ. գեղաթոյս. սեռ տոհմի բեղնաճակցաց (synanthérées).

Calotrope, ա. բ. գեղադարձ. սեռ տոհմի ասկլեպեայց, ցեղ շնախառեայց (cynanchées), ՁեՁաճապիկ Ձուի եւ ծառ:

Calotropidées, ի. յ. բ. գեղադարձեայք. տոհմ տնկոց նախատիպ ունելով զգեղադարձ:

Calotte, ի. գդակ «Քագեա». — de drap, de laine, de soie. Mettre une —. — à oreilles, ականջաւոր —. en forme de —, գդակաձեւ. || փ. եւ բ. կառափումն, հատուած գլխոյ, ապտակ. donner, recevoir une —, des —s, *ապտակ տալ, ուտել. հն. **Soufflet.** 2. գդակ (քահանայից). la — rouge d'un cardinal. եւ լխ. le pape a donné la — à un tel, պապն կարդինալ արաբ զայն. || բ. porter la —, գդակակիր՝ եկեղեցական՝ կարգաւոր է. 3. հգ. գդակակիրք, գդակաւորք, քահանայք, եկեղեցականք, կղերք. à bas la —. 4. մգ. — du crâne, գդակ գանկի, ձեղուն գլխոյ. 5. ճ. ձեղուն. || բ. — des cieux, երկնակամար, երկինք. sous la — des cieux, ընդ երկինս ք, ի ներքոյ երկնից, ընդ արեգակամբ. on ne trouverait pas son pareil sous la — des cieux.

Calotter, ն. բ. կառափել, ապտակել զդէմս. — գր.

Calottier, ère, գ. գդակագործ, գդակավաճառ:

Calottin, ա. հգ. կարգաւոր, եկեղեցական. les —s, կարգաւորք, կղերք, կղեր. 2. եկեղեցականասէր, կղերամոլ:

Calotype, ա. գեղատիպ:

Calotypie, ի. գեղատպութիւն:

Caloyer, ère (լօյէր) գ. արեղայ, կրօնաւոր, մայրապետ (ի յոյն կարգէ Ս.Բարսղի) «գալօղիրիա»:

Calp (քալփ) ա. հբ. կալպ. ազգ սեռաւ կրաիողոյ:

Calpak, տ. **Calpat, Kalpak.**

Calpandrie, ի բ. սափորառէջ. սեռ տոհմի մէլահացեաց, Ձուի ի Ճաւա:

Calpandriées, ի. յ. բ. սափորա-

ոխեցայք . ցեղ եռաշրթնեայց նախատոիպ ունելով զապիորատէջ :

Calpat, ա. մորթախոյր «գալիագ»:

Calpe, ի. բ. սափոր (մամռոց) . հն. **Urne.** 2. կք. —. տեսակ ծովեղջի (acalèphe). 3. մբ. —. սեռ գիշերային պատենաթևից :

Calpicarpe, ա.բ. սափորապտուղ. հն. **Cerbère.**

Calpides, ի. յ. մբ. սափորեայք . ցեղ գիշերային պատենաթևից, նախատիպ ունելով զսափոր (calpe).

Calpidie, ի.բ. սափորաբոյս . սեռ տոհմի ցայգաճաղկեայց (nyctaginées).

Calpiocrinus (իս) ա.վբ. սափորաշուշան . սեռ բրածոյ շուշանանմանց :

Calpites, տ. Calpides.

Calpurne, ի.կմ. կալպուռն . սեռ վտրան կակղամորթից :

Calpurnie, ի. բ. կալպուռնիա . սեռ. տոհմի Քինինեայց :

Calquage, ա. ծայրագծութիւն , արտագծութիւն , նմանագծութիւն . ce dessin n'est qu'un mauvais —.

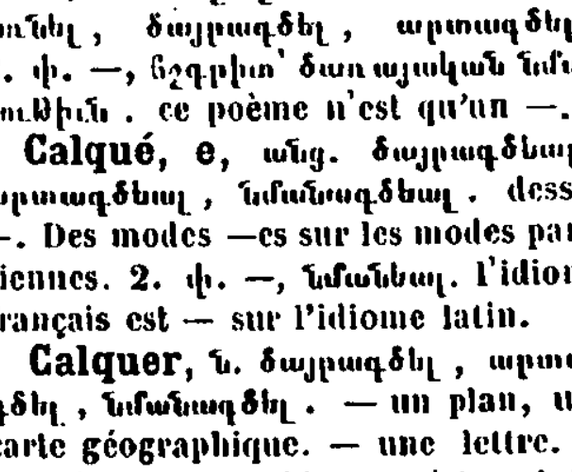
Calque, ա. ծայրագիծ , արտագիծ, նմանագիծ. un beau —. Prendre un —, առնուլ զ—. faire un —, — առնել , ծայրագծել , արտագծել . 2. փ. —, ճշգրիտ՝ ճառայական նմանութիւն . ce poème n'est qu'un —.

Calqué, e, անց. ծայրագծեալ , արտագծեալ , նմանագծեալ . dessin —. Des modes —es sur les modes parisiennes. 2. փ. —, նմանեալ. l'idiome français est — sur l'idiome latin.

Calquer, ն. ծայրագծել , արտագծել , նմանագծել . — un plan, une carte géographique. — une lettre. — à la vitre, — ապակեաւ. — à la pointe. 2. փ. —, ճշգրիտ նմանիլ , նմանոյլ. ճառայաբար . — les modes françaises, un écrit. Il calqua Tite-Live.

Se calquer, դ. առնուլ յօրինակ , նմանիլ , նմանոյլ ը., * ձեւոիլ . il se calque sur un mauvais modèle.

Calqueur, euse, գ. գայրագծիչ, արտագծիչ , նմանագծիչ :

Calthe.

Calquoir, ա. ծայրագծագրակ , ծայրագծոց , նմանագծոց .

Calschiste, ա.եբ. կրաֆիերձաքար:

Calstronbaryte, ի. հբ. ածխաստրոնբարիտ . նիւթ բաղադրեալ ծըծմբմբաոի բարիտով, բնածխատի ըստ տրոնտիանով եւ կրի բնածխատով:

Calthacées, ի. բ. ձղկիասերք . ցեղ հրանունկեայց :

Calthe, ի. բ. ձղկի . սեռ տոհմի հրանունկեայց (renonculacées). հն. **Populage** եւ **Souci d'eau.**

Calthées, ի. յ. բ. ձղկեայք . բաժին հրանունկեայց նախատիպ ունելով զձղկի :

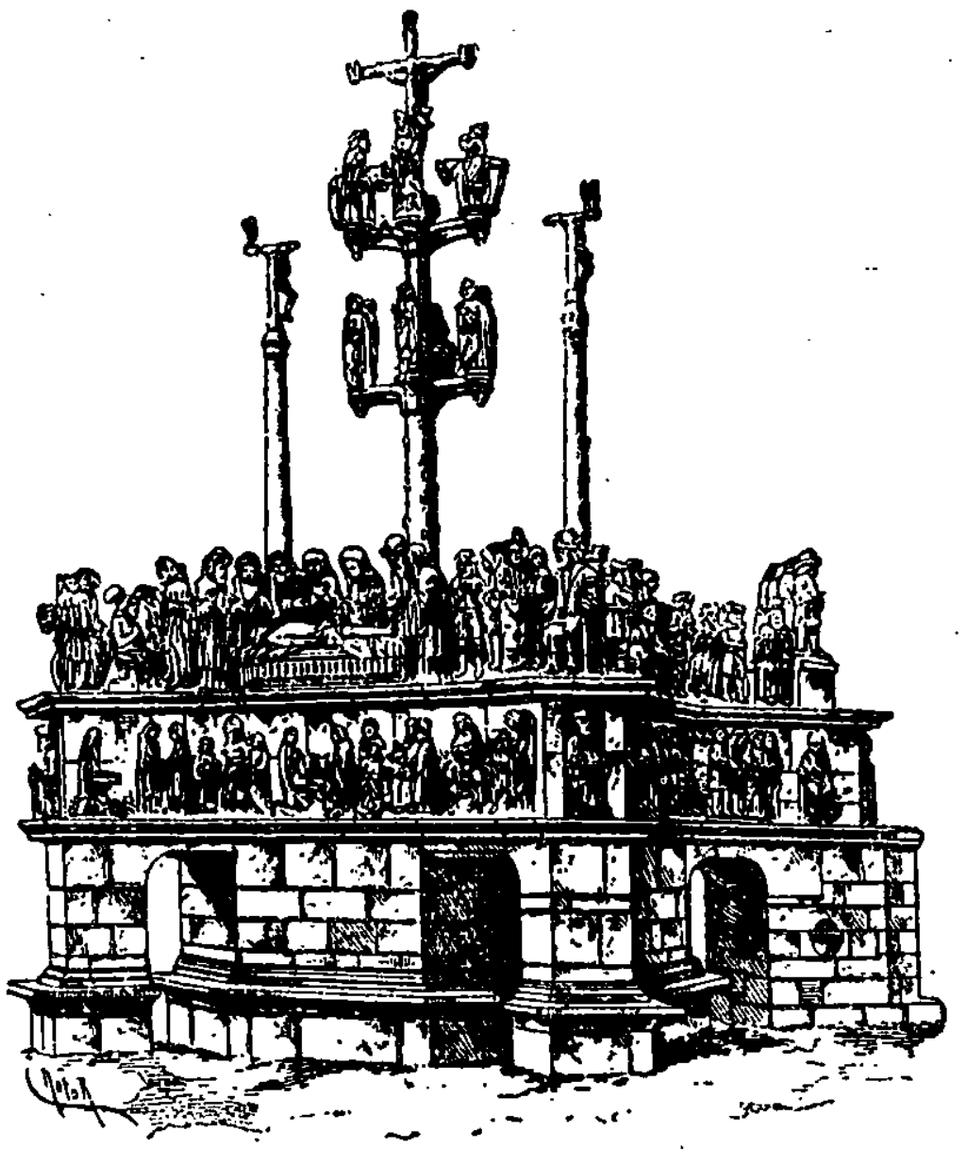
Calthoïde, ած. բ. ձղկիակերպ :

Calumet, ա. ծխափող , ծխքաշ (վայրենեաց). fumer le —.

Calurus (իս) ա. Թ. գեղագի , գեղատուտն . հն. **Couroucou.**

Calus (իս) ախ. տեռն , բրտութիւն, կոճանք, * կանկրուկ «նասըր». 2. բ. տեռն. 3. փ. եւ բ. բրտութիւն, խստասրտութիւն . l'impie se fait un — contre les remords de sa conscience.

Calvaire, ա. Գողգոթա . լեառն մերձ յԵրուսաղէմ , ուր խաչեցաւ Քրիստոս . l'Olympe foudroyait, le — pardonne. || փ. —, կառավնատեղի . le douloureux — de la vertu. Aller, monter au —, համբերել համակամութեամբ դառնապէտ վշտաց. Dieu lui-même pour remonter au ciel, passa par le —. 2. գողգոթա, խաչաբլուր . *բարձրաւանդակ ուր խաչ կանգնուած է . 3. գողգոթա , ճանապարհ խաչի (եկեղեցիս). գա. Chemin de la croix. 4. փ. գողգոթա . յաչորդութիւն վըշտաց . je graverai mon —.

Calvatie (սի) ի. բ. ճեղաւունկ . սեռ գայլափքեայ (lycoperdacé) սնկոց.

Calvélie, ի. բ. կալվելիա . սեռ. օշնանեայց (salsolacées).

Calvérie, ի. կ. կալվերիկ . սեռ. ծովեզնեաց գտելոց ի խորս ովկիանոսի :

Calvifrons, ա. Թ. ճեղաճակատ . հն. **Gymnocéphale.**

Calvil, ա. բ. շաքարկենի :

Calville, ա. բ. շաքարուկ . ազգ քաղցրազնիւ խնձորոյ «շէքէր էլմասը», voilà du beau —.

Calvinien, enne, ած. կալուինեան , կալուինական . les églises —ennes.

Calvinisme, ա. կալուինականութիւն . աղանդ Կալուինի :

Calviniste, գ.. կալուինեան , կալուինական , կալուինուհի . 2. ած. կալուինեան , կալուինական . doctrine, réforme, église —.

Calvitie, ի. կնդութիւն , ճեղութիւն , ճաղատութիւն «տազլըգ» une — précoce, վաղահաս —. — du pauvre. 2. բ. —. — du velours.

Calvodosie, ի. կ. կալվոդոզիկ . սեռ լուսավառաց (lucernaires).

Calvoée, ի. բ. ճեղաբոյս . սեռ սեւաթերանեայց Ափրիկիոյ :

Calybe, ա. մբ. կալիբ . սեռ. հրնգայօղ պատենաթևից, ի տոհմէ Քարիբեիցեայց (caribiques).

Calybé, ա.Թ. կալիբէ . նման հա բաւս կի (cassican).

Calybion, ա.բ. խոխկ . * ասի շագանակի եւ կաղնոյ պէս սկսաքի (cupule) մէջ ամփոփուած պտղոց :

Calybite, ա. եւ ած. խղաթեակ :

Calycadène, ի. բ. բաժակագեղձ . սեռ տոհմի բեղնաւոլցաց :

Calycandre, ի. բ. տ. **Cordyle,** բ.

Calycandrie, ի. բ. բաժակաուէշ . դաս տնկոց որոց առէջքն յետեալ են ի բաժակի :

Calycanthacé, e, ած. բ. բաժակածաղկատեր . հն. **Calycanthé.**

Calycanthe, ա. բ. բաժակածաղիկ . սեռ մոնիմեայց (monimiées), գեղեցիկ ծուխ հիւսխաչին Ամերիկոյ . կն. **Arbre aux anémones,** պտկածառ . les —s font l'ornement de nos jardins.

Calycanthé, e, ած. բ. բաժակածաղկեայ . || —es, ի. յ. —ք . տոհմ տնկոց որոց նախատիպ բաժակածաղիկ :

Calycanthème, ած. բաժակափթիթ . *ոյուն բաժակն նման է ծաղկապսակի (corolle). || —s, ա. յ. —ք. *կարգ տնկոց բովանդակելով շատ սեռեր տոհմի արենածաղկեայց (lythrariées) սեւաթերանեայց (mélastomées).

Calycanthine, ի. տգ. բաժակածաղկին . * բաղցրուցիդ (glucoside) բիւրեղացեալ որ կգտնուի տեսակ մի բաժակածաղկի մէջ :

Calycanthiné, e, ած. բ. բաժակածաղկինեայ . հն. **Calycanthé.**

‖ —es, ի. յ. —ք. դաս անկոց, յորում են տոհմք նռնենեայց (granatées) եւ բաժակաճաղկեայց :

Calycelle, ի. կք. բաժակուկ. սեռ զանգիկաւորաց (campanulaires).

Calycéracées, ի. յ. ք. բաժակեղջերասերք. հն, **Calycérées**.

Calycère, ա. ք. բաժակեղջիւր. նախատիպ տոհմի բաժակեղջերեայց:

Calycanthe.

Calycéré, e, աճ. ք. բաժակեղջերեայ, բաժակեղջերանման. ‖ —es, ի. յ. —ք. տոհմ երկպտուկ անկոց, որոց նախատիպ բաժակեղջիւր :

Calyciacées, ի. յ. ք. բաժակասերք. կարգ դասու քարաքոսից (lichens).

Calycidées, ի. յ. ք. բաժակատեսք. ցեղ տոհմի փոշախշտեայց (coniothalames).

Calycié, e, աճ. ք. բաժակոնեայ, բաժակոնանման. ‖ —es, ի. յ. ցեղ տոհմի քարաքոսից նախատիպ ունելով զնոսն բաժակոն (calycium).

Calyciflore, աճ. ք. բաժակածաղկիկ. ‖ —s, ա. յ. —ք. բաժակածաղկունք. տոհմ անկոց, որոց բազմաթիւք ի բաժակն :

Calycioïde, աճ. ք. բաժակոնակերպ. հն. **Calycié**.

Calycium (խմ) S. **Calicium**.

Calycobole, ա. ք. բաժակընկէց. հն. պրեւոստէ (prévostée) սեռի :

Calycocarpe, ա. ք. բաժակապտուղ. սեռ լուսնահինդեայց (ménispermacées).

Calycodorée, ի. ք. բաժակածն. սեռ հիրկեայց (iridées).

Calycogonion, ա. ք. բաժականկիւն. սեռ տոհմի սեւաբերանեայց :

Calycopèple, ա.ք. բաժակալօդիկ. սեռ կաղնչաններայց (euphorbiacées).

Calycophorides, ի. յ. կք. բաժակաբերք. ի կարգէ սիփոնաբերից (siphonophores).

Calycophylle, ա. ք. բաժակատերեւ. սեռ տոհմի տորոնեայց կինքոնեայց (cinchonées). Ծուի յԱնթիլեան կղզիս :

Calycophyse, ա. ք. բաժակաբուն. սեռ սեւաբերանեայց միկոնեայց (miconiées).

Calycoptère, ա.ք. բաժակաթեւ. սեռ հարիսեայց. պատատուկ Ծուի արեւելեան Հնդկաց :

Calycorecte, ա.ք. բաժակաբեկ. սեռ մրտենեայց արեւադարձային Ամերիկոյ :

Calycoséris (խս) ա. ք. բաժակեղջերդ. սեռ բաղադրեալ եղերդեայց Մեքսիկայի :

Calycosie, ի. ք. բաժակիկ. սեռ տորոնեայց կղզեաց Խաղաղական Օվկիանոսի :

Calycostemme, ա. ք. բաժակապակ. սեռ գեսներեայց (gesnéracées).

Calycostémone, աճ. եւ ի. ք. բաժակաշաւիղակ. * ասի ճալկանց որոց առէջք բաժակին վերայ կպած են :

Calycothrix (խքս) ա.ք. բաժակավարս. սեռ տոհմի գետնասպիտակեայց (chamélauciées) մրտենեայց. հն. **Mélinosperme**.

Calycotome, ա.ք. բաժակահատ. սեռ բնդաբերից Քիքեռնեայց :

Calycozoaires, ա. յ. բաժակակենդանք. բաժին խոռոչնդերաց (célentérés) ծովեղինեաց (acalèphes). կն. **Lucernaires**.

Calycratées, ի. յ. ք. բաժակագլխեայք. տոհմ տնկոց, որոց միակ սեռն է ախորիզան (capucine).

Calyderme, ա.ք. բաժակամորթ. սեռ բաղադրեալ պատուածաբեայց (sénécionidées). հն. նիկանդրի (nicandre).

Calylophe, ա. ք. բաժակակատար. սեռ տոհմի ապուզանեայց (œnothéracées), խոտ մշտադալար Ամերիկայ:

Calyptorynque.

Calylophis (խս) ա. ք. բաժակափող. հն. **Mériolix**.

Calymellacées, ի. յ.ք. կալիմելեայք. խումբ ձարխտոց գլեյխենեայց (gleichéniées).

Calymelle, ի. ք. կալիմել. հն. **Platyzome**.

Calymène, ի. ոպ. կալիմէն. խեցեմորթ ինչ բրածոյ :

Calyménie, ի. ք. բաժակաձաղանի. հն. **Oxybaphe**.

Calyménien, enne, աճ. ոպ. կալիմենեան, կալիմենանման. ‖ —s, ա. յ. —ք. տոհմ ոչորիապատենից ի դասէ եռաբաժանոց (trilobites).

Calymmaphore, ա. մք. պատենակիր. սեռ այլայօդ պատենաձեւից:

Calymmation (միօն) ա.մք. պատենիկ. սեռ քառայօդ պատենաձեւից, տոհմ երկայնեղջերց :

Calymnatina, ի. վք. ճածկուքիկ. սեռ բրածոյ սպնգաց :

Calymne (լիմն) ա. կք. կալիմն. սեռ սանտրակիր ծովեղինից (acalèphes).

Calymnodon, ա.ք. կնգդատամն. սեռ ձարխտոց ի տոհմէ կճուճատերից (polypodiacées).

Calympéracées, ի. յ. ք. պատենաճակատերք. եղեամացեղ մամռոց նախատիպ ունելով զպատենաճակ :

Calympère, ա.ք. պատենաճակ. սեռ ճայրապտուղ (acrocarpe) մամռոց պարզաշրջաբերանեայց (haplopéristomées).

Calypéopside, ի. կմ. ճաճկատեսիկ. սեռ խեցեմորթից ի տոհմէ քողակեաց (calyptraciens).

Calypérées, ի. յ. ք. պատենաճակեայք. ցեղ ճայրապտուղ մամռոց:

Calyplecte, ա. ք. բաժակաճիւս. հն. լափոլենսիա (lafoensie) սեռի :

Calypogée, ի. ք. եղեամագեղնաբաժակ. սեռ ցեղի ճիրակեայց (jongermanniées) ճարամոլակերպեայց (trichomanoïdées).

Calypso, ի. աս. կալիպսէ. 53րդ մոլորակ հեռադիտակաւ. 2. ք. —. սեռ տոհմի խոլորձեայց վանդեայց. հն. **Salacie**.

Calyptérées, ի. մք. քողաւորք. տոհմ ճանճեայց (myodaires).

Calyptérie, ի. Ծ. քողափեշուրք. * Ծոչնոց պոչն ծածկող փետուրք :

Calyptérion, ա. ք. խփաքոյս. սեռ քրածոյ ճարխտոց. հն. **Onoclée**.

Calyptéris (խս) ի. ք. քողաքոյս. տունկ մակաքոյծ ի տոհմէ կամակաց (scitaminées).

Calyptobion, ա.մք. Ծաքնակեաց. սեռ քառայօդ պատենաձեւից, տոհմ փայտակերաց :

Calyptocarpe, ա. ք. Ծաքնապտուղ. սեռ տնկոց ի տոհմէ բաղադրելոց. հն. **Blainvillée**.

Calyptocéphale, ա. սք. Ծաքնագլուխ. սեռ գորտազգի սողնոց. 2. մք.—. սեռ հընգայօդ պատենաձեւից :

Calyptocrinides, ա. յ. վք. ճածկաշուշանք. տոհմ շուշանակերպից :

Calyptolite, ի. հք. Ծաքնաքար. տեսակ գիրկոնի :

Calyptomène, ա. Ծ. ղօղարկ. տեսակ կանաչ ժայռաքաղպի (coq de roche).

Calyptops (օփս) ա. մք, Ծաքնադէմ. սեռ քառայօդ պատենաձեւից:

Calyptopsis (խս) ա. մք. Ծաքնատեսիկ. սեռ այլայօդ պատենաձեւից :

Calyptorynque, ա. Ծ. Ծաքնակտուց . սեռ. տոհմի ԾուՃակաց :

Calyptracé, e, աճ. կմ. քողակասեր , քողակեայ . || —es, ի. յ. —ք. ին. **Calyptraciens.**

Calyptracien, enne, աճ. կմ. քողակեան , քողակեանման . || —s, ա. յ. —ք . տոհմ կարգի փորոտն շրախուիկ (hydrobranche) կակղամորթոց :

Calyptraire, ի. ք. քողաբոյս . սեռ. սեաբերանեայց :

Calyptranolène, ա. կմ. անբազկագլուխ . || —s, ա. յ. —ք. կարգ դասու կակղամորթոց .

Calyptranthe, ա. ք. քողածաղիկ . սեռ տոհմի մրտենեայց , Ծուփ կամ ճառ արեւադարձային Ամերիկայ :

Calyptre, ա. ք. քող . նորաբոյս սերմնափակն (pistil) ճաճկող գորճարան . 2. ին. —, *որով քուրմք գլուխնին կճաճկէին խորհրդոց կատարման ժամանակ :

Calyptré, e, աճ. ք. քողեայ :

Calyptrée, ի. կմ. քողակ . գեղնիցիկ խեցեմորթ միապատեան :

Calyptrelle, ի. ք. քողիկ . սեռ սեաբերանեայց արեւադարձային Ամերիկայ :

Calyptréopside, Calyptréopsis (սիս) ի. կմ. քողակատես . սեռ կակղամորթոց ի տոհմէ քողակեանց (calyptraciens).

Calyptridion, ա.ք. քողատեսակ. սեռ տոհմի փրփրեմեայց (portulacacées) կալանդրինեայց (calandriniées).

Calyptriforme, աճ.ք. քողաձեւ , la corolle dans la vigne est —.

Calyptrion, ա. ք. քողոն . սեռ տոհմի մանուշակեայց , Ծուփ պատատուկ արեւադարձային Ամերիկայ:

Calyptrocalice, ա. ք. քողաբաժակ . սեռ տոհմի արմաւենեայց :

Calyptrocarpe, ա. ք. քողապտուղ . սեռ բաղադրեալ պատաւածաղկեայց (sénécionidées).

Calyptrocarye (րի) ի. ք. քողակաղնի . սեռ տոհմի կիպերեայց (cypéracées).

Calyptrocoryne, ի. ք քողամաճառ. սեռ նոթիկեայց կազդուռատեայց (draconculées). մշտադալար խոտ ի Հնդիկս :

Calyptrogamie, ի. ք. քողատարբութիւն . բաժին գալոնասերից բովանդակելով զմամուռս եւ զերդաբոյսս (hépatiques).

Calyptrogène, ա. ք. քողածին . խաւ բջջաց որ արտադրէ զքող(coiffe) արմատոյն :

Calyptrolépide, ի.ք. քողաճեպ . սեռ կիպերեայց կտցատերմնեայց (rhynchosporées) Ծեքսասի :

Calyptrosperme, ա. ք. քողասերմն ին. **Ménodore.**

Calyptrostyle, ա.ք. քողասլաք . սեռ տոհմի կիպերիսեայց . ին. **Haplostyle.**

Calypture, ա. Ծ. Ծաքնատուտն , Ծաքնագի . ին. **Manakin.**

Calysaccion, ա. ք. բաժակապարկ . սեռ կլուզեայց (clusiacées).

Calysphyre, ա.ք. բաժակակրուկ. սեռ տորոնեայց ի հիւսիսային Չինաստան :

Calyssosporion, ա. ք. բաժակաճուճ . սեռ սնկոց ի ցեղէ բորբոսեայց (mucorées).

Calystégie, ի. ք. բաժակացիւ .

սեռ տոհմի բառեղեայց (convolvulacées).

Calythrix, ա. ք. բաժակահիւր .

Calythrix.

սեռ մրտենեայց գետնասպիտակեայց (chamélauciées).

Calytriplex, ա. ք. եռաբաժակ . ին. **Herpeste.**

Calyxhymémie, S. Calyméme.

[ծառ ի Բրազիլ :

Camacari, ա. ք. կամակարի .

Camacé, e, աճ. կմ. բացեկասեր, բացեկեայ . || —es, ի. յ. —ք. տոհմ երկդնդեբաց (dimyaires), յորում քովանդակին սեռք բացեկի (came) եւ նիերիկ (éthérie).

Camagnoc, ա. ք. քաղցրամանիոկ . տունկ ինչ ուտելի արմատով ի Կայէն . ին. **Manioc doux.**

Camaïeu (մայեւ) միամոյն, միագունակ . միագոյն նկար՝ նկարչուի . un —. Peindre en —, միամունել , միագունակել . միագոյն նկարել . des —x. 2. նկարաքար . S. **Camée.**

Camail (մայլ) ա. փիլոնակ . կնգղաւոր միջաչափ փիլոն լատին եկեղեցականաց . porter le —. Recevoir le —. Quitter le —. Des —s. || Donner le — à un prêtre, տալ զքահանայի , կանոնիկոս առնել՝ *ընել. ||—ն եպիսկոպոսի. կն.**Mosette.**

Camalanga, ի. ք. կամալանգա . * դդում Սումատրայ որով անուշ կշինեն :

Camaldule, գ. կամալդոլեան , կամալդոլուհի . անուն կրօնաւորաց հաստատելոց ի U. Zոմոալդոսի ի Camaldoli քաղաքի Թոսքանայ ի1012. 2. ի. կամալդոլավանք . վանք կամալդոլեանց :

Camarade, գ. ընկեր , ընկերակից , զովող , ամոխանս. cette actrice a remplacé sa —. — d'armes, զինակից , զինուորակից . — de régiment, գնդակից . — d'école, de collège, դպրոցակից , աշակերտակից . — de classe, դասակից , դասընկեր . — de chambrée, սենեկակից . — de voyage, ուղեկից . — de chaîne, շղթայակից . — de fortune. բախտակից . — d'enfance, մանդակից . — de lit, անկողնակից . || en —, ընկերաբար , 2. ս. բարեկամ , բարեկամուհի. ils se sont remis —s, — եղեն , բարեկամացան վերստին :

Camaraderie, ի. ք. ընկերակցութիւն , զովողութիւն . faire acte de —. D'obligeante, de franche —. La — politique, académique. — de finances.

Camara-lucide, ի. իտ. բգ. լուսատեսակ. ին. **Chambre claire.**

Camarau, ա. այգ. խոտնկի. տեսակ խաղողոյ :

Camard, arde, գ. ք. տափաքիթ . un —. Jne —e. 2. փ. եւ ս. la —e, մահն . baiser la —e, մեռանիլ . 3. աճ. —. fille —e, — աղջիկ. Cette femme est —e. 4. տափուռնջ . nez —, տափաքիթ, *տափակ քիթ . avoir un nez —.

Camare, ի. ք. մրգան . * կոչի մազմապատիկ պտուղն ընձախոտի եւ դելինաճաղկի (delphinium).

Camarée, ք. քամարաբոյս . սեռ տնկոց ի տոհմէ մալպիգեայց :

Camarhynque, ա. Ծ. կամարակտուց . ին. **Géospize.**

Camarie, ի. մք. կամարամիջատ. սեռ այլայօդ պատենաՃեից , տոհմ նեղապատեններց (sténélytres).

Camarien, enne, աճ.ք. մրգանեան . fruit —.

Camarilla, ի. սպ. պալատանի . դրանիկք , պալատական կուսակցութիւն . craindre, écouter la —. Être victime de la —.

Camarine, ի. ք. քամարիկ . սեռ տոհմի քարաբուսեայց (empétracées).

Camarophoria, ի. վք. կամարակիր . սեռ բրաճոյ կակղամորթոց :

Camarophylle, ա. ք. կամարատերեւ . խումբ ղարիկոնաց :

Camarote, ի. մք. կամարկ . սեռ երկՃեից , տոհմ սրեղջերկաց (athéricères),

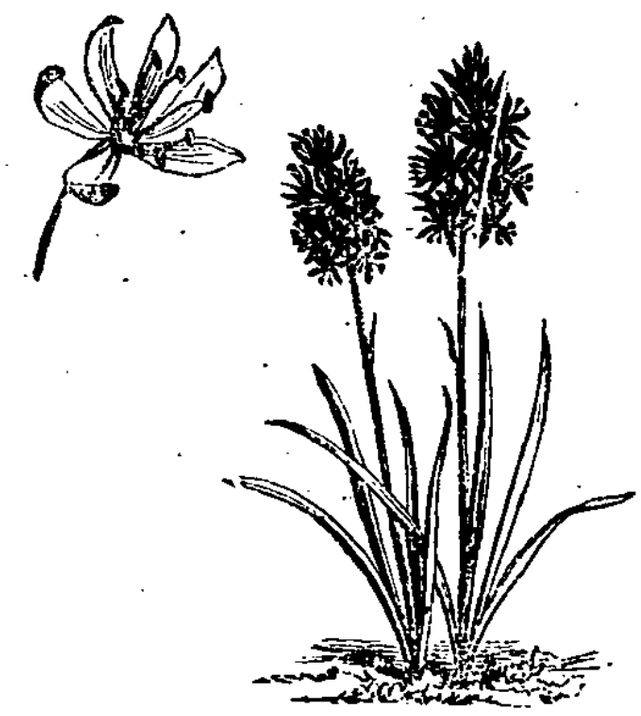
Camarotide, աճ. մք. կամարդեայ , կամարդանման . || —s, ի. յ. —ք . քաժին տոհմի ուղղեղջիւր ուտ-

ներայց նախատիպ ունելով վկամարտրա (camarotus).

Camarotis (իս) ի. բ. ունկնակամաբ. սեռ տոհմի խոլորձներայց վանդեներայց ի Հնդիկս :

Camarotus (իւս) ա. մբ. կամարտրա . սեռ քառատյօդ պատենաձեւից, տոհմ ուղղեղչիւր ուտճեայց :

Camassie, ի. բ. կամասիա . սեռ տոհմի շուշաներայց :

Camassie.

Cambanie, ի. բ. կամբանիա . հն. **Aglaïe.**

Cambare, ի. բ. իսամորուկ (Մադագասկարի) . հն. **Igname.**

Cambarus (իւս) ա. կ. կամբարոս . տեսակ խեցգետնկի (écrevisse).

Cambessédésie, ի. բ. կամբեսեդեզիա . սեռ տոհմի սեւաբերանեայց լավուազէրեայց :

Cambial, e, ած. բխ. հուզոնային . 2. փոխանակային . droit —.

Cambiature, ի. փոխակառք . il lui offrit une place dans sa —.(Volt.)

Cambiforme, ած.բ. հուզոնաձեւ:

Cambing, ա. բ. կամբինգ . ծառ ի Մոլուքեան կղզիս :

Cambio, ա. իտ. դրամափոխ , փոխանակութիւն (դրամոց) :

Cambiste, ա. հ. դրամափոխ , փոխանակիչ . ակ. Agent de change.

Cambium (իսմ) ա. բխ. հուզոն . ապիտակ հիւթն ի մէջ կեղեւի եւ փայտի ծառոց :

Camboc, Cambuc, ա. տ. **Bois d'aloès.**

Cambogie, ի., **Cambogier,** ա.բ. կամբոգիա , կամբոգի . հն. **Garcinie.**

Cambogique, ած. տգ. կամբոգային . acide —.

Cambouis (պուի) ա. ճարպաղտ (անուաց եւ մեքենայից) :

Cambouisé, e, ած. ճարպաղտոտ:

Cambrai, ա. կամբրիկ . կտաւ բարակաման . 2. կեղծաժանեակ . ժանեակ (dentelle) մեքենաիւս :

Cambré, e, ած. կորածեւ . pièce de bois —e. Soulier —. Une taille —e, — մէջք . jambes —es. Homme —, այր կորաքամակ :

Cambrement, ա. կորածեւումն , կորացումն :

Cambrer, ն. կորածեւել , կորացուցանել , ալեղնածեւ գործել . — une pièce de bois. — sa taille.

Se cambrer, դ. կորածեւիլ , կորանալ . cette poutre commence à —. — en marchant. La taille se cambre.

Cambreur, ա. ար. կորածեւիչ , կորացուցիչ :

Cambrien, enne, ած. եբ. կամբրեան. formation —enne.

Cambrioleur, ա. ո. բնակագող . *բնակարանի մէջ գողցող :

Cambrique, ած. կամբրեան . langue —. կն. **Kymri, Kymrique.** 2. ա. կամբրերէն. — լեզու . traduire le —.

Cambroussier, ère, գ. ո. գիւղագող . *գիւղի մէջ գողցող :

Cambrure, ի. կորոյթ , կորութիւն , կորածեւութիւն . la — d'un soulier. 2, լանջակորութիւն , լանջակորոյթ :

Cambuse, ի. նե. պարենոց . տեղի բաշխելոյ նաւաստեաց զպարէն :

Cambusier, ա. նե. պարենաբաշխ, պարենապան, պարենապետ :

Came, ի. մբ. գլխակոթ . կեռիք ի վերայ շրջապատի անուոյ հոլովածողոց (arbre de rotation) մեքենայի . 2. կմ. բացեակ . խեցեմորթ ինչ միջնաբեւադարձային ծովուց . հն. **Camme.**

Camée, ա. խաւաքար , գունախաւաքար . խաւ ի խաւ գունով

ազնիւ քար բարձրաքանդակ. — monté en bague, en broche. 2. նկ. քանդ , քանդանկար , մանրաքանդակ :

Camélée, ի. բ. գոճակ , տերեւատ . ծուի ինչ փոքրիկ :

Caméléon, ա.կ. գետնաուիճ. plus changeant que le —. || փ. —, բնափոխիկ . այր բազմաբարոյ դիւրափոփոխ . des —s politiques. Le plénipotentiaire est un —. || ած. —. peuple —. 2. աս. գետնաուիճ . համաստեղութիւն կիսագնդի. 3. տգ. — minéral, — հանային . մանկաձաւ (manganate) եւ ծծուամանկաձաւ (oxymanganate) խալոյ (potasse).

Caméléonesque, ած. գետնաուիճական , փոփոխական :

Caméléonide, ած. սբ. գետնաուիճազգի . || —s, ա. յ. —ք. տոհմ գետնաուիճոց :

Caméléonien, enne, ած. սբ. գետնաուիճեան. || —s, —ք. տոհմ մողիզեանց նախատիպ ունելով զգետնաուիճ :

Caméléon.

Caméléonique, ած. գետնաուիճային . cette créature — prend toutes les formes, toutes les couleurs.

Caméléopard, ա.կ.հ. տ. **Camélopard.**

Caméléopsis (սիս) ա. սբ. գետնաուիճատեսիկ . սեռ սողնոց մողիզեանց ի տոհմէ իգուանեանց :

Camélia, ա. բ. կամելիա , կամելիակ , կամելատունկ . մշտադալար ծուի գեղեցիկ . 2. կամելիա , կամելիածաղիկ. orné de —, կամելիազարդ . de beaux —s. || կն. **Rose de Chine,** ճենավարդ :

Caméliacé, e, ած. բ. կամելիասեր , կամելանման . || —cs, ի. յ. —ք . խումբ տնկոց նախատիպ ունելով զկամելիա :

Camélidé, e, ած.կ. ուղտակերպ . հն. **Camélien.**

Camélié, e, ած. բ. կամելեայ . || —es, ի. յ. —ք . հն. **Caméliacées.**

Camélien, enne, ած.կ. ուղտային , ուղտանման . || —s, ա. յ. —ք. կ. տոհմ կենդանեաց, որոց նախատիպ ուղտն :

Caméliforme, ած. կ. ուղտաձեւ :

Camélin, e, ած. ուղտեան . la population —e de l'Algérie.

Cameline, ի.բ. գետնակտաւ . *սեռ տոհմի խաչաքերից, որոց հունտերէն իւղ կ'ելլէ եւ է նախատիպ իւղաբուսեայց (camelinées).

Camelinées, ի.յ.բ. իւղաբուսեայք. խումբ տնկոց, որոց նախատիպ իւղաբոյսն:

Camellia, տ. **Camélia.**

Camelline, ի. տգ. կամելինեան . *նիւթ հանեալ տեսակ մի կամելիայէ :

Camélopard, հ. տ. **Girafe.**

Camélornithes, ա. յ. Ծ. ուղտաձուքք . անուն չայլամանման Ծոչնոց :

Camelot, ա. այծեայ «չալի, սօֆ». 2. շրջավաճառորդ :

Camelote, ի. տարագործ . յուի անպիտան գործ վաճառք . c'est de la —. Ce marchand ne vend que de la —. Meubles, horlogerie de —.

Cameloter, ն.եւ չ. տարագործել:

Camelotier, ա. տարագործող . 2. տարագործավաճառ :

Camelotine, ի. վճ. այծեամ։
Camelus (իս) ա. կ. գա. **Chameau**ի։

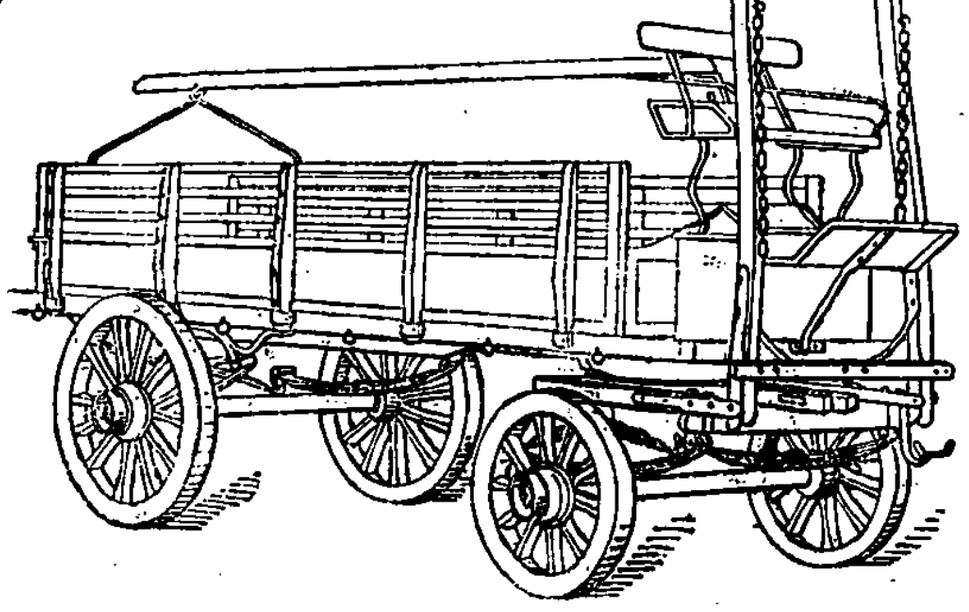
Camélia.

Camembert, ա. կամանբեր. առնիւ պանիր Գալղիոյ։
Caméraire, ա. բ. կամերթերաթոյս. սեռ. ռոհմի շնատեսյց (apocynacées).
Camérella, ի. վբ. խցախեցի. սեռ. բրածոյ կակղամորթոց։
Camérier, ա. սենեկապետ (պապի, կարդինալի). — secret. — d'honneur.

Caméline.

Camérière, s. **Caméristе**.
Camérine, ի. կմ. սենկիկ. սեռ. ճակեայց (foraminées) ռոհմ դրամախեցաւոր ընտիր (nummulacées).
Camérisier, **Camécerisier**, ա. բ. գետնակեռասի. Ծուի վերձատոր այծտերեւոյ (chèvrefeuille).
Caméristе, ի. սենեկապետուհի, սենեկապետուհի (իշխանուհւոյ)։
Camerlingat, ա. նախագահութիւն (գահերէց կարդինալի առաքելական սենեկի ի մահուանէ պապի մինչեւ ցընտրութիւն նորոյն. le — est le premier dignitaire de la cour de Rome. 2. աճ. —. cardinal —.
Cameronien, enne, գ. կամերոնեան, կամերոնուհի. անդամ խստակրօն աղանդոյ ի Սկովտիա։
Camérospongia, ի. վբ. խցասպունգ. սեռ. բրածոյ սպնգաց։
Camérostome, ա. սա. կամարաբերան։
Camérule, ի. բ. խորշիկ։
Camha (քամա) ա. բ. ճուտակ. տեսակ բողբոճի (truffe).
Camichi, ա. Ե. տ. **Kamichi**.
Camillée, ի. բ. կամիլեակ. տեսակ մնկոյ։
Caminologie, ի. բգ. վառարանաբանութիւն։
Caminologiste, ա. վառարանաբան։
Caminotechnie, ի. վառարանարուեստ, վառարանագիտութիւն։
Caminus (իս) ա. կ. հնոցիկ. սեռ. բարուստ սպնգաց։
Camion, ա. բեռնասայլ. 2. գրնճկուկ, գնդասեղիկ։
Camionnage, ա. բեռնասայլութիւն. *բեռնասայլով կրելն. 2. բեռնասայլավարձ, բեռնասայլորդէք։
Camionner, ն. բեռնասայլել. կրել բեռնասայլիւ. = se —, ը. —իլ. * բեռնասայլով տարուիլ։
Camionneur, ա. բեռնասայլորդ. 2. բեռնասայլածի։
Camiri, ա. բ. կամիրի. ծառ ի ռոհմէ կաղնչանեայց։
Camirium (իում) ա. բ. կամիրիոն. հն. **Aleurite**.

Camion.

Camisade, ի. ֆ. գիշերախառն յարձակումն զօրաց։
Camisard, ա. շապկաւոր. անուն ապստամբ կալուինականաց։
Camisole, ի. ներքնակ, *լայնիկ, շապիկ. Ներգործուր կարճ հանդերձ կանանց՝ ագանելի ի վերայ շապկի. || — de force, բռնաներքնակ. բռնաշապիկ, զսպիչ՝ ուժանոթ — (մոլեգին յիմարաց՝ բռնաւարկելոց)։
Camisoler, ն. նր. բռնաներքնակել, *բռնաներքնակ դնել։
Camissonia, ա. բ. տ. **Onoséris**.
Camite, ի. կմ. բացեկաբար. բազեակ (came) բրածոյ։
Camme, տ. **Came**.
Camoënsie, ի. բ. կամոէնսիա. սեռ. Ինձևռնեայց արեւադարձային Ափրիկիոյ։
Camomille, ի. բ. Տրիցուկ, անձեմ, պապունիճ, բարունիճ, խնձորխոտ,

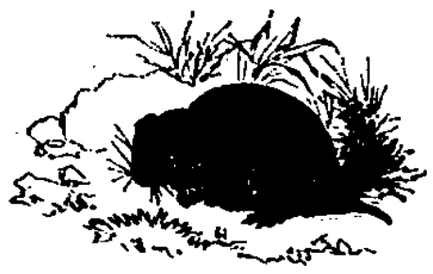
խալընդեղ, *ապրիմ մեռնիմ, ապրուկ մեռնուկ, ապրիմ չապրիմ «փափաթիա». հն. **Anthémis**.
Camomillène, ա. ոգ. երիցկէն. կոգիւղ երիցկի Ինքուածնեալ։
Camostrée, ի. կմ. բացեկոսարէ. սեռ. ռոհմի բացեկեայց (camacées).
Camouche, ա. Ե. տ. **Kamichi**.
Camouflet, ա. օշոշ. *վառած ծխի գլանով մէկուն քիթն փչած ծուխ. grand nez digne d'un —. Donner un —. 2. փ. եւ ը. օշոշ, նախատինք, քշտնամանք. recevoir, essuyer un —. Être accoutumé aux —s.

Camp, ա. բանակ, բանակեցող, բանակատեղ, ճամբար. le milieu, le centre du —, բանակամէջ. la tête, le front du —, գլուխ, ճակատ բանակի. dresser, asseoir un —, բանակ հաստատել. se retrancher dans un —, ամրանալ ի բանակի. — retranché, ղակիշ. assaillir un —, յարձակիլ ի վերայ բանակի. forcer le — de l'ennemi. Forcer les ennemis dans leur —. S'emparer du — de l'ennemi. Lever le —, բառնալ զբանակն. || փ. lever, prendre le —, մեկնիլ գնալ, խոյս տալ, *Ծողուլ երթալ, կծիկն դնել. 2. բանակ, ճամբար. զօրքն բանակեալ. le — prit les armes. || Mettre l'alarme au —, խուճապ ի բանակն արկանել, եւ փ. տագնապել՝ խռովել զկարգսակցութիւն ինչ. || — volant, Ծուչուն՝ շարժուն —. հետախոյզ՝ Ինքնաշարժ ճամբար (Ջինա-

մին լրտեսելու). || փ. être en — volant, * հասատաս կերպով տեղ մի չբնակիլ, առժամս գանուիլ տեղ մի. 3. — de manœuvre, բանակ կրնուենան. 4. lit de —, S. **Lit.** 5. բանակ, բաժին, կողմն. se partager en deux —s, բաժանիլ յերկու բանակս, *երկու բանակ՝ կողմ զատուիլ. il est dans notre —. Il s'est jeté dans le — de... 6. Maréchal de —, S. **Maréchal.** || Aide de —, S. **Aide.** 7. ֆ. կրկէս, կռուանոց. demander le —. Juge du —.

Campagnard, e, ած. գիւղական, գիւղացնակ, շինակեաց, շինական. gentilhomme —. 2. շինական, գեղջուկ, * գեղացւոյ. un air —. Des manières —es. 3. գ. գիւղական, գեղջուկ, շինական, գեղային, *գեղացի «քեօյլու». un —. Une —e. Les mœurs simples des —s. || ֆգ. un —, une —e, շինական, գեղջուկ, անկիրթ, * գեղացի, կոպիտ «քեօյլու, խորեատ». il a épousé une grosse —e. Quel —!

Campagne, ի. դաշտ, դաշտավայր «օվա, գըր». grande, belle, riche, vaste —. Pleine —. Verte —, դալարագեղ՝ կանաչազարդ —. errer dans la —. || Se battre en rase —, S. **Ras.** Des —s immenses, լայնաճաւալ —. ||en —, յընծաղս, յարշաւ. il est en — de si bon matin. եւ փ. son imagination est en —, վառեալ բորբոքի երեւակայութիւնն նորա. *արշաւելակ է երեւակայութիւնն. || se mettre en — pour une affaire, ձեռն ի գործ արկանել, միջամուխ՝ ձեռնամուխ լ. ի գործ ինչ, * գործի մի ձեռք զարնել. il met en — son expérience, ի գործ արկանէ զփորձառութիւն իւր. le dépit se met en — pour désunir les cœurs, դժկամակութիւնն ձեռն ի գործ արկանէ՝ միջամուխ լինի՝ նկրտի բաժանել զսիրտս. tous les esprits sont en —, * բոլոր ոգիք յուզուած են. il a mis ses amis en —, ձեռն ի գործ արկ զբարեկամս իւր, * բոլոր բարեկամքն ուռք հանեց. || tenir la —, զդէմ ունել Ջշնամեաց. || être maître de la —, տէր լ. աշխարհին, գբաւել ունել վերկիրն. եւ փ.՝ յաղթող լ. || battre la —, շրջիլ ընդ դաշտս ի գիւտ որոյ, կամ արձակամարտ լ. Ջնծեւազէն զօրաց. եւ փ. բանդագուշել, դանդաչել, զառանցել, ցնորակոծ լ. il bat la —. Quel esprit ne bat la —! 2. դաշտոքայք, անդ, արտոյայ, արտօրայք, արտորեք. la — est couverte de neige, est belle, ձիւնալիր, գեղատեսիլ են դաշտոքայք՝ արտօրայք՝ դաշտորեք. fertile —. Mes fenêtres donnent sur la —. Prendre l'air de la —. Les travaux de la —. || փ. եւ քՋ. la — éthérée, les —s de l'air, ՀՀերաճեմ դաշտք. օդք. fend d'un vol assuré les —s de l'air. (Volt.) Les —s humides, տամուկ դաշտք, ծով. 3. գիւղ, շէն, ծով, *գեղ «քեօյ». les gens de la —, գեղայինք, շինականք, * գեղացիք «քեօյլիլեր». aller à la —, երթալ ի —, ի ծով ելանել, *— երթալ. vivre, rester, demeurer à la —, կալ, լեալ, բնակիլ ի գեղջ, *— կենալ, ապրիլ, բնակիլ. être à la —, ի գեղջ՝ * —ն լ., — կենալ. élever un enfant à la —. Faire une partie de —, գնալ, զբօսնուլ ի գեղջ, * գեղ երթալ զուարճանալ. ||curé de —, գեղջերէց. médecin de —, գիւղաբժիշկ. *գեղի բժիշկ. ||maison de —, ամաբանոց, ամարոց, ամարատուն, գիւղատուն, *գեղի տուն. 4. արշաւանք, պատերազմ «սեֆիլը». se mettre, entrer en —, արշաւել ի մարտ, ի կռիւ կաքաւել, *պատերազմի երթալ. glorieuse —. Arrêter un plan de —. Ouvrir la —. Il a fait la — d'Egypte. || Pièce, canon de —, արշաւանաիրեա. Ջեվեւ ՋեվեանաՀ. || պայքար. || ը. եւ ֆգ. il a fait une belle —, զբաջան՝ զբաւական եղեւ. 5. արշաւան. յեղանակ՝ ժամանակ պատշաճ ի գործ ինչ. maison bâtie dans deux —s.

Campagnol.

Campagnol, ա. արտամուկն. S. **Surmulot.**

Campan, ա. կամպանակիր, կամպանեան կիր. * Պիրենեան համանուն գաւառէն ելած մարմարիոն: [կասեր. ||—es, ի. յ. —ք։

Campanacé, e, ած. ը. զանգիկասեր. || —es, ի. յ. —ք. տոհմ բուսոց որոց նախատիպ է զանգակածաղկեայ, կաքոտ։

Campanaire, ած. զանգակային. échelle —.

Campane, ի. զանգաբդ. ծոպ՝ զաբդ զանգակածեւ. — de lit. 2. ճ. —. 3. ար. —. զանգակածեւ կաՀասայ աճառի. 4. անը. կաբՀուս. այտոյց ի կաբՀս (jarret) ձիոց։

Campaniflore, ած. ը. զանգակածաղիկ. որ ունի զանգակածեւ ծաղիկս. clématite —.

Campaniforme, ած. ը. զանգակածեւ. || —s, ի. յ. տոհմ տնկոց որոց ծաղկունք զանգակածեւ են։

Campanile, ա. զանգատնիկ, զանգակատնիկ. զանգակատուն փոքրիկ. le — de Saint-Marc de Venise.

Campanilla, Campanille, ի. ը.

կանՀեղնիՀ. ին. **Ipomée.**

Campanopside, ի. ը. զանգակատես. ին. **Wahlenbergie.**

Campanulacé, e, ած. ը. զանգակածաղկեայ, զանգակածաղկասեր, կաքոտեայ. || —es, ի. յ. —ք. տոհմ բուսոց որոց նախատիպ է զանգակածաղիկն, կաքոտ։

Campanulaire, ած. ը. զանգակաձեւ. ||—s, ի. յ. —ք. բաժին տոհմի զանգակածաղկասերից։

Campanulaire, ի. կր. զանգակաձեւ. տես տոհմի փնջատեաց (sertulariées).

Campanule, ի. ը. զանգակածաղիկ. նախատիպ տես բազմատեսակ զանգակածաղկեայց. S. **Codonanthe, Codonanthème**

Campanule.

Campanulé, e, ած. ը. զանգակածեւ. corolle —e. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ զանգակածաղկեայց բովանդակելով իբր 30 տես։

Campanuliflore, S. Campaniflore.

Campanuline, ի. ը. զանգակածաղկիկ. մանր տեսակ զանգակածաղկի (campanule).

Campanuliné, e, ած. ը. զանգակածաղկիկեայ. նման զանգակածաղկի. || —es, ի. յ. —ք. դաս մնկոց, յորում են տոհմք գուդենեաներից (goodéniacées), լոբելեաներից (lobéliacées), զանգակածաղկեայց (campanulacées), բրունոնեաներից (brunoniacées) եւ բաժակեղջերեայց (calycérées).

Campanumée, ի. ը. կաքոտ. տես տոհմի զանգակածաղկեայց (campanulacées).

Campas (վա) ա. S. **Lande.**

Campbellie, ի. ը. կամպբելիա. տես խուլաբուսեայց գերարդեայց (gérardiées).

Campbellite, ի. Հբ. կամպբելաքար. օդաքարային ժայռ գտեալ ի Կամպբել կոմսութեան Միացեալ Նահանգաց։ [ին. **Vellosie.**

Campdérie, ի. ը. կամբդէրիա.

Campé, e, անց. բանակեալ, *բանակած. armée —e sur le bord d'un fleuve. 2. փ. bien — sur ses jambes, կլ. bien —, առոյգաբարձ, առոգանձն. || un homme bien —, այր ընչաւէտ, բարեհամբաւ։

Campêche, ա. ը. կապրշենի, կապուշենի. կարմրաներկ ծառ «պագամ ագաճ». bois de —, կապուաշ.կն. կարմրափայտ, արիւնափայտ (hématoxyle), ինդկափայտ (bois d'Inde).

Campécopée, ի. խբ. կորակռաճ. տես զուգոտանց (isopodes), տոհմ գնդատեանց (sphéromiens) եղունգնաւորաց (unguiculés).

Campée, ի. մբ. պրան. տես գիշերային ՋեփաՀեաց, ի ցեղէ ցայգաՀիՀատանց (phalénites).

Campélie, ի. ը. կոլարեգ. տես տոհմի կոմելինեաներից։

Campement, ա. բանակումն, բանակատրութիւն. faire un —, բանակ հաստատել, բանակիլ. l'art des —s. Effets, matériel de —, 2. բանա-

կառնել, բանակեցուցանել, բանակ. l'armée a trouvé un bon —. 3. օրագրնաց, *օրուան ճամբայ. l'ennemi n'était plus qu'à deux —s de la ville. 4. բանակայարդար գունդ. le — doit rester sous les armes jusqu'à l'arrivée du corps d'armée.

Campéphage, ա. Ե. Երիթակեր. որդնակեր միջուն. հն. **Échenilleur.**

Campéphagin, e, ած. Ե. Երիթակերական. ||—s, ա. յ. —ք. խումբ ցեղի առամնակտուցաց (dentirostes) կաչաղակեայց (laniadées).

Campéphile, ա. Ե. Երիթասէր. սեռ. տոհմի փայտփորից (pics).

Camper, չ. բանակիլ, *բանակ հաստատել. l'armée campait aux portes de la ville. Faire —, բանակեցուցանել. 2. փ. բանակիլ, բնակիլ առժամանակեայ. nous n'avons fait que — dans cet endroit. || ը. il campe, բանակի, չունի բնակարան հաստատուն, փոխէ յաճախ զբնակարան իր.

Camper, ն. բանակեցուցանել. — son armée, —զզօրս իր. 2. ը. դնել, արկանել. il campa son chapeau sur sa tête, et partit. || փ. եւ ը. — là զո., Երոլոլ, Երոլոլ լրանել, բարձի Երոլի առնել, *ձեռքէ Երոլոլ. || — sur le dos de զո., *մէկուն վերայ ձգել. on me campait sur le dos la perte de douze canons. ||ո. — un soufflet à զո., *մէկուն ապտակ իջեցուցանել՝ զարնել.

Se camper, դ. բանակիլ, բանակ հաստատել. les Barbares s'étaient campés sur la gauche. 2. փ. եւ ը. դնիլ, զետեղիլ. — sur une chaise, dans un fauteuil. || կանգնիլ կալ. il se campa droit devant moi, կանգնեցաւ ինձ յանդիման իմ, *դիմացս արձակուեցաւ կեցաւ:

Campernelle, ի. բ. կերպ. նարգիզ հոտաւէտ (narcisse odoriférant).

Campéthère, ա. Ե. Երիթող. սեռ. տոհմի փայտփորից (pics).

Camphamide, ի. ոգ. քափուրամիդ. ամիդ քափուրային ԵԵուոյ:

Camphate, ա. ոգ. քափրատ. աղ կազմեալ քափրային ԵԵուով:

Camphène, ա. ոգ. քափրէն. իւղային նիւթ գտեալ յիւղն բեւեռնի. հն. **Térébène.**

Camphérol, ա. ոգ. քափրոլ. մարմին գոյացեալ քափրային (camphique) ԵԵուովք:

Camphilène, ա. ոգ. քափրիլէն. քափրէն (camphène) գոյացեալ Երմամբ բլորաջրածնական բեւեռնի (térébène) կրով: [միդ:

Camphimide, ա. ոգ. քափրամիդ.

Camphin, ա. ոգ. քափուրիլ. իւղ Երնեւ ելեալ ի քափուրէ:

Camphine, ի. ոգ. քափրին. հեղուկ բնածխուկ ջրածնի գոյացեալ Երմամբ խառնրդի մանշոյ (iode) եւ քափուրի:

Camphique, ած. ոգ. քափրային. acide —, — ԵԵու, քափրաԵԵու. ռետին ԵԵու, կակուղ, կազմեալ ազդեցուԵեամբ լուծուածի ցրային խալոյ (potasse) ի վերայ քափուրի:

Camphocarbonate, ա. ոգ. քափրաքնածխատ. աղ կազմեալ քափրաքնածխային ԵԵուով:

Camphocarbonique, ած. ոգ. քափրաքնածխային. acide —, — ԵքԵու. գոյացեալ ազդեցուԵեամբ բլրնածխային ԵԵուոյ ի վերայ մանիշեալ (iodé) քափուրի:

Camphocréosote, ի. ոգ. քափրակրէոզոտ, S. **Carvacrol.**

Camphogène, ա. ոգ. քափրածին. մարմին կազմեալ բնածխով եւ ջրածնով:

Camphoglycuronique, ած. ոգ. քափրաքաղցրամիզային. *ասի ԵքԵուոյ որ շան միզին կիանուի մէջն քափուր մոցուննելէն յետոյ:

Camphol, ա. ոգ. քափուրոլ. հն. **Bornéol.**

Campholate, ա. ոգ. քափրոլատ. անուն աղից կազմելոց ի քափրոլային ԵԵուէ միով հիմամբ. — de chaux, կրաքափրոլատ:

Campholène, ա. ոգ. քափրոլէն. ջրաբնածխուկ հանելի ի քափուրէ:

Campholénique, ած. ոգ. քափրոլէնային. acide —, — ԵքԵու, որ է անկոյծ ի ջրի, լուծանելի յիներ, հանելի ի քափրոքսիմէ (camphoroxyme).

Campholéule, ա. դզ. քափուրիւղ. *լուծուած՝ մի մասն քափուր եւ երեք մասն ցնդական իւղի մի մէջ:

Campholique, ած. ոգ. քափրոլային. acide —, — ԵքԵու, քափրոլաԵքԵու, որ գոյանայ ազդեցուԵեամբ խալոյ (potasse) ի վերայ քափուրի:

Campholone, ա. ոգ. քափրոլոն. իւղ արտադրեալ չոր Երմամբ կրաքափրոլատի (camphol ate de chaux).

Camphométhylique, ած. ոգ. քափրոմեԵիլային. acide —, — ԵքԵու, որ է քափրոլատ մեԵիլի եւ ջրածնի:

Camphora, ա. գա. **Camphre**ի:

Camphoramide, S. **Camphamide.**

Camphoramique, ած. ոգ. քափուրային. acide —, — ԵքԵու, որ է ամիդ քափուրային ԵԵուոյ:

Camphoranilique, ած. ոգ. քափուրանիլային. acide —, — ԵքԵու:

Camphorate, ա. ոգ. քափուրատ. անուն աղից կազմելոց զուգախառնուԵեամբ քափուրային ԵԵուոյ աղատնալի հիմամբք. — de chaux, կրաքափուրատ:

Camphore, S. **Camphre.**

Camphorésinique, ած. ոգ. քափրաւեհնային, հն. **Camphoronique.**

Camphoride, ի, ոգ. քափուրատեսակ. *նիւթ բուսական որ յատկուԵեամբքն քափուրի կմօտենայ:

Camphorifère, ած. քափուրաբեր:

Camphorine, ի. ոգ. քափուրին. նիւթ արտադրեալ ջեռուցմամբ խառնուրդի քափուրային ԵԵուոյ եւ քաղցրանիւթի (glycérine).

Camphorique, ած. ոգ. քափուրային. acide —, — ԵքԵու, քափուրաԵքԵու:

Camphorogénol, ա. ոգ. քափուրածին. ջրատ քափուրի:

Camphoroïde, ած. բ. քափուրակերպ. նման քափուրինոյ. 2. ի. ոգ. քափուրակերպ. *նիւթ գոյացեալ յիւղոց արտադրելոց շատ մի տնկրէն շրթնաւորաց տոհմէն, որք յոյժ կնմանին բուն քափուրի:

Camphoromée, ի. բ. քափուրիկ սեռ. տոհմի սաթդեներոյ (lauracées), բազմատեսակ ծառ ի Բրէզիլ:

Camphoronate, ա. ոգ. քափուրոնատ. աղ քափուրոնային ԵԵուոյ:

Camphorone, ի. ոգ. քափուրոն. չեզոք բաղկաց նման քացիոնաց (acétones),

Camphoronique, ած. ոգ. քափուրոնային. acide —, — ԵքԵու:

Camphorosme, ա. բ. քափուրաիոտ. սեռ. տոհմի օշնանեայց (salsolacées).

Camphorosmées, ի. յ. բ. քափուրաիոտեայք. ցեղ տոհմի օշնանեայց:

Camphoroxyme, ա. ոգ. քափրոքսիմ. մարմին գտեալ ազդեցուԵեամբ ջրաԵԵուածնամինի ի վերայ քափուրի:

Camphoryle, ա. ոգ. քափրուատ. ենԵադրական արմատական, որոյ ջրատն է քափուրային ԵԵուն:

Camphovinique, ած. ոգ. քափուրագինային. acide —, — ԵքԵու:

Camphre, ա. քափուր «քեաֆիրի». — artificiel, — արուեստական:

Camphré, e, ած. քափրած, քափրախառն. eau-de-vie —e, — օղի, քափրօղի. esprit-de-vin —, քափրացքի. potion —e. Cigarettes —es.

Camphrée, ի. բ. քափուրխառ. *քափուր հաւոող տունկ:

Camphrénate, ա. ոգ. քափրէնատ. աղ կազմեալ քափրենային ԵԵուոյ:

Camphrène, ա. ոգ. քափուրէն. նիւթ իւղակերպ արտադրեալ ազդեցուԵեամբ ծծմբային ԵԵուոյ ի վերայ քափուրի:

Camphrénique, ած. ոգ. քափրենային. acide —, — ԵքԵու. արտադրեալ ազդեցուԵեամբ անկենաային ԵԵուոյ ի վերայ քափրէնի (camphrène).

Camphrer, ն. քափուրել, քափրել. տոգորել քափուրով. = *Se* —, դ. —իլ:

Camphrésinique, ած. ոգ. քափրաւեհնային. acide —, — ԵքԵու:

Camphrier, ա. բ. քափրենի, քափուրենի. դափնիի տեսակ:

Camphrique, ած. ոգ. քափրային. acide —, քափուրաԵքԵու:

Camphrone, ա. տգ. քափրոն. նխե Քնեե իւղակերպ :

Camphylène, ա. տգ. քափրիլէն. մարմին գտեալ ազդեցութեամբ քլորաչրածնատի բեւկենի (térébène) ի վերայ հրաշէկ կրոյ :

Camphylique, S. **Camphorique**.

Campichète (քէշ) ա. մբ. կորածաղ. սեռ կարճեղջիւր երկքեւից :

Campicole, աճ. բպ. դաշտակեաց, դաշտաբնակ. *délic* —. 2. Ք. —. Քուչուն ի տոհմէ քարաքնակաց (traquets).

Campimètre, ա. բժ. տարածաչափ. գործի չափելոյ զտարածութիւն տեսանելեան :

Campnosperme, ա. բ. հակասերմն. սեռ պղպատենեայ (anacardiés) բեւեկնեայց :

Campode, ա. մբ. Քրքրաբդ. սեռ ճոպատոռանց (thysanoures).

Campodéiforme, աճ. մբ. Քրքրաբդանե :

Campomanésie, ի. բ. կամպոմանէզիա. սեռ տոհմի մրտենեայց :

Camponote, ա. մբ. Քիկնակոթ. սեռ խոշոր մրջմանց :

Camponotides, ի. յ. Քիկնակոթազգիք. ցեղ մրջմանց նախատիպ ունելով զՔիկնակոթ :

Campophylle, ա. վբ. կորատերեւ. սեռ բրածոյ պղպիպաբուռնոյ :

Campos (փօ) ա. բ. արձակուրդ (աշակերտաց). les écoliers ont —. Donner —, — տալ. 2. բ. բանիոլ, պարապլ, հանգիստ « փայտօս ». prendre, se donner —, հանգիստ առնուլ, հանգչիլ : [tière.

Campo-santo, ա. իտ. S. **Cimetière**.

Campoxylon, ա. բ. կորափայտ. սեռ բրածոյ նոճեայց (cupressinées).

Campsiandre, ի. բ. կորաեէզ. սեռ կիսալպինեայց արեւադարձային Ամերիկոյ :

Campsichrote, աճ. կ. կորամարմին. || —s, ա. յ. սբ. —ք կարգ դասու զեռնոց, որոց մորթն կակուղ է եւ մարմինն ճկուն, որպէս մողիզեանց եւ գորտազգեաց :

Campsidie, ի. բ. կորարդ. սեռ տեկտոնայ բիգնոնեայց :

Campsie, ի. մբ. կորիկ. սեռ պատենաՔեւ միջատաց :

Campsiure, ի. մբ. կորագի. սեռ հնգայօդ պատենաՔեւից :

Campsodactyle, ա. սբ. կորամատն. սեռ կարգի մողիզեանց :

Campsotric, ա. բ. կորագէս. սեռ մանրիկ սնկոց բեհեզակերպից (byssoïdes).

Campta, ա. մբ. կորակ. սեռ հնգայօդ պատենաՔեւից, տոհմ լախտակոջերց (clavicornes).

Camptan, ա. կ. յամուրկ. տեսակ յամուրի (antilope).

Camptérie, ի. բ. կորաձարխոտ. տեսակ ձարխոտոյ :

Camptocarpe, ա.բ. կորապտուղ. ազգ աբալասերից (asclépiadacées) պարաՔիւսեայց (périplocées).

Camptocère, ա. մբ. կորեղջիւր. սեռ քառայօդ պատենաՔեւից, տոհմ փայտակերից :

Camptodion, ա. բ. կորակերպ. սեռ ձարխոտոց ասպարեայց (aspidiées) ԱնՔիլեանց :

Camptodonte, ա. մբ. կորակեռ. սեռ հնգայօդ պատենաՔեւից, տոհմ Քարիկեայց (carabiques).

Camptognathe, ա. մբ. կորակզակ. սեռ պատենաՔեւից, տոհմ փայտակերից :

Camptogramme, ա. մբ. կորագիծ. սեռ ՔեփաՔեւից, տոհմ գիշերայնոց :

Camptolaime, ա. Ք. կորակոկորդ. սեռ տոհմի բադից :

Camptolome, ա. բ. կորավերջք. սեռ խուլաբուսեայց կաղնձեայց (digitalées).

Camptonote, ա. վբ. կորաՔեկն. սեռ բրածոյ զեռնոց :

Camptoptéris (իս) ի. բ. կորաձարխոտ. սեռ բրածոյ ձարխոտոց :

Camptorhin (րէն) ա. մբ. կորաքիթ. սեռ պատենաՔեւից, տոհմ ճնկեղջիւր (gonatocère) ուտեայց :

Camptorhine (րին) ի. մբ. կորուռնչ. սեռ պատենաՔեւից, տոհմ ՔանՔեղջերց (lamellicornes).

Camptorynque (րէնք) ա. Ք. կորակտուց. հն. **Camptolaime**. 2. մբ. —. հն. **Camptorhin**.

Camptoscélide, ի. մբ. կորաոտն. սեռ պատենաՔեւից, տոհմ Քարիկեայց (carabiques).

Camptosème, ի. բ. կորադրօշ. սեռ տոհմի ՔիՔեռնեայց լուբեայց, Քուփ գեղեցիկ բազմատեսակ :

Camptosore, ա. բ. կորադէզ. սեռ ձարխոտոց ասպարեայց Ամերիկոյ :

Camptosphérie, ի. բ. կորագունդ. սեռ գնդաձեւ սնկոց :

Camptospore, ա. բ. կորաՔոթծ. հն. **Psilonie**.

Camptosterne, ա. մբ. կորալանջան. սեռ պատենաՔեւից, տոհմ սրալանջանաց (sternoxes).

Camptothécie, ի. բ. կորատափոր. սեռ մամռոց, մերձաւոր ծաՔիր (hypne) սեռի :

Camptotrope, աճ. բ. կորադարձ :

Camptoum, ա. ի. բ. կորատունկ. սեռ սնկոց հիւսատնկեայց (hyphomycètes).

Campulipe, S. **Campylipe**.

Campylanthe, ա. բ. կորաճապիկ. սեռ խուլաբուսեայց, Քուփ ինչ :

Campylanthère, ի. բ. կորաբեղնան. հն. **Ériodendron**.

Campyle, ա. մբ. կատիկ. սեռ հնգայօդ պատենաՔեւից :

Campylipe, ա. մբ. կորամագիլ. սեռ հնգայօդ պատենաՔեւից, տոհմ ՔանՔեղջերց (lamellicornes).

Campylirhynque (լիրէնք) ա. մբ. կորակտցակ. սեռ քառայօդ պատենաՔեւից, տոհմ ուտեայց :

Campylite, ի. հբ. կորաքար. հն. **Mimétèse**.

Campylocarpe, ա. բ. կորամիրգ. հն. **Arabide**.

Campylocaryon, ա. բ. կորընկոյզ. հն. **Anchuse**.

Campylocèle, ա. օդ. կորապի. սեռ աղեյայտ (entérodèle) ջրանՔեաց :

Campylochile (չիլ) ա. մբ. կորաշուրՔն. սեռ գիշերայնի ՔեփաՔեւից. հն. **Nymphule**.

Campyloclinion, ա. բ. կորախշտի. բազմատեսակ սեռ տոհմի բաղադրեալ բեղնաւակցաց :

Campylodisque, ա. բ. կորասկուտել. սեռ լօրից տրամաչափեայց (diatomées).

Campylodonte, ա.բ. կորատամն. սեռ տոհմի մաճրասերից (bryacées), ազգ մամռոյ :

Campylogramme, ա. աբ. կորագիծ. *գործի կոր գիծ քաշելու :

Campylomètre, ա. կորաչափ :

Campylomyze, ա.մբ. կորաճուճ. սեռ երկՔեւից, տոհմ մժղուկեայց (tipulaires).

Campylonéis (էիս) ի. բ. կորանայատ. սեռ լօրից :

Campylonème, S. **Campynème**.

Campyloneure, ա. բ. կորաջիղ. սեռ ձարխոտոց կճուՔեայց (polypodiées).

Campylope, ա.բ. կորաՔաՔ. սեռ տոհմի մաճրեայց (bryacées), ազգ մամռոյ : [տունկ :

Campylophyte, ա. բ. կորա-

Campylopode, ա. բ. կորոտն. նման կորաՔաՔի (campylope). || —s, ի. յ. կորոտունք. տոհմ մամռոյ նախատիպ ունելով զկորաՔաՔ (campylope) [Քուչուն ինչ :

Campylops (օփս) ա. Ք. կորակն.

Campyloptère, աճ.Ք. կորաՔեւ. 2. —. Քուչուն ինչ. 3. բ. —. սեռ խաչաքերից : [հն. **Mélilot**.

Campylorutide, ի.բ. կորախոշ.

Campylorynque (րէնք) ա. Ք. կեռակտուց. Քուչուն ինչ Ամերիկոյ, հն. **Grimpic**.

Campylosome, ա. կմ. կորամարմին. || —s, ա. յ. —ք. կարգ խոպոպուտանց (cirrhipèdes).

Campylospermé, e, աճ. կորասերմն. || —es, ի. յ. կորասերմունք. բաժին հովանոցաբերից :

Campylospore, ա. բ. կորահատիկ. հն. **Mille-pertuis**.

Campylostachide, ի. բ. կորահասկ. սեռ տոհմի աղաւնիՔասերից (verbénacées), ցոլեայց (stilbinées).

Campylostèle, ա. բ. կորասիւն. սեռ մամռոց :

Campylostéliacées, ի. յ. բ. կորասիւնեայք. տոհմ մամռոց :

Campylostème, ա. բ. կորաեէզ. սեռ ժրանեայց (célastracées).

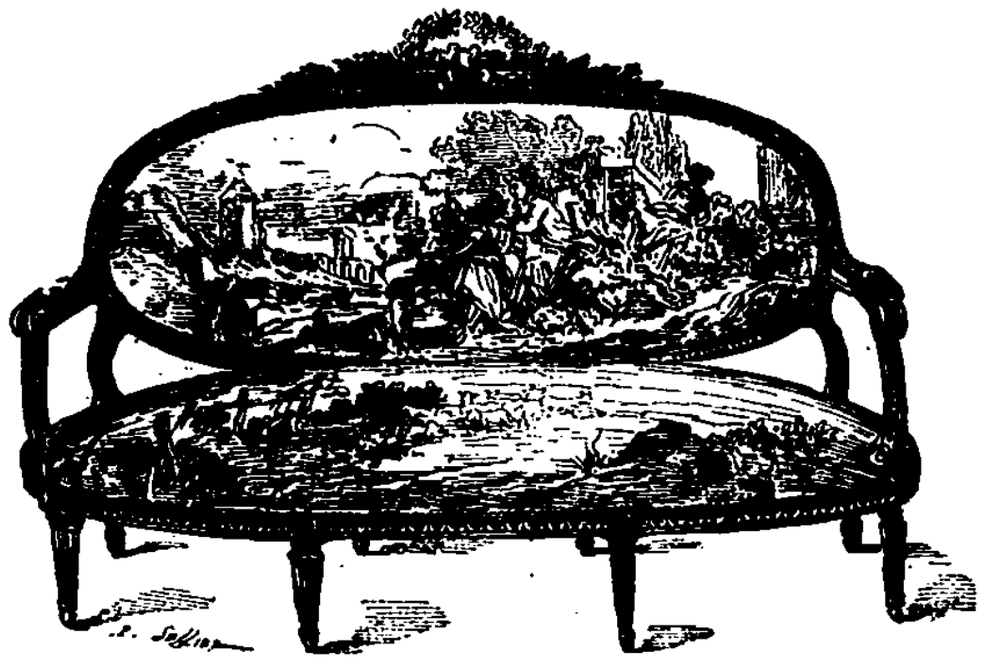
Campylothèque, ա. բ. կորափակ. *սեռ բազմաճաղիկ հոյլ (capitule) ունեցող սնկոց. հն. **Coréopsis**.

Campylotrope, S. **Camptotrope**.

Campynème, ի. բ. կորացանց. սեռ տոհմի ամարիլլեկեայց :

Camus, use (իւ, իւզ) աճ. տափունչ, տափաքիթ. homme —. Chien, cheval —. Être —, — է.||գ.—. un —. Une —use. 2. տափունչ. nez —, տափունչ քիթ. avoir un nez —. 3.փ. եւ բ. être —, bien —, ի դերեւ ելանել յատոյ, * յոյն պարապ եղլել. nous sommes bien —. || Rendre qn.

—, բմբերանել, պապանձեցուցանել զոք:
Camuserie, ի. տափրնչութիւն, * քիի տափկածութիւն:
Camuset, ette, ած. եւ գ. տափուն, տափաքիթ:
Camuson, ի. բ. տափաքիթիկ. աղջիկ, կին տափաքիթ:
Canadine, ի. տզ. կանադին. կալակիրպ ինչ:
Canaille, ի. խուժան, խառնիճաղանճ, խառնաղանճ, խաժամուժ ամբոխ, սինկրոր խուժան, սինկրոր գռեհիկք. la — s'attroupe. Être insulté par la —. Ville —. La — s'agite dans la rue. 2. սինկրոր, անարգ մարդիկ. ces —s-là. Il nous traita de —. Ce ne sont que des —s. La — littéraire. Hors d'ici, —! Fréquenter la —. Ce sont des —s. || ո. ասի եւ մի մարդու. c'est une —, սինկրոր՝ * կիսատած է, անպիտանին մին է. 3. բ. մանկտի, մանկունք. faites taire cette —. Petite —. 4. ած. խաժամուժ, սինկրոր, գռեհիկ. avoir des manières —s, un langage, un ton, un propos —. Expression, style, habitude, conduite —.
Canal, ա. ագուգայ, առու, խողովակ, փող, փողրակ, ուրդ, կոթի. les canaux de la fontaine. On amène de loin les eaux de la rivière par des canaux. — de dérivation, կաւառն. 2. ջրանց. creuser, nettoyer un —. — de navigation. — նաւագնաց. — d'irrigation, S. **Irrigation**. 3. ծոց, փոս (գետոց). le fleuve offre partout un — tranquille. հն. **Lit**. 4. ջրանց, նեղուց. le — de Constantinople, de Mozambique. 5. մգ. անցք, փող, ցնցուղ. le — intestinal. — hépatique, լիրդանց. — de l'urètre, միզանց, ջրփող. — auriculaire, ցնցուղ ականջաց, ունկնացուղ, ականջացուղ. || բ. — de la sève. 6. ն. խազ. — de volute. 7. փ. միջնորդութիւն, ձեռնտուութիւն, ճանապարհ, միջոց. réussir par le — de qn., յաջողիլ միջնորդութեամբ՝ ի ձեռն ուրուք, * մէկուն ձեռքովն՝ միջոցովն յաջողիլ. la prière est le — des grâces.
Canaliculaire, ած. բ. եւ բժ. խողովակաւոր. abcès — du sein. Tissu —.
Canalicule, ա. ջրանցիկ. 2. մգ. փոքրիկ, փողակ, խողովակիկ. — biliaire, urinaire. Les —s des os. 3. ն. խազիկ:
Canaliculé, e, ած. կ. եւ բ. փողակաձեւ:
Canalifère, ած. բզ. անցաբեր, խողովակաբեր. || յ. կմ. les —s, —ք. ազգ կակղամորթոց:
Canaliforme, ած. ջրանցաձեւ, խողովակաձեւ:
Canalisable, ած. ջրանցելի:
Canalisateur, ա. ջրանցագործ:
Canalisation, ի. ջրանցումն, ջրանցաշինութիւն, ջրանցահաստուէր:
Canalisé, e, անց. ջրանց, ջրանցիկ, նաւարկելի. pays —. Rivière —e.
Canaliser, ն. ջրանցել, կածանել, ջրանցիկ առնել, ջրանցս բանալ, նաւարկելի գործել. — un pays, un cours d'eau. =Se —, դ. ջրանցիկ լ.:
Canamelle, ի. բ. մոլրեղէգն. տունկ գեղեցիկ բարձրադիտակ:
Cananaïte, ի. հբ. քանանաքար. տեսակ մի վերնէրաքար (wernérite).
Canang, ա. բ. ցաբի. ճառ ի տոհմէ բրնձասերից (anonacées).
Canapé, ա. բազմոց «գանափէ».

Canapé.

s'asseoir, se coucher, s'étendre sur un —. Je ne me trouve bien que dans un —. || S. **Sofa**.
Canard, ա. բադ «էօրտէք», jeune —, բադիկ. — sauvage, ջուռայ. վայրի բադ. հն. **Canepetière**. || բ. mouillé, trempé comme un —, ջրաճաճախ, * խրխո՛մ, սաստիկ թրջած. il vient ici mouillé comme un —. || **Plonger** comme un —, մխրճիլ, մխիրճ՝ մրխրճուկ հարկանել «տալմագ». եւ փ. անձնապուր՝ անձնապուրծ լ., զերծանիլ ի վտանգէ. || — musqué, — մշկահոտ. || — de la Chine, ճենաբադ. S. **Aix**. 2. ո. բադ, սուտ՝ ստայօդ լուր, ստալուր, ստազրոյց, * շինծու զրոյց՝ լուր. cette nouvelle n'était qu'un —. 3. բադիկ. կոտորիկ շաքարի ծացեալ յօղի՝ ի սուրճ. — de café. Donnez-moi un —. 4. եժ. բադ, կուիչ. ձայն արտանուագ. cette clarinette fait des —s, կուիչս արձակէ. 5. ած. chien —, բադշուն. լողակ շուն գանգրահիր եւ բադոտ. un beau chien —.

Canardé, e, անց. հրթիռ լեալ, հրակոծ. poste — par l'ennemi.
Canardeau, ա. բադիկ, ձագ բադի. un —. Des —x.
Canarder, ն. հրթիռ լ., հրակոծել (յարկածածուկ տեղէ). les soldats embusqués canardaient les assaillants. Les soldats furent tués par les habitants qui les canardaient des fenêtres.
Canarder, չ. բ. կուչել. ածել ձայն արտանուագ. 2. նե. մխրճիլ՝ մխիրճ՝ ցուռկ հարկանել. * ջուր մտնել (նաւի) առջեւի կողմէն:
Se canarder, դ. հրթիռ լ. միմեանց, հրակոծել զմիմեանս:
Canarderie, ի. եզ. * բադոց, բադարան. * բադ պահելու տեղ:
Canardier, ա. բադորս. վայրենի բադ որսող. 2. ստալբահոս, ստալբատու. * սուտ լուր տուող:
Canardière, ի. բադոց, բադորսոց. * վայրենի բադ սրսալու տեղ. 2. բադահաւ, բադահիրացան. երկայն հրացան յորս բադից. 3. բադոց. * հրացան նեւոելու ամրածածուկ տեղ. 4. բադոց. * պարսիկք մէջ բադելու աւազան:
Canari, ա. կանարիկ, կանարեակ, դեղձանիկ. Ռուչնիկ Կանարեան կղզեաց «գանարիա»:
Canarine, ի. բ. կանարաթոյս. սեռ տոհմի զանգակածաղկեայց (campanulacées). 2. տզ. կանարին. փոշի Քխակարմիր:
Canarion, ա. բ. կանարենի. սեռ տոհմի բեւեկնեայց, ռեհանաբեր ծառ յարեւադարձային Ասիա:
Canaroie, ա. Ք. բադարդ. քադի տեսակ յԱւստրալիա:
Canary-bird flower, ա. անգ.

դեղձանկաճապիկ. հն. **Tropæolum**.
Canasse, Canastre, ա. գուշիկ. տուփ Քէյի, ծխախոտոյ:
Canavalie, ի. բ. կանավալիա. սեռ տոհմի լուբիասեր Քիճեռնեայց:
Canbye, ի. բ. կանբի, կանբենի. սեռ խաշխաշեայց (papavéracées).
Cancan, ա. շոգմոգ, շոգմոգուի, չարախօսուի, փասքանք, բամբասանք. faire des —s, շոգմոգել, փասքսել, բամբասել. c'est un —. Cette nouvelle n'est pas sûre, c'est un simple —. Il est en butte aux —s d'une petite ville. Aimer les —s, բամբասասէր լ. croire aux —s. 2. աղմուկ, շշուկ, * շշնկոց. faire un —, — յարուցանել՝ հանել. il fit un grand — de peu de chose, * քիչ բանի համար մեծ շշնկոց հանեց. 3. շաղակրատք. * տեսակ մի անհամեստ կարուս. danser le —, — կարուսել:
Cancaner, ն. շոգմոգել, փասքսել, չարախօսել, բամբասել. il

aime à —, բամբասասէր է. 2. շոգմոգապարել, շոգմոգապար լ.։

Cancanier, ère, ած. եւ գ. ը. շոգմոգ, փսաքուս, չարախօս, բամբասասէր. il est très —.

Cancel, ա. ճ. հ. կանկեղն., սրբարան եկեղեցւոյ. հն. **Chancel**. զա. **Sanctuaire**. 2. հ. կնքոցարան. պահարան սրբոցն կնքոյ։

Cancellaire, ի. կմ. վանդակաժմակ. սեռ միապատեան խեցեմորթոց։

Cancellation, ի. հ. ջնջումն, եղծումն։

Canceller, ն. հ. ջնջել, եղծանել։

Cancellophyce (ֆիս) ա. բ. ջրնջալօս. սեռ բրածոյ լօսից։

Cancer, ա. ոպ. խեցգետին, խեցգետին, կարիճածուկն. 2. աս. —, սարատան. աստեղատուն զոդիակոսի. le tropique du Cancer. La constellation du —. Le signe du —. 3. ախ. խլիրդն, խլրդենի, ուսին «ինձիմէ պէնի». avoir un —, être atteint d'un —, ունել —, խլիրդնախտ՝ խլրդենոտ լ. avoir un — au sein, ունել — ի ստինս. souffrir d'un —, տառապիլ ի խլրդենոյ, խլիրդնատանջ լ. faire l'opération d'un —, extirper un —, un — au sein, à l'estomac, à la vessie. Elle a le sein rongé, tout rongé d'un —, par un —. — médullaire, ոսկրուղեղային —, ոսկրուղեղախիրդն. || հն. **Carcinome**.

Cancéreux, euse, ած. բժ. խլիրդնային, խլիրդենային. 2. գ. խլիրդնոտ։

Cancériens, ա. յ. ոպ. խեցգետնանք. ցեղ տասնոտանոց։

Cancériforme, ած. ախ. խլիրդնաձեւ։

Cancérisme, ա. ախ. խլիրդնութիւն։

Canche, ի. բ. **S. Aira.**

Cancrastacoïde, ած. խբ. կարիճախեցգետնակերպ. նման կարիճի (crabe) եւ խեցգետնի (écrevisse). ||—s, ա. յ. —ք. տոհմ կարգի ոլորկապատենից (crustacées).

Cancre, S. Crabe.

Cancre, ա. այր ագահ, կլիր, կծծի, վլատ, ընչաքաղց. c'est un —, vilain —. 2. ոլորմնիկ. c'est un pauvre —. [մի ուսին։

Cancrelat, ա. մբ. խիկ. *տեսակ

Cancride, ի. կմ. կարիճակերպ. սեռ ճակաբեր ժմակաց։

Cancriforme, ած. ոպ. կարիճաձեւ. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ ոլորկապատենից (crustacés) նախատիպ ունելով զկարիճ (cancre).

Cancrinie, ի. բ. կանկրինիա. սեռ բազադրեալ երիցկեայց (anthémidées).

Cancrinite, ի. հբ. կանկրինաքար. * ապակային նիւթ Ծափանցիկ մուխ կազդու։ [քարացեալ բրածոյ։

Cancrite, ի. վբ. կարիճաքար. կարիճ

Cancrivore, ա. բպ. կարիճակեր։

Cancroïde, ած. բժ. խլիրդնակերպ. affection, tumeur —. 2. ա. ախ. խուլինջ. *տեսակ մի խլիրդային ուռեցք։

Cancrologie, ի. կարիճաբանութիւն. * կարիճոյ վերայ գրուածք։

Cancrologique, ոպ. ած. կարիճաբանական։

Cancrologiste, ա. կարիճաբան։

Cancrome, S. Savacou.

Cancrophage, S. Cancrivore.

Cande, ի. կբ. կանդ. տեսակ պոդիկաթութեան ատարաւեան ծովուց։

Candéfaction, ի. մշ. ատրաշիկումն. * մեռաղն ամենաատոթիկ ատրցունելն վինչեւ ճերմկնայ։

Candéine, ի. կմ. կանդենիկ. ժմակ ինչ ճակաբեր յԱնգիլեանս։

Candélabre, ա. աշտանակ, երագարան ատեղնաւոր՝ բազմաստեղն՝ բազմաստեղնեան «գօլու շամոան». cheminée ornée de beaux —s. Les —s du salon sont allumés. || քն. les étoiles, ces —s des cieux. 2. ն. —։

Candélabre.

Candel-coal (քէնտլքոլ) ա. անգղ. լուսածուխ։

Candeur, ի. յատակութիւն, յատակամտութիւն, ամբծութիւն, վիամտութիւն. douce, céleste —. Air de —. Parler, agir avec —. Garder, conserver la —. Souiller, ternir, flétrir la —. Ame pleine de —. La — de son âme. Avouer une faute avec —. La — est surtout l'apanage du premier âge.

Candi, ած. ա. վանի. sucre —, շաքար —, վանաշաքար, *պաղշաքար «նէօպէի՛ նէպաի շէքէրի». || ա. վանաշաքար. — blanc, jaune. Prendre du thé, du café avec du —. — en poudre, — փոշիացեալ։

Candi, e, անց. վանացեալ, բիւրղացեալ. fruits —s, եւ գբ. candis, վանամիրգք, վանապտուղք. շաքարապատ պտուղք։

Candidat, ա. բարձաձիգ, Ծեկնաճու, բնարկի. — à la députation, à l'Académie. Ce — n'a pas réussi. Se porter —, — լ. se présenter comme —, * ներկայանալ իբրեւ —. énumérer ses titres de —. Il y a plusieurs —s pour la chaire vacante. Liste de —s. Femme —, բարձաձգուհի, Ծեկնաճուհի, բնարկուհի։

Candidature, ի. բարձաձգութիւն, Ծեկնաճութիւն, բնարկիութիւն. sa — pour la chaire de littérature arménienne. Travailler pour sa —. Mettre tout en œuvre pour réussir dans sa —. Être supplanté dans sa —. Renoncer à la —. Renoncer à sa —. — politique, académique, officielle.

Candide, ած. յատակամիտ, անկեղծասէր, անբիծ. — jeunesse, անտխրոխ պատանութիւն. homme, âme, visage, physionomie, procédé —. Il répondit par quelques paroles —s. Manières —s.

Candidement, մ. յատակապէս, յատակաբար, յատակամտաբար, անկեղծասէր մտօք, ամբծաբար. parler, agir, se conduire —.

Candir, ն. վանացուցանել, բիւրղացուցանել. — կամ faire — du sucre, — զշաքար։

Se candir, դ. վանանալ, բիւրղանալ. ce sucre ne se candit pas bien. 2. շաքարանալ, շաքարոտիլ «չէքէրլէնմէք». les confitures se candisent.

Candisation, ի. վանացումն, բիւրղացումն, շաքարացումն։

Candissoire, ի. վանաբան, վանիթարան. * վանացուննելու աման։

Candite, ի. հբ. կանդիթաքար. * տեսակ մի սէյլանաքար (ceylanite) երկաթախառն սեւագոյն, որ Սէյլան կղզւոյն Կանդի գաւառէն կ'ելլէ։

Candjiar, S. Kandjar.

Candle-coal (քանտլքոլ) ա. անգ. հբ. լուսածուխ։

Candolléané, e, ած. բ. կանդոլենեայ, կանդոլենեանման. || —es, ի. յ. —ք. շար դիլլենաածիից նախատիպ ունելով զկանդոլենի։

Candollée, ի. բ. կանդոլենի.

սեռ տոհմի դիլլենաածիից. || —s, ի. յ. —ք. S. **Candolléanées.**

Candollelle, ի. բ. կանդոլենիկ. սեռ գաղտնաածք անկոց։

Candona, ի. կ. կանդոնա. *փոքրիկ ժմակ ջրի եւ աւազի մէջ ապրող։

Candou, ա. բ. կանդու. *ճառ ինչ որոյ փայտն դիւրաւ կրակնկի շրխմամբ։

Cane, ի. էգ բադ. — sauvage, domestique. || ք. marcher comme une —, շրջիլ իբրեւ զբադ, *տատանելով քալել «էօրտէք կիպի՛ փայճագ իւրիւմէք». || faire la —, միաբնիլ, մբխիրճ հարկանել «տալմագ». եւ փ. խոյս տալ ի վտանգէ, վտառութիւն յանձին ցուցանել։

Canéfice, ա. **S. Casse**, ք.

Canéficier, ա. բ. զա. **Cassier** ի։

Canellite, ի. հբ. կաննելաքար. գտեալ ի Կաննելաս քաղաքի Սպանիոյ։

Canéphore.

Canepetière, ի. Ծ. աբօսիկ. Ծուչուն նման փոքրիկ աբօսի (outarde).

Canéphore, ի. հխ. յն. կողովակիր. * գլխուն վերայ կողով կրող աղջիկ. de jeunes —s. || կն. **Cistophore.** 2. ճ. — (արձան կնոջ)։

Canéphore, ա. բ. կողովակիր. սեռ տոհմի տորնաածիից գաղդեն

եայց . Քուփ բնիկ Մատակաբալի :

Canéphories, ի. յ. հխ. յն. կողովակրաւոնք . հանդիսաւոր ուոնք ի պատիւ Դեմետրեայ կամ Բակքոսի, յորս նուիրեալ կուսանք կրէին ամենալից կողովս :

Canepin, ա. ածգ. սերմի . նուրբ մոր Ա գաւին կամ ուլու :

Caner, հ. ը. շուշել , վաւանալ , յետս կալ , *փախչտիլ . il cane. Il a

Canet, ա. կ. բադիկ : [canè.

Caneter, տ. **Jacasser.**

Caneton, ա. կ. բադիկ , բադաձագ :

Canette, ի. կ. բադիկ. էգ բադաձագ . 2. կգ. բադիկ . 3. կՃոլայ . մեծ բաժակ գարեջրոյ . boire une —. 4. ոկ. եղեգնիկ «մասուրա» :

Canevas (վա) ա. կանվիակ, բանձուռ , ցանցաւակ , ցանցաւկուռ , կանեփակուռ « գանավաց ». travail au —. Tapisserie, broderie au —, sur le —. Remplir un fond de —. 2. փ. ծրագիր , նախագիծ . le — d'un discours, d'un poème. Travailler, broder sur un —. Enjoliver un —. Ce conte a servi de — à un fort joli opéra. Tracer son —. Il a brodé sur ce — mille impertinences.

Canevasser, հ. ծրագրել , նախագծել :

Canevassier, ère, գ. կանեփագործ , կանեփակավաճառ :

Caneveau, ա. առագաստակուռ:

Canezou, ա. պարոր . լանջապեստ կանանց առանց Ընդանեաց «գօլսուզ ֆիսՃան պէտենի» :

Cange, ի. կուր՝ նաւակ ի Նեղոս գետ . prendre une — à voile pour remonter jusqu'au Caire.

Cangrène, ի. տ. **Gangrène.**

Cangue, ի. կանդրիւ . անուր պատժապարտից յԱսիա :

Cangue.

Cani, ա. Ծ. բադիկ. բադ-փորբիկ:

Caniche, ա. եւ ի. գանգրել , գանգրիկ . գանգրահեր շուն՝ բած. un beau —. Une — blanche. Un joli, une jolie —. || ած. գանգրել. chien —, une chienne —, — շուն , բած, գանգրաշուն , գանգրաքած :

Canichon, ա. Ծ. բադիկ (աղուամազոտ). 2. կ. գանգրիկ , գանգրաշնիկ :

Canicide, ա. շնասպանութիւն . 2. բ. շնասպան . հն. **Aconit.**

Caniculaire, ած. աս. շնաստղային , շնիկ աստեղ . jours —s, — աւուրք . || chaleur —, ջերմութիւն — հրատապ :

Canicule, ի. աս. շնաստղ , շնիկ աստղ . ալայճատագոյնն հաստատուն աստեղաց . կն. **Sirius, Etoile du Chien.** || * շնիկն բարձրացած ժամանակ կիզուի **Եւսաստղ**, եւ ցածցած ժամանակ **Անհաստղ**. 2. ժամանակ շնաստեղ , տապագոյն եղանակն տարւոյ . durant la —, dans la —. **Être à la —.** Modérer l'ardeur, les ardeurs de la —.

Canif, ա. զմելին «գալէմքրաշ». bon, mauvais —. — à deux lames, երկբերան՝ երկսայր՝ երկսայրի — «իքի տիլի —». affiler, aiguiser un —, սրել զ—. || փ. donner un coup de — dans le contrat, ական հատանել առ ամուսնութիւն , զանցանել զբամբ՝ զամուսնութեամբ , անցանել զդաշամբ ամուսնութեան . անհաւատարիմ լ. ամուսնոյն . || տ. **Taille-plume.** 2. գրիչ (փորագրողի փայտի):

Canin, ine, ած. շնիկ , շնական , շնային . race, espèce —e, շնական ցեղ , ազգ շանց . || faim —e, շընքաղց . քաղց անյագ. ||ա. կ. les —s, շնականք , շնագգիք . տոհմ շաղղակերաց , որոց նախատիպ է շուն . 2. մգ. dent —e, կլ.—e, շնիկ ատամն, շնատամն , ժանիք. les dents —es, les —es, շնատամունք. il a perdu une —e. || կն. **Dents angulaires** կամ **Dents conoïdes.** || Muscle —, շնադնդեր . || ris —, շնածաղր , * քրմծիծաղ :

Caninana, ա. սբ. շնօձ, օձաշուն. *անվնաս օձ Ամերիկոյ , որ շան պէս ընտանեբար մարդկան տեւեէն կ'երթայ :

Canine, ի. կ. շնատամն. տ. **Canin.**

Caninga, ա. բ. կանինգա . ծառ ի Քուպա :

Caninie, ի. կբ. կանինիկ . սեռ մխակորդան (caryophyllies).

Caniram, ա. բ. կանիրամ . ծառ Հնդկաց որ բերէ զոթծընկոյզն (noix vomique).

Canitie (սի) ի. ո. սպիտակահեր , ալիք , ալեւոյծ , * մազի ճերմակութիւն. — accidentelle, sénile, infantile.

Caniveau, ա. ճ. խուղակ . խողովակածեւ քար ի հոսումն ջրոց. tailler une pierre en —, *խուղակածեւ կլորել քարն :

Canivet, ա. Ծ. կանիվէ. գեղեցիկ եւ մեծ Ծուծակ Անգիլեան կղզեաց :

Canivore, ած. շնակեր, *շուն ուտող . peuple —.

Canna, ի. կ. կաննա . տեսակ յամուրի յԱփրիկէ : [sier ի :

Canna, ա. բ. շաւառն. լա. **Balisier** ի :

Cannabène, ա. ագ. կանափիւղ:

Cannabin, e, բ. ած. կանափեան, կանեփանման : [ագգիք :

Cannabinacées, ի. յ. բ. կանեփ-

Cannabine, ի. տգ. կանափին . Ծուխ ռետին հաշիշի . 2. բ. կանափիկ . մշտադալար տունկ ի տոհմէ եղճի (ortie). 3. Ծ. տ. **Linotte.**

Cannabiné, e, ած.բ. կանափեայ, կանափանման . || —es, ի. յ. —ք . տոհմ մեծի խմբոյ եղճեայց (urticées).

Cannabinone, ի. բժ. կանափինոն . *հնդիկ կանեփէ հանուած նիւթ նման հաշիշի :

Cannabis (իս) ա.գա. **Chanvre** ի:

Cannacé, e, ած.բ. շաւառնասեր . շաւառնեայ . || —es, ի. յ. —ք. տոհմ տնկոց նախատիպ ունելով զշաւառն (canna).

Cannacore, տ. **Balisier.**

Cannage, ա. եղեգնաչափուն . չափելն եղեգնեայ կանգնաւ . 2. եղեգնահիւսուն :

Cannaie, ի. եղեգնուտ , եղեգնոց «գամըշլըդ» :

Canne, ի. բ. եղէգն , եղեգնատունկ , եղեգնաբոյս «գամըշ». || — à sucre, շաքարաբեր՝ շաքարաբուղխ եղէգն , շաքարեղէգն , շաքարաբոյս . || — de rivière, տ. **Coste.** || — d'Inde, տ. **Balisier.** || — odorante (լտ.calamus aromaticus), եղեգնախունկ , խունկեղէգն . 2. եղեգնացուպ , ցուպ,գաւազան «պատՃոն»*.—à pomme d'or, d'ivoire, — ոսկեգլուխ , փղոսկրագլուխ . donner des coups de — à qn. Recevoir des coups de —. Marcher avec une —. Se servir d'une —. Porter une — à la main. || Lever la — sur qn., սպառնալ հարկանել զոք , հարկանել , *մէկուն վերայ գաւազան վերցունել , մէկուն զարնել . || փ. vivre la — à la main, դատարկասուն՝ դատարկակեաց լ. ||— plombée, կապարալից —, կապարացուպ . || — à épée, սուսերակիր —, եղեգնասուր, գլայասուր . — armée, եղեգնազէն , գրպազէն. || la — à pêcher, — de pêche, ձկնեղէգն . եղէգն ձկնորսաց . 3. եղէգն . կանգուն եղեգնեայ «գամըշ արշըն». 4. եղեգնագրիչ. 5. եղէգն , փչուչ , փչափող : [chaise —e.

Canné, e, ած. եղեգնահիւս .

Canneberge, ի.բ.ա. **Airelle** ի:

Cannelas, ա. դարճաշաքար . դարիճննիկ շաքարապատ «Քարչին շէքէրի» :

Cannelé, e, ած. մատնէաւոր , մատնեւոր , խողովակաւոր , խողովակածեւ. colonne —e. Pilastre —. || մգ. մատնէածեւ . muscle —, — դնդեր , մատնեդնդեր :

Cannelé, ա., **Cannelée**, ի. մատնեպատառ . պատառ մատնէածեւ. — brodé. Faire du —. Une pièce de cannelée.

Canneler (je cannelle ; je cannelais; je cannellerai; q. je cannelle; q. je cannelasse; cannelant. կամ դնելով è փկ. երկուց վերջից, je cannèle, tu cannèles, etc.) ն. ճ. մատնեքել, մատնեւորել , փորել . ակօսածեւ յօրինել . — une colonne, un pilastre, un vase.

Cannelet, ա. խողովակիկ , փողակ :

Cannelier, տ. **Cannellier.**

Cannellacé, e, ած բ. դարիճննկասեր , դարիճննկեայ , դարիճննկանման . || —es, ի. յ. —ք. տոհմ սրննկոց նախատիպ ունելով զդարիճննիկ:

Cannelle, ի. դարիճ, դարիճննիկ. կեղեւ դարիճննեայ « Քարչին ». — de Ceylan, de Cayenne, de Chine. Poudre de —. Assaisonner de —, avec de la —. Essence, huile, écorce de —, ոգի , իւղ , իւղ , կեղեւ դարիճննիկի . eau de —, դարիճնաջուր . morceau de —, || փ. եւ բ. mettre qc. en —, խորհ-

տակել , ջախջախել . la maison sera bientôt en —. || ասի եւս mettre en —, աղաւրտել զանուն , * անունն աւրել . 2. աճ. դարիճագոյն . habit —.

Cannelle կամ **Cannette**, ի. աք. փայտծորակ . ծորակ փայտեայ «լիւլէ , մասուրա» :

Cannellier, ա. բ. դարիճենի , դարխանի «Քարչին ալաճը» :

Cannelline, ի. ոգ. դարիճենին . տարրն գտեալ ի Քարիճեններին :

Cannelure, ի. ճ. մատնէք . ակօսածեւ փորուածք . pratiquer la —. Orner de —s. —s ornées, torses, — զարդարուն , ոլորուն . 2. բ. —.

Cannelures.

Canner, չ. եղեգնաչափել , * չափել եղեգով . = Se —, դ. —լ :

Cannetille (Քիլ) ի. Քրքրակ (ոսկի, արծաթի) «սըրմա Քըրքը» . 2. —. արուրէ Քել ջուխակի : [2. ար. S. **Canette**.

Cannette, ի. բ. S. **Canelle**.

Canneur, ա. եղեգնահիւս . * եղեգհիւսող . — de chaises, — աԲոռոց :

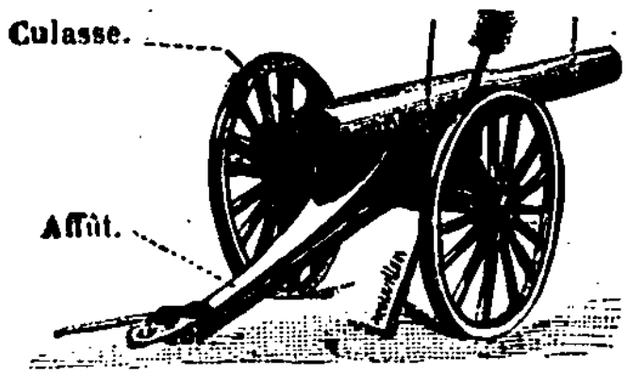
Cannibale, ա. մարդակեր , բանասար. 2. ի. —, անգութ, անագորոյն:

Cannibalisme, ա. մարդակերուԲիւն . 2. ի. անագորունուԲիւն, անգԲութիւն . il va se passer ici des scènes de —.

Cannier, ère, գ. գաւազանագործ , գաւազանավաճառ «պաստօնեու». 2. S. **Cannellier**.

Canon, ա. հրեա , ՔնդանօԲ , հրանօԲ «Քօփ» . — de siège, պաշարահրեա . — de fonte, de fer, de bronze. Un coup de —, հարուած —ի, հրեահարուած. — de 8, ութալիտր

Tourillon. Volée.

—. * — որ ութ լիտր ծանրուԲեամբ ռումբ կ'արձակէ . une volée de —. — de batterie. Une batterie de —s. L'affût d'un —. L'âme, la bouche, la lumière, la culasse d'un —. — de marine. — Armstrong. — Krupp. — rayé. — à vent, օդահրեա . couler, fondre un —, — ձուլել . tirer le —, — արձակել , հրեաարձակել ։, * — նեռել . monter, charger, braquer, pointer le —. Enclouer un —, բևեռել զ—. le bruit du —, Քնդիւն՝ բոմբիւն հրեաի , հրեաաՔնդիւն , հրեաաբոմբիւն . le recul d'un —. Vaisseau armé de —s, հրեազէն նաւ . poudre à —, վառօդ, հրեավառօդ . portée de —, հրեաընկէց . être hors de la portée du —. On a entendu tirer plusieurs coups de —. 2. հրեաանի , ՔնդանօԲ . se mettre sous le feu du — de la place. Faire taire le — de la citadelle. || Chaire à —, հրեաամբիոն , հրեաամիս, հրեաաճարակ . զօրք մատնակալք անխնայ ի սպանդ . 3. փող (հրազինուց). le — d'un pistolet. Fusil à double —s, հրացան երկփող . fusil à — rayé, հրացան շերտափող . 4. փող . մարմին գրեհի , եւ յարուեստս անուն այլեւայլ խողովակածեւ իրաց. à large —, լայնաբոց . le — de la plume d'oie. 5. բիճ . մասն սրունից ձիոյ ի կոճոյ (boulet) ցծունգն «Քօվուգ». 6. կզակակալ . երկոքին ծայրք սանձաց (mors) որ յենուն ի կզակն ձիոյ . 7. ծնգակ . զարդ ինչ ծնգաց . 8. բաժակաչափ (գինւոյ) . ութերորդ մասն լտեր . 9. ծծմբացուպ . ծծումբ գաւազանածեւ :

Canon, ա. կանոն . եկեղեցական օրինք . les Pères qui ont fait les —s. 2. կանոն. մասն պատարագի. 3. կանոն . ցանկ տօնելի սրբոց . 4. կանոն . ցանկ աստուածաշունչ մատեանից . l'Église a mis le livre Machabées dans son —. (Boss.) 5. les —s ou livre des —s, կանոնագիրք. 6. տպ. triple —, gros —, մեծ տառք՝ նշանագիրք, * խոշոր գրեր. 7. եգ. կրկնելոգ . երգ զոր սկսանին նուագել այլեւայլ ձայնք մի զկնի միոյ եւ կըրկնեն անդադար ոմն զառաջին , ոմն զմիջին եւ այլ ոմն զվերջին տունն . *որպիսի է առ Գաղղիացիս քաջածանօԲ երգն Frère Jacques, dormez-vous? Sonnez les matines. 8. աճ. droit —, կանոնագիտուԲիւն . եկեղեցական իրաւագիտուԲիւն :

Canonial, e, աճ. կանոնական . heures —es, ժամերգուԲիւն , ժամակարգուԲիւն . 2. կանոնիկոսական . vie —e. Offices canoniaux, ժամերգուԲիւն —. Maison —e, տուն —, կանոնիկոսատուն :

Canonialement, մ. կանոնիկոսապէս . vivre —.

Canonicat, ա. կանոնիկոսուԲիւն. on lui a donné un —. Postuler, obtenir un —. Se démettre de son —. || փ. եւ բ. c'est un —, c'est un vrai —, — մի է, ճշմարիտ — է . պաշտօն է շահաւոր եւ սակաւագործ :

Canonicité, ի. կանոնականուԲ . la — des livres saints. Établir, admettre la —.

Canonique, աճ. կանոնական . droit —, հն. **Droit canon**. S. **Canon**. || փ. եւ բ. cela n'est pas —, այս չէ —՝ ըստ կանոնի . || livres —s, — Գիրք. Գիրք Հինն եւ Նոր Կտակարանի:

Canoniquement, մ. կանոնապէս, ըստ կանոնաց եկեղեցւոյ . mariage fait —. Pape élu —.

Canonisable, աճ. կանոնագրելի, սրբացուցանելի :

Canonisation, ի. կանոնագրուԲիւն , սրբարարուԲիւն , սրբացուցումն :

Canonisé, e, անց. կանոնագրեալ , սրբացեալ , կարգեալ ի Քիւ սրբոց . Louis IX, roi de France —. 2. կանոնագրեալ , եդեալ ի կանոնի . un livre —.

Canoniser, ն. կանոնագրել , սրբացուցանել . on n'attend que sa mort pour le —. 2. կանոնագրել , կանոնական հրատարակել . — un livre. 3. ի. եւ բ. կանոնագրել , սրբացուցանել . գովել իբրեւ զսուրբ ինչ կամ արժանի սրբոյ . je ne prétend pas — cette action.

Canoniste, ա. կանոնագէտ, կանոնագիր :

Canonnade, ի. հրեաումն , հրեաակոծումն , հրեաակոծուԲիւն . le bruit de la —. Essuyer une —. Riposter par une —. Commencer, faire cesser la —.

Canonnage, ա. հրեաածգուԲիւն, ՔնդանօԲաձգուԲիւն . արուեստ ՔննդանօԲս արձակելոյ :

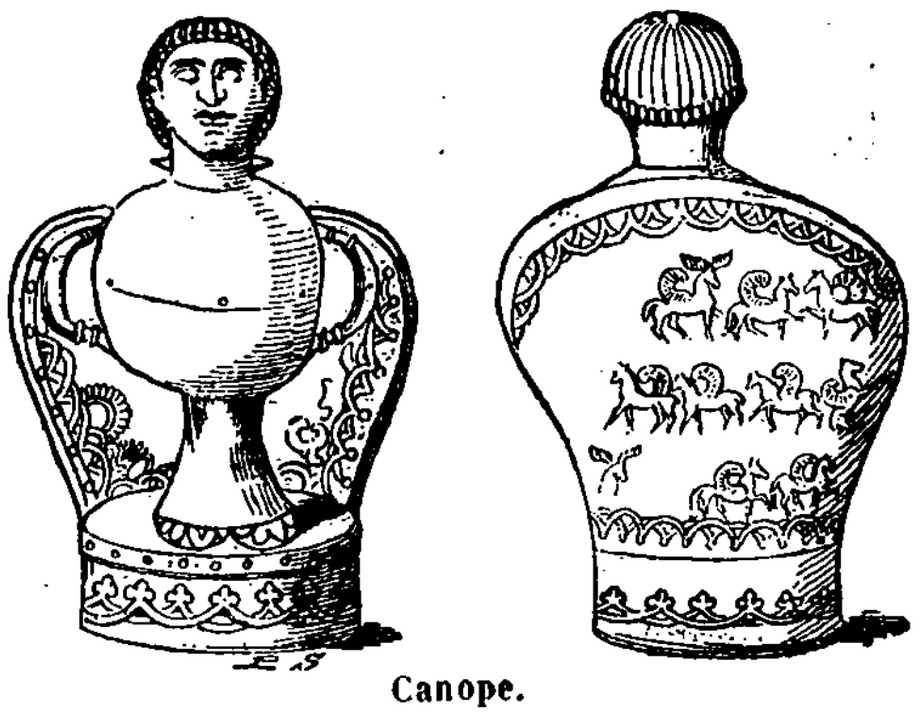
Canonné, e, անց. հրեաեալ , հրեաակոծ . fort —. Citadelle —e.

Canonner, ն. հրեաել , հրեաակոծել , հրեաակոծ առնել . — une ville, une citadelle. 2. նե. — une voile, գալարել զառագաստ .

Se canonner, դ. հրեաել՝ հրեաակոծել զիրեարս . les deux armées se canonnèrent longtemps.

Canonnerie, ի. հրեաարան, ՔննդանօԲարան «Քօփխանէ» :

Canonnier, ա. հրեաւոր , հրեաձիգ , ՔնդանօԲաձիգ «Քօփճու». 2. հրեաագործ , ՔնդանօԲագործ «Քօփճու» :

Canope.

Canonnière, ի. հրեաորմածակ . որմածակ հրեաից . 2. հրեաավրանիկ . վրանիկ հրեաաձիգ զօրաց . 3. հրեանաւ , հրեաակիր նաւ . 4. դիշայ , պայՔակ «փաՔլանկըն». 5. աճ. հրեաակիր . chaloupe —, — նաւակ , հրեանաւակ :

Canope, ա. դք. Կանոպէ . դիք եգիպտական դիցաբանուԲեան , որոյ փորն սափորաձեւ . 2. աս. —. գեղեցիկ աստղ Արգոս աստեղատան . 3. մբ. —. սեռ երկՔեւից :

Canot, ա. մակոյկ , նաւամակոյկ «սանտալ» . mettre un — à la mer, *— ճոլ իջեցունել . || — de plaisance,

գրօսամակոյկ . — à vapeur, շոգեմակոյկ :

Canotage, ա. մակուկանք , մակուկումն , մակուկաճեմ . գրօսանք մակուկաւ :

Canoter, ն. մակուկել , մակուկաճեմել , մակուկաճեմ առնել . զբօսնուլ՝ ճեմել մակուկաւ :

Canotier, ա. մակուկավար «սահմապզը» : [թուՔեան :

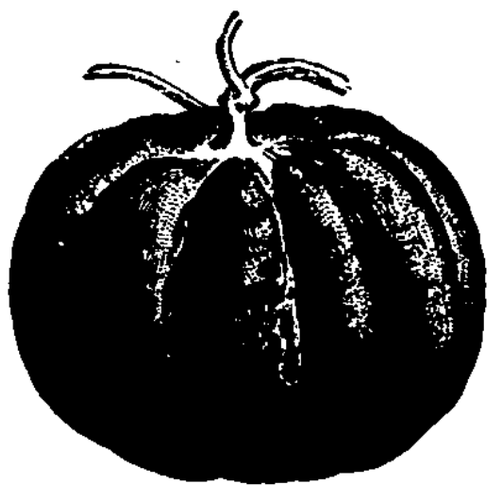
Cant, ա. անգղ. ազգ կեղծաւո-

Cantabile, ա. եժ. հեշտերգ :

Cantal, ա. կանտալ , կանտալապանիր . ազնիւ պանիր համանուն գաւառի Գաղղիոյ . des —s.

Cantalite, ի. հբ. կանտալաքար . քար հանուած ի Կանտալ գաւառէ :

Cantaloup, ա. խաբբիզակ , պը-

Ջեխ . սեխ ազնիւ :

Cantanette, ի. նւ. ղեկաճակ :

Cantate, ի. եժ. ստեղի . composer une —. Belle, brillante —.

Cantatille, ի. եժ. ստեղիկ :

Cantatrice, ի. երգուհի . ճարտար երգիչ կին . grande, célèbre —.

Cantharate, ա. տգ. կոլատ . ալ կոլային ԹՔուոյ :

Cantharе, ա. Քակոյկ . — plein d'eau. 2. խբ. —, Քակուկախեցի . ազգ խեցեմորՔոյ :

Cantharelle, ի. Քակուկասունկ . ազգ ուտելի սնկոց :

Cantharène, ա. տգ. կոլէն . ջրածնաբնածխուկ գոյացեալ Քորցմամբ կոլային ԹՔուոյ :

Cantharidate, ա.տգ. կոլինատ :

Cantharide, ի. մբ. կոլ , «գունատ ալեօճէյի» . || աԹ. mouche —, կոլաճանճ . S. **Lucane, Vésicant.**

Cantharidé, e, անց. կոլեալ , կոլախառն. emplâtre, médicament —.

Cantharider, ն. կոլել . կոլի փոշի ցանել ի վերայ :

Cantharidien, enne, աԹ. մբ. կոլեան . || —s, ա. յ. —ք . տոհմ պատենաՔեւ միջատաց , բաժին տոհմի ուլնաւորաց (trachélides).

Cantharidies, ի. յ. մբ. կոլազգիք . տոհմ պատենաՔեւ միջատաց ի ցեղէ ուլնաւորաց :

Cantharidine, ի. տգ. կոլինին . անմիջական խարանիչ տարրն կոլի . հն. **Acide cantharidique, cantharique.**

Cantharidique, ած. կոլինային . Acide —, — ԹՔու , կոլինաՔՔու . հն. **Cantharidine.**

Cantharidisme, ա. բԹ. կոլաԹյուՔիւն . վնասիչ արդիւնք գործածուՔեան կոլի:

Cantharidites, տ. **Cantharidies.**

Cantharidoxyme, ա. տգ. կոլաջրաԹՔուածնամին . մարմին գոյացեալ ազդեցուՔեամբ ջրաԹՔուածնամինի (hydroxylamine) ի վերայ կոլինի (cantharidine).

Cantharifère, աԹ. բ. Քակուկաբեր . 2. ի. բ. —. հն. **Népenthès.**

Cantharine, ի. տգ. կոլին. ջրածնաթթուական հանեալ ի կոլինինէ (cantharidine),

Cantharique, աԹ. տգ. կոլային. acide —, — ԹՔու , կոլաԹՔու :

Cantharis, ի. մբ. գա. **Canthariden** :

Cantharocnémide, ի. մբ. կոլասրուն . սեռ պատենաՔեւ կակղամորի միջատաց :

Cantharodème, ա. մբ. կոլամարմին . սեռ հնգայօդ պատենաՔեւից :

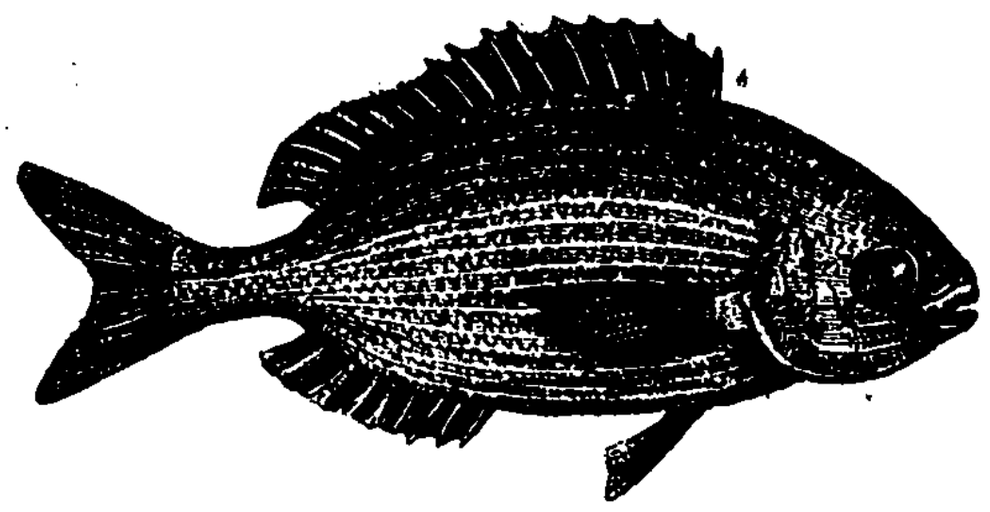
Cantharosperme, ա. բ. կոլասերմն . սեռ պատատուկ Քիոց :

Cantharoxymique, աԹ. տգ. կոլաջրաԹՔուածնամինային. acide —.

Canthécona, ա. մբ. կանՔեկոնա. սեռ կիսաՔեւ միջատաց Սենեգալի :

Canthectomie, ի. վ. ակնդաճատուՔիւն. հատումն կոպակից :

Canthère, ա. ձբ. գիղար . սեռ

ճՆճորակերպ (sparoïdes) ձկանց :

Canthéroïde, աԹ. ձբ. գիղարակերպ : || —s, ա. յ. —ք . ցեղ ձկանց տոհմի ճՆճորակերպից :

Canthi, Canthion, ա.բ. կանՔի, կանՔենի . Քուփ ի տոհմէ տորոնասերից (rubiacées),

Canthite, ի. բժ. ակնդաբորբ . բորբոքումն ակնդուոյ (canthus).

Canthocampte, ա. կ. կորաբընդեան , * փոքրիկ ողոկապատեան , որ անուշ ջրոց եւ Միջերկրականի մէջ կգտնուի :

Canthon, ա. մբ. խրուրտ . սեռ պատենաՔեւ ապրակեր միջատաց :

Canthoplastie, ի. մգ. ակնդակազմուՔիւն :

Canthorraphie, ի. վ. ակնդակարան . կարան ակնդուոյ :

Canthrope, Canthrops (օփս) ա. մգ. ակնդի. անկիւնն աչաց, * ուր արտեւանունք կմիանան . || կոպակիցք. կցուած արտեւանաց. 2. ա. կմ. ակնդի . սեռ գլխոտն կակղամորԹոց:

Canthus, ա. մգ. հն. **Canthrope.**

Canti, ա. բ. կանտի. հն. **Canthi, Canthion** եւ **Gardénie.**

Cantilène, ի. շէր «մանի» :

Cantiléniste, ա. շէրեաիան , շէրեայարդար :

Cantine, ի. ըմպելարան (բանտի, զինուորանոցի). — ambulante, շրջիկ — (* զօրաց նուէին գնացող) . tabac de —, ծխախոտ —ի , * որ զինուորաց միայն կվաճառուի . 2. ըմպելանոց , ըմպելարկղիկ. 3. — médicale, դեղարկղիկ . * դեղեր պարունակող արկղիկ :

Cantinier, ère, գ. ըմպելավաճառ , ըմպելավաճառուհի (զօրաց). — d'un régiment. Une bonne —ère.

Cantique, ա. երգ , օրհներգ , օրհնուԹիւն , օրհնաբանուԹիւն , օրհներգուԹիւն . le — de Moïse. Entonner un —. Chanter les —s de Sion. Le — des —s, երգ երգոց (Սողոմոնի):

Cantiqué, e, աԹ. փ. օրհնաբանեալ , գովաբանեալ. — dans les journaux parisiens. (A. Daudet.)

Cantomane, գ. երգամոլ :

Cantomanie, ի. երգամոլուԹիւն:

Canton, ա. գաւառ , գաւառակ . 2. —. մասն անտառի . 3. կգ. գաւառակ . քառակուսի մասն վահանի փոքր քան զքառեակ (quartier). 4. գաւառ (ի Շուիցերի). les vingt deux —s. Les —s protestants, catholiques.

Cantonade, ի.Քտ. ներկողմանոց. ներքնակողմն կողմանոցի (coulisse) Քառեր . || parler à la —, կողմանոցահայեաց՝ կողմանոցապիշ խօսիլ . * կողմանոցն (coulisse) նայելով մէկուն խօսիլ՝ զայն հոն կարծելով անտես ի հանդիսականաց :

Cantonal, e, աԹ. գաւառական . affaire, fête —e. Délégués —aux.

Cantonite, ի. հբ. կանտոնաքար. գտեալ ի Կանտոն գաւառի Վրաստանի :

Cantonnement, ա. կայանաւորումն . * զօրին այլեւայլ գիւղ բնակեցունելն . mettre en —. Lever un —. Prendre un —, ses —s. 2. կայան, կայանավայր . choisir de bons —s. || ձո. — de pêche, — ձկնորսուՔեան. * գետին ձկնորսուՔեան վարձուած մասն . || եգ. — de bestiaux, — անասնոց . * հիւանդոտ անասունքն փակուած մասն երկրի :

Cantonner, ն. կայանաւորել . զետեղել զզօրս յայլեւայլ գիւղս . 2. փ. փեռեկել . ի բազում մասունս բաժանել . Luther et Calvin ont cantonné la chrétienté. (Boss.)

Cantonner, չ. կայանաւորիլ . les troupes cantonnent dans tel endroit, dans tel village.

Se cantonner, դ. —, ամրանալ , պատսպարիլ . les rebelles s'étaient cantonnés dans un coin de province.

Cantonnier, ա. ռահվիրայ , ուղեպան :

Cantonnière, ի. խորշխորշան . * պատուհանի վարագուրին կամ սիւնաւոր անկողնոյն սիւներուն վերայ ընկած վիժակ (tenture). 2. —. * սըն-

տուկին չորս անկիւնն ամրութեան համար դրուած երկաթ :

Cantua, ա. բ. կանտուա. սեռ

պոլեմոնեայց (polémoniacées), տունկ գեղեցիկ երկաթեայ. ին. **Ipomopside**.

Canulaire, ած. եղեգնիկաւոր :

Canulant, e, ած. ո. ձանձրացուցիչ, աշխատեցուցիչ. il est très —.

Canule, ի. եղեգնիկ (ի ծայր գրելոի) «հօգնա պօրուստ». 2. փայտծորակ. փայտեայ ծորակ տակառաց. լգ. **Cannelle**. 3. վ. եղեգնիկ. — à chemise, շապկաւոր —, շապկեղեգնիկ. — à oreilles, ականաւոր —, ականեղեգնիկ. — courbe, կոթեղեգնիկ. — double, կրկնեղեգնիկ. — mousse, բաճայր —, բեղեգնիկ. — plongeante, մխիչ —. 4. ո. ձանձրացուցիչ անձն :

Canulé, e, ած. եղեգնիկաձեւ. 2. անց. ո. ձանձրացեալ. j'ai été — par mon ami.

Canuler, ն. ո. ձանձրացուցանել, աշխատ առնել, նախանձել. — qn.

Canut, ա. մետաքսագործ (ի Լիոն). les —s.

Caolin, տ. **Kaolin**.

Caoutchène, ա. տգ. ճգախիժէն. գոյացութիւն գտեալ Բորմամբ ճգախիժոյ :

Caoutchine, ի. տգ. ճգախիժին. գոյացութիւն բիւղանեալի գտեալ Բորմամբ ճգախիժոյ :

Caoutchouc (քաուչու) ա. ճգախիժ, ճգախիժ, առածգախիժ, քաուչու. հն. ո. **Gomme élastique**. || — durci, կարծրածգախիժ. arbre à —, ճգախիժածառ :

Caoutchouté, e, ած. ճգախիժապատ, ճգախիժոտ. étoffe —e.

Caoutchouter (քաուչուԹէ) ն. ճգախիժել, ճգախիժոտել. պատել ճգախիժով. — une étoffe.

Caoutchoutine, ի. ար. ճգախիժինին. բաղկաց ինչ ճգախիժի, *որով կաշին կակուղ եւ անջրանցիկ կլինի :

Cap (քափ) ա. գլուխ. de pied en —, յոտից ց—. armé de pied en —, սպառազէն. || cheval — de more, տ. **More**. 2. —, հրուանդան. le — de Bonne-Espérance, — Բարեյուսոյ. doubler un —. 3. նաւառաջք, առաջք՝ ցուռկ նաւու «կէմի պուռնու». avoir, porter le — à terre, au large, նաւել ի ցամաք, ի խորս ծովու. avoir le — au nord, *նաւել դէպի հիւսիս :

Capable, ած. տարող, ընդունակ, *առեալ. cette salle est — de contenir tant de personnes, *այս սրահին այսչափ մարդ կ'առնու՝ կարող է առնուլ. ce vase est — de tenir cinq litres, անօթս այս առնի լտերս հինգ. 2. կ'արող, բաւական, առատ, յաջողակ, *եպրպիկ. être — de, — լինել, բաւել, կարել, զօրել. êtes-vous — de porter un aussi lourd fardeau? L'esprit de l'homme n'est pas — de concevoir l'infini. Rendre —, —՝ ձեռնհաս առնել. 3. կարող, ձեռնհաս, յարմար, *ընդունակ. c'est un homme — de gouverner, — des plus grandes choses. Il n'est — de rien. Ce livre est — de vous amuser. || Il est — de tout, կարող է ամենայնի. եւ հգ. *ամէն բան իրմէն կ'յուսացուի. 4. կարող, ճարտար, ճարտարապետ. c'est une personne —, très —. 5. կարող, ձեռնհաս. օրինաւոր կարողութիւն ունեցող. — de tester, de contracter. 6. վ. air —, յանձնապաստանութիւն. 7. ա. բ. faire le —, կարող, ձեռնհաս, ճարտար ձեւանալ, *ճարպիկութիւն ծախել :

Capablement, մ. կարողապէս, ճարտարաբար, յաջողակաբար. elle mena la parole si — qu'il en fut ravi. (Sévigné.)

Capace, ած. ընդարձակ, լայն :

Capacitaire, ա. կարող. *օրինաւոր կարողութիւն ունեցող :

Capacité, ի. տարողութիւն, ընդունակութիւն. — d'un vase, d'un tonneau. || Mesures de —, չափք —ի հեղանիւթոյ եւ ընդեղինաց. || d'une petite —, փոքրատար, սակաւատար. 2. բգ. ընդունակութիւն. — pour le calorique, — ջերմութեան. 3. կարողութիւն, առակութիւն, կար, բաւականութիւն, ձեռնհասութիւն, ճարտարութիւն, յաջողակութիւն, ճարտարմտութիւն, հանճար, *խելք, ընդունակութիւն. preuve de —. Selon ma —, ըստ կարի՝ կարողութեան իմոյ, իմովհանն. — pour la guerre. Il a les —s nécessaires pour exercer cet emploi. — de l'esprit, ճարտարմտուի. avoir beaucoup de —, բազմահանճար՝ քաջուշիմ՝ բազմահմուտ՝ բազմագէտ՝ բազմուսումն՝ ճարտարամիտ լ. un homme d'une grande, d'une vaste —, այր մեծահանճար, բազմահանճար. || certificat de —, վկայագիր յաջողակութեան. || brevet de —, կարողագիր (ի բանալ նախակրթական դպրոց). 4. իգ. կարողութիւն (օրինաւոր). il a — pour tester. — électorale. 6. յ. կարող՝ ձեռնհաս մարդիկ. appeler toutes les —s.

Caparaçon, ա. սպար, քնփուշ. ճաճկոյճ ձիոյ. mettre le — au cheval.

Caparaçonné, e, ած. սպարեալ, սպարազարդ. cheval —. — d'or, ոսկեզար, ոսկեսպար :

Caparaçonner, ն. սպարել. *ձիոյն վերայ ճաճկոյճ դնել. — un cheval.

Se caparaçonner, դ. բ. սպարիլ, սպեղեսպիլ, պերեսպիլ, * այլանդակ կերպով հագուիլ շքուիլ :

Caparaçonnier, ա. սպարագործ :

Cape, ի. ամպան. կրկնոց կնգղաւոր. ||վ. n'avoir que la — et l'épée, զ— եւ զսուսեր միայն ունել, անինչ լ., եւս՝ առերեւոյթ եւեթ ունել արժանիս. || sous —, ի ծածուկ, զանխուլ, *գաղտնի, մտքէն, քնին տակէն. parler sous —. S'amuser sous —. Rire sous —, ծիծաղիլ ընդ միտս, ժպտիլ ընդ քիմս, * քնին տակէն ծիծաղիլ. 2. ամպան, կնգուղիկ (կանանց). — de toile, de velours. 3. եւ. ամպան. մեծագոյն առագաստ մեծի կայմի. mettre la —, *նաւն հովին տալ քանի մի առագաստ միայն բանալով բռնաշունչ հողմոյ հետ մրրկի դէմ դնելու համար. tenir la —.

Capéer (քափէ) ն. նւ. կասել, առագաստառատել. * առագաստները ամփոփելով կեցուցանել նաւին ընթացքն (սաստկաշունչ հողմին դէմ դնելու համար). un vaisseau qui capée bien.

Capelage (քափլաժ) ա. նւ. կըղեուումն :

Capelan, ա. հ. դերայ. գծուծ երէց՝ քահանայ. 2. ծբ. բիլ. ազնիւ ձկնիկ ծովու ջրի. գրի եւս՝ **Caplan**.

Capeler (քափլէ. je capelle; je capellerai; je capellerais) ն. նւ. կըղեել, * կղեկաւ ընել « իւմէք էտիպ կէչիրմէք» :

Capelet, ա. անբ. կարեուռոյց. ուռնգք ի ծայր կարեից ձիոյ :

Capeline, ի. գլխապան, կնգղակ (կանանց). 2. հ. գլխապան, գլխանոց (երկաթի) : [ինչ :

Capellie, ի. բ. կապելլենի. ծառ

Capendu, ա. պ. կարմրախնձոր. ազգ կարմիր խնձորոյ «գլզըլ էլմա»:

Caperon, տ. **Capron**.

Caperonie, ի. բ. կապրոնիա. սեռ տոհմի կաղնչանեայց :

Caperoniées, ի. յ. բ. կապրոնեայք, եննայեղ ծովեղինեայց (acalyphées).

Caper-tree (քափէրթրի) ա. բ. կապարաճառ. հն. **Câprier épineux**.

Capétien, enne, ած. կապետեան, քափեթեան, || յ. les —s, —ք. Յագգաւորք երրորդ արքայական գարմին Գաղղիոյ :

Capharnaüm, ա. կափառնաում, խառնակուռոց. վայր խառնակութեան՝ անկարգութեան. c'est un vrai —.

Caphopicrite, ի. տգ. գաբրոդառնիտ. *գաբէն (rhubarbe) հանուած լեղի նիւթ :

Caphyre, ի. ոպ. կափիր. սեռ կարգի կարճագի ոտանոտանց :

Capia, տ. **Philésie**.

Capie, ի. ար. ճիկ. *կարժ կապելու դերձան : [պել :

Capier, ն. ար. ճկել. ճիկով կա-

Capillacé, e, ած. բ. հերասեր, հերատեսակ. * մազի պէս երկայն եւ բարակ. didymodon —.

Capillaire, ած. բգ. հերաձեւ. phénomène —, երեւոյթ —. tube —, — խողովակ. 2. մգ. —. vaisseaux —s, — անօթք. système —. 3. բ. —.

racine —, — արմատ, մազմզուկ. tige —, ցօղուն —. 4. վարսայարդար. artiste —, — արուեստագէտ :

Capillaire, ա. բ. ծառատող, մազախոտ «պալպտրը գաթա». sirop de —. || ին. **Adiante.**

Capillament, ա. մգ. նրբաթել :

Capillarimètre, ա. հեղուկաչափ. * հեղուկ խողովակաց չափն առնելու գործի : [մազականութիւն :

Capillarité, ի. բգ. հեղուկնեղութիւն,

Capillature, ի.s. **Capillament.**

Capillicule, ա. մգ. հեղուկնիկ :

Capilliculture, ի. մազատածուքիւն, մազապարտանուքիւն :

Capillifolié, e, ած. բ. հեղուկատերեւ : [մազածեւ :

Capilliforme, ած. բ. հեղուկնեւ,

Capilline, ի. բ. հեղատունկ. հեղուկնեւ առնկ : [նուքիւն :

Capillitie (սի) ի. բ. մազակա-

Capillose, ի. հբ. հեղուց. ծծրմբատ բնական նիքելի. հն. **Millérite.**

Capillotade, ի. գալատօշ. * կերակուր եփած մսի կտորներէ. faire une — de poulets. Bonne —. || վ. եւ բ. mettre qn. en —, գանակից՝ գանապեկ՝ չարագան առնել զոք, * սասանիլ ծնծ տալ. եւս՝ բերանալիր՝ չարաչար բամբասել զոք :

Capistration, ի. S. **Phimosis.**

Capistre, ա. Ե. վարսական. * կրտուցին գլխոյն մօտ մասն. 2. վ. S. **Chevêtre.**

Capitainat, ա. զօրապետութիւն

Capitaine, ա. զօրապետ, զօրագլուխ, զօրավար. grand, vaillant, vieux —, մեծ, քաջ, հինաւուրց —. 2. գնդապետ, հարիւրապետ. — des gardes, անձնապահապետ. — de cavalerie, ասպահապետ. — d'infanterie, հետեւակապետ. le grade de —, հարիւրապետութիւն. 3. նաւապետ, նաւապետ. — de navire. — au long cours, նաւապետ վաճառաբեր նաւու. — de vaisseau, de frégate, հրամանատար՝ հրամանատար նաւայարկի, երկայարկի. — de port, հրամանատար նաւահանգստի, նաւահանգստապետ, միհապան. 4. հ. հազարապետ, գաւառապետ (տան արքայի). — de Fontainebleau. զա. **Gouverneur.** 5. հ. — des chasses, որսապետ, որսօն. զա. **Grand veneur.** 6. — général, կուսակալ (ի Սպանիա). 7. փ. պետ, գլուխ. — de voleurs, գողապետ. — de brigands, աւազակապետ :

Capitaine, ի. կին հարիւրապետի, հրամանատարի, նաւապետի :

Capitainerie, ի. հազարապետութիւն (տան արքայի). 2. որսապետութիւն արքունի. 3. տուն արքունի հազարապետի, որսապետի. 4. կուսակալութիւն (ի Սպանիա) :

Capital, e, ած. գլխապարտ, մահապարտ, գլխապարտութեան, մահապարտութեան. crime —, accusation, sentence —e, ոճիր՝ յանցանք, ամբաստանութիւն, դատակնիք —. peine —e, գլխոյ՝ գլխապարտ պատիժ՝ պատուհաս, պատիժ մահու, գլխապարտութիւն, գլխատութիւն. condamner qn. à la peine —e, գլխատապարտ առնել զոք, դատապարտել ի մահ. 2. գլխաւոր, երեւելի, էական. point, défaut —, — կէտ, թերութիւն. notre intérêt le plus —, գլխաւորագոյն շահ մեր. clause, chose —e. || Ennemi —, թշնամի ընդհանրի՝ մահացու մեղք. || ville —e, կլ. la capitale, գլուխ քաղաքաց, նախագահ քաղաքաց, քաղաքամայր, մայրաքաղաք. || lettre —e. կլ. une capitale, գլխագիր, *տանգլուխ. 3. ա. գլխատոյն, գլխատոր գործ՝ կէտն, էականն. faire d'une chose son —, գլխատոր գործ իւր առնել զիմն. le — est de travailler sérieusement à son salut.

Capital, ա. գլուխ, դրամագլուխ, գլխադրամ «սէրմայէ». — productif ou reproductif, improductif, fixe, engagé, circulant, inactif, oisif, շահաբեր, անշահաբեր, հաստատուն, գործադիր, շրջառական՝ շրջաբերական, անգործ, դատարկ՝ անբեր —. amortir un —. — social, — ընկերական՝ ընկերութեան. cette société est fondée au — de deux millions, ընկերութիւնս այս հիմնեցաւ ի — երկու միլիոնից. 2. —. հատագումար արծաթն որ ի շրջաբերութեան եւ այլ արժեքուղիք առնեն. les capitaux se cachent, sont rares. Faire appel au —. Il possède d'immenses capitaux.

Capitale, ի. մայրաքաղաք, ոստան, քաղաքամայր, աշխարհաքաղաք. Paris est la — de la France. État d'être une —, մայրաքաղաքութիւն :

Capitalement, մ. գլխովին, բոլորովին, լսա ամենայնի. se tromper —.

Capitalisable, ած. գլխելի, դրամագլխելի. intérêts —s.

Capitalisation, ի. գլխումն, գլխատորումն, դրամագլխումն. շրջիլն ի գլուխ՝ ի դրամագլուխ. — des intérêts.

Capitalisé, e, անց. գլխեալ, դրամագլխեալ. * գլխոյն՝ դրամագլխոյն վերայ աւելցուցած. revenu —.

Capitaliser, ն. գլխել, գլխատրել, դրամագլխել. շրջել՝ յաւելուլ ի դրամագլուխ. — les intérêts. =ց. գլխիլ, դրամագլխիլ. դրամագլուխ կազմել : [դրամատիրութիւն :

Capitalisme, ա. դրամագլխութ,

Capitaliste, ա. գլխատէր, դրամագլխատէր. տէր դրամագլխոյ. 2. դրամատէր. որ ունի դրամ բազում. un gros, un petit —.

Capitan, ա. հգ. մեծաքան, յախտունախօս. faire le —, մեծաքանել :

Capitane, ած. ի. la galère —, կլ. la —, զօրագլխական ցուկապետանաւ :

Capitan-pacha, ա. տճ. ծովակալ, ծովապետ «գափուտան փաշա» :

Capitation, ի. գլխահարկ, մարդահարկ «խարաճ» :

Capité, e, ած. բ. գլխաձեւ. fleur —e. 2. կ. մեծագլուխ. || —es, ի. յ. բ. գլխածեք. գլուխ ունեցող բոյսք, որպէս ակռանասերք (cardnacées).

Capitelle, ի. օղ. գլխիկ. սեռ ոտիմի սաթեղեցոյ :

Capitellé, e, ած. բ. գլխիկածեւ. fleur —e. 2. կ. գլխիկաւոր :

Capiteux, euse, ած. զգլխիչ, զգլխակաղ, գլխագար, գլխահար, * գլուխ զարնող. vin —, — գինի. être —, զգլխել. 2. փ. —. discussion —euse. [տրուժն (տոկոսաց) :

Capitilisation (սիօն) ի. ի գլխա-

Capitiluve, ա. ախ. գլխալոգանք. լոգանք՝ լուացումն գլխոյ :

Capitole, ա. կապիտոլ, կապիտոլիոն (բերդ եւ մեհեան Արամազդայ ի Հռոմ). || փ. monter au —, յաղթանակել. il n'y a qu'un pas du — à la roche Tarpéienne, քայլափոխ մի եւեթ է Կապիտոլիոնէ ցժայռն Տարպեան (ի գերագոյն պատուոյ ի կործանումն). 2. —, քաղաքապետարան. le — de Toulouse. 3. —, ապարանք համաժողովոյ Միացեալ Նահանգաց ի Ուոշինկթըն) :

Capitolin, ine, ած. կապիտոլեան. Jupiter —, — Արամազդ. Vénus —ine. Jeux —s, — խաղք :

Capiton, ա. տաքս. խոշոր մետաքս «գապա իփէք». 2. պ. —. տեսակ խոշոր ելակի :

Capitonnage, ա. տաքսումն :

Capitonné, e, ած. տաքսաւոր, տաքսազարդ. fauteuil —. Chaise —ée.

Capitonner, ն. տաքսել, տաքսաւորել. լնուլ՝ խճպել տաքսով :

Se capitonner, դ. փ. ամրանալ. il s'est capitonné contre les coups de la fortune.

Capitosaure, ա.վբ. գլխամողէս. սեռ. բրածոյ երկակենցաղաց :

Capitoul, ա. հ. կապիտոլական. քաղաքապետական ատենակալ Թուլուզ (Տոլուզա) քաղաքի :

Capitoulat, ա. կապիտոլականութիւն. պատիւ քաղաքապետական ատենակալի Թուլուզ (Տոլուզա) քաղաքի :

Capitulaire, ած. ժողովոյ կանոնիկոսաց, վանականաց. acte, résolution —. Assemblée —, ժողով կանոնիկոսաց, վանականաց. 2. հգր. lettres —s, գլխագիրք. * զարդագիրք որ կդրուին ի սկիզբն գլխոց ճեռագրաց. 3. ա. յ. օրէնք, կանոնք (նախնի Թագաւորաց). les —s de Charlemagne.

Capitulaire, ա. բ. գլխենի. սեռ անկոց ոտիմի քարաքոսից (lichens).

Capitulairement, մ. ժողովով, ի ժողովի. décision prise —. Les religieux — assemblés, կրօնաւորք ի ժողով գումարեալք :

Capitulant, ած. եւ ա. ժողովական. անդամ ժողովոյ կանոնիկոսաց, վանականաց. chanoine, religieux —. Les —s assemblés pour l'élection.

Capitulariacé, e, ած. բ. գլխենասեր, գլխենեայ. || —es, ի. —ք. խումբ քարաքոսից :

Capitulation, ի. գլխադրութիւն, դաշինք անձնատրութեան. la — d'une ville, — քաղաքի. obtenir, accorder une — honorable. Une —

honteuse. 2. ը. իրաւախոհութիւն, հաշտութիւն. n'attendez de moi aucune —. Amener qn. à une —. || — de conscience, — ընդ խղճի. rien n'est plus condamnable comme les —s de conscience. 3. դաշնագիրք, հիւպատոսական առանձնաշնորհումնք առեալ յՕսմանեան պետութենէ:

Capitule, ա. պտ. մատղանք. համառօտ տղօք յաւարտ ժամերգութեանց ինչ լատինացւոց. կն. **Chapitre.** 2. ը. հոյլ, ծաղկահոյլ, ծաղկաշար. գլխաձեւ միութիւն ծաղկանց. fleur en —, ծաղիկ հոյլ ի հոյլ. ||հն. **Calathide, Céphalanthe.**

Capitulé,e, ած. ը. հոյլ ի հոյլ, հոյլաձեւ. fleurs —es. Ombellule —e.

Capituler, ն. անձնատուր լինել դաշտաքը. la ville capitula. Une troupe ne doit pas — en rase campagne. 2. ը. իրաւախոհ լ., գալ ի հաշտութեան, հաշտիլ. vous ne me ferez pas —. Il demande à —. || — avec sa conscience, իրաւախոհ լ. ընդ խղճին. հեղձուցանել զկայծ մտացն խղճի. on ne doit jamais — avec sa conscience.

Capituliforme, ած. ը. գլխիկաձեւ:

Caplan, տ. **Capelan.** [—տ.

Capmore, ա. Ա. սեւագլուխ. des

Capnie, ի. մբ. ծխիկ. սեռ ջղաՆեւ միջատաց:

Capnite, ի. հբ. ծխաքար:

Capnofuge, ած. ծխահալած, ծխասրգել. cheminée —.

Capnoïde, ած. անձխոտակերպ. ||—տ, ի. յ. —ք. տոհմ մնկոց նախատիպ ունելով զսեռն անձխոտ (fumeterre). [Ութիւն, ծխադիւութիւն:

Capnomancie, ի. ծխահմայութ

Capnomancien, enne, գ. ծխահմայ, ծխագիւթ:

Capnophylle, ա. բ. ծխատերեւ. ազգ մոլախնդի:

Capnoptère, ած. բզ. ծխաՆեւ. որոյ ծխագոյն են Նեւք:

Capoc, Capock, ա. կապոկ. հնդիկ բամբակ: [կոյ:

Capolin, ա. ը. կեռասենի Մեքսի-

Capon, onne, գ. ը. կեղծաւոր, վատ. c'est un — qui veut vous tromper. Faire le —, կեղծաւորիլ. 2. ռ. ննջգլխատ. խորամանկ խաղացող. il est — à ce jeu là. 3. ռ. վատասիրտ, երկչոտ, * վախկոտ. se montrer —. Est-il —! 4. ռ. մատնիչ. * աշակերտակիցներն մատնող. c'est un — qui nous vendra tous.

Capon, onne, ած. կեղծաւոր, վատ. quoi de plus — qu'une pareille conduite? Il n'y a pas au monde plus — que lui. || Charge —onne, պաշտօն կեղծուպատիր. * տիտղոս միայն առանց պաշտօնի եւ վարձու:

Capon, ա. եւ. խարխափարած. *խարիսխն խարխափակալին բարձրացունելու գործի:

Caponner, չ. ը. կեղծաւորիլ, վատասրտիլ, վատասիրտ լ. il a caponné. 2. մատնել զաշակերտակիցն. il caponnera et nous serons tous punis. 3. ն. վաղաքշել, շողոմել. il me caponne pour obtenir ce qu'il veut. 4. նե. — l'ancre, խարխափարձ առնել, *խարիսխն խարխափակալին վերցունել:

Caponnière, ի. հողադարան. *յարկաձաճուկ գետնափոր, ուստի զինուորք կրնան հրացան նետել առանց Ջշնամեացմէ տեսնուելու. on fit un feu continuel des —s de cette place. || Demi-caponnière, կիսահողադարան. double-caponnière, կրկնահողադարան. || S. ձե **Fortification.** [դիկ բամբակենի:

Capoquier, ա. բ. կապոկենի. հին-

Caporal, ա. տասնապետ. les fonctions de —. Les —aux d'une compagnie. || Petit —, փոքր —, տասնապետիկ. ժողովրդական մակդիր Ա. Նապոլէոնի. || ռ. — կամ tabac de —, բաւորակ. հասարակ ծխախոտ. կս. **Tabac de cantine.**

Caporaliser, ն. նբ. տասնապետել, տասնապետ առնել. — un soldat.

Capot, ած. անի. խղ. կապուտ «գափուճ». être —, — լ. ils sont —. Madame est —. Nous avons été —. Faire —, — առնել, * ընել, բոլոր ձեռքերն շահիլ. կն. **faire pic et —.** || փ. faire qn. —, ամօՋապարտ առնել զոք, *շուարեցունել. 2. փ. եւ ը. խռովեալ, շփոթեալ, շուարեալ. il est tout —. Demeurer, rester —, խռովիլ, շփոթիլ, շուարիլ. nous sommes demeurés —. Il a été bien — de se voir reconnu. Elle est restée —. 3. ա. կապուտ (հարուածն որով խաղացողն լինի կապուտ. յայս միտս վարի եւ յ.) après une suite de —s. 4. նե. faire —, կորճանիլ, շրջիլ, դառնալ նաւակի. la chaloupe fit —.

Capotage, ա.նե. ծովագիտութիւն. le — est nécessaire pour conduire sûrement le vaisseau.

Capote, ի. լոդիկ. մեծ կրկնոց կնգղաւոր «գափուճ». en hiver les sentinelles ont une —. 2. լոդիկ. վնասակար պինուորական. — grise, neuve. 3. գլխաշոր, գլխադիր (կանացի). — de velours. — d'hiver. 4. լոդիկ. կաշեայ ծալածոյ ծածկոյթ կառաց. baisser, relever la —.

Capoter, չ. ն. տ. **Chavirer.**

Capparées, Capparidacées, ի. յ. բ. կապարեայք, կապրցախեայք, կապարասերք. տոհմ բազմաձերմ երկպրկաց նախատիպ ունելով զկապար՝ զկապրցախ:

Capparidé, e, ած. բ. կապարազգի, կապրցախազգի. || յ. ի. les —es, —ք. խումբ կապարասերից նախատիպ ունելով զկապար՝ զկապրցախ:

Capparis (ին) լա. **Câprier** ի:

Capra, ի. լա. **Chèvre** ի:

Capraire, ա. բ. այծխոտ, այծաբոյս. սեռ տոհմի խուլաբուսեայց:

Capramide, ի. ագ. այծամիդ. մարմին գոյացեալ ազդեցութեամբ օշակի (ammoniaque) ի վերայ ցքային լուծուածի այծատի (caprate) եՆիի:

Caprariées, ի. յ. բ. այծխոտեայք, կապարեայք, կապրցախեայք. տոհմ բազմաձերմ երկպրկաց նախատիպ ունելով զկապար՝ զկապրցախ:

եայք, այծաբուսեայք. ննջացեղ խուլաբուսասերից:

Caprate, ա. տգ. այծատ. անուն աղից այծային ծծուոյ:

Capre, ա. հ. հինանաւ «գուբան կէմիսի»:

Câpre, ի. ը. կապար (պտուղն կապարենոյ) «քէպէրէ». sauce aux —s. De grosses —s. Manger des —s. Mettre des —s dans un ragoût.

Capréolaire, ած. մգ. խղբաձեւ, պարուրաձեւ. vaisseaux —s, — ա. նօթք:

Capréolé, e, ած. ը. խղբաւոր. * խիրք ունեցող:

Capricant, տ. **Caprisant.**

Caprice, ա. քիմք, քմայք, քմահաճոյք, քմահաճութիւն, կամշոտութիւն, զինչպիտութիւն. անձնական բարք, անձնահաճ կամք «քէյֆ». suivre son —. — singulier. Avec —, քմահաճութեամբ, ըստ մրոցն ախորժից, քմահաճօրէն, քմահաճաբար. selon le —, ըստ քմահաճոյս. par —, ըստ քմաց, ի քմաց, քմահաճօրէն, քմահաճաբար, քմայաբար, զինչպիտակէն «քէյֆինէ». se conduire, agir —. Collines — dentelées.

Capricieux, euse, ած. կամագնաց, կամշոտ, կամասէր, անձնակամ, կամածին, քմածին, քմահաճոյ, քմահաճ, քմաւար, քմոտ, քմահաճական, քմազարդ. être —, — լ., ըստ կամս անձին գնալ. devenir —, կամշանալ, կամշոտիլ, — լ. ստ

esprit, un homme —. Femme —euse. Les flots —. Humeur —euse, անձնական բարք. || գ. —. c'est un —, — ոմն է. c'est une —euse, — կին մի է. 2. փ. քմահաճ, յեղյեղուկ, յողդողդ. un sort —. La fortune est —euse dans la guerre.

Capricorne, ա. աս. այծեղջիւր. տասներորդ կենդանակերպ կենդանակամարի. 2. մբ. —. պատեհաձեւ ինչ վիշապ:

Capridé, e, ած. կ. այծեայ, այծատեսակ. || —es, ի. յ. —ք. խումբ ելջիւրաւոր ոտնողաց նախատիպ ունելով զայծ:

Câprier.

Câprier, ա. բ. կապար, կապարենի, կապրյակ, կապրիտա «քէպէրէ». — épineux, փշակապար. փշոտ կապարենի:

Câprière, ի.եգ. կապարատուռն. ածու կապարենեաց. 2. կապարատան:

Caprification, ի. այծաձգումն, ժեխում. * Թուզերն կանխահաս ընելու համար վերանին այծաձգի կամ վայրի Թուզի ժեխներ դնելն:

Caprifier, ն. այծաձգել, ժեխել:

Caprifiguier, ա. բ. այծաձգենի. վայրի Թզենի:

Caprifoliacé, e, Caprifolié, e, ած. բ. այծատերեւասեր, այծատերեւեայ. || ի. յ. les —es, —ք. բոյսք, որոց նախատիպ է այծատերեւի (chèvrefeuille).

Caprimulge, ա. սբ. այծկիծ, այծդիաց. տեսակ լոռտուի. 2. Թ. —, խոլամուկն. հն. **Engoulevent.**

Caprimulgidées, ի. յ. Թ. խոլամկնագգիք. տոհմ Թռչնոց որոց նախատիպ խոլամուկն:

Caprimulginées, ի. յ. Թ. խոլամկնեայք. ենԹատոհմ տոհմի խոլամկնագգեաց:

Caprin, e, ած. այծեայ, այծենի. les bêtes —es. Les races —es.

Caprinate, տ. **Caprate.**

Caprine, ի. տգ. այծին. նիւթ ճարպային գտեալ ի կարագի. 2. կմ. —. կակղամոյթ ինչ կաքաւոն:

Caprinidé, e, ած. կմ. այծինեայ, այծինանման. || —es, ի. յ. —ք. տոհմ ինչ կաքաւոանց, յորում են այծին (caprine) եւ այծինիկ (caprotin). [տ. **Caprique.**

Caprinique կամ **Caprynilique, Caprinone**, ի. տգ. այծինոն. մարմին գոյացեալ Թորացմամբ բնական այծատի (caprate calcique).

Caprinyline, տ. **Caprine.**

Capripède, ած. այծոտն, նոխազոտն. les faunes —s.

Caprique, ած. տգ. այծային. acide —, — ԹՀու:

Caprisant, ած. ա. ոսառուն, ոսոտառուն. pouls —, — Թնդիւն՝ զարկ երակաց. || հն. **Capricant.**

Caproate կամ **Capronate**, ա. տգ. այծատ, այծենատ. սեռական անուն ազիւ այծենային ԹՀուոյ (acide caproïque).

Caproëne, ա. տգ. այծենէն. բնաճխուկ ջրածնոյ. կն. **Hexylène.**

Caproïne, Capronine, կամ **Capronyline**, ի. տգ. այծենին. * իւղատ մարմին այծու կարագին մէջ գտնուած:

Caproïque, Capronique ած. տգ. այծենային. acide —, — ԹՀու. * կարագէն ելած իւղային հեղուկ մի:

Caprolactone, ի. տգ. այծենկաԹնոն. կաԹնոն (lactone) գոյացեալ ազդեցութէ չերմածծմբային ԹՀուոյ ի վերայ Թթուածնային այծենատի բնաճանթիտի (oxycaproate de baryum).

Caprolithe, ա.հբ. այծքար. հանածոյ լուսակրատի (phosphorate) կրոյ. կն. լուսակրաքար (phosphorite).

Capromydé, տ. **Capromysidé.**

Capromys (իս) ա. կ. այծեմկն. տես կարգի կրծողաց. ոկ. **Houtias.**

Capromysidé, e, ած. կ. այծեմկնեայ. այծեմկնատեսակ. ||—s, ա. յ. —ք. տոհմ կրծողաց, նախատիպ ունելով զայծեմուկն:

Capron կամ **Caperon**, ա. բ. խմորուկ. եղակ ինչ վճռապատղ:

Capronate, տ. **Caproate.**

Caprone, ի. կ. մազիմունջ (ի գագաԹն անասնոց ոմանց):

Caprone, ի.տգ. այծոն. * բարիումի (baryum) այծենատէն (caproate) հանուած իւղային հեղուկ:

Capronier, ա. բ. խմորկենի:

Capronique կամ **Capronylique**, տ. **Caproïque.**

Capronitryle, ա. տգ այծենատարբորակիլ. մարմին գոգմաման օսլատոյի (amyle) խառուկի (cyanure).

Capronoïle, ա.տգ. այծիւղ. * այծինի մէջ գտնուած եԹեռատիպ արմատական:

Capronyle, տ. **Caproyle.**

Capros (ոս) ա. ձբ. կնճաձուկն. տես ձկանց ի տոհմէ Միւնիկակերպից (scombéroïdes). [կարճատանց:

Caprotin, ա. կմ. այծինիկ. տես.

Caproyle, ա. տգ. այծենատ. * եԹեռատիպական արմատական, որ Թթուածնի հետ միանալով կգոյացունէ այծենային ԹՀուն (acide capronique կամ caproïque).

Caproylène, ա. տգ. այծենատէն. * բնաճխուկ որ այծենատէն (caproyle) կտաբերելի հիւլէ մի պակաս ջրածին ունենալով:

Caprylate, ա. տգ. այծոլատ. * սեռական անուն ազիւ այծոլային ԹՀուոյ (acide caprylique).

Capryle, ա. տգ. այծոլատ. * եԹեռատրական արմատական որ Թթուածնի հետ միանալով կգոյացունէ այծոլային ԹՀու (acide caprylique).

Caprylène, ա. տգ. այծոլէն. հն. **Octylène.**

Capryline, ի. տգ. այծոլին. *կարագին մէջ գտնուած իւղային գոյացութիւն:

Caprylique, ած. տգ. այծոլային. acide —, ԹՀու —, այծոլաԹՀու. *կգտնուի կովու կամ այծու կարագին մէջ:

Caprylone, ա. տգ. այծոլոն. * նիւթ որ կգոյանայ Թորացմամբ այծոլատի (caprylate) բարիտի (baryte).

Capsa, ա. ե. կապսա. Ուչուն ինչ Ասիրիկիոյ դիւրընտել եւ քաղցրածայն: [խաչատուոյ):

Capsage, ա. ար. կողաշար (ծը-

Capsaïcine, ի. տգ. պաճնէին. նիւթ հանեալ ի պաճնէէ (capsicum).

Capsale, ի. բբ. ճիւոր. ազգ ոլզրկիակայց:

Capse, ի. կմ. տփոր. սեռ կարգի խեցակրաց (conchifères). 2. մբ. —. սեռ տոհմի բոլմեայց (mirides).

Capselle, ի. բ. տ. **Thlapsi.**

Capsicarpelle, ի. բ. պատճաբոյծ. ազգ գալտասեր բուսոց:

Capsicine, ի. տգ. պաճնին, նիւթ ռետնային, կակուղ եւ բարկ հանեալ ի պաճնէէ:

Capsicum (քսմ) ա.գա. **Piment**ի:

Capsier, ա. կմ. տփորի, տփորաբնեակ. * տփոր (capse) կակղամորքին մէջ բնակող կենդանի:

Capsin, ine, ած. մբ. տփորեան, տփորանման. || —s, ա. յ. —ք. ցեղ կխաւեղ միջատաց նախատիպ ունելով զտփոր (capse).

Capsique, ա. բ. պաճնէ. տեսակ պղպեղի, որ կն. **Piment, Poivre d'Inde** կամ **de Guinée.**

Capsite, տ. **Capsulite.**

Capsoïde, ի. կմ. տփորակերպ. հատուած սեռի աւազաբնակի (psammocole). [սեռ մամռոց:

Capsosire, ի. բ. պատճաճիւռ.

Capsulage, ա. պատճումն, պատրճումն. * շիշի խիցն մեռաղական պատճով պատելն:

Capsulaire, ած. բ. պատճաւոր. fructification, fruit —. 2. մգ. —. ligaments —s. Artères et veines —s կամ surrénales, տ. **Surrénal.**

Capsulation, ի. դգ. պատճաւորումն. * անախորժահամ դեղերն դոնդողեայ կապճաց մէջ դնելն:

Capsule, ի. բ. պատիճ. պատեան սերմանեաց եւ ընդոց ոմանց. — à plusieurs loges, — բազմախորշ. — de pavot. Les têtes de pavots sont

des —s. 2. մգ. պատիճ, պարուրակ. Քաղաննաւոր պատեան պարկանման. — articulaire. || — du cœur, — սրտի. հն. **Péricarde.** || — surrénale, տ. **Surrénal.** || — synoviale, տ. **Synovial.** || — cristalline, տ. **Cristallin.** 3. ոգ. պատիճ, խառնարան. գդալաձեւ անօթ. — de grès, de porcelaine. 4. գ. պատիճ, հրապատիճ. փոքրիկ պղնձի սկահակ վառօդալից, ի հանձ հրապլեուց. 5. դղգ. պատիճ. դիբաճայ փոքրիկ պատեան դեղոց. — gélatineuse. 6. պատիճ. *շիշին նցին վերայ դրուած մեռաղական կափարիչ:

Capsuler, ն. պատճել, պատիճել. * շիշին նցին վերայ մեռաղական ճաճկոյն դնել. — une bouteille.

Capsulerie, ի. ար. պատճարան, հրապատճոց:

Capsulier, ère, ած. բ. պատճառոր. || —s, ա. յ. —ք. դաս պատճարիր բուսոց:

Capsulier, ère, գ. պատճագործ, հրապատճագործ:

Capsulifère, ած. բ. պատճարեր:

Capsulite, ի. ախ. պատճարորք. բորբոքումն պարուրակի պատճառաւակի (cristallin) աչաց:

Capsulo-lenticulaire, ած. բժ. պատճուսպճառձև:

Capsulo-pupillaire, ած. բժ. պատճարբայնի:

Captage, ա. ար. գերումն, ակնագերումն, ակնակալ. *վազած ջրոյ աղբերակն գտնելն ու ազուգանելով տեղ մի բերելն. կն. **Captation.**

Captal, ա. ի. առ. պետ, կոմս:

Captateur, trice, գ. ա. կապոխ. *ննջուածոյ կամ շահատրուածոյ մահուանեալի նուիրատուութիւն ձեռք ձգող. — d'héritage.

Captation, ի. իգ. կապառանք. խարեպատիր հնարագիտուխ. testament obtenu par —. Ce testament est une œuvre de —. 2. ար. ակնակառուն. տ. **Captage.** [խարեպատիր:

Captatoire, ած. իգ. կապտական,

Capter, ն. կապտել. կորզել՝ առնուլ հնարիւք. — un testament. 2. փ. կապտել, յինքն ձգել՝ յանկուցանել, որսալ, գրաւել. — la faveur, la confiance, la bienveillance, l'attention de qn., les suffrages de l'assemblée. — qn. 3. ար. գերել, ակնագերել, ակնակալել. *հանային շրոյ մի աղբերակն գտնել ու բռնել. տ. **Captage.**

Capteur, ա. եւ ած. գերիչ. vaisseau —.

Captieusement (քափսիէօզման) մ. կապառանօք, խարեպատիր հնարագիտութեամբ, ննջագնոհութեամբ, մեղմնխանօք. on s'y est pris —. Agir, se conduire —.

Captieux, euse (քափսիէօ, էօզ) ած. ննջագնոհ, ճարտարապատ, մեղմիկ, պատիր, առաւպատիր, խարուսիկ, հնարագէտ, հնարիմաց. termes —. Discours, argument, raisonnement —. Un raisonneur, un homme —. Personne —euse. Proposition, clause —euse.

Captif, ive, ած. գերի, գերուհի. la Grèce, si longtemps —ive. Emmener —, —՝ ի գերութիւն վարել, գերել. être mené —, —՝ ի գերութիւն վարիլ. tenir, rendre —, — ունել, առնել. devenir —, — լ., ի գերութիւն անկանիլ՝ մատնիլ. || գ. —. un —. Une —ive. Tirer les —s de leur prison. 2. —, կալանաւոր, արգելական. un oiseau —. Peuple —. Une âme —ive des sens, des plaisirs. 3. փ. գերի, *կապուած. cette place me rend fort —. Il tient sa femme —ive. || Tiens ta langue —ive, լուռ կեր, *բերան բռնէ. ||ballon —, տ. **Ballon.**

Captivant, e, ած. գերիչ, գերեվար, յանկուցիչ. figure, question —e. Plaisirs —s, — հաճոյք:

Captiver, ն. հ. գերել, գերի վարել (անասնոյ յայս միտս). 2. փ. գերել, նուաճել, հնազանդել. enfant difficile à —. Mes affaires me captivent entièrement. — son esprit sous le joug de la foi, — զիտ իւր ընդ լծով հաւատոց. 3. փ. գերել, հրապուրել, յինքն յանկուցանել՝ արկանել, գրաւել. — l'esprit, l'imagination, le cœur, les cœurs, son auditoire, la bienveillance. Sa beauté le captive. — l'attention, —՝ մտիկ դարձ եւ զուարճ. || անխ. —. cette brièveté attache et cette austérité captive. (Michelet.)

Se captiver, դ. գերի առնել զանձն, գերի՝ հնազանդ՝ մատիր՝ ուշադիր լ. il faut savoir —. Il ne sait pas —. Cette femme se captive dans sa maison. Il faut — auprès des grands.

Captivité, ի. գերութիւն. vivre, tenir en —, ի գերութեան կեալ՝ ունել. sortir de —, ելանել՝ զերծանիլ ի —ենէ. délivrer, racheter de —, զերծուցանել՝ ազատել՝ ծախել՝ փրկել ի —ենէ. être emmené en —, գերի վարիլ, գերիլ. la — de Babylone, —ն Բաբելոնի. 2. փ. —. la — dans laquelle nous tiennent les passions. L'âme délivrée de la — des sens. || յ. —ք. au milieu de tant de —s, les hommes du siècle s'estiment libres. (Boss.) 3. —, ժե հպատակութիւն. un amant languit dans une grande — auprès de sa maîtresse. Cette place me tient en —. Dans cette maison les domestiques sont en —.

Capture, ի. կալանք, ձերբակալութիւն. faire une —. Les gendarmes ont fait deux —s, * երկու մարդ ձերբակալեցին, բռնեցին. on a pris un fameux voleur; c'est une belle —. 2. առաք, կապուռ, առ եւ ապուռ. ces soldats ont fait une bonne —. Il s'empara de deux bâtiments chargés, et rentra dans le port avec cette riche —. 3. գրաւումն (մաքսանենգ վաճառաց). les douaniers ont un intérêt dans les —s qu'ils font 4. հգ. ah! il a épousé cette fille, il a fait là une belle —. 5. ձո. եւ ո. կալանք, ըմբռնուածն, որս, *բռնելն, բռնուիլն. — d'un lièvre, d'un goujon. 6. ար. կալանք (կապի, շոգւոյ). dans la locomotive, la — de la vapeur se fait sur la chaudière même.

Capturer, ն. ձերբակալել, ձերբակալ առնել, ունել, կալանել, ըմբռնել, *բռնել. — un bandit, un bâtiment de commerce, des marchandises de contrebande. 2. փ. բերել ի ձեռս. * ձեռք բերել. mon ami est parvenu à — une riche dot. 3. ո. եւ ձո. ըմբռնել, որսալ, *բռնել. — un goujon, un lièvre.

Capuce, ա. գոփի. կնգռել սրաձայր. le — couvre la tête des capucins.

Capuche, ի. կնգղակ:

Capuchon, ա. կնգռել, վեղար. mettre, ôter un —. Manteau à —, կնգղաւոր կրկնոց. || p. prendre le —, — առնուլ, կրօնաւորիլ, *աբեղայ լ. 2. բ. կնգռել. les fleurs de la capucine, du pied d'alouette ont des —s. Être en —, կնգղաձեւ լ. 3. ար. կնգռել. կնգղաձեւ ինչ. — de pipe, de cheminée.

Capuchonné, e, ած. կնգղաւոր, վեղարաւոր. moine —. լգա. encapuchonné. 2. բ. կնգղաձեւ. pétales —s.

Capuchonnement, ա. եւ. կնգռումն, կրնգղաւորումն (վայրաշարժի):

Capuchonner, ն. եւ. կնգռել, կնգղաւորել. * վայրաշարժի վառարանին բերանն կնգռով գոցել:

Capucin.

Capucin, ine, գ. կնգղաւոր, կապուչին, կապուչինուհի. փրանկիսկեան կրօնաւոր՝ հաւատաւոր, || une barbe de —, կնգղաւորամօրուք. երկայն մօրս ը || բ. barbe-de-capucin, տ. **Barbe.** || Parler comme un —, ռնգախօս լ., *քիչն խօսիլ. 2. փ. եւ բ. կնգղաւոր, կապուչին, կեղծ պաշտօնեայ. *բարեպաշտուհւոյ ձեւացող մարդ. c'est un —. || խղ. — de carte, կնգղաքար. *կնգղաձեւ կտրած ու ծալած խաղաթուղթ. 3. փ. կնգղաւոր. Ուշուն փոքրիկ Սուրբեան եւ Փիլիպեան կրգեաց:

Capucinade, ի. կնգղապանութիւն. հնտեւակ՝ անհամ ճառ՝ քարոզ. ce sermon n'est qu'une —. 2. կնգղութիւն, կապուչինութիւն. արտաքնայարդար բարեպաշտութիւն. il est tombé dans les —s.

Capucine, ի. բ. ախրիզան, լեշկ ծաղիկ. une salade garnie de —s, 2. նե. —. *կորանեն որ նաւին ցեռակը (éperon) կկապէ ճարկին (étrave). 3. զգ. —. երկաթի կամ պղնձի օղակն հրացանի. 4. խ. ած. ի. câpre —, կապար ախրիզանի. * ծաղկախիթի կոկոնք ախրիզանի քացախի մէջ եփած. || couleur —, ախրիզանագոյն. *ախրիզանի ծաղկի գոյնով. մուխ այգագոյն:

Capucinière, ի. բ. կնգղաւորթանոց, կապուչինաւանք. վանք կապուչինաց. 2. փ. կնգղաւորթանոց. տուն արտաքնայարդար քարեպաշտուհեան:

Capulet, ա. կնգուղ (կանանց):

Capuli, ա. բ. կապուլի. տունկ պերուի, մորմեայց (solanées) ցեղէն:

Capuloïde, ած. բպ. բաժականմեւ:

Caput-mortuum (քափիւթ մորթիւմ) ա. լտ. ոգ. պղնձ մնեալ, մեռելագլուխ. *այսպէս կոչէին հին քիմիագարք մնացորդքն որոցմէ բան չէին կրնար հանել. 2. փ. —, մնացորդք, յետին հետք. c'est le — de théories sensualistes. 3. կ. մեռելագլուխ. կապիկ մկնաձեւ:

Caquage, ա. տակառումն, տակառակումն:

Caque, ի. տակառակ (ալծեայ ձկան). une — de harengs. || առ. être rangée, serrés comme harengs en —, շարեալք, սեղմեալք լ. իբրեւ զտառեխս ի տակառակի. խիտ առ խիտ կարգեալք եւ պնդեալք խառնեալք լ. զիրեւմբք (ասի զսնձանց եւ զիրաց). || la — sent toujours le hareng, առանիխառնուն է միշտ տակառակն, *միշտ տառեխ կհոտի. ծայր. միշտ իր առաջինառիթներուն վրնակն դառնալու հակամէտ է. 2. գ. տակառ, տակառակ. — de poudre, վառօդատակառ. — de salpêtre, ազբոթակատակառ:

Caquer, ն. տակառել, տակառակել. հանդերձեալ դնել ի տակառակ. — des harengs. || յայլս միտս ւգ. **Encaquer**. 2. — la poudre, le salpêtre, — զվառօդ, զազբոթակ:

Caquesangue, ի. ախ **S. Dyssenterie.**

Caquet, ա. գարգաչ. *կոկլըտ հաւկիթ ածող հաւու. 2. —, կարկաչ (թռչնոց). le — de la pie, du perroquet. Cette pie nous étourdit par son —. 3. փ. —, գարգաչանք. — importun, չառխուսութիւն. tu m'étourdis avec ton —. || Avoir le — bien affilé, լինել լեզուանի՝ շատախօս. || avoir du —, գարգաչել, շառխուս լ. les femmes n'ont que du —, || Rabattre, rabaisser le — de qn., կարկել, բմբերանել, ափիբերան առնել զոք, * մէկուն բերանն գոցել. || — bon bec, անճեղ «սագաբերան». եւ փ. ՝կին լեզուանի եւ չարախօս. || être dans le —, * իր վերայ խօսիլ տալ. 4. յ. բամբասանք, զրպարտութիւնք. provoquer, redouter, faire taire les —s. S'exposer aux —s. Je hais les —s.

Caquetage, ա. գարգաչանք, շառխուսութիւն, զրպարտութիւն. — étourdissant. Il m'étourdit par son —. Le — des commères. 2. նմ. գարգաչանք, ձայն. le — du moulin.

Caquetant, e, ած. գարգաչող, գարգաչուն. la poule soigneuse rassemble auprès d'elle sa famille —e.

Caquète, ի. ճաճանաւաչուն. տաշտ ճաճան ձկանց:

Caqueter, (je caquette ou je caquète; je caquetterai ou je caquèterai; caquette ou caquète) չ. գարգաչել, գագացել, գիգիլ, *կուկուռալ՝ կոկոտալ՝ կականալ՝ հաւկիթ ածող հաւուն. j'ai entendu — des poules. || նմ. —, կարկաչել. ce perroquet ne cesse de —. 2. փ. գարգաչել, շատ խօսել. cette femme ne fait que —. 3. չարախօսել, բամբասել. il aime à —, բամբասասէր է:

Caqueterie, ի. գարգաչանք, շառխուսութիւն. 2. չարախօսութիւն, բամբասանք:

Caqueteur, euse, գ. գարգաչող, դիդիչ, շաղաւաշուրթն, շատախօս. un grand —. Une grande —euse.

Caquetoire, ի. հ. **S. Causeuse.** 2. նգ. կարմիր. *աթոռի մահին միջտեղն դրուած գաւազանն, յոր կկռթնի հեծկողն:

Caqueur, euse, **S. Encaqueur.**

Caquillier, ա. բ. **S. Cakile.**

Car, շ. վասնզի, քանզի, պի. je vous soigne, — je vous aime. 2. ա. —. voilà bien des si et des —, ահա բազում եթէ; եւ —. ահա յոլով դժուարութիւնք. voilà bien des —. Avec lui, il y a toujours des si et des —.

Cara, ա. բ. կրծիկ. *վրանաճարկի Ափրիկիոյ, ասելի արմատով:

Caraba, ա. բ. շառկինեղ. իւղ ընկուզոյ շառկինի (acajou).

Carabaccium (բարաբաքսիօմ) ա. բ. կարաբարիայա. հոտաւէտ վայր ի ներ Հնդկաց:

Carabas (գա) ա. բ. marquis de —, մարքիզն կարաբայ. այլ ընչաւէտ՝ մեծատարած:

Carabe, ա. կ. Ռարկի. միջատ պատեանաւոր. — doré, ոսկեգոյն —.

Carabé, ա. տաղ, տեսակ «քէհրիւպա, քէհրիպայէ». հն. **Ambre jaune** եւ **Succin.**

Carabien, enne, ած. մբ. Ռարկիական. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ կարգի հնգայօղ պատեանաւորներէ նախատիպ ունելով զՌարկիկ:

Carabin, ա. հգ. բժշկուս. աշակերտ բժշկութեան. 2. ի. **S. Carabinier.**

Carabinade, ի. առրացանումն, առրացանութիւն: [գինուց):

Carabinage, ա. շերտումն (իրա-

Carabine, ի. առրացան, հրացանակ «գարապինա»:

Carabiné, ի. ո. բժշկուհի (սիրուհի բժշկուի):

Carabiné, e, անց. առրացանեալ, շերտեալ, շերտաւոր. canon de fusil —, — փող հրացանի. 2. նե. սասանկաշունչ. vent —, brise —e, — հոլմ, հովիկ:

Carabiner, ն. առրացանել, շերտել. *առրացանի փոխել նիրէն ակօսածեւ փորիկով հրացանի փողն. — des fusils. = չ. փ. եւ ը. —. երկչոտութեամբ խաղալ. 2. **S. Tirailler.**

Se carabiner, դ. նե. սասկանալ. la brise se carabine.

Carabineur, ա. ար. առրացանիչ, շերտագործ. 2. երկչոտ խաղացող:

Carabinier, ա. առրացանակիր, առրացանաւոր, հրացանակաւոր, հրացանակակիր:

Carabique, ա. մբ. Ռարկիեայ, Ռարկիանման. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ հնգայօղ պատենաւորներէ շաղղակերաց, որք ունին վեց շօշափուկս (palpe).

Carabocrinus (իւս) ա. մբ. կարբաշուշան. սեռ բրածոյ շուշանկաց (encrines).

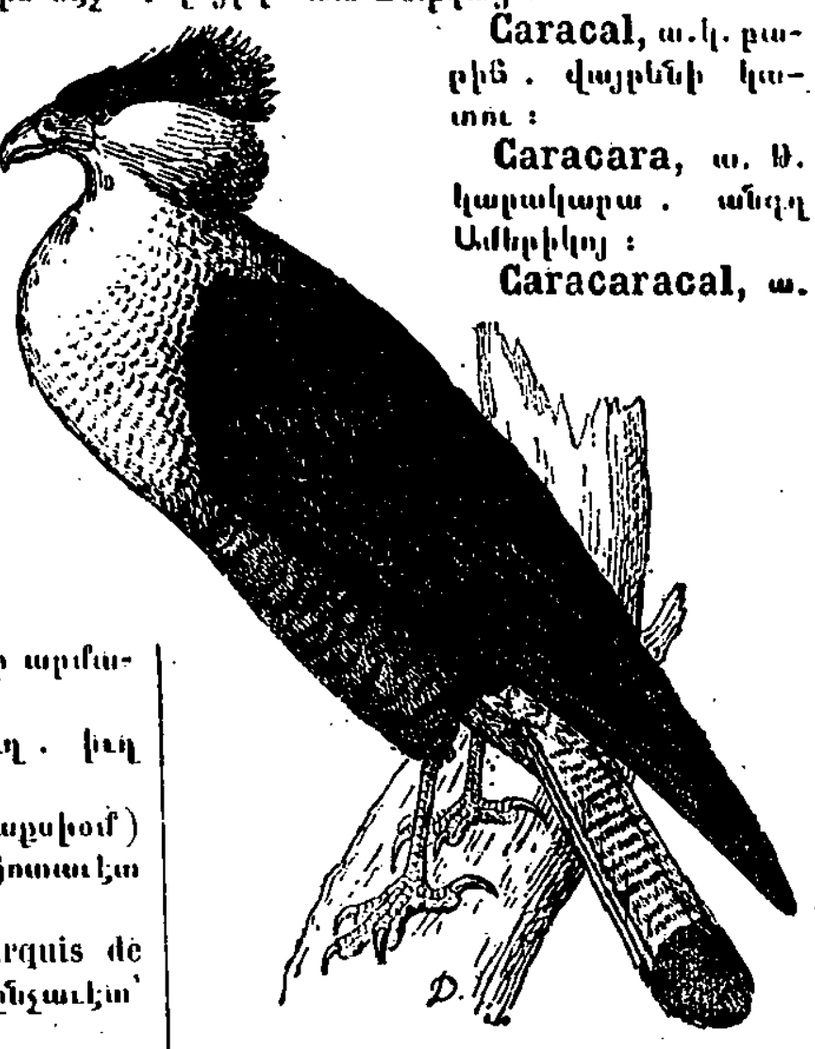
Carabosse, ի. կարաբոս. պարիկ չարագործ եւ կուզ. la fée —.

Carabou, ա. բ. կարաբու. գիրկնկիկ ծառ Հնդկաց:

Caracal, ա. կ. բարբիճ. վայրենի կատու:

Caracara, ա. Ռ. կարակարա. անգղ Ամերիկոյ:

Caracaral, ա.

Caracara.

ախ. կարակարակալ. տեսակ մի գոնջուհին վայրենեաց Ամերիկոյ:

Caracaride, ած. Ռ. կարակարեայ, կարակարանման:

Caracca, ա. Ռ. կարակկա. բրբուկատոր բազէ ի Բրէզիլ:

Caracha, ի. ախ. կարաշա. *խաղատարային եռք Ռեւի եւ կուրծքի վերայ ի Պերու:

Carachéra, ի. բ. կարաշէրա. տունկ նման պրկաց (tamonées).

Carachupa, ա. կ. կարաշուպա. *տեսակ մի կապիկ ի Պերու:

Caraco, ա. ճպուն. կանացի հանդերձ միջով չափ «սալՌամարգա». 2. կ. —. *տնտակ մի մուկ:

Caracol, ա. ե. Escalier en —, **S. Caracole.**

Caracole, ի. ճախք, ճախրանք «խոտման տեսակ». faire une —, des —s, ճախր առնուլ, ճախրել. 2. ճ. escalier en —, ճախրաստանդուխ, շրջասանդուխ. սանդուխ շրջանակաւ. || լգ. escalier en colimaçon.

Caracoler, գ. ճախրել, ճախրման առնուլ. voyez — ces cavaliers. Ce cheval caracole.

Caracore, ի. նե. քաշոի. նաև ինչ Հնդկաց:

Caractère, ա. նշանագիր, նշանադրոշմ, նկարադրոշմ, նշանագիծ. —s d'écritures. Les —s de l'alphabet. 2. նշանագիր, գիր, տառ (տպագրութեան). en —s arméniens, հայատառ, հայագիր. — beau, neuf, usé, vieux, lisible, net, gros, petit, գեղեցիկ, նոր՝ նորածոյլ, մաշեալ, հին, դիրքննեցց՝ դիրքննեանալի, յստակ, խոշոր, փոքր —. ouvrage imprimé en beau —s, en —s neufs, մատեան տպագրեալ գեղիցկատառ, նորատառ. de petits —s, մանրագիր, փոքրատառ. la force, le corps, l'œil d'un —, մեծութիւն՝ տառիցան, աչք տառի. graver, fondre des —s, փորել՝ փորագրել, ձուլել՝ Ձաիել —ս. graveur, fondeur en —s, տառափորագրիչ, տառաձուլիչ. —s arméniens, grecs, arabes, gothiques, հայկական, յոյն, արաբացի, գոթացի —ք. || փ. —. quoique cette idée soit gravée dans le fond de nos âmes en —s ineffaçables (Pasc.) 3. ի. գիր՝ դրոշմ յատկից, յատկանիշ. on dit qu'il a un — pour se faire aimer de toutes les femmes. 4. փ. նկարագիր, պաշտօն, պատիւ, պայման, վիճակ, առաքիցան. il est sans — officiel. J'ai — pour ordonner. — d'ambassadeur, d'évêque. Il dépouille le — d'ami quand il prend celui de juge. Le — royal. Le — sacré. Déployer, cacher son —, յայտ առնել, ծածկել զ— իւր. 5. փ. նկարագիր, նշան, նշանակ, դրոշմ, բնադրոշմ, նշանադրոշմ, կնիք, յայտանկար, հանգամանք, առանձնաւորութիւն, յատկութիւն, յատկանշան, յատկանիշ. le — distinctif de la vérité. C'est un des —s du génie. Les —s de la grandeur. L'imprévoyance est le — de la jeunesse. La bonté est le — le plus naturel des rois. Pour garder le — du temps. 6. կերպարան, երեսոյթ. l'affaire, la maladie prend un — grave, գործն, ախտն, ծանր իմն առնու կերպարան. 7. նկարագիր, բարք, բարոյք, բոյս բարուց, բարուցք, բնութիւն, բնաւորութիւն. — fort, հզօր նկարագիր. la différence des —s. — familier, ընդհատակ՝ ընտանի բարք. avoir un bon, un mauvais —, լաւաբարոյ, ազնուաբարոյ, չարաբարոյ՝ վատաբարոյ է., *լաւ, գէշ՝ վատ բնութիւն՝ բնաւորութիւն ունենալ. bon, mauvais —, բարի, չար՝ անբարի բարք, լաւաբարութիւն՝ լաւաբարոյութիւն, չարաբարութիւն՝ չարաբարոյութիւն՝ վատաբարութիւն. d'un — désagréable, բարքախտալոտ. d'un — différent, այլաբարոյ, այլաբուն. du même —, բարոյակից, բնաւորակից — soupçonneux, կասկածոտ բարք, կասկածոտութիւն. d'un — soupçonneux, կասկածոտ. d'un grand —, մեծաբարոյ. grand —, մեծաբարք, մեծաբարոյութիւն. force, faiblesse de —, կորով, տկարութիւն նկարագրի՝ բարուց. — national, politique, ազգային, քաղաքական նկարագիր. former, améliorer, rompre le —, ուղղել, լաւացուցանել, կոիել զնկարագիր, *բնութիւնն շտկել. dompter son — intraitable, ի համբոյր ածել զանհամբոյր բարսն, *բնութիւնն նուաճել. sortir de son —, այլ յայլմէ լ, *բնութենէն ելնել, համբերութիւնն հատնիլ. nos —s ne s'accordent pas ensemble, չյարմարին բարք մեր, *բնութիւնիս չյարմարիլ. d'un — irascible, բարկաւիրտ, բարկացող, ցասկոտ, զայրացկոտ. — noble, doux, excellent, sérieux, gai, triste, vindicatif, sournois, étrange, bizarre, perfide, ազնիւ՝ ազնուական, քաղցր՝ անոյշ, լուսոյ՝ սրանչելի՝ պատուական, լուրջ՝ լրջամիտ, գուարթ, ախոյր, քինախնդիր՝ վրիժխնդիր, խորամանկ՝ խորագէտ, փարիսեցական, այլանդակ՝ անճոռնի, դրժող —. || ք. c'est un bon — d'homme, այր բարեբարոյ՝ ազնուաբարոյ է, *ազնիւ բնութեան տէր մարդ է. || les mauvais —s sont toujours malheureux, բարք չարք՝ չարաբարք՝ չարաբարոյք միշտ. 8. յ. նկարագիրք, բարք, բարեկարք. les —s de la Bruyère. 9. նկարագիր, արուեստ հոգւոյ, կորով մտաց, հաստատամտութիւն. montrer du —, faire preuve de —, — յանձին ցուցանել, արիանալ. homme de —, այր բարուց, հաստատաբարոյ, արիաբարք, քաջաբարոյ, *նկարագրի տէր մարդ. c'est un —, c'est un homme d'un grand —, այր մեծամիտ, արիասիրտ, հաստատամիտ, անյողդողդ է, *բնաւորութեան տէր մարդ է. homme sans —, այր աննկարագիր՝ առանց բարուց, այր անարի՝ վատարի՝ նիհարամիտ, տկարամիտ, յողդոդ, կնամարդի. manquer de —, ne pas avoir de —, Ձարիլ ի բարուց՝ անհաստ յատկանիշ լ., վատութիւն յանձին ցուցանել, վատանալ. 10. նկարագիր, ազդոյ կերպարանք, արտայայտութիւն, տիպք բանից՝ նկարուց. sa physionomie a beaucoup de —, ազդոյ յոյժ են տիպք կերպարանաց նորա. voilà un beau — de tête. || Danse de —, բարառնական կարաւ. որ զբաս՝ զկերպարանս ի տեսիլ ածէ. || comédie de —, բարուցուցական կատակերգութիւն. որ զբարս նկարագրէ. 11. եժ. նկարագիր, բարք. musique de —, բարուցուցական երաժշտութիւն. demi—, կիսանկարագիր, կիսաբարուցոյց, որ ընդմէջ լուրջ եւ կատակերգակ ոճոյ. 12. բժ. նկարագիր, բարք, տեսակ. fièvre d'un mauvais, d'un fâcheux —, ջերմն չարաբարք՝ չարաբարոյ՝ չարատեսակ. 13. բպ. նկարագիր, բնութիւն, յատկութիւն, յատկանիշ, les —s d'une plante.

Caractérisant, e, ած. նշանակիչ, յայտարար. c'est un fait bien —.

Caractériser, ն. նշանագրել, ցուցանել զբարս՝ զյատկանիշ, նկարագրել, յայտանշան առնել, յատկանիշել, դրոշմաւորել, տալ առանձնայատուկ դրոշմ, սեպհական՝ յատկանիշ լ., որոշել. voilà des faits bien caractérisés, ահա քաջայայտ իրք. ce peintre n'a pas suffisamment caractérisé ses figures. Ce fait caractérise parfaitement notre homme. La bonté qui vous caractérise. — un siècle, un personnage. Ce qui caractérise une maladie.

Se caractériser, դ. նշանագրիլ, յայտնել զբարս՝ զյատկանիշ իւր, յայտանշան լ., յայտնիլ, դրոշմաւորիլ, ի յայտ գալ. la maladie ne s'est pas encore bien caractérisée.

Caractéristique, ած. բարուցական, նշանագրիչ, յայտանշան, բնորոշ, յատկանշանական, յայտարար, նշանակիչ, նշանական, որոշիչ. signe, trait, différence —. 2. ք. lettre —, կամ իւ. la —, նշանագիր. la lettre *s* est la lettre —, est la — du pluriel. 3. փ. ի. la —, նշանագիր, յատկանիշ, յայտարար, նշանակ, կնիք. une des —s de notre siècle est l'égoïsme. 4. չիզ. նշանագիր. la lettre *d* est la — des différentielles. La — d'un logarithme.

Caractéromètre, ա. նկարագրաչափ: [գիշերային Ցնծութենից:

Caradrine, ի. մր. հաղին. սեռ.

Caradrinide, ած. մր. հաղինատեսակ. || —s. ա. յ. —ք:

Carafe, ի. յուրան, կաիոյր «սափրաձի». mettre de l'eau, du vin dans une —. 2. —. բովանդակեալն. j'ai bu une — d'eau, *— մի ջուր խմեցի. il a vidé toute la —. || փ. եւ ք. — d'orgeat, այր աննկարագիր՝ անկոյտ:

Carafon, ա. յուրանիկ. յուրան փոքրիկ. un — d'anisette. 2. —. բովանդակեալն. 3. պաղատանք. *փայտեայ անօթ բմբկելիք պաղեցնելու:

Caragan, ա. ք. ոլոռանաման. կն. **Arbre aux pois.**

Caragate, S. **Caraguate.**

Caragne, ի. գազերքուսակ. խէժ յիմարածառոյ (arbre de la folie). || ած. gomme —, —.

Caraguate, ա. ք. կարագուատ. տիմ բրոմելատերից. մերձաւոր տիլլանդսիոյ (tillandsie).

Caraïbe, գ. կարայիբ. վայրենի բնակիչ Անտիլեան կղզեաց. 2. langue —. կամ ա. le —, — լեզու, կարայիբերէն:

Caraïpe, ա. ք. կարայիպ. ծառ կամ Ցուի ունաւտեսակ յարեւադարձային Ամերիկա:

Caraïsme, ա. դարայիզմութիւն. ազանդ Հրէից, որ զՍուրբ գիրս միայն ընդունին եւ մերժեն զաւանդութիւն:

Caraïte, ա. դարայիպ. ազանդաւոր Հրեայ:

Carallie, ի. բ. կարալլիա. սեռ. ձկտատոլար Ութոց :

Carallume, ի. բ. կարալլում. քառատեսակ սեռ. ոսիմի ասկլեպեաներից :

Carambolage, ա. երկգնդհարք, երկգնդհարումն (ի գունդվարի). faire un —, երկգնդհարել :

Carambole, ի. կարմրագնդակ. կարմիր գնդակ գնդվարի (billard). 2. բ. աւերին. պտուղ աւերենոյ :

Caramboler, ն. երկգնդհարել. *իբր գնդակով երկու գնդակաց միանգամայն զարնել գնդվարի մէջ :

Caramboleur, ա. երկգնդհարող:

Carambolier, ա. բ. աւերենի. հն. **Averrhoa.**

Caramel, ա. ագիտայ, սեւամեղր. կիտայրեաց շաքար. 2. —. *մի տեսակ շաքարեղէն. manger des —s.

Caramélane, ի. տգ. ագիտայան. *յագիտայն մոտած նիւթերէն մին :

Caramélé, e, ած. ագիտայատես, ագիտայահամ. liqueur d'une apparence —e. Liqueur d'un goût —.

Caramélène, ի. տգ. ագիտայէն. *յագիտայն մոտած նիւթերէն մին :

Caraméline, ի. տգ. ագիտային. *յագիտայն մոտած նիւթերէն մին :

Caramélique, ած. ագիտայական. produit —.

Caramélisation, ի. ագիտացում:

Caraméliser, ն. ագիտացուցանել. կիտայրեաց առնել զշաքարն. — le sucre. 2. —, ագիտահատն առնել. — des liqueurs. = *Se*—, դ. ագիտանալ, ագիտայանալ :

Caranga, ի. բ. կարանգա. տունկ պատատուկ. կն. **Couranga.**

Carangue, ի. ձբ. կարանգ. ձուկն ինչ կանգնաչափ. 2. նե. ծովաճոցիկ:

Caranguer, չ. նե. փոքրանալ. *փոթորկի ժամանակ երթևեկել սակաւաթիւ առագաստիւք :

Carangueur, ած. եւ ա. փոքրանալող : [ջատ ինչ :

Caranite, ա. մբ. գլխատ. մի-

Caranna, ա. բ. կարաննա. ապդ արմատենոյ յԱմերիկա :

Caranx, ա. ձբ. կարանքս. ձուկն ի ցեղէ Միւնիկի (scombre).

Caranxomore, ա. ձբ. կարանքսիկ. ձուկն ի տոհմէ Միւնիկակերպից :

Carapa, ա.բ. կարապենի. իւղաքար պտղով ճառ ի Կույանա :

Carapace, ի. կրէոսկը, կօտ. խեցի՝ պատեան կրիայի «պաղա»:

Carapat, տ. **Ricin.**

Carapatine, ի.ծբ. կարապատիկ. բրածոյ առասն ձկան :

Carape, ա. ձբ. տորկ. ձուկն ի սեռէ մերկաձկան (gymnote). 2. **Ծ.** —. տեսակ խորխագոյ (nothure).

Carapiche (իշ) ա. բ. կարապիշ. ճառ. սպիտակաճապիկ ի Կույանա :

Carapine, ի, տգ. կարապենին. *սպիտակ գոյացութիւն կարապենւոյ (carapa) իւղէն ճանուած :

Carapopéba, ա. սբ. կարապոպեբա. Ծառատոր մողէս ի Բրազիլ :

Carapoucha, ի. բ. կարապուշա. Ծաւի ինչ ի Պերու :

Carapulli, ա. բ. կարապուլլի. *տեսակ մի յուսխարոյս (jussiée) ի Մալաբար :

Caraque, ի. կարկոբ, կարկոբայ. նաւ Լուսիտանացւոց (Փորթուգալցւոց). 2. ած. porcelaine —, կարկոբ յախճապակ. *կարկոբով բերուած բարակ յախճապակ :

Caraque, ած. cacao —, կլ. —, կարաքանուշ. *ազնիւ ամերկանուշ (cacao) Կարակասի կողմերէն. du cacao —. Du —.

Caraquon (քոն) ա. նե. կարկոբակ. կարկոբ փոքրիկ :

Cararayada, ա. կ. կարարայադա. կապիկ հարաւային Ամերիկոյ :

Cararu, ա. բ. կարարու. կանաչ անձառաւ :

Cara-schulli, ա. բ. կարաշուլլի. * տեսակ մի բարբերիա (barbérie) ի Մալաբար :

Carassin, տ. **Carrassin.**

Carasson, ա.եգ. խնչակ (այգւոյ):

Carat, ա. կերատ. յարգ ոսկւոյ «ալծուն այարը». de l'or à 24 —s serait de l'or pur. De l'or à 20 —s. || փ. —, յարգ. c'est un sot, un ignorant à vingt-quatre —s, ծայրագոյն անմիտ՝ ոգէտ. 2. կերատ. *կշիռ չորս քարհիւսի որով կկշռուին ադամանդք եւ մարգարիտ «գրաւ». le diamant de Régent pèse 50 —s. 3. կերատ, ադամանդիկք, մանրադամանդք (*որ կշռով կվաճառուին). une parure de —s, կերատապեա՝ մանրադամանդ զարդ. || փ. ce n'est que du —, կերատ եւ եթ՝ միայն է. * կ'ըսուի փայլուն, բայց ոչ բազմագին բաներու:

Caratch (քարաչ) ա. տն. մարդահարկ, գլխահարկ «խարաճ»:

Caratome, ա. վբ. գլխահատիկ. սեռ. բրածոյ ծովընթաց :

Carature, ի. տգ. յարգաչափութիւն. խառնուրդ ոսկւոյ, արծաթոյ եւ անդիկի :

Caravane, ի. կարաւան «քէրվան». la — qui va à la Mecque. Les navires qui formaient la — d'Alep, d'Alexandrie. Chef de —, կարաւանապետ. 2. ը, —, խումբ, երամ. nous partirons en —, խմբովին, երամովին երթիցուք. je vis venir toute une — de bourgeois. Nous avons fait — pour aller dîner à tel endroit. 3. յ. կարաւան, արշաւանք (ապեռաց). || փ. եւ բ. faire ses —s, զեղխ եւ բախտախնդիր կեանս կեալ՝ * կեանք վարել. ce jeune homme a fait ses —s.

Caravaneur, ա.նե. կարաւանիչ, կարաւանանաւ. վաճառանաւ յԱրեւելս :

Caravanier, ա. կարաւանապան:

Caravaniste, գ. կարաւանակից, կարաւանընկեր :

Caravansérail, ա. կարաւանատուն, կարաւանի իջեւան, փուտկայ «քէրվանսէրայ» :

Caravelle, ի. նե. կարաւէլ. մարտանաւ Տաճկաց «քարավէլա». 2. —. փոքրիկ նաւ Լուսիտանացի. 3. Տես **Carvelle.**

Carbacétoxylique, ած. տգ. կարբաբնածխաթթուային. acide —, — Ծու. արտադրանք ազդեցութեան քլորնախեմարպային (chloropropionique) Ծուոյ ի վերայ արծաթոյ Ծուիլի (oxyde d'argent).

Carballylique, ած. տգ. բնածխախտորուտային. acide —, — Ծու (*գտնուած տիւս սճակնդեղի հատիկին մէջ) :

Caravelle.

Carbamate, ա. տգ. կարբամատ. աղ կազմեալ զուգախառնութեամբ կարբամային Ծուոյ ընդ միոյ հիմանէ:

Carbamide, ի. տգ. կարբամիդ. արտադրանք տարբերատիպութեան քլորօքսաբնածխային (chloroxycarbonique) Ծուոյ օշակաւ :

Carbamique, ած. տգ. կարբամային. acide —, — Ծու, կարբամածու :

Carbanilide, ի. տգ. բնածխանիլիդ. նիլիդ կազմեալ ազդեցութեամբ քլորօքսաբնածխային (chloroxycarbonique) կապի ի վերայ նիլինի (aniline).

Carbatine, ի. գրաբ. մորթ նոթապին անասնոյ «փիշտէքի»:

Carbazol, ա. տգ. բնածխանկենսուլ. բնածխուկ գոնեալ յածխէնի (anthracène).

Carbazoline, ի. տգ. բնածխանկենսուլին. նիւթ գոյացեալ բնածխանկենսուլով :

Carbazotate, ա. տգ. բնածխանկենսատ. աղ գոյացեալ զուգախառնութեամբ բնածխանկենսային Ծուոյ ընդ միոյ աղանալի հիմանէ :

Carbazotique, ած. տգ. բնածխանկենսային. acide —, — Ծու :

Carbénie, ի. բ. ածխանի, ածխածուփ : [յԱնտիլեան կղզիս):

Carbet, ա. տնակ (վայրենեաց

Carbétyle, ա. տգ. կարբեթիլ. նոր գազ հիմամբ ելեկտրագազի (acétylène). [խածային Ծուս:

Carbimide, ի. տգ. բնածխիմիդ.

Carbinol, ա. տգ. բնածխուլ, մեթիլացքի. ցքի մեթիլային :

Carbo, ա. Ծ. կարբոյ. սեռական անուն ջրագնաց (cormoran).

Carbo-azotine, ի. տգ. բնածխանկենսին. նիւթ պայծուցիկ :

Carbobenzide, ի. տգ. բնածխանկնդրկիդ. տ. **Benzone.**

Carbobenzoïque, ած. բնածխանկնդրկային. տ. **Myroxylique.**

Carbogène, ա.տգ. բնածխածին. *փոշի որով կկազմի Սէլցի ջուրն (eau de Seltz).

Carboglucosique, ած. տգ. բրնածխաբաղցրուցային. acide —.

Carbohydrique, ած. ոգ. բրնածխաջրային. acide —, բնածխաջրաՔՈու :

Carbohydroquinonique, ած. ոգ. բնածխաջրաքինոնային. acide —.

Carbolinéum (օմ) ա. բնածխակտաւառ :

Carbolique, ած. ոգ. բնածխային. ին. **Phénique** || Acide —, բնածխաՔՈու. ին. վինոլ (phénol).

Carbomésyle, ա. ոգ. բնածխամեզիլուստ . մարմին գոյացեալ ի մեզիտիլէնէ (mésitylène).

Carbomètre, ա. ոգ. ածխաչափ . գործի չափելոյ զածխային ՔՈու ածխատից : [փուՔին :

Carbométrie, ի. ոգ. ածխաչա-

Carbon, ի գործ ածի ի քիմիական բաղադրուՔիւն . S. **Carbone.**

Carbonari, ա. յ. S. **Carbonaro.**

Carbonarisme, ա. կարբոնարուՔիւն , ածխականուՔիւն . յեղափոխական ընկերուՔիւն Իտալիա եւ սկզբունքն նորին :

Carbonariste, ած. կարբոնարական , ածխական :

Carbonaro, ա. կարբոնարեան , ածխական . les carbonari —ք :

Carbonatation (սիօն) ի. ոգ. ածխասուն :

Carbonate, ա. ոգ. բնածխատ . աղն ածխային ՔՈու . — de chaux, կրաբնածխատ , կրաքար . — de potasse, խալաբնածխատ . — de plomb, — կապարի , սպիտակապեղ «խաՔիպէն». — de soude, — նատրոնի . նատրոնաբնածխատ :

Carbonaté, e, անց. ոգ. բնածխատեալ , բնածխատած . substance —e.

Carbonater, ն. ոգ. բնածխատել . շրջել ի բնածխատ . = *Se* —, դ. —իլ : [պատուական կարմիր :

Carboncle, ա. հբ. կայծ . ակն

Carbonculaire, ած. ախ. ածխախտային . maladie —. S. **Charbon**, ախ.

Carbonculeux, euse, ած. ախ. ածխախտուստ . virus —.

Carbone, ա. ոգ. ածուխ , բնածուխ, զուտ ածուխ . պարզ մարմին :

Carboné, e, ած. ոգ. բնածխեալ, բնածխած . gaz hydrogène —. || կն. **Carburé.**

Carbonéine, ի. ոգ. բնածխէին . * մարմին գոյացեալ բնածխային անջրիդն փոնուլներու վերայ բռնելով :

Carboneux, euse, ած. ոգ. բրնածխատ . acide —, — ՔՈու . հն. **Acide oxalique.**

Carbonhémie, ի. բժ. ածխարիւնուՔիւն . * արեան մէջ ածխային ՔՈու դիզուիլն : [տեսակը :

Carbonides, ա- յ. հբ. ածխա-

Carbonifère, ած. ածխաբեր . terrain —, — երկիր. || կն. **Anthracifère.**

Carbonique, ած. ոգ. բնածխային . acide —, — ՔՈու , բնածխաՔՈու . hydrate —, բնածխաջրատ :

Carbonisation (սիօն) ի. ոգ. ածխացումն . * ածուխի դարձուցանելն՝ դառնալն :

Carbonisé, e, ած. ածխացեալ , ածխած, *ածուխ դարձած . matière, chair —e.

Carboniser, ն. ածխացուցանել , * ածուխ դարձնել . = *Se* —, դ. ածխանալ , *ածուխ դառնալ :

Carbonite, ա. ոգ. ածխիտ. *ազգ սեւ տղամանդի ծանրագին, որով տղամանդն կը կտրուի. 2. ի. —. պայՔուցիկ նորագիւտ յԱմերիկա :

Carbonitrotolinique, ած. ոգ. ածխաքորկատոլինային . acide —.

Carbonnade, ի. ածխեփեաց . * ածուխի վերայ եփած միս «բիլպաստը». on nous servit une —. 2. —. * ածուխի վերայ միս եփելն . pigeon à la —. Faire une —. Mettre des tranches de bœuf à la —.

Carbonoïdes, ի. յ. ածխակերպք. ոսիմ մեռալակերպից յորում են բրնածուխ , բոր եւ սիլիկիոն :

Carbonométrie, ի. ոգ. ածխակաչափուՔիւն . * չափ քանակուՔեան արտաշնչուՔեամբ Ոոքէն ելած ածխային ՔՈուոյ :

Carbonophosphate, ա. հբ. ածխաֆոսֆորակրատ . հանածոյ երկաՔի :

Carbonoxyde, ա. ոգ. ածխաթթուտ . բնական զուգակատնուժն բրնածխի բնդ ՔՈուածնի :

Carbonusnique, ած. ոգ. ածխաքուտորային. *ասի քաորէն (usnée) հանուած ՔՈուին :

Carbonyle, ա. ոգ. բնածխուստ , ածխուստ . որսիտ բնածխի :

Carbonyttrine, ի. հբ. ածխիտրին . չրատեալ բնածխատ իտրիկի (yttria).

Carbopétrocène, ա. ոգ. ածխաքարիւղէն. չրածխուկ քարիւղէնի :

Carbopyrrolique, ած. ոգ. ածխակարբրիւղային . acide —, — ՔՈու . օսլային ՔՈու (acide amidé) գոյացեալ ազդեցուՔեամբ չրոյ բարբոսի ի վերայ հրախժամիդի (pyromucamide).

Carborundum, ա. ոգ. ածխակորունդ . * տեսակ մի ազնիւ քար :

Carbosilicate, ա. հբ. ածխագայլխազատ. գայլխազատ մանգանի (manganèse) խառն ընդ ածխատից :

Carbostyrile, ա. ոգ. ածխաշնր . անկննասել բաղկաց գոյացեալ կինամոնային ՔՈուով :

Carbostyrilique, ած. ոգ. ածխաշերային . acide —.

Carbosulfure, ա. ոգ. ածխածծմրուկ . ծծմրուկ (sulfure) կալոյ :

Carbosulfureux, euse, ած. ոգ. ածխածծմրուստ . oxychloride —.

Carbothiacétonine, ի. ոգ. ածխածծմրաքացխոնին :

Carbothialdine, ի. ոգ. ածխաՔիալդին . գոյացուՔիւն արտադրեալ ազդեցուՔեամբ ածխածծմրուկի ի վերայ ցրանջրաածնատի (aldéhydate) օշակի (ammoniaque).

Carbouille, ի. եգ. փուտ՝ փրտուսիտ ցորենոյ :

Carbovaléraldine, ի. ոգ. ածխամրուանՔիալդին . հն. **Valérothialdine.**

Carbovinate, ա. ոգ. ածխագինեատ . աղ կազմեալ միով հիմամբ եւ ածխագինային ՔՈուով :

Carbovinique, ած. ոգ. ածխագինային . acide —, ածխագինաՔՈու :

Carboxycinchonique, ած. ոգ. ածխոքսիտակինքոնային . acide —, — ՔՈու :

Carboxyde, ա. ոգ. ածխոքսիդ , ածխաՔՈուիկ . * բարակ փոշի բաղադրեալ ածխոյ ՔՈուիկով եւ բնախալիով (potassium). — de potassium.

Carboxyle, ա. ոգ. ածխաՔՈուածին :

Carboxylé, ած. ոգ. ածխաՔՈուածնած , ածխաՔՈուածնեալ :

Carboxylique, ած. ոգ. ածխաՔՈուածնային . acide —.

Carboxytartronique, ած. ոգ. ածխոքսիդտարտրային . acide —.

Carburateur, trice, ած. ոգ. ածխուկիչ . 2. ա. —. * գործի որով կ'ածի լուսաւորուՔեան գազին լուսաւորիչ զօրուՔիւնն :

Carburation, ի. մզգ. ածխուկումն. *գործողուՔիւն որով երկաՔենՔարի ազդեցուՔեան բնածխի . 2. ոգ. —. * յատկութիւն բնածխի ի գազն լուսաւորուՔեան՝ անոր լուսաւորիչ զօրուՔիւնն աւելցունելու համար :

Carbure, ա. ոգ. բնածխուկ . * սեռական անուն բաղկացից որք կգոյանան բնածխի միանալովն մեռալակերպից եւ մեռալաց հետ . le gaz d'éclairage est un — d'hydrogène. — de potassium, — բնախալոյ . հն. **Anthracokali.** — de chlore, բնածխաքլոր . հն. **Chlorure de carbone**, բնածխաքլորուկ :

Carburé, e, ած. ոգ. բնածխուկեալ , բնածխուկած . hydrogène —, չրածնաբնածխուկ :

Carburomètre, ա. բնածխուկաչափ. գործի բնածխուկս վերլուծելոյ :

Carbylamine, ա. ոգ. բնածխուստոամին . կն. **Isocyanure.**

Carbyle, ա. ոգ. բնածխուստ . sulfate de —, ծծմրատաբնածխուստ . *բաղկաց գոյացեալ զուգախառնելով ծծմրային ՔՈուն եՔիլէնի հետ . կն. **Anhydride Éthionique**, անջրիդ եՔիոնային :

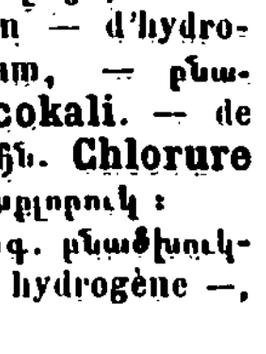
Carcadel, Carcadet, ա. ո. S. **Caille.**

Carcaillat, ա. ո. կարկաչ . ձայն լորի :

Carcailler, չ. կարկաչել . les cailles carcaillent. ||հն. **Courcailler.**

Carcaillot, ա. ո. S. **Caille.**

Carcaise, ն. Ործոց . հնոց ապակեգործաց :

Carcan.

Carcajou, ա. կ. կարկաժու . տեսակ եղնգնարջի (blaireau) յԱմերիկա :

Carcan, ա. խառան. երկաՔի անուր պատժապարտաց «տէմիր Ոսատա, լալէ». attacher au —, խառանել . attaché au —, խառանած. 2. քայր , քայրատանեակ «կէրտանլըգ» :

Carcapuli, ա. բ. կարկապուլի. ծառն որ բերէ գնիժահաւ (gommegutte). կն. **Garcinia.**

Carcasse, ի. ոսկրոտի, կմախք. des —s de chevaux, de hiboux. 2. փ. եւ ն. —. * սատիկ նիհար մարդ. c'est une —. Il n'a plus que la —. 3. խ. կմախք (հաւերնոց. * Վերէն ու գիտերն հանուած). — de poulet. Une — de perdrix. 4. եւ. կմախք, ողնայար «կէմի օնուրդաք». 5. կըմախք (գլխարկի կառոյց). 6. գ. հ. հրակմախք. տեսակ մի հրծիգ ռումբ. 7. ճ. եւ ար. կմախք:

Carcel, ի. կարսէլ. կանվեղ հըներեալ ի Կարսելէ. lampe —, կարսելեան վառարանվեղ:

Carcélie, ի. մբ. կարկելիկ. սեռ.

Carcérulaire, ած. բ. կուբարեայ. * ասի չոր կեղեւով պատած անբացիկ պտղոց. fruits —s, — պտուղք. || —s, —ք. դաս չորակեղեւ, անբացիկ եւ բազմասերմն պտղոց:

Carcérule, ի. ք. կուբար. * չոր կեղեւով պատած անբացիկ, բազմասերմն եւ այլանեւ պտուղ, երբեմն բոլորանեւ իբրեւ նուռն, երբեմն երիկամնանեւ իբրեւ գրալատուբ (anacarde) եւն.:

Carcharias (քարիաս) կամ **Carcharin** (քա).ա. կ. ծովաշուն. նման շանաձկան (requin).

Carchariodonte (քա) ի. ձբ. ծովաշնատամն. բրածոյ ատամն ծովաշան:

Carcharodon (քարքա) ա. ձբ. սրատամնիկ. սեռ. շանաձկանց:

Carchédoine (քէ) ի. ֆբ. կարքեդոնիկ. տեսակ սկաւտի: [չափառ:

Carcin, ա. ոպ. կարկինոս, խեց-

Carcinias (աս) ա.ֆբ. կարկինոս, խեչափառաքար. քար պատուական խեչափառագոյն:

Carcinie, ի. աչս. մորճախիրդն. խլիրդն (cancer) մորճոյ:

Carcinoculture, ի. խեչափառատածուիւն, խեցեմորճատածուէ:

Carcinoïde, ա. ոպ. խեչափառակերպ, խեցեմորճակերպ. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ կարգի կարճագի տատնատանց:

Carcinologie, ի. բպ. խեչափառաբանուիւն, խեցեմորճաբանուէ:

Carcinologique, ած. խեչափառական, խեցեմորճաբանական. traité —.

Carcinologiste, Carcinologue, ա. խեչափառաբան, խեցեմորճաբան:

Carcinomateux, euse, ած. բժ. խոլխեցգեղային. ulcère —.

Carcinome, ա. ախս խոլխեցգեղ. քաղ ոսկանց. հն. **Cancer**ի. եւ քաղ այլոց հն. **Squirre**ի:

Carcinose, ի. ախս. խոլխեցգեղախտ. այտոյց նման ադրի (tubercule).

Cardage, ա. գզուածն, հերիներուածն:

Cardaire, ա. ծբ. գզոցածուկն. տեսակ կատուածկան:

Cardamine, ի. բ. կոտմնեակ. կոտիմն վայրի «եապանի Ջէրէ օՋու». կն. **Cresson élégant.**

Cardaminées, ի. յ. բ. կոտմնեկեայք. ցեղ խաչաթերից:

Cardamome, ա. բ. անդրիտակ, շուշմիր, հիլ, բագրագ. չաման վայրի «գագուլէ»:

Cardasse, ի.ար. սանտրք.սանտր գզելոյ. 2. բ. ռա. **Nopal**ի:

Carde, ի. ք. կողուկ, ջիղ. կող տերեւոց բազկի (poirée) եւ կանկառի (artichaut). Botte de —s, կողկախուրձն. 2. ար. գզոց, չէք. * սանտր երկաթի բուրդ բամբակ գզելոյ. 3. հերիներ. գործի ակբանապատ ի սանտրել զասուխս (draps).

Cardée, ի. գզօն. գզեալ բուրդ:

Carder, ն. գզել, հերիներել, սանտրել. — de la laine, du crin. Faire — ses matelas. = *Se* —, դ. —իլ:

Cardère, ի.ք. ուղտափուշ, շաոնդու. հն. **Dipsacus, Chardon à foulon.**

Carderie, ի. գզարան. * բուրդ գզելոյ գործարան. 2. գզոցարան. գործարան գզոցի:

Cardeur, euse, գ. գզիչ, գզող, լսուտ «հալլաճ». — de laine, de matelas. [մեքենայ:

Cardeuse, ի. գզոց, չէք. * գզելու

Cardia, ա.մգ. ստամոքսաբերան, որկորաբերան. վերին բերան ստամոքսի:

Cardiacanthe, ա.ք. սրտափուշ. ազգ կեռանոտասերից Մեքսիքոյի:

Cardiacé, e, ած. կ. սրտանեւ. || ա. les —s, —ք. սրտանեւ կակղամորքը, խեցեմորքը նման սրտիի (cardite).

Cardinal.

Cardiadère, ա. մբ. սրտավիզ. սեռ հինգայոտ պատենաձեւից:

Cardiagraphe, Cardiagraphie, Cardiagraphique, տ. **Cardiographe**, etc.

Cardiagre, ա. տ. **Cardialgie.**

Cardiaire, ած. մգ. սրտային, սրտի. 2. կ. —. ver —.

Cardial, e, ած. սրտային.

Cardialgie, ի. բժ. ստամոքսացաւ. ստամոքսի ցաւ. լգա. **Gastralgie.** 2. սրտացաւ. լգ. **douleur au cœur.** [բացառային:

Cardialgique, ած. ախ. ստամո-

Cardialogie, Cardialogique, տ. **Cardiologie, Cardiologique.**

Cardianastrophie, ի. բժ. սրտատափոխուժն. փոխադրուիւն սրտի:

Cardiandre, ա. բ. սրտաուէշ. սեռ ոտիվի քաղքենեայց, ծագի ի Յապոն:

Cardiape, ա. մբ. սրտոտն. սեռ բառայօդ պատենաձեւից, ի տոհմէ ոսկեխնձորեայց (chrysomélines).

Cardiaque, ած- մգ. սրտային. vaisseaux, nerfs —s. Maladie —. 2. բժ. սրտաբոյժ. médicaments —s. || ա. —, սրտադեղ. un bon —.

Cardiaque, ա.ք. տ. **Agripaume.**

Cardiarctie, տ. **Cardiosténose.**

Cardiaster, ա. մբ. սրտաստղ. սեռ բրածոյ ծովոզնեաց (oursin).

Cardiatélie, ի.մգ. սրտաթերուէ. անկատար զարգացումն սրտի:

Cardiatomie, տ. **Cardiotomie.**

Cardie, ի. մգ. ստամոքսաբերան:

Cardiectasie, ախ. ի. սրտաճաւալ. ճաւալումն սրտի:

Cardielcose, ի. բժ. սրտակեղումն, սրտակեղախտ. կեղատումն սրտի:

Cardier, ère, գ. գզոցագործ, գզոցավաճառ. տ. **Carde.**

Cardigène, ա. մբ. սրտակզակ. սեռ այլատեռ պատենաձեւից, ի տոհմէ գեղեցկաձեւից (caloptères).

Cardinal, e, ած. գլխաւոր. 2. աս. —. points —aux, — կէտք. ճագք երկրի (հիւսիս, հարաւ, արեւելք, արեւմուտք). vents —aux, — հողմք, որ շնչեն ի չորից ճագաց երկրի. 3. ար. —. les quatre vertus —es, չորեքին — առաքինուիւնք (արդարուէ, խոհեմուիւն, բարեխառնուիւն եւ զօրուիւն). 4. ք. բացարձակ. nombre —. — Ին. un, deux, trois... sont des nombres —aux. En français, les noms des nombres —aux sont invariables, excepté un, vingt et cent. 5. նպ. autel —, աւագ սեղան՝ խորան. messe —e, հանդիսաւոր պատարագ. 6. խբ. dent —e, — ատամն. ասի գլխաւոր ատամանց ծխղնոյ երկպատեան խեցեմորքաց. 7. բժ. humeurs —es, — հիւմք (արիւն, մաղաս, դեղին մաղձ եւ սեւ մաղձ):

Cardinal, ա. կարդինալ, ծիրանաւոր (Լատինաց). le pape fit une promotion de —aux. Le rouge est la couleur des —aux. Il a été fait —. Il a eu le chapeau de —. Barrette de —. || — in petto, հանդիպակեալ —. 2. Ծ. ծիրանաձաւ. ազգ կարմրափետուր Ծուչնոց:

Cardinalable, ած. ծիրանաւորելի, * կարդինալացու. un évêque —.

Cardinalat, ա. կարդինալուիւն, ծիրանաւորուիւն (Լատինաց). il a été promu au —, ամբարձաւ ի —. promotion au —. Dépouiller qn. du —.

Cardinale, ի. բ. ծիրանաճաղիկ. — bleue, rouge.

Cardinalesque, ած. կարդինալական, ծիրանաւորեկան. la pourpre — de son nez. (Th. Gautier).

Cardinalice, ած. կարդինալեան, ծիրանաւորեան. charge, barrette —.

Cardinalicule, ա. կարդինալիկ, ծիրանաւորիկ:

Cardinaliser, ն. կարդինալացուցանել, ծիրանաւորել. prélat cardinalisé.

Cardinalisme, ա. կարդինալականութիւն . կուսակցութիւն կարդինալի :

Cardinaliste, ա. կարդինալական . կուսակից կարդինալի . 2. ած. —. titre —.

Cardinifère, ած. կմ. ծղխնեքներ, ծղխննկիք , coquille —.

Cardiocardite, ի. կմ. սրտաբորբոքիկ . հատուած սրտիկ սեռի :

Cardiocarpe, ա. բ. սրտապտուղ:

Cardiocèle, ի.ախ. սրտանկումն. անկումն սրտի :

Cardiocondyle, ի. մբ. սրտապրուճ. սեռ ծաղանիաձեռ միջատաց:

Cardiocrine, ա. բ. սրտաշուշան. տեսակ շուշանի :

Cardio-cristaux, ա. յ. բ. սրբտաբիւրեղք. բիւրեղք գտեալ ի սրտի:

Cardiodémie, ի. բժ. սրտաճարպութիւն . * վիճակ սրտի , յորում ճարպն զդնդերային հիւսուածն կլլցուցանէ :

Cardiodynie, ի. ախ. սրտացաւ , սրտացաւութիւն . * սրտին մէջ ցաւ :

Cardiogme, ա.ախ. S. **Cardialgie**.

Cardiograde, ած. սրտագնաց . || —s. ա. յ. կմ. —ք . կարգ դասու սարդոստայնոտնաց (arachnodermaires). [* սիրտ նկարագրող :

Cardiographe, ա.մբ. սրտագիր.

Cardiographie, ի. մգ. սրտագրութիւն . նկարագիր սրտի :

Cardiographique, ած. մգ. սրտագրական : [բրուտոնեութեայց :

Cardiogyne, ի. բ. սրտէգ . սեռ

Cardioïde, ած. սրտակերպ . հն. **Cordiforme**. [հն. **Bucardite**.

Cardiolite, ի. կմ. սրտաքար .

Cardiolochie, ի. բ. սրտալրուկ . բամին սլանկն (aristoloche) սեռի :

Cardiologie, ի. մգ. սրտաբանութիւն . *սրտին վերայ գրուածք :

Cardiologique, ած. մգ. սրտաբանական . traité —.

Cardiomalacie, ի. ախ. սրտակակղութիւն . կակղումն սրտի :

Cardiomère, ա. մբ. սրտաբաժ . սեռ հնգայօդ պատենաձեից :

Cardionème, ա. բ. սրտաձել . սեռ. տոհմի շահիոբրաձեայց (caryophyllées).

Cardionose, ի. ախ. սրտախտ . հիւանդութիւն սրտի առ հասարակ :

Cardiopalmie, ի. բժ. սրտաճռադ . բաբախիւն սրտի :

Cardiopalmique, ած. բժ. սրտաճռադային :

Cardiopathie, ի. ախ. սրտախտ, սրտախտուիլ , հիւանդուիլ սրտի :

Cardiopathique, ած.ախ. սրտախտական :

Cardiopéricardite, ի. ախ. սրտափակրանաբորբ , սրտափակրանատապ . *բորբոքումն սրտի եւ սրտափակրանի :

Cardiopétale, ած.բ. սրտաձեւ. 2. ա. —. սեռ տնկոց ի տոհմէ բրրաձաւերից :

Cardiopétalées, ի. յ. բ. սրտաձեւեայք . խումբ բրրաձաւերից (anonacées) նախատիպ ունելով զբրտաձեւն :

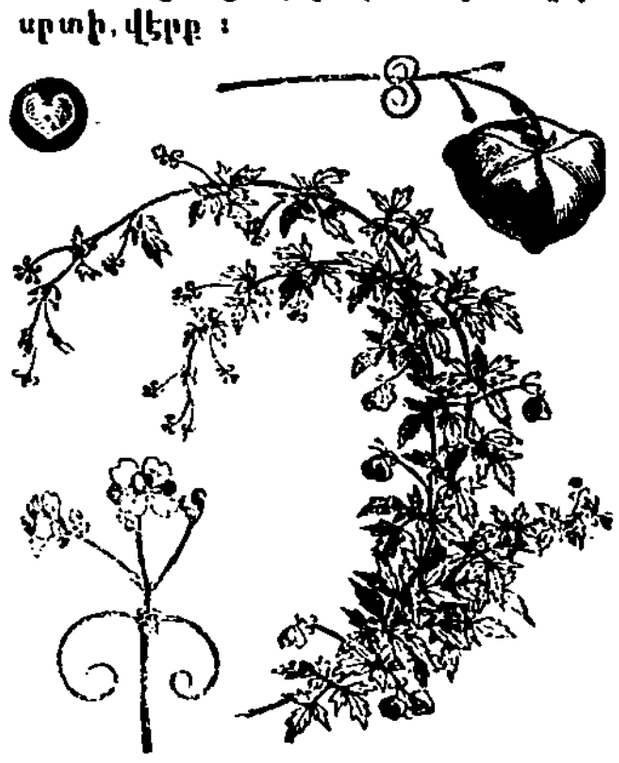
Cardiophore, ա. մբ. սրտակիր . սեռ հնգայօդ պատենաձեից ի տոհմէ սրալանջանաց (sternoxes).

Cardiophtalme, ա.մբ. սրտակն. սեռ հնգայօդ պատենաձեից ի տոհմէ Քարիկեայց (carabiques).

Cardiophylle, ած. բ. սրտատերեւ . որոյ սրտաձեւ են տերեւք . renoncule —.

Cardioplectique, ած. բժ. սրտա-

Cardioplégie, ի. բժ. սրտակէր . * սրտի վէրք :

Cardiosperme.

Cardioptère, ած. բլ. սրտաձեւ . որոյ սրտաձեւ են ձեւք կամ ձեւճակք:

Cardioptéridées, ի. բ. սրտապտերատեսք . տոհմ բևեկնեայց:

Cardiopteris (իս) ի. բ. սրտապտեր . սեռ բևեկնեայց :

Cardio-pulmonaire, ած. ախ. սրտաձորքային :

Cardiorhéxie, ի. ախ. սրբտահիերձ . * սրտի պատռուածք :

Cardiorhin , ա. մբ. սրտապար . սեռ հնգայօդ պատենաձեից, ի տոհմէ սրբալանջանաց (sternoxes).

Cardiosclérose, ի.ախ. սրբտակարծրութիւն . կարծրուիլ սրտի :

Cardioscope, ա. ախ. սրտադէտ . գործի դիտելոյ զձնդմունս սրտի :

Cardiosperme, ա.բ. սրբտասերմն . սեռ տոհմի օճառեայց (sapindacées).

Cardiospermées, ի.յ.բ. սրտասերմնեայք . խումբ օճառեայց նախատիպ ունելով զսրտասերմն :

Cardiosténôme, ա. ախ. սրբտանձկութիւն . սեղմումն սրտի :

Cardiosténose, ի.ախ. սրտանձկատախտ . ախտ սրտանձկութեան :

Cardiotarse, ա. մբ. սրտակինք . սեռ պատենաձեից , ի տոհմէ սրալանջանաց (sternoxes).

Cardiotomie, ի. մգ. սրտահատութիւն. հատումն՝ հերձումն սրտի :

Cardiotomique, ած. մգ. սրտահատական :

Cardiotrophie, ի. բժ. սրտասնութիւն . սնունդ սրտի :

Cardiotrote, ած. բժ. սրտախոց :

Cardisome, ա.ոպ. սրտատեսիլն . սեռ տատնոտն կաքաւագեաց :

Carditacé, ա. կմ. սրտիկատեր . || —cs, ի. յ. —ք . ցեղ տոհմի սրտաձեից (cardiacées) նախատիպ ունելով զսրտիկ (cardite).

Cardite, ի. բժ. սրտաբորբ , սրբտատապ . բորբոքումն սրտի . 2. կմ. սրտիկ . սրտաձեւ ձկնականջ «աշքվառէզ» :

Carditique, ած. մբ. սրտաբորբոքային , սրտատապային . fièvre —, — ջերմն :

Cardium (իում) ա. խբ. սրտախեցի :

Cardol, ա. տգ. չառկիւղ . խղ հանեալ ի կեղեւոյ բնկուզոց չառկնեւոյ (acajou).

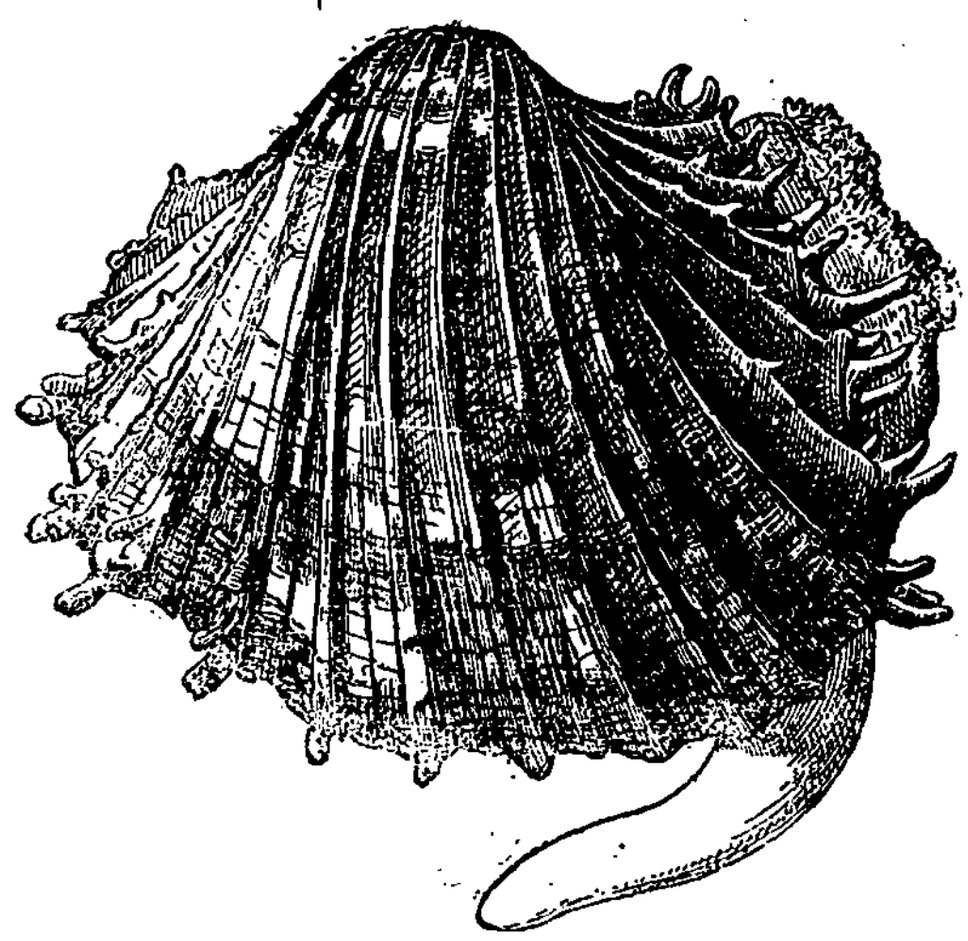
Cardon, ա. բ. կաուն . կանկեաղ վայրի . plein de —s, կաունուտ :

Cardonnette, S. **Chardonnette**.

Cardopate, Cardopathium, ա. բ. հատալուն . սեռ տոհմի բաղադրեալ կանկաւակերպից . հն. **Chamæléon noir**.

Cardopatées, ի. յ. բ. հատալունեայք . ինձացեղ կանկաւեայց (cinarées) նախատիպ ունելով զհատալուն :

Carduacé, e, ած.բ. ակռանասեր.

Cardium.

|| ի. les —es, —ք . ազգ տնկոց, որոց նախատիպ է ակռան (chardon).

Carduées, ի. յ. բ. ակռանեայք . ինձաբաժին տոհմի բաղադրեալ կանկաւագլխեայց (cinarocéphales).

Carduinées, ի. յ. բ. ակռանազգիք . ցեղ տոհմի բևեկնանակցաց կանկաւեայց (cinarées).

Carduncel, ա. բ. ակռանիկ. սեռ տոհմի բաղադրեալ կանկաւեայց (cinarées).

Cardwellie, ի. բ. կարդուելիա . ազգ պրոտեւասներից Աւստրալիոյ :

Carébarie, ի. ախ. գլխածանրութիւն . ծանրութիւն գլխոյ :

Carême, ա. ալուհացք , քառասնորդք , մեծ պահք . faire —, observer, jeûner le —, պահել զքառասնորդս . *մեծ պահք բռնել . rompre —, լուծանել զքառասնորդս , * մեծ պահք չբռնել. durant le —. Le saint temps du —. || La mi-carême, հասարակ քառասնորդաց՝ պահոց, միջինք.

Cardon.

|| le — est bas, est haut, կանուխ, անագան են —. ասի երբոր ի սկիզբն փետրուարի կամ յամսեանն մարտի սկսին . || ի. եւ բ. mettre le — bien haut, դժուարինս պահանջել . եւս՝ խոստանալ իբս հեռաւորս . || face de —, դէմք պահոց , դէմք դեղնեալ եւ երիվացեալ , տժգոյն . voyez-le avec sa face de —. || Amoureux de —, երկչոտ ստրիճաւոր . || saint de —, ալուհացաւորք . *ասի զրկոմննելով նիհարացած մարդոյն . || S. **Mars, Marée.** 2. քառասնորդք . քարոզք մեծ պահոց . le Carême de Bourdaloue. Le prédicateur a fait imprimer son —. || Le petit — de Massillon, փոքր — Մասիլեոնի :

Carême-prenant, ա. * բուն բարեկենդան եւ վերջի երկու օրերն . c'était à —, բուն բարեկենդանին էր . 2. դիմակաւոր «մասխարա» . des carêmes-prenants. || ի. այլանդակագգեստ ոք. c'est un vrai —. Avoir l'air d'un —. Vous voilà fait comme un —.

Carénage, ա. նե. զտանոթոգումն, նորազտումն, նորոգելն զգիստ (carène) նաւու . le navire a besoin d'un bon —. 2. զտանոթոգարան , նորազտարան . տեղի նորոգելոյ զգիստ նաւու :

Carénal, e, ած. բ. զտոյին :

Carence, ի. իգ. անլնչութիւն , չգտաւորութիւն . procès-verbal de —.

Carène, ի. նե. գիստ , գոգ . կողք եւ ոլնափայտ նաւու . S. Քե. **Navire.** Mettre, abattre, un navire en —, նորազտել , նորագիստ առնել , *պատկեցուցանել նորոգելի նաւն . donner la —, — entière, demi— à un vaisseau, նորոգել գիստն ամբողջ կամ ըստ մասին . 2. բ. գիստ . *ստորին մասն Քիմեռնասեր ծովականց որ նաւու զտոյն կնմանի . || ա. մբ. —. սեռ. հնգայօդ պատճառներից :

Caréné, e, անց. նորազտեալ , նորագիստ . vieux vaisseau —. 2. ած. բ. զտտաւոր, զտոաձեւ . feuille —e. La forme —e du blé, զտոանման ձեւ ցորենոյ :

Caréner, ն. զտոանորել , նորազտել , զտոանորոգ առնել . նորոգել զգիստ նաւի. — un navire.

Carénostyle, ա. մբ. ծայրայեց . սեռ հնգայօդ պատճառներից , տոհմ Քարիկեայց (carabiques).

Caressant, e, ած. գգուիչ , գըգուանչ , գգուող , փայփայիչ , քծնի , քծնող . un enfant, un chien —. Main —e. Être, devenir —. 2. գըգուական , գգուալից , գգուալիր , գգուուն , քծնի , փաղաքուշ , փաղաքշոտ, ողորիչ, փաղաքշիչ . de —es paroles, քծնի բանք . un regard, un ton —. || քՁ. —. le zéphyr, le flot —.

Caresse, ի. գգուանք, փայփայանք, քծինք , փաղաքշանք . * շոյուածն , շոյանք . de perfides —s, նենգաժուռ —. des —s trompeuses, պատիր —. plein de —s, գգուալից , գգուալիր . faire des —s à qn., գգուել զոք , քծինս տալ ոմեք. il me fit mille —s. Elle ne m'a pas fait la moindre —. Recevoir des —s, —ս ընդունել, գգուիլ. accabler qn. de —s. 2. փ. եւ քՁ. գգուանք . les —s de la fortune. Ce doux pays reçoit des rayons du soleil les premières —s. Les —s d'un encens, du vent, des flots.

Առ. — de femme, — de chatte, գգուանք կնոջ, գգուանք կատուի. կեղծաւորիր փայփայանք :

Caressé, e, անց. գգուեալ . || ի. un tableau très —, նկար — յոյժ , նրբաւարտ , քաջաւարտ :

Caresser, ն. գգուել, քծինս տալ , * շոյել . — un enfant, sa fille, un chien. || քՁ. le zéphyr caresse les fleurs. L'espoir caressait son cœur, գըգուէր՝ տաճէր յոյսն զսիրտ նորա. le flot caressait les flancs du navire. || հգ. il lui caresse les épaules à coups de bâton. || — la bouteille, գինեսէր լ. || — un ouvrage, գգուել գլաստակ իմն , սիրով՝ խնամով առնել . 2. փ. —, քծնիլ , քծնաբանել , փայփայել , փաղաքշել , ողոքել . il feint, il me caresse et cache son dessein. Il sait — les gens pour en obtenir ce qu'il désire. 3. գգուել , պարարել , տաճել . — un amour, un espoir, une idée, un rêve, son orgueil. La gloire caressait son imagination, son ambition. 4. — une femme, մերձենալ առ կին , զուգաւորիլ :

Se caresser, դ. գգուել զանձն , զմխիթարս :

Caresseur, euse, գ. գգուասէր :

Caret, ա. սբ. շաղամ . տեսակ կրիայի ծովու . 2. —. ճախարակ չուանամանաց . || fil de —, շաղամաթ . * չուան շինելոյ հատու մել :

Carettoïdes, ի. յ. սբ. շաղամանիքաք . տոհմ սողնոց կրայազգեաց (chéloniens) նախատիպ ունելով զշաղամ (caret).

Carex, ա. բ. S. **Laîche.**

Careye, ի. բ. կարէյի. տես տոհմի մրտենեայց :

Carféral, ա. ար. ածխերկաթապալնեղիկ . * խառնուրդ բնածխոյ , երկաթի խարտուքի եւ պալնեղիկ խալազատի , որ չուր զտելու կգործածուի :

Cargaison, ի. տղխատաղխ , նաւաբեռն. բեռն նաւու . sans —, անտղխատաղխ , անտաղխ . le navire a péri, mais on a sauvé l'équipage et la —. 2. տղխատաղխագիր, բեռնագիր, բեռնցուցակ . 3. տղխատաղխութիւն , նաւաբեռնութիւն . ժամանակ բեռնաւորելոյ ի նաւն զայլ եւ այլ վաճառս . c'est le temps de la — des vins, des huiles.

Cargillier, ա. բ. կարգիլիեր . տոհմ երկնասներից , ծուփ յԱւստրալիա

Cargue, ի. նե. ապատանդ . * ապատանդ ածեալ զտոաքաստս ապատանդոք . — une voile.

Cariame.

Carguer, չ. կողմնահակիլ. իմի կողմն խոնարհիլ՝ հակիլ նաւու յբնաց :

Cargueur, ա. նե. ապատանդիչ :

Cari, ա. խ. քարի. հնդկահամեմք :

Cariacou, ա. կ. կարիակու. ռա. այծեման Ամերիկոյ եւ եղջերուի անուանաց. 2. —. ըմպելի ինչ խմորուն :

Cariame, ա. Ծ. կարիամ . հաւնոյաձաշակ Ծուչուն Բրազիլի :

Cariaminées, ի. յ. Ծ. կարիամեայք.. ենթատոհմ տոհմի տատրակեայց (ardéidées) նախատիպ ունելով զկարիամ :

ուագատոնելն ամիսներու չուան :

Carguer, ն. նե. ապատանդել . կապել զտուագաստս ապատանդօք . — une voile.

Carguer, չ. կողմնահակիլ. իմի կողմն խոնարհիլ՝ հակիլ նաւու յբնաց :

Cargueur, ա. նե. ապատանդիչ :

Cari, ա. խ. քարի. հնդկահամեմք :

Cariacou, ա. կ. կարիակու. ռա. այծեման Ամերիկոյ եւ եղջերուի անուանաց. 2. —. ըմպելի ինչ խմորուն :

Cariame, ա. Ծ. կարիամ . հաւնոյաձաշակ Ծուչուն Բրազիլի :

Cariaminées, ի. յ. Ծ. կարիամեայք.. ենթատոհմ տոհմի տատրակեայց (ardéidées) նախատիպ ունելով զկարիամ :

Cariatide, ի. ճ. կարիդ, կարիդուհի, կարիդասիւն, սիւնանդրի, սիւնաթձան. կոփածոյ քուակիր կրնանդրի՝ կնաթձան. տ. **Caryatide** եւ **Atlante**. 2. ած. կարիդական, կարիդացի. ordre —.

Cariatide.

Cariatidique, ած. ճ. կարիդական։

Caribou, ա. կ. սեռոս. վայրի կենդանի ի Կանադա։

Carica, ի. բ. բուսատակ, ազգ հնդկասեխենոյ։

Caricatural, e, ած. ծաղրապատկերային, ծաղրանկարային։

Caricature, ի. ծաղրապատկեր, ծաղրանկար. une — spirituelle. Les —s politiques. Des —s pleines de verve. 2. ի. —. այլանդակագգեստ, *աննոռնագգեստ. c'est une vraie —. Voyez cette femme, quelle —!

Caricaturer, ն. ծաղրանկարել. — une personne.

Caricaturiste, ա. ծաղրանկար, ծաղրանկարիչ։

Caricé, e, ած. բ. բոշխանայ. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ տոհմի կիպերասերից (cypéracées) նախատիպ ունելով բոշխն (laîche).

Caricée, ի. մբ. բոշխ. սեռ երկՍեից, ի տոհմէ կիսաճաններից (mésomydes).

Caricicole, ած. բոշխասուն։

Caricicologie, ի. վդ. բոշխաբանութիւն։

Caricicologique, ած. բոշխաբանական։

Caricine, ի. տգ. ին. **Papaïne**.

Caricoïde, ա. կբ. Ձևակերպ. բրածոյ կենդանաբոյս։

Caricologiste, ա. բոշխաբան։

Caride, ի.ախ. դիոր. մորՁախտ (dermatose) խլրդենային. 2. տս. —. սեռ սարդատեսակաց. 3. մբ. —. սեռ պատենաՁեից։

Caridine, ի. ոպ. դիորկ. սեռ տոհմի խեչից (salicoques).

Caridioïde, ած. ոպ. ագռելակերպ. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ որոկապատենից բերանոտանց (stomapodes) նման խեչից (salicoques).

Carie, ի. բժ. փուտ, փտութիւն, ոսկրափտութիւն, ատամնափտութիւն. 2. բ. փուտ, փտախտ։

Carié, e, անց. փտեալ, փուտ. os —, ոսկրափուտ. dent —e, ատամնափուտ. arbre —, Grains —s. Bois —s. || ի. —. cœur —, փտասիրտ։

Carier, ն. փտել (ոսկերս, զգոլեան)։

Se carier, դ. փտիլ, փտանալ. les blés se carient. L'os s'est carié. Ma dent commence à —.

Carieux, euse, ած. փուտ, փտեալ. os, ulcère —.

Carillon, ա. գանգակ, գանգք. դաշնակաւոր հնչիւն՝ նուագ զանգակաց. les —s des cloches, — զանգակաց. sonner le —, գանգակեցուցանել զզանգակս. sonner à double —, à triple —, կրկնագանգ, եռագանգ՝ սաստկաշառաչ գանգակեցուցանել զզանգակս. 2. ի. եւ ք. գանչիւն, գանգիւն, գոչիւն, ճիչ, աղաղակ, *գոռում գոչիւն. faire du —. Ces enfants font un — insupportable. Sa femme lui fera un beau —. || ի. եւ ք. à double, à triple —, կրկնագանգիւն, եռագանգիւն, մեծագոչ, սաստկաշառաչ, մեծաղաղակ. il fut sifflé à double —. 3. Horloge, pendule, montre à —, նուագժամացոյց. նուագածու ժամացոյց. boîte à —, նուագատուփ. 4. քգ. — électrique, ելևէտրական գանգք՝ գանգակք. || մբ. — d'alarme, գանգաչ տագնապի, գոռագանգք. 5. եմ. գանգաչ (նուագ եւ կաքաւ). 6. բ. գանգաչ, գանգաչածաղիկ. տեսակ գանգակածաղկի (campanule).

Carillonnant, e, ած. գանգաչեցուցիչ, սաստկաշառաչ. —es déclarations.

Carillonné, e, ած. fête —e, մեծագանգաչ՝ բազմագանգ՝ մեծահանդէս տօն. il ne met cet habit que les jours de fêtes —es.

Carillonnement, ա. գանգաչումն, գանգաչեցուցումն, գանգք։

Carillonner, ն. գանգաչեցունել զզանգակս. պաշնակուԸեամբ հնչեցունել. il est fête à la paroisse, on n'a fait que —. 2. բ. գանգաչեցուցանել՝ սաստկաշառաչ հնչեցուցանել զզանգակ դրան. — à la porte de qn.

Carillonneur, ա. գանգաչեցուցիչ, զանգակահար։

Carinacé, e, ած. կմ. զաւախեցաւոր. || —es, ի. յ. —ք. տոհմ կարգի միապատեան ժժմակաց, որոց նախատիպ է զաւախեցի։

Carinaire, ի. կմ. զաւախեցի. սեռ փորոտանց։

Carinal, e, ած. բ. զաւածին։

Carinde, ա. Ծ. կապուտայ. կն. **Ara bleu**.

Cariné, e, ած. բ. միջագիտ, միջախոռ. feuille —e, — տերեւ։

Carinelle, ի.կ. զաւիկ. որդն ինչ։

Cariniane, ի.բ. կարինեան. ազգ մրատաերից վերջատեսակ յարեւադարձային Ամերիկա։ [քեր։

Carinifère, ած. բ. եւ կ. զաւա-

Carinthine, Carinthite, ի. իբ. կարինԸիկ, կարինԸաքար. նման կանաչորակ եղջերափայլի (horn-blende) եւ գտանի ի ԿորինԸիա Աւստրիոյ։

Carinulé, e, բ. ած. զաւատոր։

Carionie, ի. բ. կարիոնիա. սեռ սեւաթերանենայց (mélastomacées).

Cariopse, տ. Caryopse.

Cariote, ա. բ. կարիոտ. տեսակ արմաւենւոյ։ [Ձղոյ։

Carique, ի. բ. ճեւի. ազգ վայրի

Cariqueux, euse, ած. վ. ճեւատ, ճեւանման. tumeur —euse.

Caris (իս) ա. մբ. խեչուկ. սեռ պատենաԸեից միջատաց, 2. տս. տ. **Carit**.

Carisel, ա. հանիկ. ցանցառ կոտ «քանավացցո»։

Carisie, ի. պ. պուկոշ. տեսակ տանձի։

Carisse, ի. բ. կարիսենի. սեռ տոհմի շնատեայց (apocynées), Ծուի ի Հնդիկս եւ յԱֆրիկէ։

Carissé, e, ած. բ. կարիսեններ. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ տոհմի շնատեայց նախատիպ ունելով զկարիսենի։

Caristade, ի. հ. բ. ողորմութիւն. demander, donner la —. La —, s'il vous plaît.

Carit (քարիթ) ա. տս. խեչկիկ. սեռ կարգի սարդատեսակաց։

Carive, տ. Piment.

Carlate, ա. ագ. կարլատ. աղ կազմեալ կարլային (carlique) աղիւ։

Carlin, ա. իր. կարոլոսադրամ. — d'or, d'argent, — ոսկի, արծաԹի։

Carlin, ա. կ. կարլիկ, տափուկ. շնիկ կարճառաք եւ տափաքիԹ. 2. ած. —. chien —, — շուն, կարլիկշուն. || ք. nez —, տափուկ քիԹ, տափաքիԹ։

Carline, ի. բ. վարդագանգուեայ. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ տոհմի բեղնաճաւկից կանկաթեայց, նախատիպ ունելով զվարդագանգուէ։

Carliné, e, ած. բ. վարդագանգուեայ. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ տոհմի բեղնաճաւկից կանկաթեայց, նախատիպ ունելով զվարդագանգուէ։

Carlingue, ի. նա. կայմանոթ. պատուանդան մեծի կայմին։

Carlique, ած. ագ. կարլային. acide —, — Ծնու, *կ'ելլէ վարդագանգուեայ (carline) արմատէն։

Carlisme, ա. կարոլոսականուԹիւն։

Carliste, ա. կարոլոսական. կուսակից Կարոլոսի տանտերոջի Գաղղիոյ (1830), կամ Տոն Քարլոսի ի Սպանիա։ [ձկան սոսինձ։

Carlock, ա. վճ. ձկնատոսինձ.

Carlovingien, enne, ած. եւ գ կարլովինգեան. un —. Une —enne. || ա. les —s, —ք. իշխանք երկրորդ Ազգատոհմին ցեղի Գաղղիոյ։

Carmagnole (մանեօլ) ի. կարմանիոլ. երգ, կաքաւ եւ կարճազգեստ յեղափոխականաց Գաղղիոյ

1793ի. chanter, danser la —. 2. ա. հգ. —. գինուոր հասարակապետուե։

Carmantine, ի.բ. բաժախ. սեռ տոհմի կեռանոասերից (acanthacées).

Carmarine, ի. կ. կարմարին. սեռ մեդուսայց ի Միջերկրականի։

Carme, ա. կարմելեան, կարմելական. կարմելեան կրօնաւոր. || — déchaussé, — առանձալուոր. 2. eau de mélisse des —s, կամ, eau des —s, կարմելեան ջուր, կարմելաջուր. կարծի հնարեալ ի Կարմելեանց. տ. **Mélisse**.

Carme, ա. խոլ. հրկքառնակ «տէօրթ չէիար». amener —, — աճել։

Carmeline, ի. ուղտամաքենի. առ ուղտամաքոյ (vigogne). կն. **Laine** —. [մկեան հատատուոր։

Carmélite, ի. կարմելուհի. կար-

Carménite, ի.հբ. կարմենաքար. տեսակ պղնձածծմրոյ (chalcosine).

Carmin, ա.տգ. կարմիր. ներկ կարմիր հանեալ յորդանէ (cochenille). || ի. des lèvres de —, կարմրերանգ՝ կարմրալար՝ կարմրափայլ՝ կարմրերփեան շքեղանք. || աճ. անփ. կարմիր, կարմրագոյն. étoffe —. Des draps —. Des robes —. Le colibri à gorge —, կարմրալանջ մեղրածուծ։

Carminatie, ի. բ. կարմինատի. սեռ տոհմի բաղադրեալ գեղձալաքեայց (adénostylées).

Carminatif, ive, աճ. բժ. փքալոյծ, փքահան. փարատիչ փրոց ոբովայնի. || ա. փքալոյծ, փքադեղ. un bon —.

Carmine, ի. տգ. կարմրադեղ. կարմիր գունաւորիչ գոյն որդանի (cochenille).

Carminé, e, անց. եւ աճ. կարմրեցեալ, կարմրացեալ, կարմրանկի, կարմրերանգ, կարմրերփեան. peinture, lèvre, joue —e.

Carminer, ն.ներ. կարմրել, կարմրացուցանել։

Carminique, աճ. տգ. կարմրայլին. acide —, — քՀու, կարմրաքՀու. հն. **Carmine**.

Carminite, ի. հբ. կարմրաքար. հանածոյ բաղադրեալ զառկային ՔքՀուով, կապարով եւ երկաՀով։

Carminspath, ա. հբ. կարմենաքար. կն. **Carménite**.

Carnage, ա. նախճիրք, կոտորած, ջարդ, ջարդոց. faire beaucoup de —, բազում նախճիրս առնել, *շատ ջարդ ընել. faire un affreux, horrible —, նախճիրս ահագինս առհասարս՝ դժնդակս գործել. grand —. Arrêter le —. Pousser, animer au —. Ne respirant que le sang et le —. Cet horrible — dura jusqu'à la nuit. 2. նախճիրք, ջարդ (որոց). faire un grand — de cerfs, etc., մեծ ինչ նախճիրս եղջերուաց... կատարել. 3. շաղիղ, գէշ. être altéré de —, գիշախանձ լ. les loups vivent de —, շաղղակեր են գայլք։

Carnaire, աճ. բպ. մսաբոյծ, մրսասնունդ. mouche —.

Carnalbumine, ի. տգ. մարմնասպիս. * սպիս հանեալ կենդանեաց դնդեղային մսէն։

Carnallite, ի. հբ. կառնալիտ. կրկնակ քլորուկ բնախալոյ (potassium) եւ ջրատեալ մագնեսիոնի։

Carnarvonie, ի. բ. կառնարվոնի. սեռ պրոտեասերից, ճառ յարեւելեան Աւստրալիա։

Carnassier, ère, աճ. մսակեր, շաղղակեր, գիշակեր, գիշախանձ. animal —. Bête —ère. || Les —s, ա.յ. կ. —ք.*շաղիղ կամ հում միս ուտող անասունք. 2. մսակեր, մսասէր. les peuples du Nord sont plus —s que ceux du Midi.

Carnassière, ի. որսոց, որսապարկ, որսամսխող «ավ չանթասը»։

Carnassière.

Carnation, ի. մարմնանկար, մարմնամոյն. նկար՝ գոյն մարմնոյ. — naturelle. Les —s de ce tableau sont fort belles. Il fait de belles —s. 2. մարմին, մարմնաձիս, elle a une belle —, մարմնագեղ է. vilaine —.

Carnau, ա. ար. հրանոցք (հնոցի), շոգանոցք (կաՀասպի)։

Carnauba, ա. բ. կառնոբա. արմաւենի Բրազիլի։

Carnaval, ա. բաբեկենդան. avoir, passer, faire un triste —, ունել, անցուցանել, առնել տխուր —. les —s d'autrefois étaient plus gais, plus amusants. || Jeûner en —, պահել ի —ի, ալքատ յոյժ է. || ք. il est vêtu comme un —, c'est un vrai —, այլանդակագգեստ է։

Carnavalesque, աճ. բաբեկենդանական, բաբեկենդանի. folie, accoutrement —.

Carne, ի. եղջիւր. արտաքին անկիւն սեղանոյ, քարի... je me suis donné un grand coup contre la — d'un volet. Il s'est blessé contre la — de cette pierre. 2. ո. շաղիղ. անպիտան միս. c'est de la —.

Carne, ա.մգ. ճուկ, պարոն. մի ի կողմանց վիգի (osselet) «աշըգ» ի ձեռ տ նշանագրոյ «պէշ»։

Carné, e, աճ. մարմնագոյն, մրսագոյն. un œillet —. Une anémone —e.

Carneau, տ. Carnau. [

Carnèle, ի. ծիր, շրջափակ (դահեկանաց)։ [pièce —e.

Carnelé, e, աճ. ծրաւոր. médaille, —e.

Carneler, ն. ծրել, ծրաւորել. — une pièce de monnaie.

Carner, չ. մարմնագունիլ. voilà un blanc qui carne trop.

Carnet, ա. յուշատետր, յուշագիրք, յուշագրքոյկ. հն. **Calepin, Agenda**.

Carnier, ա. տ. **Carnassière**.

Carnification, ի.ախ. մսացումն. — des poumons.

Carnifier (Se) դ. բժ. մսանալ, *միս դառնալ. un poumon carnifié.

Carniforme, աճ. վդ. մսակերպ։

Carnine, ի. տգ. մսին. մարմին հանեալ յամերիկեան մսոյ։

Carniole, ի. բ. մսաւունկ։

Carnisation, տ. **Carnification**.

Carnisine, ի. տգ. մարմնասպիսն. * սպիս հանեալ կենդանեաց դնդեղային մսէն։

Carnivore աճ. մսակեր. l'homme est à la fois frugivore et —. || ա. յ. les —s, —ք. տ. **Carnassiers**.

Carnivorité, ի. մսակերութիւն։

Carnosité, ի. ախ. ուռ, մսկուճ. *ամէնորդ աճումն մսոյ մարմնոյն այլ եւ այլ մասանց։

Carnouba, տ. **Carnauba**.

Caroba, ա. բ. կարոբա. տերեւ յահաբանդ բուսոյ ի Բրէզիլ։

Carocolle, ի. խբ. անօթ. տեսակ միապատեան խեցեմորթոյ. 2. բ. —. տեսակ լոբիայի։

Carogne, ի. նո. ջատուկ. կին չար. vieille —! Quelle —!

Carolathine, ի.հբ. կարոլաթին. դեղին տեսակ այլերեակի (allophane).

Carolie ի. վբ. կարոլիկ. սեռ բրածոյ կակղամորթոց։

Carolin, ա. կարոլոսիկ, կարոլոսադրամ։

Carolin, e, աճ. կարոլոսեան. écriture —e. Lettres —es. Code —.

Carolus, ա. կարլիկ. ֆին դրամ Գաղղիոյ։

Caron, ա. դց. Քարոն, կրող. նաւավար դժոխոց։

Caron, ա. խ. խոզաճարպ. 2. եգ. գարիցորեան. *խառնուրդ գարւոյ եւ ցորենոյ նոյն արտի մէջ ցանուած։

Caronade, ի. կարոնահրետ, կարճահրետ. կարճ եւ հպատ Քնդանօթ։

Caronculaire, աճ. բ. մսկային. arille —.

Caroncule, ի. ախ. մսիկ, մսակ. փոքրիկ կոյտ մսի ի մարմնի. la — lacrymale, — արտասուաՔոր. —s myrtiformes, —ք մրտակերպք. —s papillaires, —ք պտկակերպք. 2. բ. մսիկ, մսակ. *սերմանց ոմանց վերայ տեսնուած ուռոյց. 3. Ք. մսիկ, մսակ. * մսեղէն ուռոյց, կակուղ եւ անփետուր, որ Քոչնոց ոմանց ճակատն, վիզն եւ յօնքին վերայ կ'ելլէ։

Caronculé, e, աճ. կ. եւ բ. մրսակաւոր. || —s, ա. յ.Ք. —ք. տոհմ ցեղի անպուգամատն անտառաբնակ Քոչնոց։

Caronculeux, euse, աճ. ախ. մսկուտ, մսկճուտ։

Carosse, ա. բ. արմեկ. պատուղ արմեկենւոյ։

Carossier, ա. բ. արմեկի, արմեկենի. ազգ արմաւենւոյ ի Կուինէա։

Carotide, ի. մգ. լուծիլ. *խոշոր շնչերակ որ արիւնն ուղեղին կառանի. — externe, interne, — արտաքին, ներքին. 2. աճ. —. artère —, —՝ քունաքեր շնչերակ։

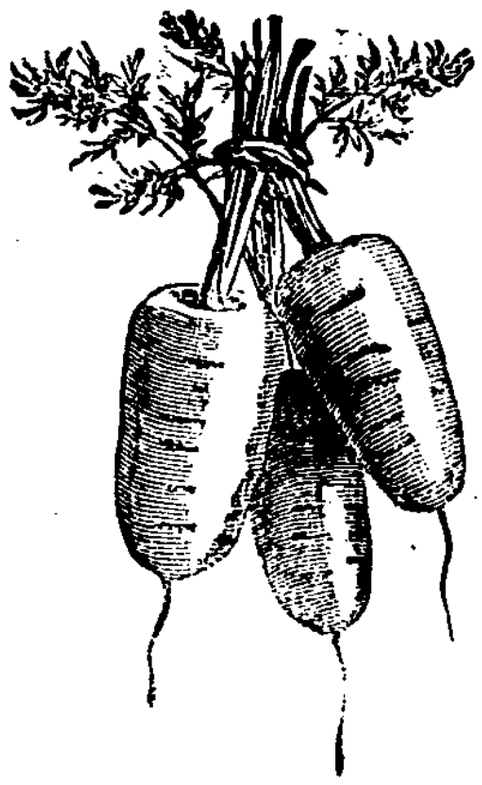
Carotidien, enne, աճ.մգ. լուծիլային. conduit կամ canal —, — անցք։

Carotique, աճ. բժ. Քմբրաւական. sommeil —, — քուն, Քմբրաքուն. état —, — վիճակ, Քմբրաւիճակ։

Carottage, ա. ռ. սուտ, խաբանք, խաբէութիւն։

Carotte, ի. բ. ստեպղին, *տապղին, պեղծին. բոյս եւ արմատ. — sauvage, դուկու, աշմունիսայ.

2. գլան. — de tabac, — ծխախոտ, ծխագլան. գալարած գլան ուրեմց ծխախոտ. 3. ռ. շորթ, շորթում.

tirer une — à qn., շորթել, շոպել. *վարպետութեամբ մեկէն առակ փրցնել:

Carotter, ր. ը. խաղալ կծռութեամբ. = ն. ռ. շորթել, շոպել. *խաբէութեամբ մեկէն առակ քաշել՝ փրցնել. — qn.

Carotteur, euse, Carottier, ère, գ. ը. շորթիչ. * խաբէութեամբ մեկէն առակ փրցնող. 2. ը. կծծի խաղացող:

Carottine, ի. տգ. առեղնին. դեղին գունաւորիչ տարրն առեղինի:

Caroub, ա. բ. դինճ. գոյնը բեւեռի:

Caroube, ի. բ. եղջիւր. պտուղն եղջիւրենոյ «քէչի պուչուգու». հն. **Carouge.**

Caroubier, ա. եղջիւրենի, եղջիւրենի, չանչար «քէչի պուչուգու ագաճը». ||— de la Guyane, տ. **Courbaril.**

Carouge, ա. Ծ. դեղնաՃռչնիկ. Ճուչուն փորրիկ, ցեղակից ճնճղկանց. հն. **Xanthorne.** 2. բ. տ. **Caroube.**

Caroula, ա. սբ. կարուլա. տեսակ օձի ի Սէյլան:

Carovaglie (վալի) ի բ. կարովալիա. տեսակ մահոյ ի Ճավա:

Caroxyle, ա. բ. կարոքսյա. սեռ օշնանեայց (salsolacées).

Carpacoce, ի. բ. կարպակոկ. սեռ տորոնեայց յԱփրիկէ:

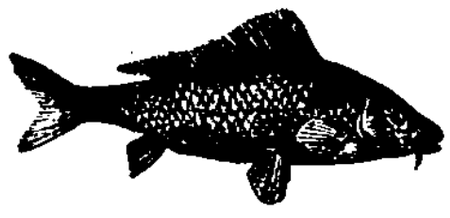
Carpadèle, ա. բ. Ճարճատիրգ, Ճարճապտուղ. * պտուղ անբացիկ (indéhiscent) եւ բազմախորշ (pluriloculaire), որուն սերմնակրանք (péricarpe) չոր է եւ միասերմ:

Carpanthe, ա. բ. պողաճապիկ. սեռ ջրային մոկոց:

Carpanthé, e, ած. բ. պողաճապիկեայ. || —es, ի. յ. —բ. ռոճիմ ջրասեր մոկոց, որոց նախատիպ պողաճապիկն:

Carpantholithe, ա. բ. պողաճապիկաքար. սեռ բրածոյ ընկուզեայց (juglandées).

Carpe, ի. ձբ. ճաճան, իշխանաձուկն. ձուկն ինչ ամոյշ ջրոյ «սազան պալըղը». || վ. saut de —, ոստիւն

գոն). faire le saut de —. || փ. եւ բ. faire la — pâmée, * մարիլ ծեւանալ:

Carpe, ա. մգ. դաստ, դաստակոս du —, դաստոսկր:

Carpeau, ա. ձբ. ճաճանչիկ, կարապիտիկ. մանր ճաճան «գարպիչօղ». des —x. [bractées —s.

Carpellaire, ած. բ. ճաղկեգային.

Carpelle, ա. բ. ճաղկեգ. իրթաքանչիւրն իգական գործարանաց, որոց ամբողջութիւնն կազմէ զբաճիլ (pistil).

Carpène, ա. ոգ. պոլէն. ջրաբնաճխուկ արտադրեալ չոր կառնապտղատի (podocarpate) բնակիւթ:

Carpentérie, ի. կբ. կարպենտերիկ. սեռ ճակաբերից (foraminifères).

Carpenterie, ի. բ. կառնէի. սեռ քարքեկեայց:

Carpésie, ի. բ. ազազու. խոտ վորրիկ հարաւային Ասիոյ:

Carpésié, e, ած. բ. ազազուեայ, ազազուանման. || —es, ի. յ. —բ. հատուած պատուաձարեայց բելհանեայց (relhaniées).

Carpet, ա. ձբ. ճաճնուկ. ձկնիկ նման ճաճանչ:

Carpette, ի. ձբ. ճաճանչիկ:

Carpette, ի. ճրաբակտաս. 2. գետնատոր, գորգ «սէնճաթէ»:

Carpha, ա. բ. կարփա. սեռ մոկոց ի տոհմէ կիպերիսեայց:

Carphalée, ի բ. կարփինի. սեռ տոհմի տորոնեայց:

Carphéphore, ա. բ. շիշակիր. սեռ տոհմի բաղադրեալ գեղձաստղաւորաց (adénostylées) Ասիոյ:

Carphochète (քէթ) ի. բ. ճուճնագէս. սեռ բաղադրեալ երեսնակեայց (eupatoriées).

Carpholithe, ա. հբ. շիղաքար. հանածոյ ինչ Բոհեմիոյ:

Carphologie, ի. բժ. ճուճնաքաղութիւն. la — est un mauvais signe.

Carphologique, ած. բժ. ճուճնաքաղ:

Carpholome, ա. բ. ճուճնաՃլիճ. հն. **Lachnosperme.**

Carphophiops (օփս) ա. սբ. շիղօձատես. սեռ եղեգնիճեանց (calamariens).

Carphophis (իս) ա. սբ. շիղօձ. սեռ եղեգնիճեանց (calamariens).

Carphosidérite, ի. հբ. ճուճնաքար. ճնճաճճմբատ ջրատեալ երկաթի գերոքսիտի (péroxyde).

Carphostèphe, ա. բ. ճուճնապսակ. հն. **Ptilostèphe.**

Carphostilbite, ի. հբ. շիղաստղաքար. տեսակ Ճոմսընքարի (thomsonite) գտելոյ յԻրլանդա:

Carphure, ա. մբ. յարդուկ. սեռ հնգայօդ պատենաՃեւից ի տոհմէ կակղամորճոց:

Carpidie, ի., **Carpidier**, բ. մասնապտուղ:

Carpie, ի. խ. ճաճանչօշ «սազան գլխմասը»:

Carpien, enne, ած. մգ. դաստակային. ligaments —s. Articulations —ennes.

Carpier, ա., **Carpière**, ի. ճաճանոց. ձկնոց ճաճանչի.

Carpilie, ի. ոպ. ճաճորդ:

Carpillon, ա. ձբ. ճաճանչիկ:

Carpinicole, ած. մբ. եւ բ. նշդաբնակ. *նշդաբնեայ վերայ անասնոյ՝ բուսնող:

Carpinite, ա. բ. նշդաբաքար. սեռ բրածոյ տնկոց:

Carpinus (իւս) ա. գա. **Charme**ի:

Carpion, Carpione, ի. ձբ. խայտաուս «սէնեքլի ալա պալըղը»:

Carpique, ած. բ. մրգային, պտղային:

Carpo... նմ. յանդամագիտական բարդութիւնս նշանակէ դաստակ, դաստակա... տ. **Carpo-pédal.**

Carpobalsame, ա. բ. բալասանաժիպ. պտուղն բալասան ծառոյ:

Carpoblépharidées, ի. յ. բ. մրգաՃարճեայք. տոհմ լօտից նախատիպ ունելով զմրգաՃարճիչն:

Carpoblépharis (իս) ի. բ. մրգաՃարճիչ. սեռ լօտից եղիւառեակ:

Carpobole, ա. բ. մրգընկից. ազգ սնկոյ:

Carpobolées, ի. յ. բ. մրգընկեցեայք. հատուած ցեղի անօթաթոր (angiogastre) գայլաթրեայց (lycoperdacées) նախատիպ ունելով զմրգընկէց:

Carpocanium (նիում) ա. կ. դաստակոլոլ. սեռ նախակենդանաց:

Carpocapse, ա. մբ. պտղաՃիճեան. սեռ ՃեիաՃեւից գիշերային:

Carpo-carpien, enne, ած. մգ. դաստդաստակային. articulation —enne.

Carpocaule, ա. բ. պտղաբուն. սեռ լօտից աճառեայց (chondriées).

Carpocère, ա. բ. պտղեղջիւր. սեռ տոհմի պեդալեայց (pédalinées).

Carpocéré, Carpocérié, e, ած. բ. պտղեղջիւրեայ. || —es, ի. յ. իւրաքանչիւրն տնկոց նախատիպ ունելով զպտղեղջիւրն:

Carpodaque, ա. Ծ. պտղախած. սեռ ճնճատոհմի շեղկոտուցեայց (loxiées).

Carpode, ա. մբ. պտղատես. սեռ հնգայօդ պատենաՃեւից:

Carpodesmie, ի. բ. պտղակապ. սեռ ցեղի խաճնեայց (fucacées).

Carpodète, ա. բ. պտղակալ. սեռ տոհմի քարքեկեայց եսկալոնեայց (escaloniées).

Carpodine, ա. բ. պտղափոՃոր. սեռ տոհմի շնատեայց (apocynées).

Carpodiptère, ա. բ. պտղերկՃեւ. սեռ Ճմրեայց (liliacées).

Carpodonte, ա. բ. պտղատամն. սեռ տնկոց ի տոհմէ գարկինեայց (garciniées).

Carpodonté, e, ած. բ. պտղատամնեայ. || —es, ի. յ. —բ. ցեղ տոհմի գարկինեայց նախատիպ ունելով զպտղատամն:

Carpoglosse, ա. բ. պտղալիզու.

սեռ. լօռից խաճնեայց (fucacées).

Carpogone, ա. բ. պտղածնուն. * բջիջ որ բեղմնաւորութենէ յետոյ յինի պտուղ գաղտասերից :

Carpolépide, ի. **Carpolépis** (խս) ա. բ. պտղաթեփ . սեռ ինչ մանից :

Carpolithe, ա. բ. պտղաքար , մրգաքար . կաթծր միջուկ պտղոց . 2. —. պտուղ քարացեալ :

Carpolobe, ա., **Carpolobie**, ի. բ. պտղապատիճ . սեռ ոտիի կաքնխոտեայց (polygalacées).

Carpologie, ի. բ. պտղաբանութիւն , մրգաբանութիւն :

Carpologique, ած. բ. պտղաբանական , մրգաբանական :

Carpologue, ա. պտղաբան, մրգաբան :

Carpolyze, ի. բ. պտղաքաժ. սեռ. ոտիի ամաթիլիկասերից :

Carpomanie, ի. եզ. պտղամոլութիւն, մրգամոլութիւն . չափազանց պտղաբերութիւն մշակեալ ծառոց :

Carpo-métacarpien, enne, ած. եւ ա. մկ. դաստակոքային. muscles —s. — du pouce. [սեռ լօռից :

Carpomitre, ի. բ. պտղամաղ .

Carpomorphe, ած. եբ. պտղակերպ , մրգակերպ :

Carpomorphite, ի. եբ. պտղակերպաքար . ին. **Carpolithe.**

Carpomyze (միզ) ած. մբ. մրջգածուծ , պտղածուծ . || —s, ա. յ. —ք . * անուն պտուղ ծծող ճանճից :

Carpone, ա. ած. պտղոն . չրածխուկ ինչ հնդուկ: [ին. **Héliophile.**

Carponème, ի. բ. պտղաթել .

Carpo-pédal, ա. ախ. դաստոնեայ . || spasme —, նոպինձք . հիւանդութիւն ինչ ոտքայց :

Carpophage, ա. կ. պտղակեր ,

մրգակեր . 2. ա. Ք. —. տեսակ ադաւնոյ . 3. մբ. —. սեռ. պատենաւորից . 4. —s, ա. յ. կ. —ք . ոտիմ կարգի պտղաբոյծ պարկաւորաց (marsupiaux).

Carpo-phalangien, enne, ած. եւ ա. մկ. դաստակոնգային , դաստաճիղկային . muscles —s du pouce. — du petit doigt.

Carpophile, ած. ս. պտղասէր , մրգասէր . 2. ա մբ. —. սեռ հնգաչօղ պատենաւորից :

Carpophore, ած. եւ ա. բ. պտղակիր , մրգակիր :

Carpophylle, ա բ. պտղատերեւ, մրգատերեւ . 2. —. տեսակ լօռից :

Carpopode, ա. բ. պտղոտն . ին. **Héliophile.**

Carpopodite, ա. կ. դաստոտն :

Carpopogon, ա.բ. պտղամօրուք . ին. **Mucuna.**

Carpoptérygien , enne, ած. կ. դաստաձեւային , դաստաձեւնակային. || —s, ա. յ. ծբ. —ք . ոտիմ ձկանց :

Carpospores, ա.յ. բ. պտղասերմնեայք . դաս անից :

Carpo - sus - phalangien, enne, ած. եւ ա. մկ. դաստաճիղկային . — du petit doigt.

Carpothèque, ի. բ. պտղապատեան . ընդունարան սարգասից (sargasse).

Carpotroche (օշ) ա. բ. պտղանիւ . սեռ. ոտիմի հրկնեայց (bixacées).

Carquaise, s. Carcaise.

Carquois, ա. կապարճք , աղեղնակապարճ , աղեղնաթուն , պատկանդարան «Փիքիշ , օպլուգ» . le — d'Apollon . — garni de flèches. Tirer des flèches de son —. — d'ébène, d'ivoire, եբենեայ , փղոսկրեայ —. || ի. vider son —, աղեղնապանել , խածանել բանիւք :

Carrable, ած. եչ. քառակուսելի. la parabole est —.

Carradorie, ի. բ. կառադրի , կառադրենի . ին. **Polysiphonie.**

Carragaheen (քառակաին), **Carragenn** (ժին) ա. բ. կառագաին . ռս. **Varech polymorphe** :

Carrare, ատ. կառարակին , կառարեան կիճ . une cheminée en —, — վառարան. statue de —, — անդրի:

Carrassin, ա. ծբ. ճածնան . ճածանի տեսակ անմօրուս :

Carre, ի. գագաթն . la — d'un chapeau, — գլխարկի. — d'un habit, վիրեամեան, վերին մասն հանդերձի . || la — d'un soulier, ճայր մուճակի. || la — d'un bois, ճայր անտառի . n'allez pas jouer dans ce tripot, on y est volé comme à la — d'un bois. 2. խաղադրամն (ի պղպջակ (bouillotte) Ղումխաղի) . doubler la —. 3. շեղբերես . երես շեղբի՝ երկաթոյ սուսերի . 4. ռ. S. **Carrure.** Avoir une bonne —, Փիլնաւէտ՝ Փիլնեղ՝ լայնաթիկունք է.

Carré, e, ած. քառակուսի , չորբկիկուսի , քառակոյս , քառակողմ , քառակողմանի , քառակողմեան , քառակողմեայ «ոչօրի քէօշէ». tour —e. Jardin —. De forme —e, քառաձեւ. || bonnet —, S. **Bonnet.** || Ք. nombre —, քառակուսի Ք., եւ ա. le — d'un nombre, քառակուսին

Carragaheen.

Քուոյ . Քիւն բազմապատկեալ ինքեամբ. || mètre —, քառակուսի մետր. *քառակուսի որոյ իւրաքանչիւր կողմն է մի մետր. || racine —e, քառակուսի արմատ . quatre est la racine —e de seize. 2. Փիլնեղ , Փիլնաւէտ . garçon —, robuste. (La Font.). || épaules —es, լայն Փիլունք . il a les épaules —es, լայնաՓիլունք՝ Փիլնաւէտ՝ Փիլնեղ է . 3. փ. tête —e, այր ուղղախոհ, յեցամիտ, յամառ. ||ք. réponse —e, մնին՝ բաջայայտ՝ բացորոշ պատասխանի . || ք. partie —e, քառապրսանք , քառապուարճանք . * պրսանք՝ զուարճանք երիս երիվ մարդս եւ երիս կանանց մէջ . faire une partie —e, քառապրսա՝ քառապուարճ է. || մկ. քառակուսի. le — lombaire, crural, du pied , — մէջաց , բարձից , ոտին :

Carré, ա. քառակուսի . ձեւ չորբկուսի . le côté d'un —, կողմն քառակուսւոյ . 2. ոպ. —. ձեւ ինչ ՈլՈոյ . cet ouvrage sera tiré sur — fin. Papier grand —. 3. գ. —, քառեակ. գունդ զօրաց քառածեւ ճակատեալ. 4. Ք. —. — d'un nombre, — Քուոյ . *արտադրեալն ինքնիրմով բազմապատկեալ Քուոյ . élever un nombre au —, բարձրացուցանել զՔիւն ի —. 5. պ. ածու «Քարլա». — d'artichauts, — կանկարոց , կանկարածու , կանկարանոց « էնկինար Քարլասը». 6. սանդխագաւիթ. գաւիթ ի գլուխս սանդխոց «սահանլըգ». nous demeurons sur le même —. ին. **Palier.** 7. խ. — de mouton, երբուծ ոչխարի «գօյուն ութօշիւ». 8. ծբ. ար-

ձոյլ. քառակուսի ուռկան «ըղբըլ». 9. un — de papier, քառակուսի Թղթի կտոր. donnez-moi un — de papier que je prenne votre adresse. 10. ժգ. — de montre, բանալուճայը (ժամացույցի):

Carreau, ա. սալ. քառակուսի սիլս կամ քար. — de terre cuite, Թրծուն սալ. — magique, — մոգական. — fulminent, — շանթարձակ. — de faïence, յախճապակ. — de pierre, սալաքար. — de marbre, սալակիճ. paver de —x, սալարկել, սալաքարել. jeter un —, սալիկ, սալաքար. 2. սալայատակ, սալարկ «Թուղա՝ Քաշ անօշլիլ». le — d'une chambre, d'un vestibule. Laver le —. Tomber sur le —. ‖Coucher sur le —, *գետնի վրայ պառկիլ. ‖ jeter des meubles sur le —, *կարասիքն փողոց նետել. ‖ ի. jeter, coucher qn. sur le —, զգետնի հարկանել, զգետնել, անդէն ի տեղւոջն տապալեալ սպանանել, դիակաւոր յերկիր կործանել, անդէն առ ի տեղ սպանանել՝ վիրաւորել զոք, * գետին պատկցուցանել՝ փռել. ‖ rester, demeurer sur le —, անկանիլ ի տեղւոջն, դիակաւոր յերկիր անկեալ մնալ, կարծէք անկեալ ի գետին մնալ, * գետին փռուիլ. la querelle fut sanglante, un homme resta sur le —. ‖ n. jeter, mettre cœur sur — կամ du cœur sur du —, փսխել, * սիրտն ետ գալ. 3. սալիկ (պատուհանաց) «ճամ». casser, briser un —. Remettre un —. Il manque plusieurs —x à cette fenêtre. 4. տապատակ. * քառակուսի բարձ նատելու, ծնրադրելու. — de velours. 5. արդուկ (դերձակաց) «խնիս». 6. քառակ (Թղթախաղի) «օրեա». le dix de —, տասնեակ —ի. un as de —. Dame de —. ‖ ի. եւ բ. valet de —, անարգ՝ արհամարհի որ. traiter qn. de valet de —, արհամարհել զոր. On l'a reçu comme le valet de —. 7. արծոյլ. ուռկան քառակուսի «ըղբըլ». հն. **Carré, Carrelet, Échiquier.** 8. քառեկ. étoffe à —x, քառեկաւոր, քառեկանիս պատառ «տէօրԹ քէօշէլի գումաշ». 9. — d'arbalète, քառաելաք նետ. նետ քառակուսի սլաքով. 10. ծբ. տապատաձուկն. ազգ ինչ տափաձկան. հն. **Carrelet.** 11. քԹ. յ. les —x de la foudre, շանԹիք, կայծակն, հրացան քարկոծեան. les —x de Jupiter, շանԹիք՝ կայծակունք Արամազդայ. les —x d'un Dieu courroucé.

Carreau, ա. բժ. տապանտ, կարծրաթիթիկ. * հիւանդութիւն որով ոչխարն պէտ կաղնդանայ տղոց փորն. cet enfant a le —, — է տղայն:

Carrefour, ա. գռեհ, քառուղի, ճանապարհակից, *խաչուղի «տէօրԹ եօլ ագզը». la foule remplit les —s. ‖ Langage de —, գռեհիկ՝ կոշտ լեզու՝ խօսք. des injures de —,

Carréger, s. Louvoyer.

Carrelage, ա. սալարկումն, սալաքարումն. յատակումն սալիւ՝ սալաքարիւ. 2. սալարկ, սալայատակ. le — d'une cuisine. Un bon —. Réparation du —.

Carreler (լծ. Jeter) ն. սալարկել, սալայատակել, սալաքարել. սալով՝ սալաքարիւ յատակել. — une salle, une chambre. — de petits, de grands carreaux. Faire —, տալ —. 2. իրրեւ նշան դնել. կարկառել զինացեալ ոտնաման. — des souliers.

Carrelet, ա. ձբ. տապատաձուկն. ազգ ինչ տափաձկան (plie). հն. **Carreau.** 2. արծոյլ. ուռկան չորքկուսի «ըղբըլ». հն. **Carreau** եւ

Échiquier. 3. մախաղ. տանելն մեծ՝ անկիւնաւոր ի ծայրն «չըվալտըզ». — d'emballeur, de sellier. 4. գրոցակ (գլխարկագործաց):

Carrelette, ի. գեղ. փոքրիկ խարտոց տափակ:

Carreleur, ա. սալարկու. տապաքարիչ. յատակիչ սալիւ՝ տապաքարիւ. 2. խրուանդիչ. շրջոյլ կարուակ «էտքիճի». — de souliers.

Carrelure, ի. խրուանդ. նոր ներքան հին ոտնամանի. mettre une — à des bottes, à des souliers. 2. ի. եւ բ. — de ventre, հացկերոյթ, ճաշ:

Carrément, մ. քառակուսի, չորեքկուսի, քառածեւ, քառակուսաձեւ. tracer un plan, couper une étoffe —. 2. ի. եւ ա. բացէ ի բաց, հատուցումապէս, բացորոշակի. il refuse —. se déclarer, répondre, poser la question —. 3. համարձակ, համարձակապէս. Se présenter —.

Carrer, ն. քառակուսել. քառածեւ՝ չորեքկուսի գործել. — un bloc de marbre, une surface. 2. Թ. — un nombre, une quantité, — զԹիւն, ըստքանակն. * կազմել զքառակուսի Թուոյ՝ քանակի՝ բազմապատկելով զանոնք իրենցմով. 3. գ. քառակուսել. քառակուսի չափել. — un bataillon.

Se carrer, դ. քառակուսիլ. pierre qui ne peut —. Bataillon qui se carre. 2. ի. եւ բ. Թիկն ի Թիկին ընծեանալ, սիգալ, նազիլ, սամսարիլ, յօրանջել. montrer ses belles dents, — sur un pied. — en marchant. — dans son fauteuil, dans sa voiture. 3. սիգալ

(ի պղպջակախաղի (bouillotte) կրկնելով գխաղադրամն, իրաւունք ունենալ առաջին խաղալոյ):

Carrichtère (րիք) ա. բ. կարիխտերի. սեռ. առիւծի խաչաքերից:

Carrick (քարիք) ա. օձքաձորձ. Թիկնոց օձիքաւոր. — à trois collets, — եռօձիք:

Carrick.

Carrier, ա. քարահատ, քարահան. 2. քարահատաւոյք:

Carrière, ի. ասպարէզ, արշաւատեղ, ընթացատեղ, ընթացքան, արշաւարան, արշաւավայր, ձիընթացարան. il excelle à conduire un char dans la —. Vaste —. L'entrée, le bout de la —, մուտ, ծայր —ի. entrer dans la —. Ouvrir la —. S'arrêter au milieu de la —. ‖ ի. passer —, յանձին առնել, ընդունել ակամայ (զդաշինս ինչ). ‖ donner —, ասպարէզ՝ Թոյլատու, ազնուածակ՝ արձակաբաստնակ Թողուլ. donner — à ses passions, տալ զանձն ի կարիս ցանկութեան, արձակել զանձն ախտից. donner — à son esprit, à son imagination. ‖ Se donner —, ասպարէզ հարկանել՝ Թոյլ տալ անձին երԹալ ազնուածակ՝ արձակաբաստնակ. ‖ ը. se donner — aux dépens de qn., խաղ՝ ծաղր առնել՝ ծաղրել զոք. 2. ասպարէզ, արշաւանք, ընԹացք (ձիոյ). ce cheval a bien fourni sa —, * այս ձին լաւ կատարեց իւր —ն. ‖ donner — à un cheval, ասպարէզ տալ երիվարին, Թուլացուցանել զերատանակս, Թոյլ արձակաբաստնակ. ‖ եւ. —. les navires qui partent pour fournir une longue —. (Mass.) ‖ բԹ. —, գնացք (աստեղաց). le soleil commence sa —. La lune achève sa —. L'astre des nuits parcourt sa paisible —. 3. ի. ասպարէզ, շաւիղ, ճանապարհ. entrer en —, dans la —, յասպարէզ մտանել. ouvrir une — à, ասպարէզ՝ ճանապարհ հարկանել, * ասպարէզ՝ ճամբայ բանալ. Dieu ouvre une belle — à nos espérances. — de l'honneur, de la gloire. 4. ասպարէզ, ընԹացք, ընԹացք կենաց. achever, finir, terminer sa —, լնուլ՝ կատարել՝ աւարտել՝ կնքել՝ վախճանել զընԹացսն, Թեռանել. être au bout de sa —. Une longue, glorieuse, belle, pénible —. 5. ասպարէզ, պայման կենաց, վիճակ, արուեստ. — militaire, զինուորական ասպարէզ. choisir, se choisir une —, ընտրել իւր —. entrer dans la — politique, յասպարէզ քաղաքականութեան մտանել. suivre la — militaire, la — des armes. զինեալ լ. զինուորութեան, զինուոր լ. — lucrative, dangereuse, ingrate. Suivre une — honorable. Faire ses premiers pas dans la — du gouvernement. La — du barreau, փաստաբանութիւն. fournir à qn. une —, ասպարէզ հարկանել տանիք, * պատեհ հայԹայԹել իւր ասպանդն ցուցանելու:

Carrière, ի.. հանաբան . — de pierre, քարահատ , քարահանք , քարանց « Քաշ օճաղը » . — de marbre, կճահատ , կճահանք . — d'ardoise, — արդեսաքրքրահանք , արդեսաքարահատ. 2. (մատնատրաքիս) քարահատ , քարահանք , քարանց . tirer des pierres d'une —. Creuser, fouiller une —. Condamner aux —s, * —ի դատապարտել . 3. բ. — des fruits, խիճ պտղոց:

Carriole, ի. յոպնակ . սայլակ կախարաններ յարկաճաճուկ . aller en —. Voyager dans une —. 2. նո. —. յոռի կառք : [յոպնակորդ :

Carrioleur, ա. յոպնակապան ,

Carrossable, ած. կառագնաց , կառընթաց , կառավարան . chemin, route —, — ճանապարհ , կառուղի :

Carrosse, ա. քառանիւ , կառք (չորս անուով եւ յարկաճաճուկ) «հինՔով» . aller, monter en —. Descendre de —. || բ. rouler —, կառս ունել , ընչաւէտ լ. || փ. c'est un vrai cheval de —, այր կոպտաբանն՝ անվիտ է :

Առ. C'est une cinquième roue à un —, * կառքին հինգերորդ անիւն է . ասի անօգուտ մարդու կամ բանի :

Carrossée, ի. բ. կառոքաք. * կառք մի մարդիկ՝ բազմաՔիւն. il embrasse toute la —. Il nous arrive une — de la campagne.

Carrosser, ն. կառաշրջել . շրջցնցուցանել՝ տանել կառօք . — qn. Il a fallu — toute la noce.

Carrosserie, ի. կառագործուԹիւն , կառաշինուԹիւն . il entend bien la —. 2. կառագործք :

Carrossier, ա. կառագործ , կառաշէն , կառավաճառ . 2. կառածի. կառածիգ՝ կառամուտ երիվար . c'est un bon —. 3. ած. ouvrier —, կառագործ գործատր :

Carrossier, ère, ած. կառածիգ, կառամուտ . cheval —. Jument —ère.

Carrousel, ա. ձիախաղ , ձիախաղուԹիւն . faire un —, ձիախաղ լ. ouvrir le —. 2. ձիախաղարան , ասպարէզ ձիախաղուԹեան . aller au —. Venir, sortir du —. Entrer au —.

Carrousse, ի. հ. շուայտուԹիւն , գինարբուք . faire —, շուայտիլ , * գինովնալ :

Carrure, ի. ՔիկնամէջՔ , միջնաՔիկունք , ՔիկնաւուուԹիւն , * լայնուԹիւն կռնակի . large de —, d'une large —, ՔիկնաւէՔ . homme d'une belle —, այր Քիկնեղ՝ ՔիկնաւէՔ . cet habit est trop étroit de —, կարի անձուկ են Քիկնամէջք հանդերձիդ . 2. փ. լայնուԹիւն, ընդարձակուԹիւն. la — des lois romaines. — de phrase.

Cartable, ա. ՔղՔաՔերՔ :

Cartacé, e, ած. բ. ՔղՔասեր . 2. ՔղՔասեական :

Cartager, ն. եգ. քառավարել . չորրորդ անգամ հնրկել զայգի :

Cartahu, ա. նւ. բեռնապարան . * բեռ վերցունելու՝ իջեցունելու չուան:

Cartayer (քարթէյէ , լծ. **Payer**) չ. հետավարել , կառավարել՝ * կառք քշել (անուաՔիսոց վէջէն). ce cocher a fort bien cartayé.

Carte, ի. քարտ, քարտէս, ՔուղՔ. — blanche. ՏԻ. **Blanc**. 2. — խաղու , խաղաքարտ , խաղաՔուղՔ . un jeu de —s, ձեռք մի —. jeu de —s, քարտախաղ , ՔղՔախաղ . —s égales. զուգադրյգ —ք «ՔաՔաՔաի». jouer aux —s, ՔուղՔ խաղալ. jeter ses —s, խաղալ՝ արկանել զ—ս . jeter les —s, ի բաց արկանել զ—ս, ՔողՔել զխաղն. battre, mêler les —s, խառնել զ—ս . donner, faire les —s. — բաշխել, տալ. couper les —s, * կտրել . — basse, անպատկեր՝ դատարկ՝ * պարապ — «պօշ». — haute, պատկերաւոր —. fausse —, կեղծ —. avoir —s blanches, չունել բնաւ պատկերաւոր — ի խաղին . faire la —, յաղՔել . perdre la —, կորուսանել . || le dessous des —s, ասկն՝ ներքնակողմն՝ գունաւոր կողմն ՔղՔոց . եւ փ.՝ ճաճուկք , գաղտնիք . connaître, voir le dessous des —s, գիտել՝ ճանաչել , տեսանել զգաղտնիս իրիք . || prendre des —s, — առնուլ . || փ. jouer sa dernière —, * վերջի հիգն Քափել . || փ. c'est la — forcée, բռնի գործ է. || jouer —s sur table, խաղալ ցուցանելով զ—ս իր . եւ փ.՝ յայտնի եւ համարձակ՝ անպատրուակ գործել , չծածկել ինչ. c'est un homme franc, et qui joue toujours —s sur table. || Brouiller les —s, խառնել զ—ս. եւ փ. ՏԻ. **Brouiller**. || Tirer les —s, — բանալ , քարտահարց՝ ՔղՔահարց լ., գուշակել զապագայն «Քյալ ազմագ». || château de —s, քարտաշէնական, ՔղՔաշէնական, ՔղՔեաոան (որով խաղան մանկունք). elle faisait des châteaux de —s. եւ փ. շինէք գեղեցիկ՝ բայց ոչ ամրաշէն տուն. 3. քարտ, տոմս, տոմսակ. — de spectacle, տեսարանաքարտ, տեսարանատոմս . — d'entrée, մտաքարտ, մտատոմս . — d'électeur, ընտրաքարտ , ընտրատոմս . — postale, ՏԻ. **Carte Postale**. || —-télégramme, հեռագրաքարտ . envoyer une —-télégramme. || — de visite, կլ. —, այցագրաքարտ , այցատոմս , քարտ . j'ai laissé ma — chez lui. || Envoyer sa — à qn., առաքել ոմեք զ— իր առ քաղաքավարուԹեան . եւս՝ ի հրաւէր ճաշատարի , * ճաշատարի հրաւիրել . ասի եւս՝ échanger sa —, une —. || — de circulation, քարտ շրջագայուԹեան. 4. քարտ , խոհիաքարտ , կերակրաքարտ , կերակրացուցակ , խոհիացուցակ , ճաշացուցակ , խորհկացուցակ , կերակրացանկ . demander la —. Donner la —. La — de ce restaurant est très variée. ||Restaurant à la —, քարտաճաշարան. * ճաշարան ուր կերակրոց գինք խոհիացուցակին վերայ նշանակուած են . dîner à la —, քարտաճաշ . քարտիւ ճաշ. եւս՝ քարտիւ ճաշել, քարտաճաշել, քարտաճաշ առնել. déjeuner à la —, քարտիւ նախաճաշել, քարտանախաճաշ առնել. եւ՝ քարտիւ նախաճաշ, քարտանախաճաշ. 5. քարտ , խոհիաճաշիւ , կերիճաշիւ . հաշիւ կերակրոց ի ճաշարանի. demander, payer la —, խնդրել , հատուցանել զ—ն . la — se monte bien haut. La — est de cinq francs. || կն. — à payer, — payante-զյս. addition. 6. քարտ , խոհարքարտ , Քանձրքարաքարտ . յղ. **Carton**. 7. քարտ , քարտէս , աշխարհացոյց . dresser une —. Apprendre, savoir la —. La — de France. La — d'Europe. Chercher une ville sur la —. Un recueil de —s est un atlas. — de géographie, — géographique, աշխարհացոյց քարտէս, կլ. աշխարհաքարտ, աշխարհացոյց . — réduite կամ de réduction, վերածական, վերածեալ —, վերածաքարտ . — en relief, բարձրաքանդակ —, բարձրաքանդակաքարտ. — politique, physique, minéralogique, botanique, géologique, orographique, zoologique, historique, administrative, — քաղաքական , բնական , հանքաբանական , բուսաբանական , երկրաբանական , լեռնագրական , կենդանաբանական , պատմական , վարչական . faire, dresser la — d'un pays, աշխարհիաքարտէս առնել . յօրինել զ— երկրի իրիք . — universelle, տիեզերական —, հն. **Mappemonde**. — générale, particulière, spéciale, հանրական , մասնական, մասնաւոր . — hydrographique, — ջրագրական , ջրացոյց. — marine, — ծովային, ծովաքարտէս. — topographique, տեղագրական —, տեղացոյց . — chorographique, — գաւառական , գաւառացոյց . — astronomique կամ céleste, աստղաբաշխական —, երկնացոյց . — pilote, nautique, նաւուղի՝ նաւական —. — militaire, — զինուորական , զօրաքարտ . — généalogique, ազգաբանական —. —s supérieures, աւագ քարտէսք . — itinéraire, ուղեցոյց քարտէս. 8. աշխարհագրուԹիւն. étudier la — d'Arménie. || փ. եւ բ. la —, la — du pays, * ընկերուԹեան՝ ընտանիքի մի գործոց տեղեկուԹիւն. savoir la — du pays. կլ. la —, գիտել զ— երկրին , ճանաչել զեղ եւ զմուտ , զամենայն արարս ընկերուԹեան իրիք՝ գերդաստանի , տեղեակ է. ամենայն գործոցն եւ սովորուԹեանց. savoir la — de la cour. || փ. perdre la —, խուվիլ , շփոԹիլ , * գլուխն կորնչցունել, ըրածն ու բառն չգիտնալ . || femme en —, քարտակին . * ատիկնաբարանէն հրամանաՔուղՔ ունեցող խոզ :

Cartel, ա. մենամարտակոչ , մենամարտագիր, մենամարտահրաւէր. գիր , կոչ հրաւէր մենամարտի. envoyer, recevoir, donner, accepter, refuser un —. 2. գերադաշն . դաշն փոխանակուԹեան գերեաց . — d'échange. Régler le —. 3. կգ. վահան. հն. **Écusson**. 4. շրջանակ, շրջազարդ (ճօճաժամացուցիչ). 5. ճօճաժամացոյց . ճօճաւոր ժամացոյց (pendule). un joli —. Le — de la salle à manger. 6. դրուագ (ի շրջանակս պատկերաց, ծխնելուզաց, ...):

Cartelette, ի. արդեսաքարիկ :

Carte-lettre, ի. նամակաքարտ (նամակատան) :

Cartelle, ի. երկանաքարձ . բառաւար տախտակ երկանի աղօրեաց .

2. նրբատաշխատ (ատաղձագործաց եւ քննագործաց). 3. եմ. իշատագաւաճ. մագաղաճ ի մորթոյ իշոյ. 4. — d'échantillon, նմուշագոյց:

Cartello, ա. իտ. եմ. յայտագիր. ar.iste di primo —, արուեստագէտ առաջնակարգ՝ քաջարուեստ՝ քաջերգուկ: [Քրիստոնեական տոմս:

Carte postale, ի. նամակատոմս.

Cartère, ա. մբ. կոմվուրկ. սեռ բառայօդ պատենաւորից, ի տոհմէ ուտճայց (curculionides).

Cartère, ի. Քրիստոնեակ. պահարան Քրիստոց: [ծոյ սպունգ:

Carterelle, ի.վբ. պնդուկ. բրա-

Carterétie (բէթի) ի. բ. կարտերէթիա. սեռ տոհմի կողոստայց (pleurothallé) խոլորձեայց:

Cartérie, ի. մբ. կարտէրիկ. սեռ բազմատեսակ որդանից (cochenille).

Carterie, ի. քարտագործուհին. 2. քարտագործարան:

Cartérique, ա. մբ. համբերիկ. սեռ բառայօդ պատենաւորից ի տոհմէ երկայնեղջերց:

Cartérocéphale, ա. մբ. կարծրագլուխ. սեռ Քրիստոնց ի Գաղղիա:

Carteron, ա.ար.չխ.բ.* ոսոսկեանկուհետն ժէջ երկու փորրիկ տափարակ տախտակք, որք առիջաց (chaine) Քեզերն իրարմէ անջատ կը պահեն:

Carteron, onne, տ. **Quarteron**.

Cartéronyx (նիքս) ա. բ. կորոնեղունգն. սեռ հնգայօդ պատենաւորից ի տոհմէ Քանեղջերց (lamellicornes).

Cartésianisme, ա. կարտեսուհին, կարտիսականուհին. վարդապետուհին Կարտեսիոս իմաստասիրի:

Cartésien, enne, ած. կարտեսեան, կարտիսական. philosophie —enne. Les philosophes —s. 2. գ.—. les —s, —ք:

Cartésienne, ի.նչ. կարտիսեական. * անուն տեսակ մի կոր գծերու:

Carte-télégramme, ի. հեռագրաքարտ. բաց հեռագիր:

Carthame, ա. բ. առլուպ, առ-

վետ, առլուպուկ. կոչի նաեւ բրդուած վայրի (safran bâtard). || graine, semence de —, ունդ առլուպի, կանկերակ:

Carthamé, e, ած. բ. առլուպեայ. || —cs, ի. յ. —ք. հատուած ցեղի կանկարեայց (cynarées) նախատիպ ունելով զառլուպ:

Carthaméine, ի. տգ. առլուպէին. մաքուր արտադրեալ որթատացմամբ առլուպինի ազդեցուհետմբ կալիքարից (alcalis).

Carthamine, ի. տգ. առլուպին. գունաւորիչ մասր ծաղկանց առլուպի:

Carthamique, ած. տգ. առլուպային. acide —, — Քհս, առլուպաքհս:

Cartier, ա. ար. քարտագործ, քարտաշաճառ, խաղաքարագործ, խաղաքարաշաճառ:

Cartilage, ա. աճառ, խաղճախտիկ, իրճրճուկ, *կռճիկ, կռճուկ «կէլքէք». — costal, կողաճառ. — thyroïde, տ. **Thyroïde**. — cricoïde, տ. **Cricoïde**. — aryténoïde, տ. **Aryténoïde**.

Cartilagéine, ի. տգ. աճառեղին. տարրն անդիջական գոնեալ յաճառս. տ. **Chondrine**.

Cartilagineux, euse, ած. մգ. աճառուտ, աճառագար, աճառեղէն, աճառակերպ, *կռճիկուտ. tissu —. Substance —euse. 2. բ. —. agaric —. 3. ա. ձբ. աճառածուկն:

Cartilaginification, ի. բն. աճառացումն. շրջումն յաճառ:

Cartilaginifié, e, անց. աճառացեալ. tissu —.

Cartilaginifier (*Se*) դ. աճառանալ:

Cartisane, ի. ար. պալարակաղ. dentelle à —, — ժանեակ:

Cartogramme, ա. քարտագիր:

Cartographe, ա. քարտեսագիր, աշխարհացուցագիր. * քարտէս՝ աշխարհացոյց գրող:

Cartographie, ի. քարտիսագրուհին, աշխարհացուցագրուհին. արուեստ աշխարհացոյցս յօրինելոյ. 2. քարտէսք, աշխարհացոյցք. հատարումն աշխարհացուցից:

Cartographique, ած. քարտիսագրական, աշխարհացուցագրական. travaux —s.

Cartomancie, ի. քարտահմայուհին, Քրիստահմայուհի, Քրիստագիտուհի:

Cartomancien, enne, գ. քարտահմայ, Քրիստահմայ, Քրիստագէտ:

Cartomètre, ա. քարտաչափ:

Carton, ա. քարտոն, քարտէն, խաւաքարտ, առուարքարտ, առուարքարտուկ «մուգավվա». de —, քարտեայ, խաւաքարտեայ, առուարքարտեայ, առուարաքհսեայ. boîte de —, քարտառուփ, առուարաքհսառուփ. — de collage, քարտէն առնձնալ. — mince, épais, քարտակ, հաստ —. feuille de —, քարտաճերմակ. livre relié avec du —, քարտակազմ գիրք. 2. քարտէն, քարտառուփ, առուարաքհսառուփ, «մուգավվա գուեհ». — à chapeau, — գլխարկի. — du bureau. || վ. rester dans les —s, ի քարտէնս՝ անպատասխանելի՝ անգործադրելի մնալ. cette pièce de théâtre est restée dans les —s, Քատերախաղս այս չաճաւ ի հանդէս՝ *չխաղցուեցաւ. cette affaire dort, est ensevelie dans les —s. 3. քարտէն; Քղքակալ (ի կրկին Քերթից առուարաքղքոյ ի պահեստ ուրուագծոց). — de dessins, ուրուագրատետր. 4. քարտէն, գծագրուհին. ծրագրուհին նկարչի ի վերայ Քղքոյ. les —s de Raphaël. 5. տպ. քարտէն, Քերթիկ. * գրքի մի սխալներն շտկելու համար տպուած քանի մի երես. 6. քարտահայս. խաւաքարտի խմոր. de —, քարտահայսեայ. 7. նմուշագոյց. porter le —, *—ն տեղէ տեղ տանիլ:

Cartonnage, ա. քարտագործուհին. 2. քարտակազմուհին, քարտակազմ. * քարտով գիրք կազմելն. 3. քարտատուփք:

Cartonné, e, անց. քարտագործ, քարտակազմ. livre —.

Cartonner, ն. քարտել, քարտակազմել, առուարաքղքել. * քարտով կազմել. — un livre. 2. տպ. քարտել. *քարտ՝ Քերթիկ առնլցունել գրքի. — un ouvrage. տ. **Carton**, 5.

Cartonner, չ. քարտանալ, *քարտի պէս կարծրանալ. ces tissus cartonnent. 2. ն. քարտախտալ՝ Քղքախտալ ի., * քարտ՝ Քուղք խաղալ. il passe son temps à —.

Cartonnerie, ի.ար. քարտարան, քարտոց. 2. քարտագործուհին. հն. **Cartonnage**.

Cartonneur, euse, գ. քարտակազմիչ, քարտակազմուհի:

Cartonneux, euse, ած. քարտանման, քարտակերպ:

Cartonnier, ա. քարտագործ, քարտաճաշառ «մուգավվաճը». 2. քարտատփագործ, քարտատփաճառ:

Cartonnier, ա. քարտատփոց, քարտադարան, քարտակալ:

Cartonnière, ի. մբ. քարտագռուհի. *տեսակ մի գռեհիկ յԱմերիկա, որ իւր բոյնն քարտի պէս հատատուն կշինէ. 2. ած. guêpe —, քարտագործ գռեհիկ:

Carton-pierre, ա. ճ. քարտաքար *քարի պէս կարծր քարտէն:

Cartouche, ա. զարդաճիր, զարդաշրջանակ. graver, peindre des armes dans un —.

Cartouche, ի. խծիկ, հրետափամփուշտ, հրափամփուշտ. || հն. **Gargousse**. ||— blanche կամ à blanc, — անգնտակ. tirer à —, —ս արձակել. զա. tirer à mitraille. ||փ. tirer à — sur qn., բազում չարիս խօսել զոմեքէ, *մէկուն վերայ շատ չարիք խօսիլ. 2. — (հրացանի, ատրճանակի). déchirer la —. Brûler une —.

Cartouche, ի. հրաժեշտագիր, հրաժեշտատոմս (զինուորի):

Cartouche, ա. գող, աւազակ (յանուանէ հռչակաւոր գողի). c'est un —, un vrai —.

Cartoucherie, ի. խծկարան, հրափշտարան. գործարան հրափշտից:

Cartouchier, ա. խծկակալ, հրափշտակալ. գօտի խծկի՝ հրափշտի հրացանի:

Cartouchière, ի. խճկոց, խրճկաւոսի, հրափշտոց. տուի խրճկաց՝ հրափշտից հրացանի :

Cartulaire, ա. յիշատակագիրք (վանաց, եկեղեցեաց).

Carum (բոմ) գա. **Carvi** :

Carus (իս) ա. բժ. մահաթմբիր. մահատիպ Թմբրութիւն. le — est le dernier degré du coma.

Carvacrol, ա. տգ. ճապուռճապուռուլ. նիւթ հանեալ յոգիւղէ կնդեւոյ ճապղի (carvi).

Carvacrolique, ած. տգ. ճապուռճապուռուլային. aldéhyde —.

Carvacrotinique, ած. տգ. ճբապուռճպուռութքային. ասի ԹՒուոյ որ զուգամասն իցէ ութքուլային ԹՒուոյ (acide thymotique)

Carvacrotique, ած. տգ. բիւրպուճպուռճպուռուլային. acide —, — ԹՒու, *որ ճապուռճապուռուլէ կկազմուի բիւրեղանի :

Carvelle, ի. ար. կարմիլ. բեւեռ բառակուսի գլխով. կն. **Caravelle.**

Carvène, ի. տգ. ճապուռն. ոգիւղ ճապղոյ :

Carvi, ա. բ. ճապուռ, հայ չամանի, չամանի Հայոց. essence de —, ոգիւղ ճապղոյ :

Carvifeuille, ա. բ. ճապուռատերեւ. տունկ նման ճապղի տերեւի :

Carvifolié, e, ած. բ. ճապուռատերեւ, ճապուռատերեւի :

Carvol, ա. տգ. ճապուռուլ. ՔրԹուածնեալ տարրն հանեալ յոգիւղէ ճապղոյ (carvi).

Carvylamine, ի. տգ. ճապուռլամին. իւղային նիւթ հանեալ ի ճապուռուլէ (carvol).

Carya, ա. բ. նշտի. սեռ տոհմի ընկուզասերից (juglandacées). ծառ մեծ բազմատեսակ յԱմերիկա :

Caryatide, s. **Cariatide.**

Carybde, s. **Charybde.**

Carybdée, s. **Charybdée.**

Caryédon, ա. մբ. ընկուզակեր. սեռ բառաջոտ պատենաւորից ի տոհմէ կտցակերաց (rhynchophores).

Caryer, ա. կարինի. ծառ նման ընկուզենւոյ ի հիւսիսային Ամերիկա :

Caryobore, ա. մբ. ընկուզկրծիչ. սեռ բառաջոտ պատենաւորից, ի տոհմէ ուտճեայց :

Caryobranche, ած. կմ. ընկուզխուիկ. *ընկուզի նման խուիկ ունեցող. || —s, ա. յ. —ք. կարգ դասու որովայնոտանց. || հն. **Nucléobranches.**

Caryocar, ա. բ. կարիոկարի. գեղեցիկ ծառ յԱմերիկա :

Caryocarées, ի. յ. բ. կարիոկարեայք. խումբ տերնասերեւասերից նախատիպ ունելով զկարիոկարի :

Caryocarpe, ած. բ. ընկուզապտուղ. որոյ պտուղն ընկուզանման է. astragale —. [բեկ :

Caryocatacte, ած. Թ. ընկուզ-

Caryochloé (քլոէ) ի. բ. ընկուզխոտ. սեռ սիզաբուսոց :

Caryocostin, ա. դղգ. ընկուզբուշտ. * դեղախիւս (électuaire) որոյ բաղադրութեան մէջ կմտնէ քուշտ (costus). 2. ած. —. électuaire —.

Caryocrinus (իս) ա. վբ. ընկուզաշուշան. սեռ բրածոյ շուշանակերպից :

Caryocystite, ա. վբ. ընկուզառաւուշտ. սեռ բրածոյ փշամորթոց :

Caryodaphné, ա. բ. ընկուզաթրդի. սեռ ծառոց ի Ճավա :

Caryodendre, ա. բ. ընկուզածառ. սեռ կաղնչանեայց :

Caryolophe, ի. բ. ընկուզկատար. սեռ գաղտիկթաց (borraginées).

Caryophyllacées, ի. յ. բ. շահոքբամեայք. խումբ շահոքբամեայց :

Caryophyllaire, ած. պդ. մեխակոտդենաց. || —s, ի. յ. —ք. կարգ հատուածի բարձր պողիպաքուններոց, ոյց նախատիպ մեխակոտդն (caryophyllie).

Caryophylle, ի. կբ. տ **Caryophyllite.**

Caryophyllé, e, ած. բ. շահոքբամեայ. corolle —e.

Caryophyllée, ի. բ. շահոքբամ. 2. բբ. մեխակաբոյսք. սեռ փորոտային որդանց :

Caryophyllées, ի. յ. բ. շահոքբամեայք. ցեղ տնկոց, ոյց նախատիպ է շահոքբամ (œillet).

Caryophylléidés, ա. կ. ընկուզատերեւածեք. սեռ մակաբոյծ որդանց ձկանց ոմանց :

Caryophyllie, ի. կբ. շահոքբամաքուստ. սեռ խեցաշէնից (madrépore) ի տոհմէ քարատնկոց (lithophyte).

Caryophylline, ի. տգ. մեխակին. բիւրեղանման նիւթ գտեալ ի ցքուց մեխակի : [հոքբամազգիք :

Caryophyllinées, ի. յ. բ. շա-

Caryophyllique, ած. տգ. մեխակային. acide —, մեխակաԹՒու :

Caryophyllite, ա. կբ. մեխակաքար. մեխակոտդն (caryophyllie) բրածոյ. հն. **Caryophylle.**

Caryophyllodendron, ա. բ. մեխակածառ. հն. **Giroflier.**

Caryophylloïde, ած. կբ. մեխակատերեւակերպ. նման մեխակոտդան. 2. ա. —. հն. **Caryophyllite.** 3. —s, ի. յ. կբ. —ք. տեսակ բրածոյ մեխակոտդանց :

Caryophyllus (իս) ա. բ. շահոքբամ. հն. **Œillet.** || — aromaticus, մեխակածառ. տ. **Githage.**

Caryopse, ա. բ. հատիճ. *ազգ ընկուզանման անբացիկ միասերմն չոր պտղոյ, որոյ սերմն սերման կպած է, որպէս ի սիզաբոյսս. հն. **Cérion.**

Caryote, ա. բ. հնդկարմաւենի, հնդկարմաւ :

Cas, ա. դէպ, դէպք, դիպուած, պարագայ. — particulier, մասնադէպ. — fortuit, imprévu, étrange, extraordinaire, յանկարծահաս, անակնկալ, տարօրինակ, անսովոր —. — de mort, դէպք մահու, մահ. en ce —, dans ce —, յայդ դէպս, յայդմ դիպուածի, յայնժամ, * այս պարագային մէջ. en — կամ au —, dans le —, ի դէպս, ի դիպուածի. en — de mort, ի դէպս մահու, *մահուան դիպուածին մէջ. en — de pluie, ԹՒ անձրեւ դէպ լիցի՝ պատահիցէ, * ԹՒ անձրեւ գայ. en — de guerre, ի դէպս պատերազմի, *պատերազմի ժամանակ. en pareil —, ի նոյնպիսի դէպս, *նոյնպիսի դիպուածի՝ պարագայի մէջ. en certains —, ի դէպս՝ ի դիպուածս ինչ. * բանի մի պարագայի մէջ. en — de refus, ԹՒ մերժուի. en — de chevaux, ի մասին ձիոց. dans le — contraire, le — échéant, ի հակառակ դէպս, ԹՒ հակառակն դէպ լիցի՝ պատահիցէ. en ce —, dans ce —-là je vous félicite, ԹՒ այդպէս՝ այնպէս է, խնդակից ձեզ լինիմ. si le — voulait que, ԹՒ այնպէս դէպն պահանջիցէ, ԹՒ դէպ ունիցէ զի. c'est le — de dire, ի դէպ է ասել, *ըստու տեղն է. agir selon le —, գործել ըստ պարագայի. c'est le — ou jamais, *բուն տեղն՝ առիթն է. le — advenant qu'on soit dépossédé, ԹՒ դէպ լինիցի՝ ԹՒ պատահիցէ ընչաձոփ լ. c'est toujours le —, *միշտ այսպէս է՝ այսպէս կլինի. 2. —, իր, իրք, գործ, պարագայ, եղելութիւն, բան. hors le — de l'adultère, առանց բանի պոռնկութեան. les — que la loi n'a pas prévus. — graciable. On lui soumet le — suivant. C'est là votre —, այդ է ձեր պարագայն. il est dans un vilain —, վատ են իրք նորա, * բանն՝ պարագայն գէշ է. || posons le —, դիցուք՝ համարեա Թէ. || — de conscience, խնդիր խղճի, խիղճ, խղճմտութիւն, *խղճի բան, խղճմտանք. je m'en fais un — de conscience, խիղճ է ինձ, * ինձ խղճմտանք կ'ընեմ. || — réservés, վերապահեալ դէպք (որոց արձակումն պահեալ է պապի կամ եպիս-

կոպոսի). || — rédhibitoires, վաճառաշինքների՝ *ապրանքն ետ դարձնելոյ դէպք. || իհ. — irréductible, դէպ անվերածելի. || p. être dans le — de, կարող լ., կարել, մարթել, զօրել. il n'était pas dans le — de se tenir debout. 3. յանցանք. la bigamie est un — pendable. 4. յարգ, վճռարանք. faire —, grand — de qn., de qc., յարգել, վճռարել, վճռարգի՝ վճռարգոյ՝ վճռարոյ համարել զոք, զիմն, առ վճռարգիս՝ առ պատուականս ունել, մեծ ինչ կարծիս բերել զուժերէ, ի բանի ունել զիմն, *բանի՝ մեծ բանի տեղ դնել, գնահատել. || faire peu de —, ne faire —, ne pas faire —, ne faire aucun — de, ոչ ի բանի ունել զիմն, առ ոչինչ համարել՝ գրել, յաչս դնել, անգոանել, *բանի տեղ չդնել, չգնահատել. 5. p. իրով. la déclinaison latine a six —. Qui forme les —, իրովական. particule qui montre le —, իրովանիշ՝ իրովացոյց մասնիկ. qui a plusieurs —, բազմահրով. 6. բժ. դէպ, դիպուած. il y a eu des — de choléra, դէպք ինչ հիւանդախտի եղեն՝ պատահեցին. — désespéré, — անյոյս. 7. p. եւ ո. անցք, աւելորդք, բացանցական, բացանցուածիւն, ապր, *բաք. faire son —, նստիլ առ ի պէտս. il a fait son — au pied d'un mur.

En tout cas, մ. յամենայն դէպս, որ զինչ եւ դէպ ասցէ՝ լիցի, որ զինչ եւ պատահիցէ, որպէս գիարդ եւ իցէ, *ինչ որ պատահի, ո՛ եւ է կերպիւ. en tout — comptez sur moi.

Au cas que, En cas que, շ. եթէ դէպ ասցէ, *եւնադէպով եթէ, եթէ, *Ա՛ր. en — qu'il vienne. Je vous écrirai au — qu'il me dise quelque nouvelle.

En-cas, En-tout-cas, ա. տ. յայրատեղական կարգին:

Cas, casse (քա, քաս) աճ. հ. բեկ, կերկերեալ, *ճաճաճ. d'une voix rauque et casse. Il parlait d'un ton —, (La Font.) կերկերածայն խոսէր:

Casalée, ի.բ. կազալի. սեռ տնի-

Casanier, ère, աճ. տնասէր, տնասուն, տնասպասեակ, տնապան, ճնկասէր, ընդասուն. vie —ère, — կեանք, տնապանութիւն. des gens —s. C'est l'homme du monde le plus —. Femme —ère. || գ. —. une —ère, տնապան. C'est un —, un vrai —. 2. տնասէր, տնասիրական, նստատական, նստողական. profession, vie —ère. Habitudes —ères. Avoir des goûts —s. Mener une vie —ère.

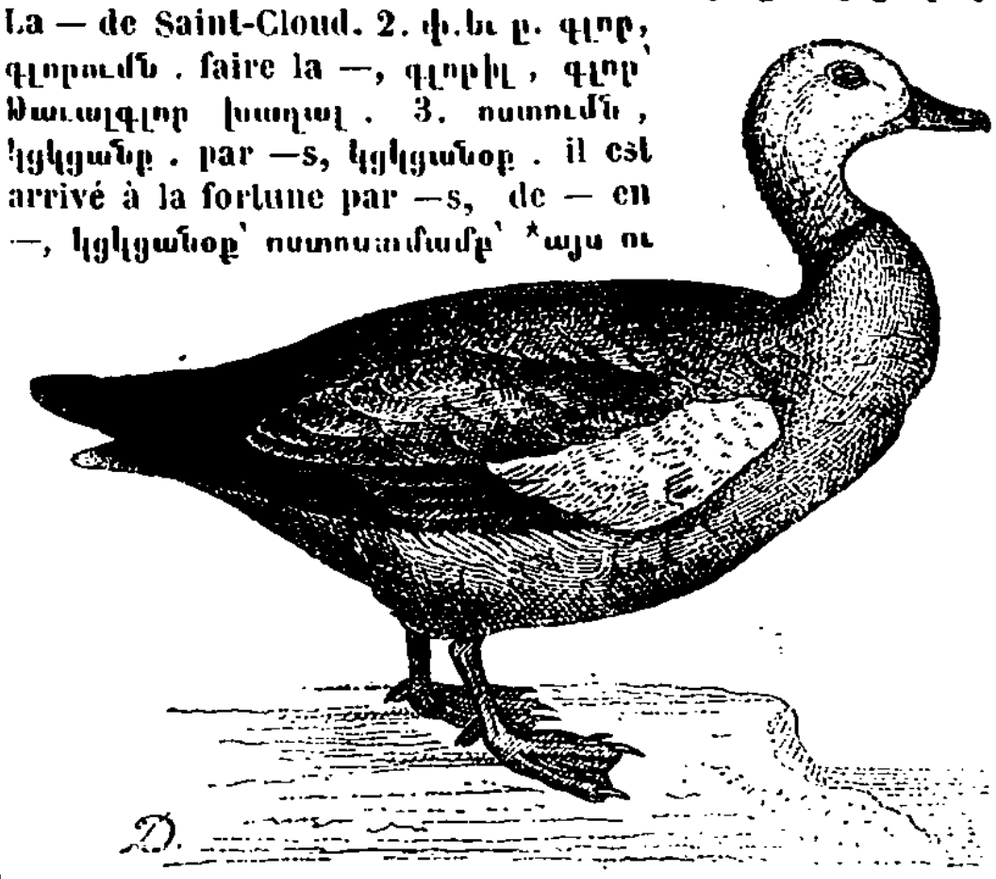
Casaque, ի. տատառոկ. կրկնոց լայն Ձեզանեօք «հաբմանի». || փ. եւ բ. tourner —, Ձիկունս դարձուցանել, Ձիկնադարձոյց լ., *ուրիշին կողմն անցնիլ. 2. —. կրկնոց կանանց՝ զուսպ (ajusté) կամ կիսազուսպ (demi-ajusté) միջակաչափ:

Casaquin, ա. տատառոկիկ. || փ. եւ ո. donner sur le — à qn., գան հարկանել, ճեճել:

Casarca, ա. Ծ. ճրդոր. *բարդարի (tadorne) նման տեսակ մի բադ:

Casaubah, Casbah (քազբա, քասբա) ի. ապատաղի՝ ապարանք իշխանի (յԱֆրիկէ):

Cascade, ի. չրվեժ «չալալայան». — naturelle, artificielle. Un nombre infini de sources s'y précipitaient par —s du haut du mont. La — du Niagara. Faire une — dans un jardin. La — de Saint-Cloud. 2. փ.եւ բ. գլոր, գլորեմն. faire la —, գլորիլ, գլոր՝ Ջաւալգլոր խաղալ. 3. ատամն, կցկցանք. par —s, կցկցանօք. il est arrivé à la fortune par —s, de — en —, կցկցանօք՝ ատամամբ՝ *այս ու

Casarca.

այն դիպուածով հարստութեան հասաւ. discours plein de —s, qui va par —s, կցկցուս՝ կցկտուր՝ անյօդ՝ *կոտրտուկ ճառ. ||փ. je ne sais cette nouvelle que par —s, elle n'est venue à moi que par —s, *այս լուրն բերնէ բերան լսեցի, բերնէ բերան անցնելով ինձ հասաւ:

Cascader, չ. գլորիլ, աննկանիլ, *իյնալ. 2. ո. —, խատնագնաց լ. elle a cascadé.

Cascaret, ա. ո., այրուկ, մարդուկ:

Cascarille, ի. տզ. կեղեւակ. ատուշահոտ կեղեւ ամերիկեան ինչ Քրիզոյ. 2. բ. —. Ծուխն իսկ:

Cascarilline, ի. ա. կեղեւակին. *կեղեւակի կեղեւէն հանուած լեղի տարրն:

Cascatelle, ի. չրվեժիկ, չրվիժակ. les —s de Tivoli.

Case, ի. տնակ. une — de nègre. || p. le patron de la —, տէր տանն, տանուտէրն. 2. խաղ. խորշ (ճատրակի, տիկնախաղի) «տամա». 3. խորան (տապալոյ). faire une —, — առնել, խորանել. *երկու վահանակ դնել միեւնոյն խորանի մէջ, դուռ առնուլ՝ շինել. 4. խորշ, աչք (դարբանի, արկղի, տիրոյ). 5. խորան, աղիւսակ (ի մատեանս արձանագրութեանց, ի տուփարս). cet acte est enregistré folio 24, recto, — 4. 6. գբ. խորշ. les —s du cerveau, —ք ուղղոյ:

Casé, e, անց. զետեղեալ. il est —, *տեղաւորուեցաւ, տեղ՝ պաշտօն գտաւ. il est — dans une administration. || Sa fille est —e, *աղջիկն տեղաւորուեցաւ, կարգուեցաւ. 2. փ. un homme bien —, այր բարեկեաց, բարեվիճակ:

Caséaria, ի. վբ. պանրատպուճգ. սեռ բրածոյ ապնգաց:

Caséarie, ի. բ. կազէարիա, կազէարենի. սեռ ոռիմի հիւռոճեայց (samydées). Ռուսի յԱմերիկա:

Caséariées, ի.յ.բ. կազէարեայք. խումբ տնկոց բովանդակելով զսեռս կազէարիոյ եւ հիւռոճ (samyde).

Caséate, ա. տգ. պանրատ. *աղ կազուել զուգախառնութեամբ պանրային ինուոյ՝ ոռակի (base) մի հետ:

Caséation, ի. տգ. պանրումն, պանրացումն. *կաթին խմորմամբ պանիր դառնալն:

Caséeux, euse, ած. տգ. պանրուտ. la partie —euse du lait.

Caséiforme, ած. պանրակերպ:

Caséine, ի. տգ. պանրին. *ապուռակ նիւթ պանրի մէջ:

Caséique, ած. տգ. պանրային. acide —, — ինու, պանրաթթու:

Casemate, ի. զ. տորմիք. կամարայարկ զետնափոր անբատնանելի ի ռմբաց. 2. փ. եւ բ. —, բանտ. il a été mis dans la —, en —.

Casematé, e, ած. տորմեալ, տորմայարկ, հողայարկ. bastion —.

Casemater, ն. տորմել. ամրացուցանել կամարայարկ զետնափոր. — une poudrière, un bastion.

Caser, ն. զետեղել, *տեղաւորել, տեղն դնել. casez cela avec soin. 2. —, *գործի՝ տեղ մի դնել. il a bien casé tous ses enfants. — dans une administration. 3. արամբել, *տեղաւորել, կարգել. — sa fille. 4. փ. զետեղել, դնել, հաստատել. casez bien cela dans votre tête, յուշի կալջիք զայս, *լաւ մի գլուխդ դիր այդ. ne pouvoir rien — dans sa mémoire. 5. խորշադրել, կարգել ի խորշս. — des papiers.

Caser, չ. խորանել, *դուռ շինել (տապալոյ մէջ). — bien, mal.

Se caser, դ. զետեղիլ, *տեղաւորիլ. avoir de la peine à —. Casez-vous là provisoirement. 2. —, պաշտօն գտանել, *տեղ մի գտնել՝ մտնել. il est parvenu à —. 3. հաստատիլ ի կին, առնլ., ամուսնանալ, *տեղաւորիլ, կարգուիլ. elle s'est très bien casée.

Caserel, ա. պանրաբամ. *ճակոտ աման, կամ ողորաքիս կողովիկ վանդակակերպ, յորում պանիրն կը դրուի քամուելու:

Caserette, ի. ար. պանրոց. կաղապար պանրոյ «փէչնիր գալըպը»:

Caserne, ի. զօրանոց, զինուորանոց «գըշլա». les soldats furent logés dans des —s. — de cavalerie, d'infanterie. Belle, vaste —. 2. փ. —. զինուորք —ի. on a mis sous les armes toute la —. 3. p. —. ուն մեծ յոյժ,

c'est une —, une vraie —. Cette maison est une vraie —. || Des habitudes de —, սովորութիւնք —ի՝ զինուորական :

Caserné, e, անց. զօրանոցեալ. բնակեալ ի զօրանոցս. troupes —es. 2. ը. փակեալ, պարապեալ, շրջապատեալ. nous avons été tenus —s tout l'hiver par les neiges.

Casernement, ա. զօրանոցումն. բնակեցուցանելն՝ բնակութիւն ի զօրանոցս. — des troupes. Effets de —. 2. զօրանոցումն. ժամանակ բնակութեան ի զօրանոցս :

Caserner, ն. զօրանոցել. բնակեցուցանել ի զօրանոցս. on caserne la garnison.

Caserner, չ. ***Se caserner,*** դ. զօրանոցիլ. բնակիլ ի զօրանոցս. les troupes casernèrent, se casernèrent dans notre ville.

Casernier, ա. զօրանոցապան. դռնապան զօրանոցի :

Caséum (զեօմ) ա. տգ. բնապանիր. *անմիջական տարրն՝ մասն կաթին որ Թարմ պանիր կկազմէ :

Casier, ա. խորշարան, խորշադարան. խորշաւոր դարան. 2. — judiciaire, դատախորշ. դատաստանական տեղեկութիւնք :

Casilleux, euse, ած. բեհեանաւոր, դիւրաբեկ. verre —.

Casimir, ա. կազիմիր, ասուիկ. նուրբ չուխայ. pantalon, gilet de —, ասուիկեայ տաբատ, բաճկոն :

Casimiroa, ա. բ. կազիմիրենի. սեռ դեղնափայտեայ (xanthoxylé)ընգինեայց (rutacées)

Casimiroées, ի. յ. բ. կազիմիրենեայք. խումբ փեգենաներից :

Casin, ա, անիկ :

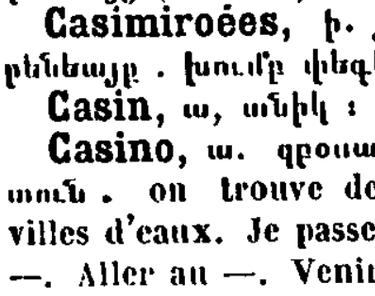
Casino, ա. զբօսարան, զբօսատուն. on trouve des —s dans les villes d'eaux. Je passe mes soirées au —. Aller au —. Venir du —.

Casisperme, ած. բ. եղբայրասերմն, սերմնակից. *ասի անկոց, որոց սերմունք իրարու կպած են :

Casnoïdée, ի. մբ. պրիճակ. սեռ հնգայօդ պատեաներից, ոտիմ Ամերիկեայց (caraïques).

Casnonie, ի. մբ. պրիճ. սեռ հնգայօդ պատեաներից, ոտիմ Ամերիկեայց :

Casoar, ա.կ. հնդջայլաման, հընդկաջայլաման. հնդիկ ջայլամըն. — à casque, սաղաւարտաւոր — :

Casoar.

Casparée, Casparie, ի.բ. կասպարի, կասպարենի. սեռ ոտիմի Ամերիկեայց :

Caspia, ա. բ. կասպիա. Ծուփ ինչ նման պոպոլակի (mille-pertuis).

Casque, ա. սաղաւարտ. un beau —. Coiffer d'un —, սաղաւարտել, *— հագցունել, գլուխն — դնել. se coiffer d'un —, սաղաւարտիլ, * — հագնիլ. coiffé d'un —, սաղաւարտեալ, սաղաւարտաւոր — :

Casparée, Casparie, ի.բ. կասպարի, կասպարենի. սեռ ոտիմի Ամերիկեայց :

Caspia, ա. բ. կասպիա. Ծուփ ինչ նման պոպոլակի (mille-pertuis).

Casque, ա. սաղաւարտ. un beau —. Coiffer d'un —, սաղաւարտել, *— հագցունել, գլուխն — դնել. se coiffer d'un —, սաղաւարտիլ, * — հագնիլ. coiffé d'un —, սաղաւարտաւոր, սաղաւարտագլուխ. le cimier, la crinière d'un —, գարգմանակ, քարշ՝ գէսք —ի. marcher — en tête, սաղաւարտել՝ սաղաւարտագլուխ ընթանալ. — de dragon, de pompier. ||ը. s'en donner dans le —, ընդ գինիս մտանել, գիննեիարիլ, * գինովնալ. || հգ. — à mèche, բամբակգդակ «բոկուֆիա». 2. Ծ. —. բուսակ ի գլուխ Ծաչնոց ոմանց. oiseau à —, սաղաւարտաւոր Ծուչուն. 3. ը. —. * սաղաւարտածեւ կարճն (éperon) ճաղկանց. եւս՝ վերին շուրթն կնքոՀաւոր (personné) պսակի ճաղկանց երբոր կմբաձեւ եւ գոգաւոր լինի. fleur en —, սաղաւարտածեւ ծաղիկ, սաղաւարտաճաղիկ (որպէս ընձախոտք). 4. կմ. սաղաւարտ, սաղաւարտախեցի. խեցեմորթ ինչ. 5. ձր. սաղաւարտ, սաղաւարտաձուկն. ձուկն ինչ ի հիւսիսային Ամերիկա :

Casqué, e, ած. սաղաւարտեալ, սաղաւարտաւոր. tête —e, սաղաւարտագլուխ :

Casquet, ա. սաղաւարտիկ. սաղաւարտ Ծեծու եւ բաց :

Casquette, ի. կոլոզոյր. Ծոյլ գլխարկ արանց «գասքետ». — de peau, մորճակոլոզոյր. sortir en —, *կոլոզոյրով դուրս ելնել :

Casquettier, ère, գ. կոլոզոյրագործ, կոլոզոյրավաճառ:

Cassable, ած. բեկանելի, բեկտու, դիւրաբեկ, խորտակուն՝:

Cassade, ի. ը. տուտ (ընդ կատակս) «գլխէր». donneur de —s, առասաս, * սուտզրոյց, — կատրոլ. donner une —, des —s, սուտ խօսիլ, *— կտրել. 2. նենգ (ի խաղի). faire une —, — գործել, նենգիլ, խաբդախել ի խաղի. faiseur de —s, նենգագործ :

Cassage, ա. բեկտումն, խորտակումն. le — des minerais.

Cassaille, ի. եգ. նախիճերկ. *անիւերկ Ծողուած արտին տըրուած առաջին հերկն :

Cassandre, ի. բ. կասանդր. սեռ ցախեայց. հն. **Baumannie.**

Cassandre, ա. Ծտ. կասանդր. ճաղրկի ճերմակի դիւրաթռիչ :

Cassant, e, ած. բեկտու, դիւրաբեկ, բեկանուտ, խորտակուն. ce verre est —. Métal —. 2. կակուղ «գլխէր, կեվրեք». poire —e. Biscuit —. 3. փ. բեկանող, խորտակիչ, խրոխտ. un homme —. Un air, un ton —.

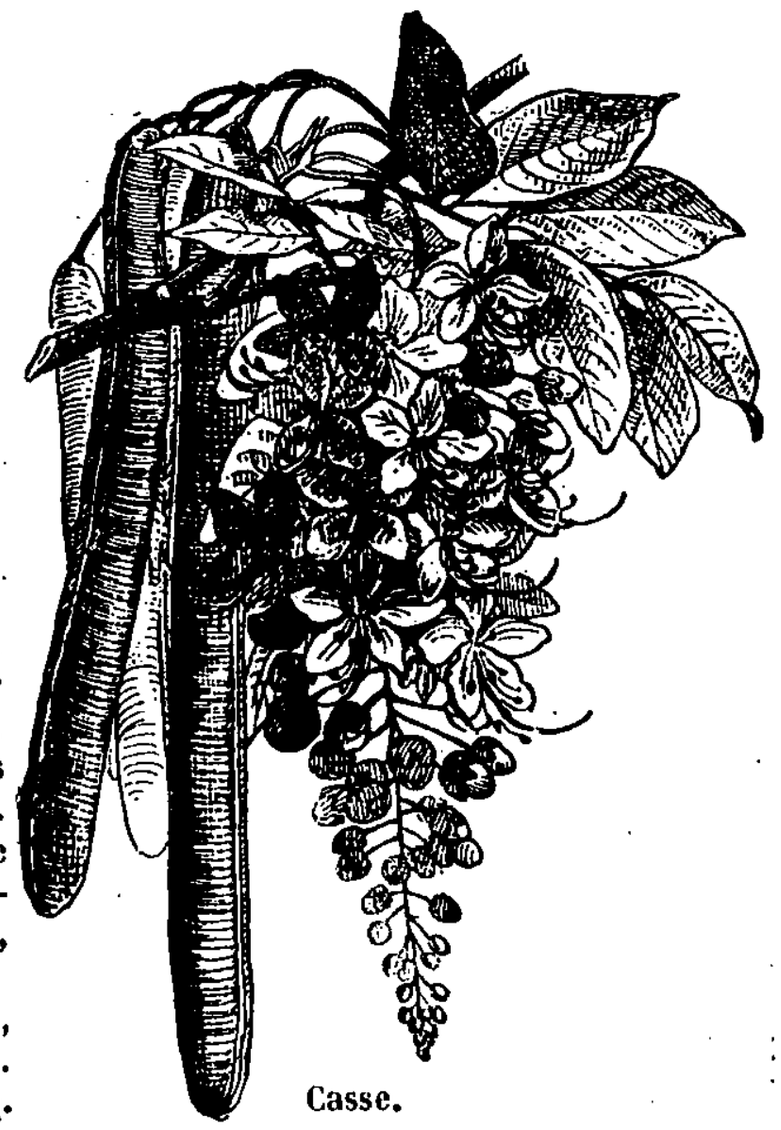
Cassation, ի. իգ. բեկումն, եղծումն, ջնջումն. la — d'une sentence, վճռաբեկութիւն, վճռաբեկումն, վճռաջնջումն, վճռաջնջութիւն. — d'un testament, d'un jugement. Demande, recours, pourvoi, appel en —. || Cour de —. կլ. —, վճռաբեկ՝ վճռաջինջ՝ վճռաքննիչ՝ վճռապարտ՝ պատուապարտ ատեան. se pourvoir en —, բողոքել ի —.

Cassave, ի. մանիկահաց. հաց յարմատոյ մանիկի (manioc).

Casse, ի. տպ. դարձ. *երկու մասն բաժնուած տեսակ մի խորշատոր տափակ տուփ գրաշարութեան. prendre les lettres dans la —. Haut de —, վերնադարձ. վերին մասն —ի, յորում են գլխագիրք. bas de —, ստորադարձ. ստորին մասն —ի, յորում են փոքր տառք. lettres de bas de —, կլ. bas de —, փոքրատառք. 2. —, գրչաման. la — de l'écritoire est rompue.

Casse, ի. ար. ձուլատազան (*ձուլարան ուր կ'իջնայ հալած մետաղն). 2. տարգալ (մեծ երկաթի ի պէտս ապակեգործաց). 3. կաԹսայ (երկաԹի):

Casse, ի. բ. կակղիքակ, վարորնակ «խըչարշէմպէր». la — est laxative. || — aromatique, կասիա, կասի, դարիճեննիկ «Ծարչին». հն. **Cassia, Cannelle.**

Casse.

Casse, ի. բեկ, բեկումն, խորտակումն, *կոտրուածք. le voiturier ne répond pas de la —. Les domestiques répondent de la —. La caisse est mal emballée, il y aura de la —. 2. բեկ, բեկումն. *պատիժ զինուորական որով ոք աստիճան մի կկորսընցունէ. || փ. donner de la — à qn., ընկենուլ զոք ի պաշտամանէ. * պաշտօնէն հանել :

Cassé, e, անց. բեկեալ, խորտակեալ, բեկ, *կոտրուած. un bras —. Le mât — par la violence du vent. Œufs —s. || փ. եւ բ. avoir le nez —, չյաջողիլ իրիք, * քիԹն կոտրիլ. 2. բեկեալ, ջնջեալ. un arrêt — par la cour supérieure. 3. ընկեցիկ, պաշտօնանկ, կարգընկէց. un sergent — par ses supérieurs. 4. բեկեալ. բեկ, տկարացեալ յամաց, * դինդին. un vieillard fort —, ճերմակ ամաւոր. Il est bien —. Tout — que je suis. — de vieillesse. 5. բեկեալ, չիջեալ. բեկ, նուաղ, * կոտրած, մաշած.

Casseau, ա. տպ. դրճիկ, գրադրճիկ, կիսադուրճ. կէս սուփ նշանագրաց տպագրութեան:

Casse-bras (քասպրա) ա. ն. Վեբեկ, ձախտողանք. des —.

Casse-cou, ա. ը. պարանոցագեկ, * վիզկոտրուկ. վտանգաւոր՝ կիսալուս

Caroubier.

տել. c'est un — que cet escalier, * գլուխ պատռելիք սանդուխ մի է այդ. 2. մջ. —! ապուռակ յաչկապուռի խաղի (colin-maillard). — ! * վտա՛նգ կայ, մի՛ հոն. 3. տրմլաչափ. ձիավարժ տրմուղ երիվարաց. 4. յանդուգն հնձանոց. 5. փ. այր յանդուգն՝ յախուռն, իրահամարձակ, * նետուող մարդ. des —.

Casse-croûte, ա. կոխինձեկ, * կոխինձկոտրուկ. հացի կնդիան կոտրելու գործի. des —.

Casse-cul (քասքիւ) ա. երատատանեկ, ոսթիկ, նստուկ կոտրուկ. խաղ ինչ մանկանց. 2. ուանկ. * օդի վերայ իյնալն. il s'est donné un — sur la glace. Des —.

Casse-fil, ա. ար. Վերթիկ, Վերթեկ. * Վերին փրված ժամանակ գաիրակն (métier) կեցուցնելու գործի:

Casse-fils, ա. դերձանեկ. գործի փորձելոյ գիաատատուԹիւն դերձանի. des —.

Cassélie, ի. բ. կասելիա, կասելի. սեռ. ալատնիճեայց (verbénacées), Վուի ի Բրազիլ:

Casséliées, ի. յ. բ. կասելեայք. ննՎացեղ ալատնիճատերից (verbénacées) նախատիպ ունելով զկասելիա:

Casse-lunette, ա. բ. ռա. **Euphraise** ի. des —.

Cassement, ա. բեկումն, խորտակումն. || փ. — de tête, խռնջուԹիւն գլխոյ, մտաիոգուԹիւն, հոգը, * գլխու ցաւ:

Casse-motte, ա. S. **Brise-motte**. Des —.

Casse-museau, ա. ն. դիմապատակ. ապտակ յերես. des —.

Casse-noisette, ա. կաղնաբեկ, * կոպինկոտրուկ (գործի). des —s.

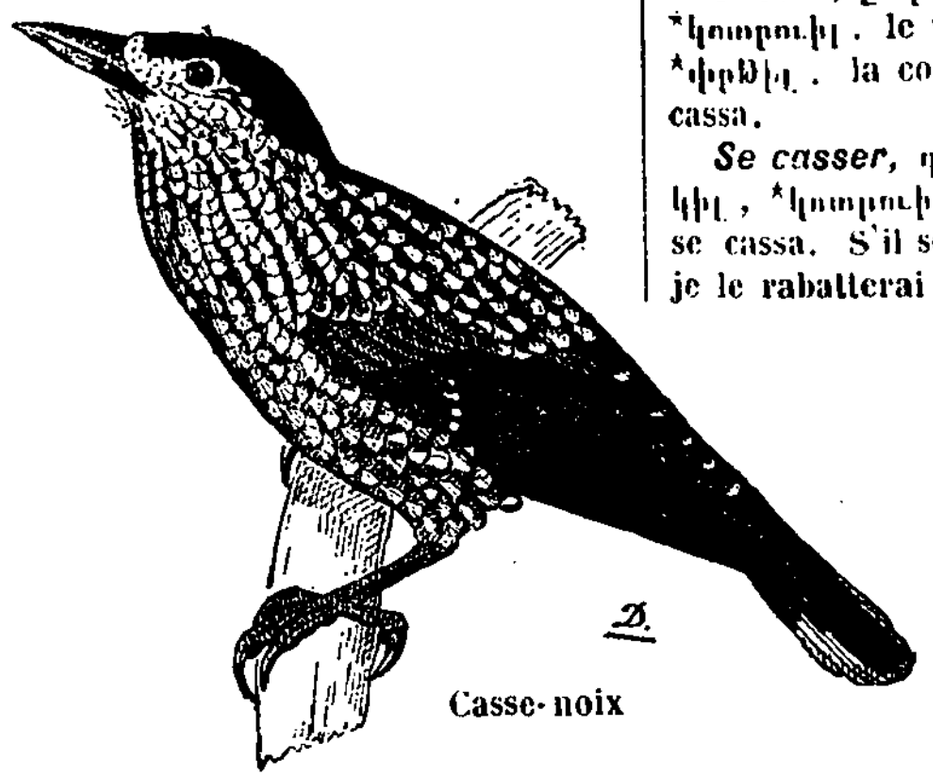
Casse-noix, ա. ընկուզբեկ, * ընկուզկոտրուկ (գործի). 2. Ծ. —. ընկուզկեր Ծուչուն. des —.

Cassenole, ի. բ գլխոր «մազը». ՅՆ. **Noix de galle**.

Casse-pierre, ա. քարիատ. մուրճ քարսիատի. 2. բ. քարբեկ. ՅՆ. **saxifrage**.

Casse-poitrine, ա. ն. կրծաբեկ. ցքային սաստիկ ըմպելի:

Casser, ն. բեկանել, բեկոտել, խորտակել, ջախջախել, կոտորել, * կոտրել. — un verre, des noix, une pierre, du sucre, du bois, des œufs. — les bras à qn., — զբազուկս ուրուք, * մէկուն Ծեռքն —. se — le bras, la jambe, — զբազուկ, զսրան իւր, * Ծեռն, սրունքն կոտրել. || — la tête à qn. d'un coup de fusil, d'un coup de pistolet, ի հարուած հրացանի,ատրճանակի խորտակել՝ ջախջախել զգլուխ ուրուք, * մէկուն գլուխն կոտրել. || se — la tête, ջախջախել՝ պատռտել զգլուխ իւր (* բանի մի գործելով). եւ փ. * մտատանջուիլ, գլուխն՝ միտքն սաստիկ յոգնեցունել. il se casse la tête à mettre de l'ordre dans ses comptes. Je me suis cassé la tête pour trouver un expédient. Il se casse la tête d'application. || Se — la tête contre les murs, յուսահատիլ. || փ. — la tête, խլացուցանել զականիս, աշխատ առնել սաստիկ ձայնիւ, * մէկուն գլուխն ցաւցուցանել՝ տանիլ. ces enfants me cassent la tête. նա՝ ի գլուխն տալ՝ զգլխել գինով, * գլուխ գարնել. ce vin casse la tête. || — les os à qn. ջարդել զոսկերս ուրուք, ոսկրաբեկ՝ ոսկրաբանց գանաթեկ առնել զոք, * մէկուն ոտքերն կոտրել, սաստիկ ծեծել. || se — le cou, մեռանիլ կամ կարե-

Casse-noix

ւէր վիրաւորիլ յանկանելն. եւ փ.՝ կործանիլ, ի ՋշուառուԹիւն արկանել զանձն. || se — le nez, * երես ի վար իյնալ, ճակատն բանի մի զարնել. je me suis cassé le nez contre la porte, contre un arbre. եւ փ. ջաղջղիլ, չկարել հանել ի գլուխ, * գլուխ չտանիլ. || se — le nez à la porte de qn., չգտանել զոք ի տան, * տունն չգտանել. || փ. — les vitres, չունել ինչ ակնաճուԹիւն, չտեսնել ակն. || փ. — bras et jambes, սրտակեղ՝ սրտակուռ՝ միջաբեկ առնել, չլաստել, լքուցանել, վիճատեցուցանել, * ձեռքն ոտքն կոտրել. cela me casse bras et jambes. La peur casse les jambes à l'homme. || — la croûte, — une croûte, առնուլ ինչ կերակուր, ուտել ինչ, * պատռատ մի բան ուտել. — la croûte, une croûte avec qn., աղ առնուլ, աղ եւ հաց ուտել՝ ճաշել ընտանուԹեամբ ընդ ումեք. 2. իգ. բեկանել, ջնջել, եղծանել, բակել, լուծանել. — une condamnation, — զվճիռ դատապարտուԹեան. — un jugement, un arrêt, un testament, un acte, une adoption. — un mariage, լուծանել զամուսնուԹիւն. 3. բնկենուլ զոք յիշխանուԹենէ, պաշտօնարկ՝ բարձրնկէց առնել. — un magistrat. — un officier, հանել՝ արտաքսել զապայ ի բանակէ՝ ի զինուորուԹենէ. — un sous-officier, բնկենուլ զենաւասպայ յաստիճանէն. || — aux gages, ի բաց արձակել՝ հանել ի Ծոշակաւոր պաշտամանէ. եւ փ.՝ բառնալ յումեքէ զվստահուԹիւն իւր. բնկենուլ զոք յերեսաց, * երեսէ ձգել, վստահուԹիւնն վերցունել. 4. բեկանել, տկարացուցանել, պարտասել. des rôles fatigants ont cassé sa voix. Les fatigues de la guerre, les débauches l'ont fort cassé. 5. A tout —, անչափ, անզուսպ. colère à tout —.

Առ. Qui casse les verres les paye, որ զապակիս բեկանէ՝ հատուցանէ, * ապակին կոտրողն կվճարէ. եւ փ.՝ վնասիչն պարտի դարման տանել վնասուն. || on ne fait pas d'omelette sans — des œufs, * առանց հակիճ կոտրելու ձուազեղ չշինուիր. արդիւնքի մի հասնելու համար գոհողուԹիւն պէտք է անել:

Casser, չ. բեկանիլ, խորտակիլ, * կոտրուիլ. le verre casse. 2. խզիլ, * փրիլ. la corde, la branche, le fil cassa.

Se casser, դ. բեկանիլ, խորտակիլ, * կոտրուիլ. la branche, le pot se cassa. S'il se casse quelque chose, je le rabatterai sur vos gages. 2. խզիլ, * փրիլ. la corde s'est cassée. 3. բեկանիլ, տկարանալ, ծնգիլ, անկանիլ յուժոյ ի զօրուԹենէ, * ուժ իյնալ. il se casse depuis longtemps. Il commence à —. La voix de ce chanteur s'est cassée.

Casserole, ի. սան, * ըրօշ «ՎէնՎիրէ». — de cuivre bien étamée. || — en terre cuite, պոյան, պուտուկ. || փ. եւ բ. faire un tour de —, passer à la —, դարմանիլ յափրոդիտեան (vénérien) ախտէ. 2. ն. —. խոշոր ժամացոյց:

Casserolée, ի. սան մի, սան մի լի, սանաչափ:

Casse-sucre, ա. շաքարաբեկ. * շաքար կոտրող գործի:

Cassetée, ի. դուրգատ. դուրգ մի լի:

Casse-tête, ա. գլխահար, մա-

հակ, լախտ (վայրենեաց). 2. գլխահար. կապարածայր գաւազան. 3. փ. գլխահար, գլխագար, * գլուխ զարնող գինի. 4. փ. գլխահար. գլուխ ճաքեցուցող աշխատութիւն. ce problème est un vrai —. 5. գլխահար. մեծածայն աղաղակ. leurs criailleries sont un — éternel. լա. **Cassement de tête**. 6. —. խաղ ինչ մանկանց:

Cassetin, ա. ապ. խորշ, աչք. խրաքանչիւր խորշ դրճի (casse). chaque lettre a son —. || — au diable, դիւախորշ. * ուր կդրուին կոտրած կամ գէշ գրերն:

Cassette, ի. արկղիկ «սանտըգչէ». — d'ivoire, de palissandre. — pleine de bijoux. 2. արկղ՝ գանձ արքունի «ճեպի հիւսիսային». le roi, l'empereur lui fit une pension sur sa —, իր անձնական գանձէն:

Casseur, euse, ա. գ. բեկանող, խորտակիչ, * կոտրող. elle est très —euse. || — de pierre, քարբեկ, * քար —. || փ. un grand — de raquettes, այլ կաշխարհաւն՝ հուժկու, * ուժով մարդ. || un — d'assiettes, աղմկաջոյջ, կազազարծոյց, կռուասէր. 2. ած. —. cuisinière —euse.

Casse-vessie, ի. բգ. փամփուշտ-բեկ, * փամփուշտակոտրուկ. || յ. des — կամ —s.

Cassia, ա. բ. կասի. կասիա. գ.

Cassiacées, ի. յ. բ. կակաչբաւսեաք. հն. **Cassiées**.

Cassican, ա. Ա. հարաւակ. ագռաւանման Ճուչոն ի հարաւային աշխարհս:

Cassidaire, ա. կմ. եւ մբ. ճօրաւոր. ժամակ ինչ եւ միջատ:

Casside, ի. մբ. ճօր, ճօրաւորիջատ. սեռ բառայօդ պատեանաձեւից, ի տոհմէ ոսկեխնձորեայց (chrysomélines).

Cassidémyie, ի. մբ. ճօրաճանճ. սեռ երկնեւ կարճեղջիւր միջատաց:

Cassidites, ա. յ. կմ. ճօրեայք. տոհմ որովայնոտն փափկամորթաց:

Cassidocarpe, ա.բ. ճոթապտուղ. հն. **Astériscie**.

Cassidoine, ի. հբ. կասիդիոն. քար ինչ պատուական:

Cassidule, ա.կմ. ճօրիկ. փափկամորթ նման տանձկի (pyrule). 2. փշ. —. սեռ քառատեսակ եքինեայց (échinides), որոց մին միայն է կենդանի եւ այլք բրածոյք:

Cassiduline, ի. ծբ. ճօրկիկ. սեռ մանրադիտակային գեղեցիկ ժամակաց. 2. փշ. —. հն. **Cassidule**.

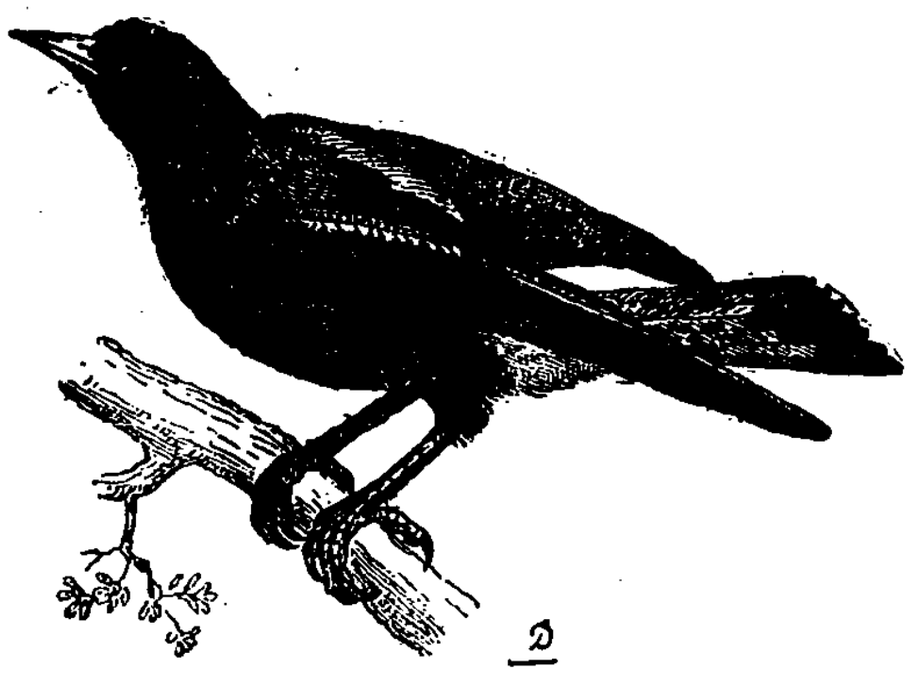
Cassie, ի. կասիմոն, կասենի. տեսակ մշկահոտաճաղիկ ականիոյ բնիկ Հընդկաց:

Cassié, e, ած. բ. կակաչիբակեայ. || —es. ի.յ. —բ. խումբ տոհմի բնագաբերից նախատիպ ունելով զկակաչիբակ (casse).

Cassier, ա. բ. կակաչիբակի, կակաչիբակենի, վարդենակ. ճառն կակաչիբակի (casse). ռ.ա. **Canéficier**ի. 2. տպ. դրճարան. դարան դրճի:

Cassiine, ի. տպ. կակաչիբակին. տարբն կակաչիբակի:

Cassine, ի. անիկ. փոքրիկ տուն. voilà le trésor de ma pauvre —. 2. —. փոքրիկ տուն արտաքոյ քաղաքի. jolie —. 3. ը. անիկ. գծուծ՝ անշուք տուն. comment peut-il demeurer dans une pareille —? Quelle —!

Cassique.

Cassinie, ի. բ. կասինիա, կասինենի. սեռ տոհմի բաղադրեալ կլմբխակերպեայց (inuloïdées) Ծագիք Աւստրալիա:

Cassinié, e, ած. բ. կասինեայ. || —es, ը. յ. —բ. բաժին կարգեալ ի ցեղի ճաղճղկեայց (gnaphaliées) նախատիպ ունելով զկասինիա:

Cassinopside, ի. բ. կասինոպսիդ. սեռ բեւեկնեայց:

Cassioïde, ած. բ. կակաչիբակակերպ:

Cassion, ա.բգ. եղեգնատարբ. տարբն եղեգնական:

Cassiope, ի. բ. կասիոպ. սեռ ցախեայց (éricacées) անդրոմեդեայց:

Cassiopée, ի. աս. կասիոպէ. աստեղատուն հարաւային կիսագնդոյ. 2. ծե. —. տեսակ մեդուսայ:

Cassiopéidés, ա. յ. կ. կասիոպեայք. տոհմ մեդուսայց նախատիպ ունելով զկասիոպէ:

Cassipourée, ի. **Cassipourier**, ա. բ. կասիպուրի, կասիպուրենի. սեռ տոհմի արմատակրեայց (rhizophoracées).

Cassique, ա. Ա. կորդուտ. ճրնդատեսակ Ճուչոն ինչ Ամերիկոյ:

Cassis (բառ) ա. հազրակի, հազրակենի. սեւապտուղ հաղարջենի. 2. հազրակ, ժոխուռ. սեռ հաղարջ. 3. հազրակօղի. un verre de —. Boire du —. Le — est stomachique. || գրն. **cacis**.

Cassisier, ա. բ. հազրակի, հազրակենի, հազրակեայ.

Cassite, տ. **Cassythe**.

Cassitérides, ա. յ. տգ. անագատեսակք. դաս մարմնոց նախատիպ ունելով զանագ:

Cassitérite, ի. հբ. անագաքար:

Cassitéro-tantalite, ի. հբ. անագատանտալաքար:

Cassolette, ի. ծխանոց, խնկեանոց, խնկարան, բուրանոց. une — d'or, d'argent, ոսկի, արծաթի —. Jolie —. 2. ճ. —. զարդ ճարտարապետական. 3. հգ. —. կնիճ տղաքից. 4. խունկք, խնկանք. խունկք՝ բուրմունք անուշից. voilà une bonne —. 5. հգ. եւ ը. գարշահոտ, գարշահոտութիւն, չարահոտութիւն. quelle —! La terrible —! 6. բ. ռ.ա. **Julienne**ի:

Cassolle, ի. կրակարան (* սանձ տղաքցանելու):

Casson, ա. տպան, * ծանր պան՝ գլուխ զոած շաքարի. du sucre en —s, տպանաշաքար:

Cassonade, ի. շաքրոն, խակշաքար. * խակ շաքար, մի տեսակ զոուած «խամ շէքէր». — grise, blanche.

Cassure, ի. բեկուած, խրտմատ, * կոտրուածք, կոտրուած տեղն. raccommoder une —. 2. բեկուն, բեկուուն. — vitreuse, résineuse.

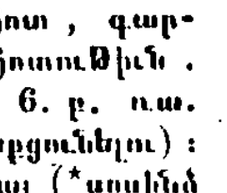
Cassuve, ա. բ. բալաթլենի. հն. **Anacarde**.

Cassuvié, Cassuviées, տ. **Anacardié, Anacardiées**.

Cassythacé, Cassythé, e, ած. բ. բաճկենեաք, բաճկենեայ. || —es, ի.յ. —բ. ցեղ տոհմի սարդեայց (laurinées).

Cassythe, ի.բ. բաճկենի, բադկենի, բաճառուկ. սեռ տոհմի սարդեայց:

Castagnette, ի. բամբիռն, * բամբռնիկ «չալիարա». jouer des —s, — հարկանել՝ * զարնել. danser avec des —s, au son des —s, բամբռանաւ, ի ձայն բանբռան սարել. une paire de —s. Le bruit des —s.

Castagnettiste, գ. բամբռնահար, բամբռաւաց.

Castagneux, ա. Ք. տրոտիկ. ռա. **Petit grèbe**ի, **Grèbe de rivière**ի.

Castagnole, ի. ծբ. կաստաձուկն (ի Սիչերկրականի) :

Castanées, ի.յ.բ. կաստանեայք. որք յաճախագոյն կոչին **Cupulifères**, սկահաբերք :

Castanelle, ի. բ. կաստանիկ. տես օճառեայց (sapindacées).

Castaniacées, ի. յ. բ. կաստանեաներք. հն. **Castanées**.

Castanite, ի.հբ. կաստանաքար. քար կաւային :

Castanocarpe, ած. բ. կաստանապտուղ. որոյ պտուղն նման է կաստանայի :

Castanoptère, ած. կ. կաստանաթեւ. որոյ թեւք կաստանագոյն են:

Castanosperme, ա. բ. կաստանասերմն. տես տոհմի Քիքևևնեայց :

Caste, ի. ցեղ, դասակարգ. — des bramines, des prêtres. L'esprit de —. La — nobiliaire, la — de nobles. Il a les préjugés, les prétentions de sa —. [vieux —. ‖ զա. **Château.**

Castel, ա. հ. եւ ք. դղեակ. ատ

Castelane, ի. պ. աշխին « ճան էրիյի» :

Castèle, ի. բ. կաստելի, կաստիլենի. տես տոհմի փեգենեայց (rutacées).

Castélé, e, ած. բ. կաստելեայ. ‖ —es, ի. յ. —ք. խումբ տոհմի բեւեկնասերից նախատիպ ունելով զկաստելի : [գլխ) :

Castellan, ա. իշխան (առ Լեհիա-

Castellie, ի. բ. կաստելիա, կաստելենի. տես սիզայնոց գաւիսիրաց (hordéacées).

Castelline, ի. բ. կաստելինիկ. տես բրածոյ նիպեայց (nipacées).

Castelliser, ն. նբ. դղենիել. *դղենիի կեանք վարել. — avec qn.

Castellite, ի. հբ. կաստելաքար. *ճճմբուկ պղնձի, զնկի, կապարի, երկաթի եւ արճաճի գոեալ ի Սերպիկոյ :

Castelnaudite, ի. հբ. կաստելնոքար. լուսակրաս իտրիկի (yttria).

Castelnavie, ի. բ. կաստելնավիա, կաստելնավի. տես ոտնատիպեայց (podostémacées).

Castillan, e, ած. կաստիլեան, կաստիլացի. langue —e, կ. ա. le —, — լեզու, կաստիլերէն, սպաներէն, սպաներէն. le — est la langue nationale. 2. գ. կաստիլացի, կաստիլուհի :

Castille, ի.բ. կագ, Քեհե կռիւ. chercher — à qn., *մէկուն կռիւ փընտրռել. ils sont toujours en —, *միշտ կռուի մէջ են :

Castillèje, ի.բ. կաստիլեժի. տես տոհմի խուլաբուսեայց յԱմերիկա :

Castilléjées, ի. յ. բ. կաստիլեժեայ. հատուած խուլաբուսեայց նախատիպ ունելով զկաստիլեժի :

Castilloa, ա.բ. կաստիլլօա. տես կնձնեայց հացապտղեայց, ծառ ի կեդրոնային Ամերիկա :

Castine, ի. հբ. հողաքար. սզգ կրաքարի. 2. տգ. կանեփկին. *գոացութիւն դառն բիւրեղական, հանեալ կանեփուկի պտուղներէն :

Castnie, ի. մբ. կաստնիկ. տես Քեփաքեւից, ի տոհմէ աղտամբղտեայց (crépusculaires).

Castniens, ա. յ. մբ. կաստնիկեանք. առաջին տոհմ Քեփաքեւից աղտամղտեայց :

Castnite, ած. մբ. կաստնատեսակ. ‖ —s, ի. յ. —ք. երկրորդ ցեղ տոհմի աղտամղտեայց Քեփաքեւից :

Castor, ա. կ. կուղբ, կաստրիոս «գունտուզ». — du Canada. Les —s d'Europe. Peau de —, կղբենի. 2. կլղբենի (մորթն). chapeau de —, գլխարկ կլղբենի. ‖ — marin. ռա.

Loutre marineի. 3. կղբոյր. գլխարկ կղբենի. acheter un —. Porter un —. Un — neuf. 4. աս. կաստոր. աստղ երկուրեակ աստեղատան. — et Pollux, — եւ Պողիդեւկիս, Դիոսկուրք, Դիոսկուրացիք. 5. օդ. կաստոր. * հրեղէն օդերեւոյթ նման փունջի, որ երբեմն կ'երեւի ծովի վերայ եւ ի ծայր կայմից. երբոր փունջն մի հատ է, *Հելինէ* (Hélène) կկոչուի. եւ երբոր երկու է՝ կկոչուի — եւ Պողիդեւկիս կամ հուր սրբոյն Ելմոսի (feu Saint-Elme).

Castorate, ա. տգ. կղբատ. աղ գոյացեալ կղբային Քեհուվ եւմի տա-

Castoréine, S. **Castorine**. [կիս:

Castoréum ա. կղբեկ, կղբածու, կղբածուանք «գունտուզ խայէսի» :

Castorin, ine, ած. կ. կղբեան. ‖ —s. ա. յ. —ք. տոհմ կրծողաց, որոց նախատիպ կուղբն :

Castorine, ի.տգ. կղբին. տարրն կղբածուոյ. 2. վճ. կղբիկ. Քեհե պատառ աստեայ. redingote de —.

Castorique, ած. տգ. կղբային. acide —, կղբաքեհու :

Castoroïde, ա. վբ. կղբակերպ. տես բրածոյ կրծող ստնաբերից :

Castos (օս) ա. վանառատուրք (կից եւ մոխց ի Յապոն) :

Castraltie, ի. բ. կաստրալտիա, կաստրալտենի. տես լօռից. հն. **Scabérie**.

Castramétation, ի. բանակադրութիւն. արուեստ բանակ հարկանելոյ. traité de — des Romains.

Castrat, ա. կուրս, Քաղաամարդ, քաճառարուս, կրճատեալ, ներքինի. un —. Des —s. 2. ներքինի երգիչ, ներքինի երգեցիկ, կուրս, կրտակ. ‖ ած. —. chanteur —.

Castration, ի. ախ. ներքինացումն, ներքինացուցումն, մալումն, կրտումն, կրճատումն, որճատուի :

Castréine, ի. տգ. S. **Castorine**.

Casualisme, ա. դիպուածութիւն:

Casualité, ի. դիպուածականութի:

Casuaridés, ա. յ. Ք. հնդկաջայլամեայք :

Casuarine, ի. բ. ճերկ. բարձրաբերեւ ծառ Հնդկաց եւ Աւստրալիոյ:

Casuariné, e. ած. բ. ճերկեայ, ճերկանման. ‖ —es, ի. յ. —ք. տոհմ փոքրիկ մերձաւոր միւրիկեայց (myricées) նախատիպ ունելով զճերկ :

Casuarinite, ի. ք. հնդկաքար. անուն բրածոյ տնկոց :

Casué, e, ած.ք. հոլովաւոր. *հոլովներ ունեցող (լեզու) :

Casuel, elle, ած. ինքնադէպ, ինքնամատոյց, յանկարծադէպ, դիպուածոյ, դիպուածական, պատահական. c'est —. Chose —elle. L'événement en est —. Gain, emploi —. Charges —elles. Cela est —. C'est fort —. 2. ա. դիպոյք, պատահաշահ. *դիպուածական շահ՝ հատոյք. le — d'une cure. Il a tant de traitement, et un bon —. [ի դիպաց :

Casuellement, մ. դիպուածօրէն,

Casuiste, ա. դիպուածագէտ, խղճագէտ. աստուածաբան լուծիչ խնդրոյ խղճի. le meilleur de tous les —s est la conscience.

Casuistique, ի. դիպուածագիտութիւն, խղճագիտութիւն. les jésuites ont beaucoup écrit sur la —.

Casuistiquer, չ. նբ. դիպուածագիտել, խղճագիտել, դիպուածագէտ՝ խղճագէտ լ. լուծել զդիպուածս՝ զնդիրս խղճի :

Casus belli (քազուս) ա.լտ. պատճառ պատերազմի, մարտապատճառ:

Casus fœderis (քազուս ֆէտէրիս) ա. լտ. դաշնակցադէպ. դէպ՝ պարագայ նախատեսեալ ի դաշնակցութիւնն :

Catabaphyte, ա. բ. ջրասուզատունկ. ‖ —s, ի. յ. —ք. խումբ ջրասոյզ տնկոց, որպէս նայադք, նիմֆեայք (characées) եւ ձիագեայք (équisétacées).

Catabaptisme, ա. եկ. հակամկրտականութիւն. * մկրտութեան դէմ վարդապետութիւն :

Catabaptiste, ա. հակամկրտական :

Catabrose, ի. բ. շաւակերուկ. տես սիզայնոց բազմատեսակ.

Catacanthe, ա. մբ. վայրիշուկ. տես ցեղի վահանակեանց (scutellériens).

Catacausis (քս) ի. յանկարծայրում, յանկարծակիզում. յանկարծական այրումն մարդոյ վհղմամբ ցքոյ :

Catacaustique, ի. տբ. հակայրեցական. *կորագիծ ձեւացեալ ցոլացած ճառագայթներէն. կն. **Caustique par réflexion.**

Catachène (քէն) ա. մբ. յօրանջուկ. տես քառայօդ պատենաքեւից, ի տոհմէ ճնկեղջիւր (gonatocère) ատենայց :

Catachrèse (քրէզ) ի. պիտականուանութիւն, պիտակութիւն. պիտակաբար գործածութիւն բառի. զոր օրինակ. une *feuille* de papier. Un *pain* de savon. ‖ Par —, պիտականուանաբար :

Cataclase, ի. բժ. բեկումն, խորտակումն (անդամոյ). 2. կոպադարձ. շրջումն արտեւանանց :

Cataclysme (քլիզմ) ա. ջրհեղեղ. 2. փ. յեղաշրջումն, յեղաշրջուն, աշ-

խարիսեբութիւն , աշխարհակործանութիւն . c'est un vrai —. La révolution française de 1789 a été un véritable —.

Cataclysmique, ած. ջրհեղեղային, ջրհեղեղային . inondation —. 2. փ. յեղաշրջական . bouleversement —.

Cataclysmologie, ի. ջրհեղեղաբանութիւն, ջրհեղեղաբանութիւն. պատմութիւն ջրհեղեղից :

Cataclysmologique, ած. ջրհեղեղաբանական :

Cataclyste, ա. մբ. ողողուկ. սեռ գիշերային թիթեռնիկաց :

Catacoi կամ **Catacoua**, ի. ն. տ. **Catogan.**

Catacois, ա. ն. տ. **Cacatois.**

Catacombes (քոնպ) ի. յ. գետնադամբանք . գետնափոր դամբանք՝ դամբարանք. les — de Rome. 2. գետնափորք . les — de Paris furent des carrières.

Catacoua, տ. **Catacoi.**

Catacoustique, ի. բգ. արձագանգաբանութիւն . * մասն լսաբանութեան որ խօսի արձագանգաց վերայ . 2. ած. արձագանգաբանական. appareil —.

Catadioptrique, ի. բգ. բեկբեկաբանութիւն . * մասն տեսաբանութեան որ լուսոյ բեկբեկմանց վերայ խօսի . 2. ած. բեկբեկաբանական, բեկբեկիչ . télescope —.

Catadoupe, Catadupe, ի. գետաձաճանք , կատարակաձաճանք, կատարակաձաճանութիւն , ձաճանք . les —s du Nil, du Borysthène.

Catadrome, ա. մբ. վերընթաց . սեռ հնգայօդ պատենաւորից տոհմի Եարիկեայց (carabiques).

Catafalque, ա. դագաղակալ , դագաղատեղի, մահարեմ , քառարան . բեմ կանգնեալ յեկեղեցւոջ ի յիշատակ ննջեցելոյն . riche, pompeux —. Élever un —, — կանգնել :

Cataglosse, ա. բ. լեզուահակ . * լեզուն վար բռնելու գործի :

Catagmatique, ած. վ. հատուատրական . * հատուատիչ կոտրած ոսկրոնելու :

Cataire, ի. բ. կատուախոտ, կատուի խոտ «քէտի օթու». տեսակ կատուակազգի (népète). ակ. **Herbe aux chats.** 2. ած. բժ. կատուային. frémissement —, — ապտուռ :

Catalan, e, ած. կատալան . la langue —e, կլ. ա. le —, — լեզու , կատալաներէն . 2. գ. կատալանցի , կատալանուհի :

Catalectes, ա. յ. հատընտիրք . ժողովածոյք բնտիր հատուածոց :

Catalectique, ած. Ների , Ներաւանկ . vers —. տ. **Acatalectique.**

Catalepsie, ի. բժ. ուշաթաթմութիւն , ուղղագարութիւն :

Cataleptique, ած. բժ. ուշաթաթմական , ուղղագարական . stupeur —. 2. գ. ուշաթաթմ, ուղղագար. un, une —.

Catallactes, ա. յ. կ. զովոզք . խումբ նախակենդանեաց :

Catalogographe, ա. ցուցակագիր , ցանկագիր :

Catalogographie, ի. ցուցակագրութիւն , ցանկագրութիւն :

Catalogue, ա. ցանկ , ցուցակ , երկրորդուստ . — de livres, — գրոց, գրացանկ , գրացուցակ . le — d'un libraire, d'une bibliothèque. — alphabétique, par ordre de matières, այբուբենական , նիւթակարգ —. rayer un livre d'un —. Le — des plantes, անվացանկ . — des tableaux, նկարացուցակ . le — des saints, սրբացանկ :

Catalogué, e, անց. ցանկեալ , ցուցակեալ , ցանկագրեալ , ցուցակագրեալ . les livres —s par les employés de la bibliothèque.

Cataloguement, ա. ցանկումն , ցուցակումն , ցանկագրութիւն , ցուցակագրութիւն . le — d'une bibliothèque, des livres.

Cataloguer, ն. ցանկել , ցուցակել , ցանկագրել , ցուցակագրել . *ցանկի մէջ անցունել. — un ouvrage. 2. դասաւորել , դասակարգել. — des plantes, des étoiles.

Catalogueur, ա. ցանկող , ցանկագրիչ, ցանկագրող, ցուցակագրիչ, ցուցակագրող :

Catalpa, ա.բ. լայնտերեւի. լայնտերեւ ծառ Ամերիկոյ :

Catalpées, ի. յ. բ. լայնտերեւեայք . ենթացեղ բիգնոնեայց :

Catalpique, ած. տգ. լայնտերեւային. լայնտերեւոյ պտղին հանուած. acide —, լայնտերեւաթթու :

Catalyse, ի. տգ. լուծոյթ . *աղդեցութիւն զոր մարմինք ունակ կրաննցուննն ուրիշ մարմնոց տարրագիտական բաղադրութեան վերայ՝ առանց անոնց բնական վիճակն զգալի կերպով այլայլելու :

Catalyser, ն. տգ. լուծոյթել . տարրաղադրել՝ այլափոխել լուծոյթով . — un corps, une substance.

Catalytique, ած. տգ. լուծոյթիչ. les phénomènes —s.

Catalytiquement, մ. տգ. լուծոյթօրէն :

Cataménial, e, ած. դաշտանային . les phénomènes cataméniaux, — երեւոյթք. flux —, տ. **Menstrues.**

Catananche, ի. բ. թեսար . սեռ

տոհմի եղերդեայց (chicoracées).

Catananché, e, ած. բ. թեսարեայ , թեսարանման , || —es, ի. յ, —ք . ցեղ եղերդեայց նախատիպ ունելով զթեսար :

Catapan, ա. կատապան . կուսակալ Յոյն կայսերաց Իտալիա :

Catapanat, ա. կատապանութիւն

Catapasme, ա. դղ. փոշադեղ դեղափոշի :

Catapelte, ի. գելարան , գելոց գործի տանջանաց. étendre sur la —.

Catapétale, ած.բ. կցաթերթ. որոյ թերթքն կից են առիչից . corolle —.

Cataphage, ա. մբ. որկորայ . սեռ հնգայօդ պատենաւորից :

Cataphonique, ի. բգ. ընդդիմաձայնութիւն . մասն բնագիտութեան որ ճառէ զանդրադարձութենէ ձայնի . հն. **Catacoustique.**

Cataphora, ա. ախ. նիրհ . Քմբրութիւն առանց ջերման եւ խելացնորութեան :

Cataphracte, ի. վերտազրահ . տեսակ հին զրահի Յունաց եւ Հռոմայեցւոց . 2. ն. —. յարկաճաճուկ մարտանաւ նախնեաց . 3. ծբ. կռաճուկն . * համեղաձաշակ գետի ձուկ ի Հնդկաստան եւ յԱմերիկա :

Cataphracte, Cataphractaire, ած. վերտազրահաւոր . 2. —. *կռազրահ հագած գինուոր . les —s, —ք . 3. հ. vaisseau —, կռազրահանաւ , ռմս. յարկաճաճուկ :

Cataphracté, e, ած. ծբ. վերտազրահաւոր . || —s, ա. յ. —ք. հարաքական անուն ձկանց տոհմի սիլուրակերպից (siluroïdes).

Cataplasme, ա. դղ. ծեփելիք «լափա» . — de farine de lin, կռաւաւոեայ — «քէթէն Յօխուտու լափաը». — chaud, froid. — de feuille. — émollient, կակղացուցիչ —. appliquer, mettre un —, — դնել . application d'un —. — sinapisé, մանանեխեալ : [հար, յանկարծահաս:

Cataplectique, ած. յանկարծա-

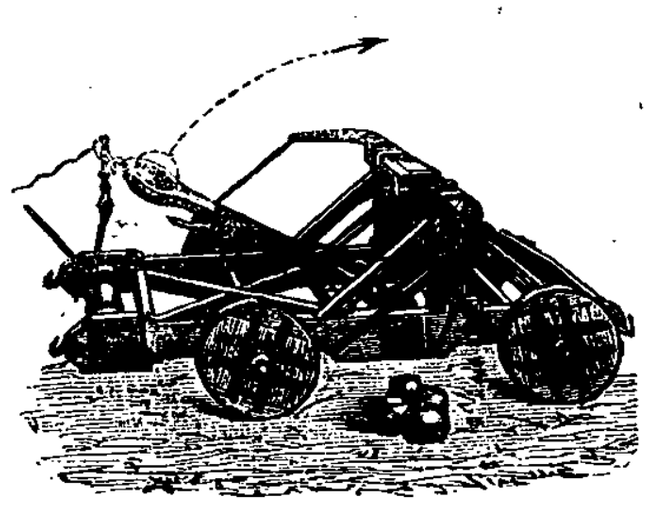
Cataplexie, ի. ախ. շանթակաուած . կաթուած շանթահար . հն. **Apoplexie foudroyante.**

Cataptose, ի.բժ. վայրանկ. կանուածահար կամ վերնատահար յանկարծական ճնշումն մարմնոյ :

Catapuce, ի. բ. ռս. **Épurge**ի :

Catapultaire, ա. քարընկէցաւոր, քարընկէցածիգ (գինուոր) :

Catapulte, ի. քարընկէց , քարա-

ձիգ (մեքենայ նախնեաց) :

Catapyge, ա. մբ. լկտիկ . սեռ պատենաւորից ի տոհմէ ուտճեայց :

Cataracte, ի. բարավազ , կարկաչաահանք , ահանք . la — du

Niagara est la plus considérable du globe. Les —s du Nil. Au loin, on entendait les sourds gémissements de la —. Comme une —, սահանաքար. || փ. lâcher les —s, թափել գթարկութիւն, պարտուխանութիւն է. 2. յ. սահանք (բաս Ս. Գրոց). les —s du ciel furent ouvertes, բացան սահանք երկնից. 3. վ. առագաստ, վարագոյր. *աչքի սառնեղէն (cristallin) վերայ պատած բարակ մաշկն. abaisser, extraire la —, faire l'opération de la — à qn., կոլեցել՝ բառնալ զ—ն յաչաց ուրուք. — noire, սեաւառագաստ. հն. **Amaurose**. S. Նաև **Œil**.

Cataracté, e, ած. վ. առագաստաւոր, առագաստոտ, վարագուրոտ. œil, homme —. Un homme — des deux yeux, այր — յերկոցունց աչաց, այր — երկաչեայ. cristallin déjà —.

Cataracter (Se) դ. վ. առագաստել, վարագուրիլ. պատիլ աչաց առագաստիւ. ses yeux se sont cataractés.

Catarinite, ի. հբ. կատարինաքար. յատկօրէն երկու մասանց երկաթի եւ մի մասին նիքելի՝ փոքր մի կոբալտով, ծծմբով, լուսակրով, բնածխով եւ գայլախազով:

Catarrhal, e, ած. ախ. հոսախտային, հոսախտական. des accidents catarrhaux. Toux —e, հոսախտահազ:

Catarrhe, ա. ախ. հոսախտ. ախտաւոր հոսումն լորձնաթաղանթից. — pulmonaire, vésical, utérin.

Catarrheux, euse, ած. բժ. հոսախտաւոր, հոսախտահար, հոսախտոտ. vieillard —. 2. S. **Catarrhal**. Symptôme —.

Catarrhiniens, ա. յ. կ. նրբաքիթք. *կապկի տեսակներ:

Catasarque, ա. մբ. Վոլչուկ. սեռ. քառայօդ պատենաթռչից ի տոհմէ ծնկնկջիւր ուտեցյց:

Catascope, ա. մբ. զննուկ. սեռ հնգայօդ պատենաթռչից:

Catasète, ա. բ. մակամեռաբս. սեռ. բառնատեսակ խոլորձեայց (orchidacées) մշակելոց ի ջերոց:

Catastaltique, S. **Astringent**.

Catastatique, ած. *բ. եղանակական. maladies —s, ֆիւռանդութիւնք —բ: [վաճառելու տեղ:

Cataste, ի. ֆխ. գերեստան. *գերի

Catastrophe, ի. պրկած, աղէտ, չարաղետ դէպք, մեծ չարիք. — inattendue. Ce tremblement de terre fut une épouvantable —. Affreuse, terrible —. La vie de Jules César se termina par une étrange —. Être victime d'une —, պրկածիլ, պրկածաճար լ. 2. գրկ. եղերավախճան, եղերական՝ չարաշուք վախճան. — habilement préparée. L'intérêt s'affaiblit si la — est trop prévue.

Catau, ի. բ. աղջիկ (պանդոկի, ագարակի). 2. ո. աղիճ. (աղջիկ ապտեղի եւ խառնակեցիկ):

Cataulax, ա. մբ. մկիկ. սեռ. կարգի միջաձեւից:

Catavothre, ա. եր. վայրախոռոչ. խորափիտ լճաց եւ գետոց ի Բալկան:

Caté, ա. բժ. խաժ. * խխուս (pâte) Հնդկաստանի փշոտ ծառի մի հատով շինուած:

Catéchèse (շէզ) ի. կրօնագիտութիւն. ուսուցումն քրիստոնական վարդապետութ. զա. **Catéchisme**.

Catéchète (շէթ) ա. կրօնագէտ, կրօնուսոյց. Origène était — à Alexandrie.

Catéchétique, ած. կրօնագիտական. 2. ի. S. **Catéchèse**.

Catéchine, ի. տգ. կայճուին. նիւթ որ հիմն է կայճուի (cachou).

Catéchique, Catéchucique, ած. տգ. կայճուային. acide —, կայճուաթթու:

Catéchisation, ի. երախայացուցանել. ուսուցանել զքրիստոսական հաւատս. — les infidèles, les ignorants, les enfants. 2. փ. ջանալ հաւանեցուցանել՝ ի հաւան աճել զոք. vous avez beau me —, je n'en croirai, je n'en ferai rien. Je l'ai longtemps catéchisé, mais inutilement. 3. Սելադիր լ., խրատել, ուսուցանել ուժեք զոր ինչ պատրիցի ասել կամ առնել. avant de l'envoyer là, je l'ai bien catéchisé. 4. ը. կշտամբել, յանդիմանել. — un enfant pour sa paresse.

Catéchisme, ա. կոչումն ընծայութեան, քրիստոնէական վարդապետութիւն, *քրիստոնէական. faire, enseigner le —, ուսուցանել զ—. apprendre, savoir, dire son —. Réciter le —. Aller au —. 2. վարդապետարան, քրիստոնէական. մատեան քրիստոնէական վարդապետութեան. acheter un —. 3. հակրճօն, վարդապետարան. հատուած բովանդակութիւն գիտութեան իրիք. — d'économie politique. 4. ը. խրատ, Սելադրութիւն. faire le — à qn., խրատել զոք, խրատ տալ, Սելադիր լ. ուժեք, *դաս տալ, մէկուն ընելիքն՝ ըսելիքն սովրեցուցանել. on lui a fait le —, * գլուխն կարդացին. il sait son —. C'est un — qu'il nous débite là. 5. կշտամբանք, յանդիմանութիւն. ennuyé de vos longues morales, de vos éternels —s. (J.-J. Rouss.)

Catéchiste, ա. հաւատուսոյց, կրօնուսոյց. ուսուցիչ քրիստոնէական վարդապետութ. le — de la paroisse.

Catéchu, S. **Cachou**.

Catéchuménat, ա. երախայութիւն:

Catéchumène, գ. եպ. երախայ. տակաւին աննկունք. jeune, nouveau —. Nouvelle —. Les —s. Le baptême des —s.

Catéchurétine (քաթէքիւրէթին) ի. տգ. կայճուռետին. Մոխ նիւթ գոյացեալ ի կայճուինէ (catéchine).

Catégorie, ի. տմբ. սորոգութիւն. les —s d'Aristote, —ք Արիստոտելի. 2. տեսակ, կարգ, դասաւորութիւն, դասակարգութիւն. établir des —s. Il y a dans la boucherie plusieurs —s de viandes. Ces choses ne sont pas de la même —, ոչ հատատեսակ՝ նոյնատեսակ են իրքդ. 3. բարք, բարոյք. ces gens-là sont de même —, հատարարք՝ հատարարոյք են արդդ:

Catégorique, ած. տմբ. սորոգական. proposition —. 2. ճշգրիտ, հաւաստի, բացարձակ, բացորոշ. une réponse —. Cela n'est pas —.

Catégoriquement, մ. ճշգրիտ, ճշգրտիւ, հաւաստեաւ, բացորոշ, բացորոշապէս, որոշակի, բացորոշակի. parler, répondre —.

Catégorisation, ի. դասակարգութիւն:

Catégoriser, ն. սորոգել, դասակարգել. — les plantes, les animaux, les idées.

Catégoriseur, Catégoriste, ած. եւ ա. նմբ. սորոգիչ, դասակարգիչ. philosophe —. Les —s.

Catélectrotonique, ած. բխ. վայրելեկտրաջղային. * ասի մասին ջղաց ուր կ'աճի ելեկտրական հոսանութիւն նուազական բուռ դրութեան ելեկտրաջղութեան (électrotonus).

Catellagique, ած. տգ. վայրմակգղեորային. ասի Էնոյ նման մակգղեորային (ellagique) Էնոյ, գտելոյ խառնուածք զառկային (arsénique) Էնոյ ընդ նախակաճուային (protocatéchique) Էնոյ:

Caténelle, ի. բ. շղթանի. * տես. տոհմի փլորիդեայց:

Caténière, ի. ճանկաշղթայ. *ճանկաւոր շղթայ որով ձկնորք զուռկանն ծովէն կհանեն:

Caténifère, ած. վդ. շղթայաբեր:

Caténiforme, ած. վդ. շղթայաձեւ:

Caténipore, ա. կր. շղթաճակատ. սեռ. բրածոյ խեցեաչէից (madrépore).

Caténulaire, ած. բպ. շղթայաւոր:

Caténule, ի. բպ. շղթայիկ. շղթայ փոքրիկ. 2. բ. եւ բբ. —.

Caténulé, e, ած. բպ. շղթայիկաձեւ. cellarie —e.

Catéphie, ի. մբ. Թախծուկ. սեռ Թեփաթռչից ի տոհմէ գիշերայնոց:

Catérète, Cathérète, ա. մբ. քառ. սեռ հնգայօդ պատենաթռչից:

Caterole, ի. ո. նոգարաթոյն. բոյն նագարի:

Catesbée, ի. բ. կատեսբի. սեռ. տոհմի սորոնեայց:

Catesbéées, ի. յ. բ. կատեսբեայք. ցեղ սորոնեայց:

Cateschène (Թէսքէն) ա. մբ. ճեղմոյտ. սեռ. հնգայօդ պատենաթռչից, ի տոհմէ ուտեցյց:

Catgut (քաթկըթ) ա. անգ. վ. աղի, լար, կապ:

Catha, ա. բ. կաթնի. սեռ. տոհմի ժրանեայց (célastracées).

Cathanthe, ա. բ. վայրածաղիկ. հն. **Tétroncion**. [հն. **Lochnère**.

Catharanthe, ա. բ. սրբածաղիկ.

Cathare, ա. խս. կաթարոս, սուրբ. անուն հիւրիոսիկոսաց:

Catharinée, ի. բ. կատարինէ. տեսակ ցանցմամուռ (polytrics).

Catharinées, ի. յ. բ. կատարինեայք. տոհմ մամուռ:

Cathariste, գ. եպ. կաթարիտ, սրբակեաց. անուն մանիքեցի աղանդաւորաց. 2. ած. —. hérétique —. 3. ա. Ե. S. **Catharte**.

Catharsie, ի. բժ. անցք, փորանցք. կլք որովայնի, բնական կամ դիտուկ:

Catharte, ա. Ք. հիբտ . անգղի տեսակ :

Cathartine, ի. տգ. մաքրին . * ածալէ հանուած լուծիչ նիւթ անբիւրեղական :

Catharanthe.

Cathartiné, e, ած. Ք. հիբտեայ . || —es, ի.յ. —ք . ննջաւոտիմ կարգի որսական Ճչոնոց , ի տոհմէ անգղեանց (vulturidées).

Cathartique, ած. դղգ. մաքրողական . médicament —, — դեղ . 2. ա. սրբադեղ . un —.

Cathartocarpe, ի. բ. մաքրապտուղ հին. **Canéficier.**

Catharte.

Cathastre, ա. բ. կաճենեակ . սեռ ժրանեայց (célastracées), Ծուփ ի Գլուխն Բարիզուոյ :

Cathcartie, ի. բ. կաճկարտիա , կաճկարտենի . սեռ. խաշխաշեայց :

Cathédra (ex) (էքս քաթէտրա) մ. լտ. յաճոռոյ , իշխանութեամբ . parler ex —, — խօսել :

Cathédrale, ած. ի. église —, կլ. ls —, եպիսկոպոսանիստ՝ մայր՝ աճոռանիստ եկեղեցի , կաճոդիկէ . la — de Paris. Nos vieilles —s. Une — gothique.

Cathédrant, ա. հ. գահերէց (ի վիճս աստուածաբանութեան եւ փիլիսոփայութեան) :

Cathédrarchisme, ա.աբ. աճոռիշխանութիւն . վարդապետութիւն անսխալութեան պապի ի խօսելն յաճոռոյ իշխանութեան :

Cathédrarchiste, գ. աբ. աճոռիշխական . կուսակից աճոռիշխանութեան պապի . 2. ած. —. opinion —.

Cathèdre, ի. բ. աճոռենի . սեռ ոլակենեայց (olacinées), քաւառտեսակ լերկ Ծուփ :

Cathémérin, ine, ած. բժ. հանապազօրեայ , առօրեայ, *ամէնօրեայ . fièvre —ine.

Cathémérine, տ. **Amphémérine.**

Cathérèse, ի. ախ. ուժահատութիւն (բնական) :

Cathérétique, ած. բժ. սաղիչ , մաշեցնող . médicament —. || ա. —. le nitrate d'argent ou pierre infernale est le — le plus actif.

Cathète, ած. եւ ի. հ. տ. **Perpendiculaire.**

Cathéter (քաթէթէր) ա. վ. փամփիշտայոյզ , փամփիշտամուտ :

Cathétériser, ն. վ. փամփիշտայուզել . *փամփիշտայոյզն փամփիշտին մէջ մտցունել . — un calculeux.

Cathétérisme, ա. **Cathétérisation,** ի. վ. փամփիշտայուզում , փամփիշտայուզութիւն :

Cathétogyrate, ի. բ. վայրաբոյս. անուն բաժնի տոհմի ձարխոտոց:

Cathétogyrées, ի. յ. բ. վայրաբոլորեայք . հաւոտաճ ցեղի կնճռենեայց (polypodiées), տոհմ ձարխոտոց:

Cathétomètre, ա. բգ. ուղղատափ:

Cathéture, ա. Ք. վայրագիծ , վայրատուն . սեռ հաւազգեաց Ասուրալիոյ . հն. **Talégale.**

Cathion, ա. բգ. վայրակ . *ասի մարմնոյ որ եղեկտրալուծային լիցքի մէջ նաւազական բեւեռն կ'երթայ :

Cathode, Catode, ա. բգ. վայրուղ. հն. **Électrode négative,** նուազական եղեկտրուղ՝ եղեկտրաբեր. **S. Anod,** բգ.

Catholicisant, e, ած. նբ. կաճոլիկամէտ . tendance —e.

Catholicisme, ա. կաճոլիկութիւն. կաճոդիկէ հաւատք . embrasser le —, ընդգրկիլ զ—. renoncer au —, հրաժարիլ ի —է :

Catholicissime, ած. ամենակաճոլիկէ , ամենակաճոլիկ :

Catholicité, ի. կաճոլիկէութիւն. կաճոդիկեայ վարդապետութիւն . on doute de la — de cet écrivain. 2. փ. կաճոդիկէութիւն , ուղղահաւատութիւն , ողջմտութիւն . la — d'une opinion. 3. կաճոդիկեայք , կաճոլիկք . c'est un usage répandu dans toute la —.

Catholicon, ա. դղգ. կաճոլիկոն, համայնաբոյժ :

Catholicos (քօս) ա. կաճոդիկոս. le — des Arméniens, le — Suprême de tous les Arméniens, Հայրապետն Ծայրագոյն Կաճոդիկոսն ամենայն Հայոց :

Catholique, ած. կաճոդիկեայ , կաճոդիկէ, *կաճոլիկ . la foi, la religion, l'Eglise —. Cantons —s. — գաւառք . pays —. Le roi —, Sa Majesté —, կաճոդիկեայ արքայն , Նորին կաճոդիկեայ Վեհափառութիւն . Թագաւորն Սպանիոյ . 2. փ. եւ բ. կաճոդիկեայ , ուղղահաւատ, ողջամիտ. cela n'est pas —. 3. գ. կաճոլիկեայ, կաճոլիկ . un —. Une bonne —. Les —s d'Angleterre. ||փ. — à gros grains, այր Քնքնաախիղճ :

Catholiquement, մ. ըստ կաճոդիկեայ հաւատոյ , * կաճոլիկապէս . il a prêché, écrit très —.

Catholisation, ի. կաճոլիկացուցանել :

Catholiser, ն. նբ. կաճոլիկացուցանել . — les nations.

Cati, e, անց. արծնեալ . étoffe —e. 2. ա. արծն . հանդերձանք որ փայլ եւ պնդութիւն ուոյ պաստառաց . donner le — à un drap.

Catiche, ի. ջրաղացորջ . որջ ջրաղացիս (loutre).

Catilie, ի. մբ. գայլիկ. սեռ երկքեւից , մասն տոհմի քղաւորաց (calyptérées).

Catilina, ա. կատիլինա , դաւաճան . des —s imberbes.

Catilinaire, ի. կատիլինական . չորեքին ատենաբանութիւնք Կիկերոնի ընդդէմ Կատիլինայ . les —s sont les chefs-d'œuvre de l'éloquence. 2. փ. —. * սաստկակոծ բանք մէկուն դէմ :

Catillac, ա. պ. սնչիկ , ձմերնատանձ :

Catillarie, ի. բ. պնակաբոյս . մին ի բաժնոց տափուկ (lécidée) սեռի:

Catille, ա. կմ. պնակուկ . սեռ բրածոյ կակղամորթոց :

Catillocrinus (իւս) ա. վբ. վայրաշշաշուշան . սեռ բրածոյ շուշանակերպից :

Catimini (en) մ. բ. լռիկ մընջիկ , գանխուլ , գաղտուկ . s'approcher, faire qc. en —.

Catin, ի. աղջիկ գիւղական, *գեղացի աղջիկ . 2. նո. աղիճ , ցոփուհի . աղջիկ , կին խառնակեցիկ . c'est une vraie —.

Catin, ա. ար. մետաղարան . աւազան հալեալ մետաղի :

Catinule, ի. բ. խոռոչուկ. եռատեսակ սեռ սնկոց :

Catir, ն. ար. արծնել . փայլ տալ պաստառաց պնդացունելով . — un drap, une étoffe. = *Se* —. ղ. —իլ:

Catissage, ա. արծնում :

Catisseur, euse, գ. արծնող, արծնուհի :
Catissoir, ա. ար. արծնոց :
Catoblépas (աս) ա. կ. ամբոյա. որոնդ կենդանի եղջերաւոր :
Catocale, ի.մբ. վայրագեղ. սեռ Ցեփաձեւից :
Catocalide, ա.ձբ. վայրագեղիկ. ձուկն ինչ ծովու. || —s, ա. յ. մբ. —ք. ցեղ գիշերային Ցեփաձեւից :
Catocalite, աճ. մբ. վայրագեղեայ, վայրագեղանման. || —s, ա. յ. —ք. խումբ գիշերային Ցեփաձեւից :
Catocathartique, աճ. բժ. վայրասրիչ. * փորն սրբանէն մաքրող :
Catocélie, ի.մգ. S.Bas-ventre.
Catocénadelphe, աճ. եւ ա. հշբ. վայրակցնդբայր. * եղբօր հետ վարէն կցած. monstre —.
Catoche, ա. ախ. S. Coma.
Catochite, ի. հբ. կալուկ. քար ինչ Քոթսիքա կղզւոյ :
Catochrysops (քրիսոփս) ա. մբ. վայրոսկան. սեռ Ցեփաձեւից ի տոհմէ ցորնկայնոց :
Catoclésie, ի. բ. վայրափակ. անուն սիմդոյ սունկեայց (chénopodées).
Catode, S. Cathode.
Catodon, ա. կ. վայրաժանի. գա. Cachalot.
Catodonte, աճ. կ. վայրատամն. * որոն ակռայք ծռած են վարէն :
Catogan, ա.հ. կոլմնաճամ. զարդ գլխոյ զօրաց :
Catoglochis (կլոքիս) ա. կ. վայրասայր. ննջասեռ բրածոյ եղջերուաց:
Catolèthre, ա. մբ. վնասարկ. սեռ քառաչօդ պատենաձեւից :
Catométope, աճ. ոպ. վայրաբացիկ. * ասի ոլորկապատենից, որոց մարմին ծռածեւ ճնշուած է. || —s, ա.յ. —ք. տոհմ հատուածոյ կարճագի տատնուռանց :
Catomisme, ա. մբ. վայրուս. սեռ քառաչօդ պատենաձեւից :
Caton, ա. Կատոն. այր զգօն՝ զգօնամիտ. c'est un —. Ce sont de vrais —s. Il avait la mine d'un —, յանձին բերէր զկերպարանս —ի, * —ի կերպարանք՝ կերպ ունէր. faire le —, կատոնութիւն՝ զգօնութիւն կերպարանել՝ *ճախել. comme un —, կատոնաբար :
Catonie, ի. բ. կատոնիա, կատոնանի. Ծուի ի Ժամայիք :
Catonien, enne, աճ. կատոնեան. rigidité, une gravité —enne.
Catoniser, չ. նբ. կատոնել, կատոնակերպել. jeune homme qui catonise, qui cherche à —.
Catonisme, ա. կատոնութիւն. բարք կատոնի. son — est plein de grâces.
Catope, ի. ձբ. վայրոտն. Ցեւեաց փորային. S. Catopode.
Catophérie, ի. բ. վայրաբերիկ. սեռ շրթնաւորաց :
Catophracte, ա.բ. վայրացանկ. սեռ տոհմի բիգնոնեայց :
Catophragme, ա. վբ. վայրապատուար. սեռ խոպոպոտն ոլորկապատենից : [վայրոտն գայլախազ :
Catophtalmite, ի.հբ. վայրակն.
Catopode, աճ. ձբ. վայրոտնիկ, փորոտնիկ. * փորոյն վերայ Ցեւեաց ունեցող. || —s, ա.յ. ոպ. վայրոտունք, փորոտունք. S. Catope.
Catops (Ցոփս) ա. մբ. վայրաչի. սեռ հնգայօդ պատենաձեւից, ի տոհմէ սեպկողերց (clavicornes).
Catopte, ա. մբ. պահակ. սեռ քառաչօդ պատենաձեւից, ի տոհմէ ուտճեայց :
Catopter (Ցէր) ա. բժ. վայրադէտ, հայելակ. հն. Spéculum.
Catoptère, ա. վբ. վայրաձեւ. սեռ փոքրիկ բրածոյ ձկանց :
Catoptrique, աճ. վդ. հայելագիտական, հայելական, ցոլացիկ. télescope —, — հեռադիտակ. appareil —. Cadran —, — ժամացուցակ. 2. ի. հայելագիտութիւն, հայելաբանութիւն, ցոլագիտութիւն, ցոլաբանութիւն. մասն բնագիտութեան որ ճառէ զցոլացմանէ լուսոյ. հն. Anacamptique.
Catoptriquement, մ. բգ. ընդդիմատեսաբար, ցոլացմամբ :
Catoptromancie, ի. հայելադիտութիւն, հայելահմայութիւն. * հայելին նայելով եղած կախարդութիւն :
Catoptromancien, enne, գ. հայելադիտ, հայելահմայ :
Catoptrophore, ա. Ե. հայելակիր. ձիական կիսամաշկոտն :
Catoptroscopie, ի. վդ. հայելադիտուն, հայելադիտութիւն. զննողութիւն մարմնոց հայելեաւ կամ ցոլացուցիչ գործեաւ :
Catopyge, ի. փշ. վայրաապրան. սեռ եբինեայց :
Catopyrite, ա. հբ. վայրահուր. քար ինչ պատուական :
Catorchite, ա. Ցզաքացախ. * չոր Ցուզի քացախ ի Կիպրոս :
Catoscopie, ի. բ. վայրադիտակ. տեսակ ճայրապտուղ մամռոց պարզաշրջաբերանեայց (haplopéristomées).
Catosperme, ա.բ. վայրասերմն. սեռ գուդենեայց (goodéniées).
Catostemme, ա.բ. վայրապատակ. ծառ ինչ Կուինէայի :
Catostome, ա.ձբ. վայրաբերան. սեռ ձկանց ի տոհմէ կիպրինակերպից (cyprinoïdes) հիւսիսային Ամերիկոյ :
Catotaphyte, ա.բ. վայրատունկ. * անուն տնկոց որոց առէջք կպտնուին բաժակին սորուտն :
Catotérique, աճ. դղգ. վայրահոս, մաքրողական (դեղ) :
Catotol, ա. Ե. կատոտոլ. սապիկի (tarin) նման փոքրիկ Ցուչուն ի Մեքսիքա :
Catotrète, աճ. եւ գ. ջ. վայրաճակ. ասի երկուց տոհմից բազմաստամոք ջրաճճեաց :
Catoxanthe, ա. մբ. վայրադեղնուկ. սեռ հնգայօդ պատենաձեւից :
Catraca, ա. Ե. կատրակա. * փասեանի չափ Ցուչուն ի գետեզերս Մեքսիքոյ :
Cattleye, ի. բ. կատլէյի. սեռ տոհմի խոլորձեայց մակճառեայց (épidendrées).
Cattologie, ի. կ. կատուաբանութիւն. Ցիւն. * կատուներու վերայ գրուածք:
Cattologique, աճ. կատուաբանական : [ցիչ :
Catulotique, աճ. բժ. սպիացուցիչ
Caucale, S. Caucalide.
Caucalées, ի. յ. բ. պացաղեայք. սեռ հովանոցաբերից, քառասեռ :
Caucalide, ի. բ. պացաղ. սեռ տոհմի հովանոցաբերից. — grandiflora, — մեծածաղիկ :
Caucalidé, e, աճ. բ. պացաղեայ. || —es, ի. յ. —ք. ննջակարգ տոհմի հովանոցաբերից նախատիպ ունելով զպացաղ :
Caucalier, ա.բ. հն. Caucalide.
Caucaliné, e, աճ. բ. պացաղանման. || —es, ի. յ. —ք. սեռ տոհմի հովանոցաբերից նախատիպ ունելով զպացաղ : [կասիա :
Caucase, ա. աշ. Կովկաս, Կաու-
Caucasien, enne, աճ. Կովկասեան, Կաւկասեան. race —enne, — ցեղ :
Caucasique, աճ. Կովկասային, Կաւկասային. la chaine, la race —.
Cauche, ի.ծո. ծուար. ծովախորշ ուր ժողովին լորք ի տօթաժամու :
Cauchemar, ա. զմբաղ, մղձաւանջ, * կասկաբիկ, խալիկ ցաւ «աղբրպասան». avoir le —, — ունել. être sujet au —, ննջակայ է. —ի. 2. զմբաղ. երազ անդոհական՝ զարհուրեցուցիչ. il eut des —s toute la nuit. Avoir des —s pendant son sommeil. Ma nuit a été troublée par des —s horribles. 3. ի. եւ բ. զմբաղ. ճանրաուաղուկ այր՝ իր, * անուանելի մարդ՝ բան. toujours ce —! Cela me donne le —, զմբաղ՝ ճանրաուաղուկ է՝ ինձ այս, չտայ ինձ այս ոգի առնուլ՝ կլանել, * այս հոգիս կհանէ, անուանելի է ինձ. cet homme est mon —, est un véritable —, * այս մարդ անուանելի է ինձ. cette pensée est un — pour moi, * այս մտածումն անուանելի է ինձ :
Cauchois, e, գ. կոյացի, * կոյուհի. 2. աճ. կոյեան. pigeon —, — մեծամարմին աղաւնի :
Caudal, e, աճ. ձեւային, արտանային, * պոչի. appendice —. Nageoire —e, կլ.ի. la —e, ձեւաձեւ, տանաձեւ :
Caudataire, ա. քղանցակալ (կարդինալի. || աճ. —. gentilhomme —. 2. ի. —, սուտակասպաս, * քսուրտող, քղանց պագնող :
Caudation (սիօն) ի. բժ. տանաւորում. * ծլիկին (clitoris) տարապայման երկննալն :
Caudé, e, աճ. կ. ագեւոր, արտանաւոր, * պոչաւոր. 2. աս. —. étoiles —es, — աստղք, գիսաւորք. 3. կգ. —. étoile —e.
Caudebec (քօտպէք) ա. հ խալփախ «գալփագ» -
Caudex (քոտէքս) ա. բ. կոճղ. — descendant, արմատ. — ascendant, կոճղ, բուն :
Caudiciforme, աճ. բ. կոճղաձեւ tige —, — բուն : [չիկ :
Caudicule, ի. բ. ագեակ, * պո-
Caudifère, Caudigère, աճ. բպ. ագեքեր, ագեւոր. glossophage —,

2. ագեռներու . որոյ ագեռներ են տերբեր :

Caudimane, ած. կ. ագեռնեղի, ոտնաձեռնի . * որ պոչն ձեռքի պէս կրպռճաճէ . singe —.

Caudina, ի. կ. ձեռիկ , ոտնիկ . սեռ ծակաւոկաց (holothuries) որ կեան յատագի մերձ ԿՈվկիան :

Caudines, ած. ի. յ. fourches —, s. **Fourche.**

Caudiverbère, ա. սբ. ձեռամտրակ . սեռ մոլխաց ի ոտիմէ իգուանաց :

Caudivolvulus (իս), ա.սբ. ձեռոտղ . ին. **Kinkajou.**

Caudule, ի. մբ. ագիկ :

Caugek, ա. Ծ. դալոր . տեսակ ծովածիծուան : [տեսակ լօսի :

Caulacanthe, ա. բ. ցօղնափուշ.

Caulacanthées, ի. յ. բ. ցօղնափրշեայք . ոտիմ լօսից նախատիպ ունելով գցօղնափուշ :

Caulerpe, ա. բ. ցօղնատոպ . տեսակ լօսի , ի ոտիմէ կենդանաձոլծեայց (zoosporées).

Caulerpé, e, ած. բ. ցօղնատոպեայ . || —es, ի. յ. —բ . ցեղ ոտիմի կենդանաձոլծեայց նախատիպ ունելով գցօղնատոպ :

Caulerpite, ած. բ. ցօղնատոպազգի . || —s, ա. յ. —բ . հատուած բրածոյ լօսից նմանակից ցօղնատոպի:

Caulescent, e (քօլէսան , նԹ) ած. բ. ցօղնաւոր. plante —e. || —es, ի. յ. —բ . ոտիմ կարգի ատեղակերպ փշամորԹոց (échinodermes).

Caulicinal, e, ած. բ. ցօղնային, ցօղնատուն . agaric —.

Caulicole, ած. բ. ցօղնաբնակ :

Caulicoles, ի. յ. ն. խաւեղագէս, հաւեղագէս , ախաւեղագէս :

Caulicule, ի. բ. ցօղնիկ . ցօղուն փոքրիկ :

Caulifère, ած. բ. ցօղնաբեր :

Cauliflore, e, ած. բ. ցօղնածաղիկ . * որոյ ծաղիկներ միԹին ցօղնոյն վերայ . || —es, ի. յ. —բ . բաժին ԹԹուկիչ (oxalide) սեռի :

Cauliforme, ած. բ. ցօղնածեւ . * ցօղունի ձեւ ունցող :

Caulinaire, ած. բ. ցօղնաբոյս , բնաբոյս . feuilles —s, — տերեւք :

Caulinicole, ած. բ. ցօղնաբնակ , ցօղնատուն . champignon —.

Caulinie, ի.բ. կոլինի, կոլինիա . սեռ ոտիմի նալադեայց (naïadées).

Caulinite, ի. բ. կոլինաքար . բոյս բրածոյ :

Caulipare, ած. բ. ցօղնածին :

Caulirhize (քօլիրիզ) ած. բ. ցօղնաբմատ . որոյ ցօղունն արձակէ արմատս . acmelle —.

Caulobie, ա. մբ. ցօղնակեաց . սեռ Ծեփաձեւից, ի ոտիմէ գիշերայնոց : [ին. **Caulosarque.**

Caulobulbe, ա.բ. ցօղնակոնդէզ.

Caulocarpe, ա. բ. պտղաբոյն . * ոտքին շատ անգամ պտուղ բերող բոյն :

Caulocarpien, enne, Caulocarpique, ած. բ. պտղաբնեան , պտղաբնային . * ասի ոտքին շատ անգամ պտուղ տուող բուսոց :

Cauloglosse, ա. բ. ցօղնալեզու . սեռ գայլափրեայ (lycoperdacés) սնկոց :

Caulomatite, ի. բ. ցօղնաքար . սեռ բրածոյ կիւկադեայց (cycadés).

Caulomycète, ա.բ. ցօղնասունկ. սեռ սնկոց :

Caulophylle, ա.բ. ցօղնատերեւ . սեռ սնկոց ի ոտիմէ ծորենեայց (berbéridées), բնիկ հիւսիսային Ամերիկոյ:

Caulophyllées, ի. յ. բ. ցօղնատերեւեայք . խումբ ծորենեայց :

Caulophyllin, ա. տգ. ցօղնատերեւին . * տարբ ռետնային ցօղնատերեւէ հանուած :

Caulophyllum (ֆիլլօմ), s. **Colophylle.**

Cauloptérides, Cauloptéridées, ի. յ. բ. ցօղնաձարխոտեայք . խումբ բրածոյ ձարխոտոց :

Cauloptéris (իս) ա. բ. ցօղնաձարխոտ :

Caulorrhize, s. **Caulirhize.**

Caulosarque, ա. բ. ցօղնամարմին . * ցօղուն ուռած արմատին մօտ :

Caulostérine, ի. տգ. բնամաղձաճաքարին . * տեսակ մի բուսական մաղձաճաքարին (cholestérine).

Caulotrète, ա. բ. ցօղնածակ . սեռ ոտիմի ՑիՑեռնեայց , Ցուփ եւ ծառ յարեւադարձային Ամերիկա :

Caumoun, ա. բ. կոմոն . արմաւենի ի Կայէն :

Caunopora, ա.վբ. բաժնաճակոփ. սեռ բրածոյ մեդուսայց :

Caurale, ա. Ծ. տոնակատոր . սեռ ոտիմի բարձրասրունից (échassiers). s. **Héliorne.**

Caurale.

Caure, ա. բ. կաղինակ. վայրի կաղինի :

Cauris կամ **Coris** (քօրի) ա. խեցապրաւ . payer en —. || ին. **Couris.**

Causal, e, ած. բ. պատճառական . particule —e. || չունի բնաւ յ. ա.

Causalité, ի. վդ. պատճառականութիւն . il n'y a entre ces choses aucun rapport de —.

Causant, e, ած. խօսասէր , զրուցասէր , խօսուն . je ne suis plus si —e qu'à Paris. (Sév.) 2. պատճառիչ , պատճառող . toutes choses étant causées et —es.

Causateur, trice, ած. պատճառիչ , պատճառող . la volonté est une puissance —trice. (Cousin.)

Causatif, ive, ած. բ. պատճառական . *car* est une conjonction —ive. [բար :

Causativement, մ. պատճառաբար :

Cause, ի. պատճառ . — physique. morale, occasionnelle, occulte, éloignée, principale, matérielle, prédisposante. — formelle, — էական՝ իսկական . — efficiente, — արարող , remonter, aller à la —. Rechercher, découvrir, reconnaître, trouver, indiquer la —, les —s. Point d'effet sans —. || — première կամ primordiale, — des —s, առաջին՝ նախնական —, —ն ամենայնի՝ հատկենից , նախապատճառն ամենցուն, սկզբնապատճառն եղելոց, Աստուած. —s secondes, պատճառաւորք , պատճառականք , արարածք . || — finale, վախճանական —. || բ. — finale, վերջին —, կէտ նպատակի , վախճան . voilà quelle doit être la — finale de nos actions. 2, —, առիթ . vous connaissez la — qui m'a fait agir. Être — que կամ de, être la — de, — լինել . cet événement fut —, la — de son bonheur. Mes affaires sont — que je ne puis sortir. Être — կամ la — involontaire, innocente d'un malheur. Il fut — de la perte de tous les siens. Elle mourra, et j'en serai la —. Pour quelle —? զի՞նչ պատճառաւ , վասն որո՞ց պատճառաց , առ ի՞նչ , առ ի՞մ , առ իմէ՞ , սակս է՞ր , է՞ր պատգառ , * ի՞նչ պատճառաւ. quelle était la — de leur voyage? զի՞նչ էր — ուղեւորութեան նոցա . pour une — légère, վասն Ցեթե ինչ —ի . sans —, առանց պատճառի , անպատճառ . non sans —, ոչ առանց —ի. || իգ. — d'une obligation, — պարտականութեան . շահին զոր յուսայատնել դաշնադիրն. || parler avec connaissance de —, agir en connaissance de —, խօսիլ , գործել գիտութեամբ՝ իբրեւ իրագէտ. || à ces —s, յայս —ս, այսու պատճառօք . || բ. et pour —, եւ ոչ անպատճառ, ոչ առանց պատճառի , * եւ անոր պատճառն կայ. je veux faire cela, et pour —. Il ne le fera pas, et pour —. 3. դատ, դատաստան. gagner la —, յաղԹել դատին, *— վաստկիլ՝ շահիլ. perdre sa —, կորուսանել զ—ն . —s célèbres. Plaider, défendre une —, sa —. La — est pendante depuis six mois. Traduire la — devant... Remettre une — à un autre jour. Être en —, être mis en —, կոչիլ ի դատ, ընդ դատաստանաւ անկանիլ . mettre, appeler en —, ի — կոչել , դատաւիճռել . soutenir une mauvaise —. Défendre la — de la patrie, պաշտպանել զդատ հայ-

բննաց . — sacrée, սրբազան՝ նուիրական —. — sommaire, embrouillée, douteuse, imperdable. Une bonne, excellente —. — d'appel, — բողոքոյ. — civile, criminelle. || La bonne —, իրաւունք, արդարութիւն. combattre pour la bonne —. || Mettre hors de —, արտաքս վարել ի դատաստանէ, չընդունել ի դատ. || être hors de —, արտաքս՝ ազատ յ. ի —է. || ը. avocat sans —, անդատ՝ բացընկեցիկ փաստաբան. || en tout état de —, յորում եւ պայմանի լիցի դատն. la prescription peut être invoquée en tout état de —. եւ ը. որ գինչ եւ լինիցի, * ինչ վիճակի մէջ եւ գտնուի բանն. 4. փ. խնդիր, կասկած. cela est hors de —, արտաքոյ խնդրոյ է այս, չէ ինչ խնդիր զայսմանէ, աներկբայ է այս, չիք ինչ կասկած զայդմանէ. en cette affaire sa probité est hors de —. || փ. avoir gain de — կամ avoir — gagnée, յաղթել. donner gain de —, donner — gagnée, յաղթութիւն տալ (ումեք ի վիճաբանութեան). || plaider la — de qn., ջատագով մատանել, պաշտպան կալ ումեք. 5. կողմն, շահ, օգուտ. la — du peuple. Embrasser vivement la — de la justice. Prendre en main la — de qn. || Prendre fait et — pour qn., ունել զկողմն՝ լինել ի Քրէ ումեք, պաշտպան կալ՝ կուսակից յ. ումեք, * մէկուն կողմն բռնել՝ Քեր ելլել. la — commune, շահն հասարակաց՝ միաբանութեան՝ զովողութեան. faire — commune avec qn., միաբանել՝ ընկերշահել՝ զովող՝ համախոհ յ.՝ միանալ ընդ ումեք. la — publique, օգուտն հասարակաց. séparer sa — de qn., * իւր շահն մէկէն զատել. soutenir la — du mensonge, պաշտպան կալ սուտիւեան. 6. բժ. պատճառ. —s morbifiques.

A cause de, նխ. ի պատճառս, պատճառաւ, աղագաւ, առ աէր, սակս, *համար. à — de lui. A — de cela. J'ai fait cela à — de vous.

A cause que, շ. վասն զի, այնու զի, * անոր համար որ. il n'obéit aux lois qu'à — qu'il les croit justes.

A cause de quoi, նխ. որոյ վասն, վասն որոյ, վասն այնորիկ, սորին աղագաւ, ոյր սակս. à — de quoi nous sommes obligés de partir.

En désespoir de cause, մ. չկարելով լաւագոյն առնել:

Causé, e, անց. պատճառեալ, յառաջ եկեալ ի պատճառէ իմիք. ՏԵ. **Causant**. 2. —, առնեալ. un incendie — par un accident. 3. բազմախօս, *պաշտպանելու դատեր ունեցող. devenir un avocat —.

Causer, ն. պատճառել, պատճառ՝ առիթ յ., առնել, ածել, գործել. — plaisir, un plaisir, առնել հաճուիթն, * հաճոյք պատճառել. — de la joie, du chagrin. Il nous a causé un plaisir immense, une grande joie, անբաւ բերկրութիւն, խնդութիւն մեծ առնեաց մեզ. — la ruine, կործանումն նիւթել. — du trouble, խռով արկանել. — un malheur. Cela causa leur malheur. — du retard. Quelque soit le plaisir que cause la vengeance. Je ne veux leur — nul ennui. — de la douleur, ցաւ պատճառել. — du scandale, գայթակղեցուցանել. — la guerre, պատճառ յ. պատերազմի:

Causer, ն. խօսիլ, խօսակից յ., խօսակցիլ, զրուցել, զրուցատրել, զրուցաբանել, խօսս առնել՝ արկանել, զբանիւք՝ զխօսիւք անկանել. ils causent ensemble. J'ai causé avec lui. Nous causerons de cette affaire. Faire —, խօսեցուցանել, զբանիւք առնել, *խօսեցունել. || — de choses et d'autres, խօսիլ զայլեւայլ իրաց, *ասդիէն անդիէն խօսիլ. || փ. — de pluie et de beau temps, խօսել զանձրեւոյ եւ զօդոյ՝ զչնչենոց՝ զչնչին իրաց. || գչ. — littérature, peinture, amour, voyages, théâtres, etc, խօսիլ զմատենագրութիւնէ, զուղեւորութիւնէ, զՔառերաց..., * գրականութեան ... վերայ խօսիլ՝ խօսք բնել. 2. շատախօսել, շատ խօս յ. il aime à —, խօսասէր՝ զրոյցասէր՝ շատախօս է. || ը. causons un peu, * քիչ մի խօսիմք, իրարու միտք հասկանամք. || ը. c'est assez causé, կլ. assez causé, *այլեւս խօսիլն բաւական է, բաւական խօսեցանք, այլեւս չխօսիմք, գործեմք, գործ նայինք, եւս՝ լուռ լինք, *ձայնդ քաշէ. 3. չար խօսել, չարախօսել. voulez-vous empêcher qu'on ne cause? (Mol.) N'allez pas souvent dans cette maison, on en cause. Cette femme a une mauvaise réputation, on en cause.

Causerie, ի. ը. խօսք, խօսակցութիւն, զրուցատրութիւն, զրուցաբանութիւն. les heureuses —s des buveurs. C'était l'amour avec ses interminables —s. Est-ce que je finirai cette — sans vous dire un mot de la grande entreprise? 2. շատախօսութիւն. ses —s finiront par nous compromettre. Il a gâté son affaire par ses —s.

Causette, ի. ը. խօսիկ, փոքրիկ խօսակցութիւն, *խօսուրտուք. faire la —, խօս առնել, խօսակցիլ, խօսակից լ., *քիչ մի — անել՝ խօսիլ. dans une — d'un quart d'heure. J'aime la —.

Causeur, euse, ած. զրուցասէր, խօսասէր, *խօսուրտուն. quel homme —! Il est d'humeur —euse. || գ.—, խօսակցող. c'est un aimable —. Femme —euse. Agréable, ennuyeux, insupportable —. 2. շատախօս, շատխօս. je lui confie rien, c'est un —. Cette femme n'est qu'une —euse.

Causeuse, ի. խօսց, խօսաթոռ (երկու մարդու). ils étaient assis sur une —.

Causima, ի. մբ. հրուտ. սեռ այլայլոյ պատենաւիւեից:

Causimomancie, ի. հրահմայութիւն. *կրակով դիւթութիւն:

Causimomancien, enne, գ. հրահմայ, հրահմայուհի:

Caussergue, ի. եզ. կրահող:

Causticité, ի. այրեցականութիւն, այրեցողութիւն, կիզականութիւն. la — des acides. 2. փ. կսկծութիւն, խայթողութիւն, խածանողութիւն, կծողութիւն. sa — lui a fait bien des ennemis. 3. —, բանք կսկծելիք՝ կրկնեցուցիչք, բանք կսկծանաց. un esprit, un ouvrage plein de —. Il y a dans cette épigramme plus de — que de finesse.

Causticophore, ա. վ. կիզակիր. * կիզիչ ունեցող գործի:

Caustique, ած. այրիչ, այրող, այրեցական, կիզական, այրեցողական. remède, substance —. Soude, potasse —. || ա. կիզիչ. la pierre infernale est un —. Employer les —s. 2. փ. կիզակիծ, կսկծական, կսկծելի, կսկծեցուցիչ, ճանրաբան. langage, humeur, homme —. Elle est trop —, elle emporte la pièce. Le — Boileau. Avoir l'esprit —, կծամիտ՝ կսկծամիտ յ. || ա. — լեզու՝ ոճ. le — de cet écrivain lui a fait une foule d'ennemis. 3. ի. տր. եւ բգ. կիզական, այրեցական. — par réflexion, — ցոլացմամբ. հն. **Catacaustique**. || — par réfraction, — բեկեկմամբ. հն. **Diacaustique**.

Caustiquement, մ. կիզողապէս, այրեցմամբ. 2. փ. կսկծեցուցիչ բանիւք, կսկծանօք:

Caustis, ա. բ. ծատիւր. սեռ տոհմի կիսերիսեայց:

Causus (իս) ա.ախ. կիզաչերմն. այրեցող ջերմն:

Cautèle, ի. խորանք, խորամանկութիւն. 2. կգտ. զգուշութիւն, absolution à —, արձակումն ի մեղաց առ —եան:

Cauteleusement, մ. խորամանկութեամբ, նենգաւ. il a fait cela —. Agir —.

Cauteleux, euse, ած. խորամանկ, նենգաւոր, նենգամիտ. un homme —. Une —euse réponse. Esprit malin et —.

Cautère, ա. ախ. խարան, տաղ. խարիչ նիւթ «եագր». appliquer un —. || Papier à —, խարանաթուղթ. pierre à —, խարանաքար. || — volant, — Վառոցիկ, Վառախարան. || — cultellaire կամ en rondache, — դանակածեւ կամ բոլորշի. || — olivaire կամ nummulaire, — ձիթապտղածեւ կամ դրամածեւ. կն. **Bouton de feu**. || Cautère-pince, ունելախարան. || — actuel, խարեր կաթ. *առաջէկ երկաթ, որով մարմնոյն մի տեղն կխարեն. || — potentiel, ազդախարան. *այրիչ նիւթ, որ կկազմալուծէ մարմնոյն հիւսուածքն. 2. խարան. * խարելէն եւած վէրքն. panser un —, դարմանել զ—, * —ն փոխել. entretenir un —, արածել՝ * բանեցունել զ— «եագըյը իշլէմէք». supprimer, laisser fermer un —, * —ն գոցել. avoir un — au bras. Pois à —, սիսեռն —ի, խարանասիսեռն. || փ. եւ ո. c'est un — sur une jambe de bois, *— է փայտէ սրունից վերայ. անօգուտ դեղ է:

Cautérisant, e, ած. խարիչ, խարելի:

Cautérisation, ի. խարումն, տաղումն. la — n'a pas été assez pro-

fonde. La — est le seul préservatif efficace contre la rage.

Cautérisé, e, անց. խարեալ, տաղեալ. plaie —e avec un fer rouge. 2. ի. —, խարակեալ, անզգայ եղեալ. conscience, âme —e.

Cautériser, ն. խարել, տաղել. — une plaie. [ne peut —.

Se cautériser, դ. —իլ. plaie qui

Caution, ի. երաշխ, երաշխաւորութիւն, երաշխագիր. — légale, judiciaire, solidaire, suffisante, véreuse. Bonne, mauvaise —. Donner, fournir —, — տալ, մատուցանել. admettre, recevoir une —, — ընդունել, առնուլ. mettre en liberté sous —, moyennant —, ազատ առնել, արձակել զոք երաշխիս՝ երաշխաւորութեամբ. 2. երաշխաւոր. être — de qn., se rendre, se porter, se constituer — pour qn., լինել՝ կալ ումեք —, առնուլ զոք յերաշխի, երաշխաւորել ումեք. je vous en suis —. Qui me sera — de ce que vous me dites? Je vous suis — qu'il est très honnête homme. (Mol.) || ի. sujet à —, երաշխակաւոր, կասկածելի, երկբայական, կեղակարծ. il est sujet à —, երաշխակաւոր է, չէ պարտ վստահիլ նմա. cette histoire, cette nouvelle est sujette à —. Ces choses-là sont un peu sujettes à —.

Cautionné, e, անց. երաշխաւորեալ. — par un ami. Je suis —.

Cautionnement, ա. երաշխաւորումն, երաշխաւորութիւն, երաշխ. signer un —. — onéreux, superflu, insignifiant. 2. երաշխիք, երաշխադրամ. fournir, déposer un —, երաշխս տալ, դնել. le — d'un journal. — compromis, perdu, absorbé, insignifiant. — en nature, en immeubles, en espèces, en actions. Il a versé son —. Un — de mille francs.

Cautionner, ն. երաշխաւորել, յերաշխի առնուլ, երաշխաւոր լ. — qn. Il me cautionne. || ը. je ne vous cautionne pas cela, չերաշխաւորիմ՝ չապահովիմ ձեզ զայդ. =*Se* —, դ. — զմիմեանս:

Cavagnole, ա. փողոցախաղ. բախտախաղ ինչ. le — ne se joue plus. լ(որիոյ), հողակոշտ:

Cavaillon, ա. այգ. բաժակումն

Cavaillonneuse, ի. եզ. բաժակիչ. * տեսակ արօրի այգեաց:

Cavalage, ա. խառնք՝ զուգաւորութիւն կրիայից:

Cavalcade, ի. ձիապտոյտ, հեծելապտոյտ, ձիահանդէս, հեծելահանդէս. belle, riche, élégante —. Aller en —, ձիահանդիսաւոր երթալ. 2. ձիաւորութիւն, հեծելութիւն, ձիացեմ, հեծելացեմ. aller en —, ձիացեմել. faire une —, ձիացեմ՝ հեծելացեմ առնել. faire une — au bois, ձիացեմ՝ հեծելացեմ առնել յանտառն. nombreuse —.

Cavalcader, չ. ձիապտուտել, ձիացեմել, հեծելացեմել, ձիացեմ՝ հեծելացեմ առնել. nos trois étourdis avalcadèrent près du château.

Cavalcadour, ա. վարաւանդակ սպաս, ախոռապետ. 2. աճ. —. écuyer —.

Cavale, ի. ճայիկ, ճակ, զամբիկ, սարակ. մատակ ձի «գրսպագ». belle, grande —. Faire saillir, couvrir une —. Cette — a été couverte par un bel étalon. Une — pleine. La — a pouliné. Boucler une —. || հն. jument. 2. ո. զամբիկ. կին մեծանդամ եւ տգեղ:

Cavalerie, ի. պրուժի, հեծելազօր, պալատազօր. général, chef de —, հեծելապետ. charge, combat de —, հեծելամարտ. Belle —. Commander la —. Grosse —, ստուարազէն —. — légère, թեթեւազէն —. un régiment de —, հեծելագունդ. un escadron de —, հեծելախումբ. une compagnie de —, հեծելադաս. la — de réserve, հեծելապահեստ. — պահեստի. avec sa — toute fraîche, առոյգաբարձ պրուժիով. La — a donné plusieurs fois. 2. հեծելուհի. * արուեստ ձիով պատերազմելու. cet officier entend bien la —.

Cavalier, ère, գ. հեծեալ, ձիաւոր, հեծելակ, վերելեակ, վերելակ, * հեծնող. êtes-vous —? Bon —, քաջ հեծելազն. être bon —, bonne —ère, քաջ —, քաջածի լ., քաջ՝ բարւոք ձիավարել, * լաւ ձի հեծնալ. c'est un excellent —. Il n'y a pas de meilleur — que lui. Être mauvais —, չլինել քաջ —, վատածի լ., ոչ բարւոք՝ յոռի ձիավարել, * գէշ ձի հեծնալ. elle est mauvaise —ère. C'est un beau —, գեղեցկածի է, * ձիու վերայ լաւ՝ շնորհքով կկենայ. 2. հեծեալ, ձիաւոր, ձիահեծեալ, հեծելազն, ապայ. ձիաւոր զինուոր. il était escorté par un piquet de —s. Trente —s ont été tués. 3. հեծելազն, ապայ. ազնուական զինուորեալ. me trouves-tu bien fait en —? (Corn.) 4. պարաւոր, պարաւոր, * էրիկմարդ (հակադրութեամբ տիկնայց եւ օրիորդաց). il n'y avait pas assez de —s à ce bal. Donner le bras, la main à son —. C'est un aimable, un beau, charmant —. Chaque — conduisait une dame. — accompli, désagréable. Cette dame n'a pas de —, offrez-lui le bras. 5. — servant, ըսպասաւոր, պաշտօնակից, հեշտապաշտօնեայ. je serai votre — servant. Les fonctions du — servant. 6. ձիաւոր (ի ճատրակի «սաքրանճ»). 7. հողակոյտ, հողաթումբ (ուստի արձակին Ծնդանօթք). faire, élever, dresser un —. 8. տպ. ձիաձուղձ. կն. աճ. papier —, —. 9. ձք. ձիաւոր. հն. **Éphippe.** || S. **Hippocampe.**

Cavalier, ère, աճ. ազատ, համարձակ. avoir l'air —, la mine —ère. Tournure —ère. 2. համարձակ, անպատշաճ, անվայել, անվայելուչ, անպարկեշտ, անակնածու, խրոխտ. réponse, façon —ère. Propos —s. Ce procédé, ce ton est par trop —. Il prit avec elle un ton fort —. || En —, մ. S. **Cavalièrement.**

Cavalièrement, մ. հ. ազնուաբար. il danse —. 2. համարձակաբար, անպարկեշտս, անակնածաբար, խրոխտաբար. il l'a traité — Parler —.

Cavanille, ի. բ. կավանիլեակ. Ծուի պատատուկ Գլխոյ Բալեյուսոյ:

Cavanillésie, ի. բ. կավանիլլէզիա, կավանիլենի. սեռ տոհմի մոլոշեայց:

Cavanillésiées, ի. բ. կավանիլենեայք. խումբ բոմբակեայց (bombacées) նախատիպ ունելով զկավանիլենի:

Cavatine, ի. եժ. գանձ. chanter la —. La — du Barbier de Séville.

Cave, ի. նկուղ, ներքնատուն, շտեմարան, «պատուրամ, մահիճն». petite —, նկուղիկ. les soupiraux d'une —. Maison élevée sur —, նկուղակերտ՝ նկուղաշէն տուն. — au vin, գինենկուղ. նկուղ՝ շտեմարան գինւոյ. avoir du vin en —. Avoir une — bien garnie, bien montée, ունել — գինեւէտ՝ գինելից. monter sa —, լնուլ զ—ն գինեօք, գինելից առնել. || — au bois, — փայտի. փայտանկուղ. mettre du bois dans la —. || փ. aller du grenier à la —, de la — au grenier, գնալ ի վերնայարկէ ցներքնատուն, ի ներքնատանէ ցվերնայարկն. անյօդ բանս ասել, * գիրար չբռնող խօսքեր ասել. եւս՝ չգրել ուղիղ՝ * շիտակ. || rat de —, S. **Rat.** 2. գինիք (յշտեմարանի). il a une excellente —. 3. նկուղ, ըմպարկղիկ. ըմպելեաց սրուակներու անտուկիկ. 4. կառարկղ. * կառաց տակ անտուկ:

Cave, ի. խղ. խաղադրամ (ի Քրիստախաղի). perdre sa —. Faire une nouvelle —.

Cave, աճ. խոռոչացեալ, գոգեալ, փոսացեալ. des joues —s, — այտք. œil —, խոռոչացեալ՝ սորեալ՝ կիսոցեալ աչք. || մգ. veines —s, գոգերակք, սրտերակք. * երկու մեծ երակք սրտի, որ մարմնոյն ամէն կոլմէն արիւնն սիրտս կբերեն. S. եւս **Circulation.** Veine — supérieure, վերին գոգերակ. veine — inférieure, ստորին գոգերակ. 2. ժմկգ. խոռ, պակասորդ. année —, — ամ. լուսնական ամն 353 աւուրց. lune —, mois —, — լուսին, ամիս. լուսնական ամիս 29 աւուրց:

Cavé, e, անց. խոռ, խոռոչացեալ, գոգեալ, փոսեալ. pierre —e. Yeux —s, խոռոչացեալ աչք. 2. ը. եղեալ խաղադրամ. êtes-vous —? եղեա՞լ իցես խաղադրամ. je suis — de tant, եղեալ եմ այսչափ ինչ խաղադրամ. joueur — de dix francs.

Caveau, ա. նկուղիկ, ներքնատնիկ. 2. նկուղ, ներքնատուն. կապեալ կամ սրճարան գրագիտաց եւ երգահանաց. les habitués du Caveau. 3. տապանատուն, տապանավայր, տապանատեղի, դամբարան. on descendit le cercueil dans le —. Dans les —x de Saint-Denis se trouve Léon V de Lusignan, roi d'Arménie.

Cavecé, e, աճ. * միայն կգործածուի ի բանդ cheval rouan — de noir, jument rouan —e de noir, ձի, զամբիկ ճարտուկ սեւագլուխ:

Caveçon, ա. վարսպան, վարժելիք. * ձիու քթի շղեայ «գաննըր-

մա». mettre un — à un cheval, դնել՝ ապիանել վարպան՝ վարժելիս ձիոյ. 2. փ. —, սանձ, հատ. donner un coup de — à qn., խոնարհեցուցանել զամբարիտաճուկիւն ուրուք, հատ դնել խրոխտանացն. avoir besoin de —, պէտս ունել վարժելոյ՝ սանձի:

Cavée, ի. ո. խորուրի. խորհալ ճանապարհ:

Cavendishie, ի.բ. կավենտիշենի. սեռ մանկոց ի տոհմէ ցախեայց (éricacées).

Caver, ն. խոռոչել, խոռել, խոթել, գոգել, փորել, փոսել. l'eau a cavé cette pierre Joue cavée, խոթեաս այտք. || լկ. la rivière a cavé sous la pile du pont

Se caver, դ. խոռոչիլ, խոռոչանալ, գոգանալ, փոսիլ, փոսանալ, սորիլ, կկոցիլ. ses yeux se cavent, խոռոչին՝ սորին՝ կկոցին աչք նորա. ses joues se cavent, խոռոչանան՝ փոսին՝ գոգանան այտքն:

Caver, ն. խ. խաղադրամել. դնել խաղադրամ՝ արծաթ ի խաղի. j'ai cavé cinq francs, եդի խաղադրամ ֆրանքս հինգ.

Caver, չ. եւ ***Se caver,*** դ. խաղադրամիլ, * խաղադրամ՝ ստակ դնել խաղի մէջ. il cava de dix francs. Je me cave de vingt francs.

Cavernaire, ած. ք. անձաւաբոյս, փապարաբոյս:

Caverne, ի. այր, քարայր, քարանձաւ, անձաւ, պաղանձաւ, փապար, քարածերպք, սոր, խորադիմ, խոռոչ. vaste —. — profonde, immense, obscure. — creusée par la nature, — բնափոր. 2. փ. այր աւազակաց. cette maison est une — de brigands, c'est une vraie —, այր աւազակաց է տունդ. 3. ախ. կեղեայր. կեղեքից խոռոչ ի Թոքս եւ այլուր. —s pulmonaires, —ք Թոքայինք:

Caverneux,euse, ած. փապարաչին, անձաւուտ, անձաւախիտ, քարանձաւուտ. pays, lieux —. Montagne —euse. 2. խոռոչաւոր, խոռոչաչին, բազմախոռոչ, խորշուտ, ճակնուտ. arbre, saule —. 3. մգ. փապարչին, խոռոչաւոր. corps —, դարափոս մարմին. sinus —, — ծոց. 4. փ. voix —e, խոռոչային՝ խուզոտ՝ խուլ ձայն. râle —, հռնչիւն ընդերաձայն՝ ի խորոց ընդերաց:

Cavernicole, ած. անձաւաբնակ:

Cavernicule, ա. փապ, փապարիկ:

Cavernosité, ի. խոռոչաւորութիւն, ճակնութիւն. — d'un rocher, d'une pierre. [գոգաւոր:

Cavet, ա. ճ. խորոխ. զարդ ինչ

Cavi, ա. բ. հացարմատ. * գետնախնձորի պէս ուտուող արմատ. հն. **Oca.**

Cavia, ա. կ. հնդկախոզ. գա. **Cobaye** ի:

Caviadé, e, ած. հնդկախոզեայ. || —es, ի. յ. —ք. տոհմ կրծող կենդանեաց հարաւային Ամերիկայ նախատիպ ունելով զհնդկախոզ (cavia).

Caviar, ա. Թառափկին, ապկին «խավիար». le — est très recherché dans le Nord.

Cavicole, ած. ք. փապաբնակ, սոքաբնակ, խոռոչաբնակ:

Cavicorne, ած. կ. խոռեղջիւր. որոյ մնամէջ են եղջիւրք. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ արուոցաց, յորում են այծք եւ յամոյրք (antilope).

Cavié, e, ած. կ. ջրախոճկորեայ. նման ջրախոճկորի (cabiai). || —es, ի. յ. —ք. տոհմ կաճնաբուծից:

Cavien, enne, ած. կ. հնդկախոզեան. հն. **Caviadé.**

Cavidées, ի. կ. հնդկախոզեայք. տոհմ կրծողաց:

Cavillation, ի. հ. բանգտուիւն, խմաստակուիւն. j'admirai les —s de ses réponses.

Cavin, ա. եր. խրամ, փոս:

Cavinie, ի., **Cavinion,** ա. ք. կավինիա, կավիննի. Թուփ ի Մատակասքար:

Cavirostre, ած. կ. խոռակտուց. որոյ մնամէջ է կտուցն:

Caviste, ա. նկուղապետ. վերակացու նկուղից:

Cavitaire, ած. քր. խորշային, խորշաբնակ. vers intestinaux —s, — որդունք աղեաց. 2. —s, ա. յ. —ք. առաջին կարգ որդանց աղեաց:

Cavité, ի. գոգած, խոռոչ, փորած, փորուած, փորոք, ոփ, ծերպ, սոր, խինձ, խորշ. les —s d'un rocher, de la terre. 2. մգ. ոփ, փորոք, փորուած, խինձ, խորշ. Les —s du cœur. — gutturale, հն. **Pharynx.** — pelvienne, կն. **Bassin,** կոնք. — orbitaire, ականոփ. հն. **Orbite.** — digitale, մատնոփ. — thoracique, լանջոփ. — pectorale կամ — de la poitrine, ոփ կրծոց, կրծոփ. — splanchnique, աղեխինձ:

Cavoir, ա.ար. ապակնիաս. * գործի ապակի կոթելու:

Cavoline, ի. կմ. կավոլինիկ. սեռ մերկախոռիկ (nudibranches) կակղամորթոց:

Cavolinite, ի.հբ. կավոլինաքար:

Cavron, ա. պ. տպուզ. * մանուշակագոյն փոքրիկ սալոր:

Cavronnier, ա. պ. տպուզենի. ծառն տպուզի:

Cawerirky (քաուէրիրքի) ա. Թ. կաուէրիրքի. * տեսակ մի համեղաճաշակ բադ Սուրինամի:

Caya, ի. բ. նշոտ. տունկ ինչ:

Cayambouc, ա. ն. կայանբուկ. անպիտանանաս:

Cayapona, ա., **Cayaponie,** ի.բ. կայապոնի, կայապոննի. դդմենասեր (cucurbitacé) տունկ ի Բրազիլ:

Cayaponine, ի.տզ. կայապոնին. կալակաթակերպ հանեակ ի կայապոնուոյ:

Cay-cay, ա. ք. կայկայի. հն. **Irvingie.**

Cayenne, ի. նաւազոց. զօրանոց նաւազաց. 2. —. խոհակերոց մարտիկ նաւաստեաց. 3. —. * զօրանոցի տեղ գործածուած հին նաւ:

Cayes (քայ) ի. յ. խումբ, աւազակոյտք (յԱնտիլեան ծովս.):

Cayeu (քայէօ) ա.ք. տ. **Caïeu.**

Caylusée, ի.ք. կայլիւզենի. սեռ տոհմի յափկեայց (résédacées).

Caylusées, ի. յ. ք. կայլիւզենեայք. ցեղ յափկեայց նախատիպ ունելով զկայլիւզենի:

Cayman, ա. ծք. ծովասեղն. տեսակ կնճիճական (ésox). կն. **Aiguille de mer.**

Cayopollin, ա. կ. կայոպոլիկ. պարկաւոր ինչ կենդանի ի հարաւային Ամերիկա նման կզակապակի (sagouin).

Cayou. ա. կ. կայու. կապիկ սեռակից Թերբատի (atèle).

Cazelle, ի. ար. կոճակարժառ. կոճաձեւ կարժառ ի պատել զՔրս ոսկւոյ «արբմա մագարաբ»:

Cazette, ի. ար. կոթնակ. * հոդէ պատեան որով ծածկեն բրտեայ անօթներն Քրծոց դնելու ժամանակ:

Cazou, ա. կ. կազու. * կենդանի ի Կուինէա, որ փոքր մի կնճռանի եղնգնաթջի (blaireau).

Ce, Cet (սը, սէ) եզ. ա., **Cette,** եզ.ի., **Ces** (սէ) յ.ա. եւ ի.ց. ած. այս, այդ, այն. ce chien, շունս այս, այդ, այն. ce homme, այրս այս, *այս մարդն. cet arbre, ծառս այս. cette femme, կինս այս, կինդ այդ, *այս՝ այդ կինն. ces arbres, ծառքս այսոքիկ, ծառքդ, * այս ծառերն. ces femmes, կանայք այսոքիկ, * այս կանայք. ces hommes, արքս այսոքիկ, արքդ այդոքիկ, * այս՝ այդ մարդիկ. ce livre-ci, գիրքս այս. ce livre-là, գիրքդ այդ, *այդ գիրքն. cet homme-ci, cet homme-là, այրս այս, այրդ այդ. ces hommes-ci, արքս այսոքիկ:

Ce (սը) ց. դ. այս, այդ, այն, սա, դա, նա, *ասա, ադ, ան, ասիկայ, աստիկայ, անիկայ. c'est beau, գեղեցիկ է այս՝ այդ, սա՝ դա գեղեցիկ է. c'est agréable. C'était le bon temps. Ce sera un jour de fête, եղիցի այդ օր տօնի. ce qui est vrai doit être dit, պարտ է ասել զոր ինչ ճշմարիտ է. * ճշմարիտ բանն ասելու է. ce qui est inspiré par le désintéressement est digne de louange, որ ինչ ներշնչեալ է յանշահասիրութենէ՝ արժանի է գովութեան:

Ce *pron* être բայի եւ ***le, la*** դերանունց. est-ce là votre voiture? Oui, ce l'est, ա՞յդ է կառքդ. այո. այդ է. sont-ce là vos souliers? Ce les sont, այդոքի՞կ են մուճակքդ. այդոքիկ են:

Moi, toi, nous, vous * դերանունաց հետ ***être*** բայն համաձայնի միշտ եզակի ***ce***. c'est moi qui le dis, ես

եմ որ ասեմ, ես ասեմ. c'est toi qui le fais, դու ես որ առնես, դու առնես. c'est nous qui parlons, մեք խոսիմք. c'est vous qui la faites, դուք էք որ առնէք, դուք առնէք. || բայց երբոր անունն կամ դերանունն որ être բայէն յետոյ կուգայ՝ յօրինակի է, բայն կիսամածայնի անուան կամ դերանուան հետ եւ ոչ ընդ ce. ce sont eux qui le veulent, նոքա են որ կամին, նոքա կամին. ce sont les parents. Ce furent ses amis qui lui vinrent en aide.

C'est նախադաս ածականի՝ խնդիր չառնոյր զսով կամ ըսով. c'est vrai, c'est faux, c'est juste. այս պարագային միայն maisով կամ carով խնդիր կ'առնու. nous sommes rentrés tard, c'est vrai; mais en revanche, nous nous sommes levés matin. Vous soutenez que vous n'êtes pas sorti, c'est faux; car je vous ai vu.

C'est un péché que de mentir. C'est un péché de mentir. C'est un péché que mentir. այս երեք կերպն ես լաւ են, սակայն առաջին երկուքն աւելի սովորական են. c'est une maladie d'esprit que de souhaiter des choses impossibles. (Fén). Est-ce séduction que de se faire aimer.

ԵՒՔ ce եւ être նախադաս են երկու կամ շատ անուանց, բայն être կիսամածայնի ընդ ce, այսինքն կը դրուի եզակի. c'est le nombre du peuple et l'abondance des aliments qui font la force et la vraie richesse d'un royaume. (Fén.) || ԵՒՔ անուններին մին միայն յօրինակի լինէր, դարձեալ être բայն կդրուէր եզակի. c'est la gloire et les plaisirs qu'il a en vue. || բայց ՈՒՔ որ յօրինակի առնուն առաջին լինի՝ être բայն կը դրուի յօրինակի. զո. ce sont les plaisirs et la gloire qu'il a en vue.

Être բայն դնի միշտ եզակի երբոր նախադաս լինի նախադրութեան. c'est pour eux que je travaille. C'est de ces hommes que j'attends du secours. C'est à ces dieux que vous sacrifiez. || վարի եզակի ժամերն յայտնող ՄԻԵՒՈՎ. c'est onze heures qui sonnent. || Ce ի հարցական ասացուածս կդրուի être բային յետոյ. est-ce toi, chère Marguerite? դո՞ւ իցես, սիրելիդ իմ Մարգարիտ. étaient-ce nos amis? մի՞ԹԷ բարեկամք մե՞ր էին. est-ce moi qui t'appelle? մի՞ԹԷ ե՞ս կոչեմ զքեզ. sont-ce ces grands canons qui vous le font aimer?

Ի հարցական ասացուածս կդրուի est-ce երբոր յօրինակի բառէն ետեւ կայ que, եւ sont-ce կդրուի երբոր qui լինի. est-ce les sons graves de l'orgue que j'entends? Sont-ce des religieux et des prêtres qui partent? Seraient-ce ses maîtres qui l'auraient façonné?

Ce ի հայցական ասացուածս ընդ qui կամ que. On frappe, qui est-ce? բախեն. ո՞ իցէ. * կզարնեն. ո՞վ է. on appelle là-bas; qu'est-ce? Qu'est-ce qu'elle dit, cette morale? զի՞նչ ասիցէ բարոյականդ այդ, * ի՞նչ կ'ասէ այդ բարոյականն. || Qu'est-ce là? ո՞ իցէ այդը, *ինն ո՞վ է. Qu'est-ce ci? զի՞նչ կայցէ այսր, * հոս ի՞նչ կայ. qu'est ceci? զի՞նչ է այս, *այս ի՞նչ է:

Ce կրկնեալ. qu'est-ce que c'est? զի՞նչ իցէ այս, * այս ի՞նչ է, այս ի՞նչ բան է. qu'est-ce que sera? զի՞նչ լինիցի այս, *այս ի՞նչ պիտի լինի. qu'est-ce que c'est que vous m'apprenez là? զի՞նչ ուսուցանէք ինձ. Qu'est-ce que c'était? զի՞նչ էր. Qu'est-ce que ç'a été? զի՞նչ եղեւ այս. Qu'est-ce que c'est que cette logique? զի՞նչ է տրամաբանութիւնդ այդ. || ce que c'est que, զինչ իցէ, *ի՞նչ է, ինչ բան է. je sais ce que c'est que cet air, գիտեմ զի՞նչ է նուագդ. je vous demande ce que c'est que les paroles que vous dites là. Voyez ce que c'est que le monde aujourd'hui. Vous le voyez, mon cœur, ce que c'est que d'aimer. (Mol.)

Ce վարի նովին իմաստիւք յապաւելով զque. Voyez ce que c'est d'avoir étudié. (La Font.)

C'est... que. C'est à Rome que je prétends marcher, ի Հռոմ կամիմ երթալ. ce n'est pas de cela qu'il s'agit aujourd'hui, չէ զայդմանէ այսօր խընդիրն. ce n'est pas une petite peine que de garder chez soi une grande somme d'argent. (Mol.) չէ՝ չէ եւ չէ փոքր ինչ նեղութիւն պահել առ իւր մեծ ինչ գումար արծաթոյ. c'eût été une chose fâcheuse pour moi que d'exposer cette enfant. (Sév.)

C'est... de ընդ անեղեւոյի առանց *que*ի. c'était lui faire injure de l'implorer. (Pasc.)

Ce n'est pas que (առորադասական հետ) ոչ զի..., *չէ ՈՒՔ որ... ce n'est pas que je veuille médire. Ce n'est pas que le pécheur mourant ne trouve dans sa vie passée. (Mass.)

C'est que, վասնզի, քանզի. pourquoi ne venez-vous avec nous? C'est que je suis malade.

C'est à ... de, à, վայել է, անկ է, արժան է, պատշաճ է. c'est à vous de parler, c'est à vous à parler, ձեզ անկ է՝ վայել է՝ արժան է խօսել, ձեր է կարգն խօսելոյ.

Ce Քաւմատար. ce que je crains, c'est d'être connu, երկնչիմ զի մի՝ ճանաչիցեն զիս, * կվախնամ որ զիս չը ճանչնան. ce qui est vrai, c'est qu'il est malade. Lire, peindre et faire de la musique, c'est l'occupation de sa vie. L'enfer dans cette vie, c'est un mauvais ménage.

Ce Քաւմատար՝ կրնայ յապաւուիլ եւ բառիլ. ce que je crains est d'être connu, վրէանակ ասելոյ ce que je crains, c'est d'être connu.

Կրկնութիւն ceի անհրաժեշտ է երբոր բայն *être* նախադաս լինի յօրինակի գոյականի կամ դերանուան. ce qui m'attache à la vie, ce sont mes enfants. Ce qui me console, c'est vous.

Ce que, զոր ինչ (ասի մարդկան եւ իրաց). ce qu'on gagne en amour, ne vaut pas ce qu'on perd.

Tout ce qui, tout ce que, ամենայն ինչ որ, ամենայն ինչ զոր, *ինչ որ... tout ce que je voyais, me rappelait... ամենայն ինչ զոր տեսանէի՝ յուշ առնէր ինձ. tout ce qui sont ici, ամենայն ինչ որ աստ է, ամենքին որ աստ են...

Ce qui est de, դնի նախադաս ածականի. la marine ne se doute pas de la manigance, voilà ce qui est de bon.

Նախընդաց կդրուի նաեւ dire բային դիմաւոր ժամանակաց, որպէս ce dit-il. Ce dit-elle. Ce dit-on. Je l'aurai, ce dit-il, sans peine. Un tiens vaut, ce dit-on, mieux que deux tu l'auras. Soit fait, ce dit le frère. || այս կերպն կակուղ հնանալ, եւ փոխանակէ զայն պարզ ձեւն dit-il, dit-elle, dit-on.

ը. *Quand ce vient à..., quand ce vint à..., quand ce viendra à...,* երբեք գայ, եկն, գայցէ ժամն՝ ժամանակն... quand ce vint à payer, il se trouva sans argent. (La Font.) յորժամ եկն ժամանակն՝ ժամն հատուցանելոյ, չունէր դրամ:

Ce semble, ce me semble, Ուսի՝ երեւի Ի՛, ինձ Ուսի՝ երեւի, ինձ այնպէս Ուսի. tout, ce semble, conspire contre lui. Tout, ce me semblait, allait bien. Tout, ce m'a semblé, est bien allé.

Ce m'est avis, կարծեմ, Ուսի ինձ. Ce leur est avis, կարծեն, Ուսի նոցա.

Ի դատաստանական եւ ի դիւանագիտական ոճս ce կգործածուի բառածն բովանդակելու համար, et ce, conformément à ... եւ այս բան ... et en vertu de ce que dessus, եւ բան զորուԹեան որոց ի վեր անդր. || Ce վարի այսպէս նաեւ ի սովորական խօսս. il avait le dessein d'attaquer, et pour ce, pour ce faire, il commanda... Ce faisant, il crut...

A ce que, շ. գործածուած ի դատաստանարանս եւ ի դիւանագիտուԹեան եւ նշանակէ *afin que,* որպէս զի. à ce qu'il n'en prétendit cause d'ignorance. A ce qu'il n'en ignore.

Sur ce, ասացուած որով Քաղաւորք իրենց նահանգներն կվերջացունեն. sur ce, je prie Dieu qu'il vous ait en sa sainte et digne garde. || ը. sur ce, je vous salue.

C'est ստէպ կդրուի երկու անեղեւոյի մէջ. végéter, c'est mourir; Beaucoup penser, c'est vivre. Epargner les plaisirs, c'est les multiplier. || նոյնպէս կդրուի նաեւ երկու անուանց մէջ. le corps, c'est l'animal; l'esprit, c'est l'homme.

C'est pour, c'est à, ընդ անեղեւոյի, արժանի է, վայել է, պարտ է. c'est pour en crever de rire. Certes, c'est pour en rire. (Mol.) C'est à n'y pas croire.

C'est pourquoi, շ. վասն որոյ, յայնսակս, սորին աղագաւ. c'est pourquoi je veux partir.

De ce que, շ. քանզի, որովհետեւ. de ce que l'on commet une faute, est-ce une raison pour les commettre toutes?

Ա, օ գրերին առաջ պէտք է սէոխլով գրել, որպէս ç'a été, ç'ont été.

C'est-à-dire, C'est-à-savoir, S. **Dire, Savoir.**

Céanothe, ա. բ. պրնոր. սեռ տոհմի դժնիկնայց (rhamnées).

Céans (սէան) մ. ը. ի տան աստ, աստ ի տան, աստէն ի ներքս. il dînera —. Qu'est-ce qu'on fait —? (Mol.) Il n'est pas —. C'est à moi de commander —. Sortez de —, եւ ի տանէ աստի. le maître de —, տանուտէր տանս. Si son clerc vient —, fais-lui goûter mon vin. (Rac.)

Cébidiens (էն) ա. չ.կ. կերոսազգիք. տոհմ կապկաց, նախատիպ ունելով զկերոս (cébus).

Cébien (իէն) ած.կ. կերոսեան, կերոսանման. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ կարգի չորքոտանեաց նախատիպ ունելով զկերոս (cébus).

Cébipire, ա. բ. կեբիպիր. մեծ ծառ ի Բրէզիլ:

Céblépyriné, e, ած. Ա. կեբլեպիրեայ, կեբլեպիրանման. || —es, ի. յ. —ք. ենԱաոտիմ տոհմի ճանճորսակնայց (muscicapidées).

Céblépyris (իս) ա. Ա. կեբլեպիրիս. գա. Ախթաքաղի (échenilleur).

Céboccéphale, ած. հշբ. կապկագլուխ. un monstre —, կլ. ա. un —, — ճիւաղ, — :

Céboccéphalie, ի. հշբ. կապկագլխութիւն:

Céboccéphalien, enne, ած. հշբ. կապկագլխեան: [կապկագլխային:

Céboccéphalique, ած. հշբ. կապ-

Cébrion, ա. մբ. կեբբիոն. սեռ պատնաԱնեից միջատաց ի տոհմէ սրոցեղջիւր պատնաԱնից:

Cébrionite, ած. մբ. կեպբրիոնիկ, կեբբիոնանման. || —s, ա. յ. —ք. ցեղ միջատաց ի տոհմէ սրոցեղջիւր պատնաԱնից:

Cébugale, ա. կ. կապկակառոյց:

Cébus (իւս) ա. կ. կերոս. սեռ կապկի Ամերիկոյ, յորում բոլանդակին ճաճ (sapajou), Ախբատ (alèle) եւ առնակ (alouatte).

Cécal, e, s. **Cæcal.**

Cécalyphe, ա.բ. ճկոր. սեռ սրնկոց յազգէ մամռոց:

Céchène (սէքէն) ա. մբ. յօրանջոտ. սեռ պատնաԱնեաց հինգայօդ միջատաց ի տոհմէ Ախրիկեայց (carabiques).

Ceci, ց. դ. այս. — est beau, cela est laid, այս գեղեցիկ է, այն տգեղ. retiens bien —, քաջիկ յուշի կալ զայս. qu'est-ce —? ի՞նչ է այս. Qu'est-ce que —? ի՞նչ է այս. que tout —? կամ qu'est-ce que tout —? ինչ է՝ ինչ է այս ամենայն. voyez —. — est à moi, cela est à vous, — իմ է, այդ ձեր է. que veut dire —? ի՞նչ կամիցի ասել —, ի՞նչ նշանակիցէ —. — n'est pas du tout clair. || ը. — cela, այս այն, մերթ այս մերթ այն. c'était —, c'était cela, մերթ զայս եւ մերթ զայն պատճառէր. c'est —, c'est cela, մերթ — է, մերթ այն. *միշտ չքմեղք մի ունիս. ce n'est ni — ni cela, ոչ — է ոչ այն. * ամենեւին բաւդ չէ:

Cécidodaphné, ի. բ. գլխոտեզբնոյի. սեռ տոհմի սարդեայց (lauracées).

Cécidomyie (մի) ի. բ. գլխոտաճանճ. սեռ միջատաց ի կարգէ Ախլեղջերեայց (némocères).

Cécidomytes, ա. յ. մբ. գլխոտաճանճեայք. խումբ կարգի երկՈեւից:

Céciforme, ած. բ. Ճափանաձեւ:

Cécile, ի. մբ. խոռոչ. տեսակ շերեփկոՈկի (libellule)

Céciliade, ած. սբ. կուբօձազգի. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ սողնոց:

Céciliadé, e, ած. սբ. կուբօձեայ. —s, ի. յ. —ք. տոհմ կարգի անոտն օձայնոց, նախատիպ ունելով զկուբօձ (cécilie).

Cécilie, ի. սբ. կուբօձ. սեռ երկակենցաղ սողնոց յԱմերիկա:

Céciloïde, ած.սբ. կուբօձակերպ. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ գորտազգեաց, նախատիպ ունելով զկուբօձ:

Cécirègle, ա. կուբաքանոն. *տեսակ մի քանոն որով կոյրք կարեն գրել: [կաղնոյ (chêne).

Cécis, ա. բ. խոզկապին. պտուղ

Cécité, ի. կուբուԱիւն. il fut frappé de —, հարաւ —Ախամբ, կացին աչք նորա, կուրացաւ. 2. փ. —, շլացուԱիւն. — morale, volontaire.

Cécographe, գ. կուբագիր. un —. Une habile —. 2. ա. — (գործի). 3. ած. —. un auteur —.

Cécographie, ի. կուբագրուԱիւն. *կուրաց համար շինուած գրի օրինակ: [կան:

Cécographique, ած. կուբագրա-

Cécracte, ա. մբ. ճուճուան. սեռ քառաչօդ պատնաԱնեից ի տոհմէ ուռենայց:

Cécrope, ա. մբ. կեկրոպ. սեռ միջատանկնեայց (entomostracés).

Cécropé, e, ած. մբ. կեկրոպազգի. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ միջատանեցեայց:

Cécropide, ա. Ա. ծիրանաճիծառն. ծիծառն ծիրանեգոյն:

Cécropie, ի. բ. կեկրոպենի. սեռ կնձնեայց. ծառ ինչ յԱմերիկա:

Cécropié, e, ած.բ. կեկրոպենեայ. || —es, ի. յ. տոհմ անկոց ի տոհմէ եղջնեայց (urticées).

Cécropien, enne, ած. կեկրոպեան. Minerve —enne, — ԱԹենաս:

Cécrops (քրոս) ա. ոպ. կեկրոպս. սեռ ոլորկապատենից ի կարգէ խըրկոտանց (branchiopodes). 2. մբ. —. ԹիԹեռնիկ ցորեկեայ:

Cécube, ա. քԹ. կեկուբագինի. ազնիւգինի Կեկուբա երկրին Իտալիոյ. boire du —.

Cécule, ա. մբ. կուրուկ. սեռ հինգայօդ պատնաԱնեից:

Cécum (սէքօմ) **Cæcum.**

Cédant, e, ած. հրաժարող (յիրաւանց իւրոց կամ ի պահանջից). la partie —e. 2. գ. —. le — et le cessionnaire. [(բնական):

Cédat (տա) ա. սր. պղպեղատ

Céder (կ. **Accélérer**. je cède, ils cèdent; je céderai). ն. Ախղալ, տալ. — la place à qn. — la victoire à l'ennemi. || — le pas, առաջնուԱիւն տալ. *մէկուն եռեւին երԱալ՝ անկից առաջ չանցնիլ մեծարանաց կամ պատուոյ համար. եւ փ. ճանաչել զգերիվերուԱիւն ուրուք. || — le terrain, ընդ կրուկ դառնալ, նահանջել առաջի Ախնամտոյն. || — le pavé, le haut du pavé à qn., * Ախղալ որ տանց քովէն անցնի. 2. վճ. Ախղալ, անցուցանել. — un bail, un fonds, ses droits... à qn.

Céder, չ. տեղի տալ, կքիլ, ճահկիլ, ճռիլ, խոնարհիլ «չէօքմէք». la porte céda sous nos efforts. Le plancher surchargé a cédé. Cette voûte cédera. — sous le poids. Des tumeurs molles et qui cèdent à la pression du doigt. 2. փ. տեղի տալ, գիջանիլ, խոնարհիլ. — aux circonstances, à la force. Ne cède pas à l'adversité. — à la crainte, à la colère, à la douleur. — aux larmes, aux prières de qn. — à son penchant. — au sommeil, յաղԱիլ ի քնոյ, * քունէ յաղԱուիլ. Tout cède devant lui. Tout cède à un travail opiniâtre. || լկ. il finit par —. 3. ի վայր գտանիլ, պակաս լինել՝ գտանիլ քան զոք, *մէկէն վար գըտնուիլ՝ վար լինել՝ վար մնալ. — en talent, *տարազդի մասին վար մնալ. — en mérite, en expérience. Les Gaulois ne leur cédaient pas en courage. (Boss.) Son amitié cède toujours à sa politique. Le roi ne cédait à personne ni pour la taille ni pour la mine. (Hamil.) || նոքին մտօք ասի եւ le céder. Il le cède en habileté à son frère. Il ne le cède à personne en vertu. 4. տեղի տալ, նուաղիլ, դադրիլ. la violence du mal ne cédant pas au remède. Le mal, la douleur cède. [տննաԱնից:

Cédie, ի. մգ. ազուկ. սեռ պատ-

Cédille, ի. բ. նշանախեց, ննԱակէտ. *ը գրին տակն դրուած նըշան (ç) իբրեւ ս ինչելու համար նախադաս ա, օ, ու ձայնաւորաց, որպէս ça, glaçon, reçu.

Cédiller, ն. նշանախեցել, ննԱակիտել. *նշանախեց՝ ննԱակէտ դնել:

Cédrat, ա.բ. կիտր, կիտրոն «աղաճ գավուռու». — confit, շաքարակիտր. essence de —, ոգիւղ կիտրոնի. 2. կիտրոնի (ծառն). հն. **Cédratier.**

Cédraterie, ի. կիտրատուն, կիտրոնատուն:

Cédratier, ա.բ. կիտրոնի «աղաճ գավուռու ալաճը»:

Cèdre, ա. մայր, մայրի «սէրվի, ազատ, չամ աղաճը». les —s du Liban, —ք Լիբանանու. bois de —, մայրափայտ. 2. մայրիայտ. poutre de —, մայրիայտեայ գերան. une boîte de —, տուփ մայրիայտեայ, մայրիայտեուփ. || առ. il connaît tout depuis le — jusqu'à l'hysope, գիտէ զամենայն ի մայր փայտէ ցզոպայ. չիք ինչ նմա անծանօթ. *չկայ բան մի որ չգիտնայ. || փ. եւ ոճ Սգ. les —s du Liban, —ք Լիբանանու. մեծամեծք, հզօրք աշխարհի.

3. կիտր, կիտրոն «ազգ գավուռու». հն. **Cédrat.** || Aigre de —, կիտրօղի. բմռելի կիտրոնի չրով :

Cédrel, ա. բ. հնթռո. ծառ յԱմերիկա. — fébrifuge, odorant, — ջերմահալած, հօռաւէտ :

Cédrélacé, e, ած. բ. հնթռուածեր. || —es, ի. յ. —ք. ռոհմ անկոց, որոց նախատիպ մայրեակ (cédrel).

Cèdre.

Cédrélé, e, ած. բ. մայրեկեայ. հն. **Cédrélacé.** || —es, ի. յ. —ք. ցեղ անկոց ի ռոհմէ մոլահացեայց նախատիպ ունելով զմայրեակ :

Cédrélèon, ա. դղպ. մայրիւղ. ցնդական իւղ մայրի :

Cédrène, ա. ոգ. մայրին. * բրնաճխուկ չրածնոյ գտելոյ մայրի ռեռնին մէջ :

Cédride, ա.բ. սրամայրազոռուղ. պտուղ սրամայրի (oxycèdre).

Cédrie, ի.բ. մայրակիս. ռեռին մայրի «չամ սագըզը» :

Cédrine, ի. ոգ. կեդրին. գոյացուիին բիւրեղական հանեալ ի կեդրինոյ :

Cédrirète, ա. ոգ. փայտահոյզ. գոյացուիին գտեալ Ռորմամբ խայծղանի չագարի (hêtre).

Cédrite, ա. դղպ. մայրագինի. * ոաքցուցիչ անուշ գինի պատրաստեալ ռեռինով մայրի :

Cédron, ա. բ. կեդրենի. ծառ Նոր Կրանաւոյ :

Cédronelle, ի. բ. կեդրենեակ.

սեռ շրՌնաւորաց, ցեղ կատուակեայց (népétées).

Cédule, ի. մոբիլակ, յեռկար «Ռէյէսսիք». ակ. **Billet.**

Ceindre (je ceins, tu ceins, il ceint, n. ceignons, v. ceignez, ils ceignent; je ceignais, etc.; je ceignis, etc.; je ceindrai, etc.; je ceindrais, etc.; ceins, ceignons, etc.; q. je ceigne, etc.; q. je ceignisse, etc; ceignant; ceint, ceinte) ն. պատել, շուրջ պատել, պարփակել. — une ville de murs, de fossés. — un parc de haie vive. 2. պատել, պնդել. des bandelettes ceignaient le front des victimes. Une corde lui ceint les reins, պնդէ զմէջն չուանաւ. des lauriers ceignent son front, դափնիք պատեն՝ բոլորեն գեակատ նորա. la victoire lui a ceint le front de lauriers. 3. ածել, կապել. il le ceignit d'une écharpe, յայնակամաբ էած նմա. il lui ceignit le front d'un bandeau. || — l'épée à un chevalier, առւսեր ընդ մէջ ածել՝ կապել ասպետի. *ասպետին մէջքն առւր կապել. en le faisant chevalier, il lui ceignit l'épée. || վ. — le diadème, la couronne, Ռագաւն պարփակել զգլուխ, Ռագ կապել՝ դնել՝ առնուլ. ամբառնալ ի գահ Ռագաւորուիեան. ||— la tiare, բահանայապետել, ամբառնալ ի գահ բահանայապետուիեան, պապ լինել. || վ. ceignez vos reins, պնդեա՛ զքզմէջս, գօտեպինդ լե՛ր, արիացի՛ր, * գօտեւորեցէ՛ք, սօՌառեցէ՛ք :

Se ceindre, դ. գօտի ածել, պընդել զմէջս, * գօտի կապել, մէջքն փաՌել՝ անցունել. — les reins d'une corde, պնդել գիւր մէջս չուանաւ, * մէջքն չուան փաՌել. — d'une écharpe, յայնակամաբ ածել. || վ. — le front d'un diadème, վարսակալ ածել՝ դնել ի գլուխ, Ռագ կապել՝ առնուլ, Ռագաւոր՝ Ռագուհի լ. || լկ. — le corps, les reins, գօտեւորել՝ պնդել զմարմին, գօտի ընդ մէջ իւր ածել, գօտեաւ պնդել զմէջս, գօտեւորիլ :

Ceint, e, անց. **Ceindre** ի. պատեալ, պարփակեալ. une place —e de murailles, de bastions, քալաք պարսպապատ, մարտկոցապատ. 2. գօտեւորեալ, գօտեւոր, գօտեալած, գօտեպինդ. * գօտի կապած. — d'un tablier, առիգածեալ, * առիգած կապած. être — d'une ceinture, գօտի ածել, գօտեւորիլ. 3. վ. պատեալ, բոլորեալ. front — de lauriers, de gloire, ճակատ պսակեալ՝ բոլորեալ դափնեօք, փառօք. դափնեզարդ, փառազարդ ճակատ. le front —d'une mitre, du bandeau royal.

Ceintes (սէնԹ) ի.ն. գօտեպինդք. փայտք եւ չուանք որ պնդեն զկողս նաւի. հն. **Receintes.**

Ceintrage, ա. ն. գօտեւած,

անդել՝ ամբացուցանել ամենուստեք.
Se ceinturer, դ. ածել իւր գօտի, գօտեւորիլ. *գօտի կապել. || փ. —, պատիլ. le ciel se ceinture de nuages.
Ceinturette, ի. գօտեակ, կամարիկ. փոլափոկ որսորդաց:
Ceinturier, ա. գօտեգործ, գօտեվաճառ. || ած. marchand —, —.
Ceinturon, ա. սրագօտի, Թրագօտի. մաշկեղէն կամար՝ գօտի սուսերի: [գործ, սրագօտեվաճառ:
Ceinturonnier, ա. սրագօտի-
Cela, ց. դն. այդ, այն, զայն. *անիկայ, զանիկայ. reprenez ceci et donnez-moi —. — est bon, mais ceci vaut encore mieux. 2. այս, զայս. — dit, զայս ասացեալ. que dites-vous de —? զի՞նչ ասէք զայսմանէ. que veut dire —? այս ի՞նչ կ'ուզէ ասել. que signifie —? այս ինչ կնշանակէ. — est fort laid, ոգեղ չոյժ է այս. || à — près, գոգցես, գրեթէ. || — ne fait rien, չէ ինչ փոյթ, *ինգ չէ. || — ne me regarde pas, * այս ինձ չվերաբերիր. || point de — կամ pas de —, եւ զոյ. point de ça, բնաւ չկամիմ զայս. ne plus nous voir ! Oh !, point de —. || Il ne manquait plus que — կամ ça! այս եւեւ պակաս էր, * այս միայն կպակսէր. fâchez-vous à présent contre moi, il ne manque plus que —, եւ p. il ne manque plus que ça. || — étant, եւ զի այսպէս է.
Cela, խօսքին վերջ դրուելով սաստկութիւն կուտայ խնառից. c'est parler, —! Voilà parler, —! || haut, grand comme —, եւ ի խօսակցութեան՝ comme ça, *ասի ձեռքի շարժուածքով բանի մի բարձրութիւնն կամ մեծութիւնն ցուցնելու համար. || *Cela* * արհամարհուտ շարժուածքով մի միտքն կլայտնէ. pour moi je m'en soucie autant que de —, comme de —, (Mol.) իսկ իմ եւ ոչ ինչ փոյթ է զայնմանէ, * այս եւ ոչ հոգս է. n'est-ce que —? միթէ այս միա՞յն իցէ. || p. c'est —, c'est bien —, այդպէս է, բարւոք՝ քաջ է, * այդպէս, լաւ. || comme —, այդպէս, այդչափ, *սաչափ. || comme —, եւ p. comme ça, այսպէս եւ այնպէս, ոչ չոյժ բարւոք, * սանկ նանկ. comment allez-vous? Comme —. || Il est comme —, այդպէս է, * այսպէս է իւր կերպն՝ բնութիւնն. || c'est comme —, այդպէս՝ այսպէս է. || Comment —? որպէ՞ս, զի՛րդ, ի՞նչ, որո՞վ օրինակաւ, ի՞նչպէս. il prétend que vous lui devez cette somme. Comment —? ||Cela ... que, այս ... Թէ. — est faute que, սուտ է այս Թէ. || — դիպուածն հետ. — viendra peut-être, mais il n'est pas venu. (Sév.) Je vous dis — comme il m'a été dit. || ասի եւ մարդոց. j'ai vu — tout jeune, տեսի զսա դեռատի. comme — dort, ces jeunes gens! || avec —, avec tout —, ընդ այս, հանդերձ այսու, այսու ամենայնիւ, եւ սակայն, * ասոր հետ. je suis convaincu que vous ne viendrez pas, avec — je vous attends toujours. || par — même, այնու իսկ. || sans —, առանց այսր, * առանց ասոր. եւս՝ ապա Թէ ոչ. sans — je vous aurais maudit. || Pour —, à cause de —, վասն այսորիկ, այսու պատճառաւ, * ասոր համար, այս պատճառով. pour cela il faut que vous partiez. եւս՝ արդարեւ, ասացիր. n'est-il pas fier de sa noblesse? Oh! pour —, non. || Il y a vingt ans de —, * ասկէց քսան տարի առաջ, քսան տարի կայ:
Célachnée (լար) ի. p. պուճուղիկ. փոքրիկ տունկ սիզատեսակ յԱւստրալիա:
Céladon, ա. p. եւ հգ. կելադոն. *մարող կարմրող տարիւճու. c'est un —. Faire le —,*— ձեւանալ. || ած. —. on voit des maris —s. 2. ա. —. * տեսակ մի գիշերաթիթեռն (phalène). 3. —. կապտագոյն կանաչ. || ած. —. taffetas, ruban —.
Céladonique, ած. կելադոնական. il est d'une naïveté —.
Céladonisme, ա. կելադոնաբանութիւն, պօսպօսանք. անհամ սիրաբանութիւն. 2. կելադոնութիւն, տարիանք:
Célatonite, ի. հբ. կելատոնաքար: [տեսակ:
Célan, ա. ձբ. ճմին. տառեխի
Célanthe, ա. p. խոտածաղիկ, անուճաղիկ. սեռ մնկոց Գլխոյ Բարեխոտոյ, տոհմ Պտակերպեայց:
Célanthère, ի. p. խոտաբեղնաւոր
Célastracées, ի. յ. p. ժրանաձրք. տոհմ երկպտուկ մնկոց, որոց նախատիպ է ժրան:
Célastre, ա. p. ժրան. Ծուխ ինչ:
Célastrées, ի. յ. p. ժրանայք. խումբ ժրանասերից:
Célastrine, ի. տզ. ժրանին. * դառն նիւթ որ տեսակ մի ժրանի տերեւներէն կիջնուի:
Célastrinées, ի. յ. p. ժրանայք. ին. **Celastracées.**
Célastrinite, ի. p. ժրանաքար. ժրան բրածոյ:
Célastrus, լա. **Célastre**ի:
Célation (սիօն) ի. բժ. ծածկումն, Ծաքուցումն. — de la grossesse, de l'accouchement.
Célé, e, անց. ծածկեալ, Ծաքուցեալ, ծածուկ, Ծաքուն. un secret longtemps —. Il n'y a rien de — pour moi. Une grossesse —e.
Célébogyne, ի. p. ամպրատեր. սեռ կաղնչանեայց նախատիպ ունելով զՓիլիկ ինչ Աւստրալիոյ:
Célébrable, ած. հռչակելի, ատնելի:
Célébrant, ա. պատարագամատոյց, պատարագիչ, պատարագող, ժամաքար. j'ai assisté à la messe, mais je n'ai pu voir le —. || ած. —. le prêtre —, — քահանայ:
Célébration, ի. մատուցումն. — de la messe, — պատարագի. 2. կատարումն, պաշտումն. — des mystères, — խորհրդոց. 3. կատարումն, հանդիսադրութիւն, հանդէս. — du mariage, կատարումն պսակի ամուսնութեան, պսակ. — d'une fête, կատարումն տոնի, տօնակատարութիւն, տօնախմբութիւն. — d'une cérémonie, Ծիսակատարութիւն. — de l'office, պաշտօնակատարութիւն, ժամերգութիւն. — d'une solennité, հանդիսակատարութիւն:
Célèbre, ած. հռչակաւոր, հրաշականուն, համբաւաւոր, անուանի, ակնառոր, վեճանուն, հոչանուն. qui a un nom —, հռչականուն, բազմանուն. un avocat, un orateur, un auteur —. Un lieu —. Une — université. Une action, une affaire, un fait, une ville —. Une — assemblée. Les causes —s. De —s exploits. Un homme — par ses vertus. Des vins —s. Un fou, un charlatan —. Très —, բազմահռչակ, վեճահռչակ, համբաւատենչ, վեճահամբաւ. rendre —, հռչակել, համբաւել. devenir —, հռչակիլ, համբաւիլ. La nation arménienne a toujours été — dans l'Orient pour sa foi. Mer — en naufrage.
Célébré, e, անց. կատարեալ. fête —e avec beaucoup de pompe, տօն վեճահանդէս. 2. հռչակեալ. événement — par deux grands poètes. Tristement —, տխրահռչակ:
Célébrer (ք. **Accélérer**) ե. կատարել. — un mariage, des noces, des funérailles, les obsèques, — պսակ, զհարսանիս, զհանդէս յուղարկաւորութեան. — une fête, տօն —, տօնախմբել, տօնել. — un concile, խմբել ժողով. — la messe, կ. —, պատարագ մատուցանել, պատարագել. — pontificalement. — la sainte messe, պաշտել առաջի խորհրդոյն. — les mystères, — պաշտել զխորհուրդս. 2. տօնել, տօնախմբել, հռչակել, հռչակ հարկանել, համբաւել, հանդիսացուցանել, պայծառացուցանել, պանծացուցանել, աշխարհահռչակ՝ աշխարհագոյժ՝ աշխարհաբաղոզ՝ աշխարհալուր առնել, տարիոլել. — l'arrivée de qn., ses ancêtres, les vertus, les bienfaits, les malheurs, de grandes actions, des faits éclatants, une action, un héros, l'anniversaire d'une victoire.
Se célébrer, դ. կատարիլ, հանդիսանալ, հռչակիլ. là se célébraient ces fameux combats. (Boss.)
Celebret (սելեպրէԹ) ա. մատուցէ. հրաման մատուցանելոյ զպատարագ. refuser, accorder le —.
Célébrité, ի. հռչակաւորութիւն, հրաշակաւորութիւն, հանդէս, շուք. cette cérémonie se fit avec une grande —. (La Bruy.) || զա. **Solennité**. 2. հռչակ, համբաւ, հռչակ համբաւոյ. la — d'un nom, d'une personne, d'un événement, d'un ouvrage. Viser à la —, հետամուտ լ. համբաւոյ. parvenir à la —, համբաւի հարկանիլ, հռչակիլ. acquérir de la —, համբաւ առնուլ, համբաւի հարկանիլ, հռչակիլ. chercher la —. Jouir d'une grande —, համբաւ մեծ ունել. d'une triste —, տխրահռչակ. 3. հրաշակաւոր՝ աշխարհահռչակ ոք. c'est une — de l'époque. Les —s de notre temps. — littéraire, հռչակաւոր մատենագիր. plusieurs —s étaient là présentes.

Céléiné, e, աճ.Ք. ծոգոլեայ, ծոգորանման. || —es, ի. յ. —ք. ենՔատոհիմ փայտփորեայց (picidées).

Célène, ա. մբ. խրճիկ. սեռ գիշերային ՔեփաՔեից։

Céléno, ա. կ. կելենոյ. սեռ մերձաւոր նեղամորՔոց (sténodermes). տեսակ մի ջղջիկ։

Célentérés, ա. յ. կ. տկընդերք. դաս կենդանեաց ոմանց։

Celer (լծ. **Acheter**) ն. ծածկել, Քաքուցանել, * պահել. il cèle son mal, son dessein, un secret, une circonstance dans un récit. — son bonheur. Elle vous aime assez pour ne vous rien —. || Se faire —, Քաքուցանել զանձն, փակել զդուռն իւր, *դուռն գոցել, երեսն պահել, տուն չէ ասել տալ. c'est une fort mauvaise politique de se faire — aux créanciers. (Mol.)

Se celer, դ. ծածկիլ, Քաքչիլ, * պահուիլ. un grand contentement malaisément se cèle. (Régnier.) Cette circonstance ne saurait — longtemps.

Céleri, ա. բ. կարոս, գերիս, քրես «քիրեվիզ». — sauvage, վայրի —. || Céleri-rave, կարոսագնգեղ. Céleri-navet, կարոսաշողգամ։

Céleri.

Célérifère, ա. արագաքեր ապզ արագընՔացիամաշխարհիկ կառաց։

Célérigrade, աճ. կ. արագագնաց, երագագնաց, քայլավագիկ. || —s, ա. յ. —ք. կարգ դասու կաՔնաբոյծ արագագնաց կենդանեաց։

Céleri-rave.

Célérimètre, ա. արագաչափ (գործի)։

Céléripède, աճ. արագոտն, երագոտն, արագընՔաց, արոտն։

Célérité, ի. արագութիւն, երագութիւն, ճեպ, շուտափութիւն, *շուտութիւն. une — prodigieuse. Il fit ce trajet avec une étonnante —. Agir avec —, —Քեամբ շուտափոյթ գործել. il faut de la — dans les affaires. Cette affaire demande de la —, une grande —. Cette affaire demande, requiert —, exige de la —. La — d'un éclair. Il fit ce trajet avec une étonnante —.

Céleste, աճ. երկնային, երկնից. les espaces, les corps —s. || քՔ. les —s flambeaux, ջահք —, արփաւորք, աստեղք. la voûte —, կամարն —, երկնակամարն. les —s lambris, երկինք. la Jérusalem —, երկնային Երուսաղէմ, երկինք. || globe, sphère —, երկնագունդ. || bleu —, կապուտակ երկնագոյն. 2. երկնաւոր, երկնային. la — patrie, երկնաւոր հայրենիք՝ գաւառ, երկնագաւառն, արքայութիւն երկնից. les esprits, les puissances —s, — ոգիք, զօրութիւնք. le Père —, Հայրն երկնաւոր, Աստուած. 3. փ. երկնային, երկնածիր, երկնազարգաւ, երկնաշնորհ, երկնահիրաշ, երկնաւաք, երկնաբոյր, աստուածային. gloire —, երկնահիրաշ փառք. don —, երկնածիր պարգեւ. la colère —, le — courroux, երկնաւաստ՝ աստուածաստաստ բարկութիւն. vengeance —, վրէժ երկնաւաք. douceur —, երկնային քաղցրութիւն. bonté —, երկնաւաստ՝ երկնավայելուչ բարութիւն. inspiration —, երկնազդեցիկ ներշնչութիւն. 4. երկնային, գերաշխարհիկ, չնաշխարհիկ, երկնապատնոյն, երկնազարդ, երկնագեղ. âme, regard —. Beauté —, երկնագեղ գեղեցկութիւն. Vos —s appas. 5. եմ. voix —, երկնային ձայն, երկնաձայն. քաղցրանուագ եւ մեղմահնչիւն ձայն երգեհոնի. jeu —. Pédale —. Le Céleste Empire, Երկնաւոր Կայսերութիւն. կայսրութիւն Չինաց։

Célestement, մ. երկնապէս. * երկնային կերպով։

Célestin, ա. կելեստինեան (կրօն)

Célestine, ի. Կելեստինուհի. Կելեստինեան հաւատաւոր.

A la —, մ. կելեստինօրէն. être vêtu à la —. || խ. omelette à la —, ՔանՔ ձուազեղ. épinards à la —, *շատ անգամ տարբուցած սպանախ։

Célestine, ի. հր. երկնաքար, կելեստինիկ. ծծմբաւոսեալ ստրոնտիոն. հանածոյ ինչ երկնակապոյտ. 2. բ. կելեստինիկ. * ռ.ա. տեսակ մի կապտաճաղիկ անՔերի (agérate).

Célestinique, աճ. հբ. երկնաքարային. roches —s.

Célète, ա. մբ. աղեՔափուկ. սեռ քառատոտ պատենաՔեից։

Célétizonte, աճ. հխ. ն. ձիաւոր. statue —.

Céléus (իւս) ա. Ք. ծոգոր. տեսակ փայտփորի (pic).

Céliadelphe, S. Cœliadelphe.

Céliaque, S. Cœliaque.

Célibat, ա. անամուսնութիւն, ամուրութիւն, *ազապութիւն. vivre, demeurer dans le —, ամուրի կեանս անցուցանել. garder le —, — պահել, ամուրի կալ, չամուսնանալ. Le — des ecclésiastiques, կուսակրօնութիւն. l'homme n'est pas fait pour le —.

Célibataire, ա. ամուրի, անամուսին, անկին, անլծակից, *ազապ. un vieux —. Il est —. Lycurgue nota d'infamie les —s. Rester —. 2. ի. անայր, անամուսին. est-elle mariée ou —? Femme —. 3. աճ. անամուսնական, ամուրիական, ամուրի; անամուսին. il a des goûts —s. Une vie —.

Célibe, ի. խբ. ազապ. ժմական ինչ միապատեան յԱդրիական ծովու. 2. մբ. —. սեռ այլազոյն պատենաՔեից յԱւստրալիա։

Célicole, ա. երկնաբնակ, դիք. 2. երկնապաշտ. հերետիկոս Դ դարու։

Célidée, ի. բ. կումկում. տեսակ [պուտ ծաղկի (anémone).

Célidie, ի. մբ. խոռիկ. սեռ ՔանՔեղջիւր պատենաՔեից. 2. բ. —. սեռ ընդաբերից։

Célidiées, ի. յ. բ. բծաւնկեայք. ցեղ քարաքոսից, որոց նախատիպ բծաւունկն (célidion).

Célidion, ա. բ. բծաւունկ. սեռ մակաբոյս սնկոց։

Célidiopsis (իս) ա. բ. բծաւընկատես. սեռ սնկական անուն մակաբոյս սնկոց քարաքոսից ոմանց։

Célidographe, գ. աս. բծագիր։

Célidographie, ի. աս. բծագրութիւն. նկարագիր բծից լուսնի եւ արեգական։

Célidographique, աճ. աս. բծագրական. observation, dessin —.

Célie, ի. բ. կելիկ. սեռ խոլորձանայց կողոստեայց (pleurothallées). 2. մբ. —. սեռ տոհմի պիծակեայց։

Célimène, ի. կելիմենէ. պչրող կին։

Célintérés, ա. յ. տկընդերք։

Céliocrinus (իւս) ա. վբ. խոռաշուշան. սեռ բրածոյ շուշանիկաց (encrines). [պատենաՔեից։

Céliode, ա. մբ. քաղքՔել. սեռ

Célioxyde, ի. մբ. սրավոր. սեռ ՔալանՔաՔեղ միջատաց։

Cella (սէլլա) ի. բ. խորշխորշան. պտուղ եռապատեան։

Cellaire, ի. կբ. խորշան. ապզ պողիպաքունոյ։

Cellarié, e, կբ.աճ. խորշաննայ. || —s, ա. յ. —ք. 3դ կարգ խորշաբեր պողիպաքունոց։

Celle, ց. դ. ի. S. **Celui.**

Cellépоracé, e, աճ. կբ. խորշաճակատեր. ին. **Cellépоré.**

Cellépore, ա. կբ. խորշաճակ. սեռ դիւրագուն եւ խորշաբեր (cellulifère) պողիպաքունոց։

Cellepоré, e, աճ. կբ. խորշաճակեայ. || —es, ի. յ. —ք. սեռ դիւրագուն խորշաբեր (cellulifère) պողիպաքունոց։

Cellépоrinés, ա. յ. կ. խորշաճակտեայք. սեռ լօռակենդանաց հիւսիսային ծովուց։

Cellérerie, ի. մառանապետուիՔ։

Cellérier, ère, գ. մառանապան, մառանապետ (վանուց). || աճ. frère —, — եղբայր. sœur —e, — քոյր։

Cellicole, աճ. կ. մառանաբնակ. la némésie —.

Cellier, մառան, կեղար. շտեմարան «քիլէր». mettre des pièces de

vin dans le —. Il n'y a point de cave dans cette maison, il n'y a que des —s. Mon — est plein de vin.

Cellite, ա. խցկական, խցկաբջնակ (կրծնաւոր) :

Cellulacés, ա. յ.կմ. խորշաանթք. կարգ գլխոնական (céphalé) կակղամոքնց :

Cellulage, ա. խցկաշինուածքն :

Cellulaire, աճ. մգ. խորշկին, բազմախորշ : tissu —, *— հիւսուածք. 2. բ. —, խորշային. plante —. Tissu —. 3. բազմախորշ, բազմախցիկ. voiture —, խորշակառք, խցկակառք (ի փոխադրել զբանտարկեալս). 4. խցարգել, խցափակ. système, régime, emprisonnement —, — դրութիւն բանտարկութիւն :

Cellularie, ի. կ. խորշիկ. անս մանրադիտակաւոր եւրոպական էակից :

Cellularite, ա.կբ. խորշանաքար. անուն բջջոյ պողպատոնց խորշան (cellaire) անսի :

Cellule, ի. խցիկ, սենեկիկ. la — d'une religieuse. Il est renfermé dans sa —. 2. մենարան (կարդինալի վաճառոցի ժամանակ յընտրութիւն նորոյ պապի). la — d'un cardinal, Les cardinaux sont entrés en —. 3. խցիկ (իւրաքանչիւր բանտարկեալի). cette prison contient cent —s. 4. փ. մենարան, առանձնոց. c'est ma —. Il faut embellir sa —. 5. բպ. խորշ, գոբ, մեղրախորշ. les —s des abeilles. հն. **Alvéole.** 6. մգ. եւ բ. խցիկ, խորշ. — cérébrale, խորշ ուղեղային. տ. **Alvéole.**

Cellulé, e, աճ. մգ. եւ բ. խորշաւոր. 2. ա. խցկաւոր, խցկաբջնակ (բանտարկեալ). 3. les —s, յ.ա. կբ. խորշաւորք (պոլիպոտք).

Celluleux, euse, աճ. բ. եւ մգ. խորշուտ, խորշկին, բազմախորշ :

Cellulicoles, ա. յ. կ. խորշաբջնակք. * մանուկի ցեղ :

Cellulie, ի. խբ. խորշուկ. մրջմամակ ինչ միապատեան. 2. —. *բազմաբերանիկի (polystomelle) տեսակին :

Cellulifère, աճ.բպ. խորշաբեր. || —s, ա. յ. —ք. հաւուած սեռի դիւրագուն պողիպոտնց :

Celluliforme, աճ. բպ. խորշաձեւ :

Celluline, ի. ոգ. խորշին :

Cellulique, աճ. ոգ. խորշային. acide —, — ՁՃու, խորշաՁՃու :

Cellulite, ի. ախ. խորշաբորք. բորբոքումն բազմախորշ հիւսուածոյն :

Cellulitèle, ի. ատ. խորշոատայն, խորշաիիւս. * իբ բոյնն հիւսող տեսակ մի մամուկ :

Cellulogénésie, ի. բխ. խորշածնուՁիւն, խորշակազմուՁիւն. կազմուՁիւն խորշից :

Celluloïde, ա. ոգ. խորշակերպ :

Cellulologie, ի. խորշաբանուէ :

Cellulose, ի. ոգ. խորշուց, խորշանիւթ, բուսայիւթ. տարրն գործարանաւոր մարմնոց : [ցային :

Cellulosique, աճ. ոգ. խորշու-

Cellulosiquement, մ. խորշուցապէս. matière qui fermente —.

Cellulosité, ի. ոգ. խորշուցուէ :

Celmisie, ի. բ. կելմիսիա. սեռ բարդաճաղիկ անկոց :

Céloblastées, ի. յ. բ. խոռաբողբոջք. կարգ պլաստոռ լօռից :

Célocarpiques, ի. յ. բ. խոռապտուղք. բաժին բառազօրից :

Célocaulon, ա. բ. խոռաբուն. հաւուած սեռի վաճանաբոյոյ :

Célocline, ի. բ. խոռախշտի. սեռ Ձիոց ի տոհմէ քրմաւերից :

Célocolique, ի. ախ. աղեՁախտի. խիթ պատճառեալ յաղեՁափէ (hernie).

Célocoryphe, ի. վբ. խոռատար. սեռ բրածոյ սպընգաց :

Célocrate, ա. մբ. խոռագլուխ. սեռ հինգայօդ պատենաՁեից :

Célocrinus (իս) ա. վբ. խոռաշուշան :

Célocystis (սիսՁիս) ի. բ. կառափամփուշտ. սեռ լօռից ճաճրիկեայց (palmellées).

Célodépas (աս) ա. բ. խոռաբաժակ. սեռ կաղնչաններայց :

Célodère, ա. մբ. խոռավիզ. սեռ հինգայօդ պատենաՁեից, տոհմ ՁանՁեղջերուաց :

Célodiscées (սկ) ի. բ. խոռասկաւեղեայք. սեռ կաղնչաններայց նախատիպ ունելով գիսոռասկաւոն :

Célodisque, ա. բ. խոռասկաւոն. սեռ կաղնչաններայց ոզկանեվայոնեայց (ricinées).

Célodon, ա. մբ. խոռատամն, գոգատամն. սեռ քառայօդ պատենաՁեից :

Célodontes, ա. յ. սբ. խոռատամունք, գոգատամունք. * խումբ մողիսեայց որոց ակռանման փորուած են :

Célogastre, ա. մբ. խոռափոր. սեռ քառայօդ պատենաՁեից :

Célogène, ա.կ. խոռակրակ. սեռ կրծողաց. ոկ. **Paca.**

Céloglosse, ի. բ. խոռալեզու. սեռ խոլորձեայց :

Célogyne, ի. բ. խոռատեր. սեռ խոլորձեայց, ցեղ կողոսուեայց (pleurothallées).

Célogynidées, ի. բ. խոռատերեայք. սեռ խոլորձեայց մակճատեայց (épidendrées) նախատիպ ունելով զխոռատեր :

Célomère, ա. մբ. խոռատրուն. սեռ քառայօդ պատենաՁեից, տոհմ ոսկեխնձորեայց (chrysomélines).

Célomyce (միս) ա.բ. խոռատունկ. սեռ սնկոց գայլափրեայց (lycoperdacés.) [ՁանՁաձեւ միջատաց :

Célonite, ա. մբ. խոռուկ. սեռ

Célope, ա. մբ. խոռադէմ. սեռ երկՁեւ միջատաց :

Célopeltide, ա. սբ. խոռավահան. սեռ օձայնոց :

Célophylle, ա. բ. խոռատերեւ. հաւուած սեռի ցօղաբուսոյ (drosère). հն. **Sarracène.**

Célopleure, ա. փշ. խոռակող. սեռ բրածոյ կիդարեայց (cidarites).

Célopné, e. աճ. կմ. խոռաշունչ. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ որովայնոտն կակղամոքնց :

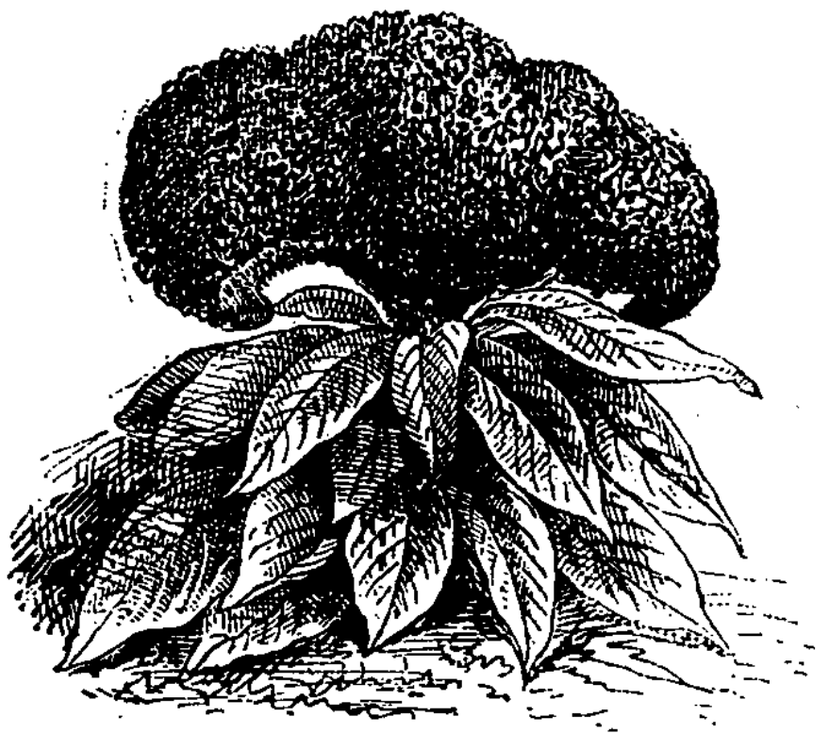
Céloprosope, ա. մբ. խոռերես. սեռ միջատաց ի Ճաւա :

Célopyre, ա. բ. խոռակորիզ. ճառ ի Ճաւա :

Célopyrènes, ա. յ. բ. խոռակուռք. խումբ սնկոց :

Célorhize (րիզ) աճ. մգ. խոռաբմաւ. *ասի փորուած արմատ ունեցող սերմայից :

Célorrhine (րին) ի. մբ. խոռա-

Célosie.

քիթ. սեռ հինգայօդ պատենաՁեից :

Célorynque (րինք) աճ. ծբ. խոռացուռկ :

Céloscélide, ի. մբ. խոռաստրուն. սեռ ՁանՁեղջերուաց պատենաՁեից :

Célosie, ի. բ. Ձաւշենի, Ձաւշածաղիկ. սեռ անՁառամեայց (amarantacées) բազմատեսակ «գաւոիկ չիչեայ». հն. **Passe-velours.**

Célosié, e, աճ. Ձաւշենեայ, Ձաւշածաղկեայ. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ տոհմի անՁառամեայց նախատիպ ունելով զՁաւշածաղիկ :

Célosome, ա.հշբ. խոռամարմին :

Célosomie, ի. հշբ. խոռամարմնուՁիւն :

Célosomien, enne, աճ. հշբ. խոռամարմնեան. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ միաւորականաց (unitaires) ի կարգի ինքնատուն (autosite) հրէշից :

Célosomique, աճ. հշբ. խոռամարմնային :

Célosperme, ա. բ. խոռասերմն. սեռ Ձիոց ի տոհմէ տորոնեասերից :

Célospermé, e, աճ. բ. խոռասերմնեայ. || —es, ի. յ. —ք. տոհմ կարգի հովանոցաբերից :

Célosphérie, ի.բ. խոռագունդ. սեռ սնկոց գնդատեայց (sphériacés).

Célospire, ա. վբ. խոռապարոյք. սեռ բրածոյ կարճոտն կակղամոքնց:

Célospore, ա. բ. խոռասերմ. սեռ սնկոց : [եայ :

Célosporé, e, աճ. խոռասերմ-

Célostégie, ի. բ. խոռայարկ. սեռ մոլոշեայց, ճառ ի Մալաբար :

Célosterne, ա. մբ. խոռալանջ. սեռ քառայօդ պատենաՁեից, ի տոհմէ ուտեայց յԱմերիկա :

Célosthète, ա.մբ. խոռակուրծք.

սեռ. քառայօդ պատենաձեից, ի տոհմէ ուտենայց ի Քայէն :

Célostigma, ա. բ. խոռատոսոր. սեռ. Ձից ի տոհմէ ցախնայց (éricinées).

Célostigmé, e, ած. բ. խոռատոսորնայ. || —es. ի. յ. —ք. ցեղ տոհմի ցախնայց :

Célostome, ա. մբ. խոռաբերան. սեռ հնգայօդ պատենաձեից, ի տոհմէ շօշափուկեղջերց (palpicornes).

Célostylidé, e, ած. բ. խոռասիննայ. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ տոհմի շաշմիրեայց (loganiacées) նախատիպ ունելով գխոռասիան :

Célostylis (իս) ա. բ. խոռասիան սեռ. անկոց ի տոհմէ շաշմիրեայց :

Célotome, ա. վ. փոշոտահատ (գործի) :

Célotomie, վ. փոշոտահատուձիւն. գն. **Kélotomie.**

Célotomique, ած. վ. փոշոտահատական :

Celsie, ի. բ. կելսի. կելսենի. սեռ անկոց ի տոհմէ խոտաթուսասերից :

Celte, ա. կելտ, կելտերէն. լեզու Կելտաց. 2. ած. կելտ, կելտացի :

Celtidé, e, ած. բ. լոտեննայ. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ տոհմի կընձենայց նախատիպ ունելով գլոտենի :

Celtique, ած. կելտական. la langue —. Monument —. 2. ա. le —, —ն, կելտերէն. — լեզու :

Celtis (իս) ա. բ. լոտենի. գա. **Micocoulier** ի :

Celtisant, Celtiste, ա. կելտախոս, կելտագէտ :

Celtomane, ած. կելտամոլ. le savant Bullet était —.

Celtomanie, ի. կելտամոլութիւն:

Celtophile, ած. եւ գ. կելտասէր:

Celui, ց. դ. եզ. ա. Celle, եզ. ի. այս, սա, նա. Ceux, յ. ա. Celles, յ. ի. սոքա, նոքա, դոքա, *անոնք. je ne connais d'avarice permise que celle du temps, չճանաչեմ ագահութիւն ներեալ բաց յագահութենէ ժամանակի. l'homme qui vous a frappé est celui qui s'en va, այրն որ նիաբ զձեզ, նա է որ գնայ. նախադաս *qui, que, dont* յարաբերական դերանուանց՝ Քարգմանի յաճախ միայն Որ յարաբերականաւ. ceux qui font des heureux sont les vrais conquérants. (Volt.) որ երջանիկս առնեն՝ են ճշմարիտ աշխարհակալք, վկ. ասելոյ *նոքա որ.* donne à celui qui te demande, որուն խնդրէ ի քէն՝ տուր. վկ. տուր նմա որ խնդրէ ի քէն ասելոյ. || մերձ Քարգմանի դնելով դիմորոշ յօդ ի յատկացուցիչն. l'influence du luxe se répand sur toutes les classes de l'Etat, même sur celle du laboureur, ազդեցութիւն զեղխութեան տարածի յամենայն դասս պետութեան, եւս եւ յերկրագործին. || մերձ եւս Քարգմանի բայաձականաւ. qui me reçoit, reçoit celui qui m'a envoyé, որ զիս ընդունի՝ ընդունի զառաքիչն իմ. || il n'y a celui qui, celle qui, չիք որ որ. || որովհետեւ celui, celle, ceux, celles վարին միայն *de* նախդրիւ եւ *qui, que, dont* յարաբերականօք, չկարեն նախադաս լ. ածականի կամ անցեալ եղանակի բայից. ուստի չէ պատշաճ ասել. je joins à ma lettre celle écrite par le prince, այլ ասել *qui* յարաբերականաւ celle qui est écrite. Ces sentiments sont ceux d'un bon père.

Celui-ci, ց.դ. եզ. ա., celle-ci, ի. սա. Ceux-ci, յ. ա. Celles-ci, յ. ի. սոքա :

Celui-là, ց. դ. եզ.ա. Celle-là, եզ. ի. նա, նէ. Ceux-là, յ.ա. Celles-là, յ. ի. նոքա, դոքա. Turenne et Condé commandèrent des armées l'un contre l'autre; celui-ci était plus impétueux, celui-là plus réfléchi. || ***Celui-ci*** *կգործածուի ըսելիքն իմացնելու համար, եւ ***celui-là*** բառն յիշատակելու համար. des deux exemples que j'ai de cette locution, je vous ai dit le premier; celui-là ne vous a pas convenu, celui-ci vous persuadera sans doute. || ***Celui-ci, celui-là,*** ոմանց ոմանց, *ասոր անոր. je vois la fortune entrer tous les jours chez celui-ci, chez celui-là.(La Font.) || Celui-là, celle-là առեալ բացարձակապէս՝ նշանակէ գիրն, զգործն, զբանն զոր չկամին անուանել եւ դարձուած խօսիցն յայտ առնէ. je ne m'attendais pas à celui-là, à celle-là, չյուսայի զայս լուր, զայս անմտութիւն... *այս լուրն, այս անմտութեանն չէի ապասեր. || ***celle-ci,*** *զօրութեամբ ***cette lettre*** եւ կդրուի երբեմն նախանձն սկսելու ժամանակ. celle-ci est pour vous annoncer, *այս՝ նամակս այս ձեզ ուսուցանելու համար է :

Céluiné, ա. բ. սլիկոր. սեռ փնջաբոյից : [լայօդ պատենաձեից :

Célus (իս) ա. մբ. խոռ. սեռ. այ-

Célyphe, ա.մբ.Քեվուկ.սեռ. կաբճեղջիւր երկՁեից, [բրածոյ ապնգաց:

Célyphia, ի. վբ. կելիֆիկ. սեռ.

Cémade, ա.սբ. եղնորՁն եղջերուի:

Cembre (սէնպր) ա. բ. մախրի, մարխ :

Cément, ա. ոգ. շլան. նիւԹ որով պատեալ զմեռածս արկանեն ի հուր. 2. մգ. —. նիւԹն որ պատէ զարմատ առատանց :

Cémentation, ի. ոգ. շլանումն. *գործողութիւն որով փոփոխելի մեռածն պատելով շլանիւ սաստիկ կը տաքցուննն. acier de —. [կան :

Cémentatoire, ած. ոգ. շլանա-

Cémenter, e, ոգ. շլանել. *պատել զմեռածն շլանով՝ կրակի մէջ չդրած. — le fer. = ***Se*** —, դ. —իլ:

Cémenteux, euse, ած. ոգ. շլանուտ. matière —se.

Cémétérial, ale, ած. սգր. գերեզմանատեղային, գերեզմանոցային. monument —. Chapelle —e. Les monuments cémétériaux.

Cénacle, ա. վերնատուն. սրահն յորում ընդրեաց Քրիստոս. 2. փ. ակումբ, երաստ, ժողով (գրագիտաց, արուեստագիտաց) :

Cénadelphe, ած. եւ ա. հշբ. զուգեղբայր :

Cénangiacés, Cénangiés, ի. յ. բ. խոռանաձասերք, խոռանաձեայք. խումբ սնկոց նախատիպ ունելով գխոռանաձ :

Cénangien, enne, ած. բ. խոռանաձեան, խոռանաձեանման. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ սնկոց հատճասրնկեայց (pyrénomycètes) եղնդնակեայց (phacidiacés).

Cénangion, ա.բ. խոռանաձ. սեռ սնկոց ի կարգէ եղնդնակեայց :

Cénarrhène (ռէն) ա. բ. որձախնրակ. սեռ. պրոտեւսեայց :

Cenchre (սանքր) ա. բ. ճաՁ. *կոբեկի տեսակ. 2. մբ. եւ սբ. —.

Cenchrinées, ի. յ. բ. ճաՁեայք. սեռ. սիզայնոց նախատիպ ունելով զճաՁ :

Cenchrite (սէնքրիթ) ա.հբ. կոխկաքար. *կոխկի պէս հատիկ ունցող քար :

Cendal, ա. անգոս «սանտալ». l'oriflamme de Saint-Denis était de — rouge.

Cendre, ի. մոխիր, աՁիւն, գազաղ «բիւլ», — chaude, աննիկ, կրակամոխիր. couvrir le feu avec de la —, sous la —, աննիկ հարկանել, աննիկել. faire cuire sous la —, dans les —s. Lessive de —, մոխրաջուր. mettre, réduire en —s, յաՁիւն դարձուցանել՝ դնել՝ դառնել, աՁիւնացուցանել, գազազացուցանել, *մոխիր դարձնել. être réduit en —, յաՁիւն դառնալ՝ դառիլ՝ մաշիլ, աՁիւնանալ, գազազանալ, *մոխիր դառնալ. qui contient de la —, աՁիւնակալ. || վ. c'est un feu caché sous la —, qui couve sous la —, կրակ իմն է ծածկեալ յանիկի, կայծակն է ծածկեալ յաՁիւնի (*ասի կրից եւ կարեաց որ բոլորովին չեն մարած). le feu qui semble éteint, souvent dort sous la —. (Corn.) 2. վ. մոխիր (նշան սգոյ եւ ապաշխարանաց). à ces vains ornements je préfère la —.(Rac.) || Faire pénitence avec le sac et la —, կամ dans le sac et la —, խորգով եւ մոխրով՝ ի քուրձ եւ ի մոխիր ապաշխարել, ի խորգ եւ ի մոխիր նստեալ ապաշխարել. յալ եւ սգալ ի վերայ մեղաց իւրոց. 3. les —s, մոխիր. չորեքշաբաԹի օր մոխրոց. recevoir, prendre, donner les —s. 4. փ. աՁիւն, մոխիր. աՁիւնացեալ նշխարք՝ մնացորդք. renaître de ses —s. Une autre Rome sort des —s de la première. (Boss.) 5. աՁիւն, աՁիւնացեալ մարմին, մոխիր. նշխարք՝ յիշատակ մեռելոյ. rendre à tes —s le dernier devoir, աՁիւնացեալ մարմնոյդ հարկանել զյետին սպաս. Ah! ranimez les —s de nos pères. (Mass.) J'ai donné comme toi des larmes à sa —. (Volt.) Honorer la — des morts. || il ne faut pas remuer, troubler la —, les —s des morts, չէ պարտ յուզել, խռովել զաՁիւն մեռելոց. չէ պարտ չարիս խօսել զմեռելոց. venger la —, les —s de qn., առնուլ զվրէժ մահուան ումեք. 6. ոգ. եւ սբ. մոխիր, մրուր, դիրտ. — gravelée, որՁամոխիր, որՁաղ. 7. — de plomb, S. **Cendrée,** 2.

Cendré, e, ած. մոխրագոյն. gris

—, մողոշիկ . couleur —e, մոխրագոյն . cheveux —s. D'un blond —. 2. մոխրախառն , աճիւնախառն . 3. աս. lumière —e, աղօտ լոյս. 4. ա. մոխրագոյն . le —. 5. մբ. մոխրուկ, մոխրամիջատ. տեսակ ցերեկեայ պատեննաթեւից :

Cendrée, ի. տգ. խարամ . փըրփուր՝ աղտ կապարի . 2. ո. գնդիկ, արճըճիկ «սաչմա» . charger un fusil de — pour tirer aux petits oiseaux. 3. հբ. — bleue, կապուտաքար :

Cendrer, ն. ար. մոխրագունել , մոխրագոյն առնել . 2. մոխրախառնել , մոխրոտ՝ մոխրախառն առնել , * մոխրոտել :

Cendreux, euse, ած. մոխրուտ , մոխրալից , մոխրամած, մոխրացան . un habit tout —. Une table toute —se. 2. fer —, անփայլ՝ աղօտ երկաթ . acier —.

Cendrier, ère, գ. մոխրավաճառ, մոխրավաճառուհի :

Cendrier, ա. մոխրոց , մոխրանոց , * մոխրաման :

Cendrille (ըիյլ) ի.Ե. մոխրաՃրուչնիկ. ռա. **mésange**ի:

Cendrillon, ի.բ. մոխրիկ . * աղջկի մի անուն Փէրոյի վիպաց մէջ . 2. —. կրակասէր աղջիկ . 3. —. աղտոտ աղախին :

Cendrure, ի. մոխրանիշք (պողովատի, քարի) :

Cène, ի. քննքրիք . տէրունական քննքրիք . le jour de la —. La dernière —. Jésus-Christ fit la — avec ses apôtres. Après la —, Jésus-Christ lava les pieds à ses apôtres. 2. քննքանկար. նկար՝ պատկեր տէրունական քննքեաց . la — de Léonard de Vinci. 3. ոտնալուայ . * արարողութիւն յոբում Ճագաւորք , իշխանք եւ քահանայապետք երեքտասան աղքատաց ոտքերն լուալէն յետոյ՝ անոնց կճառայեն ի սեղանի . faire la — le jeudi saint. 4. քննքրիք . հաղորդութիւն բողոքականաց կրկին տեսակօք . faire la —, քննքրիս առնել , քննքրել . nous avons fait la —.

Cenelle, ի. բ. յունակ . պտուղ սրաիշոյ (aubépine) եւ հաճարոյ (houx).

Cénesthésie, ի. բխ. գոյազգացումն . զգացումն գոյութեան :

Cénie, ի.բ. շիրդ. բոյս եւ միջատ:

Cénisme, ա. ք. յն. բարբառախառնութիւն . խառնումն այլ եւ այլ բարբառոց (dialectes) ի նմին գըրուածի :

Cénites, ա. յ. վբ. կենիտք . սեռ բրածոյ խեցաչեչից (madrépores).

Cénobiarque, ա. վանահայր . առաջնորդ միաբանակեցաց :

Cénobie, ի. միայնանոց , միայնակեցանոց , միայնարան :

Cénobion, ա. բ. մենակեաց (պըտուղ) : [ցաւոր :

Cénobionnaire, ած. բ. մենակե-

Cénobionnien, enne, ած. բ. մենակեցեան . diérésile —enne.

Cénobite, ա. միաբանակեաց , միաբան , վանական . || փ. vivre en —, mener une vie de —, առանձնակեաց է., կեալ յառանձնութեան, * քաշուած ապրիլ :

Cénobitique, ած. միաբանական, վանական . la vie —.

Cénobitisme, ա. միաբանակեցութիւն : [կեցաւէր :

Cénobitophile, ա. միաբանա-

Cénochile (քիլ) ա. մբ. համաշուրթն . սեռ հնգայօդ պատենաթեւից հնգատեսակ :

Cénochlamyde (քլա) ի. բ. համաթլամիդ . սեռ կեռանտասեռից (acanthacées).

Cénocoque, ա. բ. դատարկահատ . սեռ ենթահող (hypogé) սնկոց:

Cénocyathe, ա. վբ. համահատ . սեռ բրածոյ խեցաչեչից (madrépores).

Cénogastre, ա. մբ. դատարկափոր . միջատ կարգի երկթեւից :

Cénogone, ած. վդ. մենածին . * ասի կենդանեաց որք երբեմն հաւկիթ կ'ածեն եւ երբեմն ձագ կիջանեն:

Cénogoné, e, ած բ. մենաբուսեայ . || —es, ի. յ. —ք. ցեղ տոհմի տափիկեայց (lécidées) նախատիպ ունելով զմենաբոյս :

Cénogonion, ա. բ. մենաբոյս , սեռ քարաքոսից , նախատիպ ցեղի տոհմի տափիկեայց :

Cénograpte, ա. վբ. համագիր . սեռ բրածոյ մեդուսայց :

Cénogyne, ա. բ. մենասեր . սեռ տոհմի բաղադրեալ պատաւածաբեայց (sénécionidées).

Cénolbologie, ի. վդ. համանոխաբանութիւն . * մասն քաղաքական տնտեսութեան որ հասարակաց հարըստութիւնն շատցունելու հնարից կպարապի :

Cénologie, ի. բգ. դատարկախօսութիւն . գիտութիւն դատարկութեան :

Cénologie, ի. բժ. համախօսուէ . * բանախօսութիւն շատ անձանց մէջ :

Cénologique, ած. դատարկախօսական . 2. համախօսական :

Cénologue, գ. դատարկախօս . 2. համախօս :

Cénolophie, ի. բ. ախերացցուն . սեռ տոհմի հովանոցաբեր անթիտանեայց (séselinées).

Cénomanien, enne, ած. եբ. կենամոնեան : [քարաքոսից :

Cénomyce, ա.բ. սնասունկ . սեռ

Cénomycé, e, ած.բ. սնասնկեայ, սնասնկանման . || —es, ի. յ. —ք . տոհմ քարաքոսից նախատիպ ունելով զսնասունկ :

Cénomyie, ի. մբ. մենաճանճ . սեռ երկթեւից , ի տոհմէ երկայնապատուաց (tanystomes).

Cénontologie, ի.վդ. համէակաբանութիւն. էակաբանութէ համրական:

Cénophytologie, ի. համատընկաբանութիւն . * գիտութիւն որ ընդհանուր տնկոց յատկութեանց վերայ կխօսի :

Cénopithèque, ա. վբ. համակապիկ . սեռ բրածոյ կապկաց :

Cénopode, ա.բ. համոտն . * այսպէս կոչի միապտուճ ամբեւտն (embryon), որոյ արմատիկն (radicule) ոտնաձեւ է :

Cénoptère, ի. բ. նորաճաթխուռ . սեռ բրածոյ ճարխոտաց :

Cénorhamphe (նորամֆ) ած. Ե. մենակտուց . || —s, ա. յ. —ք. * տոհմ Ճուչնոց որ խոշոր մեամէջ կտուց ունին, որպէս տուկանք , արակաւրիք :

Cénorthologie, ի. համուղղախօսութիւն . ուղղախօսութիւն ընդհանուր :

Cénosanthées, ի. յ. բ. համաճաղկեայք . հատուած տոհմի եղ՝ ասերից (urticacées).

Cénosarque, ա.կ. համամարմին :

Cénoscopique, ած. համադիտական :

Cénose, ի. բժ. համավիժումն , համահոսումն . արտաթորումն բոլորական . S. **Apocénose**.

Cénosie, ի. մբ. համայնիկ . սեռ երկթեւից կարճեղջերց :

Cénosymboloscopique, ած. համանշանադիտական :

Cénotaphe, ա. մեադամբան , դատարկաշիրիմ . դատարկ շիրիմ ի յիշատակ ուրուք . un — pompeux. On lui a élevé un magnifique —.

Cénoté, ա. բնաճագար . * անուն բնական ճագարաց կրայինն ժայռից Եուքաթանի , որոց տակէն հոսանք կ'անցնին :

Cénothalame, Cénothalamé, e, ած. բ. համախշտի. || —s, ա. յ. —ք. դաս քարաքոսից որոց պատակն (conceptacle) համաքուն է ջուլի (talle).

Cénothyris (թս) ա. վբ. համապատուհան . սեռ բրածոյ բազկոտն կակղամորթոց : [tique.

Cénotique, ած. հ. բժ. S. **Dras-**

Cénotrophosperme, ած. կ. համասնասերմն. * սերմնապանին խարըսխին հետ նոյն սնասերմն (trophosperme) ունեցող :

Cens (սան , սանս) ա. աշխարհագիր , աշխարհահամար (առ նախնի Հռովմայեցիս) . faire le —, — առնել . le — donne cent mille citoyens, — արարեալ գոսանին հարիւր հազար քաղաքացիք . 2. հողատուրք . տուրք երկրի . payer le —, les —. 3. սակ . * չափն հարկաց ընտրող կամ ընտրելի լինելոյ համար . le — électoral, ընտրական —ն , ընտրասակն . le — d'éligibilité, —ն ընտրելութեան. élever, abaisser, réduire le — électoral.

Censal, ա. միջնորդ (վաճառականաց յԱրեւելս) «արմսար, տէլլալ». հն. **Courtier**. [հն. **métairie**.

Cense, ի. հ. ագարակ, կալուած.

Censé, e, ած. համարեալ , նըկատեալ , * համարուած . vous êtes — son complice, մեղսակից նորա —էք. vous êtes — avoir fait cela. Il est — l'ignorer. Une loi est —e abolie par le non-usage.

Censément, մ. ռ. կարծեօք , ենթադրութեամբ. vous êtes — le maître.

Censerie, ի. միջնորդութիւն (վաճառաց) «արմսարլըգ«.

Censeur, ա. համարակալ , համարակալ . * առենակալ հին Հռովմայեցւոց որ նոցա Ճուռին , ընչից եւ բարուց կհսկէր. Caton le —. 2. պար-

սաւադէտ, բանակրկիտ, կրիտիս. քննիչ վարուց եւ գործոց այլոց. un rude —. Un — équitable, malveillant, sévère, rigoureux. — de vos jugements. Ce rigide —. S'ériger en —. 3. գրաքննիչ, գրաքնին. քննիչ գրոց. le — a refusé son approbation. Le — a approuvé ce livre. — des journaux, օրագրաքննիչ. 4. վերակացու, կարգապահ. le — du lycée. 5. հաշուեբակալ, հաշուեկալ, հաշուեքննիչ (ի դրամատունս). — de la Banque.

Censier, աճ.ա. Seigneur —, կլ.ա. —, Տանուտէր հողատրաւոյ. որ ընդունէր զհողատուրս. 2. livre —, կլ. —, հողատրաւոյմաթ. տոմար հողատրոց. S. **Cens**, 2.

Censier, ière, գ. վարձակալ, վարձակալուհի (կալուածոյ, ագարակի):

Censitaire, ա. իգ. ա. հողատրաւոյ, հողատրապարտ. որ պարտէր տանուտեառն զհողատուրս (cens). 2. աճ. électeur —, սակաւոյ, սակաւհատոյց ընտրող. որ հատուցանէ զսակ ընտրական:

Censive, ի. նգ. ա. հողատրատու. որ հատուցանէր զհողատուրս. 2. հողատուրք. cette terre devait tant de —.

Censorial, e, աճ. համարակատրական. la magistrature —e. 2. գրաքննական. lois— es. Offices censoriaux. Tribunal —.

Censuel, elle, աճ. ա. հողատրային. droit —. Rente —elle.

Censurable, աճ. տգտտանելի, պարսաւելի, նզովելի, դատովելի. conduite —.

Censure, ի. համարակատուիւն, համարակալուիւն (պատիւ, պաշտօն համարակատի առ հին Հռոմայեցիս). durant la — de Caton. 2. դատապարտուիւն (եկեղեցական). la — que la Sorbonne fit de ce livre. Calomnies qui ont mérité la — de l'archevêque de Paris. Il a encouru la —, les —s ecclésiastiques. Absoudre des —s. 3. պարսաւ, պարսաւադիտուիւն, խծդխծ, քննուիւն, դատաստան. tels abus méritent —. Souffrir la —. Soumettre ses écrits à la — de qn. Cette — que nous exerçons sur nos frères. (Boss.) Les traits de la —. La — au regard formidable. Craignez pour vos vers la — publique. S'exposer à la —, à la — du public. 4. գրաքննուիւն, մատենագրննուիւն, գրաքննչուիւն. la — des journaux, de pièces de théâtre. Les journaux sont soumis à la —. Abolir, établir, rétablir la —. Passer à la —. 5. գրաքննիչք, գրաքնինք. քննիչք գրոց. la — accorda, permit, refusa son approbation. Vers supprimés par la —. La — ne permet pas l'insertion de cet article. 6. գրաքննարան. il est à la —.

Censuré, e, անց. դատապարտեալ. livre —. Sa doctrine a été —e par l'Eglise. 2. փ. —, պարսաւեալ. sa conduite est —e de tout le monde.

Censurer, ն. տգտտանել, խծքըծել, պարսաւել, նզովել, պախարակել. le peuple aime à — ceux qui lui font la loi. (Corn.) — les actions, un ouvrage. On censure fort votre conduite. 2. դատապարտել, մոլար ցուցանել. on censure ses livres à Rome. 3. կշտամբել, դսրոխել. cet avocat a été censuré par l'ordre.

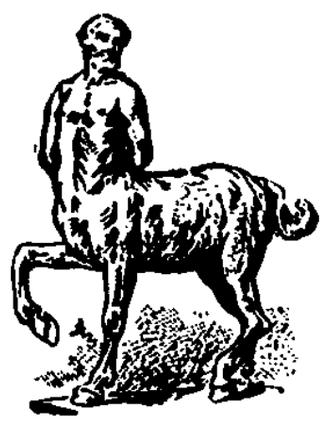
Se censurer, դ. տգտտանել՝ խրծքծել զանձն՝ զմիմեանս. le sage se censure lui-même. Ils se censurent.

Cent (սան. *t.* հինչի նախադաս ձայնաւորի կամ անձայն *h*). cent hommes, սանդ օմ. յոգնակի *s* հնչի. deux cents hommes, տէօ սան զօմ. *t* չհնչի ի cent un, սան էօն. չհնչի նաեւ *t* ի deux cent un, deux cent une, le cent unième, le deux cent unième, le cent onzième, le deux cent onzième, եւն. եւս cent huit, cent huitaines, le cent huitième). 2. աճ. Ց. հարիւր. — hommes (սանդօմ), — արք՝ մարդիկ. — ans (սանդան), ամք —, *— տարի. âgé de — ans, հարիւրամեայ, հարիւրամեան. il avait presque — ans, զհարիւրամեսնիւք ուրեմն էր, * գրեթէ — տարեկան էր. deux —s francs, երկու —՝ երկերիւր ֆրանք. deux — quarante francs, երկու — քառասուն ֆրանք. onze —s, հազար —. nous partîmes cinq —s. De — jours, հարիւրօրեայ. 3. —, հարիւրապատիկ, բազմահիւ, բիւր. faut-il vous le dire — fois? Il a — moyens de se tirer d'affaire. Il y en a plus de — dans le même cas. C'est — fois pire. — et — fois vainqueur, (Corn.) բիւրիցս յաղթող. après avoir tourné le cas en — et mille manières. (La F.) Sans répéter de nouveau ce qu'on a dit — et — fois. (Boss.) J'aimerais mieux — fois vous donner... que de m'abaisser à ... || en un mot comme en —, միով բանիւ, հակիրճ՝ համառօտ ասել. en un mot comme en —, vous n'aurez jamais ... || ք. je vous le donne en —, անհնարին լիցի ձեզ գուշակել, * անկարելի է որ գուշակէք. || il y a — à parier contre un, * շատ ապահով եմ, սոյգ է որ ... || ո. faire les — coups, * խենդութիւններ՝ յուսահատական գործեր ընել. 4. հարիւրորդ. page —. Numéro —. 5. վճ. cinq, dix pour —, հինգ, տասն առ հարիւր. gagner — pour —, շահել հարիւր առ հարիւր. il y a — pour — à gagner dans cette affaire, մեծամեծ շահք են յիրիդ յայդմիկ. || ա. le trois, le cinq pour —, երեք, հինգ առ հարիւրն. 6. ա. հարիւր. le produit de — multiplié par vingt. 7. հարիւր, հարիւրեակ. un — de noix. Deux —s d'œufs, de fagots. Trois —s de pailles, de foin. Vendre, acheter un — de ... Combien vaut le —? քանոյ արժէ հարիւրն, զի՞նչ են գինք հարիւրոցն, *հարիւրն քանի՞ կ'արժէ. quel est le prix du —? *հարիւրին գինն ի՞նչ է. || un — pesant, կշիռ լտերց հարիւրոց, կենդինար մի. հն. quintal. || ք. il a des mille et des —s, բազմարծաթ՝ մեծափարտ Կամ՝ ընչաւէտ է, *շատ հարուստ է:

Centaine, ի. հարիւրեակ, հարիւրաչափ. une — de francs, d'années. || փ. à —s, par —s, հարիւրաւոր, բազում յոյժ, * հարիւրներով. 2. la —, հարիւրամեակ. հարիւրամք կենաց. je vous souhaite la —. Il atteindra la —, * հարիւրամեակին պիտի հասնի. il dépassera la —, *—ն պիտի անցնի:

Centaine, ի. ար. կարժագլուխ, կարժգլուխ. *Ջելն որով կապուած են ամենայն Ջելք կարժին (écheveau). on coupe la — pour dévider l'écheveau.

Centaure, ա. դց. յուշկապարիկ, մարդաձի, մարդացուլ, ձիացուլ, կենտաւրոս, կենտորոս. Achille fut élevé par le — Chiron. Le combat des —s, մարտ յուշկապարկաց, յուշկապարկամարտ. 2. աս. Յուշկապարիկ. աստեղատուն հարաւային կիսագնդի:

Centauréacées, ի. յ. ք. տերեփկաւորք. բաժին բաղադրելոց:

Centaurée, ի.ք. տերեփուկ, տերփուկ, Ջերեփուկ, ճմնդուկ. || la grande —, մեծ —, նաշտ, շանդակիկ. la petite —, փոքր —, նաշտիկ. տունկ չերմահալած նման բոգոյ. —

bluet կամ — cyanus, S. **Bluet** կամ **Barbeau**. — musquée ou odorante, — մշկահոտ, հոտաւէտ. — calcitrape, մարաւ. հն. **Chausse-trape** եւ **Chardon étoilé**. — jacée, S. **Jacée**. — bénite, լայնտերեւուկ, նարդէս վայրի. հն. **Chardon bénit**.

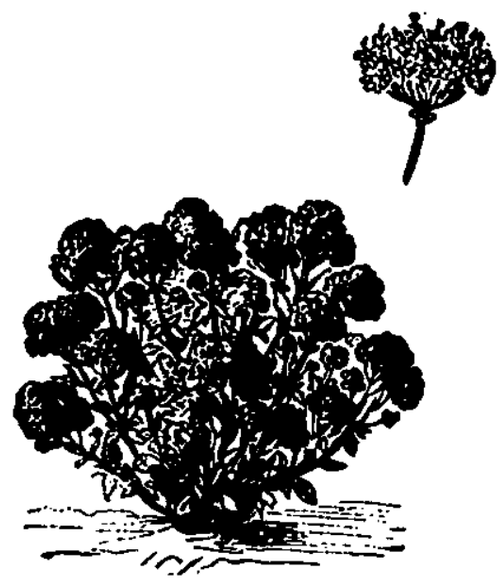
Centauréées, ի. յ. ք. տերեփկեայք. ցեղ բաղադրեալ կանկարակերպից, որոց նախատիպ տերեփուկն:

Centaurelle, ի.ք. մոլատերփուկն:

Centauresse, ի.դց. կենտորուհի:
Centauridie, ի.բ. տերեփկաճեա.

սեռ բաղադրելոց նման տերեփկի :
Centaurié, e, ած.բ. տերեփկազգի . || —es, ի. յ. —ք . ցեղ բաղադրեալ կանկարեայց նախատիպ ունելով զտերեփուկ :
Centaurine, ի. ազ. տերեփկին . նիւթ հանեալ ի կանկարագլուխ տրենկոց : [կերպ, տերեփկանման :
Centaurioïde, ած.բ. տերեփկա-
Centaurion, ա. բ. տերեփկակ . տեսակ տերեփկի :
Centauromachie (մաշի) ի. յուշկապարկամարտ. մարտ յուշկապարկաց եւ լապիթայց :
Centauropse, ա. բ. տերեփկատես. Փիլիկ ի Մատակաբար :
Centèmère, ա. մբ. արատրան . սեռ բառայոդ պատենաձեւից, ի տոհմէ ուտենայց :
Centenaire, ած. հարիւրամեայ , հարիւրամեան, հարիւրեմեան . nombre, prescription, possession —. Un vieillard —. Une femme —. Je puis devenir —. 2. գ. հարիւրեմեան, հարիւրամեակ . un, une —. 3. ա. հարիւրեակ , հարիւրամեակ , դարադարձ , դարամուտ . հարիւրերորդ տարեդարձ . — de Voltaire. Le — de la naissance de Napoléon. Deux —s, երկհարիւրեակ :
Centenarisme, ա. հիւրակեցութիւն . le — est rare à notre époque.
Centène, S. **Centète.**
Centenier, ա. հ. հարիւրապետ . Jésus-Christ guérit la fille du —.
Centenille, ի. բ. S. **Anagallidiastre.** [մեան :
Centennal, ale, ած. հարիւրա-
Centésimal, ale, ած. Ե. հարիւրորդական . fraction —e. Nombres centésimaux. 2. հարիւրամեանեայ . division —e. Les degrés centésimaux.
Centésimo, մ. հարիւրորդ , հարիւրերորդ . * կգործածուի primo, secundo, tertio, etc.
Centète, ա. կ. գա. **Tanrec**ի :
Cent-gardes, հարիւրապահք . գունդ հարիւր անձնապահաց կայսեր. եզ. un cent-garde, հարիւրապահ , անձնապահ :
Centi, նմ. լա. *գործածուած շատ բարդութեանց մէջ , եւ մանաւանդ ի դրութեան նոր չափուց, յորս նշանակէ հարիւրորդ , հարիւրերորդ մասն:
Centiare, ա. հարիւրորդական . հարիւրերորդ մասն կալի (are) կամ մի մեծ քառակուսի :
Centième, ած. հարիւրորդ , հարիւրերորդ . la — année. La deux — année. Vous êtes le deux —. La — partie. C'est la — fois qu'on vous avertit. || ք. vous n'êtes pas le — à qui cela soit arrivé, *ձեզմէ առաջ հարիւրէն աւելիին այս հանդիպած է . 2. ա. հարիւրորդ . հարիւրերորդ մասն . prenez le — de cette somme. Deux —s. Un — կամ $(\frac{1}{100})$. Trois —s կամ $\frac{3}{100}$.
Centièmement, մ. հարիւրորդ՝ հարիւրերորդ անգամ :
Centifolio, a, ած. հարիւրաթերթ, հարիւրթերթեան :
Centigrade, ած. հարիւրամասն , հարիւրմասնեան , հարիւրաստիճան , հարիւրաստիճաննայ , հարիւրաստիճանեան . thermomètre —, — ջերմաչափ :
Centigramme, ա. հարիւրորդագրամ . հարիւրերորդ մասն գրամի :
Centilitre, ա. հարիւրորդալիտր. հարիւրերորդ մասն լտեր :
Centimane, ած. եւ գ. հարիւրաձեռն , հարիւրաձեռնի :
Centime, ա. հարիւրորդ , հարիւրերորդ . հարիւրերորդ մասն փրանկի. un franc cinquante —s. || —s additionnels, յաւելուածական —ք :
Centimètre, ա. հարիւրորդամետր . հարիւրերորդ մասն մետրի . 2. —. ժապաւէն չափելոյ , որոյ երկայնութիւնն է մի մետր եւ կէս :
Centinode, ի. բ. արիճ, արինճ . ազգ մատիտեղի . կն. **renouée des oiseaux, Trainasse.**
Centipède, ած. մբ. հարիւրոտն , հարիւրոտնեայ . 2. ա. —. անուն բազմոտանի միջատաց , որպէս օձասանդ . 3. ի. բ. —. սեռ բաղադրեալ երիցկեայց (anthémidées).
Centistère, ա. հարիւրորդաստեր . հարիւրերորդ մասն ստերի (stère).
Centon, ա. քերդուածաքաղ . * քաղուածոյք բանաստեղծի մի քերդուածներէն . des —s de Virgile, —ք Վիրգիլեայ . 2. քաղաքերդուած . քաղուածոյ՝ հատակարկատ քերդուած՝ բանաստեղծութիւն . le — d'Ausone. 3. քաղամատեան , քաղուածոյ մատեան . մատեան յօրինեալ ի մերաքաղոյ հատակոտորոց . c'est un —. Ce livre n'est qu'un —.
Centothèque, ի. բ. ասղնապատեան . սեռ տոհմի սիզայնոց :
Cent-pieds, ա. ար. հարիւրոտնի. Ծանաւոր օձ ի Սիամ :
Centradénie, ի.բ. խոճանագեղձ . սեռ տոհմի սեւաբերանեայց :
Centrage, ա. կենդրոնաւորումն :
Central, ale, aux, ած. կենդրոնական , կեդրոնական , միջավայրի , միջնակայ . point —. Les points, rayons —aux. Quartier —. Province —e. Les parties —es de France, միջնաշխարհին Գաղղիոյ . feu —, հուր կեդրոնական , կեդրոնահուր . 2. փ. կենդրոնական, գլխաւոր. maison —e, կեդրոնատուն . bureau, pouvoir —. Administration —e. 3. աս. կեդրոնական . éclipse —, — խաւարումն . || մգ. —. artère —e de la rétine, — — շնչերակ ցանցենւոյ . || ք. —. embryon —. || քգ. —. force —e, — զօրութիւն :
Centralisateur, trice, գ. եւ ած. կենդրոնացուցիչ . pouvoir —.
Centralisation, ի. կենդրոնացումն . ամփոփումն ի միում կենդրոնի . 2. —. ամփոփիլն ի կենդրոնի պետութեան զամենայն զգործս վարչութեան . — politique, administrative. — des pouvoirs.
Centraliser, ն. կենդրոնացուցանել , կեդրոնաւորել . ամփոփել ի մի վայր . la fabrication de la monnaie a été centralisée à Paris. — l'administration.
Se centraliser, դ. կենդրոնանալ , կեդրոնաւորիլ , ամփոփիլ . l'action du pouvoir s'est centralisée. Les fonctions du système nerveux se centralisent. Ces différents services ne peuvent —.
Centralisme, ա. կեդրոնականութիւն . դրութիւն կեդրոնացման :
Centraliste, գ. կենդրոնական . կուսակից կենդրոնացման :
Centralité, ի. կենդրոնութիւն . phénomènes de —.
Centrallassite, ի. հբ. կեդրոնաքար . ջրատեալ գայլիազգաւ կրոյ :
Centranthe, ի.բ. խոճանաճապիկ.

սեռ տնկոց ի տոհմէ մրուանեայց (valérianées).
Centranthère, ի. բ. խոճանաբնդնան . սեռ տոհմի խուլաթուսեայց (scrofulariacées).
Centrapale, ա. բ. միջնանաշիի . սեռ տնկոց բաղադրածաղկանց :
Centrarque, ա. ձբ. փշաբբան . սեռ տոհմի ձողածիլանց :
Centrathère, ա. բ. փշահասկ . սեռ տոհմի բեղնանակցաց (synanthérées) վեռնոնեայց : [րութիւն :
Centration, ի. տբ. կենդրոնաւո-
Centre, ա. կենդրոն , կեդրոն , միջնակէտ , միջակէտ . le — d'un cercle, de la terre, d'un carré, d'une ellipse. 2. կենդրոն , միջավայր , միջոց . le — de la ville, — քաղաքի , քաղաքամէջ . — d'un pays, միջնաշխարհի . — d'une province, միջնագաւառ . — d'une armée, բուն բանակին , բանակամէջ , միջնամար-

տիկ զօրք. — d'une assemblée, կենդրոն՝ միջավայր ժողովարանի. 3. փ. կենդրոն, կենդրոնատեղի, միջակէտ. գլխաւոր տեղի. la Bourse est le — des affaires. Au — de la corruption, des plaisirs. Rome, — des arts. Paris est le — des arts et du bon goût. 4. բգ., աս. եւ եչ. կենդրոն, միջակէտ. — de gravité, — ծանրութեան. — commun, հաստատակ —. — de parabole, — զուգորդի. — d'équilibre, — հաւասարակշռութեան. — phonique, — ձայնական. — de gravitation, d'attraction, — ծանրութեան, ձգողութեան. — d'oscillation, de mouvement, — ճօճման, շարժման. || մգ. —. — nerveux, ջղային —. || մբ. —. — de pression, — ճնշման. — ovale, — ձուաձեւ. ||փ. եւ բ. —. être dans son —, լինել ի կենդրոնի իւրում, յախորժելի՝ ի սիրելի տեղին լ. n'être pas dans son —, être hors de son —, չլինել յիւրում կենդրոնի, արտաքոյ կենդրոնին լ.:

Centrer, ն. ար. կենդրոնել, կենդրոնաւորել. ածել ի կենդրոնն. lunette centrée. = *Se* —. դ. —իլ:

Centreur, ա. կենդրոնիչ, կենդրոնաւորիչ (գործի):

Centrier, ա. հգ. կենդրոնաւոր, կենդրոնանիստ. ասի երեսփոխանաց՝ համամիտ նախարարաց:

Centrifuge, ած. բգ. կենդրոնախոյս. force —, — զօրութիւն:

Centrine, ի. ձբ. խեանձուկն. սերձաւոր շանաձկան. 2. մբ. խեան. սեռ. քառայօդ պատենաւորեալից ի տոհմէ ուտնեայց:

Centripète, ած. բգ. կենդրոնասիրական, կենդրոնամիտ. force —, — զօրութիւն:

Centripétence, ի. բգ. կենդրոնասիրութիւն, կենդրոնամտութիւն:

Centris (ի) ա. մբ. խայծոց. սեռ. միջատաց ի կարգէ Թաղաւորելոց:

Centrisporées, ի. յ. բ. միջնասերմանք. դաս յայտասպրուկ սրճկոց, ենթատերք, բազմաթելիք:

Centrisque, ա. ձբ. խայծոցաձուկն. կն. ծովակտցար (bécasse de mer). [կենդրոն. méthode —.

Centrobarique, ած. բգ. ծանրա-

Centrocéras (աս) ա. բ. խայծոցեղջիւր. սեռ. լօրից:

Centrocère, ա. մբ. սրեղջիւր. սեռ. քառայօդ պատենաւորեալից:

Centrocerque, ա. Թ. խեանատուտն. տեսակ ցախաթլորի (tétras) Քալիֆոռնիոյ:

Centrocheile (քէլ) ա. մբ. սրաշուրթն. սեռ. հնգայօդ պատենաւորեալից, տոհմ Թարիկեայց (carabiques).

Centrochile (քիլ) ա. բ. խայծոցացուկն. սեռ. խոլորձնայց յօնաճաղկեայց (ophrydées).

Centroclinion, ա. բ. խեանախշտի. սեռ. բաղադրելոց:

Centrocorone, ի. կ. խայծոցակեռ. սեռ. աւազաբնակ օդակաւորաց ի խորս ծովու: [boops —.

Centrodonte, ած. բպ. սրատամն.

Centrogastre, ա. ծբ. խայծափոր. ձուկն ինչ:

Centroglosse, ա. մբ. սրալեզու. սեռ. հնգայօդ պատենաւորեալից, ի տոհմէ կարճվերնաւորեալից (brachélytres).

Centrognathe, ա. մբ. սրակզամն. սեռ. հնգայօդ պատենաւորեալից, տոհմ Թանձեղջերց (lamellicornes).

Centrolépide, ի. բ. սրաթեփ. բոյս ի տոհմէ հիժարաատերից (restiacées).

Centrolépidées, ի. յ. բ. սրաթեփեայք. տոհմ միաապրուկաց, մերձաւոր հիժարաատերից նախատիպ ունելով զսրաթեփն (centrolépide).

Centrolobe, ա. բ. խայծոցաբոյթ. սեռ. Թիթեռնայց դալարերգեայց:

Centrolophe, ա. ձբ. սրավիզ. ձուկն ինչ:

Centronelle, ի. վբ. խայծոցակ. սեռ. լրատոյ շաղափուկի (térébratule).

Centronie, ի. բ. խայծոցաբոյս. սեռ. սեաւաբերանեայց, ծառ ի Բերու:

Centroniés, ա. յ. կբ. խայծոցաբուսեայք. խումբ միշտ կենդանեաց, յորում են փշամորթք (échinodermes), կառաբոյսք (actinies), etc.

Centronipe, ա. մբ. սրոտն. սեռ. այլայօդ պատենաւորեալից:

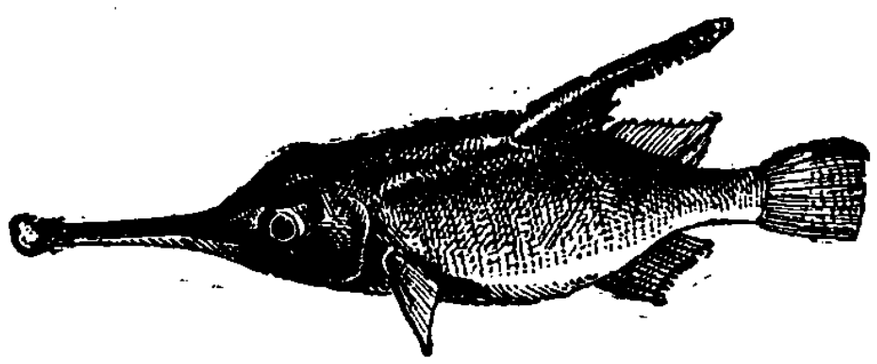
Centronote, ած. բպ. փշոտն. *կռնակն փշոտ. 2. ա. ձբ. —. ձուկն ինչ ի տոհմէ Քինիկակերպից:

Centrope, ա. Թ. խայծաթ. Քրուչուն տեսակ Ccucouի:

Centropétale, ա. բ. խայծաթերթ. սեռ. խոլորձնայց վանդեայց:

Centrophore, ա. բ. խայծակիր. սեռ. սիզայնոց. 2. մբ. —. սեռ. պատենաւոր միջատաց. 3. ձբ. խայծոցաձուկն:

Centrophylle, ած. բ. փշատերեւ. *փշոտ տերեւ ունեցող. 2. ա. —. տունկ բազադրաձաղիկ:

Centropode, ած. բպ. փշոտն. 2. ա. ձբ. փշաթեւեակ. ձուկն ինչ Կարմիր ծովու:

Centropogon, ա. բ. խայծաւօրու. սեռ. զանգակաձաղկեայց (campanulacées).

Centropome, ած. ձբ. փշախըփան. որոյ խփանն (opercule) փշոտ է. 2. ա. ձբ. —. կն. խորդաձուկն ծովու (brochet de mer).

Centropriste, ա. ձբ. խայծաստղոց. սեռ. ձկանց ի տոհմէ ձողաձըկնակերպից (percoïdes).

Centroptilon, ա. մբ. խայծոցաթեւ. խումբ քառաթեւ առօրեից (éphémères).

Centropyx (փիքս) ա. սբ. յետախայծ. սեռ. սողնոց մողիզանց, սերձաւոր տիբորաց (améives).

Centroscèle, ա. մբ. սրաապուն. սեռ. քառայօդ պատենաթեից, տոհմ ոսկեխնձորեայց (chrysomélines).

Centroscope, ա. եչ. կենդրոնադէտ, կենդրոնագէտ:

Centroscopie, ի. եչ. կենդրոնադիտութիւն, կենդրոնագիտութիւն:

Centroscopique, ած. եչ. կենդրոնադիտական, կենդրոնագիտական. recherches —s.

Centrosème, ա. բ. խայծանիշ. սեռ. բնդաբերից լուբեայց:

Centrosolénie, ի բ. խայծափող. սեռ. գեսներեայց:

Centrostachyde, ի. բ. փշահասկ, խայծոցահասկ. սեռ. անթառամեայց յարդաճաղկեայց (achyranthées).

Centrostégie, ի. բ. փշայարկ. սեռ. մատիտեղեայց (polygonées).

Centrostemme, ա. բ. փշապըսակ. սեռ. ասկլեպեայց:

Centrostomes, ա. յ. բպ. փշաբերանք. տոհմ կարգի փշամորթոց (échinodermaires) եքինեայց (échinides).

Centrote, ա. մբ. շիթոց. սեռ. կիսաթեւ միջատաց, ի տոհմէ Ցպրտեայց (cicadaires).

Centrum (սանթրոմ) ա. մգ. ոլոն. մարմին միոյ ողին:

Centrure, ի. աս. խայծագլ. սեռ. կարնաց Ամերիկայ. 2. Ծ. —. տեսակ Ծուծակի:

Centrurides, ա. յ. խայծագեայք. տոհմ սարդատեսակաց (arachnides).

Cent-suisses, ա. յ. les —, հարիւրհինգուտնոք. գունդ հարիւր Շհելուեացի Քրիստոսասիրաց արքայից Գաղղիոյ. le capitaine des —. || եզ. un cent-suisse, հարիւրհինգուտնի:

Centumvir, ա. հարիւրպետ. անդամ Հռոմայեցի դատաւորանի, զոր կազմէին հարիւր դատաւորք:

Centumviral, ale, ած. հարիւրպետական:

Centumvirat, ա. հարիւրպետութիւն:

Centuple, ած. հարիւրապատիկ. mille est un nombre — de dix. 2. ա. —. cette terre rend au —, — բերէ երկիրս. ces marchandises se vendaient à Rome le —.

Au centuple, մ. հարիւրապատիկ. payer, rapporter au —, — հատուցանել, բերել. Dieu rendra au — ce qu'on fera pour lui.

Centuplé, e, անց. հարիւրապատկեալ, հարիւրապատիկ լեալ. une fortune —e par d'heureuses entreprises. [պատկումն:

Centuplement, ա. հարիւրա-

Centupler, ն. հարիւրապատկել. հարիւրապատիկ առնել. — un nombre. Ses bénéfices centuplent sa fortune.

Se centupler, դ. հարիւրապատկանալ, հարիւրապատկիլ. cette somme s'est centuplée par l'intérêt composé. Les abus se centuplent avec les années.

Centure, ա. Թ. ճնճակ. տեսակ փայտփորի: [կան:

Centurial, e, ած. հարիւրպետա-

Centuriateur, ա. դարապատում,

դարագիր . անուն չորս լուծքրական աստուածաբանից Մագդեբուրգայ , որ ի դարս դարս քաժանեցին զպատմութիւն Եկեղեցւոյ . les —s de Magdebourg.

Centurie, ի. հարիւրեակ . * հին հռովմայեցւոց մէջ խումբ հարիւր մարդու . le peuple romain était divisé par —s. 2. —, դարավէպք . յիշատակարանք՝ պատմութիւն մի դարու . 3. —s de Nostradamus, հարիւրեակք՝ հարիւրութիւնք . հարիւրգլխեան գուշակութիւնք Նոստրադամոսի աստղագիտի ԺԶ դարու . || Centuries de Magdebourg, հարիւրեակք Մագդեբուրգի . դարաւոր եկեղեցական պատմութիւն գրեալ ի բողոքական քահանայից (1560). S. **Centuriateur**.

Centurier, Centurion, ա. հարիւրապետ (զօրաց Հռովմայեցւոց) :

Cénure, ա. բբ. տուտնիկ . սեռ ներորդանց (entozoaires).

Céocéphale, ա. մբ. բաժագլուխ. սեռ հնգայօղ պատենաւորից :

Céomacé, e, ած. բ. կիզկեայ . || —es, ի. յ. —ք . սեռ մակաբոյս անկոց նախատիպ ունելով զկիզուկ :

Céome, ա. բ. կիզուկ . սեռական անուն մակաբոյս անկոց : [անկոց :

Céomure, ա. բ. կիզագի . սեռ

Céonyx (նիքս) ա. կ. կճղակաբաշխ . տեսակ կոճանի (phalanger).

Céophylle, ա. մբ. կիզատերեւ . սեռ պատենաւորից :

Cep (սէ, եւ սէփ՝ նախադաս ձայնաւորի) ա. տաշտ , բնորթ . * խաղողի որթին բուն «առմա քիւֆիլյա». — de vigne, բնորթ . arracher un —, des —s. Couper un —. 2. խոխակալ , առաւտամն . մատն աւօրոյ յորում հաստատեալ է խոփն . գն. **Sep**. 3. յ. ի. կոճեղք, կապանք , շղթայք . mettre aux —s, դնել՝ պնդել ի կոճեղս . avoir les —s aux pieds et aux mains, ի կոճեղս ունել զոտս եւ զձեռս :

Cépacé, e, ած. բ. սոխատեր , սխտորատեր . tulbagie —e.

Cépage, ա. եզ. ածք , չաչ , ուռ որթոյ . 2. այգի , որթ, որթատունկ . — du Bordelais.

Cèpe, ա.բ. որթատունկ , Քնջուկ . ռա. **Boletի** . manger des —s. Faire cuire des —s. [տաց) :

Cépeau, ա. կոճղ (դրամահա-

Cépée, ի. բ. կաճին , կարճին . *ճառին կոճղին բուսած ճիւղերու փունջ. faire la coupe des —s de saule.

Cependant, մ. ի սմին ժամանակի , ի նմին պահու, յայնժամ , մինչ այս մինչ այն, *այն միջոցին. je m'en vais voir ce qu'elle me dira, — promenez-vous ici. (Mol.) Que faisaient — nos braves janissaires. (Rac.) 2. շ. սակայն , բայց սակայն . vous m'avez promis de m'aimer toujours, et — vous m'oubliez déjà. 3. — que, շ. քՁ. մինչդեռ . — que mon front au Caucase pareil, Brave l'effort de la tempête.(La F.) || — que վարի արդ ի բանաստեղծութեան եւեթ . յարմակ բան ասի pendant que.

Céphal... նմ. յն. գլուխ տե՛ս դուխիանս . գլխա...

Céphalacanthe, ած. եւ ա. ծբ. գլխափուշ :

Céphalacène, ած.ծբ. փշագլուխ. || —s, ա. յ. —ք . ցեղ տոհմի ծողակերպից (percoïdes).

Céphalagraphe, գ. մգ. գլխագիր . * որ գլխոյ վերայ կգրէ :

Céphalagraphie, ի. մգ. գլխագրութիւն . անդամազննական նկարագիր գլխոյ :

Céphalagraphique, ած. մգ. գլխագրական :

Céphalagre, ի. բժ. գլխառութիւն, գլխայօդացաւ . գլխացաւ յօդային :

Céphalaire, ած. ին. գլխամեծաչափ . * գլխի մեծութեամբ :

Céphalalgie, ի. բժ. գլխացաւ , գլխացաւութիւն . qui a la —, գլխացաւ , գլխացաւոտ :

Céphalalgique, ած. բժ. գլխացաւային :

Céphalalogie, ի. մգ. գլխաբանութիւն . *մասն մարմնագիտութեան որ գլխոյ վերայ կխօսի :

Céphalalogique, ած. մգ. գլխաբանական :

Céphalandre, ի. բ. գլխառէջ . սեռ ոտիի դդմենեայց :

Céphalanthe, ա.բ. գլխածաղիկ. հն. **Capitule, Calathide**. 2. ա. —. տրտնաւոր գեղեցիկ Քուսի Ասիոյ եւ Ամերիկոյ :

Céphalanthé, e, ած. բ. գլխածաղկեայ . || —es, ի. յ. ենթացեղ տոհմի տրտնաւորից նախատիպ ունելով զգլխածաղիկ :

Céphalanthère, ի. բ. գլխաբեղնան . սեռ տոհմի խոլորձեայց :

Céphalapagotome, ա. վ. գլխաքարշահատ. *գլուխն քաշելով կտրող (գործի) :

Céphalarie, ի. բ. գլխենի , գլխաթաթոյա . սեռ տոհմի ուղտափշեայց (dipsacées).

Céphalartique, ած. բժ. գլխաթոյժ , գլխացաւաթոյժ :

Céphalaspide, ա. ծբ. գլխաՓնեղն . ձուկն ինչ բրածոյ . || —s, ա. յ. գլխաՓնեղունք . խումբ բրածոյ ձկանց նախատիպ ունելով զգլխաՓնեղն :

Céphalaspidobène, ած.սբ. գլխաՓնեղնագնաց . || ա. —. *քայլող ողոն :

Céphale, ի. մբ. կիսիպ . ՔիՓնեղնիկ ինչ ցորեկեայ . 2. —. ձուկն քառատամն (tétrodon) սեռի :

Céphalé, e, ած. մբ. գլխունակ , *գլուխ ունեցող . || —s, ա. յ. կմ. —ք . հատուած դասու կակղամորթոց :

Céphalée, ի. բժ. գլխագաթ, գլխագարուՓիւն . սաստիկ եւ երկարատեւ գլխացաւ :

Céphaléidé, e, ած.բ. գլխանեայ . || —es, ի. յ. —ք. խումբ տրտնեայց:

Céphaléie (լէի), S. **Céphélide**.

Céphalématome, ա. բժ. գլխուռոյց . * տեսակ մի կակուղ ուռեցք որ երբեմն երեւի նորածին մանկանց գլխին :

Céphalélytre, ած. մբ. գլխաեղանեղանաց . * խոշոր գլուխ ունեցող ճանճի նմանող . || —s, ա. յ. —ք . սեռ երկՓեւ ճանճատեսակ եւ խոշորագլուխ միջատաց :

Céphalémyie (մի) ի. մբ. գլխաճանճ . սեռ երկՓեւ միջատաց, տոհմ սրիոջերկաց (athéricères),

Céphaléode, ած. կմ. գլխագբնաց . *գլխով քայլող . || —s, ա. յ. —ք . դաս կակղամորթոց :

Céphaléomancie, S. **Céphalonomancie**.

Céphaleure, ա.բ. գլխաբորբոս . սեռ անկոց նման բորբոսեայց (mucorés).

Céphaliade, S. **Céphalopage**.

Céphalidien, enne, ած. բպ. գլխեան, փոքրագլուխ . || —s, ա. յ. —ք . անողնեայաբ փոքրագլուխ կենդանիք :

Céphalie, ի. մբ. գլխուկ . սեռ երկՓեւից ի տոհմէ սրնջերաց :

Céphaline, ի. տգ. գլխին . լուսակրեալ նիւթ հանեալ յուղելէ :

Céphaliptère, ա. բ. գլխաձաբլուսա . սեռ բաղադրելոց կղմախկերպեայց (inuloïdées).

Céphalique, ած. բժ. գլխային , գլխոյ . remède —, դեղ գլխոյ , գլխադեղ . 2. մգ. —. veine —, կլ. ի. la —, — երակ , գլխերակ , կեփալ . * գլխաւոր երակ բազկի , զոր գլխէ գալ կկարծէին երբեմն :

Céphalite, ի. բժ. գլխաբորբ , գլխաառաջ . բորբոքումն գլխոյ եւ ՔաղանՓիցն նորա :

Céphalites, ա. յ. վբ. գլխաապուճեք . սեռ բրածոյ ապնեքաց :

Céphalo... նմ. յն. S. **Céphal.**

Céphalobare, ա. մբ. գլխածանրիկ . սեռ հնգայօղ պատենաւորից :

Céphalobranche, ա. կմ. գլխախռիկ, *որոյ խռիկք մօտ են գլխոյն || —s. ա. յ. —ք . տոհմ կակղամորթոց : [տաղ . սեռ կիպերեայց :

Céphalocarpe, ա. բ. գլխապը-

Céphalocère, ա.մբ. գլխեղջիւր . սեռ միջատաց ի կարգէ ՔանձաՓեից:

Céphalocle, ա. ոպ. գլխակն . սեռ ոտրկապատենից , ի կարգէ խռկոտանց (branchiopodes).

Céphalocroton, ա.բ. գլխաջղուս. սեռ կաղնչանեայց :

Céphalocte, ա. մբ. գլխուս. սեռ միջատաց ի կարգէ ՔանձաՓեից :

Céphalocystes, ա. յ. կբ. գլխափամփուշտ. տոհմ ներորդանց (entozoaires).

Céphalode, ա. **Céphalodie**, ի. բ. գլխարդ . գառը (apothécion) բոլորածեւ եւ ուռուցիկ քարաքոսից ոմանց :

Céphalodèle, ի. կբ. գլխայայտ . սեռ տոնորդի (cercaire) տեսակ մանրադիտական կենդանեաց :

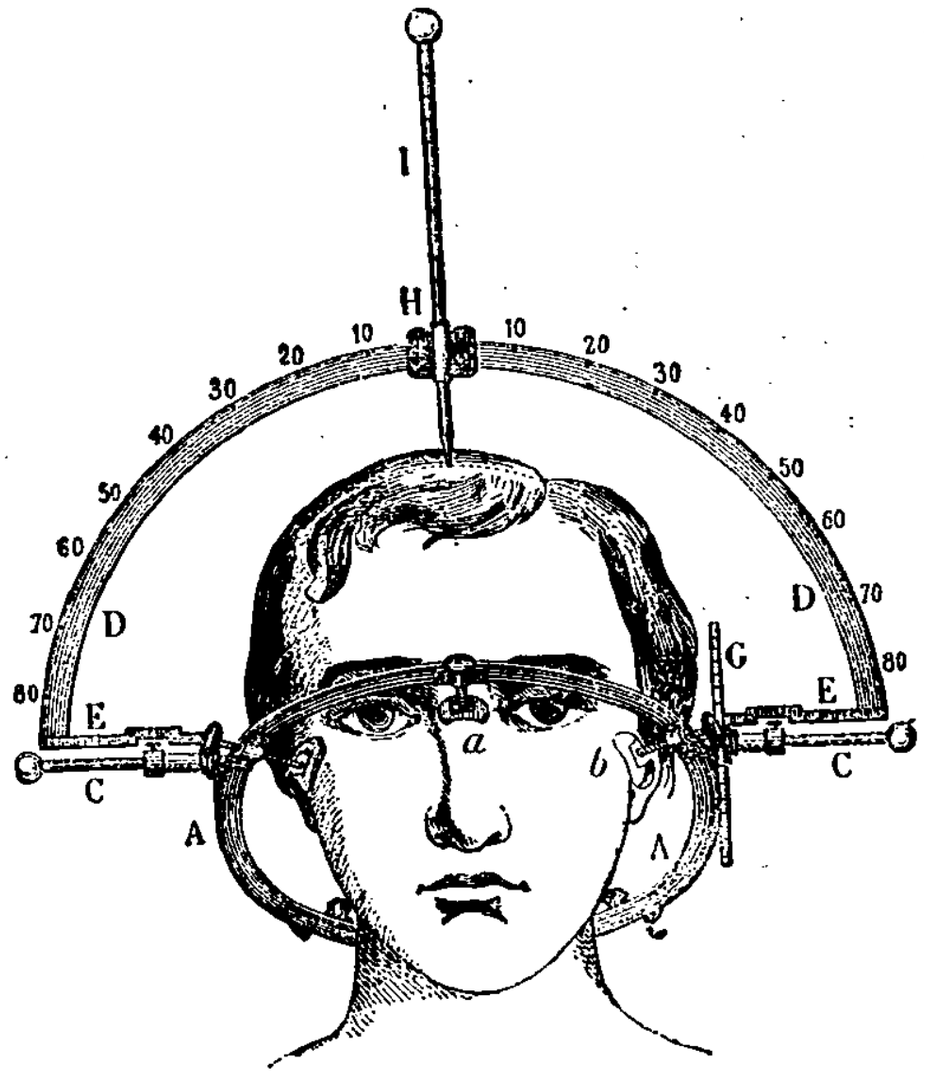
Céphalodendron, ա. մբ. գլխաճառ . սեռ հնգայօղ պատենաւորից Գլխոյ Բարեյուսոյ :

Céphalodère, ա. բպ. գլխավիզ. միացումն գլխոյ եւ վզի :

Céphalodien, enne, ած. բ. գլխարդեան . գլխարդ (céphalode) ու-

նեցող . || —s, ա. յ. —ք . տոհմ քարաքոսից :

Céphalodonte, ա. մբ. գլխատամն . սեռ քառայօդ բազմատեսակ պատենաաձեից :

Céphalomètre.

Céphalogénèse, ի. մգ. գլխածնունդ . պատմաւիճն զարգացման գլխոյ :

Céphalographe, ա. գլխագիր . * գործի որ գլխոյն վերայ դրուելով անոր շրջագիծըն կհանէ:

Céphalographie, ի. գլխագրութիւն . նկարագիր գլխոյ . 2. —. արուեստ գործածութեան գլխագիր գործոյ :

Céphalographus (իւս) ա. վր. գլխագրիկ . սեռ բրածոյ ձեղուայց:

Céphaloïde, աճ. բ. գլխակերպ. || —s, ա. յ. —ք. կարգ քարաքոսից:

Céphaloléie, ի. մբ. գլխաստէծք. սեռ քառայօդ պատենաաձեից :

Céphalologie, s. **Céphalalogie**.

Céphalomancie, s. **Céphalonomancie**.

Céphalomane, ի. բ. նօսրագլուխ. սեռ ճարխուտոց :

Céphalomappe, ի. բ. անձեռոցագլուխ . սեռ կաղնչանեայց :

Céphalomatome, s. **Céphalématome**.

Céphalome, ա. ախ. գլխախիւղդլն . անուն ոսկրուղղային խլրդի (cancer médullaire).

Céphalomèle, ա. հշբ. գլխանդամ . * հրեշ՝ գլխոյն վերայ բուսած անդամ ունենալով :

Céphalomélie, ի. հշբ. գլխանդամութիւն :

Céphalomélique, աճ. հշբ. գլխանդամային :

Céphalomètre, ա. գլխաչափ (գործի):

Céphalométrie, ի. գլխաչափութ :

Céphalométrique, աճ. գլխաչափական :

Céphalonomancie, ի. գլխահմայութիւն :

Céphalonomancien, enne, գ. գլխահմայ , գլխահմայուհի :

Céphaloon, ա. մբ. գլխաձու . սեռ այլայօդ պատենաաձեից ի տոհմէ բեւեռադիմնանց (hélopiens).

Céphalopache, ա. կ. ձանձրագլուխ . ազգ չորքոտանեաց :

Céphalopage, ա. հշբ. գլխակից . * կրկին հրեշ որոյ գլուխք ծայրէն իրարու կպած են հակադարձ :

Céphalopagie, ի. հշբ. գլխակցութիւն :

Céphalopagien, enne, աճ. հշբ. գլխակիցեան :

Céphalopagique, աճ. հշբ. գլխակցային :

Céphalopappe, ա. բ. գլխացբցուն . սեռ տոհմի բաղադրեալ մուտիսասերից (mutisiacées).

Céphalo-pharyngien, enne (ֆարինժիէն) աճ. մգ. գլխըմբանային . muscle —. Apophyse —enne.

Céphalophe, ա. կ. գլխայօտոպ . եղնիկասեռ յատուկ :

Céphalophide, ա. մբ. գլխած . սեռ բառայօդ պատենաաձեից :

Céphalophole, ա.ծբ. գլխաձեի. սեռ ձկանց ի տոհմէ փշակափչաց (acanthopomes).

Céphalophore, աճ.բ. գլխակիր . * գլուխ ունեցող . 2. —. որոց գլխաձեւ է ծաղիկն. crassule —. 3.ա. —. սեռ բաղադրեալ կղմխակերպից . || —s, ա. յ. կմ. —ք . կարգ եւ տոհմ կակղամորթոց, որք կոչին գլխոտունք (céphalopodes).

Céphalophragme, ա. բպ. գլխացանկ . * միջնատաց գլուխն երկուքի բաժնող անջրպետ :

Céphalophyme, ա. բժ. գլխուռոյց . * գլխի ուռեցք :

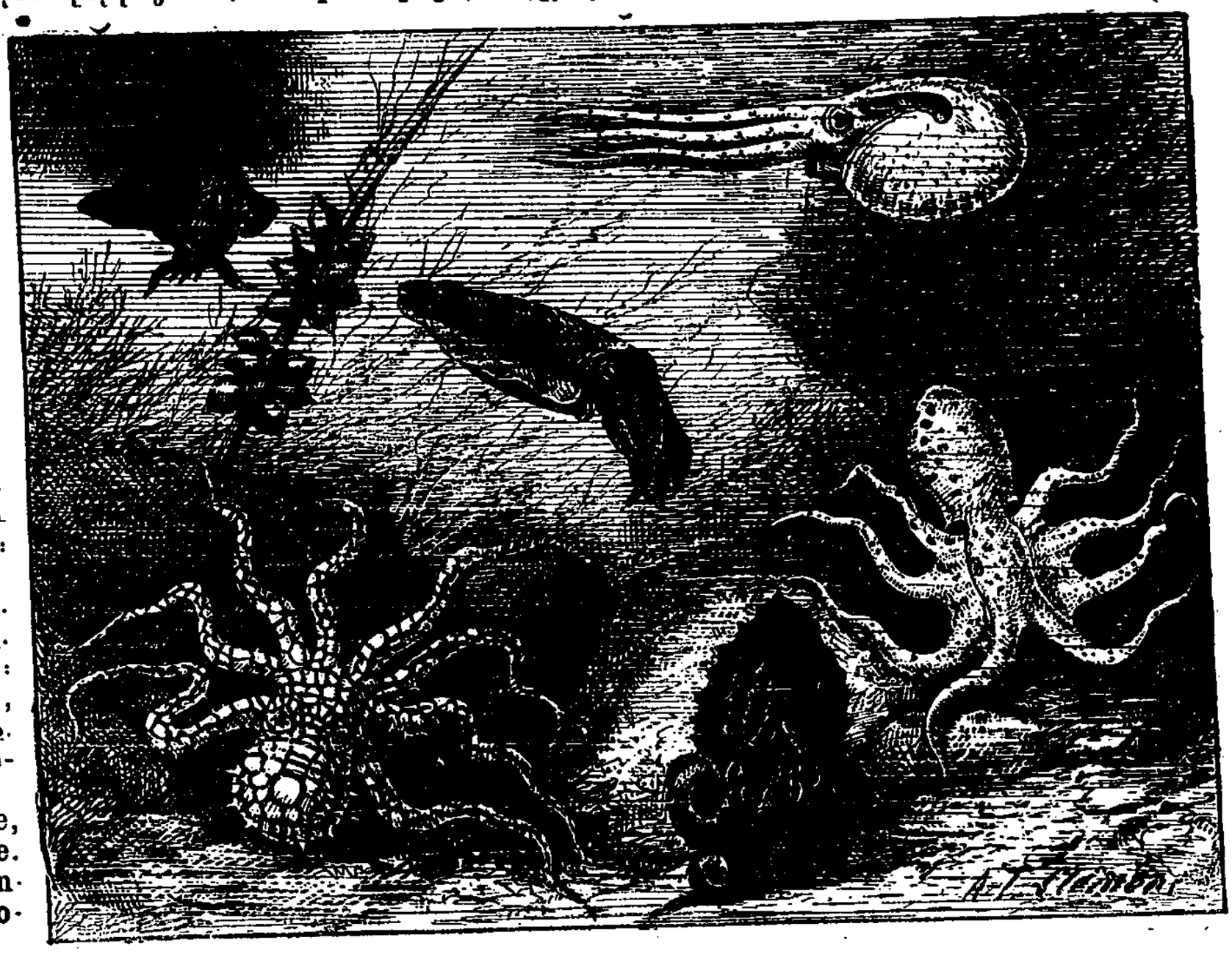
Céphalopode, աճ. կմ. գլխոտն , գլխոտնեայ. || —s, ա. յ. գլխոտունք. * դաս կենդանեաց որք ունի կամ տասն յատելուած ունին իրենց գլուխն, զորս ոտքի տեղ կգործածեն :

Céphaloponie, ի. բժ. գլխացաւ:

Céphalops (օփս) ա.մբ. գլխակն . սեռ սրեղջիւր երկփեից :

Céphalopsside, աճ. մբ. գլխակատեսակ , || —s, ա. յ. —ք . ցեղ կարգի սրեղջիւր երկփեից :

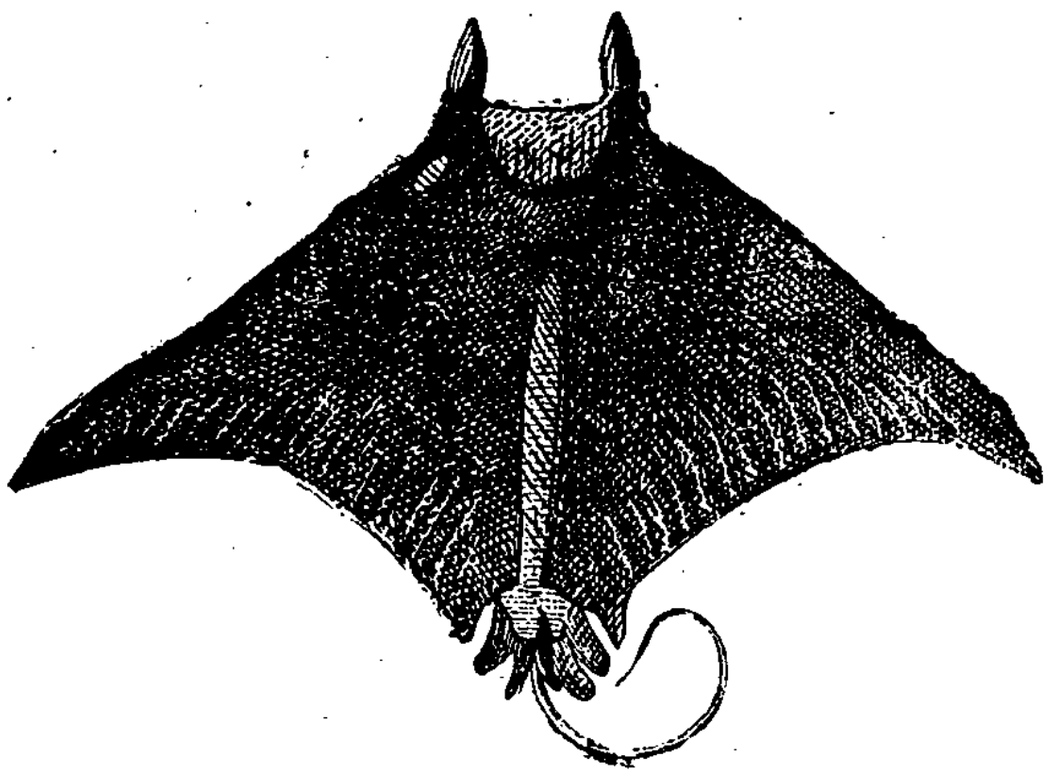
Céphaloptéra, Céphaloptère, ա. ձր. եւ փ. գլխաթեւ :

Céphalopodes.

Céphalopyose, ի. բժ. գլխապալար · *գլխի մէջ պալար :

Céphalo-rachidien, enne, ած. մգ. գլխողնայաթային . enveloppes կամ membranes —ennes. [նուի :

Céphaloptère.

Céphaloscopie, ի. բժ. գլխագննային, գլխագննական. 2. ի. գլխագննականն. * արուեստ զմարդիկ դատելոյ նոցա գանկն դիտելով : [մին :

Céphaloptère.

Céphaloscopique, ած. մգ. գլխագննային, գլխագննական. 2. ի. գլխագննականն. * արուեստ զմարդիկ դատելոյ նոցա գանկն դիտելով : [մին :

Céphalosome, ած. ձբ. գլխամարմին :

Céphalosphère, ա. մբ. գլխագունդ . սեռ. քառայօդ պատենաւորներից , տոհմ ուռենայց :

Céphalosporie, ի. բ. գլխասերմ . սեռ. հիւսուածկեայց (hyphomycètes).

Céphalostène, ա. մբ. անձկագլուխ . սեռ. այլայօդ պատենաւորներից, տոհմ սեւամարմնոց (mélasomes).

Céphalostigme, ի. բ. գլխասոսր . սեռ. տոհմի զանգակածաղկասերից (campanulacées).

Céphalostome, ած. մբ. գլխաբերան . || —s, ա. յ. —ք. տոհմ սաղպատեսակաց շնչափողեայց (trachéennes).

Céphalotaxe, ա.բ. գլխագեղձի . սեռ ճառոց կոնաբերից :

Céphalote, ի. բ. գլխաբոյս . տունկ Ասպրաւիոյ ի տոհմէ քարբեկեայց (saxifragées) . 2. տգ. գլխաճապարհ. *մարդու ըղեղին հանուած խառնուրդ ճապաղային եւ անկենսական տարրից :

Céphalote, ած. բպ. միճապլուխ . carabe, fourmi —. 2. ի. մբ. գլխան. սեռ պատենաւոր միջատաց ի տոհմէ Քարիկեայց (carabiques). || ձբ. —. ծուկն ինչ . 3. կ. —. տեսակ չղջիկի :

Céphaloté, e, ած. բ. գլխաբուսեայ . || —es, ի. յ. —ք . շար բարբեկեայց :

Céphalothamnium (նիօմ) ա. կ. գլխաճուպ . սեռ. ջրաննեայց :

Céphalothécé, e, ած. բ. գլխատուփակեայ . || —es, ի.յ. —ք. *բաժին գլխաձեւ տուփակ (thèque) ունեցող էնդոգանկոց :

Céphalothécie, ի. բ. գլխատուփակ . սեռ. հիւսուածկեայց (hyphomycètes).

Céphalothèque, ի. կ. գլխապատեան . պատեան գլխոյ հարսնեկաց (chrysalides). 2. բ. —. սեռ. անկոց :

Céphalothlasie, s. **Céphalotripsie.**

Céphalothlaste, s. **Céphalotribe.**

Céphalothorax, ա. կ. գլխալանջ :

Céphalothrix, ա. սբ. գլխագէս. սեռ նեմերտեան որդանց :

Céphalotome, ա. վ. գլխահատ (գործի). 2. ած. —. ciseau —, — մկրատ :

Céphalotomie, ի. վ. գլխահատութիւն (սպոմի) :

Céphalotribe, ա. վ. գլխաճմլիկ (գործի). հն. **Céphalotripteur.**

Céphalotrichie (չի) ի.մբ. գլխամազ. սեռ հնգայօդ պատենաւորներից , տոհմ Քանիեղջերց :

Céphalotrichien, enne, ած.բ. գլխահերեան, գլխահերամման. ||—s, ա. յ. —ք. տոհմ սնկոց :

Céphalotrichion, ա. բ. գլխահեր . սեռ. սնկոց հիւսուածկեայց :

Céphalotripsie, ի. վ. գլխաճմլուածիւն . *գլխաճմլիկով սաղմին գլխուին ճմլելն : [lotribe.

Céphalotripteur, s. **Cépha-**

Céphalotriptique, ած. վ. գլխաճմլային :

Céphalotroque, ած.կ. գլխանիւ :

Céphaloxe, ի. բ. սրագլխուկ . սեռ. սնկոց կնիւնեայց (joncacées).

Céphaluroïde, ած. ջ. գլխաորթանակերպ. infusoires —s, — ջրաննիք . 2. ա. —. տեսակ ջրաննեաց :

Cèphe, ա. մբ. կեի . սեռ. Քանիաքեւ միջատաց :

Céphée, ա.աս. Կեփէոս. աստեղատուն հիւսիսային կիսագնդոյ . 2.մբ. եւ Ք. —.

Céphélide, ի., **Céphélis**, ա. բ. գլխնիկ . սեռ. տորոնեայց :

Céphélidé, e, ած. բ. գլխնեայ . || —es, ի. յ. —ք. ցեղ տորոնեասերից :

Céphen (սէֆէն) ա. գա. բոռի (frelon).

Céphénémyie (մի) ի. մբ. քառաճանճ . սեռ կաքնոյքիւք միջատաց :

Céphennie, ի.մբ. կեփենիկ. սեռ պատենաւորից գրգռեայց (seydménides).

Céphuse, ա. կ. սեփոս . ազգ կապկի . 2. մբ. —. միջատ ի կարգէ Քանիաւորից . 3. Ք. —. Քաչուն ի տոհմի հոդատարից (plongeur).

Cépillon, ա. բ. սոխատունկ. *սոխածեւ տեսակ փոքրիկ մանկի :

Cépite, ի.հբ. սոխաքար . տեսակ ակատի :

Cépole, ա. ձբ. սոխաձուկն . սեռ ձկանց ի տոհմի Քերքամարմնոց (pélasosomes). 2. խբ. սոխոցի. ժամակինչ :

Cépoloïde, ած. ձբ. սոխաձկնակերպ . || —s, ա. յ. —ք. տոհմ կարգի լանջային ձկանց , որոց նախատիպ սոխաձուկն :

Céporide, ա. մբ. պարտիզպան . սեռ քառայօդ պատենաւորից , տոհմ ոսկեխնձորեայց :

Céphalote.

Ceps (սէփս) ա.յ. կոճղբ. s.**Cep.**

Cépure, ա. մբ. կեպուր . պատենաւոր միջատ ի Սիցիլիա :

Céracate, Cérachate (քատ) ի. ին. մոմակատ . տեսակ ակատի :

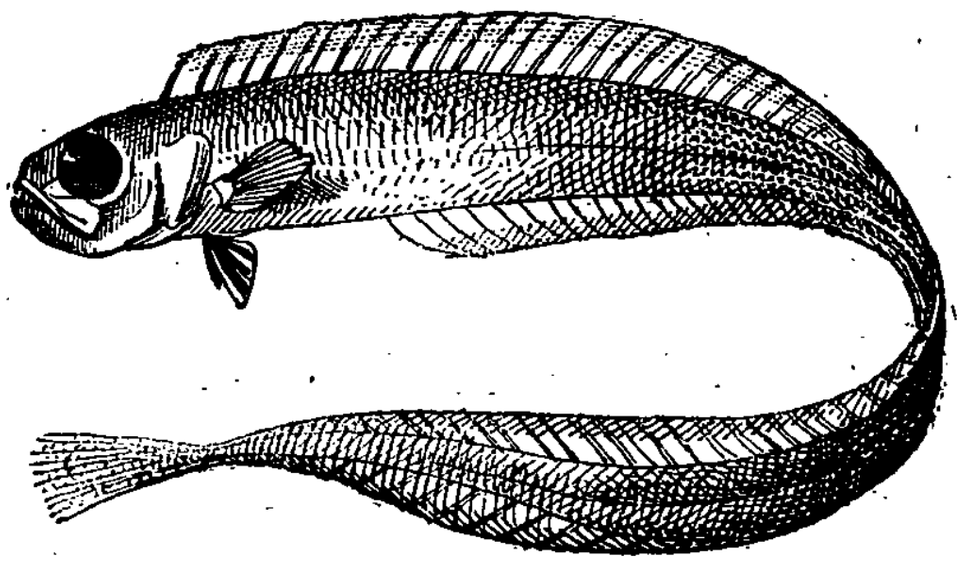
Céracé, e, ած. բ. մոմատեր, մոմատեսակ . || —es, ի. յ. —ք. բաժին խոլորձեայց :

Céracée, եգ. s. **Séracée.**

Céracoline, ի. կ. մոմակապիկ . տեսակ կապկի :

Cera de palma, ի. բ. եւ տզ. արմաւենամոմ , մոմ արմաւենւոյ . ռետին մոմափայտի (céroxylon).

Céragénie, ի. մբ. եղջերամազ . սեռ երկայնեղջիւր միջատաց :

Cépole.

Céraie, ի. բ. մոմաթոյս . տեսակ խոլորձնայց :

Ceraïne, ի. տզ. մոմեղին. * ճարպային նիւթ հանեալ ցնդական իւղերէ , զոգամասն մոմինի (cérine).

Céraiste, Céreste, ա. բ. եղջերոյս, ճոճռուկ . սեռ շահօրթաւեայց :

Céramanthe, ի. բ. մոմածաղիկ:

Cérambyce, Cérambyx, ա. մբ. քաղիկ . սեռ պատենաւոր միջատաց: **Cérambycides**, ա. յ. քաղիկազգիք . ին. **Longicorns.**

Cérambycins, ա. յ. մբ. քաղիկեանք . սեռ պատենաւոր միջատաց ի տոհմէ քաղիկաց :

Cérame, ի. հլ. խեց , խեցանօթ. * հողէ աման :

Céramiacé, e, ած. բ. խեցաբուսասեր . || —es, ի. յ. —ք . կարգ ծովալօսից , նախատիպ ունելով զխեցաբոյս :

Céramiaire, ած. բ. խեցաբուսեայ. || —s, ի. յ. —ք . հատանիշ խեցաբուսեայց (céramiées).

Céramianthème, ա. բ. խեցածաղիկ . սեռ ծովալօսից . 2. կբ. —. սեռ պողիպոդից :

Céramie, ի. բ. խեցաբոյս . Ծուփ ինչ գեղեցիկ յԱմերիկա . 2. մբ. խեցամիջատ :

Céramié, e, ած. բ. խեցաբուսեայ . || —es, ի. յ. —ք . տոհմ ջրաբուսից , նախատիպ ունելով գխեցաբոյս :

Céramion, ա. բ. խեցաւունկ . ազգ բազմատեսակ ծովալօսից :

Céramique, ած. խեցագործական , խեցակերտական . art —, — արուեստ , խեցագործութիւն . 2. ի. —ն , խեցեգործութիւն , խեցակերտութիւն . 3. ա. la —, խեցագործաց թաղ. խեցագործաց Ծաղ ի հին Աթինս:

Céramiste, գ. խեցագէտ :

Céramite, ի. հբ. խեցաքար , պիւսաքար :

Céramographie, ի. խեցագրութիւն . պատմութիւն խեցագործեանց :

Céramographique, ած. խեցագրական :

Céramopora, ա. կ. ծակոտախեցկ. սեռ բրածոյ լօտակենդանաց :

Céramopse, ա. բ. խեցաւեսիկ . տունկ ի տոհմէ լօտից :

Céramospermées, ի. յ. բ. խեցասերմնեայք . ցեղ հովանոցաբերից :

Cérandrie, ի. մբ. եղջերազօր . սեռ այլայօղ պատենաւորից, ի տոհմէ գեղմեղջերց (taxicornes).

Céranoïde, ած. բ. եղջիւրակերպ. la cladonie —.

Céranthe, ա. բ. եղջիւրածաղիկ . ին. **Linocière.**

Céranthère, ի. բ. եղջիւրաթեղնան , ին. **Alsodée, Solanum** եւ **Dicérandre.** 2. մբ. —. սեռ միջատաց ի կարգի պատենաւորից :

Céranthie, ի. մբ. եղջերաճաղկիկ . սեռ երկնեից , տոհմ քոլատոպաց (calyptérées).

Céraospongiés, ա. յ. կ. եղջերասպնգեայք . բաժին նեարդապատ սպնգաց :

Cérape, ա. ոտ. եղջերոտն . սեռ կարգի զուգոտանց (isopodes).

Céraphron, ա. մբ. կերափրոն. սեռ պատենաւոր միջատաց , ի ցեղի սրբանադիւրեանց (proctotrupiens).

Céraphrontide, Céraphrontite, ած. մբ. կերափրոնեայ. || —s, ա. յ. —ք. խումբ միջատաց , ի տոհմէ սրբանադիւրեանց :

Cérapodine, ի. ոտ. եղջերոտնիկ . սեռ ոտրկապատենից , ի կարգէ երկոտանց (amphipodes).

Céraptère, ա. մբ. եղջերաթեւ . սեռ պատենաւոր միջատաց , ի տոհմէ փայտակերաց :

Céraptéryce (րիս) ա. մբ. եղջերթեւուկ . սեռ պատենաւորից ի տոհմէ գիշերթայնոց :

Céraptocère, ա. մբ. եղջերթեւկեղջերիկ . սեռ միջատաց , ի տոհմէ պղնձամիջատեայց :

Cérargyre, ա. տզ. եղջերարծաթ . քլորուկ արծաթոյ . գն. **Kérargyre.**

Cérasifère, ած. բ. կեռասաբեր :

Cérasine, ի. տզ. կեռասին. բուսական հոյզն խիժի կեռասենւոյ :

Cérasiocarpe, ա. բ. կեռասապտուղ. սեռ դդմենեայց վարնգեայց:

Cérasiole, ի. բ. կեռասիլ . կեռասանման պտուղ տամենւոյ (tamier).

Cérasite, ի. հբ. կեռասաքար . քարացեալ կեռասի նման բրածոյ :

Cérasphore, ած. բսլ. եղջերակիր. 2. մբ. —. սեռ քառաչօղ պատենաւորից , տոհմ երկայնեղջերց :

Céraspide, ած. մբ. սրտասպար . *սրտանեւ վահան ունեցող. 2. ա. մբ. —. սեռ հինգաչօղ պատենաւորից , տոհմ Ջանիեղջերց:

Céraste, ա. եղջերիկ , եղջիւրիկ . իմ Եգիպտոսի Ջունաւոր եւ եղջիւրաւոր . 2. մբ. եւ կմ. —. միջատ ինչ եւ կակղամորթ :

Cérastié, e, ած. բ. կերաատեայ. || —es, ի. յ. —ք. բաժին շահօրթամեայց նախատիպ ունելով զկերաստ (céraiste).

Cérastoderme, ա. կմ. եղջերամորթ . անուն ժխտակաց ի սեռէ եղեւսպուի (bucarde).

Cérastome, ա. կմ. եղջերբերան . ննջաստեռ. օրովայնոտն կակղամորթոց:

Cérat, ա. դղդ. մոմածէթ . սպեղանի ի մոմոյ եւ ի ձիթոյ . melûre du — sur . . .

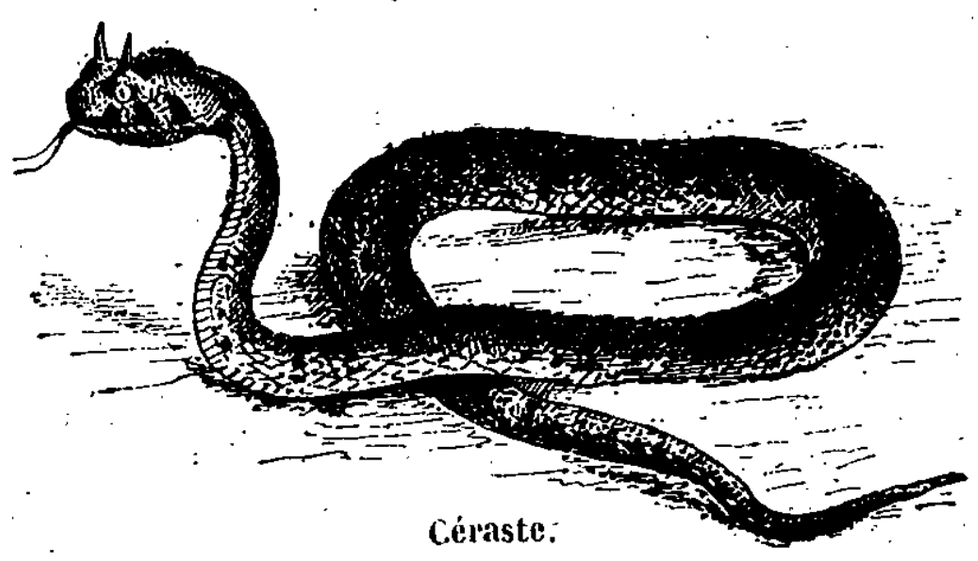
Cératandre, ի. բ. եղջերաուէջ . սեռ խոլորձնայց յօնաճաղկեայց:

Cératanthère, ի. բ. եղջերածաղիկ . ին. **Globbée.**

Cératie, ի. բ. եղջերի . ննջաստեռ ակերտեաց :

Cératine, ի. մբ. իշամեղու :

Cératiocaris (իս) ա. վբ. եղջերագուլ . սեռ փոքրիկ բրածոյ ողողկաւորնից :

Céraste.

Cératiole, ի. բ. եղջերուկ . Ծուփ ի Քառոլին :

Cératiosicye, ի. բ. եղջերալաբունգ , սեռ տոհմի անուաճաղկեայց (passifloracées).

Cératite, ի. բ. շաքխոն . վայրի խաշխաշ . 2. —. սունկ ինչ . 3. մբ. —. սեռ քառաչօղ պատենաւորից , ի տոհմէ երկայնեղջերց . 4. կմ. —. ազգ խոյեղջերեայց (ammonites).

Cératitides, ա. յ. կ. եւ վբ. եղջերեայք . խումբ խոյեղջերեայց :

Cérato... նմ. յն. * գործաճուռած բարդուՒեան մէջ. եղջեր... եղջիւր...

Cératobléphare, ա. Ք. եղջերակոպ :

Cératocarpe, աճ. բ. եղջերապտուղ. որոյ պտուղն եղջիւրաձեւ է. 2. ի. —. փոքրիկ տունկ Ասիոյ Տաճկաստանի :

Cératocaryon, ա.բ. եղջերընկոյզ. սեռ. տոհմի հիմարեայց (restiacées).

Cératocèle, s. **Kératocèle.**

Cératocéphale, ա. բ. եղջերագլուխ. սեռ. հրանկեայ տնկոց :

Cératocéphalé, e, աճ. բ. եղջերագլխեայ :

Cératochile (քիլ) ի. բ. եղջերաշրթն. սեռ. խոլորձեայց :

Cératochloé (քլօէ) ի. բ. եղջերխոտ. սեռ. սիզային տնկոց :

Cératoclade, ա. բ. եղջերոատ. սեռ. տնկոց :

Cératocone, s. **Kératocone.**

Cératocoraux (ռօ) յ.ա.կբ. եղջերաբռունաթ. տոհմ կենդանաբուսաց :

Cératodactyle, ի. բ. եղջերամատն. սեռ. ձարխոտաց :

Cératode, ա.կմ. եղջերաթրթ. սեռ. սրուակաւորաց (ampulaires).

Cératodon, ա. բ. եղջերատամն. սեռ. մամուռց :

Cératodontées, ի. յ. բ. եղջերատամնեայք. տոհմ մամուռց :

Cératodontoïdées, ի. յ. բ. եղջերատամնակերպեայք. տոհմ մամուռց նախատիպ ունելով զեղջերատամն :

Cératodoris (խս) ա. կմ. եղջերատորիս. սեռ. որովայնոտանց :

Cératoglosse, աճ. մգ. եղջերալեզու. le muscle —, կամ ա. le —, — դնդեր կամ —:

Cératognathe, ա. մբ. եղջերակզակն. սեռ. ինգայօդ պատենաՒեւից :

Cératogonon, ա.բ. եղջերայօդ. սեռ. տոհմի ժառխտեղեայց :

Cératogyne, ի.բ. իգեղջիւր. սեռ. բոլոդրեալ երիցկեայց (anthémidées) Աստրալիոյ :

Cératoïde, աճ. եղջերակերպ :

Cératolacis (ակս) ի. բ. ներձեղջիւր, եղջերաթիերմ. սեռ. ոտնաուիշեայց (podostémacées).

Cératolène, աճ. բպ. եղջերաբազուկ. ‖ —s, ա. յ. —ք. կարգ դասու անգլխոց :

Cératolithe, ի.վբ. եղջիւրաքար, եղջերաքար. եղջիւր քարացեալ :

Cératolobe, ա. բ. եղջերաբոյՒ. սեռ. Ւեփրնկուզեայց (lépidocaryées).

Cératonéides, ի. յ. բ. եղջերանայադք. խումբ լօտից տրամաիատեայց (diatomées).

Cératonème, ա. բ. եղջերաՒել. սեռ. գաղտաաեր տնկոց :

Cératonie, ի. բ. եղջերենի. գա. Caroubier ի :

Cératoniées, ի. յ. բ. եղջերենեայք :

Cératonyxe, ա.մբ.եղջերեղունգն. սեռ. եռատեակ ինգայօդ պատենաՒեւից :

Cératopétale, աճ. բ. եղջերաՒերՒ. որոյ ՒերՒք եղջերաձեւ են. ա. —. ճառ. ի տոհմէ բարբենիեայց :

Cératopharyngien, s. **Kératopharyngien.**

Cératophore, աճ. բպ. եղջերակիր. 2. ա. բ. —. սեռ. տնկոց :

Cératophryde, Cératophrys

(իմ) ա. սբ. եղջերայօնք. սեռ. գորտազգի տոհմոց :

Cératophtalme, աճ. բպ. եղջերաակն. ‖ —s, ոպ. յ. տոհմ ողորկապատենից :

Cératophye, ի. մբ. եղջերաբեր. սեռ. երկՒեւ միջատաց կաքնեղջերց :

Cératophylle, աճ. բ. եղջերատերեւ. cresson, lichen —.

Cératophyllé, e, աճ. բ. եղջերատերեւեայ. ‖ —es, ի. յ. —ք. տոհմ տնկոց որոց նախատիպ եղջերատերեւ :

Cératophylline, ի. տգ. եղջերատերեւին. նեՒեւ հանեալ յեղջերատերեւեայ քարաքոսէ :

Cératophyllon, ա. բ. եղջերատերեւիկ. սեռ. տոհմի եղջերատերեւեայց :

Cératophytes, ա. յ.պք. եղջերաբոյնք. տոհմ դասու կնդեւաբոյս պոլիպոդից :

Cératopode, ա. բ. եղջերոտն. սեռ. տնկոց :

Cératopogon, ա. մբ. եղջերամօրուս. սեռ. երկՒեւ միջատաց ի տոհմէ Ոնելեղջերեայց (némocères).

Cératopside, ի. բ. եղջերատես. սեռ. խոլորձեայց :

Cératoptère, ա. ձբ. եղջերՒեւեակ. գա. աճառաձկան (cartilagineux) ԱնՒիլեանց :

Cératoptéride, աճ. բ. եղջերաձարխոտեայ. ‖ —s, ի. յ. —. տոհմ տնկոց որոց նախատիպ եղջերատերեւ :

Cératoptéris, ի. բ. եղջերաձարխոտ. սեռ. ձարխոտաց :

Cératopyxis (փիքսիս) ի. բ. եղջերատուփ. սեռ. տորոնեայց :

Cératorhine (րհին), **Cératorynque** (րհնք) s. **Cérorynque.**

Cératosanthe, ա. բ. եղջերածաղիկ. սեռ. տնկոց դդմենեայց :

Cératoschène (սքէն) ա. բ. եղջերակնիւն. սեռ. կիպերիսեայց :

Cératosome, ա. կմ. եղջերամարմին. սեռ. որովայնոտանց :

Cératosperme, աճ. բ. եղջերասերմն. որոյ պտուղք երկայնաձեւ են իբրեւ զեղջիւր. 2. ա. բ. —. տունկ գաղտաեաք, ի տոհմէ լօտից :

Cératostachye (սՒաքի) ի. բ. եղջերահատակ. սեռ. տոհմի հարիճեայց (combrétacées).

Cératostaphylin, s. **Kératostaphylin.**

Cératostemme, ի. բ. եղջերապտակ. սեռ. տոհմի ցախեայց (éricacées).

Cératostigme, ի. բ. եղջերաատող. սեռ. ատամնախոտեայց (plombaginées).

Cératostome, ա. բ. եղջերաբերան. սեռ. տնկոց գնդոտեայց (sphériacés).

Cératostyle, ա.բ. եղջերասիւն. սեռ. խոլորձեայց :

Cératothèque, ի. եղջերատուփ. սեռ. տոհմի պեդալեայց (pédalinées).

Cératothoa, ա. վբ. արեղջիւր. սեռ. ոլորիապատենից :

Cératotome, Cératotomie, s. **Kératotome, Kératotomie.**

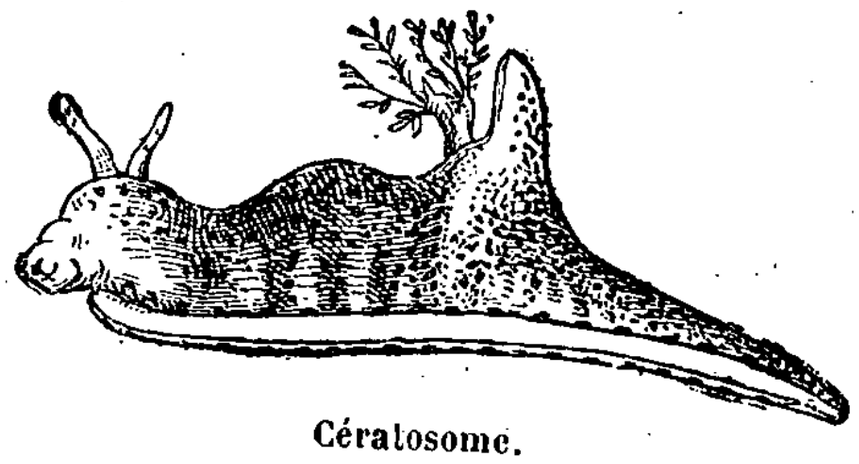
Cératotroque, ա. վբ. անուեղջիւր. սեռ. բրածոյ խեցաչեչից :

Cératozamie, ի. բ. եղջերակոնգոմ. ճառ ինչ ի Մեկսիքոյ :

Cératupide, աճ. մբ. եղջերօճան. * որ քայլելու համար եղջիւրներն կը գործածէ. 2. ա. սեռ. հնգայօդ պատենաՒեւից :

Cératurge, ա. մբ. եղջերագործ. սեռ. երկՒեւ միջատաց :

Céraun... նմ. յն. վարեալ ի բառդունիւնս. շանՒա..., շանՒե...

Cératosome.

Céraunie, ի. հբ. շանՒեքար, շանՒաքար. հն. **Céraunite.**

Céraunien, enne, աճ. շանՒայինն, շանՒարձակ. Jupiter —.

Céraunion, ա. վբ. շանՒանիշ, շանՒագիր. * շանՒաձեւ նշանագիրն որով նշանակէին նախնիք զՒերժելի ուռանաւորս :

Céraunite, s. **Céraunie.**

Céraunochrysos (քրիզօս) ա. շանՒոսկի. * այսպէս կոչեին քիմիաբարք զշանՒարձակ ոսկի (or fulminant).

Céraunomètre, ա. բպ. շանՒա-

չափ . գործի չափելոյ գլանիս :

Céraunoscope, ա. շանթադէտ , շանթաճիմայ: [տուէ, շանթաճիմայուէ:

Céraunoscopie, ի. շանթադի-

Cerbère, ա. եռանգ . սինկղ , կերբերոս , կերբեր . երեքգլխի շուն՝ բարապան դժոխոց. 2. փ. եւ ը. կերբերոս , կերբեր . ժանտաբարոյ դրանապան , խիստ՝ անիամբոյր պահապան. Votre —, votre vieux — ne me laissait pas monter. Quel affreux —! C'est un —, un vrai —. 3. աս. —. հիւսիսային փոքրիկ աստեղաստունն . 4. ը. կերբեր . ծառ մինչ Շնդկաց եւ Օվկիանիոյ. հն. **Calpicarpe**. 5. սբ. կերբեր . սեռ օձայնոց . հն. **Homalopside**.

Cerbérine, տ. **Thévétine**.

Cercaire (սէրքեր) ա. ջ. սրտնորդն , ձեռաճճի . սեռ մանրաճրճնաց :

Cercariées, ի.յ.ջ. տռնորդնեայը:

Cercaspide, ա. սբ. տռնօձ. սեռ օձայնոց :

Cerce, ի. խեմ. բարակ տախտակ:

Cerce, e, աճ. բ. լանտորեայ . || —es, ի. յ. —ք . հատուած տոհմի ընդարերից նախատիպ ունելով գլբսրնտորի (cercis).

Cerceau, ա. շրջանակ «չէմպէր» . mettre des —x à une cuve. 2. —. վայտեայ — մանկտոյ . jouer au —, — խաղալ . faire courir un —. || ը. il a le dos fait comme un —, en —, շրջանակաձեւ են Քիկունքն (կռնակն), կորաքամակ է . ասի եւս des jambes en —, շրջանակաձեւ սրունք , Քիբասրունք . 3. —. վարմ հատորաց . prendre des oiseaux au —, շրջանակաւ որսալ Քռչունս . 4. —, շրջափեռուր . փեռուրք ճայրից Քեռց որսահատուց. les vautours et les éperviers ont trois —x. 5 —. կախարան մոմոց մոմագործաց . 6. —. կռմնած մինչ որով վերամբարձ կան վերմակք երբ վիրաւորեալն չկարէ; ճանդուրժել ճանրաքեռան նոցա . 7. —. գօտի տակառի :

Cercéride, ա. սբ. կերկերիս . սեռ Քանձաձեռ միջատաց :

Cerchnéis (սէրքնէիս) ա. Ք. գա. **faucon**ի :

Cercibis, ա. Ք. տռնագին :

Cercide, ա. սբ. ժար . սեռ փայլիկաւոր (nitidulaire) պատնեաձեռից:

Cercidion, ա. բ. ժարուկ . սպիտակն մնկոյ. 2. —. Քուի մինչ ընձաբեր բազմատեսակ: [գա. **Gainier** ի, բ.

Cercis (սի) ա. լանտորի, արճուճան.

Cerclage, ա. շրջանակումն . պատելն շրջանակօք զտակառս . || bois de —, շրջանակափայտ, *շրջանակցու փայտ :

Cercle, ա. եչ. բոլորակ . բոլորաձեւ մակարդակ . la circonférence du —, շրջանակ —ի . le diamètre d'un —. —s parallèles ou concentriques, զուգահեռական կամ հաւասարկեդրոն —ք . —s excentriques, արտակեդրոն —ք . || la quadrature du —, քառակուսութիւն —ի . || փ. chercher la quadrature du —, ի խնդիր է. անհնարից . 2. բոլորակ, շրջանակ. faire des —s. Tracer, décrire un — avec le compas, — ձեւել , գծել , գրծագրել՝ քաշել կարկինով. demi-cercle, կիսաբոլորակ , կիսաշրջանակ . || փ. enfermer qn. dans le — de Popilius, փակել զոք ի Պոպիլեան —ի. ստիպել զոք որոշել ինչ անյապաղ. 3. շրջանակ «չէմպէր» . — à tonneau, տակառաշրջանակ . — de fer, երկաթի —. une colonne, une poutre reliée de —s de fer, սիւն , գերան երկաթաշրջանակ . boite à — d'or, տուփ ոսկեշրջանակ . || — de fer de la roue, հնց , տոզ. երկաթի շրջանակ անուոյ. — de fer de colonne, de voûte, խոզ . երկաթի շրջանակ սեան , կամարի . 4. տակառ . vin en —s, գինի ի տակառի . 5. կր. — perlé, Քազ դերակոմսի . 6. շրջանակ. գործի բոլորաձեւ . — d'arpenteur. 7. աս. շրջանակ . —s polaires, բեւեռային —ք . — d'apparition perpétuelle, — մշտնջենաւոր երեւման. — d'occultation perpétuelle, — մշտնջենաւոր Քաքստեան. —s diurnes, օրական —ք . —s de déclinaison, de latitude, de longitude, — խոտորման , լայնութեան , երկայնութեան, — de distance, de hauteur, — հեռաւորութեան , բարձրութեան . — équinoxial, — գուգօրական . հն. հասարակածի (équateur). Grand —, մեծ շրջանակ , * որ երկուքի կրածանէ զգունդն . —s de position, —ք դիրից. —s immobiles, անշարժ —ք . —s mobiles, շարժուն —ք. 8. բոլոր , բոլորակ , բոլորակաձեւ . բոլորաձեւ շար՝ կարգ . arbres plantés en —, ծառք բոլորաձեւ՝ շուրջանակի՝ կարանհաձեւ անկեալք . les bâtiments sont disposés en —, en demi-cercle, բոլորի՝ բոլորաձեւ՝ բոլորակաձեւ, կիսաբոլորաձեւ կարգեալ են շինուածքն . les soldats formèrent le —, բոլոր՝ բոլորակաձեւ կազմեցին զօրքն . faire —, un — autour de qn., ակումբ առնուլ՝ բոլորել , բոլորիլ շուրջ՝ բակ առեալ կալ զոմանք , * մէկուն բոլորտիքն ժողովիլ. on s'assit en —, շուրջանակի ակումբն կարակնեցաւ , բոլորեցաւ ակումբ բազմականին. 9. ակումբ . ժողով արանց եւ կանանց ի տունս առանձնականաց . — nombreux. Un petit — d'amis. Il brille dans les —s. 10. շրջանակ , ակումբ, ակմբանոց . — littéraire, politique, գրական , քաղաքական —. Fréquenter les —s. Aller au —. Fonder un —, — commercial, հիմնել —, առեւտրական —. 11. փ. շրջանակ , սահման , տարածութիւն. le — des connaissances humaines. Agrandir le — des connaissances. Étendre le — du devoir. Enfermer dans un — étroit. 12. շրջան , շրջագայութիւն , պարագայութիւն , յաջորդութիւն . les années roulent dans le même —. Le laboureur recommence le — de ses travaux. Ah! la vie est pour vous un — de douleur. (Volt.) Parcourant sans cesse un long — de peines. (La Font.) 13. — vicieux, յոռի շրջան. raisonner ainsi, c'est faire un — vicieux. 14. շրջանակ . բաժանումն երկրի ի Գերմանիա . 15. բգ. — galvanique, գալվանեան շրջանակ :

Cercler, ն. շրջանակել , պատել շրջանակօք , դնել շրջանակս «չէմպէրքէ» . — un tonneau. Barrique bien cerclée, բաջաշրջանակ տակառ:

Cerclier, ա. շրջանակագործ «չէմպէրքի» : [պտուղ :

Cercocarpe, աճ. եւ ա. բ. ագե-

Cercocarpées, ի. յ. բ. ագեպտղեայք . խումբ վարդենեաներից :

Cercocèbe, ա. կ. տռնել . կապիկ մինչ երկայնաձեռ :

Cercodée, ի. բ. ագեճապիկ :

Cercodéées, Cercodiacées, Cercodiées, տ. **Cercodianées**.

Cercodianées, ի. յ. բ. ագեճապկեայք , ագեճապկասերք . խումբ ագեձեւ տնկոց :

Cercolabe, ա. կ. ագեկալ . սեռ կինդանեաց ի տոհմէ խոզկեայց (hystricidiens).

Cercolepte, ա.սբ. ագեձող. սեռ տռնաբերից . հն. **Kinkajou**.

Cercomyde, ա. կ. ագեմուկն . սեռ ցեղի ոզնեմկեայց (échymins).

Cerconecte, ա.Ք. ագելող . տեսակ մաշկռատանց :

Cercope, ա. մբ. կերկոպ . սեռ կիսաձեւ միջատաց :

Cercophore, ա.բ. ագեկիր . սեռ մրտենեայց :

Cercopides, ա. յ. մբ. կերկոպեայք . տոհմ կիսաձեւ միջատաց :

Cercopiens, ա. յ. մբ. կերկոպեանք :

Cercopites, ա. յ. մբ. կերկոպացեռք . խումբ տոհմի կերկոպեայց :

Cercopithèque, ա. կ. ագեկապիկ . * երկայն պոչ ունեցող կապիկ :

Cercosaure, ա, սբ. ագեմողիզ . սեռ մողիզանց :

Cercose, ի. վ. տուտն . տարապայման երկայնութիւն հատոց (clitoris) կանանց : [սեռ մնկոց :

Cercospore, ի. բ. ագեսերմն .

Cercostyle, ի.բ. ագեսիւն . սեռ տոհմի բաղադրեալ պատուածաթեայց (sénécionidées).

Cercotriche, ա. Ք. ագեճաթ . սեռ Քռչնոց ի տոհմէ քարաքնակեայց (saxicolidées).

Cercueil, ա. դագաղ , * ճաղ «Քասուկ» . le corps fut déposé dans un triple —. Fermer le —. 2. փ. —, մահ . conduire au —. Le chagrin l'a mis au —.

Cercyre, ի. կ. հորբ . տեսակ ծովային տափորդանց (planaires).

Cerdane, ի. բ. խատրաճատ . կն. **Arbre à l'ail**.

Cerdie, ի. բ. կերդի , կերդեանի . սեռ ի տոհմէ շահորբաժնեայց :

Céréale, աճ.ի. արմտի , ցորենաղգի , ցորենազգի . plantes, graines —s. 2. ի. արմտի, հացաբոյս . l'orge est une —. Les —s, արմտիք , ցորե-

նեղէնք, ցորենազգիք, հացաբոյսք (որպէս ցորեան, գարի, հաճար). qui abonde en —, արմտաշատ. la culture des —s. Les —s ont baissé de prix. 3. յ. ի. դեմետրատօնք. տօնք Դեմետրի:

Céréaline, ի. տգ. արմտին. մակարդելի տարրն արմտեաց:

Céréaliste, ա. արմտական:

Céréalose, ի. տգ. արմտուց. * արմտեացմէ հանուած քաղցրուց (glucose).

Céréan, e, ած. կ. մոմասուն.

Céréastrées, ի. յ.բ. մոմատընկեայք. ցեղ տոհմի կանկատոնկասեղից (cactacées).

Cérèbe, ի. Ա. կերեք. Ցուչնիկ գեղափետուր ճնճղատեսակ. գա. **Guitguith**:

Cérébelleux, euse, ած. մգ. ուղեղակուս, ուղեղակային. artères —euses. Hémisphère —, ուղեղակային կիսագունդ:

Cérébellite, ի.բժ. ուղեղակաբորբ. բորբոքումն ուղեղակի (cervelet).

Cérébidées, ի. յ. Ա. կերեքեայք. տոհմ ճնճղիանց, որոց նախատիպ կերեք:

Cérébinées, ի.յ. Ա. կերեքնեայք.

Cérébral, e, ած. մգ. ուղեղային, ուղղային, * ըղեղի. nerfs cérébraux, — չիլք, ուղեղաչիլք. artères —es, ուղեղաշնչերակք. Fièvre —e, ուղղատենդ, ուղեղաջերմն. congestion —e, ուղեղախառնուի. Affection —e, ուղեղախտ:

Cérébralité, ի. բժ. ուղեղութիւն:

Cérébrasthénie, ի. ախ. ուղղանզօրութիւն:

Cérébrasthénique, ած. ախ. ուղղանզօրական. 2. գ. ուղղանզօր:

Cérébrasthénisme, ա. ախ. ուղղանզօրականուի:

Cérébrate, ա. տգ. ուղեղատ. * տակ մի ազ:

Cérébration, ի. բխ. ուղեղումն. յատկութիւնք ուղեղի:

Cérébriforme, ա. մգ. ուղեղաձեւ. tumeur —.

Cérébrine, ի. տգ. ուղեղին. * ըղեղին մէջ գտնուած տեսակ մի ճարպ:

Cérébrique, ած.բգ. ուղեղային, ուղղային. acide —.

Cérébrite, ի. բժ. ուղեղաբորբ, ուղղաբորբ. * բորբոքումն ըղեղի. S. **Encéphalite**.

Cérébroïde, ած. մգ. ուղեղանման:

Cérébro-oléine, ի.տգ.ուղեղիւղ:

Cérébro-rachidien, enne, ած. մգ. ուղղողնայարային. nerfs —s.

Cérébrosclérose, ի. ախ. ուղղապնդութիւն:

Cérébroscopie, ի. ախ. ուղեղաննութիւն. * ուսումնասիրութիւն ըղեղի պիտաբանական տեսակէտով:

Cérébrose, ի.տգ. ուղղուց. * շաքարային նիւթ հանեալ ուղեղէ:

Cérébrosique, ած. տգ. ուղղուցային. acide —.

Cérébro-spinal, e, ած. մգ. ողնուղղային. nerf, système, liquide —. || axe —, սռնակ —. ուղեղն եւ ողնաճուճ:

Cérébrote, S. **Cérébrine**.

Cérébrotome, ած. վ. ուղեղահատ. * ըղեղ կտրող գործի:

Céréiforme, ած. բ. մոմաձեւ:

Céréléon, ա. դղգ. մոմձկիթ. խառնուրդ մոմոյ ընդ ձիթոյ:

Cérémoniaire, ա. արարողապետ (եկեղեցիս):

Cérémonial, e, ած. արարողական. les préceptes cérémoniaux. 2. ա. արարողութիւն. * եկեղեցական կամ քաղաքական հանդիսից մէջ գործածուած սովորութիւնք. le — varie selon le pays. Le — d'usage pour l'introduction des ambassadeurs. Le — de la cour. 3. արարողագիրք, արարողարան. գիրք արարողութեանց. le — des ambassadeurs français. || —, ճիսարան, մաշտոց. le — de l'Eglise de Paris. 4. շուք եւ ձեւք, ծեքծեքանք, մեծարանք, յարգանք, քաղաքավարութիւն. aimer le —. Je n'aime pas le —. Avec ce — perpétuel qu'il faut observer. Il pratiqua tout le — de cette galanterie. || Être fort sur le —, շքադիր՝ պատուադիր յոյժ լ., պատկառ կալ մեծարանաց:

Cérémonialisme, ա. արարողասիրութիւն. le — prévalait chez les pharisiens.

Cérémonie, ի. արարողութիւն. la — du mariage, du sacre des rois, du baptême. Les —s de l'Église arménienne sont imposantes. 2. —, հանդէս, շուք. l'audience donnée aux ambassadeurs en grande —, ունկնդրութիւն տուեալ դեսպանաց մեծաշուք հանդիսիւ. Les —s qui se firent lors de l'entrée du roi. Tout est prêt pour la —. || Grand maître des —s, արարողապետ. || habit de —, հանդիսազգեստ, շքազգեստ. le chef à la tête, en habit de —. Il portait le manteau de — des chevaliers. || en —, արարողապէս, շքով, հանդիսիւ, մեծաշուք հանդիսիւ, * առօք փառօք. on le reconduisit en —. Elle fut fiancée en grande —. 3. արարողութիւն, շուք եւ ձեւք, պատուադրութիւն, մեծարանք, ակնածութիւն, ծեքծեքանք. visite de —, շքայց. Faire ses visites de —. Il m'embrasse avec —. Rien ne me fâche tant que ces —s. (Mol.) Il se mit aussitôt sur la —. Voici des gens bien pleins de —. (Mol.) Il faut bien des —s avec ces sortes de gens. (Id.) Avec mes amis je ne fais point de —. (La Font.) Que cette amitié commence par bannir les —s. (Volt.) C'est un grand faiseur de —s. Il est ennemi des —s. || վ. եւ ը. faire des —s pour, զանձն ճանր եւ ի շքի ունել, դժուարութիւնս ցուցանել ի, ցյօժարիլ, * ճանրէն քաշել, նազ ընել. il a fait bien des —s pour accepter. Ne faites pas de —. || Il n'y fait pas tant de —s, դէպ ուղիղ դիմէ ի նպատակն. || sans —, անշքաբար, անձեւաբար, ընտանեբար, արձակ հատարձակ. recevoir sans —. Repas sans —, պարզ՝ անշուք՝ անպաճոյճ հացկերոյթ:

Cérémonieusement, մ. մեծաշուք, հանդիսիւ, մեծահանդէս. * առօք փառօք:

Cérémonieux, euse, ած. արարողասէր, շքադիր, պատուադիր, ներքանդիր, ծեքծեքող. personne —euse. Un ton —. Des manières —euses. Une parure —euse.

Cérencéphalote, ի. տգ. մոմագլխաճարպ. հն. **Céphalote**.

Céréolithe, ի. հբ. մոմաքար:

Céréopse, ա. Ա. կերոպս. Ա քրոչուն նման սագի:

Céréopsinées, ի.Ա. կերոպսեայք. խումբ մաշկոտն Ցուչնոց նախատիպ ունելով կերոպս:

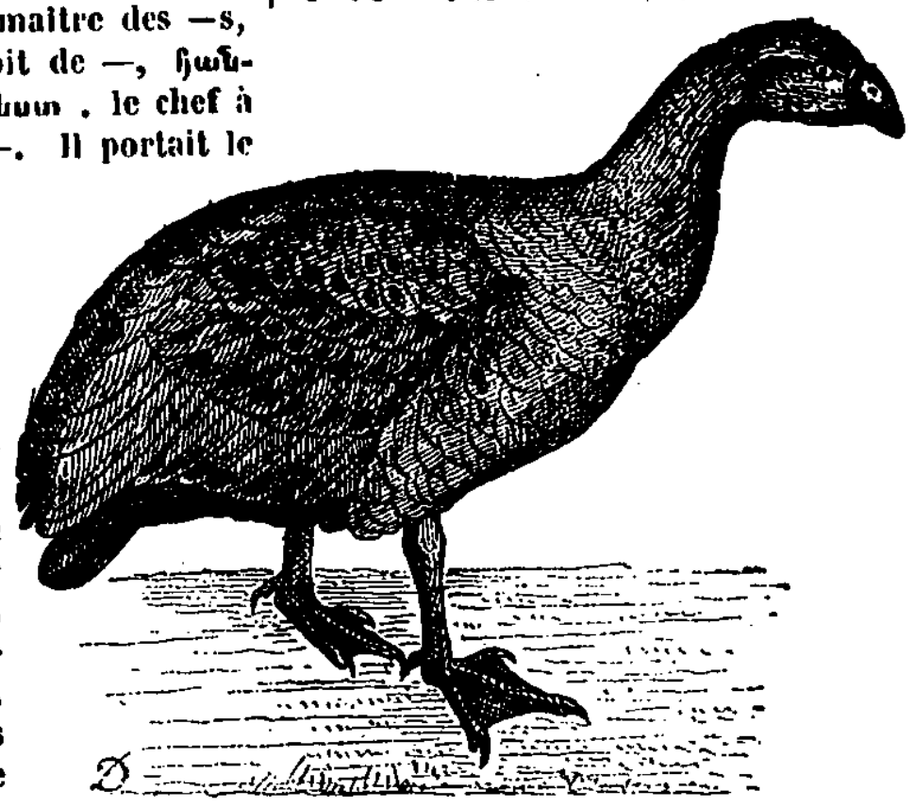
Céréoxyle եւ **Céroxyle**, ա. բ. մոմախայտ. տեսակ արմաւենոյ Հնդկաց:

Cérérite, ի. հբ. դեմետրաքար:

Cérès, ի.դց. Դեմետր, Դեմետրէ. դիցուհի շահաւետ հնձոց. le blé, riche présent de la blonde —. Lorsque — de froment se couronne. 2. փ. —, ցորեան, հունձք. la blonde —, խարտիշագեղ —. հասիք խարտիշացեալք ի հունձս հասեալք. 3. աս. —. * փոքրիկ մոլորակ Հրատի (Mars) եւ Լուսընծագի (Jupiter) միջտեղ:

Cérésie, ի. բ. դեմետրիա. սեռ սիզային բուսոց:

Cérésine, ի. տգ. մոմղին. խառնուրդ կառնորայի մոմի եւ զուտ գաբշմոմիկի (ozocérite).

Céréopse.

Cérésion, ա. մբ. խաՁարուկ. ճճի ինչ վնասակար:

Céréus (իւս) ա. բ. մոմարդ. տունկ ինչ պարարտ. 2. ոպ. —. հն. **Actinocère**.

Céreux, euse, ած. տգ. կերինուստ. oxyde, sel —.

Cerf (սէր. եւ ըստ ոմանց սէրֆ. յ.cerfs, սէր) ա.կ. եղջերու, * արու եղնիկ «կէյիբ». le — brame, vait l'amvée, — կունչէ. un vieux —. jeune —, եղնորԹ. հն. **faon**. Vif, léger comme un —. Le bois du —, ուղէշք՝ ատեղունք՝ ոսոք եղջերուի. La chasse du

—. Lancer, détourner, courre le —. Prendre le —. Les andouilles de la tête d'un —. || p. c'est un —, քաջալագին՝ քաջընթացիկ՝ արագընթաց՝ սրընթաց յոյժ է. || fig. un —, վատասիրտ, երկչոտ. || parc aux —s, եղջերուադրբախտ. տուն հնշտուիեանց ԺԵ Լուդովիկոսի :

Cerf.

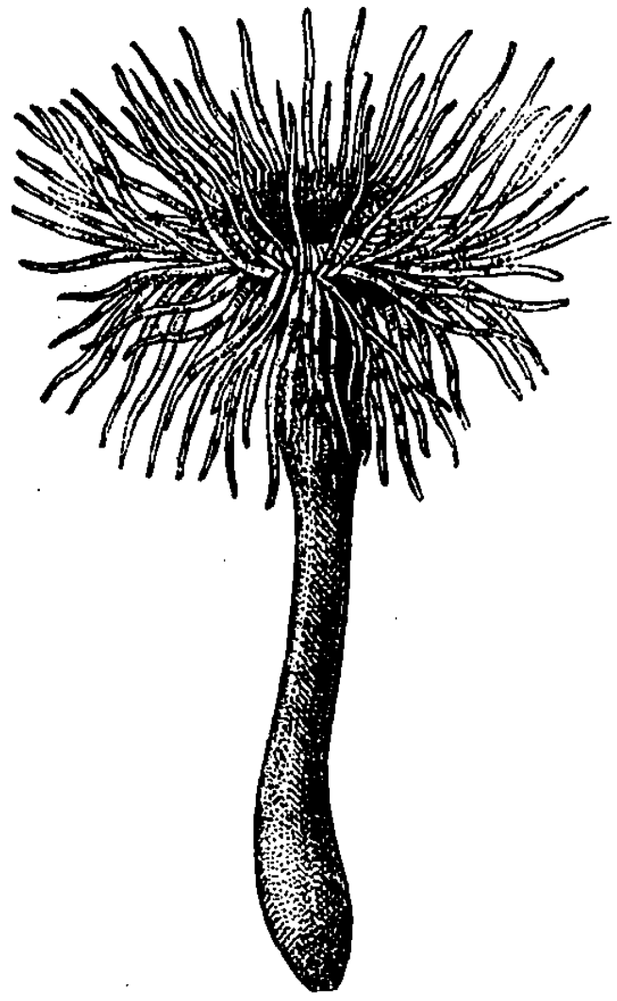
Cerf-cheval, ա. կ. եղջերուածի. * Սումատրայի խոշոր եղջերու :

Cerf-cochon, ա. կ. եղջերուախոզ. եղջերու փորքին արեւելեան Հնդկաց :

Cerfeuil, ա.բ. բեղակարոս «մաղտանոս». || — musqué, տ. **Myrrhis.**

Cerf-volant, ա. Ոռչակ, փուռան, Ծուցիկ, վիշապակ «ուչուրմա». la tête, la queue du —. Jouer au —, — խաղալ. lancer un —. Des écoliers s'amusaient à guider des cerfs-volants. 2. մբ. վիշապակ. ռա. **Lucaneի** :

Cérianthe, ա. կ. մեղրուճ, մեղրուճի ծաղիկ. սեռ. կակղամարմին կենդանածաղկեայց :

Cérianthidés, ա. յ. կ. մեղրուճեայք. տոհմ կենդանածաղկեայց :

Cérico-potassique, ած. տգ. կերիոնախալիային :

Cérides, ա. յ. տգ. կերիոնազգիք. տոհմ պարզ մարմնոց բովանդակելոց զմանկաճ (manganèse) եւ զկերիոն : [երկՃեւ միջատաց :

Cérie, ի. մբ. եղջերաճճի. սեռ.

Cérifère, ած. բպ. մոմաբեր. arbre —. 2. ին. կերիոնաբեր :

Cérifiable, ած. մոմանալի :

Cérification, ի.բ. մոմագործուի:

Cérigère, ած. բպ. մոմակիր :

Cérine, ի. տգ. մոմին. *մասնաւոր նիւթ մոմին մէջ գտնուած :

Cérinique, ած. տգ. մոմինային. acide —, մոմինաՃՃու :

Cérinthe, Cérinthée, ի. բ. մոմաճաղկեայք. հն. **Mélinet.**

Cérinthées, ի. յ. բ. մոմաճաղկեայք. խումբ գաղտիկրեայց (borraginées) նախատիպ ունելով զմոմաճաղիկ : [կակերպ :

Cérinthoïde, ած. բ. մոմաճաղ-

Cériodaphnie, ի. կ. բջջեզրեղի. սեռ փոքրիկ ողոկապատենից անուշ ջրոյ :

Cériolaire, ա. հխ.հռ. մոմակալ :

Cériomyce, ա. բ. մոմասունկ :

Cérion, ա. բ. կերիոն, բջջապատուղ:

Cériopore, ա. կբ. բջջածակտի. սեռ պողխլաբունից. 2. կմ. —. սեռ բազմախորշ (polythalame) ժմակաց :

Cérioporidés, ա. յ. մբ. բջջածակտի. տոհմ բրածոյ լօռակենդանեաց :

Cériopse, ի. բ. բջջատեսիլ. սեռ տոհմի արմատակրեայց (rhizophoracées).

Cériornide, Cériornis, ա. Ծ. բջջաՌչուն. հն. **Tragopan.**

Cérique, ած. բգ. մոմային. acide —, մոմաՃՃու :

Cérirostre, ած. Ծ. մոմակտուց. որոյ կտուցն պատեալ է մոմոտ ՃաղանՃիւ :

Cerisaie, ի. կեռասենիք, կեռասանոց, կեռասատեղ «քիրազլըգ». une — bien étendue.

Cerise, ի. կեռաս «քիրազ». un panier de —s. — anglaise, բալ «վիշնէ». — amère, պղպեղաբ. bouche en —, կեռասաբերան, բերան կեռասածեւ՝ կեռասատիպ՝ կեռասագոյն. || rouge comme une —, կարմիր իբրեւ զ—. cette jeune fille a les joues rouges comme une —. 2.ա. —, կեռասագոյն. գոյն կեռասի. ce — est très beau. 3. ած.անփ. կեռասագոյն. des rubans —. Rouge —, — կարմիր. 4.նմբ. կեռաս. կեռասածեւ պտուղ մանկոց ոմանց. — du caféier, —՝ պտուղ խաիոեենոյ. խաիոէ. — de cornaline, սարդիոնակեռաս. պտուղն զոդալի. — d'ours, արջակեռաս. պտուղն մաՃղենւոյ :

Cerisette, ի. կեռասչիր. չոր կեռաս. 2. կեռասասալոր, կարմրասալոր :

Cerisier, ա. կեռասի, կեռասենի «քիրազ ագաճը». 2. կեռասի, կեռասափայտ. meubles en —, կեռասափայտեայ կահք :

Céritacées, Céritéacées, ի. յ. խբ. կերիոնեայք, կերիոնասերք. տոհմ միապատեան խեցեմորՃոց :

Cérite, ի. հբ. կերիոնաքար. ջրատեալ գայլխազատ կերիոնի գտելոյ ի Շուէտ. 2. խբ. մոմախեցի. սեռ միապատեան ժմակի :

Céritier, ա. մոմախեցաբնակ. *մոմախեցւոյն մէջ բնակող կենդանի:

Céritiopsidés, ա. յ. կմ. կերիոնատեսք. տոհմ փորոտն կակղամորՃոց :

Céritiopsis, ա.կմ. կերիոնտեսիկ. սեռ փորոտանց :

Cérium (իում) ա. տգ. կերիոն, դեմեսրիոն. ազգ պարզ մետաղի :

Cermatides, ա. յ. մբ. տ. **Scutigérides.**

Cermatie(Ծի)ի.մբ.տ.**Scutigère.**

Cermoise, ի. պ. կերմուզակ. ազգ կակաչի :

Cerne, ա. բոլորակ (հողի վերայ քաշուած). faire, décrire, tracer un —. 2. —(*կտրուածք ճառոց, որով իրենց տարիքն կ'իմացուի). un arbre a autant d'années que de —s. 3. կապտածիր. *կապուտակ ծիր աչքին՝ վիրաց բոլորտիքն :

Cerné, e, անց. պաշարեալ, շրջափակեալ, շրջափակ. la foule —e par les gendarmes. Une armée —e de tous côtés. || Avoir les yeux —s, կապուտակածիր՝ կապուտածիր, սեւածիր աչս ունել՝ *աչքեր ունենալ :

Cerneau, ա. ձնձուկ, փառակ, կակալայ, գուգուց, կանճի, երիցկին «եարըմ Ծագէ ճէվիզ իչի». faire des —x. Eplucher, manger des —x. Marchande de —x, ձնձուկավաճառուհի. || ամբողջ Ծարմ ընկոյզն կոչի կրՃոն, կՃուն, իսկ բաւորդն՝ պտեղ. || vin de —x, կՃնագինի. գինի ինչ վարդագոյն՝ լսելի ի ժամանակս կՃնոց. le vin d'Orléans est un vin de —x.

Cernement, ա. շրջապատումն, շրջափակումն. le — d'une armée.

Cerner, ն. շուրջ պատել՝ բոլորել, շրջապատել, շրջափակել, պաշարել, պատեալ պաշարել, ծիր ածել. des bois épais cernent les remparts. — de troupes une place. Les gendarmes cernèrent la maison. Il fut cerné par les assistants et désarmé. 2. փ. — զս., պատեալ պաշարել զոք, *մէկուն չորս կողմն առնուլ. 3. — des noix, կՃունել, փառակել, *կՃունն՝ փառակն ընկուզին կեղեւէն հանել. 4.պ. — un arbre au pied, բաժակել զճառ. *ճառոյն արմատին բոլորտիքն բրել զայն հանելու կամ աղբ դնելու համար. || — l'écorce d'un arbre, բոլորակել. *ճառէն կլոր կեղեւ հանել.

Se cerner, դ. կապուտակածիր՝ սեւածիր լ. vos yeux se cernent.

Cernoir, ա.պ. յատոց «պըչգը» :

Cernophore, ած. անօՃակիր :

Cernunnos (օս) ա. եղջերադէք. կուռք Կելտաց :

Cérobate, ա. մբ. եղջերոտն. սեռ ԾեփաՃեւից, տոհմ ուտճեայց :

Cérocale, ա. մբ. գեղեղջիւր. սեռ ԾեփաՃեւից ի տոհմէ գիշերայնոց :

Cérocèbe, ա. կ. եղջերակապիկ :

Cérocéphale, ա. մբ. եղջերագլուխ. սեռ տոհմի պղնձամողիզեանց (chalcidiens).

Cérochète (քէԾ) մբ. եղջերագէս. սեռ միջատաց ի կարգէ երկՃեւից :

Cérocome, ա. մբ. եղջերածամ. սեռ պատենաՃեւ խարանիչ (vésicant) միջատաց :

Céroctène, ա.մբ. եղջերասանոտ. սեռ քառայօդ պատենաՃեւից :

Céroène, ա. դղզ. մոմնի. *սպեղանի մոմով ու գինիով շինուած :

Céro-extracteur, ա. մոմահան (գործի) :

Céroféraire, ա. մոմակիր, ջահընկալ. հն. **Acolyte.**

Céroglosse, ա. մբ. մոմալեզու, ենթատես պատենաձեւ միջատաց :

Céro-graisseux, euse, ած. մոմաճարպուտ :

Céroc̀ebe.

Cérographe, ա. գրք. մոմագիր :

Cérographie, ի. գրք. մոմագրութիւն, մոմանկար :

Céroïde, ած. ֆբ. մոմակերպ :

Céroléine, ի. տգ. մոմիւղ. մին յերից նիւթից որ կազմեն զմոմ մեղուի :

Cérolithe, ա. ֆբ. մոմաքար, մոմքար : [մոմադիւթութիւն :

Céromancie, ի. մոմահմայութիւն, **Céromancien**, ա. մոմահմայ, մոմադիւթ :

Céromel, ա. դղզ. մեղրամոմ. *մոմի եւ մեղրի խառնուրդ :

Céromye, ի. մբ. մոմանասն :

Céronia, ա., **Céronie**, ի. բ. կերոնիա, կերոնի. տեսակ եղջերենոյ. 2. կմ. —. սեռ տոհմի անգլխոց :

Céropache, ա.մբ. Ճանճեղջիւր: սեռ Ճեփաձեւից գիշերայնոց :

Céropale, ա. մբ. եղջերայոյզ. սեռ Ճանճաձեւ միջատաց :

Céropégie, ի. բ. մոմոան. սեռ տնկոց ի տոհմէ ասկղեպեայց :

Céropégié, e, ած.բ. մոմոանեայ. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ տոհմի ասկղեպեայց :

Cérophore, ած. եւ ա. կ. եղջերակիր. || —s, ա. յ. —ք. * ցեղ անամէջ եղջիւր ունեցող կենդանեաց :

Cérophyse, ի. մբ. եղջերուոյց. սեռ բառայօդ պատենաձեւից :

Cérophyte, ա. մբ. եղջերաւոնկ. սեռ միջատաց ի կարգէ ինգայօդ պատենաձեւից.

Cérophytides, ի. յ. մբ. եղջերոտնկեայք :

Céroplaste, ա. մբ. մոմագործ. սեռ միջատաց ի ցեղէ որդանեանց (cocciniens).

Céroplastique, ի. ար. մոմակերտուածիւն. *արհեստ մոմէ բաներ շինելու : [սեռ երկձեւ միջատաց :

Céroplate, ա. մբ. լայնեղջիւր.

Céroplésie, ի. մբ. մերկեղջիւր :

Céropogon, ա. մբ. եղջերամօրուս. սեռ բառայօդ պատենաձեւից, տոհմի երկայնեղջերց :

Céroprie, ի. մբ. եղջերասղոց. սեռ պատենաձեւից տոհմի գեղձեղջերց (taxicornes).

Céroptère, ա.մբ. եղջերաձեւ. սեռ երկձեւից :

Céroptère, ա. բ. մոմաճարպոտ. 2.մբ. եղջերաձեւ :

Cérorhynque (բէնք) ա. Ծ. եղջերկտուց. Ծուչուն ինչ Ամերիկոյ :

Cérosie, Cérosine, ի. տգ. մոմնիւթ. *մոմեղէնիւթ՝ շաքարեղեգանց ոմանց վերայ պատած:

Cérosique, Cérosinique, ած. տգ. մոմնիւթային. acide —, մոմնիւթաձիւն :

Cérostène, ա. մբ. անձկեղջիւր. սեռ այլայօդ պատենաձեւից :

Cérosterne, ա. մբ. լանջեղջիւր. սեռ տոհմի երկայնեղջերց :

Cérostome, ա. մբ. եղջերաբերան. * տեսակ գիշերաձուիչ միջատներկաց :

Cérotate, ա. տգ. մոմատ, մոմղատ. *անուն ալից զորս մոմղինային ածուն կկազմէ տակի մի հետ :

Cérotène, ա. տգ. մոմղէն. նիւթ բոլանդակեալ ի մոմղինի :

Cérotine, ի. տգ. մոմղին. անուն մոմղինային ածուոյ :

Cérotinone, ի. տգ. մոմղինոն. քացիոն (acétone) գոյացեալ մոմղինով :

Cérotique, ած.տգ. մոմղինային. acide —, — ածու, մոմղինաձիւն. հն. **Cérine.**

Cérotolithe, ի. ֆբ. եղջերաքար :

Cérotome, ա. մբ. եղջերաճեղ. սեռ բառայօդ պատենաձեւից :

Céroxyde, ա.մբ. սրեղջիւր. սեռ երկձեւից :

Céroxyle, ա.բ. մոմափայտ, մոմաճառ. մոմաքեր արմաւենի :

Céroxyline, ի. արմաւենամոմ. մոմ արմաւենոյ. տ. **Cera de Palma.**

Céroxylon, տ. **Céroxyle.**

Céroyse, ի. մբ. ունկնեղջիւր :

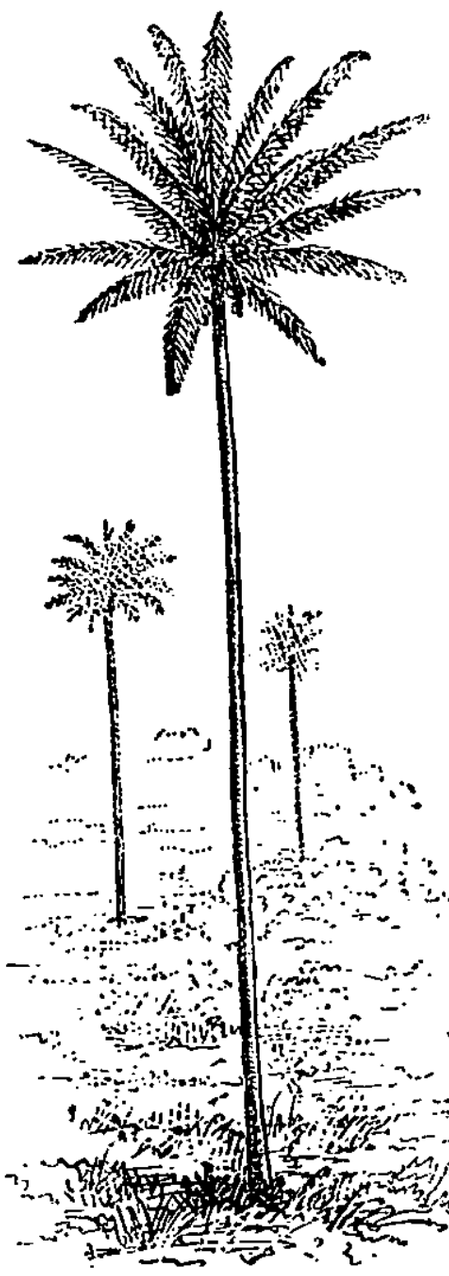
Cérozodie, ի. մբ. ոտեղջիւր. սեռ երկձեւից :

Cerque, ա. մբ. կիրկ. սեռ ինգայօդ պատենաձեւից :

Cerre, ա. բ. անձիանի. եւ պտուղըն կոչի անձիան :

Cerris (իս) ա. կ. սերիկ. տեսակ մի կապիկ. 2. բ. տ. **Serre.**

Certain, e, ած. ստոյգ, հաւաստի, անշուշտ, աներկբայ, աներկբայելի, անվրիպ, տիրապէս. un fait, un signe —. Un espoir — de salut. Gage —. Sa mort est —e. Ce qui est —, որ ինչ ստոյգ՝ հաւաստի է. il est — que..., — է գի..., այս յայտ է գի. je n'oserais donner pour — que.... Tenir pour —, — համարիլ. je le sais de science —e. Le mal est —. Porter des coups —s, տալ անվրէպ հարուածս. ce qu'il y a de — dans... Être — de qc., — լինել. bien — que le gouvernement ferait la guerre. Je suis — de réussir. Êtes-vous bien — que?... գիտիցէ՞ք հաւաստեաւ գի, *ստոյգ գիտէ՞ք որ ... 2. նկ. ճշգրտանկար, ճշգրտագիծ. contours —s. 3. սահմանեալ, որոշ-

Céroxyle.

եալ, որոշ. on se réunira à jour —, à —es heures. A une —e heure, ի ստոյգ ինչ ժամու, *որոշ ժամ մի. 4. ոմն, ոք, իմն, ինչ, այս ինչ, այս ինչ. j'ai ouï dire à — homme, լուայ յոմեքէ, * ունկն մի լսեցի. —es gens, արք՝ անձինք ոմանք. —s gens pensaient qu'il... Dans —s endroits, ոմեղիս տեղիս, *տեղ տեղ. un — mal, ցաւ ինչ. les murs étaient déjà élevés à une —e hauteur, որմունք ամբարձեալ էին արդէն յայս ինչ բարձրութ. l'insolence de —s hommes, յրդուիճն ոմանց. dans —es choses, յիս իս. dans —s cas, ի դէպս ինչ, *ինչ ինչ պարագայից մէջ. d'un —

modèle, յօրինակ իմնք՝ իրիք. pour —es choses, իրաց իրաց, իրաց ինչ. — ajustement rend joli. D'une —e importance, կարեւոր ինչ, *քիչ շատ կարեւոր. d'une —e grandeur, *մեծկակ. d'une —e fortune, * հարուստկակ. || *certain, certaine,* * նախադաս յատուկ անուան՝ արիամարիանք կցուցունէ. un — Mazzaniello pêcheur fut le promoteur de l'insurrection de Naples, Մաճանիէլլօ ոմն ձկնորս եղեւ՝ *Մաճանիէլլօ անուն ձկնորսն եղաւ նախապատճառ ապստամբութեան Նէապոլսոյ. || un — quidam, այր ոմն սակաւածանօթ. —s quidams, արք ոմանք սակաւածանօթք. || յ. ա. —s, ոմանք. —s disent, prétendent, ոմանք ասեն, պնդեն. || վարի ի մեղմել զաստկութիւն իմաստից. il a une —e réputation, համբաւ իմն է նորա. il a un — mérite, ունի արժանաւորութիւն ինչ. je n'y vais pas sans une —e crainte, չգնամ այդր առանց իրիք երկիւղի. || un — âge, ալեւոյթ. il est d'un — âge, անցեալ է զաւրբք, *տարիքն առած՝ տարեց՝ տարիքոտ է. c'est une femme d'un — âge. || il est d'un — mérite, չէ ինչ անման՝ վերչացեալ յարժանաց, *արժանիք մի ունի. il est d'une —e force au billard. C'est d'une —e importance, կարեւոր ինչ է, * կարեւորութիւն մի ունի. 5. դտ. —es nouvelles, լուրք ինչ. des nouvelles —es, ստոյգ լուրք. 6. ա. ստոյգն, հաւաստին, ստոյգ ինչ. préférer le — à l'incertain. || առ. il ne faut pas quitter le — pour l'incertain.

Pour —, մ. արդարեւ, անշուշտ. il ne l'aima jamais, pour —. (Corn.)

Certainement, մ. ստոյգ, ստուգիւ, ստուգապէս, հաւաստեաւ. je le sais —. Le savez-vous bien —? Comme je le crois —. Ils sont — catholiques. Je ne suis — ni bête, ni... 2. արդարեւ, անշուշտ, անտարակոյս. — vous ne m'écoutez pas. J'aurai — grande joie à la voir. Nous connaissons — son existence. Le connaissez-vous —? Viendrez-vous —? Non, — les hommes sont bien aveugles.

Certeau, ա. պ. ճնիք. տեսակ տանձի:

Certes, մ. արդարեւ, ապաքէն, անշուշտ. — l'exemple est rare. Oui —. Non —. Il y a —, du courage à faire cela.

Certhiadées, ի. յ. Ծ. մրջմնոսանայք. տոհմ մագլող Ծռչնոց:

Certhiades, ա. յ. Ծ. մրջմնոսաճեայք, * տոհմ Ծռչնոց բովանդակելով զմրջմնոս (certhie) եւ այլ մագլցող ճնճղուկներ:

Certhianées, ի. յ. Ծ. մրջմնոսազգիք. ճնճատոհմ տոհմի մրջմնոսաճեաց:

Certhie, ի. Ծ. մրջմնոս. գա. Grimpereau:

Certhilaude, ի. Ծ. գա. Sirli:

Certhiole, ի. Ծ. մրջմնոսիկ:

Certhionyx, ա. Ծ. եղջնամրջմնոս. Ծռչուն ինչ:

Certhipare, ա. պարկամրջմնոս տեսակ մրջմնոսի նման պարիկի (mésange).

Certificat, ա. գիր վկայութեան, վկայագիր, վկայաԾուղԾ, վկայական «չէիհատէԾնամէ». donner, délivrer, prendre, produire un —, տալ, առնուլ, մատուցանել —. avoir des —s. — de bonne vie et mœurs, — բարի վարուց. ce domestique a de bons —s. 2. բ. —, հաւաստիք, երաշխաւորութիւն. la goutte est un — de vie.

Certificateur, ա. վկայող, երաշխաւոր, երաշխաւորիչ:

Certificatif, ive, ած. վկայիչ, վկայական. pièce —ive, վկայաԾուղԾ, վկայագիր:

Certification, ի. վկայութիւն, գիր վկայութեան. — de signature, — ստորագրութեան. * գրով վկայելն ստորագրութեան առուգութիւնն. sa — est au bas de cette promesse.

Certifié, e, անց. վկայեալ. fait — par un témoin oculaire. Facture —e conforme.

Certifier, ն. վկայել, հաւաստաբանացունել, հաւաստարիմ առնել, հաւաստել. — un fait. Je vous le certifie. Je vous certifie que cela est. 2. դտ. — une caution, երաշխաւորել:

Certitude, ի. ստուգութիւն, հաւաստիք. j'en ai la —, ստոյգ՝ հաւաստի եմ. je vous en donne la —. Cela est de toute —. — morale, mathématique. L'histoire commence à avoir de la —. (Boss.) Mes soupçons se changèrent bientôt en —. Croire à la — de la médecine. La — de gagner. 2. հաստատութիւն. il n'y a nulle — dans les choses de ce monde.

Céruane, ի. բ. կրոկ. սեռ բազդատելով ասեղակերպից:

Céruche, ա. մբ. եղջիւրաւոր. սեռ. հնգայօդ պատճառաԾեից:

Céruléen, enne, ած. կապոյտ, կապուտակ, կապտագոյն. couleur —enne des montagnes. Regard —.

Céruléine, ի. ոգ. կապուտակին. * մարմին գոյացեալ ազդեցութեամբ ծծմբային Ծնուց գդՃորինի (galléine) վերայ:

Céruléocéphale, ա. բպ. կապտագլխանման:

Céruléolactite, ի. հբ. կապտակաւնաքար. ջրատեալ լուսակրատ պողպեղիի կաՃնագոյն:

Cérulescent, e, ած. կապտաՃոյր:

Céruléum (լեօմ) ա. կապտիկ. մետաղական գոյն բաց կապոյտ:

Cérulignone, ա. տգ. կապտափայտ. հին. Cedrirète:

Céruline, ի. տգ. կապուտին. լուծական կապոյտ լեղակի:

Cérulipède, ած. կ. կապտոտն. * կապոյտ ճիւեր ունեցող:

Cérulipenne, ած. կ. կապտափետուր. * կապոյտ փետուրներ ունեցող:

Cérumen, ա. գէջ, ասուկ, ականջաղտ:

Cérumineux, euse, ած. գիջուտ, ականջաղտուտ. glandes —euses. Humeur —euse des oreilles, գէջ ականջաց:

Cérure, ի. մբ. եղջերաոտն, եղջերոտն. սեռ գիշերային Ճեփազեաց:

Cérurides, ա. յ. մբ. եղջերոտնեայք. տոհմ ՃեփաՃեաց միջատաց:

Céruse, ի. սպիտակադեղ, քրշան «իսԾիպէճ». blanc de —. [գործ:

Cérusier, ա. սպիտակադեղա-

Cérusite, ի. հբ. քրշան. ազգ սպիտակադեղոյ:

Cervaison, ի. ո. սրեղջերու. որս եղջերուի. ժամանակ որսոյ եղջերուաց:

Cervanées, ի. յ. բ. կրոկեայք խումբ բազմասեռ բաղադրելոց:

Cervantésie, ի. բ. սերվանտեսիա. սեռ տոհմի ճանդեայց (santalacées).

Cervantesque, ած. սերվանտեան. style —. Humeur joyeuse et —.

Cervantite, ի. հբ. սերվանտաքար:

Cervaria, ա. բ. եղջերուախոտ. հատուած երպատուր (peucédane) սեռի:

Cerveau, ա. մգ. ուղեղ, ուղիղ, * ըղեղ «պէյին». La substance, les ventricules, les membranes du —. Avoir le — débile. Avoir le — attaqué. Transport au —, ուղղախտնութիւն. avoir un transport au —, ուղղախտնին լ. Ce vin porte, monte au —, զգլխէ, գլխահար՝ գլխագար է գինիդ, * գլուխ կզարնէ. à force de trop boire on se trouble le —. || rhume de —, ուղղահարբուխ, տմպոյն. ին. **Coryza.** Avoir un rhume de —, être enrhumé du —, être pris du —, avoir le — pris, ուղղահարբուխ՝ տմպոյն լինել. 2. փ. —, խելք, միտք. — étroit, անձուկ —, անձկամիտ. pauvre —, գծուծ՝ փանաքի՝ * խեղճ —, պակասամիտ. un homme à fort petit —. (Mol.) այր փոքրուղեղ՝ սակաւամիտ. il a le — blessé, խելագար է. est bien fou de — qui prétend contenter tout le monde et son père. (Mol.) խելակորոյս է՝ որ կարծէ գոհ առնել զամենայն մարդիկ եւ զհայրն իւր. || — timbré, fêlé, mal timbré, démonté, malade, troublé, etc., Ծափեալ ուղեղ, խելագար, խելաՃափ, խելայեղ, խելար, խելակորոյս, մըտակորոյս, մտաբախ, մտամոլոր, * բախած, բախուկ, խենՃուկ, ալուաշ. avoir le — timbré, fêlé, . . . — լինել. || — creux, դատարկամիտ, խելացնոր, ցնորամիտ, երազասես, բանդագուշող. c'est un — creux, il a le — creux, — որ է. || se creuser le —, ուղղաքրել, խոթագոյնս խոկալ, կարի յոյժ աշխատ առնել զմիտս. * միտքն չարաչար յոգնեցունել, գլուխ ճաՃեցունել. || p. s'alambiquer le —, աշխատ առնել զիւր միտս յիրս վերացեալս՝ նրբբինս, * միտքն նրբուԾեանց յոգնեցունել, մանրամանր կրկտել, մանր մաղել. || — brûlé, S. Brûlé. 3. քԾ. ուղեղ. կեդրոն մտաւորական. Paris est le — du monde.

Cervelas (լա) ա. գարճին «կէտաձին». une tranche de —. Un bon —.

Cervelet, ա. մգ. ուղղակ, ուղեղիկ, * ըղեղին եռեւի կողմն:

Cervelière, ի. զ. հ. ուղեղապահ. ազգ հին սաղաւարտի:

Cervelle, ի. մգ. ուղեղ, * ըղեղ.

la — jaillit sur le pavé. || Il s'est fait brûler la —, ատրճանակաձայր արար՝ ջախջախեաց ատրճանակաւ զգլուխ իւր, *գլխուն ատրճանակ պարպեց. faire sauter la —, պայթուցանել զուղեղն, *մէկուն գլուխն ատրճանակ պարպել. brûler la — à qn., de qn., ատրճանակաձայր առնել զոք, *մէկուն գլխուն ատրճանակ պարպել. 2. ուղեղ (անասնոց ի կերակուր). des —s frites. Apprêter des —s. Manger de la —. — de mouton, de veau, d'agneau. — à la vinaigrette. 3. փ. —, խելք, միտք. tête, homme sans —, ծափեալ ուղեղ. c'est une bonne —, այր մտացի է, *խելացի մարդ է. — légère, évaporée, éventée, ծափեալ ուղեղ, այր ծննեւամիտ՝ դատարկամիտ՝ ծանծաղամիտ. l'amour lui tourna, lui a fait tourner la —, *սէրն խելքն դարձուց. il croit régler le monde au gré de sa —. Cela lui trouble la —, *այս խելքն կխառնէ. || ը. cela lui trotte dans la —, վեր ի վայր յեղյեղէ զայն ի միտն, զայն զմտաւ ածէ, *այս խելքին մէջ կպըտրտի. || s'alambiquer la —, միտք՝ խելք յոգնեցուցանել, գլուխ ցաւեցուցանել. || mettre qn. en —, le tenir en —, անհանգիստ առնել, խռովել. || s'user la —, մաշել զուղեղն՝ զմիտս իւր. 4. բ. ծուծ. — de palmier. 5. դպ. *հոմանիշ cerveau եւ cervelle բառերն անով միայն կտարբերին իրարմէ, որ իրօք առաջինն կնշանակէ զամբողջ գործարանն, եւ երկրորդն՝ զայն կազմող գոյացութիւնն. այլ սովորաբար երկուքն եւս առ հասարակ *ուղեղ* կկոչուին:

Cervical, e, ած. մգ. ուղնային, պարանոցային. muscle —, ուղնադրնդեր. nerfs —aux, ուղնաջիղք. région —e ծոծրակավայր:

Cervichèvre, ա. կ. եղջերուայծ:

Cervicobranche, ած. կ. ուղղախռիկ. *վիզն խռիկ ունեցող. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ կակղամորթոց:

Cervico-branchial, e, ած. ախ. ուղղախռիկային:

Cervico-mastoïdien, enne, ած. մգ. ուղղալսկակերպ. muscle —.

Cervico-occipital, e, ած. մգ. ուղղաշրուշակային:

Cervicorne, ած. մբ. եղջերուեղջիւր. *եղջերուի նման եղջիւր ունեցող:

Cervico-scapulaire, ած. մգ. [ուղեւուսային:

Cerviculé, e, ած. ուղնաձեւ:

Cervidés, ա. յ. սր. եղջերուազգիք. տոհմ որոնցմէ նախատիպ ունելով զեղջերու: [vier.

Cervier, ած. ա. S. **Loup-cer-**

Cervin, ine, ած. կ. եղջերուանման, եղջերուատեսակ. || ա. յ. les —s, —ք. տոհմ կենդանեաց որոց նախատիպ է եղջերու:

Cervix (իքս) ա. S. **Cou**:

Cervoise, ի. հատաջուր. տեսակ մի գարեջուր (bière). [սակ եղջերուի:

Cervule, ա. կ. եղջերուակ. տե-

Céryle, ա. տգ. մոմուստ:

Cérylique, ած. տգ. մոմուստային. acide —, մոմուստաթթու:

Ces (սէ) յ. Ce եւ Cette ցուցական ածականաց. ces hommes. Ces femmes.

Césalpinia, Césalpinie, ի. բ. կեսալպինիա, կեսալպենի. Ծուի ինչ ընդարեր.

Césalpiniées, ի. յ. բ. կեսալպինեայք. տոհմ ընդարեր տնկոց նախատիպ ունելով զկեսալպենի:

Césalpinite, ի. բ. կեսալպենիկ. սեռ բլուծոյ կեսալպենեայց:

César, ա. Կեսար. *անուանի քաջարի Հռովմայեցի, որ տիրապետեց հասարակապետութեան. || c'est un —, — է, — ոմն է. *ասի քաջարի մարդու. il est brave comme un —. 2. կեսար, կայսր, քաջ արանց. une fille des —s, դուստր կեսարաց. կայսերական տունն Աւգուստրիոյ. || առ. il faut rendre à — ce qui appartient à —, պարտ է տալ զկայսերն կայսեր, տալ իւրաքանչիւր ումեք զիւրն:

Césarat, ա. կեսարութիւն, կայ-

Césarien, enne, ած. կեսարեան, կեսարական, կայսերական. famille —enne. Troupes —ennes. Discours —s. La démocratie —enne. 2. ա. կեսարեան, կեսարական. կուսակից կեսարու:

Césarien, enne, ած. վ. արգանդահատական, սաղմնահանական. accouchement —. Opération —enne, արգանդահատութիւն, սաղմնահանութիւն. *արգանդն կտրելով սաղմն հանելն:

Césarisme, ա. կեսարականութիւն, կեսարապետութիւն. իշխանութիւն կեսարաց:

Césariste, ա. կեսարական. կուսակից կեսարականութե: [սլոմ:

Césaropapie, ի. կեսարապա-

Césatie(թի) ի. բ. կեսատի, կեսատենի. սեռ տոհմի հովանոցաբերից:

Césicolle, ած. կ. ուղնաշերտ. lagostome —.

Césie, ի. մբ. կեսիկ. տեսակ թիթեռնկի. 2. բ. —. սեռ տնկոց:

Césiés, ա. յ. մբ. կեսկեայք. տոհմ թիթաքեւից նախատիպ ունելով զկեսիկ: [մեսաղ ինչ:

Césium (սէզիոմ) ա. տգ. կեսիոն.

Cespédésie, ի. բ. կեսպետեսիա. սեռ ոշնեայց (ochnacées).

Cespiteux, euse, ած. բ. բողբոջախիտ: [բնակ:

Cespiticole, ած. բպ. դալարա-

Cessant, e, ած. դադարող, դադարեալ. *կգործածուի այս առմանց մէջ, tout empêchement —. Tous empêchements —s. Toute chose, toute affaire —e. Toutes choses, toutes affaires —es, *ամէն բան, ամէն գործ դադարելուն՝ աւարտելուն:

Cessation (սիօն) ի. դադարումն. — des payements. — վճարմանց. — de travail. — d'armes, զինադադարումն, զինադադար. — d'hostilités, de poursuites. — de commerce, de la vie. La — de la royauté.

Cesse, ի. դադար, դուլ. վարի յընտանեկան բանադ եւիթ, n'avoir pas de —, չառնուլ դադար՝ դուլ, չդադարիլ. il n'aura point de — qu'il n'ait réussi. Sans —, անդադար, անդուլ, անդուլ անդադար. travailler, parler sans —. Il n'a ni repos ni —, չունի դուլ եւ դադար:

Cesser, չ. դադարիլ, կասիլ, դուլ՝ դադար առնուլ, դլալ, պլալ դադարել, դուլ եւ դադար լինել, լռել, վերջանալ. — de parler, դադարել՝ լռել ի խօսելոյ. il ne cessait d'admirer, ոչ դադարէր ի զարմանալոյ, *զարմանալէն չէր դադրեր. ne pas — de, անդադար լինել ի..., չդադարել, հանապազորդել. — de vivre, կարճիլ՝ լուծանիլ՝ պակասել ի կենաց, վճարիլ ի կենաց՝ ի կենցաղոյս. — d'enfanter, կալ ի ծննդոց, *ծնանելէ դադրիլ. sa fièvre a cessé. est cessé, եւթող զնա ջերմն, *ջերմն դադրեցաւ. l'orage a cessé. || faire —, դադարեցուցանել, դուլ տալ, լռեցուցանել, կարճել, խափանել. faire — une querelle. 2. դադարեցուցանել, կասեցուցանել, դադար՝ դուլ տալ, լռեցուցանել. cessons nos plaintes. — une poursuite, tout effort. Le général vainqueur a fait — le carnage.

Cessibilité, ի. Ծոլլիութիւն, փոխանցելիութիւն:

Cessible, ած. իգ. Ծոլլի, փոխանցելի. droit —. Non —, անեծողլի. անփոխանցելի:

Cession, ի. փոխանցումն. *ուրիշի Ծողուն՝ անցունելն. faire — de sa créance. || ին. **Transport**. — de biens, —՝ Ծողումն ընչից առ պարտատէրն:

Cessionnaire, գ. փոխանցառու. որ ուրիշին իրաւունքն կ'ընդունի. il est — de mes droits. Il agit en qualité de —. 2. փոխանցառու, Ծողատու, իրաւատու. *որ ուրիշին կԾողու ստացուածքն, իւր իրաւունքն:

Ceste, ա. հխ. կեստ, ձեռէք, ձեռապանակ. պահպանակ ձեռին կռիւամարտուց. 2. կեստ, կռիւամարտ, կռիւամարտութիւն. prix du —. 3. դ.ց. կեստ. գօտի Աստղկան. Junon emprunta le — pour plaire à Jupiter. || S. **Ceinture**. 4. կբ. կեստ. տեսակ ծոլեղէի:

Cestiphore, ա. հխ. կեստակիր:

Cestode, Cestoïde, ած. կեստակերպ, գօտեկերպ, երիզակերպ. vers —s, — որդունք. le tænia est un ver —. 2. ա. կեստորդն, երիզորդն:

Cestre, ա. բ. լօռասերմ. գա. **Bétoine**ի:

Cestreau, ա. բ. կեստրոն. տունկ ի սեռէ մորմեայց (solanées).

Cestrées, ի. յ. բ. լօռասերմեայք:

Cestrinées, ի. յ. բ. լօռասերմիկք. ցեղ տոհմի մորմեայց նախատիպ ունելով զլօռասերմն (cestre).

Cestrorhin (րէն) ա. ձք. ուռնացուռկ. գա. ուռնածկան (marteau).

Césulie, ի. բ. ճաւի. սեռ. տոհմի բաղադրեալ կղմխեայց:

Césulié, e, ած. բ. ճաւեայ. ||—es, ի. յ. —ք. բաժին ցեղի բաղադրելոց բովանդակելով զճաւի:

Césure, ի. քԾ. հատած (ոտանաւորի):

Cet (սէ, սէԾ) ած. ց. S. **Ce**.

Cétacé, e, ած. կ. կիտասեր, կիտասեական, կիտազգի, կիտաժանի. ասի կիտանման ծովային կենդանեաց. les animaux —s. || ա. յ. les —s, —ք. կարգ կենդանածնաց, որպիսիք են կէտք (baleines), փիշապածկունք (cachalots) եւ դելփինք:

Cétacéen, enne, ած. կ. կիտեան. le dauphin est un poisson —.

Cétane, ա. տգ. կետան. յագեալ ջրածխուկ:

Cétasaurus(իս) S. **Cétiosaure.**

Cétazine, ի. տգ. կետանկենսան:

Cétène, ի. տգ. կիտէն. * իւղային նիւթ որ կիտէն կ'հանուի:

Cétérac, ա. բ. ոսկնխոտ. ազգ խոտուտի (asplénie).

Céthosie, ի. մբ. ճեկ. սեռ միջատաց ի կարգէ Թեփաթեւից:

Céthylate, ա. տգ. կիտուստատ. *բաղկացուԹիւն կազմեալ միուԹեամբ մետաղական ոքսիտի կիտուստային ԹՁուոյ հետ:

Céthyle, etc., S. **Cétyle, etc.**

Cétine, ի. տգ. կիտին. կիտաճարպ: [S. **Éthalique.**

Cétinique, ած. ագ. կիտինային.

Cétiosaure, ա. վբ. կիտամողես. սեռ հսկայածնեւ բրածոյ զեռնոց:

Cétique, ած. տգ. կիտային. acide —, կիտաԹՁու:

Cétographe, ա. կիտագիր. *կիտի վերայ գրող:

Cétographie, ի. կիտագրուԹիւն. նկարագիր կիտի (baleine). [կան:

Cétographique, ած. կիտագրա-

Cétoine, ի. մբ. եղնակ. ազգ պատեանաԹեւ միջատի. — dorée, ոսկի — «գինա, կիւլ պէօճէյի». հն. **Hanneton de rosier.**

Cétol, ա.տգ. կիտոլ. հն. **Éthal.**

Cétologie, ի. կիտաբանուԹիւն. պատմուԹիւն կիտազգեաց: [կան:

Cétologique, ած. կիտաբան-

Cétologiste, ա. կիտաբան:

Cétone, ի. տգ. կետոն. սեռ ական անուն բաղկացից ինչ բնածխոյ բնածխուստ (carbonyle) կոչեցեալոյ:

Cétonides, ա. յ. մբ. եղնակազգիք. բաժին մեղրասեր բզեզեայց:

Cétoniens, ա.յ. մբ. եղնակեանք. տոհմ միջատաց ի ցեղէ ԹանԹեղջերց:

Cétonique, ած. ագ. կետոնային:

Cétonites, ա. յ. մբ. եղնակեայք. բաժին միջատաց ցեղի մեղրասէր բզեզեայց:

Cétophage, ա. Թ. եղնակակեր. տեսակ ճննդուկի. հն. **Sétophage.**

Cétosauriens, ա. յ. սբ. կիտամողիսեանք. տոհմ մողիզազգի սողնոց:

Cétrarie, ա. բ. մամուռլօռ, վահանաբոյս. տունկ ի ցեղէ բարաքոսից:

Cétrarine, ի. տգ. վահանաբուսին. չեղի նիւԹն գտեալ ի քարաքոսի:

Cétrarique, ած. տգ. վահանաբուսային, acide —, վահանբուսաթՁու:

Cette, ած.ց.ի. S. **Ce.**

Cétylate, S. **Céthylate.**

Cétyle, ա. տգ. կիտուստ. * արմատ մակամտածական, որ զանազան ԹՁուներու հետ միանալով կը կազմէ զկիտին (cétine).

Cétylène, S. **Cétène.**

Cétylique, ած. տգ. կետուստային. acide —. S. **Éthalique.**

Ceuthocère, ա. մբ. Թաքնեղջիւր. սեռ հնգաչօղ պատենաԹեւից:

Ceuthorynche, Ceuthorynque, ա. մբ. Թաքնացուռուկ. սեռ բառաչօղ պատենաԹեւից:

Ceuthospore, ա. բ. ԹաքնաԹորմ. սեռ տոհմի գնդասեայց (sphériacées).

Ceutocère, S. **Ceuthocère.**

Ceux, ց. դ. ա. յ. S. եզ. **Celui.**

Cevadate, ա.տգ. աշորախոտատ. սեռ աղից կազմելոց զուգախառնուԹեամբ աշորախոտային (cévadique) ԹՁուոյ ընդ միոյ աղանալի տակից:

Cévade, ի. հ. վարսակ (avoine).

Cévadille, ի.բ. աշորախոտ. սեռ սեւաճաղկեայց(mélanthacées). 2.դղգ. աշորախոտահատ. հատ աշորախոտի:

Cévadilline, ի. տգ. աշորախոտին. ոչլադեղ. հն. **Sabadilline.**

Cévadine, ի. տգ. աշորախոտահատին. *կալակերպ հանեալ աշորախոտի հատէն. հն. **Vératrine.**

Cévadique, ած. տգ. աշորախոտային. acide —. աշորախոտաԹՁու (*աշորախոտին մէջ գտնուած):

Cévidine, ի. տգ. գարին. կալաքարակերպ ինչ:

Cévine, ի. տգ. աշորին. տակ գտեալ յաշորախոտահատնի:

Ceylanite, ա. հբ. սեյլանաքար:

Ceyx, ա. մբ. կէյքս. սեռ երկԹեւ միջատաց. 2. Թ.—. խորԹ երեքմատնի:

Chabasie, ի. հբ. շապագիկ. ջրատեալ գայլախառատ պոլիեդիկ:

Chabasine, ի. հբ. շապագին:

Chabin, ա. խոչակ. ուլ ի քաղէ եւ ի մաքուց:

Chablage, ա. նւ. նաւահսկումն. * դժուար անցնելու տեղւանք նաւերու վերայ հսկողուԹիւն:

Chable, ար. պարան (*նախարարին անցուցած բեռներ վերցունելու). 2. նւ. պարան. *հաստ չուան:

Chableau,ա.նւ. չուան նաւածիգ:

Chabler, ն. նւ. պարանել. * քաշելու համար բեռն պարանին կապել. 2. եգ. Թափնոցել. — les noix, les noyers, ընկոյզ —. ԹօԹափել ընկոյզս Թափնոցօք:

Chablis (լի) ա. քաղան. հողմատապալ ծառ. 2. շաբլի. ազնիւ բպիտակ գինի. boire du —.

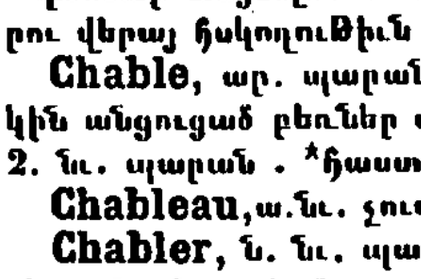
Chabot, ա.ձբ. կապուտ, կապոյտ ձուկն. կն. **Cabot** եւ **Meunier.**

Chabrée, ի. բ. շաբրենի. սեռ տոհմի բաղադրելոց, ցեղ նասովիասերից: [(Օվէրնեի):

Chabrillou, ա. եգ. այծապանիր

Chacaca, ա. բ. շակակա. տոհմ հրաննկեայց:

Chacal, ա. շնագայլ, գայլաչուն « չագալ ». une troupe de —s.

Chacal.

Chacamel, ա. Թ. շակամէլ. արծիւ Մեքսիքոյի:

Chacara, ա. կ. շակարա. տեսակ շան:

Chacma, ա. կ. շնակապիկ:

Chaconne, ի. գեղանուագ, գնդեղգ. jouer une —. 2. գեղապար, ազգ պարուց. danser la —. 3. գեղաժապ. ծփուն ժապաւէն շապկաց:

Chacun, e, դ. իւրաքանչիւր, անձնիւր, իւրաքանչիւր ոք, այր իւրաքանչիւր, մէն մի, մի մի, այր այր. — prit sa part. — des assistants applaudit. —e de ces femmes. Les actes de —, գործք իւրաքանչիւր ուրուք. à — d'eux, իւրաքանչիւր ումեք ի ներգանէ, * անոնցմէ իւրաքանչիւրին. examiner — de vos mots, ի քնին առնուլ զմէն մի ի բառիցդ. 2. * արականն կգործածուի անորոշ եղանակաւ խօսելով արանց եւ կանանց վերայ. — en parle. — voit les maux d'autrui d'un autre œil que les siens. || ը. ի. sa —e, կին, զուգակից, կողակից. — avait sa —e, այր իւրաքանչիւր ունէր գիւր կին. 3. իւրաքանչիւր ոք, ամենայն ոք, * ամէն մարդ. — se gouverne à sa manière.

Առ. — pour soi, Dieu pour tous, իւրաքանչիւր ոք անձին, Աստուած ամենեցուն. || — prend son plaisir où il le trouve, * ամէն մարդ գիտցածին պէս կզուարճանայ. || — est maître chez soi, dit le charbonnier, * ամէն մարդ տէր է իւր տան մէջ, ասէ ածխավաճառն: [line.

Chærophylline, S. **Chérophyl-**

Chætaster (չէԹասԹէր) ա. կ. գիսաստղ. սեռ աստղակերպ փշամորԹոց:

Chætétides (չէ) ա. յ. վբ. վարսաւորք. տոհմ բրածոյ պոլիպարուխից:

Chætognathes (չէ) ա. յ. կ. գիսածնօտք. կարգ ինչ որդանց:

Chætoptérus (իս) S. **Cétoptère.**

Chætosome (չէ) ա. կ. գիսամարմին. որդն ինչ ծովային:

Chætosomides (չէ) ա. յ. կ. գիսամարմնեայք:

Chafée, ի. ցորենաԹեփ:

Chaff (չաֆ) ա.անգ. յարդախառն. * չարդած խառնուրդ կէս յարդ եւ կէս խառ:

Chafouin, ine, գ. բ. Թոխոր. այր՝ կին ԹոխորանաՀան եւ կեղծաւոր. petit —, petite —e, Թոխորիկ. 2. ած. Թոխորանման. mine —e. Air —.

Chagrin, ա. ար. կոկէն, հատակաշի. de —, կոկենեայ. étui de —. Relier un livre en —, կոկինել, կոկենակազմ առնել. || փ. եւ ը. avoir une peau de —, կոկենամորԹ կարծրամորԹ լ.:

Chagrin, ա. Թախիծ, Թախծանք, ԹախծուԹիւն, տրտմուԹիւն, տրխմուԹիւն, տխրանք, չափառուկ. grand, profond. Mourir de —. — cuisant, mortel, կծուակիծ, մահառիԹ —. de longs —s, երկարատեւ —. noyer son — dans le vin. S. **Noyer.** Avoir du, des —s, Թախծիլ, տրտմիլ, տխրիլ, Թախիծ՝ տրտում՝ տխուր լ. causer du —, պատճառ լ. տրտմուԹեան, * տրտմուԹիւն պատճառել.

causer un violent —. Éprouver du —, տրտմութիւն զգալ՝ յանձին զգալ. —s domestiques. Apprendre avec —. 2. ցաւումն, զայրոյթ. la moindre contradiction excite son —.

Chagrin, e, ած. Թախիծ, Թախծագին, Թախծալից, Թախծալի, Թախծադէմ, տրտում, տխուր, տրիւրատեսիլ, տխրագին, տրտմագին, դժխեմ, անժպիտ. être —, — է. vous paraissez bien —, — յոյժ երեւիք. Quel esprit —! Une âme —e. || դղ. — * յարակայն՝ յետադաս կդրուի գոյականի. un vieillard —. Լսկ յիգականն կրնայ դրուիլ եւ նախադաս. la —e vieillesse.

Chagrinant, e, ած. Թախծեցուցիչ, տրտմեցուցիչ, տխրեցուցիչ, Թախծական, Թախծոլական, Թախծագին, տրտմական, տրտմագին, տխրագին. un homme —. Une nouvelle —e. Cela est —. Des propos —s.

Chagriné, e, անց. կտկիննալ. peau —e, կտկիննատորթ. 2. Թախծել, տրտմեցնել, տխրեցնել. — par des pertes d'argent. Femme —e.

Chagrinement, մ. Թախծութիւնամբ, Թախծագին, տրտմութիւնամբ, տրտմագին, տխրագին. je passe la vie à Paris — quelquefois. (Sév.)

Chagriner, ն. ար. կտկիննել. *կուտ կուտ անել (կաշին).

Se chagriner, դ. —իլ. cette peau se chagrine difficilement.

Chagriner, ն. Թախծեցուցանել, տրտմեցուցանել, տխրեցուցանել. cette perte le chagrine beaucoup. Cela me chagrine. Sa maladie le chagrine. || փ. —. — l'âme, l'esprit.

Se chagriner, դ. — զիրեարս, *զիրար տրտմեցունել. les amants, les époux se chagrinent. 2. Թախծիլ, տրտմիլ, տխրիլ. ne vous en chagrinez pas. Il n'y a pas de quoi — tant, *այնչափ տրտմելու բան չկայ. Il se chagrine de tout. Pourquoi vous chagrinez-vous d'avance?

Chagrinier, ա. ար. կտկիննագործ:

Chah, S. **Schah.**

Chahut (շախ.) ա. կամ ի. լկտապար. ազգ ինչ լկտի կաքաւուց. danser le —, լկտապարիլ:

Chahuter, չ. լկտապարիլ. կաքաւել լկտի կաքաւս:

Chahuteur, ա. լկտապարող:

Chai, ա. շտեմարան (գինւոյ). յ.

Chaille, ի. մանրաքար: [—s.

Chailletéacées, ի. յ. բ. բայլետասերք, բայլետեայք. տոհմ անկոց նախատիպ ունելով զբայլետի:

Chailletée, Chaillétie, ի. բ. բայլետի, բայլետենի. տունկ նախատիպ բայլետեայց:

Chailletiées, S. **Chaillétiacées.**

Chailloche, ա. եզ. ձուձուիկ. տեսակ խաղողի:

Chaînage, ա. շղթայաչափութիւն. չափելն շղթայիւ զուղիղ գետին. 2. եզ. որմաքարձք. փայտեայ՝ երկաթի ներքին պահանգ ի հաստատութիւն որմոյ (maçonnerie).

Chaîne, ի. շղթայ «գինեիր». — de fer, d'or, d'argent, — երկաթի, ոսկի, արճաճի. — pesante, ճանր՝ ճանրաբեռն —. une — de puits, — ջրհորոյ. || — de montre, կլ. —, ժամացուցաշղթայ. || — de cou, վզի —, քայտ. — de diamants, garnie de diamants: — ադամանդեայ՝ ադամանդազարդ՝ ադամանդակուռ. || — d'arpenteur, — գետնաչափի. || — de port, — նաւահանգստի (որով փակեն զմուտն). || —s d'abordage, —ք նաւամերձութեան, *Պշնամի նաւուն վերայ նետուած ճանկաւոր երկայն երկաթի —. || huissiers à la — կամ de la —, բարապանք խորհրդոյ արքայի * որ վրձերնէն ոսկի շղթայ կկրէին Թագաւորին կենդանագրոմն. 2. —, սարիք. mettre à la —, դնել՝ արկանել ի շղթայս, *շղթայի դնել՝ զարնել. tenir un chien à la —. Charger qn. de —s, շղթայակապ առնել, արկանել զոք ի շղթայս. chargé de —s, շղթայակապ. retenir qn. dans les —s, tenir à la —, ունել զոք ի շղթայս. briser, rompre ses —s, խորտակել՝ խզել զշղթայս իւր. chien à la —, շուն շղթայակապ. 3. շղթայ. պատիժ շղթայից ի ցրուկանաւս «փրանկա». il fut condamné à la —. 4. շղթայաւորք, Թիապարտք, պարիսկաւորք. la — était escortée par un piqué de gendarmerie. 5. փ. շղթայք, լուծ, գերութիւն. les —s de l'esclavage, շղթայք գերութեան. secouer ses —s, Թօթափել զշղթայս՝ զլուծ իւր. briser, rompre sa —, ses —s. Forcez, rompez, brisez de si honteuses —s. (Corn.) Elle le retient par une douce —. (Corn.) 6. փ. շղթայ, կապանք, զօդ, օղք. ils sont unis par une étroite —. Rien ne peut briser la — qui nous lie. Il aime sa —. Cet amant se plaît dans ses —s. || être rivé à sa —, կապեալ, կաշկանդեալ է. ի շղթայս իւր. * իւր գերութենէն գոհ լինել. 7. շղթայ, շար, շարադարութիւն, կապակցութիւն. la — de mes idées est rompue. La — des événements, des causes. Cette preuve fera voir la — entière de la tradition. (Boss.) 8. շղթայ, գօտիք, պարք. une — de montagne, լեռնաշղթայ. la — des Alpes. 9. շղթայ, շար անձանց (*իբարու ձեռք բռնելով). faire la —, — առնել. il n'y aurait pas assez de monde pour faire la — de la rivière au lieu de l'incendie. Former la —, — կազմել. 10. բգ. շղթայ. — électrique, ելեկտրական շղթայ, ելեկտրաշղթայ (*շար անձանց որ իրարու ձեռք բռնելով իրարու կիպատրդեն ելեկտրական ցուցնն). || շղթայ (ի կաքաւս). la — des dames. La — anglaise. 11. ար. առէջ «արիշ». étoffe à — de soie et trame d'or, պատառ մետաքսաուէշ եւ ոսկեթելան՝ ոսկեթել. étoffe à — de coton et trame de laine. 12. ն. շղթայ, բարաշղթայ. շար կոփածոյ քարանց ի հաստատութիւն որմոյ:

Chaînée, ի. շղթայաչափ:

Chaîner, ն. շղթայաչափել. *գետինն շղթայով չափել. — une route.

Chaînetier, ա. շղթայագործ:

Chaînette, ի. շղթայիկ. փոքրիկ շղթայ. la — d'une bride, du timon, de la voiture. 2. ն. —. ազգ կամարի. 3. point de —, շղթայակէտ. տեսակ կարի. broderie en point de —, շղթայակէտ աշխատութիւն. 4. ոլ. հիներ:

Chaîneur, ա. շղթայաչափող:

Chaînier, Chaîniste, ա. շղթայագործ:

Chaînon, ա. շղթօղ. օղ՝ օղակ շղթայի «գինեիր հայգասը». 2. փ. օղ, զօդ, կապ. il y a des —s si déliés qu'on craint qu'ils ne se rompent. (Volt.) 3. եր. շղթայիկ, լեռնաշղթայիկ. գօտի լերանց:

Chaintre, ա. եզ. արօտավայր, արօտատեղի:

Chair, ի. միս, մարմին «կիր, Թիւն». recevoir une blessure dans les —s. — vive, morte, ողջ, մեռեալ՝ փուտ —. — estimée, պիտանաւոր. || en — et en os, ոսկրով եւ մարմնով. նոյն ինքն անձն, նոյն ինքն անձամբ, ինքնին. on le croyait perdu; mais le voilà en — et en os, կորուսեալ համարէք նա, այլ ահաւասիկ նա ինքն. || entre cuir et —, ընդ մորթով. il éprouvait des élancements entre cuir et —. եւ փ. ի մարմնի, յինքն, անձին. il s'impatientait entre cuir et —. || de —, մսեղէն, մարմնեղէն. || p. c'est une masse, une grosse masse de —, մսեղէն բլուր՝ մարդուր է. * ասի Թանձրամարմին եւ Թանձրամիս մարդոս, կլ. Թանձրամարմին մարդոս. || vendeur de — humaine, մարդավաճառ. վաճառող մարդկային մարմնոյ. գործակալ գինուորագրութեան. եւս՝ բռզարաճ. գիանալս բռզութեան մասնող. || — à canon, հրետամիս, հրետաճապաղակ. *կրակի դիմաց զօրք. 2. մորթ «տէրի». avoir la — douce, rude, blanche, փափուկ, կարծր, ապիտակ ունել զմորթ, փափկամորթ, կարծրամորթ, ապիտակամորթ է. || avoir la — fraîche, գալարամոյն՝ գեղեցկամոյն՝ մարմնագեղ է. || — de poule, հաւամորթ. եւ փ. քաղցումն, քաղմնեցումն, սոսկումն, *փշաքաղումն. avoir la — de poule, միս խաղալ յանդամս, քաղմնել, սոսկալ, *փշաքաղիլ, մարմինն փուշ փուշ է. cela fait venir, cela donne la — de poule, քաղմնեցուցանէ՝ սոսկացուցանէ այս. * այս մարդոս մարմինն փուշ փուշ կ'անէ. j'en ai la — de poule, քաղմնեալ՝ զարհուրեալ եմ. S. **Ansérine.** 3. միս (անասնոց եւ ձկանց). — de bœuf, եզնամիս. — de mouton, ոչխարամիս. le saumon a la — fine. S'abstenir de —, մսաքաւ է., մսաքաւիլ. — crue, cuite, dure, tendre, jeune, fine, salée, fraîche, հում, եփեալ, կարծր, կալուղ, մատաղ, ապեալ՝ յաղեալ, գալար՝ Թարմ միս. || — blanche, ապիտակ —, ապիտակամիս (որթ, հաւեղինք, ձկունք. || — noire, սեւամիս, սեւամիս (ոչխար, եզ, հասարակաց, կոշտաբ). || être en —, մսոտ՝ մսալի՝ Թանձրամիս է. ce poulet est en —. || — à saucisse, մանրացօշ խոզենի. || hacher menu comme — à pâte,

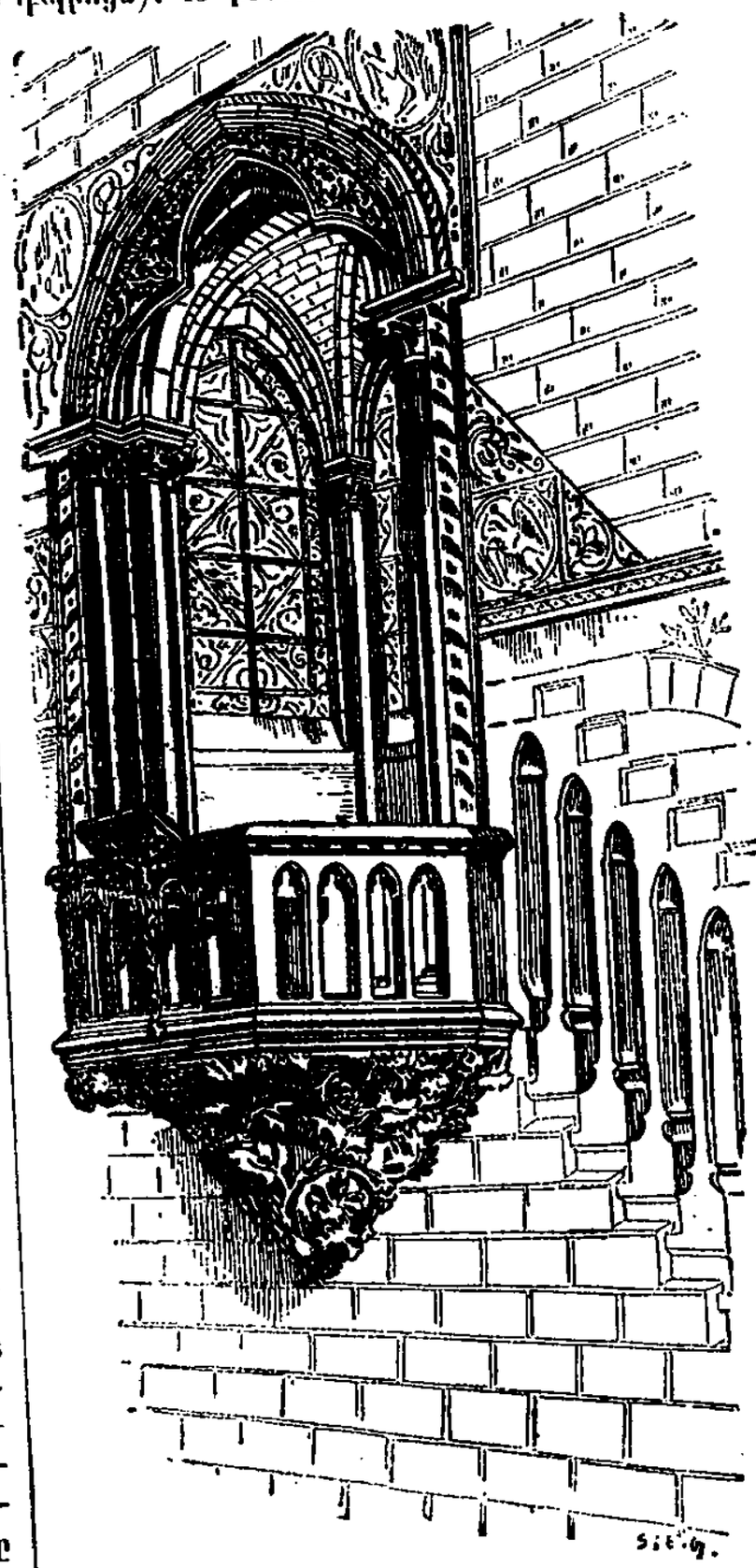
յօշել , յօշատել , մանրել . || փ. sentir la — fraîche, բուրել զիստ դալար մսոյ , տուփանս ազդել . La Marans arriva, elle sentait la — fraîche.(Sév.) 4. միս (պտղոց). la — du melon, de la pêche, de l'abricot. 5. մարմին , մարդկութիւն . la — humaine, մարդկային մարմին. le Verbe s'est fait —, Բանն մարմին եղեւ . la résurrection de la —. Toute —, ամենայն մարմին մեղի , ամենայն մեղիք՝ մեղկնք . մարդիկ եւ անասունք . || c'est la — de sa —, մարմին ի մարմնոյ իւրմէ է, * իւր հոգին ու մարմինն է . 6. փ. մարմին , մարմնասիրութիւն , ցանկութիւն «նէիթ , շէիվէթ ». le péché de la —. Mortifier, macérer la —. L'aiguillon de la —. || L'œuvre de la —, l'œuvre de —, մարմնաւոր մերձաւորութիւն , շաղաշարութիւն , ամօթութիւն , խառնք , զուգաւորութ . || le péché de la —, մեղք մարմնոյ՝ անսրբութեան . || être de —, մարմնաւոր՝ ցանկասէր ւ. 7. ի. յ. գլբ, մարմին . les —s sont mal rendues dans ce tableau. Ce sculpteur traite bien les —s. Ses —s sont belles. || եզ. telle partie est belle de —, ման այն գեղամարմին է . || couleur de —, մարմնագոյն , մարմնաձոյր . un maillot couleur de —.

Առ. La — nourrit la —, միսն սնուցանէ զմիս . միսն է լաւագոյնն ի մնունդս . || il n'est ni —, ni poisson, ոչ միս է , ոչ ձուկն . տկարամիս՝ տատամուռ ումն է . || moitié —, moitié poisson, * կէս մարդ, կէս ձուկն, անհաստատալի մարդ. || jeune — et vieux poisson, միս մատաղ եւ ձուկն դահ. * պէտք է ուտել մատաղ անասուններ եւ ճերացած ձկներ . || il n'y a point de belle — près des os, անծն նիհար չկարէ երբէք գեղեցիկ ւ. || l'esprit est prompt et la — est faible, հոգի յօժար է, բայց մարմինն տկար . * ասի փորձութեանց որով միտք կտանջուին եւ մարմինն կը չարչարուի :

Chairamidine (քէ) ի. տգ. հռեմկօլին . մին ի կալակերպից հռեմկի (rémija).

Chairamine (քէ) ի. տգ. հռեմկամին . մին ի կալակերպից հռեմկի (rémija).

Chaire, ի. բեմ , բեմք , ամբոն , ամբիոն , ամպիոն . — de bois, de marbre, sculptée, — փայտեայ, մարմարեայ , քանդակեալ՝ քանդակակերտ . ce mandement fut lu en — dans toutes les églises. Monter en —, dans les —s, ելանել ի —, ի —ս. dès que le prédicateur fut en —. Descendre de —, իջանել ի բեմէ. || la — évangélique, la — de vérité, —ն աւետարանական , —ն ճշմարտութեան . —ն ուր քարոզի Աւետարանն . || être assis dans la — de mensonge, de pestilence, etc., նստեալ է. ի —ն սատանայական , ժանտից . վարդապետել զհերետիկոսութիւն . 2. բեմ, բեմք , բեմադասութիւն , բեմբասացութիւն , քարոզութիւն , քարոզ . interdire la — à qn., արգիլել ումեք զբեմն ,

Une — de droit, — իրաւագիտութեան. 4. փ. բեմ , դասախօսութիւն . — de chimie, — տարրագիտութեան . une — de littérature française, de philosophie. Créer, établir une —. 5. բեմ, պաշտօն (վարժապետի). le professeur a obtenu la — qu'il désirait. 6. աթոռ (եպիսկոպոսի յեկեղեցւոջ). l'évêque étant dans la —. || փ. la — apostolique կամ la — de Saint-Pierre, գահն առաքելական կամ աթոռն Սրբոյն Պետրոսի . պապութիւն . 7. — curule, ին. **Chaire curule**, s. **Curule.**

Chaise, ի. աթոռ «խքէմլէ , սանտալիէ». — de bois, փայտաթոռ . — de paille, յարդաթոռ . — de soie, մետաքսաթոռ . — de velours, թաւշաթոռ . s'asseoir sur une —, նստել՝ թզմել յ—, աթոռանալ , *— նստիլ . assis dans sa —, նստեալ յ— իւր . se lever de sa —, ելանել յաթոռոյն . donner, avancer des —s, — արկանել, *— տալ՝ հրամցունել. prendre une —. Sans —, անաթոռ. les —s, —ք, աթոռան . ուրիշ մի —, ուրիշ աթոռ . une — de droit, — իրաւագիտութեան . — de chimie, — տարրագիտութեան . une — de littérature française, de philosophie. Créer, établir une —. 5. բեմ, պաշտօն (վարժապետի). le professeur a obtenu la — qu'il désirait. 6. աթոռ (եպիսկոպոսի յեկեղեցւոջ). l'évêque étant dans la —. || փ. la — apostolique կամ la — de Saint-Pierre, գահն առաքելական կամ աթոռն Սրբոյն Պետրոսի . պապութիւն . 7. — curule, ին. **Chaire curule**, s. **Curule.**

Chaise, ի. աթոռ «խքէմլէ , սանտալիէ». — de bois, փայտաթոռ . — de paille, յարդաթոռ . — de soie, մետաքսաթոռ . — de velours, թաւշաթոռ . s'asseoir sur une —, նստել՝ աթոռ . s'asseoir sur une —, նստել՝ թզմել յ—, աթոռանալ , *— նստիլ . assis dans sa —, նստեալ յ— իւր . se lever de sa —, ելանել յաթոռոյն . donner, avancer des —s, — արկանել, *— տալ՝ հրամցունել. prendre une —. Sans —, անաթոռ. les —s, —ք, աթոռան . ուրիշ մի —, ուրիշ աթոռ . une — de droit, — իրաւագիտութեան . — de chimie, — տարրագիտութեան . une — de littérature française, de philosophie. Créer, établir une —. 5. բեմ, պաշտօն (վարժապետի). le professeur a obtenu la — qu'il désirait. 6. աթոռ (եպիսկոպոսի յեկեղեցւոջ). l'évêque étant dans la —. || փ. la — apostolique կամ la — de Saint-Pierre, գահն առաքելական կամ աթոռն Սրբոյն Պետրոսի . պապութիւն . 7. — curule, ին. **Chaire curule**, s. **Curule.**

Chaise, ի. աթոռ «խքէմլէ , սանտալիէ». — de bois, փայտաթոռ . — de paille, յարդաթոռ . — de soie, մետաքսաթոռ . — de velours, թաւշաթոռ . s'asseoir sur une —, նստել՝ թզմել յ—, աթոռանալ , *— նստիլ . assis dans sa —, նստեալ յ— իւր . se lever de sa —, ելանել յաթոռոյն . donner, avancer des —s, — արկանել, *— տալ՝ հրամցունել. prendre une —. Sans —, անաթոռ. les —s, —ք, աթոռան . ուրիշ մի —, ուրիշ աթոռ . une — de droit, — իրաւագիտութեան . — de chimie, — տարրագիտութեան . une — de littérature française, de philosophie. Créer, établir une —. 5. բեմ, պաշտօն (վարժապետի). le professeur a obtenu la — qu'il désirait. 6. աթոռ (եպիսկոպոսի յեկեղեցւոջ). l'évêque étant dans la —. || փ. la — apostolique կամ la — de Saint-Pierre, գահն առաքելական կամ աթոռն Սրբոյն Պետրոսի . պապութիւն . 7. — curule, ին. **Chaire curule**, s. **Curule.**

Chaise, ի. աթոռ «խքէմլէ , սանտալիէ». — de bois, փայտաթոռ . — de paille, յարդաթոռ . — de soie, մետաքսաթոռ . — de velours, թաւշաթոռ . s'asseoir sur une —, նստել՝ թզմել յ—, աթոռանալ , *— նստիլ . assis dans sa —, նստեալ յ— իւր . se lever de sa —, ելանել յաթոռոյն . donner, avancer des —s, — արկանել, *— տալ՝ հրամցունել. prendre une —. Sans —, անաթոռ. les —s, —ք, աթոռան . ուրիշ մի —, ուրիշ աթոռ . une — de droit, — իրաւագիտութեան . — de chimie, — տարրագիտութեան . une — de littérature française, de philosophie. Créer, établir une —. 5. բեմ, պաշտօն (վարժապետի). le professeur a obtenu la — qu'il désirait. 6. աթոռ (եպիսկոպոսի յեկեղեցւոջ). l'évêque étant dans la —. || փ. la — apostolique կամ la — de Saint-Pierre, գահն առաքելական կամ աթոռն Սրբոյն Պետրոսի . պապութիւն . 7. — curule, ին. **Chaire curule**, s. **Curule.**

ռանի . loueur, loueuse de —s, աթոռավաճառ, աթոռավաճառուհի , * աթոռվարձող մարդ՝ կին . || — gestatoire, երկայնաթոռակ. || — longue, երկայնաթոռ , մահճաթոռ . երկայն բազմոց (canapé) թիկնաւոր միով ծայրիւ . || — à bras, բազկաթոռ (մանկանց). || — percée, կլ. —, ծակաթոռ . աթոռ նստելոյ ի պէտս «իաճեվ սանտալիէյի» . aller à la —, être à la —, նստել յ— ի պէտս, ի սենեկին. 2. —, — à porteurs, դեսպակ « սէտիա » . aller en —. Sortir de sa —. Porteur de —, դեսպակաբարձ , դեսպակակիր . || porter en —, աթոռաբարձ տանել . *ասի երբոր երկու անձինք իրարու թեւ կուտան վերան մէկն տանելու . 3. — կամ — de poste, սուրհանդակակառք, ուղեկառք . s'en aller en —. || — roulante, գլորաթոռ , գլորակառք . փոքրիկ կառք երկանիւ. 4. — curule, s. **Curule.** 5. ճ. աթոռ . * կազմած չորս գերաններէ որոյ վերայ կիաստատուի վանդակն զանգակատան , հոդմապացի . . . :

Chaise-lit, ա. անկողնաթոռ :

Chaisier, ա. աթոռագործ :

Chako, s. **Shako.**

Chalan, Chaland, ա. բեռնանաւ «մավունա» :

Chaland, e, գ. յաճախորդ , գնորդ , * ծուխ «միշթէրի» . ce marchand a beaucoup de —s, de bons —s. Il perd ses —s. C'est un de ses —s. Ses —es l'ont quitté. Faire venir les —s.

Chalandeau, Chalandou, ա. բեռնանաւակաւ «մավունաճը» :

Chalandise, ի. հ. յաճախորդութիւն «միշթէրիլիք». vous n'aurez pas ma —. 2. յաճախորդք «միշթէրիլէր». la — enrichit. || զա. սովորաբար pratique.

Chalasie (քալազի) ի. ախ. ծուլոյծ . ծուլութիւն ներդից եղջերկի (cornée) աչաց . 2. հբ. կարկտաքար:

Chalastodermie, s. **Dermatolysie.**

Chalaze (քալազ) ի.մգ. ձուաթել. *հաւկթին երկու թելերն որ դեղնուցն անոր երկու ծայրերուն կկապեն. 2. բ. պորտաթել , սննդաթել . * թել սերմանց պորտին վերայ , որով սնունդ կ'առնուն . կն. **ombilic interne.** 3. ախ. s. **Chalazion.**

Chalazé, e (քալազէ) ած. բ. պորտաթելաւոր , սննդաթելաւոր :

Chalazifère (քալազիֆէր) ած. ձուաթելաբեր . membrane —.

Chalazion, ա. մգ. կորկոտիճ , գարի «արփաճրգ» . հն. **Chalaze, Grêle, Grêlon.**

Chalazonéphrite (քա) ի. ախ.

գարնիկամնաբորը . *հիւանդութիւն երիկամանց ալատճառեալ կազմուածեամբ գարիի պէս հատիկներու :

Chalcide (քալ) ա. սբ. պղնձամողէզ . 2. մբ. պղնձամիջատ :

Chalcidiens (քալ) ա. յ. սբ. պրղընձամոդիզնանք . 2. մբ. պղնձամիջատեանք :

Chalcidique (քալ) ա. ճ. հին. կալքիսարան . ընդարձակ կամարաձեւի մեհենի :

Chaise à porteurs.

Chalcidites, ա. յ. սբ. պղնձամոդիզեայք . խումբ ցեղի պղնձամոդիզեանց. 2. մբ. պղնձամիջատեայք :

Chalcidoïde, ած. սբ. պղնձամոդիզակերպ :

Chalcièque (քալսիէք) ա. Ե. պրղընձատնիկ . սեռ ոտիմի կուկուից (coucou).

Chalcièque, ա.դբ. պղնձաւոյն. մականուն ԱՔենասայ, որոյ տաճարն պղնձապատ էր ի Սպարտա :

Chalcis (քալսիս) ա.մբ. Տ. **Chalcide.** 2. Ե. Տ. **Chalcite.**

Chalcite (քալ) ա. Ե. պղնձաքրտչուն. սեռ. ճնճղկանց. 2. տգ. պղնձաքար . հին անուն պղնձաժծմբատի (sulfate de cuivre). հն. **Colcotar.**

Chalcochrous(քալքոքրուս) ա.մբ. պղնձոդաւոր . սեռ հնգայօդ պատենաՔեից :

Chalcoderme (քալ) ա. մբ. պրղընձամորթ . սեռ բառայօդ պատենաՔեից :

Chalcogastre (քալ) ած. մբ. պրղընձափոր :

Chalcographe (քալ) ա. պղնձագիր . փորագրիչ պղնձոյ :

Chalcographie (քալ) ի. պղնձագրուՔիւն , պղնձաքանդակ . փորագրուՔիւն՝ քանդակ ի վերայ պղնձոյ . հն. **gravure en taille-douce.** 2. պղնձագրարան . արուեստանոց պղնձագրուՔեան . 3. պղնձագիրք . ժողովածոյք փորագրեալ պղնձեայ պատկերաց . la — du Louvre.

Chalcographier (քալ)ն. պղնձագրել . * պղնձի վերայ փորել :

Chalcographique, ած. պղնձագրական , procédé —.

Chalcoïchtyolithe (քալքօիքԹիօլիԹ) ի.հբ. պրղընձաքարաձուկն . * պղնձագոյն արդեաքար որոյ վերայ ձկունք դրօշմեալ են :

Chalcolépide (քալ) ա. մբ. պրղընձաՔեի . սեռ հնգայօդ պատենաՔեից :

Chalcolithe (քալ) ա.հբ. պղընձաքար :

Chalcoménite (քալ) ի. հբ. լուսնապղնձաքար . բնական լուսնաքար պղնձոյ :

Chalcomorphite (քալ) ի.հբ. պղնձակերպ. ջրաւեալ գայլախառզատ կրոյ եւ մագնեսիոյ :

Chalconote (քալ) ա.մբ. պղընձաՔեկն . սեռ բառայօդ պատենաՔեից :

Chalcophacite (քալ) ա. հբ. պղընձոսպ . *զառկատ պղնձոյ , որոյ ուՔանիստ բիւրեղք տափկացած են ոսպի պէս :

Chalcophane (քալ) ա. մբ. պրղընձափայլ . սեռ բառայօդ պատենաՔեից :

Chalcophone (քալ) ի. հբ. պրղընձաձայն . * պղնձի ձայն հանող տեսակ մի սեւ քար :

Chalcophore (քալ) ա.մբ. պղընձակիր. սեռ հնգայօդ պատենաՔեից:

Chalcophyllite (քալ) ի. հբ. պղնձատերեւ . * բնական զառկատ ջրատեալ ոքսիտի պղնձոյ :

Chalcoplacide (քալ) ա. մբ. պրղընձաՔիՔեղն . սեռ բառայօդ պատենաՔեից :

Chalcoptère (քալ) ած. բպ. պրղընձաՔեւ. *պղնձագոյն Քեւ ունեցող:

Chalcopyge (քալ) ած. կ. պրղընձայատակ . éristale —.

Chalcopyrite (քալ) ի. հբ. պրղընձահրաքար. հրաքար պղնձագոյն:

Chalcopyrrhotine (քալքոփիռոՔին) ի. հբ. չիկապղինձ :

Chalcosidérite (քալ) ա. հբ. երկաՔապղնձ . * կանաչ յուռակրատ երկաՔի եւ պղնձի :

Chalcosine (քալ) ի. հբ. պղնձաճճումբ . պղինձ ճճմրեալ :

Chalcosome (քալ) ա. մբ. պրղընձամարմին . սեռ հնգայօդ պատենաՔեից : [thrix.

Chalcothrix (քալ) Տ. **Calco-**

Chalcotrichite (քալքոԹրիքիԹ) ա. հբ. պղնձագէս . պղինձ ոքսիտեալ մանրաՔեղ :

Chaldaïque (քալ) ած. քաղդէական , քաղդէարէն . la langue —. || ա. le —, քաղդէարէն , — լեզու :

Chaldaïsant (քալ) ա. քաղդէաբան , քաղդէախօս , քաղդէագէտ :

Chaldaïsme (քալ) ա. քաղդէաբանուՔիւն :

Chaldéen, enne, (քալ) գ. քաղդէացի , քաղդէուհի . 2. ա. le —, քաղդէարէն , քաղդէարէն լեզու . 3. քաղդեայ, քաւդեայ , քաղդէացի, աստեղագէտ . 4. քաղդէադանդ :

Châle, ա. ցփսի , * կրկնակ . un beau —, — de soie, de laine, de cachemire. — d'Inde. — français. — carré, long. Mettre, ôter son —.|| — boiteux. միաՔեփ —. * որոյ ճայրերէն մին միայն ունի լայն Քէիփ (bordure).

Chalef, ա. բ. փշատի , փշատենի . ծառ կամ Քուփ փշոտ «իյտէ ապանը». հն. **Éléagnus.** պտուղն կոչի փշատ «իյտէ»:

Chalèpe (քա) ա. մբ. անդիւր . սեռ. հնգայօդ պատենաՔեից :

Chalépophylle (քա) ա.բ. տապտկատերեւ . սեռ տորոնեայց :

Chalet, ա. Քուփայ , փայտատնակ, փայտատուն. le lac d'Enghien

est entouré d'élégants —s. Un joli —. Un — suisse.

Chaleur, ի. ջերմուՔիւն , տօՔուՔիւն , տապ , տաքուՔիւն . la — du soleil, գոլ , տօՔ , * արեւուն տաքն . grande —, տօՔ. — du feu, du corps. — vive, forte, douce. Brûler par la —, տօՔակէզ առնել . être brûlé par la —, տօՔակէզ լ., տօՔանալ. Entretenir une — modérée dans une chambre. || բգ. — animale կամ vitale, կենդանական՝ կենդանային կամ կենսական ջերմուՔիւն . սեպհական բարեխառնուՔիւն իւրաքանչիւր տեսակ կենդանւոյ . — latente, rayonnante, spécifique, Քաքուն , ճառագայԹիչ , տեսակաբար ջերմուՔիւն . — centrale կամ terrestre, կեդրոնական կամ երկրային ջերմուՔիւն. ջերմուՔիւն օդոյ, տապ, տօՔ. pendant la —, pendant la — du jour, տօՔոյ , ի տօՔի , ի տօՔաժամու , ի տօՔաժամու աւուրն, ի ժամ տապոյ միջօրէի , * տաքին ,

տաքուն, օրուան տաքուն. les grandes —s, տօթաժամանակը, տօթաժամը. durant les grandes —s, ի տօթաժամանակս, ի տօթաժամու, * սաստիկ տաքերուն. — étouffante, dévorante, tropicale. Nous avons eu des —s excessives. Brûlé par la —, տօթախարշ, տօթակէզ, տօթահար. il sommeille accablé par la — du jour. Je me sens animé par de douces —s. Se mettre à l'abri de la —. 2. ջերմութիւն, տապ (հիւանդութեան). la — de la fièvre. Une — d'entraille, de tête. Il lui monte des —s suffocantes. Des —s l'empêchaient de pouvoir sommeiller. || փ. եւ բ. եռանդն. — de foie, de sang. — սրտմտութեան, ցասումն, կայրոյն յանկարծական եւ վաղանցուկ. 3. եռանդն, հուր, սաստկութիւն. — de la jeunesse, des passions, du style. Dans la — du combat, ի խառն սաստկացեալ մարտին, յազդոջ կռուոյն. * պատերազմին սաստկագոյն ժամանակն. Toute la — du débat se réunit sur un seul point. On débattit avec — dans le Sénat si... Ils prennent la chose avec trop de —. Il donne — à la besogne par sa présence. Seigneur, vous pardonnez au —s de son âge. (Corn.) 4. եռանդն, նախանձ, նախանձայուզութիւն. d'un nouveau chrétien la première —. Dans la — d'un premier mouvement. Embrasser avec — l'intérêt de la reine. 5. կողանք, կողուգք, ցայգք. ջեռնուն մատակ անասնոց. être, devenir en —, կրտղիլ, տռփիլ, զկծիլ ի խառնս, ցրտալ, ջեռնուլ. cette chatte, cette jument est en —. Temps de la — des truies. հն. **Rut.** || նո. * ասի նաեւ կանանց. elle est en —.

Chaleureusement, մ. ջերմապէս, ջերմօրէն, ջերմաջերմ, եռանդեամբ, ջերմագին. prendre — le parti de qn. Recommander, parler —.

Chaleureux, euse, ած. սգբ. ջերմ, ջերմանդամ. à cet âge on n'est plus guère —. Quoi! en vêtements d'été, par un tel froid, vous êtes donc bien —. 2. փ. ջերմ, ջերմագին, եռանդուն. il parla d'un ton —. Il nous fit un — accueil. Il nous adressa quelques paroles —euses. C'est une âme —euse. Style —. Très —, ջերմաջերմ, ջերագին, ամենաջերմ, ջերմագին: [սակ խաղողոյ:

Chaliane, ի. այգ. դմշխիկ. տե-

Chalicodome (քա) ի. մբ. քարատնիկ. սեռ տոհմի անոտնկեանց (apiens).

Chalicomys (քա) ա. կ. քարամուկն. սեռ. բրածոյ կրծողաց:

Chalicophore (քա) ած. տգ. կրակիր, կրաբեր:

Chalicothérium (քալիքոթէրիում) ա. կ. կրագազան. սեռ. բրածոյ գազանանման ընգեղջեր:

Châlier, ա. ցխսեգործ, ցխսեվաճառ:

Chalilithe (քա) ա. հբ. խնաքար:

Chalinaspistes (քա) ա. յ. սբ. կռատամունք. խումբ կարգի օձատեսակ սողնոց:

Chalinidés (ա) ա. յ. կ. սանձատոքք. սեռ. նետրդապատ սպնգաց:

Chalinophides (քա) ա. յ. սբ. օձատամունք. * տոհմ օձից, որոց ծռնեատոր են ատամունք:

Chalinopholidophides (քա) ա. յ. սբ. օձաձեփատամունք. խումբ կարգի ձեփամարմին օձից:

Chalinopsidés (քա) ա. յ. կ. սանձատեսք. տոհմ նետրդապատ սպնգաց:

Chalinoptère (քա) ա. մբ. ատամնաձեւ. սեռ ձեփաձեւից:

Châlit, ա. հ. անկողնակալ «քէրէվէթ». — de fer, de bois de noyer. Le — est rompu. [հրաքար:

Chalkopyrite, ի. հբ. պղնձա-

Chalkosine, ի. տգ. պղնձածըծմբուկ. ծծմբուկ պղնձոյ:

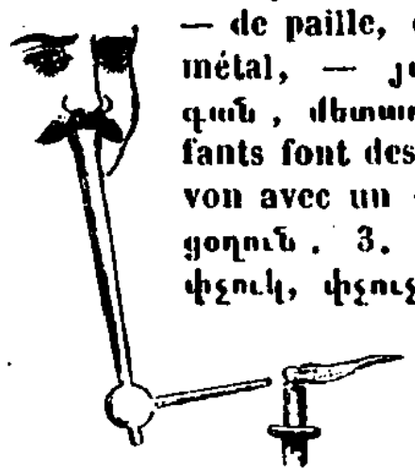
Chaloir, չ. դ. հ. վարի եւնի ի բանդ il ne m'en chaut, չէ ինձ փոյթ, * փոյթս՝ հոգս չէ:

Chalon, ա. ծո. դրոյտ. գետի ափ ուռկան:

Chaloupe, ի. կարկուրայ, կուբ «սալափուրեա». — de pêche. — d'un vaisseau de guerre. Je m'embarquais dans la — du bâtiment. || — canonnière, հրետակուբ:

Chaloupier, ա. կարկուբավար, կուբավար:

Chalumeau, ա. ծիլ, ծղօտ. — de paille, de roseau, de métal, — յարդի, եղեգան, մետաղի. les enfants font des bulles de savon avec un —. 2. բ. —, ցօղուն. 3. ար. փչակ, փչուկ, փչուչ, փողակ. on se sert du — pour diriger la flamme

d'une lampe sur l'objet qu'on veut fondre ou soumettre à une forte chaleur. — d'émailleur. 4. քե. սաւառայ, եղեգնափող, հովուափող. փող հովուական «չօպան նէյի, գավալ». au son des —x des bergers. Les doux sons de leurs —x. Ainsi le dieu des bois enflait ses —x. 5. փող տկճորի (musette).

Chalumer, ն. բ. ծղել, ծղօտել. * ծղով՝ ծղօտով ծծել հեղուկ մի:

Chalumet, ա. բերանափիր՝ բերանոց ծխափողոյ «խմամէ»:

Chalut, ա. սարոյր. ուռկան պարկածեւ:

Chaluter, չ. նե. սարուրել. * սարոյրն նետել ծովուն յատակն:

Chalutier, ա. սարուրաւոր:

Chalybé, e (քա) ած. դղկ. երկաթախառն. vin —, — գինի, երկաթագինի. eau —e, երկաթաջուր. հն. **eau ferrée.** [տաքար:

Chalylite (քա) ի. հբ. պողովա-

Chalypite (քա) ի. հբ. պողովատիկ. բնաճխուկ երկաթի:

Chamacées (քա) ի. յ. խբ. բացեկեայք. տոհմ երկպատեան ժժմակաց. **S. Chame.**

Chamade, ի. փողակոչ, Ճմբկակոչ (բանագնաց՝ անձնատուր լինելոյ). sonner, battre la —, — առնել՝ հարկանել. aussitôt la tranchée ouverte, les assiégés sonnèrent, battirent la —. || փ. battre la —, անձնատուր լ. զիջանիլ, խոնարհիլ, տեղի տալ. 2. Ճմբկակոչ, Ճմբկահար (սպառարի ի կոչ ամբոխին):

Chamæcyparis (քամէսիփարիս) **S. Chamæciparisse.**

Chamædrys, S. Chamédrys.

Chamælauciées, S. Chamélauciées.

Chamæléon (քամէ) ա. բ. կարկար, գետնառիճ. — blanc, սպիտակ —, սպիտակակարկար. հն. **Atractylis.** — noir, սեաւ —, սեւակարկար. հն. **Cardopate.**

Chamæpitys (քա) ա. բ. ճանկխոտ, * գետնի փիճի. հն. **Ive musquade.**

Chamærops (քամէրոփս) ա. բ. գետնարմաւ. արմաւենի ինչ փոքրահասակ:

Chamaillard, ա. կագացող, կագազարթոյց, կռուասէր:

Chamaille, ի. կագ, կռիւ:

Chamailler, չ. բ. կռուիլ, մարտնչիլ, * կռուրտիլ. moi —! bon Dieu! suis-je un Roland? (Mol.) J'aime mieux — avec de bonnes armes.

Se chamailler, դ. կագել, կռուիլ. elles ne cessent de —. Ils se chamaillent deux heures durant.

Chamaillerie, ի., **Chamaillis,** ա. բ. մարտ, կռիւ. un ardent —. 2. բ. կագ, կռիւ. — entre les cochers.

Chaman, ա. շաման. պաշտօնեայ քուրմ բնակչաց հիւսիսակողման Ասիոյ:

Chamanisme, ա. շամանութիւն, շամանականութիւն. դէն շամանաց:

Chamaniste, գ. շամանական. պաշտօնեայ շամանի:

Chamarras (քա) ա. բ. ն. ա. **Germandrée aquatique** ի:

Chamarre, ի. սեմեւեմ, պերեւեմ. զարդ հագուստի. harnaché d'ordres et de —s.

Chamarré, e, անց. սեմեւեմեալ, պերեւեմեալ, պաճուճեալ. des laquais —s. Habit —. — de décorations. || փ. style —, —՝ պաճուճալարդ ոճ:

Chamarrer, ն. սեմեւեմել, պերեւեմել, պաճուճել. զարդարել ժանեակօք (dentelles), տրիզօք (galon). — un habit, un meuble. — leurs lances des couleurs de chaque Dulcinée. 2. սեմեւեմել, պերեւեմել. զարդարել անճաշակ զարդուք. peut-on — de la sorte ses vêtements! Il s'est fait — de la façon la plus étrange. 3. փ. եւ բ. — qn. de ridicule, ծաղր առնել՝ կացուցանել զոք.

Se chamarrer, դ. սեմեւեմիլ, պերեւեմիլ, հպտիլ. զարդարել զանձն անճաշակ զարդուք:

Chamarrure, ի. սեմեւեմ, պերեւեմ, պաճուճանք. հպտանք. cette — est bien faite. La — de cet habit est très riche.

Chamasite, ի. հբ. շամասաքար:

Chambellan, ա. շամբուլայն, սենեկապան, հեջուպ (արքայի, իշխանի). grand —, սենեկապետ. il avait l'honneur d'être — de la reine. || La clef de —, բանալի —ի. պաշտոն —ի՝ որոյ նշանակ էր բանալին. 2. սեղան սենեկապետի. aller dîner au —. [կին. կին սենեկապանի:

Chambellane, ի. սենեկապանա-

Chambellanie, ի. սենեկապանութիւն. պատիւ, պաշտօն սենեկապանի:

Chambertin, ա. շամբերտիկ, շամբերտագինի. ազնիւ գինի Շամպէրթէնի:

Chambourin, ա. հբ. բիւրեղաքար. քար որով կազմի սուտ բիւրեղ:

Chambrage, ա. նւ. սենեկարդ. առաղծ լոտս գրկակայմի:

Chambranle, ա. ճ. պսակ, շրջանակ, շրջազարդ (դրանց, պատուհանաց, վառարանաց):

Chambre, ի, սենեակ, խուց «օտար». — garnie, meublée, կահաւոր, կահազարդ —. petite —, սենեկիկ, խցիկ. grande, belle, jolie —. Une — vide, դատարկ —. une — parquetée, carrelée, basse, haute. — à coucher, ննջասենեակ, *պառկելու խուց. — d'attente, սպասասենեակ. — des hôtes, des invités, հիւրասենեակ. — de pierre, քարասենեակ. — nuptiale, սրսկապան, առագաստ. — particulière, առանձնասենեակ. valet de —, սենեկապաս, խցապապահակ. femme de —, սենեկապանուհի, սենեկապաստուհի, աղախին. mettre à la —, սենեկապան՝ սենեկապանուհի առնել. robe de —, սենեկազգեստ, ցայգպանոց հանդերձ, շայգահանդերձ «կէնեկլիք». pot de —, կճին, միզաման, միզաման «հավրօզ, չուգալի, օծուրագ». le mobilier, les meubles d'une —, կահիք, կարասիք սենեկի. travailler en —, գործել ի սենեկի, *խուցն աշխատիլ (ասի անկրպակ արուեստագիտին). garder la —, կալ ի սենեկի, *խուցն կենալ, խուցէն դուրս չելլել (հիւանդութեան պատճառաւ). il a gardé huit jours sa —. — à feu, վառարանաւոր՝ *վառարան ունցող —. || mettre une fille en —, դնել զաղջիկ ի սենեկի, *աղջկան մի հարմար սենեակ վարձել եւ զինքն հոգալ. musique de —, երաժշտութիւն սենեկի, սենեկանուագ (երգք եւ նուագք որ երգին եւ նուագին ի բնակարանս՝ հակադրութեամբ Քաւորնական եւ եկեղեցական երգոց եւ նուագաց). 2. սենեակ արքայի՝ արքունի, տաճար Քագաւորի. premier gentilhomme de la —. 3. սենեկապանք արքունի. la — est entrée. 4. սենեակ, խորհրդարան. la — des députés, — երեսփոխանաց. convoquer, dissoudre la —, գումարել, արձակել զ—. siéger à la —. La — a adopté, a rejeté, a décidé. Entrer à la —. La séance de la —. La — des notaires. — des pairs, — սեպհոց յԱնգղիա. — des communes կամ — basse, հասարակային կամ ստորին խորհրդարան. ժողով երեսփոխանական. — haute կամ des lords, վերին կամ լորտից — 5. խորհրդեանսենեակ, տուն՝ տաճար խորհրդոյ, խորհրդանոց. տեղի ժողովոյ խորհրդարանի. — du conseil, սենեակ խորհրդոյ. 6. —, առեան. — apostolique, առեան առաքելական. — ecclésiastique, impériale. Les —s de la cour de cassation, des cours d'appel. — d'accusation, առեան ամբաստանութեան. — de commerce, վաճառասենեակ, առեւտրական սենեակ. — de comptes, հաշուասենեակ. grand' —, աւագ — առեան. 7. տբ. — noire, obscure, սուսերասենեակ, սուսերագծարան, սուսերատուն. on se sert de la — noire dans la photographie. — claire, լուսասենեակ, լուսագծարան. — à air, օդասենեակ. 8. խորոփ, խոռոչ. il se forme souvent des —s à la fonte quand la matière coule mal. || զգ. —. — d'un obusier, d'une mine. 9. մգ. խորոփ. les —s de l'œil, — աչաց. — antérieure, postérieure, առաջակողմեան, յետակողմեան —. 10. ո. մորի. դադարք եղջերուի յանառատի. 11. ո. ծուղակ գայլոց:

Chambré, e, ած. զ. խոռոչաւոր (իրազինք). 2. խբ. — (խեցեմորթք):

Chambrée, ի. սենեկակիցք. 2. սենեկակից (գործաւորք, զօրականք). j'étais de — avec lui, — էի նմա. 3. սենեկոյթ. հանդիսատեսք եւ հատոյթ Քատրոնի ի միում հանդիսացման. bonne —, բազմահաշտ —. բազմաթիւ հանդիսատեսք եւ առատ հատոյթ. faible —, սակաւահաշտ —. սակաւաթիւ հանդիսատեսք, սակաւ հատոյթ. 4. խաւ՝ խոլուփիւն արդեսաբարահատից:

Chambrelan, ա. ո. եւ սգբ. սենեկագործ. արուեստաւոր որ գործէ ի սենեկի. 2. սենեկաւոր, վարձաւոր միոյ սենեկի:

Chambrer, չ. սենեկակից լ. ils chambrent ensemble. 2. ո. մորիլ. դադարել՝ հանգչել եղջերուի ի տուէ ի մղուոջ իւրում.

Chambrer, ն. սենեկել. *սենեկին մէջ փակել՝ գոցել. — ses enfants. 2. ը. սենեկել. *մէկն մէկդի բռնելով խօսիլ՝ խրատել. on va — longtemps sans pouvoir le persuader.

Se chambrer, դ. սենեկամուտ լ., *խուցին մէջ փակուած կենալ. 2. խոռոչանալ (իրազինուց):

Chambrerie, ի. գործակալութիւն (ի վանս):

Chambrette, ի. ը. սենեկիկ, խցեակ, խցիկ. tu veux faire de ma —. Elle se tient renfermée dans sa —.

Chambrier, ա. գործակալ (վանաց). 2. սենեկապան. grand —, մեծ —, սենեկապանապետ:

Chambrière, ի. հ. սենեկապանուհի. զա. femme de chambre. 2. մորակ, խաթազան (երկայն ի պէտս ձիավարժոցի). avoir la — en main. Montrer la — au cheval. 3. ար. կառակալ. *փայտեայ կազմած չլբռած կառքն վեր բռնելու:

Chambrillon, ի. ո. սպասաւո-

րուհիկ, աղախնեակ. աղախին փոքրիկ սակաւավարձ:

Chame, ի. կմ. տ. **Came.**

Chameau, ա. ուղտ, շառաւն

«տէվէ». — mâle, femelle. Peau de —, ուղտենի, * ուղտու մորթ. poil de —, ստեւ ուղտու. troupeau de —x, ուղտերամակ. petit —, կոզն. — d'Arabie, — dromadaire, կբ. ո. le dromadaire, տաճիկ — «հէճին —ս». excrément de —, կնտոր. bosse de —, տ. **Bosse.** || ձք. — marin, ծովուղտ. արկղաձկան (ostracion) տեսակ. || կ. — de Pérou, տ. **Lama.** — léopard, տ. **Girafe.** || ծ. — de rivière, հաւալուսն (pélican). 2. նո. ուղտ. կին խառնակնգիկ. va, grand —. 3. նւ. ուղտ. գործի ինչ նաւաքարձ. on place un — de chaque côté du vaisseau qu'on veut soulever.

Chamébatie (քա) ի. բ. գետնամորենի. սեռ. անկոց Քալիֆոռնիոյ, ի տոհմէ վարդենեաց:

Chamébuxe (քա) ա.բ. գետնատոսախ. տեսակ կաճնխոտոյ (polygale).

Chamécérase (քա) ա. բ. գետնակեռասի. տեսակ մի կարճաբուն կեռասի:

Chamécerisier, տ. **Camérisier.**

Chamécisse (քամէսիս) ա. բ. գետնաբարդեղն:

Chaméclade (քա) ա. բ. գետնատատ. սեռ. ճառասէք նուիրեայց:

Chaméconche (քամէքոնշ) ած. մլբ. մեծականուի:

Chamécyparisse (քա) ա. բ. գետնանոճ, գետնանոճի:

Chamécyparite, ա. բ. գետնանոճիկ. սեռ. բրածոյ նոճեայց:

Chamédaphné (քա) ա. բ. գետնադափնի:

Chamédaphnoïde, ա.բ. գետնադափնակերպ. * տեսակ մի դափնի որ աճի ի Կրետէ:

Chamédorée (քա) ի. բ. գետնաբուն. տեսակ ամերիկեան արմաւենոյ. || —s, ի. յ. —ք. ննջացեղ բուրաւեայց (arécinées).

Chamédoride (քա) **Chamédoris** (քամէտօրիս) ի. բ. գետնանիմֆայ. սեռ. լօռեայց:

Chamédryfolié, e, ած. գետնակաղնատերեւ, զաթօշատերեւ:

Chamédrys (քամէտրիս) ա. բ. գետնակաղնի. *գետնի կաղնի, միւն յանուանց զաթօշի (germandrée).

Chamélauciacées, Chamélauciées (քա), ի. յ. բ. գետնասպիտակեայք. ցեղ մրտենեայց նախատիպ ունելով զգետնասպիտակի:

Chamélaucier (քա) ա. բ. գետնասպիտակի. սեռ մրտենեայց:

Chamélée, ի. ուղտաբեռն . բեռն ուղտու . 2. բ. տ. **Camelée.**

Chaméléon (քա) տ. **Camæléon.**

Chamelet, տ. **Chamélon.**

Chamelier, ա. ուղտապան «տէր ուղտի» :

Chamelle, ի. մատակ ուղտ «տիկին ուղտի» . du lait de —. [ձագ :

Chamélon, ա. կողմն . ուղտու

Chamémèle, ա. բ. կոկոռճիկ . սեռ տոհմի վարդենեաց :

Chamémespile (քա) ա. բ. գետնավկեռի . տեսակ կարճաբուն վկեռւոյ : [նամբուի :

Chamémyrsine (քա) ի. բ. գետ–

Chamépeuce (քա) ի. բ. խնձ ,

գետնասոճի : [նասարոյ :

Chaméplatane (քա) ա. բ. գետ–

Chaméprosope (քա) աճ. մդբ. կարճադէմ (գանկ) :

Chaméraphis (քամէրաֆիս) ա.բ. գետնասեղն . սեռ սիզայնոց :

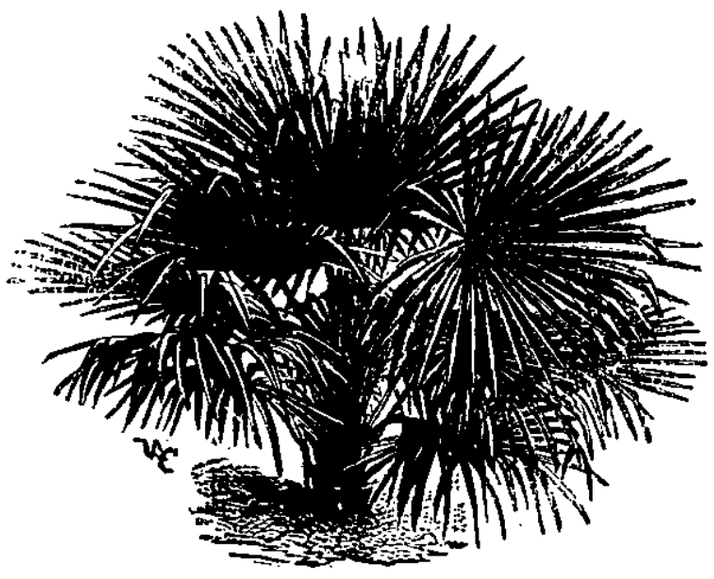
Chamérèpe (քա) ա. բ. գետնասող . սեռ տոհմի խոլորձեայց :

Chamérhode (քա) ա. բ. գետնավարդ . սեռ տոհմի վարդենեաց :

Chamérhodées (քա) ի. յ. բ. գետնավարդեայք :

Chamérhodendron (քա) ա. բ. գետնավարդածառ . հաւաբական անուն բազմաթիւ Ասիոց սեռից նազվարդի (azalée) եւ մրտավարդի (rosage).

Chamérops (քամէրոփս) ա. բ.

գետնաբուճենի . հն. **Chamærops.**

Chamérose, տ. **Chamérhode.**

Chamésaure (քա) ա. սք. գետնամողէզ . փոքրիկ մողէզ :

Chamésauridés (քա) ա. յ. սք. գետնամողիզեայք . տոհմ մողիզեանց նախատիպ ունելով զգետնամողէզ :

Chamésaurine (քա) ի. սք. գետնամողզիկ :

Chamesciadion (քամէսիաւոիոն) ա. բ. գետնահովանոց . սեռ տոհմի հովանոցաբերից :

Chamésiphon (քա) ա. բ. գետնափող . սեռ լօռից :

Chamésiphonées (քա) ի. յ. բ. գետնափողեայք . ցեղ լօռից :

Chamesphacos (քամէսֆաքոս) ա. բ. գետնամեղրՓեր . սեռ տոհմի շրՓնաւորաց : [Ձգենի :

Chamésyce (քա) ա. բ. գետնա–

Chaméxiphion (քա) ա. բ. գետնաՓաւուղ . սեռ կիպերեայց :

Chamissoé (քա) ի. բ. քամիսենի. սեռ տոհմի անՓառամեայց :

Chamitique, աճ. քամական . langue —.

Chamois, ա. կ. քարայծ , ժայռայծ, լեռնայծ . այծ վայրի . 2. քարայծենի . քարայծի մորՓ. gants de —. 3. աճ. անփ. couleur —, քարայծենագոյն , * բաց դեղին . gants —, քարայծենագոյն ձեռնոցք : [գործուՓիւն :

Chamoisage, ա. ար. քարայծա–

Chamoiser, ն. քարայծենել . * մորՓն հանդերձել քարայծի մորՓին պէս :

Se chamoiser, դ. քարայծենալ . c'est ici qui se chamoisent toutes les peaux.

Chamoiserie, ի. քարայծենարան. գործարան մորՓոյ քարայծի . 2. քարայծենիք , քարայծենագործք . վաճառք մորՓոյ քարայծի . commerce de —.

Chamoiseur, ա. քարայծենագործ . մորՓնագործ քարայծի :

Chamoisite, ի. հք. շամուազոնաքար . * գայլախազապաղելիկաս երկաՓի :

Champ, ա. դաշտ, դաշտավայր , բացավայր «գըր , օվա». un — immense s'étend devant les yeux. Petit —, դաշտիկ . en plein —, ի դաշտի , ի բացի , բացօՓեայ «օվատա , գըրտա , աչըգտա». passer la nuit en plein —. ‖— de course, արշաւատեղ . ձիրՆագարան, ձիարձակարան, ‖ — de foire, տնավաճառատեղ . ‖ — du repos, հանգստոց , հանգըստանոց , հանգստարան , գերեզմանոց, գերեզմանատեղի. ‖ — de Mars, Արեսեան՝ Արեսի՝ Արեայ դաշտ . դաշտ զինուորական հրահանգաց . ‖ —s-Élysées, Élyséens կամ Élysiens, Եղիւսեան դաշտք . երանելեաց կայան . ‖ —s-Élysées, Եղիւսեան դաշտք . ճեմելիք ի Փարիզ . 2. դաշտ , անդ , արտ , ագարակ . petit —, անդիկ , ագարակիկ. — fertile, stérile. Labourer, cultiver, semer, moissonner un —. — non cultivé, արօրխոց . 3. յ. դաշտք , դաշտորայք . արտորայ , անդաստան , արտորէք . travaux des —s, գործք դաշտաց . vie des —s, դաշտային կեանք . un homme, une maison des —s. Aller aux —s, երՓալ անասնոց ի դաշտ. se promener dans les —s, զբօսնուլ ի դաշտին . mener les vaches aux —s, աճել զկովս ի դաշտ , * կուլերն դաշտ տանիլ . fleur des —s, ծաղիկ դաշտի՝ դաշտաց . dans les —s, ի դաշտի , յանդի . ‖ être aux —s et à la ville, ի դաշտի՝ ի գեղջ լինել եւ ի քաղաքի . վայելել ի զբօսանս գեղջ եւ քաղաքի միանգամայն. ‖ փ. եւ բ. prendre la clef des —s, մեկնեալ գնալ , խոյս տալ , փախչիլ. avoir la clef des —s, ունել ազատութիւն երՓալոյ ո՛ւր եւ կամիցի ոք . donner la clef des —s, ազատ Ձողուլ . ‖ փ. avoir un œil aux —s et l'autre à la ville, հսկել՝ միտ դնել ամենայնի , * աչքն ամէն բանի վերայ ըլլալ . ‖ քՓ. les —s, դաշտք , երկիր , գաւառ , վայր . ô rives du Jourdain, ô —s aimés des cieux ! (Rac.) ‖ A travers —s, à travers les —s, ընդ դաշտս , դաշտախառն , *դաշտերէն , դաշտերու մէջէն , կարճ ճամբէն . aller à travers —s. ‖ փ. se sauver à travers —s, խուսափիլ , խոյս տալ (ի խնդրոյ իմեքէ , ի պատասխանւոյ) . ‖ բ. courir les —s, յաճիլ՝ շրջիլ ընդ դաշտս . * դաշտերու մէջ պտըտիլ՝ Ձափառիլ . ‖ il est fou à courir les —s, յիմարաց յիմար՝ կատարեալ յիմար է . ‖ փ. եւ բ. être, se mettre aux —s, ի բարկութիւն բրդիլ , բարկանալ , ցասնուլ . եւս՝ մտանել ի վարանս, կալ ի տագնապի . il se met aux —s pour la moindre chose. ‖Mettre aux —s, ի բարկութիւն բրդել շարժել , բարկացուցանել , ցասուցանել . եւս՝ վարանել , ի վարանս՝ ի տագնապ արկանել . un rien le met aux —s. ‖ Battre aux —s, մարզ հարկանել . հարկանել Ձմրուկ ի չու զօրաց , ի մարտ կամ ի պատիւ մեծաքանաց ուրուք. l'armée est assez forte pour battre aux —s. Quand le duc d'Anjou sortait ou rentrait, la garde battait aux —s. 4. — կամ — de bataille, մարտադաշտ, ռազմադաշտ, դաշտ ճակատամարտի , տեղի ճակատու պատերազմի, ճակատատեղ , ճակատատեղի , կռուատեղ . rester maître du — de bataille, ունել զճակատն տեղի. quitter le — de bataille. Mourir, rester sur le — de bataille. Quel — couvert de morts! ‖ փ. եւ բ. il prend, il choisit bien son — de bataille, բարւոք առնու , ընտրէ զճակատատեղին՝ զօգուտ իւր . il reste toujours maître du — de bataille, յաղՁող ելանէ՝ հանդիսանայ միշտ իվէճս. *նոյն մտքով ասի նաեւ՝ le — de bataille lui est demeuré. ‖ — d'honneur, դաշտ պատուոյ . un guerrier expirant au — d'honneur. ‖ — de manœuvre ou d'exercice, ռազմահաւքզադաշտ, դաշտ ռազմահաւքգից . 5. — clos, ախոյանական տեղի, ասպարէզ, մրցարան , կռուանոց , կռուատեղ ,

վուարան . se battre en — clos. Ouvrir le — clos, բանալ՝ ֆորդել զ—. entrer dans le — clos, յ— մտանել . 6. փ. դաշտ , ասպարէզ . le — de la gloire, ասպարէզ փառաց . un vaste — s'ouvre à votre activité. Le — est couvert aux soupçons. Laisser le — libre à l'injure, ազատ Թողուլ Թշնամանաց զասպարէզն , չառնուլ զառաջս . || laisser à qn. le — libre, ազատ Թողուլ ումեք զասպարէզ, չկալնամ հակառակ. il me laisse le — libre pour faire ce qui me plaît. Avoir le — libre, ունել ազատութիւն առնելոյ ինչ . vous avez le — libre. (Mol.) Donner un — libre à sa colère, à sa fureur, à son imagination, ասպարէզ՝ գրոհ՝ ֆորդան տալ , անձնատուր լ. բարկութեանն , սրտմտութեանն , երեւակայութեանն . || prendre du —, Թափ՝ ճախք առնուլ . ils prirent du — et coururent l'un sur l'autre avec furie. (Chateaub.) || փ. եւ ը. avoir encore du — devant soi, ունել տակաւին հնարս փրկուե . չեւ եւս հասեալ լ. ի յետին տագնապ. || être à bout de —, ոչ եւս ունել հնարս փրկութեան , ի յետին տագնապ հասեալ լ. 7. դաշտ , ասպարէզ, բացարձակութիւն դիտակի՝ հեռադիտակի , դիտակավայր , վայր . cette lunette a peu de —. Mettez ces deux objets dans le — de la lunette. ||— de vision, ակնոցս, ասպարէզ դիտակի. — visuel, — տեսուե. 8. գոլ. յատակ, երեսք. le — de ce tableau est trop sombre. — d'une médaille, d'un écusson, d'une tapisserie. 9. կգ. յատակ . ses armes sont un lion d'or en — d'azur. 10. ն. միջոց :

Sur-le-champ, մ. անդին վաղվաղակի , անդին եւ անդ , իսկ եւ իսկ, իսկոյն , նոյնիսկայն . être forcé de prendre sa résolution sur-le-champ. Je voudrais sur-le-champ congédier l'armée. || ած յատիկ, յանկատրաստից . parler, prêcher sur-le-champ.

A tout bout de champ, A chaque bout de champ, մ. ը. անդուլ անդադար , ի վեր եւ ի խոնարհ . à chaque bout de — vous mentez comme un diable. (Corn.) Il tombe dans la même faute à tout bout de —.

Champac, ա. բ. ճանբակ . ին. **Michélie.**

Champagne, ա. չանփայն , չամփանիա , փրփրակ . ազնիւ գինի փրփրահան . — frappé, սառուցեալ —. fine —, նրբաշամփիկ . ընտիր գինւոյ՝ կոնեակ . tisane de —, եփուկ չամիչայնի՝ փրփրակի :

Champaniser, ն նբ. չամփայնացուցանել . — les vins blancs.

Champart, ա. աւ. պտղահարկ . իրաւունք պտղոյ տանուտեառն :

Champarter, ն. աւ. պտղահարկել . առնուլ զպտղահարկն . — un champ.

Champarteur, ա. աւ. պտղահարկ :

Champay (չամփէ) ա. կորդ , կորդադաշտ . դաշտ կորդացեալ :

Champeaux, ա.յ.ֆ. S. **Prairie.**

Champêtre, ած. դաշտային vie —. Travaux —s. Maison —. Garde —, դաշտապահ , անդապահ . 2. կ. դաշտակեաց , դաշտասուն . le grillon —. || —s. ա. յ. Թ. —ք . տոհմ վազող Թռչնոց :

Champi, isse, ած. եւ գ. դաշտընկեցիկ . ընկեցիկ ի դաշտի . enfant —. Fille —isse.

Champignon, ա. բ. սունկ «մանՔար». — vénéneux. Le pied, le chapeau d'un —. Plat de —s. Sauce aux —s, սնկախառն համեմանք. Ramasser des —s. — de souche, մշակեալ —. 2. մգ. —. սնկանման միս բուսեալ ի մարմնի . 3. քոս (պատուգի):

Champignonnière, ի. սնկարան, սնկանոց. *աճու սունկ բուսցուննլու :

Champignonniste, ա. սնկաբոյծ, սնկամշակ . * սունկ բուսցնող :

Champion, ա. ախոյեան , նահատակ , յառաջամարտիկ . brave, vaillant —. Il s'offrit pour être son —. 2. փ. ախոյեան , պաշտպան . — de la foi. Se faire le — de... Il a été le — de... Le malheur est un — difficile à terrasser. (Chateaub.)

Championie, ի. բ. շամպիոնի . սեռ. գեսներնայց , խոտ ի Սէյլան :

Championnat, ա. ախոյանուի :

Championnet, ա. ախոյենիկ :

Champlevage (շանլըվաժ) ա.ար. փորումն : [փորուած :

Champlevée (շանլըվէ) ի. ար.

Champlever (շանլըվէ) ն.ար. փորել (երկաթի գլչով) :

Champlure, ի. ար. տակառաձակ.*տակառին տակ բացուած ձակ :

Champonier, ère, ած. ձվ. ապորդ . * երկայն եւ բարակ ճախան (paturon) ունեցող ձի . cheval —, —ձի , սապորդածի . Jument —ère.

Chamsin, S. **Khamsin.**

Chance, ի. պատահումն , պատահար , դիպուած . cette — est la plus probable. — favorable, բարի պատահումն , բարեբախտիկ հանդիպումի, բարեդիպումի. 2. հաւանականութիւն , հնարականութիւն . calculer les —s. 3. բախտ , բաղդ , բաստ , բախտաւորութիւն , յաջողուած բախտի , յաջողութիւն . bonne —, բախտաւորութիւն , բարեյաջողութիւն , բարեբաստութիւն , բարեբաղդութիւն. bonne —! բարի՛ յաջողութիւն . avoir la —, de la —, ունել բախտ , բախտիլ , բախտաւոր՝ բարեբախտ՝ բարեբաստիկ՝ բարեբաստ՝ բարեբախտիկ լ., բարեբախտիլ, բարեբաստիլ . s'il a la —, եթէ դէպք ի բարին ելցեն նմա . * եթէ բաղդ ունեննայ , եթէ բաղդն յաշողի . je n'ai pas de —, անբախտ եմ, * բախտ չունիմ. la — a tourné, դարձաւ բախտն. courir la —, * բախտն փորձել . || փ. livrer — à qn., ձայնատուր լ., վէնի գրգռել . || rompre une —, լուծել զբախտ, *բախտն ալրել . || la — est pour vous, *բախտն ձերն է , բախտ ունիք . 4. բախտ , բախտախաղ . jouer à la —, բախտ խաղալ , բախտախաղ լ.:

Chancel, S. **Cancel.**

Chancelant, e, ած. դողդոջ , դողդոջուն , դեղեւկոտ , դեղեւուն , դանդաչական , կՔոտ , երերուն . je l'ai vu —. Aller d'un pas —, դողդոջաքայլ ընՔանալ . démarche —e. Écriture —e. 2. փ. խարխուլ , խախուտ , անհաստատ . ce mur, ce pont est —. || փ.—. santé, autorité, vertu, foi —e. Trône, esprit —.

Chancelariat, ա. դիւանապետութիւն :

Chanceler (լծ. **Jeter**) չ. դողդոջել , դեղեւիլ , երերիլ , կՔոտիլ , սխալակել . il chancelle comme un homme ivre. Il est près de tomber, il chancelle. 2. փ. յերերի՝ գայՔ ի գայՔի կալ , դեղեւիլ , անհաստատ լ., չլինել հաստատուն . il chancelle dans ses réponses, dans ses résolutions, dans sa foi, dans ses opinions. Un trône qui chancelle. Sa fortune, sa vertu chancelle.

Chancelier, ա. դիւանապետ , ջանցլեր . հրովարտակաց դպիր . — de consulat. Le grand — de la Légion d'honneur, մեծ —ն Լեգէոնի պատուոյ:

Chancelière, ի. դիւանապետութի . կին դիւանապետի . 2. մաշկոն, ոտնամուշտակ :

Chancellement, ա. դողդոջումն, դեղեւումն , երերումն . le — d'un homme ivre.

Chancellerie, ի. դիւան , դիւանատուն , տուն հրովարտակաց . la — d'un consulat. En style de —. Aller à la —. La grande —, մեծ —. le palais de la grande — de la Légion d'honneur.

Chanceux, euse, ած. կեղակարծ, անստոյգ, երկբայական . cette affaire est fort —euse. 2. բախտաւոր , բաղդաւոր , բարեբախտիկ , բարեբաստ, բարեբաստիկ , յաջողաբախտ . très —, բախտաւէտ , մեծաբախտ, մեծաբախտիկ, փառաբախտ , բաջաբաստիկ. il y a des gens si —, que tout leur réussit. Il est —. Je ne suis pas si —.

Chancir, չ. հ. S. **Moisir.**

Chancissure, ղ. S. **Moisissure.**

Chancre, ա.աին. չարակեղ . *կեղ որ մարմինն կ'ուտէ . il a le visage rongé par le —. — vénérien, — արիդիտական. — induré, — կարծրացեալ . 2. եգ. —. փտութիւն ծառոց:

Chancrelle, ի. աին. չարակեղիկ:

Chancreux, euse, ած. աին. չարակեղային . ulcère, bouton —. Épizootie —euse. 2. չարակեղուտ , չարակեղաւոր . avoir la bouche —euse. Arbre —.

Chancroïde, ա. աին. չարակեղաձեւ . պարզ չարակեղ :

Chandeleur, ի. պտ. Տեառնընդառաջ . la fête de la —, տօն —ի :

Chandelier, ère, գ. ճրագագործ, ճրագարար , ճրագավաճառ :

Chandelier, ա. ճրագարան, ճրագակալ , աշտանակ , մոմակալ , մոմեղինակալ , լուսակալ , բազմակալ, ուսան «շամտան». — de cuivre, d'argent, de cristal. — à plusieurs branches, աշտանակ բազմաստեղնեան . || փ. եւ ը. être placé sur le —, être sur le —, *աշտանակի վերայ լ.,

բարձր պաշտօն ունենալ, մանաւանդ եկեղեցւոյ մէջ. mettre qn. sur le —, *պատուոյ հասցունել :

Chandelle, ի. ճրագ, ճարպամոմ, եղմոմ. allumer la —. Cette — éclaire bien, n'éclaire pas. Moucher, éteindre, allumer, souffler la —. Ne brûler que de la —. Travailler à la —. Un bout de —. Le papillon se brûle à la —. A la —, ի լոյս՝ լուսով ճրագի. || փ. եւ ա. — de glace, պաղաճրագ, պաղլորակ, սոճն. — usée, կոճլատ :

Ած. voir des —s, trente-six —s, mille —s, *շլանալ աչաց գլխի հարուածով կամ իջնալով. || c'est une — qui s'éteint, *ճրագ մի է որ կմարի : ծերութենէն կմեռնի անզգալաբար. || brûler la — par les deux bouts, * երկու ծայրէն ճրագն վառել. հարբստութիւնն վատնել. ամէն տեսակ ճախք լնել. ամէն տեսակ ծայրայեղութեամբք իր անձն փճացունել, ինքնզինքն անառակութեան տալ. || c'est une économie de bouts de —s, *ճրագի ճոթի՝ ծայրի խնայողութիւն է. սակաւարժէք խնայողութիւն է. || tenir la —, *ճրագ բռնել. անպարկեշտ սիրոյ օգնել. || le jeu ne vaut pas la —, * խաղն ճրագն չարժեր, իրն այնչափ խնամք՝ հոգ՝ աշխատանք՝ ծախք չարժեր. || devoir une belle — à qn., * մէկուն ծեռքով վտանգէ ազատելով՝ անոր երախտագէտ լ. :

Chandellerie, ի. ճրագանոց «մոմխանէ». 2. ճրագավաճառոց, ճրագավաճառի խանութ. 3. ճրագավաճառութիւն :

Chanfrein (ֆրէն) ա. ճակատապահ, գլխապահ (ձիոյ). 2. աչվէջք (ձիոյ). 4. ճ. ճակատակ :

Chanfreiner, ն. ճ. ճակատակել. հարթել զցցանկիոնս քարանց. — une pierre.

Change, ա. փոխանակութիւն, փոխոց. gagner, perdre au —. Faire le —. || Commerce de —, տուր եւ առ՝ *առուտուր —ի. || — intérieur, ներքին —. — extérieur ou étranger, արտաքին կամ օտար —. || cours de —, ընթացք՝ տարբերութիւն —ման. || — au pair, — զուգահաւասար. || — au-dessus du pair, — ի վեր քան զզուգահաւասարն. || lettre de —, փոխանակագիր, փոխանագիր, փոխգիր. lettre de — endossée, փոխանակագիր փոխանցեալ. billet de —, պիտակ —ման. || agent de —, S. **Agent**. 2. փոխարէն, կշիռ. rendre le — à qn., * փոխարէն անել. խելքով՝ կորուկ պատասխան տալ. 3. փոխոց, լումայափոխութիւն, դրամափոխութիւն. — de monnaies. Bureau de —. Courtier de —. 4. դրամափոխագին, լումափոխագին. շահ դրամափոխութեան. il m'a pris tant pour le —. 5. դրամափոխարան, լումայափոխարան, լումափոխարան. aller au —. 6. փոխանակագին. le — est de tant pour cent. Le — a augmenté, a baissé, * —ն բարձրացաւ, իջաւ. || ո. la bête donne le —, *երէն ուրիշ երէ մի հանելով՝ ետեւէն իննած շնեբէն կ'ազատի. || փ. donner le — à qn.; այլ ընդ այլոյ կարծեցուցանել, խաբել. donner le — à l'ennemi. || ո. les chiens prennent le —, tournent au —, * շունք արծակուած երէն կծողուն եւ նոր երէի ետեւէն կվազեն. || փ. prendre le —, այլ ընդ այլոյ իմանալ. * բան մի ուրիշ բան կարծել, խաբուիլ. || faire prendre le — à qn., խաբել զոք :

Changeable, ած. փոփոխելի :

Changeant,e, ած. փոփոխական, դիւրափոխ, դիւրափոփոխ, յեղյեղուկ. un temps bien —. Une nation fort —e. Humeur —e. Esprit —, փոփոխամիտ. une personne —e. Couleur —e. 2. աս. փոփոխական. étoiles —es, — աստեղք :

Changement, ա. փոխումն, փոփոխումն, փոփոխութիւն. — de place, տեղափոխութիւն. — d'air, օդափոխութիւն. — d'eau, ջրփոխ, ջրփոխութիւն :

Changeoter, ն. ը. փոփոխել. il changeote souvent ce qu'il a. ||անխ. —. il aime à —, փոփոխասէր է :

Changer (լծ. **Abréger**) ն. փոխել, փոխանակել. il a changé sa vieille vaisselle pour de la neuve. Il a changé ses tableaux contre des meubles. Qui a changé sa femme, կնափոխ. — femme, de femme, կնափոխ լ. || փ. եւ առ. — son cheval borgne contre un aveugle, * իր միականի ձին կուրի հետ փոխել. պակասաւոր բանն ուրիշ աւելի պակասաւորին հետ փոխել. 2. փոխել, մանրել, *աւրել. — un louis, une pièce de cinq francs. — un billet de 500 fr. || անխ. —. je n'ai pas de monnaie, il faut que je change. 3. փոխել, փոփոխել. — un enfant en nourrice. — le papier d'une chambre. — sa manière de vivre. Rien ne peut — les lois de la nature. — les draps d'un lit. Il faudrait — cet ameublement. — la face des affaires, կերպարանափոխ առնել գիրս. 4. փոխել, յեղափոխել, շրջել, յեղաշրջել, դարձուցանել. Jésus changea l'eau en vin. — des métaux en or, յոսկի փոխել զիրաիալս. cela changea mes soupçons en certitude. Daphné fut changée en laurier. — le reproche en éloge. 5. փոխել, փոխել զիանդերձս. — un malade. Il faut — cet enfant.

Changer, չ. փոխել. — d'habit, de chemise, * զգեստս՝ շապիկն —. — d'appartement, բնակափոխ լ. — de place, տեղափոխել, տեղափոխ լ. — d'air, օդափոխել, օդափոխ լ. — de pays, երկրափոխել, երկրափոխ լ. ||փ.—. à cette menace, il a changé de visage, այս սպառնալիքն լսելով երեսին գոյնն փոխուեցաւ. — de façon d'agir, *գործելոյ կերպն —. — de vie, de conduite, կեանքն՝ վարքն —. — de résolution, d'avis, միտքն —. — de religion, կրօնափոխ լ. — de parti, կողմն —, կողաքակ լ. — de ton, de langage, լեզուն —. — de croyance, — զիաւանս, հաւատափոխ լ. — d'idée, — զմիտս, մտափոխ լ. — de couleur, գունափոխիլ, գունափոխ լ. qui change sa femme, կնափոխ. — de femme, կնափոխ լ. || փ. եւ ը. — de batterie, * ուրիշ հնարքի ծեռք զարնել. || փ. — de note, S. **Note**. || — avec qn., * մէկուն հետ փոխել՝ փոխանակութիւն անել. || je ne voudrais pas — avec lui, *չեմ ուզեր իւր տեղն լ. 2. փոխել զիւր հանդերձս. *փոխուիլ. je suis rentré chez moi pour —. Je suis trempé, il faut que je change. 3. փոխիլ, փոփոխիլ. tout change dans ce monde. Le temps va —. Le vent change. Son visage a bien changé. Les modes changent. Vos sentiments ont bien changé. 4. տեղափոխ լ., տեղն փոխել. vous êtes bien ici; qui vous oblige à —? 5. փոխիլ, շրջիլ, դառնալ. — en bien, en mal, * լաւի, վատի՝ գէշի փոխուիլ. ce jeune homme est changé à son avantage, *այս երիտասարդն իւր օգտին փոխուեցաւ || — du tout au tout, du blanc au noir, * բոլորովին փոխուիլ. 6. փոխիլ, յեղյեղուլ, յողդողդ՝ յեղափոխուկ լ., *փոխուիլ. aimer à —, փոփոխասէր լ., * փոխուիլ սիրել. un amant jure de ne jamais —. Le perfide a changé.

Ած. il change comme un caméléon, * գետնաւուժի պէս կփոխուի. cet homme change à ne pas le reconnaître, * անճանաչելի կերպով այս մարդն կփոխուի. il change à vue d'œil, * ակնյայտնի կփոխուի :

Se changer, դ. փոխիլ, շրջիլ, դառնալ. l'eau se change en glace par l'action du froid. Mes soupçons se changèrent en certitude. 2. փոխիլ, փոփոխիլ, * փոխուիլ. tel est mon caractère, je ne saurais me changer. 3. դղ. չէ լաւ ասել je me suis changé, * փոխուեցայ, զգեստս փոխեցի. այլ ասելի է j'ai changé d'habillement.

Changeur, ա. լումայափոխ, լումափոխ, դրամափոխ, հատավաճառ, արծաթավաճառ. la boutique d'un —. Porter des monnaies étrangères au —. || ը. cette homme paye comme un —, առժամայն հատուցանէ :

Changeuse, ի. դրամափոխուհի:

Chanlatte, ի.ճ. քիւակ «սաչագ»:

Chanoine, ա. կանոնիկոս. — honoraire. || առ. եւ փ. mener une vie de —, * —ի կեանք վարել, խաղաղ կեանք անցունել. avoir une mine de —, * —ի դէմք ունենալ. գէր եւ Քարմ լ.:

Chanoinerie, ի.նբ. կանոնիկոսք:

Chanoinesse, ի. կանոնիկոսուհի. կին կանոնիկոս. un chapitre de —s. Madame la —.

Chanoinie, ի. հ. տ. **Canonicat**.

Chanson, ի. երգ, երգիկ, մանրերգ, շէր, * խաղ «շարքի, Քիւրքի». — nouvelle, bachique. Vieille —. — à boire. Les —s de Béranger. Faire, composer une —. Un couplet de —. Le refrain d'une —. L'air d'une —. Noter une —. On a fait des —s sur lui. Dire, chanter une —. Danser aux —s. Fredonner, rimer une —. Recueil de —s, երգարան. — d'amour, սիրերգ. || փ. եւ ը. il n'a qu'une —; il

ne sait qu'une —; il dit, il chante toujours la même —; c'est toujours la même —, * մի երգ միայն ունի, մի երգ միայն գիտէ, միշտ նոյն երգն ասէ՝ երգէ, միշտ նոյն երգն է. ասի միշտ նոյն բանն ասողին. || փ. եւ բ. voilà bien une autre —, *աճա եւ ուրիշ երգ մի, նոր բան մի. || mettre en —s, յերգ արկանել, ճոպր առնել. 2. երգ (Քահնոց եւ միջատաց ոմանց). le rossignol répétait sa —. La — du grillon. 3. փ. եւ բ. բաջադանք, բարբաջանք, մնաբանութիւն. tout ce qu'il vous dit est une —. Il nous conte des —s. —s que tout cela!

Առ. les mots font les —s, *երգն անողն-բառերն են. մարդ ասածն, գրածն բռնելու է. || l'air ne fait pas la —, *եղանակն, երգն չէ. պէտք չէ երեւոյթն իրականութեան հետ շփոթել. || le ton fait la —, * կերպն է երգն. բան մի ասելուն կերպն անոր իմաստն կցուցունէ. || je ne me paye pas de —s, * երգերով՝ խօսքերով չեմ գոհանար, աչդիւնք պէտք են ինձ:

Chansonnable, ած. երգասկելի, հեգնելի. homme, femme —.

Chansonner, ն. յերգ արկանել, շէրել. * մէկուն վերայ հեգնական խաղեր հանել. — un homme, une femme. Je l'ai bien chansonné. Il chansonna le vice et chanta la vertu.

Se chansonner, դ. *իրարու վերայ երգեր՝ խաղ հանելով ծաղրել. ces deux personnes se chansonnent continuellement.

Chansonnet, ա. Ե. ռա. **Etour-neau**:

Chansonnette, ի. երգիկ, շէրիկ, * խաղիկ. une jolie —. L'air d'une —.

Chansonneur, ա. երգարկու, շէրող. * հեգնական խաղ հանող:

Chansonnier, ա. շէրարան, խաղտետր. acheter un —.

Chansonnier, ère, գ. բ. շէրասաց, շէրահան, շէրայարդար. les bons —s sont rares. C'est un — fort spirituel. Je suis le — du festin. 2. ած. —. génie —.

Chant, ա. երգ. — agréable, harmonieux, mélodieux, triste, lugubre. — d'allégresse. —s de triomphe. — improvisé, յանկարծերգ. recueil de —s, երգարան. —s patriotiques, nationaux, populaires, հայրենասիրական, ազգային, ժողովրդական —ք. 2. —, նուագ. il fait les paroles, un autre fait le —. Ce n'est pas là le —. Étudier un morceau de —. || — d'amour, սիրերգ, սիրանուագ, սիրերգութիւն. || — funèbre, մահերգ, մահանուագ, սգերգ, սգանուագ. || — nuptial, — հարսանեկան, հարսներգ. || — pastoral, հովուերգ, հովուերգուք. || — plaintif, ողբերգ. || mêlé de —, երգախառն. || en — agréable, ախորժանուագ. || — sifflé, սուլերգ. || — guerrier, մարտերգ. || փ. — de sirène, երգ սիրենայ. լեզու խաբեպատիր. 3. երգ, երգողութիւն, երգութիւն, նուագերգութիւն. professeur de —, երգուսոյց. les règles du — L'art du —. Enseigner, apprendre le —. 4. երգ, դայլայլիկը, ճուռողիկն. le — du rossignol, du serin, de l'alouette, de la cigale, եւլն. || le — du coq, հաւաքոս, * կուկլիկու, կուկուլիկկու, կուլիկկու. || au — du coq, dès le — du coq, ի հաւաքոսի, *առաւօտեան դէմ, կանուխ առաւօտ. || le — du cygne, — կարապի. || փ. c'est le — du cygne, երգ է կարապի. * ասի հիւանդութեան երամշտի, բանաստեղծի, պերճախօսի մահուանէն առաջ ըրածին. || plain-chant, — grégorien, — d'église, երգեցողութիւն, երգասացութիւն, երգ գրիգորեան, երգ եկեղեցական՝ եկեղեցւոյ. 5. երգ. բաժանումն քերթուածոյ. poème en cinq —s. || փ. եւ քՁ. յ. երգք, մրմունջք, քերթուածք. —s immortels. —s sublimes. Mes —s rediront tes exploits. Daign inspirer mes —s. Les héros qu'immortalisent les —s du poète.

Chantable, ած. երգելի. * որ կըրնայ երգեցուիլ:

Chantage, ա. կծանք. սպառնալեօք չարաշահաբար բռնի արծաթաքաղութիւն. vivre de —. Faire le —.

Chantant, e, ած. երգեցիկ, երգեցող, նուագուն, նուագաւոր. musique, mélodie —e. Un air —. || Café —, երգեցիկ սրճարան, երգասրճարան. 2. երգողական, երգաբարբառ, երգեցողական, երգելի, երամշտական. vers —s, paroles —es, երգեցիկ ոտանաւորք՝ բանք, * որոց վերայ կրնայ երգ շինուիլ. langue —e. L'italien est une langue —e.

Chanteau, ա. բրդոն. պատառ հացի. un gros — de pain. || — de pain bénit, մասն. կտոր օրհնեալ հացի. 2. կտորակ, կապերտ, *լաթի կտոր. ce manteau a été coupé en plein drap, il n'y a point de —. Les —x d'une robe, d'une soutane.

Chantepleure, ի. ցայտոն. ձագար երկայնափող ծակոտկէն. 2. ճ. —. որմածակ ի հոսումն ջուրց. կն. **Barbacane**. 3. —. ծորակ տակառի:

Chanter, ն. երգել, նուագել. — bien, avec goût. — juste, agréablement, passablement. — à pleine voix, երգել լիածայն՝ մեծածայն. — faux, արտանուագ՝ ծուռ երգել. — seul, en chœur, dans un concert. — au lutrin. — à voix basse, — ցածածայն. — d'une manière lugubre, եղերերգել. — des odes, տաղերգել. — le premier, նախերգել. chanté le premier, նախերգ. || — à livre ouvert, — բացագիրք առաջին տեսութեամբ. || maître à —, երգուսոյց. || pain à —, նշխար պատարագի. || faire —, տալ —, * երգեցուցանել. նշանակէ եւս՝ կրծել յումեքէ արծաթ, * մէկէն ստակ փրցուցանել սպառնալեօք չարաշահաբար եւ. || ը. comme si vous chantiez, * աւելորդ կիոգնիք, խօսքերնիդ չեմ լսեր. || փ. եւ ը. je le ferai — sur un autre ton, * պիտի ստիպեմ զինքն լեզուն փոխելու, այլազգ գործելու. 2. երգել. եղանակաւ կարդալ՝ արտասանել. ce comédien, ce prédicateur chante. 3. Քշշել (ջրոյ եռալոյ մասին) «գլիլգլուտամագ». l'eau chante. 4. եմ. — sur le piano. — դաշնակաւ. — sur la lyre, sur la harpe, etc. 5. երգել՝ ճրուռողել (Քռչնոց). l'alouette chante. Le coq chante, աքաղաղ խօսի՝ կակաչէ. la cigale chante, կակաչէ ճպուռն. Les oiseaux chantent, դայլայլեն՝ դայլայլիկս յօրինեն՝ ճուռոլեն Քռչունք:

Chanter, ն. երգել, նուագել. — un air, une chanson, un hymne guerrier. || փ. եւ ը. il chante toujours la même chanson, la même antienne, միշտ զնոյն բան յեղյեղէ, * միշտ նոյն բանն՝ խօսքն կկրկնէ. || — Magnificat à matines, առաւօտեան ժամերգութեան Մեծացուսցէ երգել. անժամ՝ *առնել գործ գործել. || առ. եւ փ. — à qn. sa gamme, աստակոճ առնել զոք, *մէկն աստիճ յանդիմանել. || փ. եւ ը. — la palinodie, *խօսքն ետ առնուլ, ապաշխած՝ գէշ խօսած անձին կամ բանին վերայ գովեստ խօսիլ. || փ. եւ ը. — injures, pouilles, goguettes à qn., ասել ումեք բանս Քշնամանաց, նախատել զոք. 2. երգել, երգաբանել, հռչակել. — la gloire, les hauts faits d'un héros. Homère a chanté la colère d'Achille. Ovide a chanté les amours. — les louanges de qn., երգել զգովութիւնս ուրուք, * մէկն աստիճ գովել. tout le monde chante vos louanges. || — qn., * մէկուն վերայ հեգնական ոտանաւորներ գրել, ծաղր առնել. || փ. եւ ը. — victoire, — գյաղթանակ իւր, * յաջողութեանն վերայ պարծիլ. il a réussi, il chante victoire. Il ne faut pas — victoire avant le temps. || — une chose sur tous les tons, վեր ի վայր յեղյեղել գիմն, * բան մի անդադար երկրորդել. 3. ը. երգել, ասել. que me chantez-vous là? Il me chante toujours la même chose. Que chante cette lettre?

Se chanter, դ. երգիլ, երգեալ լ., * երգուիլ, երգեցուիլ. les cantiques se chantent dans les fêtes. Ce cantique se chante sur un autre air.

Chanterelle, ի. եմ. գիլ. սրածայն մկ նուագարանաց. mettre une —. Hausser, baisser la —. La — s'est rompue. 2. ո. երգակ. * կանչող եզ Քռչուն «չրպրպկան». la — a attiré beaucoup d'oiseaux.

Chanterelle, ի. բ. նապաստակի ականջ. ռկ. **Oreille de lièvre.** սունկ ինչ ուտելի բազմաւոտակ:

Chanteur, ա. երգիչ, երգակ, երգեցիկ, երգող, երգաբան, գուսան. les —s de l'Opéra. — d'amour, սիրերգու, սիրերգակ. — ambulant, շրջող երգիչ, շրջերգակ. — de romance, վիպերգու, վիպերգակ. — bouffe, ծաղրերգակ. — de nuit, գայգերգակ. 2. ած. երգակ, երգող, ճուռող. oiseau —. || —s, ա. յ. Ե. —ք. տոհմ Քռչնոց ի ցեղէ անգուգամատոնց:

Chanteuse, ի. երգչուհի, երգեցուհի, գուսանուհի. կին երգեցիկ. les —s de l'Opéra. Première, deuxième

—. — légère, Ցնցուղ՝ Ցնցուղաձայն —. — des rues, փողոցերգու, * փողոցի —. c'est une excellente —. Forte —, սառնապատճառ —:

Chantier, ա. շինարան, շինագործարան. * շինուածոց նիւթերն պատրաստելու տեղ. les pierres sont au —. Le bois est en —. || փ. եւ բ. mettre un ouvrage, avoir un ouvrage sur le —, *գործ մի սկսիլ, երկասիրութեան մի աշխատիլ. 2. նաւագործարան. — de Toulon. 3. դասատեղ. *շինելի՝ նորոգելի նաւուն տակն դրուած յատուկ փայտ. 4. տակառակալ. * մառանի մէջ վրան տակառ դրուած հեծան. 5. հաստոց. *փայտի կամ քարի կտոր որով ատաղձագործն կամ որմաշէնն կիաստատէ կտրելի փայտն կամ քարի հատուն. 6. փայտարան, ատաղձարան. ce marchand de bois a son — bien garni.

Chantonnement, ա. մրմնջումն:

Chantonner, ն. մրմնջել. կիսաձայն՝ դաշն ձայնիւ երգել. il chantonnait en se promenant.

Chantonnerie, ի. մրմնջումն, մրմունջ. cessez vos —s.

Chantonnite, ի. հբ. շանտոննաքար. սեւ գայլախառնած երկաթոյ:

Chantournage, ա. ար. սնարումն:

Chantourné, ա. ար. սնարակալ. * անկողնոյն գլխի կողմն դրուած սախտակն: [րումն:

Chantournement, ա. ար. սնա-

Chantourner, ն. ար. սնարել. *փայտ, մետաղ կամ քարն ձեւով մի դրսէն կտրել կամ՝ ներսէն փորել:

Chantransiacées, ի. յ. բ. շանտրանեսեայք. տոհմ լօտից նախատիպ ունելով զշանտրանեսիա:

Chantransie, ի. բ. շանտրանեսիա, շանտրանսի. սեռ լօտից:

Chantre, ա. երգիչ, երգող, երգեցող, երգեցիկ, երգակ. il y a de bons —s dans cette église. Les —s de la paroisse. Le grand —, երգապետ, դասապետ. — d'amour, սիրերգակ. || առ. boire comme un —, *երգեցողի պէս խմել. շատ խմել. 2. փ. եւ բծ. երգիչ, քերթող. —s du Parnasse. Divins —s des Muses. Le — de la Thrace, —ն Թրակիոյ, Որփեոս. le — thébain, —ն Թեբացի, Պինդարոս. le — d'Ionie, le — d'Ilion, le — d'Achille, le — d'Ulysse, Homère. || փ. եւ բծ. les —s des bois, les —s du printemps, les —s ailés, —ք անտառաց, գարնանի, թեւաւորք. սխտակք եւ այլ Ցոչունք. || կտ. le — des marais, —ն ճահճաց. գորտն:

Chantrerie, ի. երգեցողութիւն. պատիւ՝ պաշտօն երգեցողի եկեղեցւոյ. la — de telle église. La — d'un chapitre.

Chanvre, ա. բ. կանեփ, կանապ «քննէվիբ». cueillir du —. Faire rouir le —. Tiller ou teiller du —. Broyer du —. || տ. **Chènevis.** 2. —. Թել կանեփոյ. de la toile de —. Des cordes, des cordages de —. Des voiles de —. || ո. cravate de —, փողպատ կանեփեայ, * կանեփ կախաչուան. չուան կախաղանի. il mérite une bonne cravate de —. || — de Manille, տ. **Abaca.** [փուտ, կանեփային:

Chanvreux, euse, ած. բ. կանե-

Chanvrier, ère, գ. կանեփագործ, կանեփավաճառ. 2. ած. կանեփագործ. industrie —ère.

Chanvre.

Chanvroléique, ած. տգ. կանեփաթղային. acide —, — Ցթու. * որ կանեփհատի (chènevis) իղէն կհանուի:

Chaologie (քա) ի. քաոսաբանութիւն:

Chaologique (քա) ած. քաոսաբանական: [մայութիւն:

Chaomancie (քա) ի. քաոսահիր-

Chaomancien, enne (քա) գ. քաոսահիմայ:

Chaonie (քա) ի. մբ. քաոնիկ. սեռ գիշերային ՑեփաՑեից:

Chaos (քաօ) ա. Ցոհ, Ցոհ բոհ, Ցոհ եւ բոհ, քաոս, քաուս. de —, քաոսական, քաոսային. dieu débrouilla le —. Dieu parle, et le — se dissipe à sa voix. (Volt.) 2. փ. —, խառնակութիւն, խառնափնդորմի. — d'idées. Plonger, tomber dans le —. Être dans le —. Ses affaires sont dans un — épouvantable. Sa bibliothèque est un —, un vrai —. Sa tête est un —. 3. բ. Ցոհ, Ցոհի:

Chaotique, ած. քաոսային, քաոսական. matière —. État —. 2. փ. —, խառնակ, խառնափնդոր:

Chape, ի. նափորտակ, նափորտիկ. տ. **Pluvial** եւ **Chasuble.** — de damas. — en broderie. Les chantres qui portent —, նափորտակակիր երգեցողք. L'archevêque vint recevoir le roi en — et en mitre. — rouge, violette, noire. — de cardinal. 2. մբ. լամբ. 3. դղգ. խուփն (Ցորանոցի). 4. ար. փաՑոյՑ. 5. Ց. Ցիկնափետուրք. * Ցուչնոց կռնակի փետուրքն. 6. գագաՑն (հնոցաց տարբագիտաց):

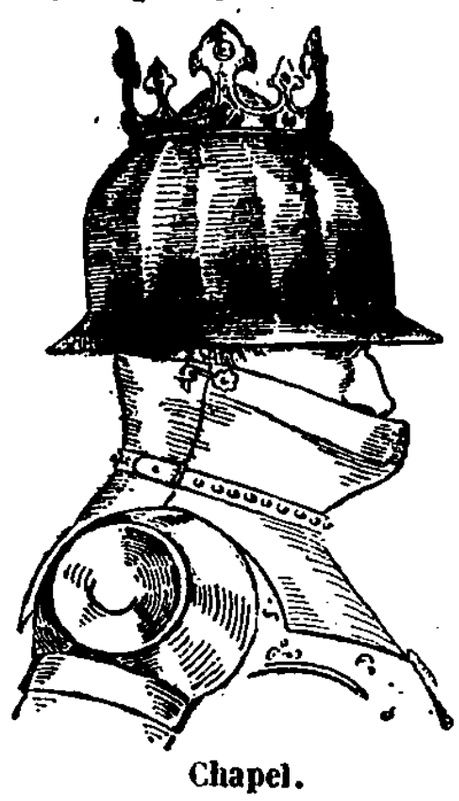
Chapé, e, ած. նափորտակապատ, նափորտակազգեստ. le chœur tout — va au-devant de l'évêque.

Chapeau, ա. գլխարկ, փեղոյր (արանց). — de soie, — մետաքսեայ. — de feutre, Ցապակ. — de paille, յարդագլխարկ. la forme d'un —. Les bords d'un —. — noir, gris, blanc. — à grands, à petits bords, լայնաճայր, փոքրաճայր —. Un — neuf, նոր —. un vieux —, հին —. qui porte un —, գլխարկաւոր. fabricant de —, տ. **Chapelier.** Mettre, ôter son —, —ն դնել, հանել. enfoncer son —. Garder son — sur la tête. Un — qui coiffe bien, *երեսին վայելող —. || փ. եւ բ. coup de —, * —ն բանալով ողջոյն տալն. || ôter son — à qn., donner un coup de — à qn, *—ն բանալով ողջոյն տալ մէկուն. || mettre la main au —, *ձեռքն —ին դնել՝ տանիլ ողջունելոյ համար. || mettre — bas, *—ն վար առնուլ՝ հանել. || զչ. — bas! *—նիդ հաննցէք. || փ. mettre son — de travers, *—ն ծուռ դնել՝ սպառնալ. 2. — de cardinal, կարմրափեղոյր, կարմրագլխարկ. կարմիր գլխարկ կարդինալի՝ Ցիրանաւորի. || փ. — de cardinal, կլ. —, կարդինալութիւն, Ցիրանաւորութիւն. le pape lui a donné le —. Aspirer au —. 3. գլխարկ (կանանց). — de velours, de satin, — Ցաւշեայ, սնդուսեայ. — garni de fleurs, de plumes, Ցաղկազարդ, փետրազարդ —. — à plumes, փետրազարդ —. Les brides d'un —. 4. բ. այլ մարդ (հակադրութեամբ կանանց). il y avait là plusieurs femmes et pas un —. 5. frère —, — եղբայր. * սոտրակարգեալ կրօնաւոր որ ուրիշի մի կ'ընկերանայ եւ կնգուղի տեղ գլխարկ կդնէ. || փ. եւ բ. frère —, *Ցարմաւոր ոտանաւոր՝ յանգի համան դրուած. 6. բ. գլխարկ. գլուխ սնկոց. — d'un champignon. 7. ճ. գլխարկ, ՑաճկոյՑ. — d'escalier. 8. — chinois, ճնճղայ. հն. **Bonnet chinois.**

Chape-chute, ի. հ. շահ, որս. chercher, trouver —. Des chapes-chutes.

Chape-chuter, չ. շշնչել, հչճել, *փսփսալ. j'entends — tout bas.

Chapel, ա. հ. Ցաղկապսակ՝ Ցագլպակ սաղաւարտ:

Chapel.

Chapelain, ա. մատրանապետ, խաչապահ. les —s de Notre-Dame. 2. դրան երէց, տաներէց. — de la reine. || հն. **Aumônier.**

Chapeler (լծ. **Jeter.** Je chapelle; je chapellerai) ն. կողնձատել. կեղեւել զիաց. — du pain. տ. **Croûte.**

Chapelet, ա. համարիչ. համրոց, օրհնարան, * տէրողորմեա, համրիչ «տուա Ցէսպիհի». enfiler des —s. Défiler des —s. Dire son —. Porter un — à la ceinture. տ. **Rosaire.** 2. համարիչ, համրոց «Ցէսպիհ». || փ. եւ բ. défiler son —, *նիւՑի մի

վերայ գիտցածն մանրամասն պատմել. il a bien défilé son —. || Enfiler et défiler des —s, * բաներ շինել եւ ասրել. || le — se défile, il commence à défiler, * շարոցն կբակուի, կսկսի քակուիլ. ասի երբոր ընտանիքի կամ ընկերութենէ մի ոմանք մեռնին կամ մեկնին. 3. շար, շարոց «տիպ». un — de marrons d'Inde. De beautés quel brillant —! (Béranger.) || փ. —. le — des sons va s'égrenant dans l'air. 4. բ. arbre à — կամ arbre saint, S. **Azédarach**. 5. մբ. — hydraulique, pompe à —, կլ. —, Ծեւաւոր դոյլակիր ջրհան մեքենայ. 6. ախ. հաշարիչ. * ափրոդիտեան հիւանդաց ճակատն բուսած խաղաւարտք. 7. ծվ. ասպանդակ հանդերձ փոկով:

Chapelier, ère, գ. գլխարկագործ, փեղուրագործ, գլխարկավաճառ, փեղուրավաճառ. la boutique d'un —.

Chapelle, ի. մատուռն, մատրանոց. construire, ériger une —. Avoir une — dans sa maison. 2. մատուռն, ոմբոյն. առանձին խորան յեկեղեցիս. il y a bien des —s dans cette église. La — de la Vierge. —s latérales. 3. La — du roi, կլ. la —, —ն արքայի. ուր առաջիկայ լինէր պատարագի. 4. la — du roi, դաս քահանայից մատրան արքայի. la — du roi marcha et alla à l'armée. || Les musiciens de la —, la musique de la —, կլ. la —, երաժիշտք, նուագածուք մատրան արքունի. il fait partie de la —. La messe a été chantée par la —. || Maître de —, դասապետ. || Sainte Chapelle, Սուրբ Մատուռն. * այսպէս կոչին մատուռք զորս իշխանք կառուցեր եւ մէջն արբոց մասունք դրեր են. la Sainte — de Paris, * սուրբն Լուդովիկոս կառուցեր եւ մէջն դրեր է Երուսաղեմէն բերած արբոց մասունքն. 5. մատրանահաս. * հասարակ պաշտօն զոր ընդունողն պէտք էր մասնաւոր օրեր պատարագ մատուցանել կամ մատուցանել տալ. fonder une —. Permuter une — contre un autre bénéfice. || Tenir —, * պատարագ տեսնել. ասի պապին երբոր ծիրանաւորաց առաջիկայ լինի պատարագին. ասի նաեւ Աւստրիոյ կայսեր եւ Սպանիոյ Թագաւորին հաստատ. || բ. — blanche, անկողին. cet enfant entendra la messe de minuit dans la — blanche. || — ardente, S. **Ardent**.

Chapellenie, ի. մատրանապետահաս. հաս մատրանապետի. il possédait une — dans la cathédrale.

Chapellerie, ի. գլխարկագործուիւն, փեղուրագործուիւն. il entend bien la —. 2. գլխարկավաճառուիւն, փեղուրավաճառուիւն. 3. գլխարկատան, գլխարկագործատան, փեղուրատան, փեղուրագործատան. 4. գլխարկավաճառք, փեղուրավաճառք. emballer de la —.

Chapelure, ի. կողծոն. քերուած հացի՝ կեղեւոյ հացի:

Chaperon, ա. ջարդուն, փակեղն. * տեսակ մի հին գլխադիր. 2. փակեղն. * որսական Ճուչնոց դրուած կաշեայ գլխանոց. 3. Ն. փակեղն. քուաձեւ կատար որմոց. S. եւս **Château**. 4. փ. խնամակալուհի. կին հասակեալ՝ ուղեկից օրիորդի կամ մանկամարդ կնոջ. servir de —. C'est une vieille tante qui l'accompagne partout et lui sert de —.

Chaperonner, ն. փակեղել. * ճաճկել կաշեայ գլխանոցով որսական Ճուչնոց գլուխն. — l'oiseau. 2. ն. —. քուածեւ աւարտել զորմն. — une muraille. 3. փ. խնամակալել. — une jeune fille, une jeune femme.

Chaperonnier, ա. ո. փակեղակիր. le faucon est un excellent —.

Chapetonnade, ի. ախ. ցնորափսխուն. * փսխուն հանդերձ կատարի ցնորիւք, որ Եւրոպացւոց կհանդիպի տաք երկիրներու մէջ:

Chapier, ա. նափորտակակիր, նափորտակաւոր. լգ. **Porte-chape**. 2. նափորտակագործ, նափորտակարար. 3. նափորտակակալ. դարան նափորտակաց:

Chapifou, տ. **Colin-maillard**.

Chapiteau, ա. Ն. խոյակ, սիւնագլուխ, սնգլուխ. — corinthien, ionique, dorique, toscan, composite, gothique, — կորնթեան, յոնիական, դորացի, տոսկեան, խառն, գոթացի. տ. եւս **Colonne**. 2. խոյակ. ծնօտ՝ պսակ կաճուց, դարանաց, ... 3. տգ. —. * խուին խրարդեայի (cucurbite) Ճորանոցի (alambic).

Chapitral, e, ած. ժողովային:

Chapitre, ա. գլուխ, ճառագրուխ. — premier. — second կամ deuxième. Livre divisé par —s. Ce livre est divisé en tant de —s. 2. փ. գլուխ, նիւթ, խնդիր, բան. assez sur ce —. Puisque nous sommes sur ce —. Il est fort sur ce —. La conversation tombe sur ce —. C'est un — qu'on traitera une autre fois. Je tombe sur ce —. Je ne pouvais tarir sur ce —. Nous avons causé sur ce —. 3. ժողով (կանոնիկոսաց, կանոնիկոսուհեաց). assembler le —, գումարել գ—ն. tenir —. Présider au —. Avoir voix au —. Tout le — fut d'avis d'accepter cette proposition. Cela fut résolu en plein —. 4. ժողով (կրօնաւորաց). — conventuel, provincial, général. Convoquer le —. Aller au —. 5. ժողովարան, ժողովատեղի, ժողովասրահ. les bancs d'un —. On lui ferma la porte du —. || փ. եւ բ. avoir voix au —, en —, * վարկ ունենալ ընկերութեան մի՝ տան մի մէջ, մէկուն քով. || n'avoir pas voix, n'avoir pas de voix en —, au —, * վարկ՝ խօս չունենալ. quand la femme gouverne, le mari n'a point de voix en —. 6. հ. յանդիմանութիւն, կշտամբանք:

Chapitrer, ն. յանդիմանել, կշտամբել (գկանոնիկոս, գվանական ի ժողովի). il sera bien chapitré. 2. փ. եւ բ. —, ասասել, սասակաւոն առնել, * չեխել. son père, son précepteur le chapitrera tantôt. = *Se* —, դ. — զիրեարս:

Chapon, ա. քաճաւարուս, ոչնձաս, կուրս. մսլեալ արքայալ. engraisser des —s. — du Mans. — rôti. — aux truffes. 2. խ. որձաս, կուրս. * սիսորի քաաճ կեղեւ հացի:

Chaponnage, ա. որձասումն, կրտումն. կտրումն արքայալի:

Chaponneau, ա. որձասիկ. որձաս փոքրիկ:

Chaponner, ա. որձասել, կրտել. կտրել զարքայալ. — des cochets. 2. փ. կրտել, ներքինացուցանել. — un homme.

Se chaponner, դ. որձասիլ, կրտիլ. c'est à cet âge que les jeunes coqs se chaponnent.

Chaponnière, ի. որձասոց. * որձաս եփելոյ աման:

Chapoter, ն. ար. տաշել, քերել:

Chapotin, ա. ար. տաշիչ, քերիչ:

Chappé, e, ած. եգ. ճանճաւոր. * ճանճէն չբաժնուած. blé —.

Chappelle (շափէլ) ի. հբ. հանաճխուկ. փոքրիկ հանաճուխ:

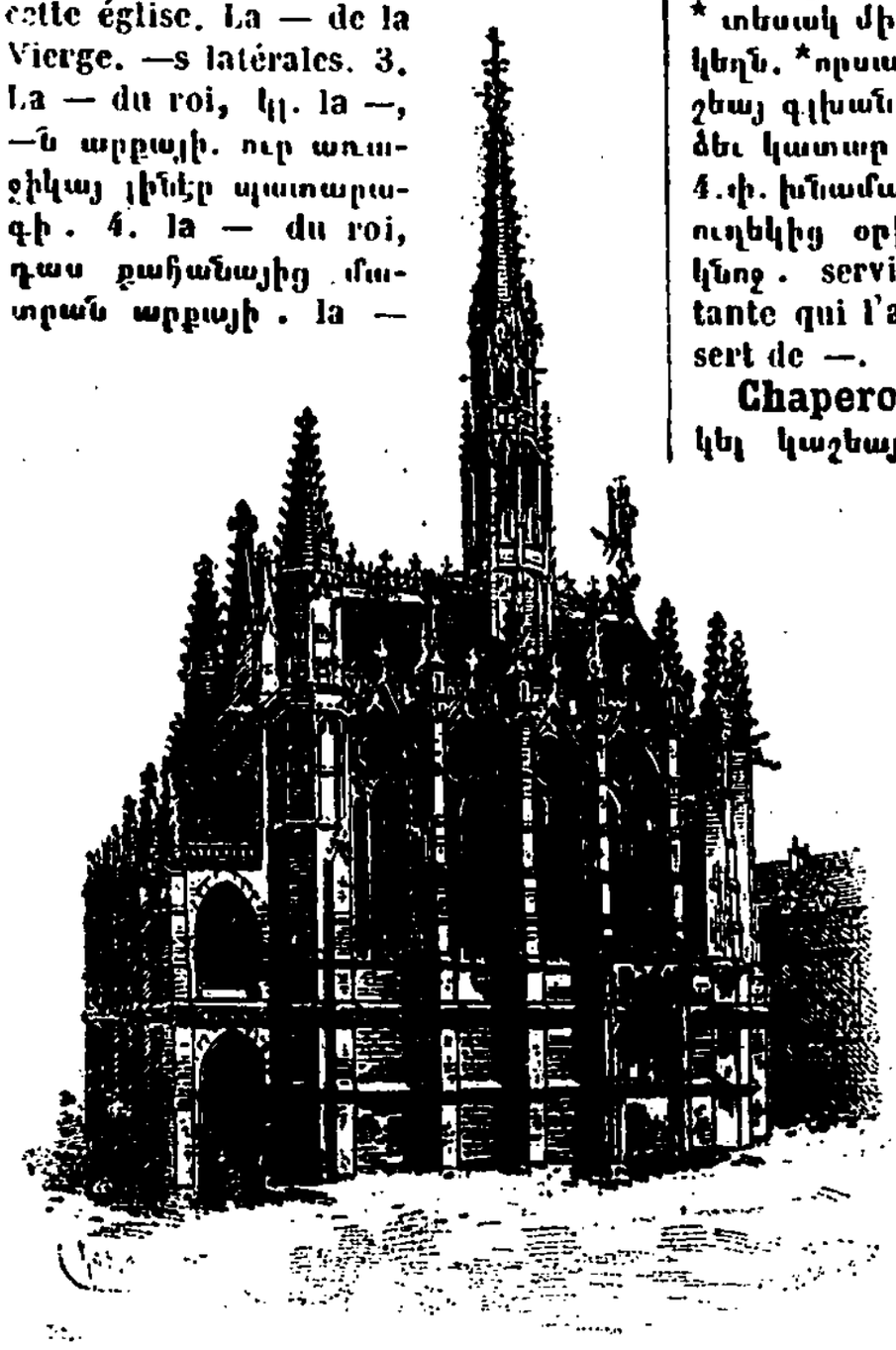
Chapska, ա. զ. շապքա. գլխարկ լեհացի նիզակաւորաց:

Chaptalie, ի. բ. շապտալի. սեռ տոհմի բաղադրելոց:

Chaptie, ի. Ծ. բնկոր. սեռ տոհմի դրոնգոյից (drongos).

Chapuis, ա. Ծակոր. փայտեայ Ծամբ՝ համեմ:

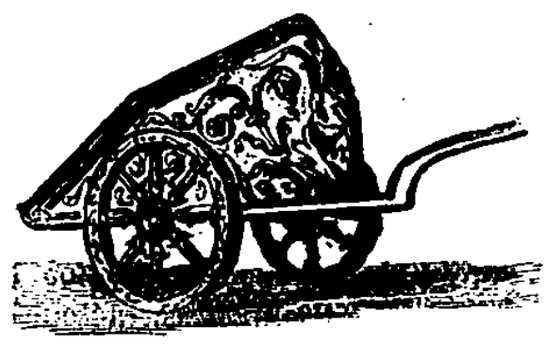
Chaque, ած. իւրաքանչիւր, անձնիւր., մէն մի. — homme, այր իւրաքանչիւր. — chose, իւրաքանչիւր ինչ՝ * բան. — maison. — arbre. A — personne. A — instant. — fois, * ամէն անգամ. — jour, աւուր աւուր, * իւրաքանչիւր օր. pour — jour,

* իբրաքանչիւր օրուան . — année, ամի ամի, ամ ըստ ամի , *իբրաքանչիւր՝ ամէն տարի . — pays a ses coutumes. A — jour suffit sa peine, son mal, շատ է աւուրն չար իր . || դղ. * յոգնակի չունի եւ միշտ գոյականն իմէ՝ եռքն կդրուի :

Առ. — tête, — avis, *որչափ մարդիկ, այնչափ կարծիք :

Char, ա. կառք (նախնեաց երկանիւ). — doré, ոսկեզօծ —. — de triomphe, յաղթական —. — de guerre, մարտակառք . il monta sur son —. Les captifs suivaient le — du triomphateur. Le — du soleil. Le — de Vénus était attelé de colombes. 2. փ. —, տիրապետութիւն. il voulut enchaîner l'Asie entière à son —. Enchaîner la victoire à son —. Le — de la civilisation. S'attacher au — de la puissance. — armé de faux, գերանդազէն —. 3. կառք (քառանիւ). — élégant, brillant, rapide. Course

de —s, en —, կառարշաւ . || — de deuil, սգակառք . քառանիւ կառք յուղարկաւորութեան Ծագաւորաց , իշխանաց , . . . || — funèbre, մահակառք, յուղարկակառք, դագաղակառք , մեռելակառք , դագաղակիր կառք . || հգ. un — numéroté, Ծուահկառք , վարձակառք . 4. սայլ . — de vendange. Un — à foin, խարտսայլ . || — à bancs (շար ա պան) S. **Banc.**

Chara, ա. աս. բարակ. *շուն համաստեղութիւնն Մեծ Արջուն պոչին տակ . 2. բ. ելմոր . հն. **Charagne.**

Charabia, ա. կորնայ , կորնալեզու (Օվեռնիացւոց ի Գաղղիա). je ne comprends pas leur —. 2. կորնայ , Օվեռնիացի . ils sont là trois ou quatre —s.

Characées, ի. բ. ելմորեայք . ննջատոհմ կարգի ջրասպնգակերպեայց (confervoïdées) նախատիպ ունելով զելմոր (chara , charagne).

Characin, ա. ձբ. խարկ . սեռ ձոհմի լոգեայց (salmonides). || —s, ա. յ. —ք . ցեղ ձոհմի լոգեայց :

Characine, ի. տգ. ելմորին . *ելմորէն (chara) հանուած տեսակ մի քափուր : [nieuse —.

Charade, ի. բառեղծուած . ingé-

Charadiste, գ. բառեղծուածագործ , բառեղծուածագործուհի :

Charadriadées, ի. յ. Ծ. քարադրեայք . հն. **Charadriées.**

Charadriées, ի.յ. քարադրեայք . ձոհմ կարգի մերկասրունից (échassiers) նախատիպ ունելով զքարադր (pluvier). [**Pluvier**] :

Charadrius (իւս) ա. Ծ. գա.

Charagne, ի. բ. ելմոր . սեռ. ջրբաստն տնկոց :

Charançon, ա. մբ. ուռին (ցորենոյ :

Charançonites, ա. յ. մբ. ուռճեայք . ցեղ բառայօդ պատենաձեւից :

Charançonné, e, ած. բ. ուռճակեր , ուռճահայ . blé —.

Charasse, ի. ար. վանդոր. *վանդակակերպ (à claire-voie) տուփ յախճապակի դնելու :

Charaxe, ա. մբ. խարուկ . սեռ ցերեկեայ Ծեփաձեւից , միս ի գեղեցկագունից Եւրոպիոյ , ի ցեղէ հարսնամատեայց (nymphalides).

Charbeille, ի. եգ. կանեփկոճ . *ճեճած կանեփի ցօղուն :

Charbon, ա. ածուխ , գործելի « քէօմիւր » . — moitié bois, երտ «մարսրգ». — allumé, լուցեալ՝ *վառած —. — tout rouge, * կասկարմիր —. — éteint, շիջեալ՝ *մարած —. un sac de —. Vendre du —. Sac à —, ածխապարկ . sans —, անածուխ . || fosse à —, ածխափոս . || — menu, մոճիր . || cave à —, ածխանոց. 2. —, — ardent, ածուխ վառեալ, կայծակն, կայծակունք . faire griller sur les —s, խորովել ի վերայ կայծականց՝ * վառած ածուխի վերայ . || փ. ոճ Ս. Գ. amasser des —s ardents sur la tête de son ennemi, կայծակունս հրոյ կուտել ի գլուխ Ջշնամւոյն . * անոր գլխոյն վերայ կարդալ Աստուծոյ վրէժխնդրութիւնն . || փ. եւ բ. être sur les —s, sur des —s ardents, անհամբեր՝ անհանգիստ է., տագնապիլ. ce retard me tourmente, je suis sur les —s. 3. ածուխ . կայծակունք շիջեալ, * մարած ածուխ , rallumer les —s. Écrire avec du —. Noir comme du —. 4. փ. ածուխ. *այրելով ածուխ դարձած կենդանական նիւթ . cette côtelette est trop cuite, elle est en —, *— դարձած է . || le — animal, կենդանական —. ռկ. **Noir animal**, մուր՝ սեւակ կենդանական. || — de bois, փայտաածուխ . — de terre, գետնաածուխ . — minéral, հանածուխ. հն. **Houille.** || — de pierre, քարածուխ . || — incombustible, — անկէզ. հն. **Anthracite.** || — artificiel, — արուեստական . — végétal, բուսածուխ. — d'os, ոսկրածուխ . 5. եգ. ածուխ, ածխահարութիւն . հիւանդութիւն ցորենոյ եւ այլոց արմտեաց . || — de vigne, որթածուխ . հն. **Anthracnose.** 6. անբ. ածուխ , ածխախտ . || — blanc, սպիտակ —. հն. **Anasarque.** 7. ախ. ածուխ , ածխախտ . հն. **Pustule maligne.** || — pestilentiel, հն. **Bubon pestilentiel.** || — pulmonaire, S. **Anthracosis.** 8. տգ. ածուխ . * տարբաղադրուած բուսական եւ կենդանական գոյացութիւններէ մնացած սեւ նիւթն :

Charbonnage, ա. ածխահանութիւն. 2. ածխահան, ածխահատք . les —s de Mons.

Charbonnaille, ի. ար. ածխուկ . *խառնուրդ աւազի, կաւի եւ ածուխի:

Charbonnée, ի.խ. կասկարամիս. միս ի կասկարայէ . manger une —.

Charbonner, ն. ածխացուցանել, *ածուխ դարձնել . — le bois. 2. ածխացուցանել , * ածուխով սեւցնել . — le visage à qn. || — une muraille, * պատին վերայ ածուխով ուրուագրել կամ գրել . — de ses vers les murs d'un cabaret. 3. փ. ածխել. ծրագրել՝ նկարել խոշորագոյնս. il ne l'a pas peint, il l'a charbonné. 4. փ. վատահամբաւ առնել զոք , անուանարկել , *անունն աւրել . il me sollicite de la — dans mes vers.

Charbonner, չ. ածխանալ , * ածուխ դառնալ . votre lampe charbonne.

Se charbonner, դ. —. votre lampe se charbonne. 2. ածխել , * ածուխ քսել, ածուխով ինքնիրեն սեւցունել. il se charbonne le visage.

Charbonnerie, ի. ածխարան . մեներանոց ածխոյ . 2. S. **Carbonarisme.**

Charbonnette, ի. ածխակ :

Charbonneux, euse, ած.բ. ածխուտ, ածխային, ածխախտային. affections —euses. Fièvre, tumeur —euse. 2. ածխային , ածխախառն . les bitumes, en brûlant doucement, donnent un résidu —.

Charbonnier, ère, գ. ածխագործ , ածխավաճառ «քէօմիւրճիւ». noir comme un —. || առ. եւ փ. le — est maître dans sa maison, est maître chez soi," —ն տէր է յիւրում տան . *ամէն մարդ իր տանն մէջ ուզածին պէս կ'ապրի . 2. ածխանոց , ածխատուն «քէօմիւրլիք» . 3. S. **Carbonaro.**

Charbonnière, ի. ածխագործարան, ածխագործնոյ (յանտառս). *ածուխ շինելոյ տեղ. il y a une — dans telle forêt. 2. ածխագործուհի , ածխավաճառուհի :

Charbouillé, e, ած. եգ. երեփլահար . des blés —s.

Charbouiller, ն. եգ. երեփլահար առնել .

Se charbouiller, դ. երեփլահար լ. mes blés se charbouillent tous les ans.

Charbouillon, ա. անբ. մաղասանաթորթ. կեղային բորբոքումն մաղասանի կամ մաղասային Ջաղանեոյ ձիոց :

Charbucle, ի. եգ. S. **Nielle.**

Charcanas (աս) ա. վճ. զաւշան «հինու գումաշը»:

Charcuter, ն. կտրատել , յօշատել . il a charcuté cette langue de veau. 2. բ. — (վրիպաբիեստ վիրաբուժի զմարմին հիւանդի) :

Charcuterie, ի. ապխտագործութիւն ; ապխտավաճառութիւն . 2. ապխտարան , ապխտանոց. 3. ապուխտք , խոզենիք :

Charcutier, ère, գ. ապխտագործ , ապխտարար , ապխտավաճառ . 2. ած. —. garçon —.

Chardinie, ի. բ. շարդինիա . սեռ ձոհմի բաղադրեալ կանկարեայց:

Chardinesque, ած. շարդինային. Ծարտէն նկարչի վայել . couleur —.

Chardon, ա. բ. ակքան, եկքան . — Marie, — Notre-Dame, հողմա-

վարդ . — à bonnetier ou à foulon, chardon-cardère, կնափ . ակքան Ծափչաց . — bénit, լայնտերեւուկ , նարդէս վայրի . հն. **Centaurée**

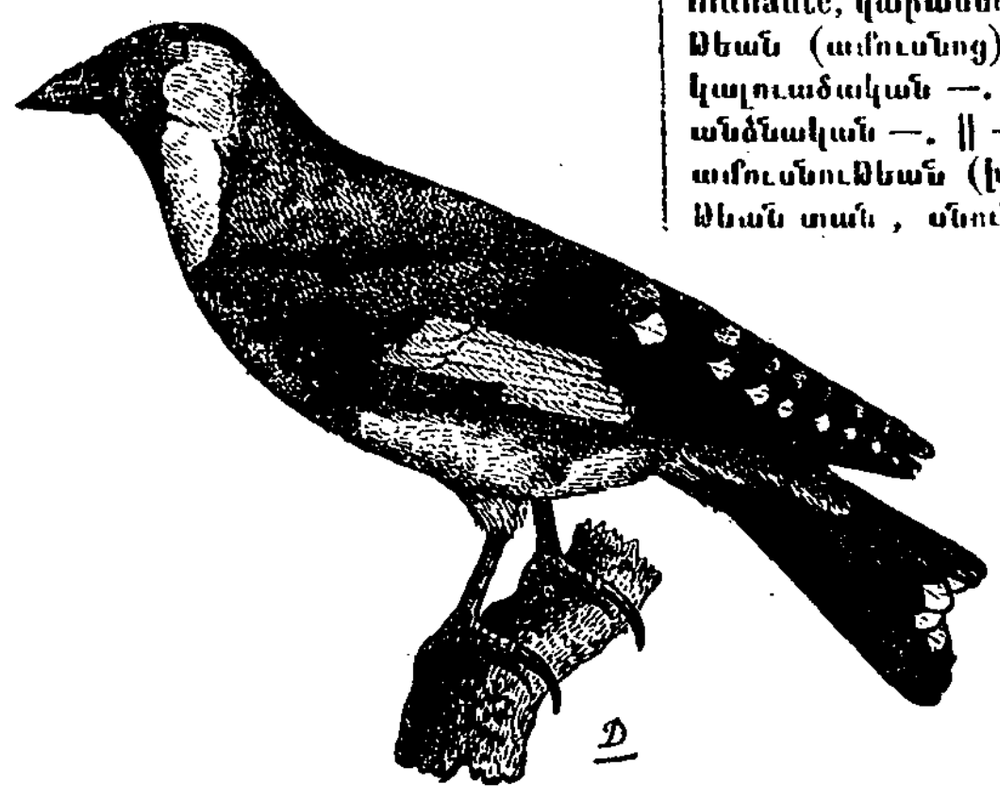

bénite. — aux ânes, **s. Onoporde.** —étoilé, մարար . հն. **Chausse-trape** եւ **Centaurée calcitrape.**

Chardonner, ն. ար. ակքաննել , գզել .

Se chardonner, պ. —իլ. ce genre d'étoffe se chardonne toujours.

Chardonneret, ա. Ծ. եկքանիկ ,

կարմիրկատար , կարմրալար , բակլախաղ « սագա գուշու » :

Chardonnette, ի. բ. կաճակ , կաճուկ . տեսակ վայրի կանկաթի . հն. **Cardonnette.**

Chardonnière, ի. ակքանոց, ակքանաստան :

Charge, ի. բեռն , շալակ . — pesante, excessive, légère. On a donné trop de — à ce plancher. Porter une —, — կրել , բեռնակրել . demi-—, շալակամատն . || la — d'un mulet, ջորեբեռն. || — d'un âne, իշաբեռն, իշբեռն. || — d'une charrette, սայլաբեռն. || bête de —, գրաստ . la — d'une bête de somme, գրաստաբեռն . — d'un navire, նաւաբեռն . — de marchandise, վաճառաբեռն. —s de marchandises, վաճառաբեռինք . — d'un chameau, ուղտաբեռն . — de fleurs, ծաղկաբեռն . || փ. եւ ո. une — de coups de bâton, բրածեծ, գան, *սաստիկ ծեծ. donner, recevoir une — de coups de bâton, բրածեծ առնել՝ լինել , * սաստիկ ծեծ տալ , ուտել . 2. փ. բեռն , ծախք , հոգ , խնամք . c'est une grande — que beaucoup d'enfants. Il a beaucoup de —. Les —s de la paternité. Les grosses réparations sont à la — du propriétaire. Ce vieillard est à la — de ses enfants, *այս ծերն իւր որդւոց բեռն՝ շալակն է. les frais demeurent à sa —. 3. բեռն , ծանրութիւն , ծանրաբեռնութիւն . cette personne est à la — d'une autre. Cet enfant est à sa —. Il est à ma —. || Être à — à qn., բեռն՝ ծանրութիւն է., ծանրանալ՝ ծանրաբեռնել ուժիք . il craint de vous être à —. Toutes ces cérémonies me sont à —. 4. տուրք , հարկ « վէրկի » . payer les —s publiques, * հատուցանել հասարակաց հարկերն. cette nouvelle — pésera sur l'industrie. Augmenter, diminuer les —s. 5. պարտք , պարտիք . —s annuelles. || Les —s de l'État, պարտք եւ ծախք տէրութեան . Les —s de cet héritage excèdent les revenus. Les revenus de cette terre suffisent à peine pour acquitter les —s. Les —s d'une succession. || Cahier des —s d'une vente, տետր յանձնառութեանց, պայմանատետր . || —s de la communauté, կաթսեկան — հասարակութեան (ամուսնոց) . || —s foncières, կալուածական —. || —s personnelles, անձնական —. || —s du mariage, —ք ամուսնութեան (խնամք պահպանութեան տան , մնունդ եւ դաստիարակութի մանկանց) . || — d'âmes, հոգաբարձութիւն հոգւոց . avoir — d'âmes, հոգ ունել՝ տանել հոգւոց՝ փրկութեան հոգւոց. 6. բարձ, պաշտօն . — de conseiller, de notaire. — honorable, lucrative, vénale. — de premier ministre, նախարարապետութիւն . exercer une —. Acheter une —. Se faire recevoir à une —, dans une —. Se démettre de sa —. Une — de précepteur. Entrer en —. Sortir de —. Être en —. || Faire l'acquit de sa —, կատարել հաւատարմութեամբ զպարտս պաշտաման իւրոյ . 7. յանձնարարութիւն , հրաման . on lui a donné la — d'un tel recouvrement. Il a la — de fournir des vivres. Cela est à ma —, * ինձ յանձնուած է այս . cela est à sa —. On lui a donné — d'agir. J'ai — de vous dire que... || Aller au delà de sa —, *հրամայուածէն աւելի կատարել . || femme de —, խնամածուհի . prendre une femme de —. 8. իգ. ամբաստանութիւն . témoins à —s, ամբաստանիչ վկայք . examiner les —s portées contre un accusé. Vous allez entendre les —s produites contre vous. Produire de nouvelles —s. Ce fait constitue une — très grave contre le prévenu. 9. զ. լիցք . վառօդ եւ գնդակ հրացինաց . on a donné double — à cette pièce pour l'épreuve, *փորձելոյ համար այս հրանին կրկին — տուին . mettre double —. — d'épreuve. || — de salut, — ողջոյնի , ողջունալիցք (*երեւելի մարդի ողջունելոյ համար). 10. լիցք , լցուած . la — d'un fusil, d'un canon. Apprendre la —. || զգ. —. la — d'une bouteille de Leyde, d'une batterie électrique. — électrique, էլեկտրալիցք, էլեկտրալցուած . 11. զ. յարձակումն (զօրաց). — terrible de cavalerie. — rude, furieuse, vigoureuse, brillante, simulée, sérieuse. — à fond. Donner, exécuter, recevoir, repousser la —. — à l'arme blanche, սուսերամերկ —. — à la baïonnette, սուինաւոր —. || փ. revenir à la —, զնոյն կրկնել , կրկին փորձել . on a beau le rebuter, il revient toujours à la —. 12. Զարկանշան , փողանշան . battre, sonner la —, — հարկանել՝ *զարնել. || pas de —, յարձակաքայլ . 13. ծաղրապատկեր , ծաղրանկար . ce portrait est peint en —. J'ai acheté toutes les —s de ce dessinateur. Les personnages de cette comédie sont autant de —s grossières. հն. **Caricature.** 14. փ. ծաղրաբանութիւն . ce que vient de dire, de faire cet acteur est une —. Les —s de cet acteur sont de mauvais goût. Une bonne, une mauvaise —. 15. ո. տարակէս. չափազանց վէպ. ce que vous contez là est une —. Quelle —! 16. ն. բեռնատուրակն , բեռնատուրութիւն(նաւի). || ligne de — կամ de flottaison, գիծ բեռնատուրակ.

A la charge կամ ***à charge,*** շ. պայմանաւ զի , *այն պայմանով որ . je lui ai vendu ma maison, à la — de payer mes créanciers. Je lui ai promis telle chose, mais c'est à — qu'il fera ce que je lui ai demandé.

A la charge d'autant, A charge de revanche, մ. պայմանաւ փոխարինի՝ նոյնպիսի ծառայութեան . rendez-moi ce service à la — d'autant, à charge de revanche.

Chargé, e, անց. բեռնատրեալ , ծանրաբեռնեալ , բեռնաւոր , աղխաղխեալ . marchandises —es sur un vaisseau. Navire —, նաւ բեռնատրեալ . — de marchandises, վաճառաբեռն , վաճառաբարձ . — de bois, փայտաբարձ . — de fleurs, ծաղկաբարձ . 2. լցեալ , ակաղձեալ , խըճողեալ , * լցած , լցուն . des yeux —s de pleurs, աչք արտասուալիցք . ciel — de nuages, ամպամած՝ ամպապատ երկին . manuscrit — de fautes, վրիպալից ձեռագիր . — d'honneurs, պատուալից , պատուաշատ . — de fruits, պտղալից , պտղալի , պտղաճոխ, պտղաւէտ. vigne —e de grappes, այգի ողկուզալից . table —e de mets, սեղան խորտկալից . — de fers, երկաճահաբեալ . — de chaînes, շղթայակապ . — de dettes, լի պարտիօք , *պարտքով լցուն . être — d'enfants, բազմորդի , բազմազաւակ . — d'années, լի աւուրբք, անցեալ զաւուրբք. բազմամեայ . — de crimes, ծանրա-

բեռնեալ ոճրոք. habit — de broderies. 3. պղտոր, Ծանր. le temps est —, պղտոր՝ մղտապոյն է օդն. || écriture trop —e, * շատ Ծանրաք քսուած գիր. || couleur —e, Ծանր՝ մուԾ երանգ՝ գոյն. || avoir la langue —e, *լեզուն աղտոտ է. 4. յցեալ վառօդով, վառօդաւից. arme, mine —e. Pipe —e, ծխալից՝ ծխախոտալից ծխափող. bobine, quenouille —e, * լեցուն կարժառ, աղեկատ. 5. արձանագրեալ, յանձնարարեալ. lettre —e. Paquet —. 6. յարձակեալ. ils ont été —s par la cavalerie. 7. տարապարման, չափազանց. cette description est trop —e. Les caractères sont trop —s dans ce roman. Le portrait que tel auteur fait de cet homme est trop —. 8. փ. յանձնեալ, յանձն առեալ. — d'une fonction, de l'éducation d'un enfant.

Chargeant, e, ած. ծանրաբեռն. fardeaux —s. 2. ծանր, դժուարաՖոյ, դժուարամարս. viandes trop —es.

Chargé d'affaires, ա. գործակատար. — de Turquie.

Charge-foin, ա. եզ. խարտարձ. * մարգաց վերայ սփռուած խոտերն ժողվող մեքենայ:

Chargement, ա. բեռնումն, բեռնաւորումն, ալխալխումն. il a fait son — dans tel port. Commencer, finir son —. Frais de —, բեռնածախք. Le — d'un navire, d'une voiture. 2. բեռն, ալխամարդ, վաճառաբեռն. —s, վաճառաբեռինք. attendre, chercher, trouver un —. Son — est composé de telles marchandises. Navire en —, բեռնաւորեալ՝ ալխալխեալ նաւ. || ին. **Cargaison.** 3. բեռնաւորագիր. on lui a délivré un —. Montrer son —. 4. արձանագրումն (ի նամակատան). bureau des —s, արձանագրարան:

Chargeoir, ա. բեռնաւորց:

Charger (լծ. **Abréger**) ն. բեռնաւորել, բեռնել. — un navire, un crocheteur. — un cheval, un mulet. — un bateau pour tel endroit. L'architecte a trop chargé ce mur. — un fardeau sur ses épaules. — des pierres sur une voiture. 2. ծանրաբեռնել. il n'y a point de danger à — une voûte. Cela chargera trop cet homme. Cette poutre charge trop la muraille. Cette malle charge trop la voiture. || փ. — sa conscience de qc., *բանալ մի խիղճն բեռնաւորել. 3. —, ալխադիլ, ակաղձել. — des marchandises sur un bateau, sur ou dans un navire. — en grenier du blé, du sel. 4. լնուլ, խճողել. — une table de mets. — un ouvrage de citations, de notes. — ses cheveux de diamants. — un prisonnier de chaînes, վարակել զկալանաւորն ի շղԾայս, շղԾայակապ առնել. || փ. — un homme de coups, գանալից՝ չարագան առնել, *սաստիկ ծեծել. || — de bois le dos de qn., բրածեծ առնել, * մէկուն կռնակն բրով ծեծել. || — qn. d'injures, d'opprobres, Ծշնամանալից՝ նախատակոծ առնել զոք, լնուլ Ծշնամանօք. — qn. de malédictions, անէծք առնել. || փ. — sa mémoire de qc., — իւիք զյիշողութիւնն. — sa mémoire de bonnes choses, de bagatelles. || Il ne faut pas trop — la mémoire des enfants. 5. ծանրաբեռնել, ծանրացուցանել, *նստիլ (ստամոքսին վերայ). cette nourriture charge l'estomac. 6. ծանրաբեռնել, *հարկերն ծանրացուցանել. — un peuple, un pays d'impôts. 7. իգ. վկայել ընդդէմ ուրուք, պարտաւորել. les témoins le chargent beaucoup. 8. փ. ամբաստանել. — qn. d'un crime, d'une faute. Pourquoi me — de vos sottises? 9. յանձնել, յանձն առնել, հաւատալ. on l'a chargé de porter la parole. Je vous en charge. — un avocat d'une cause. De quelles fonctions est-il chargé? — qn. de travaux. Il l'avait chargé de ce soin. 10. լնուլ (զիրագինս վառօդով, գնդակով), *լեցունել. — un pistolet, un fusil, un canon. — à balle, à cartouche. || — une pipe, լնուլ զծխափող ծխախոտով, *լեցունել. || — une plume d'encre, un pinceau de couleur, լնուլ զգրիչն մեխանաւ, զվրձինն ներկով. 11. բազաւորացուցանել, չափազանցել, *խոշորցունել, մեծցունել. cet acteur charge son rôle, charge trop ses rôles. — un écrit, une histoire. Ce poète charge ses descriptions. 12. ծաղրագունել, ծաղրանկարել. — un portrait, un caractère. 13. գ. յարձակիլ ի վերայ, ի դիմի հարկանիլ. — l'ennemi, l'aile droite. 14. վճ. արձանագրել (զառաքումն ի նամակատան). — une lettre. 15. բգ. լնուլ. — une bouteille de Leyde, une batterie électrique. — l'électricité, — եղեկտրականաՖութիւնք, եղեկտրանալ:

Se charger, ը. առանձնել, բեռնաւորիլ ինքեամբք, շալակել, *շալկել. — d'un fardeau. Aide-moi à me charger. Vous vous chargez d'un fardeau. 2. փ. առանձնել, յանձն առնուլ. je ne veux pas me charger de cette affaire. Il a refusé de — de la garde de ce trésor. Je me charge de tout. 3. փ. առանձնել, յանձն առնուլ զպատասխանատուՖիւն. — d'un crime, d'une faute, etc. Je me charge de votre faute, *ձեր յանցանքն վերաս կ'առնում. 4. հագակիլ, *լեցուիլ. — d'or, de pierreries. — la tête d'ornements, de fleurs, de perles, de diamants. 5. Cet homme se charge de trop de nourriture, * այս մարդն չափէ դուրս կերակուր կ'ուտէ. il se charge trop l'estomac, * ստամոքսն չափէ դուրս կխճողէ, շատ կ'ուտէ. 6. — de qn., * մէկուն հոգն վերան առնուլ. je me charge de cet enfant. 7. ամպանալ, ամպամած լ., խռովուիլ, պղտորիլ. le temps se charge, *օդն կպղտորի. 8. լնուլ, * լեցուիլ (հրազինաց). ce fusil se charge par la culasse. Un canon se charge avec des boulets, des cartouches, des balles. 9. յարձակիլ ի վերայ միմեանց՝ * իրարու վերայ. les deux adversaires se chargèrent avec vigueur.

Chargeur, ա. բեռնաւորիչ, ալխադիչ. — de bois, de charbon. 2. նաւ. բեռնատէր. տէր բեռանց նաւու. 3. լցուցիչ (հրազինաց):

Charianthe (քա) ա. բ. շնորհածաղիկ. սեռ սեւաբերանեայց յարեւադարձային Ամերիկա:

Charianthées (քա) ի. յ. շնորհածաղկեայք. ցեղ սեւաբերանեայց նախատիպ ունելով զշնորհածաղիկ:

Charicis (բարիսի) ի. բ. շնորհուկ. ին. **Kaulfussia.**

Charicis.

Chariot, ա. սայլ, սայլակառք «եիք արապարք». — de foin, de bagage. || — roulant, հրտվասայլ. || — armé de faux, գերանդազէն կառք. 2. սեղան գունդ, *ճոնիկ, Ծնտիր (մանկանց). ին. **Roulette.** 3. աս. սայլ, սայլակերպ սատեղք. * համաստեղուՖիւն մեծ եւ փոքր Արջու. || le grand —, le —, le — du roi David, մեծ —ն, —ն, —ն արքային ԴաւԹի, մեծ Արջն. || le petit —, փոքր —ն, փոքր Արջն. 4. քարտման, քարման. * գործի չուան մանելոյ:

Charitable, ած. գԾուտ, գԾասէր, գԾասիրտ, ընկերասէր, եղբայրասէր. il faut être — envers tout le monde. Très —, գԾառատ. 2. ողորմած, ողորմող, ողորմասէր, ողորմասիրտ, ողորմասէր, ողորմասէր. cette dame est fort —. On ne peut être bon chrétien si on n'est fort charitable. Une — personne. 3. գԾասիրական, ընկերասիրական, եղբայրասիրական. secours, conseil, avis —. Un — avis. || դր. * պէտք չէ ասել un — homme, այլ une — personne.

Charitablement, մ. գԾածաքար, գԾասիրաբար, եղբայրասիրաբար. assister, consoler — les malheureux. Instruire, avertir —. 2. ողորմասիրաբար. il donne — une partie de ses revenus aux pauvres.

Charité, ի. սէր, առատաձեռնուՖիւն. la — couvre la multitude des péchés. Si je n'ai point la —, je ne suis rien. 2. գԾուՖիւն, գԾասրտուՖիւն, գԾասիրտուՖիւն, ընկերասիրտուՖիւն, եղբայրասիրտուՖիւն. avoir la — de..., ունել գԾուՖ, գԾասիրել. de —, գԾասիրական, ընկերասիրական. la — des premiers chrétiens. — fraternelle, եղբայրասիրտուՖիւն. — chrétienne. Il est plein de —. Reprendre avec —, sans —. Sœur de —, քոյր գԾուԾեան, ողորմածաքոյր. 3. ողորմուՖիւն, ողորմածուՖիւն, ողորմասիրուՖիւն, ողորմասրտուՖ, աղքատասիրուՖիւն. de —, ողորմասիրական. faire la — de... Faire des actes de —. Cette dame fait bien des —s. Il se recommande aux —s des

gens de bien. Au nom de la —, յանուն —Ծեան. 4. ողջմտութիւն, մոյթ « սառաքա ». demander la —, — խնդրել, մուրանալ. faire la — à qn., առ ուժք ողջմտութիւն. bureau de —, ողջմտարան, մոյթարան, մոյթոց. la —, s'il vous plaît ! ողջմտութի՛ն, հաճեցէք. աղերսաձայն աղաղակ մուրոդի.

Ած. — bien ordonnée, commence par soi-même, կարգաւորեալ սէրն յանձն; սկսանի:

Charivari, ա. ը. ծաղրածխոր. si vous vous remariez, on vous fera un — trois jours de suite. Donner un — à qn. Notre député a eu un beau —. 2. նա. ծաղրանուագ. չարաձայն խառնաձայն եղաջաուութիւն. ce n'était pas un concert, c'était un —, un vrai —. 3. փ. ժխոր, խառնաժխոր. il y a un terrible — dans cette maison. Sa femme lui a fait un —. Se faisait un — dans la salle. 4. ծաղրագիր, ծաղրաձեռի, զաւեշտաձեռի:

Charivarieur, ա. ծաղրաժխորիչ, ծաղրանուագիչ:

Charivarique, ած. ծաղրաժխորային, ծաղրանուագային. une réception —.

Charivariquement, մ. ծաղրաժխորաբար, ծաղրանուագաբար:

Charivariser, ն. ծաղրաժխորել, ծաղրանուագել. — qn.

Se charivariser, դ. — զիրեարս. nous nous sommes charivarisés plusieurs fois. [rieur.

Charivariseur, s. **Charivari-**

Charlatan, ա. շառլաթան. խաբեբայ բժիշկ. remède de —, շառլաթանական. 2. փ. շառլաթան, գրաքոս, խաբեբայ. n'écoutez pas cet homme, c'est un —. Il y a des —s dans tous les états. Un — politique.

Charlatane, ի. շառլաթանուհի:

Charlataner, ն. ը. եւ ագր. շառլաթանել. * խաբել անուշ խօսքիւրով. ne vous laissez pas —. 2. ն. շառլաթանել, շառլաթան լ. — au bout du Pont-Neuf.

Charlatanerie, ի. շառլաթանութիւն. խաբեբայ բժշկութիւն. il s'est donné à la —. 2. —, շառլաթանութիւն. tout ce qu'il vous dit n'est que —. Ses —s lui ont réussi.

Charlatanesque, ած. շառլաթանական. remède, annonce, discours —.

Charlatanisme, ա. շառլաթանութիւն. ce médecin fait la guerre au —. Son — fut bientôt découvert. N'y avait-il pas un peu de — dans Socrate ?

Charlotte, ի. խ. բաճ, խնձորաճ. * բանդակ (marmelade) խնձորի շրջապատած ապակած հացի շերտերով. manger de la —. Servir une —. — de poires à la vanille, տանձաբաճ հաճեմկախաոած. — d'abricots, ծիրանաբաճ. — de pêches, դեղձաբաճ. — à la crème, սերբաճ. — aux fruits, պտղաբաճ, մրգաբաճ. || — russe, ռուսաբաճ. * սերով լեցուն բաճ՝ շրջապատած դիւրաճաղ պաքցամասով:

Charmant, e, ած. սիրալի, սրտապատճառիչ, սիրացուցիչ, սրտաճաշոյ, ակնապարար, հաճոյատեսիլ, շքեղագեղ, գեղազան, չքնաղ, չքնաղադէմ, չքնաղազգեստ, քաջագեղ, չքնաղազարդ, նազելաշուք, բարեմոյն, սիրուն, վայելչագեղ, սքանչելի, բերկրաիմաբոյր, բերկրագուարճ, * խորոտիկ. femme —e, նազելաշուք կին, նազելուճի. poitrine —e, — լանջք. personne, chose, voix, maison, conversation —e. Concert, site, sexe —. C'est un homme — en société. Une —e personne. —e musique. Fête —e. Une —e fête. —s oiseaux. Elle était très —e avec une jolie robe. Lieux —s. 2. ա. սիրալին. le — et l'utile. || Faire le —, *ինքզինքն սրտապալ՝ բարեմոյն ցուցանել:

Charme, ա. հմայք, հմայանք, հմայութիւն, Ճոխութիւն, յուսանք. faire un —, des —s, հմայել, Ճոխել. rompre, ôter, lever un —, խզել՝ լուծանել՝ հանել՝ բառնալ զհմայս. porter un — sur soi, * վերան հմայք կրել. 2. փ. —, հրապոյր, գեղ, հաճոյութիւն, բերկրանք. les —s de la vie, հմայք կենաց. cette personne a du —. Elle est pleine de —, հրապուրալից՝ հրապուրալիր է նէ. il fait le — de ma vie. Rester sous les —s, * մնալ հմայից ներքեւ. cette jeune personne a des —s. Les —s d'une belle femme. On ne peut se défendre de ses —s. Un — secret, irrésistible. La nouveauté a un — dont on se défend malaisément. L'amour est privé de son plus grand — quand l'honnêteté l'abandonne.

Charme, ա. ը. նշդափի, նշդափենի, ափի, ծիւղափի « կիւլկէն ապաքը ». [առաջ է:

Ած. il se porte comme un —, քաջ-

Charme-houblon, ա. ը. պեխի:

Charmer, ն. հմայել, Ճոխել, յուսանել. on croit, dans le village, que ce berger charme les loups, les serpents. Son cheval ne voulant pas avancer, il crut qu'on l'avait charmé. Le serpent charme et attire le rossignol. 2. փ. —, գուշ եւ գուրուշ մոգել, հրապուրել. cette femme charme tous ceux qui la regardent. Cet acteur vous charmera. Vous en êtes charmé. — l'esprit, գուշ եւ գուրուշ մոգել, զմայլեցուցանել. — le cœur. L'éloquence charme tous les hommes. Qui charme l'âme, հոգեզմայլ. 3. փ. —, պարպել, հեշտացուցանել, բերկրել, բերկրեցուցանել. — les yeux, l'oreille, — զաչս, զլսելիս. cette musique m'a charmé. Vous me charmez en m'apprenant cela. Je suis charmé de vous voir, բերկրիմ՝ բերկրամիտ եմ տեսանել զձեզ. il sera charmé de vous voir. 4. սփոփել, դիւրել, փոխոգել. — ses ennemis. — la douleur, la peine, l'ennui de qn. Il a charmé ma douleur par ce récit. || — les loisirs de qn., *բերկրանօք՝ ախորժաբար մէկուն պարապոյ ժամերն անցունել տալ:

Charmeur, euse, գ. հմայիչ, Ճոխիչ. — de serpents, օձակոչ. 2. փ. հմայիչ, Ճոխիչ, կախարդիչ, դիւրիչ, հրապուրիչ. ma —euse. 3. ած. —. amour —. || ած. գոանի ի. նաեւ charmeresse. Une grâce charmeresse.

Charmille, ի. նշդարիկ. մատաղաոունկ նշդարիք. botte de —. Planter de la — pour faire une palissade. 2. նշդարուղի. se promener dans une —, sous une —. 3. նշդարազանկ. planter une —.

Charmoie, ի. նշդարենիք, նրշդարաստան:

Charnage, ա. հ. ուտիք. manger en —. on fait meilleure chère en — qu'en carême.

Charnalité, ի. մարմնականութի:

Charnel, elle, ած. մարմնական. plaisir, appétit —. Copulation —elle, commerce —, խառնք, մերձաւորութիւն, շաղաշարութիւն, զուգաւորութիւն. 2. մարմնաւոր, եղկրեալ. homme —.

Charnellement, մ. մարմնապէս, մարմնաբար, մարմնականապէս. connaître une femme —. [nu.

Charneux, euse, ած. հ. S. **Char-**

Charnier, ա. ը. մսարան. *աղած մսի պահելոց սեղ. 2. S. **Ossuaire.**

Charnière, ի. ծղխնեակ, ծխնեակ. — d'un compas, d'une boîte, d'une tabatière. Boîte à —, ծխնեկաոուփ, ծխնեկաոոր տուփ. || S. **Gond.**

Charnu, e, ած. մարմնեղ, բազմամսիս, շաղոպոյց, մսեղ, մսաւիր, մսուտ. corps —. Personne —e. Main —e. Une masse —e. Les parties —es du corps, des muscles. 2. բ. մսուտ. plante, racine, feuille —e. Des fruits —s.

Charnure, ի. մարմին. մսուտ մասունք մարմնոյ. — ferme, molle. Belle —. 2. մարմ. belle, vilaine —.

Charogne, ի. գէշ, շաղիկ «լէշ». vieille —. Puant comme une —, նեխաշաղիկ գէշ. 2. փ. եւ ո. — (*այր կամ կին փառաճ հիւանդութեամբք կամ անառակութեամբ). vilaine, hideuse —. — infecte, — նեխահոտ:

Charon, s. **Caron.**

Charonite (քա) ա. հխ. հո. ազատակուակ. *տիրոջ կտակովն ազատած գերի:

Charope (քա) ա. մբ. հաճոատեսիլ. սեռ հնգայօդ պատենաձեւից:

Charosperme (քա) ա. բ. ճլմնապատերմ. բաղմատեսակ լօս: [Փիր»:

Charpe, ի. ծուռաո, գլաճ «Փիփ-

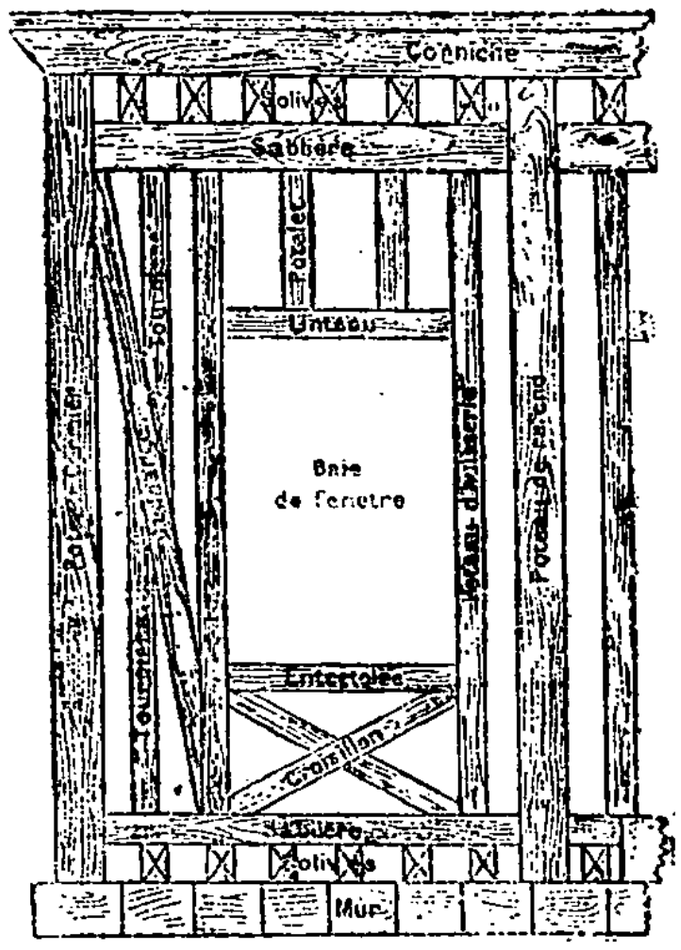
Charpente, ի. ատաղձ. la — d'une église. Bois de —, ատաղձափայտ. * շէնքի յարմար փայտ. || édifice en —, ատաղձագործ շինուած. || մգ. la — du corps, ատաղձ՝ ոսկրեղէն կազմած մարմնոյ. 2. փ. —, հիմնատաղձ. ծրագիր երկոյ. la — d'une pièce de théâtre, d'un poème.

Charpenter, ն. ատաղձել, ատաղձագործել. *փայտ կտրել՝ ատաղձ շինելոյ. bois charpenté. 2. փ. եւ բ. ատաղձել, յօշատել, կտրատել. vous charpentez cette viande. Le chirurgien lui a charpenté tout le bras. 3. ատաղձել. * կտրտել վեր ի վերոյ

եկեղեցիդ մի գլուխգործ մասունքն է. ce roman est mal charpenté.

Se charpenter, բ. ատաղձիլ, ատաղձագործիլ. c'est ainsi que le bois se charpente.

Charpenterie, ի. ատաղձագործութիւն «տօղրամաճքլրգ». la — a fait de très grands progrès. 2. ատաղձագործք. ատաղձագործ շինուած. la — de cette église est fort belle. [«տօղրամաճք»:

Charpente.

Charpentier, ա. ատաղձագործ

Charpentière, ի. ք. շարպանտիէի. սեռ. անձառ. ամեայց:

Charpentière, ի. ատաղձագործութիւն. կին ատաղձագործի:

Charpi, ա. պռոիշան. * կոճղն որոյ վերայ ատակառագործն կկոտրէ ատակաւին շերտերն:

Charpie, ի. ծուռուռ. փուխ վիրաց «ֆիֆիֆք»: [չորցունել:

Charquer, ն. մսաչորել, * միս

Charquerie, ի. մսաչորոց. * միս չորցունելոյ գործարան:

Charrée, ի. խիր. մոխիր մոխրայորոյ:

Charretée, ի. սայլաբեռն. բեռն մի սայլի. une — de foin, սայլ մի խոտ. demi—, կէս —, կիսասայլաբեռն:

Charretier, ère, ած. սայլանց, սայլանցիկ, սայլագնաց. chemin —. Porte —ère, սայլամուտ դուռն:

Charretier, ère, գ. սայլորդ, սայլավաստակ, սայլապան, սայլավար, սայլորդուհի, սայլապանուհի «երիք արապաճը». bon —.

Առ. jurer comme un — embourbé, * տղմաճաճալ սայլորդի պէս երդնուլ. սաստիկ երդնուլ հայհոյել:

Charretin, ա. սայլօն. սայլակ առանց վարվառայից (ridelles).

Charreton, Charton, ա. սայլորդ:

Charrette, ի. սայլակ, սայլիկ (երկանիւ), *ելօծ «երիք արապասաւ». monté sur une —, սայլակահիճ, սայլակահիճան. || — à bras, բազկասայլակ, բազկաճելօծ. || փ. mangeur, avaleur de —s ferrées, ժնճաբան, յախտանձախոս. || — anglaise, անգլասայլակ. երկանիւ եւ միաձի:

Charretterie, ի. սայլակարան:

Charriable, ած. սայլելի, սայլակելի:

Charriage, ա. սայլուածն, սայլակուածն. սայլով՝ սայլակով կրելն. 2. սայլորդավարձ. վարձք սայլորդի:

Charrier, ա. պարզուտ, քամոց «քիւ՝ պօղատա պէդի»:

Charrier (լծ. **Allier**) ն. սայլել, սայլակել, սայլավարել. * սայլով՝ սայլակով կրել. — des pierres, du vin. || փ. եւ անխ. — droit, բարեկեաց՝ բարեվար՝ արդարագնաց լ. il a toujours charrié droit. Je le ferai bien — droit. Il fera bien de — droit. 2. ապխաթերել, ալխատխելով քերել, առեալ տանիլ, * առեւտարել. la mer commence à — des glaçons. Rivière qui charrie du sable, d'énormes glaçons. || նիք. ses urines charrient du gravier. կլ. charrient, * միզն աւազ կրերէ. || անխ. *ատոր կոորներ բերել. la Seine sera bientôt prise, car elle charrie. 3. բգ. առնուլ տանիլ (Քաչնոյ գորան). cet oiseau charrie.

Charrière, ի. սայլուղի:

Charrieur, euse, գ. սայլակիր, սայլակրուհի:

Charroi, ա. սայլակրութիւն, սայլակակրութիւն. on ne saurait aller là par —. 2. սայլորդավարձ. վարձք սայլորդի. on lui a payé tant pour le —. 3. գ. հ. տ. **Train**.

Charron, ա. սայլագործ:

Charronnage, ա. սայլագործուհի. apprendre le —. 2. սայլագործք. գործուած սայլի. le — d'un cabriolet.

Charronne, ի. սայլագործուհի. կին սայլագործի:

Charronnerie, ի. սայլագործուհի:

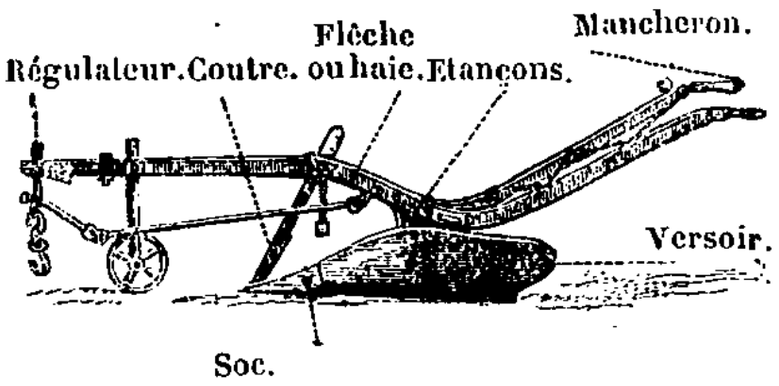
Charroyer (լծ. **Aboyer**) ն. սայլել, սայլակել. կրել սայլիւ՝ սայլակաւ. — des pierres. [սայլորդուհի:

Charroyeur, euse, գ. սայլորդ,

Charruage, ա. արօրավար. տարածութիւն գետնոյ վարելի միով արօրով:

Charrue, ի. արօր «սապան». grande —, գութայ, գութան. — de bœufs, եզնարօր. — de chevaux, ձիարօր. — bien attelée, — քաջալուծ. — à vapeur, շոգարօր. — simple, պարզարօր. — à avant-train, — առաջատար. — sans avant-train, անառաջ —. soc d'une —, խոփն արօրոյ. — à soc, — խոփատար, խոփարօր. — tourne-oreille, շրժակոթեղ՝ դարձականջ —. valet de —, գութնատար, մաճակալ՝ մաճկալ. tenir le manche de la —, ունել զմաճ արօրոյ, մաճակալ՝ մաճկալ լ., *արօրին մաճն բռնել. tirer, conduire, diriger la —. || փ. cheval de —, արօրաձի. ամսիա եւ կոպիտ մարդ. 2. արօրավար. տարածութիւն միով արօրով գործելի երկրին. cette ferme est de deux, de quatre —s. 3. մաճակալութիւն, երկրագործուհի. on reverra la — en honneur. (Fén.) || փ. եւ բ. tirer la —, արօրաձիլ լ., * արօր քարշել. շատ նեղութիւն կրել. c'est tirer la — que de s'adonner à un travail si pénible.

Առ. Mettre la — devant les bœufs, դնել զարօրն առաջի եզանց, *արօրն եզներու դիմացն դնել. սկսիլ յորմէ պէտք էր վերջացունել:

Charte, ի. պատշիր. հրովարտակ առանձնաշնորհուած. — d'affranchissement. École des —s, պատշիրատրպոց. դպրոց հին հրովարտակաց 2. — constitutionnelle, կլ. —, պատշիր դաշնագիր սահմանադրական. սահմանադրութեան օէրուխեան. se conformer à la —. Violer la —. Invoquer, citer un article de la —. || La grande — d'Angleterre, կլ. la grande —, մեծ — Անգղիոյ (զոր արբայն Յովհաննէս Աներկիր ետ յամին 1215):

Charte-partie, ի. ն. եռավար ծագիր, վարձագիր. դաշնագիր նաւավարձութեան. 2. chartes-parties, chartes endentées ou dentées. տ. **Chirographe**, 2.

Charterge (քարթէրժ) ա. մբ. պղծագործ. տեսակ Թագաւորաներ միջատաց Ամերիկոյ:

Chartographe, ա. պատշիրագիր, հրովարտակագիր. 2. տ. **Cartographe**.

Chartographie, ի. պատշիրագրութիւն, հրովարտակագրութիւն. 2. տ. **Cartographie**.

Chartographique, ած. պատշիրագրական, հրովարտակագրական:

Chartologie, ի. պատշիրաբանութիւն, հրովարտակաբանութիւն:

Chartologique, ած. պատշիրաբանական, հրովարտակաբանական:

Chartophylax (քարթոֆիլաքս) ա. պատշիրապահ, հրովարտակապահ:

Chartoptéryx (քարթոփթէրիքս) ա. մբ. քարտաճիճ. սեռ սլլաթոթ պատճենաճիճից Ամարալիոյ:

Chartre, ի. հ. բանտ. || — privée, ին. **Séquestration**. Tenir qn. en — privée, արգելուլ՝ փակել զոք ուրեք առանց առնելոյն իրաւանց. 2. բժ. ծխրումն. tomber, être en —, ծխրիլ, * հալիլ, մաշիլ. cet enfant est en —.

Chartreuse, ի. կարթուսեան վանք. վանք կարթուսեան լատին կրօնաւորաց. la Grande —, մեծ —. 2. կարթուսուհի. 3. կարթուսուհի. 4. փ. կարթուսատուն. * գեղի տուն փոքրիկ եւ առանձին. 5. խ. կարթուսախտահ. * կերակուր զանազան բանջարեղէնէ:

Chartreux, ա. կարթուսեան. կարթուսեան լատին կրօնաւոր:

Chartrier, ա. պատշիրոց, հրովարտակապան. Յորվածոյք պատշի-

բաց՝ հրովարտակաց . 2. —. դիւան պատշիրաց՝ հրովարտակաց. beau —. Le — de Saint-Denis. 3. պատշիրապահ , հրովարտակապահ . դիւանապան հովարտակաց :

Charybde (քարիպտ) ա. Քարիբդ. *անդունդ Սիկիլիոյ նեղուցին մէջ՝ Սկիլլա խնին դիմացն . || փ. tomber de — en Scylla, անկանիլ ի —է ի Սկիլլա . *չարիբէ մի ազատիլ ուրիշ չարիբի մէջ իյնալու հետաբ , չարիբի չարիբ իյնալ. || *Քարիբդ անդունդն այժմ կոչի Քալոֆարօ :

Charybdée (քա) ի. կբ. քարիբդեակ. անասակ մեդուսայ :

Charybdis (քարիպտիս) ա. ոպ. քարիբդիս . սեռ. կարգի կարճատրտուն տատնուտանց :

Charytonie (քա) ի. մբ. քարիտոնիկ . սեռ. հնգայօդ պատենաներից :

Chas (չա) ա. ողց. * ասեղի ծակ . le — de cette aiguille est trop grand, trop petit.

Chasalie, ի. բ. քազալիա , քազալնի. սեռ. տոհմի տոթոնայց բազմատեսակ :

Chasaliées, ի. յ. բ. քազալեայք . ենթացեղ կինատոնկեայց (psychotriées).

Chascanon (քաս) ա. բ. քասկանոնի . սեռ. տոհմի ալաւնիճեայց (verbénacées).

Chascolytre, ա. բ. յօրանջածանճ . սեռ. տոհմի սիզատեսաց :

Chasma (քասմա) ա. հին. յն. վիհ (*ուստի Պիւճխա հարցուկն իւր պատգամներն կ'ընդունէր).

Chasmagnathe (քաս) ա. խբ. խլածնոտ. սեռ. կարգի տատնուտանց :

Chasmanthère (քաս) ա. բ. հոլանճալիկ . սեռ. բազմատեսակ լուսնահինդեայց (ménispermacées).

Chasmanthérées, ի. յ. բ. հոլանճալիք . շատ լուսնահինդեայց :

Chasmarhynque (քասմարինք) ա. Ծ. հոլակատաց . *Ծուչուն որոյ կրտուցն շատ բաց է :

Chasmatophyte (քաս) ա. բ. հոլատեսք . սեռ. երկազօք (didyname) տնկոց :

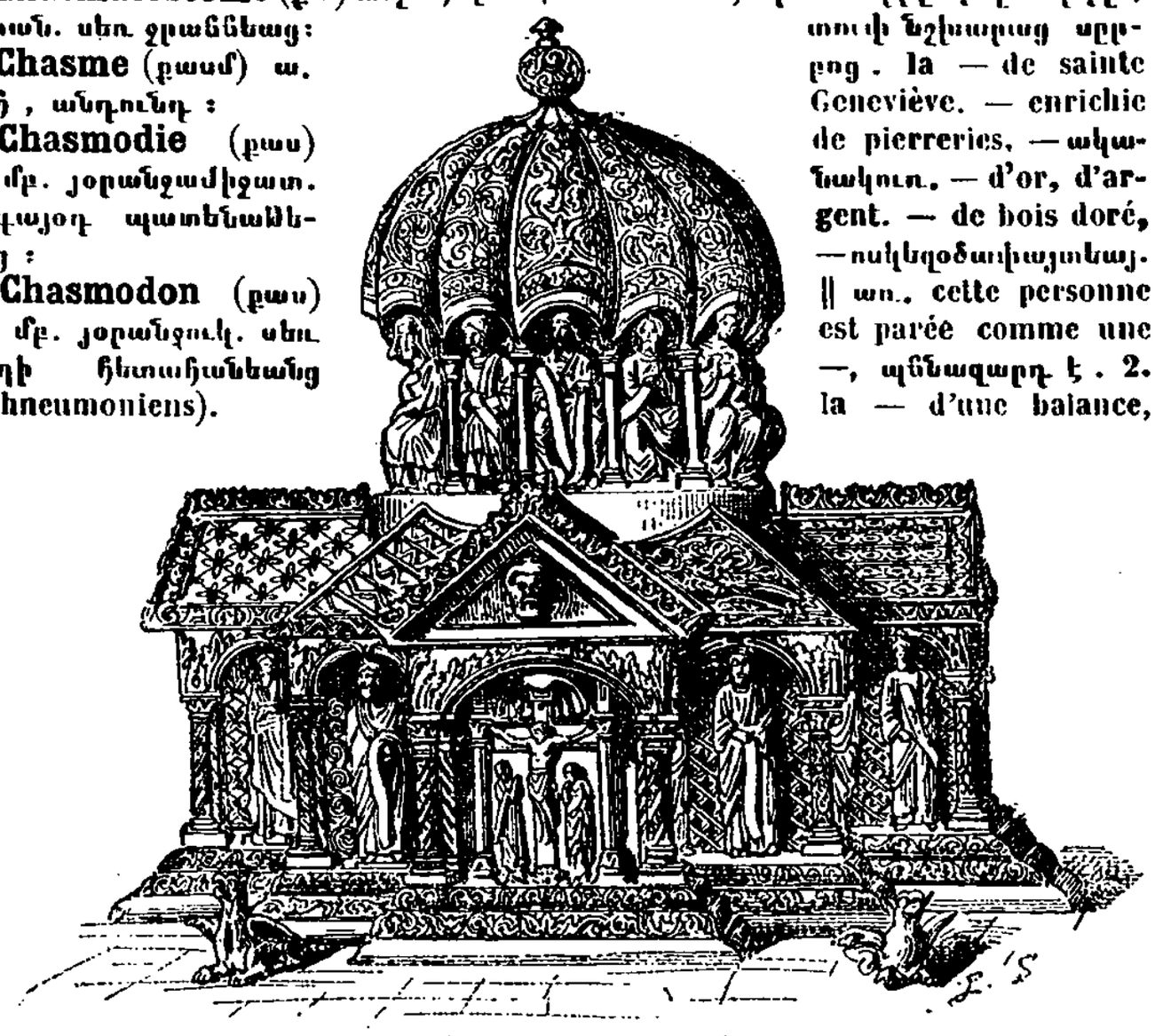
Chasmatoptère (քաս) ա. մբ. հոլաթռչն. սեռ. հնգայօդ պատենաներից :

Chasmatostome (քա) ա. շ. հոլաբերան. սեռ. ջրաճենաց :

Chasme (քասմ) ա. վիհ , անդունդ :

Chasmodie (քաս) ի. մբ. յօրանջամիջատ. հնգայօդ պատենաներից :

Chasmodon (քաս) ա. մբ. յօրանջատ. սեռ. ցեղի հետահանեանց (ichneumoniens).

Châsse en cuivre doré.

Chasmogame (քաս) ած. բ. հոլասեր :

Chassable, ած. որսալի :

Chasse, ի. որս , որսորդութիւն . aller à la —, յորս երանել , * որսի երթալ . le plaisir, les plaisirs de la —. Pays de —. La — est défendue, est permise, est ouverte. Avoir droit de —. || — au cerf, եղջերուորս . — au loup, գայլորս. — au sanglier, կինճորս . — aux chiens, au lévrier, au furet, à l'oiseau, որս շամբք, բիրճիկ , ախտալիս , Ծուչնով . || fusil de —, որսահրացան . || capitaine de —, որսոն . || équipage de —, ասպականեր . || couteau de —, որսադանակ . || habit de —, որսազգեստ . || partie de —, որսագրօս. || rendez-vous de —. || Grande —, մեծորս . որս եղջերուի , այծեման , էշայծեման , վարազի , ... || petite —, փոքրորս . որս նապաստակի , ճագարի , փասեանոյ , կաքաւի , լորամարգի ,... 2. որսորդութիւն (արուեստն). entendre bien la —. Permis de —, որսահրամանն . 3. որս. որսեալ երէ՝ Ծուչուն . il vit de sa —. Je vous enverrai de ma —. Je vous ferai manger de ma —. 4. որս . որսարգք, շունք եւ ամենայն սարք որսոյ . la — est loin, est près. La — a passé par là. Suivre la —. 5. որսարան, որսատեղի, որսատան, որսավայր. Il a une belle —. Les —s de ce domaine sont abondamment fournies de gibier. Les —s royales, արքունի —ք. 6. որսանկալ , որսապատկեր . 7. որսերգ , որսերգութիւն . երգ որսոց . 8. փ. donner la — à qn., հալածել , հալածական տանել, *եռեւեն իյնալ . donner la — à une bande de voleurs. || Donner une — à qn., կշտամբել, սաստկակոծ առնել, *չեխ տալ :

Châsse, ի. սուրբընկալ արկղ , տուփ նշխարաց սրբոց . la — de sainte Geneviève. — enrichie de pierreries, — ականերակուռ. — d'or, d'argent. — de bois doré, — ոսկեզօծափայտեայ. || ատ., cette personne est parée comme une —, պճնազարդ է . 2. la — d'une balance, ընդունող կշռոյ . 3. աբ. շրջանակ. || —, ակն (*ակնոցի , ուր կ'անցուի ապակին) . || յեց (*քիին վերայ ակնոցին կեցած մասն). 4. վ. մեղեխ նշտրոյ (lancette).

Chassé, ա. կբ. դեհաբայլ . կոմնակի բայլ կաքաւուց յաջ կամ ի ձախ:

Chasse-avant, ա. ար. գործավար. վերակացու գործատրաց. des —.

Chasse-bosse, ա. բ. ռա. **Lysimachie**ի : [des — կամ —s.

Chasse-chien, ա. ռ. դռնապան.

Chasse-coquin, ա. ռ. ժամակոչ, ազօթկոչ . des — կամ —s.

Chasse-cousin, ա. բ. յոռումպ , յոռի գինի . il leur a donné du —. 2. մարզասուր (անկրկի՝ անկորանալի). des — կամ —s.

Chasse-crapaud, ա. Ծ. խոլամուկն . des — կամ —s. հն. **Engoulevent**.

Chassé-croisé, ա. կբ. դեհաբայլ-լաւխոխ . բայլ կաքաւուց , յորում այլն խառորի յաջ եւ կինն ի ձախ . des chassés-croisés. 2. փ. —. *անձանց ոմանց իրարու պաշտօնն փոխանակելն . ce changement de fonctionnaires n'est qu'un —.

Chasse-ennui, ա. ձանձրոյծաիան . le vin est un bon —. Des —.

Chasse-fil, ա. Ծելավան :

Chasselas (չասլա) ա. եգ. եղնակն , հալեւորիկ , հալուորիկ , ալեւորուկ «չասլուշ իզհմիր». une grappe de —. — doré. — blanc, noir, rouge. — de Fontainebleau.

Chasse-marée, ա. ձկնակառք . ձկնակիր կառք. des —. 2. ձկնաճաւակ. ձկնակիր նաւակ . 3. ձկնաբեր . che-

val de —. || փ. եւ ը. aller un train կամ d'un train de —, արագընթաց լ.:

Chasse-mouches, ա. ճանճաւան. *ճանճ քշելոյ փոքրիկ աւել «սինէքլիք». 2. —, ճանճապահ. ցանցկէն ճաճկոյի ձիոց. des —.

Chasse-neige, ա. ձիւնաւան. *ձիւնէ գոցուած ճանբան բացող գործի. des — կամ des —s.

Chasse-partie, ի. վանամասն. *իրաքանչիւր բախտախնդրին ընկած մասն. des chasses-parties.

Chasse-pierres, ա. քարաւան, խոչաւան. *գործի հաստատեալ առաջի անուոց շոգեկառաց՝ դիմացն ելած արգելքն քշելոյ. des —. կն. **Garde**.

Chassepot, ա. շասպոյ. հրացան ասեղնաւոր հետածիգ:

Chasse-punaise, ա. մկնանահալած, մկնանաւան. ռ.ա. **Cimicaire**ի. des — կամ des —s. ||ռ.ա. **Cimicifuge**ի:

Chasser, ն. որսալ. — le loup, le sanglier, le cerf, les perdrix. 2. մերժել, արտաքսել, վտարել, քշել, *վռնտել. on l'a chassé comme un coquin. — qn. du Sénat, de son pays. Se faire —, տալ — զանձն,*ինքնգինքն վռնտել տալ. il se fit —. 3. առաջի արկեալ տանել, հալածել, հալածական տանել, փախստական առնել. — l'ennemi devant soi. — l'ennemi de toutes ses positions. — les chiens. 4. վանել, քշել. — les mouches. 5. փ. հալածել, վանել, փարատել, հեռացուցանել. — l'ennemi, les chagrins, la mélancolie, les mauvaises pensées. 6. փարատել, ցրուել. — la fumée, le mauvais air, les miasmes. Le jour vint — les ténèbres. — la fièvre, la contagion. 7. արտաքսել, *վռնտել. — un domestique. Ce commis a été chassé de là où il travaillait. 8. վարել, վանել, մղել, քշել. le vent chasse la pluie, la neige de ce côté. Le vent chassait notre navire vers la côte. 9. խաղացուցանել առաջի իւր, * առջեւէն քշել՝ տանիլ. — les vaches aux champs. — un troupeau de moutons. 10. փ. մերժել, հալածել. la nuit nous chasse. Cette odeur nous chassa de l'appartement. L'orage nous a chassé de la prairie. L'ardeur de s'enrichir chasse la bonne foi. 11. վարել, վարսել, մխել. le menuisier chasse une cheville dans un trou. — un clou à coup de marteau. 12. Ծափել, հանել. — un clou d'une planche. 13. ը. արտաքսել, տալ մեկնել՝ երթալ, քշել. les maçons, les peintres m'ont chassé de mon appartement, l'ont chassé de chez lui. Pardon si je vous chasse, il faut que je sorte. 14. նե. հալածել. — un navire, une vaisseau.

Առ. la faim chasse le loup hors du bois, ս. **Bois**. ||Un clou chasse l'autre, բեւեռ զբեւեռ Ծափէ՝ *կ'իանէ. նորն կմոռցունէ զիւրն. նոր ցանկութիւն՝ ճաշակ կամ իոգք մոռցունել կուտան իւրերն, առաջիններն. l'ambition a succédé à l'amour; un clou chasse l'autre.

Chasser, չ. որսալ. passer son temps à —. Aller —. — au fusil. — avec une meute de chiens, avec l'oiseau, à l'oiseau. — dans la plaine, en fond de forêt. Il faisait bon —. Il chasse sur mes terres. Ce chien chasse bien. — au loup, au sanglier, aux perdrix, aux bécasses,... 2. հոլովիլ, ընթանալ (կառաց). ce break chasse bien. 3. յառաջ մղել. la poudre fine chasse bien plus que la grosse. 4. կբ. դեհյաքայլել. դեհյաքայլ առնել (ի կառաւս). 5. տպ. անջրպետել, *բացատել, տեղ բռնել. ce caractère chasse, chasse beaucoup, chasse plus que tel autre. 6. նե. ce bâtiment chasse sur ses ancres, խարխաձիգ լինի նաւն, *կքարշէ կոտնի իւր խարիսխներն. cette ancre chasse, *այս խարիսխն ծովուն տակ չկենար. ce bâtiment chasse à la côte, *նաւն խարխաձիգ լինելով ցամաք պիտի զարնէ. || les nuages chassent du nord, du sud, etc., * ամպք հիւսիսէն, հարաւէն կը փչեն՝ կուգան. || փ. եւ ը. cet homme chasse bien au plat, *այս մարդն լաւ ախորժակ ունի, կը սիրէ ուտել առիշին բռնած որսն. || փ. եւ ը. leurs chiens ne chassent pas ensemble, *շուներնին մէկտեղ՝ ի միասին չեն որսար. իրարու հետ սիրով չեն.

Առ. chasser aux blancs moineaux, *ժամավաճառ լ. անհնարին բանի մի եռեւէ իյնալով. || — sur les terres de qn., * մէկուն երկիրներուն վերայ որսալ. ձեռնածիգ լ. անոր իրաւանց պարտուց. || qui deux choses chasse, ni l'une ni l'autre ne prend, *երկու բան որսողն, եւ ոչ մին կբռնէ. || qui bien chasse, bien trouve, *լաւ որսողն, լաւ կգտնէ:

Առ. եւ ը. les bons chiens chassent de race, Bon chien chasse de race, որդիք նման են բարուց ծնողաց, հօրաքարոյ՝ հօրամոյն են որդիք. cette homme chasse de race, հօրաքարոյ՝ հօրամոյն է այրդ. || cette fille chasse de race, մայրաքարոյ է աղջիկդ. || ս. **Chien**.

Se chasser, դ. որսեալ լ., *որսուիլ. le lapin se chasse au furet. 2. արտաքսիլ, հալածիլ, փարատիլ, վանիլ. voilà comment se chasse le mouvais air.

Chasseresse, ի. որսորդուհի, որսուհի. une jeune —. Diane la —.

Chasse-roue, ա. անուավան, անուարգել. *անիւն պատին չդպչելու արգելք. des — կամ des —s.

Chasseur, ա. որսորդ, որսող. c'est un grand —. Il est bon —, քաջ — է. il n'est point —. Il a un appétit de —. Aux côtés du — sommeille son chien fidèle. || Repas de —, կերակուր որսորդի. կերակուր արագակեր եւ Ծեծեւ. || morceaux de —, ընտիր կոտորք որսոյ. || être affamé comme un —, սովալուկ լ. իբրեւ զորսորդ, ունել մեծ ախորժակ. || messe de —, պատարագ որսորդի. *շուտով ըսուած. 2. որսորդ. սպասաւոր որսորդազգեստ. 3. որսորդ (գինուոր). —s d'Afrique, —ք՝ որսազօրք Ափրիկեայ. —s à pied, à cheval, հետեւակ, հեծեալ —ք:

Chasseuse, ի. որսորդուհի. ces dames étaient habillées en —s, որսորդազգեստ էին տիկնայք. cette femme est une grande —.

Chasseuses, ի. յ. մբ. որսորդասարդք. *սեռական մամուկներու:

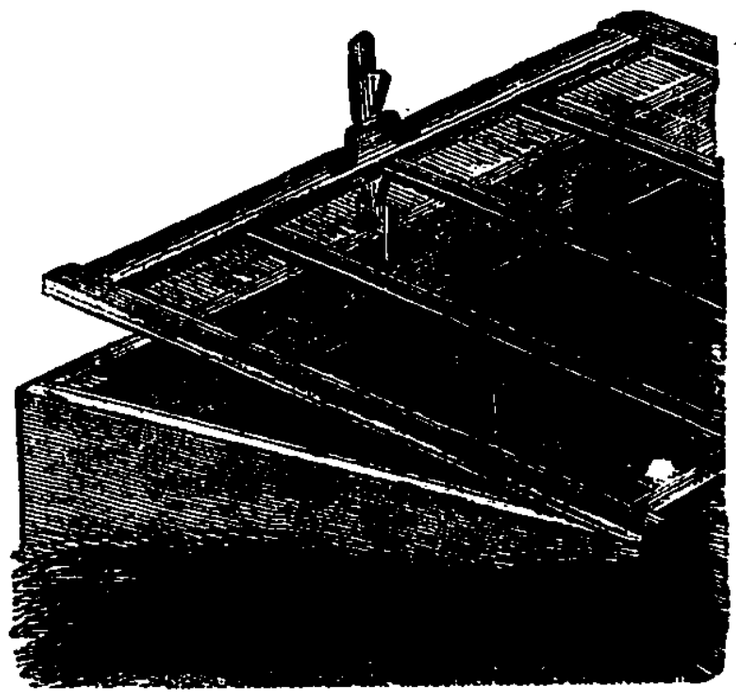
Chasse-vase, ա. սկահան. *նահանգստաց սիկն հանելու գործի:

Chassie, ի. բիժ, ճպուռ, ճիպո., ճպիո «չափագ». il a toujours de la — aux yeux, բժոտ՝ ճպռոտ են միշտ աչքն:

Châssier, ա. շրջանակագործ:

Chassieux, euse, ած. բժաբեր, բժոտ, ճպռոտ. il est —. Avoir les yeux —. Paupières —euses. 2. գիշակն, գիշակնեայ. il est —.

Châssis (սի) ա. շրջանակ. — de

papier, de toile, de chêne, de verre. Il a double — à sa chambre. Coller, poser, lever les —. — de croisée. || — dormant, — անշարժ՝ հաստատուն. || եժ. —. * երգահիոնի գլխաւոր կտորներէն մին. ||— clavier, ստեղնաշրջանակ. շրջանակ ստեղնաբանի. || տպ. — d'imprimerie, — տպագրութեան. 2. Քտ. շրջատեսարան. հն. **Coulisses**. 3. պ. շրջանակ, պատհպանակ:

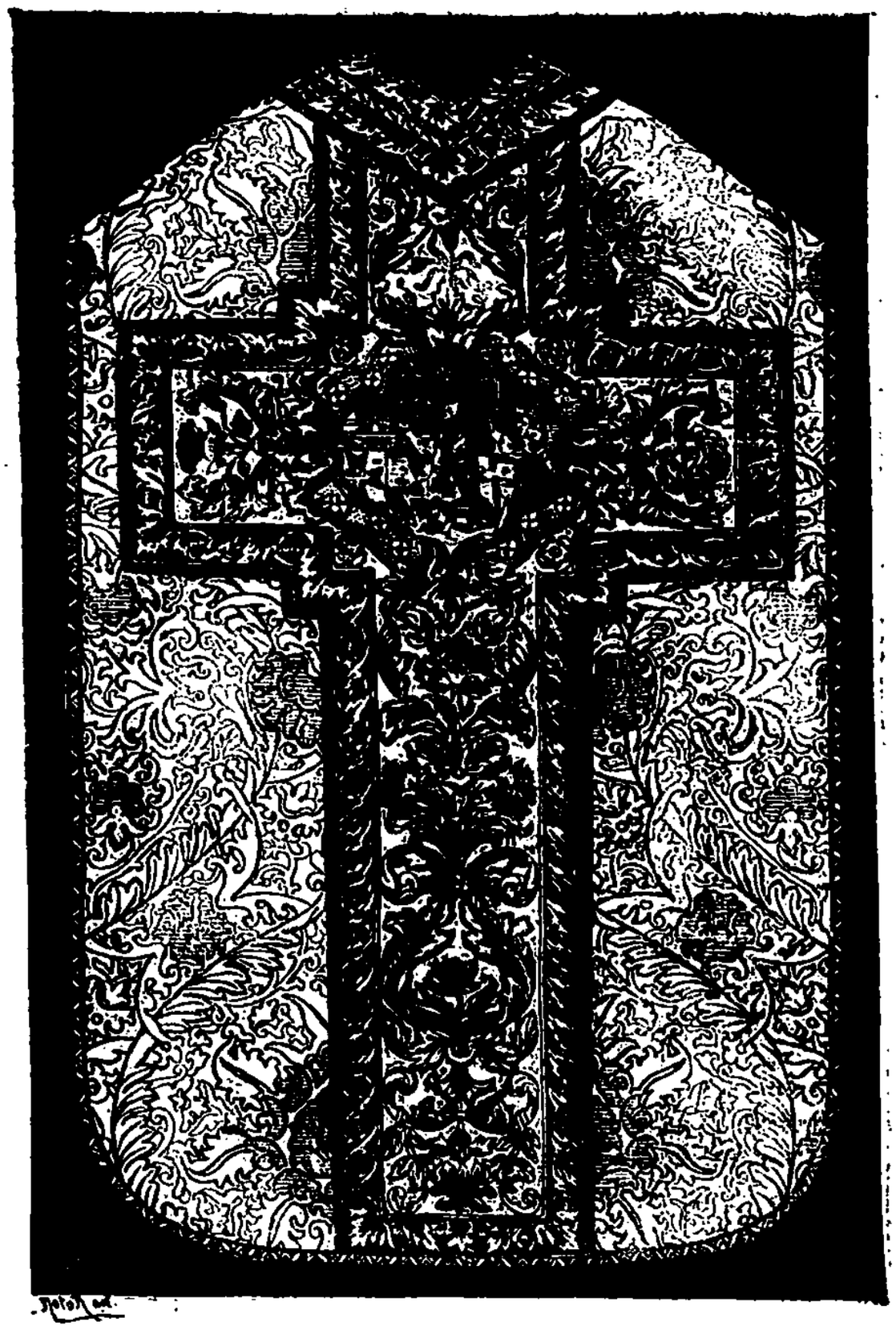
Chassoir, ա. ար. վարսոց. գործի տակառագործաց:

Chaste, ած. ողջախոհ, զգաստ, զգաստասէր, ցածուն, սրբասէր, համեստաբարք. homme, femme —. — épouse. Amour, cœur —. De —s attraits. Il est — de corps et d'esprit. Cela blesse les oreilles —s. Il n'a que des pensées —s. Discours —s et honnêtes. Un style —. || դր. *այս ածականն գոյականէն առաջ կրնայ դրուիլ բան ներդաշնակութեան. զոր օրինակ, պէտք չէ ասել un — homme, une — femme. * այլ կրնայ ըսուիլ une — épouse, un — amour.

Chastement, մ. ողջախոհաբար, ողջախոհապէս, զգաստաբար, զգաստապէս, ցածուՔեամբ. vivre —.

Chasteté, ի. ողջախոհութիւն, զգաստութիւն, զգաստասիրութիւն, ցածուՔիւն. garder la —. Cela blesse la —. — conjugale, perpétuelle. Faire vœu de —.

Chasuble, ի. շուրջառ. vêtu de la —, շուրջառազգեստ, շուրջառաւոր: **Chasublerie**, ի. շուրջառոց. *նկեղեցւոյ զսպասըն դրուած տեղ.

Chasuble.

2. շուրջառագործուԹիւն. 3. շուրջառավաճառուԹիւն:

Chasublier, ère, գ. շուրջառագործ, շուրջառավաճառ, շուրջառագործուհի, շուրջառավաճառուհի:

Chat (շա) ա., **Chatte**, ի. կ. կատու, վկնորսակ, էգ — «քէտի». petit —, petite chatte, կատուիկ. comme des —s, կատուանման. — angora, անգիւրիական կատու, անգիւրիկ. ce — est bon pour les souris. || ը. mon —, ma chatte, mon petit —, *կատուիկս, սիրելիս, հոգիս. քառք սիրայարդ. || ը. elle est friande comme une chatte, եւ փ. c'est une chatte, *ասի փափկակեր՝ անուշահամ կերակուրներ սիրող կնոջ. || elle est amoureuse comme une chatte, *սիրատարփ՝ ցանկասէր է կատուի պէս.

Առ. il le guette comme le — fait la souris, *կատուն զմուկն դիտածին պէս զինքն կդիտէ. ասի մարդ մի դիտողին. || la nuit tous les —s sont gris, *գիշերն ամէն կատուք գորշ են. գիշերուան մութին ամէն կանայք նոյնպէս կ'երեւին Թէ՛ գեղեցիկն եւ Թէ ժուարագոյն կողմէն. || emporter le —, *տնէ մի երԹալ առանց մէկուն հրաժարական ոլջոյն տալու. || cette fille a laissé aller le — au fromage, *այս աղջիկն հրապուրուած է. || il n'y a pas là de quoi fouetter un —, *գործն, յանցանքն վերան խօսիլ չարժեր. || se servir de la patte du — pour tirer les marrons du feu, *շագանակներն կատուի ԹաԹիւ կրակէն հանել. վարպետուԹեամբ վտանգաւոր եւ միանգամայն շահաւոր գործն ուրիշի ձեռքով յաջողել տալ. || acheter — en poche, *քան մի գնել առանց տեսնելոյ. || vendre — en poche, *վաճառել առանց վաճառքն ցուցանելոյ. || il ne faut pas éveiller le — qui dort, *պէտք չէ քնացող կատուն արԹնցունել. մոռցուած բանն պէտք չէ պրպըտել. || appeler un — un —, կոչել կատուն կատու. *ամէն բան իր անունովն՝ յանուանէ կանչել. j'appelle un — un —, et Rollet un fripon. (Boil.) || S'aimer comme chiens et —s, *գիրար շան կատուի պէս սիրել. Թշնամոյ պէս ապրիլ. ces gens s'accordent, vivent comme chiens et —s, *այս մարդիկ չեն միաբանիր, չեն կարող ի միասին ապրիլ. || il n'y a pas un —, *մարդ չկայ. || écrire comme un —, *կատուի պէս՝ անընԹեռնի կերպիւ գրել. || musique de —, կատուի՝ անախորժաձայն եւ բաժշտուԹիւն. || avoir un — dans la gorge, *կոկորդն նեղուԹիւն ունենալ երգիւս ժամանակ. || ը. c'est le —! *կատուն է, կատուն ըրաւ, ես չէի, ես չըրի. ce verre, ce n'est pas moi qui l'ai cassé. -Non. C'est le —! Ce n'est pas moi qui ai fait cela. -Non. C'est le —! || — échaudé craint l'eau froide, *խարշատած կատուն պաղ ջրէն կվախնայ. երբոր քան մի մեզ տատիկ ցաւ կամ վնաս պատճառեց, անոր երեւուԹէն անգամ կվախնամք. || quand les —s n'y sont pas, les souris dansent, *երբոր կատուք հոն չեն՝ մկունք կպարեն. երբոր տեարք բացակայ են՝ ծառայք ուզածնին կ'ընեն. — à neuf queues, կատու իննագի. *տեսակ մի խարազան, որով անգղիացի գինուորն կպատժուի. || herbe aux —s, S. Cataire. || — marin կամ — de mer, ծովակատու:

Chat, Chatte, ած. ը. կատուական, կատուաբարոյ, աղու. *կատուի պէս փաղաքուշ. avoir des manières chattes, *— կերպեր ունենալ:

Châtaigne, ի. շագանակ, մաշկամիրգ, մաշկմիրգ, մաշմիրգ «քէսՊանէ». faire cuire des —s dans les

Châtaigne de mer.

cendres. Manger des —s. Abattre des —s. L'écorce vert de la —, Պոլ. 2. կբ. — de mer, ծովաշագանակ, եքինոս. 3. ը. — d'eau, ջրաշագանակ:

Châtaigneraie, ի. շագանակատուն, մաշկամրգուտ «քէսՊանէլիք».

Châtaignier, ա. ը. շագանակի, շագանակենի, մաշկամրգի «քէսՊանէ աղաճը». — nain, Պզկամաշկամրգի. կարճահասակ —.

Châtain, ած.ա. շագանակագոյն, մաշկամրգագոյն. cheveux —s. Poil —. || դ. *անփութոխ է երբ իրեն հետեւի ուրիշ աճական. des cheveux — clair. 2. ա. շագանակագոյն. գոյն շագանակի. 3. շագանակահեր (այր):

Château, ա. դղեակ, բերդ. — situé sur un rocher, sur une montagne. Le — commandait la ville. Le — de Namur. — fort, ակառն. 2. դղեակ, սարաւոյԹ, ապարանք. il se retira dans son —. Le — de Windsor, de Versailles. Un vieux —. Les ruines d'un ancien —. 3. դղեակ, ամարաստան, մեծ ամարանոց, ամարանոց, հովոց. il y a de beaux —x dans cette province. La vie de —. || փ.

— en Espagne, ապանիական դղեակ. իսլամական՝ ցնորական խորհուրդ. bâtir, faire des —x en Espagne, ապանիական դղեակս կառուցանել՝ առնել. մնոտի յուսովք պարարել զանձն, *ապանիական դղեակներ շինել. 4. — de cartes, քաղաքդեակ (մանկանց). 5. — d'eau, ջրամբար. 6. ն. — de poupe կամ d'arrière, պաղպաջունք խելաց:

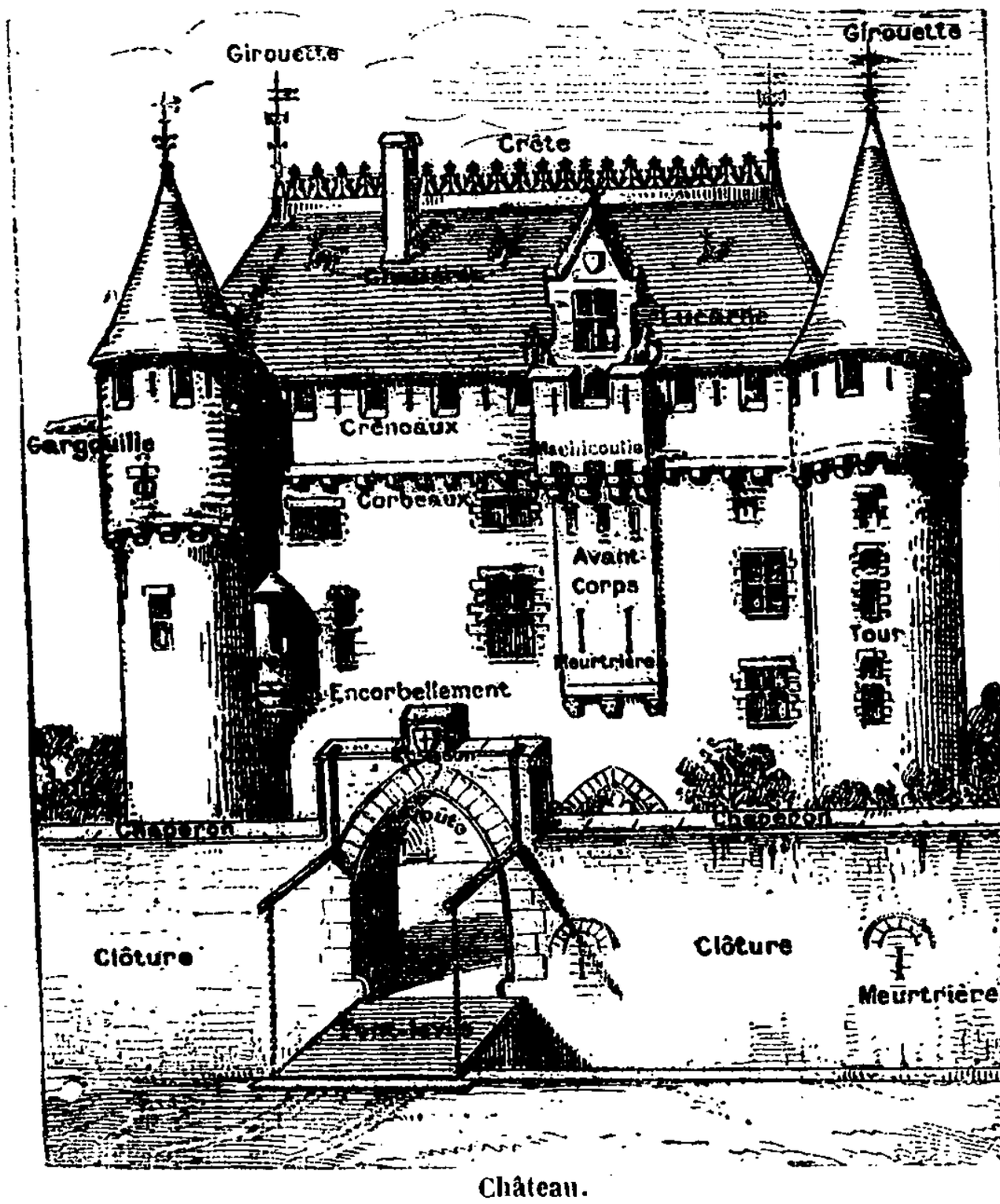
Chateaubriant, ա. խ. շաթոպրիան. խորոված Ջանծր կտոր սուկ-ւոյ (filet) գետնախնձոլով:

Châtelain, e, գ. դղեկատէր, դղեկուհի, բերդատէր, բերդակալ, բերդատիրուհի, բերդակալուհի. 2. դղեկատէր, դղեկուհի. տէր, սել. c'est au père à — ses enfants. Les fléaux dont Dieu châtie les hommes. — rigoureusement. — son corps, —՝ մեռուցանել՝ ճնշել զմարմինն (ճգնութեամբք). ce saint châtiait rudement son corps. 2. ուղղել, յարդարել, յօրինել. — son style, sa prose, ses vers.

Առ. qui aime bien, châtie bien, S. **Aimer.**

Se châtier, դ. պատժել զանձն. pour éviter les châtiments, châtiez-vous vous-même. (Boil.) 2. պատժիլ, պատուհասիլ, * պատժուիլ. voilà comme se châtient les animaux.

Chatière, ի. կատուաճակ (դրան). faire une — à une porte. 2. կատուա-

Château.

տիկին դղեկի, ամաբանոցի. impossible d'imaginer — plus aimable et —e plus gracieuse. Le — nous fit le meilleur accueil.

Châtelaine, ի. գօտեշղթայ. *ժամացուցաշղթայ կախեալ կանանց գօտիէն:

Châtelé, e, ած. կգ. բազմադղեկ:

Châtelet, ա. հ. դղեկիկ:

Châtellenie, ի. դղեկատիրութիւն, բերդատիրութիւն. իրաւասութիւն դղեկատեառն, բերդատեառն. ériger une — en marquisat.

Chat-huant, ա. Ծ. կատուաքու. ազգ թուոյ. des chats-huants.

Châtiable, ած. պատժելի, արժանապատիժ:

Châtier, ն. պատժել, պատուհասել. c'est au père à — ses enfants. Les fléaux dont Dieu châtie les hommes. — rigoureusement. — son corps, —՝ մեռուցանել՝ ճնշել զմարմինն (ճգնութեամբք). ce saint châtiait rudement son corps. 2. ուղղել, յարդարել, յօրինել. — son style, sa prose, ses vers.

Առ. qui aime bien, châtie bien, S. **Aimer.**

Se châtier, դ. պատժել զանձն. pour éviter les châtiments, châtiez-vous vous-même. (Boil.) 2. պատժիլ, պատուհասիլ, * պատժուիլ. voilà comme se châtient les animaux.

Chatière, ի. կատուաճակ (դրան). faire une — à une porte. 2. կատուա-

Chaton, ա. ճանակ, ակնատուն. կապիճ մատանւոյ «Ջաշ էվի, իզիւք գաշը». la pierre est tombée du —. 2. ճանակ. քար մատանւոյ. elle avait

Châtelaine.

au doigt une belle rangée de —s. 3. բ. ճանակ. զուարթուն ճաղկանց ճառագումանց (ընկուզենւոյ, ուռենւոյ...)* այնպէս շարուած որ կատուի պոչին կը նմանին. S. **Amentacées.**

Chaton.

Chatonnement, ա. ար. ճանակումն. 2. ախ. —. le — des calculs vésicaux.

Chatonner, ն. ար. ճանակել. * ճանակի մէջ դնել. — un diamant.

Chatonner, տ. **Chatter.**

Chatouillant, e, ած. խտղի, խտղտելի, հաճոյական. de —es approbations.

Chatouille, ի. ձք. քարադիացիկ (գետոյ). հն. **Petite lamproie de rivière** եւ **Sucet.**

Chatouillement, ա. խտղտումն, խտղտանք, խտտղանք, խտտիլ, *խտուկ, կտիկ «գըտըգ». le — excite le rire. Être sensible au moindre —. 2. փ. —, վէտվէտումն, հեշտութիւն. cette harmonie cause à l'oreille un doux —. Agréable —.

Chatouiller, ն. խտղտել, խըտ-

տրղել, *կոխկ ընել «գըտրգլատագ». — qn. aux côtés, à la plante des pieds. Ne le chatouillez pas si fort. 2. փ. —, հնշուագուցանել. le vin chatouille le palais, le gosier. La musique, l'harmonie chatouillent agréablement l'oreille, les oreilles. 3. փ. —, փայփայել, պաթաթել. la flatterie chatouille les oreilles des grands. De tels éloges doivent — son amour-propre. La louange chatouille et gagne les esprits. — l'orgueil. 4. ձվ. — un cheval de l'éperon, *ՑեՑեւ կերպիւ դալչիլ ծիոյ խթանով.

Se chatouiller, դ. խողտել զմիմեանս՝ *կիրար. ces deux enfants se chatouillent sans cesse. 2. խողտել զանձն՝ *ինքնիրեն. — pour se faire rire.

Chatouilleux, euse, ած. խտոլի, դիւրախտիլ. les femmes sont plus —euses. Les jeunes gens sont plus — que les vieillards. 2. փ. եւ ը. —, ընդմոռաւար, դիւրագրգիռ. cet homme est bien —. C'est sur ce point qu'il est —. 3. փ. դժուարին, փափուկ. cette affaire, cette question est bien —euse.

Chatoyant, e, ած. երփն երփն, երփնագոյն, փայլփայլուն, փաղփուն, մավճուն. pierre —e. Étoffe, couleur —e.

Chatoyer (լծ. **Aboyer**) չ. երփնափայլել, փաղփիլ, մավճիլ. on fabrique des étoffes qui bruissent et chatoient comme des métaux. Ce sont des robes étoffées, ondoyantes, qui chatoient comme des gorges de tourterelles. (Th. Gaut.) || փ. —, վեպլեռել. ce style chatoie, mais après le premier coup d'œil tous ces faux brillants disparaissent.

Chat-pard, ա. հն. **Chat-tigre**.

Châtrable, ած. ներքինացուցանելի, մալելի, կրտելի:

Châtré, e, անց. ներքինացեալ, մալեալ, կրճատեալ, կրտեալ, քաճատարուս, Ցաղատմատոր, Ցաղատմատոր. homme, enfant —. Chevaux —s. || փ. voix —e, ներքինաձայն. Ձայն յատակ եւ կանացի. 2. փ. կրճատեալ. ouvrage —. 3. ա. ներքինի, կուրս. c'est un —. Les —s n'ont point de barbe. Voix de —. ||Mine de —, դէմք ներքինոյ, ներքինադէմ (դալկահար եւ կանացի):

Châtrer, ն. ներքինացուցանել, ներքինի առնել, խզել, կրճատել, հատանել, մալել, կտրել, կրտել «խատրմ ի.» — un homme, un cheval, un taureau, une truie, une chienne, etc. 2. փ. եւ ը. կրճատել, յապաւել. on a châtré cette histoire en plusieurs endroits. La censure châtre les écrits. 3. — une ruche, կՑել. *փեՑակէն քաղել առնուլ մոմն եւ մեղրն. 4. եգ. կրտել. *կոտել աւելորդ շառաւիղներն. — une vigne. — un fraisier. || կրտել. *կտրել աւելորդ ճաղիկներն. — des melons, des concombres. || — des cotrets, des fagots, *տրցակէն քանի մի խուիւ հանել. 5. ար. — une roue, կրտել զանիւ. * անուոյն հեւանաց (jantes) մի մասն կտրել ճղուղներն (rais) ամդելոյ համար.

Se châtrer, դ. կրտիլ. ներքինացուցանել՝ մալել զանձն. 2. փ. կըրտիլ, կրճատիլ, յապաւիլ (ի գրքննութեան). c'est ainsi que se châtrent les écrits.

Châtreur, euse, գ. կրճատիչ, կրտիչ, կրտուիչ (անասնոց). — de chiens, շնակրտիչ. Couteau de —. —euse de chats, կատուակրտուիչ:

Châtrure, ի. անք. մալումն, կըրտումն (անասնոց):

Chatte, ի. մատակ՝ եզ կատու, փիսիկ. S. **Chat**.

Chattée, ի. կատուածնունդ, կատուածգնաց:

Chattement, մ. կատուաբար, *կատուի պէս. elle alla — à lui. 2. —, փաղաքշաբար, փաղաքուշ կերպիւ:

Chattemite, ի. ը. կատուաքծնի, անուշերես, պօսպօսող, կեղծաւոր. voyez-vous cette — ? Comme elle fait la — ! Il a beau faire la —, il ne me trompera pas.

Chatter, չ. ձնգնիլ՝ ճնանիլ կա-

Chatterie, ի. ը. քծինք, սուտ գգուանք, փաղաքշանք. 2. փափկակերտութիւն, համադամք, շաքարլղինք:

Chat-tigre, ա. կ. վագրակատու, վագրակատու. հն. **Chat-pard**.

Chaubardie, ի. ը. կաքաւախոտ. սեռ խոլորձեայց վանդեայց:

Chaud, e, ած. ջերմ, ջերմին, ջերմագին, *տաք, տաքուկ. le feu est —. Le soleil est bien — aujourd'hui. Le temps —. Climat —. La journée a été très —e. Eau —e. Bain —. Fer, four —. Cendres —es. Prendre un bouillon —. Il faut manger cela tout —, * ասիկայ տաք տաք ուտելու է. cette soupe est bien —e. Une chambre —e. Avoir les pieds —s, les mains —es. Contrées —es. Très —, ջերաջերմ, ջերմաջերմ, տօՑագին, ամենաջերմ. || —es larmes, ջերմաջերմ արտասուք. pleurer à —es larmes, ջերմ արտասուս իջուցանել, հեղուլ ջերմաջերմ արտասուս. լալ դառնապէս. 2. ջերմին, ջերմապահ. vêtement —. Cet habit, ce manteau est —. 3. ջերմացուցիչ. le vin est —. Les épices sont —es. || Être — de vin, լինել գինեկէզ՝ արբեալ, *գինով լ. 4. ջերմ, մատակախազ, տուփոտ. être —e, ի կողուցս լ. (մատակ անասնոց). cette chienne est —e. Chatte —e. || մարթ է ասել եւս կանանց, այլ նախատական. elle est —e. 5. փ. ջերմ, ջերմին, ջերմաջերմ, ջերմագոյն, ջերմեռանդն, յորդեռանդն, եռանդնոտ, ջերմագութ, նախանձայոյզ. c'est un homme — en amitié. Un ami —. Un — partisan. Être — sur une affaire. Comme vous êtes — sur cette question! Tempérament —. || Avoir la voix —e, ջերմաձայն լ. || ը. il n'est ni — ni froid, ոչ ջերմ է ոչ ցուրտ. ոչ յաջ միտէ եւ ոչ յահեակ. * ասի մարդոյն որ ոչ մէկ կողմ կ'որոշէ; ոչ միւսն. 6. ջերմ, ցասկոտ. il est — et emporté. Il a la tête —e, * տաքգլուխ է. || avoir le sang —, la tête —e, դիւրացասումն է., * դիւրաբարկանալ. 7. ը. ջերմաջերմ, նորագ, նոր, դալար, * տաք տաք. il m'apporte la nouvelle toute —e, * տաք տաք ինձ լուրն կերբէ. cela est encore tout —. Il est accouru tout — et tout bouillant nous annoncer cette nouvelle. Les plaisanteries ne sont bonnes que quand elles sont servies toutes —es. (Volt.) 8. գ. ջերմ, քուռն, ուժգին, սաստիկ. action, affaire, attaque —e. Ce cheval avait assisté à de —es batailles. || La dispute, la querelle fut —e. || Alarme —e, խուճապ մեծ եւ յանկարծակի. donner une alarme bien —e. || փ. եւ ը. la donner bien —e, * խուճապցունել մէկն վտանգն մեծցունելով. il nous l'a donné bien —e. || Main —e, ջերմաձեռնիկ. խաղ ինչ. jouer à la main —e. ||Style —, ջերմ՝ վառվռուն ոճ. il est — dans sa composition. 9. ախ. տապագին, ցնորակոծ. fièvre —e. || առ. եւ փ. tomber de fièvre en — mal, *տագնապէ մի փախչելով մեծագունին մէջ իյնալ. անձրեւէն փախչելով կարկտի բունիլ. 10. նկ. ջերմ, փայլուն, կրթոմի. ton, coloris —. Tableau — de couleur, նկար ջերմերանգ, փայլերանգ, կրթոմագոյն.

Chaud, մ. ջերմ, ջերմ ջերմ, ջերմաջերմ, ջերմագոյն, *տաք տաք. boire, manger, servir —. Tenir —, *տաք պահել. cet habit vous tiendra —. Se tenir —, *ինքնիրեն տաք պահել. [ղակի, խակոյն.

Tout chaud, մ. անդէն վաղվա-

Առ. Il faut battre le fer pendant qu'il est —, պարտ է կոփել զերկաթն մինչդեռ ջերմ իցէ, * երկաթն տաք տաք կծեծուի. յաջողութեամբ ակնառուածն ժրութեամբ առաջ տանելու է. || le rendre tout —, le rendre — comme braise, վրէժ առնուլ յոժարէ ջերմաջերմ, վաղվաղակի ընդ կառափն՝ ընդ գլուխ հանել. * իրեն նուաճ գրկանաց կամ նախատանաց վրէժն առնուլ անմիջապէս. եւս՝ կրակրճոտ խօսքին արագափոյթ կակճոտ պատասխան տալ. il m'a joué un mauvais tour, je le lui ai rendu — comme braise. || փ. avoir les pieds —s, բարեկեցիկ լ., * բանի պէտք չունենալ. il en parle bien à son aise, il a les pieds —s. || Froides mains, —es amours, * պաղ ձեռք, տաք սէր. ձեռքն պաղ եղողին սիրտն տաք լինի սիրով:

Chaud, ա. ջերմ, ջերմութիւն, տաք. avoir —, տաքցած լ. souffrir le — et le froid, * տաքէն ու ցրտէն տառապիլ. mourir, étouffer de —, *տաքէն մեռնիլ, խղդուիլ. il fait — dans cette chambre comme dans une étuve. Il fait — comme dans un four. || Le — du jour, * օրուան տաքն, ամենատաք ժամանակն. il marchait par le — du jour. || փ. եւ ը. il faisait — à cette affaire, à cette action,

à cette attaque, *շատ վտանգաւոր էր կռիւն, մարտն, յարձակումն. || առ. եւ փ. souffler le — et le froid, վչել գչերմ եւ գցուրտ. գովել եւ պարսաւել միանգամայն. || փ. եւ բ. cela ne lui fait ni froid ni —, *այս անտարբեր է իրեն. cela ne me fait ni froid ni —, *այս անտարբեր է ինձ. || il fera — quand je ferai cela, *երբեք պիտի չընեմ այս. 2. ջերմ, չերմիկ, *տաք կերակուր. prendre du —. Quelque chose de —, չերմիկ:

Chaude, ի. հրաչեր. հրաշէկ չերմուկիւն. il faut plusieurs —s pour forger cette pièce de fer. || — grasse ou suante, հալուն —, *երբ երկաթն ինոցէն ելած ժամանակ հալածի պէս լինի. || donner une — à la besogne, — տալ գործոյն. *մետալն հրաչերմի մէջ դնել ամէն անգամ որ սալի վերայ պէտք է կռանահարել.

A la chaude, մ. *տաք եղած ժամանակ. ce métal ne peut se forger qu'à la chaude. || փ. եւ բ. եւ ի. անդէն առժամայն, իսկոյն. cela s'est fait à la chaude. [*տաք ըմպելի:

Chaudeau, ա. չերումպ, չերմիկ.

Chaudement, մ. չերմ, չերմագին, *տաք. se bien vêtir et se tenir —, *լաւ հագուիլ եւ ինքնինքն տաք պահել. mettre de la viande devant le feu pour la tenir —. On est fort — dans cette chambre. 2. չերմապէս, չերմագոյն, չերմագին, չերմովին, եռանդեամբ, փութով, պնդագոյնս. poursuivre — une affaire, une personne. Prendre une affaire —. Cette affaire a été suivie —. || դր. *կրնայ առաջ եռանդ դրուիլ. il est vêtu — կամ il est — vêtu.

Chaude-pisse, ի. ախ. չերմավիզումն, չերմավիզութիւն, չերմիզութիւն, չերմէզ, *տաքշեռ. ռա. Blennorragie ի:

Chauder, ն. եգ. կրախառնել. — un champ.

Se chauder, դ. —իլ. c'est dans cette saison que les champs se chaudent.

Chaudière, ի. կաճսայ «գազան». — de cuisine, de teinturier. La — de cette machine à vapeur a crevé. || — à vapeur, շոգեկաճսայ. — à haute pression, — բարձրաճինշ՝ բարձրաճնշիկ. — à basse pression, կաճսայ ստորնաճինշ՝ ստորնաճնշիկ. — à moyenne pression, — միջնաճինշ, միջնաճնշիկ:

Chaudron, ա. խալկին, ձեռնկախ «գուլպու գազան». faire bouillir qc. dans un —. Écurer un —. Mettre un — sur le feu. 2. փ. խալկին. յոռի նուագարան. c'est un —. Il résonne comme un —.

Chaudronnée, ի. խալկինապափ, խալկին մի լի:

Chaudronnerie, ի. կաճսայագործութիւն, կաճսայավաճառութիւն. 2. կաճսայագործք, կաճսայավաճառք (կաճսայք, սանք, խալկինք, ջեռուցիչք,...) la — va mal. 3. կաճսայարան. գործարան կաճսայագործ վաճառաց. il est à la tête d'une —. Établir une —. || S. **Bronzerie**.

Chaudronnier, ère, գ. կաճսայագործ, կաճսայավաճառ «գազանը». boutique de —. || — planeur, պղնձագործ «պագըրը». 2. ած. —. maître —. Ouvrier —.

Chauffage, ա. ջեռուցուն. le — d'un four, d'une machine. || Bois de —, չերմափայտ. *վառելի փայտ. 2. առ. —. *իրաւունք Թագաւորական անտառէն փայտ կտրելու՝ տաքնալու համար. il avait son — dans telle forêt.

Chauffe, ի. S. **Chauffage**.

Chauffé, e, անց. ջեռուցեալ, *տաքցած, տաքցուցած. eau —e. L'église était —e. || — à blanc, ատրաշէկ. — au rouge, հրաշէկ:

Chauffe-assiettes, ա. յ. խ. պղնեակաչեր. ջեռուցիչ սկաւառակաց. des —.

Chauffe-chemise, ա. շապկաջեր. *շապիկ տաքցունելոյ գործի. des — կամ des —s.

Chauffe-cire, ա. մոմաջեր. ջեռուցիչ կնքամոմոյ. des —.

Chauffe-la-couche, ա. ո. անկողնաջեր, անկողնասէր. des —.

Chauffe-linge, ա. կտաւաջեր, կտաւաջերոց «չամաշըր գաֆէսի». des —.

Chauffe-lit, ա. անկողնաջեր. des — կամ des —s. ին. **Bassinoire, Moine.**

Chauffe-pieds, ա. ոտնաջեր. *ոտք տաքցունելոյ կրակաման. des —. ին. **Chaufferette.**

Chauffer, ն. ջեռուցանել, չերմացուցանել, *տաքցունել. — le four, un poêle. — des draps, de l'eau. — des plantes. || — au rouge, հրագոյն շողացուցանել, հրաշէկ առնել. — à blanc, ատրաշիկել, ատրագոյն՝ ատրաշէկ առնել. || անխ. —. ce bois chauffe plus qu'un autre. 2. փ. եւ բ. ջեռուցանել, գրգռել, արծարծել. — qn. || — une femme, ջեռուցանել զկին, դարպաս առնել. 3. փ. եւ բ. գործել ինչ փութով. — une affaire. 4. գ. — un poste, հրետակոծ առնել զպահակատնոց.

Chauffer, չ. ջեռնուլ, չերմանալ, *տաքնալ. le four chauffe. Le bain chauffe. || Le navire, la locomotive chauffe, *նաւն, տեղաշարժն կրակն կը վառէ նամբայ ելլելու. 2. փ. ջերանիլ, արծարծանիլ. cela chauffe. || փ. l'affaire chauffe, ջերանի գործն, *բանն կտաքնայ, պէտք է փութալ.

Se chauffer, դ. ջեռնուլ, *տաքնալ կրակի քով. venez vous chauffer. — les pieds, les mains.

Առ. On saura, on verra de quel bois je me chauffe, *պիտի գիտնան՝ պիտի տեսնեն ո՛վ լինելս, ի՛նչ բանի կարող լինելս. || nous ne nous chauffons pas du même bois, համամիտ՝ համակարծիք չեմք:

Chaufferette, ի. ջեռուցիկ, ոտնաման. S. **Chauffe-pieds.**

Chaufferie, ի. ջեռոց, դարբնոց:

Chauffeur, ա. ջեռուցիչ, հնոցապան, կրակավառ, հրավառ:

Chauffeuse, ի. ջերաթոռ. *ցած աթոռ առնի լաւ տաքնալոյ:

Chauffoir, ա. ջերմարան. 2. ջերմատեղեակ, ջերմատուն, *տաքուն (ի վանս). 3. ջերմակտաւ. on lui a mis plusieurs —s et on ne peut l'échauffer.

Chaufour, ա. կրափուռն. հնոց կրոյ. հն. **Four à chaux.**

Chaufournerie, ի. կրեփեցուք. *արհեստ կիր շինելոյ:

Chaufournier, ա. կրեփեաց, կրագործ, կրավաճառ:

Chaulage, ա. եգ. կրաչրուման. 2. կրոտուման, կրախառնուման:

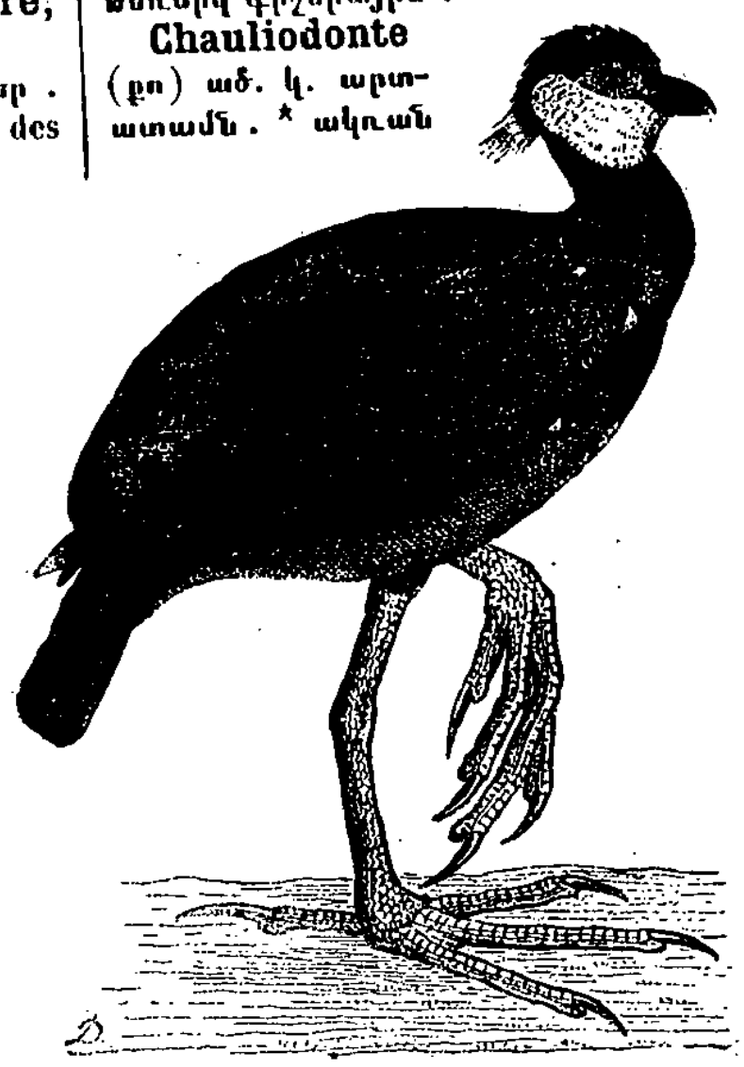
Chauler, ն. եգ. կրաչրել. *կրաչրի մէջ թրջել սերմանելէն առաջ. — le blé. 2. կրաչրել. *կրաչուք քսել. — un arbre. — des fruits, des raisins. 3. կրախառնել, կրոտել. *կրով պարարտացունել. — un champ.

Se chauler, դ. կրաչրիլ. ce grain ne doit pas —.

Chaulier, ա. ար. կրափուռատէր:

Chauliode (քո) ա. ծբ. կեռոտ. *տեսակ մի ձուկ Միջերկրականի մէջ. 2. Ք. —. Ռուչուն նման բադարի (chipeau). 3. մբ. —. միջատ ինչ եւ Թիթեռնիկ գիշերային:

Chauliodonte (քո) ած. կ. արտատամն. *ակռան

Chaune.

բերնէն դուրս ելլող. éléphant, sanglier —.

Chauliognathe (քոլիոկնաթ) ա. մբ. արտակզակ. սեռ հինգայօդ պատենաթեւից:

Chaulmoogre (քոլմուկը) ա. բ. S. **Gynocardie.**

Chaumage, ա. եգ. խոզանահատ, խոզանահատուիւն. 2. խոզանահատ. *խոզան կտրելու ժամանակ:

Chaume, ա. խոզան, խզօն. *ցորենի տակուբ. 2. խոզան. անդաստան խոզանալից. 3. քթ. խոզանա

հիւղ . խոզանայարկ խոլիկ՝ խրճիթ . être né sous le —. Vivre, habiter sous le —.

Chaumer, ն. խոզանել , խոզանատել , հատանել՝ խզել զխոզան . — un champ. || անխ. —. je ne veux pas qu'elle chaume dans mon champ.

Se chaumer, դ. —իլ . nous sommes dans la saison où se chaument les champs.

Chaumeret, ա. Ա. ճնկոր . *դժհուճի (bruant) տեսակ :

Chaumeur, ա. խոզանահատ . *խոզան կտրող :

Chaumière, ի. խուղ «գուլիակ». petite —, խոլիկ . on ne trouve que des —s dans ce pays. Son cœur et une —.

Chaumine, ի. խոլիկ. une pauvre —. La — du vieux Caton.

Chaune, ա. Ա. շոն . երկայնատրան Ամուշուն ինչ ի Բրեգիլ . 2. ար. —. *գործի արոյր կտրելու :

Chaussant, e, ած. դիւրագանեի . *հագուելն դիւրին . un bas de soie est plus — qu'un bas de fil.

Chausse, ի. քամոց . ատուելոյ պարկ քամելոյ . 2. փակեղն , ուսազգեստ (անդամոց հատակտրանի). — de docteur en théologie, de docteur en droit. հն. **Chaperon**. || — de colback, փակեղն մորԱախուրակի . կտաւ կախեալ զմորԱախուրակէ. 3. — d'aisances, ճեմշափող . խողովակ արտաքնոցի « քինէի գուպուրա ». 4. S. **Chausses**.

Chaussée, ի. Ամբ , հողաԱամբ . la — d'une rivière, d'un étang. 2. ուղի, խճուղի , կառուղի , միջուղի . les voitures passent sur la —. 3. Ponts et —s, կամրջատաիք, կամուրջք եւ խճուղիք . վարչութիւն կամըրչաց , ջրանցից եւ խճուղեաց . il est dans les ponts et —s. 4. Rez-de—, S. **Rez-de-chaussée**.

Chausse-pied (շոսփիէ) ա. մուճակածիգ «գունտուրա քէվիյի՝ չէքէնէյի» :

Chausser, ն. ագանել, *հագուիլ. — ses bas, ses souliers, ses bottes, — գուրպայս , մուճակս , կօշիկս . || փ. — le cothurne, ողբերգակօշիկ՝ ողբերգասօլեր —, ողբերգութիւնս խաղալ՝ յօրինել . եւս՝ մատենագրել փքացեալ ոճով . || — le brodequin, կամրակ՝ կատակակօշիկ —, կատակերգակ է., կատակերգութիւն յօրինել՝ խաղալ. || ը.— les bottes de sept lieues, S. **Botte**. || — les éperons à qn., *մէկուն խՃաններ դնել՝ ասպետ ընելով զինքն . || փ. եւ ը. — de près les éperons à qn., * փախչողին ետեւէն իյնալ մօտէն . 2. ագուցանել , *հագցունել . — des bas, des souliers à qn., — ումեք գուրպայս , կօշիկս . || անխ. — qn., բատիմանել զոք, *մէկուն գուրպայ , կօշիկ հագցունել . — un enfant. Faites-vous — par votre domestique. || փ. cette personne n'est pas aisé à —, անձնդ չէ դիւրաիմոզ, *այս անձն դիւրին չհամոզուիր . || անխ. —. կարել՝ գործել կօշիկս՝ ոտնամանս. ce cordonnier me chausse, chausse toute la famille. 3. յագչիլ (կօշկաց , գուրպայի), * լաւ նըՃալ . ce soulier me chausse, vous chausse bien. Ce bas chausse bien. || փ. — une opinion, une idée, զակատիլ՝ յամառիլ ի կարծիս ինչ. il a chaussé cette idée. || — sa tête, *գլուխն բան մի դնել . || փ. — la peau d'un honnête homme, *պարկեշտ մարդու կերպարանքն առնուլ . 4. հգ. — un arbre, une plante, հողապատել. պատել հողով զբուն ծառոյն , տնկոյն .

Chausser, չ. ագանիլ , *հագնիլ . — à vingt-six points, à tant de points, * քան եւ վեց՝ այս ինչ երկայնութեամբ կօշիկ —. || փ. եւ ը. ces deux personnes chaussent au même point, sont chaussées au même point, * այս երկու անձինք համարան՝ բնութենակից , համամիտ են . || — à tout point, խղճամիտ չլինել .

Se chausser, դ. ագանել կօշիկս՝ գուրպայս յոտս , ըատիմանիլ . * ոտնամանի՝ գուրպայ հագնիլ . il ne sait pas encore —. Chaussez-vous donc. — de sabots, տրեխատորիլ , * տրեխ հագնիլ. || փ. je ne me chausse pas à son point, *իրեն համամիտ չեմ՝ չեմ համաձայնիր . || փ. եւ ը. — une opinion dans la tête, յամառիլ՝ պընդեալ կալ ի կարծիս ինչ :

Chausses, ի. յ. անդրավարտիք , սրնոց «շալվար» . — de drap, de velours, de toile. Mettre, attacher, boutonner ses —. || փ. tirer ses —, խոյս տալ , փախչիլ . || փ. եւ ո. cette femme porte les —, * իր երկանէն աւելի իշխանութիւն կբանեցունէ ոանն մէջ, աւելի տիրաբար կգործէ. ասի եւս cette femme porte la culotte. || Faire dans ses —, զահի մեծի հարկանիլ , երկնչել յոյժ , * տեղն ընել . 2. հ. S. **Bas**.

Chaussetier, ա. գուրպայագործ, գուրպայարար , գուրպայավաճառ «չօրապճը» :

Chausse-trape, ի. տատասկ , տատասկ երկաթի . հն. **Tribule**. 2. ո. երագագ . * ծուղակ անասուն բռնելոյ . dresser une —. Mettre des —s dans une forêt. 3. բ. տատասկ. փուշ ինչ . — étoilée, մարար . հն. **Chardon étoilé**.

Chaussette, ի. գուրպայ , գուլպայ , բուն «չօրապ» . mettre ses —s, *—ն հագնիլ՝ դնել. ôter ses —s, * —ն հանել. sans —, գուլպայազերծ, անգուլպայ, բոբիկ. — de fil, de laine. Une paire de —s, զոյգ մի —. Des —s pour des enfants. Petite —, գուրպայիկ , գուլպայիկ :

Chausson, ա. խարուկ , բալիկ «Ձէրլիք, լափչին , մէտո». une paire de —s. || — de bal, de danse, պարախարուկ , պարաքալիկ . 2. խ. անուշաճաղ . անուշախառն խմորեղէն . les —s se servent froids.

Chaussonnerie, ի. խարուկագործութիւն , խարուկավաճառութ . 2. խարուկարան . խարուկի կրպակ :

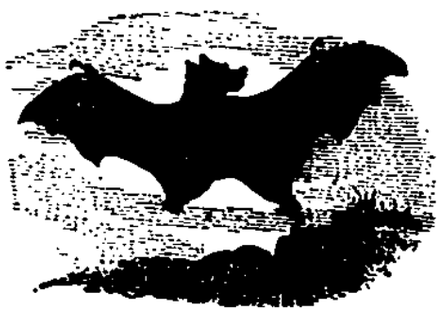
Chaussonnier, ա. խարուկագործ , խարուկավաճառ :

Chaussure, ի. ագանելիք ոտից , ոտնամանի , ոտից աման , մուճակ , կօշիկ , օդ. « այագ գապը ». bonne —. — mignonne, élégante, propre. Changer de —s. Mettre, ôter ses —s. Marchand de —, ոտնամանավաճառ , կօշկավաճառ . 2. ոտնամանաճախիք , la — d'une famille coûte cher. Je dépense tant pour ma —.

Ած. Trouver — à son pied, * իրեն չարմար բանն, ուզածն գտնել . || cordonnier, pas plus haut que la —! *կօշկակա՛ր , կօշկէն վեր մ'ելլեր . գիտցած բաներդ միայն քննադատէ . || — à tous pieds, * ամենուն չարմար բան. || chacun sait où sa — le blesse, *ամէն մարդ գիտէ որ տեղն ոտնամանն կզարնէ՝ ո՞րն է իրեն վնասակարն . || avoir un pied dans deux —s, * երկու շահատոր բանի մէջ բնտրել :

Chauve, ած. կոնդ , կնդակ , հերատ , ճեղ , ճաղատ, * մազկարօտ «ատագ». homme, femme —. Devenir —, ճաղատիլ . être —. Tête —, կոնդ գլուխ , կոնդիկ . avoir la tête —.

Chauve-souris, ի. կ. չիղջ , գիշերատիկ , գիշերամուկն , չղջիկ , * սեկեմուկ «կէչճէ գուշու , եսպատա». les chauves-souris sont toutes des animaux nocturnes.

Chauveté, ի. հ. S. **Calvitie**.

Chauvin, ա. շովինեան , շովինական , հայրենամոլ , ազգամոլ . տարապայման հայրենասէր. il est très —.

Chauvinisme, ա. շովինութիւն , շովինականութիւն , հայրենամոլութիւն , ազգամոլութիւն . տարապայման հայրենասիրութիւն. — militaire, politique, humanitaire.

Chauvir, չ. — des oreilles, զականջս ի վեր ուղղել , * ականջներն տնկել (ձիոց , ջորեաց եւ իշոց). ce cheval chauvit des oreilles.

Chaux (շօ) ի. կիր « քիրէճ ». — vive, — կենդանի՝ անշէջ՝ *չմարած . — éteinte, — շիջեալ՝ * մարած . — grasse, maigre, — պարարտ, վտիտ . — hydraulique, — ջրաբաշխական, *որ ջրոյն մէջ շուտով կպնդանայ . || lait de — blanc, կրակաթն , կրապիտակ . կիր ջրախառն . blanchir une muraille avec du lait de —. || Eau de —, կրաջուր . || four à —, կրափուռ . || fosse à —, կրագուբ . || pierre à —, կրաքար . || — sulfatée, — ծծմբատեալ . — phosphatée, — փոսփատեալ . — carbonatée, — բրնձածխատեալ . || de —, կրեայ . être brûlé par la —, կրայրիաց է., * կրով այրիլ .

Առ. եւ փ. Cela est fait à — et à ciment, կրաշաղախագործ է այս , *ամենահաստատ բան է . || bâtir à — et à sable, շինել կրով եւ աւազով . հաստատուն շինել :

Chavant, ա. Ա. ռա. **Hulotte**ի :

Chavaria, ա.Ա. բաւարիկ . Ոքրչուն ինչ յԱմերիկա :

Chavica, ա. բ. ծիծակ . տեսակ պղպեղի :

Chavicine, ի. տգ. ծիծակին . գոյացութիւն առաւել լուծական քան զպղպեղին (pipérine).

Chavicique, ած. տգ. ծիծակային. acide —, ծիծակաթթու որ *ծիծակինի մէջ կգտնուի :

Chavirement, ա. շրջումն :

Chavirer, չ. շրչիլ , դառնալ (նաւու , նաւակի). notre navire chavire. La barque chavira. Nous chavirâmes à l'entrée du port.

Chaya-ver, ա. շայավէր . հնդիկ անուն արմատոյն ոլդենլանդիոյ :

Chebec (շէպէք) ա. նւ. այծեմնաւ . այծեմնաձեւ նաւ . երեքկայմեան երկծայրատուր նաւ Միջերկրականի «սիւմպէքի» :

Chef (շէֆ) ա. գլուխ (սրբոց). le — de saint Jean. Jésus-Christ a eu le — couronné d'épines. || կտ. —. le — ceint de lauriers, — սարդննապատ . couronner, couvrir son — de lauriers. || Par mon —! գլխովս. ձեւ երդման. 2. — (անասնոց). tant de —s de bétail. Il avait deux cents —s de brebis, de bêtes à cornes. 3. փ. —, պետ , աւագ , պարագլուխ , առաջնորդ . le roi est le — de l'État. Obéir à ses —s. L'exemple des —s. Le — des libéraux, պետն ազատականաց . — de famille, տոհմագլուխ, տոհմապետ . — de tribu, ցեղապետ. être le — de tribu, — ի, ցեղապետել . — d'orchestre, երաժշտապետ . — de bureau, դահլճապետ . — de cabinet, պարաւագ . — d'atelier, ձեռնապետ . — ouvrier, գործավար . — de file, ռազմագլուխ , տողագլուխ , սկզբնագլուխ . c'est lui qui est le — de file de tous ces gens-là. — d'école, դպրոցապետ. — de bande, խմբապետ , հրոսապետ . — de peuple, ժողովրդագլուխ , ժողովրդապետ . — de parti, կուսակցապետ . — de gare, կայարանապետ . — de station, կայանապետ . —. de cuisine կամ cuisinier en —, խոհարարապետ, խոհակերապետ , խախտոր , խոհամոր . — d'armée, բանակապետ , սպարապետ . — de corps, զօրապետ, զօրավար. — de bataillon. գոկապետ. — de division, բաժնապետ , սպասալար . — de brigade, վաշտապետ . — d'escadron, հեծելախմբապետ . — de couvent, վանապետ. — des mécontents, դարագլուխ տժգոհաց . qui a plusieurs —s, բազմապետ. 4. գլուխ, յօդուած, մասն. la doctrine se réduisait à deux —s. Les divers —s d'une loi. 5. գլուխ , կէտ . un des —s d'accusation. — de contestation. Crime de lèse-majesté au premier —, ոճիր ընդդէմ անձին արքայի . crime de lèse-majesté au second —, ոճիր ընդդէմ իշխանութեան վեհապետի կամ ընդդէմ պետութեան. 6. գլուխ, ծայր. le — d'une étoffe. Les —s d'un bandage. 7. կգ. գլուխ . վերին մասն վահանի. || du — de qn., յիրաւանց , ըստ իրաւանց ուրուք . il a cette terre du — de sa femme. Ils vinrent à la succession du — de leur père.

De son chef, մ. յանձնէ իւրմէ , ինքնահրաման , ի քմաց իւրոց , ինքնին , իւրովի, իւրովին , *իր գլխէն . il a fait cela de son —. Je n'avance point cela de mon —. || յանձնէ իւրմէ, *իր կողմանէ . Il a tant de bien de son —.

De ce chef, այսու, *ասով .

En chef, մ. իբրեւ գլուխ՝ պետ , պետաբար . commander en —, — հրամայել . être en —, ինքնագլուխ ի. médecin en —, բժշկապետ . greffier en —, դիւանադպրապետ . général en —, սպարապետ , միագլխապետ :

Chef-d'œuvre (շէֆ տէօվր) ա. գլուխ գործոց , հրաշակերտ . c'est un —. La façade du Louvre est un — d'architecture. L'homme est le — de la création. Cette beauté est un — de la nature. Les chefs-d'œuvre de Corneille. Faire un —, հրաշակերտել . || նմբ. c'est un — d'habilité, de malice. Un — d'impertinence. || հգ. vous avez fait là un beau —! Voilà un de vos chefs-d'œuvre, *անմտութիւն է ըրածդ :

Chef-lieu (շէֆ լիէօ) ա. գաւառագլուխ՝ նահանգագլուխ քաղաք . — de département, de canton. Les chefs-lieux.

Cheik (շէյք)ա. ցեղապետ «շէյխ». —ul-islam, դինապետ . || գրի եւս **Scheik**.

Chéilalgie (քէիլալժի) տ. **Chilalgie**.

Chéilanthe (քէի) ա. բ. շրթնաճապիկ . սեռ տոհմի ճարխոտաց :

Chéilanthées, ի. յ. բ. շրթնաճապկեայք . ննջացող կնուճասերից (polypodiacées).

Chéilanthite (քէի) ա.բ. շրթնաճապկաբար . ճարխոտ բրածոյ :

Chéilarie (քէի) ի. բ. շրթնուկ . տեսակ սնկոյ :

Chéiline, ա. ծբ. շրթնաճուկն :

Chéilion (քէի) ա. ծբ. շրթնաճըկօն . սեռ ձկանց ի տոհմէ պուտնգակերպից (labroïdes).

Chéilocace (քէի) ի. բժ. շրթնացաւ . *շրթունքի ցաւ :

Chéilodactyle (քէի) ա.ծբ. շրբթնատատն . ձուկն ինչ Աւստրալիոյ :

Chéilodiptère (քէի) ա.ծբ. շրբթնաթեւնակ . ձուկն ինչ :

Chéilodrome (քէի) ա. Ե. ծովափնընթաց . Ծուչուն նման քարադրի (pluvier).

Chéilomène (քէի) ա. մբ. շրբթնամաֆիկ . սեռ եռայօդ պատենաթեւից :

Chéilonyche (քէիլոնիշ) ա. մբ. շրթնեղունգն . սեռ հինգայօդ պատենաթեւից :

Chéilophyme (քէիլոֆիմ) ա. բժ. շրթնուռեց . *ուռեցք շրթունքի :

Chéiloplastie (քէի) ի.վ. շրթնակազմութիւն . վերակազմութիւն շրբթնոց :

Chéilopside (քէի) ի. բ. շրթնատեսիկ . սեռ կեռանտեայց (acanthacées).

Chéilorragie (քէի) ի. բժ. շրբթնահոսութիւն. հոսումն արեան ի շրբթանց :

Chéilorragique (քէի) ած. շրբթնահոսական , շրթնահոսային :

Chéilose (քէիլոզ) ի. բ. բաժակաշրթնի . մեծ ծառ ի Ճաւա :

Chéilosées (քէի) ի. յ. բ. բաժակաշրթնեայք :

Chéilosie (քէի) ի. մբ. շրթնիկ . սեռ երկթեւից :

Chéilothèque (քէի) ի. բ. շրբթնատուփ . սեռ մենաբուսեայց (monotropées). [հատ :

Chéilotome (քէի) ա. մբ. շրթնա-

Chéimatobie (քէի) ի. մբ. ձմեռնակեաց . սեռ թեփաթեւից գիշերայնոց :

Chéimatophile (քէի) ա. մբ. ձըմեռնասէր . սեռ պատենաթեւից գիշերայնոց :

Chéimonée (քէի) ա.Ե. ձմեռնիկ. սեռ Ծռչնոց նախատիպ ունելով զոտոյ երեքմատնի (larus tridactyle).

Chéimonophile (քէի) ա. մբ. ձըմեռնասէր . սեռ պատենաթեւից ի տոհմէ գիշերայնոց :

Chéiracanthe (քէի) ա. բբ. ձեռնափուշ . սեռ որդանց աղեաց :

Chéiradénie (քէի) ի. բ. ձեռնագեղձ . սեռ խոտոձեայց վանդեայց :

Chéiranthe (քէի) ի. բ. ձեռնա-

ճապիկ , գաւին ճապիկ . գա. շահիպրակի (giroflée).

Chéiranthé, e, ած. բ. ձեռնաճապկեայ. || —es, ի.յ. —ք. ցեղ տընկոց ի տոհմէ խաչաբերից :

Chéiranthère (քէի) ի. բ. ձեռնաթեղնան. սեռ տոհմի քարբեկեայց:

Chéiranthifolié (քէի) տ. **Chéiranthophylle**.

Chéiranthodendre (քէի) ի. բ. ձեռնաճապկածառ . հն. **Chéirostémone**.

Chéiranthoïde (քէի) ած. բ. ձեռնաճապկակերպ . որ նմանի շահիպրակի (giroflée). || —s, ի. յ. —ք. բաժին տոհմի խաչաբերից , նախատիպ ունելով զձեռնաճապիկ :

Chéiranthophylle (քէի) ած. բ. ձեռնաճապկատերեւ . որոյ տերեւք նմանին շահիպրակի :

Chéiranthrocace, տ. **Chirarthrocace**.

Chéirie (քէիրի) ի. բ. ձեռնակ . *տեսակ մի շահիպրակ :

Chéirocace, S. **Chirarthrocace.**

Chéirocrinus (քէիրոքրինիս) ա. վբ. ձեռնաշուշան . սեռ բրածոյ շուշանկաց (encrines).

Chéirode (քէի) ա. մբ. ձեռնակապ . տեսակ միջատի :

Chéirogale (քէի) ա. կ. ձեռնակատու . *կատուի նման կենդանի բառածեռնի :

Chéirolène (քէի) ի. բ. ձեռնապատուկ . տեսակ մոլոշի :

Chéirologie (քէի) S. **Chirologie.**

Chéiromèle (քէի) ա. կ. ձեռնեղնգնաթռչ (ի Հնդիկս):

Chéiromyens (քէի) ա. յ. կ.ձեռնամկնեռնք . կենդանիք նման ձեռնամկան :

Chéiromys (քէիրոմիս) ա. կ. ձեռնամուկն . հն. **Aye-aye.**

Chéiromyze, S. **Chiromyze.**

Chéironomie, S. **Chironomie.**

Chéiroplatys (քէիրոփլաթիս) ա. մբ. լայնձեռնի . սեռ հնգայօդ պատենաձեից :

Chéiropleurie, ի.բ. ձեռնակող . սեռ ձարխոտոց բուբասերից (acrostichacées).

Chéiroptère (քէի) ած. կ. թեւաձեռնի . *թեւաւոր ձեռք ունեցող . || —s, ա. յ. —ք . տոհմ թեւաւոր կենդանեաց , որպես չղջիկք (chauves-souris).

Chéirospore (քէի) ա. բ. ձեռասերմն . տեսակ սնկոց :

Chéirostémone (քէի) ա. բ. ձեռամազմզուկ . սեռ տոհմի պղպեղասերից (sterculiacées).

Chéirostyle, Chéirostylide (քէի) ի. բ. ձեռնասիւն . սեռ տոհմի խոլորձեայց :

Chéirothérie (քէի) ի. վբ. ձեռնագալան :

Chélaire (քէ) ա. մբ. արծլիկ . սեռ թեփաձեւ միջատաց :

Chélamide (քէ) ի. տգ. հողմափայտամիդ . ոսկրին (pyridine) գոյացեալ հողմափայտաձիւռով:

Chélanilide (քէ) ի. տգ. հողմափայտանիլիդ . արտադրանք զուգախառնուածեան հողմափայտային թթուոյ եւ նիլինի տաքբաղադրեալ ջերմուածեամբ :

Chélate (քէ) ա.կ. ճորկոր . ճանկաձեւ յաւելուած ոտրկապատենից :

Chelem (շլէմ , շլէմ) ա. համաշահ. *Թղթախաղի մի մէջ բոլոր ձեռքերն շահիլն . faire —, — առնել , * բոլոր ձեռքերն շահիլ . || ած. —. être —, անհամաշահ լ., * եւ ոչ մի ձեռք շահիլ :

Chéleptérix (քէ) ա. մբ. արծեւաձեւ . ենձաստեղ գիշերային թեփաձեից :

Chélérythrine (քէ) ի. տգ. կանթեղխոտակարմրին . * արիւնխոտին (sanguinaire) կամ կանթեղխոտի տիպաս հունտէն հանուած կալակերպ :

Chélicère (քէ) ի.մբ. արծելեղջիւր :

Chélidammique (քէ) ած. տգ. կանթեղխոտոշային. acide —, — թթու (գոյացեալ ազդեցութեամբ օշակի ի վերայ կանթեղխոտային թթուոյ) :

Chélidis (քէլիտիս) ա. թ. կրծիտ . տեսակ ճնճղուկի :

Chélidoine (քէ) ի. բ. հողմափայտ , կանթեղխոտ , ծիծեռնախոտ, ծիծռան ծաղիկ , ծիծռան խոտ «գըրլանդըճ օթու». ռկ. **Eclaire.** || Grande —, մեծ հողմափայտ . ռկ. **grande éclaire.** || Petite —, փոքր հողմափայտ . ռկ. **petite éclaire** կամ **renoncule ficaire.** 2. հբ. ծիծեռնաբաթ . հն. **Pierre d'hirondelle.**

Chélidon (քէ) ա. թ. ծիծառնուկ . գա. **hirondelle de fenêtre**ի:

Chélidonien, enne (քէ) ած. կ. ծիծռանեան, ծիծռանեանման . || —s, ա. յ. —ք. տոհմ թռչնոց ի կարգէ ճնճղկանց :

Chélidonies (քէ) ի. յ. հն. յն . ծիծեռնաւօնք . զոր կատարէին ի Հռոդոս ի գալ գարնան :

Chélidonine (քէ) ի. տգ. հողմափայտին. նիւթ դեղին եւ այլիչ գըտնեալ ի հողմափայտի :

Chélidonique (քէ) ած. տգ. հողմափայտային . acide —, — թթու , հողմափայտաթթու :

Chélidonisme (քէ) ա. հն. յն. ծիծռանութգ . զոր երգէին ի Հռոդոս ի ծիծռանատօնս :

Chélidons (քէ) ա. յ. ծիծառունք. տոհմ լայնակտուց , լայնաւիզ , սպանիչ եւ սպառես թռչնոց :

Chélidoptère (քէ) ա. թ. ծիծռանաթեւ. սեռ թռչնոց ի տոհմէ կկուաց:

Chélidoure (քէ) ա. մբ. ծիծռանագի , ծիծռանատուն . սեռ ուղղաթեից :

Chélidoxanthine (քէ) ի. տգ. դեղնահողմափայտին . * գունաւորիչ դեղին նիւթ հանեալ մեծ հողմափայտէ :

Chélifère (քէ) ած. մբ. արծելաբեր . 2. ա. —. սեռ սարդատեսակաց , նման կարիճի . կն. **Portepince.**

Chélifére,e (քէ) ած. մբ. արծելաեայ . || —s, ա. յ. —ք. տոհմ սարդատեսակաց :

Chélifrome (քէ) ած. մբ. արծելաձեւ :

Chéligastre (քէ) ա. մբ. արծելաւորք . սեռ երկթեւից ի տոհմէ եղջերակնթաց (athéricères). [լածեռ :

Chélignathe (քէ) ած. մբ. արծե-

Chélihydronique (քէ) ած. տգ. ջրահողմափայտային . acide —, ջրահողմափայտաթթու :

Chélinote (քէ) ի. կմ. արծելաթէն . կակղամորթ ինչ :

Chélinotte (քէ) ի. հբ. ծիծեռնաքար :

Chélipalpe (քէ) ած. մբ. արծելաշօշափուկ . *արծելի ձեւով շօշափուկ ունեցող :

Chelmon (քէ) ա. ձր. քելմոն . ձուկն ինչ երկայնացուկ :

Chelmsfordite, ա. հբ. չելմսֆորտիտ . * Անգղիոյ Չելմսֆորտ քաղաքին բովերն գտնուած քար :

Chélobaside (քէ) ի. մբ. սրաճաբիսխ . սեռ բառայօդ պատենաձեից :

Chélochire (քէ) ի. մբ. արծելաձեռն , արծելաձեռնի . սեռ խմբոյ խիճարեայց (aradites).

Chélode (քէ) ա. վբ. սրատամն . սեռ բրածոյ կենդանեաց :

Chélodère (քէ) ա. մբ. առամնավիզ . սեռ բառայօդ պատենաձեից , տոհմ երկայնեղջերց :

Chélodine (քէ) ի. սբ. քնճացակրայ . սեռ կրայազգեաց :

Chélodonte (քէ) ած. մբ. արծելատամն . *արծելի ձեւով ակռայ ունեցող. || —s, ա. յ. արծելատամունք. տոհմ սարդատեսակաց :

Chéloïde (քէ) ի. վ. արծելուռոյց. * արծելի նման այտոյց կուրծքի վերայ :

Chélonanthère (քէ) ի. բ. կրայաբերնան . սեռ տոհմի խոլորձեայց :

Chélonarie (քէ) ի. կրայամիջատ. սեռ պատենաձեւ միջատաց :

Chélonarion (քէ) ա. մբ. կրայամիջատիկ . սեռ հնգայօդ պատենաձեից :

Chélone (քէ) ի.բ. կրայաճաղիկ .

սեռ տոհմի խոլաբուսեայց :

Chélonée (քէ) ի. ոպ. ծոյթի , ծովակրայ . կրիայ ծովային . հն. **Thalassite.**

Chélonées կամ **Chéloniées** (քէ) ի. յ. բ. կրայաճաղկեայք . ցեղ

ոնկոց ի տոհմէ խուլաբուսեայց, նախատուպ ունկով զկրայածաղիկ :

Chéloniadé, e (քէ) ած. սբ. ՑոյՓազգի . || —s, ա. յ. —ք. տոհմ Ցոյ-Փեան առնոց , նախատիպ ունելով զՑոյՓի՝ զծովակրայ :

Chélonide (քէ) ած. մբ. կրայիկազգի . || —s, ա. յ. —ք . ցեղ ՑեփաՓեից գիշերայնոց , նախատիպ ունելով զկրայիկ :

Chélonie (քէ) ի.մբ. կրայիկ. սեռ պատենաՓեից, ի տոհմէ գիշերայնոց:

Chélonien, enne (քէ) ած. սբ. Ցոյ-Փեան . || —s, ա. յ. —ք . խումբ առնոց , յորում են կրայք ծովու , առնոյշ ջրոյ եւ ցամաքի :

Chélonisque, s. Tatou.

Chélonite (քէ) ի. հբ. կրայաքար. քար նման անգլուխ կրիայի . 2. սբ. —. սեռ բրածոյ կրիայից . 3. —s, ա. յ. —ք . խումբ ցեղի շերամեայց (bombycites).

Chélonodème (քէ) ա. մբ. կրայամարմին . սեռ հնգայօդ պատենաՓեից :

Chélonographe (քէ) ա. կրայագիր . *կրիաներու վերայ գրող :

Chélonographie (քէ) ի. կրայագրուԹիւն. նկարագրուԹիւն կրիայից:

Chélonophage (քէ) ած. եւ գ. կրայակեր :

Chélonopside (քէ) ի. բ. կրայատեսիլ . սեռ շրՓնաւորաց հաւկաբուսեայց (stachydées).

Chélonure (քէ) ի. սբ. կրայագլ. սեռ մօրակրայից (émydes).

Chélopode (քէ) ած. կ. կռամագիլ . || —s, ա. յ. —ք . * սեռ շաղղակեր անասնոց , որոց ոտքերն կոր մագիլ ունին . 2. սբ. —. տոհմ մողիզազգի սողնոց :

Chélostome (քէ) ա. մբ. շրՓնաբերան. սեռ կարգի ՑաղանցաՓեից:

Chélure (քէ) ի. մբ. ածելագի . սեռ ՑեփաՓեից ի տոհմէ գիշերայնոց :

Chélyde (քէլիտ) ի. սբ. ճեկար . սեռ տոհմի մօրակրայից (émydes).

Chélydin, ine, ած. սբ. ճեկարեան . || —s, ա. յ. —ք. տոհմ սողնոց նախատիպ ունելով զճեկար :

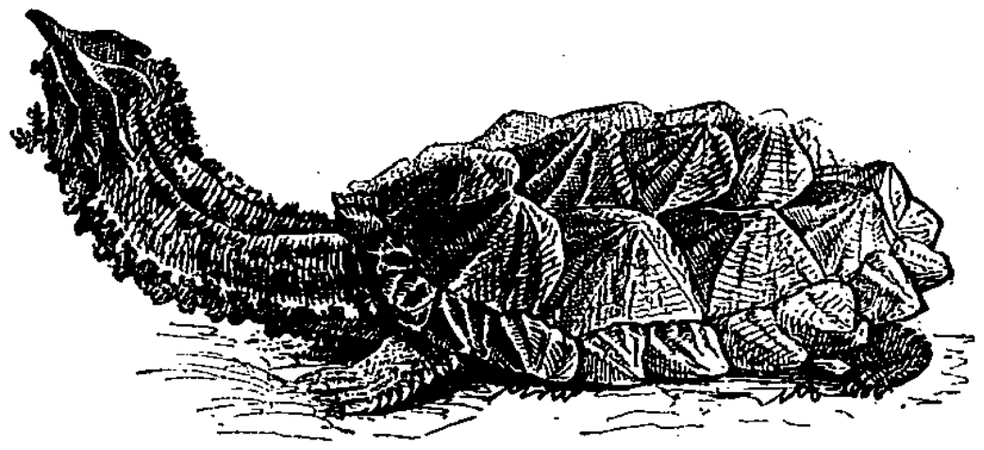
Chélydoïde, ած. սբ. ճեկարակերպ . || —s, ա. յ. —ք . ցեղ տոհմի մօրակրայից :

Chélydre (քէ) ի. սբ. ջրակրայ . *յաղՓանդամ կրիայ Ամերիկայի գետերուն մէջ :

Chélymorphe (քէ) ա. մբ. կրայակերպ . սեռ հնգայօդ պատենաՓեից :

Chélyosoma (քէ) ա. կ. կրայամարմնաւոր կենդանի մասնաւորապէս ծովու :

Chélys (քէլիս) ի.սբ. քելիկ . *տեսակ՝մի ցամաքային կրիայ . 2. հխ. յն. —. տեսակ քնարի :

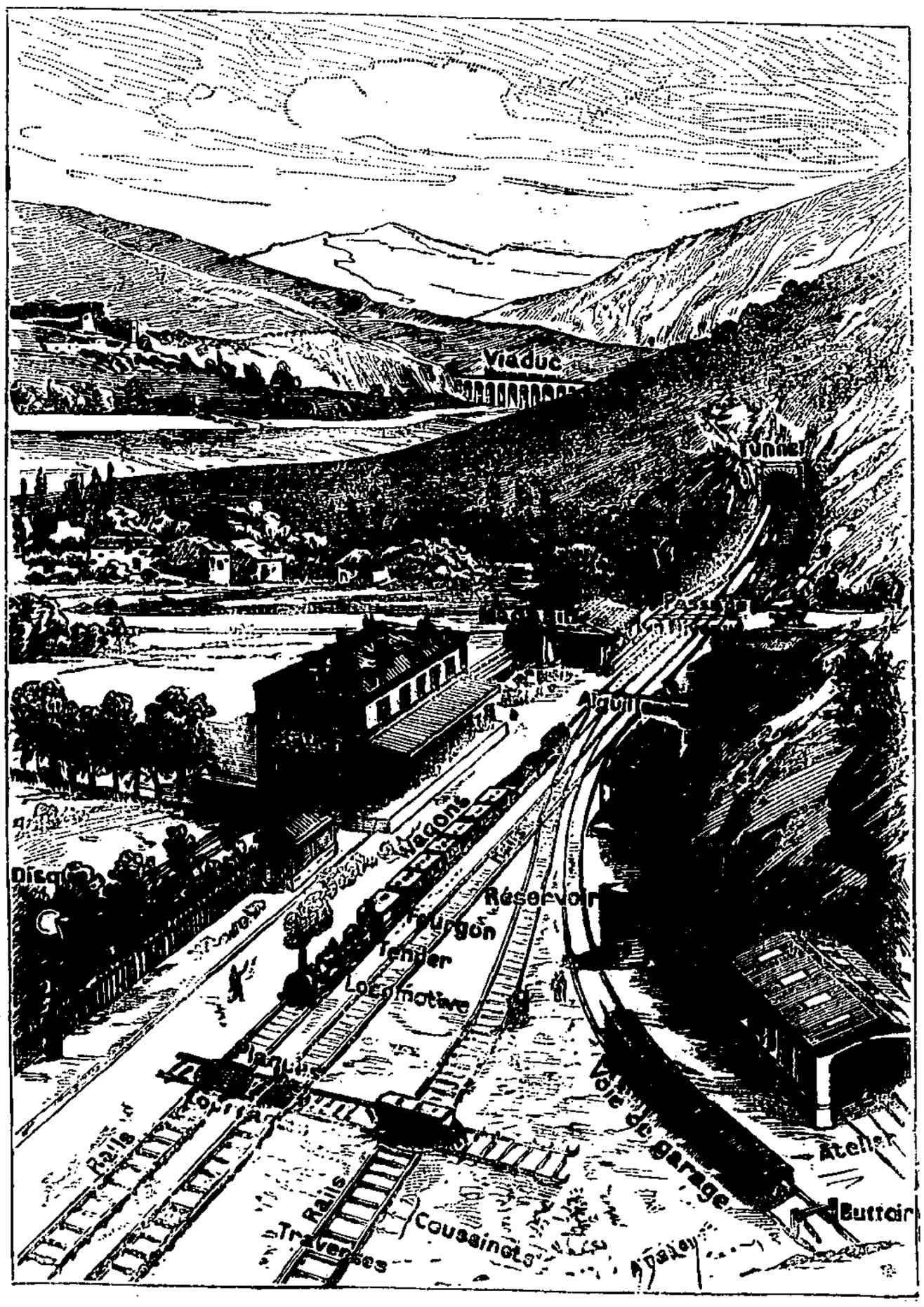
Chémer (se) դ. ազբ. ճիւրիլ , ներգեւիլ :

Chemin, ա. ճանապարհ , ուղի , ռահ, *ճամբայ . — étroit, նրբուղի , նրբաւածան , *նեղ —. — fréquenté, արահետ, *բանուկ —. — carrossable, կառուղի . grand —, մեծ՝ արքունի —, պողոտայ , աշխարհապողոտայ . voleur de grands —s, հուղկահար , ճանապարհադաւ . — de fer, երկաԹուղի , շոգեկառուղի . voyager par — de fer, ճանապարհորդել երկաԹուղեաւ՝ * երկաԹուղիով . prendre le — de fer. — de fer atmosphérique, օդերկաԹուղի , օդակառուղի . — de fer russe, ռուսական երկաԹուղի , ռուսերկաԹուղի. — de traverse, կարճ —. * կարճ —. — battu, frayé, կոս. եւ կոխ՝ բազմագնաց՝ բազմակոխ՝ վարուն՝ * բանուկ —. se mettre en —, ի ճանապարհ՝ յուղի անկանել , ուղեյ լ., * ճամբայ ելնել . — non battu, non frayé, impraticable, praticable, affreux, pierreux, boueux, անկոս , անկոխ, անգնաց , գնալի՝ դիւրագնաց , դժուարակոխ , քարուտ , տղմալից՝ տղմաշաղախ —. — bordé d'arbres, ծառաճիր —. beau, bon, mauvais, vilain —. — vicinal. — de Lyon. Tracer un —. Ce — va, mène, conduit à Paris, այս — գնայ՝ աճէ՝ տանի ի Փարիզ , *այս ճամբան Փարիզ կ'երԹայ , կտանի . prenez le — à main droite, à main gauche. Ce — fourche, —ս այս երկճղի. réparer un —. Assurer les —s. Les pluies, le dégel ont gâté les —s. L'entretien des —s. Savoir le —. Montrer, enseigner le —. Faire le — à pied, à cheval, en voiture. Poursuivez, passez votre —. Il a repris le — de son village. Rester en —, *ճամբան մնալ . rebrousser —, *ճամբէն ետ դառնալ . ce torrent s'est ouvert un — à travers la forêt, * այս հեղեղն անտառի մէջէն իրեն — բացեր է. fermer, allonger, encombrer le —, փակել՝ *գոցել՝ երկայնել՝ * երկնցունել , խափանել զ—ն . || prendre le — le plus long, *բռնել երկարագոյն ճամբան. ||ouvrir le —, բանալ՝ հոլդել զ—ն . փ. le — est encore ouvert au repentir. || Suivre un —, ունել՝ գնալ զ—՝ ընդ —, *— բռնել, ճամբէ մի երԹալ . tenir le — de..., ունել զ— իրիք, *բանի մի ճամբան բռնել. || faire du —, — առնել՝ հաւանել, խաղալ գնալ , յառաջել , *— բռնել . || փ. faire son —, յառաջ գնալ , յառաջադէմ լ., մեծանալ . il a bien fait son —. || փ. il a bien fait du — en peu de temps, *քիչ ժամանակի մէջ շատ առաջ գնաց . || aller le droit —, գնալ զուղիղ՝ ընդ ուղիղ —ն , անխարդախ գնալ , * շիտակ ճամբէն գնալ , անկեղծուԹեամբ վարուիլ . || avoir du — à faire avant de..., բազում ժամանակի պէտս ունել , բազում դժուարուԹեանց պարտ է յաղԹել նախքան զ... || suivre le grand —, le — battu, ընդ արահետն՝ ընդ վարուն — գնալ , հաւանիլ զարահետ . եւ փ.՝ վարիլ սովորական հնարիւք, հաստատեալ սովորուԹեամբք շատանալ , *սովորական ճամբէն երԹալ . || aller son grand —, անպատուական գործել՝ ասել . || montrer le — à qn., ցուցանել ումեք զ—ն , տալ նմա օրինակ բարի . || mi—, կիսուղի , * կէս ճամբայ . || s'arrêter en beau —, à mi—, * կէս ճամբան՝ գործոյն յաջողելու ժամանակն կենալ՝ կանգ առնուլ. ||փ.demeurer en beau —, դժուարուԹեանց՝ * արգելքներու վերցուելու ժամանակն Ցողուլ՝ եւ կենալ. || trouver qn. sur son —, dans son —, ոտից իւր ունել զոք , միշտ հակառակ գտանել զոք իւրոց խորհրդոց . || trouver une pierre sur son —, խոչընդոտն գտանել , * դիմացն արգելք գտնել . || couper le — à qn. հատանել՝ խափանել զ— ուրուք , *մէկուն ճամբան կտրել . || il ne faut pas aller par deux —s, par quatre —s, պարտ է համարձակ յայտնել զիւրան, *շիտակ շիտակ պէտք է իւր միտքն յայտնել . je ne vais point par quatre —s, moi, j'aime la franchise. || Être, se mettre sur le — de qn., արգել՝ խափան լ. յաջողուԹեան ուրուք . || l'affaire est en bon —, ի բարւոք պայմանի կան իրքն , մերձ է ի յաջողել գործդ,*գործն լաւ ճամբու մէջ է. || prendre le — de ..., ունել զ— իրիք, զերեսս իւր հաստատեալ գնալ ի, դէմ եդեալ գնալ ի , * բանի մի ճամբան բռնել . եւ փ.՝ դիմել՝ Ցեւակոխել ի . || se détourner de son —, խոտորիլ ի —էն՝ ճամբէն . || passer son —, անցանել գնալ զ—ն , * ճամբան անցնիլ գնալ . || aller son —, aller toujours son —, անդուլ յառաջ վարել զ—ն՝ զգործն , *իւր ճամբան՝ գործն առաջ տանիլ . || il me trouvera sur son —, *իւր ճամբուն վերայ գիս պիտի գտնէ. առիԹ կգտնեմ իրեն հակառակե-

յոյ . ‖ je lui ferai voir bien du —, *տակաւին ազատած չէ , առիթ կը գտնեմ իրեն վճառելու . ‖ prendre le — des écoles, des écoliers, գերկաթագոյն ունել՝ ընդ երկաթագոյն գնալ —, *դպրոցի ճամբան՝ երկայն ճամբան բռնել . ‖ aller son petit bonhomme de —, ճարտարութեամբ եւ լռելեայն յառաջ վարել զգործս իւր , *քիչ քիչ բանն առաջ տանիլ . ‖ mettre en bon —, յաջողել զճանապարհս ուրուք՝ իրիք , յաջողել . *լաւ ճամբուն մէջ դնել . ‖ faire la moitié du —, առնել գկէս —ին , *ճամբուն կէսն բնել. ‖ barrer, croiser le — à qn., հակառակ է. խորհրդոց՝ գոլոյ ուրուք, *մէկուն ճամբան գոցել՝ արգելք հանել . ‖ prendre le — de la perdition, ունել զ— կորըստեան , *կորըստեան ճամբան բռնել. ‖ prendre le — de l'hôpital, *հիւանդանոցին ճամբան բռնել . անաւակութեամբ կամ ունցածն մսխելով հոն երթալու պատրաստուիլ . ‖ prendre le — du Parnasse, *պառնասի ճամբան բռնել , բանաստեղծութեան ետեւէ է. ‖ suivre le bon —, le — de la vertu, *լաւ՝ առաքինութեան ճամբէն գնալ , բարի՝ առաքինի է. ‖ être toujours par voie et par —, չլինել երբէք ի տան, *միշտ ճամբան է. 2. փ. ճանապարհ , ապագ, հնարք. il aspire aux dignités, mais il n'en prend pas le —. Vous n'êtes pas dans le bon —. Le — de la vertu, de la gloire, de la perfection, des honneurs. Le — de la perdition est large. ‖ Trouver le — du cœur, *սրտին՝ հաճոյանալու ճամբան գտնել . je croyais avoir fait un peu de — dans son cœur. ‖ — de la croix, ճանապարհ խաչի , խաչուղի . faire célébrer le — de la croix. Suivre le — de la croix. ‖ Le — de Saint-Jacques, ոս. **Voie lactée**ի. ‖ Le — du paradis, —ն արքայութ . *նեղ ճամբայ . ‖ — de velours, — Թաւշեայ՝ մարմանդազարդ . եւ փ. եւ ը. դիւրին եւ հեշտ ճանապարհ հասանելոյ իրիք . il est arrivé à la fortune par un — de velours.

Chemin faisant, մ. զճանապարհին , ի ճանապարհին , առ ճանապարհաւ , յուղուղ . *ճամբան . j'ai remarqué, — faisant, plusieurs fautes de langue dans cet ouvrage. Veuillez, — faisant, passer chez mon tailleur. — faisant, il vit. Cela s'est fait, Messieurs, — faisant.

En chemin, ի ճանապարհի, *ճամբան քալելով . être en —, գնալ, ճանապարհորդել . ‖ փ. il est en — de réussir, մերձ է ի յաջողել , *յաջողելու ճամբուն վերայ է :

Chemin de fer.

Առ. Tous —s vont à Rome կամ Tout — mène à Rome, ամենայն —ք տանին ի Հռոմ , ամենայն — տանի ի Հռոմ . այլեւայլ հնարիւք մարդ է հասանել ի նոյն նպատակ . *շատ ճամբով՝ հնարքով կրնայ մարդ նոյն նպատակին հասնիլ :

Cheminée, ի. վառարան . — large, étroite. Le foyer, l'âtre d'une —. կրակարան, ակուռ —ի . tuyau de —, ծխան —ի. rideau, manteau de —, վարագոյր՝ ծածկոյթ —ի . le coin de la —. Cette — fume, tire bien, —ն ծխէ , լաւ քաշէ . s'approcher de la — pour se chauffer. — de marbre, — մարմարեայ . mettre une pendule sur la —. Placer des vases sur une —, 2. ծխան , ծխահան , ծխնելոյզ , *բուխերիկ , բխերիկ, բուբան «օճաղ գուգուրս». le ramoneur monte dans la —. Ramoner la —, մաքրել զ—. le vent a abattu plusieurs —s. La chute d'une —. ‖ — d'appel, — օդամուղ . 3. զ. վառարան (իրագինուց). ‖փ. եւ բ. faire qc. sous la —, sous le manteau de la —, առնել ինչ ի ծածուկ՝ գաղտ . c'est un mariage fait sous la —. Des arrangements faits sous la —.

Առ. եւ ո. Il faut faire une croix à la —, *ասի երբ անակնկալ ինչ կատաղի . voyez cet avare, il se met en frais, il faut faire une croix à la —.

Cheminement, ա. յառաջագնացութիւն , յառաջխաղացումն , ճանապարհ, ընթացք :

Cheminer, չ. ճանապարհ առնել, գնալ , քայլել , ընթանալ . nous cheminions ensemble. — longtemps. Il y a tant d'heures que nous cheminons. 2. փ. —, յառաջ գնալ . le temps chemine toujours. Tout chemine ici-bas vers un but de mystère. (V. Hugo). ‖ փ. եւ բ. — droit, ուղիղ գնալ , բարւոք գործել . je vous conseille de — droit. C'est un sévère, avec qui il faut — droit.

Chemise, ի. շապիկ «կեօտէք» . — d'homme, de femme, d'enfant. — de jour, օրաշապիկ, ցօրեկաշապիկ . — de nuit, գիշերաշապիկ , գիշերաշապիկ . — fine. Grosse —. Mettre, passer sa —, դնել, անցուցանել զ—ն. changer de —, շապկափոխ լ., *—ն փոխել . prendre une — blanche, *մաքուր — առնուլ . — de toile, de coton, կտաւեայ , բամբակեայ —. col, manche de —, օձիք , Թեւանիք շապկի. ‖en —, շապկազգեաց, *շապկանց , շապկով . il se sauva en —. Être en —, շապկազգեաց լ. ‖ը. donner, jouer, manger, perdre jusqu'à sa —, մինչեւ ց—ն տալ , խաղալ , ուտել , կորուսանել , *մինչեւ կռնակի շապիկն , բոլոր ունցածն .

փ. եւ ը. n'avoir pas de —, լինել անշապիկ՝ աղքատ՝ կարօտ ամենայնի. mettre qn. en —, կոշտանել, իջեցնել չքաւորութիւն հասուցանել զոք. || il change d'opinion comme de —, յաճախ փոխէ զկարծիսն, *ստէպ կարծիքն շապկին պէս կփոխէ. || q. — de mailles, վերտ, վերտաշապիկ. || S. **Bras.** 2. ծածկոյթ (կտաւեայ). 3. պահարան, Ցղնապահանակ, պատրուակ. mettez ces papiers dans leur —. Mettez une — à ce dossier. 4. ար. ծեփ:

Chemiser, ն. ոգ. ծեփել:

Chemiserie, ի. շապկագործութիւն. 2. շապկարան, շապկանոց:

Chemisette, ի. շապկիկ. առաջակողմեան վերին մասն շապկի արանց. — de toile, de coton. 2. շապկեակ, շապկիկ. փոքրիկ շապիկ կանանց:

Chemisier, ère, գ. շապկագործ, շապկարար, շապկավաճառ, շապկագործուհի, շապկարարուհի, շապկավաճառուհի «կէօմլէքճի»:

Chemnitzie, ի. կմ. քէմնիցիկ. կակղամորթ որովայնոտն:

Chémosis (քէմոզիս) ա. ախ. ջրնդիք. * այտուցն ակնագոգի եղջերկին բոլորտիքն:

Chénactide (քէ) ի.բ. շողարձակ. սեռ տնկոց ի տոհմէ բաղադրելոց Քալիֆոռնիոյ:

Chênaie, ի. կաղնուտ, կաղնեստան. ծառաստան կաղնեաց «ալշէտիք». une belle —.

Chenal (շընալ) ա. ջրադարձ. 2. առու (ի պէտս դարբնոցի կամ աղօրեաց). 3. ջրորդան, ջրվող (տանեաց) «օլուգ»:

Chénalopex (քէնալոփէքս) ա. Ծ. սագազուէս. տեսակ սագի:

Chénalopex.

Chenane, s. Chenasse.

Chénanthe (քէ) ի. բ. փՑՑաճադիկ. սեռ. տոհմի խոլորձեայց:

Chénanthère (քէ) s. Charianthe.

Chénanthophore (քէ) ած. բ. երախաճաղկակիր. * երախին մէջ ծաղիկ բերող. || —s, ի. յ. —ք. տոհմ բարդաճաղիկ-տնկոց, ի տոհմէ շրթնաճաղկանց (labiatiflores).

Chenapan, ա. ը. շաղաշոյտ, անպիտան «չափգըն, խօվարտա». c'est un —, un vrai —. Vous vous conduisez en vrai —. Sa conduite est celle d'un —. D'où viens-tu, —?

Chenasse, ի. եգ. կուբի. հող ինչ կաւագայլախառզուտ:

Chêne, ա. ք. կաղնի «մէշէ». le vieux —. Du bois de —, կաղնափայտ. un — altier, audacieux, verdoyant. Culture du —, կաղնամշակութիւն. Exploitation du —, կաղնաշահութիւն, կաղնագործութիւն. écorcement des —s, կեղեւումն կաղնեաց, կաղնակեղեւումն. || — rouvre կամ roure, Ցեղօշ «փէլիտ աղաճը». || — cerris,

անձիանի. հն. **Cerre**. || — à noix de galle, սարկաղնի. կաղնի գղձոտաբեր. || — vélani կամ velanède, խոզակաղնի. || — vert, — մշտադալար. || — yeuse, սղոցի «փալամուտ աղաճը». || — liège, անկակաղնի, անկենի. || — au kermès կամ — coccifère, որդանկաղնի կամ — որդանաբեր. || — blanc, — սպիտակ, սպիտակակաղնի. || — rouge, — կարմիր, կարմրակաղնի. || — noir, — սեաւ, հոշի. հն. — tauzin. || — quercitron, s. **Quercitron**. || — à feuilles en lyre, — քնարատերեւ. || — à feuilles de laurier, — սարդատերեւ՝ սարդենատերեւ. || — nain, Ցզուկ —, Ցրզկակաղնի. || — à feuilles rondes, — բոլորատերեւ. || — saule, կաղնուռի. || — égilops, խոզկաղնի. || petit —, գետնակաղնի, լերդախուռ. ռա. **Germandrée**ի. 2. —, կաղնափայտ, կաղնեփայտ. une armoire de —, դարան կաղնեայ՝ կաղնափայտեայ. table, buffet de —. 3. կաղնի, կաղնուտ, կաղնատերեւ. couronne de —, կաղնեայ՝ կաղնուտ՝ կաղնատերեւ պսակ:

Chêneau, ա. ք. կաղնուկ. մատղատունկ կաղնի «քիչիւք մէշէ աղաճը»:

Chêneau, ա.ար. ջրորդան, ջրդան, *ջրփող, ճոլոտրակ «տամ օլուղու»:

Chénendopore (քէնենտոփոր) ա. կբ. միջբացանորթ. կենդանաբոյս ինչ բրածոյ:

Chénère (քը) ի. Ծ. վայրասագ. *տեսակ մի վայրենի սագ:

Chénésie, ի. մբ. շենաճճի. սեռ երկՑեւից:

Chéneste, ա. ք. շենեստի. Ցուի

Chenet, ա. փայտակալ. իրաչերկաթ ակուի «օճագ տէմիրի». — de fer. Une paire de —s. —s à pomme de cuivre, պղնձախնձոր —.

Chêneteau (շէնթօ) ա. ք. կաղնիկ. կաղնի մատաղատունկ:

Chênette, s. Germandrée.

Chènevière, ի. կանեփատան, կանեփուտ «քէնէվիէր». || épouvantail à —, խրտուիլ —ի, խրտուիլակ Ցռչնահալած. || առ. եւ փ. c'est un épouvantail à —, de —, * ասի տգեղ եւ այլանդակազգեաց մարդու. ասի եւս վախցունող մարդու կամ բանի. ce n'est qu'un épouvantail de —.

Chènevis (շէնվի) ա.ք. կանեփատ, կանեփեա, * կանիփեա, պանկլիկ «քէնէվիր». semer du —. Les oiseaux aiment le —. 2. պ. կանեփխնձոր. *խնձորաջուր շինուելու խնձոր:

Chènevotte, ի. ք. կանեփշիղ. չիղ կանեփոյ:

Chènevotter, ն. եգ. կանեփշղել. * կանեփշղի պէս ճուազած ճիւղեր արձակել. les vignes chènevottent.

Chenet.

Chènevotteux, euse, ած. կանեփշղուտ. linge —.

Chénice, ա. կապիճ. չափ արմրտեաց եւ հեղանիւթոց:

Chênier, ա. ք. կաղնեստունկ. * կաղնոյ վերայ բուսնող սունկ:

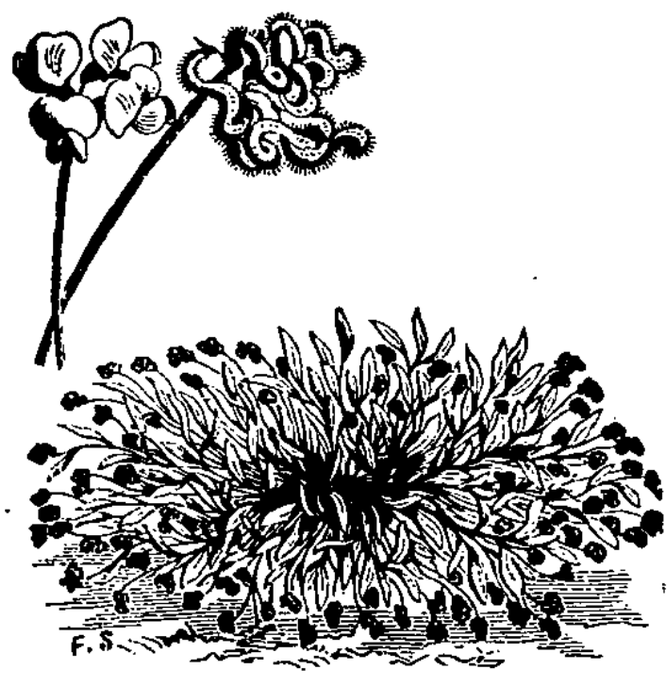
Chenil (շընի) ա. շնյարկ. դադարք որսական շանց «քէօփէք եաՑաղը». enfermer les chiens dans un —. 2. որսատուն. բնակարան որսորդաց եւ կազմածոյ որսոյ. 3. փ. եւ ը. շնյարկ. աղտեղի բնակարան. un vrai —. Sa maison n'est qu'un vrai —.

Chenille (շընիյլ) ի. մբ. ՑրՑուր «Ցրրվել, գուրտ». détruire les —s. La plupart des —s rongent les feuilles et les fleurs des arbres et des plantes. || փ. եւ ը. méchante —, չարագործ, չարասէր. c'est une méchante —, — ոմն է. || être laid comme une —, ծառադէմ՝ տգեղ յոյժ լ. 2. —. մեռաքսեայ հիւսուած ՑրՑրանման «ՑրրՑր». 3. —. ցցունք սաղաւարտի ջրհանակրաց. 4. ը. ՑրՑրուկ. հն. **Chenillette**.

Chenillère (շընիյլեր) ի. Ցրր-

բաթոյն . Քրքուրի բոյն . 2. բ. հն. **Chenillette.**

Chenillette, ի.բ. Քրքրուկ . ազգ

Chenille կամ Chenillette.

խաւարտի . հն. **Scorpiure.**

Chenilleur, euse, գ. ար. Քըրքրագործ , Քրքրագործուհի :

Chénisque (քէ) ի. Ք. շբոր . *տեսակ մի պզտիկ սագ :

Chennie (քէննի) ի. մբ. կնոր . սեռ պատենաներու միջատաց :

Chénocarpe (քէ) ա. բ. հոլապտուղ . *անկի տեսակ :

Chénocéphale (քէ) ա. բ. հոլագլուխ . սեռ բաղադրելոց արեւածաղկակերպաց (héliantholdées).

Chénocholéique (քէնոքոլէյիք) աճ. տգ. սագամաղձէին . acide —. *ասի սագի մաղձէն հանուած Քհունելէն միոյն :

Chénocholique (քէնոքո) աճ.տգ. սագամաղձային . acide —, Քհու —, սագամաղձաքհու (*սագի մաղձէն հանուած) :

Chénocolymbes (քէնոքոլէնպ) ա. յ. Ք. սագահիոլամաղք . տոհմ Քուչնոց , սեռակից ծովասագի (alca).

Chénocoprolithe (քէ) ի. հբ. սագաղբաքար . բնական զառկուկ (arséniure) արճաճոյ , Նիքելի եւ երկաճոյ . այսպէս կոչեցեալ վասն գունոյն :

Chénopide (քէ) ա. Ք. սագոտն . Քուչուն նման սեռ կարապի :

Chénopleure (քէ) ի.բ. հոլակող . սեռ տնկոց ի տոհմէ սեւաբերանեայց (mélastomacées).

Chénopode (քէ) ա. բ. սուեղ . տեսակ սագախոտոյ (ansérine). ռկ. **Patte-d'oie**, սագաճաճ . || գեղեցկագոյն տեսակն է **Chénopode botrys**, — ողկուզուկ :

Chénopodées , Chénopodiacées, Chénopodiées (քէ) ի. յ. բ. սուեղեայք , սուեղասերք . տոհմ օշնանասերից (salsolacées) նախատիպ ունելով զսուեղ :

Chénopodine (քէ) ի.բ. սուեղիկ . սեռ տնկոց ի տոհմէ օշնանասերից . 2. տգ. սուեղին . *նիւթ անկենսեալ որ տեսակ մի սուեղէ կհանուի :

Chénopodiphage (քէ) աճ. սուեղակեր . *սուեղի տերեւներն ուտող :

Chénoramphe (քէնորամֆ) ա. Ք. բացկտուց . գա. **Bec-ouvert**ի :

Chénostome (քէ) ի. բ. բացբերան . սեռ տոհմի խուլաբուսեայց :

Chénosure (քէ) ա. սբ. սագագի. սեռ մոլիզագգի գեանոց :

Chénotaurocholique (քէնոՔոքոլիք) աճ. տգ. սագացլամաղձա-

Chénopode.

յին . acide —, — ՔՔու. *ասի սագի լեղիէն հանուած ՔՔուներէն միոյն :

Chénotrique (քէ) աճ. բ. բացաՔաւ. *որոյ ծաղկապսակի պարանոցն Քաւէ է :

Chenu, e, աճ. ալեւոր , ալեքեկ , լուսահեր, սպիտակամազ , *հալոր . tête, barbe —e. Front —. Devenir —,

Chénostome.

ալեւորիլ , *հալորնալ . vieillard —. 2. փ. ալեւոր , սպիտակափառ, ձիւնափառ , ձիւնափայլ , ձիւնապատ , ձիւնապաճոյճ . montagnes, Alpes —es, — լերինք, Ալպեանք . mont —. Arbre —, մերկատարր՝ գլխագերճ ծառ . onde, vague —e, սպիտակափառ՝ փրփրադէզ ալիք . 3. ո. ազնիւ , ընտիր . du vin —.

Cheptel (շէՔել) ա.իգ. պաճարադաշն , դուարադաշն. դաշն պաճարավարձուՔեան . donner des bestiaux à —. L'expiration du —. 2. պաճարավարձ , դուարավարձ . *վարձու բռնուած պաճար՝ դուար . — de vaches. Fournir un —. L'estimation du —.

Cheptalier, ère (շէՔալիէ) գ. պաճարավարձու , դուարավարձու , պաճարավարձուհի , դուարավարձուհի . պաճար՝ դուար վարձու առնող :

Chéquard, e, գ. չէքառու, չէքառուհի :

Chèque (շէք) ա. հաւուցագիր , վճարագիր , դրամագիր , չէք . donner, recevoir un —, Payer un —.

Chéqueur, ա. հաւուցագիր՝ վճարագիր պատրաստող պաշտօնատէր :

Cher, ère, աճ. սիրելի , սիրուն , սիրասուն , սիրասնունդ, տարփալի , անձկալի , ցանկալի . — ami, սիրելի բարեկամ , chère amie, սիրելի բարեկամուհի . mon — oncle, սիրելի՝ անձկալի մօրեղբայր իմ . c'est mon vœu le plus —. C'est ma plus chère espérance. Votre souvenir me sera toujours —. Sauvez une tête si chère. Ses plus —s amis l'ont abandonné. Elle m'est extrêmement chère. Négliger ses intérêts les plus —s. L'honneur m'est —. Il fait nos plus —s délices. Il n'y a personne à qui la vie ne soit chère. Perdre des plus chères espérances, notre plus chère espérance. Je reverrai ces campagnes si chères. Lieux —s à mon enfance. Au nom d'un époux si —. Une tête si chère et si précieuse. La gloire si chère à ce peuple belliqueux. || բ. Mon — Monsieur, սիրելի Տէր . mon cher enfant, սիրելի որդեակ . mon —, սիրելիդ իմ , սիրելիս . ma chère, սիրեցեալդ՝ սիրուհիդ իմ. bonjour —, bonjour très —. || արհ. eh! mon —, à qui donc croyez-vous parler? 2. փ. սիրելի , պատուական , մեծարգի . Son estime m'est chère. Le temps est —. Les moments sont —s. 3. մեծագին , բարձրագին , Քանկ , Քանկագին , ճանրագին , բազմագին , յաճախագին , *սուղ . ce drap est fort —. Les vins sont —s cette année. Chère année, *սուղ տարի . tout est — dans cette ville. 4. Քանգավաճառ, սղավաճառ , *սուղ ծախող , սուղնոց . ce marchand est très —. C'est un magasin très —. Cette marchande est trop chère. 5. մեծածախ , բազմածախ . un voyage —. La vie est chère à Paris.

Cher, մ. մեծագնի , բազմագնի , Քանկագնի , ճանրագին , ճանրագնի , ճանրագնոյ , *սուղ . vendre, acheter —, մեծագնի՝ բարձրագին վաճառել , գնել . coûter —, ճանրագնոյ լ., *սուղ՝ սուղի նստիլ . je n'achète pas si —, չգնեմ այդչափ ճանրագնոյ , *այնչափ սուղ չեմ գըներ. c'est —, c'est très —, c'est bien —. C'est trop —. Il fait — vivre dans cette ville, Քանկակեցիկ է քաղաքդ , — են ի քաղաքիդ ուտելիք , — է ի քաղաքին ապրուստն . moins —, ցածագին , նուազագին , ցածագնոյ . acheter, vendre moins —. || payer —, — հաւուցանել , * սուղ վճարել . եւ փ.՝ ճանունս տուժել , * սուղի՝ շատի նստիլ . il me payera — cet outrage, ճանրագնոյ լիցի նմա Քշնամանքն , *իրեն ճանրի պիտի նստի այս նախատինքն . il me le payera —, ճանունս տուժեացի ինձ այդ, *իրեն սուղի՝ շատի պիտի նստի . || vendre sa vie bien —, — վաճառել զկեանս . լուծանել փառօք զվրէժ կենաց նախ քան զկորուսանելն :

Chéradodie (քէ) ի. բ. ջրակարծ. սեռ. ամարիլլեկաց:

Chéradoplectre (քէ) ա. բ. ջրակարծամտրակ. սեռ. խոլորձեայց Հինաց: [ի. բ. հնդկակեռաս:

Chéramèle կամ **Chéramelle, Chéramélier**, ա. բ. հնդկակեռասի:

Cherche, ի. ճ. Ծորկ. կորագիծ համակեդրոն. 2. ար. —. *քարեր կոփելու ձեւիչ տախտակ. 3. խնդիր. *այս ասացուածին մէջ միայն գործածուած՝ être en — de qn., ի խընդիր է. ուրուք, *մէկն փնտռել:

Cherché, e, անց. խնդրեալ, որոնեալ, *փնտռուած. 2. նկ. արուեստակեալ, բազմաթուեստ. cela est trop —.

Chercher, ն. խնդրել, որոնել, խուզել, յուզել, խնդիր՝ խոյզ եւ խնդիր առնել, ի խնդիր է., *փընտրտել. — qn., une place, de l'argent. — la trace, հետագօտել, հետավարել. — les causes, խնդրել՝ հետազօտել զպատճառս. qui cherche une couronne, Ծագախնդիր. — partout, — ամենուրեք, շրջախոյզ է., *ամեն տեղ փնտռել. || փ. — midi à quatorze heures, դժուարութիւնս յուզել ուր չգոյեն բնաւ, *դժուարութիւններ փնտռել. || — noise, querelle, կռիւ խնդրել՝ յուզել, *կռիւ փնտրտել. || — malheur, son malheur, ի խնդիր ելանել աղետից, *Ծշուառութիւն, իւր Ծշուառութիւնն փնտռել. || — son pain, մուրանալ զհացն, ի մոյր շրջել՝ ելանել. || — femme, ի խնդիր է. կնոջ, կին խնդրել, *կարգուելու կին փնտռել. || — dans sa tête, զմտաւ ածել, ուշ ի կուրծս անկանել, *գլխոյն մէջ փնտռել. || — une aiguille dans une botte de foin, S. **Aiguille.** || — qn. par mer et par terre կամ — qn. à pied et à cheval, խնդրել զոք ընդ ծով եւ ընդ ցամաք, հետի եւ ի ձի, *ծովէն ցամաքէն, ոտքով եւ ձիով՝ ամեն տեղ մէկն փնտռել. || aller, venir, envoyer —, երթալ՝ գալ՝ առաքել խնդրել, *երթալ կանչել՝ բերել՝ գտանել. on est allé — la garde, *պահակն կանչելու գնացին. avez-vous envoyé — le médecin? *բժիշկն կանչելու մարդ ղրկեցի՞ք. viendrez-vous me —? *զիս առնելոյ պիտի գա՞ք. aller — qn., երթալ բերել զոք. il est allé — son cheval, *գնաց ձին բերելու. || — à qn., *մէկուն համար բան մի փնտռել. cherchez-moi un logement. || 2. ելանել՝ երթալ ի խնդիր, *երթալ փնտռել. — l'ennemi. 3. փ. խնդրել, ի խնդիր՝ զիեա՝ հետամուտ է., աչս ածել. — l'occasion, le temps, le moment favorable, խնդրել պատեհ՝ պարապ, ժամապահ է. || — la gloire, խնդրել զփառս, ի խնդիր՝ հետամուտ՝ զիեա է. փառաց. 4. նախընթաց անեքեւոյթ բայիւ, — à, խնդրել, ջանալ, ճգնիլ. — à s'instruire. Je chercherai à vous plaire. Ce cheval cherche à démonter son cavalier.

Առ. cherchez et vous trouverez, խնդրեցէք եւ գտջիք. || qui cherche trouve, որ խնդրէ գտանէ, *փնտռողն կգտնէ.

Se chercher, դ. խնդրել զանձն, զմիմեանս, *ինքնգինքն, գիրար փընտրտել. je me cherche moi-même. Les malheureux se cherchent et se comprennent.

Chercheur, euse, գ. խնդրող, խնդրակ, խուզակ, յուզակ, խուզարկու, յուզախնդիր, *փնտռող. — de trésors, գանձախնդիր. — de pierre philosophale. — d'aventures, արկածախնդիր. — de microbes, միկրոբախոյզ. — de franches lippées, հացկատակ, սեղանաբոյծ, պատառաբոյծ. — de midi à quatorze heures, *դժուարութիւններ փնտռող. —euse d'esprit, կին իմաստակ, *խելք ծախող կին. 2. խուզարկ. աղանդաւոր. 3. աս. խուզարկ. *հետադիտակին քով պզտիկ դիտակ. 4. ած. խնդրող, խնդրակ, *պըրպըտող. un esprit —. Doué d'une intelligence —euse.

Chercolée, Cherconnée, ի. S. **Charcanas.**

Chère, ի. ընդունելութիւն, հացկերոյթ, խրախճանք, խրախունք, կերակուր. bonne —, grande —, ամենախաժութիւն, բազմախորտկութիւն, խորտկակերութիւն, բազմախորտիկ՝ լիախորտիկ կերակուր՝ սեղան, բազմախորտիկք, խրախճանութիւն. faire bonne —, լիախորտիկ՝ բազմախորտիկ է., հացկերոյթ՝ խրախունս առնել, խրախճանալ, խրախճանել, յղփանալ կերակրովք, յօրանալ, *լաւ ուտել խմել, կերուխում անել. maigre —, Ծեծեւախորտիկ սեղան՝ կերակուր. faire maigre —, ուտել Ծեծեւախորտիկ. faire mauvaise —, յոռաճաշել, ճաշոտել, *լաւ չճաշել՝ չուտել. homme de bonne —, qui aime la bonne —, խրախճանասէր, այր կերող, կերակրասէր, *կերուխում սիրող. aimer la bonne —, խրախճանասէր, կերակրասէր է., *կերուխում սիրել:

Chèrement, մ. սիրով, խանդակաթ սիրով, կաճոգին, *գուրգուրալով. je vous aime —. Je conserverai — votre souvenir. L'Église garde — la mémoire de cette reine. 2. մեծագնի, ծանրագնի, *սուղ. vendre —. Acheter, payer — une marchandise. || փ. il paya — sa victoire, *իւր յաղթութիւնն իրեն սուղի նստաւ. il m'a vendu — cette faveur. || vendre — sa vie, la faire acheter —, — վաճառել, տալ գնել զկեանս իւր. *մեռնելէն առաջ Ծշնամեաց շատերն վիրաւորել կամ սպանանել:

Chéri, e, անց. սիրեցեալ, սիրելի. un prince —. Femme —e. Main, tête, image —e. Un nom, un séjour —. Son titre le plus —. Cette mère si —e. Liberté —e. Enfant — des dames. Le peuple — de Dieu. 2. գ. բ. —. mon —, ma —e, —դ իմ, սիրելիս, *հոգիս. mon petit —, ma petite —e, սիրունիկդ իմ, սիրունիկս. Gabrielle, Marguerite ma —e.

Chéri, ա. շէրի. կրօնական օրէնք Տաճկաց:

Chéridion (քէ) ա. մբ. խոզուկ. սեռ հինգայօդ պատենաւեւից:

Chérif, ա. պայազատ Մահմէտի, շէրիֆ. 2. շահապետ, պետ (Արաբացւոց):

Chérifat, ա. պայազատութիւն, շէրիֆութիւն. le — de La Mecque.

Chérifien, enne, ած. պայազատական, շէրիֆական:

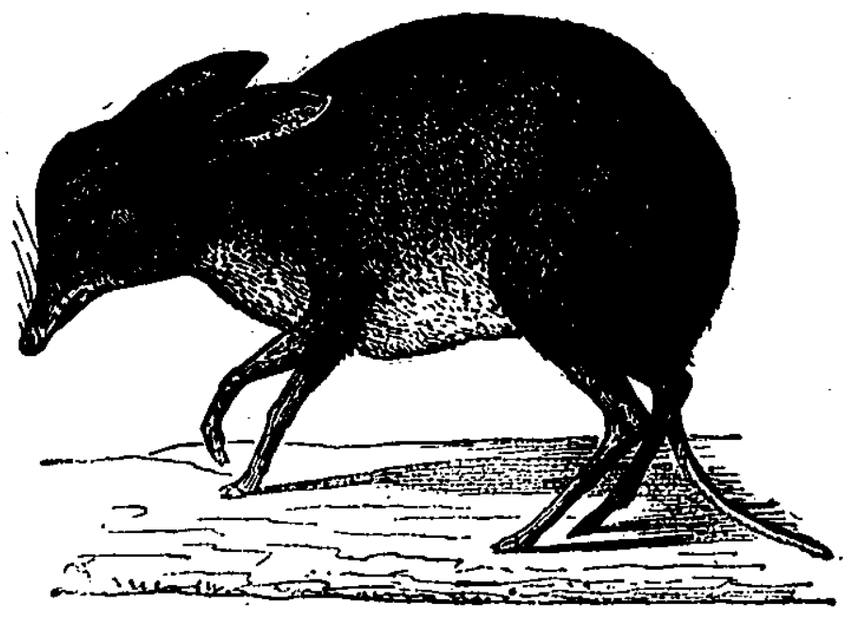
Chérimole, ի. բ. ճետոր. պտուղ ճետորոյ:

Chérimolier, ա. բ. ճետորի, ճետորենի. ծառ ի սեռէ քրիւոյ (anone).

Chérir, e, կաճոգին՝ սաստիկ սիրել, տարփալ, *հոգի տալ, գուրգուրալ. — ses enfants, ses amis. — le souvenir, la mémoire de qn. — sa patrie, la gloire. = ***Se*** —, դ. — զանձն, զմիմեանս:

Chérissable, ած. սիրելի, անձկալի, տարփալի, ցանկալի. la santé est un des biens les plus —s. La gloire la plus — est celle qui nait de la vertu.

Cherlérie, ի. բ. շերլերի, շերլերիա. սեռ տնկոց ի տոհմէ շահոքրամեայց (caryophyllées).

Chérope.

Cherlériées, ի. յ. բ. շերլերեայք. խումբ աւազախոտեայց (sabulinées).

Cherlite, ա. Ծ. բերուր. սեռ Ծրչնոց ի կարգէ անտառաբնակաց:

Chernétides, ա. յ. **Chernettes**, ի. յ. կ. ճնշիրտք. տոհմ փոքրիկ սարդատեսակաց:

Chernite, ի. ֆբ. մարմնաքար. *փղոսկրանման տեսակ մի մարմարիոն:

Chérocampe (քէ) ա. մբ. խոզաԾրԾուր. սեռ ԾեփաԾեւից:

Chéromantie (քէրոմանսի) ի. խոզահիմայութիւն:

Chéromorphe (քէ) ա. մբ. խոզակերպ. սեռ քառայօդ պատենաԾեւից:

Chéromyce (քէրոմիս) ա. բ. խոզասունկ. սեռ տոհմի փորասնկոց (gastéromycètes).

Chérophyllé, e (քէ) ած. բ. բեր-

կրատերեւեայ . || —es, ի. յ. —ք . ցեղ կարգի հովանոցաբերից նախատիպ ունելով զբերկրատերեւ (chérophyllon).

Chérophylline (քէ) ի. տգ. բերկրատերեւին . արտադրութիւն Ծորացման հնտոց բերկրատերեւոյ :

Chérophyllon, Chérophyllum (քէ) ա. ք. բերկրատերեւ . տունկ խոտաւեր միամեայ կամ երկամեայ , ի կարգէ հովանոցաբերից :

Chéropithèque (քէ) ա. սք. խոզակապիկ . հն. **Cynocéphale.**

Chéroponies (քէրոփոնի) ի. հխ. յն. ձեռաբուեստաւոնք . ոօն զոր կատարէին Ծոյն արուեստաւորք :

Chéropotame (քէ) ա. կԾ. գետախոզ . սեռ բրածոյ Ծանծրամորթոց . հն. **Hippopotame.**

Cherre (քէր) ա. մբ. կոշտաճնի . սեռ քառոյոտ պատենաւորից :

Cherry-coal (չէրիքոլ) ա. անգ. կարմրածուխ . * տեսակ մի կպչուն հանածուխ :

Cherse (քէրս) ի. սք. կիկ . սեռ Ծոյժեռից (chéloniens).

Chersée (քէրսէ) ի. սք. կարմրիժ, իժիկ. կն. **Vipère rouge** կամ **Petite vipère.**

Chersine (քէր) ի. սք. ցամաքակրայիկ . սեռ ցամաքային փոքրիկ Ծոյժեռից (chéloniens).

Chersite (քէր) ա. սք. ցամաքակրայ , ցամաքային կրնայ . || —s, ա. յ. —ք. հն. **Chersochélones.**

Chersobate, ած. բպ. ցամաքագնաց . || —s, ա. յ. ձք. —ք . տոհմ ձկանց :

Chersochélones (քէրսոքէլոն) , ա. յ. սք. ցամաքակրայք . սեռ. սողնոց, յորս են ցամաքագնաց կրնայք :

Chersodolopes (քէր) ա. յ. սք. ցամաքադէտք . տոհմ օձատեսակ սողնոց , յորում են Ծուռաւոր սողունք երկրաբնակք :

Chersohydrochélones (քէրսոհիտրոքէլոն) ա. յ. սք. ցամաքաջրակրայք . տոհմ սողնոց յորում են կրծիայք անոյշ ջրոյ :

Chersonèse (քէրսոնէզ) ի. աշ. քերսոն , ցամաքակղզի , Ծերակղզի . — de Thrace, — Ծրակիոյ . զա. Կալիփոլի —. — Taurique, Տաւրեան —. զա. Խրիմ . — Cimbrique. զա. Եուէլանտ :

Chersopholidophides (քէր) ա. յ. սք. ցամաքաՇեփօձք. *տոհմ օձից, որոց Ծեփապատ են մարմինք եւ ցամաքի վերայ կ'ապրին :

Chersotide (քէր) ի. մբ. կոշտիկ. սեռ գիշերային բազմատեսակ ԾեփաՇեից :

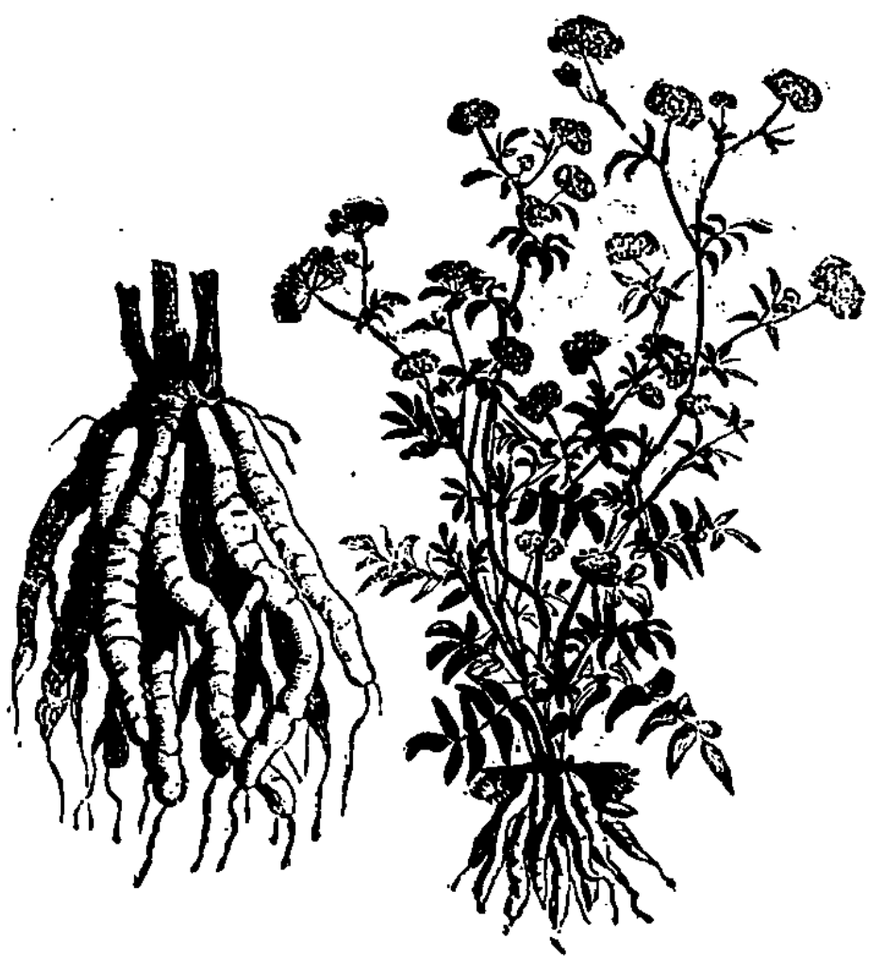
Chersydre (քէրսիտր) ա. սք. ցամաքաջրօձ . *տեսակ մի ծովօձ :

Cherté, ի. մեծագնութիւն , Ծանկութիւն , * սղութիւն «պէհալըղ». — excessive des vivres. Grande —. Causer la —.

Chérubin, ա. քերովբէ , քերոբէ , քերոբ . le — qui gardait la porte du paradis terrestre. 2. փ. —. հրեշտակ, հրեշտակի գլուխ , սիրուն մանկիկ . c'est un —. Joli comme un —, քերովբեագեղ . mon petit —, քերոբիկդիմ . mon —, քերոբդիմ . || il a une face de —, քերովբէադէմ է . * կլոր եւ վարդագեղ է երեսն . il est rouge comme un —, կարմրադէմ է իբրեւ զ—, * —ի պէս կարմիր երես ունի՝ կարմրերես է. || être heureux comme un —, * —ի պէս երջանիկ լ:

Chérubique, ած. քերոբէական , քերովբէական . hymne —.

Chervi կամ **Chervis** ա. ք. ժախ,

ժաղխ , գինել , գինելկոՇ . վայրի ատեպին . une botte de —.

Chésiade, ա., **Chésie** (քէ) ի. մբ. փրփիր . սեռ. գիշերային ԾեփաՇեից : [Քիլի :

Cheslen, ա. ք. շէսլէն . տունկ ի

Chesneye (շէսնէյ) ի. շեսնէաբոյս. տունկ ի տոհմէ ԾիՇեռնասերից ի գետափունս Եփրատայ :

Chessylithe, ի. հբ. շէսիաքար . բնական բնածխատ պղնձոյ :

Chester (չէսՇէր, շէսՇէր) ա. կեստէր , կեստերապանիր . պանիր ինչ Անգղիոյ . du —. Un morceau de —.

Chesterlithe, ի. հբ. կեստերքար . կրկին գայլախառատ պոտղեղկի (alumine) եւ խալւոյ (potasse).

Chétacanthe (շէ) ի. ք. ձարափուշ . սեռ. տոհմի կեռանտեայց (acanthacées).

Chétachlène (շէՇաքլէն) ի. ք. ձարապատեան . սեռ. տոհմի բաղադրեալ մուտիսասերից :

Chétadelphe (շէ) ի. ք. ձարեղբայր . սեռ. բաղադրեալ եղերդազգեաց (chicoracées).

Chétangiées (շէ) ի. յ. ք. ձարանօՇեայք . տոհմ լօռից նախատիպ ունելով զձարանօՇ : [սեռ լօռից :

Chétangion, ա. ք. ձարանօՇ .

Chétanthe, ա. ք. ձարծաղիկ . սեռ հիժարեայց (restiacées).

Chétanthère, ի. ք. ձարբեղնան. սեռ տնկոց ի տոհմէ բաղադրեալ մուտիսասերից :

Chétanthéré, e, ած. ք. ձարբեղնանեայ . || —es, ի. յ. —ք. տոհմ բաղադրեալ մուտիսասերից :

Chétare, ի. ք. ձարխոտ . սեռ տնկոց ի տոհմէ սիզաբուսոց :

Chétarinė, e, ած. ք. ձարխոտեայ . || —es, ի. յ. —ք . ցեղ տոհմի սիզաբուսոց նախատիպ ունելով զձարխոտ :

Chétarthrie, ի. մբ. ձարյօդ . սեռ պատենաՇեից :

Chétaster (քէՇաստէր) ա.կ. գիսաստղիկ . սեռ աստղակերպ փշամորՇոց :

Chétéphore, ի. ք. վարսակիր . տեսակ մամռոյ :

Chétète, ա. կր. գիսակ . սեռ պողիպաքնոց (polypiers).

Chététides (քէ) ա. յ. վք. գիսակազգիք . տոհմ բրածոյ պողիպաքնոց նախատիպ ունելով զգիսակ (chétète).

Chétie, ի. ք. գիսագէս. սեռ սիզաբուսոց . 2. օղ. —. հն. **Dragonneau.**

Chétif, ive, ած. զաճած , տխեղճ , արուգ , վտիտ , կարճաքերծ , * սմսեղուկ , ճոզած , խեղճ . une plante —ive. Enfant d'une complexion —ive. Un — vermisseau. Un animal —. Mouton, homme, enfant —. Récolte, femme —ive. Un homme d'apparence —ive. 2. գծուճ , փցուն , փանաքի , անշուք , դոյզն , դուզնաքեայ , ողորմելի , * խեղճ . une si —ive créature ose-t-elle s'enorgueillir ? Homme —. Femme —ive. Voilà une chère bien —ive. Un — salaire. Il nous a fait une —ive réception. || p. avoir —ive mine, քերել զկերպարանս հիւանդի , * հիւանդի երես ունենալ :

Chétivement, մ. ողորմելաբար , *խեղճօրէն . vivre —. Cet homme se traite —.

Chétocalyce, ի. ք. ձարկոկոն .

Chétocarpe, ի. ք. ձարպտուղ . սեռ կաղնչանեայց :

Chétocéphale, ած. բպ. Ծաւագլուխ , գիսագլուխ :

Chétocère, ած. մբ. եւ ա. ձարեղջիւր . 2. ա. ք. —. տեսակ լօռի :

Chétocérées, ի. յ. ք. ձարեղջիւրեայք . ննջատոհմ տրամահատեայց (diatomées).

Chétochile, ա. ք. ձարաշուրՇն . հատուած սեռի վէնքիոյ . 2. մբ. —. սեռ գիշերային պատենաՇեից :

Chétoclade, ա.ք. ձարոստ . սեռ սնկոց բորբոսեայց (mucorés).

Chétocnème, ա.մբ. ձարասրուն. սեռ քառոյոտ պատենաՇեից :

Chétocypère, ա. ք. ձարակիպերիս . սեռ կիպերեայց (cypéracées).

Chétocyphe, ա. ք. կորագէս . տեսակ սնկոյ :

Chétodiptère, ա. ձք. ձարերկՇեւ . ձուկն ամերիկեան ծովուց :

Chétodisque, ա. ք. ձարասկուտեղ . սեռ հիժարեայց (restiacées).

Chétodon, ա. ծբ. ձարատամն. *սեռ ձկանց որոց ատամունք բարակ են ձարի պէս :

Chétodonides, ա. յ. ծբ. ձարատամնազգիք. տոհմ կարգի լանջային ձկանց նախատիպ ունելով զձարատամն :

Chétodonoïde, ած. ծբ. ձարատամնական :

Chétodonte, ած. ծբ. ձարակեռ. *ձարի պէս բարակ ակռայ ունեցող :

Chétogastrée, ի.բ. ձարորովայն, ձարափոր. սեռ տոհմի սեւաբերանեայց :

Chétoglène, ա.հղ. ձարաբիբ. սեռ հեղակաց (infusoires).

Chétognathe, ած. եւ ա. բբ. հեղակաց :

Chétolépide, ի. բ. հերաձեփ. սեռ տոհմի սեւաբերանեայց :

Chétoloxe, ած. մբ. կորահեր. || —s, ա. յ. —բ. տոհմ ճանճանման երկՁեւից :

Chétomion, ա. բ. ձարակ. տեսակ փոքրիկ սնկոց :

Chétomitrion, ա.բ. ձարախոյր. տեսակ մամռոց :

Chétomonade, ի. հղ. ձարաժեռակ. տեսակ հեղակաց :

Chétomorphe, ի.բ. ձարակերպ. տեսակ լօռից :

Chétonote, ա. հղ. հերակիկն. տեսակ հեղակաց :

Chétopappe, ի. հերացցունք. սեռ տոհմի բեղնանակից աստղկեայց (astérées).

Chétophoracées, ի. յ. բ. ձարակրասերք. տոհմ լօռից :

Chétophore, ի. բ. ձարակիր. սեռ լօռից չրասպնգեայց (conservacées). 2. մբ. —. սեռ հնգայօդ սպառնաՁեւից. հն. **Œil de paon**, ակն սիրամարգի :

Chétophoré, e, ած. ձարակրեայ. || —es, —բ. հն. **Chétophoracées.**

Chétophoroïdé, e, ած. բ. ձարակրակերպեայ. || —es, ի. յ. —բ. ցեղ լօռից նախատիպ ունելով զձարակիր :

Chétopode, ած. օղ. ձարաՁաՁ. || —s, ա. յ. —բ. կարգ օղակաւոր օրդանց :

Chétops (օփս) ա.Ձ. ձարակն. սեռ ննՁատոհմի սարեկեայց (mérulides).

Chétoptère, ա. օղ. ձարաՁեռ. սեռ օղակաւորաց :

Chétoptérien, enne, ած. օղ. ձարաՁեռեան. || —s, ա.յ. —բ. տոհմ օղակաւորաց ձարաՁաՁիից :

Chétoptéris (իս) ի.բ. ձարաձարխոտ. տեսակ լօռից :

Chétose, ա. բ. ծամ. ազգ շնատատերից (apocynacées).

Chétosome, ա.մբ. հերամարմին. սեռ ծովային օրդանց :

Chétosomides, ա. յ. կ. հերամարմնազգիք. տոհմ օրդանց նախատիպ ունելով զհերամարմին :

Chétosphérie, ի.բ. ձարագունդ. սեռ սնկոց գնդոտեայց :

Chétospore, ի. բ. ձարասերմն. սեռ կիպերեայց :

Chétosporées, ի. յ. ձարասերմնեայք. ննՁատոհմ ձարակրասերից (chétophoracées).

Chétosporion, ա. բ. ձարասերմնիկ. սեռ սնկոց :

Chétostome, ի. բ. ձարաբերան. սեռ տոհմի սեւաբերանեայց, Ձուփ ի Բրազիլ :

Chétostrome, s. **Périole.**

Chétostyle, ա. բ. ձարասիւն. սեռ սնկոց :

Chétothylax, ա. բ. ձարապարկ. ազգ կեռանետասերից :

Chétotyphle, ա. հղ. ձարակոյր. սեռ հեղակաց :

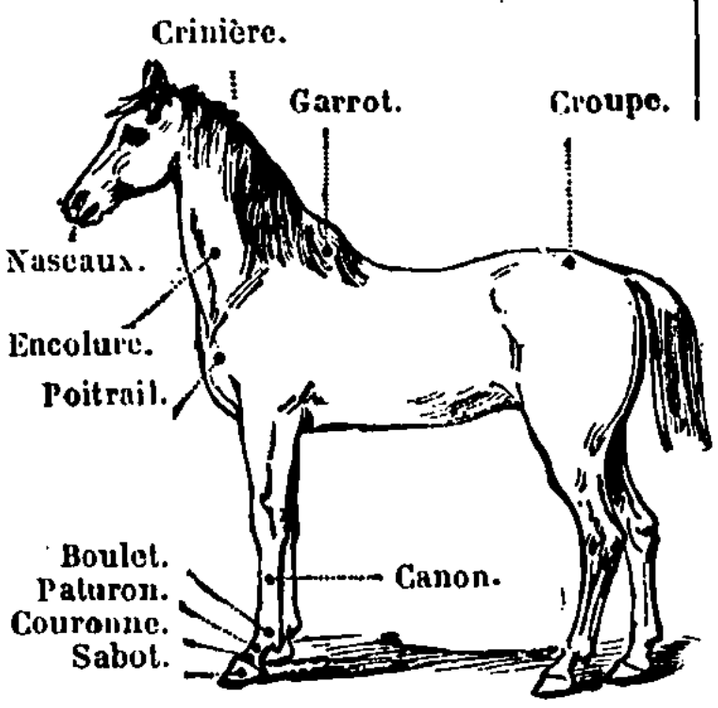
Chétron, ա. ար. դարոց. կողմնակի գզրոց արկեղ :

Chéture, ա. բ. ձարագլի. սեռ սիզայնոց. 2. Ձ. —. Ձուչուն նման ծիծռան :

Chétusie, ի. Ձ. նապիր. Ձուչուն սեռակից քարադրի (pluvier).

Cheuque, s. **Nandou.**

Cheval, ա. ձի, երիվար, ասպ. les chevaux, ձիք, ձիան. jeune —, մատղաձի. — blanc, ճերմակ —. qui a un — blanc, monté d'un — blanc, սպիտակաձի, ճերմակաձի. — noir, gris, pommelé, moucheté, pie, rubican, rouan, alezan, bai, isabelle, tigré, — սեաւ, գորշ՝ մոլորիկ, սիսեռակ, ճարտուկ ճաննկէն, ճաննկէն՝ ճաննճաճերմակ, ճարտուկ, աշխէտ՝ աշխէտաձի, շառաւ, դեղձան, վագրախայտ՝ վագրաձի. — court, — կարճամարմին. — entier, hongre, մատակախազ, կրտեալ ձի. — des steppes, դաշտաձի, դաշտերիվար. — de service, սպասաձի, * գործածուելի ձի. — de charrette, սայլաձի. — de charrue, արօրաձի, * արօրի ձի. — à deux fins, — երկանպատակ. *Ձէ հեծնելու եւ Ձէ կառքի ձի. — de voiture, de carrosse, կառաձի, *կառքի ձի. — de main, de parade, նժոյգ. — de somme, գրաստ. — de charge, բեռնաձի. — de selle, համեստաձի, * հեծնելու ձի. — de poste, մտրակավար երիվար, * Ձողատարի ձի. — de relais, հանգուցաձի. — de trait, կառաձիգ —, կառաձի. — de bataille, մարտաձի. — de race, de pur sang, դզի. — arabe, արաբաձի, տաճիկ ձի. — anglais, անգղիաձի. — de grand prix, — մեծագին. — fougueux, impétueux, fier, ardent, fringant, pétillant, qui porte bien sa tête, superbe, vigoureux, rétif, rueur, ombrageux, docile, doux, vicieux,

— ամեհի. խաւերախ, արշաւասոյր սրավար՝ սրընթաց՝ օդասլաքիկ, սօս, աշխոյժ, եռանդուն, սիգաքայլ, ճախրասլաց, աւիւպարանոց, խրոխտ, հուժկու՝ հաստաջիլ, խեռ, կիցընկեց, խրչան՝ * խրտան, դիւբերաւան՝ կրծերաւան, ախտաւոր. la bouche d'un —, երախ՝ բերան ձիոյ. panser, étriller, ferrer, seller, brider un —, դարմանել, քերել, պայտել, հագեցնել, սանձել զձի. le hennissement d'un —, վրնջիւն՝ փռնչիւն՝ խրխնջիւն՝ խխնջիւն՝ փնչիւն ձիոյ. le — hennit, վրնջէ՝ փրնչէ՝ խրխնջէ՝ խխնջէ՝ փնչէ՝ վաշ վաշ կարդայ ձին. le — tape du pied, piaffe, caracole, ձին դափր հատանէ, խոպայ, ճախրէ ճախր առնու. monter à —, հեծանել աշտանակել ի ձի, *ձի հեծնալ. եւս ձի հեծնալ սորվիլ. aller à —, երթալ ի ձի, *ձիով երթալ. descendre de —, իջանել յերիվարէ, * ձիէն իջնել. tomber de —, անկանել ի ձիոյ, ձի ընկէց լ., *ձիէն իյնալ. savoir se tenir à —, գիտել կալ ի վերայ ձիոյ, *ձիոյ վերայ կենալ գիտնալ. conduire un —, ձիավարել, երիվարել. les allures du —, գնացք՝ ընթացք ձիոյ, *ձիոյն քալուածքն. mettre un — au pas, տալ քայլել ձիոյ, * ձին քայլեցուցանել. mettre le — au trot, վարգընթաց առնել՝ տալ վարգել զձին. mettre le — au galop, ձիարձակ լ., ձիարձակ՝ քառամփոկ արշաւել, ձիարշաւ առնել, քառարշաւ՝ արշաւասոյր ընթանալ. faire une partie de —, ըզբօսնուլ՝ զգնալ ձիով. exercice de —, ձիավարժք. tenir un — en haleine, ընդ կիրճ անցուցանել զձին, *կրճուճեան մէջ պահել. pousser un — à toute bride, ձիարձակ առնել՝ արշաւել, արշաւասոյր ընթանալ. mettre un — sur les dents, վաստակաբեկ առնել զձին. dompter, réduire un —, նուաճել, սանձել զձի. son — s'abattit sous lui, զուլամբ չոգաւ երիվարն, *ձին ընկաւ. son — tomba les quatre fers en l'air, գլորեցաւ ձին. mettre les chevaux à la voiture, լծել զձիան. voiture à un —, à deux chevaux, à quatre chevaux, կառք միաձի, երկձի՝ զուգաձի, քառաձի. faire une chute de —, ձիընկէց լ., * ձիէն իյնալ. ce — tire bien, il est ferme du collier, * այս ձին լաւ կրաշէ. courses de chevaux, ձիարշաւ, ձիրնաց. ce — a remporté le prix de la course, ձիս այս տարաւ զմրցանակ ձիրնացից, * այս ձին ձիրնացին մրցանակն առաւ. le — s'emporta, prit le mors aux dents, կատաղեցաւ, պատուցաձի՝ սանձարձակ եղեւ ձին. une paire de chevaux, զոյգ մի ձի՝ ձիոյ.

Tirer un criminel à quatre chevaux, յօշ յօշ պատառել զմահապարտն ձգեալ ի չորից ձիոց. || c'est un — échappé, անասուն եւ անիրաւ պատանի է. || c'est un — pour le travail, c'est un — à l'ouvrage, այր աշխատասէր՝ վաստակասէր է. ||c'est son — de bataille, * իւր մարտաձին է, գլխաւոր փաստն է :

Monter sur ses grands chevaux, խօսել գոռոզաբար, խրոխտալ. || փ. եւ բ. fièvre de —, ջերմն սաստիկ. médecine de —, ձիադեղ. յոյժ զօրաւոր սրբադեղ՝ մաքրողական. || bon homme de —, *լաւ ձի հեծնող. || bel homme de —, *շնորհքով ձի հեծնող. || habit de —, ձիազգեստ, ձիահանդերձ. *ձի հեծնելու հագուստ. || փ. եւ բ. — de carrosse, գրաստ, ապուշ, տմարդի. || parler à — à qn., *մէկուն հետ խաստվեամբ՝ ճոխաբար խօսիլ. || — de bois, փայտաձի. || — de frise, Տ. Frise.

խզ. Cheval fondu, ձիախաղ, մոմլիկ. jouer au — fondu, faire une partie au — fondu, — խաղալ.

ձբ. Cheval marin, ծովաձի, նիհանգ. || — de rivière, գետաձի, ձիագետ.

աս. Petit Cheval, Երիվարիկ (ատենաւոն). մին յանուանց Պեգասոսի.

2. ձի, ձիամիս, *ձիու միս. viande de —. Manger du —, — ուտել. c'est du —, *ձիու միս է. 3.բզ. ձի, ձիազօր. չաի զօրութեան շոգեշարժ մեքենայից. || cheval-vapeur, շոգեձի. 4. յ.զ. այրուձի, հեծեալք. un escadron de deux cents chevaux. Vingt mille hommes de pied et six mille chevaux.

Ատ. Des femmes et des chevaux, il n'en est point sans défauts, չիք կին եւ ձի անթերի. || il n'est si bon — qui ne bronche, իմաստնագոյնն՝ ճարտարագոյնն անգամ մարթի սխալիլ. || changer son — borgne contre un aveugle, Տ. Aveugle. || L'œil du maître engraisse le —, անձամբ պարտ է հոգ տանիլ իրաց. || il n'est bon — qui ne devienne rosse, չիք ձի քաջաձի որ չլինիցի վատաձի. *տարիքն կտկարացունէ զմարմին եւ զմիտս կորովագունից. || jamais coup de pied de jument ne fit mal au —, *կիցք զամբկի երբէք չվնասեն ձիոյն. կնասէր մարդն բնաւ չդժկամակիր կնոջմէն ընդունած հարուածէն կամ նախատինքէն. || à — donné on ne regarde point à la bouche, *պարգեւն պէտք է առանց քննութեան ընդունիլ. || quand le foin manque au râtelier, les chevaux se battent, *երբոր կերոցին մէջ խոտն կպակսի, ձիք կծեծկուին. ընտանեաց կռիւներուն պատճառն միշտ չքաւորութիւնն է.

A —, մ. ի ձի, հեծեալ ի ձի, ձիախաղաց, ի նիւս՝ ի նուս երիվարի, երիվարաւ, ձիով. être à —, հեծեալ է., ձիավարել. aller à —, երթալ ի ձի՝ ձիով. se promener à —, զբօսնուլ՝ զգնալ ձիով. promenade à —, զբօսանք ձիոյ, ձիազբօսանք. || combattre à —, ձիամարտիկ լ., ձիով մարտնչիլ՝ պատերազմիլ. combat à —, ձիամարտութիւն, ձիամարտք. écrire à qn. une lettre à —, սաստկութեամբ՝ խստիւ՝ խրատագոյնս՝ ազատնալեօք գրել ումեք.

Homme de —, ձիաւոր, ձիահեծեալ, հեծեալ. || être à — sur, հեծանիլ, աշտանակիլ, զերանան աճեալ կալ. il était à — sur le haut du mur, sur un bâton. || q. être à — sur un fleuve, sur une route, ունել զօրս երկուստեք գետոյն, ուղւոյն. եւ փ. être à — sur qc., պատկառ կալ, քաջ գիտել, ամրակուռ լ. յիմիք. ճոխանալ, խիստ լ. il est à — sur sa noblesse, sur telle opinion. ||Mettre qn. à —, ուսուցանել ումեք զհեծելութիւն, * ձի հեծնալ սորվեցունել. c'est Franconi qui m'a mis à —.

qչ. A cheval! ի ձի՛, * ձի հեծէք:

Chevalement, ա. ճ. նեցուկ «տեսքէ, տայագ»:

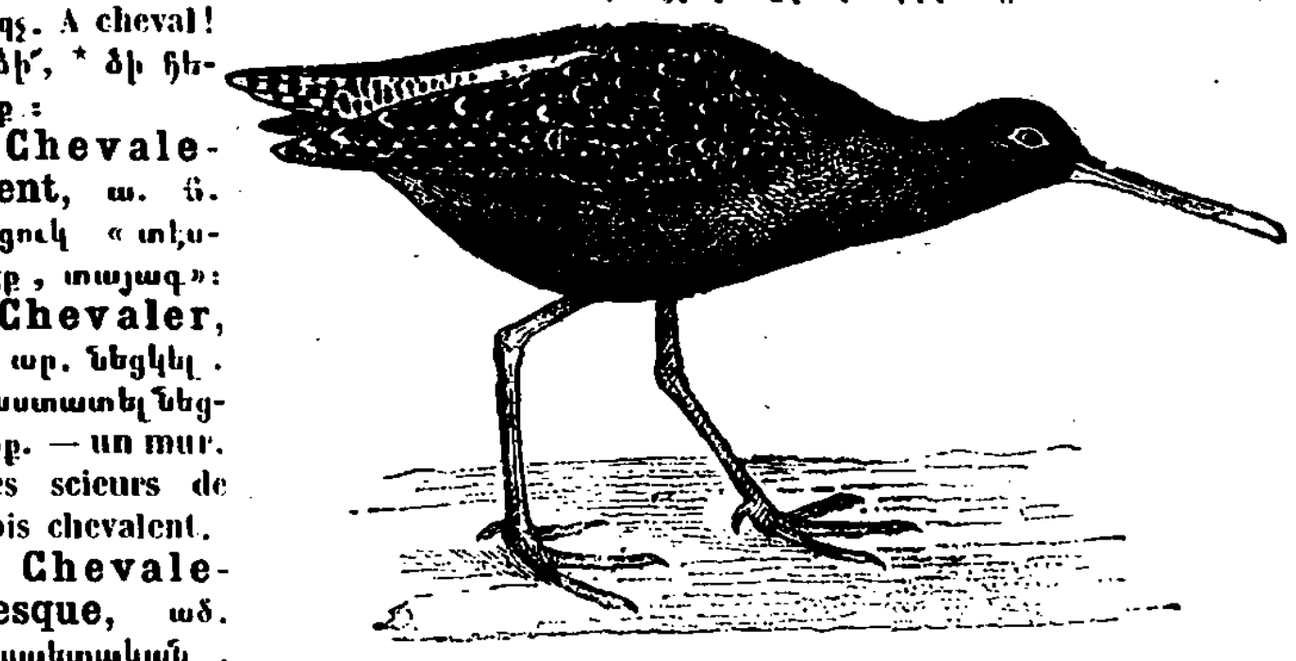
Chevaler, ն. ար. նեցկել. հաստատել նեցիւք. — un mur. Les scieurs de bois chevalent.

Chevaleresque, ած. ասպետական, ձիաւորական, ասպետաբարոյ. bravoure, conduite, franchise —. Il a des goûts —s.

Chevaleresquement, մ. ասպետաբար, ասպետօրէն. agir —.

Chevalerie, ի. ասպետութիւն, ձիաւորութիւն. ordre de —, կարգ —ութեան. antique —. Des actes de —. Les règles de la —. Obtenir, recevoir l'ordre, le grade de la —, ընդունել, առնուլ զկարգ, զաստիճան —ութեան. être décoré de plusieurs ordres de —. Conférer l'ordre de la —, տալ զկարգ —ութեան. || fine fleur de —, այրընտիրն —ութեան, ընտիր ընտիրն ասպետաց. 2. ասպետանի. ասպետք, ձիաւորք. Rodrigue à la tête de sa —. La — errante, Թափառական —. 3. ազատանի, ազնուագգութիւն, ազնուականութիւն. cette maison est d'ancienne —.

Chevalet, ա. պրկոց, գելոց, գելարան, ոլորան. il expira sur le —. Il fut condamné à être mis sur le —. 2. էշ, կառոյց, լարակալ (նուագարանաց) «քէման քէօփրիւսիւ». 3. նկ. էշ, պատկերակալ, նկարակալ. — de peintre. Mettre un tableau sur le —. || Tableau de —, ձեռանկար, ձեռապատկեր. նկար՝ պատկեր փոքրադիր բազմախնամ. 4. ար. կառոյց, յենարան. || q. — d'armes, — զինուց. || — de pont volant, — շարժական կամրջի. 5. աս. — du peintre, էշ նկարչի. փոքրիկ աստեղատուն:

Chevalier.

Chevalier, ա. ձիաւոր, ասպետ. un preux, un loyal —. — sans peur et sans reproche. Un — félon. — de la Légion d'honneur, — Լեգէոնի պատուոյ. — de Mélusine, de Malte. Les anciens —s. Foi de —. La devise d'un —, Faire un —, ձիաւորել, ձիաւորութեան հանել. — d'industrie, Տ. Industrie. 2. Թ. ձիական. ին. Totane.

Chevalière, ի. ասպետուհի. կին ասպետ. 2. ասպետական. կին ասպետի. 3. — կամ bague à la —, մատանեասպետ. մատանի լայն եւ տափակ:

Chevaline, ած. ի. ձիական, *ձիու. bête —, ձի (արու կամ էգ). || race, espèce —, — ազգ, ազգ ձիոց, ձիան, ձիք:

Chevalis, ա. գետանց: * սակաւաջուր գետի մէջ բացուած ճամբայ:

Chevalon, ա. բ. ռա. Bluet:

Chevance, ի. ագր. գոյք, ինչք:

Chevanne, ի. ձբ. Տ. Chevesne.

Chevassine, ի. նգ. ճայրաձող. * արտին ճայրն արօրով կամ ջրով բերուած հող:

Chevauchable, ած. ձիավարելի, ձիավարուն. chemin —.

Chevauchage, ա. ձիավարութիւն. 2. ապ. ճամաճռութիւն, *ճռմռկութիւն (տառից):

Chevauchant, e, ած. բ. վերադիր, յարակից, իրարանցիկ. feuilles —es.

Chevauchée, ի. ձիավարութիւն, շրջագայութիւն ձիով:

Chevauchement, ա. հեծուժն, ձիավարութիւն. 2. վ. վերադրութիւն (ոսկերաց). || ար. — Տելից:

Chevaucher, չ. ձիավարել, երիվարել. գնալ երիվարաւ՝ ձիով. — court, long, կարճ, երկայն ասպանդակ ի կիր աճել՝ գործածել. 2. հեծանել. *իրարու վերայ հեծնալ՝ գալ. tuiles qui chevauchent. 3. ապ. ճամաճռիլ, *ճռմռկիլ, վեր վար լ. բառից կամ ճայրից տողից. ces mots, ces lignes chevauchent.

Chevaucher, ն. հեծանել, աշտանակել. — un âne, un bel alezan, un éléphant. || — un canon, — ի վերայ հրետի:

Chevaucheur, ա. ձիաւոր, ձիավար ։

Chevauchons (à) մ. հեծնլածի, հեծելարար, * ձի հեծածի պէս. || à —, — յեռս ընդ-դէմ՝ հակակողմն, * գլուխն ձիոյն պոչին դարձած հեծած ։

Chevau-léger, ա. Քեվեւածի. ձիաւոր ազնուական ի Քիկնապահաց արքայի. des chevau-légers, Քեվեւածիք, Քեվեւածիան. Քեվեւածզեն ձիաւոր Քիկնապահք արքայի ։

Chevé, e, անց. եւ ած. փորեալ, փորածոյ. pierre bien —e. Ouvrage mal —. Verres —s.

Chevêche, ի. Ք. գլխակակամ.

տեսակ կաւկամի (chouette). [միկ։

Chevêchette, Chevêchoïde, ա. Ք. գլխակակամակերպ. Քուչուն նման գլխակակամի ։ [ղեցոյ) ։

Chevecier, ա. մոմապետ (եկե-

Chevel, ա. մամլակ (դիւրաւորը)։

Chevelé, e, ած. կգ. այլաձեր. այլագոյն մազով. tête d'argent —e de sable. 2. պ. մազմզկոտ. bouture, marcotte —e.

Chevelu, e, ած. գիսաւոր, գիսակազեղ, երկայնաձիեր, հերաւոր, վարսաւոր, Քաւագէս, բազմահեր, մազեղ, * մազոտ. les peuples du Nord sont plus —s que ceux du Midi. Clodion le —. Poètes —s. || մգ. cuir —, հերամօրթ, գանկամօրթ, * գլխակաշի. || աս. comète —e, գիսաւոր՝ վարսաւոր աստղ, վարսամ. || բ. racine —e, մազմզկոտ արմատ. graine —e, վարսաւոր ունդ՝ *հունտ. arbre —, վարսաւոր՝ հերաւանծ ծառ. || mont —, անուտաւախիտ լեառն ։

Chevelu, ա. բ. մազմզուկք, կոճղարմատ ։

Chevelue, ի. ստ. գիսաստարդ. ենձաստեղ մանողակաց (thomises).

Chevelure, ի. գէս, վարսք, հեր, գիսակ. une longue —. Avoir une belle —, գիսակագեղ՝ գեղեցկահեր՝ վարսագեղ լ. qui a la — en désordre, գիսախուիւ. peigner sa —. Laisser flotter sa —. — noire, blonde, սեւ՝ գեւաձոյր, խարտեաշ —. d'une belle — blonde, խարտիշագեղ հերով. qui a une — dorée, ոսկեգիսակ, ոսկեվարս, ոսկեհեր. avoir une longue, une riche —, երկայնահեր, հերապանծ լ. en noirs anneaux flotte sa —. Il aime à contempler l'or de sa —. 2. ք. վարսք, սաղարթք, տերեւք. la verte — des arbres. Les arbres ont perdu, ont dépouillé leur —. 3. աս. վարս, գէս. ճաճանչ աստեղաց. cette comète avait une belle —. || la — de Bérénice, գէս բերենիկեան. * եօթն աստեղք որ են Առիւծ աստեղատան պոչին մէջ ։

Chever, ն. ար. փորել (զկանս). pierre bien chevée. 2. գոգել (զվետրս, զապակիս). cet ouvrage a été mal chevé. Verres chevés.

Chevesne, ա. ձք. գլխան. ծուկն ինչ մեծագլուխ ։

Chevet, ա. սնար. գլուխ անկողնոյ. à mon —, առ սնարաւս. j'aime le — bien haut, bien bas. Je m'assis à son —. Entretenir qn. au — de son lit. 2. —. բարձ գլխոյ. կն. **Traversin.** Il s'endort aussitôt qu'il a la tête sur le —. Il a trouvé cela sous son —. Une pierre lui servait de —. || épée de —, սնարասուր. * սնարին տակ դրուած դաշոյն. եւ փ. c'est son épée de —, * ամէն պարագայի մեջ իւր հնարքն՝ ճարտարանքն է. l'Iliade d'Homère était l'épée de — d'Alexandre. 3. ն. սնար. յեռոյ կողմն աւագ խորանի. le — de l'église de Saint-Denis.

Chevêtre, ա. վ. կզակակալ, կզակապան. պատան ստորին կզակի, *կրկոր. 2. ար. հեծանակալ. 3.հ. S. **Licou.**

Cheveu, ա. մազ, հեր, վարս, գէս «սաչ». de beaux —x, գեղեցիկ՝ գիսակագեղ հերք՝ վարսք. —x noirs, d'ébène, blonds, châtains, roux, cendrés, սեւ, սեւաձոյր, խարտիշագեղ, շագանակագոյն, շէկ, մոխրագոյն —ք. —x épais, Քաւ —. qui a les —x épais, Քաւամազ, Քաւագէս. de beaux —x noués, գեղեցիկ հիւսակք վարսից. de beaux —x frisés, գանգուրագեղ՝ գանգրագեղ հերք. boucles, tresses de —x, գանգուրք՝ խոպոպք, հիւսք վարսից. —x ondoyants, flottants, ébouriffés, ծալ ի ծալ՝ գեղաճուխ՝ գեղաճփեալ, Քաղկեալ՝ խռուացեալ —ք. des —x d'or, ոսկեհիերք, ոսկեգիսակք. qui a les —x ébouriffés, Քաղկավարս, գիսախուիւ. qui a beaucoup de —x, բազմահեր, հերապանծ. qui a les —x frisés, հերագանգուր, գանգրահեր, * գռուզ. qui a de longs —x, երկայնահեր. qui a les —x courts, կարճահեր. —x blancs, սպիտակավարսք, սպիտակալիք, ալիք, * ճերմակ մազ. qui a les —x blancs, սպիտակահեր, սպիտակավարս, սպիտակամազ. qui a les —x dorés, d'or, ոսկեհեր, ոսկեվարս, ոսկեգիսակ. qui a les —x en désordre, épars, գիսախուիւ, հերաբձակ՝ գիսաբձակ՝ արձակահեր՝ գիսաճապաղ. —x hérissés, dressés, աշտանակամազ, ձաղկամազ, ձաղկահեր. qui a les —x clairs, նօսրահեր. մազկարօտ, քարձ. les —x coupés, հերահատ. en —x rasés, գիսագերծ. couper ses —x, հատանել՝ կտրել՝ փոքրել՝ յապաւել զհերս, * մազն կտրել. boucler, friser les —x, խոպոպել, գանգրել զ—ս. mes —s commencent à grisonner, à blanchir. —x fins, gros, rudes. Une touffe, une poignée de —x. Un bracelet, une bague de —x, հերահիւս՝ մազագործ՝ հերագործ ապարանջան, մատանի. — blanc comme la neige, ձիւնափառ՝ ձիւնաճաղիկ ալիք. faux —x, կեղծամ. tour de —x, S. **Tour.** Leurs —x pendaient sur leurs épaules et flottaient au gré du vent. Laisser croître, laisser pousser ses —x, աճեցուցանել, բուսուցանել զհերս, * մազերն երկընցունել, բուսցունել.

Se prendre aux —x, բռուն հարկանել զհերաց միմեանց, *իբարու մազէն քաշել, մազ մազի գալ, ծեծկուիլ. ||être coiffé en —x, *գլխաբաց եւ մազերն շտկուած լ. || sortir en —x, գլխաբաց ելանել արտաքս. || perdre ses —x, Քափիլ հերաց, մաշտիլ, * մազերն կորնցունել՝ Քափիլ. || prendre l'occasion aux —x, *պատեհին՝ առիթն չփախցունել. || tirer qn. par les —x, հերաքարշ առնել զոք, * մէկն մազերէն քաշել. || s'arracher les —x, arracher ses —x, խլել՝ ցոլել՝ փետել զհերս, յուսաթեկ լ., * մազերն խլել՝ փետել. || cela fait dresser les —x à la tête, sur la tête, կլ. cela fait dresser les —x, հարՔուցանէ այս զվարսս գլխոյն, ծառ. կացուցանէ՝ խրծնացուցանէ զհերս. ses —x se dressèrent sur sa tête, քաումնեցին հերքն զգլխովն, * մազերն գլխոյն վերայ տրնկուեցան. les —x se dressent sur la tête, քաումնեալ դիպանին հերք զգլխով. || il ne s'en faut pas de l'épaisseur d'un —, փոքր միւս եւս, * մազ մնաց որ. || p. tiré par les —x, բռնագրօս, բռնագրօսիկ, * քաշկռտուն. cette interprétation est tirée par les —x. || p. on ne lui a pas touché un —, *մազին չդպան. || on ne peut prendre un homme rasé aux —x, *գլխագերծ մարդն բռնել անկարելի է. բան չունեցողէն բան մի առնուլ անկարելի է. || առ. եւ փ. fendre un — en quatre, առնել եռաբր ընտրուՔիւնս, * մազ մի չորսի ճեղքել, դժուարուՔիւններ հանել. c'est vouloir fendre un — en quatre. Cet homme fendrait un — en quatre. || փ. եւ բ. la vie d'un homme ne tient qu'à un —, *մարդուս կեանքն մազ չարժեր՝ զաղփաղփուն է.

բ. —x du diable, դիւածաղ. հն. **La cuscute.** || —x d'évêque, հն. **La raiponce.** || —x de mer կամ marin, ծովածաղ, ծովամազ, հն. **Le fucus.** || —x de Vénus, գիսակ Աստղկան, հն. **Adiante.**

Chevillage, ա. ար. երիՔուն ։

Cheville, ի. երիՔ, * բուդունջ «չիվի». — de bois, de fer, de cuivre. Pendre qc. à une —. Planter, ficher des —s dans la muraille. || — ouvrière, վարազերիՔ, կրճոն. * խոշոր երիՔ

որ զառաջակողմն կառաց յետակոլմանն կմիացունէ . եւ փ. գոթեակ , գլխաւոր գոթիչ , ոգի . il est la — ouvrière de cette entreprise, de ce complot. 2. եժ. բոյթ . երիթ պրկելոյ զաղիս նուագարանաց . il manque une — à ce violon. 3. մկ. բուռն, կոճակ , կոճիկ , * ճան « Քօփուգ ». հին. **Malléole.** || փ. Il ne lui va pas à la — կամ à la — du pied, ատոքին է յոյժ քան զնա , * անոր ոտքին չը հասնիր . 4. փ. Քարմատար . cette épithète est une —. 5. ար. — à tourniquet, կանկիչ , գելունակ . 6. մագ. commerce à la —, երիթավաճառ. , երիթավաճառուԹիւն . * երիթէ կախուած մխ վաճառելն . 7. յ. ո. բոլկուկը , * պլպլուկը (եղջերուի, այծեման կամ էշայծեման) :

Chevillé, e, ած. երիթապինդ . || փ. avoir l'âme —e dans le corps, զդեմ ունել ծանր հիւանդուԹեանց եւ հաստոյր վիրաց . * ասի երբոր մարդ ծանր հիւանդուԹեանց եւ վտանգաւոր վէրքերու կդիմանայ . 2. ո. tête de cerf bien —e, բազմաստեղն գլուխ եղջերուի :

Cheviller, e, երիթել, երիթապընդել . պնդել՝ զօդել երիթօք . — une table, une armoire, une porte. 2. փ. եւ բ. — des vers, Քարմատարել զքերԹուածս . դնել Քարմատարս՝ անխմաստ բառս . 3. ար. երիթել . — la soie, — զմետաքս , * երկու երիթի մէջ սեղմել՝ փայլ տալու համար :

Cheviller, ա. եժ. աղէպատ. * լաթաւոր նուագարանին լարերուն բուԹակներն հաստատուած կտորն :

Chevillette, ի. երիթակ . երիթ փոքրիկ . 2. եժ. բուԹակ . փոքրիկ բոյթ :

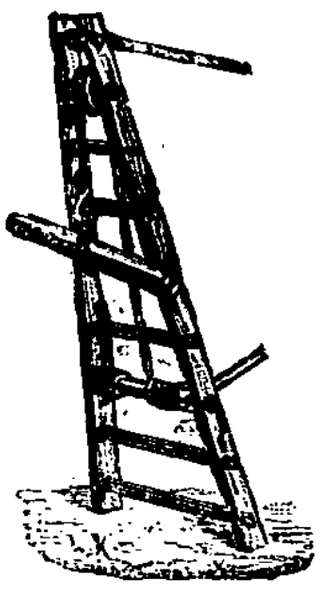
Chevillon, ա. բազրիք (աԹոռոյ):

Chevillure, ի. բոլկուկք (եղջերուի , այծեման) :

Cheviot, ա. շեւիոյ. ոչխար համանուն լերին Սկովտիոյ. 2. — (բուրդն):

Cheviote, ի. շեւիոտ . բուրդ շեւիոյի . 2. —. * կերպաս շեւիոյի բրդով շինուած :

Chèvre, ի. այծ , այծի , պապչեակ « քէչի » . les —s, այծիք, այծեան , * այծեր . troupeau de —s, այծեսրամակ . peau de —, այծեմորթ . jeune —, այծուկ , ալոջ «չէփիճ» . — mousse, քուլիկ . այծ անեղջիւր . comme une —, այծենման . qui a beaucoup de —s, բազմայծ . la — bêle, —ն պապպչէ՝ մայէ՝ * մմկայ՝ մկկայ՝ մէկէկէ . sauter comme une —, վազս առնուլ՝ ոստնուլ՝ խայտալ իբրեւ զայծ . * այծու պէս ցատքել . || փ. ménager la — et le chou, ջանալ հաճոյ լ. երկոցուն իսկ կողմանց , * երկու կողման հետ լաւ երԹալ . || barbe de —, այծեմօրուք . * կզակին տակ բուսած երկայն մօրուք . || փ. il aimerait une — coiffée. Il serait amoureux d'une — coiffée, հարկանի ի սէր հաճօրէն կանանց .. * ամէն կնկան կսիրահարուի . || vin qui fait danser les —s, բարկ եւ ԹԹու գինի . || prendre la —, զայրանալ , դժկամակ լ., ցասնուլ անպատճառ. 2. աս. Այծ . առաջին կարգի փայլուն աստղ հիմաստեղուե Կառավարի (Cocher). j'ai vu la — 3. բ. Barbe de —, **S. Barbe.** 4. ար. այծ . մեքենայ բեռնաբարձ . || pied-de—, այծոտն . լծակ երկաԹի :

Chevreau, ա. սբ. ուլ , ամիկ , այծուկ , * քոռիկ «չէփիճ». il bondit comme un —. Jeune —, ուլիկ. 2. ուլենի , այծենի , * ուլի՝ այծի մորԹ . gants de —, ուլենի՝ այծեայ ձեռնոցք. 3. աս. —x, ամիկք . * Կառավար աստեղատան եռանկիւնաձեւ երկք աստղերն :

Chèvrefeuille, ի. բ. անՏուպար, քալախուր, ճանկիկ, այծատերեւ, այծատերեւուկ , քօշագնդի . un berceau de —. — des jardins, des bois. — romain, printanier.

Chevrelle, ի. ալոջ. էգ ծագ այծի:

Chèvre-pied, ած. այծոտն , նոխազոտն . des —s, այծոտուԹք , նոխազոտուԹք . || ա. —. ces divins —s.

Chèvrerie, ի. այծարան :

Chevreter, չ. ճնանիլ՝ * ձգնիլ այծից . հին. **Chevroter, 2.**

Chevrette, ի. սբ. ալոջ , այծեմնիկ . էգ այծեամն . 2. խաչերկաԹիկ . փոքրիկ խաչերկաԹ (chenet). 3. ոպ. ո. **S. Crevette.**

Chevreuil, ա. սբ. այծեամն «գարնաճա» :

Chevreulie, ի. բ. շեվրեւիա , շեվրեւի . սեռ բաղադրեալ պատուաճարեայց :

Chevrie, ի. եժ. այծատիկ . տրկ[ծոր այծեայ :

Chevrier, ère, գ. այծարած , այծարածուհի . le — du village. Une jeune —ère.

Chevriérie, ի. մբ. շեվրիէրիկ . սեռ հինգայօդ պատենաԹեւից :

Chevrillard, ա. այծեմուլ . ուլ այծեման :

Chevrin, ա. խորափիտ (ի ջրի):

Chevrolle, ի. ոպ. այծաժժման :

Chevron, ա. ճ. հեծանակ «չաԹը տիրէյի» . 2. զ. հեծանակ . ժապաւէն ինչ գինուորաց . ce soldat a deux —s. 3. աս. հեծանակ , գերան , նիգ . օդերեւոյԹ ինչ գերանանման . 4. կգ. հեծանակ . 5. վճ. այծեմազ . մազ այծեաց :

Chevronnage, ա. ճ. հեծանակում :

Chevronné, e, ած. կգ. հեծանակաւոր . écu —.

Chevronner, ն. ճ. հեծանակել , հեծանակս դնել :

Chevrotain, ա.կն. մշկայծեամն , մշկապորտ՝ մշկաբեր այծեամն, մրշկերէ « փոկ ճէյրանը » :

Chevrotant, e, ած. պապաչող , պապաչուն , ՔրՔռուն , դողդոջ . voix —e. Sons —s. Marche —e.

Chevrotement, ա. եժ. պապաչուժն , ՔրՔռուժն , դողդոջուժն (ձայնի) :

Chevroter, չ. եժ. պապաչել . երգել ՔրՔռուն՝ դողդոջ ձայնիւ . ce chanteur chevrote. 2. S. **Chevreter.**

Chevroter, ն. պապաչել . — un air.

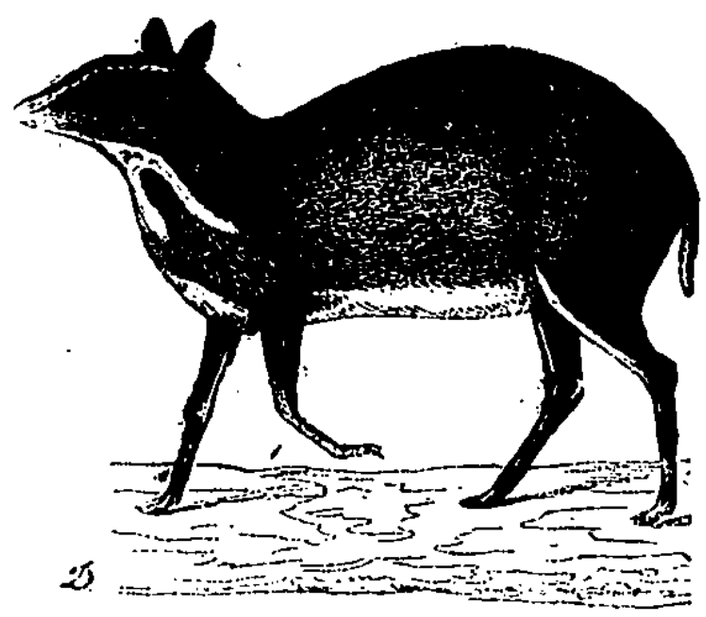
Chevrotin, ա. ուլենի . մորԹ ուլու . 2. այծապանիր . 3. **S. Chevrotain.**

Chevrotine, ի. երէգնտիկ. * կապարեայ խոշոր գնտակ յորս այծեմանց եւ այլոց երէոց «գարնաճա սաչմասը». mon fusil est chargé de —s կամ à —s.

Chevrotiner, չ. ոստոստել՝ վազվազել իբրեւ զմշկայծեամն :

Chevru, e, ած. վճ. այծեայ , այծեղէն . laine —.

Cheylète, ա. մբ. ցեցակ . մանր միջատ ի ցեղէ ակարեայց :

Chevrotain.

Cheylétides, ա. յ. մբ. ցեցակեայք . տոհմ դասու սարդատեսակաց :

Chez, նխ. ի տուն , ի տան, առ. — moi, ի տան իմում , * տանս մէջ , տունս. je vais — moi. J'ai été — vous, գնացի ի տուն ձեր՝ առ ձեզ. retourner — soi, դառնալ ի տուն , * տուն դառնալ . il est — lui, ի տան է , * տունն է . ils logèrent — lui, առ նմա ագան . souper — qn., ընԹրել ի տան ուրուք , առ ումեք . il est allé — le roi, չոգաւ առ արքայ, * Քագաւորին քով գնաց . nous dînerons — nous, առ տնին ճաշեցուք , * տունն պիտի ճաշեմք . — eux, առ նոսա , * անոնց քով . elle est femme de chambre — ma mère, * մօրս քով սենեկապանուհի է. 2. առ , ի մէջ, ի միջի , ի . — les Arméniens, առ Հայս , * Հայոց մէջ՝ քով . — les anciens, առ հինս . — qui, առ որս , * որոց քով . sortir de — qn., ելանել ի տանէ՝ յերեսաց ուրուք, * մէկուն քովէն ելնել . — nous les modes se succèdent, * մեր քով նորելուկք իրարու կյաջորդեն. dis bien de choses — toi, մատո զոյգոյնս իմ առ քոյդ , առ ընտանիդ . * ընտանեացդ շատ բաներ ըրէ . c'est — lui une habitude, * իր սովորուԹիւնն է . 3. յերկիր , յերկրի . je pars demain

pour — moi, *վաղն երկիրս կ'երթամ. ce qui se passait — les ennemis. 4. ա. avoir un chez-soi, ունել իր առանձին տուն՝ բնակարան. aimer son chez-soi, սիրել զտուն՝ զբնակութիւն իր. quand j'aurai un chez-moi. Quand vous aurez un chez-vous. Il a un chez-lui. De —, ի տանէ, *տնէն. je viens de — lui, de — moi, *տնէն, տնէս կուգամ. ils l'ont chassé de — eux, *գինքն իրենց տնէն վռնտեցին. par —, ընդ տուն, *տնէն. j'ai passé par — vous, անցի ընդ տուն ձեր, *ձեր տնէն անցայ, ձեր տունն ճանդիպեցայ:

Chèze, ի. Ա. ներս. *տեսակ պարիկի (mésange).

Chia, ա. semences de —, հատք չիայի. ասին պտուղք տեսակ մի ամերիկացի մեղրեների (sauge):

Chiaja (չիայա) ի.կ. չիայա. ծովորդն ինչ: [տեսակ մողիսի:

Chiamèle (քի) ա. սբ. հիդար.

Chiaoux (շաուշ) ա. կամ **Chaouch**, տե. վարոցաւոր «չավուշ»:

Chiasma, Chiasme (քիազմա, քիազմ) ա. խաչաձեւութիւն. խաչածեւ հատումն (ի լուսանցս ձեռագրաց). le — marque que l'on désapprouve le passage auquel il s'applique. 2. մգ. խաչահատ. *լուսերակաց (nerfs optiques) մէջէն կտրուիլն սեպոսկրի (sphénoïde) վերայ:

Chiasse, ի. ծիրտ, կտիտ. — de mouche, de ver. 2. կղկղանք, փըրփուր (մեռելոց). 3. փ. եւ ցծ. կըղկըղանք. cet homme est la — du genre humain.

Chiastolithe (քիաս) ի. հբ. խաչաքար. գայլախազատ բնական պատկերիկի:

Chiastos, Chiastre (քիասթոս, քիասթր) ա. վ. խաչապատան *(կոտրած ոսկորներու):

Chiastosperme (քի) ա. բ. խաչասերմն. սեռ. տոհմի խաչխաչեայց:

Chiastospore (քի) խբ. խաչաձորմ. ալգ սնկոց:

Chibou, ա. բ. քիրու. ծառ եւ խէժ յԱնթիլեան կղզիս:

Chibouk, ա. ծխափող «ծխելիւն տուպուրու». fumer un —. գն. **Chibouque**, ի.

Chic (շիք) ա.նկ. ճարտարութիւն, *վարպետութիւն. il y a du — là dedans. Cet artiste a du —, n'a pas de —, ճարտար է, ճարտար չէ. il a le — pour... 2. բ. վայելչութիւն, գեղեցկութիւն, *աղուոր ձեւ, արուեստ. cette femme a du —. Cette toilette, ce chapeau a du —. 3. ած. ճարտար, գեղեցիկ, գեղեցկակերպ, վայելչագեղ, վայելչազգեստ, *սպրդրկիկ. elle est, il est —. Sa toilette est —.

Chica (շիքա) ա. քիկա. ըմպելի ինչ ցբային յԱմերիկա. ils boivent leur — et s'enivrent. Faire le —. 2. —. *կարմիր ներկ հանելու տեսակ մի բիգնոնիայէ:

Chica, ի. քիկա, քիկապար. *տեսակ մի պար սեւերու. le mot de — une fois lâché, la salle d'office fut vide.

Chicabaut, ա. նւ. ծոպ: *առաջակայն (misaine) հատատուելու փայտ. կն. **Boute-lof**.

Chicaly, ա. Ե. քիկալի. Ռուսուն գեղեցկափետուր ի պարանոցն Փանամայ:

Chicane, ի. դատապետութիւն, դատաննդութիւն. զեղծումն՝ ննդգումն դատավարութեանց. les ruses, les détours de la —. 2. աղ. դատ, դատաստան. aimer la —. Se plaire dans la —. Redouter la —. || բ. եւ աղ. gens de —, դատրեար (դատագէտք, նուիրակք, դատաստագք). 3. խացփրանք. խաբեպատիր ճարտարանք՝ ճարտարմտութիւն ի դատաստանի. voilà une étrange —. C'est pure —. Vous nous cherchez des —s. Se ruiner les uns les autres par la —. 4. բ. խացփրանք, բանագրտութիւն, գրարուեստութիւն, չարարուեստութիւն, *քաշքշուք. vos objections ne sont que des —s, de pures —s. 5. կագ, կռիւ. vous me faites là une —, une mauvaise —. Chercher —, des —s, կագ եւ կռիւ յարուցանել, կռիւ յուզել, կագաղարթոյց է., *կռիւ փնտռել. chercher — à qn. Il lui cherche toujours —. Aimer la —, կագասէր՝ կռուասէր է. 6. զ. guerre de —, կղկղամարտ. *պատերազմ սակաւատես կռիւներով:

Chicaner, չ. դատապեղծիլ, դատաննդել, *դատին մէջ ճարտարմտութիւն բանեցունել. cet avoué ne fait que —. Cet homme est habile dans l'art de —. Il ne fait que —. 2. խացփրել, բանագիւտ է., ճարտարել, *խաբեպատիր ճարտարմտութիւն բանեցունել, կագել. vous chicanez sur tout. Il ne fait que — au jeu.

Chicaner, ն. դատափետ առնել, *դատի քաշքշել. il chicane tous ses voisins. || Il chicane sa vie à la justice, քարւոք պաշտպանէ զանձն ի դատաստանի (ասի զամբաստանելոյն). 2. խացփրել, խծբծել. — un auteur, un ouvrage. Il ne faut pas — les poètes sur des vétilles. 3. փ. եւ բ. դժկամակել, տրտմեցուցանել, ննջել. cela me chicane. Cette nouvelle me chicane. Son rhumatisme le chicane. 4. զ. — le terrain, ոտն առ ոտն պաշտպանել. il ne quittera pas aisément la place, il chicane le terrain.

Se chicaner, դ. կագել՝ բանակռիւ է. ընդ միմեանս. ils se sont longtemps chicanés. Ils sont toujour à —.

Chicanerie, ի.բ. խացփրանք, բանագտութիւն, բծախնդրութիւն. ce n'est qu'une —, une pure —. Vous me faites mille —s. Il m'a fait mille —s.

Chicaneur, euse, գ. դատաննդ, դատասէր. 2. խացփրող, բանագիւտ, չարարուեստ, վիճասէր, կռուասէր, բանակռիւ, կագազարթոյց. c'est un —. C'est un grand —. Vous êtes une —euse. Il ne faut pas être trop — en amour. 3. ած. —. homme, esprit —. Il y a aussi des amitiés —euses qui s'alarment de tout.

Chicanier, ère, գ. կագացող, վիճասէր, բծախնդիր, պատճառախնդիր, պատճառասէր. c'est un —, un vrai —. 2. ած. —. quel homme —!

Chicard, e, ած. գեղեցիկ, վայելուչ, *սպրկիկ. un habit —. Un bal —. Une femme —e. Il a fait une action —e. Avoir des manières —es. 2. կբ. գեղապար. pas —, — ոտնափոխ:

Chicarder, չ. նբ. ո. ջանալ գեղեցիկ երեւիլ, գեղեցկազգեստ է. vous chicardez trop. Voyez comme cette femme chicarde,

Chiche, ած. ուիշտ, ճղճիմ, կըճիր, կծծի «նէքէս». que vous êtes —! Il est bien —. || փ. եւ բ. être — de ses paroles, սակաւախօս է. être — de louanges, սակաւագով է., ագահ է. գովեստի. être — de ses pas, սակաւագնաց է. être — de ses peines, սակաւաջան է. || ա. —. le —. Les —s. 2. դոյզն, դուզնաքեայ, գծուծ, ողորմելի, *քիչ, խեղճ. la moisson sera —. Quelle — récompense. Il nous a donné un repas passablement —. Dîner —.

Chiche, ած. pois —, սիսեռն «նախուտ». հն. **Cicerole**.

Chichement, մ. ուշտրէն, կրճտարար, ագահաբար. vivre —. Donner —. Vous récompensez bien — les services qu'on vous a rendus.

Chicherie, ի. ուշդութիւն, կրճտութիւն:

Chicon, ա. բ. հազար «մարուլ». հն. **Laitue romaine**.

Chicoracé, e, ած. բ. եղերդասեր, եղերդեայ, կայճխոտեայ. les plantes —es. || —e, ի. —. le pissenlit est une —e. || —es, ի.յ. —ք. les laitues appartiennent à la famille des —es.

Chicorée, ի. բ. եղերդ, կայճխոտ «բատիքեա». — sauvage, — վայրի, եղերդակ, եղրդակ, եղբդաւկ, *գոճամիրգ. — endive, S. **Endive**. — blanche. Une salade de —. || Café de —, եղերդասուրճ:

Chicot, ա. ջնջիր. *կոճղ կտրուած եւ հողի մէջ մնացած ծառոյն. cette forêt est pleine de —s. 2. բ. —. *մնացորդն կտրած կամ փտած ակռայի. il m'a arraché une dent, mais il m'en a laissé un —. 3. բ. —. ծառ ինչ օտարաշխարհեայ. — du Canada.

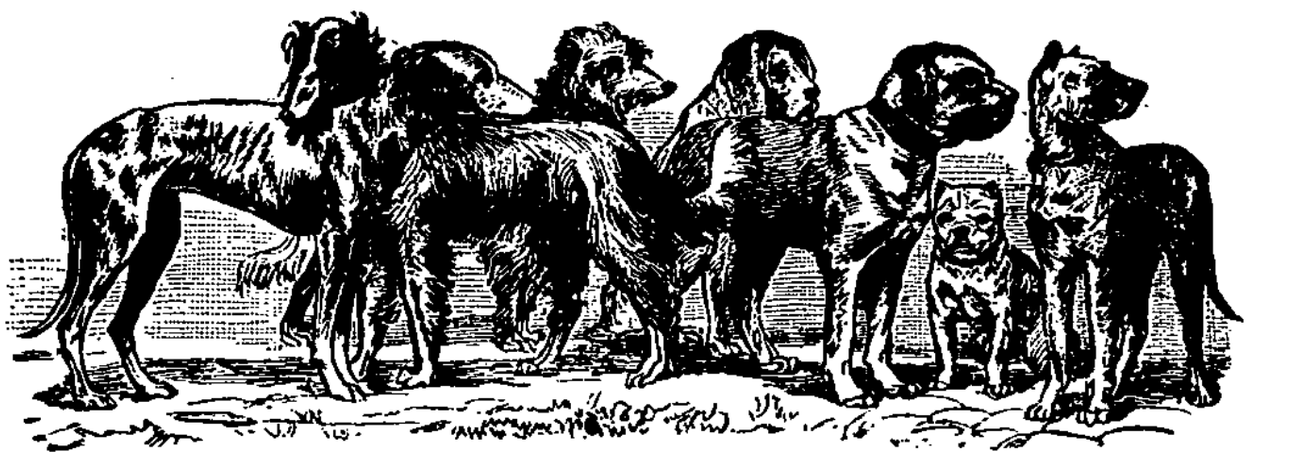
Chicoter, չ. ո. վիճել՝ կագել վասն դոյզն ինչ իրաց, *կռուազանութիւն ընել. լգ. **Chicaner**.

Chicotin, ա. ցմախ «սարը սալըր». || փ. amer comme —, դառն իբրեւ ց—, դառնադառն, ամենադառն. || դղգ. dragées de —, շաքարահատիկք ցմախի. || S. **Berle**.

Chie-en-lit, ա. ո. դիմակաւոր «մասգարա». des —.

Chien, ա. շուն, *կռոտ «բէօփէք». petit —, շնիկ, կրնակ, լակոտ. ակունդ, *կռոտիկ. gros —, մեծ՝ *խոշոր —. — de mer, սիգղ. հն. **Roussette**. Peau de —, շնինի. — hargneux, enragé. Le museau d'un —,

շնիի, կնիի շան. qui a un muscau de —, շանակնիի, շնկնիի. les aboiements d'un —, հաչիւն, կաղկանձիւն՝ կաղկանձ, ղօղանջիւն, կռնչիւն, ոնծկալ շան. jeter un os à un —. Cet aveugle est conduit par un —. Dresser, châtier un —. Coupler, découpler les —s. Valet de —.

Lévriers. Dogue. Bouledogue. Mâtin (Danois).

Pointer. Épagneul. King-Charles. Terre-Neuve. Griffon. Chien de Gascogne. Basset. Caniche.

Chien des Esquimaux. Loulou. Chien du mont St-Bernard. Chien de Brie. Chien de berger.

Donner la curée aux —s. Comme un —, շնակերպ. furieux comme un —, շնակատաղի. qui a les pattes de —, շնակաթիր. * շան որք ունցող. — fidèle, — հաւատարիմ. qui aime les —s, շնասէր. — traître, — գաղտակիծ. * անհաչ խածնող. tenir un — à l'attache, en laisse, կապել՝ առնաձիգ ունել զ—. || S. **Chienne.** Nourriture du —, շանի. || excrément du —, շանիին, շնիին. || prix d'un —, շանգին, շանախտ. || — de garde, պահապան —. || — de berger, փարախշուն, հովուի —. || — d'arrêt. S. **Arrêt.** || — couchant, S. **Couchant.** || — de chasse, —՝ թռչուն որսական, * որսի —. || les —s de chasse, պառականք « ավ բէօփէքէրի ». || meute de —s, հոյլ պառականաց. || — savant, գիտուն — (վարժեալ այլեւայլ կրթութեանց). || chien-muet, մնջշուն. || chien-loup, շնագայլ, գայլաշուն. des —s-loups. || Chien-renard, աղուեսաշուն, շնաղուէս. des —s-renards. || Chien-lion, առիւծաշուն, շնառիւծ. des —s-lions. || p. faire le — couchant auprès de qn., շնիել՝ շողոքորթել զոք. c'est un bon — couchant, շնիող՝ շողոմաթաթ ոք է. || rompre les —s, *շներն ճամբէն կեցուցանել. p. ե. փ. *ընդհատել հետեւանք ունցող խօսակցութիւնն, պատճառ մի համան յանկարծ խօսքն կտրել. ils allaient s'emporter, mais j'ai su rompre les —s. || Être comme un — à l'attache, *կապուած շան պէս լ-, գերի լ- իմիք. || n'être pas bon à jeter aux —s, լինել անպիտան ամենեւին, *բան չարժել. il ne serait pas bon à jeter aux —s. || Jeter ou donner sa langue aux —s, շանց տալ զլեզուն, հրաժարիլ ի գուշակելոյ գիմն, պարտութիւն խոստովանիլ. || battre qn. comme un —, չարագան առնել զոք. *սաստիկ ծեծել. || battre le — devant le lion, S. **Battre.** || Il fait un temps à ne pas mettre un — dehors, սոսկալի է օդն. || cela ne vaut pas les quatre fers d'un —, արժէ սա եւ ոչինչ, * ամենեւին բան չարժեր. || c'est saint Roch et son —, սուրբն Որոս եւ շուն նորա է. անմեկին ի միմեանց են նորա, * իրարմէ չեն բաժնուիր. || entre — et loup, ընդ արշալուրջս, ընդ այգն, ընդ այգս այգուն, * արշալուսին, մութնուլուսին, առաւօտեան դէմ. || vivre comme un —, շնաբար կեալ, *շան պէս ապրիլ. || mourir comme un —, զշան մահ մեռանիլ, *շան պէս սատկիլ, ողորմելի մեռանիլ. || mener une vie de —, կեալ իբրեւ զշուն, անկեաց կեանս կեալ, *շան կեանք անցուցանել, խեղճ՝ ողորմելի ապրիլ. || ils s'accordent, ils vivent comme —s et chats, իբրեւ զշուն եւ զկատու անմիաբան են ընդ միմեանս, * շուն ու կատուի պէս են՝ կ'ապրին. || recevoir qn. comme un — dans un jeu de quilles, ոչ բարւոք ընդունել զոք, * շատ գէշ ընդունիլ. || leurs —s ne chassent pas ensemble, —ք նոցա չորսան ի միասին. *իրարու հետ սիրով չեն. || bon — chasse de race, S. **Chasser.** || — hargneux a toujours l'oreille déchirée, ականջն կռուասէր շան պատառեալ է միշտ. * կռուասէր մարդոց միշտ բան մի կպատահի. «եաթաղազ բէօփէք եաթարդ օլմազ». || — en vie vaut mieux que lion mort, շուն կենդանի լաւ է քան զառիւծ մեռեալ. || autant vaut être mordu d'un — que d'une chienne, նոյն է եթէ խածճանիցէ շուն կամ քաճ. * շան կամ քաճին խածածն նոյն է. բնաւթիւնն չկայ երկու միապէս վնասակար իրաց մէջ. || — qui aboie ne mord pas կամ tous les —s qui aboient ne mordent pas, շուն հաչող ոչ խածանէ. * հաչող շունն խածան չիինիր. || qui m'aime, aime mon —, S. **Aimer.** || Se regarder en —s de faïence, * իրարու ակնկատոյց նայիլ (վատաբանի վերայ պրուած երկու յախճեայ շանց պէս անթարթառ). || c'est un — qui retourne à son vomissement, — է որ դառնայ ի փսխածն իւր, յառաջին մեղսն. || traiter qn. comme un —, * շան պէս՝ շատ գէշ հետն վարուիլ. || jeter ses louanges aux —s, շանց արկանել զգովութիւնս. * ապիանի չեղող անձանց գովեստ տալ. || quand on veut noyer son —, on dit qu'il a la rage, կամ qui veut noyer son — l'accuse de rage, * շունն խղդիլ ուզողն ասէ Ը; կատղած է. || c'est un — qui aboie à la lune, շուն է առանձնաչէջ՝ ընդերկնաչէջ. * ապերախտ տեղ հաչող շուն է. վայրապար կ'ապաղաղէ իրմէ հզօրագունին դէմ.

Chien carlin.

A la chien, շնակերպ. coiffure à la —, — յօրինուածն վարսից. cette femme est coiffée à la —, — մազերն շտկած է.

2. նո. շուն, անարգ, դժնդակ. quel — de musicien! Quel — de temps!

ինչ անպիտան՝ գարշելի օդ. métier de —. Il vous a fait là un beau — de présent. 3. շուն, ագահ, կծծի. n'être pas — en affaires.

Avoir du —, եռանդուն՝ իրահամարձակ լ. || avoir du — dans le ventre, քաջասիրտ Ըշուառուկնան՝ ցաւոց համբերել.

Faim, soif de —, քաղց, ծարաւ շան. աստիճ անօձուկնէն, ծարաւ.

Chien, chienchien, բառ. բարեկամկանք.

Ած. շուն. Grand —, Petit —, Մեծ Շուն, Փոքր Շուն. || — de chasse, — որսական. աստեղատուն հիւսիսային կիսագնդոյ.

Ծր. — marin կամ — de mer, ծովշաշուն, սիգղ. || սր. chien-rat, մկնաշուն, շնամուկն. || — des bois, անտառաշուն. հն. **Raton.** || — volant, Ըռաշուն, Ըռչաշուն. կն. **Galéopithèque.**

Գ. շնիկ, կայծկալ « Ըիւֆինք խոպոսա ». — de fusil, de pistolet. || se coucher en — de fusil, *կծկած պառկիլ:

Chiendent, ա. բ. արուանատակ. les racines de — sont bonnes à faire de la tisane. || S. **Gramen.**

Chienne, ի. բած, * էգ շուն. cette — est chaude, est en chaleur. Cette — est pleine. || փ. եւ բ. անպիտան՝ գարշելի՝ անախորժ ինչ. quelle — de musique! ի՛նչ անպիտան երաժշտուԸիւն. quelle — de mine il a! ի՛նչ գարշելի դէմք ունի. 2. ած. ի. la gent —, ազգ շանց, շունք:

Chiennée, ի. ծնունդ բածի՝ մատակ շան, *ձգնաճք շան:

Chienner, ն. սգր. ծնանիլ՝ ձրնգնիլ շան. votre chienne à chienné.

Chiennerie, ի. գռ. շնուԸիւն. շան՝ վատ գործ:

Chier, չ.ցծ. աղբել. Ըաթիլ գյաւելուածս որովայնի. *բաքնել. =ն. —. — des cordes, պժուարաւ —:

Chieur, euse, գ. ցծ. աղբող, *բաքնող:

Chiffe, ի. ցնցոտիկ, հնոտիկ, * հին լաԸի կտոր. 2. գրգռեակ, քուրջ. յոռի պատառ. ce n'est que de la —. ||փ. եւ բ. il est mou comme —, այր սկաթաբարոյ է, *քուրջի կըտոր է:

Chiffon, ա. ցնցոտի, հնոտի, ձունձ, Ըամբատոց, Ըամբատեակ, Ըրուշայ, կապերա, քուրջ. morceau de —, ցնցոտիկ, կապերտիկ, *քրջի կտոր. chercher, ramasser des —s. Vendre, acheter des —s. De vieux —s, հնոտիք. || փ. եւ բ. elle n'est vêtue que de —s, ցնցոտաւոր՝ ցնցոտազգեաց է. || փ. եւ բ. մայրն գողտրաբար իւր աղջկան. mon petit —, աղջիկուկս, սիրունիկս. 2. —, — de papier, ցնցոտիկ, պատառիկ Ըղթոյ. excusez le — sur lequel je vous écris. 3. փ. եւ բ.յ. ձունձք, զարդք, պաճուճանք (կանանց). elle se ruine en —s. Elle dépense énormément pour ses —s. 4. ած. tissu, flanelle —, հիւսուած, ասուի անկազմ՝ անհանդերձ:

Chiffonnable, ած. խանդելի, ճմրթելի, *ճմրթկելի:

Chiffonnade, ի. խ. ցնցոտուք. * տեսակ մի ապուր:

Chiffonnage, ա.նկ. խանդուած. * ճմրթած սրահակք (draperies).

Chiffonné, e, անց. խանդեալ, ճմրթեալ, * ճմրթած. étoffe —e. || փ. եւ բ. minois —, mine —e, ճրմրթեալ՝ ակնահայեաց՝ *ճմրթկած՝ աչք խածնող դէմք. 2. փ. տխուր, անհանգիստ. je suis — de ne recevoir aucune nouvelle.

Chiffonner, ն. խանդել, ճմրթել, խաՀարել, * ճմրթել, ճմրթկել. — du linge, du papier, une étoffe. On a tout chiffonné mon habit. 2. բ. խանդել՝ խանգարել զպաճուճանս կնոջ, *զարդարանքն ապել. le vent l'a toute chiffonnée. || փ. եւ բ. — une femme, * հետն շատ համարձակուԸ վարուիլ. 3. խանդել, խանդի առնել, կեղել, *տրտմեցուցանել, հոգի մէջ ձգել. cela, cette idée, cette nouvelle me chiffonne. 4. կարել, կարկատել. elle aime à —. Je chiffonnais avec Suzette.

Se chiffonner, գ. խանդիլ, ճրմրթիլ, * ճմրթկիլ. votre robe se chiffonne.

Chiffonnier, ère, գ. ցնցոտաքաղ, հնոտաքաղ, հնահատաք. les —s de Paris. La hotte, le crochet, la lanterne d'un —. 2. փ. եւ բ. լրտեսատաք. c'est un —. Ce n'est qu'une —ère. || քԸ. — du Parnasse, բանաքաղ քերԸող՝ բանաստեղծ:

Chiffonnier, ա. փերԸոց « գաղտնապարսն տիրոջ չէքմէնէսի»:

Chiffrable, ած. Ըուանշանելի, հաշուելի:

Chiffrage, ա. Ըուանշանումն,

Chiffraille, ի. ած. հաշիւ, Ըուանիշ. il est enfoui jusqu'au cou dans la —. (A. Daudet).

Chiffre, ա. Ըիւ, Ըուագիր, Ըուանիշ, Ըուանշան. —s arabes, romains. Apprendre à connaître les —s. Ecrire, tracer des —s. Une longue série de —s. Un — bien fait, mal fait. Nombre imprimé par un seul —, par deux —s, par plusieurs —s. 2. Ըիւ, բովանդակն, բովանդակուԸիւն, գումար. le — des dépenses. 3. Ըուանիշ, Ըուանշան, նշանագրուԸիւն, ծածկագրուԸիւն, ծածուկ նշանագիր. correspondre par —s. Ecrire en —s. Avoir le secret du —. 4. փ. ծածկաբանուԸիւն, ծածուկ լեզու. c'est un — entre eux. 5. նշանագիր, փակագիր. faire graver son —. 6. գնանիշ (*վաճառքի վերայ).

Chiffrer, չ. Ըուանշանել, հաշուել Ըուանշանօք. apprendre à —. Cet homme chiffre bien.— une dépêche. =ն. Ըուագրել. — les pages d'un registre. 2. ծածկագրել, նշանագրել. = ***Se*** —, դ. —իլ:

Chiffre-taxe, ա. Ըուասակ, սա-

Chiffreur, ա. Ըուանշանիչ, Ըրանշագէտ, հաշուագէտ, * գրչով լաւ հաշուող. vous êtes un habile —.

Chignolle, ի. ար. նազուգ (որեզագործի, passementier).

Chignon, ա. շիշք, *շլնիք. անասնոց եւ Ըուչնոց վգին եռեւն. 2. դրոյսք. գէսք ծոծրակի կանանց եւ մաղիայ զարդ. — natté. Un faux —, կեղծադրոյսք:

Chigomier, ա. բ. հրուխ. Ըուխ ինչ բազմատեսակ ի տոհմէ հարիւնեայց (combrétacées).

Chilalgie (քի) ի.ախ. շրԸնացաւ. ցաւ շրԸանց:

Childrénite, ա. հբ. քիլդրենաքար. գոյացուԸիւն ինչ դեղնորակ եւ Ըխորակ:

Chiléite, ի. հբ. քիլաքար. հանային գոյացուԸիւն գտեալ ի Քիլի:

Chilénite, ի. հբ. շիլինաքար. արճաԸ ճերմուրային (bismuthal).

Chiléranthème (քի) ա. բ. խոտածաղիկ. սեռ. կեռանտեայց (acanthacées).

Chiliade (քի) ի. հազարեակ:

Chiliandre (քի) ած. հազարայր:

Chilianthe (քի) ած. հազարածաղիկ, հազարածաղկեայ. l'entada —. 2. ա. հազարածաղիկ. սեռ շաշմիրեայց (loganiacées). S. **Mille-fleurs.**

Chiliarchie (քիլիարքի) ի. հբ. հազարապետուԸիւն:

Chiliarque (քի) ա. հազարապետ:

Chiliasme, ա. եպ. հազարամուԸիւն, հազարամեայուԸիւն (աղանդ):

Chiliaste (քի) ա. եպ. հազարամեան, հազարամեայ (աղանդաւոր). les —s, —ք:

Chiline (քի) ի. կմ. շրԸնակ. սեռ որովայնոտանց:

Chiliocéphale (քի) ա.բ. հազարգլխի. սեռ բաղադրեալ կղմխակնբաեայց (inuloïdées) Հապէշիստանի:

Chiliodyname (քի) ի. բ. հազարազօր. գա. **béhen blanc:**

Chiliogone (քի) ա. եչ. հազարանկիւն. բազմանկիւն հազարանկիւնի:

Chiliombe (քիլիոնպ) ի. հազարեզեան. զոհ հազար եզանց:

Chiliophylle (քի) ա. բ. հազարտերեւ. սեռ բաղադրեալոց ի Մէխիքոյ:

Chiliotric, Chiliotrique (քի) ա. բ. հազարձաւուկ. սեռ տնկոց ի տոհմէ բաղադրելոց ի Քիլի:

Chilocace (քի) ի. ախ. շրԸնուոյց. շրԸանց ուռիւն հանդերձ կալՃրուԸեամբ:

Chilocarpe (քի) ի. բ. շրԸնապտուղ. սեռ տոհմի շնաւեայց (apocynacées).

Chilocarpées (քի) ի. յ. բ. շրԸնապտղեայք. խումբ լերդաբուսեայց (hépatiques).

Chilochloé (քիլոքլոէ) ա. բ. խոտադալար. սեռ տնկոց ի տոհմէ սիզայնոց:

Chilocore (քի) ա. մբ. շրԸնամլուկն. սեռ եւայօդ պատենաԸեւից:

Chilodie (քի) ի. բ. շրԸնատամն. սեռ տոհմի շրԸնաւորաց:

Chilodiérésie (քի) ի. վ. շրԸնահերձուԸիւն. հն. **bec-de-lièvre.**

Chilodon (քի) ա. շ. շրԸնակեռ. սեռ տոհմի մեղուակՃիճեանց (trachéliens).

Chiloglosse (քի) ած. մբ. շրԸնա-

լիզու . 2. ի. բ. —. սեռ. կեռանատնայց . 3. —s, ա. յ. մբ. —ք. հն. **Chilognathes.**

Chiloglottide (քի) ի. բ. հազարլեզուիկ . սեռ. տոհմի խոլորձնայց :

Chilognathe (քի) ած.խբ. շրթնաճնօտ . *շատ ճամելիք ունեցող. ‖ —s, ա. յ. —ք. տոհմ խեցեմորթաց , առաջին կարգ դասու բիւրոտանց (myriapodes).

Chilognathiforme (քի) ած. մբ. շրթնաճնօտակերպ . lucane —.

Chilogramme (քի) ի. բ. շրթնագիծ . հատուած սեռի անձաւաբուսոյ (antrophye).

Chilolobe (քի) ա.մբ. շրթնաբոյծ. սեռ. հնգայօդ պատենաթևից :

Chiloma, Chilome (քի) ա. բալ. գա. **Mufle**ի :

Chilomonade (քի) ա. յ. շրթնամննակ. տեսակ մի ինդակ (infusoire).

Chilon (քի) ա. ախ. շրթնաբորբ . * շրթանց ուռիլն բորբոքմամբ :

Chilone (քի) ած. շրթնեղ . * խոշոր պռկունք ունեցող :

Chilonictéride (քի) ա.սր. շրթնանչիղջ . սեռ. Ձուկն ի սեռէ բիգնոնեայց :

Chiloplastie (քի) ի. վ. շրթնակազմուածիւն : [նակազմական :

Chiloplastique (քի) ած.վ. շրթն-

Chilopode (քի) ած.մբ. շրթնոտն. ‖ —s, ա. յ. շրթնոտունք . * կարգ բիւրոտանց , որոց վարի պռկունքն ոտնածեւ են :

Chilopodiforme (քի) ած. մբ. շրթնոտածեւ . ‖ —s, ա. յ. —ք . ցեղ պատենաթևից :

Chilopodomorphes (քի) ա. յ. մբ. շրթնոտակերպք . մին ի հինգ մեծ ցեղից պատենաթևից :

Chilopore (քի) ա. վբ. շրթնածակ. սեռ. բրածոյ լօռակենդանաց :

Chiloporines (քի) ի. բբ. շրթնածակտի . տոհմ ուղղադեաց (rhabdocèles), նախատիպ ունելով զուլնաբերան (dérostome).

Chilopside (քի) ա. բ. շրթնատեսիկ . Ձուկ ի սեռէ բիգնոնեայց :

Chiloptéride (քի) ի. բ. շրթնաթև . հատուած գրաբոյս (grammite) սեռի : [գիտէ :

Chilo sa? (քի) խտ. ո՛ գիտէ , ո՛վ

Chiloschiste (քիլոսքիսթ) ի. բ. շրթնահիերձ. սեռ. տոհմի խոլորձեայց:

Chiloscyphe (քիլոսիֆ) ի. բ. շրթնանօթ . սեռ. լերդաբուսոց :

Chilostigme (քի) ի. շրթնասռսոր. սեռ. տոհմի խուլաբուսեայց :

Chilostomelle (քի) ի. վբ. շրթնաբերան . սեռ. բրածոյ ծակաբերից :

Chilostomoplastie (քի) ի. վ. շրթնաբերանակազմուածիւն :

Chilote (քի) ած. սբ. շրթնոտ . ‖ —s, ա. յ. —ք . տոհմ կրայազգի սաղնոց :

Chilotrème (քի) ի. կմ. շրթնաճակ . տեսակ խղունջի :

Chimango, Chimanzo, ա. Ձ. քիմանգոյ , քիմանզոյ . տեսակ կարակարայի :

Chimaphile (քի) ի. բ. ձմեռնաէր . սեռ. անկոց ի տոհմէ սպնդուկեայց (pyrolacées).

Chimaphiline (քի) ի. տգ. ձմեռնասիրին . գոյացուածիւն հաննալ ի տերեւոց ձմեռնասիրի :

Chimarrhide (քիմառիտ) ի. բ. ուղխենի . մեծ եւ գեղեցիկ ծառ Ամերիկայ . հն. **bois de rivière,** գետածառ :

Chimborazite (չիմ) ի. հբ. շիմբորազաքար . գտեալ ի Շիմբորազոյ լեռին Ամերիկայ :

Chimère (շի) գց. քիմեռ , խառնագազան , վիշապատիպ, եղջերուաքար . Bellérophon combattit la —. 2. վ. քիմեռ , եղջերուաքար , ցնորք, խօլական ցնորք , բանդագուշանք . avoir des —s dans la tête. Vaines —s. C'est une pure —. Une séduisante —. Vous vous créez des —s. Il ne se repait que de —s. Voilà une belle —. C'est sa —. Traiter une prétention de —. L'espérance n'est qu'une —. 3. ծբ. քիմեռ , քիմեռածուկն . — arctique, — արջային . հն. **singe de mer,** ծովակապիկ . — antarctique, — հակարջային . հն. **poisson-coq,** ձկնաքաղաղ , եւ **poisson-éléphant,** ձկնափիղ, փղածուկն :

Chimérique, ած. քիմեռական , անգոյ , մտացածին , ցնորածին , մակամտածական , սնոտի . esprit —. Prétention, dessein, projet, crainte, espérance, perfection, imagination —. Désirs —s. Espoir d'un avenir —. Esprit —, ցնորամիտ. 2. գ. բանդագուշել , ցնորակոծ, խելացնոր . les —s, —ք :

Chimériquement, մ. բանդագուշագին, ցնորաբար :

Chimiatre, ա. բժ. տարրագիտաբոյժ . տարրագէտ բժիշկ :

Chimiatrie, ի. բժ. տարրագիտաբուժութիւն . արուեստ բուժելոյ տարրագիտական դեղօք :

Chimiatrique, ած. տարրագիտաբուժական :

Chimiatriquement, մ. տարրագիտաբուժօրէն :

Chimico-analytique, ած. տգ. տարրալուծական . տարրագիտական վերլուծութեան վերաբերեալ :

Chimico-légal, e, ած.տգ. տարրօրինագիտական . հրամայեալ յօրինաց տարրագիտական գործողութեանց վերաբերութեամբ :

Chimico-physique, ած. վբ. տարրաբնագիտական . տարրագիտութեան եւ բնագիտութեան վերաբերող :

Chimie, ի. տարրագիտութիւն . — organique, inorganique, végétale, animale, minérale, industrielle, pharmocologique, գործարանաւոր , անգործարանաւոր , բուսական , կենդանական , հանային , ճարտարագործական, դեղաբանական —. cours de —. Enseigner, étudier la —. Professeur de —. Termes de —. Expérience de —. Éléments de —. ‖ S. **Stœchiologie.**

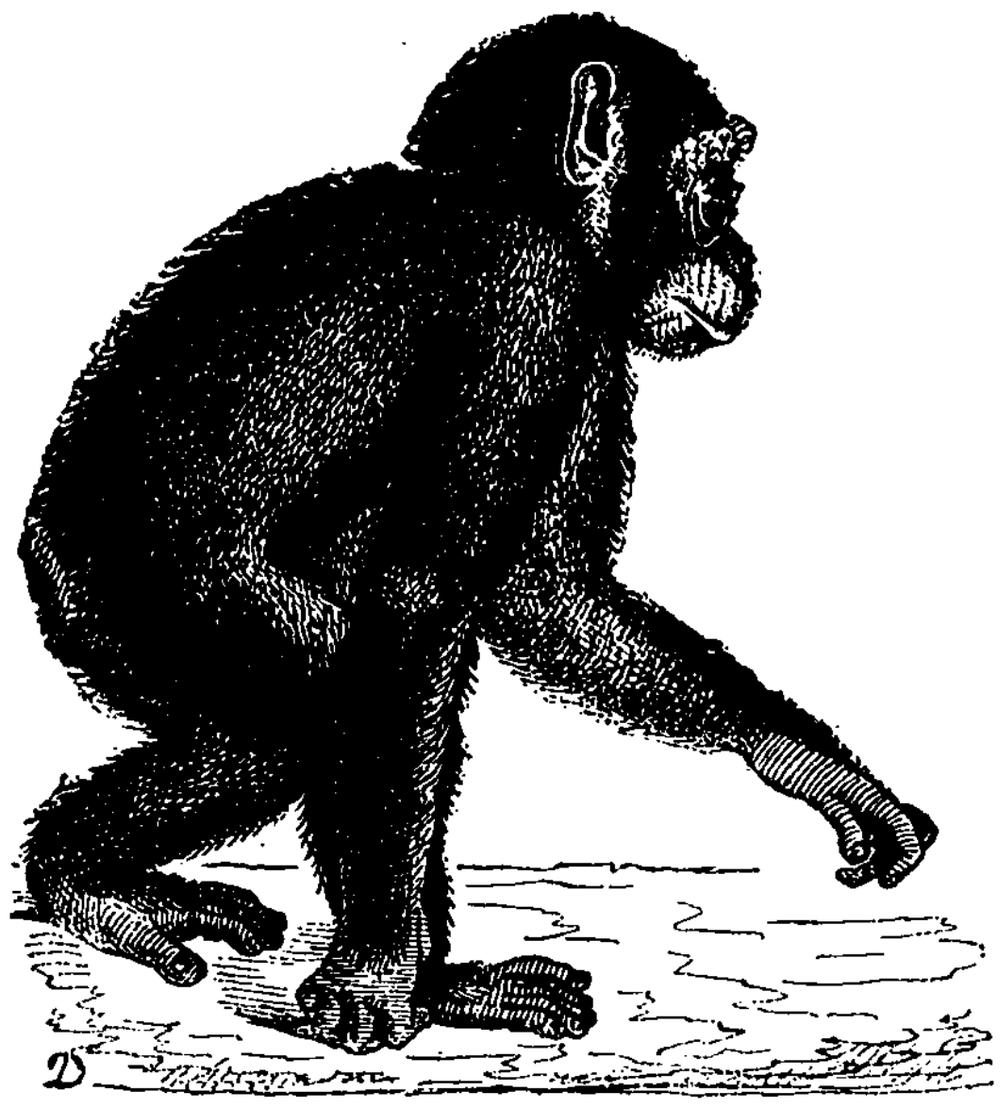
Chimification, ի. տարրագիտագործութիւն . * տարրագիտութեամբ գործել՝ պատրաստել :

Chimique, ած. տարրագիտական . composition, nomenclature —. Produits —s. Moyen, procédé —.

Chimiquement, մ. տարրագիտօրէն :

Chimisme, ա. տարրագիտականութիւն . 2. ախ. տարրագիտազեղծութիւն. զեղծումն տարրագիտական դեղոց յախտաբանութեան :

Chimiste, ա. տարրագէտ . c'est un excellent —.

Chimpanzé.

Chimitypie, ի. տարրատպութ :

Chimoine, ա.ար. խեցակճաճկի . *կիր դարձած խեցիով շինուած կճաճկի (stuc).

Chimométrie, ի. տարրագիտաչափութիւն . հաշիւ տարրագիտական յատկութեանց մարմնոց :

Chimonanthe (քի) ի. բ. ձմեռնաճաղիկ . սեռ. տոհմի մոնիմեայց (monimiacées).

Chimophile, հն. **Chimaphile.**

Chimpanzé, ի. սր. սեւակապիկ . մարդակերպ մեծ կապիկ աւիրիկեան:

China, ի. բ. տենդախոտ . կն. **Esquine, Squine.**

China-clay (չինաքլէյ) ա. անգ. չինակաւ . կաւուտ հող ինչ Չինաստանի :

Chinage, ա. ար. նաթտուածն . s. **Chiner.**

China-grass, ա.անգ. չինախոտ. *անուն հիւսելի նեարդերուն բեհիմերիա (bœhmeria) տնկոյն :

China-paya, ի. բ. չինապայա. տունկ ինչ ի Քիլի :

Chincapin (շէնքափին) ա. բ. քինկապենի. կարճահասակ շագանակենի Վիրգինիոյ :

Chinche (շինշ) ա. սր. գարշուկ. տեսակ ժահերչի (mouffette).

Chinchilla (շէնշիլա) ա.սր. քինքիլլակ, գարշուկուկ. անասուն ի Պերու բստ մեծութեան սկիւռի (écureuil). 2. քինքիլլականի. մորթն անասնոյն. 3. ած. քինքիլլակ. soie —, — մետաքս :

Chinchillide, ած. սր. քինքիլլազգի. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ ամերիկեան կրծողաց :

Chincou (շէնքու) ա. Ք. ճաուռ. ին. **Vautour moine**, անգղաբնակ :

Chine, ի. աշ. ճին, Չին, ճենաստան, Չինաստան. || papier de —, ճենաքուղթ, չինաքուղթ :

Chiné, e, անց. նարօտեալ, նարօտաւոր. des bas —s. 2. ա. նարօտաւոր (հիւսուած) :

Chinée, ի. մր. նարօտաձիճեան. ձիճեանիկ ինչ գոյնագոյն :

Chiner, ն. ար. նարօտել. *պատառն հիւսելէն առաջ անոր առիջի ճելերուն զանազան գոյներ խառնելով նկարներ ձեւացունել. — une étoffe. [նարօտուիլ :

Chineur, euse, գ. նարօտիչ,

Chinfreneau, ա. ռ. գլխահարուած. հարուած ի գլուխ, ապտակ :

Chinine, տ. **Quinine**.

Chinoïdine, տ. **Quinoïdine**.

Chinois, e, ած. ճենացի, ճենական, չինացի, չինական. les mœurs —es. Une étoffe —e. Pavillon, jardin, goût —. Des magots —. || Ombres —es, ճենաստուերք, չինաստուերք. 2. գ. ճենացի, ճենուհի, Չինացի, Չինուհի. un —. Une —e. Les —. Les —es. 3. ա. ճեներէն, չիներէն. լեզու Չինացւոց. 4. բ. ճենաբաղուկ. փոքրիկ բաղուկ (orange) կանաչագոյն.

A la chinoise, մ. բստ Չինացւոց, բստ չինականին, չինօրէն, չինաձեւ :

Chinoiser, ն. ճենացուցանել, չինացուցանել, չինել. les Chinois ont fini par — les Tartares.

Chinoiserie, ի. ճենագործք, չինեղէնք. 2. փ. խառնաշփոթութիւն. le règlement de cette association est plein de —s. 3. նրբաբանութիւն. je n'entends rien à toutes vos —s.

Chinoléine կամ **Chinoline**, տ. **Quinoléine**.

Chinonamide, ա. տգ. քինոնամիդ. կանաչ մարմին բիւրղանալի. արտադրանք գոյացեալ ազդեցութեամբ օշակի ի վերայ քինոնի :

Chinone, ի. տգ. քինոն. մարմին գոյացեալ ազդեցութեամբ ծծմբային ջրածնոյ եւ գերօքսիտ մանկաձի ի վերայ քինինայինի (quinique) ջրոյ. հին. **Chinoyle**.

Chinonique, ած. քինոնային. acide —, — ջրածնու, քինոնաջրածնու. մարմին սեւագոյն :

Chinorrhodon, տ. **Cynorrhodon**.

Chinovatine, տ. **Arécine**.

Chinovatique, Chinovine, Chinovique, տ. **Kinovine**.

Chinoyle (քինօյլ) ա. տգ. քինուստ. հին. **Chinone**.

Chinqueis (շէնքէս) ա.բ. քինքէս. ծառ ի Սանիքա :

Chinquis (շէնքի) ա. Ք. բտակ. մին յանուանց Eperonnierի :

Chinure, ի. տ. **Chinage**.

Chio (շիօ) ա. ար. հարկուն :

Chioccine, Chiococcine (քի) ի. տգ. ձիւնահատակին. փոշետեսակ նիւթ հանեալ ի ձիւնահատակէ :

Chiococca կամ **Chiocoque** (քի) ի. բ. ձիւնահատ, ձիւնահատիկ. սեռ Քիոց ի տոհմէ տորոնեաներից :

Chiococcées (քի) ի. յ. բ. ձիւնահատակեայք. ցեղ տորոնեաներից նախատիպ ունելով զձիւնահատիկ :

Chiodecte (քի) ա. բ. ձիւնկալ. սեռ երկատեսակ քարաքոսից գրաքոսեայց (lichens graphidés).

Chiogène (քի) ա. բ. ձիւնծին. սեռ հապալասեայց (vacciniées).

Chiolithe (քի) ի.հբ. ձիւնաքար. գոյացութիւն սպիտակ գտեալ ի Ռուսիա :

Chion (քի) ա. մբ. քիոն. սեռ քառաթոռ պատենաձեւից :

Chionachne (քիոնաքն) ի.բ. ձիւնապուսամազ. սեռ տոհմի սիզայնոց :

Chionanthe (քի) ա. բ. ձիւնածառ, ձիւնաճուփ. ծուի ինչ եւ ծառ յԱմերիկա ի տոհմէ ձիճենեայց :

Chionanthées, ի. յ. բ. ձիւնածառեայք. ցեղ ձիճենեայց (oléacées).

Chione (քիոն) ա. մբ. ձիւնամիջատ. սեռ երկճեւից ի տոհմէ մօրաճաննից. 2. կմ. տ. **Cythérée**. 3. ի. բ. ձիւնխոտ. սեռ տորոնեայց ձիւնահատակեայց (chiococcées) Անտիլեանց:

Chionée (քի) ի. մբ. ձիւնեակ. սեռ երկճեւից, տոհմ մժղուկեայց (tipulaires).

Chionide (քի) տ. **Chionis**.

Chionidées (քի) ի. յ. Ք. ձիւնաճուշնեայք. խումբ ինչ ճուշնոց նախատիպ ունելով զձիւնաճուշուն :

Chionis (քիոնիս) ա. Ք. ձիւնիկ, ձիւնաճուշուն. սեռ ճուշնոց ի կարգէ բարձրասրունից (échassiers). 2. ած. ձիւնիկ, ձիւնաձուկն. ձուկն ինչ Սիջերկրականի :

Chionobas (քիոնոպաս) ա. մբ. ձիւնագնաց. սեռ Քեփաճեւից :

Chionobate (քի) ա. կ. ձիւնընթաց. սեռակից նապաստակի :

Chionodoxa, ի. բ. շնափառ :

Chionographide (քի) ի. բ. ձիւնաւէրծին. սեռ սեւաճաղկեայց (mélanthacées) Ճափոնի :

Chionolène (քի) ի. բ. ձիւնաձորձ. բոյս սեռակից կղմխակերպեայց (inuloïdées).

Chionomel (քի) ա. դղգ. ձիւնամեղր. *խառնուրդ մեղրի եւ ձիւնի :

Chionopappe (քի) ա. բ. ձիւնացցունք. սեռ բաղադրեալ մուտիսեանեայց (mutisiées) Պէրուի :

Chionophile (քի) ի. բ. ձիւնասէր. սեռ խուլաբուսեայց :

Chionoptère (քի) ի. բ. ձիւնաճեւ. սեռ տոհմի բաղադրելոց ի Քիլի:

Chionospize (քի) ի. Ք. ձիւնաճուչնիկ. ճուչուն նման տկրկի (pinson).

Chionotrie (քի) ի. բ. ձիւնափայտ. բոյս սեռակից բաղկեայց (aurantiacées).

Chionyphe (քիոնիֆ) ի. բ. ձիւնաճիւս. սեռ բեհեզակերպ անկոց :

Chiourme, ի. Քիապարտ (գալեանաւի). la — fit force de rames. Toutes les —s des galères de France. 2. պարիսկաւոր. la — de Brest, de Toulon. Un garde-chiourme, պարիսկաւորապահ, պարիսկաւորապան :

Chipage, ա. ար. աղաղաճուրջ. * մորթն աղաղի մէջ ճուրջ դնելն :

Chipeau, ա. Ք. բադար. տեսակ բադի. հին. **Ridelle, Ridenne**.

Chiper, ն. ար. աղաղաճուրջել. *մորթն աղաղի մէջ ճուրջ դնել. 2.բ. ձեռնաքարշել, գողանալ, *ճուռունել. — une plume. Action de —, ձեռնաքարշուիճիւն.

Se chiper, դ. աղաղաճուրջիլ. ces cuirs ne peuvent —. 2. բ. ձեռնաքարշել՝ գողանալ միմեանց. enfants qui se chipent des friandises.

Chipette, ի. աղիճ. կին խառնակեցիկ :

Chipeur, euse, գ. ար. խաղախորդ. 2. բ. ձեռնաքարշ, գաղտաակճիճ, գող, * ճուռունող :

Chipie, ի. բ. դժմիու. արհամարհուս եւ դժուարաբարոյ կին՝ աղջիկ. c'est une —. Une vraie —.

Chipolain, տ. **Chipolin**.

Chipolata, ի. իտ. խ. չիփոլաճա, սոխապորանի, *սոխով պորանի. 2. չիփոլաճա. *տեսակ մի երշ (saucisse). perdreaux à la —, կակաչաւք չիփոլաճախառն՝ երշախառն:

Chipolin, ա. ար. սոսնծանկար. գն. **Chipolain**.

Chipoter, չ. բ. յամրագործել, դանդաղիլ, *տնտնալ «օյալանմագ». vous ne faites que —. 2. ուտուտել. ուտել ճայրիւ առաւմանց՝ * ակռայի ճայրով. elle ne fait que —. 3. իրնդիրս յապուցանել զոչինչ իրաց,

*ինուճ բաներու վերայ խնդիր հանել. vous chipotez toujours.

Chipoter, ն. մանր քննել՝ սակարկել. on chipota les allocations.

Chipotier, ère, գ. դանդաղկոտ, * տնտնացող. ինուճ բաներու վերայ խնդիր հանող, մանր սակարկող. c'est un franc —.

Chique, ի. ծխաճամոն. avoir une — dans la bouche. Jeter sa —. 2. ար. հիգ. *բժոժ սակաւամեռաքս, Ցոյլ եւ մեռած որդով. 3. —, հիգամեռաքս: [մի լու որՁամուտ:

Chique, ի. մբ. պրար. * տեսակ

Chiquement, մ.ա. գեղեցկաբար, վայելչապէս. voilà une femme — mise, ահա կին գեղեցկազարդ՝ գեղահանդերձ՝ վայելչազգեաց:

Chiquenaude, ի. պոնդ * պլընտիկ «ֆիսքէ». donner, recevoir une —, — տալ, ընդունիլ:

Chiquenauder, ն. պոնդել, պոնդ՝ պլնտիկ տալ. — qn.

Chiquer, չ. ծխաճամել, ծխախոտ ծամել. il chique sans cesse. Tabac à —, ծամելոյ ծխախոտ, ծամաճխախոտ.

Chiquer, ն. —. — du tabac. 2. ո. լափել, * լակել, Ցշել. il chique bien les légumes. 3.նկ. գեղակերտել. — bien un tableau.

Se chiquer, դ. ծխաճամիլ, *ծամուիլ. le tabac se chique, mais la feuille de chou ne se chique pas.

Chiquet, ա. ը. խուն, գոյգն, խուն ինչ, կաՁ մի, կաՁիկ, * պուտ. un — de vin. || — à —, մ. առ. սակաւ սակաւ, մասն մասն, *քիչ քիչ. payer — à —. 2. ար. հիգակ. * հիգով (chique) եղած յոռի մեռաքս:

Chiquetage, ա. ար. քՁքՁուն:

Chiqueter, ն. ար. քՁքՁել:

Chiqueur, ա. ծխաճամող:

Chiragre (քի) ի. բժ. ձեռնացաւ, ձեռնացաւուՁիւն, ձեռնառուՁիւն «Ձլ ալրըսը, նիքրիսի եէտ». 2. բզ. ՁաՁացաւ (Ցուչնոց). 3. աճ. ձեռնացաւ, ձեռնացաւոտ. voilà un —, une —.

Chiragrique, աճ. բժ. ձեռնացաւային, ձեռնացաւական. affection —.

Chiranthodendrées (քի) ի. յ.բ. ձեռնաճաղկաճառեայք. շար մոլոշասերից:

Chiranthodendron (քի) ա. բ. ձեռնաճաղկաճառ. սեռ մոլոշեայց:

Chirarthrocace (քի) ի. բ. ձեռնայօդացաւ. բորբոքումն յօդի դասակի:

Chiratine (քի) ի. տգ. օփելին. դառն փոշի դեղին եւ ռետնուտ հանեալ ի քնոց տեսակ մի օփելիոյ (ophélie).

Chiratogénine (քի) ի. տգ. օփելինաճնին. մարմին գոյացեալ յերկակազմուՁենէ օփելինի ազդեցուՁեամբ քլորաջրային ՁՁուոյ:

Chirayte (քիրաիթ), **Chirette,** ի. բ. բոգոն. տեսակ բոգի (gentiane).

Chiriatre (քի) ա. ձեռնաբոյժ. հն. **Chirurgien.**

Chiriatrie (քի) ի. ձեռնաբուժուՁիւն. հն. **Chirurgie.**

Chiriatrique (քի) աճ. ձեռնաբուժական:

Chiridote (քի) ի. հխ. Ձեզանաւոր. *Ձեզանիքով հագուստ:

Chirite (քի) ի. բ. ձեռաքոյս. 2. ձեռաքար. շՁաքար (stalactite) ձեռածեւ:

Chirobaliste (քի) ի.հխ. ձեռնա[քաղիստ:

Chirocarpe (քի) ա. բ. ձեռապտուղ. հն. **Caylusée.**

Chirocentre, ա.ձբ. ձեռախՁան. սեռ քիտոնակերպ (clupéoïde) ձկանց:

Chirocéphale (քի) ա. ոպ. ձեռագլուխ. հն. **Branchipe.**

Chirocère (քի) ա. մբ. ձեռնեղջիւր. սեռ տոհմի պղնձամողիզեանց (chalcidiens).

Chirocole (քի) ա.սբ. ձեռախոտ. սեռ մողիզեանց (sauriens).

Chirodice (քի) ա. մբ. ձեռնակ. սեռ բուռայօդ պատենաՁեից:

Chirodote (քի) ի.մբ. ձեռամբիկ. սեռ ծովագլանի (holothurie).

Chirodysmolges (քիրոտիսմոլժ) ա. յ. սբ. գՁորեայք. տոհմ սեռի գօրուազգի սողնոց: [որոլայն:

Chirogastère (քի) ա. հխ ձեռն-.

Chirognomonie (քի) ի. ձեռնագիտականն. * ձեռք նայելով բնաւորուՁիւնն գիտնալու արուեստն:

Chirognomonien (քիրոկնոմոնիէն) ա. ձեռնագէտ. *ձեռքն նայելով գուշակող:

Chirographaire (քի) աճ. իգ. ձեռնագրական, ձեռնագրաւոր. *առանձին՝ չվաւերեալ. dette, créance —.

Chirographairement (քի) մ. ձեռնագրապէս:

Chirographe (քի) ա. դ. ձեռնագիր. 2. դաշնագիր (կրկնագիր). կն. **Chartes-parties, Chartes dentées** կամ **Endentées,** դաշնագիր ատամնաւոր: [գրուՁիւն:

Chirographie (քի) ի. ձեռնա-

Chirographier, ն. ձեռնագրել:

Chirographique, աճ. ձեռնագրական:

Chirogymnaste (քի) ա.եժ. ձեռնամարզ. *աշակերտաց մատուրներն դաշնակի վարժեցունելու գործի:

Chirole (քի) ի. հովանեակ (*նաւուն մէջտեղն կանգնած):

Chirologie (քի) ի. ձեռնախօսուՁիւն, ձեռնաբանուՁիւն. **S. Dactylologie.**

Chirologique (քի) աճ. ձեռնախօսական, ձեռնաբանական:

Chiromancie (քի) ի. ձեռնահմայուՁիւն. savoir la —.

Chiromancien, enne (քի) գ. ձեռնահմայ, ձեռնահմայուհի. un —. Une —enne. Le — n'est qu'un fourbe qui attrape les sots. [նամոլուհի:

Chiromane, գ. ձեռնամոլ, ձեռ-

Chiromanie (քի) ի. ձեռնամոլուՁիւն. հն. **Onanisme.**

Chiromètre (քի) ա. ձեռնաչափ (գործի): [myens.

Chiromyens (քի) **S. Chéiro-**

Chiromys (քիրոմիս) ա. **S. Chéiromys** եւ **Aye-Aye.**

Chiromyze (քիրոմիզ) ա. մբ. ձեռնակարկաչ. սեռ երկՁեից:

Chiron, ա. մբ. քիրոն. սեռ հրեղգայօդ պատենաՁեից ՁանՁեղջերց:

Chironecte (քի) ա. սբ. ձեռնալող. սեռ պարկերէից (sarigue). 2. ձբ. —. տեսակ մանր եւ տափակ ձկան:

Chironie (քի) ի. խբ. քիրոնիկ. խեցեմորՁ երկպատեան. 2. բ. —. բոյս խոտեղէն ի տոհմէ բոգեայց:

Chironié, e, աճ.բ. քիրոնիկեայ. || —es, ի.յ. —ք. ցեղ տոհմի բոգեայց:

Chironien, enne. աճ. վ. քիրոնեան, չարակեղ. ulcère —, կեղ չարակեղ:

Chironné, e (քի) աճ. քիրոնակեր. bois —.

Chironome (քի) ա. մբ. ձեռնաբաշխ. սեռ երկՁեից ի տոհմէ մրժղուկեայց. 2. —, ձեռնաշարժ. * ձեռքըն խօսքին յարմար շարժող:

Chironomie, ի. ձեռնաբաշխուՁիւն, ձեռնաշարժուՁիւն. արուեստ յարմարելոյ խօսից զշարժուածս ձեռաց:

Chironomique (քի) աճ. ձեռնաբաշխական, ձեռնաշարժական:

Chironomiste (քի) ա. հխ. ձեռնաբաշխիչ, ձեռնաշարժիչ. ուսուցիչ ձեռնաբաշխուՁեան:

Chironomites (քի) ա. յ. մբ. ձեռնաբաշխեայք. ցեղ երկՁեից:

Chiropétale, աճ. բ. ձեռնաՁերՁ. ditaxide —. 2. ա. բ. —. սեռ տոհմի կաղնչաննայց:

Chiroplaste (քի) ա. ար. ձեռնահար. *դաշնակի ուսումն դիւրացունելու համար գործածուած գործի. կն. **chirogymnaste.**

Chiropote, ա. աճ. սբ. ձեռնաբուռ, ձեռնբմպու. * ափովն խմող. 2. ա. —. ենՁասեր սաքի (saki) սեռի:

Chiroptère (քի) աճ. եւ ա. սբ. ձեռնաՁեւ. 2. ա. —, la chauve-souris est —.

Chirornithes (քի) ա. յ. ձեռնաՁուչունք. * կարգ դասու Ցուչնոց, որք իրենց մագիլներն ձեռքի պէս կը գործածեն:

Chiroscèle (քիրոսել) ա.մբ. ձեռնասրուն. սեռ միջատաց ի կարգէ պատենաՁեից:

Chiroscélide (քիրոսելիտ) ա. մբ. ձեռնասրունիկ. սեռ այլայօդ պատենաՁեից:

Chiroscélites (քի) ա. յ. մբ. ձեռնասրունեայք. բաժին ցեղի խաւարակեցեայց (ténébrionites).

Chirostémon (քի) **S. Chéirostémone.**

Chirote (քի) ա. սբ. ձեռնաւոր. սեռ երկոտից (amphisbènes).

Chiroteuthe (քիրոՁէօթ) ա. խբ. ձեռնաՁոլան. սեռ տոհմի Ցոլանիկեայց (loligopsidées).

Chirothérion (քի) ա. վբ. ձեռնագազան. հն. **Chérothérie.**

Chirotide (քի) աճ. սբ. ձեռնաւորեայ. նման ձեռնաւորի (chirote). || —s, ա. յ. —. տոհմ երկոտից:

Chirotonie (քի) ի. ար. ձեռնադրուՁիւն:

Chirotribie (քի) ի. վ. ձեռնաշըփումն. *ձեռքով շփումն:

Chirotypographie, ի. ձեռնատպագրութիւն. *ձեռքով տպագրութիւն:
Chirouis, ի. ք. S. **Chervis**.
Chiroute, ի. նւ. շիրուտ . իընդկերէն նշանակէ cigare.
Chirurgical, e, ած. վիրաբուժական , վիրաբուժային . opération —e. Instruments —aux.
Chirurgicalement, մ. վիրաբուժօրէն :
Chirurgie, ի. վիրաբուժութիւն «ձեռքսիլըգ». apprendre la —. Savoir la —. Traité de —. Exercer, pratiquer la —. Instruments de —. Docteur, élève en —. || — plastique, կազմական —, կազմավիրաբուժութիւն, *որ մարմնոյն աւրուած մասերն կկազմէ :
Chirurgien, ա. վիրաբոյժ , վիրաչայառ . un bon, excellent —. Être entre les mains des —s. || — dentiste, — առամնաբոյժ . || —major, S. **Major**. || առ. Il faut avoir jeune —, vieux médecin et riche apothicaire, *պէտք է ունենալ երիտասարդ —, ծեր բժիշկ եւ հարուստ դեղագործ:
Chirurgienne, ի. վիրաբուժուհի:
Chirurgique, S. **Chirurgical**.
Chirus (քիրիս) ա. ձք. լամբրակ. հն. **Labrax**.
Chismobranche (քի) ած. խբ. հերձախռիկ. || —s, ա. յ. —ք. կարգ կակղամորթոց :
Chismopné,e (քի) ած. ձբ. հերձաշունչ . || —s, ա. յ. —ք. տոհմ ածառուստ ձկանց :
Chisochéton (շիզոքէթոն) ա. ք. պիրճ . սեռ մոլահացեայց (méliacées).
Chiste, S. **Kyste**.
Chite, ի. վճ. նկարակտաւ «չիթ». il y a des —s imprimées des deux côtés.
Chiténidine (քի) ի. տգ. քիտենիդին . կալակերպ զուգամասն քիննինի :
Chiténine (քի) ի. տգ. քիննենին . կալակերպ բիւրղացեալ օրսիտացմամբ քինինի :
Chitine (քի) ի. մբ. խեփորին . բաղկացուցիչ մասն խեփորի (tégument) խեցեմորթոց :
Chitineux, euse, Chitonéal, e (քի) ած. մբ. խեփորինուտ , խեփորինական . tissu chitonéal.
Chiton (քի) ա. կմ. քիտոն , նաւախղունջ . հն. **Oscabrion**.
Chitonelle (քի) ի. կմ. քիտոնիկ. հն. **Oscabrelle**.
Chitonide (քի) ած. կմ. քիտոնեայ . || —s, ա. յ. —ք . տոհմ կակղամորթոց :
Chitonie (քի) ի. ք. քիտոնի , քիտոնիա . սեռ տոհմի փեգենեայց :
Chitonier (քի) ա. կմ. քիտոնակենդան . կենդանի քիտոնաբնակ :
Chiure, ի. ծիրտ . աղտ ճանճից. ce miroir est couvert de —s de mouches. կն. **Chiasse**.
Chiviatite, ի. հբ. քիվիատաքար . ծծմբուտ բիսմուտի եւ պղնձաքար կապարի :
Chizérhine, Chizérhis (քիզերին , բիս) ի. Ք. հերձաքիթ . ազգ Ճչնոյ . կն. **Touraco géant**.

Chladénite (քլա) ի. հբ. զոտակացաքար. զուտ կացաքար (enstatite) գտեալ յօդերեւութական քարինս :
Chlænius (քլէնիւս) ա. մբ. կղամիդիկ . սեռ պատենաւոր միջատաց ի տոհմէ Քարիկեայց (carabiques).
Chlamophore (քլա) ի. մբ. քղամիդակիր . սեռ քառայօդ պատենաւորաց :
Chlamydanthe (քլա) ա. ք. քղամիդածաղիկ . սեռ ծոմօրեայց (thyméléacées).
Chlamyde (քլա) ի. հխ. քղամիդ « քերթք ». 2. մբ. —, քղամիդաձիջատ . սեռ քառայօդ պատենաւոր միջատաց :
Chlamydé (քլա) ած. ք. քղամիդեայ , պարաճաղկեայ . հն. **Péranthé**. || —es, ի. յ. —ք. * ցեղ ոտնաւիջեայց (podostémacées).
Chlamydère (քլա) ա. Ք. քղամիդավիզ. Ռուչուն ինչ Նոր-Զոլանտիոյ :
Chlamydie (քլա) ի. ք. քղամիդաբոյս . սեռ տնկոց շրիզեայց (asphodélées).
Chlamydion (քլա) ա. ք. քղամիդիկ. հատուած մարշանատաբոյս սեռի:
Chlamydobalane (քլա) ա. ք. կղամիդաբալուստ . խումբ կաղնեաց որոց պտուղք բալուտածեւ են :
Chlamydoblaste (քլա) ած. քղամիդաբոյք . || —s, ի. յ. —ք. *խումբ երկպտուկ (dicotylédone) տնկոց , ոյց

Chlamydosaure.

ամբեւտն պարկի մէջ ամփոփուած է:
Chlamydocarpe (քլա) ա. ք. քղամիդապտուղ . Ռուսի ոստախիտ ի տոհմէ այծտերեւեայց :
Chlamydocarye (քլամիդոքարի) ի. ք. քղամիդընկոյզ . սեռ երկատերասակ բեւեկնեայց (térébinthacées) յատեւադարձային Ափրիկէ :
Chlamydococque(քլա)ա.ք. քղամիդաձիատիկ . սեռ լօռից անոյշ ջրոյ :
Chlamydodon (քլա)ա.հղ. քղամիդատամն. սեռ հեղակաց (infusoires).
Chlamydomonade (քլա) ի. ք. քղամիդամենակ . սեռ լօռից :
Chlamydophore (քլա) ա. ք. քղամիդաբեր . սեռ տնկոց ի տոհմէ բաղադրիչոց :
Chlamydophrys (քլամիտոֆրիս) ա. կ. քղամիդայօնք . սեռ ծակաբեր նախակենդանեաց :

Chlamydosaure (քլա) ա. քղամիդամողէզ. սեռ մողիզեանց ի տոհմէ իգուանեանց :
Chlamydospore (քլա) ա. ք. քղամիդաձորձ :
Chlamydothérion (քլա) ա. սր. քղամիդակենդան . բրածոյ սեռ տոհմի խեցեբէից (tatous).
Chlamydotis (քլամիտոթիս) ա. Ք. քղամիդականջ . սեռակից արօսի :
Chlamyphore (քլա) ա. սր. քղամիդակիր. սեռ տոհմի խեցեբէից :
Chlamys (քլամիս) ա. մբ. S. **Chlamyde**.
Chlamysperme (քլա) ա.ք. քղամիդասերմն . խոտ ինչ տարեւոր :
Chlénacées (քլէ) ի. յ. ք. պարեգօտեայք . տոհմ բազմատեսակ պատաղիճ ծառոց :
Chlénie (քլէ) ի., **Chlénius** (քլէնիւս) ա. մբ. ձորձամիջատ . սեռ քառայօդ պատենաւորաց :
Chlénobole (քլէ) ա. ք. ձորձաբաձակ . հն. **Ptérocaulon**.
Chléphage (քլէ) ա. Ք. ձորձակեր . սեռակից շնորսրի (bernacle).
Chlidanthe (քլի) ի. ք. զարդածաղիկ . սեռ տոհմի ամարիլլեկեայց:
Chlidonie (քլի) ի. պդ. քայտառնեի . սեռ պողիպոդից :
Chloanthe (քլօ) ա. ք. դալարածաղիկ . սեռ տոհմի աղաւնիճեայց (verbénacées).
Chloanthite (քլօ) ի. հբ. դալարածաղկաքար . կն. **Nickéline blanche**.
Chloasme (քլօասմ) ա. քժ. կանաչաբծուհի. *մորթոյն կանաչ բծոտիլն :
Chloé (քլոէ) ի. մբ. քլոյէ . սեռ երկթեւից ի տոհմէ կիսաճանճից (mésomydes). 2. օդ. —. սեռ օդակաւորաց ի տոհմէ մաննկաբաշխեայց (amphinomées).
Chloé, ի. դք. Քլոյէ . մականուն Դեմետրեայ յԱթէնս, որ նշանակէր դալարագեղ՝ խարտիշագեղ :
Chloébie (քլոէպի) ի. մբ. խոտակեաց. սեռ քառայօդ պատենաւորաց :
Chloénie (քլոէնի) ի. մբ. խոտամիջատ . սեռ ինչ միջատաց :
Chloénobie (քլոէ) ի. մբ. դալարակեաց . սեռ քառայօդ պատենաւորաց ի տոհմէ Ծանեղջերց (lamellicornes).
Chloéon (քլոէոն) ա. մբ. քլոյամիջատ . սեռ ուղղաւորաց :
Chloéron (քլո) ա. ք. դալարասէր . հն. **Abolboda**.
Chloïes (քլոի) ի. յ. քլոյատօնք . *որ ամէն տարի կկատարուէր Աթէնքի մէջ ի պատիւ Դեմետրեայ կամ Քոյէյի : [rophylle.
Chloïne (քլոին) ի. տգ. S. **Chlo-**
Chloopside, ի., **Chloopsis** (քլօօփսիս) ա. ք. խոտատես . սեռ տոհմի շուշանեայց օղինասերից (anthéricées).

Chloothamne (քլօօ) ա. բ. խոտաՁուի . սեռ բուսայնոց խորդողքեայց (festucacées).

Chlora (քլորա) ի. բ. դեղնուկ . սեռ. տոհմի բոգեայց :

Chloracétamide (քլո) ի. տգ. քլորաքացխամիդ, դալաքացխամիդ. քացխամիդ գոյացեալ ազդեցուՁեամբ օշակի ի վերայ քլորաքացխային եւ քլորակերպային եՁերաց :

Chloracétène (քլո) ա. տգ. քլորաքացխէն , դալաքացխէն . հեղուկ նիւթ գոյացեալ ազդեցուՁեամբ ՁբՁուաքլորուկի (oxychlorure) բնաճուխի (carbone) ի վերայ ցքանչրաճնի (aldéhyde) շոգւեաց :

Chloracétique (քլո) աճ. տգ. քլորաքացխային , դալաքացխային . acide —, — ՁՁու , քլորաքացխաՁՁու , դալաքացխաՁՁու :

Chloracétisation (քլո) ի. բժ. քլորաքացխում , դալաքացխում :

Chloracétyle (քլո) ա. տգ. քլորաքացխուստ , դալաքացխուստ . * նման քացխուստի (acétyle), ուր ջրաճնի տեղ քլոր դրուաճ է :

Chloracide (քլո) ա. տգ. քլորաՁՁու , դալաՁՁու . *ՁՁուոյ տեղ դրուաճ քլորուկ՝ դալուկ :

Chloradénie (քլո) ի. բ. կանաչագեղձ . սեռ կաղնչանեայց արեւադարձային երկրաց :

Chloræa (քլորէա) ի. բ. քլորենի, դալի , դալենի . սեռ տնկոց ի տոհմէ խոլորձեայց :

Chloral (քլո) ա. տգ. քլորալ , դալալ . * բաղադրաճ քլորի եւ ցքւոյ որ քնացնելու յատկութիւն ունի :

Chloraldéhyde (քլորալտէիտ) ա. տգ. քլորացքանչրաճին , դալացքանչրաճին. նիւթ հեղուկ եւ անգոյն:

Chloraldéhydène, տ. **Chloréthéroïde.**

Chloralide (քլո) ի. տգ. քլորալիտ , դալալիտ . հաստատուն մարմին սպիտակ :

Chloralique (քլո) աճ. տգ. քլորալային, դալալային . anesthésie —.

Chloralisme (քլո) ա. բժ. քլորալութիւն , դալալութիւն . այլայլութիւն կազմուՁեան գործարանաց չարաչար գործաճուՁեամբ քլորալի :

Chlorallyle (քլո) ա. տգ. քլորալախաստորուստ, դալալախաստորուստ . ենՁադրական արմատ բոլանդակելով զքլոր եւ զխաստորուստ (allyle).

Chloraloïne (քլո) ա. տգ. քլորահալուէին . * բաղկաց քլորեալ որ կը գոյանայ ազդեցուՁեամբ քլորի ի վերայ հալուէինի (aloïne).

Chloralum (քլո) ա. տգ. բնարզնաքլորուկ :

Chloralurique (քլո) աճ. տգ. քլորամիզային, դալամիզային . acide —, — ՁՁու . մարմին բիւրեղեայ գոյացեալ ազդեցուՁեամբ քլորուտ ՁՁուոյ ի վերայ միզային ՁբՁուոյ :

Chloramide (քլո) ի. տգ. քլորամիդ . ամիդ քլորեալ :

Chloramidé, e, տգ. քլորամիդեալ . acide —, քլորամդաՁՁու :

Chloramyle (քլո) ա. տգ. քլորօսլուստ . գոյացուՁիւն գտեալ Ձորմամբ օսլային գքւոյ քլորով :

Chloramylène (քլո) ա. տգ. քլորօսլէն . *նիւթ գտեալ տարբաղադրելով զքացխաստ օսլային երկաՁոյ քլորով :

Chloranilame կամ **Chloranilam** (քլո) ա. տգ. քլորանիլամ , քլորանիլօշ . ՁՁու գոյացեալ ազդեցուՁեամբ քլորաջրային ՁՁուոյ ի վերայ ջրային լուծուաճի օշակի :

Chloranilamide (քլո) ի. տգ. քլորանիլամիդ . մարմին կարմրագոյն գտեալ իբրեւ գքլորանիլ :

Chloranilamique (քլո) աճ. տգ. քլորանիլամային , քլորանիլօշային . acide —, — ՁՁու որ է հն. **Chloranilame**ի :

Chloranilammon (քլո) ա. տգ. քլորանիլամմոն . նիւթ գոյացեալ ազդեցուՁեամբ ջերմուՁեան ի վերայ ջրային լուծուաճի քլորանիլի եւ օշակի :

Chloranile (քլո) ի. տգ. քլորանիլ , դալանիլ . արտադրանք գոյացեալ ազդեցուՁեամբ քլորի ի վերայ քլորալիջուինի (chlorisatine).

Chloraniline (քլո) ի. տգ. քլորանիլին . անիլին յորում մի համազօր (équivalent) փոխանակէ զմի համազօր ջրաճնի. լուծանի յիւղն, բայց ոչ ի ջրի :

Chloranilique, աճ. տգ. քլորանիլային . acide —, — ՁՁու, քլորանիլաՁՁու :

Chloranisique (քլո) աճ. տգ. քլորանիսային . acide —, — ՁՁու , քլորանիսաՁՁու . || հն. **Chlorodragonique.**

Chloranisol (քլո) ա. տգ. քլորանիսուլ . մարմին գոյացեալ ազդեցուՁեամբ քլորի ի վերայ քափուրի անիսոնի :

Chloranthacé, e (քլո) աճ. բ. կանաչաճաղկասեր . || —cs, ի. յ. —ք . ցեղ պղպեղասերից նախատիպ ունելով զկանաչաճաղիկ :

Chloranthe (քլո) աճ. բ. կանաչաճաղիկ . Pynole —. 2. ա. բ. —. սեռ պղպեղեայց :

Chloranthé, e (քլո) աճ. բ. կանաչաճաղկեայ . || —cs, ի. յ. —ք . հն. **Chloranthacé.**

Chloranthie (քլո) ի. բ. կանաչափՁիւն , կանաչափՁուման . * հրէշային վիճակ բուսական , յորում ճաղկային գործարանք կկանաչանան եւ տերեւոց պէս կկարծրանան ; եւ երբեմն անոնց գոյնն իսկ կ'առնուն , որպէս ի կանաչագոյն վարդն :

Chloranthracène (քլո) ա. տգ. քլորաճխէն . մարմին գոյացեալ ազդեցուՁեամբ քլորի ի վերայ աճխէնի :

Chlorarsénieux, euse (քլո) աճ. տգ. քլորազաւկուստ . տ. **Chlorure d'arsénic.**

Chlorarsine (քլո) ի. տգ. քլորազաւկին . տ. **Cacodyle,**

Chlorastrolithe (քլո) ի. հբ. քլորաստղաքար . *հանաճոյ, որոյ կոտրուաճքն աստղազարդ է :

Chlorate (քլո) ա. տգ. քլորատ , դալատ . աղ քլորային ՁՁուոյ . — d'argent, — արճաՁոյ , արճաՁաքլորատ. — de baryte, բարիտաքլորատ . — de cuivre, պղնձաքլորատ . — de fer, երկաՁաքլորատ . — de mercure, սնդկաքլորատ . — de plomb, կապարաքլորատ . — de potasse, խալեքլորատ . — de soude, օշնաճաքլորատ . — de strontiane, քլորատաստրճնախան :

Chloraurate (քլո) ա. տգ. քլորոսկիատ . տ. **Chloraurique.**

Chloraurique (քլո) աճ. տգ. քլորոսկիային . acide —, — ՁՁու . *գերքլորուկ ոսկւոյ , որ կալեան քլորուկներու հետ կկազմէ կրկնակ քլորուկներ որք քլորոսկիատք (chloraurates) կկոչուին :

Chlorazol (քլո) ա. տգ. քլորազուլ . հեղանիւթ իղային Ձունաւոր :

Chlorazolitmine (քլո) ի. տգ. քլորազուլախատքարին. մարմին դեղնորակ գոյացեալ ազդեցուՁեամբ քլորի ի վերայ անկենաախատքարինի (azolitmine).

Chlorazoteux, euse (քլո) աճ. տգ. քլորանկենստուս . acide —, ՁՁու —. ՁՁու կազային կարմրադեղին՝ համարեալ ազդոյ տարրն արքայաջրոյ :

Chlorazotique (քլո) աճ. տգ. քլորանկենային . acide —, ՁՁու —. արտադրանք արքայաջրոյ , կազ ինչ կարմրադեղին :

Chlore ա. տգ. քլոր, դալ . կազ կանաչադեղնորակ . — liquide, ջրաքլոր , ջրադալ :

Chloré, e (քլ) աճ. տգ. քլորեալ, քլորաճ , քլորախառն . éther —, եՁերաքլոր . eau —e, քլորաջուր :

Chlorée (քլ) ի. բ. դեղնաբոյս . սեռ. խոլորձեայց :

Chlorélayle (քլորէլաիլ) ա. տգ. քլորեՁիլէն . քլորաճ եՁիլէն :

Chlorème (քլո) ի. օդ. կանաչաբիւն . սեռ հերոտն օդակաւորաց :

Chlorer (քլո) ն. աբ. քլորել , քլորաւորել :

Chlorérythrolitmine (քլոր) ի. տգ. քլորակարմրախատքարին . մարմին գոյացեալ ազդեցուՁեամբ քլորուկեալ կապի ի վերայ կարմրախատքարինի (érythrolitmine).

Chloréther (քլո) ա. տգ. քլորեՁեր . եՁեր քլորաջրային :

Chloréthéral (քլո) ա. տգ. քլորեՁերալ . եՁեր միաքլոր (monochloré).

Chloréthéride (քլո) ա. տգ. քլորեՁերիտ . հն. **Chloroforme.**

Chloréthérine (քլո) ի. տգ. քլորեՁերին . հն. **Ethylène chloré.**

Chloréthéroïde (քլո) ա. տգ. քլորեՁերակերպ . նիւթ գոյացեալ ազդեցուՁեամբ լուծուաճի ցքային խալւոյ (potasse) ի վերայ քլորախառն եՁիլէնի :

Chloréthyle (քլո) ա. տգ. քլորեՁիլ . եՁեր քլորաջրային :

Chloreux, euse (քլո) աճ. տգ. քլորուտ , դալուտ . acide —, — ՁբՁու . մարմին կազուտ , լուծանելի ի ջուր :

Chlorhélénine (քլորէլէնին) ի.

տգ. քլորիելենին . մարմին գոյացեալ ջերմ ազդեցութեամբ քլորի ի վերայ հելենինի (hélénine).

Chlorhélicine, Chlorohélicine (քլո) ի. տգ. քլորապարուրին . նիւթ գոյացեալ ազդեցութեամբ քլորի ի վերայ ջերմ պարուրինի (hélicine).

Chlorhydrate (քլորիտ) ա. տգ. քլորաջրատ . *սեռական անուն ադից կազմելոց զուգախառնութեամբ քլորաջրային ՈՒՈւոյ տակից հետ :

Chlorhydrine (քլորիտրին) ի. տգ. քլորաջրին . սեռական անուն քլորաջրային եռնեքաց քաղցրանինի (glycérine).

Chlorhydrique (քլո) աճ. տգ. քլորաջրածնային . acide —, — ՈՒու , քլորաջրածնաՈՒու, որ է զուգախառնութիւն քլորի եւ ջրածնի. կն. **Acide muriatique.**

Chlorhydrochinone, տ. **Chlorhydroquinone.**

Chlorhydrophlorone, ի. տգ. քլորաջրափլորոն. *նիւթ գոյացեալ ի ջրափլորոնէ (hydrophlorone) հիւլէ մի քլորի տեղ հիւլէ մի ջրածին դրուելով :

Chlorhydrophosphate, ա. տգ. քլորաջրաֆոսֆրատ . *յուսակրատ ՈՒուացեալ հալորդութեամբ քլորաջրային ՈՒուոյ որ անոր լուծակատութիւնն կ'ատկցնէ . — de chaux, — կրոյ :

Chlorhydroquinone (քլորիտրոքինոն) ի. տգ. քլորաջրաքինոն. մարմին գոյացեալ ազդեցութեամբ քլորաջրային ՈՒուոյ ի վերայ քինոնի :

Chloribase (քլո) ի. տգ. քլորատակ . կրկնակ բաղկացից (composés) յորս քլորն տակի մի պէս կ'ազդէ :

Chlorictère (քլո) աճ. բզ. կանաչադեղին . tachyphone —.

Chloride (քլո) ի. տգ. քլորիտ . եղեկտրանուագ զուգախառնութիւն քլորի մետաղի կամ մետալակերպի հետ իբրեւ ՈՒու . || —s, ա. յ. —ք . տոհմ մետալակերպից , որք մերձակից են քլորի իրենց յատկութեամբքըն , որպէս fluore, brome, iode. 2. Ք. —. սեռ տոհմի չիկաֆաւեայց (sylviadées). || գա. **verdier** ի. 3. մբ. —. սեռ քառայօդ պատենաՈՒեից . 4. բ. —, կանաչաքոյս . սեռ տոհմի սիգայնոց :

Chloridé, e (քլո) աճ. բ. քլորիտեայ , կանաչաքուսեայ . || —es, ի. յ. —ք . ցեղ տոհմի սիզաքուսոց նախատիպ ունելով զքլորիտ՝ զկանաչաքոյս :

Chloridion, ա., **Chloridie** (քլո) ի. բ. կանաչեակ . սեռ բորբոսեայց (mucédinées).

Chlorime (քլո) ա.մբ. կանաչկուկ. սեռ քառայօդ պատենաՈՒեից :

Chlorindine (քլո) ի. տգ. քլորինտին . փոշի մանիշակագոյն անլուծանելի ի ջուր .

Chlorindoptène (քլո) ա. տգ. քլորալեղկէն . նիւթ գոյացեալ ազդեցութեամբ քլորի ի վերայ լեղակի :

Chlorindoptique (քլո) աճ. տգ. քլորալեղակային. acide —, տ. **Chlorophénol.**

Chlorine (քլո) ի. մբ. կանաչոտ քակ . սեռ երկՈՒեից ի տոհմէ կիսաճաննից (mésomydes).

Chlorion (քլո) ա. մբ. կանաչիկ , կանաչաճճի . սեռ խմբոյ բազեայց (sphégides).

Chlorique (քլո) աճ. տգ. քլորային , քլորախառն . acide —. քլորաՈՒու : [ride, բ.

Chloris (քլորիս) ի. բ. տ. **Chlo-**

Chlorisamide (քլո) ի. տգ. քլորիսամիդ . մարմին գոյացեալ ազդեցութեամբ քլորի ի վերայ լրջուինի (isatine) եւ լեղակի գործածելով զօշակ :

Chlorisamique (քլո) աճ. տգ. քլորիսամային . acide —, — ՈՒու , քլորիսամաՈՒու :

Chlorisatide (քլո) ի. տգ. քլորալրջու . փոշի սպիտակ անլուծանելի ի ջուր , գոյացեալ ազդեցութեամբ օշակի ի վերայ քլորալրջուինի (chlorisatine).

Chlorisatimide (քլո) ի. տգ. քլորալրջուամիդ . մարմին գոյացեալ ազդեցութեամբ օշակի ի վերայ լուծուածի քլորալրջուինի (chlorisatine) կալիներու հետ :

Chlorisatinate (քլո) ի. տգ. քլորալրջուինատ . աղ կազմեալ զուգախառնութեամբ քլորալրջուային ՈՒուոյ մի ալկալւոյ հետ. — de potasse, — խալւոյ :

Chlorisatine (քլո) ի. տգ. քլորալրջուին . նիւթ գոյացեալ ազդեցութեամբ քլորի ի վերայ լրջուինի եւ լեղակի :

Chlorisatinique (քլո) աճ. տգ. քլորալրջուինային . acide —, քլորալրջուինաՈՒու :

Chlorisome (քլո) ա. Ք. կանաչամարմին . կն. **Cissa.**

Chlorispath, տ. **Chloritspath.**

Chlorisse (քլո) ի. մբ. կանաչոտուկ . սեռ գիշերային ՈՒեւիաՈՒեից :

Chloristique (քլո) աճ. քլորային, քլորի վերաբերեալ . théorie —.

Chlorite (քլո) ի. տգ. քլորալ. աղ ինչ . 2. հբ. քլորակն, կանաչաքար :

Chlorité, e (քլո) աճ. հբ. քլորակնեայ . sable —.

Chloriteux, euse (քլո) աճ. հբ. քլորակնուտ . schiste —. Couche —euse. [ակնային . stéaschiste —.

Chloritique (քլո) աճ. հբ. քլոր-

Chloritoïde (քլո) ի. հբ. քլորակնակերպ . հն. **Chloritspath.**

Chloritspath (քլորիՈՒսփաԹ) ա. հբ. քլորատպաԹ . գոյացուՈՒիւն սեռրակ :

Chloro (քլորո) նմ. * կգործածուի տարբագիտութեան մէջ քլորի բարդութիւնքն կազմելոյ :

Chloro-anémie (քլո) ի.ախ. կանաչարիւնութիւն . տ. **Chlorose.**

Chloro-anémique (քլո) աճ.ախ. կանաչարիւնային , կանաչարիւնոտ . տ. **Chlorotique.**

Chloro-antimoniate (քլո) ա.տգ. քլորաճաղրատ : [քլորարճաՈՒատ :

Chloro-argentate (քլո) ա. տգ.

Chloro-arséniate (քլո) ա. տգ. քլորազառկատ :

Chloro-aurate (քլո) տ. **Chloraurate.** [rique.

Chloro-aurique, տ. **Chlorau-**

Chlorobase, տ. **Chloribase.**

Chlorobenzide (քլո) ի. տգ. քլորակնդրկիտ . հեղուկ ինչ իւղային գոյացեալ տաբբաղադրութեամբ քլորակնդրինի ջերմուՈՒեամբ :

Chlorobenzine (քլո) ի. տգ. քլորակնդրին . * գոյացուՈՒիւն իւղային գոյացեալ ազդեցութեամբ քլորի ի վերայ կնդրուատի (benzoyle) արեգակնային լուսոյ ներգործուՈՒեան տակ :

Chlorobenzoène (քլո) ա. տգ. քլորակնդրքրկէն :

Chlorobenzoïque (քլո) աճ. տգ. քլորակնդրքրկային . acide —.

Chlorobenzol (քլո) ա. տգ. քլորակնդրուլ . հն. **Benzylidène.**

Chlorobenzoyle (քլորոպէնզրիլ) ա. տգ. քլորակնդրուատ . նիւթ գոյացեալ ազդեցութեամբ քլորի ի վերայ ոգիւղոյ դառնանշի :

Chloroborique (քլո) աճ. տգ. քլորաբորային . acide —, քլորաբորաՈՒու , որ կն. **Chlorure de bore** քլորուկ բորի , բորաքլորուկ :

Chloroborure (քլո) ա. տգ. քլորաբորուկ . * արուեստանք զուգախառնութեան քլորուկի բորուկի հետ :

Chlorobromaniline (քլո) ի. տգ. քլորաբրոմանիլին . մարմին բիւրեղեայ գոյացեալ ազդեցութեամբ բրոմի ի վերայ քլորանիլի :

Chlorobromobenzine (քլո) ի. տգ. քլորաբրոմակնդրին :

Chlorobromonitrobenzine (քլո) ի. տգ. քլորաբրոմաբորակակնդրին :

Chlorobromostilbyle (քլո) ա. տգ. քլորաբրոմացուտատ . մարմին բիւրեղանալի գոյացեալ ազդեցութեամբ բրոմի ի վերայ քլորխաղացքացուտի (chlorostilbyle).

Chlorobromoxatyle (քլո) ա.տգ. քլորբրոմաՔթնջկուատ . նիւթ գոյացեալ ազդեցութեամբ բրոմի ի վերայ պարզ քլորաՔթնջկուատի (chloroxatyle).

Chlorobromure (քլո) ա. տգ. քլորաբրոմուկ . մարմին գոյացեալ զուգախառնութեամբ քլորուկի եւ բրոմուկի (bromure).

Chlorobutyrique (քլո) աճ. տգ. քլորակոգիային . acide —.

Chlorobutyrone (քլո) ի. տգ. քլորակոգիոն . * մարմին գոյացեալ Ոորմամբ կոգիոնի՝ լուսակրի քլորուկի հետ : [kakodyle.

Chlorocacodyle, տ. **Chloro-**

Chlorocalcite (քլո) ի. հբ. քլորակրաքար . քլորուկ բնակրի :

Chlorocamphène (քլորոքամֆէն) ա. տգ. քլորաքափրէն . մարմին գոյացեալ ազդեցութեամբ քլորի ի վերայ բեւկնէնի (térébenthène).

Chlorocamphine (քլո) ի. տգ. քլորաքափրին . մարմին գոյացեալ ազդեցութեամբ կազուտ քլորի ի վերայ քափրինի (camphine).

Chlorocarbonate (քլո) ա. տգ. քլորաբնաճխատ. *անուն ադից կազմելոց զուգախառնութեամբ քլորաբնաճխային ՈՒուոյ մի տակի հետ :

Chlorocarbone (քլո) ա. տգ. քլորաբենածուխ . քլորուկ բնածխի :

Chlorocarbonique (քլո) ած. տգ. քլորաբենածխային. acide —. Éther —.

Chlorocarboxalique, ած. տգ. քլորածխաանթթնջկային . հն **Chloracétique.**

Chlorocarpe (քլո) ած. բ. կանաչապտուղ . torile —.

Chlorocarvène (քլո) ա. տգ. քլորաձապուկն . մարմին գոյացնել ազդեցութեամբ քլորի ի վերայ ճապուղոյ (carvi). [նաչագլուխ :

Chlorocéphale (քլո) ած. բպ. կա-

Chlorocétyle (քլո) ա. տգ. քլորակիտուստ . * մարմին գոյացնել խառնուրդով եթալի եւ քլորուկի լուսակրոյ . հեղուկ մի է իւղային եւ ցնդական . տ. **Cétyle.**

Chlorochinone, ի. տգ. քլորոքինոն . մարմին գոյացնել չամր ազդեցութեամբ քլորի ի վերայ քինոնի (chinone).

Chlorochrysine (քլո) ի. տգ. քլորոսկին . սակաւածանօթ քլորեալ ածանց ոսկինի (chrysine).

Chlorocinnamène (քլո) ա. տգ. քլորակինամէն . տ. **Chlorostyrol.**

Chlorocinnole (քլո) ա. տգ. քլորակինամոլ . նիւթ գոյացնել տաքբաղադրութեամբ կինամոնային Ջրածոյ քլորով :

Chlorocodéine (քլո) ի. տգ. քլորափիոնին . արտադրանք գոյացնել ազդեցութեամբ քլորի ի վերայ ափիոնինի :

Chlorocoquacées, ի. յ. կանաչահատիկաբոյս . ենթակարգ լօտից նախատիպ ունելով վկանաչահատիկ:

Chlorocoque (քլո) ա. բ. կանաչահատիկ . սեռ բազմաուսակ լօտից. — mural.

Chlorocuminol (քլո) ա. տգ. քլորաչամանոլ . մարմին գոյացնել ազդեցութեամբ կազային քլորի ի վերայ իւղոյ անջուր չամանի :

Chlorocuprate (քլո) ա. տգ. քլորապղնձատ . անուն զուգախառնուածից պղնձաքլորուկի եւկէտրաուսել մետաղաքլորուկաց հետ :

Chlorocyane (քլո) ա. տգ. քլորախաժածին . մարմին կազմեալ զուգախառնութեամբ քլորի եւ խաժածնի:

Chlorocyanilide (քլո) ի. տգ. քլորախաժանիլիտ . մարմին գոյացեալ ազդեցութեամբ քլորախաժածնի (chlorocyane) ի վերայ նիլինի :

Chlorocyanique (քլո) ած. տգ. քլորախաժային . acide —, քլորախաժաթթու :

Chlorocyanure (քլո) ա. տգ. քլորախաժուկ . խառնուրդ քլորուկի եւ խաժուկի (cyanure).

Chlorode (քլո) ա. խբ. կանաչուկ . սեռ կարգի տաանոտանց :

Chloroditétryle (քլո) ա. տգ. քլորաչրածնաբնածխուստ . մարմին գոյացեալ ազդեցութեամբ քլորի ի վերայ չրածնաբնածխուստի (ditétryle).

Chlorodithiobenzoate (քլո) ա. տգ. երկծմբաքլորակնդրկատ . սեռական անուն երկծմբաքլորակընդրկային աղից :

Chlorodithiobenzoïque (քլո) ած. տգ. երկծմբաքլորակնդրկային . acide —, — թթու (ածանց երկծմբակննդրկային թթուոյ): [ranisique.

Chlorodragonique (քլո) տ. Chlo-

Chlorodyne (քլո) ի. տգ. քլորացաւ , ցաւաքլորադեղ . քլորախառն ցաւաթոյժ դեղ անգղիացի :

Chloroéthyleur, ա. քլորէթիլիչ:

Chloroferrocyanique (քլո) ած. տգ. քլորերկաժախաժային . acide —, — թթու . *բաղադրեալ քլորի, երկաթի եւ խաժածնի :

Chloroferrocyanure (քլորո) ա. տգ. քլորերկաժախաժուկ . * մարմին բաղադրեալ քլորի , երկաթի եւ խաժուկի :

Chlorofluorure (քլո) ա. տգ. քլորաժորուկ . կրինաղ գոյացեալ զուգախառնութեամբ ժորուկի (fluorure) միով քլորուկով (chlorure).

Chloroforme (քլո) ա. տգ. քլորոգի , քլորակերպ . հեղուկ անզգայացուցիչ. appareil à —, սարուած քլորոգոյ . || տ. **Chloroïde.**

Chloroformer (քլո) ն. քլորոգել , քլորակերպել . * անզգայացուցանել ներշնչելով ազդեցութեան քլորոգոյ . — qn. Se faire —, — զանձն :

Chloroformique (քլո) ած. տգ. քլորոգիային. insensibilité կամ anesthésie —.

Chloroformisation (քլո) ի. բժ. քլորոգումն . *անզգայացումն քլորոգիով : [former.

Chloroformiser, տ. Chloro-

Chloroformyle (քլո) ա. տգ. քլորոգուստ . հն. **Chloroforme.** Oxyde de —, հն. **Oxychloroformyle,**

Chlorogale (քլո) ա. բ. կանաչկանն . սեռ շուշանեայց Քալիֆոռնիոյ :

Chlorogastre (քլո) ած. կ. կանաչափոր , կանաչորովայն :

Chlorogénine (քլո) ի. տգ. քլորածնին . * նիւթ գտեալ տորոնի արմատին մէջ :

Chlorogénique, Chloroginique (քլո) ած. տգ. քլորածնային . acide —, քլորածնաթթու :

Chloroginate (քլո) ա. տգ. քլորածնատ . * տեսակ աղից կազմելոյ զուգախառնութեամբ քլորածնային թթուոյ աղանալի տակից հետ :

Chlorogonidée (քլո) ի. բ. դալարքենի . կանաչ արքենի (gonidie).

Chlorogonimique (քլո) ած. բ. դալարքենային . couche —.

Chlorogonion (քլո) ա. ջ. դալանկիւն. տեսակ հեղակի (infusoire).

Chlorohélicine, տ. **Chlorhélicine.**

Chlorohématine (քլո) ի. տգ. քլորարենին . * կալաքարից արենինի (hématine) վերայ ունեցած արգասիքն :

Chlorohydrargyrate (քլորոհիդրարժիրատ) ա. տգ. քլորաչրարծաթատ . * աղն զոր անդկային քլորուկն կազմէ զուգախառնուելով եւկէտրաուսել մետաղական քլորուկաց հետ :

Chlorohydrique (քլո) ած. տգ. քլորաջրային. հն. **Hydrochlorique.**

Chloroïde (քլո) ա. տգ. քլորակերպ . * նիւթ նման քլորի :

Chloro-iodique (քլո) ած. տգ. քլորամանշային . acide —, քլորամանշաթթու :

Chloroïodobenzine (քլո) ի. տգ. քլորամանշակնդրին :

Chloro-iodoforme (քլո) ա. տգ. քլորամանշակերպ . հեղուկ դեղին , շաքարահամ եւ անուշահոտ :

Chloroïodonitrobenzine (քլո) ի. տգ. քլորամանշաթթուակնդրին :

Chloro-iodure (քլո) ա. տգ. քլորամանշուկ . բաղկաց կազմեալ միութեամբ քլորուկի եւ մանշկի (iodure). — mercureux.

Chlorokakodyle, ա. տգ. քլորաժանաուստ :

Chlorolépidote (քլո) ած. Բ. կանաչաթեի , կանաչափետուր . perroquet —.

Chloroleucite (քլո) ա. բ. կանաչալսնաքոյս . լսնաքոյս (leucite) կանաչացեալ ազդեցութեամբ լուսոյ :

Chloroleuque (քլո) ած. բպ. սպիտակականաչ . agaric —.

Chlorolope (քլո) ա. մբ. կանաչամոլթ . սեռ բառաչոտ պատենաւորից :

Chlorolophe (քլո) ած. կ. կանաչաբաշ , կանաչայուսպոպ . * գլուխն կանաչ յոպոպ ունեցող :

Chloroma (քլո) ա. մգ. կանաչահիւս . * գանկի եւ երեսի ոսկերաց վերայ տեսնուած ախտաւոր կանաչ հիւսուած :

Chloroméconique (քլո) ած. տգ. քլորամեկոնային . acide —, քլորամեկոնաթթու (որ գոյանայ ազդեցութեամբ լուսակրի գերքլորուկի (perchlorure) ի վերայ մեկոնային թթուոյ):

Chloromélane (քլո) ա. հբ. կանաչասեւ . հն. **Cronstedtite.**

Chloromenthène (քլորոմանթէն) ա. տգ. քլորանանխէն . նիւթ գոյացեալ ծորմամբ անանխոյ քափուրի ընդ քլորուկի լուսակրոյ (phosphore).

Chloromésityle (քլո) ա. տգ. քլորամէզիլուստ . մարմին գոյացեալ ազդեցութեամբ քլորաջրային թթուոյ ի վերայ քացխոնի (acétone).

Chloromésitylide (քլորոմէզիթիլիտ) ա. տգ. քլորահեզիտիլիտ . նիւթ գոյացեալ ազդեցութեամբ քլորի ի վերայ մեզիտիլէնի :

Chlorométhylase (քլորոմէթիլազ) ի. տգ. քլորամեթիլազ . նիւթ հեղուկ եւ իւղոտ գոյացեալ ազդեցութեամբ խալւոյ (potasse) ի վերայ քացխատի եռաքլորած (trichloré) մեթիլի:

Chlorométhyle (քլո) ա. տգ. քլորամեթիլ . քլորուկ մեթիլի :

Chlorométhylique (քլո) ած. տգ. քլորամեթիլային . éther —.

Chloromètre (քլո) ա. տգ. քլորաչափ . * քլորի քանակն չափելոյ գործի : [րաչափութիւն:

Chlorométrie (քլո) ի. տգ. քլո-

Chlorométrique (քլո) ած. քլորաչափական :

Chloromonade (քլո) ի. կ. քլորոմոնակ . սեռ ջրաճենաց :

Chloromychmilique (քլորոմիքմիլիք) ած. քլորոմիքմային. acide —, — թթու (* մեզի թորացման միջ գըտնուած):

Chloromyron (քլորոմիրոն) ա. բ. կանաչաիոտ. * տեսակ մի ճառ ի Պերու:

Chloromys (միս) ա. կթ. կանաչամուկն. հն. **Agouti.**

Chloronaphtalase (քլո) ի. տգ. քլորանաւթալազ բաղկաց նաւթինի (naphtaline) եւ քլորի:

Chloronaphtalides (քլո) ի. յ. քլորանաւթեայք. հասարակ անուն բազում մարմնոց հանելոց ի քլորանաւթինէ:

Chloronaphtaline (քլո) ի. տգ. քլորանաւթին. *մարմին գտեալ քլոր խառնելով նաւթինի (naphtaline).

Chloronerpe (քլո) ա. թ. կանաչասոպ. տեսակ փայտփորի (pic).

Chloronite (քլո) ի. բ. կանաչափայլ. հն. **Chétomorphe.**

Chloronitreux, euse (քլո) ած. տգ. քլորազոտական. acide —, — թթու, քլորազոտականթթու:

Chloronitrique (քլո) ած. տգ. քլորազոտային:

Chloronitrobenzine (քլո) ի. տգ. քլորազոտականդրին. *մարմին գոյացեալ քլորի եւ բորակաստի (nitryle) տեղ ջրածին դնելով կնդրինի մէջ:

Chloronitroharmine (քլո) ի. տգ. քլորբորակասպանդին. *նիւթ գոյացեալ խառնուրդով քլորած ջրոյ եւ բորակասպանդին (nitroharmine) աղի լուծուածի:

Chloronote (քլո) ած. կ. կանաչաթեկն. * կանաչ կռնակ ունեցող:

Chloropale (քլո) ա. հբ. դալարեւակն. տեսակ կանաչագոյն արեւական (opale).

Chloropalladamine (քլո) ի. տգ. քլորապալլադամին. տ. **Palladamine.**

Chloropalladate (քլո) ա. տգ. քլորապալլադատ. զուգախառնուած քլորուկի պալլադիոնի (palladium) ընդ եղկտրանուազ մետաղական քլորուկի:

Chloroparacétyle (քլո) ա. տգ. տ. **Parachloracétyle.**

Chlorope (քլո) ած. կ. կանաչոտն. 2. բ. կանաչկոճուն. * որոյ կոճն է կանաչ. 3. ա. թ. կանաչամագիլ. գա. ջրհաւի (poule d'eau).

Chloropeltis (խս) ի. կ. կանաչասպար. տե՛ս ջրաճճեայց:

Chloroperle (քլո) ի. մբ. կանաչաճճի. տե՛ս ոսկրաթեւ միջատաց:

Chlorophane (քլո) ած. բպ. կանաչերեակ. agaric —. 2. ի. մբ. —. տե՛ս քառայօդ պատենաւթեւից. 3. հբ. —. տեսակ ճոթինի (fluorine).

Chlorophasite (քլո) ի. հբ. կանաչերեայծ. *տեսակ մի կանաչ հողի:

Chlorophéite (քլորոֆէիթ) ի. հբ. կանաչաւծուխ. ջրագայլիազատ երկանծոյ:

Chlorophénilique (քլո) ած. տգ. քլորափենուլային. acide —.

Chlorophénol (քլո) ա. տգ. քլորափենուլ. հասարակ անուն քլորհաւլ ածանցից փենային ՔՁուոյ:

Chlorophlorone (քլո) ի. տգ. քլորափլորոն. անուն ածանցից փլորընի եւ քլորի:

Chlorophole (քլո) ա. մբ. քլորաւնիփ. տե՛ս քառայօդ պատենաւթեւից:

Chlorophore (քլո) ա. մբ. դալակիր, կանաչակիր. տե՛ս երկթեւից. 2. բ. —. հն. **Maclure.**

Chlorophoré, e (քլո) ած. բ. դալակրեայ, դալակրանման. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ անկոց ի տոհմէ եղեւնեայց (urticées), որոց նախատիպն դալարակիր:

Chlorophosphoreux, euse (քլո) ած. տգ. քլորալուսակրուստ. * քլոր եւ լուսակիր պարունակող. acide —.

Chlorophosphorique (քլո) ած. տգ. քլորալուսակրային. acide —.

Chlorophosphure (քլո) ա. տգ. քլորալուսակրուկ. — ammoniacal.

Chlorophycées (քլո) ի. յ. բ. կանաչալօդք. կարգ ինչ լօրից:

Chlorophyllane (քլո) ի. տգ. կանաչտերեւանիւթ. * գունաւորիչ նիւթ հանեալ սիզաբուսոց տերեւներէն:

Chlorophylle (քլո) ած. բ. տերեւականաչ, բուսականաչ. 2. ի. տգ. —, կանաչանիւթ. գունաւորիչ կանաչ նիւթն տերեւոց:

Chlorophyllien, enne (քլո) ած. տգ. կանաչանիւթեայ:

Chlorophyllifère (քլո) ած. բ. կանաչանիւթաբեր:

Chlorophyllin (քլո) ա. տգ. տ. **Chlorophylle.**

Chlorophyllite (քլո) ի. հբ. կանաչտերեւաքար. ջրագայլիազատ պողկեղի եւ մագնեսիոյ:

Chlorophyre (քլո) ա. հբ. կանաչախայտ. տեսակ մի ժայռ:

Chlorophyte (քլո) ած. եւ ի. բ. կանաչաբոյս:

Chlorophyton (քլո) ա. բ. կանաչաւոունկ. տե՛ս շուշանեայց:

Chloropicramyle (քլո) ա. տգ. քլորդառնօսլուստ. նիւթ գոյացեալ ազդեցութեամբ կազային քլորի ի վերայ դառնօսլուստի (picramyle).

Chloropicrile (քլո) ա. տգ. քլորդառնիլ. արտադրակ տարբադարձութեան դառնիլի (picrile) քլորաջրային (chlorhydrique) ԹՁուով:

Chloropicrine (քլո) ի. տգ. քլորդառնին. հեղանիւթ իւղային գոյացեալ ազդեցութեամբ կրաքլորուկի (chlorure de chaux) ի վերայ բորակած ածանցից ոմանց:

Chloroplastide (քլո) ա. բ. կանաչունդ. հունդ տերեւականաչի:

Chloroplatinate (քլո) ա. տգ. քլորալսնոսկիատ. անուն աղից կազմելոց զուգախառնութեամբ լսնոսկիային քլորուկի ընդ քլորուկի եղկտրաուաւել մետաղաց:

Chloropode (քլո) ած. կ. կանաչոտն. կն. **Chlorope.**

Chloropropionique (քլո) ած. տգ. քլորանախածաթթվային. acide —.

Chloroprotéique (քլո) ած. տգ. քլորապրոտինային. անուն ՁՁուոյ գոյացելոյ ազդեցութեամբ քլորի ի վերայ լուծուածոյ պրոտինի (protéine).

Chlorops (քլորոփս) ա. մբ. կանաչակն. տե՛ս երկթեւ գեղեցիկ միջատաց:

Chloroptère (քլո) ած. բպ. կանաչաթեւ

Chloroptéris (քլորոփթէրիս) ի. բ. կանաչածաթիսուս:

Chloropyge (քլորոփիժ) ած. կ. դալյատակ, կանաչայատակ. * կանաչ ոտ ունեցող. mouche —.

Chloroquinhydrone (քլո) ի. տգ. քլորքինաջրաքինոն. հասարակ անուն ածանցից քլորի փոխանակութեամբ քինաջրաքինոնի (quinhydrone).

Chloroquinone (քլո) ի. տգ. քլորաքինոն. * հասարակ անուն ածանցից քինոնի, յորում մի կամ բազում հիւլէք փոխանակեալ են նոյնաթիւ հիւլէներով ջրածնի:

Chlororcéine (քլո) ի. տգ. քլորաորսէինին. * նիւթ գոյացեալ կազային քլորի հոսանքն պրսորէինի (orcéine) օշակական լուծուածէն անցուսնելով:

Chlororynque (քլորորէնք) ած. Ք. կանաչակտուց:

Chlorosalicine (քլո) ի. տգ. քլորուռին. * անուն երից ածանցից ուռինի, որք կգոյանան ջրածնի տեղ քլոր դնելով:

Chlorosalicyle (քլո) ա. տգ. քլորուռուստ. նիւթ գոյացեալ ազդեցութեամբ քլորի ի վերայ փինջնուստի (spiroyle).

Chlorosalicylique (քլո) ած. տգ. քլորուռուստային. ասի ՁՁուոյ որ կն. **chlorure de salicyle,** քլորուկ ուռուստի:

Chlorosamide (քլո) ա. տգ. քլորամիդ. մարմին գոյացեալ ազդեցութեամբ քլորի ի վերայ ուռուստային ՁՁուոյ:

Chlorose (քլորոզ) ի. բ. կանաչուկ. տե՛ս տոհմի խոտրծեայց. 2. ախ. դալնախտ, կանաչախտ, կանաչախտութիւն, ջրարիւնութիւն. || բ. — (բուսոց):

Chloro-sel (քլորոսէլ) ա. տգ. քլորաղ, դալաղ:

Chlorosocracé, e (քլո) ած. բպ. կանաչադեղին:

Chlorosome (քլո) ա. սբ. կանաչամարմին. տե՛ս օձայնոց:

Chlorospermées (քլո) ի. յ. բ. կանաչասերմնեայք. տոհմ լօրից:

Chlorospinelle (քլո) ա. հբ. կանաչակարմրատ. * երկաթի գերօքսիտ պարունակող պողկեղիատ մագնեսիոյ:

Chlorospirolique, տ. **Chloro-phénilique.**

Chlorospiroylique (քլո) ած. տգ. հն. **Chlorosalicylique.**

Chlorospize (քլորոսփիզ) ի. Ք. կանաչուկրիկ. տե՛ս տոհմի սարկեայց (fringillidées).

Chlorosplénion (քլ) ա. բ. կանաչաձարակ. տեսակ սնկոյ:

Chlorosporées (քլ) ի. յ. բ. կանաչաթօրմեայք. տոհմ կենդանաթորթ (zoospore) լօրից:

Chlorostilbase (քլո) ա. տգ. քլորխալացոլատակ. հն. **Chlorostilbyle.**

Chlorostilbène (քլ) ա. տգ. քլոր-

խալացքացոլչն . մարմին գոյացեալ ազդեցութեամբ ցքային լուծուածի խալւոյ ի վերայ քլորադառնօսլուստի (chloropicramyle).

Chlorostilbyle (քլ) ա. տգ. քլորխալացքացոլուստ . նիւթ գոյացեալ ազդեցութեամբ ցքային լուծուածի խալւոյ ի վերայ քլորադառնօսլուստի (chloropicramyle).

Chlorostome (քլ) ած.կ. կանաչաբերան : [չածղօտ :

Chlorostyle (քլ) ած. բ. կանա-

Chlorostyrol (քլ) ա. տգ. քլորաստաչխոլ . արտադրանք ազդեցութեան քլորի ի վերայ ստաչխոլի . հն. **chlorocinnamène** կամ **styrol.**

Chlorosulfochinone (քլ) ի. տգ. քլորածծմբաջրածնաքինոն . մարմին գոյացեալ ազդեցութեամբ քլորի ի վերայ ծծմբաջրածնաքինոնի (sulfhydroquinone). Ծանօթ ինչ հնդուկ :

Chlorosulfure (քլ) ա. տգ. քլորածծմբուկ . զուգախառնութիւն քլորուկ ընդ ծծմբիկի :

Chlorosulfurique (քլ) ած. տգ. քլորածծմբային . acide —.

Chlorote (քլ) ի.մբ. կանաչաճճի. սեռ. հնգայօդ պատենաւոր :

Chlorotérébène (քլ) ա. տգ. քլորտերեբենէն . նիւթ գոյացեալ ազդեցութեամբ քլորի ի վերայ բեւեկենի :

Chlorothymol (քլ) ա. տգ. քլորթաիմոլ , քլորուրցոլ . * ածանց Քիմոլի՝ չրածնի տեղ քլորի հետ միանալով :

Chlorotique (քլ) ած. ախ. կանաչախտային . symptômes —s. 2. բ. կանաչուկային. 3. ախ. կանաչախտ , կանաչախտաւոր , կանաչախտաւոր . jeune fille —. || գ. —. une —.

Chlorotoluidine (քլ) ի.տգ. քլորտոլուին . * ածանց տոլուինի՝ չրածնի տեղ քլորի հետ միանալով :

Chlorotylion (քլ) ա. բ. կանաչակուզ . տեսակ լօսի :

Chloroure (քլ) ած. ծբ. կանաչագի . *ասի կանաչագոյն պոչ ունեցող ձկանց :

Chlorovalérique (քլ) ած. տգ. քլորամրուանային . * հատարակ անուն մրուանային ՔՀուոց , յորս չրածնի տեղ քլոր խառնուած լինի :

Chloroxalamide (քլ) ի. տգ. քլորաքննջկամիդ . նիւթ գոյացեալ ազդեցութեամբ օշակի ի վերայ քլորանքննջկեների :

Chloroxalate (քլ) ա. տգ. քլորանքննջկատ . ազ գոյացեալ զուգախառնութեամբ քլորանքննջկային ՔՀուոյ ընդ միոյ աղանալի տակի :

Chloroxaléther (քլ) ա.տգ. քլորանքննջկեթեր . արգասիք ազդեցութեան կազային քլորի ի վերայ քննջկային եթերի :

Chloroxalique (քլ) ած. տգ. քլորանքննջկային . acide —.

Chloroxanthe (քլ) ած. բ. կանաչադեղին :

Chloroxatyle, ա. տգ. քլորաքննջկուստ :

Chloroxéthose (քլ) ի. տգ. քլորօքսեթոզ . նիւթ խոլային եւ անգոյն գոյացեալ ազդեցութեամբ միածծմբածխային քլորուկի քնախալւոյ (potassium) ի վերայ գերքլորած (perchloré) եթերի :

Chloroxycarbonique (քլ) ած. տգ. քլորօքսածխային , քլորաՔՀուխածխային . * որ է բաղկացեալ քլորէ եւ քնածխոյ օքսիտէ . acide —.

Chloroxycarbure (քլ) ա. տգ. քլորօքսածխուկ , քլորՔՀուխածխուկ . — ammoniacal.

Chloroxyde (քլ) ա. տգ. քլորօքսիտ , դալաՔՀուիտ . հատարակ անուն զուգախառնութեանց չրածնի ընդ քլորուկի :

Chloroxyle, Chloroxylon (քլ) ա. բ. կանաչափայտ . սեռ Քիոց ի տոհմի; մոլահացեայց (méliacées).

Chloroxylène (քլ) ա. տգ. քլորափայտին . * հատարակ անուն երից բաղկացից գոյացելոց ի փայտէնէ՝ չրածնի տեղ քլոր դնելով :

Chloroxylinique (քլ) ած. տգ. քլորափայտինային . acide —.

Chloroxysulfure (քլ) ա. տգ. քլորօքսիծծմբուկ . բաղկաց քլորի , օքսիտի եւ ծծմբուկի. — ammoniacal.

Chloroxysulfurique (քլ) ած.տգ. քլորօքսիծծմբային . acide —, — ՔՀուս (գոյացեալ զուգախառնութեամբ քլորի եւ ծծմբային ՔՀուոյ) :

Chlorozone (քլ) ա. տգ. քլորոզոն . հնդուկ գունատ գոյացեալ ազդեցութեամբ այրեցական կալաքարի (soude) ի վերայ քլորի :

Chlorurage (քլ) ա. քլորուկում :

Chloruration (քլ) ի. տգ. քլորուկութիւն . * նիւթն քլորուկի դարձնելն . 2. —. * հնդուկի մի մէջ գրտնուած քլորուկին քանակն :

Chlorure (քլ) ա. տգ. քլորուկ . * զուգախառնութիւն քլորի մարմնոյ մի հետ՝ բաց ՔՀուածնէ; եւ չրածնէ; . — de sodium, — նատրի . ծովային հատարակ աղն . — de chaux, — կրոյ , կրաքլորուկ . — de carbone, — քնածխոյ , քնածխաքլորուկ . — de cyanogène, խաժածնաքլորուկ . — d'arsenic, զառիւաքլորուկ. — de bore, բորաքլորուկ :

Chloruré, e (քլ) անց. եւ ած. քլորուկեալ , քլորուկած :

Chlorurer (քլ) ն.տգ. քլորուկել :

Chloryllis կամ **Chlorillis** (քլորիլլիս) ա. բ. քլորիլեակ . սեռ տոհմի ՔիՔեւնեայց :

Chnoodès (քնօօտէս) ա. մբ. բբդուկ . սեռ եռայօդ պատենաՔեից :

Chnoophore (քնօօֆոր) ա. բ. բբդակիր :

Chnoospore (քնօօսփոր) ի. բ. բորբոսասերմն . տեսակ լօսի :

Chnootribe (քնօօԹրիպ) ա. մբ. բբդմաշուկ . սեռ եռայօդ պատենաՔեից :

Choana (քօանա) ի. մգ. ձագար . խոռոչ ուղեղի, որ կն. **Antonnoir.**

Choanoïde (քօանօիտ) ած. մգ. ձագարաձեւ . muscle —.

Choanorragie (քօանօռաժի) ի. բժ. ռնգարեննաիոսուիւն . * քնէն առիւն վազելն :

Choanorragique, ած. ռնգարեննաիոսական :

Choaspide (քօասփիտ) ա. բ. հնդկաբոյր . ազգ լօսի. հն. **Spirogyre.**

Choc (շոք) ա. բախ , բախիւն , բախումն , ընդհարումն , ընդհարուիւն, ազդեցուիւն. — des corps. Le — des deux vaisseaux. Au — des verres. — violent. || — en retour, անուղղակի ազդեցուիւն. 2. — (զօրաց). les ennemis furent renversés au premier —. 3. փ. —, հակառակուիւն , դիմադարձուիւն . le — des intérêts, des passions, des idées, des pensées. Vérité, dit-on, naît du — des opinions. 4. փ. բախիւն , հարուած , արկած , աղէտ . recevoir un rude —. Sa raison ne tient pas contre un — si violent. Ce — ébranla sa fortune.

Chocart, S. **Choquart.**

Chocolat, ա. չոկոլատ , տուրմ (հայս եւ բնդեղի). — à la vanille. Pastilles de —. Crème, glace au —. Faire du —. — praliné. Manger du —, — ուտել . — au lait, à l'eau. Boire du —, — քմլել՝ *խմել. prendre une tasse de —. 2. ած. անփ. չոկոլատագոյն , տրմագոյն . couleur —. Etoffe, robe —.

Chocolaterie, ի. չոկոլատագործուիւն , տրմագործուիւն . 2. չոկոլատարան, տրմագործարան. 3. չոկոլատանոց , տրմանոց :

Chocolatier, ère, գ. չոկոլատագործ , տրմագործ , չոկոլատավաճառ , տրմավաճառ :

Chocolatière, ի. չոկոլատաման, չոկոլատանօԹ , տրմաման , տրմանօԹ , տրմոց :

Chocotte, ի. ռա. **Choucas** ի :

Choéphore (քոէֆոր) ած. հին. յն. նուիրակիր , ձօնակիր :

Chœromyces (քէրոմիս) ա. յ. բ. խոզատունկ . սունկ յԱփրիկէ նման բողբուճի (truffe).

Chœropotame (քէ) ա. վբ. գետախոզ . տեսակ բրածոյ խոզի :

Chœur (քէօր) ա. պար՝ դաս՝ խումբ երգչաց , պարերգակք , խրմբերգակք, խմբերգիչք , խմբերգոլք . chef de —, պարագլուխ . les —s de l'Opéra. Le — a bien chanté ce morceau. 2. խմբերգ , խմբերգուիւն . un — bien composé. Les —s d'Athalie. 3. դաս , առեան , բեմ (եկեղեցւոյ). le — est magnifiquement orné. Enfant de —, դպիր , *տիրացու . maître de —, դասապետ . 4. աթ. դաս , գունդ , հոյլք . les neuf —s des anges qui chantent les louanges de Dieu.

En chœur, մ. խմբերգաբար, պարերգաբար, միապար, պարաձեւ, միաձայնաբար . chanter en —. 2. միաձայնաբար , դասովին , խմբովին . rire, s'amuser, protester en —.

Chogramme, ա. ար. գաղտաֆակոց . *գաղտնի կղպակ :

Choin, ա. բ. ռա. **Schœnus** ի :

Choir (շուար) (գործածելի միայն յաներեւոյթն, որպէս **choir,** եւ յանցեալն **chu, e**) չ. անկանիլ , *իյնալ . prenez garde de —. Se laisser —. Il s'est laissé —. Ce coup le fit —.

être chu, անկանիլ . 2. փ. —, կործանիլ . ce sont souvent nos meilleurs amis qui nous font —. (V. Hugo.)

Choisi, e, անց. եւ ած. ընտրեալ, ընտիր . livre —. Société —e. 2. փ. —, հատընտիր . morceaux —s, հատընտիր հատուածք , հատընտիրք . œuvres —es. Gens —s. Des soldats bien —s, քաջընտիր զօրք . les citations doivent être —es. Du monde —. || ա. —. c'est du —.

Choisir, ընտրել . — le temps, — զժամանակն. — des fruits, des étoffes. — bien ses amis. || Donner à —, տալ —, յընտիր առնել . || անխ. —. il y a de quoi —. Parmi tant d'objets je ne saurais —. || — dans. Il choisit cette famille dans Juda. || — de, *աներեւութի հետ. vous avez à — de prendre ou de laisser. Il a choisi d'y demeurer. || — entre. Ils voudront — entre ce prince et moi. Entre l'intérêt et l'honneur il n'y a pas à —, * շահու եւ պատուոյ մէջ — չկայ . || — parmi. Ce n'est pas parmi les peuples les plus polis qu'il a choisi ses sages. || — pour. J'ai choisi cette robe pour ma sœur, * քրոջս համար այս շրջազգեստն ընտրեցի . Nerva choisit Trajan pour son successeur, *Ներուա իրեն յաջորդ ընտրեց զՏրայանոս. il choisit ce lieu pour y établir son culte, *այս տեղն ընտրեց իւր պաշտօնն հաստատելու .

Առ. A force de —, on prend souvent le pire, *շատ անգամ մարդ ընտրելով ընտրելով կ'առնու գյոռեգոյնն :

Se choisir, դ. ընտրել իւր՝ անձին, * իրեն ընտրել . — des amis, une compagne. La nuit approchait, je me choisis une retraite. 2. ընտրել զանձն. — soi-même pour l'accomplissement d'une œuvre. 3. ընտրել զմիմեանս՝ *զիրար . les sots et les méchants se reconnaissent et se choisissent. 4. ընտրեալ լ., ընտրիլ , *ընտրուիլ . le bon et le beau ne sont pas toujours ce qui se choisit le plus vite.

Choisissable, ած. ընտրելի . tout ce qui est bon est —. 2. ա. —. le — est jouissable.

Choisisseur, euse, գ. ընտրող , ընտրուհի :

Choix, ի. ընտրութիւն , ընտրան , ընտիր . le — est digne de vous. J'approuve votre —. Jamais — ne fut plus louable. Un heureux — de mots. Faire son —, ընտրել . faire — de, ընտրութիւն առնել , ընտրել , ընտրել առնուլ . donner, laisser le — à qn., յընտիր առնել ումեք . * մէկուն թողուլ ընտրութիւնն . je vous laisse le —, ընտրոյ տէր թողում զձեզ . faire un bon, un mauvais —, * լաւ , յոռի ընտրութիւն անել . || avec —, ընտրութեամբ , ընտրապէս , ընտրողապէս , ընտրողաբար , ընտրանաւ . il cueillait ses fleurs avec —. || Sans —, անընտիր , առանց ընտրութեան , անխտրաբար , անխտիր . il mange de toutes choses sans —. || Par —, ընտրութեամբ . on donnait les places par nécessité plutôt que par —. || Au —, ընտրապէս , ըստ ընտրութեան . toutes les marchandises sont au —. || A son, à mon, à votre —, յընտրութիւն իւր՝ իմ՝ ձեր . ըստ ընտրութեան իւրոյ , իմոյ , ձերոյ . au — de..., յընտրութիւն ..., ըստ ընտրութեան՝ ըստ կամս ... || n'avoir pas le —, չունել բազում ինչ յընտրութիւն , չկարել ընտրել . || avoir le —, ունել բազում ինչ յընտրել, կարել ընտրել . || n'avoir que le —, que l'embarras du —, ունել բազում ինչ յընտրութիւն, *ընտրելու շատ բան ունենալ. 2. ընտրութիւն , ընտրուկք , ընտիր ընտիր . un — de livres, ընտիր ընտիր մատեանք. || de —, de premier —, ընտիր, ընտիր ընտիր , ընտրանաւ , հատընտիր . marchandises de —.

Cholagogue (քոլագոգ) ած. բժ. մաղձավար , մաղձահալած . médicament —. 2. ա. —, մաղձադեղ :

Cholalate (քո) ա. տգ. մաղձողատ . * աղ կազմեալ զուգախառնելով մաղձողային ՔՔուն մետաղական ՔՔուիտի (oxyde) հետ :

Cholalique (քո) ած. տգ. մաղձողային :

Cholanique (քո) ած. տգ. մաղձաքաղցրողային . acide —, — ՔՔու (արտադրեալ տարբաղադրութեամբ քաղցրամաղձողատաց (glycocholates).

Cholate (քո) ա. տգ. մաղձատ . * աղ կազմեալ զուգախառնութեամբ մաղձային (cholique) ՔՔուոյ աղանալի տակաց հետ :

Chole (քոլ) ա. մբ. կաղուկ . սեռ քառայօդ պատենաւորից :

Choléate (քո) ա. տգ. մաղձողատ . հն. **Taurocholate.**

Choléchroïne (քոլէքրոին) ի. տգ. մաղձներփին . ոետնային գունաւորիչ նիւթն մաղձի :

Cholécyste (քո) ի. մգ. մաղձափուշտ . մաղձընկալ՝ մաղձատար աման :

Cholécystectasie (քոլէսիսթէքթազի) ի. ախ. մաղձափշտուտոյց . *մաղձընկալ ամանին ուռիլն :

Cholecystétomie (քոլէսիս) ի. վ. մաղձափշտահատութիւն . հատումն մաղձափշտի (cholécyste)

Cholécystite (քոլէսիսթիթ) ի. ախ. մաղձափշտաբորբ , մաղձափշտատապ . բորբոքումն՝ տապումն մաղձատար ամանի :

Cholédociarctie (քոլէտոսիարքսի) ի. ախ. մաղձանցակծկումն . կծկում մաղձատար անցի :

Cholédocite (քո) ի. ախ. մաղձանցաբորբ, մաղձանցատապ. բորբոքումն՝ տապումն մաղձատար անցքի:

Cholédographie (քո) ի. քխ. մաղձագրութիւն . նկարագրութիւն մաղձի : [մաղձագրական :

Cholédographique (քո) ած.

Cholédoque (քո) ած. մաղձատար , մաղձաբեր . canal կամ conduit —, — անց կամ ցնցուղ :

Choléine (քո) ի. բժ. լեղին. *մաղձէ հանուած ճարպոտ նիւթ . S. **Choline.**

Choléinique (քո) ած. տգ. եղնամաղձային . acide —, եղնամաղձաՔՔու. *եղին մաղձէն հանուած ՔՔուս

Choléique (քո) ած. տգ. լեղուակային . acide —, — ՔՔու , լեղուակաՔՔու (* գոյացեալ խառնուրդով նատրոնի մաղձատէն (choléate de soude) հանուած երկու ՔՔուներու) :

Cholélithe (քո) ի. բժ. մաղձաքար . մաղձային քար :

Cholélithiase (քո) ի. բժ. մաղձաքարացումն . * կազմուիլն մաղձային քարի :

Cholélogie (քո) ի. մաղձաբանութ. *պատմութիւն մաղձի եւ մաղձի վերայ գրուածք :

Cholélogique (քո) ած. մաղձա- [բանական :

Cholémese (քոլեմէզ) ի. ախ. մաղձափսխումն. փսխումն մաղձային նիւթոց :

Cholémie (քո) ի. ախ. մաղձարիւնութիւն . * մաղձին արեան մէջ անցնիլն :

Choléocamphorique (քո) ած. տգ. մաղձաքափուրային . acide —, — ՔՔու . գոյացեալ յաղթցուածնէ անկենսային ՔՔուոյ ի վերայ մաղձի:

Choléostérine, ի. տգ. S. **Cholestérine.** [գա. **Paresseux**]:

Cholèpe (քոլէփ) ա. սր. կաղուկ.

Cholépoèse, Cholépoièse (քոլեփոէզ , փոիէզ) ի. մգ. մաղձագործուիլն , մաղձափիժումն . * առատ ապափիժումն մաղձի :

Cholépoiétique (քո) ած. մգ. մաղձագործական , մաղձափիժային :

Cholépyre (քոլէփիր) ի. ախ. մաղձաջերմն , մաղձատենդ . ջերմն մաղձային :

Cholépyrrhine (քոլէփիրրին) ի. տգ. մաղձաշիկին . *մաղձէ հանուած դեղին գունաւորիչ նիւթ :

Choléra կամ **Choléra-morbus** (քոլէրա , քոլէրա մօրպիւս) ա. ախ. հնդկախտ , հնդախտ , փորբերան , mourir du —, հնդախտահարի լ., * հնդախտէ մեռնիլ . — sporadique, սփիւռ —. — épidémique կամ asiatique, — համաճարակ կամ ասիական. en forme de —, հնդախտակերպ. — des poules, հաւահարի. S. **Cholose.**

Cholériforme (քո) ած. ախ. հնդկախտակերպ . coliques —s.

Cholérine (քո) ի. ախ. հնդկախտիկ . հնդախտ ՔՔու :

Cholérique (քո) ած. բխ. մաղձային . tempérament —. 2. ախ. հնդկախտային . épidémie —. Symptômes —s. 3. գ. հնդկախտաւոր , հնդկախտոտ . un —. Une —. Transporter les —s à l'hôpital.

Cholerragie (քոլէրրաժի) ի. բժ. մաղձահոսութիւն . հոսումն մաղձի :

Cholerragique (քո) ած. ախ. մաղձահոսային :

Cholestéatome (քո) ա. անբ. մաղձաճարպուռ . * տեսակ մի բշտային (enkysté) ուռկեք :

Cholestérate (քո) ա. տգ. մաղձաճարպատ . աղ գոյացեալ զուգախառնութեամբ մաղձաճարպային ՔՔուոյ ընդ աղանալի տակս :

Cholestène (քո) մաղձաճարպէն

ջրածխուկ հանեալ մաղձաճարպինէ :

Cholestérémie (քո) ախ. մաղձաճարպաթիւնութիւն . *կուտակումն մաղձաճարպինի արեան մէջ :

Cholestérine (քոլեսթէրին) ի.տգ. մաղձաճարպին . *նիւթ ճարպային մասնաւորապէս գտեալ մաղձային քսրի մէջ :

Cholestérique (քո) ած. տգ. մաղձաճարպային . acide —, մաղձաճարպաթթու :

Cholestérone (քո) ա. տգ. մաղձաճարպոն . նիւթ գոյացեալ ազդեցութեամբ լուսակրային թթուոց ի վերայ մաղձաճարպնոյ :

Cholestéryle (քո) ի. տգ. մաղձաճարպուսա . անուն թթու ածանցից մաղձաճարպնոյ (cholestérine).

Cholestérylène (քո) ա.տգ. մաղձաճարպուսան. հն. **Cholestérone.**

Cholestrophane (քո) ի. տգ. մաղձադարձատես . նիւթ գոյացեալ ազդեցութ քլորի ի վերայ սրճրնի :

Cholétéline (քո) մաղձատելին . մարմին գոյացեալ ոքսիտացմամբ մաղձակարմրինի (bilirubine) անկենսային թթուով : [պատենաթեից :

Cholève, ի. մբ. խիրաթ . տես

Cholhémie (քոլ) տ. **Cholémie.**

Choliambe (քոլիանպ) ա. հ. գրկ. կաղամեծավերջ . չափ յն. եւ լտ. բանաստեղծութեան :

Choliambique (քո) ած. հ. գրկ. կաղամեծավերջական. poème, vers —.

Cholide (քո) ած. մբ. կաղկեայ . նման կաղուկի (chole). || —s, յ. ա. —ք. խումբ ոսիմի ուտեայց (charançonites). || —s, ի. յ. —ք. ենթաբաժին ոսիմի խարոցաբարթից (apostasimérides).

Choline (քո) ի. տգ. մաղձին . *նիւթ որ խոզի մաղձէն եւ կովու ըղեղէն կ'ելլէ :

Cholinique (քո) ած. տգ. մաղձինային . acide —, մաղձինաթթու :

Cholipe (քո) ա. մբ. կաղուն . տես պլայօդ պատենաթեից :

Cholique (քո) ած. տգ. մաղձային . acide —, մաղձաթթու :

Cholites (քո) ի. յ. մբ. կաղուներայք . ենթացեղ պատենաթեից , որոց նախատիպ կաղուկն (chole).

Cholochlorine (քոլոքլորին) ի. տգ. մաղձադալին , մաղձականաչին. կանաչ գունաւորիչ նիւթն մաղձի . հն. **Biliprasine.**

Choloïdanique (քո) ած. մաղձանկրպային . acide —, — թթու . համմանման acide choléocamphorique ի .

Choloïdique (քո) ած. տգ. մաղձանմանային . acide —, — թթու , մաղձանմանաթթու (գոյացեալ ազդեցութեամբ քլորաջրային թթուոյ ի վերայ ջրախառն մաղձի) :

Chololate (քո) ա. տգ. մաղձախմորաս . *անուն ապից կազմելոց վուգախառնութեամբ մաղձախմորային թթուոյ տակի մի հետ :

Chololique (քո) ած. տգ. մաղձախմորային . acide —, — թթու , մաղձախմորաթթու (* որ գոյանայ մաղձին մէջ խմորմամբ) :

Cholorrhée (քոռէ) ի. բժ. մաղձահոսութիւն . առատ արտահոսումն մաղձի :

Cholose (քոլոզ) ի. ախ. մաղձախատ . մաղձային հիւանդութիւն . || — américaine, — ամերիկեան . դեղին տենդն :

Cholostégnose (քո) ի.ախ. մաղձաթանձրուժն . * մաղձին թանձրանալն :

Cholurie (քո) ի. ախ. մաղձամիզուժն . * գունաւորիչ նիւթոց մաղձի միզին մէջ անցնիլն . 2. —. * արիւնամիզութեանց (hématuries) վերջերն միզին կանաչագոյն լինելն :

Chômable, ած. շաբաթանալի , տօնելի. fête —, հրամայեալ *բռնելիք տօն . jour —, օր հանգստեան :

Chômage, ա. շաբաթուժն , դադարումն , անգործուէի , *բանթող . le — des moulins, des ouvriers. Toutes les industries sont exposées aux —s.

Chomélia, ի. բ. շոմելիա , շոմելենի . սեռ տոհմի տորոնասերից :

Chômer, ն. շաբաթանալ , դադարիլ , դադարիլ , հանգչիլ . les dimanches on chôme. 2. դատարկ՝ անգործ կալ, բանթող լ., բանթողել , *չբանիլ . un bon ouvrier ne devrait pas —. Le moulin chôme. Ces terres chôment. 3. դատարկ՝ անգործ՝ անմշակ թողուլ . ils laissent — leurs terres. 4. փ. եւ բ. — de, կարօտանալ իմիք , * կարօտիլ . — de livres. On ne vous laissera pas — de bois.

Chômer, ն. տօնել , * տօն բռնել . — une fête, տօն — :

Chômeur, ա. գործադադար , * բանթող . գործն դադրեցնող գործատու :

Chonaxis (քոնաքսիս) ա. վբ. բուբայանգք . սեռ բրածոյ ճառաբուսից (madrépores).

Chondracanthe (քոն) ած. բպ. աճառափուշ , ծանծրափուշ . 2. ա. ոպ. —. սեռ կարգի լերնէազգեաց (lernéides).

Chondracanthien, enne (քոն) ած. ոպ. աճառափշեան , ծանծրափշեան. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ կարգի լերնէազգեաց :

Chondrachyre (քոնաքիր) ա. ք. աճառայարդ . սեռ սիպաբուսոց :

Chondrarthrocace (քոն) ի. ախ. աճառայօդակիզ . այլայլութիւն յօդային աճառաց :

Chondre (քոնդր) ա. հբ. աճառկ. * ասի օդերեւութից մէջ գտնուած մագնեսեան հրատի (pyroxène) գնդուիկներու :

Chondrhyménie (քոնդրիմէնի) ի. ք. աճառաւամաղանիք . սեռ յօդից :

Chondrie (քոն) ի. ք. աճառի . բազմատեսակ սեռ փլորիդեայց (floridées).

Chondrié, e, ած. ք. աճառեայ . || —es, ի. յ. —ք. ցեղ տոհմի փլորիդեայց :

Chondrigène (քոն) ած. աճառածին .

Chondrille (քոնդրիյ) ի.ք. ճարճատուկ . սեռ բաղադրեալ եղերդեայց (chicoracées).

Chondrillées (քոն) ի. յ. ք. ճարճատկեայք . խումբ բաղադրեալ եղերդեայց նախատիպ ունելով զնարճատուկ :

Chondrine (քոն) ի. տգ. աճառին . նիւթ հանեալ յաճառաց :

Chondrinogène (քոն) ած. տգ. աճառինածին :

Chondrioderme (քոն) ա. ք. աճառամորթ . տեսակ սնկոյ :

Chondrite (քոն) ի. ախ. աճառատապ , աճառաւորդ . տապումն աճառաց . 2. ք. աճառատունկ . սեռ բրածոյ բազմատեսակ լօտից :

Chondrite (քոն) ած. սբ. աճառատամնի. || —s, ա. յ. —ք. ենթակարգ օձազգի սողնոց :

Chondroarsénite (քոն) ի. հբ. աճառաթթուական . *զառկատ ջրատեալ մանկանի (manganèse) խառն քիչ մի կրով եւ մագնեսիով :

Chondrocarpe (քոն) ած. ք. աճառապտուղ :

Chondrocèle (քոն) ի.ախ. աճառուռոյց . աճառային ուռեցք :

Chondrocère (քոն) ա. մբ. աճառեղջիւր . միջատ ինչ :

Chondroclonion (քոն) ա. ք. աճառաբամակ. սեռ լօտից :

Chondrocoque (քոն) ա. ք. աճառաձիատիկ . սեռ լօտից :

Chondrocostal, e, ած. մգ. աճառակող :

Chondrodendron (քոն) ա. ք. աճառածառ . սեռ լուսնահինդեայց (ménispermacées).

Chondrodictyon (քոն) ա. ք. աճառացանց . սեռ լօտից :

Chondrodite (քոն) ի. հբ. աճառաքար , ծորագայլախառազան (fluosilicate) բնական մագնեսիոյ:

Chondrodon (քոն) ա. ք. աճառատամն . սեռ լօտից :

Chondrogène (քոն) ա.տգ. աճառածին . * նիւթ աճառային , որ աճառինի կիսխուի տաք ջրով. տ. **Chondrigène.**

Chondrogénèse (քոն) ի. բխ. աճառակազմութիւն :

Chondroglosse (քոն) ած. մգ. աճառալեզու . muscle —. 2. ա. —:

Chondroglycose (քոն) ի. տգ. աճառաքաղցրուց . * աճառինի (cartilagéine) կազմութեան մէջ մտած քաղցրուց (glycose).

Chondrograde (քոն) ած. մբ. աճառագնաց . || —s, ա. յ. —ք. կարգ դասու — սարդոստամորթոց (arachnodermaires).

Chondrographie (քոն) ի. վբ. աճառագրութիւն . նկարագրութիւն աճառաց : [աճառագրական :

Chondrographique (քոն) ած.

Chondrohyménie (քոնդրոիմէնի) ի. ք. աճառաւամիզն . սեռ լօտից :

Chondrohyphe (քոնդրոհիֆ) ա. ք. աճառաձիւս :

Chondroïde (քոն) ած. աճառակերպ . tumeur —. 2. ք. — :

Chondroïtique (քոն) ած. տգ. աճառագործական . acide —, աճառագործաթթու :

Chondrolène (քոն) ի. ք. աճառապատ . սեռ սիպայնոց :

Chondrologie (քոն) ի. վբ. աճառաբանութիւն :

Chondrologique (քոն) ած. ա-ճառաբանական :

Chondromalacie (քոն) ի. ախ. աճառաՁուլութիւն :

Chondrome (քոն) ա.տզ. աճառուռոյց . * աճառի նման ուռեցք :

Chondromètre (քոն) հատաչափ. * ցորենագգեաց եւ ալիւրի ճանրութիւնն չափելոյ գործի :

Chondromyce (քոնտրոմիս) ա.բ. աճառասունկ . ապզ սնկոյ :

Chondrope (քոն) ա.կ. աճառուոն. սեռ նախակենդանաց :

Chondropétale (քոն) ի. բ. աճառաՁերՁ . հն. **Élégie.**

Chondrophyte (քոն) ա. բժ. աճառաբոյս : [ճառորդն :

Chondroplaste (քոն) ա. մգ. ա-

Chondropodées (քոն) ի. յ. բ. աճառոտնեայք . խումբ խարիկոնեայց որոց աճառուտ է ծղօտն (stipe).

Chondropsis (քոնտրոփսիս) ի. բ. աճառատես . տեսակ քարաքոսի :

Chondroptérygien, enne (քոն) ած. ձբ. աճառաՁեւճակ . || —s, ա. յ. —ք. խումբ ողնայարաւոր ձկանց :

Chondropython (քոնտրոփիԹոն) ա. սք. աճառապիւԹոն . տեսակ օձ-ազգի զեռնոց :

Chondrorynque (քոնտրոռինք) ա. սք. աճառացուռակ . արջու տեսակ . 2. ք. —. ապզ խոլորձեայց :

Chondrose (քո) ի. մգ. աճառագործուՁիւն . կազմուՁիւն աճառի :

Chondrosépie (քո) ի. կմ. աճառասպին . տեսակ ապինի (sèche).

Chondrosiacé, e (քո) ած. բ. վարճոխեայ . || —es, ի. յ. —ք . ցեղ տոհմի սիզայնոց նախատիպ ունելով զվարճոխ :

Chondrosidés (քոն) ա. յ. կ. աճառեայք . տոհմ նեարդապատ սալընգաց :

Chondrosie (քո) ի. բ. վարճոխ , վարճող . սեռ տոհմի սիզայնոց :

Chondrosiphées (քո) ի. յ. բ. աճառափողեայք . տոհմ լօռից :

Chondrosiphon (քո) ա. բ. աճառափող . սեռ լօռից :

Chondrosperme (քո) ա. բ. աճառասերմ . սեռ տոհմի ձիՁեննեայց :

Chondrostachys (քոնտրոսԹաքիս) ա. կ. աճառաձիաձև . սեռ ծովափնեոլաց (ascidies).

Chondrostéen, enne (քո) ած. մգ. աճառոսկրեայ :

Chondrostéidés (քոն) ա. յ. ձբ. ոսկրաճառեայք . կարգ ձկանց աճառապինդ կմախօք :

Chondrosternal, e (քոն) ած.մգ. աճառալանջանեայ :

Chondrostome (քոն) ա. ձբ. աճառաբերան . սեռ ոսկրոտ ձկանց :

Chondrosyndesme (քոն) ա. մգ. աճառակապուՁիւն . միակցուՁիւն երկուց ոսկրց աճառով :

Chondrothamne (քո) ա.բ. աճառաՁուփ : [ռաձիատուՁիւն :

Chondrotomie (քո) ի. մգ. աճա-

Chondrotomique (քո) ած. ախ. աճառաձիատական :

Chondrus (քոնտրիս) ա. բ. աճառենի . սեռ լօռից փլորիդեայց :

Chone (քոն) ի. կ. քուրայ • սեռ օղակաւորաց հիւսիսային ծովուց :

Chonelle (քո) ի. վք. քուրակ . սեռ բրածոյ սպնգաց :

Chonémorphe (քո) ի. բ. քուրայակերպ.սեռ շնատեայց (apocynacées).

Chonète (քո) ա.վք. քուրուտ. սեռ կարճոտն բրածոյ կակղամորՁոց :

Chonicrite (քո) ի. հք. մեռատակոյտ . սպիտակ միակցուՁիւն այլեւայլ մեռատից :

Chonophylle (քո) ա. վք. քուրայատերեւ . սեռ բրածոյ ծառաքուռոց (madrépores).

Chopart, ա.Ց. ռա. **Bouvreuil:**

Chope, ի. ըմպակ . մեծ գաւաՁ գարեջրոյ . 2. —, ըմպակաչափ . — մի լի . boire une — de bière.

Chopée, ած. ի. monnaie —, սակաւակշիռ դրամ :

Chopine, ի. ըմպանակ , դօրակ . չափ ինչ ըմպելեաց . 2. —, ըմպանակաչափ . — մի լի . boire une — à son repas. — de vin, de vinaigre.

Chopiner, չ. ռ. ըմպանակել . *շատ խմել . il s'amuse à —.

Chopinette, ի. ըմպակիկ . boire sa —.

Choppement, ա. հ. գայՁուածն , գՁուածն , ոտնաուՁիւն :

Chopper, չ. գՁել , գայՁել , սայՁաքել , ոտնաուել , * ոտքն քանի մի զարնուիլ . ce chemin est si raboteux qu'on y choppe à tous moments. — contre une pierre, քարընդոստն լ., *ոտքն քարի զարնել . || ձվ. —. ce cheval choppe continuellement. 2. փ. եւ ք. գՁել , վրիպել , սխալիլ . la fausseté choppe souvent.

Choquant, e, ած. խեՁկիչ, ունկնաբախ , դժխեմ , անհաճոյ , դժընդակ , բիրտ . homme —. Air —. Mine —e. Paroles, manières —es.

Choquart, Choquard, ա.Ց. չոր-

Ծնդող . ագռաւ դեղնակտուց եւ կարմրոտն . հն, **Pyrocorax.**

Choquement, ա. խեՁկումն , բախումն , բախիւն :

Choquer, ն. խեՁկել , բախել , ընդհարկանիլ ,*զարնել . si ce grand vaisseau vient à — la chaloupe... Tout corps qui en choque un autre produit un son. || ք. — le verre, les verres, կլ. —, բաժակ՝ բաժակս ընդհարկանել՝ բախել՝ բախեցուցանել , ըմպել զբաժակ յարեւ միմեանց . * Ծոքել , տրնկել « Ծոքա է. » voulez-vous — avec moi? 2. փ. վշտացուցանել , զկՁեցուցանել , վիրաւորել . il fait cela pour me —. Éviter les mots qui choquent l'oreille et la pudeur. 3. փ. դժպիհել , դժպիհ՝ անհաճոյ է., չՁուիլ հաճոյ. tout ce qu'elle fait me choque. Tout me choque en lui. Cette façon de parler me choque. Ce mot m'a choqué. — la vue. — l'oreille, *ականջին խիստ երեւիլ . 4. հակառակիլ , հակառակ լ. cela choque le bon sens et la raison. Des décrets qui choquent vos sentiments,

Se choquer, դ. խեՁկիլ , բախիլ , ընդհարկանիլ , *զարնուիլ . les deux navires se sont choqués. Deux corps qui se choquent fortuitement. 2. բախիլ , ի դիմի հարկանիլ, *զարնուիլ . les deux armées, les deux troupes se sont choquées. 3. բախիլ , ընդհարկանիլ , *բանի մի զարնուիլ . il s'est choqué la tête contre le mur. 4. փ. դժկամակիլ , դժուարիլ . c'est un homme qui se choque de tout.

Choquetage, ա. մաքճահատ . *արժերն նշանելու համար մաքճով զարնելն :

Choquette, ի. վճ. վառաքժոժ . 2. վառաքժոժամեռաքս :

Chorage (քո) ա. մբ. պրտուճ . սեռ բառայօդ պատենաՁեւից :

Choragide (քո) ած. մբ. պրտուճեայ , պրտուճանման . || —s, ա. յ. —ք . տոհմ կարգի պատենաՁեւից նախատիպ ունելով պրտուճ :

Choragie, s. **Chorégie.**

Choragique, s. **Chorégique.**

Choraïque (քո) ած. մեծատաբեան մեծատարական . s. **Chorée,** տչ.

Choral, e (քո) ած. խմբերգական. société —e. 2. ա. շարական . հոգեւոր երգ՝ նուագ. jouer un —, des —s.

Chorapténodyte (քո) ած. Ա. դաշտանՁեւ. դաշտատուն եւ անՁեւ . || —s, ա. յ. —ք. տոհմ կարգի դաշտաոՁռչնոց (pédinornithes).

Chorda (քո) ա. բ. աղեքոյս . սեռ ցեղի աղեքուսեայց (chordées).

Chordapse (քո) ա. բժ. աղեխիՁ . հն. **Iléus** ի :

Chordariacées (քո) ի.յ. բ. լարաբուսատերք. կարգ լօռից վոշերեայց :

Chordarie (քո) ի. բ. լարաբոյս . սեռ տոհմի լօռակերպեայց (phycoïdées), նախատիպ ցեղի լարաբուսեայց (chordariées).

Chordarié, e, ած. բ. լարաբուսեայ . || —s, ի. յ. —ք. ցեղ տոհմի լարաբուսատերից նախատիպ ունելով զսեռն լարաբոյս :

Chordées, ի. յ.բ. աղեքուսեայք . ցեղ լօռից նախատիպ ունելով գաղեքոյս :

Chordeile (քորտէլ) ա.Ց. դուրկ . սեռ տոհմի խոլամկնազգեաց (caprimulgidées).

Chordodère (քո) ի. մբ. պարանվիզ . սեռ հնգայօդ պատենաՁեւից :

Chordoniens (քոր) ա.յ.կ. չուանաձեր. խումբ ինչ որդանց :

Chordorhize (քորտորիզ) ած. բ. չուանաթմատ. * բարակ արմատ ունեցող :

Choréa (քորէա) ի. ճ. շրջամատրուն. * եկեղեցւոյ դասին շուրջն եղած մատրուն :

Chorèbe (քո) ա. մբ. քորեբ. սեռ. ոտիվի հետաձիանեանց (ichneumoniens).

Chorée (քորէ) ա. տչ. մեծասար. չալի ինչ յն. եւ լտ. տաղաչափութեան. հն. **Trochée.**

Chorée, ի.ախ. կաքաւ, պարախտ, կաքաւացաւ, կաքաւացաւուխ, շարժախտ, մարմնաշարժ, մկնածգտական հիւանդուխ, որ ակ. պար Ս. Վիտոսի (danse de Saint-Witt). կն. **Danse de Saint-Guy.** Qui a la —, պարախտոտ, երեխախտոտ լ. 2. մբ. պարուկ. սեռ. ոտոտաոտ Քաղաքաքեւից :

Chorège (քո) ա. հխ. յն. Քատրավար. վարիչ Քատրոնի. 2. երաժշտապետ : [վարութիւն :

Chorégie (քո) ի. հխ. յն. Քատր-

Chorégique, ած. հխ. յն. Քատրավարական. monument —.

Chorégraphe (քո) ա. պարագիր, կաքաւագիր, պարայարդար, կաքաւայարդար :

Chorégraphie (քո) ի. պարագրութիւն, կաքաւագրութիւն, պարայարդարութիւն, կաքաւայարդարութիւն. 2. պարարուեստ, կաքաւարուեստ :

Chorégraphique (քո) ած. պարագրական, կաքաւագրական, կաքաւական. exercice —. Art —. Études —s.

Chorégraphiquement (քո) մ. պարագրապէս, կաքաւագրապէս :

Choréie (քորէի) ի. մբ. կաքաւամիջատ. սեռ Քաղաքաքեւ. միջատաց :

Choréique (քո) ած.ախ. պարախտային, շարժլախտային. affection —. 2. պարախտաւոր, պարախտոտ, շարժլախտաւոր, շարժլախտոտ. garçon, fille —. || գ. —. ուս —.

Chorellées (քորէլլէ) ի. յ. պարամիջատք. հատուած ցեղի ճաղկաճանճեայց (anthomydes).

Chorémanie (քո) ի. բժ. կաքաւամոլութիւն, պարամոլութիւն :

Chorètre (քո) ա. բ. դաշտանի. սեռ. ոտիվի Ճանդեայց (santalacées).

Chorévêque (քո) ա. քորեպիսկոպոս, գաւառաւոտեսուչ :

Chori, ա.բ. քորի, քորենի. ծառ նման կաստաննենւոյ :

Chorial, e (քո) ած. մգ. վիառային, մկնային :

Choriambe (քորիանպ) ա. հ. գրկ. մեծասար, մեծավերջ. ոտն յն, եւ լտ. տաղաչափութեան :

Choriambique (քո) ած. հ. գրկ. մեծասարավերջ. poème —.

Choriaster (քորիասթէր) ա. կ. տատղագնաց. ազգ ծովաստեղ :

Choricéras (քորիսէրաս) ա. բ. քեցեղջիւր. սեռ կաղնչանեայց յԱւրոպալիա :

Chorilène (քո) ի. բ. քեցածորձ. սեռ. վիզենեայց յԱւստրալիա :

Chorine (քո) ի. ոպ. քորիկ. սեռ ողորկապատենից ի կարգէ կարճագի տատնատանց :

Chorion (քո) ա. մգ. միզն, վիառ. արտաքին Քաղանթ սաղմին. 2. միզն. Քանձրագոյն մասն մորթոյ. կն. **Derme,** մաշկ. 3. բ. միզն. * բեղմնաւորելէն առաջ սերմն պատող Քաղանթն :

Chorionitis (քորիոնիթիս) ի. ախ. մզնաբորբ. բորբոքումն մզին (chorion).

Chorionnaire (քո) ած. բիս. մզնաւոր :

Chorionoptéris (իս) ի. բ. ձարխոտատատ. սեռ. բրածոյ ձարխոտաց:

Choriopétale, Choripétale (քո) ա. բ. քեցաՔերՔ. սեռ. ոտիվի միւրսինեայց (myrsinacées).

Chorique (քո) ի. հխ. պարապրինգ. * գինեբրուաց մէջ գործածուած տեսակ մի պրինգ. 2. ած. —. vers —s, — քերՔուածք :

Chorisanthérie (քո) ի. բ. զատաբեղնան. * անուն տուեալ իրենց բեղնանն զատ ունեցող բուսոց :

Chorisème (քո) ա. բ. զատանիշ. սեռ. ոտիվի ԱիՔեռնասերից :

Choriside, Chorisis (քորիզիս) ի. բ. քեցի, քեցինի. ազգ տնկոց :

Chorisie (քո) ի. բ. քեցաբոյս. սեռ. ոտիվի մոլոշեայց :

Chorisiées (քո) ի. յ. բ. քեցաբուսեայք. ցեղ ասրաճառեայց (ériodendrées) երկատեսակ :

Chorisma (քո) ա. բ. **S. Choriside.**

Chorisolépide (քո) ա. բ. քեցաՔեփ. * պատուկ (involucre) համաբեղնանաց (synanthérées) երբոր որիշ Քերթերէ բաղկացած լինի :

Chorisoneure (քո) ա. մբ. քեցաջիղ. * տեսակ մի պղոճ (blatte).

Chorisophyte (քո) ա. բ. քեցատունկ. * տունկ որոյ առէջք ապատ են կամ որիշ :

Chorisperme (քո) ա. բ. քեցասերմնիկ. սեռ. խաչաբեր տնկոց :

Chorispore (քո) ա.բ. քեցաՔորճ. սեռ. ոտիվի խաչաբերից :

Chorisporé, e (քո) ած. բ. քեցաՔորճեայ. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ ոտիվի խաչաբերից նախատիպ ունելով զքեցաՔորճ :

Chorista (քո) ա. քեցուկ. սեռ. ջրաՔեւ միջատաց Աւստրալիոյ :

Choriste (քո) ա. բ. քեցատունկ. սեռ. ոտիվի տորոնեայց :

Choriste (քո) գ. Քտ. պարերգող, պարերգակ. խմբերգող, խմբերգիչ, խմբերգու, խմբերգչուհի. bon, mauvais —. 2. դասերգու, դասերգիչ (եկեղեցւոյ) :

Choristique (քո) ի. հխ. պարարուեստ (առ. Zինս) :

Choristocarpées (քո) ի. յ. բ. քեցապտղեայք. ցեղ այլապտղեայ (hétérocarpé) լօռից :

Choristope (քո) ա. Ք. քեցատն. հն. **Anatigralle.**

Choristosporées (քո) ի. յ. քեցատաՔորճեայք հն. **Floridées.**

Choristylis (քորիսթիլիս) ի. բ. քեցասիւն. սեռ. քարբեկեայց, Ծուփ ի Գլուխ Բարեյուսոյ :

Choritéinie (քո) ի.բ. քեցկապուկ. սեռ. հովանոցաբերից :

Chorizandre (քո) ա. բ. քեցորձ. սեռ. ոտիվի կիպերիաեայց :

Chorizanthe (ոք) ա. բ. քեցածաղիկ. սեռ. ոտիվի մատիտեղեայց (polygonées).

Chorizéma (քո) ի. զատանիշ. բնաբեր Ծուփ յԱւստրալիա :

Choro (քո) ա. կ. քորիկ. ոռնացող ինչ կապիկ յԱմերիկա :

Chorocithariste (քո) ա. հ. եժ. խմբերգաբնաբահար. քնաբահարխմբերգողաց :

Chorodidascale (քո) ա. հ. եժ. խմբերգուսոյց. ուսուցիչ խմբերգողաց :

Chorodie (քո) ի. հ. եժ. համերգ, համերգութիւն. հակադրութեամբ **monodie** ի :

Chorographe (քո) ա. վիր. գաւառագիր. habile, savant —.

Chorographie (քո) ի. գաւառագրութիւն. նկարագիր գաւառի :

Chorographique (քո) ած. գաւառագրական. carte —, գաւառացոյց :

Choroï (քո) ա. Ծ. քորոյիկ. * Ծուխակ մարմնոյն վերայ կանաչ եւ տակն գորշ :

Choroïde (քո) ած. մգ. մզնենի. membrane —, — Քաղանթ (աչաց). 2. ի. —. Քաղանթ յետին կողման աչաց :

Choroïdien, enne (քո) ած. մգ. մզնակերպ, մզնածեւ. toile, glande —enne, ատամն, գեղձ —. veines —ennes, երակք —ք, մզներակք. կն. **Veines de Galien,** երակք Գաղիենոսի :

Choroïdite (ք) ի.ախ. մզնենաբորբ, մզնենատապ. բորբոքումն մզնենւոյ :

Chorologie (քո) ի. գաւառաբանութիւն : [բանական :

Chorologique (քո) ած. գաւառա-

Choroptène (քո) ած. Ք. դաշտաՔուիչ, դաշտակեաց. || —s, ա. յ. —ք. * հատուած դաշտերու մէջ ապրող Քաչնոց :

Chororo (քո) ա. Ծ. քորորիկ. Քաչուն ի Փարակուա :

Chorozéma, S. Chorisème.

Chortodiphyte (քո) ա. բ. խոտաբոյս. անուն խոտի նման բուսոց :

Chortologie (քո) ի. խոտաբանութիւն :

Chortonomie (քո) ի. խոտագիտութիւն. * բուսարան (herbier) շինելու գիտութիւնն :

Chortonomique (քո) ած. խոտագիտական :

Chortophile (քո) ա. մբ. խոտասէր. սեռ. երկՔեւից :

Chorus (քորիւս) ա. երգ միաբերան, խմբերգ, խմբերգութիւն. faire —, խմբերգել, երգակից՝ ձայնակից լ., երգել միաբերան. || ի. եւ ը. faire —, ձայնակից՝ հաւանակից՝ համաձիա լ., միաձայն հաւանիլ. toute l'assemblée fit — au pané.

gyriste. J'ai fait — à tous les applaudissements.

Chose, ի. ինչ, իր, իմն, * իր, բան. Dieu a créé toutes —s. L'auteur des —s, de toutes —s, արարիչն ամենայնի, արարչագործն. les —s humaines, մարդկային՝ մարդկօրէն իր, մարդկօրէնք, մարդկայինք, մարդկեղէնք. les —s d'ici-bas, de ce monde, աստի իրք, աստիրս. les —s de Dieu, les —s divines, աստուածայինք, աստուծոյք. des —s, իրք, իրեղէնք, * բաներ. l'état des —s, պայման՝ հանգամանք իրաց, *իրաց վիճակն. —s sérieuses, չխաղոյք, լրջինք. —s inutiles, խաղոյք, չպիտոյք. la belle —. — étonnante, délicate, incroyable, inouïe. Que de belles —s dans cet ouvrage! Bonnes —s, բարի իր, բարութիւնք. distributeur de bonnes —s, բաշխող բարութեանց. avoir mille —s à désirer. La vanité, la fragilité, l'inconstance, l'instabilité, le néant des —s humaines. La — est certaine, աստղ՝ անպկմտելի է բանն. je te demande une seule —, բան մի ես խնդրեմ ի քէն. je te demande deux —s, երկուս ինչ խնդրեմ ի քէն, *քեզմէ; երկու բան կխնդրեմ. tu m'as demandé une — difficile, դժուարինս խնդրեցեր. * դժուար բան ուզեցիր. — à apprendre, *ստվկիք. qui fait des —s, իրագործ. faire une —, առնել իրս ինչ, * բան մի անել. je ferai une —, արարից ես իրս՝ ինչ մի, *բան մի անեմ. ||examiner le fond des —s, մանրաքննին՝ խորաքննին լ., մանր՝ *բանին խորն՝ խոն քննել. aller au fond des —s, քննել լիովին, *բանին խորն մտնել. || ne pas faire les —s à demi, * բան մի կիսակատար չընել, ծախքի չնայիլ. || faire bien les —s, բան պատշաճի առնել գիրս, բարւոք կատարել զպարտսն, *լաւ՝ շնորհիւով անել, հարկ եղած ծախքն ընել. || laisser aller les —s, * իրաց վոյճ չանել, անտարբեր լ. || il ne faut pas négliger les petites —s, *փոքր իրքն պէտք չէ անտեսել. ամէն բանի ուշ դնելու է. || la — parle d'elle-même, իրն ինքնին խօսի՝ քաջայայտ է, ակներեւ ինչ է, *յայտնի բան է. || appeler les —s par leur nom, համարձակախօս լ. || dire le mot et la —, համարձակ խօսիլ. || autre —, այլ ինչ, այլ իմն, * ուրիշ բան. c'est autre — qu'il a dit. Donnez-moi autre — de bon. || C'est autre —, այս այլ ինչ՝ իմն է, *այս ուրիշ բան է, տարբեր է. || c'est la même —, նոյն ինչ՝ *նոյն բանն է. || ce n'est pas la même —, չէ ինչ նոյն, ոչ նոյն ինչ է, չէ ինչ ընդ մի համար, *նոյն բանն չէ. || ա. peu de —, խուն՝ դոյզն ինչ, * քիչ բան. c'est peu de —, դոյզն ինչ է, դոյզն ինչ իրք են, * քիչ բան է. est-ce que cela vous paraît peu de —? Թեթեւ ի՞նչ իցէ յաչս ձեր. *ձեզ Թեթեւ բա՞ն կ'երեւի. il y a peu de —, խուն ինչ իրք են, *քիչ բան կայ. cette noblesse est trop peu de — pour qu'on doive s'y arrêter. || homme de peu de —, այր ցածագի՝ դի՝ դանգաթժեայ. || la — en elle-même, իրն յինքեան, * բանն ինքնիրմէ.

2. ինչք, գոյք, սոացուած. veillez à sa —. Amasser des —s inutiles. Avoir les —s nécessaires. Manquer des —s nécessaires. || La — publique, հասարակաց իրն, տէրութիւն, պետութիւն. 3. իր, գործ. qui fit jamais de plus grandes —s? 4. իրք, անցք, դէպք. l'expérience des —s passées, փորձառութիւն անցից անցելոց՝ *անցած բաներու. 5. ոյժոյն, *բարեւ. dire à qn. bien des —s, ոյժոյն շատ ասել ումեք, * մէկուն շատ բարեւ անել.

Sur toute —, sur toutes —s, ի վեր բան զամենայն, մանաւանդ. * ամէն բան; առելի. sur toutes —s, il lui recommanda d'être fidèle.

Avant toute —, նախ բան զամենայն, *ամէն բան; առաջ.

Toutes —s, ամենայն ինչ, * ամէն բան. Dieu emploie toutes —s à ses fins cachées.

Toutes —s égales, *բաներն հաւասար նժարադրելով. toutes —s pareilles, ամենայն ինչ նման լինելով.

De — et d'autre, աստի եւ անտի, *ասկի; անկէ; ասկի նկի. nous avons parlé de — et d'autre.

Prendre bien les —s, savoir prendre les —s, * բանն լաւ մարդի առնուլ, լաւ մարդով հասկանալ.

Quelque chose, ի. (նախընծաց առթաւորական բայի) ինչ, սակաւ ինչ, * բան մի. quelque — que j'ai faite. Quelque — qu'on ait donnée. Quelque — que vous avez promise. Avez-vous quelque — à manger? ունի՞ք ինչ կերակուր, * բան մի ունի՞ք ուտելու. j'ai quelque — à vous dire, ունիմ ինչ ասել ձեզ, * ձեզ բան մի ունիմ ասելոյ. la pauvreté est quelque — de bien dur, դժնդակ իմն է աղքատութիւն, *աղքատութիւնն դժնդակ բան է. faire quelque —, առնել ինչ. || prendre quelque —, * բան մի ուտել կամ խմել. || կարեւոր ինչ. ce que vous dites-là est quelque —. || faire quelque —, անել գործ՝ արուեստ ինչ, * բան մի անել՝ գործել. || être de quelque — à qn., լինել ինչ՝ ազգական ումեք, * մէկուն բան մի ըլլալ. || être pour quelque — dans une affaire, * գործի մի մասնակցիլ, գործի մի մէջ մաս ունենալ. || être, devenir quelque —, առնել իր անուն, հանդիսանալ, *բան մի ըլլալ. || ը. c'est quelque —, այս ինչ է, * բան մի է. || quelque — de նախընծաց աճականի. quelque — d'humain, մարդասիրական ինչ. quelque — de fâcheux, տրտմական ինչ՝ իրք. quelque — de bon, լաւ ինչ, *լաւ բան մի. 2. ինչ, գժտութիւն, * բան. il y a eu quelque — entre le roi et Monsieur. (de Sévigné). 3. գոգցես, գրեթէ. nous étions quelque — comme cinquante. Il y a quelque — comme huit jours. [bon, S. **Bon**.

Ած. à quelque chose malheur est

Grand' chose, մեծ ինչ, * մեծ բան. ce n'est pas grand' —, չէ մեծ ինչ, * մեծ բան չէ. || ա. grand' —. c'est un pas grand' —, une pas grand' —, * մեծ բան մի չէ, մեծ բան չարժեր. ասի ընտանեբար՝ սակաւագոյգ մարդու կամ կնոջ. չէ մեծ ինչ:

ը. Etre tout chose, * ահգոհ կամ տակնուվերայ լ., j'ai peur de faire une maladie, je suis tout —.

Chou, ա. կաղամբ, *կլմբոզ «լահանա». soupe aux —x, կաղամբաձան. marchand de —x, կաղամբավաճառ. tête de —, կաղամբագլուխ, գոնճոճ. — cabus կամ pommé, գնդակաղամբ «կէօպէք լահանա». — frisé, գանգրակաղամբ, գուզկաղամբ. — sauvage, վայրի —. — marin, ծովակաղամբ. — de Bruxelles, բրուքսելակաղամբ. — palmiste, կաղամբաթմա. — rouge, կարմրակաղամբ. —fleur, S. ի կարգին. || ը. bête comme un —, անմիտ, * դգումգլուխ. || lapin de —, կաղամբաճագար, ընտանի ճագար, տան ճագար. || փշ. mon —, mon petit —, * սիրելիս, հոգիս. || առ. planter des —x, aller planter des —x, ses —x, * գնել քաշուիլ, առանձնանալ, պաշտօնի քաշուիլ, հանգստանալ. envoyer qn. planter ses —x, * գնել դրկիլ, պաշտօնընկէց՝ պաշտօնազրկ առնել. || ը. faites-en des —x, des raves, * ուզածիդ պէս գործածել. || il a été trouvé sous un —, * իր ծնողքն անյայտ են. || առ. ménager la chèvre et le —, S. **Chèvre**. || ճ. feuille de —, կաղամբաուրեւ. եւ խ. —. * տեսակ մի կարկանդակ. 2. —. ժապաւինազարդ ինչ. 3. խղ. faire — blanc, չշահիլ ինչ, * բան չվաստկիլ. փ. եւ ը. ի դերեւ ելանել. * նպաստակէ վրիպիլ. vous avez fait — blanc, comme c'est votre habitude.

Chou, մշ. ո. քրս քրս. chou, Phanor! chou! ասի նաեւ chou-là! chou-pille!

Chou-pille, ա. քաքշուն. * հրացանի պարպուելովն միայն որսացող:

Chouan, ա. շուան. վանդէացի ապստամբ 1793 տարւոյ:

Chouanisme, ա. շուանականութիւն. կուսակցութիւն Շուանաց:

Chouanner, չ. շուանել. պատերազմել շուանաբար՝ ազգասիրաբար:

Chouannerie, ի. շուանութիւն. ապստամբութիւն Շուանաց. les guerres de la —.

Chouart, S. **Effraie**.

Chouc (շուք), **Choucas** (աս) ա. Բ. ճայեակ, ճայիկ. տեսակ ագռաւի: [կամի).

Chouchement, ա. կռիչք (կաս-

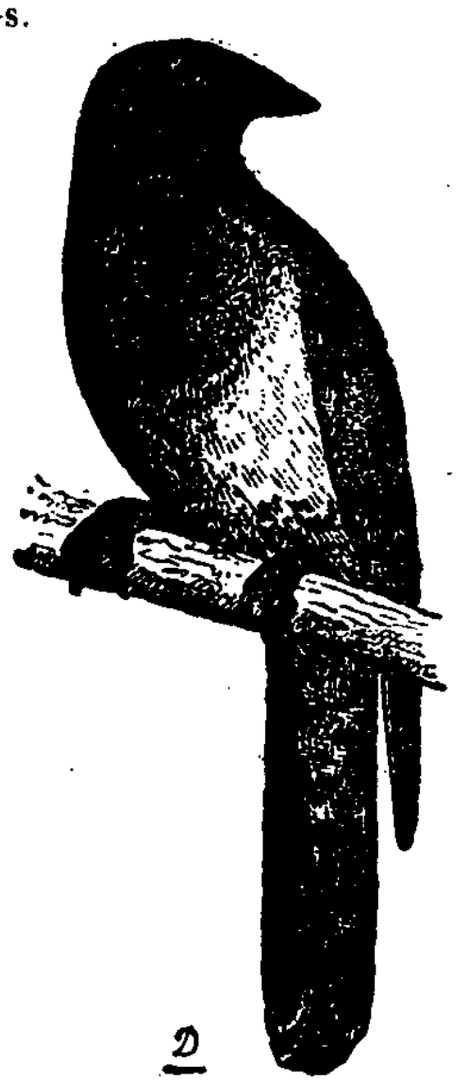
Chouchette, ի. Բ. ռա. ճայիկի (choucas).

Chou-chou, ա.ք.ռա. **Séchium**ի. 2. փշ. սիրելիս, հոգիս. viens-ici, mon —. [շոյել. — qn.

Chouchouter, ն. նք. գգուել,

Choucou, ա. Բ. կաւկաւ. տեսակ կաւկամի. un —. Des —s.

Choucouhou, ա. Ք. կաակաո. տեսակ կաակաոի յԱ-իրիկէ. un —. Des —s.

Chouc կամ Choucas.

Choucroute, ի. քուչիկ, ալաճք կալամբի, կալամբաւՁու «լահանա Ձուքշուսու». aimer la —. Bonne, excellente —. || ո. mangeur de —, քուչկակեր, գերմանացի:

Choucrouter, ց. ո. քուչկել. քուչիկ ուտել:

Choucrouteur, ա.ո. քուչկակեր:

Chouette, ի. Ք. կաակամ. տեսակ քուի. || վ. եւ ը. il est leur —, նըշաւակ է ճաղուճոցա, * անոնց ճաղրաճուՁեան առարկայ է. || խղ. jeu de la —, կաակամախաղ. || faire la —, * մինակ խաղալ երկու կամ շատ անձանց դէմ:

Chou-fleur, ա. բ. ճաղկակալամբ, ընդակալամբ «գարնապիՁ». des choux-fleurs.

Chou-navet, ա.բ. սոլոխուբ, սոլուպուբ. տեսակ կալամբի. des choux-navets.

Chouquet, ա. ն. կոճ, կայմա-

Chou-rave, ա. բ. կալամբագոնգեղ, կալամբգոնգեղ. * կալամբ խոշոր արմատով. des choux-raves.

Chourtka, ա. Ք. շուրտքա. տես կարգի հատկինաց նման կարաւի դեղնափետուր:

Chou-vache, ա.բ. կովակալամբ. * կալամբի տեսակ որ ատելի անատնոց արուեստ համար կմշակուի. des choux-vaches.

Chouwer, ա. ծբ. շուվեր. * վրան կարմիր, տակն կանաչ տեսակ մի ձուկ:

Choyer (լծ. **Aboyer**) ն. պայփա յել, գրգել, * շոյել, գուրգուրալ. — un enfant. Il le choie comme un amant choie sa maîtresse. 2. —, պահել խնամով. — son argent, ses bijoux.

Se choyer, դ. գրգել զանձն, * ինքըն զինքն լաւ նայիլ, իւր անձին առողջուՁեան հոգ տանիլ. vous ne vous choyez pas assez. C'est un homme qui se choie trop. Il aurait besoin de —. [ճոխագէտ:

Chrématisticien (քրէ) ա. վդ.

Chrématistique (քրէ) ի.վդ. ճոխագիտուՁիւն, հարստագիտուՁիւն. գիտուՁիւն հարստանալոց կամ արուեստ հարստանալոյ. 2. աճ. ճոխագիտական, հարստագիտական. science —.

Chrématologie (քրէ) ի. վդ. ճոխաբանուՁիւն. * գրուած հարստուՁեանց վերայ. քաղաքական տնտեսուՁիւն: [ճոխաբանական:

Chrématologique (քրէ) աճ. վդ.

Chrématonomie (քրէ) ի.վդ. ճոխօրինուՁիւն. գրուած գործածուՁեան հարստուՁեանց:

Chrématonomique (քրէ) աճ. վդ. ճոխօրինական:

Chrématopée (քրէ) ի. վդ. ճոխագործուՁիւն. կազմուՁիւն հարստուՁեանց:

Chrême (քրէմ) ա. իւղ օծուՁեան, մեռոն. imposer le saint —, մեռոնել:

Chrémeau (քրէմօ) ա. կնքագդակ. գդակ մկրտուՁեան, * կնունքի գդակ (երախայի):

Chrestomathie (քրէս) ի. հատընտիր. ժողուածոյք ընտիր մատենագրաց. — grecque, latine, arménienne.

Chrétien, enne, գ. Քրիստոնեայ, Քրիստոնէուհի. un bon, un mauvais —. Les —s d'Orient. || Un bon —, այր բարեհամբոյր. || ց. —, մարդ, անձն. jamais je ne vis un plus hideux —. (Mol.) || հգ. —. չքաղաքն գինի. ce vin-là n'est pas —. 2. աճ. —, քրիստոնէական, քրիստոսեան. être —, —enne. Homme —. Femme —enne. Peuple, monde —. || Roi très —, արքայ քրիստոսաքոյր. տիտղոս Ֆռագաւրաց Գաղղիոյ. || parler —, յայտնաբարբառ * հասկնալի խօսիլ. || en —, մ. քրիստնէաբար, իբրեւ քրիստոնեայ. vivre en —. 3. պ. bon- —, տ. **Bon-chrétien,** մեղրիկ, տանձ ախորժահամ:

Chrétiennement, մ. քրիստոնէաբար, քրիստոնէապէս. vivre, mourir —, — կեալ՝ * ապրիլ, մեռանիլ:

Chrétienté, ի. քրիստոնէուՁիւն, քրիստոնեայ աշխարհ, քրիստոնեայք:

Chrie (քրի) ի. ճա. պէտք. մեւ ինչ հարստաբանական:

Chrisimon (քրի) ա. վբ. տ. **Chrisme.**

Chrismal (քրիս) ա. եպ. մեռոնակիր. * մեռոն կրող անօթ:

Chrismatine (քրիս) ի. հբ. օծաքար. նման կանաչադիղին:

Chrismation (քրիսմասիօն) ի. մեռոնումն:

Chrismatoire (քրիս) ա. մեռոնակալ, * մեռոնն դրուած աման:

Chrisme, ա. վբ. Քրիստոս. հատատագրուՁիւն **Christus**ի:

Christ (քրիսթ) ա. Օծեալ, Քրիստոս. * սովորաբար կգրուի Jésus-Christ (ժէզիւ-քրիսթ), Յիսուս Քրիստոս. 2. խաչելուՁիւն. un — d'ivoire, — փղոսկրեայ. un beau —. Un — de Raphaël. 3. Ordre du —, կարգ Քրիստոսի. պատուանշան Փորթուգալի:

Christadelphe (քրիս) ա. քրիստոսեղբայր. աղանդաւոր յԱմերիկա. 2. աճ. —. l'Eglise —.

Christannie (քրիս) ի. բ. քրիստոսանման. տես տոհմի հրկինեայց (bixacées).

Christéide, ի. գրկ. քրիստոսական. * քերթուած Քրիստոսի վերայ:

Christe marine (քրիսթ) ի. տ. **Crithme marine.**

Christiade (քրիս) ի. գրկ. քրիստոսաքերթուած. լատիներէն քանաստեղծուՁիւն Վիրգայի Քրիստոսի վերայ:

Christiane (քրիս) ի.բ. քրիստափանի. տես տոհմի Ձմերեայց (tiliacées).

Christianiser (քրիս) ն. քրիստոսացուցանել, քրիստոնեայ առնել. — les sentiments, les pensées, les actions, les peuples.

Se christianiser, դ. քրիստոսանալ, քրիստոնեայ՝ քրիստոսավայել լ:

Christianisme, ա. քրիստոնէուՁիւն. քրիստոնէական կրօնք:

Christianite, տ. **Anorthite.**

Christicole (քրիս) աճ. քրիստոսպաշտան: [սպասաւոր:

Christolâtre (քրիս) ա. քրիստոս-

Christolâtrie (քրիս) ի. քրիստոսպաշտուՁիւն:

Christolée (քրիս) ի. բ. քրիստոսլաթոյս. տես տոհմի սիսամբարեայց (sysimbriées).

Christologie (քրիս) ի. քրիստոսաբանուՁիւն. * գրուածք Քրիստոսի վերայ:

Christologique (քրիս) աճ. քրիստոսաբանական:

Christolyte (քրիս) աճ. եւ գ. քրիստոսալոյծ. * աղանդաւոր որ կը համարէր թէ Քրիստոս գժոխք իջաւ մարմնով եւ հոգւով եւ հոն զանոնք Ձողով՝ սատանաՁեռամբն միայն երկինք վերացաւ:

Christomaque (քրիս) աճ. գ. քրիստոսամարտ:

Christophanie (քրիս) ի. քրիստոսայայտնուՁիւն:

Christophite (քրիս) ի. հբ. քրիստոսաքար. տեսակ կուրակի (blende).

Chroagénésie (քրոա) ի. տգ. գունաճնուՁիւն. արտադրուՁիւն այլ եւ այլ գունոց:

Chroïzolyte (քրո) ա. հբ. գունալոյծ. * գոյն լուծող նիւթ. 2. աճ. —. élément —.

Chromacome (քրո) ա. հերաներկ

Chromamètre (քրո) ա. եժ. գորճաչափ. * դաշնակի ձայնին համաձայնեցնող գործի:

Chromamine (քրո) ի. տգ. քրոմամին. անուն բաղադրելոց օշակախառն քրոմի:

Chromasphère (քրո) ա. գունագունդ :

Chromate (քրո) ա.տգ. քրոմատ . * աղ կազմեալ զուգախառնութեամբ քրոմային ՔՕուոյ տակի մի հետ . — de chaux, կրաքրոմատ . — de fer, երկաթաքրոմատ . — de plomb, կապարաքրոմատ :

Chromaté (քրո) ած. հբ. քրոմատուխալ , քրոմատուած . plomb —.

Chromateur (քրո) ա. քրոմատիչ :

Chromatie (քրոմաթի) ի.բգ. գունաւորութիւն :

Chromatique (քրո) ած. եւ ա. եմ. կորնային , կիստղորակ . բաղկացեալ ի կիստղորակաց (demi-tons). gamme —, — ձայնարան , կորնաձայնարան . il y a du — dans cette musique. 2. նկ. գունագիտական . 3. ի. գունագիտութիւն. հն. **Coloris.**

Chromatiquement (քրո) մ. եմ. կորնօրէն , կիստղորակ :

Chromatisme (քրո) ա. բգ. S. **Coloration.**

Chromatodysopsie (քրո) ի. ախ. գունադժուարատեսութիւն . * դժուարութիւն գոյներ զանազանելու :

Chromatogène (քրո) ած. մգ. գունածին . * գունաւորիչ նիւթ արտադրող :

Chromatométablepsie (քրո) ի. ախ. գունայլատեսութիւն . * ախտ աչաց որով գունոց իրարմէ տնեցած տարբերութիւնն չտեսնուիր :

Chromatomètre (քրո) ա. գունաչափ . գործի հեղուկաց գոյնն չափելու :

Chromatophore (քրո) ած. գունակիր . canaux —s. հն. **Chromophore.**

Chromatopseudopsie (քրո) ի. բժ. գունատատեսութիւն . *հիւանդութիւն որով մարմիններն իրենց բնական գունովն չեն տեսնուիր :

Chromatoptomètre (քրո) ա. գունատեսաչափ . գործի ճանաչելոյ զդալատնութիւն : [գունադիտ :

Chromatoscope (քրո) ա. բգ.

Chromatoscopie (քրո) ի. գունադիտում . դիտումն զանազան գունոց :

Chromatrope (քրո) ա. գունադարձ . այլագոյն շրջակ (toton) որ շուտով դառնալով ներմակ կ'երեւայ:

Chromaturie (քրո) ի. բժ. գունամիզում . * բնական գունէն տարբեր գունով միզելն :

Chrombléi (քրոնպլէ) ա.հբ. գունակապար . * բնական քրոմատ կապարի , որ կն. **plomb rouge,** կարմրակապար :

Chrome (քրոմ) ա. երփն , գոյն , Ոսյր . 2. տգ. քրոմ . մոխրագոյն մետաղային պարզ մարմին. — oxydé, S. **Chromocre.**

Chromé, e (քրո) ած. հբ. քրոմատուած . plomb —, քրոմակապար :

Chromico-ammonique, ած.տգ. քրոմօշակային . fluorure —.

Chromicopotassique, ած. տգ. քրոմկալիային . fluorure —.

Chromicosodique, ած. տգ. քրոմնատրային :

Chromide (քրո) ա. տգ. քրոմատեսակ :

Chromidrose (քրո) ի. ախ. գունաքիրտն. քիրտն գունաւոր: [քեր:

Chromifère (քրո) ած.հբ. քրոմա-

Chromique (քրո) ած. տգ. քրոմային . acide —, — ՔՕու , քրոմաՔՕու (կազմեալ քրոմով եւ ՔՕուածնով) :

Chromis (քրոմիս) ա. ձբ. գունաձուկն. *տեսակ մի բազմագոյն ձուկն. հն. **Ombrine.**

Chromisme (քրո) ա. բ. բազմագունութիւն (բուսոց) . հակադիրն է **chloroseի** : [նիչ :

Chromiste (քրո) ա. բազմագու-

Chromite, ա. հբ. քրոմաքար . բաղադրութիւն ինչ աղանման :

Chromo (քրոմօ) ա. համառօտագրութիւն **Cromolithographieի** :

Chromochlorite (քրոմոքլորիթ) ի. հբ. կանաչագունաքար . բնական ջրագայլխազատ պաղլեղկի :

Chromocre, ա. հբ. քրոմակաւաքար . բնական ՔՕուտիա քրոմի . հն. **oxyde chromique** եւ **chrome oxydé.**

Chromocyanogène, ա. տգ. քրոմախաժածին . ենթադրական արմատական համապատասխանող երկաթախաժածնի (ferrocyanogène), յորում քրոմն փոխանակէ երկաթի :

Chromocyanure, ա. տգ. քրոմախաժուկ :

Chromogène (քրո) ած. եւ ա. տգ. գունածին , գունարտադրիչ :

Chromographe, ա. գունագիր . — électrique, — ելեկտրական :

Chromoïde, ած. քրոմակերպ . || —s, ա. յ. —ք . տոհմ մեռուցային պարզ մարմնոց , որոց տարրագիտական յատկութիւնք մերձաւոր են յատկութեանց քլորի :

Chromolène (քրո) ի. բ. գունապատիկ . տունկ նման հմուլի :

Chromolépide, Chromolépis (խս) ա. բ. գունաճեպ . սեռ բարդ արեւածաղկեայց :

Chromolithe (քրո) ա. գունաքար , գունավէմ : [վիմագիր :

Chromolithographe, ա. գունա-

Chromolithographie, ի. գունավիմագրութիւն . վիմագրական տպագրութիւն գունաւոր . 2. —. *նոյն դրութեամբ տպուած պատկերն :

Chromolithographique, ած. գունավիմագրական :

Chromométrie (քրո) ի. գունաչափութիւն . չափ գունաւորման :

Chromométrique, ած. գունաչափական :

Chromophore (քրո) ա. գունակիր . հն. **Chromatophore.**

Chromopsie (քրո) ի. ախ. գունատեսութիւն . * ամեն բան գունաւոր տեսնելն :

Chromoptilie (քրո) ի. մբ. գունաղուամազ, գունաման . սեռ հընգայօդ պատենաճեւից :

Chromosphère, ի. աս. գունագունդ . * լուսանկարաւ ճանաչած գունաւոր պատկեր արեւու :

Chromosphérique, ած. աս. գունագնդային :

Chromospore, Chromosporion (քրո) ա.բ. գունաճորճ . տեսակ սնկոյ . || —s, ա. յ. —ք. խումբ սնկոց, որոց Ճորճք գունաւոր են :

Chromotypographie (քրո) ի. գունատպագրութիւն , գունատպագիր . գունաւոր տպագրութիւն :

Chromotypographique, ած. գունատպագրական :

Chromule (քրո) ի. բ. գունանիւթ . գունաւորիչ կանաչ նիւթ տերեւոց :

Chromurgie (քրո) ի. տգ. գունագործութիւն . գործածութիւն գունաւորիչ նիւթոց յարուեստս :

Chromurgique, ած. գունագործական :

Chronhyomètre (քրո) ա. բգ. անձրեւաժամանակաչափ . * անձրեւին տեւած ժամանակն չափելու գործի :

Chronhyométrie, ի. բգ. անձրեւաժամանակաչափութիւն . չափ տեւողութեան անձրեւոյ :

Chronhyométrique, ած. անձրեւաժամանակաչափական . observations —s.

Chronicité (քրո) ի.բժ. հնութիւն, ախտահինութիւն :

Chronies (քրո) ի.յ. հխ. յն. կռնոսատօնք Ա֊ենացւոց . զոր Լատինք կոչէին **Saturnales.**

Chronique, ի. ժամանակագիրք , քրոնիկ , քրոնիկոն . — de Charlemagne. Les —s du moyen âge. Vieille, ancienne —. || բ. — scandaleuse, բամբասանք. 2. քրոնիկ, ժամագրութիւն , օրակենագրութիւն , օրագրութիւն (լրագրի) , օրավէպ . — politique, musicale, théâtrale.

Chronique, ած. ախ. բազմաժամանակեայ , հինօրեայ , հնամի , բազմամեայ, երկարատեւ, հնացեալ . qui a une toux —, հնահազ . douleurs —s, հինօրեայ ցաւք . maladie —. Devenir —, հնանալ՝ պատահիլ ախտից : [կագրօրէն :

Chroniquement, մ. ժամանա-

Chroniquer, ն. ժամանակագրել :

Chroniqueur, euse, գ. ժամանակագիր , ժամանակագրուհի , օրակենագիր , քրոնիկագիր , քրոնիկագրուհի , ժամագիր , ժամագրուհի , օրագրագիր : [նակաճորճ :

Chronispore (քրո) ի. բ. ժամա-

Chronogrammatique (քրո) ած. ժամանակատառական. inscription —.

Chronogramme, ա. ժամանակատառ , տառաՔիւ : [գիր :

Chronographe, ա. ժամանակա-

Chronographie, ի. ժամանակագրութիւն . հն. **Chronologie.**

Chronographique, ած. ժամանակագրական :

Chronologie (քրո) ի. ժամանակագրութիւն, ժամանակաբանութիւն , ժամանակախօսութիւն :

Chronologique, ած. ժամանակագրական , ժամանակաբանական , ժամանակախօսական. table, ordre —.

Chronologiquement, մ. ժամանակագրապէս , ժամանակագրօրէն :

Chronologiste, Chronologue,

ա. ժամանակագիր, ժամանակաբան, ժամանակախօս, ժամանակագէտ :

Chronomériste, ա. եմ. S. **Méloplaste.**

Chronomètre, ա. ժամանակաչափ (գործի). 2. —. հշդացոյց ժամացոյց : [չափութիւն :

Chronométrie, ի. ժամանակա-

Chronométrique, ած. ժամանակաչափական :

Chronopappe (քրո) ա. բ. ժամանակացցունք : [մալուսագիր :

Chronophotographe, ա. ժա-

Chronophotographie, ի. ժամալուսագրութիւն :

Chronophotographique, ած. ժամալուսագրական :

Chronorama, ա. ժամանակացոյց . ժամանակագրական տախտակ պատմութեան :

Chronoscope, ա. բգ. ժամադէտ, ժամադիտակ, ժամագիտ :

Chronoscopie, ի. ժամագիտութ:

Chronoscopique, ած. ժամադիտական . épreuves —.

Chronostiche (քրո) ա. գրկ. ժամանակաստիք . *առանաւորն այնպէս շարադրուած որ իւրաքանչիւր տողին սկզբնատառն իրրեւ միւս առնլով Աստւական մի կկազմին :

Chronotachymètre, ա. ժամերագաչափ : [ժամերագաչափութիւն:

Chronotachymétrie (քրո) ի.

Chronotélémètre (քրո) ա. ժամահեռաչափ :

Chroococcées (քրոոքոքսէ) ի. բ. գունահատակեայք . տոհմ լօտից նախատիպ ունելով զգունահատիկ :

Chroococcus (քրոոքոքքիւս) ա. բ. գունահատիկ . սեռ. լօտից :

Chroolèpe (քրո) ա. բ. մորճաճեփ . սեռ. ցեղի բիսեզակերպեայց (byssoïdées).

Chroostrome, ա. բ. մորճապատեան . սեռ. տոհմի կիզկեայց (céomacées).

Chrotogone (քրո)ա. մբ. մորճանկիւն . սեռ. ցեղի մաթախեանց :

Chrozophora (քրո) ա. բ. երեւանդ . սեռ. լօտից : [2ակին :

Chryiodine, ի. ոգ. ոսկեմանու-

Chryolithe, S. **Cryolithe.**

Chrysactinie (քրի) ի. բ. ոսկեշող . սեռ. բաղադրեալ հելենեայց (héléniées).

Chrysaète, ա. Ծ. ոսկարծուի, ոսկարծիւ . միեւ յանուանց **aigle royal**: [նկաւոր. téguments —s.

Chrysalidaire, ած. մբ. հարս-

Chrysalide (քրի) ի. մբ. հարսնեակ . * բժոժին մէջի որդն . 2. փ. —. անձն կամ իր ի վիճակի անշարժութեան կամ կազմութեան. la — des peuples ne se développe pas sur des roses (O. Feuillet).

Chrysalider (*Se*) դ. հարսնեկանալ, *հարսնեկի փոխուիլ :

Chrysalidine (քրի)ի.ճբ. հարսնեկիկ . * գեղեցիկ ժժմակ հարսնեկի ձեւով :

Chrysalithe, ի. հբ. ոսկեքար . ոսկեգոյն փայլուն քար :

Chrysamate (քրի) ա. ոգ. ոսկիամատ . աղ ոսկիամքի (chrysamique).

Chrysamide (քրի) ի. ոգ. ոսկիամիդ . ամիդ գոյացեալ ազդեցութեամբ օշակի ի վերայ ոսկիամքի աղի : [ոսկիամիդային. acide —.

Chrysamidique (քրի) ած. ոգ.

Chrysamine (քրի) ի. ոգ. ոսկիամին . նիւթ դեղնացուցիչ :

Chrysamique (քրի) ած. ոգ. ոսկիամիք . acide —, — ԱԹու. *մարմին գոյացեալ ազդեցութեամբ անկենդանային ԱԹուոյ ի վերայ հալուէի :

Chrysammonite (քրի) ի. ոսկեխոյեղջիւր . բրածոյ խոյեղջիւր ոսկեգոյն : [կինիլին :

Chrysaniline (քրի) ի. ոգ. ոս-

Chrysanilique (քրի) ած. ոգ. ոսկինիլային . acide —, — ԱԹու :

Chrysanisique (քրի) ած. ոգ. ոսկանիսեային . acide —, — ԱԹու . գոյանայ ազդեցութեամբ անկենդանային ԱԹուոյ ի վերայ բոլոականիսեային (nitranisique) ԱԹուոյ :

Chrysanthe (քրի) ած. բ. ոսկեծաղիկ, դեղնածաղիկ . la loranthe, la phaséole —.

Chrysanthède (քրի) ա. մբ. ոսկեմեղու . սեռ Քաղանքաքեւ երփներանգ միջատաց ի Գուլանա եւ ի Բրազիլ :

Chrysanthelle, Chrysanthelline (քրի) ի. բ. ոսկեծաղկիկ :

Chrysanthème (քրի) ա.բ. ոսկիծաղիկ, ոսկեծաղիկ . սեռ ի տոհմէ

բաղադրելոց, ցեղ երիցկեայց (anthémidées).

Chrysanthémées (քրի) ի. յ. բ. ոսկիծաղկեայք . ենթացեղ բաղադրեալ երիցկեայց (anthémidées) նախատիպ ունելով զոսկեծաղիկ :

Chrysaore (քրի) ա. պդ. ոսկեսուսեր . տեսակ բազմաճակ պոլիպոդի . 2. կմ. —. տեսակ մի բրածոյ ժժմակ :

Chrysarobine (քրի) ի. ոգ. ոսկիաբոբին . * տարը հանեալ աբաբոբի փոշիին : [հան :

Chrysaspide (քրի) ա. ոսկեվա-

Chrysazine (քրի) ի. ոգ. ոսկունջին . տարրն ոսկիամքի ԱԹուոյ :

Chrysazol (քրի) ա. ոգ. ոսկունջինուլ . անուն ածանցի ածխէնի (anthracène). [նիւթ ինչ դեղին :

Chryséane (քրի) ի. ոգ. ոսկենիւթ.

Chryséide (քրի) ի. բ. ոսկեզան . սեռ տնկոց ի տոհմէ համաբեղնանեայց (synanthérées) . ցեղ տերեփկեայց (centauriées).

Chryséidé, e, ած. բ. ոսկեզանեայ. || —es, ի.յ, —ք. հատուած ցեղի տերեփկեայց (centauriées), նախատիպ ունելով զոսկեզան :

Chryséléphantin, e, ած. ոսկեփղոսկր, ոսկեփղոսկրեայ . statue —e.

Chrysène (քրի) ա. ոգ. ոսկէն . * բնածխուկ ջրածնոյ հանեալ ճարպաւոր մարմիններէ եւ ոետիններէ :

Chrysénine, ի. ոգ. ոսկէնին . * նիւթ դեղին եւ լեղի գոեալ զուտ ոսկէնինի մէջ :

Chrysénique (քրի) ած. ոգ. ոսկէնինային. acide —, ոսկենինաԱԹու :

Chryséone, ի. ոգ. ոսկիոն . ԸբԹուխտ գայլիւազաջրածնային (silico-hydrique).

Chrysesthe, ա. մբ. ոսկեձորձ . սեռ հինգայօդ պատենաՃեւից :

Chryside, ած. մբ. ոսկեկատեսակ . 2. ի. բ. արեւածաղիկ . հն. **Hélianthe** եւ **soleil**. 3. —s, ա. յ. հբ. ոսկետեսակք . դաս մեռաղային պարզ մարմնոց նախատիպ ունելով զոսկի . 4. —s, ի. յ. մբ. ոսկեկատեսակք . տոհմ Քաղանքաքեւ միջա տաց նախատիպ ունելով զոսկեակ (chrysis).

Chrysidides, ի. յ. մբ. հն. **Chrysides.**

Chrysidiens, ա. յ. մբ. ոսկեկեանք . ցեղ կարգի Քաղանքաքեւից նախատիպ ունելով զոսկեակ :

Chrysidiforme, ած. մբ. ոսկեկաձեւ :

Chrysidites, ա. յ. մբ. ոսկեկազգիք . խումբ ցեղի ոսկեկեանց :

Chrysindine (քրի)ի. ոգ. լեղկոսկիամին. կապոյտ աղ օշակային :

Chrysine, ի.ոգ. ոսկին . *գունանիւթ դեղին հանեալ կաղամախի բոլոջներէն . 2. մբ. —. սեռ. հինգայօդ պատենաՃեւից :

Chrysinique, ած. ոգ. ոսկինային . acide —, ոսկինաԱԹու :

Chrysiphiale, ի.բ. ոսկեսրուակ . սեռ. տոհմի ամարիլլեկեայց :

Chrysis (քրիսիս) ի. մբ. ոսկեակ . սեռ. ցեղի ոսկեկեանց (chrysidiens). S. **Chrysomyie.**

Chrysithrichées, ի. յ. բ. ոսկեգիսակեայք . սեռ. տոհմի կիպերիսեայց (cypéracées).

Chrysithrix, ա. բ. ոսկեգիսակ . սեռ. տոհմի կիպերիսեայց :

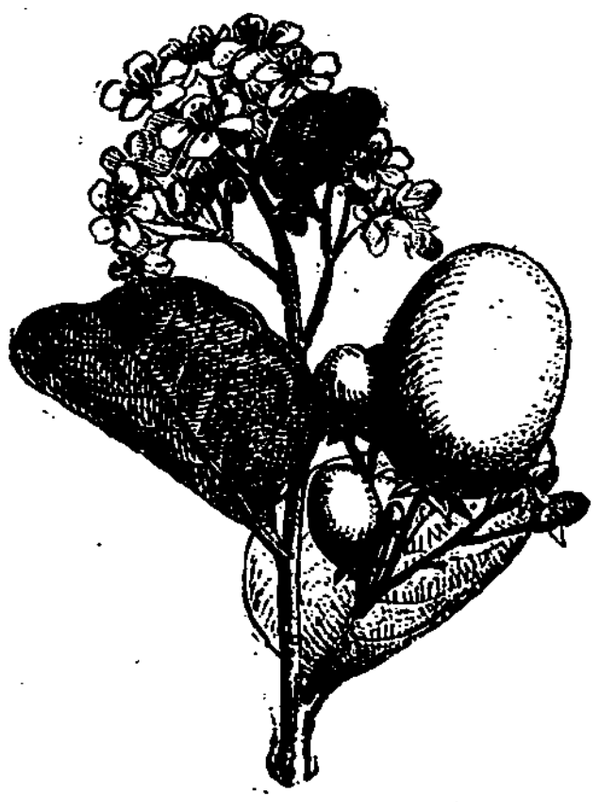
Chrysizarine (քրի) ի.ոգ. ոսկա-

լիժարին. *ալիմարինէ հանուած ցրիւ:

Chryso (քրիզօ) մ. * որ կը գործածուի ոսկի ունեցող, ոսկենման եղող կամ ոսկեգոյն գիտական անուանց բարդութեան մէջ, որպէս ոսկիա..., ոսկե..., ոսկի...:

Chrysobactre, ա. բ. ոսկեցուլ. սեռ. երկաոտեան շուշաններէ:

Chrysobalane, ա. բ. ոսկեկաղին. սեռ. վարդազգեաց. ծառ եւ Ցուսի. տ. **Icaquier.**

Chrysobalanées, ի. յ. բ. ոսկեկաղնեայք. ցեղ ոտիի վարդազգեաց:

Chrysobale, ա. մբ. ոսկիաթօակ. սեռ այլայօդ պատենաձեւից:

Chrysobéryl, ա. հբ. ոսկեբիւրեղ. ակն ինչ պատուական:

Chrysobothrides, ա. յ. մբ. ոսկեծակեայք. բաժին ցեղի եղնաճեայց (buprestides).

Chrysobothris (խս) ա. մբ. ոսկեծակ. սեռ ինգայօդ պատենաձեւից, ոտիմ օրայանջանաց (sternoxes).

Chrysobulle, ա. ոսկեկնիք. հրովարտակ կնքեալ ոսկի կնքով:

Chrysocale, տ. **Chrysochalque.**

Chrysocarpe, ած. բ. ոսկեպտուղ. *ոսկեգոյն պտուղ ունեցող:

Chrysocéphale, ած. հպ. ոսկեգլուխ. * դեղին գլուխ ունեցող. loriot, staphylin —. 2. ա. բ. —. սեռ.

տոհմի համաբեղնանեայց յԱւստրալիա:

Chrysocère, ած. ոսկեղջիւր. || —տ, ի. յ. —ք. * այսպէս կոչէին նախնիք ոսկեզօծ եղջիւրներով զոհերն:

Chrysocétone (քրի) ի. ած. ոսկեկետոն. կետոն գոյացեալ Ծոլացմամբ ոսկեքինոնի քարմարցանկով:

Chrysochalque (քրի) ա. տգ. ոսկեպղինձ. յարազօդ ոսկւոյ եւ պղնձոյ:

Chrysoche (քրիզոք) ա. մբ. ոսկերիչ. սեռ քառայօդ պատենաձեւից:

Chrysochlamyde, ի. բ. ոսկեքղամիդ. սեռ. առիմի կլուզեայց (clusiacées).

Chrysochloa, ա. մբ. ոսկեդալար. սեռ քառայօդ պատենաձեւից:

Chrysocalore, ա. սբ. ոսկեխլուրդն. խլուրդն ոսկեգոյն. 2. մբ.

ոսկեմիջատ. երկձեւ միջատ տարաշխարհիկ:

Chrysochoris (քրիզոքորիս) ա. մբ. ոսկիատ. սեռ ձեւիաձեւից ի տոհմէ գիշերայնոց:

Chrysochroa (քրի) ա. մբ. ոսկեծոյր. սեռ ինգայօդ պատենաձեւից:

Chrysochroïde (քրիքրոիտ) ած. մբ. ոսկեծոյրակերպ. || —տ, ա. յ. —ք. բաժին եղնաճից (buprestides) նախատիպ ունելով զոսկեծոյր:

Chrysococcyx, ա. ծ. ոսկեծուխտն. տ. **Chalcite.**

Chrysococcyx. D

Chrysocolle (քրի) ա. կբ. ոսկեսոսինձ, ոսկեբուրակ. հին անուն boraxի:

Chrysocome (քրի) ա. ք. ոսկեհեր. սեռ տոհմի աստղակերպ համաբեղնանեայց:

Chrysocomées (քրի) ի. յ. բ. ոսկեհերեայք. խումբ աստղակերպ համաբեղնանեայց նախատիպ ունելով զոսկեհեր:

Chrysocoryne (քրի) տ. **Angian-the.**

Chrysocyamique (քրի) ած. տգ. ոսկիաժուկային. acide —, — ՀՀու.:

Chrysocynis (քրիսոսինիս) ի. բ. ոսկեշուն. սեռ խոլորձեայց վանդեայց:

Chrysodème (քրի) ա. մբ. ոսկեմարմին. սեռ հինգայօդ պատենաձեւից:

Chrysodion (քրի) ա. բ. ոսկեժանի. սեռ ձարխոտոց:

Chrysodonte (քրի) ած. ոսկիատամն:

Chrysofluorène (քրի) ա. տգ. տե. **Chrysocétone.**

Chrysogastre (քրի) ած. կ. ոսկեփոր. 2. ա. մբ. —. սեռ երկձեւից:

Chrysogène (քրի) ած. ոսկեծին, ոսկիածին. * հարստութեան մէջ ծնած. une aristocratie —. 2. ա. տգ. —. բնաճխուկ ջրածնի:

Chrysogène (քրի) ած. կ. ոսկիայտ. * դեղին այտեր ունեցող:

Chrysoglosse (քրի) ի. բ. ոսկելեզու. սեռ ինչ խոլորձեայց:

Chrysoglyphie (քրի) ի. ոսկեփորագրութիւն. * արուեստ փորագրելոյ ոսկւով եւ տարրագիտական նիւթերով:

Chrysogone (քրի) ա. բ. ոսկիանկիւն. սեռ տոհմի բալադրեալ արեւածաղկեայց:

Chrysogonidie (քրի) ի. բ. ոսկարքենի. արքենի դեղնագոյն:

Chrysogonie (քրի) ի. ոսկեծնուկ:

Chrysographe (քրի) ած. եւ գ. ոսկեգիր: [գրութիւն:

Chrysographie (քրի) ի. ոսկե-

Chrysographique (քրի) ած. ոսկեգրական:

Chrysoharmine (քրի) ի. տգ. ոսկեպանդին. նիւթ դեղին գոյացեալ ազդեցութեամբ անկենսային ՀՀուոյ ի վերայ ծծմբատին սպանդինի (harmaline):

Chrysoïdine (քրի) ի. տգ. ոսկեկերպին. գունաւորիչ դեղին նիւթ հանեալ ի կնդրկին (benzine).

Chrysolampe (քրի) ա. ծ. ոսկեփայլ. սեռ տոհմի տրոքիլեայց (trochilides). 2. մբ. —. սեռ Ճաղանաձեւից. 3. հբ. —. ակն ինչ պատուական:

Chrysolépide (քրի) ած. ձբ. ոսկեճեփ. || —տ, —ք. ցեղ տոհմի ճննօրակերպից (sparoïdes).

Chrysolithe (քրի) ի. հբ. ոսկեքար, ոսկեակն «սարը եագուբ»:

Chrysologie (քրի) ի. ոսկեբանութիւն. գիտութիւն հարստութեանց: [բան:

Chrysologue (քրի) ած. ոսկիա-

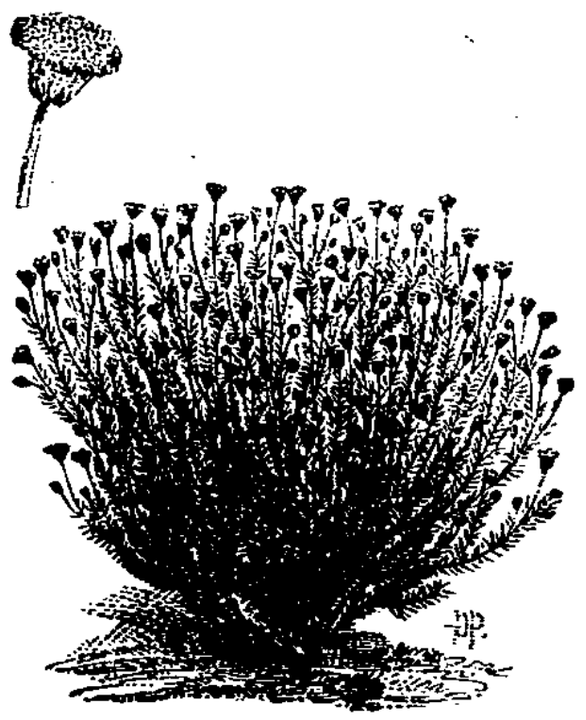
Chrysolome (քրի) ա. ոսկեծիր. սեռ պատենաձեւ միջատաց:

Chrysolope (քրի) ա. մբ. ոսկեխեցի. սեռ քառայօդ միջատաց:

Chrysolophe (քրի) ած. կ. ոսկեքաշ, ոսկեփետուր. l'oiseau-mouche —.

Chrysomalle (քրի) ա. ք. ոսկեգնդիկ . հատուած կանեփուկ (vitex) սեռի :

Chrysome (քրի) ա.ոպ. ոսկիբան.

Chrysocome.

պորկապատեան ի սեռէ տերեւամարմնոյ (phyllosome).

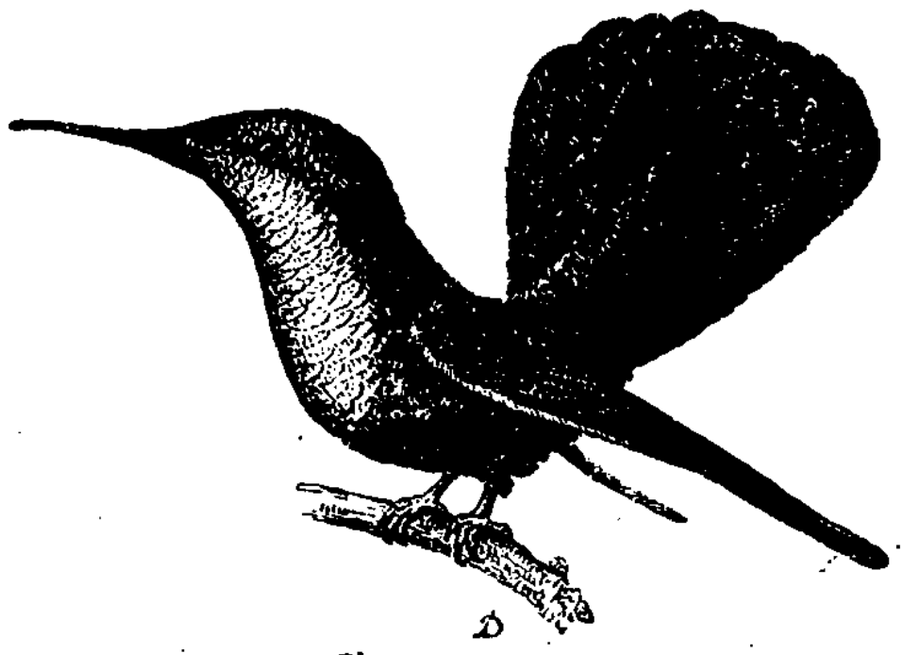
Chrysome (քրի) ա. Ե. ուսոսկի . սեռ Ճուչնոց ի տոհմէ տարմեայց (sturnidées).

Chrysomélane (քրի) ա.ծբ. սեռոսկի . ծուկն արեւադարձային Ամերիկայ մեծաքից ճնճղի (spare).

Chrysomélas (քրիսոմելաս) աճ. կ. սեռոսկեգոյն (կապիկ) :

Chrysomèle (քրի) ի.մբ. ոսկեմեղրիկ . սեռ. բառայօդ պատենաՃեից :

Chrysomélides (քրի) ի. յ. մբ. ոսկեմեղրկազգիք. տոհմ պատենաՃեից միջատաց նախատիպ ունելով զոսկեմեղրիկ :

Chrysolampe.

Chrysomélines (քրի) ի. յ. մբ. ոսկեխնձորեայք . տոհմ քառայօդ պատենաՃեից միջատաց :

Chrysomélinites (քրի) ի. յ. մբ. ոսկեխնձորազգիք . ցեղ բազմատեսակ տոհմի ոսկեխնձորեայց :

Chrysomitre (քրի) ա. Ե. ոսկեխայր . սեռ տոհմի սարկեայց (fringillidées).

Chrysomonidinés (քրի) ա. յ. մբ. ոսկեճճիկեայք . տոհմ հեղակաց (infusoires).

Chrysomyie (քրի) ի. մբ. ոսկեճանճ . սեռ երկՃեից :

Chrysomyxa (քրի) ա. ք. ոսկեխլինք . ազգ սնկոց :

Chrysopale (քրի) ի. հք. ոսկեմոմուկ . տեսակ կիմոփանի (cymophane). [որոյ ոտքն են դեղնագոյն :

Chrysope (քրի) աճ. կ. ոսկիոտն.

Chrysopée (քրի) ի. ոսկեհանութիւն , ոսկեգործութիւն :

Chrysopélée (քրի) ի.սք. արջնոսկի , սեռոսկի . սեռ օձայնոց :

Chrysopèphis (քրիսոփէֆիս) ա. մբ. ոսկեզգեաս . սեռ քառայօդ պատենաՃեից :

Chrysophane (քրի) ի. հք. ոսկեշող . * տեսակ մի փայլարկ (mica). 2. ա. ազ. —. * դառն քաղցրուցիկ (glucoside) գաբի հուզին մէջ բովանդակուած :

Chrysophanie (քրի) ի.ք. ոսկեշողայս . սեռ տոհմի քաղաքեալ պատուածարեայց (sénécionidées).

Chrysophanique (քրի) աճ. տգ. ոսկեշողային . acide —, ոսկեշողաթթու :

Chrysophène (քրի) աճ. ոսկեատս, **Chrysophénine** (քրի) ի. տգ. ոսկեատսին . դեղին գունաւորիչ նիւթ :

Chrysophore (քրի) ա. մբ. ոսկեկիր, ոսկիակիր . սեռ հնգայօդ պատենաՃեից :

Chrysophrys (քրիսոֆրիս) ա.ձբ. ոսկեյօն . հն. **Dorade.**

Chrysophtalme (քրի) աճ. կ. ոսկիական. որոյ աչքն են ոսկեգոյն. 2. ա. ք. —. *տեսակ մի քաքաքոս . la bordère —. 3. ա. ք. —. սեռ. բաղաքեալ կղմխակերպեայց (inuloïdées) Արեւելից :

Chrysophylax (քրի) ա. հի. յն. ոսկեպահ . գանձապահ տաճարին Դեղփեայ :

Chrysophylle (քրի) աճ. ք. ոսկետերեւ . որոյ տերեւն ոսկեգոյն է . la panacée, le sophore —. 2.ա. —. սեռ ծառոց ի տոհմէ քրձեայց (sapotacées).

Chrysophyllum (քրիսոֆիլլոմ) ա. տ. **Chrysophylle,** ա.

Chrysopicrine (քրի) ի. տգ. ոսկեդառնին. գունաւորիչ տարբրն պարմելիոյ (parmélie).

Chrysopie (քրի) ի. ք. ոսկեհոյզ . սեռ տոհմի կլուզեայց (clusiacées). [սեռ երկՃեից :

Chrysopile (քրի) ա.մբ. ոսկեճաք.

Chrysopites (քրի) ա.յ.մբ. ոսկետեսիկք . խումբ երկՃեից , ի տոհմէ ձիաստանեայց (tabaniens).

Chrysoprase (քրի) ի. հք. ոսկեպրաս , ոսկեզմրուխտ « սարբեա այնիհուբ » :

Chrysoprocte (քրի) աճ.մբ. ոսկեպրբան . որոյ ճայր գանձակին ոսկեզօծ է :

Chrysops (քրի) աճ.կ. ոսկիաչեայ. որոյ ոսկեգոյն են աչք . 2. մբ. —. սեռ երկՃեից, տոհմ ձիաստանեայց :

Chrysopsidées (քրի) ի.յ.ք. ոսկետեսլեայք . ենՃաշար եռատեռ համարեղնանեայց :

Chrysopsis (քրիսոփսիս) ա. ք. ոսկետեսիկ , ոսկետեսել սեռ տոհմի բաղադրեալ ատղակերպեայց :

Chrysoptère (քրի) կ. աճ. ոսկեՃեւ, ոսկեճոպի . *բաղկագոյն (orangé) Ճեւով . 2. ի. մբ. —. սեռ ՃեփաՃեւից գիշերայնոց :

Chrysoptile (քրի) ա. Ե. ոսկեփետրիկ. սեռ տոհմի փայտփորեայց:

Chrysopyge (քրի) աճ. կ. ոսկեյատակ , ոսկիոտ . որոյ ոտն դեղնագոյն է :

Chrysopyxis (քրիսոփիքսիս) ա. կ. ոսկետուփ . ազգ հեղակաց (infusoires).

Chrysoquinone (քրի) ի. տգ. ոսկեքինոն . տ. **Chrysène.**

Chrysorétine (քրի) ի. տգ. ոսկեռետին . դեղին ռետին տերեւոց աճեալի (séné).

Chrysorhamnine (քրի) ի. տգ. ոսկեդժնըկին . հոռաւէտ տարբն հատկի դժնկի :

Chrysorhize (քրի) աճ. ք. ոսկի արմատ . դեղին արմատով :

Chrysorine (քրի) ի. տգ. ոսկիաբոյր . ոսկեգոյն արոյր :

Chrysorrhé, e (քրի) աճ. մբ. ոսկեկեչետոյք . որոյ չեռոյքն դեղին :

Chrysoscias (քրիսոսիաս) ա. ք. ոսկեհովանոց . սեռ տոհմի ՃիՃեռնեայց : [մարմին . սեռ երկՃեից :

Chrysosome (քրի) ա. մբ. ոսկե-

Chrysosplénie (քրի) ա. ք. ոսկեփայծաղն . սեռ տնկոց ի տոհմէ քարբեկատերից : [ազգ սնկոյ :

Chrysospore (քրի) ա. ոսկեսերմն.

Chrysostachyde, Chrysostachys (քրի) ա.ի. ք. ոսկեհատ. պատատուկ Ծուփ ի Բրազիլ :

Chrysostachyé, e (քրի) աճ. ք. ոսկեհատակեայ . որոյ դեղին ճաղկունք հատկանՃ են :

Chrysostemme (քրի) ի.ք. ոսկեպտակ. սեռ տոհմի բաղաքեալ պատուածարեայց : [լանջ :

Chrysosterne (քրի) աճ.կ. ոսկե-

Chrysostigme (քրի) ա.մբ. ոսկեստոմ . սեռ հնգայօդ պատենաՃեից յԱմերիկա :

Chrysostome (քրի) աճ.քպ. ոսկեբերան . 2. ա. կմ. —. տեսակ-ժըժմակի :

Chrysostose, տ. **Chrysotose.**

Chrysostrome (քրի) ա.ձբ. ոսկեգլուխ. սեռ տոհմի ուղնաՃեից (auchénoptères).

Chrysote (քրի) աճ.կ. ոսկեմաիլիկ. *ականջաց վերայ դեղին մաիլիկ ունեցող . 2. ա. մբ. —. սեռ երկՃեից . 3. Ե. —. սեռ ենՃատոհմի ձիՃաՃուՃակեանց (psilliaciens).

Chrysothamne (քրի) ա. ք. ոսկեՃուփ . սեռ բաղաքեալ ատղակերպեայց յԱմերիկա :

Chrysothémide (քրի) ի. ք. ոսկեՃեմիս . սեռ տնկոց Անտիլեայց ի տոհմէ գեսներեասերից :

Chrysothraupe (քրի) ա. Ե. ոսկիեկքանիկ . սեռ խլորեայց (tangridées).

Chrysothricées (քրի) ի. յ. ք. ոսկեվարսեայք . խումբ կիպերիսեայց նախատիպ ունելով զոսկեվարս :

Chrysothrix (քրխոՓրիքս) ա. բ. ոսկեվարս . սեռ քարաքոսից :

Chrysotile (քրի) ա. հբ. ոսկեքուրդ. տեսակ օձաքարի (serpentine).

Chrysotis (քրխոՓիս) ա. Ֆ. ոսկեկուռ . հն. **Chrysote.**

Chrysotoluidine (քրի) ի. տզ. ոսկետոլուին. *գոյանայ տաքցուն[ելով] տոլուինի զառկատն տոլուինով :

Chrysotose (քրի) ա. ձբ. ոսկիականջ , ոսկիուն[կն] . * տեսակ մի խոշոր ձուկ :

Chrysotoxe (քրի) ա. մբ. ոսկիաղեղն . սեռ երկՓեից :

Chrysure (քրի) ած. կ. ոսկետուռն , ոսկեձետ . 2. Ֆ. —. հն.

Colibri. 3. բ. —. սեռ տոհմի սիզայինց :

Chrysuronie (քրի) ի. Ֆ. ոսկետրանիկ . սեռ Ֆուչնոց յենՓատոհմէ տրոքիլեայց (trochilinées).

Chrysyménie (քրի) ի. բ. ոսկանդամ . սեռ լօռից :

Chtamale (քՓամալ) ա. կմ. գետնաթաշ . սեռ կարգի խոպոպոտանից (cirrhopodes).

Chtonergue (քՓոներկ) ա. սբ. գետնագործ . սեռ կրծոլաց նախատիպ ունելով գիպուրդն :

Chtonie (քՓոնի) ի. բ. քտոնիա , երկրաթոյս . տունկ ի տոհմէ; համաբեղնաննայց (synanthérées).

Chtonisme (քՓոնիսմ) ա. երկրապաշտուՓիւն :

Chtonoblaste (քՓո) ա. բ. երկրաբողբոջ . սեռ լօռից :

Chtonocéphale (քՓո) ա.բ. գետնագլուխ . սեռ բաղադրեալ կղմխակերպեայց (inuloïdées).

Chtonogène (քՓո) ա. հ. տզ. հողածին. ընդհանուր անուն մետաղաց:

Chtonoplaste (քՓո) ա.բ. գետնակազմ . ազգ լօռի :

Chu, e, անց. **Choir** բայի . անկեալ , * ընկած . տ. **Choir.**

Chub, ա. ձբ. ճառուբ . * տեսակ մի պզտիկ ձուկ :

Chuchillement, տ. **Chuchotement.** [voix —e.

Chuchotant, e, ած. հծծող .

Chuchotement, ա. հծծիւն , շշշնջիւն , *փսփսուք «ֆրսրլՓը» .

Chuchoter, բ. հծծել , շշնջել , *փսփսալ , փսրտալ , մրՓմրՓալ . il est de mauvaise grâce de — devant les honnêtes gens. 2. փ. —. le grillon chuchotait mystérieusement dans les herbes. (G. Sand.) Les feuilles des chênes commencent à — sous le faible vent de la mer. (H. Taine).

Chuchoter, ն. —. — des mots à l'oreille de qn. Que chuchotez-vous dans vos groupes ?

Se chuchoter, դ. — իրերաց՝ * իրարու . les jeunes filles aiment à — à l'oreille. [ջանք , * փսփսոց :

Chuchoterie, ի. հծծանք , շշնջ-

Chuchoteur, euse, ած. եւ գ. հծծող , շշնջող , * փսփսացող . vieillard —. Femme —euse. Grand —.

Chuintant, e, ած. ք. շչող (որպէս տառքն j, ch, եւ ժ, շ) :

Chuinter, բ. կասկածել . * կասկամի ձայն հանել. 2. ք. շչել . *տառի մի շչող ձայն տալ :

Chulon, ա. սբ. լուսկան . տեսակ լուսանի (lynx).

Chungar, ա. Ֆ. խրշոր. *ԹաՓաբլատանի գեղեցկագոյն Ֆուչնոց մին:

Chuquiraga, ա. բ. շուքիրագա . սեռ տոհմի բաղադրեալ մուտիսեայց Պերուի :

Churchillite, ի. հբ. չըրչիլաքար. ՓՓուաքլորուկ կապարի . կն. **mendipite.**

Churchite, ի.հբ. չիւրչիտաքար . հանածոյ գտեալ ի Կոռնուայլ :

Churge, ա. Ֆ. շուրգ . արօս Հնդկաց :

Churi, տ. **Nandou.**

Chusquée, ի. շիւսքէ . սեռ տոհմի հսկայածեռ սիզաբուսոց Ամերիկոյ :

Chut (շիւՓ) մշ. լուռ լեր՝ լերուք , լուռի՛ն , * լռէ , լռեցէք , լուռ . —! le voici qui vient. —! qu'on ne fasse point de bruit. 2. ա. լռութիւն. désapprouver par des —.

Chute, ի. անկումն , գլորումն . faire une —, անկանիլ , *իյնալ. faire une lourde —, * աստիկ իյնալ . une haute muraille qui tombe d'une — imprévue. || — des feuilles, տերեւընկէց , տերեւաՓափ , տերեւՓափ . mourir à la — des feuilles, մեռանիլ ի տերեւաՓափի՝ * տերեւՓափին . || — des cheveux, հերաՓափ , հերաՓափութիւն . || — des dents, ատամնաՓափ , ատամնաՓափութիւն. || բգ. — des corps, անկումն մարմնոց , մարմնանկ . || 2. Ֆտ. անկումն . — du rideau, — վարագուրի , վարագուրանկ , * վարագուրին իջնալն . 3. փ. անկումն , տապալումն , կործանումն . — d'un empire, d'un ministère. 4. Ֆտ. անկումն , անյաջող ելք , ձախողանք . la — d'une pièce, —Ֆատերախաղի. 5. անկումն, գլորումն , յանց , յանցումն , յանցուած , յանցանք . cette — le déshonore. La — du premier homme, des mauvais anges. Se relever de ses —s par la pénitence. 6. գրկ. կատարած , աւարտ . la — de cette épigramme est heureuse. La — d'un sonnet doit être noble et ingénieuse. Sa — est jolie, amoureuse, admirable. La — d'une période. || La — du jour, խոնարհիլ՝ տապտաղիլ աւուրն , երիկածք , * ԺՓնկոխ . 7. անկումն (բաժնեգնոց). — de la rente. 8. ահանք . la — du Niagara. Les —s du Nil. || — d'eau, ջրվէժ . 9. ախ. անկումն . la — de la matrice, du vagin, du rectum. || — des reins, մէջք . 10. ժմգ. Ֆինդ :

Chuter, չ. ը. անկանիլ , չյաջողիլ , * իյնալ . la pièce a chuté.

Chuter, ն. լռեցուցանել , լուռ լեր գոչել , *լռեցունել , լռէ պոռալ . — une chanteuse, un acteur. || անխ. —. les uns applaudissent, les autres chutent.

Chyle (շիլ) ա. բխ. մատաց , չիղոս. *կերակրոց արիւն դարձող մասն:

Chyleux, euse, ած. բխ. մատացուցանող . suc, fluide —. Vaisseaux —.

Chylifère, ած.բխ. մատացաբեր . vaisseaux —s, — անօՓք. 2. ա. —. les —s.

Chylifiant, e, ած. մատացիչ , մատացագործ . influence —e

Chylification, ի. բխ. մատացագործուՓիւն , մատացումն , մատացափոխուՓիւն :

Chylifier, ն. մատացել , մատացափոխել . *մատացի փոխել . la bile et le suc pancréatique chylifient les aliments déjà réduits en chyme. =*Se* —, դ. —իլ : [vaisseaux —s.

Chylifique, ած. մգ. մատացային.

Chylivore, ած. կ. մատացակեր . || —s, ա.յ. մբ. —ք. տոհմ երկՓեից:

Chylize, ի. մբ. հոյզծուծ . սեռ երկՓեից : [տեսակ լօռի :

Chylocladie, ի. բ. հուզոստ .

Chylocladiées, ի.յ.բ. հուզոստեայք . խումբ լօռից :

Chylodore, ա. ոպ. հուզածիր . սեռ ոլորկապատենից :

Chylologie, ի. վդ. մատացաբանուՓիւն. *գրուածք մատացի վերայ :

Chylologique, ած. վդ. մատացաբանական :

Chylopoièse, ի. բխ. մատացակազմուՓիւն . հն. **Chylification.**

Chylopoiétique, ած. մգ. մատացակազմային , մատացակազմական :

Chylose, տ. **Chylification.**

Chylurie, ի. ախ. մատացամիզուՓիւն , աւշամիզուՓիւն . * միզին մէջ ճարպ գտնուիլն :

Chyme, ա. բխ. մախաց . * կերակրոց մարսողուՓեամբ դարձած խիւս : [ցուտ . masse —euse.

Chymeux, euse, ած. մախա-

Chymifère, ած. բխ. մախացաբեր : [ցագործուՓիւն , մախացումն :

Chymification, ի. բխ. մախա-

Chymifier, ն. մախացել , մախացագործել :

Se chymifier, դ. մախացիլ , մախացանալ , * մախաց դառնալ :

Chymocarpe, ա. բ. հուզապլուտուղ . սեռ տոհմի ախրիզանեայց (tropéolées).

Chymocarpicées, ի. յ. բ. հուզապտղեայք . բաժին մրտենասերից :

Chymogène (շիմոժէն) ա. հուզածին . ցնդագոյն մասն քարիւղոյ :

Chymophile, ա. մբ. հուզասէր . սեռ երկՓեից :

Chymophore, ած. բ. հուզակիր:
Chymose, ի. բխ. մախացուց. *ստամոքսին մէջ եղած երկրորդ եփ:
Chymosine, ի. տգ. մախացին. *խմորն գտեալ ստամոքսահուզին (suc gastrique) մէջ:
Chyphus, ա. մբ. քիփոս. անուն հնգայօդ միջատաց ի տոհմէ ուտեցեայց (curculionides).

Chymocarpe.

Chypre, ա. Կիպրոս, կիպրադինի. ազնիւ գինի Կիպրոս կղզւոյ. 2. պ. կիպրոս, կիպրախնձոր:
Chypriot, ote, գ. Կիպրացի, Կիպրուհի. 2. ած. կիպրացի, կիպրական. լգ. **Cypriot, ote.**
Chyromye (քիրոմի) ի. մբ. ձեռնաճաճանճ. սեռ. երկվեւթց, ի տոհմէ ճաննեայց (myodaires).
Chyside, Chysis (քիզիտ, քիզիս) ա. բ. ճեղակ. սեռ. տոհմի խոլորձեայց:
Chytranthe (քի) ա. բ. սանձաղիկ. սեռ. օճառեայց (sapindacées).
Chytraphore (քի) ի. բպ. սանդիր:
Chytridiacées (քի) ի. յ. բ. սանճեայք.
Chytridinés (քի) ա. բ. սանեայք. ցեղ մակաբոյծ սնկոց:
Chytridion, Chytridium (քի) ա. բ. սան, սանասունկ. ազգ սնկոց:
Chytropode (քի) ա. հխ. սանոտն:
Ci, մ. աստ, այսր, աստէն, աստանօր, *հոս (համառօտութիւն **ici**). ci et là, աստ եւ անդ, *հոս հոն. les dames ci-présentes, տիկնայք որ աստ կան, առաջիկայ տիկնայքս. les témoins ci-présents, առաջիկայ վկայքս: Յաճախ կ'առնուի գոյականաց, որոց նախընթաց իցեն ce, cet, cette, ces. Ce pays-ci, երկիրս այս. cet homme-ci, այրս այս. cette femme-ci, կինս այս. ce village-ci, գիւղս այս. ces fleurs-ci, ծաղկունքս այսոքիկ. ces volumes-ci, հատորքս, հատորքս այսոքիկ. ce temps-ci, ժամանակս այս. à cette heure-ci, ի ժամուս, ի ժամուս յայսմիկ, յայսմ ժամու, *այս ժամուն. || Կցի նաեւ ցուցական դերանունաց celui, celle, ceux, celles. Celui-ci, celle-ci, այս, սոյն, սա. ceux-ci, celle-ci, այսոքիկ. *ատենք:
Ci-git, աստ իանգչի. ci-gitent, քառուի, նշխարակուց. *մատուռի:
Cibotion, Cibotium (սիբն, սիբմ) ի. բ. արկղաբոյս. սեռ. ծառանձեւ ձարխուռոց Սանտուիչ կղզւոյ:
Ciboule, ի. բ. սոխուկ. մանր սոխ դալար:
Ciboulette, ի. բ. սխտորուկ, ձիմրուկ. հն. **Civette.**
Cicada, ի. մբ. գա. **Cigale:**

Par-ci, par-là, աստ անդ, ուրեք ուրեք, *հոս հոն, տեղ տեղ, սրկէ նրկէ. եւս՝ երբէք երբէք, մերթ ընդ մերթ, ընդ ժամանակս ժամանակս, *ժամանակ ժամանակ, առեն առեն:
De ci, de là, աստի եւ անտի, ընդ այս ընդ այն, աստ անդ, *ատդին անդին.
Ci-inclus, ներփակեալ, ներփակ. — vous trouvez une lettre. La lettre ci-incluse. Ci-joint, առկցեալ, առկից. ci-joint je vous envoie votre correspondance. Avec la description ci-jointe.
Comme ci, comme ça, այսպէս եւ այնպէս, *առանկ նանկ, ոչ լաւ ոչ յոռի.
Ci-dessous, Ci-dessus, Ci-devant, Ci-contre, S. յայտնաբննական կարգին.
Ci-après, մ. յետ այսորիկ, այսուհետեւ, յառաջիկայսդ, *ասկից վերչ. comme on le verra —.
Cibation, ի. տգ. պնդութիւն, կարծրութիւն:
Cibaudière, ի. ծո. ուռկան:
Cible, ի. նշաւակ, թիրախ, նպատակ (հրացինաց):
Ciboire, ա. հաղորդատուփ, սրբ-

Ciboire.

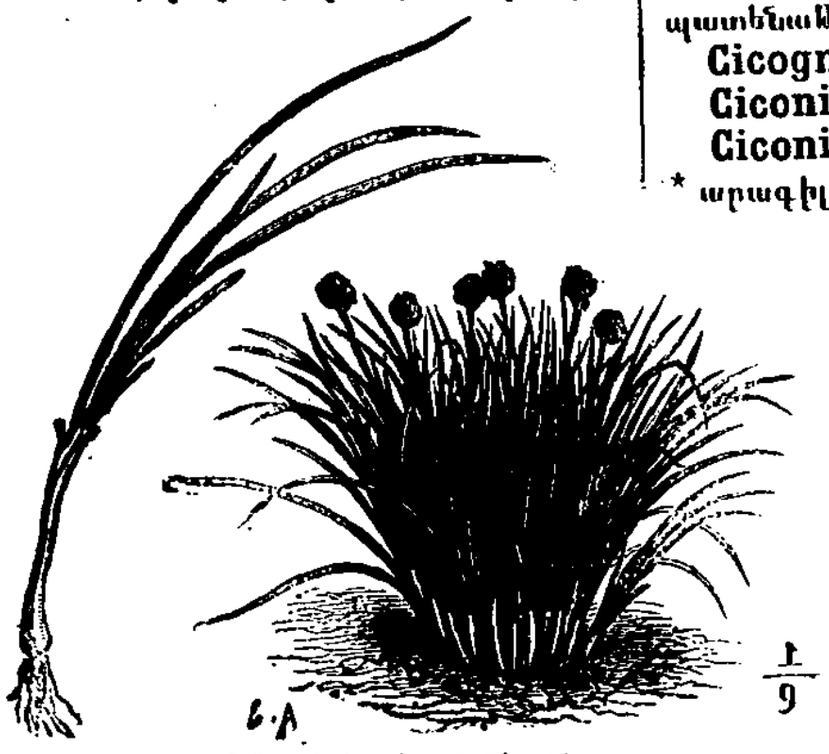

Ciboule.

Cicadides, Cicadaires, ի. յ. մբ. ճպուռազգիք. տոհմ ցեղի կիսաձեւ ճպուռանց:
Cicadiens, ա. յ. մբ. ճպուռանք. ցեղ կարգի կիսաձեւից, *բուսոց վերայ ապրող միջատք:
Cicatrice, ի. ախ. սպի, արած. la — d'une plaie, d'une blessure. Grande, large —. Avoir le corps couvert de —s, սպիապատ ունել զմարմին. montrer ses —s. Qui a une —, սպիուտ. || — de variole, սպի, պիտակ. || S. **Stigmate, Tache.** 2. փ. —. les blessures de la calomnie se ferment, mais la — reste. 3. բ. չեչ:
Cicatriciel, elle, ած. վ. սպիային. tissu —.
Cicatricule, ի. ախ. սպիկ. 2. Ծ. —. *հաւկթին դեղնուցին վերայ եղած նիշն:
Cicatrisable, ած. սպիանալի. plaie —.
Cicatrisant, e, ած. վ. սպիացուցիչ, կցիչ. remède —. 2. ա. —:
Cicatrisatif, ive, ած. ախ. եւ վ. սպիացուցիչ:
Cicatrisation, ի. ախ. եւ վ. սպիացումն, կցումն (վիրաց):
Cicatrisé, e, անց. սպիացեալ, սպեղուն, չեչուտ. plaie —e. Front —.
Cicatriser, ն. ախ. եւ վ. սպիացուցանել. կցել (վէրս). 2. պիտակացուցանել, պիտակոտել. la petite vérole lui a cicatrisé le visage. 3. փ. սպիացուցանել, ամոքել. — les blessures du cœur. 4. բ. չեչել, չեչոտել:

Cicatriser, չ. սպիանալ, քոսոտիլ, կցիլ. votre blessure cicatrise. *Se cicatriser*, դ. սպիանալ, կցիլ՝ բժշկիլ վիրաց. la plaie se cicatrise, va bientôt —. 2. փ. —. il n'est pas de blessure qui ne se cicatrise. 3. բ. չեչիլ, *չեչոտիլ: [ռասենի Հնդկաց:

Cicca, ի. բ. հնդկահեռասի. կեռ

Ciboulette կամ Civette.

Cicendie (սիսէնտի) ի. բ. ճառուկ. սեռ տոհմի բոգեայց (gentianacées).

Cicer (սիսէր) ա. բ. սիսեռն. գա. **Chicheի**:

Cicérique, ած. ազ. սիսեռնային. acide —, սիսեռնաթթու:

Cicéro, ա. տպ. կիկերոն, կիկերոնատառ. տառ մեծասաններորդ աստիճանի. գա. du onze.

Cicérole, ի.բ. սիսեռն «նոխուտ». հն. **Pois chiche**.

Cicerone (չիչէրոնէ) ա. կիկերոն. շրջեցուցիչ ուղեցոյց օտարականաց. des cicerone. [ուղեցուցել. — գն.

Cicéroner, ն. նբ. կիկերոնել.

Cicéronianisme, ա. կիկերոնականութիւն. ոճ Կիկերոնի:

Ciceronien, enne, ած. կիկերոնեան, կիկերոնական. style —. Phrase —enne. 2. ուղեցուցային:

Cicéroniser, չ. կիկերոնանալ. նմանիլ ոճոյ Կիկերոնի:

Cicéronnerie, ի. տ. **Cicéronianisme**. [coracées.

Cichoracées (սիքորասէ) տ. **Chi-**

Cichorium (սիքորիոմ) ա. գա. **Chicoréeի**:

Cicindèle, ի. մբ. դորճ. սեռ հնգայօդ պատենաթեւից, տոհմ գիշակերաց:

Cicindélètes, ի. յ. մբ. դորճազգիք. ցեղ տոհմի գիշակեր պատենաթեւից:

Cicindéliades, ի. յ. մբ. դորճաճետք. տոհմ պատենաթեւից նախատիպ ունելով զդորճ:

Cicindélide, ած. մբ. դորճեայ, դորճանման. || —s, ի յ. —ք. երբորդ ցեղ տոհմի դորճազգեաց:

Cicindélien, enne, ած. մբ. դորճեան. || —s, ա. յ. —ք. երկրորդ ցեղ դորճազգեաց:

Cicinnobole, Cicinobole, ա. բ. խոպոպացանց. ազգ սնկոյ:

Cicinnurus (իս) ա. թ. ճեռնագի. գա. **Manucodeի**:

Cicipa, ա. մանիկախաի. *մանիկէ (manioc) շինուած կերակուր:

Cicisbéature, ի.նբ. հեշտաբրաննեկութիւն. իրաւունք հեշտաբրաննեակ՝ հեշտասպաշտօնեայ առնելոյ:

Cicisbée, տ. **Sigisbée**.

Cicognat, տ. **Ciconneau**.

Cicone, ա. մբ. ճմորդ. քառաչօդ պատենաթեւ ի տոհմէ փայտակերաց:

Cicogne, ի. հ. տ. Cigogne.

Ciconia, ի. թ. գա. **Cicogneի**:

Ciconicide, ած. սրագլաստան. *սրագիլ սպանող:

Ciconien, enne, ած. թ. սրագլեան. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ կարգի բարձրաթռունից:

Ciconiné, e, ած. թ. սրագլանման. || —es, ի. յ. —ք:

Ciconneau, ա.թ. սրագլիկ, սրագլածագ. հն. **Cicognat**. || —x, ա. յ. սրագլիկք. հատուած տոհմի սրագլեանց նախատիպ անելով զսրագիլ:

Ci-contre, մ. հանդէպ, ի հանդիպոյ, յանդիման, *դիմացի կողմն, դիմացն. la page —.

Cicuration, ի. ընդելացումն, ընդելացուցումն (կենդանեաց):

Cicuta, ի. բ. գա. **Ciguëի**:

Cicutaire, ի. բ. խնդակոթ. ազգ մոլախնդի. || — aquatique, ջրախընդակոթ «սուտ պաշտրբանը». հն. **Ciguë vireuse**.

Cicutariéls, ի. յ. բ. խնդակոթնայք. հատուած տոհմի հովանոցաբերից նախատիպ ունելով վխնդակոթ:

Cicuté, e, ած. դպգ. խնդակոթախառն, խնդամոլաճուռ:

Cicutène, ա. ազ. խնդակոթին. *բնածխուկ գտեալ խնդակոթի արմատին մէջ:

Cicutine, ի.ազ. խընդակոթին. *խնդակոթինին մէջ գտնուած կալաքարակերպ:

Cid, ա. տէր, պետ, իշխան «սէյիտ»:

Cidares, ա. յ. փշ. կիդարք, խոյրք. առաջին հատուած փշամորթաց:

Cidarie, ի. մբ. կիդարիկ. սեռ ճեփաթեւից ի տոհմէ գիշերայնոց:

Cidariforme, ած. բ. խոյրաձեւ, կիդարաձեւ. cucurbite —.

Cidaris (իս) ա. կմ. կիդար, խոյր. 2. փշ. հն. **Cidarite**. 3. հխ. խոյր:

Cidarite, ի. փշ. կիդարիտ. սեռ փշամորթոց:

Cidarolle, ի. ծբ. կիդարկիկ. ազգ սեռի վարդակենդանեաց (rosaline).

Cidaropsis (սիս) ա. վբ. խոյրատեսիլ. սեռ բրածոյ ծովոզնեաց (oursins).

Ci-dessous, մ. խոնարհագոյն, ստորեւ, ի ներքոյ, *ասոր տակ, վար. — gît. La note —.

Ci-dessus, մ. վերագոյն, ի վեր անդր, *վերն. ainsi que je l'ai dit —.

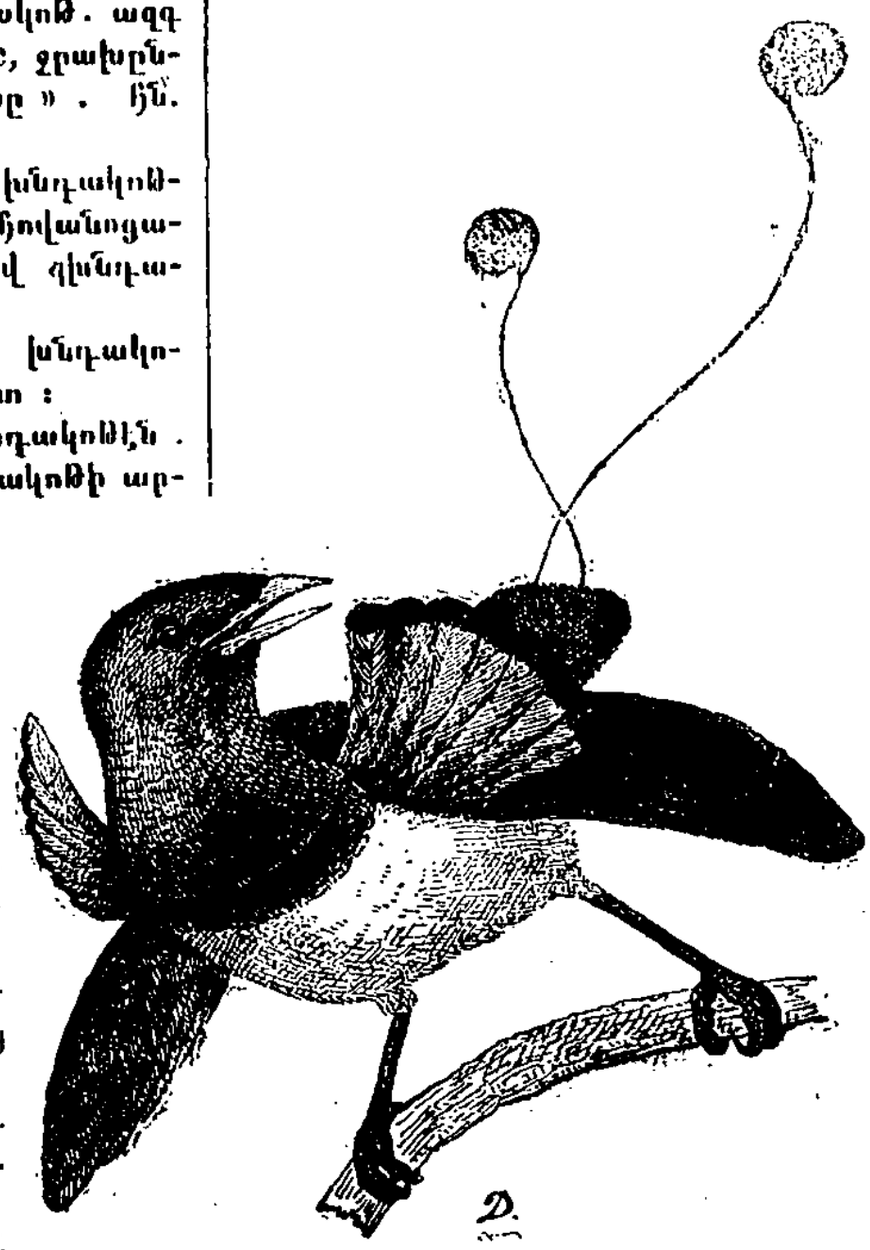
Ci-devant, մ. կանխաւ, յառաջագոյն, երբեմն, *ասկէ առաջ. nous avons vu —. 2. նախկին, նախընդ. — gouverneur. || գ. նախկին ազնուական՝ ազնուականի. un —, une —.

Cidre, ա. խնձորաջուր, խնձորագինի «էլմա շարապը». — doux, piquant, acide. — mousseux, agréable. Boire du —. Fabrication du —. Un verre de —. Eau-de-vie de —, խնձորօղի:

Cidrerie, ի. խնձորաջրարան:

Cidrique, ած. խնձորաջրային:

Ciel, ա. երկին, երկինք. au —, dans le —, dans les cieux, յերկին, յերկինս. les cieux annoncent la gloire de Dieu. Du —, des cieux, երկնուստ, յերկնուստ, *երկնքէն. du haut des cieux, անդուստ յերկնից, ի բարձանց երկնից. le — se couvre, se couvre de sombres nuages, ամպէ երկին, խոժոռին երկինք, *երկինքն կ'ամպոտի. — pur, serein, sans nuages, couvert de nuages, chargé, sombre, bleu, menaçant, ջինջ, պարզ, անամպ, ամպամած, սաւառնամած, կապուտակ, սպառնալից —. mêlé de —, երկնախառն. qui est près du —, երկնամերձ. envoyé du —, երկնառաք.

Cicinnurus.

qui arrive du —, երկնաչաս. qui sent le —, երկնաչոտ՝ երկնաբոյր. qui est le don du —, երկնապարգեւ, երկնածիր. [կամար.

La voûte du —, des cieux, երկնա-

Sous le —, ընդ երկնաւ՝ երկնիւք, ընդ արեգակամբ, ի վերայ երկրի. || ասի եւ ը. նոյին մտօք **sous la calotte des cieux.**

A — ouvert, բացօթեայ. *բաց տեղ. ը. Entre le — et la terre, ընդ երկին եւ ընդ երկիր, յօդս. *երկնքի ու երկրիս մէջ :

Ne voir ni — ni terre, խառար Ճանճրամած լ., *երկինք երկիր չերեւնալ.

Aller, conduire au —, երկնագնաց լ., առնել. *երկինք երթալ, տանիլ.

Regarder le —, fixer ses regards au —, յերկինս հայիլ, երկնապիշ լ., *երկինք նայիլ.

Monter au —, ելանել՝ ամբառնալ յերկինս, *երկինքն ելլել.

Tomber du —, յերկնից անկանիլ, անակնկալ հասանիլ. *երկնէն իյնալ.

փ. եւ ը. Être ravi au troisième, au septième —, այլ յայլմէ լ. առ խնդին, հրճուիլ, ցնծացեալ բերկրիլ.

ը. Rentrer — et terre, Ծածել զանձնայն ճիգն, ոգւով չափ ճգնիլ, *երկինք երկիր իրարու անցունել.

փ. եւ ը. Élever qn. jusqu'au —, jusqu'au troisième —, յերկին բարձրացուցանել զոք, *երկինք բարձրացունել՝ հանել. սաստիկ գովել.

2. —, օդ, մթնոլորտ. — serein, clair, obscur, պարզ, չինչ, մթին երկինք՝ օդ. la rosée du —. Les oiseaux du —. Un — pur et sans nuage, չինչ եւ անամպ —. couleur bleu de —, երկնագոյն կապոյտ :

Le feu du —, հրընկէց բարկութ, շանթիք, կայծակն. le feu du — tombait sur les victimes. || Attirer le feu du —, ձգել զկրեմ երկնից, երկնակէզ լ.

Ciel d'airain, երկինք պղնձի. չոր եւ անանձրեւ ժամանակ.

3. երկինք, կլիմայ, աշխարհ, երկիր. le — de l'Italie. Vivre sous un — étranger, sous un — inconnu. Vivre sous le même —, երկրակից՝ համաշխարհի լ.

4. երկինք, արքայութիւն երկնից, արքայութիւն. gagner le —, շահիլ զերկինս. aspirer au —, ne désirer que le —, երկնից տարփալ, *արքայութեան փափաքիլ.

փ. Voir les cieux ouverts, տեսանել զերկինս բացեալ. անպատում բերկրութիւն յանձին զգալ.

5. փ. երկինք, Աստուած. grâce au —, գոհութի՛ւն երկնից, փա՛ռք Աստուծոյ. le — m'est témoin, վկայեն ինձ երկինք. la colère du —, երկնից՝ երկնասաստ բարկութիւն. les dons, les bénédictions du —. Ciel! երկի՛նք. ծ —! ո՛վ երկինք, ո՛վ Տէր. juste —! արդա՛ր — :

Enfants du —, որդիք երկնից, արդարք. || fils du —, երկնորդի. կայսրն Չինաց. || — inférieur, ստորին երկինք, Չինաստան (ըստ Չինաց).

6. նկ. երկինք. ce peintre fait bien les ciels. 7. ար. ձեղուն. — de lit, — անկողնոյ. վերին մասն անկողնոյ. le — de ce lit n'est pas assez élevé. || — de carrière, — քարահատաց. 8. ամպիովանի (Սբբութեան). զա. Dais. 9. ձեղուն. *շոգեմեքենայի հնոցին վերին մասն.

Առ. Si le — tombait, il y aurait bien des alouettes prises. *ասի ծագը անելով այն վախկոտ մարդկան որ անհասանելի վտանգաց համար զգուշութիւն կ'ուզէ անել. || — rouge au soir, blanc au matin, c'est la journée du pèlerin, *կարմիր — երիկուն, ճերմակ առաւօտ, է օր պանդխտի. այս երկու հանգամանք գուշակ են գեղեցիկ օրուան՝ նպաստաւոր ուղեւորի. || — pommelé et femme fardée ne sont pas de longue durée, սալտակախայտ երկին եւ կին շալարաւոր չեն երկարատեւ :

Cienfuégie, Cienfuégose, Cienfugosie, ի. ը. կիենփուէգիա, կիենփուէգոս, կիենփուգոսիա. սեռ. տընկոց ի տոհմէ մոլոշեայց Սենեգալի :

Cienkowskie, ի.ը. կիենքովսքիա, կիենքովսքենի. սեռ անկոց :

Cierge, ա. մոմ, մոմեղէն, կերոն. un — bénit. Allumer un —. Faire brûler un —. || ը. il est droit comme un —, *շիփ շիտակ է. || փ. il lui doit un beau —, *իրեն երախտագէտ պէտք է լինի, 2. ը. մոմատունկ. — à grandes fleurs, — մեծածաղիկ. — amer կամ laiteux, հն. **Euphorbe**. — maudit, հն. **Molène noire**. || — de Notre-Dame, հն. **Molène blanc**.

Ciergé, e, անց. մոմնեալ, *մոմոտ. étoffe —e.

Cierger, ն. ար. մոմնել, *մոմոտել. հն. **Bougier**.

Ciergier, ա. մոմագործ, մոմեղինագործ, մոմավաճառ, մոմեղինավաճառ «պալմօմուճու» :

Cigale, ի. Ծ. ճպուռն, ճպիռն, ժիժի, *ճուիկ, ճռճռուկ, ճղօղ «ճըրճըր՝ պլօսՓօս պէօճէյի». la — chante, — ճռնչէ՝ *ճռճռայ. le chant de la —, ճռինչ ճպռան. entendre chanter la —. Siffle l'aigre —. Le grincement des —s. || La Cigale, Ճպուռն. ակումբ արուեստագիտաց եւ մատենագրաց հիմնեալ յամի 1876. 2. ն. ճպուռն. հն. **Organeau**.

Cigare, ա. ծխեռ, ծխագլան, ոլորք, ծխոլոր. porte-—s, ծխեռակալ, ծխոլորակալ, ոլորակալ. un bon, mauvais —. Fumer un —. Avoir un — à la bouche. Un paquet de —s. —s de la Havane. La fumée du —. || բժ. — médical, — բժշկական, բուժոլոր :

Cigarette, ի. ծխետիկ, ծխագլանիկ, ոլորիկ, ծխոլորիկ. fumer une —. Papier à —, ծխետկաԹուղԹ, ծխոլորկաԹուղԹ. || — de camphre, քափրոլորիկ. — de chocolat, տրըմոլորիկ :

Cigaretteuse, ի. ծխետկուհի. [*ծխետիկ շինող կին:

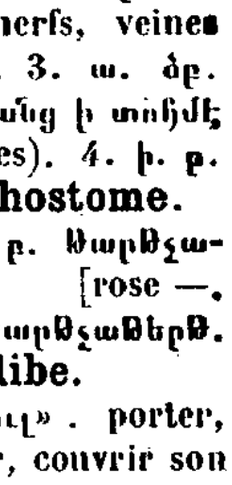
Cigarière, ի. ծխետկարան. 2. ծխեռուհի. * ծխեռ շինող գործատուուհի. 3. ած. ծխեռագործ. ouvrière —.

Cigogne, ի, Ծ. արագիլ «լէյլէք». — blanche, noire. || Cou de —, արագլավիզ. երկայն եւ նիհար վիզ.

2. ո. —. կին երկայնահասակ եւ նիհար :

Cigogneau, ա.Ծ. արագլիկ. ձագ արագլի. հն.**Cicognat, Ciconneau.**

Ciguë (սիկիւ) ի. ը. խնդամոլի, մոլախինդ, կոնիոն «պալտըրան». || — maculée կամ tachetée կամ grande —, հասարակ —, պլանուկ. || petite —, փոքր —. հն. **Éthuse.** || — vireuse, — Ծուռատոր. հն. **Cicutaire aquatique**, ջրախնդակոն:

Cigogne.

Cil, ա. ԾարԹիչ «քիփրիք». les —s, —ք, ԾարԹաւիք, ԾարԹեւանք, ԾարԹեւանունք, մազաւոր աչաց, անտառք արտեւանաց. —s longs, épais, noirs, երկայնատէգ, անտառախիտ՝ մազաւածեւ, սեւաԾոյր ԾարԹիչք՝ ԾարԹեւանք. les —s sont les voiles des yeux. 2. ը. ԾարԹիչ. *տնկոց վերայ բուսած բարակ մազ. || կ. —.

Ciliaire, ած. ը. ԾարԹչական, ԾարԹչային. aconit —. 2. մգ. —. cercle —, բոլորակ —. nerfs, veines —s. Procès —, ծալք —. 3. ա. ձր. ԾարԹչաձուկն. սեռ. ձկանց ի տոհմէ նրբամաքմնոց (leptosomes). 4. ի. ը. ԾարԹչաբոյս. հն. **Trichostome.**

Ciliatifolié, e, ած. ը. ԾարԹչատերեւ. olyre —e. [rose —.

Ciliatopétale, ած.ԾարԹչաԹերԹ.

Cilibe, ա.մբ. S. **Célibe.**

Cilice, ա. քուրձ «չուլ». porter, prendre le —, se couvrir, couvrir son corps, se revêtir d'un —, — զգենուլ, քրձազգեստ՝ քրձազգած լ. faire pénitence dans le —, քրձով ապաշխարել. || տ. **Bure, Haire.**

Cilicée, ի. ոպ. քրձախեցի. ազգ ոտրկապատաննից :

Cilicie, ի. ը. քրձենի. սեռ. գաղտասեր տնկոց. 2. աշ. Կիլիկիա. de —, Կիլիկեան. qui habite la —, կիլիկեբնակ :

Cilicien, enne, գ. Կիլիկեցի, կիլիկեբնակ, Կիլիկուհի. 2. ած. կիլիկեան : [հն. **Polysaccum.**

Ciliciocarpe, ա.բ. քրձապտուղ.

Cilicipode, Cilicipodion, ա. բ. քրձոտն. հն. **Stilbe.**

Cilicisme, ա. իս. կիլիկաբանութիւն. ոճ Կիլիկեցւոց. Saint Paul commit de nombreux —s.

Cilicorne, ած. կ. ԾարԹչեղջիւր. *մազոտ եղջերիկ ունեցող :

Cilié, e, ած. ը. ԾարԹչաւոր. anthères, paléoles, stipules, bractées —es. || —s, ա. յ. —ք. կարգ դասու պողիպոդից :

Cilier, ա. ձր. ԾարԹափաձուկն. ձուկն ի սեռէ բոլորփշոյ (holacanthe).

Cilifère, ած. բպ. ԾարԹչաբեր. ramule —. [longement —.

Ciliforme, ած. ԾարԹչաձեւ. pro-

Ciligère, ած. ԾարԹչակիր :

Ciliobranche, ած. բպ. ԾարԹչախուիկ. *ԾարԹչաձեւ խուիկ ունեցող. ||—s, ա. յ. կմ. —ք կարգ կակղամորթոց : [չախարազանեայք :

Cilio-flagellés, ա. յ. կ. ԾարԹ-

Ciliograde, ած. բպ. ԾարԹչա-

գնաց . *ՔարՔչով քալող . || —s, ա. յ. կ. —ք. դաս կեղծ կենդանաբուծաց :

Ciliole, ա. բ. ՔարՔչակ :

Ciliolé,e, ած. բ. ՔարՔչակաւոր . feuilles —es. Pétioles —s.

Cilio-spinal, e, ած. մգ. ՔարՔչողնայարական :

Cilipède, ած. մբ. ՔարՔչոտն . *ՔարՔչապատ ոտք ունեցող . moucheron —.

Cilix, S. **Cylix.**

Cillé, e, ած. ՔարՔչոտ . cheval —. Yeux —s.

Cillement, ա. ՔարՔափ՝ Քարափափափ

Cillenon, ա. մբ. ՔարՔչոն . սեռ հինգայօդ պատենաՔներից :

Ciller, ն. ՔարՔել՝ ՔարՔափել զակն՝ զաչս , ՔօՔափել զարտեւանունս . — les yeux, les paupières. Sans —, աննարՔ , աննարՔափ . || անխ. on ne peut regarder le soleil sans —. ||ը. personne n'ose — devant lui, ոչ ոք իշխէ նայել առաջի նորա , * ոչ ոք կհամարձակի առջեւն Տիկ հանել :

Ciller, չ. սպիտականալ արտեւանաց ձիոց . ce cheval cille, commence à —.

Cillo, ա. ը. աչխփուկ . * աչքն

Cillose, ի. ախ. արտեւանաշարժ, արտեւանաշարժուՔիւն :

Cimaise, Cymaise, ի. ճ. գիկ . *քուոյն (corniche) վերի մասն կազմող դրուագ (moulure). S. ևս **Menuiserie.**

Cimbe, ա. մբ. ճարտ . ազգ մի

Cimbèce, Cimbex, ա. մբ. ժմոր. սեռ ՔանՔաՔնեից ի տոհմէ կառաժուղեանց (tenthrédiniens).

Cimbicides, Cimbicites, ա. յ. մբ. ժմորեայք . խումբ ցեղի կառաժուղեանց ի կարգէ ՔանՔաՔնեից :

Cime, ի. կատար , գագաՔն, արտեւան , գլուխ , սար , դիտակ , ճայր , ճագ . la — d'une montagne, արտեւան լերին . la — d'un arbre, կատար ծառոյն . la — d'un rocher, d'un clocher. Sur la — d'un roc. De plusieurs —s, բազմակատար . || քՔ. la double —, կրկնասարն , կրկնակատարն. Պառնաս . les nymphes de la double —, յաւէրժհարսունք կրկնասարի . Մուսայք. 2. բ. S. **Cyme.**

Ciment, ա. կրաղիւս , * շաղախ շինելու համար կրախառն ճեճաճ աղիւսի փոշի . — hydraulique, — ջրաբաշխական . * այսպէս կկոչուին ջրի մէջ պնդացող շաղախք. || — romain, կրաշաղախ. *տեսակ մի ջրաբաշխական կիր՝ որ ջրի մէջ եւս կպնդանայ. ||փ. եւ առ. cela est fait à chaux et à —, կրով եւ շաղախով գործեալ՝ կրաշաղախաշէն է այս . ամրակառոյց է. 2. փ. —, կապ , զօդ , յօդակապ . la vertu est le meilleur — des amis. || — dentaire, առամնաշաղախ :

Cimentage, ա. ակգ. կրաշաղախած . *բանուելու քարն գաւազանկի մի վերայ հաստատելն :

Cimentaire, ած. կրաշաղախային:

Cimentation, ա. կրաշաղախումն:

Cimenter, ն. կրաղիւսել, *պատել կրաղիւսով. — un bassin. 2. փ. պընդել , ամրապնդել , զօդել , հաստատել. — la paix par des alliances. Les martyrs ont cimenté la foi par leur sang.

Se cimenter, դ. շաղախիլ , կրաղիւսիլ . 2. փ. պնդիլ , ամրապնդիլ , զօդիլ :

Cimentier, ա. կրաղիւսագործ :

Cimepaye (սիմբփէ) ա.կ. կիմպէ. * տեսակ մի կապիկ ի Սումատրա :

Cimeterre, ա. շիմշիր . *ծայրն ծուռ Ծուր յայնաբերան . un coup de —. Être armé d'un —, շիմշիրազէն լ. porter le —, շիմշիրակիր լ:

Cimeterre.

Cimetière, ա. գերեզմանատուն , գերեզմանատեղի , հանգստարան , հանգստանոց, հողվայրք. * գերեզմանոց , խաչբակ. — des non-chrétiens, գոռել . || փ. —. la ville était devenue un vaste —. Ce pays est le — des étrangers.

Cimeux, euse, ած. բ. կատարաւոր , կատարածեւ (ճաղիկ) :

Cimex, ա. մբ. մլուկն . գա. **Punaise** ի :

Cimicaire, ի. բ. մլկանխոտ , մբ-

Cimicicide կամ **Cimicide,** ած. մլկանասպան , մլկասպան . * մլուկներն մեռցուցող . poudre —.

Cimicide, ած. մբ. մլկանեայ , մլկանման . || —s, ա. յ. —ք. տոհմ կարգի կիսաՔեւից նախատիպ ունելով զմլուկն : [ին. **Cimicides.**

Cimiciens, ա. յ.մբ. մլկանեանք:

Cimicifuge, ած. մլկանահալած . poudre —. 2. ի.բ. գա. **Cimicaire** ի:

Cimicique, ած. բպ. մլկանային . 2. տգ. —. acide —, — ՔՔու, մլկանաՔՔու (* հանելաւ տեսակ մի անտառային մլուկէ) : [naucore —.

Cimicoïde, ած. մբ. մլկանակերպ.

Cimier, ա. գարգմանակ , բալիշ սաղաւարտի «սօրղուճ» . 2. ո. գաւակամիս (եղջերուի) :

Cimifuge, S. **Cimicifuge.**

Cimmol, ա. տգ. կինամոնուլ . *կինամոնի մէջ գտնուած նիւԹ :

Cimmyle, ա. տգ. կինամոնուստ. ենՔադրական արմատական կինամոնային ՔՔուոյ (acide cinnamique).

Cimolé, e, ած. կիմոլեան . terre —e, կիմոլահող . հող կաւեղէն :

Cimolithe, ի. հբ. կիմոլաքար :

Cinabarin, e, ած. վդ. կինաբարիսեան , խրուկագոյն . * կինաբարիսի կարմիր գոյնն ունեցող :

Cinabre, ա. հբ. խրուկ , կինաբարիս , *գինջարակ , զնեցիլ « զենճէփիլ» : [կինաբարիսաբեր,

Cinabrifère, ած. խրուկաբեր :

Cinamite, ի. հբ. կինամաքար . հն. **Kanelstein.** [կինամոնահիւԹ:

Cinamyle, ա. տգ. կինամոնուստ,

Cinanchine, ի. բ. փողացաւախոտ . տեսակ խատուոյ (aspérule). ռկ. **herbe à l'esquinancie.**

Cinara, ի. բ. կանկար . գա. **artichaut** ի :

Cinaré, e, ած. բ. կանկարեայ , կանկարանման . || —es, ի. յ. —ք . ցեղ տոհմի համաբեղնաննայց նախատիպ ունելով զկանկար :

Cinarocéphale, ած. բ. կանկարագլուխ , կանկարագլխեայ . || —s, ի. յ. —ք. խումբ տոհմի համաբեղնաննայց :

Cinaroïdé, e, ած. բ. կանկարակերպեայ . || —es, ի. յ. —ք. ցեղ բաղադրելոց :

Cinchamidine (սէնքամիտին) ի. տգ. կինանիոլին. կալաբարակերպ հանելաւ յայլեւայլ քինքինայից :

Cinchène (սէնքէն) ա. տգ. կինքէն . մարմին գոյացեալ ի կինքոնինէ (cinchonine).

Cinchocérotine (սէնքոսերոՔին) ի. տգ. մոմկինակինքոնին . նիւԹ հանեալ ի կեղեւոց քինքինայի :

Cinchol (սէնքոլ) ա.տգ. կինքուլ. * քինքինայի կեղեւներէն հանուած ճարպ :

Cincholépidine (սէնքո) ի. տգ. կինքինանուաքխոտին . նուաքխոտին գոյացեալ ի կինքոնային ՔՔուէ :

Cinchoméronique (սէնքո) ած. տգ. մասնակինքոնինային . acide —.

Cinchon (սէնքոն) ի. Կինքոն . *կին փոխարքայի Պէրուի յԺԷ դարու , որ բժշկուեցաւ լեռնաքոյս ծառի մի կեղեւէն , եւ Լիննէոս անոր յիշատակին կոչեց cinchona, որ յետոյ quinquinah փոխուեցաւ :

Cinchona (սէնքոնա) ա. գա. **Quinquinah** :

Cinchonacé, e (սէնքո) **Cinchoné, e** (քո) ած. բ. կինքոնեայ . կինքոնանման . || —es, ի. յ. —ք. մին ի մեծ բաժանմանց տոհմի տորոնատերից :

Cinchonamine (սէնքո) ի. տգ. կինքոնամին . * կալաքարակերպ հանելաւ տեսակ մի քինքինայէ :

Cinchonétine (սէնքո) ի. տգ. կինքոնետին . *նիւԹ գոյացեալ տարբաղադրուԹեամբ ծծմբատի կինքոնինի երկաԹի գերոքսիտին հետ ջրբախառն ծծմբային ՔՔուով :

Cinchonibine (սէնքո) ի. տգ. կինքոնիբին . կալաքարակերպ զուգամասն կինքոնինի (cinchonine).

Cinchonicine (սէնքո) ի. տգ. կինքոնիսին . * կալաքարային նիւԹ որ կինքոնինէ (cinchonine) եւ կինքոնիտինէ (cinchonidine) կ'ելլէ :

Cinchonidine (սէնքո) ի. տգ. կինքոնիտին. *նիւԹ կալաքարային որ կհանուի քինքինայի ոմանց կեղեւէն :

Cinchonifère (սէնքո) ած. կինքոնաբեր . *քինքինայ ունեցող :

Cinchonifine (սէնքո) ի. տգ. կինքոնիփին . կալաքարակերպ զուգամասն կինքոնինի :

Cinchonigine (սէնքո) ի. տգ. կինքոնիքին . * կալաքարակերպ զուգամասն կինքոնինի բիւրղանալով ի ձախադարձ հատուածակողմանս (lévogyre).

Cinchoniline (սէնքո) ի. տգ. կինքոնիլին . * կալաքարակերպ զուգամասն կինքոնինի՝ ձեւացունելով աջադարձ (dextrogyre) բիւրեղներ :

Cinchonine (սէնքո) ի. տգ. կինքոնին . * բուսական կալաքալ որ կը գտնուի գրեթէ ամէն քինքինաներու կեղեւին մէջ :

Cinchoninique (սէնքո) ած. տգ. կինքոնինային . acide —, կինքոնինաթթու :

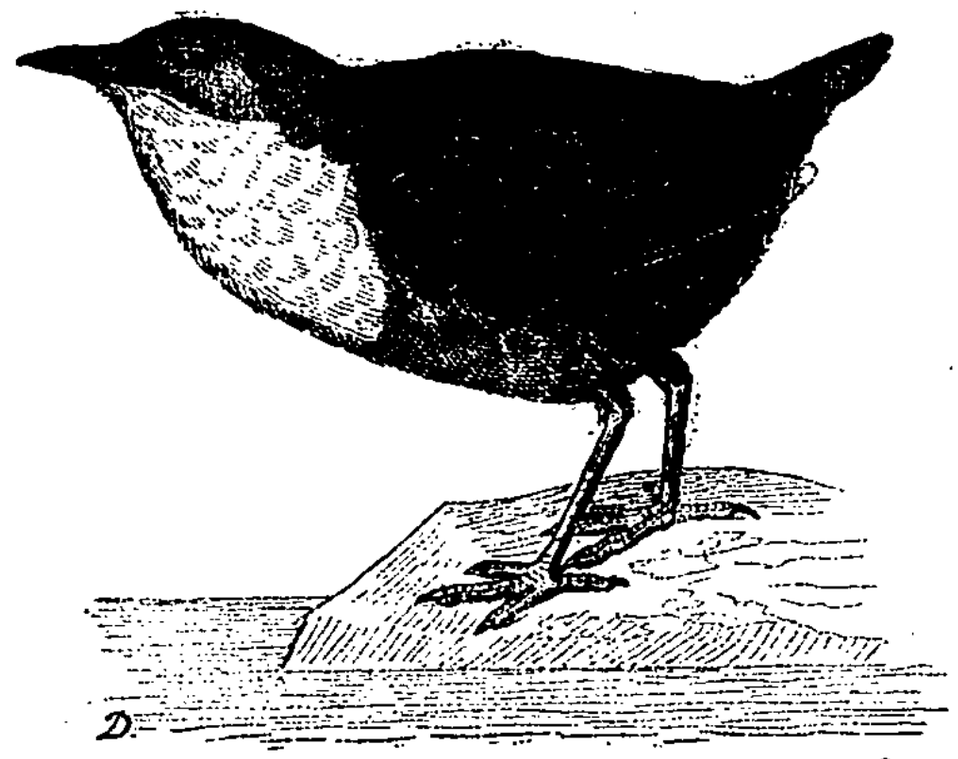
Cinchonique (սէնքո) ած. տգ. կինքոնային. acide —, կինքոնաթթու :

Cinchoténicine (սէնքո) ի. տգ. կինքոտենիսին . * թուխ կամ դեղին փոշի զուգամասն կինքոնինի հետ :

Cinchoténidine, Cinchoténine (սէնքո) ի. տգ. կինքոտէնին . կալաքաթակերպ հանեալ ի կինքոնինէ :

Cincinnale, ի. ք. ձիերախ . սեռ ձարխոտոց :

Cincle (սէնքլ) ա. Թ. ջրաճարակ ,

գետաճարակ . կն. **Merle d'eau**, ջրասարեակ :

Cinclèse, տ. Cinclise.

Cinclidion, ա. ք. մրամ . սեռ մամռոց :

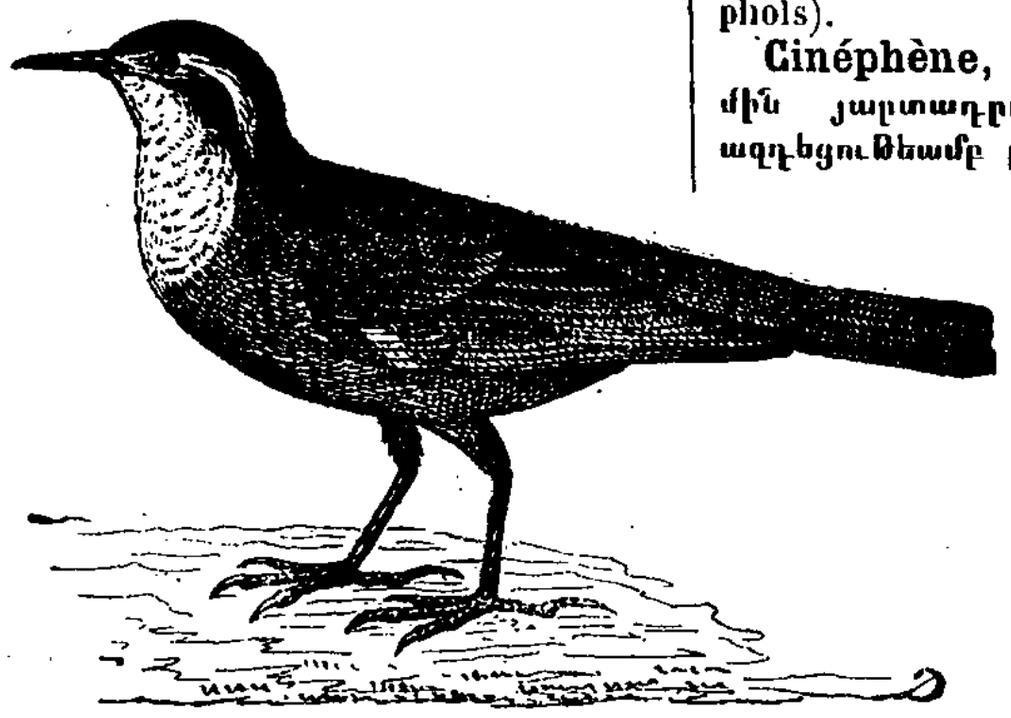
Cinclidote, ա. ք. Թոքթոջ . * տես **Cinclidotées**, ի. ք. Թոքթոջեայք. ոտիմ մամռոց ճախատոիպ ունելով զԹոքթոջ :

Cinclinées, ի. յ. Թ. ջրաճարակեայք . Թռչունք նման ջրասարեկի :

Cinclise, ի., **Cinclisme**, ա. քժ. կրծայոյզ. *կուրծքի յուզումն :

Cinclocerthie, ի. Թ. կնտոր . — ruficaude, — խարտիշագի :

Cinclode, ա. Թ. կինկլոդ . ապտ

Թռչնոյ ի տոհմէ մրջմնորսաճետից (certhiades).

Cinclorhamphe, ա. Թ. ջրաճարակակատուց . Թռչուն յԱւստրալիա ի տոհմէ ճարեկեայց (turdidées).

Cinclosome, ա. Թ. գետնադալանի . սեռ տոհմի սարեկաց :

Cinclus (իւս) ա. գա. **Cincle** :

Cincofolias, ա. ք. հնգատերեւ. ծառ յԱմերիկէ եւ ի Բրազիլ :

Cinctipède, ած. մանեկոտն . *ոտքն մանեակ ունեցող . limnobie —.

Cinctorium (սէնքԹորիում) ա. հխ. հռ. սրագօտի :

Cinctus (իւս) ա. հխ. հռ. սինկտոս . կարճ վոտաւակ (jupon) զօրաց եւ գործաւորաց :

Cindre, ա. ար. ճրծոր . գոլծի աստղձագոլծի եւ սայլագոլծի :

Cinébène, ա. տգ. վաշմէն . *նիւթ բնաճխուկեալ որ գոյանայ Թորմամբ սերմանց վաշմի (semen-contra) ջրով :

Cinécialgie, ի. ախ. շարժացաւ, շարժացաւութիւն :

Cinède, ա. հխ. կաքաւասոյց , կաքաւոտ . 2. կին :

Cinédologique, ած. լիտաբանական . poésies —.

Cinéfaction (սիօն) ի. վդ. մոխրացումն :

Cinéfier, ն. վդ. մոխրացուցանել , գազաղացուցանել , * մոխիր դարձնել :

Cinelle, ի. ք. կիկի. գլխոյ ոլդանաքեր կաղնւոյ :

Cinématique, ի. վդ. շարժագիտութիւն . տ. **Cinésiologie**. 2. ած. շարժագիտական :

Cinématiquement, մ. շարժագիտօրէն :

Cinématographe, ա. շարժագիր:

Cinématographie, ի. շարժագրութիւն . գն. **Kinématographie**.

Cinématographique, ած. շարժագրական :

Cinène, ա. տգ. կինէն . զուգամասն ջրածխուկ իւղոյ եղեւնախիժի (essence de térébenthine).

Cinéol, ա. տգ. կինէոլ . զուգամասն բաղկաց քափուրոլից (camphols).

Cinéphène, ա. տգ. վաշիժէն . մին յարտադրութեանց գոյացելոց ազդեցութեամբ լուսակրային անջրիտի ի վերայ ոգիւղի վաշժի (semen-contra).

Cinéraire, ած. աճիւնակալ , մոխրակալ . urne —, — սափոր . 2. ա. հխ. հռ. աճիւնակալ . որմախորշ սափորաձեւ :

Cinéraire, ի. ք. մոխրատունկ, մոխրածաղիկ . la — pourprée. La — champêtre. 2. ա. մոխրաԹուփ :

Cinéras, ա. կմ. մոխրախեցի . սեռ դասու խոպոպոտանց (cirripèdes).

Cinéraire.

Cinéréicolle, ած. կ. մոխրավիզ. մոխրագոյն վզով . cinnyris —.

Cinéréifront, ած. ճակատամոխրագոյն . alcyon —.

Cinéride, ած. կմ. մոխրախեցատես . || —s, յ. —ք. տոհմ կարգի խոպոպոտանց :

Cinériforme, ած. վդ. աճիւնակերպ , մոխրակերպ :

Cinériser, ն. մոխրացուցանել , աճիւնացուցանել , գազաղացուցանել:

Cinérite, ի. եք. աճիւնաքար , մոխրաքար . ակ. **Pouzzolane**.

Cinésialogie, ի. ախ. շարժացաւ, շարժացաւութիւն :

Cinésie, ի. քժ. շարժագիտութի :

Cinésiologie, ի. շարժաբանութի :

Cinésithérapie, ի. քժ. շարժախուժութիւն : [**Bélyte**.

Cinète, ա. մր. շարժակ . հն.

Cinétique, ած. բգ. շարժական , շարժողական . théorie — de l'univers. 2. ի. բգ. —ն, շարժողութիւնն:

Cinétiquement, մ. բգ. շարժապէս , շարժողաբար :

Cinétiste, ա. բգ. շարժական . կուսակից շարժողութեան :

Cinglage, ա. նա. հ. օրագնաց , օրուղի . * օրուան ճամբայ (նաւուն). 2. ար. կռանումն :

Cinglant, e, ած. խարազանիչ , մտրակիչ . la pluie —e. 2. նաւող , նաւարկող . — vers le nord.

Cingle, ա. ձբ. կծիր . մեծ տեսակ ծողածկնակերպից :

Cinglement, ա. խարազանումն , մտրակումն :

Cingler, չ. նա. նաւել , նաւարկել . — au nord, au sud. Nous cinglâmes à l'est, à l'ouest. || փ. voyez les cygnes — sur l'onde. (Buffon).

Cingler, ն. խարազանել , մտրակել , հարկանել , ծեծել , * զարնել . — le visage d'un coup de fouet, de cravache, d'une houssine. || փ. —. la pluie, le vent, la neige leur cinglait le visage. եւ լոկ le vent, la pluie cingle. 2. փ. խստիւ քննադատել . 3. ար. կռել , կռանել զերկաթ :

Cingleur, ած. կռող , կռանող . marteaux —s. 2. ա. —. les —s.

Cinglon, ա. նբ. խարազանահարուած . 2. փ. խիստ քննադատուիլ :

Cingulé, e, աճ. կ. գօտեւոր . || —s, ա. յ. —ք. տոհմ կարգի բրոդաց (fouisseurs).

Cingulifère, աճ. խբ. գօտեբեր . murex, turbinelle —. [տեսակ :

Cingulum (սէնկիւլօմ) ա. բ. գօ-

Cinips, S. **Cynips.**

Cinixide, Cinixys, ա. կ. միջխաղուկ . սեռ երկաթնակ կրայազգեաց : [ի տոհմէ սիզայնոց :

Cinna, ի. բ. կիննաբոյս. սեռ. տնկոց

Cinnabaris (իս) ա. բ. կինաբարիս , շաւաշարիւն . 2. հբ. S. **Cinabre.**

Cinnabre, S. **Cinabre.**

Cinnagrostide, ի. բ. կիննասէզ . տունկ ի հարաւային Ամերիկա :

Cinnamate, ա. տգ. կինամոնատ. սեռական անուն աղային զուգախառնուածեանց կազմելոց կինամոնային թթուով եւ տակօք :

Cinname, ա. բ. S. **Cinnamome.**

Cinnaméine, ի. տգ. կինամոնին . կինամոնատ կնդրուտի (benzyle).

Cinnamène, ա., **Cinnamine**, ի. տգ. կինամէն , կինամին . * նիւթ արտադրեալ հեղուկ ստաշխէ տարբաղադրութեամբ կինամոնային թթուով. հմ. **Styrol, Styrolène.**

Cinnamide, ի. տգ. կինամոնիդ . ամիդ կինամոնային :

Cinnamique, աճ. տգ. կինամոնային . alcool —, կինամոնացքի . acide —, — թթու , կինամոնաթթու :

Cinnamodendré, e (սինամոտանդրէ) աճ. բ. կինամոնաճառեայ . || —es, ի. յ. —ք . տոհմ տնկոց նախատիպ ունելով զկինամոնաճառ :

Cinnamodendron (սինամոտէնդրոն) ա. բ. կինամոնաճառ . փոքրիկ ծառ ի Բրագիլ : [S. **Cinnamène.**

Cinnamol, ա. տգ. կինամոլ .

Cinnamome, ա. բ. կինամոն , կինամոմոն . գա. դարիճենուոյ եւ դարիճեննկի (cannelle).

Cinnamomé, e, աճ. բ. կինամոնեայ . || —es, ի. յ. —ք. ցեղ տոհմի սարդեայց (laurinées) նախատիպ ունելով զկինամոմ :

Cinnamomifère, աճ. բ. կինամոնաբեր . contrée —.

Cinnamomine, ի. տգ. կինամոնին . * իւղ գոյացեալ Թորացմամբ կինամոնային թթուոյ մարած կրի հետ:

Cinnamon, ա.թ. կինամոն . Քրոչուն յազգէ ծառագնացից (grimpereau).

Cinnamosme, ա. բ. կինամոնաիոտ . Թուփ ի Մատակասկար :

Cinnamyle, ա. տգ. կինամոնուստ . նիւթադրական արմատական կինամոնի :

Cinnhydramide, ի. տգ. կինամոնաջրամիդ . նիւթ արտադրեալ յազդեցութենէ օշակի ի վերայ ջրուկի (hydrure) կինամոնուստի (cinnamyle).

Cinnor, S. **Kinnor.**

Cinnylamine (սինին) ի.տգ. կինամուատամին . դառն նիւթ գոյացեալ քլորուկով կինամուատի(cinnyle).

Cinnyle, ա. տգ. կինամուատ . միահիւլէական արմատական կինամուատային ցքոյ :

Cinnylique, աճ. տգ. կինամուատային . ասի ցքոյ կազմելոյ Թորելով զատաշխին (styracine) լուծուածով (solution) խալուոյ (potasse).

Cinnyride, աճ. Թ. կինիրիկեայ . || —s, ա. յ. —ք. ցեղ տոհմի նրբակտուցաց (ténuirostres). 2. —. տոհմ կարգի մագլոցաց նախատիպ ունելով զկինիրիկ :

Cinnyridées, ի. յ. Թ. կինիրիկազգիք . տոհմ անգուգամագիլ եւ կոնակտուց ճնճղկանց :

Cinnyris (իս) ա. Թ. կինիրիկ . Թռչուն ինչ :

Cinoglosse, S. **Cynoglosse.**

Cinosterne, Cinosternon, ա. սբ. ճահճակրայ. սեռ կրայից ի տոհմէ մօրակրայից (émydes).

Cinq (սէն, եւ սէնք՝ հանդիպ ձայնաւորաց եւ անձայն *h* տառի). աճ. հինգ. — ans. — hommes. — arbres. — centimes. — femmes. Espace de — ans, հինգամեայ , հինգամեայ ժամանակ , *հինգ տարուան միջոց. 2. հինգերորդ «պէշինճի» . livre, page —. Charles —. 3. ա. հինգ . հինգ Թուանշան (5). le produit de — multiplié par quatre. Le nombre —. Le numéro —. Je demeure au — de la rue. || — pour cent, — առ հարիւր. *հարիւր Ֆրանքն — տոկոսիք բերելով. 4. —, հինգերորդ օր ամսոյ . le — du mois, հինգերորդ օր ամսոյ կամ ի հինգերորդ օր ամսեան, ի հինգ ամսոյս . le — de Juin, ի հինգ յունիսի . 5. հինգ, հինգերորդ ժամ . j'irai vous voir entre — et six. 6. դղ. անփ. է միշտ . cinquante-cinq , յիսունեհինգ (55). 7. հինգեակ , *հինգնոց (ի Թղթախաղի եւ ի տապալուոջ) «փէնճ» . un — de carreau. Le — de trèfle. Avoir tous les —. Amener un —, deux —.

Cinq-feuilles, ա.ճ. հինգատերեւ. * վարդածեւ զարդ հինգ տերեւով :

Cinquain, ա. հինգեակ , հինգտող (քերթուած, ոտանաւոր). 2.այգ. հինգեակ : տեսակ մի խաղոյ :

Cinquantain, aine, աճ. յիսնեակ , յիսներեակ :

Cinquantaine, ի. յիսնեակ, յիսներեակ , յիսուն . une — de personnes, de francs, անձինք , Ֆրանք յիսուն . une — d'années, ամս յիսուն , *յիսուն տարի . 2. յիսնամեակ . յիսներորդ ամ կենաց . il a la —, —*յիսունց է. atteindre la —, յիսնեմեան՝ յիսնամեայ լ. avoir passé la —. 3. յիսներեակ , յիսնեմեակ , յիսնեակ. fêter la — de son mariage, տօնախմբել զ— ամուսնութեան :

Cinquante, աճ. յիսուն . — hommes. — femmes. — francs. — fois. || դղ. անփ. է միշտ . les — premiers numéros. Les — premières personnes. || * յաճախ կգործածուի զեղչմամբ գոյականի . je lui ai donné deux francs — (sous-entendu cinquante centimes). 2. յիսներորդ . page —. Ligne —. L'article — du Code civil. 3. ա. յիսուն. — multiplié par deux. Numéro —. Le — est le numéro gagnant. 4. յիսնանիշ , յիսնանշան տուն. venez me trouver au —.

Cinquantenaire, ա. յիսնամեակ, յիսներեակ , յիսնեակ. ils ont célébré le — de leur mariage.

Cinquantenier, ա. յիսնապետ :

Cinquantième, աճ. յիսներորդ . le — chapitre. La — page. L'article —. 2. ա. —. յիսներորդ մաս . avoir un — dans les bénéfices.

Cinquantièmement, մ. յիսներորդ , — անգամ :

Cinquième, աճ. հինգերորդ . la — année. Le — étage. Le — roi. La — fois. Le — jour du mois, — օր ամսոյ , ի — օր ամսոյ . || il est arrivé, il est venu lui —, — եկն , եհաս — նա . 2. գչ. ա. —. — օր ամսեան . le — de mars կամ le — mars, ի հինգերորդ մարտի . փխ. ասելոյ le — jour de mars, — օր մարտի . 3. գ. հինգերորդ (*տեղն բռնող անձն). je suis le —, la —. 4. ա. —. le —, —ն . — մաս . avoir un — dans les bénéfices. Accorder à qn. le —, les deux —s. Avoir droit à un —. 5. —. — դասիկն կամ յարկ տան . demeurer, loger au —. 6.—. աշակերտ — դասու (ի դպրոցս) . 7. ի. la —. — դաս (ի դպրոցս). faire la —. Être chargé de faire la —. Professeur de la —. [— անգամ :

Cinquièmement, մ. հինգերորդ,

Cintrage, S. **Ceintrage.**

Cintre, ա. ճ. ողնոյց . առաղձագործ շինուածն կամարաց . plein —, լիաողնոյց . կիսաբոլոր —. bâtir à plein —. Cette cave est en —, նկուղս այս ողնուցաձեւ է. voûte en plein —, կամար ողնուցալիր՝ բոլորաձեւ. 2. ողնոյց.*փայտեայ կամար , որոյ վերայ կշինուի կամարն քարեղէն . — de charpente, — առաղձեայ. || փ.եւ բխ. le céleste —, երկնակամար , երկինք:

Cintré, e, աճ. ճ. ողնուցաւոր , կամարակապ : [կամարաձգութիւն :

Cintrement, ա. ճ. ողնուցումն ,

Cintrer, ն.ճ. ողնուցել. կամարաձեւ յօրինել. — une galerie, une porte.

Cione, ա. մբ. ցօրենիճ . սեռ բառայօդ ցօրենակեր պատենաձեւից:

Cionides, ա. յ. մբ. ցօրենիճեայք. տոհմ ուտճեայց նախատիպ ունելով ցցօրենիճ : [ազգ սնկոց :

Cionion, ա. բ. սիւնակաւոնկ .

Cionite, ի. բժ. լեզուակաթօրք . բորբոքումն լեզուակի (luette).

Cionorrhapie, տ. **Staphylorrhaphie**.

Cionosicyos (օս) ա. բ. սիւնավարտնգ . սեռ դդմենեայց :

Cionotome, ա.վ. լեզուակահատ . հն. **Staphylotome**.

Cionotomie, ի. վ. լեզուակահատութիւն . հն. **Staphylotomie**.

Ciota, տ. **Ciouta**.

Ciottolare, ի. բ. ճաթճ . * ծառոց վերայ բուսած տեսակ մի մամուռ : [ազգ խատոլոյ :

Cioutat (ծա) ա. այգ . ջրբուսատ .

Cipadesse, ի. կիպադիկ . սեռ մոլաիացեայց (méliacées).

Cipaye, ա. (սիփայի) հնդկազօր . հնդիկ զինուոր :

Cipolin, ա.հբ. սոխակուճ, սոխակիճ. ազնիւ կիճ կանաչագոյն. 2.ած. —. marbre —, — մարմարիոն :

Cippe, ա. ճ. կիսասիւն . փոքրիկ սիւն անիոյակ . 2. կոծող , քարկոծող : [հիւրկեայց (iridées).

Cipure, ի. բ. դարկ . սեռ տոհմի

Cirage, ա. ար. մոմնուռն . * մոմ քսելն, մոմով փայլեցուցանելն. le — d'un parquet. 2. կօշկաներկուռն , կօշկաներկ . ներկուռն կօշկաց, մուճակաց . 3. կօշկաներկ, սեւաներկ. սեռ ներկ կօշկաց , մուճակաց . une boîte de —. — vernis. Du — anglais, luisant. Marchand de —, կօշկաներկավաճառ. étendre du — sur une chaussure. — en pâte, կօշկաներկախիւս :

Circaète, ա. Ծ. Ծուչնաքաշտ . յափշտակիչ Ծուչուն ի խմբոյ արծռոց :

Circassien, enne, գ. Եգերացի, Չերքէզ , Եգերուհի , Չերքէզուհի . une belle —enne. Les —s.

Circassienne, ի.վճ. եգերահիւս, եգերացի . պատուռ ասուեայ :

Circé, ի. դք. կիրկէ . վհուկ դիցուհի , դուստր Արեգական . 2. աս. —. մոլորակ փոքրիկ . 3. փ. —, վհուկ , կին հրապուրիչ :

Circéacé, e, ած. բ. կիրկէխոտատեսք . || —es, ի. յ. —ք. ցեղ տոհմի ապուզանեայց (onagraires).

Circée, ի. բ. կիրկէխոտ . կն. **herbes aux sorciers**, կախարդախոտ :

Circées, ի. յ. ք. կիրկէխոտեայք. հն. **Circéacées**.

Circelle, ի. Ծ. ռա. **Sarcelle**ի :

Circellé, e, ած. գունագօտեւոր:

Circellion, ա. մբ. Ծրծոր . սեռ հնգայօդ պատենաձեւից . տոհմ Ծանծեղջերց :

Circéoïde, ած. բ. կիրկէխոտատեսք : [ամաթային :

Circie, ի. Ծ. կիրկիկ . մրտիմն

Circinal, e, ած. բ. բոլորուն :

Circiné, e, ած. բ. գալարուն . || —es, ի. յ. Ծ. գալարունք . ազգ Ծուչնոց նախատիպ ունելով գոտաղեղն (busard).

Circinelle, ի. ք. գալարաւոնկ . սեռ քառատեսակ բորբոսեայ (mucorés) սնկոց :

Circinotric, Circinotrique, ա.

Circaète.

բ. գալարահեր . սեռ սնկոց . հն. **Psilonie**.

Circolithe, ա. հբ. շրջանակաքար . ջրատեալ լուսակրատ պալլեղկի եւ կրոյ :

Circomméridien, enne, Circumméridien, enne, ած. աս. շրջամիջօրեայ . hauteurs —ennes.

Circompolaire , Circumpolaire, ած. աս. շրջաբեւռային, շրջաբեւռ , բեւռամերձ . régions, étoiles —s.

Circoncire (je circoncis, tu circoncis, il circoncit, nous circoncisons, vous circoncisez, ils circoncisent. Je circoncisais. Je circoncirai. Je circoncirais. Que je circoncise. q. n. circoncisions, etc. Que je circoncisse, q. n. circoncissions, etc. Circoncisant. Circoncis, circoncise.) ն. Ջլփատել «սիւննէի ի.» les Juifs, les Mahométans font — leurs enfants mâles. 2.փ. —, ի բաց յապաւել , կրճատել . — le cœur.

Circoncis, e, անց. Ջլփատեալ . enfant —. Des enfants —. 2. կրճատական . 3. ա. Ջլփատ . un —.

Circonciseur, ա. Ջլփատիչ :

Circoncision, ի. Ջլփատութիւն , կրճատութիւն «սիւննէի» . || la —, la fête de la —, ծօն Տնօրէնութեան Քրիստոսի . 2. փ. — du cœur, des lèvres, — սրտի , շրթանց . յապաւումն չար բաղձանաց , բանից :

Circonduire, ն. շրջաբերել :

Circonférence, ի. շրջաբերուի , շրջապատութիւն , շրջապատ , շրջափակ . cette ville enferme plusieurs jardins dans sa —. 2. եչ. շրջագիծ , շրջաբոլոր , ծրարոլոր , բոլորակ . la — d'un cercle. Tracer une —. 3. բժ. շրջամարմին . արտաքին երես մարմնոյ . le sang est porté du centre à la — par les artères, et rapporté de la — au centre par les veines.

Circonférentiel, elle, ած. շրջաբոլորային . 2. ք. պարատական . անուն հայեցէն հոլովման :

Circonflexe, ած. ք. յանգապատոյկ . un â, un ê —. Accent — (^), պարոյկ. 2. մգ. պարուկածնե. artères, veines —s. Nerf —. 3. ա. ք. պարոյկ. un — (^).

Circonjacent, e, ած. նք. շրջակայ, մերձակայ . les pays —s.

Circonlocution, ի. շրջաբանութիւն , շրջաւացութիւն , բան պարունակ . une grande, une longue —. Parler par —s, շրջաբան՝ շրջաւաց ի.

Circonscissile, ած. վդ. շրջահերձ , բոլորահերձ . péricarpes —s.

Circonscriptible, ած. եչ. պարագրելի :

Circonscription, ի. պարագրութիւն , շրջագրութիւն , պարփակութիւն , սահման. la — est une propriété naturellement inséparable des corps. 2. պարագրութիւն , բաժին , բաժանուռն (երկրի). — électorale, militaire, administrative, forestière, financière, territoriale, religieuse.

Circonscrire (լծ. իբրեւ **Ecrire**) ն. եչ. պարագրել, պարագծել , ծրարփակել, պարածել, *շուրջն ծիր ածել . il n'a pas assez circonscrit son sujet. 2. փ. պարագրել , շրջագրել , փակել ընդ սահմանաւ , սահմանել , պարփակել, ամփոփել, բովանդակել. l'idée de l'espace est telle que l'esprit ne peut le —.

Se circonscrire, ք. —իլ . Dieu est un être infini, qui ne se peut circonscrire, ni par les lieux, ni par les temps.

Circonscrit, e, անց. եւ ած. սահմանափակ , պարփակ , սահմանաւոր , անձուկ . espace très —. Sujet bien —. La patrie de l'esclave est —e par le fouet de son maître. 2. եչ. պարագրական , պարագիծ , պարագրելի , շրջագրական . 3. բժ. սահմանափակ , պարփակ . tumeur —e.

Circonspect, e, ած. շրջահայեաց , պարահայեաց , զգուշահայեաց , աչալուրջ , անձնապահ, զգոյշ, զգուշաւոր . être — dans ses paroles, dans ses actions. Il est très —, հանապազզգոյշ է . homme fort —. Une personne —e. Conduite —e.

Circonspectement, մ. շրջահայեցուբ, շրջահայեցաբար, զգուշաբար

Circonspection, ի. շրջահայեցութիւն , աչալրջութիւն , զգուշութի . user de —, շրջահայեաց՝ զգուշաւոր՝ անձնապահ ի. agir, parler avec —.

Circonstance, ի. պարագայ ,

հանգամանք, դէպք. —s aggravantes, atténuantes, ծանրացուցիչ, թեթեւացուցիչ՝ մեղմիչ պարագայք. les —s de la vie, — կենաց. les —s, պարագայք՝ դէպք ժամանակին, հարկն, ժամանակն, հարկ իրաց ժամանակին, անցք. selon les —s, ըստ պարագայից, ըստ իրացն բերման, ըստ պատշաճի իրաց ժամանակին, ըստ ժամուն պիտոյից. les —s étaient favorables, բարեպատեհ էր ժամանակն. en certaines —s, ի դէպս ինչ. de —, պարագայապրմամբ, պարագայանկ, պարագայավայել. concours de —s, զուգադիպութիւն պարագայից. avoir égard aux —s. Singulière, étrange —. — heureuse, fâcheuse. Faire allusion à la —. Se trouver dans les —s les plus difficiles. Que faire en pareille —? Obéir, se plier aux —s. S'abandonner aux —s. Si les —s exigent, եթէ այնպէս դէպն պահանջիցէ, * եթէ պարագայն պահանջէ. prendre les mesures qu'exigent les —s. || Pièce de —, պարագախաղ. Թատերախաղ ըստ պատշաճի իրաց ժամանակին. || écrit de —, պարագագիր. ouvrage de —, երկ պարագայազդեցիկ:

Circonstancié, e, ած. մանրապատում, յաւելապատում, երկայնապատում, երկայնաւանդ, մանրամասն. récit —. Relation bien —e. Un fait bien —.

Circonstanciel, elle, ած. պարագայական, հանգամանական, պարագայայո. la supériorité de cet homme fut toute —elle. (Littré.)

Circonstancier, ն. մանրապատում առնել, * ամէն պարագանեռվն՝ տեղն ի տեղ պատմել. — un fait, une affaire.

Circonvallation, ի. զ. շրջապատնէշ, զակիշ. ligne de —.

Circonvenir (լծ. իբրեւ **Venir**) ն. Թակարդափակել, Թակարդել, խաբել, * խաբխբել. — ses juges. On l'a circonvenu. — qn. par ses artifices. Il s'est l'aissé —, խաբեցաւ. 2. պատեալ պաշարել, շրջապատել. des tribulations me circonviennent. (Volt.)

Circonvention, ի. հ. խաբէութիւն:

Circonvenu, e, անց. պատեալ, շրջապատեալ. personne —e de toute part. Je suis — d'affaires, d'ouvriers, d'embarras et de maladies. (Volt.) 2. Թակարդեալ, խաբեալ. le juge fut — par tous les parents de l'accusé. Elle a été —e par sa famille.

Circonvoisin, ine, ած. շրջաբնակ, սահմանակից, շրջակայ. pays —. Lieux —s. Les provinces —ines. Les peuples —s.

Circonvolant, e, ած. շրջաթռիչ. * չորսդին Թռչող:

Circonvolutif, ive, ած. մզ. [շրջածիկ:

Circonvolution, ի. շրջածումն, պարայածումն, պատուաճ, մանուաճ, դարձուած, ոլորտք, շրջան. faire plusieurs —s. Après de longues —s de paroles, nous finîmes par entrer en marché. (Lamartine). 2. մզ. գալար. —s cerébrales, — ուղղոյ. ուղղագալարք. —s intestinales, — աղեաց:

Circonvoyance, ի. նք. շրջատեսութիւն, շրջահայեցուածիւն. — à l'universalité des choses humaines. (Damas Hinard).

Circophyllie, ի. վք. բոլորատերեւ. սեռ բրածոյ ծառաբուսոյ (madrépore).

Circuit, ա. շրջապատ, շրջապատութիւն, շրջանակ, ծիր, բոլորածիր. le — de la ville, d'une province. Faire le — de la ville. Cette ville a quatre kilomètres de —. Un vaste, un étroit —. 2. շրջան, մանուածապատ շրջան. faire un long —, un grand — pour aller à tel endroit. Les —s d'une rivière, d'un fleuve, d'un ruisseau. 3. փ. մանուած, դարձուած. — de paroles, — բանից, բանամանուածք. un grand, un long — de paroles. 4. իգ. — d'actions, շրջան՝ դարձուած դատից՝ դատախազութեանց. 5. բգ. պարունակ:

Circulable, ած. նք. շրջաբերելի, շրջագայելի, երթեւեկելի:

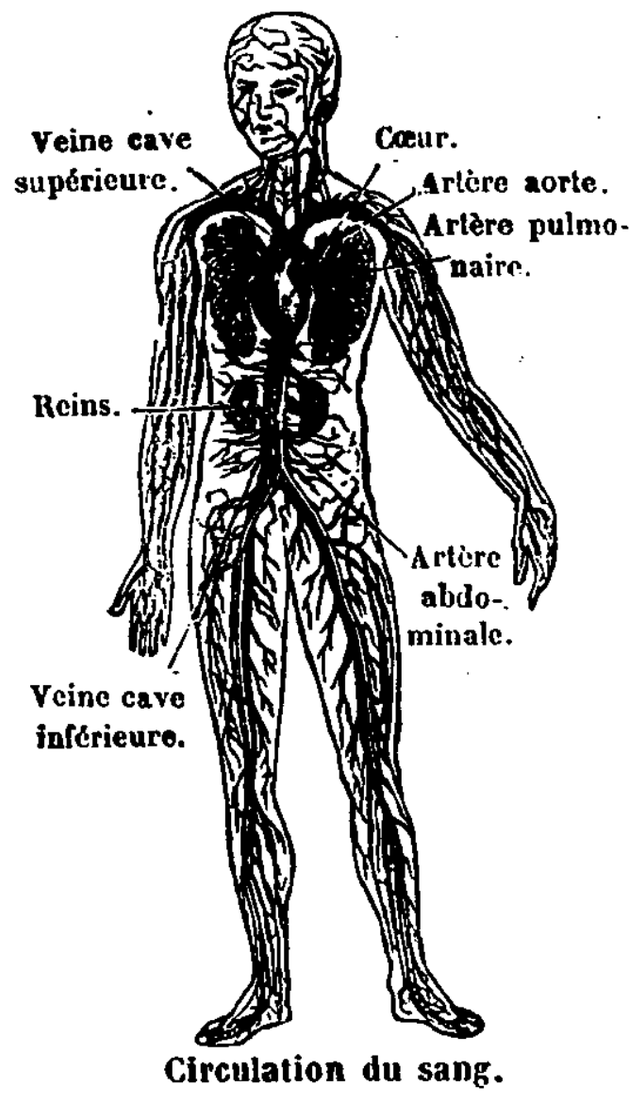
Circulaire, ած. բոլորշի, բոլորաձեւ, բոլորակաձեւ, պարուրաձեւ. forme, figure, ligne —. Demi—, կիսաբոլորաձեւ, կիսաբոլորշի. 2. ե. partie —, մասն բոլորակաձեւ. 3. աս. եւ եչ. arc, secteur —, աղեղն, հատուածող բոլորակաձեւ. 4. վ. բոլորշի, բոլորաձեւ. amputation, bandage, cautère —. 5. չգ. պարբերական. nombres —s, — Թիւք. fonctions —s, — գործողութիւնք. *այսպէս կկոչուին ծոցք (sinus), համածոցք (cosinus), շօշափողք (tangentes), շօշափողակիցք, (cotangentes), հատանողք (sécantes) եւ համահատք (cosécantes). 6. մք. պարբերական. mouvement —, — շարժումն. 7. ի. կամ lettre —, շրջաբերական, շրջաբերական Թուղթ, շրջանամակ, շրջագիր, շրջաբերագիր. envoyer une —. Ecrire une lettre —. Adresser, distribuer, répandre une —, des —s. Recevoir une —. Billet —, շրջապտոյտ տոմսակ:

Circulairement, մ. բոլորակի, բոլորակաբար, բոլորակապէս, կլորածեւ. se mouvoir —. 2. շրջաբերականաբ, շրջաբերական Թղթով. je vous invite à prévenir — vos administrés que...

Circulant, e, ած. շրջառական, շրջագայուն, շրջագայիկ, շրջաբերական, շրջաբերող. billets —s. Capital —. Richesses —es.

Circularité, ի. բոլորշիութիւն, բոլորաձեւութիւն:

Circulation, ի. շրջագայութիւն, շրջածուիւն. — de la terre autour du soleil. 2. շրջառութիւն, շրջան. — du sang, — արեան. կլ. la —. Durée, vitesse de —. || la — de l'air, — օդոյ. 3. շրջագայութիւն, երթեւեկ. gêner la — des personnes, des voitures, des voyageurs. Billet de —, տոմսակ —Թեան. 4. վճ. շրջագայութիւն, շրջաբերութիւն, շրջածուիւն. la — de l'argent, des monnaies, des effets de commerce, des capitaux. Mettre en —, *—ե դնել. mettre en — des espèces, des billets. Favoriser la —. || փ. —. mettre un écrit en —, դնել ի —ի,

Circulation du sang.

տարածանել, հրատարակել, * շրջագայութեան դնել. mettre en — des idées nouvelles. Mettre en — de fausses nouvelles, * սուտ լուր հանել՝ տարածել. arrêter la — d'un écrit dangereux.

Circulatoire, ած. բխ. շրջագայական, շրջառական. mouvement —, — շարժումն:

Circuler, չ. շրջան առնուլ, հիւսել, շրջիլ, շրջագայիլ. le sang circule dans les veines. La terre circule autour du soleil. La sève circule dans les plantes. ||փ. —. un feu dévorant circule dans mes veines. 2. շրջիլ, յածիլ, երթեւեկել, երթեւեկս առնուլ, * պտրտիլ. les voitures circulent jour et nuit dans Paris. Un ruisseau circule dans la prairie. Faire — l'air, * օդ բաներցունել՝ նորոգել. 3. շրջաբերիլ, շրջագայիլ, * ձեռք անցնիլ. l'argent circule. Les capitaux circulent. Faire —, շրջեցուցանել, յածեցուցանել, * պտրտցունել. faire — des billets. 4. շրջիլ, տարածանիլ. * պտրտիլ. cette nouvelle, ce bruit circule dans la ville. Faire — une nouvelle, * լուր տարածել՝ հանել. եւ դգ. շրջի, տարածանի. il circule une foule de bruits.

Circuligère, ած. կ. մանեկակիր. || —s, ա. յ. ստ. —ք. տոհմ սեռի արգոսի ի կարգէ սարդեայց (aranéides).

Circumaxile (սիրքումաքսիլ) ած. բ. շրջառանցք. nervules —s.

Circumduction (սիրքումտուքսիօն) ի. բխ. շրջածուիւն:

Circumfusa (սիրքումֆիւզա) ա. յ. բժ. շրջասփիւռք (օդն, կլիմայք, բնակութիւնք):

Circumincession (սիրքօմկինսէսիօն) ի. աբ. պարտուքիւն (անձանց Երրորդութեան) :

Circumméridien, enne, ած. աս. շրջամիջօրէական, շրջամիջօրեայ. régions, hauteurs —ennes.

Circumnavigateur, ա. շրջանաւարկու, շրջանաւորդ. * աշխարհիս չորս կողմն պտրտող :

Circumnavigation (սիրքօմնավիկասիօն) ի. շրջանաւորդութիւն, շրջանաւութիւն, շրջանաւարկութիւն. * ուղեւորութիւն երկրիս բոլորտիքն :

Circumnaviguer, հ. շրջանաւել. նաւել շուրջանակի : [կումն :

Circumnutation, ի. բ. շրջաձա-

Circumpolaire, տ. **Circompolaire.** [րեա, շրջաբեգական :

Circumsolaire, ած. աս. շրջա-

Circumspectif, ive, ած. շրջահայեաց, շրջատես. la vue —ive du limaçon. (Balz.)

Circumterrestre, ած. շրջերկիր, շրջերկրային. les espaces —s.

Circumzénithal, ale, ած. աս. շրջազենիթ, շրջագագաթնակէտ. astres circumzénithaux. Cercle —. [Busard] :

Circus (սիրքիւս) ա. Բ. գա.

Cire, ի. մոմ, մեղրամոմ « պալմոմու». — vierge, jaune, brute, ականամոմ. մոմ անզուա դեղին. կն. **Propolis.** Séparer le miel de la —. Blanchir la — à la rosée. Pain de —. Frotter un parquet avec de la —. Plein de —, մոմալից. de —, մոմեայ, մոմեղէն. figure de —, մոմադիմ. || բ. être jaune comme —, դեղնագոյն դալկագոյն դալկութ * մոմի պէս դեղին լ. || բ. il fond comme la — au soleil, հալի իբրև զմոմ յարեւու, * արեւու մէջ մոմի պէս կիալի. շուտով կը նիհարանայ. 2. մոմ, մոմեղէն «մոմ». dans cette maison on ne brûle que de la —. || — à cacheter, — d'Espagne, կլ. —, դոճ, կնքամոմ «լաք». — à cacheter de couleur, գունակնքամոմ, կնքամոմ գունաւոր. || — à sceller, կնքամոմ. || — végétale, minérale, բուսական, հանային մոմ. 3. մոմեղէն, կերոն (եկեղեցւոյ). les funérailles ont coûté tant pour la —. 4. Բ. մոմ, մոմամաշկ (կաղամ. Ծովնոց ոմանց). 5. տ. **Cérumen.**

Comme de cire, կլ. de cire, մ. ի ճահ, ի դէպ, պատշաճ յոյժ. ah! vous voilà, vous arrivez comme de —! (Ghérardi). Voilà qui tombe comme de —. (Th. Gaut.)

Ciré, e, անց. եւ ած. մոմեալ, մոմագօծ, մոմաո, մոմապատ. parquet —. Toile —e, մոմշոր, մոմլաճ «մուշեմմա, մուշամպա». 2. ներկեալ, սեւաներկ, փայլեցուցեալ. souliers —s.

Cirer, ն. մոմել, մոմագօծել, * մոմաոել. — un parquet, un meuble, du fil. 2. սեւաներկել, ներկանել, փայլեցուցանել. — des bottes.

Cirer, հ. փայլիլ. certains draps cirent quand le poil est tombé et le tissu à découvert.

Se cirer, դ. մոմիլ, մոմագօծիլ, * մոմաոիլ. ce parquet se cire tous les jours. 2. սեւաներկել՝ փայլեցուցանել զոտնամանս իւր. il ne se cire jamais.

Cirette, ի. ա. մոմատանձ. տեսակ կակուղ տանձի :

Cireur, euse, գ. մոմիչ, * մոմոտիչ. — de parquets. 2. սեւանկիչ, կօշկասներկիչ. — de bottes.

Cireux, euse, ած. մոմաո, մոմոտ. matière —euse.

Cirier, ա. մոմագործ, մոմավաճառ. 2. բ. մոմենի. Ծուփ ինչ. ին. մոմածառ (arbre à cire).

Cirière, ած. ի. մոմագործ, մոմաբար. une abeille —, — մեղու. 2. ի. —. une —, —, մեղու :

Cirinose, ա. բ. կիրատ. տեսակ կանկատնկեայց (cactées).

Ciroène, տ. **Céroène.**

Ciron, ա. մբ. կիճ, * ճեռուկ. որդն ամենափոքրիկ. || բ. cela n'est pas plus gros qu'un —, ամենափոքր ինչ է :

Cirque, ա. կրկէս, ձիրանաքաղաքան. le — d'hiver à Paris. 2. աշ. եւ եբ. լեռնաձոր, լեռնահովիտ :

Cirral, ale, ած. բ. խոպոպային:

Cirratule, ի. օդ. խոպոպաճնճի. սեռ. ձագանաճած (chétopode) օղակաւորաց :

Cirre, Cirrhe, ա. բ. խոպոպ, խիրք, * ոլորած ծիլ «ֆիլիզ». կն. **vrilles.** 2. Բ. խոպոպ. վերտուր գալարուն :

Cirré, e, ած. բ. խոպոպաձեւ. feuille —e. Pétiole —. 2. կ. խոպոպաւոր. ին. **Huppé.**

Cirrée, ի. բ. խոպոպենի. սեռ ոտիմի խոլորձեայց :

Cirreux, euse, ած. բ. խոպոպաւոր. le lathyrus —. La clématite —euse. 2. ձբ. —. le cyprin —.

Cirrhédie, ի. մբ. ճոպար. սեռ Ներփանեան միջատաց :

Cirrhine, ի. ձբ. խոպոպաձուկն. սեռ ձկանց անոյշ ջրոյ ի ոտիմէ ձողաձկնակերպից :

Cirrhinère, տ. **Cirrinère.**

Cirrhipèdes, տ. **Cirripèdes.**

Cirrhite, ա. ձբ. դեղնաձուկն. սեռ ձկանց ի ոտիմէ ձողաձկնակերպից :

Cirrhobranches, տ. **Cirro-**

Cirrhocéphale, ած. կ. խոպոպագլուխ. l'épervier —. Le lare —.

Cirrhochlore, ած. Բ. շիկակապոյտ. le trochile —. [maires.

Cirrhodermaires, տ. **Cirroder-**

Cirrhole, ա. բ. շիկասունկ. սեռ կարգի փորաննկոց (gastéromycètes).

Cirrhomélas, ած. ա. Բ. շիկասեաւ :

Cirrhonose, ի. ախ. շիկախտ, շիկախտութիւն. շիկագոյն գունաւորութիւն հիւսուածոց մարմնոյ :

Cirrhopétale, ա. բ. շիկաթերթ. սեռ ոտիմի խոլորձեայց :

Cirrhopodes, տ. **Cirripèdes.**

Cirrhose, ի. ախ. շիկուց. * լերդին մէջ երբեմն գտնուած շիկագոյն հատիկք :

Cirrhospile, ա. մբ. շիկածար. սեռ ցեղի պղնձամոլիգեանց (chalcidiens). [գային :

Cirrhotique, ած. ախ. շիկու-

Cirrhus, ա. կմ. շիկուկ. սեռ անուանեալ ժամակաց :

Cirribarbe, ա. ձբ. խոպոպամօրուս. սեռ ոտիմի գորակերպից (gobioïdes). [cébus —.

Cirrifère, ած. բոլ. խոպոպաբեր.

Cirriflore, ած. բ. խոպոպածաղիկ. la passiflore —. L'uncaire —.

Cirriforme, ած. բ. խոպոպաձեւ. pétiole —.

Cirrigère, ած. բ. խոպոպակիր :

Cirrigrades, ա. կ. խոպոպագընացք. կարգ դասու սարդոստամորձոց (arachnodermaires).

Cirrine, ա. ձբ. խոպոպիկ. սեռ ձկանց ի ոտիմէ կիպրինակերպից (cyprinoïdes).

Cirrinère, ա. օդ. խոպոպատ. սեռ կենդանեաց հանգոյն խոպոպաճճեաց (cirratules).

Cirripèdes կամ **Cirrhipèdes,** ա. յ. կ. խոպոպոտունք :

Cirripédiens, ա. յ. կ. խոպոպոտեանք. ին. **Cirripèdes.**

Cirrite, տ. **Cirrhite.**

Cirrobranches, ա. յ. կմ. խոպոպախոխիկք. ոտիմ Ներգիխակիր (paracéphalophore) կակղամորձոց :

Cirro-cumulus, ա. օդ. գանգրակուտակ, խոպոպակուտակ. ամպ երուխակերպ մանրագանգուած :

Cirrodermaires, ա. յ. փշ. խոպոպամորքք. ին. **Échinodermes.**

Cirroïde, ած. գալարուն, ոլորուն :

Cirrolithe, ա. հբ. շիկաքար. ջրատեալ լուսակրատ պաղետկի եւ կրոյ : [տունք. ին. **Cirripèdes.**

Cirropodes, ա. յ. կ. խոպոպո-

Cirrospile (սիռոսփիլ) ա. մբ. շիկաթուրթ. սեռ Ճանճաձեւից :

Cirro-stratus, ա. օդ. խոպոպասփիւռ, գանգրատփիւռ. խաւանիստ ամպ :

Cirrus (իւս) ա. օդ. գանգրամպ, ամպախոպոպ. ամպ նման Ներակուտակ գանգուածի :

Cirse, Cirsion, ա. բ. փշական-

կար. փշուռ բոյս ինչ ի ցեղէ կանկարեայց (cinarées).

Cirselle, ա. բ. որոզուկ. հատուած որոզ սեռի :

Cirsocèle, ի. ախ. սերմներակայտոյց. այտուն սերմնական երակաց. տ. **Varicocèle.**

Cirsoïde, ած.բժ. S. Variqueux.

Cirsomphale, ա. ախ. պորտաբակուռ.. ուռ՝ այտուցմն երակաց պորտոյ :

Cirsophtalmie, ի. ախ. ականբակուռ . ուռ երակաց աչաց . սաստիկ աչացաւ երակուռային (varique**u**x).

Cirsophtalmique, ած. ախ. ականերակուռային :

Cirsotomie, ի. վ. երակուռահատուած . հատումն երակուռից (varices).

Cirsotomique, ած. վ. երակուռահատական :

Cirure, ի. մոմածեփ , մոմծեփ . *մոմէ շինուած ծեփ :

Cis (սիս) ա. մբ. ներս . որդն փայտակեր եւ ցորենակեր :

Cisaille, ի. մեռաղահատ . *մեծ մկրատ մեռաղեայ Քիթնեղներն կոտրելու . 2. պ. սիզահատ :

Cisaille.

Cisaillement, ա. կտրումն (անպատիւ դէպքաւոյ) :

Cisailler, ն. կտրել (զանպիտան դահեկանս). — des pièces de monnaie altérées.

Cisailleur, ա. կտրիչ :

Cisalpin, e, ած. այսրալպեան . յայսկոյս Ալպեանց . France —e.

Ciseau, ա. դուր , քանդակագործի . — de maçon, de menuisier, de sculpteur, d'orfèvre. Le manche d'un —. Faire émoudre un —, տալ սրել զ—. cela est travaillé, est taillé en —, *քանդակագործ է այս . les statues de marbre se travaillent avec le —. 2. —, քանդակ , քանդակուած . եղանակ քանդակելոյ . ce sculpteur a le — hardi, délicat, habile, savant, ingénieux. D'un tronc qui pourrissait, le — fit un dieu. (Racine). Ouvrage de —, գործ քանդակածոյ , քանդակագործ :

Ciseaux, ա. յ. մկրատ «մագաս». grands, petits —. — fins. Une paire de —. Couper avec des —, մկրատել . *մկրատով կտրել . mettre les — dans une étoffe. Un étui à —, մկրատապատեան . — de tailleur, դերձակամկրատ . — de jardinier pour tondre le buis, etc. || փ. faire un livre, un journal à coups de —, *գիրք՝ օրագիր շինել մկրատովի՝ ուրիշ գիրքերէն կամ օրագիրներէն մկրատով յօդուածներ կտրելով. ||դղ. *կգործածուի նաեւ եզակի , որպէս on n'a point encore mis le ciseau dans cette étoffe. || քՁ. les — d'Atropos, de la Parque կամ des Parques, մկրատն Ատրոպեայ , Պարկայց . ասի եւս քՁ. եզ. le ciseau de la Parque, —ն Պարկայ՝ պարկեան. le fatal ciseau, օրհասական՝ մահատիՁ —. noir ciseau, սեաւ՝ սգաբեր —. prends, Atropos, prends ce ciseau, coupe ce fil. (L. Rac.)

Ciselant, e, ած. քանդակիչ, դրոշիչ . action —e, քանդուած :

Ciselé, e, անց. քանդակեալ , քանդակագործ , քանդակածոյ . vaisselle —e. Arme —e artistement. Un bouclier — d'or, վահան ոսկեքանդակ. 2. փ. —, բազմախնամ . style —. Vers —s.

Ciseler, ն. (je cisèle, tu cisèles, il cisèle, etc.; je cisèlerai, etc.; je cisèlerais, etc.) քանդակել , քանդակագործել , դրոշել . — de la vaisselle d'argent, արծաՁաքանդել . || անխ. l'art de —, քանդակագործուՁիւն .

Cissa.

2. փ. —, յօրինել բազմախնամ . — son style, des vers. 3. այգ. մկրատել . *ոսկուիկն գէշ հատիկներն մկրատով կտրել . [շիլ :

Se ciseler, դ. քանդակիլ , դրոշ

Ciselet, ա. ար. դրիկ . դուր փոքրիկ . travailler au —, դրիկագործել. cela est fait au —, դրիկագործ է :

Ciseleur, ա. քանդակիչ , քանդակագործ , դրոշիչ «գալեմքեար». 2. փ. քանդակիչ . մատենագիր յրատակաբան :

Cisellement, ա.այգ. մկրատումն:

Cisellerie, ի. մկրատագործուՁիւն . 2. մկրատագործք :

Ciselure, ի. քանդակագործուՁիւն «գալեմքեարլըգ» . être habile dans la —. 2. քանդակ , քանդակուած , դրոշած . une belle —.

Ciseron, ա. բ. պտուտ . տեսակ սխտան :

Cisgangétique, ած. աշ. այսրգանգեան . յայսկոյս Գանգիսի :

Ciside, ած. մբ. ներտազգի, ներտանման . || —s, ա. յ. —բ. տոհմ պատենաՁեւ միջատաց նախատիպ ունելով զներս (cis).

Cisjuran, e, ած. աշ. այսրյուրայեան . յայսկոյս Յուրայ լերան :

Cisleithan, ane, ած. աշ. այսրլէՁայեան . յայսկոյս ԼէՁա գետոյ Աւստրիոյ :

Cismontain, aine, ած. աշ. այսրլեռնեան . որ յայսկոյս լերանց :

Cisoir, ա. ար. մկրոց . մկրատ ոսկերչաց :

Cisoires, ի. յ. ար. ճմճիկ . խոշոր մկրատ երկաՁահատաց :

Cispadan, ane, ած. աշ. այսրպադեան . յայսկոյս Պադոս (Padus, Pô) գետոյ . république —ane.

Cisrhénan, ane, ած. աշ. այսրհռենեան . յայսկոյս Հռենոս գետոյ . provinces —anes.

Cissa, ա. Ք. սիսակ . կն. **Chloris**ome.

Cissampélées, Cissampélidées, ի. յ. բ. սրդեայք . շար լուսնահիրնդեայց նախատիպ ունելով զսրդի :

Cissampéline, ի. տգ. սրդին . *կալաքարակերպ գտեալ տեսակ մի սրդոյ մէջ :

Cissampélos (ոս) ա. բ. սրդի . պատատիճ Ծուի վաՁանատեսակ :

Cissarobryon, ա. բ. կիստածապիկ . խորդենասեր (géraniacé) Ծուի գետնախանձ ի Քիլի :

Cisse, ա. բ. բաղորՁ . որՁ պատոպիճ :

Cisséis (սիսէիս) ա. մբ. բաղեղնաճճի . սեռ հնգայօդ միջատաց :

Cissite, ա. մբ. բաղեղնամիջատ . սեռ հնգայօդ-պատենաՁեւից տոհմէ ուլնաւորաց (trachélides).

Cissoïde, ի. եչ. բաղեղնակերպ . կոր գիծ բաղեղանման :

Cissoïde, ած. բ. բաղորՁակերպ :

Cissopis (փիս) ա. Ք. անճեղուկ :

Cissotomes, ի. յ. դց. յն. բաղեղնատօնք. les jeunes gens étaient couronnés de lierre dans les —.

Cissus (իս) S. Cisse.

Cistacées, ի. յ.բ. S. Cistinées.

Cistanche, ա. բ. ճմակ . երկոտատանատեսակ սեռ կաղնձնեայց (orobanchées).

Ciste, ի. ճ. կեաս , կողով . 2. բ

կիստ, կիստոս. Ծուի ինչ Եւրոպիոյ:

Cistées, ի. յ. բ. կիստեայք . հն. **Cistinées.**

Cistèle, ի. մբ. կողվիկ. սեռ պատենաՁեւ միջատաց :

Cistélénies, ա. յ. մբ. հն. **Cistélides.**

Cistélide, ած. մբ. կողվիկազգի . || —s, ի. յ. —բ. տոհմ պատենաՁեւ միջատաց :

Cistelle, ի. կմ. կողվիկախեցի. ֆս կոտն կակղամորթ. 2. ը.Տ.**Cistule.**

Cistène, ի. բբ. լրնոր. սեռ. կալմբարիւն որդանց:

Cistercien, enne, գ. եպ. կիստերկեան. 2. աճ. —. religieux —. Religieuse, communauté —enne.

Cistiflore, աճ. բ. կիստաճաղիկ. || —s, ի. յ. կիստաճաղկունք. տոհմ ճաղկանց նախատիպ ունելով զկիստ:

Cistinées, ի. յ. բ. կիստեայք. տոհմ երկպտուկ եւ բազմաթերթ սրնկոց: [հն. **Lédocarpe.**

Cistocarpe, ա. բ. կիստապտուղ.

Cistogastre, ա. մբ. կողովորովայն, կողովափոր. սեռ երկթեւ միջատաց:

Cistoïdées, ի. յ. բ. կիստակերպեայք. տոհմ տնկոց նախատիպ ունելով զկիստ:

Cistomorphe, աճ. բ. կիստակերպ. 2. ի. —. կն. **Hibbertie.**

Cistophile, աճ. բպ. կիստասէր, կիստասուն. l'antennarie —.

Cistophore, ի. դգ. կիստակիր, կողովակիր, կողովաբեր. 2. աճ. —. médailles —s. 3. —s, ի. յ. —բ. * կողով կրող օրիորդք: [téris.

Cistoptère, ի. բ. Տ. **Cystop-**

Cistre, ա. եժ. Տ. **Sistre.**

Cistude, ի. սբ. ճահճակրայ. կն. **tortue bourbeuse, tortue jaune.** Տ. **Émyde.**

Cistule, ի. բ. տփիկ. *տեսակ մի պատակ կամ կազմած բեղնաւորիչ քարաքոսից. 2. կմ. Տ. **Cistelle.**

Citable, աճ. յիշատակելի. ce passage, cet auteur n'est pas —.

Citadelle, ի. միջնաբերդ, ներքնաբերդ, վերնաբերդ, ակաւն. la — de Lille. Forte —. La garnison d'une —. Les fossés, les remparts d'une —. Bâtir, raser une —. Ville protégée par une —. Attaque, défense d'une —. [քաղաքացի:

Citadin, ine, գ. քաղաքաբնակ,

Citateur, trice, գ. վկայակոչասէր, վկայամոլ. * իբր խօսակցութեանց ու գրուածոց մէջ մատենագրաց խօսքերն յիշել սիրող. c'est un éternel —.

Citation, ի. վկայութիւն, յիշատակութիւն, վկայաբերութիւն, յառաջքերութիւն, կոչումն. — d'un passage. Multiplier les —s. Abuser des —s. Longue —. Des —s claires et précises. S'appuyer sur de nombreuses —s. La fidélité, l'exactitude des —s. — de comparaison, նմանաբերութիւն. 2. դտ. եկակոչ, եկակոչութիւն, դատակոչ, դատակոչութիւն. * դատաստանի կանչել. — devant la justice de paix. — en conciliation. Acte de —, եկակոչագիր, կոչումնագիր. donner, notifier une — à qn. Annuler une —. 3. եկակոչագիր, դատակոչագիր. les témoins doivent représenter la — qui leur a été donnée.

Citatoire, աճ. եկակոչոյ, դատակոչող. obtenir des lettres —s, եկակոչագիր ընդունել:

Cité, ի. քաղաք, մեծաքաղաք, ռստան. belle, opulente —. Droit de —, իրաւունք քաղաքացուհեան. avoir droit de —. Acquérir, perdre le droit de —. || փ. la — céleste, sainte, la sainte —, la — de Dieu, երկնաւոր քաղաքն, վերնաքաղաքն, վերին քաղաքամայրն, արքայութիւն երկնից, երկինք. || la sainte —, սուրբ քաղաքն Երուսաղէմ. 2. միջնաքաղաք. հնագոյն մասն քաղաքի. — de Londres. 3. բնակավայր. — ouvrière.

Citeaux, ա. կիստերկավանք. վանք կիստերկեան կրօնաւորաց:

Citer, ն. դտ. եկակոչ՝ դատակոչ առնել, դատակոչել. * դատաստանի կանչել. — qn. devant le juge de paix. — en conciliation. — en justice,ատենաքարշ՝ դատափետ առնել, դատափետել. — qn. au tribunal de police correctionnelle. — un prévenu. 2. փ. կոչել՝ բերել ի վկայութիւն, յառաջ բերել. — des faits, une loi, des vers, les auteurs. — des témoins, վկայս կոչել. 3. անուանել, յիշատակել. — son auteur. Ne citez personne.

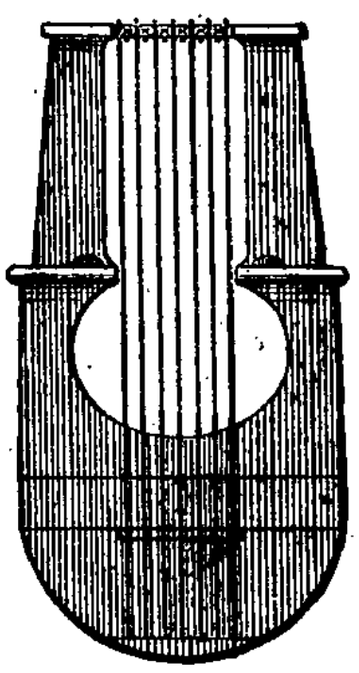
Se citer դ. աճիլ ի վկայութիւն. յառաջ բերիլ. un tel passage ne peut se —. 2. անուանել՝ յափշտակել զանձն. rien n'est plus désagréable qu'un homme qui se cite à tous propos. 3. յիշատակել զիմեանս. écrivains qui se citent mutuellement. 4. յիշատակել միմեանց. pédants qui se citent du grec et du latin.

Citérieur, eure, աճ. աշ. յայսկոյս, յայսկուսեան, * ասդիի՝ ասդիի կողմն եղող. L'Inde —eure est en deçà du Gange.

Citerne, ի. ճ. ջրամբար, ջրշեղջ, կիստեան «սառնըճ». construire une —. Eau de —, ջրամբարաջուր, ջրշեղջաջուր. — imperméable à l'eau.

Citerné, e, աճ. ջրամբարաձեւ, ջրշեղջաձեւ. une fosse —e.

Citerneau, ա. ճ. ջրամբարիկ, ջրշեղջիկ «սու խագինէսի»:

Cithare.

Cithare, ի. եժ. ջնար. ազգ ջնարի. jouer de la —, — հարկանել՝ *զարնել. joueur de —, ջնարահար:

Cithare, ա. ձբ. ջնարաձուկն:

Citharède, գ. եժ. ջնարահար. հն. **Citharistе.**

Citharédique, աճ. ջնարական:

Citharélome, ա. բ. ջնարավերջք. տեսակ խաչաբերից:

Citharexylon, ա. բ. ջնարփայտ. սեռ տնկոց ի տոհմէ աղաւնիենեայց:

Citharine, ի. ծբ. ջնարիկ. ազգ ջնարաձեւ ծակաբերից (foraminitères). 2. ձբ. ջնարաձուկն. սեռ ձկանց ի տոհմէ լոգակերպից (salmonoïdes).

Cithariste, ա. Տ. **Citharède.**

Citharistique, ի. եժ. ջնարահարութիւն. 2. ջնարերգութիւն:

Citharoïde, ի. ֆխ. ջնարերգ. 2. ջնարանուագ:

Citharoïdées, ի. յ. կբ. ջնարակերպեայք:

Cithériade կամ **Cithéride**, ի. դց. կիթերիադ, կիթերաբնակ. անուն յաւերժահարսանց բնակելոց ի լեառն Կիթերոն: [րոնեան:

Cithéronien, enne, աճ. կիթե-

Citien, enne, աճ. եւ գ. աշ. կիտեան, կիպրոսեան:

Citigrade, աճ. կ. արագընթաց, արագաքայլ. || —s, ա. յ. արագոտունք. ցեղ տոհմի սարդեայց (aranéides). [մկնարջի:

Citille, ա. կ. Ցնդող. տեսակ

Citographie, ի. արագագրութիւն:

Citolégie, ի. արագընթերնութիւն. * ուսումն շուտ կարդալու:

Citoyen, enne, գ. քաղաքացի, քաղաքացուհի. un riche —. Un simple —. Un bon —. De —, քաղաքացիական. exercer les droits de —, վարել գիրաւունս քաղաքացւոյ. un grand —, մեծ —. այր մեծագործ՝ աշխարհիաշէն:

Citoyenneté, ի. քաղաքացութիւն:

Citracées, ի. յ. լիմոնեայք, լիմոնասերք. սեռ տնկոց նախատիպ ունելով զլիմոնի (citrus).

Citraconique, աճ. տգ. լիմոնընծախոտային. acide —. Ether —.

Citragon, ա. բ. Տ. **Mélisse.**

Citramalique, աճ. տգ. լիմոնախնձորային. acide —, — թթու, լիմոնախնձորաթթու:

Citramide, ի. տգ. լիմոնամիդ. անուն բազում ամդից յառաջ եկելոց ի լիմոնային թթուէ:

Citrangulle, ա.բ. լիմոնանկիւն. տեսակ բաղուկի (orange).

Citratartrique, աճ. տգ. լիմոնգինեքարային. acide —.

Citrate, ա. տգ. լիմոնատ. աղ ինչ. — de zinc, զինկալիմոնատ. — d'argent, արծաթալիմոնատ:

Citrazinique, աճ. տգ. լիմոնամդային. acide —, լիմոնամդաթթու. *լիմոնային ամիդ; աճառագած:

Citré, e, աճ.դգ. լիմոնախառն. potion —e. 2. բ. լիմոնեայ. || —es, ի. յ. խումբ փեգենասերից:

Citréine, ի. տգ. լիմոնէին. մարմին գոյացեալ խառնուրդով ջեռուցեալ լիմոնային թթուոյ ընդ ռետնի:

Citrène, ի. տգ. լիմոնէն. ոգիւղ լիմոնի:

Citricique, աճ. տգ. թթուալիմոնային. acide —, — թթու (գոյացեալ Թորացմամբ լիմոնային թթուոյ):

Citricole, աճ. բպ. լիմոնասուն, լիմոնաբնակ. la loranthe —.

Citridique, աճ. տգ. լիմոնանային. հն. **Aconitique.**

Citrilène, ի. տգ. լիմոնիլէն. հեղուկ բնաճխուկ ջրածնի:

Citrin, ine, աճ. լիմոնագոյն, լիմոնաթոյր. onguent —. Couleur —e. 2. ա. —.

Citrin, ա. Թ. դեղնիկ. տեսակ

շիկահաւի (fauvette) 2. հբ. լիմոնաքար . տեսակ քուարցի :

Citrina, ա. Ø. սարիկ «խաչեղէն». հն. **Tarin.**

Citrine, ի. դղգ. լիմոնիւղ :

Citrinelle, ի. Ø. դալուճ . հն. **Bruant.**

Citrinité, ի. լիմոնուԹիւն , լիմոնագոյն , դեղնուԹիւն :

Citriobate, ա.բ. լիմոնամոլենի . սեռ. տոհմի քարբեկեայց :

Citrique, ած. ագ. լիմոնային . acide —, լիմոնաԹԹու :

Citron, ա. բ. լիմոն . jus de —, լիմոնահոյզ . couleur de —, լիմոնագոյն . — aigre, doux. Écorce de —. — confit. || Être jaune comme un —, լիմոնագոյն՝ դեղնամորԹ լ. || presser qn. comme un —, *լիմոնի պէս սեղմել . բոլոր ջուրն՝ ունեցածն հանել . 2. ած. անփ. լիմոնագոյն. taffetas —. Étoffes —. Une robe —.

Citronade, ի. լեմոնաջուր , լիմոնջուր . հն. **Limonade.**

Citronine, ի.տգ. լիմոնին . *գունաւորիչ նիւԹ դեղին անկենսային հանեալ գետնաճխոյ խայծղանէ :

Citronnat, ա. խ. լիմոնանոյշ . *լիմոնի անոյշ :

Citronnelle.

Citronné, e, ած. լիմոնահոտ, լիմոնահամ , լիմոնախառն. tisane —e.

Citronnelle, ի. բ. բարձունեակ . 2. տ. **Mélisse.** 3. լիմոնօղի :

Citronnellol, ա. տգ. բարձունեուլ . նիւԹ հանեալ յոգիւղոյ բարձունեակի (citronnelle).

Citronner, ն. խ. լիմոնել . * լիմոն քամել :

Citronnier, ա. բ. լիմոնի , լիմոնենի « իլիմօն աղաճը ». 2. լիմոնափայտ . փայտ լիմոնւոյ. un coffret de —.

Citronyle կամ **Citryle**, ի. տգ. լիմոնուստ . արմատականն ոգիւղի լիմոնի :

Citroptène, ա. տգ. լիմոնաբափրէն . քափուր ոգիւղոյ լիմոնի :

Citrosme, ա. բ. լիմոնիոտ . սեռ. տոհմի մոնիմեայց :

Citrouille, ի. բ. կարկաժ , մեղրադդում (պտուղն) «պալ գապպաղը» . manger de la —. Potage à la —, կարկաժապուր . || հն. **Giraumont.** 2. կարկաժ , մեղրադդմենի (բոյսն) . 3. փ. Ծանծրամիտ, ապուշ , * դդում գլուխ :

Citrullus (իւս) ա. բ. գա. **Coloquinte**ի :

Citrus (իւս) ա. բ. գա. **Citronnier**ի :

Citryle, s. **Citronyle.**

Cittophories, ի. հյ. յն. բաղեղնաոսնք . *յորում բաղեղն կկրէին ի պատիւ Բակքոսի :

Citule, ի. ծբ. կիտուլ. ծուկն ինչ :

Citus (իւս) ա.ծբ. գա. **Chabot**ի :

Civadière, ի. նա. ցռկառագաստ. առագաստ ցռկակայմի « չիվատա եէլքէնի». la vergue de —.

Cive կամ **Civette**, ի. բ. սխտորուկ , ծիԹրուկ . հն. **Ciboulette.**

Civet, ա.խ. սոխաւտ . *տեսակ մի պտրանի . — de lièvre, de chevreuil. Faire un —.

Civette, ի. կ. մուշկ , բէշկ , բէշկմուշկ , մշկաբէշկ « միսկ բէտիսի». 2. մուշկ «միսք». sentir la —. L'odeur de la —. հն. **Musc.**

Civette, ի. բ. տ. **Cive.**

Civière, ի. դարգիճ «Ծէնկէրէ». en forme de —, դարգճաձեւ :

Civil, e, ած. քաղաքային , քաղաքական , քաղաքատեսակ. état —, քաղաքային վիճակ . guerre —e, քաղաքական՝ առտնին՝ ընտանի պատերազմ , քաղաքամարտ. mort —e, քաղաքական մահ , քաղաքամահ.*քաղաքացւոյ իրաւունքն կորուսանելն . droit —, քաղաքային իրաւունք. 2. քաղաքային, քաղաքացիային, քաղաքացիական (հկբ. եկեղեցականի եւ զինուորականի). fonctionnaire —. Les autorités —es. || Partie —e, դատավար կողմն. 3. քաղաքական (հկբ. ոճրագործականի , criminel). procès, tribunal, code —. 4. փ. քաղաքաբոյ , քաղաքավար , բարեկիրԹ , ազնուակիրԹ , մարդավար . un homme fort —. Il reçoit d'une manière fort —e. || լգ. **Poli.** 5. ա. քաղաքային (որ ոչ եկեղեցական է եւ ոչ զինուորական) . le — et le militaire.

Civilement, մ. քաղաքականապէս , քաղաքականօրէն . procéder, juger, poursuivre —. Être — responsable d'un délit. || Être mort —, մեռանել —. * դատապարտիլ քաղաքական մահուան . 2. քաղաքավարուԹեամբ , քաղաքավարապէս , մարդաւիրաբար . traiter, recevoir, agir, parler —.

Civilisable, ած. նբ. քաղաքականացեալ , քաղաքակրԹեալ . le commerce des Grecs a civilisé les Barbares. — un peuple. 2. բարեկիրԹ՝ քաղաքավար գործել , կրԹել . — un jeune homme. 3. դտ. հ. քաղաքայնել , քաղաքային գործել . — une procédure, une cause criminelle.

Se civiliser, դ. քաղաքականալ , քաղաքակրԹիլ . ce peuple se civilise. A mesure que les nations se civilisent. 2. ը. քաղաքակրԹիլ , բարեկիրԹ է., *կրԹուիլ . il se civilise.

Civiliste, ա. իրաւաքաղաքագէտ. իրաւագէտ քաղաքային իրաւանց :

Civilité, ի. քաղաքավարուԹիւն , մարդավարուԹիւն . une personne pleine de —. Manquer de —, անքա-

Civilisant, e, ած. քաղաքակրԹական . toutes choses essentiellement —es. Exercer une influence —e.

Civette.

Civilisateur, trice, ած. քաղաքակրԹիչ , քաղաքակրԹող . idée —trice. 2. գ. —. Les Grecs furent les —s de l'Occident.

Civilisation, ի. քաղաքականացումն , քաղաքակրԹուԹիւն . la plus parfaite —. — matérielle, morale, նիւԹական , բարոյական —. état, degré de —. Effets de la —. — avancée. Retarder la —d'un pays. Les progrès de la —. La marche de la — est loin d'être terminée.

Civière.

Civilisé, e, անց. քաղաքականացեալ , քաղաքակրԹեալ , քաղաքակրԹ . les peuples —s, les plus —s. Les nation —es. Les hommes —s par la liberté. 2. ա. —ն :

Civiliser, ն. քաղաքականացուցանել , քաղաքակրԹել . le commerce des Grecs a civilisé les Barbares. — un peuple. 2. բարեկիրԹ՝ քաղաքավար գործել , կրԹել . — un jeune homme. 3. դտ. հ. քաղաքայնել , քաղաքային գործել . — une procédure, une cause criminelle.

Se civiliser, դ. քաղաքականալ , քաղաքակրԹիլ . ce peuple se civilise. A mesure que les nations se civilisent. 2. ը. քաղաքակրԹիլ , բարեկիրԹ է., *կրԹուիլ . il se civilise.

Civiliste, ա. իրաւաքաղաքագէտ. իրաւագէտ քաղաքային իրաւանց :

Civilité, ի. քաղաքավարուԹիւն , մարդավարուԹիւն . une personne pleine de —. Manquer de —, անքա-

ղաքավար լ. 2. քաղաքավարութիւն, քաղաքավարական՝ պատուասիրական գործք՝ խօսք, մեծարանք, ողջոյն մեծարանաց, *յարգողջոյն, յարգաբարեւ. après les premières —s de part et d'autre. La visite s'est passée en —s. Faire toutes sortes de —s. Faire — à qn. Recevoir des —s de la part de qn. Accabler, combler qn. de —s. || իվերջ նամակաց. je vous présente mes —s empressées, մատուցանեմ ձեզ զողջոյն մեծարանաց իմոց, *յարգանքս կմատուցանեմ ձեզ. il vous fait ses —s, յարգողջոյն մատուցանէ ձեզ. mes —s à Monsieur votre père, մատուսջիք զողջոյն մեծարանաց իմոց առ հայրն ձեր:

Civique, ած. քաղաքային, քաղաքացիական. vertus, devoirs —s. Liberté —. || Couronne —, քաղաքային պսակ, քաղաքապսակ. || dégradation —. || Droits —s, — իրաւունք. exercer des droits —s. Privation des droits —s.

Civisme, ա. քաղաքասիրութիւն. նախանձ բարի քաղաքացւոյ. donner des preuves de —.

Cixie, ի. մբ. նոյն. սեռ. ցեղի փայլփլունեայց (fulgoriens).

Cixiites, Cixiodes, ա. յ. մբ. նոյնեայք. խումբ տոհմի փայլփլունեանց (fulgoriens).

Clabaud, ա. կ. ղօղանջող, վայրահաչ, *հաչան ոլոխ շուն. ce chien est un —. 2. ած. եւ բ. ղօղանջող, վայրահաչ, շատահաչ, * հաչան. c'est un —. 3. հաչափեղոյր. գլխարկ եզերակախ. ce chapeau est —.

Clabaudage, ա. ղօղանջ, ղօղանջումն, ղօղանջիւն, հաչիւն. le — des chiens. Quel — font vos chiens dans leur chenil! 2. ի. եւ բ. ղօղանջանք, վայրահաչութիւն, *հաչանութիւն. son — ne m'effraye point. Je ne m'arrête point à tous vos —s.

Clabauder, հ. ղօղանջել, հաչել ընդ վայր. ce chien ne fait que —. 2. ի. եւ բ. ղօղանջել, վայրահաչել, հաչել. cet homme ne fait que —.

Clabauderie, ի. բ. ղօղանջանք, վայրահաչութիւն, հաչանք. vous étourdissez tout le monde par vos —s.

Clabaudeur, euse, գ. բ. ղօղանջող, վայրահաչ, շատահաչ, շնարերան, *հաչան, կանչուրտան. vous êtes un grand —. Cette femme est une éternelle —euse. Une insupportable —euse.

Cladangie, ի. վբ. ոստանոթ. տեսակ բրածոյ ծառաքստոյ (madrépore).

Cladanthe, ի. բ. ոստածաղիկ. սեռ. տոհմի բաղադրեալ երիցկեայց (anthémidées).

Cladaspergille, ա. բ. ոստամշտակեակ. սեռ. անկոց մերձակից մշտակեկի (aspergille).

Cladastre, ա. բ. ողնոստ. մեծ եւ գեղեցիկ ծառ հիւսիսային Ամերիկայ:

Cladeytère, ա. մբ. ոստաքանց. սեռ. քառայօդ պատենաւորից:

Cladhyménie, ի. բ. ոստանդամ. սեռ. լօրից:

Cladie, ի. մբ. ոստուկ. սեռ. ցեղի կառաժուղեանց (tenthrédiniens). 2. բ. —, եղնաւօտ. տեսակ քարաքոսի:

Cladiées, ի. յ. բ. ոստկեայք. ցեղ կիպերասերից (cypéracées).

Cladine, ի. բ. ոստաքոս. սեռ. քարաքոսից:

Cladion, ա. բ. ոստաքոյս. սեռ. կիպերիսեայց ոստկեայց (cladiées).

Cladisque, ա. մբ. ոստաճեղ. սեռ. հնգայօդ պատենաւորից:

Cladobate, ա. կ. ոստագնաց. անասուն ճճակեր. կն. **Tupaïa**.

Cladobie, ա. մբ. ոստակեաց. սեռ. քառայօդ պատենաւորից:

Cladobotryés, ա. յ. բ. ոստողկուզեայք. խումբ ինչ սնկոց:

Cladobotryon, Cladobotrys, ա. բ. ոստողկոյղ. սեռ. սնկոց:

Cladocarpe, ած. բ. ոստապղտուղ. —s, ա. յ. —ք. դաս մամռոց:

Cladocère, ած. մբ. եւ խբ. ոստեղջիւր. 2. ա. պղբ. —. սեռ. տոհմի աստրէայց. 3. ա. յ. ոպ. —ք. տոհմ կարգի ողոքկապատենից ցցնատքոտնոտանց (lophyropes).

Cladochète (քէթ) ի. բ. ոստաճար. սեռ. տոհմի բաղադրեալ պատուճաճարեայց (sénécionidées).

Cladochone, ա. վբ. ոստաքաժակ. սեռ. բրածոյ ծառաքստոյ (madrépore).

Cladochytrion (քիթրիոն) ա. բ. ոստաոսան. սեռ. սնկոց:

Cladocore, ա. կ. ոստընձիւղ. սեռ. ծառաքստոյ (madrépore).

Cladocrine, ի. փշ. ոստաճաք. սեռ. տոհմի ճաքակերպից (crinoïdes).

Cladodactyle, ի. փշ. ոստամատն. սեռ. վարնգաձեւ ծովագլանաց (holothuries). [Տուի ի Քոշէնիլին:

Cladode, ի. բ. ոստոտ. ոստալից

Cladoderris (իս) ի. բ. ոստագեղմն. սեռ. տոհմի հիւսասնկեայց (hyphomycètes).

Cladodial, ած. ա. բ. ոստային:

Cladodiptère, ա. մբ. ոստափետուր. սեռ. տոհմի վիպոիսնեայց (fulgorides).

Cladogène, ած. բ. ոստաճին:

Cladognathe, ա. մբ. ոստակրզակ. սեռ. սանտրեղջիւր (pectinicornes) պատենաւորից:

Cladolabe, ա. փշ. ոստակալ. սեռ. ծովագլանաց (holothuries).

Cladomorphe, ա. ոստակերպ. հն. **Bactérie**.

Cladone, ի. բ. ոստոն. սեռ. տոհմի քարաքոսից:

Cladonème, ա. կ. ոստաձել. սեռ. բազմատեսակ մեդուսայից Միջերկրականի:

Cladoniacé, e, ած. բ. ոստենասեր, ոստենանման. || —es, ի. յ. —ք. տոհմ քարաքոսից նախատիպ ունելով զոստենի (cladonic).

Cladonie, Cladonia, ի. բ. ոստենի. սեռ. գաղտասեր սնկոց ի տոհմէ քարաքոսից:

Cladonié, e, ած. բ. ոստենեայ. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ տոհմի քարաքոսից նախատիպ ունելով զմ սեռն ոստենւոյ (cladonie).

Cladope, ած. բ. ոստոտն. mérule —. || —s, ա. յ. —ք. ցեղ երկսեռ զարիկոնեայց (agaricinés).

Cladophile, ա. մբ. ոստասէր. սեռ. քառայօդ պատենաւորից:

Cladophlébide, ի. բ. ոստերակ. սեռ. բրածոյ ձարխոտոց:

Cladophore, ա. մբ. ոստակիր. սեռ. քառայօդ պատենաւորից. 2. բ. —. սեռ. լօրից:

Cladophorées, ի. յ. բ. ոստակիրեայք. խումբ ջրասնգաւորից նախատիպ ունելով զոստակիր:

Cladophyllie, ի. վբ. ոստատերև. սեռ. բրածոյ ծառաքստոյ (madrépore).

Cladophyte, ա. բ. ոստատունկ:

Cladopode, ած. խբ. ոստաճաճ. || —s, ա. յ. —ք. կարգ ճանճախուիկ կակղամորթոց:

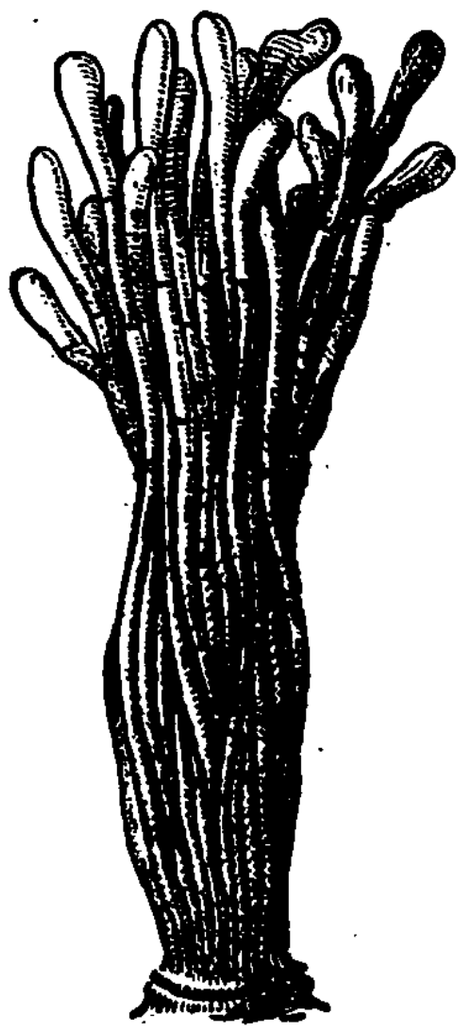
Cladorhize, ած. բ. ոստարմատ. fragosa, neckerie —.

Cladorynche (քրինք) ա. Ե. ոստակտուց. սեռ. Ճոչնոց ի կարգէ բարձրասրունից:

Cladosiphon, ա. ոստափող. սեռ. լօրից:

Cladosphère, ի. բ. ոստագունդ. սեռ. գնդաձեւ սնկոց:

Cladosporiées, ի. յ. ք. ոստաՅորճեայք . հատուած բորբոսեայց

(mucédinées) ի ցեղէ քհիեզասերից (byssacées).

Cladosporion, ա. ք. ոստաՅորճ. սեռ. ոտիվի անկոց :

Cladostachyde (քիտ) ա. ք. ոստոտիաակ . սեռ. ոտիվի աննատամեայց :

Cladostachyé, e (քիէ) ած. ք. ոստոտիաակեայ . carex —.

Cladostème, ա. պրք. ոստոպրսակ . սեռ. բրածոյ պողիպաքունից :

Cladostèphe, ա. ք. ոստոՅագ . սեռ. ոտիվի յօտակերպեայց :

Cladostyle, ի. ք. ոստոպաք . ամերիկեան տունկ տարեւոր. — paniculée.

Cladothamne, ա.ք. ոստոՅուխ. սեռ. եղրեայ (rhodoracé) ցախեայց (éricacées).

Cladothèle, ի. ք. ոստոպոուկ .

Cladothrix, Cladotric, ա. ք. ոստոգէս . Յուվ ինչ ի Բրազիլ. 2. մգ. ոստոմանրէ :

Cladoxère, ա. մք. չորոստ . սեռ ցեղի ուրուհանց (phasmiens), կարգ ուղղաՅեւից :

Cladozygie, ի. ք. ոստոպուծ .

Cladure, ա. ք. ոստոգի . հատուած խարազանակիր (mastigophore) սեռի:

Cladyodon, ա.սք. աոտմնաքծակ.

Clafouti, ա. խ. կեռասածաղ . տեսակ մի կեռասալից կարկանդակ :

Claie, ի. սառատ , վանդակ (ոստոՅիս) «գաՅէս». on met des —s devant les fenêtres. 2. ած. սառատ , կողով (ոզորաՅիս) . հն. **Nasse**. 3. սառատ , խարբաղ . մաղ հողոյ , աւազոյ «գալպուք» . passer à la —, * սառատէ՝ մաղէ անցունել . 4. սառատ , վանդակապատ (ոստոՅիս) :

Clair, aire, ած. պայծառ , լուսաւոր . la lune est —e. Le feu est —. — obscur, լուսաղօտ , լուսաստուեր. 2. պայծառ, յստակ , սեռն, Յափանցիկ , Յափանշոյլ. cette église est bien —e. Cette chambre est fort —e. Cette galerie n'est pas assez —e. Votre cabinet est fort —. 3. փայլուն, ջինջ . vaisselle fort —e. Ces armes sont bien —es. Un plancher bien frotté et bien —. Argenterie bien —e. 4. յստակ , Յափանցիկ , ջինջ , մաքուր.verre —. Des vitres bien —es. — comme du cristal. 5. պայծառ,յստակ, ամպաջինջ, անամպ. ciel —. 6. պայծառ , պայծառներանգ , բացագոյն , լուրջ,*բաց. vert —, — կանաչ. rouge —, — կարմիր. bleu —, լրջակապոյտ. teint —. 7. պայծառ, յստակ, սեռն, վճիռ , ականակիա , անպղտոր . eau —e. Vin —. Un — ruisseau. Une —e fontaine. — comme de l'eau de roche. || Eau —e, զուտ ջուր . || փ. faire de l'eau —e, ի դերեւ ելանել , չյաջողիլ. 8. ջրի, ջրոտ , լոյծ . sirop —. Purée —e. Cette bouillie est trop —e. Sauce —e. Lait —. || Œuf —, անսերմն ձու, *բղոյ , պղոյ « ճրագ հումարեա ». 9. անգայտ , անօսր , նօսր , ցիր , ցանցառ «անյրէքթ». toile —e, — կտաւ , ցանցառկտաւ. de la gaze bien —e. || Bois —, նօսրաճառ՝ սակաւաճառ անառատ. || qui a les cheveux —s, նօսրահեր. qui a la barbe —e, բարձ, բարձուկ , բարձագին . 10. պայծառ , յստակ , ջինջ , սուր . voix —e. Son —. 11. փ. պայծառ , յրստակ , յստակախօս , պայծառախօս , պարզաբան , պարզախօս , դիւրաբան , դիւրահաս, հեշտընկալ . style, discours, esprit —. Idée, expression —e. Il s'est exprimé en termes fort —s. Il n'y a rien de si —, de plus —. Cela est — et net. Cet auteur n'est pas —, դժուարահաս՝ դժուարահասու է մատենագիրս . cet homme a le jugement, l'esprit —. 12. յայտնի , յայտապատում , յայտանշան , մեկին , դիւրաճան , դիւրիմանալի , դիւրիմաց , յստակապատում . il est —, յայտ է . c'est —, յայտ իմն է . c'est tout —, c'est — de soi, ինքնայայտ է . il est — comme le jour, քաջայայտ է . la raison est —e. Résister à une chose si —e. Les principes les plus —s. Il me semble que c'est assez —. || Est-ce —? յայտապատո՞ւմ իցէ , առէ՞ք ի միտ, *հասկըցուեցա՞ւ . || argent — կամ —s deniers, պատրաստ՝ առձեռն պատրաստ դրամ «չինչին». c'est de l'argent —. || ք. c'est un profit tout —, յայտնի՝ առյգ շահ է. || cette affaire n'est pas —e, ոչ յստակ է գործդ , խառնակ է . || ce procédé n'est pas —, cette conduite n'est pas —e, անյայտ՝ կեղակարծ է գնացքդ . || son affaire est —e,*բանն լմնցած՝ բուռած է , պիտի դատապարտուի :

Clair, ա. լոյս , պայծառութիւն . — de lune կամ le — de la lune, լուսնակ , լուսնակայ , *լուսնկայ «մահիճապ» . il fait — de lune, լուսնակայ է , *— կայ . le beau — de lune. Au — de la lune, ի լուսնակի . se promener au — de la lune. 2. նկ. — de lune, լուսնակ , լուսնանկար . 3. նկ. յ. լուսամասունք . լուսաւոր մասունք նկարուց . les —s de ce tableau sont bien, sont mal entendus. Il y a dans ce tableau des —s admirables. 4 ցանցառուտ , ցանցառավայր . les —s d'un bois, d'un champ de blé. 5. ցանցառ , մաշուք . les —s d'une étoffe, d'un bas.

Clair, մ. յստակ , մեկին , յստակապէս , յայտնի , յայտնապէս , լուսաւորապոյս, ինքնայայտ. parlez —, si vous voulez qu'on vous comprenne. C'est —, — է . || voir —, յայտնի՝ յայտնապէս տեսանել . եւ փ.՝ քաջ ի միտ առնուլ, ի վերայ հասանել, խելամուտ է. || parler —, յստակախօս՝ պարզախօս՝ պարզաբան՝ յայտնաբան է. եւս՝ խօսել նուրբ եւ սուր ձայնիւ. || — et net, haut et —. պարզ յայտնապէս , մեկին , պարզապէս . եւս՝ զամենայն ճախան ի բաց հանեալ , մաքուր , զուտ , անճախք . je lui ai dit mon avis haut et —. Parler — եւ մեկին , et net, haut et —. Il gagne, — et net, dix mille francs. || Semer —, գրիւ՝ ցան սուտ եւ անդ՝ ցանցառ սերմանել . || il fait —, լուսանայ , արեւ ծագէ . եւս՝ լուսաւորՙ պայծառ է . il fait — dans cette galerie. Il ne faisait pas encore — quand nous sommes partis.

A clair, au clair, մ. անպղտոր . tirer à —, au —, — պարզել , զտել . tirer du café au —, զտել զտուբճ, *մրուրին զատել . tirer du vin au —, * գինին շիշերու մէջ դնել պարզուելէն՝ յստակուելէն յետոյ . || փ. tirer au —, յստակել , յերեւան հանել , պարզել , յայտնել , լուսաւորել . tirer une affaire au —. Tirer un fait, une difficulté au —. || Mettre le sabre au —, մերկանալ զսուր , * սուր քաշել. || քղգ. lettres en —, բացայայտ՝ գրաւոր՝ անշրջանագիր նամակաւն :

Clairçage, ա. ար. շաքարազտուժն . զտուժն շաքարի :

Claircе, Claircée, ի. ար. շաքարակ . զտիչ շարաք շաքարի :

Claircer, ն. ար. շաքարազտել , զտել . sucre claircé.

Claircière, ի. ար. ցանցառակ . * պաստառին ոստայնագործած ժամանակ ցանցառ մնացած տեղն :

Claire, ի. ար. զտամոխիր. *լուացեալ մոխիր շաքար զտելու . 2. զրտակաՅայ . 3. ցանցառ , մաշուք (գուլպայից). լգ. **Clair**, 5.

Claire, ի. կոլետուհի. S. **Colette**.

Clairée, S. **Claircе**.

Clairement, մ. յստակապէս , յստակօրէն , յայտնապէս , յայտ յանդիման , պայծառապէս , ակն յայտնի , բացայայտ . — exprimé, expliqué. Définir — une chose. J'ai distingué — votre voix. On distingue — tous les navires qui sont en mer. 2. փ. յայտնապէս , մեկնապէս , մեկին բանիւք , յայտնաբարբառ , լուսաւորագոյնս , բացայայտակի , բացերեւակի . parler —. Expliquez-vous —. Il a expliqué — ce passage. Ce que l'on conçoit bien s'énonce —. Il m'a dit — son intention. Je vois — qu'on vous a trompé.

Clairet, ette, ած. բացակարմիր, բաց կարմիր . vin —. 2. յստակ, սուր . voix —ette.

Clairet, ա. պարզուկ . բաց կարմիր գինի . boire du —. 2. անգ. բացաբար . բացագոյն քար :

Clairette, ի. շմռ. սպիտախտ . սպիտակ ախտ. հիւանդութիւն շերամոց , որով սպիտակ՝ կիսաձափանց լինին . կն. **Luisette.** 2. պ. սպիտուն . *տեսակ մի ճերմակ խաղող . հն. **Blanquette.**

Claire-voie, ի. որմաճակ , որմաճերպ , վանդակապատ . une —. Des claires-voies.

A claire-voie, մ. վանդակագործ , վանդակակերպ . porte à —, վանդակադուռն . ce panier est à —. 2. գիր, ցանցառ . toile à —, — կտաւ . || եգ. —. semer à —, — սերմանել :

Clairide, ած. մբ. սրափողազգի . || —s, ա. յ. —ք . տոհմ պատենաձեւ միջատաց նախատիպ ունելով զսրափող (clairon). գն. **Clérides.**

Clairière, ի. բացավայր , ցանցառուտ . *անտառին մէջ անճառ տեղ . 2. ար. ցանցառ . *կտաւին անօսր եղած տեղն . il y a des —s dans cette toile. [անճառ . forêt —e.

Clairiéré, e, ած. ցանցառուտ ,

Clairiérer, ն. ցանցառել , ցանցառուտել. = ***Se*** —, դ. —իլ. ce massif s'est clairiéré.

Clair-obscur, ա. գլր. լուսաստուեր. խառնուած լուսոյ եւ ստուերի ի նկարս. des clairs-obscurs. 2. փ. —. *անստոյգ՝ անորոշ բան . le — plaît aux esprits faux ou passionnés. Le vieillard sembla avoir trouvé dans ce — ce qu'il cherchait. (V. Hugo).

Clair-obscuriste, ա. լուսաստուերագիր , լուսաստուերագրիչ :

Clairon, ա. սրափող . սրածայն փող . — à clefs, բանալասրափող . 2. սրափողար . սրածայն փողար . || փ. —. la presse est le —, elle sonne la diane des peuples. (V. Hugo). 3. մբ. սրափող . միջատ ինչ գբլանածեւ :

Clairones, ա. յ. մբ. սրափողեայք. կարգ ինգայօդ պատենաձեւից նախատիպ ունելով զսրափող :

Clairsemé, e, ած. ցիր եւ ցան, գոշ, անօսր , ցանցառացան . du blé —. De l'avoine —e. Des fleurs —es. Les arbres sont —s dans ce verger. 2. փ. —. les beautés sont —es dans ce poème, dans cet ouvrage. || առ. l'argent est — chez lui, չէ ընչաւէտ , * ֆարուստ չէ :

Clairvillie, ի. մբ. կլերվիլիկ . սեռ երկձեւից ի տոհմէ քողաւորաց (calyptérées). [ցիկ (մորճ) :

Clairvoisé, e, ած. ար. ճափանման :

Clairvoyance, ի. յստակատեսութիւն , քաջատեսութիւն , կորովամտութիւն . c'est un homme qui a beaucoup de —. 2. յստակատեսութիւն (մագնիսացելոց) :

Clairvoyant, e, ած. յստակատես , քաջատես , կորովամիտ . c'est un homme fort —. Vous avez l'esprit —. C'est une femme —e.

Clairvure, ի. ար. ցանցառավայր (պատուաստաց) :

Clamer, ն.հ. աղաղակել , գոչել :

Clameur, ի. աղաղակ , ամբոխ աղաղակի , կանչ եւ կատանչ , ճիչ , գոչիւն . — tumultueuse. Les —s d'une populace mutinée. Les —s des femmes et des enfants. Cela excita les —s de l'assemblée. On entendait de grandes —s. Il s'éleva une — universelle. Résister aux —s d'un peuple irrité. 2. աղաղակ , բողոք բարձրագոչ . — publique. 3. փ. Ջնամանք, լուտանք . de vaines —s. Braver les —s des sots. Vos —s ne m'intimideront point. 4. քԹ. եւ փ. աղաղակ , գոչիւն. les —s des cloches, de la tempête. La — des océans. 5. — de haro. S. **Haro.** 6. Թ. les —s, կարկաչողք:

Clameux, euse, ած. աղաղակուտ , աղաղակող , գոչող , *կանչուրտուն, կանչուրտող . les hirondelles sont —euses. Les guiffettes sont peu —euses.

Clamp, ա. նւ. ԺՔԹ . կայմն հաստատող փայտի կտոր . 2. վ. —. *տեսակ մի կարկին : [գամ :

Clampe, ի.ար. փեռ . *տեսակ մի

Clampin, ine, ած. զ. կացմնաց, յետամնաց (զինուոր). 2. կաղ . le duc du Maine, tout — qu'il était. 3. գ.ռ. դանդաղկոտ , ծոյլ , * տնտնացող . c'est un —, une —ine. Faire le —, դանդաղիլ, *տնտրնալ : [բեաց (ձի):

Clamponnier, ա. ձվ. բարձրա-

Clan, ա. տոհմ, ցեղ (ի Սկովտիա եւ յԻռլանտա). chef de —, տոհմապետ , ցեղապետ . il était de tel —.

Clanche, ի. ար. ճանկեռ . 2. S. **Clenche.**

Clandestin, e, ած. գաղտագողի , գողացիկ , գողամեաս , գաղտնագործ , գաղտնածածուկ , գաղտնի , ծածուկ . mariage —, գողացիկ ամուսնութիւն . une réunion —e, գաղտնագումար՝ գաղտնաշշունջ ժողով . écrit —. Relations —es. Démarches, intrigues —es. Lieu —.

Clandestine, ի. բ. գաղտնիք . փոքրիկ տունկ ի տոհմի կաղնձիներոց (orobanche).

Clandestinement, մ. գաղտագողի , գաղտ . il complotèrent —. Ils se sont assemblés —. Se marier —.

Clandestinité, ի. գաղտագողութիւն , գաղտնութիւն . la — empêche la validité d'un mariage.

Clangueur, ի. բպ. կռիչք :

Clangule, ա. Թ. ոսկիական . Քրչուն նման բադի . կն. **Garrot** եւ **Œil d'or.**

Clangulins, ա. յ. Թ. ոսկիակունք . տոհմ մաշկոտն (palmipèdes) Քրչնոց : [տոհմի կաղնչանեայց :

Claoxylon, ա.բ. բեկփայտ . սեռ.

Clapeau, S. **Clapot.**

Clapée, ի. ար. տալախաճեի . * տալախով ճեփելն :

Clapet, ա. ար. կափոյր , խփոց . *ելլող եւ գոցուող կափարիչ. — d'un soufflet.

Clapier, ա. ճագարոց . որջ ճագարի . 2. ճագարավանդակ. 3. կաղաղ . 4. հ. պոռնկոց :

Clapir, չ. կաղկանձել , ձայն առնել՝ *հանել ճագարի . le lapin clapit. Ces lapins clapissent beaucoup.

Se clapir, դ. ծակախիթ՝ որջամուտ՝ ծակամուտ՝ սրամուտ է., ղողիլ , *պահուըտիլ (ճագարի) :

Clapis (փի)ա.ար. հերձատ (կնոյ):

Clapot, ա. ար. մխրճոց :

Clapotage, ա. նւ. ծփծփանք (ալեաց), ժքԹանք :

Clapotant, e, ած. ծփծփող , ժքԹուն . mer —e. Vagues —es.

Clapotement, S. **Clapotage.**

Clapoter, չ.նւ. ծփծփալ, ժքԹալ . la mer clapote. Les flots clapotaient doucement.

Clapoteux, euse, ած. նւ. ծրփծրփուն , ժքԹուն . la mer est —euse. Flots —.

Clapotis (Թի) ա. S. **Clapotage.**

Clappement, ա. գարգափ. *շառաչուն լեզուի բմբիճն բաժնուած ժամանակ : [ձայն հանել :

Clapper, չ. գարգափել . *լեզուով

Clappertonie, ի. բ. կլապպերտոնի. սեռ տոհմի Թմբեայց (tiliacées).

Claquade, ի. բ. գան, ճեճ . il a reçu une vigoureuse —. [աղաւնոց :

Claquart, ա. Թ. ճԹիկ . *տեսակ

Claque, ի. բ. ափին , ապտակ . donner une —, — աճել՝ տալ՝ *զարնել. une — sur les fesses. Je vous donnerai des —s. 2. ճափ , ճափահարութիւն . || առ. n. emporter, prendre ses cliques et ses —, *իրեն պատկանած բաներն առնուլ , տանիլ . il a emporté ses cliques et ses —s et on ne l'a pas revu. 3. ճափախումբ , ճափահարք . խումբ ճափահարաց ի Թատրս . à bas la —! 4. ար. սարմուճակ . *մուճակին վերայ հագուած ոտնաման . S. **Galoche.**

Claque, ա. ճալխոյր , ճալիքողյր . * ճալլուող փեղոյր՝ գլխարկ . acheter un —. Porter un —.

Claqué, e, ած. կաշեճայր . bottines —es.

Claquebois, ա. եգ. փայտադաշնակ , ծոլաւիանդիոն . կն. **Échelette, Régale.**

Claquedent, ա. նւ. առամնազոփ . գրտադող աղքատ . c'est un —.

Claquefaim, ա. սովամահ . * անօԹուԹեան; մեռնող մարդ :

Claquement, ա. կաիկափումն , կաիկափիւն, կրճիւն , կարկաչումն , կարկաչիւն . — des dents, — առամանց . 2. կայծիւն . — de mains, — ձեռաց . 3. շաչիւն , շառաչիւն . — de fouet, — խարազանի :

Claquemuré, e, անց. եւ ած. բանտարգել . ce filou a été —. Sa femme a été —e.

Claquemurer, ն. պատուարել , բանտարգել առնել , *ճակն խոնել . on l'a claquemuré. Allez — ces bandits.

Se claquemurer, դ. բ. պատուարիլ , բանտարգել առնել զանձն , բանտարգել է. *չորս պատի մէջ փակուիլ . — dans sa chambre.

Claquer, չ. շաչել, շառաչել. ce fouet claque bien. — des mains, կայծել, կայծել ձեռամբ, ծափս՝ ծափ զծափի հարկանել, *ձեռք զարնել. || — des dents, կաքկաքել՝ ծափծափել՝ կրճել՝ կրճտել առաժանց, * ակռաններն կրճիլ՝ կրճտիլ. ses dents claquent. || Faire — son fouet, շաչեցուցանել՝ շառաչեցուցանել զխարազան իր. եւ փ.՝ ճոխանալ, յոխորտալ, պերճանալ, անճապանձ լ., *ժեծուՒիւն ծախել:

Claquer, ն. ապտակել, ապտակօք առնել. — զո. 2. ծափել, ծափահարել. ses amis seuls l'ont claqué. 3. ո. մեռանել, *սատկիլ:

Claquesoif, ա. ծարաւահատ, ծարաւահիւծ:

Claquet, ա. շաչիկ, չխչխիկ «չագլլոտագ». on entend le bruit du —. || փ. sa langue va comme le — du moulin, խօսի անդադար:

Claqueter (je claquète, etc., n. claquetons, etc.; je claquèterai, etc., n. claquèterons, etc. լծորդի եւս je claquette, tu claquettes եւն.) չ. կարկափել, ձայն ածել արագի. les cigognes claquètent. 2. —. *ասի եւս հաւկիի ածող հաւուց:

Claquette, ի. շաչուկ (գործի):

Claqueur, euse, գ. ծափիչ, ծափահար(իՒատես):[գունտուբա»:

Clarence, ի. մուճիկ «էօքճէսիզ

Claret, ա. պորտոգինի. անգղիարէն անուն պորտոյ գինւոյ:

Clarette, ի.վճ. բացագինի, բացգինեակ.բացկարմիրգինի փրփրալից:

Claricorde, ա. եժ. յատակապի. նուագարան ինչ. հն. **Manicorde.**

Clarière, ի. նե. նրբակածան (ի մէջ սառնամանեաց):

Clarificateur, trice, ած. պարզիչ, յատակիչ. substance —trice.

Clarification, ի. պարզումն, յատակումն. la — d'un sirop, d'une liqueur. — par addition d'eau.

Clarifier, ն. պարզել, յատակել. — du sucre. — un sirop.

Se clarifier, դ. —իլ. cette liqueur peut aisément —.

Clarine, ի. զանգակ, բռնոտ (*դրոշատ արածող անասնոց վիզն):

Clarinette, ի. եժ. աւագասրինգ, բամբասրինգ «քլարնէՒա». jouer de la —, — ածել. 2. աւագասրնգահար, բամբասրնգահար «քլարնէՒաճը». c'est une excellente —. Ce musicien est une bonne —.

Clarinette.

Clarinetter, ն. ը. բամբասրնգել. բամբասրինգ ածել:

Clarinettiste, ա. եժ. S. **Clarinette**, 2.:

Clarionée, ի. բ. կլարիոնի. հն. **Pérézie.**

Claripenne, ած. Ծ. պայծառաթեւ:

Clarisie, ի. կլարիզենի. սեռ տնկոց ի տոհմէ անՒատամասերից:

Clarisses, ի. յ. կլերուհիք. հաւատաւորք սրբուհւոյն Կլերի:

Clarissime, ած. պայծառափայլ, վերապատիւ:

Clarkie, ի. բ. կլարքի, կլարքենի. սեռ ապուզանեայց (onagrariées).

Clarté, ի. պայծառուՒիւն, լոյս, լուսափայլուՒիւն, լուսատուՒիւն, ՆշոյլՒ. la — du jour, du soleil, des étoiles. La — des cieux. Une trop grande — éblouit les yeux. Lire à la — des flambeaux, du feu, բնՒեռնուլ ի լոյս, *լուսով չաՒից, կրակի. à la — de la lune, ի լոյս լուսնի, ի լուսնակի. || փ. եւ քՒ. jouir de la — du jour, եւ կ. jouir de la —, զաքեւ տեսանել՝ կրել, կեալ, *ապրիլ. perdre la — du jour, կ. perdre la —, յաքեւէ անկանիլ, գրաւիլ ի կենաց, մեռանել. commencer à voir la —

Clarkie.

du jour, ծնանիլ. 2. պայծառուՒիւն, յատակուՒիւն, սեռնուՒիւն. — du verre, du cristal, de l'eau, de la vaisselle. 3. լոյս, ջահ, լամբար, մոմ. mille —s brillaient aux fenêtres. Suivez-moi avec votre —. (Mol.) Demander de la —. 4. փ. պայծառուՒիւն, յատակուՒիւն, պարզուՒիւն. — des idées, du style. Parler, écrire avec —. Le génie de la langue française est la —.

Clasmatodon, ա. բ. առամնաբեկ. սեռ մամռոյ ի տոհմէ լեսքեայց:

Classe, ի. դաս, դասակարգ. les diverses —s de la société. De plusieurs —s, բազմադաս. un peintre de deuxième —, երկրորդադաս նկարիչ. un lycée de première —, առաջնադաս լիկէոն. convoi de troisième —, երրորդադաս՝ եւադաս յուղարկաւորուի. billet de première —, առաջնադաս տոմսակ. la haute, la basse —, վերին՝ բարձր, սոցին —. la — laborieuse, — աշխատասէրաց. la — pauvre, աղքատ —. la — moyenne, միջին —, միջնադաս. la — des lettrés, — գրագիտաց. 2. —. բաժանումն աշակերտաց դպրոցի. il y a sept —s dans un collège. En quelle — êtes-vous? Action d'être de la même —, դասակցուՒիւն. 3. դասարան, դասատուն. entrer en —. — de solfège. Il a été mis hors de la —. Au sortir de la —. 4. դաս, դասախօսուՒիւն, դասաժամ. c'est l'heure de la —. Au commencement de la —. Pendant la —, ի դասաժամու, *դասի ժամանակ. la — du matin, du soir. 7. դաս, դպրոց. aller en —. Il est en —. 8. դաս, զօրադաս. գինուորեալք այս ինչ տարւոյ. la — de 1898. 9. բպ. դաս, դասակարգ. les naturalistes ont divisé chaque règne en plusieurs —s. 10. յ. դասք, ուսմունք. rentrée des —s, մուտք՝ սկիզբն դասուց. faire ses —s, ուսանիլ, առնել զվարժս ուսմանց, * իւր ուսմունքն աւնել՝ աւարտել. nous avons fait nos —s ensemble. Pendant que je faisais mes —s. Il a fait ses —s, toutes ses —s.

Classement, ա. դասաւորումն, դասակարգումն: le — des matières, de ces papiers. Le — des matelots. Ce — n'a pas été bien surveillé.

Classer, ն. դասել, դասաւորել, դասակարգել. — des plantes, des papiers, des élèves. 2. փ. դասել, կարգել, համարել. — un artiste parmi les plus célèbres.

Se classer, դ. —իլ. tous ces objets ne peuvent facilement —. 2. փ. —իլ. ce professeur s'est classé parmi les célébrités de la science.

Classeur, ա. դասաւորիչ, դասեակ. բազմախորշ պահարան:

Classicisme, ա. գրկ. դասականուՒիւն:

Classificateur, ա. դասակարգիչ, դասաւորիչ. 2. ած. —. esprit —.

Classification, ի. դասակարգուՒիւն, դասաւորումն, դասաւորուՒիւն. la — des lois. — des minéraux, des végétaux, des plantes. — naturelle, artificielle.

Classificatoire, ած. նբ. դասակարգական, դասաւորական:

Classifier, ն. նբ. դասակարգել, դասաւորել. — les animaux, les végétaux. || անխ. —. la manie de —.

Classique, ած. դասական, դպրոցական. instruction —, — կրթուՒիւն. les livres —s, — գիրք, դասագիրք. exercices —s. 2. դասական, դասբնտիր, ընտիր. auteur, poète, poésie, pureté —. || դասական. les langues —s, — լեզուք (յոյն եւ լատին). terre —, — երկիր (հին Յունաստան՝ Իտալիա). 3. փ. նուիրական, հոյակապ, տիեզերահիրչական. terre — des beaux-arts cette île fameuse (l'Angleterre). Cette terre — des amis de la liberté. 4. ա. դասական՝ ընտիր՝ դասընտիր մատեան, մատենագիր՝ *հեղինակ, օրինակագիր. étudier les —s.

Classiquement, մ. դասականա-

Claste, ա. մբ. որթակեր . *այգիի բոլբոջներն ուտող միջատ :

Clastique, աճ. եք. բեկուն , բեկանելի . rocher —. 2. մգ. —, արուեստակերտ . anatomie —, — անդամազննութիւն (անդամք մարմնոյ):

Clastocère, ա. բ. բեկեղջիւր . * տեսակ մի տուկ :

Clastocnémide, ա. մբ. բեկաորուն. սեռ. հնգայօդ պատենաձեւից :

Clathracées, ի. յ. բ. վանդականկասերք . ցեղ տոհմի անկոց նախատիպ ունելով զվանդակատունկ (clathre).

Clathraire, ա. բ. վանդակասընկիկ . տեսակ բրածոյ անկատեսակ տնկոց :

Clathre, ա. բ. վանդակատունկ . սեռ. անկոց ի տոհմի փալակերպեայց (phalloïdés).

Clathridées, ի. յ. բ. վանդականկեայք . տոհմ ինչ անկոց :

Clathrie, ի.կ. վանդակասպունգ. սեռ. դնդերապատ սպնգաց Միջերկրականի :

Clathrocystis (խս) ի. բ. վանդակատաւուշտ . սեռ. լօռի :

Clathrodictyon, ա. վբ. վանդակացանց . սեռ. բրածոյ մեդուսայից :

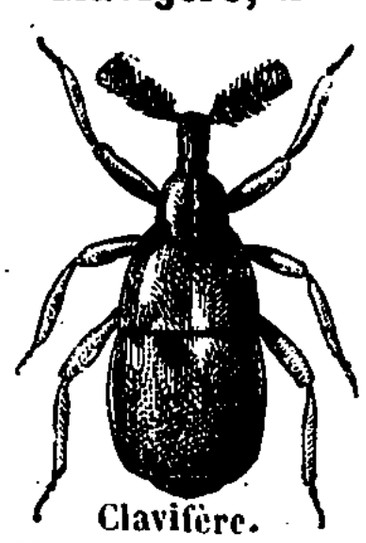
Clathrograpte, ա. կ. վանդակագիր . սեռ. բրածոյ մեդուսայից :

Clathroïde, աճ. բ. վանդականկակերպ . || —s, ա. յ. —ք . խումբ ցեղի վանդականկասերից (clathracées).

**Clathroïd

Claustration, ի. նբ. անձկափակում. 2. անձկափակակեցուէ: [կած :
Claustre կամ **Clostre**, ա.ճ. վան-
Claustrer, ա. նբ. S. **Cloitrer.**
Claustrophobie, ի. ախ. փակավախութիւն . *փակուելէն վախնալն :
Clavage, ա. շն. կամարոց . որմածք կամարակցած (clef de voûte).
Clavagelle, ա. խբ. կլավագիկ . անգլուխ կակղամորթ Միջերկրականի:
Clavai, ա՛ կլավիկ . ազգ աւազաքարի (psammite) յածխահանս :
Clavaire, ի. լախտասունկ . լախտածեւ սունկ ուտելի: [ինչ յԱմերիկա:
Clavalier, ա.բ: լախտենի . ծառ
Clavalithe, ի. կմ. լախտաքար :
Clavariacées, ի. յ. բ. լախտասնկաստրք . հն. **Clavariées.**
Clavarie, S. **Clavaire.**
Clavariées, ի. յ. բ. լախտասընկեայք . ցեղ սոճիի սնկոց խորոպասնկեայց (hyménomycètes) նախատիպ ունելով զլախտասունկ (clavaire),
Clavatelle, ի. բ. լախտալօտ . տես լօտից :
Clavatule, ի.խբ. բեւեռաժժմակ. տես ծովային բեւեռածեւ ժժմակաց :
Clavatulé, e, ած. բպ. բեւեռաժժմակածեւ . cérite —e. Buccin —.
Clave, ա. հխ. հռ. բեւեռազարդ. բեւեռածեւ հանգոյց ճիրանի կամ ոսկի, զոր կրէին ի վերայ պատմուճանի հռոմայեցի սինկղիտոսք եւ սապետք :
Clavé, e, ած. բ. լախտածեւ . rapistre —. Lycoperdon —. || —s, ա. յ. —ք . խումբ սնկոց :
Claveau, ա. ճ. կամարապօրտ . պորտ կամարաց « կէսպէք Ճաշր » . 2. անբ. քոսախտ . հն. **Clavelée.**
Clavecin, ա. եժ. վաղադաշնակ, նախադաշնակ . նախնի դաշնակ, «չըմպալօ». le piano n'est que le — perfectionné. Jouer du —. Toucher le — կամ du —. Accompagner du —.
Claveciniste, գ. եժ. վաղադաշնակահար, նախադաշնակահար . excellente —. [խար) :
Clavelé, e, ած. անբ. քոսոտ (ոչ-
Clavelée, ի. անբ. քոս, քոսախտ, խաշնաքոս, խաշնամահ . կն. **Claveau** եւ **Variole des moutons.**
Claveleux, euse, ած. քոսոտ, քոսախտոտ . mouton —. Brebis —euse. [նիչ :
Clavelisateur, ա. քոսապատկի-
Clavelisation, ի. բժ. եւ անբ. քոսապատկինումն, քոսապատկին :
Claveliser, ն. անբ. քոսապատկինել . պատկինել գքոս՝ գխաշնաքոս . — un mouton, une brebis.
Clavellaire, ի. մբ. կրճոր . տես ցեղի կառաժուղեանց (tenthrédiniens).
Clavelle, ի. ոպ. լախտ, լախտախեցի . խեցեմորթ ինչ :
Clavellé, e, ած. բ. լախտածեւ . mésembryanthème —.
Clavelline, ի. կ. շաղփար . տես ծովատկաց (ascidies).
Clavellinidés, ա. յ. կ. շաղփարեայք . տոհմ ծովատկաց :
Clavène, ի.բ. լախտի, լախտենի. տես տոհմի բաղադրեալ կանկարեայց:

Claverie, ա. այգ. հուարս . *տեսակ մի խաղող :
Clavette, ի. ար. շնկոր . *ճակի մէջ անցնող տափակ գամ :
Claviaster (Ջէր) ա. վբ. լախտաստղ . տես բրածոյ ծովոզնեայց (oursins).
Claviceps (սէփս) ած. ա. կբ. լախտագլուխ . botryocéphale —. 2. բ. —. ազգ գնդոտասեր (sphériacés) սնկոց : [կն. **cératine.**
Clavicère, ի. մբ. լախտեղջիւր .
Clavicorde, ա. ի. եժ. ստեղնափի . ազգ նախադաշնակի (clavecin) քառակուսի :
Clavicorne, ած. մբ. սեպեղջիւր, սեպաբուկուկ . mylabre, hydrachne —. || —s, ա. յ. —ք. մեծ տոհմ կարգի հնգայօդ պատենաՁեւից :
Claviculaire, ած. մգ. անբակային . || —s, ա. յ. մբ. —ք . ցեղ ՋանՁաՁեւ միջատաց :
Clavicule, ի. մգ. անբակ . * իրաքանչիւրն ոսկերց որ Ջեւին վերի մասն կուրծքին կմիացունէ . S. Ջեւ **Squelette.** La — droite, gauche. Se rompre la —. 2. բանալեակ . բանալի փոքրիկ . վարի միայն ի բանն la — de Salomon, — Սողոմոնի. անուն մոգական ինչ գրոց :
Claviculé, e, ած. բպ. անբակաւոր . || —s, ա. յ. կ. —ք . բաժին կրծոտաց որոց խոշոր են անբակք :
Clavicylindre, ա. եժ. գլանաստեղնաբան . նուագարան ինչ :
Clavidés, ա. յ. կ. շաղփարազգիք . տոհմ ջրակերպ մեդուսայից :
Clavier, ա. փակակալ, փականակալ. օղ բանալեաց. — d'acier. || եժ. ստեղնաբան, ստեղնաշարք . տեղեկադիրք դաշնակի, երգեհոնի ... || présenter qn. au —, lui mettre les doigts sur le —, տալ ուժք զառաջին դասս դաշնակի՝ երգեհոնի. || posséder son —, քաջ գիտել՝ հարկանել դաշնակ՝ երգեհոն :

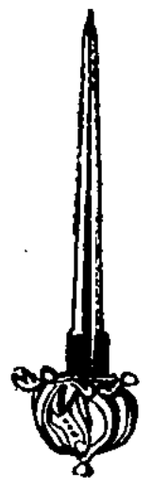

Clavifère.

Clavifère, ա. մբ. լախտաբեր . տես երկայօդ պատենաՁեւից :
Clavifolié, e, ած. բ. լախտատերեւ . la crassule —e.
Claviforme, ած. բպ. լախտածեւ:
Clavigère, ա. մբ. լախտակիր . 2. հխ — (գինուոր). 3. ի.բ. —. տես տոհմի բաղադրեալ երեսնակեայց (eupatoriacées).
***Claviharpe**, ա.եժ. բանալատադիղ :
Clavija, Clavije, ա. կլավիժի . տես տոհմի գարնանաճաղկեայց (primulacées).
Clavijées, ի. յ. բ. կլավիժեայք . խումբ գարնանաճաղկեայց :
Clavilyre, ա. եժ. բանալաքնար :
Clavimane, ած.կ. լախտաձեռնի:
Clavipalpes, ա. յ. մբ. լախտաշօշփուկք . ցեղ քառայօդ պատենաՁեւից :

Clavipède, ած. մբ. լախտոտն :
Clavi-sternal, e, ած. անբակալանջանային . || յ. ա. clavi-sternaux, —ք :

Clavija.

Claviventre, ած. մբ. լախտորովայն . mouche —.
Clavule, ի. բ. լախտենիկ :
Clavulés, յ.ա.բ. լախտենիկեայք. ցեղ կարգի լախտաձեւ խորոպասընկեայց (hyménomycètes).
Clavuligère, ած. բ. սեպակիր . conopiée —.
Clavuline, ի. խբ. սեպիկ . ժըժմակ ինչ փոքրիկ :
Clayer (քլէյէ) ա. սառատոց . սառատ մեծ . S. **Claie.**
Clayère (քլէյէր) ի. ոստրարդեղոց . * ծովու ջրով լեցուն արգելոց կամ մեծ աւազան, ուր կդրուին մանր ոստրէք մեծնալու եւ գիրնալու:
Clayette (քլէյէԹ) ի. սնկասառատ. սառատիկ սնկոց :
Claymore (քլէմօր) ի. զ. մեծասուր . խոշոր եւ լայն սուր Սկովտացւոց :

Claymore.

Clayon (քլէյօն) ա. սառատակ . կողովիկ ոզորաձիւս «գաՁէս սէփէտ» :
Clayonnage (քլէյոնաժ) ա. եզ. սառատանի, ցցապատնէշ «չիԹ». faire un —, առնել —:
Clayonner, ն. սառատել, ցցապատնէշ առնել :
Claytonie, ի.բ. կլէյտոնի, կլէյտոնիա . տես տոհմի փրփրեմեայց կալանդրինեայց :
Clé, ի. S. **Clef.**
Cleavelandite (քլիվլանտիԹ) ի Հբ. կլիվլանդաքար :
Cléché, e, ած. ճակոտ . croix —e.
Clédéobie, ի. մբ. արգելակեայ . տես պատենաՁեւից :
Clédéobites, ա. յ. մբ. արգելակեայք . խումբ գիշերային պատենաՁեւից :
Clef (քլէ) ի. բանալի, փականք,

* բալիք «անախնձոր» . fermer à —, à la —, փակել բանալեաւ , փակ արկանել , ագխել , * կղպել , բանալիով գոցել «քիլիտչէյնք». fermé à —, բանալափակ , ագխեալ , ագխափակ , *կղպած «քիլիտի» . cette porte se ferme à —, բանալեաւ փակի դուռն , * բանալիով կգոցուի . || fausse —, կեղծաբանալի , գողաինար բանալի «Ճավշան». || — faussée, forcée, — խանգարեալ , ծռեալ . || — forée, — ծակ . — bénarde, — à bout, անծակ —. || à —, բանալաւոր. ||sous —, ընդ բանալեաւ փականօք , * բալիքի փականքի տակ . tenir sous —. Cela est sous —. Il a été mis sous —. || փ. sous —, ի բանտ . tous les coupables sont sous —. || փ. tenir un secret sous la — du silence, չհրատարակել զայն . || mettre la — sous la porte, գաղտագողի փոխել զբնակարանն , գաղտափոխադրիլ , * գաղտուկ կրթուիլ անէ . || prendre la — des champs, խոյս առալ , փախչիլ , * կրծիկն դնել . nos prisonniers ont pris la — des champs. || Donner la — des champs, Ձոյլ տալ ժեկնելոյ՝ երթալոյ , il a donné la — des champs à ses oiseaux. ||Avoir la — des champs, ունել ազատութիւն երթալոյ ուր եւ կամիցի օք . || mettre les —s sur la fosse, հրաժարիլ ի ժառանգութենէ մեռելոյ . cette veuve a mis la — sur la fosse de son mari. || Les —s d'une ville, d'un pays, բանալիք՝ փականք քաղաքի՝ երկրի . présenter les —s au vainqueur, մատուցանել յաղթականին զբանալիս , անձնատուր լ. 2. փ. բանալի , փականք , պահ՝ պահակ դուռն , կապան . Calais est une des —s de la France. Les Thermopyles sont la — de la Grèce. || Les —s de saint Pierre, բանալիք՝ փականք սրբոյն Պետրոսի . les —s du Paradis, du royaume des cieux, փականք արքայութեան երկնից . 3. փ. բանալի , փականք, բացարան, գաղտնիք. donner à qn. la — de ses affaires. Il avait trouvé la — de son cœur. 4. բանալի , մեկնութիւն . — du chiffre, d'un système, d'une affaire. Les langues sont les —s des sciences. || Avoir la — d'un endroit, d'un pays, ունել զ— տեղւոյ , երկրի . կարել մտանել անդ . || փ. la — d'or, ոսկեբանալի. կաշառակերծութիւն . on a employé la — d'or. La — d'or ouvre toutes les portes. || — des fêtes mobiles, բանալի՝ գտիչ շարժական տօնից . 5. եմ. բանալի , բուժակ . *նուագբանի բալիք . — de piano, de harpe. || La — de fa, de sol, — ֆայի, սօլի . 6. ար. բանալի . — de voiture, — կառաց . — d'une montre, d'une pendule, — ժամացուցի . — de poêle, — դռնակ կրակարանի . — de cheminée, — վառարանի . — à vis, — պտուտակի . 7. ո. les —s de meute, բանալիք՝ լուագոյն շունք վոհմակի . 8. ճ. — de voûte, կամարակիցք , պորտ կամարի , պորտոյ քար « քէմէր՝ կէօպէք Ճաշը». ին. **Mensole.** || — pendante կամ pendentif, պորտ կախապանաւոր , կախապորտ . || — saillante կամ en bossage, պորտ կմբոցաւոր, կրմբոցապորտ. ||— à crossette, տ. **Crossette.** || — à pointe de diamant, ցցունապորտ . 9. ար. բանալի , պտուտակ . — de pressoir, — ինձանի . — d'un robinet, — ծորակի . || — anglaise, — անգղիական :

Claytonie.

Cléidion, ա.բ. բանլուկ . տես. տոհմի կաղնչանեայց :

Cléido-costal,e, ած. մգ. անթակոսոպային . || յ. cléido-costaux. 2.ա.—:

Cléidomancie կամ **Clédomancie,** ի. բանալիմայութիւն . * բանալիքով եղած հմայութիւն :

Cléidomancien, Clédomancien, enne, գ. բանալիմայ , բանալահմայուհի :

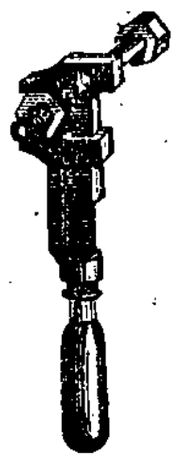
Cléido-scapulaire, ած. մգ. անթակուսային . 2. ա. —. * յօդաւորման անթակի ուսոսկրով :

Cléido-sternal, e, ած. անթակալանջանային . 2. ա. —. կապ յօդաւորման հերիզոյ (arthrodie).

Cléidothère, ա. խբ. բանալակենդան . տես. կակղամորթոց տոհմի բացակասերից (camacées).

Cléigastre, ա. մբ. բանալափոր , բանալորովայն . տես. երկվեւից ի տոհմէ սրեղջերկաց (athéricères).

Cléiocrinus ա. վբ. բանալաշուշան . տես. բրածոյ ծովաշուշանաց :

Clef anglaise.

Cléiophane, ի.ին. կապտամոյն . տեսակ անգոյն կապուտակի :

Cléisocratère, ի. բ. հաստաբանալի . տես. տորոնեայց (rubiacées).

Cléisostome, ա. բ. բանալաբերան . տես. խոլորձեայց (orchidacées).

Cleisotome, ա. բ. բանալահատ . տես. խոլորձեայց :

Cléiste, ա. խփուկ . տես. խոլորձեայց արեւմուտեայց :

Cleistocarpées, ի. յ. բ. փակապտուղք . դաս մամուռց :

Cleistocarpidés, ա. յ.կ. փակապտղեայք . տոհմ լուսավառ (lucernaire) մեղուապից հիւսիսային ծովուց :

Cléistochlamys (քլամիս) ի. բ. խփաքղամիդ . տես. քրձեայց (anonacées).

Cléistogame, ած.բ. Ծաքնասեր . * ասի ծաղկանց, որոց բեղնաւորումն լինի առանց բացուելու :

Cléistostome, ա. ոպ. Ծաքնաբերան . տես. ոլորկապատենից . 2. —. հատուած խոպոպաառաջն (syrrhopode) սեռի :

Cléistothécique, ած. բ. գաղտնատուփ . *ասի սնկոց որոց Ծոլծք փակեալ են տփակաց (thèque) մէջ :

Cléitamie, ի. մբ. փակակնդար . տես. երկվեւից :

Clélie, ի. սբ. կլելիկ . տես. օձայնոց . 2. մբ. —. տես. երկվեւից ի տոհմէ բղպաւորաց (calyptérées).

Clématère, ա.հխ.բարունակաբաժակ. բաժակ բարունակազարդ :

Clématidé, e, ած. հոտոտեայ. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ տոհմի հրանունեայց նախատիպ ունելով զհոտոտ :

Clématite, ի. պատվարդ , հո-

տոտ . վարդատեսակ տունկ պատատիչ . ին. **Aubévigne.**

Clématité, e, ած. բ. հոտոտագի . || —es, ի. յ. —ք . տոհմ տնկոց նախատիպ ունելով զհոտոտ :

Clématitine, ի. տգ. հոտոտին . *դառն նիւթ գտեալ տեսակ մի հոտոտի մէջ :

Clématograpte, ա. վբ. բարունակագիր . տես. ջրակերպ մեղուապից : [մատիտեղ (renouée).

Clème, ի. բ. սրկի . * տեսակ մի

Clémence, ի. անյիշաչարութիւն, գթութիւն , բարեգթութիւն . la — divine, royale. Trait, acte de —.

User de —, անյիշաչար՝ բարեգութ լ. avoir recours à la — du prince. Implorer la — d'un juge. Traiter qn. avec —. N'avoir de salut que dans la — du vainqueur.

Clément, e, ած. անյիշաչար, գթած, բարեգութ. prince, vainqueur, juge, père —. Dieu est — et miséricordieux. || Ciel —, քաղցր՝ քաղցրանշոյլ՝ քաղցրահայեաց՝ քաղցրագութ երկին:

Clémentin, e, ած. կղեմեան, կղեմեսեան. ligne —e. || —s, ա. յ. —ք. վճիռք Կղեմայ ჩինգերորդի (քահանայապետին Հռովմայ):

Clemmyde, ի. սք. ճինճ. տեսակ կրիայի:

Clenche, Clenchette, ի. մղլակ «չըրթլագ». 2. լեզուակ մղլակի:

Cléobis (պիս) ա. ստ. կղեոբիս. սեռ. սարդատեսակաց:

Cléobulie, ի. բ. կլեոբուլենի. սեռ. տոհմի Քիքեռնասերից:

Cléocère, ա. մբ. փառեղջիւր. սեռ պատենաՔեից գիշերայնոց:

Cléodère, ա. մբ. անձկավիզ. սեռ քառայօդ պատենաՔեից:

Cléodore, ա. խբ. կլեոդոր, փառածօն. սեռ Քեւոտն կակղամորՔոց:

Cléogène, ա. մբ. փառածին. սեռ պատենաՔեից ի տոհմէ գիշերայնոց:

Cléogone, ա. մբ. անձկաճունկ. սեռ պատենաՔեից ի տոհմէ ուտեցեայց:

Cléome, ա. բ. կլեոմ. սեռ տոհմի կապարազգեաց (capparidées).

Cléomées, ի. յ. բ. կլեոմեայք. ցեղ տոհմի կապարազգեաց:

Cléomelle, ի. բ. կլեոմեակ. սեռ տոհմի կապարազգի կլեոմեայց:

Cléone, Cléonide, ա.մբ. կլեոն. սեռ քառայօդ պատենաՔեից ի տոհմէ ուտեցեայց. || —s, ա. յ. —ք. հինգերորդ բաժին քառայօդ պատենաՔեից տոհմի ուտեցեայց:

Cléonie, ի. բ. կլեոնենի. սեռ տոհմի շրՔնաւոր սինակախոտեայց (scutellariées). [սեռ ցեղի կլեոնեաց:

Cléonites, ա. յ. մբ. կլեոնեայք.

Cléonyme, ա. մբ. փառանուն. սեռ ցեղի պղնձամոլիզեանց (chalcidiens).

Cléopâtre, ի. աս. Կղեոպատրա. 216րդ մոլորակ հեռադիտական:

Cléope, ա. մբ. կլեոպ. սեռ քառայօդ պատենաՔեից, տոհմ ուտեցեայց:

Cléophane, ա. մբ. փառափայլ. սեռ ՔեփաՔեից ի տոհմէ գիշերայնոց: [հն. **Latanier.**

Cléophore, ա. բ. փառակիր.

Cléore, ա. մբ. նիզար. սեռ ՔեփաՔեից գիշերայնոց:

Cléosire, ա. մբ. նիզարկ. սեռ ցերեկաՔռիչ ՔիՔեռնկաց:

Clephte, ա. գող, աւազակ, լեռնագող. որ աւազակէ զերկիր Տաճկաց:

Clephtine, ի. նւ. գողանաւ. փոքրիկ յոյն նաւ գինեալ:

Clepsine, ի. օղ. Քաքնուկ. սեռ տոհմի տզրկաց:

Clepsydre, ի. ջրաժամացոյց. 2. աւազացոյց. հն **Sablier.** || S. **Hydroscope.**

Clepte, ա. մբ. գողիկ. սեռ ցեղի ոսկիկեանց (chrysidiens).

Cleptique, ա. ձբ. գողաձուկն. սեռ ձկանց տոհմի պուտնգակերպից (labroïdes).

Cleptomane, գ. գողամոլ:

Cleptomanie, ի. գողամոլուի:

Clerc, ա. կղեր, կղերիկոս, կղերական, ժառանգաւոր, վիճակաւոր, դպիր, * տիրացու. un — tonsuré. 2. դպիր, գրագիր, * տիրացու. — d'avoué, de notaire. Premier —, principal —, maître —, դպրապետ. état de —, դպրութիւն, տիրացուի. || ը. petit —. դպրիկ. աշակերտ նօտարի. ռկ. **Saute-ruisseau.** || վ. pas de —, անիմաստութիւն, անխոհականութիւն, վրիպակ անխոհականութեան. faire un pas de —, յանգէաս վրիպիլ՝ սխալիլ յիմիք. faire souvent des pas de —.

Clergé, ա. կղեր, կղերք, կղերականք, ժառանգաւորք, վիճակաւորք, ուխտի մանկունք, ուխտ եկեղեցւոյ, եկեղեցական դաս, քահանայուի, հոգեւորականուի. կղերականութիւն, եկեղեցականութիւն. membre du —, կղերական, ժառանգաւոր, եկեղեցական, քահանայ. le — de France. Convoquer, assembler le —. Le — séculier, աշխարհիկ կղերն. le — régulier, — վանական. le haut, le bas —, բարձրաստիճան, սորաստիճան —:

Clergyman (քլերճիմէն) ա. անգ. եկեղեցական՝ քահանայ անգղիացի. || յ. **Clergymen.**

Clérical, e, ած. կղերական, կղերային, կղերիկոսական. tonsure —e. Des privilèges cléricaux. 2. կղերական, կղերասէր, կղերամիտ, կղերամտական. le parti —. Les journaux cléricaux. || ա. —. c'est un —. Les cléricaux, —ք:

Cléricalement, մ. կղերաբար, կղերիկոսաբար, կղերիկոսօրէն. vivre —.

Cléricalisation, ի. կղերացումն:

Cléricaliser, ն. կղերացուցանել, կղերամտել. — la France.

Cléricalisme. ա. կղերականուի, կղերամտութիւն, աբեղայականուի:

Cléricaliste, գ. կղերական, կղերակողմն, կղերամիտ, աբեղայամիտ. կուսակից կղերականութեան:

Cléricat, ա. կղերանոց:

Cléricature, ի. կղերիկոսութիւն:

Clérides, տ. **Clairides.**

Clermontie, ի. բ. կլերմոնտենի. սեռ տոհմի լոբելեայ զանգակաձաղկեայց:

Clérocratie (սի) ի.նբ. կղերապետութիւն. * կղերի վարդապետութեանց հետեւող պետութիւն:

Clérodendron, ա.բ. երանաձառ. սեռ տոհմի կանեփկեայ աղաւնիճասերից (verbénacées). ճառ եւ Քուի:

Cléromancie, ի. քուահմայուի, քուահարցութիւն, վիճակընկէցութիւն:

Cléromancien, enne, գ. քուահմայ, քուահարց, քուահմայուհի:

Cléronome, ա. մբ. քուորդ. ենՔասեռ հինգայօդ պատենաՔեից:

Cléronomie, ի. հխ. վիճակաբաշխութիւն. բաժանումն ընչից վիճակաւ:

Clète, ա. մբ. քայլաճճի. սեռ հինգայօդ պատենաՔեից ի տոհմէ ՔանՔեղջերց (lamellicornes).

Cléthracées, ի. բ. փակենասերք. ցեղ ցախեայց նախատիպ ունելով զփակենի:

Clèthre, ա. բ. փակենի. սեռ տոհմի ցախեայց (éricacées).

Cléthrées, ի. յ. փակենեայք. հն. **Cléthracées.**

Cléthrite, ի. բ. եւ հբ. հուշաքար. հն. **Alnite.**

Clétier, ա. բանալագործ:

Clévéite, ի.հբ. կլեվաքար. * տեսակ մի շիկաքար (spinelle).

Cleveland, ած. եգ. կլեվլանտ * ասի տեսակ մի անգղիացի ձիոյ. 2. ա. կլեվլանտ, կլեվլանտաձի. acheter un —.

Clevelandite, տ. **Cleavelandite.**

Cléyère, ի.բ. կլեյերի. սեռ տեռնըստրէմեայց, Քուի մշտադալար:

Cléyérées, ի. յ. բ. կլեյերեայք. բաժին տեռնստրէմասերից:

Clianthe, ա. բ. փառաճաղիկ. սեռ տոհմի ընդաբերից:

Clibanaire, ա.կ. վառոցաժժմակ. սեռ տաճնոտն ողորկապատենից:

Clibane, ա. տգ. վառոց. հնցիկ տարրագիտական գործողութեց:

Clic-clac (քլիքքլաք) ա. շաչիւն (խարազանի): [նաձուլումն:

Clichage, ա. նմանաձոյլ, նմա-

Cliché, e, ած. նմանաձուլեալ, նմանաձոյլ. une page bien, mal —e. 2. ա. նմանաձոյլ. նմանաձոյլ կաղապար. le — d'une page, d'une gravure.

Clicher, ն. նմանաձուլել. — un ouvrage. Il a fait — son dictionnaire.

Se clicher, դ. —իլ. un grand

nombre d'ouvrages se clichent aujourd'hui. [բան :

Clicherie, ի. ար. նմանածուլա-

Clicheur, euse, գ. նմանածուլիչ, նմանածուլուհի. 2. ած. նմանածուլիչ. ouvrier —. Une femme —euse.

Clidanthe, ա. բ. բանալածաղիկ. սեռ. ամարիլլեկաց :

Clidarthrocace, ի. անբակայոդաբորբ. բորբոքումն ոսկրային մակերեւոյթից լանջանանրակաւոր (sterno-claviculaire) յօդի : [նայ) :

Clide, ի. հ. գ. քարընկեց (մեքե-

Clidémie, ի. բ. կլիդեմիա, կլիդեմաբոյս. սեռ. տոհմի սեւաբերանեայ մեկոնեայց :

Clianthe.

Clidice, ի. մբ. կիրա. սեռ. հընգայօդ պատենաւեից :

Clidie, ի. մբ. նիտուկ. սեռ. Ներփաւեից ի տոհմէ գիշերայնոց :

Clidochirus (քլիտոքիրիւս) ա. վբ. բանալածեռնի. սեռ. բրածոյ ծովաշուշանաց (crinoïdes).

Clido-costal, e, ած. եւ ա. մգ. տ. **Cléido-costal.**

Clidomancie, Clidomancien, գ. տ. **Cléidomancie, Cléidomancien.**

Clidonie, ի. մբ. նիտկոր. սեռ. տոհմի ոնկածուծից (phytomises).

Clido-scapulaire, ած. եւ ա. մգ. տ. **Cléido-scapulaire.**

Clidouque, ա. հին. յն. բանալակալ. 2. ած. —. Minerve, Cupidon —.

Client, e, գ. յաճախորդ, յաճախորդուհի, * ծուխ « միշտերի ». — d'un marchand. Qui a beaucoup de —s, բազմայաճախորդ, բազմածուխ. 2. —, ձեռական. — d'un homme d'affaires, d'un médecin. Cet avocat a beaucoup de —s. Elle est ma —e. Un bon, un mauvais —. 3. ա. հխ. հո. պաշտպանաւոր, ձեռական. * ռամիկ որ իւր շահերն պատրկի մի կը յանձնէր :

Clientèle, ի. յաճախորդք, յաճախորդութիւն, * ծուխք. avoir une nombreuse —. Sa — diminue, augmente. 2. հխ. հո. պաշտպանեալք, պաշտպանաւորք, ձեռականք (պատրկի). il avait assemblé toute sa —. 3. պաշտպանաւորութիւն. il était sous la — de César. || S. **Pratique.**

Cliffortie, ի. բ. կլիֆֆորտենի. սեռ. տոհմի վարդասերից, Ծուփ ի Գուխն Բարեյուսոյ :

Cliffortiées, ի. յ. բ. կլիֆֆորտեններայք. բաժին տորոնասերից :

Clifoire, ի. ջրացայտ (խաղալիկ մանկանց) :

Cliftonie, ի. բ. կլիֆտոնիա, կլիֆտոնի. սեռ. կիւբիլլենեայց (cyrillées).

Cliftonite, ի. հբ. կլիֆտոնաքար. կապարագրչաքար (graphite) ինչ :

Clignement, ա. քՁուն, քՁելիք. * արտեւանունքն կէս գոցելով նայիլն. il a un — perpétuel. Il est sujet à un — des yeux.

Cligne-musette, ի. տ. **Cache-cache.** Jouer à —.

Cligner, ն. քՁել, ԾարՁափել՝ հայիլ կիսաբաց աչօք. — les yeux, l'œil, — զաչս՝ զակն :

Cligner, չ. —. — de l'œil à qn. քՁել ակամբ առ ոք. il cligna de l'œil avec quelque malice.

Clignotant, e, ած. քՁող. քՁուն, քՁքՁուն, * բացխփիկ. des yeux —s. 2. մգ. խրխրխրփիկ, բացխփիկ. membrane —e, — ԾաղանՁ :

Clignotement, ա. քՁքՁուն, ԾարՁափ՝ խփխփուն աչաց, ԾոՁափուն արտեւանանց, բացխփուն:

Clignoter, ն. քՁքՁել, խփխփել, ստէպ քՁել՝ ԾոՁափել զարտեւանունս, * բացխփել. il ne fait que —. La lumière trop vive fait — les yeux.

Climacion, ա. բ. սանդխենի. սեռ. ինչ մամռոց :

Climacograpte, ա. վբ. սանդխագիր. սեռ. բրածոյ գրաքար (graptolithe) մեդուսայից :

Climaconéis, ի. բ. սանդխանայադք. սեռ. տրամահյատեայց (diatomées).

Climacosphénie, ի. բ. սանդխասեպ. սեռ. յօդից տրամահյատեայց :

Climacostome, ա. կ. սանդխաբերան. սեռ. ջրակեաց հեղակաց (infusoires).

Climactéride, ա. Ծ. սանդխաՁուչն. գա. **Échelet**ի :

Climat, ա. կլիմ, կլիմայ, բաժին, օդաբաժին. — de demi-heure, de mois, — կիսաժամեան, ամսական. — méridional, septentrional. 2. կլիմայ, երկիր, գաւառ. les —s chauds. Changer de —. Passer dans un autre —. L'influence, les effets du —.

Climatérique, ած. բժ. ճգնաժամային, փոխատիճանական. * ասի այլեւայլ ժամանակաց կենաց, յորս մեծամեծ փոփոխութիւնք կրինին մարդկային կազմակերպութեան մէջ. influence —. || Année —, ամ —. * ամէն եօՁներորդ տարի կենաց մարդոյ. la puberté est une époque —. || փ. les États ont les ans —s aussi bien que les hommes. 2. ի. la —, եօՁնաճգնաժամն. || կոչի grande —, մեծ —, ամն 63 (վասնզի 7 Ձիւն բազմապատկեալ 9ով արտադրէ զՁիւն 63).

Climatologie, ի. կլիմաբանութիւն, բաժնախօսութիւն :

Climatologique, ած. կլիմաբանական, բաժնախօսական :

Climatologiquement, մ. կլիմաբանաբար, բաժնախօսապէս :

Climatothérapie, ի. բժ. կլիմայաբուժութիւն. բուժումն հիւանդութեանց փոփոխմամբ կլիմայի :

Climature, ի. կլիմոյՁ. կլիմայի վերաբերեալ պարագայք. 2. —. բնութիւն՝ ազդեցութիւն կլիմայի :

Climax, ա. ճս. եւ եժ. աստիճանք. հն. **Gradation.**

Clin, ա. ԾարՁափ, քՁիՁ. — d'œil, քՁիՁ՝ քՁՁել ական, ակնաքՁիՁ, ականաքՁիՁ, ակնՁարՁ. se faire obéir par un — d'œil, կամ d'un — d'œil, հնազանդ առնել ի քՁիՁ ական. faire à qn. un — d'œil, ակնարկել՝ ակնարկի առնել ումեք. || en un — d'œil, en moins d'un — d'œil, ի քՁՁել՝ ի ԾարՁափ՝ ի ԾարՁափել ական, յական ՁոՁափել. * աչքն բանալուն գոցելուն. il disparut en un — d'œil. Cela fut fait en moins d'un — d'œil, ի քՁՁել ական՝ ի վայրկեան ժամանակի կատարեցաւ այս՝. || p. c'est l'affaire d'un — d'œil, ակնՁարՁի՝ վայրկենի մի'ոյ գործ է այս :

Clinacanthe, ա. բ. խշտափուշտ. սեռ. կեռանտեայց (acanthacées).

Clinamen (քլինամէն) ա. խս. հիւլամէտ. միտումն հիւլէից ըստ Եպիկուրոսի :

Clinandre, ի. բ. խշտաուէջ :

Clinanthe, ի. բ. խշտաճաղիկ. խարխխ կոՁի ծաղկանց :

Clincaille (քլինքայլ) etc., տ. **Quincaille**, etc. [**Clenche.**

Clinche, Clinchette, տ.

Clinclinie, ի. բ. կլինկլինի. ենՁասեռ. կաՁնխոտոյ (polygala) Ամերիկոյ :

Cline, ի. ձբ. խշտաձուկն. սեռ. տոհմի խլնաձկնակերպից (blennoïdes).

Clinfoc, ա. նւ. փոքրան. եռանկիւնի առագաստիկ առաջակոչման նաւի :

Clingstone, ա. հբ. կլինգաքար. ազգ ձայնաքարի (phonolithe).

Clinicat, ա. բժ. մահճաբուժապետութիւն :

Clinicien (սիէն) ած. ա. մահճաբոյժ. médecin —, — բժիշկ. 2. ա. —. un —.

Clinide, ա. բ. խշտի. Ծորճաբեր խորշ պակտի (clinode).

Clinidé, e, ած. բ. խշտեայ. ասի ձկոց, որց Ծորճք բուսանին ի վերայ խշտոյ (clinide).

Cliniglèbe, ի. բ. խշտագուղձ. գուղձ կազմեալ խշտեօք (clinides).

Clinique, ած. մահճական, մահճային. leçon de —, մահճամօտ՝ մահճաժողովք դաս, * հիւանդի անկողնի քով եղած դաս. 2. մահճակալ. * ան-

կողին կեցած. malade —. 3. ի. մահճաբուժութիւն. * հիւանդանոցի մէջ մահճի վերայ գործնական բժշկութ. cours de —. — médicale, chirurgicale. 4. մահճաբուժարան, դարմանատուն. (ուր ուսանին աշակերտք զբժշկութ առ մահճօք հիւանդաց). la — de la Charité. 5. ա. մահճական. ասին աղանդաւորք որք յանկողին մահու ընդունէին զկրաւութիւն:

Clinispore, ի. բ. խշտաձորձ. Ձորձ քուսեալ ի վերայ խշտոյ (clinide).

Clinocéphalides, ա. յ. մբ. գլխահակք. տոհմ կարգի պատենաձեւից: [կուձիւն:

Clinocéphalie, ի. մգ. գլխահա-

Clinocère, ա. մբ. հակեղջիւր. սեռ երկձեւից:

Clinochlore (քլինոքլոր) ա. հբ. հակաքլոր. տեսակ քլորիձի (chlorite).

Clinode, ա. բ. պակտ. մասն ընդունարանի (réceptacle) սնկոց ոմանց: [նիստ:

Clinoédrique, ած. հբ. հակա-

Clinoïde, ած. մգ. մահճակերպ. apophyse —, մահճարձէն:

Clinomètre, ա. հակաչափ, ծռաչափ. գործի չափելոյ զծռութիւն առարկայից:

Clinopode, ա. բ. ոտիան վայրի «եապանի ֆէյլիյէն»:

Clinorhombique, ած. հբ. հակատարանկիւն. prisme —.

Clinoscope, ա. ծռադիտակ. ս. **Clinomètre**.

Clinosporés, ա.յ. բ. խշտաձործնայք. բաժին սնկոց:

Clinostat, ա. բ. ծռաքոյս:

Clinostylis (իս) ի.բ. խշտասիւն. սեռ շուշանեայց:

Clinotechnicien, enne (ձէքնիսիէն) գ. մահճագործ, մահճագործուհի: [մահճագործութիւն:

Clinotechnie (ձէքնի) ի. ար.

Clinquant (քլէնքան) ա. շառաչուկ «շամաձա ձէլի». la garniture de cette robe contient beaucoup de —. Les habits de théâtre sont chargés de —. Mettre du —. || փ. սուտ փայլ, վիրնազարդ բանք, սնոտի գեղ պաճուճանք, սեձեւեձ. une poésie pleine de —. Ce — de l'esprit. Préférer le — du Tasse à tout l'or de Virgile. (Boil.) [կեղծափաղփուն:

Clinquanté, e, ած. կեղծափայլ,

Clinquanter, ն. շառաչկել, շառաչկազարդել. * շառաչուկով զարդարել. — un habit. — un ouvrage d'es-

Clinquart, ս. **Cliquart**. [prit.

Clintérie, ի. մբ. դիրճ. սեռ հնգայօդ պատենաձեւից ի տոհմէ ձանձեղջերց. — guttifère.

Clintérion, ա. բ. դրճօն. սեռ սնկոց գնդատեսլեայց (sphéropsidés).

Clintonie, ի. բ. կլինտոնի. սեռ տոհմի լոբելեայց:

Clintoniées, ի. յ. բ. կլինտոնեայք. ցեղ տոհմի լոբելասերից նախատիպ ունելով զկլինտոնի:

Clintonite, ի. հբ. կլինտոնաքար:

Clio, ի. դց. Կղիով. մուսայ պատմուձեան. || փ. un élève de —, պատմագիր. 2. խբ. կղիով. փափկամորձ ձեւոտն (ptéropode). հն. **Clione**. 3. աս. —. 84դ մոլորակ հեռադիտական:

Clioïdés, ա.յ.խբ. կղիովակերպք. տոհմ դասու ձեւոտանց նախատիպ ունելով զկղիով:

Clione, ա. կ. կլիոն. սեռ փոք-

Clintonie.

րիկ սպնգեայց (spongiaires). 2. խբ. ս. **Clio**.

Clionés, ա. յ. խբ. կղիովեայք. տոհմ կարգի գլխակրաց ձեւախռիկաց (ptérobranches).

Clionite, ա. հբ. կղիովաքար. կղիով բլուծոյ խեցեմորձ:

Cliostome, ա. բ. խփաբերան. սեռ քարաքոսից ի ցեղէ եզրենեայց (limboriées).

Cliostoméen, enne, ած. բ. խփաբերանեայ. || —s, ա. յ. —ք. ցեղ կարգի հատճանկեայց (pyrénomycètes) ելնդնակասերից (phacidiacées) նախատիպ ունելով զխփաբերան:

Clipper (քլիփըր) անգ. ա. նաւ. կլիպպըր. առագաստանաւ սրընձաց. 2. —. զրօսամակոյկ երկայնածաւ:

Cliquart, ա. շինաքար. ընտիր քար ի պէտս շինուածոց:

Clique, ի. ժողովակ, խմբակ. նտ. c'est une dangereuse —. Il est de la —. || բ. emporter, prendre ses —s et ses claques, ս. **Claque**.

Cliquet, ա. ար. կառչ. * լծակ փոքրիկ որ չձողուր որ անիւն ետ դառնայ:

Cliquet.

Cliquetant, e, ած. շաչուն, շառաչուն. les os —s d'un squelette.

Cliqueter (je cliquette, je cliquetterai...) չ. շաչել, շառաչել:

Cliquetis (քլիքձի) ա. շաչիւն, շառաչիւն, շկաի, շկաիիւն, դրդրդիւն. — d'épées, de chaine. On entendit un grand — d'armes. Nous entendions le — des verres. Le — de ceux qui se battaient. Un — de pas, ոտնաձայն. 2. փ. շաչիւն, շառաչիւն. — de mots, de phrases.

Cliquette, ի. ճակգարան «չալփարա». jouer des —s.

Cliquettement, ս. **Cliquetis**. — des armes.

Clisagre, ս. **Cléisagre**.

Clisanthées, ի. յ. բ. փակաճակեայք. * բաժին սիզայնոց, որոց ձաղիկն գոց կմնայ ճակուձէն չեռուցն

Clisimètre, ա. ծռաչափ:

Clisiocampe, ա. մբ. վրանաձբռձուր. սեռ ձեփաձեւից:

Clisiophylle, ա.վբ. ծռատերեւ. սեռ բրաճոյ ճառաբստոյ:

Clisiphonte, ա. խբ. ճնշոն. տեսակ միապատեան ժժմակի:

Clisoir, ս. **Clysopompe**.

Clisosporion, ա.բ. ձորճալուայ. սեռ տոհմի շրջաձորճեայց (périsporiées).

Clissage, ա. ոզորաձիւսումն, կբնիւնաձիւսումն. 2. վ. ս. **Éclissage**.

Clisse, ի. քամոց (պաճոյ կնիւնաձիւս՝ ոզորաձիւս). 2. ոզորած, կբնիւնած. ոզորաձիւս պատեան շիշի. 3. վ. ս. **Éclisse**.

Clissé, e, ած. ոզորապատ, կբնիւնապատ. bouteille —e. Flacon —. 2. վ. ս **Éclissé**. bras —.

Clisser, ն. ոզորապատել, կնիւնապատել. — une bouteille. 2. վ. ս. **Éclisser**.

Clisson, ա. վճ. կլիսոն. ասուեղէն գործեալ ի Պրբձայն:

Clistace, ա. բ. յաչի. սեռ կեռանտեայց երկատեսակ:

Clister, ն. ար. տապակամորտել. մորտել (luter) զտապակ ի վերայ հրնոցի:

Clistosaccus (սաքքիւս) ա. կ. փակապարկ. սեռ ոզորկապատենից խոպոպոտանց:

Clitandre, ա. բ. որձամէտ. սեռ շնատեայց. պատատիչ Ձուի յարեւմըտեան Ափրիկէ: [նամէտ:

Clitarrhène, ած. ի. բ. բեղնա-

Clitellon, ա. մբ. ձարկ. գեղձաւոր գօտի օղակաց լպրծկաց (lombrics) ոմանց: [ինչ:

Clithon, ա. խբ. կլիձոն. ժժմակ

Clithrie, ի. մբ. հերձուկ. ենձասեռ հնգայօդ պատենաձեւից:

Clitie (սի) ի. բ. ձաւապուտ. պուտ ձաւուտ:

Clitocybe, ա. բ. հակախորանարդի. բաժին ղարիկոն սեռի, որոյ հարիւր երեսուն տեսակք են:

Clitographe, ա. հակագիր. գործի չափելոյ գիակումն երկրի:

Clitonite, ի. հբ. սբանչաքար. ջրատեալ գայլխազատ պաղեղկի եւ բնական կրի:

Clitopile, ա. բ. հակախոյր. բաժին ղարիկոն սեռի:

Clitore, ա. բ. կլիտորենի. սեռ տոհմի ընդեղինաց լոբեայց:

Clitoridectomie, ի. վ. համոցահատուձիւն, ծլկահատուձիւն:

Clitoridien, enne, ած. մգ. համոցային, ծլկային. artère —enne. Nerf —. [Clitore.

Clitorie, ի. բ. կլիտորենի. հն.

Clitoriées, ի.բ. կլիտորենեայք. հատուած ցեղի լոբեայց: [համոց:

Clitoris (իս) ա.մգ. համք, * ծլիկ,

Clitorisme, ա. բժ. համամոլուձիւն, ծլկամոլուձիւն:

Clitorismie, ի. բժ. համալայնումն, ծլկալայնումն. չափազանց լայնումն համոց: [tomie.

Clitoritomie, ս. **Clitoridec-**

Clivable, ած. ար. խառատելի :

Clivage, ա. խառատում, հերձում (ադամանդի, բիւրեղաց) :

Cliver, ար. խառատել, հերձանել. * խառնուրդ բաժնել. — un diamant.

Se cliver, դ. —իլ. certains cristaux se clivent avec facilité.

Cliveur, ա. ար. խառատիչ :

Clivie, ի. բ. հերձաքոյս. սեռ

տոհմի ամարիլլեկաց :

Clivine, ի. մբ. հերձիկ. սեռ հընգայօղ պատենաՁեւից :

Cloacal, e, ած. մգ. կոյանոցային:

Cloacarion, ա. կոյանոցահարկ. տուրք կոյանոցի ի հին Հռոմ :

Cloanthe, ի. մբ. կանաչաձոյլ. սեռ. Ձեփաձեւից գիշերայնոց :

Cloaque, ա. կոյուղի «լայրմ». հն. Égout. 2. կոյանոց, աղբանոց «կէրիզ». tomber dans un —. Un — infecte. || փ. —. c'est un —, — իմն է. այր աղտեղի եւ գարշահոտ է, *աղտոտ՝ հոտած մէկն է. un — d'impureté, de toutes sortes de vices, — գարշուՁեան՝ ամենատեսակ ախտից. 3. մգ. կոյանոց. կոչի Ցուչնոց եւ զեռնոց ընդունարանն ի ծայր աղեաց, ուր ժողովին մէզ եւ աղբ :

Cloche, ի. զանգ, զանգակ. les —s, զանգականի, * զանգակներ. le son d'une —, գանգը՝ գանգիւն՝ ղօղանջ՝ հնչիւն զանգակի. sonner, tinter la —, հնչեցուցանել՝ գանգաչեցուցանել զ—, *— զարնել. au son des —s, ի ձայն զանգակաց, զանգակածայն, զանգակագանչ, *զանգակի ձայնով. baptême d'une —, մկրտուՁիւն —ի. || — de mort, մահազանգակ. || փ. faire sonner la grosse —, հնչեցուցանել զմեծ —ն. * բանի մի մէջ խօսեցունել կամ գործել տալ աւելի իշխանուՁիւն կամ ազդեցուՁիւն ունեցողն. || coup de —, հարուած՝ հնչիւն —ի. || ը. n'être pas sujet au coup de —, սէր լինել իւրոյ ժամանակին. || առ. S. **Entendre**. || փ. եւ ռ. déménager à la — de bois, * գաղտուկ կրեալ՝ փոխադրուիլ. 2. խ. զանգակ, ապակեզանգ. զանգակածեւ անօԹ խոհակերոցի. 3. պ. զանգակ, ապակեզանգ. * ապակի զանգակածեւ՝ տունկ պահպանելու. — de melon. 4. բգ. զանգիկ. || — de plongeur, զանգակ լողորդի. ջրատուզակ մեքենայ. 5. բ. fleur en —, զանգակածեւ ծաղիկ. 6. բժ. շտիկ, շտուկ, շուտիկ «գապարՁրգ». il a des —s aux pieds, sous les pieds. Les brûlures font venir des —s. || կն. **Ampoule**.

Clocheman, ա. զանգակահար. * վիզն զանգակ ունեցող եւ հօտին առաջնորդող խոյն :

Clochement, ա. կաղուԹիւն :

Cloche-pied (à —) մ. միոտանի, միով ոտամբ, *մէկ ոտքով. aller, sauter à —.

Clocher, չ. ը. կաղալ, խոշտալ «գապարՁրգ». il cloche. — du pied droit, — աջոյ ոտամբ, *աջ ոտքով. — du côté droit, du côté gauche. — des deux côtés. || փ. — des deux côtés, յերկուս հետս կաղալ. 2. փ. եւ ը. կաղալ, պակասաւոր է. ce vers, ce raisonnement cloche.

Clocher, ն. պ. զանգակել. ծածկել զանգակածեւ ապակեօք. — des fleurs, des melons.

Clocher, ա. զանգատուն, զանգակատուն «չան գուլէսի». — élevé. Monter au —. La flèche du —. ||Course au —, S. **Course**. 2. ժողովրդապետուՁիւն, ծուխ. 3. երկիր ծննդեան, ծննդավայր, հայրենիք. aller revoir son —. Aimer son —. Il n'a vu que son —, que le — de son village, il n'a jamais perdu de vue le — de son village, զիւրն երկիր միայն տեսեալ է, չէ բնաւ ճանապարհորդեալ :

Clocheton, ա. ճ. զանգակատնիկ. փոքրիկ զանգակատուն :

Clochette, ի. զանդիկ, զանկիկ, զանգակիկ, հնչակ. la — du président, des troupeaux. || ը. զանգիկ, զանգակածաղիկ :

Clodéine, ի. փակին. * ծակեր գոցելու տեսակ մի տալախ :

Cloison, ի. միջնորմ, անջրպետ, հաստոց, * դառապայ. abattre une —. Faire une —. — de bois, — փայտեայ, տախտակորմ. — de menuiserie, de planches, — տախտակեայ՝ տախտակակերտ. — de briques, de maçonnerie, աղիւսակերտ, որմաշէն —. 2. մգ. միջնամաշկ. la — des fosses nasales. La — des ventricules du cœur. La — du palais, du gosier. 3. ը. միջնացանկ. — de graine. 4. դբ. հաստոց. — de serrure, — փականակի :

Cloisonnage, ա.ճ. միջնորմուն. le mètre de — vaut tant. 2. հաստոց, միջնորմ. ces chambres ne sont séparées que par du —. C'est un —.

Cloisonné, e, ած. խորշկէն, * խորշ խորշ. fruit, coquillage —.

Cloisonnement, ա. ճ. միջնորմուն, անջրպետուն. 2. մգ. անջրպետ. — des cellules.

Cloisonner, ն. ճ. միջնորմել, անջրպետել. * միջնորմով բաժնել :

Cloître, ա. քառանկիւն, խաչափակ, * քառակուսի սրահ՝ ճեմելիք վանաց. le — des chartreux. Se promener sous le —. 2. արգելարան, արգելավանք, փակարան, վանք, մենաստան. vivre dans un —. Se retirer, s'ensevelir, se jeter dans un —. La vie du —, արգելավարուԹիւն, վանականուԹիւն. j'irai finir mes jours dans un —. 3. արգելավարուԹիւն, վանականուԹիւն. les douceurs du —. 4. կանոնիկոսարան. le — Saint-Germain.

Cloîtré, e, ած. արգելական, արգելաւոր. vie —e, արգելականուԹ, արգելական կեանք :

Cloîtrer, ն. վանափակել. փակել յարգելավանս՝ ի վանս. * բռնի մէկին վանք խոՀել. les parents de cette jeune fille résolurent de la —. 2. փ. յարգել արկանել, որմարգել առնել, փակել. — une jeune fille dans sa chambre.

Se cloîtrer, դ. վանափակիլ, մրտանել ի վանս, * վանք մտնել. elle voulut —.

Cloîtrier, ère, գ. արգելական, արգելաւոր, վանաբնակ. la —ère sibylle.

Clomène, ի. բ. բեկենի. սեռ տոհմի բաղադրեալ պատուական ծաղկաց (sénécionidées).

Cloménocome, ա. բ. խզագէս. սեռ տոհմի բաղադրեալ պատուական ծաղկաց (sénécionidées).

Clompan, ա. բ. կլոմպան. Ցուփ ի տոհմէ ընդարերից :

Cloniocère, ա. մբ. շարժեղջիւր. սեռ քառայօղ պատենաՁեւից ի տոհմէ երկայնեղջերց :

Clonique, ած. բժ. շարժական. spasme, convulsion —.

Clonisme, ա. ախ. շարժախտ. * տեսակ մի շարժումն լորձային :

Clonisse, ի. խբ. ժխոր, ժխորաժժմակ. * տեսակ մի ժժմակ :

Clonocarpes, ա. յ. բ. խառնապտուղք. բաժին մամռոց :

Clonodie, ի. բ. խառնենի. սեռ մալպիգեայց :

Clonograpte, ա. վբ. խառնակագիր. սեռ բրածոյ գրաքարի (graptolithe).

Clonostachyde (քիտ) ի.բ. խառնահատակ. սեռ հիւսատնկեայ մնկոց :

Clopée, ի. S. **Piétin**.

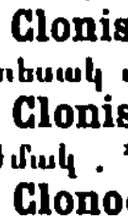
Clopémanie, S. **Cleptomanie**.

Clopin, ա. S. **Clopée**.

Clopin-clopant, մ. կաղ ի կաղ, կաղս ի կաղս, խնկբենս «Ցոփալ Ցոփալ, գապարՁրգ». aller —.

Clopiner, չ.բ. կաղկաղալ, խոշտալ, կաղս ի կաղս գնալ «գապարՁրգ». il va en clopinant. Il clopine.

Cloporte, ա. կ. նեպուկ, նապուկ, * գլորուկ ճճի, գիշաճճի «Ձեապիի պէօճէյի» :

Cloporte.

Cloportides, ա.յ.մբ. նեպկեայք. տոհմ ոլորկապատենից նախատիպ ունելով զնեպուկ :

Cloquage, ա. ար. ներկուռոյց :

Cloque, ի. եգ. տերեւախտ. պա-

լար տերևոց՝ մանաւանդ դեղձենւոյ. 2. ո. հն. **Cloche, Ampoule.**

Cloqué, e, ած. եգ. տերեւախտաւոր, տերեւախտոտ :

Cloquer, չ. ար. ներկուռնուլ, ներկուռչիլ. ուռիլ խաւի ներկոյ :

Clore (վարեալ յեղանակսդ եւեՒ, je clos, tu clos, il clôt; je clorai; je clorais; clos; j'ai clos, etc; q. je close, q. tu closes, etc; clos, close.) ն. խրնուլ, փակել, առականել, *գոցել. — les passages, une porte, la bouche, les yeux d'un mourant. || — l'œil, la paupière, փակել զաչս՝ զարտեւանունս, ննջել. *աչքն՝ արտեւանունքն գոցել, քնանալ. || փ. — la bouche à qn., փակել զբերան ուրուք, ափիբերան առնել, կարկել, պապանձեցուցանել, * մէկուն բերանն գոցել. 2. որմել, որմափակ առնել, պատել. — une ville, une cité de murailles. 3. ցանկել, ցանկապատ առնել, ցանկապատել. — un jardin, un parc. — un champ de haies. 4. փ. փակել, կնքել, կատարել, ի գլուխ հանել, վախճան առնել, աւարտել. — un traité, un inventaire, un testament, un compte. — un marché, սակ արկանել. — une discussion. — la vie, կնքել՝ վախճանել զկեանս :

Clore, չ. (վարի յ3դ դէմս միայն) փակիլ, * գոցուիլ. cette porte, cette fenêtre ne clôt pas bien. Quand vous y aurait fait telle réparation, elle clora mieux. Le jour allait —, (Chateaub.) ի մուտս էր՝ գիշերանայր օրն.

Se clore, դ. փակիլ, * գոցուիլ. heureux l'œil qui se clôt. (Lamartine). 2. փակիլ, աւարտիլ. la séance se clôt en ce moment.

Clorynche, Clorynque (բնք) ա. Ք. կանաչկուռց. տեսակ Ռուչնոյ :

Clos, ա. որմած, որմափակ, չափար. un — de dix hectares. — d'arbres fruitiers. Entrer dans un —. Un — de vigne, որմափակ՝ ցանկապատ՝ ցանկափակ այգւոյ :

Clos, e, ած. փակեալ, փակ, խցեալ, *գոցուած, գոց. porte —e. Chambre bien —e, քաջափակ սենեակ. jardin — de mur, որմափակ պարտէզ. || avoir les yeux —, փակել զաչսն, մեռանիլ, * աչքն գոցել. à peine eut-il les yeux —, que ses héritiers commencèrent à se quereller. || Les yeux —, փակ աչօք, *գոց աչքով. j'irais là les yeux —, եւ փ. կուրաբար, առանց երկմտելոյ. je signerai le contrat les yeux —. || Se tenir — et couvert, յակաստանի՝ յանքոյթ տեղւոջ կալ, * ծածուկ եւ ապահով տեղ կենալ. on le cherche pour l'emprisonner, il se tient — et couvert. եւս՝ ծածկել՝ Ռաքուցանել զմիտս եւ զխորհուրդս իւր. j'ai voulu le faire parler sur cette affaire, mais il se tient — et couvert. || Avoir la bouche —e, rester bouche —e, փակել զբերանն, լռել. bouche —e ! լուռ լեր, մի՛ ի վեր հաներ զգաղտնիսդ. || lettre —e, փակ գիր՝ նամակ, գաղտնիք. c'est lettre —e pour moi, գաղտնիք իմն է վասն իմ, չառնում բնաւ ի միտ. * ինձ համար գաղտնիք մի է. || être nuit —e, գիշերանալ աւուրն. la nuit est —e, գիշերեցաւ օրն, *գիշերն կոխեց : à la nuit —e, ի գիշերանալ աւուրն, * գիշերն կոխած ժամանակ. nous arriverons à nuit —e, à la nuit —e. L'hirondelle voltige à la nuit —e. || Pâques —es, նոր կիրակի. j'irai vous voir à Pâques —es. || իգ. à huis —, դրօք փակելովք, *դուռներն գոց. les plaidoiries se feront à huis —. եւ ա. le huis —, փակեալ դրունք. prononcer, demander, obtenir le huis —. || Champs —, S. **Champ.** || Se tenir — dans sa chambre, *սենեկին մէջ փակուիլ՝ փակուած կենալ. 2. փ. եւ ը. փակեալ, աւարտեալ, կնքեալ. la séance a été —e. La session fut —e. Le concile a été —. Testament —. L'affaire a été heureusement —e. 3. կգ. փակ, *գոց. couronne —e. հն. **Fermé.** 4. խբ. փակ, *գոց. moule —e.

Closeau, ա. որմափակ՝ ցանկափակ արտիկ՝ այգեակ, չափարիկ :

Closerie, ի. ագարակիկ. 2. գրօսապարտէզ. la — des lilas.

Closet, ա. ձո. ձկնափակ :

Closie, ի. բ. կլոզի, կլոզենի. սեռ բաղադրեալ հեղինեայց :

Closier, ա. ագարակիկակալ, *ագարակիկ վարձող : [khausie.

Closirosperme, ա. բ. հն. **Barkhausie.**

Clossement, Closser, S. **Glousssement, Glousser.**

Clostérandre, ի. բ. իլառէջ. սեռ տոհմի խաշխաշեայց :

Clostère, ի. մբ. իլամիջատ. սեռ ՌեփաՒեւից գիշերայնոց : [ինչ :

Clostéridie, ի.բ. իլաբոյս. տունկ

Clostérie, ի.բ. իլենի. սեռ մանրադիտական լօռից :

Clostériées, ի.յ.բ. իլենեայք. խումբ լօռից նախատիպ ունելով զիլենի :

Clostérocère, ած. մբ. իլեղջերկեայ. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ կարգի ՌեփաՒեւից իլանեւ եղջերկօք :

Clostéromère, ա. մբ. իլասրուն. սեռ քառայօդ պատենաՒեւից :

Clostérope, ա. մբ. իլոտն. սեռ քառայօդ պատենաՒեւից, ի տոհմէ երկայնեղջերց :

Clostéroxylon, ա. բ. իլափայտ. սեռ բրածոյ նոճեայց :

Clostre, ա. ճ. S. **Claustre.**

Clostrocère, ա. բ. իլեղջիւր. սեռ քառայօդ պատենաՒեւից :

Clostrosperme, ա.բ. իլասերմն. հն. **Barkhausie.**

Clos-vougeot, ա. քլովուժօ. ազնիւ գինի համանուն. une bouteille, un verre de —.

Clothille, ի. մբ. կլոԹիկ. սեռ փայտոջիլեանց (psocens).

Clotho, Clothon (քլոԹօ, քլոԹօն) ի. ԿլոԹով. մին երից Պարկայց որ ունէր զաղէկատն եւ մանէր զԹել կենաց մարդկան. 2. աստ. —. * մամուկի տեսակ. 3. կմ. —. ժժմակ ինչ երկպատեան : [սակ օձի :

Clothonie, ի. սք. կլոԹոնիկ. տե-

Clotilde, ի. մբ. կլոտիլդէ. սեռ

ՌեփաՒեւից ի տոհմէ ցորեկայնոց :

Clôture, ի. որմած, որմափակ, որմարգել, որմարգելոց, ցանկ, շրջափակ «տիվար, չիՒ, ՌախՒա վէրտէ». faire une — autour d'un parc. — de propriété. Mur de —, որմափակ. — de bois կամ en bois, en fer, շրջափակ փայտեայ, երկաՒի. — en haies, ցանկապատ. — en treillage, վանդակապատ. — en échalas, en palissade, ցանկ ծողաբարձ. 2. արգելան, վանարգելուԹ. faire vœu de —, *ուխտ ընել վանքին դուրս չելլելու. garder —, la —, *վանքին մէջ փակուած կենալ. rompre la —, *վանքէն ելլել. 3. փակակեցուՒիւն, *քաշուած կեանք. la sévère — à quoi les obligeait leur sexe. 4. փ. փակումն, կնիք, վախճան, կատարած, աւարտ, բովանդակուՒիւն. la — d'un théâtre, de la discussion, d'une séance, des débats, d'une liste. Demander la —. La — d'un compte, հաշուափակ. discours de —, ճառ փակման :

Clôturer, ն. փակել, կնքել, աւարտել, վախճան առնել, *գոցել, վերջացունել. — un compte, un registre, un inventaire, les débats. 2. ցանկապատ առնել, ցանկապատել. ce paysan a clôturé son champ.

Clôturer, չ. փակիլ, *գոցուիլ. l'exposition doit — à la fin du mois.

Clôturier, ա. քղգ. փակիչ, աւարտիչ (վիճաբանուՒեանց ի խորհրդարան) :

Clou, ա. բեւեռ, սեւեռ, գամ «էքզէր». — à tête, գլխաբեւեռ. — sans tête, անգլուխ —. sans —, անբեւեռ. gros —, մամար. enfoncer des —s avec un marteau, ուռամբ զբեւեռն վարել՝ վարսել. attacher avec des —s, բեւեռել՝ սեւեռել, պընդել բեւեռօք, բեւեռապինդ առնել, բեւեռապնդել, *գամով գամել. river, rabattre un —, ծայրածռել՝ ոլորել զբեւեռ. եւ փ. river à qn. son —, ոլորել զբեւեռ ուրուք. խստիւ՝ հզօրագոյնս տալ ուժեր պատասխանի. || il ne manque pas un — à cette maison, պակասէ եւ ոչ ինչ, նորակառոյց է տունդ. || être gras comme un cent de —s, վտիտ՝ նիհար յոյժ լսես եւս՝ il est gras comme un —, նիհար յոյժ է. || փ. ը. compter les —s de la porte, Ռուել զբեւեռս դրան, *մէկուն դրան առջեւ ձանձրանալով ըսպասել. 2. ո. գրաւատուն. j'ai porté mon châle au —. Mettre une chose au —, ի գրաւի՝ ի գրաւատուն դնել գիմն, 3. ո. բանտ. se faire mettre au —.

Առ. un — chasse l'autre, բեւեռն զբեւեռ Ռախէ. *նոր բանն զիինն կը մոռցունէ.

բ. կոճակ, գնդակ (ճապկանց ոմանց). || —, կամ — de girofle, մեխակ «գարէնֆիլ». acheter du —.

բժ. ո. կլզտրուկ, մկնոռ «սիվիլճիք». il lui est venu un —. Son — a percé, est percé. || հն. **Furoncle.**

Clouage, ա. ար. բեւեռումն, սեւեռումն. le — d'une porte.

Cloucourde, s. **Coquelourde**.

Cloué, e, ած. բեւեռեալ, բեւեռապինդ, բեւեռակապ, սեւեռապինդ, սեւեռակապ, երկաթագամ, *գամած. bien —, հաստաբեւեռ. || փ. —. ce cavalier est — sur son cheval. — à son bureau, sur un ouvrage, sur ses livres, sur sa chaise. || Être — sur qn., վակոյժ լ. զումքէ, * մէկուն գամուած՝ սաստիկ՝յապած լ. || être —, rester — chez lui, * տունն գամուած՝ անշարժ կենալ, տնէն դուրս չելլել. 2. ա. բեւեռած, բեւեռապինդ. * փոխանակ կարի գամով հաստատուած ոտնաման:

Clouement, ա. բեւեռումն. 2. — Քրիստոսի ի խաչի:

Clouer (je clouais, n. clouïons, v. clouïez, etc.; q. n. clouïons, q.v. clouïez, etc.) ն. բեւեռել, սեւեռել, բեւեռապինդ առնել, բեւեռապնդել, պնդել բեւեռօք, * գամել. — des planches. 2. փ. բեւեռել ընդ, սեւեռել, սոխպել կալ ուրեք. son emploi le cloue à Paris. Une maladie cruelle me cloue dans mon lit.

Se clouer, դ. բեւեռիլ, սեւեռիլ. 2. փ. —, *փակուիլ կենալ. il s'est cloué dans son cabinet. Il a voulu — chez lui. [**Cloutière**.

Clouière, ի. ար. բեւեռոց. հն.

Clouté, e, ած. բեւեռազարդ. carrosse —.

Clouter, ն. բեւեռազարդել, բեւեռազարդ առնել, բեւեռակապ յօրինել. — une boîte, un étui, un carrosse. = ***Se*** —, դ. —իլ:

Cloutère, ի. ար. սալիկ (բեւեռագործաց). 2. բեւեռոց:

Clouterie, ի. բեւեռանոց. 2. բեւեռագործութիւն, բեւեռավաճառուիւ:

Cloutier, ère, գ. բեւեռագործ, բեւեռավաճառ, բեւեռագործուհի, բեւեռավաճառուհի «էքսէրթի»:

Cloutière, ի. բեւեռոց, բեւեռատուփ. 2. բեւեռոց. կայսպար բեւեռի. հն. **clouère, cloutère, clouière, clouvière.**

Clouve, ա.Ծ. կլուվ. *տեսակ մի ջրագնաց զոր Չինացիք ծուկ որսալու կվարժեցունեն:

Clouvière, s. **Cloutière**.

Clover (քլովէր) ա. բ. կլովէր. մին ռամկական անուանց երեքնուկի (trèfle).

Clovisse, ի. կմ. անքեր, արուսեակ. խեցեմորթ ինչ ախորժաճաշակ. հն. **Vénus.**

Clowésie, ի. բ. կլովեզենի. տեսակ խոլորձեաց ի Բրեգիլ:

Clown (քլաուն, քլուն) ա. անգ. հոպիտ, խեղկատակ. les —s.

Clownerie (քլաունըրի) ի. հոպիտութիւն, խեղկատակութիւն:

Cloyère (քլուայէր) ի. կողով, ոստրէկողով. * կողով ոստրէի. une — d'huîtres. 2. — լի, * կողով մի ոստրէ. ils ont mangé deux —s d'huîtres.

Club (քլիւպ) ա. երաստ. ouvrir, fermer un —. Le tumulte des —s. Un — clandestin. — politique. Du même —, երաստակից:

Clubione, ի. մբ. կնուկ. սեռ սարդաստեղակաց:

Clubique, ած. երաստային:

Clubiste, ա. երաստեան. անդամ երաստի:

Cluden (տէն) ա. հիս. հռ. Քատրադաշոյն նախնեաց:

Cludiforme, ած. բեւեռածեւ:

Clunaculum (քիւլօմ) ա.լտ. դաշոյն (հռոմայեցի զօրաց):

Clunésie, ի. բժ. ոռապալար:

Clunipède, ած. Ծ. ոռոտն. որոյ ոտք մարմնոյն յետակոյսն են, որպէս հոլամաղի. oiseau —.

Clupe, ա. ձք. բիտոն. սեռական անուն տառեխ (hareng), լոք (alose) եւ անձրուկ (anchois) ձկանց:

Clupéide, ած. ձք. բիտոնազգի.

Clover.

|| —s, ա. յ. —ք. ցեղ դասու ոսկրոտ ձկանց նախատիպ ունելով գրիտոն:

Clupéoïde, ա. ձք. բիտոնակերպ:

Cluse, ի. ո. որսագրգիռ. ձայն գրգռելոյ զշունս յորս. 2.աշ. խոխոմ:

Cluser, ն.ո. գրգռել. — les chiens, — զշունս յորս:

Clusiacées, ի. բ. կլուզասերք. տոհմ ունկոց ոյց նախատիպ կլուզիա:

Clusie, ի. բ. կլուզիա, կլուզենի. սեռ տոհմի կլուզեայց բազմաց արեւադարձային Ամերիկայ:

Clusiées, ի. յ. բ. կլուզեայք. շար կլուզասերից վեցատեսակ:

Clusielle, ի. բ. կլուզեակ. սեռ սակաւածանօթ կլուզասերից:

Clusier, ա. բ. կլուզենի. հն. **Clusie.** [ինչ:

Clutelle, ի. բ. կլուտեակ. Ծուփ

Cluthalite, ի. հբ. կլուԹալիտ. նիւԹ ինչ հանային կարմրագոյն:

Clutie, Cluytie, ի. բ. կլուտիա, կլուտենի. սեռ տնկոց ի տոհմէ կաղընչանեայց (euphorbiacées).

Cluytées, ի. յ. բ. կլուտեայք. ենԹացեղ կաղնչանեայց նախատիպ ունելով զկլուտիա: [տնկոց:

Cluzelle, ի. բ. կլուզել. սեռ ինչ

Clydonitides, ի. յ. վբ. կոհակամիջատք. բրածոյ ազգ խոյեղջերց:

Clymène, ի. կլիմէն. սեռ օղակաւորաց. 2. աս. —. 104դ մոլորակ հեռադիտական. 3. բ. —, կատուի ճանկ. բոյս նման բռնկանի (épurge).

Clyménie, ի.Ծ. կլիմենիա. Ծրուչուն նման փայտոռնի:

Clyméniens, ա. յ. օղ. կլիմենեանք. տոհմ ձարաԹաԹից (chétopodes) նախատիպ ունելով զկլիմէն:

Clyménites, ա. յ. օղ. կլիմենագիք. բաժին եդեալ ի կարգի փողաբնակ (tubicole) օղակաւորաց:

Clype, ա. հիս. հռ. ասպար:

Clypéacé, e, ած. կ. ասպարաձեւ. || —es, ի. յ. —ք. հն. **Aspidiotes.** [հն. **Adénanthère.**

Clypéaire, ի. բ. ասպարաբոյս.

Clypéastre, ա. մբ. աստեղասպար. սեռ քառայօդ պատենաԾեւից ի տոհմէ յախտաշօշփկաց (clavipalpes). 2. փշ. —. սեռ տոհմի եքինեայց (échinides). || —s, ա. յ. —ք. տոհմ ծովոզնեաց նախատիպ ունելով զաստեղասպար:

Clypéastriforme, ած. բ. ասպարաստղաձեւ:

Clypéastroïdées, ա. յ. փշ. ասպարաստղակերպք. հն. **Clypéastres.**

Clypéate, ա. Ծ. ասպարազէն. գա. **Souchet**ի:

Clypéiforme, ած. մբ. ասպարաձեւ. 2. բ. —. agaric —. 3. Ծ. —. anas —.

Clypéoïdes, ա. յ. փշ. ասպարակերպք:

Clypéolaire, ած. բ. ասպարիկաւոր. agaric —.

Clypéole, ի. բ. ասպարիկ. սեռ տոհմի խաչաԹերից. — alyssoïde.

Clypéopyge, ա. վբ. ասպարյատակ. սեռ բրածոյ ծովոզնեաց:

Clypéosphérie, ի. բ. ասպարագունդ. սեռ սնկոց:

Clypéus (իւս) ա.փշ. ասպարուկ. *տափկած ծովոզնի:

Clyptace, ած. ասպարազարդ:

Clysmien, enne, ած.եբ. ջրաբեր:

Clyso-injecteur, ա. բժ. ներարկատկնոր. ներարկիչ տկնոր:

Clysoir, Clysopompe, ա. տրկնոր, գրեթէ «հօգնա, իՆՖիգան»:

Clystère, ա. գրեթէ «իՆՖիգան հօգնա». — laxatif, rafraîchissant Prendre un —. Donner un —. Rendre un —. || հն. **Lavement.**

Clystérisation, ի.բժ. գրեխումն:

Clystériser, ն. բժ. գրեխել, գրեխ տալ. =se —, դ. գրեխ առնուլ:

Clyte, clytus (իւս) ա. մբ. շաչուկ. սեռ քառայօդ պատենաԹեւից:

Clythraires, ա. յ. մբ. վակուկեայք. ենԹացեղ պատենաԹեւ քառայօդ միջատաց:

Clythre, ի. մբ. վակուկ. սեռ քառայօդ միջատաց:

Clytie, ի. մբ. կլիտիկ. սեռ երկԾեւ միջատաց:

Cnef, ա. կնեփ. եգիպտացի կուռք ստեղծիչ . գրի եւ **Knef**.

Cnémacanthe, ա. մբ. փշաբրուն . սեռ հնգայօդ պատենաձեւից:

Cnémalobe, ա. մբ. բձասրուն . սեռ հնգայօդ պատենաձեւից ի տոհմէ Քարիկեայց :

Cnémargue, ա. մբ. Քանձրուն . սեռ քառայօդ պատենաձեւից ի տոհմէ ճճեայց :

Cnémécèle, ա. մբ. գոգասրուն . սեռ քառայօդ պատենաձեւից :

Cnémide, ի. հխ. յն. կնէտ . տեսակ մի սռնապան . 2. մբ. կնէտ . սեռ հնգայօդ պատենաձեւից ի տոհմէ Քանձեղջերց :

Cnémidiastre, ա.վբ. կօշկաստղ. սեռ բրածոյ սպնգաց :

Cnémidie, ի. բ. կօշկաբոյս . սեռ տոհմի խոլորձեայց :

Cnémidophore, ա. մբ. կօշկակիր . սեռ քառայօդ պատենաձեւից ի տոհմէ ուտճեայց . 2. սբ. —. սեռ սձատեսակ սողնոց :

Cnémidostachyde (քիտ) ի., **Cnémidostachys** (քիս) ա. բ. կօշկահասակ . սեռ տնկոց ի տոհմէ կաղլընչանեայց . հն. **Microstachyde**.

Cnémidote, ա. մբ. կօշկականճ . սեռ հնգայօդ պատենաձեւից ի տոհմէ ջրաբզեզաց (hydrocanthares).

Cnéorées, ի. բ. գոճմակեայք . տոհմ տնկոց նախատիպ ունելով բզգոճմակ (cnéoron).

Cnéorhine (ռին) ա. մբ. հերձունչ. սեռ քառայօդ պատենաձեւից ի տոհմէ ուտճեայց :

Cnéoridium (տիօմ) ա. բ. պղպեղածեւ . ազգ փեգենասերից քուասենեայց (quassiées).

Cnéorodion, ա.բ.գոճմակտեսիկ. սեռ փեգենեայց :

Cnéoron, **Cnéorum** (րօմ) ա. բ. գոճմակ . գա. **Camélée** ի :

Cnéphasie, ի.մբ. ա. աղջամուղջ. սեռ Քեփաձեւից գիշերայնոց :

Cnéphée, ա. սբ. աղջամղջիկ. սեռ. ցայգամկանց (vespertilions).

Cnesmone, ի. բ. մարմաջուկ . սեռ տնկոց կաղնչանեայց :

Cnestide, **Cnestis**, ա. բ. մարմաջաբոյս . սեռ տոհմի քրմորեայց (connaracées).

Cnestidie, ի.բ. մարմաջաբուսիկ. սեռ քրմորեայց մերձակից մարմաջաբուսոյ :

Cnéthocampe, ա. մբ. մարմաջաՔրՔուր . սեռ Քեփաձեւից ի տոհմէ գիշերայնոց :

Cnicélée, ի. տգ. ասպուրիւղ . * իւղ հանելու ասպուրի հունտերէն :

Cnicin, **Cnicine**, ի. տգ. լայնաերեւկին . դառն տարրն լայնտերեւկի (chardon bénit).

Cnicothamne, ա. բ. լայնտերեւկաՃուփ . սեռ բաղադրեալ մուտիսենեայց (mutisiées).

Cnicus, ա. բ. լայնտերեւուկ. հն. **Chardon bénit**.

Cnidaires, ա. յ. կ. կնիտեայք . տեսակ պողիպոդից :

Cnidie, ի., **Cnidion**, ա. ալիճ . բոյս ինչ տարեւոր կամ երկտարեւոր:

Cnidoblaste, ա. կ. եղճաբողբ :

Cnidocil, ա. կ. եղճաՃապիճ :

Cnidoscole, ի. բ. եղճատես . հատուած սեռի բուժախոտոյ (jatrophe).

Cnidose, ի. ախ. տ. **Urticaire**.

Cnique, ա. բ. քրքմակ . քրքում վայրի :

Cniquier, ա.բ. տ. **Bonduc**.

Co, նմ. լտ. *բառից սկիզբն դնելով նշանակէ կից , համ , որպէս հետեւեալ բառք :

Coaccusation (սիօն) ի. իգ. ամբաստանակցուՔիւն :

Coaccusé,e, գ. ամբաստանակից:

Coacquéreur, euse կամ **esse**, գ. ստացակից , համստացիչ , գնակից :

Coacquisition (սիօն) ի. ստացակցուՔիւն , համստացուՔիւն , գընակցուՔիւն :

Coacteur, ա. հխ. հռ. հարկաժողով :

Coactif, ive, ած. բռնադատիչ . pouvoir —. Puissance —ive.

Coaction (սիօն) ի. բռնադատուՔիւն , բռնուՔիւն . user de —, * — բանեցունել :

Coactivité, ի. վէ. բռնակցուՔիւն , համազօրուՔիւն :

Coadapter, ն. նբ. պատշաճել՝ պատշաճեցուցանել իրերաց , * իրարու յարմարցունել :

Coadjuteur, ա. աջակից , օգնական , օժանդակ . — d'un évêque, եպիսկոպոսակից , քորեպիսկոպոս . 2. հ. եւ կս. —. je serai votre —. 3. ած. —. le père —. Le frère —.

Coadjutorerie, ի. աջակցուՔիւն, օգնականուՔիւն. — d'un archevêché, d'une abbaye.

Coadjutrice, ի. աջակցուհի, օգնականուհի . — d'une abbaye, d'une prieure.

Coadjuvant, e, ած. օգնական , օժանդակ . causes —es.

Coadministrateur, ա. համավարիչ , վարչակից :

Coadnation (սիօն)ի.բ. բնայարակցուՔիւն. — des feuilles. 2. բխ. —. — des paupières.

Coadné, e, ած. բնայարակից , համաբնայար . saponaire —e. ‖ —es, ի. յ. —ք . տոհմ տնկոց, *որոց ծաղկունք իրարու հետ կմիանան իբրեւ համաճապիկ :

Coagulabilité, ի. մածանելուՔիւն , մակարդելուՔիւն :

Coagulable, ած. մածանելի, մակարդելի . la partie — du sang.

Coagulant, e, ած. մածիչ , մակարդիչ . 2. ա. —. le tannin est le — de la gélatine.

Coagulateur, trice, ած. մածուցիչ :

Coagulation, ի. մածումն , մակարդումն , Քանձրացումն . — du blanc d'œuf, du lait, du sang.

Coaguler, e, մածուցանել , մակարդել , Քանձրացուցանել . — le sang. La présure coagule le lait.

Se coaguler, դ. մածնուլ , մածանիլ , մակարդիլ , Քանձրանալ . le sang , le lait se coagule.

Coagulum (լօմ) ա. տգ. մածած , մակարդ. — du sang. 2. մածանիւՔ, մածիչ նիւՔ . — du lait, մերան :

Coaille (քուայլ) տ. **Quoaille**.

Coailler (քուայլեէ) տ. **Quoailler**.

Coalescence, ի. բժ. մասնակըցումն. կցումն մասանց, որպէս ի վէրս:

Coalescent, e, ած. բյ. մասնակըցիկ :

Coalisé, e, ած. եւ ա. դաշնակից,

Coaliser, ն. նիզակակցել , դաշնակցել, նիզակակից՝ դաշնակից առնել . — des princes, des ouvriers.

Se coaliser, դ. —իլ . դաշնակից՝ նիզակակից լինել , նիզակակցիլ , դաշնակցիլ :

Coalition, ի. նիզակակցուՔիւն , դաշնակցուՔիւն . former une —, — կազմել՝ առնել . — puissante, redoutable.

Coalitionniste, ա. նիզակակից , դաշնակից :

Coaltar (քոլՔար) ա. անգ. կոլտար , հանածխահայծղան . խայծղան հանածխոյ :

Coaltarement (քոլՔարըման) ա. ած. քոլտարումն , ածխահայծղանումն :

Coaltarer (քոլՔարէ) ն. քոլտարել, ածխահայծղանել . — des palissades.

Coaltarisation, ի. քոլտարումն , քոլտարուՔի , ածխահայծղանուՔիւն :

Coaltariser (քոլՔարիզէ) տ. **Coaltarer**.

Coalterne, ած. ախ. փոփոխակից . fièvre —.

Coaptation (քօափՔասիօն) վ. ոսկրացումն . * կոտրած ոսկրն տեղն դնելն . pratiquer la —.

Coarctant,e (քօարքՔան) ած.վէ. կծկիչ . force —e.

Coarctation (քօարքՔասիօն) ի. ախ. կծկումն. — du pouls, de l'urètre.

Coarcter, ն. կծկել , նեղել :

Coarctotomie, ի. վ. կծկահատումն . հատումն կծկման :

Coarcture, ի. բ. կծկոյՔ :

Coassant, e, ած. կառաչուն , կարկաչուն , *կրկռան . le peuple —, — ժողովուրդ . գորտք :

Coassement, ա. կ. կառաչ , կառանչ , կառաչիւն , կարկաչ , կրկռանք (գորտոց). տ. **Croassement**.

Coasser, չ. կառաչել , կառանչել , կարկաչել , * կրկռալ . la grenouille, le crapaud coasse. 2. փ. —. — contre qn.

Coassocié, ա. ընկերակից , զովողակից «օրՔագ» :

Coassurance, ի. ապահովակցուլի:

Coati (քօաՔի) ա. կուատի . կատուաչափ կենդանի յԱմերիկա :

Coauteur, ա. մատենագրակից , հեղինակակից , վաստակակից. 2. փ. գործակից , զովող . — d'un crime.

Cob, ա. անգ. կ. քաշահատ . հն. **Double poney**.

Cobæa (քօպէա) ի. բ. կոբենի , կոբաբոյս . պատատիչ տունկ յԱմերիկա . գն. **Cobéa, Cobée**.

Cobalt (քօպալԲ) ա. տգ. կոբալտ. մետաղ ինչ :

Cobaltamine,ի.տգ.կոբալտամին. օշական լուծուածք կոբալտուտ աղից:

Cobaltate, ա. տգ. կոբալտատ .

սեռական անուն աղից զուգախառնուՁեան կոբալտի :

Cobalter, ն. ար. կոբալտել , կոբալտաւորել :

Cobalteux, euse, ած. տգ. կոբալտուտ :

Cobaltides, ի. յ. ՀբԼ. կոբալտազգիք . տոհմ բրածոյից յորում է կոբալտ եւ իւր զուգախառնուՁիւնք :

Coati.

Cobaltifère, ած. հբ. կոբալտաբեր :

Cobaltine, ի. հբ. կոբալտաբար :

Cobaltique, ած. ագ. կոբալտային , կոբալտական :

Cobaltisage, ա. ար. կոբալտումն, կոբալտաւորումն :

Cobambe, ի. բ. կոբամբ . սեռ տնկոց ի տոհմէ խուլաբուսեայց Փիլիպեան կղզեաց :

Cobaye (քոպայի) ա. կ. հնդկախոզ , հնդկախոճկոր . ռկ. **Cochon d'Inde**. S. **Cabiai**.

Cobæa.

Cobe, ա. նե. չուանաճայր . ճայր չուանաց առագաստի :

Cobéa, ա. բ. S. **Cobæa**.

Cobéacé, e, ած. բ. կոբենաներ , կոբենեայ . || —es, ի. յ. —բ . տոհմ տնկոց նախատիպ ունելով զկոբենի :

Cobée, ի. S. **Cobæa**.

Cobion, ա. բ. կոբիոն . տեսակ կաղանչանի :

Cobitides, ա. յ. ձբ. խեբուակազգիք . տոհմ ձկանց նախատիպ ունելով զխեբուակ :

Cobitis (խս) ա. ձբ. խեբուակ . գա. **Loche**ի :

Coboldine, ի. հբ. կոբոլդաքար . բնական ծծմբաւո կոբալտի :

Cobolt, ա. վճ. կոբոլտ . փոշատեսակ զաւխ :

Cobourgeois (ժուա) ա. վճ. նաւաշահակից . *ուրիշի հետ վաճառանաւի վերայ շահ ունեցող :

Cobra, ա. սբ. կոբրա . օձ ինչ :

Cobre, ա. Ըգ. ԸլԸահայս, ԸլԸախմոր . *ԸլԸի խմոր :

Coburgie, ի. բ. կոբուրգենի . սեռ տնկոց ի տոհմէ ամարիլլեկեայց :

Coca, ա. բ. կոկայենի . Ծուփ կարմրափայտ (érythroxyle). հն. **Cocaïer**. 2. կոկայ (տերեւն) :

Cocagne, ի. pays de —, խրախտրան . ամենաքեր երկիր . Paris est pour le riche un pays de —. (Boil.) || Mât de —, մրցակայմ , բարձրաբերձ կայմ ողորկ եւ լպիրծ՝ ի ծայրն ունելով մրցանակս ի վարձ վերելակին : [Coca.

Cocaïer, ա. բ. կոկայենի . հն.

Cocaïne, ի. տգ. կոկային , բնակոկայ . * կալաքարակերպ հանուած կոկայենւոյ տերեւներէն :

Cocaïno-galvanisme, ա. բժ. կոկայնագալուանուԹիւն . բժշկուԹիւն ի ձեռն կոկայինի եւ ելեկտրականուե:

Cocaïnomanie, ի. բժ. կոկայինամոլուԹիւն . *չարաչար գործածուԹիւն կոկայինի :

Cocal, ա. եգ. կոկայենաստան . * կոկայենի մշակուած երկիր :

Cocalon, ա. բժոժակ . * երկրորդ կարգի բժոժ շիրամի :

Cocarde, ի. խոյրանիշ, գլխանշան, նաւտ. — noire. Porter la —, խոյրանշակիր՝ նաւօտակիր լ: changer de —, խոյրանշանափոխ՝ նաւօտափոխ լ: — tricolore, եռագոյն —. || փ. prendre la —, զինուորիլ, զինուոր լ:

Cocardeau, ա. նաւօտապզեստ . նաւօտանագ. *գեղեցկուԹիւն ծախող երիտասարդ. 2. բ. նաւօտաճաղիկ :

Cocardier, ա. բ. նաւօտասէր . *զինուորուԹիւն սիրող զինուոր :

Cocasse, ած. բ. զուարճալի, ծաղրաշարժ , ծաղրական . cela est —. Homme fort —. Histoire —. Raconter, dire des choses —s.

Cocasserie, ի. ծաղրականուԹիւն:

Cocâtre, ա. եգ. միրձիկ . աքաղաղիկ միրձի :

Cocaution (սիօն) ի. երաշխակից:

Coccérine, ի. տգ. որդանին , բնորդան . մոմային նիւԹ կարմիր հանելու յորդանէ :

Coccérique, ած. տգ. որդանինային . acide —, որդանինաԹՁու :

Coccérylique, ած, տգ. որդանուստային . alcool —, որդանուստացքի :

Coccides, ի. յ. մբ. որդանեայք . տոհմ միջատաց ԹեփաԹեւից ի ցեղէ որդանեանց (cocciniens).

Coccidie, ի. մբ. ժանգ , ժանգաճճի . — vivant dans le foie du lapin, de l'homme.

Coccidiose, ի, ախ. ժանգախտ . ախտ պատճառեալ ի ժանգէ (coccidie) եւ գոյացեալ առաւելապէս ի ճագարս : [տաքեր . chêne —,

Coccifère, ած. բպ. կարմրահա-

Coccine, S. **Carmine**.

Coccinelle, ի. մբ. կարմրիկ , կարմրորդն , *զատկաճճի. սեռ պատենաԹեւ միջատաց . ռկ. Bête à bon Dieu.

Coccinellides, ած. մբ. կարմրորդնեայք . ցեղ պատենաԹեւ միջատաց նախատիպ ունելով զկարմրորդն : [տոհմի դդմենեայց :

Coccinie, ի. բ. կարմրենի . սեռ

Cocciniens, ա. յ. մբ. որդանեանք . ցեղ կարգի կիսաԹեւից :

Coccinigastre, ած. կ. կարմրափոր :

Coccinine, ի. տգ. կարմրինին . բիւրղանալի նիւԹ դեղին հանելի ի կարմիրէ (carmin).

Coccinique, ած. տգ. որդանային . acide —, որդանաԹՁու :

Coccinite, ի. հբ. կարմրաքար . մանշուկ (iodure) բնական անդկի :

Cocciospermées, ի. յ. բ. հատասերմնեայք . մին ի վեց մեծ բաժանմանց վիլորիդեայց :

Coccobalsamon, Coccobalsamum (մոմ) ա. բ. ապրսամահատ . պտուղ ապրսամի Մեքէի :

Coccobole, ա. բ. հատարձակ . սեռ սնկոց հատնասնկեայց (pyrénomycètes).

Coccobore, ա. Ը. հատակեր . ենԹատես սեռի հատաբեկաց (coccothrauste).

Coccobryon, ա. բ. հատամամուռ . սեռ տնկոց տոհմի պղպեղեայց :

Coccocarpées, ի. յ. բ. հատապտղեայք . ենԹացեղ գաղտնաԹեղեայց (cryptonémées).

Coccocarpie, ի. բ. հատապտղի. սեռ տնկոց ի ցեղէ տափկեայց (lécidinées).

Coccocéras (աս) ա. բ. հատեղջիւր . սեռ կաղնչանեայց . Ծուփ յարեւադարձային Ասիա :

Coccochlorées, ի. յ. բ. հատականաչեայք . ցեղ լօրից նախատիպ ունելով զհատականաչ :

Coccochloride, Coccochloris (խս) ի. բ. հատականաչ . սեռ լօրից:

Coccocrinus (իս) ա. վբ. հատաշուշան . սեռ բրածոյ շուշանակերպից :

Coccocypsèle, ի.բ. խոռախոզակ. սեռ. տոհմի տորոնեայց յարեւադարձային Ամերիկա :

Coccocypsélées, ի. յ. բ. խոռախոզակեայք. սեռ. տոհմի տորոնեայց նախատիպ ունելով զխոռախոզակ :

Coccodée, ի. բ. հատեակ. սեռ.

Coccodère, ա. մբ. բոլորավիզ. սեռ. քառայօդ պատենաթեւից ի տոհմէ երկայնեղջերց :

Coccoderme, ա. բ. հատկամորթ. սեռ. լօռից :

Coccodiscides, ա. յ. կ. հատկասկուտեղեայք. խումբ նախակենդանեաց շողիկեանց (radiolariens).

Coccodisque, ա.կ. հատկասկուտեղ. սեռ. նախակենդանեաց ի ցեղէ սկուտեղեայց (discidées).

Coccognide, Coccognidion, ա. բ. գամճակ, գամճակահատիկ. հն. **Daphné gnidium, gnidie.**

Coccognidique, ած. տգ. գամճակային. acide —, — թթու, գամճակաթթու. համարի ազգու տարրն գամճակի :

Coccognine, ի. բ. գամճակին. քիւրղանալի նիւթ հանեալ ի գամճակէ :

Coccognique, ած. տգ. գամճակային. acide —, գամճակաթթու. գն. **Coccognidique.**

Coccolithe, ա. հբ. հատկաքար :

Coccolobe, ի. բ. հատկափուք. սեռ. տոհմի մատիտեղեայց (polygonacées).

Coccolobées, ի. յ. հատկափրքեայք. ննջացեղ մատիտեղեայց :

Cocconéidées, ի. յ. բ. հատկանայադեայք. տոհմ լօռից տրամահատեայց :

Cocconéis (նէիս) ի. բ. հատկանայադ. սեռ. տրամահատեայց :

Cocconème, ա. բ. հատկաթել. սեռ. տրամահատեայց մերձակից կուրկի (cymbelle).

Cocconérion, ա.բ. հատկաճիւնի. սեռ. կաղնչաննեայց երկատեսակ :

Coccones, ա. յ. շառնաջ. *նբաւան հատիկներ :

Coccophage, ա. մբ. հատկակեր :

Coccophore, ա. բ. հատկակիր. սեռ. տնկոց խաննեայց (fucacées).

Coccophylle, ա. վբ. հատկատերեւ. սեռ. բրաճոյ պողիպաբունոց :

Coccophyse, ի. բ. հատկափամփուշտ. սեռ. լօռից :

Coccosome, ա. մբ. բոլորամարմին. սեռ. քառայօդ պատենաթեւից ի տոհմէ ուտեեայց :

Coccosphère, ի. հբ. հատկագունդ. հատկաքար մեծահատոր :

Coccospore, ի. բ. հատկասորմ. սեռ. մանրացուցական տնկոց :

Coccothrauste, ած. Ա. հատկաբեկ, հատկաբեկիչ. loxie —. 2. ա. հատկաբեկ, *խածկտիկ «բոքաթաբոն, ֆլորնուն». գա. **Gros-bec**ի :

Coccothraustines, ի.յ.Ա. հատկաբեկեայք. ննջատոհմ սարկեայց (fringillidées).

Coccotric, ա. բ. հատկածար, սեռ. մանրաթել տնկոց :

Coccotyle, ա. բ. հատկակուզ. սեռ. լօռից :

Coccudine, ի. ջ. հատկաճճի. սեռ. ջրաննեայց ի տոհմէ չազեանց (plesconiens). ոմանք գետասուն են եւ ոմանք ծովասուն :

Cocculaire, ի. բ. հատկատունկ. սեռ. տոհմի լուսնասերմնեայց կիզկեայց (céomacées).

Coccule, ա. բ. կոկոլ. սեռ. տոհմի լուսնասերմնեայց (ménispermacées).

Cocculées կամ **Cocculinées**, ի. յ, բ. կոկոլեայք. դաս տնկոց նախատիպ ունելով զկոկոլ :

Cocculine, ի. տգ. կոկոլին. կալաթաթակերպ հանեալ ի կոկոլէ (coque du Levant). [հն. **Colombo.**

Cocculus (իւս) ա. բ. խատխալ.

Coccus, ա.մբ. լա. **Cochenille**ի :

Coccycéphale, ած. հրշ. կկուագլուխ. * կկուածեւ գլխով. 2. ա. կկուգլուխ. սեռ. անգլուխ հրեշից :

Coccycéphalie, ի. հրշ. կկուագլխութիւն : [կկուի :

Coccycue, ի. Ա. կկուկ. ազգ

Coccygien, enne, ած. մգ. կրկուային. *կկուի վերաբերող. artère, glande —enne. Ligament —.

Coccygio-anal, e, ած. մգ. կրկուաորբանային. * կկուի եւ սրբանի վերաբերող. muscle —.

Coccyodynie, ի. ախ. կկուացաւ :

Coccy-pubien, ած. եւ ա. կրկուագուային. * կկուի եւ ագուի վերաբերեալ : [* պոչի ոսկոր :

Coccyx (քօքսիս) ա. մգ. կկու.

Coccyze, ա. Ա. կուկուիկ. գա. **Coulicou**ի եւ **Coua**ի :

Coccyzinées, ի. յ. Ա. կուկուիկայք. բաժին տոհմի կկուից նախատիպ ունելով զկուկուիկ (coccyze).

Cocéthyline, ի. տգ. ածանցինին. տակ գոյացեալ յածանցինէ (ecgonine), համաքուն կոկայինի :

Coche, ա. հանրանաւ «փազար գայըղը». aller en —, par le —, par la voie du —, *հանրանաւով երթալ. prendre le —. 2. ժանու, ժանուար. չուակառք, վաչէ «գօչու». || փ. faire la mouche du —, ճոխանալ, պարծիլ. 3. ժանաւորք, չուակառորդք. voler le —.

Coche, ի. գղգիկ, գղգուկ «քէրթիք». — d'une flèche, գղգիկ գըղգուկ պայտիք նետի «օգ կէգի». 2.—. նիշ ի վերայ հաշուեփայտի (taille) «չէթելէ քէրթիյի». compter les —s. Faire une — à un bâton. 3. կ. S. **Truie.**

Coché, e, ած. քժ. մաքրողական, լուծիչ. pilule —e.

Cochelet, S. **Cochet.**

Cochelivier, ա. Ա. պտուտիկ :

Cochène, ա. բ. սիսար. վայրի սիսի «եապան իւվէն աղաճը» :

Cochenillage, ա. ար. որդանուման :

Cochenille, ի. մբ. որդան, որդնուկ «գըրմըզ». cactus à —, որդաննի. 2. որդան, որդան կարմիր (ներկն) «գըրմըզ». 3. ած. որդան, որդանիկ. couleur —. 4. գնդամանրէ :

Cochenilleր, ն. որդաննել. ներկանել յորդան կարմիր. — des étoffes.

Se cocheniller, դ. որդանանալ. cette soie se cochenille bien.

Cochenillier, ա. որդաննենի «գըրմըզ ագաճը». ռա. **Nopal**ի :

Cochenillifère, ած. բ. որդանաբեր : [բնորդան. կն. **Carmine.**

Cochenilline, ի. տգ. որդանին,

Cocher, ա. կառավար, կառապան, երասանակալ «արապաճը». — adroit, hardi. Bon, mauvais —. — maladroit, imprudent. — de fiacre, d'omnibus. Appeler, payer le —. Fouette, —! *մտրակէ՛, շո՛ւտ գնա, —. 2. ած. —, ճապաստող. հիւսիսային աստեղատուն :

Cocher, ն. ար. գղզկել, կտրել :

Côcher, ն. եգ. աքլորել, ԹեԹքել. ելանել աքաղաղի ի վերայ մարթեաց. — une poule. 2. ԹեԹքել. ելանել՝ վերանալ Ա.չնոյ ի վերայ իգին :

Cochère, ած. ի. porte —, կառադուռն. կառամուտ՝ կառանցիկ դուռն. maison à porte —. Les deux battants d'une porte —. Ouvrir la porte —. Entrer par la porte —.

Cochet, ա. աքաղաղիկ, *աքլորիկ. chaponner un —, des —s.

Cochevis, ա. Ա. աբեղուկ, աբեղածագ. կատարաւոր արտոյտ (alouette huppée, crêtée) «Ըէփէլի չայըր գուշու». ռկ. **Coquillade.**

Cochica, ա. Ա. կոշիկա. տեսակ մի տուկան ի Մեքսիկա :

Cochile, ի. մգ. վզօն, վզգեղձ. հն. **Fagoue**, եւ ռկ. **Ris de veau.**

Cochinna, ա.Ա.քրքջահաւ, քրքջիկ :

Cochle (քօքլ) ա. բր. փորճ :

Cochléaire (քոքլէէր) ած.բ. տարգալածեւ, դգալածեւ. 2. ա. Ա. տարգալուկ. գա. **Savacou**ի :

Cochléaria (քօքլէարիա) ա. բ. տարգալխոտ, դրգալխոտ, դգալխոտ «գաշրգ օՃու». || — de Bretagne, S. **Raifort sauvage.**

Cochléariées (քօք) ի.յ.բ. տարգալխոտեայք. ցեղ տոհմի խաչաբերիից նախատիպ ունելով զտարգալխոտ :

Cochléarifolié (քօք) ած.բ. տարգալատերեւ. * տարգալածեւ տերեւ ունեցող : [տարգալածեւ :

Cochléariforme (քօք) ած. բպ.

Cochléarine (քօք) ի. տգ. տարգալխոտին. *նիւթ գտեալ տարգալխոտի խոտոգոյն մէջ :

Cochléarium (քօքլէարիօմ) ա. հխ. հռ. խղնջալան. * խղունջ գիրգուննելու տեղ :

Cochlée (քօքլէ) ի. մգ. խալիզոն. խղունջն ականջաց : [ղընջեանաձեւ :

Cochléiforme (քօք) ած.բպ. խը-

Cochléophasie (քօք) ի. մբ. խեցափայլ. սեռ. պատենաձեւից գիշերային : [ցափուշ :

Cochliacanthe (քօք) ած. խե-

Cochlicelle (քօքլիսէլ) ի. կմ. խեցուռ. խեցեմորթ ինչ :

Cochlicope (քօք) ա. կմ. խեցահատ. հն. **Agatine.**

Cochlie (քօքլի) ի. բ. խեփորի. սեռ. ոտիմի խոլորձեայց ի Ճավա:

Cochliocarpe (քօք) ած. բ. պարուրապտուղ. *պարուրաձեւ պտղով:

Cochliopodes, Cochliopodites (քօք) ա. յ. մբ. պարուրոտունք. ցեղ կարգի պատենաձեւից գիշերայնոց:

Cochliopodium (քոքլիոփոտիօմ) ա. կ. խղունջնոտն. սեռ նախակենդանաց:

Cochliosperme (քօք) ա. բ. խեփորասերմն. հատուած սեռի վահիժակի (véronique).

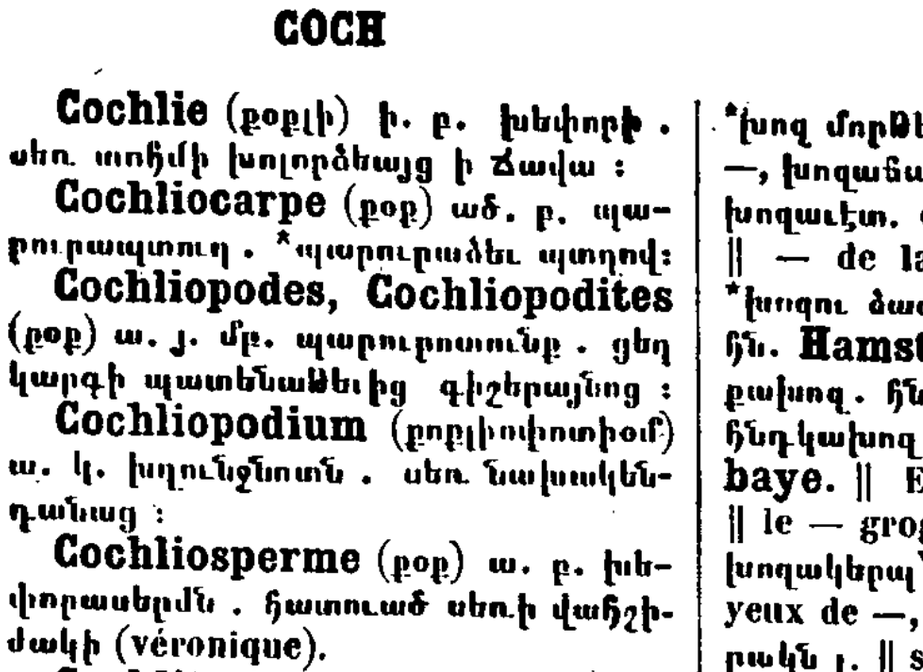
Cochlite (քօք) ի. կմ. խեփորաքար. բրածոյ խեցեմորթ միապատեան:

Cochlodine (քօք) S. **Clausilie.**

Cochlodonte (քոք) ա. կ. Ծակ. հն. **Maillot.**

Cochlogène (քօք) ա. կմ. խեփորածին. ներծաւեռ պղպջուկի (bulime).

Cochlohydre (քօքլօիտր) ա. խբ. խեփորաջուր. հն. **Ambrette.**

Cochléaria. 1/6

Cochloïdes (քոք) ի. յ. կմ. խեփորակերպք. հատուած սեռի խղունջնի (hélice).

Cochlorynque (քօքլօրինք) ած. Ծ. տաքգալկատուց. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ ներծակարգի բարձրասրունից:

Cochlosperme (քօք) ա. բ. խեփորսերմն. սեռ Ծփոց ի տոհմէ հրկասերից (bixacées) երկտահանատեսակ:

Cochlospermé, e, ած. բ. խեփորսերմնեայ. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ տոհմի հրկասերից:

Cochlostyle (քօք) ա. կմ. խեփորասիւն. ազգ ինչ պղպջուկի (bulime).

Cocho (քօքօ) ա. Ծ. կոքոյ. հասարակ անուն Ծուծակի:

Cochoa (քօշօա) ա. Ծ. կոշակ. սեռ տոհմի տաքմեայց (sturnidées).

Cochoir, ա. կացին (տակառագործաց):

Cochois, ա. աբ. տկոր. գործի մոմագործաց:

Cochon, ա. խոզ, աղբապտիւ, *գոճան. élever, engraisser un —, des —s, խոզաբոյծ՝ խոզաբուծ լ. garder les —s, խոզարած լ. les —s, խոզեան. troupeau de —s, խոզերամակ. tuer un —, խոզասպան լ., *խոզ մորթել. saler un —. Graisse de —, խոզաճարպ. qui a beaucoup de —s, խոզաւէտ. comme un —, խոզաբար. || — de lait, խոճկոր, խոճկորակ, *խոզու ձագ. || — des blés, ցորենախող. հն. **Hamster.** || — de terre, ցամաքախոզ. հն. **Pangolin.** || — d'Inde, հնդկախոզ, հնդկախոճկոր. կն. **Cobaye.** || Excrément de —, խոզիտ. || le — grogne. || Etre comme un —, խոզակերպ՝ խոզանձեւ լ. || ք. avoir des yeux de —, խոզակն՝ խոզաչեայ՝ փոքրակն լ. || sale comme un —, աղտեղի իբրեւ գխոզ, յոյժ աղտեղի. 2. խոզ, խոզաբարոյ, աղտեղի, աղտեղասէր, գարշասէր, գարշամիտ. 3. խոզ, յոյժ գէր. 4. խոզենի, գոճանամիս. manger du —. 5. կղկղանք (մեռաղաց):

Cochon, onne, ած. խոզ, խոզաբարոյ, աղտեղի, զազիր, զազրաժորմի:

Cochon-cerf, ա. կ. խոզեղջերու. հն. **Barbiroussa.**

Cochonnaille (քօշոնայլ) ի. ո. խոզենի, *գոճանամիս, խոզի միս:

Cochonnée, ի. խոզաբերք. *խոզի ձագնաճք. truie qui a fait tant de petits en une —.

Cochonner, չ. ձգնիլ (խոզի). la truie a cochonné. Qui est près de —.

Cochonner, ն. խոզել, աղտեղել, *քիմն բերանն գարձունել. — un ouvrage, sa besogne. Il cochonne tout ce qu'il fait.

Cochonnerie, ի. ք. խոզութիւն, աղտեղութիւն, զազրութիւն. homme, femme d'une — révoltante. 2. ք. խոզութիւն, խոզագործութիւն, աղտեղագործութիւն, զազրագործութիւն, *անպիտան բան. c'est une —. Ce magasin ne vend que des —s. Ne faire que des —s. Il faut jeter toutes ces —s. 3. խոզաբանութիւն, զազրաբանութիւն, զազրախօսութիւն, աղտեղաբանութիւն, գարշաբանութիւն. ne dire que des —s. 4. խոզախաի, խոզաբուտ. անպիտան կերակուր. il ne nous servit que des —s. 5. ք. խոզենիք. acheter de la — chez le charcutier.

Cochonnet, ա. խոզիկ, խոճկոր. 2. ք. —. աղտոտ տղայ:

Cochonnet, ա. խղ. խոզուկ. նրպատակ ի գնդակախաղի:

Cochyle (քոքիլ), **Cochylide** (քոքիլիտ) ի. մբ. որձաձիճեռն. սեռ Ծեփաձեւ Ծիճեռնիկաց ապականիչ այգեայց:

Cocinine, ի. տգ. կոկոյին. ճարպային նիւթ հանեալ յիւղոյ կոկոյի:

Cocinique, ած. տգ. կոկոյին, կոկոյային. acide —, կոկոնծու, կոկոյաձծու:

Cocinylène, ա. տգ. կոկուստէն. հեղուկ ջրածխուկ՝ համապատասխանող կոկոյաձծուի (acide cocinique).

Coco, ք. հնդբնկոյզ, կոկոյ. պտուղ կոկենոյ:

Coco, ա. մատուտակաջուր «մխյան քեօքիւ սույս». marchand de —, մատուտակաջրավաճառ. boire du —, un verre de —.

Coco, ա. փղ. տղայս, հոգիս, սիրունիկս. * տղոց տուած բառ փաղաքշական. fait cela, mon —. As-tu été sage, mon —? 2. ձու, հաւկիթ (ի լեզու տղայոց). tu auras un —. || հգ. c'est un fameux —, անմիտ ոմն է. c'est un joli —, ծառադէմ՝ անգեղեայ՝ ամենատգեղ ոմն է:

Cocodès (տէս) ա. նբ. պճնիկ, պճնասէր «մօտամսի»:

Cocodette, ի. նբ. պճնուհի:

Cocoïnées, ի. յ. ք. կոկոյեանք. ցեղ տոհմի արմաւենեաց նախատիպ ունելով զկոկոյենի:

Cocon, ա. քոժ, խոզակ (շերամոյ) «իփէք գօզալաղը». || փ. s'enfermer dans son —, քոժաբնակ լ., կեալ առանձին, * քաշուած ապրիլ:

Cocondamné, e, գ. դատապարտակից:

Coconille, ի. եգ. քոժամետաքս. *քոժին պարունակած մետաքսն:

Coconnage, ա. քոժուն, քոժագործուածքն:

Coconner, ն. քոժել, քոժագործել. *քոժ շինել:

Coconnier, ère, ած. քոժային:

Coconnier, ա. քոժաւոր. * քոժ գնող՝ ծախող:

Coconnière, ի. քոժաբան. *քոժ դնելու տեղ:

Cocontractant, e, գ. դաշնակից:

Cocorico, ա. կուկիկու, կուկուլիկու:

Cocorli, ա. Ծ. կոկորլի. Ծուչուն նման կտցարի (bécasse).

Cocos (օս) ա. գա. **Cocotier**ի:

Cocosées, ի. յ. ք. կոկոյենեայք. ցեղ տնկոց ի տոհմէ արմաւենեաց:

Cocostéarique, ած. տգ. կոկոճարպային. հն. **Cocinique.**

Cocostéaryle, ա. տգ. կոկոճարպուսա. հն. **Cocyle.**

Cocote, Cocotte, ի. հաւ, հաւիկ (բառ տղայոց). la — a pondu. 2. Ծղծահաւ, Ծղծահաւիկ (տղայոց). faire des —s. 3. փ. հաւիկ (փաղաքշօրէն կոչին դեռահասակ օրիորդք). ma —, հոգիս, անուշիկս, տատրակս. 4. լկտուհի. c'est une —. 5. սանիկ (Ծափոտ). cuire dans une —.

Cocotier, ա. հնդբնկուզի, կոկոյենի. տեսակ արմաւենոյ:

Cocotte, ի. ախ. տապախտ բորբոսկ. Ծեծեւ բորբոքումն արտեւանաց. 2 S **Cocote.**

Cocotter, չ. նբ. լկտանալ, լկտտալ, *շփանալ:

Cocotterie, Cocoterie, ի. լկտանք, *շփածուիւն:

Cocréancier, ա. պարտատէրակից, համապարտատէր:

Cocrête, ի. ք. բոլոր աքաղաղի, աքլորբոլոր « խօրօզ խպիյի ». սեռ տնկոց ի տոհմէ ռնգաճաղկակերպից (rhinantoïdes).

Coction, ի. բգ. եփ, եփումն, *եփուածք. la — des aliments. 2. —, մարսումն, հալումն, *մարսողութիւն «հազմ, սինտիքմէ». quand l'estomac est faible, la — ne se fait pas bien.

Cocu (քօքիւ) ա. եղջիւրաւոր, եղջիւրակիր, եղջերազարդ (կոչի արհամարհանօք այրն՝ որոյ կինն անհաւատարիմ է). être —, — յ. faire qn. —, — առնել զոք, եղջերազարդել, անկանել ընդ կնոջ նորա:

Cocuage, ա. եղջիւրաւորութիւն. վիճակ առն որոյ անհաւատարիմ իցէ կինն:

Cocue, ի. եղջիւրուհի, եղջիւրաւորուհի. որոյ այրն անհաւատարիմ է:

Cocufier, ն. հգ. եղջիւրաւորել, եղջիւրազարդել. — un homme.

Cocyle, ա.տգ. կոկուսա. ննջադրական արմատ կոկոՋՋուոյ (acide cocinique). հն. **Cocostéaryle**.

Cocyte (քօսիԹ) ա. կոկիտոն. մին ի հնգից գետոց դժոխոց, որոյ ջուրքն էին արտասուք. 2. բժ. Ջունացաւ: [(նուագի):

Coda, ի. եժ. իտ. վերջամասն

Codaga-pale ա. բ. կոդագապալ. ծառ. ինչ ի Մալաբար:

Codamine, ի. տգ. մեկոնին. կաւակերպ գտնալ ի մեկոնի:

Codarion, ա. բ. գեղմնի. տես անկոց ի տոհմէ ընդաբերից:

Coddingtonie, ի. բ. կոդդինգտոնիա, կոդդինգտոնի. մակաբոյծ տունկ Մատէրա կղզւոյ:

Code, ա. օրինագիրք, օրինամատեան, իրաւագիրք «գանունն-մէ». — Napoléon, Նապոլէոնեան —. — de procédure, դատաստանագիրք. — civil, քաղաքական —. 2. վ. օրէնք. le — de la morale. Le — de l'honneur. Le — de la politesse, du bon goût. 3. S. **Codex**.

Codéate, ա. տգ. բնափիոնատ. արտադրանք գուգախառնուԹեան բրնափիոնային ՋՋուոյ ընդ միոյ տակի:

Codébiteur, trice, ա. պարտակից, համապարտ «պօրնուաշ»:

Codéchinus (քոտէքինիւս) ա. վբ. մեկոնոզնի. տես բրածոյ փորբահասակ ծովոզնեաց: [դակից:

Codécimateur, ա. տասանորդ-

Codéine (քոտէյին) ի. տգ. բնափիոն. խաշխաշիոն տարբն գոԹեալ յափիոնի. տ **Opianine**

Codéique, ած. բնափիոնային. acide —, բնափիոնաՋՋուս: [խազակից:

Codemandeur, ա. իգ. դատա-

Codénicine, ի. տգ. բնափիոնինին. բնափիոն անկերպարան:

Codénine, ի. տգ. բնափիոնին. գուգամասն գոյացուԹիւն բնափիոնի:

Codéputé, ա. երեսփոխանակից:

Codétenteur, trice, ա. իգ. գրբաւակից, ստացակից:

Codétenu, ա. իգ. կալանակից, բանտակից:

Codéthyline, ի. տգ. մեկոնեԹիլին. մարմին գոյացեալ ջեռուցանելով զմորփին ընդ եԹիլատի նատրի եւ ընդ մանուշակի մեԹիլի:

Codex, ա. դղգ. դեղագիրք, դեղամատեան. գիրք դեղաբանուԹեան. հն. **Pharmacopée**.

Codiacées, ի.յ. բ. գեղմնասերք. խումբ լօռից նախատիպ ունելով զգեղմնի (codion).

Codiacrinus (իւս) ա. վբ. մեկոնաշուշան. տես բրածոյ ճովաշուշանաց (encrines).

Codicillaire, ած. կտակայինաին, կտակայաւելուածային. legs —, — հրիտակ:

Codicillant, ա. յետկտակագրող, յետկտակագիր:

Codicille, ի. իր. յետկտակագիր, յետկտակի, կտակայաւելուած. յաւելուած յետ կտակի:

Codie, ի. բ. կոդի. տես տոհմի բարբեկեայց, Ջուի ի Նոր Կալեդոնիա:

Codiéées, ի. յ. գեղմնեայք. ցեղ լօռից նախատիպ ունելով զգեղմնի (codion).

Codiées, ի. յ. բ. կոդեայք. շար բարբեկասերից նախատիպ ունելով զկոդի (codie).

Codificateur, ա. կանոնագիր:

Codification, ի. կանոնագրուԹիւն. խմբագրուԹիւն կանոնագրոց:

Codifier, ն. կանոնագրել, օրինագրել:

Codille, ա. յաղԹող. faire, gagner —, յաղԹողել. յաղԹել՝ *ուրիշներն դեռ չխաղացած:

Codiller, չ. յաղԹողել:

Codion, Codium (քոտիօմ) ա. բ. գեղմնի. տես լօռից ի տոհմէ սիփոնատնկեայց (siphonées). հն. **Agardhie**. [կից, տեսչակցուհի:

Codirecteur, trice, ա. տեսչա-

Codirection, ի. տեսչակցուԹիւն:

Codocère, ա. մբ. մեկոնագլուխ. տես հնգայօղ պատենաՋեւից:

Codonacanthe, ա. բ. զանգիկափուշ. տես կեռանտեայց Ջինատանի:

Codonanthe, ա. բ. զանգիկածաղիկ. տես տոհմի գեսներասերից:

Codonanthème, ա. մբ. զանգիկաՋիՋ. տես տոհմի ցախասերից. Ջուի նման ցախի:

Codonaster (Ջէր) ա.վբ. զանգիկաաստղ. տես բրածոյ շուշանակերպից:

Codonataire, ած. իգ. պարգեւակից:

Codonécidés, ա.յ. զանգիկախըշտիք. տես ջրաճենաց:

Codonemme, ա. բ. զանգիկաձորձ. տես շնատեայց հարաւային Ամերիկայ:

Codonie, ի. բ. կոդոնիա, հն. **Fossombronie** եւ **Wahlenbergie**.

Codoniées, ի. յ. բ. կոդոնեայք. ցեղ տոհմի լերդաբուսեայց (hépatique).

Codonoblépharon, ա. բ. ՋարՋջազանգիկ. ազգ մամռոյ:

Codonocarpe, ա. բ. զանգիկապտուղ, զանգիկամիրգ. տես տոհմի դոճատնկեայց (phytolaccées) շրջաւիղեայց (gyrostémonées),

Codonocéphale, ա. բ. զանգիկագլուխ. տես բազադրեալ կղմրխեայց Քիւրտիստանի:

Codonoclade, ա.կ. զանգիկոստ. տես ջրաճենաց:

Codonodesme, ա. կ. զանգիկակապ. տես ջրաճենաց:

Codonophone, ած. զանգահինչակ:

Codonophore, ա. հն. զանգիկակիր:

Codonopside, Codonopsis (իս) ի. բ. զանգաւոսիլ. տես տոհմի զանգակաճաղկեայց (campanulacées).

Codonorchis (քիս) ա. բ. զանգախոտիկ. տես տոհմի խոլորձեայց (orchidées).

Codonosigés (սիժէ) ա. յ. կ. զանգիկալուիկ. տոհմ ջրաճենաց:

Codonostigme, ա. բ. զանգաստոլ. հն. **Codonanthème**.

Codonostome, ա. կ. զանգիկաբերան. բերան զանգիկածեւ:

Codoriocalyx, ա. բ. գեղմնաբաժակ, հն. **Desmodion**.

Codostome, ա.կ. զանգաբերան. զանգակածեւ բերան: [Tabac]:

Codylide, ի. բ. կոդիլիտ. գա.

Cœ, նմ. * որ շատ անուանց բարդուԹեանց մէջ կմտնէ որոց շատերն կսկսին *ce* եւ *cœ*.

Cœcal, տ. **Cæcal**. [նակից:

Coéchangiste, գ. համափոխա-

Cœcum, տ. **Cæcum**.

Coéducation, ի. դաստիարակցուԹիւն: [կից:

Coéduqué, e, ած. դաստիարա-

Coëf, ա. աբ. ուրդ:

Coefficient, ա. հշ. արտադրողակից. *ճանչցուած Թիւ մի որ գրահաշուի մէջ քանակի մի նախադաս կդրուի՝ զայն իրմով բազմապատկելու. զօ. 3 x^2, 3 արտադրողակիցն է x^2 քանակին. 2. բգ. ցուցիչ, ցուցակ: [նմանակից:

Coégal, e, ած. հաւասարակից,

Coégalité, ի. նմանակցուԹիւն, հաւասարակցուԹիւն:

Coélecteur, ա. ընտրակից:

Cœlentérés, ա. յ. կ. տ. **Célentérés**. [եղբայր. գն. **Céliadelphe**.

Cœliadelphe, ած. եւ ա. փոր-

Cœliaque (սէլիաք) ած. մգ. ընդերային, որովայնային. flux —, որովայնածուԹիւն, փորանցուԹիւն, փորհարուԹիւն. || գն. **Céliaque**.

Cœlome, ա. ախ. կուրծ. * կեղ Ջափանցիկ եղջերկի վերայ:

Cœlophlébite, ի. ախ. գոգերակաբորբ. բորբոքումն ստորին գոգերակի (veine cave).

Coémansie, ի. բ. կոէմանսիա, կոէմանսի. տես սնկոց բորբոսեայց (mucédinés). [կայսերակից:

Coempereur (քօանփրէօր) ա.

Coemption (քօանփսիօն) ի. գընանակցուԹիւն. փոխադարձ գնումն:

Cœnadelphe, ած. հշբ. եղբայրակից:

Coenanthe, ա.բ. համճաղիկ:

Coendou, ա. կ. կոէնդու. * ոզնիի տեսակ:

Cœnesthésie, տ. **Cénesthésie**.

Coengendré, e, ած. համածին,

Cœnisme, ա. բարբառակցուԹիւն.

Cœnogone (սէնօկոն) ած. կ. հասարակածին, ծառակենդանածին

(որ ծու աճէ եւ կենդանիս ճնանի միանգամայն) :

Cœnologie (սէնոլօժի) ի. համախօսութիւն, խորհրդակցութիւն :

Cœnure (սէնիւր) ա. բպ. ուղեղորդն . * ոչխարաց ըղեղին մէջ գըտնուած տեսակ մի որդ : [րուի :

Coéquation, ի. համահաւասարու-

Coercer, ն. արգելուլ . — le gaz.

Coercibilité, ի. բգ. արգելողութիւն , զսպականութիւն :

Coercible, ած. բգ. արգելլի , արգելական , զսպական , ճնշելի , ճնշական . gaz —.

Coercitif, ive, ած. արգելիչ , զսպիչ , ընդդիմակ , բռնադատիչ . force —ive, — զօրութիւն . moyens —s, — հնարք :

Coercition (քօէրսիսիօն) ի. արգելումն , զսպումն , բռնադատումն, ստիպողութիւն, ճնշումն . avoir droit de — sur qn.

Cœruléine, ի. տգ. կապուտին . անագաւ կոբալդի :

Coessentiel, elle, ած. էակից , գոյակից : [մապետութիւն :

Coétat, ա. համատէրութիւն, հա-

Coétendu, e, ած. համատարած :

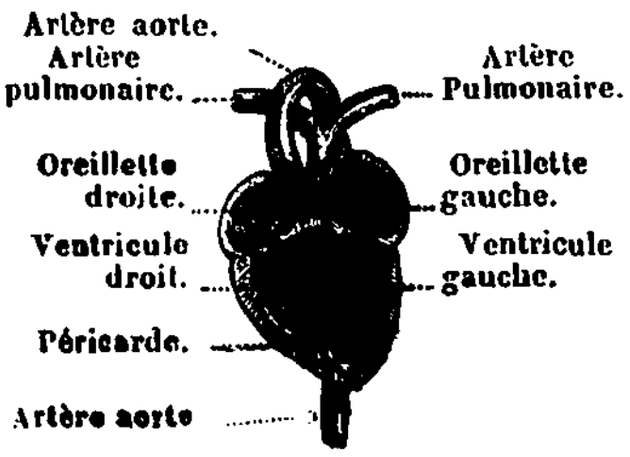
Coéternel, elle, ած. մշտնջենակից , մշտնջենաւորակից . անսկզբնակից . — à Dieu.

Coéternité, ի. մշտնջենակցութիւն , մշտնջենաւորակցութիւն :

Cœur, ա. սիրտ «եիւրէր». le battement, les battements, les palpitations du —, բաբախիւն՝ բաբախմունք՝ Ցնդիւն սրտի . le — palpite, bat, —ն բաբախէ՝ Ցնդայ . tant que le — me battera, ցորչափ -- իմ բաբախիցէ , ցորչափ կեայցեմ , * քանի որ —ս զարնէ , քանի որ ապրիմ . — qui a cessé de battre, անսրտի՝ անխլիրտ —. — qui bat fort, սրտատրոփ. qui a le — fermé, սրտափակ. petit —, սրտիկ . avec le —, սրտիւ , սրտովին . — qui nage dans la joie, ուրախաւէտ՝ խնդաւէտ՝ խնդալից՝ ցնծալից —. un — qui s'ouvre à l'espérance, յուսաբաց —. avoir un poids sur le —, ունել բեռնաւորեալ —. avoir le — serré de douleur, ցաւագնուտ՝ ցաւալուկ ունել —. paroles qui retentissent jusqu'au fond du —, սրտազդեցիկ բանք . — plein d'amertume, — դառնալից. — enflammé de colère, — զայրաբորբոք՝ զայրացկոտ . || փ. faire la bouche en —, սրտանձն առնել զբերանն, սրտահաճոյ զանձն առնել , սրտահաճուկ լ., պչրիլ , ընդպչրանս գալ . || le — me saigne, ցնփի՝ գելանի — իմ , * սրտէս արիւն կ'անցնի . || avoir le — gros, սրտամփլեալ՝ սրտամփլիկ՝ սրտուռոյց լ., փղձկիլ , փղձկալ , տրտում՝ ուռուցկոտ լ., *—ն ելլել , —ն լեցուն ըլլալ, տրտմիլ . avoir le — gros de soupirs, սրտահառաչ՝ սրտատրոփ լ. || avoir la rage, le désespoir dans le —. || Un — de bœuf, de veau, de mouton, d'un oiseau.

2. —, լանջք, կուրծք . il le pressa tendrement contre son —. Porter qc. sur son —. Mettre la main sur son —.

3. —. կայան կրից եւ զգացմանց. — aimant, sensible, սիրող , զգայուն —. avoir le — brisé, սրտաբեկ լ. briser le —, բեկանել զ—, սրտաբեկ առնել , * —ն կոտրել . avoir le — blessé, սրտախոց լ. blessé au —, սրտախոց . qui parle au —, սրտախօս , սրտախօսիկ . lié par le —, սրտայօդ , սրտակցորդ . au — vaillant, քաջասիրտ . qui tue le —, սրտասպան . qui déchire le —, սրտապատառ . — d'or, ոսկի —. d'un — d'or, ոսկեսիրտ . dont le — est fermé, սրտափակ. attendrir, toucher, émouvoir, percer, former le —, գորովել, ի գութ՝ ի գորով շարժել՝ խանդաղատեցնել՝ ճմլել , ծակել , կրծել զ—. avoir le — endurci, խստասիրտ լ. avoir un — de tigre, վագրասիրտ՝ անագորոյն լ. allumer le —, վառել զ—. avoir le — doux et charitable. La corruption, la dépravation du —. La droiture, l'équité du —. Le langage du —. Dieu connaît, sonde les —s. Lire dans le — de qn. Pénétrer dans les replis les plus cachés de son —. Descendre dans son —, dans le fond de son —. Répandre son — devant Dieu. J'ai le — navré, — իմ գելաւ

յիս . գելաւ -- իմ , — իմ գելանի . ronger, fendre le —, կեղեքել զ—. captiver, enchaîner le —, գերել զ—. arracher, déchirer le —, խզել . ապառաժել զ—. gagner le — de qn., յինքն ալկանել՝ յանկուցանել՝ շահիլ զ—ուրուք , *սրտաշահիլ . enlever les —s, յափշտակել զ—ս . serrer le —, սրտակից առնել . || aller au —, յուզել զ—, ազդել սրտի . parler au —, խօսիլ ընդ սրտի , * սրտին խօսիլ . || avoir le — net d'une chose, հանգուցանել զ—ն , իմանալ գիտկն , * բուն բանն իմանալ . je sais qu'on me cache la vérité, mais j'en aurai le — net. || Le — me le disait bien, me l'avait bien dit, — իմ վկայէր՝ նախազդէր ինձ . || je sentais que mon — s'en allait, ծորէր — իմ ի տեղւոջէն, *—ս կիրծէր . || donner son —, faire don de son —, տալ՝ նուիրել զ—ն . un — tendre, sensible, insensible, reconnaissant, ingrat, noble, excellent, élevé, magnanime, grand, dur, cruel, impitoyable, lâche, abattu, intrépide, courageux, ardent, craintif, timide, calme, pacifique, գողտր , զգայուն , անզգայ , երախտագէտ , ապերախտ՝ երախտամոռաց՝ ապաշնորհ , ազնուական , ազնիւ , վսեմախոհ , վեհանձն , մեծ , խիստ , անգութ , անողորմ, վատ, լքեալ , ա-

ներկիւղ՝ անվեհեր, քաջ , եռանդուն, վեհերոտ , երկչոտ , խաղաղ՝ անդորր , խաղաղասէր —. || de —, սրտային , ի սրտէ , սրտիւ, *սրտանց, սրտով . faire une chose de —, սրտիւ առնել գիմն,*սրտով ընել բան մի. pauvre de —, աղքատ սրտիւ. attaché de — à..., կապեալ՝ յարեալ սրտիւ ի ... || ami, amie de —, սրտակից՝ անկեղծ՝ անձնանուէր բարեկամ՝ բարեկամուհի . || amant de —, S. **Amant.** || — d'artichaut, — կանկառէ , կանկառասիրտ . այսի հասարակ բարեկամութեան կամ շահախնդիր սիրոյ .

4. սիրտ , ուշ , միտք . vos bienfaits sont gravés dans mon —. La pureté, la noblesse du —. || Avoir qc. sur le —, ոխ ունել ի սրտին , յուշի՝ ի միտ ունել գիմն . j'ai cette insulte sur le —. եւս՝ —ն ցաւիլ , տխուր լ. || ouvrir son — à qn., բանալ՝ մերկանալ ումեք զսիրտն . *—ն բանալ. ||décharger le —, Ցալեւ զ—ն, * —ն պարպել . || le — me saigne, *սրտէս արիւն կ'անցնի, վշտահար եմ.

Par cœur, ի բերան , ի բերանոյ , ի Ցիւ , * բերան , բերնուց , գոց . savoir par —, ի Ցիւ գիտել, *բերան՝ բերնուց՝ գոց գիտնալ . apprendre par —, ի Ցիւ ուսանիլ , * բերան՝ բերնուց սովրիլ . գոց ընել . եւ փ. savoir un homme par —, քաջ գիտել զբարս եւ զվարս ուրուք , քաջ ճանաչել զոք . || ը. diner par —, *բերնուց ճաշել . ակամայ ճաշէն հրաժարիլ . aux tables d'hôte ceux qui arrivent après l'heure dînent par —.

5. սիրտ , խիղճ , խիղճ մտաց , բարոյական զգացումն . renverser la paix de son —. || փ. n'avoir point de —, être sans —, չունել բնաւ —, անսիրտ լ. ասի եւս il faut avoir bien peu de — pour faire, pour souffrir telle chose, * շատ քիչ — պէտք է ունենալ այնպիսի բան մի անելու , այնպիսի բանի մի համբերելու. || un sans —, այր անսիրտ . une sans —, անսիրտ կին .

6. սիրտ, բնութիւն. bon —, բարի —, բարեսրտութիւն . avoir bon —, բարի՝ ազնիւ — ունել , բարեսիրտ՝ ազնուասիրտ լ. avoir un mauvais —, չար — ունել , չարասիրտ լ. avoir le — dur, խստացեալ՝ խստասիրտ՝ կարծրասիրտ լ. un bon —, un mauvais —, այր բարեսիրտ՝ չարասիրտ . qui a le — ferme, պնդասիրտ . — gâté, corrompu, ապականեալ —. dépraver, pervertir le —, խոտորել՝ խոտորեցուցանել զ—. — de vipère, — իժի , * օձու — (լի չարութեամբ եւ նենգութեամբ). — d'airain, — պղնձի . — de marbre, de pierre, de roche, — քարեղէն , ապառաժ , քարացեալ եւ սալացեալ, քարասիրտ. — de tigre, — վագր՝ գազանի , վագրասիրտ , գազանասիրտ . avoir, porter un — d'homme, այրասիրտ՝ մարդասէր լ., * մարդու — ունենալ . c'est un — d'or, — ոսկեղինիկ, ոսկեսիրտ, ազնուասիրտ է. être tout —, մարդասէր՝ բարեսէր՝ նախանձա-

յոյզ է. || mauvaise tête et bon —, բարկասիրտ եւ ազնուասիրտ այր.

7. —, յօժարութիւն, կամակատարութիւն. de bon —, de grand —, de tout —, de tout mon —, de tout son —, բոլորով սրտիւ, ի բոլոր սրտէ, յամենայն սրտէ, սրտի մտօք, մտադիւր, սրտագին, *ջոգւով սրտով. de bon —, կամօք եւ յօժարութեամբ, յօժարակամ. || faire une chose de —, du meilleur de son —, * քան մի սրտով՝ սիրով, ամենայն յօժարութեամբ սրտի անել. || si le — vous en dit, *եթէ —դ կ'ուզէ. nous allons au spectacle, le — vous en dit-il?

8. —, սէր, գութ, գորով. l'union des —s. Un — fidèle, libre, tendre, sensible. Un — passionné. Un — embrasé d'amour, սիրավառ՝ սիրակէզ —. — enflammé d'amour, սիրաբոց՝ սիրաբորբոք —. avoir — à l'étude, ուսումնասէր է. plein de —, սրտալիր. avoir du —, ունել —՝ գութ՝ կարեկցութիւն, գթասիրտ՝ բարեսիրտ է. régner sur les —s. Un — de mère, մայրագութ՝ մայրագորով՝ մայրենի —. — de père, հայրագորով՝ հայրագութ —. gagner, subjuguer les —s. Manquer de —, անսիրտ է. des —s qui s'entendent, համամիտ —ք. disposer de son —. Obtenir, posséder le — de qn. Ils ne font qu'un — et qu'une âme, մի — եւ մի հոգի են, *մէկ — եւ մէկ հոգի են. ils ne furent plus qu'un même —. Union des —s. || Son — commence à parler, son — a parlé, —ն սկսանի խօսել, —ն խօսեցաւ (ասի զօրիորդէ որ այն ինչ սկսանիցի զգալ զխլրտմունս սիրոյ). || aller au —, ազդել ի —ն, * սրտին երթալ. || — d'hôpital, — ամենասէր. || affaire de —, տուփանք, սիրահարութիւն. || փղ. mon —, mon petit —, mon cher —, սրտիկս, հոգիս, սիրունիկս. || l'ami, l'amie du —, սրտակից բարեկամ՝ բարեկամուհի.

9. —, անձն, այր. un — né pour aimer. Un joli —, այր սրտահաճոյ՝ սրտահաճուկ. faire le joli —, սրտահաճուկ է., զանձն սիրելի ընծայեցուցանել.

10. —, եռանդն, փոյթ. travailler avec —, ի սրտէ՝ սրտի մտօք վաստակել, *սրտով աշխատիլ. || prendre, avoir à —, փոյթ յանձին ունել, փոյթ ի մէջ առնուլ, փոյթ՝ հոգ՝ խընամ ունել, Ջեւակոխել, նկրտիլ, *սրտով աշխատիլ, հոգածութիւն ունենալ. || prendre son — à deux mains, զամենայն ճիգն Ջափիլ, զամենայն ջան եւ զփոյթ ի մէջ առնուլ, արիանալ. || avoir qc. sur le —, *—ն դնել. || tenir au —, սիրելի՝ ընծայի՝ փափաքելի է.

11. —, քաջութիւն, քաջասրտութիւն. homme de —, այր սրտեայ՝ քաջասիրտ՝ արիասիրտ՝ սրտապինդ, *սրտոտ՝ սրտի տէր մարդ. avoir du —, քաջասիրտ՝ արիասիրտ է. || donner du —, պնդել զ—, * — տալ. || remettre du — au ventre, սրտապնդել, քաջալերել. || reprendre —, սրտապնդիլ, քաջալերիլ, արիանալ. || avoir —, avoir le — au métier, avoir — à l'ouvrage, սրտով՝ քաջութեամբ աշխատիլ. || avoir le — de..., իշխել, համարձակիլ, *— ընել, —ն քաշել. || un — de lion, առիւծասիրտ, այր արիասիրտ, *առիւծի — ունեցող. || un — de poule, այր վատասիրտ. || faire contre mauvaise fortune bon —, s. Bon.

12. —, առատաձեռնութիւն, մեծանձնութիւն. être plein de —, առատասիրտ՝ մեծանձն՝ առատաձեռն է. grand —, մեծասրտութիւն, մեծանձնութիւն. un grand —, մեծասիրտ, մեծանձն. homme de —, այր մեծանձն՝ վեհանձն. être tout —, վեհանձն՝ բարեսէր է. n'avoir point de —, չունել —, անսիրտ է., անմասն է. ի վեհանձնութենէ՝ յազնուասրտութենէ.

13. —, ստամոքս. des soulèvements de —, mal de —, նողկանք, դալուկ՝ խառնուկ սրտի, * սրտախառնուկ. avoir mal au —, avoir le — barbouillé, Ջալուկ զսրտին գալ, շմալ, *—ն խառնուիլ. faire mal au —, նողկացուցանել, * — խառնել. || p. cela fait mal au —, նողկալի է այս. եւ փ. ցաւալի է այս. || si le — vous en dit, եթէ — ը առնուցու, * Ջէ որ —դ քաշէ. || avoir le — sur les lèvres, * փսխելու՝ —ն եւ գալու վերայ է. || mettre le — sur le carreau, փսխել, *—ն եւ գալ. || avoir le — sur le bord des lèvres, մերձ է. ի փսխել. || se donner au — joie կամ à — joie d'une chose, կշտասլինդ՝ լիուլի վայելել յիմն, յափրանալ, *կշտանալ. à — jeûn, անուտաղ, անճաշակ.

14. —, մէջ, միջոց, միջավայր. le — du royaume, միջնաշխարհ Ջագաւորութեան. au — de la ville, de la Judée, ի մէջ՝ ի միջավայրի քաղաքի, Երեսաստանի, * քաղաքին, Երկրէաստանի —ն. dans le — de son empire. Loger au — de Paris. || Au — de l'hiver, ի կաթածաղեն ձմերան, ի խորս ձմերան. au — de l'été, ի խոր ամարան.

15. —, *սրտուկ, սրտիկ, միջուկ. le — d'un fruit, d'une poire. Le — d'un chou, կուրծ «գօչան». le — d'une romaine. Salade de —s de laitue.

16. —. մին ի չորից գունոց խաղաթղթոց «գուիա». roi de —, dame de —, valet de —, as de —. Avoir bien du —. Rentrer en —. Retourner —. Jeter tous ses —s.

17. — * սրտի ձեւ ունեցող. en —, սրտաձեւ. feuilles en —. Corsage taillé en —. Fromage à la crème moulé en —.

— à —, մ. — ի սրտէ, սրտէ ի —, * սրտէ —, համարձակ. parler — à —, *սրտէ — խօսակցիլ. se parler — à —, *սրտէ ի —՝ անկեղծաբար՝ համարձակ խօսիլ իրարու հետ.

Առ. loin des yeux, loin du —, հեռի յաչաց, հեռի ի սրտէ (հեռաւորութիւնն հովացուցանէ զսէր.) *աչքէ հեռու, սրտէ հեռու. || ce qui est amer à la bouche est doux au —, *սովորաբար քաղցրաճաշակէն աւելի օգտակար է դառնաճաշակն. || les sages ont la bouche dans le —, et les fous le — dans la bouche, * իմաստունք սրտին մէջ ունին բերանն եւ յիմարք ունին —ն բերնին մէջ.. || de l'abondance du — la bouche parle, ի յաւելուածոյ սրտին խօսի բերանն. *սիրած եւ շահագրգռուած բանի վերայ մարդ սիրով եւ պերճաբար կխօսի. || il dit cela de bouche, mais le — n'y touche, * խօսի մտքին դէմ:

Coévêque, ա. եպիսկոպոսակից:

Coexistant, e, ած. գոյակից, էակից, համագոյ, համագոյակից:

Coexistence, ի. գոյակցութիւն, էակցութիւն, համագոյութիւն:

Coexister, չ. գոյակից՝ էակից է., գոյակցիլ. էակցիլ:

Cofermier, ա. վարձակալակից *մէկտեղ վարձու բռնող:

Coffé, e, ած. խաիւեայ, կոփենեայ. || —es, ի. յ. —ք. հատուած ցեղի խաիւէասերից. հն. **Coffeacées.**

Coffea, ա. բ. գա. **Caféier**ի:

Coffeacé, e, ած. խաիւեասեր, սրճասեր, կոփենասեր. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ տոհմի տորոնասերից, նախատիպ ունելով զխաիւէ:

Coffeé, ée, ած. բ. խաիւեայ, կոփեննայ. || —es, ի. յ. —ք. հն. **Coffées.**

Cofferdam, ա. նւ. կրկնողնուց. կրկին ողնուց մարտանաւու:

Coffin, ա. կողով (ոզորահիւս):

Coffiner, ն. ար. կորացուցանել, ծռել:

Se coffiner, դ. կորանալ, ծռիլ. le bois employé avant d'être sec se

Coffinet, ա. կողովիկ: [coffine.

Coffre, ա. արկղ, * սնտուկ. enfermer, serrer, mettre dans un —. Un — plein, vide. Au fond du —. — au linge, կտաւարկղ. — à l'avoine, վարսակարկղ. — d'un carrosse, կառարկղ. || փ. rire comme un —, կոկորդալիր՝ բարձրաձայն ծիծաղիլ, քրքջել. || cette fille est belle au —, օրիորդն չէ գեղեցիկ, այլ հարմնացու է մեծափարթամ. || être riche comme un —, մեծափարթամ՝ * շատ հարուստ է. || les —s du roi, de l'Etat, գանձն արքունի «խազնէ». 2. ստամոքս, փոր. avoir un bon —, բարւոք ստամոքս ունել, ստամոքսապինդ է. 3. ձվ. կոլք. cette jument a un bon —, հաստակող՝ Ջիկնեղ է զաւրիկդ. 4. ո. մարմին (շիկեբէոյ). le — du cerf. 5. ձք. արկղաձուկն. հն. **Ostracion.**

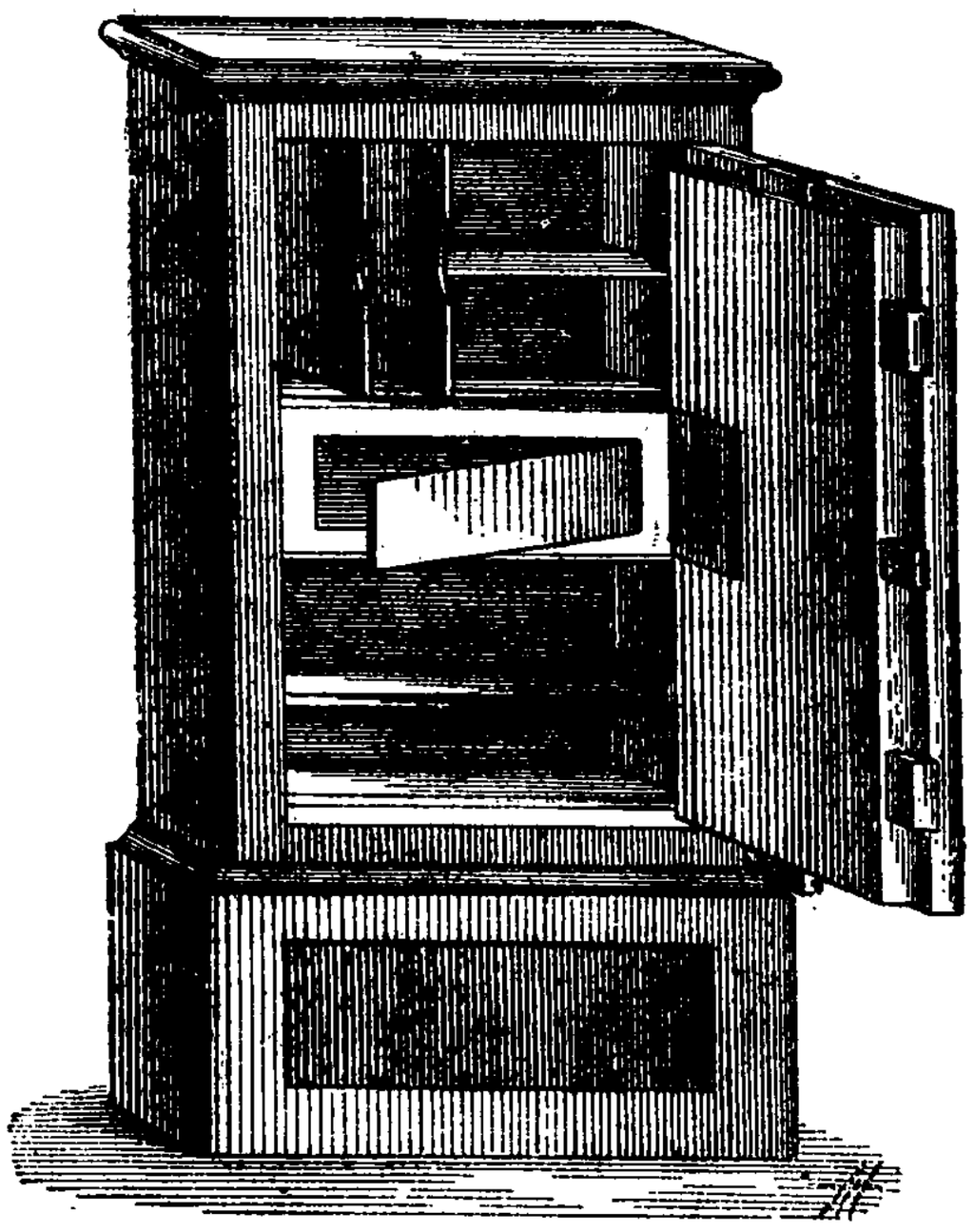
Coffre-fort (քոֆրֆոր) ա. արկղամուր, երկաթարկղ, դրամարկղ.

Coffrer, ն. ը. ի բանտ արկանել, բանտարգել առնել, * բանտարկել. il a fait — son débiteur. On l'a coffré ce matin.

Coffret, ա. արկղիկ, * սնտուկիկ «սանդրգճա». mettre ses bijoux dans un —. [արկղավաճառութիւն:

Coffreterie, ի. արկղագործուի,

Coffretier, ա. արկղագործ, արկղաձառ. «ամսորգեր».
Cofidéjusseur, ա. իգ. երաշխաւորակից :
Cofondateur, ա. հիմնադակից :
Cogent, e, ած.խս. բռնադատիչ, ստիպիչ. nécessité —e.
Cogérance, ի. հոգաբարձակցուհի:

Coffre-fort.

Cogérant, e, գ. հոգաբարձակից:
Cogitabilité, ի. իս. մտախորհրդուհի:
Cogitatif, ive, ած. իս. մտախորհիչ:
Cogitation, ի. իս. մտախորհուրդ:
Cognac (քոնեաք) ա. կոնեակ, գինօղի. du vieux, du bon —, հին՝ ազնիւ —:
Cognasse, ի. սերկեւլակ. վայրի սերկեւիլ «եապանի այվա»: [աղաճեր
Cognassier, ա. սերկեւլի «այվա
Cognat (քոնեա) ա.իգ. ազգական. 2.կնասերունդ. ազգական (ի կողմանէ կանանց) : [կնասերնդուհի:
Cognation, ի. իգ. ազգականուհի,
Cognatique, ած. ազգական կնասեր :
Cogne, ա. ռ. S. Gendarme.
Cognée, ի. տապար, փայտատ, փայտահատ, փայտահար, կացին «պալթա». la — d'un bûcheron. || փ. mettre la — à l'arbre, au pied de l'arbre, դնել զ— առ արմին ծառոյն. ձեռն արկանել յիմն, * բանի մի ձեռք զարնել. || jeter le manche après la —, Ցոլով չբանել զգործ ինչ առ վիատուհեան կամ առ դժկամակուհեան. ձեռնհասի ինել յամենայնէ. || aller au bois sans —, անտապար գնալ յանտառ. ի փայտահարուհիւն. * գործի ձեռք զարնել առանց հարկաւորն ունենալու :
Cogne-fétu, ա.ռ. անավատակ. *փուճ տեղ աշխատող. c'est un —, un vrai —. Des —.
Cogner, ն. հարտահել, վարսել, * գամել «մէխելամագ». — un clou, une cheville. 2. փ. գան հարկանել, ծեծել, *զարնել. — qn. Tu te feras —. || — un fétu, զրավատակ ել., * փուճ բաներու աշխատիլ :
Cogner, ն. հարկանել, բախել, *զարնուիլ. — à la porte, sur le plancher, à la fenêtre, contre la muraille.
Se cogner, դ. ընդհարկանիլ, զարնուիլ. il s'est cogné contre qc. — la tête contre le mur, *գլուխն պատին զարնել. եւ փ. ը. սկդեալ յամառիլ յանհնարին ինչ. 2. ո.. հարկանել միմեանց, կռուիլ, * ծեծկուիլ. enfants qui se cognent.
Cognet, ա. ծխատրցակ. տրցակ ծխախոտոյ :
Cognitif, ive, ած. իս. իմացական, իմացողական :
Cognition, ի. իս. իմացականուհիւն, իմացողուհիւն, խելամտուիւ :
Cognoir, ա. տպ. Ցակ, տառաՑակ (գրաշարաց) :
Cogolinite, ի. հբ. կոգոլինաքար. ծծմբուկ գինկի եւ բնական երկաՑոյ :
Cohabitant, e, ած. բնակակից, տնակից, միատուն, համաբնակ, համավար :
Cohabitation, ի. բնակակցուհիւն, տնակցուհիւն, համաբնակուհիւն, միատնուհիւն. 2. բժ. բնակակցուհիւն, համավարուհիւն, կենակցուհիւն (առն եւ կնոջ). il y a eu —. La — a été prouvée.
Cohabiter, ն. իգ. բնակակից՝ ընակից՝ տնակից՝ միատուն՝ համաբնակ՝ կենակից ել., բնակակցիլ, տրնակցիլ, կենակցիլ, * մէկտեղ բնակիլ. ils ont cohabité pendant plusieurs mois. || — avec une femme, գիտել զկին, լինել՝ անկանել ընդ կնոջ :
Cohérence (քօհրանս) ի. բգ. յարակցուի, միաոարրուի. յարակցումն մասանց. || փ. —. discours sans —, անյար՝ անյարակից բանք՝ խօսք :
Cohérent, e, ած. յարակից, միաոարր. raisonnement — dans toutes
Cohériter (քօհրիՑէ) ն. ժառանգակից լ., ժառանգակցիլ :
Cohéritier, ière, գ. ժառանգակից :
Cohésif, ive, ած. յարածիգ :
Cohésion (քոհեզիոն) ի. բգ. յարածգուհիւն, բաղակցուհիւն. ձըգումն մասանց մարմնոյ. 2. —, համատուհիւն. les parties de cet empire manquent de —.
Cohésivement, մ. յարածգաբար, բաղակցապէս :
Cohibant, e, ած. իգ. արգելիչ :
Cohibition (քոհիպիսիօն) ի. իգ. արգել :
Cohobateur (քօօպաՑէօր) ած. տգ. կրկնաՑորիչ, վերաՑորիչ :
Cohobation (քօօպասիօն) ի.դղգ. վերաՑորումն, կրկնաՑորումն. վերբստին Ցորումն (distillation).
Cohober (քօօպէ) ն. դղգ. վերաՑորել, կրկնաՑորել. կրկին Ցորել :
Cohorte (քօօրԹ) ի. խումբ, գումարտակ (600 հետեւակաց առ հին Հռովմայեցիս). 2. յ. քԹ. —ք, գունդք զօրաց. fières —s. Vaillantes —s. —s guerrières, invincibles, redoutables, nombreuses. Conduire, rallier ses —s. 3. ը. խումբ, գունդ, հրոս, հրոսակ. des assassins la nombreuse —.
Cohue (քոհ) ի. խառնաձայն ատեան, խաժամուժ ամբոխ, խառնամբոխ բազմուհիւն, խուխայ «հալգ». toute cette — se dispersa. Il y avait trop de — à ce bal. C'est une —. Quelle —!
Coi, te (քուա, քուաԹ) ած. հ. անխլիրտ, խաղաղ, հանդարտ. se tenir, demeurer, rester —, — կալ՝ * կենալ. 2. անդորրաբեր, հանգրստաբեր. ces ombrages si cois.
Coiffe, ի. Ցաղիաք, գլխադիր, *ԹաԹիկ, կոլոԹ (կանանց) «պաշ պաղը, ֆօԹօզ». — à dentelle. Mettre, oter sa —, ses —s. || — de nuit. հն. Bonnet de nuit. || — de chapeau, գլխադիր գլխարկի. ներքին ատտառն. 2. մգ. գլխաԹաղանԹ (նորածնի). enfant né avec la —, qui a la — en naissant. 3. նա. գլխադիր. *պարանի ծայրն պատած լաՑի կտոր. 4. ը. գլխադիր. *ՑաղանԹաւոր պատճան մատուց ծայրն. 5. մբ. — d'une chèvre, գլխադիր (այծ մրքենայի) :
Coiffé, e, անց. արտախուրեալ, * գլուխն դրած. — d'un chapeau, d'une casquette. 2. վարսայօրէն, վարսայարդար, * մազերն շոկած. elle était —e avec des fleurs. Elle était toute —e, *գլուխն՝ մազերն շոկած էր. —e à la grecque, à la chinoise, à l'antique, *գլխու մազերն յունաձեւ, ճենաձեւ, հնաձեւ շոկած էր. —e en paysanne. — en cheveux, * մազերով գլուխն շոկած. elle était —e par sa camériste, *մազերն սենեկապանուհին շոկած էր. elle est —e à la Ninon, մազերն նինոնաձեւ յարդարած էր. 3. փ. զգեստեալ, յարեալ, * խելքն տուած. être — d'une personne, d'une opinion, զգեստիլ յոք, յարիլ ի կարծիս ինչ՝ * խելքն տալ. elle est —e de lui. 4. մգ. né —, ծնեալ գլխաԹաղանԹաւոր. եւ փ՝ * երջանիկ

բախտաւոր ծնած . cet homme est né —. || Chien bien —, ականջեղ շուն . || cheval bien —, գեղականջ գեղեցկականջ ձի . || փ. avoir le cerveau —, արբեալ՝ գինեկէզ՝ *գինով լ. || առ. եւ ը. il aimerait une chèvre —e, * գլխադիր դրած այծուն կսրբահարուի . ամէն տեսած կնկան կը սիրահարուի :

Coiffer, ն. արտախուրել . դնել՝ արկանել ի գլուխն , * գլուխն դնել , գլխադիր դնել . il me coiffa d'un chapeau. 2. վարսայարդարել , յարդարել՝ յօրինել զվարսս՝ զիերս, *մազերն շտկել . — une femme en cheveux, *կնկան գլուխն մազերով շրջակել. la — de plumes, de fleurs. Femme de chambre qui sait —. || անխ. ce perruquier coiffe bien. Se faire —, տալ յարդարել զիերս, * մազերն շրջակել տալ . 3. յարդարել՝ յօրինել զգլուխն , * գլուխն շտկել . cette couronne de bluets la coiffe à merveille. 4. * գլխոյն անցուցանել՝ իջեցուցանել , գլուխն ի վար Քաշել . on le coiffa d'un seau d'eau. 5. գլխարկել , սերթկել . — une bouteille, — գլխիշն . *խցին վերայ պատեան դնել որպէսզի միջի հեղուկն չցնդի . || ը. — sainte Catherine, աղջիկ՝ անարատ՝ անիարան մնալ . 6. ը. արբեցուցանել , * գլուխն դարձուցանել , գինովցուցանել. vous ne le coifferez pas facilement. Il est aisé à —. || — son mari, անիաւատարիմ լ. առնն , * էրկանն անիաւատարիմ լ., եղջերազարդել . 7. ո. ունել՝ բռնն հարկանել զակառջաց , * գլխին՝ ականջին բռնել . les chiens ont coiffé le sanglier. 8. փ. *խելքն առնուլ , գլուխն լեցուցանել , խելքին բերել . — qn. d'une opinion.

Coiffer, չ. բարւոք՝ ոչ բարւոք գնալ . *երեսին լաւ երեայ՝ չերեալ , վայելել՝ չվայելել . ce bonnet vous coiffe bien, vous coiffe mal.

Se coiffer, դ. արտախուրիլ , դնել գլխադիր , * գլուխն ճաճկել , գլխոյն դնել . les Turcs se coiffent d'un fez, d'un turban. 2. յօրինել զգլուխն՝ զիերս իւր , * իւր գլուխն՝ մազերն շտկել . — en cheveux, avec ses cheveux, * իւր մազերով գլուխն շտկել՝ շտկուիլ . elle met un temps infini à —. Elle se coiffe bien, 3. արբենալ , *գինովնալ . — de vin. Cet homme se coiffe souvent. || ասի եւս — le cerveau. 4. պակշռտիլ , զակատիլ , հարկանիլ , * խելք տալ , խելքն տալ , գլխոյն մէջ խոՔել . — de qn., d'une opinion. Elle s'est coiffée de lui. Il s'est coiffé de cette femme. 5. ներ. արտախուրիլ. մաճնուլ առ ագասոից ի կայմս . des voiles se coiffent.

Coiffeur, euse, գ. վարսավիրայ , վարսայարդար . un bon —. —euse à la mode. Envoyer chercher le —. 2. աճ. —. un garçon —.

Coiffure, ի. գլխանոց , գլխադիր . 2. գլխաշուք , գլխազարդ , գլխայարդարանք, * կոյոՔ. une — de fleurs, ծաղկեայ —, ծաղկագլխադիր. — à la Ninon, նինոնակերպ —. — élégante, gracieuse. Changer sa —.

Coignet, ա. ներ. սեպիկ :

Coin, ա. անկիւն , խորշ , վայր «քէօշէ , պուճաղ». le — d'une rue, d'une maison, d'un mur, d'un jardin. Jetez cela dans un —. Dans un —, յանկեան ուրեք , ի խորշ մի . un — de terre, խորշ ինչ երկրի . les quatre —s d'une chambre, չորեքին անկիւնք սենեկի . || փ. les quatre —s du monde, չորք ծագք երկրի , բովանդակ՝ ամենայն աշխարհի . les quatre —s de la ville, ամենայն վայրք՝ տեղիք քաղաքի . parcourir les quatre —s de Paris, շրջիլ ընդ ամենայն Փարիզ . || փ. tous les —s, * ծակ ու ծուկ . || le — de l'ongle, եղնգնաբեւան. || petit —, խորշիկ , ծովախորշիկ . || փ. il vit tranquille dans un — de sa province. || Jeu des quatre —s, * մածուն ծախեմ (խաղն). jouer aux quatre —s, *մածուն ծախեմ խաղալ . || փ. mourir au — d'un bois, d'une haie, մեռանիլ յանկեան ուրեք անտառի , ցանկապատի . անոր՝ անօգնական՝ անխնամ մեռանիլ .

|| 2. տուն, ծայրք, ծագք. les quatre —s d'un drap, չորեքին տուն՝ ծայրք սաւանի . tenir les —s du poêle. || Le — de la bouche, ծայր՝ խորշ բերանոյ . || le — de l'œil, S. **Œil.** 3. սեպ , փինչ , երիՔ «չիվի». — de fer, de bois, — երկաՔի , փայտեայ . faire entrer le — dans une bûche pour la fendre. Dégager le —. Serrer, assujettir qc. avec les —s. 4. կնքոց (դահեկանաց) «սիրքէ պատանագ գալըպ». 5. կնիք , պատկերագիր , արժանք , դրոշմ «սիրքէ , տամղա». 6. փ. կնիք , դրոշմ. des vers marqués au — de l'immortalité. Cet ouvrage est marqué au —du génie. 7. S. **Feu.** 8. յ. ա. կողմնատամանք. կողմնական առատմանք ձիոց. S. **Pinces.**

Coinçage, ա. ար. սեպատրուժն. սեպով հատատանելն : [րուժն :

Coincement, ա. ար. սեպատո-

Coincer, ն. ներ. սեպատրել. հատտատել սեպով . — un mât.

Coïncidence, ի. եչ. համադրուԹիւն (երկուց գծից՝ մակերեւուԹից) . || նբ. զուգադիպուԹիւն, դիպակցուԹիւն , զուգադէպ . la — de deux événements. Prouver la —. || ախ. —. — morbide.

Coïncident, e, աճ. եչ. համադիպ . figures —es. 2. զուգադէպ , զուգադիպակ , դիպակից . faits —s. Des circonstances —es. || ախ. —. symptômes —s.

Coïncider, չ. համադրիլ . համադիպ լ. 2. վ. զուգադէպ լ., զուգադիպիլ , դիպակցիլ . les deux événements coïncidèrent. Qui coïncide, զուգադէպ : [յանցակից :

Coïnculpé, e, գ. մեղսակից ,

Coïndicant, e, աճ. հատազեկոյց:

Coïndication, ի. հատազեկուցումն : [ցանել :

Coïndiquer, ն. վդ. հատազեկու-

Coing (քուէն) ա. պ. սերկեւիլ «այվա». conserve de —. Pâte de —. Compote, marmelade, confiture, gelée de —. || p. être jaune comme un —, դեղնագոյն յոյժ լ. || S. **Cognassier.**

Coïntéressé, e, գ. շահակից :

Coïntéresser, ն. շահակցել, շահակից առնել :

Coïon (քուեօն) ա. գռ. անարի , վատ , վատասիրտ , * կախկոկով . c'est un —.

Coïonnade (քուեօնատ) ի. գռ. S. **Coïonnerie.**

Coïonner (քուեօնէ) ն. գռ. վատ՝ վատասիրտ համարել զոք , ծաղր առնել , ծաղրել , * պաղ կատակներ ընել . — qn. Se laisser —, ծաղր լ.

Coïonner, չ. գռ. անճահս կատակել, *անհամ կատակներ անել . il ne fait que —.

Coïonnerie (քուեօնքրի) ի. անարիւԹիւն , վատուԹիւն , վատասրտուԹիւն . faire des —s. Faire voir toute sa —. 2. անմտուԹիւն , անհանճարուԹիւն , * անհամ կատակ . il nous a dit cent —s. A-t-on jamais ouï parler d'une pareille — ?

Coït (քօիԹ) ա. խառնք , խառնակուԹիւն , զուգուԹիւն , միրճաւորուԹիւն , շաղաշաղուԹիւն , ամոլուԹիւն, զուգաւորուԹիւն «ֆիմա, վիճամէջ». le temps du —. Se livrer au —. Être porté au —. L'ardeur du —. || դղ. * ասի մարդոց համար , իսկ անասնոց համար ասի accouplement, copulation.

Coïtal, e, աճ. միրճաւորական , շաղաշաղական . exanthème —.

Coïter, չ. գալ ի խառնս , զուգիլ , զուգաւորիլ , շաղաշաղիլ (առն եւ կնոջ) :

Coix (քուաքս) ա. բ. արուսպարոյս. * որուն կարծր հատներովն հանարիչ

եւ վարդասան կշինուի . կն. **Larme de Job, Larmille.**

Cojouissance, ի. իգ. վայելակցուԹիւն. ի միասին վայելումն . avoir la — d'une partie de terrain.

Cojurateur, Cojureur, ա. երդմնակից :

Coke (քօք) ա. քոք, գետնաճխակ, հանաճխակ , գետնաճուխ՝ հանաճուխ իւղաճափ. *կազն հանած հանաճուխ . brûler du —. Du bon, du mauvais —.

Coketier, ա. քոքագործ, քոքավաճառ, հանածխակավաճառ, գետնաճխակավաճառ :

Col, ա. պարանոց, ուլն, վիզ, *ճիտ. un — court. զա. **Cou**. 2. մկ. պարանոց, բերան. — de la matrice, արգանդաբերան. la — de la vessie, փամփշտաբերան. — du fémur, de l'humérus. 3. պարանոց, վիզ, *ճիտ. — d'une bouteille, — շշի. 4. պարանոց, կիրճ, լեռանցագիջ, անձուկք. 5. օձիք «հագա». — de chemise, օձիք շապկի, շապկօձիք. || faux-col, կեղծօձիք. 6. վզանոց, *վզնոց :

Cola, ա. բ. կոլա. սեռ. աղբենեայ (sterculi) ծաղկեայք (malvéacées). Noix de —, կոլընկոյզ. 2. ձբ. —. ռա. **Alose**թ :

Colachau, ա. կոլաշոյ. *տեսակ մի ձուկն եւ իւղն :

Colamineur, ա. ար. կռոց. *միեղ շինելու մեքենայ : [նաց :

Colao (քոլաո) ա. նախաբար ճե-

Colarin, ա. ն. ծոփորիկ. զարդեաթոռաթաղեռական :

Colas (քոլա) ա.բ. ապուշ, ախմախ. c'est un grand —.

Colaspide, ած. մբ. կրճատապաթաղգի. || —s, ա. յ. —բ. ցեղ պատենաձեւ միջատաց նախատիպ ունելով զկրճատատպար :

Colaspis (խս) ա. մբ. կրճատապար. սեռ. քառայօդ պատենաձեւից ի ցեղէ ոսկեխնճոպնայց :

Colasse, ա. անխելք, ախմախ :

Colaste, ա. մբ. պատժուկ. սեռ հնգայօդ պատենաձեւից, ի տոհմէ սեպեղջեայց (clavicornes).

Colateur, ա. եգ. ջրանց. *աւելորդ ջրերն անցուցանելու ճամբայ :

Colatitude, ի. աս. հասարակյուռւթիւն. *նոյն լայնութիւնն ունենալն :

Colature, ի. դղգ. մզուածն. *պղպտոր հեղուկն ձախրմաղէ անցուցանելն. 2. մզուբ. *ձախրմաղէ անցած հեղուկ :

Colax (քոլաքս) ա. մբ. պատառաբոյծ. սեռ. երկնեւից :

Colback (քոլպաք) ա. մորթակ, մորթախոյր «գալփագ». chausse de —, մորթախուրակ :

Colbertie, ի. բ. կոլբերթիա, կոլբերտինի. ծառ ի տոհմէ դիլլենեայց :

Colbertisme, ա. կոլբերտականութիւն. եկեմտային դրութիւն Կոլբերտի :

Colbrookie, ի. բ. կոլբրուքի, կոլբրուքիա. սեռ. Քինոց տոհմի շրթնաւորաց :

Colchicacée, ած. բ. շամղիտականեր. || —es, ի. յ. —բ. տոհմ տրնկոց որոց նախատիպ է շամղիտակն :

Colchicées, ի. յ. բ. շամղիտակեայք. հատուած սեռի շամղիտականերից :

Colchicéine, ի. տգ. շամղիտակէին. կալաբարակերպ գոյացեալ ազդեցութեամբ Քինոց տարածելոց ի վերայ շամղիտակնոյ (colchicine).

Colchicine, ի. տգ. սապտուկին. կալակերպ գտեալ ի սերմանս սապտուկի :

Colchicique, ած. տգ. սապտուկային. acide —, սապտուկաքինու :

Colchique, ա. բ. սապտուկ, ձիւնծաղիկ, ձիւնճաղկիտակ, շամղիտ-

տակ, ախխմնծոր, * խրօսուզ. բոյս կոճղիզատար եւ գեղածաղիկ. — automnal, — աշնանային :

Colcotar (քոլքոթար) ա. տգ. կոլկոտար. * այրած արջասպ. գերոքթիտ երկաթի : [գրաճաղ :

Cold-cream (քոլդքրեմ) ա. անգ.

Coldénie, ի. բ. կոլդենիա, կոլդենի. սեռ. տնկոց ի տոհմէ գաղտիկրեայց (borraginées).

Coldor, ա. Ք. կոլդոր. շիկահար Ամերիկեայ :

Coléanthe, ա. բ. պատենաճաղիկ. սեռ. տնկոց ի տոհմէ սիզայնոց :

Coléanthère, ի. բ. պատենափքձիճ. սեռ. կոլխիկեայց (épacridées).

Coléanthiné, e, ած. բ. պատենաճաղկեայ. || —es, ի. յ. —բ. ցեղ տոհմի սիզայնոց :

Colécère, ա. մբ. պատենեղջիւր. սեռ. քառայօդ պատենաձեւից :

Colée, ի. բ. պատենաբոյս. սեռ. տոհմի բիգնոնեայց :

Colégataire, գ. իգ. համահիրատակառար, հիրկատարակից :

Coléine, ի. տգ. պատենաբուսին. * կարմիր գունանիւթ տեսակ մի պատենաբուսի բնէն եւ տերեւներէն հանուած :

Colémanite, ի. հբ. կոլեմանիտքար. բորատ ջրատեալ կրոյ :

Colensoa, ա. բ. կոլենսոա, կոլենսոնի. սեռ. զանգակաճաղկեայց :

Coléocèle, ի. ախ. խորոպճուռ. պատուճն խորոպճոյ (vagin).

Coléocentre, ա. մբ. պատենամիջատ. սեռ. երկնեւից :

Coléochète (քոլէոքէթ) ա. բ. պատենատեւ. սեռ. ջրատունգեայց (confervacées).

Coléocome, ի. բ. պատենագէս. սեռ. բաղադրեալ կղմախեայց արեւադարձային Ասարաիոյ :

Coléoderme, ած. կ. պատենամորթ :

Coléogyne, ի. իգապատեան. սեռ. վարդենեաց ելակեայց (fragariées).

Coléomère, ա. մբ. պատենաբրուն. սեռ. քառայօդ պատենաձեւից ի տոհմէ ուտենայց :

Coléonème, ի. բ. պատենացանց. սեռ. տոհմի փեգենեայց :

Coléophore, ա. մբ. պատենակիր. սեռ. գիշերային պատենաձեւից. 2. բ. —. տունկ ի Բրազիլ :

Coléophylle (քոլէոֆիլ) ա. բ. պատենաթերթ. հն. **Coléoptile**.

Coléopode, ած. ոտ. պատեոտն. || —s, ա. յ. պատենոտունք. ցեղ տոհմի տատնոտն երկայնատուն ողորկապատենից :

Coléoptère, ա. մբ. պատենաձեւ. *այսպէս կկոչուին ամէն չորս Քեւ ունեցող միջատք, որոց վերին երկուքն պատենաձեւ են. le hanneton est un —.

Coléoptéré, e, ած. մբ. պատենաձեւական. նման պատենաձեւի :

Coléoptérologie, ի. պատենաՔեւաբանութիւն. * գրուածք պատենաձեւից վերայ :

Coléoptérologue, ա. վդ. պատենաձեւաբան :

Coléoptéro-macroptère, ած. մբ. երկայնաձեւ-պատենաձեւ. * ասին միջատք, որոց վերնաձեւք աւելի երկայն են քան զկէս փորոյն. || —s, ա. յ. —ք. դաս նոյնատեսակ միջատաց :

Coléoptéro-microptère, ած. մբ. պատենաձեւափոքրաձեւ. *ասին միջատք, որոց վերնաձեւք կարճագոյն են քան զկէս փորոյն. || —s, ա. յ. —ք. դաս նոյնազգի միջատաց :

Coléoptile, ի. բ. պատենաճիլ. հն. **Coléophylle**.

Coléoptilé, e, ած. բ. պատենաճիլեայ. plumule —e.

Coléoptose, ի. ախ. անկախորոպճի. անկումն խորոպճոյ :

Coléoptriforme, ած. մբ. պատենաձեւաձեւ :

Coléorhamphe, ած.Ք. պատենակտուց. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ կարգի բարձրասրունից :

Coléorhexie, ի. ախ. խորոպճապեկ. * բեկումն խորոպճոյ տղաբերքի պատենատաճ :

Coléorhize (քոլէորիզ) ի.բ. պատենաբմատ. *արմատն պատող պատեան : [արմատատար :

Coléorhizé, e, ած. բ. պատեն-

Coléosanthe, ա. բ. պատենածաղիկ. հն. **Bulbostylis**.

Coléospore, ա.բ. պատենասերմն. սեռ. սնկոց կիզկեայց (urédinées).

Coléosporiées, ի. յ. բ. պատենասերմնեայք. ցեղ մակաբոյս սնկոց ի տոհմէ կիզկեայց :

Coléostachys (սՔաքիս) ա. բ. պատենահասակ. սեռ. տոհմի մալպիգեայց :

Coléostégnose, ի. ախ. խորոպճակծկումն. կծկումն խորոպճոյ (vagin).

Colépins, ա. յ. ջ. կոլեպսեանք. տոհմ ջրաճճեաց նախատիպ ունելով զկոլեպ :

Coleps, ա. ջ. կոլեպս. սեռ. ջրաճճեաց մերձակից օձաճճեանց (enchélyens).

Colère, ի. բարկութիւն, ցասումն, զայրացումն, սրտմտութիւն, սրտնութիւն, զայրոյթ, զայրուցք, զայրագնութիւն. éclaté en —, բարկացայթ. se mettre en —, être en —, բերդիլ ի բարկութիւն՝ ի սրտմտութիւն բարկութեան, զայրանալ, ցասնուլ, սրտնիլ, զայրագնիլ. être très en

-, se mettre dans une grande —, ճանրացաստումն լ., բրդիլ ի մեծ բարկութիւն . ,mettre en —, ի ցասումն ածել , ցասուցանել , բարկացուցանել , սրտմտեցուցանել . exciter, enflammer la —, գրգռել՝ բորբոքել զզայրոյթ . décharger sa — sur qn., թափել՝ հեղուլ զբարկութիւն՝ զսրտմտութիւն իւր ի վերայ ուրուք , պատսխանաւափ լ. յոք . retenir sa —, ունել զբարկութիւն իւր , *բարկութիւնն բռնել . apaiser la —, ցածուցանել զբարկութիւն, *բարկութիւնն իջեցուցանել . s'abandonner à la —, անձնատուր լ. բարկութեան . braver la — de qn., դիմագրաւել՝ առ ոչինչ գրել զ— ուրուք . réprimer sa —, սանձել՝ զսպել զ— իւր . fuir la — de qn. Transport, mouvement, excès de —, սրտմտութիւն բարկութեան , զայրուցք բարկութեան . — ardente, furieuse, noble, sainte, juste, սաստիկ , կատաղի, ազնուական, սուրբ, արդար —. plein de —, ցասմնալիր , ցասմնալից . avec —, en —, բարկութեամբ, զայրագին . dans une grande —, մեծաւ բարկութեամբ . de —, par —, բարկութեամբ . se mettre en — subitement, յանկարծացաստումն լ. la — de Dieu, du Ciel, la — divine, céleste, աստուածաստաո՝ երկնաւորաց —. revenir de sa —, դառնալ ի բարկութենէ . || ասի և զանասնոց . la — du lion. Le chien est en —. || փ. —. la — des flots, de la mer, des vents, զայրոյթ ալեաց , ծովու , հողմոց :

Colère, ած. բարկացող, ցասկոտ, բարկասիրտ, զայրացկոտ, չարացաստման, դիւրազայրացող, *կրքոտ. être —, — լ. air —, բարկացայտ դէմք :

Colérer (Se) դ. բարկանալ, ցասնուլ, զայրանալ. je me colérais contre moi-même. C'est lâcheté que —.

Coleret կամ **Colleret,** ա. ծբ. սրծոյլ . ուռկան նրբացանց :

Colérique, ած. ցասմնական, սրտմտական, բարկացող , ցասկոտ, զայրացկոտ, դիւրազայրացող , բարկացայտ. homme, humeur, caractère —.

Colésule, ի. բ. պատենիկ . *ծաղանձապինդ քսակիկ , ուստի կելլեն ծորթք լերդաբուսոց :

Colette, ի. կոլետուհի . ոչ սրբական հաւատաւոր սրբուհւոյն Կոլետի :

Colettine, ի. կոլետուհիկ . կոլետուհի հաւատաւոր արգելական :

Coléus (լիս) ա. բ. պատենենի .

տես. տնկոց ի տոհմէ շրթնաճաղկանց :

Coliade, ի. մբ. դեղնուկ , կիտրոնաթիթեռն . *կիտրոնի դեղնութեամբ թիթեռն :

Coliart, ա. ծբ. պինատ . կատուածուկն սպիտակ :

Colias (աս) ա. ծբ. կոլիաս. ծուկն նման փիլիկի :

Colibri, ա.Ծ. մեղրաճուճ , մեղրծուճ , մեղուաբաղ , կոլիբրի, *կոտ. ճննդատեսակ Ծուչնիկ գեղափետուր . les —s. հն. **Mollisuge.** [Ծեծու:

Colicaille, ի. ախ. խթիկ . խիթ

Colicitant, e, գ. իգ. հատաբրդաժառանգակից . les avoués des —s. Vente entre —s. 2. ած. —. avoué —. S. **Licitation.**

Colicodendre (տէնտր) ա.բ. խիճաճառ . տես տոհմի կապրցախեայց:

Colifichet, ա. անուոիք , խաղաթիք , խաղալիկ . cabinet garni de —s. Se ruiner en —s. 2. պճին , պճնան , սեծեւեծեան , պաճուճան . elle n'aime que les —s. Elle est privé de tous ses —s. 3. պճին . կարկանդակ ինչ :

Colignonie, ի. բ. կոլինոնիա , կոլինոնի . տես տոհմի ցայգաճաղկեայց (nyctaginées).

Colimacé, e, ած. կմ. խղունչնեայ. || —es, ի. յ. —ք . տոհմ կարգի շնչափողոտանց (trachélipodes) նախատիպ ունելով զխըղունչն :

Colimaçon, ա. խըղունչն . հն. **Limaçon.** Escalier à —, խղնչաձեւ սանդուղ :

Colin, ա. Ծ. կոլինահաւ . Ծուչուն նման կաքաւի. 2. ջրհաւ . հն. **Poule d'eau.** 3. ծբ. կոլինաձուկն . կն. **Merlan noir, Morue noire** և **Charbonnier.** 4. Ծա. կոլէն , հովուեակ. *հովիւ սիրահար . jouer les —s.

Colin-maillard, ա. աչակապ խաղ , աչխուփ , աչխփիկ , *աչկապուկ , պահուըտուք (խաղ) « կէօզ պաղ օյունու». jouer à —, au —, — խաղալ :

Colin-tampon, ա. դափիւն , Ծմբկածայն (Ջուխցերացւոց) . || բ. je m'en soucie, je m'en moque comme de —, չէ ինձ փոյթ զայնմանէ, *հոգս՝ փոյթս չէ :

Coliou, ա. Ծ. գոծոր . տես կարգի կոնակտուց վեցատեսակ ճննդղկանց տարաշխարհեաց :

Colique, ի. ախ. խիծ, որովայնացաւածութիւն , փորացաւ , փորացաւութիւն , խոցտուկ , խոչառ . il a eu la —, խիծք ինչ յորովայնն կացին , խիծք ի փորն անկան , *փորացաւ՝ խոստուկ ունեցաւ , փորն ցաւեցաւ . || բ. avoir la —, ունել երկիւղ , երկղնչիլ , * վախ ունենալ , վախնալ :

Côlique, ած. ախ. խեաղիային . épiploon —. Artères —s. || S. **Côlon.**

Coliquidateur, ա. իգ. հաշուեյարդարակից :

Colis (քոլի) ա. ղերձ , աղխամաղխ , վաճառաձրար , *կապոց . j'ai expédié dix —. || — postal, Ծրդեաստարաղերձ :

Colisa, ա. ծբ. կոլիզա . ծուկն ինչ անոյշ ջրոյ ի Հնդիկս :

Coliou.

Colisée, ա. կոլոսէում . մեծագոյն շրջատեսարան Հռովմայ :

Colisse, ի. ար. ապրոց :

Côlite, ի. բժ. խեաղաբորբ . բորբոքումն խեաղոյ . S. **Côlon.**

Colitigant, e, ած.եզ.իգ.դատատանակից , դատախազակից . parties —es. [տես տոհմի խոլորձեայց :

Collabion, ա. բ. կենսատուկ .

Collabisme, ա. մբ. խաբուկ . տես քառասյօդ պատենաձեւից :

Collaborateur, trice (քոլլա) գ. վաստակակից, աշխատակից, աշխատակցուհի, գործակից, երկակից, avoir un —. Partager avec ses —s.

Collaboration (քոլլաբորասիօն) ի. գործակցութիւն , վաստակակցութիւն , աշխատակցութիւն :

Collaborer, չ. գործակցիլ , գործակից՝ վաստակակից լ., աշխատակցիլ . — à un ouvrage, à un dictionnaire.

Colladonie, ի. բ. կոլլադոնիա , կոլլադոնի . տես տոհմի հովանոցաբերից :

Collage (քոլաժ) ա. մածուման, մածուցուման , փակուցուման , սոսնձուման . 2. պարզուման (գինւոյ) :

Collagène, ած. սոսնձածին . substance —.

Collaire, ած. կ. պարանոցային :

Collant, e, ած. յագչուն, մածան, մածուկ , փակչուտ, փակչուն, *կըպչուն , կպչտուկ . pantalon —, — տաբատ . bottes —es. 2. մածուցիկ . matière —e. [ուժաթափութիւն :

Collapsus (քոլլափսիս) ա. բժ.

Collaptérides, ա. յ. մբ. սոսկնածաճեուածնեք . տոհմ կարգի պատեհաճեից :

Collataire (քոլլա) ա. հաստառու :

Collatéral, e (քոլլա) ած. կողմնական . ligne —e, — գիծ . points collatéraux, — կէտք . nef —e, — խմբարան, եւ ա. les collatéraux d'une église, — խմբարանք եկեղեցւոյ . 2. մգ. —. artères —es, — շնչերակք . 3. իգ. —. որ չէ յուղիղ գծի. parents collatéraux, — ազգականք . ligne —e, — գիծ , կողմնագիծ . succession —e, — ժառանգութիւն . héritier —, — ժառանգ . 4. գ. կողմնական , կողմնազգական . un — éloigné. Les collatéraux, —ք , կողմնազգականք :

Collatéralement (քոլլա) մ. իգ. կողմնականաբար : [կանութիւն :

Collatéralité (քոլլա) ի. կողմնա-

Collateur (քոլլա) ա. հաստաբաշխ. բաշխիչ եկեղեցական հասից :

Collatif, ive, ած. բաշխական , բաշխելի . bénéfice —. Dignité —ive.

Collation (քոլլասիօն) ի. հաստաբաշխութիւն . հաստապաշտօն տալն . 2. համեմատութիւն , ընդդիմաքննութիւն , բաղդատութիւն (օրինակի ընդ բնագրի). — de pièces. — fidèle. — faite avec soin. Faire la — d'une copie avec l'original, sur l'original. 3. բաշխումն , տուչութիւն , տիտղոսաբաշխութիւն . la — des grades, աստիճանաստուերութիւն , աստիճանաբաշխութիւն :

Collation (քոլլասիօն) ի. նախընթրք , ակրատ , հրամեք , հրատա . légère, petite —. faire —, — առնել . faire une petite —. Superbe, somptueuse, magnifique —. Servir, préparer une —. Offrir, donner une — à qn. 2. նախընթրաժամ , *հրամա . ժամեանակ նախընթրակի :

Collationner (քոլլասիօնէ) ն. համեմատել , ընդդիմաքննել , բաղդատել (զգիրս). — sur l'original, à l'original. — sur les registres. Copie collationnée à l'original. Extrait collationné.

Collationner (քոլլասիօնէ) ն. նախընթրել . նախընթրակ առնել

Colle, ի. սոսինձ, *աճիկ «մալէզ, քոլա» . || — կամ — forte, սոսինձ «ծուխգալ ». || — de poisson, ձկնասոսինձ. sans —, անաճիկ, անսոսինձ. || — à bouche, շրթնասոսինձ . 2. ն. սուտ . voilà une bonne —. Il lui a donné une —, * անոր — ասաց :

Collé, e, ած. մածեալ , մած , մածիկ . || être — à une femme, յաղօթք ինչ ի պատարագի նախ քան զընծերգուածն :

Collecter (քոլէքթ) ն. դրամաժողով առնել , *ողորմութիւն ժողվել :

Collecteur (քոլէքթ) ա. հարկահան , հարկաժողով . 2. նուիրահաւաք , նուիրահաւաքիչ , հաւաքիչ :

Collecteur, trice (քոլէքթ) ած. հաւաք , հաւաքիչ . égout —, հաւաքակոյուղի , հաւաքակոյանոց . մայր կոյուղի՝ կոյանոց :

Collectif, ive (քոլէքթ) ած. հաւաքական, բազմաձակական. d'une manière —ive, հաւաքաբար . || nombre —, — թիւ . une dizaine, une vingtaine sont des nombres —s, տասնեակ, քսանեակ — թիւք են . 2. —, հաւաքագործ , արարեալ ի բազմաց . travail —.

Collectifère, ած. հաւաքաբեր :

Collection (քոլէքսիօն) ի. հաւաք, հաւաքոյթ, հաւաքածոյ , ժողովածոյ . belle —. Une jolie —. Faire des —s. — de livres, գրահաւաքածոյ . — de tableaux, de plantes, de timbres. 2. բժ. հաւաքումն. — de pus; de sang. — purulente. [հաւաքումն, բազմաձումն:

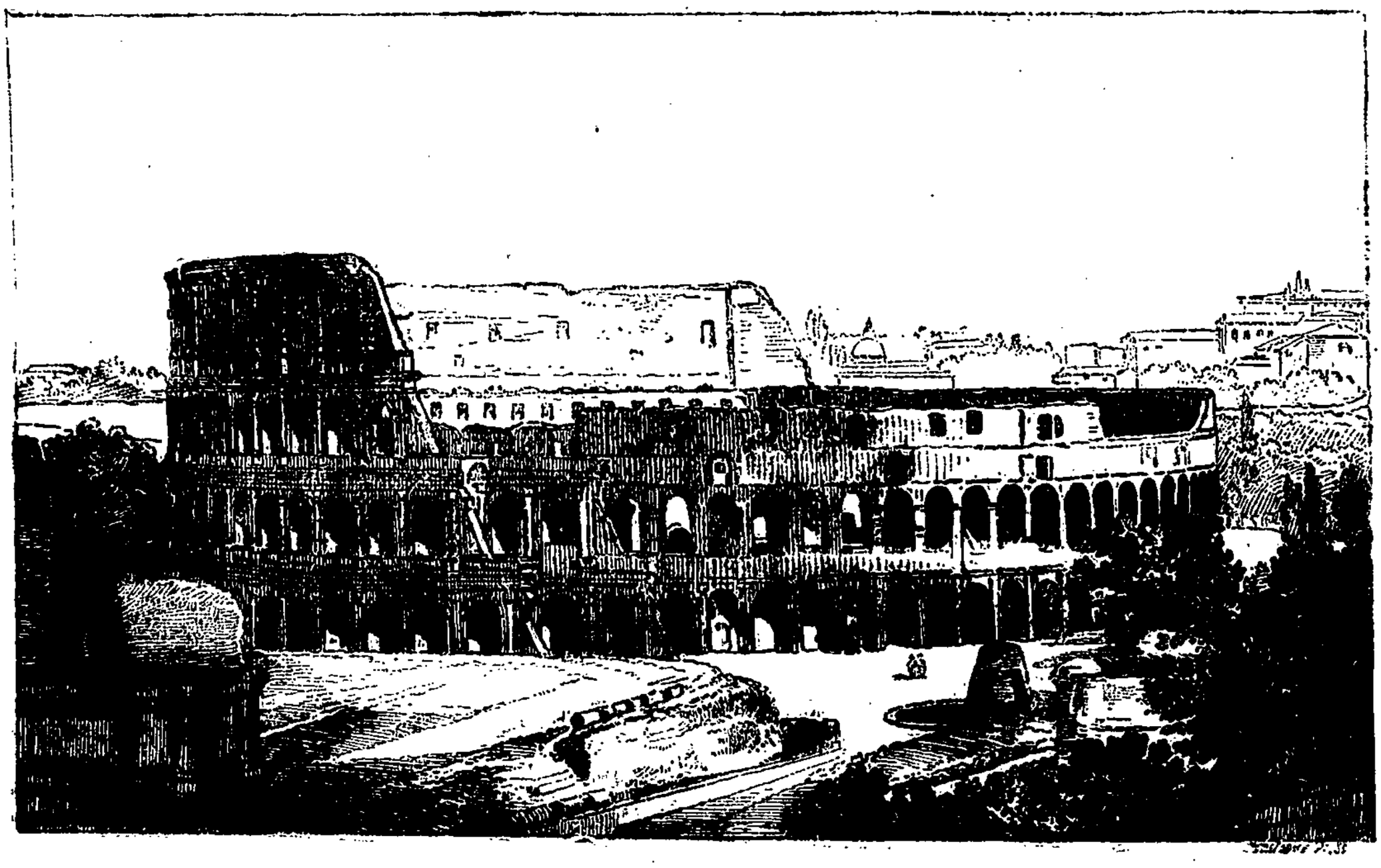
Collectionnement (քոլէքս) ա.

Collectionner (քոլէքս) ն. հաւաքել , հաւաքուիլ , հաւաքածոյս առնել , բազմաձել . — des insectes, des livres, միջատահաւաք, գրահաւաք և.:

Collectionneur, euse (քոլէքս) գ. հաւաքիչ , հաւաքչուհի . — de monnaies, դրամահաւաք :

Collectivement (քոլէքթ) մ. հաւաքաբար , հաւաքապէս , հաւաքօրէն , բազմաբար , բազմաձաբար , միահամուռ , միահաղոյն . l'homme pris —. Elle nous saluait —.

Collectivisme (քոլէքթ) ա. հաւա-

Colisée.

բաստրութիւն , հաւաքածուիւթիւն . հն. հաւաբարակավարութիւն(communisme).

Collectiviste, ա. հաւաքասէր , հաւաքածու . 2. ած. —, հաւաքասիրական . opinions —s.

Collectivité (քոլէք) ի. հաւաքականուիւթիւն : [պի) :

Collégat, ա. նուիրակակից (պա-

Collège (քոլէժ) ա. ժոդով . sacré —, սուրբ —. — électoral կամ լոկ —, ընտրողական —, ընտրաժողով . 2. վարժարան , վարժատուն «էնտրէէ». aller, étudier au —, երթալ ի —, ուսանիլ ի վարժատան . de —, վարժարանական . || — de France, — Գաղղիոյ (ուր դասախօսութիւնք լինին հաւաբարակաց զբաղնդագոյն ուսմանց). 3. վարժարան , վարժննիք . աշակերտք վարժարանին . le — est à la promenade. 4. փ. cela sent le —, վարժարան հոտի , իմաստակական է այս . il sent encore son —, բուրէ տակաւին զհոտ վարժարանին իւրոյ , չէ տակաւին վարժեալ աշխարհի . amitié de —, բարեկամուիւթիւն վարժարանի (արարեալ անդստին ի վարժարանէ). amis de —, վարժարանի՝ վաղեմի բարեկամք :

Collégial, e, ած. վարժարանական . 2. կանոնիկոսական . église —e, — եկեղեցի.||ասի եւս գ. une —e.

Collégien (քոլէժիէն) ա. վարժարանական , վարժարանցի . աշակերտ վարժարանի . c'est un —.

Collégien, enne (քոլէժ) ած. վարժարանական . la gent —enne.

Collègue (քոլլէկ) ա. պաշտօնակից , պաշտօնակցուհի , բարձակից , համապաշտօն , իշխանակից , համիշխան , կոճառակից , անդամակից. il est mon — au Sénat, ծերակուտակից իմ է . le — d'un consul, հիւպատոսակից , հիւպատակից , համահիւպատ , համահիւպատոս . le — d'un ministre, նախարարակից. état de —, պաշտօնակցուիւթիւն, բարձակցուիւթիւն:

Colléma (քոլլէմա) , **Collème,** ա. բ. ճկին . ապգ գաղտասեր մնկոց:

Collémacé, e, ած.բ. ճկինասեր, ճկինեայ . || —es, ի. յ. —բ . սեռ. ոոհմի քարաքոսից :

Collement (քոլլման) ա. կափուման, մաճուման. le — des paupières.

Collenchyme (քոլլանշիմ) ա. բ. մաճին . խորշաւոր հիւսուած մնկոց:

Coller (քոլէ) ն. մաճուցանել , փակուցանել , կցել , սոսնձել , * սոսինձով կպցունել , փակցունել . — du papier, deux morceaux de bois, une image sur du carton. Le sang avait collé ses cheveux. 2. սոսնձել (*տուգորել սոսնձով, որպէսզի չծծէ, չպըտղի). — du papier, de la toile. 3. պարզել , զտել . — du vin, — զգինի (արկեալ յայն սպիտակուց ձուոյ). 4. փ. մաճուցանել , յարել , կցել , կառուցանել . — sa bouche, ses lèvres sur qc. Il a collé son visage contre le mien. 5. — une bille, son adversaire, մաճուցանել զգնդակն՝ զախոյեան իւր ի գունդվար (billard) խաղի. մղել զգնդակն ցշրջանակ գնդասեղացոյ . 6. ն. — qn., ըմբերանել , ափիբերան առնել զոք , պապանձեցուցանել . ce dernier raisonnement vous a collé. 7. բ. — des élèves, շփոթել ., անպատասխանի առնել հարցաքննելով .

Coller, չ. մաճնուլ , յագչիլ ,*փակչիլ , կպչիլ . ce pantalon colle bien, բարւոք յագչի տաբատս. cet habit est collé, semble — sur le corps. Des bas qui ne collent pas assez.

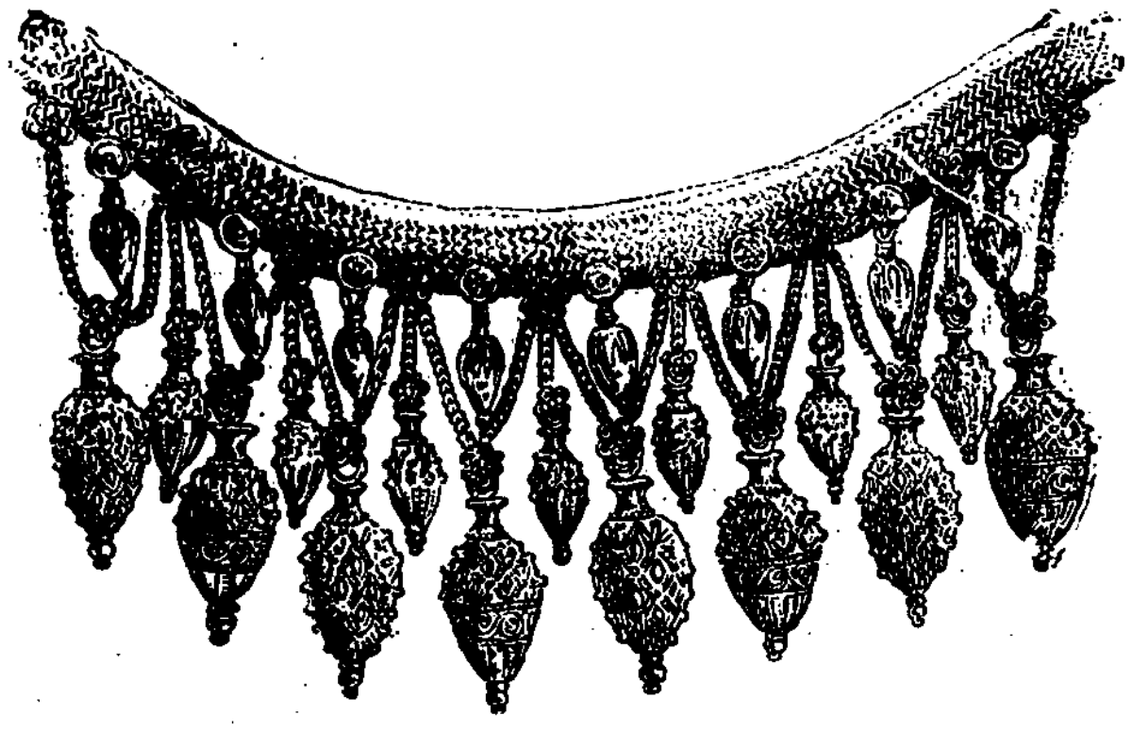
Se coller. դ. մաճնուլ , մաճանիլ , մատղիլ , կափչիլ , կցիլ , կառչիլ , պնդիլ , *կպչիլ , փակչիլ . ses cheveux se sont collés ensemble. 2. փ. եւ բ. մաճնուլ , յարիլ , պինդ՝ յարեալ կալ , * կպչիլ , կպած կենալ . — contre un mur, à une porte. Être collé, se tenir collé à une chose. S. **Collé.** 3. բ. շփոթել , չկարել ուսարտել զբացատրութիւնն . le professeur s'est collé deux fois dans la dernière leçon.

Colleret, տ. **Coleret.**

Collerette (քոլրէթ) ի. օձեակ , փոքրիկ փողնոց՝ փողոց, *վզնոց «քիչիւք եագալըգ» . — protectrice, — պահպանակ . 2. բ. օձեակ . la — des champignons.

Collerie (քոլլրի) ի. սոսնձարան :

Collet (քոլէ) ա. օձիք «եագա , եագալըգ» . — d'habit. — droit, montant, rabattu. — de manteau. Redingote à —, օձիքաւոր վիկնոց . || փ. sauter au — de qn., saisir, prendre qn. au —, առնել զոք զօձեաց, բռնել հարկանել զօձեաց ուրուք, *վէզկուն օձիքէն բռնել . || prêter le — à qn., մրցիլ , պայքարիլ ընդ ումեք . je suis aussi fort que lui; je lui prêterai le — quand il voudra. || Un petit —, եկեղեցական , կարգաւոր . || le petit —, եկեղեցականուիւթիւն , կարգաւորուիւթիւն . prendre, quitter le petit —, առնուլ՝ ձողուլ զ—. || փ. եւ բ. c'est un — monté, այր լուրջ՝ ճանրաբարոյ է . եւ մերթ՝ այր իմաստակ է . || cela est — monté, est bien — monté, բռնագբօսիկ բան մի է այս. 2. մսգ. — de mouton, de veau, փող ոչխարի՝ որձոյ (մասն որ յուսց ցըգլուխ) . 3. ո. վարմ , Ձակարդ , որոգայթ . tendre un —, des —s, — —ս լարել . prendre des lièvres, des perdrix au —. 4. մգ. արմ. le — d'une dent, — dentaire, արմատամն. 5. բ. արմ, մայրան. le — d'un champignon. հն. **Mésophyte.**

Collier.

Colleter (քոլէթ) ն. ունել զօձեաց՝ զլարանոցէ , * օձիքէն՝ վզէն բռնել . il le colleta et voulut le jeter par terre. Le dogue colleta le loup.

Colleter, չ. Ձակարդել , Ձակարդադիր՝ որոգայթադիր է., լարել որոգայթս , s'amuser à —.

Se colleter, դ. բռուն հարկանել զօձեաց իրերաց ի կռուիլն . ils se sont colletés au milieu de la rue. Le chien et le loup se colletèrent.

Colleteur (քոլլԹէօր) ա. Ձակարդադիր , որոգայթադիր :

Collétie (քոլէսի) ի. բ. կոլետիա , կոլետենի . սեռ. ոոհմի դժնիկեայց (rhamnées).

Colletié, e, ած. բ. կոլետեայ . || —es, ի.յ. —բ. ցեղ ոոհմի դժնիկեայց:

Colletier (քոլլԹիէ) ա. օձիքագործ , փողնոցագործ , վզնոցագործ , օձիքավաճառ, փողնոցավաճառ, վզնոցավաճառ :

Collétique (քոլլէԹիք) ած. բժ. կցիչ . médicaments —s.

Colleur, ա. մաճուցիչ , սոսնձիչ , * կպցունող , փակցունող. 2. փ. եւ բ. ստախօս, ստաբան. 3. բ. քննիչ, հարցաքննիչ (դպրոցաց) :

Collibranche, ա. ձբ. պարանոցախոռիկ . հն. **Sphagébranche.**

Collicoque, ի.բ. մաճունդ . ապգ սեռի գլխնուոյ (céphélide), ուսոի եղանէ Ռուխ ոսկիտական (ipécacuana brun).

Collidine (քոլիտին) ի. տգ. սոսրնձին . *շատ նիւնոց մէջ գտնուած կալաքարակերպ :

Collier (քոլիէ) ա. մանեակ, քայտ, քառամանեակ , փողնոց , * ճնոնոց , ճիտակ «կէրտանլըգ» . — de diamants, de perles, ադամանդեայ , մարգարտայեռ —. 2. ոսկի մանեակ (աստղաց). 3. մանեակ , անուր «Ռասմա». mettre un — au cou d'un esclave. Le — d'un chien, շնիայրք , * շան վզնոց . 4. փոկ «գայըշ». 5. մանեակ , լուծ « պօյունտուրագ » . cheval de —, լծաձիգ՝ կառաձիգ երիվար . || cheval franc du —, քաջ լծաձիգ՝ ճեպընիաց երիվար . եւ փ. être franc du —, համարձակ՝ գործ

ֆոն՝ ժիր՝ ժիրաժիր է. || coup de —, հարուած՝ ցունց լծոյ. եւ փ. ը. donner un coup de —, գուն գործել վերբստին, ճիգն դնել, փորձ փորձել. || à plein —, լիակուժ. եւ փ. լիովին՝ բացարձակապէս, սրտի մօտ. je me jetai à plein — dans les idées d'Edmée. (G. Sand.) || փ. — de misère, լուծ՝ անուր աղետից. ճանր եւ դժնդակ աշխատութիւն. reprendre le — de misère. 6. Ե. մանեակ, մանեկանիշ. * մանեկաձեւ նշան Յուդենց վիզն. 7. Ն. մանեակ, մանեկապահանգ:

Collière (քոլիէր) ի. ողնափայտ լաստի: [ovaire, stipe —.

Collifère, ած. բ. պարանոցակիր.

Colliforme, ած. մր. պարանոցաձեւ. prothorax —.

Colligène, ած. սոսնձածին:

Colliger (քոլիժէր) չ. հաւաքել, հաւաքածոյս առնել. 2. ի. քաղել, քաղուածոյս առնել:

Collimateur (քոլի) ա. բգ. ակնադէտ (գործի):

Collimation (քոլիմասիօն) ի, աս. եւ բգ. ակնադիտութիւն. ligne de —, գիծ —ձեան, տեսուձեան:

Collinaire (քոլինէր) ած. բ. բլրային, բլրաբոյս. plantes —s.

Colline (քոլին) ի. բլուր, դարակ. — escarpée, քարաբլուր. monter une —. Monter sur une —. Petite —, բլրակ. belle —. — boisée, fleurie. Plein de —s, բլրաւէտ. le haut, le pied կամ le bas d'une —, ծայր, սարոտ բլրոյ. en forme de —, բլրանման. — de cimetière, մահաբլուր. le penchant de la —. || քխ. la double —, կրկնաբլուր, Պառնասոս:

Collinsie, ի. բ. կոլինսիա, կո-

լինսենի. սեռ. տոհմի խուլաքուսեայց (scrofulariacées).

Collinsonie, ի. բ. կոլինսոնիա, Կոլինսոնի. սեռ. տնկոց ի տոհմէ անանխակերպ (menthoïdées) շրթնաւորաց:

Colliquatif, ive (քոլիքուաթիֆ, իվ) ած. բժ. հալիչ, հաշիչ. les sueurs —ives des phtisiques. Diarrhée —ive.

Colliquation (քոլիքուասիօն) ի. բժ. հալումն, հաշումն.

Collique (քոլիք) ած. տգ. սոսնձային. acide —, սոսնձաթթու:

Collirostre, ած. կ. ուղնակտուց. || —s, ա. յ. —ք. հն. **Auchénorynques.**

Collision (քոլիզիօն) ի. բնդհարումն. — de deux trains de chemin de fer. 2. փ. բախումն, բախիւն, կռիւ. — grave, inévitable. On craint une — entre la troupe et la population. Prévenir une —. 3. բնդհարումն, մրցումն. — d'intérêts, — շահուց:

Collitorque, ա. Ե. ճուիլ. գա. **Torcol**ի:

Collocasie, ի. Ե. հն. **Salanga.**

Collocation (քոլլոքասիօն) ի. իգ. հատուցակարգ. կարգ հատուցման (պարտատէրց). faire la — de ses créanciers. Bordereau de —. Il a été payé suivant sa —. || — utile, շահաբեր —; * որուն հատուցման համար բաւական տոկոս կայ. 2. հատուցադրամ. * իւրաքանչիւր պարտատիրոջ ընկած տոկոն ըստ կարգի հատուցման. recevoir le montant de sa —. 3. — de l'argent, տոկոսադրամ. * գործածութիւն շահու դրուած տոկոսի:

Collocuteur, ա. խօսակից:

Collodion, ա. տգ. կոլլոդիոն, մածնուկ. մածուցիկ հեղուկ գոյացեալ հակազդեցութեամբ նիտրի ի վերայ հրաբամբակի (coton-poudre). — médicinal, photographique.

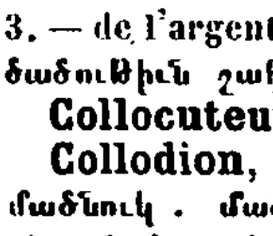
Collodionner (քոլլոտիոնէ) ն. մածնկել. ծեփել մածնուկաւ. verre collodionné. [յին:

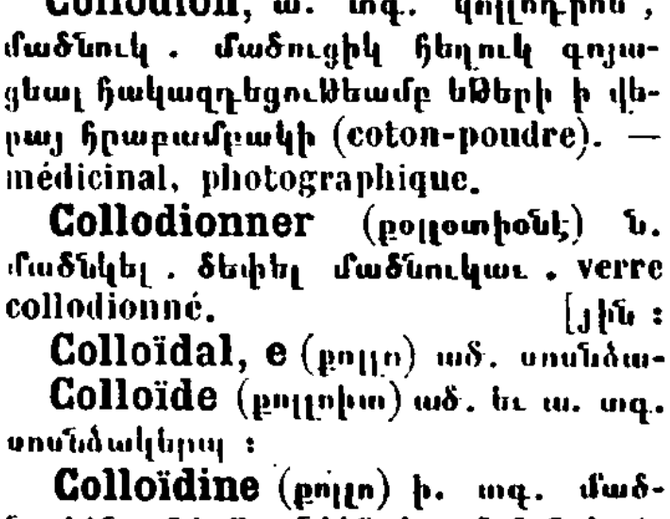
Colloïdal, e (քոլլո) ած. սոսնձա-

Colloïde (քոլլոիտ) ած. եւ ա. տգ. սոսնձակերպ:

Colloïdine (քոլլո) ի. տգ. մածնուկին. նիւթ անկենսեալ նման կռիոյ (gomme arabique).

Collomie, ի. բ. ճնկոթ. բոյս խո-

տեղէն տարեւոր ի տոհմէ պոլեմեայց:

Collophore (քոլլո) ա. բ. սոսնձաձաւա (ի Բրազիլ):

Colloque (քոլլոք) ա. ը. խօսակցութիւն, բանակցութիւն. un long —. Tenir ensemble plusieurs —s. Avoir de fréquents —s avec qn.

Colloquer (քոլլո) իգ. ն. հատուցակարգել, հատուցակարգ առնել. * հատուցման կարգով արձանագրել (գպարտատէրս). 2. ը. գետեղել, տեղաւորել. — un protégé, un parent. On a bien de la peine à le —. || ը. — à qn., —, տալ, վաճառել, * մէկուն գլուխն փաթթել. il ne sait à qui — sa fille. Je lui ai colloqué tous les titres qui me rapportaient peu. 3. ն. տալ, * իջեցունել. — un soufflet, un coup de poing, un coup de canne. [լ.

Colloquer, չ. խօսակցիլ, խօսակից

Se colloquer, դ. բ. գետեղիլ:

Collosphéridés, ա. յ. կ. սոսընձագունդք. տոհմ նախակենդանաց գտեալց ի ծովս ինչ:

Colloturine, ի. բ. հիւսենին. * նիւթ գտեալ տեսակ մի հիւսենւոյ (symploque) մէջ:

Collotypie (քոլլո) ի. ար. սոսընձատիպ, սոսնձատպութիւն:

Colloxyline (քոլլոքսիլին) ի. տգ. սոսնձափայտին. սակաւ պայթուցիկ հրաբամբակ (fulmicoton),

Collozoon, ա. ար. սոսնձակենդան. սեռ նախակենդանաց ապրելոց ի ծովս ինչ:

Colludant, e, ած. դաւանան, գաղտաժիաբան. parties —es.

Colluder (քոլլիւտէ) չ. իգ. դաւանանիլ, միաբանիլ (գաղտնի):

Collure (քոլիւր) ի. ար. մածումն, սոսնձումն:

Collusion (քոլլիւզիօն) ի. իգ. դաւանանութիւն, գաղտ միաբանութիւն:

Collusoire (քոլլիւ) ած. իգ. դաւողական, դաւախառն, դաւանան, disposition, acte, arrêt —.

Collusoirement (քոլլիւ) մ. իգ. դաւողաբար, դաւանօք, դաւախառն, դաւանանութեամբ, գաղտ միաբանութեամբ. acte fait —.

Collutoire (քոլլիւթուար) ա. բժ. բերանախառաջ. * բերնի խաղաջ. Տ. **Gargarisme.**

Colluviaire (քոլլիւ) ա. ջրամբար:

Collybe, ի. կուլիբայ, կոլիվայ:

Collyre (քոլլիր) ա. բժ. շուփայ, կոլուրիայ, աչադեղ:

Collyrite (քոլլի) ի. հբ. կոլուրաքար. ջրագայլախառազատ բնական պալլեղկի (alumine).

Colmatage, ա. եգ. սկատումն. արուեստական բարձրացումն գետնոյ:

Colmate, ի. եգ. սկատ:

Colmater, ն. եգ. սկատել. * ցած գետնի սկախառն ջուր բերելով ծոված սկովն զայն բարձրացունել:

Colmeiroée, ի. բ. կոլմէյրոէ. սեռ կաղնչանեայց:

Col-nu, ճ. Ե. մերկվիզ. ազգ ագռաւու. des cols-nus.

Colobachne (քոլոպաքն) ի. բ. կըրճատափթիթ. սեռ սիզայնոց:

Colobancaloptènes, ա. յ. կրճատաձեւաձուչունք. * Ձեւիկ միա ունեցող Ձուչունք:

Colobanthe, ի. բ. կրճատածաղիկ. սեռ տոհմի շահոքրամեայց:

Colobathropode, ած. Ե. կրճատանրբոտն. * երկայն եւ բարակ սրբունք ունեցող. || —s, ա. յ. կրճատանրբոտունք:

Colobe, ի. կողոբ. Ձեզանաս՝ անձեւ զգեստ. 2. ա. —. սբ. * տեսակ մի ափրիկեան կապիկ. 3. մբ.—. սեռ քառայօդ պատենաձեւից:

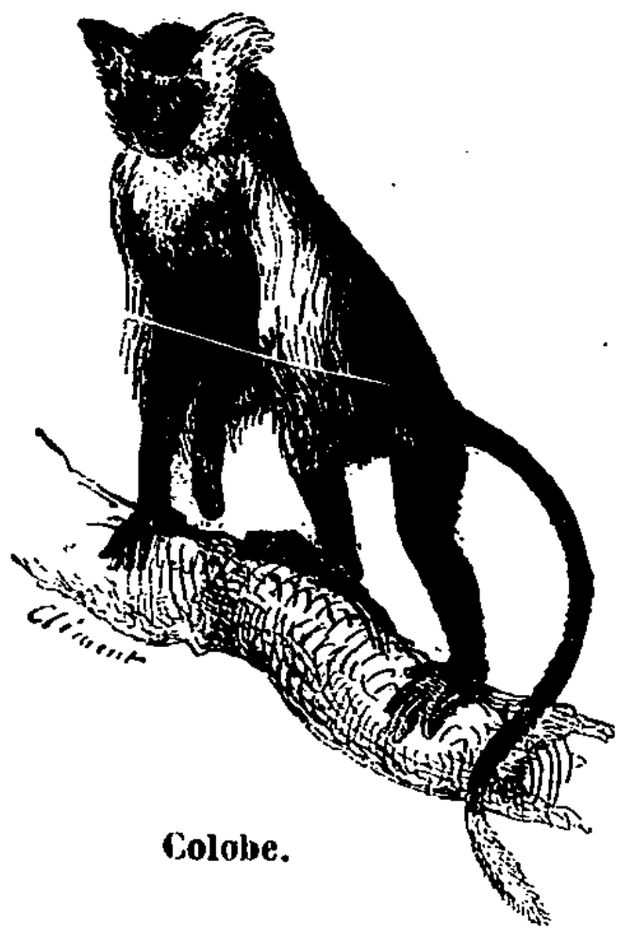
Colobique, ա. մբ. կրճատամիջատ. սեռ հնգայօդ պատենաձեւից:

Colobocentre, ա. փշ. կրճատախայթ. հն. **Cidarite.** կն. **colobocentrote.**

Colobode, ա. մբ. կրճատուն. սեռ. քառայօդ պատենաՁեւից :

Colobodère, ա.մբ. կրճատավիզ. սեռ հնգայօդ պատենաՁեւից ի տոհմէ կակղամորՁոց :

Colobogastre, ա. մբ. կրճատա-

Colobe.

փոր. սեռ. հնգայօդ պատենաՁեւից ի տոհմէ սղոցեղջերց (serricornes).

Colobome, ա. վ. կրճան. *ճըղքուածք վերին արտեւանաց. մկնհնոյ (choroïde) եւ ցանցհնոյ (rétine), մանեւանդ ծիածանի (iris).

Colobopsis (ըս) ա. մբ. կրճատատեսիլ. սեռ ՁաղանձաՁեւ միջատաց :

Coloboptère, ած. մբ. կրճատաՁեւ. *Ձեւերն կրճատած. 2. ա. —. սեռ հնգայօդ պատենաՁեւից :

Colobote, ա. բ. ունկնակրճատ. սեռ տոհմի ՁիՁեռնասերից :

Colobothée, ի.մբ. կրճատատես. սեռ. քառայօդ միջատաց.

Colocase, Colocasie, ի. բ. կոճոզ. սեռ տնկոց ի տոհմէ կղմխեայց:

Colocasiées, ի. յ. բ. կոճոզեայք. ցեղ տոհմի կղմխեայց :

Colocataire, գ. համավարձուոր, վարձուորակից :

Colochirus (քոլոքիրիւս) ա. կ. կրճատաձեռն. սեռ ծովագլանաց ծովուց Գլխոյ : [trouilleի :

Colocynthide, ի. բ. գա. Ci-

Colocynthine, ի. տգ. դառնադդմին. դառն նիւթն դառնադդմոյ:

Colodactyle, ա. սբ. կրճատամատն. սեռ Ձերամատն մողիզեանց. 2. բ. —. սեռ տոհմի կղմխեայց :

Cologanie, ի. բ. կոլոգանիա, կոլոգանի. ազգ լուբիասերից :

Cologne (eau de) ի. կողոնաջուր, կողոնեան ջուր. հոտաւէտ ջուր Կոլոնիոյ :

Colomba, ի. ար. դուկան. 2. —. մայր քերիչ (քիշՁէրէ). 3. նարտիշան. կոճղ տակառագործաց :

Colombacé, e, ած. Ա. աղաւնասեր :

Colombage, ա.ար. դուկանաշար:

Colombaire, ա. հխ.հռ. աղաւնէտուն (աճիւնակալ). 2. հբ. աղաւնէհաւս. * ասի ժայռի հատերուն երբ աղաւնոյ հաւկՁի չափ լինին. 3. փ. ախերակոյտ. ումպէտ կոյտ. bien des collections de particuliers ne sont que des —s. [աղաւնոյ :

Colombar, ա. Ա. պօռան. ազգ

Colombate, ի. տգ. կոլոմբատ. հն. **Tantalate.**

Colombe, ի. աղաւնի « կէօվէրճին». petite —, աղաւնեակ, աղաւնածագ. marchand de —s, աղաւնավաճառ. la douce, la tendre, la fidèle —. Plein de —s, աղաւնաւէտ, աղաւնալիր. l'amoureuse, la plaintive —. La — gémit, — մնջէ. 2. փ. —. անմեղ օրիորդ. les —s du Seigneur. Venez ma —. || Être simple comme la —, աղաւնամման՝ անկեղծ լ.:

Colombe, ի. առղ. շերբ. * սեռակ մի հեծան :

Colombé, e, ած. աղաւնեայ, աղաւնամման. || —es, ի. յ. —ք. տոհմ Ռուֆոց նախատիպ ունելով զաղաւնի:

Colombeau, ա. Ա. աղաւնեակ, աղաւնածագ :

Colombelle, ի. կ. աղաւնեակ. 2. խբ. —. ժժման ինչ. 3. տպ. սիւնագիծ. * երկու սիւնի բաժնող գիծ :

Colombellier, ա. կմ. աղաւնեկաբնակ. * աղաւնեկի մէջ բնակող կենդանին :

Colombette, ի.բ. աղաւնատունկ. ուտելի սունկ ինչ :

Colombidées, ի. յ. Ա. աղաւնագիք. տոհմ կարգի ճնճղկանց նախատիպ ունելով զաղաւնի :

Colombie, ի. բ. կոլոմբիա, կոլոմբաբոյս. տունկ ի տոհմէ Ամբեայց:

Colombienne, ի. տպ. աղաւնամաման :

Colombier, ա. աղաւնոց, աղաւնեւտուն « կէօվէրճինլիք ». 2. աղաւնեՁուղ. Ձուղ մեծադիր. 3. տպ. աղաւնոց. *մեծ անջրպետ՝ միջոց բառից մէջ :

Colombin, ա. նկ. կապարանիւն. 2. հբ. կապարահանք :

Colombin,e, ած. աղաւներփեան, աղաւնագոյն, աղաւնավզագոյն. taffetas —. Couleur —e.

Colombine, ի. եգ. աղաւնաճիրտ, հաւճիրտ. ալբ՝ կու աղաւնոց՝ հաւուց. 2. տգ. խատխալին. կալաքալ ինչ :

Colombines, ի. յ. Ա. աղաւնաճետ. ճնՁաձեւ. աղաւնազգեաց :

Colombite, ի. հբ. կոլոմբաքար. հն. **Tantalite.**

Colombi-turture, ի. յ. Ա. աղաւնատուրտուր. ճնՁաձեւ աղաւնոյ նախատիպ ունելով զաղաւնին ուղեւոր :

Colombium (քոլօնպիօմ) ա. տգ. կոլոմբիոն. մետաղ ինչ. հն. **Niobium.**

Colombo, Columbo, ա.բ. խատխալ. տունկ ի տոհմէ լուսնասերմնեայց (ménispermacées).

Colombophile, ած. աղաւնասէր. société —. [րութիւն :

Colombophilie, ի. աղաւնասի-

Colomine, ի. հբ. կոլոմին. սեռակ խիզարուտ (talqueux) կաւոր քրտի :

Colomnaire, ած. ար. սիւնաձեւ:

Colomnanthérées, ի. յ. բ. սիւնաբեղնանեայք. դաս տնկոց, որց առէջք սիւնածեւ են :

Colomnée, ի.բ. սիւնաբոյս. սեռ Ձիոց ի տոհմէ գեսներացց (gesnéracées).

Colomnifère, ած. ճ. սիւնաբեր :

Colon, ա. գաղՁաբնակ, գաղՁական, գաղՁայ. pays qui manque de —s. S'établir comme un —, գաղՁել. 2. հողագործ, մշակ. — partiaire, — բաժանաւոր :

Côlon, ա. մկ իՁադի, աղեխիժ, յամրադի. մին ի վարակաղեաց :

Colonage, ա. գաղՁագործութիւն:

Colonat, ա. գաղՁականութիւն :

Colonel, ա. գնդապետ « միրալայ » : [պետութիւն :

Colonellat (քոլոնէլա) ա. գնդա-

Colonelle, ի. գնդապետուհի. կին գնդապետի. madame la —.

Coloniaire, ած. գաղՁային :

Colonial, e, ած. գաղՁականական, գաղՁային. produits coloniaux, գաղՁաբերք. denrées —es, գաղՁարմրտիք :

Colonie, ի. գաղՁ, գաղուՁ, գաղՁականութիւն. envoyer, fonder, établir une —, գաղՁել, գաղՁականս առաքել՝ հաստատել. — française, ֆրանսական —. 2. գաղուՁ, գաղՁավայր. 3. գաղՁականք. les —s, գաղուՁք (գաղղիական Անգիլեանք). 4. գաղՁ, գաղուՁ. երկրագործական հաստատութիւն. — agricole.

Colonisable, ած. գաղՁելի, գաղՁականելի. pays —.

Colonisateur, trice, ած. ա. գաղՁիչ, գաղՁարար, գաղՁականիչ. || ած. —. peuple —.

Colonisation, ի. գաղՁարարութիւն, գաղՁաւաքութիւն, գաղՁաւորումն :

Coloniser, ն. գաղՁել, գաղուՁել, գաղՁադրել, գաղՁարարել, գաղՁաւորել, գաղՁագործել, գաղՁականս հաստատել. — l'Algérie, un pays. || անխ. —. le besoin de —.

Se coloniser, դ. գաղՁել :

Coloniste, ած. գաղՁարար. parti —. Opinions —s. 2. գ. գաղՁաւէր :

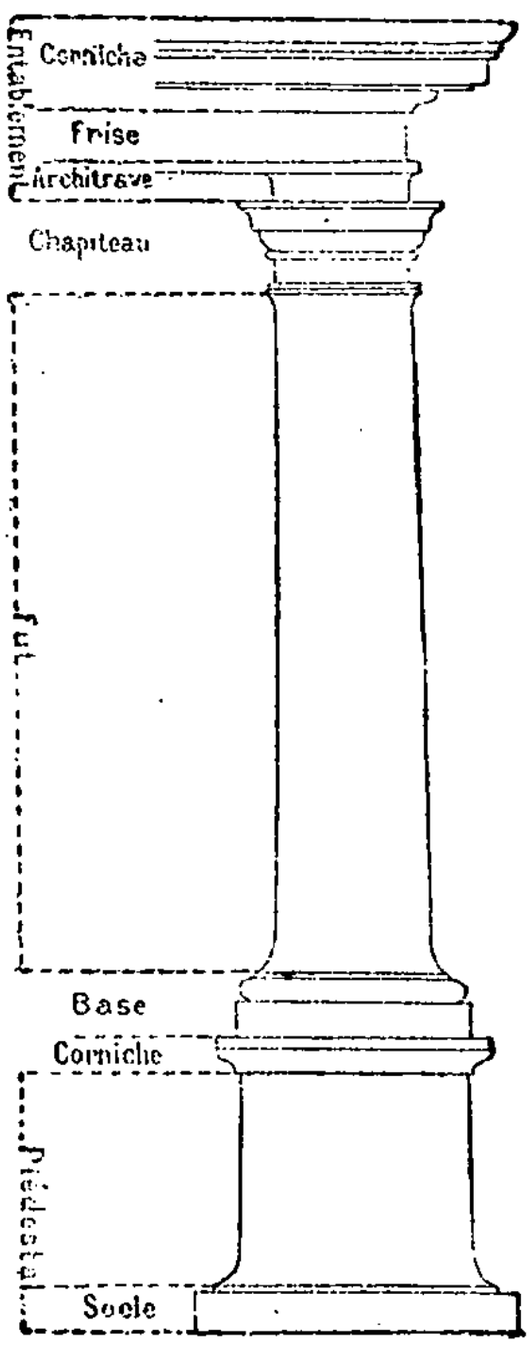
Colonnade, ի. ճ. սիւնաշար. la — du Louvre.

Colonnaison (քոլոնէզոն) ի. ճ. սիւնակարգ, սիւնաճակատ. սիւնազարդ ճակատ :

Colonnation, ի. սիւնաւորումն. շար՝ համեմատութիւն սիւնոց :

Colonne, ի. ճ. սիւն «տիրէք». — de marbre, de pierre, de bois, doré. — surmontée d'une statue. — de lit, անկողնասիւն. — torse, գալարուն —, գալարասիւն. — corollitique, — սաղարԹազարդ. — hermétique, — հերմեան, հերմասիւն. — spirale, — խառխառուռ, խառխառասիւն. — historiée, — պատմական, պատմասիւն. — triomphale, — յաղՁական, յաղՁասիւն. — en faisceau, խրճակասիւն, խրճասիւն. — rudentée, — շերտաւոր, շերտասիւն. — jumelée կամ geneliée, — եռամասն, եռա-

մանանային. * իրարու վերայ դրուած երեք կարգ կազմած. — incrustée, — ագուցիկ. — cannelée, — մատնեաւոր. — annelée, bandée, — մանեկաւոր, մատնեկապսիկ. — fusée, — լլածեւ, լլասիկ. — gothique, — գոթացի, գոթասիկ. — ionique, — յոնիացի, յոնասիկ. — dorique, — դորացի, դորասիկ. — cylindrique, — գլանածեւ, գլանասիկ. — corinthienne, — կորնթացի, կորնթասիկ. — rustique,

— ծաղկազարդ, ծաղկասիկ. — feuillée, տերեւազարդ, տերեւասիկ. — serpentine, — օձազօտ. — rostrale, — նաւացուկային, նաւացուկասիկ. — sépulcrale, — գերեզմանային, գերեզմանասիկ. — sculptée, քանդակասիկ. qui a une —, միասիկ, միասիկ. à —, սիւնաւոր.

Աշ. les —s d'Hercule, հերակլեան —ք՝ արձանք. երկոքին Կալպէ եւ Աբիլա լերինք Ճիպլթէրրա նեղցին. 2. փ. —, նեցուկ, հաստատութիւն. les —s de l'Etat, de l'Eglise. 3. բգ. —, քանակ. — d'air, — օդոյ, օդասիկ. — d'eau, ջրասիկ, Քաշառ. — de mercure, — մնդկի, մնդկասիկ. — de fumée, — ատեղն ծխոյ. ||ՍԳ. — de feu, սիւն հրոյ. — de nuée, — ամպոյ. 4. տպ. —, սիւնակ, էջ. de doubles —s, երկսիւն, երկսիւնակ. de deux —s, երկսիւն, երկսիւնակ, երկիջեան. 5. զ. —, գունդ, զօրասիկ. 6. մգ. — vertébrale, ողնասիկ, ողնայար, ողնաշար, ողնշար, քամակ, միջնաթիկունք, Քիկնամէջ « օնուրպա քէմիյի ». հն. — dorsale. — du rectum, — Քափանի:

Colonnette, ի. ճ. սիւնակ:

Colophane, ի. բեւեկնախիժ, մարխէժ, ռետնախիժ, ռատինէճ. կուէժ՝ խէժ մաքուոյ՝ բեւեկնոյ « բէչինա ». հն. **Arcanson.**

Colophène, ա. տգ. կոլոֆէն. բազմամասն (polymère) բեւեկէնի (térébène). իր ինչ մածուցիկ:

Colophon, ա. մբ. կոլոփոն. սեռ հնգայօդ պատենաթեւից. 2. Ք. —. տառեղն ինչ ի Պերու:

Colophonine, ի. տգ. մարխրժին. մարմին Քթուածնեալ՝ աճանց մարխժոյ (colophane).

Colophonite, ի. հբ. կոլոփոնիտ, բեւեկնաքար. ազգ սուտակի (grenat).

Colophonone, ի. տգ. բնաւռնախիժ. նիւթ հանեալ ի ռետնախժոյ:

Colophtaline, ի. տգ. մարխժանաւին. ջրածխուկ մարխժոյ (colophane) նման նաւթնոյ:

Coloquinelle, ի. բ. ազոխիկ. ս. **Coloquinte.**

Coloquinte, ի. բ. ազոխ, դառնադդում, ձմերուկ վայրի, արիովի,

«ապուռնչիլ գարիւզը, հանչալ». || — fausse, ազոխակ, դառնադդմակ:

Colorable, ած. ա. գունաւորելի:

Colorage, ա. ար. գունաւորում:

Colorant, e, ած. գունաւորիչ, գունաւոր. matière —e, — նիւթ, գունանիւթ:

Colorateur, trice, ած. գունաւորիչ

Coloration (սիօն) ի. գունաւորութիւն. — du bois. — de la peau. 2. խայծուած. — des fruits, պտղախայծութիւն:

Coloré, e, ած. գունաւոր, գունեայ, գունել, գունեան, գունեղ, գունագեղ, կարմրերանգ, կարմրերիկեան. avoir le teint —, գունեղ դէմս ունել, երեսօք գունեան՝ կարմրատեսիլ է. vin —, կարմրորակ՝ կարմիր գինի. verre —, գունաւոր ապակի. || փ. գունաւոր, գունագեղ, գունազարդ, եռանդուն, շողշողուն. style —, — ոճ. langage —. Très —, գունեղ, երփնաւէտ:

Colorement, ա. գունաւորում. — de l'ombre.

Colorer, ն. գունաւորել, գունել, երանգել, գունազարդել, գոյն տալ, գունագեղել. — le verre. Cette noble pudeur colorait son visage. 2. գունաւորել, խայծեցուցանել. le soleil colore les fruits. 3. փ. գունագեղել, գունագեղ առնել, գեղեցկել, բարեբել. — un fait, un mensonge, ses crimes, son injure, leurs desseins sanguinaires.

Se colorer, դ. գունաւորիլ, գոյն առնուլ. les nuages se coloraient d'une teinte pourprée. 2. խայծիլ, կարմրիլ. les raisins commencent à —.

Coloriage, ա. գունաւորում, երանգում, երանգանկարութիւն. — des cartes de géographie.

Colorié, e, ած. երանգանկար, գունաւոր. planches, cartes —es. 2. փ. երանգագեղ, գունագեղ. portrait —.

Colorier, ն. երանգել, գունաւորել. — un dessin, des gravures, une statue.

Coloriste, ա. երանգիչ. 2. գունագէտ (պատկերահան). 3. փ. գունաբան, գեղեցկաբան (մատենագիր). 4. գ. երանգիչ, գունաւորիչ. որ գունաւորէ աշխարհացոյցս ...: une habile —.

Coloritique, ած. ճ. խառխառուտ. colonne —, — սիւն:

Colosauriens, ա. յ. սբ. կրճատամոդիսեանք. հատուած կարգի մողիսեան սողնոց, որոց կրճատ են անդամք:

Colospongie, ի. վբ. կրճատասպունգ. ազգ բրածոյ սպունգաց:

Colossal, e, ած. սկայածեւ, հսկայածեւ, սկայագործ, հսկայակերպ, յաղթահասակ, վիթխարի, սոսկավիթխար, յաղթ, անարդիլ. statue —e. Monuments colossaux, մեծակառոյց շինուածք. 2. փ. սկայազօր, մեծայաղթ, մեծաճոխ, լայնաճաւալ. fortune —e, բազմագանձ հոխութիւն, մեծաճոխ փարթամութիւն՝ հարստութիւն. empire —, մեծայաղթ՝ մեծազօր կայսերութիւն:

Colosse, ա. կոլոսոս, սկայանդրի. անդրի հսկայածեւ՝ սկայագործ՝ վիթխարի. le — de Rhodes. 2. փ. սկայ, հսկայ. այր հսկայածեւ՝ վիթխարի՝ յաղթահասակ՝ սոսկավիթխար. cet homme est un —. Ce — effrayant. 3. արբայ, պետութիւն հսկայազօր՝ մեծայաղթ. ces —s d'orgueil, de puissance.

Colostral, e, աճ. բժ. դալաչին . état — du lait.

Colostration (սիօն) ի. ախ. դալախտ (մանկանց) :

Colostrum (Ցլօմ) ա. դալ, դայլ, նախակաԹն, *խժկաԹ . *մօր առաջին կաԹն :

Colote, ի. մբ. կոլոտ . սեռ հրնդայօդ պատենաԹեւից. ազգ մողխի:

Côlotomie, ի. վ. խԹաղեհատուԹիւն . * խԹաղին բանալով արուեստական արբան կազմելն :

Côlotyphus (Ցիֆիւս) ա. ախ. խԹաղեժանատանդ . ժանտատենդ խԹաղոյ :

Colpeurynter (քոլփէօրէնԹէր) ա. վ. խորոչնաբացիչ . *խորոչնին (vagin) լայնցունելու գործի :

Colpias (աս) ա. բ. կոլենի. Ցուփ ինչ :

Colpite, ի. ախ. խորոչնաբորը , խորոչնատապ . բորբոքումն խորոչնոյ (vagin).

Colpocèle, ա. ախ. խորոչնուռ . ուռ՝ ուռոյց խորոչնոյ (vagin).

Colpochirotes (քոլփոքիրոԹ) ա. յ. փշ. կռածեռնեայք . խումբ ծովապլանաց (holothuries).

Colpocystotomie, ի. վ. խորոչնափշտահատուԹիւն . * փամփշտի բարն խորոչնին հանելն :

Colpodère, ա. մբ. կորավիզ :

Colpodes, ա. յ. մբ. մանուածուկք . ևնԹասեռ հնգայօդ պատենաԹեւից : [տոհմի սիզայնոց :

Colpodion, ա. բ. կորաբոյս . սեռ.

Colponème, ա. կ. կրճատաԹել . սեռ. ջրաճենաց :

Colpopérinéoraphie, ի. վ. խորոչնասալգակարան . կարան խորոչնոյ եւ սարգի (périnée).

Colpoptose, ի. բժ. խորոչնանկ, խորոչնանկումն . անկումն խորոչնոյ :

Colporaphie, ի. վ. խորոչնակարան . կարան խորոչնոյ :

Colporragie, ի. բժ. խորոչնաբխնամոսուԹիւն . *խորոչնին արիւն վազելն : [րոչնաբխնհոսային :

Colporragique, աճ. ախ. խո-

Colportage, ա. վճ. շրջավաճառ, շրջավաճառուԹիւն «կէզոիրիճի» :

Colporter, ն. վճ. շրջավաճառել , շնավաճառ առնել . * պտտցունելով վաճառել. — des livres, des marchandises. 2. փ. տանէ ի տուն շրջեցուցանել , *տնէ տուն պտըտցունել , մէկուն մէկալին պատմել . — une nouvelle, une histoire.

Se colporter, դ. տանէ ի տուն շրջիլ , յաճիլ ի բերանս ամենեցուն . cette nouvelle se colporte depuis hier.

Colporteur, euse, գ. շրջավաճառ , շրջավերեզ , սապատաւոր «կէզոիրիճի». 2. փ. շրջավաճառ , շրջավերեզ . — de nouvelles, — լուց՝ նորալուր , լրաշրջիկ , լրապատում :

Colposcèle, ա. մբ. Ցիւրասուն. սեռ. քառայօդ պատենաԹեւից :

Colpose, ա. բժ. խորոչնաբորը, խորոչնատապ. բորբոքումն խորոչնոյ:

Colposténose, ի. բժ. խորոչնակծկումն . կծկումն խորոչնոյ :

Colpotomie, ի. վ. խորոչնահատումն . հատումն խորոչնոյ :

Colquhounie, ի. բ. կոլքհունիա, կոլքհունի . Ցուփ ինչ :

Colsmannie, ի. բ. կոլսմանիա , կոլսմաննի . սեռ տոհմի գաղտիկրեայց(bourraginées). [շուն իՀնդիկս:

Colsun, ա. կոլսուն . վայրենի

Coltin, ա. կաշուսոց . կաշեայ ուսոց բեռնակրաց :

Coltinage, ա. կաշուսոցումն :

Coltiner, ն. կաշուսոցել . կրել կաշուսոցով : [շուսոցակիր :

Coltineur, ա. կաշուսոցող . *կա-

Coluber(էր) ա. աբ. S. **Couleuvre.**

Colubérien, enne, աճ. աբ. լորտուային :

Colubriens, Colubrins, ա. յ. աբ. լորտուեանք . տոհմ օձից նախատիպ ունելով զլորտու (couleuvre).

Colubriforme, աճ. աբ. լորտուաձեւ :

Colubrine, ի. բ. լորտուին . սեռ տոհմի դժնիկեայց . Ցուփ յարեւադարձային կողմանս :

Colubroïdes, ա. յ. աբ. լորտուակերպք . տոհմ սողնոց նախատիպ ունելով զլորտու :

Columbarium (քոլոմպարիում) ա. հխ. հռ. դամբանարան :

Columbella (քոլոմպելլա) ի. կ. եւ վբ. սիւնաժժական . սեռ որովայնոտն կակղամորթոց ի տոհմէ սիւնաժժականգեաց :

Columbellides (քոլոմպելլիտ) ա. յ. կ. եւ վբ. սիւնաժժականգիք . տոհմ որովայնոտն կակղամորթոց :

Columbides, ա. յ. կ. եւ վբ. աղաւնագգիք :

Columbium (քոլոմպիում) ա. տգ. կոլոմբիոն . մետաղ նման նիոբիոնի :

Columbo, ա. բ. S. **Colombo.**

Columellaire, աճ. խբ. սիւնաժժականման . || —s, ա. յ. —ք. տոհմ բազմագգի կակղամորթոց :

Columelle, ի. ճ. սիւնակ . *պըզտիկ սիւն. 2. կմ. —. ներքին առանցք խեցեմորթաց . 3. բ. —. միջին առանցք սափորի մամռոց :

Columellé, e, աճ. բ. եւ կմ. սիւնակաւոր . *սիւնակ ունեցող :

Columelliacé, e, աճ. սիւնենասեր . || —es, ի. յ. —ք. տոհմ անկոց նախատիպ ունելով զսիւնենի :

Columellie, ի. բ. սիւննի , սեռ. անկոց ի տոհմէ գեսներեայց :

Columelliées, ի. յ. ք. սիւննեայք . ցեղ բուսոց ի տոհմէ գեսներեայց :

Columnarium, ա. հխ. սիւնահարկ , սիւնատուրք :

Columnastrée, ի. վբ. սիւնաստրէայ . սեռ բրածոյ ծառաբուսոց (madrépores).

Columnéa, Columnée, ի. բ. սիւնաման . սեռ տոհմի գեսներեայց :

Columnopore, ի. վբ. սիւնավրտան . սեռ բրածոյ ծառաբուսոց :

Colure, ա. աս. գնատիր . ծիր գնոյ. — équinoxal. — des solstices.

Colurelle, ի. ջ. կրճատագի. սեռ. ջրաճենաց :

Colurie, ի. բ. կորկի . սեռ. տղեկոց ի տոհմէ վարդենեաց :

Colus (իւս) ա. սր. յամուրակ . տեսակ յամուրի :

Colutéa, ա.բ. ձիձի , պայՑկենի.

գա. **Baguenaudier**ի :

Colutéocarpe, ա. բ. ձիձապտուղ . սեռ խաչաբերից : [téa.

Colutie (քոլիւսի) ի. բ. S. **Colu-**

Colutoïde, աճ. ձիձակերպ . նման ձիձոյ (colutéa).

Colvillée, ի. բ. կոլվիլեակ . սեռ տոհմի ընդարերից :

Colybes, ա. յ. կուլիբայ, կոլիվայ:

Colydion, ա. մբ. հինաբ . սեռ փայտակեր պատենաԹեւից :

Colymbe, ա. հխ. հռ. լողաբան , լուացարան . 2. Ց. S. **Colymbus.**

Colymbéa, ա.բ. **Araucarie.**

Colymbète (քոլինպէԹ) ա. մբ. ջրատուզակ . սեռ. պատենաԹեւից :

Colymbidées, ի. յ. Ց. հողամաղեայք :

Colymbides, ա. յ. Ց. հողամաղագգիք . տոհմ կարգի մաշկոտանց նախատիպ ունելով զհողամաղ (colymbus).

Colymbiens, ա. յ. Ց. հողամաղեանք . տոհմ կարգի լողացողաց :

Colymbinées, ի յ. Ց. հողամաղագգիք . հն. **Colymbides.**

Colymboplotère, աճ. Ց. սուզալողակ . || —s, ա. յ. —ք . սուզանող եւ լողացող Ցուչունք :

Colymboptène, աճ. Ց. Ցուչնալողակ. *որ Ցէ՛ կլողայ եւ Ցէ՛ կՑուչի. || —s, ա. յ. —ք . *Ցուչող եւ լողացող Ցուչունք :

Colymbus (քոլէնպիւս) ա. Ց. հողամաղ . գա. **Plongeon**ի :

Colysis (իս) ի.բ. ընդհատաբոյս . սեռ ձարխոտոց :

Colza, ա. կանեքակ . իղաբեր կաղամբ. huile de —, կանեքակիւղ :

Coma, ա. բժ. Ցմբիր , քնախտ . ախտ քնաբեր. — vigil, ցնորաՑմբիր· Ցմբիր ցնորական . — somnolentum կամ somnolent, քնաՑմբիր . Ցմբիր քնաբեր . 2. բ. եւ մգ. գէս :

Comacéphale, ա. բ. գիսագլուխ . հն. **Agrostemme.**

Comandant, ա. համայանձնաբար , համայանձնատու :

Comandataire, ա. համայանձնառու , յանձնառակից :

Comandra, Comandre, ա. բ.

ործագէս. սեռ մոկոց ի տոհմէ ճանդեայց (santalacées).

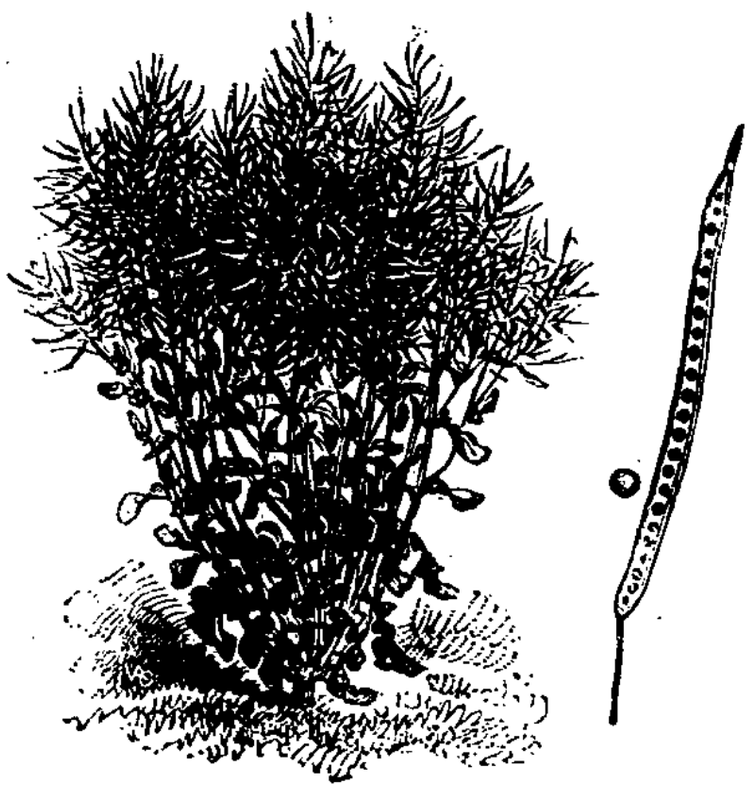
Comanique, տ. **Coménique.**

Comarchie, ի. գիւղապետութիւն:

Comarchique, ած. գիւղապետական :

Comaret, ա. բ. մաՁզուր . ազգ մաՁուզի վարդատեսակ :

Comarocystite, ա. վբ. մաՁզուրափամփուշտ. ազգ բրածոյ ծովաշուշանաց :

Colza.

Comaroïde, ի.բ. մաՁզուրակերպ. տունկ նման ելակի :

Comaron, ա. կոմարոն . տեսակ դիւրափշուր հանածխոյ :

Comarophage, ա. Ք. մաՁզուրակեր . հն. **Tachyphone.**

Comaropsis (խս) ա. բ. մաՁզուրատես . սեռ սպիտակաճաղիկ կամ դեղնաճաղիկ մոկոց տոհմի վարդենեաց :

Comarostaphyle, ի. մաՁզուրողկոյզ . ազգ ինչ Ցիսոյ :

Comarque, ա. հխ. յն. գիւղապետ

Comasine, ի. մբ. սպարնաճաճի . սեռ պատենաՁեռ միջատաց :

Comastre, ա. փշ. գիսաստղ . սեռ ծաքաստեղ (comatule).

Comateux, euse, ած. բժ. Ցրմբրտական , խորաքնուն , քնաճու . sommeil —. État —.

Comatriche, ի. բ. գիսատունկ .

Comatule, ի. փշ. ծաքաստղ . ազգ. փշամորթոյ :

Comaturelle, ի. փշ. ծաքաստղիկ . սեռ բրածոյ ծաքաստեղց :

Combat, ա. պատերազմ , մարտ, ճակատամարտ , կռիւ , գուպար , խազմ , գոռ . — décisif, վճռական մարտ՝ ճակատամարտ՝ պատերազմ . livrer un —, մղել պատերազմ՝ մարտ պատերազմի՝ մարտս պատերազմաց . dans les —s, ի պատերազմունս . — singulier, մենամարտ , մենամարտութիւն , մենամարտիկ կռիւ . — des géants, հսկայամարտ. aller au —. Tenter le —. Attirer l'ennemi au —. — à cheval, de cavalerie, ձիամարտ . — naval, — sur mer, նաւամարտ , նաւակռիւ , նաւամարտութիւն , նաւակռուութիւն , ծովամարտ , ծովամարտութիւն . — avec des armes, զինամարտութիւն . — athlétique, Ցմբշամարտ , Ցմբշամարտութիւն . être hors de —, լինել անպիտան՝ անկարող՝ անբաւական պատերազմի (առանձնապին վիրացն) . mettre hors de —, անպիտան առնել պատերազմի . — sanglant, acharné, mortel, horrible, affreux, terrible, արիւնահեղ՝ արիւնուշտ , կատաղի , մահաւիճ , սոսկալի , աիաւոր , աիագին —. dans la chaleur, dans l'ardeur, dans la fureur du —, յեռանդն՝ ի զայրոյթ մարտին. présenter le —, ճակատել , պատերազմ՝ ճակատ յարդարել , ի դիմի հարկանել . le sort, le destin des —s. Le Dieu des —s. Les hasards des —s. L'horreur, le choc des —s. 2. գազանամարտ . — de taureaux, ցլամարտ , ցլամարտութիւն . — de coqs, աքաղաղակռիւ . — de poules, հաւակռիւ . — d'animaux, անասնամարտ. — de bêtes féroces, գազանամարտ. 3. փ. —, գուպար , գուպարած , մրցումն , մրցանք, մրցութիւն. — littéraire. — d'esprit, de civilité, de générosité. Soutenir de grands —s, տանել մեծամեծ նգաձց . — des éléments.

Combattable, ած. մարտնչելի :

Combattant, ա. պատերազմող , մարտնչող, մարտիչ , մարտիկ, մարտիկ , ռազմիկ , ճակատամարտիկ , ճակատամուխ , ճակատամուտ . une armée de dix mille —s. La nuit vint séparer les —s. 2. ախոյեան , մարտուող , նահատակ . encourager, séparer les —s. || ք. le bal, le jeu finit faute de —s, *պարահանդէսն , խաղն աւարտեցաւ առ ի չգոյէ պարաւորաց, խաղացողաց. 3. Ք. կռուող (Ցուչուն):

Combattivité, ի. բխ. մարտականութիւն :

Combattre (լծ. իբրեւ **Battre**) ն. պատերազմիլ , մարտնչել , մարտ մղել՝ դնել , կռուիլ , մարտ եդեալ կռուիլ , տալ՝ մղել մարտ պատերազմի , ի դիմի հարկանիլ , ի կռիւ կալ՝ կապաւել , պատերազմ՝ ճակատ յարդարել ընդդէմ ուրուք, մարտուիլ , ճակատիլ. — un adversaire, les ennemis de son pays. — pour une bonne cause, վերամարտիկ լինել արդարութեան . — les bêtes féroces, գազանամարտ ը. — contre un lion, առիւծամարտ ը. qui combat dans le milieu, միջնամարտիկ. qui combat avec des armées, զինամարտիկ. 2. փ. —, նահատակիլ , գուպարել , գուպար՝ գուպարած դնել. — les préjugés, l'hérésie, contre les tentations, contre la soif կամ la soif, la faim. 3. փ. մրցիլ , ոգոլիլ , ելեւէս առնել . — de charmes, de douceur, de civilité, de politesse avec qn.

Se combattre, դ. մարտնչել՝ պատերազմիլ ընդ միմեանս, մարտ եդեալ կռուիլ ընդ իրեարս . ils se combattirent avec fureur. 2. փ. —, մրցիլ. ces raisons se combattaient dans son esprit. 3. անձնամարտ՝ ինքնոգոր ը. l'auteur se combat lui-même.

Combattu, e, անց. **Combattre** բայի. պատերազմեալ , մարտուցեալ. son cœur fut — par deux passions contraires. Sentiments —s.

Combe, ի. ձորակ , հովիտ :

Combien, մ. ո՞րչափ , քանի՞ , քանիո՞ն . — de gens, որչափ մարդիկ . — devez-vous ? քանի՞ ինչ պարտիս . — de pains avez-vous ? քանի՞ նկանակ ունիք. — d'argent avez-vous? ո՞րչափ արծաթ ունիք . à — avez-vous vendu? քանի՞ գնոյ՝ քանո՞յ վաճառեցեք , * քանիի՞ ո՞րչափի ծախեցիր . — vaut cela ? քանի՞՝ ո՞րչափ արժէ այս. dans — de jours, ի քանի՞ աւուրս , * քանի՞ օրուան մէջ . — de fois, քանի՞՝ ո՞րչափ անգամ , քանի՞ցս , քանի՞ցս անգամ , քանիպատի՞կ. — de plus, — plus, քանի՞՝ քանիո՞ն՝ ո՞րչափ առաւել . եւս՝ ո՞րչափ եւս առաւել . — elle était belle! ո՞րչափ՝ քանի՞՝ զի՞՝ իրրե՛ւ զի գեղեցիկ էր . si vous saviez — elle vous aime, եթէ գիտէիր ո՞րչափ՝ քանի՞՝ քանիո՞ն սիրէ նա զձեզ. 2. de —, քանի՞, քանո՞յ, ո՞րչափ, քանիո՞ն. — de temps ? ո՞րչափ ժամանակ . 3. ա. քանի, որչափն , գինն . en être sur le —, վճճել զգնոյն , գին հաւանիլ . il veut me vendre sa charge, nous en sommes sur le —. S'occuper de —.

Combinable, ած. զուգախառնելի

Combinaison, ի. զուգախառնութիւն, շաբախառնուի, միախառնուի, աւակցութիւն , զուգադրութիւն , խերիւմն , միաւորութիւն . — de lettres, de chiffres, de couleurs, d'idées. 2. տգ. զուգախառնութիւն , բաղկացութիւն . 3. փ. հայհոյանք , հնհնանք , պահարանք , եղի աղագք , հնարք , հնարագիտութիւն . les —s de la politique. De sages —s firent réussir l'entreprise.

Combinateur, trice, գ. զուգախառնիչ :

Combiné, e, ած. զուգախառնեալ, զուգախառն . armée, flotte —e, համագունդ բանակ , համագումար նաւատորմիղ նիզակակից ազգաց . || ա. զուգախառն :

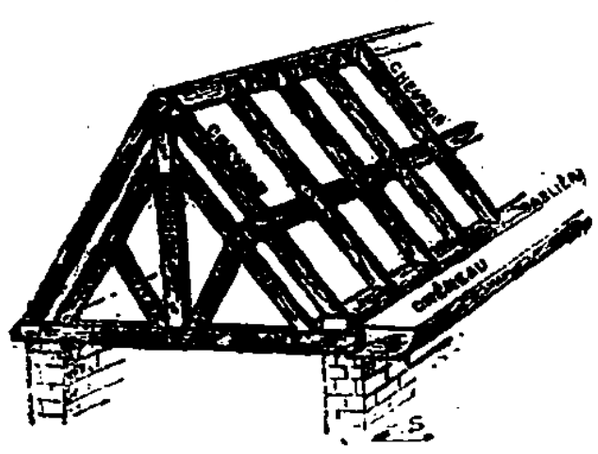
Combiner, ն. զուգախառնել, շաբախառնել , զուգադրել , յօդել , զօդել . — des cartes, des lettres, des chiffres, des idées. || — tous ses moyens, զամենայն հնարս հնարել . 2. տգ. զուգախառնել , բաղկացուցանել . — l'oxygène avec l'hydrogène. 3. փ. հայհոյել , յարդարել , խերիւրել , կարգել , կազմել . — un plan, une opération, ses mesures.

Se combiner, դ. զուգախառնիլ , զուգադրիլ . ces raisonnements ne peuvent —. L'honneur et la vertu peuvent fort bien —. 2. տգ. զուգախառնիլ , բաղկանալ . l'acide sulfurique et la soude se combinent.

Comblan, Combleau, ա. նւ. հնդեկ . հրետածիգ չուան :

Comble, ա. պատար, ամենալրութիւն , լիութիւն . գեղան՝ ամենալիր ՑաՁաղուն մասն . le — d'un boisseau. || 2. ճ. ոճորք , աւիք , ձեղունամէջ «Ցախան իչի , չաՁը» . monter sur le —. Être logé sous le —.

3. ձև. կատար, ծայր, ծագ, լրումն. le — des honneurs, de la gloire, des misères, de la honte. Mettre le — à qc., ի կատար հասուցանել, լրացուցանել, ի լրումն ածել, աւարտել. pour mettre le — à leur malheur, ի լրումն Ցաւուածեան նոցա. être au — de la joie, ուրախութեամբ ուրախ լ. être au — de ses vœux, ի լրումն լ. ըղձանացն. sa malice est à

son —, վճարեալ է չարութիւն առ ի նմանէ. arriver, être au — de, ի կատար՝ ի ծայրն հասանել իրիք, ծայրանալ իրիք. au — de l'audace. || Pour — de, մ. ի լրումն. pour — de malheur, de bonheur, ի լրումն ապեթից՝ բարեբաստութեան. || de fond en —, մ. հիմնայատակ, հիմն ի վեր, սպառսպուռ, բոլորովին. ruiner de fond en —, — կործանել:

Comble, ած. ամենալի, ամենալիր, ամենալից, առլի, լիուլի, լիաբուղխ, զեղուն, պատաբուն, ՑաՑաղուն, ՑանՑաւուչ, ծայրապատար. salle —, ծայրալիր սրահ. boisseau, mesure —, զեղուն՝ ՑանՑաղուն գրիւ՝ չափ. || la mesure est —, լցեալ է չափն, *չափն լցուած է (չունի այլեւս յոյս Ցողութեան):

Comblé, e, ած. ակաղձեալ, լցեալ, լրացեալ, ճոխացեալ, ծայրացեալ, ակաղձուն, զեղուն, ՑանՑաղուն, ՑանՑաւուն, ՑանՑաւուչ, լի, լիապատար, լի եւ լի, պատարուն, պղպղուն, ծայրալիր, կուռ, *լեփլեցուն. — de dons, լիապարգեւ. — de biens, ընչաւէտ. — de bonheur, լիաբախտիկ, երջանկաւէտ — d'affection, սիրազեղուն être — de joie, խրն դալից լ. être — de, յղփանալ, առատ

Combleau ՏՏ **Comblan**. լրան լ.

Comblement, ա. սգր. լցումն, լիր. — d'un fossé.

Combler, ն. լնուլ, լնուլ մինչեւ ի վեր, պատարել, զեղուլ, *լցունել. — un boisseau, une mesure. || փ. — la mesure, լնուլ զչափն, *չափն լրացունել (աններելի զանձն կացուցանել). 2. փ. լնուլ, լի առնել, լրացուցանել, ի լրումն ածել, համակել, կատարել. — les vœux, les désirs, les souhaits de qn., — զինդրուածս, զփափաք, զբաղձանս ուրուք. 3. փ. լնուլ, լցուցանել, պատարել, լրացուցանել, լի առնել, ճոխացուցանել, յղփացուցանել, համակել. — d'honneurs, մեծապատիւ մեծարել, յոգնամեծար առնել. — de présents, de cadeaux, մեծապարգեւ՝ պարգեւալից առնել զոք. — de joie, լնուլ ցնծութեամբ, բերկրել, բերկրեցուցանել. — de faveurs, de bienfaits, լնուլ՝ ճոխացուցանել պարգեւօք՝ բարիօք. || լկ. — qn., պարգեւալից՝ յոգնամեծար առնել զոք. 4. լնուլ, իր արկանել, *լեցուցանել. — un fossé. — un déficit, լնուլ զվերին, *պակասն լցունել. = Se —, ղ. լնուլ, *լցուիլ:

Comblète, ի. ո. հերձ, ճեղքուած (կճղակաց եղջերուի):

Combodie, ի. բ. վարակարոյս. սեռակ հատճանկոյ (pyrénomycète).

Combophore, ա. մր. վարակիր. սեռ կիսաՑեւից:

Combophylle, ա. վբ. վարակատերեւ. սեռ բրածոյ ծառաբուսոյ:

Combre, ա. ծբ. վարակածուկն. ծուկն յազգէ պռնգածկանց (labres).

Combret, ա. բ. հարիւն. Ցուփ պատառուկ գեղաճաղիկ:

Combrétacées, ի. յ. բ. հարիճատերք. տոհմ երկպրուկ տնկոց:

Combrétées, ի.յ.բ. հարիճեայք. ցեղ հարիճատերից ուՑատեռ:

Combrétocarpe, ա. բ. հարիճապտուղ. Ցուփ ի Բռունէոյ:

Combrière, ի.ծբ.կերտուճ. *ուռկան Ցիւնոս կամ ուրիշ խոշոր ծուկ ոլսալոյ:

Combuger, ն. տկռել. *տակառներն ջրով լեցունել փորձի համար:

Comburable, ած. հբ. տ. **Combustible.**

Comburant, e, ած. եւ ա. տզ. կիզիչ, կիզանող, կիզողական, կիզական, այրիչ, այրեցիկ:

Combustibilité, ի. կիզականութիւն, այրեցականութիւն:

Combustible, ած. կիզելի, կիզանելի, կիզանուտ, այրելի, այրեցական. matière —. || ա. կիզուց, կիզանիւթ, վառելիք, այրելի նիւթ. les —s, —ք. le bois et le charbon sont des —s. La rareté, la cherté du —.

Combustion (քոնպիւսթիօն) ի. կիզումն, կիզողութիւն, կիզանողութիւն, այրումն, այրեցումն. 2. հրկիզութիւն, հրայրեացք, հրդեհ. la — d'une maison. 3. փ. հրդեհ. հրայրեցութիւն, խառնաշփոթութիւն, աղմուկ. mettre en —, հրդեհի արկանել, աղմուկս շփոթի կացուցանել. être en —, խառնաշփոթ՝ գալմկաւ լ.

Combustionner, ն. կիզել, կիզուլ, խանձուտել:

Comédiateur, ա. միջնորդակից, բարեխօսակից, համամիջնորդ, համաբարեխօս:

Comédie, ի. կատակերգութիւն, կատակախաղ. — de Molière. Jouer la —. 2. կատակերգարան. aller à la —. || La — française, Ֆրանսական Ցատրոնն (ի Փարիզ). 3. կատակագուսանք, կատակերգուք. toute la — doit paraître dans cette pièce. 4. կատակերգութիւն, կատակախաղ, ծաղրածութիւն. c'était une —, une vraie — de les entendre. 5. փ. կատակերգութիւն, կատակախաղ, կեղծիք, կեղծաւորութիւն. c'est une —, une vraie —. Ce n'est qu'une —. Tout cela n'est qu'une pure —. Toute la vie de cet homme n'a été qu'une longue —. Jouer la —, une —, կատակերգութիւն խաղալ, կատակախաղ լ., կատակերգել, կեղծել, կեղծաւորիլ. || donner la —, ծաղր կացուցանել զանձն, հրապարակաքարոզ լ., *իր վերայ խնդացունել. partout où il va, il donne la —. || Donner la — au public, ծաղր եւ ծանակ կալ, հրապարակաքարոզ լ. 6. la divine — de Dante, աստուածայնն խաղարկութիւն Տանթէի. քերթուած յորում Տանթէ երգէ զարքայութիւն, զքաւարան եւ զդժոխս.

Առ. c'est le secret de la —, աշխարհածանօթ ինչ՝ բան է:

Comédien, enne, գ. կատակագուսան, կատակերգ, կատակերգակ, կատակերգու, կատակագուսանուհի, կատակերգուհի. bon, mauvais —. Se faire —, —enne, — լ. 2. փ. —, կեղծաւոր, *ձեւացունող. il est bon —. Défiez-vous de cette —enne. C'est une grande —enne. 3. ած. կերպարանեալ, կեղծ, ստապատիր, *շինծու. manières —ennes.

Առ. tous les —s ne sont pas au théâtre, * ամէն տեղ կան մարդիկ որ չմտածածնին կխօսին:

Coménamate, ա. տզ. կոմենամատ. սեռական անուն աղից գոյացելոց զուգախառնութեամբ կոմենամային ՑՑուոյ ընդ տակս:

Coménaméthane, ի. տզ. եՑիլակոմենամատ. կոմենամատ եՑիլի:

Coménamique, ած. տզ. կոմենամային. *ասի բնօշաւի կոմենատէ ածանցած ՑՑուոյ:

Coménate, ա. տզ. կոմենատ. սեռական անուն աղից գոյացելոց զուգախառնութեամբ կոմենային ՑՑուոյ ընդ. տակս:

Coménique, ած. տզ. կոմենային. *ասի ՑՑուոյ որ գոյանայ տաքութիւն ազդելով մեկոնային ՑՑուոյ վերայ. acide —, — ՑՑու, կոմենաՑՑու:

Coméphore, ա. ծբ. գիսակիր. ձուկն ինչ իւղաբեր:

Comesperme, ա.բ. գիսասերմն. սեռ տոհմի կաՑնխոտոց:

Comessation (քոմէսասիօն) ի. հ. հացկերոյթ, կոչունք:

Comestibilite, ի. ուտելիութիւն:

Comestible, ած. ուտելի, ճաշակելի. denrées —s. Champignons —s. Plante —. 2. ա. ուտելիք, ուտեստ. marchand de —s, ուտելավաճառ, ուտեստավաճառ. commerce de —s, ուտեստավաճառութիւն, ուտելավաճառութիւն. la cherté, la rareté des —s. Un impôt sur les —s.

Cométaire, ած. աս. գիսաւորական. ellipse —.

Cometas (աս) ա. Ց. դնդրակատար. դունդր (cotinga) կատարաւոր:

Comète, ի. աս. վարսամ, գիսաւոր, գիսաստղ. ագեւոր՝ տոնաւոր աստղ. 2. վարսամախաղ. ՑղոՑախաղ ինչ. 3. վարսամ. ժապաւէն ինչ. broder avec de la —. 2. մր. վարսամ. — hirticorne, — Ցաւեղջիւր:

Cométie, ի.բ. գիսաՑուփ. Ցուփ ի տոհմէ կաղնչանեայց:

Cométite, ի.վր. գիսաստղաքար. բրածոյ պոդիպաբոյն յաստրէա սեռէ:

Cométocore, ի. մգ. վարսամարիք. գիսաւորաթիք. թիք գիսաւորածնե: [գիր, գիսաւորագիր:

Cométographe, ա. վարսամագիր.

Cométographie, ի. գիսաւորագրութիւն, վարսամագրութիւն:

Cométologie, ի. բգ. գիսաւորաբանութիւն, վարսամաբանութիւն:

Cométologique, ած. գիսաւորաբանական, վարսամաբանական:

Comète.

Comices, ա. յ. հն. հռ. ժողովք (ժողովրդեան առ հին Հռոմայեցիս). convoquer, dissoudre les —. 2. ա. եզ. ժողով. comice agricole, — երկրագործական. ընկերութիւն երկրագործաց:

Comicial, e, ած. ժողովային. jours comiciaux, — առաք (յորս ժողովք գումարէին): [geons —s.

Comifère, ած. գիսաբեր. bour-

Comique, ած. կատակերգական, կատակերգակ. pièce, style —. Auteur, chanteur —, կատակերգ՝ կատակերգակ. acteur —, կատակագուսան. 2. ծաղրակատակ, ծաղրածու, ծաղրական, ծաղրալից, ծաղրաշարժ. propos, aventure, air —. 3. ա. կատակերգականն, ոճ կատակերգական, կատակերգութիւն. le haut —, բարձր՝ ազնուաբարոյ —, — բարուց. le bas —, ծաղրաշարժ —. 4. կատակերգականն, ծաղրականն, ծաղրելին, ծաղրաշարժ կէտ. le — de l'affaire, de l'aventure est que.... Avoir du — dans la figure, dans l'esprit, ծիծաղաշարժ ունել դէմ՝ միտս. 5. կատակերգ, կատակերգակ, կատակերգու. Molière est notre premier —. 6. կատակագուսան. || ի. եւ ը. c'est le — de la troupe, *խմբին կատակագուսանն է. ասի մարդոյ որ կատակօքն զուարճացուցանէ զընկերութիւնն:

Comiquement, մ. կատակերգօրէն, ծաղրապէս. parler —. Traiter un sujet —.

Comitat (Ծա) ա. կոմսութիւն. երկիր կոմսութեան (ի Հունգարիա):

Comite, ա. Քրապարտապետ, պարիսակաւորապետ:

Comité, ա. մասնաժողով, մասնախումբ. — consultatif. Le président, le secrétaire d'un —. Les membres d'un —. — central, կեդրոնական —, կեդրոնաժողով. — de secours, նպաստամատոյց —. tenir un — pour une affaire. — secret. || ը. petit —, մտերմակումբ, սակաւակումբ. սակաւամարդ՝ բնաւոնեկան ակումբ՝ ընկերութիւն. dîner en petit —, — ճաշել. nous serons ce soir en petit —.

Comitium (բոմիթիոմ) ա. ժողովատեղի:

Comizophyte, ա.բ. պտակաւիջաթեր սունկ:

Comma, ա.բ. երկակէտ, կրկին կէտ (:). կն. **deux-points**. 2. եմ. տառատ. իններորդ մասն երաժշտական ձայնի:

Command, ա. իգ. բնաւատացիչ. բան առաջոյ. déclaration de —.

Commandant, e, ած. հրամայող, հրամայական. un ton —. Il parle toujours d'une voix —e. 2. հրամանատար. capitaine —. 3. ա. հրամանատար, հազարապետ, նահապետ. — de place. — en chef, միապետական «պին պաշը». կն. **chef de bataillon**, գոկապետ. — du port, նաւահանգստապետ. 4. հրամանատար, գլուխ, պետ, առաջնորդ. tout parti demande un —.

Commandante, ի. հրամանատարուհի. կին հրամանատարի:

Commande, ի. պատուէր, ապրպարութիւն, ապսպրանք, յանձնիկ. faire, donner une —, — առնել, տալ. || de —, պատուիրեալ, պատուիրածոյ՝ ապսպրածոյ, * ապսպրուած. ouvrage de —. Un chapeau de —. եւ փ.՝ հրամայեալ, պարտաւորեալ, կերպարանեալ, կերպարանաւոր, կեղծ, * շինծու. maladie, douleur, joie de —. Pleurs de —.

Commandement, մ. հրամանադրութիւն, հրաման, պատուէր. — verbal, par écrit, բերանացի՝ անգիր, գրաւոր —. j'obéis à vos —s. 2. հրամանատարութիւն, առաջնորդութիւն. aspirer au —. Prendre, donner le —. — d'armée, — բանակի՝ զօրաց, զօրավարութիւն. 3. հրամանատրութիւն. եղանակ հրամայելոյ. il a le — doux, rude, bref. 4. զ. հրամանատրութիւն, պատուէր, հրամանատուութիւն ի ձայն բարձր. attention au —! || Bâton de —, S. **Bâton**. 5. աբ. պատուիրան. les —s de Dieu, de l'Eglise. 6. Secrétaire des —s, հրովարտակաց՝ յիշատակաց դպիր (Ծագաւորի, իշխանի). 7. իգ. պատուէր, պատուիրագիր. հրաման հատուցանելոյ տուեալ ի ձեռն բարապանի (huissier). Envoyer à qn. un —. 8. փ. avoir qc. à son —, ընդ հրամանատիրով ունել ինչ, *իր հրամանին ունենալ. || avoir une chose à —, ունել ինչ ըստ կամս՝ ըստ հաճոյս՝ * ուզածին պէս:

Commander, ն. հրամայել, պատուիրել, պատուէր ի վերայ դնել, պատուէր տալ. faites ce que je vous commande. Vous n'avez qu'à —. L'honneur vous commande ce sacrifice. Les circonstances commandent ces mesures. 2. հրամայել, պատուիրել, ազդել. — l'estime, le respect, l'admiration. 3. զ. հրամանատար լ., զօրավարել, զօրապետել, առաջնորդել. — une armée, la flotte, l'artillerie, l'infanterie, une expédition. 4. զ. պատուիրել, հրամայել. — le feu, l'attaque. 5. վճ. ապսպարել, յանձնել, յանձն առնել, * ապսպրել. — un habit, des bottes, un dîner. 6. տիրել, տիրել ի վերայ, հայել վերուստ ի վերայ, * վերին վերան նայիլ. le fort, la citadelle commande la ville.

Commander, չ. հրամայել, իշխել՝ տիրել ի վերայ. — à ses sujets, à ses enfants, à ses domestiques. — en roi, en maître, — արքայաբար, տիրաբար. — à ses passions. Savoir —.

Se commander, դ. հրամայել՝ իշխել անձին, պնդել զանձն, անձնիշխան լ., * իր անձին տէր լ., ինքնիշխան բլլնել. celui qui sait —, peut commander aux autres. 2. հրամայիլ, * հրամայուիլ, կամքն կախուիլ, բանի չլինել. l'amitié, l'amour, la sympathie ne se commandent pas. 3. — l'un à l'autre, հրամայել իրերաց:

Commanderie, ի. հրամանատարութիւն. իշխանութիւն՝ պատիւ հրամանատարի (յասպետութեան). une — de Malte. 2. հրամանատարահաս. հաս՝ ռոճիկ հրամանատարի. il demanda au roi une — de dix mille francs. 3. հրամանատարարան. բնակարան հրամանատարի. là se trouvait une — ruinée.

Commandeur, ա. հրամանատար, հրամատար. — de la Légion d'honneur. — de Mélusine, de Malte, de Medjidié, — Մելուզին, Մելիտէ, Մէճիտիէ պատուանշանի. — des croyants, — առաջնորդ հաւատացելոց, ամիրապետ, խալիփայ:

Commanditaire, ա. վճ. գլխադրող, * դրամագլուխ դնող. 2. ած. գլխադիր. associé —, — ընկեր:

Commandite, ի. վճ. գլխադրութիւն. դրամագլուխ դնելն. société en —, գլխադիր ընկերութիւն. 2. —, գլխադիր. գլխադրական դրամ:

Commanditer, ն. գլխադրել. * դրամ տալ իբրեւ գլխադրող. — un négociant, une banque. Maison commanditée, գլխադրեալ տուն:

Commatériel, elle, ած. նիւթական, իմանիւթ. état —.

Comme, մ. որպէս, իբրեւ, զօրէն, զերդ, պէս, պէս գունակ. — des abeilles, մեղուօրէն. — Haïg, հայկաբար. hardi — un lion. — chef de l'Eglise, իբրեւ գլուխ Եկեղեցւոյ. — lui, իբրեւ զնա, նմայապէս. il était vêtu — lui, զգեցեալ էր իբրեւ զնա՝ ի ձեւ նորա, * իրեն պէս հագած էր.

laisser — mort, Ցողուլ իբրեւ զմեռեալ, * մեռածի պէս Ցողուլ. — un présent, — un cadeau, իբրեւ պարգեւ, ի պարգեւի մասին, * պարգեւի պէս. 2. որպէս, գիարդ. vous savez — il s'est conduit. 3. որպէս, իբրեւ, քան որում, որչափ. rien ne la console — d'entendre parler de Dieu. Rien n'encourage — de voir les talents en honneur. 4. ո՛րպէս, իբր՛ւ գի, գիա՛րդ, *ինչպէս. — vous êtes beau! — գեղեցիկ էք. — il travaille! 5. շ. յորժամ, մինչդեռ, երբ. — il était sur le point de combattre. — je faisais telle chose. 6. որպէսզի, որովհետեւ, քանզի, զի, այլ զի. — je suis ici, j'y reste. — il est menteur, je ne le crois pas. — vous êtes son ami, je vous le dis. 7. — si, շ. որպէս Թէ, իբր, իբրու, իբր՝ իբրեւ՝ իբրու այն Թէ, իբրու եԹէ, իբր զի, իբրու եԹէ. — s'il ne, իբր՝ իբրեւ՝ իբրու ոչ եԹէ. 8. ը. c'est tout —, նոյն իմն՝ ինչ է, * նոյն բանն է. || Dieu sait —, Աստուած գիտէ՝ ո՛րպէս, ոչ յոյժ բարւոք. || — il faut que, եւ զի հարկ է զի. — il faut que vous partiez, * եւ զի հարկ է՝ զի մեկնիք. || un homme — il faut, des gens — il faut, այր՝ արք պարտապաշտաճք՝ արժանաւորք. ce n'est pas — il faut, չէ պաշտաճ՝ վայելուչ. || — qui dirait, որպէս Թէ կերպիւ իւիք, * տեսակ մի. || — quoi, որպէս, որով, * ինչպէս, ինչ կերպով. || S. Ci, Cela.

Commélinacé, e, ած. բ. կոմելինեանք. || —es, ի. յ. —ք. տոհմ միապտուկ տնկոց:

Comméline, ի. բ. կոմելինի, կոմելաւունկ. նախատիպ տոհմի կոմելինեայց:

Commélinées, ի. յ. բ. կոմելինեայք. հն. **Commélinacées.**

Commémoraison, ի. յիշատակ (սրբոց). l'Eglise fait — de tel saint.

Commémoratif, ive, ած. յիշատակիչ, յուշարար. fête —ive.

Commémoration (քոմմէմորասիօն) ի. յիշատակութիւն, յիշումն, յիշատակ. — des morts, — մեռելոց՝ ննջեցելոց. en — de, ի յիշատակ. || ը, եւ հգ. faire — de qn., յիշել զոք, յիշատակութիւն առնել զումեքէ:

Commémorer, ն. նք. յիշել, յիշատակել, յուշ ածել ինչ, * բան մի յիշեցունել. — qc.

Commençant, e, գ. սկսող, սկսանող, սկսնակ. c'est un —, une —e.

Commencement, ա. սկիզբն, սկսուած, սկսումն, սկզբումն, ըսկզբնաւորութիւն. bon, mauvais —. Prendre —, son —, սկիզբն առնուլ, սկսանիլ. au —, dans le —, ի սկզբան, անդին ի սկզբան, սկզբնապէս. dès le —, ի ըսկզբանէ, անդստին ի սկզբանէ, անդբօսին յառաջ ժամանակաց, անդուստ ի վերուստ. sans —, անըսկիզբն, անսկզբնաբար. 2. յ. սկզբնականք, սկզբնաւորութիւնք, սկզբնքունք. առաջին դասք՝ հրահանգք. les —s sont difficiles. Avoir, donner de bons —s. || առ. il y a — à tout, սկիզբն է ամենայնի, * ամէն բանի սկիզբն՝ սկսիլ կայ:

Commencer (je commence, n. commençons; je commençais; je commençai; je commencerai; je commencerais; commence, commençons; q. je commence; q. je commençasse; commençant; commencé, e.) ն. սկսանիլ, սկիզբն՝ ձեռն ի գործ առնել, սկզբնաւորել, * սկսիլ. — un ouvrage, une lettre, une carrière, l'année, le piano. — à parler, սկսանիլ խօսիլ, սկիզբն առնել խօսելոյ, խօսել ունել, ի խօս գալ՝ մատչիլ, * խօսելու սկսիլ. — à écrire, d'écrire, գալ ի գրել, * գրելու սկսիլ. mes yeux commençaient à s'obscurcir, մթագնէին աչք իմ. || — par, սկսանիլ նախ. commençons par nous préparer, ensuite nous agirons, սկսանիցիմք նախ պատրաստել զանձինս, եւ ապա յետոյ ձեռն ի գործ արասցուք. || il a bien, mal commencé, բարւոք՝ ոչ բարւոք սկսաւ. || faire —, տալ ըսկզբանել, * սկսել տալ, սկսեցունել.

Commencer, չ. սկսանիլ, սկիզբն առնուլ, սկզբնաւորիլ. la leçon commence. 2. գլ. il commence à pleuvoir, սկսանի անձրեւել, * անձրեւ կսկսի. il commence à faire jour, օրն լուսանայ. il commence à faire nuit, երեկոյանայ օրն, գիշերանայ. * գիշեր կլինի:

Commendataire, ած. հասատրական. 2. ա. հասատէր, հասատու, հասրնկալ. abbé —, աբբայ —.

Commende, ի. հասատիրութիւն, հասապաշտօն:

Commensal, e, գ. սեղանակից, սեղանորդ, հաշակից, հացակից. c'est mon —. Nous sommes commensaux.

Commensalisme, ա. սեղանակցութիւն:

Commensalité, ի. սեղանակցութիւն, հացակցութիւն:

Commensurabilité, ի. համաչափականութիւն:

Commensurable, ած. համաչափ, համաչափական. quantités —s

Comment, մ. ո՞րպէս, գիա՞րդ. voyez — il travaille. — se fait-il? ի՞նչ է. — donc! — արդեօք. — le saurai-je? ի՞նչ գիտացից. — non, ո՞րպէս՝ ի՞նչ ոչ. 2. վասն է՞ր, առ ի՞նչ, * ինչո՞ւ համար. — s'est-il adressé à moi plutôt qu'à un autre? 3. մչ. գիա՛րդ, ո՛րպէս, *ի՛նչպէս. — il est mort? 4. ա. գիարդն, որպէսն. savoir le pourquoi et le — d'une chose, գիտել զգիա՛րդն եւ զորպէ՛սն իրիք, * բանի մի ինչո՛ւն եւ ինչպէսն գիտնալ:

Commentaire, ա. մեկնութիւն, մեկնաբանութիւն. — sur Aristote. Faire un —, — առնել. || ը. cela n'a pas besoin de —, չկարօտի այս մեկնութեան. մեկն՝ քաջայայտ է. point de —, չկամիմ բնաւ մեկնութենս, շատ է. 2. Թիւրաբանութիւն, Թիւր մեկնութիւն. cela a donné lieu a bien des —s. 3. յ. յիշատակարանք. les —s de César.

Commentateur, trice, գ. մեկնիչ, մեկնչուհի, մեկնաբան, մեկնաբանուհի. docte, savant —. Lourd, ennuyeux —. — passionné, enthousiaste.

Commenter, ն. մեկնել, մեկնութիւն տալ, մեկնաբանել. — la bible, le code civil.

Commenter, չ. Թիւր՝ չար մեկնել, կամակորել, խեղաթիւրել, Թիւրաբանել. il aime à —. Avoir la manie de —. — sur tout. նեալ ը., *մեկնոփ:

Se commenter, դ. մեկնիլ, մեկ-

Commérage, ա. ը. շաղփաղփանք, շատախօսութիւն, բամբաս, բամբասանք. c'est un —. Faire des —s, շաղփաղփիլ, բամբասիլ:

Commerçable, տ. **Négociable.**

Commerçant, e, ած. վաճառական, վաճառաշահ, բազմավաճառ. peuple, quartier —. Ville —e. Les nations —es. 2. գ. վաճառական, վաճառականութի. une riche —e. Les magasins, la boutique d'un —.

Commerce, ա. վաճառականութիւն, վաճառաշահութիւն, վաճառաշահ, առեւտուր, առեւտրիք, առեւտրական փոխոխումն, առեւտրութիւն, * առուտուր. — actif, passif, lucratif, ներգործական, կրաւորական, շահաւոր վաճառականութիւն. faire aller, faire prospérer, faire fleurir le —, * վաճառականութիւնն բանեցունել՝ ծաղկեցունել. paralyser le —, * առուտուրն անդամալուծել. faire cesser le —, *առուտուրն կոտրել՝ դադրեցունել. la liberté, la facilité du —. Maison de —, վաճառատուն. — de tabac, ծխավաճառութիւն. petit —, * փոքր առուտուր. — de café, սրճավաճառութիւն. — de comestibles, ուտեստավաճառութիւն. ville de —, վաճառաշահ՝ * առեւտրի քաղաք. traité de —. — en gros, en détail. Ce — va bien, va mal, * այս առուտուրն լաւ կ'երթայ, լաւ չերթար. être dans le —, * առուտրի մէջ լ. ministre du —, նախարար վաճառականութեան. faire le —, առեւտուր առնել, վաճառաշահ՝ վաճառաշահիկ լ., *առուտուր՝ վաճառականութիւն անել. mettre dans le —, ի վաճառաշահ

արկանել, * առուտուրի դնել. se mettre dans le —, * առուտուրի մէջ մտնել. tribunal, chambre de —, առևտրական դատարան՝ սենեակ. ¶ S. **Négoce, Trafic.** 2. վաճառականք. le **haut** —. Le — réclame. 3. փ. տուրեառ, կցորդուիլ, հաղորդուիլ. entrer en —, կցորդիլ, հաղորդակցիլ. le — du monde. — de la vie, կենցաղավարուիլ, կենակցուիլ, կենաց կցորդութիւն. || — de lettres, նամակագրութիւն, ընկերակցութիւն. || 4. ամօթութիւն. ապօրինաւոր հաղորդութիւն. — charnel, իառնք. avoir — avec une femme, մտանել առ կին, անկանել՝ լինել ընդ կնոջ, մերձենալ կնոջ, գիտել զկին. avoir — ensemble, avec, իառնակիլ՝ զուգիլ՝ զուգաւորիլ ընդ ումեք՝ ընդ միմեանս. 5. վաճառախաղ. * տեսակ ընծախաղի:

Commercer, չ. տուրեառ առնել, վաճառաշահ լ. — en Italie, dans le Levant. — avec toute l'Europe.

Commercial, e, ած. վաճառականական, վաճառականային, տուրեառիկ, * առևտրական. affaires —es. Agents commerciaux. Science —e, վաճառագիտութիւն:

Commercialement, մ. վաճառականօրէն. 2. ըստ կանոնի վաճառականութեան:

Commercialiser, ն. ներ. վաճառականանել, * առուտուրի հանել. — l'intérêt.

Commercialité, ի. առևտրականութիւն:

Commère, ի. կնքամայր. 2. սանամայր. 3. փ. եւ ը. սանամայր. կին լեզուանի՝ բամբասանէր. une —, une vraie —. C'est une franche —. || * նոյն մտքով ասի նաեւ իգական էրկի մասին. c'est une —, une vraie —. || փ. եւ ը. կին ուժգնասիրտ՝ այրասիրտ. une fine —, une rusée —.

Առ. Tout se fait, tout va par compère et par —, ամենայն ինչ շնորհիւ եւ պաշտպանութեամբ լինի:

Commérer (լծ. իբրեւ **Céder**) չ. ը. շատխօսել, բամբասել. je commère. Je commérerai.

Commersonie, ի. ը. կոմերսոնիա, կոմերսոնի. Ծուի ի տոհմէ մոլոշեայց:

Commettage, ա. նե. չուանամանութիւն, չուանագործութիւն:

Commettant, ա. յանձնարար, յանձնարարող, յանձնող. recevoir les instructions de son —.

Commetteur, euse, գ. նե. չուանամած, չուանագործ:

Commettre (լծ. իբրեւ **Mettre**) ն. գործել. — un péché, մեղ —. — une faute, յանցանս —. — un délit, un crime, un attentat, ոճիր, եղեռն —. — une lâcheté, վատութիւն —՝ յանձն առնուլ, ի վատուէ խոնարհիլ. — une injustice, անիրաւութիւն —, անիրաւել. action de — une faute, մեղանչումն. 2. կարգել, կացուցանել, դնել. — qn. à un emploi. 3. տալ ի ձեռս, յանձնել, յանձն առնել, հաւատալ. tu m'as commis ton sort. Il commit à nos soins ce dépôt précieux. 4. արկանել ընդ վիճաբանս, գժտել, * իրար ձգել. — le père avec le fils. — deux personnes l'une avec l'autre. 5. վտանգել, ընկենել ի վտանգի. — qn. dans une affaire. — sa dignité, son honneur, son autorité. 6. նե. մանել, հիւսել (չուան).

Se commettre, դ. գործիլ, կատարիլ. les crimes qui se commettent dans Paris. 2. վտանգիլ, զանձն դնել ի վտանգի. — avec des fripons. — en excédant ses pouvoirs. 3. մատնել զանձն. — à la furie de l'Océan.

Commia, ա. ը. տ. Commie.

Commidendre (քոմիտէնտր) **Commidendron** (քոմիտէնտրոն) ա. ը. խիժածառ. սեռ ծիոց ի տոհմէ համաթեղնանաց:

Commie, ի. ը. շիմաքոյս. սեռ մանից ի տոհմէ կաղնչանեայց:

Commilobe, ա. ը. խիժախատարտ. սեռ տոհմի ծիմեանեայց:

Commination (քոմինասիօն) ի. ճս. սպառնացումն:

Comminatoire, ած. սպառնական, սպառնալից. clause, jugement, sentence —.

Commingtonite, ի. հբ. կոմինգտոնիտ:

Comminuer, ն. վ. մանրաթելել, մանր խորտակել:

Comminutif, ive, ած. վ. մանրաթել. fracture —ive.

Comminution (քոմմինիւսիօն) ի. վ. մանրաթելումն. մանր խորտակումն. — des os, — osseuse:

Commiphore, ա. ը. խիժակիր, խիժի, խիժենի. խիժաբեր ծառ ի Մատակասկար:

Commis (քոմի) ա. քրտոն, խանութի մանուկ, * խանութի մանչ. || — voyageur, ուղեւորիչ քրտոն. * վաճառք տեղաւորելու պտրտող. 2. — de barrière, բաժապան, մաքսաւոր:

Commis, e, անց. **Commettre** բայի. գործեալ. fautes —ises, — յանցանք. 2. առաջարկեալ. gens — à la surveillance. — pour surveiller. 3. յանձնեալ. chose —ise aux soins d'un ami.

Commise (քոմիզ) ի. իգ. ած. ատատագրաւումն. գրաւումն աւատի (fief).

Commisération (քոմմիզէրասիօն) ի. վշտակցութիւն, կարեկցութիւն, գթութիւն. exciter la —, կարեկից առնել, ի գութ շարժել. chose qui excite une grande —.

Commissaire, ա. պատուիրակ «միւպաշիր». haut —, բարձր —. || — de police, կլ. —, — ոստիկանութեան, ոստիկանապան. le — de police d'un arrondissement, du quartier. L'écharpe d'un —. Le bureau d'un —, ոստիկանոց. la lanterne d'un —. Faire, porter sa plainte devant le —, au —. Être conduit chez le —. || —priseur, գնահատ, գնահատ պաշտօնեայ (յաճուրդս). les —s-priseurs. || S. **Juge.** 2. հիւրամեծար, հիւրընկալ. — d'une fête, d'un bal, d'une soirée.

Commissariat (րիա) ա. պատուիրակութիւն. 2. պատուիրակարան. — de police, կլ. ոստիկանոց:

Commission, ի. յանձնարարութիւն, պաշտօն. — honorable, facile, agréable, difficile, pénible. Triste —. Exécuter, remplir une —. S'acquitter de sa —. Avoir, recevoir — de faire une chose. Charger qn. d'une —. Donner à qn. une —, lui donner — d'acheter un objet. En —, յանձնարարաբար (վաճառել). 2. յանձնարարութիւն, յանձնել, գործն յանձնեալ. donner à qn. une —, de ses —s. Courir pour des —s. 3. յանձնարարութիւն. արուեստ յանձնարարուեան. faire la —. Maison de —, յանձնառատուն, յանձնարարատուն, 4. յանձնարարագիր. 5. յանձնարարագին, յանձնարարողջիք, միջնորդագին. payer la —, Payer un pour cent de —. 6. յանձնաժողով, յանձնախումբ, յանձնախորհուրդ. nommer une —. Membre d'une —, անդամ յանձնաժողովոյ, յանձնաժողովական. 7. յանձնարարութիւն. * մէկն տեղ մի դրկելն. envoyer son domestique en —. 8. ար. յանձնառութիւն, գործ (մեղաց). péché de —, մեղք —ական՝ գործոյ:

Commissionnaire, ա. յանձնառու, յանձնակատար «քոմիսիոներ». 2. յանձնակատար, բեռնակիր, կահակիր (* փողոցի գլուխ կեցող). prendre, envoyer un —. Faire porter la malle par un —. Le crochet, la plaque d'un —.

Commissionner, ն. յանձնարարել, յանձն առնել, * յանձնարարութիւն տալ:

Commissoire, ած. գրաւական. clause —, պայման —.

Commissural, e, ած. ծպնաձական, կցուածական:

Commissurant, e, ած. վ. ծպնիչ, կցուիչ. fibres —es du cerveau.

Commissure, ի. ծպնած, կցուած. la — des lèvres, des paupières. — du cerveau, — ուղղոյ, ուղղածպնած:

Committimus (քոմիթիմիւս) ա. հ. իգ. յանձնագիր. գիր արքունի որ յանձն առնէր զդատ ինչ առանձին ատենի:

Commixtion (քոմմիքսթիօն) ի. [բաղկացութիւն:

Commodant, ա. ձրափոխատու:

Commodat (քոմոտա) ա. ձրափոխ. անվաշխ փոխ. 2. ձրափոխագիր:

Commodataire, ա. ձրափոխատու:

Commode, ած. հեշտ, հեշտին, դիւրին, անձնդիւր, դիւրապատրաստ, դիպող, պատեհ, հեշտընկալ, դիւրընկալ, դիւրադէպ, դիւրայարմար. habit, maison, lieu, moment —. Bien —, բաջադէպ. 2. բարեկեաց, բարեկեցիկ. vie —. 3. դիւրընտել, դիւրաբարք, դիւրաբարոյ, բարեբարոյ. personne —. Être — à vivre, դիւրակեաց, հեշտակեաց լ. || cet homme n'est pas —, այր խիստ՝ դժուարահաճ է. 4. կարի ներող, յոյժ ներողամիտ. père, mère, mari —. 5. Ծոյլ, մեղկ. morale, doctrine, dévotion —. || ը. եւ

ին. c'est —, voilà qui est —, դիւրին ինչ է, * դիւրին բան է. s'emparer de la place de son voisin, c'est fort —. Répondre par une simple dénégation, voilà qui est —.

Commode, ի. հեշտաղաբան. գըգացաւոր դարան զգեստուց. — d'acajou. Ouvrir, fermer sa —.

Commodément, մ. հեշտեաւ, դիւրաւ, դիւրեաւ, հանգստութեամբ, հանգստօրէն. être logé — կամ être — logé. Être vêtu —. Se placer —. Faire une chose —.

Commodité, ի. հեշտ, դիւր, դիւրութիւն, հանգիստ, հանգըստութիւն, հանգստաւէտութիւն. — des appartements. Maison, meuble d'une grande —. C'est une grande —. Les —s de la vie. 2. յ. անձնդիւր, անձնդիւրութիւն, բարեկեցութիւն. nous voulons trop avoir nos —s. Prendre ses —s où on les trouve. || աս. on n'a pas toutes ses —s en ce monde. 3. պատեհութիւն, յարմար ժամանակ, դիպող ժամ. prendre sa —. Choisir la — des personnes. Faire une chose à sa —. 4. յ. ճեմիշ, արտաքնոց «մէմշա». —s bien tenues. Aller aux —s. S'enfermer dans les —s.

Commodo (քոմմոտօ) վարի եւեթ ի բանդ enquête de — et incommodo, քննութիւն դիւրի եւ անդիւրի. *բան մի սկսելէն առաջ քննել անոր օգտակարութիւնն եւ անպատեհութիւնքն:

Commodore, ա. կոմոդոր. հրամանատար մարտանաւուց յԱնգղիա, յԱմերիկա:

Commotion, ի. աաասնումն, սաասնութիւն. 2. փ. —, յոյզք, յուզումն, ամբոխումն, վրդովումն. — politique, քաղաքական —. les grandes —s bouleversent les empires. Événement, nouvelle qui cause une grande — parmi le peuple. 3. բժ. ցնցումն. — électrique, — ելեկտրական, ելեկտրացնցումն:

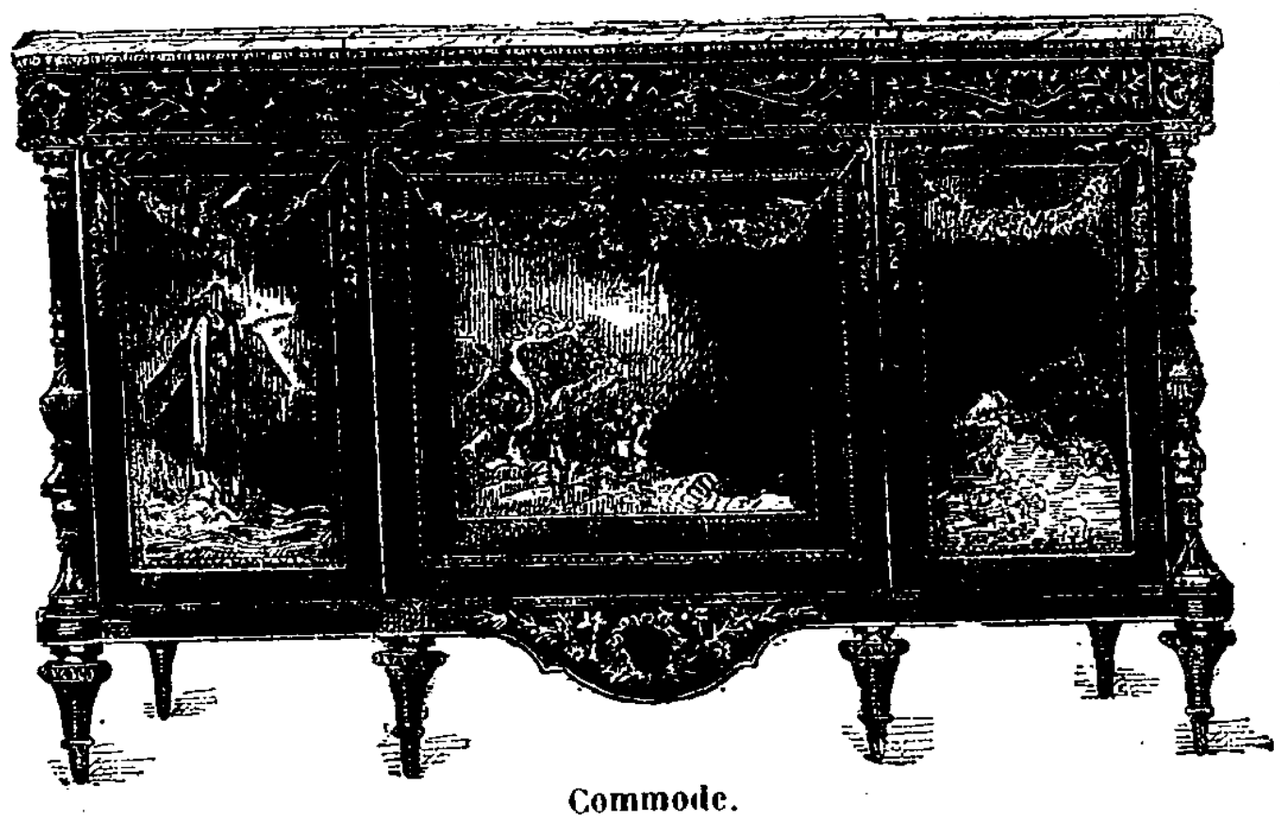
Commotique, ած. գեղապաճիկ. *գեղեցկութիւնն պահող:

Commuabilité, ի. փոփոխելիութիւն. — des peines.

Commuable, ած. փոփոխելի.

Commuer, ն. փոխել, փոփոխել. — une peine, — զպատիժ. — la peine en celle des travaux forcés. || աս եւս — un vœu, — զուխտն:

Se commuer, դ. փոխիլ, փոփոխիլ. cette peine se commue assez facilement.

Commode.

Commun, e, ած. հասարակ, հասարակական, հասարակային, հասարակաց, հասարակախառն. l'air est —, la lumière est —e. Chemin, passage, escalier, puits —. Cour —e. Une faiblesse —e à tous, հասարակաւոտիկն ակարութիւն. des amis —s, հասարակաց բարեկամք. nos ennemis —s, հասարակաց մեր Թշնամիք. la maison —e, հասարակաց ապարանք քաղաքի. faire cause —e avec qn., միաբանիլ՝ համախոհ լ. ընդ ումեք. || faire bourse —e, քսակ հասարակաց առնել՝ ստանալ. || mettre en —, հասարակաց առնել, ի միասին վարել. || faire vie —e, կեալ հասարակաց ճախիւք, կեալ ի միասին. la vie —e, հասարակաց կեանք, կենակցութիւն. || avoir qc. de — avec qn., n'avoir rien de — avec qn., հասարակորդ լ.՝ չլինել, ունել՝ չունել մասն եւ բաժին՝ նմանութիւն ընդումեք. il n'a rien de — avec eux, աննման է յոյժ նոցա. || qu'y a-t-il de — entre vous et lui? զի՞ կայ ձեզ եւ նմա. David n'a rien de — avec nous, չիք մեր մասն ի Դաւիթ, *Դաւիթն հետ մեր բան չունիմք. 2. հասարակաց, հանրական, համաշխարհական, համօրէն. l'intérêt, le bien —, հասարակաց շահն՝ օգուտն՝ բարին. sens —, հասարակաց միտք, ողջամիտ կարծիք, ողջամտութիւն. l'opinion, la langue —e, հասարակաց կարծիք, լեզու. d'un — accord, հասարակ՝ հասարակաց հաւանութեամբ, ի հասարակ կամաց հաւանութենէ, ի հասարակաց հաւանութենէ, միաբան, միահաւան, միախորհուրդ. d'une —e origine, համասեր, համասերունդ. d'une —e voix, միաձայն բարբառով, միաբարբառ, համաբարբառ. droit —, հասարակաց իրաւունք. 3. հասարակ, սովորական. année —e, — տարի. usage —. 4. հասարակ, առաւ, դիւրագին, սակաւագին, դիւրագիւտ. les fruits sont —s. Marchandises —es. 5. հասարակ, գռեհիկ, գեղջուկ, անշուք, հեռեւակ, ռամիկ, դուզնաքեայ, *վարձուց. style —. Il a l'air —, la figure —e. Une femme —e, հասարակ՝ * ջղիկ կին. des manières —es. 6. ք. հասարակ. nom —, — անուն. lieux —s, — տեղիք՝ ազիւրք. եւս՝ հասարակամտութիւն, հեռեւակ խմաստք. 7. ա. հասարակաց, ինչ հասարակաց. époux —s, en —, առաջակից ամուսինք. prendre une dépense sur le —, առնել զծախս ի հասարակաց ընչից. vivre sur le —, կեալ ընչիւք հասարակաց, * մէջտեղէն ապրիլ. || en —, մ. հասարակ, հասարակաց, առ. հասարակ, հասարակօրէն, ի միասին, ընկերութեամբ. vivre en —, հասարակաց վարել զկեանս. ils avaient tout en —, ունէին զամենայն ինչ հասարակաց. travailler en —. 8. ա. հասարակ, հասարակութիւն, մեծ մասն, յոգունք, յոլովագոյնք. le — des lecteurs, — ընթերցողաց. le — des hommes, des fidèles. 9. ամբոխ, ռամիկն, խուժան, խառամուժ ամբոխ. un homme du —, հասարակ՝ խառամուժ մարդ, գռեհիկ, ռամիկ. une personne du —. Les gens du —. || Écrivain du —, հասարակ՝ աննշան մատենագիր, դոյզն ոք ի մատենագրաց. || cette chose est du —, հասարակ ինչ է, այս. || le — des martyrs, ընդհանուր մարտիրոսք. եւ փ.՝ il est du — des martyrs, հասարակ՝ աննշան՝ դուզնաքեայ՝ անտիմիկ ոմն է, դոյզն ոք ի մարդկանէ է, հասարակաստեղծ, մահկանացու, * հասարակ մէկն է. 10. ծառայք, սպասաւորք. 11. յ. համաստանք. արտատուն, արտապարան. * մեծ տանց ետեւի մասն, ուր են խոհակերոցք, ախոռք եւ կառանոցք, եւ ուր բնակին ծառայք եւ սպասաւորք. les —s du château de Versailles. 12. յ. ճեմիշ, արտաքնոց «մէմշա». aller aux —s.

Communal, e, ած. գիւղախմբային, գիւղախմբական. fête, propriété —e. Bois communaux. Instituteur —. 2. ա. գիւղախմբաւոր. արօտ գիւղախմբի. il faisait paître sa vache sur le —. Les communaux de tel village, գիւղախմբաւորք այս ինչ գեղջ:

Communard, e, ած. եւ գ. հասարակուրդեան, հանրուրդեան. պատկանող՝ անդամ հասարակուրդի Փարիզու (1871): [կորդեան:

Communautaire, ած. հասարա-

Communauté, ի. հասարակութիւն, հաղորդութիւն, կցորդութիւն. — de sentiments, d'idées, de plaisirs, de peines. 2. հասարակութ, միաբանութիւն, ուխտ, եղբայրութիւն. — religieuse. — de religieuses. 3. հասարակութիւն, միաբանութիւն, ուխտ, եղբայրանոց. nous visitâmes la —. Entrer dans une —. 4. հասարակութիւն, հասարակորդութիւն. — des biens, des femmes, — ընչից, կանանց. régime de la —, դրութիւն հասա-

բակութեան , հասարակորդութիւն , ստացակցութիւն , ընչակցական դրութիւն , համընչութիւն (յորում ամուսինք հասարակաց առնեն գրոյն կամ զի մասն յընչից իւրեանց.) se marier sous le régime de la —. 5. հասարակութիւն , գրոհ . la — des Arméniens, հասարակութիւն Հայոց , Հայկեան՝ Արամեան գրոհ . l'intérêt de la — l'exige. 6. ի. հասարակութիւն , դաս , խումբ . la — des notaires.

Commune, ի. գիւղախումբ , աւանաշէն. l'étendue d'une —. Les habitants de la —. Le maire d'une —, գիւղախմբապետ. 2. գիւղախմբականք , աւանաշինականք, գեղացիք. les biens de la —. Assigner une —. 3. գիւղախմբարան, համայնք. se rendre à la —. 4. հասարակուրդ, հանրուրդ. la — de Paris, — Փարիզու . *ժողով քաղաքապետական որ յեղափոխապէս կառավարեց զՓարիզ յամին 1792 եւ 1871. || la chambre des —s, les Communes, խորհրդանոց երեսփոխանաց Անգղիոյ , որ կն. **Chambre basse.**

Communément, մ. առհասարակ , հասարակօրէն , սովորաբար . chose qui se dit —. Il y a — dans nos historiens. Cela s'est pratiqué — autrefois. || — parlant, à parler —, առհասարակ՝ *ըստ հասարակաց կարծեաց խօսելով :

Communiant, e, հաղորդական , հաղորդող , հաղորդուհի , սրբամատոյց, * հաղորդուող. հաղորդութիւն առնող . il y a eu tant de —s à cette messe. || Premier —, նախահաղորդող. première —e, նախահաղորդուհի :

Communicabilité, ի. հաղորդականութիւն . la — de la peste.

Communicable, ած. հաղորդական , հաղորդելի . droit —. Avantages —s.

Communicant, e, ած. հաղորդիչ , իրերահաղորդ . artères —es. Les vases —s. 2. ի. բժ. —. une —e, փիլ. ասելոյ une artère —e.

Communicateur, trice, ած. եւ գ. հաղորդիչ . fil —.

Communicatif, ive, ած. հաղորդական , հաղորդակցական, դիւրահաղորդ , հաղորդիչ . le rire est —. Homme d'une gaieté —ive. La tristesse est —ive. 2. հաղորդասէր , հաղորդաբարոյ , իրերահաղորդ . homme —, peu —.

Communication, ի. հաղորդութիւն , հաղորդումն . la — des idées, d'une maladie. Facilité de —, հաղորդական դիւրութիւն . 2. հաղորդութիւն , տեղեկութիւն , ազդ , զեկուցագիր . donner — d'une chose à qn., հաղորդել՝ ազդ առնել ումեք գիմն . avoir, prendre, recevoir, obtenir — d'une chose, տեղեկութիւն ընդունել՝ առնուլ . j'ai une — à vous faire, ունիմ ինչ հաղորդել ձեզ . donner — d'une chose à qn., հաղորդել ինչ ումեք . 3. հաղորդութիւն , հաղորդակցութիւն , կցորդութիւն . être en —, entretenir des —s avec qn., հաղորդ՝ հաղորդակից լ՝ հաղորդակցիլ ընդ ումեք . avoir — avec le diable. 4. հաղորդութիւն, հաղորդակցութիւն . շաւիղ՝ անցք հաղորդութեան. — d'une chambre à l'autre. Faciliter, gêner, intercepter les —s. Escalier, ligne de —. 5. հաղորդութիւն , նամակագրութիւն , յարաբերութիւն. — facile, journalière. Etre, entrer en — avec qn. Interrompre toute —. Intercepter les —s. N'avoir aucune — avec qn. Rompre avec elle toute —. Entretenir avec qn. — de pensées, de sentiments. Etablir des —s entre deux personnes. Mettre deux personnes, deux choses en —.

Communier, չ. հաղորդիլ , հաղորդ՝ հաղորդութիւն՝ սրբութիւն առնուլ , հաղորդիլ օրինաց՝ սուրբ օրինաց, ճաշակ առնուլ, *հաղորդուիլ. — dignement, dévotement, saintement. — sous les deux espèces, — երկու տեսակօք . — toutes les grandes fêtes.

Communier, ն. հաղորդեցուցանել կենդանաբար մարմնոյ եւ արեան, հաղորդ՝ հաղորդութիւն՝ սրբութիւն տալ , հաղորդել օրինաց . c'est son curé qui l'a communié.

Communion, ի. հաղորդութիւն, միաբանութիւն , հաւատակցութիւն , դաւանակցութիւն , ուխտ , ժողով . les diverses —s chrétiennes. — des fidèles, ուխտ՝ ժողով հաւատացելոց . — des saints. Retrancher qn. de la — de l'Eglise. Il n'y a pas de — entre Christ et Bélial, չիք հաղորդութիւն Քրիստոսի ընդ Բելիարայ . 2. փ. հաղորդութիւն, միաբանութիւն , կցորդութիւն . — d'idées, գաղափարակցութիւն . — de sentiments, — զգացմանց, զգացակցութ. 3. հաղորդ, հաղորդուիլ , սուրբ հաղորդութիւն , սրբութիւն , սուրբ խորհուրդ , օրհնք, մարմին Տեառն , գոհութիւն , կցորդութիւն օրինաց , ճաշակ . — pascale, զատկական հաղորդութիւն . recevoir la —, s'approcher de la —, se présenter à la —, մատչել ի սուրբ հաղորդութիւն , հաղորդ՝ հաղորդութիւն՝ սրբութիւն առնուլ . donner la —, տալ զ—, *հաղորդ տալ. faire sa première —, նախահաղորդ լ., առաջին անգամ ընդունել զհաղորդութիւն . 4. երգ հաղորդութեան :

Communiqué, ա. հաղորդութիւն, ազդ (Վարչութեան առ օրագիրս):

Communiquer, ն. հաղորդել , հաղորդ առնել , ազդել . — sa chaleur à la terre. — son zèle, son savoir, sa gaieté à qn. 2. հաղորդել, վարակել . — sa maladie à qn. 3. հաղորդել , ազդ առնել , ծանուցանել , զեկուցանել , յայտնել . je lui ai communiqué mon intention. || Se — qc., հաղորդել՝ ազդ առնել՝ զեկուցանել իրերաց. ils se communiquèrent leurs projets.

Communiquer, չ. հաղորդիլ , հաղորդակցիլ , հաղորդ՝ հաղորդակից՝ կցորդ՝ կենաց կցորդ՝ կենակից լ., կցորդիլ . — avec les savants, avec les ennemis. 2. հաղորդիլ , անցք , տանել , հանել . cette porte communique au jardin.

Se communiquer, դ. հաղորդիլ , հաղորդ լ., ազդիլ . le mouvement d'un corps se communique à un autre. 2. հաղորդիլ , վարակիլ , ճարակիլ . certaines maladies se communiquent facilement. L'incendie se communique d'un quartier à l'autre. 3. հաղորդիլ, հաղորդակցիլ , կցորդիլ , կից լ. ընդ միմեանս , ունել հաղորդակցութիւն . ces deux appartements se communiquent par un corridor. Ces pièces se communiquent. 4. հաղորդել՝ ի վեր հանել՝ յայտնել ուժք զզգացմունս , գիտութիւն իւր . je me communique fort peu. Il ne faut pas — à tout le monde. 5. հաղորդիլ , կենաց կցորդ՝ կենակից՝ ընդելակից լ., ընդելակցիլ . — à, avec qn.

Communisme, ա. հասարակավարութիւն . դրութիւն հասարակաց բաշխելոյ հատասար-գինչս ամենեցուն:

Communiste, ա. հասարակավար . կուսակից հասարակավարութեան. 2. ած. հասարակավարական . les opinions —s.

Commutable, ած. ին. **Commuable.**

Commutateur, ած. փոխարկիչ :

Commutatif, ive, ած. փոխանակիչ . contrat —. Justice —ive.

Commutation, ի. փոփոխումն (պատժոյ). obtenir une — de peine, ընդունել զ— պատժոյ :

Comocladie, ի. բ. ատատապաղաբ. սեռ տոհմի բեւեռնասերից (térébinthacées).

Comomyrsine, ի. բ. գիսամրտի.

Comophore, ած. գիսակիր :

Comosiris, ա. վբ. կոմոզիրիս . ազգ բրածոյ ճառաքաղոյ (madrépore).

Comosperme, S. **Comesperme.**

Compacité, ի. սերտութիւն , հոծութիւն , սեղմութիւն :

Compact (բոնիաքթ) ա. դաշինք, դաշնադրութիւն (պատի) :

Compact, e (բոնիաքթ) ած. սերտ , հոծ , սեղմ , կուռ , Ծալուն , Ծանձրահոծ , Ծանձրախիտ . միաձոյլ , Ծանձրախուռն , Ծանձրատարած . une masse, une foule, une armée —e. Édition —e. Majorité, une nation —e. 2. փ. հոծ եւ խիտ , կուռ . les métaux les plus pesants, comme l'or et le plomb, sont les plus —s. Substance —e.

Compagne, ի. ընկեր , ընկերուհի , ընկերակից , կենակից , կենցաղակից. les —s d'Esther. L'adulation, la — éternelle des rois. — de captivité, գերեկից . — du péril, վտանգակից. 2. ընկեր, ընկերուհի, ամուսին, լծակից, կողակից, կենակից, զուգակից, հաւանընկեր . prendre, se choisir une —, կին առնուլ , ամուսնանալ . la tourterelle gémit quand elle a perdu sa —. 3. փ. ընկեր, զուգակից . la maladie est la — du vice.

Compagnie, ի. ընկերութիւն. — des Indes. — d'assurance, de chemin de fer. Un tel et — կամ Cie, այս անուն եւ ընկերութիւն կամ ընկերք . || règle de —, կանոն ընկերութեան. 2. փ. —, ընկերակցութիւն , կենակցութիւն , զուգութիւն , կենցաղակցութիւն .

tenir, faire — à qn., ընկեր՝ կենակից՝ կենցաղակից լ., ընկերել ումեք, *ընկերութիւն անել. il est très aimable en —. Dame, demoiselle de —, տիկին՝ օրիորդ ընկերուհի. ‖être en —, չլինել միայնակ, *քովն մարդ ունենալ. ‖ la bonne —, բարեկիրթ ընկերուհին՝ մարդիկ. être de —, բարեկիրթ լ. en bonne —, ի մէջ բարեկիրթ մարդկան՝ որերոյն. ‖ mauvaise —, անկիրթ՝ խառնագնաց ընկերուհին՝ մարդիկ. il est en mauvaise —. Être de mauvaise —, անկիրթ՝ խառնագնաց լ. 3. ընկերութիւն, միաբանութիւն, ուխտ. la — de Jésus, — Յիսուսեանց. 4. ընկերութիւն, ժողով, խումբ. — savante. 5. զ. դաս, դրօշ. — d'infanterie, հետեւակադրօշ, հետեւակադաս. — d'artillerie, հիճելադրօշ. — franche, ազատադրօշ (անկանոն զօրք). 6. ո. տարմ, երամ, երամակ. une — de perdrix, տարմ՝ երամ կաքաւաց. — de loups, երամակ՝ վհիմակ գայլոց. 7. de —, en —, մ. ընկերութեամբ, ընկերակցաբար, *ընկերովի, միասին. il allait en — avec son ami.

Compagnon, ա. ընկեր, ընկերակից, կենակից, կենցաղակից, ընդհակից, ամխախ. les —s d'Énée. L'ennui est un triste —. — de guerre, պատերազմակից, մարտակից. — d'armes, զինակից, զինուորակից. — de camp, բանակակից. — de gloire, փառակից. — de voyage, ուղեկից, ճանապարհորդակից. — d'école, դպրոցակից. — de classe, դասընկեր, դասակից. — d'études, ուսումնակից. — d'infortune, վշտակից. — de fortune, բախտակից. — de service, ծառայակից, սպասաւորակից. — de débauche, զեղխակից. — de l'empire, կայսերակից. — du trône, գահակից, աթոռակից. — de pouvoir, իշխանակից. — de jeu, խաղընկեր, խաղակից. — de navigation, նաւորդակից. — de sacre, օծակից. avoir un —, ունել իր —. n'avoir pas besoin de —. Abandonner, quitter son —. 2. ընկեր, հաւասար, հաւասարակից. traiter qn. de pair à —, — համարել զոք. Ne pouvoir souffrir ni maître ni —. 3. սատար, գործաւորակից, արուեստակից. — menuisier. — cordonnier. — tailleur. Prendre des —s. 4. այր զուարթ, ընկեր ուրախութեան, խրախաբար, զուարճասէր, խրախճանասէր, գինեսէր. c'est un —, un bon —. Être bon —, — լ.

Compagnonnage, ա. սատարութիւն. 2. արուեստակցութիւն, գործաւորակցութիւն:

Compagnonne, ի. ազ. ընկերուհի:

Compain, ա. ընկեր. S. **Copain**.

Compair, ած. եւ ա. հաւասարակից:

Comparabilité, ի. համեմատելիութիւն:

Comparable, ած. համեմատելի, բաղդատելի, զուգական, զուգակշիռ. il n'y a rien de — à cela, չիք ինչ — այսմ. n'avoir rien de —, չըկարել համեմատիլ՝ բաղդատիլ, անման՝ անհամեմատ՝ անբաղդատ լ:

Comparaison, ի. համեմատութիւն, բաղդատութիւն, ընդդիմաքննութիւն. — ingénieuse, ridicule, juste, fausse. Faire —, համեմատել. faire la — de deux choses, առնել զերկուց իրաց. faire — avec, համեմատել, բաղդատել. il n'y a point de — d'un tel à un tel, d'un tel avec un tel, entre un tel et un tel, de telle chose à telle chose, չիք — ընդ նա եւ ընդ սա, ընդ այս եւ ընդ այն, *ասոր եւ ասոր միջ բաղդատութիւն չկայ. citation de —, նմանաբերութիւն. ‖ sans —, անհամեմատ, անբաղդատ, անհամեմատաբար, անհամեմատ առաւել՝ առաւելութեամբ, *նմանցունել չըլլայ. j'aime bien mieux, sans —, être ici. Il a fait, sans —, comme le valet de la comédie. ‖ cette chose est sans —, hors de —, անհամեմատ՝ անզուգական՝ աննման է իրս. ‖ par —, մ. համեմատութեամբ, համեմատաբար, ըստ համեմատի. mais ce sont des péchés légers, légers par —. ‖ En —, մ. համեմատութեամբ, բաղդատութեամբ, ըստ համեմատի, առ. ce n'est qu'un ignorant en — d'un tel. Cette félicité n'est rien en — de celle qui lui était destinée, երանութիւնս այս ոչինչ էր առ երանութեամբն որ պահեալ էր նմա. c'est un aigle en — des autres. 2. բ. համեմատութիւն, բաղդատութիւն. adverbe de —, համեմատական՝ բաղդատական մակբայ:

Առ. comparaison n'est pas raison, համեմատութիւն չէ հաւատոիք:

Comparaître (լծ. իբրեւ **Paraître**) չ. իգ. յանդիման լ., առաջի կալ առնի, *առեան գալ. — personnellement կամ en personne. — par avoué. Ne pas —. Être assigné à — par devant le juge de paix. Faire —, յանդիման կացուցանել առնի:

Comparant, e, ած. եւ գ. առնակաց. որ յանդիման լինի առնի. le —. La —e a déclaré.

Comparateur, ա. եւ ած. համեմատիչ, բաղդատիչ. esprit —.

Comparatif, ive, ած. համեմատական, բաղդատական. tableau, adjectif, adverbe —. Expression —ive. ‖ ա. բ. —. meilleur, mieux, sont des —s.

Comparativement, մ. համեմատութեամբ, համեմատաբար, բաղդատութեամբ, բաղդատաբար, *քովը. cette maison est belle — à telle autre.

Comparé, e, անց. համեմատեալ, բաղդատեալ. le temps — à l'éternité. 2. ած. համեմատական, բաղդատական. anatomie, grammaire, philologie —e.

Comparer, ն. համեմատել, բաղդատել, ի կշիռ համեմատութեան բերել, հաւասարել. — Virgile et Homère. — la traduction avec l'original. Qui peut — une jeune fille avec le sage Ulysse, զի՞նչ կշիռ կայցէ կնոջ մանկամարդոյ ընդ գերահանճարն Ոդիսեայ. les dangers d'Athènes n'étaient rien si on les comparent à ceux-ci, վտանգքն որ յԱթէնս ոչինչ են առ սոքիմբք. être comparé, համեմատիլ, բաղդատիլ, իկշիռ գալ, *բաղդատուիլ.

Se comparer, դ. համեմատել՝ բաղդատել՝ հաւասարեցուցանել՝ նմանեցուցանել զանձն. celui qui se compare à plus riche que soi. 2. համեմատիլ, բաղդատիլ, բերել կշիռ զուգութեան՝ ի կշիռ կալ ընդ ումեք. rien ne peut — au bonheur d'une conscience tranquille. Cela ne se compare pas, անզուգական՝ գերիվերոյ է այս:

Comparettie, ի. բ. կոմպարետա-բոյս. սեռ խոլորձնայց:

Comparoir (յաներեւոյթն եւեթ ի կիր արկեալ) իգ. չ. ի. յանդիման՝ յառնան գալ. être assigné à —. ‖ հն. **Comparaître**.

Comparse, գ. տեսլագուսան, երեսակ. գուսան որ ի տեսիլ անբարբառ կայ ի Քաւորնի. un, une — de l'Opéra. ‖ հն. **Figurante**.

Compartiment, ա. բաժանումն, խորշ, խորան, *աչք «խանի, կիօզ». les —s d'un tapis, d'une broderie. Boîte, plafond à —s, բազմախորշ տուփ, ձեղուն. 2. բաժնեակ (կառաց երկաթուղւոյ). les —s d'un wagon.

Compartiteur, ա. իր. բաժանիչ կարծեաց (դատաւորաց):

Comparution, ա. առնեառնումն. faire acte de —, յանդիման լ. առնի. եւ բ. *պահ մի՝ սակաւիկ մի երեւիլ եւ մեկնիլ:

Compas, ա. կարկին, կարակն «փէրգել». boîte à —, կարկնատուփ. décrire un cercle avec le —. ‖ բ. avoir le — dans l'œil, ճշդիւ գուակաւ՝ ճշդապէս չափել աչամբ. 2. փ. —, կանոն, կարգ. faire tout par règle et par —, par — et par mesure, կարկընաւ՝ կարկնացի՝ ըստ կարգի եւ ըստ կանոնի առնել զամենայն, ճըշդաչափ լ., * ամէն բան կարգով կանոնով անել. 3. նե. կարկին, կարակն, կողմնացոյց:

Compassé, e, ած. կարակնեալ, կարկնաբոլոր, կարակնակերտ, կարակնաձեւ. allée bien —e. 2. փ. —, կարգեալ, յարդարեալ, կանոնեալ, կանոնաւոր, զգոյշ, *չափչփուած. être — dans ses actions, dans son style, dans ses manières. Démarches —es.

Compassement, կարակնակերտութիւն, կարկնաչափութիւն. չափելն կարկնաւ. 2. փ. —, կանոնաւորութիւն, կարգաւորութիւն. — de ses discours, de ses manières.

Compasser, ն. կարակնել, կարկնաչափել. չափել կարկնաւ. 2. փ. —, կանոնել, կարգաւորել, յարդարել, քաջ կշռել, *չափչփել. — ses démarches, ses manières, ses paroles.

Compasseur, ա. կարկնաբան. *չափչփած կերպով խօսող:

Compassier, ա. կարկինագործ. *կարկին շինող :

Compassion, ի. կարեկցութիւն, վշտակցութիւն, ցաւակցութիւն, արգահատանք, գթասրտութիւն, խանդաղատանք, արգահատութիւն, գութ, գութ գործով, խանդաղատութիւն, գթաշարժութիւն. avoir — de qn. Être touché de —, ressentir de la — pour qn., կարեկից՝ ցաւակից՝ վշտակից լ.՝ գթասիրել, արգահատել, խանդաղատիլ, գործով, ողորմիլ, *խղճալ, մեղքնալ. || exciter, inspirer de la —, faire —, ի գութ ածել, ի գութ խանդաղատանաց շարժել, խանդաղատել, ողորմուկս արկանել. avec —, կարեկցաբար, գթասէս, գթասիրաբար :

Compaternité, ի. աբ. հայրակցութիւն :

Compatibilité, ի. յանգութիւն, միաբանութիւն, յարմարութիւն. il y a une grande — d'humeur, de caractère entre deux personnes, համաբարոյութիւն՝ բարոյակցութիւն երկուց անձանց. il n'y a point, il n'y a guère de — d'esprit entre les deux frères, չիք համամտութիւն, համակամութիւն ի մէջ երկուց անձանց, երկուց եղբարց. 2. յանգութիւն, յարմարութիւն. la — des fonctions de juge avec celles de député. La — de ces deux charges, de ces deux emplois.

Compatible, ած. յանգ, յանկատ, միաբան, յարմար, համաբարոյ. ces deux hommes ne sont pas —s, երկոքին արդ չեն համաբարոյ՝ համահամ՝ համամիտ. ces deux fonctions sont —s, պաշտօնքս համակից՝ յանգակից են. esprits, caractères qui ne sont pas —s, անհամաբարոյ :

Compatir, չ. կարեկից լ., կարեկցիլ, արգահատիլ, ողորմիլ, կարիս առնել. — à la douleur, aux peines d'autrui, ցաւակից՝ վշտակից լ., ցաւակցիլ, վշտակցիլ ումեք. 2. կարեկից լ., զիջանիլ, ներել. — à la faiblesse humaine. — aux infirmités de ses semblables. 3. յանգ լ., միաբանիլ, յարմարիլ, կենակից լ. — avec qn. — à qc.

Compatissant, e, ած. կարեկից, կարեկիր, արգահատող, ցաւակից, դիւրագորով, գթոտ, գթասիրտ, գթած, գթալից, գթասէր, գորովասէր, ողորմած. cœur, homme —. Soins, regards —s. Ame —e.

Compatriote, գ. հայրենակից, համաշխարհիկ, ազգակից, գաւառակից, համազգի, հայրենակցուհի, ազգակցուհի. c'est mon —. Aimer, secourir ses —s.

Compatriotique, ած. հայրենակցական, ազգակցական :

Compatriotisme, ա. հայրենակցութիւն, ազգակցութիւն :

Compellatif, ive, ած. բ. ուղղականական. particule —, — մասնիկ :

Compellation, ի. ուղղասացութ :

Compendieusement (քոնփանտիէզման) մ. համառօտիւ, համառօտիւք, կարճ ի կարճոյ :

Compendieux, euse (քոնփանտիէ, էզ) ած.հ. համառօտ, կարճառօտ, հակիրճ :

Compendium (քոնփէնտիում) ա. համառօտոյք, համառօտութիւն. — de philosophie, de logique, de médecine.

Compénétration, ի. փափանցակցութ. փափանցութիւն իրերաց :

Compensable, ած. փոխարինելի. le calme de la conscience n'est pas —.

Compensateur, trice, ած. եւ գ. փոխարինիչ, համակշիռ. 2. բգ. pendule —, — ցուգաշարժ ճօճանակ:

Compensatif, ive, ած. փոխարինական :

Compensation, ի. փոխարինումն, փոխարինութիւն, փոխադարձութիւն, համակշռութիւն, դարձ՝ հատուցումն փոխարինի, փոխարկն. cela fait —. Juste —. — équitable. || En —, ի փոխարկն, փոխարկն. céder un objet en — d'un autre. 2. բգ. զուգակշռուիլ. pendule de —, զուգակշիռ՝ զուգաշարժ ճօճանակ :

Compensationniste, ա. փոխարինական. կուսակից փոխարինութեան ի մաթեմային իրս :

Compensativement, մ. փոխարինաբար, փոխարինօրէն :

Compensatoire, ած. փոխարինիչ, փոխարինական :

Compenser, ն. փոխարինել, առնել՝ տալ զդարձ փոխարինի, առնել դարձուած փոխարինի, զփոխարկն հատուցանել, համակշռել, ցուգակշռել. les bonnes années compensent les mauvaises. Le gain d'une année compense les pertes d'une autre. Rien ne compense la perte de l'honneur.

Se compenser, դ. փոխարինիլ, առնուլ զդարձ՝ զհատուցումն փոխարինի, հաւասարակշիռ՝ համակշիռ լ. cela se compense. Le bien, le mal, tout se compense.

Compérage, ա. կնքահայրութիւն, սանահայրութիւն. 2. ը. սանահայրութիւն, զովողութիւն, խաբեբանք :

Compère, ա. կնքահայր. 2. սանահայր. 3. ը. սանահայր, խնամի. || ը. un bon, un gros —, այր զուարթ, զուարթասէր, *խնդանք՝ խաղանք մարդ. c'est un rusé —, այր խորամանկ՝ ճարտար, *վարպետորդի, ճարպիկ. ||un vigoureux —, այր քաջ՝ քաջասիրտ. || être —s et compagnons, մտերիմ՝ կենակից լ. ընդ միմեանս, *քոյր եղբայր ըլլալ. 4. փ. սանահայր, զովող, խաբէական. les charlatans ont ordinairement des —s. || S. **Commère**.

Compère-loriot, ա. Ք. ռա. loriotի : 2. ը. բժ. S. **Orgelet**.

Compétemment (քոնփէթաման) մ. սգր. ձեռնհասօրէն. juger —. Il en parle —.

Compétence, ի. ձեռնհասութիւն, ձեռներեցութիւն. question de —. Décliner, reconnaître la — d'un tribunal. Cela n'est pas de votre —, չէք յայմ ձեռնհաս. question qui est hors de sa —. Avec —, ձեռնհասօրէն. 3. հ. S. **Rivalité**

Compétent, e, ած. ձեռնհաս, ձեռներէց. autorité —e. Le tribunal s'est déclaré —. Je ne suis pas — en cette matière, չեմ —, անձեռնհաս եմ յիրիդ. || իգ. partie —e, ձեռնհաս կողմն. *դատաստան բանալու իրաւունք ունեցող կողմն. || âge —, —՝ օրինաւոր՝ պատշաճ հասակ. — pour le mariage, — յամուսնութիւն :

Compéter (լծ. իբր **Céder**) չ.իգ. անկ լինել, անկանիլ, պատշաճիլ. հասանել, *իյնալ. ce qui lui peut — de cette succession. 2. ձեռնհաս լ., լինել ի ձեռնհասութենէ. affaire qui compète à tel tribunal.

Compétiteur, trice, գ. նախանձընդդեմ, զուգախնդիր, բարձակրութ, մրցակից. puissant —. — redoutable. Heureux —. — au consulat. Ils étaient deux —s à l'empire.

Compétition (քոնփէթիսիօն) ի. զուգախնդրութիւն, բարձակրութ, մրցակցութիւն :

Compilateur, ա. գրաքաղ, մատենաքաղ, քաղագիր. — patient. Laborieux, habile —.

Compilation, ի. գրաքաղութիւն, մատենաքաղութիւն, քաղագրութիւն, խմբագրութիւն, խմբագիր. — utile. Savante —. Livre qui est une —, qui n'est qu'une —.

Compiler, ն. գրաքաղել, մատենաքաղել, քաղագրել, խմբագրել. — ce qu'il y a de meilleur dans les auteurs grecs, dans les auteurs arméniens. 2. անխ. —. — avec goût. Passer sa vie à —.

Compital, e, ած. Ներափական. fêtes —es, Ներափաւոնք. jeux compitaux, Ներափախաղք :

Compitales, ի.յ. Ներափաւոնք. ոմն հին Հռովմայեցւոց կատարեալ ի կիցս ճանապարհաց ի պատիւ Ներափից :

Compitum (քոնփիթում) ա. հխ. հո.. ճանապարհակիցք. կիցք ճանապարհաց. 2. ճանապարհակցամեհեան. մեհեան ի կիցս ճանապարհաց :

Complaignant, e, ած. եւ գ. սգր. դատախազ, դատաստանաւոր, գանգատող. le —. La —e, դատախազուհի :

Complainte, ի. հ. սրտունջ. ||հն. **Plainte**. 2. կեղերջ, ողբերգ. ողբական երգ. 3. յ. կեղերջականք, աշխարանք, ողբք. 4. դատ, դատախազութիւն :

Complaire (լծ. իբր **Plaire**) չ. հաճել, հաճոյանալ, հաճոյ՝ հաճոյակից՝ մտահաճոյ լ., քրքուիլ. — à qn., հաճել զոք՝ զմիտս ուրուք. — à ses amis. Il a voulu vous — en cela.

Se complaire, դ. հաճիլ, ախորժ զգալ, ախորժիլ, քրքուիլ. il se complait à rendre service. — en soi-même, en sa personne, dans tout ce qu'on fait, անձնահաճ՝ անձնահաճոյ՝ ինքնահաճ լ. femmes qui se sont complu toute leur vie à se parer. 2. հաճոյ լ. միմեանց. toute l'étude de Paul et de Virginie était de —.

Complaisamment, մ. հաճութեամբ, կամահաճօրէն, կամակա-

բաթար , ախորժանօք , ախորժ յօժարութեամբ . écouter qn. —. Céder —. եւ ից. անձնգովութեամբ , անձնյարգութեամբ . il parle trop — de lui.

Complaisance, ի. համարարութիւն , համահաճութիւն , համակատարութիւն , շնորհուկք , դիւրահաճութիւն , հաճոյակատարութիւն, բարեհաճութիւն . avoir de la —, beaucoup de —, de grandes —s, certaines —s pour qn., համակատար լ. ումեք. — réciproque, mutuelle. — aveugle, lâche, criminelle. Abuser de la — de qn. N'avoir de — pour personne. || Par —, առ շնորհուկս , առ ի հաճոյակատարութիւն , ի շնորհս , առ շնորհս . faire une chose par —. || Avoir la — de, հաճիլ , հաճոյ ընդ իլ , բարեհաճիլ . ayez la — de vous asseoir, հաճեցարուք բազմիլ . ayez la — de..., շնորհի արա, *շնորհի ըրէք, բարեհաճեցէք . 2. անձնահաճութիւն, ինքնահաճութիւն . se regarder avec —, jeter sur soi, sur ce qu'on fait des regards de —, հաճիլ ընդ անձն, անձնահաճ՝ ինքնահաճ՝ անձնագով՝ անձնայարգ լ. 3. հաճութիւն , հաճոյք , բերկրութիւն . parler de qn. avec —. Jeter des regards de — sur qn. || վճ. billet de —, շնորհամատրիակ . կեղծ պարտամատրիակ ստորագրեալ ի շնորհս :

Complaisant, e, ած. հաճոյաբար , հաճոյակատար , համահաճոյ , համարար , համակատար , մտահաճոյ , հաճոյացուցիչ , դիւրահաճ , հաւան , բարեհամբոյր . homme —. Être, se montrer — envers , pour qn., — համարար՝ համակատար՝ հաճոյարար լ. ումեք . regarder avec un œil —, հաւան աչօք հայիլ . 2. գ. մարդահաճ , մարդահաճոյ . un grand et ses —s. 3. հգ. համարար , հաճոյարար , դիւրացուցիչ տուիանաց . il est le — de sa femme. La —e de sa sœur.

Complant, ա. եգ. տնկարկ , տնկարկութիւն . faire un — d'arbres dans un parc. Un — de marronniers.

Complanter, ն. եգ. տնկարկել , տնկել :

Complément, ա. լրումն , բովանդակութիւն . le — d'une somme. Ce volume forme le — de l'ouvrage. 2. աս. լրումն . հեռաւորութիւն աստեղ ի զենիթէ. ||Թր. — arithmétique. լրումն Թուաբանական . || եժ. — d'un intervalle, լրումն միջոցէ . 3. ք. խրնդիր . — direct, — սեռի , — indirect, — բնութեան :

Complémentaire, ած. լրացուցիչ , լրացուցիկ , ամբողջացուցիչ . somme —. || Jours —s, աւելեաց աւուրք . || եչ. angles —s, լրացուցիչ անկիւնք (որ ի միասին կազմեն զուղանկիւն) . || բգ. couleurs —s, լրացուցիչ գոյնք. || Թր. nombre —, լրացուցիչ Թիւ :

Complet, ète, ած. ամբողջ , կատարեալ , ողջ, անթերի, բովանդակ, ի բովանդակ, անպակաս . l'ouvrage est —. La somme est —e. Un habillement —. Une ruine —e, սպառ-

պուռ՝ համակործան քանդումն . une victoire —e, ամբողջ՝ կատարեալ յաղթութիւն . cours —, ամբողջ՝ լիակատար ընթացք. 2. վ. կատարեալ, անթերի. un homme, un esprit —. 3. ռ. être —, արբեալ՝ գինով լ. 4. ա. լրումն , յի բովանդակութիւն . être au —, լրանալ , լրացեալ՝ համալիր լ. être au grand —, համալիր՝ լրացեալ յոյժ լ. la troupe est au —. Nous sommes au —, համալիր եմք . 5. un —, համալիր՝ *ձեռք մի զգեստ «պիր քագըմ». acheter un —.

Complétement, ա. լրումն , բովանդակութիւն , ամբողջացումն . le — d'un régiment.

Complètement, մ. բոլորովին , ամենեւին , բնաւին , յի կատարեալ , ողջ բովանդակ , ապատապուռ , կատարելապէս , համակ . l'ouvrage est achevé —. — ridicule. Cet homme est — fou. Il a réussi —.

Compléter (լծ. իբր **Céder**) ն. լրացուցանել , ի լրումն ածել , ամբողջացուցանել , լնուլ , բովանդակել , կատարեալ առնել՝ գործել . — un ouvrage, une collection, une somme, sa ruine, son bonheur, le malheur de qn.

Se compléter, դ. լրանալ , լնուլ , ամբողջանալ , ի լրումն գալ՝ հասանել . la somme se complètera bientôt. 2. ռ. գինովնալ . 3. լնուլ զՁեռին , ամբողջանալ , * պակասն լեցունել . je me compléterai plus tard.

Complétif, ive, ած. ք. լրացուցիչ , ամբողջացուցիչ . proposition, phrase —ive. Mot —.

Complexe, ած. խառն , բազմախառն , բազմամասն , յօդուածոյ , բազմայօդ . idée, question, sujet —. 2. Թր. խառն . nombre —, — Թիւ :

Complexion, ի. խառնուած, կազմուած (մարմնոյ) . — sanguine, bilieuse, faible, délicate, robuste. Mauvaise —. 2. խառնուած , բնութիւն , բարք . — gaie, triste. 3. ես. բաղդիւտութիւն . հն. **Répétion.**

Complexionné, e, ած. bien, mal —, յաւակազմ , յոռեկազմ :

Complexité, ի. բազմախառնուի, բազմամասնուի, բազմայօդուի, կրնճռուի , կնճռոտումն , կնճռոտուի . la — d'une proposition . — d'idées.

Complicatif, ive, ած. խառնակիչ , * կնճռոտող . moyen —.

Complication, ի. խառնակութիւն, խառնաշփոթութիւն , բազմայօդութիւն , մանուած , կնճիռն , * կնճռոտութիւն . les —s de la politique. Plein de —s, կնճռալի, խառնաշփոթ, կնճռալից . 2. բազմամասնութիւն . machine d'une grande —, բազմամասն , բազմախառն մեքենայ . 3. բժ. բազմախառնութիւն , բազմախտութիւն . — de maladies.

Complice, ած. եւ գ. կցորդ, հաղորդ , մեղսակից , կամակից , յանցակից, ընկերշակող. — d'un meurtre, կցորդ սրեան . se rendre — d'une mauvaise action. Être —, մեղսակցիլ. déclarer, dénoncer ses —s. Il en fit le — de sa haine.

Complicité, ի. կցորդութիւն՝ գործակցութիւն չարեաց , կամակցութիւն , մեղսակցութիւն :

Complies (քոնփլի) ի. յ. խաղաղական . հանգստեան ժամ՝ ժամերգութիւն , եկեցէ :

Compliment, ի, ա. մաղթանք , խնդակցութիւն , ուրախակցութիւն , շնորհաւորութիւն , շուք. — de félicitation, խնդակցութիւն , շնորհաւորութիւն . 2. բանք ցաւակցութեան . — de condoléance, ցաւակցութիւն , վշտակցութիւն. || — de remerciement, շնորհակալիք. — de jour de l'an, մաղթանք՝ շնորհաւորութիւն՝ բարեմաղթութիւն ամանորի՝ նորոյ տարւոյ . recevoir, faire des —s, խնդակցութիւնս՝ բարեմաղթութիւնս ընդունել՝ առնել . faire — à qn. de, sur, խրնդակից՝ ուրախակից լ.՝ շնորհաւորել ումեք վասն . . . — sincère, affectueux, flatteur, respectueux, sec, froid, ennuyeux, bien tourné, mal tourné, déplacé, hors de saison, անկեղծ, սիրալիր , շողոմարար՝ բարեմարդիկ , մեծարանաց՝ շքադիր , չոր՝ չորաբեկ , գրուագին , ձանձրալի՝ տաղտկալի , նախատակեայ՝ նախատակեալ՝ քաջղոր՝ քաջալիլ , անհնեմ , անպատեհ՝ աննպաստ՝ տարաժամ՝ աւուրժամայն —. de longs —s. Des —s à perte de vue, երկարաձիգ՝ երկարաբան —. de fades —s, անհամ՝ անալի —ք. || je vous en fait mon —, կեցցես , ազնի՛ւ , քաջ է , *ապրի՛ս , շատ ապրիս . 3. հգ. շնորհաւորութիւն , անհաճոյ բանք . on ne peut vous faire un plus mauvais —. 4. յ. ողջոյն , ողջոյն մեծարանաց , մեծարանք , յարգանք , * բարեւ . lettre de —s, ողջունագիր , ողջունաթուղթ նամակ , *բարեւագիր. il vous fait mille et mille —s, ողջոյն բազում մատուցանել՝ բազում խնդալ ասէ ձեզ , ողջունել զձեզ , * շատ բարեւ կ'անէ ձեզ. faites mes —s à, մատուցէք զողջոյն իմ՝ զողջոյն մեծարանաց իմոց առ . j'ai mille —s à vous faire de Monsieur. Mes —s affectueux à Madame, սիրալիր ողջոյն՝ *բարեւ Տիկնոջ. 5. պաշտօնուկք , շնորհուկք , պատուասիրական բանք , գովեստ , դրբուատիք . laissons là les —s, point de —, trêve de —s, ի բաց Թողուք զ—ս . faire — à qn. de, գովել , դրբուատիս՝ գովեստ տալ ումեք վասն... || sans —, առանց պատուասիրական բանից , համարձակ , * առանց մարդահաճութեան . parler sans —. Je vous le dis sans —, ասեմ ձեզ համարձակ . || փ. եւ ք. rengainer son —, կիսաբան Թողուլ զդրուատիս իւր. ասի եւս je lui ai fait rengainer son —, կիսաբան ետու նմա Թողուլ զդրբուատիս իւր , * գինքն ստիպեցի լռել . 6. անոտի բանք , վայրապար խոսումն . il vous offre sa bourse, c'est pur —. 7. Թշնամանք , Թշնամանիկ բանք. un sot, un mauvais —. Étrange —. 8. ողջոյն, ողջունել . ils vous font, ils vous envoient leurs —s, ողջունեն զձեզ , *ձեզ բարեւ կ'անեն :

Complimenter, ն. շուք դնել ,

մեծարանս առնել՝ դնել, մեծարել, պատուասիրել, ոյժունել. — un préfet, un prince. 2. շնորհաւորել, խընդակից՝ ուրախակից լ. — qn. sur son mariage, sur son courage. Perdre son temps à —. 3. գովել, դրուատել. — qn. de qc.

Complimenteur, euse, ած. եւ գ. պատուասիրող, պատուադիր, շքադիր. c'est un homme —. Un fade, un grand —.

Compliqué, e, ած. խառնակ, շփոթ, մանուածոյ, բազմայօդ, բազմաման, մանուածապատ, բազմակնճիռն, պատիպատ, խառնիխուռն, կնճռալից, կնճռոտ, *պրոնկուկ. affaire —e. Machine —e, բազմամաս, խառնամասն մեքենայ. très —, բազմակնճիռն, դժուարակնճիռն, բազմամանուած, *պրոնկուկ. 2. բժ. բազմախառն, բազմախտ, խառնակնճիռն. maladie —e, — հիւանդութիւն:

Compliquer, ն. խառնակել, խառնել, բազմամասն առնել, խառնաշփոթել, կնճռել, *կնճռոտել, *պռնկել. — une machine, une question.

Se compliquer, դ. խառնակիլ, խառնաշփոթիլ, կնճռիլ, *կնճռոտիլ, պռնկիլ. l'affaire se complique. 2. բժ. բազմախտ՝ բազմախառն լ. sa maladie se complique.

Complot, ա. դաւ, դաւաճանութիւն, դաւադրութիւն, դաւակցութիւն. tramer, faire, former un —, դաւ գործել, դաւադիր լ. déjouer, découvrir un —, ի դերեւ՝ ի վեր հանել զ—. mettre qn. dans le —.

Comploter, ն. դաւ գործել, դաւաճանել, դաւադրել, նիւթել. — la ruine, la perte de qn. — de voler, d'assassiner. || անխ. — ensemble, avec qn., դաւակից լ. ils avaient comploté entre eux.

Se comploter, դ. դաւադրիլ, նիւթիլ. il n'ignorait pas ce qui se complotait contre lui.

Comploteur, ա. դաւադիր, դաւաճան, դաւակից:

Complu, e, անց. Complaire իբ:

Compluvium (քոնփլիւվիում) ա. հխ. հռ. անձրեւաշեղջ:

Compon, ա. կգ. խորան. բաժին՝ խորշ քառակուսի:

Componction, ի. զղջումն, գիղջ, ատրջանք, ապաշաւ. — de cœur. Grande, véritable —. Être touché de —, զղջալ, ատրջանալ, ի գեղջ գալ, գեղջ եւ ապաշաւ լ., ապաշաւել. ressentir une vive —, *սաստիկ զղջալ:

Componé, e, ած. կգ. խորանաւոր:

Component, e, ած. եր. բաղադրական. ասի նիւթոց, յորս գտանին հետք այլասեռ մարմնոց:

Componium (քոնփոնիում) ա. եժ. բաղադրանուագ. *գործի որ մեքենական երգեհոնի մի վերայ դրուելով՝ ինքնաշարժաբար նոր եղանակներ կը նուագէ:

Componure, ի. կգ. խորանումն. *բանի մի քառակուսածեւ բաժանումն:

Comportement, ա. հ. գնացք, ընթացք, վարք, *վարմունք:

Comporter, ն. ներել, հանդուրժել, տանել, *վերցունել. la dignité du magistrat ne comporte pas qu'il s'abaisse jusque-là. La médiocrité de son revenu ne comporte pas la dépense qu'il fait. Le sujet ne comporte pas tant d'ornements.

Se comporter, դ. կենցաղիլ, կենցաղավարիլ, գնալ, քաղաքավարիլ, *վարուիլ. il s'est bien comporté, mal comporté dans cette affaire. Il s'est comporté en véritable ami. 2. իգ. ինել, գտանիլ. vendre, acheter un immeuble tel qu'il se comporte, վաճառել, գնել զկալուած որպէս եւ է, յորում պայմանի՝ վիճակի եւ գտանիցի:

Composant, e, ած. կազմիչ, բաղադրիչ, բաղկացու, բաղկացուցիչ. corps —. 2. ա. ագ. —. chacun des —s.

Composé, e, ած. կազմեալ, բաղադրեալ, բաղկացեալ, յօդուածոյ. société bien, mal —e, բարեժողով՝ մարդկանիբ, չարաժողով՝ չարամարդ բնկերութիւն. non —, անբաղադրեալ. 2. բ. բաղադրեալ, բազմաձեւի, բարդ, բարդածաղիկ. racine —e, բաղադրեալ արմատ. fleur —e, բարդածաղիկ. 3. ագ. բաղադրեալ, բաղկացեալ. corps —. 4. բ. ջոկադիր, բաղադրական, յօդուածոյ. mot —, j'ai dormi. 5. ճ. յօդուածոյ, խառն. 6. փ. յարդարեալ, յերիւրեալ, կերպարանեալ, յարդարուն, արուեստաչարդար, կեղծ, կեղծադէմ. bien —, ճարտարաիիւս. homme, visage, langage, maintien —. Affecter un maintien —, զգօնութիւն՝ պարկեշտութիւն կերպարանել՝ *ճախել. 7. ա. բաղադրութիւն, բաղկացութիւն, յօդուած, խառնուրդ. l'homme est un — de corps et d'âme. 8. ագ. բաղադրած, բաղադրութիւն, բաղկաց, բաղկացութիւն:

Composées, ի. յ. բարդեալք, բարդք, բարդածաղկեայք, բաղադրեալ ծաղկունք. տոհմ բազմաձեւ տնկոց:

Composer, ն. կազմել, յարդարել, յօդել, յեռուլ, յօրինել, յերիւրել, հիւսել, կահաւորել, աճառել, բաղադրել, բաղկացուցանել. — un remède avec divers ingrédients. Les douze villes dont Cécrops composa le royaume d'Athènes. Les hommes composent ensemble une même famille. L'ouvrage est composé de cinq volumes, *գործն հինգ հատորէ բաղկացեալ է. 2. շարագրել, շաբադրել, շարագծել, համագրել, մատենագրել, հեղինակել, գիրս դնել, վիպել, երգագրել, նուագագրել, եղանակել. — des livres, գիրս դնել՝ յօրինել, մատենագրել. — un air, un discours, un poème, un tableau, un opéra. — un nom, անուանագործել. 3. տպ. շարել, գրաշարել. — un mot, une page. 4. փ. յարդարել, յերիւրել. — sa figure, son visage, sa mine, son maintien, յերիւրել զդէմս՝ զկերպարանս. — son visage sur celui de qn., յերիւրել զդէմս իւր ըստ կրից ուրուք.

Composer, չ. շարագրել, շարադրել. — pour les prix. 2. իգ. իրաւախոհ լ., միաբանիլ, յարմարիլ, համաձայնիլ. — avec ses créanciers. || — avec sa conscience, զանց առնել գիտակիւ մտաց, *խղճմտանքին շատ ականջ չկախել՝ իրեն յարմարցունել. 3. խօսել ի հաշտութիւն, դադրիլ կռիւ վասն անձնատուր լինելոյ. la ville compose.

Se composer, դ. կազմիլ, յօդիլ, յօրինիլ, կազմեալ՝ յօրինեալ լ., բաղադրիլ, բաղկանալ, բաղկացեալ լ. maison qui se compose de trois pavillons. 2. յարդարել զանձն, պարկեշտ զանձն կազմել, զգաստութիւն՝ զգօնութիւն յանձին կերպարանել, ուղղել զընաց իւր, յերիւրել զդէմս, զանձն պարկեշտ ունել. *ինքնիւրեն յարդարել՝ ժողվրուել, երեսն շտկել. les jeunes personnes se composent. 3. կազմել՝ յարդարել անձին՝ յիւր պէտս. il s'est composé un cercle d'amis, une excellente bibliothèque.

Composeuse, ի. շարիչ, գրաշար (մեքենայ):

Composite, ած. ճ. խառն. chapiteau, ordre —. || ա. —, խառնակարգ:

Compositeur, trice, գ. ապ. շարիչ, շարող, գրաշար, գրաշարուհի. 2. երգահան, երգագիր, երգայարդար, երգարկ, նուագայարդար, նուագագիր, նուագերգու, նուագահիւս, նուագաստեղծ, եղանակահիւս, յերիւրող, յօրինիչ, յօրինող. bon, savant, célèbre —. Un — de musique, ձայնագէտ, նուագայարդար, երգագիր. — de romance, վիպերգու. 3. իգ. amiable —, իրաւացր, իրաւարար, համոզակեր:

Compositiflores, ի. բ. բարդածաղկունք. հն. Synanthérées.

Composition, ի. կազմութիւն, կազմած, հիւսուած, յօրինուած, յօրինումն, յօդուած. la — d'une machine, du corps humain, d'un médicament, d'un tableau. 2. տգ. եւ դիզ. բաղադրութիւն, բաղկացութիւն. 3. տպ. շար, շարած, գրաշարութիւն. 4. շարագրութիւն, շարադրութիւն, շարադասութիւն, շարագրած, շարագիր, մատենագրութիւն, շարածք բանից, համագրութիւն, հիւսուած, յօրինուած. une — sans faute. Vous continuez la — de votre dictionnaire, յառաջ վարէք գրառաբանիդ յօրինուած. 5. մատենագրութիւն, հեղինակութիւն. 6. երգագրութիւն, երգահանութիւն, երգարկութիւն, երգայարդարութիւն, նուագահանութիւն, նուագագրութիւն, նուագերգութիւն. 7. իգ. իրաւախոհութիւն, համաձայնութիւն. entrer en —, իրաւախոհ լ., համաձայնիլ. || homme de bonne, de facile —, այր դիւրալուր, դիւրայարմար, յարմարամիտ, հեզ, բարեսէր. être de difficile —, դժուարաբարոյ՝ դժուարբարք՝ բարքախուզոտ՝ դժուարա-

յարմար է. || femme, fille de bonne —, դիւրաժերձ կին, օրիորդ. 8. նկ. շարադրութիւն, շարադասութիւն. — d'un tableau. 9. տպ. գրաշարութիւն. 10. զ. S. Capitulation.

Compositum (ծօմ) ա. եժ. երգոյծ. բոլոր կարողութիւնք երգչի. avoir un beau —.

Compost (քօնփօսթ) ա. եգ. աղբախառղք. խառնուրդ այլեւայլ պարարտացուցիչ նիւթոց:

Composter, ն. եգ. աղբախղբել. *երկիրն պարարտացունել աղբախղբով:

Composteur, ա. տպ. շարող, գրաշարող, գրաժողով:

Composto, ա. իտ. խառնուկ. *տեսակ մի խառնածեփ շինեալ պատիոլանով (pouzzolane), կիրով եւ մարմարի կոտրտուքով:

Compote, ի. չամչարակ, վռուզ, մրգաւծան, մրգանոյշ «սօուծմա, բէչել». — de pommes, խնձորաչամչարակ, խնձորավռուզ. || p. ex —, կարի յոյժ եփեալ, զանցեփ. viande en —. || փ. եւ բ. avoir les yeux, la tête en —, վաստակաբեկ՝ խոնջ է. * աչքն ուռած՝ գլուխն դդում դարձած է:

Compotier, ա. չամչարակակալ, չամչարականոթ, չամչարակաման:

Compound, ած. անգ. ար. բաղադրուած, բաղադրակազմ. * ասի այլեւայլնիւթեղէն շինուած կազմածոց. fil —, — Քել. հաղորդիչ ելեկտրականութեան կազմեալ պղնձապատ պողպատով. dynamo —. Machine —. Plaque de blindage —.

Compréhenseur, ած. ար. իմացող. * երանական տեսիլ ունեցող:

Compréhensibilité, ի. իմացականութիւն:

Compréhensible, ած. իմանալի, ըմբռնելի, հասանելի, մտաւոր, *հասկանալի. cela n'est pas —, այս չէ —, չէ մարթ ի միտ առնուլ զայս, *այս հասկանալու բան չէ:

Compréhensif, ive, ած. ըմբռնող, բովանդակիչ, մտառական:

Compréhension, ի. իմացումն, իմացութիւն, հասումն, հասողութիւն, մտաւորութիւն, ըմբռնումն, խելամտութիւն, մտառութիւն, *հասկացողութիւն. avoir la — facile, dure, դիւրաւ՝ դժուարաւ ի միտ առնուլ, դիւրահաս՝ դիւրահասու, դժուարահաս՝ դժուարահասու է:

Compréhensivité, ի. կգ. իմացողութիւն:

Comprendre (լծ. իբրեւ **Prendre**) ն. բովանդակել, յինքն ամփոփել, փակել, պարունակել. l'univers comprend tout ce qui est. 2. բովանդակել, հաշուել. il a compris dans sa quittance tout ce qui lui était dû. 3. իմանալ, բովանդակել մտօք, ի միտ առնուլ, հասու՝ վերահասու՝ խելամուտ է., խելամտել, ի վերայ հասանել կալ, * հասկանալ. — le sens d'un texte, une langue. Je ne comprends pas sa conduite. Je ne comprends rien à sa conduite. Je ne vous comprends pas, ոչ կարեմ ի վերայ կալ բանիցդ, * զձեզ՝ մտքերնիդ չեմ հասկանար. faire —, տալ ի միտ առնուլ, իմացուցանել, խելամուտ առնել, խելամտեցուցանել, * հասկացունել. se faire —, յայտ առնել զբանս՝ զմիտս իւր, *միտքն հասկացունել. qui comprend, մտահաս, մտահասու, խելամուտ, *հասկացող.

Se comprendre, դ. խելամուտ է. միմեանց, *գիրար հասկանալ. deux cœurs faits pour —. 2. իմանիլ, իմացեալ է., * հասկանալի է., հասկըցուիլ, իմացուիլ. cela se comprend, այս յայտ է, յայտ ինչ է, * այս կը հասկցուի. || S. **Compris.**

Compresse, ի. վ. ճնշօն, պատանք, վիրաբարձ. mettre une —.

Compresseur, ա. վ. ճնշան, ճնշիչ (գործի):

Compressibilité, ի. բգ. ճնշականութիւն, ճնշելիութիւն:

Compressible, ած. բգ. ճնշական, ճնշելի. l'air est —.

Compressicaude, ած. սբ. տափագի. || —s, ա. յ. —ք. սեռ. ճնճաւոհիմի մողիզազգեաց յորում են սեռք կոկորդիլածեռի (crocodilure), կորկոճի (thoricte) եւ ձեռալոդի (neusticure). [բուն, տափացօղուն:

Compressicaule, ած. բ. տափա-

Compressicorne, ած. մբ. տափեղջիւր:

Compressif, ive, ած. վ. ճնշիչ. bandage —. 2. փ. —. régime —. Mesures —ives. [չափ:

Compressimètre, ա. վ. ճնշա-

Compression, ի. բգ. ճնշումն. fontaine de —, ճնշաղբիւր, ճնշաշատուան. pompe à —, ճնշաջրիան. la — de l'air, des gaz. 2. փ. —, ճնշութիւն. un système de — succéda aux excès de la liberté. [վուռն:

Compressipès (փէս) ած. կ. տա-

Comprêtre, ա. եպիցակից, քահանայակից:

Comprimable, ած. ճնշելի, տափելի: [փիչ. la force —e.

Comprimant, e, ած. ճնշիչ, տա-

Comprimé, e, անց. ճնշեալ, ճնշուն, տափ, *տափկած, տափակ:

Comprimer, ն. ճնշել. — l'air. — une artère avec un bandage. 2. փ. նուաճել, նկուն առնել, ատնձել, զսպել. — les factions, les partis.

Se comprimer, դ. ճնշիլ, տափիլ. l'air peut —. 2. փ. —, նուաճիլ, նկուն լինել, ատնձիլ, զսպիլ. les factions se compriment difficilement. [չոց:

Comprimeur, ա. մբ. ճնշիչ, ճըն-

Compris, e, ած. բովանդակեալ, ամփոփեալ, պարունակեալ. || y —, ի նմին բովանդակեալ, ի միասին հաշուեալ, միանգամայն, հանդերձ. non —, ոչ բովանդակեալ, չհաշուեալ ի միասին, Ծող, ի բաց Ծողեալ, առանց, բաց ի. il a dix mille francs de revenus y — sa pension, et non — la maison où il loge. 2. իմացեալ, ի միտ առեալ, *հասկցուած. ce passage mal — des traducteurs.

Compromettant, e, ած. վտանգիչ, վտանգագործ, վտանգալի, վտանգալից, անձնամատն. discours, homme —. C'est très —.

Compromettre (լծ. իբր **Mettre**) չ. իգ. իրաւընտրել, Ծոլուլ զդատաստանն յորոշումն իրաւընտրի՝ իրաւընտրաց. — sur un procès. — de toutes ses affaires entre les mains d'un tel. 2. վտանգել, դնել ի վտանգի, ի վտանգ արկանել, վտանգ հատուցանել, կասկածելի առնել, *վտանգի ենթարկել, բերան ձգել. — qn., sa dignité, ses intérêts. — une femme, վտանգել՝ աղարտել զիամբաւ կնոջ, *բերան ձգել, անունն աւրել:

Se compromettre, դ. վտանգել, դնել ի վտանգի զանձն՝ զիամբաւ իւր, զանձն ի վտանգի կացուցանել, անձնամատն է. il craint de —. Elle se compromet.

Compromis, e, ած. վտանգեալ, ի վտանգ անկեալ, ի վտանգի. sa place —e par des démarches inconsidérées. Sa réputation —e, est gravement —e. || Femme —e, կին վատահամբաւ, անուանարկ, *անունն աւրուած. 2. ա. իգ. իրաւընտրութիւն, համաձայնութիւն, պայմանագիր. signer, faire dresser un —. Mettre une affaire en —. Passer un — avec qn. Par —, իրաւընտրութեամբ. || Mettre qn., qc. en —, դնել ի վտանգի զոք՝ զիմն:

Compromissaire, ա. իգ. իրաւընտիր. իրաւարարն սահմանեալ իրաւընտրութեամբ (compromis).

Compromission, ի. անձնամատնութիւն. * ինքնիւրն վտանգի դնող գործ կամ խօսք:

Compromissionnaire, ած. իրաւընտրական. acte, arbitre —.

Compromissoire, ած. իգ. իրաւընտրաւոր, իրաւընտրային. clause, peine —e.

Comprotecteur, trice, գ. պաշտպանակից, համապաշտպան:

Comprotection, ի. պաշտպանակցութիւն, համապաշտպանութի:

Comprovincial, e, ած. եւ ա. գաւառակից:

Compsanthe, ա. բ. գեղածաղիկ. հն. **Tricyrtide.**

Compsocère, ա. մբ. գեղեցկեղջիւր. սեռ բառաջող պատենաւնից:

Compsognathe, Compsognathus (քոնփսոկնաթիս) ա. վբ. կ. գեղակզակ. կենդանի վաղաբանական նման մկան:

Compsosome, ա. մբ. գեղամարմին, գեղեցկամարմին. սեռ պատենաւնեւ բառաջող միջատաց:

Compsus (քոնփսիս) ա. մբ. գեղանի. ենճաւսեռ պատենաւնեւ բառաջող միջատաց:

Comptabiliaire (քոնթա) ած. հաշուեկալական, հաշուեւոուսարական: [մ. հաշուեկալօրէն:

Comptabiliairement (քոնթա)

Comptabilité (քոնթա) ի. հաշուեկալութիւն, համարակալութիւն, հաշուապահութիւն:

Comptable (քոնթապլ) ած. եւ գ. համարակալ, հաշուեկալ, տոմարակալ, հաշուագէտ, հաշուապահ:

Comptage (քոնթաժ) ա. հաշուումն:

Comptant (քոնթան) ած. առ-

ձեռն պատրաստ, առժամահատոյց, պատրաստական, * կանխիկ «փէշին». argent —, — դրամ, * կանխիկ տուակ. payer argent —, առձեռն հատուցանել, * կանխիկ տուակով, պատրաստ դրամով վճարել. || փ. c'est de l'argent —, ապահով՝ անշուշտ իմն է. prendre qc. pour argent —, դիւրաւ հաւատալ իմիք, հաւատս ընծայել անդէն, *մէկէն բանի մի հաւատալ. 2. ա. առձեռն պատրաստ ապրանք՝ դրամ, *կանխիկ տուակ. vente au —, վաճառ. առձեռն պատրաստ ապրանաւով. acheter, vendre au —, առձեռն պատրաստ ապրանաւով՝ առժամահատոյց գնել, վաճառել, *գինն կանխիկ տալով. 3. մ. առժամայն, առձեռն պատրաստ դրամով, *կանխիկ. payer, acheter —, — հատուցանել, գնել. եւ փ. payer —, առժամայն՝ անդէն հատուցանել՝ կշռել զիմոխարէնն:

Compte (քոնթ) ա. հաշիւ, համար «հիսապ». faire le — de, առնել զ—. — annuel, ամահաշիւ, տարեհաշիւ. premier —, նախահաշիւ. — approximatif, մերձահաշիւ. de —, հաշուական. trouver le — de son argent, գտանել զ— արծաթոյն. || maître des —s, հաշուապետ. || en —, հաշուով, համարով, Թուով. donner qc. en —, հաշուով՝ համարով տալ գիմն. || avoir, recevoir son —, ունել՝ ընդունել զ—ն. || livre de —, հաշուեգիրք. || examiner un —, հաշուեքննել, հաշուաքննել. examen d'un —, հաշուաքննութիւն, հաշուեքննութիւն. || dresser, présenter, vérifier, apurer, affirmer un —, յարդարել՝ առնել, մատուցանել, ուռուգել, մաքրել, հաստատել զ—ն. || — des loyers, des locations, վարձահաշիւ, վարձահամար. || régler, arrêter, clore, solder un —, փակել՝ աւարտել զ—ն, *—ն գոցել. || ouvrir un —, — բանալ. || qui a le même —, հաշուակից. || — détaillé, մանրամասն հաշիւ, համարագրութիւն. || approuver un —, հաճիլ՝ հաւանիլ ընդ —ն. || mettre ses —s en règle, ի կարգի դնել՝ կարգաւորել զ—ան. || qui exige un —, համարախնդիր, հաշուախնդիր. || passer, mettre qc. en —, le mettre sur un —, անցուցանել՝ դնել գիմն ի —ն. || tenir les —s, համարակալ՝ հաշուակալ է., *հաշիւ բռնել. || entrer en —, ի — մտանել. || tenir — d'une somme à qn., անցուցանել զգումարն ի — ուրուք. || tenir —, ի — առնուլ. || rendre son —, ses —s, — տալ. || vérification, affirmation, clôture d'un —, ուռուգութիւն, հաստատութիւն, փակումն հաշուի. || reddition de —, հաշուատուութիւն, համարատուութիւն. || le total d'un —, բովանդակն՝ համագումարն հաշուի. || reste, reliquat de —, մնացորդ հաշուի. || les articles d'un —, յօդուածք հաշուի. || bon —, լաւ հաշիւ. — exact, juste, fidèle, clair, brouillé, final, ճիշդ, արդար, հաւատարիմ, մեկին՝ քաջայայտ, խառնափնդոր, վերջին —. || — rond, կլոր՝ բոլորագումար՝ անկոտրում՝ ամբողջ հաշիւ, ամբողջութիւն. || — borgne, միակողմանի՝ կոտրակաւոր՝ խառնակ հաշիւ. || de — fait, հաշիւ արարեալ, քաջ հաշուեալ՝ կշռեալ, *հաշիւ ընելով, *ամէն բան կշռելով. || ç. cela n'est pas de —, այս արտաքոյ հաշուի է, *այս հաշուէն դուրս է, այս չսեպուիր. || donner son — à un domestique, lui faire son —, առնել զհաշիւն. տալ զվարձս ծառային եւ արձակել, *ծառային հաշիւն ընել ու ճամբել, վճարել ու ճամբել. || փ. եւ ç. je lui ai donné son —, *չափն իրեն ճանչցուցի. || — courant, հանապազօրեայ՝ ընթացիկ —, հաշուընթաց. avoir un — ouvert avec կամ chez qn., ունել բաց — ընդ ումեք, *մէկուն հետ բաց — ունենալ. || être loin de —, սխալիլ ի հաշուին. եւ փ. ils sont loin de —, հեռի են յիրաւախոհ լինելոյ՝ ի միաբանելոյ. || être de bon —, հաւատարիմ՝ արդարակորով է. ի հաշիւն. եւ փ. անկեղծութեամբ խօսիլ՝ բարբառել. homme de bon —, այր ուղղահաշիւ՝ արդարակորով՝ անխաթ. || donner —, — տալ. || à —, ի —, Թերհաշիւ, առձեռն «ալէլ հիսապ». S. **Acompte**. || Au — de, ըստ հաշուի, ի —, *հաշուին, հաշուով. || փ. à votre —, ըստ հաշուիդ, ըստ քանիդ. au — de Monsieur tel, ի հաշիւ... Տեառն. || à ce —, à ce —là, ըստ այսմ հաշուի՝ քանի, ըստ այդմ, *այս հաշուով, եթէ այդ այդպէս է. || au bout du —, զամենայն քաջ՝ բարւոք կշռեալ, չեւ ամենայնի, այսու ամենայնիւ. || en fin de —, իսկ՝ ուր ուրեմն, ապա ուրեմն, *վերջապէս. || par —, հաշուով, Թուով համարով, հետզհետէ, *համրանքով. || ligne de —, հաշուագիծ. mettre en ligne de —, ի — արկանել, դնել ի հաշուի՝ ի հաշուագծի. փ.՝ մեծարել, մեծարոյ՝ մեծ ինչ համարել, *բանի տեղ դնել. || cet homme ne tient ni — ni mesure, ոչ չափ է առնս եւ ոչ համար. խառն ի խուռն են գործք առնդ. || à bon —, դիւրագին, Թեթեւագնի, Թեթեւագին, սակաւագին, աժան «ուճուզ». vendre, acheter, vivre à bon —, եւ փ. manger, se divertir à bon —. || Être de — à demi avec qn., հաշուակից՝ հաշուընկեր լինել ումեք, *կէս առ կէս շահիլ, հետն բաժնել շահն ու կորուստն. faire une chose de — à demi avec qn., հաշուակցութեամբ գործել գիմն ընդ ումեք, հաւասար բաժանելով զծախսն եւ զշահս. || trouver son — à, գտանել զշահ՝ զօգուտ իւր, օգտիլ, շահիլ. || sur le — de qn., զումեքէ, զանձնէ՝ վասն անձին ուրուք, *մէկուն վերայ. parler sur le — de qn., խօսել զումեքէ բարի կամ չար. mettre qc. sur le — de qn., արկանել ինչ զումեքէ՝ ի վերայ ուրուք, *բան մի մէկուն վերայ ձգել. || prendre, mettre qc. sur son —, յիւր վերայ՝ յանձն առնուլ, ստանձնել գիմն. || pour le — de qn., ի հաշիւ ուրուք. || pour mon —, յիմ հաշիւ, վասն իմ. եւս՝ ես, իսկ ես. pour mon —, je suis résolu a obéir. || Pour son — particulier, յանձնիւր հաշիւ. || pour votre —, ի քո հաշիւ. եւս՝ դու, իսկ դու. pour votre —, vous feriez bien de partir. || Pour — du malheur, ի լուծն դժբախտուե || tenir — à qn. d'une chose, հատուցումն՝ փոխարէն վնասուց առնել ումեք. sans tenir — des intérêts, առանց ի հաշիւ առնլոյ զտոկոսիս՝ միտ դնելոյ տոկոսաց. եւ փ. tenir — à qn., շնորհ ունել նմա.

2. համար, վարկ, մեծարանք, շահ, *համարումն. tenir, faire — de qn., de qc., faire entrer en ligne de —, ի հաշիւ առնուլ, ի համար առնել, մեծարոյ՝ մեծ համարել, մեծարել, շնորհ՝ փոյթ՝ հոգ ունել, միտ դնել, երեսս առնել, *բանի տեղ դնել, ուշ դնել. ne tenir aucun —, ne pas tenir —, faire peu de — de, ne pas faire grand —, յոչինչ՝ առ ոչինչ համարել՝ գրել, չառնել փոյթ, անփոյթ առնել, *բանի տեղ չդնել. on n'a pas tenu — de mes paroles, ոչ եղեւ ի համարի բան իմ, *խօսքս բանի տեղ չդրին. nous savons que vous tenez — de nous, գիտեմք զի ի քում համարի եմք, *գիտեմք որ բանի տեղ կդնէք զմեզ. || avoir son —, *փափաքածն ունենալ. եւ ապր. il en a pour son —, il en a eu pour son —, ընկալաւ նագիւր բաժին, *իւր չափն՝ բաժինն առաւ. j'y trouve mon —, *ասոր մէջ շահս կգտնեմ.

3. համար, հաշիւ, տեղեկութիւն, ճանաչութիւն, պատասխանի. devoir, rendre — à qn. de qc., համար տալ, պարտիլ, տալ տեղեկութիւն, տեղեկացուցանել. j'en dois — au Sénat. Je ne dois — à personne. Je n'ai point de — à vous rendre. Qui doit rendre —, համարապարտ. devoir rendre —, être obligé de rendre —, համարապարտ է. rendre — à un juge, բան՝ համար տալ դատաւորին. rendre — de sa conduite, տալ զհամար վարուցն, անձին համարս տալ. demander — à qn. de qc., համարս պահանջել. || se rendre — de qc., հասու՝ խելամուտ է., ի վերայ կալ իրիք, ի միտ առնուլ գիմն, տեղեկանալ, *բան մի հասկանալ. || vous me rendez bon — de votre conduite, սորջացուցիչ զձեզ, *քեզի բերնէդ պիտի բերեմ. || rendre — d'un ouvrage dans un journal, տեղեկութիւն՝ ճանաչութիւն տալ գերկասիրութենէ յօրագրի. 4. — rendu, տեղեկագիր. le — rendu d'une séance, առենագրութիւն. faire le — rendu d'une séance, առենագրել. || cours des —s, առեան համարակալից, համարակալութիւն.

Առ. erreur n'est pas —, վրիպակն չէ հաշիւ. մարթ է ուղղել զվրիպակ հաշուոյ. || les bons —s font les bons amis, լաւ՝ ճիշդ հաշիւք ազնիւ բարեկամս առնեն. մաքուր հաշիւ, բարեկամ սերտիւ:

Compté, e, ած. համարեալ, Թուեալ, հաշուեալ. avoir cinquante ans bien —s. Être —, ի Թիւ անկանիլ, ընդ Թիւ մտանել, *համրուիլ. || mar-

cher à pas —s, յամրաքայլ՝ յուշիկ ընթանալ. || tout —, tout rabattu կամ tout bien — et rabattu, քաջ հաշուեալ՝ կշռեալ զամենայն :

Compte-fils, ա. Թելահամար. *Թել համրող :

Compte-globules, ա. ոլոռնահամար, ոլոռնաթուիչ, գնդկաթուիչ :

Compte-gouttes, ա. դղգ. շԹահամար, կաթևաչափ. *կաթիլ համրող:

Compte-pas (քոնթփա) ա. քայլաթուիչ, քայլահամար (գործի) :

Compter, ն. հաշուել, համարել, Թուել, ի համար աճել՝ արկանել՝ բերել, ի հաշիւ՝ ի Թիւ արկանել, Թիւ համարոյ առնել, ընդ Թիւ անցուցանել, * հաշուի զարնել, համրել «սայմագ». — de l'argent. Tout était compté, Թուով համարով էր ամենայն. sans — les femmes et les enfants, Թող զկանայս եւ զմանկտիս. || — une somme à qn., հաւուցանել. || փ. — les heures, les jours, les moments, զժամս, զաւուրս, զվայրկեանս հաշուել՝ Թուել, *ժամերն, օրերն, վայրկեաններն համրել, անհամբեր սպասել. || — ses pas, յամրաքայլ՝ յուշիկ ընթանալ, *ծանր քալել. || — tous les pas de qn., քննել զընթացս՝ զգնացս ուրուք. || — les mots, ծանրախօս՝ ծանրաբարբառ՝ ծանրալեզու է. *ծանր ծանր խօսիլ. || — par, նշանաւոր առնել. — ses années par des victoires. 2. կարգել՝ դասել ի Թիւ. — qn. parmi ses amis. || — qn. parmi ses aïeux, ses ancêtres, ունել զոք ի Թիւ նախնեաց իւրոց. || — dix, vingt années de service, ծառայել պետութեան զամս տասն, քսան. || քՁ. — tant d'années, tant de printemps, tant d'hivers, լինել այնչափ ամաց. cette jeune fille comptait quinze printemps, հնգետասանամեայ էր օրիորդն. ce vieillard compte quatre-vingts hivers. || — tant d'années, de siècles d'existence, լինել այսչափ ինչ ամաց՝ դարուց (ասի գշինուածոց, գիաստատութեանց, գժողովրդոց). || — les morceaux à qn., համարել զպատառս ուրուք, * մէկուն բերնին պատառներն համրել. 3. հաշուել, առնել զիաշիւ՝ զիամար. — la dépense. || — qc. à qn., մեծ ինչ հաշուել՝ համարել, *բանի տեղ սեպել՝ դնել. || — pour, comme, հաշուել, համարել, գրել, վարկանել, *սեպել. — pour rien qc., յոչինչ՝ առ ոչինչ գրել՝ համարել, յաչս դնել գիմն. il ne compte pour rien, ոչինչ համարի, առ ոչինչ գրէ, *բանի տեղ չդնեը.

չ. հաշուել, համար՝ հաշիւ առնել, փակել զիաշիւս. nous comptons tous les soirs. || — avec qn., աւարտել ընդ ումեք զիաշիւն. եւ փ. ի հաշիւ առնուլ, յարգել, *բանի տեղ դնել. 2. խորհիլ, զմտաւ ածել, դնել ի մտի, մտադիր լ. je compte partir demain. || — trop sur soi, յանձնապաստան լ. 3. — sur, ակն ունել, ակնկալել, դնել զյոյս իւր, յուսալ, վստահ լ., վստահիլ. je compte sur vous, sur mes forces. 4. à — de, սկսեալ. à — d'aujourd'hui, սկսեալ յայսմ օրէ, * այս օրէն սկսեալ. à — de demain, սկսեալ ի վաղուէ, ի վաղուէ, *վաղուընէ սկսեալ. 5. — que, համարել, կարծել, հաւատալ. comptez que je ne vous oublierai pas. Vous comptez sans lui, *գինքն ի հաշիւ չէք դներ. || il sait —, հաշուագէտ է, *հաշիւ գիտցող մին է. 6. համարիլ, *համրուիլ, սեպուիլ. cela ne compte pas, չիամարի այս, * այս չիամրուիր՝ չսեպուիր. il ne compte pour rien, *բանի տեղ չդրուիր. 7. — de, կարծել. je comptais de partir. Je compte de le voir.

Առ. qui compte sans son hôte, compte deux fois, որ հաշուէ առանց պանդոկապետի՝ երկիցս հաշուէ. ասի եւս — sans son hôte, *անկարելի բանի մի յուսալ, ինքն իւր գլխուն հաշիւ անել, սխալիլ. || — de clerc à maître, * առաջին աուաջին հաշիւն անել. || il ne faut pas — sur les souliers d'un mort pour se mettre en route, * պէտք չէ յոյսն ժառանգութեան մի վերայ դնել :

Se compter, դ. համարել զանձն, *ինքնգինքն համրել՝ սեպել. — pour rien, ոչինչ համարել՝ առ ոչինչ գրել զանձն. 2. համարիլ, հաշուիլ, *համրուիլ, սեպուիլ, հաշուիլ. cela se compte, ne se compte pas.

Compteur, euse, գ. համարիչ, հաշուող, Թուիչ, Թուող, հաշուաբար, հաշուագէտ. || ա. համարիչ, համրակ, հաշուակ, հաշուացոյց, համարացոյց (գործի). — à gaz, կազաչափ. համարացոյց կազի. — à eau, ջրաչափ :

Comptoir, ա. հաշուասեղան, տրապիզ «փէշԹախԹա». — de banque, վաճառասեղան դրամատան. 2. հաշուատուն, հաշուարան, վաճառարան, վաճառատուն, վաճառատեղի, գրասենեակ :

Comptonie, ի. բ. կոմպտոնիա, կոմպտոննի. ծառ ի տոհմէ միւրիկեայց (myricées).

Comptonite, ի. հբ. կոմպտոնաքար. *ներմակ նիւԹ՝ Վեսուվի լաւաներէն :

Comptoriste, ա. հաշուեռնա-

Comptosie, ի. մբ. կոնպտոզիկ. սեռ երկՁեռ միջատաց :

Compulsation, ի. կրկտումն :

Compulser, ն. կրկտել, *պրպտել. — les registres, les anciens auteurs.

Compulseur, ա. կրկտող :

Compulsif, ive, ած. մղիչ, ստիպիչ : force —ive.

Compulsion, ի. կրկտանք. 2. մղումն, ստիպումն :

Compulsoire, ա. դտ. կրկտահրաման. հրամանագիր քննելոյ զարգիլեալ պարուեայ (dossier).

Compulsorial, e, ած. իգ. կրկտական :

Comput (քոնփիւԹ) ա. ժկգ. տոմարահաշիւ, ժամանակահաշիւ :

Computation, ի. ժկգ. ժամանակահաշուումն. հաշուումն ժամանակի:

Computer, չ. ժամանակահաշուել. հաշուել զժամանակ :

Computiste, ա. ժամանակահաշուագէտ, հաշուագէտ, տոմարագէտ :

Comtal, e, ած. կոմսական, կոմսի. couronne —e, կոմսապսակ, կոմսաԹագ :

Comtat, տ. **Comté.**

Comte (քոնԹ) ա. կոմս. Monsieur le —, տէր —. de —, կոմսական. couronne de —, կոմսական Թագ :

Comté (քոնԹէ) ա. կոմսուԹիւն :

Comtesse (քոնԹէս) ի. կոմսուհի. madame la —, — տիկին :

Comtifier (քոնԹ) ն. կոմսացուցանել, կոմսել. *կոմսի տիտղոս տալ.

Se comtifier, դ. կոմսանալ. *կոմսի տիտղոս առնուլ :

Comtisme, ա. կոնտականուԹիւն. դրական իմաստասիրուԹիւն :

Con... նմ. համ եւ կից. ի սկիզբն եւ ի վերջ բառից :

Conana, ա. բ. կոնանէնի. ծառ ի տոհմէ արմաւենեաց :

Conanam, ա. բ. կոնանամ. արմաւենի ի Գույանա :

Conandre, ա. բ. կոնորձ. սեռ գեաներեայց ի Յապոն :

Conani, ա. բ. կոնանի. սեռ տընկոց ի Գույանա. — franc, ազատ —. Թուփ ինչ ի Կայէն :

Conanthe, ա. բ. կոնաճապիկ. խոտ ինչ փոքրիկ ի հիւսիսային Ամերիկա :

Conanthère, ի. բ. կոնափԹիԹ. խոտ ինչ ի Քիլի :

Conanthérées, ի. յ. բ. կոնափըԹիԹեայք. ցեղ տոհմի շուշանասերից նախատիպ ունելով զկոնափԹիԹ :

Conarite, ի. հբ. կոնաքար :

Concamération (սիօն) ի. ճ. եւ բգ. կամարօն :

Concassage, ա., **Concassation,** ի. **Concassement,** ա. դղգ. ձարձատումն, լեսումն, փշրումն :

Concasser, ն. դղգ. ձարձատել, լեսուլ, մանրել, փշրել «հավանտա տէօյմէք». — du poivre.

Se concasser, դ. —իլ. ces objets se concassent avec le marteau.

Concasseur, ա. եգ. ձարձատիչ, լեսուկ. լեսիչ մեքենայ :

Concaténation (սիօն) ի. իս. շղԹայումն, յեռուած, կապ :

Concavation (սիօն) ի. վ. կրճակզուԹիւն. կզուԹիւն կրճոց :

Concave, ած. խորամէջ, գոգ : գոգածեւ, գոգաւոր «գովուգ». miroir —, գոգաւոր՝ գոգածեւ հայելի, գոգահայելի. lentille —, գոգոսպն. գոգաւոր ոսպնածեւ. verre —, ապակի գոգաւոր, գոգապակի. plan —, հարԹ գոգաւոր, հարԹագոգ. concavo-convexe, գոգկորնԹարդ :

Concavifolié, e, ած. բ. գոգատերեւ. rose —e.

Concavité, ի. գոգուԹիւն, գոգաւորուԹիւն, գոգածեւուԹիւն. la — d'un globe. 2. գոգած, խոռոչ, գոգ, խորափիտ. les —s du cerveau, du crâne. Les —s d'une montagne, d'un rocher. Les —s du globe, de la terre.

Concavo-concave, ած. տբ. գոգագոգաւոր. գոգաւոր երկուստեք. des verres —s.

Concavo-convexe, ած. տք. գոգակորնձարդ. *մի երեսն գոգաւոր եւ միւսն կորնձարդ :

Concéder, ն. շնորհել, տալ. — un droit, un privilège. 2. ք. գիջանիլ:

Se concéder, դ. շնորհիլ, տուեալ լ., *շնորհուիլ, տրուիլ. c'est un privilège qui se concède difficilement.

Concedo (քոնսէտոյ) ա. լտ. հաւանիմ, ընդունիմ. la correction est nécessaire, —.

Concélébrer, ն. պատարագակից լ. le nouveau prêtre et l'évêque concélèbrent la messe. [գանելի :

Concentrable, ած. կեդրոնացու-

Concentralisation, ի. կեդրոնացուցումն : [ցուցիչ :

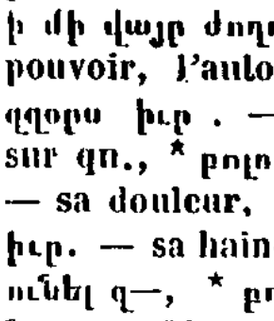
Concentrateur, ած. կեդրոնա-

Concentration, ի. կեդրոնացումն, ամփոփումն. — du pouvoir dans les mains d'un homme. — de l'autorité. — des troupes, — զօրաց. 2. ֆգ. —, համախմբումն. la — de la chaleur. La — des rayons solaires au foyer d'une lentille. 3. տգ. կեդրոնացումն, չրազտումն, բարկուքիւն. 4. ախ. — du pouls, կեդրոնացումն՝ տկարութիւն՝ անզգայութիւն երակաց:

Concentré, e, ած. կենդրոնացեալ, ժողովեալ, ամփոփեալ. 2. տգ. բարկ, չրազտուտ, *խտացած. alcool, acide —. 3. փ. կեդրոնացեալ, անհանդարտ, ներամփոփ. chagrin —. Douleur —e, դառնակսկիծ ցաւ. être —, անհանդարտ՝ ներամփոփ լ., *միտքն չկարծնել. 4. բժ. pouls —, կեդրոնացեալ՝ տկար՝ անզգալի երակ :

Concentrer, ն. կեդրոնացուցանել, համախմբել, ժողովել ի կեդրոն. — les rayons solaires. 2. —, ի մի վայր ժողովել, ամփոփել. — le pouvoir, l'autorité. — ses forces, — զզօրս իւր. — toutes ses affections sur qn., *բոլոր սէրն մէկուն տալ. — sa douleur, յինքն ամփոփել զցաւ իւր. — sa haine, sa colère, sa fureur, ունել զ—, *բռնել. 3. տգ. կեդրոնացուցանել, բարկացուցանել, չրազտել. *չրային մասն հանել. — l'alcool, կեդրոնացուցանել՝ չրազտել՝ բարկացուցանել զգքի. — un liquide, un sel. Lait concentré, խտացեալ կաթն :

Se concentrer, դ. ֆգ. կենդրոնանալ, համախմբիլ, ժողովիլ ի կենդրոն, ի մի վայր կուտիլ, ամփոփիլ. les rayons du soleil se concentrent dans le foyer d'un miroir ardent. Toutes mes idées se concentrent sur ce seul objet. Toute ma colère s'était concentrée sur ce pauvre homme. 2. անհանդարտ լ., յինքն ամփոփել զզգացմունսն, չհանել ուժեք ի վեր. je serais malheureuse si j'étais obligée de me concentrer.

Cercle concentrique.

Concentrique, ած. եչ. կենդրոնակից, համակենդրոն. cercles —s.

Concept (քոնսէփթ) ա, խս. իմացողական, միտք, խորհուրդ :

Conceptacle, ա. բ. սերմնիկարան. *գաղտնաբեղուն (cryptogame) տնկոց սերմնիկները պարունակող պատիճ :

Conceptaculaire, ած. բ. պատակաւոր : [տակաբեր :

Conceptaculifère, ած. բ. պա-

Concepteur, trice, ած. յղացող. individu —. 2. իմացող :

Conceptibilité, ի. իս. իմանալիութիւն : [2. իմանալի :

Conceptible, ած. իս. յղանալի.

Conceptif, ive, ած. յղացող. 2. իմացական, իմացողական. faculté —ive. Esprit —.

Conception, ի. սաղմնաւորութիւն, յղացումն, յղութիւն, սերմնաւորութիւն. au temps de la — de l'enfant. Depuis la — jusqu'à l'enfantement. || La —, fête de la — de la Vierge, Յղութիւն, տօն Յղութեան սրբոյ Կուսին. 2. յղացումն, իմացումն, իմացութիւն, հասողութիւն, ըմբռնումն, ըմբռնողութիւն. — d'une idée, յղացումն գաղափարի. avoir la — vive, facile, lente, dure, տգամիտ՝ ծանրամիտ՝ ծանրամիտ լ. 3. փ. ծնունդ մտաց, խորհուրդ. — ridicule. Cet ouvrage est une des plus belles —s de l'esprit humain. Voilà une plaisante —.

Conceptionnaire, ա. յղական (պաշտպան անարատ յղութեան սրբոյ Կուսին) : [գական :

Conceptionnel, elle, ած. իմա-

Conceptivité, ի. իմացողութի :

Conceptualisme, ա. իս. իմացականութի :

Conceptualiste, ած. իմացական. système, philosophie —. 2. ա. —. կուսակից իմացականութեան :

Conceptuel, elle, ած. բխ. յղական. acte —. Idée —elle.

Conceptus (քոնսէփթիւս) ա. բխ. սերմնաւ. առաջին տարրն սաղմի յետ յղութեան յարգանդի մօր :

Concernant, նխ. պատկանեալ, պատկանմամբ, ի դէպ, յաղագս, ի վերայ, *նկատմամբ, վերաբերեալ, վերայ, մասին. une loi — tel objet. Vous parlez — votre ami.

Concerner (յերրորդ դէմս եւեթ վարեալ) ն. պատկանիլ, պատշաճիլ, ի դէպ լ., հայիլ ի, վերաբերիլ. cela me concerne, *ինձ կպատկանի՝ կվերաբերի այդ. ce qui concerne votre profession. Cela concerne vos intérêts. Voilà pour ce qui vous concerne.

Concert, ա. միաբանութիւն, համախոհութիւն, ձայնակցութիւն, միաշնչութիւն, համաշնչութիւն, միաձայն բարբառ. le — des grandes puissances de l'Europe. Le — européen. — d'opinions. Ils ne mirent pas assez de — dans leurs opinions. Un — de voix, համաձայնութիւն, միաձայնութիւն, ձայնակցութիւն. || փ. un — de louanges, միաձայն դրուատիք, համագովանք. un — d'acclamations, միաբերան դրուատիք. || de —, միաբան՝ միաշունչ համանութեամբ, միաբան խորհրդով. agir de —. 2. եժ. միաբանութիւն երգոց, դաշնակութիւն, ձայնակցութիւն, միաձայնութիւն, յօրինեալ բարբառ. 3. նուագահանդէս, երաժշտահանդէս, համանուագ, յարմարանուագ. entendre un —. Donner un —, — տալ. aller au —, երթալ ի —. — spirituel, հոգեւոր՝ կրօնական —. — instrumental, նուագարանահանդէս. — vocal, ձայնահանդէս, երգահանդէս. 4. յ. քժ. քաղցրաձայն երգ, երգք, գեղգեղանք, քերթուած, աւաչ, դայլայլիկք. les —s du rossignol. Prêtez l'oreille à mes —s.

Concertant, e, գ. յարմարանուագաւոր, համանուագիչ, երգեցիկ, երգակից, նուագակից. 2. ած. —.

Concerté, e, ած. խորհեալ, խորհրդով գործեալ, *միաբան՝ մտածուած՝ կարգադրուած. plan, dessein —. 2. սեթեւեթեալ, պանուճեալ, բեկբեկ. prendre, avoir un air —. Elle est trop —e dans ses manières.

Concerter, ն. խորհիլ, խորհրդակցիլ, խորհրդաբանիլ, միաբանիլ, *միաբան խորհիլ՝ կարգադրել. — avec qn. les moyens de, — ընդ ումեք ի հնարս ils avaient bien concerté leur projet. 2. կարգել, յարդարել, *յարմարցունել. pour — là-dessus son maintien et ses pas.

Se concerter, դ. խորհիլ ընդ ումեք, խորհուրդ ի միջ առնուլ, *խորհրդակցիլ, համաձայնիլ, միաբանիլ, յարմարիլ. concertez-vous avec lui là-dessus. Nous nous concerterons sur les moyens à prendre. Ils se concertèrent longtemps avant d'en venir à l'exécution. [նուագարան :

Concertina, ա. եժ. յարմարա-

Concertino, ա. եժ. յարմարանուագիկ. յարմարանուագ փոքրիկ 2. յարմարանուագարանիկ : [գիչ

Concertiste, ա. յարմարանուա-

Concerto (քոնսէրթօ) ա. եժ. յարմարանուագ. jouer, exécuter un —. Les —s pour le piano, —ք դաշնակի :

Concesseur, ա. շնորհատու, արտօնատու :

Concessible, ած. շնորհելի, արտօնելի. terrain —.

Concession, ի. շնորհումն, արտօնութիւն, արտօնատուութիւն, արտօնագիր. cette compagnie a obtenu la — des mines. 2. շնորհ, գիջումն, գիջողութիւն. il vous a fait une grande —, — մեծ արար ձեզ. faire des —s, — առնել՝ *անել :

Concessionnaire, գ. եւ ած. շնորհընկալ, արտօնաւոր, արտօնատէր. société —.

Concetti (քոնչէթթի) ա. յ. իտ. իմաց. փայլուն՝ բայց անիմաստ իմացուածք՝ խորհուրդք. ouvrage rempli de —. Les — ies plus exotiques.

Concevabilité, ի. իմանալիութի, հասկանալիութիւն :

Concevable, ած. իմանալի, հասանելի, *հասկանալի. cela est-il —. C'est très —.

Conceveibo, ա. բ. կոնսեվէիբոյ. անուն ծառոց ի տոհմէ կաղնչականայց :

Concevoir (լծ. իբրեւ **Recevoir**)

յղանալ, * ծոցուրիլ. le sein qui vous a conçu. La Vierge a conçu Notre-Seigneur par l'opération du Saint-Esprit. Cette femme est hors d'âge de —. 2. յղանալ մտօք, դնել ի մտի, զմտաւ ածել, խորհիլ, ընդ միտս անկանիլ ուրուք, ընդ միտ արկանել, արկանել ի միտս. — une idée, un projet, un plan. — de la peine, de l'aversion pour qn., * մէկուն համար ցաւ, ատելութիւն զգալ. — de l'amour pour qn., արկանել սէր ընդ ումեք, *մէկուն վերայ սէր ձգել. j'avais conçu de toi de grandes espérances, յոյս մեծ էր ինձ ի քեզ, *վերադ մեծ յոյս ունեցեր էի. il conçut le hardi dessein de, զյանդուգն խորհեցաւ խորհուրդ. — de la jalousie, ի նախանձ բերիլ, մախալ. — de la haine, ոխ առնել, վառիլ ոխութեամբ. j'ai conçu la pensée, le projet, l'idée de, խորհուրդ կալայ, խորհուրդ ի մտի եդի, եղեւ ինձ ի մտի, խորհեցայ, *մտածեցի. 3. իմանալ, ի միտ առնուլ, հասու լ., ըմբռնել, մտառնել. concevez-vous un pareil procédé? Je conçois vos douleurs. 4. յայտ առնել, արտայայտել, կարգել. il fallait — cette clause en termes plus précis. Il écrit une lettre ainsi conçue, գրէ նամակ օրինակ զայս.

Se concevoir, դ. յղանալ, յղացեալ լ., սաղմնառել, սերմնառել, *ծոցուորիլ. 2. ի միտ առնուլ, հասու լ., *հասկացուիլ. cela ne se conçoit pas, չէ մարթ ի միտ առնուլ զայս, * այս չհասկացուիր:

Conchacé, e (քոնքասէ) ած. կ. խեցաւոր «գապուգլու». || —s, ա. յ. —ք. տոհմ անգլուխ եւ երկպատեան կակղամորթոց:

Conchairamidine եւ **Conchairamine** (քոնքէ) ի. տգ. համահռեմկամին. անկենսահալ կալաքարակերպ զուգամասն հռեմկամինի:

Conche (քոնչ) ի. աբ. Ամբոր. երկրորդ աւազան աղի: [ցակեաց:

Conchicole (քոնքիքօլ) ած. կ. խե-

Conchicolithe (քոնքիքոլիթ) ա. վբ. խեցաքար. սեռ բրածոյ օղակաւորաց:

Conchier, ն. աղբել. 2. փ. —, ապականել. les critiques ne peuvent faire autre chose que — et gâter les ouvrages des autres. (Th. Gaut.)

Conchifère (քոնքի) ած. կ. խեցաքեր. || —s, ա. յ. —ք. դաս փափկամորթ կենդանեաց: [ձեւ:

Conchiforme (քոնքի) կ. խեցա-

Conchilège (քոնքիլէժ) ած. կ. խեցաքաղ, խեցաժողով:

Conchinien, enne (քոնքի) ած. կգ. կոնքեղէն. * ականջի կոնքին (conque) վերաբերող:

Conchioline (քոնքիո) ի. տգ. խեցալին. * կակղամորթոց ոմանց խեցիին մէջ գտնուած տեսակ մի նիւթ:

Conchiosaure (քոնքիոսոր) ա. սբ. խեցամողէզ. սեռ. բրածոյ մողիզաց:

Conchite (քոնքիթ) ի. հբ. խեցակ. * խեցիի մէջ գոյացած քար. գն. **Conchyte.**

Concho-anthélix (քոնքո-անթելիքս) ա. մգ. կոնքանախապարոյր. * փոքրիկ դնդեր արտաքին ականջի:

Conchoderme (քոնքոտէրմ) ա. խբ. խեցեմորթ. սեռ. կակղամորթոց:

Conchoécie (քոնքոէսի) ա. կ. խեցաբնակ. սեռ. ծովային փոքրիկ ժժմակաց:

Concho-hélix (քոնքո-էլիքս) ա. մգ. կոնքապարոյր. * դնդեր արտաքին ականջի որ կոնքին դէպի պարոյր (hélix) կ'երթայ:

Conchoïdal (քոնքո) ած. խեցակերպեայ. 2. եչ. կոնքակերպեայ:

Conchoïde (քոնքո) ած. խեցակերպ. 2. եչ. եւ ճ. կոնքակերպ:

Concholépas (քոնքոլէփաս) ա. խբ. խեցալեպաս. ազգ ծիրանաբեր խեցեմորթի: [liologie.

Conchologie (քոնքո) S. Conchy-

Conchologique, S. Conchylio logique. [logiste.

Conchologiste, S. Conchylio-

Conchophore, ա. կ. խեցակիր. || —s, ա. յ. —ք. դաս կակղամորթ կենդանեաց: [քեղ:

Conchyle (քոնքիլ) ա. բպ. կոն-

Conchylie (քոնքիլի) ի. խբ. խեցաճճի. սեռ. կակղամորթոց:

Conchylien, enne (քոնքիլիէն) ած. բպ. խեցայինն, խեցախառն. terrain —. [խեցաբեր:

Conchylifère (քոնքի) ած. խբ.

Conchylioïde (քոնքի) ած. բպ. խեցակերպ, խեցածեւ:

Conchyliologie (քոնքի) ի. բպ. խեցաբանութիւն. || S. Carcinologie.

Conchyliologique (քոնքի) ած. խեցաբանական. traité, description —.

Conchyliologiste, ա. խեցաբան:

Conchyliographe (քոնքի) ա. խեցաբանագիր:

Conchyliomorphite (քոնքի) ի. հբ. խեցակերպաքար:

Conchyliophore, ած. բպ. խեցակիր: [խեցատպաքար:

Conchyliotypolithe (քոնքի) ի.

Conchyte (քոնքիթ) S. Conchite.

Concierge, գ. տնպահ, տնապան, դրոյլ. la loge du —, տնպահարան. սենեակ տնպահի:

Conciergerie, ի. տնպահութիւն, տնապանութիւն. 2. բանտապահութիւն, բանտապանութիւն. 3. տնաբանտ. * բանտ Փարիզու դատաստանարանին կով:

Concile, ա. ժողով, հոգեգումարութիւն. — national, provincial, œcuménique կամ général, ազգային, գաւառական, տիեզերական կամ ընդհանուր —. le saint —. Tenir, convoquer, assembler un —, le —, — գումարել, առնել. ouvrir, fermer un —. Congédier, dissoudre le —, արձակել զ—. les sessions d'un —. Les actions, les actes, les discours d'un —. Finir, clore le —. Il avait voix au —. Cela fut proposé, agité et résolu au —. Le — prononça anathème. En plein —. 2. վճիռք եւ կանոնք ժողովոյ. le — de Trente n'est pas reçu en France. Recueil, collection des —s.

Conciliabilité, ի. հաշտելիութիւն, յարմարութիւն:

Conciliable, ած. հաշտելի, միաբան, համաձայնելի, յարմար. ces qualités ne sont pas —s. Ce sentiment n'est pas — avec tel autre. Ces deux passages me semblent très —s. C'est une affaire —.

Conciliabule, ա. չարաժողով, ժողովակ. ce n'était pas un concile, mais un —. Tenir un —. Se trouver à un —. [ժողովոյ:

Conciliaire, ած. ժողովական,

Conciliant, e, ած. հաշտարար, հաշտասէր, իրեարահաշտ, խաղաղարար. homme, esprit, caractère —. Paroles —es.

Conciliateur, trice, գ. հաշտեցուցիչ, հաշտարար. || ած. —. esprit —. Éloquence —trice.

Conciliation (սիօն) ի. հաշտութիւն, հաշտումն, հաշտեցումն. esprit de —. Appeler, citer en —. Tenter la voie de la —. Essai de —. Non —, անհաշտութիւն. 2. միաբանութիւն, համաձայնութիւն. la — des lois entre elles. La — des passages d'un auteur.

Conciliatoire, ած. հաշտարար, հաշտեցուցիչ. procédure —.

Concilié, e, անց. հաշտեալ, հաշտ. parties —es. Esprits —s.

Concilier, ն. հաշտել, հաշտեցուցանել, հաշտ առնել, աճել ի հաշտութիւն. — les parties, les esprits. 2. միաբանել, համաձայնել. — les lois, des auteurs. 3. յանկուցանել, շահել. sa douceur lui a concilié la bienveillance de tous.

Se concilier, դ. հաշտիլ, գալ ի հաշտութիւն, * հաշտուիլ. ces gens-là ne pourront jamais —. 2. յինքն յանկուցանել, արկանել, շահիլ. — les cœurs, les esprits, les bonnes grâces de qn. — l'amitié des honnêtes gens. — l'attention des auditeurs. 3. միաբանիլ, յարմարիլ, համաձայնիլ. leurs goûts ne se concilient pas ensemble. Votre système ne peut — avec les principes établis.

Concilion, ա. բ. սիրկ. կաճնաբուդխ տունկ նման զանգակաճաղկի:

Concis, e, ած. հակիրճ, կարճ, կարճառօտ, կուռ, կարճակտուր, սեղմ, համառօտ, կարճաբան, սակաւաբան, սեղմաբան. style, écrivain, auteur —. Phrase —e. Écrire en style —, d'un style —. Il est — dans ses discours. Maximes —es.

Concision, ի. կարճառօտութիւն, կարճաբանութիւն, սակաւաբանութիւն, սեղմաբանութիւն, համառօտութիւն. la — du style. Tacite est un modèle de —. Avec —, կարճառօտ, հակիրճ, կարճառօտս, կարճառօտիւք, կարճ ի կարճոյ:

Concitoyen, enne, գ. քաղաքակից, համաշխարհիկ. être — de qn. C'est mon —. Vos —s. Nous sommes —s. [կցութիւն:

Concitoyenneté, ի. քաղաքա-

Conclave, ա. պապընտիր ժողով, փակարան. entrer dans le —. Ce —

dura longtemps. Le — de tel pape. S'enfermer dans le —.

Conclaviste, ա. փակարանամուտ, փակարանական. * կարդինալին հետ փակարան մտնող եկեղեցական:

Conclu, e, անց. **Conclure** բայ. կնքեալ, կատարեալ. affaire, alliance —e. Traité —. Les arrangements qui ont été —s entre nous. La chose est —e. L'affaire est —e, վճռբեալ է գործն:

Concluant, e, ած. կնքիչ, հաստատիչ, հետեւեցուցիչ, եզրակացուցիչ. argument —. Preuve, raison —e.

Conclude, ի. բզ. գրգռալափ. գրգռիչ լափ (pâtée) որսահաւուց:

Conclure (je conclus, tu conclus, il conclut, n. concluons, v. concluez, ils concluent; je concluais; je conclus; je conclurai; je conclurais; qu'il conclue; q. je conclusse; concluant, conclu, conclue.) ն. կնքել, աւարտել, վճարել, զրաւ առնել, ի գլուխ հանել, գլխաւորել, կատարել. — un discours, le récit, կնքել զընթացս բանին, զգրուած. — la paix, կնքել հաշտութիւն, դաշն հաշտութեան կնքել. — un traité, դնել դաշն, դաշինս կռել, *դաշինք դընել. — une alliance, դաշնակցիլ, նիզակակցիլ. — une convention, պայման դնել, պայմանադրել. — un emprunt, փոխառութիւն կնքել. — un marché, սակ արկանել. — un mariage, առնել՝ առնել զամուսնութիւն. 2. հանել հետեւանս, հետեւեցուցանել, հաւաստել, եզրակացուցանել, *հետեւցունել, եզրակացունել. qu'en voulez-vous —?

Conclure, չ. վճիռ հատանել՝ տալ, վճռել, լինել ի կարծիս, սահմանել, *կարծիք՝ որոշում տալ. — à la peine de mort.

Se conclure, դ. կնքիլ, ի գլուխ ելանել, զրաւ առնուլ, վճարիլ, կատարիլ, կռիլ. la paix se conclut. 2. հետեւիլ, յառաջ բերիլ. le vrai se conclut souvent du faux.

Conclusif, ive, ած. կնքիչ, հաստատիչ, եզրակացուցիչ:

Conclusion, ի. կնիք, կնքումն, աւարտ, կատարումն, վերջ, կատարած, վերջաւորութիւն. — de la paix, կնքումն խաղաղութեան. — d'une affaire, d'un traité, d'un mariage. 2. կնիք, վախճան, վերջաբան, վերջաբանութիւն, աւարտաբանութիւն. — d'un discours, d'un roman. 3. հետեւութիւն, հետեւանք, եզրակացութիւն. cette — est bonne. Sa — ne vaut rien. Fausse —. Déduire une —, հետեւանս հանել, եզրակացուցանել, հետեւեցուցանել. — juste. 4. ը. մ. գլուխ բանից, կնիք բանիս, միտ բանիւ. —, je n'en veux rien faire. 5. յ. դտ. վերջաբանութիւն, պահանջանք, պահանջագիր. on m'a donné tout ce que je demandais par mes —s.

Conclusum (քոնքլիւզոմ) ա. քղք. որոշումն (ժողովոյ):

Concocteur, trice, ած. բժ. հալիչ, մարսեցուցիչ. boisson —trice.

Concoction (քոնքոքսիօն) ի. բժ. հալումն, մարսումն «սինմէ, հազմ»:

Concolore, ած. կ. համագոյն, նոյնագոյն:

Concombre, ա.բ. վարունգ «խըյար». manger du —. Salade de —s. 2. վարնգենի «խըյար ֆիտանը». semer, planter des —s. Graine de —. || — d'âne, — sauvage, իշավարունգ, իշկոյ վարունգ. վայրի վարունգ. հն. **Elatérium, Ecbalie, Momordique.** || — jaune pour la graine, պաշուլակ:

Concomitance, ի. ընթացակցութիւն, համընթացութիւն, զուգընթացութիւն. la — de ces deux symptômes. La — des phénomènes, des sons.

Concomitant, e, ած. բժ. ընթացակից, համընթաց, զուգընթաց. symptômes, signes —s. || եժ. —. sons —s. || ար. —. grâce —e.

Concordance, ի. միաբանութիւն, յարմարումն, համաձայնութիւն. — des témoignages. 2. համաբարբառ. — de la Bible, des Évangiles. Chercher un passage, un mot dans la —. 3.բ. համաձայնութիւն. être en —, համաձայն լ. en —, համաձայն. l'adjectif doit être en — avec le substantif.

Concordant, e, ած. միաբան, համաձայն, զուգընթաց, համաբարբառ, համաբան. mariage —. Couche, stratification —e, զուգընթաց խաւ. 2. համաբարբառ, համաբան. 3. հ. S. **Baryton.**

Concordantiel, elle, ած. վդ. միաբանիչ. table —elle.

Concordat, ա. թուղթ՝ գիր դաշանց, միաբանագիր՝ դաշնաթուղթ՝ դաշնագիր՝ պայմանագիր (պապի՝ *Եագաւորի մի հետ). faire un —. Passer un —. 2. վճ. իրաւախոհութիւն, համաձայնումն (*սնանկի պարտատէրերցն հետ). consentir un —. S'opposer à un —.

Concordataire. ա. վճ. համաձայնաւոր. * պարտատէրերցն հետ համաձայնող. 2. ած. —. failli —.

Concordataire, Concordatiste, ած. եպ. միաբանագրակից, դաշնագրակից. կուսակից միաբանագրի՝ դաշնագրի. prélat concordataire. Église concordatiste.

Concorde, ի. միաբանութիւն, համախոհութիւն, համամտութիւն, միակամութիւն. place de la —, հրապարակ —Եան:

Concorder, չ. միաբանիլ, համաձայնիլ, համախոհ՝ համամիտ՝ համաշունչ լ. ils ne peuvent —. 2. միաբանիլ, համաձայնիլ, յարմարիլ. leurs témoignages ne concordent guère. Cela ne concorde pas avec ce que vous avez dit. Faire —, միաբանել, համաձայնել. faire — qc. avec une autre. Faire — deux articles d'une loi.

Concourant, e, ած. զուգընթաց, համընթաց. lignes —es, — գիծք. || մբ. —. forces —es, — զօրութիւնք. puissances —es, — կարողութիւնք:

Concourir (լծ. իբր **Courir**) չ. ընթացակից՝ գործակից՝ աջակից՝ օգնական լ., օժանդակել, աջակցիլ, սատարել. vous avez concouru avec moi au succès de cette affaire. — au bien public. Ils concourent à le perdre. Tout a concouru à sa fortune, à sa perte. — à son élévation. 2. ընթանալ՝ ձգիլ ի մի կէտ. tout concourt à la même fin, ի մի կէտ նպատակի՝ ի մի վախճան ձգի ամենայն. 3. եչ. զուգընթաց լ., հանդիպել միմեանց, զուգընթանալ (երկու գծից). 4. փ. մրցիլ, մրցակցիլ, մրցակից լ., հետամուտ՝ բարձակրիւ լ., հետամտել, ելեւելս առնել, զմիմեամբ ելանել, ի հանդէս անցանել, *մրցման ելնել. — pour les prix, pour le prix de peinture. Être admis à —. Nous concourûmes la même année. — pour une chaire de droit.

Concourme, ի. վճ. դեղնադեղ. *դեղին ներկող դեղ:

Concours (քոնքուր) ա. խուռն, խուռն՝ խուռներնեաց՝ համագունդ բազմութիւն. grand — de peuple, de monde, խուռն բազմութիւն ժողովրդեան. un immense — de spectateurs, խուռներնեաց բազմութիւն հանդիսատեսից. le — des curieux était très grand. Il s'y fait un grand — de monde. 2. զուգընթացութիւն, զուգընթացութիւն, զուգադիպութիւն, հանդիպումն, պատահումն. — de deux lignes, de deux époques. Un — des circonstances, զուգադիպութիւն հանգամանաց՝ պարագայից. — d'actions, գործակցութիւն. 3. գործակցութիւն, աջակցութիւն, օժանդակութիւն, սատարութիւն, ձեռնտուութիւն. prêter, donner son — à, գործակից՝ աջակից՝ օժանդակ լ. իրիք. prêter un — moral, մատուցանել աջակցութիւն բարոյական. son — m'a été fort utile. 4. մրցակցութիւն, մրցանք, մրցումն, մրցութիւն, մրցամարտ, գուպար, պայքար, հետամտութիւն, բարձակրիւ մրցանք. — de peinture, de sculpture. Mettre au — une chose, դնել ի մրցանս գիմն, * բան մի մրցանքի դնել. être admis au —. Présenter au —, մատուցանել ի պայքար՝ ի մրցանս. se présenter au —, ի պայքար մտանել, մրցիլ. le — sera ouvert, fermé. Les ouvrages présentés au —. Hors —, արտաքոյ մրցման, անմրցելի. — littéraire, բանամրցուի:

Concraire, Concréfier, ն. Քանձրացուցանել. = *Se* —, դ. Քանձրանալ:

Concrescence (քոնքրէսանս) ի.բ. աճակցութիւն:

Concrescent, e (քոնքրէսան) ած բ. աճակից. *վէկտեղ աճող:

Concrescibilité (քոնքրէսիպիլիթէ) ի. Քանձրականութիւն:

Concrescible, ած. վդ. Քանձրանալի:

Concret, ète, ած. տմբ. Քանձրացեալ, ենթակացեալ (անուն). 2. Քբ. յարանուն. nombre —, — Քիւ:

Concréter, ն. Քանձրացուցանել:

Concrétion (քոնքրէսիօն)ի. Քանձրացումն , մածումն . — de l'huile, du lait. 2. մածուած , զանգուած , տղիղ . — saline, pierreuse. 3. վ. կցուած . — des doigts. 4. բժ. տղիղ . les calculs sont des —s.

Concrétionnaire (քոնքրէսիոնէր) ած. եբ. տղիղաւոր . roches —s.

Concrétionner (Se) (քոնքրէսիոնէ) դ. տղիղիլ . * տղիղ դառնալ :

Concreto, *in* —, ի Քանձրացեալն:

Conçu, e, անց. **concevoir** բայի. յղացեալ . —, non de l'homme, mais du Saint-Esprit. Celui qui a —, յղացող . 2. —, խմացեալ . phrase —e. Cela est — en termes formels. Son discours était — en ces termes.

Concubin, e, ած. հարճային . union —ine. 2. գ. հարճ. —s, —ք . *մէկտեղ ապրող այր եւ կին :

Concubinage, ա. հարճութիւն . — public, scandaleux. Vivre en —, հարճակեաց լ. les inconvénients du —.

Concubinaire, ա. հարճորդ , հարճաւոր , հարճակալ . c'est un —.

Concubinairement, մ. հարճաբար , հարճութեամբ . vivre —.

Concubinat, ա. հարճութիւն :

Concubine, ի. հարճ «օտալըզ». entretenir une —. Ce n'est pas sa femme, c'est sa —. Avoir sa —. Fils d'une —, հարճորդի . frère de la —, հարճեղբայր . fils adoptif de la —, հարճորդեգիր :

Concupiscence (սանս) ի. ցանկութիւն , ցանկականն , տուփական ցանկութիւն, հեշտախտութիւն , գիւղամտութիւն . regarder avec des yeux de —, յայրատաճայեաց լ., *յայրատ աչքով նայիլ . nous sommes pleins de —.

Concupiscent, e (քոնքիւպիսան) ած. ցանկացող , ցանկասէր , հեշտախտասէր , յայրատաճայեաց :

Concupiscible (քոնքիւպիսիպլ) ած. ցանկական, յայրատ . appétit —.

Concurremment (քոնքիւրրաման) մ. մրցակցութեամբ , մրցմամբ , մրցելով , զմիմեամբք ելանելով . briguer — une charge. 2. գուգընթացաբար , զուգընթաց , զոյգ ընդ , ընդ , ի միասին, *միասեղ . ils ont agi —.

Concurrence, ի. մրցակցութիւն, մրցանք , մրցումն , մրցութիւն , հեռամտութիւն , մրցահանդէս . entrer en — avec qn., ի մրցանս մտանել , մրցակցիլ, զմիմեամբք ելանել, մրցիլ. faire —, մրցակցիլ , մրցակից լ., այր զարամբ ելանել. être, se trouver en —, մրցիլ , մրցակցիլ . 2. վճ. շահամրցութիւն , հակամրցութիւն . redouter, soutenir la —. 3. հաւասարութիւն (իրաւանց , վիճակի). jusqu'à —, à la — de, մինչեւ , մինչեւ ի բովանդակութիւն , *մինչեւ լցուիլն (այս ինչ գումարի), մինչեւ :

Concurrencer, ն. նբ. մրցիլ , մրցակցիլ :

Concurrent, e, գ. մրցող , մրցակից , հեռամուտ , հակամրցող , հաւասարակարուեստ , ախոյանակից, յառաջամատոյց . — redoutable. Supplanter son —. 2. վճ. շահամրցող , շահամրցիկ :

Concurrentiel, elle (քոնքիւրրանսիել) ած. մրցական , մրցակցական :

Concusconine, ի. տգ. համակուսկոնին . *կալաքարակերպ հեմիկիոյ (rémija) կեղեւին մէջ գտնուած :

Concussion, ի. խորուն , դրամակորզութիւն, զօշաքաղութիւն «խամին». — manifeste. Il est accusé, convaincu de —. Il a commis, il a fait d'horribles —s. Commettre des —s, խորել . se rendre coupable de —.

Concussionnaire, ա. խորիչ , դրամակորզ , զօշաքաղ «խամինճի». c'est un —. ‖ ած. —. ministre —.

Condalie, ի. բ. կոնդալիա , կոնդալենի . սեռ. տոհմի դժնիկեայց :

Condaminée, ի.բ. կոնդամինէա. Ծուփ ի տոհմէ տորոնեայց :

Condaminéées, ի. յ. բ. կոնդամիններայք . ցեղ տորոնասերիցց :

Condaminium (նիում) ա. միջամտութիւն :

Condamnable (քոնտանապլ). ած. դատապարտելի . homme —. 2. փ. —, եպերելի, պախարակելի, պարսաւելի . action, opinion, conduite —.

Condamnateur (քոնտանաթէօր) ա. դատապարտիչ, դատապարտող :

Condamnation (քոնտանասիօն) ի. դատապարտութիւն , դատափետութիւն, վճիռ դատապարտութեան. prononcer —, տալ՝ հատանել զվճիռ դատապարտութեան . il y a eu — contre moi. — à une peine infamante. Attendre sa —. ‖ — par contumace. ‖Subir sa —, — կրել. ‖— par défaut, դատապարտուիլ ի բացակայութե. ‖porter sa —, բերել զվնիք դատապարտութիւրոյ . 2. դատապարտուիլ , պատիժ դատապարտուիլ . subir sa —, կրել՝ լուծանել զպատիժ դատապարտութեան իւրոյ , դատ տալ՝ հատուցանել . — à mort, մահապարտութիւն . 3. յ. տոյժք՝ ճախք դատապարտութեան . acquitter ses —s, le montant des —s, հատուցանել զծախս դատապարտութեան . 4. դատապարտութիւն , պախարակութիւն . — de nos goûts, de nos opinions.

Condamnatoire (քոնտանաթուար) ած. դատապարտական , դատապարտիչ :

Condamné, e (քոնտանէ) ած. եւ գ. դատապարտեալ , դատապարտ , պարտաւոր , դատափետ . — à la mort, մահապարտ . être —, դատապարտիլ , — լ. — aux dépens, — ծախուց . 2. բժ. դատապարտեալ , դատապարտ . անբոյժ համարեալ . malade — par les médecins.

Condamner (քոնտանէ) ն. դատապարտել , դատապարտ՝ պարտաւոր՝ պարտ առնել , դատափետել . — qn. à mort, ի մահ դատապարտել , մահապարտել , դատավճիռ մահու դնել ի վերայ. — à l'exil, — յաքսոր . celui qui condamne, դատապարտիչ , դատապարտող , դատափետող . 2. փ. —, ստիպել . — qn. au silence. Être condamné, դատապարտեալ՝ պարտաւոր լ., ստիպիլ . je suis condamné à me taire. 3. դատապարտել , դատրովել , եպերել , պախարակել . — une opinion, un livre, son prochain. 4. բժ. — un malade, դատապարտել , անբժշկելի՝ անբուժելի՝ անբոյժ համարել . * յոյսն կտրել հիւանդէ . ‖ — une porte, une fenêtre, դատապարտել՝ առականել զդուռն՝ զպատուհան . * բոլորովին գոցել չբացուելու կերպով .

Se condamner, դ. դատապարտիլ , դատապարտ՝ պարտաւոր լ. * դատապարտուիլ . — aux travaux forcés. 2. դատապարտել՝ դատապարտ՝ պարտաւոր առնել՝ բռնադատել զանձն , *ինքնիւրեն դատապարտել , բանի մի պարտաւորել . — par ses discours. Il se condamna lui-même en avouant ses torts. — à des travaux pénibles, à un silence perpétuel.

Condéiste, ա. կոնդէական . կուսակից Կոնդեայ . 2. ած. կոնդէական , կոնդեան . la partie —.

Condensabilité, ի. բգ. խտականութիւն : [լի , խտական :

Condensable, ած. բգ. խտանա-

Condensant, e, ած. բգ. խտական , խտացող :

Condensateur, ա. բգ. մք. խտացուցիչ (գործի) :

Condensatif,ive, ած. խտական :

Condensation (սիօն) ի. բգ. խտութիւն , խտացումն , հոծութիւն , Ծաղկումն . — de la vapeur, de l'air. Machine à —, sans —, մեքենայ խտացման , անխտացման :

Condensé, e, անց. խտացեալ , խիտ, հոծ. eau, vapeur —e. 2. սեղմ, կուռ, խտիմաստ, սեղմաբան. style —.

Condenser, ն. բգ. խտացուցանել , խտել , հոծ եւ մած գործել . le chaud raréfie les corps, le froid les condense. — l'air. 2. փ. —, սեղմել , ամփոփել . — sa pensée.

Se condenser, դ. խտանալ , հոծիլ , Ծաղկիլ , Ծաղկանալ . l'air se condense. Des vapeurs se condensent.

Condenseur, ա. մք. խտուրան (գործի) :

Condenseuse, ի. խտող , խտացուցիչ մեքենայ :

Condescendance, ի. գիջումն , գիջողութիւն , խոնարհումն . lâche, sage, coupable —. Il faut de la — dans le commerce du monde. Vous avez trop de —. J'ai fait cela par — pour elle.

Condescendant, e, ած. գիջող , գիջանող , գիջողամիտ , գիջուն , խոնարհուն , կամակար . caractère, esprit —. Humeur —e.

Condescendre (լծ. իբրեւ **Descendre**) չ. գիջանել , խոնարհիլ , խոնարհեցուցանել զանձն , չափաւորակից լ. — aux goûts, aux désirs de qn., aux fantaisies d'un enfant. Il a condescendu à tout ce qu'on a voulu de lui. C'est une chose à laquelle il ne condescendra jamais.

Condigne, ած. աբ. արժանի, արժանաւոր . mérite —. [րութիւն :

Condignité, ի. աբ. արժանաւո-

Condiment, ա. ամոքանք , համեմանք. le poivre, le sel sont des —s.

Condimentaire, ած. ամոքիչ, համեմիչ. propriétés —s.

Condimenteux, euse, ած. ամոքուտ, համեմուտ. suc —.

Condisciple, ած. աշակերտակից, դասընկեր, ուսումնակից. il a été mon —. Nous étions —s.

Condit (քոնտի) ա. սինձ, շաքարամիրգ. les tiges d'angélique se mangent à l'état de —s.

Condition, ի. պայման, վիճակ, կացութիւն. améliorer sa —. Triste —. — sociale, ընկերական պայման՝ վիճակ. dans les mêmes —s, համավիճակ. 2. հանգամանք, որպիսութիւն. les —s nécessaires pour qu'une action soit bonne. Cet ouvrage n'a pas les —s requises, demandées. 3. ազնուականութիւն. personne, homme de —, այր ազնուական՝ ազնուազգի՝ քաջատոհմ. de basse —, ցածազգի, վատազգի, վատատոհմ, վատատոհմիկ. de grande —, մեծազգի, մեծատոհմ. 4. ծառայութիւն, սպասաւորութիւն. entrer en —, ի — մտանել, ծառայ՝ սպասաւոր լ. 5. պայման, պայման կենաց, կենցաղ, վիճակ. la — matérielle du peuple. 6. պայման, պայմանադրութիւն, դաշն, ենութիւն «գավլ». — avantageuse, onéreuse, dure, équitable. — expresse, nécessaire, impossible. Mettre, imposer, faire des —s, dicter ses —s, պայման դնել՝ առնել, պայմանադրել. accepter des —s. Faire ses —s, առնել՝ դնել զպայմանս իւր, * ուզածն առաջուց իմացուցանել. sans —, անպայման. se rendre sans —. || A — que, պայմանաւ՝ այնու պայմանաւ՝ պայման ի միջի եդեալ զի, միայն զի, այնու զի, եթէ. je ferai ce voyage, à — que vous viendrez avec moi. || A — de, պայմանաւ. je vous cède ce terrain, à —, à la — d'y bâtir. Vendre une chose à —, պայմանաւ՝ դաշամբ՝ երաշխաւորիւով վաճառել. || — sine qua non, անհրաժեշտ պայման. c'est la — sine qua non. || Baptiser, absoudre sous —, ենութեամբ վկրտել՝ արձակել:

Condition, ի. ար. չորանոց, ջերմատեղեակ (մետաքսի):

Conditionnalisme, ա. ֆա. պայմանաւորութիւն:

Conditionnaliste, ա. պայմանական. système —. 2. գ. —. կուսակից պայմանականութեան:

Conditionnalité, ի. պայմանականութիւն:

Conditionné, e, ած. bien —, լաւապայման, լաւավիճակ, ընտիր. mal —, յոռեպայման, յոռեվիճակ, յոռի. un ouvrage bien —, mal —, բարեկերտ՝ բարեկազմ՝ քաջակազմ, յոռեկազմ՝ յոռեկերտ՝ յոռի գործ. étoffe bien —e, քաջահիւս՝ ազնիւ կերպաս. || փ. sottise bien —e, անիծնարին՝ մեծ անմտութիւն:

Conditionnel, elle, ած. պայմանական, պայմանաւոր, ենական. promesse, clause —elle. Cela est —. 2. ք. պայմանական. mode —, — եղանակ. || ա. ք. —. je sortirais s'il faisait beau. Je serais sorti s'il avait fait beau. || — présent, — ներկայ. որպէս il viendrait si je voulais. || — passé, — անցեալ. որպէս, il serait venu si j'avais voulu.

Conditionnellement (քոնտիսիոնէլման) մ. պայմանաւ. promettre, s'obliger —.

Conditionnement, ա. ար. չորացուցումն (մետաքսի). 2. պայմանումն, կարգումն. le bon — des emballages.

Conditionner (քոնտիսիոնէ) ն. պայմանել, յօրինել, կերտել, գործել. bien — un drap, բարւոք գործել զչուխայ. 2. պայմանել, պայմանալից առնել. — un acte. 3. ար. — une soie, չորացուցանել զմետաքս, * չորցունել:

Se conditionner, դ. չորանալ, * չորնալ. l'établissement où se conditionnent les soies. 2. պայմանիլ, յօրինիլ, les marchandises se conditionnent bien dans cette maison.

Condoléance, ի. ցաւակցութիւն, վշտակցութիւն. de —, ցաւակցական, վշտակցական. lettre de —, ենուէ —եան, ցաւակցագիր, ցաւակցաենուէ. expression de —, ցաւակցական յայտարարութիւն:

Condom, ա. կոնդոմ. *աղեխառն (baudruche) շինուած պարկ երիկ մարդիկն ափրոդիտական հիւանդութենէ պահպանելու:

Condoma, ա. ար. կոնդոմա. տեսակ յամուրի Գլխոյ Բարեյուսոյ:

Condominium(օմ)ա. տիրակցութիւն, համատիրութիւն, պետակցութիւն. *երկրի մի երկու տէրութիւն տիրապետելն:

Condor, ա. Ե. վարազահաւ. մեծագոյնն ի Ճոչունս «բիբխ»:

Condori, ա, բ. կոնդորի. ընդարբեր ինչ տունկ Հնդկաց:

Condormition (քոնտորմիսիօն) ի. աբ. քնակցութիւն. ամուսնական բնակակցութիւն:

Condortes, ի.յ. ան. ձկնատեսանք, ձկնատեսանք «տալեան»:

Condottiere (քոնոթիէրէ) ա. հրամանատար (վարձկան զինուորաց իտալիա). 2. բաղդախնդիր զինուոր, բաղդատաքոփիկ. des condottieri.

Condouloir (Se —, հ. յանդիմանութեն եւեթ վարելի.) — avec qn., ցաւակից՝ վշտակից լ. ունել:

Condous, տ. Condoma.

Condrine, ի. ոգ. աճառին:

Condrotomie, ի. աճառահատութիւն:

Conducteur, trice, գ. վարիչ, ուղղիչ, առաջնորդ, ուղեցոյց. — d'omnibus, կառուցիչ համակառաց. — d'une barque, նաւավար, նաւուղիչ. — des travaux, գործավար.. — d'un peuple, առաջնորդ ժողովրդեան, ժողովրդապետ, ժողովրդագլուխ. 2. ա. եզ. մաճակալ. 3. ուղեցոյց, ուղեցուցագիրք. 4. բգ. հաղորդիչ. մարմին որ հաղորդէ ջերմութեան՝ ելեկտրականութեան. bon —, լաւահաղորդ, հաղորդարար, հաղորդական. non —, անհաղորդ, անհաղորդիչ, անհաղորդական. mauvais —, յոռեհաղորդ, վատահաղորդ, յոռի, վատ —. 5. ա. հաղորդիչ. les métaux sont de bons —s.

Conductibilité, ի. բգ. հաղորդականութիւն. mauvaise —, յոռի՝ վատ —:

Conductible, ած. բգ. հաղորդական:

Conduction (քոնտիւքսիօն) ի. բգ. ջերմանց. *անցումն ջերմութեան կամ ելեկտրականութեան հաղորդաբար մարմնոց մէջ. 2. իգ. հն. վարձակալութիւն. *վարձու բռնել:

Conduire (je conduis, n. conduisons; je conduisais; je conduisis; je conduirai; je conduirais; conduis, conduisons; q. je conduise, q.n. conduisions; q. je conduisisse; conduisant; conduit) ն. տանել, ածել, առաջնորդել. * առջեւէն քշել տանիլ. — un aveugle, առաջնորդել կուրի. — un enfant à l'école, տանել՝ ածել զմանուկն ի դպրոց. — les troupeaux aux champs. Qui conduit au ciel, երկնատար՝ երկնահաղորդ. 2. ուղեկից լ., յուղարկել, յուղարկ երթալ՝ լ. conduisez madame. 3. առաջնորդել, տեսուչ լ., հրամայել, վարել, ուղղել, կառավարել. — une armée, une affaire, des travaux. Savoir — sa maison. L'art de — les peuples. 4. տանել, փոխադրել, ածել. — du vin, des vivres, des marchandises. || — une voiture կամ լուկ —, վարել զկառս, կառավարել, ձի՛ս արել, երասանակել, * կառք քշել. եւ անխ. ce cocher conduit

bien. — une barque, վարել՝ ղեկավարել զնաւակ, * նաւակ քշել. եւ փ. ը. — la barque, S. Barque. || — une femme à l'autel, կին ածել, ամուսնանալ, ածել ի կնութիւն, *պսակուիլ, կարգուիլ. || — une chose à sa fin, à son terme, un ouvrage à sa perfection, ի կատար՝ ի գլուխ ածել. || — de l'eau, ջուր ածել. || — une ligne, գիծ ածել, * գիծ քաշել. 5. տանել՝ ածել՝ հանել (ճանապարհի). cette rue conduira au boulevard. 6. փ. տանել, ածել, առաջնորդել. la vertu conduit au bonheur. Ses grandes actions l'ont conduit à la gloire. || Bien, mal —, բարւոք՝ ոչ բարւոք ուղղել՝ յերիւրել՝ նիւթել. — l'intrigue d'une pièce, un drame, une comédie.

Conduire, չ. տանել, ածել, իջանել. le chemin conduit à la ville. եւ փ. aucun chemin de fleurs ne conduit à la gloire.

Se conduire, դ. առաջնորդել անձին. cet homme ne voit pas à —. 2. տանիլ, ածիլ, առաջնորդիլ, գնալ, վարիլ, քաղաքավարիլ, կենցաղավարիլ, կենցաղիլ, բերիլ, կեալ, *վարք՝ ընթացք բռնել, վարուիլ. bien —, բարւոք քաղաքավարիլ, ունել բարի գնացս, * լաւ վարուիլ, լաւ վարք ունենալ. — mal, ապիրատիլ, * լաւ չվարուիլ. cette femme s'est toujours bien conduite. La plupart des femmes se conduisent par le cœur. — avec qn., գնալ՝ վարիլ ընդ ումեք, * վարուիլ. — bien, avec sagesse, բարւոք գնացս ունել, բարւոք քաղաքավարիլ՝ կենցաղավարիլ. — avec impudence, լկտանալ, լկտիլ, լրբիլ, լրբանալ, լալրշել, *շփանալ:

Conduit, ա.ար. ագուգայ, փող, փողրակ, փողորակ, խողովակ, ցնցուղ «քիւնք». — de pierre, de bois, քարեղէն, փայտեայ —. — d'eau, ջրմուղ, ջրուղի, կաւառն. — d'air, — օդամուղ. || մգ. — auditif, լսելափող, լսափող. — urinaire, մզափող. —s nourriciers, ցնցուղք սննդատարք, սննդափողք. — alimentaire, կերակրափող. — auriculaire, ականջացրնցուղ, ականջափող:

Conduit, e, անց. **Conduire** քայի. տարեալ, ածեալ, *տարուած. homme — à l'échafaud. Femme —e en prison.

Conduite, ի. ածումն, ածութիւն, առաջնորդութիւն. — d'un aveugle, d'un troupeau. 2. առաջնորդութիւն, ուղղութիւն, վարչութիւն, տնօրինութիւն. sous la — de, ընդ առաջնորդութեամբ. — des travaux, des affaires, des troupes. Le roi lui donna la — de son fils. Avoir la — d'une armée. Prendre la — d'une entreprise. 3. փ. գնացք, քաղաքավարութիւն, վարք, ուղղութիւն՝ ընթացք վարուց, կենցաղ, կենցաղավարութիւն. la — qu'il a tenue est sans excuse, չէ մարթ անբասիր առնել զգնացս նորա. bonne —, ուղղութիւն կենաց, ուղղադնացութիւն, բարի վարք, լաւութիւն. — irréprochable, անառագիւտ քաղաքավարութիւն. avoir de la —, une bonne —, բարւոք գնացս ունել, ուղղագնաց՝ բարեկրօն լ., * բարի վարք ունենալ. manquer de —, être sans —, անբարի գնացս ունել, *գէշ վարք ունենալ. mauvaise —, չար գնացք, խառնակեցիկ կեանք, * վատ՝ գէշ վարք. 4. ուղեկցութիւն, յանդարկաւորութիւն. être chargé de la — d'un ambassadeur. Faire la — à qn., յանդարկել զոք, յանդարկ երթալ՝ լ. ուժեք. 5. աբ. առաւածային տնօրինութիւն (*մարդոց վերայ). 6. չրմուղ, ագուգայ «առ եղու՝ ալէնտի»:

Conduplicable, ած. բ. ծալելի, կրկնելի:

Conduplicatif, ive, Conduplicué, e, ած. բ. ծալածոյ, կրկնակ:

Conduplication (քոնտուփլիքասիօն) ի. ած. կրկնաբառ, կրկնաբառութիւն. 2. բ. կրկնութիւն, ծալ. — des folioles, des cotylédons.

Condupliqué, e, S. **Conduplicatif.**

Condurrite, ի. հբ. կոնդուրրայտ:

Condylarthres, ա. յ. վբ. կցայօդք. խումբ հսկայածն. բրածոյ սմնաբերաց մերձակից կնղակաւորաց (ongulés).

Condyle (քոնտիլ) ա. մգ. որոճ. կլոր եւ տափակ ծայր յօդուածոց:

Condylien, enne, ած. մգ. որոճեան. trou —, որոճածակ. formes —ennes, որոճածեւք:

Condylocarpe, ա. բ. որոճապտուղ. սեռ տոհմի շնատասերից (apocynacées).

Condyloïde, ած. մգ. որոճակերպ. cavité —, ոլորոճ. հն. ի. **Acétabule.**

Condyloïdien, enne, ած. մգ. [որոճակերպեան:

Condylome, ա.բժ. ուռճան. *այտոյց մեղկեն, որ սրբանին բոլորտիքն կ'ելլէ:

Condylope, ած. կ. որոճոտն. || —s, ա. յ. որոճոտունք. կարգ շատի փոքրագլուխ կենդանեաց:

Condylophore, ած. բպ. որոճակիր, վարակակիր. échinosperme —.

Condylostome, ած. ջ. որոճաբերան. սեռ ջրաճճի անասնակաց:

Condylure, ա. սբ. որոճագլի. սեռ միջատակեր եւ գիշակեր անասնոց Ամերիկայ:

Cône, ա. չգ. կոն. — droit, oblique, scalène, — ուղիղ, խոտոր, անհաւասարակող. 2. բ. —, պիտուակ «չաւմ ֆրանքըը». 3. խբ. կոնք. ժժմակ ինչ. 4. աս. կոն. — d'ombre, կոնաստուեր. — աստուերական. 5. աբ. — de lumière, կոնալոյս, լուսակոն. — լուսոյ. 6. ագ. կոն. — textil, հիւսկոն. — հիւսկէն:

Cône-ancre, ա. աբ. կոնախարիսխ. կոնածեւ պարկ փոխանակ խարսխի ի ծովային վերելս օդապարկաց:

Cône, e, ած.խբ. կոնածեւ. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ միապատեան ժժմակաց:

Conéine, ի. տգ. կոնիոնին, խրնդամոլին. կալաքարակերպ նիւթ գըտեալ ի խնդամոլին:

Conélice, ա. խբ. կոնախղունջն. * տեսակ մի ժժմակ:

Conelle, ի. կմ. կոնիկ. տեսակ մի կոնածեւ ժժմակ:

Conémon կամ **Conomon,** ա. բ. կոնեմոն. տեսակ մի վարունգ Յապոնի:

Conescarinelle, ի. կ. կոնապլղպիջակ. սեռ կենդանի եւ բրածոյ մամռակենդանաց:

Conessi, ա. բ. կոնեսի. կեղեւ վրայտենւոյ (wrightie).

Conessine, ի.տգ. կոնեսին. նիւթ ինչ կալաքարակերպ հանեալ ի կեղեւոյ վրայտենւոյ:

Confabulateur, ա. խօսող, խօսակից: [ցութիւն:

Confabulation, ի. հ. խօսակ-

Confabuler, չ. հ. խօսել, խօսակից լ., զբանիւք անկանիլ. ils confabulaient ensemble sur qc.

Confarréation (քոնֆարրէասիօն) ի. ալիւրաբերումն. կարգ ամուսնութեան առ հին Հռոմայեցիս:

Confection, ի. գործուած, կազմութիւն, յօրինուած. — d'un canal, d'un chemin. Jusqu'à parfaite —. 2. յօրինումն, կատարումն. la — d'un inventaire, d'une liste. 3. կազմակար, կազմագգեստ, *պատրաստ հագուստ «գափտանները, գափտանը ֆշի». faire la —, կազմակարել, կազմակար առնել, կազմագգեստել. acheter une —, կազմագգեստ գնել. 4. կազմակարարան, կազմագգեստարան «գափտանը տիւքքեանը». maison de —, կազմակարատուն, կազմագգեստատուն. 5. դղգ. դեղախիւս «մաճուն». հն. **Électuaire.**

Confectionner, ն. գործել, կազմել, յօրինել. — une machine. — des habits, զգեստս —, կազմագգեստել:

Se confectionner, դ. գործիլ, կազմիլ. c'est ici que se confectionnent tous les vêtements. 2. գործել՝ կազմել՝ յօրինել անձին. — un habit, զգեստ — անձին:

Confectionneur, euse, գ. ար. կազմակարող, կազմագգեստարար, կազմագգեստագործ: [նակից:

Confédérateur, trice, գ. դաշ-

Confédératif, ive, ած. դաշնակցական. traité —.

Confédération, ի. դաշնակցութիւն. — germanique, helvétique, — գերմանական, հելուետական. former une —, — կազմել:

Confédéré, e, ած. եւ գ. դաշնակից. secourir ses —s, օգնել դաշնակցաց:

Confédérer, ն. դաշնակցել, դաշնակից առնել:

Se confédérer, դ. դաշնակից լ., դաշնակցիլ. 2. փ. —, միաբանիլ. les âmes honnêtes ne peuvent pas — contre les hommes faux et pervers.

Conférence, ի. համեմատութիւն, բաղդատութիւն. — des ordonnances, des textes. || լգ. **Comparaison.** 2. խորհրդակցութիւն, խորհուրդ.

entrer en —, ի խորհուրդ մտանել, *խորհրդի մտնել. ils ont eu une longue —. Il a eu de grandes —s avec le roi. 3. դեսպանախոսութիւն. 4. դեսպանախորհուրդ, դեսպանաժողով. 5. բանախոսութիւն, հրապարակախոսութիւն. les —s de Massillon. Salle de —, բանասրահ, բանախոսասրահ, լսարան, բանախոսասրան. faire une —, բանախոսել, հրապարակախոսել:

Conférencier, ière, գ. բանախոս, հրապարակախոս, բանախոսուհի, հրապարակախոսուհի. chef des —s, բանախոսապետ:

Conférer, ն. ընծեռել, շնորհել, տալ. — une charge, des privilèges, des grâces, des dignités, le baptême. Les honneurs ne sont pas toujours conférés au mérite. 2. համեմատել, բաղդատել. — une copie avec l'original. — des passages. || լգա. **Comparer.**

Conférer, չ. խօսել, խորհուրդ ի միջ առնուլ, խորհրդակից լ., խորհրդակցիլ. il veut de ces débats — avec moi. Nous en conférerons.

Se conférer, դ. առնուլ լ., շնորհիլ, ընծեռիլ. les honneurs, les dignités ne se confèrent pas toujours au mérite.

Confertiflore, ած. բ. խտածաղիկ. **Confertifolié, e,** ած. բ. խտատերև. chloride —e.

Confervacées, ի. յ. բ. ջրամամուռազգիք, ջրաապիգազգիք, ջրաապիգեայք. հատուած բաժնի լօռից:

Conferve, ի. բ. ջրամամուռ, ջրաապիգ. բոյս ի ցեղէ լօռից:

Confervées, ի. յ. բ. ջրամամրուխայք, ջրաապիգեայք. հն. **Confervacées.**

Confervicole, ած. կ. ջրաապիգաբնակ:

Confervиforme, ած. բ. ջրաապիգանման:

Confervinées, ի. յ. բ. ջրաապիգազգիք. ցեղ տոհմի լօռից:

Confervoïde, ած. բ. ջրաապիգակերպ, ջրամամուռակերպ:

Confervoïdées, ի. յ. բ. ջրաբուսիգակերպեայք. ցեղ տոհմի լօռից:

Confesse, ի. խոստովանութիւն, *խոստովանանք. aller, retourner à —, երթալ դառնալ ի —, *խոստովանանքի գնալ դառնալ. revenir de —, գալ ի խոստովանութենէ, *խոստովանանքէ գալ:

Confesser, ն. խոստովանիլ, խոստովան լ. — son erreur, sa faute. J'ai tort, je le confesse. Il confessa tout. 2. —, դաւանիլ. — sa foi, Jésus-Christ. 3. խոստովանիլ, խոստովան լ. զեղս. — ses péchés à Dieu, à un prêtre, — զեղս իւր առ. Աստուած, առ. քահանայն. 4. խոստովանեցուցանել, լսել զխոստովանութիւն, *խոստովանցունել, խոստովանանք ընդունել. le prêtre qui l'a confessé. || բ. c'est le diable à —, *սատանան խոստովանցունելու պէս է. անհնարին է բերնէն բան առնուլ:

Se confesser, դ. խոստովանիլ, խոստովան լ. զեղս իւր. — d'un péché. Il est allé —. Qui ne se confesse pas, անխոստովան, անխոստովանող. sans —, անխոստովան. 2. խոստովանիլ, խոստովան լ. — coupable. || առ. péché confessé, est à moitié pardonné, մեղքն խոստովանեալ կիսով չափ քաւեալ:

Confesseur, ա. խոստովանող (Քրիստոսի). les —s et les martyrs. 2. խոստովանող, խոստովանահայր. mon — est très sévère.

Confession, ի. խոստովանութիւն մեղաց, *խոստովանանք. mourir sans —, մեռանիլ անխոստովան առանց —ի. sous le sceau de la —, ընդ կնքով խոստովանութեան, խոստովանօրէն, խոստովանաբար. entendre la —, լսել զ—, խոստովանեցուցանել. 2. խոստովանութիւն, դաւանութիւն, դաւանանք, դաւանագիր. — de foi. —d'Augsbourg, դաւանութիւն Աւգսբուրգի. 3. խոստովանութիւն. — d'un crime, d'une faute. 4. յ. խոստովանութիւնք. մատեան յորում խոստովանի որ գմոլորութիւնս կենաց իւրոց. les —s de saint Augustin.

Confessionnal, ա. խոստովանոց, խոստովանաբան. livrer les secrets du —. Les confessionnaux de cette église sont beaux.

Confessionnalisme, ա. դաւանականութիւն:

Confessionnel, elle, ած. դաւանական

Confessionniste, ա. դաւանական (լութերական ի դաւանութենէ Աւգսբուրգի):

Confetti, ա. յ. շաքարենիք, *որ անցաւորաց վերայ կենաւին հանդիսի օրեր. jeter des —s.

Confiable, ած. վստահելի:

Confiance, ի. վստահութիւն, ապաստանութիւն, ապաւինութիւն. mettre sa —, avoir — en Dieu, վստահանալ ապաւինիլ յուսալ յԱստուած, *վստահութենէն Աստուծոյ վերայ դնել. mettre sa — dans les richesses, en soi-même. J'ai grande — en vous, վստահութիւն մեծ է իմ ի ձեզ, *վրանիդ մեծ վստահութիւն ունիմ. il est plein de — en soi, յանձնապատան է, *իւր վերայ մեծ վստահութիւն ունի. il avait toute ma —, ունէր զամենայն զ— իմ, վստահ յոյժ էի ի նա. avoir de la — en ses forces. Donner, accorder sa — à qn., տալ շնորհել ուժք զվստահութիւն իւր, վստահ լ. յոք. placer sa —. Avec —, վստահապէս, վստահաբար, վստահօրէն. aller au combat avec —. Placer mal sa — en qn., ոչ բարւոք դնել յոք զվստահութիւն իւր, վստահ լինել յոք որ անարժան է վստահութեան. je lui ai retiré ma —, բարձի՛ հանի ի նմանէ զ— իմ. avoir la — de qn., ունել զ— ուրուք. être honoré de la — de qn., ունել զպատիւ վստահութեան ուրուք. donner des marques de — à qn., տալ ուժք հաւաստիս վստահութեան. témoigner une grande — à qn., ցուցանել ուժք — մեծ. mériter la — de, արժանի լ. վստահութեան ուրուք. perdre la — de qn., կորուսանել զ— ուրուք. perdre —, կորուսանել զ— իւր, *վստահութիւնն կորնչուիլ. ferme, juste, entière, aveugle, sotte —, անյողդողդ, իրաւացի, կատարեալ՝ անվերի, կոյր, անմիտ —. homme, personne de —, այր՝ անձն արժանի —ի, *վստահանալու մարդ. || en —, de —, en toute —, վստահութեամբ, ի վստահութենէ, աներկիւղ, անկասկած. j'ai acheté cela de —. 2. —, համարձակութիւն, խրախոյս, խիզախութիւն. prendre —, —՝ խրախոյս առնուլ, խրախուսիլ, խիզախել. Il ranima leur —. 3. յանձնապատրաստութիւն. être plein de — en soi, յանձնապատրաստ լ. avoir, se donner des airs de —, յինքն՝ յանձն վստահանալ, յանձնապատրաստ լ., *չափէ դուրս իւր վերայ վստահիլ. mettre sa — en soi-même, յանձնապատրաստ լ., *—ն իւր վերայ դնել. digne de —. վստահելի:

Confiant, e, ած. վստահ, վստահող, վստահելից, վստահաւոր, գաղտնասաց, քաջայոյս. caractère —. Ame —e. Il n'est pas assez —. 2. ինքնավստահ, յանձնապատրաստ. homme — et plein de lui-même, այր — եւ անձնահաճ:

Confidemment, մ. մտերմաբար, խորհրդաբար, գաղտնի. parler —.

Confidence, ի. գաղտնասացութիւն, վստահութիւն՝ յայտնութիւն գաղտնեաց, սիրտ վստահութիւն, խորհրդակցութիւն, սրտակցութիւն. faire une —, des —s à qn., հաւատալ ումեք զգաղտնիս, *գաղտնիքն մէկուն ասել. recevoir des —s, *գաղտնիք լսել. mettre qn. dans sa —, գաղտնակից՝ գիտակից գաղտնեացն՝ խորհրդակից իւր առնել զոք. il était dans notre —, գիտակից՝ խորհրդակից մեր էր. entrer, être bien avant dans la — de qn., խորհրդակից՝ գիտակից լ. ուրուք, մտերմանալ. échange de —s. Fausse —, պատիր՝ սուտ յայտնութիւն. || en —, մ. խորհրդաբար, խոստովանաբար, մտերմաբար. je vous dis cela en —.

Confident, e, ած. գաղտնակից, գիտակից, գիտակակից, խորհրդակից, խորհրդակալ, մտերիմ. c'est son —. Elle est ma —e. J'étais le — de ses peines. Sincère, fidèle, discret, cher —. || քհ. rochers, —s de mes peines. Un geste — de notre intelligence.

Confidentiaire, ա. աւանդառու, աւանդապահ. հն. **Fiduciaire.**

Confidentiel, elle, ած. վստահական, մտերմական, գաղտնի. avis —. Lettre, note —elle.

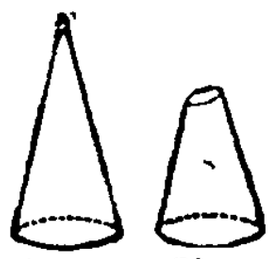
Confidentiellement, մ. խորհրդաբար, մտերմաբար, գաղտնի. cela m'a été dit —.

Confidentissime, ած. մտերիմ յոյժ, ամենամտերիմ. le — du cardinal.

Confier, ն. վստահանալ, հաւատալ, աւանդել, յանձն՝ ապաւտան առնել, յանձնել, ապաւտանել, տալ, տալ ի ձեռս. — un dépôt, un secret à qn. Il est dangereux de — certaines choses au papier, վտանգաւոր է աւանդել զինչ ինչ քղեոյ,

ընդ գրով արկանել գինչ ինչ. — à qn. les soins de, վստահել՝ ընկենուլ յոք զհոգս իրիք. — la semence à la terre. 2. հաղորդել՝ մատնաւորել՝ ի վեր հանել մտերմաբար. je vous confie mes craintes, mes soupçons, mes peines.

Se confier, դ. վստահիլ, վստահիլ, վստահանալ, զանձն ապաստան առնել, ապաստանիլ, ապաւինիլ, * վստահիլ, սիրտն բանալ. je me confie à vous. — au hasard, à un ami. — en ses forces, յանձն ապաստան լ. 2. հաղորդել՝ մատնաւորել՝ ի վեր հանել միմեանց մտերմաբար. ils se confiaient leurs pensées.

Cône. Cône tronqué.

Configuration, ի. ձեւակերպութիւն, կերպարանութիւն, կերպանք, կերպաւորութիւն, տեսիլ. — de la terre, des cristaux.

Configurer, ն. սգբ. ձեւակերպել, կերպարանել. la cristallisation configure les sels de diverses manières. 2. աբ. — à, կերպարանակից՝ հանգոյն առնել. il faut être configuré à sa mort pour participer à sa résurrection. (Boss.)

Confinement, ա. մեկուսացումն (բանտի մէջ). 2. խռնումն, ամբոխ:

Confiner, չ. սահմանակից՝ մերձաւոր լ. la Suisse confine avec la France.

Confiner, ն. արտաստիմանել, արտաստիման՝ տարաստիման՝ տարագիր առնել. on l'a confiné dans une île, dans un monastère.

Se confiner դ. մեկուսանալ, առանձնանալ ուրեք, * տեղ մի քաշուիլ. — au fond d'une province, dans une solitude.

Confinité, ի. աշ. սահմանակցութիւն:

Confins, ա. յ. սահման, սահմանագլուխք, սահմանաճայր. les — de la France. 2. փ. եզր, ծայր, ծագ. aux — de la terre, յեզր երկրի, ի ծայր՝ ի ծագս աշխարհի, *աշխարհիս ծայրն:

Confire (je confis, tu confis, il confit, n. confisons, v. confisez, ils confisent; je confisais; je confis, n. confîmes; je confirai; je confirais; confis, confisons; q. je confise, q. n. confisions; q. je confisse; confisant; confit) ն. անձել. հանդերձել՝ եփել՝ մնուցանել շաքարաւ՝ քացախով. — des cerises, des abricots, des coings. 2. աբ. աղաղել, յաղաղ՝ յաղոց դնել. յարդարել աղաղով զմրուխն «սէվիլէմէք»:

Se confire, դ. անձիլ. հանդերձիլ՝ եփիլ՝ մնանիլ շաքարաւ. un grand nombre de fruits se confisent.

Confirmateur, ա. հաստատիչ, ստուգիչ. — d'une nouvelle.

Confirmatif, ive, ած. հաստատական, հաստատիչ: arrêt — d'un jugement.

Confirmation, ի. հաստատութիւն. — d'un privilège, des droits. 2. —, ստուգութիւն. — d'une nouvelle, d'un acte. Ce fait mérite —, դէպքս կարօտի ստուգութեան. entière —. Pour plus grande —. La — d'une promesse. 3. աբ. դրոշմ (եկեղեցւոյ). donner, recevoir la —. 4. ճռ. հաստատութիւն, ցուցումն:

Confirmatoire, ած. հաստատական, ստուգիչ. déclaration —.

Confirmer, ն. հաստատել, հաւաստել, հաւատարմացուցանել, ստուգել. — un jugement, une promesse par serment. Cela confirme ce que j'ai annoncé. Pour — mes paroles, ի հաստատութիւն բանիցս. — la foi, հաստատել՝ պնդել զհաւատս. 2. դրոշմել. — un enfant. || ը. — qn., ապտակ ածել ումեք, * ապտակ զարնել.

Se confirmer, դ. հաստատիլ, պնդիլ. je me confirme dans cette pensée. 2. հաստատիլ, հաստատութիւն առնուլ, հաւատարմանալ, ստուգիլ. ce bruit, cette nouvelle ne se confirme pas. || դ. il se confirme, հաստատի, հաւաստի, ստուգի. il se confirme que l'ennemi a été battu.

Confisable, ած. անձելի, շաքարոտելի. des fruits —s.

Confiscable, ած. գրաւելի, արքունագրաւելի. marchandise de contrebande —.

Confiscant, e, ած. գրաւիչ, արքունագրաւիչ. agence —e.

Confiscateur, ա. գրաւիչ, գրաւող, արքունագրաւիչ:

Confiscation, ի. գրաւումն, արքունագրաւումն. la — des biens, des exemplaires contrefaits. 2. գրաւած, արքունագրաւ. ինչ գրաւեալ յարքունիս. le roi lui donna la — de ce condamné.

Confiserie, ի. անուշարարութիւն, անուշագործութիւն, քաղցրարարութիւն, քաղցրավաճառութիւն. 2. անուշարան, քաղցրարան, քաղցրանոց, անուշարարոց, քաղցրավաճառոց. 3. քաղցրաւենիք, անուշակք, քաղցրավաճառք:

Confiseur, euse, գ. անուշակագործ, անուշագործ, անուշարար, քաղցրարար, քաղցրավաճառ:

Confisqué, e, անց. գրաւեալ, արքունագրաւ. biens —s. || փ. եւ ը. c'est un homme —, այր է անբուժելի. եւս՝ այր է ընչակորոյս. * բանն բուսած մարդ է:

Confisquer, ն. յարքունիս առնուլ՝ գրաւել՝ հատանել, արքունագրաւել « միրիյէ զապթ է. » on confisque les marchandises de contrebande. On confisqua tous ses biens. 2. իգ. գրաւել, առնուլ. ses biens seront confisqués. 3. գրաւել (զարգիլեալ ինչս աշակերտի). — un livre.

Confit, e, ած. անձեալ, շաքարասին, * անձած, շաքարով եփած. orange —e, անձաբաղուկ. fruits —s, անձիք, անձամիրգք, շաքարամիրգք. * շաքարի մէջ եփած պտուղք. marchand de fruits —s, անձիքավաճառ, անձաւորդ. || salade —e, սրճաղցան. * աղցան համեմած եւ քոլոած. || cerises —es à l'eau-de-vie, անձակեռաս. * օղիի մէջ պահուած՝ կեռաս. — au vinaigre, քացախասինձ, քացախեփ. || փ. être — en dévotion, զհոգեսիրութիւն կերպարանել, * բարեպաշտութիւն ծախել. || ո. c'est un homme —, այր կործանեալ է, վճարեալ է վասն նորա, * բանն բուսած մարդ է:

Confiteor (քոնֆիթէօր) ա. լտ. խոստովանիմ (աղօթք). je dois réciter vingt —. || ը. dire son —, խոստովանել զյանցանս իւր. դ. առանց տի ի յոքնակին:

Confiture, ի. քաղցրաւենիք, քաղցրեղէն, * անոյշ «Թաթլը, բէչէլ». — de rose, վարդանոյշ, վարդմարապայ. — de groseilles, հաղարջանոյշ. faire des —s, —ս գործել, * անոյշ շինել. qui fait de la —, քաղցրաւենագործ, անուշարար, անուշեփ. un pot de —. Omelette aux —s, ձուազեղ քաղցրաւենախառն՝ անուշախառն. offrir des —s, —ս մատուցանել, * անոյշ հրամցունել:

Confiturerie, ի. քաղցրարարութիւն, անուշագործութիւն. 2. անուշարան, քաղցրարան:

Confiturier, ա. սգբ. տ. Confiseur.

Conflagration, ի. հանրակիզումն, համավառութիւն, հրայրեցութիւն, հրայրեացք, հրայրք, հրկիզութիւն. — du globe terrestre. 2. փ. —, դէպրդումն, * տակնուվերայութիւն. la — générale qui suivit la Révolution française.

Conflit, ա. բախիւն, բախումն, ընդհարումն, մարտ, կռիւ. le — de deux armées, de deux pouvoirs. Rude, sanglant —. 2. փ. —, հակառակութիւն. le — des intérêts. 3. իգ. կռիւ, կագ, պայքար, վէճ. il s'est élevé un — de juridiction.

Confluent, ա. աշ. գետախառնուրդ. cette ville est bâtie au — de deux rivières. Le — de la Seine et de la Marne. 2. մգ. խառնուրդ. — de deux veines.

Confluent, e, ած. բժ. բազմախառն, բազմախիտ. petite vérole —e, — ծաղիկ (ախտն). 2. բ. —. feuilles —es, — տերեւք:

Confluer, չ. խառնիլ, միանալ, համախուս լ., * խառնուիլ. la Marne conflue avec la Seine. Ces deux rivières confluent au-dessus de Paris.

Confondre (je confonds, n. confondons; je confondais; je confondis; je confondrai; je confondrais; confonds, confondons; qu'il confonde; q. je confondisse; confondant; confondu) ն. խառնել. ces deux fleuves confondent leurs eaux. 2. շփոթել, խառնակել, ընդ մի համարիլ. — qc. avec une autre, ընդ մի համարիլ զիմն ընդ ումեմն. ils se ressemblent tellement qu'il m'arrive de les —. 3. խռովել, յամօթ՝ ամօթապարտ առնել, ամաչեցուցանել, պատկառեցուցանել, յաղթահարել, ի կոր կործանել,

ի դերեւ հանել, *ամօթով ձգել, պարապ հանել. vous me confondez par vos louanges. Vos bontés me confondent. — l'imposture, notre orgueil. 4. ափիբերան՝ անպատասխանի առնել, ըմբերանել, պապանձել, պապանձեցուցանել, ծաղածանակ առնել. Saint Augustin confondit les hérétiques. — les plus habiles philosophes.

Se confondre, ղ. խառնիլ, շփոթիլ, խառնակիլ. ils se sont confondus avec d'autres peuples. Turenne meurt, tout ce confond. Toutes mes idées se confondent. ‖ր. — en excuses, en respects, en remerciements, ի ջատագովութիւնս, ի միծարանս, ի շնորհակալս հատանիլ՝ հատակիլ:

Confondu, e, ած. խառնեալ, շփոթեալ. choses, personnes —es. 2. ամօթապատառեալ, ամօթապարտ, պապանձեալ, ծաղադէմ. il demeura — de cette réponse, ափիբերան եղեւ պատասխանեալս. l'accusé a été — par un témoignage aussi précis, ճշգրիտ վկայութեամբս յաղթահարեցաւ պապանձեցաւ. ամբաստանեալն:

Conformateur, ա. ար. ձեւակերպիչ. * գործի որով գլխոյն ձեւն կ'առնուի:

Conformation (քոնֆորմասիօն) ի. կազմակերպութիւն, ձեւակերպութիւն, կազմուիւն, կազմած, յօրինուած. — de nos organes. Vice de —, — vicieuse, ծնրաձեւութիւն, յոռեձեւութիւն. la — des parties d'un corps.

Conforme, ած. կերպարանակից, համակերպ, նմանակերպ, համանմանման, համաոիպ, հանգէտ, հանգունատիպ, համաձայն, հանգոյն, հանգունակ, միաբան, ի ճահ, ճահաւոր, պատկանաւոր, պատշաճ. copie — à l'original. Vos désirs sont —s aux miens. Mener une vie — à son goût.

Conformé, e, ած. կազմակերպ, ձեւակերպած, կազմեալ. corps bien —, բարեձեւ՝ գեղապատշաճ մարմին. mal —, յոռեկազմ, ծնրաձեւ:

Conformément, մ. հանգոյն, ըստ. — à vos ordres, ըստ հրամանի. vivre, agir — à son état.

Conformer, ն. կազմակերպել, կերպարանակից առնել, պատշաճել, համաձայն առնել, յարմարել, համակերպել, նմանեցուցանել. — sa vie à la doctrine de l'Évangile.

Se conformer, ղ. կերպարանակից լ., համակերպիլ, պատշաճիլ, յարմարիլ, համաձայնիլ, միաբանիլ. — aux circonstances, au temps. 2. համակամիլ, համակամ լ., համակերպիլ. — aux ordres, à la volonté de qn.

Conformiste, գ. դաւանակից, միադաւան, հաւատակից (անգլիական եկեղեցւոյ). non —, անդաւան, անդաւանակից (կոչին որ արտաքոյ են անգլիական եկեղեցւոյ):

Conformité, ի. կերպարանակցութիւն, համակերպութիւն, համաձեւութիւն, համանմանութիւն, հանգիտութիւն. — de sentiments, de goûts, d'opinion. 2. համակամութիւն, հպատակութիւն. — à la volonté de Dieu, համակերպութիւն ընդ կամացն Աստուծոյ. ‖ en — de, մ. հանգոյն, համեմատ, ըստ. il agit en — des ordres qu'il a reçus.

Confort, ա. հ. նպաստ, տեան. donner aide et —. 2. նր. անձնդիւք, անձնդիւքութիւն, հեշտակեցութիւն. les Anglais apprécient beaucoup le —. Rien ne manque au — de cette hôtel. Je tiens au —.

Confortabilité, ի. անձնդիւքութիւն:

Confortable, ած. անձնդիւք, հանգստաւէտ. habitation, logement, nourriture, vie —. 2. ա. անձնդիւք, անձնդիւքութիւն, հեշտակեցութիւն. aimer le —. Les Anglais s'occupent de leur —. 3. հեշտոց. փափուկ նստարան:

Confortablement, մ. անձնդիւքաբար, հեշտակեցաբար. être logé —. Il vit sans luxe, mais très —.

Confortant, e, ած. կազդուրիչ, զօրացուցիչ. remède —, — դեղ. ‖ ա. —. prendre un —.

Confortatif, ive, ած. եւ ա. S. **Confortant.**

Confortation (քոնֆորթասիօն) ի. բժ. կազդուրումն:

Conforter, ն. բժ. սգր. կազդուրել, զօրացուցանել. — l'estomac. 2. փ. սրտապնդել, խրախուսել, քաջալերել. — les cœurs, les affligés, les mourants.

Se conforter, ղ. կազդուրիլ, զօրանալ. l'estomac se conforte par de bons aliments. ‖ լգա. **se réconforter.**

Confraternel, elle, ած. եղբայրակցական. des égards, des sentiments —s.

Confraternité, ի. եղբայրակցութիւն. je l'ai bien reçu en considération de la —.

Confrère, ա. եղբայրակից, արուեստակից՝ համարուեստ, պաշտօնակից. — à l'Académie, ակադեմականից. — à l'Institut, կաճառակից. ‖ S. **Collègue.**

Confrérie, ի. եղբայրութիւն, եղբայրակցութիւն (հոգեւոր ընկերութիւն). la — du Saint-Sacrement.

Confrication, ի. սգր. համաշփումն:

Confrontation (քոնֆրոնթասիօն) ի. ընդդիմաքննութիւն, յանդիմանակացութիւն, դիմադիմութիւն. *դէմ առ դէմ հանելն՝ բերելն. la — de l'accusé avec les témoins. 2. ընդդիմաքննութիւն, համեմատութիւն, բաղդատութիւն. — des écritures.

Confronter, ն. յանդիման կացուցանել, երեսել, երեսաւոր առնել, ընդդիմաքննել, *դիմընդդիմել, դէմ առ դէմ՝ երես երեսի բերել. — les témoins à l'accusé, avec l'accusé. 2. համեմատել, ընդդիմաքննել, դիմակարգել, ընդ միմեանս հարկանել, բաղդատել. — la copie à l'original. — deux écritures, deux étoffes l'une avec l'autre. 3. սահմանակից լ. — à.

Confucianisme, ա. կոնֆուկանութիւն, կոնֆուկիոսութիւն, վարդապետութիւն Կոնֆուկիոսի:

Confus, e, ած. խառն, խառնակ, խառնափնդոր, խառնաշփոթ, շփոթ. amas, assemblage —. Cri, bruit —, գոչիւն՝ շշունջ խառնաձայն. 2. խառնաբան, խառնախօս, անոճ, անօրոշ, մթին, դժուարիմաց. discours, esprit —. Souvenir —, աղօտ յիշատակ. voix —e, խառնախօս ձայն. 3. ամօթապարտեալ, ամօթապարտ, ամօթեղս, ակնկոր, գլխակոր, ամօթագգեաց, ամօթլեամ, ամօթխամ, բազմապատառ., կորագլուխ. tout —, կորակնեալ, կորակոր, կորագլուխ, կոր ի գլուխ, *ամօթերես, սեւերես. être —, կորագլուխ՝ ամօթապարտ լ., ամաչել, շիկնիլ, շառագունիլ. je suis — de vos bontés. Vous me rendez —.

Confusastrée, ի. վր. խառնաստրիա. սեռ բրածոյ ծառաբուսոյ:

Confusément, մ. խառնիխուռն, խառնափնդոր, ընդ աղօտ, աղօտաբար, ամօթով. — épars, խառն ուրեք. j'en ai entendu parler —. Des meubles — arrangés. Qui parle —, խառնաբան, խառնախօս, խառնախօսիկ:

Confusion, ի. խառնակութիւն, խառնափնդորութիւն, խառնաշփոթութիւն, խառնակումն, շփոթումն, շփոթ, շփոթութիւն. la — des langues, des pouvoirs, des idées. Vous faites là une — de dates. — de noms. 2. —, խռովութիւն, աղմուկ, աղմուկ շփոթի, վրդով, խուճապք. mettre le trouble et la —. Dans les temps de trouble et de —. Cette nouvelle mit la — dans l'armée, augmenta la — qui régnait dans l'armée. 3. պատկառանք, ամօթ, կորանք, ակնկորութիւն, գլխակորութիւն, ամօթապարտութիւն. vos louanges me donnent de la —. Couvrir de —, ամօթապարտ՝ ամօթահար առնել, *սեւերես ձգել. éprouver une grande —, ամօթապարտ՝ ամօթահար լ. être couvert de —, ընդ գետին մտանել, ամօթապարտ լ.

En confusion, մ. խառն ի խուռն, անոճ, * տակնուվերայ, ամօթով. les troupes surprises se battirent en —. Marcher en —. Il a mis tout en — dans sa bibliothèque.

A la confusion de, նխ. յամօթ, ի կորանս. je le dis, à ma —, ասեմ վայն յամօթ երեսաց իմոց.

4. հ. S. **Profusion.**

Confutation, ի. հ. S. **Réfutation.**

Conge (քոնժ) ա. մար (չափ հեղուկներու առ նախնի Հռովմայեցիս). 2. —. չափ հանածոյից:

Congé (քոնժէ) ա. հրաժեշտ, արձակուրդ, հրաման մեկնելոյ. être en —, յարձակուրդի լ., * արձակուրդի մէջ ըլլալ. obtenir, demander un —, — ընդունել, խնդրել՝ հայցել. accorder des —s à des officiers, —ս շնորհել սպայից. 2. հրաժեշտ, ողջոյն հրաժեշտի. prendre — de qn.,

հրաժեշտ առնուլ՝ տալ, տալ զոլջոյն հրաժեշտի, * մնաս բարովի ելթալ. || audience de —, ընդունելութիւն հրաժեշտի (զոր ընդունի դեսպանն նախ քան զմեկնիլն). 3. արձակուրդ. արձակել՝ հանել զծառայ. donner à un domestique son —. Il a demandé son —. || Donner à qn. son —, տալ ուժեր զարձակուրդըն՝ արձակել զոք, * ճամբայ տալ. 4. հրաժեշտ, արձակուրդ. բան՝ գիր հրաժեշտի վարձատրութեան. donner —, ի հրաժեշտի կացուցանել, արձակել. recevoir —, — տալ, ընդունել. accepter le —, ընդունել զարձակուրդն. 5. արձակուրդ, անցագիր (վաճառաց եւ վաճառական նաւուց). — de navigation. 6. արձակուրդ. ազատութիւն շնորհեալ աշակերտաց դպրոցի. les élèves ont eu deux jours de —. 7. ն. խորտիկ. դրուագ գոգաւոր:

Congéa, ա. բ. տ. **Congée.**

Congéable, ած. իգ. արձակելի. terre, domaine —.

Congédiable, ած. արձակելի. կարող ընդունելոյ զարձակուրդ:

Congédiement (քոնժէտիման) ա. արձակումն:

Congédier, ն. ի. հրաժեշտի կացուցանել, հրաժարել, հրաժարեցուցանել, արձակել, ի բաց արձակել. — un ambassadeur, un importun, l'armée, son monde. — l'assemblée, արձակել՝ լուծանել զժողով՝ գաւառան. 2. արձակել, ի բաց արձակել, * հանել, ճամբել. — un domestique.

Congée, ի. բ. կենդուկ. տես Որթոց ի տոհմէ ազատնիցեայց:

Congélabilité, ի. սառելիութիւն:

Congelable, ած. սառելի:

Congelant, e, ած. սառիչ. mélange —.

Congélateur, ա. սառուցիչ, սառուցարան (գործի):

Congélatif, ած. սառուցիչ:

Congélation, ի. բգ. սառումն, սառուցումն, պաղումն. — de l'eau, du mercure, de l'huile. — commencée, parfaite. Point de —, կէտ սառման, սառնակէտ. 2. ն. սառնածն, սառնազարդ:

Congelé, e, անց. սառեալ, սառուցեալ. mercure —. Eau —e.

Congeler, ն. սառուցանել, տալ պաղել, * սառեցունել «տօնատրմագ». le grand froid congèle l'eau.

Se congeler, դ. սառիլ, սառնուլ, պաղիլ «տօնմագ». l'eau se congèle par le froid. Cette liqueur se congèlera promptement. Le mercure se congèle à 31 degrés. Le bouillon de jarret de veau se congèle en un moment.

Congénère, ած. համասեռ, համասեռը, համազգի. plantes —s. 2. մգ. համասեռ, զուգընթաց. muscles —s, — դնդերք: [ընդարձոյս:

Congénial, e, ած. համաբարոյ,

Congénialité, ի. համաբարութիւն:

Congénital, e, ած. ծննդակից, ընդոծին, բնածին, ի ծնէ. maladie —e, — ախտ:

Congestibilité, ի. խոնաւականութ:

Congestible, ած. խոնելի:

Congestif, ive, ած. խոնիչ, արիւնախոնական. prédispositions —ives. Fièvre, folie —ive.

Congestion (քոնժէսթիօն) ի. ախ. խոնումն, խոնութիւն, արիւնախորոնումն, արիւնախոնուիչ, արիւնակուտակութիւն, արիւնակոյտ, արիւնահաւաքումն. — cérébrale, ուղղախոնութիւն. արիւնահաւաքումն ուղեղային — médullaire, ոսկրուղղախոնութիւն, խոնումն ոսկրուղղային. — hépatique, լերդախոնումն. խոնումն լերդային. — pulmonaire, Թոքախոնումն. խոնումն Թոքային. — rénale, երիկամնախորոնութիւն. խոնումն երիկամնային:

Congestionnaire, ած. ախ. խորոնային, արիւնախոնային:

Congestionné, e, անց. խոնեալ, արիւնախոնեալ. la tête est —e.

Congestionnel, elle (քոնժէսթիոնել) ած. բժ. խոնական. mouvement — du sang, խոնական շարժումն արեան, արիւնախոնումն:

Congestionner (քոնժեսթիոնէ) ն. բժ. խոնել, արիւնախոնել. l'opium congestionne le cerveau.

Se congestionner, դ. —իլ. le sang se congestionne à la tête, au cœur.

Congiaire, ա. հխ. կոնգիարիոն. պարգեւ հռովմայեցի կայսերաց. 2. դգ. կոնգիարիոնաբաշխ. դրոշմած կոնգիարիոնի. le — de Nerva. Un beau —.

Conglobation, ի. ճս. կուտակութիւն (փաստից). 2. բ. — (բառից):

Conglobé, e, ած. մկ. գնդաձեւ. glandes —es. հն. **ganglions lymphatiques.** 2. բ. —, բուրդ. feuilles —es. 3. մբ. գնդաձեւ. coccinelle —e. 4. բ. եւ ճս. կուտակեալ:

Conglober, ն. կուտակել. = *Se* —, դ. —իլ:

Conglomérat (քոնկլոմերա) ա. եբ. հանգանգ, շեղջակուտակ, * կծիկ. հն. **Agglomérat.**

Conglomération (սիօն) ի. շեղջակուտակութիւն, շեղջակուտակումն:

Conglomératique, եբ. հանգանգային, շեղջակուտակային. formation —.

Conglomére, e, անց. շեղջակուտակեալ, շեղջակոյտ. objets —s. 2. մգ. —, ողկուզաձեւ. glandes —es, — գեղձք. || բ. —:

Conglomérer, ն. շեղջակուտակել, * կծիկ ընել. — les sables, les cailloux.

Se conglomérer, դ. —իլ. լգ. **s'agglomérer.**

Conglutinant, e, ած. բժ. մածուցիչ, մածուցիկ, 2. ա. —. un —. Des —s. լգ. **Agglutinatif.**

Conglutination (սիօն) ի. մածումն. լգ. **Coagulation.**

Conglutine, ի. տգ. մածնին:

Conglutiner, ն. մածուցանել, մակարդել. sang conglutiné, * մածած՝ մակարդած արիւն:

Se conglutiner, դ. մածնուլ, մակարդիլ:

Conglutineux, euse, ած. մածանուռ, մածուցիկ. des humeurs —euses. [տես խաղողոյ:

Congnette, ի. այգ. քրմոր. ազգ.

Congo, ա. տգ. կոնգոյ. նիւթ կարմրացուցիչ եւ մանիշակագոյն. 2. աշ. —, կոնգոյալեզու:

Congonha, ա. բ. կոնգոննենի. Ծուփ ի Բրեզիլ: [ուրախակից:

Congratulant, e, խնդակից,

Congratulateur, trice, գ. եւ ած. խնդակից, ուրախակից:

Congratulation (սիօն) ի. խընդակցութիւն, ուրախակցութիւն, * շնորհաւորութիւն, աչքի լոյս. de —, խնդակցական. lettre de —, խընդակցական նամակ, խնդակցագիր. հ. տ. **Félicitation, Compliment.**

Congratulatoire, ած. խնդակցական, ուրախակցական, շնորհաւորական. épître —, խնդակցագիր, շնորհաւորագիր:

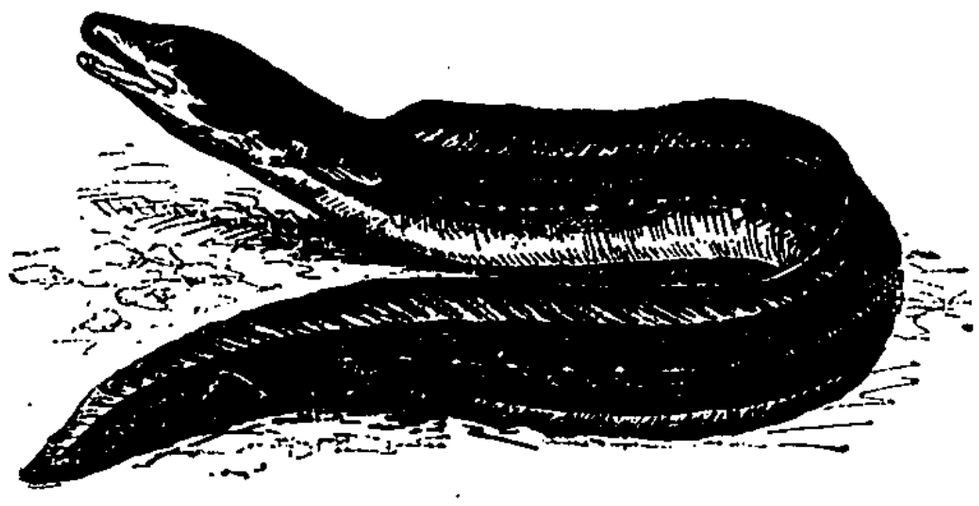
Congratuler, ն. բ. ուրախակցիլ, խնդակից՝ ուրախակից լ., շնորհաւորել. — un ami sur son mariage.

Se congratuler, դ. — անձին. il se congratulait des succès qu'obtenaient ses efforts. 2. — միմեանց. ces deux hommes se congratulaient sans cesse.

Congre, ա. ձս. ձկնաատամնք, ձկնատամնաձեւ «տալիան». հն. **Congrier.** [ձուկն ծովային:

Congre, ա. ձբ. ևնկոյբս. տես-

Congréage, ա. ն. տառնումն:

Congre.

Congréer, ն. ն. տառնել. * Քեզով պատի չտանի:

Congréganisme, ա. եղբայրակցութիւն, միաբանասիրութիւն:

Congréganiste, ա. միաբան, միաբանակից, եղբայրակից. || ած. միաբանական, կրօնաւորական. école —.

Congrégation (սիօն) ի. ժողով, ժողովակցութիւն, միաբանութիւն. — de savants. 2. ժողով, միաբանութիւն, ուխտ, եղբայրութիւն. — d'hommes, de filles. || La — des fidèles, ժողով՝ ուխտ հաւատացելոց. հռովմէական Եկեղեցին. || — de la Propagande, ժողով ծաւալոցի կամ տարածման հաւատոյ. || — de l'Index, ժողով քննչաց գրոց. || — du saint-office կամ du dogme, ժողով կրօնական խնդրոց կամ վարդապետու-

Քեան . || — des rites, ժողով ծիսից , ծիսաժողով: [բանադատականութիւն :
Congrégationalisme, ա. միա-
Congrégationaliste, ա. միաբանադատական . աղանդաւոր ի Միացեալ Նահանգս :
Congrégé, e, աճ. շեղջաշեղջ . || —e, ի. յ. —ք . խումբ բեղնանակից տնկոց :
Congrès, ա. համաժողով. համագումար ժողով . աւագաժողով . — de souverains, — արքայից . արքայաժողով , վեհաժողով . — des ambassadeurs, դեսպանաժողով , դեսպանախորհուրդ 2. ժողով, համաժողով, — scientifique, — ուսումնական. գիտնաժողով. — médical, բժշկաժողով. — monétaire. դրամաժողով . — des orientalistes, արեւելագիտաժողով. 3. խորհրդարան (Միացեալ Նահանգաց):
Congression, ի.բպ. ամոլութիւն, զուգութիւն , զուգաւորութիւն արուի եւ իգի :
Congressiste, ա. վեհաժողովական, վեհաժողովական , դեսպանաժողովական , համաժողովական :
Congrève, ա. տ Fusée.
Congrier, ա. տ. Congre, ձո.
Congru, e, աճ. ճիշդ, ճշգրիտ. 2. բաւական , կարեւոր , պատշաճ . || Portion —e, տաբեւոր նոշակ ժողովրդապետի . եւ փ. mettre qn. à la portion —e, հատուցանել՝ ոսկ ումեք կերակուր որչափ մարմն է ուզու :
Congruence, ի. պատշաճութիւն:
Congruent, e, աճ. պատշաճ . — à l'habit. [physionomie.
Congruer, ե. պատշաճիլ. — à la
Congruisme, ա. տ. Congruité.
Congruiste, ա. աբ. պատշաճաշնորհ . կուսակից պատշաճ շնորհաց (որ պնդէ թէ ոտ Աստուած մարդկան պատշաճ շնորհս) . || աճ. —. théologien —.
Congruité, ի. աբ. պատշաճաշնորհութիւն . պատշաճութի շնորհաց :
Congrûment, մ. սգբ. պատշաճապէս , ըստ պատշաճի . parler — d'une chose, d'une affaire.
Conhydrine, ի. տգ. կոնիոնաջրին , խնդամոլաջրին . կալաբաթակերպ հանելի խնդամոլէ՝ ի կոնիոնէ:
Coniandre, ի. բ. կոնաուէջ . տես տոհմի դդմենեայց :
Coniandré, e, աճ. կոնաուէջեայ. || —es, ի. յ. —ք . հատուած եննատոհմի դդմենեայց նախատիպ ունենալով զկոնաուէջ :
Coniangion, ա.բ. փոշանոթ. ազգ բարաքոսից :
Conianthe, ա. բ. փոշնճաղիկ . տես ճիրակեայց (jongermanniées).
Coniate, ա. մբ. շալարուկ . տես քառասյօղ պատենաձեից :
Conicalcite, ի.հբ. կոնակբաքար. զառկալուսակրատ (arsénio-phosphate) պղնձոյ եւ բնակրի (calcium).
Conicéine, ի. տգ.. խնդամոլէին :
Conicère, ա. մբ. կոնեղջիւք. տես երկնեից :
Conichalcite (քոնիքալ) ի. հբ. փոշեպղինձ . ջրատեալ լուսակիր զառկի , պղնձոյ եւ կրոյ :
Conichrite (քոնիքրիթ) ի. հբ. փոշերուն . ջրագայլխազատ բնական մանկաձի (manganèse).
Conicine, ի. տգ. կոնիոնին, խընդամոլին . Թունաւոր կալատեսակ գտեալ ի խնդամոլ :
Conicique, աճ. տգ. խնդամոլային, կոնիոնային. acide —, խնդամոլաթթու:
Conicité, ի. կոնաձեւութիւն :
Conico-incurvirostre, աճ. Թ. կոնակռակտուց . * կոնային եւ կեռ կտուց ունեցող . || —s, ա. յ. —ք. — Թռչունք :
Conico-protensirostre, աճ. Թ. երկայնակոնակտուց—. ||—s, ա.յ. —ք. * — ունեցող Թռչունք :
Conico-subulirostre, աճ. Թ. կոնաիերինակտուց . * կոնաձեւ եւ հերինաձեւ կտուց ունեցող . || —s, ա. յ. —ք . *— ունեցող Թռչունք :
Conico-ténuirostre, աճ. կոնաննրբակտուց . *կոնաձեւ եւ նուրբ կըտուց ունեցող . || —s, ա. յ. —ք . *— ունեցող Թռչունք :
Conides, ի. յ. կ. եւ վբ. կոնիկք . որովայնոտն կակղամորթք :
Conidiacé, e, աճ. բ. կոնաազք :
Conidie, ի. բ. կոնաՔորճ . բեղնաւորիչ փոս քարաքոսից :
Conidiobole, ա. բ. կոնաՔորճարձակ . ազգ. սնկոց :
Conidiophore, աճ. կոնաՔորճաբեր : [ոից :
Conie, ի. բ. կոնաքոյս . տես լո-
Conier, ա. խբ. կոնաժժական :
Conifère, աճ.բ. կոնաբեր. arbres —s, — ծառք . || —s, ա.յ. —ք. տոհմ բուսոց ի դասէ մերկասերմանեաց (gymnospermes).
Coniférine, ի. տգ. կոնաբերին . *շատ կոնաբերից մէջ գտնուած քաղցրուցիդ (glycoside).
Coniférylique, աճ. տգ. կոնաբերԹերափենուլային . * ասի կոնաբերինէ հանուած երկԹեր փենուլի. acide —, — ԹՔու :
Coniflore, աճ. բ. կոնաճաղիկ . *կոնաձեւ ճաղիկ ունեցող :
Coniforme, աճ. կոնաձեւ . épéire —.
Conigène, աճ. բ. կոնաճին . *կոնի վերայ ծնող՝ ապրող . agaric, la pézine —. [agaric —.
Conigine, աճ. բ. փոշաճին .
Coniine, տ. Conicine.
Conilère, ա. ոպ. կոնիկ . տես կարգի զուգոտանց (isopodes).
Conilithe, ի. խբ. կոնաքար. տես միապատեան ժժմակաց :
Conilure, ա. սբ. կոնագի , կոնաձետ . տես կրծողաց ի տոհմէ մկնեանց (muriens).
Conima, ա. տգ. résine —, զուկառետին . ռետին զուկի (iciquier) ծառոյ :
Conimène, ա. տգ. զուկառետնէն . ջրաճխուկ կազմեալ յոգիւղոյ զուկառետնոյ (résine conima).
Conine, տ. Conicine.
Coniocarpe, ա. բ. փոշեպտուղ . տես ցեղի գրաքոսեայց (graphidées). || —s, ի. յ. —ք . կարգ տոհմի քարաքոսից :
Coniocarpé, e, աճ. կոնապտղեայ . || —es, ի. յ. —ք . ցեղ տոհմի քարաքոսից (lichens).
Coniocybe, ա. բ. փոշեգլուխ . տես տոհմի բաժակոնեայց (calycièes).
Coniocymatien, աճ. բ. փոշեկոհակեան . || —s, ա. յ. —ք . ցեղ տոհմի քարաքոսից , որոց բեղնաւորիչ մարմնիկք հոլանի են :
Coniocyste, ի.բ. կոնաուշտ կոյտ բեղնաւորիչ մարմնկաց ձարխտոյ :
Coniogastres, ա. յ. բ. կոնափորք, կոնորովայնք. ցեղ ինչ սնկոց :
Coniogéton, ա.բ. կոնակից . տես. տոհմի պղպատրենեայց (anacardiacées).
Coniolichéné, e (լիքենէ) աճ. բ. փոշեքոսեայ . ասի փոշեձեւ քարաքոսից . || —es, ի. յ. —ք. կարգ տոհմի քարաքոսից :
Coniolome, տ. Coniocarpe.
Coniomycètes, ա. յ. բ. փոշեսունկք . կարգ տոհմի սնկոց :
Coniontis (իս) ա. մբ. փոշեպատիկ . տես այլայօդ պատենաձեից :
Coniophore, ա. բ. փոշեկիր. տես սնկոց :
Conioptéride, ի. բ. փոշեպտեր . տես բրածոյ ձարխտոց :
Conioptérygides, ա. յ. մբ. փոշեՔեւեր . տոհմ ջրաՔեւից :
Coniosélinon, ա. բ. մոլախնդաղաւաքեղ . տես տոհմի հովանոցաբերից :
Coniosporé, e, աճ. բ. փոշեՔոքծեայ . || —es, ի. յ. —ք . ցեղ կարգի հիւսանկեայց (hyphomycètes).
Coniosporion, ա. բ. փոշեՔոքծ. տես սնկոց :
Coniothalame, աճ. բ. փոշեխշտի . որոյ բեղմնաւորիչ մարմնիկք մերկ են . || —s, ա. յ. —ք . կարգ քարաքոսից :
Coniothèle, ա. բ. կոնաատին . տես տոհմի բեղնանակցաց (synanthérées) պատուաձաբեայց (sénécionidées).
Coniothèque, ա. բ. փոշօՔեակ . օՔեակ բեղնանի (anthère).
Coniothyrium (քոնիոՔիրիում) ա. բ. փոշեդռնակ . տես մանրադիտական մակաբոյծ սնկոց այգւոյ :
Conipore, ա. կ. կոնափոր . տես տոհմի հազարծակտեայց (millepores).
Conique, աճ. կոնաձեւ . miroir, montagne —. 2. տգ. կոնիոնային , մոլախնդային . acide —, կոնիոնաՔՔու , մոլախնդաՔՔու :
Conirostre, աճ. կոնակտուց . *կոնաձեւ կտուցով . || ա. յ. —ք. ցեղ ննդկանց : [երկամեայ :
Conise, ի. բ. փոշենի . տունկ
Conisées, ի. յ. բ. փոշենեայք . ցեղ տոհմի բաղադրեալ աստեղակերպից :
Conispore, տ. Coniosporion.
Conisporé, e, տ. Coniosporé.
Conisporion, տ. Coniosporion.
Conistonite, ի. հբ. կոնիստոնաքար :
Conite, ա. հբ. կոնաքար . հանածոյ Իսլանդիոյ :

Conium (քոնիօմ) ա. բ. կոնիոն. գա. **Ciguë**ի։

Conivalve, ած.կ. կոնապատեան. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ կակղամորձոց։

Conjectural, e, ած. կարծական, կարծողական. raisonnements conjecturaux. Science, preuve —e.

Conjecturalement, մ. կարծօք, ի կարծ. il ne parle de cela que —.

Conjecture, ի. կարծ, մեծուք, վարկած, կշռադատութիւն, կողմունքիւն. dans cette —, յայնմ մտաց խորհրդի. juger par —, ի կարծ դատել. faire des —s, ի մեծուս մատչել, մտանել։

Conjecturer, ն. կարծել, կողմել, վարկանել, կշռադատել, ի կարծ դառնալ, *կռահիլ. — les choses futures. Je conjecture sa perte. L'art de —.

Conjectureur, ա. կարծող, կարծաւէտ, կարծադատ, կողմիչ։

Conjoindre (լծ. իբրեւ **Joindre**) ն. լծակցել, զուգել, յօդել, լծորդել, կցել. — par mariage. Il ne faut pas que l'homme sépare ce que Dieu a conjoint. = *Se* —, դ. —իլ։

Conjoint, e, անց. **Conjoindre** բայի. յօդեալ, լծակից, զուգակից, կից. paresse et luxure, sont vices —s. 2. —, կենակից, ամոլակից. personnes —es. 3. բ. լծակից, լծորդ. feuilles, étamines —es. || բժ. —. maladies —es, signes —s, լծակից հիւանդութիւնք՝ նշանք. 4. ա. լծակից, ամուսին, ամուսնաւոր, կենակից, ամոլակից. le — survivant. L'un des —s. Les futurs —s. Les —s, —ք. 5.հ. règle —e, կանոն զուգորդութ. || եժ. degré —, լծորդ աստիճան։

Conjointement, մ. զուգակցաբար, զուգընթացաբար, զուգորդաբար, ի միասին, զոյգ ընդ, ընդ. միանգամայն։

Conjonctif, ive, ած. բ. շաղկապական, շաբակցական, շաղկապիչ, կցիչ, յօդիչ, զօդիչ. *c'est pourquoi, par conséquent* sont des locution —ives.

Conjonction (սիօն) ի. լծակցութիւն, զուգաւորութիւն, մերձաւորութիւն, շաղաշարութիւն, զուգութիւն. — par mariage. — illicite. — charnelle de l'homme et de la femme, մարմնական մերձաւորութիւն առն եւ կնոջ. 2. փ. լծակցութիւն, զուգաւորութիւն, կցորդութիւն, լծորդութիւն, յօդակապ, յօդակապութիւն. — de talents. 3. բ. շաղկապ. 4. աս. լծակցութիւն, խառնակութիւն, խառնախառնութիւն, լծորդութիւն. — apparente. — de la lune, զուգորդութիւն լուսնի. — héliocentrique, — արեւակեդրոն. — géocentrique, — երկրակեդրոն. en —, զուգընթաց, լծորդ. S. **Syzygie**.

Conjonctionnel, elle (քոնժոնքսիոնել) ած. բ. շաղկապական։

Conjonctionnellement (քոնժոնքսիոնելման) մ. բ. շաղկապապէս, շաղկապօրէն։

Conjonctival, e, ած. մգ. ակնազօտական. la membrane —e. Le tissus —.

Conjonctive, ի. բժ. ակնազօտ. *աչքի գունդն արտեւանաց հետ միացուսող քաղանթն, որ առմկօրէն կոչի **blanc de l'œil**, սպիտակուց՝ *ճեքմրկուց աչաց։

Conjonctivement, մ. ի միասին, միանգամայն. objets rapprochés —.

Conjonctivite, ի. բժ. ակնազօդաբորբ, ակնազօդաառապ. բորբոքումն՝ տապ ակնազօդի։

Conjoncture, ի. պատահակցութիւն, դէպք, պատահար, պատեհ. *դէպքերու հանդիպումն. heureuse, triste, fatale —. Profiter de la —.

Conjouir (Se) դ. հ. խնդակից՝ ուրախակից լ. ուժք. aller — avec un père du mariage de son fils.

Conjouissance, ի.հ. խնդակցութ, ուրախակցութիւն։

Conjugable, ած. բ. լծորդելի.

Conjugaison, ի. բ. լծորդութիւն, խոնարհումն (բայից). 2. մգ. սգր. լծորդութիւն. — des nerfs, ամոլաջիլ, ամոլք ջղաց, միութիւն երկուց ջղաց։

Conjugal, e, ած.. լծակցական, ամուսնական. lien —. Foi —e. Soins conjugaux. Affection —e. Amour —, —՝ հարսանեկան սէր։

Conjugalement, մ. սգր. ամուսնաբար, ամուսնօրէն, իբրեւ այր եւ կին. vivre —.

Conjugalité, ի. նբ. ամուսնականութիւն։

Conjugatif, ive, ած. բ. լծորդական

Conjugué, e, անց. լծորդեալ. verbe —. 2. ած.մգ. բ.եւ եչ. լծորդ. nerfs —s, — ջիլք. feuilles —es, — տերեւք. diamètre —, — տրամագիծ. miroir —, — հայելի.

Conjuguée, ի.եչ. լծորդակ. լծորդ տրամագիծ. les —s d'une ellipse. 2. բ. լծորդենի. սեռ բուսոց պատկանեցոց ցեղի լծակցաց (zygnémées). || —s, ի. յ. բ. —ք. ցեղ տոհմի հիւթիզեայց (arthrodiées).

Conjuguer, ն. բ. լծորդել, խոնարհել (գբայս). — un verbe.

Se conjuguer, դ. —իլ. ce verbe se conjugue comme կամ sur tel autre. Ce verbe se conjugue avec l'auxiliaire *être*.

Conjungo (քոնժիւնկօ) ա. լտ. հգ. առեալ զնեռն Ադամայ. պասկ, ամուսնութիւն. prononcer le —.

Conjurateur, ա. սգր. երդմնակից, դաւակից. 2. երդմնեցուցիչ, փարատիչ, հալածիչ. — des démons, — դիւաց. — des tempêtes, փարատիչ մրրկաց։

Conjuration, ի. երդմնակցութիւն, դաւակցութիւն. tramer une —, — նիւթել. découvrir, révéler une —, ի վեր հանել՝ յայտնել զ—. 2. ժամուկք, դիւթութիւն «պիսիւճիլիք». 3. երդմնեցուցչութիւն. 4. յ. պաղատանք. ses sanglots et ses —s ne purent le fléchir.

Conjuré, e, անց. եւ ա. երդուեալ, երդմնակից, դաւակից. il les voyait tous —s pour le perdre. Tout semble — contre moi. C'est un des —s.

Conjurer, չ. դաւակից՝ դաւադիր լ., դաւակցիլ, դաւ գործել. — contre qn. Catilina conjura contre la république.

Conjurer, ն. նիւթել, մտաբերել, մեքենայել. — la perte de qn., la ruine de l'État. 2. երդմնեցուցանել, հալածել. — les diables 3. փ. փարատել, հեռացուցանել. — la fièvre, les orages, les tempêtes, le danger. — la colère céleste. 4. պաղատիլ, փարելի առնել՝ ասել, ժտել, մեխանձնել, յեղուկս անկանիլ, աղերսել, մեծահայց լ. je t'en conjure. Il me conjurait de. . .

Se conjurer, դ. միաբանիլ, գումարիլ. tout le monde s'est conjuré contre moi.

Conjureur, ա. երդմնեցուցիչ։

Connaissable, ած. ճանաչելի. il n'est pas —. Votre maison n'est plus —.

Connaissance, ի. ճանաչութիւն, ճանաչողութիւն, ուշ, խելք, միտք. perte de —, ուշաթափութիւն, ուշագնացութիւն. perdre —, ne plus avoir sa —, խելակորոյս՝ ուշագնաց՝ ուշաթափ լ., խելացնորիլ, *ինքնիմն կորանցուցանել, մարիլ. qui a perdu —, ուշագնաց, ուշաթափ, խելակորոյս եղեւ. tomber sans —, ուշագնաց՝ ուշաթափ՝ նուաղեալ անկանիլ. reprendre —, ի միտս՝ յինքն գալ, ուշաբեր լ., ուշաբերիլ, խելաբերիլ. faire prendre —, խելաբերել, ուշաբերել. 2. ճանաչութիւն, ճանաչողութիւն, ճանաչումն, ճանաչութիւն, գիտակցութիւն, գիտութիւն, տեղեկութիւն. — de Dieu, աստուածգիտութիւն, աստուածճանաչութիւն. la — du cœur humain. Avec une parfaite — de cause, կատարեալ գիտակցութեամբ. la — du bien et du mal. գիտութիւն բարւոյ եւ չարի. — de la patrie, հայրենագիտութիւն. — des choses, բանգիտութիւն. sans ma —, առանց իմոյ գիտութեան՝ գիտակցութեան. à ma —, բաւ իմ տեղեկութեանս. faire —, ճանաչութիւն առնել՝ *անել. avoir — d'une chose, իրագէտ՝ իրագեկ՝ գիտուն՝ գիտակ՝ տեղեակ՝ ճանաչ լ. իրիք. prendre — d'une affaire, d'une chose, ճանաչանալ՝ տեղեկանալ՝ ի վերայ հասանել, խելամուտ՝ իրագէտ՝ իրագեկ՝ իրազգաց՝ զգաստ լ. être en âge de —, իմաստս եւ ի բան հասանել. parler, agir en —, avec — de cause, գիտութեամբ՝ իբրեւ իրատեղեակ խօսիլ՝ գործել. donner —, ճանաչս տալ, ճանաչացուցանել. venir, parvenir à la — de, ի ճանաչս՝ ի ճանաչումն գալ, լու՝ լուր լ. ուժք՝ առ ոք. il est parvenu à ma —, յիմ ճանաչութիւն եկն, իրագէտ եղէ. 3. գիտութիւն, իմաստութիւն, ճանաչողութիւն, իրահանգք. avoir des —s, ունել գիտութիւն, գիտուն՝ իմաստ լ. il a de vastes, de profondes —s, բազագէտ՝ բազմագէտ՝ բազմահմուտ՝ բազմահրմուտ է. sans aucune —, անգիտաբար, անմտաբար. les —s humaines sont bornées. 4. ճանաչութիւն, ըն-

ծանուածին , * ճանչտրուածին «աշխնալըգ». faire — avec qn., կամ faire la — de qn., faire sa —, ծանօթանալ ուժեք , առնել զծանօթութիւն , գալ ի ծանօթութիւն ուրուք , * մէկուն ճանչտրուածին անել՝ ճանչտրնալ . je veux faire avec vous plus ample —. Faire faire la —, ծանօթացուցանել , տալ առնել զծանօթութիւն , * ճանչտրուածին անել տալ, ճանչտրցունել. renouveler —, նորոգել զծանօթութիւն. 5. ծանօթ , ծանօթուհի , մտերիմ , ընտաննեակ . nos —s. Nouvelle —, նորածանօթ . les personnes de notre —, ծանօթք՝ ծանօթոյք մեր . c'est une — de mon père. Se faire des —s, faire de nouvelles —s, * նոր ծանօթներ առնել. dans le monde on a beaucoup de —s et peu d'amis. || Être, se trouver au pays de —, ի մէջ ծանօթից լ.՝ գտանիլ , լինել առ ծանօթս՝ առ մտերիմս . եւ փ. ի մէջ ծանօթ իրաց գտանիլ, քաջածանօթ լ. իրաց. cette société plait au marquis... il est en pays de —. (Sév.) 6. ո. ուսանիւթ կենդանեաց (որով ճանաչի հասակ նոցա եւ մեծութիւն). 7. աբ. — charnelle, մերձաւորութիւն , զուգաւորութիւն . 8. ո. սիրական, սիրուհի . avoir, faire une —. Dîner avec sa —. [S. Connesseur.

Connaissant, e, ած. ճանաչող .

Connaissement, ա. ծանուցագիր , բեռնագիր , նաւատոմս «քօնոշիմէնթօ» :

Connaisseur, euse, գ. ճանաչիչ, գիտող, ճանաչող, լաւածանօթ, գէտ, քաջագէտ, ճարտարագէտ, գիտակ, *գիտցող , ճանչցող , հասկցող . — en vin, գինեճանաչ , գինեգէտ . — en papier, թղթագէտ . être — en chevaux, en tableaux, քաջ ճանաչել զձի , զնկարս, ձիագէտ, նկարագէտ լ., *ձի՝ պատկեր լաւ ճանչնալ , ձի՝ նկարէ հասկնալ . une bonne —euse en fait de toilette, զարդագէտ՝ *զարդարանքէ լաւ հասկցող կին . 2. ած. —. il porte un œil — sur ces tableaux.

Connaître (je connais, tu connais, il connaît, n. connaissons; je connaissais; je connus, n. connûmes; je connaîtrai; connais, connaissons; q. je connaisse, q. n. connaissons, q. je connusse, q. n. connussions; connaissant; connu) ն. ճանաչել , *ճանչնալ « ծանրմագ ». — qn., — qqc , գալ ի ծանօթութիւն ուրուք . je ne connais personne dans cette ville. — beaucoup de monde. || Se faire —, ճանաչեցուցանել՝ ծանօթացուցանել զանձն , ծանօթ առնել՝ կացուցանել , ծանօթս տալ զանձնէ , *ինքզինքն ճանչցունել՝ յայտնել. եւս՝ ծանօթանալ , ծանօթ լ., *ճանչցուիլ . || faire —, ճանաչեցուցանել , *ճանչցունել . || je connais, ճանաչեմ , ոչինչ զանխտուլ է յինէն . ne vouloir pas être connu, յանծանօթս կամիլ լ., *ճանչցուիլ չուզել . || ը. ne — ni Dieu, ni diable, անկրօն՝ անհաւատ լ., *հաւատք օրէնք չունենալ . || ը. je ne le connais ni d'Ève ni d'Adam, չը ճանաչեմ զնա բնաւ , * ճանչցած մարդս չէ . || je ne connais autre, քաջ ճանաչեմ զնա. || ne plus — qn., ոչ եւս ճանաչել զոք , խորշիլ՝ խոյս տալ յումեքէ . il ne me connaît plus depuis que je suis dans l'adversité. || ի Ս. Գիրս . — une femme, գիտել զկին , մերձենալ՝ մտանել առ կին . 2. ճանաչել , գիտել , գիտակ՝ իրագէտ՝ զգաստ՝ տեղեակ լ., իմանալ . — le grec, le chemin, toutes les ruses du métier. Sa rage ne connut plus de frein. Je n'ai pas connu cet accident. Sa bouche n'a jamais connu l'imposture. Il connaît l'artillerie, հրետագէտ է . || ը. c'est un homme qui ne connaît rien, չգիտէ ինչ այս, տգէտ ոմն է . 3. ճանաչել , գիտել, խտրել , որոշել , ընտրել . — le bien et le mal. Il me connut à la voix, à la démarche. La nuit était si noire, qu'on ne pouvait — personne. || փ. je ne le connais plus, ոչ եւս ճանաչեմ զնա , ոչ նոյն այր է . 4. ճանաչել , գիտել , զգալ , յանձին զգալ , կրել . il n'a jamais connu la crainte, l'inquiétude, la haine, la jalousie, la souffrance. 5. ճանաչել , ընդունել , անդամ, հպատակիլ , պատկառ կալ . ne point — de supérieur. Je ne connais de maître que vous. — ses devoirs. Ne plus — de lois, de règle, de frein. || Il ne connaît plus rien, ոչ եւս ճանաչէ ինչ՝ անդամ իրիք , * ալ աչքին բան չտեսնուիր . 6. ճանաչել , դատել . je vous connaissais mal. J'ai mal connu César. || — son monde, ճանաչել զմարդիկ (ընդ որս գործ ի ցի ուրուք). || ne — que, . . . եւեթ ճանաչել՝ գիտել , զիեա լ.՝ պատկառ կալ իրիք . ne — que son devoir, ses intérêts. Je ne connais qu'une chose. Je ne connais que l'honneur, զպատիւ եւեթ ճանաչեմ, *պատուէ դուրս բան չեմ ճանչնար :

Connaître, չ. իգ. — de, ունել իշխանութիւն դատելոյ . ce juge connaît des matières civiles.

Se connaître, դ. ճանաչել զմիմեանս , *իրար ճանչնալ . ils se connaissent depuis longtemps. 2. ճանաչել զանձն . connais-toi toi-même, ճանի՛ր զքեզ . || ne plus —, այլ յայլմէ՝ ճանրագատումն լ. || ne pas —, չճանաչել զանձն՝ զանձին պայման . || — à, en qc. ճանաչել , գիտակ՝ իրագէտ՝ հմուտ՝ քաջահմուտ լ., *բան մի ճանչնալ , բանէ մի հասկնալ . — en musique. Vous connaissez-vous à cela ? Je m'y connais mieux que vous. 3. ճանաչիլ , դատիլ . l'arbre se connaît à ses fruits, ի պտղոյ իւրմէ ճանաչի ծառն :

Connaracées, ի. յ. բ. քրմորասերք . տոհմ երկպրուկաց նախատիպ ունելով զքրմոր :

Connare, ա. բ. քրմոր. սեռ տրնկոց յԱմերիկա եւ յԱփրիկէ :

Connarées, ի. յ. բ. քրմորեայք . շար քրմորասերից :

Connaturel, elle, ած. վր. համարուն . բնութենական ից :

Conné, e, ած. ախ. ծննդական , համածին, ի ծնէ, ընդարձոյս . maladie —e. 2. բ. բուսակից, համաթոյս . feuille, anthère, étamine —e.

Connecticule, ա. բ. զօդ :

Connectif, ive, ած. մգ. զօդիչ , ընդելուզիչ . tissu —, — հիւսուած . 2. ա. բ. —.

Connétable, ա. գունդաստապետ , ախոռապետ . 2. ի. գունդաստապետութի . madame la —.

Connétablerie, ի. գունդաստապետութիւն . 2. գունդաստապետարան :

Connexe, ած. յարակից, կից, յար, յարաժեռն . cause — à une autre. Affaires —s. || բ. յարակից. feuille —.

Connexion, Connexité, ի. յարակցութիւն , յարաժեռնութիւն , շարակապութիւն , կապակցութիւն . la connexion de deux idées. Il y a une grande connexité entre la morale et la jurisprudence. Il n'y a point connexité entre ces deux affaires.

Connivence (քոննիվանս) ի. զովողութիւն , կցորդութիւն , համախոհութիւն (ի չարիս), անտեսութիւն, *աչք խփելն . la — des juges. Agir de —, զովող՝ համախոհ լ., զովողիլ . la — du père a été cause des désordres de ses enfants.

Connivent, e (քոննիվան) ած. բ. մերձակից , միաբաժակ . calice —, corolle, feuille —e. 2. մգ. մերձակից. valvules —es.

Conniver (քոննիվէ) չ. ընկերչարկել , զովողել , զովող՝ կցորդ լ. (չարեաց՝ միոյլ տալով կամ չտես առնելով) , անտեսել , *աչք խփել . — avec qn., à qc.

Connochètes (քոննոքէս) կ. ձարամօրուք . երկրորդ ցեղ բաժնի յամուրից (antilopes).

Connosperme, ա. բ. մօրուասերմն . տեսակ սերմնաբեր ծառոյ . s. Conosperme.

Connotatif, ive, ած. բ. համանշանակ . articles —s.

Connotation (քոննոթասիօն) ի. բ. համանշանակութիւն :

Connu, e, ած. ծանուցեալ , ծանօթ , ծանօթական , ծանօթաւոր , *ճանչցուած . il est — de tout le monde, — է ամենեցուն , ամենեքին ճանաչեն զնա , * ամենուն ծանօթ է . il est — en France. Il est fort — à Paris, քաջածանօթ է ի Փարիզ . il n'était pas —, անծանօթ՝ զանխտուլ էր. ils ne veulent pas être —s, չկամին ծանօթ՝ ծանօթոյս լ., յանծանօթս կամին լ., * չեն ուզեր ճանչցուիլ . — imparfaitement, կիսածանօթ . — à moitié, կիսածանօթ , peu —, սակաւածանօթ . — depuis longtemps, վաղածանօթ. être —, գիտելի՝ ծանօթ լ. 2. ծանօթ , հռչակաւոր . c'est un homme très —, այր քաջածանօթ՝ մեծահռչակ է . || բ. ni vu, ni —, * չէ տեսնուած եւ չճանչցուած քան է . || il est — comme le loup blanc, քաջածանօթ է . 3. ա. ծանօթ, ծանօթն, յայտնին . passer, aller du — à l'inconnu, ի ծանօթէ յանծանօթն անցանել , երթալ :

Conobée, Conobie, ի. բ. կոնոբէ. սեռ խոլաբուսեայց :

Conocardium (քոնոքարտիսմ) ա. վբ. կոնակքան. սեռ. Քանձախլուիկ կակղամորձոց :

Conocarpe, աճ. բ. կոնապտուղ, կոնամիրգ. *կոնածեւ պտուղ ունեցող:

Conocarpe, ա.բ. կոնապտուղ. սեռ. տոհմի հարիճեայց (combrétacées).

Conocarpodendron (քոնոքարփոդէնտրոն) ա.բ. կոնապտղածառ., կոնամրգածառ. հն. **Leucadendron.**

Conocélie, ի. վբ. կոնասոր. սեռ. [բրածոյ ապնգաց :

Conocéphale, ա.մբ. կոնագլուխ. սեռ. ուղղաՔեւ միջատաց :

Conocéphalées, ի. յ. բ. կոնագլխեայք. ցեղ բուսոց ի տոհմէ եղինեայց (urticaires).

Conocéphalites, ա. յ. վբ. կ. կոնագլխազգիք. սեռ. ողորկապատենից:

Conochilus (քոնոքիլիս) ա. կ. կոնաշուրՔն. սեռ. որդանց :

Conocline, ի. բ., **Conoclinium** (կլինիսմ) ա.բ. կոնախշտի. տունկ ինչ : [ազգ եքինեաց :

Conoclype, ա. կ. կոնասպար.

Conoclypéidés, ա.յ. վբ. կոնասպարեայք. տոհմ բրածոյ ծովոզնեաց :

Conocrinus (իս) ա. կ. կոնաշուշան. սեռ. բրածոյ ծովաշուշանաց :

Conodère, ա. մբ. կոնավիզ :

Conognathe, ա. մբ. կոնաճնաւոր. սեռ. հնգայօդ պատենաՔեւից :

Conohoria, Conohorie (քոնոօրի) ի. բ. կոնօրիա, կոնօրենի. սեռ. տընկոց ի տոհմէ մանուշակեայց (violacées). [ձեւ, կոնական :

Canoïdal, ale, aux, աճ. կոնա-

Conoïde, աճ. եւ ա. կոնակերպ, կոնոնակերպ. || —s, ա. յ. իբ. —ք :

Conomination (սիօն) ի. համանունուՔիւն, անուանակցուՔիւն :

Conomitre, ի. բ. կոնախոյր. սեռ. տոհմի ասկլեպեայց :

Conomitrion, ա. բ. կոնախուրակ. սեռ. մամռոց ի ցեղէ հերձաւոտնեայց (fissidentées).

Conomorphe, ա.բ. կոնաձեւակ. ազգ Քիոյ :

Cononite, ա. եպ. կոնոնեան. les —s reconnaissaient trois dieux.

Conopalpe, ա. մբ. կոնաշօշիուկ. սեռ. այլայօդ պատենաՔեւից :

Conope, աճ.բ. կոնուոն. agaric —.

Conophage, ա.Ք. կոնակեր. ազգ Քուչնոց յԱմերիկա :

Conophalle, ա. բ. կոնափալ. սեռ նուիկեայց (aroïdées.)

Conopharyngie, ի.բ. կոնբմբան. սեռ. տոհմի շնաւեայց :

Conopholide, Conopholis (իս) ի. բ. կոնաՔեփ. սեռ. տոհմի կայուեաց (orobanchées).

Conophore, ա. մբ. կոնակիր. սեռ. քառայօդ պատենաՔեւից :

Conophorides, ա. յ. մբ. կոնակիրեայք. բաժին քառայօդ պատենաՔեւից :

Conophtalme, աճ. կ. կոնակն, կոնաչեայ : [սնկոյ :

Conoplée, ի. բ. կոնոպլէ. ազգ

Conopophage, ա.Ք. ճճեխակեր. սեռ. Քուչնոց ի բաժնէ ճանճորսակաց (myothères).

Conops (քոնոփս) ա. մբ. կոնոպս. սեռ. երկՔեւ միջատաց :

Conopsaire, ա. յ. մբ. կոնոպսեայ. || —s, յ. ա. —ք. տոհմ երկՔեւից նախատիպ ունելով զկոնոպս :

Conopside, Conopsoïde, աճ. մբ. կոնազգի, կոնակերպ. հն. **Conopsaire.**

Conopsites, ա.յ.մբ. կոնաՔեւոք. ցեղ տոհմի կոնոպսեայց (conopsaires).

Conoptères, ա. մբ. կոնաՔեւք. խումբ ցեղի կոնազգեաց (conopsides).

Conorbis (իս) ա. կմ. կոնոփ. ազգ կոնքից :

Conorhamphe, աճ. Ք. կոնակքոց. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ կարգի ճնեղկանց :

Conorhine, ա. մբ. կոնաքիՔ. սեռ. քառայօդ պատենաՔեւից :

Conori, ա. բ. կոնորի. սեռ. ամերիկեան տնկոց :

Conosmilie, ի. վբ. կոնանշարակ. սեռ. բրածոյ ծառաբաւոց :

Conosperme, ա. բ. կոնասերմն. սեռ. տոհմի պրոտեասեայց (protéacées).

Conospermé, e, աճ. բ. կոնասերմնեայ. || —es, ի. յ. ցեղ տոհմի պրոտեասեայց նախատիպ ունելով զկոնասերմն :

Conostège, Conostégie, ի. բ. կոնախուփ. սեռ. տոհմի սեւաբերանեայց (mélastomacées).

Conostèphe, Conostéphion, ա. բ. կոնապսակ. սեռ. տոհմի կոլվիկեայց (épacridacées).

Conostome, աճ. բ. կոնաբերան. սեռ. մամռոց :

Conostyle, ա. բ. կոնասիւն. սեռ. տոհմի արիւնպատկեայց (hémodoracées).

Conostylées, ի. յ. բ. կոնասիւնեայք. ցեղ տնկոց ի տոհմէ արիւնպատկեայց :

Conotèle, ա. մբ. կոնաւարտ. սեռ. հնգայօդ պատենաՔեւից :

Conoteuthe, ա.իբ. կոնաՔոդան. սեռ. բրածոյ ժժմակաց :

Conothamne, ա. բ. կոնաբողբուճ. սեռ. տոհմի մրտենեայց (myrtacées).

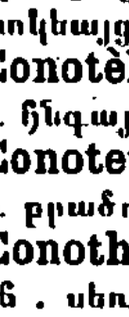
Conotrachèle (քոնոՔրաքէլ) ա. մբ. կոնուլն. սեռ. քառայօդ պատենաՔեւից :

Conotroque, ա. վբ. կոնանիւ. սեռ. բրածոյ ծառաբաւոյ :

Conotzqui, աճ.Ք. կոնոցքի. Քրուչուն ինչ ի Մեքսիք :

Conovule, ա.իբ. կոնաձու. ժրժմակ ինչ կոնաձեւ :

Conquassant, e, աճ. բեկանող, ուժաՔափ. douleurs —es, — ցաւք. երկունք ծնընդականի :

Conque de Triton.

Conquassation (քոնքասասիօն) ի. բեկումն, փշրումն :

Conque, ի.իբ. կոնք, կոնքեղ. ազգ խեցեմորքի. Vénus portée sur une —. 2. — (* մէջի կենդանին). 3. ականջակոնք, ականջաման. 4. եմ. խեցեփող :

Conquérant, e, գ. աշխարհակալ, երկրակալ «ՖէՔիի». un grand —. Zénobie fut une illustre —e, Զենոբիա մեծահռչակ եղեւ աշխարհակալուհի. 2. աճ. —, յաղՔող, յաղՔական. roi —. Peuple —. Nation —e. 3. բ. սրտայաղՔ, սրտանուաճ. avoir un air, l'air —, — լինել. դիմացն՝ զարդուցն գեղեցկութեամբ կամել յինքն յանկուցանել զկանայս :

Conquérir (je conquiers, tu conquiers, il conquiert, n. conquérons, v. conquérez, ils conquièrent; je conquérais; je conquis, n. conquîmes; je conquerrai; conquiers, conquérons, conquérez; q. je conquière, q. tu conquières, qu'il conquière, q. n. conquérions, q. v. conquériez, qu'ils conquièrent; q. je conquisse; conquérant; conquis.) ն. տիրել, աշխարհակալել, յինքն վտարել, զբռամբ աճել՝ արկանել, ի բուռն առնուլ՝ արկանել. César a conquis les Gaules. Qui peut être conquis, աշխարհակալելի. 2. փ. նուաճել, շահել, առանել, ի ձեռս բերել, *վաստկիլ. — l'estime, l'amitié. — les cœurs, յինքն յանկուցանել զսիրտս. — le ciel, ժառանգել զերկին.

Se conquérir, դ. զբռամբ աճիլ, ի ձեռս բերիլ, շահիլ, *վաստկուիլ. ici la faveur se conquiert par le mérite. 2. շահել, բերել ի ձեռս, *վաստկիլ. il s'est conquis l'estime générale.

Conquêt (քոնքէ) ա. իգ. շահրառաց, առացական ինչք (ամուսնոց). elle a sa part dans les acquêts et —s. 2. շահառաց, շահ աշխատուՔեան, *ճակտի քրտինք :

Conquête, ի. աշխարհակալուհի, աշխարհակալուՔիւն, երկրակալուՔիւն. faire la — d'un pays, տիրել՝ զբռամբ աճել՝ նուաճել՝ տիրապետել զերկիր. 2. — (նուաճեալ երկիր՝ քաղաք). Napoléon perdit toutes ses —s. 3. փ. faire la — de qn., du cœur de qn., յինքն յանկուցանել զոք՝ զսիրտ ուրուք. || բ. avoir, se donner des airs de —, սրտաւառակի՝ սրտանուաճ լինել. ի դէմն եւ ի գնացն այնպէս իմն ցուցանել ՔՔէ կամիցի ոք յինքն յանկուցանել զհամօրէն կանայս. faire des —s, սրտակալել, սրտայաղՔ լ., * սրտեր այրել, սիրային յաղՔանակներ տանիլ :

Conquinamine, ի. տգ. համաքինամին. զուգամասն կալաքսատկերպ քինամնի : [հն. **Quinidine.**

Conquinine, ի. տգ. համաքինին.

Conquis, e, անց. **Conquérir** բայի. յաղՔեալ, նուաճեալ, տիրեալ, զբռամբ աճեալ. || traiter une province en pays —, բռնուՔեամբ վարիլ՝ յանձնանձն. 2. փ. շահեալ, ի ձեռս բերեալ, յինքն յանկուցեալ. les cœurs — par sa générosité. Décoration —e sur le champ de bataille.

Conringie, ի. բ. կոնրինգիա, կոնրինգենի. սեռ. ձեռնաճաղկեայ (chéiranthé) խաչաքերից :

Consacrant, աճ. ձեռնադիր, ձեռնադրող. évêque —, — օծիչ եպիսկոպոս. 2. սրբագործ, նուի-

բական : les paroles —es. 3. ա. ձեռնադրիչ, ձեռնադրող քահանայ՝ եպիսկոպոս. 4. պատարագիչ:

Consacré, e, անց. սրբեալ, նուիրեալ, ընծայեալ, սրբագանեալ, նուիրական. autel — à la Vierge. — à Dieu, աստուածանուէր. hostie —e, նշխար սրբագործեալ, սրբագործ. 2. նուիրեալ, սեպհականեալ, սահմանեալ. fonds —s à une dépense. 3. ընկալեալ, հաստատեալ. expression —e par l'usage. 4. սեպհականեալ, սեպհական, յատուկ. mots, termes —s.

Consacrer, ն. սրբել, նուիրել, նուիրագործել, ձօնել, ընծայել, օծանել, օրհնել, ձեռնադրել. — une église, un calice. — à Dieu sa vie. — une personne à Dieu, un temple à Jupiter. 2. սրբել, քահանայագործել, նուիրագործել, սրբագործել. — une hostie. 3. նուիրել, տալ, ծախել. — une somme au soulagement des pauvres. — son talent à ... — tout son temps à l'étude, նուիրել յուսումն զբոլոր ժամանակն. 4. նուիրագործել, անվրձ՝ մշտնջենաւոր առնել. un monument fut élevé pour — le souvenir de cette victoire. 5. սրբել, նուիրական առնել, սրբագանել, նուիրագործել, սրբագործել. le sang des martyrs a consacré ce lieu. 6. նուիրագործել, ընդունել, հաստատել. l'usage a consacré cette locution.

Se consacrer, դ. նուիրել՝ ձօնել զանձն. — à Dieu. — tout entier à l'étude des sciences, բոլորանուէր տալ զանձն յուսումն գիտութեանց. 2. սրբիլ, սրբագործիլ, նուիրագործիլ. l'hostie se consacre avant l'élévation. L'hostie ne se consacre pas le vendredi saint.

Consanguin, e (քոնսանկէն, կին) ած. համահայր, համահայրական, արիւնակից, համարիւն, արեանաւոր. frère —, sœur —e, համահայր՝ միահայր եղբայր, քոյր. ‖ mariage —, համարիւն ամուսնութիւն (*հօրեղբօրորդւոյ եւ հօրեղբօրադստեր մէջ). 2. ա. —. les —s et les utérins, համահարք եւ համամարք:

Consanguinité (քոնսանկինիթէ) ի. համահայրութիւն, համարիւնութիւն, արիւնակցութիւն. degré de —. 2. իգ. ազգականութիւն, ազգակցութիւն:

Conscience (քոնսիանս) ի. խիղճ, խիղճ մտաց, գիտակից միտք, գիտակցութիւն, *խղճմտանք. — délicate, scrupuleuse, timorée, tranquille, erronée, փափուկ, երկիւղած, խաղաղ՝ հանգիստ, մոլար —. bonne —, բարի՝ բարեզարդ —. délicatesse, remords de —, փափկութիւն, խայթ խղճի. agir, parler contre sa —, գործել, խօսել ընդդէմ խղճի. la voix, le cri, les reproches, le ver, le tribunal de la —, ձայն, աղաղակ, կըշտամբանք, որդն,ատեան խղճի. liberté de —, ազատութիւն խղճի. descendre dans sa —, իջանել ի խիղճ իւր՝ ի խիղճ մտացն. faire son examen de —, առնել զննութիւն խղճի. consulter sa —, հարցանել զ—ն. être tourmenté par sa —, խղճաչարչար լ., *խղճմտանքն տանջել. avoir de la —, ունել —, *խղճմտանք ունենալ. être un homme de —, այր խղճի՝ արդարակրօն լ., *խղճմտանքաւոր մարդ լ. n'avoir point de —, être sans —, չունել բնաւ —, անխիղճ լ., *ամենեւին խղճմտանք չունենալ. avoir la — large, ունել խիղճ լայնարձակ, *ընդարձակ խղճմտանք ունենալ, խղճմտանք չընել. avoir une chose sur la —, լինել իմիք ի խիղճ մտաց ուրուք, խղճել ընդ իմն, *խղճմտանք ընել. dire tout ce qu'on a sur la —, ի վեր հանել համարձակ զամենայն զորաւունջս սրտին, *սրտին վերայ ունեցածն ասել. ‖ j'en ai la — nette, ոչ է իմ խիղճ մտաց ընդ այն, անպարտ է յայնմանէ խիղճ իմ, *խղճմտանքս մաքուր՝ ազատ է ասկէց. avoir les mains pures et la — nette, ոչ ունել խիղճ մտաց, ոչ գիտել զանձին խիղճ մտաց յանձին իւրում, ոչ գիտել զանձին խիղճ, չունել ինչ բացիւս զանձնէ. mettre la main sur la —, քննել զխիղճն, *խղճմտանքն քննել. avoir qc. sur la —, *խիղճն տանջել. la main sur la —, ձեռն ի խղճի, անկեղծութեամբ, անմատրակս մտօք. manque de —, անխղճութիւն, անխղճմտութիւն. ‖ ը. se mettre qc. sur la —, ուտել՝ ըմպել ինչ. ‖ sans —, անխիղճ, անխղճապէս, անխղճաբար, անխղճօրէն. ‖ faire — d'une chose, խղճել, *խիղճ՝ խղճմտանք ընել. 2. խիղճ, խրղճմտութիւն, բարեխղճութիւն, խէճ, *խղճմտանք. faire — de, se faire une — de, se faire un cas de — de, լինել իմիք ի խիղճ մտաց ուրուք, խղճել ընդ, խղճահար լ., հարկանել խղճի զմիտս, գիրչ լ. մտաց ուրուք, *խիղճ՝ խղճմտանք անել, խղճմտանքն զարնել. je ne me fais pas — de, ոչինչ խղճեմ, *խղճմտանք չեմ ընծր. se faire une affaire de — de, պարտ անձին վարկանել. c'est — de, il y a — à faire telle chose, ընդդէմ խղճի է, չէ պարտ՝ չէ օրէն առնել զայդ. ‖ sur ma —, en ma —, վկայէ խիղճ իմ, *խիղճս վկայ. ‖ en —, en bonne —, խղճի մրտօք, համարձակապէս. 3. խիղճ, գիտակցութիւն, գիտութիւն. il a la — de son talent. 4. խիղճ, գաղտնիք սրտի՝ մտաց. sonder les —s. Dévoiler sa —. ‖ Par acquit de —, յանդորրութիւն խղճի. եւս՝ անփութութեամբ, յանհոգս. il a fait cela par acquit de —. 5. տպ. խղճավաստակ. երկ օրական, որոյ չափն եւեթ է խիղճ գործաւորին. mettre un compositeur en —, — առնել զգրաշարն. 6. խղճավաստակը. գործաւորք որ այսպէս վաստակին. 7. խղճավաստակոց. տեղին ուր վաստակին:

Consciencieusement, մ. խղճիմտաց, խղճի մտօք, խղճմտանօք, գիտակցապէս, *խղճմտանքով. agir —. 2. ը. խղճմտաբար, խղճմտօրէն, խղճամտօրէն, բարեխղճաբար, բոլորովին, *խղճմտանքով. cet enfant a mangé — ses gâteaux. ‖ դ. *բաց յէն յեռոյ կդրուի. il a agi —.

Consciencieux, euse, ած. խղճամիտ, բարեխիղճ, խղճահառն, խղճմտաւոր, արդարասէր, մանրախոյզ, *խղճմտանքաւոր. homme —. Travail —, խղճամիտ աշխատութիւն. être —, — լ. chercheur —, մանրախոյզ հետազօտող:

Conscient, e, ած. իս. գիտակից, ինքնագէտ, անձնիրագէտ. l'âme est —e de tous les mouvements des doigts.

Conscriptible (քոնսքրիփթիպլ) ած. գինուորագրելի. jeune homme —.

Conscription (քոնսքրիփսիօն) ի. գինուորագրութիւն, գինուորակոչ. գինուորակոչութիւն. tirer à la —, գինուորագրիլ. tomber à la —, ի — անկանիլ. échapper à la —, զերծանիլ ի գինուորագրութենէ:

Conscriptionnaire (քոնսքրիփսիոնէր) ա. գինուորագրաւոր, *գինուորագրուող:

Conscriptionnel, elle (քոնսքրիփսիոնել) ած. գինուորագրական:

Conscrit, ա. դեռընտիր, նորընտիր, նորակոչ, նորակչին, նորակարգ. *գինուորութեան նոր մտած. exercer des —s. 2. ը. նորավարժ՝ անփորձ այր՝ պատանի. on me prend pour un —. Ce n'est qu'un —. 3. ած. հխ. les pères —s, աւագախումբ հարք. սինկղիտոսք՝ ծերակոյտ հնոյն Հռոմայ:

Consécrateur, S. **Consacrant.**

Consécration (սիօն) ի. նուիրագործութիւն, նուիրագործութիւն, նուիրականութիւն, նուիրութիւն, օծութիւն, օծութիւն, օրհնութիւն, օրհնէք. — d'une église, — եկեղեցւոյ, եկեղեցօրհնէք. — d'un temple, d'un calice. 2. քահանայագործութիւն, սրբագործութիւն (հացի եւ գինւոյ ի պատարագի). 3. փ. նուիրագործութիւն, վաւերացումն. la — de l'expérience. Cette expression a reçu la — de l'usage. 4. հարգումն, սահմանումն. la — du palais du Luxembourg au Sénat.

Consécutif, ive, ած. անընդհատ, յաջորդ, յաջորդական, միայար, մի զմիոյ կնի, *եսեւէ եսեւ. pendant deux jours —s. Plusieurs fêtes —ives. Des malheurs —s. 2. հետեւակից, հետեւորդ, հետագայ, հետեւող. la fatigue —ive à une longue marche. Maladie —ive.

Consécutivement, մ. յաջորդաբար, հետզհետէ, մի զմիոյ կնի. il a eu — trois maladies.

Conseigle, ա. եգ. հաճարակ. հաճարախառն գորեան եւ վարսակ:

Conseigneur, ա. աւ. տիրակից:

Conseil, ա. խորհուրդ. — pernicieux, dangereux. Donner, recevoir —, — տալ՝ ընդունել. être de bon —, քաջ խորհուրդս տալ. — désintéressé, prudent, sage, salutaire, bon, mauvais, անշահասէր, խոհական, խաւսուն, փրկաբար՝ պիտանի՝ օգտակար, բարի, չար —. demander — à qn., — խնդրել յումեքէ, — հար-

ցանել ուժեք . prendre — de, խորհրդակցիլ . ne prendre — que de soi-même, առնել ինչ յիւրոց մտաց՝ առանց ուժեք — հարցանելոյ . ne prendre — que de son intérêt, de ses passions, շահուց՝ կրից անձին եւեթ — հարցանել , *շահուցն՝ կրիցն խորհրդոց եւեթ անսալ . il réglait tout selon ses —s, խորհրդով՝ բերանով նորա կատարէր զամենայն . sans —, անխորհուրդ . sans prendre — de personne, ինքնախորհուրդ . 2. —, խրատ , խրատաբանութիւն . donner des —s, —՝ խրատ տալ , խրատաբանել . donner de bons —s, խրատ՝ խրատս բարեաց տալ , *բարի խրատ տալ . — mauvais, pervers, խրատ չար , * գէշ խրատ . suivre les mauvais —s de qn., մոլորիլ զկնի չար խրատու ուրուք . de bon —, բարեխրատ . 3. սգր, խորհուրդ , միտք , դիտաւորութիւն . je ne sais quel — prendre. La valeur dans les combats, la prudence dans les —s. 4. խորհուրդ , գաղտնիք. 5. խորհրդական, խորհրդատու , խրատատու , խրատատու , խօսնակ . tout accusé a le droit de se choisir un —. Il est son —. 6. խորհուրդ , խորհրդակցութիւն . — de famille. 7. խորհուրդ , ոտն՝ տաճար խորհրդոյ , աւտեան , խորհրդանոց . dans le —, ի խորհրդեան անդ . tenir —, խորհուրդ առնել՝ ունել, խորհել . entrer en —, ի խորհուրդ մտանել . assembler le —, réunir en —, ի խորհուրդ՝ ի ժողով գումարել . se réunir en —, ի խորհուրդ՝ ի ժողով՝ յատեան գումարիլ . cela s'est décidé dans le —, en —, հաստատեցաւ բանս այս ի խորհրդի անդ , * խորհրդին՝ ժողովին մէջ այս որոշուեցաւ . se rendre au —. Assister au —. — d'Etat, պետական խորհուրդ . — d'hygiène, առողջապահական խորհուրդ . — municipal, քաղաքապետական խորհուրդ . — de guerre, մարտախորհուրդ , մարտատեան , պատերազմական ատեան . — maritime, ծովային խորհուրդ՝ ատեան . — privé, առանձին խորհուրդ , ատեան առանձինն (Թագաւորի). — des ministres, խորհուրդ՝ ժողով նախարարաց . — général, ընդհանուր —՝ ժողով . — d'administration, վարչական՝ տնօրէն —.

Առ. la nuit porte —, խորհրդաբեր է , բարեաց խորհրդատու է գիշեր : [գելի , խրատելի :

Conseillable, ած. խորհրդակ-

Conseiller, ն. խորհուրդ՝ խրատ տալ, խրատել, խորհրդակցել . bien, mal — qn., խորհուրդ՝ խրատ բարի՝ չար տալ ուժեք . qui vous a conseillé cela ? Je vous conseille de consentir.

Conseiller, ère, գ. խորհրդական , խորհրդակից , խրատու . bon, mauvais —, բարի՝ քաջ՝ լաւ , չար —. sage —. Prudent, dangereux —. Le désespoir est un mauvais —. La passion est une —ère dangereuse. 2. ա. խորհրդական . — d'État, — պետութեան , պետական —. — municipal, քաղաքապետական —.

Conseilleur, ա. հ. խորհրդատու , խրատատու , խրատատու, խրատիչ , խրատող . || առ. les —s ne sont pas les payeurs, խրատատուք չեն հատուցանողք . խրատատուք չեն պատասխանատուք խրատուց :

Consensuel, elle, ած. իգ. հաւանակից . *երկուքի հաւանութեամբ եղած . contrat —.

Consensus (քոնսէնսուս) ա. լ. հաւանակցութիւն, համաձայնութիւն. le — universel. En dépit de ce — universel.

Consentant, e, ած. իգ. հաճ , հաւան , հաճ եւ հաւան , հաճող , *հաւանող . la femme est —e, — է կինն . le mari est —.

Consentement, ա. հաճութիւն , հաւանութիւն . — unanime, միաբան —, հաւանակցութիւն, կամակցութիւն. — verbal, par écrit, tacite, volontaire, forcé, բանիւ՝ բերանացի , գրաւոր , լռելեայն, կամաւոր, բռնի —. donner, refuser son —, տալ, զլանալ՝ չտալ զ— իւր. — exprès, յայտնի՝ յայտնաբար- բաւ —. arracher, extorquer le — de qn., կորզել զ— ուրուք. un — formel, valable. Sans le —, առանց —Թեան. de mon —, —Թեամբ իմով, *իմ —քս. cela ne s'est pas fait de mon —, *այս իմ —քս եղած չէ . — mutuel, հաւանակցութիւն . d'un commun —, միաձայն —ք :

Consentir (լծ. իբրեւ **Mentir**) ն. հաւանիլ , հաճիլ , հաւան՝ հաւանակից՝ կամակից լ., հաւան գոանիլ, գալ ի հաւանութիւն՝ ի հաւան, ծեռն տալ հաւանութեան. — à un mariage. Je consens qu'il parte. Il consent à vivre, d'être gouverné par ses amis. Faire —, հաւանեցուցանել , ի հաւան՝ ի հաւանութիւն ածել . 2. նե. հակիլ , կորանալ :

Consentir, ն. իգ. հաւանիլ , Թոյլ տալ . — un impôt, une vente.

Առ. qui ne dit mot consent, որ լռէ՝ հաւանի . լռութիւն նշան է հաւանութեան :

Conséquemment, մ. ուղիղ հետեւութեամբ , ըստ հետեւորդի , ի դէպ . parler, agir, raisonner —. 2. ըստ, հանգոյն. — à cette doctrine. Agir — à ses principes. 3. հետեւապէս , հետեւաբար , ըստ այնմ , նըմին իրի , ուստի . il a trahi, — on l'a mis à mort.

Conséquence, ի. հետեւութիւն , հետեւումն , հետեւողութիւն , հետեւանք . — directe, ուղիղ —. une — qui découle, qui résulte d'un principe. Tirer, déduire une —, des —s de, հետեւանս հանել , հետեւեցուցանել , * հետեւութիւններ հանել . 2. հետեւանք , արգասիք , ելք , վախճան . les —s dangereuses d'une conduite précipitée. Les moindres choses ont de grandes —s. Avoir pour —, զհետ բերել՝ ածել իւր . 3. հետեւանք , կարեւորութիւն . tirer à —, հետեւանս՝ կարեւորութիւն ինչ ունել . sans que cela pût tirer à la moindre —. Affaire de —, կարեւոր գործ . une affaire d'une telle —, այնպիսի կարեւոր ինչ. chose, homme sans —, դուզնաքեայ՝ անկարեւոր ինչ՝ այր , * ոչինչ բան՝ մարդ . un homme de —, այր կարեւոր . un homme de peu de —, այր անկարեւոր . sans —, առանց հետեւանաց՝ կարեւորութեան , անհետեւան . ce qu'il dit, ce qu'il fait est sans —, բան նորա եւ գործ անկարեւոր են :

En —, մ. ըստ հետեւորդի , ըստ այնմ . j'ai reçu votre lettre et j'agirai en —.

En — de, նխ. ըստ , հանգոյն . j'agirai en — de vos ordres, de vos avis. 2. աս. ուղղագնաց . mouvement en —, շարժուն —. le mouvement d'une planète est en —, շարժուն մոլորակի — է (յորժամ շարժի նա յարեւմտից յարեւելս) :

Conséquent, e, ած. խոհական , *սկզբամբ խորհող՝ գործող . homme —. Esprit —. Être — dans sa conduite, dans ses discours. En politique et en religion, peu d'hommes sont —s. 2. պատշաճ, յանկաւոր , պատկանաւոր . une conduite —e à ses principes. 3. փ. եւ. հետեւորդ. երկրորդ մասն դարձանուագի (fugue).

Conséquent, ա.տմբ. հետեւորդ. երկրորդ նախադասութիւն եզրաւածի (enthymème). 2. չգ. եւ ք. —.

Par —, հետեւապէս, հետեւաբար, ուստի , նմին իրի , ապա . l'équité l'exige, par — vous le ferez. Le soleil est levé, par — il fait jour.

Conséquentiel, elle, ած. հետեւական :

Conservataire, ած. իգ. պահիչ. *առացման իրաւունքն պահող . héritier —.

Conservateur, trice, գ. պահապանիչ , պահպանող , պահող , պահապան . Dieu est créateur et — de toutes choses. Cette mère a été —trice du bien de ses enfants. — du bras, աջապան . — de la couronne, Թագապահ . pouvoir —. — d'une bibliothèque, des bibliothèques, մատենապահ . — d'un musée, Թանգարանապահ . 2. ած. պահպանական , պահպանողական. le parti —, — կուսակցութիւն . les lois —trices de nos libertés. || ա. —. les —s, —ք:

Conservatif, ive, ած. պահպանիչ:

Conservation (սիօն) ի. պահ , պահպանութիւն. — de la santé, d'un monument. — du lait, կաԹնապահութիւն . — des fruits, մրգապահութիւն . — de bestiaux, անասնապահութիւն . fruit d'une parfaite —, d'une — parfaite, քաջապահ պտուղ . — de soi-même, ինքնապահութիւն , անձնապահութիւն . chacun a soin de sa —, ամենայն ոք խնամ տանի պահպանութեան անձին՝ անձնապահութեան . — de la nation, ազգապահպանութիւն . je lui dois la — de ma vie. Instinct de —, բնազդ անձնապահիկ : [ղականութիւն :

Conservatisme, ա. պահպանո-

Conservatiste, ա. պահպանողական . կուսակից պահպանողականութեան. 2. ած. —. une majorité —,

Conservatoire, ած. իգ. պահպանիչ, պահպանողական. acte, scellé —. 2. ու. պահպանարան. || — des arts et métiers, արուեստարան, արուեստատուն. 3. — կամ le — de musique, երաժշտարան, երաժշտանոց. élève du —.

Conservatoirement, մ. իգ. պահպանարար, պահպանողական եղանակաւ. faire une saisie —.

Conserve, ի. բանջրակ «բէչէլ». — de fruits, պտղաբանդակ. — de citron, լեմոնաբանդակ. — de rose, վարդաբանդակ. — de légumes, բանջարաբանդակ. 2. ամիճ. պահեստ ուտելու. —s alimentaires. — confite dans le sel, dans le vinaigre, քաշուած, քաշուացք «քուշու». 3. նաւ. ուղեկցանաւ. օգնական՝ ուղեկից նաւ. ce vaisseau perdit sa —. || նաւ. de —, ի միասին. aller, naviguer de —, — գնալ, նաւել. 4. ի. յ. աչապահ. se servir de —s. Mettre des —s.

Conservé, e, անց. պահեալ, պահեստ. fruit —, պահապտուղ. 2. պահպանեալ. meuble —, պահակապ. || Être bien —, քաջապահ՝ առողջ լ.:

Conserver, ն. պահել, պահպանել. — des fruits, des habits, la vue, la santé, ses anciens domestiques. Pour — sa vie, ի պահ՝ ի պահպանութիւն անձին. — un dépôt, առանդապահ լ. — sa réputation, la gloire de ses ancêtres, անարատ՝ անկոտրում պահել զիմաստս իր, զիաւս նախնեաց իրոց. — son emploi, sa fortune, sa tranquillité, ses amis, ses conquêtes, ses droits. 2. ի. պահել, անկորուստ պահել. conservez-moi vos bontés, votre amitié. Je conserverai toujours la mémoire de ce bienfait. || Ne pas pouvoir — d'enfants, *ողոյ չկարենալ մեծցուցանել. || ը. — toute sa tête, *խելքն գլուխն ըլլալ.

Se conserver, դ. պահիլ, պահպանիլ, *պահուիլ. les fruits ne se conservent pas cette année. || —, տեւել, անկորուստ՝ անխափան՝ հաստատուն պահիլ՝ կալ. cet usage s'est toujours conservé. 2. պահիլ զգեղ իր, *գեղեցիկ՝ առոյգ մնալ. cette femme se conserve bien. 3. պահպանել զիւր առողջութիւն; խնամ տանել առողջութեան անձին. un père doit — pour ses enfants. 4. պահել՝ պահպանել զանձն. — pur des idolâtries de ses frères.

Conserviteur, ա. ծառայակից, համաճառագ.

Considérable, ած. հոյակապ, կարեւոր, երեւելի, նշանաւոր, մեծ, բազում. homme, dépense, ouvrage, somme, avantage, travail —. Armée —, բազմաձեռն՝ յոլովաձեռն՝ առատաբար բանակ. peu —, դուզնաքեայ, դոյզն, փառաքի, չնչին, աննշանակ:

Considérablement, մ. մեծապէս, կարի, յոյժ. il a gagné, perdu — dans cette affaire. Ce travail est — avancé. Il a — perdu dans cette affaire.

Considérant, անց. ներկ. **Considérer** բայի. նկատելով. en —, նկատելով. 2. ա. նկատումն, նկատմունք, նախակարգ պատճառք. les —s d'une loi. Le — de cette loi, d'un arrêt. [մտածական, մտախոհ:

Considératif, ive, ած. նկատիչ,

Considération (սիօն) ի. մտածութիւն, մտախոհութիւն, նկատումն, նկատութիւն, նկատողութիւն, խորհուրդ, խելամտութիւն, կշռութիւն, քննութիւն. cela demande une sérieuse —. Cela mérite —. 2. մտադրութիւն, զգուշութիւն. il agit sans —. 3. ակնածութիւն, մեծարանք, վարկ, մեծարգութիւն, շուք, պատիւ, յարգ, յարգանք, համար, համարումն, *համարմունք. il a de — pour personne. Être en —, jouir d'une grande —, մեծարոյ՝ մեծարգոյ՝ մեծարգի՝ պատուական լինել՝ համարիլ, ի համարի լ. il ne jouit d'aucune —, չէ ինչ մեծարոյ՝ ի համարի, * վերան ամենեւին համարում չկայ. prendre en —, faire entrer en —, ի նկատ՝ ի կշիռ առնուլ, մեծարել, մեծարոյ համարիլ, ակն ածել, ի քնին առնուլ. on n'a pas pris en — ma parole, ոչ ի համարի եղեւ բան իմ, *խօսքս բանի տեղ չդրուեցաւ. prise en —, նկատողութի, նկատումն, նկատառութիւն. homme de —, այր մեծարգոյ՝ մեծայարգ՝ յարգամեծար. avoir en —, en grande —, մեծապատիւ մեծարել, ի նկատի՝ ի մեծ պատուի ունել. perdre la —, կորուսանել զհամարումն. il a perdu toute sa —, կորոյս զամենայն զպատիւ իր. homme de peu de —, de nulle —, այր վատանուն՝ վատանշան. homme sans —, այր աննշան. recevez l'assurance de ma haute —, ընկալարուք զիաւսատիս բարձր ակնածութեան իմոյ. si l'on vous pardonne, c'est par — pour votre père. 4. մտածութիւն, պատճառք. cette — me retient, m'a décidé. Il a fait cela par telle —. Il y a été obligé par de grandes —s, par de puissantes —s. Diverses —s l'ont porté à cette démarche. Il s'y est vu contraint par des —s d'honneur et d'intérêt. Aucune — ne saurait le retenir. Voilà des —s qu'il faut bien peser. 5. կարեւորութիւն. chose de peu de —, անկարեւոր՝ դոյզն՝ դուզնաքեայ՝ աննշան ինչ բան, ոչ մեծ ինչ. 6. յ. խորհրդածութիւնք, տեսութիւնք. écrire des —s sur l'histoire de France.

En — de, նխ. ի նկատ առեալ, միտ եդեալ ի, նկատեալ զ..., ի մեծարանս, ի շնորհս, ի պատիւ երեսաց, ի պատճառս, վասն, սակս. en — de ses services, des services de son père.

Considéré, e, ած. մեծարոյ, մեծարգի, մեծարգոյ. famille, personne —e. — dans la nation, ազգամեծար, ազգազարդ. être —, — լինել. être — comme ..., ի համարի լինել ուրուք՝ իրիք, *սեպուիլ. || tout bien —, զամենայն քաջ՝ բարւոք նկատեալ՝ կշռեալ՝ քննեալ, * ամէն բան լաւ կշռելով:

Considérément, մ. խորհրդով, զգուշութեամբ. agir — dans une affaire.

Considérer, ն. դիտել, նկատել, հայիլ. — un édifice, un tableau, 2. զմեռս ածել, խորհիլ, միտ դնել ի մտախորհ՝ խելամուտ լ., քննել, քնին առնուլ, կշռել. — les avantages d'une affaire. Faire —, խելամուտ առնել. à —, նկատելի. 3. ակն ածել, մեծարել, յարգել, շուք դնել, մեծարոյ համարիլ. considérez les longs services qu'il vous a rendus. C'est un homme que je considère beaucoup. On ne doit — que le mérite. 4. համարիլ, վարկանիլ, գրել. les soldats le considéraient comme un père. On doit — cet événement comme la source de tous nos malheurs. — pour rien, ոչինչ գրել՝ համարիլ.

Se considérer, դ. դիտել՝ նկատել՝ տեսանել զանձն. le cerf se considérait dans la fontaine. L'âme qui se considère. 2. մեծարել՝ յարգել զանձն. seul il se considère, il s'aime. 3. համարել՝ կարծել՝ վարկանել զանձն. — comme un personnage. Je me considère comme votre ami. 4. մեծարել՝ յարգել զիմեանս. ils se considèrent beaucoup. 5. դիտիլ, նկատիլ, ի քնին մատչիլ, քննիլ, կշռիլ. le naturel de chacun se considère en deux manières. Il est juste d'ailleurs que tout se considère.

Consignataire, ա. առաքապահ, առաքառու, առաքընկալ. 2. վճ. վաճառապահ:

Consignateur, ա. վճ. առաքառու, վաճառառու:

Consignation (սիօն) ի. վճ. առաք, պահեստ «էմանէթ». accepter une —. Il n'a pas assez d'argent pour la — qu'on lui demande. Des sommes qui restent en état de —. || Caisse des dépôts et —s, արկղ առաքից եւ պահեստից:

Consigne, ի. կարգախօս, արգելաքրատան (առեալ պահպանութեաց, դռնապանաց). la — est de ne laisser entrer personne sans billet. Donner, lever, observer, violer, forcer la —, տալ, բառնալ, պահել, բռնաբարել զ—. manquer à la —, չպահել զ—. 2. զ. արգել (*գինուրաց՝ աշակերտաց դուրս ելլելու). 3. վաճառապահարան (երկաթուղեաց). 4. ա. օտարահամար. եւ ած. portier —, — դռնապան:

Consigné, e, անց. առաքեալ, եդեալ յառաք. argent —. Il faut inventorier les objets —s. Somme —e. 2. արգելեալ, արգելական. troupes —es. Soldat —. 3. առաքեալ, ի մէջ բերեալ, յիշատակեալ. ce fait est — dans nos annales. Livre où sont —es ces traditions.

Consigner, ն. առաքել, յառաք տալ, դնել յառաքի, հաստատել, յանձն առնել. — de l'argent, une somme. 2. փ. առաքել, յառաջ բերել, յիշատակել. — un fait, une circonstance au procès-verbal. 3. — la troupe, un élève, արգել առնել զօրաց, աշակերտի. տալ իշխանս չելանելոյ արտաքս. — qn., արգել առնել ումեք. տալ իշխան չելանե-

լոյ արտաքս կամ չընդունելոյ զոք. il a été consigné pour trois jours. L'école a été consignée. || — qn. à sa porte, հրաման տալ չընդունել զոք:

Consigner, ե. հրաման տալ (պահանորդի՝ պահապանի). on lui a consigné de ne laisser entrer personne.

Consiligo, ա. ք. Cévadille.

Consimilitude, ի. նմանակցուիւն:

Consistance, ի. սերտուիւն, պնդուիւն, Ջանձրուիւն. cette gelée n'a pas assez de —. — de sirop, օշարակային Ջանձրուիւն. la cire a moins de — que la résine. Prendre de la —, սերտանալ, սերտիլ, Ջանձրանալ, պնդանալ. 2. փ. հաստատուիւն. les choses de ce monde n'ont pas de —. Esprit sans —, անկայ՝ անսկզբ՝ աննիստատ՝ յորդորդ ձիաք. un bruit sans —, անհաստատ՝ անհիմն լուր. un homme sans —, այր անպատիւ՝ անվճռակ, *ոչինչ մարդ. cette nouvelle prend de la —, հաստատուիւն առնու՝ հաստատի լուրս. || âge de —, կատարեալ հասակ. 3. բովանդակուիւն, պարունակուիւն. la — d'une terre, d'un bois.

Consistant, e, ած. սերտ, պինդ, հաստատուն. les corps —s. 2. կայուն, հաստատուն, անյորդորդ. un homme —. Un bruit de guerre —. 3. բովանդակեալ, բովանդակող, պարունակող. un domaine — en bois, près... Une escadre —e en vingt vaisseaux.

Consister, ե. կալ ի կայի, կալ, հաստատուն կալ. sans quoi l'Eglise ne peut —. (Boss.) 2. կալ, կայանալ, լինել, հաստատեալ՝ բաղկացեալ է., բովանդակիլ. le bonheur consiste dans la vertu. Le parfait bonheur consiste à rendre les hommes heureux. Son revenu consiste en rentes.

Consistoire, ա. կարդինալաժողով, ճիրանաժողով. ժողով քահանայապետին ընդ կարդինալս. 2. կոնսիստորիա. ժողով՝ կառավարուիւն (նորաղանդից եւ Հրէից). — israélite, — Հրէից:

Consistorial, e, ած. ժողովական, ժողովոյ (պապին ընդ ճիրանաւորս). jugement —. Avocats consistoriaux. 2. կոնսիստորական, ժողովական, ժողովոյ (բողոքականաց, Հրէից):

Consistorialement, մ. ժողովով, բան օրինի ժողովոյ. cela fut jugé —.

Consistorialité, ի. ժողովականուիւն:

Consistorier, ն. սահմանել՝ կարգել ի ժողովի:

Consivies, ի. յ. հխ. կոնսիլիատօնք. տօնախմբուիւն որ կատարէր ի Հռոմ յօգոստոսի ի պատիւ Կոնսիլիա դիցուհւոյ:

Consœur (քոնսէօր) ի. եպ. քոյրակից, համաքոյր. *նոյն միաբանուհեան պատկանող կուսան. ma —.

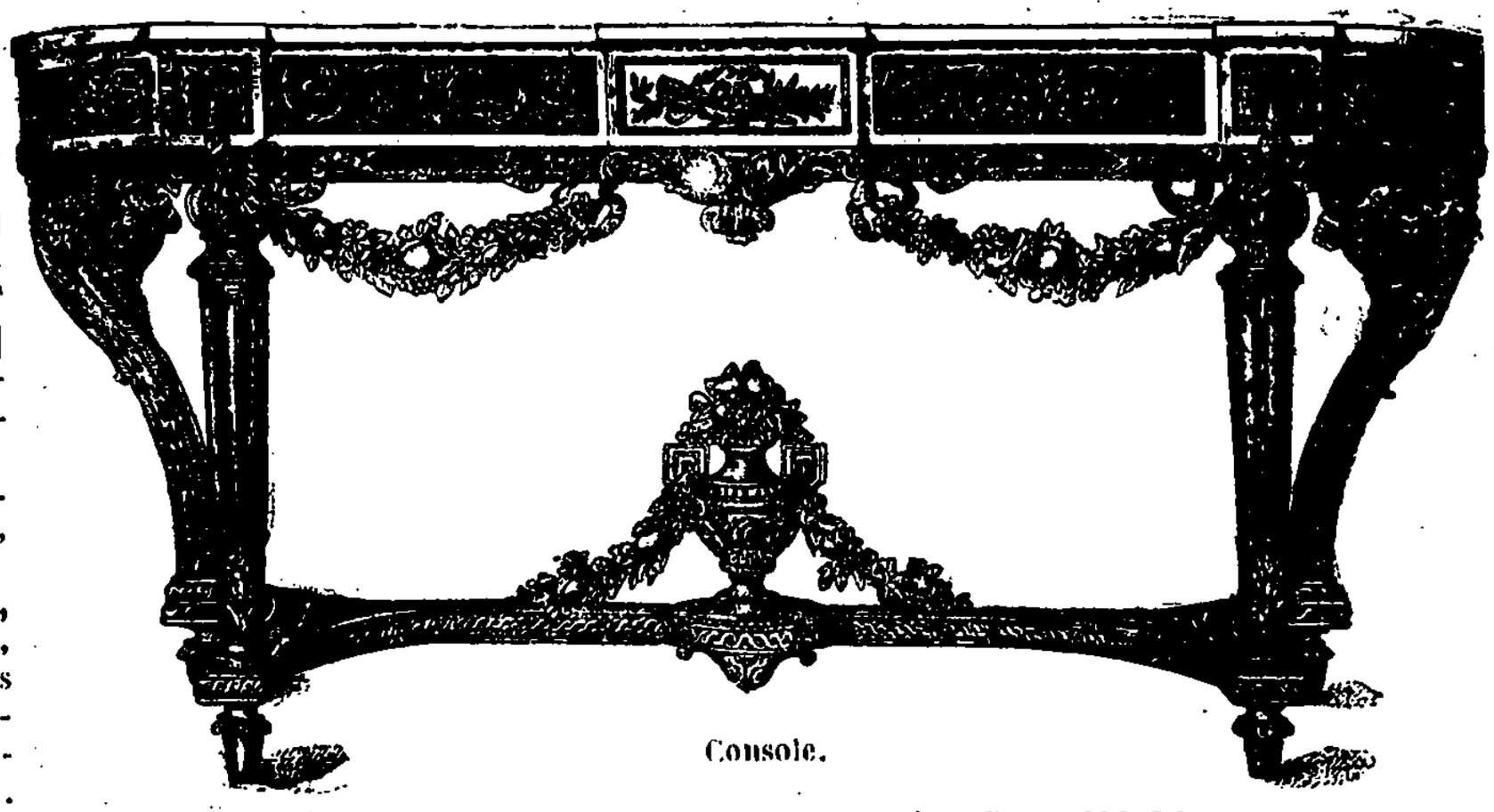
Consolable, ած. մխիթարելի. cœur —. Cette jeune veuve n'est pas —. Il y a des douleurs qui ne sont pas —s.

Consolant, e, ած. մխիթար, մխիթարական, մխիթարիչ. nouvelle, promesse —e. Il est — de n'avoir pas de reproches à se faire. Il est bien — pour un père de voir ses enfants prospérer. Ce que vous dites-là, n'est guère —. Vous n'êtes pas —. Il est — de penser qu'on a fait son devoir.

Consolateur, trice, գ. մխիթարիչ, *մխիթարող. — des malheureux. Elle est la —trice des affligés. || Le —, մխիթարիչն, Հոգին Սուրբ. 2. ած. —, մխիթար. espoir —. Esprit —, մխիթարիչ հոգի:

Consolatif, ive, ած. ք. եւ սգր. մխիթարիչ, մխիթարական. cet homme n'est pas —. C'est une nouvelle peu —ive.

Consolation (սիօն) ի. մխիթարուիւն, մխիթար, մխիթարանք, փարատ «Ջեսէլի». triste —, ողորմ մխիթարուիւն. donner de la —, adresser des —s, մխիթարուիւն տալ՝ ընծեռել, մխիթար տալ՝ մատուցանել՝ լինել, փարատ տալ. être la — de qn., մխիթար լ. ումեք, լինել մխիթարուիւն ուրուք. recevoir des —s, մխիթարուիւն ընդունել. sans —, անմխիթար, անսփոփելի. écrire une lettre de —, գիր մխիթարուեան՝ մխիթարագիր գրել. être privé de —, Ջափուր՝ զերծ լ. ի մխիթարուենէ. avoir de la — à faire qc., մխիթարուիւն լ. ուժեք առնել գիմն. avoir la — de, ունել զմխիթարուիւն. c'est une grande — pour une mère de voir ses enfants se porter au bien. Oter la — à qn., բառնալ յումեքէ զմխիթարուիւն. vous serez ma — dans cette solitude. Vous êtes ma —, ma seule —. || Fiche de —, մխիթար, մխիթարուիւն:

Console.

Consolatoire, ած. Consolant.

Console, ի. ճ. կաիհակալ, չաիհակալ «քննող, մասն». 2. եժ. տեղեկադիրք. վերին մասն տաւղի (harpe).

Consolé, e, անց. մխիթարեալ, մխիթար. homme —. Douleur —e. Il est déjà tout —, *արդէն բոլորովին մխիթարուած է:

Consoler, ն. մխիթարել, մխիթար լ.՝ մատուցանել՝ տալ, փարատ տալ, փարատապել, սփոփել. — les affligés, les malades, la douleur, les ennuis. — qn. dans ses peines, de qc.

Se consoler, ք. մխիթարել զանձն, մխիթարիլ, *մխիթարուիլ. ne pouvoir —, անմխիթար լ., ի սուգ համակեալ կալ. — d'une perte, du départ de qn. 2. մխիթարել զմիմեանս, մխիթար լ. միմեանց, մխիթարակից լ:

Consolidable, ած. հաստատելի:

Consolidant, e, ած. հաստատող, հաստատագործ. 2. բժ. կցիչ, միայարիչ, միաւորիչ. des médicaments —s. Une préparation —e. 2. ա. —. employer des —s.

տել. պնդացուցանել, ամրապնդել, սերտել. ամրացուցանել, հաստատութիւն, սերտուիւն, հաստատագործուիւն. la — d'un bâtiment qui menace ruine. 2. բժ. կցումն, միաւորումն, միայարումն. — d'une fracture, d'une cicatrice. 3. վճ. հաստումն, սերտումն (պարտուց տէրութեան). la — de la dette publique.

Consolidé, e, ած. հաստատեալ, սերտեալ, պնդեալ, տրամացեալ, կանդաղեալ, հաստատագործ. terrain —. Sa puissance est —e. 2. հաստեալ, սերտ, կայուն. rentes —es. Dettes —es, — պարտք. 3. ա. յ. les —s, հաստոյք, սերտոյք, հաստապարտք, սերտապարտք. արժէքուղք պարտուց Անգղիոյ. les —s sont en hausse, en baisse.

Consolider, ն. հաստատել, հաս-

Consolidation (սիօն) ի. հաստումն, հաստատուիւն, ամրապնդուիւն, գործել, հաստատիմն առնել, կանդաղել, կայկայել. — un mur, une maison. 2. փ. հաստել, սերտել,

պնդել. — une alliance, un traité. 3. վ. կցել, միաւորել. 4. վճ. հաստել, սերտել. ցուցանել հաստատուն ինչ դրամագլուխ յապահովութիւն հաստուցման պարտուց պետութեան.

Se consolider, դ. հաստատիլ, պնդանալ, սերտիլ, կայկայիլ, կանդաղիլ. ce bâtiment va —. Sa santé, le nouveau gouvernement se consolide. 2. վ. կցիլ, միաւորիլ. la fracture commence à —. Cette plaie n'a pu encore —.

Consommable, ած. սպառելի, ծախելի. produit —.

Consommateur, trice, գ. աբ. կատարիչ. Jésus-Christ est l'auteur et le — de notre foi. 2. սպառիչ, սպառող, ծախիչ, վայելող. les producteurs et les —s.

Consommation (կոնսոմասիօն) ի. աբ. կատարումն, լրումն. la — du sacrifice. || La — du mariage, նախամերձութիւն (ամուսնոց). 2. կատարած, վախճան. la — des siècles, des temps, — աշխարհի. 3. սպառումն, ծախումն, ծախս. faire une grande — de bois, de viande, d'eau, սպառել՝ ծախել փայտ՝ միս՝ ջուր բազում. 4. խմելիք, ուտելիք (ի զբօսարանի). payer la —. Dans un café la — est bonne. Prendre une —. Objets de —, սպառանք, սպառելի իրք:

Consommé, e (կոնսոմէ) ած. կատարեալ, վճարեալ. le crime est —. Ouvrage —. Tout est —, ամենայն ինչ կատարեալ է, վճարեալ է ամենայն, *ամէն բան լմնցած է, բոլն բանին անցած է. 2. կատարեալ, անթերի. sagesse, vertu, habileté —e. Homme — en sciences, dans les sciences, այր ամենագէտ. — en vertu, առաքինազարդ. un artiste —, քաջ՝ ճարտար արուեստագէտ. ignorant —, ամենատգէտ, ամենատգէտ. scélérat —. 3. ա. ուժարգանակ. ինկնել արգանակ՝ խաշոյ. prendre un —. Il ne vit que de —s.

Consommer (կոնսոմէ) ն. կատարել, վճարել, աւարտել, ի գլուխ հանել. — un ouvrage, une affaire, un sacrifice, un crime. || — son droit, ի գործ ածել զիրաւունս իւր. || — le mariage, կատարել զամուսնութիւնն. նախամերձիլ ամուսնոց. 2. սպառել, ծախել, ի կիր արկանել. — du charbon, du bois, de la viande, du vin. Ces confitures consomment beaucoup de sucre. On consomme beaucoup dans cette maison. || Faire — de la viande, ուժարգանակել զմիս. այնչափ եփել զմիսն մինչեւ բովանդակ հոյզն փոխիցի յուժարգանակ (consommé).

Se consommer, դ. կատարիլ, վճարիլ, ի գլուխ հանիլ. le crime s'est consommé. 2. սպառիլ, ծախիլ. vos provisions se consomment vite.

Consomptible, ած. սպառելի, ծախելի, ուտելի. produit —.

Consomptif, ive, ած. եւ ա. բժ. հ. ծախիչ, մաշիչ, ծիւրիչ, ծիւրական. remède —.

Consomption (սիօն) ի. սպառումն, ծախումն. la victime fut brûlée jusqu'à l'entière —. 2. բժ. հիւծումն, ծիւրութիւն, հալ եւ մաշ, ծիւրումն, հիւծութիւն, ծիւրական ախտ, հիւծախտ, ծիւրախտ, հաշանք. tomber en —. Fièvre de —, հալ եւ մաշ ջերմն:

Consonance (կոնսոնանս) ի. ք. նոյնաձայնութիւն, նմանաձայնութիւն. les rimes sont des —s. Dans la prose on évite la — des mots. 2. եմ. ձայնակցութիւն, զուգաձայնութիւն, դաշնակութիւն. il y a des —s parfaites et des dissonances imparfaites. || հն. **Accord.**

Consonant, e (կոնսոնան) ած. ք. նոյնաձայն, նմանաձայն. 2. եմ. ձայնակից, դաշնակաւոր, դաշնաձայնող, զուգաձայն, դաշնախառն, աղէյարմար. accord —, բարեյարմար զուգաձայնութիւն:

Consonne (կոնսոն) ի. ձայնորդ, ձայնաւից, *բաղաձայն. double —, կրկնաբաղաձայն. 2. ած. —. lettre —.

Consortial, e (կոնսորսիալ) ած. ընկերական, ընկերակցական. des entreprises —es. || յ. consortiaux.

Consortium (կոնսորսիոմ) ա. ք. ընկերոյթ, անկոյթ:

Consorts (սոր) ա. յ. իգ. ընկերք, համշիրակք. on l'a condamné lui et ses — à payer solidairement. 2. զովոլք, համախոհք. un tel et — [վաղ:

Consoude, ի. ք. քարխոտ, հայ-

Consoude.

Conspectus (կոնսփեքթիւս) ա. հայեաց:

Conspirant, e, ած. մք. համագործ, ընթացակից. forces, puissances —es, — զօրութիւնք:

Conspirateur, trice, գ. դաւակից, դաւաճան:

Conspiration (սիօն) ի. դաւաճանութիւն, դաւանք, դաւակցութիւն, դաւ. il y a une — contre vous. Faire une — en faveur de qn.

Conspirer, չ. միաբանիլ, համաշունչ լ., ներաւոխել, օժանդակել. tout conspire à mon bonheur. — au bien public. 2. դաւ գործել, դաւաճան լ., դաւաճանել, դաւադրել, իմաստս չարս իմանալ, նենգել, նենգաւորել. — contre le pouvoir de qn. — contre qn., գումարիլ ի վերայ ուրուք:

Conspirer, ն. խորհիլ, միաբանիլ, նիւթել, մեքենայել. — la perte, la mort de qn., la ruine de l'État.

Se conspirer, դ. նիւթիլ, մեքենայիլ. votre ruine se conspire.

Conspuer, ն. հրապարականախատ՝ հրապարակապարսաւ՝ ձաղծանակ առնել, նշաւակել, առակ նշաւակի կացուցանել, *երեսն Թքնել. — qn., — qqe:

Constable (կոնսթապլ) ա. սպահ (Անգղիա):

Constamment, մ. հաստատուն Թեամբ, անդրդուելի արիութեամբ. aimer, souffrir —. 2. ցանգ, հանապազ. il a été — heureux. Il a — résisté. Il a — refusé de répondre. 3. ի. ստուգութեամբ, հաւաստիա. cette nouvelle est — vraie.

Constance, ի. հաստատութիւն, հաստատամտութիւն, պնդութիւն, արիութիւն, անդրդուելի արիութիւն, անժեղկութիւն, անդրդուելի արիութիւն. rare, admirable —. La — dans les affaires. Travailler, aimer, montrer, témoigner de la —. Souffrir avec —. 2. հանապազորդութիւն, հաստատութիւն. la — de son amour, de son amitié. Poursuivre un dessein avec beaucoup de —. Sa — dans le mal me désespère. Aimer avec —. Il n'a point de — en amour.

Constant, e, ած. հաստատուն, սերտ, անյողդողդ, անչեղչելուկ, անչեղ, անմեղկելի, անբնդոստ, անչեղլի, անմէտ, հաստատամիտ, անփոփոխ, տեւական, միշտակայ. — dans ses sentiments, dans ses affections, en amitié. Un cœur —, անսպառ սիրտ. un amant —. Bonheur —. Il n'y a rien de — en ce monde. 2. հաստատուն, հաւատի, ստոյգ, անշուշտ. le fait est —. Une vérité —e.

Constat, ա. իգ. հմ. **Constatation** բառի. վարի եւեթ ի բանն procès-verbal de —.

Constatant, e, ած. հաւատի, արդարացուցիչ, հաստատիչ. preuve —e.

Constatation (սիօն) ի. հաւաստութիւն, հաւաստումն, նշգրտութիւն, քննութիւն, հաստատութիւն. la — d'un fait, de l'expert.

Constater, ն. հաւաստել, նշգրտել, հաստատել. — un fait. Tout constate que le droit est de votre côté.

Constellarie, ի. մք. աստղակից. տես մամռակենդանաց (bryozoaires).

Constellation (կոնսթէլլասիօն) ի. աս. աստղակոյտ, աստեղատուն, կենդանակերպ, կենդանատեսակ, համաստեղութիւն. —s zodiacales, —ք զոդիակոսի. — du Bélier, կենդանաբեր Խոյն. — du zodiaque, կենդակ, կենդանակ. 2. փ. être né sous une heureuse —, sous une malheureuse —, բարեբախտ՝ բարեբախտիկ՝ բարեբաստ, չարաբախտ՝ չարաբաստ՝ չարաբաստիկ լ.:

Constellé, e (կոնսթէլլէ) ած. աստղանշան. anneau —, — oղ՝ մա-

տանի , բժժանք, յուռութք, ոլունք . 2. քթ. աստեղազարդ, աստեղանկար. un ciel tout —, — երկին :

Consteller (քօնսթէլլէ) ն. աստեղազարդել . աստեղազարդ յօրինել :

Conster (քօնսթէ) չ. եւ դ.զ. ի. դտ. հաստատիլ , հաւաստի լինել . il conste de cela.

Consternation (սիօն) ի. սիաբեկութիւն , զարհուրանք , սարսափ, սրտաճմլումն , սարսափումն, պախարան , զմբաղ , դողումն , վհատութիւն . être dans la —. La — était partout. La — se répandit sur tous les visages.

Consterné, e, ած. սիաբեկ, սրտատապան , սրտաճմլ. air, visage —. Être —, — ի., զմբաղիլ , յոգիսն պակուցեալ զմրիլ :

Consterner, ն. սիաբեկ՝ սրտատապան՝ սրտաճմլ առնել , պախարանացուցանել , պակուցանել , սարսափեցուցանել , cette nouvelle consterna le peuple.

Constipant, e, ած. բժ. անկիչ , պնդացուցիչ որովայնի. le coing est —.

Constipation (սիօն) ի. անկութիւն , պնդութիւն , որովայնապընդութիւն , * փորչորութիւն «գապզ» :

Constipé, e, ած. սինկ , պնդորովայն , որովայնապինդ , * փորչոր «գապզով» . il est —. 2. փ. եւ հգ. un air —, un visage de —, խոժոռադէմ : [ցանել զորովայն .

Constiper, ն. անկել . պնդացու-

Se constiper, դ. անկիլ . պնդանալ որովայնի :

Constituant, e, ած. կազմիչ , կազմողական , յօդիչ , բաղկացուցիչ , բաղկացու . principes —s, — տարերք . parties —es, — մասունք . autorités —es, հաստատեալ իշխանութիւնք. 2. սահմանադիր . l'assemblée —e. եւ լոկ գր. la —e, — ժողով , սահմանաժողով . 3. ա. —. անդամ սահմանադիր ժողովոյ :

Constitué, e, ած. կազմեալ, սահմանադրեալ , կազմակերպեալ , հաստատեալ . autorités —es, — իշխանութիւնք . || être bien, mal —, քաջախառն՝ քաջակազմ՝ ամբակազմ՝ քաջամարմին՝ վատամարմին՝ վատախառն՝ վատակազմ է.:

Constituer, ն. կազմել , յօդել , բաղկացուցանել . l'âme et le corps constituent l'homme. Cette résistance les constitue en état de rébellion. 2. կարգել , սահմանել . — une rente, une dot, une pension. — la force d'un État, կայկայել զկեանս. 3. կարգել , առնել , կացուցանել . — qn. avoué, juge. 4. հաստատել , կարգել , կազմակերպել . — une société commerciale. 5. ի. կարգել , դնել . Copernic a constitué le soleil au centre du monde. 6. իգ. — qn. prisonnier, բանտարգել առնել զոք . — qn. en frais, en dépense, ծախս պատճառել ումեք , ընդ ծախիւք ածկանել զոք , *ծախքի տակ ձգել .

Se constituer, դ. սահմանադրիլ , հաստատիլ , կազմիլ , կազմակերպիլ . l'assemblée s'est constituée. Le bureau de l'assemblée va —. L'assemblée s'est constituée en comité. — en société. 2. առնել՝ կացուցանել զանձն. — partie civile dans un procès criminel. — juge dans sa propre cause. — prisonnier, բանտարգել զանձն առնել, անձամբ գնալ ի բանտ . 3. — en frais, ծախս առնել , *ծախք ընել:

Constitutif, ive, ած. կազմիչ , կազմող , էացուցիչ , հաստատիչ , բաղկացուցիչ . parties —ives, — մասունք . titre — de propriété.

Constitution (սիօն) ի. կազմ, կազմուիւն, խառնուած, բաղկացութիւն. la — de l'air, de l'atmosphère. 2. կազմութիւն , կազմուած , հաստուած . la — des parties du corps humain. D'une — fine, նրբակազմ . d'une solide —, ամրակազմ. la — du monde. — forte, robuste, faible, délicate. Une bonne —. 3. սահմանադրութիւն, սահմանադրագիր . — monarchique. Donner une —, — տալ . violer la —, բռնաբարել զ—. 4. իգ. հն. օրէնք , հրովարտակ . les —s des empereurs. 5. օրէնք , կանոնք . la — civile du clergé. 6. սահմանումն , կարգումն . — d'une rente, d'un avoué.

Constitutionnaire, ա. սահմանադրական :

Constitutionnaliser, ն. նբ. սահմանադրել . սահմանադրութիւն տալ . — un pays.

Constitutionnalisme, ա. սահմանադրապետութիւն :

Constitutionnalité, ի. սահմանադրականութիւն :

Constitutionnel, elle, ած. սահմանադրական. roi, gouvernement —. Loi —elle. 2. սահմանադրական. կուսակից սահմանադրութեան . parti —. Un —. 3. բժ. կազմական , կազմուածային , խառնուածային . maladie —elle. Faiblesse —elle, — տկարութիւն :

Constitutionnellement, մ. սահմանադրապէս , սահմանադրօրէն . — cela n'est pas permis. Gouverner —.

Constricteur, ած. եւ ա. մգ. սեղմիչ , ամփոփիչ , կծկիչ . muscles —s կամ les —s du pharynx. 2. սբ. le boa —, կարշնեղ պօա :

Constrictif, ive, ած. սեղմական, սեղմիչ , կծկիչ . vertu, action —ive.

Constriction (սիօն) ի. բժ. սեղմուն , կծկուն :

Constrictor, ա. մգ. կծկիչ . գա. Boaի . Տ Constricteur.

Constringent, e, ած. բժ. սգբ. սեղմիչ , պնդիչ , կծկիչ :

Constructeur, ա. կառուցանող, կառուցիչ , շինիչ , շինող . — d'une maison, տնաշէն . — de bâtiments, շինարար . — d'un vaisseau, նաւակառոյց , նաւակառու , նաւարար , նաւագործ , քնշտիկ . 2. ած. —. ingénieur —. [նութիւն :

Constructibilité, ի. շինողականութիւն :

Constructible, ած. շինելի :

Constructif, ive, ած. շինիչ. շինողական. propriétés —ives du germe.

Construction (սիօն) ի. շինութիւն , շինուն , շինուած , հաստուած , կերտուիւն , կառուցուն . — d'un vaisseau, նաւագործութիւն , նաւակառուի , նաւարարութիւն , նաւակառուցութիւն. vaisseau en —, նաւ նորակառոյց՝ դեռակառոյց . — d'un pont, կամրջաշինուի . — d'une maison, տնաշինութիւն . — d'un édifice, d'une route, d'une machine. D'une — faible, délicate, տկարակազմ , փափկակազմ . d'une — ancienne, հնակազմ , հինաշէն . d'une — élégante, վայելչաշէն , վայելչակերտ . 2. շինողութիւն , շինողական , շինողական արհեստ . il entend bien la —. 3. շինուած , շէնք , կերտ , կառոյց , յօրինուած , կազմած . faire de nouvelles —s. De vastes —s. 4. կազմութիւն , յօրինուն , յօրինուած . la — d'un poème, d'une pièce. 5. ք. յօրինուած , դասաւորութիւն . — grammaticale. La — de cette phrase est bonne, vicieuse.

Constructivité, ի. կգ. շինուածականութիւն , շինուածասիրութիւն. organe de la —.

Construire (լծ. իբրեւ **Déduire**) ն. շինել , կառուցանել , կերտել , կանգնել , գործել , արուեստակել , արուեստակերտել , արուեստել , արուեստաւորել . — une maison, un vaisseau, տնակառոյց՝ նաւագործ է. — une machine, une ville, un pont, une maison. 2. կազմել, յօրինել, յերիւրել . — un poème, des vers, une pièce. 3. եչ. շինել, յօրինել, կազմել. — une figure, un triangle, une carte. 4. ք. կազմել, յօրինել. — une phrase, une période.

Se construire, դ. շինել՝ կառուցանել՝ գործել՝ յօրինել անձին . — un asile. 2. շինիլ , կազմիլ , յօրինիլ . pendant que ce palais se construit.

Construit, e, անց. **Construire** բայի . ի. շինեալ , կազմեալ , կերտեալ , կառուցեալ . bien —, քաջակերտ, քաջաշէն, քաջակառոյց . bâtiment —. Maison —e. — de la même matière, նմանաշէն , նմանակերտ . moitié —, կիսաշէն , կիսակերտ , կիսակառոյց . — par le roi, արքայաշէն , արքայակերտ . — élégamment, վայելչաշէն , վայելչակերտ , վայելչակառոյց . 2. կազմեալ , յօրինեալ , կազմ . période bien —e, քաջակազմ պարբերութիւն . phrase mal —e, յոռեկազմ ասացուած :

Constuprateur, ա. նբ. առեւանգիչ, հափշտիւղ , բռնաբարող, բռնաբարու :

Constupration (սիօն) ի. նբ. առեւանգութիւն, հափշտիւմն , բռնաբարութիւն :

Constuprer, ն. նբ. առեւանգել , հափշտիլ , բռնաբարել . — une femme, une fille.

Consubstantialiste (սիա) ա. աբ. համագոյական :

Consubstantialité (սիալիթէ) ի. աբ. համագոյութիւն , համագոյակցութիւն , իսկակցութիւն , էակցութիւն , համաբնութիւն , միաբնութիւն , միասնականութիւն. les Ariens niaient la — du Père et du Fils.

Consubstantiateur, trice (սիա) գ. աբ. համագոյական (լուծերական)։

Consubstantiation (սիասիօն) ի. աբ. գոյակցութիւն (հացի ընդ մարմնոյն Քրիստոսի՝ ըստ լուծերականաց)։

Consubstantiel, elle (սիել) ած. աբ. գոյակից, համագոյ, համագոյակից, համաբուն, համաբնեայ, համաբնակից, միատնական, իսկակից, բնակից, էակից։

Consubstantiellement (սիելըման) մ. աբ. համագոյապէս. le Fils est — uni avec le Père.

Consuétudinaire, ած. աբ. սովրագործ. գործող սովորութեամբ, *ունակութիւն ունեցող։

Consul, ա. բդեաշխ, բդեշխ, հիւպատոս, հիւպատ, գունս, գունց (Հռովմայեցւոց եւ առաջին հասարակապետութեան Գաղղիոյ). les —s, հիւպատոսք. créer, élire, faire des —s. 2. հիւպատոս, հիւպատ «գօնսօլօս, շէհիպնտէր». — français, — de France. — général, հիւպատոսապետ. premier —, առաջին —։

Consulaire, ած. հիւպատոսական, հիւպատոսային, հիւպատական. dignité, pouvoir —. Agent —. 2. հիւպատատուր. *հիւպատոս եղած. homme, personnage —. || ա. —. un—.

Consulairement, մ. հիւպատոսաբար. vivre —. 2. հիւպատոսական դատաստանաւ, ի հիւպատոսական ատենի. demande jugée —.

Consularité, ի. հխ. հտ. հիւպատութիւն. *հիւպատոսի պատիւ ունենալն։

Consulat, ա. բդեշխութիւն, հիւպատոսութիւն, հիւպատուիւն (Հռովմայեցւոց). 2. հիւպատոսութիւն, բդեշխութիւն (առաջին հասարակապետութեան Գաղղիացւոյ (1799-1804). histoire du —. 3. հիւպատոսութիւն, հիւպատուիւն. 4. հիւպատիք. ժամանակ հիւպատոսութ. 5. հիւպատոսարան. aller au —.

Consulesse, ի. հիւպատոսուհի, հիւպատուհի, հիւպատոսակին, հիւպատակին։

Consultable, ած. խորհրդակցելի։

Consultant, ած. ա. խորհրդատու. médecin —, — բժիշկ. avocat —.

Consultatif, ive, ած. խորհրդատու, խորհրդակից, խորհրդական, խորհրդակցական. Voix —ive, —՝ կարծայայտ ձայն՝ քուէ. avoir voix —ive, ունել ձայն խորհրդատու՝ կարծայայտ. *կարծիքն տալու իրաւունք ունենալ, բայց ոչ քուէ տալոյ։

Consultation (սիօն) ի. խորհրդակցութիւն, խորհուրդ, հարցումն. — médicale, բժշկական խորհրդակցութիւն. faire une —. — de médecins, համախորհուրդ բժշկաց. 2. խորհուրդ՝ կարծիք գրաւոր. produire, faire voir la —. Signer sa —. Donner des —s, հիւանդ ընդունել բժշկի. —s publiques, gratuites. 3. տեղի եւ ժամանակ խորհրդակցութեան։

Consulte, ի. խորհուրդ, ժողով, ատեան (Իտալիա եւ Սպանիա). — d'État, պետական —.

Consulter, ն. խորհուրդ հարցանել՝ խնդրել. — qn., խորհուրդ հարցանել ումեք. — un avocat, un médecin. — sur une affaire, sur une maladie. || — le seigneur, հարցանել ի Տեառնէ. — les dieux, խնդրել հրաման պատասխանւոյ ի դից. — les augures, les divins, հաւահարց լ. 2. մատչիլ ի քնին՝ ի քննութիւն, քրնել, զննել, վերծանել, յուզել, հայել. — l'histoire, les auteurs. — les astres, աստղագուշակ՝ աստղահմայ լ. — les entrailles, լերդահմայ լ. — les entrailles des victimes, զննել զընդերս զոհից, հմայել յընդերս զոհից, լերդահմայ լ. — qn. des yeux, ակնարկութեան ուրուք ծայրիք աչացն կալ դէտ. — son propre bonheur, զանձին խմանալ բարի. — les livres, l'histoire, son miroir, son cœur, ses goûts, ses intérêts, sa conscience, ses forces.

Consulter, ն. խորհուրդ ի մէջ առնուլ, խորհրդակցիլ, խորհրդակից լ., խորհիլ. — avec ses amis.

Se consulter, դ. խորհուրդ առնել՝ ունել, խորհրդակցիլ. ils se sont consultés. 2. խորհուրդ առնել ընդ միմս իւր. հարցանել զանձն, *ինքն իրեն հարցունել. je me suis consulté, խորհուրդ արարի ընդ միմս իմ. je me consulte.

Consulteur, trice, գ. խորհրդատու. 2. խորհրդահարց. *խորհուրդ հարցանող. quel ennuyeux —!

Consultrice, ի. խորհրդականուհի (ի վանս կուսանաց)։

Consumable, ած. ճախելի, սպառելի։

Consumant, e, ած. ճախիչ, սպառիչ, մաշիչ, ծխրիչ. un feu —. Flamme —e, դիւթամաշ բոց. une ardeur —e.

Consumer, ն. ճախել, սպառել, մաշել, լափել, փաղաղել, ճարակել. le feu consuma ce grand édifice. — par le feu, ի հուր ճախել, հրոյ ճարակ՝ հրձիգ առնել. la rouille consume le fer, ժանգն ուտէ՝ մաշէ զերկաթ. — son bien, son patrimoine, վատնել՝ սպառել զինչս, զժառանգութիւն. le temps consume tout. 2. ծխրել, ծխրեցուցանել, ծնգել, ֆալել, հաշել, հաշիլ եւ մաշել, խարշել. la douleur, les chagrins et les ennuis le consument. Le regret de sa faute le consume. La passion me consume.

Se consumer, դ. ծխրել՝ ծնգել զանձն, ծնգիլ, ծխրիլ, հիւծիլ, հիւծանիլ, մաշիլ, հալիլ մաշիլ, հալ եւ մաշ լ., խարշիլ, խարշատիլ. — de travail et d'inquiétude. — de tristesse, d'ennui. — de douleur, ցաւահար լ. — à chercher. — en plaintes, en regrets. Elle se consume. 2. ճախիլ, սպառիլ. vos jours prêts à —.

Consumptibilité, ի. ճախականութիւն, սպառելիութիւն. la — du charbon.

Consumptible, ած. ճախելի, ճախական, սպառելի. matière —.

Contabescence, ի. բժ. ծխրութիւն, մաշարայ։

Contabescent, e, ած. բժ. ծխրական, մաշարայ։

Contact (քոնթաքթ) ա. շօշափ, շօշափումն, շփումն, հպումն, հպարտութիւն. être en —, ի շփման լ. le — de deux corps. Point de —, շօշափակէտ. կէտ շօշափման. 2. փ. հպարտութիւն, կցորդութիւն, հարդորդակցութիւն. mettre en —, հպցուցանել, հպարտել, կցորդել, կցորդ՝ հարդորդ առնել. le commerce met ces peuples en — avec les Européens. Être en — avec qn., հպիլ, հպարտիլ. հուպ՝ մերձ՝ կցորդ լ. ումեք։

Contadin, e, հ. տ. **Paysan.**

Contage, ա. բժ. ախտափոխոյթ, ախտափոխութիւն. ոարրն ախտափոխութեան. գն. **Contagium.**

Contagié, e, անց. վարակեալ, ախտաւորեալ, ախտաւորիկ. personne —e.

Contagier, նբ. բժ. վարակել, ախտաւորել. — qn.

Contagieux, euse, ած. վարակիչ, ախտաւորիչ, ախտափոխ, ախտափոխիկ, ոարափոխիկ. être —, — լ. maladie —euse, — հիւանդութիւն. 2. փ. վարակիչ, ժանտ, ժանտաբեր, ամակաճաբար, փոխադրական. un exemple, un vice —. Une erreur —euse. L'air — du monde. Le rire est —. [ժանտաբեր։

Contagifère, ած. բժ. ախտաբեր,

Contagion, ի. վարակումն, ախտափոխութիւն, փոխադրականութիւն, ժանտաժէտութիւն, ոարափոխութիւն ախտի, ոարաախտ, ոարափոխիկ ախտ. ce mal se prend par —, ախտս այս ոարափոխութեամբ վարակի. 2. ժանտախտ, սրածութիւն. կն. **Peste.** Il y a de la — dans tel pays. La — est dans telle ville. 3. փ. ժանտ, ամակաճութիւն. la — du vice, des mauvaises mœurs, des idées.

Contagionnaire (քոնժաժիոներ) տ. **Contagionniste.**

Contagionner (քոնժաժիոնել) ն. նբ. վարակել, ախտադրել, ախտաւորել. — qn.

Se contagionner, դ. —իլ. vos vers à soie se sont contagionnés.

Contagionnisme (քոնժաժիոնիսմ) ա. բժ. ախտափոխութիւն։

Contagionniste (քոնժաժիոնիսթ) ա. բժ. ախտափոխ. կուսակից ախտափոխութեան։

Contagiosité, ի. բժ. ախտափոխականութիւն, փոխադրականութիւն։

Contagium (քոնժաժիում) ա. բժ. տ. **Contage.**

Contaille (քոնժայլ) ած. ի. վճ. soie —, սոորատեսակ մետաքս։

Contaminable, ած. հ. բժ. վարակելի, պղծելի։

Contamination (սիօն) ի. հ. վարակումն, պղծութիւն։

Contaminé, e, անց. վարակեալ, պղծեալ։ [պղծել։

Contaminer, ն. հ. վարակել,

Contarinie, ի. բ. կոնտարինիա, կոնտարենի. սեռ. լօսից։

Conte, ա. մանրավէպ, առասպել «հէքեաթ». —s de Perrault. Réciter un —. Raconter, dire, faire des —s, —ս պրկանել, առասպելաբանել, առասպելել. 2. առասպել, առասպելաբանութիւն. || ը. —s de fées, de bonne femme, — bleu, en l'air, — fait à plaisir, à dormir debout, — de vieille femme, —s d'enfants, de ma mère, — de la cigogne, — de Peau d'âne, — borgne, առասպել, առասպելաբանութիւն. || diseur de —s, առասպելաբան, առասպելարկու, առասպելասաւ. — gras, պղծասաւ վէպ, լկտի պատմութիւն:

Contempération (սիօն) ի. աբ. բարերնութիւն:

Contemplateur, trice, գ. հայեցող, մտախոհ, մտահայեաց, նկատող. grand —. — des merveilles de la nature. 2. ած. —. philosophe —.

Contemplatif, ive, ած. հայեցական, հայեցողական, տեսլական, տեսողական, մտահայեաց. homme fort —. Vie —ive, մտախոհ՝ աստուածախոհ կեանք. esprit —, բարձրահայեաց միտք. philosophie —ive. Les extases —ives des mystiques. 2. գ. հայեցող. les extases des —s.

Contemplation (սիօն) ի. հայեցում, հայեցողութիւն, տեսլականութիւն, մտախոհութիւն, մտահայեցութիւն, բարձրահայեցութիւն. la — des merveilles de la nature. Être en —, մտահայեաց լ. être en — devant գն., գբ., սլշուցեալ հայիլ յոր՝ յիմն. rester en —, մտահայեաց՝ յակնիս կալ. 2. աբ. հայեցողութիւն, աստուածային տեսութիւն, աստուածախոհութիւն: [կանութիւն:

Contemplatisme, ա. տեսողականութիւն

Contemplativement, մ. հայեցաբար, մտախոհաբար:

Contempler, ն. յառեալ հայել, պշնուլ, պշուցեալ հայել, նկատել, յակնիս կալ, մտախոհ՝ մտահայեաց՝ բարձրահայեաց լ. —le ciel, երկնապիշ լ. — les astres, աստեղանշմար լ. — la vérité. Soldats, du haut de ces pyramides quarante siècles vous contemplent. 2. մտածել, մտախոհ լ. passer sa vie à —, ի մտախոհութիւնս՝ ի հայեցողութիւնս անցուցանել զկեանն:

Se contempler, դ. հայել յանձն, զանձն նկատել, անձնահաճ լ. tout entières à —, les femmes ne devinent pas un homme (J. Janin.) 2. յիւրեարս հայել, զմիմեանս նկատել. ils sont heureux de —.

Contemporain, e, ած. ժամանակակից. les auteurs —s. Historien —. Auteurs —s. L'histoire —e, — պատմութիւն. vieux rochers, —s du monde, հինաւուրց ժայռք, հաստակից՝ եղակիցք աշխարհի. || գ. —. les —s, —ք. elle fut la —e de ces grands hommes.

Contemporanéité, ի. ժամանակակցութիւն, la — d'Homère et d'Hésiode.

Contempteur, trice, գ. անարգիչ, անարգու, արհամարհիչ. — des dieux, աստուածանարգ. — de la vertu.

Contemptible, ած. հ. անարգ, արհամարհի, խոտան. une affaire aussi —.

Contenance, ի. բովանդակութիւն, տարողութիւն, ընդունակութիւն, պարունակութիւն. la — d'un vase. Ce navire est de la — de tant de tonneaux. 2. տարածութիւն, ընդարձակութիւն. — d'un champ, d'un parc. 3. կերպարան, տեսիլ դիմաց, գնացք, կացք, շուք, *կեցուածք. — ferme, անյողդողդ կերպարան. — respectueuse, étudiée, grave, fière, modeste, embarrassée, ridicule. Se donner, prendre une —, զանձն ճանր եւ ի շքի ունել. faire bonne —, դիմակալ լ., հաստատուն կալ, հաստատութիւն յանձին ցուցանել, շշփոթիլ, *դիմանալ. perdre —, խռովիլ, այլայլիլ, շուարիլ. être embarrassé dans sa —. Il ne sait quelle — tenir, quelle — faire. On voyait à sa — qu'il méditait quelque trahison.

Contenant, e, ած. բովանդակիչ, ունակ, պարունակիչ, պարունակող, առնող. la bouteille est la chose —e et la liqueur la chose contenue. || ա. —. le — et le contenu, —ն եւ բովանդակեալն:

Contendant, e, ած. ոսոխ, հակառակորդ, սխալանակից, մրցող, մաքառող, հակառակող. princes —s. Puissances, parties —es. || գ. —. un des —s.

Contenir (լծ. իբր **Tenir**) ն. բովանդակել, առնել. առնուլ, ունել, պարունակել. ce vase contient dix litres. Cette salle peu — mille personnes. Qui contient peu, սակաւատալ, փոքրատալ, *մէջն քիչ բան առնող. 2. բովանդակել, բովանդակել յինքեան՝ յանձին, ունել, պարունակել. cette urne contient sa cendre. Les prisons ne pouvaient — les prisonniers. Ce livre contient de grandes vérités. 3. ունել, ի չափու ունել, զսպել, արգելուլ, սանձել, սանձահարել, նուաճել, *բռնել. — ses passions, զսպել զկիրս. — le peuple, la foule. Il avait de la peine à — ses soldats. — son indignation, sa colère.

Se contenir, դ. ունել զանձն, ի չափու ունել՝ պնդել զանձն, համ դնել, *ինքնգինքն բռնել. contenez-vous, on vous regarde. — dans les bornes d'une sage modération. 2. անձնապահ լ., ժուժկալել, *ինքնգինքն բռնել. le café lui est nuisible, mais il a bien de la peine à — et à n'en pas prendre. 3. փ. ի չափու ունել զմիմեանս, համ դնել միմեանց, *զիրար բռնել:

Content, e, ած. գոհ, հաճ, գոհունակ, շատացեալ, բաւական. être —, avoir l'air —, գոհ՝ հաճ լ. être — de qc., գոհ՝ հաճ լ., հաճիլ ընդ իմն. je suis très — de vous, գոհ յոյժ եմ ընդ ձեզ. — de soi-même, անձնահաճ. être — de soi, de sa personne, de sa petite personne, անձնահաճ լ. il a le cœur, l'esprit —, գոհ է սիրտ՝ միտք նորա. je suis — de moi, գոհ՝ հաճ եմ ընդ իս, *վերաս գոհ եմ. || գ. եւ ը. manger de tout son —, ցյագ՝ կշտապինդ ուտել. || non — de, ոչ միայն, *հերիք չսեպելով. ||avoir son — de qc., կշտապինդ ունել ինչ, *ուզածին չափ ունենալ:

Contentement, ա. գոհութիւն, գոհացումն, հաճութիւն, հրճուանք, բերկրութիւն, գոհունակութիւն. donner du —, toutes sortes de —s à qn., գոհ առնել, հաճել՝ բերկրեցուցանել՝ հրճուեցուցանել զոք. — de soi-même, անձնահաճութիւն. || առ. — passe richesse, գոհութիւն ի վեր է քան զհոխութիւն:

Contenter, ն. գոհ՝ հաճ առնել, հաճել, հաճեցուցանել. pour le —, ի հաճել զնա. pour — son ambition, ի յագուրդ փառամոլութեան իւրոյ. — sa vanité, հաճել զնախափառութիւն նորա. — ses désirs, լնուլ զիղձս.

Se contenter, դ. գոհանալ, գոհ՝ հաճ լինել, շատանալ, շատ՝ հերիք համարել, բաւական գտանել՝ համարել, բաւականանալ. — de peu, գոհ լինել՝ շատանալ սակաւուք՝ փոքու. je me contenterai de dire, շատ լիցի ինձ ասել, զայս եւեթ ասացից՝ ասեմ: [մարք, կռուով:

Contentieusement, մ. ագր. վիճա-

Contentieux, euse, ած. վիճական, կագական, կռուական, կռագարթոյց. affaire —euse. 2. վիճասէր, կռուասէր, կռագարոյց. esprit —. 3. ա. իգ. վէճ, կագ, կռուական. bureau de —, գրասենեակ կռուականաց:

Contentif, ive, ած. վ. պնդիչ, վիրակալ, բեկակալ, խախտակալ. *հաստատ բռնող, զսպող. bandage, appareil —, — պատան՝ կազմած:

Contention, ի. ձգտումն, ճիգն, մտադրութիւն, ոյժ. — d'esprit, մտածգտումն, ոյժ մտաց. faire de violentes —s d'esprit. 2. վէճ, վիճումն, կագ, կռիւ. il est ennemi de toute —. 3. վ. վիրակալութիւն, բեկակալութիւն, ամրակալութիւն:

Contenu, e, անց. բովանդակեալ, պարունակեալ. le vin — dans la barrique. Les menaces —es dans cette lettre. 2. ի չափու կալեալ, սանձահարեալ, զսպեալ. la foule —e par la présence des soldats. Les passions —es par le sentiment du devoir. 3. ա. բովանդակեալն, բովանդակութիւն, պարունակութիւն. le — d'un vase. 4. բովանդակութիւն, պատճէն, պարունակութիւն. le — d'une lettre.

Conter, ն. պատմել, վիպել. — des histoires, des fables. Contez-nous ce que vous avez vu. Les vieillards aiment à —. 2. պատմել, ասել. en avoir long à —, ունել բազում ինչ ի —. — ses raisons, ses peines. || հգ. que venez-vous me —? զի՞ եկեալ բարբանջես. — des sornettes, en — de belles, en —, բաջալել, բարբանջել, բարբաջել. առասք բանս խօսել. il nous en conte. || En — à une

femme, lui — fleurette, des fleurettes, քծնիլ, քծնաբան լ., սիրաբանել, սիրախօսել, տուփախօս լ., բանս տարփանաց ասել առ կին ոք, քաղցրաբանել. elle s'en laisse —. Elle aime à s'en faire —. Vous lui en voulez —. Vous lui contez des fleurettes

Conterie, S. **Verroterie**.

Contestabilité, ի. վիճելիութիւն:

Contestable, ած. հակառակելի, վիճելի, վիճաբանելի, ժխտելի. principe, maxime —. Cela n'est pas —, անհակառակելի՝ անժխտելի՝ անվիճելի՝ աներկբայ է այս:

Contestablement, մ. ագր. վիճով:

Contestant, e, ած. եգ. վիճող, հակառակող, հակառակորդ, հակառակոսխ, ընդդիմակից. les parties —es. || գ. հակառակող. les —s.

Contestation, ի. հակառակութիւն, վէճ, վիճումն, վիճաբանութիւն, կագ, դիմաբանութիւն, մաքառումն, վէգ, կռիւ. être en — sur qc., վիճել, վիճաբանել, կագել. avoir une — avec qn., հակառակութիւն ունել, վիճել՝ վիճաբանել՝ ի վէգ գալ ընդ ումեք. soulever, élever une —, վէճ յարուցանել՝ յուզել՝ *հանել. il s'est élevé une —, հակառակութիւն եղեւ, վէճ յուզեցաւ. sans —, անվէճ:

Conteste, ի.հ. S. **Contestation**. || Sans —, մ. առանց հակառակութեան՝ վիճման, անվէճ:

Contesté, e, անց. եւ ած. վիճեալ, վիճելի. succession —e. Qui ne peut être —, անվիճելի, անժխտելի, անհակառակելի:

Contester, ն. հակառակել, հակառակ կալ, ժխտել, ժխտել, հերքել, զանալ. — à qn. ses droits, sa qualité. — une succession, la vérité d'une assertion. 2. չ. հակառակել, վիճել, ի վսեր եկեալ պայքարել, ի պայքար մտանել, կագել, դիմաբանել. ils ont longtemps contesté là-dessus. — avec qn. Je n'aime pas à —. Sans —, անվէճ.

Se contester, դ. վիճիլ, *վիճուիլ, վէճի տակ իյնալ. c'est un fait qui ne saurait —.

Contesteur, ա. վիճող, հակառակող:

Conteur, euse, գ. պատմիչ. — agréable, ennuyeux. 2. բ. առասխօս, առասպելաբան. c'est un —. C'est une —euse. || — de fables, առասպելապատում. — de fagots, de sornettes, de chansons, առասպելաբան, առասպելախօս, մնոտիախօս. — de fleurettes, սիրախօս, տուփախօս, քծնաբան, քծնող, քծնի. *կանանց սիրոյ խօսքեր ըսող՝ բռնաբռող. 3. ած. պատմասէր. *պատմել սիրող. la vieillesse —euse.

Contexte, ա. բնագիր, բնաբան:

Contexture, ի. ոստայն, հիւս, հիւսուած. la — des muscles. 2. փ. ոստայն, հիւսուած, անկուած, կարգ. — d'un discours, d'un poème.

Contigu, ë, ած. յարակից, միաչար, յար, կից, մերձաւոր, առընթեր. chambres —ës. Ma maison est —ë à la vôtre, տուն իմ որմակից է քումդ. 2. եչ. յարակից, մերձաւոր. angles —s, — անկիւնք (որոց մի կողմն հաւասարակաց է):

Contiguïté (կիթիթէ) ի. յարակցութիւն, միայարութիւն, մերձաւորութիւն. la — de ces deux édifices. La — des provinces. 2. մգ. յարակցութիւն. || par —, յարակցաբար:

Continence, ի. ժուժկալութիւն, ժուժկալ կեանք, զգաստութիւն. avoir de la —, ժուժկալել. vivre dans la —, կեալ ի ժուժկալութեան. 2. ագր. S. **Contenance**.

Continent, e, ած. ժուժկալ, զգաստ. il est fort —. 2. բժ. անընդհատ, միօրինակ. fièvre —e, — ջերմն:

Continent, ա. աշ. ցամաք, ցամաք երկիր, ցամաքաբաժին, ցամաքահոդ «գաբա». l'ancien, le nouveau —, հին, նոր —. le — européen. 2. le —, Եւրոպա. voyager sur le —.

Continental, e, ած. ցամաքային. le blocus —. Les puissances —es.

Continentaliser, ն. նբ. ցամաքացուցանել. կազմակերպել զերկիրն ըստ եւրոպական քաղաքակրթութեան. pays continentalisé.

Se continentaliser, դ. ցամաքանալ. մարդիկ ըստ գաղափարաց եւ ըստ սովորութեանց բնակչաց եւրոպական ցամաքի:

Contingemment (քոնթէնժաման) մ. իս. դիպուածաբար, պատահաբար. agir —.

Contingence, ի. իս. դիպուածն, պատահումն. la — des événements. Selon la — des affaires. La — des cas. 2. եչ. angle de —, անկիւն շօշափման, շօշափանկիւն. *իրարու դպչող ուղիղ եւ կոր գծերէ կազմուած անկիւն:

Contingent, e, ած. իս. ինքնադէպ, դիպուածական, պատահական. 2. իգ. անձնիւր. *իւրաքանչիւրին ընկած. portion —e, — բաժին. 3. ա. անձնիւր բաժին՝ մաս, պատկանամաս. *իւրաքանչիւրին ընկած մաս. il lui revient tant pour son —. || Futur —, պատահական՝ հնարաւոր ինչ. vous avez une étrange opinion des futurs —s. 4. գ. զօրամասն, զօրաբաժին. *որուելի զօրք. nous devons fournir tant pour notre —. Dans une confédération chaque État fournit son —.

Continu, e, ած. անընդհատ, անդադար, ցանկորդ, հանապազորդ, շարունակ. travail — Pluie —e. Fièvre —e, հանապազօրեայ ջերմ՝ տենդ. dix ans de guerre —e. Maladie —e, հանապազորդ՝ հանապազօրեայ հիւանդութիւն. un bonheur —. 2. միաչար, միայար, չարայար, անանջրպետ, կից. quantité, étendue, ligne —e. Feuilles —es, միաչար՝ միայար տերեւք. tige —e, միայար բուն. 3. ա. իս. անընդհատն, շարունակն. le — est divisible à l'infini.

Continuateur, ա. հանապազորդիչ, շարայարիչ, շարայարող, շարունակիչ, շարունակող:

Continuation, ի. հանապազորդութիւն, շարայարութիւն, անընդհատութիւն, շարունակումն, շարունակութիւն. — d'un ouvrage, d'une histoire, de la guerre. 2. շարայարութիւն, միայարութիւն, շար, շարունակութիւն. — d'un mur.

Continue (à la) մ. ագր. շարունակելովն, տակաւ, *շարունակելով, երթալով. à la continue, il se lasse.

Continué, e, անց. շարայարեալ, շարունակեալ. travail —. Ouvrage —.

Continuel, elle, ած. անընդհատ, հանապազորդ, ցանկորդ, անդուլ, յարատեւակ, անդադար, միահեծ, շարունակ, շարունական. changement —. Pluie —elle.

Continuellement, մ. անընդհատ, անդադար, ցանկ, հանապազ, հանապազորդ, շարունակաբար. changer, travailler, jouer, se disputer —.

Continuer, ն. հանապազորդել, շարայարել, յառաջ ածել՝ վարել, յարածգել, շարունակել. — ses études, sa lecture, son voyage, un travail, un bail, la pension de qn. Il lui continua ses bienfaits. Continuez, je vous prie. 2. շարայարել, ձգել, երկայնել, շարունակել. — un mur.

Continuer, չ. հանապազորդել, չդադարիլ. la résistance continue. Les guerres continuaient, ոչ էր դուլ եւ դադար պատերազմի. il continuait à me regarder, ոչ դադարէր հայելլոյնդ իս, *ինձ նայելէն չէր դադրեր. je continuerai de vous avertir. 2. ձգիլ, երկայնիլ, շարունակիլ. ces montagnes se continuent. 3. տեւել, յերկարել. la pluie continue.

Se continuer, դ. հանապազորդիլ, յարատեւել, շարայարիլ, յառաջ ածիլ՝ վարիլ, շարունակիլ. cet ouvrage se continue. 2. ձգիլ, երկայնիլ, *երկննալ, շարունակիլ. la chaîne de montagne se continue jusqu'à la mer.

Continuité, ի. հանապազորդութիւն, շարայարութիւն, անընդհատութիւն, անդուլութիւն, շարունակութիւն, միայարութիւն. la — des parties, de nos maux. La — de ce bruit m'importune. || Solution de —, անջատումն, բաժանումն:

Continûment, մ. անընդհատ, անդադար, անդուլ, անդուլութեամբ. il faut y travailler —. Il écrit — depuis le matin jusqu'au soir.

Contondant, e, ած. վ. ճմլիչ, բախիչ, ջարդիչ, *զարնող. առանց կտրելու կամ ծակելու վիրաւորող. corps, instruments —s.

Contondre, ն. վ. ճմլել, վիրաւորել (*առանց կտրելու կամ ծակելու):

Contorniate, ած.դգ. շրջաբոլոր. médaille —, — միտալ. 2. ի. —. une —.

Contorsile, ած. բ. գելուն. [feuille —.

Contorsion, ի. գելումն, գալարումն, ճմլանք, ոլոր. la colique cause de cruelles —s. La — des bras. 2. խեղաթիւրութիւն, ծամածռութիւն, ծամածուռ շարժուած, *ծռմռուք. faire des —s en parlant. Orateur qui fait des —s continuelles. || Donner une

— à la vérité, ստել. 2. նկ. նազանք:

Contorsionner, ն. ծամածռել, *ծռմռկել. — ses membres. Visage contorsionné.

Se contorsionner, դ. խեղաթիւրիլ, *ծռմռուկուիլ:

Contorsionniste, ա. ծամածռիչ, *ծռմռկող:

Contour, ա. շուրջ, շրջագիծ, շրջաբերք, ծրագիր, շրջապատ, շրջաչափ, շրջավայր, ծիր. le — de Paris, d'une colonne, d'une forêt. Des —s hardis, moelleux, élégants, purs. Le — de cette figure est admirable. Des —s dessinés avec art. Tracer des —s. Les —s d'une draperie, d'une étoffe. Les —s de toutes les parties du corps humain. De gracieux —s, շնորհագեղ շրջավայրք:

Contournable, ած. շրջագծելի:

Contourné, e, ած. խեղաթիւր, ծամածռուած, *ծռմռկած, ծուռ. jambes —es. Taille —e. 2. փ. —, բռնազբօսիկ. phrase —e.

Contournement, ա. շրջագծումն, ծրագրումն:

Contourner, ն. վ. շրջագծել, ծրագրել, շրջածրել, ծիր ածել շուրջանակի, նշանակել զշրջանակն. savoir bien — une figure. — le bras. — des volutes. Ce muscle contourne cette partie. 2. ար. բոլորել, *կլորցունել. — les vases. 3. շրջապատել, պատել, շուրջ անցանել. — une montagne. Ce fleuve contourne la ville. Le lierre qui contourne cet arbre. 4. խեղաթիւրել, ծռել, ծամածռել, ծռել. — une jambe.

Se contourner, դ. խեղաթիւրիլ, ծռիլ, ծամածռիլ, ծռիլ. sa taille se contourne. Les jambes se sont contournés.

Contracoulevra, ա. բ. հակաթրոտ. ազգ. այծասիրի (égiphile) ի Պերու:

Contractable, ած. դաշնադրելի:

Contractant, e, ած. դաշնադիր, դաշնաւոր, պայմանադիր. les parties —es, — կողմանք. 2. ա. —. les —s. Un des —s.

Contractation (սիօն) ի. դաշնաւորումն, պայմանումն, կնքումն. — du mariage.

Contracte, ած. բ. ամփոփ. տուղ. (որպէս au, du, des, aux փոխանակ à le, de le, de les, à les).

Contracté, e, անց. կծկեալ. muscles —s. 2. արարեալ, առացեալ, հաստատեալ. habitude —e. 3. կնքեալ. mariage —. 4. բ. ամփոփեալ. *au* est un article —.

Contracter, ն. դաշինս հաստատել՝ առնել՝ կռել, դաշն դնել, դաշնադրել, դաշնադիր լ., պայմանել, սակ արկանել. — une alliance, դաշինս կռել՝ հաստատել, ուխտ դնել, ի դաշն՝ յուխտ մտանել. — un mariage, յամուսնութիւն գալ, ամուսնանալ. — des dettes, պարտս առնել, ընդ պարտեօք անկանել՝ մրոտանել, *պարտքի տակ մտնել, պարտ անել. un mineur ne peut —. — des obligations. || փ. — des obligations envers qn., երախտապարտ զանձն կացուցանել ումեք. || — un emprunt, փոխառութիւն կնքել. 2. անխ. —. — avec qn. — par devant notaire. Il est mineur, il n'est pas capable de —. 3. շահել, յանձն ձգել՝ կորզել, առնուլ, ստանալ, զգացիլ. — une haine, une mauvaise habitude. — un vice. — amitié, բարեկամութիւն առնել՝ խառնել. — des liaisons avec qn., կցորդութիւն ունել ընդ ումեք. — familiarité avec qn., մտերմանալ ընդ ումեք. 4. ախտանալ, շահել, վարակիլ, վանդիլ. — une maladie. 5. առնուլ, ստանալ. ce vin a contracté un goût désagréable. 6. կարկամել, կարկամեցուցանել, կծկել, կծկեցուցանել, ամփոփել. le froid contracte les membres du corps. La fureur contracte les muscles du visage. 7. բ. ամփոփել՝ կարճել՝ սղել գերկուս ձայնաւորս կամ զվանկս ի մի (որպէս à la ; au, եւ de le ի du).

Se contracter, դ. հաստատիլ, առեալ լինել, դաշնադրիլ. cet engagement se contracte au pied des autels. 2. շահիլ, ստանալ, բերիլ ի ձեռս, *վաստկուիլ. c'est une bonne habitude qui se contracte par la persévérance. Ce vice se contracte facilement. 3. յանձն ձգիլ, առացեալ լ., շահիլ, *վաստկուիլ. les affections du foie se contractent aisément sous la zone torride. 4. կարկամիլ, կրծկիլ, ամփոփիլ, սեղմիլ, *կծկտիլ. les muscles se contractent pour agir. 5. բ. ամփոփիլ, կարճիլ, սղիլ. ces deux syllabes se contractent en une seule.

Contractif, ive, ած. կարկամիչ, ամփոփիչ, կծկիչ. force —ive.

Contractile, ած. բխ. կծկելի, կարկամելի, կծկական. la fibre des muscles est —. Cellule —.

Contractilité, ի. բխ. կարկամելութիւն, կծկականութիւն:

Contraction (սիօն) ի. բժ. կրծկումն, կարկամութիւն, կծկութիւն. — des nerfs, des muscles. 2. բ. ամփոփումն, սղումն (երկուց ձայնաւորաց կամ վանկից ի մի. որպէս du փոխանակ de le).

Contractuel, elle, ած. իգ. դաշնադրական, դաշնադրային, պայմանեալ, պայմանադրական. substitution, institution, succession, obligation —elle. Héritier —. [դաշնագրով:

Contractuellement, մ. դաշամբ,

Contracture, ի. ճ. նրբաւարտումն, ամփոփումն (վերնամասի սեան). 2. բժ. կարկամութիւն, բրտութիւն:

Contracturer, ն. ճ. նրբաւարտել (զսիւն). 2. բժ. կծկել, կարկամեցուցանել (զդնդերս):

Contradicteur, ա. ընդդիմախօս, հակառակախօս, ընդդիմաբան, դիմաբան, դիմախօս, հակաբան, հակառակաբան, դիմադարձ, հակառակող, դիմասաց. il n'a pas trouvé de sérieux —. || դտ. légitime —, օրինաւոր ընդդիմաբան, դատախազ:

Contradiction, ի. ընդդիմաբանութիւն, դիմաբանութիւն, ընդդիմախօսութիւն, հակառակախօսութիւն, դիմախօսութիւն, ընդդիմասացութիւն, դիմասացութիւն, հակառակաբանութի՛, հակաբանութիւն, հակասութի՛, հակաճառութիւն, հակառակութիւն. cet avis n'a point éprouvé de —, a passé sans —. Les grands n'aiment pas la —. Esprit de —, ոգի հակառակութեան, հակառակասիրութիւն. faire une chose par esprit de —. Les —s de cet accusé l'ont perdu. 2. դտ. դատախազութիւն, ընդդիմաբանութիւն, դիմախօսութի՛:

Contradictoire, ած. հակիմաստ, ընդդիմաբանական, ընդդիմասաց, ընդդիմաբան, հակաբան, հակառակաբան, հակասական, հակառակ, ներհակ, հակընդդէմ. ce sont des nouvelles tout à fait —s. 2. դտ. ընդդիմաբանական, դիմախօսական. jugement, arrêt —.

Contradictoirement, մ. հակառակախօսութեամբ, հակասաբար, դիմախօսաբար. ces deux propositions sont — opposées. 2. դտ. ընդդիմաբանօրէն. *երկու կողմն՝ դատախազներն լսելէն յետոյ. il a été jugé —. Arrêt rendu —.

Contraignable, ած. բռնադատելի: [տիչ, ներիչ:

Contraignant, e, ած. բռնադատ-

Contraindre (ած. իբրեւ **Plaindre**) ն. բռնադատել, բռնազբօսել, աղշկորել, ստիպել, հարկադրել, հարկ՝ բռնութիւն առնել, բռնաբարել, ներել. la nécessité l'y a contraint. Il contraint l'impératrice de l'épouser. On le contraignit à quitter de faire telle chose. On l'y contraindra par force. 2. դտ. — par corps, բռնատարգել առնել, բռնատարկել. 3. ներել, արգելուլ. je ne prétends pas vous —. — ses goûts, son humeur. 4. ի. պրկել, ներել. cet habit, cette chaussure le contraint si fort, qu'il souffre horriblement. յայս միտս լգա. gêner. 5. բռնադատել (առնական իշխանութեամբ). — qn. par voie de justice.

Առ. la nécessité contraint la loi, հարկն բռնաբարէ՝ լուծանէ զօրէնս, *հարկն օրէնքն կբռնադատէ՝ կլուծէ:

Se contraindre, դ. բռնադատել՝ ստիպել՝ ներել զանձն, բռուն առնել անձին, ներել. il se contraint devant ces personnes. Il sait bien — quand l'occasion l'exige. Ne vous contraignez pas pour moi. — à se taire. Je ne me contraignis point de répandre quelques larmes. 2. բռնադատիլ, բռնազբօսիլ, ստիպիլ, ներիլ, *բռնադատուիլ, ներուիլ. la pensée ne peut —.

Contraint, e, անց. **Contraindre** բայի. բռնադատեալ, հարկադրեալ, ստիպեալ. je suis —, — եմ, բռուն է ինձ. 2. ած. բռնազբօսիկ, բռնի. mouvement —. Manières —es. Discours, style —. Il a l'air —. Un vœu, un silence —. Joie —e. 3. ագր. ներեալ «տար, սրգր». être — dans son habit. — dans ses bottes.

Contrainte, ի. բռնադատութիւն, բռնադատում, բռնութիւն, ստիպում, բռնագբաւում, բռնագբաւութիւն, հարկադրութիւն, ստիպանք. user de —, employer la —, բռնութիւն ի կիր արկանել, *բռնութիւն բանեցուցանել. — morale. Dure —. Sans —, անբռնադատ. avec —, ստիպանօք, բռնադատութեամբ. 2. բռնագբաւութիւն, չափ. la — qu'inspirent les bienséances. Cette — me lasse. 3. փ. նեղութիւն, արգել. la — de la rime, de la mesure. 4. ագբ. նեղութիւն, անձկութիւն. comment pouvez-vous souffrir cette —? 5. դտ. բռնադատութիւն, բռնաբարութիւն. — par corps, բանտարգելութիւն:

Contraire, ած. հակառակ, ներհակ, ներհական. deux propositions —s. La preuve —. 2. հակառակ, ընդդէմ, ներհակ. cela est — à la loi, à la raison, à la vérité. Deux passions —s, երկու ներհակակիր կիրք. 3. հակառակ, վնասակար. le vin m'est —, — է՝ վնաս ինձ գինի. le café vous est —. Le vent était —, հակառակ՝ ընդդէմ էր հողմն. 4. հակառակ, դիմակաց, ընդդիմակ, հակառակորդ. il m'a toujours été —. 5. հակառակ, հակառակաբան. en cela vous êtes — à vous-même. D'une nature — à, հակաբնոյ. de nom —, հականուն. 6. ա. հակառակն, ներհակն, ընդդէմն. le — de ce que l'on craint arrive presque toujours. Faire le —, զ—ն առնել, ընդ հակառակս գործել. tel mal guérit par le —. || ը. aller au — d'une chose, ընդ հակառակս մտանել՝ ելանել, հակառակ՝ ընդդէմ կալ՝ դիմադարձ լինել իրիք. allez-vous au — de cela? 7. ա. յ. հակառակք, ներհականք. deux —s ne peuvent subsister ensemble.

Au —, bien au —, tout au —, մ. զնորին հակառակն, զիակառակն, նմին՝ նոցին հակառակ, հակառակ այսմ, ընդ հակառակն, նա մանաւանդ. vous dites que cela arrivera de la sorte; au —, il arrivera que...

Au — de, նխ. հակառակ. j'ai jugé au — de ce que vous jugez.

Contrairement, մ. հակառակ, ընդդէմ, ներհակաբար. agir — à l'esprit de la loi.

Contra-latéral, e, ած. ախ. հակակողմն:

Contralte, ա. եժ. S. **Contralto**. Des —s.

Contraltiste, գ. եժ. վերբամբերգակ, վերբամբերգուհի. Քառաձայն երգակ՝ երգուհի:

Contralto, ա. եժ. վերաբամբ, վերբամբ, Քառաձայն. Քա՝ բամբ ձայն. 2. վերբամբերգ, վերբամբերգակ, վերբամբերգուհի. Քառաձայն երգուհի. || յ. des contralti կամ des contraltes կամ contraltos.

Contranché, e, ած. կէշկէշեալ. les fibres —es du charme.

Contrapontiste, ա. եժ, բազմերգագէտ, բազմերգագէտ, բազմանուագագիր, բազմանուագագէտ. գն. **Contrepointiste.**

Contraria contraris, առ. լտ. հակառակք հակառակօք:

Contrariant, e, ած. հակառակող, հակառակասէր. homme, esprit —. 2. հակառակիչ, դժկամակ, դրժկամակիչ, դժնդակ, դժպիհ. cela est bien —. Des événements —s.

Contrarié, e, ած. դժկամակ, տիսուր, *սրդողած. il est —, — է:

Contrarier, ն. հակառակել, հակառակ լ. il me contrarie toujours. եւ լկ. il aime à —, հակառակասէր է. 2. դժկամակել, *սիրտ նեղացնել. vous ne faites que —. Cela vous contrarie, դժկամակ լինիս՝ դժուարիս ընդ այս. cela me contrarie. 3. խափան՝ արգել լ., խափանել. les vents contrariaient la marche du navire. Il me contrarie dans tous mes desseins.

Se contrarier, դ. հակառակել՝ հակառակ կալ՝ ընդ հակառակս լ. միմեանց. ils prenaient plaisir à —. Vous dites des choses qui se contrarient. 2. դժկամակ լ., դժկամակիլ, դժպիհիլ, դժուարիլ, *սիրտն նեղանալ. cet homme se contrarie pour rien. 3. խափան՝ արգել լ. իրերաց. ces mouvements se contrarient.

Contrariété, ի. հակառակութիւն, ներհակութիւն. éprouver, avoir des —s, — կրել՝ ունել. — d'opinions, d'intérêts, de volontés, d'humeurs. || Esprit de —, հակամտութիւն, հակառակասիրութիւն. 2. խոչ, արգել, խափան. si j'ai réussi, ce n'est pas sans beaucoup de —s. 3. ը. դժկամակութիւն, դժպիհութիւն, *սրտնեղութիւն. causer à qn. une vive —.

Contrastant, e, ած. հակադրական, ընդդիմական, ընդդիմակ, հակառակատիպ, հակապատկեր. figures —es.

Contraste, ա. հակադրութիւն, հակառակութիւն, ներհակութիւն, այլակերպութիւն. — d'ombre et de lumière. — des couleurs, ներհակութիւն գունոց. — de deux caractères. Faire —, հակադրիլ. mettre en —, հակադրել, այլակերպել. 2. հակապատկեր. sa vie offre de singuliers —s.

Contrasté, e, ած. հակադիր, ընդդիմակ, ընդդիմակաց, հակառակ, հակառակատիպ, ներհակ. des caractères bien —s. Des figures bien —es.

Contraster, չ. հակադրիլ, հակառակ՝ ընդդիմակ՝ հակառակատիպ լ. sa conduite contraste avec son état. Ces figures contrastent bien. = ն. հակադրել, ընդդիմակ՝ հակառակատիպ՝ այլակերպ միմեանց առնել, հակառակատպել. — les figures.

Contra-stimulus (իս) ա. բժ. հակագրգռութիւն:

Contrat, ա. դաշն, դաշինք, դաշնադրութիւն, յեռակար դաշանց. — civil, social, դաշն քաղաքային, ընկերական. — de mariage, ամուսնադաշն, դաշն՝ դաշնագիր ամուսնութեան, գրօրէնք. faire, passer un —, դաշն հաստատել, դաշինս կռել՝ հաստատել, դաշնադիր լ., ի դաշն մտանել, *դաշինք դնել. violer le —, դրժել դաշին, անցանել զդաշամբ, *դաշինքն աւրել. 2. դաշն, դաշնագիր. signer un —. Déchirer le —, պատառել զ—. les clauses, les conditions d'un —. S. **Canif.**

Contravention (սիօն) ի. օրինազանցութիւն, զանցում, յանցում. c'est une — au contrat, au traité, à l'acte de société. — aux lois, յանցում՝ զանցում օրինաց, օրինազանցութիւն. — aux règlements, կանոնազանցութիւն. être en — avec les règlements, կանոնազանց լ:

Contraventionnel, elle, ած. օրինազանցական, յանցական:

Contrayerva, ի. բ. Քոյնքափ. ազգ ինչ Քունաբոյժ ամերիկեան տընկոյ:

Contre, նխ. ընդդէմ, հակառակ, *դէմ. marcher — l'ennemi, խաղալ ընդդէմ՝ ի վերայ Թշնամւոյ. cela est — vous. — moi, — ինձ, *ինձ դէմ. — sa coutume. Donner de la tête — une muraille, զգլուխն հարկանել զորմոյ, *գլուխն պատի զարնել. pisser — la muraille, միզել զորմով, *պատին դէմ միզել. cela est — l'usage, — le bon sens. — toute attente, il réussit, յաջողեցաւ — ամենայն ակնկալութեան. agir — ses intérêts, — շահուն գործել. se soulever — qn., յառնել ընդդէմ ումեք. l'un pour, l'autre —, ոմն ի կողմն եւ միւսն յընդդէմն. cœur — cœur, սիրտ ի սիրտ, *սիրտ սրտի. l'assemblée a voté —. Attacher qc. — la muraille, *պատին վար կախել. sa haine — eux. || Aller — vent et marée, գնալ — մակընթացութեան եւ տեղատուութեան. եւ փ. առաքուր հարեալ զամենայն խոչ եւ զխուէ՝ հասանել ի կէտ նպատակին. || envers et — tous, — ամենեցուն. il a prit sa défense envers et — tous. || Avoir — soi qn., qc., ընդդէմ իւր ունել զոք՝ զիմն, *մէկն՝ բան մի իրեն դէմ ունենալ. tout le monde s'éleva —. Je suis —. Je n'ai rien à dire —. 2. ընդդէմ, մերձ, առընթեր, առ, ի, յ. ma maison est — la sienne. Mettre une pierre — la porte, դնել վէմ ընդդէմ դրան. s'appuyer — le mur, յենուլ յորմն, *պատին կռթընիլ. || c'est le pot de terre — le pot de fer, *ասի տկար մարդու ընդդէմ հզօրի. || j'étais —, tout —, մերձ, առ երի, կից էի, *մօտ՝ կպած՝ քովն էի. || c'étais —, կիսաբաց էր. || la face — terre, երեսն ի խոնարհի, *երեսն վար. 3. մ. ընդդէմ, յանդիման, հանդէպ. 4. ա. ընդդէմն, հակառակն, ներհակն. le pour et le —, *Քերուդէմ. որ ինչ նպաստաւորն է եւ որ ինչ հակառակ. il y a du pour et du —. Parler pour et —, խօսել փոխանակ եւ ընդդէմ, * Քեր ու դէմ խօսիլ. soutenir le pour et le —, *Քեր ու դէմ պաշտպանել. 5. ընդհարումն, ընդդիմամարտութիւն (գլնդակաց ի գնդախաղի). c'est un —. Faire un —.

Par —, մ. զնորին հակառակ, ի

հակառակին , * անոր դէմ , փոխարին . s'il est pauvre, par — il est honnête. || S. Ci.

Contre-accusation, ի. հակամբաստանութիւն . des —s.

Contre-à-contre, մ. եւ. առջիններ . *քովէ քով , * մօտիկ . être —, * — է. առանց դպչելու :

Contre-alizé, ած. ա. եւ. հակայարաշունչ . vent —. Des vents —s.

Contre-allée (գոնթրալէ) ի. կողմնաճառուղի . կողմնական ճառուղի. des —s.

Contre-amiral, ա. եննաճովակալ , փոխ ծովակալ . երրորդ ծովակալ . 2. եննաճովակալանաւ . || յ. les contre-amiraux.

Contre-appel (գոնթրափէլ) ա. երկակոչ . երկրորդ կոչ . il n'était présent ni à l'appel ni au —. 2. հակակոչ (ի. զինախաղի) . || յ. des —s.

Contre-approches, ի. յ. հակամերձիք , հակամերձումիք , հակամօտիք : [des — կամ des —s.

Contre-arc, ա. եւ. հակաղեղն .

Contre-archet (à) մ. եժ. հակահնճուղով . jouer à —, — խաղալ :

Contre-arêtier, ա. ն. հակառքակալ . des —s.

Contre-attaques, ի. զ. հակայարձակումն . des —,

Contre-aube, ի. ար. հականուագտախտ . des — կամ des —s.

Contre-avis, ա. հակազդ :

Contre-balancer, ն. հակակշռել , հակակշիռ գալ է., հաւասարակշիռ գտանիլ , զուգակշռել , զուգակշիռ հաւասարակշիռ է., վնաս կշռոյն անապայմանակ ունել . un poids qui en contre-balance un autre. 2. փ. —, հաւասարել . ses bonnes qualités contre-balancent ses défauts. Sa puissance contre-balance celle d'Aram, զուգապանծ իշխանութիւն նորա ընդ Արամայ .

Se contre-balancer, դ. —իլ . ces deux poids se contre-balancent. 2. փ. —իլ . le bien et le mal ne se contre-balancent pas toujours.

Contre-balancier, ա. մք. հակաճոճանակ :

Contrebande, ի. մաքսանենգութիւն , մաքսախուսափութիւն. faire la —, — առնել , մաքսանենգել . || par —, —ութեամբ . 2. արգելավաճառք . արգելեալ վաճառք. un bâtiment chargé de —. C'est de la —. 3. փ. de —, մաքսանենգ, մաքսախոյս , գողացիկ, գողունի . ապօրինաւոր . des parents de —. || ը. c'est un homme de —, այր կասկածելի է , յոր չէ մարթ վրատահի է. || être de —, մաքսանենգ՝ մաքսախոյս է.:

Contre-bande, ի. կգ. հակերիզ . *երկուքի բաժնուած երիզ :

Contre-bandé, e, ած. կգ. հակերիզեալ . *երկուքի բաժնուած երիզով :

Contrebandier, ière, գ. մաքսանենգ , մաքսախոյս «կէօմբիւքտէն մալ գաչըրան». 2. ած. —. navire —.

Contre-barre, ի. կգ. հականիգ. des —s.

Contre-barré, e, ած. կգ. հականգեալ , հականիգ :

Contre-bas (en) (ան գոնթրպա) մ. ն. վերուստ ի վայր . *վերէն վար. poser une pièce de construction en —.

Contre-bascule, ի. ար. հակաճոճանոց . des — կամ des —s.

Contrebasse, ի.եժ. հակաբամք . բամք ցուածակ . խոշոր ցուածակ երեքոտի. 2.—, հակաբամբորդ , հակաբամբահար . 3. ագր. հակաբամբ , հակաբամբածայն . առուաբազոյն ձայն մարդոյ . une bonne —. Des —s.

Contrebasse.

Contrebassier , Contrebassiste, ա. հակաբամբ , հակաբամբահար . des —s.

Contrebasson, ա. եժ. հակաբամբոն , հակաբամբաձոյ . փողն եւ փողահարն . des —s.

Contre-batterie, ի. հակամարտակոց , հակաբախոց . 2. փ. —, հակահնարք . faire une — pour déjouer une intrigue. Des —s.

Contre-biais (à) (ա գոնթրպիէ) մ. յեսս, ընդդէմ, ի հակառակողմն . couper une étoffe à —.

Contre-biseau, ա. ար. հակաշեղակ . des —x.

Contre-bittes, ի. յ. ն. հակապարանակալ :

Contre-bord (à) մ. ն. դէմ ի դէմ , դէմադէմ. aller à —, — գնալ:

Contre-bordée, ի. ն. հակակողահրնտք . des —s.

Contre-bourgeon, ա. բ. հակաբողբոջ . *առաջնոյն տեղ բուսնող բողբոջ . des —s.

Contre-boutant, ա. ճ. որմակալ , որմայեղ , դիմադիր :

Contre-bouter, ն. ճ. որմակալել , որմայեղել, մոյթս դնել. *պատն ամրացունել նեցուկով :

Contre-brasser, ն. ն. հողմավարել . *քամիին դարձունել . — les voiles. [գոյն կեռիք :

Contre-bretèche, ի. կգ. այլա-

Contre-brodé, ա. վճ. հակասեղնագործ . *տեսակ մի ճերմակ եւ սեւ պատառ. ասեղնագործ :

Contre-butement, ա. ճ. հաստակ . *պատ մի ամրացունելու նեցուկ :

Contre-buter, ն. ճ. հաստակել . *պատ մի գերաններով կամ հաստակով բռնել :

Contre-calqué, e, ած. հակարտագծեալ . dessin —.

Contre-calquer, ն. հակարտագծել . *դարձած արտագծի մի վերայ արտագծել՝ հակառակ ուրուագիծ մի ունենալու համար . — un dessin.

Se contre-calquer, դ. —իլ . ce dessin se contre-calque facilement.

Contre-caniveau, ա. չ. հակախուղակ . des —x.

Contrecarrer, ն. հակառակել , ընդդէմ կալ՝ դառնալ , հակառակ եղանել. — գն.=*Se* —, դ. —միմեանց.

Contre-caution, ի. իգ. հակապաշխատուութիւն , հակերաշխագիր . des —s. [խումն . des —s,

Contre-change, ա. հակափո-

Contre-changer, ն. հակափոխել :

Contre-charge, ի. հակակշիռ . հակադիր կշիռ . des —s.

Contre-charme, ա. հակահմայք. հմայք լուծիչ առաջնոյն . des —s.

Contre-châssis, ա. հակաշրջանակ, հակապատուհան. երկրորդ շրջանակ՝ պատուհան . des —.

Contre-chevron, ա. կգ. հակահեծանակ . des —s.

Contre-chevronné, e, ած. կգ. հակահեծանակաւոր : [des —s.

Contre-clavette, ի. հակաշնկոր.

Contre-clef, ի.ճ. հակապտրակաքար (կամարաց). des —s.

Contre-cœur, ա.ճ. հակաստիր . *վառարանին վերջոնեղն . des —s. 2. մգ. —. *հարսպարից տեղ խոզին կամ հորին ուսին մօտ :

Contre-cœur (à) մ. սրտակէս , ակամայ , չոչ կամս , չոչ կամաց , չակամայ կամս , բռնի . faire une chose à —.

Contre-cornière, ի. ն. հականկիւնակալ . des —s.

Contre-coup, ա. հակահարուած, ընդդիմահարութիւն. 2. փ. —, հակազդեցութիւն , հակարարձ , արձագանգ . vous en sentirez, ressentirez le —. Le — eût été terrible pour l'Europe. Les plus légères fautes ont de violents —s. Les joies portaient un — de tristesse sur son cœur. || Par —, հակադարձաբար . c'est le bienfaiteur des princes, et par —, du genre humain.

Contre-courant, ա. հակահոսանք . des —s.

Contredanse, ի. հակապար , դիմապար . պար յօրինեալ ի բազմազգ հանդիպակաց պարոց . 2. հականուագ (եղանակն) . jouer une —.

Contre-dater, ն. հակաժուել , ժուափոխել , ժուականափոխել . դնել այլ ժուական . — une lettre.

Contre-dénonciation (սթասիօն) ի.իգ. հակայայտարարութիւն. des —s.

Contre-digue, ի. հակաժամբ , կրկնաժամբ . des —s.

Contredire (լծ. իբր **Médire**) ն. դիմաբանել , դիմախօսել , ընդդիմաբանել , ընդդիմախօսել , ընդդիմաբան՝ դիմախօս՝ ընդդիմախօս՝ ընդդիմասաց՝ բանընդդէմ է., հակառակաբանել , ընդդէմ բանս դնել , զհակառակն ասել . հակասել , աղեղնաբանել . l'accusé contredit les témoins sur ce point. — գն., une proposition. Il aime à —. Qui contredit, հակառակախօս , հակառակաբան , ընդդիմախօս , հակասող , ընդդիմասաց . 2. հակառակել , ընդդէմ դառնալ , հակառակ կալ , դիմադարձ՝ ընդդիմադարձ է., վնասել . — գբ. 3. դտ. ընդդիմաբանել , դատախազել , դատախազ է.

Se contredire, դ. դիմախօս՝ ընդդիմախօս՝ դիմաբան, ընդդիմաբան է. անձին, հակառակ անձին իւրում խօսել, ինքն իւր հակառակել. vous vous contredisez. 2. դիմաբան՝ դիմադարձ է., հակառակել միմեանց. ils se contredisent sans cesse. Ces deux propositions semblent —.

Contredisant, e, ած. ընդդիմաբան, հակառակաբան, ընդդիմախօս, ընդդիմասաց, հակառակասէր, ընդդիմասովոր, հակասող. esprit —. Humeur —e. 2. գս. ընդդիմաբան, դատախազ:

Contredit, e, անց. **Contredire**ի. ընդդիմաբանել, դիմաբանել, հակառակել. opinion —e.

Contredit, ա. գս. ընդդիմասացութիւն, հակախօսութիւն, ընդդիմաբանութիւն, պատասխանի.

Sans —, մ. առանց ընդ բանս ինչ ածելոյ, անշուշտ, արդարեւ. il est, sans —, le plus habile écrivain de son temps.

Contrée, ի. դեհ, կողմն, երկիր, գաւառ. — fertile, riche, peuplée, déserte.

Contre-écaille, ի. ար. հակաճեմի, հակակողմն. des —s.

Contre-échange, ա. փոխարկին. des —s.

Contre-édit, ա. հակահրովարտակ. հրովարտակ ընդդէմ առաջնոյն. des —s.

Contre-effort, ա. հակաճիգն. ճիգն հակառակ առաջնոյն. des —s.

Contre-empreinte(քոնթրանփրէնթ) ի. հբ. հակադրոշմ, կրկնադրոշմ, հակատիպ. des —s.

Contre-enquête, ի. հակաքննութիւն, ընդդիմաքննութիւն. քննութիւն ընդդէմ քննութեան հակառակ կողման. des —s.

Contre-épaulette, ի. ուսանոցակ. ուսանոց անվերջաւոր «առչագօրգ»:

Contre-épreuve, ի. վերափորձ, վերատիպ, վերադրոշմ. des —s. Tirer, faire une —, վերատպել, վերադրոշմել. 2. փ. —, նմանութիւն. ce n'est qu'une pâle — de tel poème. 3. վերաքուէ, կրկնաքուէ (ի ժողովի). faire la —. Plusieurs membres se sont levés à la —.

Contre-éprouver, ն. վերափորձել, վերատպել, վերադրոշմել. տպել՝ դրոշմել ի վերայ տպելոյն՝ դրոշմելոյն:

Contre-espalier, ա. պ. հակոտմայեցածառ. ծառ հանդէպ որմայեցածառոց. des —s. || S. **Espalier**.

Contre-essai, ա. կրկնափորձ. * առաջնոյն հակառակ եղած փորձ. des —s.

Contre-étambot, ա. նա. հակախելաճեծան. des —s.

Contre-étrave, ի. նա. հակաճաթակ. des —s.

Contre-expertise, ի. հակափորձագիտաքննութիւն. քննութիւն նոր փորձագիտի. des —s.

Contre-extension (սիօն) ի. հակատարածումն. ազդեցութիւն հակառակ տարածման. des —s.

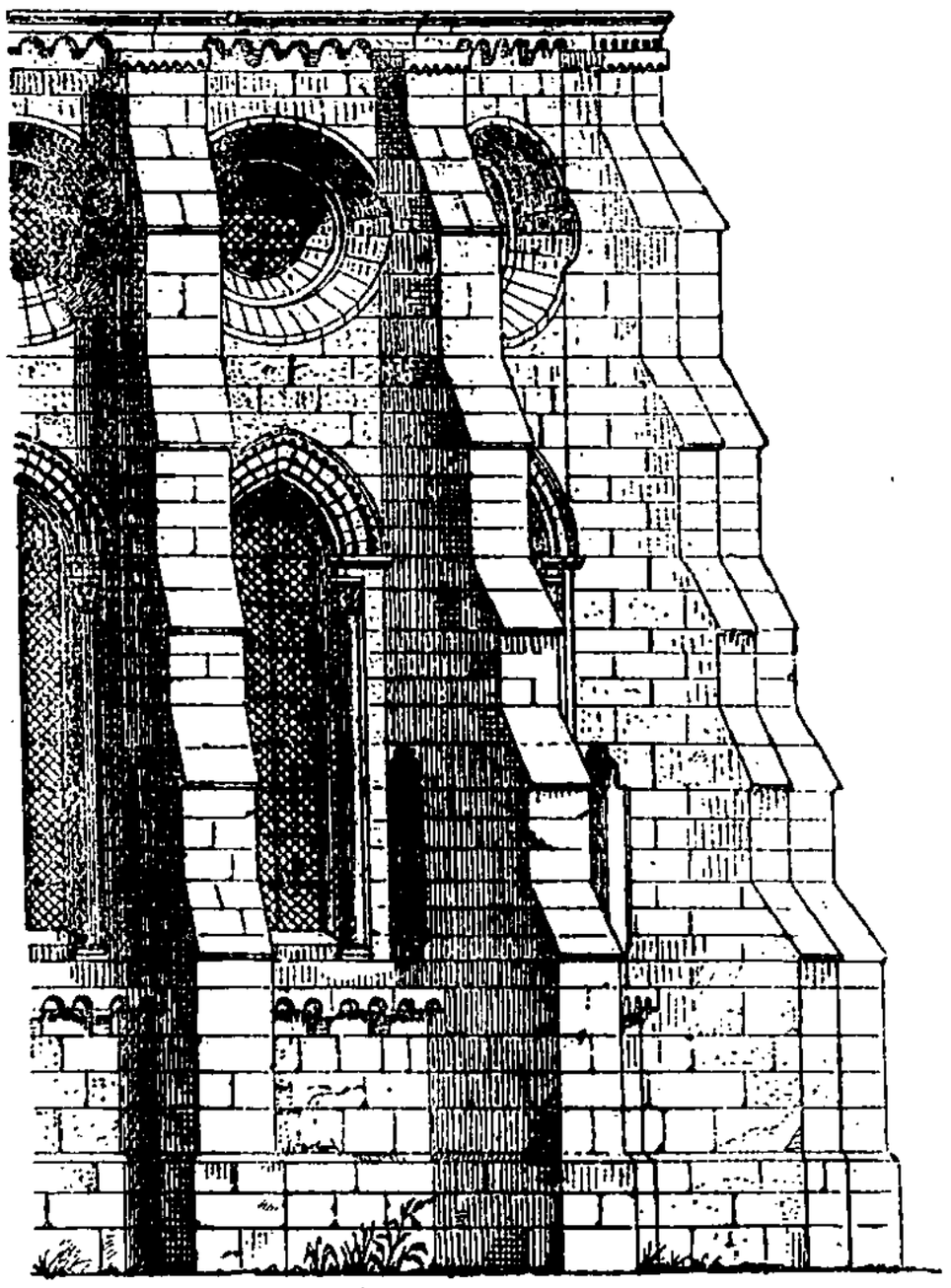
Contre-face, ի. զ. հակադէմ. ազգ նախապատուարի. des —s.

Contrefaçon, ի. նմանագործութիւն. խարդախեալ նմանութիւն. la — d'un livre, d'une machine. Être condamné pour —. 2. նմանագործ. խարդախեալ գործուած. c'est une —. Il y a plusieurs —s de cet ouvrage.

Contrefacteur, ա. նմանագործ, կեղծարար. il a été puni comme —.

Contrefaction (սիօն) ի. նմանագործութիւն, խարդախութիւն. la — des sceaux de l'État. Ce billet est faux, la — est évidente.

Contrefaire (լծ. իբրև **Faire**) ն.

Contrefort.

կերպարանել, կեղծել, կեղծաւորել, նմանեցուցանել, ձեւանալ, ձեւացուցանել, առնուլ զկերպարանս իրիք. — le fou, զյիմարութիւն կերպարանել, յիմար կեղծաւորիլ, * խենթ ձեւանալ. — un acteur, le chant du rossignol. Je le contrefais à merveille. 2. այլակերպել, ծպտել, կեղծել. — sa voix, sa signature. 3. խեղել, խեղկել, այլակերպել, այլակերպ կերպարանափոխ առնել, այլանդակեցուցանել, տգեղացուցանել. les convulsions lui ont contrefait tout le visage. 4. նմանագործել, խարդախել, նենգել. — un ouvrage, une gravure, un billet, l'écriture, la signature de qn.

Se contrefaire, դ. կերպարանափոխ զանձն առնել, կեղծաւորիլ. on ne peut pas — longtemps. 2. նմանագործիլ, խարդախիլ, նենգիլ, * նմանագործուիլ. cette signature peut aisément —.

Contrefaiseur, ա. նմանագործ, ձեւացուցիչ, * նմանցուցող:

Contrefait, e, անց. **Contrefaire** բայի. նմանագործեալ, նմանագործ, խարդախեալ, նենգագործ. ouvrage, billet —. Signature —e. 2. կերպարանեալ, կեղծ. des caresses —es. 3. խեղեալ, խեղկեալ, այլանդակ, չարաւոհ, ծռեւ. homme —. Taille —e.

Contre-fenêtre, ի. կրկնապատուհան. կրկին պատուհան. des —s.

Contre-feu, ա. հակահրդեհ:

Contre-fiche, ի. ընդդիմանեցուկ, դիմանեցուկ, մոյթ «տէյեր»:

Contre-fil, ա. հակակողմն. հակառակ կողմն. le — de l'eau.

Contre-finesse, ի. հակահնարք. հակառակ հնարք. des —s.

Contre-foc, ա. նա. հակաճոտչարան. des —s.

Contrefort, ա. հաստատուն, որմայեց. 2. աշխարհ. le — des Alpes, — Ալպեանց. des —s.

Contre-fossé, ա.զ. նախխրամ (պարսպի). des —s.

Contre-foulement, ա. բշ. հակամղում. des —s.

Contre-frase, ի. ար. ճառաբուխ. երրորդ բուխ հայոյ հացի:

Contre-fraser, ն. ճառաբրուել (գհայս):

Contre-fruit, ա. ճ. հականեցուկ. des —s.

Contre-fugue, ի. եժ. հակադարձանուագ. հակառակ դարձանուագ(fugue). des —s.

Contre-gage, ա. նախագրաւ. նոր գրաւական «բէհին». des —s.

Contre-gager, ն. նախագրաւել. նախագրաւ առնուլ:

Contre-garde, ի. պ. շրջամբութիւն, նախապատիպ. attaquer, emporter une —. Des —s.

Contre-garder, ն. պահել խնամով. = *Se* —, զգոյշ է:

Contre-gatte, ի. նա. հակաճրկոր. des —s.

Contre-gouvernement, ա. հակակառավարութիւն, հակատէրութիւն. des —s.

Contre-hacher, ն. հակատաշել:

Contre-hachure, ի. հակատաշ. des —s,

Contre-hâtier, ա. շամփրակալ. des —s. կն. **Hâtier**.

Contre-haut (en) (անբօնհրհօ) մ. ի ներքուստ, ի ստորուստ՝ ի վայրէ ի վեր, * վարէն վեր:

Contre-heurtoir, ա. ար. հակադռնահար. * դռնահարին զարնաւոր երկաթն. des —s.

Contre-hiloire, ի.նւ. հակահիւրծան . des —s.

Contre-imbrication (սիօն) ի.ճ. հակակղմնաթաշարումն , հակավէտվէտումն . des —s.

Contre-indication (սիօն) ի. բժ. հակացուցումն , հակառեղեկումն . des —s.

Contre-injurier, ն. հականախատել . հակառակ նախատել :

Contre-jambage, ա. ճ. հակադրանդիք . des —s.

Contre-jour, ա. հակալոյս , հակառակ՝ կողմնական լոյս. les femmes aiment le —. || A —, մ. հակալոյս . *հակառակ՝ աննպաստ լուսով. voir un tableau à —. Placé à —, եղեալ հակալոյս. ոչ բարւոք զնտեղեալ ի լոյս :

Contre-latte, ի.ճ. հակակաւաթ. des —s. [հակակաւաթով պատել :

Contre-latter, ն. հակակաւաթել.

Contre-lettre, ի. հակագիր , գաղտնագիր . ծածուկ գիր առեալ յեղծումն մարդկի . || յ. des —s.

Contre-ligne, ի. զ. հակապատնէշ , հակառազմ՝ :

Contre-maille (մայլ) ի.ծն. հակօղ . des —s.

Contre-mailler, ն. հակօղել , կրկնահիւսել (զուռկան) :

Contremaître, esse, գ. նաւատապետ . 2. ձեռնապետ , գործավար , արուեստապետ . des —s.

Contre-mandat, ա. հակայանձնագիր . *յանձնագիրն ջնջող յանձնագիր . des —s.

Contremandement, ա. հակահրաման , նորահրաման . յետս կոչումն հրամանի :

Contremander, ն. հակահրամայել . յետս կոչել զհրամանն , հրամայել հակառակ առաջնոյ հրամանին. — un dîner, un bal, une voiture. On a contremandé sa voiture. [նիշ :

Contre-marc, ա. ար. առաքառա-

Contremarche, ի. հակաչու , հակահատակը (օդաց) :

Contre-marée, ի. հակածովահատակը . հակառակ ծովահատակը :

Contremarque, ի. կրկնանիշ , հակադրոշմ . երկրորդ նշան՝ դրոշմ հակառակ առաջնոյն. 2. հակատոմս. տոմսակ վերադարձի՝ *Քաղաքացին դուրս ելլողին տրուած . des —s.

Contremarquer, ն. կրկնանիշել , հակադրոշմել :

Contremarqueur, euse, գ. կրկնանշող , հակատոմսատու (ի Քաղաքս). des —s.

Contre-mine, ի. հակական . ընդդիմաւոր ական . 2. փ. գաղտնորոգայթ հնարք . des —s.

Contre-miner, ն. հակականել . *Աշնամուղն ականին դէմ ական փորել . les assiégés avaient contre-miné ce bastion. 2. փ. —. — les batteries de qn., ի դերեւ հանել զգաղտնագործ հնարս ումուք :

Contre-mineur, ա. հակականահատ . ընդդիմաւոր ականահատ :

Contre-mont, մ. ի վեր , *դէպ ի վեր . tomber à la renverse les pieds —, *գլխիվայր իյնալ :

Contre-mot, ա. զ. հականշանաբան . երկրորդ նշանաբան հակառակ առաջնոյն . des —s.

Contre-moteur, ա. հակաշարժ՝ :

Contre-moulage, ա. հակակաղապարումն : [պար. կրկին կաղապար:

Contre-moule, ա. հակակաղապար՝

Contre-mouler, ն. հակակաղապարել . *երկրորդ կաղապար անել :

Contre-mousson (à) մ. ն. հակառամուսմաիոլմ . naviguer à —, — նաւել :

Contre-mur, ա. հակապատ . *երկրորդ պատ կողմնական . faire un — à une terrasse. Des —s.

Contre-murer, ն. հակապատել . *կողմնակի պատ քաշել . — les lieux d'aisances. = *Se* —, ե. —իլ . cette ville doit —.

Contre-note, ի. հակաճանաչագիր . քաղաքագիտական ճանաչագիր հակառակ առաջնոյն . des —s.

Contre-ongle, ա. ո. հակակլպակ. prendre le pied de la bête à —, *եղջերուի քաղուածքն սիալ տեսնել՝ կեղակն ագռաւի (pince) տեղ առնելով:

Contre-opération (սիօն) ի. հակագործողութիւն. գործողութիւն հակառակ առաջնոյն . des —s.

Contre-opposition (քոնթրօփոզիսիօն) ի. հակընդդիմութիւն. կողմն ընդդիմադրաց որ ուրոյն քուէարկէ :

Contre-ordre, ա. հակապատուէր. հակառակ պատուէր. donner, recevoir —, — տալ , ընդունել . des —s.

Contre-ouverture, ի. վ. հակաբացուած . des —s.

Contre-pal, ա. կգ. հակացից . des —s կամ des contre-paux.

Contre-panneton (քոնթրփանետոն) ա. ար. հակաբանալակեռ. *հակառակ բանալակեռ. (panneton) ուղեցոյց : [*դրսի կողմն . des —s.

Contre-paroi, ի. հակակող .

Contre-partie, ի. եմ. հակառուագ , ընդդիմահատագ . 2. հակադման , հակառակամասն. հակառակ՝ երկրորդ մասն . 3. փ. հակակարծիք. հակառակ կարծիք . soutenir la —. Des —s.

Contre-pas, ա. զ. հակաքայլ . *կէս քայլ՝ ոտնափոխ . des —.

Contre-passation (սիօն) ի. վճ. հականցուիւն (փոխառնակագրի) . des —s.

Contre-passer, ն. հականցել . lettre de change contre-passée.

Contre-peser, ն. հակակշռել . հին. Contre-balancer.

Contre-pétition, ի. հակաղերսագիր . աղերսագիր հակառակ աղերսագրոյ . des —s.

Contre-pétitionnaire, ա. հակաղերսարկու . des —s.

Contre-pétitionner, ն. հակաղերսագրել . առնել աղերսագիր հակառակ առաջին աղերսագրոյ :

Contre-pied, ա. ո. հակաշաւիղ. շաւիղ հակառակ ոտնահետոց երկոց . 2. փ. —, հակառակն , ներհակն . il a fait tout le — de ce qu'on lui a dit. Des —s. [մոյթ . des —s.

Contre-pilastre, ա. ճ. հակա-

Contre-planter, ն. եզ. հակառակել . *սխալ տեղւոյն քով տնկել :

Contrepoids, ա. հակակշիռ , հակառակամէա , կշիռ հաւասարակշռեան , *հակաքաշ «տնկ» . cela servira de —, այս — լիցի . faire —, հակակշռել . 2. փ. —. la crainte de Dieu est un puissant — à nos mauvaises inclinations.

Contre-poil, ա. հակահիերք, հակամազ . || à —, մ. հակահիերք , հակամազ , մազն ի վեր , յետս ընդդէմ, ընդ հակառակն , *գէշ կողմին. étriller un cheval à —. Brosser un habit, un chapeau à —. 2. փ. prendre une affaire à —, յետս ընդդէմ գործել գիմն . prendre qn. à —, յետս ընդդէմ գնալ ընդ ուժիք , խօսել՝ գործել առ ի զկծեցուցանել զնա :

Contrepoint, ա. բազմերգագրութիւն . երգագրութիւն բազմագգի նուագաց . apprendre le —. 2. բազմերգ . des —s.

Contre-pointer, ն. ընդդիմակարկել . կարել դէմ ընդդէմ . — une jupe. 2. հակամարտակոծել . կռնգնել մարտակոծ ընդդէմ մարտակոծի. 3. ապր. հակառակել , խօսել ընդդէմ . — qn.

Contrepointiste, տ. Contrapontiste.

Contrepoison, ա. հակաթոյն , դեղձաի , դեղաձաի ; անդեղայ , անդեղեայ «փաղձին , փանձին». le lait souvent est un —. Donner du —, — տալ . 2. փ. —. le travail est le — du vice. Ce livre est le — des nouvelles doctrines. Des —s.

Contre-porte, ի. նախադուռն (տան , պարսպի) . 2. —, նուէրատուն (*հողմն արգելլոյ հատոր). des —s.

Contre-pression, ի. հակաճնշումն . ճնշման հակառակ ճնշումն . des —s.

Contre-programme, ա. հակայայտագիր . des —s.

Contre-projet, ա. հակախորհուրդ , հակաձրագիր :

Contre-promesse, ի. իգ. հակախոստումն . * գիր որով որ կիրաժարի իրեն եղած խոստումնէն . des —s.

Contre-proposition, ի. հակառաջարկ , հակառաջարկութիւն . des —s.

Contre-protestation, ի. հակաբողոք . *բողոքին դէմ բողոք :

Contre-puits, ա. զ. հակահոր . des —.

Contre-quille, ի. նւ. հակոզնափայտ . des —s. [des —s.

Contre-rail, ա. հակերկաթագիծ.

Contre-révolution, ի. հակայեղափոխութիւն . հակառակ յեղափոխութիւն . des —s.

Contre-révolutionnaire, ած. հակայեղափոխական . esprit —. Doctrines, mesures —s. 2. ա. —. les —s, —ք. des —s.

Contre-riposte, ի. զխ, խոսքահարուած . des —s.

Contre-ronde, ի. զ. հակագիշերապահ . երկրորդ գիշերապահ . des —s.

Contre-ruse, ի. հականնենգ. հակառակ ննենգ . des —s.

Contre-sabord, ա. նւ. հակահրետածակ . des —s.

Contre-saillant, e, ած. կգ. հակապալց :

Contre-saison, ի. պ. հակեղանակ . || à —, մ. տարեղանակ , եղանակազեղծ , արտաքոյ եղանակի , անժամ . plante fleurissant à —.

Contre-salut, ա. նւ. հակողջոյն, փոխողջոյն , ընդդիմողջոյն . փոխադէն ողջոյն Քնչանօթիւ . des —s.

Contre-sanglon, ա. գօտեկալ . des —s.

Contrescarpe (քոնթրէսքարփ) ի. պշ. հակալեհի. 2. գոլուղի. attaquer, emporter la —.

Contrescarper, ն.գ. հակալեհիել. *լեհի պնել խրամին :

Contre-scel (քոնթրսել) ա. կընքեակ . փոքրիկ կնիք . des —s.

Contre-sceller (քոնթրսելէ) ն. կնքեկել . *կնքեակ զարնել , կնքեկով կնքել . — des lettres.

Contreseing (քոնթրսէն) ա. առատորագրութիւն , համատորագրութիւն . *ատորագրութիւն ուրիշի ատորագրութեան դով . || avoir le — de գո., ունել զ— ուրուք , * կարող լ. մէկուն տեղ ատորագրել. cette ordonnance porte le — du ministre.

Contresens (քոնթրսանս) ա. հակիմաստ . հակառակ իմաստ . vous prenez le — de mes paroles, զհակիմաստ բանիցս առնուս , կամակորես զբանս իմ . 2. —. հակառակ մեկնութիւն բուն իմաստից բնագրի . cette traduction est pleine de —. 3. —. կերպ ընթերցման կամ արտասանութեան հակառակ իմաստից . cet acteur fait sans cesse des —. 4. յեռակողմն, յեռաբնդդէմն (իրաց). le — d'une étoffe. 5. փ. prendre le — d'une affaire, գյեռաբնդդէմն իրիք գործել . || à —, մ. յեռաբնդդէմ , բնդ հակառակն . coudre à —. || փ. հակիմաստ, յեռս ընդդէմ. lire, traduire à —. Prendre le zèle de գո. à —, Քիւրել՝ կամակորել զնախանձ ուրուք :

Contre-signal, Contre-signe, ա. հականշան . des contre-signaux.

Contresignataire, ա. համաձեռնագրող , առատորագրող :

Contresigner, ն. համաձեռնագրել , առատորագրել. — une ordonnance. — une lettre. 2. ձեռնագրել. ատորագրել պաշտօնապէս զմուրհակն . 3. դնել յերեսագիր նամակի գանուն նամակագրոյն :

Contre-signifier, ն. իգ. հակազեկուցանել . *զեկուցման դէմ զեկուցումն անել : [des —.

Contre-sol, ա. պ. հակահող .

Contre-sommation (քոնթրսոմասիօն) ի. իգ. հակազդ, հակազդագիր . envoyer une —. Des —s.

Contre-sommer (քոնթրսոմէ) ն. իգ. հակազդարարել :

Contre-son, ա. հակաձայն, արձագանգ . des —s.

Contre-sortie, ի. գ. հակելք . *պաշարելոց ելից դէմ ելք . des —s.

Contre-stimulant, e, ած. բժ. հակագրգռիչ :

Contre-stimulation, ի. բժ. հակագրգռումն . des —s.

Contre-stimulisme, ա. բժ. հակագրգռականութիւն :

Contre-stimuliste, ա. բժ. հակագրգռական . les —s.

Contre-stimulus, տ. Contra-stimulus.

Contre-sujet, ա. եժ. հակառարկայ , հականիւթ . des —s.

Contre-taille, ի. հակագիծ, ընդդիմագիծ. գիծ ի վերայ գծի. 2. հակհաշուեփայտ (հացավաճառի) « չէքեէլէ »: [ընդդիմագծել:

Contre-tailler, ն. հակագծել ,

Contretemps, ա. ձախաժամ , արկածք , ալէտ, յանկարծադէպ իր. essuyer des —. 2. հակաժամ, անժամութիւն , ատրաժամութիւն , անպատեհութիւն . le — serait étrange de chercher des roses sous la neige. 3. եժ. հակամանակ. տկար մասն ամանակի . || կր. հակոտիւն . on fait des — dans la gavotte.

A —, մ. անժամ , տարաժամ , ի տարաժամու, *անյարմար ժամանակ. faire, agir, parler à —.

Contre-terrasse (քոնթրթէրաս) ի. ճ. հակադարաւաւոի . des —s.

Contre-timbrage, ա. հակադրոշմուածն . des —s.

Contre-timbre, ա. հակադրոշմ. des —s. [մել :

Contre-timbrer, ն. հակադրոշ-

Contre-tirer, ն. վերատպել . կրկին տպել. — une estampe. 2. նմանահանել. հանել զհաւասար պատկերին :

Contre-torpilleur, ա. գ. հակատորպիլանաւ . des —s.

Contre-tranchée, ի. գ. ընդդիմախրամ , հակախրամ . խրամ հատեալ ընդդէմ պաշարողաց . des —s.

Contre-valeur, ի. փոխարժէք . արժէք տուեալ փոխանակ ընկալեալ արժէից . des —s.

Contrevallation (քոնթրվալլասիօն) ի. գ. խրամապատնէշ (ընդդէմ պաշարեալ քաղաքի) :

Contrevaller (քոնթրվալլէ) ն. գ. խրամապատնիշել , խրամապատնիշել (զպաշարեալ բերդաքաղաքն) :

Contre-vapeur, ի. հակաշոգի . *ուրիշ ուղղութեան դարձուած շոգի. des —.

Contrevenant, e, գ. կանոնազանց , յանցաւոր . les parties —es aux conditions de traité. Les —s payeront l'amende.

Contre-vengeance, ի. հակավրէժ . * վրիժոյն փոխարէն վրէժ . des —s.

Contrevenir (լծ. Venir) չ. ըստունգանել , յանցանել , անցանել . — aux commandements de Dieu, à la loi, անցանել զպատուիրանաւ , զօրինաւք՝ ըստ օրէնս , պատուիրանազանց՝ օրինազանց լ. — à un serment, անցանել զերդմամբ , երդմնազանց՝ երդմնակեր լ. — aux ordres, հրամանազանց լ. — aux règlements, կանոնազանց լ. — à une clause du contrat, du traité, դաշնազանց լ:

Contrevent, ա. փեղկ , արտաքին փեղկ (պատուհանաց) «փէնճէրէ գանատը» : [տաքին փեղկել :

Contreventer, ն. փեղկել , արտա-

Contre-vérité, ի. հակաճշմարտութիւն . հակիմաստ խօսք . զօ. un poltron est brave, c'est dire une —.

Contre-visite, ի. փոխայցելութիւն , փոխայց . փոխադարձ այցելութիւն . des —s.

Contribuable, գ. հարկապարտ. հարկատու , հարկավճար . pays —.

Contribuant, ա. նպաստիչ , ձեռնտու , հանգանակիչ :

Contribuer, չ. նպաստել , հանգանակել . il a contribué de ses deniers à cette construction. 2. հարկը հարկանել՝ տալ , հարկատու լ. tout le pays contribua. 3. նպաստել, աջակցել , նպաստ՝ նպաստաւոր՝ նպաստամատոյց՝ նպաստարար՝ ձեռնտու՝ տուող՝ աջակից լ., օգնել , նպաստաւորել , օժանդակել , ատատրել , ձեռն տալ , գործակցիլ . cette découverte contribua beaucoup aux progrès de l'art. Cela contribue à le perdre. Ils ont contribué pour la construction du nouveau pont.

Contributaire, ած. եւ գ. հարկատու. un citoyen —. Part —. Un —.

Contributif, ive, ած. հարկային, հարկի . rôle —.

Contribution, ի. հանգանակութիւն , հանգանակ , բաժին . — à des dépenses communes. Il a donné tant pour sa —. 2. հարկ , տուրք , տնահարկ , գետնահարկ. bureau des —s. Payer les —s, հատուցանել զհարկս , հարկահատոյց լ. — foncière, կալուածատուրք , հարկ կալուածոց. — pour la terre, հողահարկ — mobilière, կահահարկ , կարասահարկ . — personnelle, գլխահարկ , մարդահարկ . — des portes, դռնահարկ . — des fenêtres, պատուհանահարկ . — de guerre, հարկ պատերազմի, մարտահարկ . — sur les mines, բովահարկ, հանահարկ . — volontaire, կամաւոր —. mettre tout le pays à —, ընդ հարկաւ արկանել՝ հարկատու առնել՝ ի հարկի կացուցանել զաշխարհն , հարկ արկանել ի վերայ երկրին . lever des —s sur les vaincus, * յաղթուողաց վերայ տոյժ՝ տուգանք դնել . 3. փ. mettre à —, ընդ հարկաւ արկանել , տալ նպաստել՝ հանգանակել . mettre ses amis à —. Mettre à — la curiosité publique. || փ. mettre un auteur à —, * մատենագրի մի գրքէն տեղեկութիւն քաղել՝ առնել :

Contributoire, ած. հարկային . հարկադիր . portion —, — մասն :

Contributoirement, մ. հարկապար . ձեւով հարկի :

Contristant, e, ած. արտեղուցիչ , տխրեցուցիչ , վախճեցուցիչ . recevoir des nouvelles —es.

Contrister, ն. արտեղուցանել ,

տխրեցուցանել, Ցաւեցուցանել. cette nouvelle l'a fort contristé. — son âme, son cœur.

Se contrister, դ. տրտմիլ, տրխրիլ, Ցաւիլ. il se contriste sans cesse.

Contrit, e, ած. զղջացեալ, ստրբջացեալ. un cœur —. 2. հգ. զղջում, տրտում, տխուր, Ցաւեալ. il est bien — de cette action. Il est vraiment — de vous avoir offensé.

Contrition (սիօն) ի. զղջումն, զղջումիւն, զիղջ, ապաշաւ, ատրջանք, զղջմունիւն. faire un acte de —, զղջալ, գալ ի զիղջ եւ յապաշաւ:

Contrôlable, ած. հսկելի. c'est une affaire —.

Contrôlage, ա. հսկողութիւն:

Contrôle, ա. արձանագիր, կրկնատոմար. le — des finances. 2. հաշուատեսութիւն, հաշուաքննութիւն, համարառուի, ճշգրտուի. 3. հակակշիռ, հսկողութիւն, վերահսկողութիւն. — d'une caisse. 4. դրոշմ, կնքադրոշմ (ոսկւոյ եւ արծաթոյ) «տամղա». 5. դրոշմարան. aller au —. 6. տոմսարան, տոմսակննարան (Ցատրոնի). on refusa son billet au —. 7. անուանացանկ, արձանագրութիւն (զօրաց). cet officier a été rayé des —s de l'armée. Dresser le — d'une compagnie. 8. փ. քննութիւն, քննադատութիւն, տագտանք, խծբծիծ. vous ne pouvez exercer aucun — sur lui. Je ne veux point être soumis à son —.

Contrôler, ն. կրկին արձանագրել, վերատուգել. — des exploits, des actes. 2. տուգել, ճշդել, ճըշդրտել, հանդէս համարոյ առնել. — le monnayage. 3. դրոշմել, կնքադրոշմել. il a fait — sa vaisselle. 4. փ. հակակշռել, վերահսկել, հսկել ի վերայ. la chambre contrôle le gouvernement. 5. քննադատել, պարսաւադէտ լ., տագտանել, խծբծել. — les actions de qn. Quel droit avez-vous de le —? — les rois dans ce qu'ils font. Il contrôle sur tout, *ամէն բան կքննէ, պարսաւադէտ՝ պարսաւադիր է ամէն բանի.

Se contrôler, դ. դրոշմիլ, կնքադրոշմիլ. tous les bijoux se contrôlent à la Monnaie. 2. քննել՝ քննադատել զմիմեանս:

Contrôleur, euse, գ. արձանագիր, արձանագրող. 2. հաշուատես, հաշուաքննիչ, համարառու, քննատեսուչ, վերահսկող. — des contributions, de comptabilité. 3. տոմսառու, տոմսաքննիչ (առ դուրս Ցատերց). 4. ը. տուգիչ, քննիչ, պարսաւադէտ, պարսաւադիր. c'est un — perpétuel. || դ. յայս միտս լինի եւ ի. c'est une —euse perpétuelle.

Controuvé, e, ած. ստեղծուածոյ, կեղծ, հնարածոյ, ստայօդ, *շինծու. fait —. Histoire —e.

Controuver, ն. ստեղծանել, հնարել, նիւթել. c'est un fait qu'on a controuvé pour le perdre.

Controversable, ած. հակառակելի:

Controverse, ի. հակառառութիւն, վիճաբանութիւն, պայքար. grande —. De longues —s. Cela passa sans —, անվէճ՝ անպայքար էանց այս. il ne faut point mettre cela en —, *պէտք չէ զայս վէճի դնել:

Controversé, e, ած. հակառառեալ, հակառառական, վիճաբանեալ. point —. Matière —e.

Controverser, ն. հակառառել, վիճաբանել, պայքարել. — une doctrine, une question. On controversa longtemps.

Se controverser, դ. —իլ. ընդ հակառառութեամբ անկանիլ. ces questions peuvent —.

Controversiste, ա. հակառառ., վիճաբան:

Contumace, ի. դատափախուստ, դատազանցութիւն. par —, դատափախստիւ, ի բացակայութեան. juger, condamner par —, դատափախստիւ դատել, դատապարտել. 2. գ. դատախոյս, դատազանց. un —. Une —. Être en état de —, *դատախուսի վիճակի մէջ լ.:

Contumacer, ն. ագր. դատափախստիւ դատել, դատազանց դատապարտել. il s'est laissé —.

Contumacial, e, ած. դատախուսական, դատազանցական:

Contumax (բօնթիւմաքս) տ. **Contumace**, գ. [muscle —.

Contus, e, ած. վ. ճմլեալ.

Contusif, ive, ած. բ. ճմլական, ճմլիչ. action —ive.

Contusion, ի. ճմլանք, *ճըզմուածք. grande —. Se faire une —, ճմլել զանձն, *ճզմուիլ. il a eu une forte — à la cuisse. Il se fit une légère — à la tête. J'ai souvent des —s.

Contusionner, ն. ճմլել, *ճզմել. chute qui le contusionna. Il se releva tout contusionné.

Se contusionner, դ. — զանձն, *ճզմուիլ. il s'est contusionné la jambe, ճմլեցան սրունք նորա:

Conularia, Conulaire, ա. վբ. եւ խբ. կոնաժժմակ:

Conularides, ա. յ. վբ. եւ կմ. կոնաժժմակեայք. տոհմ փորուն կակղամորթոց:

Conure, ա. մբ. կոնագի. սեռ կարգի ՑանՑաթեից. 2. Ը. —. ազգ ՑուՑակի:

Conus (իւս) ա. կ. եւ վբ. կոնոս. խեցեմորթ ինչ:

Convaincant, e, ած. յաղԹահարիչ, հաւանեցուցիչ, հաւաստի, համոզիչ, համոզաբար. argument —. Preuve, raison —e. Il est aussi — dans ses discours, que redoutable par ses armes.

Convaincre (լծ. իբր **Vaincre**) ն. յաղԹահարել, հաւանեցուցանել, ի հաւան ածել, տալ զհաւաստիս, համոզել. — qn. d'une vérité. — un infidèle, l'esprit. 2. —, հաստատել, ապացուցանել. — un accusé du crime qui lui est imputé. Il fut convaincu de trahison, մատնութիւնն հաստատեցաւ.

Se convaincre, դ. յաղԹահարիլ, հաւանիլ, հաւան՝ հաւաստի լ., ի հաւան գալ, համոզիլ. — par l'expérience, par ses propres yeux. Je suis convaincu, հաւանեալ եմ, վկայեն միտք իմ. 2. հաւանեցուցանել զմիմեանս:

Convaincu, e, անց. յաղԹահարեալ, հաւանեալ, հաւան, համոզեալ, համոզ. je suis —, վկայեն միտք իմ, խելամուտ եմ. parler d'un ton —. Être — de, յաղԹահարիլ, հաւան լ.:

Convalescence, ի. ապաքինումն, ապաքինութիւն, *հիւանդկախութիւն. entrer en —, ապաքինիլ, *հիւանդկախ լ. pleine, entière —. Sa — a été longue. Être en —, յապաքինման կալ լ., *հիւանդկախ յ. pendant sa —.

Convalescent, e, ած. եւ գ. ապաքինեալ, դեւաւորջ, նորաբոյժ, *հիւանդկախ, հիւանդութենէն ելլող. être —, — լ. une —e.

Convallaire (քոնվալլէր), **Convallaria**, ի. բ. հովտաշուշան. ին. **Muguet.**

Convallaramine, ի. տգ. հովտաշուշանամին. քաղցրուցիդ (glucoside) հանեալ ի հովտաշուշանի:

Convallarié, e, ած. բ. հովտաշուշանեայ. || —es, ի. յ, —ք. ցեղ տոհմի շուշանաձեւից:

Convallarine (քոնվալլարին) ի. տգ. հովտաշուշանին. ազգ քաղցրուցիդի գտելոյ ի հովտաշուշանի (convallaria).

Convassal, ա. իգ. ճորտակից, հպատակակից. des convassaux.

Convection (սիօն) ի. բգ. ածակցութիւն. փոխադրութիւն ջերմութեան կամ էլեկտրականութեան հեղուկով կամ գազիւ:

Convenable, ած. պատշաճ, վայելուչ, դիպող, ճաիաւոր, պատկան, պատկանաւոր, անկ, ճաի, ի ճաի; յարմար, յարմարական, պարտուպատշաճ, պարտ եւ պատշաճ, բարեդէպ, բարեկերպ. mariage, moment —. Récompense — à son mérite. Démarche, une mise, une tenue —. Il est — de, պատշաճ՝ վայել՝ անկ՝ պարտ եւ պատշաճ է. il n'est pas —, չէ պատշաճ՝ անկ. tout à fait —, համապատշաճ. — à un noble, ազնուավայել. rendre —, պատշաճել, պատշաճեցուցանել, ճահել, ճահեցուցանել. il jugeait —, ի ճահ՝ ի դէպ Ցուէր նմա, ի ճահ համարէր նա:

Convenablement, մ. բստ պատ-

չաՅի , պատշաճապէս , պատշաճաբար. վայելչապէս , ճահապէս, պատշաճօրէն , ի ճահ , ի դէպ , ճահոդակի , ճահոդապէս . agir, répondre —. Il vit — à son état, վիճակավայել կեայ՝ կ՚ապրի :

Convenance, ի. պատշաճութիւն, պատշաճողութիւն , պատկանաւորութիւն , ճահաւորութիւն , ճահոդութիւն , բարեվայելչութիւն , յարմարութիւն . — de goût, de fortune, de caractère. Cette maison est à ma —, նոյն պատշաճ՝ յարմար է ինծի . ||mariage de —, ամուսնապատշաճութիւն. ամուսնութիւն պատշաճութեան (յորում առած է խնդիր է, որ արծաթոյ բան ալըդ). || — de lettres, սառապիսութիւն . 2. դիպ , դիպուածիւն . avoir une chose à sa —, *ձեռքին առկ ունենալ . || ց. պատշաճ , պատշաճողութիւն . remplir les —s, լեցնել զպարտս պատշաճից , պատկառ կալ պատշաճից . respecter, sauver, ménager les —s, պատկառ կալ պատշաճից . braver les —s. անմտապէր լ. պատշաճից . manquer de —s, անպատշաճ՝ անվայելուչ լ. oubli des —s. Avoir le sentiment, le tact des —s. Étudier les —s. Se conformer aux —s. Blesser les —s.

Convenant, e, ած. հ. S. **Convenable.**

Convenir (իճ. **Venir**) ն. խոստովանիլ , ճանաչել , ընդունել . il est convenu de sa méprise. — de ses torts. Convenez que vous avez tort. 2. պայմանիլ , միաբանիլ , համաձայնիլ , համաձայն՝ համամիտ՝ համախոհ լ., բանս դնել ընդ իրերաս , ասկ արկանել, ասիմանել. convenons d'abord de nos faits. Ils sont convenus de faire telle chose. — du prix de qc., գին համառանել , ասկ արկանել . *գին կարել . c'est convenu, ասկեալ՝ որոշեալ է , քաջ է . 3. պատշաճիլ , պատշաճ՝ ի դէպ՝ ի ճահ՝ անձ՝ բարւոք՝ քաջայարմար լ., վայելել, պատկանիլ , ճահիլ , ճահաւորիլ , ի ճահ՝ ի դէպ պատահիլ՝ գալ , վայելուչ գոլ . il ne vous convient pas de parler si fièrement. Cette place m'aurait bien convenue. Ce domestique ne me convient pas. Votre âge ne convient pas à celui de ma fille. || դգ. il convient de, պատշաճ՝ պարտ եւ պատշաճ՝ անձ՝ ի ճահ՝ ի դէպ՝ վայել՝ արժան է գի . il ne convient pas, ոչ է ի դէպ՝ ի ճահ , չէ անձ՝ վայել՝ արժան . ne convient-il pas? չիցէ՞ ի ճահ՝ ի դէպ .

Se convenir, դ. պատշաճիլ՝ յարմարիլ՝ հաճոյ լ. միմեանց . nos humeurs, nos goûts, nos caractères se conviennent parfaitement. Ces dames ne se sont pas convenues.

Conventicule, ա. ժողովարան, չարաժողով , գաղտաժողով . les —s sont défendus.

Convention, ի. պայման , պայմանադրութիւն , պայմանագրութիւն, պայմանագիր , դաշն , ասկ . selon notre —, ըստ պայմանադրութեան մերոյ . — verbale, écrite, բերանացի , գրաւոր —. faire une —, պայման՝ դաշն դնել , ասկ արկանել . || —s matrimoniales, կլ. les —s, պայմանք ամուսնականք , պայմանք ամուսնութեան. ||la — nationale, կլ.գր. la —, համաձայնութիւն. ազգախումբ՝ համագումար ատեան , համագումար (Գաղղիացւոց յամի 1792). || de —, սակեալ , պայմանեալ , պայմանաւոր , միաբանութեամբ ընկալեալ . langage de —, պայմանալեզու . signe de —, պայմանանիշ :

Conventionnalisme, ա. համաձայնականութիւն :

Conventionnel, elle, ած. պայմանադրական , պայմանագրական , պայմանաւոր. valeur —elle. || ա. համաձայնական . անդամ համախմբականաց՝ ազգախումբ ատենի :

Conventionnellement, մ. պայմանաւ , պայմանադրութեամբ :

Conventualité, ի. վանականութիւն:

Conventuel, elle, ած. վանական. assemblée —elle, — ժողով :

Conventuellement, մ. վանականաբար , վանականաբար . vivre —.

Convenu, e, անց. **Convenir** բայի . ընկալեալ , որոշեալ , սահմանեալ . entre nous, c'est chose —e. Voilà qui est —.

Convergence, ի. եզ. զուգադիմութիւն , ծայրաժողութիւն , մերձհայեցութիւն (գծից). 2. բզ. —, հաւասրութիւն . la — des rayons lumineux.

Convergent, e, ած. եզ. զուգամերձ , զուգամէտ , զուգադէմ , ծայրամերձ , համահէտ , ծայրամէտ , մերձհայեաց. lignes —es, — գիծք. 2. բզ. հաւասիչ, զուգամերձ , զուգամիտ , համամիտ . rayons —s.

Converger, ն. եզ. զուգադիմել , ծայրամերձել , համահիտել , զուգամերձիլ , մերձհայեաց լ. ces deux lignes convergent. 2. բզ. հաւասիլ , համահիտել , դիմել ի նոյն կէտ . les rayons lumineux convergent vers le foyer de la lentille. 3. փ. զուգադիմել , դիմել . faire — les intérêts individuels vers un but commun. Tous nos efforts convergent au même but.

Convers, e, ած. աշխատաւոր . frère —, sœur —e, — եղբայր , քոյր (ի վանս) :

Conversable, ած. խօսակցելի , զրուցելի . sujet, personne —.

Conversant, e, ած. խօսակից , զրուցակից :

Conversation (սիօն) ի. խօսակցութիւն, զրուցաբանութիւն, *խօսակցութ . continuer la —, յառաջ վարել զ—՝ զրանն . entamer la —, բանս՝ խօսս ի մէջ առնուլ , *խօսք բանալ . entrer en —, tenir, lier —, զրանիլ անվանիլ , խօսակից լ., զրուցել, խօսակցիլ . sa — est amusante, ennuyeuse. Salon de —, զրուցասրահ , զրուցարան, խօսարան, զրուցատեղ :

Converse, ած. ի. տր. փոխիմ , փոխիմելի. proposition —, — յառաջադրութիւն. որպէս nulle pierre n'est homme յինի nul homme n'est pierre. 2. գ. —. une —.

Converser, ն. խօսակցիլ , խօսակից՝ զրուցակից լ., զրուցասիրել , զրուցել . — avec qn. 2. զ. շրջան առնուլ . փոխել զօրաց զուղղութիւն . — à droite, à gauche.

Conversion, ի. փոխարկումն , փոխարկութիւն , փոփոխումն , փոխակերպութիւն . la — de l'eau en vin, փոփոխումն ջրոյ ի գինի . — des métaux, des toises en mètres. — au bien, փոփոխումն առ ի լաւն . 2. դարձ , կրօնափոխութիւն . — des pécheurs, des hérétiques. — de Constantin au christianisme. 3. տր. փոփոխումն . 4. գ. շրջումն , շրջան . — à droite, à gauche. Faire une —. 5. զս. շրջաբերութիւն. 6. հհ. շրջումն. — des équations. 7. դգ. վերածումն . — d'une obligation en rente. — d'une rente du cinq en quatre pour cent.

Conversionniste, ա. վերածիչ , փոխիչ , փոխարկիչ : [(նաւի) :

Converso, ա. եռ. զրուցարան

Converti, e, ած. փոխեալ , փոխարկեալ . l'eau —e en vapeur par le feu. 2. դարձեալ. — à la foi, au christianisme, — ի հաւատս, ի քրիստոնէութիւն . — d'arianisme, — յարիանոսականէ . peuple —, նորադարձ ժողովուրդ . 3. գ. նորադարձ , նորահաւատ , կրօնափոխ . les —s. Une —e. || փ. prêcher un —, քարոզել ի հաւատս ածել զոք որ կարծակից մեզ իցէ :

Convertibilité, ի. փոփոխելիութիւն , վերածելիութիւն :

Convertible, ած. վերածելի, փոխարկելի , շրջելի . rente —. — en vapeur. Des obligations —s en rentes. 2. տր. փոխելի , փոփոխելի . proposition —, — յառաջադրութիւն . հմ. **Converse.** [լապէս :

Convertiblement, մ. փոփոխա-

Convertir, ն. փոխել , փոփոխել , փոխարկել , շրջել , յեղափոխել, յեղաշրջել , փոխակերպել . — l'eau en vin. La vertu convertit tout en bien, et le vice tout en mal. 2. դարձուցանել ի հաւատս , կրօնափոխ առնել , *դարձի բերել , դարձուցանել . — les païens, les idolâtres. La manie de —. 3. դարձուցանել , ածել . vous l'avez converti à notre cause. 4. դգ. վերածել . — la rente.

Se convertir, դ. փոխիլ , փոխարկիլ , յեղափոխիլ , յեղաշրջիլ , դառնալ , շրջիլ , լինել . l'alcool se convertit en vinaigre. Son amour se convertit en haine. 2. դառնալ , դառնալ ի հաւատս , կրօնափոխ լ., գալ ի զգաստութիւն, *դառնալ , դարձի գալ . les païens se convertissent. Ces peuples se sont convertis à la foi. 3. տր. փոփոխիլ . ces deux propositions se convertissent.

Convertissable, ած. փոխելի , փոխարկելի , վերածելի . 2. դարձուցանելի (ի հաւատս) :

Convertissant, e, ած. դարձուցիչ (ի հաւատս) :

Convertissement, ա. փոփոխումն , շրջումն . le — des pièces de monnaie.

Convertisseur, ա. դարձուցիչ

(ի հաւաւոս). 2. փոխիչ, վերածիչ (դրամոց). 3. փոխարկիչ (գործի):

Convexastrée, ի.վբ. կորնձարդաստրէա. ազգ բրածոյ խեցաչեչի (madrépore).

Convexe, ած. կորնձարդ, ուռուցիկ, գմբեթձարդ «եումբու». verre —, — ապակի. plan —, հարթակորնձարդ, հարթուռուցիկ:

Convexe.

Convexirostre, ած. կ. կորնձարդակտուց:

Convexité, ի. կորնձարդութիւն, գմբեթձարդութիւն, կորնիք «եումբուլուք»:

Convexo-concave, ած. ո. կորընձագոգաւոր:

Convexo-convexe, ած. կորընձակորնձարդ:

Convexule, ած. կորնձարդակ. սակաւ մի կորնձարդ:

Convicine, ի. տգ. համավիգնին. *կալաքարակերպ վիգնինէ (vicine) եւ վիգնէ (vesce) հանուած:

Conviction (սիօն) ի. յաղթահարութիւն. la — du coupable. 2. հաւանութիւն, համոզումն. agir par —, գործել համոզմամբ. une — profonde, — intime, խորին, ներքին համոզումն. 3. հաւաստիք, ստուգութիւն. avoir la —, l'intime — d'une chose, ստոյգ հաւաստի գիտել գիմն. pièces de —, հաւաստիք, ապացոյցք:

Convictionnel, elle, ա. նբ. հաւանեցուցիչ, համոզիչ:

Convictionnellement, մ. նբ. հաւանութեամբ. համոզմամբ:

Convié, e, ած. հրաւիրեալ. personne —e. 2. գ. —. հրաւիրական, կոչնական. il a bien reçu, bien traité les —s.

Convier (լծ. իբր **Allier**) ն. հրաւիրել, կոչել. — à un festin, à un dîner, à une fête. On convie des amis, des connaissances à un festin, à un repas, à un bal, à des noces. Je l'ai convié à dîner. 2. փ. —, յորդորել, հրապուրել. le beau temps nous convie à la promenade.

Se convier, դ. հրաւիրել զանձն, ինքնահրաւէր լ. — à.

Convive, գ. հրաւիրեալ, կոչնական, հրաւիրական, հացամեծար, ճաշակից, հացակից. il était du nombre des —s. Les —s d'un enterrement. ‖ը. c'est un bon, un aimable, un agréable —, այր է զուարճալի ի սեղանի:

Convivial, e, ած. կոչնային, կոչնոց. ‖ յ. **Conviviaux**.

Conviviat, ա. նբ. կոչնականութիւն:

Convocable ած. կոչելի, գումարելի. l'assemblée est —. 2. ա. —. les —s.

Convocateur, ա. կոչող, գումարող:

Convocation (սիօն) ի. կոչ, կոչումն, գումարումն (ի ժողով, ի խորհուրդ). — d'une assemblée, ժողովակոչ. lettre, billet de —, կոչագիր, կոչաթուղթ, կոչատոմս, կոչատոմսակ:

Convoi, ա. յուղարկաւորութիւն, դիահանք, դիահանութիւն, *թաղում. un grand —. Un — magnifique. Aller, assister au — d'un ami. Être du —. Le — passera par tel endroit. 2. գ. մարտահամբար, մարտապաշար համբարք. պաշար պատերազմի. préparer des —s. 3. նաւակատրաեռ. կարաւան պարենաւոր պաշարաբեր նաւաց. un — de blé. 4. կառընթացք, կառաչուք. — de chemin de fer, — երկաթուղւոյ:

Convoitable, ած. ագր. ցանկալի:

Convoiter, ն. ցանկալ, ցանկանալ, ցանկացող լ., տենչալ, աչս արձակել, ակն դնել իմիք, թեկն ածել գիրիք. — ardemment. — les richesses, le bien d'autrui. 2. ցանկալ, մոլեգնօս տուփանօք տենչալ, տուփալ, գնալ սրտի գիեւս կնոջ այլոյ. — la femme de son prochain, ցանկալ կնոջ ընկերի. — des yeux, ակն դնել, աչս արձակել, ցանկալ.

Առ. Qui tout convoite, tout perd, *ամէն բանի ցանկացողն ամէն բան կկորսնցունէ.

Se convoiter, դ. ցանկալի լ. les richesses se convoitent avec ardeur.

Convoiteur, euse, գ. ցանկացող:

Convoiteusement, մ. ցանկութեամբ, ցանկասիրութեամբ:

Convoiteux, euse, ած. հ. ցանկացող, ցանկասէր, տենչացող. être — de gloire, d'honneurs, ցանկացող՝ տենչող փառաց՝ փառասէր՝ փառատենչ՝ պատուասէր լ. 2. գ. տենչացող. un — de richesses, ընչասէր, ընչաքաղց:

Convoitise, ի. ցանկութիւն, տենչանք, աչարձակութիւն. — des richesses, ընչասիրութիւն. — des honneurs, պատուասիրութիւն. regarder qc. d'un œil de —, jeter un œil de — sur qc., աչս արձակել՝ ակն դնել իմիք:

Convol, ա.իգ. վերամուսնութիւն. երկրորդ ամուսնութիւն:

Convoler, չ. վերամուսնանալ. միւսանգամ ամուսնանալ. — en secondes, en troisièmes noces, երկրորդ, երրորդ անգամ՝ երկիցս, երիցս ամուսնանալ. cette veuve a convolé, *այս որբեւայրին վերամուսնացաւ. cette veuve ne sera pas longtemps sans —. — à un second mariage.

Convoluté, e, ած. բ. գալարուն, գալարածոյ:

Convolutidés, ա. յ. սբ. գալարորդունք. *մարսողական խողովակ չունեցող որդունք:

Convolutif, ive, ած. բ. պատատուն, գալարուն. feuille —ive.

Convolution (սիօն) ի. պատատուն, գալար:

Convolve, ա. տ. **Liseron**. հն. **Convolvulus**.

Convolvulacées, ի. յ. բ. բառեղասերք. բոյսք նման բառեղոյ,

Convolvulées, ի. յ. բ. բառեղեայք. ցեղ բառեղասերից:

Convolvulicole, ած. կ. բառեղաբնակ, բառեղատուն:

Convolvulifolié, e, ած. բ. բառեղատերեւ:

Convolvuline, ի.տգ. բառեղին. ռեհոնային նիւթ գտեալ ի ջալապայ (jalap).

Convolvulinées, ի. յ. բ. բառեղինեայք. դաս գաղտնասեր տնկոց:

Convolvulinol, ա. տգ. բառեղինոլ. բաղադրութիւն ազդեցութեամբ ծծուոյ ի վերայ բառեղինի (convolvuline).

Convolvulus (քոնվոլվիւլուս) ա. բ. բառեղ, բարեխ, վրանաճապիկ. հն. **Volubilis** եւ **Liseron**.

Convoquer, ն. ի խորհուրդ կոչել՝ ժողովել, խմբել, կոչել. — l'assemblée, ժողովել՝ գումարել զատեան, *ժողով գումարել, ատեան կազմել. — un concile, les Chambres. Convoquons nos amis.

Se convoquer, դ. կոչիլ, գումարիլ. le conseil se convoque tous les jours. Les Chambres se convoqueront bientôt.

Convoyer (լծ. իբր **Aboyer**) ն. գ. նաւ. ուղեկցիլ, ուղեկից լ. — un train d'artillerie, des navires marchands.

Convoyeur, ա. եւ ած.նա. ուղեկցանաւ. ուղեկից նաւ:

Convulsé, e, անց. բժ. լորցեալ. muscle —, լորցադնդեր. membres —s, լորցանդամք:

Convulser, ն. բժ. լորցել. պրկել եւ ձգտել. = *Se* —, դ. —իլ:

Convulsibilité, ի.բժ. լորցելիութիւն

Convulsible, ած. բժ. լորցելի:

Convulsif, ive, ած. բժ. լորցական, լորցային, լորցուտ, մկնաձգտական, մկնաձգական, մկնաձիգ, դնդերաձիգ, ջղաձկտական, ջղաձգուտ. agitation —ive. Mouvement —, — շարժումն. toux —ive, — հազ:

Convulsion, ի. բժ. լորցք, ջղաձգումն, ջղաձգութիւն, ջղաձգումբն. ջղաձգութիւն. — des muscles, մկնաձգութիւն, մկնաձգումն, դնդերաձգումն. tomber, être en —, avoir des —s, être sujet à des —s, լորցս ունել, ջղաձիգ լ. 2. փ. լորցք, յոյզք. les —s de la fureur, de la rage, Être dans les —s de l'agonie, լինել ի լորցս ոգեվարի, ծալծալ խաղալ:

Convulsionnaire, գ. լորցուտ, մկնաձգուտ, մկնաձիգ, ջղաձիգ. 2. դողդոջուտ (աղանդաւոր):

Convulsionner, ն. բժ. լորցել, մկնաձգտել. մկնաձգտական շարժումն պատճառել. l'électricité convulsionne les membres.

Convulsivant, e, ած. բժ. լորցիչ, մկնաձգտիչ, ջղաձգտիչ:

Convulsivement, մ. լորցաբար,

մինամգտարար, ջղաձգտարար, ջղաձգօրէն. marcher, s'agiter —.

Conylène, ա. տգ. խնդամոլէն, կոնիոնէն. Ծունաւոր քնացրածխուկ կալակերպից խնդամոլի:

Conyrine, ի. տգ. խնդամոլիրին, կոնիոնիրին. արուեստական կալաքարակերպ սոճիներից (collidines).

Conyze (քոնիզ) ի. բ. կոտաւախոտ:

Conyzées, ի. յ. բ. կոտաւախոտանգք:

Conyzoïde, ած. բ. կոտաւախոտաձեւ:

Conzélateur, ա. նախանձակից:

Coobligation (քօօպլիկասիօն) ի. պարտակցութիւն, համապարտուի:

Coobligé, e, ած. եւ գ. պարտակից, համապարտ:

Cookie, ի. բ. կուքիա, կուքենի. սեռ. ոռիժի ապրիքայց (laurinées).

Coopérateur, trice, գ. գործակից, համագործ, վաստակակից, աջակից:

Coopératif, ive, ած. գործակցական, գործակից, վաստակակից, աջակից. société —ive, — ընկերչուխ:

Coopération (սիօն) ի. գործակցութիւն, վաստակակցութիւն, աջակցութիւն. leur — nous a été fort utile. Cela n'a pu se faire que par la — de plusieurs personnes. Société de —, գործակցական ընկերութիւն:

Coopérativement, մ. գործակցաբար:

Coopérer, ն. գործակցիլ, գործակից աջակից լինել, երկախառնել. tout coopère à l'exécution de ses desseins. — au succès d'une entreprise, à la conversion de qn.

Coopérie, ի. բ. կուպերիա, կուպերենի. սեռ. ոռիժի ամարիլլիկաց:

Coopinionnaire, ա. նր. կարծակից, համակարծիք:

Cooptation (քօօփթասիօն) ի. բացընդունելութիւն. բացառական ընդունելութիւն յընկերութեան:

Coopter, ն. ագր. բացընդունել. բացառաբար ընդունել (զոր յընկերութեան):

Coordination (սիօն) ի. համակարգութիւն, կարգաւորութիւն. — des mouvements. Une habile —.

Coordonnable, ած. համակարգելի:

Coordonnateur, trice, գ. համակարգիչ, կարգաւորիչ. un esprit —.

Coordonnées (քօօրտոնէ) ի. եչ. համակարգք:

Coordonner, ն. համակարգել, կարգաւորել, դասաւորել, յօրինել կարգել. le Créateur a coordonné tous les êtres.

Se coordonner, դ. —իլ. ces matières se coordonnent bien.

Coorongite, ի. հբ. կուրոնգաքար. քրածոյ քաուչուկ գտնալ յԱւբսարաիա:

Copahène, ա. տգ. կոպայէն. տակ քաիւրի ոգիաղոյ կոպայի:

Copahier (քոփայիէ) տ. **Copayer.**

Copahine (քոփաին) ի. գա. կոպայէն. տարբ կոպայի:

Copahu (քոփաիւ) ա. կոպայ, կոպախիժի. ծառ. կոպախիժի:

Copeau, ա. տաշեղ «փալաշ». || vin de —, տաշեղագինի. նոր գինի յորում դնեն տաշեղ ի պարզել:

Copeck (քոփեք) տ. **Kopeck.**

Copélates, ա. յ. կ. Փիւտրք. կարգ ակնորաց Ովկիանու, Միջերկրականի:

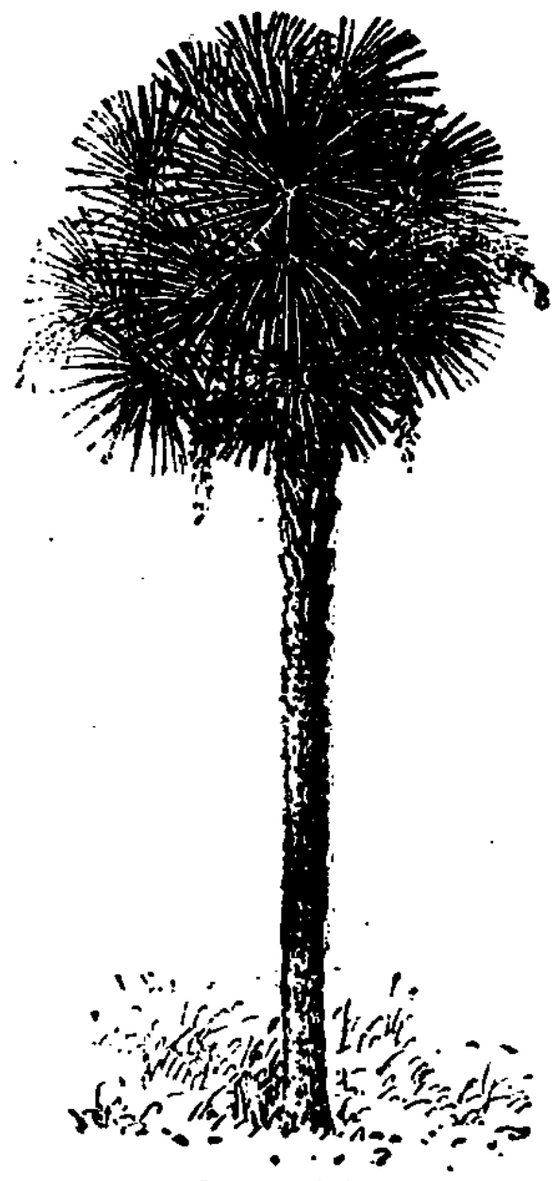
Copépodes, ա.յ.կմ. Ներնոտանք. կարգ կակղամորթոց:

Copermutant, ա. փոխանակիչ:

Copermutation (սիօն) ի. փոխանակութիւն:

Copernicie, ի. բ. կոպեռնիկիա. ազգ արմաւենոյ:

Copernicie.

Copernicien, enne, ած. եւ գ. կոպեռնիկեան. système —.

Cophose (քոֆոզ) ի. բժ. անլսութիւն:

Cophte (քոֆթ) տ. **Copte.**

Copie, ի. պատճէն, հաւասար, օրինակ, գաղափար «սուբէք». — d'un manuscrit, d'une lettre, d'un acte. Donner, prendre, garder — d'une pièce. — collationnée à l'original. Prendre, tirer —, օրինակել, ընդօրինակել, գաղափարել, հանել զհաւասարն. — légale, — օրինական՝ վաւերական. — exacte, fidèle, lisible, conforme, ճիշդ՝ ճշգրիտ, հաւատարիմ՝ ստոյգ, դիւրընթերց, ուղիղ.. || — de lettres, նամակագիրք. յորում տպագրէ ոք զնամականին իւր. ||pour — conforme, ի ճշդութիւն պատճենի. 2. օրինակ, գաղափար. — du Titien, de la Vénus de Médicis. 3. կենդանագիր, պատկեր. si ևմ — vous plaît tant, que sera-ce de l'original? 4. օրինակ, օրինակութիւն, ընդօրինակութիւն, նմանութիւն. cet édifice, ce poème n'est qu'une —, une pâle — de tel autre. Ce jeune homme est en tout la — de son père. || p. un original sans —, անօրինակ բնագիր. տարօրինակ՝ արտառոց մարդ. 5. տպ. օրինակ, բնագիր. bonne, mauvaise —. Avoir de la —.

Copier, (je copiais, n. copiions; q. je copie, q. n. copiions) ն. օրինակել, ընդօրինակել, փոխագրել, առնուլ զգատճէնն՝ զհաւատարն, գաղափարել. — un texte, un acte, un dessin, de la musique. 2. օրինակել, ընդօ-

բինակել . — un tableau, une statue. 3. օրինակել , նմանող լ., նմանեցուցանել . — un auteur, un peintre. Nous copions les vices des grands. 4. օրինակել , կերպարանել , ձեւացուցանել . il n'est pas bien de — les gens.

Se copier, դ. օրինակել զանձն , նմանող լ. անձին , կրկնել եւ երկրորդել զերկս իւր . cet artiste n'a pas d'invention, il se copie sans cesse. 2. օրինակել զմիմեանս , նմանող լ. միմեանց . ces jeunes gens ne font que —.

Copieusement, մ. առատապէս , առատօրէն , յորդառատ . boire —. Il a — mangé.

Copieux, euse, ած. առատ , յորդ . très —, յորդառատ , լիաբուխ . dîner —, լիախորոխիկ ճաշ . faire un — repas, լիախորոխիկ ճաշել. une selle —euse.

Copilie, ի.կ. կոպիլիա . ազգ մանկաբոյծ Ոիոտանց (copépodes).

Copiste, ա. օրինակիչ , օրինակող , ընդօրինակող , ընդօրինակիչ , գրիչ , օրինակագիծ , ընդօրինակ , գաղափարող . un bon, un mauvais —. — de musique, օրինակիչ երաժըշտութեան , խազագիր. 2. օրինակիչ, հետեւող , նմանող. ce n'est qu'un —.

Copossséder, ն. սոցակցիլ , ըսոցակից՝ համատաց լ.

Copossesseur, ա. սոցակից , համատաց :

Copossession, ի. սոցակցութիւն , համատացութիւն :

Copra, ի. S. **Copre**.

Copragogue, ած. դղգ. պղբահան. médicament —. 2. ա. —. un —.

Copre, ա., **Coprah**, ի. բ. կոկնուշ. նուշ կոկոյի :

Coprèce, ա. մբ. պղբաբնակ :

Copreneur, ա. իգ. առողակից , վարձուորակից :

Copride, ած. մբ. պղբասուն . || —s, ա. յ. —բ. ենթացեղ ցեղի բղէզազգեաց :

Coprimorphe, ա. մբ. պղբակերպ:

Coprin, ա. բ. պղբասունկ :

Coprinaire, ա. բ. պղբաւոր . սեռ. պարիկոնի :

Coprine, ի. մբ. պղբիկ. սեռ երկՈեւից . 2. բ. —. ազգ պարիկոնի . 3. ի. տգ. պղբին . պղային կալաքարակերպ :

Copris (իս) ա. մբ. գա. **Bousier** ի:

Coprites, ա. յ. մբ. պղբազգիք . հն. **Coprophages**.

Coprivore, ած. մբ. պղբակեր , պղբախառն . sphérocère —.

Coprobate, ա. մբ. պղբագնաց :

Coprobie, ած. ի. եւ ա. մբ. պղբակեաց , պղբասուն . || —s. ա. յ. մբ. —բ. տոհմ ճանճեայց (myodaires).

Coproémèse, ի. բժ. արիւնափսխումն :

Coprolalie, ի. բժ. պղբախօսութի:

Coprolithe, ա. եր. կղկղաքար :

Coprologie, ի. պղբաբանութիւն . *պարարտութեանց վերայ ուսումնասիրութիւն :

Copronyme, ած. ա. պղբանուն :

Coprophage, ած. եւ ա. մբ. պղբակեր . || —s, ա. յ. —բ . հատուած բղէզազգեաց :

Coprophagie, ի. պղբակերութիւն :

Coprophile, ած. եւ ա. պղբասէր :

Coprophilins, ա. յ. մբ. պղբասիրեանք . ենթացեղ բղէզից նախատիպ ունելով զպղբասէրն :

Coprophorie, ի. բժ. պղբակրութիւն . լուծիչ ազդեցութիւն մաքրողականաց :

Copropriétaire, գ. սոցակից , տոհմակից , համատաց լ.

Copropriété, ի. համատացութիւն, սոցակցութիւն :

Coprosclérose, ի.բժ. կարծրպղբ:

Coprose, ի.բ. ա.ա. **Coquelicot** ի:

Coprosme, ա. բ. պղբահոտ . սեռ տոհմի տորոնասերից :

Coprostasie, ի. բժ. պղբակեցութիւն . հն. **Constipation**.

Coprotriche (թրիք) ա. բ. պղբահեր . ազգ սնկոց :

Copte, Cophte, ա. դիւտ. անուն բնիկ Քրիստոնէից Եգիպտոսի. 2. ած. —. un moine —. La langue —, կլ. le —, դիտերէն :

Coptée, ի. միակողմնահինդիւն . միակողմանի հինչիւն զանգակի :

Copter, չ. միակողմնահինդել. միակողմանի հինչեցուցանել զզանգակն :

Coptide, ի.բ. փիճախ . սեռ տրիճկոց ի տոհմի հրանննկեայց :

Coptine, ի. տգ. փիճախն . *անգոյն կալաքարակերպ հանելի մի տեսակ փիճախի; (coptide).

Coptique, ած. դիտիկ , դիտական :

Coptisant, ա. դիտաբան , դրիտասէր , դիտագէտ . *դիտերէն խոսող գիտցող :

Coptocéphale, ա. մբ. հատաքաշ.

Coptocycle, ա. մբ. հատաշրջան:

Coptodère, ա. մբ. հատաւիզ :

Coptographe, ա. հատագիր :

Coptographie, ի. հատագրութիւն . *պատեան ձեւով մի քարտի հատեր կտրելու , որոց շուրջն պատին վերայ կերպարաններ կնձեւանան:

Coptographique, ած. հատագրական :

Coptographiquement, մ. հատագրապէս , հատագրաբար , հատագրօրէն :

Coptohyma, ա. վբ. հատաւիոկ . ազգ բրածոյ ծովոզնեաց :

Coptologie, ի. հատաբանութիւն. *պատեան քարտ կտրելու. :

Coptologique, ած. հատաբանական :

Coptologue, ա. հատաբան :

Coptomie, ի. մբ. հատուած . սեռ հնգայօղ պատենաՈեից :

Copton, ա. դղգ. կոպտոն :

Coptope, ա. մբ. հատակն . սեռ քառայօղ պատենաՈեից :

Coptophylle, ա.բ. հատատերեւ . սեռ տորոնեայց :

Coptoptère, ա. մբ. հատաՈեւ . սեռ հնգայօղ պատենաՈեից :

Coptorine, ա. մբ. հատաքիմ . սեռ հնգայօղ պատենաՈեից , ի տոհմէ ՈանՈեղջերց :

Coptorynque (րէնք) ա. մբ. հատակաւոց . սեռ քառայօղ պատենաՈեից ի տոհմէ կնճՈաւորաց :

Coptotome, ա. մբ. հատաքաշխ. սեռ պատենաՈեից տոհմի ջրաբզէզաց (hydrocanthares).

Copture, ա. մբ. հատագիր , հատատածեա . սեռ քառայօղ պատենաՈեից ի տոհմէ կնճՈաւորաց:

Copulateur, trice, ած. բխ. շաղաշարիչ , վերծաւորիչ , սերական , սերիչ :

Copulatif, ive, ած. ք. բաղխիսական , ջոկական , զուգիչ . conjonction —ive, — շաղկապ :

Copulation, ի. խառնք , զուգաւորութիւն , շաղաշարութիւն , շաղաշարութիւն . — charnelle, վերծաւորութիւն , ամոլութիւն : [Ոեամբ :

Copulativement, մ. միաւորա-

Copule, ի. տմբ. միաւորութիւն , յօդ , զօդ . 2. խառնք , վերծաւորութիւն , ամոլութիւն «ճիմա» :

Copuler, ն. հ. բաղխիսել , միաւորել , յօդել :

Copyright (քոփիրայԸ) ա. անգ. օրինակատուրք . տուրք օրինակելոյ զգրաւոր երկասիրութենս :

Coq, ա. աքաղաղ ; խոսնակ , հաւ «խօրօս». petit —, աքաղաղիկ , աքլոր. combat de —s, աքաղաղամարտ . S. **Chant, Chanter**. Un bon —. Un jeune —. Un vieux —. Crête, plumes de —. Faire battre des —s. Faire jouer des —s. Le — est le symbole de la vigilance et de l'activité. Le — est polygame. Un bon — suffit à quinze poules. Lorsqu'il y a plusieurs —s dans une basse-cour, la paix n'y est pas de longue durée. 2. որձ , արու (հաւատեսակաց) . || — d'Inde, հնդիկ հաւ, հնդկահաւ . — faisan, — փասեան . le — de la perdrix, որձակաքաւ. || — de bruyère կամ des bois, վայրի աքաղաղ , ցախաքլոր . հն. **Tétras**. || — de roche, ժայռաքաղաղ , ժայռաքլոր . հն. **Rupicole**. || ք. fier comme un —, բարձրավիզ , ամբարտաւան յոյժ . || ք. être rouge comme un —, կարմիր յոյժ լ. (ասի յանկարծ զբարկացեալ). || ք. être comme un — en pâte, ի դիւրոջ ի հանգստեան լ., ունել զամենայն ըստ կամի . 3. փ. եւ ք. ջոջ . նշանաւոր՝ ճոխագոյն անձն տեղւոյն . — de village, ջոջ գեղջ . il est le — de son village. Le — de la paroisse. || — de village, գեղջաքաղաղ , գեղջաքլոր , գեղաջոջ . կոչի հրապուրիչն կանանց գեղջ. 4. աքաղաղ , հողմացոյց (իճագ զանգակատան). le — de cette église. 5. աքաղաղ . մասն ինչ ճօճանակի ժամացուցի .

Առ. La poule ne doit point chanter devant le —, կինն չպարտի խոսել առաջի առն . || mauvaise maison où le — se tait et la poule chante, *յոռի՝ վատ տուն , ուր աքաղաղն լռէ եւ հաւն երգէ. || un bon — ne fut jamais gras, բաջ աքաղաղն երբէք չեղեւ գէր:

Coq, ա. ն. խոհակեր , խոհակերոց (նաւու) :

Coq-à-l'âne (քօքալան) ա. կցկցուն՝ անդէպ բանք. répondre par des —.

Coq-des-jardins, ա. բ. լեղինտուկ, իուռոմ անանուխ. հն. **Menthe-coq.** || Crête-de-coq, S. **Crête.**

Coq-souris, ա. նւ. մկնաքաղաղ. առագաստ երկբաշխ :

Coquant, ա. Ծ. ջրկառաք. կն. **Marouette d'eau.**

Coquâtre, ա. S. **Cocâtre.**

Coque, ի. փոճոկ, փեննկ, պատեան, խեննել, կեղեւ, կճեպ, փուբ. — d'un œuf, խեննել՝ կեղեւ ձուոյ. œuf à la —, Ծերխաորով ձու, *Ծերխաշ իաւկիճ «իաշլանմըշ՝ բաֆատան եուսմուրճա». — de noix, պոպոկ, կոճղ, ոզխ. — de chataigne, փուճուճ շագանակի. — d'amande, —նշի, բրջուկ. || fig. ne faire que sortir de la —, գեռատի՝ գեռաճատակ յոյժ լ., *իաւկիճն նոր ելլել. 2. խոզակ, բժոժ (պատեան որդանց). la — du ver à soie, բժոժ. || fig. il faisait le cafard, Se renfermait dedans sa —. (La F.) || — du Levant, կոլդ. արեւելեան փեննկ. 3. նւ. la — d'un navire, ողնուց, մարմին նաւու «կէմի Ծէրնէսի». 4. — de ruban, պարոյր՝ իանգոյց ժապաւինեայ. — de cheveux, հերապարոյր :

Coquecigrue (քօքսիկրիւ) ի. կենդանի մոագաճին. || fig. à la venue des —s, երբէք, բնաւ, *ծուռպատկին. 2. fig. բաջալանք, բարբաջանք, զրաբանութիւն. conter des —s, des —s de mer, բաջալել, բաղբաղել, բարբանջել, զրաբանել. || raisonner comme une —, անխորհուրդ բարբառել, զրաբանել :

Coquefredouille, ա. ճ. այր եղկելի, ոյորմելի մարդ, *տխմար. ce n'est qu'un —.

Coquelicot (քօքլիքօ) ա.բ. իարսնուկ, իարսնաճաղիկ, իարսնոյ ճաղիկ, *նորիարսնուկ, պալուպ, պը-

Ծուկ «կէլինգիք չիչէյի». la feuille de —, տիւրնիկ. || rouge comme un —, կարմիր իբրու զիարսնուկ, *նորիարսնուկի պէս կարմիր (ասի բանի մի համար կարմրցողին). 2. ած. իարսնակագոյն, կարմրագոյն. une étoffe —.

Coqueliner (քօքլինէ) S. **Coqueriquer.**

Coquelourde, ի. մօրուս. տեսակ պուս ծաղկի :

Coqueluche, ի.հ. S. **Capuchon.** || 2. fig. եւ բ. պաշտակուռք. անձն պաշտելի՝ ցանկալի, սիրականն, անկալին, ըղձակերտն. la — de la cour, de la ville. Il est la — de toutes les femmes, de toutes les filles. 3. բժ. կապոյտ հազ, կապտահազ, ջղահազ, խեղդհազ. ջղածիգ հազ մանկանց. il est malade de la —. Ma fille a eu la —.

Coqueluché, e, ած. ախ. կապտահազ, կապտահազոտ :

Coqueluchеux, euse, ած. ախ. կապտահազ, կապտահազոտ. une petite fille —euse.

Coqueluchon, ա. հգ. S. **Capuchon.**

Coqueluchonné, e, անց. վեղարաւորեալ, վեղարաւոր, վեղարակիր:

Coquemar, ա. ջեռուցիչ «սուգայնատաճագ կիւլիւմ» :

Coquereau, ա. նւ. նաւակիկ :

Coquerelle (քօքրել) ի. **Coqueret** (քօքր) ա. բ. յակոբուկ. հն. **Alkékenge.**

Coquerico (քօքրիքօ) ա. ո. հաւախօս. ձայն աքաղաղի, *կուկուրիկկու. le coq chante —, հաւն խօսի:

Coquerie, ի. նւ. խոհակերոց (նաւի) :

Coqueriquer, չ. խօսել հաւուն՝ աքաղաղի, *կուկուրիկկել. votre coq a coqueriqué. Les coqs coqueriquent. On entend — les coqs qui annoncent le point du jour.

Coqueron, ա. նւ. խոհակերոց :

Coquet, ette, ած. պչրող, պըչրասէր, պչրուն, պչրազարդ, պըճնող, պճնասէր, զարդասէր, պաճուճասէր, զարդարկոտ, ընդվայրապաճոյճ, մեղմեխ, *խորոտիկ. homme —. Femme —ette, կին պաճուճող՝ վայրապարազարդ. être —, faire le —, la —ette, պչրասիրել, պչրիլ, ընդ պչրանս գալ. des manières —ettes. 2. գ. —, *խորոտ. une —ette, պչրուհի, պչրանոյշ, նազուհի, նազուհի. une franche, une vieille —ette. 3. ած. պչրուն, գեղեցիկ, գեղանի, գեղեցկակերտ, գեղայօրէն, վայելչատեսիլ. un meuble, un ruban —. Une maison —ette.

Coqueter (լճ. իբր **Caqueter**) չ. ը. պչրիլ, ընդ պչրանս գալ, նազիլ, մեղմեխիլ. cette femme aime à —. Elle coquette avec tout le monde.

Coqueter, չ. բպ. S. **Côcher.**

Coquetier, ա. ձուավաճառ, հաւավաճառ. 2. ձուակալ, ձուամարն, *հաւկիճամարն :

Coquetière, ի. ձուեփոց. *Ծերխաշ հաւկիճ եփելոյ աման :

Coquettement, մ. պչրանօք, պչրողաբար, գեղեցիկս, պճնապէս, պճնայարմար. une jeune personne — mise, օրիորդ պճնազգեաւ՝ պճնազարդ՝ պճնագեղ՝ պճնապայծառ՝ պըճնայարմար՝ պճնապաճոյճ՝ գեղեցկահանդերձ :

Coquetterie, ի. պչրանք, պչրուհիւն, պչրողուհիւն, պճնանք, պըչրասիրութիւն, զարդասիրութիւն, զարդարկոտուհիւն, մեղմեխանք, նազանք, շղուականք, *խորոտկուհիւն «ճիլվէ, նազ». qui aime la —, պչրասէր. avoir de la —, user de —, պչրիլ, ընդ պչրանս գալ. sans —, անպչրան, անպաճոյճ. avec —, պչրանօք. 2. փ. պչրանք, նազանք, պճնանք, պճնուճիւն. son style, sa conversation a de la —. Ce poète lit ses vers avec une espèce de —.

Coquettisme, ա. պչրանք, նազանք :

Coquillade, ի.Ծ. ո.ա. **Cochevis** ի:

Coquillage, ա. խեցեմորթ, ժլժմակ, ժժմունք. se nourrir de —s. Côte pleine de —s. 2. խեցի (ժժմակի). une grotte de —s, խեցագործ՝ խեցագարկաւ՝ խեցեպատ այրի :

Coquille, ի. խեցի, խեցեմորթ, ժժմակ, տխի, կեղեւ, պատեան «սէտէֆ, գաղուգ». faire une collection de —s, խեցահաւաք լ. — univalve, bivalve, խեցի միապատեան, երկպատեան. || fig. եւ բ. rentrer dans sa —, մտանել ի պատեան իւր, *իւր խեցին՝ տեղն քաշուիլ. faire rentrer qn. dans sa —, տալ իմանալ զոք յիւր պատեան, *մկնան իւր խեցին՝ տեղն քաշուիլ տալ. || fig. ne faire que de sortir de sa —, այն ինչ ելեալ լ. ի ծուոյ, լինել տակաւին մանուկ՝ համբակ. || fig. à qui vendez-vous vos —s? որո՞ւ ծախել կ'ուզես այդ սուտերն. || fig. il ne donne pas ses —s, il fait valoir, il vend bien ses —s, մեծագնի վաճառել՝ *տալ կծախէ իւր գործքն՝ իւր ծառայութիւնն. || portez vos —s à d'autres, portez vos —s ailleurs, *գնա ուրիշին՝ ուրիշ տեղ ծախէ. || or en —, խեցոսկի. 2. փեննկ, խեննել, պատեան, փեննկ, փոճոկ, կեղեւ. — d'œufs, d'amande, de noix. 3. ճ. ժժմակ. vase en —, ժժմակածեւ անօթ. 4. հեշտաճենոց. *տեսակ մի ուղղորդ հինոց. 5. Ծգ. խեցի, խեցաձուղթ, խեցագրոշմ Ծուղթ. սպիեւս աճականօրէն papier —. 6. ապ. խեցատառ, վրիպատառ, *սխալ գիր. faire des —s. Le correcteur a laissé bien des —s dans cette épreuve.

Coquiller (քօքիյլէ) չ. խեցանալ, ուռնուլ կամ կողնձիլ հայոի. 2. գալարիլ. cette dentelle coquille.

Coquiller, ն. գալարել. — des dentelles.

Se coquiller, դ. խեցանալ, կողնձիլ. cette pâte se coquille.

Coquilleux, euse (քօքիյլիէօ, էօզ) ած. հբ. խեցուտ, ժժմակուտ, ժժմակալից. pierre —euse.

Coquillier, ère (քօքիյլիէ, իէր) ած. հբ. խեցային, ժժմակային. terrain —. Pierre —ère.

Coquillier, ա. խեցիաւաքոյճ. հաւաքածոյ ժժմակաց՝ խեցեաց. 2. խեցարան, ժժմակարան :

Coquimbite, ի. հբ. կոքիմբաքար ի Քիլի :

Coquin, e (քօքէն, ին) գ. աղ նրզգամ, շաղաշոյտ, շղուաքարոյ, վատշուէր, մեղմեխ, անխրատ, առատիակ, խեննէշ, դատարկասուն, անպիտան, *նզովից արմատ. || une —e, հերատուկ, վաւաշ, վարար, լկտի, ատահակուհի «ֆահիշէ». c'est une —e. եւ ածականաբար cette femme est

bien —e. եւ նախատուանօք՝ բարկութեամբ, te tairas-tu, —e ? 2. բ. անզգամ, անառակ, *անառակորդի. un heureux —. Petit —. Mon — de neveu.

Coquinerie, ի. շաղաշտուքիւն, անառակութիւն, սոահիակութիւն, անզգամութիւն, անպիտանութիւն, լկոտութիւն. faire une —, անառակիլ, սոահիակիլ, լկտալ, լկտանալ :

Cor, ա. կոշտ, բլթիճն, *կանկրուկ. couper son —. Se faire les —s, հատանել զ—ս. avoir des —s aux pieds.

Cor de chasse.

J'ai un — à un doigt du pied. 2. եղջերեայ, եղջերափող. donner, jouer, sonner du —, — հարկանել՝ հնչեցուցանել. — de chasse, եղջերեայ, որսափող. chasser à — et à cri, որսալ ի ձայն փողոյ եւ ի հայիւն շանց, * փողուշինովին որսալ. || փ. à — et à cri, մ. ահճաձայն, ահճաղաղակ. demander à — et à cri, — խնդրել. || — d'harmonie, դաշնափող, դաշնեղջերեայ. || 3. ո. տ. **Andouiller.**

Cor, ա. քոռ. չափ Հրէից :

Coraciadides, ա. յ. Ծ. ցախագլիք. ոտիմ ցախատեսակ Ծուչնոց :

Coraciadines, Coraciadinées, ի. յ. Ծ. ցախաճեպք. ննիաւոտիմ ցախազգեաց :

Coracias (աս) ա.Ծ. ճեղագռաւ:

Coracie, ի.Ծ. գա. ցախի (rollier).

Coracien,enne, ած. ագռաւեան, ագռաւանման :

Coracin, ա. ծր. ծովագռաւ. կն. **Corbeau de mer.**

Coracine, ի. Ծ. ճեղագռաւ. Ծուչոն նման ագռաւի. || —s, ա. յ. —ք. ուԾերորդ տոհմ ճնճղկանց :

Coracinées, ի. յ. Ծ. ճեղագռաւեայք. ննիաւոտիմ ճեղագռաւուց :

Coraciniinées, ի. յ. Ծ. ագռաւաճնեայք. ննիաւոտիմ տոհմի ագռաւեայց (corvidées).

Coracite, ի. հբ. ագռաւաքար :

Coraco, նխ. մգ. ագռաւա . . . , ագռաւակոցածնե :

Coraco-brachial(պրաքիալ) ած. եւ ա. մգ. ագռաւաբազկային. des coraco-brachiaux.

Coraco-claviculaire, ած. մգ. ագռաւանրկային. ligament —.

Coraco-cubital, ած. եւ ա. մգ. ագռաւարմնկային :

Coraco-huméral, e, ած. եւ ար. մգ. ագռաւաբազկոսկրային :

Coraco-hyoïdien, enne, ած. եւ ա. մգ. ագռաւաականջային :

Coracoïde, ած. եւ ի. ագռաւակերպ. apophyse —, ագռաւաբազկն :

Coracoïdien, enne, ած. ագռաւակերպեան. ligament —.

Coraco-radial, ած. եւ ա. ագռաւաճճանչոսկրային. յ. coraco-radiaux.

Corail (քորայլ) ա. կորալիոն, բուստ, *մնճան «մէջճան». — rouge, pâle, blanc. De —, կորալիոնեայ, բստեայ. bracelets de —, բստապատեան. collection de coraux, բստահաւաքոյծ. — astré, աստեղաբուստ. || փ. bouche, lèvres de —, բստեայ՝ կարմրալար՝ կարմրագեղ բերան, շրթունք :

Corailler, չ. կռչել՝ կռնչել ագռաւու. հն. **croasser.**

Corailière, ի. նե. տ. **Coralière.**

Corailleur (քորալեիօր) ա. բրստորդ. բստահան, բստաբաղ.* բուստ հանող. || ած. —, bateau —, բստահանական. pêcheur —, բստորս :

Corailleuse, ի. բստագործուհի :

Corailleux, euse, ած. բստուտ:

Coral, ա. խոզբակ (ի հարաւային Ամերիկա). 2. սր. բստած. մեծ օձ յԱմերիկա :

Coralbag, ա. եր. տ. **Coralrag.**

Coralière, ի. նե. բստորդանաց. բստահան նաւ :

Coraline, ի. ոգ. բստին. նիւթ կարմիր Ծուճաւոր հանեալ ի բստոյ. 2. հբ. բստակատ. կն. agate —. 3. փԾ. բստակաին. կն. արենակտին (peigne sanguiné).

Corallachate (քորալլաքատ) ա. հբ. ոսկեբստակատ. բստաքար ոսկեբիծ :

Corallaire, ած. բստաւոր. 2. բ. բստածնե. 3. —s, ա. յ. կբ. բստաւորք. գա. բստից (coraux).

Corallé,e, ած.դղգ. բստախառն. remède —. [laires.

Coralliaires, ա.յ.կբ. հն. **Coral-**

Corallidie, ի. վբ. բստաապուղ. ազգ բրածոյ ապնգաց :

Corallien,enne, ած. եր. բրստեան. || —s, ա. յ. —ք. ոտիմ բստաւորաց (corallaires). [roche —.

Corallifère, ած. * բստաբեր.

Coralliforme (քորալլիֆորմ) ած. բսլ. բստաձեւ :

Coralligène (քորալլիժէն) ած.բսլ. [բստահին :

Corallin, e, ած. բստագոյն, բստակարմիր. lèvres —es, —՝ կարմրբրալար շրթունք :

Coralline, ի. պդ. բստիկ. ռա. արենակտնոյ (peigne sanguiné). 2. բ. բստաբոյս. ազգ լօսի. 3. ի. տգ. տ. **Coraline**, տգ.

Coralliné, e, ած. բ. բստիկեայ. || —es, ի. յ. —ք. ցեղ լօսից :

Corallinite, տ. **Corallopètre.**

Coralliodendron(տէն) տ.**Coral-lodendron.**

Coralliographe, ա. բստագիր. * բուստի վերայ գրող :

Coralliographie, ի. բստագրութիւն. *բուստի վերայ գրուածք :

Coralliographique, ած. բստագրական : [տագրաբար :

Coralliographiquement, մ.բրս-

Coralliophage, ի. կմ. բստակեր. ննիաստեւ աստղկապտից (cypricardes).

Corallite,* ա. պղբ. բստաքար. ռա. մեծատ բրածոյ պոլիպաբունոց:

Corallobotrys (իս) ի. բ. բստապկոյզ. սեռ ցախեայց (éricacées).

Corallocarpe, ա. բ. բստապտուղ. սեռ դրմենեայց :

Corallocéphale, ա. բ. բստագլուխ. սեռ լօսից :

Corallodendron(տէն) ա. բ. բրստածառ, ծառաբուստ. սեռ անկոց :

Coralloïde, ած. բսլ. բստակերպ:

Corallopètre, ա. ա. վբ. բստավէմ. պոլիպաբոյն բրածոյ :

Corallophylle, ա. բ. բստատերեւ. ազգ տնկոյ :

Coralloptère, ա.պղբ. բստաթեւ. բրածոյ պոլիպաբոյն :

Corallorhize (քորալլորիզ) ա. բ. բստաբմատ. ազգ խոլորձեայց :

Coralrag (քորալրակ) ա. եր. բրստակիր, բստահող :

Coram populo, մ. լտ. առաջի ժողովրդեան :

Coran, ա. տ. **Alcoran.**

Coranique, ած. կուրանական :

Corb, ա. ծր. ագռաւածուկն :

Corban, ա. կորբան :

Corbeau, ա. Ծ. ագռաւ, սեռ թռչ. «գարղա». —x funèbres, մահագոյժ —ք. servir de pâture aux —x. Croassement de —, կռիչք, կրաւկրաս ագռաւոց. տ. **Croasse.** || Noir comme un —, սեռ. իբրեւ զ—, ագռաւասեւ. ասի սեւադէմ եւ սեւահեր մարդոյ. || ը. un — de mauvais augure, չարագոյժ՝ չարագուշակ —. *ասի մարդոյ. 2. ո. դագաղաբարձ, դիակիր. 3. աս. ագռաւ. աստղատուն հարաւային կիսագնդոյ. 4. ն. ագռաւ. մոյթ ինչ. 5. զ. ի. ագռաւ. *ճանկ Ծշնաժեաց նաեւ քաշելու. 6. ծր. — de mer, ծովագռաւ. ծուկն ինչ. || Ծ. — chauve, ճեղագռաւ. հն. **Coracine.** || — de mer, ծովագռաւ. — d'eau, ջրագռաւ. || — blanc, սպիտակ —. || —bleu, հն. **Rollier**, ցախ. || — de nuit, գիշերագռաւ. հն. **Hulotte** եւ **Engoulevent.**

Առ. nourris un —, il te crèvera l'œil, * ագռաւն կերակրէ՝ որ աչքդ հանէ :

Corbeille, ի. կողով, տառաղան, սակառի, կնոց, կայծ, օրթ, ոճ, բոր, քաղելակ «սէպէտ, քիւֆէ». semblable à une —, կողովանման. en forme de —, կողովաձեւ. — à pain, հացադիր. — de fleurs, ծաղկակողով. — de fruits, մրգակողով, պտղակողով. mettez ces pommes dans cette —. || — de mariage, տուայր, փեսայանոյերք, վարձանք, * երեստեսու. նուէր փեսայի առ հարսն. 2. պտ. եւ ճ. կողով, տառաղան. կողովաձեւ զարդ. 3. կմ. կողովախեցի. կակղամորթ ինչ. 4. բ. — d'or, ոսկեկողով. ռա. **Alysson**ի. || — d'argent, արծաԾկողով. հն. **Thlaspi.**

Corbeillée, ի. կողովաչափ • կողով մի լի. une — de fruits, — պտուղ. il m'a envoyé une — de fleurs.

Corbicule, ա. խբ. կողովախեցի:

Corbiculé, e, ած. բսլ. կողովաձեւ. 2. ա. մբ. կողովաճճի :

Corbicrave,ա.Ծ. ագռաւագռաւ,

Corbigeau (ժօ) ա.Ծ. ռա. **Courlis**ի :

Corbillard, ա. դագաղակիր կառք, մահակառք, մեռելակառք,

վիակատ , յուղարկակատ , * մահճի կառք . suivre le —. Mettre un cercueil dans le —. Le — du pauvre, du riche.

Corbillat (քորպիյեա) ա. ագռաւիկ , ագռաւաձագ :

Corbillon, ա. կողովիկ . տառապաղան փորրիկ . le — du pain bénit. 2. կողովախաղ. jouer au —, — խաղալ :

Corbin, ա. ագռաւ «գարղա». bec-de-—, bec-à-—, ագռաւակռուց . կորածնաւ գործի ինչ . || canne à bec de —, կորամեղեր՝ կորակռուց գաւազան . || nez en bec à —, կորանչ, արծուռնգն : [Corneille noire]ի :

Corbine, ի. Ծ. արջնագռաւ . հն.

Corbis (քորպիս) ա. ի. կմ. կողովախեցի . հն. **Corbeille**, կմ.

Corbivau, ա.Ծ. սեռուճ. եննՃասեռ ագռաւուց : [է՛ի , վա՛շ :

Corbleu, մչ. վա՛յ Ճշուառականդ ,

Corbule, ի. խբ. տառապան. խեցգետնոտ ինչ երկպատեան : [եայք :

Corbulées, ի. յ. խբ. տառապան-

Corchore (քորքոր) ի., **Corchorus** (քորքորիս) ա. բ. կորքոր . սեռ ռնկոց ի տոհմէ մոլոշեայց :

Corcorace, ա.Ծ. ագռաւագռաւ. գա. **Corbicrave**]ի :

Cordace, ի. հին. լկտաբար :

Cordage, ա. չուանք, կապարան , պարանք, -- d'un vaisseau. 2. փայտաչափուՃին :

Cordaïsperme, ա. վբ. բ. կորդաւերմն . սեռ բրածոյ մերկասերմանց (gymnospermes).

Cordaïtées, ի. յ.վբ. բ. կորդազգիք . ին բրածոյ մերկասերմունք :

Cordasson, ա. վճ. կորդասոն . խոշորաձիս կոտ :

Cordat, ա. չուանաձիս. բրդեղէն ինչ . 2. —. կոտ պատառանաց :

Corde, ի. չուան , կար , ապատանդակ , տոհմ «խի». attacher qn. avec une —. Être attaché, suspendu par une —. || Mettre une chose en —, պրել՝ գալարել գիմն . || de —, չուանեայ , չուաններէն . S. **Câble**. || — d'herbe, de jonc, կեմ , ճեակ . 2. չուան , լար . danseur de —, լարախաղաց «խի ճամպագը» . || վ. danser sur la —, խաղալ ի վերայ լարի , լարախաղաց լ. եւ վ. ի վտանգի լ. 3. —, — à pendre, խեղդ, խեղդան , ճոպան . *խեղդելու չուան. la — au cou, խեղդ ընդ անձն՝ ճոպան ի փողն արկեալ , * չուանն վիզն . || passer, mettre la — au cou de qn., խեղդ ընդ անձն՝ ճոպան ի փողն ուրուք արկանել , խեղդամահ առնել զոք , *չուանն մէկուն վիզն անցունել . եւ վ. կորճանել՝ կորուսանել զոք . || se mettre la — au cou, խեղդ արկանել՝ առնել անձին , խեղդ ընդ անձն առնուլ. եւս՝ կորճանել՝ կորուսանել զանձն, անձնակորճան՝ անձնակորոյս լ. || il a frisé la —, մազապուր գերճաւ ի կախաղանի՝ ի մահապարտութենէ, եւ վ. friser la —, ի մեծի վտանգի լ., մերձ լ. ի կորճանումն՝ ի կորուստ . || un homme de sac et de —, այր ապիրատ, եղեռնագործ , ոճրագործ , սրիկայ . || վ. avoir de la — de pendu dans sa poche, avoir sur soi de la — de pendu, յաջողաբախտ լ. միշտ . || il ne faut pas parler de — dans la maison d'un pendu, չէ պարտ խօսել գխեղդանի՝ ի տան կախելոյն , * կախաւածի մի տունն խեղդելու չուանի վերայ պէտք չէ խօսիլ , պէտք չէ այնպիսի բանեղու վերայ խօսիլ այն մարդոց առջեւ՝ որոնք նոյնպիսի բաներու համար կը մեղադրուին . || qui mérite la —, արժանի կախաղանի , *չուանի վախած. 4. լար (աղեղան). tendre la —, պրնդել գլարն , լարապնդել . || վ. avoir plusieurs —s à son arc, plus d'une — à son arc, բազմահնար լ. ի յաջողութիւն . 5. եժ. լար , ապի . — d'une harpe; d'un violon. Instrument à —s, լարաւոր՝ աղէյարմար նուագարան . || —s à boyaux, ապիք . —s métalliques, մետաղեայ լարք . —s de soie, մետաքսեայ լարք . —s filées, Ճելապատ լարք . fabricant de —s, աղեգործ . || fausse —, անյարդար լար . || flatter la —, գգուել զապիս , ճարկանել ՃննՃուածի . || la grosse —, աւազալար . || վ. toucher la grosse —, խօսել գգլխաւոր իրաց . 6. վ. լար , Ճել , գլխաւոր գէտ . ne touchez pas à cette —. Toucher la — sensible, գգլխաւոր խնդրոյն խօսել , *գգալի՝ շօշափելիս բանի մի վերայ խօսիլ . 7. մկ. —s vocales, ձայնապիք , ձայնարձակ Ճելք կոկորդոյ. —s vibrantes, ՃրՃռիչ՝ ՃրՃռուն լարք . 8. չուան , խաղաչուան . sauter à la —, ոստնուլ չուանաւ , *չուանով ցատկել . 9. Ճելք , Ճեզան (անկուածոց) . ce drap s'use, on voit la —. || Habit usé jusqu'à la —, լեզի՝ Ճեզանամաշ հանդերձ . եւ ք. cela est usé jusqu'à la —, հնացեալ՝ վեր ի վայր յեղյեղեալ ինչ է . || montrer la —, Ճեզանացոյց՝ յոյժ հնացեալ՝ մաշեալ լ. cet habit montre la —. եւ վ. ցուցանել զտգարնալ՝ գյոռի պայման գործոց իւրոց . cet homme montre la —. || Cela montre la —, ննջ իմն է դիւրայայտ. 10. լար, լարաչափ(փայտի). S. **Filer**.

Cordé, e, անց. չուանեալ, *չուանով կապուած . ballots —s. 2. քժ. չուաննալ , չուանածնել . gonorrhée —e, որ ունկ. chaude-pisse —e.

Cordeau, ա. լար , տրամալար . des rues tirées au —, լարաչափ՝ լարաքաշին փողոցք . tirer au —, լարաչափել , լարաքաշին առնել. || հն. **Fil à plomb**. 2. լար , առաւանական:

Cordée, ի. ձո. կարՃաչուան :

Cordelat, ա. վճ. առուեակ . *բրդէ հագուստ կոտ :

Cordeler (je cordelle; je cordellerai.) ն. պրել՝ հիւսել չուանակերպ. — des cheveux.

Cordelette, ի. չուանիկ , մանրալար «գլինապ»:

Cordelier, ա. չուանաւոր. փրանկիսկեան կրօնաւոր. || վ. եւ ք. avoir la conscience large comme la manche d'un —, չլինել յոյժ խղճամիտ՝ *խղճմտանքաւոր . || վ. aller sur la haquenée, sur la mule des —s, ցուպ ի ձեռին ուղեւորիլ հեռի :

Cordelière, ի. չուանագօտի . ոլորուն չուանեայ գօտի սննիկազգեստի . 2. ճ. չուանակ . չուանաձեւ փորագրեալ գաւազան. 3. տպ. չուանաձեւ (զարդ իջից). 4, հանգուցալար . միջազարդ կանանց :

Cordelière, ի. բզ. չուանաւորուհի . կուսան փրանկիսկեան :

Cordeline, ի. ար. երկասողիկ (ապակեգործի) . 2. վճ. եղերալար (կերպասի) : [haler à la —.

Cordelle, ի.նւ. նաւածիգ չուան.

Corder, ն. չուանել . *չուան գործել՝ շինել՝ հիւսել . — du chanvre. 2. լարաչափել . չափել չուանաւ . — du bois. 3. չուանել , գալարել , ոլորել . — du tabac. 4. չուաններ. կապել չուանաւ . — un ballot.

Se corder, դ. չուանիլ . չուան գործիլ՝ *հիւսուիլ . le chanvre délié se corde mieux. 2. Ճապկիլ «քչչելենդէր». les raves se cordent. 3. լարաչափիլ . *չափուիլ չուանով . le bois tortu ne se corde pas si bien.

Corderie, ի. չուանարան «իփիխանէ» . 2. չուանագործութիւն «իփիլիք» :

Cordia, ա. բ. S. **Cordie**.

Cordiacées, ի. յ. բ. կորդենաւերք . ցեղ բուսոց նախատիպ ունենալով գկորդենի (cordie). հն. **Cordiées**.

Cordial, e, ած. դեղ. կազդուրիչ , զօրացուցիչ . breuvage, remède —. Potion —e. Le vin vieux est —. 2. բ. սրտագին, սրտալիր , սիրալիր, կաՃոգին , մտերիմ , ջերմ , սիրտ , ջերմնեակ , սրտեռանդն . un ton, un langage —. Des manières —es. Action, invitation —e. Son accueil fut très —. C'est un ami —. Entente —e. 3. ա. կազդուրիչ , զօրացուցիչ դեղ . un bon —. Prendre des cordiaux. || վ. —. la science doit être un —. (V. Hugo.)

Cordialement, մ. սրտագին , կաՃոգին , ջերմագին , մտերմագին. il m'a parlé —. Ils s'embrassèrent —. Vivre — avec ses voisins. 2. վ. եւ ք. սրտի մտօք , յամենայն սրտէ . haïr qn. —.

Cordialité, ի. անկեղծ սէր , մտերմութիւն, սրտակցութիւն. accueillir, parler avec —, avec beaucoup de —. Ces deux amis vivent ensemble dans une grande —. J'agis toujours avec —.

Cordicole, ած.եւ ա. սրտապաշտ:

Cordicolisme, ա. սրտապաշտութիւն :

Cordie, ի. բ. կորդենի . բազմատեսակ Ճուի ինչ եւ ծառ . սեռ տոհմի կորդենեայց (cordiacées).

Cordiées, ի. յ. բ. կորդենեայք . ցեղ գաղտիկրեայց. հն. **Cordiacées**.

Cordier, ère, գ. չուանամանի, չուանագործ «իփճի». ||ած. չուանամանական, չուանագործական. industrie —ère. 2. vache —ère, ազգ ապրարակ կովու :

Cordière, ի. բ. կորդիերի . սեռ տոհմի տորոնեայց :

Cordiérées, ի. յ. բ. կորդիերեայք . ցեղ տորոնեայց :

Cordiérite, ի. հբ. կորդիերաքար. քար նման շափիղայ, գայլախազատ ալումինի եւ մագնեսիոյ :

Cordifolia, ա. այգ. սրտատերեւուկ. որթատունկ ամերիկեան :

Cordifolié, e, ած. սրտատերեւ :

Cordiforme, ած. բ. սրտածեւ. feuilles —s.

Cordigère, ած. սրտակիր :

Cordille (քորտիյլ) ի. ծբ. Քինոսիկ, Քինոսածագ. ձագ Քինոս ծբկան :

Cordimane, ած. կ. սրտաձաձ. *սրտածեւ ձաձ ունեցող. 2. խբ. —. ազգ սեռի երագոտան (ocypode).

Cordiopse, Cordiopside, ի. բ. կորդենատեսիկ, կորդենազգի. սեռ. տնկոց հանգոյն կորդենասերից :

Cordiste, ա. մբ. խաբուկ. սեռ. հնգայօդ պատենաձեւից :

Corditèle, ած. մբ. չուանահիւս (մամուկ) :

Cordomètre, ա. եժ. լարաչափ, աղեչափ. գործի ի չափել զստուարութիւն լարից՝ աղից :

Cordon, ա. կուղ. une corde à trois —s, երեքկոի, երեքկուղ չուան. 2. —, լար, չուան, ապաւանդակ. attaché avec un —, լարակապ. tirer le —. 3. լար, ժապաւէն. — de montre. — ժամացոյցի. — de chapeau, — գլխարկի. || —s de soulier, խրացք՝ կապ կօշկաց. || փ. n'être pas digne de dénouer les —s des souliers de qn., չլինել արժանի լուծանելոյ գխրացս կօշկաց ուրուք, ստորին յոյժ է. արդեամբք քան զոք. || les —s de la bourse, կապ քսակի. tenir les —s de la bourse, ունել զկապ՝ զբերան քսակի. ունել զկիրառութիւն դրամոյ ի տան. délier, desserrer les —s de la bourse, լուծանել զկապ՝ բանալ զբերան քսակի, տալ արծաթ. 4. խելդ, խելդան, *խլդիկու չուան. 5. ժապաւէն (պատուանշանի). le grand — de la Légion d'honneur, մեծ ժապաւէն Լեգէոնի պատուոյ. || — bleu, կապոյտ ժապաւէն (զոր կրէին ասպետք կարգի Հոգւոյն Սրբոյ) եւ բ. un — bleu, քաջ խոհարարուհի, քաջեփուհի. nous avons un — bleu. 6. լար, շար, կարգ. — de lampions. 7. պ. ծիր. — de gazon, դալարածիր. 8. բ. եւ մգ. լար. — ombilical, կլ. —, պորտալար. — spermatique, — սերմնական. — génital, — ծննդական. nouer, couper le —. 9. զ. չուան, շար, կարգ (զօրաց). interdire la communication par un — de troupes. 10. չուան, գօտի, շղթայ. — sanitaire, առողջաչուան. արգել ի մուտս սահմանաց ի պահպանութիւն յերեսաց ծանր ախտից. 11. ծիր, շրջանակ (դրամոց). 12. չուանագօտի (փրանկիսկեանց). 13. կ. պարան. * ճարպատից տեղի սրբանի եւ քսակի մէջտեղն. S. Entre-fesses.

Cordonnage, ա. ծիրումն (դրամոց)

Cordonner, ն. մանել՝ ոլորել՝ հիւսել իրրեւ գչուան. — de la soie, des cheveux.

Cordonnerie, ի. կօշկագործու-Քիւն, կօշկակարուիք, մուճակագործուիք, կարուակուիք, օդածեւուիք. 2. կօշկագործարան, մուճակարան, կօշկարան. acheter des bottes à la —. 3. կօշկարան, կօշկանոց, կօշկատուն, մուճականոց. * ուռնամաններ դնելու տեղ :

Cordonnet, ա. լարակ. բարակ լար «գայթան». 2. ապրիշում, ապըրդում «նպրիշիմ» :

Cordonnier, ière, գ. կօշկակար, կօշկագործ, կարուակ, մուճակագործ, օդագործ :

Cordouan, ա. սերեկ «սախԹիյան» :

Cordouanier, ա. սերեկագործ :

Cordulécère, ա. մբ. լախտեղջիւր. սեռ. ցեղի մրջնաուիճագզեաց (myrméléonides).

Cordulégastre, ա. մբ. լախտորովայն, լախտափոր. սեռ. միջատաց :

Cordulie, ի. մբ. լախտաԹիԹեռն. ԹիԹեռնիկ նման շերեփկոճկի (libellule). [լախտատուն :

Cordyceps (քորտիսէփս) ա. բ.

Cordylanthe, ա. բ. լախտաճաղիկ. սեռ. խուլաբուսեայց Քալիֆորնիոյ :

Cordylaspis, Cordylaspide, ի. մբ. լախտասպար. սեռ. հնգայօդ պատենաձեւից :

Cordyle, ա. բ. լախտենի. ծառ. արեւադարձային Ափրիկիոյ. 2. մբ. լախտամիջատ. սեռ. երկՁեւից. 3. սբ. լախտատոլուն. ազգ կովադիացի, սեռ. մողիզազգի. տոհմ

Cordyléclade, ի. բ. լախտոստ. սեռ. լօտից :

Cordylestylis (իս) ի. բ. լախտասեան. ազգ խոտոյ :

Cordyline, ի. բ. լախտաբոյս. սեռ. տոհմի վիշապնասեր շուշանեայց :

Cordylocarpe, ի. բ. լախտապտուղ. սեռ. տոհմի խաչաբերից :

Cordylogyne, ի. լախտաքաճիլ. սեռ. տոհմի ասկլեպիասներից :

Cordyloïde, ած. սբ. լախտատոլնակերպ. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ մողիզազգի. տոլնոց :

Cordylomère, ա. մբ. լախտագիստ. սեռ. քառայօդ պատենաձեւից :

Cordylure, ի. մբ. լախտագի, լախտաձեւ, լախտատուտն. սեռ. երկՁեւից սրեղջերաց :

Cordyluride, ած. մբ. լախտատրոնատեսակ. || —s, ի. յ. —ք. ենՁացեղ ի ցեղէ ճանճեայց :

Cordylurites, ի. յ. մբ. լախտատատոնազգիք. հն. Cordylurides.

Coré, ի. բժ. բիբ (ական) :

Corèbe, ա. մբ. կորեբ. սեռ. հընգայօդ պատենաձեւից :

Coréclise, ի. ախ. բբափակումն. փակումն բբոց : [բբաճառալումն :

Corectasie, ի. ախ. բբաճառալ,

Corectomie, ի. բժ. բբահատումն, բբահատուիքն :

Corectopie, ի. մգ. բբախախտումն. խախտումն բբի :

Corecteur, ա. հատալ բբոյ :

Corédacteur, ա. խմբագրակից, համախմբագիր :

Corédialyse, ի. S. Iridodialyse.

Corédiastase, S. Corédiastole.

Corédiastole, ի. բժ. բբաճառալ, բբաճառալումն. հն. Corectasie.

Corée, ա. մբ. մլակ, մլիկ. տեսակ մլուկի :

Coréens, ա. յ. մբ. հն. Coréides.

Corégence, ի. խնամակալակցուիքն, համախնամակալուիքն :

Corégent, ա. խնամակալակից, համախնամակալ: [արքայակից:

Corégnant, e, ած. Ձագաւորակից:

Corégone, ա. ծբ. բբաձուկն :

Coréides, ի. յ. մբ. մլակեայք, մլիկեայք. տոհմ մլկան :

Coréites, ա. յ. մբ. մլիկազգիք. խումբ տոհմի մլիկեայց :

Coreligionnaire (քորէլիժիոնէր) գ. հաւատակից, համահաւատ, համակրօն, կրօնակից, միակրօն, համադաւան :

Corélysis (քորէլիզիս) ի. վ. բբակցումն :

Coréma, ա., **Corème**, ի. բ. աւելախոտ, աւելաբոյս. սեռ. երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ քարաբուսեայց (empétracées).

Corémiacés, ա. յ. բ. խոզանակաճճեսերք. տոհմ յօդասերմեայց (arthrosporées).

Corémie, ի. մբ. խոզանակաճճի. սեռ. քառայօդ պատենաձեւից :

Corémorphose, ի. վ. բբակազմուիքն. *արուեստական բիբ շինելն:

Coréocarpe, ա. բ. մլկապտուղ. սեռ. բաղադրեալ արեւածաղկակերպից Քալիֆոռնիոյ :

Coréocore, ա. մբ. աւելամլուկն. սեռ. տոհմի մլիկեայց հարաւային Ամերիկայ :

Coréodes, ա. յ. մբ. մլկատեսակք. հն. Coréides.

Coréomèle, ա. մբ. սեւամլուկն. սեռ. մլուկն :

Coréomètre, ա. մգ. բբաչափ :

Coréopsidées, ի. յ. բ. մլուկխոտեայք. սեռ. խոտոց նախատիպ ունելով զմլուկխոտ :

Coréopsis, ի. բ. մլուկխոտ. սեռ.

երկպրուկ ի տոհմէ քաղադրելոց :

Coréosma, ա. բ. մլկենի, մլկահոտ. տունկ նման հաղարջենւոյ :

Coréparelcyse, ի. վ. բբերկայ-

նում. * բիբն երկնցունելով արուեստական բիբ շինելն :

Coréphtisie, ի. բժ. բրաւիւոփուժն . կծկուժն բբի :

Corète, Corette, ի. բ. ռա. **Corchorus** ի., **Corchore** ի :

Corèthre, ի. մբ. դկոր . սեռ երկՁեւից ի տոհմէ մժղուկեայց :

Coréthrogastre, ա. մբ. ձարտրովային, ձարփոր. սեռ քառայօդ պատենաՁեւից : [տունկ ինչ :

Coréthrogyne, ի. բ. աեկքաճխլ.

Coréthropsis (խս) ի. բ. աեկտեսիկ . սեռ բորբոսեայց :

Coréthrostyle, ի. բ. աեկսիւն . տունկ ինչ : [médialyse.

Corétomédialyse, S. **Iridecto-**

Corétomie, ի. վ. բբահատուժն . հն. **Corectomie.**

Coriace, ած. կաշեայ , հաստակաշի , կարծր , *կաշիի պէս . viande —. 2. փ. եւ բ. կցիր , մանրակծճի , ճղճիմ. il est —. C'est un homme —.

Coriacé, e, ած. կաշիացեալ, կաշեռեակ , կաշենման , կարծր . substance —e.

Coriaces, ա. մբ. ոջլաճանճք . ցեղ տոհմի հարսնեկաճին (pupipare) երկՁեւից :

Coriacité, ի. կաշիուՁիւն , կարծրուՁիւն : [Ձային :

Coriaire, ած. կաշիային , մոր-

Coriaire, ի. բ. S. **Coriarie.**

Coriambe, S. **Choriambe.**

Coriamyrtine, ի. ագ. կաշենամըրտին . Ռուսաւոր նիւթ հանելու մրտատերեւ կաշենոյ (redoul).

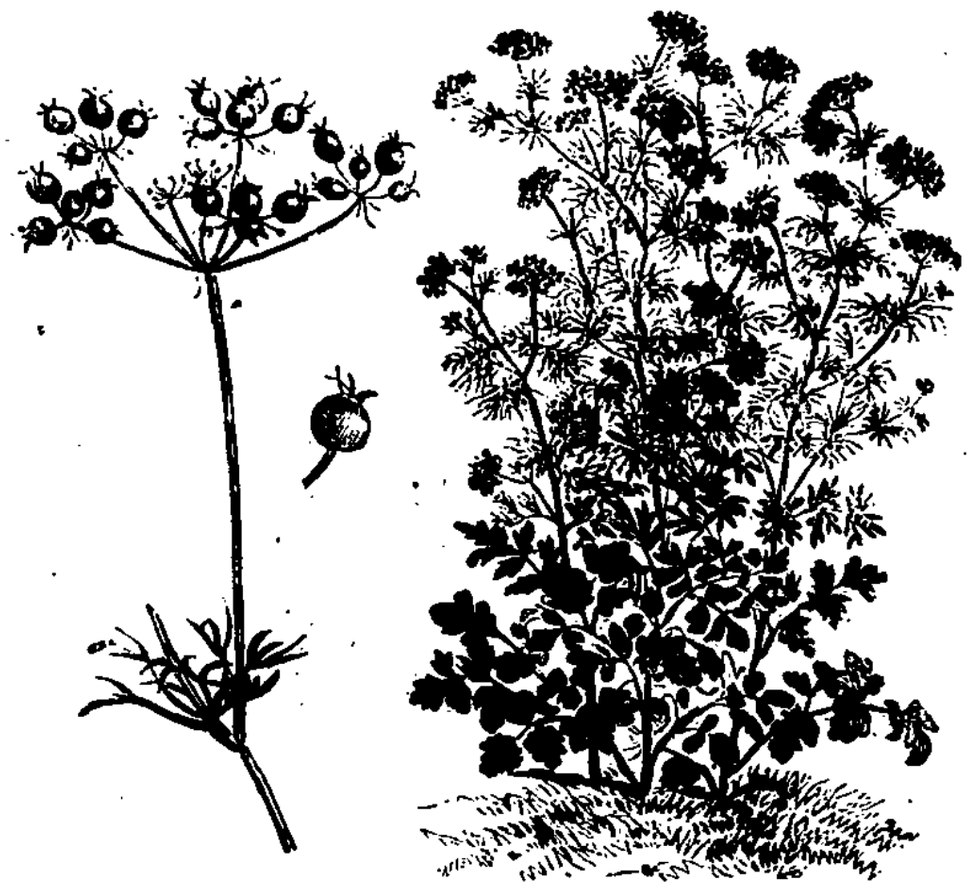
Coriandre, ի. բ. գինձ «քիշնիշ». eau de —, գնձաջուր , * գնձի ջուր . grain de —, գնձահատ , *գնձի հատիկ :

Coriariacées, ի. յ. բ. կաշենաձերք . տոհմիկ (petite famille) երկպլուկ տնկոց բովանդակելով զմիակ սեռն կաշենի (redoul).

Coriarie, ի. բ. կաշենի . ուկ. **Redoul.** — myrtifoliée, — մրտատերեւ : [հն. **Coriariacées.**

Coriariées, ի. յ. բ. կաշենեայք .

Coriarine, ի. ագ. կաշենին. կալաքարակերպ գոհար ի կաշենոջ (redoul).

Coride, ի. բ. մլուկենի . սեռ երկպլուկ տնկոց տոհմի գարնանածաղկեայց :

Coridine, ի. ագ. մլուկենին . անկենաբեր տակ գտեալ յիւղս քարածխոյ :

Coriine, ի. տգ. մորթին . նիւթ հանեալ ի Ռարմ մորթոյ :

Corindon, ա.իբ. կորինդոն. քար պատուական :

Corindonique, ած. իբ. կորինդոնային : [յամուրի :

Corinne, ի. կ. կորին . տեսակ

Corinostylide, ի. բ. օրթոքդասին . տեսակ մանուշակի :

Corinthe (Isthme de) աշ. պատանոյ Կորնթեայ՝ կորնթեան :

Corinthie, ի. բ. կորնթիա . կանայ դեղին , սպիտակ եւ կարմիր :

Corinthien, enne, գ. կորնթացի. épître de saint Paul aux —s. 2. ած.ն. կորնթեական , կորնթեան . l'ordre —, — կարգ, կորնթեակարգ. l'ordre — est le plus riche des ordres d'architecture. || 3. ա. կորնթեակարգ . կորնթեան կարգ. le —, —ն.

Coriocelle, ի. իբ. կաշեխեցի . ժժկակ ինչ :

Corioclave, ա. բեւեռապինդ . *գամուած անկոր կօշիկ :

Corion, ա. մգ. կաշեակ :

Coriope, ա. բ. ռա. **Coriopsis** ի:

Coriophore, ած. բ. մլկաիոտ . *մլուկ հոտով. orchide, sténoglosse —.

Coris (ի) ա. S. **Cauris.**

Corisanthère, ած. բ. զատաբեղնան . որոյ բեղմնաք զատ են յիրերից :

Corisanthérie, ի. բ. զատաբեղնանուՁիւն . դաս երկպլուկ տնկոց որք միաՁերթ են , ունին վերաբոյս շաւիղակօն (corolle) եւ զատ բեղնանս :

Corise, ի. մբ. մլուկն :

Corisides, ի. յ. մբ. մլուկազգիք. հն. **Corixites.**

Corisperme, ա. բ. մլկասերմն . սեռ տոհմի օշնանեայց (salsolacées).

Corispermées, ի. յ. բ. մլկասերմնեայք . ցեղ օշնանեայց :

Corixe, ի.մբ. չիդան . սեռ ջրային կիսաՁեւ միջատաց տոհմի Ռիկնալողազգեաց (notonectides).

Corixites, ա. յ. մբ. չիդանազգիք . խումբ տոհմի Ռիկնալողազգեաց կարգի կիսաՁեւից :

Corize, ա. մբ. կոլիս . մանրիկ միջատ կիսաՁեւ :

Corlieu, ա. Ռ. ձկնկուլիկ :

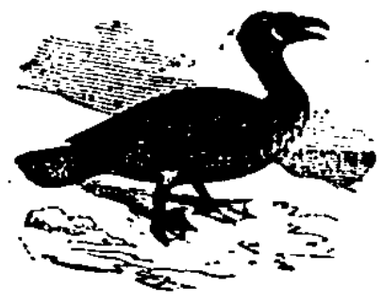
Corme, ի. բ. սին , « իւվէզ » . հն. **Sorbe.**

Cormier, ա. բ. սին , ցնծղի «իւվէզ տլտանը». ռա. **Sorbier** ի :

Cormophytes, ա. յ. բ. բնաձեւ միջատաց տոհմի Ռիկնալողազգեաց կարգի կիսաՁեւից :

տունկք , ցօղնատունկք :

Cormoran, ա. Ռ. ջրագուռ . հն. **Corbeau d'eau.**

Cormoran.

Cormyphore, ա.մբ. կոնղակիր . սեռ հինգայօդ պատենաՁեւից :

Cornac (քոռնաք) ա. փղվար , փղապան « ֆիլճի ». 2. պահապան (այլոց առաջնոր) . 3. առաջնորդ , ուղեցոյց . 4. փ. գովասան , ներբողիչ . c'est le — ile ce poète.

Cornacées կամ **Cornées**, ի.յ.բ. զողալենիք , զողալենեայք . տոհմ բազմաՁերթ երկպլուկ տնկոց , որոց նախատիպ է զողալենի (cornouiller).

Cornachine (քոռնաքին) ած. բժ. poudre —, կոռնաքինափոշի . փոշի ինչ մաքրողական :

Cornachinie (քոռնաքինի) ի. բ. կոռնաքինի. Ռուսի հնդիկ պատառուկ:

Cornade, ի. խեՁկուժն , խեՁկանք , նժդեղջանք :

Cornage, ա. անբ. ամբականի . հատնչն ամբակք. 2. Ռառուժն, հնչք (ձիոց). cheval atteint de —, Ռառուն հեւահար ձի . || կն. **Sifflage.**

Cornaille, ի. եղջերաւք . քնարք եղջեր :

Cornailler, չ. եղջերել . * շրիշն (tenon) Ռորիճին (mortaise) մէջ լաւ չմտնել . ce tenon cornaille.

Cornalière, ի. եղջերատ . տակաւաշնեայ եղջերաւոր :

Cornaline, ի. սարդիոն . տեսակ ակատի :

Cornard, ած. եւ ա. եղջերաւոր , *կոտոշաւոր . 2. —, կնեախաբ . *կնիկին խաբուած :

Cornard, e, ած. Ռառուն , հեւահար՝ հեւացող (ձի) . կն. **Corneur.**

Cornardise, ի. ռ. եղջերաւորուՁիւն . *էրիկ որոյ կինն անհաւատարիմ լինի . la — est un caractère qui ne s'efface jamais.

Cornaret, ա. բ. բողիկ . բոյս խոտելէն :

Corne, ի. եղջիւր , *կոտոշ , պոզ «պուճուզ». armé de —s, եղջիւրազէն . — menaçante. Bêtes à —s, եղջիւրաւոր անասուններ (եզն , կով , այծ...). de —, եղջերեայ . sans —, անեղջիւր . || փ. attaquer, prendre le taureau par les —s, սկիզբն առնել իրաց ի դժուարագոյն կողմանէ , ի դիմի հարկանել դժուարութեանց . || montrer, lever les —s, եղջիւր ածել , պաշտպանել անձին .. || lever les —s, — ամբառնալ ընդդէմ ուրուք , ընդվզիլ . || faire les —s à qn., ճաղր առնել զոք . || mettre des —s à un enfant, —ս դնել մանկան (ի պատիժ). || porter, avoir des —s, —ս կրել՝ ունել , խաբել ի կնոջէն. || planter des —s à qn., —ս բուսուցանել ուժեք , անկանել ընդ կնոջ նորա . || faire une — à un livre, եղջերցել գմատեան . * գրքին ճայրն ճալել . 2. կ. — de cerf, —՝ բոլուկ եղջե-

յուի . 3. կճղակ , սմբակ (ձիոյ). 4. —, մուճակածիգ «պուչնուզ, գունատուրա քչվիյի». 5. —, փող եղջերեայ. 6. — (միջատաց , խղունջնաց) . 7. մգ. —, եղջերիկ. 8. բ. — de cerf, սիպեղ , սիվեղ . տեսակ ջղախտոյ (plantain). 9. քԹ. — d'abondance, — առատութեան , ամաղթեղջիւր . 10. ճ. —, անկիւն. les —s d'un autel, —ք սեղանոյ . 11. խր. — de bélier կամ — d'Ammon, խոյեղջիւր , ամոնեղջիւր . 12. ար. chapeau à trois —s, եռեղջիւր՝ եռանկիւն գլխարկ . 13. աս. — du croissant de la lune, —, մաիիկ . 14. աշ. — d'or, ոսկեղջիւր. նաւահանգիստ Պօլսոյ. 15. եգ. ևան (արօրոյ): [feuille —e, Tissu —.

Corné, e, ած. եղջերաւոր. carte,

Cornéal, e, ած.մգ. եղջերիկայինն. une tache —e. Tissu, épithélium —.

Corneau, ա. ո. սր. գամփռիկ . *գամփռէ եւ որսապնդիկ շունէ ծնած շուն . || ած. —. chien —.

Cornée, ի. մգ. եղջերիկ, լուսանցիկ . Թափանցիկ Թաղանթ աչաց . maladies de la —. || — opaque. հն. Sclérotique. տ. Ձեւ Œil.

Cornéen, enne, ած. քխ. եղջերիկեան . եղջերկի (cornée).

Cornéenne, ի. բ. հանակոյտ . կոյտ այլ եւ այլ հանածոյից :

Cornées, ի. յ. բ. զողալեայք , գավարսեայք . հն. Cornacées.

Corneillard (նէյար) ա.Թ. սրիկ . փոքրիկ սրի :

Corneille, ի. Թ. սրի . — noire, արջնագուաւ «գաւա գաւրա» : le cri de la —, կռիչք սրոյ . || — mantelée, եղջերուկ . տ. Mantelé. || — d'église, տ. Choucas. || փ. եւ բ. bayer aux —s, բերանաբաց նայել յերկինս անմտաբար . || — chauve, լերկսրի. հն. Freux.

Corneillon (քորնէյլեօն) ա. Թ. սրաւածագ . ձագ սրոյ :

Cornéine, ի. տգ. եղջերին . անկենսաբան նիւթ եղջերանմման հանեալ ի քաոսոց (coraux).

Cornéite, ի. բժ. եղջերկաբորբ . բորբոքումն եղջերկի աչաց . հն. Kératite. [dissertation —enne.

Cornélien, enne, ած. կոռնելեան.

Cornement, ա. դռնչիւն , հնչիւն ականջաց . զա. Tintement.

Cornemuse, ի. տկճոր , տկզար, տիկ «զայտա,Թուլում»:

Cornemuse.

Cornemuser, չ. տկզարել , տկզարահար լ.:

Cornemuseur , ա. տկզարող , տրկզարահար, տկահար:

Corner, չ. փողել , փող հարկանել . 2. փողել. խօսել փողով յունկն խլից . 3. դռնչել , հնչել ականջաց , հարկանել ունկան , * ականջն խօսիլ . les oreilles me cornent, lui cornent, դռնչեն ականջք իմ, նորա , *ականջքս, ականջքն կխօսին. ||բ. les orcilles ont dû vous —, դռնչեցին անշուշտ ականջք քո, *ականջդ խօսեցաւ , յաճախ վերադ. խօսեցան :

Corner, ն. դռնչել , դռնչեցուցանել , հրապարակագոյժ՝ աշխարհաքարոզ առնել. — զc. 2. փ. դռնչել, դռնչեցուցանել , վերիվայր յեղյեղել գիմն . — զc. aux oreilles de qn. J'entends sans cesse — à mes oreilles: l'homme est un animal raisonnable. 3. ո. — les chiens, փողել . գրգռել զշունս ի ձայն փողոյ . 4. եղջերցել . ծալել զծայր իջից . il a corné ce livre à toutes les pages.

Cornet, ա. եղջիւր , եղջերակ , եղջերեայ , փող . — du vacher. — à piston, մխոցափող . — à bouquin, եղջերափող. — acoustique, լսեղջիւր, ձայնառու եղջիւր , լսափող . 2. եղջիւր , ԹղԹեղջիւր. ԹուղԹ գալարեալ եղջիւրաձեւ : «քեաղըտ քիւլահ». un — de bonbons. 3. քուեղջիւր. եղջիւր քուէից ի խաղ. 4. կաղամար «հօգգա». 5. բ. եղջիւր (ծաղկանց). 6. կ. — de mer, ծովեղջիւր . եղջիւրաձեւ մեծ խեցեմորԹ. 7. ձբ. ռա. Calmar ի. 8. մգ. սրուակ , ապիկի , եղջիւր (արեան) :

Corneter, ն.անբ. եղջերել, սրուակել.*եղջիւր՝սրուակ դնել.— un cheval.

Cornetier, ա. ար. եղջիւրագործ:

Cornette, ի. եղջերգդակ (կանանց) . elle était en —, — ունէր . || փ. laver la — à une femme, կշտամբել զկին ոք , * գլուխն լուալ . 2. բ. պատրամուսին . * երիկին խաբուած կին. cette femme est —. 3. բ. տ. Mélampyre. 4. նե. դրօշ,* դրօշակ(եւ առկայմ նաւուց պետութեան). 5. ա. հ. դրօշակիր (հեծելոց) : [բահար :

Cornettiste, ա. եժ. մխոցեղջիւր-

Cornéule, ի. կ. եղջերկիկ :

Corneur, euse, գ. փողար , փողահար . 2. բ. երկրորդող , յեղյեղող . vous êtes un insupportable —. 3. ած. Թասուն , հեւացող. cheval —, jument —euse. հն. Cornard. || տ. Poussif.

Corneux, euse, ած. եղջերուտ :

Corniche, ի. ճ. քիւ , ճնօտ , պըսակ «փէրվազ , սաչագ». — ionique, dorique, corinthienne. — de marbre, de bois, de plâtre. La — d'un buffet, d'une armoire. ||— de couronnement, պսակ :

Cornichon, ա. եղջիւրիկ , բողկուկ , * կոտոշիկ « պուչնուզճուգ » . les —s d'un chevreau. 2. վարունգիկ, մանրավարունգ «Թուրշուլուգ քիւչիւք խըյար». confire des —s. —s confits au vinaigre, * բռնած * խըյար Թուրշուսու». 3. ռ. անմիտ , անխելք , *խելքն կարճ : [la sphérie —.

Cornicole, ած. բ. զղալաբնակ .

Corniculaire, ի. բ. եղջերաբոյս. հատուած սեռի վաիճանաբուսոյ :

Cornicullariées, ի. յ. եղջերաբուսեայք . ցեղ տոհմի քարաքոսից նախատիպ ունելով զեղջերաբոյս :

Cornicule, ի. բպ. բողկուկիկ , եղջերկիկ , * կոտոշիկ միջատաց. հն. Antennule. [բողկուկիկաւոր :

Corniculé, e, ած. եղջերկիկաւոր,

Corniculifère, ած. բպ. եղջերկիկակիր : [չերաԹուփ :

Cornidie, ի. բ. եղջերաձառ , եղ-

Cornier, ière, ած. ճ. անկեան , անկիւնակալ . pilastre —. Poutre, jointure —ère. [«օլուգ» :

Cornière, ի. կոթի (տանեաց)

Cornifle, ի.բ. տ. Cératophylle.

Corniforme, ած. եղջիւրաձեւ :

Cornigère, ած. կ. եղջիւրակիր :

Cornillas (քոռնիյլեա) ա. որուաձագ . ձագ որոյ :

Cornillon, ա. որիկ. փոքրիկ որի (corneille). հն. Corneillard.

Cornine, ի. ագ. զողալին , գավարսին . * դառն նիւԹ հանեալ տեսակ մի զողալւոյ :

Corniste, ա. փողար, փողահար :

Cornite, ի. հբ. եղջերաքար . տեսակ գայլախազի :

Cornix, ի. Թ. եղջերուկ . գա. Corneille mantelée ի :

Cornouille, ի. հոյն , գավարս , զղալ , զողալ , սրրի , չռամ «գըզըլճըգ» :

Cornouiller, ա.բ.գավարս, հոյնի, զղալի, զողալի , զողալենի , չռմենի,

չմնի , սրրենի , * դառարայ « գըզըլճըգ աղաճը ». — sauvage, վայրի —. — sanguin, արիւնշղփի :

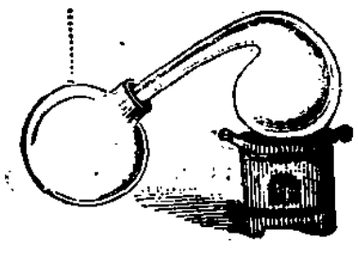
Cornu, e, ած. եղջերաւոր , եղջերագեղ , * կոտոշաւոր «պուչնուզլու». les diables —s. Bête —e. 2. եղջերաւոր., անկիւնաւոր «քեօշէլի». un pain —. Montagnes —es. 3. անբ. cheval —, ցցազդր ձի . * որուն ազդեր ոսկերք շատ դուրս ելած են . 4. փ. raisons —es, raisonnements —s, անճահ՝ այլանդակ պատճառք . || visions —es, խօլ տեսիլք, ցնորք, բանդագուշանք :

Cornude, փ. ար. փայտադոյլ . փայտ դոյլ (օճառագործի):

Cornudet, ա. ար. փայտադուլիկ. փոքրիկ դոյլ փայտեայ :

Cornue, ի. փունդ, եղջիւր (տարբագիտաց,*ապակիէ կամ կաւէ). — tubulée, — խողովակաւոր . le col d'une —, պարանոց՝ վիզ եղջերը . la voûte d'une —, գմբեԹարդ եղջիւր . le ventre կամ la panse d'une —, որովայն՝ փոր եղջեր :

Ballon. Cornue.

Cornufer, ա. սբ. եղջերաբեր. տեսակ անձետ գորտոյ:

Cornulace, ի. բ. եղջերատունկ. տես. տոհմի օշնանեայց:

Cornulaire, ի. կբ. եղջերպողիպ. տես պողիպաբունից՝ հատարակ ի Սիջերկրականի:

Cornulites, ա. յ. վբ. եղջերազգիք. տես բրածոյ օղակաւորաց:

Cornupède, ած. կ. եղջերոտն. * ոտքն եղջիւր ունեցող. 2. ա. —. un —.

Cornupète, ած. տգ. եղջերահար. taureau —. 2. ա. —. un —.

Cornus, ա.բ. գա. **Cornouiller**ի:

Cornuspire, ա. կ. եղջերապտղոյր. տես բրածոյ նախակենդանաց:

Cornuspirides, ի. կ. եղջերապտուղազգիք. տոհմ ծակաբերից (foraminifères).

Cornutie, ի. կորնուտիա, կորնուտենի. տես տոհմի աղաւնիձեայց (verbénacées).

Cornutine, ի. տգ. եղջերին. անուն միոյ ի տարեբաց բտահաւ հաւնարի:

Cornwallite, ի. հբ., կառնվալլաքար. ջրատեալ զառկաս պղնձոյ:

Corocore, ա. ձբ. կորոկոր. ծուկն ինչ ի Բրէգիլ. 2. նե. —. նաւակ ինչ երկկարգաձի:

Corokie, ի. բ. կորոքենի. Քուի տեսակ գորտի:

Corollacé, e (քորոլլասէ) ած. բ. պսակատեր, շաւիղակատեր, ճաղկապսակատեր. հն. **Pétaloïde**.

Corollaire, ա. վբ. պսակ՝ կնիք բանից. 2. չգ. հետեւութիւն, հետեւանք. || ի. —. les invectives des uns avaient pour —s les violences des autres. 3. ած. բ. շաւիղակային, պսակային. les vrilles, les fleurs —s.

Corolle, ի. բ. շաւիղակ, ճաղկապսակ, պսակ (ճաղկանց). la — polypétale, monopétale.

Corollé, e (քորոլլէ) ած. բ. շաւիղակաւոր, պսակաւոր:

Corolléen, enne, ած. բ. շաւիղակ[եան:

Corollifère, ած. բ. շաւիղակաբեր, պսակաբեր. gynophore.

Corolliflore (քորոլլիֆլոր) ած. բ. շաւիղակածաղիկ, պսակածաղիկ. plantes —s. || —s, ի. յ. —ք. դաս բուսական պետութեան:

Coroliforme, ած. բ. շաւիղակածեւ, պսակածեւ. androphore, papille —.

Corollin, e, Corollique, ած. բ. շաւիղակային, պսակային. ményanthe —. Étamines —es.

Corollipare, ած. բ. շաւիղակածին, պսակածին. fleurs —s.

Corolliste, ա. շաւիղակագէտ:

Corollitique, ած. ճ. պսակագարդ, դրասանգազարդ. colonne —, — սիւն:

Corolloïde, ած. բ. շաւիղակաձեւ, պսակակերպ. հն. **Corollacé**. [դակիկ:

Corollule (քորոլլիւլ) ի. բ. շաւի-

Coron, ա. ար. գլոցուած. *կոտրտուած գլոցի:

Coronaire, ա. մգ. պսակածեւ, Քագաձեւ, բոլորաձեւ. artères, veines —s, — շնչերակք, երակք, որք կառարեն գլրջան արեան ի սրտի. 2. հխ. հն. or —, պսակ ոսկի, ոսկեպսակ. 3. —s, ա. յ. բ. պսակաձեւք. S. **Coronariées**.

Coronal, e, ած. մգ. պսակական. os —, ճակատոսկր. ոսկր ճակատու. 2. ա. le —, ճակատոսկրն:

Coronariées, ի. յ. բ. պսակաձեւք. կարգ տնկոց յորում բոլորդակին ամարիլլնկեայք, սեւաճաղկասերք, շուշանասերք:

Coronelle, ի. սբ. ոլորկամօրՔ օձ:

Coroner (քորոներ) ա. Քագադատ. պաշտօնեայ արդարութեան յԱնգլիա:

Coronet, ա. Քագիկ:

Coronide, ի. խբ. Քագախնձի. տես կարգի բնաբանութեանց:

Coroniforme, ած. բգ. Քագաձեւ:

Coronille (քորոնիյլ) ի. բ. քարտա-

ուղտ. * տունկ պսակաձեւ ճաղիկներով:

Coronillées, ի. յ. բ. քարտուղտեայք. տունկք նման քարտուղտի:

Coronocrinus (քրինիւս) ա. վբ. բարձրաշուշան. տես բրածոյ շուշանակերպից:

Coronoïde, ած. մգ. ագռաւակերպ. apophyse —, ագռաւարձն, երիՔարձն:

Coronoïdien, enne, ած. մգ. ագռաւակերպեան:

Coronope, ա. բ. օրիոն. ազգ [ջղախոտոյ:

Coronophore, ա. բ. Քագակիր. տես գնդոտեայ անկոց:

Coronopore, ա.կ. Քագածակտի. տես լօտակենդանաց հիւսիսային ծովուց:

Coronulacées, ի.յ.բ. պսակիկաւորք. տոհմ դասու խոպոպոտանց նախատիպ ունելով զպսակիկ (coronule).

Coronuladées, ի, յ. կմ. պսակիկեայք. հն. **Coronulacées**.

Coronule, ի. կմ. պսակիկ. ազգ խոպոպոտանց:

Coronulidées, ի. յ. կմ. պսակազգիք. հն. **Coronulacées**.

Coronulides, ի. յ. կմ. պսակաճեսք. խումբ բալուտազգեաց, նախատիպ ունելով զպսակիկ:

Corophie, ի. ոտ. ՔրՔուկ. տես խեցեմորթաց:

Corossol, ա. Ք. կորոսոլ. պտուղ կորոսոլենւոյ. կն. **Cochiman épineux**.

Corossolier (քորոսոլիէ) ա.բ. կորոսոլենի. ծառ ազգի քրՔոյ (anone).

Coroyère, ի.բ. ռա. **Coriarieի**:

Corpon կամ **Corpou**, ա.ձո. Քարբակալ. * տեսակ մի ուռկան Քիւնոս որսալու. տ. **Madrague**.

Corporal, ա. մարմնական, շուշփայ. սկհի ներքեւ կտաւ. blanchir un —, des corporaux.

Corporalier, ա. քսակ մարմնակալի. կմ. **Bourse**.

Corporaliser, ն. մարմնացուցանել, մարմնաւորել:

Corporalité, ի. մարմնականութի:

Corporatif, ive, ած. ընկերական, միաբանական. organisation —ive. Esprit —.

Corporation, ի. ընկերութիւն, զովղութիւն, միաբանութիւն. դաս արուեստաւորաց:

Corporativement, մ. ընկերաբար, միաբանօրէն. ouvriers organisés —.

Corporéité, ի. մարմնաւորութիւն. la — des anges.

Corporel, elle, ած. մարմնաւոր, մարմնապատ, մարմնազգած, մարմնազգաց, մարմնազգեցիկ, մարմնեղէն, մարմնատեսիլ. les êtres —s. Dieu n'est pas —. 2. մարմնաւոր, մարմնական. peine, punition —elle. Les infirmités. —elles. Les choses —elles, մարմնոյՔք, մարմնոյք, *մարմնոյ բաներ:

Corporellement, մ. մարմնաւորապէս, մարմնապէս, մարմնովին, մարմնով, ըստ մարմնոյ. puni —. Recevoir le corps de Jésus-Christ réellement et —.

Corporifier, ն. մարմնաւորել, մարմնացուցանել, մարմին զգեցուցանել. — les anges. 2. տգ. ֆ. մարմնացուցանել, մարմնաւորել. ժողովել ի մի մարմին. — le mercure.

Se corporifier, դ. մարմնանալ, մարմնաւորիլ:

Corpou, տ. **Corpon**.

Corpozoaires, ա. յ. մարմնակենդանք. ճիւղ կենդանական ցեղապետութեան:

Corps, ա. մարմին «Քէն, վիճուտ». le — humain, մարդկային՝ մարդկեղէն —. petit —, մարմնեակ. un — souple, agile, ճապուկ, դիւթաշարժ —. — très bien conformé, գեղապատշաճ —. qui a un beau, un joli —, մարմնագեղ, անձնագեղ, գեղեցկամարմին. les membres du —. Macérer, mortifier son —. Agréable au —, մարմնախորժ. — anémié, արիւնատ —. — organique, inorganique, — գործարանական, անգործարանական. — organisé, գործարանաւորեալ —. les diverses parties du —. Un — vivant. Le — d'un animal. Son — est criblé de blessures, խոցալից՝ բազմախոց է — նորա. une voiture lui a passé sur le —. J'ai le — tout endolori. Son — dépérit, հիՔի — նորա. il avait le — tout enflé, ու-

ռազիկ էր — նորա . il a le — brisé, moulu, մարմնաբեկ՝ մարմնակոչկոճ է . saisir un homme au —, ձեռքակալ առնել զոք . || lutte, combat — à —, գիրկընդխառն կռիւ , մենամարտ . se battre — à —, գիրկընդխառն կռուիլ , մենամարտիլ , մենամարտիկ լ՝ ոգորիլ . || il faut savoir ce que cet homme a dans le —, պարտ է գիտել զոր ինչ կարէ առնել՝ զոր ինչ կամիցի առնել այդր այս . || ք. à — perdu, յանդուգն , յաչս եդեալ զամենայն . se jeter à — perdu sur qn., dans la mêlée, dans le danger. || A mi—, կիսամարմին , կիսով մարմնով , *կէս մարմնով . || répondre de qn. — pour —, երաշխաւոր լ. անձին ուրուք . || avoir le diable au —, ունել սատանայ յորովայնի, յանդուգն յոյժ լ., խիզախել , * փորուն մէջ սատանայ ունիլ . || se tuer le — et l'âme, զրաքաստակ՝ զբաջան լ. || à son — défendant, դէմ եդեալ յարձակմանն . ակամայ, բռնի. || ք. drôle de —, այր ծաղրածու , տարօրինակ. c'est un drôle de — que votre père. || C'est un — plaisant, զուարճախօս ոմն է . || c'est un pauvre —, այր տկարամիտ է . || se donner à qn. — et âme, անձնատուր՝ բոլորանուէր լ. ումեք . || faire bon marché de son —, դնել զգլուխ իւր ի կշիռս , դիմագրաւ լ. վտանգաց , չխնայել անձին, *դիւրաւնեամբ ինքնինքն վտանգի մէջ դնել. || bourreau de son —, դաժին մարմնոյ իւրոյ , *որ իւր առողջութեան չխնայեր . || ք. faire de son — une boutique d'apothicaire, առնուլ բազում դեղս , *իւր —ն դեղագործի խանութ դարձնել . || faire — neuf, նորոգել զ—, *նորոգուիլ . || n'être qu'un en deux —, լինել մի մարմին եւ մի հոգի , մտերիմ յոյժ լ. || c'est l'ombre et le —, բառնէր եւ մարմին են . անբաժանելիք են . || faire —, կազմել մի —, անբաժ միանալ , կից լ. || un — de fer, այր երկաթի՝ անխոնջ. || — glorieux, փառաւորեալ — (որպիսի լինելոց են —ք յետ յարութեան). || ք. c'est un — glorieux, — է փառաւորեալ, զերծ է ի կարեաց մարմնոյ . 2. —, տարր , նիւթ . le diamant est le plus dur de tous les —. — simple, composé, պարզ, բաղադրեալ —. || les — célestes, երկնային՝ արփային —ք, արփիք, լուսաւորք երկնից . 3. —, դի , մեռելոտի, գեշ «լէշ». ensevelir, embaumer un —. || Passer sur le — de qn., գլել անցանել քան զոք , * ձկնուն մարմնոյն վրայէն անցնիլ , ոտքն սահեցուցանել . || passer sur le — d'une armée ennemie, կորճանել՝ փլուզանել զբանակ Թշնամեաց . || faire rentrer dans le —, լռեցուցանել . je lui ai fait rentrer ses bravades dans le —. 4. — Տեառն. recevoir le — de Notre-Seigneur, ընդունել զ— Տեառն մեծոյ . 5. —՝ անձն իշխանի . les gardes du —, մարմնապահք , անձնապահք , Թիկնապահք , գլխապահք . 6. իր , անձն . contrainte par —, բանտարգելութիւն , բանտարկութիւն (անձի պարտականի) . séparation de —, յօտարանալութիւն . բաժանումն ամուսնոց . séparé de —, յօտարական . 7. նաւ. —, հոգի , անձն . le vaisseau a péri — et biens, կորեաւ նաւն *հոգիներով եւ ապրանքով, կորուսեցաւ մէջի մարդիկներովն ու բեռովն. 8.—, իրան. վերին մասն հագուստի . — de jupe. 9. նիւթ, բուն, գլխաւոր մասն . — du délit, նիւթն յանցանաց , բուն յանցանքն. 10. —, իրան , կռճղ . avoir les jambes trop courtes par rapport au —. 11. —. գլխաւոր մասն իրիք . le — d'un vaisseau, d'un navire, — նաւի , ոդնուց . — de carrosse, գոգ կառաց . — d'un violon, d'un édifice. Le — de l'acte, de la lettre. || — de logis, Թռ շինուածոց . — de bâtiment, կողմանց . * շէնքին կողմնական մասն . || le — de pompe, փողրակ ջրհանի . 12. Թանձրութիւն , հոծութիւն , բաւտւարութիւն , * հաստութիւն . ce papier, cette étoffe, ce sirop n'a pas de —. 13. զօրութիւն , ոյժ . ce vin a du —. 14. ոպ. սատիճան , մեծութիւն . — d'un caractère, — տառից . 15. ժողովածոյք, բաղուածոյք, գիրք : le — du droit civil. 16. բովանդակութիւն . le — de doctrine. 17. գիտութիւն . prendre du —, գիրանալ , *մխ կապել . 18. —, ժողով , հոյլ , կոյտ , դաս , խումբ , ուխտ , ընկերութիւն . le — législatif, constitué, օրէնսդիր՝ օրէնսդրական , սահմանադիր մարմին՝ ժողով . || le — de l'Église, մարմին Եկեղեցւոյ . համօրէն քրիստոնեայք . || le — diplomatique, մարմին դեսպանական , դեսպանակոյտ , դեսպանք . || — de ballet, պարախումբ , պարանցիկք . || — d'enseignement, ուսուցիչ մարմին , ուսուցիչք . || le — du clergé, մարմին կղերի , ուխտ եկեղեցւոյ , համօրէն կղերն . || le — de la noblesse, — ազատորեաց . համօրէն ազատականին . || grands — de l'État, մեծամեծ մարմինք պետութեան (որպէս Ծերակոյտն , Խորհրդարանն եւ Պետական Խորհուրդն) . — de métier, մարմին՝ ժողով համարուսաց գործաւորաց . || — municipal, ժողով քաղաքացեսչութեան . || — d'état, ժողով համարուսաց անձանց . || esprit de —, ոգի ընկերութեան . || repas de —, ընկերական հացկերոյթ (յորում ժողովին անդամք ընկերութեան իրիք). ||en —, մ. միախուռն , միաժողով , միախումբ , համախումբ , համագումար , համագունդ , խմբովին . le parlement y alla en —. Ils assistèrent en —. 19. գ. գունդ , զօրք , զօրակոյտ . — de troupes, զօրագունդ . — d'armée, զօրաբանակ , բանակազօր . — de bataille, մարտազօր. — franc, ազատագունդ , ազատազօր . — de réserve, պահեստազօր . un — d'infanterie, հետեւակագունդ , հետեւակազօր. — de cavalerie, հեծելագունդ, հեծելազօր . — d'élite, մարտընտիրք, մատեան գունդ. || — de garde, պահանորդք, պահապանք, պահակազունք «գարաոլ» եւս՝ պահակ , պահակապահ , պահակապահութիւն , պահակութիւն , պահակատուն , պահանոց «գուարտ» :

Corpulence, ի. Թանձրամսութիւն , բազմամսութիւն, գիրութիւն . un homme de petite —, այր փոքրամարմին. un homme de grosse —, այր մեծամարմին՝ յաղՁամարմին՝ մարմնեղ. un homme de votre — doit manger beaucoup. D'honnête —, մարմնեղ՝ յաղՁամարմին . incommodé par sa —, նեղեալ ի —Թենէ :

Corpulent, e, ած. մարմնեղ , անձնեայ , Թանձրամարմին , բազմամիս , յաղՁամարմին , Թանձրամիս , յոյր , գիրապարար , յաղՁամարմին. un homme —. Une femme —e.

Corpusculaire, ած. մարմնիկական . physique, philosophie —.

Corpuscule, ա. բգ. մարմնիկ , հողմամարք , մանրամասն փոշի . — s mouvants, vibrants.

Corpusculeux, euse, ած. մարմնիկոտ, մարմնիկային. ver à soie —.

Corpusculiste, ա. մարմնիկական :

Corradoux (քորադու) ա. նւ. կամրջամիջոց , կամրջավայր. * երկու կամրջաց միջտեղի միջոցն :

Corre, Corret, ա.ած. պարկուական :

Correct, e (քորէքթ) ած. ուղիղ , ճշգրիտ , ուղղագիր , անսխալ , անվրիպական , յարդար , յարդարուն , *շիտակ. écriture, copie, phrase —e. 2. մաքուր , յստակ . style, dessin —.

Correctement (քորէքթման) մ. ուղիղ , ճշգրիտ , անսխալ , անվրիպական . parler —, — խօսել , ուղղախօսել . qui parle —, ուղղախօս . dessiner —.

Correcteur, trice, գ. ուղիչ , խրատիչ , կշռամբիչ . sévère —. 2. առաջնորդ , վանահայր . 3. տպ. սրբագրիչ , սրբագրող . bon —.

Correctif, ive, ած. ուղիչ , ամոքիչ, ամոք. phrase —ive. 2. ա. դղ. ամոքիչ , ամոքարար , բարեխառնիչ . le sucre est le — des acides. 3. փ. ամոքանք, ամոքարար. je pense envoyer votre analyse sans —. La critique injuste a pour — la louange méritée.

Correction, ի. ուղղութիւն , ուղղումն . — des mœurs, — բարուց . — des défauts, des abus, des erreurs. 2. տպ. սրբագրութիւն . faire des —s à, —ս առնել , սրբագրել . — des épreuves, — օրինակաց՝ փորձից . 3. մաքրութիւն , յստակութիւն . — du style, du dessin. 4. կշռամբութիւն , կշռամբանք , խրատ . je lui ai fait une petite —. 5. պատիժ , պատուհաս . cela mérite —. Il a subi la —. Infliger une — aux enfants. || Maison de —, ուղղատուն , զգօնարան , զգաստարան. || 6. դղզ. ամոքանք , բարեխառնումն . || sauf —, sous —, մ. * ՝ի՛ չեմ սխալիր՝ չեմ խաբուիր . je maintiens, sauf —, que cela est faux.

Correctionnaire (քորէքսիոնէր) ա. ուղղապատժատու , ուղղապատժընկալ :

Correctionnalisation (քորէք-

աբօճալիզասիօն) ի. ուղղապատժումն:

Correctionnaliser, ն. ուղղապատժել. *ուղղելու համար պատժել:

Correctionnalité, ի. նբ. ուղղապատժութիւն, պատժականութիւն:

Correctionnel, elle (բօրէքսիօնել) ած. ուղղական, ուղղիչ, զգաստացուցիչ, պատժական, ուղղապատժական. 2. ի. —elle, պատժական դատարան. j'ai été traduit en —elle.

Correctionnellement, մ. ուղղապատժօրէն. juger —. Ce boulanger a été condamné —.

Correctivement, մ. ուղղապէս:

Correctrice, ի. առաջնորդուհի, աբբաստուհի:

Corrée (բօրէ) ի. կոթենի. սեռ տնկոց ի տոհմէ փեգեննայց:

Corrégidor (բօրէժիտօր)ա. դատատրապետ (ի Սպանիա):

Corrégidorerie, ի. դատատրապետութիւն (ի Սպանիա):

Corrélatif, ive (բօրէլ) ած. իս. առնչական, յարնչական. père et fils sont des termes —s. 2. ա. առնչական, յարնչական:

Corrélation, ի. իս. առնչականութիւն, առնչութիւն, յարնչութիւն, յարնչականութիւն, կցորդութիւն, աղերս. une étroite — unit ces deux principes. Il y a — entre ces deux membres de phrases. [յարնչաբար:

Corrélativement, մ. առնչաբար,

Correspondance (բեսբոնտանս) ի. նամակակցութիւն, նիվակցութիւն, նիվագրուի. avoir une — avec qn., — ունել ընդ ումեք. 2. —, նամականի, նիվնան. lire des —s. La — de Voltaire. 3. հաղորդակցութիւն, հաղորդութիւն, կցորդութիւն կնոց. je n'ai jamais eu aucune — avec cet homme. Entretenir des —s avec les ennemis. 4. մ. հաղորդակցութիւն, վաճառակցութիւն. ce négociant a des —s dans toutes les villes de l'Europe. 5. հաղորդութիւն, հաղորդակցութիւն, կցորդութիւն (ճանապարհաց, կառաց). 6. հաղորդատոմս, կցորդատոմս, հաղորդակցոն. demander, prendre la —, une —. Une — d'omnibus. 7. համեմատութիւն, կցորդութիւն. il y a — de sentiments entre deux personnes qui s'aiment.

Correspondant, e, ած. համեմատ, պատշաճ, համակարգ, համապատասխան, համապատասխանիչ. angle —, փոխադարձ անկիւն. հն. **Alterne**. 2. ա. նամակակից, ընկերակից, նիվագիր. 3. վաճառակից, շահակից, հաշուակից, հաշուբնկեր. avoir des —s dans tous les pays. 4. հաշուակից, նամակակից, նիվակից, խնամակալ (պանդուխտ ուսանողի). 5. նամակակից, նիվակից (անդամ՝ կաճառուղղ ուսումնական ինչ ընկերութեան). un — de l'Académie. Membre — d'une société.

Correspondre (լծ. **Répondre**) չ. նիվնել, նամակագիր լ., *նիվակցիլ. — avec qn. 2. ունել հաղորդութիւն՝ կցորդութիւն, հաղորդիլ, կցորդիլ. l'inondation empêche cette ville de — avec la capitale. Cette chambre correspond au salon par un corridor. 3. համեմատ՝ պատշաճ լ., ի ճահ՝ ի դէպ գալ, յարմարիլ, համապատասխանել. l'aile gauche de cet édifice ne correspond pas avec l'aile droite. La fortune correspond à mes vœux. 4. փ. առնել դարձուածս փոխարինի, փոխարինել. la fille correspond-t-elle à votre amour.

Se correspondre, դ. ունել հաղորդութիւն ընդ միմեանս. ces pièces se correspondent.

Corrhécère, ա. մբ. ձարեղչիւր. սեռ բուսոյ պատենաւեից:

Corridor (բորիտոր) ա. փողանցքիւղ՝ փողոց տան «սօֆա». un long —.

Corrigé, ա. ուղղագիր. le — d'un thème. [նացուցիչ:

Corrigeant, e, ած. ուղղիչ, զգո-

Corriger (լծ. իբր **abréger**) ն. ուղղել, յուղղութիւն ածել, յարդարել, *շտկել. — les défauts d'une personne. — les abus, les mœurs. 2. ուղղել, յուղղութիւն՝ ի զգաստութիւն ածել, զգաստացուցանել, զգօնացուցանել. — qn. — une personne de ses défauts. 3. պատժել, պատուհասել, կշտամբել, յանդիմանել, խրատել. il fut sévèrement corrigé. 4. ուղղել, սրբագրել, յղկել, պորկել, կռկել. — un devoir, son livre, un plan. 5. ապ. սրբագրել. — une épreuve, des épreuves, փորձ —. 6. ամոքել, բուժել, բարեխառնել, քաղցրացուցանել. — l'acidité du citron par le sucre. 7. փ. ամոքել, մեղմացուցանել. il corrigea habilement ce que ses paroles avaient de trop dur.

Se corriger, դ. ուղղել զանձն, գալ յուղղութիւն՝ ի զգաստութիւն, զգաստանալ, զգօնանալ, *ինքնգինքն շտկել. corrigez-vous. — de ses défauts. 2. ուղղիլ, գալ յուղղութիւն, *շտկուիլ. les vices de l'esprit peuvent —. 3. ամոքիլ, բուժիլ, բարեխառնիլ. la crudité de l'eau se corrige par quelques gouttes de vin.

Corrigeur (բորիժէօր) ա. տպ. սրբագրիչ (գրաշար):

Corrigibilité, ի. ուղղելիութիւն, սրբագրելիութիւն:

Corrigible, ած. ուղղելի. cet enfant n'est pas —. 2. սրբագրելի. vos devoirs ne sont pas —s.

Corrigiolacées, ի. յ. կ. փոկենասերք. հաւուած սեռի փրփրեմասերից (portulacées). հն. **Corrigiolées**.

Corrigiole, ի. կ. փոկենի. սեռ տոհմի քցմեայց (paronychiées).

Corrigiolé, e, ած. բզ. փոկաւոր, երիզաւոր. *ճնգակապածեւ գունաւոր երիզ ունեցող. 2. բ. փոկենեայ. || —es, ի. յ. բ. —ք. ենիացեղ կրունիկխոտեայց (illécébrées).

Corripiant, e, ած. բժ. յանկարծահաս. douleurs —es.

Corroborant, e (բորոպորան, նի) ած. կազդուրիչ, զօրացուցիչ, ուժաւոր. remède —. 2. —. le vin est un —.

Corroboratif, ive, s. **Corroborant**. Prendre un —, des —s.

Corroboration, ի. կազդուրում, զօրութիւն:

Corroborer (բորոպորէ) ն. կազդուրել, զօրացուցանել. le vin corrobore l'estomac. 2. զօրացուցանել, զօրութիւն՝ ոյժ տալ, հաստատել. vos paroles ne font que — mon opinion.

Corrodant, e (բօրօդան, նի) ած. ուտիչ, կրծիչ, մաշիչ. 2. ա. —. l'eau-forte est un —.

Corroder, ն. ուտել, մաշել, կրծել. la rouille corrode le fer. 2. փ. —. [corrode aisément.

Se corroder, դ. —իլ. le fer se

Corroi (բորուա) ա. աբ. կաշում, հանդերձանք՝ վերջին պատրաստութիւն կաշւոյ «ռէպղ». 2. կաւ, ծեփ (չրարգել). faire un —. C'est par le moyen des —s qu'on empêche l'infiltration des eaux dans les bassins.

Corroirie, ի. կաշեգործնոց:

Corrompable (բորոնփապլ) ած. ապականելի, եղծանելի:

Corrompre (բորոնփր. լծ. իբր **Rompre**) ն. ապականել, ժանտացուցանել, ախտաւորել. — le sang, l'air. 2. ապականել, մատնել յապականութիւն, խանգարել, եղծանել, զեղծուցանել, խանձարել, աղաւաղել. — la langue, le goût. La crainte corrompt le plaisir. 3. ապականել, զառաճանել, զեղծուցանել, խոտորեցուցանել, ծխրել, ժանտացուցանել. — l'âme, le cœur, les mœurs. Se laisser — par l'avarice, ծխրել զօշարաղութեամբ. 4. աղաւաղել, կամակօրել. — un texte. 5. ապականել, նեխել. la chaleur corrompt la viande. 6. կաշառել, կաշառաբեկ՝ կաշառակուրծ առնել, կաշառ խնդել, գաղտախնդել. *առակով ասել, կուռ՝ կաշառ կերցուցանել «բիշվէթ՝ ուզուտ յէթ վէրմէք». — un juge, un témoin. Se laisser — par des présents, կաշառակուրծ՝ կաշառաբեկ՝ կաշառագնաց լ. 7. — une femme, une fille, ապականել՝ խարդաւանել՝ պղծել զկին՝ զկոյս.

Se corrompre, դ. ապականիլ, նեխիլ, լուծանիլ յապականութիւն, ժոլխիլ, յաղկիլ, տրորիլ, *լկկիլ, ասրուիլ. cette viande s'est corrompue. 2. ապականիլ, եղծանիլ, խանգարիլ, խանձարիլ, աղաւաղիլ. le goût se corrompt avec les mœurs. La langue grecque se corrompit peu à peu.

Corrompu, e (բորոնփիւ) ած. ապականեալ, եղծեալ, խանգար. langue —e, աղաւաղ լեզու. 2. ապականեալ, նեխեալ, նեխ, ժանտ, շարաւոտեալ, շարաւահոտ, ծանրահամ, ժահահոտ. 3. փ. ապականեալ, խոտորեալ, ծխրեալ, զեղծ, զեղծմիտ, ապականամիտ, չարաբարոյ, ապիրատ, մեղծ. les hommes —s, արք ապիրատք. nature —e, ախտաւոր բնութիւն. 4. ապականեալ, խարդաւանեալ. 5. կաշառեալ, կաշառաբեկ, կաշառաւուռ, կաշառակուրծ. — par l'argent, —.

Corrond (բորրոն) ա. մկգ. երկաթակոշտ. կոշտ երկաթ:

Corrosif, ive (քորրոզիֆ) ած. փաղաղիչ, կերակ, ծախիչ. substances —ives, փաղաղիչ գոյացութիւնք. un puissant —. 2. ա. կերակ. employer des —s. 3. փ. —. l'humeur est un — qui use le cœur.

Corrosion, ի. մաշումն, մաշեցում, ծախումն:

Corrosiveté, ի. մաշկութիւն. la — de l'arsenic.

Corroyage, ա. փոկահարմարութիւն, խաղախորդութիւն, կաշեգործութիւն. 2. մկգ. կռանահարութիւն (երկաթի):

Corroyer (լծ. **Aboyer**) ն. կաշեգործել, խաղախորդել, յարդարել զմոլի. — des peaux. 2. ոսպնել, ողորկել, յղկել. — du bois. 3. մկգ. — du fer, կռել, կռանահարել զերկաթ, * սաք սաք ծեծել. 4. — un bassin, կաղել. ծեփել զաւազան կաւով:

Corroyère, ի. բ. խաղախորդարոյս. *տեղակ աղտորկի, որոյ տեղիք կգործածուին կաշի ազատելու:

Corroyeur, ա. փոկեհան, խաղախորդ, մորճաններկ, կաշեգործ, ճոն: [բեկ:

Corrude, ի. բ. ճաճի. վայրի ծեր.

Corrugateur, ած. մկ. խորշոմիչ. muscle —. 2. ա. —. [Քիւն:

Corrugation, ի. մկ. խորշոմում.

Corrupteur, trice, գ. ապականիչ, ապականագործ, ապականարար, խանգարիչ. un vil —. Les —s du langage, des mœurs publiques. 2. մոլորեցուցիչ. un — l'a séduite. 3. կաշառիչ. 4. ած. ապականիչ, ապականարար, ապականագործ. chant, langage —. Doctrine —trice.

Corruptibilité, ի. ապականացուիւն, ապականելիութիւն:

Corruptible, ած. ապականելի, ապականացու, եղծանելի. corps, matière —. 2. կաշառելի, կաշառանու, կաշառասէր. juge —.

Corruptif, ive, ած. ապականարար. passions —ives.

Corruption, ի. ապականութիւն. — de l'air, du sang. 2. —, նեխ, փուտ, ժահ, նեխութիւն, որորումն, փտութիւն. — de la viande. 3. ապականութիւն, Քիրութիւն, խոտորութիւն, մոլորութիւն. la — du cœur, des hommes. — des mœurs, գեղծարարոյութիւն. ապականութիւն՝ խաթարումն բարուց. 4. ապականութիւն, եղծումն, խանգարումն, խաթարումն, խանգար, աղաւաղութիւն, գեղծումն, եղծագործ ապականութիւն, գեղծագործութիւն. — du langage, du goût. Ce mot se dit par — pour tel autre, աղաւաղութեամբ ասի բառս փոխանակ այլոյ. — d'un texte, կամակորութիւն՝ աղաւաղութիւն բնագրի. 5. կաշառ, կաշառանք, կաշառակերութիւն, կաշառութիւն, կաշառատուութիւն. recourir à des moyens de —, employer la —, կաշառ խնել, կաշառատու՝ կաշառատուր լ., կաշառակուրծ՝ կաշառարեկ առնել:

Cors (քոր) ա. յ. բողկուկք (եղջերուի). հն. **Andouiller**: [2ան:

Corsac, ա.կ. սկանդ. ապլ փոքրիկ

Corsage, ա. իրան. beau —. Joli —. — délié. 2. յանջազգեստ, կրծազգեստ, կոճկենիկ, կոճկէն. le — d'une robe. Des jeunes filles en — de soie, կերպաստակոճկէն օրիորդք:

Corsaire, ա. ծովահէն, յեղուզակ. ծովապատակ. tomber entre les mains des —s. 2. յանճգանձի, ճիճահատ, աղապատակահատ. 3. փ. բ. ընչաբաղց. c'est un —. Les hôteliers sont de vrais —s. 4. Ք. ռա. **Épervier**:

Corsé, e, ած. Ճանճ, ճատա. étoffe —e. Drap —. 2. զօրաւոր. du vin —. Un cheval —. 3. առատ. déjeuner —.

Corselet, ա. լանջապահ. 2. սեղմիրանիկ. 3. բոլ. լանջք (միջատաց եւ խեցեմորթաց):

Corset, ա. լանջապան, սեղմիրան, չփակ, կրծապանակ. mettre un —. Oter son —. Porter —. Lacer, serrer un —. — de soie. Un joli —. [սեղմնակուռ:

Corseté, e, ած. սեղմակապինդ,

Corseter, ն. սեղմակել, դնել սեղմակ. une jeune fille bien corsetée.

Se corseter, դ. սեղմակիլ. սեղմակապնդիլ, սեղմակապինդ՝ սեղմակուռ լ., դնել սեղմակ անձին:

Corsetier, ière, գ. սեղմակագործ, սեղմակավաճառ, սեղմակագործուհի, սեղմակավաճառուհի:

Corsie, ի. բ. կորսիա, կորսենի. բոյս ի Նոր Կուինէա: [սիննի:

Corsinie, ի. բ. կորսինիա, կոր-

Corsiniées, ի. յ. բ. կորսիննայք. ննդացեղ սկեայց:

Corsoïde, ի. հբ. գլխակերպ. քար ինչ նման գիսախուխ գլխոյ:

Corsomyze, ի. հբ. ծծուկ. սեռ երկծեւից:

Corsyre (սիր) ա. մբ. գիսամիջատ. սեռ հնգայօդ պատենաւորից:

Cortale, ա. կմ. կորտալ. սեռ գլխատանց:

Cortège, ա. պատուղեկիցք, շքադիրք, յուղարկաւորք, շքախումբ. le — d'un prince. Le — funèbre. Nombreux —. Faire —, յուղարկ՝ յուղարկաւոր երթալ՝ լ., յուղարկել, ուղեկից լ. 2. փ. —. les infirmités sont le — de la vieillesse. || ՔՊ. la nuit guidant son — d'étoiles. 3. բ. խումբ, բազմութիւն. il arriva suivi d'un — d'enfants.

Cortéger, ն. հգ. S. **Escorter.**

Cortépinitannique, ած. ագ. տոճակեղեւաղալային. acide —. *ասի տոճոյ կեղեւին հանուած ՔՊուոյն:

Cortès (քորթէս) ի. յ. խորհրդարան (ի Սպանիա եւ ի Փորթուկալ). convoquer la —.

Cortésie, ի. բ. կորտեզիա, կորտեզենի. սեռ տոհմի գաղտիկրեայց (borraginées).

Corthyle, ա. մբ. դիզակ. սեռ քառայօդ պատենաւորից:

Corticaire, ի. S. **Corticarie.**

Cortical, e, ած. բ. կեղեւական. agaric —. Boutons corticaux. Plantes —es, կեղեւաբոյսք. 2. մգ. պատենական. substance —e. 3. ա. մգ. ոսկրակերպ (առոյքից), որ կն. **Substance —e** կամ **Cément.**

Corticarie, ի.մբ. կեղեւամիջատ. սեռ պատենաւորից:

Corticaté, e, ած. կեղեւաւոր. graine —e.

Corticaux, ա. յ. կբ. պատենաւորք. *բոլոր պատեան ունեցող կենդանաբոյսք:

Corticifère, ած. կեղեւաբեր. 2. ա. պլբ. —. սեռ պողպատաբուծից. 3. —s, ա. յ. —բ. սեռ կենդանապուսաց: [ձեւ, կեղեւանման:

Corticiforme, ած. բ. կեղեւա-

Corticine, ի. ոգ. կեղեւին. դեղին նիւթ:

Corticique, ած. ագ. կեղեւային. acide —, կեղեւաթթու:

Corticole, ած. մբ. կեղեւասուն, կեղեւաբնակ. *ծառոց կեղեւին վերայ բնակող՝ ապրող. cochenille, agaric —. || —s, ա. յ. —բ. ՔՆ. **Araditesի:**

Cortie, ի.բ. կորտնի. սեռ տոհմի հովանոցաբերից:

Cortine, ի. բ. խանձուռ. * որ անկոց գլխարկին ծիրն կպատէ:

Cortique, ա. մբ. կեղեւաճճի. սեռ այլայօդ պատենաւորից:

Cortiqueux, euse, ած. բ. Ճանճապակեղեւ. fruits —.

Cortuse, ի. բ. կորտուսենի. սեռ

տոհմի գաղտնաճաղկեայց:

Coru, ա. կորու. սերկեւլոյ նման ծառ ի Մալապար:

Corundellite, ի.հբ. կորինդոնաքար. գոյացութիւն ի տոհմէ քլորիտաց (chlorites).

Corundophyllite, ի. հբ. կորինդոնատերեւաքար. գոյացութիւն գրանեալ ի վերայ կորինդոնի (corindon).

Corune, ի. մբ. լախտամիջատ. սեռ տոհմի պղնձամոլիզեանց:

Coruscant, e, ած. փայլուն, լուսաճաճանչ:

Coruscation, ի.բգ. փայլ, փայլփլիւն, շողիւն, նշոյլ. la — d'un météore.

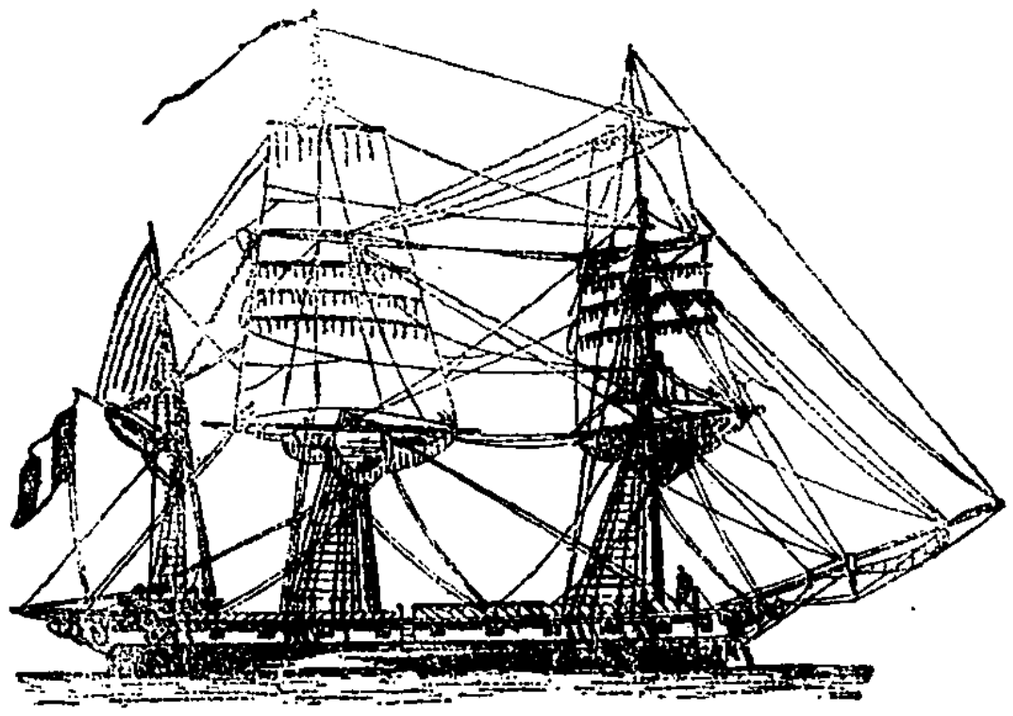
Corvéable, ած. տարապարհակելի, պահակավարելի, * կոռապարտ, կոռելի. les Français ne sont plus —s.

Corvée, ի. տարապարհակ, պահակութիւն, պահկութիւն, տարապարհակ աշխատութիւն, *կոռ, անկարիա. soumettre à la —, պահակ ունել՝ վարել, տարապարհակ վարել,

*կոռել, անկարիայի բռնել. servir en —, տարապարիսկ վարել, *կոռել. exiger des —s. Faire travailler à des —s, à la —. L'abolition de la —. 2. գ. պահկուՒիւն, կոռ, փոխադարձ աշխատուՒիւն գիւղացւոց. être de —. — pour aller chercher des vivres. 3. փ. բռնադատական. բռնի վաստակ՝ աշխատուՒիւն՝ գործ՝ *կոռ, անկարիա. c'est une — pour moi. Je me serais bien passé de cette —. Exemptez-moi de cette —. Quelle longue, quelle rude —! Je vais donc faire cette petite —. C'est une —, une vraie —, une pure —.

Corvéieur, ա. պահակավար:

Corvette, ի. կորվէտ, մարտական. équiper une —.

Corvidé, e, Ա. ագռաւեայ. ||—es, ի.յ. —ք. ցեղ կռնակացաց նախատիպ ունելով զագռաւ:

Corvin, e, աճ. Ա. ագռաւեան, ագռաւանմման. ||—s, ա. յ. —ք. ցեղ տոհմի ագռաւեայց: [ին. Corb.

Corvine, ի. ձք. ագռաւածուկն.

Corvinelle, ի. Ա. ագռաւիկ:

Corvinés, ա. յ. Ա. ագռաւեայք:

Corvisartie, ի.ք. կորվիզարտիա. սեռ բեղմնաւակից մնկոց:

Corvoyeur, S. Corvéieur.

Corvultur, S. Corbivau.

Coryanthe, ա. բ. սաղաւարտածաղիկ. սեռ խոլորձեայց:

Corybante, ա. կիբեղաքուրմ. քուրմ Կիբեղեայ:

Corybantique, ի. յ. կիբեղատօնք. տօնք Կիբեղեայ:

Corybantisme, ա. հին. կիբեղակաբաւ. կաբաւ կիբեղաքրմաց. 2. բժ. —. *տեսակ մի բանդագուշանք հիւանդաց:

Corybase, ի. բ. սաղաւարտանիք. ազգ սաղաւարտածաղկի (corysanthe).

Corycée, ա. կ. գնդաժժմակ. *սեռ մակաբոյծ ժժմակաց, այլեայլ տօմոց մէջ ապրող:

Coryceïdés, ա. յ. կ. գնդաժժմակեայք. տոհմ ոլորկապատանիից նախատիպ ունելով զգնդաժժմակ:

Corycie, ի. մբ. սաղաւարտաճճի. սեռ պատենաՒեից:

Corycion, ա. բ. սաղաւարտաբոյս. սեռ խոլորձեայց:

Corycobolie, ի. պարկընկեցուՒիւն, պարկարկուՒիւն:

Corycomachie (չի) ի. հին. պարկամարտ, պարկամարտուՒիւն:

Corycus (իւս) ա. հին. պարկ:

Corydale, ա. մբ. շահՒառակ. սեռ ճճեաց ի տոհմէ հուկարաց (semblides). 2. բ. —. սեռ խաշխաշեայց անձխատեայց:

Corydalées, ի. յ. բ. շահՒառակեայք. տոհմ անձխատեայց նախատիպ ունելով զշահՒառակ:

Corydalide, ի.բ. հն. Corydale.

Corydalidées, ի.յ.բ. շահՒառակատուակք. ճճեաց եօՒնատեաց անձխատեայց:

Corydalides, ի.յ. մբ. հն. Corydalés.

Corydaline, ի. ոգ. շահՒառակին. *կալաքարակերպ գոեալ շահՒառակի կեղեւին մէջ: 2. Ա. շահՒառակիկ, սարկ (fringille) եղկգոյն:

Corydalique, աճ. ոգ. շահՒառակային:

Corydalites, ա. յ. մբ. շահՒառակազգիք. խումբ տոհմի հուկարից (semblides).

Corydalle, ի. Ա. գ ա. Farlouse ի:

Corydallis, **Corydalis** (քորիտալիս) ա. բ. հն. Corydale.

Corydie, ի. մբ. սաղաւարտաւիթաս. սեռ ցեղի պոլոճանց (blattiens).

Corydon, ա. Ա. կորիդոն. ազգ պապակայից. 2. մբ. —. տեսակ ՒիՒեռնկի:

Corydale.

Corydonie, ի. Ա. S. Coucal.

Corydoras, **Corydore**, ա. ձբ. սաղաւարտանիզակ. սեռ տոհմի սիլուրակերպից: [lifère.

Corylacé, e, աճ. բ. հն. Cupu-

Corylées, ի. յ. բ. կաղնեներայք. ցեղ կաստանասերից:

Corylophe, ա. մբ. հուրկ. սեռ պատենաՒեից ի տոհմէ լախտաշօշփուկաց (clavipalpes).

Corylopse, **Corylopsis**, ա. բ. խճբի. ազգ կաղնենոյ:

Corylus (քորիլիւս) ա. բ. գա. Noisetier ի:

Corymbe (քորէնպ) ա. բ. փնջակ. fleurs en —, փնջակաձև ծաղկունք:

Corymbé, e (քորէնպէ) աճ. բ. փնջակաւոր, փնջակաձև. knoxie —e.

Corymbeux, euse, աճ. բ. փընջակուռ:

Corymbidées, ի. յ. բ. փնջակեայք. եՒեաց ցեղ խոլորձեայց:

Corymbifère, աճ. բ. փնջակրեր. ||—s. ա. յ. —ք. հն. Radiées.

Corymbiflore (քորէնպիֆլոր) աճ. բ. փնջակաճապիկ. solanée —. [ձև:

Corymbiforme, աճ. բ. փնջակա-

Corymbiole, ի. բ. փնջիկ. տեսակ մի պժիր (armoselle) Գլխոյ Բարեխաւոյ:

Corymbion, ա. բ. փնջօն. սեռ տոհմի բեղնաւակից վեռնոնաներից:

Corymbis (իս) ա. բ. փնջուկ. սեռ խոլորձեայց:

Corymbite, ա. մբ. ատառաճիճ. սեռ հինգայօդ պատենաՒեից:

Corymbocrinus (իւս) ա. վբ. փնջակաշուշան. սեռ բրածոյ ծովաշուշանաց: [ճակտի:

Corymbopore, ա. կ. փնջակա-

Corymborchis (քորէնպորքիս) ա.

Corymborchyde, բ. փնջակախտորմն. սեռ տնկոց ի տոհմէ խոլորձեայց: [փնջակուռ:

Corymbuleux, euse, աճ. բ.

Corymorphe, ի. կ. սաղաւարտաձև. սեռ ջրակերպ մեդուսայց հիւսիսային ծովուց:

Corynacées, ի. յ. բ. լախտիկասերք. տոհմ մնկոց:

Corynanthe, ա. բ. լախտաճապիկ. սեռ տոքոնեայց:

Coryne, ի. պղբ. լախտիկ. սեռ տոհմի զանգակաւորաց (campanulaire). 2. բ. —. ազգ մնկոց:

Corynécladie, ի. բ. լախտոտուս. սեռ ծովից:

Corynée, ի. բ. լախտենի. սեռ բալուտակրասերից: [սեռ քարաքոսից:

Corynélie, ի. բ. լախտաբոս.

Corynelle, ի. բ. լախտատունկ:

Corynéon, ա. բ. լախտատունկ:

Corynéphore, ա. բ. լախտակիր. սեռ տնկոց ի տոհմէ լարաքուսեայց (chordariées). 2. —. մբ. սեռ քառայօդ պատենաՒեից ի տոհմէ կնճՒաւորաց (curculionides).

Corynète, ա. մբ. լախտամարտիկ. սեռ հինգայօդ պատենաՒեից:

Corynidés, ա. պղբ. լախտիկազգիք. տոհմ պոլիպաբուծից նախատիպ ունելով զլախտիկ (coryne).

Corynite, ի. հբ. լախտիտ. բաղադրուՒիւն բազմատեսակ հանքաց:

Corynocarpe, ա. բ. լախտապտուղ. սեռ տնկոց ի տոհմէ բեւեկնասերից (térébinthacées).

Corynocère, ա. մբ. լախտեղջիւր. սեռ հինգայօդ պատենաՒեից կարճավերնաՒեից (brachélytres).

Corynomorphe, ա. բ. լախտաձև. սեռ երկատեսակ ծովից:

Corynopalpe, ա. մբ. լախտաշօշփուկ. սեռ քառայօդ պատենաՒեից:

Corynope, ա. մբ. լախտոտն. սեռ ցեղի պիծակեայց (crabronides).

Corynophalle, ա. բ. լախտափալ. սեռ նուիկեայց :

Corynophle, Corynophlée, ի.բ. լախտակեղև. սեռ ծովային յօտից :

Corynospermées, ի. բ. լախտասերմունք. մեծ բաժին դասու փլոբիդեայց :

Corynostyle, ա. բ. լախտասյալք. սեռ. տոհմի մանուշակեայց :

Corypha, Coryphe, ա. բ. շքարմաւ. ծառ. սեռ արմաւենեաց :

Coryphée, ա. ին. պարագլուխ, պարապետ, պարառաջ, դասապետ. 2. փ. պարագլուխ, պարառաջ. le — du parti. Pétrarque était le — des poètes de son siècle.

Coryphées, ի. յ. բ. շքարմաւազգիք. ցեղ տոհմի արմաւենեաց :

Coryphelle, ի. կմ. լախտածբժմակ. սեռ որովայնոտանց :

Coryphène, ա. ձբ. հնցիկ. սեռ ձկանց ի տոհմէ Պիւնիկակերպից :

Coryphénide, աճ. ձբ. հնցիկեայ, հնցկանման. || —s, ա. յ. —բ. ցեղ Պիւնիկակերպից նախատիպ ունելով զհնցիկ :

Coryphiné, e, աճ. բ. շքարմաւեայ. || —es, ի. յ. —բ. ցեղ տոհմի մետասանատեսակ արմաւենեաց :

Coryphion, ա. մբ. ծայրաճճի. սեռ քառայօդ պատենաձեից :

Coryphocère, ա. մբ. ծայրեղջիւր. սեռ հնգայօդ պատենաձեից :

Coryphocérides, ա. յ. մբ. ծայրեղջերեայք :

Coryphodon, ա. կ. ծայրատամն. սեռ մեծամեծ բրածոյ ստնաբերից :

Coryphodontides, ա. յ. կ. ծայրատամունք. տոհմ ինչ ստնաբերից :

Coryphophyte, աճ. բ. ծայրատունկ :

Corysanthe, ա. բ. S. **Coryanthe**.

Coryssomère, ա. մբ. զհնասբրունք. սեռ քառայօդ պատենաձեից :

Coryssope, ա. մբ. զինատն. սեռ քառայօդ պատենաձեից ի տոհմէ ճճեայց :

Coryssops, ա. մբ. զինակն. սեռ քառայօդ պատենաձեից :

Coryssoraphe, Coryssoraphis, ա. մբ. զհնասեղն. սեռ ցեղի վահանակեանց (scutellériens).

Coryste, ա. ոպ. սաղաւարտազն. սեռ կարգի տասնոտն կարճագեաց (brachyures).

Corystérion, ա. մբ. սաղաւարտազնիկ :

Corystides, ա. յ. ոպ. սաղաւարտազնեայք. տոհմ ողոկապատենից ունելով նախատիպ զսաղաւարտազէն (coryste).

Corystiens, ա. յ. ոպ. սաղաւարտազնեանք. ցեղ կարգի տասնոտանց կարճագեաց :

Corystion, ա. ձբ. սաղաւարտաձուկն. սեռ ձկանց ի տոհմէ սրաբերանաց (oxystomes).

Corystites, ա. յ. ոպ. սաղաւարտազինագգիք. խումբ խեցգետեանց (cancériens).

Corythacanthe, ի.բ. սաղաւարտակեռանետ. սեռ կեռանետեայց :

Corythaïx, ա.Ծ.գա. **Touraco**ի:

Corythanthe, ա. բ. սաղաւարտածաղիկ. սեռ տոհմի խոլորձեայց :

Corythe, ա. Ծ. սաղաւարտահաւ. Ծաչուն ինչ ճնճղատեսակ :

Corytholobe, Corytholobion, ա. բ. սաղաւարտնի. ընդարբեր ծառ ի Բրեզիլ :

Corytholome, ա. բ. սաղաւարտածիք. Ծուի ինչ ի Բրեզիլ :

Corythophane, ա. սբ. շքեղասաղաւարտ. սեռ մողիզեանց ի տոհմէ իգուանեանց :

Corythophyte, աճ. բ. սաղաւարտատունկ. որոյ վերին ծայրն բաժակի սաղաւարտանձեւ է :

Coryza (քորիզա) ա. բժ. տմաղուն, ռնգախտ «կէնկ Ծուծուլմար». ռկ. **Enchifrènement, Rhume de cerveau.**

Cos (քոս) ա. հբ. աւազաքար. հն. **Psammite.**

Cosaque, ա. խազախ. 2. փ. եւ բ. —. այր բիրտ եւ անագորոյն. c'est un —, un vrai —. || Traiter à la —, en —, խուել, լկել. 3. ի. խազախապար. danser la —.

Cosaquerie, ի. խազախութիւն :

Coscinarée, ի. վբ. նօսրախարբալ. սեռ բրածոյ խեցաչեչի :

Coscinie (քոսինի) ի.մբ. խարբալաճճի. սեռ հնգայօդ պատենաձեից :

Cosciniées, ի. յ. բ. խարբալիկեայք. ցեղ լուսնասերմնեայց :

Cosciniopore, ա. վբ. խարբալածակտի. սեռ բրածոյ սպնգաց :

Coscinioptère, ա. մբ. խարբալիկաձեւ. սեռ հնգայօդ պատենաձեից :

Coscinium (քոսինիոմ) ա. բ. խարբալիկ. սեռ բրածոյ մամռակենդանաց աճխաբեր գետնոց :

Coscinodiscées, ի. յ. բ. խարբալասկուտեղեայք. տոհմ տրամահատեայց :

Coscinodisque, ա. բ. խարբալասկուտեղ. սեռ տրամահատեայց :

Coscinodon, ա. բ. խարբալատամն. ազգ մամռոց :

Coscinomancie (քոսինոմանսի) ի. մաղաբախութիւն, մաղադիւթութիւն, մաղահմայութիւն :

Coscinomancien, enne, գ. մաղաբախ, մաղադիւթ, մաղահմայ :

Coscinopore, ա. պղբ. խարբալածակտի. ազգ պողիպաբունց :

Coscorobe, ա.Ծ. կոսկորոբ. խոշոր սագ ի Քիլի :

Cosécante, ի. եչ. համահատ, հատանողակից. հատանող յատկուածի անկեան :

Coseigneur, ա. տիրակից, աւատակից :

Coseigneurie, ի. տիրակցութիւն, աւատակցութիւն :

Cosignataire, գ. համաստորագիր :

Cosine, ի. տգ. կոսին. ազդոյ տարրն կոսնայի :

Cosinus (քոսինիւս) ա. եչ. ծոցակից, համաճոց. ծոցն յատկուածի անկեան :

Cosmanthe, ա. բ. զարդածաղիկ :

Cosmanthe.

Cosmarion, ա. բ. զարդալօս. լօս. մանրադիտական :

Cosmélie, ի.բ. զարդաբոյս. սեռ տոհմի կորվիկեայց (épacridées).

Cosmétique, աճ. գեղեցկացուցիչ, գեղազարդիկ, մարմոլորիկ. 2. ա. գեղադեղ, զարդադեղ. un bon —. Préparer des —s. Etudier la —.

Cosmétique, ի. գեղագիտութիւն.

Cosmétiquer, ն. գեղադեղել. պատել գեղադեղով.

Se cosmétiquer, դ. —իլ. պատել զանձն գեղադեղով. — la figure, les mains.

Cosmétologie, ի. գեղեցկաբանութիւն :

Cosmèze, ա. մբ. զարդաճճի. սեռ հնգայօդ պատենաձեից ի տոհմէ սղոցեղջերց (serricornes).

Cosmibuène, S. **Hirtelle.**

Cosmidium, ա. բ. զարդենի :

Cosmidium.

Cosmie, ի. մբ. զարդուկ. սեռ պատենաձեից գիշերայնոց :

Cosmine, ի. մբ. զարդիկ. սեռ երկվեւից :

Cosmique, ած. ո. տիեզերական. les espaces —s. Corps —, տիեզերացած մարմին. որ յածի ի տարածութեան հանգոյն մոլորակաց կամ գիսաւորաց. matière —, աշխարհագործ՝ համաշխարհագործ՝ տիեզերագործ նիւթ, շամանդաղ. || աս. համարեգականածագ. lever, coucher — d'une étoile, ծագումն՝ մուտք աստեղ (կոչի, յորժամ աստղն ծագէ կամ մտանէ ի ծագել արեգական) :

Cosmiquement, մ. աս. տիեզերապէս, տիեզերաբար :

Cosmisome, ա. մբ. զարդամարմին. սեռ քառայօդ պատենաւոեւից:

Cosmocère, ա. մբ. զարդեղջիւր. սեռ քառայօդ պատենաւոեւից երկայնեղջերց : [սեռ լօռից:

Cosmoclade, ա. բ. զարդոստ.

Cosmocrate, ա. տիեզերապետ. Napoléon était un —.

Cosmocratie (բոզմօքրասի) ի. տիեզերապետութիւն :

Cosmocratique, ած. տիեզերապետական :

Cosmocratiquement, մ. տիեզերապետաբար :

Cosmogénie, ի. տիեզերածնուէ :

Cosmogénique, ած. տիեզերածնական : [զերածնապէս :

Cosmogéniquement, մ. տիե-

Cosmognose (բոզմոկնոզ) ի. տիեզերագիտութիւն : [ծութիւն :

Cosmogonie, ի. տիեզերագոր-

Cosmogonique, ած. տիեզերագործական : [րագործապէս :

Cosmogoniquement, մ. տիեզե-

Cosmogoniste, ա. տիեզերագործ:

Cosmographe, ա. տիեզերագիր:

Cosmographie, ի. տիեզերագրութիւն : [րագրական :

Cosmographique, ած. տիեզե-

Cosmographiquement, մ. տիեզերագրապէս :

Cosmoline, ի. զարդիւղ :

Cosmologie, ի. տիեզերաբանութիւն, տիեզերախօսութիւն :

Cosmologique, ած. տիեզերաբանական, տիեզերախօսական :

Cosmologiste, **Cosmologue**, ա. տիեզերաբան, տիեզերախօս :

Cosmométrie, ի. տիեզերաչափութիւն :

Cosmonomie, ի. տիեզերօրինութիւն. * տիեզերքն վարող համօրէն օրէնք : [ինական :

Cosmonomique, ած. տիեզերօ-

Cosmonomiquement, մ. տիեզերօրինապէս :

Cosmonote, ա. մբ. զարդողն. սեռ այլայօդ պատենաւոեւից :

Cosmopolite, ա. աշխարհաքաղաքացի, աշխարհաբնակ, աշխարհակենցաղ, համաշխարհական, համաքաղաքացի. || ած. —, համաքաղաքացիական. un philosophe —. Une existence —.

Cosmopolitisme, ա. աշխարհաքաղաքացիութիւն, համաշխարհականութիւն, համաքաղաքացիութիւն :

Cosmorama, ա. տիեզերացոյց :

Cosmorhine, ա. մբ. զարդաքիթ. սեռ քառայօդ պատենաւոեւից :

Cosmos (քոսմոս) ա. աշխարհ, տիեզերք :

Cosmos, ա. բ. զարդենի. սեռ

բաղադրեալ արեւածաղկեայց :

Cosmosophe, գ. տիեզերիմաստ :

Cosmosophie, ի. տիեզերիմաստութիւն : [մաստական :

Cosmosophique, ի. տիեզերի-

Cosmosophiquement, մ. տիեզերիմաստաբար :

Cosmostigme, ա. բ. զարդանիշ. սեռ ասկլեպեայց :

Cosmotome, ա. մբ. զարդահատ. սեռ երկայնեղջիւր պատենաւոեւից :

Cossard, ա. ե. ռա. Buse ի :

Cosse, ի. պատիճ, պարկուճ, պատեան, պատկան, փոճոկ, փեճեկ «գապուգ». — de pois, de fèves. || — de coton, խոզակ բամբակի, բժոժ. || parchemin en —, անհարթ մագաղաթ՝ բրդազերծ մորթ ոչխարի. 2. պարկուճ. պտուղ Քրիստոսի :

Cosse, ա. մբ. S. Cossus.

Cosser, ն. եղջիւր ածել, խեթկել, եղջերցել. ոգորել (խոյից). || փ. ոգորել. — avec qn.

Cossette, ի. եղերդախրթիկ. խրթիկ եղերդի. 2. աբ. ճակնդեղակ. մանր տաշեղք ճակնդեղի ի պէտս շաքարագործութեան :

Cosso, ա. բ. S. Kousso.

Cosson, ա. մբ. տիզ. Քրքռոր ջորեկի (bruche). 2. բ. —. նորընծիւղ բարունակ որթոյ յետ յօտելոյ :

Cossone, մբ. մնիկ. սեռ քառայօդ պատենաւոեւից ի տոհմէ ուղղեղջիւր կնճռաւորաց :

Cossonide, ա. յ. մբ. հիժեայք. հատուած տոհմի կնճռաւորաց :

Cossu, e, ած. փոճոկաւոր, փեճեկաւոր «գապուգլու». 2. փ. եւ ռ. բարեկեցիկ, ընչաւէտ, ճոխ, * հարուստ. c'est un homme —. Une toilette —e. C'est une femme —e. 3. փ. եւ ռ. en conter de —es, բարբանջել, բանդագուշել :

Cossus (քոսիւս) ա. մբ. բինճ. սեռ Քեփաւոեւից գիշերայնոց :

Cossyphe (քոսիֆ) ա. մբ. նշիր. սեռ այլայօդ պատենաւոեւից :

Cossyphènes, ա. յ. մբ. նշրազգիք. ցեղ գեղձեղջիւր (taxicorne) պատենաւոեւից :

Cossyphides, s. Cossyphènes.

Cossyphin, e, ած. մբ. նշրեան, նշրանման. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ պատենաւոեւ միջատաց նախատիպ ունելով զնշիր :

Costaire, ի. բ. կողաբոյս :

Costal, e, ած. մգ. կողային. nerfs costaux, — ջիլք, կողաջիլք :

Costalgie, ի. ախ. կողացաւ :

Costalgique, ած. ախ. կողացաւային : [canne de rivière.

Coste, ա. բ. գետեղէգն. կն.

Costé, e, ած. բպ. կողաւոր :

Costée, ի. բ. կոստենի. սեռ կիւրիլեննայց :

Costière, ի. շն. կողակալ :

Costifère, ած. կողաբեր :

Costiforme, ած. կողաձեւ. մգ. apophyses —s, — արձէնք :

Costirostre, ած. կ. կողակտուց:

Costo, նմ. մզ. կող..., կողա...:

Costo-abdominal, ած. եւ ա.մգ. կողագանձակային :

Costo-claviculaire, ած. եւ ա. մգ. կողանրակային :

Costo-coracoïdien, ած. եւ ա. կողագռաւակերպեան :

Costo-pubien, ած. եւ ա. կողագռային : [կողուսային:

Costo-scapulaire, ած. եւ ա.

Costo-thoracique, ած. եւ ա. կողալանջային :

Costotome, ա. վ. կողահատ. մկրատ վիրաբուժական :

Costo-trachélien (քէլիէն) ած. եւ ա. կողուլնային :

Costo-transversaire, ած. եւ ա. կողընդմիջական :

Costo-vertébral, e, ած. եւ ա. կողողնային :

Costo-xyphoïdien, enne, ած. եւ ա. կողաթրակերպեան :

Costule, ի. մգ. կողիկ :

Costume, ա. սքեմ, հալաւ, տարազ, զգեստ, * հագուստ. le — arménien. Le — militaire. — de bal, պարազգեստ, պարտատարազ. en —, տարազաւոր, տարազածեւ. de plusieurs —s, բազմատարազ. en grand —, մեծատարազ, նախատարազ, շքեղատարազ. 2. սքեմ, տարազ. մասնաւոր հագուստ կանանց. faire un —.

Costumé, e, ած. տարազաւոր, սքեմաւոր, ծպտեալ. bal —.

Costumer, ն. տարազել, տարազ զգեցուցանել, սքեմաւորել, ծպտել. elle avait costumé sa fille en bergère.

Se costumer, դ. —իլ. տարազ զգենուլ. — en arménien. Cet acteur se costume bien.

Costumier, ière, գ. սքեմագործ, տարազագործ, տարազավաճառ (Քատրոնի, պարահանդիսի...). 2. սքեմապահ, տարազապահ (Քատրոնի) : [չափ :

Costumomètre, ա. տարազա-

Costus (քոսթիւս) ա. բ. կոստ, քուշտ, կապարասի, մոլկուշտ :

Cosujet, ա. հպատակակից :

Cosyndic, ա. սնդիկոսակից, շահապակից :

Cotable, ած. վճ. գնանիշելի, գնանիշ, գնանշան. une valeur —.

Cotangente, ի. եչ. շօշափողակից։

Cotarnamique, ած. տգ. Թրմբենամինային. acide —, Թրմբենամինաթթու։

Cotarnine, ի. տգ. Թրմբին, որ անդրատառուԹեամբ լինի Թմբրին (narcotine) եւ է արուեստական կաւաթթուական գոյացեալ օրսիտացմամբ Թմբրինի։

Cotarnique, ած. տգ. Թրմբինային. acide —, Թրմբինաթթու։

Cote, ի. հանգանակ; բաժին «հիսէ, փայ». payer sa — կամ sa — part, հատուցանել զ—իւր. 2. հարկ, տուրք. — personnelle, mobilière. 3. — mal taillée, մերձաւոր՝ միահաղոյն հաշիւ. il a fait de tout cela une — mal taillée. 4. վճ. գնացոյց. ցուցակ գնոց արժեթղթոց. 5. նշանագիր, Թուանշան։

Côte, ի. մգ. կող, պառակ «գապուրղա». || ը. rire à s'en tenir les —s կամ se tenir les —s de rire, Թալանալ ի ծաղուէ, *խնդալէն մարիլ. || rompre les —s à qn., գանատից չարագան առնել զոք, *մէկուն կողերն կոտրտել. || mesurer les —s à qn., բրածեծ՝ սրածեծ՝ Թրածեծ առնել զոք, *գաւազանով՝ Թուրին տափակ կողմովն ծեծել. || on lui compterait les —s, ասի զմարդոյ՝ զանասնոյ որ վոհմ յոյժ իցէ, *կողերն կիամրուին. || serrer les —s à qn., ի նեղ արկանել՝ հատուցանել, ի նեղ արկեալ ստիպել զոք, *նեղն խոԹել. || de — à —, մ. կող ի կող, մերձ, մերձ առ միմեանս, *կուշտ կշտի, քովէ քով. ils marchaient — à —. 2. կող, զարմ, սերունդ. nous sommes tous de la — d'Adam. Il s'imagine être de la — de saint Louis. 3. նե. կողք, կողուց. les —s d'un bâtiment, d'un navire, — նաւու. 4. ճ. կող. —s d'une coupole, —s de dôme, —ք գմբեԹի. 5. պառակ, կող, ողն լերին, լեռնակող, զառիվայր. — fertile, bien exposée. Planter des vignes le long de la —. Au bas de la —. Petite —, զառ ի վերակ. || à mi—, ի կէս զառ ի կողին՝ զառ ի վայրին. la voiture s'arrêta à mi—. Sa maison était bâtie à mi—. 6. ծովեզր, ափն ծովու, ծովափն. la —, les —s de France. — basse, sablonnée, escarpée. Se briser à la —. Toute la — était couverte d'hommes. Le vent nous poussa, nous jeta à la —, sur la —. || Donner à la —, խրել, *ցամաքն զարնել. || faire —, նաւաբեկիլ՝ նաւակոծ լ. առ ծովեզերք՝ առ ափամբ. || ranger la —, քերել զափամբ. || aller sur la — d'Épire, քերել զափամբք Եպիրոսի. || les habitants des —s, ծովեզերեայք, ծովափնեայք, ծովեզրեցիք. les —s de l'Afrique. 7. ը. կող, ջիղ. — de melon, de citrouille. — d'une feuille. Tabac sans —s, ծխախոտ անկող. 8. մգ. կող, պառակ. —s couvertes, découvertes. —s d'aloyau,

Côté, ա. մգ. կող, կուշտ «եան, ալէշյիւր». un point de —, կշտացաւ «հան ադրըսը». le — me fait mal, կողս՝ *քովս կցաւի. mettre, laisser de —, ի միակողմն դնել՝ Թողուլ. 2. կողմն. il boite des deux —s, կաղայ երկակողմանի. il était perclus de tout le — gauche. Se coucher sur le —, ի կող լ.՝ անկանիլ, կողմնիլ, կողմանիլ, ընկողմանիլ. || le — des pieds, անուտք, *ոտքին կողմն. ||de tous —s, ամենուստ, յամենուստ, *ամէն դիւց՝ կողմէն. || de plusieurs —s, բազում՝ յոլով ուստեք, *շատ կողմէն. || d'aucun —, ոչ ուստեք. || le — d'un édifice, կողմանց. || ը. être sur le —, այնչափ հիւանդ լ. գի չկարել շարժիլ. vous voilà sur le — pour six mois. եւս՝ *գործեցն լաւ չերԹալ. || être aux —s de qn., լ. մերձ՝ առընԹեր ուրուք, *մէկուն քովն լ. || à —, մերձ, առ երի, քով, քովն. || de son —, իւրովանն, *իւր կողմէն. || assis à ses —s, նստեալ մերձ՝ առընԹեր նորա, *քովն՝ քովիկն նստած. || le — de l'épée, կողմն սրոյ, սրակողմն. ձախ կողմն մարմնոյ. || le — du cœur, կողմն սրտի, սրտակողմն, ձախակողմն մարմնոյ. եւ փ. սէր, գութ. il vous plaît, il est du — du cœur. 3. կողմն, կոյս, դեր, դեհ «եան, Թարաֆ». les —s de l'armoire, d'une cheminée, կողմանք դարանի, վառարանի. || le — droit, le — gauche d'une assemblée, աջակողմն, ձախակողմն ժողովոյ. այսպէս կոչի աջակողմն եւ ձախակողմն նախագահի. || du — des ennemis, ի Թշնամեաց կուսէ, ի կողմանէ Թշնամեաց. || il est de l'autre — du bois, ի միւս կողմն՝ յայնկոյս անտառին է. mettez-vous de l'autre — de la table. D'aucun —, եւ ոչ ի միոյ կողմանէ, եւ ոչ ուստեք, *եւ ոչ մի կողմէ. || du — de la fortune je n'ai rien à désirer. Je vais, de mon —; vous faire réussir. De ce —-là vous pouvez être sûr. || Tout le tort est de son —, իւր է մեղն, *քոլոր յանցանքն իւր կողմն է. || le — intérieur, ներքին կողմն, ներքսակողմն. le — extérieur, արտաքին կողմն, արտաքսակողմն. || ը. de l'autre —, ի միւս սեննկի. passons de l'autre — pour causer à notre aise. 4. կողմն, երես. les —s d'une pyramide, d'un monument. || Le — de l'envers, le — de l'endroit d'une étoffe, ներքին կողմն՝ երեսք, ուղիղ կողմն, երեսք պատառի «գումաշըն Թէրս Թարաֆը, Թէրսի»։

5. փ. կողմն, դեհ, դէմք, կերպարանք, երեւոյԹ, *կողմ, դի. de quel — que vous regardez l'affaire, յորմէ կողմանէ եւ նկատիցես գիրն. on regarde les gens par leurs méchants —s. Le — ridicule des choses.

6. եչ. կողմն. les trois —s d'un triangle.

7. կողմն, վայր, տեղի. attaquer la place du — le plus faible. De quel — qu'on s'y tourne, յոր կողմն՝ յոր վայր եւ դառնայցէ ոք. prendre une chose du bon —. Il prend tout du bon —.

|| փ. le — faible d'une chose, տրկար՝ Թերի՝ պակասաւոր կողմն իրիք. || փ. le — faible d'une personne, տրկար կողմն, սովորական ԹերուԹիւն ուրուք. il connaissait son — faible. || De mon —, յինէն կողմանէ, *իմ կողմէս, եւ փ. յինէն կողմանէ, յինէն կուսէ, ես, իմովանն, *իմ կողմանէս. de son —, յիւրմէ կողմանէ, իւրովանն, *իւր կողմէն. de notre —, ի մեր կողմանէ, ի մէնջ կուսէ, մերովանն. de ton, de votre —, ի քո՝ ի ձեր կողմանէ, ի քէն՝ ի ձէնջ կուսէ. || du — de, ի կողմանէ, ի մէջ, ի միջի. du — des Athéniens, ի կողմանէ ԱԹենացւոց. || d'un —, ի միոյ կողմանէ, *մէկ կողմէն՝ դիէն. d'autre —, յայլ՝ յայլմէ կողմանէ՝ կուսէ, *ուրիշ կողմէն՝ դիէն. || de ce —, յայսմ կողմանէ, *այս կողմէն՝ այս դիէն. || de l'autre —, ի միւս կողմանէ, յայնկոյս, անտի. || de deux —s, յերկուց՝ յերկոցունց կողմանց, երկուստեք. || de — et d'autre, յայսկոյս յայնկոյս, աստի եւ անտի, աստի անտի, ի կողմանց կողմանց, երկուստեք. || d'un — à l'autre, ի միոյ կողմանէ ի միւսն, *մի կողմէն միւս կողմն. d'un — jusqu'à l'autre, ի միոյ կողմանէ մինչեւ ի միւսն՝ մինչեւ ի միւս կողմն, երկուստեք, *մէկ կողմէն մինչեւ մէկալն. jusqu'à l'autre —, մինչեւ ի միւս կողմն, *մինչեւ մէկալ կողմն. || de tous les —s, de tous —s, de tout —, ամենուստ, յամենայն կողմանց, ընդ ամենայն կողմանս, աստի անտի, շուրջանակի.

8. կողմն, ուղղութ. je vais de votre —, ի քո կողմն՝ *քու կողմդ կ'երԹամ. de quel —? ընդ ո՞ր կողմն, ընդ ո՞ր կոյս, յո՞ր կոյս, ընդ ո՞ր, *ո՞ր կողմն՝ կողմէն՝ դին՝ դիէն. || d'autre —, յայլմէ կողմանէ, այլ ուստեք, *ուրիշ կողմէն՝ տեղաց. || de plusieurs —s, բազում՝ յոլով ուստեք, *շատ կողմէն՝ տեղաց. || d'aucun —, ոչ ուստեք. եւ ոչ մի կողմէն. || après dîner, chacun s'en va de son —, յետ ճաշոյն իւրաքանչիւր ոք երԹայ ի տեղի իւր. || du — d'Orient, ընդ կողմն արեւելից, յարեւելս կոյս, յարեւելակողմն կոյս. aller du — de la ville, երԹալ ընդ կողմն քաղաքի՝ ընդ քաղաքն, ի քաղաքն կոյս. du — des ennemis. || փ. ne savoir de quel — tourner, չգիտել ընդ ո՞ր կողմն դառնալ, չգիտել զի՞նչ առնել.

9. կողմն, կոյս, Թեր, կուսակցուԹիւն «Թարաֆ». le — du roi. Du bon —. Nous l'avons de notre —. C'est le — le plus juste, le plus fort. || Se ranger du — de qn., ի կողմն լ. ուրուք, *մէկուն կողմն՝ Թեր ելլել. tourner du — de qn., դառնալ ի կողմն ուրուք. avoir qn. de son —, ունել զոք յիւր կողմն. il est de notre —, ի մեր կողմն՝ կոյս է.

10. կողմն, ազգականուԹիւն. ils sont parents du — du père, de la mère, ազգականք են ի կողմանէ հօրն՝ մօրն. j'étais son cousin du — de sa grand'mère. Le — paternel, maternel. || Être du — gauche, զառակ ան-

հարազատ՝ շնորդի է. c'est son fils du — gauche. ‖Épouser qn. du — gauche, ունել զոք ի հարճ. լգա. de la main gauche.

Du — de, նխ. ի կողմն, ընդ կողմն, դէպ ի, ի կողմանէ, կոյս, առ. du — du couchant, յարեւմտեայս կոյս, ընդ կողմն արեւմտից, յարեւմտեակողմն կոյս. placez-vous du — du président.

De —, մ. առ ի կողմն, կողմնակի, կողմանակի, առ ի շեղ, *քովընտի. il faut vous tourner un peu plus de —. ‖ փ. regarder de —, խնդիր հայել, *ծուռ նայիլ. ‖ mettre, laisser de —, ի միակողմն դնել՝ Ցոլոլ, Ցոլուլ ի բաց, բարձի Ցոլի առնել, *մէկդի՝ մէկ կողմն դնել՝ Ցոլուլ. laissons cela de —. On l'a mis de —. Mettre un habit de —. ‖ եւս՝ mettre de —, դնել ի միակողմն՝ ի մի կողմն՝ մեկուսի՝ ի պահեստի, * մէկդի՝ մէկ կողմն դնել, զատել. j'ai prié ce marchand de me mettre plusieurs objets de —. Il met tous les ans quelque chose, de l'argent de —. ‖ փ. եւ ը. être à — de la question, * հետանալ խնդրին, լաւ չհասկանալ. ‖ à — de, նխ. ի կողմանէ, առ կողքը, մերձ, առընթեր, առ երի, * քովն. il s'est assis à — de lui, նստաւ ի կողմանէ նորա, *քովն նստաւ. ma chambre est à — de la sienne. ‖ Marcher à — de qn., * մէկուն քովին քալել. ‖passer à — d'une question, d'une difficulté, ընթել՝ զանց առնել, հարթանցի անցանել զխնդրով՝ զդժուարութեամբ, անց եւ անց առնել զիւիք. *խնդրոյ մի՝ դժուարութեան մի քովէն՝ վրայէն հարթանցի անցնիլ. ‖donner à —, վրիպել ի նպատակէն, * վախճանին չհասնիլ. ‖ tout à —, մերձ. *մօտիկ, քովնտի, քովիկն:

Coté, e, անց. գին հաւտալ, գնանշեալ, գնանիշ. à quel taux la rente a-t-elle été —e? La rente a été —e au pair. Valeur —e.

Coteau, ա. զառ ի վերակ, զառ ի կող, բլրակ, բլրադաշտակ, լեռնադաշտակ, լեռնակող. monter le —, ելանել ընդ —ն. — planté de vignes, այգեւէտ —. sur le haut du —.

Côtelé, e, ած. կողաւոր:

Côtelette, ի. կողիկ, պառակիկ. — de mouton, de veau, de porc frais. Manger une —.

Côtelettier, ա. կողիկեվաճ. գործի կողիկ ևիեղոյ:

Cotepalis, ա. վճ. վեռաքսայծեայ. պատառ ի վեռաքսոյ եւ ի մազէ այծի:

Coter, ն. գին հաւտանել, գնանշել, գնանշանել. նշանակել զգին. — le court des effets publics. — des marchandises. 2. նշանել, նշանագրել, Ցուանշանել. — les pièces d'un procès.

Coterie, ի. կողմնակցութիւն, ընկերշակութիւն. il est de notre —. Faire — avec qn., ընկերշակել, ընկերանալ ոումբ. ils sont de la même —.

Cothocrinus (նիւս) ա. վբ. բաժակաշուշան. սեռ բրածոյ ծովաշուշանաց:

Cothurne, ա. ոտքերգակօշիկ, ոտքերգասօլեր. կօշիկ՝ սօլեր ոտքերգուաց. ‖փ. chausser le —, — ագանել՝ *հագնիլ. ոտքերգուժիւնս յօրինել՝ խաղալ, լինել ոտքերգակ. ‖ chausser le —, chausser le — tragique, ուռուցանել՝ փրոցուռոյց զոն գործել:

Cothurné, e, ած. ոտքերգակօշիկ ագեալ. * ոտքերգակօշիկ հագած. Melpomène est toujours représentée —e.

Cothurnie, ի. հղ. կօշկիկ. սեռ ոսիմի յօնակազգեայց (ophrydinées).

Coti, e, անց. ճմլեալ, ճմլուն. poire —e. Fruits —s. Melon —.

Coticule, ա. հբ. աճեպաքար:

Côtier, ière, ած. ծովեզրեայ, ծովափնեայ. navigation —e. 2. ծովեզրագէտ, ափնագէտ. pilote —. ‖ ա. —. un — expérimenté.

Côtière, ի. սգր. ծովեզերք, ծովափունք. il croise sur cette —.

Cotignac (քոթինեա) ա. սերկեւլասինձ. սինձ սերկեւլի, * սերկեւլի անուշ «այվա բէչելի». boire de —.

Cotignelle, ի. սերկեւլօղի:

Cotillon, ա. կոնկէն. ներքին մէջազգեստ (կանանց). ‖ փ. եւ ը. aimer le —, կնասէր՝ իգասէր է. l'influence du —, ազդեցութիւն կնոջ. 2. վերջապար, քոթիլեօն. ազգ պարու ի վերջ պարահանդիսի. danser un —. 3. վերջապարանուագ (նուագն):

Cotillonner, չ. վերջապարել,

Cotillonneur, ա. վերջապար, վերջապարու:

Cotinga, ա. Ց. դունդր. ննջղդանան Ցուչնիկ գեղափետուր:

Cotir, ն. ճմլել, վիրաւորել (զպտուղս):

Cotisation, ի. անդամավճար, հանգանակութիւն, հանգանակ. 2. բաժնեգին, բաժին, հանգանակ. payer sa —. J'ai donné dix francs pour ma —.

Cotiser, ն. հանգանակել, հանգանակցել. սահմանել զհանգանակ՝ զբաժին. on l'a cotisé à tant.

Se cotiser, դ. հանգանակիլ, հանգանակցիլ. հաւտացանել զհանգանակ՝ զբաժին իւր. il faut que chacun se cotise selon ses moyens. Nous nous sommes cotisés. Ils se cotisèrent tous.

Cotissure, ի. ճմլուած, ճմլումն. վէրք (պտղոց). la — fait pourrir les fruits.

Coto, ա. բ. կոտոյ. բոյս բնիկ

Cotogénine, ի. տգ. կոտոճին. չեզոք մարմին հանեալ ի սպիտակոտոյինէ (leucotine).

Cotoïne, ի. տգ. կոտոյին. տարրն գոեալ ի կեղեւի կոտոյի:

Coton, ա. բամբակ «փամպուգ». — cardé, աղեղնած. chemise de —, բամբակեայ շապիկ. ‖ — à longue, à courte soie, երկայնաթել, կարճաթել —. ‖ bonnet de —, բամբակգդակ. ‖ փ. élever un enfant dans du —, փափկասուն՝ փափկանուագ՝ դիւրանուագ առնել զմանուկն, * փափուկ մեծցուցանել. ‖ jeter son —, բրդոտիլ (պաստառաց). ‖ փ. avoir du — dans les oreilles, խլուլ՝ անլսող է. խնդրոց ինչ. ‖ փ. cet homme jette un vilain —, il file un mauvais —, առողջութիւն, պատիւ, համբաւ նորա ի վտանգի է. 2. բ. բամբակ, աղուամազ, բուրդ, ման (պտղոց) «այվա Ցիլիւ». 3. տեգ մօրուաց, մրոդիր բոյք մօրուաց, մրազարդ մօրուք, աղուամազ, * նոր բարակ մօրուք պատանեաց «այվա Ցիլիւ». on voit déjà un léger — sur ses joues. Son menton commence à se couvrir du premier —. 4. Coton-poudre, բամբակվառօդ, հրաթամբակ. ին. **Fulmicoton.** 5. ար. — de verre, ապակեբամբակ:

Cotonéastre, ա. բ. սերկեւլիճ. Ցուի նման զրնիենոյ (néflier).

Cotonis, s. **Cotonnis.**

Cotonisation, ի. բամբակացումն:

Cotonnade (քոթոնատ) ի. բամբակեայ, բամբակեղէն «բամպուգ պէզի». une pièce de —.

Cotonnage (քոթոնաժ) ա. ար. բամբակումն. Ցերուիին բամբակացող անգործ վեռաքսի:

Cotonné, e, ած. բամբակաւոր. ‖ cheveux —s, գանգուր՝ գանգրագեղ մազ՝ հեր. 2. ներ. մաշեալ, հնացեալ, * մաշած, հնացած. voile —e, — առագաստ. 3. բ. ճաճկեալ մրազարդ մօրուք. menton —.

Cotonner (քոթոնէ)ն. բամբակել. լնուլ բամբակաւ. — un pourpoint.

Cotonner, չ. եւ *Se cotonner*, դ. բամբականալ, բրդոտիլ. ճաճկիլ բրդով. le drap d'Espagne se cotonne. Ce drap, cette étoffe se cotonne. 2. ի տեգ մօրուաց գարդարիլ, տիգիլ՝ ընձիւղիլ մրազարդ մօրուաց, աղուամազ արձակել՝ *բուսցուցանել. ses joues commencent à se cotonner. 3. բամբականալ, * Ցուլնալ (պտղոց). ces pommes, ces raves se cotonnent.

Cotonnerie (քոթոնըրի) ի. բամբակամշակութիւն. մշակութիւն բամբակի. 2. բամբակաստան, բամբակադաշտ, բամբակուտ:

Cotonnette (քոթոնէթ) ի. վճ բամբակեակ:

Cotonneux, euse (քոթոնէօ) ած.

բամբակալից , բամբակուտ , բրդուտ . tige, feuille —euse. Bourgeon —. 2. բամբակուտ , բամբակացնալ, Ցուլացնալ . poire, pêche —euse. 3. փ. style —, Ցոյլ՝ մեկ ոճ :

Cotonnier (քոթոնիէ) ա. բամբակենի «բամպուգ ֆիտանը» :

Cotonnier, ière (քոթոնիէ) ած. բամբակային. industrie —ière. 2. ա. բամբակագործ , բամբակագործուհի «բամպուգ պէզճի» :

Cotonnine, ի. վճ. բամբակի . * հաստ բամբակեղէն « գալըն բամպուգ պէզի» :

Cotonnis (քոթոնի) ա. բամբակաճառագաթի . հնդիկ բամբակի մուտքաքիս :

Coton-poudre, ա. տ. **Coton.**

Côtoyer (լծ. **Aboyer**) ն. գնալ առընթեր ուրուք , * քովէն երթալ՝ անցնել . un valet ne doit pas — son maître. 2. —. — le rivage, նաւել՝ քերել առ ափամբք՝ առ ափն ծովու «գըյը սըրա կիտէնք». 3. քերել առ, գնալ զերկայնուքիւն , պատել, պատ առնուլ . — une forêt, un fleuve, une armée, քերել՝ մօտ քերել առ անտառաւ՝ առ գետով՝ առ բանակաւ :

Cotre (քոթը) ա. նե. տ. **Cutter.**

Cotret, ա. ոստախուրձ , կրկտատրցակ . * կապոց մանր փայտի . acheter un —. Brûler des —s. 2. կրքունուտ, փայտիկ . ‖ բ. un coup de —, de l'huile de —, բրաճճ, գան, ճեճ . je vous donnerai une bonne ration d'huile de —. ‖Être sec comme un —, վախ յոյժ լ. des jambes de —, վատասրունք :

Cottage (քոթէճ կամ քոթաժ) ա. ամարաստան , ամարատան , ամառօթեակ . փոքրիկ ամարանոց , * գեղեցիկ գեղի տուն :

Cottaldie, կ. կոտտալդիկ . սեռ. փոքրիկ կենդանի եւ բրածոյ ծովընեաց :

Cotte, ի. վիջագգեստ (գեղացի կանանց). — de paysanne. Mettre sa —. ‖ — de mailles, վերտազրաի, վառազան «զըրխ կէօմիէք» . ‖ — d'armes, վերտազգեստ . 2. նպ. — morte, ինչք կրօնաւորի վախճանելոյ . 3. ա. ձր. կապուտ ձուկն . կն. **Chabot.**

Cottée, ի. բ. գլխանի . սէգ ինչ :

Cottendorfie, ի. բ. կոտենդորփիա . սեռ անկոց ի տոհմէ բրոմելեասերից : [խոլորձնայց :

Cottonie, ի. բ. կոտոնիա . սեռ

Cotule, ի. բ. խոտոչենի . սեռ տոհմի պատուաճարեայց :

Cotulées, ի. յ. խոտոչենեայք . սեռ բաղադրելոց նախատիպ ունելով գխոտոչենի :

Cotunnite, ի. հբ. կոտունաքար . հին ինչ սպիտակ :

Coturnix, ա. Ծ. գա. **Caille**ի :

Cotutelle, ի. խնամակալակցուքիւն , համախնամակալուքիւն :

Cotuteur, trice, գ. իգ. խնամակալակից , համախնամակալ :

Cotylanthère, ա. բ. գուշաբեղնան :

Cotyle, ի. գուշ . չափ տարողուքեան առ նախնի Յոյնս . 2. հխ. ճաշակ . բաժակ ունելով մի անգղեղ . 3. մգ. գուշ . * խոռոչ ոսկեր ուր ուրիշ ոսկեր գլուխն կմտնէ . որ կոչի condyle, որոճ :

Cotyléderme, ա.վբ. գուշամորճ. սեռ. բրածոյ ծովաշուշանաց :

Cotylédon, ա. բ. պրուկ . բլճակ սերմանց . ‖ ած. պրուկային . cavité —, — ոի , պրուկոի . 2. բ. բարպրուկ . սեռ. տոհմի մոլբաատրից (crassulacées). [յին. corps —.

Cotylédonaire, ած. բ. պրուկա-

Cotylédoné, e, ած. պրկաւոր . plante —. [կերպ . corolle —.

Cotylémorphe, ած. բպ. գուշա-

Cotyléphore, ած. բ. պրկակիր :

Cotylet, ա. բ. ռա. **Cotylédon**ի:

Cotylifère, ած. բ. գուշաբեր :

Cotyliforme, ած. գուշածեւ . corolle —. [վանոցաբերից :

Cotyliole, ի. բ. գուշիկ. սեռ հո-

Cotylisque, ա. բ. գուշենի . սեռ տնկոց ի տոհմէ խաչաբերից :

Cotyloïde, ած. մգ. գուշակերպ . cavité —, գուշոի :

Cotyloïdien, enne, ած.մգ. գուշակերպեան , գշեայ :

Cou, ա. պարանոց , փող , ուղն , վիզ , ուղնափող , * ճիտ « պօղազ , պօյուն». le — d'un homme, d'un cheval. Sauter, se jeter au — de qn., անկանիլ՝ փաթիլ զպարանոցաւ ուրուք, *ժէկուն վիզն նետուիլ. qui a un long —, երկայնապարանոց , երկայնավիզ. qui a le — court, կարճապարանոց , կարճավիզ . qui fatigue le —, պարանոցատանջ. ‖ avoir un — de grue, le — d'une grue, կռնկավիզ լ. երկայն եւ նուրբ ունել զ—. ‖ avoir un — de cygne, կարապնավիզ լ. սպիտակ եւ գեղեցիկ ունել — (ասի գկանանց) . — d'ivoire, d'albâtre, d'iris, փղոսկրեայ, լուսակին, շուշանափայլ —. qui a le — large, լայնապարանոց, լայնավիզ. ‖ derrière du —, ճենիք. ‖couper le — à qn., ճատանել զ— ուրուք, գլխատել, *վիզն կտրել. ‖ tordre le — à un poulet, խառել զուլն ճաւի , *վիզն ոլորել , մորթել . ‖ être plongé, enfoncé jusqu'au — dans qc., պարանոցաձաղ լ. յիմիք ‖ փ. tendre le —, կարկառել՝ ճատուցանել զ—ն, անմբռունչ տանել վշտաց՝ անիրաւութեանց , * վիզն երիցուներ . ‖ se rompre, se casser le —, պարանոցակէկ լ. չարաչար վիրաւորիլ յանկանելն . եւ փ. կորճանիլ , կորուսանել զանձնայն . ‖ S. **Col, Corde.**

Coua, ա. Ծ. կուայ. Ցուչուն յազգէ կկուի (coucou).

Couac (քուաք) ա. ս. ձայնավրիպակ , ձայնասխալ (յերգելն, ի նուագելն) . faire un —, ձայնավրիպել , ձայնասխալ առնել :

Couagga, ա. կ. կուագգա . կենդանի նման փոքրիկ ձիոյ :

Couard, e, ած. բ. երկչոտ , վեհիր, վեհերոտ, վատասիրտ, *վախկոտ. un homme —. Une femme —e. 2. ա. բ. երկչոտ , վատասիրտ . c'est un franc —. 3. մպ. եւ ած. ագետակ :

Couardement, մ. վատաբար :

Couardise, ի. բ. երկչոտուքիւն , վեհերուքիւն , վատասրտուքիւն , *վախկոտուքիւն . on lui a reproché sa —. [տ. Ցուչնոց :

Coucal, ա. Ծ. կուկալ . ազգ մագ-

Coua.

Couchage, ա. ննջուման . 2. անկողնայք . կազմած անկողնոյ «բաճագ Ցագըմը». 3. պ. տաշտաձեւ «տալտըրմա» :

Couchant, e, ած. պառկող. chien —, պառակ շուն որ պառակի ի զգալն զոբս . ‖փ. faire le chien — auprès de qn., շնանիլ զոք, քծնիլ ընդ ուժիք, շողոմել՝ շողոքորթել զնա. 2. soleil —, մայրամուտ արեգական, *մայրն մրոնող արեւ , վերջալոյս . lune —e. 3. ա. արեւմուտք «կիւնէշ պաճըր , դարպ». pays du —. Du levant au —, յարեւելից յարեւմուտս , * արեւելք —. maison exposée au —, արեւմտեան տուն . 4. փ. եւ քԾ. վերջայք , ծերուքիւն , ալեւոյծ . être, toucher à son —, ի ծերուքիւն՝ յալեւոյծ խոնարհիլ , վերջալոյս լ. il était déjà à son —, lorsque je l'ai connu.

Couche, ի. անկողին , մահիճք , քնարան (քնոիր՝ քերծողական ոճով.) sur sa — de mort. J'arroserai de pleurs ma — solitaire. ‖ — nuptiale, սրսկապան , առագաստ , հարսնապան . ‖ souiller, déshonorer la — de qn., անկանել ընդ կնոջ նորա . il a souillé la — de son ami. ‖ Souiller la — nuptiale, անհաւատարիմ լ., անցանել կնոջ զամուսնուքեան՝ զառն դաշտիք . 2. ը. մահիճք , տախտ . *փայտէ անկողին «քէրէվէթ». — de bois de noyer. 3. անկողին , ամուսնուքիւն . Dieu a béni leur —. Les fruits de sa —, պտուղք անկողնոյ նորա . որդիք իւր. 4. ծնունդ, մանկածնուքիւն , մանկաբերուքիւն , զաւակաբերուքիւն , տղաբերուքիւն , *տղաբերք . d'une même —, երկուորեակ , համածին . — heureuse, դիւրածին , դիւրածնունդ , հեշտածին . ses —s ont été laborieuses, դժուարածին եղեւ. elle est morte à ses —s. մեռաւ նա ի ծնունդս՝ ի ծննդեանն՝

ի մանկածնուՑեան. faire ses —s. ծնանել, մանկաբեր լ., *տղայ բերել. femme en —s, կին ծննդական՝ ծննդաբեր՝ նորածին. être en —, ի ծննդեան՝ յերկունս՝ ծննդական՝ ծննդաբեր՝ նորածին լ. relever de —, *տղաբերքէ ելնել՝ ոտք ելլել. || fausse —, վիժուածն, վիժանք, *տղայ անցքննելն. faire une fausse —, վիժել, անցուցանել, *զաւակն անցուցանել. causer une fausse —, վիժեցուցանել, տալ անցուցանել, *տղան անցուցանել տալ. 5. խորձուռնձ, *շոր. changez cet enfant de —. 6. պ. ածու «Քարլա». — de fumier, աղբաճու. — clochée, — ազակեպատ. semer sur —. Faire des —s. Une — de melons, — սեխաց, սեխաճու. — sourde, — ընդերկրեայ. champignons de —, աճուասունկ. 7. եր. խաւ, կարգ, շար. une — de sable, de beurre, d'eau, de sel, de plâtre. — concordante, խաւ զուգընթաց. — de terre, հողախաւ. — d'air, մաղմաջ. — de glace, սառնախաւ. par —s, խաւ ի խաւոյ, խաւ ի խաւ «գաՑ գաՑ». — de poussière, փոշեխաւ. 8. ք. խաւ. — ligneuse, — փայտեղէն, փայտախաւ. 9.նկ. խաւ, ծեփ. donner une — à, ծեփ տալ, ծեփել. revêtir un mur d'une — de mortier. 10. խաղադրամ, *դրուաճ տոկոս (խաղի մէջ):

Couché, e, անց. ընկողմանեալ, ննջեալ, գետնատարած, *պառկած. — sur le dos, յորսայսեալ, յորսայս, յորսայս աննկեալ, *կռնկի վերայ —:

Couchée, ի. իջեւան, օթեւան. il y a encore dix kilomètres jusqu'à la —. 2. իջեւանագին, իջեւանավարձ. il nous en coûta tant pour notre —.

Coucher, ն. դնել յանկողին՝ ի մահիճս, ընկողմանեցուցանել, ընկողմնեցուցանել, պառկեցուցանել, ննջեցուցանել, գառացուցանել, *պառկեցունել. — un enfant. — un blessé sur le matelas. — sur le dos, յորսայսել. *կռնկի վերայ պառկեցունել. — par terre, ոսխոտապարել ի վերայ երկրի. *գետին՝ գետնի վերայ պառկեցունել. 2. ընկողմանեցուցանել, գառացուցանել, տարածանել, *պառկեցունել. il le couche sur l'herbe. — une statue par terre. — une échelle. — une bouteille sur le côté, ընկողմանեցուցանել՝ ի կողմն առնել զշիշն, *բոլնոի պառկեցունել. || ի. — qn. sur le carreau, դիաՑաւալ յերկիր կացուցանել, *մեռաՑ՝ չարաչար վիրաւորած գետին պառկեցունել. || — qc. par écrit, ընդ գրով արկանել, ի գրի դարկանել, *գրի առնուլ, գիր անցունել. 3. պ. ի պառակ դնել զոմանկն, *գետին պառկեցունել. 4. կորացուցանել, խոնարհեցուցանել, դակել, *պառկեցունել. la pluie et le vent couchent les blés. Le vent couche un bâtiment. — son écriture. 5. տարածանել, ծեփել. — une couleur, de l'or, de l'argent sur... 6. նր. ընկողմանեցուցանել զնաւն ի նորոգութիւն, *պառկեցունել. — un navire. 7. — en joue, ուղղել ի նպատակն, կշռել, *նշառառնուլ.

Coucher, չ. ընկողմանիլ, կողմանիլ, կողմնիլ, ի կող լ՝ անկանել, ելանել ի մահիճս, մտանել յանկողին, ննջել, պառակիլ, *պառկիլ. — dans un lit, sur un matelas, dans une chambre. Faire —, ընկողմանեցուցանել, կողմնեցուցանել, ննջեցուցանել, *պառկեցունել. 2. նրնջել, երեկոյս առնել, երեկանալ, ագանել, անցուցանել զգիշերն, *գիշերն անցունել, *պառկիլ. — en ville, à la campagne, dans un hôtel, — ի քաղաքի, ի գեղջ, յօթեւանի. || — à la belle étoile, բացօթեայ լ., բացօթել. || — avec une femme, ննջել՝ քունել ընդ կնոջ. — avec sa mère, մտանել ընդ մօր, քունել ընդ մօրն:

Se coucher, դ. մտանել յանկողին, ելանել ի մահիճս, ննջել, պառակիլ, *պառկիլ, շնաւկիլ. ils se sont couchés fort tard. Je me suis couché à deux heures du matin. || — comme les poules, կանուխ յոյժ մտանել յանկողին, *կանուխկնկ պառկիլ. qui aime à — de bonne heure, երեկոնիրիաւէր. *իրիկունն կանուխկնկ պառկիլ սիրող. 2. ընկողմանիլ, կողմնիլ, կողմանիլ, ի կող լ՝ անկանիլ, յողն անկանիլ, *պառկիլ. — sur l'herbe, sous un arbre. ||ւ. allez vous coucher, Ցող գիս հանգիստ, երթ ի քաց, *բանդ գնա. ||être couché, ընկողմանիլ, անկեալ դնիլ, *պառկիլ. 3. մտանել, ի մուտս լ., ի մայրն մտանել, ի մառն իւր մտանել՝ դառնալ (արեգական, աստեղաց). le soleil se couche, մտանէ արեգակն. le soleil s'est couché, եմուտ արեգակն ի մայրն. lorsque le soleil se couchait, ընդ արեմուտս. || S. **Dure, Étoile.**

Coucher, ա. ընկողմանումն, ննջումն, ննջիւն, *պառկիլն, պառկուածք. c'est l'heure de mon —. J'étais à son —. Un bon —. Il est délicat pour le —. 2. ննջավարձ, ննջագին, իջեւանագին. il ne paya rien pour son —. 3. անկոյն, մահիճք. 4. աս. մուտք, արեւմուտս, մայրամուտ, արեւանկ. au — du soleil, ի մուտս արեգական, յարեւանկն, ի մուտս՝ ի մուտս խոնարհել արեւու, ընդ արեմուտս. 5. արեւմուտք, արեւամտանկաք. il a un beau — de soleil. 6. le — du roi, կլ. le —, ընդունելութիւն արքայի նախ քան զննջելն՝ *պառկելէն առաջ:

Coucherie, ի. ննջումն ընդ կնոջ, *կնկան հետ պառկիլն:

Couchette, ի. անկողնեակ, անկողնիկ, խշտեակ. mettez cet enfant dans sa —.

Coucheur, euse, գ. անկողնակից, քնակից, *մէկտեղ պառկող. un bon —. Un excellent —. Un mauvais —, un — incommode, անհանգիստ —, *գէշ պառկող. եւ ի. այր անհամբոյր՝ դժուարաբաւոյ՝ կագազարնոյց՝ կռուասէր:

Couchis (քուշի) ա. ճ. խորձ:

Couchoir, ա. ար. ոսկեդիր, ոճ. կեքսաղ. գործի կազմարարաց եւ ոսկեգործաց:

Couci-couci (քուսի քուսի) մ. ը. այսպէս եւ այնպէս, *սանկ նանկ. comment vous portez-vous? —.

Coucou, ա.Ծ. կկու «գուգու գուշու». 2. — կամ pendule à —, —, ժամակկու. (ժամացոյց որ փոխանակ հարկանելոյ զժամս՝ զկկուի ձայն արձակէ). 3. կկու, կկուակառք. նախնի կառք ինչ հասարակաց ի շրջակայս Փարիզու. aller en —, կկուաչու՝ կկուագնաց լ. 4. պ. կկու. անպտուղ ելագ. 5. ք. — կամ pain de —, կկու, կկուի հաց. 6. ք. կկու. հն. **Surelle.** 7. ը. կկու. *տղու խաղալիկ:

Coucouat, ա. Ծ. կկուիկ, կկուաձագ:

Coucourde, ի. ք. կօշ. հն. **Calebasse, Gourde.**

Coucourelle, ի. պ. նիտոն. տեսակ մի Ցուզ:

Coucouvie, ի. ք. կուկուվի. ծառ ինչ սեւապտուղ:

Coude, ա. արմունկն «տիրսէք». le — appuyé sur la table, — յեցեալ՝ յեց՝ արմկնայեց ի սեղան. il était appuyé sur le —, յեց յ—՝ արմկնայեցեր, *արմկան կկռնիէր. || jouer des —s, հրդել իւր ճանապարհ արմկի՝ *արմկով ճամբայ բանալ. avec le —, արմկի, *արմկով. 2. — (հանդերձից). votre habit a les —s percés. || n. hausser le —, գինեսէր լ., *շատ խմել. 3. —, անկիւն, ծոց. cette muraille, la rivière, le chemin fait un —.

Coucou.

Coudé, e, աճ. արմնկաձեւ, արմնկաձեւի. *արմնկէն մինչեւ միջին մատին ծայրն «էնտազէ». || avoir ses —s franches, արձակ ունել զարմկունսն (ի սեղանի). եւ ը. յարձակի լ., ունել կատարեալ ազատութիւն:

Cou-de-pied, ա. կինք, ոտնուկն. դաստակ՝ երեսք ոտից. des cous-de-pied. || հն. **Tarse.**

Couder, ն. արմնկել. արմնկաձեւ գործել, ծռել. — une barre de fer.

Se couder, դ. արմնկիլ, ծռիլ. cette branche se coude.

Coudoiement, ա. արմնկում, արմնկահարում:

Coudoir, ա. արմնկանոց:

Coudous, ա. կ. յամուրակ. տեսակ յամուրի յԱփրիկէ:

Coudoyer (լծ. **Aboyer**) ն. արմընկահարել, արմկել, գրկցել, խնկել. խնել արմկաւ, *արմնկով զարնել, հրմշտկել. — qn.

Se coudoyer, դ. զմիմեանս —, *գիրար հրել՝ հրմշտկել. il est impossible de ne pas — dans cette foule.

Coudraie, ի. կաղնեներ, կաղնատուն «ֆընտրգլըգ». se promener dans la —. 2. անտառ, ծառաստան:

Coudran, ա. նե. խայծղան. հն. **Goudron.**

Coudranner, ն. խայծղանել:

Coudranneur, ա. նե. խայծղաւոր:

Coudre, S. **Coudrier.**

Coudre (je couds, tu couds, il coud, n. cousons, v. cousez, ils cousent; je cousais, n. cousions; je cousis, n. cousimes; je coudrai, n. coudrons; je coudrais, n. coudrions; couds, cousons, cousez; q. je couse, q. n. cousions; q. je cousisse, q. n. cousissions; cousant; cousu, e) ն. կարել «տիքմէք». — un bouton à un habit. — un cahier. 2. —, *կար կարել «տիքիշ տիքմէք». elle coud bien. Il faut apprendre à —. 3. փ. on ne sait quelle pièce y —, չգիտել գի՛նչ դարման առնել, *ի՛նչ ճար ընել. || coudre la peau du renard à celle du lion, զաղուեսենին յառիւծենին կարել. զննգուծիւն կցել ի զօրութիւն. 4. կարկտել, կցել, յօդել. il coud des citations à toutes ses phrases. — dix phrases d'auteurs différents. Je sais — une rime au bout de quelques vers. || — qn. à sa jupe, au pan de son habit, *մէկն իրեն յարել՝ կապել.

Se coudre, դ. կարիլ, *կարուիլ:

Coudrée, ի. եգ. արօս. *չհերկուած՝ չոր երկիր: [խումն:

Coudrement, ա. ար. խաղա-

Coudrer, ն. ար. խաղախել, հանդերձել զմոլիս:

Coudrette, ի. կաղնենատտանիկ:

Coudrier, ա. կաղնիի «ֆընտրգ ադաձը». S. **Coudre, Noisetier.**

Coué,e, ած. ագուտր, պոչաւոր. animal —.

Couenne (քուան) ի. խորխ. մորթ խոզի. 2. —, մաշկ (*արեան երեան):

Couenneux, euse (քուանէօ, էօզ) ած. խորխուտ, խորխաւոր, մաշկաւոր. sang —, մաշկամած արիւն. angine —euse, — փողացաւ:

Couépie, ի. բ. հիտոր. սեռ վարդազգեաց:

Couette, ի. փետրանկողին. փետրալից անկողին. 2. մբ. սողնակ:

Couette, ի. ագեակ: [ֆէէ»:

Couffe, ա. քուփայ, կողով «քի-

Coufique, ած. կուփական, քիֆի. caractères —s. Écriture —

Cougourde եւ **Cougourdette**, ի. բ. մանրադդում. 2. կօշ:

Couguar (քուկար) ա. կ. կատուառիւծ. ուկ. **Lion d'Amérique, Tigre rouge, Puma.** ազգ. մեծ կա-

Coui, ա. բ. կոշ. անամէջ չորցած դդում: [ցամաք կապելու չուան:

Couier, ա. նե. պարան, *նաւն

Coulage, ա. հոսուն, ծորուն. 2. փ. վատնուն, *մխուն. il y a ici beaucoup de —. 3. մոխրաջրուն. *մոխրաջրէ անցունելն. — de lessive, — կտաւեաց. 4. ծուլուն, *ձափուն (կաղապարի մէջ). 5. պ. վիժուն:

Coulamment, մ. խաղաց գնացիւք, դիւրագնաց, հեշտագնաց, հեշտաւէս, դիւրաւ, անարգել, համառձակ, *սահուն կերպիւ. parler —. Écrire —.

Coulant, e, ած. ծորան, ծորածոյ, խաղաց, հոսական, հոսանուտ, ծորուն, հոսուն, դիւրահեղ, դիւրահոս, վիժանուտ, *վազուկ, քալուկ. eau toujours —e, յաւերժախաղաց ջուր. || Vin —, ՚ենիու եւ ախորժահամ գինի. || nœud —, խեղդ, խեղդկապ, *կղՓկապ, հանկուրց «իլմէք». faire un nœud —, կղՓել, կղՓկապ՝ *հանկուրց անել. 2. փ. սրուն, դիւրահոս, սահուն, դիւրալուր, հեշտալուր, *քալուկ. style —, սահուն ոճ. prose, musique —e. Vers —s. 3. դիւրայարմար, դիւրաբարոյ, դիւրավճառ. être — en affaire, *գործքի մէջ — լ. il est très —.

Coulant, ա. օղ, օղակ. le — d'une bourse. A —, օղաւոր, օղակաւոր. 2. բահուանդ. լանջագեղ զարդ. cette dame avait un — de grand prix.

Coulavan, ա. Ք, դեղնուճ. տեսակ դեղնուկի (loriot).

Coule, S. **Cuculle.**

Coulé, ա. եժ. խազակապ. *յաջորդութիւն միոյ կամ բազում խազից որ իրարու հետ կկապուին նոյն բախմամբ կոկորդի՝ լեզուի կամ կրնոցնոցի. le — se marque par un trait en arc placé au-dessus des notes. 2. կցուած, կցագիր (շղագրի). 3. կբ. սահաքայլ. *սահական քայլ պարի մէջ. faire un —. կն. **Glissé.** 4. նկ. առաջաներկ, նախաներկ. առաջին ներկ ծրագրի նկարուց:

Coulé, e, ած. ձոյլ, ձուլածոյ «տէօքմէ». 2. ը. կոթծանեալ, վճարեալ, *բանն բուսած. c'est un homme —, վճարեալ է վասն նորա, *այս մարդուն բանն բուսած է. 3. նե. — à fond, խորասուզեալ, խորասոյզ. ce vaisseau est — à fond.

Coulebrasine, ի. հբ. կուլեբրասիկ. տեսակ մի հանածոյ գտեալ ի Կուլեբրասի Մեքսիկայ:

Coulée, ի. հոս, հոսումն. 2. շղագիր, շղագիր:

Coulement, ա. ծորուն, հոսումն, վիժումն, վիժանք, խաղացք «ագմա». 2. գխ. — d'épée, սրախաղացք. խաղացք սրոյ:

Coulen (քուլէն) ա. բ. կուլէն. ընդարեր բոյս Քիլիի:

Coulequin, ա. բ. ռա. **Cécropie**ի:

Couler, ն. հոսել, ծորել, Ծորել, սորել, վիժել, *վազել «ագմագ». ce ruisseau, cette fontaine coule lentement. Qui coule toujours, մշտահոս, յարաճոր, մշտաբուղխ. qui coule rapidement, արագահոս, արագաբուղխ. qui coule, հոսող. d'où coule l'or, ոսկեհոս, ոսկեբուղխ. qui coule paresseusement, ծուլահոս, հեղգահոս. le sang coulait à flots de sa blessure, գունդագունդ հոսէր արիւն ի խոցոյն. le sang a coulé, հեղաւ արիւն, *արիւն Ծափեցաւ. — goutte à goutte, հոսհոսիլ, ԾորԾորիլ. 2. փ. հոսիլ, բղխիլ. la douce persuasion coulait de ses lèvres. Sa parole simple coulait doucement dans les cœurs, բանք իւր պարզք հեզիկ՝ հեզաբուխ իջանէին ի սիրտս. || S. **Larmes.** || Faire —, հոսել, հոսեցուցանել, ծորել, Ծորել, ծորեցուցանել, վիժեցուցանել, բղխել, բղխեցուցանել, խաղացուցանել, գնացուցանել, ընԾացուցանել, գետահեռել, *վազցունել. faire — le sang, Ծափել՝ հեղուլ զարիւն, *արիւն Ծափել. 3. ծորել, վազել «ագմագ». ce tonneau, ce vase coule. Son nez coule. La chandelle coule. 4. սահել, անցանել, սահել անցանել. սահեալ անցանել, սրանալ. le temps coule rapidement. Je voyais près d'Iris — mes jours heureux. Le siècle d'or coule sous ses auspices. Sa vie est destinée à — dans le plaisir. || — de source, բղխել յաղբերէ, աղբերանալ, ինքնաբուղխ՝ յօրդաբուղխ լ. (ոճոյ). cela coule de source. 5. եգ. վիժել, ճաղկաԾարշամ՝ ճաղկաԾափ լ. la vigne, les melons ont coulé. 6. լպրծիլ, սահել, սայԾապիլ. l'échelle coula. 7. սահիլ, սահեալ իջանել. il saisit la corde, et se laissa — jusqu'à terre. || Ce rasoir coule bien, բարւոք սահի ածելիդ, հաւանաբ առանց քերծելոյ. 8. կբ. սահիլ (քայլից). la danse consiste à savoir bien — et pirouetter. 9. լռելեայն՝ գաղտագողի անցանել՝ մտանել, սպրդիլ. coulez vite le long de cette muraille. L'ennemi commençait à — sur la droite le long du camp. Il coula dans le jardin le long de la muraille. 10. — sur qc., հարեւանցի՝ ի հարեւանցի անցանել ընդ, անց եւ անց՝ զանց առնել գիւիք, քերեալ անցանել. cet endroit était délicat; il a coulé dessus adroitement. Coulant légèrement sur ces sujets. 11. — bas, — à fond, խորասոյզ՝ անդնդասոյզ լ., ընկղմիլ, սուզանիլ. *տակն երԾալ, ընկղմիլ.

Couler, ն. քամել, կղկղել, պարզել, Ծորել, մղել. — un bouillon. Il faudrait — ce sirop au travers un linge fin. || — la lessive, մոխրաջրով լուանալ, հեղուլ զմոխրաջուր ի վերայ լուացից «պուղատա գօմագ». 2. ձուլել, *Ծափել «գալրպա տէօքմէք». — une statue, un bronze, un canon. || — bas, կլ. — un vaisseau, ընկղմել, սուզանել, ընկլուզանել «պաՀրմագ». un boulet perça la barque et la coula. || փ. — une question, un sujet à fond, մանրաքննի՝ մանրապատում առնել. — une affaire à fond, աւարտել՝ վճարել գիրն. — qn. à

fond dans la dispute, յալՁաֆարել, ըմբռնռանել, ափիբերան առնել՝ պապանձեցուցանել. եւս՝ կոթճանել՝ կոխուռանել զոք, * մկկուն բանն բուսցուցանել. 3. անցուցանել. — d'heureux jours, — երջանկաբեր աւուրս. — ses jours dans le sein d'une douce amitié. 4. ճարտարուհեամբ մուծանել, խաղել, * խոհել, անցուցանել. — une pièce fausse, de mauvaises marchandises. Il lui coula deux louis dans la main. Dans la main, en passant, coulons-lui ce papier. 5. եժ. գեղձել. — un trait, plusieurs notes. 6. կբ. սահիլ, սահեցուցանել. — un pas. 7. ճ. կապարաշօք առնել, կբցել կապարաւ. — les joints des dalles. — une pierre.

Se couler, դ. սպրդիլ՝ սպրդեալ՝ գալտագողի մտանել. 2. բ. կոթճանիլ, կոխուռանել զիաՀբաւ, * բանն բուսանիլ. il s'est coulé complètement.

Couleur, ի. գոյն, երանգ, մոյն, Ձոյր, երփն. d'une belle —, գունագիտ, գեղեցկաձոյր. — tirant sur le rouge, կարմրերանգ, * կարմրի զարնող գոյն. de deux —s, երկգոյն, երկագոյն. de vives —s, կենդանագոյն, կենդանափայլ երանգօք. orné de vives —s, երփնազարդ. de mille —s, հազարերանգ, բազմերանգ, բխրերփնան. dont les vives —s ressemblaient à celles d'Iris, որոց երփն երփն գեղագունումին զերանգոց ծիածանին բնիկը զոլոր. —s bien nuancées, երփներանգ գոյնք, երփոանկերիք. de — de rose, վարդագոյն, վարդաձոյր, վարդափայլ. de diverses —s, գունագոյն, գոյնագոյն, գունագունակ, գունակ գունակ, * գոյնզգոյն. en diverses —s, գունակ գունակ, գունակս գունակս, գունագոյն, * գոյնզգոյն. de mille diverses —s, բազմերանգ, բազմերփնան. de toutes sortes de —s, երփն երփն երանգօք. de —s agréablement diversifiées, երփնագեղ երանգօք. qui a la — de terre, հողագոյն. de la même —, նոյներանգ, հաժերանգ. — rouge, blanche, jaune, noire, verte, claire, foncée. Assortir, mêler les —s. || fig. juger, parler d'une chose comme un aveugle des —s, դատել գիմն, խօսել գիմերէ իբրեւ զկոյր զերանգոց, այսինքն յանգիտս.

2. մոյն, գոյն երեսաց «պէզ». il changea de —, շրջեցաւ՝ հասաւ գոյն երեսաց նորա, գունափոխ եղեւ, գունատեցաւ, * գոյնն՝ երեսին գոյնն նետեց. avoir de belles —s, գունագեղ՝ գեղեցկադէմ՝ կարմրայտ լ. être tout en —, կարմրայտ՝ կարմրերես՝ կարմրադէմ լ. reprendre —, գունատութիւ՝ կարմրանալ՝ կարմրագունիլ դիմաց, կենդանանալ, * երեսն գոյն գալ. եւ փ.՝ վերստին շնորհս գտանել՝ ի պատիւ երանել. il a repris ses —s, * երեսին գոյնն իբր տեղն եկաւ. || un homme, une femme de —, S. **Mulâtre**. || Mettre en —, գունաւորել. || pl. les pâles —s, S. **Chlorose**. || Qui a les pâles —s, S. **Chlorotique**.

3. գունաւորութիւն, գոյն (ի հանդերձս, բաց ի սեաւ եւ ի սպիտակէ). elle avait une robe de —, գունաւոր էր շրջազգեստ նորա.

4. գոյն, ներկ, դեղ «պօյա». broyer, étendre des —s. Adoucir, mélanger, ranimer, relever, fondre les —s. Mettre en — un plancher, un carreau, ներկանել. || խ. prendre —, գոյն առնուլ, գունաւորիլ, կարմրանալ. ce pain, ce rôti prend —. || փ. l'affaire prend —, գունաւորի՝ կերպարանի՝ ձեւանայ գործն, սկսաւ բարւոք ընթանալ. || ը. voir tout — de rose, վարդագոյն՝ բարւոք՝ գեղեցիկ՝ յաջող տեսանել զամենայն. tout lui paraît — de rose. || բ. je ne connais pas la — de son argent, կամ je ne sais de quelle — est son argent, չճանաչեմ զգոյն արծաթոյ նորա.

5. պատրուակ, պատճառանք, կերպարանք, երեսոյթ. il a trompé sous — d'amitié. Quelle — donner à cette démarche? Donnez de belles —s aux fautes que vous pourrez faire.

6. գոյն, երանգ, փայլ, գունագեղութիւն, պայծառութիւն. son style n'a pas de —. Son style a une — brillante, une — antique.

7. գոյն, գունաւոր (չարերին գոյնք ՁգՁախաղի).

8. գոյն, կարծիք. la — d'un journal. || — locale. տեղագոյն բարք.

9. գոյն, կիրք, նկարագիր, կերպարանք. ses opinions ont bien changé de —, գունափոխ՝ կերպարանափոխ եղեն կարծիք նորա. le récit prend vers la fin une — plus tragique.

10. յ. գոյն, երանգ, դրօշ «պայրագ». les —s nationales. Les —s françaises flottèrent sur les remparts.

11. նե. montrer ses —s, պարզել զազգային դրօշն. || բ. porter les —s d'une dame, կրել զիրիկի երանգս կնոջ ոմոյ.

12. ի. S. **Livrée**.

13. ա. le — de rose, գոյն վարդի, վարդագոյն. le — d'or, գոյն ոսկւոյ, ոսկեգոյն. le — de chair, de bois, de citron, etc. || դդ. զկնի գոյականի՝ դարձուածքս վերին իբրեւ անփոփոխ արական ածական, որպէս un ruban — de feu, հրագոյն ժապաւէն. des rubans — de feu, հրագոյն ժապաւէնք.

Couleuvre, ի. սբ. լոյսոյ «գարա երլան». || — à collier, — մանեկաւոր. — vipérine, — իժակերպ. 2. փ. ատելութիւն, Ձախճանք. vivre de —s. || Avaler des —s, անմրմունչ տանել դժկամակութեանց՝ դժնդակաց. 3. բ. bois de —, օձափայտ.

Couleuvre.

Couleuvrée, ի.բ. ռա. **Bryone**.

Couleuvrin, e, ած. բգ. լոյսոյ.

Coulevrine, ի. հ. լոյսոյ (երկայնաձև հին Ռնդամուծ).

Coulicou, ա. Ռ. հն. **Couaï**.

Coulin, ա. Ռ. հն. **Ramier**.

Coulinage, ա. եգ. կեղեւաջեռուսմն. * ճմիններն ջարդելոյ համար յարդաջահով ճառոց կեղեւն տապցուննլն.

Couline, ի.եգ. յարդաջահ. * յարդ.

Coulis (բուլի) ա. խ. քամ, քամուկ, մուզ, ճեճաճ. — de perdrix, de pois. Un — d'écrevisses. || ած. ա. vent —, հողմ ճեպամուտ՝ ճեպաշունչ, * ճակերէն փչած քամի. les vents — sont dangereux. Il vient un vent — par cette porte.

Coulisse, ի. սահոց, խոնջնդարձ. * սահեցունելու փորուածք. à —, սահոցաւոր. porte à —, սահոցաւոր դուռն. 2. նկարակողմնափեղկ (Ռատրոնի). le feu prit aux —s. 3. կողմանոց, կողմնատեսարան. միջավայր նկարակողմնափեղկից. fréquenter les —s, յաճախել ի կողմանոցս, գուսանամուտ լ. il sait ce qui se passe dans les —s. Intrigue, langage de —. || Piliers de —, կողմանոցաձք՝ կողմանոցամուտ պատանիք. 4. վզակ. տեղի խոնջանի «ուչգուրլուք». le cordon qu'on passe dans la — s'appelle aiguillette. Passer un lacet dans une —. Serrer une —. || բ. faire les yeux en —, նայել ծայրիս ական, * աչքին ծայրովն նայիլ. 5. կողմանոց. տեղի սակարանի յորմէ առնին առանձին տուրեւառք արծեԱղոց. 6. կողմանոց, կողմանոցաւորք. խումբ կողմանոցաւորաց (coulissiers).

Coulisseau, ա. ար. սահոցիկ.

Coulisseur, ա. ար. սահոցագործ (գործի).

Coulissier, ière, ած. կողմանոցական. spéculation —ière. 2. Ռա. —. avoir une intrigue —ière.

Coulissier, ա. կողմանոցեան, կողմանոցաւոր. * սակարանի կողմանոցին մէջ առուտուր ընող. 2. —. * Ռատրոնի կողմանոցն յաճախող.

Coulissoire, ի. սահոցիչ (գործի).

Couloir, ա. փող, նրբանցք (տան, Ռատրոնի). se promener dans les —s. Les —s de la Chambre, — Խորհրդարանի. 2. փգ. հ. անցք, ցնցուղ. les —s de la bile. [«սիւզիէն».

Couloire, ի. քամոց, պարզուտ

Coulomb (բուլոն) ա. բգ. կուլոն. միաւորն քանակութեան ելեկտրականութեան.

Coulombmètre (բուլոնմէթր) ա. բգ. կուլոնաչափ. գործի չափելոյ զքանակ ելեկտրականութեան.

Coulonie, ի. վբ. կուլոնիա. տես բրածոյ ծովատեղոց (astéries).

Coulpe, ի. հ. յանցանք. || ած. dire sa — de qc., խոստովանիլ զյանցանս իւր զրչմամբ.

Coultérie, ի.բ. կուլտէրիա. տես տոհմի Ռիճեռնածաղկեացց.

Coulure, ի. հոսուածն, վիժուածն, ծորուածն «ագաա». 2. եգ. վիժուածն, Ռոճափուածն, ցամաքուածն (ծաղկանց, պտղոց եւ հատից խաղողոյ), ծաղկաճափ. [**Coumier**.

Couma, ա. բ. կումենի. հն.

Coumaille (բումայլ) ի. կումայլ.

*հանքին այն մասն ուր հանածոխն կբաժնուի :

Coumarilique, ած. ոգ. կումարիլային . acide —, կումարիլաթթու . *գոյացնել ջեռուցանելով բրտմաւոր կումարինն գլային խալոյ հետ :

Coumarine, ի. ոգ. կումարին . հոտաւէտ տարրն Տոնքայի բակլայի (fève de Tonka).

Coumarique, ած. ոգ. կումարային . acide —, կումարաթթու :

Coumarone, ա. ոգ. կումարոն . *գոյացութիւն գտեալ տարբերելով կումարիլաթթուն կիրով :

Coumarouna, ա. բ. կումարնի .

սեռ մնկոց ի տոհմէ ընդարեցից , որոց հասիկք պարունակեն զհոտաւէտ տարրն որ կոչի կումարին :

Coumaryle, ա. ոգ. կումարուտ . ննջադրական արմատ կումարինի եւ կումարաթթուոյ :

Coumier, ա. բ. կումնի . սեռ տոհմի շնաժեռուկեայց (apocynées).

Coup, ա. հարուած , հարանք , զարկ , զարկած , զարկուած , բախիւն , բախումն . — de pierre, d'épée, de lance, հարուած քարի , սրոյ , նիզակի . — de désespoir, հնարք յուսահատութեան , ազէտ դժնդակ. donner un — de corne, եղջիւր ածել , եղջերցել , * կոտոշով զարնել . — de botte, հարուած կօշկի , կօշկահարուած . — mortel, մահաբեր՝ մահաւոր հարուած, մահահարուած. de plusieurs —s, բազմահարուած,բազմահարուածեան . de six —s, վեցհարուածեան . de sept —s, եօթնհարուածեան . donner, recevoir un —, հարուած՝ զարկ տալ , ընդունել . porter un —, հարուած ածել . donner des —s, des —s de bâton, գան հարկանել , հարկանել գաւազանաւ , գանահար՝ գանալից՝ բրածեծ առնել , * ծեծ տալ , գաւազանով ծեծել . recevoir des —s, être frappé à —s de bâton, գան ըմպել , գանահար՝ բրածեծ՝ հարուածաբեկ լ., * ծեծ ուտել . il donna un — de poignard à Philoclès, ձգեաց գդաշոյն ի կոկս Փիլոկղեայ . je l'ai abattu à —s de lance, ի տէգ նիզակի տապալեցի զնա . se donner un — contre un mur, ընդհարկանիլ որմոյ, *պատին զարնուիլ . — de marteaux, մուրճի հարուած , մուրճահար , մուրճահարուած . l'amour lui donna le — de la mort. — de pistolet, հարուած՝ վէր ատրճանակի, ատրճանակավէր. blessé d'un — de fusil, հրացանահար . donner un — de pique, տիգահար առնել. ||— de feu, հրահարուած, վէրք հրացանի . || le — de grâce, յետին՝ մահաբեր հարուած . եւ փ. կործանումն ուրուք. — de grâce. ||փ. donner le — de grâce, հասոյր հարուածս տալ . — de soleil, արեւահարութիւն :

4. հարուած , արձակումն (հրացինոց). tirer un —, des —s de canon, ընդանօթ՝ հրեաս արձակել, հրեաարձակ լ. tirer un —, des —s de fusil, de pistolet, հրացան՝ ատրճանակ արձակել՝ *նետել . tirer à — perdu, յօդս՝ ընդ օդս արձակել , *պարապն նետել . fusil à deux —s, կրկնահար՝ կրկնարձակ հրացան .

5. հարուած , հնչիւն , ձայն , բոմբիւն, ընդիւն. au premier — de tambour, de cloche, de sonnette. || — de tonnerre, որոտ , որոտիւն , որոտումն . || բ. եւ հգ. il est secret comme un — de canon, comme un — de tonnerre, ծածուկ է իբրեւ զթմբիւն հրեանի , իբրեւ զորոտումն , անխորհրդապահ յոյժ է , *բաց բերան է. || — de foudre, կայծակն .

6. փ. հարուած. vous m'avez porté de rudes —s, հարուածս դժնդակս եւոյր ինձ . frapper de grands —s, հարկանել մեծամեծ հարուածս. porter un — décisif, donner le dernier —, մահ հասոյր հարուած , կարելիք հարկանել , *վերջին հարուածն տալ . cette défaite porta un — funeste à sa gloire. || Le — de pied de l'âne, կիցք իշոյ. ոտնհար լինել վատաբար առն երբեմն հզօրի. || — de Jarnac, ննիգ., ննիգուիւն . donner à qn. un — de Jarnac, le — de Jarnac, ննիգ՝ դաւ գործել ուժեք , կործանել զոք .

7. հարուած, բախիւն, շարժուած . un — de langue, de dent, de peigne, d'archet. || Donner un — de balai, աւել ածել , * աւել զարնել . || — de pinceau, հարուած՝ շարժուածք վրձնոյ , վրծին . եւ փ. նկարչուհին . || — de chapeau, S. **Chapeau**. || Traduire à —s de dictionnaire, բառարանակի՝ բառախուզաբար Թարգմանել . || — de hasard, գործ բախտի . à — de hasard, բախտագի . || —s de ciseaux, հարուածք մկրատի. բաղուածոյ բանք հատեալք մկրատաւ . faire un journal à — de ciseaux, ի հարուածս մկրատի՝ մկրատագի յօրինել օրագիր . || փ. — de bec, de dent, de langue, de patte, հարուած բերանի, բանք կսկծելիք , չարախօսութիւն . *կծու խօսք . || զ. — de main, յանկարծական յարձակումն՝ արշաւանք. եւ փ. շուտափոյթ՝ յանդուգն գործ . en un — de main, d'un — de main, ափ յափոյ , յապուբակի , վայրկենակի . || բ. donner à qn. un — de main, un — d'épaule, ձեռնտու՝ աջակից՝ Թիկունք լ., օգնել . եւս un — de main, յանդուգն ձեռնարկութիւն . || — d'œil, ակնարկ , ակնարկութիւն , հայեցուած , հայեցք , նայեցած , նայեցք , նայեցուած, տեսիլ , * նայուածք . jeter un — d'œil sur qc., sur qn., ակնարկել , հայել , զակռանել , նայել , * ակնարկ մի նետել . donner, jeter un — d'œil sur, un — à, յանկն արկանել , * աչքն անցուցանել . d'un — d'œil, միով եւեթ ակնարկութեամբ , * մի ակնարկով , մէկ նայուածքով . il nous a lancé un — d'œil furieux, menaçant, * մռնգին՝ սպառնալից ակնարկ մի մեզ նետեց . un beau — d'œil. || փ. — d'œil, կորովութիւն, կորովամտութիւն. avoir le — d'œil juste, sûr, pénétrant, կորովահայեաց՝ կորովամիտ՝ կորովահանճար լ. avoir du — d'œil, կորովահայեաց՝ կորովամիտ՝ կորովահանճար լ. || — d'œil, ակնարկութիւն , համառօտ տեսութիւն , տեսութիւն . le premier — d'œil, առաջին՝ նախահայեաց տեսութիւն . d'un — d'œil, համառօտ՝ համառօտաբար տեսութեամբ . || — de vent, հողմահոյզք. ||— de mer, ծովածփանք, ալիկոծութիւն . || — de sang, արիւնահարութիւն , * կաթուած . || — de soleil, արեւահարութիւն , խորշակահարութիւն. || — d'air, օդահարուած, օդատուութիւն. avoir, attraper un — d'air, օդահար՝ օդատ լ., *օդէն զարնուիլ . || — de filet, ցանցարկ , ուռկանաձգութիւն , աւար , * ցանց նետեն .

8. հարուած , դէպք , անակնկալ պատահայ . — de bonheur, de for-

tune, բարեբախտութիւն, բարեբաստութիւն. || — du ciel, դէպք բարեպատեհ. || — de hasard, դէպք, պիղատած, պատահար.

9. գործ. voilà un — d'étourdi. C'est un — de désespoir, գործ յուսահատութեան է այս. vous avez fait là un beau —, գործ մի բարի գործեցեր. je crus faire un — d'une profonde politique. || Faire le —, առնել զգործն, *բանն գլուխ հանել. c'est lui qui a fait le —. || Faire un mauvais —, գործ չար առնել, չար՝ յանցանս գործել, *վատ գործ գործել. || faire un — de tête, des —s de tête, յախտան եւ առանց խորհրդոյ գործել. || faire un — de sa tête, առնել ինչ յանձն՝ անխորհուրդ, *իբր գլխին գործ մի տեսանել. || un — de maître, գործ հարտարապետութեան. || — d'éclat, գործ շքեղ՝ աշխարհահռչակ, շահեկան. || — d'essai, նախափորձ, առաջին փորձ, փորձ. ce sont des —s d'essai. Faire un — d'essai. || — monté, նախախորհուրդ գործ. manquer son —, չհաջանալ ի վախճանին, չյաջողել. || porter —, առնել՝ գործել ազդեցութիւն մեծ, չանկանել ի գեսին. faire des menaces qui portent —. || Porter —, վնաս հասուցանել, վնասել, առնանել. ce chagrin porta — à sa santé. Le — est porté, վնասն եղեւ. || être sous le — de, լինել ընդ հարկաւ՝ ընդ սպառնալեօք իրիք, նշաւակ կալ խիք. être sous le — des lois, լինել ընդ հարկաւ օրինաց. il est sous le — d'une accusation, *ամբաստանութեան տակ է. || — d'État, պետական հարուած, պետահարուած. եւ փ. գործ՝ որոշումն մեծ. ce mariage fut un — d'État dans cette famille. || — de théâtre, անակնկալ՝ յանկարծահաս փոփոխութիւն. || un — de plume, հարուած գրչի. || — de bourse, գործ՝ խաղ սակարանի, սակարանախաղ.

10. անգամ, նուագ. un —, մի —. deux —s, երկիցս, յերկուս նուագս. trois —s, երիցս, յերիս նուագս. il a réussi du premier —, յաջողեցաւ անդէն յառաջնում նուագի, անդէն եւ անդ. || — de vin, ումպ գինւոյ. avaler d'un —, ի մի ումպ շունչ կլանել. || boire un —, ըմպել բաժակ մի գինւոյ, *գաւաթ մը գինի խմել. եւս՝ արբենալ, ընդ գինիս մտանել, *խմել, գինովնալ. il avait bu un —. || Boire à petits —s, ումպ ումպ՝ առ սակաւ սակաւ ըմպել, *պուտ պուտ՝ քիչ քիչ խմել.

11. խաղ. եղանակ խաղալոյ. un beau —. Un — hardi, heureux.

12. բախտ, յաջողութիւն (ի խաղի). || — de dés, բուէարկ, բուէխաղ «զար անմա». եւ փ. c'est un — de dés, բուէխաղ իմն է, գործ է բախտի. || rompre le —, արգելուլ զբուէարկն (խափանելով զիոլովումն բուէից) եւ փ. խափան լինել յաջողութեան իրիք. || — sûr, անվրէպ հարուած՝ յաջողութիւն.

A — sûr, մ. առուգապէս, անվրէպ, անշուշտ. nous réussirons à — sûr. Tout à —, մ. յանկարծ, յանկարծակի.

Tout d'un —, մ. միահապղն, միանգամայն, անդէն, ի միում նուագի.

D'un seul —, մ. ի մի հարուած, միահապղն. *մէկ զարնուածքով.

— sur —, մ. մի զմիոյ կնի, մի զմիոյ հետ, անդուլ, *եռեւէ եռեւ.

Après —, մ. յետ իւրացն վճարելոյ, տարաժամ, կարի անագան, անագան ուրեմն, *բանն բանէն անցնելէն յետոյ.

A — de pied, ադացի.

A tous —s, մ. յիւրաքանչիւր նուագի, յամենայն վայրկենի, ցանգ, *ամէն վայրկեան, ամէն անգամ, միշտ.

Pour le —, մ. յայսմ նուագի, զայս նուագ, *այս անգամ.

Encore un —, մի նուագ եւս, միւսանգամ, *անգամ մի եւս.

Sur le —, մ. անդէն, իսկ եւ իսկ, իսկոյն, մէկէն:

Coupable, ած. յանցաւոր, պատժապարտ, պատուհասապարտ, տուժապարտ, վնասապարտ, յանցապարտ, մեղապարտ, մեղաւոր, պարտաւոր, ապիրատ. être — de qc., envers qn. Se rendre — devant Dieu. 2. ասի եւս գիրաց. dessein, pensée, conscience, acte —. 3. գ. —. les —s furent condamnés. [գլխ.

Coupablement, մ. յանցաւորա-

Coupage, ա. խառնումն, խառնուրդ (ըմպելեաց). le — du vin, de l'alcool par l'eau, ջրախառնումն գինւոյ, ցքոյ:

Coupant, e, ած. հատու, սուր, *կտրող. 2. ա. սայր, սայրադիր, բերան. 3. ո. Ճիրան (վարագի):

Coup de poing, բռունցք, բռնելիք, կռուի, մուշտ, *բռունցք. à —, բռնցի, մարտցայի. 2. բռնահար. երկաթի գործի:

Coupe, ի. հատումն, կտրումն, հատ, կտրած, *կտրուածք. la — des blés, des foins. La — des cheveux, խուզումն հերաց, հերակտրութիւն. || — de bois, անտառահատութիւն, ծառահատութիւն. || փ. mettre qn. en — réglée, օգտիլ յուժիք կառնաւարակս.

2. կտուր, *կտրուածք, կտրած տեղ. la — d'un tronc d'arbre. Ce drap est beau à la —.

3. հատած, հատումն, բաժանումն. la — d'un ouvrage, d'un poème, d'une phrase.

4. կտրուած, ձեւարկութիւն, ձեւ, *կտրուածք. ce tailleur a la — bonne. La — élégante d'un habit. եւ փ. la — de corps du cygne est élégante. Une — gracieuse du visage.

5. Ընթացք, հատումն. *խաղաթուղթն կտրել. || être sous la — de qn., ի յաջակողմն հատանողի ըզթուղթս, առաջին ի. ի խաղալ. եւ փ. ի. ընդ իշխանութեամբ ուրուք, *մէկէն կախուիլ՝ կախում ունենալ. 6. la — des pierres, հատ քարանց, քարահատ, քարահատութիւն, քարակոփութիւն. 7. ջրահատ. *լողալ շուտ շուտ պատռելով զջուր. nager à la —, — լողալ. faire la —, — առնել. || p. tirer sa —, լողալ.

A la —, մ. հատուցի. *իբր փորձ կտրելու պայմանաւ. acheter un melon à la —.

Coupe, ի. բաժակ, գաւաթ, ըմպակ, ըմպիկ, ըմպանակ, ճաշակ, նուագ, սարկաւագն «բեռակ, գաւազ». — d'argent, d'or, de cristal. Grande —, մեծ —, պատուանակ. une — à libation, նուիրանոց, նուիրակ, խառնապան. boire à pleine —, ըմպել լիաբուխ բաժակաւ. la — débordait, բաժակն յորդէր՝ գեղոյր. 2. փ. եւ քխ. բաժակ. recevez de ma main la — nuptiale. Il but sans pâlir la — de la mort. Boire la — de la joie, — de délices, du plaisir, du malheur. || Boire la — jusqu'à la lie, ըմպել զբաժակ դառնութեան ցմրուր. || առ. il y a loin de la — aux lèvres, ի շրթանց հետի է —ն, *լեզուին նայելու չէ՝ սրտին նայելու է. 3. ն. — de fontaine, գուռ. բաժակ՝ աւազան աղբեր. 4. աս. բաժակ. աստեղատուն հարաւային կիսագնդոյ:

Coupé, e, անց. հատեալ, *կրճատած. pain, doigt —. Les blés ont été —s. Une tête —e. 2. ձվ. հատեալ, մանեալ, կրտեալ. cheval —. 3. խառնեալ, ջրախառն. lait —. 4. կրճատեալ, կրճատ. spectacle —. 5. հատեալ, անցագետ. pays —, երկիր — (*ոտտի կ'անցնին գետը...). 6. կգ. հատեալ, գետագնաց. écu —.

Coupé, ա. չորեքանիւ, քառանիւ. un joli —. Monter dans un —. 2. եռ. —lit, մահճակառք, անկողնակառք. 3. կր. հատարայլ. քայլ ինչ պարուց:

Coupeau (բուիս) ա. ի. արտեան, կատար. il était sur le — d'une montagne.

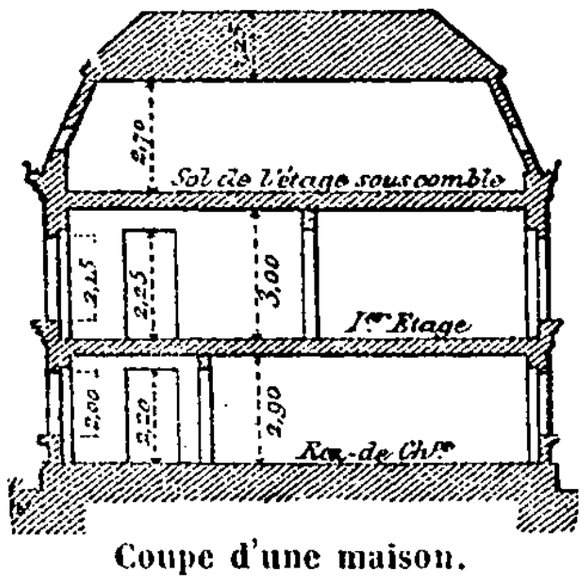
Coupe-bourgeon, ա. մր. ծիլքաղ. S. **Bêche, Lisette.** Des —s.

Coupe-bourse, ա. քսակահատ «եան քէսիճի». des —s.

Coupe-cercle, ա. շրջանակահատ. գործի ի հատանել շրջանակս. des —s.

Coupe-choux, ա. կաղամբահատ. || frère —, — եղբայր. աննշան եղբայր ի վանս. 2. ից. արեղայ, կրօնաւոր: [գլանկահատ. des —s.

Coupe-cigares, ա. ծխետահատ,

Coupe d'une maison.

Coupe-cors (քուփքօր) ա. կանկրպահաստ, կոշտահաստ:

Coupe-feu, ա. հրդեհահատ. այն ճառուղի յանառաւ: [(գործի):

Coupe-feuilles, ա. տերևահատ

Coupe-file, ա. կարգահատ:

Coupe-foin, ա. խարահատ. գործի ի հատանել զչոր խոտ. des —.

Coupe-gazon, ա. դալարահատ. գործի ի հատանել զդալարիս. des —.

Coupe-gorge, ա. աւազականոց «խրթրզել եաՖաղը». ce cabaret est un vrai —. Des —. ||փ. —. le monde est un —, il n'y a que fraude et trahison.

Coupe-jarret (քուփժառէ) ա. սրիկայ, սիկարեան, աւազակ. des —s.

Coupe-julienne, ա. խառնաՖանահատ. * խառնաՖանի համար բանջարեղէն կտրող գործի. des —.

Coupe-légumes (քուփլեկիւմ) ա. բանջարհատ. գործի ի հատանել զբանջարեղէնս. des —.

Coupé-lit, ա. եռ. անկողնակառք, մահճակառք. des coupés-lits.

Coupellation (քուփելլասիօն) ի. ոգ. քրայացումն, արծաՖապրտումն:

Coupelle, ի. քուրայ, հալոց, հրահալոց, բովք, բուՖակ «փօՖա». mettre, passer à la —. || հն. **Creuset.**

Coupeller (քուփելլէ) ն. ոգ. քուրայել, արկանել ի բովս՝ ի հալոցս, զտել: [լումն:

Coupement, ա. հատումն, կտրումն:

Coupe-net, ա. ճայրահատ. des —.

Coupe-paille, ա. յարդահատ. գործի ի կտրել զյարդ. des —.

Coupe-papier, ա. ՓղՖահատ. des —.

Coupe-pâte, ա. հայտահատ. գործի հատանելոյ զհայս. des —.

Coupe-queue, ա. ձեռահատ, ագահատ. des —.

Couper, ն. հատանել, կտրել. — du pain, de la viande, du papier, — հաց, միս, ՓուղՖ. — avec un couteau, avec un canif, avec une hache, avec un sabre, — դանակաւ, կտրոցաւ, կացնաւ, Փրով. — par moitié, կիսել, * կիսէն կտրել. — du bois, փայտ —. — avec des ciseaux, — մկրատիւ, մկրատել: non coupé, անհատ, անխուզ, * չկտրուած. bien coupé, բաջահատ, բաջակտուր. coupé menu, մանրահատ. nouvellement coupé, նորահատ, դեռահատ. — les cheveux, փոքրել զհերս, խուզել, վիրաւ, * մաղ՝ մազերն —. — les ailes, հարՖել զՓեւս, Փեւատել, * Փեւերն կտրել. les ailes coupées, Փեւահատ, Փեւատ. — en morceaux, մանր —, կտրատել. || — la bourse à qn., հատանել՝ գողանալ զքսակ ուրուք. || — la gorge à qn., հատանել զպարանոց ուրուք, փողոտել զոք. եւս փ. կոթծանել զոք. || — la tête à qn., հատանել՝ կտրել՝ առնուլ զգլուխ ուրուք. || — l'herbe sous le pied de qn., քարբնդոտնել, ՓաՖել զոք, * մէկուն ոտքին տակն քար դնել «այդպէնք չէլմէք». || — pied à un abus, ի բաց կտրել՝ բառնալ զեղծումն. || — bras et jambes à qn., Փեւաբեկ եւ բարձաբեկ առնել զոք, հատանել՝ բառնալ զկար եւ զզօրութիւն ուրուք, * մէկուն Փեն ոտքն կտրել. եւս՝ ահաբեկ առնել, պակուցանել. cette nouvelle m'a coupé bras et jambes. || — le mal à sa racine, հատանել զարմատս չարին, արմատախիլ առնել զչարն. 2. հատանել, կտրել, ձեւել. — un habit, une robe. 3. հատանել, կոփել. — les pierres. 4. հատանել, փորել, փորագրել. 5. վ. հատանել, կտրել. — un membre, անդամահատել. || — dans le vif, կենդանւոյն —, * վէրքն բժշկելու համար բովի մսերն կտրել. եւ փ. զօրաւոր հնարս հնարել ի վախճան առնել չար ինչ պայմանի. 6. կտրել, մաղել, կրտել. — un cheval, un chien, un chat. 7. հատանել, կտրել, խափանել, արգելուլ, ունել. — le cours d'une rivière. — un passage, un pont. || — le chemin, la route à qn., հատանել՝ արգելուլ զճանապարհ ուրուք, * մէկուն ճամբան կտրել. — les communications, les vivres à une place assiégée, հատանել՝ արգելուլ զհաղորդութիւնս, զպարէնս պաշարեալ տմրոցի. — les vivres à qn., հատանել յոմանէ զկնբակուրենս, ոչ եւս հոգալ զճախան, չտալ արծաԹ. || — le feu, կտրել՝ շրջապատել զիրդեհն. || — la fièvre, հատանել զջերմն, * ջերմն կտրել. 8. հատանել, կտրել, բաժանել. — en deux, ընդ մէջ կտրել՝ հատանել, * երկուք կտրել. || — l'ennemi, հատանել զզօրս Պշնամւոյն, միջամուխ լ. ի Պշնամին. || — la parole à qn., հատանել՝ ընդհատել զբանս ուրուք, * մէկուն խօսքն կտրել. les sanglots, les soupirs lui coupent la voix, հեծեծանք՝ հառաչանք հատանեն զձայն նորա, * ձայնն կկտրեն. 9. հատանել, կտրել, ցնդրել. le froid m'a coupé les lèvres. || Ce vent coupe la figure, հողմն զդէմս հարկանի՝ ծեծէ, * քամին մարդուն երեսին կզարնէ. 10. խառնել զբմպելիս ընդ միմեանս. — du vin blanc avec du vin rouge. 11. ջրախառնել. — le bouillon, du lait. 12. հատանել, կտրել. — ses phrases. Cette strophe est bien coupée. 13. խղ. հատանել, կտրել. յերկուս բաժանել զՓուղՖս խաղի. 14. խղ. հատանել, կտրել. առնուլ յաղՖկաւ զՓուղՖ ոսոխին «գօզ իւէ քէսմէք». je coupe le carreau.

Couper, չ. հատանել, կտրել. ce couteau coupe bien; ce rasoir ne coupe pas. || — à travers champs, ընդ կարճոյ գնալ, * կարճ ճամբէն գնալ. || — court, * կարճ կտրել՝ կապել. coupez court, je vous en prie. եւ փ. coupez court à toutes vos folies.

Se couper, դ. հատանիլ, կտրիլ, * կտրուիլ. 2. հատանիլ, կտրիլ, ցնդրիլ. la soie, les étoffes fortes se coupent. 3. հատանել՝ կտրել զմիմեանս. * զիրար կտրել. ces deux chemins se coupent. Ces deux lignes se coupent. 4. հակառակ անձին խօսել. on se coupe aisément quand on ne dit pas la vérité. Ces deux réponses se coupent. 5. ձվ. ընդ միմեանս հարեալ հատանել՝ վիրաւորել ձիոյ զօրունսն, * իրարու զօրունսն կտրել. ce cheval se coupe. 6. հատանել՝ կտրել անձին. — les ongles, հատանել՝ կտրել զնդունգս իւր. — la gorge avec un rasoir. Coupez-vous du pain, հատ քեզ հաց, * քեզ հաց կտրէ. il s'est coupé un gros morceau de pain. Il s'est coupé le doigt, la main, * ձեռքն՝ մատն կտրեց. 7. փողոտել զանձն՝ զմիմեանս. — la gorge, փողոտել զանձն, * իւր վիզն կտրել, իւր վզին սուր խոթել. եւ փ. — la gorge avec qn., գիւրաւ փողոտել, * իրարու գլուխ պատառել:

Coupe-racines, ա. եգ. արմատահատ. des —.

Couperet, ա. դահինայ. * միս կտրելու լայն դանակ «սաՖը»:

Couperet.

Couperie, ի. հատտան, կտրտան:

Couperose, ի. տգ. արջառոյ, ծծմբատ «սաՖի գլուխ». — verte, երկաՖատջառոյ, երկաՖածծմբատ. — blanche, զինկատջառոյ, զինկաածծմբատ. — bleue, պղնձատջառոյ, պղնձածծմբատ. 2. բժ. կարմրեւ, շուց, կարմրակ «գան պօղուլու». հն. **Acné.**

Couperosé, e, ած. բժ. շուցաւոր, շուցոտ, շցոտ, կարմրակոտ, շուցերես, շուցադէմ. visage —, շուցաւոր՝ շուցոտ երեսք՝ դէմք:

Couperoser, ն. շուցել, շուցոտել. l'ivrognerie lui a couperosé le visage. = *Se* —, դ. —իլ:

Coupe-sève, ա. հիւՓահատ. des —.

Coupetée, ի. կողմնահինչիւն, կողմնագանչ. կողմնակի հինչիւն գանգակի:

Coupe-tête, ա. գլխահատ. խաղ ինչ յորում մանկունք ոտնուն կարգաւ ի վերայ միմեանց «ակլամա». jouer à —. Des —.

Coupe-tige, ա. բնահատ, ցօղնահատ. des —s.

Coupeur, euse, գ. հատիչ, կտրիչ, կտրող (հանդերձից) «քէսիճի, պիչիճի». || — de raisins, այգեկուՓ «պաղ պօզուճու». || — de bourse, քսակահատ «ճան քէսիճի». || բ. — d'oreilles, սուսերամարտ, * ականջ կտրող. հն. **Spadassin.**

Coupeuse, ի. ար. հատիչ, հատամեքենայ:

Coupholithe, ի. հբ. ՓեՓեւաքար. ազգ պրեհնաքարի (prehnite).

Coupis, ա. նւ. հատակ:

Couple, ի. ո. տոն, փոկ, խառան, կապ. les chiens ont rompu leur —. Une — pour trois chevaux. 2. զոյգ, լուծ, ամոլ. * ջուխտ մի համանման կրկնակ կենդանեաց կամ իրիք «չիՓՓ». une — de bœufs, ամոլք՝ լուծ՝ հարկիք եզանց. — d'agneaux, զոյգ՝ ամոլ գառանց. une — de serviettes, զոյգ մի անձեռոց. — de pigeons, de tourterelles. Au bout d'une

— d'années, յեռ զուգից՝ կրկին ամաց. par —, զոյգս զոյգս, * զոյգ զոյգ, չուխա չուխա. 3. ա. փ. զոյգ, լուծ, ամոլք, լծակիցք, հաւանքնկերք, ամուսինք, * երկու անձինք միացեալ սիրով կամ շահու. un joli —. — d'amants, d'amis, de fripons. — fidèle. — uni d'amour, ամոլք սիրակցորդք. un — bien assorti, զուգաչափեալ ամոլ. — de danseurs, զուգապարք. le — royal, արքայամոլն. le premier —, նախամոլք. 4. ն. լուծք՝ ամոլք՝ կողք նաւու. 5. բգ. լուծ. — voltaïque, վոլտայեան լուծ. 6. դբ. զոյգածխնի «բէկէ»:

Coupler, ն. ո. զուգել, խառնել երկուս երկուս. — des briquets. — les chiens. 2. զուգել, *չուխառել. — du linge. 3. ֆ. բռակիցուցանել զերկուս արս ի միասին. — les officiers.

Couplet, ա. տուն (երգոց). cette chanson n'a que deux —s. 2. յ. երգք, նուագք, ցուցք. chantez-nous vos —s. De joyeux —s. || Faire des —s contre qn., յերգ արկանել՝ հնգնել՝ ծաղրել զոք:

Coupleter, ն. ֆ. S. Chanson-

Coupleteur, ա. ֆգ. ֆ. երգագիրկու, երգայարդար:

Coupleur, ա. ել. զուգիչ. գործի երկաթուղոյ զկնկաթակառավարիչս (accumulateur).

Coupoir, ա. ար. ճառոց, կտրոց

Coupole, ի. գմբեթ «գումպէթ». la — du Panthéon, d'une église. Les —s, գմբեթանի. sans —, անգմբեթ. 2. գ. — cuirassée, գմբեթապատ:

Coupon, ա. մուգորթ, կտոր. — de drap, de toile. 2. — կամ — d'intérêts, կտրոն, մասնաշահ. détacher, payer les —s. 3. Ճտ. — de loge, օթնկատուած. տեղ օթնկի:

Coupure, ի. ճաւուածն, կտրուածն, կտրած, կտրուած, * կտրուածք. j'ai une — au doigt. 2. վէս, խրամ, ջրախրամ. 3. գ. ցցապատնէշ. 4. յատաւուածն, *կտրուածք(իմատեանս). on a fait plusieurs —s à cette pièce. 5. ճաւուած. une — d'action. Les petites —s des billets de banque.

Cour, ի. գաւիթ, բակ. petite —, գաւիթկ, բակիկ. — d'honneur, գաւիթ պատուոյ, պատուագաւիթ. arrière —, ներքնագաւիթ, ներքնաբակ. basse—, վայրագաւիթ, վայրաբակ. 2. արքունիք, Ծագաւորանք, դարպաս, արքայարան, ապարանք, աշխարհամուտ դուռն, պալատ. aller à la —. 3. արքունիք (արքայ եւ խորհրդականք նորա). recevoir un ordre de la —. Être bien en —, բարւոք լ. յարքունիս՝ յաչս արքայի. 4. արքունիք (վարչութիւն արքայի ի դեսպանական կցորդութիւնս իր). la — de France. 5. արքունիք, արքունականք, աւագորեաք, աւագանի, դրանիկք, գահաժեծար իշխանք. la — est partie à la suite du roi. Un homme de —, արքունական, պալատական, դրանիկ. || փ. un ami de —, կերպարանեալ՝ առ երեսս բարեկամ. || de l'eau bénite de —, սին՝ մեռոյ խոտոմունք. 6. — plénière, ճամախուռմբ ժողով (նախնի արքայից Գաղղիոյ). || ը. la — du roi Pétaud, արքունիք Պետոյ արքայի. տեղի յորում ամենեքին հրամայեն եւ ամենայն ինչ խառն ի խուռն է. 7. փ. արքունիք. շքադիր ակումբ՝ խումբ. depuis qu'il est en place, il a une —. 8. փ. դարպաս, շուք, մեծարանք, քծինք, քծնութիւն, սիրաբանութիւն, *պօսպօսանք. faire la — à qn., շուք դնել, առնել մեծարանս, քծնիլ, սիրաբանել, դարպաս առնել, *պօսպօսել, քսուիլ. faire la — au grands, à ses juges. Faire la — à une dame, դարպաս առնել, քծնիլ, քծինս տալ, սիրաբանել, իքծինս ճառանիլ, քնցառել, շամբչիլ, *քսուրտիլ. qui fait la — aux femmes, դարպասող, քծնող, սիրաբանող, *պօսպօսող. 9. դարպաս, առեան. — des comptes, հաշուքննիչ առեան. haute —, la — suprême, բարձրագոյն՝ վերին առեան. — d'appel, — prévôtale, վերաքննիչ առեան. — d'assises, եղեռնադատ առեան. 10. առեան, առնական. prêter serment devant la —. 11. առեան, դատաստան, դատարան, դատաստանարան. mettre, renvoyer hors de —, արձակել յառենէ՝ ի դատաստանի:

Courage, ա. քաջութիւն, քաջասրտութիւն, պնդասրտութիւն, արիութիւն, քաջալեր, քաջալերութիւն, խրախոյս. noble —. Donner, inspirer du —, relever, rehausser le —, les —s, քաջալերել, քաջալերս՝ խրախոյս տալ՝ մատուցանել, խրախուսել, քաջացուցանել, արուսպնդել, * սիրտ տալ. prendre, reprendre —, քաջանալ, արիանալ, քաջալերիլ, խրախոյս առնուլ, արուսպնդիլ, խրախուսիլ, խիզախել, *սիրտ առնուլ. déployer son —, քաջանալ, արիանալ. montrer du —, քաջութիւն ցուցանել. perdre —, լքանիլ, ի կոր կործանիլ. il montrait son — dans les périls de la guerre, նահատակէր նա ի վտանգս մարտին. avoir du — à l'ouvrage, սրտի մտօք՝ եռանդեամբ վաստակել. rappeler tout son —, անդրէն զօրանալ. aie, ayez —, bon —, քաջալերեաց, քաջալերացարուք. avec —, քաջութեամբ, քաջաբար, քաջաբես. || ce chien a du —, bien du —. Le — du lion. || ը. prendre, tenir son — à deux mains, պնդել՝ սրտապնդել զանձն, պնդել զվէրս, չան դնել ի գործել ինչ. 2. քաջութիւն, արիութիւն, խստասրտութիւն, *սիրտ. avoir le —, արիանալ, իշխել, *քաջութիւն ունենալ. si vous avez le — de vous laisser humilier, եթէ իցէ քո արիութիւն խոնարհիելոյ. je n'ai pas le — de lui refuser cela, սիրտս չդիմանար իրեն զանալու զայս. 3. քաջութիւն, արութիւն. այր քաջ՝ քաջասիրտ՝ արիասիրտ. les grands —s ne se laissent point abattre par l'adversité. Tu peux bien sans rougir aimer un grand —. 4. —! du —! մջ. քա'ջ լեր, լերուք քաջ, քաջալերեաց, քաջալերութիւն, օ'ն, հա'պա. allons, du —! —, mon enfant! քաջալերե՛ց, որդեակ իմ:

Courageusement, մ. քաջութեամբ, քաջաբար, քաջօրէն, աներկիւղ. il affronte — le péril.

Courageux, euse, ած. քաջ, քաջասիրտ, արի, սրտեղ, արիասիրտ, պնդասիրտ, ուժգնասիրտ, աներկիւղ, արիական, խիզախ, քաջալեր. homme —. Ame, réponse —euse. Se montrer — dans le malheur. Un — dévouement. Trait —.

Courailler, չ. վազվզել, առանց ընծանալ, *վազվզել. 2. ո. շուայտիլ, կեալ անառակութեամբ. cette fille, ce garçon ne fait que —.

Courailleur, ա. վազվզող. 2. իգաստ. *կանանց եռանէն վազող:

Couralie, ի. բ. մրու. Ծուփ ինչ ի ոտիմ գաղտիկրեայց:

Couralie, ի. բ. կուրալիա. բառասեակ Ծուփ ի ոտիմ բիգնոնաձերից յարեւադարձային Ամերիկա:

Couramment, մ. արագ, անսայթաք, անարգել, *չրի պէս. lire, écrire —.

Courant, e, ած. ընթացող, *վազող, վազվազուն. chien —, ընթացիկ՝ որսապնդիկ շուն. 2. հոսող, խաղաց, մշտաբուղխ, մշտահոս, *վազուկ, վազուն. eau —e. ջուր կենդանի՝ գնայուն՝ վազուն, *վազուկ ջուր. ruisseau —. 3. ե. manœuvres —es, սովորական չուանք. 4. յարգուն, յարգի, *անցուկ, անցնող «կէչէ». monnaie —e, — դրամ՝ դահեկան՝ արծաթ. marchandise —e, դիւրավաճառ վաճառք՝ *ապրանք. 5. առաջիկայ, այս, այժմու, *ներկայ. le mois —, առաջիկայ ամիսն. le terme —. L'intérêt —, * բանող տոկոս. 6. հանապազօրեայ, սովորական, ընթացիկ, հասարակ. il est chargé des affaires —es. Prix —, սովորական՝ հասարակաց գին. 7. compte —, ընթացիկ հաշիւ. main —e. S. **Brouillard**. || Meule —e, վերնակ. վերին երկան. 8. դպ. titre —, յարադիր՝ ընթացիկ տիտղոս(մատենից).

Tout —, մ. արագ արագ, ճեպով, ճեպ ճեպի, վազվազակի, *վազելով. il vint m'avertir qu'il était chez moi, je m'y rendis tout —. եւս՝ անաշխատ, դիւրաւի. il lit tout —. Il récite cela tout —.

En —, վազն ի վազ, * վազելով:

Courant, ա. ընթացք, գնացք, խաղացք, հոսանք, յորձանք. suivre le —. Le — de l'eau, հոսանք ջրոյ. le — est fort. — général, particulier, équinoxial, polaire, հանրական, մասնական, հասարակօրեայ, բնական ընթացք. 2. հոսանք, յորձանք, յորձանուտ, գրտանք. poussé, chassé par le —, յորձանավար. il y a sur cette côte des —s dangereux, rapides. եւ փ. —. suivez le — des plaisirs. Contre —, հակահոսանք. un — populaire, ժողովրդային հոսանք. — de l'opinion, հոսանք կարծեաց. հասարակաց կարծիք. || — d'air, հոսանք օդոյ, օդահոսանք. éviter

les —s d'air. 3. բգ. հոսանք. — électrique, ելեկտրական —, ելեկտրահոսանք. — de gaz, — գազի, գազահոսանք. 4. ընթացք (ժամանակի). dans le — de la semaine, du mois, de l'année, յընթացս ըստնկի, ամսեան, տարւոյ. 5. առաջիկայ՝ այս ամիս, սոյն՝ *ներկայ ամիս. cinq du —, le cinq —, ի հինգ առաջիկայ՝ այսր ամսեան՝ ի 5 սորին, ի 5 ներկայ ամսոյն. fin —, ի վերջ առաջիկայ ամսեան, *ամսոյն վերջն. 6. առաջիկայ հատոյծ՝ տոկոս՝ վարձք, *ներկայն. il me doit les arrérages et le —. 7. le — du monde, հասարակաց սովորութիւն. se gouverner selon le — du monde. 8. le — du marché, ընթացիկ գին վաճառաց, վաճառագին. արդի՝ այժմու գինք վաճառաց. 9. le — des affaires, սովորական՝ հանապազօրեայ իրք՝ գործք. 10. être au —, être au — des affaires, d'une chose, քաջագէտ է. սովորական իրաց, գիտակ՝ իրագէտ՝ իրազեկ՝ գիտակից է. mettre, tenir qn. au — d'une affaire, d'une chose, իրագէտ՝ իրազեկ՝ իրազգած առնել զոք իրիք. || être au —, ոչ եւս ունել յետամնաց, *եւս չլինել, պարտքն՝ աշխատանքն մնացած չլինել. || se mettre au —, զերծանիլ ի յետամնացից, կատարել զյետամնաց վաստակն, *եւս չմնալ. || au — de la plume, յընթացս գրչի, ի մի գրչէ, մուածանակի, *մի գրչով, շուտ:

Courante, ի.ի. յամրապար. 2. ի. յամրանուագ. 3. ո. տ. **Diarrhée.**

Couratari, ա. բ. կոլոմոարի. ხიზնատեսակ տունկ արեւադարձային Ամերիկայ:

Courayer, ն. նւ. գոգածեփել. ծեփել զգոգ. — un navire.

Courbable, ած. կորանալի, ծռելի:

Courbage, ա. կորացումն:

Courbaril, ա. բ. շրջուկ, կորուկ. սեռ. բնդաբերից:

Courbarine, ի. տգ. շրջուկին, կորուկին. ռետին շրջուկի՝ կորուկի:

Courbatu, e, ած. անք. խեղ, անդամաբեկ, վաստակաբեկ, անդամալոյծ, *ոտքերն բռնուած (ձի). 2. փ. պարտասեալ, խոնջ, *սաստիկ յոգնած. je me sens tout —, *վերաս կորացումին մի կայ:

Courbature, ի. անք. անդամախեղումին, վաստակաբեկումին (ձիոյ). 2. փ. խոնջանք, խոնջումն, խոնջումին, *կորացումին:

Courbaturé, e, անց. անդամախեղ, վաստակաբեկ, խոնջ. personne —e.

Courbaturer, ն. անդամաբեկ՝ վաստակաբեկ առնել, խոնջեցուցանել. cette longue course m'a tout courbaturé. = *Se* —, դ. վաստակաբեկ լ., խոնջիլ:

Courbe, ած. կոր, կորածեւ, մուր, ծուռ. ligne —, կոր գիծ, կորագիծ. surface —, կոր մակերեւոյթ. 2. ի. եչ. կորագիծ, կորածեւ. կոր գիծ. décrire une —, — ձգել՝ *քաշել. 3. ե. կորափայտ, կոր փայտ. 4. անք. կարծրուտ. կարծր այտոյց ի սրունս ձիոց:

Courbé, e, ած. կորացեալ, ողնեալ, կոր, կեռ, մուր, ծուռ. bâton —. Corne —e, ողնեալ եղջիւր. 2. փ. կորացեալ, բամակակոր, կոքաքամակ, միջակոր, ծանրաթեակ. — sous le poids des années. Vieillard —. La tête —e, գլխահակ, գլխակոր:

Courbée, ի. նւ. գոգածեփ:

Courbement, ա. կորացումն, ծռումին:

Courber, ն. կորացուցանել, ծռել, հակել, մուրել, կքել, կամակորել, *ճկել. — un bâton. 2. փ. կորացուցանել, ծռել, խոնարհեցուցանել. — les genoux devant qn., ծունր խոնարհեցուցանել՝ դնել՝ կրկնել, ի ծունր իջանել առաջի ուրուք. — la tête sous les bénédictions des évêques. — les fronts sous le sceptre odieux du pouvoir arbitraire.

Courber, չ. կորանալ, կքիլ, ծռիլ, հակիլ, խոնարհիլ, ծանրանալ. — sous le faix, sous le fardeau, sous le poids. L'arbre courbait sous les fruits.

Se courber, դ. կորանալ, ծռիլ, հակիլ, խոնարհիլ. cette poutre se courbe. — en voûte, կամարածեւ լ., ոլորտանալ. 2. կորանալ, կոքաքամակ՝ քամակակոր լ., ողնիլ, խոնարհիլ, *ծռիլ. — pour ramasser qc. 3. փ. խոնարհիլ. — devant qn. Tout se courbe devant cet homme.

Courbet, ա. լոզ. յատոց մեծ:

Courbette, ի. ձվ. կորավազք (ձիոյ). faire faire des —s à un cheval, տալ կորավազել ձիոյ. 2. յ. խոնարհութիւն, ցածութիւն, մարդամօտութիւն. faire des —s à qn., խոնարհիլ առաջի ուրուք, մարդամօտոյ լ., *երեսպաշտութիւն անել, գլուխ ծռել, նուաստանալ:

Courbetter (քուրպէթէ) չ. ձվ. կորավազել (ձիոյ). ce cheval ne fait que —.

Courbigeau, տ. **Courlis.**

Courbouillonner, ն. ի. ձկնեփաշել:

Courbure, ի. կորութիւն, կորացումն, ծռութիւն, կքումն, մուրութիւն. la — d'un arc. || եչ. կորութիւն. centre de —, կենդրոն —ութեան:

Courcailler, չ. կարկաչել (լորամարգի):

Courcaillet, ա. կարկաչ. ձայն լորամարգի. 2. լորատուլակ, տուլակ լորածայն, լորակոչ տուլակ:

Courcet, ա. լոզ. յատոց մեծ:

Courchot, ա. խոճաշերամ. հիւանդ շերամ:

Courée, ի., **Couret**, ա. նւ. գոգածեփ. խառնուրդ ծծմբոյ, ռետնի եւ ճարպոյ, որով ծեփի գոգ նաւի. donner la — à un navire, — առնել զնաւ:

Coureur, ա. ընթացող, ընթացիկ, վազող. un bon —, քաջընթաց, քաջընթացիկ, սուրհանդակ հետեւակ. 2. շատաշրջ, շատաշրջիկ, վայրաց, վայրայած, դեգերակ. c'est un grand —, on ne le trouve jamais à la maison. 3. բ. — de bals, պարահանդիսայած, պարայածու. — de spectacles, տեսարանայած, տեսարանախնդիր, *թատրոններ վազող. — de nuit, գիշերայած, գիշերայածու. 4. սիրափոփոխ, տարփափոխ. որ սիրոյ ի սէր փոփոխի. c'est un —. || — de filles, կլ. —, կնալած, կնաշրջիկ, բոզասէր, խառնակեցիկ. || ասի եւս՝ un —. 5. քաջընթաց, քաջընթացիկ, գնացող, *քալուկ, վազան (ձի). c'est un —. Beau —. 6. յ. զ. դէտք, ասպատակ, լրտեսք:

Coureuse, ի. քաջընթաց՝ երագընթաց կին, օրիորդ. 2. քաջընթաց զամբիկ. une bonne —. 3. փ. խառնակեցիկ կին, լիտի, պոռնիկ, բոզ, հանրակին. c'est une —, une infâme —.

Coure-vite կամ **Court-vite**, ա. Ա. քաջընթացիկ. սեռ. բարձրասրունից:

Courge, ի. դդում, կող. 2. դդում.

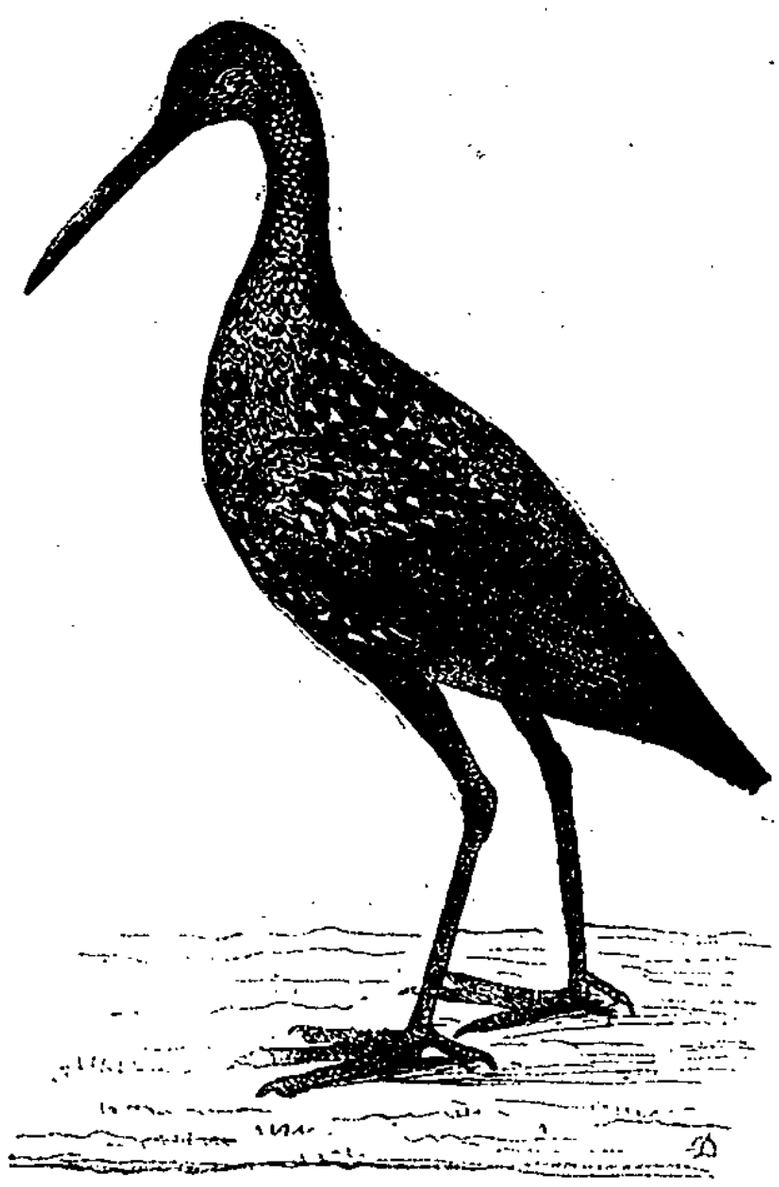
Couricaca, ա.Ա. կուրիկակա. սեռ. Ռուչնոց ի կարգի բարձրասրունից:

Courir (je cours, tu cours, il court, n. courons, v. courez, ils courent; je courais, etc; je courus; je courrai; je courrais; cours, courons, courez; q. je coure; q. je courusse; courant, couru) չ. ընթանալ, վազել. դիմել, արշաւել. qui court, ընթացող, ընթացիկ, վազուն. — vite, très vite, à toutes jambes, երագս՝ արշաւասոյր ընթանալ՝ արշաւել՝ սուրալ՝ վարգել՝ սրավարիլ, *չորս ոտքով վազել. — au-devant de qn., ընթանալ ընդ առաջ ուրուք. faire —, ընթացուցանել, արշաւեցուցանել, *վազցունել. — ensemble, ի միասին ընթանալ, ընթացակից՝ զուգընթաց՝ արշաւակից լ. — sus, sur, դիմել՝ յարձակիլ՝ հասլալ ի վերայ. — le risque, ի վտանգի լ., *վտանգի մէջ լ.՝ գտնուիլ. 2. ընթանալ յասպարիզի, մրցիլ յընթացս՝ յարշաւ, արշաւել. ասի եւս զձիոց. faire —, ձիարշաւ առնել, ձիարձակ լ., *ձի վազցունել. 3. փ. ընթանալ, դիմել, *վազել. — aux armes, ի զէն —. — à sa perte, à son trépas, à sa fortune, ի կորուստ, ի մահ իւր, ի բախտ իւր —. || — après, զհետ՝ զկնի ընթանալ, պնդել, զհետ պնդել՝ կրթիլ. il court après une ombre trompeuse, զրահետ վարի ի խնդիր խաբուսիկ առուերի. — après les vanités, ընթանալ՝ գնալ զհետ սնոտեաց. mon cœur court après elle. Faire — après qn., խընդրակս արձակել զկնի ուրուք. || — sur les brisées de qn., մրցիլ ընդ ումեք, ելեւելս առնել զոմանէ. տ. **Brisées.** || — sur le marché de qn., տ. **Marché.** || — après l'argent, զհետ գնալ արծաթոյ, ջանալ շահիլ արծաթ. 4. այսր անդր ընթանալ, շրջիլ, յածիլ, դեգերիլ, մափառիլ. il est toujours à —. Il a couru toute la journée pour ses affaires. || — les champs, դեգերիլ, *տեղէ տեղ վազել՝ մափառիլ. || faire — qn., ընթացուցանել՝ շրջեցուցանել զոք, տալ նմա կորուսանել զժամանակն յընթացս. 5. խուռն ընթանալ, խուռնընթաց դիմել, եռալ, յորդել, *վխտալ.

les souris courent dans cette maison. Les poux courent sur cette chemise. 6. ընթանալ, սահիլ. sa plume courait sur le papier. Laisser — sa plume, անձնատուր լ. ի գրելն յընթացս իմաստից իւրոց. 7. ընթանալ, հոսել, գնալ, *վազել. le sang court dans les veines. Cette affreuse sueur qui court sur son visage. Faire —, ընթացուցանել, գնացուցանել, խաղացուցանել, հոսել. nous faisons — des ruisseaux de leur sang. 8. ընթանալ, յածիլ, շրջիլ, *պտըտիլ. il court dans le monde un livre abominable. Outre les copies qui couraient parmi le peuple. Un bruit court, համբաւ ընթանայ, երթայ հռչակ, եւ համբաւ, եւ հռչակ, լուր եղեւ, *լուր՝ ձայն մի կպտըտի. il court des bruits fâcheux sur son compte, համբաւ չար ընթանայ զնմանէ, *վերան գէշ լուր կպտըտի. il court des bruits de guerre. Il court de lui un bon mot. || թժ. les maladies qui courent. La scarlatine court dans ce canton. Il a couru cette année des dyssentries. Faire —, ընթացուցանել, շրջեցուցանել, յածեցուցանել, *պտըտցուցանել. faire — un papier, une brochure, un livre. On fait — toutes sortes de bruits, համբաւ բազմազգի ընթացուցանեն՝ յածեցուցանեն, *շատ տեսակ լուրեր կպտըտցուցանեն. 9. — à sa fin, ծերծ ի վախճան լ., ապառիլ. ma provision de bois court à sa fin. 10. ընթանալ, սահիլ, անցանել (ժամանակի). l'année qui court, ներկայ ամ. || ք. par le temps qui court, ի ժամանակիս յայսմիկ, յայսոսիկ հանգամանս ժամանակին. 11. ընթանալ, հաշտիլ, համաձիլ, սկըսանիլ, երթալ, *սկսիլ. la rente court de tel jour. Ses gages, les intérêts courent depuis un an. On lui a donné six mois qui courent à partir de tel jour. 12. ընթանալ, գնալ, արժել, յարգի՝ ընդունելի լ., *անցնիլ. l'or court partout. La mode qui court. 13. ընթանալ, երթալ, ձգիլ, երկայնիլ. ces montagnes courent du Nord au Sud. 14. En courant, ընթանալով, յընթացս, ի վազ, վազ առ վազ, յարշաւ, արշաւակի, հարեւանցի, հապճեպով, փութով, *վազելով, շուտով. lire, écrire en courant.

Courir, ն. ընթանալ՝ պնդել զինի, հալածել յոտս. — le cerf, le lièvre.

Առ. il ne faut pas — deux lièvres à la fois, չէ պարտ զիետ երկուց իրաց միանգամայն ընթանալ. 2. փ. ils courent le même lièvre, զիետ՝ հետամուտ են միեւնոյն իրաց. 3. փ. ընթանալ զինի, զիետ՝ հետամուտ լ., Ջէկն ածել. — les honneurs, les plaisirs, les richesses. || — un prix, ընթանալ, արշաւել (ի ձիարշաւի, ի տանել զմրցանակն). || — le cachet, ի կնիք ընթանալ, դաս տալ ի տունս տունս. 4. ընթանալ, շրջել, յածիլ, հատանել անցանել. — toute la ville, les rues, le pays, le monde, les mers. 5. ընթանալ, յածիլ, յաճախել, դնգերիլ. — les bals, les théâtres, les salons, les sociétés, les magasins. || — la poste, հանգոյց ի հանգուցէ երթալ, գնալ՝ ուղեւորիլ սուրհանդակաւ. եւս՝ երագս ընթանալ, արշաւել, սրավարել, ձիարձակ՝ ձիարշաւ լ. նոյն է — le grand galop. || գ. ապաստակել, ապաստակ սփռել, արշաւել. 6. նւ. — des bordées, յաջ եւ յահեակ ընթանալ՝ գնալ փոփոխակի. 7. — la carrière littéraire, la carrière des lettres, des armes,

Courlan.

զիետ լինել, Ջեւակոխել դպրութեան՝ պինուորութեան. || — les aventures, զիետ ընթանալ՝ հետամուտ լ. բանտի՝ արկածից. || — un danger, les dangers, la fortune, le hasard, des périls, արկանել՝ դնել զանձն ի վտանգի, զոգի ի բովին ունել, մազապուր լինել ի վտանգէ՝ ի վտանգաց, *ինքնգինքն վտանգի մէջ դնել. il a couru le hasard de se tuer, մազապուր եղեւ՝ զերծաւ ի մահուանէ. ils sont trop habiles pour vouloir — la fortune. — risque, ի վտանգի լինել՝ կալ. il court risque de, վտանգ է նմա. il a couru le risque de périr. || Faire — à qn. un danger, des périls, ի վտանգ արկանել, վտանգել զոք. 8. ընթանալ, լսելի լ., յածիլ. cette aventure court les salons. — les rues, ի փողոցս ընթանալ, հրապարակալուր՝ հրապարակագոյժ՝ աշխարհաճանաչ լ. cette nouvelle court les rues. եւս՝ հասարակ լ. l'esprit court les rues. 9. պատուական՝ յարգի լ. il est très couru dans le monde.

Couris, տ. **Cauris**.

Courlan, Courliri, ա.Ք. արամ. Ջուչուն մերկասրուն ի ցեղէ խորդաց:

Courli, ա. խբ. ո. տ. **Bronte**.

Courlieu (քուռլիէօ), **Courlis** (քուռլի) ա. ձկնկուլ. հն. **Corbigeau**. կն. **Bécasse de mer**, ծովակոցալ:

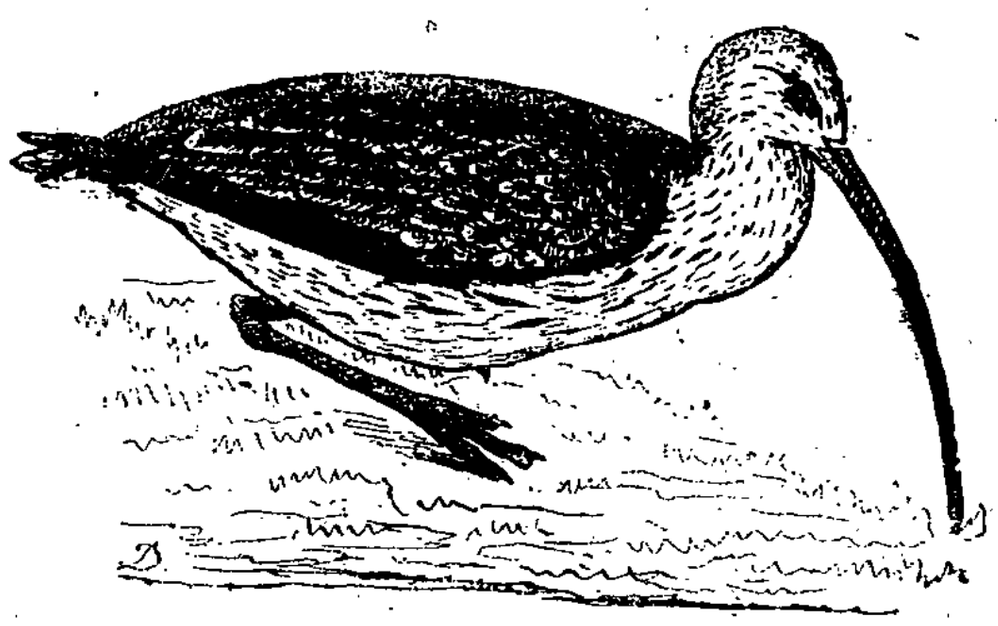
Courliri, տ. **Courlan**.

Courmi, ա. խմորագարեջուր. *խմորած գարիի շինուած գարեջուր:

Courol, ա. Ք. կուռոլ. Ջուչուն Ամերիկեայ, յազգէ կկուի:

Couronnade, ի.զ. պսակայարձակ. պատեալ պաշարելն նախ քան զյարձակումն:

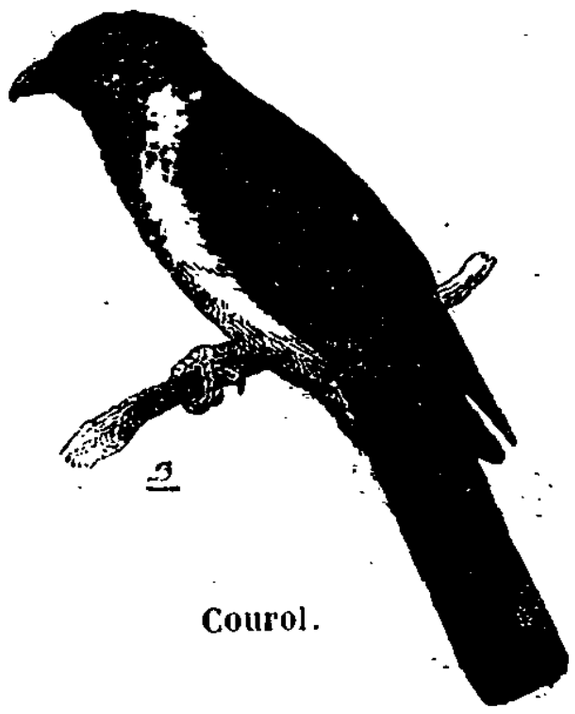
Couronne, ի. Ջագ, պսակ, յեզեր, շամփրակ. — royale, Ջագաւորական՝ արքունի Ջագ՝ պսակ. — de laurier, դափնեպսակ, սարդապսակ. — de chêne, կաղնեպսակ. — de myrte, մրտենպսակ. — de roses, վարդեպսակ. — de fleurs, ծաղկապսակ, ծաղկեայ՝ ծաղկահիւս —. porter la — de l'innocence. — impériale, ducale, Ջագ կայսերական, դքսական. la triple —, երեքկարգեան՝ եռակարգ Ջագ. խոյրն պապական՝ քահանայապետական. la — sur la tête, Ջագ ի գլուխ, Ջագագլուխ. || — de fer, երկաթի —. պսակն յոմբարդացի արքայից Խոալիոյ. || la — d'épines, պսակ փշեայ, փշապսակ, փուշապսակ՝ (որով պսակեցաւ գլուխն Քրիստոսի). եւ փ. առիթ վշտաց՝ ցաւոց. cela lui est une — d'épines. || La — de gloire, պսակ փառաց, փառապսակ. երանութիւն յաւիտենական. — surmontée d'une croix, խաչանիշ՝ խաչածեւ —, խաչապսակ. || action d'offrir une —, Ջագընծայութիւն. 2. պսակ, բրաբիոն, մրցանակ. obtenir, gagner, mériter

Courlieu.

une — du martyre, des saints, ընդունել զպսակ մարտիրոսութեան, արժանանալ. recevoir la — de la justice. 3. Ջագ, աՋոռ, գահ, Ջագաւորութիւն, արքայութիւն, տէրութիւն. discours de la —, գահախօսութիւն, գահաճառ. la — de la France. Les diamants de la —. Aspirer, prétendre à la —. || Mettre la — sur la tête de qn., Ջագ դնել ումեք, պսակել՝ Ջագաւորեցու-

ցանել զոր . || prendre la —, Թագաւորել , Թագաւորել . || renoncer à la —, Թագահրաժար լ., հրաժարիլ ի Թագէ՝ ի Թագաւորութենէ . quitter, abdiquer la —, Թագընկեց՝ Թագաթող

Courol.

լ. perdre la —, Թագակորոյս՝գահակորոյս լ. 4. ն. պսակ, Թագ. զարդ պրտակաձեւ . la — d'un lit. 5. պսակ , *կուլակ . — de prêtre, d'évêque. 6. պսակ Կուսին. 7. աս. Պսակ (աստեղատուն). — australe, septentrionale, հարաւային , հիւսիսային —. 8. աս. պսակ , բակ , կալ (արեգական, լուսնի). հն. **Halo**. 9. ն. պրսակ , շրջանակ . 10. բ. պսակ .

Impériale. Royale. de Duc.

de Marquis. de Comte. de Vicomte.

de Baron.

փունջ տերեւոց ի ծայր անանուխ . 11. բ. — impériale, կայսերապսակ , կայսերաձագ ծաղիկ . — royale, Թագաւորապսակ , շահպսակ , իշխորընական . ծաղիկ Թագաձեւ . — de terre, երկրապսակ. ազգ բաղեղան. 12. բժ. — de Vénus, պսակ Աստղկան . * չոր կամ խղխղայաձեալ պալարք ափրոդիտական ախտէ բռնուողաց ճակատն. 13. վ. — des dents, dentaire, պսակ ատամանց , ատամնապսակ, *ակռապսակ . 14. անբ. պսակ , տեռ (ի ծունկս ձիոց). 15. դգ. Թագադրամ (Անգղիոյ). 16. Թգ. —կամ աճ. papier —, Թագաձուղթ. Թագադրոշմ Թուղթ. 17. իս. պսակ,*կլիկ «հալգա, սիմիտ»:

Couronné, e, աճ. պսակեալ , պսակաւոր , պսակազարդ , պսակազգեաց , պսակակապ , պսակապատեալ , պսակակիր , Թագազարդ , Թագապատեալ , Թագապսակ , Թագագլուխ . — de fleurs, ծաղկապսակ. — de roses, վարդապսակ . tête —e, Թագագլուխ . պսակակապ գլուխ , Թագաւոր . 2. cheval —, ճնկավէր՝ ճնկապսակ՝ ճնկատեռ ձի . *ճունկն տեռած իյնալով . être — ensemble, զուգապսակիլ , Թագակից լ. — par l'Académie, պսակեալ յԱկադեմիոյ , ակադեմապսակ :

Couronnement, ա. պսակումն , Թագընկալութիւն , Թագակապութիւն , Թագկապութիւն , Թագադրութիւն . — de l'empereur, du roi, du pape. 2. փ. պսակումն, պսակաբերութիւն, կատարումն , բովանդակութ . — de l'œuvre. Pour le — de toutes ses sottises. C'était le — du crime. Tel fut le — d'une si belle vie. Son sacrifice a reçu son —. 3. ն. պսակ , կատար (շինուածոց) . 4. պ. պսակումն , ազազումն . չորանալն գլխոյ ծառոց . 5. պսակահաւումն. պսակաձեւ հաւումն ծառոց. 6. անբ. պսակ, տեռ, * սկրդուք (ի ծունգս ձիոց) :

Couronner, ն. պսակել, Թագել , Թագազարդել. — les victimes, un tombeau. — de roses, de lauriers, պսակել վարդիւք դափնեաւք . leurs fronts sont couronnés de fleurs, ծաղկօք պսակեալ՝ ծաղկապսակ են ճակատք նոցա. 2. պսակել, Թագ դնել՝ կապել՝ բոլորել . — un roi. Se faire — roi, տալ պսակել զանձն Թագաւոր . 3. պսակել , Թագաւոր կացուցանել , Թագաւորեցուցանել . avant de mourir il voulut — son fils. 4. պրսակել , վարձատրել , վարձահաւոյց լ. — le vainqueur, un ouvrage, l'auteur du meilleur ouvrage, la vertu, le mérite. Ce discours a été couronné par l'Académie. 5. ն. պսակել , պրսակ գործել . les statues, dont le toit est couronné. 6. բակ առնուլ , բոլորել , շուրջ պատել . les montagnes qui couronnent cette plaine. Des batteries redoutables couronnaient toutes les hauteurs. 7. փ. պսակել , ի կատարումն ածել , կատարել , բովանդակել . la fin couronne l'œuvre, վախճանն պսակէ զգործն . demain l'hymen couronne leur amour. Une honorable vieillesse couronne sa vie sans reproche. Leurs vœux sont couronnés. 8. ձվ. պսակել, տեռել, սկրդել (զծունկս ձիոյ) :

Se couronner, դ. պսակիլ , Թագազարդիլ . — de fleurs, de gloire, — ծաղկօք , փառօք , ծաղկազարդ , փառազարդ լ. ces arbres se couronnent de feuilles, պսակին տերեւօք՝տերեւազարդ լինին ծառքս . — de feuillage, սաղարթազարդիլ , սաղարթազարդ լ. déjà les jardins se couronnent de feuillage. 2. պսակիլ , Թագ առնուլ՝ դնել՝ կապել , Թագաւորել . 3.ձվ. պսակիլ, տեռիլ (ձիոյ ի ծունկս *գետին իյնալով). ce cheval s'est couronné en s'abattant. 4. պ. պսակիլ . զառամեալ ծառոց գօսանալ ի կատարն. cet arbre se couronne.

Couroucou, ա. Բ. կուրուկու . Թռչուն ի տոհմէ տրոգոնեայց :

Couroucoucou, ա. Բ. կուրուկուկու . ազգ կուկուի ի Բրեզիլ :

Couroumou, ա.Բ. կագեղ. *անգղի տեսակ :

Couroupite, ի. բ. ցանի . տունկ ի տոհմէ մրտասերից :

Courradoux, S. Corradoux.

Courre (քուռ) ն. վարի միայն յաներեւոյթն ի բանդ — le cerf, le lièvre, հալածել զեղջերու, զնապաստակ . || laisser —, արձակել զշուներս (զիետ երէոյ), *շներն արձակել (երէին

Couroucou.

եռեւէն) . la chasse à —, որսարշաւ , որսընթացք (որ լինի ընթացիկ շամբք եւ ձիով) :

Courrier, ա. Թղթաբեր , նամակաբեր , նամակակիր , Թղթատար , Թղթաւոր . recevoir, envoyer, expédier un —, — ընդունել , առաքել , արձակել . répondre — par —, անդէն նովին Թղթաբերաւ՝ առաջին Թղթատարաւ տալ պատասխանի , անդէն ընդ առնուլն զնամակ կշռել ըզպատասխանին . je vous ai écrit par le dernier —, վերջնովն Թղթատարաւ գրեցի ձեզ . || faire son —, Թղթագրել, նամակագրել , Թղթագիր՝ նամակագիր լ. || — de cabinet, — տեղուեան . 2. բ. — de malheur, գուժաբեր , գուժկան , բոթաբեր * 3. սուրհանդակ , պնդադեսպան , քաջընթաց . il lui dépêcha — sur —, պնդադեսպանս արձակեաց նմա , *սուրհանդակ սուրհանդակի վերայ իրեն դրկից . 4. նամակակառք, Թղթ-

Ցաւոտ ակաւոտ . voyager par le —, —օք ուղեւորիլ . 5. Պղծեան , նամականի (ընկալեալ կամ յղելի նովին Պղծաւոտ) . faire, lire son —, յօրինել , ընծեւնուլ զ—ն :

Courrière, ի. քՁ. պատգամաբեր , հրեշտակ. des nuits la blanche, la brillante —, ապիտակաՁոյր , լուսաՁոյր — գիշերաց . la nocturne, l'inégale —, գիշերագնաց, յաղափոխ —, լուսին . la — du jour, — տուրբջեան , արեգն . la prompte —, արագաՁեռ —, համբաւն :

Courroi, ա. ար. ոլորոց :

Courroie (քուռուա) ի. խրացք , փոկ, սամեոի, *կաշիէ չուան. nouer, serrer, lâcher la —. Attacher avec des —s. || ը. serrer la — à qn., պնդել զխրացս ուրուք . նուազեցուցանել զպարուստ նորա . allonger, étendre la —, զխրացսն երկայնել , տարածանել . յանիբաւ շահս հատանել . եւս՝ տալ առաւել ազատութիւն . lâcher la —, Ձոյլ՝ ազատ Ձողուլ :

Courroucé, e, ած. զայրացեալ , զայրագին , զայրացկոտ . Dieu — contre son peuple. Regarder d'un œil —, հայել բարկացայտ աչօք. flots —s.

Courroucer, ն. զայրացուցանել , սրտմտեցուցանել , զայրագնեցուցանել , ի ցասումն ածել , ցասուցանել, բորբոքել ի զայրոյՁ. — un père, un lion, un tigre. Déchaîner la tempête et — les flots.

Se courroucer, դ. զայրանալ, զայրագնիլ , սրտմտիլ , ցասնուլ . — contre qn., qc. La mer se courrouce.

Courroux, ա. զայրոյՁ, զայրուցք, ցասումն , սրտմտութիւն , բարկութիւն . entrer, se mettre en —, frémir de —, զայրանալ , զայրագնիլ , ցասնուլ , ի բարկութիւն՝ ի սրտմտութիւն բարկութեան բռնիլ , սրտմտիլ . son — se rallumait, անդրէն արՁաբՁանէր զայրոյՁ նորա . le — du lion, du tigre, de la mer, des vents. Les flots en —, բարկացայտ ալիք . — enflammé, բոցաճաւալ՝ հրաբորբոք —. apaiser, adoucir le —, ցածուցանել զ—. irriter, provoquer le —, ի ցասումն ածել , գրգռել՝ բորբոքել ի զայրոյՁ :

Courroyer, ն. ար. ոլորոցել. *ոլորոցի վերայ պլել: [բոցող :

Courroyeur, ա. ոլորոցիչ , ոլո-

Cours, ա. ընթացք , գնացք, խաղացք . — rapide, impétueux. Le — d'un vaisseau. — d'un bateau à vapeur, — շոգենաւի. || Ն. voyage de long —, երկարընթաց՝ երկարատեւ՝ երկարաձիգ նաւագնացութիւն՝ նաւարկութիւն . capitaine au long —, նաւապետ երկարընթաց նաւուց . 2. ընթացք, շրջան. — du soleil, de la lune, des saisons, — արեգական , լուսնի , եղանակաց . 3. ընթացք , գնացք , խաղացք , հոսանք (ջուրց) . cette rivière a un — rapide, երագընթաց է վտակս. — d'un fleuve. || Un — d'eau, առու , Ձոռակ , աւուռակ , գետակ , գետ . ‖ donner — à l'eau, ընթացս՝ անցս տալ , ճանապարհ հորդել ջրոյն, *ջուրն վազցունել . || donner —, un libre — à ses larmes, ընթացս՝ ազատ անցս տալ արտասուացն, արտասուս հեղուլ՝ իջուցանել . ||փ. donner libre —, հրդել ճանապարհ . donner un libre — à son ressentiment, պարտաճաՁափ լ. donner libre — à sa joie, ցնծացեալ բերկրիլ , հրճուիլ . donner un libre — à sa fureur, բրդիլ ի բարկութիւն , ծանրացաւումն լ. donner un libre — à sa douleur, համակիլ՝ խորացոյզ լ. ի ցաւսն. || prendre son —, առնուլ զընթացսն (ասի գետաղացից ջուրց) եւ փ. Ձափ՝ սկիզբն առնուլ . 4. բժ. հոսումն , ընթացք . le — du sang. Il faut que cette humeur ait son —. || — de ventre, լուծումն որովայնի , որովայնածութիւն , *փորհարութիւն . 5. փ. ընթացք , գնացք, ուղղութիւն , կարգ , յաջորդութիւն . nous verrons quel — prendra cette affaire, տեսցուք որպիսի՛ ընթացս առնուցու իրն. le — naturel des choses, des événements, de l'opinion, de la vie. Couper — à l'erreur, հատանել՝ կարճել զընթացս մոլորութեան . la mort interrompit le — de sa victoire. Toutes ses passions reprirent leur —. Ses idées prirent un nouveau —. Tout a repris son — habituel. Il suit le — des révolutions humaines. Poursuivant le — de ses triomphes. 6. ընթացք , տեւումն , տեւողութիւն . la nuit est au milieu de son —. Le — de notre existence, ընթացք կենաց մերոց . dans le — de la vie, յընթացս կենաց . dans le — d'une seule journée, յընթացս միոյ եւեթ աւուր. finir, achever le — de sa vie, կատարել զընթացս կենաց , զրաւիլ ի կենաց . la mort interrompit le — d'une si belle vie. Pendant tout le — de son règne. Pendant le — du mois, de la semaine. Dans le — de sa maladie. 7. բժ. ընթացք , աստիճանք հիւանդութեան . la maladie, le mal suit son —, ախտն կատարէ զընթացս իւր , անցանէ ընդ ամենայն աստիճանս իւր . il faut que la maladie ait son —. 8. դաս , դասախօսութիւն , դասատուութիւն , դասատուէի , դասատացուէի , դասաւանդութ. — de physique, de musique, de la langue arménienne. Faire un —, դաս ասել՝ տալ՝ աւանդել , դասախօսել . — public, gratuit. Suivre le — d'un professeur. Suivre un — de chimie, les — du Collège de France. 9. ընթացք՝ կարգ ուսմանց (մատեան). publier un — de philosophie. — complet. 10. ուսումն . faire son — de droit, de médecine, ուսանել զ— իրաւագիտութեան, բժշկութեան. le — de droit dure trois ans. 11. ընթացք ուսմանց , ուսմունք , վարժք . ce jeune homme a fini ses —, ses — de droit. — d'études, դասընթացք . qui a fait le — du collège, d'un lycée, շրջանաւարտ , ընթացաւարտ . 12. վճ. ընթացք , գնացք , յարգ . avoir —, գնալ , յարգի լ., *անցնիլ , բանիլ . cette monnaie, son papier a —, n'a plus —, դրամս այս, դրամաՁուղՁ նորա գնայ՝ ոչ եւս գնայ, *այս ստակն, իւր դրամաՁուղՁն կ'անցնի՝ այլ չանցնիր. || — des monnaies, ընթացք դրամոց . — légal, օրինաւոր ընթացք . donner — à une monnaie étrangère, տալ գնալ օտար ինչ դրամոյ , * անցուցանել . donner — forcé aux billets, տալ բռնի ընթացս ՁրդՁադրամոց , ստիպել ընդունել զՁրդՁադրամս իբրեւ զարժաՁ. || փ. donner — à un bruit, à une opinion, à un préjugé, տալ ազատ անցս , տարածել, տարածանել , ընդունելի առնել . cette locution, ce mot n'a — que parmi le peuple, que dans la province, ի ժողովրդեան , ի գաւառս միայն ի կիր աՁի ասացուածս՝ բառդ. || avoir —, գնալ , ընթանալ , շրջիլ , յարգի՝ ընդունելի լ., *անցնիլ . 13. վճ. ընթացագին . le — de la Bourse, du marché, de la place, — Սակարանի , վաճառանոցի , հրապարակի. le — de la rente, հատուածագին, հատագին. — du change, — դրամափոխու. || acheter au — de la place, գնել յընթացագին հրապարակի, *հրապարակի ընթացքով՝ գնով գնել . — moyen, միջին —, միջընթացագին. acheter de la rente au — moyen. 14. տարածութիւն . une tapisserie de dix mètres de —. 15. ն. — d'assise, քարաշար . շար՝ կարգ քարանց. 16. ճեմելի , զբօսատեղի , զբօսարան (արտաքոյ քաղաքի). aller au —. Hyde-park est le — de Londres.

Course, ի. ընթացք , վազք , արշաւ . léger à la —, ՁեՁընթաց . vite à la —, արագընթաց , երագընթաց , ճեղընթաց. à la —, յընթացս , յարշաւ , արշաւակի . une — infernale, դժոխարշաւ ընթացք . — effrayante, սարսափարշաւ. || pas de —, արշաւաքայլ . aller au pas de —, արշաւաքայլ գնալ՝ ընթանալ . 2. ընթացք, արշաւ, արշաւահանդէս. — à pied, հետի ընթացք . une — navale, նաւարշաւ. — de bateaux, նաւակարշաւ . — en char, — de chars, կառարշաւ , կառամարտ , կառամարտիկ մրցութիւն . — de chevaux, — aux chevaux, ձիընթացք , ձիարշաւ , ձիամարտութիւն . — au clocher, խոչընթացք, խոչարշաւ. արշաւ ընդ դաշտս, ընդ ցանկս եւ ընդ փոսս , * ճրտ . aller aux —s de chevaux, ի ձիարշաւ երթալ . il a gagné, remporté le prix à la —, de la —, մրցանակ տարաւ ի ձիարշաւի, *ձիարշաւին՝ մէջ մրցանակ առաւ . || — aux flambeaux, ջահընթացք , ջահարշաւ . — ջահ ի ձեռին. 3. երՁեւեկ, երՁեւեկութիւն . faire des —s, երՁեւեկս առնել , երՁեւեկել . j'ai fait bien des —s. J'y passerai dans mes —s. J'ai fait une longue —. 4. զ. արշաւան , ասպատակ . faire des —s, aller en —, արշաւանս դնել , ասպատակ առնել՝ արձակել՝ սփռել՝ դնել . 5. Ն. արշաւան , հէնք , ասպատակ ծովու . faire la —, aller en —, արշաւանս դնել , հինի՝ հինիւ ելանել , ասպատակ դնել . armer un navire en —. 6. արշաւան , ուղեւորութիւն , ճանապարհորդութիւն . les —s de nos savants dans ce pays, en font con-

naître les antiquités. 7. ընթացք, ճանապարհ, հետաւորութիւն. il y a une très longue — d'ici chez vous. 8. ընթացք՝ ճանապարհին. զոր առնեն ի վարձու կալեալ կառք ի միոյ վայրէ ի միւսն. prendre un fiacre à la —, յընթացս վարձել զկառս. le prix de la —, ընթացագին. 9. ընթացք, ընթացավարձ (բեռնակրի, կառավարի, սուրհանդակի). 10. ՚Ը. ընթացք, խաղացք, ճեմք, գնացք (աստղաց, ժամանակի). le soleil recommence chaque jour sa — majestueuse. 11. փ. ընթացք (կենաց). la mort arrêta ce grand homme au milieu de sa —.

Coursier, ա. գեղազարտ. երիվար օդապարիկ՝ սրավար՝ ճակատամուխ. — fougueux, superbe, գեղազարտ՝ երիվար ամեհի, աჩիպարանոց՝ սոս. || հգ. — à longues oreilles, մեծականջ գեղազարտ. էշ. 2. նշ. խելահիրտ. ՚Ընդանօթ ի խելս նաւու. 3. զգ. չրանոց:

Coursière, Coursive, ի. նշ. շարժակամուրջ. շարժական կամուրջ (ի նաւի): [բարունակ որթոյ:

Courson, ա. եգ. կարճօն. ոստ՝

Court, Courte, ած. կարճ. habit, chemin —. Herbe —e. Cheveux —s. Qui a la queue —e, կարճագի, կարճաձետ, կարճաոտուտն. qui a le nez —, կարճունչ, կարճաքիթ. qui a le cou —, կարճապարանոց, կարճավիզ. || barbe —e, փոքրագլուխ մօրուք. || le plus —, կարճագոյն, ամենակարճ. || tirer la —e paille, յարդավիճակ արկանել, կարճայարդ՝ յարդաշիղ քարշել. եղանակ վիճակ արկանելոյ անհաւասար յարդիւք. եւ որում ելանէ կարճագոյն յարդն՝ նմա համարի անկեալ վիճակն. ||faire la —e échelle, մատուցանել ուժեք զուս իւր ի վերելս, *մէկուն ուս տալ՝ պատուանդան լ. տեղ մի ելլելու. escalader un mur à la —e échelle. եւ փ. faire à qn. la —e échelle, դիւրացուցանել ուժեք զինարս հասանելոյ ի կէտ նպատակի. || ը. tenir qn. de —, ի չափու ունել զոք, տալ ուժեք սակաւ յոյժ ազատութիւն. il n'est pas prisonnier, mais il est tenu de —. Sa mère la tient de —. || ը. prendre qn. de —, փութացուցանել զոք յիմն առանց տալոյ նմա բաւական ժամանակ, ի նեղ արկանել, *նեղն խոթել. vous me prenez un peu de —. 2. կարճ, կարճահասակ, կարճիկ, կարճաթերծ, կարճամարմին. il est gros et —. Elle est —e. 3. կարճ, անբաւական, դոյզն, սակաւ. le bouillon est un peu —. —e pitance. Le dîner se trouva —. L'argent est —. || Vue —e, կարճատեսութիւն. avoir la vue —e, կարճատես լ. փ. un homme à —e vue, այր կարճատես. des vues —es, կարճ՝ կարճահաս տեսութիւնք. il n'a que des vues —es. || Avoir l'esprit —, կարճամիտ՝ կարճահաս լ. || être — de, կարճիլ, Ընդանալ, պակաս լ., կարօտիլ, չքաւորիլ. être — d'argent, de finance, սակաւարծաԸ՝ չքաւոր լ., *սոակն կարճ լ. || être — de mémoire, կարճայուշ լ., *յիշողութիւնն կարճ լ. 4. կարճ, սուղ, կարճատես, սակաւատես. en hiver les jours sont —s. Leur amitié fut —e. Sa vie a été —e. ||առ. —e et bonne, կարճ եւ հեշտակեցիկ, կարճակեաց եւ հեշտակեաց (ասեն վասնիչք կենաց). la faire —e et bonne, կարճակեաց եւ հեշտակեաց լ. 5. վճ. lettre de change à —s jours, սակաւօրեայ փոխանակագիր. tirer, remettre à —s jours, սակաւօրեայ քարշել՝ տալ. 6. բժ. avoir la —e haleine, դժուարաշունչ՝ ծանրաշունչ լ., *շունչն կարճ լ. 7. կարճ, կարճառօտ, կարճ ի կարճոյ, կարճաբան, հակիրճ, սուղ, համառօտ. —e harangue. Une —e réprimande, prière. Votre lettre est beaucoup trop —e. Être —, կարճ ի կարճոյ ասել, սակաւաբան՝ կարճախօս՝ կարճաբան լ., կարճաբանել. 8. կարճ, դիւրին, հեշտ. les moyens les plus —s pour réussir. Le plus — expédient. 9. ա. կարճն. savoir le — et le long d'une chose, գիտել զվ եւ զմուռ՝ զամենայն զհանգամանս իրիք, * բան մի տեղն ի տեղ գիտնալ, բոլոր պարագայքն՝ իլիկն ու ծլիկն. || le plus —, կարճագոյն՝ կարճ ի կարճոյ՝ կարճոյ ճանապարհ, *կարճ՝ կտրուկ ճամբան. quel est mon plus —? Prendre le plus —, ընդ կարճոյ գնալ, * կարճ ճամբէն երթալ. եւ փ. * կարճ՝ պարզ, դիւրին ճամբան. votre plus — est de ne dire mot. 10. մ. կարճ, կարճառօտ, ի կարճոյ. couper les cheveux très —, trop —. || Couper, trancher —, ի կարճոյ՝ կարճառօտ՝ համառօտս հատանել, կարճառօտս կտրել, կարճել, կարճատել, համառօտել. եւս դադարեցուցանել, վախճան առնել, *կարճ կտրել՝ կապել. couper — toute cette dispute. Couper — aux erreurs de la jeunesse. || Couper — à qn., յանկարծ Ընդել զոք՝ կարճառօտ իմն եւ վճռական առնելով նմա պատասխանի. je lui coupai —. || Tourner —, յանկարծակի դարձուցանել զձիանն՝ զկառն. եւ փ. յանկարծակի դառնալ՝ դարձուցանել զբանն. || se trouver, demeurer —, յանկարծ պակասելով հնարիցն չկարել ի գլուխ հանել զիմն, անձեռնհաս՝ անբաւական լ. || rester, demeurer —, tout —, մոռանալ զասելին, պապանձիլ, կըզակակապ լ., շփոԸիլ, *լեզուն բռնուիլ. 11. Tout —, մ. ի կարճոյ, յանկարծ, յանկարծակի. je m'arrêtais tout —. 12. կարճ, կարճաբան, լոկ, սոսկ. dites donc Monsieur tout —. Il me répondit un nom tout —. || — vêtu, կարճազգեստ. || ը. être pendu haut et —, *կախաղան հանուիլ, կախուիլ. || —e honte, չարջողուԸիւն, ձախողանք. revenir, s'en retourner avec sa —e honte, չյաջողել, ի դերեւ ելանել:

Courtage, ի. միջնավաճառուԸիւն, միջնորդուԸիւն. faire le — des vins. 2. միջնորդչեայ, միջնորդավարձ, միջնորդչէք. un quart pour cent de —.

Courtanelle, ի. այգ. փուքնի. ազգ խաղողոյ.

Courtaud, e, գ. կարճիկ, կարճահասակ, *կարճիկ. 2. հգ. — կամ — de boutique, խանԸի մանուկ, *խանուԸի մանչ. 3. ած. ագատ, պոչատ եւ ականջատ, ծայրատ. cheval, chien —, ձի, շուն —:

Courtauder, ն. ծայրատել. *պոչն ու ականջն կտրել. — un cheval.

Court-bouillon (քուրբույլիօն) ա. ձկնեփաշ. հանդերձանք ինչ խաշեալ ձկանց. des courts-bouillons.

Court-bouillonné, e, ած. ի. ձկնեփաշեալ, ձկնեփաշ. brochet —.

Court-bouton, ա. հատուկ. սեպ լծոյ եզանց:

Courte-botte (քուրԸպօԸ) ա. ո. կարճիկ, կարճահասակ, *կարճուլիկ. des courtes-bottes.

Courte haleine (քուրԸալէն) ի. բժ. դժուարաշնչուԸի, ծանրաշնչուԸ:

Courtement, մ. կարճ ի կարճոյ, կարճառօտիւ, կարճառօտիւք, կարճօրէն, համառօտիւ. raconter —.

Courte paille (քուրԸփայլ) ի. տ. Court.

Courtepointe (քուրԸփուէնԸ) ի. օԸոց. մեծագին ճածկարան անկողնոյ. la — de ce lit est fort belle. — piquée. [օԸոցարար:

Courtepointier, ա. օԸոցագործ,

Courte-queue, ի. կարճագի. ազգ կեռասի եւ կրիայի:

Courtier, ère, գ. վաճառարկու, առգնող, առգնուԸի. միջնորդ վաճառաց. || — marron, գաղտագողի —. որ անհրաման գործէ զարուեստն. 2. հգ. —, եւ ի. —ère de mariage, միջնորդ՝ առիԸ հարսանեաց, հարսնախօս, հարսնածու: [գիկ:

Courtil (քուրԸի) ա. հ. պարտեզ.

Courtilière, ի. մր. խլրդածրդիդ. հն. **Taupe-grillon.**

Courtine, ի. հ. սրահակ. վարագոյր անկողնոյ. fermer, tirer les —s. 2. զ. միջնորմ (բերդից):

Courtisan, ա. արքունական, դրանիկ, պալատական. 2. փ. քծնի, շքադիր, փաղաքուշ, *երեսպաշտ. il n'a point d'amis, il n'a que des —s.

Courtisane, ի. պերճադից. բոզ մեծագին:

Courtisannerie, ի. փաղաքշուԸիւն, քծինք, * երեսպաշտուԸիւն:

Courtisanesque, ած. պալատականի, արուեստական. défiance —.

Courtiser, ն. շուք դնել, պաշտօն առնել, քծնիլ, քնցատել, փաղաքշել, *պօսպօսել, քսուքրտիլ, դարպաս անել. — un prince, un ministre. || ը. — une femme, քծնիլ, սիրաբանել, շամբշիլ ընդ կին, *դարպաս անել. il est galant, il courtise les femmes. — des belles. Il a épousé cette jeune personne qu'il courtisait depuis longtemps. 2. փ. — les muses, պաշտօն առնել մուսայից, գիտ ի. քերԸողուԸեան:

Court-jointé, e, ած. ձվ. կարճատարոյն (ձի) :

Court-monté, e, ած. ձվ. կարճահեծ. *հեծնելու կարճ. կարճ հեծած :

Courtois, e, ած. բարեվար, բարեբարոյ, ազնուակիրթ, բարեխրատ, քաղցրահամբոյր, բարեկիրթ, ազնուաբարոյ, քաջալաթ, բարեծնե, * քաղաքավար, մարդավար. chevalier —. Il a des façons peu —es. — aux dames, envers les dames. || Armes —es, անվնաս զէնք :

Courtoisement, մ. ազնուաբար, վեճարանօք. il le reçut très —, ընկալաւ զնա —:

Courtoisie, ի. բարեբարութիւն, վեճարանք, * քաղաքավարութիւն, մարդավարութիւն. il l'a traité avec beaucoup de —, բազում վեճարանօք վարեցաւ ընդ նմա. 2. բարեխրութիւն, ազնուութիւն. je vous remercie de votre —.

Courtoisie, ի. բ. կուրտուազիա, կուրտուազնի. սեռ կիպերիսեայց (cypéracées).

Court-pendu, ա. պ. կարմրախնձոր. des —s. հն. **Capendu.**

Courts-jours (à) մ. վճ. կարճօրեայ. *կարճ պայմանաժամով. lettre de change à —, — փոխանակագիր, փոխագիր. tirer, remettre une lettre de change à —.

Court vêtu, e, ած. կարճազգեստ:

Court-vite, s. **Coure-vite,** ա-բագընթաց, երագընթաց :

Couru, e, անց. **Courir** բայի. ո. հալածեալ. cerf, lièvre, daim —. 2. ցանկացեալ. խնդրեալ, ըղձակեալ, ըղձալի. prédicateur, spectacle —. Garçon — des filles. Il est très —, ի խնդիր են նմա ամենեքին, * ամէնքն գինքն կփնտռեն. 3. ապաւակեալ. pays — par l'ennemi.

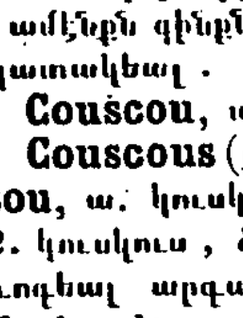
Couscou, ա. վճ. սոսկիահաւ :

Couscous (քուսքուս), **Couscoussou,** ա. կուսկուս, մանրաձաւար. 2. կուսկուս, ձաւարքան. ձաւար ուռգեալ արգանակաւ եւ խառնեալ մսով. le — est le mets favori des indigènes de l'Algérie. 3. կ. կուսկուս. կինդանի նման կոճանի :

Couséranite, ի. հր. կուսերանաքար. գայլախազաւո պաղլեղկի եւ կրոյ :

Couseuse, ի. կարուհի. կար կապող կին. 2. գրակարուհի. 3. գրակարոյ. գիրք կարելու մեքենայ :

Cousin, ա. մժեղ «սիվրի սինէք». la piqûre douloureuse, le bourdonnement du —. s. **Moustique.**

Cousin.

Cousin, ա. եղբօրորդի «եէկէն». 2. հօրեղբօրորդի « ամուճա օղլու». 3. հօրաքեռորդի « հալա օղլու». 4. մօրեղբօրորդի. 5. մօրաքեռորդի. 6. տագերորդի. 7. —germain, հարշիրակ. petit —, եղբօրորդեակ.

Cousinage, ա. եղբօրորդութիւն, հարշիրակութիւն, ազգակցութիւն. 2. ազգակիցք, արեանառուք :

Cousinaille, ի. բ. եւ ո. ազգականութիւն. ազգակցութիւն. 2. ազգակիցք, արեանառուք :

Cousiner, ն. բ. ազգականել. ազգական կոչել. je le cousine. Il vous cousine. 2. չ. բ. հացկատակել, հացկատակ սեղանաբոյծ լ. (պատճառանօք ազգականութեան կամ բարեկամութեան). il va — chez l'un ou chez l'autre. 3. փ. եւ բ. ils ne cousinent pas ensemble, * իրարու հետ սիրով չեն, խռով են. ասի մանաւանդ ils ne sont pas cousins.

Se cousiner, դ. ազգականել, իրենամենալ. je ne sais s'ils sont parents, mais ils se cousinent.

Cousinie, ի. բ. կուզինիա, կուզինի. սեռ տոհմի բաղադրելոց կանկաթակերպեայց (cynaroïdées).

Cousinière կամ **Cousinerie,** ի. բ. ազգականութիւն, ազգականք. il m'a fallu régaler toute la —.

Cousinière, ի. սրսկապան « ճիպլինիք »:

Cousoir, ա. կարոց. *կարի գործի կազմարարաց եւ ձեռնոցագործաց :

Coussapier, Coussapoé, ա. բ. մշկուկ. սեռ տոհմի հացատատուղ կնձնեայց (ulmacées).

Coussaréées, ի. յ. բ. մշկեայք. ցեղ տոհմեայց նախատիպ ունելով զմշկի :

Coussarie, ի. բ. մշկի. Քուսի տոհմի տոհմեայց (rubiacées).

Coussin, ա. բարձ. — de lit, de canapé, de voiture. Petit —, բարձիկ. des petits —s, բարձիկնեաւ, * բարձիկներ. — à air, օդաբարձ :

Coussine, s. Koussine. [մրն:

Coussinement, ա. բարձաւորութիւն.

Coussiner, ն. բարձաւորել, բարձազարդ առնել. voitures coussinées, բարձաւոր՝ բարձազարդ՝ բարձակիր կառք. siège coussiné.

Se coussiner, դ. բարձաւորիլ. *բարձիկ դնել անձին իւր տեսութիւնն ճանկելու համար :

Coussinet, ա. բարձիկ. —s, բարձիկնեաւ :

Cousso, s. Kousso.

Cousu, e, ած. կարեալ, * կարուած. habit —. Souliers —s. || փ. — de fil blanc, ապիտակակար, դիւրայայտ, դիւրաճանաչ, * Քելերե. finesse —e de fil blanc, անհանճար խաբէութիւն. ||bouche —e, լուռ լեր, կարկեաց. || avoir les joues —es, վրտիս յոյժ լ. ունել զայտն, վտտադէմ լ. || être tout — de ..., համակ՝ համակեալ՝ լի՝ խճողեալ լ. || être tout — d'or, համակ՝ համակեալ յոսկի լ., բազում ոսկի զարդս կրել ի վերայ իւր. եւ փ. բազմագանձ՝ ընչաւէտ՝ մեծափարթամ լ. || être tout — de coups, վիրալից՝ բազմախոց լ. ||avoir le visage — de petite vérole, ծակտէտ՝ ծաղկաւէտ ունել զերեսն, * երեսն չեչոտ լ. non —, անկար, չկարած :

Coût, ա. իգ. գին, ծախք. le — d'un acte. || Les menus —s, մանրածախք, փոքրիկ ծախք. || Առ. le — fait perdre le goût, * բան մի ունելու համար եղած մեծ ծախքն փափաքն կորանցուցանել կուտայ :

Coûtant, ած. prix —, արժեգին, * բանի մի արժած գինն :

Coutarde, ի. բ. կուտարդաբոյս. սեռ խոտակէն անկոց ի տոհմէ ջրտերեւեայց (hydrophyllées). 2. խ. կուտարդաճաղ. * կանով, հաւկիթով, մեղրով եւ ալիւրով շինուած տեսակ մի կարկանդակ :

Coutaréa, Coutarée, ի. բ. ճատաբ. սեռ տոհմի տոմոնեայց :

Couteau, ա. դանակ. ce — coupe bien. Aiguiser un —, սրել զ—. — ébréché, épointé, սղոցածեւ, ճայրակտուր —. — de table, de cuisine, սեղանադանակ, խոհակերոցադանակ. manche de —, դանակաբուն, *—ի կոթ. boîte à —x, de —x, դանակատուփ, դանակատան. — tranchant, — հատու՝ * կտրոյ. — bien affilé, — քաջատուր. 2. մգ. — à cartilage, աճառադանակ. — à cerveau, ուղղադանակ. — interosseux, — միջոսկրային. — à tranchant rectiligne, — ուղղագծատայր. — pliant, de poche, կտրոց, կտրոց ծալածոյ, *— գրպանի, զբելի. — à deux tranchants, կտրոց երկատայրի. 3. քխ. դանակ, դաշոյն, վաղակատոր, սուր. être sous le —, avoir le — sur la gorge, զգաստացեալ կախեալ ունել զ—, տոխրեալ լ. սպառնալեօք կամ բռնութեամբ, *դանակն վիզն ունենալ. mettre le — sur la gorge. *—ն վզին վերայ դնել. plonger, enfoncer le — dans le sein de qu., *դանակն ոչխան վիզն խոթել. || en être aux —x tirés, — դանակի գալ. || être à —x tirés, Քշնամութեամբ լ. բնդ ոմանք, * դանակ դանակի գալ. || jouer du —, des —x, սուսերամարտ լ. 4. — à papier, Քղթահատ. 5. խբ. manche de —, դանակաբուն, * —ի կոթ. խեցեմորթ ինչ որ կն. **Solen.**

Couteau-fourchette, ա. դանակադգալ :

Coutel (քութել) ա. եղեգնայատոց. յատոց եղեգանց «գամբռ պըչգըր»:

Coutelas (քութլա) ա. վաղր «խանչէր, փալա». 2. դահնայ :

Coutelé, e, ած. մգ. peau —e, մարթ դանակահար :

Coutelet, ա. դանակիկ :

Coutelier, ière, գ. դանակագործ, դանակաբար, կտրոցագործ, դանակավաճառ, կտրոցավաճառ :

Coutelière, ի. դանակատուփ, դանակաման. ակ. boîte à couteaux.

Coutellerie, ի. դանակագործութիւն, դանակաբարութիւն, դանակավաճառութիւն, կտրոցագործութիւն, կտրոցավաճառութիւն. il entend bien la —. 2. դանակագործարան, դանակարարոց, կտրոցագործարան. établir une —. 3. դանակեղէն, կտրոց-

ըոցեղէն, վկրատելէն. acheter, vendre de la —. 4. դանակավաճառանոց, կտրոցավաճառանոց :

Coutelure, ի. մագաղաթավէր. մագաղաթի հարուած դանակի :

Coûter, չ. գին ունել, արժել. combien cela coûte? քանի՞ գի՞նչ արժէ այս. combien vous coûte cette étoffe, ce chien? Combien coûte un cheval à nourrir? Les réparations de sa maison lui ont couté mille francs. || — cher, գնոց գնել, ծանրագնի գնել՝ լ., *սուղ լ. եւ փ. cette sottise lui coûtera cher, ծանրագնի լիցի նմա անմտութիւնս, *այս անմտութիւնն իրեն սուղի պիտի գայ՝ պիտի նստի. oh! mon fils! que tes jours coûtent cher à ta mère! || լոկ. արժել, գնոց գնիլ, ծանրագնի լ. les bâtisses, les voyages coûtent. 2. փ. պատճառք լ. (վնասուց, զոհողութեանց, ճգանց). — la vie, պատճառք լ. մահու. son infâme amour lui coûta la vie, լրբենի սէր նորա մահ նիւթեաց նմա. ce travail m'a coûté plus de vingt jours, աւելի քան զաւուրս քան աշխատ եղէ յայս վաստակ. il m'a coûté bien des travaux, հասոյց ինձ անբաւ աշխատութիւն. les choses lui coûtent si peu, դիւրագիւտ՝ դիւրահնար է նմա ամենայն ինչ. — des larmes, պատճառք լ. արտասուաց, արտասուս իջուցանել. || cela ne lui coûte rien, ոչ ինչ արժէ նմա այս, ոչինչ փոյթ է նմա, դիւրին է նմա. || rien ne lui coûte, չխնայէ յինչ, յաչս դնէ զամենայն, *բանի չխնայեր, ամէն բան աչք կ'առնու. || tout lui coûte, ամենայն ինչ ծանր է նմա, դժուարին ծուի նմա. || — եւ դգ. ծանրանալ, ծանր՝ դժուարին լ.՝ ծրւիլ. il me coûte d'aller, ծանրանայ ինձ՝ ծանր է ինձ երթալ. il apprit ce qu'il en coûte à sauver, ծանեաւ եթէ գիա՛րդ դժուարին՝ դժուարաքիրտն իցէ փրկել. il coûte si peu aux grands à ne donner que des paroles, ոչինչ ծանրագնի՝ դժուարին է աւազաց բանս եւեթ տալ. || — les yeux de la tête, մեծամեծ զոհողութեանց պէտք լ. || jamais résolution ne m'a tant coûté à prendre. Il coûte de renoncer à ses anciennes habitudes. Il m'en coûte de vous faire ces reproches. || Il m'en coûte, *սուղի նստած է ինձ. || ը. coûte que coûte, քանո՛յ՝ ո՛րչափ եւ արժիցէ, որ գինչ եւ դիպիցի, գինչ դէպք եւ տայցեն, *ո՛ր եւ է կերպիւ, ի՛նչ որ լինի :

Coûteusement, մ. բազում ծախիւք, մեծածախ, *շատ ծախքով. propriété — entretenue.

Coûteux, euse, ած. ծանրագին, շատածախ, բազմածախ, *ծախսալից. très —, մեծածախ. les voyages sont —. Le goût des tableaux est —.

Couthovie, ի. բ. կուծովիա. սեռ ծառոց ի տոհմէ շաշմիրեայց (loganiacées).

Coutier, ա. կուսծագործ. *կուսի

Coutil, ա. կուսծ «գալըն քէծէն պէզի»: [(արօրոյ) :

Coutre, ա. ծեփչ, հողահերձ

Coutrier, ա. խորաթօր. *խրոնկ փորող աթօր :

Coutume, ի. սովորութիւն, սովորոյթ, սովորք, օրէնք. bonne, mauvaise, vieille, ridicule —, բարի, չար, հին՝ վաղեմի՝ բազմաժամանակեայ. ծաղրելի —. avoir — կամ la — de, սովոր լ., սովորութիւն՝ օրէնք լ. ուրուք, սովորութիւն ունել, *սովորութիւն ուննալ. comme il avait — de, որպէս սովոր էր, որպէս սովորութիւն էր նորա. cela est passé en —, սովորութիւն՝ յօրէնս եղեւ այս. selon ma —, ըստ սովորութեան իմոյ. il a la mauvaise — de se faire attendre. 2. — (իրաւունք սովորութեան, օրէնք սովորութեամբ մուծեալք). — de Paris, de Bretagne. 3. սովորոյթ. հաւաքածոյ սովորութեանց երկրի իրիք. tel article de la —. 4. տուրք, բաժ «վէրկի». une législation uniforme a remplacé les anciennes —s. || De —, մ. ըստ սովորութեան, սովորաբար. — les mères aiment plus les fils.

Couture, ի. կարան, կար «տիքիշ». faire de la —, կարել, *կար կարել. sans —, առանց կարանի, անկար. belle —. Rabattre les —s, տափել՝ տափարակել արդկաւ զկարան. եւ փ. խոնարհիեցուցանել զամբարտաւանութիւն ուրուք. || battre une armée à plate —, չարաչար՝ ի հարուածս մեծամեծս՝ սպառապուռ խորտակել. 2. —, դերձակութիւն (արուեստ կարելոյ). apprendre la —. 3. սպի. il a une grande — au visage. Il a le visage tout plein de —s.

Couturé, e, ած. սպիալից, սպեւուտ. visage tout —. Il est tout — de petite vérole, *բոլորովին չեչոտած է ծաղկէն : [ազգ սնկոյ:

Couturée, ի. բ. կուտուրաուսնկ.

Couturer, ն. սպիոտել, սպեւուտել. ծածկել սպեօք. la petite vérole couture le visage.

Couturerie, ի. կարարան, կարանոց. *կարի գործարան :

Couturier, ա. հ. կարող, դերձակ. || ակ. tailleur. 2. մգ. դերձակադնդեր. մին ի դնդերաց սրունից. || ած. —. muscle —, դերձակադնդեր : [* կար կարող կին :

Couturière, ի. դերձակուհի,

Couvade, ի. Քխումն, *Քխոումն:

Couvage, ա. տ. **Couvaison.**

Couvain, ա. Ծուխածուք. * հաւկիթք Ծուխս նստած մեղուաց եւ միջատաց. 2. չեչ. *դատարկ մաղ մեղրք :

Couvaison, ի. Ծուխք. ժամանակ Քխելոյ կամ ի Ծուխս նստելոյ հաւուց եւ Ծոչնոց «գօլօշգա վագՔը». — des œufs.*

Couvé, e, անց. Քխեալ, Քխտեալ. œufs —s. Œufs de cane —s par une poule. || փ. jamais personne n'a été — du regard aussi ardemment que vous (Th.Gaut.), ոչ ոք ակնկատոյց եղեւ եռանդագին իրրեւ զձեզ :

Couvée, ի. Ծուխս, Քխասածուք «գօլօշգա». il y avait six œufs à la —. Ces deux poulets sont de la même —. 2. Ծուխք, Քխածագունք. ծագունք Քխեալք. la poule et toute sa —. 3. փ. եւ ը. Ծուխք, ծնունդ, ճետ, խումբ, հոյլ. toute la — n'en vaut rien. Une — de Provençaux.

Couvent, ա. վանք, մենաստան, կրօնաւորանոց, կրօնաստան. les —s, վանորայք, վանեար, վաներայք. — de religieuses, կուսավանք, կուսանոց, մայրապետանոց. — mère, մայրավանք. qui fuit les —s, վանախոյս. qui appartient au —, վանապատկան. entrer au —, dans un —, մտանել ի վանս, կրօնաւորիլ, *վանք մտնել. mettre au —, դնել ի վանս, *վանք դնել. 2. —, վանականք, կրօնաւորք, կրօնաւորուհիք, վանորեար. tout le — s'assembla.

Couver, ն. Քխել, ի Ծուխս նրստել, նստել ի ձուս, *Քխսել «գօլօշգա օՔուրմագ». la poule a couvé six œufs, հաւն Քխեաց վեց ձուս. les oiseaux couvent leurs œufs, Քրոչունք Քխեն զձուս իւրեանց. cette poule veux —. 2. փ. նիւթել, երկնել. — une trahison, դաւ նիւթել. — d'affreux projets, de mauvais desseins. 3. ը. — une maladie, վանդիլ ախտիւ, բերել յանձին զնշմարանս ախտի, *հիւանդութեան մի նախապատրաստութիւն ունենալ, հիւանդութեան նշաններն վերան տեսնուիլ. 4. փ. — des yeux qn., qc., ակնաՔրխել, գորովակնել, գորովաչել, ակնկատոյց լ.՝ հայել խանդաղատանօք. elle couve des yeux son fils, sa fille, son trésor.

Couver, չ. ծածկեալ կալ, ղօղեալ լ., Քաքչիլ, ծածկիլ. le feu couve sous la cendre. եւ փ. c'est un feu qui couve sous la cendre, կրակ իմն ծածկեալ յանՔեղի՝ յաճեան է, *մոխրի տակ ծածկուած կրակ է. ասի զկրից՝ զատելութենէ մերձ յարձարձումն.

Se couver, դ. պատրաստիլ գաղտաբար, նիւթիլ, երկնիլ. il se couvait un complot. Il se couve qc. de dangereux.

Couvercle, ա. խուփ, կափարիչ, ծածկիչ. le — d'un pot, d'une boîte, Mettre un —, խփել, խփանել. qui fait tomber le —, խիրնկէց :

Couvert, e, ած. յարկեալ, ծածկեալ, պատեալ. maison —e en tuile, կղմնտրապատ տուն. — de velours,

Ծաւշապատ, Ծաւշեպատ. — de brouillard, մշուշապատ, մշշապատ. — de terre, հողապատ, հողաշաղախ. — de noir, սեւաթոյր. toit — de paille, յարդածածուկ տանդալի. — de satin, սնդուսապատ. 2. զանձամբ պրկեալ, զգեցեալ, պատապարեալ. — d'une robe. Vous n'êtes pas bien —. A demi—, կիսաթոյր, Ծերաթոյր, հոլանի. 3. գլխածածկեալ, ծածկագլուխ. il resta —, — եկաց, *գլուխն գոց կեցաւ. statue —e d'un voile, քողարկեալ քողաւոր անդրի. 4. pays —, անտառախիտ՝ փայտաշատ երկիր. || se tenir clos et —, յապահովի՝ յակատանի կալ, * ապահով տեղ կենալ. || vin —, Ծանծր՝ գունաւոր գինի. || temps —, ամպամած՝ *գոց օդ. || homme —, ծածկամիտ՝ կեղծաւոր այր. || mots —s, երկդիմի բառք. 5. յարկածածուկ, հովանաւոր. allée —e. 6. փ. ծածկեալ, պատեալ, լցեալ, լի. une table —e de mets, լիախորտիկ սեղան. — d'arbres, ծառախիտ. — de nuage, ամպապատ. toit mal —, Ծերածածուկ յարկ. — de gloire, լի փառօք. — de blessures, վիրալից, բազմախոց. — de honte, de confusion, լի ամօթով, ամօթապարտ, խայտառակ, ամօթազգեաց, ամօթերես. être — de honte, de confusion, յամօթ՝ ամօթապարտ լ. — de sang, արիւնալից՝ արիւնաՃաՃաւ՝ արիւնաՃաՃախ՝ արիւնազանգ. un discours — d'applaudissements, ծափալից՝ ծափահար եղեւ. — de poils, Ծաւարծի:

Couvert, ա. ապաս, սեղան. mettre le —, դնել զապաս սեղանոյ, * սեղան դնել. ôter le —, բառնալ զ—, *—ն վերցունել. préparer, apprêter le —, պատրաստել՝ յարդարել զ—՝ զճաշ. — de porcelaine, յախճապակապաս. 2. ապաս (*մի մարդու. որպէս սկաւառակ, անձեռոց, դրգալ, պատառաքաղ, դանակ եւ գաւաթ). mettez un — pour Monsieur... Table de huit —s, ութապաս սեղան. table de plusieurs —s, բազմապաս՝ բազմակմբանոց սեղան. avoir toujours son — mis chez qn., մշտադիր՝ մշտապատրաստ ունել զապաս իւր ի սեղանի ուրուք՝ առ ումեք, *ապահով է. մէկուն սեղանն միշտ սիրով ընդունելու. 3. ապաս (դրգալն եւ պատառաքաղ ի միասին). un — d'argent, արծաթի —. 4. ըսպաս, ապասատուի. տուի յորում ի՞նն դրգալ, պատառաքաղ եւ դանակ. il porte toujours son — en voyage. 5. յարկ, պատսպարան. le vivre et le —, que faut-il davantage? 6. հովանի, *շուք, ստուեր. ce jeune bois donne un beau —. 7. պատրուակ, երեսագիր (նամակաց). cette lettre est arrivée sous le — du ministre, նամակս այս եհաս պատրուակաւ՝ երեսագրով նախարարին. 8. փ. sous le — de l'amitié, պատրուակաւ՝ կերպարանօք՝ ի կերպարանս բարեկամութեան.

A —, մ. ընդ յարկաւ. եւ փ. յապահովս, յապահովի. mettre à —, դնել ընդ յարկաւ, պատսպարել, *յարկի տակ դնել. եւ փ. յապահովի առնել՝ կացուցանել, *ապահով դնել, ապահովցունել. mettre à — sa responsabilité. || վճ. être à —, յապահովի է., * ապահով է., ապահովուիլ.

A — de, նխ. յապահով, պատրպապարեալ, զերծ. à — de la pluie.

Couverte, ի. յարկ, տախտակամած (նաւու) «կէօվէրթէ». 2. ապիկի «սրր». c'est sur la — que l'on peint.

Couvertement, մ. ծածկաբար, ի ծածուկ, գաղտաբար, գաղտ. agir —.

Couverture, ի. ցիւ, ծածկոյթ, ծածկոց, ծածկելիք, ծածկարան, նուաբտան. — de lit, կլ. —, օձոց, նուաբտան, վերմակ, ներքնոց. faire la —, բանալ՝ պատրաստել՝ յարդարել զանկողին. sans —, անվերմակ. — d'un livre, շարագոյր՝ կողք գրոց, *գրքի ծածկ. — de fauteuil, de canapé. — de cheval, հարդան. 2. յարկ, ցիւ, ցուք, ծածք, ծածկոց. — d'une maison. 3. փ. ծածկոյթ, պատրուակ, քող «պէհյանէ». l'hypocrisie sert de — au vice, à bien des crimes. 4. վճ. երաշխ, երաշխաւորութիւն. 5. ի. զ. սահմանապահ զօրք:

Couverturier, ա. վերմակագործ, օձոցագործ, օձոցավաճառ., վերմակագործ, վերմակավաճառ:

Couvet, ա. կրակարան (կանանց) «մանղալ»:

Couveuse, ի. Ծխամայր, Ծխսիան, գոՃան. cette poule est une bonne —. 2. Ծխսարան. 3. ած. գոՃգոՃուն. poule —. Serine —.

Couvi, ած. ա. ապականեալ, *աւրուած. œuf —, — ձու, քոլոլ:

Couvoir, ա. Ծխոց. l'œuf de —, ձու —ի:

Couvre-chef, ա. հգ. գլխաշուք, գլխադիր. 2. վ. գլխադիր, գլխապատան. պատան ինչ գլխոյ:

Couvre-cuisse, ա. զ. բարձապան. des —s.

Couvre-feu, ա. հրաճաճկոյթ, հրաճաճկոց. կափարիչ կրակարանի. 2. զանգակ հանգստեան, *կրակմարի. sonner le —.

Couvre-giberne, ա. զ. փամփըշտոցածածկ. des —s.

Couvre-joint, ա. որմշ. ծածկակէտ. *երկու կցուած քարանց ծածկերն գոցելն. des —s.

Couvre-lit, ա. անկողնածածկ, մահճօձոց. des —s.

Couvre-nuque, ա. ծոծրակածածկոյթ, ծոծրակածածկ. des —s.

Couvre-pied, ա. ոտնօձոց, ծածկարան. des —s.

Couvre-plat, ա. կափարիչ պնակի, պնակածածկ. des —s.

Couvreur, ա. յարկող, յարկիչ «չաՃր էօրթիւճիւ»:

Couvrir, ն. ծածկել. — d'un voile, պրկել, քողարկել. — avec de la terre, հողածածկել. — un feu, —՝ Ծաղել զկրակն ընդ մոխրով, անձեղել, անձեղ հարկանել, *անձղել. — une voiture avec la bâche. — de porcelaine, յախճապակել, յախճապակապատ առնել. 2. խփել, խփանել. — une marmite. 3. յարկել, ծածկել. — une maison en ardoises, en tuiles, արդեսաքարապատ՝ կղմնտրապատ առնել. 4. ծածկել, պատել. — un livre. — un canapé de toile. 5. — les pauvres, զգեցուցանել զաղքատս. 6. — qn., պահպանել՝ պատսպարել զոք ի ցրտոյ. cet enfant s'enrhumera, vous ne le couvrez pas assez. 7. ծածկել, ընուլ, համակել. — d'or, յոսկի համակել. — de boue, տղմաՃաՃաւ առնել, *ցեխոտել. || փ. — de honte, de confusion, յամօթի՝ ամօթապարտ առնել, զգեցուցանել զամօթ. — qn. d'honneurs, մեծապատիւ մեծարել զոք. — un discours d'applaudissements. 8. ծածկել, տարածանել, ընուլ. une foule nombreuse couvrait les rues et les places. L'idolâtrie couvrait la terre. La rougeur me couvre le visage. 9. փ. ծածկել, պաշտպանել, պատսպարել. il le couvrit de son corps. L'armée qui nous couvrait des ennemis était invincible. Le couvrant de ses ailes, հովանեւել զնովաւ. — de son bouclier, ասպարափակ առնել, պատրսպարել վահանաւ. — qn. de sa protection, պաշտպան կալ ումեք. 10. գ.նե. ծածկել, պաշտպանել, պատսպարել. — une place. Le pavillon couvre la marchandise. 11. ծածկել, Ծաքուցանել. toutes choses couvrent quelque mystère. 12. փ. ծածկել, առագաստել, պատրուակել, սքողել, բարեքել. — sa malice, առագաստել զչարութիւն իւր. — ses desseins. On veut — ses fautes. 13. ծածկել, խափանել. — la voix de qn., բարձրածայն աղաղակաւն — զձայն ուրուք. 14. վճ. բաւել, բաւական լ., *գոցել. le produit de la recette n'a pas couvert les frais. || — une enchère, բարձրացուցանել զաճուրդն առաւել քան զայլ ոք, *աճուրդի մի վերայ աւելցունել. 15. ելանել ի վերայ մատակի, ի խառնս գալ անասնոց. faire —, ածել ի խառնս.

Se couvrir, դ. ծածկել՝ սքողել զանձն, արկանել զանձամբ, զգենուլ, * ծածկուիլ, վրան առնուլ, հագուիլ. — d'un manteau. Elle s'était couvert la tête de son voile, սքողեալ՝ ծածկեալ էր զգլուխն քողովն. — le visage, ծածկել՝ քողարկել՝ սքողել զերեսն՝ զդէմս. 2. ջերմ զգենուլ, *տաք՝ հաստ հագուստ հագնիլ. il fait froid, il faut — davantage. 3. ծածկիլ, համակիլ, զարդարիլ. — d'or, յոսկի համակիլ. — de diamants. 4. ծածկիլ, ընուլ, լի լ., պատիլ. la place se couvrait de curieux. Son visage, son front se couvre d'une aimable rougeur. La terre se couvre de verdure. Ses yeux se couvrirent d'un épais nuage. || փ. — de lauriers, զգենուլ զթաթիոնն, թաթիոն յաղԾուԾեան ընդունել, յաղԾանակս կանգնել. — de gloire, լի լ. փառօք, փառս ժառանգել, փառաց ի փառս բար-

ձրանալ . — de honte, de confusion, ամօթոյ ծածկել զերեսս ուրուք , յամօթ՝ ամօթապարտ՝ ամօթահար լ., զամօթ զգենուլ՝ արկանել զանձամբ , ամօթ յանձին ունել , շիկնիլ , զամօթի հարկանիլ . — d'infamie, d'ignominie, վատ անուն ժառանգել , խայտառակ՝ առակ նշաւակի լ., խայտառակիլ , քարուկառ կալ , քարուկանս գործել . — de boue, տըղմաճաճաւ՝ տղմաշաղախ լ. — du sang de qn., հեղուլ զարիւն ուրուք ; սպանանել զոք . || le ciel, le temps se couvre de nuages, կլ. le ciel, le temps se couvre, ծածկին՝ ամպանան երկինք ամպովք , խառնակին օդք , * երկինքն կ'ամպոտի , օդն կը ամպնայ՝ կգոցուի . l'horizon se couvre, ծածկին՝ ամպանան երկինք, *հորիզոնն կգոցուի՝կամպնայ, եւ փ. արգելք՝ դժուարութիւնք յառնեն , * կ'ելլեն . 5. ծածկել զգլուխն , դնել զգլխարկն ի գլուխ , * գլուխն գոցել . couvrez-vous, Monsieur. || փ. — des apparences կամ du manteau de la vertu, վկերպարանս առաքինութեան յանձին բերել, ծածկել զախտս իւր ընդ կերպարանօք առաքինութեան . 6. զ. պատսպարիլ , ամրանալ , առնել իւր ամուր ապաստանի ընդդէմ թշնամեաց . — d'un bois, d'un retranchement, d'une rivière. 7. զխ. — de son épée, սուսերաւն պաշտպանել անձին ի բաց վանելով զիարուածս ախոյենին:

Covelline, ի. հբ. կովելլաքար . ծծմբուկ պղնձոյ :

Covenant (քովընան) ա. նիզակակցութիւն, դաշնակցութիւն (Սկովտացւոց ի պահպանութիւն կրօնից իւրեանց որպէս էրն ի 1580):

Covenantaire, ա. նիզակակից , դաշնակից :

Covendeur, ա. վաճառողակից :

Coviveur, ա. կենակից . * մէկտեղ ապրող :

Covoyageur, ա. ճանապարհակից , ուղեկից :

Cowallam (քուվալլան) ա.բ. կուվալլան . մեծ ծառ ի Սէյլան , որոյ պտուղն նմանի բալուկի (orange).

Cowanie, ի. բ. կովանիա . ազգ վարդենեաց :

Cowdie (քոտի) ի. բ. անգ. դամբարանեաին . * ոտին դամբայէ հանուած :

Cow-pox (քաուփոքս) ա.ախ.անգ. ծաղկապատուաստ , ծաղկաբշտիկ . բշտիկ ի պտկունս կովու յորմէ հանեն զպատուաստ ծաղիկ ախտի :

Cowrie (քաուրի) ի. բ. կաւրի . մին յանուանց դամբայ ի Նոր Զելանդա :

Coxagre, ի. ախ. երանաւութիւն, երանացաւ . յօդական ցաւ յերանս :

Coxal, e, ած. մգ. երանային . les muscles coxaux, երանադնդեր . os —, երանոսկր : [նացաւութիւն :

Coxalgie, ի.բժ. երանացաւ, երա-

Coxalgique, ած. երանացաւային:

Coxarthrocace, ի. ախ. երանայօդափուտ . փուութիւն յօդոյ երանայ : [պատենաձեւ միջատաց :

Coxèle, ա. մբ. երանաճճի , տես

Coxie, ի. բ. կոքսիա . սեռ. տոհմի գարնանածաղկեայց (primulacées).

Coxis (քոքսիս) ա. մգ. տտնողն , տտնակ , յետնողն . յետին ոլն :

Coxite ի. ախ. երանաբորբ . բորբոքումն երանաց :

Coxocace, տ. **Coxarthrocace.**

Coxodynie, ի. ախ. երանացաւութիւն :

Coxo-fémoral, e, ած. մգ. երանազտային , երանազտոսկրային :

Coyau, ա. ջորդանակիր :

Coypou, ա. ար. ջրամուկն , գետամուկն . մեծ մուկն յԱմերիկա . գա. **Myopotame**ի :

Cozquautli, ա. Ց. կոզքօթլի . անգղ ի Մեքսիք :

Crabbée, ի. բ. կրաբբեակ . սեռ կնեւանտեայց ի տոհմէ բիւէլեայց (ruelliées).

Crabe, ա.ոպ. կարբ , խեչափառ, խաչափառ , *մկրըտան «չալանօզ , նէնկէչ». հն. **Cancre.**

Crabier, ա.Ց. կարբաքաղ . *ազգ տառեղան որ կարբով կ'ապրի. 2. կ. մկներէ , անտառաշուն :

Crabe.

Crabite, ա.հբ. կարբաքար . կարբ բրածոյ :

Craboïde, ած. մբ. կարբակերպ . ||—s,ա.յ.—բ. տոհմ սաթդազգեաց :

Crabron, ա. մբ. պիծակ , *Ցուիժան :

Crabronides, ա. յ. մբ. պիծակեայք . տեսակ սարդատեսակաց նախատիպ ունելով զպիծակ :

Crabroniens, ա. յ. մբ. պիծակեանք . խումբ Ցեփաձեւից նախատիպ ունելով զպիծակ :

Crabronifère, ած. բ. պիծակաբեր . ասի պիծակածադիկ խոլորձի :

Crabroniforme, ած. մբ. պիծակաձեւ :

Crabronites, ա. յ.մբ. պիծակազգիք . տոհմ պիծակեայց :

Crac (քրաք) ա. ճայնիւն , ճարճատիւն. 2. մջ. բ. քրա՛ք, յանկարծ. crac ! le coup est parti.

Crachat, ա. Ցուք. couvert de —. || բ. maison faite de boue et de —, Ցքատիղմ՝ անհաստատ՝ խարխուլ՝ դիւրակործան տուն. 2. շիգդ, շինգդ. նշան պատուոյ. porter un —, — կրել, **շիգդակիր** ւ. կն. **Plaque.**

Craché, e, ած. Ցքեալ , Ցքալից , Ցքակոծ . || ո. նմանատիպ , նմանագործ, ճշգրտատեսիլ. *խիստ նման. c'est son père tout —. ասի զնմանէ որ նման յոյժ իցէ հօրն , * հօրն քՑէն ընկած է :

Crachement, ա. Ցքումն . — de sang, արիւնաՑքումն , արիւնաՑքութիւն :

Cracher, չ. Ցքանել , Ցուք արձակել , * Ցքնել . il ne fait que —, Ցքանէ անդադար . — le sang, արիւն —. || փ. — au nez, au visage de qn., Ցքանել ընդ երեսս՝ յերեսս ուրուք , Ցքակոծ առնել , * մէկուն երեսն Ցքնել , Ցուքումուր տալ . c'est à — dessus, արժանի Ցքանելոյ՝ արհամարհանաց է այս , * վրան Ցքնելու բան է . || cette plume crache, ցայտէ գրիչդ , * այս գրիչն Ցանաք կցատքեցունէ .

Cracher, ն. Ցքանել , ի բաց Ցքանել , արտաքս հանել ընդ բերանն , ի դուրս տալ . — du sang. || փ. — du grec, du latin, վեր ի վայր յոյն՝ լատին բառս՝ բանս ի մէջ ածել , յունախօս՝ լատինախօս լ. անդադար . — des sentences, des proverbes, զուր վճիռս տալ, վայրապար առակս արկանել՝ առակախօս՝ առակաբան լ. — des injures, Ցքակոծ՝ նախատակոծ առնել , * Ցուքումուր տալ :

Առ. ce qu'il crache en l'air lui tombe sur le nez, ասի զառնէն որ ի վնաս իւր ասէ կամ առնէ զիմն :

Cracheur, euse, գ. ՑքՑքող , * ստէպ Ցքնող :

Crachoir, ա. Ցքանոց , Ցքաման :

Crachotement, ա. ՑքՑքումն . Ցքանելն ստէպ :

Crachoter, չ. ՑքՑքել . Ցքանել ստէպ . il ne fait que —. Le malade a craché toute la matinée.

Cracidées, ի. յ. Ց. հոլհոլեայք . տոհմ կարգի հաւեղինաց նախատիպ ունելով զհոլհոլ (crax).

Cracque, ի. հբ. հանահետք . ճեղքուած հանքաց :

Cradeau, ա. ձբ. ռա. **Sardine**ի:

Craffe, ա. ար. քարակոյտ (յարդիսաքարահանս) :

Crag, ա. եբ. խեցեկոյտ (ի հողս):

Craie, ի. կաւիճ . tracer à la —, գծել ի —, կաւճել , * կաւիճով գծել :

Craillement, ա. կարկաչ , կարկաչիւն (ագռաւուց եւ որուց):

Crain, ա. եբ. կաւաքարահող . * տեսակ մի շատ կարծր հող, յորում տունկք չեն կարող արմատանալ :

Craindre (լծ, իբրեւ **Plaindre**) ն. երկնչել , զանգիտել , զգիր՝ զերկիւղի հարկանիլ , զահանդիլ , ախտանալ զերկիւղ , * վախնալ . je ne vous crains pas, չերկնչիմ ի ձէնջ, *ձեզմէ չեմ վախնար . — la mort, la contagion. — les dieux, երկիւղած լ. ի դից . si vous craignez les dieux, եթէ իցէ ի ձեզ երկիւղ աստուածոց . 2. երկնչել , խիթալ , երկբայել , կասկածել . on craignait de la perdre, խիթային ընդ կորուստ նորա . il est à —, il y a lieu de —, երկիւղալի է . ne craignez pas de le dire. Je crains qu'il ne soit malade. Ne craignez pas que je me livre à mes douleurs. 3.երկընչել , պատկառիլ . — Dieu, երկընչել ի Տեառնէ՝ յԱստուծոյ. ||faire —, երկեցուցանել , ահ՝ երկիւղ՝ երկեղուկս արկանել . || se faire —, ահ՝ երկիւղ՝ երկեղուկս արկանել , ահարկու զանձն ընծայեցուցանել , *ինքնզինքն վախցունել . || ը. il ne craint ni Dieu ni diable, չերկնչի ոչ յԱստուծոյ եւ ոչ ի դիւէ (ասի զչար մարդոյ որ կարող իցէ ամենայնի). 4. ձվ. ce cheval craint l'éperon, ձիս այս անասյ մտրակի . 5. երկնչել , զանգիտել , վնասիլ , *վախնալ . ces plantes craignent la gelée. Arbres qui ne craignent pas l'hiver.

Se craindre, ղ. երկնչել յանձնէ, *ինքնիրմէն վախնալ. le sage se craint lui-même. Il se craint soi-même plus que tous. 2. երկիւղալի լ., *վախցուիլ. Charles-Quint était instruit de tout ce qui se craignait.

Craint,e, անց. **Craindre** բայի. երկուցեալ, ահաբեկ. elle fut plus —e qu'aimée. — de tout le monde.

Crainte, ի. երկիւղ, ահ, զանգիտանք, զանգիտութիւն, երկեւան, կասկած երկիւղի, *վախ. la — de la mort, երկիւղ մահու. la — des dieux, երկիւղածութիւն ի դից. la — de Dieu, երկիւղ Աստուծոյ. plein de —, երկիւղալի, երկիւղայից. bannir, chasser la —, éloigner toute —, ի բաց մերժել՝ փարատել զերկիւղ. inspirer la —, երկիւղ՝ երկեղուկս՝ ահ արկանել. la — le saisit, ահ՝ երկիւղ կալաւ զնա, *վախն զինքն բռնեց. être saisi, pénétré, frappé de —, յերկիւղ անհնարին վարանիլ, զահի՝ զերկիւղի հարկանիլ, ահաբեկ լ. jeter dans la — de la mort, երկիւղ մահու դնել ի վերայ. jeter la — dans l'esprit de qn., երկիւղ՝ ահ ի միտս ուրուք արկանել, երկիւղ՝ ահ արկանել յոք. la — de la mort le saisit, անկաւ ի վերայ նորա երկիւղ մահու. vivre dans la —, կեալ յերկիւղի, *վախի մէջ ապրիլ. grande, juste —. — puérile, fondée. Sans nulle —, առանց ինչ երկիւղի, *առանց ամենևին վախի. sans — d'importuner, առանց երկիւղի ձանձրացուցանելոյ, *առանց վախի ձանձրացունելու. la — de déplaire, երկիւղ անհաճոյ լինելոյ. sans — et sans pudeur, առանց երկիւղի եւ ամօթոյ, առանց միտ դնելոյ պատշաճից. avec —, ահիւ, երկիւղիւ, երկիւղախառն, ահ ընդ ահ. par —, առ ահի, վասն ահի, վասն երկիւղի.

Dans la — de անհրեւութիւ, կամ dans la — que ստորադասականաւ եւ ne մասնկաւ. առ ահի, առ երկիւղի, զի մի'. dans la — de tomber, առ ահի անկանելոյ, զի մի' անկցի. dans la — que l'orage ne survienne. || զչ. de — de déplaire, առ ահի անհաճոյ լինելոյ, *անհաճոյ լինելու վախէն. de — de se tromper. De — qu'on ne vous trompe. || De — de malheur, առ ահի աղետից, *աղետից վախէն, աղէտներէ՝ փորձանքէ վախնալով:

Craintif,ive, ած. երկչոտ, *վախկոտ. être, rendre —, — լինել՝ առնել. une —ive espérance, երկիւղախառն յոյս:

Craintive, ա. մբ. երկչոտ. ազգ միջատի ի տոհմէ ցայգաթիթեռան (nocturelle).

Craintivement, մ. ահիւ, երկիւղագին, երկիւղիւ, ահ ընդ ահ, *վախկոտութեամբ, վախով. parler, agir —.

Cramaillier, ա. ժգ. փոցխ (ժամագործի):

Crambe (քրանպ) ա. մբ. կաղամբաթիթեռ. 2. կաղամբաթիթեռն. 3. բ. ծովակաղամբ:

Crambessa, ի. կ. ճռզոր. ազգ միջատի ի տոհմէ ցայգաթիթեռան (noctuelle).

Crambite կամ **Crambide,** ած. մբ. կաղամբաթիթեռն եայ. || —s, ա. յ. —բ. ցեղ թիթեռաց:

Cramérie, ի. մբ. կրամերիկ. տես երկնեւից:

Craminer, ն. ճնշել՝ ճմլել զմորթ նախ քան զաղաղել. peau craminée. Cuir craminé.

Cramoisi, e, ած. որդանակարմիր, բոսորագոյն, բոսորատիպ, բոսորերանգեան, շառագոյն. velours —. || ը. devenir tout —, շառագունել, շիկնիլ, կարմրիլ, *կաս կարմիր կտրիլ՝ դառնալ. 2. ա. գոյն որդան կարմրոյ, բոսոր. teint en —, բոսորաներկեալ, բոսորատիպ:

Crampe, ի. բժ. գելանք, մկնակծկումն, մկնագելումն, գել. ցաւալից գելումն՝ կծկումն մկանց կամ դնդերաց. il fut saisi par une — en nageant, մկնակծկումն՝ գելք կալան զնա, գելան՝ կծկեցան բարձք նորա ի լող. avoir des —s, գելս ունել, կծկել մկանց՝ դնդերաց. il lui prit une —, կծկեցան մկունք՝ դնդերք նորա. || փ. avoir la —, դանդալ՝ դանդաղկոտ լ. n'avoir pas la —, անդանդալ՝ եռանդուն լ. 2. — d'estomac, — ստոմաքաց, ստոմակըծկումն. avoir des —s d'estomac, կըծկումն ունել ստոմաքաց, ստոմաքակիծ լ., *ստամոքսն կծկիլ՝ գալարիլ՝ ցաւիլ. S. **Convulsion.**

Crampon, ա. կռուան, գզեռ, կարթ, ճանկ. 2. բ. խիղք. *բուսոց ոլորած ծիլն. 3. կռուան, ճիրանք երկաթի (ի պայտ ձիոց). 4. փ. բ. կռուան, *փակոց, անձն ձանձրացուցիչ. c'est un —, *փակոցին մինն է:

Cramponné, e, ած. կարթաւոր, ճանկաւոր, ճիրանաւոր:

Cramponner, ն. գզեռել, կըռնել, դնել երկաթի ճիրանս, *երկաթի ճանկով բռնել. — des fers de cheval, — պայտս ձիոց. — un cheval, — զպայտս ձիոց:

Se cramponner, ղ. գզեռիլ, խիղըըս արկանել, պատատել, կըռնիլ, կռուիլ, կառչել, յարիլ, մաճանիլ, խղճիլ, վակժոյժ լինել, վակժուժել, *օձիքն պլլուիլ, փակչիլ, կպչիլ. je me cramponne après le premier que j'attrape. — à la vie, à un espoir.

Cramponnet, ա. կռուանիկ, ճանկիկ «չէնկէլնիք».

Cran, ա. կռուան, կեռ, կեռիք «իլիշիք, քէրթիք». 2. փ. եւ ը. monter, descendre d'un —, *մատ մի ելլել, իջնալ. 3. տպ. կեռ (տառի). 4. ը. քթառ. հն. **Raifort sauvage, cochléaria de Bretagne.** 5. եւ. mettre un vaisseau en —, նորոգել:

Cranage, ա. ժգ. կեռումն: [զնաւ:

Crancelin, ա. կգ. կողմնաձագ:

Cranchiadés, ա. յ. փմ. քրանշիեայք, տոհմ գլխոտն փափկամորթոց նախատիպ ունելով զքրանշի:

Cranchie, մ. քրանշի. տես գլխոտն փափկամորթոց:

Crâne, ա. գանկ, կառափն. սկաւառակ՝ ձեղուն գլխոյ «գաֆա». 2. փ. գլուխ, միտք. avoir le — étroit, նրբագլուխ՝ անձկամիտ լ.:

Crâne, ա. ռ. խրոխտ, վէս, վիսաբարոյ, քաջ. c'est un —. Faire le —, *քաջութիւն ծախել. 2. ած. —. avoir l'air —, խրոխտ լ.

Crânement, մ. ռ. խրոխտաբար, քաջաբար, քաջապէս, արիաբար:

Craner, ն. ժգ. կեռել:

Crânerie, ի. յոխորտանք, խրոխտանք. քաջութիւն. ses —s n'épouvantent personne. [vette.

Crangon, ա. մբ. խէչ. հն. **Cre-**

Crangoniens, ա. խէչեանք. ցեղ տասնոտն խեցեմորթաց:

Crangonites, ա. յ. ոպ. խէչագիք. խումբ տոհմի տասնոտն երկայնագեաց (macroures).

Craniacés, ա. յ. խբ. Քորտասերք, Քորտեայք. խումբ տոհմի կարծուանց նախատիպ ունելով զՔորտ:

Cranichide (քիտ) ի. **Cranichis** (քիս) ա.բ. գոլրուկ. տես խոլորձեայց:

Cranidés, S. Craniacés.

Cranie, ի. խբ. Քորտ. տեսակ ժժմակի:

Crânien, enne, ած. մգ. գանկային. nerfs —s. Cavité —enne.

Cranio-abdominal, e, ած. բժ. գանկագանձակային:

Cranio-claste, ա. մգ. գանկաբեկ: [կադիմային:

Cranio-facial, e, ած. մգ. գան-

Craniographe, ա. գանկագիր:

Craniographie, ի. գանկագրութիւն. նկարագիր գանկի:

Craniographique, ած. գանկագրական:

Cranioïde, ած. բպ. գանկակերպ:

Craniolaire, ի.բ. գանկենի. տես

տոհմի պեդալեայց (pédalinées).

Craniologie, ի. բխ. գանկաբանութիւն: [նական:

Craniologique, ած. գանկաբա-

Craniologiste, Craniologue, ա. գանկաբան:

Craniomancie, ի. գանկագիտութիւն, գանկահմայութիւն:

Craniomancien, enne, գ. գանկահմայ, գանկագէտ:

Craniomètre, ա. գանկաչափ:

Craniométrie, ի. գանկաչափութիւն:

Craniométrique, ած. գանկաչափական:

Craniophore, ա. մգ. գանկակիր (գործի):

Cranioscope, գ.վդ. գանկագէտ:

Cranioscopie, ի. վդ. գանկագիտութիւն:

Cranioscopique, ած. գանկադիտական :

Craniosperme, ա. բ. գանկասերմն . սեռ գաղտիկբեայց :

Craniostat, ա. մգ. գանկակալ :

Craniotabes (ßապէս) ի. բժ. գանկակակղուն , գանկակակղութիւն . կակղուն ոսկերց գանկի տղայոց :

Cranio-thoracique, ած. բժ. գանկալանջային : [(գործի):

Craniotome, ա. վ. գանկաճատ

Craniotomie, ի. գանկաճատուի:

Cranoir, ա. ար. կեռոց . տեսակ խարտոցի : [logie, etc.

Cranologie, etc. տ. **Cranio-**

Cranomancien, տ. **Craniomancien.**

Cranson, ա. բ. ծովաբողկ . ռա. **Cochléaria**ի . || — **rustique**, հն. **Raifort.**

Crantzie (ցի) ի. բ. կրանցիա , կրանցենի . սեռ հովանաբեր տնկոց:

Crapaud, ա. դօդօշ , արջնագոյս , գեռնագոյս «գարագուբպաղա». || — **accoucheur**, դօդօշիկ . || ռ. **un vilain** —, կոպտաբանն դօդօշ . այլ կարճահասակ եւ տգեղ . 2. զ. դօդօշ . անանիւ հաստաբան հրաանդի (**mortier**). 3. դօդօշ . ցած Ճիկնաձոռակ . 4. անբ. դօդօշ . հիւանդութիւն ինչ սմբակի ձիոց :

Crapaudaille, ի. բ. դօդօշակը , մանկտի . **il faut envoyer toute cette** — **à l'école.**

Crapaude, ի. ա. էգ դօդօշ :

Crapaudière, ի. դօդօշանոց . տեղի դօդօշաւէտ. 2. բ. —. ճախճախուտ՝ գիշին եւ աղտեղի վայր . **ce jardin est une** —.

Crapaudine, ի. դօդօշաքար . 2. դօդօշիկ. ճակատ Ճիճեղն կապաքեայ ի բերան խողովակի աւազանաց . 3. ճմռնիկալ . էգ ճմռնի. 4. անբ. դօդօշախտ . ախտ յոտս ձիոց . 5. բ. դօդօշխոտ , դօդօշաբոյս . 6. խ. դօդօշ . եղանակ հանդերձելոյ զաղաւնիս . **pigeon à la** —, դօդօշակերպ ալաւնի . 7. կ. ռա. ծովագայլի (**loup de mer**).

Crapelet, ա. դօդօշիկ , դօդօշաձագ . ձագ դօդօշի :

Crapoussin, e, գ. ռ. դօդօշայր, դօդօշկին . կարճ՝ գէր եւ կոպտաբանձն ոք . **ce n'est qu'un** —, **qu'une** —**e.**

Crapule, ի. գինարբուք , շուայտանք , զեխութիւն , * կերուխում . **vivre dans la** —, ի գինարբուս հատանել , շուայտիլ , շուայտասէր լ. 2. բ. գինարբուք , շուայտութ , շուայտասէրք . **fréquenter la** —. **N'allez pas avec ces gens-là, c'est de la** —.

Crapuler, չ. բ. շուայտիլ , զեխիլ , * ինքնգինքն կերուխումի տալ . **il aime à** —. [նօք :

Crapuleusement, մ. շուայտա-

Crapuleux, euse, ած. գինարբու, շուայտութ , շուայտութաքար . **homme** —. **Femme** —**euse. Vie, fête** —**euse. Un air** —. **Goûts** —.

Craquant, e, ած. գարգափուն , ճռնչող , ճաքճաքուն . **glace** —**e. Des souliers** —**s.**

Craque, ի. ռ. սուտ , մեծաբանութիւն. **c'est une** —, — է. **quelle** —!

Craquelage, ա. ար. հերձոտումն, *ճեղքոտիլն :

Craquelé, e, ած. հերձոտեալ , հերձոտ . **porcelaine** —**e.**

Craqueler, ն. ար. հերձոտել , ճեղքոտել . — **de la porcelaine.**

Craquelin, ա. կլիկ , կիլիկ . կակուղ պաքսիմատ «կէվրէք»:

Craquelure, ի. հերձոտումն , *ճեղքոտուածք :

Craquement, ա. գարգափումն , գարգափ , ճաքճաքումն , ճաքճաքիւն , ճայթումն, ճայթիւն, ճայթիք , շաչիւն , շառաչիւն , կռիչք . — **des os,*—՝** չքրտուք ոսկերաց . — **d'une poutre, des mâts, de la neige.** || — **des dents,** տ. **Claquement.**

Craquer, չ. գարգափիլ , ճաքճաքել , ճայթել , ճայթմունս գործել , շառաչել , շաչել , ճռնչել , կռնչել , կրճել , կրճտել , *չքրտալ . **le lit, le plancher, le toit craque. La glace craquait sous les pieds. Le biscuit craque sous la dent. Faire** — **ses doigts,** շառաչեցուցանել զմատունսն , * մատուքներն ճաճեցուցանել . 2. ռ. սուտ ասել , ճառատել , մեծաբանել , * ճրդել . **cet homme ne fait que** —. 3. ռ. կռնչել, կրկչալ. **la grue craque.**

Craquerie (բրաքըրի) ի. ռ. սուտ, ստաբանութիւն , մեծաբանութիւն :

Craquètement, ա. ճաքճաքումն, ճաքճաքիւն, շառաչիւն . 2. կռիչք, կրկչիւն (արագլի) :

Craqueter (je craquète; je craquetais; je craquèterai; craquetant) չ. ճաքճաքիլ , շառաչել , շաչել , *ճաքրտալ . **le sel craquète dans le feu.** 2. կռնչել , *կրկչալ արագլի եւ խոդոյ . **on entend** — **les cigognes.**

Craquetis (քի) ա. տ. **Craquement.**

Craquette, ի. խ. փառ . *հալած կարագին վերայ պատած փրփուրն :

Craqueur, euse, գ. ռ. ստախօս, ստաբան , մեծաբան , *ճրդող . **c'est un grand** —.

Crase, ի. բ. սղաձայնութիւն, ձայնախառնութիւն յոյն լեզուի . օրպէս ἀληθῆ է —ն ἀληθέαի . 2. բժ. խառնուած , կազմութիւն . — **du sang, des humeurs.**

Crasiographie, ի. բո. խառնուածագրութիւն . նկարագիր խառնուածոց : [ճաբանութիւն :

Crasiologie, ի. վէ. խառնուա-

Crasioristique, ի. վդ. խառնուածագիտութիւն :

Craspède, ա. բ. ծոպենի . ճառ ի Քոշենշին :

Craspédie, ի. մբ. ծոպամիջատ . սեռ երկթեւից Աւստրալիոյ . 2. բ. ծոպաբոյս . սեռ ողկուզաբեր բուսոց Ովկիանիոյ :

Craspédiées, ի. յ. բ. ծոպաբուսեայք. ենթացեղ աստղկեայց (**astéréos**), նախատիպ ունելով զծոպաբոյս :

Craspédocéphale, ա. կ. ծոպագլուխ . սեռ եւանկիւնագլուխ օձականաց (**ophidiens**).

Craspédomonadinés, ա. յ. կ. ծոպամեկնակեայք . տոհմ հեղակաց (**infusoires**).

Craspédonte, ա. մբ. ծոպատամն. սեռ պատենաձեւից :

Craspédophore, ա. մբ. ծոպակիր . սեռ պատենաձեւից , միջատք ծովեզերեայց Քորմանտելի :

Craspédophylle, ա. վբ. ծոպատերեւ : [իսիան . ժամակ ինչ :

Craspédopome, ա. փմ. ծոպա-

Craspédoptéris (բիս) ի. բ. ծոպաձարխոտ . ազգ ձարխոտոյ :

Craspédosomate, ի. բբ. ծոպամարմնակ . խումբ փորոտային որդանց : [մարմին :

Craspédosome, ա. մբ. ծոպա-

Craspidosperme, ա. բ. ծոպասերմն . սեռ շնամեռուկեայց (**apocynacées**).

Craspidospermées, ի. յ. բ. ծոպասերմեայք . ցեղ շնամեռուկեայց (**apocynacées**). [**Caillot.**

Crassamentum, ա. լտ. բժ. տ.

Crassane, ի. պ. միհրանիկ. տանձ քաղցրաճաշակ « պօպլուղան արմուտը ». 2. ած. —. **poire** —, — տանձ.

Crassat, ա. ոսոխտաբակ . *բուսապատ սարակ որ ծովուն քաշուած ժամանակ կ'երեւի եւ ոստրէ շատցնելու կգործածուի :

Crassatellacés, ա. յ. փմ. մնիտեայք . տոհմ դասու փափկամորթոց :

Crassatelle, ի. փմ. մնիտ . գեղեցիկ փափկամորթ երկպատեան :

Crassatellidés, ա. յ. փմ. եւ վբ. մնիտազգիք . տոհմ անգլուխ փափկամորթոց, նախատիպ ունելով զմնիտ:

Crasse, ի. աղտ , աղտախինք , կեղտ , կտրկ , *ճննճ . — **de la tête, des mains, des pieds, du linge, des vêtements, des meubles. Il est plein de** —, աղտեղալից է . 2. կղկղանք (ժետաղաց). 3. բ. ապաստիմութիւն , գձձութիւն . **être né dans la** —. **Vivre dans la** —. 4. կծծութիւն , կծծանք , զօշաքաղութիւն . **il a fait une** — **à son ami.** 5. փ. եւ բ. **la** — **du collège, de l'école,** բրտութիւն՝ անքաղաքավարութիւն դպրոցի . || **la** — **du village,** բրտութիւն գեղջ , * կոպտութ :

Crasse, ած. ի. Ճանձր , հոծ , հաստ . **humeur** — **et visqueuse.** 2. փ. Ճանձր , խոշոր , խոշորագոյն. **ignorance** —, Ճանձր՝ աստիկ տգիտութիւն :

Crassement, ա. աղտեղումն :

Crassement, մ. կծծաբար, կծծանօք . **agir** — **avec ses amis.**

Crasser, ն. աղտեղել (զիրագենս). **certaines poudres crassent les fusils.**

Se crasser, դ. —իլ . **ce fusil se crasse.** [ծութիւն :

Crasserie, ի. ռ. կծծանք , կըծ-

Crasses, ի. յ. մլգ. կղկղանք , *հալած մեռաղեայ աղտ :

Crasseux, euse, ած. աղտեղի , զազիր , ճննճերալիր, *աղտոտ , ճնն-

ճոտ. visage, bonnet —. Mains —euses. Marmiton —. 2. կծճի, կցիր, զօշաբաղ. vivre en —. Peut-on être si —? 3. գ. աղտեղի՝ զազիր ոք, աղտեղահանդերձ. un —. Un vilain —.

Crassicaude, ած. կ. հաստագի, Ճանճրաձեռ: [Ճանճրացօղուն:

Crassicaule, ած. բ. հաստաբուն,

Crassiceps (բրասիսէփս) ած. կ. հաստագլուխ:

Crassicole, ած. կ. հաստաձագրանոց, Ճանճրավիզ: [չիւր:

Crassicorne, ած. կ. հաստեղ-

Crassicosté, e, խբ. հաստակող:

Crassidenté, e, ած. կ. հաստատամն:

Crassier, ա. հանակալ. խարամակալ. * գործարանի մէջ հանքի մնացորդքն դնելու տեղ:

Crassifolié, e, ած. բ. հաստատերեւ: [շուրթն:

Crassilabre, ած. կ. Ճանճրա-

Crassilingue, ած. կ. Ճանճրալեզու: [բլթակ:

Crassilobé, e, ած. կ. Ճանճրա-

Crassinervé, e, ած. կ. Ճանճրաջիլ:

Crassipède, ած. մբ. հաստոտն:

Crassipenne, ած. կ. հաստաթեւ:

Crassirostre, Crassirostré, e, ած. կ. հաստակտուց:

Crassisquame (բրասիսքուամ) ած. հաստաթելի: [Ճանճրակոս:

Crassisulce (բրասիսալս) ած. խբ.

Crassitude, ի. Ճանճրութիւն, հաստութիւն. la — des paupières.

Crassulacées, ի. յ. բ. մորքաձերք. տոհմ պարարտ բուսոց:

Crassule, ի. բ. մորք. սեռ պարարտ տնկոց: [մորքաձերից:

Crassulées, ի. յ. բ. մորքեայք. ցեղ

Cratacanthe, ա. մբ. կարծրափուշ. սեռ ինգայօդ պատենաթեից:

Cratégine, ի. տգ. բռնչին. *բրուինչոյ կնգեւչն հանուած նիւթ:

Cratégus (իւս) ա. բ. ցռպտկի, կրկտենի, *մամռ տանձ. տեսակ մի բռնչի կարծրափայտ:

Cratéome, ա. վբ. Ոխինդ. տղուն նման մողիսի:

Cratéranthème, ա. բ. բաժակածաղիկ. ծովային բոյս Ադրիական ծովու. 2. կբ. —. ազգ կենդանաբուսոց ի տոհմէ արծպաւորաց (sertulaires).

Cratère, ա. հխ. խառնելիք, խառնարան, սարկաւան, բաժակ. 2. հրաբերան. բերան հրաբուղխ լերին. le — du Vésuve, de l'Etna.

Cratérelle, ի. բ. ժկոր. * տեսակ մի տունկ: [պտուղ:

Cratéricarpe, ա. բ. բաժակա-

Cratériforme, ած. բպ. բաժակաձեւ:

Cratérine, ի. ճ. բաժակաճճի. ազգ լսեռնկի (vorticelle).

Cratérion, ա. բ. բաժակասնկոն. սեռ տնկոց ի տոհմէ որովայնասնկոց (gastéromycètes).

Cratérisperme, ա. բ. բաժակասերմն. սեռ տորոնեայց Մադագասգարի: [չիւր:

Cratérocère, ա. մբ. բաժակեղ-

Cratéroïde, ած. բպ. բաժակաձեւ:

Cratérolophe, ա.կ. բաժակացքցունք. ազգ մեղուացից:

Cratéromyce, ա. բ. բաժակասունկ: [ազգ հարեկի (turdc).

Cratérope, ա. Ք. բաժակոտն.

Cratérope.

Cratéropodinées, ի. յ. Ք. բաժակոտնեայք. խումբ ճարնկեայց (turdidées) նախատիպ ունելով զբաժակոտն (cratérope).

Cratérosperme, ա. բ. բաժակահատիկ. ազգ լօտի:

Cratérostigme, ա. բ. բաժականիշ. սեռ խոլաբուսեայց:

Craticulaire, ած. վբ. վանդակածեւ. divisions —s. 2. ա. վբ. վանդակասպունգ. ազգ բրածոյ սպունգի:

Craticulation, ի. վանդակումն:

Craticule, ի. ֆ. վանդակ (կրակարանի):

Craticuler, ն. վանդակել. վանդակածեւ գործել, վանդակակերպ գծել. գն. graticuler.

Cratocère, ա. մբ. զօրեղջիւր. սեռ ինգայօդ պատենաթեից:

Cratocnème, ա. կ. զօրասրուն. սեռ քառայօդ պատենաթեից:

Cratognathe, ա. մբ. զօրածնօտ. սեռ ինգայօդ պատենաթեից:

Cratome, ա. մբ. զօրուկ. սեռ Ճեփաթեից:

Cratomère, ա. մբ. զօրագդր. սեռ ինգայօդ պատենաթեից:

Cratoneuron, ա. բ. զօրաջիղ. սեռ մամուռց:

Cratonyche (նիհ) ա.մբ. զօրեղունգըն. սեռ ինգայօդ պատենաթեից:

Cratoophyte, ա. բ. զօրաւոյնք. տունկ համարեալ զօրացուցիչ:

Cratopare, ա. մբ. զօրայտ. սեռ քառայօդ պատենաթեից:

Cratope, ա. մբ. զօրոտն. սեռ ինգայօդ պատենաթեից:

Cratoscèle (սէլ) ի. ստ. զօրասրուն. սեռ. սարդատեսակաց:

Cratoscélis (սելիս) ի. մբ. զօրասրունիկ. սեռ ինգայօդ պատենաթեից:

Cratosome, ա. մբ. զօրամարմին. սեռ քառայօդ պատենաթեից:

Cratoxyle, Cratoxylon, ա. բ. կարծրափայտ. սեռ ծառոց ի տոհմէ պոպոլակեայց (hypéricacées).

Cratoxylées, ի. յ. բ. կարծրափայտեայք. խումբ պոպոլակեայց:

Cratte, ի. կՃոց, քաղելակ:

Cratylie, ի. բ. զօրափայտ. սեռ տոհմի Ոիճեռնաթերից:

Craurite, ի.հբ.երկանափոսփատաքար:

Cravache, ի. ջալոտ, ջալոտ, արջառաջիլ, մտրակ. donner un coup, des coups de —, մտրակ ի կուշտ առնել, մտրակել:

Cravacher, ն. ջալոտել, մտրակել. — son cheval.

Cravan, ա. Ք. արտուճ. Ճուչուն նման սեռ սագի. 2. խբ. —. խեղճմորթ ինչ:

Cravate, ա. խառաՃածի. || ած. cheval —, —. || զա. Croate.

Cravate, ի. վոլակապ, վոլկապ, վզկապ, վողնոց. mettre une —, — դնել. ôter sa —, հանել զ—ն, *—ն հանել:

Cravaté, e, ած. վոլակապեալ, վոլակապ. bien —, քաջավոլակապ. être —, վոլակապ լ.:

Cravater, ն. վոլակապել, վոլակապ դնել.

Se cravater, դ. կապել զվոլակապն. դնել զվոլակապ իւր:

Cravatier, ա. վոլկապագործ, վոլկապավաճառ:

Crave, ա. Ք. բարտու. Ճուչնիկ ճնճղկանման նրբաքիթ:

Craw-craw (բրաօբրաօ) ա. ախ. Ճելուկախտ. * հիւանդութիւն պատճառած մանրադիտական Ճելուկէ (filaire). [հանք:

Crayère, ի. կաւճանոց, կաւճա-

Crayeux, euse, ած. կաւճային, կաւճուտ. sol, terrain —.

Crayon, ա. կապար, մատիտ, կապարագրիչ. — noir, rouge, bleu, Marquer avec du —, tracer au —, նշանակել՝ ծրագրել՝ գծել մատիտաւ՝ կապարագրչաւ. dessin au —, կապարագիծ՝ մատիտագիծ ուրուագիր. || — feu, հրամատիտ. 2. ծրագրութիւն, գծագրութիւն. — large, aisé, moelleux, լայն, բնական, փափուկ —. 3. գծագիր, ծրագիր, ուրուագիծ. faire le — du tableau. 4. վ. գծագիր, ծրագիր, ուրուագիր, ստուերագիր, նկարագիր:

Crayonnage, ա.նբ. մատիտումն:

Crayonner, ն. ծրագրել կապարով, կապարեայ նկարագրել, մատիտել. — une tête, un tableau. Ce portrait n'est pas crayonné. 2. վ. գծագրել, ծրագրել, ստուերագծել. — le caractère de qn., l'histoire.

Crayonneur, euse, գ. ֆգ. գծագրակ. յոռի գծագրիչ՝ գծագրող՝ նկարիչ. ce n'est pas un peintre, ce n'est qu'un —.

Crayonneux, euse, ած. կապարեայ, մատիտային. pierre —euse, մատիտաքար:

Crayonniste, ա. մատիտավաճառ. *մատիտ ծախող;

Créable, ած. ստեղծանելի, ստեղծելի. monde —. [կան ինչ։

Créadier, ա. ձո. արծոյլ. ուռ-

Créadion, ա.Ե. S. Philédon.

Créance, ի. հաւատք, հաւատարմութիւն. cela ne mérite aucune —, չէ արժանի հաւատոյ ընծայելոյ. donner — à qc., հաւատարիմ առնել, հաւատարմացուցանել, * հաւատալի

Créadion.

անել. son caractère donne — à ses paroles. ետ՝ հաւատոյ ընծայել, հաւատալ. donner — aux imposteurs. 2. հաւատք, վստահութիւն. perdre toute — dans les esprits. 3. գաղտահրապարակք, ծածուկ պատուէր (տուեալ դեսպանաց յարքայէ). 4. lettres de —, ընծայական գիր՝ Եուղե, ընծայագիր, պաշտօնագիր. հաւատարմաՃուղք դեսպանաց. || lettre de —, հաւատագիր, վստահագիր. * տեղանաւորէն տրուած գիր որով կրնայ ստակ առնուլ ուրիշ տեղանաւորէ։

Créance, ի. պահանջ, *առնելիք. sa — est bonne. 2. պահանջագիր. transférer sa —.

Créancier, ère, գ. պարտատէր, պահանջատէր, * առնելիքի տէր, առնելիքատր։ [տորդ ձիավարժ։

Créat, ա. ձվ. փոխատարժ. երկ-

Créateur, ա. արարիչ, ստեղծիչ, ստեղծող, արարչագործ, ըստեղծագործ, հաստիչ. le — du ciel et de la terre, — երկնի եւ երկրի. le souverain — de toutes choses, գերբարուն արարչապետ համագոյից. 2. ստեղծիչ, գտակ, հնարիչ. Homère est regardé comme le — de l'épopée.

Créateur, trice, ած. արարիչ, ստեղծիչ, ստեղծագործ. le Dieu —. 2. ի. հնարիչ, հնարող, հնարագիտ, ստեղծիչ, գտակ. l'esprit, le génie —. La puissance, l'imagination —trice.

Créatine, ի. տգ. մսին, բնամսին. տարր մսոյ. նիւթ անհոտ եւ անհամ։

Créatinine, ի. տգ. մսեղին. անմիջական տարրն որ գտանի ի դընդերս ընդ մսինի, որպէս եւ յարեան եւ ի միզի։

Création, ի. ստեղծումն, արարչութիւն, արարչագործութիւն, ստեղծագործութիւն, հաստումն, լինելութիւն. la — du monde, -- աշխարհի, աշխարհագործութիւն. 2. արարչութիւնք, արարածք, ստեղծուածք, հաստագոյք, հաստակերտք. les merveilles de la —. 3. ստեղծումն, ստեղծուած, ստեղծութիւն. ce tableau est une belle —. La — d'un mot, d'un genre littéraire, d'une robe. || փ. cela est de sa —. 4. ստեղծումն, հաստատութիւն, կարգելն. — d'une usine, d'une rente, d'un corps de cavalerie. Les salles d'asile sont une — utile.

Créationisme (քրէասիօնիսմ) ա. ար. ստեղծականութիւն. վարդապետութիւն ստեղծման հիմնեալ ի վերայ անվտիտելիոե արարածոց։

Créature, ի. արարած, ստեղծուած, ստեղծական, հաստուած. les —s, արարածք, էք. toutes les —s, համագոյք, համակերտք. 2. արարած, էակ, անձն, այր մարդ, կին. cet homme est la meilleure — du monde. Jolie, charmante —, գեղեցիկ՝ չքնաղագեղ էակ՝ կին՝ մանուկ. || հգ. étrange, extravagante, sotte, vile —. 3. սան, ձեռնասուն, ձեռասուն, ձեռասունկ, ձեռակերտ. c'est la — du ministre. Les —s de Tarquin. Faire, se faire des —s.

Crécelle, ի. ժամահար, կոչնակ. sonner la —. 2. ճաղպատան, * ճրճրակ «ճրրճրը»։

Crécelle.

Crécerelle (քրէսրէլ) ի.Ե. հողմավար «եէլգօվան». 2. Ե. ճրճրակ. քազէ չարաձայն։

Crécerellette (քրէսրէլէԵ) ի. Ե. հողմավարիկ։

Crèche, ի. մսուր «եէմլիք». mettre du foin dans la —. 2. la — կամ la sainte —, —ն կամ սուրբ —ն (յորում ծնաւ Փրկիչն). 3. մսուր, դիեցատուն, դիեցարան, մանկարան։

Crécy (քրէսի) ա. պ. կրեսի. ազնիւ ստեպղին. potage à la — կամ potage —, կրեսապուր։

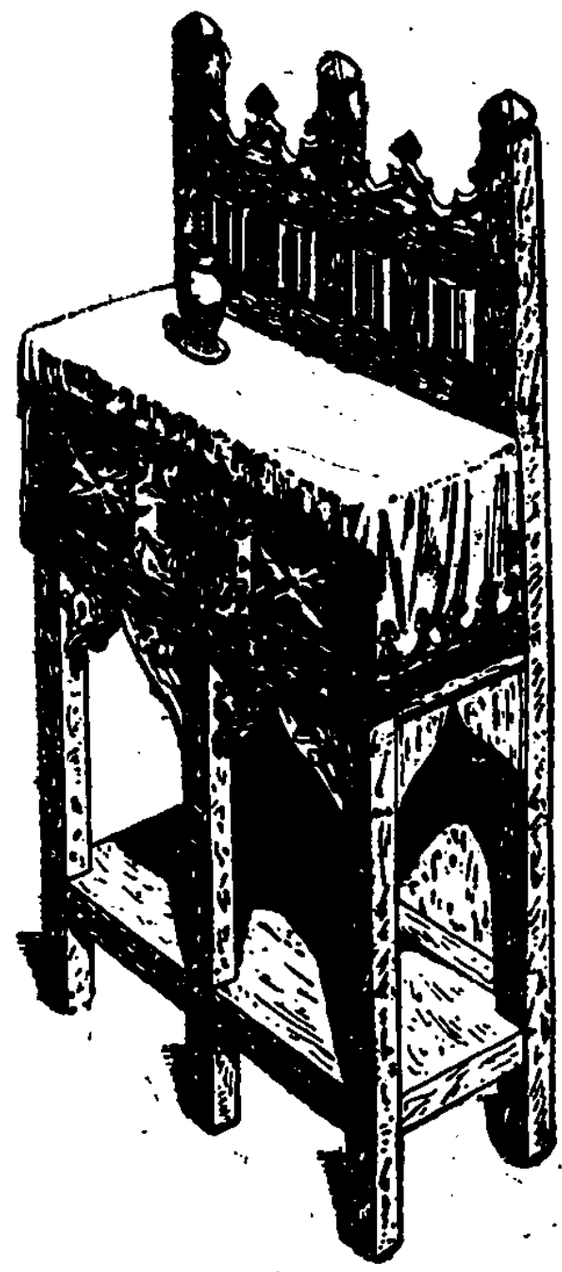
Crédence, ի. ընծայարան, ընծայանոց. սեղան խնկոց. 2. մառան, կերակրատարան, խահատարան։

Crédencier, ա. հ. մառանապան, մառանապետ։

Crédibilité, ի. հաւատալիութ։

Crédirentier, ա. վարկհատուեառու։

Crédit, ա. վճ. եւ տղ. վարկ. *ստակ. ouvrir un — illimité, բանալ վարկ անսահման. banque de —, դրամատուն վարկի, վարկարան. maison de —, վարկատուն. avoir du —, —ունել՝ *ունենալ. 2. վարկ, պատիւ, պատուաւորութիւն, վստահութիւն, հաւատարմութիւն. le — public, վարկ՝ հաւատարմութիւն՝ վստահութիւն հասարակաց՝ պետութեան. les billets de cette compagnie prennent —. Sa fortune lui donne du —. 3. վարկ. ժամանակ հատուցման.

Crédence.

պայմանաժամ. il a un mois de —, un long —. Sans —, անվարկ, tuer le —, * վարկն կոտրել. || à —, մ. վարկով, *ապառիկ. acheter, vendre, prendre à —, ի հաւատ՝ ապառիկ առնուլ, գնել, վաճառել. donner à —, ապառիկ տալ. faire —, տալ ի հաւատ, * ապառիկ տալ. || փ. faire — de la main à la bourse, չտալ զվաճառ իւր ապառիկ՝ առանց հատուցման. 4. վարկ, փոխատուութիւն. — est mort, մեռեալ է վարկն. ոչ ոք տայ փոխ, ոչ ոք տայ ապառիկ. — agricole, վարկ երկրագործական. — foncier, վարկ կալուածական, կալուածավարկ. — hypothécaire, վարկ գրաւական, գրաւավարկ. — mobilier, վարկ կարասիական, կարասիավարկ. 5. վարկ, մուտք. դրամն ընկալեալ ի տեղանաւորէ ի հաշիւ ուրուք. հակադիր débit, մեր բառիդ. porter une somme au — de qn., յաւելուլ զգումար ի վարկ ուրուք. 6. վարկ, դրամահիրաման. ouvrir, faire un — à qn., — բանալ՝ տալ ումիք վարկ, տալ նմա հրաման ընդունելոյ յանուն իւր զգումար ինչ արծաԵոյ. avoir un —, un — ouvert chez un banquier, ունել վարկ՝ հրաման ընդունելոյ ի տեղանաւորէ ումեք զգումար ինչ. lettre de —, վարկագիր, դրամագիր. գիր տուեալ ի տեղանաւորէ ումեք որով մարԵի որ ընդունել արծաԵ յայլմէ տեղանաւորէ առ որ ուղղեալ իցէ այն. 7. վճ. եւ տղ. վարկ. անուն, ստո-

թագրութիւն, նրաշխաւորութիւն. prêter son — à qn., տալ ումեք լըզվարկ՝ զանուն՝ զձեռնագիր իւր, ե-թաշխաւոր լ. ումեք. 8. վրչ. վարկ. դրամագումար. գումար սահմանեալ յեկեմտացուցի պետութեան, յատուկծին պէտս իրիք. — ordinaire, extraordinaire, սովորական, անսովոր վարկ. — supplémentaire, լրացուցիչ վարկ, լրավարկ. 9. փ. վարկ, յարգ, պատիւ, համար, ազդեցութիւն, կարծիք մեծապանաց, մեծարոյ կարծիք, իշխանութիւն, շնորհք, համարձակութիւն. jouir d'un grand — auprès de qn., être en —, en grand —, ի պատուի՝ ի մեծի պատուի լ. avoir beaucoup de, peu de —. Se servir, user, abuser de son —. Son — peut beaucoup. User son —. 10. ասի եւս գիրաց. mettre une nouvelle, une opinion en —, տարածանել, ընդունելի առնել զլուր, զկարծիս ինչ:

Créditer, ն. վճ. վարկել, պահանջագրել. անցուցանել՝ նշանակել զգումար ինչ ի մուտս ուրուք. je vous ai crédité des 600 francs que vous m'avez versés. 2. Être crédité sur une ville, ունել վարկագիր՝ դրամագիր վասն քաղաքի իրիք, * քաղաքի մի վերայ վարկագիր՝ դրամագիր ունենալ. 3. վարկել. բանալ վարկ ումեք. ce banquier m'a crédité de 10,000 francs.

Créditeur, trice, գ. վճ. վարկիչ, պահանջատէր. որ մուտս կամ պահանջս ունի ի հաշուեգրի սեպհականուրի ուրուք. compte —. S. **Crédit**.

Créditivité, ի. իս. դիւրահաւատութիւն: [բրածոյ անկոց:

Crédnérie, ի. բ. կրեդներիա. սեռ

Crednérite, ի. հր. կրեդներիտ բար. մանկան (manganèse) պղնձաբեր:

Credo, ա. հաւատամք, դաշն հաւատոյ, հանգանակ. dire, réciter son —. On a chanté un —. Un — en musique, երգանուագ —. 2. փ. —. un — politique. Il prend son — dans son journal.

Crédule, ած. դիւրահաւատ, դիւրահաւան, արագալուր, դիւրախաբ, դիւրաբարոյ, բանսերնուկ. homme, femme —. Espoir, esprit —. 2. ա. —ն. c'est un —. [նաբար:

Crédulement, մ. դիւրահաւատ-

Crédulité, ի. դիւրահաւատանութիւն, դիւրաբարուէ, միամտուէ. — aveugle. Grande —. Une sotte —. Vous avez trop de —. On a abusé de sa —. || Serment de —, երդումն —ի ետան:

Créé, e (քրէէ) ած. ստեղծեալ, ստեղծած, ստեղծական:

Créer (je crée, tu crées, il crée, n. créons, v. créez, ils créent; je créais, n. créions, v. créiez; je créai, n. créâmes; je créerai; crée, créons, créez; q. je crée, q. n. créions, q. v. créiez; q. je créasse; créant; créé, créée) ն. ստեղծանել, ստեղծագործել, արարչագործել, ի գոյ՝ յկութիւն՝ ի լինելութիւն՝ յինչ ածել, հաստել, * ստեղծել. Dieu créa le monde. || — de rien, յանգոյից ստեղծագործել, յանէից գոյացուցանել, հաստել ի չգոյէ, * ոչնչէ ստեղծել. 2. ստեղծանել, հնարել, գտանել, գտակ լ. — des mots, անուանագործել, անուանաքերթել. — des ressources, un art, une science. 3. ստեղծանել, հանել, յարուցանել. de nouveaux besoins créent de nouvelles industries. Nouvellement créé, նորաստեղծ. 4. ստեղծանել, առնել, հաստատել, կարգել, հիմնել, կացուցանել. — une ville, une administration, une armée, une marine, une académie, des rentes, des actions. || — un rôle, ստեղծանել. ինքն առաջին խաղալ զդէր ինչ. 5. կարգել, կացուցանել, անուանել. on le créa consul.

Se créer, ստեղծանել՝ հնարել՝ յարուցանել անձին. il sut — des ressources. Ils se sont créé bien des difficultés. — des embarras, des besoins, des chimères. 2. ստեղծանել, ի գոյ գալ, հաստիլ, *ստեղծուիլ:

Créma, ի. մլգ. ախմիներ. դիրտ որսիտացման երկաթի ի հալոցն:

Crémage, ա. ար. սերացումն. *սերի գոյն տալն:

Crémaillère (քրէմայլիէր) ի. կըլընգար. * ճանկաւոր շղթայ կրակարանի որուն վրայէն կկախուին կաթսայք եւ այլ անօթք. la marmite suspendue par la —, ձուրընկախ. baisser, hausser la — d'un cran, de deux crans, միակնա՝ երկկնա իջուցանել, բարձրացուցանել զկընգարն. || p. pendre la —, ակռաժամիկ տալ, կախել զ—, կընգարել. * նորաբնակ տան կամ բնակարանի նաւակատիքն ընել՝ սեղան տալ. aller pendre la — chez qn., նաւակատիս առնել՝ իրաւիրիլ ի հացկերոյթ. 2. մք. կընգար. à —, կընգարաւոր. roue à —, անիւ կընգարաւոր. 3. գ. ouvrage à —, ամրութիւն կընգարաւոր՝ սղոցածեւ:

Crémaillon, ա. կընգարիկ:

Crémanion, Crémanium, ա. բ. քրտոր. սեռ տոհմի սեւաբերանեայց:

Crémaspore, ա. բ. կախասերմն. Ծուի ի տոհմէ տորոնեայց:

Crémaster (քրէմասթէր) ա. մգ. առկախիչ (երկտորեկաց). 2. ած. —. muscle —, առկախադնդեր:

Crémastocheile (քրէմասթոքէիլ) ա. մբ. կախաշրթնն. սեռ միջատաց:

Crémastochilides (քիլիտ) ա. յ. մբ. կախաշրթնազգիք. ցեղ քառաթոռ պատենաձեւից:

Crémastogastre, ա. մբ. կախորովայն, կախափոր. ազգ Ճաղանճաձեւից: [խոլորձեայց:

Crémastre, ա. բ. կոճկուն. սեռ

Crémation (սիօն) ի. դիակիզումն, դիակիզութիւն:

Crématoire, ած. դիակիզական. four —, — փուռ, դիակիզափուռ. 2. S. **Crématorium**.

Crématoptéride, ի. բ. կախաձարխուռ. սեռ բրածոյ ձարխուռոց:

Crématorium, ա. դիակիզարան:

Crème, ի. սեր. mêlé de —, սերախառն. — liquide, սերուց, ման. fromage à la —, վազնաւ. — fouettée, խեր, փրփրասեր. եւ փ. ce n'est que de la — fouettée, ասի գլըխեղ եւ գանիմասէր գրուածոց. 2. սեր. ազնուագոյն մասն, քնարիր քնարին. il n'y a plus rien à gagner, on a pris toute la —. La — des honnêtes gens. 3. սեր, սերախաճի. կերակուր կազմեալ կաճամբ, ձուոք եւ շաքարաւ. — à la fleur d'oranger, à la vanille, au café, au chocolat. || — de tartre, գինեմրուր, գինեքար. սեր գինեմրոյ «գլըրմ Ծարծար». || — de chaux, կրասեր. բնածխաւոր կրոյ որ Ծաղանճածեւ ժողովի գերեսաք կրաջրոյ:

Crémé, e, անց. խարուրեալ, սերապատ, սերալից. lait —.

Crément (քրէման) ա. բ. յատկլավանկ. յատկուած վանկի լատին քերականութեան. 2. բխ. սունդ. աննշական մասն կերակրոց:

Crémer, ն. խարուրիլ, *սեր կապել. le lait crème, crèmera plutôt l'été que l'hiver. = *Se* —, դ. —իլ:

Crémerie, ի. սերանոց, կաճնատուն, կաճնարան:

Crémeuse, ի. եգ. սերաքաղ. *սերն կաճին բաժնող գործի:

Crémeux, euse, ած. սերաւէտ, սերալից, սերուտ, *սերոտ. lait —.

Crémier, ière, գ. սերագործ, սերավաճառ, կաճնավաճառ:

Crémière, ի. սերոց, սերաման:

Crémillée, ի. քիծոր (բանալւոյ):

Crémocarpe, ա. բ. կախասպրտուղ: [գլուխ:

Crémocéphale, ա. բ. կախա-

Crémolobe, ա. բ. կախապարկուճ. սեռ խաչաբեր տնկոց Բելուի:

Crémomètre, ա. եգ. սերաչափ. գործի չափելոյ զսեր կաճին:

Crémone, ա. եժ. կրեմոնաձուական. ջուխակ կրեմոնային. un —.

Crémor, ա. բժ. միզադիրտ:

Crémosperme, ած. բ. կախասերմն: [սեռ լօտից:

Crénacanthe, ա. բ. փշաղբիւր.

Crénage, ա. ար. կեռումն:

Crénate, ա. կրենատ. աղ կազմեալ ի կրենային ՔՔուէ:

Crénaté, e, ած. տզ. կրենախառն. eau minérale —e.

Crénatule, ի. իր. մնկակեաց. խեցիմորթ ինչ երկփատեան:

Créné, e, ած. կեռաւոր. lettre longue —e.

Créneau, ա. ժայռ, կեռիք. les —x d'une tour. 2. որմածակ (հրացանի). կն. **Meurtrière** եւ **Mâchicoulis**.

Crénée, ի. տպ. կեռատառ:

Crénée, ի. բ. կրենէա. սեռ տոհմի արեւնածաղկեայց (salicariées).

Crénelage, ա. ժայռաւորումն. ժայռաւոր յօրինումն. 2. շրջագիծ՝ շրջնաշրջեայ. շրջանակ դրամոց:

Crénelé, e, ած. հերձեզր, ժանեւոր, ժայռաւոր, *ակռայ ակռայ. tour —e, — աշտարակ. 2. բ. առաջնաւոր, առաջնեակ, սեպաւոր. feuille —e, սեպատերեւ:

Créneler (je crénelle; je crénellerai) ն. ժայռաւորել, ժաննեւորել. ժայռաւոր՝ ժաննեւոր գործել՝ յօրինել. — une muraille. 2. առամնաւորել. առամնաւոր՝ առամնածեւ յօրինել՝ գործել. — une roue. 3. շրջագծել, շրջնաշրջել (գրչամս):

Crénelure, ի. ճ. ժաննեւորած. ժաննեւոր յօրինուած:

Créner, ն. տպ. կեռել:

Crénerie, ի. կեռ:

Créneur, ա. կեռիչ:

Crénicolle, աճ. կ. կեռավիզ:

Crénidens (քրէնիտէնս) ա. ձք. կեռատամն:

Crénifère, աճ. բպ. կեռաբեր:

Crénilabre, ա. ձք. կեռաշուրթն:

Crénique, աճ. ոգ. կրենային. acide —, կրենաթթու. թթու նիւթ գտեալ ի հանքային ջուրս ինչ:

Crénirostre, աճ. Թ. կեռակտուց. որ կեռածեւ ունի զկտուցն, որպէս ի ճնճղուկս:

Crénon, ա. ար. արդեսաքարա-

Crénothrix, ա. բ. ալբերթաիեր. ապզ յոռի:

Crénulé,e, աճ. բպ. առամնածեւ:

Créobie, ա. մբ. մսակեաց:

Créobore, ա. մբ. մսակեր:

Créochite (քրէոքիթ) ա. մբ. մսապատ. սեռ տոհմի սեւաբերանեայց:

Créodontes, ա. յ. վբ. կ. մսաատամունք. խումբ բրածոյ ծծաբերաց:

Créogénie, ի. մսածնութիւն. ածումն մսոյ:

Créographie, ի. մսագրութիւն:

Créole, գ. ամերիկածին, գաղնածին (եւրոպացի). un —. Une —. || աճ. —. jeune femme —.

Créolement, մ. գաղնածնապէս:

Créoline, ա. քրէոզատիւղ. հեղուկ իւղային հանեալ ի կպրոյ:

Créolisé, e. աճ. գաղնատուվոր, գաղնավարժ:

Créoliser, ն. գաղնանալ. անձնատուր լ. յանհոգութիւն գաղնածնաց. 2. գաղնանալ, գաղնատուվոր լ.:

Créophage, աճ. մսակեր. || —s, յ. մբ. —ք. տոհմ պատենաւծեւից, որոց տեսակք անանին կենդանական նիւթով:

Créophagie, ի. մսակերութիւն:

Créophile, աճ. ի. մսասէր. 2. ա. մբ. —. սեռ հնգայօդ պատենաւծեւից ի տոհմէ կարճավերնաւծեւից (brachélytres). 3. յ. ա. —ք, մսաճանճք. ենթացեղ ճանճեայց:

Créosate, ա. ոգ. մսապահատ, կրէոզատ:

Créosol, ա. ոգ. կրէոզոլ. հեղուկ իւղային:

Créosotage, ա. ար. կրէոզոտումն:

Créosote, ի. ոգ. մսապահ, կրէոզոտ, կպրոգի, հակափուտ. նիւթ բուժիչ փտոյ ատամանց:

Créosoté, e, անց. կրէոզոտեալ, մսապահեալ. traitement —. Bois —.

Créosoter, ն. ար. կրէոզոտել. կրէոզոտախառն առնել:

Crêpage, ա. ար. շղարշումն. հանդերձանք շղարշի:

Crêpe, ա. շղարշ. — rose, blanc, noir. Robe de —, շղարշաշրջազգեստ. voile de —, շղարշապոլ. — lisse, — անգանգուր. de —, շղարշեայ. couvert de —, շղարշապատ, շղարշապոլ. || porter un —, շղարշակիր լ., ունել — ի գլխարկին՝ ի բազուկն կամ ի սուսերն ի նշան սգոյ. 2. ք. le — de la nuit, —, քող, ապջամուղջ, խաւար գիշերոյ. dès que l'ombre tranquille viendra d'un — noir envelopper la ville. 3.—de Chine, չինաշղարշ, ճենաշղարշ. ասղնագործ գիսի ամարայնոյ:

Crêpe, ի. խ. *գաճայ. manger des —s.

Crêpé,e, աճ. գանգուր, գանգրագեղ, գանգրահեր, գուռզ. étoffe —e. Cheveux —s.

Crêpelé,e, աճ. գանգուր, գանգրագեղ, գուռզ. cheveux —s.

Crêpeline, ի. շղարշիկ. պաստառ ինչ կանացի:

Crêpelu, e, աճ. գանգրահեր. perruque —e.

Crêpelure, ի. գանգրումն, խոպոպումն:

Crêper, ն. գանգրել, խոպոպել. — une étoffe, des cheveux.

Se crêper, դ. —իլ. ces cheveux commencent à —. 2. գանգրել զիւրս իւր. 3. ռ. փ. — le chignon, *մազ մազի գալ:

Crêpeur, ա. գանգրիչ, խոպոպիչ

Crépi, ա. ճ. ճեփ. donner un — à une muraille. Faire un —, ճեփել:

Crépi, e, անց. ճեփեալ, ճեփուն. muraille —e.

Crépide, ի. հխ. կարոյր. ոտնաման ինչ նախնեաց. 2. բ. կարուբենի. սեռ եղերդեայց. հն. **Bérinie.**

Crépidées, ի. յ. կարուբենեայք. ենթացեղ եղերդեայց նախատիպ ունելով զկարուբենի:

Crépidodère, ա. մբ. սմբակավիզ. սեռ քառայօդ պատենաւծեւից:

Crépidopodes, ա.յ.կմ. կարուբոտունք. տոհմ վտիկամորթոց:

Crépidosperme, ա. բ. սմբակասերմն. սեռ բեւեկնեայց:

Crépidote, ա. մբ. կարուբաւոր. սեռ քառայօդ պատենաւծեւից. 2. բ. —. հատուած ղարիկոն սեռի:

Crépidotrope, ա. բ. կարուբագոգ. սեռ տոհմի Թիթեռնեայց:

Crépidule, ի. կմ. կարուբակ. սեռ անգլուխ երկպատեան փափկամորթոց.

Crépidulé,e, խբ. կարուբակաձեւ:

Crépidulier, ա. կմ. կարուբակաբնակ. *կարուբակի (crépidule) մէջ բնակող կենդանին:

Crépidulite, ի. կմ. կարուբակաքար. կարուբակ բրածոյ:

Crêpière, ի. գաճավաճառուհի:

Crépin (saint -) (սէն քրէփէն) ա. ռ. կօշկակազմաճ. պարկ համօրէն գործեաց եւ կազմածոց կօշկակարի. || փ. perdre tout son —, կորուսանել զամենայն զգոյս իւր, *բոլոր ունեցածն չունեցածն կորնչուսնել:

Crépine, ի. ծոպ, վերջաւոր «ասչագ, փիւսկիւլ». — d'or et d'argent. La — d'un lit, d'un dais.

Crépiné, e, աճ. ծոպաւոր. draperies —es.

Crépiner, ն. ծոպաւորել:

Crépinette, ի. խ. կաճոյք. կերակուր ինչ մանրուածոյ մսոյ:

Crépinier, ère, գ. ծոպագործ, ծոպագործուհի:

Crépipatelle, ի. կմ. կարուբաբաժակ. ժժմակ ինչ:

Crépir, ն. ճեփել. — une muraille. 2. — du cuir, կիտաւորել. *կիտաւած աննել կաշւոյն վերայ. 3. — du crin, *գանգրել ձարն եփելով.

Se crépir, դ. ճեփիլ. 2. փ. — le visage, ի սնգոյք շղարիլ:

Crépis (քրէփիս) ա. բ. կարուբե-

նի. հն. **Crépide.**

Crépissage, Crépissement, ա. ճեփուն, ճեփած:

Crépissoir, ա. ճեփիչ (գործի):

Crépissure, ի. ճեփ. la — d'une muraille.

Crépitant, e, աճ. ճարճատուն. cheminée —e, — վառարան:

Crépitation, ի. ճարճատիւն, ճարճատուն, շառաչ, շառաչիւն (հրոյ, բոցոյ, ոսկերաց):

Crépitement, ա. ճարճատիւն, շառաչ, շառաչիւն. le — de la fusillade.

Crépiter, չ. ճարճատել, շառաչել. le sel crépite dans le feu.

Crépitus (Թիւս) ա. ախ. շառաչիւն, *խշրտոց:

Crépodaille, ի.վճ. շղարշաուեռ:

Crépon, ա. վճ. շղարշուկ, բրդաշղարշ «գալա պիւրիւնեիք». 2. ճարատրցիկ. *տրցիկ ճարի զոր կանայք մազին մէջ կդնեն. 3. mouton —, գուզաբուրդ ոչխար:

Créponaille, s. **Crépodaille.**

Crépu, e, աճ. գանգուր, գանգրագեղ, գուռզ, գուզաբուրդ. cheveux —s. 2. բ. գանգուր. feuille —e.

Crépure, ի. գանգրումն. — de cheveux.

Crépusculaire, աճ. աս. աղտամղտեայ, մթնշաղ, վերջալուսային, այգալուսային, երեկոնեայ, երեկոնական. lumière —. 2. աս. cercle —, — շրջանակ. 3. կ. վերջալուսային. 4. —s, ա. յ. աղտամրդտեայք, վերջալուսեայք:

Crépuscule, ա. — կամ — du soir, վերջալոյս, յոյս երեկոյին՝ երեկոյին, աղտամուղտ, աղջամուղջ, *իրիկնալոյս. || — du matin, այգ, այգալոյս, արշալոյս, աշալոյս:

Crépusculin,e, աճ. s. **Crépusculaire.** Lueur —e.

Crèque (քրէք) ի. բ. կոկան. վայրի սալոր։

Créquier, ա. բ. կոկանենի։

Cresane (քրըզան) S. **Crassane.**

Crescendo (քրէչէնտո) ա.իտ. եժ. յորդածայն, աճածայն. յաջորդական աճումն ձայնից. ce — est magnifique. Des —. Il y a plusieurs —. 2. փ. յորդածայն. ce fut un — de louanges. 3. մ. յորդածայն. ce passage doit être exécuté —. 4. փ. —, աճելով. sa vanité va —.

Crescentiacées (քրէչէնսիասէ) ի. յ. բ. կրեսչենսիասերք. սեռ տրենկոց ի տոհմէ բիգնոնեայց։

Crescentie (քրէչէնսի) ի. բ. կրէչէնտիա, կոշենի. հն. **Calebassier** եւ **Coui.**

Crescentiées, ի, յ. բ. կրեսչենսեայք. ցեղ տենկոց ի տոհմէ բիգնոնասերից նախատիպ ունելով կիրեսչենսիա։

Crescentinées (քրէչընսինէ) ի. յ. բ. կրեսչենտեայք. երկրորդ ցեղ տոհմի բիգնոնասերից։

Créseau, ա. վն. բրդեակ։

Crésol կամ **Crésylol**, ա. տգ. կրեսուլ. կրեսուլային փենոլ համապատասխանող toluène։

Crésotique, ած. տգ. կրեսուլային. acide —, կրեսուլաթթու. *կրեսուլին եւթ մարմին բիւրեղական. կն. **Oxytoluique.**

Crespelé, e, ած. S. **Crêpelé.** Cheveux —s.

Cressane (քրըսան) S **Crassane.**

Cresserelle, Cresserellette, S. **Crécerelle, Crécerellette.**

Cressiculteur, ա. կոտիմնամշակ, կոտիմնատած։

Cresson (քրէսօն) ա. կոտիմն, կոտեմ, *կոտիմ «Ջէրէ օԹու». — amer, կծու —. || — de fontaine, d'eau, ջրկոտիմն, ջրկոտեմ, ջրախոտ, ջրխոտ, *ջրի կոտեմ, հորի. — des jardins, արկոտիմն. հն. **alénois** եւ **Lépidier cultivé.** — des prés կամ — élégant, հն. **Cardamine.** || — de roche, կն. **Saxifrage.** || — de terre, հն. **Erysimum** եւ **Vélar.** || — des prés, — մարգաց. հն. **Passerage sauvage.** || — des marais, — ճախճաց. հն. **Petite passerage.**

Cressonnière, ի. կոտիմնոց, կոտիմնոց։

Crésus (քրէզիւս) ա. կրեսոս, այր մեծափարԹամ՝ ընչաւէտ. *շատ հարուստ մարդ. c'est un —.

Crésyle, ա. տգ. կրեսուլոստ. արմատական կրէոզոտի։

Crésylène, ա.տգ. կրեսուլոստէն. համազօր արմատական պարունակեալ ի ԹՁուս եւ ի կրեսուլային ցրքանչրածինս (aldéhydes).

Crésylique, ած.տգ. կրէոսոտա-

Crésylmercaptant, ա.տգ. կրեսուլոստանդկառ. սեռական անուն մարմնոց գոյացելոց փոխանակելով ջրածնի գծծումբ ի կրեսուլս (crésols).

Crésylol, ա. տգ. հն. **Crésol.**

Crétacé, e, ած. եր. կաւճային, կաւճեղէն, կաւճական. terrain —.

Crête, ի. Ժ. կատաք, *բրուկ հաւուց «խպիպ». — de coq. || փ. lever la —, եղջիւր՝ գլուխ ամբառնալ, եղջիւր աճել, բարձրավիզ լ., ընդվզիլ, ամբարհաւանել, *գլուխ վերցունել. baisser la —, ցածուցանել զամբարհաւանուԹիւն իւր, ցածնուլ ի հպարտուԹենէ, աննկանել ի զօրուԹենէ, * գլուխ ծռել. rabaisser la — à qn., փշրել զեղջիւրս, խոնարհեցուցանել՝ ցածուցանել զամբարհաւանուԹիւն ուրուք, *գլուխն ծռել. 2. կատաք, *բրուկ (զեռնոց ոմանց). 3. կատաք, *բրուկ (Ժուչնոց ոմանց). նոյն ընդ huppe «Ժէփէլիք». la — d'une alouette. 4. գարգմանակ, բաւիշ «սօղոմն». 5. կատաք, գագաԹն, գլուխ, ծայր, արտեան. la — d'un toit, d'une montagne, d'un casque, des flots. 6. գ. կատաք, հողակոյտ (*փոսի քով). 7. նե. կատաք. — de navire, նաւակատաք. հն. **Élancement.** 8. բ. —de-coq, հաւկատաք, աքլորկատաք, աքլորբրուկ «խօրօս խակիչ». գեղեցիկ ազգ աննաւամի։

Crêté, e. ած. կատարաւոր, բրուկաւոր. coq bien —, քաջակատաք աքաղաղ. alouette —e, արտոյտ —, աբեղուկ։

Crête-de-paon, ի. բ. սիրամարգակատաք. des crêtes-de-paon.

Crêteler (քրէԺլէ) չ. գագռալ, *կռկռալ, կռկռալ, կանչել (հաւուց զկնի զձուս ածելոյ). elle crêtelle, elles crêtellent.

Crêtelle, ի. բ. S. **Cynosure**, բ.

Crétification, ի. բժ. կաւճացումն. *կաւիճ դառնալն։

Crétin, ա. Ճանճրամիտ, ապուշ. c'est un —. 2. ած. —. un enfant —.

Crétinage, ա. բխ. ՃանճրամտուԹիւն։

Crétiniser, ն. Ճանճրամտել, Ճանճրամիտ առնել, ապշեցուցանել, ապուշ գործել, յապուշ դարձուցանել.

Se crétiniser, դ. ապշիլ, Ճանճրամիտ լ., յապուշ դառնալ. il s'est crétinisé.

Crétinisme, ա. բժ. ՃանճրամտուԹիւն, ապշուԹիւն։

Crétique, ած. ոչ. ի. S. **Amphimacre.**

Cretonne, ի. կրետոն. կրետոնեան կտաւ. սպիտակ եւ տուաւար. des chemises de —.

Cretonnier (քրըԺոնիէ) ա. խարխընծի «գագրատագ»։

Cretons (քրըԺօն) ա. յ. խարխընծի «գագրատագ»։

Creusage, ա. փորումն, փորագրուԹիւն. 2. փորումն, պեղումն. le — d'un puits.

Creusé, e, անց. պեղեալ, փորեալ, խորացուցեալ։

Creusement, ա. փորումն, պեղումն։

Creuser, ն. փորել, պեղել, բրել, խորել, խորացուցանել, գոգել, խոռել, փոսել, փոսացուցանել. փոս փորել. — un puits, la terre, une pierre, un tronc d'arbre. — sous terre, dans un roc. — un fossé, փոս փորել՝ հատանել, *փոս բանալ՝ փորել. le cheval creuse le sol, դափր հատանէ՝ ապականէ զերկիր ձին. || փ. — sa fosse, son tombeau, փորել զփոս՝ զգուբն՝ զգերեզման իւր. կանխել զմահ իւր զեղխուԹեամբք. 2. փ. խորաքնին՝ մանրաքնին լ., մանր քննել, քաջ խելամուտ լ. — une question, un sujet.

Se creuser, դ. պեղիլ, փորիլ, գոգանալ, խոռոչանալ, խոռոչիլ, խորանալ, փոսիլ, կկոցիլ. ses joues se creusent. 2. փորել անձին. quelques animaux se creusent des demeures souterraines. || փ. — le cerveau, la tête, l'esprit, խոնճել, մտախոհ՝ աշխատ լ., *գլուխն ճաԹեցունել. je me creuse la tête à deviner.

Creuset, ա. քուրայ, հալոց, հրահալոց, բովք. — de terre, հողեղէն —. — couvert, հալոց յարկածածուկ, բուԹակ. passer par le —. 2. փ. բովք, փորձ. l'erreur s'évapore au — de la raison. Sa main est un — où l'argent se fond. L'âme s'épure au — des revers. — de l'expérience.

Creuseur, ա. փորիչ, մանրակին։

Creusiste, ա. հալոցագործ, քուրայագործ։

Creusoir, ա. փորակ. գործի։

Creux, euse, ած. փոր, փորածոյ, փորուածոյ, գոգաւոր, գոգ, սնամէջ, խորամէջ, խորամիջոց, խոռոչաւոր, գոգածե. arbre, bâton —. Dent —euse, — ատամն, գոգաւոր ատամն. assiette —euse, գոգաձեւաւոր, գոգաւոր սկաւառակ. 2. խոր, յորձախոր, խորայատակ, *խոր, խորունկ. — vallons, խորածոր հովիտք. fossé, chemin —. La rivière est fort —euse à cet endroit. 3. գոգ, կկոցեալ, վախ. avoir les joues —euses. Yeux —, աչք խորասոյզք՝ կկոցեալք. 4. փ. սնամէջ, դատարկ, *պարապ. avoir le ventre —, ՆօԹի՝ անսուաղ լ., *փորն անօԹի լ. || viande —euse, սակաւասնունդ միս. les écrevisses sont viandes —euses. || փ. se repaître de viandes —euses, սնոտի յուսով պարարիլ. 5. ընդունայն, ունայն, ունայնամիտ, ունայնաբան, սնոտի, մտացածին, երազական. raisonnement —. Idée, pensée —euse. Un esprit —, une tête —euse, Ճարեալ ուղեղ, ունայնամիտ, պակասամիտ, սակաւամիտ.

Creux, մ. sonner —, հընչել դատարկ՝ Ճարեալ (սնամէջ անօԹից). ce tonneau vidé sonne —. || Songer —, ընդունայն յերազել, բանդագուշել, ունայնախոհ լ.։

Creux, ա. փոր, փորուած, գոգած, խոռոչ, փապ, փապար, սոյզք, սոր, դարափոս, դարափոր, միջագոգք, խորք, ալք. faire un —. Tomber dans un —. Le — d'un arbre, d'un rocher, d'une colonne. Le — de l'aisselle, անՃմէջ. le — du dos, տափողն. — de l'estomac, միջակուրծք. le — de la main, ափամէջք. le — des deux mains réunies, կուց, ափ մի. || gravure en —, խորքանդակ փորագրուԹիւն. 2. կաղապար. — de plâtre. 3. եժ. avoir un beau —, սուաւրածայն լ., *հաստ ձայն ունենալ։

Crevaille (քրեվայլ) ի.ո. գինաքրոք, շուայտանք, շուայտութիւն, *կերուխում:

Crevaison, ի. ո. սատկումն, մահ. il a fait sa —, սատակեցաւ, *սատկեցաւ:

Crevant,e, ած. ո. ճայթեցուցիչ, պայթեցուցիչ, տաղտուկ. ծանրատաղտուկ. c'est —. Ce drame est —.

Crevasse, ի. պատառուած, ճեղքուած, ծերպ, փեռնկուած, փապարած, գեզուքիւն, *ճաճուռոք, ճեղքրտուք. la sécheresse fait des —s à la terre. Avoir des —s aux mains. — à la muraille, որմածերպք, խրամատուքիւն, *պատի ճեղքեր:

Crevasser, ն. պատառել, ճեղքել, փապարկել, ներծուլ, ներծատել, *ճեղքրտել, ճաճուռել. la grande sécheresse fait — la terre. Le froid lui a crevassé les mains.

Se crevasser, դ. —իլ, խորխոռիլ, սկալիլ, *ճեղքրտիլ, ճաճուռիլ. cette muraille commence à —. Le mur, la terre se crevasse, խորխոռի որմն, հող:

Crevé,e, անց. եւ ած. պայծուցեալ, *ճաճած. un canon —. 2. ո. գ. փ. պայծնալ, սատակեալ. — comme un chien, շնասատակ. — de jalousie, նախանձաքեկ, նախանձահեղձ. || un gros —, պայծագէր՝ գիրաճայծ, այր գիրապարար. une grosse —e, գիրապարար կին, *սատիկ գէր կին. || manger, boire, ronfler, rire comme un —, անչափ ուտել, ըմպել, խորպալ, ծիծաղիլ. || petit —, կլ. un —, նորելկատէր, գալրպատէր:

Crève-chien, ա. բ. շնասատակ. ռա. **Morelle noire** ի. des crève-chiens.

Crève-cœur, ա. մղձուկ, անձկութիւն սրտի, *սիրտճաշուք. avoir des —. Des —.

Crever, ն. պայծուցանել, ճայծել, ճայծեցուցանել, երգիծեցուցանել, պատառել, հերձնուլ. — un fusil, un canon, la nue. || — un cheval, հեղձուցանել՝ սատակել՝ սատակամահ առնել զձի, *ձին ճաճեցուցանել. || — les yeux à qn., աչափոր առնել զոք. խլել՝ բրել զաչս ումեք, *մկուն աչքն հանել. se — les yeux, աչախիլ զանձն առնել, խլել՝ բրել՝ աշխատառնել զաչս իւր, *աչքն հանել՝ սատիկ յոգնեցուցանել. qui crève les yeux, աչախիլ. || p. cela crève les yeux, ակն յայտնի՝ ակներեւ՝ ակն յանդիման՝ բաջայայտ է այս. vous disputez à tort, la chose est évidente, elle crève les yeux. || — le cœur, հեղձամղձուկ առնել՝ մորմոքեցուցանել, գալարել զսիրտ, *սիրտ ճակել՝ կտոր կտոր ընել, ցաւցունել. cela nous creva le cœur. 2. կշտացուցանել առնել, յափրացուցանել, *ճաճեցուցանել, սատիկ կերցուցանել. il les creva de bonne chère.

Crever, չ. պայծիլ, պարպատիլ, ճայծիլ. la bombe, le sac, la vessie, la digue creva. Le nuage est près de —. Son fusil lui creva dans la main. 2. բժ. ճայծիլ, պայծիլ, խղխայծիլ, *ճաճիլ. l'abcès va bientôt —. 3. պայծիլ, սատակիլ, սատակամահ լ., *ճաճիլ, սատկիլ. — comme un chien, շնասատակ լ. faire —, պայծուցանել, սատակել, *ճաճեցուցանել, սատկեցուցանել. || — de graisse, d'embonpoint, գէր յոյժ լ., *գիրուճենէ ճաճիլ. || — de rire, ծալանալ՝ լուծանիլ ի ծաղուէ, *խնդալէ ճաճիլ՝ մարիլ. — de jalousie, d'envie, նախանձաքեկ՝ նախանձահեղձ լ. || — de rage, de dépit, մղձկիլ, ծանրացաւսումն լ., *կատաղուճենէ՝ բարկուճենէ ճաճիլ. || — de faim, de soif, մեռանիլ ի քաղցոյ՝ ի ծարաւոյ, սովամահ՝ ծարաւահիւծ լ. || — d'orgueil, ի լ. հպարտուճեամբ, *հպարտուճենէ ճաճիլ. || — dans sa peau, գէր յոյժ լ. եւս՝ փ. մղձկիլ, ծանրացաւսումն լ. || faire — du riz, խաբշել՝ խաշել զբրինձ, *բրինձ խաշել.

Se crever, դ. պայծիլ, պարպատիլ, ճայծիլ. le sac se creva. || — de boire et de manger, կլ. —, մցռելանչափ՝ կշտապինդ ուտել եւ ըմպել, *ճաճելու չափ ուտել եւ խմել. || — de travail, de fatigue, վաստակաբեկ լ., պարտասիլ, *հոգին ելնել. մեռնելու չափ աշխատիլ:

Crevet, ա. խրաց (երկաճաճոյք):

Crevette, ի. խիչ, ծովախատնիճ «ձկի;». կն. **Chevrette**, **Salicoque**.

Crevette.

Crevettière, ի. ձո. խեչտակալ:

Crevettines, ի. յ. ոպ. խեչիկք. ոսիմ ողորկապատենից (crustacés). [ոսիներն:

Crève-vessie, ա. մգ. փամփըշ-

Cri, ա. աղաղակ, գոչիւն, ձիչ. ճչիւն, ճիկ, կառանչ, կառաչ, կռռոչ, վանգ, վանգիւն, կանչ, կանչիւն, ճռնչիւն, գոռումն, ձայն, բարբառ. — d'admiration, աղաղակ հիացմանն. —d'effroi, d'épouvante, ճիչ սոսկմանն. pousser, jeter un —, des —s, աղաղակ բառնալ՝ դնել՝ առնել, գոչիւն առնուլ, ճիչ բառնալ՝ առնուլ, զճչի հարկանել, ձայն բառնալ՝ արձակել. faire un —, jeter un —, le moindre —, ճիկ՝ ձայն հանել. — de détresse, վայնասուն. jeter des —s perçants, ճիչ բարձեալ աղաղակել. pousser des —s de joie, աղաղակ ցնծութեան հարկանել, աղաղակել բերկրալիր բարբառով. il s'élève dans l'air mille —s de joie, հնչեցին օդք ի բարբառ ցնծութեան. les —s de vive le roi! retentissaient de tous côtés. Jeter, pousser les hauts —s, աղաղակ բարձեալ գոչել, մեծաձայն՝ մեծագոչ՝ մեծաբարբառ աղաղակել. եւ փ. աղաղակել, բոլոք բառնալ. à grands —s, à grand —, մեծաձայն՝ բարձրաձայն՝ մեծագոչ՝ մեծագոչ աղաղակաւ՝ բարձրագոչ, մեծաղաղակ. à ce —, ի գոչիւն աղաղակին. à leurs —s, ի շուինդն աղաղակի նոցա. on entendait des —s confus, գոչիւն խառնաձայն լսելի լինէր. — lamentable, ողբաձայն՝ վայկոտ աղաղակ, կականս. les —s des vainqueurs, գոչիւն աղաղակի յաղթականաց. pousser des —s de courage, խրախոյս բառնալ. sans —,

անձայն, անշշուկ, անշշունչ, անմռունչ. qui pousse des —s aigus, դառնագոչ. 2. աղաղակ, ճիչ, ճչիւն, կառաչ, կառաչիւն, կանչ, կառանչ, կական, կողկողանք. jeter, pousser des —s, ճիչ՝ կական՝ կառաչ բառնալ, կողկողիլ. les —s plaintifs des mourants, ճիչ աղիողորմ՝ կողկողանք մահացելոցն. —s de douleur, —s douloureux, lamentables, կական, կողկողանք, ճիչ կողկողանաց. mes —s, կանչ եւ կառանչ իմ. 3. աղաղակ, տրտունչ, բողոք. ils demandaient à grands —s, բողոք բարձեալ խնդրէին մեծագոչ՝ մեծաղաղակ. — d'indignation, բողոք գայթագին. — public, աղաղակ՝ բարբառ բարոզի՝ մռնեստկի. 4. աղաղակ, բարբառ, ձայն, կարծիք. le — public, հասարակաց —. il n'y a qu'un — contre lui. Les —s du sang. Étouffer le — de la conscience. 5. աղաղակ, կռիչք, ճիկ, կարկաչ, կռռոչ (կենդանեաց). le — de la corneille, du chien, de l'aigle. 6. ճռնչիւն: le — de la scie, des verrous. 7. քնի. գոչիւն, աղաղակ. les —s de la tempête. || S. **Cor**.

Criailler, չ. ճչել, ճիչ բառնալ, զճչի հարկանել, ճչել, կանչել, *պոռալ կանչել, պոռչտալ, կանչռռտել, ճռռալ. 2. տրտունչ լ. բառնալ զռումիւք, բրծմնջել, առասել, *պոռալ կանչել, գանգատիլ. — contre, après qn.

Criaillerie, ի. ճիչ, ճչռռմ, ճչիւն, աղաղակ, կանչիւն, կանչ եւ կառանչ, կական, տրտունչ, բրծմնջիւն, *պոռչտուք, պոռալ կանչել. les —s des enfants. Je suis las de toutes vos —s.

Criailleur, euse, գ. ճչող, աղաղակող, կանչող, *կանչռռտող, պոռացող:

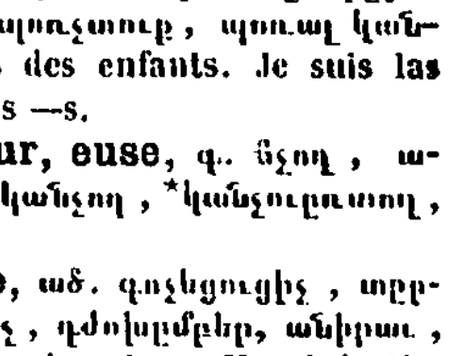
Criant,e, ած. գոչեցուցիչ, արտրնչեցուցիչ, զմոխրմբեր, անիրաւ, անօրէն. cela est —. Une injustice —e. Des procédés —s.

Criard, e, ած. ճչող, կանչող, ճչուն, պոռոտ, կարկաչուն, չարաձայն. enfant, homme —. Femme —e. 2. ճռնչող, սուր, անախորժ. son, instrument —. Voix —e. 3. նեխաստամ. cette femme est bien —e. Humeur —e. 4. գ. —. c'est un grand —. Vous êtes une —e. || Dettes —es, ճչուն պարտք. մանր պարտք:

Criblage, ա. խարբալումն, մաղումն: [ղիչ:

Criblant, e, ած. խարբալիչ, մա-

Crible, ա. մաղ, խարբալ, շատրաչ, *շէտիկ. passer au —, ընդ — անցուցանել. *մաղէ անցուցանել. — de pierres, քարմաղ. — de courroie, փոկեմաղ, խախալ. percé comme un —, ծակ՝ ծակոտկէն իբրեւ զմաղ, մաղաձակ, մաղատեսակ:

Criblé, e, ած. մաղեալ, խարբալեալ. — grossièrement, խառնամաղ. 2. ծակոտեալ, ծակոտ, *ծակ ծակ. drapeau — de balles, դրօշ մալածակ. mur — de coups de canon, հրեռաձակ որմ. — de blessures, վիրալից. être — de dettes, լի է. պարտեօք, *պարտքի տակ փտիլ. — de ridicules, ծաղր եւ ծանակ, *խաղք ու խայտառակ:

Cribler, ն. մաղել, խարբալել, *շէտիկել. — du sable, du blé, le froment. 2. ծակոտել. — de balles, գնդակօճ առնել. — de blessures, վիրալից առնել. — qn. de coups de poignard, դաշունահար առնել զոք. 3. փ. — qn. de questions, խարբալել՝ աշխատ առնել զոք հարցուածովք:

Cribleur, euse, գ. խարբալիչ, մաղող: [մաղելոյ գլօրեան:

Cribleuse, ի. եգ. մաղոց. գործի

Cribleux, euse, ած. մաղատեսակ, ծակոտկէն:

Criblier, ա. մաղագործ:

Criblure, ի. մաղուն, մաղուք, *մաղագլուխ, մաղին տկուցն:

Cribraire, ի. բ. մաղատուն. տունկ ինչ մանրապիտակաց:

Cribration (սիօն) ի. դլգ. մաղումն, խարբալումն (դեղոց):

Cribrelle, ի. կ. խարբալեակ. տեսակ ծովատեղւոց:

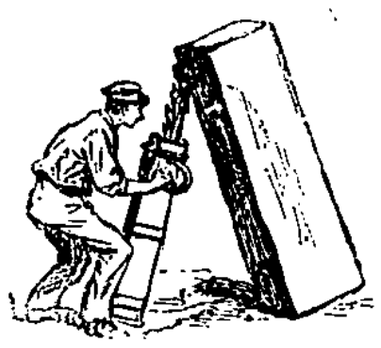
Cribriforme, ած. բզ. մաղաձեւ, մաղատեսակ. polypier —. 2. մգ. —.

Cribrinacées, ի. յ. պլբ. մաղիկատեսք. տոհմ կառաքուսոց (actinie) նախատիպ ունելով զմաղիկ:

Cribrine, ի. պլբ. մաղիկ. տես. կառաքուսոց:

Cribrospire, ա. վբ. մաղապարոյր. ազգ ծակաբերից:

Cric (քրի) ա. աթ. բառնալի, բեռնապարձ. — à vis, — պտուտակաւոր. — à noix, պրկոց:

Cric.

Cric (քրիք) ա. ճրքռտ (ձայն պատառուածի). on entendit un léger, un petit —.

Cric crac (քրիք քրաք) ա. ճայիք, պայիք, ճայիւն, ճարճատիւն: [օդակոսկր:

Cricéal, e, ած. մգ. օդակաձեւ. os —,

Cricet, ա. կ. ին. **Hamster.**

Crichna (քրիշնա) ա. կրիշնա. ուԲերորդ մարմնաւորումն Վիշնու դից Հնդկաց:

Crichtonite (քրիշԲոնիԹ) ի. հբ. քրիշտոնաքար. հն. **Ilménite.**

Crick կամ **Crik,** ա. Ը. կրիկ. Նուիաք Ամերիկայ:

Cricket, ա. կրիքէտ. խաղ ինչ անգղիացի:

Crico-aryténoïdien, enne, ած. մգ. օղաիուակ, աճառակերպ:

Cricoïde, ած. մգ. օղակերպ, մանեակերպ. cartilage —, օղաճառ, *օղակոճիկ. || ա. —.

Cricoïdien, enne, ած. մգ. օղակերպեան:

Crico-pharyngien, enne, ած. մգ. օղըմբանային:

Cricostome, ած. կ. բոլորաբերան, կլորաբերան. || —s, ա. յ. փԺ. —ք. ստիմ կարգի դերագլխակրաց (paracéphalophores).

Crico-thyréoïdien, enne, ած. մգ. օղավահանակերպեան:

Crico-trachéal, e, ած. մգ. օղաշնչափողային:

Cri-cri, ա. մր. արուսիկ. ընտանի ծղրիդ. des cri-cris.

Crid (քրիտ) ա. դաշոյն (Մալայե-

Criée, ի. քարոզավաճառ. վաճառումն ի ձայն քարոզի. vente à la —, քարոզավաճառ, քարոզավաճառումն:

Crier, չ. (je criais, n. criions, v. criiez; je crierai; q. je crie, q. n. criions, q. v. criiez), աղաղակել, գոչել, ճչել, աղաղակ բառնալ՝ դնել՝ հարկանել, գոչիւն առնուլ, ճիչ բառնալ՝ առնուլ, զճչի հարկանել, ձայն բառնալ՝ արձակել՝ արկանել, կանչել, ձայնել, կառաչել, կառանչել, *պոռալ, ճուալ. l'enfant crie. Le chien battu criait. Les canards crient. || — après qn., ձայնել զկնի ուրուք. || p. il crie comme si on l'écorchait կամ comme un aveugle qui a perdu son bâton, մեծաձայն աղաղակել. || — comme un perdu, comme un fou, comme un enragé, comme un beau diable, ձայն բարձեալ աղաղակել, կատն բառնալ. 2. աղաղակել, բարձրաձայն խօսել, մեծաձայն բարբառել, *պոռալ. il est tellement sourd qu'il faut — pour se faire entendre. Il ne saurait discuter sans —. Cette femme ne chante pas, elle crie. 3. աղաղակել, գոչել, կարդալ, կոչել, * կանչել. — au feu, au voleur, au secours, aux armes. 4. աղաղակել, գոչել, կարդալ, քարոզել, հռչակել, պատմել. — miracle. On criait de tous côtés que la république était rétablie. On cria vivat! Je le crierai sur les toits. 5. աղաղակել, գոչել, բողոքել, բողոք՝ տրտունջ ունել, տրտնջել, քրթմնջել բարձրաձայն. — famine, misère. — à l'injustice, à l'oppression. Tout le monde crie de cela, contre ce ministre. — contre les dépenses excessives. 6. աղաղակել, գոչել, կարդալ, խնդրել. — vengeance. Son sang crie vengeance. — merci, miséricorde. 7. աղաղակել, գոչել, կարդալ, պաղատիլ. — vers Dieu. 8. աղաղակել, գոչել, սաստել՝ կշտամբել մեծաձայն. il ne fait que —. Elle a bien crié après lui. 9. ճռնչել, կռնչել, շառաչել, գռգռալ. cette porte, l'essieu crie. ses boyaux crient, գռգռան աղիք նորա. || Faire —, շառաչեցուցանել, ճռնչեցուցանել, կռնչեցուցանել. 10. քարոզ կարդալ, ծանուցանել, ազդ առնել. on a crié à son de trompe que chacun balayât le devant de sa porte.

Crier, ն. — les hauts cris, ի ձայն բարձր՝ բարձրաձայն՝ մեծաձայն աղաղակել. 2. — un air, ճչել զերգ ինչ. 3. աղաղակել, գոչել, կարդալ. debout sur le rivage, il lui cria ses adieux. 4. աղաղակել, գոչել, կարդալ, հռչակել, պատմել. il ira — cela partout. || — un objet perdu, քարոզ կարդալ եԹէ այս ինչ կորեաւ. — une marchandise, հրատարակել զգին նորա. on a crié du vin à quinze sous. || — des meubles, քարոզավաճառել, յաճուրդ դնել՝ հանել կաճս. || — des pommes, de la salade, ի ձայն բարձր վաճառել զնոսին իփողոցս. — un bulletin, une ordonnance.

Se crier, դ. բարձրաձայն վաճառիլ. les marchandises qui se crient sur la voie publique.

Crierie, ի. աղաղակ, գոչիւն, ճիչ, ճչիւն, *պոռչտուք. faites cesser cette —.

Crieur, euse, գ. աղաղակող, գոչող, կոչնակ, * կանչող, պոռացող. c'est un — perpétuel. 2. փողոցավաճառ, փողոցաձախ. les —s des rues, —ք. 3. ա. քարոզ, մունետիկ «Ծէլլալ». — public, մունետիկ. || —s de la Bourse, սակարանակոչնակք. || — de nuit, գիշերակոչնակ, գիշերապահ, պահապոյզ:

Crime, ա. ոճիր, եղեռն, ոճրագործուԹիւն, եղեռնագործուԹիւն, ժանտագործուԹիւն, վրիժագործուԹիւն, անօրէնուԹիւն, ապիրատուԹիւն. — de meurtre, սպանուԹիւն. — de trahison. — de lèse-majesté, քրէական յանցանք. — atroce, inouï, monstrueux, անագորոյն, անլուր, նոյնաշան —. commettre un —, ոճիր եղեռն գործել. il se résolut à régner par toutes sortes de —s, զամենայն եղեռն անօրէնուԹեանց յանձն առեալ միայն Ծէ Ծագաւորեսցէ. 2. յանցանք, մեղք, մեղանք. l'ingratitude est un —. C'est un — d'avoir abattu de si beaux arbres. Faire un — à qn. d'une chose, յանցանս՝ ի մեղս հաշմարել՝ գրել ումեք գիմն, * յանցանք սեպել. il vous fait un — des choses les plus innocentes. Être endurci dans le —. Être porté au —, ոճրամէտ լ.:

Crimie, ա. մբ. ճարուկ. տես. տոհմի խիԹարեայց (aradites).

Criminalisable, ած. եղեռնագործելի, ոճրագործելի:

Criminalisant, e, ած. ոճրագործ, եղեռնագործ:

Criminaliser, ն. խգ. ոճրաւորել, եղեռնաւորել, ոճրագործել, եղեռնագործել. փոխել զքաղաքական գատն յեղեռնականն. — une affaire.

Se criminaliser, դ. —իլ. il est à craindre que l'affaire ne se criminalise. [եղեռնուԹիւն:

Criminalisme, ա. ոճրուԹիւն,

Criminaliste, ա. ոճրագէտ, եղեռնագէտ. իրաւագէտ յանցանաց:

Criminalité, ի. ոճրականուԹիւն, եղեռնականուԹիւն:

Criminel, elle, ած. ոճրագործ, եղեռնագործ, եղեռնաւոր, մեղապարտ, պատժապարտ, յանցաւոր. un homme —. Je le crois —. 2. եղեռնական, եղեռնաւոր, եղեռնային, քրէական, ոճրագործ, եղեռնագործ, եղեռնաԹիւր, եղեռնալուր, եղեռ-

նահամ , յանցաւոր , մեղապարտ , անօրէն , ապիրատ . des regards —s. Mes mains ne sont pas —elles. Attachement —. Une passion, une vie, une action —elle. 3. իգ. tribunal, juge —, եղեռնական՝ քրէականատեան , դատաւոր . une affaire —elle. 4. գ. ոճրագործ, եղեռնագործ , քրէական . juger, condamner un —, une —elle. 5. ա. եղեռնադատութիւն , եղեռնադատաւոր ատեան . poursuivre quelqu'un au —.

Criminellement, մ. եղեռնութեամբ , յանցանօք . agir —. 2. իգ. եղեռնադատութեամբ, եղեռնադատ . poursuivre —. 3. փ. եղեռնաբար , ի չար կողմն , չարաչար . expliquer — une chose, en juger —.

Crin, ա. մազ, բազ, բարշ (մի՛յ եւ ամանց ի կենդանեաց). — coupé, բազահատ . tresser, peigner le — d'un cheval. Les —s d'un lion. Cheval à tous —s, ձի մազապատ՝ բարշապատ. եւ ը. ասի եւ մարդոյ , հեզապատ . une tête romantique à tous —s, վիպասանական գլուխ հեզապատ. 2. հգ. մազ , հեր , վարս , մազ . il a les —s rudes, մազկավարս է. ||ը. prendre aux —s, բռնել հարկանել զհերաց ուրուք, *մէկուն մազէն բռնել . || գ. se prendre aux —s, բռնել հարկանել զմարսից իրերաց , * կռուիլ , մազ մազի գալ . || փ. եւ ը. être comme un —, ցասկոտ է. 3. մազ , մազ (ձիոյ ի լընուլ զբազմոցս) . balai de —, մազաւել . tamis de —, մազմազ . 4. մր. մազապատկեր. 5. ը. մազ . — végétal, բուսամազ , խաճին . հն. **Varech**.

Crinal, e, ած. բպ. մազային , մազական :

Crincrin, ա. ը. կրկր , կրկրոց . յոռի ջուճակ . 2. կրկրոցահար. յոռի ջուճակահար:

Crinicorne, ած. կ. մազեղջիւր :

Crinier, ա. մազագործ :

Crinière, ի. բազ , բարշ (վարսք պարանոցի ձիոյ՝ առիւծու). longue —. — coupée, բազահատ . qui a la — blanche, սպիտակաբազ . le lion hérissa sa —. Le cheval secouant dans l'air sa — flottante. A longue —, երկայնաբազ . || la — d'un casque, բազ սաղաւարտի . մազեղէն զարդն . 2. հգ. բազ . յոռի վարսք . ce nouvel Adonis à la blonde —. 3. բազակալ . հիւսկէն ծածկոյթ գլխոյ եւ պարանոցի ձիոյ :

Crinifère, ած. ը. բազաբեր , բազակիր. հն. **Crinigère**.

Criniflore, ած. ը. մազածաղիկ :

Criniforme, ած. բպ. մազաձեւ :

Crinigère, ած. բազակիր . հն. Crinifère.

Crinitarse, ած. մբ. մազակինք :

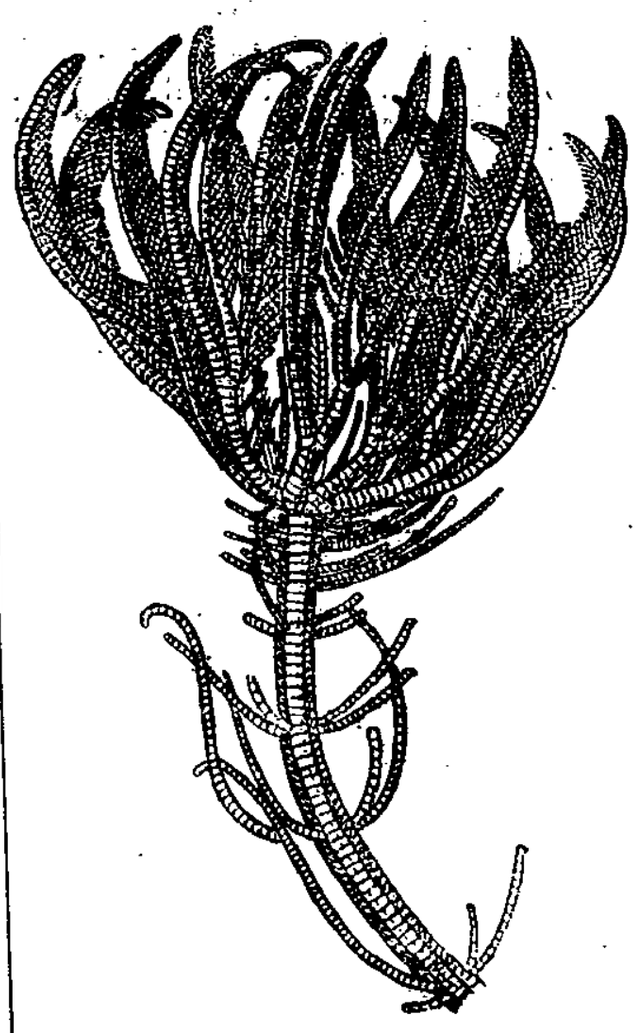
Crinocère, ա. մբ. մազեղջիւր . տես այլաձեւ միջատաց :

Crinodendre (տանտր) ա.ը. շուշանածառ . տես շուշանասերից :

Crinoïde, ած. ը. շուշանակերպ , շուշանանման : || —s, ա. յ. կ. եւ վր. շուշանակերպք , ծովաշուշանք . ցառագայթաձեւ կենդանիք ի դասէ փրշամորենց . հն. **Encrines**.

Crinole, ա. ը. շուշանակ . տես ոմանց շուշանեայց :

Crinoline, ի. վն. մարեակ (կերպաս մարսիոյ) . 2. մարսավոսակ (կանանց) :

Crinoïde.

Crinolinée, ած. ի. մարսավոսակակիր . dame —, — տիկին :

Crinon, ա. բբ. դիտ . բոտոտ ինչ մելածեւ :

Crinole.

Crinule, ա. ը. մարիկ :

Crinum (քրինում) ա. ը. մարաշուշան . տես տնկոց ի տոհմէ ամարիլլեկաց :

Criobole, ա. հխ. խոյազոհ :

Criocarcin, ա. ոպ. խոյակարք . տես ի կարգէ տատնուտանց :

Criocéphale, ած.կ. խոյագլուխ . 2. ա. մբ. —. տես բառայօդ գիշերային պատճառներից :

Criocère, ա. մբ. խոյեղջիւր . միջատ վնասակար արմտեաց :

Criocéride, ած. մբ. խոյեղջիւրատեսակ . || ա. les —s, —ք . տես պատճառներից :

Criodrile, ա. կ. Քրմուկ . ազգ երկրմօր :

Criolithe, ա. հբ. սառնաքար :

Criomorphe, ա. մբ. խոյակերպ :

Criophage, ա. դց. խոյակեր :

Criophore, ա. դց. խոյակիր :

Crioprosope, ա. մբ. խոյադէմ . տես բառայօդ պատճառներից :

Criorhine, ա. մբ. խոյամորթ . տես երկքեւից:

Criosphinx, ա.հխ. խոյասփինքս. խոյագլուխ սփինքս :

Crique, ի. նբ. խինձ , ծոցիկ , խորշիկ , ծովախորշիկ . հն. Cale, Calangue. 2. գ. խինձ , խորշիկ , 3. մտղ. տ. Criqûre.

Criquer, չ. ար. հերձոտիլ, *ճեղքրտիլ (գործատի) :

Criquet, ա. մբ. խառնիճ . ագռ մարախոյ . 2. —. ձի անպիտան . 3. —. այր կարճ եւ վախտ . c'est un —. 4. խղ. գնդամուղ . հն. **Crosse**.

Criqûre, ի. մտղ. հերձոտուք , ճեղքուտք :

Crise, ի. բժ. տագնապաժամ , ախտաժամ , *բուքիան . — heureuse, salutaire, funeste. || — nerveuse, ջղդաճախտութիւն . || — magnétique, մագնիսահարութիւն . վիճակ մագնիսացելոց . 2. փ. տագնապ , ճգնաժամ . — politique. De —, տագնապական , ճգնաժամական. les affaires sont dans un état de —, dans une grande —. — industrielle, commerciale. — financière, monétaire. La — des vins. || — ministérielle, — նախարարական. ժամանակն յորում նախարարք պետութեան արձակին առանց ընտրութեան յաջորդաց :

Crisiaque, գ. մագնիսահար . 2. ած. accès —, մագնիսահարուլի :

Crisinidés, ա. յ. վբ. դրիսեանք. տոհմ բրածոյ մամռակենդանաց :

Crispant,e, ած. ջղագրգիռ, զայրացուցիչ. cet homme est —. Sa conduite est —e.

Crispatif,ive, ած. բ. գալարուն, խորշոմ . prefoliation —ive.

Crispation, ի. գալարումն, խորշոմումն , կարկամութիւն . 2. բժ. կծկումն . — des nerfs, ջղակծկումն . 3.փ. ջղագրգռումն, զայրոյթ. causer, donner des —s, զայրացուցանել , ջղագրգռել . sa vue seule lui donne, lui cause des —s.

Crisper, ն. գալարել , կարկամել , կծկել, խորշս արկանել , *կընճռել . le froid crispe la peau. Le feu crispe le parchemin. Le mécontentement crispa son visage. 2. փ. զայրացուցանել , գրգռել . — les nerfs, ջղագրգռել . leur nonchalance me crispe les nerfs.

Se crisper, դ. գալարիլ , խորշոմիլ , կծկիլ, *կռնճմտիլ . 2. ը. զայրանալ , գրգռիլ . votre mauvais vouloir me crispe. On voyait cet homme — en écoutant leurs bravades.

Crispiflore, ած. բ. գալարածաղիկ :

Crispifolié, ած. բ. գալարատերեւ :

Crispin, ա. կատակասպաս . ծառայ սպասաւորը (ի կատակերգուի) . 2. փ. կատակասպաս, կատակասէր.

c'est un —. 3. կրկնօրյակ (կանանց եւ տղայոց) :

Crispispongie, ի. վբ. գանգրաապունգ . ազգ բրածոյ սպնգաց :

Crispite, ի. հբ. Տ. **Rutile**.

Criss (քրիս) ա. դաշոյն (Մալայեցոց) :

Crissement, ա. կափկափումն , կրճիտն , կրճումն ատամանց :

Crisser, չ. կափկափել , կրճել՝ կրճոփել ատամանց , *կրճտալ :

Crissures, ի. յ. ապ. խորշխորշան (մեռուզի) :

Crista-galli, ա. մգ. apophyse —, բրկաթէն . ատէն (apophyse) վերին երեսի գանկոսկեր (os ethmoïde).

Cristaire, ի. բ. ցցունաթոյս. ազգ տնկոց Պերուի :

Cristal, ա. բիւրեղ . — de roche, վանակն , ժայռաբիւրեղ , լեռնաբիւրեղ . de —, բիւրեղական , բիւրեղեայ . 2. բիւրեղ . ազգ ինչ ապակւոյ. flacon de —, բիւրեղեայ սրուակ . — de Bohème, de Venise. || — d'Islande, — Իսլանդիոյ, իսլանդեան —. || — minéral, — հանային . 3. բիւրեղ , բիւրեղանօթ , բիւրեղաման . de beaux cristaux, գեղեցիկ բիւրեղակերտք , բիւրեղեայ գեղեցկակերտք . 4. վ. եւ բծ. բիւրեղ, սառնորակութ, ակամակիտ յատակութիւն. dans le — d'une fontaine, d'une onde pure, d'un ruisseau. 5. հբ. բիւրեղ . cristaux de glace, սառնաբիւրեղ , սառնաճապիկ. les cristaux de sel marin sont cubiques.

Cristalbumine, ի. տգ. սառնանատպիտ . սպիտ հանեալ ի սառնանոյ (cristallin) եղեն :

Cristalfibrine, ի. տգ. բիւրեղանեարդին . սպիտ հանեալ ի դնդերեաց սառննոյ (cristallin) եղեն :

Cristallerie (քրիսթալըրի) ի. բիւրեղագործութիւն . 2. բիւրեղարան , բիւրեղագործարան :

Cristallier (քրիսթալիէ) ա. բիւրեղակոփ , բիւրեղափոր, բիւրեղագործ . 2. բիւրեղարարան : [հանք :

Cristallière, ի. հբ. բիւրեղա-

Cristallifère (քրիսթալլիֆէր) ած. բիւրեղաբեր :

Cristallin, e (քրիսթալէն , լին) ած. բիւրեղական , բիւրեղեայ , բիւրեղանման , բիւրեղատիպ , սառնորակ , բիւրեղակերպ , բիւրեղեայ , բիւրեղատեսակ , սառնեղէն , սառնային . corps —. 2. փ. բիւրեղեայ , սառնորակ , սառնատես , սառնատեսակ , սառնակերպ , ակամակիտ , վճիտ . eau, onde —e. 3. ա. մգ. սառնատեսակ , սառնենի (աչաց) . le — est un corps transparent.

Cristallinien, enne (քրիսթալինիէն) ած. մգ. սառնննեան . appareil —.

Cristallinité (քրիսթալինիթէ) ի. բիւրեղականութիւն :

Cristallisabilité, ի. տգ. բիւրեղանալիութիւն :

Cristallisable, ած. բիւրեղանալի , բիւրեղանալի :

Cristallisant, e, ած. ագ. բգ. բիւրեղացուցիչ , բիւրեղացուցիչ . 2. բիւրեղական :

Cristallisation, ի. բլ. բիւրեղացումն , բիւրեղացումն . — par voie humide կամ par dissolution, — լուծմամբ . — par voie sèche կամ par fusion, — հալմամբ . eau de —, ջուր բիւրեղացման . — artificielle. 2. փ. —, պաղումն, *սառիլն . une — complète. 3. հբ. բիւրեղ , վանակն . de belles —s. Atelier de —, բիւրեղարան:

Cristallisé, e, ած. բիւրեղացեալ, բիւրեղացեալ . chaux —e. 2. փ. —, սառնամած , սառնապաղ , սառնորակ . flots —s.

Cristalliser (քրիսթալիզէ) ն. բիւրեղացուցանել, բիւրեղացուցանել . դարձուցանել ի բիւրեղ . — une eau.

Cristalliser, չ. բիւրեղանալ, բիւրեղանալ . le sel marin cristallise en cubes. || Faire — un sel, բիւրեղացուցանել զաղն .

Se cristalliser, դ. բիւրեղանալ , բիւրեղանալ . tous les sels dissous dans l'eau se cristallisent en formes assez régulières.

Cristallisoir (քրիսթալլիզուար) ա. բգ. բիւրեղանոց , բիւրեղանոց (գործի) :

Cristallo-électrique, ած. բգ. բիւրեղաէլեկտրական :

Cristallogénie (քրիսթալօժինի) ի. բիւրեղածնութիւն , բիւրեղակազմութիւն . ուսումն կազմութեան բիւրեղոց :

Cristallographe (քրիսթալոկրաֆ) ա. բիւրեղագիր :

Cristallographie, ի. բիւրեղագրութիւն : [րեղագրական :

Cristallographique, ած. բիւ-

Cristalloïde (քրիսթալոիտ) ած. բգ. բիւրեղակերպ , բիւրեղատեսակ , սառնակերպ . 2. ի. մգ. բիւրեղակերպ , բիւրեղակերպ :

Cristalloïdite, ի. ապ. բիւրեղաքարսարդ , բիւրեղակերպատակ . բորբոքումն սառննոյ :

Cristallologie (քրիսթալոլօժի) ի. բիւրեղաբանութիւն :

Cristallologique, ած. բիւրեղաբանական :

Cristallomancie (քրիսթալոմանսի) ի. բիւրեղադիտութիւն, հայելադիտութիւն , հայելահմայութի :

Cristallomancien, enne, գ. բիւրեղահմայ , բիւրեղադիտ , հայելադիտ , հայելահմայ :

Cristallométrie (քրիսթալո) ի. բիւրեղաչափութիւն :

Cristallométrique, ած. բիւրեղաչափական :

Cristallonomie, ի. բիւրեղագիտութիւն . գիտութիւն օրինաց բիւրեղացման : [ղագիտական :

Cristallonomique, ած. բիւրե-

Cristallophyllin, e (քրիսթալօֆիլէն , լին) ած. եբ. բիւրեղատերեւային , բիւրեղատերեւ , բիւրեղախաւ . terrain —.

Cristallophysique, ած. բգ. բիւրեղաբնական , բիւրեղաբնագիտական :

Cristallotechnie (քրիսթալոթէքնի) ի. վբ. բիւրեղարուեստ , բիւրեղագործութիւն :

Cristallotechnique, ած. բիւրեղարուեստ , բիւրեղարուեստային , բիւրեղագործական :

Cristallotomie (քրիսթալոթոմի) ի. բիւրեղահատութիւն . արուեստ հատանելոյ զբիւրեղս :

Cristallotomique, ած. բիւրեղահատ , բիւրեղահատական :

Cristarie, ի. բ. խառբուշտ . տեսակ մոլոշի :

Cristatelle, ի. պդ. բրկաթոյս . ազգ յօտակենդանաց :

Cristatelliens, ա. յ. կմ. բրկաթուսեանք . տոհմ յօտակենդանաց :

Cristé, e, բպ. կատարաւոր, բրբկատոր . fleurs —es.

Cristellarides (քրիսթելլարիտ) ի. յ. կ. կատարազգիք , բրկազգիք . տոհմ ծակաթերից :

Cristelle, ի. ար. ծրտոտ . *ջահրակին մէջ օղակներն տէճքին (lices) կապող առասան (ficelle).

Criste Marine, ի. բ. Տ. **Christe marine.**

Cristi ! միջ. բաւէ՛ , վա՛շ . յիշողք ինչ բնտանեկան . հն. **Sacristi** յիշողաց . —! que j'ai envie de dormir. —! comme je m'ennuie!

Cristiforme, ած. բպ. կատարանձեւ , բրկանձեւ :

Critame, ա. բ. բրկոր . տես տոհմի ազատրեղեայց (apiacées).

Critère, ա.ագբ. **Criterium** (քրիթէրիում) ա. իս. դատողութիւն , դատումն , դատանիշ , դատանշան . des —s. [ձննդկի :

Crithagre, ա. Թ. կրկեր . տեսակ

Crithe, ի. ախ. Տ. **Orgelet.**

Crithme, ա. բ. կրտիմ . տունկ ի տոհմի հովանոցաբերից :

Crithomancie, ի. հխ. գարեհատութիւն , գարեհմայութիւն :

Crithomancien, enne, գ. գարեհատ , գարեհմայ, գարեհմայուհի:

Crithophage, ա. կ. գարեկեր :

Criticisme, ա. իս. դատողականութիւն :

Criticiste, գ. դատողական . կուսակից դատողականութեան :

Critiquable, ած. քննադատելի , ստգտանելի . ceci est très —.

Critiquant, e, ած. քննադատիչ manie —e.

Critique, ած. քննադատական , քննաբանական , քննողական , գրադատական . observation, dissertation —. 2. քննասէր , քննախնդիր , պարսաւասէր , պարսաւադէտ, պարսաւադիր . humeur, esprit —. 3. բժ. տագնապալի , տագնապից , ընդհանրական . phénomènes, signes —s. Jour —. || Age, époque —, — հասակ՝ տարիք . յորում պակասի որ ի կանանց օրինաց. 4. փ. ճգնական, տագնապիչ , տագնապաւոյժ , վտանգաւոր , դժնդակ . temps, instant, moment —. Les moments —s de la vie. Se trouver dans une position —. État —, բազմատագնապ տագնապայոյզ վիճակ :

Critique, ա. քննաբան , քննադատ , բանադատ , գրադատ , բանաքին , կրիտիկոս , խրճ-

բրծաբան . bon , habile, impitoyable —. Soyez à vous même un sévère —. Le — doit être impartial. 2. քննախնդիր արատոյ , պարսաւադէտ , պարսաւադիր , բծախնդիր . il contrôle tout, ce — zélé. C'est un — fâcheux.

Critique, ի. քննաբանութիւն , բանաքննութիւն , քննախօսութիւն , բանադատութիւն , քննադատութիւն , դատաքննութիւն . les règles de la —. La — est aisée et l'art est difficile. — sévère, juste, ingénieuse. Sa conduite est une — de la vôtre. — littéraire, գրադատութիւն , գրադատութիւն . 2. խծրծաբանութիւն , պարսաւադէտ քննութիւն , պարսաւադիտութիւն , խծրիծ , ատգտանք . rien n'est à l'abri de sa —. La jeunesse se livre à une — présomptueuse. 3. քննութանք , քննադատութ , բանադատութ , պարսաւադէտութ . il ne peut échapper aux traits de la —. La — lui a reproché telle chose.

Critiquement, մ. քննադատաբար , քննաբանօրէն :

Critiquer, ն. քննաբանել , բրնադատել , դատաքննել , գրադատել , քննախնդիր լինել , * քննաբանութիւն ընել . — un ouvrage, un auteur. 2. խծրծաբանել , պարսաւադէտ՝ պարսաւադիր՝ բծախնդիր լ., պարսաւանա՝ բիծ դնել , բիծս արկանել , ատգտանել , խծրծել . — une personne, la conduite de qn., les actes d'un ministre. Il critique tout le monde. Se plaire à —, պարսաւասէր լ. — sur tout.

Se critiquer, դ. ի քին արկեալ դատիլ , * քննուիլ . toutes choses peuvent —. 2. պարսաւադէտ լ. անձին , ատգտանել զանձն . — soi-même. 3. պարսաւադէտ լ. միմեանց, զմիմեանս պարսաւել . ils se sont critiqués avec acerbité.

Critiqueur, ա. քննասէր , քննադատող , քննադատ , գրադատ , պարսաւադէտ , պարսաւասէր , բրնախնդիր :

Critonie, ի. բ. ընտրենի . սեռ մանկոց ի ատիճէ համաբեղնանաց :

Croassant, e, ած. կռչածայն , կռչող , կռնչող , * կռկռացող . le peuple —, — ժողովուրդ (ագռաւք). 2. փ. —. յոռի քերթող՝ երաժիշտ . poètes —s.

Croassement, ա.Ք. կրաս կրաս, կռիչք , կռինչ , կռնչիւն , * կռկռալն . le — des corbeaux. 2. փ. —. ձայն՝ երգ անախորժ . faites-nous donc grâce de vos —s. Les —s de l'envie.

Croasser, չ. կռչել , կռնչել , գռգռալ , գրգռալ , * կռկռալ . on entend les corbeaux —. 2. փ. —. անախորժ ձայն ածել՝ երգել. ses rivaux obscurcis autour de lui croassent.

Croate (քրօաթ) գ. Լիքուռնացի , Խրուաթ :

Croc (քրօք) ա. շառաչիւն , շռիւն (ատամանց ի ծամելն զկարծր և զչոր ինչ). cela fait — sous la dent.

Croc (քրօ) ա. կարթ , ճանկ , կեռ , ակիշ , գզեռ , * ագռաւուկ . pendre de la viande au —, գզեռել , * ճանկէ կախել . || փ. pendre son épée au —, mettre les armes au —, հրաժարել՝ ի բաց կալ ի զինուորութենէ. || mettre, pendre un procès au —, յետս կալ ի դատէն , Թողուլ՝ դադարեցուցանել զայն . j'ai mis mon ouvrage au — pour quelque temps. || ը. être au —, դադարիլ , խափանիլ . cette affaire, ce procès est au —. 2. կարթ , ճանկ , կռաձող «գանճա» . — de batelier. Tirer avec un —. 3. ճանկ , մկրատ (խեցգետնոյ) . 4. ժանիք , կեռիք (անասնոց). ce mâtin a de grands —s. Les —s d'un chien, d'un cheval. 5. յ. ունչ , պերեանշտ , * պեխ . ce grognard a une belle paire de —s. 6. ո. խաղագող , խաղաննիգ :

Crocalithe, ա. հբ. դեղնաքար . * տեսակ մի հանք :

Crocalle, ի. Crocallide, ա. մբ. կնուկ. սեռ Թեփաձեւից գիշերայնոց:

Crocéine, ի. տգ. քրքմին. նիւթ ինչ դեղնագոյն :

Crocéipenne (քրօսէիփէն) ած. իխ. քրքմաձեւ , քրքմափետուր :

Crocéiventre, ած. մբ. քրքմորովայն :

Croc-en-jambe (քրօքանժանպ) ա. կարնուժն, Թաւնելն զոտս, գետնուցանելն ոտիւք , քարընդոստնել, սայթաքել , * կեռ տալ . նոյն փ. un courtisan lui a donné un —.

Crocétine, ի. տգ. S. Crocine.

Croche, ած. գել , կոր , ծուռ . jambes —s, կորասրուն . genou —. կորճ . 2. ի. եժ. կորճ . double —, կրկնակորճ . triple —, եռակորճ . quadruple —, քառակորճ :

Croches, ի. յ. դարբնաքցան . *մեծ աքցանն դարբնաց , որով սալի վերայ կբռնեն զերկաԹն հրաշէկ :

Crochet, ա. կարԹիչ , ճանկիչ , կեռիկ , կեռճան . — de volet, de porte. || — de chiffonnier, կռաձող հնահատաքի . || clou à —, կեռաբեւռ , կռաձագ բեւռ . 2. կռասեղն, * կեռճան . կռաձագ ասեղն . broder au —, faire du —, կռասեղնել . կրռասղամբ գործել . 3. կռաքանալի , *ագռաւուկ. կռաձագ բանալի «Թալշան». || — de bottes, կոճկադիր (կօշկաց). 4. կշռորդ «գանԹար». 5. վ. սաղմնահան (գործի). 6. մգ. ճանկ , կեռ. կորաձեւ ճայր ոսկերաց. — d'un os, կեռոսկր , ճանկոսկր . կն. **Os crochu.** || — mousse, բՀաճանկ . գուլ՝ բՀաճայր —. 7. կեռ , կեռիք , ժանիք . սրաճայր ատամունք կենդանեաց ոմանց . les —s vénimeux d'un serpent. 8. Les —s d'un commissionnaire, d'un portefaix, բառնալիք, կրելիք, շալակ, շալկոց (բեռնակրաց). porter les —s շալակակիր ; շալկոցակիր լ. || փ. être sur ses —s, être sur les —s, aux —s de qn., կեալ ճախիք իրօվք՝ ուրուք , * իր՝ մէկուն ճախքովն ապրիլ. || faire un —, կարԹել , խոտորիլ ի ճանապարհէ , զաՀատուցիլ , * ճամբէն ելլել , ուրիշ ուղղուԹիւն առնուլ . la route fait un — en cet endroit. Il a fait un — pour m'éviter. 9. յ. տպ. կորանիշ [ ].

Crochetable, ած. կոցելի . զոր մարԹ է բանալ կոցաբանալեաւ . serrure —.

Crochetage, ա. կոցումն :

Crocheter (je crochète ; je crochèterai կամ je crochetterai ; que je crochette;) ն. կոցել . բանալ կոցաւոր բանալեաւ , * ագռաւուկով բանալ . — une serrure, une porte, une armoire.

Crocheteur, ա. բեռնակիր . || ը. santé de —, հուժկու առողջուԹիւն . 2. — de portes, de serrures, դուռն՝ կոցող . փականք բացող կոցաբանալեաւ , * ագռաւուկով բացող :

Crochetier, ա. շալկոցագործ :

Crocheton, ա. շալակամատն . *շալկոցին իւրաքանչիւր կողմն :

Crochu, e, ած. կորացեալ , կոր , կորակուռ , կեռ , կռակուռ , կռաձագ , ճանկաւոր , ճանկաձեւ . un fer —, կեռերկաԹ . un nez —, կորունչ , կեռունչ . os —, կեռոսկր, ճանկոսկր, կորոսկր. bec —, կորակուռ , կռակուռ . des ongles —s, կռաձագ եղնգունք, կռամագիլք. || փ. avoir les mains —es, դիւրաՀարձ լ. ի գողուԹիւն , գողաձիք լ.:

Crocidisme, ա. բժ. քՀուածուածուԹիւն . S. **Carphologie.**

Crocidolithe, ի. հբ. նետրդաքար :

Crocine, ի. տգ. քրքմին . դեղնուցն քրքմոյ :

Crocipède, ած. կ. քրքմոտն . որոյ քրքմագոյն են ԹաԹք :

Crocique, ած. տգ. քրքմային . acide —, — Թթու , քրքմաԹթու :

Crocodie, ի. բ. քրքմասունկ :

Crocodile (քրօքօտիլ) ա. կոկոդիլ , կոկոդիլոս , տիտեռն . le —

se lamente, — աշխարէ. || փ. larmes de —, արտասուք կոկոդիլոսի. կեղծ՝ կեղծաւորական արտասուք :

Crocodiléen, enne, ած. սբ. կոկոդիլեան , կոկոդիլոսեան . || —s, ա. յ. —ք. տոհմ սողնոց նախատիպ ունելով զկոկոդիլ :

Crocodiliens, ա. յ. սբ. կոկոդիլեանք , կոկոդիլոսեանք . տոհմ սողնոց , յորում են կոկոդիլոսք . — fossiles, քրածոյ —ք:

Crocodiloïde, ած. սբ. կոկոդիլակերպ . || —s, ա. յ. —ք . տոհմ սողնոց նախատիպ ունելով զսեռն կոկոդիլ :

Crocodilure, ա. սբ. կոկոդիլածեռ . սողուն մողիզանման յԱմերիկա :

Crocoïse կամ **Crocoïsite,** ի. հբ. քրքմադեղնուց . քրոմատ բնական կապարի :

Croconate, ա. տզ. քրքմատ. աղ գոյացեալ զուգախառնութեամբ քրքմային Ա՛ծուոյ ընդ. տղանալի տակս : |cique.

Croconique, ած. տզ. S. **Cro-**

Crocus (քրօքիս) ա. քրքում.

|| — **métallique,** — մետաղաքրքում :

Croire (քրուար) (je crois, nous croyons, v. croyez, ils croient ; je croyais, n. croyions; je crus, n. crûmes; je croirai; crois, croyons, croyez ; q. je crois, q.n. croyions, q. v. croyiez, qu'ils croient; q. je crusse; croyant, cru, crue). ն. հաւատալ. — Dieu, — յԱստուած, *Աստուծոյ —. Je crois fermement qu'il existe un Dieu. L'homme défiant ne croit que ce qu'il voit. Ne pas —, չհաւատալ, *չհաւատալ. — une chose comme l'Évangile, comme un article de foi, — իմիք իբրեւ զբան Աւետարանի, իբրեւ զմահ հաւատոյ. սրտի մտօք —. || — tout comme article de foi, — ամենայն բանի, դիւրահաւատ յոյժ է., * ամէն բանի դիւրաւ հաւատալ. || p. j'aime mieux le — que d'y aller voir, լաւագոյն համարիմ — նմա, քան երթալ տեսանել. ասի զիրաց զորս չկամիցի կամ չկարիցէ օք ստուգել. || faire — une chose, հաւատացուցանել, * հաւատացունել. se faire —, հաւատացուցանել՝ հաւատարիմ առնել անձին. il a beaucoup de peine à se faire —. || Se faire — une chose, հաւատացուցանել անձին. 2. հաւատալ, հաւատս ընծայել. croyez-vous cet homme-là? Il ne croit pas les médecins. Je vous crois. Croyez-moi. || En —, հաւատալ, հաւատս ընծայել. elle ne m'en croit pas. En crois-tu mes soupirs? Il faut l'en —. A l'en —. S'il faut l'en —, եթէ պարտ իցէ հաւատալ նմա, եթէ մարթ ինչ իցէ հաւատս ընծայել բանից նորա. || en faire —, ոտ հաւատալ, խարել. պատրել, *կլլեցուցանել. à qui vous veut ouïr, vous en faites bien —, *ձեզ լսողին կլլեցունել կուտաք. 3. հաւատալ, համարել, կարծել, կարծիս ի մտի դնել, ի կարծիս լ., խորհիլ, զմտաւ ածել. — mort, մեռեալ կարծել, մեռեալ՝ ընդ մեռեալս համարել. le monde vous croit heureux. Il a cru bien faire. Que va-t-on — de moi? Vous ne sauriez — combien cela me contrarie. Je crus que j'allais mourir. Il croyait servir l'Etat. On le cru fou. On croit que, կարծի եթէ, * կկարծուի Ա՛ե. je vous crois de mes amis, զձեզ ինձ բարեկամս գիտեմ. || faire —, կարծեցուցանել, հաւատացուցանել. || trop — de, բերել մեծ ինչ կարծիս զումեքէ, մեծ ինչ հաւատալ. || je crois, կարծեմ, Ա՛ուի ինձ. à ce que je crois, որպէս կարծեմ, որպէս Ա՛ուի ինձ. il avait, à ce que je crois, étudié la question. || Je crois bien, եւ կարի իսկ քաջ, ոչ ինչ են զարմանք. il n'aime plus cette personne, je crois bien, elle n'est plus la même. 4. — qc. à qn., հաւատալ, ընծայել. je lui crois beaucoup d'habilité. Je croyais à cet homme plus de droiture qu'il n'en a. 5. հաւատալ, վստահանալ, վստահ լ. je crois sa promesse. Un malheureux sans nom, si l'on croit l'apparence.

Croire, չ. հաւատալ, հաւատս ընծայել. il ne faut pas être si facile à —, չէ պարտ այնչափ դիւրահաւատ լ., * պէտք չէ այնչափ դիւրահաւատալ. il semble difficile à —, դժուարահաւատ Ա՛ուի. c'est à n'y pas —, անհաւատալի իմն է. — en Dieu, aux miracles, հաւատալ Աստուծոյ՝ յԱստուած, սքանչելեաց՝ ի սքանչելիս. — sur la parole de qn., — բանից՝ ի բանս ուրուք, * մէկուն խօսքին հաւատալ. je vous crois, je ne vous crois pas, հաւատամ՝ չհաւատամ ձեզ. — à la magie, aux revenants, aux songes, à la vertu, à l'honneur, à la foi des serments, au bonheur. Ne croyez pas à votre père. Il proteste de son innocence, mais je n'y crois pas. 2. հաւատալ, հաւատս բերել, հաւատս ի ներքս բերել. cet impie ne croit point. Je vois, je sais, je crois.

Se croire, բ. համարել՝ կարծել՝ վարկանել զանձն. il se croit habile, invincible. — malheureux, եղկելի համարել զանձն, եղուկս կարդալ անձին. — qc., ինքնահաւան լ., * ինքնգինքն բան մի կարծել. les grands se croient tout permis, մեծամեծք զամենայն ինչ օրէնս համարին անձանց, * մեծերն ամէն բան իրենց Ա՛ոյլ տրուած կկարծեն. 2. հաւատալ, հաւատացեալ՝ հաւատարիմ լ., * հաւատացուիլ. ce qui se dit souvent finit par —. Cela ne peut —, ne se peut croire. 3. վստահ ցանձն համարիլ, յանձնապաստան լ. écoutez tout le monde, croyez peu de gens, gardez-vous bien de vous croire trop vous-même. || S'en croire beaucoup, beaucoup trop, մեծ ինչ կարծիս բերել զանձնէ, ինքնահաւան լ., * իր վերայ չափազանց համարումն ունենալ. || s'en croire, հաւատալ՝ ունկն մատուցանել անձին. mais, si je m'en croyais, je ne la verrais pas. || S. **Cru, e.**

Croisade, ի. խաչակրութիւն. prêcher la —. 2. փ. — contre les préjugés. Entreprendre une — contre qc. — pour la propagation, pour le triomphe d'une idée. 3. խաչակիրք, խաչակիր զօրք :

Croisat, ա. տզ. խաչադրամ (Գենուացւոց) :

Croisé, e, ած. խաչաձեւ, խաչանիշ, խաչատարած. jambes —es, ծնկաճաղ, ճալապատիկ. bras —s, խաչատարած բազուկք. avoir les bras —s, ձեռս զլանջօք արկանել՝ հարկանել, կալ զձեռս ի կապ, * ձեռքերն խաչաձեւ ունենալ. les mains —es, *ձեռքն խաչ կապած. les mains —es sur la poitrine, ձեռք խաչաձեւ ի վերայ լանջաց. || փ. rester, demeurer, se tenir les bras —s, les mains —es, կալ ձեռնամած՝ ձեռս ի կապ՝ ձեռս ի ձեռին՝ դատարկ՝ անգործ, * ձեռք ձեռքի վերայ դրած՝ պարապ կենալ. 2. հատեալ, *կրճատած. un chemin — par un autre. 3. փ. հակառակեալ, խափանեալ. — dans ses démarches par un adversaire habile. 4. խաչաձեւ, խաչաձիւս, կրկնաձիկար, կրկնաձեալ, կրկնատէջ, կրկնավերտ. étoffe —e, կամ գոյականաքար ան —, — պատառ. 5. rimes —es, խաչայանգք, ընդմիջեալ՝ ընդմիջավերջ յանգք. 6. q. feux —s, խաչաձեւ՝ հակառիւռ՝ շրջատարած հուր. 7. խառնաբիւն, խառնածին, այլասեռ. génération —e, — ծնունդ. 8. խաչակիր. les princes —s.

Croisé, ա. խաչակիր, խաչազգեաց, խաչազգեցիկ. l'armée des —s, բանակ խաչակրաց. 2. խաչաձիւս, կրկնաձեալ, կրկնատէջ (պատատ.) :

Croisée, ի. պատուհան, լուսամուտ, լուսանցոյց, օդամուտ. fermer, ouvrir une —. 2. — de chemins, ճանապարհակիզք :

Croisement, ա. խաչաձեւումն, խաչաձեւ հատումն. le — de deux chemins. 2. գլ. le — du fer, — սոյ, * Ա՛ուր Ա՛ուրի զարնելն. 3. խառնք (այլասեռ անասնոց), արիւնախառնութիւն, տարզուգաձիւն. cette race de moutons a été fort améliorée par son — avec le mérinos.

Croiser, ն. խաչաձեւել, խաչաձեւ՝ խաչապէս դնել, ծալել. — les jambes, ոտն զոտամբ արկանել, *ոտք ոտքի վերայ դնել, ծնկունքն ծալել. — կամ se — les bras, խաչաձեւել զձեռս, ձեռս զլանջօք արկանել՝ հարկանել, * ձեռք ձեռքի վերայ դնել. եւ փ. կալ ձեռնամած՝ ձեռս ի կապ՝ անգործ՝ դատարկ, * ձեռք ձեռքի վերայ պարապ կենալ. || գ. — les bombes, խաչաձեւել զռումբս. || — son habit, գիրերօք արկանել զլղանցս հանդերձին, * հագուստին ծայրերն վերայէ վերայ բերել. 2. հատանել զմիմեանս խաչաձեւ, հատանել, անցանել, յաջորդել, հանդիպել, * գիրար կտրել. cette route croise celle qui va de Paris à Lyon. Un lièvre croisa le chemin. L'éclair croise l'éclair. || — une étoffe, խաչաձիւսել, խաչաձեւ հիւսել. 3. գխ. — le fer,

սուսերամարտ լ., * Ցուրերն իրարու զարնել, Ցուր Ցուրի գալ. || — la baïonnette, յառաջ կարկառել զծայր սուինով, * սուինի ծայրն ցուցունել. || — les rimes, les vers, խաչայանգել, ընդմիջել զյանգս՝ զծայրայանգս. || une lettre, un courrier croise un autre, * ասի յորժամ երկու նամակք, երկու սուրհանդակք հանդիպին միմեանց ի հակառակ կողմանց գալով. 4. ի. — զո., զc., խաչանել, խաչան՝ արգելք լ. 5. խաչածեւել, խաչանիշ ջնջել գրչաւ, * վերան խաչ քաշելով աւրել. il a croisé trois ou quatre articles de mon compte. 6. տարզուգիլ. ի խառնս ածել զիամասեռս եւ զայլացնել կենդանիս. — des moutons français avec des mérinos.

Croiser, ն. խաչածեւիլ, * իրարու վերայ գալ. cet habit croise trop. Cette redingote ne croise pas bien. 2. նաւ. յածիլ, երթեւեկիլ, երթեւեկս առնել. — à vue de terre, au large. L'escadre croise dans la Baltique.

Se croiser, դ. հանդիպակիից լ., հանդիպակցիլ, հանդիպիլ միմեանց, * իրարու հանդիպիլ՝ հակառակ կողմէն գալով. nous nous croisâmes en route. Nos deux lettres se croisèrent. Les glaives se croisaient, սուսերք շրկահիչին ընդ իրեարս շեշտակի. եւ փ. des intrigues qui se croisent. Ils se croisent dans leurs prétentions, իրարան լինին միմեանց. 2. խաչակրել, խաչակիր լ. l'avanie détermina les Vénétiens à — contre les Turcs. 3. փ. միաբանիլ, նիզակակցիլ, դաշնաւորիլ. les rois se croisèrent contre la révolution française. 4. տարզուգիլ. ի խառնս գալ այլասեռ. անասնոց. le loup peut — avec le chien. || — sur l'établi, ծունգ զծռնգով նստիլ, * ոտուրներն ծալլուած՝ ծալապատիկ նստիլ (դերձակաց):

Croisette, ի. խաչիկ. խաչ փոքրիկ. 2. գիւ. մարգասուր (մարտուսուցի):

Croiseur, ա. նաւ. յածաւորակ. ծովայածուկ պատերազմանաւ. 2. յածաւորակապետ. նաւապետ յածաւորակի. 3. ած. un bâtiment —, un vaisseau —, — նաւ. 4. Ց. յածածիճառն. 5. ճր. filon —, յածերակ. կողմնական երակ (գետնածխոյ):

Croisière, ի. նաւ. յածումն. պլտոյտ յածաւորակի՝ մարտանաւի. tenir la —, յածիլ. la — a duré six mois. 2. յածավայր. ծովատեղի դիպան յածանաց մարտանաւաց. la Manche est une mauvaise —. 3. յածաւորակք. յածական մարտանաւք, լրտես նաւք. une forte, une nombreuse —. 4. կիցք, ճանապարհակիցք (երկաթուղեաց):

Croisière, ի. զ. կռուան (Ցրոյ եւ սրասուինոյ, épée — baïonnette).

Croisillon, ար. խաչաձեւ. Ցեւ խաչի. 2. ճ. խաչարդ. խոտորնակ գերան դրան:

Croissance, ի. աճումն, աճեալութիւն, աճողութիւն. prendre sa —, աճումն առնուլ, յաճումն գալ, աճել. avoir toute sa —. — d'un homme, d'un cheval, d'un arbre. Age de —. 2. փ. —, զարգացումն. c'est un jeune esprit qui n'a pas pris toute sa —. L'amour est la suprême — du cœur.

Croissant, e, ած. աճեցական, աճեցուն, աճուն, զարգուն. un bruit —. Une population —e. Toujours —, յարաճուն:

Croissant, ա. աս. մահիկ, կիսալուսին. la lune est dans son —, à son —. Le — de la lune. Les cornes du —, մահիկեղջիւրք. en forme de —, մահիկաձեւ. 2. —. (դրօշ պետութեան Տաճկաց. arborer le —. 3. — (Տաճկաստան). faire pâlir le —. 4. —, մահիկածեւ, * կէս լուսին, կէս լուսնի ձեւով. 5. եգ. —, մանգաղակ. 6. զ. —. մահիկածեւ ամրութիւն. 7. հցգ. —. նկանակ մահիկածեւ:

Croissure, ի. խաչաձիւս, խաչաձեւ հիւսուած (պատուաց). 2. խաչայանգումն. la — des vers.

Croît, ա. եգ. աճ, աճուամն (կենդանեաց ծննդեամբ):

Croître (je crois, tu crois, il croît, n. croissons, v. croissez, ils croissent; je croissais, n. croissions; je crûs, tu crûs, il crût, n. crûmes, v. crûtes, ils crûrent; j'ai crû; je croîtrai, n. croîtrons; q. je croisse; q. je crusse, q. tu crusses, qu'il crût, q.n. crussions, etc.) ն. աճիլ, աճուամն առնուլ, զարգանալ, ծաճանալ. cet enfant croit rapidement. Cet arbre a crû beaucoup dans l'année. — à vue d'œil, insensiblement. || Faire —, աճեցուցանել, զարգացուցանել. la pluie a fait — les blés. || Ne faire que — et embellir, ասի զմանկահասակ օրիորդէ որ աճելովն ի տիս եւ յաւելու ի գեղ. եւ փ. երթալով երթալ եւ աճիլ, զարգանալ. sa passion pour le vin, ne faisait que — et embellir. 2. աճիլ, զարգանալ, առաւելուլ. — en beauté, en sagesse, en vertu, — գեղեցկութեամբ, իմաստութեամբ, առաքինութեամբ. 3. աճել, զարգանալ, բուսանիլ, արմատս արձակել, ուռճանալ, ջովանալ, ստեղծիլ. il ne croît pas de blé en ce pays. La vigne ne croît pas dans les pays du nord. 4. աճել, ծաճանալ, առաւելուլ. les jours croissent. 5. աճիլ, բազմանալ, առաւելուլ. la lune commence à —, սկսանի լուսին աճիլ, լուսին յաճմունն է. le bruit de la guerre croît tous les jours. Ses désirs croissent avec ses richesses. Il sentait — son amour. Mon malheur croissait toujours. Je vois mes honneurs —. Vos impostures croissent tous les jours. La population crût beaucoup en peu de temps. Les pluies ont fait — la rivière. La rivière a crû de deux décimètres.

Croître, ն. աճեցուցանել, զարգացուցանել, առաւելուլ, բազմացուցանել. m'ordonner du repos, c'est — mes malheurs. Cet honneur va — son audace.

Croix, ի. խաչ. le supplice de la —. Les branches de la —, Ցուք —ի sans —, անխաչ. attacher qn. en —, à une —, ի — հանել, կախել զ—է՝ զփայտէ, խաչել զոք. surmonté d'une —, խաչագլուխ. 2. փայտ խաչի, խաչափայտ, կենաւրմատ փայտն. la sainte —, սուրբ խաչն, կենաց փայտն. invention de la sainte —, գիւտ խաչի, խաչգիւտ. exaltation de la sainte —, վերացումն սրբոյ խաչի, խաչվերաց. || bénir l'eau en y plongeant la —, խաչաւուայ առնել. voleur d'une —, խաչագող. adorateur de la —, խաչապաշտ. || փ. mettre une injure, une disgrâce, un ressentiment au pied de la —, դնել զնոսա յոտս —ի, ներել նոցին ի սէր Քրիստոսի. 3. խաչ, քրիստոնէութիւն. l'étendard de la —. Le triomphe de la —. 4. Le chemin de la —, ճանապարհ խաչի, խաչուղի. 5. նեղութիւն, վիշտ, տառապանք. chacun a sa — dans ce monde. Porter sa —, բառնալ՝ կրել զ— իւր, * —ն վերցունել. 6. —, * խաչելութիւն. élever, planter une —, — կանգնել, * տնկել. on place une —, on dresse un autel. — d'évêque, — pectorale, եպիսկոպոսական —. — latine, grecque, լատնաձեւ՝ յունաձեւ —. aller au-devant de qn. avec la — et la bannière, ընդառաջ գնալ ուրուք, ընդունել զոք մեծաշուք հանդիսիւ, * առաջ փառօք, խնկով մոմով. il faut aller le chercher avec la — et la bannière, ասի զառնէն ընդ որում հարկ է վարիլ բազում շքով, մեծարանօք. || le signe de la —, —, նշան խաչի, խաչանիշ նշան, խաչանշան. faire le signe de la —, խաչանշան առնել, խաչանիշ կնքել զդէմն, խաչակնքել, խաչ առնել՝ հանել, * երեսն խաչ հանել. prendre la —, խաչակրել, խաչակիր լ. || — de par Dieu, de par Jésus, այրեւրն, այրենապան. եւ փ. սկզբունք, տարերք, նախակրքութիւնք. prétend-il nous renvoyer à la — de par Dieu? || En —, խաչաձեւ, խաչանման, խաչանիշ, խաչապէս. avoir, mettre les jambes en —, ոտն զոտամբ արկանել, * ոտք ոտքի վերայ դնել. mettre ses bras en —, խաչանման տարածել՝ դնել զձեռս ի վերայ կրծից. || — en pierre, խաչքար. || ը. il faut faire la —, faire une — à la cheminée, ասի յորժամ որ առնէ անսովոր ինչ, կամ յանկարծ տեսանեն զնա, գայ ի տուն ուրեք ուր չէր եկեալ յեւս երկար ժամանակաց. || faire une —, une grande — sur qc., խաչ՝ խաչ մեծ հանել ի վերայ իրիք, * բանի մի վերայ խաչ՝ մեծ — հանել. 7. խաչ, խաչանշան. պատուանշան այլեւայլ ասպետական կարգաց. la — de la Légion d'honneur, la — de Malte. եւ լոկ la —, նշանակէ զխաչ Լեգէոնին պատուոյ. il a eu la — pour une action d'éclat. || Grand-croix, ա. մեծ խաչակիր յասպետուէ. les grands-croix. || Grand-croix, մեծ խաչ (մեծագոյնն շքանշանի). il va recevoir la grand-croix de la

Légion d'honneur. 8. աս. — australe, — du sud, հարաւային խաչ, խաչն հարաւոյ. աստեղատուն հարաւային կխաչեցոյ:

Cromlech (քրոմլէք) ա. հխ. շըրջապար. * տեսակ մի բազին դրուածոց:

Crommyodendre, ա. բ. սոխածառ. տես բրածոյ տնկոց:

Crommyomancie, ի. սոխագիտութիւն, սոխահմայութիւն:

Crommyomancien, enne, ա. սոխագէտ, սոխահմայ, սոխահմայուհի:

Cromorne, ա. եժ. կորափող (երգեհոնաց):

Cromyocrinus (քրոմիոքրինիւս) ա. վբ. սոխաշուշան. խումբ բրածոյ ծովաշուշանաց:

Cron, ա. հբ. խեցահող. աւազուտ հող խեցախառն:

Cronartion (սիօն) ի. բ. կեդրոն. տես մանրադիտակ տնկոց կղկեայց (urédinés).

Crône, ա. ն. բեռնակ. մեքենայ ի բառնալ զբեռինս նաւաց եւ ի բեռնաւորել գնոսին:

Cronographie, ի. աս. կռոնոագրութիւն, երեւակագրութիւն. նկարագիր Կռոնոս կամ Երեւակ մոլորակի:

Cronographique, ած. աս. կռոնոագրական. երեւակագրական. traité —.

Cronstedtite, ի. հբ. կրոնստեդտեան. ջրագայլախառզատ երկաթոյ սեւագոյն:

Croo (քրու) ա. ար. կրու. ազգ զգօնակապկի (semnopithèque).

Crookésite, ի. հբ. կրուկէսեան:

Croomie (քրումի) ի. բ. կրումեան. տես ծորենեաց (berbéridée).

Croquade, ի. նկ. սուսերագիր:

Croquant, ա. հզ. դոյզն դուզնաքեայ որ, այր ողորմելի, * ոչինչ մարդ, չպիտոյ. passe un certain — qui marchait les pieds nus.

Croquant, e, ած. կսկուծ «գլաքը». biscuit —. Croûte —e. 2. ի. —. ազգ կարկանդակի. 3. կռնիկ (մսի):

Croque-abeille, ի. Ա. մեղուաքաղ:

Croque-au-sel (à la —, ալաքրոքսել) մ. ադիւ եւեմ համեմեալ. manger du poulet, des radis à la —, — ուտել հաւ՝ բողկ:

Croque-lardon, ա. բ. շողոքորթ, պատառաբոյծ:

Croquembouche, ա. խոնդակ. ամենայն ազգ կսկուծ կարկանդակաց եւ շաքարապատ պտղոց:

Croquement, ա. շաչիւն. շաչուն:

Croque-mitaine, ա. ճիւաղ, խրտուիլակ «գարագանճօղլ». si tu n'es pas sage, — viendra. Des —s.

Croque-mort, ա. հգ. դագաղաթարձ, դագաղակիր, դիակիր. des —s. || Une figure de —, տխուր դէմք:

Croque-note, ա. հգ. խազկեր. անիանեաց երաժիշտ՝ նուագածու. des —s.

Croquer, չ. շաչել՝ ձայն հանել (ակռայի տակ). les macarons croquent sous la dent.

Croquer, ն. խռնտալ. մանրել աւտամբք, * գլաքը գլաքը ծամել, կուտրտել ակռաներով. — des pralines, des croûtes. 2. լափել, անյագ ուտել. il croque un poulet en moins de rien. || փ. enfant gentil à —, մանուկ ամենագեղեցիկ, ամենասիրուն. նոյնպէս ասի եւ զչքնաղագեղ օրիորդէ. elle est jolie à —, կլ. elle est à —. || փ. — une fille, un jeune cœur, բնդ միտ մտանել կնոջ, բնդունել զշնորհս նորա. 3. բ. աւտանապագրել, գծագրել, ծրագրել, ուրուագրել. — un groupe de pêcheurs. — un roman. || — le marmot, ապասել բնդ երկար, * երկար ապասել. 4. եժ. բ. — une note, un passage, un trait, ուտել, կլանել, անցանել:

Croque-sol, տ. **Croque-note.**

Croquet, ա. կղունձ «գլաքը». ազգ չոր եւ կսկուծ կարկանդակի. || փ. եւ ռ. être comme un —, դիւրագրգիռ՝ անհամբեր է:

Croquet, իս. խղ. անգլ. կրոքէ:

Croquette, ի. խ. խռնտիճ, տապկիկ (բրնձոյ, գետնախնձորոյ):

Croqueur, euse, գ. բ. գուլափ, լափլիքող. c'est un grand —, մեծ —է. || փ. un — de femmes, յափշտակիչ սրտի կանանց. un vrai — de nonnes. || փ. — de rimes, քերթողակ. յոռի քերթող:

Croquignole, ի. կարճրուկ. ազգ կարճր կարկանդակի. manger des —s. 2. պոնդ, պլնարիկ «ֆիսքէ». * մկրին մատով քթին կամ գլխին եղած հարուած. donner, recevoir des —s. || հն. **Chiquenaude.**

Croquignoler, ն. պոնդել, պլընարիկել. — qn.

Croquignolet, ա. խ. կարճրուկիկ. * տեսակ մի չոր եւ կսկուծ ճաղ:

Croquis (քրոքի) ա. սուսերագիր, ծրագիր, նախագիծ, սուսերագիծ, արուճանակ. faire un —, — առնել՝ հանել, նախագծել, ծրագրել, ընսուսերագրել. faire le — d'une figure. — d'un poème.

Croskill, ա. եգ. կրոսքիլ. * տեսակ մի սափան հողակոշտերն փըշրելու:

Crossandre, ի. բ. ծոպառէջ. տես տոհմի տատանտեայց (acanthacées).

Crossaque, ա. սր. դգոր. ազգ

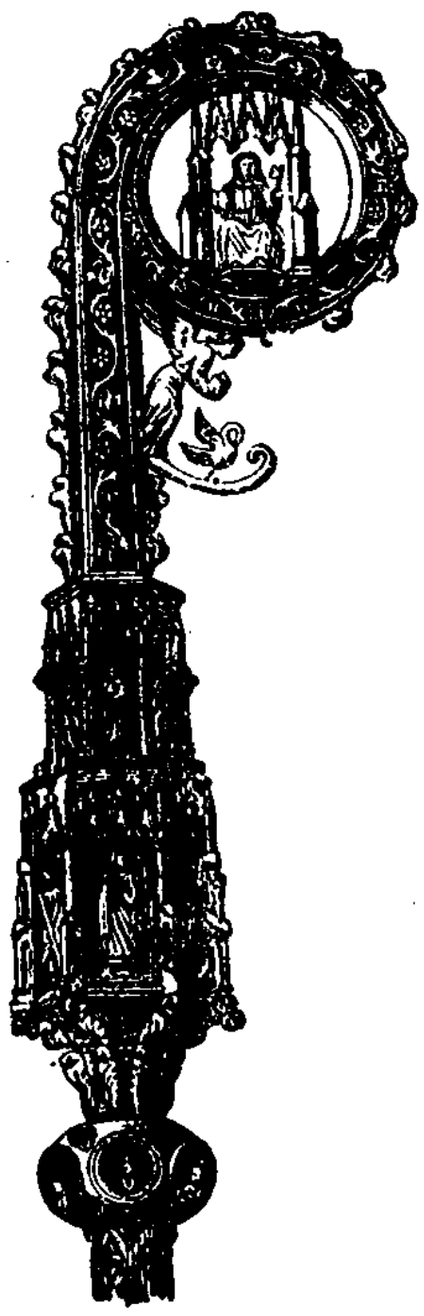
Cross-country (քրոսքաունթրի) ա. անգղ. արտամէջ. ձիարշաւ բազմարգել:

Crosse, ի. ճոկան. գաւազան եպիսկոպոսական՝ վարդապետական. — d'or, d'argent. Il officia avec la —. 2. ճոկան, հրացանաբուն. la — d'un fusil. Donner des coups de —. || Mettre la — en l'air, դնել զ— յօդս. ոչ եւս մարտնչել, անձնատուր լ. 3. ճոկան, գնդամուղ. կռաճագ գաւազան, . հն. **Criquet.** 4. մգ. ճոկան. — de l'aorte. 5. մգ. ճոկան, ճոկանամիս:

Crossé, e, ած. ճոկանաւոր, ճոկանակիր, գաւազանակիր, գաւազանաւոր. abbé — et mitré.

Crosser, չ. ճոկանել. գնդակ խաղալ ճոկանաւ՝ կռաճագ գաւազանաւ. cet enfant est allé —.

Crosser, ն. ճոկանել. մղել կռաճագ գաւազանաւ. — une balle, une pierre. 2. փ. եւ բ. խրատել՝ արհամարհանօք գնալ բնդունելք, * խաստուճամբ վարուիլ. on l'a crossé comme il le méritait.

Crosse.

Se crosser, պ. կրուիլ, * ծեծկըռիլ. il se sont rudement crossés.

Crossette, ի. եգ. աղուէսի, չաչ. ուռ. որթոյ, ճիւղ ձկնոյ. — de vigne. — de figuier. 2. ճ. աղուէսի. clef en —, աղուեսապոյտ:

Crosseur, euse, գ. ճոկանախաղ. որ խաղայ մականաւ:

Crossillon, ա. կոճանակ. կոր ծայր կոճանի:

Crossolépide, ի. բ. ծոպաձեւի. ազգ պատուածաթեայց:

Crossope, ա. սր. ծոպոտն. * տեսակ մկնաքոյ (musaraigne).

Crossopétale, ած. եւ ի. ծոպատերեւ:

Crossophore, ա. սբ. ծոպակիր:

Crossoptérine, ի. ձգ. ծոպաձեւին. * կալաքարակերպ հանեալ ծոպաձեւի կեղեւէն:

Crossoptérygiides, ա. յ. վբ. եւ կ. ծոպաձեւազգիք. տոհմ ինչ ձըկանց:

Crossoptéryx, ա. ծոպաձեւ. տես տորոնեայց (rubiacées).

Crossorhinus (քրոսորինիւս) ա. ձդ. ծոպաքիթ. ազգ շանաձկան:

Crossosome, ա. բ. ծոպամարմին. տես հրաննկեայց (renonculacées).

Crossostemme, ա. բ. ծոպապըսակ. տես անուածաղկեայց (passiflorées).

Crossostéphion, ա. բ. ծոպաձագ. տես տոհմի պատուածաթեայց:

Crossostome, ա. փմ. ծոպաբերան:

Crossostyle, Crossostylide, ա. բ. ծոպասիւն. տես տոհմի արմատակրեայց (rhizophoracées).

Crossote, ա. մբ. ծոպամիջատ. սեռ. պատենաՁեւից յԱփրիկէ։

Crossotome, ա. բ. ծոպաճյատուած. սեռ. գուդենեայց (goodéniacées).

Crossozamie, ի. բ. ծոպախրՁաբի. սեռ. արմաւենապտերեայց (cycadées).

Crossure, ա. կ. ծոպագի, ծոպածեռ. սեռ. զեռնոց ի տոհմէ մոլիզականաց։

Crotaconique, ած. տգ. կրոտընձախոտային. acide —, — ՁՁու. ած ՁՁուոյ որ միջնական է կրոտոնային եւ ընձախոտային ՁՁուց։

Crotalaire, ի. բ. բոժոժատունկ. սեռ. տոհմի ԹիԹեռնասերից (papilionacées).

Crotalariées, ի. յ. բ. բոժոժատունկեայք. հատուած ԹիԹեռնասերից։

Crotale, ա. հխ. ճակղաբան. հն. **Cliquette.**

Crotale, ա. սք. խարամանի, բոժոժօձ. բոժոժաւոր օձ։

Crotalide, Crotalidé, e, բոժոժօձանման. || ա. յ. les —s, —բ. տոհմ կարգի օձատեսակաց, նախատիպ ունելով զբոժոժօձ։

Crotalistre, ա. ճակղաբանաձայր։

Crotalocrine, ա. կ. բոժոժաշուշան. ազգ ծովաշուշանաց։

Crotalocrinides, ա. յ. կ. բոժոժաշուշաննայք. տոհմ ծովաշուշանաց։

Crotaloïde, ած. կ. բոժոժօձանկեպ. || ա. յ. les —s, —բ. տոհմ զեռնոց որոց նախատիպ բոժոժօձ։

Crotalophore, ա. կ. բոժոժօձանկիր. հն. **Crotale.**

Crotalure, ած. կ. բոժոժաձեւ, բոժոժագի. որ բոժոժաձեւ ունի զագին. || ա. յ. les —s, —բ. հն. **Crotaloïdes.**

Crotaphal, e, ած. մգ. քունքային. l'os —, քունքոսկր։

Crotaphique, ած. մգ. քունքային. artère —.

Crotaphite, ա. եւ ած. մգ. le —, le muscle —, քունքադնդեր. դնդեր քնքոց։

Croton, ա. բ. կրոտոն. ճառ եւ ծոպի Ամերիկոյ. կն. **croton sébifère** կամ **arbre à suif**, ճարպաճառ, ճարպենի. || huile de —, կրոտոնիւղ։

Crotonate, ա. տգ. կրոտոնատ. ազգ աղի գոյացեալ զուգախառնութեամբ կրոտոնային ՁՁուոյ ընդ ապանալի տակի։

Crotone, ի. բ. լիաք. ազգ սնկոյ. 2. բժ. —. ուռոյց սպնգանման։

Crotonées, ի. յ. կրոտոնեայք. ցեղ տոհմի կաղնչանեայց նախատիպ ունելով կկրոտոն։

Crotonine, ի. տգ. կրոտոնին. * կալաքարակերպ գտեալ կրոտոնի կուտին մէջ։

Crotoninées, S. **Crotonées.**

Crotonique, ած. տգ. կրոտոնային. acide —, — ՁՁու, կրոտոնաՁՁու։

Crotonogyne, ի. բ. իգակրոտոն.

Crotonol, ա. տգ. կրոտոնուլ. տարրն կրոտոնիւղոյ։

Crotonopside, ի. բ. կրոտոնաոտ. սեռ տոհմի կաղնչանեայց։

Crotonylène, ա. տգ. կրոտոնիլին. չրածխուկ ինչ։

Crotonylique, ած. տգ. կրոտոնիլինային։

Crotophage, ա. Ձ. կրոտոնակեր։

Croton.

Crotophaginées, ի. յ. Ձ. կրոտոնակերեայք. ննձաւոտիմ կկուաձեղուազգեայց(cuculinées) նախատիպ ունելով զկրոտոնակեր։

Crotte, ի. քակոր, կու, սպտուր, գշկուր, աղբ, * ուչգ (անասնոց ոմանց). — de cheval, de brebis, de chèvre, de lapin. 2. տիղմ, ցեխ, գայռ, * տիլ (փողոցաց). il fait bien de la —, տղմուռ ցեխաՁաՁաւ տրտմատարած են փողոցք. il y a de la — sur votre habit. || ի. եւ ռ. être, tomber dans la —, յողորմելի պայմանի լ., * ողորմելի վիճակի մէջ լ։

Crotté, e, ած. տղմուռ, ցեխուռ, տղմալից, տղմագին, ցեխաՁաՁախ, տղմաՁաՁաւ, տղմաշաղախ, * ցեխոտած. un habit —. Il est bien —. Il est — jusqu'aux genoux. || ք. être — comme un barbet, jusqu'aux oreilles, jusqu'à l'échine, տրտմաՁաՁաւ ցեխաՁաՁաւ լ. || il fait bien — dans les rues, տղմուռ են փողոցք. || ի. poète —, ողորմելի յոռի անհամ քերՁող։

Crotter, ն. ցեխոտել, ցեխաՁաՁախ լ. — son pantalon, ses habits. Vêtements crottés, գայռեալ հանդերձք

Se crotter, դ. ցեխոտիլ, տղմանալ, ընդ ցեխ գալ, * ցեխոտիլ, տրոտիլ. vous vous êtes bien crotté. Action de —, ցեխոտուՁիւն։

Crottin, ա. քակոր, աղբ, սպտուր, կու, գշկուր (ձիոյ, այծից, ոչխարաց). — sec du cheval, խուշկի. — de mouton, սպտուր, պտտուր, կտտոր, * պլուզ, տարՁ. S. **Bouse.**

Crotu, e, ած. չեչոտ, ծաղկաւեր. visage —.

Crou, ա. եգ. կաւաքարահող. հն. **Crain.**

Crouanie, ի. բ. կրուանիա, կրուաննեի. սեռ. ջոտից։

Croulant, e, ած. խարխուլ, խախուտ, փլատ, կիսափուլ, * փլփլելի. édifice, mur —. 2. ի. —, անհաստատ, յողդողդ. une société —e.

Croulement, ա. փուլ, փլուզումն, փլումն, կործանումն. — d'un bastion, d'une terrasse.

Crouler, յ. փլանիլ, ի փուլ գալ. կործանիլ. la maison a croulé, est croulée. Le colosse a croulé. Faire —, փլուզանել, փլուցանել, կործանել. 2. փ. —. l'empire croulait de toutes parts. Cette objection fait — tout votre système. 3. նա. — un vaisseau, խառնել զնաւն ի ծով, * նաւն ծով իջեցուցանել. 4. ռ. — la queue, շարժել՝ ոստոստանել զագի, * պոչն շարժել վախէն. le cerf croule la queue.

Croulier, ère, ած. ճախճախուտ, աւազուտ. terre —ère. Près —s.

Croulière, ի. ճախճախուտ տեղի, ճահիճ, մօր։

Croup (բրուփ) ա. բժ. խոչկուկ, արկղիկեղք, հատամղձուկ. կկղծմաչկային փողացաւ։

Croupade, ի. ձվ. ընդոստումն (ձիոյ). faire une —, ընդոստնուլ։

Croupal, e, ած. բժ. խոչկուկային. voix —e.

Croupe, ի. գաւակ (ձիոյ). qui a une large —, գաւեղ. qui a la — grasse, առագաստակ. monter en —, գաւակել. հեծանել ի —. prendre qn. en —, գաւակել, առնուլ զոք ի —ն, հեծուցանել զոք զկնի իւր, * մէկն իւր ետեւն հեծցունել. se mettre, mettre en —, գաւակել՝ հեծանել՝ հեծուցանել ի —ն ձիոյ. 2. գագաթն, կատար, գլուխ. — de montagne, արտեւան լերին։

Croupé, e, ած. cheval bien —, գաւեղ՝ քաջագաւակ երիվար։

Croupeux, euse, ած. բժ. խրոչկուկոտ, խոչկուկաւոր։

Croupi, e, ած. լճացեալ, մօրացեալ, դեղնխեալ. de l'eau —e, — ջուր։

Croupien, enne, ած. մգ. գաւակային. muscles —s.

Croupier, ա. խաղակից, խաղընկեր. 2. շահընկեր, շահակից. 3. ած. գաւականիստ. le cavalier —.

Croupière, ի. ողնուղար, փոկ գաւակի «գուպոն». mettre, attacher la —. || Tailler des —s à qn., նեղել՝ տագնապել զոք, * մէկուն դըժուարութիւններ հանել։

Croupion, ա. ոռ, յետոյք (հաւուց. 2. ողնաճայր, * պոչ (մարդոյ)։

Croupir, յ. լճանալ, մօրանալ, ծովանալ, դեղնխիլ (ջրոց). 2. նեխիլ, փտիլ, ծրդիլ, ճնկիլ. la paille qui croupit dans une mare. Le fumier croupissait dans la cour de cette ferme. Cet enfant croupit dans ses langes, dans l'ordure. Ne pas laisser un malade — dans la saleté. || փ. — dans l'ignorance, ճնգիլ ի տգիտութեան. — dans le vice, ծրդիլ՝ պարանոցաՁաղ լ.՝ ՁաՁաւեալ՝ ՁաւալեալՁ կալ ի չարիս, * ախտի մէջ ՁՁրիլ։

Croupissant, e, ած. լճացեալ, մօրացեալ, դեղեխեալ, դանդաղամած. l'eau —e, — ջուր, մօրաջուր. marais —s, մօր: [դեղեխանք:

Croupissement, ա. լճացումն,

Croustillant, e, ած. կակուղ «գբ-Ցրր». pâtisserie —e. 2. փ. հեշտագդեցիկ, ախորժաճաշամ. femme —e.

Croustille, ի.ը. կեղեւիկ (հացի). donnez-lui encore une —. 2. ճաշիկ:

Croustiller, չ. ը. ուտել կեղեւիկ հացի. il se met à —. 2. շաչել, կրսկուծ լ. pâté qui croustille sous la dent.

Croustiller, ն. ուտել զմնացորդս. — les restes d'un repas.

Croustilleusement, մ. ճաղրաճուճ, ցոփաբանօրէն, լկտաբար:

Croustilleux, euse, ած. ճաղրաճու, կատակախօս, ցոփ, լկտի, ցոփաբան. discours, conte —. Anecdote, chanson —euse.

Croûte, ի. կեղեւ, կողաիաց, *կողինձ. — dure. — de pain, հացակեղեւ, կեղեւ հացի. manger une — au pot. || ը. casser la —, une — avec qn., ալ եւ հաց ուտել, ուտել՝ ճաշել ընդ ումեք բարեկամաբար՝ մտերմաբար. եւ լոկ casser la —, ուտել պատառ ինչ, *կտոր մի բան ուտել. || փ. ne manger que des —s, * խեղճ ուտել. 2. կեղեւ (խմորեղինաց). — d'un pâté, d'une tourte. 3. կեղեւ, երեսք, արտաքին կերպարանք. — terrestre. 4. բժ. կեղեւ, կեղեւանք. — dartreuse. || —s de lait, քէրքէշ, *կորկոր. հն. **Achores.** 5. նկ. յոռենկար, կեղեւանկար, չնչանկար. նկար յոռի եւ անարուեստ. ce peintre ne fait que des —s. 6. ո. այր զակատեալ ի կանխակալ սովորութիւնս, յետսամիտ, *ծերաց մարդ. c'est une —, c'est une vieille —.

Croûtelette, ի. կեղեւիկ (հացի). manger une —.

Croûter, (se —) դ. կեղեւանալ, *կեղեւ կապել: [xylome —.

Croûteux, euse, ած. կեղեւոտ.

Croûtier, ա. կեղեւանկարիչ, յոռի՝ անարուեստ նկարիչ, *նկար մըրոտող:

Croûton, ա. կեղեւակ. քաջեփ ծայր հացի եւ կեղեւանման քաջեփ հաց. aimer le —. Manger un —. 2. իգ. կեղեւանկարիչ. յոռի՝ անարուեստ նկարիչ. ce n'est qu'un barbouilleur, un —. 3. ո. զակատեալն ի կանխակալ կարծիս՝ սովորութիւնս, այր յետսամիտ, * ծերաց ուղեղ՝ մարդ:

Croûtonner, չ. ո. կեղեւոտել. * կերակրէն դուրս ստէպ հաց ուտել. 2. նկ. յոռենկարել. յոռենկար առնել:

Crove կամ **Crowée,** ի. բ. կրովենի. սեռ տոհմի փեգենեայց:

Crown (քրաուն) ա. Ծագադրամ:

Crown-glass (քրաունկլաս) ա. Ծագապակի, քիւրեղաքար:

Croyable, ած. հաւատալի, արժանահաւատ. cela n'est pas —. Il est —. Il n'est pas — que vous iriez dans cet endroit. Ils ne sont pas moins —s que vous. 2. ա. արժանահաւատութիւն. tout renchérit au delà du —.

Croyance, ի. հաւատք, վստահութիւն. telle est ma —. Gagner la — de qn. J'ai la ferme — que votre entreprise aura un succès complet. Ce que vous dites, mérite toute —. Donner — à, հաւատալ, հաւատս ընծայել. 2. կարծիք, միտք. cela est arrivé contre la — de tout le monde. — philosophique. 3. հաւատք, դաւանանք, դաւանութիւն. changer de —, փոխել զհաւատս, հաւատափոխ լ. changement de —, հաւատափոխութիւն:

Croyant, e, ած. հաւատացեալ, հաւատացող. elle est redevenue —e. Les âmes —es. Une action —e. 2. գ. —. Abraham, père de tous les —s. Les vrais —s, ուղղահաւատք:

Crozophora, Crozophore, ա.ը. S. **Chrozophora.**

Cru, ա. ածք, աճումն. ces arbres ont bien poussé, voilà le — de cette année. 2. ածք, բերք, պտուղ. on leur a défendu d'apporter d'autres marchandises que celles du — de leur pays. Son vin est du — de sa vigne. 3. երկիր. ce vin-là est d'un bon —. Ce foin est de mon —. || Vin du —, երկրացի՝ *տեղացի գինի (շինեալ յայգեաց տեղւոյն ուր ըմպի). 4. փ. եւ ը. գիւտ, հնար, միտք. cela est de votre —, — քո է այս. c'est de votre — que vous dites cela. Il n'y a rien de son — que le mensonge.

Cru, e, ած. հում, անեփ, անխարշ. de la viande —e. 2. խակ, տհաս. des fruits —s. Pomme —e. 3. տհալ, դժուարահալ, անմարս, դժուարամարս. le concombre est très —. Eau —e. 4. հում, անգործ, անողորկ, անկազմ, անյարդար. cuir —. Soie —e, անգործ՝ անեփ մետաքս. métaux —s, անգործ մետաղք. 5. բժ. հում. humeurs, matières —es, — հիւթք (որք չեն ընկալեալ զկարեւոր ասպիճան ջերմութեան). 6. անեփ, անեռուծ. tuile —e. Chanvre —, անլուայ կանեփ. 7. նկ. խակ, անհարթ, անյարդար, անյարմար. un ton —. Couleur —e. 8. փ. խակ, տհաս, անյարդար, խիստ, բիրտ. j'ai mis ma pensée toute —e sur le papier. Langage — et informe. Cela est bien —. J'excuse ta réponse un peu —e. 9. անճաշ, անպատեհ, անպարկեշտ, լկտի, խառնախօս, անշնորհ. ils ont tenu devant elle des discours un peu trop —s.

A cru, մ. մերկ, ի մերկուց, *մրսին՝ մորթին վրայէն, բոբիկ. chausser les bottes à —, մերկ ագանել զկօշիկս, * բոբիկ հագնիլ. monter à —, S. **Monter.**

Cru, e, անց. **Croire** բայի. հաւատացեալ. une nouvelle —e légèrement. 2. կարծեալ, կարծեցեալ, հաստատեալ. Hercule — fils de Jupiter.

Crû, e, անց. **Croître** բայի. աճեալ, աճեցեալ. champignon — en une nuit.

Cruauté, ի. անգթութիւն, անողորմութիւն, անագորոյնութիւն, դրժնեխութիւն, դժնդակութիւն, դժխեմութիւն. sa — n'a point de bornes, — d'un tigre. Il y a de la — à tuer un homme pour un soufflet. Il y aurait de la — à séparer ces deux amants. Les —s de Néron. Éprouver des —s. La — du destin, du sort, de la fortune. La —, les —s d'une maîtresse. Exercer des —s inouïes. Exercer sa — contre, sur qn. Traiter qn. avec —.

Cruche, ի. կուժ, սափոր, Ծակոյկ, կահոյք, ստոման. aller quérir de l'eau avec une —. Mettre, verser de l'eau dans une —. La — au large ventre. — cassée. 2. կժաչափ. չափն հեղանիւթոյ ամփոփեալ ի միում կժի. une — d'eau, d'huile, de vin. Répandre une — d'eau. 3. ը. պանդոյր, անժիտ, *անխելք. c'est une —. Je ne suis pas une —. || S. **Aller.**

Cruchée, ի. կժաչափ, Ծակուկաչափ. une — de vin, d'huile. Aller à la fontaine et rapporter une — d'eau.

Crucherie, ի. ը. պանդորթութիւն, անմտութիւն, *անխելքութիւն:

Cruchette, ի. կուժիկ, Ծակուկիկ:

Cruchon, ա. խաւեակ, Ծակուկիկ, դորակ. 2. —. *մէջի հեղուկն. boire un — de bière.

Cruciade, ի. եպ. խաչակոնդակ. տուեալ ի Պապէն առ արքայս Սպանիոյ եւ Փորթուկալի յառնուլ տասանորդս յեկեղեցականաց ի նպաստ ծախուց պատերազմաց ընդդէմ անհաւատից. bulles de la —. Prêcher la —.

Crucial, e, ած. վ. խաչածեւ:

Crucianelle, ի. բ. խաչխոտ.

սեռ տոհմի տորոնանմանից:

Crucibule, Crucibulum (քրուսիպիլօմ) ա. բ. խաչատունկ. տունկ ինչ մակաբոյս:

Crucifère, ած. ճ. խաչաբեր. colonne —. 2. բ. խաչաբեր, խաչածաղիկ. plantes —s. || բ. յ. ի. —ք. la famille des —s (որոց խաչածեւ են ծաղկունք):

Crucifère.

Cruciférine, e, ած. բ. խաչաբերեայ, խաչածաղկեայ. || —es, ի. յ. —ք. դաս տնկոց նախատիպ ունելով զխաչաբերս: [խաչահանու:

Crucifiant, e, ած. խաչահան,

Crucifié, e, ած. խաչեալ, խա-

չելեալ . Jésus-Christ —. 2. ա. le —, —ն . Քրիստոս Տէրն մեր . 3. փ. —, խաչաչարչար , խաչակրօն , մահացեալ . une vie —e. || փ. être — avec Jésus-Christ, խաչակից լ. Քրիստոսի:

Crucifiement, Crucifiment, ա. խաչահանութիւն . 2. խաչելութիւն , խաչանկար. le — de Rubens. 3. փ. խաչելութիւն , խաչակցութիւն. le — de la chair. Elle porte la chasteté jusqu'au — de la chair.

Crucifier, ն. խաչել , ի խաչ հանել , խաչամահ սպանանել . — qn., Jésus-Christ. || Se faire — pour qn., pour qc., — զանձն , յանձն առնուլ զամենայն ի սէր ուրուք՝ իրիք. 2. փ. —, մահացուցանել , մեռուցանել , զոհել . il faut tout — pour suivre Jésus-Christ. — la chair, les sens.

Crucifix (քրիւսիֆի) ա. խաչ , խաչելութիւն . un — d'or, d'argent, d'ivoire, de bois. Baiser le —, համբուրել զ—, * —ն պագնել . elle colla ses lèvres sur le —. || Mettre une injure au pied du —, դնել զնախատինս յոտս խաչի . համբերել նախատանաց ի սէր Քրիստոսի :

Crucifixion (քրիւսիֆիքսիօն) ի. խաչահանութիւն , խաչելութիւն :

Cruciforme, ած. խաչածեւ :

Crucigénie, ի. բ. խաչածին . լոռ. մանրադիտական :

Crucigère, ած. բպ. խաչակիր :

Crucilithe, ի.հբ. խաչքար . խաչածեւ հանուածոյ ինչ երկաթոյ :

Crucirostre, ած. բպ. խաչակռտուց. 2. ա. թ. —. հն. **Bec-croisé.**

Crucite, ի. հբ. հն. **Crucilithe.**

Cruckshanksie (քրիւքշանքսի) ի.բ. կրիւքշանկսենի. Քուսի ինչ տոհմի անթառամասերից :

Crudie, s. **Crudye.**

Crudité, ի. հմուտիւն . — de la viande. 2. խակութիւն, տհասութիւն. la — des fruits. 3. անեփ՝ խակ՝ սրհաս ուտելիք. manger des —s. 4. բժ. la — des humeurs, հմուտիւն՝ խակութիւն հիւթոց . || — de l'eau, հմուտիւն ջրոյ . 5. նկ. խստութիւն (գունոց , երանգաց). 6. փ. խառնախօսութիւն , լկտեբանութիւն , լկտի բանք . dire des —s. Les —s sont de mauvais goût.

Crudivore, ած. հմակեր , խաշակեր:

Crudye, ի. բ. կրուդենի . սեռ տոհմի Քիքեռնասերից, ծառ ի Կուինէա :

Crue, ի. աճ , աճուն, յարոյցք . la — du fleuve, գետայարոյցք . la — de la Seine, du Nil. 2. աճուն, զարգացուն . cet enfant, cet arbre n'a pas toute sa —.

Cruel, elle, ած. անգութ , անողորմ , չարագութ , անագորոյն , անխնայ , ապառում . un homme —. Une femme —elle. Un — tyran. Un tigre —, գիշատիչ վագր . être — envers qn., à qn., անգթանալ՝ անողորմիլ յոք . un maître —. Les gens —s. Son plus — ennemi, ոխերիմ Քշնամի նորա . 2. անգութ , անողորմ , դժնդակ , դժնեայ , խիստ . un ordre —. Une guerre —elle, պիտանութիւն՝ մարդախոշոշ պատերազմ . — aquilon, բռնաշունչ հիւսիս . père, tuteur —. Vous êtes bien —. 3. դժնդակ , անտանելի , դառնակսկիծ , չարաչար , դժոխըմբեր , դժխեմ . —elles douleurs, ցաւք դըժոխըմբերք՝ դառնակսկիծք . faim —elle, մարդածախ սով . — dans sa jalousie, մոլեռնախանձ. ô! qu'il est — de ne plus espérer, զի՛ դժոխըմբեր է անյուսութիւն . c'est une chose —elle que d'être abandonné de ses amis, դժնդակ է բարձի Քողի լ. ի բարեկամաց . c'est une —elle chose que de mettre sa vie entre les mains d'un médecin. Peine —elle. C'est un — mal. Quel — supplice! Il fit une —elle chute. Ce fut un — moment pour moi. Nous avons un — hiver. Cela est —. Destin, sort —, անգութ՝ անողորմ՝ դժխեմ բաղդ . que ma destinée est —elle! 4. անգութ , անողորմ, անզգայ, աննկարեկիր . beauté —elle. Elle fut longtemps —elle. || լ. cette femme n'est pas —elle, passe pour n'être pas —elle, դիւրանաց տարփաւորացն է կին այս . || un — homme, une —elle femme, ճանձրալի՝ ճանրատաղտուկ այր՝ կին. 5. une —elle, անգութ կին (որ չէ դիւրաւոր տարփաւորաց) . la —elle est sourde à mes plaintes. Faire la —elle, անգութ լ. ||լ. ne pas trouver de —elles, բարեբաստիկ լ. միշտ ի տուփանան . faire le —, անգութ լ. ի կանայս , արհամարհել զսէր կանանց :

Cruellement, մ. անգթաբար , անողորմ, անողորմաբար , անխնայ . il le fait mourir —. Il l'a — battu. 2. աննիւթապես , չարաչար , սաստիկ, կարի, յոյժ. — humilié, — laid.

Cruentation (քրիւանթասիօն) ի. բժ. արեանահոսութիւն :

Cruising, ա. անգ. նաւաճեմ :

Cruménarie, ի. բ. քսակենի . սեռ տոհմի դժնիկեայց : [բեր :

Cruménifère, ած. բպ. քսակա-

Cruménophtalme, ած. ձբ. քսակաչեայ , քսակակն . 2. ա. յ. les —s, քսակաչեայք . տոհմ ծովային ձկանց ի սեռէ Քիւնիկաց « իսկիւմբիւ » :

Crûment (քրիւման) մ. հում հում, առանց ակնածութեան , անպատրուակ , անխնայ , արձակ համարձակ . dire — les choses. Il lui a dit cela tout —. Il s'en vint lui dire tout —: votre femme est morte.

Cruminion, ա. բ. սակաբոյս . սեռ. տոհմի Քիքեռնեայց :

Crumomyie, ի.մբ. հայելաճանճ. սեռ. երկքեւից :

Crunodal, e, ած. եչ. խաչահանգոյց :

Cruor (քրիւօր) ա. մգ. կառնաջուր, արենաջուր . Քարախտ՝ արիւնոտ ջուր : [լոռի :

Cruorie, ի. բ. արենալօտ . ազգ

Cruoriées, ի. յ. բ. արենալոտեայք : [ազգ լոռի ի Բրէգիլ :

Cruorielle, ի. բ. արենալոռիկ .

Cruorine, ի. տգ. կառնաջրին . տարբալադրութիւն կառնաջրոյ :

Cruorique, ած. մգ. կառնաջրային :

Cruphodère, ած. Ք. ուղնափետուք . փետրալից վիզ ունեցող :

Crupine, ի. բ. տերեփան . ազգ տերեփկի :

Crupinées, ի. յ. բ. տերեփանեայք . ցեղ տոհմի տերեփկեայց :

Crural, e, ած. մգ. ազդրային , բարձական , սրնային . artère —e. Nerfs cruraux. Arcade —e, ազդրակամար :

Crusca (քրուսքա) ի. Կրուսկա . académie de la —, ակադեմիա —յ , կրուսկադեմիա . հռչակաւոր ի փլորենտիա հիմնեալ յամին 1582 :

Cruscantisme, ա. կրուսկաբանութիւն . բնտիր խոսլաբանութիւն :

Crusée, ի. բ. կրուզեակ . սեռ տոհմի տորոնեայց : [նաւ :

Cruser (քրիւզէր) ա. անգ. ճեմա-

Crusher (քրիւշէր) ա. անգ. գլանակ (մեռադեայ) :

Crusocréatinin, ի. տգ. ոսկեմսին . մին ի կալակերպից գտելոց ի դնդերային մսի եւ ի մսամուզ (extrait de viande).

Crustacé, e, ած. խբ. ոլորկապատեան , խեցեպատեան , խեցեմորթ . 2. բժ. Քեփոս. dartre, lèpre —e, — որբիւն՝ բոր . 3. —s, ա. յ. les —s, ոլորկապատեանք , խեցեպատեանք , խեցեմորթք . 4. ա. — fossile, հն. **Crustacite.** [եոր :

Crustacéen,enne, ած. կ. խեցե-

Crustacéologie, ի. վդ. խեցեբանութիւն : [բանական :

Crustacéologique, ած. խեցե-

Crustacite, ա. խբ. խեցեքար . ոլորկապատեան բրածոյ :

Crustodé, e, ած. բպ. խեցաւոր , կեղեւաւոր, խեցապատ, կեղեւապատ:

Crustoderme, ած. ձբ. Քեփոսմորթ . || —s, ա. յ. —բ. ցեղ ձկանց :

Crustolle, ի. բ. ռա. **Ruellie**ի :

Crustuliforme, ած. բ. Քեքիրածեւ . s. **Echaudé.**

Cruzade, ի. խաչադրամ . դահեկան Լուսիտանացւոց որ արժէ 3 ֆր. 30 սանթիմ :

Cruzeiro (քրիւզէյրօ) ա.բ. կրուզէյրոյ . տունկ ի Բրէգիլ :

Cryesthésie, ի. բժ. ցրտազգացութիւն :

Crymodynie, ի. բժ. ցրտացաւ , ցրտացաւութիւն :

Crymophile, ած. Ք. ցրտասէր :

Crymose, ի. ախ. ցրտախտ . *ցրտէն պատճառած հիւանդութիւն :

Cryobie, ա. մբ. ցրտակեցիկ . սեռ հնգայօդ պատենաձեւից :

Cryoconite, ի. հբ. ցրտափոշի :

Cryogène, ած. ցրտածին :

Cryohydrate, ա. տգ. ցրտաջրբուռ : [ինչ Կրուէնլանտոյ :

Cryolithe, ի. ցրտաքար . քար

Cryomètre, ա. ցրտաչափ (գործի) : [փութիւն :

Cryométrie, ի. բգ. ցրտաչա-

Cryométrique, ած. ցրտաչափական :

Cryophore, ա. բգ. ցրտակիր , ցրտասառոյց (գործի) :

Cryophyllite, ի. հբ. ցրտատերեւաքար : [(գոլթի) :
Cryoscope, ա. բգ. ցրտադէտ
Cryoscopie, ի. տգ. ցրտադիտութիւն :
Cryphale, ա. մբ. Թաքուն . սեռ հնգայօդ պատենաւորից :
Cryphé, ա. մբ. Թաքնի . սեռ այլայօդ պատենաւորից :
Cryphéacées, Cryphées, ի.յ.բ. Թաքնեայք , Թաքնեայը . տոհմ մամռոց : [մամռոց :
Cryphée, ի.բ. ԹաքԹաքուն . սեռ
Cryphiacanthe, ա. բ. Թաքնափուշ : [ղիկ :
Cryphianthe, ի. բ. Թաքնածա-
Cryphie, ի. բ. Թաքնեակ . Տուփ ինչ Աւստրալիոյ . 2. հնգ. —. նշան միջակէտ կիսաթոյր
Cryphiops (քրիֆիօփս) ա. կ. Ծածկակն . ազգ ոչրկապատենից :
Cryphiosperme, ա. բ. Թաքնասերմն . սեռ. բնդնաճակցաց (synanthérées). [սերոց :
Crypside, ի. բ. Թաքնատէզ . ազգ.
Crypsirina, Crypsirine, ի. Ա. գրիպր . սեռ. տոհմի ագռաւեայց :
Crypsorchide, ա. S. **Cryptorchide.**
Cryptadénie, ի· բ. ծածկագեղձ. Տատուած կիլոր (lachnée) սեռի :
Cryptadie, ի. բ. Թաքննի . սեռ. բնդնաճակցաց :
Cryptandre, Cryptandrique, ած. գաղտորձ . * յայտնի պրակաւ գործարան չունեցող . 2. ա. բ. —. Տուփ բազմագգի :
Cryptangie, ի. վբ. ծածկանօթ . սեռ. բրածոյ խեցաչէչի (madrépore).
Cryptanthe, ած. եւ ի. բ. գաղտածաղիկ :
Cryptanthère, Cryptanthéré, e, ած. բ. գաղտառէջ :
Cryptarrhène, ի. բ. Թաքնորձ . սեռ. խոլորձեայց : [ծածկառանցք :
Cryptaxis (քրիփԹաքսիս) ա. վբ.
Crypte, ի.ճ. գաղտառուն, ներքնառուն , գետնափոր գերեզման (կեկեղեցիս). 2. առոթերկրեայ մասուն. 3. մբ. գեղձիկ . պարկածեւ գեղձ փորիկ ի մարմնի . 4. ա. մբ. գաղտիկ . սեռ. մաշկաեւոր միջատաց :
Cryptelle, ի. խբ. կամարաձեւմամբ . փափկամորթ ինչ :
Cryptéronie, ի. բ. Թաքառոցաճապիկ . սեռ. արևնաճապիկեայց :
Cryptéroniées, ի. յ. բ. Թաքառոցաճապիկեայք . շար արևնաճապիկեայց (lithariées).
Cryptelminthe, ա. կ. Թաքնաբոյոտ. սեռ ներքորդանց (entozoaires).
Cryptice, ա. Թաքնամիջատ. սեռ բառայօդ պատենաւորից :
Cryptidine, ի. տգ. դշին. *Որմամբ դշային եւած իւղ . S. **Brai.**
Cryptie, ի. գաղտաբշաւ , կեղծաբշաւ . կեղծիք արշաւանաց որով Սպարտացիք կրնէին զմանկտին ի գործ գինուորութեան :
Cryptine, ի. բ. Թաքնաբոյս. սեռ անկոց որոց ճապիկք փորք են եւ ծածկեալք :
Cryptinées, ի. յ. բ. Թաքնաբուսայք . տոհմ անկոց նախատիպ ունելով զԹաքնաբոյս :
Crypto. . . նախադիր մասնիկ որ նշանակէ գաղտ . . ., ծածկա . . . որպէս յայտ առնեն նախորդ եւ յետագայ բառք :
Cryptobiote, ած. բպ. գաղտակեաց . որոյ Թաքուն են կեանք :
Cryptobranches, ա. յ. ծբ. գաղտախռիւք. որոց ծածուկ են խռիւք :
Cryptobranchides, ա. յ. ազ. գաղտախռիկազգիք . ցեղ կարգի ապտուոցց :
Cryptobranchies, ի.յ. կմ. գաղտախռիկեայք . ննջագաս ապտուոցց :
Cryptobranchoïdes, ա. յ. կմ. գաղտախռիկակերպք . տոհմ գորտազգեաց :
Cryptocalice, ա. բ. գաղտաբաժակ. սեռ տոհմի աղտանիճեայց (verbénacées).
Cryptocalvinisme, ա. եպ. գաղտակալվինականուԹիւն. կարծիք դաւանուԹեան գաղտակալվինեից :
Cryptocalviniste, ա. գաղտակալվինական . ասին կալվինականք որ Թաքուցանելով զիւառաս իւրեանց ի վերին եղեա գաղղափառուԹիւն կերպարանեալն :
Cryptocampe, ա.մբ. S. **Némate.**
Cryptocanthe, ա. բ. ծածկափուշ . ազգ ծովի :
Cryptocarpe, ած. բպ. գաղտապտուղ . || —s, ա. յ. —բ . սեռ օշնանաեայց (salsolacées).
Cryptocarye (րի) ի.բ. գաղտընկոյզ . սեռ տնկոց ի տոհմի սապտեայց :
Cryptocaryer (քրիփՈքարիէ) ա. բ. գաղտընկուզի . սեռ. եղևլորակ տնկոց ի տոհմի սապտեայց :
Cryptocénie, ի. վբ. ծածկահասարակ . ազգ բրածոյ խեցաչէչի (madrépore).
Cryptocéphale, ած. մբ. գաղտագլուխ , ծածկագլուխ . 2. ա. —. սեռ պատենաւորաց քառայօդ միջատաց . 3. հշբ. —. —s, ա. յ. փՒ. —բ. դաս հրէշից ունելով մասն ինչ գանկի . 4. տոհմ ինչ փակամորթոց :
Cryptocéphalides, ա. յ. գաղտագլխեայք :
Cryptocère, ած. մբ. ծածկաբողկուկ . որոյ ծածուկ են բողկուկք . 2. ա. —. սեռ ցեղի մրջիւնեանց (formiciens). 3. փՒ. —. սեռ քառայօդ պատենաւորից . 4. ի. բ. —. սեռ խոլորձեայց :
Cryptocérides, ա. յ. մբ. ծածկաբողկուկեայք . սեռ մրջնոց :
Cryptocerque, ա.մբ. ծածկագի. ազգ միջատի :
Cryptochile (քիլ) ա. մբ. գաղտաշրուԹն. 2. բ. —. ազգ խոլորձեայց:
Cryptochilidées (քիլիտէ) ի.յ.բ. գաղտաշրնեայք . ցեղ խոլորձեայց :
Cryptochiton (քիԹոն) ա. փՒ. գաղտաձորձ . սեռ որովայնոտանց :
Cryptococcées, ի.բ.յ. գաղտահատիկեայք. տոհմ մանրադիտական լօրից :
Cryptococchlides (քոքլիտ) ա. խբ. գաղտախեցեայք . հատուած որովայնոտանց :
Cryptococque, ա. բ. գաղտահատիկ . սեռ. գաղտաբնդնանաց :
Cryptoconque, ա. խբ. գաղտախեցի :
Cryptocoryne, ի. բ. գաղտալախտ . սեռ նափկեայց :
Cryptocorynées, ի. յ. բ. գաղտալախտինեայք. ննջագեղ նափկեայց :
Cryptocotylédone, Cryptocotylédoné, é, ած. բ. գաղտաագրկաւ , գաղտաագրկեայ . որոյ սերմունք Թաքուն են . || **Cryptocotylédones, cryptocotylédonées**, ի. յ. —բ . բաժին բուսական ցեղատեսակաց , յորում են միաագրկաւք :
Cryptocranion, ա. մբ. գաղտագանկ . միջատ ինչ պատենաւոր :
Cryptocrinus, ա. վբ. ծածկաշուշան . ազգ ծովաշուշանաց :
Cryptode, ա. մբ. գաղտատամն. սեռ. ինգայօդ պատենաւորից :
Cryptodère, ած. ազ. գաղտատիպ . 2. ա. մբ. —. պատենաւոր միջատ Աւստրալիոյ . 3. —s, ազ. ա. յ. —բ . խումբ տոհմի կոկորդանց (chéloniens).
Cryptodibranche, ած. խբ. գաղտաախռիկ . || —s, ա. յ. —բ . կարգ դասու գլխոտանց :
Cryptodidyme, ա.կ. գաղտաախնդեակ , գաղտաերկուորի :
Cryptodisque, ա. բ. գաղտասկուտեղ . ազգ ինչ սնկոց :
Cryptodon, ա. խբ. գաղտատատմնիկ . խեցեմորթ ինչ :
Cryptogame, ած. բ. գաղտաբնդնուն , գաղտատեր . որոյ ծաղուկ են անդամք պտղաբերութեան . 2. ի. —. — տունկ . une —. || ի. գաղտաբնդնութիւն , գաղտատերք . են մամուռք եւ վայրի ձարխոտք :
Cryptogamie, ի. բ. գաղտատերութիւն , գաղտաբնդնանութիւն . գաղտատերեայք . դաս գաղտատեր բուսոց :
Cryptogamique, ած.բ, գաղտատեր, գաղտաբնդնանային:
Cryptogamiste, ա. գաղտատերագէտ , գաղտաբնդնանագէտ :
Cryptogamologie, ի. վբ. գաղտատերաբանութիւն , գաղտաբնդնանաբանութիւն . պատմութիւն գաղտատեր տնկոց :
Cryptogamologique, ած. գաղտատերական , գաղտաբնդնանաբանական :
Cryptogastre, ած. մբ. գաղտափոր , ծածկափոր . || —s, ա. յ. —բ. հատուած ցեղի ճանճեայց :
Cryptogène, ած. բպ. գաղտածին:
Cryptoglène, ի. կ. ծածկաբիբ :
Cryptoglosse, ա. մբ. գաղտալեզու . սեռ այլայօդ պատենաւորից:
Cryptoglotte, ի. բ. գաղտալեզուիկ . սեռ խոլորձեայց :
Cryptogramme, ա. վբ. ծածկ-

ձագրուած . 2. բ. ազգ ծաղխոտոյ :

Cryptographe, ա. գաղտագիր, ծածկագիր . անձն եւ գործի :

Cryptographie, ի. գաղտագրութիւն , ծածկագրութիւն :

Cryptographique, ած. գաղտագրական, ծածկագրական :

Cryptographiquement, մ. գաղտագրաբար , ծածկագրաբար :

Cryptogyne, ի. բ. գաղտեգ . ազգ բրենայց (sapotées).

Cryptohypne, ա. մբ. գաղտաքուն . սեռ հնգայօդ պատենաւոնեից :

Cryptolépide, ի. բ. գաղտաւեի . սեռ. տոհմի ասկլեպեայց :

Cryptolithe, ա. հբ. գաղտաքար . փոսփատ կիրխոնի :

Cryptolobe, ի. բ. գաղտաբոյծ :

Cryptologique, ած. որ. ծածկաբանական : [սեռ. գեսներեայց :

Cryptolome, ա. բ. գաղտածիր .

Cryptomérie, ի. բ. գաղտամասնի . սեռ. կոնաբերից (conifères).

Cryptomérite, ի. բ. գաղտայօդիլ . սեռ. բրածոյ նոճեայց :

Cryptomes, ա. յ. օդ. գաղտօրդունք . ննջադաս որդանց :

Cryptométallin, e, ած. տպ. գաղտաամեռաղեայ :

Cryptomme, ա. մբ. գաղտաասեղի . սեռ. պատենաւոնեից :

Cryptomonadacées, ի. յ. բ. գաղտամիենակասերք . տոհմ լօռից :

Cryptomonade, ի. բ. գաղտամիենադ, գաղտամիենակ. սեռ. լօռից :

Cryptomonadées, ի. յ. բ. գաղտամիենակեայք . տոհմ գաղտամիենակից :

Cryptomorphite, ի. հբ. գաղտակերպագաբար . ջրաոեալ բորատ կրոյ :

Crypton, ա. կրիպտոն. գաղտագազ:

Cryptonémées, ի. յ. բ. գաղտաձելեայք . ցեղ վիրրիդեայց նախատիպ ունելով զգաղտաձել :

Cryptonémiacées, ի. յ. բ. գաղտաձելասերք . մեծ տոհմ յօռից նախատիպ ունելով զգաղտաձել :

Cryptonémie, ի. բ. գաղտաձել . սեռ. լօռից :

Cryptonémiées, ի. յ. բ. գաղտաձելազգիք . ցեղ գաղտաձելասերից : [ջիղ :

Cryptoneure, ած. մբ. գաղտա-

Cryptonisque, ա. կ. գաղտանիպուկ . սեռ. վիրրիկ մակաբոյծ ոլորկապատենից :

Cryptonyche (նիշ) ա. մբ. գաղտեղունգն . սեռ. հնգայօդ պատենաձեից . ձուչուն Սոնդ կղզւոյ :

Cryptonyde, ա. ձ. գաղտամագիլ . ձուչուն Սոնդ կղզւոյ :

Cryptonyme, ած. ծածկանուն , գաղտանուն . 2. ած. —. ouvrage —. Auteur —. [ազգ փասիանի :

Cryptonyx, ա. ձ. գաղտաճիրան.

Cryptope, ա. բ. գաղտոտն . սեռ. տոհմի խոլորձեայց -

Cryptopentamères, ա. յ. մբ. գաղտահինգամասնեայք . խումբ պատենաձեւ միջատաց ունելով զվինքն հնգայօդ, որոց միւն է ոսնեալ :

Cryptopétale, ա. բ. գաղտաձեթձ . հն. **Lépuropétale.**

Cryptophage, ա. մբ. գաղտակեր:

Cryptophagides, ա. յ. մբ. գաղտակերեայք . տոհմ հնգայօդ պատենաձեից :

Cryptophase, ա. մբ. գաղտերեւոյթ . սեռ. Վեսպաձեից գիշերային Ասատրալիոյ :

Cryptophiale, ա. կ. գաղտաձաս. ազգ ոլորկապատենից խոպոպոտանց:

Cryptophialides, ա. յ. կ. գաղտաձասեայք. տոհմ խոպոպոտն փափկամարմնոց :

Cryptophone, ա. գաղտաձայն . գործի լսելի առնելոյ զանգուր ձայնս :

Cryptophonie, ի. գաղտաձայնութիւն :

Cryptophragmion, ա. բ. գաղտարմարգելոց . սեռ. տոհմի կեռանոասերից (acanthacées).

Cryptophtalme, ա. խբ. գաղտակն . ազգ խեցեմորթոց :

Cryptophyte, ա. բ. գաղտաոունկ :

Cryptopianine, ի. տգ. գաղտամորփին. կալաբարակերպ բնափինի:

Cryptopine, ի. տգ. գաղտափինին . վին ի կալակերպից ափինի :

Cryptopleure, ի. բ. գաղտակող . սեռ. տոհմի լեզուաճապիկ (liguliflore) բաղադրելոց . 2. ա. մբ. —. սեռ պատենաձեւ միջատաց :

Cryptopode, ած. կ. գաղտոտն . 2. ա. սբ. —. սեռ կրիայից անոյշ ջրոյ . 3. —s, ա. յ. ոպ. —. ցեղ խեցեմորթ կենդանեաց :

Cryptopodie, ի. ոպ. գաղտոտնեայք . սեռ. կարգի կաթնոտն տաճնոտանց : [սեռ. մամուռց :

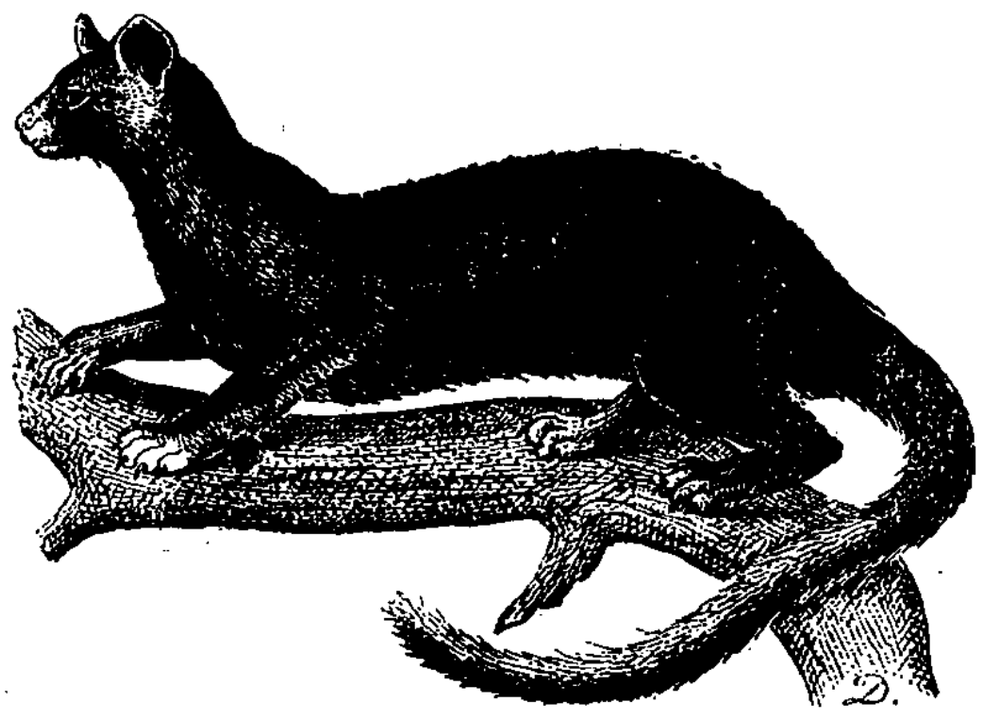
Cryptopodion, ա. բ. գաղտոտիկ .

Cpyptopodites, ա. յ. ոպ. գաղտոտնազգիք . խումբ անոտն փոքրիկ կենդանեաց :

Cryptopore, ած. կ. գաղտաճակոտ . ոլոյ ծածկեալ են ծակոտ . 2. պլր. —. ազգ այլաճակոտ (hétéropore) պոլիպաբնոյ :

Cryptoportique, ա. ճ. գաղտանդաստակ . սոորիկիրեայ անդաստակ. 2. կողմնանդաստակ. կողմնափակ անդաստակ եկեղեցւոյ :

Cryptoprocte, ա. սբ. գաղտա-

սրբան. կաւոուանման ինչ կենդանի :

Cryptopse, ա. մբ. գաղտաչի . սեռ պատու բիւրոտանց :

Cryptopsides, ա. յ. մբ. գաղտաչինք . տոհմ պատենաձեից :

Cryptorchide (քիտ) ած. ախ. գաղտերկուորիք, աներկուորիք. *երկուորիք չունեցող. կն. **Crypsorchide.**

Cryptorchidie, **Cryptorchidisme** (քիտի, քիտիսմ) ա. ախ. գաղտերկուորութիւն , աներկուորութիւն . չունել երկուորիս . || կն. **Crypsorchidie** եւ **Crypsorchis.**

Cryptorhiniens, ա. յ. Ք. գաղտառնգունք . սեռ. Ռուչնոց ի կարգէ լողակաց (nageurs).

Cryptorhopale, ա. մբ. գաղտալախտ . սեռ. պատենաձեւ միջատաց :

Cryptoristique, ած. վդ. գաղտագիտ , գաղտագտակ :

Cryptorrhène, ի. բ. գաղտործ . սեռ. խոլորձեայց :

Cryptorynche, ա. մբ. գաղտապատիճ . սեռ. քառայօդ պատենաձեից :

Cryptorynchides, ա. յ. մբ. գաղտապատիճազգիք . միջատք նախատիպ ունելով զգաղտապատիճ :

Cryptorynchus (քրիփթորինքիւս) ա. մբ. գաղտակտուց. սեռ պատենաձեւ միջատաց :

Cryptoscope, ա. ծածկադէտ:

Cryptose, ա. մբ. գաղտաճճի. սեռ շրթնոտանց (chilopodes).

Cryptosépale, ա. բ. գաղտափերթ . սեռ բնդեղինաց :

Cryptosiphonie, ի. բ. գաղտափող . սեռ. լօռից :

Cryptosiphoniées, ի. յ. բ. գաղտափողեայք . տոհմ լօռից նախատիպ ունելով զգաղտափող :

Cryptosome, ա. ոպ. գաղտամարմին. սեռ. կաթնագի տաճնոտանց:

Cryptosore, ա. բ. գաղտագաւիճաւոր ձաղխոտոյ :

Cryptosperme, ա. բ. գաղտասերմն . հն. **Operculaire.**

Cryptosphérie, ի. բ. գաղտագունդ. ազգ սնկոց: [ազգ ձաղխոտոյ:

Cryptospore, ի. բ. գաղտաձորթ.

Cryptosporion, ա. բ. գաղտաձորթիկ . սեռ. սնկոց :

Cryptostachyde (քրիփթոսթաքիտ) ի. բ. գաղտահասկ . սեռ. սիզաբուսոց :

Cryptostégie, ի. բ. գաղտայարկ. սեռ. տոհմի ասկլեպեայց :

Cryptostemme, ա. բ. գաղտապսակ. սեռ. տոհմի բեղնանակցաց :

Cryptostémone, ած. բ. գաղտաուէջ . որ չունի յայտնի աուէջս :

Cryptostome, ա. մբ. գաղտաբերան. սեռ հնգայօդ պատենաձեից:

Cryptostomites, ա. յ. մբ. գաղտաբերանազգիք . ենձացեղ կարգի հնգայօդ պատենաձեից :

Cryptostylide, ա. բ. գաղտասիւն . սեռ. տոհմի խոլորձեայց :

Cryptotélégraphie, ի.ար. գաղտահեռագրութիւն . * հեռագրութիւն պայմանական նշանօք , զորս կարդալու համար բանալւոյ պէտք կունենայ մարդ :

Cryptoténie, ի. բ. գաղտերէզ . սեռ. տոհմի ազատրեղեայց (apiacées).

Cryptotétramères, ա. յ. մբ. գաղտաքառայօդ . խումբ պատենաՁեւից :

Cryptothèce, ի.բ. գաղտատուփ. սեռ. տոհմի արենաճաղկեայց (lythrariées).

Cryptotile, ի. հբ. գաղտապատառ . ջրատեալ գոյլախազաւո պաղլեղկի :

Cryptotungstite, ի. հբ. գաղտատունգստատաքար. ջրատեալ տունգբստաս պղնձոյ . տ. **Tungstate.**

Cryptozyge, ած. մգ. գաղտակապիճ (ատամանց) :

Crypture, ա. Ծ. գաղտագի. գա. **Tinamon**ի :

Crypturge, ա. մբ. գաղտավատակ . սեռ. քառայօդ պատենաՁեւից:

Crypturin, e, ած. Ծ. գաղտագիական :

Crysoanthe, ա. բ. ոսկեծաղիկ :

Crysoanthelle, ի. բ. ոսկեծաղկիկ :

Crystal, etc. տ. **Cristal, etc.**

Crystallode, ա. կ. բիւրեղարդ . սեռ. սիփոնակրի (siphonophore).

Csar, տ. **Tsar.**

Ctène, ի. մբ. կտին , սանտր (խեցեմորթ) :

Cténicère, ա.մբ. սանտրեղջիւր . սեռ. պատենաՁեւից :

Cténidie, ի. մբ. սանտրածեւիկ . սեռ. պատենաՁեւից :

Cténidion, ա. մբ. կտնիկ , սանտրիկ. սեռ. հնգայօդ պատենաՁեւից:

Cténion, ա. բ. կտնեակ . սեռ. տոհմի սիզայնոց :

Cténiope, ա. մբ. կտնոտն . սեռ. այլայօդ պատենաՁեւից :

Cténiopites, ա. յ. մբ. կտնագլիք . սեռ. հնգայօդ պատենաՁեւից :

Cténipe, ա. մբ. կտնաճիբան . սեռ. հնգայօդ պատենաՁեւից :

Cténiste, ա. մբ. կտնատամն :

Cténite, ա. խբ. կտնաժժմակ, սանտրաժժմակ : [սարդեայց :

Cténize, ի. մբ. սանտրիկ . ցեղ

Cténobranche, ած. կ. սանտրախուիկ . լգա. **Pectinibranche.**

Cténocères, ա. յ. կ. սանտրեղջիւր . դաս կենդանաբուսոց :

Cténocrinus (իս) ա. վբ. սանտրաշուշան . սեռ. բրածոյ ծովաշուշանաց :

Cténodactyle, ա. մբ. սանտրամագիլ . սեռ. հնգայօդ պատենաՁեւից . 2. սր. —. սեռ. կրծողաց :

Cténode, ի.բ. սանտրակեռ . սեռ. ենՁացեղի հատապտղեայց (coccocarpées).

Cténodiptérides, ա. յ. վբ. ձբ. սանտրերկՁեւճակք . տոհմ բրածոյ ձկանց :

Cténodisque, ա. կ. սանտրասկուտեղ . սեռ. ծովաստեղաց Գրէնլանդիոյ :

Cténodon, ա.սբ. սանտրատամն. ապգ մոլիցի :

Cténodonte, ած. կ. սանտրաժանի. որոյ սանտրածեւ են ակռայք :

Cténodonté, e, ած. սանտրաժանեայ :

Cténodrile, ա. կ. սանտրերկրամայր . սեռ. օղակաւորաց :

Cténognathe, ա. մբ. սանտրաճնօտ . սեռ. Ծարիկեայ (carabique) պատենաՁեւից : [սեռ. երկՁեւից:

Cténogyne, ա. մբ. սանտրէգ .

Cténoïdes, Cténoïdiens, ա. յ.

Cténodactyle.

ծբ. սանտրակերպք , սանտրակերպեանք . սանտրածեւ ձկունք :

Cténolabre, ա. ծբ. սանտրապռնգաձուկն : սեռ. փշաՁեւ ձկանց :

Cténolépide, ի.բ. սանտրաՁեփ . սեռ. դդմիենայց : [սեռ. կրծողաց :

Cténome, ա. սբ. սանտրամուկն .

Cténomère, ա. մբ. սանտրայօդ. սեռ. Ծարիկեայ պատենաՁեւից :

Cténomonynche, ա. մբ. սանտրեղունգն . սեռ. հնգայօդ պատենաՁեւից :

Cténomys (իս) տ. **Cténome.**

Cténophores, ա. յ. մբ. սանտրակիրք . սեռ. երկՁեւից :

Cténophylle, ա. մբ. սանտրատերեւ . սեռ. բրածոյ կիւկադեայց :

Cténopside, ի. բ. սանտրատեսիլ . սեռ. սիզայնոց : [Ձեւ :

Cténoptère, ած. մբ. սանտրա-

Cténoptéris (իս) ա. բ. սանտրաձաղարխուտ . հատուած կմուՁ (polypode) սեռի :

Cténosaure, ա. սբ. սանտրամողէզ . սեռ. մողիզակերպ զեռնոց :

Cténoscélide, ա. մբ. սանտրասրուն . սեռ. քառայօդ պատենաՁեւից : [րան :

Cténostome, ա. մբ. սանտրաբե-

Cténostomides, ա. յ. մբ. սանտրաբերանեայք . ցեղ տոհմի դորնագեաց (cicindélètes).

Ctésias, ա. մբ. կտեսիաս . սեռ. պատենաՁեւից :

Ctimène, ա. մբ. կտիմէն . սեռ. ՁեփաՁեւից գիշերայնոց :

Cubage, ա. խորանարդումն, խորանարդաչափ . le — des bois de construction.

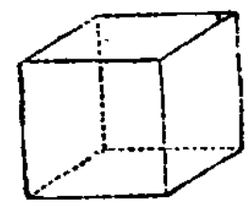
Cuban, ա. հբ. կուբան . ծծմբատ երկաթոյ եւ պղնձոյ :

Cubaris, ա. ոպ. կուբարիս . սեռ. ոլորկապատենից :

Cubation (սիօն) ի. խորանարդումն . տ. **Cubage.**

Cubature, ի. եչ. խորանարդաչափումն . չափումն խորանարդից :

Cube, ա. եչ. խորանարդ, կիւրոս . un — est un solide dont la base, la hauteur et la profondeur sont égales. 2. Ձբ. —. արտադրեալն Ձուոյ բազմապատկեալ քառակուսեաւ իւրով . զօ. 8 է —ն 2ի . վասնզի 2 բազմապատկեալ 2իւ տայ զ4. եւ 4 բազմապատկեալ 2իւ տայ զ8. 3. ած. խորանարդ, pied, mètre —, — ոտնաչափ, մետր. la racine — d'un nombre, — արմատն Ձուոյ իրիք է; Ձիւն որ երկիցս բազմապատկեալ ինքեամբ՝ արտադրէ զՁիւն տուեալ :

Cubèbe ա.բ. քուպապ, հնդկապղպեղ:

Cubébène, ա.տպ. հնդկապղպղին. բրնաճխուկ ջրածնի գտեալ յոգիւղնքուպապէ:

Cubébine, ի. տպ. հնդկապղպեղին . տարբն գտեալ ի քուպապս :

Cuber, ն. եչ. խորանարդել , խորանարդաչափել . — des bois de construction. 2. Ձբ. խորանարդել . խորանարդ գործել . բարձրացուցանել զՁիւն ի խորանարդ կամ յերրորդ զօրութիւն :

Se cuber, դ. —իլ. le bois se cube.

Cubicite, ի. հբ. խորանարդաքար . կգ. **Analcime.**

Cubicodon, ա. մբ. խորանարդատամն . սեռ. կարգի կոկորդիլեանց :

Cubicule, Cubiculum (քիւպիքիւլօմ) ա. հխ. տապանասենեակ (ի ներքնատան) :

Cubilose, ի. տպ. ծովաճիճատունաբոյն . սպիտակերակ նիւթն գտեալ ի բունի Ձուչնոց : [նոց :

Cubilot, ա. մգ. խողովակահլը-

Cubique, ած. եչ. խորանարդ , խորանարդեայ . forme, pied —. 2. Ձբ. la racine — d'un nombre, — արմատն Ձուոյ. Ձիւն որ երկիցս բազմապատկեալ ինքեամբ տայ զՁիւն առաջարկեալ . ուստի 3 է խորանարդ արմատն 27ի :

Cubital, e, ած.մգ. ծղոսկրային. nerf —. Os —, ծղոսկր . muscles cubitaux, — դնդերք . 2. արմնկաչափ . որոյ երկայնութիւնն մի արմունկն է . 3. ա. մգ. ծղոսկր :

Cubitière, ի. հխ. արմնկապահ. * մասն զրահի որ զմարմին կպահպանէր ուսէն մինչեւ արմունկն :

Cubito-carpien, enne, ած. մգ. արմնկադաստակային :

Cubito-cutané, e, ած. մգ. արմնկամորթային . յ. —s.

Cubito-digital, e, ած. մգ. արմնկամատնային. des cubito-digitaux.

Cubito-métacarpien, enne, ած. մգ. արմնկափուքային :

Cubito-palmaire, աճ. եւ ա. մգ. արմնկափային . des —s.

Cubito-phalangettien, enne, աճ. եւ ա. մգ. արմնկաճղկիկային . des —s.

Cubito-phalangien, enne, աճ. եւ ա. մգ. արմնկաճղկային. des —s.

Cubito-radial, e, աճ. մգ. արմնկաճաճանչոսկրային . des —aux.

Cubito-sous-carpien, enne, աճ. եւ ա. մգ. արմնկենաձեռաստակային . յ. —s.

Cubito-sus-métacarpien, enne, աճ. եւ ա. մգ. արմնկագերափոսկրային . des —s.

Cubito-sus-palmaire, աճ. մգ. արմնկագերափային . des —s.

Cubitus (քիւպիթիւս) ա. մգ. արմրնկոսկր, ծղոսկր . ոսկր արմնկան :

Cubo, ա. կուբոյ . երբեմն անուն աշխարհական կայսր Յապոնի , զի հոգեւորն կոչէր **Dairo.**

Cubo-cube, ա. չփ. խորանարդախորանարդ , կրկնախորանարդ . խորանարդն խորանարդի կամ 9րդ զօրութիւն :

Cubo-cubique, աճ. չգ. խորանարդախորանարդային :

Cuboïcite, ի. հբ. խորանարդաքար . հն. **Chabasie.**

Cuboïde, աճ, քուարդ . 2. մգ. —. l'os —, կլ. le —, — ոսկր կամ խորանարդոսկր , քուոսկր :

Cuboïdien, enne, աճ. խորանարդեան , խորանարդային :

Cubomancie, ի. քուեադիւթութիւն . հմայութիւն քուէից :

Cubo-prismatique, աճ. հբ. խորանարդաձաուաճակողմնային :

Cucendron (քիւսանտրոն) ա. ոռամախիր , ոռամոխրոտ :

Cuceron, ա. մբ. լուխն . որդն որ ուտէ գրանջարեղէնս :

Cuci, ա. կուկի . պտուղն կուկաբերի : [արմաւենոյ :

Cucifère, ա. բ. կուկաբեր . ազգ

Cucubale, ա. բ. ճզտուկ . սեռ շաիորքաճեայց :

Cucuje, ա. մբ. լուսնիկ . միջատ ինչ պատճառեալ լուսաւոր .

Cucujides, ա. յ. լուսնիկեայք . միջատք նախատիպ ունելով զլուսնիկ:

Cucujipèdes, ա. յ. մբ. լուսնիկոտունք. ցեղ փայտակեր պատճառելից նախատիպ ունելով զլուսնիկ :

Cucujites, ա. յ. մբ. լուսնկազգիք . ցեղ միջատաց նախատիպ ունելով զլուսնիկ :

Cucule կամ **Cuculle,** ի. կնգուղ:

Cucules, Cuculides, ա. յ. Ք. կկուանմանք . տոհմ Քուչնոց նմանից կկուաց :

Cuculide, աճ. Ք. կկուատեսակ :

Cuculidées, ի. յ. Ք. կկուեայք :

Cuculines, ի. յ. մբ. կկուամեղուք . պատառաբոյծ մեղուք որ հանգոյն կկուաց ի բոյն օտարին դնեն զծնունդս իւրեանց :

Cuculinées, ի. յ. Ք. կկուամեղուազգիք . ենթատոհմ կարգեալ ի տոհմի կկուաց :

Cucullaire, աճ. կնգղաւոր . muscle —. կն. **muscle trapèze.**

2. ի.բ. հն. **Callipeltis** եւ **Vochysie.**

Cucullan, ա. բբ. կնգմենի . ազգ ընդերային բոտոտից :

Cuculle, ի. կուկուլ , կնգուղ , բուսիթայ :

Cucullée, ի. խբ. կուկուլեակ , կնգղաժժմակ . սեռ միապատեան ժժմակաց :

Cucullie, ի. մբ. կնգղամիջատ . սեռ գիշերային Քեփաքեւից :

Cucullifère, աճ. բ. կնգղաբեր :

Cucullifolié, e, աճ. բ. կնգղատերեւ . որոյ կնգղածեւ են տերեւք :

Cuculliforme, աճ.բ. կնգղածեւ. géranium —. Feuilles —s.

Cuculus (իւս) ա. Ք. գա. **Coucouի :**

Cucumaire, ա., **Cucumarie,** ի. կ. վարնգակենդան . ազգ ծովագլանի (holothurie) հիւսիսային եւ Միջերկրական ծովուց :

Cucuméracé, e, աճ. բ. վարընգասեր. || —es, ի. յ. —ք . ցեղ տոհմի դդմենեայց : [breի :

Cucumère, ա. գա. **Concom-**

Cucumérin, e, աճ. բ. դդմահասանման. *դդումի կուտի նման :

Cucumérine, e, աճ. բ. վարընգեայ . հն. **Cucuméracé.**

Cucuméroïde, աճ. բ. վարնգակերպ :

Cucuméropside, աճ. բ. վարընգատեսիլ , դդմատեսիլ :

Cucumiforme, աճ. վդ. վարընգածեւ : [breի :

Cucumis (իս) ա. գա. **Concom-**

Cucumite, ի. բ. վարնգաքար . սեռ բրածոյ, վերձակից դդմենեայց :

Cucupicus (իս) ա. Ք. գա. **Coucoupicի :** [plante —.

Cucurbifère, աճ. բ. դդմաբեր .

Cucurbitacé, e, աճ. բ. դդմաներ , դդմատեսակ . plantes —es, — տունկք որպէս սեխք , ձմերուկք , վարսնգք եւլն. եւ գբ. les —es, —ք, դդմազգիք . տոհմ անկոց որոց նախատիպ դդում :

Cucurbitain, ա. բբ. ամնորդն . հն. **Cucurbitin.**

Cucurbite, ի. սան, խթարդեայ . մասն Քորանոցի , ընդունարան Քոլեի նիւթոյն . S. **Alambic.**

Cucurbité, e, աճ. դդմաձեւ . fruit —. || —es, —ք . ցեղ տոհմի դդմենեայց :

Cucurbitelle, ի. բ. դդմեակ . ազգ դդմենեայց :

Cucurbitin, e, աճ. բ. դդմանման , դդմակերպ . 2. ա. բբ. S. **Cucurbitain.**

Cucurbitule, ի. տգ. սանիկ . խթարդեայ փոքրիկ :

Cucuri, ա. ձբ. կուկուրի . ազգ ծովաշան (chien de mer) :

Cucuyo, ա. մբ. կուկույոյ . այսպէս կոչին ի Մեքսիկ ամենայն փոսփորափայլ միջատք :

Cueillage (քէօյլաժ) ա. քաղոց , կուէք . քաղելն զպտուղս եւ ժամանակ պտղաքաղի :

Cueillaison (քէօյլէզօն) ի. եգ. քաղոց . ժամանակ պտղաքաղի :

Cueille (քէօյլ) ի. քաղոց , կուէք. la — est faite. 2. եւ. լայնուքիւն (կըտաւոյ առագաստի) :

Cueillée (քէօյլէ) ի. կծիկ (քելից ասղնեգործաց) :

Cueille-fleurs (քէօյլ-ֆլէօր) ա.պ. ծաղկաքաղ . ծաղկահաւաք մկրատ :

Cueille-fruits (քէօյլ-ֆրիւի) ա. պ. մրգաքաղ , պտղաքաղ. des —.

Cueillement (քէօյլըման) ա. եգ. քաղոց . կուէք :

Cueillette (քէօյլէթ) ի. պ. քաղ , պտղաքաղ , քաղոց , կուէք . la — des olives, ձիթապտղաքաղ . — des pommes, խնձորաքաղ . 2. ի. դրամագողով . faire une — pour les pauvres, — առնել վասն աղքատաց . 3. S. **Mouille-bouche.**

Cueilleur, euse (քէօյլէօր) գ. քաղիչ , կիթող , պտղաքաղ :

Cueillir (քէօյլիր) (je cueille, tu cueilles, il cueille, n. cueillons, v. cueillez, ils cueillent; je cueillais, n. cueillions, v. cueilliez, ils cueillaient; je cueillis; je cueillerai; je cueillerais; cueille, cueillons, cueillez; q. je cueille; q. je cueillisse; cueillant; cueilli). քաղել , կիթել , կծուել , ժողովել . — des fruits, des fraises. — des fleurs, ծաղկաժողով՝ ծաղկաքաղ առնել , ծաղկունս հաւաքել . — des fruits trop verts, խակակուէ առնել . — un bouquet, փունջս քաղել՝ *ժողվել . — une rose. — des feuilles de mûrier, des herbes. || փ. — des palmes, des lauriers, տանել զյաղթութիւն , կանգնել նշան յաղթութեան . || — un baiser, des baisers, des sourires, համբոյր՝ համբոյրս՝ ժպիտս առնուլ՝ քաղել՝ ընդունել . c'est du poison que j'ai cueilli sur tes lèvres.

Se cueillir, դ. քաղիլ , կիթիլ , ժողովիլ. c'est en cette saison que les pommes se cueillent.

Cueilloir (քէօյլուար) ա. ա. քաղելական , կիթոց , կայծ , կողով :

Cuffat (քիւֆա)ա. կողով «քիւֆէ»:

Cufique, S. **Coufique.**

Cuider (քիւիտէ) չ. հ. համարել , կարծել :

Cuider, ա. կողով (պտղոց) :

Cuiller, Cuillère (քիւյլեր) ի. դրգալ , տարգալ , դգալ «գաշըգ». manger avec une —, դգալել , *դգալով ուտել . — à café կամ petite —, սրճադգալ , տարգալիկ , դգալիկ . — à potage, à bouche, ապուրադգալ , *ապուրի դգալ . — à pot, շերբի . — de fer, d'argent, d'étain. — de bois, Քնդոց . 2. բ. pétale, feuille en —, դրգալաձեւ ծաղկաթերթ՝ տերեւ . herbe aux —s, դրգալախոտ «գաշըգ չիչեյի» . 3. ար. դրգալ , դգալ. դրգալաձեւ գործի. — à fondre du plomb, կապարաձոյլ —:

Cuillerée, ի. դրգալաչափ . դրգալ մի . une — de potage, de sirop.

Cuillériste, ա. տարգալագործ :

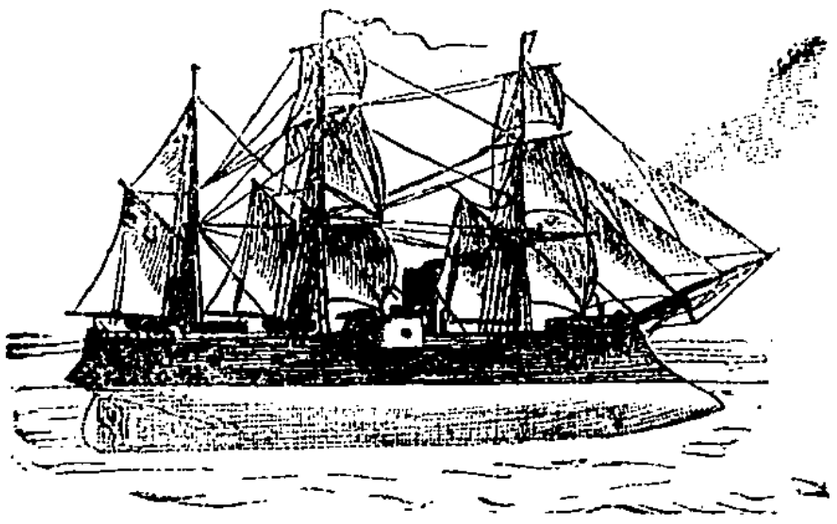
Cuilleron, ա. ափ . գոգ մէջ դրգալի . 2. բ. ափ (տարգալաձեւ Քերթ՝ տերեւ) :

Cuir, ա. կաշի , մորթ , խորխ (կենդանեաց ոմանց) . l'épaisseur du

— qui couvre l'éléphant. 2. կաշի, մորթ. — de vache. — de Russie, ռուսական կաշի. morceau de —, կաշիփեթ, *կաշիի կտոր. — à rasoir, կլ. —, ածելակաշի, կաշի. — bouilli, խաբշակաշի. || փ. un visage de — bouilli, բիրտ եւ խոժոռ դէմք, *կաշի երես. — cru, vert, անխաբշ՝ անգործ՝ անկազմ՝ անյարդար —. 3. ը. մորթ. le beau corps, le beau —! entre — et chair, ընդ մորթով, *մորթին տակ, յայտնի չընելով, ներքէն. || փ. եւ ը. pester entre — et chair, զայրանալ եւ չիշխել ի վեր հանել զզայրացումն, *ինքնիմնքն ուտել. || — de laine, կաշառուի. առուի սուտար եւ բաջահիւս. 4. ո. վրիպակ, սխալ (լեզուի ի հինչել ի վերջ բառից զէ փոխանակ տի եւ զs փոխանակ էի.) faire un —, des —s. || S. Chevelu.

Cuirasse, ի. զրահ, ճօշ, ճօշան, պատեան. endosser la —, զրահս զգեննուլ, զրահավառ՝ զրահազգեստ է., զինուորիլ. orné de —, զրահազարդ, պատենազարդ. être armé d'une —, զրահավառ՝ զրահազէն է. || փ. le défaut de la —, տկար՝ զգայուն կողմն. trouver le défaut de la —. 2. եւ. զրահ. երկաթի որմած ի պաշտպանութիւն նաւուց ընդդէմ ռմբաց:

Cuirassé, e, անց. զրահաւորեալ, զրահաւոր, զրահավառ, զրահազգեստ, զրահակիր, զրնդիկ, զրահապատ, պատենազէն. 2. փ. զրահաւորեալ, զօրացեալ. âme —e contre les revers. — contre la douleur. || Il croyait le surprendre, mais il l'a trouvé bien —, քաջակազմ՝ բաջապատրաստ

եգիտ զնա. — d'amour, սիրագրաւի, սիրագրաւիկ. 3. հգ. զրահաւորեալ, զօրացեալ, խառացեալ, կարծրացեալ, անսիրտ, անգութ, անլսող, անողնկնդիր. — aux affronts. — contre les remords. Sa conscience est —e. — d'impudence. 4. եւ. navire, bâtiment —, frégate —e, զրահաւոր՝ զրահազէն՝ զրահապատ նաւ (պատեալ սուտար երկաթի ծիծեղաւ). 5. կ. զրահամորթ, կարծրամորթ. 6. ա. եւ. զրահանաւ:

Cuirassement, ա. զրահումն,

Cuirasser, ն. զրահել, զրահաւորել, զրահազէն առնել, զրահս զգեցուցանել. || փ. — le cœur, — զսիրտ.

Se cuirasser, դ. զրահիլ, զրահաւորիլ, զրահազէն լ., զրահս զգեննուլ. — contre les remords, contre la douleur, contre les revers.

Cuirassier, ա. զրահաւոր, զրահավառ, զրահազօր. զրահակիր զինուոր. régiment de —s, զրահագունդ. գունդ զրահաւորաց. un escadron de —s.

Cuirassine, ի. զրահիկ:

Cuiratier, ա. կաշեգործ:

Cuire (լծ. իբրեւ **Conduire**) ն. եփել, խաշագործել, խաշարարել. — de la viande, des côtelettes, des légumes, des pommes au four. Trop —, խաշրել. un feu doux et modéré cuit un rôti à point. Bien —, քաջեփ առնել, *ալեկ՝ լաւ —. — du pain, հաց եփել. եւ լոկ, ce boulanger cuit deux fois par jour, հացագործս այս երկիցս յաւուր եփէ հաց, *օրն երկու անգամ կ'եփէ. || — de la soie, եփել մետաքս. 2. Թրծել. — de la brique, — զաղիւս. 3. հասուցանել, առաքացուցանել, *հասցունել. le soleil cuit les melons. 4. բժ. հալել, մարսել. il y a des aliments que l'estomac a peine à —. 5. եփել, հասուցանել. — un rhume. 6. այրել. le soleil me cuit le dos, *արեւն կռնակս կ'եփէ՝ կ'այրէ:

Cuire, ն. եփիլ, *եփուիլ. il faut que cette viande cuise dans son jus. Ces légumes, ces pois cuisent bien, ne cuisent pas bien. 2. կծել, կսկրծել, *ցաւիլ, կսիլ. la main me cuit, կծէ ձեռն իմ. les yeux me cuisent, կծեն աչք իմ. faire —, կծել, կծեցուցանել, կծանել, *կսել. || en —, դ. il vous en cuira, զղջացիս՝ ըստրջացիս ընդ այն. il pourra bien vous en —, մարթիս զղջալ ընդ այն, *կարելի է վերան զղջաս:

Se cuire, դ. եփիլ, *եփուիլ. || առ. S. Parler.

Cuisant, e, ած. կսկծեցուցիչ, կսկծեցուցանող, կսկծական, կսկծելի, կսկրծակիծ, կսկծահար, կսկծաբեր, մանրակծու, դառնակրսկիծ, սրտկեղ, սղեկէզ, խորտակսկիծ, *կսկծացուցող, կնող, խշխշցուցող, խշխշուկ. douleur —e, սրտակեղ՝ դառնակսկիծ ցաւ. peine —e, սղեկէզ վիշտ. soucis, remords, mal, froid —.

Cuiseur, ա. եփիչ, եփող:

Cuisine, ի. խոհարան, խոհանոց, խոհարարանոց, խոհարարոց, խոհակերանոց, խոհակերոց. chef de —, խոհակերապետ. garçon, aide, fille de —, խոհեակ. ustensile, batterie de —, առնօք՝ սպասք խոհակերոցի. || ը. du latin de —, —ի՝ յոսի՝ հնտեական լատիներէն. 2. սպասաւորք խոհակերոցի. il a laissé sa — à Paris. 3. խոհակերոց, խոհարարոց, խոհարան. սովորական կերակուրք տան մերոյ. une petite —. Faire maigre —, սակաւ կերակուր առնել. faire une grande —, avoir une — grasse, առնել բազմախորտիկ կերակուր. || faire la —, խոհարարել, խոհագործել, խոհակերել, *կերակուր եփել. flaireur de —, հացկատակ, պատառաբոյծ. 4. խոհակերք, խաիք, խոհակերութիւն, խոհարարութիւն, խոհագործութիւն. savoir la —. Elle fait bien la —, բարւոք՝ քաջ խոհարարէ, * լաւ կերակուր կ'եփէ. la — française, turque, bourgeoise. Haute —, խունաւագուխ:

Cuisiner, չ. խոհագործել, խոհարարել, խոհակերել, * կերակուր եփել. il cuisine assez bien. Elle aime à —, * կերակուր եփել կսիրէ:

Cuisinier, ա. խոհարար, խոհագործ, խոհակեր, խահարար, խոհարար, խահամոք, ամոքարար, խորտկարար. un bon, un habile —, քաջ, ճարտար —. 2. —. le parfait —, կատարեալ խոհարար, խոհարարագիրք. *գիրք որ կերակրոց վերայ ճառէ:

Cuisinière, ի. խոհակերուհի, խոհարարուհի, պատեի. une bonne —. 2. la — bourgeoise, խոհարարագիրք. 3. խորովոց. գործի խորովելոյ. կն. **Rôtissoire.**

Cuissage, ա. բարձադրութիւն. իրաւունք երբեմն տանուտեարց (seigneur) դնելոյ զբարձն յանկողն հարսին յառաջնում գիշերի հարսանեաց, եւ ի տեղիս տեղիս քունելոյ իսկ ընդ հարսին յառաջնում գիշերի. S. Jambage.

Cuissard, ա. բարձապան:

Cuissardé, e, ած. բարձապանակիր:

Cuisse, ի. գիսա, ազդր, բարձր, *ճուտ. la — d'une femme, d'un homme, d'un cheval, d'un bœuf. 2. մգ. զսռոսկր, ազդոսկր, բարձոսկր, *ճուտ. հն. **Fémur.** 3. une — de noix, պճեղն. քառորդ մասն ընկուզոյ: [Ի):

Cuisseau, ա. մգ. զսռիկ (հոր-

Cuisse-madame, ի. պ. անչիկ. տեսակ երկայնաձեւ եւ կարմրադիպին տանձի. des cuisses-madame.

Cuissière, ի.ղ. զսռավոկ, բարձավոկ. կաշեայ պատառ ձախեայ բարձից Ծփըկահարի:

Cuisson, ի. եփ, եփումն, *եփուածք. ce gigot est d'une bonne —. || Pain de —, անեփ հաց, * ոսան հաց. 2. կիզ, կսկիծ. éprouver des —s.

Cuissot, ա. ո. զսռամիս, ազդրամիս (եղջերուի, այծեման, վարազի):

Cuistre, ա. դպրոցասպաս. ըստպասաւոր դպրոցի. un — de collège. 2. ը. գծուծ, խմաստակ. c'est un —, un — fieffé.

Cuistrerie, ի. գծուծութիւն, գծուծ խմաստակութիւն:

Cuit, e, անց. եւ ած. եփեալ, եփուն, խաշեալ, * եփած, խաշած. des pommes —es. Du pain —, կրակուծ հաց. bien —, — à point, եփուն, քաջեփ. non bien —, Ծերեփ, Ծերխաշ. — dans l'eau, ջրեփ, ջրախաշ, *ջրխաշ. || փ. avoir du pain —, ունել հաց ուտելոյ, ընչաւէտ է., *ուտելու հաց ունենալ. 2. Թրծեալ, Թրծուն. terre —e, — հող. urne non —e, անՀուրծ սափոր. 3. բժ. հասունացեալ, հասուն, * հասած. un rhume — et qui tire à sa fin. || ը.

il est —,. c'est un homme —, վնասակար է վասն նորա, *կորստաւճ՝ բանն բուսած մարդ է :

Cuite, ի. Եռուլծ, Եփումն. 2. Եփոց . փուռն մի Եփելոյ ինչք . toute la — est perdue.

Cuitlauzinie (քիթլոզինի) ի. բ. կոխլոզինիա . սեռ խոլորձեայց :

Cuit-légumes, ա. բանջարեփոց . * բնդեղէն եփելու կազմած . des —.

Cuit-œufs, ա. ձուեփոց . * հաւկիթ խաշելու կազմած . des —.

Cuivrage, ա. պղնձումն . le — du zinc.

Cuivre, ա. պղինձ. — gris, գորշապղինձ . — rouge, կարմրապղինձ . — pyriteux. De —, պղնձի , պղնձեայ , պղնձակերտ . mine de —, պղնձահանք , պղնձահատք . couvert de —, պղնձապատ . — jaune, դեղին —, արոյր . հն. **Laiton**. — pyriteux հրաքարտաւ , երփներանգ պղինձ , պղնձախին . հն. **Chalcopyrite**. — panaché, երփներանգ պղինձ, երփներանգապղինձ. — oxyde rouge, — սրսիտացեալ , կարմրապղինձ, կարմիր պղնձաքար. 2. պղինձ, պղնձի տախտակ (տպագրութեան) . acheter les —s d'un ouvrage. 3. պղինձ, պղնձադրամ . 4. եղ. պղինձ , պղնձիք . մետաղեայ փչօղական նուագարանք. de — dans cet orchestre. Le — domine. || — blanc, խնապղինձ :

Cuivré, e, ած. պղնձագոյն , պղպղնձի , պղնձակուռ . teint —. Couleur, peau —e. 2. պղնձագոծ , պղպղնձագամ . 3. պղնձաձայն , պղպղնձահնչիւն . voix —e. տե՛ս եւ voix métallique.

Cuivrée, ի. ար. պղնձումն , պղպղնձագոծումն . կեղծ ոսկեգոծումն :

Cuivrer, ն. ար. պղնձել, պղնձագոծել , պղնձապատել . — un objet. 2. պղնձագունել. պղնձագոյն առնել.

Se cuivrer, դ. պղնձանալ , պղպղնձագօտիլ , պղնձապատիլ . 2. պղպղնձագունիլ , պղնձագոյն լ. au grand air, je me cuivre.

Cuivrerie, ի. պղնձարան , պղպղնձագործարան . 2. պղնձագործք , պղնձավաճառք :

Cuivrette, ի. եժ. պղնձիկ . պղպղնձի լնգուակ փչօղական նուագարանաց :

Cuivreux, euse, ած. պղնձոտ , պղնձի , պղնձեղէն , պղնձակերտ . 2. եժ, պղնձաձայն , պղնձահնչիւն . voix —euse. Note —euse. 3. նկ. պղպղնձոտ , պղնձի , պղնձագոյն . tons —. Couleur —euse. 4. տգ. պղնձուտ. oxyde — կամ protoxyde de cuivre, ՊՊուխդ կամ նախաՊՊուխդ պղնձոյ :

Cuivrique, ած. բլ. պղնձային . oxyde —, — ՊՊուխդ, պղնձաՊՊուխդ:

Cuivrot, ա. ար. պղնձոց . գործի ինչ :

Cul (քիւ) ա. ոտ , երասան , յետոյք, նստոյ տեղի, նստատեղի, սրբրան , վայրկեան , ոտ. . le — d'un homme, d'un cheval, d'une poule. Il tomba sur son —. Donner un coup de pied au —. || Avoir toujours le — sur une chaise, ցանգ նստիլ . || p. être à —, անճար՝ անձարակ է՝ մնալ . || demeurer entre deux selles le — par terre, չյաջողիլ յերկուս ձեռնարկեալ իրս. 2. ոտ , յատակ . *տակ , le — d'une bouteille, d'une barrique, d'un tonneau, d'un verre. || — d'artichaut, յատակ կանկաթի (մասն կոկմէն) . || — de plomb, նատակէր՝ նստուկ մարդ . 3. յետոյք , յետոկոյտն (կառաց , սայլի) :

Culasse, ի. հրացանաչափատակ , հրացանաբերան , հրացինաբերան , *տակ հրացանի : [դրան :

Culassement, ա. ար. յատակա-

Culasser, ն. յատակադրել . դնել զյատակն . — un fusil.

Culate, ի. զ. կրկոց (հրետի) :

Culave, ի. ար. գոգաղ . մէջն ապակեղէն կրկնափեղկ տան :

Cul-blanc (քիւպլան) ա. սպիտակատուտն . des culs-blancs. տ. **Motteux**.

Culbutable, ած. կործանելի , տապալելի . fonctionnaire, ministre —. Pouvoir, gouvernement —.

Culbutage, ա. Քաւալգլորումն :

Culbute, ի. գլխակապացուցիչն, Քաւալագլոր , *կմախոշտիկ , աքլապոլոզ . 2. անկումն , կործանումն , տապալումն . faire la —, Քաւալգլոր խաղալ , ընդ որում մտանել . եւ փ. Քաւալգլոր խաղալ, ի կոր կործանիլ, *կործանիլ, տապալիլ, անկանիլ յընչից, տնանկանալ. à la —, մ. կործան անկեալ , վեր ի վայր , * տակնուվրայ . tout a été à la —.

Culbuter, ն. Քաւալգլորել , Քաւալգլոր խաղացուցանել . il le culbuta du haut en bas de l'escalier. փ. —, ի կոր կործանել , կործանել , տապալել . cette compagnie a culbuté toutes les compagnies rivales. || գ. — l'ennemi, Քաւալգլոր խաղացուցանել, վանդել , վկանդել , ցիր եւ ցան կացուցանել զՔշնամին.

Culbuter, չ. գլխախաղաց լ., Քաւալգլոր խաղալ . il fit un faux pas et culbuta. 2. փ. Քաւալգլոր խաղալ, ի կոր կործանիլ , կործանիլ , անկանել , տապալիլ . la monarchie, le ministre a culbuté.

Se culbuter, դ. Քաւալգլոր խաղացուցանել՝ կործանել՝ տապալել զմիմեանս . ils se culbutèrent.

Culbuteur, ա. Քաւալգլորիչ :

Culbutis (Քի) ա. բ. վլաճք, կոյտ աւերակաց , խառնակոյտ :

Cul de basse-fosse, ա. խոր վիրապ . հն. **Basse-fosse**.

Cul-de-jatte (քիւտժաՔ) ա. բ. անսրուն , ծմրաբոյծ . * սրունք չունեցող . des culs-de-jatte.

Cul-de-lampe (քիւտլանփ) ա. ճ. կանՔեղատակ . զարդ վերամբարձ անօթոց, անդրեաց . 2. տպ. վերջազարդ, խորանազարդ. խորան՝ զարդ ի վերջ գլխոց . en —, խորանաձեւ . des culs-de-lampe.

Cul-de-sac (քիւ տը սակ) ա. անարտաճանապարհ . անել նրբափողոց . հն. **Impasse**. 2. փ. անյաւաջգածիգ . պաշտօն յորում չիք յոյս յառաջելոյ . il eu grand tort d'accepter cette place, c'est un —. Des culs-de-sacs. 3. եւ. անելուտ , ծուխախորշ:

Culée, ի. ճ. կամրջապարանք . բարակոյտ կամարակալ կամրջաց 2. եւ. ոչնախայտաբախ . բախիւն ոչնախայտի նաւու ընդ ալազ . ce navire donne, se donne des —s. 3. յետախաղաց . յետս յետս երթալն նաւի . 4. ցցաշարք . շարք ցցոց ի տրամ գործել զգետին :

Culer, չ. եւ. յետս յետս երթալ , ընկրկիլ , * ետս ետս երթալ :

Culeron, ա. ձկ. ագնիկ :

Culex, ա. գա. մժեղի (cousin).

Culicide, ած. մբ. մժեղատեսակ . || —s, ա. յ. —բ. տոհմ երկՈեից նախատիպ ունելով զմժեղ (culex).

Culiciforme, ած.բպ. մժեղանման . || —s, ա. յ. —բ. հատուած ցեղի մըժեղանման միջատաց :

Culicigène, ած. ախ. մժեղածին . maladies —s.

Culicigénose, ի. ախ. մժեղախտ:

Culicivore, ած. բպ. մժեղակեր :

Culicoïde, ած. մբ. մժեղակերպ :

Culier, ած.ա. boyau —. տ. **Rectum**.

Culière, ի. գաւակալ , երասանակալ . *փոկ ձիոն յետոյքն դրբուած . 2. ճ. ջրակալ . փորածոյ քար ուր իջանէ ջուրն խողովակի տանեաց :

Culinaire, ած. խոհակերտական , խոհարարական . խոհագործական , խոհակերային . l'art —, — արուեստ, խոհարարութիւն , խոհակերութիւն , արուեստ խոհարարութեան :

Culinairement, մ. խոհարարապէս , ըստ արուեստի խոհարարութեան . — parlant, — խօսելով :

Culinophile, ած. խորտկասէր , որովայնապարար :

Culinophilie, ի. խորտկասիրութիւն , որովայնապարարութիւն :

Cullénie, ի. կիւլլենի . ծառ ինչ :

Cul-luisant, ա. մբ. փոսուկաց , կայծուկ :

Cullumie, ի. բ. կիւլլիւմիա . Ծուի ի Գլուխն Բարեյուսոյ :

Culmifère, ած. բ. ցողնաբեր . || —s, ի. յ. —բ . հն. **Graminées**.

Culmigène, ած. ցողնածին . la pézize —.

Culminance, ի. եբ. բարձրութիւն , կատար , ծագ :

Culminant, e, ած. աս. բարձրաբերձ , բարձրագոյն . point —, — կէտ , բարձրակէտ . կէտ երկնից յորում աստղն հասանէ ի ծայրագոյն բարձրութիւն իւր ի վերայ հորիզոնի . || փ. le mont Blanc est le point — des Alpes. Le point — d'un édifice. 2. փ. բարձրակէտ , վերջին կէտ՝ ծայր՝ ծագ , կատար բարձրութեան . le point — de sa fortune. Le point — d'une question, գլխաւոր կէտ խընդրոյ :

Culmination, ի. աս. կատար բարձրութեան. *ծայրագոյն բարձրութիւն յոր հասանէ աստղ մի հորիզոնի վերայ :

Culminer, չ.աս. բարձրանիլ . ի բարձրակէտն հասանել . l'astre

culmine quand il passe au méridien.

Culmus (լաս) ա. լա. **Tige**ի :

Culot, ա. ոսիկ . բառ. տղայոց . si tu n'es pas sage, je te donnerai sur ton —. 2. յատակ (կանձնեղաց եկիղեցւոյ եւ աճօնաց օրինեալ ջրոյ. 3. ե. յատակ (կորնթեան սիւնագլխոյ) . 4. բուրայատակ , յատակ, կղկղանք , *տկուք (ջալոցի). 5. ծխամբուր (ծխախակալի) . 6. ը. վերջածին (ազգատոհմի) . 7. վերջածին , յետնածին (Քրիստոնէից եւ բազմաճին կենդանեաց). 8. փ. le — d'une compagnie, վերջամնաւն, յետնամնաւն . վերջին անդամն բնկերութեան :

Culottage, ա. ծխառնուն. *ծխախով սեղմանիլն :

Culotte, ի. ջաղնշիր , անդրավարտիք, տարաս. — courte, կարճատարաս. — de drap. de velours. Sans —, անվարտի. — de peau, կաշեայ —, զառափոկ. || փ. եւ ը. une — de peau, ինիատրց՝ անձնական գինուոր՝ զօրականն . ce n'est qu'une — de peau. Une vieille — de peau. 2. փ. elle porte la —. ասի կինոջ; որ ի վեր քան զայրն իւր ճոխանայ . 3. մագ. ոսվիս. — de bœuf, եզնոսվիս. 4. մրճուռ . մասն ծխամորճի սեաացեալ ի ծխոյ . || S. **Caleçon**.

Culotté, e, ած. անդրավարտիս՝ տարաս զգեցեալ . cet homme est mal —. || Pipe —e, մրճուռ ծխացեալ ծխամորճ :

Culotter, ն. անդրավարտել, անդրավարտիս զգեցուցանել ոմանք, * — հագցնել. — un enfant. 2. անդրավարտել , տարաւոել, բարւոք յօրինել անդրավարտիս՝ տարասս. ce tailleur culotte bien. 3. ն. — une pipe, մրճուռել, մրուռել ծխամորճ. elle fumait des panatellas et culottait des pipes avec un bonheur particulier.

Se culotter, դ. անդրավարտիլ , տարաւոիլ , *անդրավարտիս՝ տարասս հագնիլ. cet enfant ne peut encore —. 2. մրճուռիլ՝ մրուռիլ ծխամորճ . cette pipe commence à —.

Culotteur, ա. մրճուռիչ ծխամորճոյ . — de pipes.

Culottier, ա. անդրավարտիսագործ , անդրավարտիսավաճառ. տարաւոագործ , տարաւոավաճառ :

Culottière, ի. անդրավարտիսագործուհի , տարաւոագործուհի :

Culottin, ա. ի. նոր անդրավարտիս . 2. փ. մանուկ այն ինչ տարաս զգեցեալ . un petit —.

Culpabilité, ի. յանցաւորութիւն, մեղապարտութիւն, պատժապարտութիւն , վնասապարտութիւն, պարտաւորութիւն , մեղաւորութիւն , յանցապարտութիւն . la — de l'accusé n'est pas douteuse. La — d'une action. Sa — est prouvée.

Culpeu, ա. կ. աղուեսաշուն :

Culte, ա. պաշտօն , պաշտում , պաշտեցուն, սլաս , պաշտամունք . les —s. Le — de la raison, պաշտօն բանին . le — de Dieu, պաշտօն Աստուծոյ, աստուածպաշտութիւն . le — divin, աստուածային պաշտօն, պաշտամունք , աստուածպաշտութիւն . le — des idoles, կռապաշտութիւն . le — des faux dieux, դիցապաշտութիւն . — des esprits, հոգեպաշտութիւն . rendre un — à Dieu, պաշտօն մատուցանել, պաշտօնատաւոյց՝ պաշտօնատար լ. Աստուծոյ . rendre un — aux idôles, պաշտօն տանել՝ պաշտօնատաւոյց լ. կռոց՝ դից . 2. պաշտօն , կրօնք , հաւատք . interdire, abolir, rétablir un —. La liberté des —s, ազատութիւն կրօնից՝ պաշտամանց . les ministres du —, պաշտօնեայք կրօնից , քահանայք . ministre du —, նախարար կրօնից . le — extérieur, արտաքին պաշտօն (արարողութիւնք որ կատարին արտաքոյ տաճարաց). le — domestique, առանձին՝ ընտանեկան պաշտօն (ազօթք , հոգեւոր ընթերցուածք, եւլն. որ կատարին ի տան). 3. փ. պաշտօն , պաշտելին , պաշտօնուկք , անհնարին սէր , վերսիրութիւն . rendre un — à qn., պաշտօն տանել ոմեր , * պաշտել զոք . il rendait à sa mémoire une sorte de —, պաշտօն իմն տանէր յիշատակի նորա . elle est pour son amant l'objet d'un véritable —. Impatient des —s qu'on rend à la fortune d'un ministre. Renoncer au — de ses pères, ցրաժարիլ՝ յետս կալ ի հարցն կրօնից՝ հաւատոց . le — des grands hommes. Il voua un — à sa mère. 4. փ. se vouer au — des muses, անձնանուիր լ. ի պաշտօն մուսայից . զինս լ. քերթողութեան , ազատական արուեստից. 5. աղանդ. — de Sinto, — Սինտոյի . ազգ իմն հոգեպաշտութեան :

Cultellaire (քիւլթէլլէր) ած. դանակաձեւ . S. **Cautère**.

Cultellation (քիւլթէլլասիօն) ի. հյբ. հարթաչափութիւն :

Cultelle, ա. կ. ձուկ. ազգ փոփկամորթոց :

Cultisme, Cultéranisme, ա. պաշտօնապիտութիւն . չափազանց սէր՝ ջոյի ոճոյ. նրանական , պարզուց :

Cultiste, ած. պաշտօնապիտ , պաշտօնապետ. :

Cultivable, ած. մշակելի . sol, terrain, pays —.

Cultivateur, trice, գ. մշակ , հողագործ , հողաւարուակ , երկրագործ, արդիւնաբոյս, արդիւնագործ , մշակուհի , հողագործուհի . un riche —. Un — de lin, de trèfle. || ած. —. les peuples —s.

Cultivation, ի. մշակութիւն , հողագործութիւն , արդիւնաբերութիւն :

Cultivé, e, ած. մշակեալ , գործուած , վար . terrain, pays —. Non —, անմշակ , անգործ . nouvellement —, նորամշակ . 2. փ. մշակեալ, զարգացեալ , զարգացուցեալ , բարգաւաճեալ , բարգաւաճ . les bons sentiments —s dans cet enfant par sa mère. Les lettres et les sciences —es dans nos pays. Un esprit —, — միտք՝ հանճար , ճոխամիտ , բազմագէտ , հարստամիտ :

Cultiver, ն. մշակել , գործել , վարել . — un jardin, son champ, les terres, la vigne. 2. մշակել , դարմանել . — des fruits. 3. փ. մշակել, գործել , գալ գիւիք , պաշտպանիլ . — la poésie, la musique. 4. մշակել , զարգացուցանել, բարգաւաճել , կրթել , վարժել . — l'esprit, — զմիտս . — sa mémoire, les arts, les sciences. || S. **Vrai**. 5. մշակել , տածել , փոյթ՝ խնամ ունել . — qn. կամ — l'amitié de qn., մշակել զբարեկամութիւն ոմեր . c'est un homme qu'il faut —. C'est une connaissance à —.

Se cultiver, դ. մշակիլ. ces terres se cultivent facilement. 2. փ. —, տածիլ . l'amitié qui se cultive aux dépens du devoir, n'a plus de charmes.

Cultorisme, S. **Cultisme**.

Cultoriste, S. **Cultiste**.

Cultricole, ած. մր. սրավիզ . որոյ սրածեւ է վիզն . cyphe —.

Cultridenté, e, ած. կ. սրատամն. որոյ սրածեւ են ատամունք :

Cultrifolié, e, ած. բ. սրատերեւ. որոյ սրածեւ են տերեւք :

Cultriforme, ած. բպ. սրածեւ :

Cultrirostre, ած. կ. սրակտուց . որոյ սրածեւ են կտուցն :

Cultural, e, ած. մշակական , երկրագործական . des procédés culturaux.

Culture, ի. մշակութիւն , հողագործութիւն , արդիւնաբերութիւն . վար . la — des champs, du blé, de la vigne, des fleurs. Grande, petite —, մեծ , փոքր —. — forcée, վաղահասոյց —. — dérobée, գողունի —. 2. —, դարման , տածումն . — des abeilles, de la soie. 3. փ. մշակութիւն , զարգացումն , բարգաւաճութիւն , բարգաւաճանք , փորձ . կրթութիւն . — des lettres, des arts, des sciences, de l'esprit, du cœur, des sentiments. Un esprit sans —, անմշակ՝ անվար՝ անկիրթ՝ անիրահանգ միտք :

Cumacés, ա. յ. իր. կռնաձեւք . ցեղ փոփկամորթոց :

Cume, ի. իր. կում . փոփկամորթի ինչ :

Cumelle, ի. ոպ. կռնիակ . ազգ տրիկապատանեաց :

Cumène կամ **Cymène**, ա. տգ. չամանէն . ջրածխուկն հանելով յօդիւղոյ չամանի :

Cuménol, S. **Cumophénol**.

Cumicyle, ա. տգ. չամանեակ արմատական չամանային ցեղոյ :

Cumidine, ի. տգ. չամանիդին . կալաքարակերպ աճանց չամանէնի :

Cumidique, ած. տգ. S. **Cumylique**.

Cumin, ա. բ. չաման «քիմիոն» . || — des prés, ռա. **Carirh** . || — indien, հնդիկ չաման , չոնիզ . — arménien, հայ՝ հայոց չաման :

Cuminal, ա. տգ. հն. **Aldéhyde cuminique**.

Cuminamide, ի. տգ. չամանամիդ . չամանային ՔՀու. :

Cuminamique, ած. տգ. չամանամդային . ասի ՔՀուոյ որ կն. **acide oxycuminique**.

Cuminate, ա. տգ. չամանատ ,

Cuminées, ի. յ. բ. չամանեայք .

ցել տոհմի ծովանոցարքերից նախատիպ ունենալով գչաման :

Cumingie, ի. կմ. կումինգաժժմակ. սեռ երկպատեան ժժմակաց . 2. բ. կումինգիա , կումինգինի . սեռ շուշանեայց :

Cuminie, ի. բ. չամանուկ . սեռ

Cuminique, ած. տգ. չամանային . aldéhyde —.

Cuminoïde, ած.բ. չամանակերպ:

Cuminoïne, ի. տգ. չամանոյին:

Cuminol, ա. տգ. չամանուլ . ջրուկ չամանի :

Cuminyle, ա. տգ. չամանուստ . դործարանական արմատական ջրատի չամանային ՔՔուոյ՝ չամանաՔՔուոյ

Cumites, ի. յ. խբ. կումազգիք . խումբ ինչ տորիկապատեններ :

Cummingtonite, ի.հբ. կումինգտոնաքար . հրահալ ինչ :

Cumoïne, ի.տգ. չամանին . նիւթ հանելով ի չամանի :

Cumol, ա. տգ. հն. **Cumèn**ի :

Cumolammine, ի. տգ. չամանուլամին . կալաքարակերպ կազմեալ ջուգախառնուՔեամբ օշնանի եւ չամանի :

Cumonitrile, ա. տգ. չամանատորակիլ . տորակիլ չամանային ՔՔուոյ՝ չամանաՔՔուոյ :

Cumoquinoléine, ի.տգ. չամանաքինուլին . քինուլին հանելով ի չամանաատաշխուլէ (cumostyrile).

Cumophénol, ա. տգ. չամանաֆինուլ. ֆինուլ չամանի. հն. **Cuménol**.

Cumostyrile, ա. չամանաատաշխուլ . կաՔնին չամանէնի (cumène).

Cumul, ա. իգ. կուտում , կոյտ. -- des peines, պատժակոյտ . — de places, պաշտօնակոյտ . Le — dans les fonctions publiques.

Cumulard, ը. կուտոր , բազմապաշտօն . որ վարձատրեալ բազում պաշտօնս ունի միանգամայն . c'est un —. [կալան :

Cumulatif, ive, ած. իր. կուտա-

Cumulation, ի. կուտակում , կուտակումՔին . — des peines.

Cumulativement, մ. կուտակոր :

Cumuler, ն. կուտել , կուտակել , շինչակուտել , դիզանել . — plusieurs places, des traitements. եւ իմ. ունել միանգամայն բազում պաշտօն . il cumule. [ne peuvent —.

Se cumuler, դ. —իլ . ces emplois

Cumulipore, ա. վբ. դիզածակոփ . սեռ բրածոյ մանուակենդանաց (bryozoaires).

Cumulo-stratus (քիւմիւլօսՔրաՔիս) տ. **Cumulus.**

Cumulus (քիւմիւլիս) ա.օդ. ամպակոյտ . կուտակ ամպոց :

Cumyle, ա. տգ. տ. **Cuminyle.**

Cumylique, ած. չամանուստային :

Cumylure, ա. տգ. չամանուստուկ. մեռաղական ածանց չամանուլի (cuminol).

Cunane, ա. բ. կունան . պտուղ ինչ Հնդկաց : [տորոնեայց :

Cuncée, ի. բ. կունսեենի . սեռ

Cunéaire, ած. բ. սեպակերպ . feuille, pétale —.

Cunéen, enne, ած.մգ. սեպային. articulations —ennes.

Cunéiceps, ած. կ. սեպագլուխ . ténia —. [նու :

Cunéifolié, e, ած. բ. սեպատե-

Cunéiforme, ած. սեպաձեւ , բեւեռաձեւ , սեպալոյ . écriture —, — գիր , սեպագիր , բեւեռագիր , բեւեռատառ , սեպագրուՔիւն , բեւեռագրուՔիւն. 2. սեպաձեւ, սրածայր. feuille, pétale —. 3. մգ. սեպաձեւ . os —, կամ գբ. le —, — ոսկր , սեպոսկր :

Cunéirostre, ած.Ա. սեպակտուց. որոյ սեպաձեւ է կտուցն . || —s, ա. յ. —ք . տոհմ ճնճղկաց :

Cunéo-cuboïdien, enne, ած. մգ. սեպախորանաոտքեան :

Cunéo-scaphoïdien, enne, ած. մգ. սեպակուբակերպ , սեպամակուկակերպ : [ի խրամի:

Cunette, ի. զ. խրամափոս . փոս

Cuniculaires, ա. յ. կ. ճագարայինք . ճագար եւ ճագարանման կենդանաձինք :

Cuniculus (իւս) ա. կ. ճագար . գա. **Lapin**ի : [դիւնի :

Cunile, ի. բ. ծեՔրին . ազգ կոր-

Cunilées, ի.յ.բ. ծեՔրինեայք. ճՔացեղ տոհմի շրՔնաւորաց (labiées).

Cunina, ի. կ. կունինա . սեռ մեդուսայից Միջերկրականի :

Cunninghamie, ի. բ. կիւնինղամիա . սեռ կոնաբերից :

Cunninghamites, ի. յ. բ. կիւնինղամազգիք . սեռ բրածոյ կոնաբերից : [պողիպաթոյն բրածոյ:

Cunolithe, ի. կբ. կունոլաքար .

Cunoniacées, ի. յ. բ. կունոնիաներք . տ. **Cunoniées.**

Cunonie, ի. բ. կունոնիա , կունոնիի . սեռ երկպտուկ մնկոց :

Cunoniées, ի. յ. բ. կունոնեայք. ցեղ մնկոց ի տոհմէ քարքնկասերից :

Cupanie, ի. բ. կուպանիա . սեռ. երկպտուկ մնկոց ի տոհմէ օՃառեայց (sapindacées). [կուպանասերք :

Cupaniées, ի. յ. բ. կուպանեայք.

Cupanoïde, ա.բ. կուպանակերպ. անուն բրածոյ ինչ պտղոյ :

Cupellécrinus (իւս) ա. վբ. բաժակաշուշան . սեռ բրածոյ ծովաշուշանաց :

Cuphée, ի. բ. կամաքինի . սեռ երկպտուկ մնկոց ի տոհմէ արնաճաղկեայց (lythrariées).

Cupide, ած. ազ. ցանկագոյ , տենչող . — d'honneur, փառատենչիկ , փառասէր . 2. զօշաքաղ , արծաԹասէր , ընչասէր, ընչաքաղց , առաւելաստաց, ընչաժողով. un administrateur —. Un homme —. Une — ardeur. [Քեամբ , ժլատաբար :

Cupidement, մ. զօշաքաղու-

Cupidité, ի. ընչաքաղցուՔիւն , զօշաքաղուՔիւն , առաւելաստացուՔիւն , արծաԹախիուՔիւն . — insatiable. Être dévoré de —. Mettre des bornes à sa —. 2. ազբ. ցանկուՔիւն , տենչ , տենչանք . triste jouet de toutes les —s humaines.

Cupidon, ա. դց. Կուպիդոն , Երոս , Սիրադիք , Տուիաւորն , Տարփենի . չաստուած սիրոյ . les ailes, les flèches, le carquois, le bandeau de —. 2. փ. —. 3. հգ. —. այր որ անձնագեղ գինքն համարի . quel —! C'est un vieux —.

Cupidone, ի.բ. կուպիդոնի . բոյս խոտեղէն բեղնաճակից :

Cuprate, ա. տգ. պղնձատ . աղ կրկնոքսիդի պղնձոյ :

Cupréine, ի.տգ. պղնձէին . *կալաքարակերպ բովանդակեալ տեսակ մի քինքինայի մէջ :

Cupréol, ա. տգ. պղնձուլ . նիւթ գտեալ ի քինուլ (cinchol) քինքինայի:

Cupressées, ի. յ. բ. նոճասերք . ցեղ բուսոց պատկանելոց տոհմի կոնաբերից :

Cupressifolié, e, ած. բ. նոճատերեւ . որոյ տերեւք նման են տերեւոց նոճոյ : [ձեւ :

Cupressiforme, ած. բ. նոճա-

Cupressiné, e, ած. բ. նոճեայ . || les —es, ի. յ. —ք. ցեղ կոնաբերից որոց նախատիպ է նոճ, նոճի :

Cupressinites, ա. յ. վբ. նոճազգիք . սեռ բրածոյ կոնաբերից :

Cupressites, ի. յ. վբ. նոճաքար. քարանոճի . բրածոյ տունկ նման նոճոյ :

Cupressocrinidés, ա. յ. վբ. նոճաշուշանեայք . տոհմ շուշանակերպից նախատիպ ունելով զնոճաշուշան:

Cupressocrinite, ա. կբ. նոճաճոխաշուշանաքար . ազգ բրածոյ ծովաշուշանի :

Cupressocrinus (իւս) ա. նոճաշուշան . սեռ շուշանակերպից:

Cupressoxylon, ա. վբ. նոճափայտ . սեռ բրածոյ կոնաբերից :

Cupressus(իւս) ա.գա. **Cyprès**ի

Cuprico-ammonique, ած. տգ. պղնձաշականային . chlorure —.

Cupricolle, ած. մբ. պղնձապատանոց , պղնձավիզ . որոյ վիզն է պղպղնձագոյն :

Cuprico-potassique, ած. հբ. պղնձախալիային . sulfate —.

Cuprides, ա. յ. հբ. պղնձազգիք , պղնձատեսակք . տոհմն որոյ նախատիպ է պղինձ : [minerai —.

Cuprifère, ած. հբ. պղնձաբեր .

Cuprine, ի. տգ. պղնձին. *կալաքարակերպ գոյացեալ տաքցունելով բրոմն բրոմանմբրինի (bromonarcotine) հետ :

Cupripenne (քիւփրիփէն) ած. կ. պղնձաՔեւ , պղնձափետուր :

Cuprique, ած. տգ. պղնձային . acide —, պղնձաՔՔու :

Cuprirostre, ած. կ. պղնձակտուց . որոյ պղնձագոյն է կտուցն . rynchène —.

Cuprite, ի. հբ. պղնձաժանգ :

Cuproammoniaque, ի. տգ. պղնձաշական . օշակեղէն լուծուած պղնձոյ :

Cuprocalcite, ի.հբ. պղնձակիր :

Cupro-fulminate, ա. տգ. պղնձաշանՔակատ . զուգախառնուՔիւն պղնձոյ եւ պղնձաշանՔային ՔՔուոյ :

Cupro-fulminique, աճ. տգ. պղնձաշանձային. acide —, — ՔՔու, պղնձաշանձաՔՔու.:

Cuproïdes, ա. յ. տգ. պղնձակերպ:

Cupromagnésite, ի. հբ. պղնձամագնիսաքար:

Cupromanganèse, ա. հբ. պղնձամանկան. ճճմբատ պղնձոյ եւ մանկանի:

Cupronine, ի. տգ. պղնձոնին. կալաբարակերպ Քրմբինի (cotarnine).

Cupro-plombite, ի. հբ. պղնձակապարաքար. ճճմբատ պղնձոյ եւ կապարի:

Cuproso-potassique, աճ. տգ. պղնձախալիային. հն. **Cuprico-potassique**.

Cupro-uranite, ի. հբ. պղնձուրանաքար. հն. **Torbernite**.

Cuproxyde, ա. հբ. պղնձօքսիտ, պղնձաժանգ. ժանգ պղնձոյ:

Cupulaire, աճ. բ. բմպակաւոր. calice —. Involucre —. || —s, ա. յ. —բ. ցեղ խորոպաանկնայց (hyménomycètes).

Cupule, ի. բ. բմպակ, կճեպ:

Cupulé, e, աճ. բ. բմպակաւոր:

Cupulifères, աճ. բ. բմպակաբեր. || ի. յ. les —s, —բ. ծառի տնկոց որոց պտուղք ծածկեալ են յրմպակի, որպէս կաղնիք, շագանակիք . . .:

Cupuliforme, աճ. բ. բմպակաձեւ. հն. **Cupulaire**.

Cupulocrinus (քիւ)ա. ի. բմպակաշուշան. տես բրածոյ ծովաշուշանաց:

Curabilité, ի. բժշկելիութիւն:

Curable, աճ. բժշկելի, բուժելի, դարմանելի. ce mal est —. Facilement —, դիւրաբուժաբար, դիւրադարմանելի: [բակիսոյի:

Curaçao (քիւրասաօ) ա. կիւրասաոյ,

Curage, ա. մաքրումն. le — d'un puits, d'un canal, d'un port. 2. մաքրողէք. 3. մաքրատուրք. 4. բ.ռա. ջրապղպեղի. կն. **poivre d'eau, hydropiper**. [տկուք տապակի:

Curain, ա. ար. տապակատուք.

Curare (քիւրար) ա. բ. կուրարի, նետաձոյն:

Curarine, ի. տգ. կուրարին. տարրն հաննալ ի կուրարէ:

Curarique, աճ. տգ. կուրարային. sel —, — ալ, կուրարաղ:

Curarisant, ա. բժ. կուրարիչ, Քունաւորիչ: [Քունաւորել:

Curariser, ն. բխ. կուրարել,

Curatelle, ի. իգ. հոգաբարձուՔիւն, հոգատարուՔիւն. la — d'un mineur, d'une succession vacante. Avoir la — d'un mineur émancipé.

Curateur, trice, գ. հոգաբարձու., հոգատար. — d'un mineur. Établir, nommer un —. S. **Curatrice**.

Curatier, ա. S. **Corroyeur**.

Curatif, ive, աճ. բժ. ախտաբոյժ, բուժակ, բուժական, բուժողական, ախտահալած. moyens —s, — հնարք, traitement —. 2. ա. բուժակ. employer les —s.

Curation, ի. բժշկանք, բուժանք, դարման բժշկութեան:

Curatrice, ի. հոգաբարձուհի, հոգատարուհի. la — d'un mineur, d'une succession vacante. Avoir la — d'un mineur émancipé.

Curcas, ա. բ. կուրկաս. տես կաղնեգանեայց. հն. **Médicinier, Bromfeldie, Jatrophe**.

Curculigo, ա. բ. կնճռատունկ. տես սրակեայց (hypoxydées), յորս են եօԹն տեսակ երկարակեաց գեղատեսիլ խոտեղինք:

Curculionides, ա. յ. բ. կնճռատեսակք. ոտիմ պատճառեաց նախատիպ ունելով գկնճիթ (curculio).

Curculioniforme, աճ. մբ. կընճռաձեւ: [գա. **Charançon**]:

Curculis, ա. մբ. կնճիթ, ուտիճ.

Curculionites, ա. յ. մբ. կնճռազգիք:

Curcuma, ա. բ. քրքում. տես կոճապղպեղեայց ի ցեղէ համեմեայց:

Curcumacées, ի. յ. բ. քրքմասերք. ոտիմ անկոց նախատիպ ունելով զքրքում. հն. **Zingibéracées**.

Curcumine, ի. քլ. քրքումին. դեղնացուցիչ նիւԹն քրքմոյ:

Curcumique, աճ. տգ. քրքումինային. acide —, — ՔՔու, քրքումինաՔՔու.: [քրքումիոյ:

Curcumol, ա. տգ. քրքումոլ,

Cure, ի. հոգ, փոյԹ. * վարի միշտ avoir բային հետ եւ առանց յօդի. il n'a — de rien, ոչինչ փոյԹ կ'ընէ. * բան մի հոգն' փոյԹն չէ. le meunier n'en a —. 2. բժ. բոյժ, բուժումն, բժշկուԹիւն, դեղումն, դեղատուԹիւն. il a entrepris cette —. Il a fait une belle —. — de raisin, խաղողաբոյժ. — d'air, օդաբոյժ. 3. ժողովրդապետուԹիւն. 4. ժողովրդապետարան, ժողովրդապետատուն, ծխատան. aller à la —.

Curé, ա. ժողովրդապետ, առաջնորդ, ծխատէր, ծխակեր. le — d'une paroisse. Monsieur le —, տէր —. maison du —, ժողովրդապետատուն, ժողովրդապետարան, ծխատան. — d'un village, գեղջկրէց, տէրտէր:

Curé, e, անց. մաքրեալ. canal, étang —.

Cure-crâne, ա. գանկակրկիտ:

Cure-dent, ա. ատամնակրկիտ, *ակռամաքրիչ, բչփորիկ. nettoyer les dents avec un —, փոչխել. des —s.

Curée, ի. ո. որսամասն, շնառ. մասն հաննալ շանց յորոյ երէոց. sonner la —, զ— հարկանել. ի ձայն փողոյ կոչել զշունս յ—ն. mettre les chiens en —, զ— տալով շանց գրգռել զնոսա. faire —, ուտել շանց զորսն յառաջ քան գիւաւանել որսորդին. || բ. être âpre à la —, զօշաքաղ՝ ընչաքաղց՝ շահասէր է.:

Cure-langue, ա. լեզուաքոր. փղոսկր քերիչ լեզուի. des —s.

Curement, ա. մաքրումն. le — d'un puits, d'un fossé, d'une rivière.

Cure-môle, ա. Ծմբաքոր, տրղմահան (մեքենայ). des —s.

Cure-oreille, ա. ականջակրկիտ, *ականջխառնիչ, ականջփորիչ, ականջքոր. des —s.

Cure-pied, ա. ոտնաքոր, ամբակակրկիտ (ձիոց). des —s.

Curer, ն. տղմահանել, մաքրել, *տղմերն հանել. — un puits, un fossé, un port. 2. ծառակել, մաքցել. — la charrue, — զարօրն (կապած հողն հանելով):

Se curer, դ. մաքրիլ; *մաքրուիլ. ce puits se cure difficilement. || — les dents, les oreilles, մաքրել՝ քորել զատամունս, զականջս:

Curettage, ա. ախ. դրաճուն. քերելով մաքրելն զվէրս:

Curette, ի. ախ. դրաճ. դգալաձեւ գործի որով հանեն ի փամփլըտէ զաւելորդ նիւԹս. — tranchante, հատադրաճ. — articulée, յօդադրաճ. 2. զ. —. փոկապատ գործի որով մաքրին գէնք, սանդք (mortier) եւ ումբակք (obus). [— ջրհորաց:

Cureur, ա. մաքրիչ. — de puits,

Curial, e, աճ. ժողովրդապետական. fonction —e. Droits curiaux. || Maison —e, ժողովրդապետանոց, ժամատուն, երիցատուն, ծխատուն:

Curiale, ա. պմ. հռ. տոհմական, տոհմապետական. assemblée —e.

Curiate, աճ. պմ. հռ. տոհմապետական. comices —s, — ժողով. 2. տոհմագիր. loi —, — օրէնք:

Curie, ի. պմ. հռ. տոհմ, տոհմապետուԹիւն. տասներորդ մասն վոյ ցեղի առ նախնի Ռոմիլայեցիս:

Curieusement, մ. քննասիրուԹեամբ, հետաքննուԹեամբ, հարցասիրուԹեամբ, հետաքրքրաբար. observer, s'enquérir —. 2. խնամով. les Égyptiens conservaient — les corps morts.

Curieux, euse, աճ. հետաքին, հետաքրքիր, քննասէր, իրախոյզ, լսասէր, հարցասէր, ժխտ, վայրախոյզ, ընդվայրախոյզ, քննայոյզ, ընդվայրաքին, առաւելախնդիր, զրահնդիր, անօսրախոյզ, դատարկախոյզ. très —, բազմաքին, բազմայոյզ. non —, անհետաքրքիր. être —, faire le —, — լ., քննասիրել, հետաքննել, հետաքրքրել, բազմախուզել. je suis — de voir la fin de cette affaire, հետաքին եմ տեսանել զվախ իրացդ. — de nouvelles, նորալրասէր. — de beaux tableaux, de vieux livres, հետախոյզ՝ մանրախոյզ գեղեցիկ նկարուց, վաղեմի մատենից. un regard —, ընդվայրահայեաց՝ ընդվայրայած աչք. désir —, դատարկախոյզ իղձ. 2. գ. —. c'est un —, — ոմն է, * հետաքրքրին մին է. il faut punir cette petite —euse. 3. աճ. հետաքին, հետաքննական, հետաքրքրական, հետաքրքրաշարժ, նորանշան, չքնաղ, հազուագիւտ, սակաւագիւտ. travail, procès —. Livre —. L'aventure est —euse. Voilà qui est —. || Bête —euse, նորատեսիլ՝ սակաւագիւտ կենդանի. եւ փ. բ. այր նորատեսիլ. 4. ա. հետաքրքին, հետաքրքրական. c'est du —, ce sera du —. Le — de l'affaire est que..., — իրացդ այն է զի... 5. չքնաղասէր, չքնաղախոյզ. սիրող չքնաղ իրաց. le cabinet d'un —.

Curime, ա. մբ. նիշտ. միջատ նման բոժի (byrrhe).

Curion, ա. տոհմապետ. պետ տոհմի առ նախնի Հռոմէացւոց. 2. տոհմաքուրմ. քուրմ տոհմի:

Curiosité, ի. հետաքննութիւն, հետաքրքրութիւն, քննասիրութիւն, հարցասիրութիւն, հարցագիտութիւն, ընդվայրաքննութիւն, ընդվայրախուզութիւն, բազմախուզութիւն, ընդվայրանոյզ բնութիւն, ընդվայրաքրքրանն խոյզք, հետազօտութիւն, վայրախուզութիւն, բազմախուզութիւն. avec —, հետաքրքրաբար, մանրախուզիւ. avec une grande —, մեծաւ քննասիրութեամբ. pour contenter sa —, ի ճարակ դատարկախոյզ ըղձից. qui excite la —, հետաքրքրաշարժ. exciter la —, գրգռել զքննասիրութիւն. entretenir, satisfaire sa —, գոհ առնել՝ շատացուցանել զքննասիրութիւն իւր. Être dévoré de —. Chercher avec —, հետաքրքրել. il eût la — d'écouter à la porte. Sa — fut punie. 2. հետաքրքրութիւն, սէր չգնալ իրաց. j'avais la — des tableaux. 3. հետաքրքրութիւն. հետաքրքրականի՝ չգնալ՝ հազուագիտի՝ նորանշանի իրք. magasin, cabinet de —s. Amateur de —s. On montre cela comme une —.

Curle, ի. ճղուղ(չուանապօծաց):

Curoir, Curon, ա. ծամակ. *աւրօր մաքրելու գաւազան:

Currente calamo, մ. լա. յընթացս գրչի, արագագրէս, փոյթ ընդ փոյթ:

Curruca, ա. Բ. գա. **Fauvette**ի:

Curseur, ա. բգ. ընթացիկ. մարմին փորիկ որ սահեալ ընթանայ ընդմէջ փորոյքի քանոնի կամ կարկինոյ. à —, ընթացկաւոր. 2. աս. —. Ել որ անցեալ ընդ երկայնութիւն մանրադիտոյ (micromètre) ցուցանէ զտարերեւոյթ տրամագիծ աստեղաց. 3. եպ. — apostolique, հրամանաւոր առաքելական:

Cursif, ive, ած. նօտր. écriture —ive, caractère —, — գիր. 2. ի. la cursive, նօտր, նօտրագիր:

Cursomètre, ա. ընթացաչափ. *փորրիկ առագաստանաւոյց որ երկու հողաթ մեծարական ծոպից մէջ կառափոյին ունեցած արագութիւնն կցուցուցանէ: [ինչ ի Պերս.:

Cursonie, ի. բ. կուրսոնիա. խոտ

Cursoripède, ած. Ա. ընթացատն, առնընթացիկ. որոյ ոտիք քաջ են յընթացս. || —s, ընթացատունք. ազգ ճայնոց նման չաղաւնի.

Curtie (քիրթի) ի. բ. կուրթի. առնիկ բոզատեր, տեառակ արարածոց:

Curtipède, ած. բպ. կարճոտն, կարճակոնեան. agaric —.

Curtirostre, ած. բպ. կարճակռատուց: [տիզենի:

Curtisie, ի. բ. կուրտիզիա, կուր-

Curtitude, ի. ագբ. կարճութիւն.

Curtocère, ա. մբ. կորեզջիւր:

Curtogyne, ի. բ. կորքաճիլ. ին. Crassule.

Curtonèvre, ա. մբ. կորջիկ. տես. երկնեւ միջատաց ճաղկանց:

Curtonote, ա. մբ. կորնկն. միջատ պատենաւոր:

Curtopogon, ա. բ. կորմօրուս. տունկ սիզաբոյս:

Curtoscèle, ա. մբ. կորսրուն. տես պատենաւորից:

Curucau, ա. Ծ. տ. **Courlis.**

Curule, ած. chaise —, փղոսկրաթոռ, փղոսկրագահ. փղոսկրեայ գահ ստենակալաց նախնի Հռոմէացւ. || magistrats —s, գահակալ դատաւորք. որք բազմէին ի վերայ փղոսկրեայ գահի:

Curupa, ա.բ. կուրուպա. *տունկ ինչ Ամերիկոյ որ հաշիշի պէս կգինովցունէ:

Curure, ի. եգ. մաքրուք. տիղմ փոսից, լճաց, ջրհորաց. les —s sont employées comme engrais.

Cururu, ա. սբ. կուրուրու. գորտ Ամերիկոյ. 2. բ. —. ազգ պաւլինիոյ (paullinie) որով քնիկք Ամերիկոյ Ծուռատորեն զնեռս իւրեանց:

Curvateur, ած.մգ. կորացուցիչ, ծռիչ. muscle —. 2. ա. —, le —, կորացուցիչն, կորաձնդերն:

Curvatif,ive, ած. բ. կոր, ծռաձ. feuille —ive. [րութիւն:

Curvation (սիօն) ի. կորուածն, կո-

Curvembryé, e (քիւրվանպրիէ) ած. բ. կորաճեռուս: [ծռաձ...:

Curvi... նմ. կոր... կորա...

Curvicaude, ած. կ. կորաձեռ, կորագի: [կորացօղոյն:

Curvicaule, ած. բ. կորաբուն,

Curvicolle, ած. կ. ծռավիզ, * ծռվիզ: [կորակող:

Curvicosté, e, ած. կ. ծռակող,

Curvidenté, e, ած. բպ. կորատամն, ծռատամն:

Curviflore, ած. բ. կորաճաղիկ, ծռաճաղիկ:

Curvifolié, e, ած. բ. կորատերև, ծռատերև: [ծռակիր:

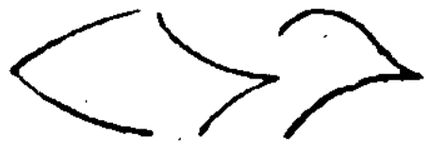
Curvigère, ած. մբ. կորակիր,

Curvigraphe, ա. կորագիր. գործի ի գծել գկոր գիծս:

Curvigraphie, ի. կորագրութիւն:

Curvigraphique, ած. կորագրական, կորագրային:

Curviligne, ած. կորագիծ. figure —.

Curviligne.

Curvilogie, ի. կորաբանութիւն:

Curvilogique, ած. կորաբանական:

Curvimètre, ա. կորաչափ. *փորրիկ գործի որով աշխարհագրացի վերայ կշռափոյի ճամբու մի երկայնութիւնն. ին. **Campylomètre.**

Curvinervié, e, ած. բ. կորաչիլ:

Curvipède, ած. կ. կորաոտն. nomie —.

Curvirostre, ած.կ. կորակռուց. || —s, ա. յ. —ք. հաւուած կարգի բարձրաոտնից:

Curvisérié,e, ած. բ. կորաշար:

Curvisète, ած. բպ. կորատեռ:

Curvité, ի. հ. տ. **Courbure.**

Cuscamine, ի. ոգ. կուսկամին. բիւրեղացեալ կալաքարակերպ գտեալ ի տերեւս ինչ քինքինայի:

Cusconine, ի. ոգ. կուսկոնին. կալաքարակերպ գտեալ ի կեղեւի քինքինայի Կուսկոյ քալաքի. հմ. **Arécine.**

Cuscus, ա. կ. տ. **Couscous.**

Cuscute, ի. բ. գաղձն, գայլխոտ, այգոյ գայլ. տ. **Epithyme.**

Cuscutées, ի. յ. բ. գաղձնեայք. տոհմ տնկոց նախատիպ ունելով զգաղձն:

Cusparé, e, ած.բ. տ. **Cuspariées.**

Cusparie, ա. բ. կուսպարի. տես երկպտուկ տնկոց ի տոհմէ փեգնեայց. հն. **Galipée**ի:

Cuspariées, ի. յ. բ. կուսպարեայք. խումբ հաւուածի փեգնեայց նախատիպ ունելով զկուսպարի:

Cusparine, ի. ագ. կուսպարին. բիւրեղացեալ կալաքարակերպ հանեալ ի կուսպարի:

Cuspidaire, ի. բ. սեպաբոյս. տես ունատունակ բիւրեղեայց Բանպիլոյ:

Cuspide, ի. բ. սեպ, սեպնի:

Cuspidé, e, ած. բ. սեպաւոր, սրածայր. dents —es, — սուսմանք:

Cuspidie, ի. բ. սեպատունկ:

Cuspidifère, ած. բպ. սեպաբեր. ophiure —.

Cuspidifolié, e, ած. բ. սեպատերև, սրատերև:

Cuspidiforme, ած. բ. սեպաձև, սրաձև:

Cuspidine, ի. հբ. սեպին. փղոսկրագայլախոտոյ բնակիչ:

Cusso, տ. **Kousso.**

Cusson, տ. **Cosson.**

Cussoné, e, ած. բոստոտակիր, ճճեկեր, ճճեհար (փայտ):

Cussonie, ի. բ. կուսոնիա, կուսոնի. ծառի ի սեռ արարածոց:

Custode, ի. հ. սրբատիպ, մատեանատիպ. մատեանատուի փորրիկ. տ. **Ciboire.** 2. վարագուրաձիգ, վիժակ (աւազ. խորանի). 3. բոլ մատեանատիպ:

Custode, ա. պեղոպաճի (առ կրօնաւորս ոմանս). 2. պահապան (մանգաբանաց Իտալիա):

Cutambule, ած. կ. ևս բժ. մարմնային (սրտի եւ ցաւք):

Cutandie, ի. բ. կուսանդիա, կուսանանոնի. տես սիզաբուսոց:

Cutané, e, ած. բժ. մարմնային, *մորճի. muscle —. Maladie —e, մորճախտ:

Cutellaire, ած. խարանաձև.

Cutérèbre, ա. մբ. մորՓադՆիր. միջատ ինչ փորրիկ.

Cuticole, ած. մբ. մորՓակեաց. որ կեայ ի ներքոյ կամ ի վերայ մորՓոյ. [Փայինի. tissu —.

Cuticulaire, ած. մգ. վերնամոր-

Cuticule, ի. մգ. վերնամորՓ, վերնամաշկ. հին. **épiderme.**

Cutigéral, e, ած. անբ. cavité —e. S. **Muraille**, անբ. [**Cutose.**

Cutine, ի. ոգ. մորՓին. հն.

Cutinisation (սիօն) ի. բ. մորՓացուցումն, մորՓագործումՓիւն. վերածումն խորշանիւթոյ ի մորՓին:

Cutiniser (se) դ. բ. մորՓագործիլ, մորՓանալ:

Cutisation (սիօն) ի. կաթծրանիւթանՓաթանՓուցումն. կաթծրացումն խՆամՓաթանՓոյ (muqueuse).

Cutite, ի. բժ. մորՓաբորբ, մորՓատուպ. բորբոքումն մորՓոյ:

Cutlérie, ի. բ. կՓլՓիա, կՓլՓի. սեռ ըստ:

Cutose, ի. ոգ. մորՓուց, մորՓանիւԹ. * վիրամորՓին կազմոյ հիւԹն:

Cutter (քաթըր) ա. նաւ. անգղ. վիակայիկ (մարտանաւ):

Cuvage, ա. հնձանումն. մնալն գինւոյ ի հնձանի. 2. հնձանապան. տեղի ուր դնին հնձանք:

Cuve, ի. հնձան. — de vendange. || **A fond de —**, հարՓաչատուակ. fossé **à fond de —**, հարՓաչատուակ խրամ. 2 հնձան, դաշտ. — de teinturerie.

Cuveau, ա. հնձանակ. des —x.

Cuvée, ի. հնձան, հնձանաչափ. il a fait trois —s de vin. Ces tonneaux sont de la même —, համահինձան են. 2. գինեխառնուրդ. խառնուրդ գինւոյ. 3. փ. եւ բ. en voici d'une autre —, ահա այլ նոր իմն:

Cuvelage, ա. տախտակամած, գերանամած (հանքաց յարգելու ըզ խորխոլումն):

Cuveler (je cuvelle; je cuvellerai) ն. գերանել, գերանապնդել, տախտակել, տախտակապնդել, տախտակամածել, տախտակամած՝ գերանամած պնդել (զփորածոյ ջրհորս, զհանքս): [cuvellent.

Se cuveler, դ. —իլ. les mines se

Cuvelle, ի. հնձանակ (յօճառանոցի):

Cuvellement, ա. գերանումն, տախտակումն, տախտակապնդումն, գերանապնդումն, տախտակամածումն: [գինւոյ ի հնձանի:

Cuver, չ. հնձանիլ. մնալ՝ եռալ

Cuver, ն. հնձանել. դնել ի հնձանի. — sa vendange. || փ. եւ բ. — son vin, Ճափիլ զգինի, սՓափիլ ի գինւոյ, * գինովՓիւնն անցուցանել, գիՆեՓափիլ. եւս՝ ցածնուլ ի բարկութեան, * բարկուՓիւնն անցնիլ. — sa colère. On le laissa — sa colère.

Se cuver, դ. հնձանիլ. le vin doit — pour être bon à boire.

Cuvette, ի. կոնք, շոնիճ, լականի, տաշտ. — de porcelaine, d'argent. || **à —**, տաշտաձեւ. 2. արնդկոց (օդաչափի). 3. փոս (ճառոց մէջ). մկ. տուփ. montre-**à —**, տիւռոր ժամացոյց:

Cuvier, ա. տաշտ, լուացատաշտ:

Cuy, ա. ջրանցիկ (կոճղ ճառոյ). * ջրին անցնելու համար գրուած ճառի կոճղ:

Cyame (սիամ) ա. ոգ. կիտասպաս. փափկամորՓ ինչ կենդանի փորրիկ:

Cyamés, ա. յ. ոգ. կիտասպասեալք. առՅիւ տղորկապատեհնից նախատիպ ունելով կիտասպաս:

Cyamélide, ի. ոգ. խառնելիք. մարմին գոյացեալ Ծորմամբ խառնիզային (cyanurique) ՓՓուոյ:

Cyamélurate, ա. ոգ. խառնելուրատ. աղ ինչ: [նելուրային:

Cyamélurique, ած. ոգ. խառ-

Cyaméthine, ի. ոգ. խառնեՓին. նիւԹ գոյացեալ ազդեցուՓեամբ քլորատի քլորային (chlorate d'acétyle) ի վերայ խառնատի բնախարոյ (cyanate de potassium). [հն. **Cyamine.**

Cyamidine, ի. ոգ. խառնիդին.

Cyamine, ի. ոգ. խառին. * սեռական անուն բաղադրելոց կազմելոց միութեամբ խառնիդի (cyamidine) օրգանած ՓՓուոց հետ:

Cyamite, ի. հբ. բակլաքար. * սեռ քար որ կոտրտելով բակլայի ձեւ կ'առնու:

Cyamobole, ա. մբ. բակլարձակ. սեռ բառոյտ պատենաՓեից:

Cyamoïde, ած. հբ. բակլայանման: [սեռ. ՓիՓեռնատեսից:

Cyamopse, ի. բ. բակլատեսիլ.

Cyanacétique, ած. ոգ. խառնաճաղարացնային. acide —, — ՓՓու.:

Cyanaldéhyde, ի. ոգ. խառնալքանչրածին:

Cyanalkine, ի. ոգ. խառնաճնալքին. սեռական անուն մարմնոց կազմելոց իրրեւ զրորակիս (nitriles).

Cyanamide, ի. ոգ. խառնաճնամիդ. նիւԹ գոյացեալ հակազդեցուՓեամբ գազատ քլորակի խառնաճնի ի վերայ օշխագազի (gaz ammoniac).

Cyananthe, ի. բ. խառնաճաղիկ, կապուտաճաղիկ. ազգ զանգակաճաղկի:

Cyanate, ա. ոգ. խառնատ. աղ գոյացեալ բաղադրուՓեամբ խառնային ՓՓուոյ ընդ միոյ տակի:

Cyane, ա. բլ. խառ. հն. **Cyanogène.** [տ. **Lazulite.**

Cyanée, ի. բ. խառնաթոյս. 2. հբ.

Cyanéicolle, ած. կ. խառնավիզ, կապտավիզ: [բոյս:

Cyanelle, ի. բ. խառնակ, կապտա-

Cyanéphidrose, ի. բժ. կապտաքրտան. քրտան յորդ որ ի կապոյտ ներկէ գիսոդերծս:

Cyanéthine, ի. ոգ. խառնԹին. նիւԹ կազմեալ ազդեցուՓեամբ բնախալիոնի (potassium) ի վերայ խառնակի ԹՓիլի (cyanure d'éthyle).

Cyanétholine, ի. ոգ. խառնեԹոլին. համանշանակ խառնատի (cyanate) եւ ԹՓիլի (éthyle).

Cyaneux, euse, ած. բլ. խառնուտ. acide —, խառնուտաՓՓու: [աղ ինչ:

Cyanhydrate, ա. ոգ. խառնաջրատ.

Cyanhydrique, ած. բլ. խառնաջրածնային. acide —, խառնաջրածնաՓՓու: [կապուտա...:

Cyani... (սիանի) նմ. խառնա...,

Cyanibase, ի. ոգ. խառնատակ. բաղադրուՓիւն խառնաճնի որ իջ տակ վարի յայլ բաղադրուՓիւնս:

Cyanicorne, ած. կ. խառնեղջիւր, կապուտեղջիւր:

Cyanictère, ած. խառնադեղին., կապուտադեղին. pyranga —.

Cyanide, ա. ոգ. խառնիտ. բաղադրուՓիւն խառնաճնի (cyanogène) բնդ միոյ ի պարզ մարմնոց:

Cyanidrose, ի. ախ. խառնաքրտան, կապուտաքրտան:

Cyanine, ի. ոգ. խառնին. գունատորիչ տարրն ծաղկանց. 2. —. *ծաղիկների հանուած կապոյտ գունատորիչ նիւԹն:

Cyaniodide, ա. ոգ. խառնատանջիտ. մարմին գոյացեալ ազդեցուՓեամբ մանուշի (iode) ի վերայ խառնոսկի արծաԹոյ (cyanure d'argent).

Cyanipède, ած. կ. խառնատոտիկ, կապուտատոտիկ:

Cyanipenne, ած. կ. խառնաԹեւաւոր, կապուտաԹեւաւոր, կապուտաՓՓու: [acide —, խառնաՓՓու:

Cyanique, ած. ոգ. խառնային.

Cyaniris (խ)ա. մբ. խառնատեսան. կապուտատեսան. սեռ բառոյտ միջատաց Երկոպեղ եւ Ափրիկեայ:

Cyanirostre, ած. կ. խառնակռուց. կապուտակռուց: [կապուտակուր:

Cyanisme, ա. բգ. խառնաՓիւն,

Cyanite, ա. ոգ. խառին. աղ գոյացեալ բաղադրուՓեամբ խառնատու (cyaneux) ՓՓուոց ընդ միոյ տակի:

Cyanocarbonique, ած. ոգ. խառնաճխային:

Cyanocarpe, ած. բ. խառնապտուղ, կապուտապտուղ:

Cyanocéphalcite, ի. հբ. խառնագլխաքար, կապուտագլխաքար. գայլախառնափոսիկաւ ջրաՓոխ պղպղնոյ կապուտագոյն:

Cyanocéphale, ած. կ. խառնագլուխ, կապուտագլուխ. colombe —.

Cyanochrome, ա. հբ. խառնբանգ, կապոյտներանգ. գայլախառնոյ խարոյ (potasse) եւ պղնձոյ:

Cyanocolle, ած. տ. **Cyanéicolle.**

Cyanocorax, ա. Ե. խառնագռաւ, կապուտագռաւ. հն. **Cyanure**, Ե.

Cyanodermie, ի. բժ. խառնամորՓուԹիւն, կապուտամորՓուԹիւն. * կապոյտ փոխուիլն մորՓոյ:

Cyanodermique, ած. խառնամորՓային, կապուտամորՓային:

Cyanofer, ա. ոգ. խառներկաթ. հն. **Ferrocyanogène.**

Cyanoferrate, ա. բգ. խառներկաԹատ. կոչի եւ ferrocyanate; երկաթախառնատ:

Cyanoferre (սիանոֆէր) ա. բգ. խառներկաթած. բաղադրուՓիւն երկաթոյ եւ խառնաճնի:

Cyanoferride, ա. ոգ. խառներկաթիտ. *բաղադրուՓիւն խառներկաթի բնախարոյ (potassium) հետ:

Cyanoferrique, ած. ոգ. խառներկաթային. acide —.

Cyanoferrure, ա. ոգ. խառներկաթուկ, երկաթախառնուկ. բաղադրուՓիւն խառնաճնի ընդ միում ի պարզ մարմնոց:

Cyanogastre, ած. կ. խաժափոր, կապուտափոր, կապուտորովայն :
Cyanogène, ա. ոգ. խաժածին . անգոյն գազ բաղադրութիւն ածխոյ եւ անկենսանի (azote).
Cyanogyne, ած.բ. խաժէգ . որոյ իգայն է կապոյտ. ketmie —.
Cyanoïde, ած. բ. խաժակերպ , կապուտիկակերպ . նման կապուտակի-ին (bluet).
Cyanoleuque (լէօք) ած.բզ. խաժասպիտակ , կապուտասպիտակ :
Cyanolithe, ա. իբ. խաժաքար . գոյնախառնուած ջրատեալ կրոյ :
Cyanomèle, ած. բզ. խաժաստեղ, կապուտաստեղ . perroquet —.
Cyanomètre, ա.բզ. խաժաչափ, կապուտաչափ . գոյնի չափիչոյ գործիքն կապուտաներկեան երկնից :
Cyanopathie, ի. ախ. խաժախտութիւն, կապուտախտութիւն. S. **Cyanose.**
Cyanopathique, ած. ախ. խաժախտային , կապուտախտային :
Cyanophlycte, ած. բզ. կապուտաբիծ: [փուսիոր, կապուտափուսիոր:
Cyanophosphore, ա. ոգ. խաժա-
Cyanophtalme, ած.կ. խաժակն, կապուտակն . ճաղ . mouche —.
Cyanophtalmie, ի.բզ. խաժակնութիւն , կապուտակնութիւն :
Cyanophycées, ի. բ. կապուտացօր . կապոյտ ցօր ծովուց . կն. **algues bleues.**
Cyanophylle, ած. բ. խաժատերեւ , կապուտատերեւ :
Cyanopode, ած. կ. խաժոտն , կապուտոտն: [ժախալխային :
Cyanopotassique, ած. ոգ. խա-
Cyanopse, ի. խաժատես , կապուտատեսիլ . բոյս կապուտաճապկի :
Cyanoptère, ած. կ. կապուտաթեւ , կապուտափետուր :
Cyanopyge (սիանոփիժ) ած. կ. խաժոռ, կապուտոռ , կապուտագլուխ . perruquet —.
Cyanopyrrhe (սիանոփիր) ած. բզ. կապուտաշառաւազգի , կապուտաշիկ . hirondelle —.
Cyanorchis (սիանորքիս) ա. բ. կապուտախոտրիճ :
Cyanorostre, S. **Cyanirostre.**
Cyanose, ի. բժ. խաժախտ , կապուտախտ . ախտ ինչ որով կապուտակի մորթն. 2. ա.իբ. խաժապտղին, պղինձապտղատ . պղինձ ծծմբեալ :
Cyanosé, e, ած. բժ. խաժախտաւոր, կապուտախտ, կապուտախտաւոր. 2. կապուտակեալ , *կապուտացած . la peau —e par le choléra.
Cyanoser, ն. բժ. խաժել , կապուտակել , *կապուտցոնել . le choléra cyanose la peau.
Cyanosperme, ա.բ. խաժասերմն, կապուտասերմն. սեռ. Փիճեռնածաղկեայց :
Cyanostégie, ի. բ. խաժայարկ , կապուտայարկ . Ծուփ ի ոտիմէ ապտենիճաձեւից :
Cyanosulfure, ա. ոգ. խաժածծումբ , խառնուրդ ծծմբոյ , խաժուկի , խալոյ եւ երկաթոյ :
Cyanote, ած. կ. խաժականջ , կապուտականջ . philémon —.
Cyanothamne, ա. բ. խաժախնացառ , կապուտախնացառ. սեռ ոտիմի ածուածաւորնկեայց (diosmées).
Cyanotide, ի. բ. խաժոնկն , կապուտոնկն . սեռ կոմելինեայց (commélinées).
Cyanotique, ած. բժ. խաժախտային , կապուտախտային . 2. խաժախտագոյն , կապուտախտագոյն :
Cyanotis (Ծիս) ա. բ. խաժակ , կապուտակ . սեռ միապտուկ տնկոց ի ոտիմէ կոմելեաներից :
Cyanotrichite (քիթ) ի. իբ. կապուտաիեր . բնական ծծմբատ պղինձոյ եւ պաղեղինի :
Cyanotride, ի. բ. ճկարդ . սեռ շուշանեայց : [կապուտատիպ :
Cyanotype, ած. լնկ. խաժատիպ,
Cyanoure, ած.կ. խաժաձեռ, կապուտաձեռ, կապուտագլ. trochile —.
Cyanourine, ի. ոգ. խաժմիզին . * գոնատուիս նիւթ որ երբեմն կապոյտ կ'անի; մէզին :
Cyanoxysulfide, ա. ոգ. խաժածծումբածծմբիտ . մարմին գոյացեալ ազդեցութեամբ լոյսի ի վերայ ծծմբախաժածաթթուին (sulfocyanhydrique) Ծծումբոյ :
Cyanurate, ա. ոգ. խաժմիզատ . ազ գոյացեալ բաղադրութեամբ խաժմիզային (cyanurique) Ծծումբոյ մէզի վերայ տակի :
Cyanure, ա. ոգ. խաժուկ . բաղադրութիւն խաժածնոյ մէզ. պարզ մարմնոյ . 2. Ծ. —, խաժագի . հն. **Calocitte.** [տրեալ :
Cyanuré, e, ած. ոգ. խաժուկա-
Cyanurine, ի. ոգ. S. **Cyanourine.** [զային . acide —.
Cyanurique, ած. ոգ. խաժմիզ-
Cyaphénine, ի. ոգ. խաժափենին . բիւրեղեայ նիւթ գոյացեալ ազդեցութեամբ խաժատի բնախալոյ ի վերայ բլորուկի կնդրուտոի (benzoyle)ի : [սկաի :
Cyathe (սիաթ) ա. հն. կիւաթոս,
Cyathéacées, ի. ոգ. բ. փափկեմնասերք : [ծաղկատոհոյ :
Cyathée, ի. բ. փափկեմն . ազգ
Cyathéoptéride, ի. բ. փափկեմնաձարխուս. սեռ բրածոյ ձարխուոյ:
Cyathicères, ա. յ. կ. սկաիեղջիւրք . խումբ մամռակենդանաց (bryozoaires).
Cyathiforme, ած. սկաիաձեւ :
Cyathine, ի. սկաիակ . սեռ շուշանեայ պողիպոդի :
Cyathocalyx, ա. բ. սկաիաբաժակի . ազգ ծառոյ ի Սէյլան :
Cyathocarpe, ա. բ. սկաիապտուղ :
Cyathochète (քէթ) ա: բ. սկաիամազոս . ազգ կիպերասերից :
Cyathocline, ի.բ. սկաիախշտի . սեռ ոտիմի բեղնաձեւակցայց :
Cyathocome, ա. բ. սկաիագլս . սեռ կիպերիսեայց :
Cyathocrine, Cyathocrinite, ի. վիշ. սկաիաշուշան . սեռ ծովաշուշանաց :
Cyathode, ա. բ. սկաիաձեւակ . սեռ. կոմպիկեայց (épacridacées).
Cyathodion, ա. բ, սկաիիկ . սեռ

լիրդաբուսոց . հն. **Carpobole.**
Cyathoglotte, ի. բ. սկաիալեզուակ . սեռ. խոլորձեայց :
Cyathoïde, ած. բ. սկաիակերպ :
Cyatholithe, ա.իբ. սկաիաքար :
Cyathophore, ած.բզ. սկաիակիր:
Cyathophylle, ա. կբ. սկաիատերեւ . խումբ բրածոյ ծովաստեղաց (astrées).
Cyathopside, ի. բ. սկաիատեսիլ . սեռ կոմպիկեայց :
Cyathorrachis (քիս) ա. բ. սկաիաքարակ . սեռ հնդիկ սիզաբուսոց:
Cyathule, ի. բ. սկաիկակ . սեռ ոտանաւոտեակ անձառամեայց :
Cybdélise (սիպտէլիզ) ա. մբ. խարիճ . սեռ քառաչօդ պատենաձեւից :
Cybèbe (սիպէպ) ա. մբ. ճոռ . սեռ. քառաչօդ պատենաձեւից:
Cybernétique, ի. վարչական , *վարչութիւն կառավարութեան :
Cybianthe, ա. բ. խորանարդածաղիկ : [սեռ. բիգնոնեայց :
Cybistax, ա. բ. կլմպոդոտաոնկ.
Cybistique, ի. ջրատարութիւն . արուեստ ջրատարկի :
Cybistre, ա. մբ. գիծիկ . սեռ հնդաչօդ պատենաձեւից :
Cybocéphale, ա. մբ. խորանարդագլուխ . սեռ պատենաձեւից :
Cycadacées, ի. յ. բ. կիւկադաձեր . ոտիմ երկպտուկ տնկոց նախատիպ ունենով կիւկաս (cycas).
Cycadées, ի. յ. բ. կիւկադեայք . ցեղ կիւկադաձերից :
Cycadinocarpe, ա. բ. կիւկադապտուղ . S. **Cycas.**
Cycadites, ի. բ. կիւկադագիք . սեռ բրածոյ ցօղնոց կիւկադեայց :
Cycadoïdé, e, ած. բ. կիւկադակերպ :
Cycadolépide, ի. բ. կիւկադաթեփ . թեփ բրածոյ կիւկադեայց :
Cycadopside, ի. բ. կիւկադատեսիլ . սեռ բրածոյ կոնաբերից :
Cycadoptéride, Cycadoptéris (իս) ի. բ. կիւկադաձարխուս . սեռ բրածոյ ձարխուոց :
Cycadospadix, ա. բ. կիւկադաճիւղ . սեռ բրածոյ կիւկադեայց :
Cycadoxylon, ա. բ. կիւկադափայտ . սեռ բրածոյ տնկոց :
Cycas (կաս) ա. բ. կիւկաս . ազգ արմաւենոյ : [(նախնի Յունաց) :
Cycéon (սիսէոն) ա. հն. փոխինդ
Cychlaride (սիքլարիտ) ա. Ծ. ճրագ . Ծաչուն ինչ :
Cychle (սիքլ) ա. ձբ. քիս. * սեռ ստուերաձկնակերպից ·անոյշ ջրի մէջ ապրող ձկանց :
Cychrame (սիքրամ) ա. մբ. մբնակ . սեռ պատենաձեւ միջատաց :
Cychre, Cychrus (սիքրիս) ա. մբ. սիւքրոս . միջատ պատենաձեւ :
Cychrides (սիքրիտ) ա. յ. մբ. սիւքրաւոհնակք . ցեղ պատենաձեւից Ծարիկեայց :
Cychrites (սիքրիթ) ա. յ. մբ. սիւքրազգիք . ենձացեղ Ծարիկեայց նախատիպ ունենով զսիւքրոս :
Cyclable, ած. անուորդելի :
Cyclachlène (սիքլաքլէն) ի. բ.

բոլոխապտուհան . սեռ. բաղադրեալ ապեւածաղիկներից Ամերիկոյ :

Cyclade, ի, կ. կիւկլադայ , բոլոխեցի . տոհմ անգլուխ փափկամարմնոց :

Cycladées, ի. յ. կիւկլադեայք .

Cycas.

տոհմ երկպատուհան ժամակաց նախատիպ ունելով կիւկլադայ :

Cycladénie, ի. բ. բոլոքագեղմի . ազգ շուռատատերից (apocynacées).

Cyclades, ի. յ. աշ. կիւկլադայք, կղզեխումբ . խումբ կղզեաց յԱրշիպելագոսի :

Cycladin, ա. բոլոխեցգաբնակ , կիւկլադաբնակ . անուն կենդանւոյ որ բնակի ի խեցիս ի սեռէ կիւկլադեայց :

Cyclame, Cyclamen (սիքլամէն) ա. բ. արջատակ , արջատակ , Ճաղն , արանց Ճապիկ , շաւաշ , լօշ , խնձո-

բակ , շաղգամ վայրի « ոսխուզ էՃմէյի , պուհիւրի մէրեմէ էլմասը ». կն. **Pain-de-pourceau**, խոզահաց եւ **Arthanite**.

Cyclamine, ի. ագ. լօշին . Ճաշատաւոր նիւթ հանելոյ ի լօշէ . հն. **Arthanitine**.

Cyclaminées, ի. յ. բ. Ճաղիեայք . խումբ գարնանածաղկեայց նախատիպ ունելով զՃաղն :

Cyclamirétine, ի. բժ. լօշառետին . փոշի անձնէ գոյացեալ կըրկնատարուէեամբ լօշինի :

Cyclanthacées, ի. բ. բոլործաղկատեր . կն. **Cyclanthées**.

Cyclanthe, ա. բ. բոլործաղիկ . սեռ բոլործաղկեայց պատրուհակելով զանցօղուն բոյս հարաւային Ամերիկոյ :

Cyclanthées, ի. յ. բ. բոլործաղկեայք . տոհմ միապտուկ ճապկանց նախատիպ ունելով զբոլործաղիկն :

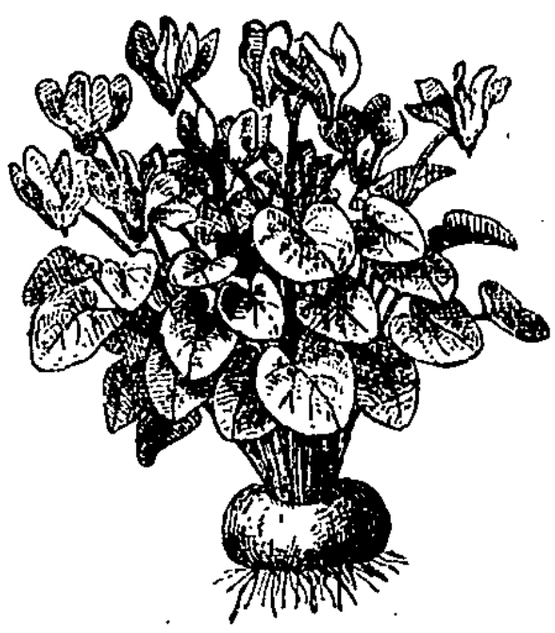
Cyclanthère, ի. բ. բոլորբեղնան . սեռ երկպտուկ ընկոյզ ի տոհմէ դըդմենեայց :

Cyclanthérées, ի. յ. բ. բոլորբեղնաններ . ցեղ դըդմենեայց նախատիպ ունելով զբոլորբեղնան :

Cycle (սիքլ) ա. աս. բոլոր , շրջան , ծիր . le — solaire, lunaire, — արեգակնային՝ արեգական , լուսնական՝ լուսնային . — d'indiction, շրջան ընդհիւրհանի. 2. մաթ. — épique, դիւցազներգակ շրջան . վիպասանական ժամանակ առասպելախառն պատմութեան Յունաց :

Cyclidie, ի. մբ. շրջանաճճի:

Cyclique, ած. բոլորական , շրջանային , շրջանապատում . année —, — ամ . 2. հին. յն. poètes —s, դիւցազներգակ բերթողք . որք երգեցին

Cyclanthère.

զդիւցազնական եւ զառասպելախառն վէպս Ելլադայ . || poésies —s, դիւցազներգակ բերթուածք (երկք Նոցին). || les —s, դիւցազներգակք :

Cycliques, ա. յ. մբ. շրջանականք, շրջափիցատք. տոհմ բառայօդ միջատաց :

Cyclisme, ա. հեծանուրդութի :

Cycliste (սիքլիսթ) գ. հեծանուրդ:

Cyclite, ի. ախ. մկնճաթորք , մկնճատապ . բոլորքուսն մկնճոյ (choroïde).

Cyclobranche, ած. կ. բոլորխոփիկ . որոյ շրջածեւ են խոփիկք . || —s, ա. յ. —ք. փափկամարմնք ինչ .

Cyclocanthe, ա. փթ. բոլորափուշ . փափկամարմն ինչ :

Cyclocarpe, ած. բ. բոլորապտուղ . որոյ բոլորածեւ են պտուղք :

Cyclocèle (սիքլոսէլ) ած. կ. բոլորպոկ : [բոլորագլուխ :

Cyclocéphale, ած. եւ ա. հշբ.

Cyclocéphalie, ի. հշբ. բոլորագլխաւորութիւն : [լորագլխեանք :

Cyclocéphaliens, ի. յ. հշբ. բո-

Cyclocéphalique, ած. հշբ. բոլորագլխային :

Cyclocéras (աս) ա. փթ. բոլորեղջիւր . սեռ գլխոտանեաց :

Cyclogastre, ած. կ. բոլորափոր:

Cyclographe, ա. շրջագիր , վիպագիր , առասպելագիր . 2. աբ. շրջագիր (գործի) :

Cycloïdal, e, ած. եչ. բոլորակերպ, բոլորաձիր, pendules cycloïdaux. 2. ի. ևս —ս. հն. **Cycloïde**.

Cycloïde, ի. եչ. բոլորաձիր , բոլորակահետ . բոլորակածեւ գիծ :

Cyclolithe, ա. կ. շրջանաքար . ազգ ճապկաձեւ բրածոյ պոլիպաբնոց :

Cyclomètre, ա. եչ. շրջանաչափ . գործի չափելոյ շրջանս :

Cyclométrie, ի. եչ. շրջանաչափութիւն : [չափական :

Cyclométrique, ած. եչ. շրջանա-

Cyclomorphe, ած. կ. բոլորակածեւ . || —s, ի. յ. —ք . կարգ վերտուածց : [ազգ մակոյց :

Cyclomyce, ի. բ. բոլորասունկ .

Cyclonal, e, ած. օդբ. կիւկլոնական , ամբոստուցական :

Cyclone, ի. օդբ. կիւկլոն , ամբոստուցք : [ամբոստուցային :

Cyclonique, ած. կիւկլոնային ,

Cyclonomie, ի. կիւկլօրինութիւն. ստամնասիրութիւն կիւկլոնաց :

Cyclonomique, ած. կիւկլօրինական :

Cyclonomiste, ա. կիւկլոնագէտ :

Cyclonote, ած. մբ. բոլորակաձիկուանք . որ ի Քիւրանն ունի բոլորակ ինչ գունաւոր :

Cyclope, ա. դց. բոլորակն , կիւկլոպ , գագաթնաչեայ , միակնեայ , միականի :

Cyclopéen, enne, ած. կիւկլոպեան. monument —. Construction —enne.

Cyclophore, ած. բպ. բոլորակակիր . որ մի կամ բազում գունաւոր ունի բոլորակս :

Cyclophoridés, ա. յ. փթ. բոլորակակրեայք. տոհմ որովայնոտանց :

Cyclophylle, ած. բ. բոլորատերեւ , բոլորակատերեւ . 2. ա. —. սեռ. տորթնեայց (rubiacées).

Cyclopidés, ա. յ. փթ. կիւկլոպեայք. տոհմ կարգի միջատախեցեայց:

Cyclopie, ի. հշբ. կիւկլոպութիւն, միակնութիւն . հն. **Cyclocéphalie**.

Cyclopien, enne, ած. հշբ. կիւկլոպեան , կիւկլոպային , միականի . monstre —. [ակն. ժամակ փոքրիկ:

Cyclops, ա. ոպ. կիւկլոպ , բոլոր-

Cyclopsittacus (կիւս) ա. թ. պիտակաձուածակ :

Cycloptère, ա. ձբ. բոլորաձեւ . ձուկն ի կարգէ խոհապատից (branchiostèges). 2. ի. բ. —. հն. **Grévillée**.

Cycloptères, ա. յ. ձբ. բոլորաձեւք . սեռ ձուկանց ի կարգէ խոհապատից (branchiostages), որոց բոլորածեւ են Ճեւնակք :

Cycloptérise (իզ) ի. բ. բոլորապտիք . սեռ բրածոյ ձարխուտոց :

Cyclorhamphe, ա. սբ. բոլորկտուց . սեռ անագի գոթատից :

Cyclorhin, ա. մբ. պորագիծ . սեռ քառայօդ պատենաձեւից :

Cyclosaure, ած. ար. բոլորամոլիկ. ‖ —s, ա. յ. —ք. տոհմ մողիզեանց :

Cycloscope, ա. բոլորակատէս (գործի) :

Cyclosie, ի. բ. բոլորնիի. սեռ

Cyclosome, ա.սք. բոլորմարմին. սեռ. ինգայօդ պատենաձեից :

Cyclosperme, ած. բ. բոլորաներմին. որոյ բոլորածեւ են սերմունք :

Cyclostomacées, ի. յ. բոլորբերանեայք. տոհմ միապատեան ժժմակաց :

Cyclostome, ած. կ. բոլորաբերան. որոյ բոլորածեւ է բերանն. ‖ ա. յ. —ք. տոհմ ձկանց :

Cyclostomides, ա. յ. կ. եւ վր. ի. բոլորբերանազգիք. տոմմ փորոտան փափկամորթաց :

Cyclopsittacus.

Cyclothèle, ած. կ. բոլորպտուղ. տ. **Papille**.

Cyclothraustique, ած. ազ. բոլորափերծական. acide —, — ինու :

Cyclotome, ա. վ. բոլորթիատ :

Cyclozoaire, ա. կ. բոլորակենդան. ասի գբոլորածեւ կենդանեաց :

Cyclure, ած. ար. բոլորածեռ, բոլորագի :

Cycnodère, ա. մբ. կարապնատիպ. սեռ. ինգայօդ պատենաձեից :

Cycnoïde, ած. կ. կարապնածեւ :

Cydippe, ի. ծն. կիդիպ. սեռ. ծովեղնաց :

Cydonia, տ. **Cognassier**.

Cyésiologie, ի. բժ. յղաբանութիւն. ճառ. գիտութիւն յղութեան :

Cyésiologique, ած. բժ. յղաբանական :

Cygne, ա. Թ. կարապ, պոր. le — au cou superbe, à plumage argenté, — աքիլապարանոց եւ արծաթափետուր. le — claquette, —ն կարկափէ. ‖ fig. avoir la blancheur du —, սպիտակամարմին՝ սպիտակափայլ՝ սպիտակաճոյր է. իբրեւ զկարապ. il est blanc comme un —, սպիտակ է իբրեւ զ—, սպիտակաճիեր՝ սպիտակամազ՝ սպիտակամարմին է իբրեւ զ—. cou de —, պարանոց՝ վիզ —ոյ, *—ի վիզ. գեղեցիկ եւ դիւրադարձ պարանոց կնոջ. femme au cou de —, կարապավիզ կին. ‖ le chant du —, երգ —ոյ, պոռերգ. երգ գեղգեղաձայն զոր նախիիք ընծայէին օրհասական —ոյ. եւ փ. յետին երկ եւ թաժշտի, հուչակաւոր քերթողի. 2. —. մեծանուն քերթող՝ ատենաբան՝ երաժիշտ. le — de Mantoue, —ն Մանտուայ, Վիրգիլիոս. le — de Cambrai, —ն Կամբրեայ, Ֆէնելոն. 3. աս. —. աստեղատուն հիւսիսային կիսագնդոյ :

Cygne.

Cylindracé, e, ած. խբ. եւ բ. գլանասեր, գլանածեւ :

Cylindrage, ա. ար. գլանումն :

Cylindranthéré, e, ած. բ. գլանաբեղնան. որոյ գլանն բեղնածեւ է :

Cylindraxe, ա. գլանառանցք :

Cylindre, ա. գլան, դուզան, *գրտնակ. 2. եր. տափան, *լոզքար. 3. — compresseur, ճնշիչ գլան, ճնշան. 4. հրագլան. *բաղնիք տաքցունելու. 5. տպ. տպագլան. գլան տպածոյից. 6. խբ. գլանախեցի. խեցեմօրի ինչ :

Cylindre-axe, ա. մգ. առանցքագլան. հաստատուն, դիրաբեկ ; բնկանուտ նիւթ ի միջի ջղային խողովակի (tube nerveux).

Cylindrer, ն. ար. գլանել, գլանածեւ յօրինել. 2. գլանել, կոխել՝ ճնշել գլանաւ.

Se cylindrer, դ. գլանանալ. *գլանի ձեւ առնուլ. les feuilles se cylindrent.

Cylindreur, ա. ար. գլանիչ :

Cylindricité, ի. վբ. գլանածեւութիւն :

Cylindriconique, ած. գլանակոնածեւ :

Cylindricorne, ած. կ. գլանաձեւեղջիւր :

Cylindrie, ի. բ. գլանաբոյս :

Cylindriflore, ած. գլանածաղիկ :

Cylindriforme, ած. բպ. գլանածեւ :

Cylindrimètre, ա. ար. գլանաչափ (գործի) :

Cylindrimétrie, ի. ար. գլանաչափութիւն :

Cylindrimétrique, ած. ար, գլանաչափական :

Cylindrique, ած. գլանային, գլանական :

Cylindriquement, մ. գլանաբար, գլանածեւ :

Cylindristachyé, e (սիլինտրիսթաքի) ած. գլանահատկածեւ :

Cylindrocarpe, ած. գլանապտուղ :

Cylindrocéphalie, ի. մգ. գլանագլխութիւն. երկայնածեւութիւն գանկի :

Cylindro-conique, ած. գլանակոնածեւ :

Cylindrocoryne, ա. մբ. գլանախոտ. սեռ. ինգայօդ պատենաձեից :

Cylindrodère, ա. մբ. գլանավիզ. սեռ. ինգայօդ պատենաձեից :

Cylindroïde, ած. որ. գլանակերպ. protubérance —. Cristaux —s. 2. ա. եբ. —. հատատուն ինչ մարմին :

Cylindrolobe, ի. բ. գլանաբօյծ.

Cylindro-ogival, e, ած. գլանաջլանային, գլանաջլանածեւ :

Cylindrose, ի. մգ. գլանակապան. կապան գանկի :

Cylindrosome, ած. ձբ. գլանամարմին, *գլանածեւ մարմին. ‖—s, ա. յ. ձբ. գլանամարմինք. տոհմ կլորամարմին գլանածեւ ձկանց :

Cylix, ա. մբ. գլորուկ. սեռ Թեփաձեից գիշերայնոց :

Cyllope, ա. ոպ. կորոտն. * տեսակ ծովախեչի (crevette marine).

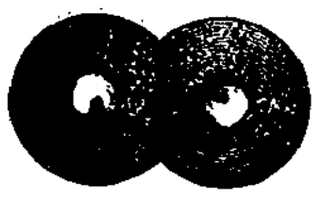
Cymaise, ի. ճ. տ. **Cimaise**.

Cymation, ի. բ. կոիակ. պատրերուածին քարաքոսից :

Cymatosire (սիմաթոսիր) ա. բ. ալեչուան. ազգ լօռի Ադրիական ծովու :

Cymbalaire, ի. բ. ծնծղաբոյս,

Cymbale (սէնպալ) ի.եժ. ծնծղայ. jouer des —s, — խաղալ. 2. բ. —, ծնծղենի. բոյս բաղեղանման :

Cymbale.

Cymbalier, Cymbaliste, ա. ծնծղահար. *ծրնծղայ զարնող :

Cymbaloïde, ած. բ. ծնծղակերպ :

Cymbalopore, ա. վբ. ծնծղանման. սեռ. բրածոյ ծակաբերից :

Cymbe, ի. խբ. կոթախեցի. սեռ ժժմակաց :

Cymbelle, ի. բ. կոթաբոյս, մանկուկաբոյս. սեռ լօռից ի տոհմի տլրամահատասերից (diatomacées).

Cymbellées, ի. յ. բ. կոթաբուսեայք, մանկուկաբուսեայք. սեռ լօռից ի տոհմի տլրամահատասեայց :

Cymbidion, ա. բ. կոթիկ, մանկուկիկ. սեռ խոլորձեայց :

Cymbifolié, e, ած. բ. կոթատերեւ, մանկուկատերեւ. որոյ տերեւք գձեւ ունին մանկուկի :

Cymbiforme, ած. բպ. կոթածեւ, մանկուկանման.

Cymbulie, ի. մՓ. կոթախեցիկ. սեռ. փափկամորթոց Թեռոտանց :

Cyme, ի. բ. հրատանգ. *փունջ բազմակոճուն ճաղկանց՝ ճաղկաշարք նոյն կոճի վրայ որպէս ի Ճանճրուկին :

Cymène, ա. տգ. չամանէն. ջրածնաթթուածխուկ հանեալ յօգիպղոյ չամանի :

Cyménol, ա. տգ. չամանոլ. փենոլ հանեալ ի չամանէնէ :

Cyménotinique, ած. տգ. չամանոլային. acide —, — ինու, չամանոլաթինու :

Cymeux, euse, ած. բ. հրատանգաւոր. որոյ ճաղկունք հրատանգաձեւ են :

Cymidine, ի. տգ. չամանին, չամանիդին. կալաթրակերպ հանեալ ի չամանէնէ (cymène).

Cymindinées, ի. յ. Փ. կմինդեայք. ենթացեղ կարգի բազէից նախատիպ ունելով կմինդ :

Cymindis (իս) ա. Փ. կմինդ. ազգ բազէի. 2. մբ. —. ազգ բառաջոդ պատենաձեից :

Cymodocée, ի. բ. կմոդոկէ. սեռ միապտուկ տնկոց տոհմի եօթնատեակ նայադեայց (naïadées).

Cymodocéite, ի. բ. դիմոդոկէիտ. սեռ բրածոյ տնկոց :

Cymogène, ա.բ. քարխղաեներ :

Cymographe, տ. **Kymographion**

Cymol, ա. ոգ. չամոլ. հն. **Cyménol**ի :

Cymophane, ի. հք. կիմոփան. հանածոյ ինչ կանաչագոյն. հն. **Chrysobéryl** եւ **Spinelle**.

Cymophénol, ա. ոգ. չամանաւինոլ. հն. **Carvacrol**ի :

Cymopolie, ի. ոգ. ալեժժական. սեռ. ոյոքկապատանիից :

Cymoptère, ա. բ. ալեթռե. սեռ. հովանոցաթերից :

Cymothoé, ա. ոգ. ճոլոջիլ. ժժական որ եւ ո.կ. **Pou de mer**.

Cymothoïdes, ա. յ. ճոլոջլագիք. առիմ ոյոքկապատանիից :

Cymylamine, ի. ոգ. չամանուամանին :

Cymyle, ա. ոգ. չամանուամ, չամանանիւ : [ոային :

Cymylique, ած. ոգ. չամանուա-

Cynanche, Cynancie (սինանք, սինանսի) ի.բժ. շնաթողացաւ. *ազգ վողացաի յոյսով գոյս կ'երկնցնէ մէկն լեզուն շնչասղաւ շան պէս :

Cynanche, ա. բ. շնախոտ. սեռ. ասկլեպեայց :

Cynanchées, ի. յ. բ. շնախոտեայք. ցեղ ասկլեպեայց :

Cynancie, ի. տ. **Cynanche**, բժ.:

Cynanque (սինանք) ի. բ. տ. **Cynanche**, բ.:

Cynanthémis (սինանթեմիս) ի.բ. շնանթեմ. չաթաիոտ երիցուկ :

Cynanthropie, ի. բժ. շնաթրոպիա. ազգ մելամաղձի յոյսով հիւանդն կարծէ գոնէն ի շուն փոխեալ :

Cynapine, ի. ոգ. շնկաթոսին. *շնկաթոսին (petite ciguë) մէջ գտնուած կալաթաթակերպ :

Cynara, ա. տ. **Cinara**.

Cynarées, ի. յ. բ. **Cinarées**.

Cynarocéphale, տ. **Cinarocéphale**.

Cynaroïdes, տ. **Cinaroïdes**.

Cynaroïnées, տ. **Cinaroïdées**.

Cynégétique (սինէժէթիք) ի. շրնոս. որսորդութիւն շամբք. 2. ած. շնորսային, որսորդական. poème —, ը. —, քերթուած, շնաքերթուած, որսաքերթուած :

Cynène, ա. ոգ. վաշիժակին. ջրաբուծախուկ ճանճով յոգիտոյ վաշիժակի (semen-contra).

Cynéol, ա. ոգ. վաշիժակոլ. տ. **Cynène**.

Cynictis (թիս) ա. ար. շնոնխոր. սեռ. բէշիմիշկազգեաց (viverridés).

Cynipides, ա. յ. մբ. մոնազգիք. խումբ միջատաց նախատիպ ունելով զմոն (cynips).

Cynips (սինիփս) ա. մբ. մոն :

Cynipsiens, ա. յ. մբ. մոնեայք. առիմ միջատաց ի ցեղէ Քալանիաներից :

Cynipsites, ա. յ.մբ. մոնազգիք. խումբ ցեղի մոնեայց :

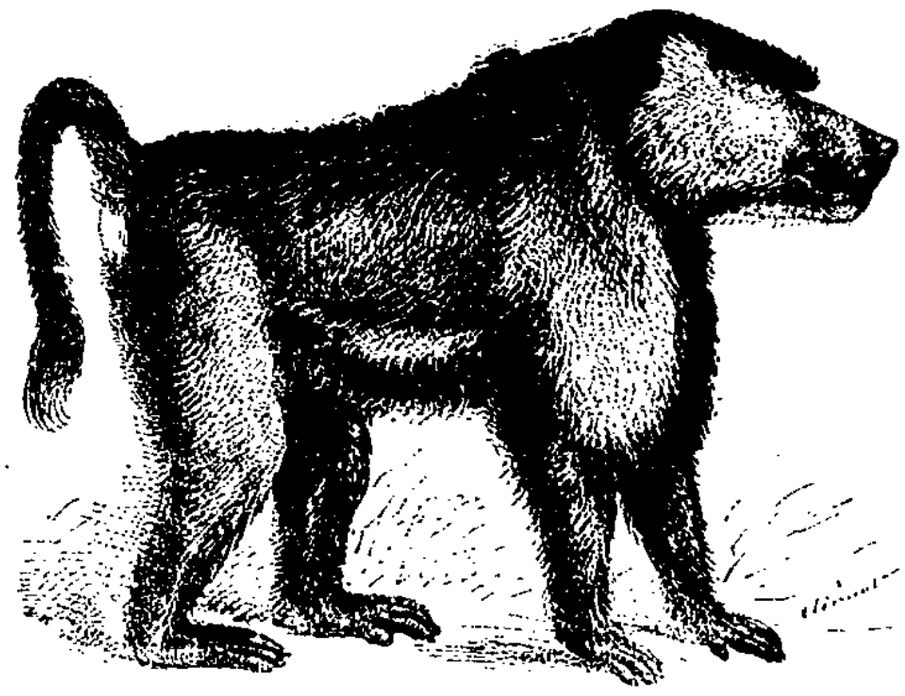
Cynique, ած. բժ. շնական, շնակեպ. philosophe, secte —. 2. փ. շնաբարոյ, շնաքերան, շնազգեաց, շնաձէր, լիրբ, լրբենի, անպատկառ, լրթասօս, անամօթ. homme, style, discours —. Être — dans son langage. || բժ. spasme —, շնական ատնգամք, շնաատնգամք. 3. ա. կինիկեան, շնական. Diogène le —. 4. — կինիկոս, շնական, շնաբարոյ. c'est un —, un vrai —.

Cyniquement, մ. շնաբար, անամօթաբար :

Cynisme, ա. շնականութիւն. փիլիսոփայութիւն կինիկեանց. 2. փ. —, լրբութիւն, անամօթութիւն. le — de sa conduite, de son langage. — révoltant.

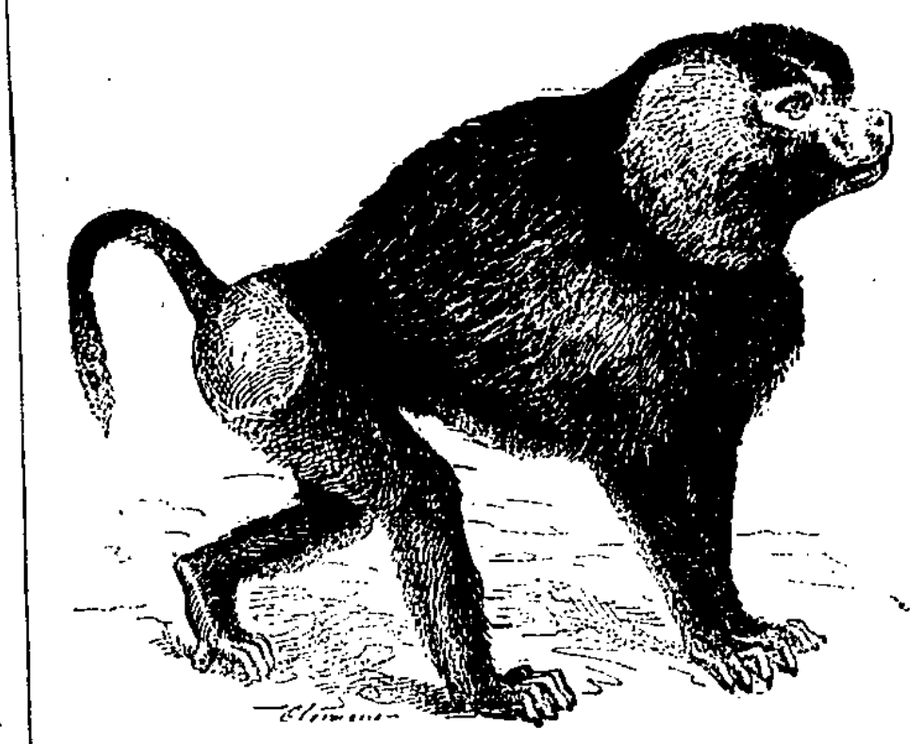
Cynisque, ա. ար. շնիկ. ազգ գետնոց մողիկանց :

Cynocéphale, ա.բպ. շանագլուխ, շնագլուխ, շնակատիկ. հն. **Babouin**.

Cynocéphale.

Cynodictis (թիս) ա. ար. շնակուզ. առնաւներ բրածոյ :

Cynocéphale.

Cynodictis (թիս) ա. վբ. ար. շնակուզ. սեռ. բրածոյ առնաւորաց : կն. **Cynodon**.

Cynoglosse.

Cynodon, ա. բ. շնատամն. սեռ. սիզայնոց. 2. —. բրածոյ կինդանի նման շան :

Cynodontiens, ա. յ. վբ. ար. շնատամունք. առիմ բրածոյ մեծ գետնոց :

Cynogale, ա. ար. շնակաուս :

Cynoglosse, ի.բ. շնալեզու, շանլեզու. խոտ նման լեզուի շան :

Cynoglossé, e, ած. բ. շնալեզուեայ. || —es, ի. յ. —բ. հատուած ցեղի գաղտիկբեայց՝ որոց նախատիպ շանալեզու :

Cynoglossoïde, ած. բ. շնալեզուակերպ. հն. **Cynoglossé**.

Cynographe, ա. վբ. շանագիր :

Cynographie, ի. ոբ. շանագրութիւն. պատմութիւն շան :

Cynographique, ած. վբ. շանագրական:

Cynohyène, ի. կ. շնաբորենի :

Cynologie, ի. շնաբանութիւն. նկարագրութիւն շան :

Cynomoir կամ **Cynomorion**, ա.բ. շնավարոց. սեռ. կաղնակերեայց: [ծովակով:

Cynomologue, ա.

Cynomoriées, ի.յ. բ. շնավարոցեայք. ցեղ կաղնակերեայց :

Cynomorion, պրբ. շնավարոց. ազգ վարոցական (véritille).

Cynomorphe, ած. կ. շնակերպ. || —s, ա. յ. —բ. առիմ երկակենցաղ առնաբերից ծերծագոնից շան ձեռ. խրեանց եւ գլխով :

Cynomye, ի.մբ. շնաճանճ. սեռ. երկվեից :

Cynomys (թս) ա. կ. շնամուկն. սեռ. կրծոտաց հիւսիսային Ամերիկայ:

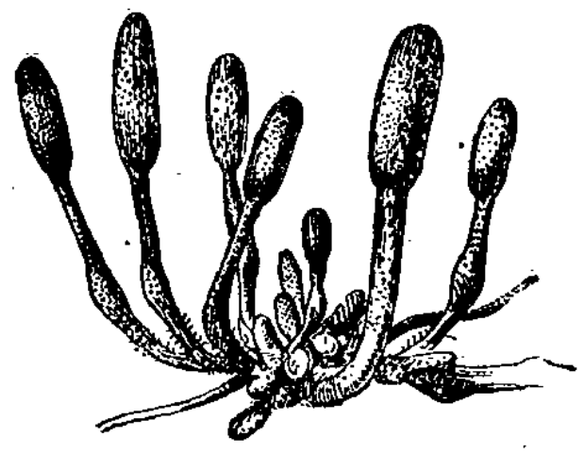
Cynonyctère, ա. ար. շնագղջիկ. գղջիկ մեծ յԵգիպտոս :

Cynope, ա. ար. շանոռն. ազգ ծառատեսակ (mangouste).

Cynophallophore, ած. շնավարոցակիր. 2. ա. —. ազգ կապրցաձի (caprier).

Cynophile, ած. շանասէր, շնասէր, * շուն սիրող :

Cynophis (ֆիս) ա. ար. շնօձ. սեռ. լրտից :

Cynomorion.

Cynophontite, Cynophontis (թս) ի. հն. յն. շնասպանութիւն :

Cynopithèque, ա. ար. շնակապիկ :

Cynoptère, ա. սբ. շնաՓեւ. ազգ ձեռնաՓեւեայց (chéiroptères).

Cynorexie, ի. բ. շնաքաղց, շընքաղց. քաղց սատիկ. Տ. **Boulimie.**

Cynorhode, Cynorhodon (սինաոտ, ոտն) ա. բ. մասրի, մասուր, *ակռվուկ. պտուղն վայրի վարդի. կն. **Grath-cul.** 2. ինն անուն **Églantier**ի:

Cynosure, ի. աս. ապի շան, շընագի, փոքր Արջ. աստեղատուն հիւսիսային բեւեռոյ. 2. ած. կ. շընագի. 3. ի. բ. շնագի. խոտ ինչ. կն. **Crételle.**

Cynthiana, ա. այգ. կինտիանա. անուն ամերիկեան ինչ որՓառնկոց:

Cynthie, ած. ի. դց. կինթեան. *մակդիր Անահիտայ, որ Կ՚ենթաս լերան վերայ ծնաւ. 2. փո. կինթուս. ազգ. տկճորի (ascidie).

Cynure, ի. բ. շնաձեւ, շնաստան. բոյս ի Մադագասկար:

Cynurénique, ած. ոգ. շնամիզային. *շան մէզին հանուած. acide —, — ՍՈու, շնամիզաՍՈու:

Cynurine, ի. ոգ. շնամիգին. տակ հանելով ի շնամիզանաՍՈուէ:

Cynurique, ած. ոգ. շնամիգինային. acide —, — ՍՈու, շնամիգինաՍՈու:

Cyparissidium (սիսիտ) ա. վբ. ռ. նոնաս. տես բրածոյ կոնաբերից:

Cypellie, ի. վբ. բաժակաապուռնգ. ազգ. սպնգոյ:

Cypéracé, e, ած. բ. պերեայ, կիպերասեր, կիպերիսեայ. || —es, ի. յ. —բ. ստիմ միակուս բուսոց, որոց տիպ է պեր կամ կիպերիս. Տ. **Cypérus.**

Cypérite, ա. բ. սիպերաքար. տես բրածոյ կիպերիսեայց (cipéracées).

Cypéroïdées, ի.յ.բ. պերակերպք. Տ. **Cypéracées.**

Cypérorchis (սիփերորքիս) ա. բ. պերախոլորձ. տես խոլորձեաց Հընդկաց: [chetի:

Cypérus (իւս) ա. բ. գա. **Sou-**

Cyphe ա. մբ. կոթուկ. տես բառայօդ պատենաՍՈեից. հն. **Cyphus.**

Cyphelle, ի. բ. սնկականչ. տես սնկոց որ բուսանին ի կոճեղս ծառոց:

Cyphia, ի. բ. կոթաքոյս. տես երկպրուկ սնկոց ի տոհմէ զանգակածաղկեայց: [նախակենդանաց:

Cyphodérie, ի.կ. կորավիզ. տես

Cyphonaute, ա. կ. կորանաւատի. ՓրՓուք ինչ մամռակենդանաց (bryozoaire).

Cyphose (սիփօզ) ի. բժ. ողնածռութիւն. ծռութիւն ողնայարի:

Cyphosome (սիֆոզոմ) ա. կ. կորամարմին. տես ծովոզնեաց (oursin) ծովուց Յապոնի:

Cyphus (իւս) ա.մբ. կորամիչատ. տես պատենաՍՈեւ միջատաց:

Cypræides, ի. կ. կիպրեանք. տոհմ որովայնոտն փափկամարմնոց:

Cypréa, Cyprée, ի. փՍ. օրօճ. գա. **Porcelaine**ի:

Cyprelle, ի. ոպ. կիպրիկ. տես բրածոյ ոլորկապատենից:

Cyprès (սիփրէ) ա. բ. կիպարիս, կիպարի, նոճ, նոճի. de —, կիպարիսեայ, կիպարեայ, նոճեայ. 2. փ. —, մահ, սուգ, Ցախիճ. les — funèbres, մահագուշակ՝ մահագնկոյց՝ մահատիպ —ք. changer les lauriers en —, ի — փոխել զբրաբլոնս, ի սուգ շրջել կյաՍՈութիւն, ի յաղՍուԵան անդ գառանդ զմահ. changer les myrtes en —, գմրտենիս փոխել ի —. գիանդէս ուրախութեան՝ հարսանեաց՝ փոխել ի սուգ տրտմութեան:

Cypricarde, ի. փՍ. կիպրոսախիտ, աստղակախիտ. ազգ փափկամոլոց:

Cyprie, ի. ոպ. կիպրուկ, աստղուկ. ազգ մանր ժժմակաց:

Cypridéide, ի ոպ. կիպրուկազգի. տես ոլորկապատենից ժնտաձակից կիպրուկաց: [նաՃատան:

Cyprière, ի. կիպարիսք, նոճիք,

Cyprin, ա. ձբ. կիպրինոս:

Cyprine, ի. փՍ. աստղիկ, փափկամարմին ինչ:

Cyprinidés, Cyprinoïdes, ա. յ. ձբ. կիպրինազգիք, կիպրինակերպք. տոհմ անգլոս փափկամարմնոց:

Cyprinoïde, ա. ձբ. կիպրինոսակերպ, ճաճանակերպ. || —s, ա. յ. —ք:

Cyprins (սիփրէնս) ա. յ. ձբ. ճաճանազգիք. տես ձկանց անոյշ ջրոց, որոց նախատիպ է ճաճան:

Cypriot, e, Տ. **Chypriot, e.**

Cypripède, ա. բ. մուկաճապիկ, աստղկոան, կիպրոան. կոչի նաև

sabot de Vénus, մոյկ աստղկան. բոյս գեղաճապիկ:

Cypripédiées, ի. յ. բ. կիպրոանեայք. ցեղ բուսոց ի տոհմէ խոլորձեայց:

Cypris, ա. ոպ. կիպրիակ, աստղիկ. տես ոլորկապատենից:

Cyprite, ի. հբ. կիպրաքար. պրղընձուտ ծծմբուկ. կն. **Chalosine.**

Cyproïde, ած. ոպ. կիպրիակերպ. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ ոլորկապատենից:

Cypsèle, ա. կիպսել, մաքալուկ. գա. **Martinet**ի:

Cypsélée, ի. բ. փեթակենի. տես Ձգակերպից.

Cypsélides, ա. յ. Ք. մաքալուկեայք: տոհմ Ճուչնոց նախատիպ ատնելով գմաքալուկ:

Cypsélodontie, ի. փեթակատամն. տես կղմիակերպեայց (insuloïdées).

Cypture, ա. մբ. ցաճագի. տես հնգայօդ պատենաՍՈեից:

Cyrénaïque, ած. կիւրենական, école —, — դպրոց. 2. ա. les —s. —ք:

Cyrène, ի. փՍ. կիւրենա, կիւրենախոց. տես փափկամոլոց:

Cyrille, ի. բ. կիւրիլենի. տես միապրուկ տնկոց նախատիպ կիւրիլենեայց:

Cyrillées, ի. յ.բ. կիւրիլենեայք. տոհմ երկպրուկ տնկոց:

Cyrillien, Cyrillique, ած. կիւրեղեան. alphabet —, — այբենքն (Սերվիացւոց հնարեալ ի սրբոյն Կիւրեղայ):

Cyropédie, ի. կիւրոսավարժք, պատանեկութիւն Կիւրոսի. մատեան Քսենոփոնեայ:

Cyrtandracées, ի. յ. բ. կորաձիջեայք. տոհմ տնկոց նախատիպ ունելով գկորաձէջ:

Cyrtandre, ա. բ. կորաձէջ. տես վաՍՈատեսակ գեղներաւոր ից:

Cyrtandrées, ի. յ. բ. կորաձէջեայք. հն. **Cyrtandracées.**

Cyrtanthe, ա. կորաճտիկ. տես ամարիլլեկեայց:

Cyrtanthère, ի. բ. կորափՓիթ. տես տնկոց ի տոհմէ կեռանոտաւորից (acanthacées).

Cyrtanthérées, ի. յ. բ. կորափՓիթեայք. ցեղ կեռանոտաւորից նախատիպ ունելով գկորափՓիթն:

Cyrtanthérelle, ի.բ. կորափրՓակ. ազգ կեռանոտաւորից (acanthacées) յԱմերիկա: [փՓիՓանման:

Cyrtanthiforme, ած. բ. կորա-

Cyrtie, ի. փՓ. հակեակ. խոտք բրածոյ կարճոտանց:

Cyrtine, ի. փՓ. հակուկ. տես բրածոյ կարճոտանց սիլուրեան հողոյ:

Cyrtocalpis (փիս) ա. կ. հակաստափոր. տես նախակենդանաց:

Cyrtocéphale, ած. կ. կարճագլուխ:

Cyrtocéras, ա. փՓ. կորեղջիւր. տես շոշափուկաբեր գլխոտանց:

Cyrtocère, ա. բ. կորեղջերի. հն. **Centrostemme.**

Cyrtodesme, ա. կ. կորակապ. տես հազարոտնեաց:

Cyrtograpte, ա. վբ. կորագրոշմ. ազգ գրաբարի սիլուրեան հողոյ:

Cyrtomètre, ա. բժ. կրճաչափ. գորճի չափելոյ գկուրծս:

Cyrtométrie, ի. բժ. կրճաչափութիւն:

Cyrtonyx (նիքս) ա. Ք. կորամագիլ. ազգ լորամարգեայ Ամերիկայ:

Cyrtophis (իս) ա. կարօծ. ազգ Ճուճաւոր օձատեսակ գեռնոց:

Cyrtophium (ֆիօմ) ա. ոպ. կորախեցի. ազգ ոլորկապատենից:

Cyrtopodium (ոիօմ) ա. բ. կորոտն. տես միապրուկ տնկոց ի տոհմէ խոլորձեայց:

Cyrtopore, ա. վբ. կորանճակոփ. ազգ բրածոյ մամռակենդանաց:

Cyrtostome, ա. կ. կորբերան . ապգ հնդակաց (infusoires).

Cystalgie, ի.բժ. փամփշտացաւ , փամփշտացաւութիւն . ջղային ցաւ փամփշտի : [բուշտ :

Gyste, ի. առաւուշտ, փամփուշտ,

Cystectasie, ի. բժ. փամփշտաճաւալ . բնական կամ անբնական լայնումն փամփշտի :

Cystéine, ի.ագ. բշտինէին. նիւթ գոյացեալ վերածմամբ բշտինի :

Cystencéphale, ա. հշբ. փամփըշտագանկուղեղ . որոյ գլուխն է փամփշտիկուտ (vésiculeux).

Cystéolithe (սիսթէոլիթ) ա. բժ. փամփշտաքար :

Cysteux, euse, ած. վր. փամփըշտուտ , փամփշտալից :

Cysthépathique, ած. մգ. փամփըշտալերդային . որ անկ է մաղձատար ամանոյն եւ լերդի :

Cystibranche, ած. կ. փամփըշտախոռիկ . որոյ խռիկք են ի փամփըշտային խոռոչս :

Cysticerque, ած. կ. փինէս . որդն ինչ փորոանաց :

Cystide, ի. բ. բշտակ . անուն առեալ բջջաց անկոց ոմանց :

Cystidées, Cystoïdes, ի. յ. վբ. եւ կ. փամփշտեայք , փամփշտակերպք . բրածոյ խումբ փշամօրթոց ի դաս; ծովաշուշտանաց :

Cystidion, ա. բ. բշտապատող :

Cystine, ի. ագ. բշտին . * գոյծ ապառնաւոր ծծմբատեալ նիւթ գտեալ ի միջ երիկամանց :

Cystineux, euse, ած. բշտինուտ. * բշտին պարունակող :

Cystinurie, ի. բշտինամէգ. բղխուման բշտինուտ միզոյ :

Cystipathie, ի. բժ. փամփըշտախտ . ընդհանուր հիւանդութիւն փամփշտի :

Cystiphyllinées, ի.վբ. փամփըշտատերեք . ցեղ բրածոյ խեցաչէնից:

Cystique, ած.մգ. փամփշտային. bile, conduit —, — մաղձ՝ ցնցուղ . artère —, — շնչերակ . փամփշտաշնչերակ . calculs —s, փամփշտաքար . 2. կ. —. vers —s, — որդունք. ապգ ինչ ներկենդանաց (entozoaires).

Cystiques, ա. յ. բժ. փամփշտադեղք . փամփշտային դեղք :

Cystirrhagie (սիսթիռաժի) ի. բժ. փամփշտարիւնահոսութիւն. արիւնհոսութիւն փամփշտի :

Cystirrhée (սիսթիռէ) ի. բժ. փամփշտահոսախտ . հոսախտ փամփըշտի կամ հոսումն խլնային նիւթոց փամփշտի: [սպունգ. ապգ սպնգի :

Cystispongia, ի. կ. փամփշտա-

Cystite, ի. բժ. փամփշտաբորբ , փամփշտատապ . բորբոքումն փամփըշտի : [(գործի):

Cystitome, ա. վբ. բշտահատ

Cystitomie, ի. վ. բշտահատութիւն:

Cystoblaste, ա. վբ. փամփշտաճիլ : [տախտիկ . ապգ սպրկաց :

Cystobranche, ա. կ. փամփըշ-

Cystocarpe, ա. բ. փամփշտապտուղ :

Cystocèle, ի. վ. փամփշտաճաւթուածիւն . այտուն փամփշտի :

Cystocidarides, ի. յ. վբ. փամփըշտապսակազգիք . ապգ բրածոյ ծովազնեաց :

Cystocidaris (իս) ի. վբ. փամփըշտապսակ . ապգ ծովազնեաց սիլուրեան հողոյ :

Cystocloniés, ա. յ. բ. փամփըշտոստեայք . խումբ լօռից նախատիպ ունելով զփամփշտոստս :

Cystoclonium (իօմ) ա. բ. փամփըշտոստ . սեռ ջամոց :

Cystococcus (սիսթոքոքքիս) ա. բ. փամփշտահատիկ . ապգ լօռից :

Cystocoléus (սիսթոքոլէիս) ա.բ. փամփշտապատեան . սեռ լօռից :

Cystocope, ա.վ. փամփշտահար:

Cystodynie, տ. **Cystalgie.**

Cystoïde, ած. բպ. փամփշտակերպ . || ա. —s, —ք . ներակենդանք . տ. **Entozoaire.**

Cystolipome, ա. բժ. փամփշտաճարպոյծ . փամփշտային ճարպապալար (lipôme). [քար :

Cystolithe, ա. բժ. փամփշտա-

Cystolithique, ած.բժ. փամփըշտաքարային :

Cystope, ա. բ. փամփշտոտն , փամփշտատունկ . ապգ անկոյ :

Cystopées, ի. յ. բ. փամփըշտոտնեայք , փամփշտատնկեայք . ցեղ անկոց : [ապգ փոկի (phoque).

Cystophore, ա.սբ. փամփշտակիր.

Cystophrys (սիսթոֆրիս) ա. կ. փամփշտայօնք . ապգ նախակենդանաց անոյշ ջրոյ :

Cystophylle, ա. բ. փամփշտատերև. ապգ խոռնոց: [կապմոխ:

Cystoplastie, ի. վ. փամփշտա-

Cystoplégie, ի. բժ. փամփշտալուծուածիւն . անդամալուծուածիւն փամփշտի :

Cystopsis (սիս) ա. կ. փամփըշտատեսիլ. սեռ Մելատեսակ որդանց:

Cystoptéris (իս) ա. բ: փամփըշտապտեր . ապգ ձարխոտոց :

Cystoptose, ի. վ. փամփշտանկ . անկումն փամփշտի :

Cystopyique (սիսթօփիիք) ած. բժ. փամփշտախոյակ :

Cystorrhagie, ի. բժ. փամփըշտարիւնահոսութիւն . ին. **Hématurie.**

Cystosarcome, ա. բժ. փամփըշտամիս . այտոյց մսեղէն պինդ եւ նեարդապատ :

Cystoscope, ա. վ. փամփշտադէս (գործի): [սեռ լօռից :

Cystosire, ի.բ. փամփշտատիրայ.

Cystosome, ա. ոպ. փամփշտամարմին. սեռ երկոտն ոլորկապատենից ունձ ծովուց :

Cystospasme, ա. ախ. փամփըշտատանգանք : [փըշտատանգային:

Cystospastique, ած. բժ. փամ-

Cystosporés, ա. յ. բ. փամփըշտահատիկք . ապգ սնկոց :

Cystostéatome, ա. բժ. փամփըշտաճարպանք :

Cystoténiés, ա. յ. կ. փամփըշտերիզորդն . հատուած տոհմի երիզորդանց (ténia) [հատ (գործի) :

Cystotome, ա. վ. փամփշտա-

Cystotomie, ի. վ. փամփշտահատուածիւն . ին. **Kystitomie.**

Cythère (սիթէր) ի. Կիւթերա . կղզի Միջերկրականի , հռչակաւոր պաշտամամբ Աստղկան . 2. փ. jeux de —, կիւթերախաղք . խաղք պըղծանք սիրարկուաց . || l'enfant de —, կիւթերորդի . Սէրն . || voyager à —, faire un voyage à —, ուղեւորել ի Կիւթերա . անձնաւուր լ. ի բերկրանս սիրոյ , * սիրոյ եռեւէ լ:

Cythérée, ի. դց. կիւթերեան , կիւթերուհի (Աստղիկ). 2. կ. կիւթերա , կիւթերախեցի . սեռ երկպատեան ծովային գեղեցկագոյն եւ փայլուն խեցեմորթաց :

Cythérelle, ի. ոպ. հիւրերակ . փոքրիկ ժամակ ոտանաձեւ խոր ծովուց:

Cythérellidés, ա. յ. ոպ. կիւթերակագիք . տոհմ ոտոռակերպ ոլորկապատենից նախատիպ ունելով զկիւթերակ :

Cythéridés, ա. յ. ոպ. կիթերակագիք . տոհմ ոլորկապատենից :

Cytiacées, Cytinacées, Cytinées, ի. յ. բ. նռնագգիք , նռնածաղկեայք . տոհմ մանկոց նռնանմանից :

Cytine, Cytinelle, ի. բ. նռնածաղիկ. սեռ. երկպտուկ մանկոց ի տոհմի հակայածաղկեայց (rafflésiacées).

Cytinet, ա. բ. նռնածաղիկ . նռան ծաղիկ . կն. **Cytinelle.**

Cytis (սիթիս) ա. վբ. կ. փամփըշտախնջի . սեռ բրածոյ մամռակենդանաց :

Cytise, ա. բ. կիտիս, հատամրգի. ընդարձակ առանձ գեղածաղիկ . — des Alpes, Ալպեան որոն :

Cytisène, Cytisine, ի. ագ. հատամրգին . Քոնաւոր սպրդն գտեալ յանդս հատամրգոյ :

Cytisidés, ա. յ. վբ. կ. փամփըշտախնջիք . տոհմ բրածոյ մամռակենդանաց , նախատիպ ունելով զփամփշտախնջի (cytis).

Cytochrius (իս) ա. վբ. խորշաշուշան . սեռ ծովաշուշանաց :

Cytocrinus (իս) ա. վբ. սիսաշուշան . ապգ բրածոյ ծովաշուշանաց :

Cytode, տ. **Monère.**

Cytogène, ած. բին. խորշաճին . որ պատկանի իկազմութիւն խորշոյ:

Cytogénie, ի. բին. խորշաճնութիւն . ճնունդ կենդանի կամ բուսական խորշից :

Cytoïde, ած. բժ. խորշակերպ :

Cytologie, ի. վբ. խորշաբանութիւն . * գրուածք խորշից վերայ :

Cytoplasme, ա.բին. խորշանիւթ. տ. **Protoplasme.**

Cytopsis (սիս) ա. բ. փամփշտատես . որդն ինչ փոքրիկ :

Cytosopis (սիսոսփիս) ա. բ. փամփշտատեսիլ . սեռ ընդարձիից յԱրարիս :

Cytosopsis (սիս) ա. բ. խորշատես . սեռ ընդարձիից :

Cytothèque, ի. կ. բնաճաճկոյծ :

Cytozoaire, ա.կ. խորշակենդան. մարմնիկ ինչ շնչաւոր :

Cyttinés, ա. յ. ծբ. խորշաձըկունք . փոքրիկ ձկունք կնաձատասերք :

Cyttus (սիթթիւս) ա. ձր. խոշշաձուկն. ազգ. միշաձեւնաձկանց, մերձակից Միւնիկաց (scombre).

Cyzicène (սիզիքէն) ա. ն. ճաշարան (նախնի Յունաց):

Czar (ցցար) ա. ձար. հայր Ռուսաց. գն. **Tzar** որ է աւոյգ. ոսկեգրուխն Ռուսաց:

Czarien, enne, ած. ի. տ. **Tzarien.**

Czarine, ի. ձարուհի. կայսերուհի Ռուսաց. հն. **Tzarine.**

Czarowitz (ձարովիչ) ա. ձարևվիչ, ձարորդի. կայսերորդի Ռուսաց:

D

D տր. ա. չորրորդ տառն այբեբենից եւ երրորդն քաղաձայնից. 2. իբրեւ Ռուագիր արժէ Ը = 500, եւ գծիւ ի վերայ D արժէ Ը = 5000. 3. հատառօտագրութիւն **Dom**. 4. եղեալ զինի **N**ի նշանակէ **Dame**, N.—D., Notre-Dame. 5. ի լատին արձանագիրս դնի փոխանակ **Deo**ի. զո. D. O. M., Deo optimo maximo, Ասուծոյ բարեգունի եւ մեծագունի:

D', տ. **De.**

Da, * մանիկ որ երբեմն **oui** կամ **nenni** բառերուն կից ի անոնց ոյժ տալու համար. oui-da, nenni-da.

D'abondant, մ. տ. **Abondant.**

D'abord, մ. տ. **Abord.**

Dacapo, մ. եվ. իտ. ի գլխոյն, ի սկզբանէն, * գլխէն, սկիզբէն. 2. ա. le —.

D'accord, մ. տ. **Accord.**

Dacélo, ա. Ռ. որսախոհ, խոհ որսական. հն. **Martin-chasseur.**

Dacéloninés, ա. յ. Ռ. որսախոհեայք. տոհմ ճննդկանց նախատիպ ունելով զորսախոհ: [մրջնոց:

Dacéton, ա. դակետոն. ազգ

Dacné, ա. մր. կրկոր. սեռ պատուհաւեւից: [գա. **Pitpith**:

Dacnis (տաքնիս) ա. Ռ. դաքնոս.

Dacnode, ա. մր. դակնոդ. սեռ բուսայօդ պատուհաւեւից:

Dacnuse, ի. մր. խայհատ:

Dacrine, տ. **Dacryne.**

Dacryadénalgie, ի. բժ. արտասուագեղձացաւ:

Dacryadénalgique, ած. արտասուագեղձացաւային:

Dacryadénite, ի. բժ. արտասուագեղձաբորբ. բորբոքումն գեղձի արտասուաց: [տաբեր:

Dacryagogue, ած. մգ. արտա-

Dacrydium (տիօմ) ա. բ. արտասուենի. սեռ կոնաբերից:

Dacryelcose, ի. մգ. արտասուակոտ. կեղեւումն ապրեր արտասուաց:

Dacrymyce, ա. բ. արտասուասունկ: [սունկ ինչ:

Dacryne, ի. բ. արտասուիկ.

Dacryocyste (տաքրիօսիսթ) ա. մգ. արտասուաքսակ:

Dacryocystite, ի. բժ. արտասուաքսակաբորբ, արտասուաքսակատապ. բորբոքումն արտասուային քսակի:

Dacryocystoblennorrhée (տաքրիօսիսթոպլէննորէ) ի. ախ. արտասուաքսակահոսութիւն:

Dacryocystoptose, ի. ախ. արտասուաքսակաձափութիւն. ձափումն արտասուաքսակի:

Dacryohémorragie (տաքրիօհէմ-

Czar (ցցար) ա. ձար. հայր Ռուսաց. գն. **Tzar** որ է աւոյգ. ոսկեգրուխն Ռուսաց:

Czarien, enne, ած. ի. տ. **Tzarien.**

Czarine, ի. ձարուհի. կայսերուհի Ռուսաց. հն. **Tzarine.**

Czarowitz (ձարովիչ) ա. ձարևվիչ, ձարորդի. կայսերորդի Ռուսաց:

D

D տր. ա. չորրորդ տառն այբեբենից եւ երրորդն քաղաձայնից. 2. իբրեւ Ռուագիր արժէ Ը = 500, եւ գծիւ ի վերայ D արժէ Ը = 5000. 3. հատառօտագրութիւն **Dom**. 4. եղեալ զինի **N**ի նշանակէ **Dame**, N.—D., Notre-Dame. 5. ի լատին արձանագիրս դնի փոխանակ **Deo**ի. զո. D. O. M., Deo optimo maximo, Ասուծոյ բարեգունի եւ մեծագունի:

D', տ. **De.**

Da, * մանիկ որ երբեմն **oui** կամ **nenni** բառերուն կից ի անոնց ոյժ տալու համար. oui-da, nenni-da.

D'abondant, մ. տ. **Abondant.**

D'abord, մ. տ. **Abord.**

Dacapo, մ. եվ. իտ. ի գլխոյն, ի սկզբանէն, * գլխէն, սկիզբէն. 2. ա. le —.

D'accord, մ. տ. **Accord.**

Dacélo, ա. Ռ. որսախոհ, խոհ որսական. հն. **Martin-chasseur.**

Dacéloninés, ա. յ. Ռ. որսախոհեայք. տոհմ ճննդկանց նախատիպ ունելով զորսախոհ: [մրջնոց:

Dacéton, ա. դակետոն. ազգ

Dacné, ա. մր. կրկոր. սեռ պատուհաւեւից: [գա. **Pitpith**:

Dacnis (տաքնիս) ա. Ռ. դաքնոս.

Dacnode, ա. մր. դակնոդ. սեռ բուսայօդ պատուհաւեւից:

Dacnuse, ի. մր. խայհատ:

Dacrine, տ. **Dacryne.**

Dacryadénalgie, ի. բժ. արտասուագեղձացաւ:

Dacryadénalgique, ած. արտասուագեղձացաւային:

Dacryadénite, ի. բժ. արտասուագեղձաբորբ. բորբոքումն գեղձի արտասուաց: [տաբեր:

Dacryagogue, ած. մգ. արտա-

Dacrydium (տիօմ) ա. բ. արտասուենի. սեռ կոնաբերից:

Dacryelcose, ի. մգ. արտասուակոտ. կեղեւումն ապրեր արտասուաց:

Dacrymyce, ա. բ. արտասուասունկ: [սունկ ինչ:

Dacryne, ի. բ. արտասուիկ.

Dacryocyste (տաքրիօսիսթ) ա. մգ. արտասուաքսակ:

Dacryocystite, ի. բժ. արտասուաքսակաբորբ, արտասուաքսակատապ. բորբոքումն արտասուային քսակի:

Dacryocystoblennorrhée (տաքրիօսիսթոպլէննորէ) ի. ախ. արտասուաքսակահոսութիւն:

Dacryocystoptose, ի. ախ. արտասուաքսակաձափութիւն. ձափումն արտասուաքսակի:

Dacryohémorragie (տաքրիօհէմ-

մօռաժի) ի. ախ. արտասուարբերաբենահոսումն: [ձեւ:

Dacryoïde, ած. որ. արտասուա-

Dacryoline, ի. տգ. արտասուին, արտօսրին. գործարանական հիւծն արտասուաց: [քար:

Dacryolithe, ա. բժ. արտասուա-

Dacryolithiase, ի. բժ. արտասուաքարացումն. գոյացումն քարանց յարտասուային անցս:

Dacryome, ի. ախ. տ. **Dacryonome.** [mycé.

Dacryomyce, ա. բ. տ. **Dacry-**

Dacryomytre, ա. բ. արտասուախոյր. ազգ սնկոյ:

Dacryomytrées, ի. յ. բ. արտասուախուրիայք. ցեղ սնկոց ի տոհմի խորոպասնկեայց:

Dacryon, ա. ախ. արտասուակէտ. կէտ մերձ յարմատն բնոյ:

Dacryonome, ա. ախ. արտասուախոց, արտասուարբերակեղ. կնդումն արբերց արտասուաց:

Dacryopé, e, ած. բժ. արտասուագործ, արտասուահոս:

Dacryops, ա. բժ. արտասուայտոյց: [հոսութիւն:

Dacryoptose, ի. բժ. արտասուա-

Dacryopyose, ի. ախ. արտասուաւարբերաթարախումն. թարախումն արտասուարբերաց:

Dacryorrhée (տաքրիօռէ) ի. ախ. արտասուահոսութիւն. հն. **Epiphora.**

Dacryostagmé, ա. ախ. արտասուահեղութիւն: [ղիկ:

Dactylanthe, ա. բ. մատնածա-

Dactyle (տաքթիլ) ա. տոհ. ստեղն. չափ ինչ յոյն եւ լատին ոտաղաչափութեան. 2. հին. —. քուրմ Կիւբեղեայ. 3. բ. ստեղն, մատնախոտ. ազգ սիզայնոց: [2. մատնաւոր:

Dactylé, e, ած. բոյ. մատնածեւ.

Dactylèthre, ա. սբ. մատնեակ. սեռ անագի գորտանց ի կաթգէ անլեզուաց (aglosses). [բեր:

Dactylifère, ած. բոյ. մատնա-

Dactylin, e, ած. կ. մատնաւոր, բազմամատն. 2. մատնածեւ:

Dactylioglyphe, ա. մատնեփորագրիչ. փորագրիչ ականց պատուականաց:

Dactylioglyphie, ի. մատնեփորագրութիւն. փորագրութիւն ականց:

Dactyliographe, ա. հին. մատնեգիր:

Dactyliographie, ի. հին. մատնեգրութիւն. նկարագիր հաւաքման փորագրեալ ականց:

Dactyliographique, ած. հին. մատնեգրական:

Dactyliologie, ի. մատնեբանութիւն. մասն հնախօսութեան որ զփորագրեալ ականց ճառէ:

Dactyliologique, ած. մատնեբանական:

Dactyliomancie, ի. մատնեգիւթիւն, մատնահմայութիւն:

Dactyliomancien, enne, գ. մատնեգէտ, մատնահմայ:

Dactylion, ա. մատնանակ. * գործի որ գաշնակին կպչելով՝ մատուքներն արագաշարժութեան կվարժեցնէ. 2. բժ. մատնոյթ. վիրացումն մատանց:

Dactyliothèque, ա. հին. մատնեպարան. պարան մատանեաց եւ փորածոյ ականց:

Dactylique, ած. հ. տչ. ստեղնական. vers —s.

Dactylis(լիս) ա. մր. մատնեբոյս. սեռ միապտուկ տնկոց ի տոհմի սիզայնոց:

Dactylite, ա. հբբ. մատնեքար. մատնածեւ գործարանաւոր մարմին բրածոյ. 2. ի. բժ. մատնեբորբ, մատնաշուրթն:

Dactylius (լիւս) ա. բբ. մատնորդն. սեռ պատառաբոյծ մարդկային որդանց:

Dactylobe, ած. Ռ. մատնեբոյծ:

Dactylocrinus (տաքթիլոքրինիւս) ա. վբ. կ. մատնաշուշան. ազգ բրածոյ ծովաշուշանաց:

Dactylodus (տաքթիլոտիւս) ա. ձբ. մատնաձուկն. ազգ բրածոյ մատնաձեւ ձկան:

Dactylographe, ա. մատնեհար, մատնագիր. գործի որով խօսին ընդ միմեանս կոյրք եւ խուլեհիամերք:

Dactylographie, ի. մատնագրութիւն. արուեստ խօսելոյ նշանօք գործելովք մատամբք: [նագրական:

Dactylographique, ած. մատ-

Dactylogyrus (տաքթիլոժիրիւս) ա. կ. մատնեծիր. ազգ որդանց տուրբելարեանց (turbellariés).

Dactyloïde, ած. բպ. մատնակերպ:

Dactylolalie, ի. մատնեխօսութիւն. արուեստ խօսելոյ մատամբք որպէս խօսին խուլեհիամերք:

Dactylolalique, ած. մատնախօսական:

Dactylologie, ի. մատնաբանութ:

Dactylomètre, ա. կ. մատնաչափ. ազգ մեղուայց հիւսիսային ծովուց Ամերիկոյ:

Dactylonome, ա. մատնաձուագէտ, մատնահաշուագէտ:

Dactylonomie, ի. մատնաձը-

ւոմն, մատնահյաշիւ. արուեստ Քրւելոյ՝ հաշուելոյ մատամբք:

Dactylonomique, ած. մատնահաշուական, մատնահյաշուական:

Dactylopère, ած.կ. մատնակըրճատ. ենձատես գեղնոց:

Dactylopius (տակթիլոփիւս) ա. մբ. մատնապարարտ. ազգ որդան վիջատի:

Dactylopodite, ա. ոտ. մատնոտն: վերջին խաղալիք (appendice) ոտրկապատուններց:

Dactyloptère, ած. ձկ. մատնաՔես, մատնաՔեւճակ. || ա. յ. —ք. սես փշաՔես ձկանց, նմանից կարմրաձկանց, որ եւ կոչին հաւձկունք:

Dactylosmilia, ա. վդ. մատնանշարակ. ազգ բրածոյ չեչափեցւոց:

Dactyloteuthis (Քիս) ա. փՔ. մատնաՔոպան. ազգ բրածոյ գլխոտն վտիվակոտրՔոց:

Dactylothèque, ի. կ. մատնապատեան, մատնաճամկոյկ:

Dacus (իւս) ա. մբ. փայտակեր. սես կաքնոջջիւր երկՔեւից:

Dada, ա. ձի (ի լեզու մանկանց). aller à —, երՔալ ի ձի. 2. ձի, հեծեալող, *տաիտաի. գաւազան յորհեծանին մանկունք. 3. փ. եւ ք. c'est son —, սիրելին իւր խորհուրդ է այս, միակ իղձ նորա է:

Dadais, ա. անմիտ, *անխելք. un grand —, *անճոխն մեծն:

Dadocrinus (նիւս) ա. վբ. ջահաշուշան. ազգ բրածոյ ծովաշուշանաց:

Dadouque, ած. հխ. ջահակիր. 2. ա. —. թափ կիսեղեայ:

Dadyle, ի. ոգ. բեակն. հն. **Térébène.**

Dædalea, ա. բ. դեդալեակ. ազգ սնկոյ: [Փղշտացւոց:

Dagon, ա. հխ. դագոն. կուռք

Dagorne, ի. եղջերակն. 'մի եղջիւրն կոտրած կով. 2. փ. —. պառաւ. ագեղ եւ տխուր:

Dagoussa, ա. բ. դագուսայ. սես սիզաբուսոյ չԵՔոփիա:

Dague, ի. դուբկ. տեսակ մի դաշոյն. 2. փ. il est fin comme une — de plomb, ասի զՔանդրամիտ առնե որ նրբամիտ կամի երեւիլ. 3. les —s du cerf, առաջին բոլկուկք միամեայ եղջերուի, *կոտոշիկ. 4. ար. քերիչ (կազմարարաց). 5. հ. խարազան (չուանեայ ի հարկանել գնաւոգս):

Daguer, ն. դուբկահարել. հարկանել դուբկիւ. 2. ո. զուգել եղջերուի ընդ եզին. 3. հ. խարազանել (չուանեայ խարազանաւ):

Daguerréotypage, ա. դագերատպուձն:

Daguerréotype, ա. դագերատիպ (արուեստն). 2. — (գործի):

Daguerréotypé, e, ած. դագերատիպ, դագերահան:

Daguerréotyper, ն. դագերատպել, դագերատիպ առնել. 2. դղ. գա. յաճախագոյն photographier.

Daguerréotypeur, ա. դագերատիպ, դագերահան:

Daguerréotypie, ի. դագերատպութիւն. 2. դագերատպարան. հն. **Photographie.**

Daguerrien, enne, ած. դագեր- [եան:

Daguet, ա. եղնոտիկ. վիաձեայ մատաղ եղջերու: [վորրիկ:

Daguette, ի.հ. դուբկիկ. դաշոյն

Dahila, ա. Ծ. S. **Hoche-queue.**

Dahlia (տալիա) ա. ք. դալիա,

գեւորգին (ճաղիկն). 2. գեւորգինի, դալիա (տունկն): [Inuline.

Dahline, ի. ոգ. դահլին. հն.

Dahlite, ի. հբ. դահլիտաքար:

Daignée, ի.հբ. քառատնեակ. երակ գեւոնաճխոյ քառատն Ծանծրատեառմբ:

Daigner, չ. արժանի համարել՝ առնել, հաճել, արժանաւորել, ընդունել, չափաւորակից լինել, բարեհաճիլ. daignez accepter, admettre, հաճեացիք ընդունել. — accepter qn. chez lui, արժանաւորել զոք ի տուն իւր:

D'ailleurs (տալլեօր) մ. տ. **Ailleurs.** [լրակ:

Daillot (տալլիօ) ա. նշ. ոլ, օ-

Daim (տէն) ա. էշայծեամն. 2. էշայծեմնի (մորթն): [էշայծեամն:

Daine (տէն) ի. էշայծեմնիկ. էգ-

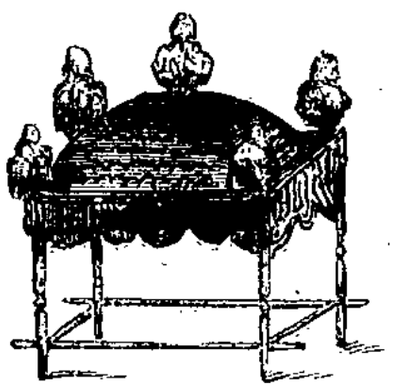
Daintiers, ա. յ. ո. երկատրիք՝ ատրձիք (եղջերուի). կո. **Rogons.**

Daïra, ի. անձնական ինչք խեռխի Եգիպտոսի:

Daïri, Daïro (տայիրի, տայիրօ) ա. հոգեւոր վեհապետ Յապոնաց:

Daïs, ի. բ. նիզ. երկպտուկ տունկ ի տոհմի Ծոմորեայց (thyméléacées).

Dais (տէ) ա. հովանոց, ամպհովանի. tendre le —. Surmonter d'un —, ամպհովանաւոր. le pape marche toujours sous un —. հն. **Baldaquin.** 2. գահ, գահաւորակ. — royal, épiscopal. 3. փ. հովանոց, յարկ. un — de feuillage, de fleurs. Un — verdoyant, fleuri. Du ciel le vaste —.

Dakosaure (տաքոսօր) ա. սք. խաճամոլիզ. ազգ մողիզանման յաղՔանդամ վիսաց:

Dalaï-lama (տալայի լամա) ա. եպ. դալայլամա. մին յերկուց քրմապետաց պատուականաց Թիպեթի:

Dalbergie, ի. ք. դալբերգիեն, սես տոհմի ՔիՔեռնասերից. ծառ եւ Ծուխք յաճախ պատատիչք:

Dalbergiées, ի. յ. ք. դալբերգեայք. ցեղ ՔիՔեռնասերից նախատիպ ունելով զդալբերգիեն:

Daléchampie, ի. ք. դալեչամպիա, դալեշանպենի. սես կաղնչանեայց: [ՔիՔեռնիկեայց:

Dalée, ի. ք. դալէա. սես տոհմի

Dalème, ի. դալէմ. ազգ հրացանի (poêle).

Dalhousie, ի. ք. դալհուզիա, դալհուզենի. սես տոհմի ՔիՔեռնասերից:

Dalibarde, ի. ք. դալիբարդի. սես տոհմի վարդենեայց:

Dalibardées, ի. յ.ք. դալիբարդեայք. տոհմ վարդասերից:

Dallage (լաժ) ա. սալարկ, սալայատակ. 2. սալարկուձն, սալարկումն, սալաքարուձն: [2. S. Darne.

Dalle (տալ) ի. սալ, սալաքար.

Dallé, e, ած. սալարկ, սալարկեալ, սալաքարեալ, սալածածկ. trottoir —. Cour —e.

Daller, ն. սալարկել, սալաքարկել. — un trottoir, une église, la toiture d'une maison.

Dalleur, ա. սալարկի, սալարկիչ, սալարկու:

Dalmania, ա. վբ. դալմանեակ. սես ոտրկապատուններց:

Dalmanite, ի.վբ. դալմանաքար. ազգ բրածոյ եռատեաքարի (trilobite).

Dalmannie, ի. մբ. դալմանիա, դալմանիկ. սես երկՔեւից:

Dalmatique, ի. լայնաթոբա. շուրջառ լատին սարկաւագաց:

Daloïde, ած. հբ. դալակերպ, խոնձոդակերպ. houille —, — քարածուխ. 2. ի. —. ազգ քարածխոյ:

Dalophis (իս) ա. ձբ. խոնձոդաձուկն. սես օձամկնաձեւ ձկանց:

Dalot, ա. ես. ջրաճակ, ճահակոպճակ:

Daltonie, ի. ք. դալտոնաբոյս, դալտոնի, դալտոննենի. ազգ մատոյ:

Daltoniées, ի. յ. ք. դալտոնեայ. տոհմ մատոց: [տոնեան:

Daltonien, enne, ած. եւ գ. դալ-

Daltonisme, ա. բժ. դալտոնականուՔիւն, գունախտուՔիւն, ՔերատեսուՔիւն. ՔերուՔիւն աչաց որով կիարէ որ խարել զերանգս. հն. **Achromatopsie, Dyschromatopsie.**

Dam (տան) ա. վնաս, կորուստ. վարի յայս բան եւՔ. à son —, ի — իւր. à votre —, ի — ձեր. à mon —, ի — իմ. 2. ար. ատտուածագրկուՔիւն (գեհենապարտի):

Dama, ա. կ. գա. **Daim** ի:

Damalique, ած. ոգ. երնջային. acide —, երնջաՔՔու:

Damalurique, ած. երնջամիզային. acide —, երնջամիզաՔՔու:

Daman, ա. կ. դաման. կենդանածին ի կարգի ԾանծրամորՔաց:

Damaras (տամարա) ա. դամարա. հնդիկ կերպաս:

Damas, ա. դամասակերպաս. կերպաս դամասկացի. — de Lyon. || de —, դամասկեայ, դամասկացի. 2. դա-

մաակ . դամասկեան պողովատիկ . ce sabre est un vrai —. 3. բ. — կամ Prunede —, դամոն, ճանկուլ, ճանճոյլ, ջանջոլ . 4. այգ. դամոն , դամոնախաղող , աճառ . 5. տիկնաճխոտ (cigare de Havane destiné aux dames).

Damascénine, ի. ագ. արջնդեղին. *կալաբաթակերպ որ Դամասկոսի արջնդեղն կիւանուի :

Damasone, ի. դամազոն . սեռ ոտիի ջրաջղախոտեայց (alismacées).

Damasquette, ի. վճ. դամասկեան . նմանուիին դամասկի :

Daman.

Damasquiner, ն. դամասկակիսել . դրուագել ոսկով՝ արծաթով զպողովատ . — une épée. Cuirasse damasquinée.

Damasquinerie, ի. դամասկադրուիսա . արուիսա դրուագելոյ զպողովատ ոսկւով կամ արծաթով :

Damasquineur, ա. դամասկիսող , դամասկագործ :

Damasquinure, ի. դամասկակիսուած , դամասկադրուագ . կիսուած՝ դրուագ դամասկացի . la — de cette épée est fort belle.

Damassade, ի. դամասսադ . պատառ. մուսաթահիւս եւ Ճկուահիւս :

Damassé,e, ած. դամասկագործ, դամասկանկար . դամասկակերպաս . un service —, — անձեռոցք. linge —. Nappe —e. 2. ա. դամասկակիսուած :

Damasser, ն. դամասկել , դամասկագործել , դամասկահիւս գործել :

Damasserie, ի. դամասկագործարան , դամասկահիւսարան :

Damasseur, ա. դամասկագործ , դամասկահիւս :

Damassure, ի. դամասկագործք. գործուած դամասկացի . voilà une belle —. 2. դամասկանկար . ձեւք՝ պատկերք ի վերայ դամասկի :

Damastre, ա. մբ. դամաստրոս . սեռ հնգայօդ պատենաձեւից ի ոտիմէ Քարիկեայց :

Dambonite, ի. ոգ. դամբոնախէժ . *տեսակ մի խէժ կամ քաուչուք :

Dambose, ա. ոգ. դամբոզ . *ներման նիւթ՝ դամբոնախէժէ (dambonite) հանուած :

Dame, ի. տիկին , ազատակին , տիրուհի , * խաՁուն . faire la —, la grande —, զտիկնուՁեան Ձեկն ածել , *տիկին ձեւանալ . une noble —, ազատակին, ազնուհի. ազնուական կին. Notre-Dame, Դշխոյ. Ս.Կոյսն. 2. տիկին. կին ամուսնացեալ որում առեալ ես զնոսիբեք զհոգ խնամոց իւրոց . combattre, mourir pour sa —. La — de ses pensées. 3. տիկին , տիրուհի , սիրուհի . être dévoué, fidèle à sa —. 4. տիկին . այժմ տիտղոս զաւառ առեալ լինի ամուսնացեալ կանանց . c'est une — fort estimable. || Devenir —, ամուսնանալ , առն լինել , *կարգուիլ . 5. տիկին . կոչին բազարտուարուհիք առ հասարակ ամենայն կանայք ևն; ամուսնացեալ իցեն եւ ևն; ամուսիր. être poli avec les —s. Mes —s, տիկնայք, տիրուհիք, խանումնայք . La toilette des —s. Grande —, մեծուհի , ազնուհի , ազատակին , մեծակին, վառազնուհի . 6. — galante, ՁեՁեւաբարոյ՝ անբարոյական կին , *ՁեՁեւ կին . 7. Les —s de France, տիկնայք Գաղղիոյ , արքայդստերք . 8. տիկին . պատուանուն կուսանաց ոմանց . les —s du Sacré-Cœur. 9. —s de charité, տիկնայք ԳՁուՁեան . կոչին տիկնայք որք ի ժողովրդապետուՁեան՝ ի Քաղի իրիք կազմեն ընկերուՁիւն ի ժողովել եւ ի բաշխել զողորմուՁիւնս. ||— du palais, արքունի —, դրանուհի . || — d'honneur, — պատուոյ, պատուական՝ շքատիկին. || — d'atours, զարդատիկին, — զարդայարդար . ||— de compagnie, ընկերատիկին , ընկերուհի —. || les —s de la halle, տիկնայք՝ վաճառականուհիք վաճառանոցի . || la — blanche, պարիկ , ոգի . 10. օրիորդ , աղջիկ ի ՔղՁախոպի . la — de carreau, —. բառնիկ . 11. դշխոյ , Քագուհի . գլխաւոր քարն ի ճատրակի զինի արքայի . aller à —, ի վերջախորշ եղանել, երանել է վերջին խորշս ոտիանակախոպի . 12. jeu de —s, տիկնախաղ . jouer aux —s, — խաղալ . 13. ոլորիք, ոտպեղուրնք, նարօք՝ քարինք ոտպեղի . 14. Ճուճք , հոդակոյս . 15. բպ. belle —, գեղատիկին , գեղեցկատիկին . ՔիՁեռնիկ ինչ եւ ոտնկ . 16. բ. — d'onze heures, տիկին երկոտասան ժամուց . բոյս ինչ ապիտակածաղիկ . 17. ար. ոտփան , Քակ . որ եւ կոչի demoiselle եւ lue. 18. ար. հոսարգել (ի ձուլարանս). 19. միջ. բա՛, արդարեւ , անշուշտ . —! on défend ses droits. —, oui, Oh! —, non.

Damé, e, ած. ամուսնացեալ . femme —e, — կին . une dame —e peut aller partout.

Dame-jeanne (ոտամժան) ի. հադգալակ «ոտամիճէնա» :

Damer, ն. տիկնել . — un pion. || բ. — le pion à qu., գեր ի վերոյ լինել , գլել , գերազանցել , * տեղն անցնիլ :

Dameret, ած. եւ ա. պճնասէր , [իգասէր , քճնակ :

Damette, ի. տիկնիկ . փոքրիկ տիկին փափկասուն . 2. ուս. **Bergeronnette à collier** ի :

Damiade, ի. մբ. դամիադիկ , սեռ ՃեփաՁեից գիշերագոյնց :

Damicorne, ած. կ. իշայծեղջիւր . որ է ի ձեւ եղջեր իշայծեան :

Damie, ի. մբ. դամեակ. սեռ քառաչոյ պատենաՁեից :

Damier, ա. ոտպեղ , աղիւսախաղոց . ոտխոտակ տիկնախաղի :

Damis (ոտմիս) ա. մբ. դամիկ . միջատ ՃեփաՁեւ ցերեկեայ :

Dammara, ա. բ. դամարի , դամարենի . սեռ ոտիի կոնաբերից :

Dammarine, ի. ոգ. դամարին . ևնՁառեռին հանեալ ի ռետնոյ դամարենւոյ :

Dammarique, ած. ոգ. դամարային . acide —, — Ձու , դամարաՁու :

Dammarite, ի. բ. դամարիտ սեռ բրածոյ ոտիի կոնաբերից :

Damnable (ոտանապլ) ած. դատապարտելի . արժանի դատապարտուՁեան . une action —. 2. դատապարտելի , եղերելի , վնասակար . maxime, une entreprise —.

Damnablement (ոտանապլըման) մ. ագբ. դատապարտաբար , դատապարտելի իմն օրինակաւ, չարաչար :

Damnacanthe, ա.բ. չարափուշ . ին. **Baumannie.**

Damnation (ոտանասիօն) ի. դատապարտուՁիւն , գեհենապարտուՁիւն. la — éternelle. S'exposer à la —, արկանել զանձն ի վտանգ —Ձեան:

Damné, e (ոտանէ) ած եւ գ. դատապարտեալ , դժոխապարտ , գեհենապարտ . supplice des —s. || փ. souffrir comme un —, comme une âme —e, անհնարին կրել ցաւս. || բ. c'est son âme —e, անձնամատն է; ի ձեռս նորա , գերի կամաց նորա է , բոլորանուէր է նմա . 2. բ. —, նզովեալ , Քշտաւակած , ժանտաՁուս. cette —e affaire.

Damner (ոտանէ) ն. դատապարտել, գեհենապարտել, դժոխապարտ՝ գեհենապարտ առնել , *դժոխքի դատապարտել . Dieu damnera les méchants. || բ. Dieu me damne! դատապարտեցէ զիս Աստուած , օ՛ն եւ օն արասցէ ինձ Աստուած եւ օն եւ օն յաւելցէ ևՁէ . Dieu me damne! voilà son portrait véritable. || փ. faire — qn., անհնարինս ոտնձգել՝ կարմրահեցուցանել զոք . *համբերութիւնն հատցուցանել , հոգին հանել . cet enfant me fait —.

Se damner, դ. դատապարտել զանձն՝ դատապարտել ի դժոխս , արժանի է. ի դժոխս դատապարտելոյ :

Damoclès (ոտամօքլէս) ա. Դամոկղէս . || փ. l'épée de —, դամոկլեան սուր . մշտապուտ՝ վերահաս վտանգ :

Damographie, ի. իշայծեմագրուՁիւն . նկարագիր իշայծեմի (daim).

Damoiseau, ա. պատանի ազնուական (չեւ եւս ընկալեալ ասպետ). 2. բ. պատանի քճնող՝ շքադիր կանանց , քճնայր , իգասէր :

Damoisel (ոտամուազէլ) տ. **Damoiseau.**

Damoiselle, s. **Demoiselle**.

Damourite, ի. հլ. դամուբաքար. գայլախառնատ պաղլեղկի եւ քնափայլով:

Dampière, ի.բ. դաճպիէրի, դանրիէրենի. սեռ տոհմի գաւդենասերից:

Damposcope, ա. աճխագագաչափ. *գետնաճխոյ հանքին մէջ եղած աճխագագին քանակութիւնն ցուցնող գործի:

Danacée, ի. մբ. դանակէա. միջատ ինչ ի մերձակայս Պարիզու:

Danaïde, ի. մբ. դանայիդ. միջատ ինչ Եգիպտոս տեսնկեայ:

Danaïdes, ի. յ. դանայուիթը. *յիսուն դստերք Դանաւոս արքային Արգիացւոց, որք բանի ամուսնանալով իրենց հօրեղբօրորդւոց հետ, զանոնք մեռցունելնուն համար ի գիշերս յաւիտեան ճակ կարասի մէջ ջուր լեցնելու դատապարտուեցան. || փ. le tonneau des —s, կարաս դանայուհեաց, *չլեցուելու բան, անչափ ծախք ընող մարդ. 2. —. նոտաինար անխ. ինչ ջրաքաշիական:

Danaïdia, ա. բ. դանայեակ. սեռ սմիղակեայց (smilacées).

Danaïne, ի. տզ. դանային. *քացրուցիդ (glucoside) հանեալ դանաիկի (danaïs) կնգիներին:

Danaïs (իս) ա. բ. դանաիկ. սեռ տոհմի տաուներից:

Danaïte, ի. հբ. դանայտբար. պրեհաճճմրուկ երկանց եւ կորալի: [գայլախառնատ երկանց:

Danalite, ի. հբ. դանալտբար.

Danburyte, ի.հբ. դանբուրտբար:

Dandin, e, գ. պանդէյը, տպուշ. un grand —. Un vrai —. Quelle —e! || Perrin —, անմիտ եւ կաշառասէր դատաւոր. || George —, չինական ճոխացեալ եւ մեափառ:

Dandinant, e, ած. երերուն, երերագին. démarche —e.

Dandinement, ա. երերումն, երերանք, տատանումն, մարմնորոմումն:

Dandiner, չ. երերել, երերալ, մարմնորորել, տատանիլ. marcher en dandinant.

Se dandiner, դ. երերալ, երերիլ, մարմնորորիլ, ճորճորալ, երերալ, *Քիկնաքիկին քալել. marcher en se dandinant. — en marchant.

Dandy (տանտի) ա. հանդերձապաճոյճ, զարդասէր, պճնասէր, պճնամոլ, պճնայր, *զարդարիկ, նորաձեւիկ, *շփճիկ. faire le —, — է. || յ. dandys կամ dandies (տանտի):

Dandysme, ա. զարդասիրութիւն. զարդասիրիկ բարք:

Danéacées, ի. յ.բ. դանէյասերք. տոհմ ձարխոտոց: [ձարխոտոց:

Danée, ի.բ. դանէա, տոտր. ազգ

Danéées, ի. յ. բ. դանէեայք:

Danéide, ա. բ. դանէաբոյս, տրտորաբոյս. սեռ բրածոյ ձարխոտոց:

Danéite, ի. բ. դանէիտ, տտրիտ. ձարխոտ բրածոյ:

Danemorite, ի. հբ. դանեմորաքար. ազգ նեպրդասպատ հոմաքարի (amphibole).

Danéopsis (տանէոփսիս) ա. բ. դաննեռեսիլ. սեռ ձարխոտոց մերձաւոր դանէոյ (danée).

Danger, ա. վտանգ. il y a grand — pour nous, չարաչար — է մեզ. — évident, imminent, յայտնի, մօտալուտ —. sans —, անվտանգ. avec —, վտանգաւ, *վտանգով. être en —, ի —ի կալ, *—ի մէջ է. se mettre en —, s'exposer à un —, զանձն ի — արկանել, դնել զանձն ի —ի, *ինքնիրեն —ի մէջ դնել. il y a — pour lui, — է նմա. il y a du — à faire cela, — է առնել զայս. courir le plus grand —, braver, affronter les —s, դնել զգլուխ իւր ի կշիռս, դիմագրաւ լ. վտանգաց, *ինքնիրեն մեծ —ի մէջ գնել, —ն բանի տեղ չդնել. 2. ը. —, անպատեհութիւն. quel — y a-t-il à l'avertir, de lui parler? je n'y vois aucun —. || ո. il n'y a pas de —, չիք —, անշուշտ լիր, *— չըկայ. certes je ne lui prêterai plus d'argent, il n'y a pas de —.

Dangereusement, մ. վտանգաւ, վտանգաւոր իմն օրինակաւ. չարաչար, *վտանգաւոր կերպով. — blessé, կարելիր խոց. —, malade, վտանգաւոր իսկ հիւանդ:

Dangereux, euse, ած. վտանգաւոր, վտանգալի, վտանգալից, վտանգագործ, վնասակար. livre, mal —. Lecture, liaison —euse. Il est — de, վտանգաւոր է. très —, բազմավտանգ. 2. վտանգաւոր. որ սէր ազդի; առանց սիրելոյ. c'est une femme —euse. C'est un homme —.

Dangerville, ի. բ. դանգերվիլ. տատնկ նման ժոտրի (galipé).

Danois, e, ած. եւ գ. դանեցի, դանիացի, դանիկ, *տանիմարքացի. la langue —e, — լեզու. les —. 2. ա. դանիկ, դանեցերէն, *տանիմարքերէն. 3. ա. դանիկ. տանիմարքացի շուն:

Dans, նխ. ի մէջ, ի, յ, *մէջ. — la chambre, ի սենեկի, *խուցին մէջ, խուցն. — la ville, ի քաղաքի, *քաղաքին մէջ, քաղաքն. — le cours de sa vie, յընթացս կենաց իւրոց. — la maison, ի տան, առտնին, *տանն մէջ, տունն. — l'année, յամին, ի տարւոջ, *տարւոյն մէջ. — ma colère, ի բարկութեան իմում, *բարկութեանս մէջ. — notre époque, ի մերումս դարու, առ մեզ, *մեր դարուն մէջ. il vit — Paris, ի մէջ Պարիսու՝ ի Պարիս կեայ, *Փարիզու մէջ կ'ապրի. être — l'embarras, — la misère, — la joie, ի տագնապի, յաղէտս, յուրախութեան լ. vivre — les plaisirs, ի բերկրանս կեալ, հեշտակեաց լ. prendre qn. — ses bras, ի գիրկս իւր ընդունել զոք, *ձեկն գիրկն առնուլ. il est — son caractère de, բարք նորա են, ի բարս նորա է, *բնաւորութեան մէջ է. il était — sa destinée de, ճակատագրեալ էր նմա. — le dessein de, — l'intention, խորհրդով, մտօք, *մտքով, դիտաւորութեամբ. — l'espoir de retour, յուսով դարձի.

2. զկնի, յետ. — dix ans, — տասն ամաց, *տասն տարիէն.

3. քան. cela est vrai — les principes d'Aristode. Ce mot est employé — telle acception, յայս ինչ միտս վարեալ է բառդ. *այս ինչ մտքով գործածուած է. — le sens où vous prenez ce passage, ի միտս յոր առնուս զայս հատուածդ բանից, *այս հատուածն ինչ մտքով որ կ'առնուս:

Dansable, ած. պարելի, կաքաւելի. air, valse —.

Dansant, e, ած. պարաւոր, պարեալ, կաքաւասէր. 2. կաքաւեցուցիչ, կաքաւայարմար, կաքաւայորդոր. musique —e, airs —s, պարանուագ:

Danse, ի. պար, կաքաւ. elle a une — gracieuse, գեղապար է, գեղապարէ. maître de —, պարուոյց, *կաքաւուոյց. prendre des leçons de —, դաս առնուլ —ի. exécuter une —, կաքաւել, պարել, պար առնուլ՝ բոլորել, ի պար անցանել. conduire, mener la —, գլուխ պարու՝ պարագլուխ լ. entrer en —, ի պար մտանել, սալ գոն ի կաքաւ, եւ փ. ը. ձեռնամուխ, միջամուխ լ. ի գործ ինչ. commencer, ouvrir la —, սկսանել զպար, սկիզբն առնել կաքաւի. եւ փ. առաջին լ. ի գործել կամ ի կրել գիմնազակ ինչ. en —, ի գործ, ձեռն ի գործ. || ը. avoir l'air à la —, յօժարամիտ լ. ի պար. եւ փ. յօժարամիտ՝ յօժարափոյթ լ. յիմն. avoir le cœur à la —, յօժարամիտ՝ յօժարափոյթ՝ զուարթամիտ լ. n'avoir pas le cœur à la —, տրտում լ., *պարելու սիրտ չունենալ. || փ. եւ ը. donner une — à qn., գանալից՝ չարագան առնել զոք, *լաւ մի ճեճ տալ՝ քաշել մէկուն. 2. պարանուագ, կաքաւանուագ. երգանակ պարի՝ կաքաւի. jouer une —, — հարկանել՝ զարնել. 3. ո. պարատան, կաքաւատան. salle de —, պարատարաճ, կաքաւատարաճ. aller à la —. 4. — de corde, — sur la corde, լարախաղացու. 5. բժ. — de saint Guy, պար՝ կաքաւ սրբոյն Գուիտոնի. — de saint Weit, s. **Chorée**. 6. — de macabre, s. **Macabre**.

Danser, չ. կաքաւել, պարիլ, պար՝ կաքաւ յօրինել, պար առնուլ՝ բոլորել՝ խմբել՝ յօրինել, պար՝ ի պար անցանել, պար՝ ի պարս գալ, պարանցիկ առնել, *պարել, պար բռնել. — avec grâce, գեղապարիլ. apprendre à —. Qui danse avec grâce, գեղապար. qui danse ensemble, զուգապար, պարակից. qui danse avec des airs penchés, նազելապար՝ սիգապար. || փ. եւ ը. ne savoir sur quel pied —, չգիտել գինչ առնել, *անելիքն չգիտնալ. || փ. son cœur danse de joie, խայտայ սիրտ նորա առ խընդին, ի մեծի խնդութեան է սիրտ նորա. || փ. faire — qn., le faire — sans violon, տագնապել, ի տագնապ՝ ի նեղ արկանել զոք. եւս՝ վրէժ առնուլ յումեքէ, խաղ՝ ծաղր առնել զոք, *դժուարութիւններ հանել, խաղցունել. եւս՝ վրէժն առնուլ, հետն խնդալ. || du vin à faire — les chèvres, գինի յոյժ մեռուցիչ. || faire

— les écus, առնել բազում ծախս, *շատ ծախք անել. S. Anse. || — sur la corde, լարախաղաց լ., *չուանի վերայ խաղալ. եւ փ. ի դժուարինս ի վտանգի լ., * դժուարին վիճակի մէջ գտնուիլ, ինչ ընելն չգիտնալ.

Danser, ն. կաքաւել, պարել. — une contredanse, une valse.

Se danser, դ. պարիլ, կաքաւիլ, *խաղցուիլ:

Danseur, euse, գ. կաքաւիչ, կաքաւող, պարիչ, պարող, պարաւոր, կաքաւուհի, պարուհի, պարաւորակ, գեղաւոր, խաղացուկ, վարձակ. un bon —. 2. կաքաւասէր, պարասէր. un infatigable —. || — de corde, լարախաղաց. 3. ած. ո. chien —, եւ գր. un —, կաքաւիչ շուն, կաքաւաշուն. * որ փոխանակ որսին նոքային երթալու՝ հոս հոն կը վազէ:

Dansomane, ած. պարամոլ, կաքաւամոլ. un jeune homme, une jeune fille —.

Dansomanie, ի. պարամոլութիւն, կաքաւամոլութիւն:

Dansomusicomane, ած. եւ գ. պարանուագամոլ, կաքաւանուագամոլ:

Dansotter, չ. բ. կաքաւոտել, պարտոտել. *քիչ մի կաքաւել՝ պարել. on a dansotté hier soir. [poésie —.

Dantesque, ած. դանտեան.

Danthonie, ի. բ. դանթոնեակ, դանթոնենի. սեռ. տոհմի սիզայնոց:

Dantonien, ա. դանտոնեան. կուսակից Դանտոնի: [տոնականութիւն:

Dantonisme, ա. դանտոնութիւն, դան-

Dantoniste, ա. դանտոնեական:

Danubien, enne, ած. դանուբեան: [սիբերական տատակ:

Daourite, ի. հբ. դաուրաքար.

Dapêche, ա. հբ. կղպակ. կղպրոս նիւթ հարաւային Ամերիկոյ:

Daphnacées, ի. յ. բ. դափնեկասերք, դափնեկեայք. տոհմ սրնկոց որոց նախատիպ դափնեակ:

Daphné, ա. բ. դափնեակ, կատլայ. Ծուփն որ կն. **Lauréole**.

Daphnéen, enne, ած. դափնեան. Apollon —. Diane —enne.

Daphnéine, Daphnine, ի. ագ. դափնէին, դափնին. տարրն գտնալ ի դափնիս:

Daphnéléon, ա. դափնեիւղ:

Daphnéoderme, ա. փՓ. դափնեմորթ: [* դափնի ուտող:

Daphnéphage, ա. դափնեկեր.

Daphnéphore, ա. դափնեկիր:

Daphnéphories, ի. յ. դափնեկրաւոնք: [կրական:

Daphnéphorique, ած. դափնե-

Daphnétine, ի. տգ. դափնետին. բիւրղանալի բաղադրութինն գոյացնալ դափնինով (daphnine).

Daphnides, ա. յ. ոլ. դափնախեցազգիք. տոհմ ոլորկապատենից, որոց նախատիպ դափնախեցի (daphnie). [սեռ. տոհմի սարդեայ:

Daphnidie, ի. բ. դափներոյս.

Daphnidiées, ա. յ. բ. դափներուսեայք. տոհմ տարաշխարհիկ բուսոց, որոց նախատիպ դափներոյս:

Daphnidiens, ա. յ. ոլ. դափնեխեցեանք. հն. **Daphnides**.

Daphnie, ի. ոլ. դափնախեցի. սեռ տոհմի դափնախեցեայց:

Daphnite, ի. հբ. դափնեքար. քար ունելով զնեւս տերեւոց դափնեայ:

Daphnoïde, ած. բ. դափնակերպ:

Daphnoïdées, ի. յ. բ. դափնակերպեայք. հն. **Daphnacées**.

Daphnomancie, ի. հխ. դափնահմայութիւն, դափնադիւութիւն:

Daphnomancien, enne, ած. եւ գ. դափնահմայ, դափնահմայուհի, դափնադիւ, դափնադիւուհի:

Daphnophylle, ա. բ. դափնատերեւ. սեռ բրածոյ տարդից:

Daphnopsis (իս) ա. բ. դափնատես. սեռ տնկոց մերձաւոր դափնեակ սեռի: [բեր:

Dapifer (ֆէր) ա. հխ. խորտկա-

Dapifératt, ա. հխ. խորտկաբերութիւն:

D'après (տափրէ) մ. տ. **Après**.

Dapse, ի. մբ. փաղատուկ. միջատ ինչ ուտիչ:

Dapsilophyte, ած. եւ ա. առատատունկ. *բազմաթիւ առիչ ունեցող տունկ:

Daptomorphe, ա. մբ. կուղխակերպ. սեռ հնգայօղ պատենաթեւից:

Daptrius (իւս) ա. Ա. գա. **Iribinի**:

Daptus (իւս) ա. մբ. կուղխ. սեռ հնգայօղ պատենաթեւից ի տոհմի Վարիկեայց:

Daque, ա. մբ. տ. **Dacus**.

Darabouka, ի. եժ. դարաբուկա. դափ ինչ յԵգիպտոս. 2. դարաբուկանուագ. * դարաբուկայի նուագիւ երգ:

Darade, ի. **Daradel**, ա. բ. յակրի. մին յանուանց յակրուց (alaterne).

Daraise, ի. Վափառան. * խողովակն ուստի դուրս կթափին աւելորդ ջուրք լճոյ:

Darban, ա. մբ. դարբան. սեռ Վարանթաթեւից:

Darbo, ա. ար. բեւեռոց, գամոց. *գամ դնելու ատեան:

Darbouka, ա. եժ. դարբուքա. արաբացի նուագարան:

Dard, ա. արդն, տէգ, սլաք. lancer un —, արդնընկէց լ. 2. փ. սլաք բանից, բանք կսկծելիք. il décoche un — qui porte coup. 3. բզ. խայծոց, շիթոց (միջատաց). le — d'une abeille. 4. տուտն կարճի. 5. սլաք, լեզու (օձի). 6. ն. արդն, սլաք. զարդ ինչ արդնաձեւ՝ սլաքաձեւ. 7. սլաք. սլաքաձեւ երկաթն ի ծայր պատենից սրոյ. 8. բ. **S. Pistil**. 9. ձր. սլաքաձուկն. հն. **Vandoise**.

Dardanique, ած. եբ. դարդանական. terrain —.

Dardement, ա. արդնընկեցումն:

Darder, ն. արդնընկէց լ., սլաքահար՝ սլաքախոց առնել. — qn., une baleine. 2. արձակել, ձգել, ընկենուլ, * նետել, զարնել. — un javelot, տէգընկէց լ., * տէգ նետել. — une flèche, նետընկէց՝ նետաձիգ լ., նետ արձակել, * նետ նետել. — un poignard, դաշունահար առնել, *դաշոյն զարնել. l'abeille darde son aiguille. Le soleil darde ses rayons, ses feux sur, եւ լոկ, le soleil dardait sur notre tête, * արեւն մեր գլխուն վերայ կզարնէր. || փ. — un regard, տիգօք աչաց անիծարկել, տիգաւ աչաց խաղալ ի վերայ, * անիծարկ մէկ նետել. || — un sarcasme, հեգնել; ի հեգն արկանել, ծաղրել. || — une épigramme, վերստաւել, կատակաբանել. 3. պ. ուղղաձիգ ոստս արձակել:

Dardillon (տարտիյեօն) ա. պարզիկ. ասեղն՝ սրածայր լեզուակ կարճի: [պէօրէք»:

Dariole, ի. սերսճաղ «գայմակը

Darique, ի. դարեհադրամ. դարեհիապատկեր դրամ նախնի Պարսից:

Darne, ի. լոգաշերտ (saumon) եւ լոքաշերտ (alose).

Darnis, ա. մբ. դառնիկ. սեռ կիսաձեւ միջատաց Ամերիկոյ:

Darse, ի. ներքնանաւահանգիստ. ներքնակողմն նաւահանգստի:

Darteux, euse, ած. մգ. ամորձամաշկուտ. tissu —.

Dartoïde, Dartoïque, ած. մգ. ամորձամաշկակերպ. tissu dartoïque.

Dartos (տարթոս) ա. մգ. ամորձամաշկ. փաթոյթ երկուորեաց ի ներքոյ փոշտի (scrotum).

Dartre, ի. որբին, որբեան, մրրջմնակ. — vive, քաղցկեղ, արաճ. — dentaire, ման՝ աղտ առամանց. — sèche, farineuse, — չոր, ալեբային. — humide, — գիճին. — croûteuse, — կեղեւոտ. հն. **Psoriasis**.

Dartreux, euse, ած. եւ գ. որբինոտ, որբինոտ, որբինային. humeur —euse. Un —. Une —euse.

Dartrier, ա. բ. որբիւննի, որբինախոտ. խոտ օգտակար որբինի. հն. **Acouroa**.

Dartus (իւս) ա. բ. կեղեքածննի. սեռ մորմեայց (solanées).

Darwan, ա. Ա. դարպան. ազգ հանճարատակի Աւստրալիոյ:

Darwinie, ի. բ. դարվինիա, դարվինենի. սեռ տոհմի մրտատերից:

Darwinien, enne, ած. դարվինեան: [նութիւն:

Darwinisme, ա. դարվինականութիւն:

Darwiniste, ա. դարվինական:

Dashpot (տաշփօթ) ա. ար. օդափոց:

Dash-wheel (տաշուիլ) ա. ար. արկանիւ. * լուալու մեքենայ ներկարարաց: [զեղ, * մազոտ:

Dasy, նմ. Ծաւ, Ծաւարծի, մա-

Dasyanthe (տազիանթ) ած. բ. Ծաւածաղիկ, * մազոտ ծաղիկ ունեցող: [նան:

Dasyanthère, ի. բ. Ծաւաբեղ-

Dasycampe, ի. մբ. Ծաւամիջատ, սեռ գիշերաթռիչ պատենաթեւից:

Dasycarpe, ած. բ. Ծաւապտուղ. *մազոտ պտուղ ունեցող. 2. Ծաւադաստակ. * մազոտ դաստակ ունեցող:

Dasycarye (տասիքարի) ի. բ. Ծաւընկուզի. սեռ բեւեկնեայց:

Dasycaule, ած. բ. Ծաւաբուն, Ծաւացօղուն. *մազոտ ցօղուն ունեցող:

Dasycéphale, ած.կ. Քաւագլուխ. * գլուխն Քանձր մազերով :

Dasycère, ա. մբ. Քաւեղջիւր. սեռ. պատճառ Քից :

Dasychire (տագիրքիր) ա. մբ. Քաւածեռնի. սեռ գիշերեայ Քաղաքաքից :

Dasyclade, ա. բ. Քաւոստ. սեռ.

Dasycladées, ի. յ. բ. Քաւոստեայք. ցեղ լօռից :

Dasycladus (լուս) ա. բ. Քաւոստ.

Dasycoléon, ա. բ. Քաւապատեան. սեռ մոլաիացեայց (méliacées).

Dasye, ի. Քաւաբոյս. սեռ. ջրային տնկոց :

Dasygastre, ած. կ. Քաւափոր. * փորն մազոտ. 2. ա. միջատ ինչ :

Dasygnathe, ա. մբ. Քաւածնօտ. սեռ. քաւայօդ պատճառ Քից :

Dasylirion, ա. բ. Քաւաշուշան :

Dasylome, ի. բ. Քաւախանձուռ. սեռ. տոհմի հովանոցաթիթից :

Dasylophe, ա. Ք. Քաւաբլուկ :

Dasymalle, ած. կ. Քաւագեղմ. * Քանձր բուրդ ունեցող. 2. ա. մբ. —. սեռ. պատճառ Քից :

Dasymètre, ա. Քանձրաչափ. կն. Pachomètre.

Dasymétrie, ի. բգ. Քանձրաչափություն :

Dasymétrique, ած. Քանձրաչափական :

Dasyne, ի. մբ. Քաւիկ. սեռ. երկՔից :

Dasynème, ի. բ. Քանձրաթել. սեռ. տոհմի շուշանասերից :

Dasyneure, ի. մբ. Քաւաչիղ. ազգ. երկՔից :

Dasyomme, ա. մբ. Քաւակն :

Dasyophtalme, ա.մբ. Քաւաչի. սեռ. պատճառ Քից :

Dasyopsis (ի) ա. բ. Քաւատեսիլ. սեռ. ջրային տնկոց :

Dasyornis (ի) ա. Ք. ՔաւաՔրուչուն. ազգ շկահիաւի :

Dasypalpe, ա.մբ. Քաւաշօշափուկ. սեռ. երկՔից :

Dasype, ած. կ. Քաւասրուն. * մազոտ սրունք ունեցող. 2. ա. Ք. գա. **Tatouի** :

Dasypeltide, ա.սր. ՔանձրաՔնիի.

Dasyphore, ի. մբ. Քաւակիր. սեռ. երկՔից :

Dasyphylle, ած.բ. Քաւատերեւ. * մազոտ տերեւ ունեցող :

Dasypides, ա. յ. Քաւասրուններ.

Dasypleure, ած. մբ. Քաւակող. * մազոտ կող ունեցող :

Dasypode, ա. մբ. Քաւոտն :

Dasypogone, ա. մբ. Քանձրամորուս. սեռ. կարճեղջիւր երկՔից :

Dasypogonites, ա. յ. մբ. Քանձրամորուսազգիք. բաժին կարգի երկՔից :

Dasypoïdes, ա. յ. կ. Քաւոտնաձև.

Dasyprocte, ած.կ. Քաւասրբան. 2. ա. սր. գա. **Agoutiի** :

Dasyproctins, ա. յ. սր. Քաւասրբանեայք. ցեղ կրծողաց :

Dasyptile, ա.Ք. Քաւաղուամազ. 2. —. ազգ սրտրի (grèbe).

Dasys (սիս) ա. բ. Քաւենի. սեռ. տոհմի ճագոմեայց (loranthacées).

Dasystachié, e (տագիսթաքիէ) ած. բ. Քաւահասկ. * որուն ծաղիկներն մազոտ հասկի պէս են :

Dasystème, ա. մբ. Քաւամազմըզուկ. սեռ. պատճառ Քից :

Dasystémone, ած.բ. Քաւատէջբ. * որուն առէջքն մազոտ են :

Dasysterne, ի. մբ. Քաւալանջ. սեռ. պատճառ Քիւ միջատաց :

Dasystome, ա. մբ. Քաւբերան. սեռ. գիշերեայ պատճառ Քից :

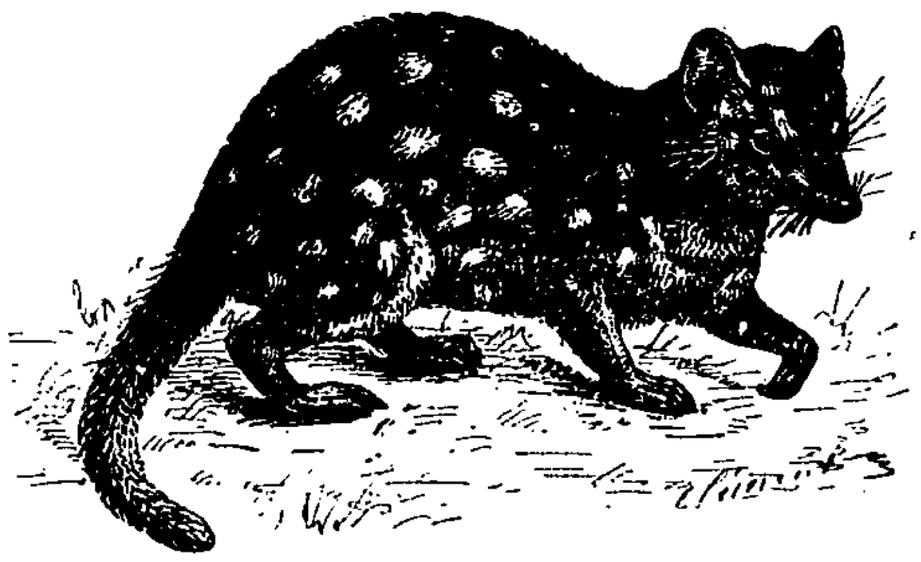
Dasystyle, ած. բ. Քաւասլաք. * մազոտ սլաք ունեցող :

Dasyte, ա. մբ. Քաւաբծի. սեռ. հնգայօդ պատճառ Քից ի տոհմէ փափկամորՔոց :

Dasytides, ա.յ.մբ. Քաւաբծեայք. խումբ պատճառ Քից նախատիպ ունելով զՔաւաբծի :

Dasyure (տագիւր) ած. կ. Քաւագի, Քաւածեռ. * մազոտ պոչ ունեցող. 2. ա. կ. —. սեռ. կենդանածննաց ի կարգէ պարկաւորաց (marsupiaux).

Dasyurides, ա. յ. կ. Քաւածեռ տագգիք. տոհմ ստնաքերից նախատիպ ունելով զՔաւածեռ :

Dasyus (սիւս) ա. մբ. Քաւոստ. սեռ. հնգայօդ պատճառ Քից :

Dataire, ա. Քուագիր, Քուականագիր, Քուագրատուն. Քուագրատան գահերէց (daterie) քահանայապետին Հռոմայ :

Date, ի. Քուական, Քիւ, Քուականուի, Քուաքերուի. la — de l'année, du mois, տարեՔիւ, ամսաՔիւ. sans —, անՔուական, անՔիւ. qui porte la —, Քուակիր. lettre en — du 2 Mars, ՔուղՔ ի Քուականի՝ ի Քուագրի յ2 մարտի. à la — du 7 Janvier, ի Քուականի՝ Քուագրեալ յեօԹն յունուարի. sous la — du 7, եօԹն Քուականաւ. || prendre —, ժամանակ՝ օր կարգել՝ սահմանել, ժամադիր լ. prendre, faire —, կարգել ի —, — կացուցանել, նշանաւոր լ. ||de nouvelle, de fraîche —, de — récente, նոր՝ նորոգ՝ նորաՔիւ՝ նորահաստատ —. amitié, noblesse d'ancienne, de vieille —, հինաւուրց՝ վաղժամանակեայ բարեկամուՔիւն՝ ազնուականուՔիւն. être le premier en —, երէց՝ երէցաւուրց լ. une lettre de change à dix jours de —, փոխանակագիր տասնօրեայ ժամանակաւ՝ պայմանաժամաւ. 2. Քուական, Քուագիր. la — est illisible.

Dater, ն. Քուականել, Քուագրել, * Քուական դնել. — une lettre, un contrat.

Dater, չ. սկիզբն առնուլ, սկսանիլ. notre amitié date de ce jour. Vos appointements dateront du cinq de ce mois. A — de ce jour, յայսմ օրէ սկսեալ, * այս օրէն սկսեալ. 2. Քուագրել. յայտ առնել զժամանակն՝ զինուՔիւն հանդերձից. ne prenez pas cette étoffe, elle datera. 3. փ. —. le malheur date dans mon esprit. || p. cet homme ne date pas d'hier, il date de loin, չէ երեկեան. որ այրս այս, հինաւուրց է, *երեկուան մարդըն չէ, հին մարդ է.

Se dater, դ. Քուագրիլ, դնիլ Քուական, *Քուականուիլ :

Daterie, ի. Քուագրատան, Քուագրատուն. դիւանատուն ի Հռոմ յորում Քուագրին եկեղեցական հաստատք, կոնդակք եւ հրովարտակք. 2. ՔուագրականուՔիւն. պաշտօն Քուագրանապետի. S. **Dataire.**

Datif, ա. բ. տրական (հոլով) :

Datif, ive, ած. իգ. տուչական, տուեալ. կարգեալ դատաստանաւ կտակաւ. tuteur —. Curatelle —ive.

Dation (տասիօն) ի. իգ. տուչուՔիւն, տուողուՔիւն. — de tuteur.

Datisca, ի. բ. դատիսկ. սեռ. բարբեկեայց:

Datiscées, ի. յ. բ. դատիսկեայք :

Datiscine, ի. տգ. դատիսկին. քաղցրուցիչ գտեալ ի տերեւս եւ յարմատս դատիսկի (datisca).

Datisme, ա. հոմանշակրկնուՔիւն. * ձանձրալի կրկնուՔիւն հոմանիշներու :

Datisque, ա. բ. դատիսկենի. սեռ. երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ դատիսկեայց (datiscées).

Datolithe, ի. հբ. դատոբար. բորատեալ կիր գայլախազատ :

Datte, ի. արմաւ :

Dattier.

Dattier, ա. արմաւենի, արմաւ. 2. Ք. արմաւ (Ծուչուն) :

Datura, ա. բ. արջընկոյզ, ժանտընկոյզ. սեռ տոհմի մորմեայց (solanées). S. **Stramoine.**

Daturées, ի.յ. բ. արջընկուզեայք. ցեղ տնկոց տոհմի մորմենեայց :

Daturine, ի. բգ. արջընկուզին. կալաջրաթակերպ հանեալ ի հատից արջընկուզոյ :

Daturique, ած. տգ. արջընկուզային. acide —, արջընկուզաՔՈու :

Daube, ի. խ. փակեփ. եփելն փակաՔոՔով ի վերայ մաղմաղի. gigot en —, գիստ փակեփ. dindon à la —, փակեփ հնդկահաւ. faire une —. Faire cuire à la —, — եփել :

Daubentonie, ի. բ. դոբենտոնիա, դոբենտոնի :

Daubénye, բ. դոբենի. սեռ տոհմի շուշանասերից :

Dauber, ն. կռփել, կռփահարել, կռուիս հանել, *մուրցացի զարնել. — գն. 2. փ. եւ ը. ծաղր առնել, նախատել, չարախօսել. 3. խ. փակփել. եփել փականօՁով ի վերայ մաղմաղի. S. **Daube** եւ **Daubière**.

Se dauber, դ. —իլ, *կռուիլ մուրցացի. ces écoliers se sont bien daubés.

Datura.

Daubeur, euse, գ. ծաղրող, ծաղրարար, չարախօս:

Daubière, ի. խ. փականօՁ. *մխ եփելոյ գոց աման:

Daubréite, ի. հբ. դոբրէիթ. ՁՁուաքլորուկ (oxychlorure) բիսմուԹի:

Daubrélite, Daubrélithe, ի. հբ. դոբրաքար. կրկին ծծմբուկ երկաԹոյ եւ քրոմի: [ձեւ:

Dauciforme, ած. ը. ստեպղինա-

Daucinées, ի. յ. ը. ստեպղինայք. տոհմ մնկոց որոց նախատիպ է ստեպղին:

Daucipède, ած. ը. ստեպղինոտն. *ստեպղինի նման ոտք ունեցող:

Daucoïde, ած. ը. ստեպղինակերպ: [որ է ստեպղին:

Daucus (իս) ա.ը.գա. **Carotte**ի

Dauphin, ա. կ. դլիֆին. 2. աս. —. աստեղաստան հարաւային կիսագնդոյ. 3. ճ. —. ծակքար յանցս ջրոյ. 4. —. ազգ ՁղՁոյ. 5. դոփէն, տոփէն, Ձագակալ, Ձագաժառանգ. անդրանիկ արքայորդի Գաղղիոյ. 6. դոֆէն. մատեանք յօրինեալք հրամանաւ արքային ԺԴ Լուդովիկոսի ի դաստիարակուԹիւն անդրանկին իւրոյ:

Dauphin, e, ած. դոփինեան. édition —e, — տիպ՝ տպագրուԹիւն:

Dauphine, ի. դոփինուհի, տոֆինակին. կին տոֆինի:

Dauphinelle, ի. ը. դլիֆնաճաղիկ «հէզաբէն». հն. **Delphinium** եւ **Pied d'alouette**. 2. դլիֆնաձան. *ունելի որով կհանուի արմատն ակռային:

Dauphinule, ի. կ. դլիֆնակ. խեցեմորԹ որովայնոտն:

Daurade, ի. ձք. ոսկեձուկն:

D'autant, S. **Autant**.

Dauw (ՁՈ) ա. սր. ձիավայրի. վայրի ձի: [ձարխուտոյ:

Davallie, ի. ը. ձիաբոշխ. սեռ

Davalliées, ի. յ. ը. ձիաբոշխեայք. ցեղ ձարխուտոյ նախատիպ ունելով զձիաբոշխն:

Davallioïdées, ած. ը. ձիաբոշխակերպեայք. տոհմ ձարխուտոց, որոց նախատիպ ձիաբոշխն:

Davantage, ա. առաւել, աւելի, եւ եւս, եւս, այլ, այլեւս. je n'en dirai pas —. Ne restez pas —.

Davidique, ած. դաւԹեան, դաւԹական. souche —. Style, hymne —.

Davidsonie, ի. ը. դաւիԹսոնիա, դաւիԹսոնի. սեռ քարբնկեայց, ծառ աւստրալեան:

Davidsonite, ի. հբ. դաւիԹսոնաքար. ազգ գմբխոյ:

Davier, ա. առամնահան, առամնախիլ:

Daviésie, ի. ը. դավիէզիա, դավիէզի. սեռ տոհմի ԹիԹեռնածաղկեայց: [տոհմի դիլլենեայց:

Davilla, ա. ը. դաւիլլեակ. սեռ.

Davreuxite, ի. հբ. դավրէօքսաքար. ջրատեալ գայլահազաս պալէնղկի, մագնեսիոյ եւ մանկաԹի գտելոյ ի Բեղգիա:

Davye (տավի) ի. ը. դավիենի. սեռ տոհմի սեւաբերանեայց (mélastomacées).

Davyne (տավին) ի. հբ. դավինաքանԹեղ. կանԹեղ հանահանաց հրնաբեալ ի Դավինեայ:

Davyum (տավիում) ա. ագ. դաւիում. հանածոյ ինչ արծաԹափայլ:

Daw (տո) S. **Dauw**.

Dawsonie (տոսոնի) ի. դոսոնիա, դոսոնի. ազգ մամռոց:

Dawsonite (տոսոնիԹ) ի. հբ. դոսոնաքար. ջրաճխատ պալղեղկի եւ սոդիոնի գտեալ ի Կանադա:

De (ոը) նխ. (յառաջադիր le յօդի փոխի ի du առաջի բառից որ սկսանիցին բաղաձայնիւ կամ Ձաւ *h*իւ. յառաջադիր les յօդի՝ փոխի ի des, եւ առաջի ձայնաւորի կամ անձայն *h*ի կորուսանէ զe) ...ի, ոյ, ու, աւ, ոջ, եան, ից, ոց. le livre de Pierre, մատեանն Պետրոսի. la beauté de la femme, գեղ կնոջ. la lumière du soleil, լոյսն արեւու՝ արեգական. arc de triomphe, կամար յաղԹութեան՝ յաղԹական. maladie d'esprit, խոՁուԹիւն մտաց, խոՁամտուԹիւն. un maître de danse, պարուսոյց, *պարի վարպետ. un homme de talent, այր հանճարեղ. des souliers de chasse, մուճակք որսոյ, որսամուճակք. garçon de magasin, խանԹի մանուկ, *խանուԹի մանչ. le mois de Mai, ամիսն Մայիս. la ville de Paris, Փարիզ քաղաքն. le vent du nord, հողմն հիւսիսոյ, հիւսիս. l'art de bien dire, արուեստ բարւոք խօսելոյ, ճարտարաբանուԹիւն, ճարտարախօսուԹիւն. la faculté de voir, կարողուԹիւն տեսանելոյ. vanité des vanités, ունայնուԹիւն ունայնուԹեանց. cantique des cantiques, երգ երգոց. avide de gloire, փառասէր, փառամոլչիկ. faible d'esprit, տկարամիտ. altéré de sang, ծարաւի արեան, արիւնախանձ, արիւնուշտ.

2. ...է, առ, ... éloigné de sa mère, հեռացեալ ի մօրէն. issu de parents pauvres, սերեալ յաղքատ ծնողաց. l'un des deux, մին յերկուց՝ յերկոցունց, *երկուքէն մէկն. avoir peur de qn., երկնչել յումեքէ՝ յերեսաց ումրուք, *մէկէ մը վախնալ. respecté de tout le monde, ակնածելի յամենեցուն, ակնածոյ առ ամենեսին. tressaillir de joie, խայտալ առ խընդին, *ուրախուԹենէն ցատքտել. de peur, առ ահի, *վախէն. de vous, ի ձէնջ, առ ի ձէնջ. *ձեզմէ. de Rome à Paris, ի Հռոմայ ի Փարիզ. je suis chez moi de cinq heures à six, ի տան եմ ի հինգ ժամէ ցվեց, *տունն եմ ժամը հինգէն մինչեւ վեց. il est de la foi, ի հաւատոց է.

3. գ...է, յաղագս, վասն, ընդ, ի վերայ, *վրայ, վրան. parlons de cette affaire, խօսեցուք զայսր գործոյ, *այս գործոյն վերայ խօսիմք. je suis content de toi, գոհ եմ ընդ քեզ, *քենէ գոհ եմ. de la chasse, յաղագս որսոյ, զորսոյ, *որսի վրայ. médire de qn., չարախօսել զումեքէ, *մէկուն վերայ գէշ խօսիլ.

4. ի, յ, ի մէջ. d'un profond sommeil, ի խոր քուն. de vous à moi, ի մէջ մեր, *մեր մէջն.

5. ...ով, իւ, աւ, ամբ, եամբ. saluer de la main, ողջունել ձեռամբ՝ ձեռացի, *ձեռքով. de colère, բարկուԹեամբ. d'un ton menaçant, ըսպառնալեօք. il n'est roi que de nom, անուամբ եւԹԹ է Թագաւոր.

6. ...ի, գայ, եղէն, ական, աչին. une boîte d'or, տուփ ոսկի, ոսկեայ տուփ. guerre de vingt ans, քսանամեայ պատերազմ. de trois jours, երեքօրեայ. de deux aunes, երկվանգուն. la journée de demain, օրն վաղուի, *վաղուան օրն. de son propre mouvement, ինքնակամ, ինքնայօրդոր. de même âge, հասակակից, հասակիպ.

7. ոմանք, ինչ, բազում. des hommes m'ont dit, արք ոմանք ասացին ինձ. je connais des vaillants hommes, ճանաչեմ արս քաջս. il a été des années sans venir, եկաց ամս բազում առանց գալոյ, *շատ տարիներ կեցաւ առանց գալու. de beaux livres, գեղեցիկ մատեանք. obtenir des renseignements, ընդունել տեղեկուԹիւն՝ տեղեկուԹիւնս ինչ:

8. դոյզն, սակաւ մի, *քիչ մի. donnez-moi du pain, տուր ինձ հաց՝ դոյզն հաց, *ինձ հաց՝ քիչ մի հաց տուր. il n'a pas eu de contentement, չեղեւ քնաւ գոհ, *քնաւ՝ ամենեւին գոհ չեղաւ. je n'ai pas d'argent, չունիմ ինչ արծաԹ, *սոսկ չունիմ.

9. քան զ... je n'ai jamais vu de ville plus jolie, չտեսի քնաւ քաղաք գեղեցկագոյն քան զայս. il ne donna jamais de plus beau combat, չըմղեաց երբէք մարտ քաջայաղԹ քան զայս.

10. ի... հետէ. je suis ici de jeudi, աստ եմ ի հինգշաբաԹէ հետէ,

* հինգշաբթի ի վեր հոս եմ. du moment qu'il l'a vu, * որովհետև զինքն տեսաւ. || de nuit, ի գիշերի, գիշերայն, գիշերի, գիշերապատն, զցայգ, *գիշերընոց, գիշերն. de jour, ի տունջեան, ի տուէ, ցերեկ, զցերեկ, զցերեկակ, *ցորեկն.

11. de... à... d'homme à homme, մարդէ ի մարդ, *մարդէ մարդ. de vous à moi, ընդ ձեզ եւ ընդ իմ, ի ձէջ ձեր, ի միջի ձերում, *ձեր եւ իմ միջս, ձեր ձէջն.

12. de... en... de jour en jour, օր ըստ օրէ, * օրէ օր. de bout en bout, ծայր ի ծայր, * ծայրէ ծայր.

13. de lui-même, ինքնին, իւրովի. *ինքնիբեան. de vous-même, ձեզնին, ձեզոյն, * ձեզմէ, զուր ձեզմէ. de moi-même, յինէն, * ինքնիբենս. de soi, իւրովի, ինքնին, ի քէն, *ինքնիբեան, ինքնիբմէ. cela s'entend de soi, ինքնին յայտ է այս, *ինքնիբմէն կիմացուի այս.

14. զկնի մակբայիցս loin, près, tant, trop loin de la patrie, հեռի ի հայրենեաց, * հայրենիբէն հեռու. près du tombeau, մերձ ի շիրիմ, *շիրմին մօտ. tant de belles actions, այնչափ գեղեցիկ գործք. trop ou trop peu d'exercice nuit à la santé.

15. delà, անտի, * աննէց. d'ici, աստի, *ասկէց. de près, ի մօտոյ, *մօտէն. de loin, ի հեռուստ, *հեռուէն. d'où? աստի՞, *ասկէ՞ց. plus de vingt francs, աւելի քան զքսան ֆրանքս, * քան ֆրանքէ աւելի.

16. de par le roi, ի թագաւոր. արքայի. եւ ք. cela s'est fait de par ma volonté, կամաւ իմով եղեւ այս, *այս կամիմս եղաւ.

17. de ce que, զոր զի, քանզի.

18. ընդ կրաւորական բայս, *կրաւորական բայիցս հետ. je suis vaincu du temps, յաղթեցայ ի ժամանակին, * ժամանակին յաղթուեցայ.

19. զկզմամբ ասի. il vint des derniers, փկ. ասելոյ un des derniers. Et quoique des plus fins, փկ. ասելոյ un des plus fins.

20. ընդ միջ յատուկ անուանց եւ սիրարանաց նշան է ազնուականութեան. Madame de Sévigné. Le comte de Naurois, եւ զբ. առեալ իբր ազնուանշան. il a ajouté un *de* à son nom. Il a pris le *de*.

21. Թարմատար. il y eut cent hommes de tués, սպանան անդ արք հարիւր, *հարիւր հոգի հոն սպանուեցաւ. je n'y vois rien d'étonnant, չտեսանեմ ինչ զարմանալի. sa conduite n'a rien de généreux, չիք ինչ վեհ ի գնացս նորա, * վարքին մէջ վեհ բան չկայ. rien de plus, rien de moins, rien de mieux, rien de pis, չիք ինչ աւելի՝ նուազ՝ լաւագոյն՝ յոռեգոյն. vous n'aurez rien de plus, չունիցիս ինչ աւելի, * աւելի բան պիտի չունենաս. de pauvre il devint riche, աղքատ էր եւ եղեւ ունի. qualifier qn. de traître, մատնիչ կոչել զոք. se qualifier de prince, իշխան զանձն յորջորջել՝ անուանել. traiter qn. de lâche, վատ ասել՝ կոչել զոք. quel chien de métier! որպիսի՛ արուեստ գժնդակ. un fripon d'enfant, մանուկ սատիակ. voici mon étourdi de maître, ահա քեզ ուսուցիչն իմ անխորհուրդ:

Dé, ա. ուլն, վէգ, քուեայ, քուէ, խաղաթաթ. jeter le —. Les —s, ուլունք. Jeu de —s, ուլնախաղ, վիգախաղ. jouer aux —s, ուլունք՝ վէգ խաղալ. || avoir le —, առաջին է խաղալ, * խաղալու առաջին ըլլալ. à vous le —, ձեզ անկ է խաղալ, *ձեզ կիյնայ խաղալ. եւ փ. ձեզ անկ է խօսել՝ գործել, *ձեզ կ'իյնայ խօսել՝ գործել. ||tenir le —, ունել զուգանան զտալոլումնան ի ձեռին ի խաղալ. եւ փ. բարձրել՝ յառաջակաց է. ի կաճառս՝ ի գրուցատրութիւնս, վարել զնոսին ըստ հաճոյս. ||flatter le —, ոլորել գրուեայն. մեղմով արկանել զայն յուսացեալ զի փոքր ինչ մի եկեսցէ. եւ փ. ամօթել, չխօսել համարձակ գիմելի, ամօթել զորամակեաս. || le — en est jeté, վճարեալ է վասն նորա, *անոր բանն լմնցաւ՝ բուսաւ է. || coup de —; բախտի գործ. 2. ե. քուեայ, կիլոս. խորանարդ մասն պատուանդանի. 3. մատանոց, մատնոց. — à coudre, *կարելու մատնոց. un beau —. Un — d'argent, d'or, արճաճի, ոսկի —.

Dé, մասնիկ որ յատկեալ ի սկիզբն բազիկ յայտ առնէ յաճախ գիտակաւն բնիկ նշանակութեան. որպէս faire եւ défaire, bander եւ débander.

Déalbation, ի.բգ. սպիտակումն, սպիտակացումն:

Déambulation, ի. վր. ոտանգնացումն, քնդացք. * բարուածք.

Déauration, S. **Dorure**.

Débâchage, ա. վայտատումն:

Débâcher, ն. վայտատել. * վայն՝ ծածկոյն հանել. — une voiture.

Débâclage, ա. ն. նաւահանգստութիւն. բացումն՝ դատարկումն նաւահանգստի՝ գետոյ:

Débâcle, ի. սառնահալք, սառնահալութիւն. la — de la Seine. 2. փ. եւ ք. քակտումն, բայքայումն. cet accident commença la — de sa fortune. 3. սր. S. **Débâclage**.

Débâclement, S. **Débâclage**. 2. սառնահալք, սառնահալութիւն:

Débâcler, ն. նաւահանել. բանալ գնաւահանգիստ, հանել ի նաւահանգստէ՝ ի գետոյ զդատարկ նաւս. 2. նգատել. * նիգն հանել, բանալ. — une porte.

Débâcler, չ. սառնահալիլ, սառնահալ լ., լուծանիլ, հալիլ. la rivière à débâclé.

Débâcleur, ա. նաւահան. *պարապ նաւերն նաւահանգստէն հանող:

Débader, ն. եգ. արմատել. *որ Թատնկոյն գետնի երեսն ելած արմատներն կտրել:

Débagouler, չ. ցճ. փսխել. *սիրտն եւս գալ:

Débagouler, ն.ցճ. ժայռքել, զգայռել, բարբանջել, լուտալ, խօսիլ յախուռն, * բերանն եկածն դուրս տալ. — un torrent d'injures. Il débagoula tout ce qu'il avait sur le cœur.

Débagouleur, euse, գ. ցճ. լուտացող, բարբանջող, գրախօս:

Débâillonner, ն.գնլատել, *գայլն բերնէն հանել. 2. փ. գնլատել. տալ հաճարձակութիւն խօսելոյ. — la presse.

Déballage, ա. վանդակատումն. լուծումն ծրարի բեռանց, բացումն հակաց. faire le — des marchandises. 2. հակք, ապխամաղախք վաճառաց.

Déballer, ն. վանդակատել, լուծանել՝ արձակել զբեռինս՝ զծրար բեռանց, բանալ զհակս. — les marchandises, des livres, des meubles. 2. անխ. ցուցադրել, դնել ի ցոյց:

Déballeur, ա. վանդակատող:

Débandade, ի. ցրումն, քակտումն, բայքայումն. la — fut générale. || A la —, մ. ցիրուցան, խառն ի խուռն, * տակնուվերայ. mettre tout à la —, զամենայն վեր ի վայր հարեալ խառնակել, * ամէն բան տակնուվերայ անել. laisser tout à la —, անհնամ Թողուլ, բարձի Թողի առնել զամենայն, * ամէն բան երեսի վերայ Թողուլ. tout va à la —, ամենայն ինչ խառն ի խուռն՝ վերիվայր է, *ամէն բան տակնուվերայ կ'երԹայ:

Débandement, ա. ցրումն, քակտումն, բայքայումն (զօրաց), *ցիրուցանումիւն. il y eut un — général.

Débander, ն. քակել, քակտել, արձակել, լուծանել. — une plaie, un bandage, un bandeau. 2. փ. քակել՝ արձակել՝ լուծանել զկապն, * կապն քակել. — les yeux du parlementaire. 3. Թուլացուցանել. — un arc, — un pistolet. 4. ցրուել, վայրագատին՝ գիրեցան կացուցանել, բայքայել. — les régiments de la garde.

Se débander, դ. հանել՝ արձակել զկապն իւր յաչաց, * աչքին կապն հանել. 2. քակիլ, արձակիլ, *քակուիլ. cette plaie s'est débandée. 3. Թուլանալ (առնլան). || փ. — l'esprit, հանգուցանել զիիտս, * միտքն հանգչեցուցանել. 4. գ. ցրուիլ, բայքայիլ: toute l'armée se débanda.

Débanquer, ն. սեղանակալել, սեղանաՓաի առնել. * խաղատեղիի բոլոր սուակն շահիլ. on le débanqua deux jours de suite.

Se débanquer, դ. կորուսանել զամենայն գրաւ իւր, * բոլոր սուակն կորնցունել.

Débanquer, չ. ձո. Թողուլ նաւի զաւազակոյսս Նոր Երկրի, յետ որսոյ փոկոշ (morue) ձկան:

Débanquer, ն. նաւարանատել. *հանել Թիավարաց նաւարաններն:

Débaptiser (տէպաՓիզէ) ն. անուանափոխել. փոխել զանուն ուրուք իրիք, * մէկուն՝ բանի մի անունն փոխել. — qn., qc.

Se débaptiser, դ. անուանափոխիլ. փոխել զանուն իւր. avoir intérêt à —. 2. անկնիլ՝ անվնասիլ. հրաժարիլ ի մկրտութենէ. 3. փ. եւ ք. se faire —, հրաժարեցուցանել զանձն ի մկրտութէ, յանձն առնուլ զամենայն, *ամէն բան յանձն առնուլ. je me ferais plutôt — que de consentir à cela.

Débarbarisable, աճ. անբարբարոսելի :

Débarbariser, ն. անբարբարոսել . բառնալ զբարբարոսութիւն՝ ըզխժդժութիւն , յղկել , աճել ի քաղաքականութիւն . — une nation.

Débarber, ն. եգ. մազմզկել. *ոլոքառանկոյն մազմզուկներն հանել :

Débarbouillage, ա. լուացումն , *երես լուալն :

Débarbouiller, ն. լուանալ՝ մաքրել զերեսս. — un enfant. — le visage.

Se débarbouiller, դ. լուանալ՝ մաքրել զերեսս իւր , * լուացուիլ . — la figure, *երեսն լուալ. 2. ո. զելս իրացն գտանել, *գլխուն ճարն գըտնել . tâchez de vous débarbouiller.

Débarbouilloir, ա. երեսսրբիչ :

Débarcadère, ա. ելարան, չուարան (ի նաւահանգստի , յերկաթուղիս) :

Débardage, ա. փայտահանումն . *փայտն նաւէն հանելն :

Débarder, ն. փայտահաննել , *նաւէ՝ լաստէ փայտ հանել . 2. —. * կտրած փայտն անտառէ հանել :

Débardeur, ա. փայտահան , փայտակիր , * փայտ պաբպող :

Débaroniser, ն. պարոնաւոել . * պարոնի տիտղոսն հանել :

Se débaroniser, դ. պարոնաւորիլ . *պարոնի տիտղոսն կորսնցուցանել :

Débarquage, ա. նաւահանումն , * նաւէ հանելն . le — des marchandises.

Débarquement, ա. նաւահանումն , ցամաքահանումն . — de soldats, de passagers, de marchandises. Heureux —. — difficile. Tenter, effectuer le —. Troupes de —, նաւահան՝ նաւեալ զօրք :

Débarquer, ն. հանել ի նաւէ , * ցամաք հանել . — un canon, des troupes, des passagers, les marchandises, sa cargaison.

Débarquer, չ. ելանել ի ցամաք , հասանել , * ցամաք ելլել՝ հասնիլ . il a débarqué en tel endroit. — en Turquie. — heureusement. 2. ը. իջանել , հասանել . il vint — chez vous. 3. ա. ելանելն ի ցամաք . au —, յելանելն ի նաւէ , յելանելն ի ցամաք , *նաւէ ելած՝ հասած ժամուն. se trouver au —. Surprendre au —.

Débarras (աէպառա) ա. ը. զերծումն, դիւր, ազատութիւն . les voilà partis, c'est un grand —. quel — pour moi, si je m'étais noyé. Le bon — pour moi et pour les autres.

Débarrassement, ա. սգր. բառնալն զխոչ եւ զխոչ , զերծումն , դիւր :

Débarrasser, ն. բառնալ զխոչ եւ զխոչ , պրծել , զերծուցանել , ճողոպրել , փրծուցանել , ազատել , Ձափել , դիւրել , ի ծանծաղ հանել , * արգելք եղած բաներն վերցունել . — un chemin, la chambre. — qn. d'un homme ou d'une chose.

Se débarrasser, դ. զերծանիլ, ազատիլ , զերծուցանել՝ Ձափել զանձն, ճողոպրիլ, անձնազուրկ՝ անձնազուրծ է՝ պրծանիլ , ի ծանծաղ ելանել . — de ses créanciers. || — de qn. զերծանիլ յումեքէ, *ինքնզինքն՝ օձիքն ազատել , գլխէն՝ վրայէն նետել . եւս՝ սպանանել կամ տալ սպանանել, * մեռցունել , մեռցունել տալ :

Débarrer, ն. բառնալ զնիգն , *ձողանիգն հանել . — une porte.

Débarricader, ն. անցափակել , անանցափակ առնել . *անցափակերն հանել . — une rue.

Débat, ա. վէճ , վիճումն , բանակիւ , բանակռուութիւն , վիճաբանութիւն . կագ , վէգ , գուալաբ , պայքար , մաքառումն , կռիւ . le — fut violent. Exciter, envenimer, apaiser, vider, terminer un —. Être en —, engager un — sur une chose, վիճել , ի պայքար մտանել , պայքարել . — de compte, վէճ հաշուի . ||փ. à eux le —, entre eux le —, չխառնիմ բնաւ ի վէճս նոցա , Ձոլ ինքնին յարդարեսցեն զիրս իւրեանց . 2. յ. պայքար , վէճք , բանակռուութիւնք , վիճաբանութիւնք , հակաճառութիւնք (խորհրդարանաց) . les —s du parlement anglais. 3. դտ. —. suivre les —s d'un procès.

Débâté, e, աճ. Ձամբատ , անՁամբ . cheval, âne —. || փ. il est content comme un âne —. ասի դատարկասէր մարդոյ :

Débateler, ն. նւ. դատարկել , *պարպել (գնաւս , գնաւակս) :

Débâter, ն. Ձամբատել. *Ձամբն հանել . — un âne.

Débâtir, ն. փլուզանել , կործանել . bâtir et —. 2. քակել գիարեւանցի կարանն , * քուՁոցն քակել :

Débattable, աճ. վիճելի , վիճաբանելի . chose si —.

Débattre (յծ. իրրեւ **Battre**) ն. վիճել , պայքարել , բանակռիւ լ., վիճաբանել , մաքառիլ , գուալարիլ , ի պայքար մտանել , ի վէգ գալ, կագել , կռուիլ . — une question, un compte. 2. սակ արկանել , *սակարկութիւն առնել . — le prix d'une chose.

Se débattre, դ. վիճիլ . cette affaire doit — entre nous, վէճն գործոյս յուզեսցի ի մէջ մեր , *մէջերնիս գործոյն վերայ վիճինք . 2. ՁալՁալ խաղալ , ապտռտել, Ձաւալիլ , Ձաւալգլոր խաղալ , * տապլտրկիլ . — en expirant. Il s'est débattu contre les gardes qui l'ont arrêté. — de toutes ses forces. Un poisson se débat dans l'eau. L'oiseau se débat quand on le tue. — des pieds et des mains, զձեռս եւ զոտս աճել . *ոտքերն ու ձեռքերն շարժել . — comme un forcené. Qui se débat, *տապլտկող :

Débattu, e, անց. **Débattre** բայի . վիճեալ , վիճաբանեալ, յուզեալ . compte, point —. Question, opinion —e.

Débauche, ի. աղակաւոանք , շուայտանք , շուայտութիւն , զեղխութիւն , զեղխանք , խառնակեցութիւն , շամբշութիւն , զեղխագործութիւն , խննեշութիւն , խննեշանք , պակշոտութիւն , անառակութիւն , լկտութիւն , լկտանք , ցոփութիւն , ցոփանք , վաւաշոտութիւն , վաւաշութիւն , մախազութիւն . abrutissante, dernière —. — continuelle. La — la plus immodérée. Se livrer à la —, se plonger dans la —, յաղակաւոանս հատանիլ , շուայտիլ , գագաշիլ , զեղխիլ , զեղխանալ , խննեշանալ , պակշոտիլ , վաւաշանալ . ignoble, infâme, honteuse, extrême —. Fuir les occasions de —s. Les —s le rendaient odieux. Porter, exciter à la —. Entraîner dans la —. || փ. — d'esprit, խննեշութիւն մտաց , զեղծմտութիւն . lieu de —, շուայտարան. 2. ը. խրախճանութիւն , գինարբուք. — permise, agréable, douce, honnête. Faisons un peu de —. Nous ferons demain une petite —.

Débauché, e, աճ. եւ գ. շուայտոտ , շուայտասէր , զեղխ , խառնակեաց , խառնակեցիկ , խառնագնաց , խառնավար , խառնասէր , անառակ , խննէշ , պակշոտ , ցոփ , ցոփակեաց, վաւաշ , վաւաշոտ , լկտի , գագաշոտ , զեղծ եւ մեղծ , անխուզ . un homme —. Une femme —e. Des jeunes gens —s. Des filles —es. Servir des maîtres —s. 2. ա. —. Une femme —e. Un grand —. Un jeune —. Un vieux —. Un infâme —. Ce sont des —s.

Débauchement, ա. անառակումբն , աճելն յանառակութիւն, խննեշացուցումն , ցոփացուցումն :

Débaucher, ն. անառակել , աճել յանառակութի, խննեշացուցանել , ցոփացուցանել, զեղծուցանել. — un jeune homme, une fille. 2. մոլորեցուցանել , տալ Ձողուլ զգործն, յինքն արկանել , *գլխէ հանել . — un soldat, un domestique, un ouvrier de son travail. 3. ը. մոլորեցուցանել . աճել ի զբօսանս, սնափեցուցանել , * գլխէ հանել (ի բարի միտս). un de ces jours j'irai vous —. Laissez-vous —. 4. տպ. արձակել , ի բաց արձակել , *ճամբել . — un ouvrier.

Se débaucher, դ. յաղակաւոանս հատանիլ, յանառակութիւն՝ ի շուայտութիւն հատանել , շուայտիլ , զեղխիլ , խննեշանալ, վաւաշանալ , վաւաշիլ , վարարիլ , պակշոտիլ , անառակիլ , * անկարգութեան զարնել . la mauvaise compagnie est souvent cause que les jeunes gens se débauchent. Étant jeune, je me débauchais de mes études. 2. Ձողուլ զգործն իւր , հանգչիլ . laissez-là les affaires et débauchez-vous.

Débaucheur, euse, գ. անառակիչ, զեղծուցիչ , ցոփացուցիչ . մոլորեցուցիչ , * գլխէ հանող . c'est un infâme —. C'est un — de filles. Cette femme est une —euse.

Débaver, ն. շողիքաւել . * քոժոժաց շողիքն հանել :

Débavure, ի. քոժոժշողիք . *քոժոժէ հանուած շողիք :

Débet (տէպէ) ա. պարտամնաց , Ձերապարտ . * պարտքի մնացորդ . le — détermine le montant d'une dette. Le — d'un compte. Couvrir le

—. Rester en —, * մնացած պարտք ունենալ :

Débieller, ն.աբ. շարժաբնատել.

Débiffé,e, ած. ը. ծխրեալ, ծընգեալ, խանգարեալ, խաթարեալ, *աւրուած. estomac —. Traits —s, երեսք գունատք եւ երիվացեալք. visage —, դէմք դեղնեալ եւ երիվացեալ :

Débiffer, ն. ը. խանգարել, խաթարել, ծխրել, ծնգիլ. * աւրել. — le visage. — l'estomac.

Débile, ած. անոյժ, տկար, անզօր, կՁոտ, անաւագ, վատոյժ. enfant, vieillard, corps, estomac, santé, vue, plante, voix —. Organes, membres —s. Très —, անուժագոյն. esprit —, տկար միտք, տկարամիտք:

Débilement, մ. անուժագին, տկարաբար :

Débilitant, e, ած. տկարացուցիչ. remède —. Diète —e. 2. ա. —. la diète est un —.

Débilitation, ի. տկարացումն, տկարութիւն, վատուժումն. — des nerfs, des forces du corps.

Débilité, ի. անուժութիւն, անզօրութիւն, տկարութիւն, վատուժութիւն. une extrême —. La — du corps, de la vieillesse. 2. փ. անզօրութիւն, տկարութիւն. la — du pouvoir. — d'esprit, տկարամտութիւն :

Débiliter, ն. տկարացուցանել, *տկարցունել, վատուժել. — l'estomac, le corps, la vue, l'esprit.

Se débiliter, դ. տկարանալ :

Débillardement, ա. տաշումն, կոփումն :

Débillarder, ն. տաշել, կոփել :

Débiller, ն. արձակել՝ լուծանել զկապ նաւածիգ ձիոց, * նաւ քաշող ձիոց կապն քակել :

Débine, ի.բ. եւ ռ. չաջողութիւն, ձախորդութիւն, ձախողանք. tomber dans la —, չաջողիլ, ձախողիլ. Être dans la —, լինել ի ձախողանս. Rester dans la —, կալ ի ձախողանս. Sortir de la —, ելանել ի ձախողանց, *ձախողանքէ ելնել :

Débiner, ն. ռ. չարախօսել, *գէշ խօսիլ, աւրել. — qn.

Débirentier, ա. պարտաիատուցաւէր :

Débit, ա. վաճառ, *վաճառումն, *քշումն. compte du — et du crédit, հաշիւ առի եւ տուի. il y a du — dans cette boutique, բազմավաճառ՝ չաճախավաճառ է կրպակս. ces étoffes n'ont plus de —, ոչ եւս վաճառին՝ չեն դիւրավաճառ պատառքդ. de bon —, դիւրավաճառ. de mauvais —, դժուարավաճառ. || — de vin, գինեվաճառուիւն. 2. վաճառուց. || — de tabac, ծխավաճառուց. tenir un — de tabac, *ծխավաճառուց բռնել. || — de boissons, ըմպելավաճառուց, *խմելիքի խանութ. 3. վաճառ, իրաւունք վաճառելոյ. il a obtenu un — de poudre. 4. պարտիք, ելք. 5. փայտահատութիւն, ատաղձահատութիւն. 6. *սկսուած, առացուած, պատմած, * ըսուածք, զրոյցուածք, պատմուածք. le — d'un orateur, d'un prédicateur, d'un acteur. — aisé, éloquent, entraînant, chaleureux. — lent, lourd, pénible, fatigant, froid, glacial. Avoir un beau, un mauvais —. 7. ջրաքանակ, քանակ ջրոյ. le — d'une fontaine, d'un conduit d'eau. 8. բգ. ելեկտրաքանակ :

Débitable, ած. վաճառելի :

Débitage, ա. վաճառումն :

Débitant, e, գ. մանրավաճառ, մանրավաճառուհի. — de vin, գինեվաճառ. — de tabac, ծխավաճառ, ծխախոտավաճառ. — de boisson, ըմպելավաճառ, խումավաճառ :

Débite, ի. դրոշմաթղթավաճառ. վաճառումն դրոշմաթղթոյ :

Débiter, ն. վաճառել, *ծախել, քշել. — des vins, des blés, des fourrages, des étoffes, des marchandises. || փ. — sa marchandise, յաջողութիւն գտանել, յաջողիլ. 2. մանրամասն վաճառել, մանրավաճառել. on ne débite pas dans cette maison. 3. վճ. պարտապան գրել՝ արձանագրել զոք. — qn. de mille francs. 4. ար. հատանել փայտ՝ ատաղձ, փայտահատել. 5. քար հատանել, կոփել. 6. ռ. — de l'ouvrage, առնել գործ բազում, *շատ գործ տեսնել. 7. մսգ. հատանել, յօշել, կտրատել. — une bête. 8. փ. բարբառել, զրուցել, ասել, պատմել, ճառել. — des mensonges, սուտ ասել. — des fables, առասպել արկանել. — un rôle, un discours, des vers. || — des injures, նախատակոծ առնել. 9. բղխել, տալ. cette fontaine débite 300 litres par heure.

Se débiter, դ. վաճառիլ, * ծախուիլ, քշուիլ. 2. հատանիլ, *կտրուիլ:

Débiteur, euse, գ. հգ. ասող, խօսող, պատմիչ, պատմող. — de mensonges, խօսող ստութեան, ստախօս, ստաբան. — de contes, առասպելաբան, առասպելախօս, առասպելարկու. — de morale, բարոյախօս :

Débiteur,trice, գ. փոխապարտ, պարտապան, պարտառու, պարտական. bon, mauvais, solvable, insolvable —. Être le —, la —trice de qn. 2. ած. compte —, — հաշիւ, պարտիք. հաշիւն եղեալ յէջն կոչեցեալ վարկ (crédit). [compte —, — հաշիւ

Débitif,ive, ած. վճ. փոխապարտ.

Débitter, ն.նե. պարանակալատել. * պարանակալէ պարան հանել. — le câble, պարանակալատել :

Débituminiser, ն. բգ. կպրատել, *կուպրն հանել :

Déblai, ա. հողաքարձ. * հողն փորել հանելն. faire, opérer le —. հն. **Déblayement**. 2. —. փորուած եւ հանուած հողն. le — du terrain. On emploie ce —, ces —s à combler le fossé voisin. 3. փ. եւ ը. S. **Débarras.** [**Déblayement.**

Déblaiement (տէպլէման) S.

Déblanchir, ն. ար. սպիտակատել. *հալած մետաղաց վերայէն ներմակ աղտն հանել :

Déblatération, ի. լեզուագարութիւն, լուտանք, չարախօսութիւն :

Déblatérer, ն. ը. լեզուագարել, լուտալ, չարախօսել, *լեզուին տալ. — contre qn., լեզուագարել՝ լուտալ ընդդէմ ուրուք, չարախօսել զումեք, խօսել զումեքէ չարութիւն :

Déblayage (տէպլէյաժ) ա. Քտ. նիւթաքարձումն. * դերի աւելորդ քաներն կարճեցունելն՝ գլխաւոր մասանց աւելի ոյժ տալու :

Déblayement (տէպլէյման) ա. հողաքարձ. * հողերն վերցունելն, զգետին մաքրելն. on opère un — et on en transporte le déblai.

Déblayer (տէպլէյէ) ն. բառնալ, *վերցունել. — des terres, des décombres, — գհող, զփլածս, * հողերն, փլատակներն —. 2. — զարգելս, մաքրել, յարդարել. — une cour. — une salle. 3. փ. — le terrain, յորդել զճանապարհն, բառնալ զդժուարութիւնս, *ճամբէն արգելքն վերցունել, ճանբայ բանալ :

Déblocage, ա. պաշարատումն. * պաշարումն հանելն. le — d'une place, d'une ville. 2. ա. տպ. տառաշրջումն. * գլխիվայր դարձած գրերն շտկելն :

Déblocus (իւս) ա. զ. պաշարաբարձումն. բարձումն պաշարման. on ne s'attendait à pas ce —.

Débloquer, ն. պաշարատել, *պաշարումն վերցունել. — une ville. 2. տպ. տառաշրջել. *դարձած գրերն շտկել. — les lettres. 3. խղ. գնդահանել. * գունդվարի (billard) մէջ գնդակն ճակէն հանել.

Se débloquer, դ. պաշարատիլ. * պաշարումն վերնալ. 2. գնդահանիլ. * գունդվարի մէջ գնդակն ճակէն հանուիլ :

Déboire, ա. դառնութիւն, դառնահամ. * խմելէն յետոյ բերնին մէջ մնացած անախորժ համն. 2. փ. դառնութիւն, վիշտ, տաղտուկ. éprouver des —s, վիշտս կրել. les plaisirs ont leur —. Ses enfants lui ont donné bien des —s.

Déboisé, e, ած. անտառաթխել. անտառաջինջ, անճառ. montagne —e.

Déboisement, ա. անտառաթխիլ, անտառաթխումն, անտառատումն, ճառատումն, անտառաջնջումն, անտառաբարձումն, ճառազերծութիւն. le — des montagnes.

Déboiser, ն. անտառատել, անտառաթխիլ՝ անտառաջինջ՝ անտառազերծ առնել, անտառաթխել, անտառազերծել. — un pays.

Se déboiser, դ. անտառատիլ, անտառաթխիլ՝ անտառաջինջ՝ անտառազերծ լ.: [*տեսակ մի արօր :

Déboiseuse, ի. անտառատիչ.

Déboîtage, ա. կազմահանումն. *գիրքն կազմէն հանելն :

Déboîtement, ա. ոսկրաթախտումն. խախտումն ոսկերաց. ռա. **Luxation** ի :

Déboîter, ն. ոսկրաթախտել, ոսկրաքանց առնել, * ոսկրոյն տեղէն հանել. il tomba du cheval et se déboîta le bras. 2. յօդակոտոր առնել, քակտել, քակել, *քան մի տե-

ղին հաննել. — une porte, une cloison, des tuyaux.

Se déboîter, դ. ոսկրախախտիլ, ոսկրաքանց լ., *ոսկրն տեղէն խախտիլ. 2. յոդակոտոր լ., քակտիլ, *տեղէն հանուիլ:

Débondant, e, ած. զեղուն, յորդող, յաթաթուղիս, յաթաթորթոք. *դուրս յորդող. personne —e de joie, անձն ուրախալիր. les coupes —es, բերանալիր բաժակք:

Débonder, ն. խցահանել. *խցանն հաննել. — un étang. — un tonneau. 2. փ. — son cœur, զեղուլ զսիրտն, փղձկիլ.

Débonder, չ. զեղուլ, զեղանիլ, յորդիլ (ջրոց). l'eau a débondé par cette ouverture. 2. փ. եւ ք. զեղուլ, զեղանիլ, փղձկիլ. ses pleurs débondèrent à la fin. J'ai le cœur plein, il faut que je débonde. 3. լուծանիլ որովայնի, *փորն եղեալ՝ քշել (երկարառն. պնդութենէ; յետոյ). il était fort constipé, cette médecine l'a débondé.

Se débonder, դ ՝Ռափիլ՝ հոսել սաստկութեամբ, դառապիանալ յորդահոս, *սաստիկ վազելով պարպուիլ. l'étang s'est débondé. 2. ն., լուծանիլ որովայնի, *փորն եղեալ՝ քշել:

Débondonné, e, ած. խցահանեալ, *խցանն հանուած. tonneau —.

Débondonnement, ա. խցահանումն:

Débondonner, ն. խցահանել. *խցանն հաննել՝ բանալ. — un tonneau. [*խցանն հանուիլ:

Se débondonner, դ խցահանիլ,

Débonnaire, ած. բարեմիտ, բարեսիրտ, բարեբնակ, բարեխառն. c'est un homme —. 2. հգ. mari —, — այր՝ ամուսին. որ չտեսանելոյն առնի, գիտառնակեցիկ կեանս կնոջ իւրոյ:

Débonnairement, մ. սքր. բարեմտաբար, բարեսիրաբար, բարեսիրտաբար. accueillir, pardonner —.

Débonnairetė, ի. բարեմտութիւն, բարեսիրտութիւն, բարեսրտութիւն. traiter avec —. La — répand partout un charme indicible. La — de ce mari est incroyable.

Débord, ա. եզր (բարձրատակի հանգստարիի). le — du pavé. 2. —, *պատառն դուրս երկնցած ատաման. 3. զեղումն, յորդումն. — d'humeurs, de bile, —իւնոց, մաղձի:

Débordant, e, ած. զեղուն, յորդուն, զեղալից, յորդալից. coupes —es.

Débordé, e, ած. յորդ, զեղեալ, զեղուն, ՌաՌաղուն. un torrent —. De ses flots —s va noyer la campagne. 2. փ. զեղխ, անառակ, ապերասան, ցոփ. un jeune homme fort —. Une femme —e. Conduite —e. Mener une vie —e.

Débordement, ա. յարոյցք, գետայարոյցք, զեղումն, արտազեղումն, յորդումն, յորդուՌիւն (գետոց). le — du Nil, յարոյցք՝ գետայարոյցք Նեղոսի. 2. բժ. զեղումն, վիժանք. — de bile, — մաղձոյ. 3. փ. զեղումն, յարձակումն, հրոսումն, խուժան, գրոհ. le — des barbares dans l'empire romain. 4. ուղխք, յորձանք, սաստկութիւն. — de la passion, des vices. 5. զեղխութիւն, անառակութիւն. vivre dans le —, ի —Ռեան կեալ. le — des mœurs. Ses —s allèrent à l'excès, յանչափս զեղխեցաւ. 6. զեղումն, յորդուՌիւն, յորդաՌոսանք. — des paroles, de louanges. [անառակաբար:

Débordément, մ. զեղխաբար,

Déborder, չ. անցանել ջրոյ ընդափն, արտահոսել, արտազեղուլ, զեղուլ, զեղանիլ, յորդել, հեղեղատել, *դուրս վազել՝ Ռափիլ. la coupe débordait, բաժակն յորդէր. les pluies ont fait — l'étang. Le vase va —. La rivière déborde. 2. —, արտաքս ելանել (ի մարմնոյ). les humeurs débordent. La bile déborde. 3. փ. զեղանիլ, փղձկիլ. son cœur est plein et voudrait —. 4. արտաքս ելանել, *դուրս եղեալ. la doublure de votre habit déborde. 5. զեղուլ, խուժել, խուռն՝ համագունդ դիմել, գրոհ՝ հորդան ոտ. les mauvaises mœurs débordent et menacent de tout envahir. La colère déborde son cœur. L'ambition déborde cet homme. 6. անցանել, արտաքս ելանել, *անցնիլ, բանի մի եզերքին դուրս եղեալ. cela déborde trop. 7. ն. հեռանալ ի նաւէ, *նաւէն զատուիլ. la chaloupe déborde.

Déborder, ն. անցանել, արտաքս ելանել, *անցնիլ, դուրս եղեալ. cette pierre déborde l'autre d'un pouce. 2. գ. անցանել, զանցանել. la première ligne des ennemis débordait la nôtre. 3. փ. զեղուլ, ողողիլ, անցանել զանցանել. les événements nous débordèrent. Si vous soulevez le flot populaire, il vous débordera. 4. բառնալ՝ հաննել զեզր՝ զբղանցս. — une robe, un chapeau, des souliers. || — un lit, հաննել արտաքս յանկողնոյ զիզեալս վերմակի.

Se déborder, դ. զեղուլ, զեղանիլ, յորդիլ, արտաքս ելանել, *դուրս Ռափիլ. la Seine, la bile se déborde. Faire — le vase, ոտ —. 2. զեղանիլ, հեղեղատիլ, խուժել, խուռն դիմել, գրոհ՝ հորդան ոտ. c'est du Nord que se débordèrent ces multitudes de barbares qui inondèrent l'Europe. 3. զեղուլ, փղձկիլ. — en injures, en invectives contre qn., նախատանաւոճ առնել զոք. — en imprécations, անիծանուն՝ անիծապարտ առնել, *մէկուն գլխոյն անէծք Ռափել. — en paroles impures, զազրախօս՝ խառնախօս լ. 4. *շարժելովն անկողնէն դուրս հաննել վերմակի եզերքն. cet enfant se déborde toujours. 5. ն. հեռանալ ի նաւէ. 6. քակիլ՝ մաշիլ քղանցից՝ ժապաւինի, *Ռլիմն՝ եզերքն քակուիլ. mon chapeau se déborde. Mes souliers se débordèrent.

Débordeur, euse, գ. բղխախուզ. *ոչխարի մորթոյն բուրդն կտրող:

Débordoir, ա. եզրայարդարան.

գործի կապարագործաց եւ ակնոցագործաց: [Ռիւն.*անառակ հանդիսանալ:

Débosquage, ա. անառակաՌանութիւն.

Débosseler, ն. ար. խնդրնդաւոել. *պղնձեղէնի խնդրուածն՝ ուռած մասն շտկել. =*Se* —, դ. —իլ:

Débosser, ն.նւ. պարանաչուանել. *պարանին կապուած չուանն քակել. — un câble.

Débotté, ա. կօշկահանք. *կօշիկներն հանելն կամ հանելու ժամանակ. le — du roi. Il me reçut à son —.

Débotté, e, անց. կօշկահանեալ, անկօշիկ. *կօշիկն հանած. un homme —. Une personne —e.

Débotter, ն. բոկացուցանել զոք, հանել զկօշիկս յոտից ուրուք, *կօշիկն հանել. son valet l'a débotté. 2. ա. se trouver au —. Assister au — du roi. ին. **Débotté**, ա.

Se débotter, դ. բոկանալ զկօշիկ իւր, լուծանել զկօշիկս յոտից, *ոտքն կօշիկն հանել: [խցահանութիւն:

Débouchage, ա. խցահանումն,

Débouché, e, ած. խցահանեալ, խցահան, *խիցն հանած. flacon —. 2. հոդեալ, *բացուած. route —e.

Débouché, ա. ելք՝ ճայր՝ բերան (կրճի, ձորոյ), ձորաբերան. 2. փ. հնարք, ելի ազագք, եղազ, *ճամբայ. chercher un — pour se tirer d'affaire. 3. շահաւոտան, վաճառահան, եղազ. *վաճառք գտնել. տեղ՝ ճամբայ. l'Amérique est un de nos meilleurs —s. Manquer de —.

Débouchement, ա. բացումն, խցահանումն. le — d'un conduit, d'une bouteille. 2. սքր. ելք յրնդարձակ վայր, *բացն. ենել տեղ: բնդարձակն երեւիլ. S. **Débouché**.

Déboucher, ն. խցահանել, բանալ, *խիցն հանել. — une bouteille, un flacon. 2. խափանաւոել, բառնալ զխոչս, բանալ, մաքրել. — un passage, un chemin, une rue, la voie, la porte.

Déboucher, չ. ելանել ի կրճէ, անցանել յրնդարձակ վայր. — des montagnes dans la plaine. 2. բերանանալ, Ռափիլ. le Rhône débouche dans la Méditerranée. 3. ելանել, մուտս ունել, *ելլել. cette rue, ce boulevard débouche sur telle place.

Débouchеur, ա. բացող:

Débouchoir, ա. բացիչ (գործի):

Débouchure, ի. բացակ. *բանալու ժամանակ հանուած բանն:

Débouclé, e, ած. օղասլաքալոյծ. օղասլաքն լուծեալ. souliers —s. 2. գանգրաւեալ գանգրալոյծ, գանգրածակ. perruque —e.

Déboucler, ն. լուծանել՝ քակել զօղասլաք. — une ceinture, des souliers. 2. գանգրաւել, գանգրալուծել. *գանգուրն ապրել. — des cheveux. 3. — une jument, հանել զհաւանարգել օղամանեակն ճայկի. 4. — un prisonnier, բանտարկեալն բանտէն հանել:

Se déboucler, դ. լուծանիլ՝ քակիլ օղասլաքի, օղասլաքալոյծ լ. 2. գանգրաւիլ, գանգրալոյծ՝ գանգրածակ լ. *գանգուրն ապրիլ:

Débouilli, ա. ար. եռացումն (պաաոաի ի փորձ գումոյ). passer au —. Éprouver au —.

Débouillir, ն. ար. եռացուցանել զպաաոաոս (ի փորձել զգոյնն):

Débouillissage, S. **Débouilli.**

Débouler, չ. ո. յանկարծագինաց լ. նոպաաոակի. 2. փ. յանկարծագինաց լ. 3. ո. ծնանիլ:

Déboulonnage, ա. հեղուաաումն

Déboulonner, ն. ար. հեղուաաել. *հեղուաքն (boulons) հանել. — une cuve.

Débouquement, ա. ներուց, կիրճ (ի մէջ կղզեաց). 2. ն. ար. արուակրճումն, ներուցաոումն. *կրճէ՝ ներուցէ; դուրս ելնելն:

Débouquer, չ. ն. արուակրճել, ներուցաոել. *կրճէն՝ ներուցէն դուրս ելնել. la flotte a débouqué hier. La flotte est débouquée depuis huit jours.

Débourbage, ա. հո. տղմահանումն. je lui tendis la main et je contribuai à son —. 2. —, տղմահանութիւն (ճաոաղաց). 3. տղմահամահանումն. հանումն տղմահամութեան ձկանց:

Débourbé, e, անց. ած. հանեալ ի տղմոյ, տղմահան. bassin —. Voiture —e. 2. տղմահամահան. poisson —.

Débourber, ն. տղմահանել. *տիղմն հանել՝ մաքրել. — un canal. 2. տղմահանել, *տիղմէ հանել. — une voiture. 3. —. ն faire —, տղմահանել, տղմահամութիւնն առնուլ. — le poisson. || փ. — qn., ազատել զոք ի նեղութենէ.

Se débourber, դ. տղմահանիլ, *տիղմէ ելնել:

Débourgeoisé, e, անց. քաղքենաաեալ. jeune homme —. Jeune fille, famille —e.

Débourgeoiser, ն. քաղքենաաել. տալ կորուսանել ումեք զքաղքենի՝ զգուեհիկ (bourgeois) կերպս:

Se débourgeoiser, դ. քաղքենաոիլ. Ցոլոլ զքաղքենի՝ զգուեհիկ կերպս, առնուլ կերպս ազնուականս:

Débourrage, ա. ստեւաաումն, ստեւաքաշումն. 2. ստեւաքաշք. 3. գինեզաումն:

Débourrer, ն. ստեւաաել, ստեւաքաշել. — une selle. 2. խճճաոել. *խճուճն հանել. — un fusil. || — une pipe, ծխախոտաաել. ծխախոտն ծխափողին հանել, ծխափողն պարպել. 3. փ. — un jeune homme, կրթել, բաբեկիրթ առնել, տալ պաաանուց ձեւս քաղաքավարս. 4. ձվ. — un cheval, կրթել, մարզել զձի:

Débourreur, euse, գ. ստեւաոիչ (գործաւոր). 2. ստեւաոոց (մեքենայ):

Débourrure, ի. ստեւաոանք:

Débours (տեպուր) ա. հ. S. **Déboursés.**

Déboursé, e, անց. ծախեալ, հաոուցեալ. argent —. Somme —e.

Déboursement, ա. ագր. հանելն արծաթ ի քսակէ, հաոուցումն, վճարումն:

Débourser, ն. հանել արծաթ ի քսակէ, հաոուցանել, վճարել, *ծախսել. acheter sans rien —. — de grosses sommes. — beaucoup d'argent, peu d'argent.

Déboursés, ա. յ. քսակեր, եր, ծախք. *քսակէն ելած՝ ձեռք տրուած սուակ, վճար. rendre à qn. ses —. Rentrer dans ses —. N'exiger que ses —. Avoir fait de grands —. Cette affaire a nécessité de nombreux —. || դր. մարթի ասել եւս միաբար. il ne demande que son déboursé.

Debout, մ. յոտին, յոտն, յոտընկայս, կանգուն, կանգնաւոր, կանգնագել, *ոտքի վերայ, շիտակ. qui se tient —, ոտնկաց. action de se tenir —, ոտնկացութիւն. mettre —, կացուցանել՝ *կեցուցանել. tenir —, յոտին՝ կանգուն ունել, *ոտքի վերայ՝ շիտակ կեցուցանել՝ բռնել. || être, rester, se tenir —, յոտին՝ կանգուն կալ, կանգնիլ, *ոտքի վերայ կենալ՝ մնալ. || փ. être —, être encore —, յոտին՝ կանգուն՝ անկործան կալ, կալ տակաւին. || être —, յոտն՝ յոտին կալ, յառնել, *անկողնին ելլել. tout le monde était — dès le matin. 2. մջ. —! արի՛, արի՛ք, օ՛ն արիք, *ե՛լ, ելի՛ք, ո՛տք ել, ո՛տք ելէք. || dormir —, յոտին ննջել, *ոտքի վերայ քնանալ. || conte à dormir —, ճանրաոաղաոուկ՝ խիստ ճանճրացուցիչ վէպ՝ պատմութիւն. || laisser qn. —, ձողուլ զոք յոտին՝ չնաոուցանել, *ոտքի վերայ կեցուցանել, չնաոեցուցանել. 3. ն., avoir vent —, ունել զիւղմն հակառակ՝ յընդդէմ:

Déboute, ա. իգ. մերժումն. le — d'une demande, d'une opposition.

Déboutement, ա. իգ. մերժումն (պահանջից ուրուք):

Débouter, ն. դտ. վտարել, մերժել. — qn. de sa demande. — le demandeur de ses prétentions. Il l'a débouté de sa demande.

Déboutonner, ն. կոճկաաել, *կոճակներն քակել. — son gilet. || դխ. — un fleuret, — զմարզաաւրն, *մարզաարոյն ծայրէն կոճակն հանել. || ք. rire, manger à ventre déboutonné, ծիծաղիլ անչափ, ուտել կշտապինդ, մցուել.

Se déboutonner, դ. կոճկաոիլ, *կոճակներն հանել. il s'est déboutonné. 2. կոճկաոիլ. *կոճակներն հանուիլ. mon habit s'est déboutonné. 3. փ. խօսել համարձակ, մերկանալ զսիրտ իւր, *սիրտն բանալ. — sur qc. — avec ses amis. Il s'est tenu longtemps sur la réserve, mais à la fin il s'est déboutonné.

Debraillé, e, ած. մերկապարանոց, մերկաոիտ, անգօտի, գօտելոյծ, հոլանի. un homme tout —. Femme —e. La poitrine toute —e. Avoir la gorge —e, մերկալանջ՝ մերկակուրծ՝ մերկաոիտ լ. 2. փ. անփոյթ, անպաոկառ, անպարկեշտ. un jeune homme —. Des manières —es. 3. ա. մերկաոիտութիւն. il ne faut pas aller jusqu'au —. 4. փ. անպաոկառութիւն. le — de son style.

Débrailler (se) դ. մերկապարանոցանալ, մերկաոիտանալ, անգօտի կամ գօտելոյծ լ., հոլանիլ, *կուրծքն բանալ անպաոկառաբար. — devant tout le monde. C'est inconvenant de — de la sorte.

Débraisage, Débraisement, ա. ար. անթեղաոումն:

Débraiser, ն. անթեղաոել, *անթեղն փուխն հանել:

Débrayer, ն. դոհաոել, *դոհի ճեմն հանել:

Débricoler, ն. լանջափոկաոել. *ձիու լանջափոկն հանել:

Débridé, e, ած. պախուցաձաք, անեբաոան, անեբաոանակ, արձակեբաոան, արձակեբաոանակ:

Débridement, ա. *պախուցն՝ եբաոանակն հանելն. 2. վ. Քելահաոումն, արուաքելումն. հաոումն՝ արուահանումն Քելից վիրաց:

Débrider, ն. պախուցաոել. *պախուցն՝ եբաոանակն հանել. — un cheval. || լոկ. *տեղ մի կենալ՝ հանգչիլ. nous débriderons à deux lieux d'ici. 2. փ. եւ ք. sans —, անդուլ, անդադար, անընդհաոս. il a travaillé, il a dormi six heures sans —. 3. վաղվաղել, շուապաւ գործել, աւարտել փուխով, *շուտով լմնցուցանել, Քալաքոսել. — une affaire, son bréviaire. 4. անխ. լսիլ, *լսկել. voyez comme il débride. 5. վ. — une plaie, Քելահանել, արուաքելել, *վէրքի մէջէն Քելերն հանել:

Débrideur, euse, գ. պախուցաոող:

Débrillanter, ն. փայլաոել, ալօաացուցանել, *փայլուքինն հանել. argenterie débrillantée. Vernis débrillanté.

Débris, ա. բեկորք, հաոակոաորք, *բրդուք, կաորուանք, կոտրոաուք, Քակիքուկք. les — d'un meuble, d'une statue, d'un navire, d'un édifice. Les royaumes formés du — de l'empire d'Alexandre. 2. մնացորդ, կաց մնաց, նշխար. les — de sa fortune, de cette gloire humaine. Pour sauver les — de sa vertu fragile. Les glorieux — de la grande armée. Exterminer les — des rebelles. 3. մնացորդ, մնացուած, նշխար, ապակ. les — d'un bon repas, d'un pâté. Servir les —. Se contenter des —. 4. հ. վնաս:

Débrochage, ա. Քղքակազմաումն, *Քղքակազմն քակելն:

Débrocher, ն. շամփրաոել. *շամփրէ հանել. 2. Քղքակազմաոել. *Քղքակազմն քայքայել՝ քակել.

Se débrocher, դ. Քղքակազմաոել. Քերքից Քղքակազմն քակուել՝ քայքայել:

Débrouillable, ած. լուծանելի, պարզելի. affaire, chaos —.

Débrouillard, e, գ. դիւրագործ, փուխագործ, փուխարար:

Débrouillement, ա. լուծումն, պարզումն. il faut lui confier le — de cette affaire.

Débrouiller, ն. լուծանել, արձակել, քակել, բանալ. — du fil, de la soie. 2. կարգել, կարգադրել, *կարգի դնել, յարդարել, շտկել.

— des papiers, les comptes. 3. լուծանել զկնճիռն, պարզել, պարզաբանել, յստակել, յայտնաբանել. — un mystère, ses idées. Affaire bien difficile à —.

Se débrouiller, պ. պարզիլ, յստակիլ. 2. ը. *գլուխն ազատել, ձեջէն ելնել. laissez le —, Թող զնա գլխուցանել զանձն ի նեղութենեն, *Թող գլուխն ազատէ՝ ձեջէն ելնէ:

Débrouilleur, ա. յարդարիչ, կարգիչ, կարգադրիչ. 2. պարզիչ, յստակիչ:

Débroussaillement, ա. մացառատում:

Débroussailler, ն. մացառատել. *մացառքն հանել:

Débrutaliser, ն. քաղաքավար

Débrutir, ն. տաշել, յղկել, ողորկել, *շտկտել. — un diamant, un marbre.

Débrutissement, ա. տաշումն, ողորկումն, յղկումն:

Débucher, չ. ո. տարանտառիլ, տարտըշիլ. *որջէն՝ անտառէն ելնել. le cerf a débuché. Faire — la bête, անտառատել՝ որջատել զերէ:

Débucher, ն. ո. որջատել, բնատել. *որջէն՝ բունէն հանել. — un cerf, l'animal.

Débucher, ա.ո. ելանելն երէոյ յորջոյն, որջատումն, բնատումն. sonner le —. [ennemi —.

Débuscable, ած. հալածելի.

Débusquement, ա. հալածելն (ի դիպան վայրէ). 2. փ. պաշտօնընկեցութիւն, *պաշտօնէ ձգիլն:

Débusquer, ն. հալածել, վանել. — la bête, le gibier. — l'ennemi. 2. փ. Թաթել, *նետել. — qn., — qqc, ընկենուլ՝ հանել ի պաշտամանէ, պաշտօնընկեց առնել, *պաշտօնէ նետել. — un concurrent, un ministre.

Débusquer, չ. ո. անտառատիլ, *ելլել անտառէ. le cerf a débusqué.

Début, ա. նախահարուած. առաջին հարուած (ի գնդակախաղս). faire un beau —. 2. փ. սկիզբն, բսկզբումն, սկսուած, սկզբնաւորութիւն. le — d'une affaire, d'une entreprise, d'une maladie. — heureux, maladroit, mauvais, triste —. Faire son — dans le monde. Être à son —. Faire un brillant —. — qui promet. 3. նախագիր, սկզբնագիր, նախերկ. առաջին երկասիրութիւն. la Thébaïde a été le — de Racine. 4. սկիզբն, նախաքայլ, նախամուտք, սկզբնականութիւն. on réussit rarement au —, dès le —, դուն ուրեք յաջողի որ անդուստ՝ անդստին ի սկզբանէ, ի սկզբան, անդստին ի սկզբան. 5. սկզբնախաղ. սկիզբն խաղոյ գուսանի ի Թատերս. le — de cet acteur a été fort brillant. Elle a terminé ses —s. 6. փ. il n'en est pas à son —, ոչ առաջին անգամն է որ առնէ զայս, * առաջին անգամ ըրածն չէ:

Débutant, e, գ. սկսնակ, սկզբնախաղ. *Թատրոնի մէջ առաջին անգամ խաղացող. le — a été sifflé. 2. փ. ը. սկսնակ, սկսանող, նորընծայ, նորեկ, նորամուտ, նորավարժ, նորաստեղ, անփորձ. c'est un —. Un — dans la carrière des lettres.

Débuter, չ. խաղալ՝ մղել զառաջինն (ի գնդակախաղս). — par un coup heureux, brillant. 2. փ. սկիզբն առնել, սկսանել, սկսնակ լ. ce poème débute par une invocation aux Muses. — par des invectives. — dans les sciences, dans les lettres. — dans le monde, առաջին անգամ երեւիլ յընկերութիւնս. 3. սկզբնախաղ լ., խաղալ առաջին անգամ ի Թատերս. — dans une mauvaise pièce. — avec grand succès.

Débuter, ն. հեռացուցանել, *նպատակէն հեռացունել. — une boule.

Déca (ածքա) ա. տասն. յոյն մասնիկ. տես ի յետագայ բարդութիւնս:

Deçà, նխ. յայսկոյս, յայսմկուսէ, աստի, այսմ կողմանէ, *այս կողմէն. — et delà de la rivière, յայսկոյս եւ յայնկոյս՝ աստի եւ անտի գետոյն. || jambe —, jambe delà, մի սրունքն յայսկոյս եւ միւս սրունքն յայնկոյս, հեծեալ, աշտանակեալ.

En — de, par —, նխ. յայսմ կուսէ, յայս կոյս, * այս կողմն, այս կողմէն. en — du pont, par — la montagne, յայսկոյս կամրջոյ՝ լերին.

En —, մ. être situé en —. յայսկոյս լ. — et delà, յայսկոյս եւ յայնկոյս, աստի եւ անտի. la navette du tisserand va — et delà. եւս՝ աստ եւ անդ, աստ անդ, * աստին անդին. aller, errer — et delà, * հոս հոն. || S. Au deçà.

Décabélone, ի. բ. տասնասեղն. սեռ. ասկղեպեայց: [sionné.

Décaboché, e, ած. S. Désillu-

Décabocher, ն. բ. S. Désillusionner. [տասնաբազուկ:

Décabrachide (քի) ած. եւ ա. կ.

Décabrachidé, e, ած. փմ. տասնաբազկեայ. հն. Décabrachide.

Décacanthe (քանթ) ած.բ. տասնափուշ. 2. ծբ. —. bodian —.

Décacère, ած. փմ. տասնեղջիւր. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ կարգի գլխակրաց (céphalophores).

Décachetable, ած. անկնքելի, անկնիք. paquet, lettre —.

Décachète (քէթ) ա. ք. տասնաճար. սեռ. քեղնանակից Թփոց:

Décacheté, e, ած. կնքատ, անկնիք, կնքալոյծ, *չկնքուած:

Décachetage, Décachètement, ա. կնքատումն, կնքալուծումն. լուծումն՝ բակումն կնքոյ:

Décacheter (je décachette; je décachetterai). ն. կնքատել, կնքալուծել. լուծանել՝ արձակել՝ բանալ զկնիք. — une lettre, un paquet.

Se décacheter, դ. —իլ. cette lettre s'est décachetée.

Décachorde (քօրտ) ա. հլս. տասնալի: [րուն:

Décacnème, ա. վշ. տասնասը-

Décacrylique, ած. տգ. տասնակծիւղային. acide —, տասնակրծիւղաթթու:

Décactide, ի. **Décactis**, ա. վշ. տասնաշող. * կոչին բրածոյ տասն շող ունեցող ծովաստեղք (astéries).

Décadactyle, ած. կ. տասնամատնեայ. 2. ծբ. —. polynème —.

Décadaire, ած. տասնօրեայ:

Décadairement, մ. տասնօրեաբար:

Décade, ի. տասնեակ, տասներեակ. || les —s de Tite-Live, —ք Տիտոսի Լիվիոսի. պատմութիւն Հռովմայ. այսպէս կոչեցեալ գի մին մի ի տասնեկաց բովանդակէք տասն գիրս. 2. —, տասնօրեակ. շաբաթ կամ եօթնեակ առաջնոյ հասարակապետութեան Գաղղիոյ:

Décadenassé, e, անց. կոպիզատեալ. malle —e.

Décadenasser, ն. կոպիզատել. բառնալ՝ հանել զկախափակ՝ զկոպիզէն. — une porte. =*Se* —, դ. —իլ:

Décadence, ի. անկումն, կործանումն. cette maison tombe en —, անկանի՝ կործանի՝ ի կործան անկանի՝ ի կործանումն քերի տունն. 2. փ. խօթաւարակ անկումն, անկածումն, վատնարուի, անշքուի, գձուի, *ընկածուի. — d'un royaume, d'un empire, des peuples, des mœurs publiques, des lettres, des arts. Ses affaires vont en —, երթան եւ վատնարին իրք նորա. tomber en —, aller en —, անկանիլ, վատնարանալ, վատնարիլ, անշքանալ, գձիլ. 3. la —, անկածումնիւն, անկապաշտումնիւն. 4. յաւինանկումնիւն. անկեալ դպրումնիւն լատինական:

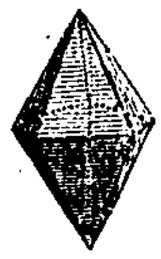
Décadent, e, ած. անկապաշտ:

Décadi, ա. տասնեակ. տասն շաբաթի, տասներորդ օր. վերջին օր կամ կիւրակի տասնեկի կամ եօթնեկի առաջնոյ հասարակապետութեան Գաղղիացւոց:

Décadisme, ա. անկապաշտուի:

Décadopecten (փէքթէն) ա. վխ. տասնակտին. ժմուկ ինչ:

Décaèdre, ած. եւ ա. եչ. տասնանիստ, տասնակողմն:

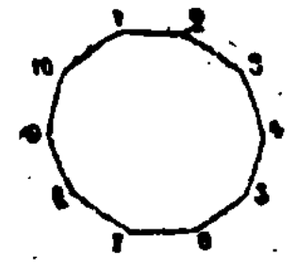
Décaèdre.

Décafide, ած. բպ. տասնահիերկ:

Décagonal, e, ած. եչ. տասնանկիւն, տասնանկիւնի. figure —e. Prismes décagonaux.

Décagone, ա.եչ. տասնանկիւն. 2. ած. —, տասնանկիւնի:

Décagramme, ա. տասնագրամ. կշիռ տասն գրամից:

Décagone.

Décagyne (ժին) ած. բ. տասնաքածիլ. fleur —. 2. ի. —. une —.

Décagynie, ի. տասնաքածիլք. կարգ բուսոց որք ունին քածիլս տասն:

Décagynique, ած. բ. տասնաքածլային:

Décailler, ն. մակարդատել. լուծանել զմակարդն. — du lait.

Se décailler, դ. մակարդատիլ, լուծանիլ. le lait est susceptible de se cailler et de —.

Décaisnée (տէքէսնէ) ի. բ. դեկեսնեակ. սեռ. խոտեղինաց, Թուփ ի Հիմալայա:

Décaissage, Décaissement, ար. արկղատումն. *արկղէն հանելն :
Décaisser, ն. արկղատել . հանել յարկեղէ , * սնտուկէ հանել . — des marchandises, des étoffes, un oranger.
Se décaisser, դ. —իլ . *սնտուկէն ելլել՝ հանուիլ :
Décalage, ա. ար. մուՓակատումն :
Décalcage, տ. **Décalquage.**
Décalcomanie, ի. վերատիանամոլուՓիւն :
Décalépis (փիս) ա. բ. տասնաՓեփ . սեռ. տոհմի ասկղեպեայց :
Décaler, ն. ար. մուՓակատել . * մուՓակն հանել . — un meuble. = ***Se*** —, դ. —իլ . * մուՓակն ելնել :
Décalitre, ա. տասնալիտր. չափ տասն լտերց :
Décalobé, ած. բ. տասնաբլՓակ :
Décalogue, ա. տասնաբանեայ՝ տասնբանեան օրէնք՝ պատուիրանք , տասնպատգամեան օրէնք , տասնբանեան պատգամք :
Décalotter, ն. բառնալ՝ բանալ զծածկոյթն :
Décalquage, ա. վերատիանուՓիւն:
Décalque, ա. վերատիանումն , վերատիան. տ. **Calque, Fac-simile.**
Décalquer, ն. վերատիանել . *պատկեր մի ուրիշ Թղթի կամ կտաւի վերայ հանել . = ***Se*** —, դ. —իլ :
Décalvant, e, ած. ճեղիչ , կլընդացուցիչ , մաշտեցողական . teigne —e. [սեռ. պատենաՓեւից :
Décamère, ա.կ. տասնամասնիկ.
Décaméride, ի. տասներեակ :
Décaméron, ա. տասնօրեայ , տասնօրեակ . տասնօրեայ պատմուՓիւն . le — de Boccace.
Décamètre, ա. տասնմետր . երկայնուՓիւն 10 մետրի :
Décamétrique, ած. տասնմետրեայ , տասնմետրական :
Décampement, ա. չու բանակի , չուարարուՓիւն :
Décamper, ն. բառնալ՝ խաղացուցանել զբանակն , չուել , չու առնել , *բանակն վերցուցանել. 2. բ. խոյս տալ, ի փախուստ անապարել , * կրծիկն դնել , փախչիլ :
Décampia, ա. բ. դեկանպիա , դեկանպենի . ազգ քարաքոսի :
Décanailler (տէքանայլեէ) ն. խաժամուժատել . *խաժամուժէն հանել :
Décanal, e, ած. կարգերիցական. աւագ . juridiction —e. Districts décanaux.
Décanat, ա. կարգերիցուՓիւն , երիցուՓիւն կարգի . pendant son —. Le — de la faculté. հն. **Doyenneté.**
Décandre, ած. բ. տասնորձայ :
Décandrie, ի.բ. տասնորձայուՓի :
Décandrique, ած. բ. տասնորձային . système, organe —.
Décane, ա. տգ. տասնեակ . այսպէս կոչին ջրածխուկք (hydrocarbures).
Décanème, ա. բ. տասնաՓել . սեռ. տոհմի ասկլեպեայց :
Décaneuron, ա. բ. տասնաջիղ . սեռ. բեղնանակից վեռնոնասերից (**vernoniacées**).
Décaniller (տէքանիյլեէ) չ. ռ. ի բաց գնալ , մեկնիլ . veux-tu — de là? (Zola).
Décaniser, չ. կարգերիցել . * կարգերիցու տեղն բռնել՝ պաշտօնն վարել :
Décanoniser, ն. կանոնագրատել. ջնջել իկարգէ սրբոց . — un saint.
Décantage, ա., Décantation, ի. ամանումն . * տակն նստած հեղուկն ուրիշ ամանի մէջ պարպել . liquide décanté. || ***Se*** —, դ. —իլ :
Décanteur, ա. ամանող :
Décanthère, ած. բ. տասնաբեղնան :
Décapage, ա. ժանգաՓանումն , ժանգատումն : [մասն :
Décaparti, e, ած. բ. տասնա-
Décapelage, Décapèlement, ա. նւ. կլիատումն .
Décapeler, ն. նւ. կլիատել. քակել զկղՓկապն :
Décapement, ա. ժանգաՓանումն:
Décaper, ն. ժանգաՓանել , ժանգատել , * ժանգն հանել :
Décaper, չ. նւ. անդրագլխել . * գլխէն հրուանդանն անցնիլ :
Décapétale, ած. բ. տասնաՓերՓ, տասնՓերՓի . corolle —.
Décapeur, ա. ժանգաՓան :
Décaphylle, ած. բ. տասնատերեւ : [ին. **Décapodes.**
Décapides, ա. յ. կ. տասնոտունք.
Décapitalisation, ի. մայրաքաղաքատումն :
Décapitaliser, ն. մայրաքաղաքատել . *մայրաքաղաք լինելէ դադրեցունել :
Décapitation, ի. գլխատուՓիւն, գլխատումն , գլխաՓատուՓիւն :
Décapité, e, ած. գլխատեալ , գլխատ , գլխաՓատ :
Décapiter, ն. գլխել , գլխատել . *գլուխն կտրել . — un criminel.
Décapode, ա. կ. տասնոտն , տասնոտանի . || ա. յ. les —s, տասնոտունք , տասնոտանիք , տասնոտանեք . առաջին կարգ դասու ոլորկապատենից : [նաձեւ :
Décapodiforme, ած. տասնոտ-
Décapole, ի. հխ. դեկապօլիս , տասնքաղաքք . մասն Շրէաստանի :
Décaptérygien, enne, ած. ձբ. տասնաՓեռեակ :
Décaptiver, ն. գերատել . *գերուՓենէ ազատել :
Décapuchonner, ն. կնգղատել , գլնգուղն հանել . moine décapuchonné, կնգղազարդ՝ անկնգուղ աբեղայ . = ***Se*** —, դ. —իլ , իւր կնգուղն հանել :
Décarbonaté, e, ած. բլ. անածխատեալ . magnésie —e.
Décarbonater, ն. տգ. անածխատել . * հանել ածխային ՍՓուն :
Se décarbonater, դ. —իլ . կորուսանել զածխային ՍՓու :
Décarboniser, ն. տգ. բնածխատել . *բնածուխն հանել :
Décarburation, ի.բլ. բնածխատումն . հանելն զբնածխուկ :
Décarburer, ն. բլ. բնածխուկատել . զտել հանել զբնածխուկն . = ***Se*** —, դ. —իլ :
Décarbusnéine, ի. տգ. անբռնաճխաճատալօսկին . գոյանայ ի կրկնատոՓեններ ծովալօսային ՍՓուց (acide usnique).
Décardinaliser, ն. անկարդինալացուցանել , անճիրանատրել . *հանել կարդինալաց Թուէն :
Décarême (se) դ. քառասնորդատել . *քառասնից վնասն հանելու համար լաւ մի ուտել :
Décarrelage, ա. սալարկատումն:
Décarreler, ն. սալարկատել . հանել զսալարկումն . — une chambre.
Décarthrie, ի. մբ. տասնայօդ . վիջատ ինչ :
Décartonner, ն. անՓղՓակազմել . հանել զՓղՓակազմն . — des livres. [նոցատումն :
Décasernement, ա. զինուորա-
Décaserner, ն. զինուորանոցատել . * զինուորանոցի չնմանցունել . — un collège. [սերմն :
Décasperme, ած. բ. տասնա-
Décaspore, ա. բ. տասնաՓորճ . սեռ. տոհմի կորվիկեայց (épacridées).
Décasquer, ն. սաղաւարտատել . *սաղաւարտն հանել :
Décastère, ա. տասնլիտր . տ. **Stère.** [տասնսիւնեան :
Décastyle, ա. ճ. տասնասիւն ,
Décasyllabe, ած. եւ ա. տասնվանկ : [վանկեան :
Décasyllabique, ած. տասն-
Décatir, ն. արծնատել , * արծն * վայլունուՓիւնն հանել . — le drap, une étoffe. տ. **Catir.**
Décatissage, ար. արծնատումն :
Décatisseur, euse, գ. արծնատիչ :
Décatome, ած. կ. տասնաչատ , տասնաբաշխ . *տասն բաժնուած :
Décavaillonneuse (տէքաւալյոնէօզ) ի. եգ. հողակ , հողակոշատկոտոր . արօր ինչ բնկիչ հողակոշատց այգւոյ :
Décaver, ն. գանձատել. * մէկուն բոլոր խաղադրամն շահիլ . — un joueur, une joueuse.
Se décaver, դ. —իլ . * բոլոր իւր խաղադրամն կորսնցունել :
Décédé, e, ած. եւ գ. հանգուցեալ՝ մեռեալ , վախճանեալ , ննջեալ, ննջեցեալ. un enfant —. Un malade —.
Décéder, ն. մեռանել , վախճանել , փոխիլ յաշխարհիէ՝ յաստեաց , հրաժարիլ . il est décédé.
Déceindre, ն. լուծանել՝ հանել ի միջոյն . * մէջքէն քակել՝ հանել :
Décèlement, ա. սգբ. յայտնուՓիւն , յայտարարուՓիւն . le — d'un secret, d'un crime.
Déceler (je décèle, je décèlerai) ն. յայտնել , ի վեր հանել , յերեսան ի յայտ ածել , հոլանել. — un crime, la retraite d'un coupable. Ne me décèle point. 2. յայտնել , յայտ առնել , գուշակ լ. beautés qui décèlent le génie.

Se déceler, դ. յայտնել՝ ի վեր հանել զանձն, ի յայտ՝ յերեւան գալ, հոլանիլ, մերկանալ, * ինքնիրեն յայտնել, յայտնուիլ. 2. ո. յայտնիլ, յերեւան գալ, *երեւիլ. le cerf se décèle. La bête vient de —.

Déceleur, ա. յայտնիչ, գուշակ:

Decem (տէսէմ) *լատին բառ, որ կնշանակէ տասն, եւ բարդութեանց մէջ կմտնէ:

Décembre, ա. դեկտեմբեր, քաղց. au mois de —, ի — ամսեան, յամսեանն —ի:

Décemdenté,e, ած. բ. տասնատամն, տասնատամնեան:

Décemdiurne, ած. տասնօրեայ:

Décemfide, ած. բ. տասնաճիւրծ. հն. **Décafide.**

Décemloculaire, ած. բ. տասնբնիկեան:

Décemment (տէսաման) մ. ըստ պատշաճի, պատշաճաբար, վայելչաբար, վայելչապէս, պարկեշտաբար, * շնորհիւ. il fut — enterré. Se comporter —. Parler —. Il est vêtu —. Vivre —.

Décemnoval, ած. ա. ժմգ. տասնեամեայ. cycle —, — շրջան. լուսնական շրջան տասնեմեայ ամաց:

Décemparti, e, ած. բ. տասնամասն, տասնամասնեայ. calice —.

Décempède, ած. կ. տասնոտն, տասնաչափ:

Décemponctué, e, ած. բպ. տասնակէտ, տասնանիշ:

Décemvir (տէսէմվիր) ա. տասնպետ. մին ի տասն ատենակալաց նախնի Հռովմայեցւոց:

Décemviral, e, ած. տասնպետական. les pouvoirs décemviraux. Lois —es.

Décemvirat, ա. տասնպետութիւն:

Décence, ի. պատշաճ, պատշաճութիւն, պատշաճողութիւն, վայելչանք, վայելչութիւն, պարկեշտութիւն. il a une grande — dans ses expressions, dans son extérieur. Elle est toujours vêtue avec beaucoup de —.

Décène, ա. տգ. **Décylène.**

Décennaire (տէսէննէր) ած. տասնամեան:

Décennal, e (տէսէննալ) ած. տասնամեայ, տասնամեան. jeux décennaux. Fête —e, տասնամեակ:

Décennie (տէսէննի) ի. տասնեակ. շրջան տասն ամաց:

Décent, e, ած. պատշաճ, վայելուչ, պարկեշտ, պարկեշտաբարոյ. costume, maintien, langage —. Mise, conduite —e.

Décentoir, ա. սալարկոց:

Décentrage, ա. S. **Décentration.**

Décentralisable, ած. արտակենդրոնելի. pays —.

Décentralisateur, trice, ած. արտակենդրոնարար, ապակեդրոնարար, տարակեդրոնական:

Décentralisation, ի. արտակենդրոնումն, արտակենդրոնարարութիւն, ապակեդրոնումն, ապակեդրոնացումն, տարակեդրոնացումն, բաժանումն. la — des pouvoirs, des affaires.

Décentralisé,e, ած. արտակենդրոն, արտակենդրոնարար. pays —. Administration —e.

Décentraliser, ն. տարակենդրոնել, արտակենդրոնել, արտակենդրոնարարել, ապակեդրոնել, բաժանել. — l'administration. = *Se* —, դ. —իլ:

Décentralisme, ի. արտակենդրոնութիւն:

Décentration, ի. ած. արտակենդրոնութիւն. հեռացումն ի կենդրոնէ. la — des tubes.

Décentrer, ն. ած. արտակենդրոնել. հեռացուցանել ի կենդրոնէ. — les verres d'une lunette. = *Se* —, դ. —իլ, արտակենդրոնանալ:

Décénylène, ա. տգ. տասնաջրածնաբենաձխուկային:

Décénylénique, ած. տգ. տասնաջրածնաբենաձխուկային. acide —, — ային:

Décepteur, ա. խաբեպատիր, վրիպեցուցիչ:

Déceptif, ive, ած. պատրիչ, պատիր, խաբող, խաբեբայ. éloquence —ive. Moyens —s.

Déception, ի. պատրանք, խաբէութիւն. cela s'est fait sans fraude ni —. C'est une véritable —. 2. անհանդիպութիւն, դժբեւանք, յուսախաբութիւն, յուսախաբութիւն, յուսավրիպութիւն, վրիպանք. avoir une —, յուսավրիպիլ, յուսավրէպ՝ յուսախաբ լ. il a éprouvé de grandes —s. Ce fut pour lui une cruelle —.

Déceptivement, մ. պատրանօք, խաբէութեամբ:

Décercler, ն. շրջանակատել. * շրջանակն հանել. — un tonneau.

Décernement, ա. սահմանումն. 2. ընձեռումն, պարգեւումն. le — des récompenses, պարգեւաբաշխութիւն:

Décerner, ն. տալ, սահմանել. — une peine contre un méfait. — un mandat d'amener. 2. տալ, ընձեռել, շնորհել, պարգեւել. — des récompenses, des honneurs, une couronne. Le roi lui décerna des éloges pour sa belle conduite. — la palme à qn., — ուժք զբրաբեան. l'Académie française lui décerna le prix de vertu.

Se décerner, դ. ընձեռիլ, * տրուիլ. 2. ընձեռել, պարգեւել անձին, * ինքն իրեն տալ:

Décès, ա. մահ, փոխումն՝ հրաժարումն յաշխարհէ. les — ont surpassé les naissances. || Acte de —, մահագիր. || vente après —, յետմահ վաճառ. վաճառումն յետ մահուան. || les —, վախճանմունք:

Décevable, ած. դիւրապատիր, դիւրախաբ, վաղապատիր, * դիւրաւ խաբուող:

Décevant, e, ած. պատրիչ, պատիր, խաբուսիկ, խաբող. espoir, charme —. Promesses, paroles, apparences —es.

Décevoir (լծ. իբրեւ **recevoir**) ն. պատրել, խաբել, յուսախաբել. — qn. Il m'a bien déçu avec toutes ses belles paroles. Ses espérances ont été déçues. Il a été déçu dans ses espérances.

Se décevoir, դ. — զանձն, անձնախաբ լ:

Déchaîné, e, ած. շղթայազերծ, արձակեալ ի շղթայից:

Déchaînement, ա. շղթայազերծումն, զայրացումն, զայրոյթ, զայրուցք, կատաղութիւն. — des passions, des vents, des flots.

Déchaîner, ն. արձակել ի շղթայից, շղթայազերծ առնել. — les captifs, un chien. 2. փ. զայրացուցանել, զայրագնեցուցանել, կատաղեցուցանել, գրգռել, դիմել, յարուցանել. il déchaîne toute sa cabale contre vous. — la colère, les passions.

Se déchaîner, դ. ի բաց թօթափել զշղթայսն, շղթայազերծ լ. le chien s'est déchaîné. 2. դ. —, դիմել՝ յարձակել կատաղաբար, շնչել՝ փչել բռնաշունչ. les vents se déchaînèrent avec furie. La tempête qui s'était déchaînée, s'apaisa à la fin. 3. փ. զայրանալ, զայրագնիլ, կատաղիլ, ճանրացաւումն՝ պարտոխաճափ լ. — contre, sur qn.

Déchalander, ն. յաճախորդատել. կորուսանել զյաճախորդսն:

Déchalasser, ն. խեչակատել. * խեչակներն հանել:

Déchaler, ն. նաւ. գոգաբաց լ. (խրած նաւի):

Déchanter, չ. բ. խոնարհիլ, վիջանել, * լեզուն փոխել, քիմն խոնարհիլ, լեզուն քաշել. il faudra bien qu'il déchante. Je le ferai —, խոնարհեցուցից զնա:

Déchapellement, ա. փեղուրատումն. * փոքր ակռային պատկն հանելով արմատն պահելն:

Déchaper, ն. ձուլատել. * ծափծուին պատած կաղապարն հանել:

Déchaperonné,e, կնգղատատուր, կնգղատ. oiseau —.

Déchaperonner, ն. ո. գնգղատել. * որսաճուշոց աչքերն գոցող կաշեայ գլխանոցն հանել. — un oiseau. 2. ճ. քուատել. * պատին քուածեւ յարկն հանել. muraille déchaperonnée.

Décharge, ի. բեռնաթափ, բեռնաթափութիւն, բեռնահանք, բեռնահանութիւն. faire la — des marchandises, des balles, des colis. 2. բեռնընկեցումն, բեռնընկեցութիւն. * բեռն նուազցուցանելն. la — d'un plancher. 3. ճ. բեռնաթարթ (գերան, երկաթ). 4. զ. արձակումն, * պարպումն (հրացինոց). — d'artillerie. 5. բ. une — de coups de bâton, գան, գանահարութիւն, * ծեծ. 6. հոսանք, հոսածակ. բերան սահանաց՝ առազանի. pratiquer une —. Tuyau de —, հոսախողովակ. խողովակ հոսանաց, ուստի արտաքս հոսեն ջուրք առազանի, ջրանցից. 7. ջրամբար. 8. փ. — d'humeurs, հոսումն հիւծոց (մարմնոյ). 9. աւելորդարան. 10. կուտոց. pièce de —. 11. հաստատագիր, վճարագիր, արձակագիր. 12. փ. սփոփումն, սփոփութիւն, ներեալութիւն. c'est une — considérable pour l'Etat. 13. անդորրութիւն, դիւր, հանդարտութիւն. la — de la conscience. 14. դտ. նպաստատուր՝ բարի վիճակ, ջատագովութիւն. par-

ler à la — de qn., խօսել ի — ուրուք. témoins à —, ջատագով՝ նպաստախօս վկայք. il n'a rien dit à la — de l'accusé, չառաց ինչ ի — ամբաստանելոյն. 15. տպ. չորաձուղթ. Թերթ Թղթոյ ի չորացուցանել զոպագրեալ տառս:

Déchargement, ա. բեռնթնկեցումն, բեռնաՁափումիւն, բեռնահանումն. — d'un navire, des voitures. Faire le —. 2. զ. դատարկումն, պարպումն (հրազինաց).

Déchargeoir, ա. սահանաբերան. քերան սահանաց, խողովակ. 2. գլխան (ոստայնագործի, յոր պատառէ հետզհետէ գկտաւն գործեալ):

Déchargeur, ն. բեռնահան:

Décharger, ն. բեռնահանել, բեռնաՁափել, *բեռն, բեռներն Յափել՝ իջեցուցանել. — des marchandises, des ballots, des pierres, du blé. 2. դատարկացուցանել, * պարպել. — un navire, une voiture, un portefaix, un cheval. 3. բառնալ գբեռն՝ զծանրաբեռնուԹիւն, ՊեՊեւացուցանել. — le plancher. եւ փ. ելանել՝ մեկնիլ ի սենեկէ՝ ի բնակարանէ, *խուցէն դուրս ելլել. || — un arbre, ՊեՊեւացուցանել զծառն (յապաւելով զաւելորդ ոստոն կամ զանչափ պտուղն). || — son estomac, son ventre, Յափել՝ ՊեՊեւացուցանել զստամոքսն, զորովայն. || փ. — son cœur, բանալ զսիրտն. || — sa bile, sa colère sur qn., Յափել յոք զմաղձն՝ զցասումն՝ զբարկուԹիւն իւր. || — son poison sur qn., ՅունաՁափ լ. յոք. || — sa rancune sur qn., ոխաՁափ՝ պարտոխաՁափ լ. յոք. 4. — un accusé, խօսիլ ի նպաստ ամբաստանելոյն, չառագով կալ, տալ վկայուԹիւն բարի. — d'accusation, ազատ կացուցանել յամբաստանուԹենէ, ամբաստիր առնել. || — qn. d'une dette, ազատել, ազատ կացուցանել, արձակել զոք ի պարտուց. || — un registre, la feuille d'un messager, նշանակել անդէն գրնդունելուԹիւն իւրաց. || — un compte, չնչել ի հաշուէն զգումարսն հատուցեալս. 5. ի. ազատել, ազատ կացուցանել, գերծուցանել, *հանդարտեցուցանել. — sa conscience. Je l'ai déchargé de ce soin, de cette affaire. On m'a déchargé de toute responsabilité. 6. արձակել, * պարպել (հրազէնս). — le fusil, հրացան —. 7. — un coup, հարուած տալ, հարկանել, գան հարկանել. — un coup de poing sur la tête de qn., հանել ուժեղ կռուիս ի գլուխն, կռփել՝ կռփահարել զգլուխ ուրուք. 8. տպ. — des formes, հանել զՊանաքն որ ի վերայ դրից.

Décharger, չ. արտաւել, *պղպիլ. cette encre décharge. 2. խոնաւանալ, խոնաւիլ, գիջանալ.

Se décharger, դ. Յափել գբեռն, *պարպել. le navire se déchargea, Յափեաց նաւ գբեռն. — d'un fardeau. 2. — le ventre, պղպել, *փորն պարպել՝ ելլել. 3. — sur qn. d'une chose, յանձն առնել ուժեղ գիմն, *բանի մը հոգն մէկուն տալ, || — d'une faute sur un autre, արկանել յանցանս ի վերայ ուրուք, *սխալն մէկուն վերայ դնել. 4. Յափել, հոսիլ. 5. *պարպուիլ հրացանի. 6. ուժգունիլ, գունատիլ, *գոյնն նետել. le bleu se décharge.

Déchargeur, ա. բեռնահան:

Décharmer, ն. հմայաՁափել, հմայալուծել. *հմայքն լուծել՝ բակել:

Décharné, e, ած. մսազուրկ, մարմնաքանց, մսաՁափ. des os —s, — ցամաքեալ՝ կնդակացեալ ոսկերք. 2. ծխրեալ, ծնգեալ, երիՁացեալ, *մսաՁափ, նիհարցած. visage —. Mains —es. 3. փ. անզարդ, անպաճոյճ, *չոր ցամաք. style —. 4. անբեր. sol —, — երկիր. || arbre —, ոստաքանց՝ *ցղերն քշուած ծառ:

Décharnement, ա. մարմնաքանցումն, մսաՁափումն:

Décharner, ն. մսազուրկ՝ մարմնաքանց՝ մսաՁափ առնել, մսաՁափել. 2. ծխրել, ծխրեցուցանել, * ոսկր կաշի դարձնել. սաստիկ նիհարացունել. la maladie l'a tout décharné. 3. փ. — son style, մերկացուցանել ի զարդուց, անզարդ՝ անպաճոյճ կացուցանել զոնն.

Se décharner, դ. ծխրիլ, ծնգիլ, մսաՁափիլ, * ոսկր կաշի դառնալ, սաստիկ նիհարնալ. ce cheval se décharne.

Décharpir, ն. * կռուտլներն զտել:

Déchassé, e, անց. հանեալ, *հանուած. cheville —e.

Déchassé, ա. կր. ձախաքայլ (ի պարս. հակադիրն chassé).

Déchassement, մ. հանումն. — d'une cheville.

Déchasser, չ. կր. ձախաքայլ առնել, ձախաքայլել (ի պարս.).

Déchasser, ն. հանել. — une cheville.

Déchaulage, ա. նգ. կրաջրաման:

Déchaumage, ա. նգ. խոզանաքաղ, խոզանահերկ. քաղ՝ հերկ խոզանաւոր անդոյ. faire le —, խոզանաքաղ՝ խոզանահերկ առնել:

Déchaumé, e, անց. խոզանաքաղ, խոզանահերկ, նախահերկ. champ —. Terre —e.

Déchaumer, e, իգ. խոզանաքաղ՝ խոզանահերկ առնել, նախահերկել. — un champ.

Déchaumeur, ա. խոզանաքաղ (գործի):

Déchaussage, տ. **Déchaussement**.

Déchaussé, e, ած. բոկացեալ, բոկ, բոկոտն, անգուրկայ, անկօշիկ. || mur —, որմ խորխոյուն, * կերուած պատ. || dent —e, լընդազերծ, բաժակեալ, արմատաբաց ատամն. որոյ մի մասն արմատոյն ոչ եւս պատի լնդօք:

Déchaussement, ա. տմոյկումն. 2. մգ. լնդազերծումն, լնդազատումն. 3. նգ. բաժակումն, բրումն (*ծառի բոլորտիքն):

Déchausser, ն. տմոյկել, բոկացուցանել, լուծանել՝ հանել զկօշիկս՝ զգուրկայս յոտից ուրուք. — qn., տմոյկել, բոկացուցանել զոք, հանել զկօշիկս ուրուք. || փ. n'être pas digne de — qn., չլինել արժանի լուծանելոյ զկօշկաց կօշկաց ուրուք, չկարել համեմատել ուժեղ զանձն իւր. || — un mur, փորել՝ խորխորել զյատակ որմոյ, ի բաց բառնալ զիմն հիմանց նորա, * պատին տակն բառնալ, * հիմն ուռել. || — une dent, լնդազատ՝ լնդազերծ առնել զատամն. — un arbre, բաժակել, հոլամերկել, *արմատին՝ բունին բոլորտիքն փորել:

Se déchausser, դ. տմոյկիլ, բոկանալ, լուծանիլ՝ հանել զկօշիկս՝ զգանկապատս իւր, հանել զոտ ոտիցն, *գուլպան՝ ոտքի տակէն հանել, բոբիկնալ. 2. լնդազերծ լինել. 3. բաժակիլ:

Déchausseuse, ի. բաժակիչ (գործի):

Déchaussoir, ա. լնդազերծ (գործի լնդերն ակռայից զատելու):

Déchaux (տէշօ) ա. սանդալաւորք, անգանկապատք, անգուրկայք. սանդալակիր Կարմելիտք. S. Carme.

Dèche, ի. ա. աղէտք, պղտութիւն, խեղճուԹիւն. je suis dans la —.

Déchéance, ի. անկումն, կորուստ. — de privilège, ջնջումն իրաւանց. 2. անկումն, գահընկեցուԹիւն. la — de Louis XVI. 3. փ. անկումն, կործանումն:

Déchénite, ի. հբ. դեշենաքար:

Déchet, ա. կորուստ, վնաս. le — d'une chose, dans une chose. Causer du —. Éprouver du —. Il a du —. 2. —, նուազումն, նուազուԹիւն. son autorité a éprouvé un grand —. 3. կղկղանք, խեշտանք, խեղշտանք, * կոտրտուք «տէօքիւնիւթ, գըրքնիք». 4. փ. նուազումն, կորուստ. il y a déjà bien du — dans son talent, dans sa beauté.

Déchéteur, euse, ած. եղկելի, * խեղճ:

Décheveié, e, ած. հերաթափ, գիսախուռ. femme —e.

Décheveler (je déchevelle; je déchevellerai). ն. հերաթափ առնել. խառնակել զհերս ուրուք. — qn.

Se décheveler, դ. հերաթափ՝ գիսախուռ լ., խառնակել զհերս իւր:

Déchevêtré, e, ած. պախուցաՁափ. * ծամն հանած. cheval —, jument —e.

Déchevêtrer, ն. պախուցաՁափ առնել. *հանել ձիու պախուցն՝ ծամն. 2. փ. — qn. հանել զպախուց ուրուք. Ցողուլ ազատ:

Décheviller, ն. երիՁաՁափ առնել, * երիՁն հանել «չիվիյի չըգարմագ». = ***Se*** —, դ. երիՁաՁափ լ., *երիՁն ելլել:

Déchiffonner, ն. * ճմռՁկածն շտկել. = ***Se*** —, դ. *ճմռՁկածն շըտկուիլ:

Déchiffrable, ած. ընԹեռնլի, վերծանելի, *կարդացուելու, քակուելիք. écrit, lettre, écriture —.

Déchiffrement, ած. վերծանումն, վերծանուԹիւն, ընԹերցումն, * քակելն. — d'une lettre, des inscriptions cunéiforme. 2. եժ. ընԹերցումն. — d'une romance.

Déchiffrer, ն. լուծանել, վերծանել, ընԹեռնուլ, *քակել, կարդալ. une écriture difficile à —, դժուարընԹերց գրուԹիւն. — une correspondance secrète, une lettre, des inscrip-

tions. 2. եմ. քննեռնում, վերծանել, կարդալ. — un air. եւ կ. il déchiffre bien. Elle ne déchiffre pas mal. 3. փ. քննեռնում, վերծանել, ի վերայ կալ՝ հասանել, հասու՝ խնդամտուս լ., — une affaire, une intrigue, la vérité. ‖ բ. — գր., հասու լ. բարուց ուրուք:

Se déchiffrer, դ. քննեռնում, վերծանիլ, *կարդացուիլ, բանալիլ. cette affaire se déchiffre.

Déchiffreur, euse, գ. քննեղող, վերծանող, նշանալոյծ, *կարդացող, բանող. 2. եմ. քննեղող, վերծանող. un habile, un mauvais —. Une excellente —euse.

Déchiqueter (je déchiquette, tu déchiquetteras) ն. ցաւառել, բզբզել, ճերմռոել, ճերճատել, խզռել, իծուէնս ծուէնս պատառել, կափառել, *բզիկ-բզիկ ընել, բզկռել, կտրռել. — la chair, la peau, une étoffe, une volaille. ‖ բ. — un livre, ցաւառել, չարաչար քննադատել զմատեան. = *Se* —, դ. ցաւառիլ, * բզբռիլ:

Déchiqueteur, euse, ած. ցաւառիչ, *կտրող:

Déchiqueture, ի. ցաւառ, կտրռած, *կտրուած. faire des —s à une robe.

Déchirage, ա. քակառուն (լաստի). ‖ bois de —, քակառափայտ, քակռեալ փայտ:

Déchirant, e, ած. գլխիչ, ապեկիչ, ապերկիչ, ապերկոտիչ, ապերկոտող, սրտառուչ, սրտաճմլիկ. կսկծեցուցիչ. spectacle —. Cris —s. Situation, douleur —e. Désespoir —.

Déchiré, e, ած. պատառեալ, բզբզեալ, քզքզեալ, պատառուն, պատառատուն, ցրցուն. ses habits —s, հանդերձապատառ. tout —, բզբզեալ, քզքզեալ, պատառատուն, *բզիկ բզիկ. être —, tout —, *պատառուած՝ բզիկ բզիկ հագուստ կրել. 2. փ. avoir le cœur —, սրտապեկ՝ սրտակոծ՝ սրտաճմլիկ՝ ապերկիչ լ.:

Déchirement, ա. պատառումն, պատառուած, կնճռումն, ճոպռումն. 2. փ. — de cœur, ապերկիչութիւն, ապերկոտիչ, մորմոք, մորմոքանք, մորմոքումն, կսկիծ. ‖ — d'entrailles, ապերկոտիչ, ապերկոտիչումն, *սաստիկ խոցոտուկ «սանց». 3. յ. պատառումունք, պատառակուածիւնք, պատառակումունք, երկպատառակուածիւնք, անմխիթարութիւնք, աղմուկք չփոթից. les longs —s auxquels l'Italie fut en proie.

Déchirer, ն. պատառել, ցելուլ, փեռնկել, ճոպռել, քզքզել, քանցել, ձրձել, ցրցոտել, ցաւառել, կեղեքել, գիշատել, գէշ գէշ՝ յօշ յօշ պատառել, յօշել, յօշատել, երգիծանել, * պատռտել. — sa robe, un acte, un contrat. Le tigre déchire sa proie. ‖ — un bateau, ջախջախել՝ խորտակել զնաւն (ինացնել). ‖ — une blessure, պատառել՝ խարխալել՝ բանալ զվէրս եւ փ. նորոգել զցաւս. ‖ զ. — la cartouche, պատառել զվառօդին (ի լնուլ զիրացանն). 2. փ. պատառել, պատռտել, երկպատռակել, փեռնկել. — la société. Pourquoi nous — par des guerres civiles? Rome se vit déchirée. 3. փ. — la terre, — les entrailles, le sein de la terre, պատառել՝ պեղել զերկիր՝ զծոց երկրի. ինրկել. 4. փ. — l'âme, les entrailles, le cœur, գլուլ՝ կեղեքել, գալարել զաղիս, տղեկիզել, մորմոքել, մորմոքագուացանել, կսկծեցուցանել. 5. հրգիծանել, չարախօսել, անուանարկել, Աշնամանել. sa mémoire fut déchirée. — son prochain. ‖ — qn. à belles dents, չարիս խօսել զուարիք նախատանօք. * բզիկ բզիկ ընել ձեզ. ‖ բ. — l'oreille, les oreilles, անախորժ լ. ականջաց, *ականջ խայթել:

Se déchirer, դ. պատռտիլ, ցելուլ, պատրտատիլ, * պատռուիլ. 2. պատռտել զանձն. 3. պատռտել՝ գիշատել զմիմեանս, զմիմեանս երգիծանել, չարախօսել՝ չարախօս լ. զմիմեանց, *իրարու միսն ուտել:

Déchireur, ա. նաւաջախջախ, նաւախորտակ. գործատու խորտակիչ հնացեալ նաւաց:

Déchirure, ի. պատռտուած, փեռնկուած, *պատռուած, խզտուած. elle a fait une — à sa robe. Il y a une — à votre habit.

Déchoir (je déchois, tu déchois, n. déchoyons, v. déchoyez, ils déchoient; je déchoyais; je déchus; j'ai կամ je suis déchu; je décherrai; je décherrais; déchois; que je déchoie; que je déchusse (pas de part. présent); déchu, ue.) չ. անկանիլ, յանկածուիլն իջանել, կործան անկանիլ, *իյնալ. — de son rang, de sa réputation. Je suis triste d'être déchu de tes bonnes grâces. — dans l'estime. 2. փ. անկանիլ, նուազիլ, տկարանալ. son crédit, sa fortune commence à —. 3. անկանիլ, տկարանալ ճերուքեամբ, *գառամանալ, խռիվիլ, իյնալ. il commence à —.

Déchouement, ա. հանումն:

Déchouer, ն. հանումն (խրեալ նաւի), *խրած նաւն հանիլն. — un vaisseau.

Déchristianisation, ի. անքրիստոնէանալ, անքրիստոնեայ լ.:

Déchristianiser (*Se*) դ. անքրիստոնէանալ, անքրիստոնեայ լ.:

Déchu, e, անց. **Déchoir** բայի. անկեալ, վայրանկեալ, տապանկեալ, անկած. être — du pouvoir, անկանիլ՝ անկած լ. յիշխանութենէ. — de son prévilège. Roi —, գահընկէց արքայն. les anges —s, երկնընկէց հրեշտակք. 2. փ. անկեալ, վրիպեալ. âme —e de la grâce divine. — de son espérance, յուսակորոյս՝ յուսախաբ:

Déci (տէսի) տասնա (որ յայտ առնէ զտասրաբաժանմունս մետրական դրութեան):

Déciare, ա. տասնորդական:

Décidé, e, ած. վճռեալ, ահիմանեալ, հաստատեալ, *որոշուած. il était — dans le conseil, հաստատեալ էր ի խորհրդեան. — d'avance, կանխորոշ. 2. հաստատախորհ, հաստատամիտ, համարձակ, անյողդողդ, խիզախ, խրոխտ, ձեռնեպնդ, դիմագրաւ. une fois — sur sa conduite. A me désobéir, êtes-vous —? Homme —. Un langage, un air —. Son style n'a point de caractère —.

Décidément, մ. վճռապար, վճռաբար, որոշապէս, հաստատ, հաստատապէս. prendre — son parti. — il ne viendra pas. 2. արդարեւ, ճշմարտիւ, ստուգիւ, ստուգապէս, ազատիմ. —, je me marie. — vous êtes fou. —, je ne veux pas.

Décider, ն. վճռել, հաստատել, ահիմանել, որոշել. — une affaire, une question. Que décidez-vous? Nous décidâmes de lui écrire. — d'avance, կանխորոշել. 2. միտս դնել, արկանել ի միտս, հաստանեցուցանել. il m'a décidé à partir.

Décider, չ. վճիռ տալ՝ հաստանել, վճռել, ահիմանել, որոշել. le sort en décidera. Ne décidons jamais à la légère. Je suis décidé à partir. — de la paix. Les chambres ont décidé que... Décidez entre lui et moi, դատ արա ընդ իս եւ ընդ ինա.

Se décider, դ. դնել ի մտի, հաստատել ի միտս՝ զիտս իւր, ահիմանել, որոշել. je me décide à rester. Allons, décidez-vous. 2. վճռել, ահիմանել, յոժարանալ, *վճռուիլ, որոշուիլ. tout se décide par l'intérêt et par la force. ‖ — pour qn., ի կողմն ուրուք անցանել, * միկռան կողմն անցնիլ. — pour qc., ընտրել՝ լաւագոյն համարել զիմն, * քան մի որոշել:

Décideur, ա. վճռաւոր, ահիմանիչ, որոշող. — impitoyable.

Décidu, e, ած. բ. անկած, *ընկած. corolle, feuille —.

Décigramme, ա. տասնորդագրամ. տասներորդ մասն գրամի. un — de prussiate.

Décilitre, ա. տասնորդալիտր. տասներորդ մասն լտրի:

Décimable, ած. տասանորդելի. champ, terre —.

Décimaire, ած. տասնական, տասնորդական. arithmétique —.

Décimal, e, ած. տասնորդական. une matière —e. 2. Թր. տասնորդական. calcul —. Nombres décimaux. Système —, — դրութիւն. fraction —e, — կտորակ:

Décimale, ի. Թր. տասնանորդական. տասնորդական կտորակ:

Décimalité, ի. տասնորդականութիւն:

Décimane, ած. ախ. տասնօրեայ. fièvre —.

Décimateur, ա. տասնանորդիչ «էօշիւր ալան»:

Décimation, ի. տասանորդութիւն. * վիճակով տասնէն մին մեռցունելն:

Décime, ի. տասանորդ «էօշիւր». 2. ա. տասնորդ. տասներորդ մասն փրանկի:

Décimer, ն. հխ. հռ. տասանորդել. սպանանել վիճակաւ զմին ի տասանց. — une armée, une ville, les habitants d'une ville. 2. փ. տասանորդել, կտորել, ջարդել, ճարակել. le choléra a décimé la popula-

tion. Le feu de l'ennemi a décimé ce régiment. || — par le fer, սրոյ ճաթակ առնել.

Se décimer, դ. տասանորդիլ, *տասանորդուիլ, ջարդուիլ:

Décimètre, ա. տասանորդամետր. տասներորդ մասն մետրի:

Décimétrique, ած. տասանորդամետրական, տասանորդամետրեան: [տասներորդ. գրի՝ 10^0:

Décimo, մ. տասներորդ անգամ,

Décine, ի. տգ. հն. **Décénylène.**

Décinique, ած. տգ. հն. **Décénylénique.**

Décintrage, Décintrement, ա. ճ. ողնոցատումն. բառնալն զողնոյցն կամարաց, այսինքն զատաղձագործ շինուածն:

Décintrer, ն. ճ. ողնուցատել, հանել զողնոյցն կամարաց՝ այսինքն զատաղձագործ շինուածն:

Décintroir, ա. ար. խկոց. *երկու բերնով ուրագ որմաշինաց:

Décipium (փիօմ) ա. հբ. խաբուկ: [ժանգն խարկի:

Décipine, ի. տգ. խարուկին.

Décirconcire, ն. անթլփատել. *թլփատութենէ հրաժարեցունել, հրեայ՝ մահմէտական չանել:

Décirconcision, ի. անթլփատութիւն. հրաժարումն ի թլփատութենէ:

Déciré, e, ած. մոմատ. chambre —e. [նել. — un parquet.

Décirer, ն. մոմատել, *մոմն հա-

Décisif, ive, ած. վճիռ, վճռական, հաստ, կտրողական, սահմանիչ, որոշիչ, որոշողական, *կըտրուկ. d'un ton —, վճիռ եւ հաստ բանիւք. d'un air —, վճռաբար. le moment —, վճռական պահ՝ ժամանակ. bataille —ive, բաղդատահման պատերազմ. 2. վճռող, վճռատու, վճռակի. il est hardi, —.

Décision, ի. վճիռ, սահմանումն, որոշումն, որոշողութիւն, վճռականութիւն, խորհուրդ. une — administrative, ministérielle. — préalable, կանխորոշութիւն. suprême —, գերագոյն որոշութիւն. la — du roi. Les —s, որոշմունք. || prendre une —, դնել ի մտի, հաստատել, որոշել, *որոշմունք մի անել. 2. հաստատամտութիւն. il manque de —. 3. որոշմնագիր:

Décisivement, մ. վճռաբար, վճիռ իմն հատանելով, վճռածեւապէս, *որոշ, որոշակի. dire, parler, s'expliquer, se prononcer —.

Décisoire, ած. իգ. վճռական, որոշիչ. serment —, — երդումն:

Décistère, ա. տասնորդաստեր. տասներորդ մասն ստերի:

Décivilisable, ած. անքաղաքակրթելի. peuple —.

Décivilisant, e, ած. անքաղաքակրթական. principes —s. Doctrines —es.

Décivilisateur, trice, ած. եւ գ. անքաղաքակրթիչ. *քաղաքակրթութիւնն ատող:

Décivilisation (սիօն) ի. անքաղաքակրթութիւն:

Décivilisé, e, ած. անքաղաքակիրթ. peuple —.

Déciviliser, ն. անքաղաքակրթել, *քաղաքակրթութենէ հանել. — un peuple, une nation.

Déclamateur, ա. հ. ճառասաց, հրապարակախօս. un excellent, un mauvais —. 2. ճոռոմաբան, կոկոզաբան, ճամարտակ. un — ridicule, fatigant. 3. հռետոր՝ ուսուցիչ պերճախօսութեան (ի դպրոցս նախնեաց). 4. ած. ճոռոմ, ճոռոմաբան, կոկոզաբան, ճամարտակ. un style, un ton —, — ոճ՝ բանք:

Déclamatif, ive, ած. ճոռոմ, ճոռոմաբան. les formes déclamatives.

Déclamation (սիօն) ի. ճառասացութիւն, հրապարակախօսութիւն, արտասանութիւն, բացախօսութիւն, ձեւախօսութիւն. 2. ճոռոմաբանութիւն, կոկոզաբանութիւն, ճամարտակութիւն. tomber dans la —. Une ennuyeuse —. 3. պշնամանիկ բանք՝ ճառ, պշնամանք. son plaidoyer ne contient que des —s contre sa patrie.

Déclamatoire, ած. հրապարակախօսական, բացախօսական, արտասանական, ձեւախօսական. art —. 2. ճոռոմ, կոկոզաբան, ճոռոմաբան, ճամարտակ. style —.

Déclamer, ն. հրապարակախօսել., արտասանել, բացախօսել, ձեւախօսել, ոգել. — un discours. Il a déclamé son rôle avec âme.

Déclamer, չ. ճոռոմանալ, ճոռոմաբանել, ճառատել, կոկոզաբանել, ճոռոմս խօսիլ, արտասանել, խաղալ բանիւք ի վերայ, խօսիլ հակառակ, յարձակիլ. — contre qn. [etc.

Déclanche, etc., տ. **Déclenche,**

Déclarable, ած. յայտարարելի:

Déclarateur, ած. հրատարակիչ, յայտարար:

Déclaratif, ive, ի. ած. իգ. յայտարար, յայտարարան. titre, acte —.

Déclaration, ի. յայտարարութիւն, զեկուցումն, ճանուցումն, հրատարակումն, հրատարակութիւն. — publique, solennelle. — de mariage. — de guerre, ճանուցումն՝ հրատարակ՝ ազդ մարտի. il a fait sa — devant le juge. 2. յայտարարութիւն, սիրայայտնութիւն. il lui fit sa —. Faire une — d'amour կամ faire une —, sa —, յայտնել զսէր իւր, սիրայայտ ել., սիրայայտել, *իւր սէրն յայտնել. le vieillard fit en bégayant une — tendre. 3. յայտագիր, համար, պիւ. donner une — de son bien.

Déclaratoire, ած. յայտնիչ, յայտարար, յայտարարող. acte, sentence —.

Déclaré, e, ած. յայտնեալ, ճանուցեալ, զեկուցեալ. valeur —e, յայտարեալ արժէք. 2. ի. յայտնի, բացադէմ. ennemi —, ոխերիմ՝ ըշնամի. ami —, մտերիմ՝ կարեւոր բարեկամ. partisan —, — կուսակից:

Déclarer, ն. յայտնել, յայտ առնել, յայտարարել, ճանուցանել, զեկուցանել, հռչակել. — ses intentions, son amour, nettement sa pensée. — un complot. — hautement, հրապարակաւուր՝ աշխարհազոյժ առնել. — des marchandises à la douane. || — un décès, une naissance, ճանուցանել վարչութեան զմահ՝ զծնունդ ուրուք. 2. հրատարակել. — un acte, un mariage nul. — rebelle. — innocent, անպարտ —՝ առնել՝ կացուցանել. — la guerre, պատերազմ —՝ յարուցանել, ձայն տալ մարտի.

Se déclarer, դ. յայտնել, յայտնի լ., ի յայտ՝ յերեսս գալ, ի վեր երեւիլ՝ ելանել, հրատարակիլ. la colère de Dieu se déclare. La guerre se déclara. L'orage se déclare. L'hiver se déclare. 2. յայտնել զանձն՝ զիւրս իւր, *ինքնգինքն ցուցուցանել. ennemi, պշնամի լ՝ կրկիլ. || — pour qn., լինել ի կողմն՝ ի մերէ ուրուք, մեկն ածել ուժք, *մեկուն կողմն լ., մեր եղլել. || — contre qn., պշնամի յառնել՝ կրկիլ, լինել ընդդէմ ուրուք, *մեկուն դէմ եղլել:

Déclassé, e, ած. դասընկեց, արտադաս, արտակարգ, դասազուրկ. c'est une personne —e.

Déclassement, ա. արտադասութիւն, դասազրկութիւն, արտակարգութիւն. — de la rente. Faire, opérer le —.

Déclasser, ն. արտակարգել, արտադասել, դասազրկել, *կարգն՝ դասն ածել. 2. արտադասել. հանել զոք յընկերական դասակարգէն իւրմէ, արտադասել. ջնջել զնաւազն յարձանագրէ դասուց:

Se déclasser, դ. արտադասիլ, դասընկեց՝ դասազուրկ լ., *իւր դասէն՝ դասակարգէն ելնել:

Déclenche կամ **Déclanche**, ի. մք. մկնակ. լեզուակ մղլակի:

Déclenchement, Déclanchement, ա. մք. մկնակումն. *շարժումն կեցուցանելն. տ. **Enclenchement.**

Déclencher, ն. մկնակել. բառնալ զմղլակն «չըրթլադը աչմագ». 2. մք. շարժումն կեցուցանել:

Déclericaliser, ն. նբ. կղերատել, *կղերական բնութենէ հանել:

Déclic (տէքլիք) ա. մք. շարժակալ, զսպակ. *զսպանակ կամ ճանկ ինչ որոց հանմամբն շարժի մեքենայն. 2. երկրաթակ (ի վարսել գլխոց յերկիր «Քօզմաք»):

Déclieuxie, ի. բ. դեկլիէօքսիա. տունկ ի տոհմէ տորոնաաերից:

Déclimater, ն. կլիմատել, բնափոխել, օդափոխել, *կլիմայն՝ օդն՝ բնութիւնն փոխել տալ տնկոց՝ կենդանեաց:

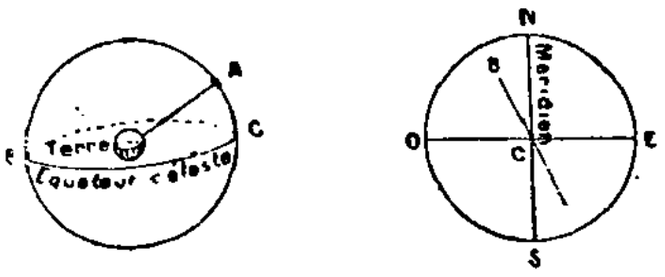
Déclin, ա. խոնարհումն, փուլ. le — du jour, խոնարհիլ՝ տարաժամել աւուր. sur le — du jour, ի խոնարհիլ՝ ի տարաժամել աւուրն, ընդ երեկս աւուրն. le jour est à son —, խոնարհի, տարաժամի օրն. le jour est sur son —, տարաժամեալ է օրն. || le — de la vie, վերջայր. à son —, au — de ses jours, de ses ans, ի վերջայս իւր. en son —, շիջելափառ. || le — de la beauté, de l'amour, խոնարհիլ՝ պակասել՝ նուազել գեղոյ, սիրոյ. 2. աս. — de la lune, պակասել՝ նուազել՝ հիւծանել՝ հիւծել փուլ լուսնի. 3. զգ. զսպանակ (շնկան

հրացանի « միւֆենք խօրսու »):

Déclinabilité, ի. ք. հոլովականութիւն:

Déclinable, ած. ք. հոլովական, հոլովելի:

Déclinaison, ի. ք. հոլովումն (անուանց). 2. աս. խոտորումն. —

astronomique. Parallèles de —, զուգահեռականք խոտորման. — magnétique, մագնիսական —.

Déclinant, e, ած. խոտորեալ, խոտոր, խոտորիչ, հակեալ. 2. plan —, — մակարդակ. 3. փ. խոնարհեալ, անկած. pouvoir —. 4. ք. հոլովական:

Déclinateur, ա. բգ. խոտորաչափ. հն. **Déclinatoire.**

Déclination (սիօն) ի. հ. S. **Déclinaison.**

Déclinatoire, ած. իգ. իրաւամերժ, իրաւամերժական. moyen —. Exceptions, fins —s. 2. ա. իրաւամերժ. մերժումն իրաւանց դատարութեան, * ուրիշ դատարան խնդրելն. présenter, appuyer un —. Faire signifier un —. 3. բգ. խոտորաչափ. հն. **Déclinomètre.**

Décliné, e, ած. ք. վայրահակ:

Déclinement, ա. հակումն, խոտորումն:

Décliner, չ. աս. խոտորիլ. հեռանալ աստեղ ի հասարակածէ. 2. բգ. խոտորիլ. հեռանալ ի հիւսիսոյ մագնիսացեալ ասղան. 3. փ. խոնարհիլ, նուազիլ. le jour décline, խոնարհի՝ տարաժամի օրն, դառնայ օրն յերեկս. la maladie, la santé, la beauté, l'esprit, la puissance décline. Les forces déclinent. La religion décline. Je décline vers la vieillesse, յալեւոյր՝ ի ծերութիւն խոնարհիմ:

Décliner, ն. իգ. մերժել, չընդունել, ոչ ճանաչել. — une juridiction. la compétence du tribunal civil. 2. փ. մերժել, չընդունել, ի բաց դարձուցանել. il déclina l'honneur qu'on voulait lui faire. Je décline un tel honneur. 3. ք. հոլովել (զանունս). — son nom, ասել զանուն իւր, յայտնել զանձն. il fut obligé de — son nom.

Se décliner, դ. ք. հոլովիլ. 2. մերժիլ:

Déclinomètre, ա. բգ. խոտորաչափ:

Décliquer, ն. մք շարժակալատել. արձակել զշարժականն. S. **Déclic.**

Décliquetage, ա. կառչատումն:

Décliqueter, ն. ձգ. կառչատել. * կառչն (cliquet) անուոյ ակռաներին հանել:

Déclive, ած. զառիվայր, լեռի, * դարձուածոյ. terrain —.

Décliver, չ. խոնարհիլ. le soleil déclive à son couchant. La lune déclive.

Déclivité, ի. զառիվայրութիւն, * դարուվարութիւն. la — d'un terrain.

Décloîtrer, ն. վանատել. * վանքէն դուրս հանել:

Se décloîtrer, դ. վանատիլ, * վանքէն ելնել, վանքն ձողուլ:

Déclore ն. ցանկատել, * ցանկն հանել, բանալ. — un champ, un jardin.

Déclos, e, ած. ցանկատ, բացեալ, բաց, արձակ. ce parc est — en plusieurs endroits. 2. փ. lèvres —es, բաց շրթունք:

Déclouer, ն. բեւեռատել, * բեւեռն՝ գամն հանել. — des planches, des tapis.

Se déclouer, դ. բեւեռաձափ լ.՝ բակիլ, * գամն, գամերն հանուիլ. cette planche se déclone.

Décoaguler, ն. մակարդատել. = ***Se —,*** դ. —իլ:

Décochement, ա. արձակումն, նետածգութիւն. — d'un trait.

Décocher, ն. արձակել, նետածիգ լ., նետս արձակել, * նետ նետել. — une flèche, un trait, նետածիգ լ. նետ արձակել. — un arc, ընդ գիրկս մտանել. 2. փ. արձակել, * նետել. — un trait de satire, une épigramme. — contre qn. les traits de sa vengeance. || ասի եւս հգ. — un compliment, une œillade.

Se décocher, դ. արձակիլ, * նետուիլ. les traits malins qui se décochèrent dans ce salon sur les absents. 2. արձակել միմեանց. * իրարու նետել. — des flèches, des traits, նետածիգ լ. միմեանց, * իրարու նետ նետել:

Décoconnage, ա. բժժատումն:

Décoconner, ն. բժժատել, * բըժժնկրն զատել:

Décocté, ա. դգ. եփոյ, եփոց, բուսախառշ. «մաֆպուխ». un —.

Décoction (տէքոքսիօն) ի. դգ. եփ՝ եփումն, խարշումն (բժշկական նիւթոց ի հեղուկի). 2. եփոյ, եփոց, եփուկ, բուսախառշ «մաֆպուխ»:

Décoctum (ծօմ) տ. **Décocté.**

Décognoir, ա. տպ. տօսախերիճ. երիճ տօսախեայ ի պէտս տպագրողաց:

Décoiffé, e, անց. հերարձակ, գիսախուիւ, * մազերն աւրուած. femme —e. 2. խցատ, * խիցն ելած. bouteille —e.

Décoiffement, ա. գլխադրատումն:

Décoiffer, ն. գլխադրատել, * գլխադիրն աւրել. — qn. 2. հերարձակ՝ գիսախուիւ առնել. * մազերն աւրել. le vent l'a toute décoiffée. 3. — une bouteille, խցատել, * շիշին խիցն հանել, բանալ. եւ ը. ըմպել, * խմել.

Se décoiffer, դ. գլխադրատիլ, * գլխադիրն աւրել. 2. գիսախուիւ առնել զմիմեանս. խառնակել զհերս միմեանց, * իրարու մազերն աւրել:

Décoincement, ա. սեպատումն:

Décoincer, ն. սեպատել, * սեպերն հանել:

Décolérer, չ. ո. չբարկանալ. je viens de passer dix jours sans —, * ոսան օր անցուցի առանց բարկանալու:

Décollation (տէքօլլասիօն) ի. գլխատումն, գլխատուիճն. la — de saint Jean-Baptiste. — par le glaive.

Décollement (տէքօլլման) ա. անջատումն, մաճուցատումն, * կպցուցածն հանելն:

Décoller (տէքօլէ) ն. անջատել, մաճուցատել. * կպցուցած բանն հանել. — du papier. || — une bille, անջատել՝ հեռացուցանել զգնդակն ի գունդվարէ (billard).

Se décoller, դ. —իլ, * ելլել. ce papier se décolle. 2. անջատել՝ հեռացուցանել զգնդակն ի գունդվարէ, * գնդակն գունդվարէն զատել:

Décolletage, ա. մերկապարանոց

Décolleté, e (տէքօլճէ) ած. մերկապարան, մերկապարանոց, մերկատիս, մերկուս, ուսամերկ, լանջաբաց, լանջամերկ, բացօձիք, անօձիք. femme —e. 2. փ. լկտի, լիրբ, * բաց. des propos —s.

Décolleter (je décollète, je décolletterai) ն. մերկապարան՝ մերկապարանոց առնել, * օձիքն բանալ. — une robe. 2. մերկապարան՝ մերկապարանոց՝ մերկատիս առնել, մերկանալ.

Se décolleter, դ. մերկապարան՝ մերկապարանոց՝ մերկատիս լ., շրկիլ, մերկանալ. cette femme se décollète trop.

Décolleur, euse, գ. անջատիչ, մաճուցատիչ:

Décolorant, e, ած. գունատիչ. propriété —e d'une substance.

Décoloration, ի. գունատուիճն, այլագունուիճն, ժժգունուիճն, գունաճափուիճն. 2. փ. — du style, —՝ անշքուիճն ոճոյ:

Décoloré, e, ած. գունատ, գունաճափ, ժժգոյն, տգոյն, տմոյն. des roses —es. Tableau —. Œil, front —. 2. փ. style —, —՝ անշուք ոճ:

Décolorer, ն. գունատել, տրժգունել, այլագունել, տմոյն առնել. le vinaigre décolore les lèvres. 2. փ. —. il était souffrant et la souffrance décolorait pour lui la nature.

Se décolorer, դ. —իլ, հատանել գունոյ. son teint, ce tableau se décolore. 2. փ. անշքանալ, անզարդ լ. son style s'est décoloré.

Décolorimètre, ա. գունատաչափ, ժժգունաչափ:

Décoloris (րի) ա. ար. հ. ժժգունութիւն:

Décombant, e, ած. ք. վայրանկ:

Décombler, ն. դատարկացուցանել, * պարպել. — un fossé.

Décombrement, ա. բլաճատումն, * փլաճն վերցունելն:

Décombrer, ն. փլաճատել, * փլաճն՝ դերբուկն վերցունել. — une cour.

Décombres, ա. յ. փլատակք, աւերակք, փլաճք, դերբուկք «մօլօզ». ||փ. —. les — qu'une révolution laisse après elle.

Décommander, ն. հակայանձնել. յետս կոչել զյանձնեալն՝ զյանձնարարութիւն. 2. հակաիրամայել. յետս կոչել զիրաման՝ զիրաւէրն, * ետ ձգել. — un dîner. Le bal fut décommandé.

Décommettre, ն. հա. քակել. — un cordage. [S. **Commodo.**

De commodo et incommodo,

Décompléter (je décomplète, je décomplèterai). ն. Պակացուցանել, Պակցուցանել, պակասացուցանել, պակասաւոր առնել՝ *ընել. — une collection.

Décompliquer, ն. պարզել, բառնալ զդժուարութիւնս. — une affaire, une question politique.

Décomposable, ած. տարրալուծելի, լուծանելի, քակտելի. corps —. mot —.

Décomposant, e, ած. տարրալուծիչ, լուծիչ, քակտիչ. principe —. Force —e. Action —e.

Décomposé, e, անց. բգ. եւ ոգ. տարրալուծեալ. corps —. Substance —e. 2. ած. լուծեալ, եղծեալ, եղծ, խաժարեալ. visage —. Traits —s.

Décomposer, ն. տարրալուծել, տարրախոխել, տարրալուծել, քակտել. — un corps, l'eau. || — la lumière, — գոյն. 2. չգ. վերածել, շրջել. — un polygone en triangles. 3. լուծանել, վերլուծանել. — un discours, une phrase, une idée. 4. լուծանել, տարրալուծել, ապականել, քայքայել, *ատել, հոտեցուցանել. la chaleur décompose les matières animales. — le sang. — la figure, les traits, ապականել զդէմս՝ զերեսս.

Se décomposer, դ. տարրալուծիլ, տարրալուծիլ, տարրաքայքայիլ, քակտիլ. 2. ծոլիլ, ապականիլ, յաղիլ, քայքայիլ, շռշիլ, *ատտիլ. cette liqueur, le sang se décompose, 3. ապականիլ, եղծանիլ, *ատտիլ. à cette vue son visage se décomposa. Les traits se décomposèrent.

Décomposition (սիօն) ի. ոգ. քայքայումն, քակտումն, տարրալուծումն, տարրալուծութիւն, տարրաքայքայութիւն, տարրաքաշխուածքն. — des substances animales, du sang, des humeurs. — chimique. 2. չգ. շրջումն, վերածումն, շրջուած. — d'un polygone en triangles, d'un produit en facteurs. 3. փ. քայքայումն, քայքայուած, բաժանումն. — d'une idée, d'une phrase. 4. փ. ապականութիւն, եղծումն, *ատտիլն. — du visage, des traits.

Décompression, ի. ճնշատուփ:

Décomprimer, ն. ճնշատել, *ճնշումն հանել:

Décompte, ա. հաշուահատ. հատանելին ի հաշուէ՝ ի հատուցանելի գումարէ. il y a du —. Il y a tant de —. Faire le —, — առնել. հատանել ինչ ի հաշուէն՝ ի հատուցանելի գումարէն. 2. —. հատեալն ի հաշուի՝ ի հատուցանելի գումարէ. payer le —, հատուցանել զ—ն. 3. փ. դերեւանք յուսոյ՝ ակնկալեաց, յուսախաբութիւն, խաբ. trouver du — dans une affaire, չգտանել զայն շահաւէտ որչափ յուսացեալն էր. Il y a beaucoup de — dans les choses de la vie. Quel — dans la réalisation de nos espérances!

Décompter, ն. հաշուահատել. առնել զհաշուահատ իրիք. հատանել՝ նուազեցուցանել ինչ ի հատուցանելի գումարէ. — une somme. 2. փ. նուազել զկարծիսն, կարծազեղչել, կարծազեղչ առնել, ի դերեւ հանել զյոյսն, յուսախաբել. Il y aura bien à —. Trouver à —. Il faut —.

Déconcertant, e, ած. խռովիչ. վրդովիչ, այլայլիչ, շուարիչ. une attitude —e. Il m'a regardé avec une impudence —e.

Déconcerté, e, ած. այլայլեալ, խռովեալ, շփոթեալ, շուարեալ. machine —e. Personne —e. Esprit, ennemi —.

Déconcertement, ա. խռովութիւն, ամբոխումն, շփոթ, շփոթութիւն, շուարումն:

Déconcerter, ն. խանգարել զդաշնակութիւն՝ զվիճակաւոր վիրաւորութիւն երգոց, խառնակել. — tout un orchestre. Une voix discordante suffit pour — toutes les autres. 2. խանգարել, ապաւաղել, եղծանել, քայքայել. — toute la machine du corps. 3. փ. ի դերեւ հանել, վրէպ կացուցանել, ընդունայն առնել, *փուճ հանել. cette victoire déconcerte les alliés. Il déconcerte leurs desseins. 4. խռովել, վրդովել, շրփոթել, ամբոխել, շուարեցուցանել. cette réponse le déconcerta. Il faut peu de chose pour le —.

Se déconcerter, դ. կորուսանել զդաշնակութիւն. voix qui se déconcertent. 2. խանգարիլ, քայքայիլ, ապաւաղիլ, եղծանիլ. à la mort la machine se déconcerte. 3. փ. խռովիլ, վրդովիլ, շփոթիլ, ամբոխիլ, շուարիլ, *տակնուվերայ լ. il ne se déconcerte pas facilement.

Décone, ա. ոգ. դեկոն. հեղուկ ջրածնաթնածխուկ (hydrocarbure).

Déconfès (տէֆօնֆէս) ած. անխոստովան, *անխոստովանանք. mourir —, — մեռանիլ:

Déconfire (յծ. իրին **Confire**) ն. հ. ապատապատ խորտակել՝ կոտորել զՁշնամին. — les ennemis. || բ. — զո. ի նեղ արկանել, ըմբերանել՝ պատանդել զոք:

Déconfit, e, անց. **Déconfire** քայի. չարաչար հարեալ, չարախտավէտ. ennemi —. Armée —e.

Déconfiture, ի. բնաջինջ կոտորած զօրաց. grande, sanglante —. 2. կոտորած, ջարդ. faire — de, կոտորած առնել, կոտորել, ջարդել. les chasseurs ont fait une grande — de gibier, որսորդքն մեծ ինչ նախճիրս որսոց կոտորեցին. 3. կործանումն, անկածութիւն. անկարութիւն հատուցանելոյ. sa — est complète. Tomber en —, կործանիլ «քիւլ օլմագ». la — de cette maison n'a étonné personne.

Déconfort, S. **Découragement.**

Déconforter, S. **Décourager.**

Déconnaître, ն. չճանաչել:

Déconsacrer, ն. սրբատել, անսուրբ՝ աննուիրագործ առնել:

Déconseiller, ն. շրջել զոք ի խորհրդոց, չտալ խորհուրդ. *միտքն վոխել՝ դարձունել, խորհուրդ չտալ «ճայտըրմագ». — une chose à qn. Je ne lui conseille ni ne lui déconseille cette entreprise. Si l'on m'avait consulté, j'aurais déconseillé ce mariage. || ասի հս — զո.

Déconsidération, ի. անպատուաբերութիւն, անմեծարանք, անմեծարութիւն, անյարգութիւն. — générale, publique. Tomber en —, անպատիւ՝ անյարգ՝ անմեծար՝ անմեծարելի լ.:

Déconsidéré, e, ած. անպատիւ, անմեծար, անմեծարգի, յարգակորոյս, հանրաւականորոյս. un homme —. Cette compagnie est fort —e.

Déconsidérer (je déconsidère, je déconsidérerai) ն. անյարգելի՝ անպատիւ՝ անմեծար՝ անմեծարգի առնել՝ կացուցանել. cette action l'a déconsidéré.

Se déconsidérer, դ. անյարգիլ, անպատիւ՝ անմեծար՝ անմեծարգի զանձն առնել՝ կացուցանել, — լ. — par une mésalliance, par une mauvaise action.

Déconsolé, e, ած. անմխիթար:

Déconstitutionnalisation (սիօն) ի. անսահմանադրութիւն, սահմանադրասրութիւն:

Déconstruction (սիօն) ի. քակումն, քակտումն (վերնայից, շինուածոց, բանից):

Déconstruire, ն. քակել, լուծանել. — une machine. 2. բ. —. յարմակ բան վերածել. — des vers. = *Se —,* դ. —իլ:

Décontenancé, e, անց. խռովեալ, շփոթեալ, շուարեալ. quand il est en compagnie, il est tout —.

Décontenancer, ն. խռովել, շրփոթել, շուարեցուցանել. — qn.

Se décontenancer, դ. —իլ. շուարիլ. ce jeune homme se décontenance très aisément.

Déconvenue, ի. ձախողանք, չաջողութիւն, ապէտք. il m'a conté sa —. Vous savez la — qui lui est arrivée.

Décor, վիժակ, զարդ. cet architecte entend bien le —. 2. յ. վիժակք, զարդանկարք, տեսլազարդք, շրջազարդք, Ռատերազարդք. les —s de cet opéra sont splendides. On ne va voir cette pièce que pour les —s. [դարիլ:

Décorable, ած. վիժակելի, զար-

Décorateur, ա, ճ. վիժակարար, զարդանկարիչ, զարդարիչ. habile, excellent —. 2. ած. զարդարիչ. peintre —, զարդանկարիչ:

Décoratif, ive, ած. վիժակական, զարդարական, զարդարիչ. les arts —s. Peinture —ive.

Décoration, ի. ճ. վիժակաւորումն, զարդարումն. la — d'un salon. 2. զարդարանք, շքեղազարդութիւն. La fierté toujours a été la vaine — de la médiocrité. 3. զարդանկար (Ռատերց). changement de —. Le feu prit aux —s. 4. օրէն պատուոյ, պատուանշան, շքանշան. porter une —, նշանակիր լ. postuler, obtenir une —, կրել,

խնդրել, ընդունել զպատուհաս։

Décorder, ն. քակել. — une corde.

Décoré, e, ած. զարդարեալ, զարդագրեալ, պաճուճեալ, զարդարուն. une chambre —e avec goût. 2. պատուանշանաւոր, շքանշանակիր, նշանակիր. — de Chéfakat, շէֆքաթաշուք. cet homme est — de plusieurs ordres. 3. ա. un —. les —s.

Décorer, ն. զարդարել, զարդագրել. — un édifice, un théâtre. 2. փ. զարդարել, պաճուճել, շքեղազարդել, շքեղացուցանել, պայծառացուցանել. cette multitude d'étoiles qui décorent le firmament. Les génies qui ont décoré le siècle de Louis XIV. La grâce décorait son front et ses discours. 3. զարդարել, պճնել, քողարկել. ils ont décoré du nom de sagesse leur insensibilité. 4. տալ օրէն պատուոյ՝ պատուանշան, պատուել՝ շքեղացուցանել նշանաւ պատուոյ. — qn. de l'ordre du Saint-Esprit. եւ լոկ, տալ զնէգեան պատուոյ. l'empereur le décora sur le champ de bataille.

Se décorer, դ. զարդարիլ, պճնիլ. d'une aimable pudeur son front se décora. 2. զարդարել՝ պճնել զանձն. — d'un titre qu'on n'a pas mérité.

Décorner, ն. եղջերատել, եղջերախիլ առնել, *եղջիւրներն խլել. — un taureau. ‖ նե. il vente à décorner les bœufs, սաստկաշունչ՝ բռնաշունչ է հողմն. 2. եղջիւրատել, *գրքին երեսի՝ խաղաթղթոց եղջիւրներն շտկել։

Décoromanie, ի. զարդամոլութիւն։

Décorticage, ա., **Décortication** (սիօն) ի. կեղեւումն։

Décorticant, e, ած. կեղեւիչ։

Décortiquer, ն. կեղեւել, կեղեւազերծ առնել. — un arbre, des graines. = *Se* —, դ. —իլ։

Décortiqueur, euse, ած. կեղեւիչ։

Décorum (տէքօրօմ) ա. պատշաճք, վայելչութիւն, բարեվայելչութիւն. garder, observer le —, պահել զ—, պատկառ կալ պատշաճից. blesser le —, չպահել զվայելչութիւն, ընդդէմ գործել պատշաճից. garder le — de la divinité, le — philosophique. Gardez votre —.

Décottage (տէքոթաժ) ա. ար. կաղապարահարութիւն. *չորս կողմէն կաղապարին զարնելն մէջի տիպարն հանելու համար։

Découcher, չ. արտաննկողնել, արտաննջել, գիշերօթել, ցայգօթ առնել. *անկողնէն՝ տնէն դուրս պառկիլ. depuis quelque temps, il découche souvent.

Découcher, ն. արտաննկողնել. *մէկն անկողինէն քշել. — qn., — զոք։

Se découcher, դ. արտաննջել. *տնէն դուրս պառկիլ. անկողնէն ելլել։

Découcher, ա. արտաննջ, *տրնէն դուրս պառկիլն. frais de —, ծախք արտաննջի, արտաննջածախք։

Découdre (լծ. իբրեւ **Coudre**) ն. կարատել, *կարածն քակել, կարն քակել. — un habit. 2. ո. —, պատառել. le sanglier a découdu le ventre à un de nos chiens.

Découdre, չ. ք. en —, կռուիլ, ոգոռիլ, մաքառիլ, մրցիլ, վիճել. l'ennemi s'avance, nous allons en —. il veut plaider, il faut en —.

Se découdre, դ. կարատիլ, քակիլ, *քակուիլ. cette doublure se découd, s'est décousue. 2. փ. leur amitié se découdra bientôt, լուծցի ընդհուպ բարեկամութիւնն նոցա, *թիչ ժամանակէն բարեկամութիւննին պիտի ապուի. ‖ les affaires se décousent, commencent à —, ոչ բարւոք ընթանան իրք, տակաւ ձախողին իրք, *գործերն գէշ կ'երթան, կսկսին գէշ երթալ։ [*խոզին խորխն հանել։

Découenner, ն. խորխատել,

Découlant, e, ած. բղխիչ, բղխող, ծորուն, ծորան. la terre de promission était une terre —e de lait et de miel.

Découlement, ա. հ. ծորումն, հոսումն, կաթումն. le — des humeurs.

Découler, չ. ծորիլ, հոսիլ, բղխել, կաթիլ. le sang découle de sa blessure. La sueur découle de son front. 2. փ. —. la raillerie, l'injure, l'insulte leur découlent des lèvres. 3. բղխել, ելանել, ծագիլ, յառաջ գալ. de ce principe découlent plusieurs conséquences.

Découpage, ա. ար. կտրատումն, կտրատուած։

Découpe, ի. կտրուած, պճնահատումն, *կտրելու կերպ։

Découper, ն. կտրել, կտրատել, յօշել, յօշատել, մանր հատանել. — une volaille, une étoffe, la broderie. 2. կտրել, փորել. — une figure. = *Se* —, դ. —իլ։

Découpeur, euse, գ. կտրատիչ, կտրող։ [(մեքենայ)։

Découpeuse, ի. մբ. կտրտող

Découple, ա. զուգատումն. արձակելն զզոյգս որսաշանց։

Découplé, e, անց. զուգատեալ, զուգազերծ. chien —. ‖ jeune homme bien —, երիտասարդ մարմնագեղ՝ յաղթանդամ՝ աւազանն։

Découpler, ն. ո. զուգատել, արձակել զտոն զուգեալ որսաշանց, արձակել զզոյգս որսաշանց. 2. փ. արձակել, *դրկել. — des gens après qn., — աբս զկնի ուրուք, *մէկուն ետեւէն մարդիկ —. 3. ա. S. **Découple**. [դոց։

Découpoir, ա. կտրատիչ, ջարդ-

Découpure, ի. կտրատումն, կտրատած, ծուէնք։

Découragé, e, ած. վհատեալ, լքեալ, վհատ, սրտաբեկ. je suis —.

Décourageable, ած. վհատելի, սրտաբեկիչ։

Décourageant, e, ած. վհատացուցիչ, վհատիչ, լքուցիչ, լքիչ, սրտաբեկ, սրտաճաք. une nouvelle —e.

Découragement, ա. վհատութիւն, լքումն, սրտաբեկութիւն, սրտաճաքութիւն. être, tomber, rester dans le —, վհատիլ, սրտաբեկ՝ սրտաճաք լ. se laisser aller au —, վհատիլ, լքանիլ, սրտաբեկ լ. — absolu, extrême. Abandonner qc. par —. Se laisser aller au —. Un profond —.

Décourager, ն. վհատել, վհատեցուցանել, լքուցանել, լքել, սրտաբեկ՝ սրտաճաք առնել. — qn.

Se décourager, դ. վհատիլ, լքանիլ, լքիլ, սրտաբեկ՝ սրտաճաք լ. — au moindre obstacle. Il s'est découragé de cette entreprise. Qui ne se décourage pas, անվհատ։

Décourber, ն. ուղղել, *ծռեալն շտկել, շիտակցուցանել. — une perche.

Découronné, e, ած. պսակաւոր, պսակակրոյս, պսակազուրկ, պսակընկեց, պսակամերկ. roi, front —, tête —e.

Découronnement, ա. պսակազրկումն, պսակընկեցութիւն, պսակազրկութիւն։

Découronner, ն. պսակահարել, պսակընկեց՝ պսակազուրկ՝ պսակակրոյս առնել. ‖ փ. —. de quel droit viennent-ils — une gloire? 2. հալածել ի բարձանց զիշխանին, տիրել ամրոցաց. 3. պ. անգլուխ առնել, *ծայրն կրտրել. — un arbre.

Décours (տէքուր) ա. փուլ՝ մաշումն՝ նուազիլ՝ հիւծանիլ՝ պակասիլ՝ փոքրկանալ լուսնի. le — de la lune. 2. բժ. նուազումն. sa pneumonie est dans le —.

Décousu, e (անց. **Coudre** բայի) կարատեալ, քակեալ, քակ, *կարն քակուած. habit —. 2. փ. անյօդ, կցկցուն, անզօր. parole —e. 3. ա. քակուած, անյօդութիւն. le — de son style. Le — de la conversation.

Décousure, ի. քակուած, *քակուածք. cela n'est pas déchiré, ce n'est qu'une —. La — de mon habit. 2. ո. պատառուած, վէրք (որսաշանց յերևսաց երէոց)։

Découvert, e, ած. անծածկ, անսքող, հոլանի, մերկ, բաց, անծածկոյթ, անպատրուակ, մերկ գլխով, մերկագլուխ, բացաւ գլխով, գլխաբաց, մերկամարմին, մերկանդամ. une maison encore —e, անյարկ տուն. tête —e, գլխաբաց, avoir la tête —e, գլխաբաց լ., *գլուխն բաց լ. allée —e, անստուեր՝ անհովանի ճառուղի. pays —, բաց՝ անծառ՝ անանուռ երկիր. dans ce pays les femmes ne vont jamais à visage —, բացաւ երեսօք՝ անսքող, *երեսն բաց՝ բաց երեսով. 2. փ. ազատադէմ, անպատրուակ. agir, se montrer à visage —. 3. Deniers —s, առձեռն՝ պատրաստ դրամ. à deniers —s, պատրաստ՝ առձեռն դրամով, պատրաստադրամ. 4. փ. բաց, մերկապարանոց, յայտնի. mettre à —, յերեսս ածել, ի վեր հանել. 5. գտեալ, յայտնեալ. l'Amérique —e par Christophe Colomb. 6. բաց, անպաշտպան, անպատըսպար. cette ville est —e du côté du Levant. 7. նշմարեալ. l'ennemi — de loin. 8. ա. վճ. բաց, Ներքին, *բացն, պակասն «աչքդ». les —s du trésor.

A —, մ. բաց, ի բացի, անյարկ, բացօթեայ «աչըգտա». nous étions à —. 2. բաց, անծածկոյթ. combattre à —. || Joueur à —, անինչ՝ բաց խաղացող. 3. անպատրուակ, մերկապարանոց, յայտ յանդիման, յայտնապէս. il lui a dit la chose tout à —. 4. վճ. être à —, անինչ՝ բաց լինել. չունել ինչ գրաւական փոխանակ պահանջիցն. opérer, vendre à —, անինչ՝ ի բացի գործել՝ վաճառել, * բացէն գործել, վաճառել. արժէից առուտուր ընել առանց ձեռքն ունեցուածոյ զանոնք. || voiture —e, անյարկ կառք:

Découverte, ի. գիւտ, գտումն, յայտնութիւն. la — d'un secret, d'une vérité, de l'Amérique. Les —s des savants. Faire une —, հնարել, գտանել, *գիւտ ընել. 2. զ. դիտումն, լրտեսութիւն. aller à la —, envoyer à la —, — երթալ՝ առաքել ի դիտել, ի լրտեսել (զթշնամին):

Découverture, ի. յարկաւորումն, *յարկն՝ տանիքն բանալն:

Découvrement, ա. բացումն, *բանալն, բացուիլն:

Découvreur, ա. գտիչ, գտակ. le — de l'Amérique.

Découvrir (լծ. իբրեւ **Ouvrir**) ն. հոլանել, հոլանի առնել, բանալ, մերկանալ, մերկել. — un plat, un vase. || — un malade, վրան բանալ հիւանդի, * բացուիլ. || — sa tête, բանալ՝ ապակուրել զգլուխ իւր. || — ses épaules, հոլանել գուն, մերկապարանոց՝ մերկատիտ լ. || — son jeu, բանալ՝ ցուցանել զխաղն (ի սկիզբն խաղի). եւ վ. հոլանել, յայտնել, յերեան ածել զկարիսըդս՝ զգալտնիս իւր. || ի խաղս ճաղրանքի եւ տապալոյ, բանալ. 2. բանալ, անպաշտպան՝ անպատսպար՝ անպատսպարան թողուլ. — la frontière, une place. 3. գտանել, յերեան ածել. — un trésor, une source. Colomb à découvert l'Amérique. 4. գտանել, հնարել. — la boussole. 5. հոլանել, հոլանի՝ մերկապարանոց առնել, գտանել, յերեան՝ յայտ ածել, ի վեր հանել, յայտնել, ի վեր այլ հասանել, իմանալ. — le mystère, un complot, la vérité. 6. տեսանել, նշմարել. du haut de la montagne on découvrait une quantité surprenante d'îles. On découvrait les vaisseaux de la flotte ennemie.

Se découvrir, դ. հոլանիլ, բանիլ, *բացուիլ. ce malade s'est découvert en s'agitant. 2. բանալ, ապակուրել զգլուխն. *գլխարկն հանել. — par respect devant qn. 3. հոլանիլ, մերկանալ, մերկատիտ՝ մերկապարանոց լ., * բացուիլ. cette femme se découvre trop. Elle se découvre la gorge. 4. յայտ՝ յերեան գալ, յայտնի՝ ծանօթ լ., ի վեր ելանել. il m'a découvert son cœur, son secret, յայտնեաց զանձն՝ զմիտս իւր, *բացուեցաւ ինձ. je ne me suis découvert qu'à lui seul. 5. տեսանիլ, նշմարիլ, * տեսնուիլ. l'avenir se découvrait à leurs yeux. 6. գտանիլ, հնարիլ, *գտնուիլ, հնարուիլ. l'Amérique a été découverte par Colomb. 7. ոչ քաջ պաշտպանել՝ պատսպարել զանձն (ի վիճակի). il se découvrit et il reçut un coup d'épée dans la poitrine. 8. զ. ի վտանգ արկանել զանձն, դիմագրաւ լ. վտանգաց. ce soldat se découvre trop.

Décrampiller, ն. բանալ (*մետաքսն նորակոյտն եռեւ). — la soie.

Décramponner, ն. ճանկատել, * ճանկն հանել. = *Se* —, դ. —իլ, *ճանկն ելլել:

Décrassage, ա. կեղտատումն:

Décrassement, ա. կեղտատումն. 2. ազնուականացումն. գալն յապատոհմութենէ՝ յազնուականութիւն:

Décrasser, ն. կեղտատել. մաքրել, սրբել՝ ջնջել զաղտն. — les mains, la tête d'un enfant. || անխ. ce savon décrasse très bien. 2. փ. եւ բ. հրահանգել, կրթել, յղկել. on le met quelque temps au collège pour le — un peu. 3. ազնուականացուցանել. * ապատոհմ մէկուն ազնուականութիւն տալ. on en a fait un baron pour le —.

Se décrasser, դ. բ. կեղտատել, մաքրել զանձն, *մաքրուիլ. allez vous —, petit malpropre. 2. հրահանգիլ, կրթիլ, յղկիլ, * կրթուիլ. il commence à — un peu. 3. ազնուականանալ, գալ յազնուականութիւն, * ազնուականութեան հասանիլ. il acheta une charge pour —.

Décravater, ն. վզկապատել, *վզկապն՝ վզնոցն հանել. =*Se* —, դ. — իւր:

Décrédité, e, ած. վարկատ, վատանուն, անուանարկ, վատահամբաւ, *վարկն՝ պատիւն աւրուած:

Décréditement, ա. վարկատումն, վարկաւորումն, վատանունութիւն, անուանարկութիւն, վատահամբաւութիւն:

Décréditer, ն. վարկատել, վատանուն՝ անուանարկ առնել. la mauvaise foi décrédite un négociant. 2. փ. —, գծծել. il vaut mieux — le vice par le mépris. Voilà ce qui a décrédité ses doctrines.

Se décréditer, դ. վարկատիլ, անուանարկ՝ վատանուն լ., գծծիլ, * անունն աւրուիլ:

Décrépir, ն. ծեփատել, * ծեփն հանել. — un mur.

Décrépissage, ա. ծեփատումն, ծեփատութիւն, * ծեփն քերելն:

Décrépit, e, ած. խոր՝ զառամեալ, զառամ, * ցնդած, խուֆած «պունամբշ». vieux, vieillard —, —՝ աղճատեալ ծեր. vieillesse —e. Un lion —. Age —. Femme —e, — կին:

Décrépitant, e, ած. շառաչիւն, ճարճատուն. sel —.

Décrépitation (սիօն) ի. ոգ. շառաչիւն, ճարճատիւն (աղի ի հուր), *չծռծոց:

Décrépiter, չ. շառաչել, ճարճատել *չծռտալ (աղի ի հուր):

Décrépitude, ի. զառամութիւն, խոր ծերութիւն, * ցնդածութիւն, խուֆածութիւն. état de —. Être dans la —, dans la dernière —. — anticipée. 2. փ. զառամութիւն. — des empires, des nations, des sociétés. La — du cœur humain.

Decrescendo (տէքրէշէնտօ) մ. եժ. նուազագնայն, ձայնացացաբար. նուազեցուցանելով զաստկութիւն ձայնից. || ը. նուազելով. sa réputation va —.

Décret, ա. վճիռ. les —s du ciel. Les —s divins. 2. հրովարտակ. — impérial, royal. Rendre un —, — առնել՝ հանել. 3. վճիռ, օրէնք (եկեղեցական). les —s des conciles. — dogmatiques, disciplinaires. 4. կ. պատուէր, հրաման, պատուիրագիր, հրամանագիր. — de prise de corps. 5. փ. վճիռ, դատակնիք. les —s du destin, du sort, de la Providence.

Décrétale, ի. հրովարտակի (քահանայապետից Հռովմայ):

Décrétaliste, ա. հրովարտակագէտ. հմուտ պապական հրովարտակաց:

Décréter, ն. վճռել, վճիռ տալ, հրամանագրել, հաստատել վճռով՝ հրովարտակաւ. nous avons décrété et décrétons ce qui suit. — des mesures énergiques. || — contre qn., վճիռ տալ:

Décrétiste, S. **Décrétaliste**.

Décrétoire, ած. բժ. S. **Critique**.

Décreusage, Décreusement, ա. ար. S. **Décrusage**.

Décreuser, S. **Decruser**.

Décri, ա. անուանարկութիւն, անհամբաւութիւն. cela m'a mis tout à fait dans le —. Tomber dans le —, անուանարկ՝ անհամբաւ լ. être dans le —, անուանարկ՝ անհամբաւ լինել. 2. ոճգնումն, ոճգնագիր. faire le — des pièces étrangères.

Décrier (լծ. իբրեւ **Allier**) ն. հանել համբաւ չար, աղարտել, անուանարկ առնել, չարաբանել. — qn., la vertu. 2. արգելուլ, արգել արկանել:

Se décrier, դ. անուանարկ առնել զանձն. 2. անուանարկ առնել զմիմեանս, հանել համբաւ չար զմիմեանց:

Décrire (լծ. իբրեւ **Écrire**) ն. նկարագրել, նկարել ի գրի, ճառագրել. — une plante, une tempête. 2. եչ. գծել, գծագրել, դրոշմել. — une ellipse, — ծուաձեւ մի. — une courbe, un cercle.

Se décrire, դ. նկարագրիլ. ce spectacle ne peut —. Le vrai bonheur ne se décrit pas. 2. նկարագրել զանձն. il se décrivait lui-même.

Décrit, e, անց. նկարագրեալ. circonférence —e.

Décrivant, e, ած. նկարագրիչ:

Décrochement, ա. բեւեռատումն. հանելն՝ * իջեցունել գամէ կախուածն:

Décrocher, ն. բեւեռատել. *գամէն հանել, վար առնուլ. — un tableau.

Se décrocher, դ. —իլ, զերծանիլ, *գամէն ելլել, իյնալ. le rideau s'est décroché.

Décrochoir, ա. բեւեռատիչ:

Décroire, չ. չհաւատալ. je ne

crois ni ne décrois, ոչ իաւատամ եւ ոչ չիաւատամ :

Décroisement, ա. խաչատումն :

Décroiser, ն. խաչատել . արձակել գխաչածեւ եդեալն. — les jambes.

Se décroiser, դ. —իլ . արձակիլ խաչածեւ իրաց :

Décroissance, ի. անաճելութիւն, նուազումն . — d'un empire.

Décroissant, e, ած. անաճ, անաճելի , անաճական , անաճուն , նուազական , պակասական :

Décroissement, ա. անաճելումբն , նուազումն , կարճումն . — des jours, de la rivière, de la température, de la vie humaine.

Décroît, ա. եզ. եւ աս. անաճումն , նուազումն , կարճումն :

Décroître, չ. անաճիլ, նուազիլ , պակասիլ , կարճիլ , *կարճանալ . les jours décroissent.

Décrottage (տէքրոթաժ) ա. տրղմահանումն , տղմահանուի :

Décrotté, e, անց. տղմահան , * տիղմն հանած . souliers —s. Bottes —es.

Décrotter, ն. տղմահանել , *տիղմըն հանել . — des souliers, un manteau.

Se décrotter, դ. տղմահանիլ , *վրայի տիղմն հանել. il s'est décrotté dans l'antichambre.

Décrotteur, ա. տղմաթափ , ցեխաթափ, տղմահան . գործի երկաթի կամ խոզանակեայ *դրան քով :

Décrottoire, ի. տղմահան, տրղմախոզանակ :

Décroûtage, ա. կեղեւատումն , տաշումն (ադամանդի) :

Décroûter, ն. կեղեւատել , տաշել . = *Se —,* դ. —իլ :

Décruage, S. **Décrûment.**

Décrue, ի. անաճելումն , նուազումն . la — des eaux.

Décruer, ն.ար. լուանալ (անթափ դերձանն՝մետաքսն *ներկելէն առաջ):

Décrueur, ա. դերձանամաքրիչ , մետաքսամաքրիչ :

Décrûment, ա. ար. լուացումն եփումն (անթափ դերձանի, մետաքսի):

Décrusage, ա. խիժախաշումն , խիժահանումն (բոժոժոց շերամի) :

Décrusement, ա. խիժահանումն:

Décruser, ն. խիժահանել, լուալ, խաշել զբոժոժս խէժն հանելու:

Déçu, e, անց. **Décevoir** բայի . վրիպեալ , դերեւացեալ , պատրեալ , * խաբուած , վրիպած . espérances —es, յուսավրէպ , յուսազիրկ , յուսախաբ . être —, վրէպ՝ յուսախաբ լինել՝ գտանիլ , *յուսախաբուիլ :

Décubitus (տէքիւպիթիւս) ա. բժ. ընկողմանումն , * պառկուածք . — forcé, բռնի —.

Décuirassé, e, ած. զրահազերծ , զրահահան , զրահամերկ . navire —.

Décuirassement, ա. զ. զրահահանումն , զրահազերծումն :

Décuirasser, ն. զրահահանել , զրահազերծել , զրահազերծ առնել , *զրահն հանել . — un vaisseau.

Décuire (լծ. իբ. **Cuire**) ն. ժողխիլ , տաքեփել , չրչրկել , * չրտել

Se décuire, դ. տաքեփիլ , ժողխիլ , *չրտիլ , չրչրկիլ :

Déculassement, ա. զգ. յատակահանումն :

Déculasser, ն. զգ. յատակահանել. — un fusil, *հրացանին յատակն հանել :

Déculotté, e, ած. անվարտի :

Déculotter, ն. անվարտի առնել , *վարտիքն հանել . — qn.

Se déculotter, դ. անվարտի լ., * վարտիքն հանել :

Décuple, ած. տասնապատիկ , տասնպատիկ . un nombre —. 2. ա. — . porter au —, տասնապատկել . gagner le —, տասնապատիկ շահիլ :

Décupler, ն. տասնապատկել , տասնպատկել . — une somme, son bien, ses revenus.

Se décupler, դ. —իլ. տասնապատիկ լ. ses richesses se décuplent.

Décuplète, ի. տասնանիւ :

Décurie, ի. հխ. հռ. տասնակ (խումբ տասն զինուորաց կամ քաղաքացւոց):

Décurion, ա. հխ. հռ. տասնապետ

Décurionat, ա. տասնապետութիւն . պաշտօն եւ պատիւ տասնապետի :

Décurrence (տէքիւրանս) ի. բ. կողերումն . — des feuilles.

Décurrent, e, ած. բ. կողերիչ . feuilles —es.

Décursif, ive, ած. բ. կոթունակից . feuille —ive, տերեւ :

Décurtation, ի.եկ. ծայրագօսութիւն (ծառոց). S. **Couronnement,** ա.

Décussatif, ive, ած. բ. խաչածեւ

Décussation (սիօն) ի. մգ. խաչածեւութիւն . — des nerfs optiques. S. **Chiasme.** [**Décussatif.**

Décussé, e, ած. խաչածեւ . հին.

Décuvage, ա. **Décuvaison,** ի. տակառումն . * գինին հնձանէն հանելով տակառի մէջ դնելն :

Décuver, ն. տակառել . * գինին հնձանէ հանելով տակառի մէջ դնել . le vin décuvé. 2. անխ. —. il est temps de —.

Décyle, ա. տգ. տասնուստ, տասնահիւթ . անուն տուեալ միացոր արմատականի . chlorure de —, քլորուկ տասնուստի :

Décylène, ա. տգ. տասնուստէն . անուն տուեալ ջրածնաբնածխուկաց (hydrocarbure).

Décylénique, ած. տգ. տասնուստէնային . * կոչին չյագեալ բաղադրեալք որ կգոյանան ի տասնուստէնէ :

Décylique, ած. տգ. տասնուստային . alcools —s, — ցրիք , տասնուստացրիք :

Dédaignable, ած. արհամարհելի . condition —.

Dédaigner, ն. անարժան համարել , ոչ արժան համարել , արհամարհել , անգոսնել , խոտել , քամահել , ապախտ՝ անտես առնել . ne pas —, ոչ ինչ ամօթ համարիլ . — qn., les richesses. — de se venger.

Dédaigneusement, մ. արհամարհաբար. répondre, regarder, traiter —.

Dédaigneux, euse, ած. արհամարհիչ , արհամարհոտ , արհամարհող , անարգիչ , անարգու , անգոսնասէր , air, regard, caractère —. 2. գ. —. faire le —, la —euse, — լ., * բանի չհաւնիլ , մարդու չհաւնիլ :

Dédain, ա. արհամարհանք , արհամարհութիւն , քամահանք , անգոսնում , անգոսնասիրութիւն . avec —, —, արհամարհանօք . essuyer les —s de qn., արհամարհիլ , քամահիլ :

Dédale, ա. քաւիղ , քաւղակ , լաբիւրինթոս. 2. փ. քաւիղ , կրճիմն , խառնակութիւն . le — des lois, des procédures. Le — du cœur humain. Un — d'intrigues. [անկոյ :

Dédalée, ի. բ. շքեղասունկ. ազգ

Dédaléen, Dédalien, enne, ած. քաւղակածեւ :

Dédaller, ն. սալաքարատել , *սալաքարերն հանել . — un trottoir.

Dédamer, ն. աղիւսախաղել , աղիւսախաղ լ.:

Dedans (տըտան) մ. ի ներքս , ի վէջ , ի . . . , * ներս . entrez —, *ներս մտէք . je suis —, * ներս եմ . || ք. être —, ի բանտի լ. mettre —, դնել ի բանտ . եւ փ. խաբել , պատրել , ի հաղբս արկանել . || être mis —, խաբել . || donner —, անկանիլ ի ներքս, ընդհարկանիլ . voulant fuire les rochers, ils vont donner —. եւ ք. խաբել անմտաբար . || là —, մ. անդ ի ներքս . entrez là —. Il est là —. Je n'entre pas là —, ոչ ինչ քննեմ զայն , ոչ ինչ փոյթ է ինձ զայնմանէ , * անոր մէջ չեմ , այդ հոգս չէ. || en —, au —, մ. ի ներքս, ի ներքուստ , ներսն , ներսէն , * մէջէն. avoir les pieds en —. Au — de la maison. || փ. avoir l'esprit en —, երկչոտ՝ պարկեշտ՝ ծածկամիտ լ. || en — de, au — de, նխ. ի ներքս , ներքուստ , ի ներքուստ . en — et en dehors de la ville, ներքուստ եւ արտաքուստ քաղաքի . sa gloire est affermie au — et au dehors du royaume, փառք նորա հաստատեցաւ ներքուստ եւ արտաքուստ Թագաւորութեան . || par —, de —, մ. ի ներքուստ՝ * ներսէն :

Dedans, ա. ներքս, ներքսակողմն, * մէջ . le — d'une maison, d'un royaume. || փ. ներքսակողմն , ներքնակողմն :

Dédicace, ի. նաւակատիք , ընծայումն. faire la — d'une église, առնել զնաւակատիս եկեղեցւոյ . 2. ընծայական , ձօն . — d'un livre.

Dédicatoire, ած. ընծայական . épître —, — նուէր , ընծայաթուղթ , ձօնագիր :

Dédier, ն. նաւակատիս առնել , օծել , նուիրել , ընծայել , ձօնել . — un temple à Jupiter. — une église, une chapelle, un autel. — un livre à qn., — ուժեք զմատեան ինչ , * մեկուն գիրք մի ձօնել . dédié à Marie, մարեմանուէր :

Dédieur, ա. ընծայող , ձօնիչ :

Dédire (լծ. իբ. **Dire** բայի 2րդ

դէմս յոք. սպիմ. ներկայի եւ հրամայական., որ ինին vous dédisez, dédisez եւ ոչ vous dédites, dédites) ն. մերժել, չընդունել, չճանաչել, սուտ առնել, ի սուտ հանել, *սուտ հաննել. n'allez pas me —. Vous n'en serez pas dédit.

Se dédire, դ. յետս կոչել զբանս, ասել. de tout ce que j'ai dit, je me dédis ici. 2. չպահել զբանս, չկալ ի խոստման, *խօսքն չպահել՝ չբռնել, խօսքէն դառնալ. il n'y a point moyen de vous en dédire. || ը. il n'y a pas à s'en dédire, չէ մարթ յետս կալ, յոյժ յառաջացեալ է գործն, *եղածն եղած է:

Dédit, ա. խոստմնազանցութիւն, *խօսքն չբռնելն. || փ. cet homme a son dit et son —, անհաստատ է այրս, չէ մարթ հաւատս ընծայել բանիցն. 2. տուգանք (դաշնալուծութեան). 3. տուգանագիր. le — fut déposé chez le notaire. [դաշնալուծագիր:

Dédite, ի. դաշնալուծութիւն,

Dédolation, ի.վ. խաւահատում:

Dédoler, ն. վ. խաւահատել. խաւ ի խաւ հատանել՝ կտրել. il faut, pour enlever un cor, couper en dédolant.

Dédommagement, ա. հատուցումն՝ փոխարէն վնասու, փոխարէն, տոյժ, տուժանք. être satisfait d'un —. Obtenir un —. Il a obtenu mille francs de —. Le moindre — ne lui a pas été accordé. C'est un bien faible — de la perte que j'ai faite. 2. փ. հատուցումն, փոխարէն. nous trouvons mille —s humains à nos malheurs. C'set un faible — des chagrins qu'il vous a causés. Je trouve dans mon cœur un — à tous mes malheurs.

Dédommager, ն. հատուցանել զփոխարէն վնասուն, տուժել, փոխարինել. — qn. pour qu'il n'intente pas un procès. — qn. de toutes ses pertes. 2. փ. փոխարինել, հանգուցանել, *մոռացուցանել. un moment de plaisir les dédommage d'une année entière de souffrance. Rien peut-il — de la perte d'un père?

Se dédommager, դ. հատուցումն՝ փոխարէն գտանել վնասուց անձին. — de l'ennui. Il a perdu dans cette affaire, mais il saura bien —. Il se dédommage de la crainte où le tenait son père.

Dédorage, ա. ոսկեվափումն:

Dédorer, ն. ոսկեվափել, ոսկեվափ առնել, *ոսկին հանել. — un cadre. Bijoux dédorés.

Se dédorer, դ. —իլ, ոսկեվափ լինել, *ոսկին հլլել. cette vaisselle de vermeil se dédore.

Dédoreur, euse, գ. ոսկեվափիչ, ոսկեվափուհի:

Dédorure, ի. ոսկեվափութիւն:

Dédoublable, ած. երկատելի:

Dédoublage, ա. երկատում, երկազատում. 2. նե. պղնձատում. *նաւուն իրանէն պղնձապատքն հանելն. 3. ոգ. երկատում, երկազատում. *ցքոյ սաստկութիւն կոտրել մէջն ջուր խառնելով:

Dédoublant, e, ած. երկատիչ, երկազատիչ. catalyse —e.

Dédoublement, ա. երկատում, կիսում, կիսով չափ նուազում. — d'impôt. 2. զ. — des rangs, երկատում, միախմբում ոազմից. 3. ոգ. երկատում, կրկնաւորութիւն:

Dédoubler, ն. երկատել, բանալ. cette serviette est pliée en double, dédoublez-la. || — une pierre, երկատել՝ երկիատել զքար, *երկուքի բաժնել՝ կտրել. 2. նե. երկատել. նաւուն պղնձապատ յատակն հանել. 3. զ. — les rangs, les files, երկատել, կիսանուազ առնել, միախմբել. — un régiment, une compagnie, կրկնաւորել, կիսել զգունդ, զդաս. միացունդ՝ միադաս առնել. 4. ոգ. երկատել, *երկուքի բաժնել. — une substance. 5. ճ.— une pierre, երկատել, երկիատել, * քարն երկուքի բաժնել. 6. աստառաւորել, աստառազերծ առնել. հանել զաստառն. — un habit.

Se dédoubler, դ. աստառաւորիլ, աստառազերծ լ., *աստառն հանուիլ. 2. երկատիլ, կիսանուազ լ., tous les régiments se dédoublèrent. 3. ոգ. երկատիլ, երկզատիլ. 4. ճ. երկատիլ, երկիատիլ:

Déductif, ive, ած. իս. յառաջբերական, արտածիչ. jugement —, raisonnement —. méthode —ive.

Déduction (սիօն) ի. բարձումն, նուազումն, *հաշուէն իջեցունելն՝ վար առնուլն. demander, obtenir une —. Payer, recevoir en —. — faite de ce que vous avez payé, բարձեալ՝ *վճարած հաշուէդ վար առնելով. faire une — sur un mémoire, բառնալ՝ նուազեցուցանել ինչ ի հաշուէն, *իջեցունել. 2. ի. մանրապատում արտայայտնութիւն. faire une longue — de ses plaintes. 3. իս. հետեւութիւն, ընծայութիւն. — claire, fausse. Voici ma —. Une série de —s.

Déductionniste, ա. նբ. հետեւեցուցիչ:

Déductivement, մ. հետեւաբար:

Déduire (լճ. իբ. **Conduire**) ն. բառնալ, հատանել, ի բաց հանել, նուազեցուցանել, պակասեցուցանել զգումար ինչ, *կտրել, վար առնուլ, վար զարնել, պակսեցունել, հանել. il y a plus de moitié à — sur ce compte. Il faut — vos frais pour connaître votre bénéfice. Il faut en —. 2. ի. մանրապատում առնել, մանր պատմել, *երկայն բարակ պատմել. d'un récit ennuyeux il m'a déduit sa cause. — son plan, son projet, son affaire. 3. իս. գիտս ածել՝ բերել, հետեւեցուցանել, ընծայեցուցանել. je déduis de là que... On peut en déduire que... — une conséquence d'un principe.

Se déduire, դ. գիտս ածիլ՝ բերիլ՝ գալ, հետեւիլ. cela se déduit des promesses.

Déduit, ա. հգ. զբօսանք, զուարճութիւն. mener joyeux —.

Déduplication (սիօն) ի. բ. S. **Dédoublement.**

Dédurcir, ն. ո.բ. բառնալ զկարծանել, քակել, քակտել, քայքայել, ծրութիւն, կակղել, կակղացուցանել, *կարծրութիւնն տանել, կակղացունել.

Se dédurcir, դ. կակղանալ, *կակղիլ. la cire se dédurcit à l'action du feu. [բնագիտ. սեռ. անշառամեայց:

Déeringie, ի. բ. դերինգիա, դե-

Déésite, ի. հբ. դէէսաքար:

Déesse, ի. աստուածուհի, դիցուհի, դիցանոյշ, չաստուածուհի. 2. la — aux cent voix, aux cent bouches, հարիւրաբերան, հարիւրաձայն —. համբաւն. || la — du matin, — առաւօտու՝ առաւօտուհին. առաւօտածագ արշալոյս. || elle a l'air et le port d'une —, ասի գիգամբե՝ սիգապանծ եւ սիգաքայլ կնոջէ. belle comme une —. C'est une —, դիցանոյշ՝ չքնաղագեղ կին է. 3. ը. սիրուհի. sa —.

Défâcher (Se) դ. ցածնուլ ի բարկութենէ՝ ի սրտմտութենէ, *բարկութիւնն անցնիլ. s'il est fâché, il se défâchera.

Défâcher, ն. ցածուցանել զբարկութիւն՝ զսրտմտութիւն ուրուք. — qn. [ղնցիկ կերպս:

Défaçonner (Se) դ. Վոլուլ զգեստ

Défaillance, ի. Վալկացում, Վալուկ, Վալկութիւն, նուազում, նուազութիւն, *մարելիք. tomber en —, Վալանալ, Վալկանալ, նուազիլ, *մարիլ. faire tomber en —, Վալկացուցանել, նուազել, նուազեցուցանել, *մարեցունել. mon cœur tombait en —, նուազէր սիրտ իմ, *սիրտս կմարէր. 2. փ. նուազումն, տկարութիւն. — des facultés, de ses forces, de l'âme. Il n'est pas d'homme qui n'ait ses —s. 3. ոգ. հ. լուծումն, հալումն. զս. **Déliquescence.** 4. իզ. Վերացումն. 5. աս. խաւարումն. հն. **Eclypse.**

Défaillant, e, ած. Վալացեալ, Վալկացեալ, նուազեալ, նուաղ, *մարտուկ, մարմրուն, մարմրուկ. d'une voix —e, նուազեալ՝ նուաղ ձայնիւ. 2. նուաղ, նուազկոտ, անզօր, ուժաթափ, կՎուցեալ, կՎաս. trois fois le fer échappe à sa main —e. 3. Վերի, պակաս. ligne —e, անժառանգ. գիծ. 4. անուս, դատապարտ, *ատեան չեկոյ. le défendeur —. Un témoin —. 5. գ. առնախոյս, դատախոյս. le — a été condamné.

Défaillement, ա. նուազումն:

Défaillible, ած. նուազելի:

Défaillir (լճ. իբր **Faire**) ն. նուճանել, քակել, քակտել, քայքայել,

լուծանել, արձակել, խաթարել, *ապրել. — une couture, un lit, un nœud, une malle. — un mariage, une alliance, un marché, un acte, une convention. || առխ. l'un fait, l'autre défait, զոր մին շինէ, միսն եղծանէ՝ քակէ. 2. տկարացուցանել, ծլրել, հիւծել, այլագունել. la maladie l'a défait. L'émotion lui a défait le visage. 3. վանել, վտարանել, վատախտապակ առնել, վկանդել, վանդել, վատաթարել, խորտակել, բեկանել, փլուզանել զճակատ, պարսպել, ի պարտութիւն մատնել, յաղթահարել. — l'ennemi. César défit Pompée à Pharsale. 4. ի. գլել, զանցուցանել, յաղթել. cette dame défait toutes les autres par ses avantages. 5. սպանանել, *մեռցունել. cette malheureuse a défait son enfant. 6. ազատել, զերծուցանել, արձակել. défaites-moi de cet importun. Vous m'avez défait des préjugés de mon éducation. — d'un vice.

Se défaire, դ. եղծանիլ, քակիլ, բաւթայիլ, քակտիլ, լուծանիլ, արձակիլ. une coiffure, sa cravate s'est défaite. Ce nœud s'est défait. Le mariage s'est défait. 2. հրաժարիլ, վերջանալ, Ձողուլ ի բաց, ի բաց կալ՝ ՁօՁափիլ. — d'un vice, d'une mauvaise habitude. 3. Ձափել՝ զերծուցանել զանձն, ազատիլ, զերծանիլ. — de son créancier. 4. ի կենաց՝ յարեւ արկանել, բառնալ զկեանս, սպանանել, *մեռցունել. — de qn. 5. անձին առնել, գիւրովի երՁալ, *ինքնիւրն սպանանել. 6. վաճառել, *ճախել, ձեռքէն հաննել. — d'un cheval. — d'un domestique, արձակել գծառայ, *ճամբել, ճամբայ դնել:

Défait, e, ած. եղծեալ, լուծեալ, *ապրուած. un lit tout —. Un nœud —. Une coiffure toute —e. Un marché —. 2. ծլրեալ, հիւծեալ, խաթարեալ, այլագունեալ, *ապրուած. — par les maladies et les fatigues. Visage —, figure —e, քայքայեալ դէմք. 3. պարտեալ, խորտակեալ. armée —e, être —, խորտակիլ զօրաց:

Défaite, ի. խորտակումն, կոտրած, վատթարումն, պարտութիւն, վատՁարութիւն, կորանք, յաղՁահարութիւն. — entière. — sanglante. Essuyer une —, խորտակիլ, ի պարտութիւն մատնիլ. 2. վաճառումն, դիւրավաճառ լինելն. des marchandises de prompte et difficile —, դիւրավաճառ՝ դժուարավաճառ վաճառք՝ *ապրանք. la marchandise est de bonne — en ce pays-ci, ապնիւ վաճառք դիւրավաճառ են յերկրիս. 3. ը. cette fille est de bonne —, դիւրավաճառ է օրիորդս (ճոխ եւ գեղեցիկ է եւ դիւրին յամուսնացուցանել). 4. փախուստ, խուսափանք, պատճառանք, բաղբաղայք, chercher une —. Avoir toujours des —s prêtes. C'est une —.

Défalcation (սիօն) ի. հաշուահանումն, արտաքանումն, բարձումն, *հաշիւ հաննելն՝ իջեցունելն. faire la — des frais, des avances. — faite, բարձեալ՝ հանեալ ի հաշուէ:

Défalquer, ն. բառնալ՝ հատանել, հանել, արտաքանել, նուազել ի հաշուէ՝ ի գումարէ, *հաշուէ հանել՝ իջեցունել՝ պակսեցունել. — tout d'une chose, sur une chose. Il faut en — ce que j'ai payé pour vous.

Se défalquer, դ. բառնալ, նուազիլ, *վերնալ, վերցուիլ. cela se défalquera quand nous ferons le compte.

Défarder, ն. սնգուբատել, *սընգոյլն հանել. = *Se* —, դ. —իլ, *իւր —:

Défatiguer, ն. հանգուցանել, *հանգչեցունել, յոգնաճուՁիւնն անցունել. les bains de pieds défatiguent.

Se défatiguer, դ. հանգչիլ, *յոգնաճուՁիւնն անցունել. on se défatigue parfois en changeant d'occupation.

Défaufiler, ն. քակել զիարեւանցի կարն, *կցառն քակել:

Défausser, ն. ար. սգր. բառնալ զծուխն, ուղղել, *շտկել.

Se défausser, դ. խղ. արկանել զին ՁուղՁան, *պարապ ՁղՁելն նետել:

Défaut, ա. Ձերուիւն, պակասումն, պակասութիւն, չկայութիւն. le — de subsistances a forcé la garnison à se rendre. — d'esprit, պակասամտութիւն. — d'espérance, Ձեռայուսութիւն. — de courage, անարիութիւն. être, se trouver en —, faire —, Ձերի գտանիլ, Ձերանալ, վրիպիլ, վրէպ լ., վերջանալ. || le — des côtes, սնակուշտ (պօշ պէօյր). || le — de la cuirasse, կարաւանդ զրահիլ, եւ փ. տկարակողմն, տըՙյար՝ դիւրազգաց կողմն. blesser qn. au — de la cuirasse. 2. դտ. չկայութիւն, չգոյութիւն, անգոյութիւն, չգիւտ, չքութիւն, դատազանցութիւն. faire —, չգտանիլ՝ չերեւիլ յատենի, դատազանց լ. jugement par —, ի բացակայութեան, ի չկայութենէ, դատաստան առ ի չգոյէ՝ յանգիւտս. 3. ո. կորուսանելն (շանց) գիեաս երէց. les chiens sont en —, կորուսին շունք գիեաս երէց, զարտուղեցան. || mettre en —, տալ կորուսանել գիեաս, զարտուղի արկանել. relever le —, վերատին գտանել շանց գիեաս երէց. 4. փ. Ձերուիւն, պակասութիւն, Ձերակատարութիւն, տխեղծուիւն, վրիպանք. les —s du corps, d'un ouvrage, du style. Sans —, անՁերի, անտխեղծ. 5. փ. բիծ, արատ. les vertus et les —s d'une personne. Être en —, վրիպիլ, սխալիլ. mettre qn. en —, վրիպեցուցանել, սխալեցուցանել. prendre, trouver qn. en —, գտանել ի զեղծի, Ձերի՝ վրէպ գտանել զոք.

A — de, au — de, նխ. առ ի չգոյէ, առ չգիւտ, առ չքի, փոխանակ. à — de vin, nous boirons de l'eau. Au — de ton bras, prête-moi ton épée.

Défaveur, ի. չնորհազրկութիւն, համբաւակորուստ, երեսբննկեցութիւն, երեսդարձութիւն. *աչքէ ելլելն, անարգուիլն. être en —, չնորհազրկիլ, ելանել յաչաց, *աչքէ ելլել, անարգուիլ. 2. վարկակորուստ, անվարկութիւն: la — d'une maison de commerce, des effets publics.

Défavorable, ած. ձախող, անյաջող, աննպաստ, աննպաստաւոր. opinion —. Événement — aux espérances conçues. Heure —, անբէպ ժամ. occasion —, անպատեհ առիթ:

Défavorablement, մ. ձախողակի, աննպաստաւորապէս, աննպաստ կերպիւ. juger, traiter —.

Défavoriser, ն. չնորհազրկել, հանել յաչաց, *աչքէ հանել. — qn.

Défécateur, ա. կղկղիչ, արբավար:

Défécation (սիօն) ի. տգ. եւ դղղ. կղկղում, արտաՁորում (հոսանուտից). 2. բխ. կղկղում, արբավարութիւն. *յաւելուածոյն դուրս կընել. 3. կղկղանք, աւելիք, աւելորդք, ապաւառ. S. **Déjection.**

Défectibilité, ի. պակասաւորութիւն:

Défectible, ած. պակասաւոր, Ձերի, Ձերակատար:

Défectif, ive, ած. ք. Ձերի, պակասաւոր (բայ):

Défection (սիօն) ի. օձտում, վարատում, քայքայութիւն. — soudaine, imprévue, générale. — honteuse, coupable, lâche. De tous côtés ce n'est que —. — des troupes, des alliés. Faire —, կողաքակ լ., օձտիլ, վարատիլ, քայքայիլ:

Défectionnaire, ա. կողաքակ, վարատական, որ Ձողու գկուսակցութիւն. un député —. 2. ա. —. les —s.

Défectionner, ն. օձտիլ, կողաքակ լ. վարատիլ, քայքայիլ, ձեռնՁափ լ., *կուսակցութենէ ելլել:

Défectivité, ի. ք. Ձերակատարութիւն, պակասաւորութիւն (բայից եւ անուանց):

Défectueusement, մ. Ձերի, Ձերակատար. parler, écrire —.

Défectueux, euse, ած. Ձերի, Ձերակատար, պակաս, պակասաւոր, արատաւոր. phrase —euse. Vers, ouvrage —. 2. ք. S. **Défectif.**

Défectuosité, ի. Ձերութիւն, Ձերակատարութիւն, պակասութիւն. avoir une — dans la taille.

Déféminiser (Se) դ. կնատատիլ, այրանալ, այրակերպիլ, առնացի գնացս յանձին բերել, առնացի կերպ առնուլ. une femme qui veut —.

Défendable, ած. պաշտպանելի. poste —.

Défendeur, eresse, գ. դտ. պաշտպանող, դատափետ:

Défendre, ն. պաշտպանել, պաշտպան լ՝ կալ. — la patrie, վերամարտիկ լ. հայրենեաց. — la liberté, պաշտպանել զազատութիւն, պատերազմիլ ի վերայ ազատութեան. — son ami. 2. —, ջատագովել, ջատագով լ՝ կալ՝ մտանել. cet avocat nous a très bien défendus. — le christianisme. 3. —, պահ անել, պահպանել, շուրջ պարսպել. — l'approche du camp, sa capitale. 4. —,

պահել, պահպանել, պատսպարել. la montagne défend cette maison des vents du nord. Les habits défendent du froid. La gloire défend de quelques faiblesses. 5. —, արգելուլ. — le vin à un malade. 6. —, արգել ի վերայ դնել, չտալ ըսլլ. la religion défend qu'on se venge. — de sortir. || — sa porte à qn., փակել զդուռն իր ումեք, *արգելուլ մէկուն որ իր տունն չմտնայ. || à son corps défendant, պաշտպանելով զանձն, ի պաշտպանութիւն անձին. il a tué l'agresseur à son corps défendant. եւ ը. յակամայս, յակամայ կամս, բունի. j'ai fait cela à mon corps défendant.

Se défendre, դ. պաշտպանել զանձն՝ անձին, *ինքզինքն պաշտպանել. — de. 2. —, ջատագովել զանձն, ջատագով անձին մտանել, տալ վասն անձին պատասխանի. — contre une accusation. 3. անձնապահ լ., զգուշանալ, զդէմ ունել. — de la flatterie, անձնապահ լ. ի շողոմից. 4. հրաժարիլ, չառնուլ յանձն. je ne m'en défends pas. Il ne peut — de vous accompagner.

Défends, Défens (տէֆան) ա. եգ. արգել. bois en —, արգելանոցս. *նոլատունկ անտառ ուր որ արջառ չմտնար:

Défendu, e, անց. պաշտպանեալ. 2. արգելեալ, *արգիլուած. || fruit —, արգելեալ պտուղ (դրախտին, եւ փ. որ եւ իցէ արգելեալ ինչ). l'attrait du fruit —.

Défenestration (սիօն) ի. պատուհանընկէցութիւն. *պատուհանէն նետելն:

Défensabilité, ի. արժանականութիւն:

Défensable, ած. արժանականելի:

Défense, ի. պաշտպանութիւն. pour sa —, ի — իր. se mettre en —, անձնապաշտպան լ.. *ինքզինքն պաշտպանել. être hors de —, ոչ եւս կարել պաշտպանել զանձն. prendre, embrasser la — de, պաշտպան կալ. sans —, առանց պաշտպանութեան, անպաշտպան. 2. զ. —, պահ, դիմակալութիւն. la place oppose une belle —. Ce général a fait une belle —, զօրավարս այս զդէմ կալաւ, ի դիմի եհար արիաբար. vigoureuse —, բուռն դիմակալութիւն. || փ. ը. faire une belle —, զդէմ ունել, ընդդէմ կալ. ժուժկալել արիաբար, *դէմ կենալ քաջութեամբ. sa vertu n'a pas fait une longue —. Place en état de —, ամրապարիսպ՝ քաջամուր բերդաքաղաք. cette place est de —, ամրապարիսպ է բերդաքաղաքս, մարթի զդէմ ունել պաշարման. 3. դտ. պաշտպանութիւն, ջատագովութիւն, պատասխանատուութիւն. la — est difficile pour cet avocat. 4. արգել. il est fait — de, — է. — de passer. Malgré vos —s. 5. ժանիք, վրիժակք (ազը տիշ). les —s d'un sanglier, d'un éléphant. 6. զ. յ. ամուրք, ամրութիւնք, ամրաճաճուկ պատնէշք. || — personnelle, անձնապաշտպանութի:

Défenseur, ա. պաշտպան, վերամարտիկ; *պաշտպանող. — de la patrie, du trône, de l'orphelin. Prendre qn. pour —, պաշտպան առնուլ զոք. 2. պաշտպան, ջատագով, խօսնակ, փաստաբան. il a choisi un bon —. — d'office, — ի պաշտամանէ. || — officieux, կամաբար —:

Défensif, ive, ած. պաշտպանիչ, պաշտպանողական, պահպանակ. ligue —ve, պաշտպանողականի զակակցութիւն. alliance offensive et —ive, յարձակողական եւ պաշտպանողական դաշնակցութի. armes offensives et —ives, վրիժակ եւ պահպանակ զէնք:

Défensive, ի. պաշտպանութիւն, պահպանութիւն. être, se tenir sur la —, պաշտպանել եւեթ անձին, *միայն ինքզինքն պաշտպանել (առանց յարձակելոյ պշնամուին վերայ):

Défensivement, մ. պաշտպանաբար, պաշտպանողօրէն:

Déféquer, ն. տգ. զտել, պարզել. — une liqueur, des sucs, un jus. — par la décantation.

Se déféquer, դ. —իլ. cette liqueur se déféquera facilement.

Déférant, e, ած. սգր. անսացող, դիւրալուր, գիջանող, հլու. esprit —. Humeur douce et —e. Caractère —.

Déférence, ի. գիջումն, հլութիւն, հպատակութիւն, ակնածութիւն, մեծարանք. avoir, témoigner de la — pour qn., pour qc. Marque de —. Parler à qn. avec —.

Déférent, ած. ա. աս. քարծող, պարայած. cercle — կամ լոկ le —, — շրջանակ, պարաշրջանակ. շրջանակ մոլորակաց հնարեալ ի նախնի աստղաբաշխից. 2. մգ. քարծող. canal —, արտահան անցք. artère —, — շնչերակ:

Déférentiel, elle (սիէլ) ած. մգ. քարծողական. artère —elle, շնչերակ —:

Déférer, ն. տալ, մատուցանել, ընծեռել, աւանդել. — des honneurs, des dignités, des titres, des récompenses, la couronne. Il défère le commandement de l'armée à Polymène. 2. յանձնել, հանել, մատնել. — qn. en justice, à la justice. — le serment à qn., առաջի առնել ումեք զերդումն, *երդումն տալ:

Déférer, չ. գիջանիլ, տեղի տալ, ապաստան լ. — à l'âge, à la dignité, à l'avis, au jugement de qn.

Se déférer, դ. տուեալ լինել, մատուցանիլ, ընծեռիլ, *տրուիլ. les récompenses qui se défèrent à ceux qui les méritent. [ռագաստից):

Déferlage, ա. նւ. պարզումն (ա-

Déferler, ն. նւ. պարզել, բանալ. — les voiles, — զառագաստս:

Déferler, չ. *se* — դ. փրփրադէզ խորտակիլ կոհակաց զափամբք, փրփրացեալ լեռնանալ ալեաց. la vague déferlant au bas de la falaise. Les vagues déferlaient avec fureur. Les vagues se déferlaient en énormes voûtes et se roulaient sur elles-mêmes en mugissant et en écumant.

Déferrement, ա. երկաթահանումն, *հանելն զերկաթ:

Déferrer, ն. երկաթահանել, *երկաթն հանել. — une caisse. — un cheval, հանել զպայտ ձիոյ, *ձիոյն պայտն հանել. 2. փ. եւ ը. շիոթել, պապանձել. — qn.

Se déferrer, դ. կորուսանել զերկաթն՝ զպայտն. ce cheval s'est déferré. Ce lacet se déferre. 2. փ. շրփոթիլ, պապանձիլ. il se déferre aisément. 3. ո. être déferré d'un œil, միականի լ.:

Défervescence, ի. գրտացումն:

Défets (տէֆէ) ա. յ. աւելաթերթք, թերաթերթք. աւելորդ՝ թերի՝ պակաս թերթք մատենի. il faut chercher dans les — la feuille qui vous manque.

Défeuillaison, ի. տերեւաթափ, տերեւաթափութիւն (ծառոց):

Défeuillé, e, ած. տերեւաթափ, սաղարթաթափ, տերեւազերծ. arbre —. Branche —e.

Défeuiller, ն. տերեւաթափ՝ սաղարթաթափ՝ տերեւազերծ առնել. le vent a défeuillé ces peupliers.

Se défeuiller, դ. — լ. beaucoup d'arbres se défeuillent en automne.

Défeutrage, ա. ար. թաղկատումն:

Défeutrer, ն. թաղատել. թաղն բրդէ հանել. — la laine.

Défeutreur, ա. թաղատիչ:

Défi, ա. գոռ, գրգիռ, ձայնատուր լինելն, ձայնատրութիւն, կոչ՝ հրաւէր մարտի, *ճոռի. faire — à qn., գոռալ, գրգիռ տալ, ձայնատուր՝ ձայնատու լ., յառաջ կոչել, յապարէգ կոչել, ձայն տալ մարտի. accepter, relever un —, répondre à un —, ընդունել զ—. ||mettre qn. au —, գրգիռ տալ, գրգռել, յառաջ կոչել, յապարէգ կարդալ. on le mit au — de passer la rivière à la nage.

Défiance, ի, անվստահութիւն, երկմտութիւն, թերահաւատութիւն, կասկածոտութիւն, կասկածանք, երկեւան, խէթ. sans —, անկասկած, անխէթ. avec —, կասկածանօք. c'est un homme plein de —, այր կասկածոտ է. inspirer la —, կասկած ի միտս արկանել, *կասկած տալ՝ ձգել. la — est mère de sûreté. Être dans la —, en —, ի կասկածի լ., կասկածել. avoir de la —, անվստահ լինել, կասկածել:

Défiancer, ն. խօսումնատել, բառնալ զխօսումն՝ զառնախօսութիւն, *հարսնախօսութիւնն առել.

Se défiancer, դ. խօսումնատիլ, բառնալ զխօսումն իր, *իր հարսնախօսութիւնն հանել:

Défiant, e, ած. անվստահ, երկմիտ, թերահաւատ, կասկածոտ. un homme —. Un caractère —. Des dispositions —es.

Défibrage, ա. նեարդատումն:

Défibrer, ն. նեարդատել, *նեարդն հանել:

Défibreur, ած. նեարդատիչ [(գործի):

Défibriner, ն. նեարդինատել, նեարդինն (fibrine) հանել:

Déficeler (je déficelle, je déficellerai) ն. առասանատել, *առասանն քակել՝ հանել. — un paquet, un colis.

Déficient, e, ած. Ք. պակաս. nombre —, պակաս Թիւ :

Déficit (տէֆիսիթ) ա. վճ. պակասն, պակասուրդ, *բացն (հաշուի). combler le —, լնուլ զ—, *բացն գոցել. il y a un — dans les finances. Être en —, *բաց լինել. des —s.

Défier (je défiais, nous défiions, vous défiiez, que je défie, que nous défiions, que vous défiiez) ն. գոռալ, գրգռել ի մարտ, գրգիռս տալ մարտի, ի կռիւ կոչել, ձայնատուր է., ձայն տալ, յառաջ կոչել, յասպարէզ կարդալ, մրցիլ. — son ennemi, — qn. au combat, à une lutte, à la course, aux échecs. — qn. à boire. 2. ձայնատուր լինել, յասպարէզ կարդալ, յառաջ կոչել. vous me menacez de me battre, je vous en défie. Je défie de deviner cette énigme. Je le défie d'y aller. Je défiais ses yeux de me troubler jamais. Son teint peut défier la rose. 3. ձայնատուր է., ձայն տալ, յասպարէզ կարդալ, դիմագրաւել, դիմագրաւ է., խիզախել, յաջս դնել, առ ոչինչ գրել. — les dangers, ձայնատուր է. վտանգաց. — la mort, յաչս դնել զմահ.

Se défier, դ. ձայնատուր է.՝ ձայն տալ միմեանց, գրգռել՝ յասպարէզ կարդալ զմիմեանս. 2. չլինել վըստահ, անվստահ է., կասկածիլ, Ք. թաւշաւատիլ. je me défie de cet homme. Il faut — de ses caresses. — de rien, անկասկած է. || — de soi-même, de ses forces, չլինել վստահ յանձն՝ ի զօրութիւն իւր. 3. կասկածել, խիթալ, զմտաւ ածել, կարծել, գուշակել. je ne me défiais pas de ce qui est arrivé. — d'un malheur.

Défiger, ն. հալատել, * սառած՝ Ք անցրացած բանն հալեցունել. = *Se —,* դ. հալատիլ :

Défigurant, e, ած. անկերպարանիչ, ոգեղացուցիչ :

Défiguré, e, ած. ոգեղացեալ, ապականեալ, անշքացեալ, անկերպարան, մահադէմ. visage —, այլափոխեալ՝ այլանդակեալ դէմք :

Défigurer, ն. ապականել զկերպարանս, ոգեղացուցանել : cette cicatrice la défigure. — son visage, խաթարել զերեսս. 2. փ. ապականել, անշքացուցանել, այլափոխել, խրթնացուցանել, խաթարել, *աւրել. — un tableau en le retouchant. — le langage, l'histoire.

Se défigurer, դ. ապականիլ դիմաց, ոգեղանալ, խրթնանալ, անշքանալ, խաթարիլ. son visage se défigura, խրթնացաւ տեսիլ դիմացն. 2. ապականել՝ ոգեղացուցանել՝ խաթարել զդէմն. cette femme s'est défigurée.

Défilade, ի. երթ, չու. la — commence. 2. շար. feu de —, շարահիւր :

Défilage, ա. ցնցոտալմունն. լըմունն ցնցոտեաց ի Ք. գործուածեան :

Défilateur, ա. զ. պատսպարիչ (մեքենայ) :

Défilé, ա. կապան, կիրճ, անձուկք. sortir heureusement d'un —. Le — des Thermopyles. 2. տողան, տողանցուածիւն (զօրաց). commander le —. 3. անձկուածիւն, նեղուածիւն. comment s'est-il mis dans le —? 4. լըմացնցոտիք. լմեալ ցնցոտիք ի Ք. գործուածեան :

Défilé, e, անց. անդերձան, Ք.

Défilement, ա. զ. չու, տողանց, տողանցումն. — de troupe, զօրաչուն. — de revue, անցահանդէս. 2. զ. պատսպարումն :

Défiler, ն. Ք. ելատել, դերձանատել, *Ք. դերձանն քակել. — des perles, un collier, — զմարգարիտս, զմանեակ. || — son chapelet, դարձուցանել զհամարիչն (զվարդարան) իւր. եւ փ. մանրապատում, մի ըստ միոջէ ասել զաւետեան, * ամէն բան երեսին զարնել. il a bien défilé son chapelet. Je lui ai drôlement défilé son chapelet. 2. զ. — un ouvrage, պատսպարել զամրութիւն ի գնդակակոծութենէ Ք. շինուածոց.

Défiler, չ. չուել, տողանցիլ, անցահանդէս առնել զօրաց, գնալ տողանի կարգաւ. les troupes ont défilé devant le général. || ը. — la parade, կլ. —, գնալ՝ մեռանել մի զմիոյ կնի, *եռեւէ եռեւ երթալ՝ մեռնիլ. cette famille commence à —. Notre académie défile.

Se défiler, դ. Ք. ելատիլ, ելանել ի Ք. ել՝ ի դերձանէ, քակիլ. * Ք. ել՝ դերձանէ հանուիլ, շարոյն քակուիլ՝ փրթիլ. notre collier se défile. Les perles de son collier se sont défilées.

Défiler, ա. չու, անցահանդէս զօրաց. un beau —. Le — a duré deux heures.

Défileuse, ի. լման. *Ք. գործուածեան համար ցնցոտիքն լմացող գործի :

Défilochage, ա. կոտրտուք (բրդ. [դոյ, մեռաքի) :

Défini, e, ած. սահմանեալ, որոշեալ, սահմանական. un nombre —. Une quantité —e. 2. ք. article —, դիմորոշ յօդ, le, la, les. maison, տուն. la maison, տունն. 3. passé, prétérit —, կատարեալ. j'allai hier à Paris. 4. ա. իս. սահմանեալն. le — et l'indéfini, — եւ անսահմանն :

Définir, ն. սահմանել, որոշել, հաստատել. on ne peut — le temps et le lieu auquel cela arriva. Les conciles ont défini que ... 2. սահմանել, տալ զսահման իրիք, մեկնել. — la vertu, un mot. || փ. — une personne, սահմանել զոք, յայտ առնել զնկարագիր՝ զբարս՝ զբոյս բարուց. on ne sait comment le —.

Se définir, դ. սահմանիլ. cela se définit de soi-même. 2. սահմանել զանձն, տալ զսահման անձին :

Définissable, ած. սահմանելի, սահմանական :

Définisseur, ա. սահմանիչ. Locke est un grand —.

Définiteur, ա. առաջնորդի, խորհրդական (առաջնորդի վանաց, ի միաբանութենա ինչ) :

Définitif, ive, ած. վերջին, վերջնական, անդարձ. réglement, résultat, arrêt —. Cela est —. Jugement —.

Définitive (en) մ. դ. վերջին վճռաւ, վերջնօրէն. il a gagné son procès en définitive. 2. ի վախճանի, ուր ուրեմն, հուսկ յետոյ, * վերջապէս. en définitive que ferez-vous, demandez-vous?

Définition, ի. սահմանաւորութիւն, սահման, որոշումն. — claire, exacte. Faire, donner la — de qc., առնել՝ տալ զսահման իրիք. la — d'un mot. 2. աք. —, սահմանադրութիւն, կանոն. les —s des conciles.

Définitive, S. **Définitif.**

Définitivement, մ. վերջնօրէն, վերջին վճռաւ, վերջնականապէս. l'affaire a été jugée —. 2. ուր ուրեմն, ի վախճանի, հուսկ յետոյ, * վերջապէս. nous saurons — ce qu'il faut faire.

Définitoire, ա. ժոդով՝ ժողովարան առաջնիկայից (վանաց ինչ) :

Déflagrant, e, ած. բոցակէզ :

Déflagrateur, ա. բգ. բոցակիզիչ (գործի) :

Déflagration (սիօն) ի. հրայք, բոցակիզութիւն, բոցակիզումն :

Déflagrer, չ. բոցակիզել, բոցակէզ է. la poudre est une substance qui déflagre facilement.

Défléchi, e, ած. բ. խոտոր. rameau —. Tige —e.

Défléchir, ն. խոտորել, խոտորեցուցանել, շեղել. — une tige d'acier.

Défléchir, չ. խոտորիլ, շեղիլ. — du but. Souvent les passions défléchissent par l'effet des positions sociales. Cette plante défléchit. Les rayons défléchissent.

Déflector կամ **Déflecteur,** ա. խոտորիչ, շեղիչ (գործի) :

Déflegmation (սիօն) ի. բգ. ջրազատումն, ջրատումն :

Déflegmer, ն. բգ. ջրատել, ջրազատել. ջրային մասունքն հանել. — un corps.

Défleuraison, ի. ծաղկաթափ, ծաղկաթափութիւն, ծաղկընկեցութիւն. ասի եւս **Défloraison.**

Défleuri, e, ած. ծաղկաթափ, ծաղկընկեց, ծաղկազերծ, անծաղիկ. arbre —. Des prés —s.

Défleurir, չ. ծաղկաթափ՝ ծաղկընկեց՝ ծաղկազերծ է., * ծաղիկն Ք. թափիլ. les lilas fleurissent et défleurissent promptement.

Défleurir, ն. ծաղկաթափ առնել. la grêle a défleuri tous les arbres fruitiers. — les champs. 2. քաղել զաղուամազ մազ պտղոց ինչ հպելով. en cueillant ces pêches, prenez garde de les —. = *Se —,* դ. նոյն ընդ չ. :

Déflexion, ի. բգ. խոտորումն. la — des rayons lumineux.

Défloraison, S. **Défleuraison.**

Déflorant, e, ած. խարդաւանիչ :

Défloratеur, ա. ապականիչ՝ խարդաւանիչ կուսից. un grand — de filles.

Défloration, ի. խարդաւանութիւն, կուսապղծութիւն, կուսազանցութիւն. marque, signe, tentative de —.

Défloré, e, անց. խարդաւանեալ,

կուսապիղծ , կուսաւզանց . jeune fille —e.

Déflorer, ն. ապականել զկոյս , յօշոտել , խարդաւանել , արկանել ի կուսութենէ . — une fille. 2. փ. յօշոտել , ապականել զգեղ , Թօթափել զծաղիկ (նիւթոյ իրիք) . — une matière, un sujet.

Défoliation, ի. տերեւաթափք , տերեւաթափութիւն (ծառոց անժամ) :

Défonçage, ա. եգ. խորահերկ :

Défoncé, e, ած. յատակակոտոր, անյատակ . une barrique —e. Baril —. 2. խորխոլեալ , խորտաբորտ . chemin —. 3. եգ. խորահերկ . terrain —.

Défoncement, ա. յատակատուփն , յատակահանումն , յատակակոտումն . le — d'un tonneau. 2. եգ. խորահերկ , խորահերկումն :

Défoncer, ն. յատակահանել , յատակատել , յատակակոտոր առնել , *ատկն հանել . — une futaille, un tonneau, un lit. 2. եգ. խարխըլել , խուռել , խորտաբորտ գործել . — une route. Chemin défoncé, խորտաբորտ ճանապարհ՝ *ճամբայ. 3. ար. լմել (մորթեղործաց ոտիւք զԹրջեալ կաշի կովու) . — un cuir de vache. 4. եգ. խորահերկել , խորահերկ առնել . — un terrain. 5. զ. փեռեկել , խորտակել, բեկանել. — une colonne, une armée. [յատակ է.

Défoncer, չ. յատակակոտոր՝ անհ

Se défoncer, դ. յատակակոտոր է. le lit s'est défoncé. Tonneau défoncé. 2. խորխոլիլ , խուռիլ , խորտաբորտ է. cette route s'est défoncée par suite de la fonte des neiges. 3. — une côte, կողակարդ առնել , *կողն կոտորել :

Défonceuse, ի. եգ. խորահերկիչ (արօր) :

Déformable, ած. ձեւատելի :

Déformateur, trice, ած. ձեւականիչ :

Déformation (սիոն) ի. ձեւառումն, այլայլեալութիւն , ձեւափոխութիւն , ձեւազեղծութիւն :

Déformé, e, ած. այլայլեալ , ձեւեալ, ձեւափոխ. chapeau —. Taille —e.

Déformer, ն. ձեւառել , ձեւափոխել , ձեւափոխ առնել , ձեւազեղծել , *ձեւն ապել . — la taille. — un chapeau, des souliers. 2. ձեւառել , այլափոխել . — l'esprit, le cœur, le caractère. || անխ. —. réformons, ne déformons pas.

Se déformer, դ. ձեւառիլ , ձեւափոխ է. le corps, le visage se déforme.

Déformeur, ա. ար. ձեւառիչ :

Défortifier, ն. զ. ամրատել . *ամրութիւններին հանել . — une place de guerre.

Défouir, ն. հ. երկրատել . հանել յերկրէ զԹագուցեալն, *պահածն գետնէ հանել . — son trésor.

Défournement, ա. փռարտահանումն , փռարտաքսումն , *փռէ հանելն :

Défourner, ն. փռարտահանել , *փռէ հանել . — du pain.

Défourrer, ն. մուշտակատել , *մուշտակն հանել :

Défrai, ա. հատուցումն ծախուց . le — de ce prince comptait 600 écus par jour.

Défraîchir, ն. դալարատել , Թարմատել « էօրսէլէմէք » . — une étoffe. Une robe défraichie.

Se défraîchir, դ. —իլ. ce chapeau se défraîchira vite.

Défranciser, ն. անգաղղիացուցանել . * գաղղիացիութիւնն կորընցունել տալ :

Défrayé, e, ած. անճախ . ազատ ի ծախուց . — de tout durant son voyage. 2. զուարճացեալ , գբօսեալ . la société —e par un plaisant personnage. [հատուցումն ծախուց :

Défrayement, ա. անճախութիւն,

Défrayer, ն. հատուցանել՝ հոգալ զծախս ուրուք , * մէկուն ծախքն հոգալ՝ քաշել . — qn. || — la compagnie, զուարճացուցանել , * գբօսնցուցանել զընկերութիւն . || — la conversation, *նիւթ հայԹայԹել խօսակցութեան . եւս նիւթ է. խօսակցութ :

Se défrayer, դ. հատուցանել ըզծախս իւր , * իւր ծախքն հոգալ՝ քաշել . avoir de quoi —. [խուց :

Défrayeur, ա. հատուցիչ ծա-

Défrichage, ա. արօրատրումն :

Défriché, e, ած. հերկեալ , արօրատիր . terrain, sol —.

Défrichement, ա. արօրատրութիւն . 2. արօրատիր երկիր :

Défricher, ն. ձլել զկորդ , արօրատրել , արօրատիր առնել , հերկել զանգործ երկիր . — une terre. 2. փ. մշակել , յղկել , պարզել , յատակել . — une langue, la littérature sanscrite, une matière, une question.

Défricheur, ա. արօրատիր, հերկաճար , հերկարար :

Défrisement, ա. գանգրատումն:

Défriser, ն. գանգրատել , եղծանել՝ խանգարել զգանգուրս վարսից . — une ondoyante chevelure. 2. փ. եւ ո. ի դերեւ հանել զյոյս , շիտՈՒել, *յոյսն պարապ հանել . cela vous défrise.

Se défriser, դ. գանգրատիլ . խանգարիլ խոպոպաց . les cheveux se défrisent. En jouant vous vous êtes défrisé. 2. փ. ի դերեւ ելանել յուսոյ , շիտՈՒիլ . il ne faut pas vous — pour si peu.

Défroncement, ա. խորշատումն:

Défroncer, ն. խորշատել , բանալ՝ պարզել զխորշս , * փոՒիկներն՝ ճակտն շտկել . ||— le sourcil, չգռռեցուցանել՝ չպրկել ի վեր գյօնս , պարզել զյօնս . եւ փ. պարզել զճակատ , դէմս զուարճագին ցուցանել , * ճակատն պարզել՝ երեսն խնդալ :

Défroque, ի. կահ , կարասեակ , դրամկունք (կրօնաւորի վախճանելոյ) . 2. ը. կահ , կարասեակ, չնչին՝ սակաւագին հանդերձ . il nous a laissé sa —. Il a hérité de toute sa —.

Défroqué, e, ած. կնգղատ , կնգղաՒող , սքեմաՒող , կարգալոյծ, կարգընկեց , կարգուրաց . moine —.

Défroquement, ա. սքեմաՒողումն , կարգալուծումն :

Défroquer, ն. ի բաց առնուլ յուժք զսքեմն կրօնաւորութեան , կարգաՒող՝ կարգընկեց առնել , կնգղատել . — un moine, une religieuse.

Se défroquer, դ. ի բաց Ղողուլ զսքեմն կրօնաւորութեան, կնգղատիլ , սքեմաՒող՝ կարգաՒող՝ կարգընկեց՝ կարգուրաց է.: [փերեւան :

Défubler, ն.փերեւատել . *հանել

Défumer, չ. մխատիլ , *չմխալ :

Défuner, ն. պարանատել , *պարաններն կայմերէն հանել . = se —, դ. —իլ. ce mât se défunera-t-il enfin?

Défunt, e, ած. ննջեցեալ , հանգուցեալ , վախճանեալ , յուսահոգի , հոգելոյս , ողորմած հոգի «մէրհում». de ta —e mère est-ce là la leçon? 2. գ. —. prier pour les —s.

Dégagé, e, ած. գրաւաՒափ, գրաւաՒափուր , գրաւազերծ, *գրաւէ ազատած . montre, terre —e. 2. ազատեալ , զերծեալ , արձակեալ , զերծ , ազատ , արձակ , անգրաւ . un cœur tout — de ses trompeurs attraits. Un esprit —, միտք անյոյզ ի կրից . cœur —, ազատ սիրտ . — d'une épouse perfide. 3. բժ. —. tête, poitrine —e. 4. ազատ , արձակ , զերծ ի խՒից . la voie publique —e et rendue libre. ||Chambre —e, ներքնասենեակ, սենեակ . որոյ են ելք ծածուկ . degré —, ծածուկ ելք՝ սանդուխք . 5. նուրբ , նրբին , անօսր . taille —e. 6. համարձակ , ՑեՒեւ . parler d'un air —, համարձակութեամբ խօսել , համարձակախօս է. || ը. avoir des airs —s, համարձակել, համարձակութեամբ գնալ , համարձակագնաց է. prendre un ton —, համարձակիլ , համարձակութիւն առնուլ , կարի իսն համարձակութեամբ դնալ :

Dégagement, ա. գրաւաՒափումն, գրաւաՒափ , գրաւէ հանելն . — des effets déposés au mont-de-piété. 2. արձակումն , ազատութիւն . le — d'une parole, d'une promesse. — de sa promesse, խոստմնազանցութիւն . 3. ցնդումն , արձակումն . — de gaz. 4. ճ. ներքնադուռն , ելք , անցք . pratiquer un —. Escalier de —, ներքնասանդուղք . porte de —, ներքնադուռն . pièce de —, ներքնաշուաք . ménager, pratiquer un —, ճանապարհ՝ անցս բանալ . 5. խափանատումն , բացումն . — de la voie, — ճանապարհի . 6. բժ. ՑեՒեւացումն . — de la poitrine, de l'estomac.

Dégager (nous dégageons, dégageant) ն. գրաւաՒափել, գրաւաՒափ՝ գրաւազերծ առնել , * գրաւէ հանել . — ses terres, sa montre. — sa promesse, sa parole, արձակել՝ յԹող կոչել զբանս՝ գխոստումն , * խօսքն՝ խոստումն չպահել՝ չբռնել . եւս՝ պահել՝ կատարել զբանս՝ գխոստումն, կալ ի խոստման , * խօսքն պահել՝ բռնել . նոյնպէս ասի եւ — sa foi. || — qn. de sa parole, արձակել՝ ազատ կացուցանել զոք ի խոստմանէն. 2. ազատել , ազատ կացուցանել , զերծուցանել , Ցափել , արձակել , կորզել . — qn. de ses biens, de ses fers, de qc. || փ. — son cœur, յԹող

կալ ի սիրոյ ուրուք . || — un soldat, ազատել ի զինուորութենէ . 3. հոդել , ընդարձակել , դիւրել , բառնալ զխոչս , խափանատել . — la voie publique, un passage. — une province, ազատել ի պշնամեաց . || — un appartement, ներքնադուռն դընել , ազատ՝ անկախ առնել ի միմեանց զբնակարանս՝ զսենեակս բնակարանին . 4. բժ. ազատել , հանգուցանել, յանդորր հանել, սփոփել, սփափել , թեթևացուցանել , *հանգչեցունել . un bain de pied lui a dégagé la tête. — la poitrine. 5. նա. — un vaisseau, ազատել զնաւն ի հաւանանաց պշնամի նաւուց . 6. նրբել, նրբաւարտ առնել , * բարակցունել . cet habit dégage bien la taille. 7. տգ. ցնդել, արձակել, հանել . ces marais dégagent des miasmes. — du gaz. — une odeur, բուրել . 8. պբ. — l'inconnu, հանել զանծանօթն , սահմանել զանծանօթ քանակն բովանդակեալ ի հանրահաշուական տարագի . 9. զիղ. — le fer, քեցել՝ անջատել զգենս իւր ի զինուց ոսոխին . || — le pied, անջատել՝ զատանել զոտն յոտանէ (ի պարու) :

Se dégager, դ. ազատիլ , զերծանիլ. — d'une promesse, d'un attachement, de qn. 2. հանգչիլ , թեթեւանալ . la tête se dégage. 3. տգ. ցընդիլ , արձակիլ , բուրիլ , ելանել . le gaz, la mauvaise odeur qui s'en dégage. 4. ի յայտ գալ , յայտնիլ , * յայտնուիլ :

Dégaine, ի. ը. անհեդեդութիւն , շինականութիւն, անշնորհ ձեւ՝ կերպ. quelle —! Voilà un homme d'une belle —.

Dégainé, e, ած. հանեալ ի պատենից , սուսերամերկ . épée —e, մերկապատեան՝ թերաքամ սուսէր :

Dégainement, ա. սուսերամերկումն :

Dégainer, ն. մերկանալ զսուսերն ի պատենից , մերկել՝ ձգել զսուր , սուսերամերկ՝ սուսերաձիգ լ., *թուրն պատենէն հանել , թուր քաշել . — l'épée. եւ լոկ , on l'a forcé à —. || ը. brave jusqu'à —, պարծուկ , *մեծ մեծ խօսող՝ խոստացող :

Dégaineur, ա. սուսերաձիգ , սուսերամարտ :

Dégalonné, e, ած. տրիզատ , անտրէզ . vêtement —.

Dégalonner, ն. տրիզատել , անտրէզ առնել , * տրէզն հանել :

Déganter, ն. ձեռնոցատել, հանել զձեռնոցս, *ձեռնոցքն հանել. — qn., sa main gauche. = *Se* —, դ. — իւր:

Dégarni, e, ած. զարդազերծ , մերկացեալ , կապտեալ , դատարկացեալ , մերկ , կոլոպուտ , դատարկ , ապալեր , ապալերկ . une table —e, մերկ՝ անխորտիկ սեղան . un pays — de troupes, անզօր երկիր. place de guerre —e, անպաշտպան ամրոց . une tête —e de cheveux, հեռացեր՝ անհեր հերձափ գլուխ :

Dégarnir, ն. մերկացուցանել , կապտել ի զարդուց , զարդազերծ առնել , * զարդն հանել . un appartement, une cheminée, une robe. || — une place, դատարկացուցանել՝ տկարացուցանել զբերդն (հանելով զմի մասն զօրաց կամ զինուց) . նոյնպէս ասի եւ — les frontières. || — un arbre, քշտել , յապաւել զանպիտան ոստոն , * անպիտան ճիւղերն փրցունել :

Se dégarnir, դ. մերկանալ , կապտիլ , դատարկանալ . la salle se dégarnit des spectateurs, սրահն դատարկանայ ի հանդիսատեսից . les banquettes se dégarnissent, մերկանան՝ դատարկանան նստարանք . cet arbre se dégarnit, տերեւաթափ լինի՝ քշտի ծառն . sa tête se dégarnit, ծափին հերք գլխոյն , հերաթափ լինի . 2. թեթեւացուցանել զիանդերձն , թեթեւագգեստ լ. il s'est enrhumé pour s'être dégarni trop tôt. Le temps est encore froid, il serait dangereux de se trop dégarnir. 3. հանել ի ձեռաց զառձեռն պատրաստ դրամն , * սուակն ձեռքէ հանել . en ce temps il est bon de ne pas trop —.

Dégasconner, ն. գասկոնատել . * գասկոնացի հնչումն՝ կերպն կորսնցունել . — qn. = *Se* —, դ. —իլ :

Dégât, ա. աւեր, խանգար, խանգարումն , աիոկ , վնաս , աղաւաղութիւն . causer des —s, ոիոկել . la grêle, l'orage a fait de grands —s. L'ennemi a fait un grand —. Le passage d'une armée cause toujours des —s considérables. Faire du —, վնարել , վնաս գործել , վնասել . les —s, աւերածք , վնասք , վնասանի . || զ. faire le —, աւերել , գերփել . 2. սպառումն , վատնումն . on fait un grand — de bois, de vin dans cette maison.

Dégauchir, ն. յղկել , ողորկել . կոփել . — une pierre, une pièce de bois. 2. փ. եւ ը. յղկել, թեքել , կրթել , * շնորհքի՝ ձեւի բերել . — un jeune homme.

Se dégauchir, դ. յղկիլ , թեքիլ , կրթիլ, *շնորհքի՝ ձեւի գալ . ce jeune homme commence à —.

Dégauchissage, Dégauchissement, ա. յղկումն, ողորկումն, կոփ :

Dégauchisseuse, ի. յղկոց (մեքենայ) :

Dégazer, ն. տ. գազատել , գազահանել . * մարմնոց գազն հանել . — un liquide.

Dégazonnement, ա. դալարատումն , դալարահանումն . — d'un terrain.

Dégazonner, ն. դալարատել , դալարահանել , * դալարիքն հանել . — une prairie.

Se dégazonner, դ. —իլ . cette prairie se dégazonne.

Dégéerie, ի.բ. դիգերիա, դիգերենի. ազգ ծոպատտանց (thysanoures).

Dégel, ա. ձիւնահալք , ձիւնահալումն , սառնահալք , սառնահալութիւն , * լորխ . հալումն ձեան՝ սառնամանեաց . le temps s'est mis au —. Être au —, հալիլ. avoir le —. Nous aurons du —. Le — est venu tout à coup.

Dégelé, e, անց. ձիւնահալ, սառնահալ, սառնալոյծ. terre, neige —e.

Dégelée, ի. ռ. գան , *ծեծ . il a reçu une bonne —. Donner une —, *ծեծ քաշել :

Dégeler (je dégèle; je dégèlerai) ն. հալել զձիւն՝ զսառնամանիս, սառնալուծիլ . *սառն՝ ձիւնն հալեցունել. le vent du sud a dégelé la rivière. 2. ջեռուցանել , * տաքցունել . il fallut tous les fagots de la petite maison pour le —.

Dégeler, չ. հալիլ ձեան՝ սառնամանեաց , սառնալուծիլ , լկիլ , *հալիլ . la Seine, la rivière dégèle, la neige dégèle. Il a dégelé cette nuit. || զ. il dégèle, հալին սառնամանիք, * սառերն կհալին :

Se dégeler, դ. հալիլ՝ լուծանիլ սառնամանեաց , * հալիլ . les fontaines commencent à —.

Dégénérant, e, ած. այլասեր , այլասերող . les races —es.

Dégénérateur, trice, ած. այլասերիչ . principe, mouvement —. Opinion, politique —trice.

Dégénératif, ive, ած. այլասերական

Dégénération (սիօն) ի. այլասերութիւն , այլասերումն , տարասերումն, ապասերումն, վատասերումն, յոռութիւն , ժանտութիւն , վատթարութիւն , վատթարացումն , խորթացումն . — des espèces, des animaux, du sang.

Dégénéré, e, ած. այլասեր, տարասեր , օտարասեր , վատասեր , ժանտացեալ , վատթարեալ , ժանտ , Romains —s. — de cette merveilleuse simplicité, խորթացեալ ի սքանչելահիաշ պարզութենէ :

Dégénérer (je dégénère; je dégénérerai) չ. այլասերիլ , տարասերիլ , վատասերիլ , ժանտանալ , վատթարանալ , յոռանալ , այլանդակիլ , le blé dégénère dans un mauvais terrain. Les races dégénèrent. La brebis a dégénéré. Ses mœurs avaient dégénéré. Les animaux, les plantes dégénèrent. 2. խորթանալ , օտարանալ, զատանիլ. — de ses ancêtres, de la pitié de ses ancêtres. Il n'avait pas dégénéré du courage de ses aïeux. || — dans l'esprit de qn., կորուսանել զվարկ ուրուք, *մէկուն համարմունքն կորսնցունել . || — en, այլափոխիլ , շրջիլ , փոխիլ . la piété dégénère en idolâtrie. Son rhume a dégénéré en catarrhe. || Faire —, այլասերել , ժանտացուցանել , խորթացուցանել . = *Se* —, դ. —իլ :

Dégénérescence, ի. այլասերութիւն , այլասերումն . la — d'un peuple. հն. **Dégénération.**

Dégénérescent, e, տ. **Dégénérant.**

Dégermer, ն. ծլատել , * բուսած գարիին ծիլն կտրել :

Dégermeur, ա. ար. ծլատոց , *ծլած գարւոյ ծիլն կտրելու գործի :

Déggut (տէկիւ) ա. քարիւղահայծղեան :

Dégingandé, e, ած. ը. յօդաձաի , յօդախաղաց , յօդակոտոր , յօդալոյծ , միջաբեկ . cette femme

est toute —e. 2. փ. —, կցկցուն. esprit, style —. Conduite —e.

Dégingander, ն. յօդաՁափ՝ յօդախաղաց՝ միչաբեկ լ.:

Dégiter, ն. ո. որջատել. հանել յորջէ. = *Se* —, դ. —իլ, *որջէ ելնել:

Déglacer (je déglace, nous déglaçons) ն. սառնատել, * սառն հալեցունել. — un liquide, de l'eau. լգ. **Dégeler.**

Déglander, ն. անբ. խոյլատել, * ձիոյն խոյն հանել:

Déglobulisation (սիօն) ի. մգ. գնդակատումն. պակասիլն գնդակաց արեան:

Dégluement, ա. ոստղատումն:

Dégluer, ն. ոստղատել, * ոստղն հանել. — un bâton, les mains. || — les yeux, զբիծն յաչաց ի բաց պարզել՝ հանել.

Se dégluer, դ. —իլ, * ոստղէ ազատիլ. cet oiseau parviendra à —.

Déglutiner, ն. ո. ոստղատել զփետուրն, * Ձուչնոց փետուրներուն կպած ոստղն հանել:

Déglutir, ն.բխ. կլանել, * կլլել.

Se déglutir, դ. կլանիլ, * կլլուիլ. substance qui se déglutit avec facilité.

Déglutition (սիօն) ի. բխ. կլլումն, կուլ:

Dégobillage, ա. փսխումն:

Dégobiller, ն. ցբ. փսխել, *սիրտըն ետ գալ. լգ. **Vomir.**

Dégobillis (տէկօպիլլի) ա. ցբ. փսխաճ, * փսխունք:

Dégognade, ի. բեկբեկանք. faire des —s, բեկբեկանս առնել, *— անել:

Dégogner (Se) դ. բեկբեկիլ, *բեկբեկ շարժմունք անել:

Dégoisement, ա. ճճումն, ճրուոլումն:

Dégoiser, ն. ճճուել, ճուռոլել. 2. փ. եւ ը. ասել, հանել. — un compliment, des injures. 3. գալտնիս ի վեր հանել, * բերնէ գաղտնիք հանել. il a tout dégoisé imprudemment. || faire — un prisonnier, խօսել տալ, խօսեցունել. || անխ. շատախօսել. comme elle aime à —, շատախօսասէր է:

Dégommage, ա. խիժատումն, [խիժահանումն:

Dégommer, ն. ապախիժել, խիժատել. խիժահանել, *խիժն հանել. || S. **Décruser.** 2. փ. եւ ռ. արկանել ի պաշտամանէ, պաշտօնընկեց՝ պաշտօնանկ՝ կարգընկէց առնել, *պաշտօնէ հանել. on l'a dégommé. Le préfet a été dégommé, կուսակալն արկաւ յիշխանութենէ, պաշտօնընկեց եղեւ. 3. մեռուցանել, սպանանել, * միւս աշխարհ դրկել. le choléra en a joliment dégommé.

Dégonder, ն. ծղխնատել. * դուռն ծղխնիէն հանել:

Dégonflement, ա. ուռուցատումն, * ուռեցքին իջնալն. — d'un ballon.

Dégonfler, ն. ուռուցատել. *ուռեցքն իջեցունել. — une vessie, le doigt enflammé.

Se dégonfler, դ. —իլ, * ուռեցքն իջնալ. ce ballon, cette tumeur se dégonfle.

Dégor, ա. ար. հեղուկափող. * խողովակն ուստի կվազէ Ձորած հեղուկն:

Dégorgé, e, անց. փսխեալ. des viandes —es. 2. դատարկեալ, *պարպուած. poisson —. 3. բացեալ, * բացուած. tuyau —. 4. փ. յորդեալ, խուժեալ. 5. զ. դարձեալ, հայեցող. le fort a des batteries —es sur la campagne. 6. ար. laines —es, ներկաժայռ՝ ներկաՁափ բուրդք:

Dégorgeage, ա. ար. ներկաժայռքումն, ներկաՁափումն (ոստայնից). * ողողումն հիւսուածոյ, մետաքսի եւ բրդոյ տարապայման ներկն հանելոյ համար:

Dégorgement, ա. փսխումն. un — de sang. 2. բացումն, զեղումն, յորդումն, յորդուՁիւն, հոսումն, արտահոսուՁիւն. — d'un égout, de la bile, des humeurs. 3. ար. լուացումն, մաքրումն. — des laines, des cuirs. 4. քամումն (տզրուկի):

Dégorgeoir, ա. անցք, դուռն (սահանաց). 2. մաքրիչ. Ձել երկաՁի ի մաքրել զծակ (ֆալեա) հրետից. փոլոց (դարբնաց):

Dégorger (nous dégorgeons; je dégorgeais) ն. բանալ զանցս (ջրոյ). — un tuyau, une gouttière, un égout. 2. փսխել, դուրս տալ. il dégorgeait tout ce qu'il avait dévoré. 3. ը. տալ, դարձուցանել, * ետ տալ. je lui ferai — son bénéfice. 4. ողողել, լուանալ, մաքրել (յօտար նիւթոց). — de la laine, de la soie, du cuir. || — du poisson, ողողել, լուանալ զձուկն, * ջրէ անցուցանել ծովու հոտն հանելու համար:

Dégorger, չ. յորդել, զեղուլ, զեղանիլ. l'égout dégorge. || Faire — des sangsues, քամել, տալ ժայռքել տզրկաց զարիւն. || faire — du poisson, դնել զձուկն ի ջրի, * ջրէ անցուցանել ծովու հոտն հանելու. || les sangsues dégorgent, ժայռքեն տզրուկք զարիւնն, * արիւնն դուրս կուտան.

Se dégorger, դ. բանալ անցից, *բացուիլ. ce tuyau va — dans un bassin. 2. հոսիլ, Ձափիլ, անկանիլ. des rivières qui cherchent à — dans l'Océan. 3. փ. յորդել, զեղուլ. la foule des courtisans dans la maison d'un ministre se dégorge. 4. ողողանիլ, լուանալ, մաքրիլ, * ողողուիլ, մաքրուիլ. la laine se dégorge dans l'eau de rivière. Donnez à ces poissons le temps de —. 5. իջանել այտման, * ուռեցքն իջնալ. les jambes de ce malade commencent à —.

Dégoter, ն. ը. վարել՝ արկանել զոք յիշխանութենէ, Ձանձել, քարընդոստնել, * վար ձգել, վար նետել. — qn.

Dégoudronnage, ա. խայծղատում:

Dégoudronner, ն. խայծղանատել, *խայծղանն հանել:

Dégoudronneur, ա. խայծղանատիչ:

Dégouliner, ն. ռ. գլորիլ, անկանիլ, *իյնալ. — dans un escalier. La vingtième larme qui dégouline sur ma figure.

Dégoupiller (տէկուփիյլել) ն. բուՁատել, * բոյՁն հանել:

Dégourdi, ա. ար. նախեփ. porcelaine —, — յախճապակւոյ:

Dégourdi, e, ած. Ձմբրատեալ, չընդարմացեալ, Ձմբրատ. membres —s. Animal —. 2. փ. կայտառ, արՁուն, սՁափ, ճարտար, արՁնամիտ, խորամանկ, խորագէտ. voilà un garçon bien —. Cette femme a l'air bien —e. եւ գ. c'est un —. Quelle —e. 3. եղկեալ, եղկ, գաղջ, * պաղն կոտրած. de l'eau —e.

Dégourdir, ն. Ձմբրատել, սՁափիլ ի ՁմբրուՁենէ, դիւրաշարժ, դիւրադարձ գործել, * ՁմբրուՁիւնն անցունել. — ses jambes, ses doigts. 2. փ. եւ ը. կայտառ, կայտառ՝ շոյտ՝ ճարտար գործել, զարՁուցանել, սՁափել. — qn. 3. եղկացուցանել՝ գաղջացուցանել, * ջրին պաղուՁիւնն կոտրել. — l'eau. ասի եւս faire — de l'eau. 4. ար. նախեփել. — une poterie.

Se dégourdir, դ. Ձմբրատիլ. սՁափիլ. je me suis un peu dégourdi en marchant. Mes jambes commencent à —. 2. ը. կայտառ՝ ճարտար՝ խորագէտ լ. 3. եղկանիլ, գաղջանալ, *պաղն կոտրիլ. cette eau se dégourdit.

Dégourdissement, ա. սՁափումն (ընդարմացեալ անդամոց). sentir le —. Procurer, amener le —. Le — du bras, des jambes. 2. եղկանք, եղկուՁիւն, գաղջուՁիւն, *պաղն կոտրիլն. — de l'eau, — ջրոյ:

Dégoût, ա. անախորժուՁիւն, յափրուՁիւն, յափրանք, տաղտկանք, տաղտկուՁիւն, * զզուանք. il a un si grand — qu'il ne peut manger de rien. 2. անախորժուՁիւն, նողկուՁիւն, նողկանք, պակումն, դժկամակուՁիւն. il avait un — pour les choux. Il a du — pour le poisson. Avoir du —, տաղտկալ, զազրանալ, խորշիլ, մերժիլ, * զզուիլ. || փ. անախորժուՁիւն, դժկամակուՁիւն, տաղտկանք, տաղտկուՁիւն, նողկուՁիւն, գարշանք, գարշուՁիւն. — du monde, աշխարհատեցուՁիւն. — du travail, գործատեցուՁիւն. avoir du — pour, գարշիլ, տաղտկալ, չախորժիլ, inspirer du —, remplir de —, գարշեցուցանել. cet homme lui inspire un véritable —. Il a toutes les peines du monde à surmonter son — pour ... 3. տաղտուկ, ձանձրոյՁ, նեղուՁիւն. essuyer des —s. Vous connaissez tous les —s du métier.

Dégoûtamment, մ. գարշաբար, գարշելի՝ տաղտկալի իմն օրինակաւ. manger —.

Dégoûtant, e, ած. անախորժ, տաղտկալի, տաղտուկ, գարշելի, գարշ, գարշեցուցիչ, գարշատեսիլ, զազրալի, զազրոտի, զազիր, զազրատեսիլ, զազրաՁորմի, նողկ, նողկացուցիչ, * զզուելի, լորճուկ. malpropreté, conduite —e. Mets —s. C'est un homme —. C'est —. Cela est —.

Dégoutation (սիօն) ի. գարշուՁիւն. quelle — d'homme, որպիսի՛ այր գարշելի:

Dégoûté, e, ած. եւ գ. տաղտկացեալ, յափրացեալ, անյօժար, *զզուած. — de tout, տաղտկացեալ յամենայնէ. Être —. Faire le —, տաղտկանալ, յափրանալ, նողկալ, նագիլ, քնքշալ, քնքշիլ, * բանի չը ցանիլ, զզուիլ. elle fait la —e, il fait le —.

Dégoûtement, ա. անախորժու-

Dégoûter, ն. ախորժատել, բառնալ զախորժակն՝ գյօժարութիւն, տաղտկացուցանել, նողկացուցանել, յափրացուցանել, *զզուեցունել. les mets les plus exquis le dégoûtent, անախորժ են նմա ցամադամք. la vue de ces mets m'a dégouté. Ils m'ont dégouté. Ils m'ont dégouté du poisson. 2. տաղտկացուցանել, նողկացուցանել, գարշեցուցանել, ձանձրացուցանել. — qn. de l'étude. Viendra la vieillesse te — de la vie, ցասցէ ծերուի դառնացուցանել քեզ զկեանս. la ville dégoûte de la province.

Se dégoûter, դ. ախորժատիլ, տաղտկալ, տաղտկանալ, յափրանալ, նողկալ, նողկտալ, զազրանալ, * զզուիլ. il ne tarda pas à — de ces mets. Heureux ceux qui se dégoûtent des vains plaisirs du monde! — de son état, de sa maison. Il s'en est dégoûté de lui-même.

Dégouttant, e, ած. կաթող, *կաթկթող. un linge —. Être tout — de sueur, քրտնաթոր լ. — de sang, արիւնահոս՝ արիւնաբուխ. des feuilles —es de pluie, de rosée, անձրեւաթիթ՝ անձրեւաթաց, ցօղաբուղխ՝ ցօղահոս՝ ցօղաթոր տերեւք:

Dégouttement, ա. կաթումն, **Dégoutter,** բ. կաթիլ, ծորիլ, *կաթկթիլ. les cheveux lui dégouttent de sueur, * մազերէն քրտինք կաթիին. la sueur lui dégoutte du front. L'eau dégouttait de tous les endroits de son manteau.

Dégoutter, ն. կաթեցուցանել, ծորել, * կաթեցունել:

Dégoutture, ի. կաթուած, կաթիլք. les —s du toit. || հն. **Dégouttement.**

Dégradant, e, ած. վատթարացուցիչ. * վատթար, արհամարհիչ, արհամարհի, ամօթալի, անարգ, անարգիչ, անարգու. conduite —e. Vice —. Une action —e.

Dégradateur, ա. լնկ. աստիճանաւորիչ (գործի):

Dégradation (սիօն) ի. աստիճանազրկութիւն, ապաստիճանութիւն, բարձրնկեցութիւն, կարգընկեցութիւն, պաշտօնընկեցութիւն. — civique, քաղաքական աստիճանազրկութիւն. կորուստ իրաւանց քաղաքացւոյ. — militaire, զինուորական —, կորուստ զինուորական պատուոյ. 2. փ. անարգութիւն, վատթարութիւն, գձձութիւն, նուաստացումն, նուաստութիւն. la — des âmes est une suite de la servitude. Tomber dans la —, ի նուաստութիւն՝ յանարգութիւն իջանել, վատթարանալ. 3. աւեր, վթարումն, վթարութիւն, ապականութիւն, խանգարումն, խաթարումն. — des monuments publics, d'un mur. Faire de grandes —s. La — est irréparable. եւ փ. la — du goût, des caractères, des mœurs. 4. լնկ. աստիճանաւորումն, աստիճանաւորութիւն. նուազումն աստիճանաւ. — de la lumière, des couleurs, des ombres.

Dégradé, e, ած. աստիճանազուրկ, բարձրնկեց. militaire —. 2. անարգեալ, անարգ. une âme —e. 3. խաթարեալ, աւերեալ, աւեր. édifice —. 4. լնկ. աստիճանաւորեալ, աստիճանաւոր. une épreuve —e.

Dégrader, ն. աստիճանազուրկ՝ բարձրնկեց՝ կարգընկեց առնել. — un militaire, un magistrat, un homme décoré d'un ordre de chevalerie. 2. փ. անարգել, անպատուել, անարգ՝ անպատիւ կացուցանել, նուաստացուցանել, վատթարել, արհամարհ գործել. cette conduite le dégrade aux yeux de tout le monde. Sa conduite le dégrade. La flatterie dégrade le prince et les flatteurs. — son âme par la bassesse. L'ignorance dégrade l'homme. 3. վթարել, խանգարել, աւերել, գձձել, խաթարել, խրթնացուցանել. palais superbes que le temps va — et détruire. 4. լնկ. աստիճանաւորել, նուազեցուցանել աստիճանաւ. — la lumière, les ombres, les couleurs.

Se dégrader, դ. անձամբ զանձն արհամարհել՝ արհամարհի կացուցանել, վատթարանալ, նուաստանալ. il se dégrade par son ivrognerie. 2. վթարիլ, խանգարիլ, խաթարիլ, *աւրուիլ. faute d'entretien, ce bel édifice se dégrade. 3. լնկ. աստիճանաւորիլ, նուազիլ աստիճանաւ. la lumière se dégrade.

Dégrafé, e, անց. ճարմանդաւոր, ճարմանդազուրկ. habit —.

Dégrafer, ն. ճարմանդաւորել, *ճարմանդն հանել՝ քակել. — une robe, une ceinture.

Se dégrafer, դ. — զանձն՝ զհանդերձն իւր. je me suis dégrafé. 2. —իլ, * ճարմանդն հանուիլ. sa camisole s'est dégrafée.

Dégraissage, ա. ճարպահանումն, կեղտահանումն, կեղտահանութիւն. envoyer un habit au —. Faire le —, ճարպահանել, կեղտահանել, *ճարպն՝ կեղտն հանել:

Dégraissant, e, ած. ճարպահան, կեղտահան. substance, matière —e.

Dégraissé, e, անց. ճարպաւոր, ճարպազերծ, իղձատ. *ճարպն՝ իւղն հանած. viande —e. 2. կեղտազերծ, *կեղտն՝ բիծն հանած. habit —.

Dégraissement, ա. ճարպահանումն. 2. կեղտահանումն, կեղտահանութիւն:

Dégraisser, ն. ճարպահանել, ճարպազերծ առնել, *ճարպն հանել. — la viande, un bouillon. 2. բ. վրտել, ծխրել, նիհարացունել. faites des exercices, cela vous dégraissera. 3. ո. — զո., *մէկուն հարստութենէն մի մասն առնել. 4. եգ. անարգաւորք առնել, անպտուղ գործել. — la terre. 5. — les cheveux, իղձատել գիերս, *մազերուն իւղն հանել. 6. կեղտահանել, աղտահանել, *կեղտն՝ աղտն՝ բիծն հանել. — un habit, un collet. || — le vin, բառնալ զթանձրութիւն գինւոյ. *գինւոյն թանձրութիւնն վերցունել. || — la laine, իղձատել զբուրդ, * բուրդին իւղն հանել. = *Se* —, դ. —իլ:

Dégraisseur, euse, գ. կեղտահան, աղտահան (անձն եւ վերջնայ):

Dégraissis (տէկրէսի) ա. աբ. աղտամասն. les — des laines, աղտամասունք բրդոյ:

Dégraissoir, ա. աբ. աղտահան (վերջնայ):

Dégrappiner, ն. նւ. ճանկոտել. *նաեւ ճանկով քաշել հանել սառնամանեաց մէջէն:

Dégras (տէկրա) ա. իղձաթորջ. խաղախորդաց համար խառնուրդ իւղոյ ձկան եւ նաւթունային թիւոյ:

Dégraveler (je dégravelle; je dégravellerai) ն. աբ. խճատել. *խոլովակի մանրախիճն մաքրել. — un tuyau.

Dégravellement, ա. խճատումն:

Dégravoiement, Dégravoîment, ա. խորխորումն. *ջրին պատերուն եւ ցցից յատակն փորելն:

Dégravoyé, e, անց. խորխորեալ, խորխորուն. mur —. Pilotis —s.

Dégravoyer, ն. խորխորել. l'eau a dégravoyé déjà ce mur.

Degré, ա. աստիճան, որոշ՝ մատն սանդղոց, սանդղամատն. les —s, աստիճանք, սանդղամատունք, որոշք, ելանելիք. les —s d'un escalier, d'un perron. Monter, descendre les —s. 2. աստիճան, սանդուղք. les —s de l'hôtel de ville, d'un temple. || à un très haut —, մեծապէս, կարի յոյժ. au plus haut —, ի բարձրագոյն աստիճան, * բարձրագոյն աստիճանի. 3. փ. աստիճան, կարգ, պատիւ, իշխանութիւն. il a passé par tous les —s avant d'arriver à ce poste éminent. 4. բգ. աստիճան. — de chaleur, de froid. Le fer exige un haut — de chaleur pour se fondre. Il y a un fort — de froid quand la Seine gèle. || Dernier —, վերջին՝ յետին —. եւ փ. du dernier —, du haut —, ի յետին՝ ի բարձրագոյն աստիճան. elle a du monter au premier — de l'honneur. || — de noblesse, — ազնուականութեան. || être insolent au dernier —, *վերջին աստիճանի լինել լ. || au suprême —, գերաստիճան, գերաստիճանեալ, ճայրագոյն, * վերջի աստիճանի. être ennuyeux au suprême —, գերագոյն աստիճան ձանձրալի լ. 5. բգ. աստիճան, բաժանումն. les —s d'un baromètre, d'un hygromètre, d'un aréomètre, աստիճանք, բաժանմունք օդաչափի, խոնաւաչափի, անօսրաչափի. l'eau bout quand le thermomètre est à cent —s. 6. եչ. եւ աս. աստիճան. իւրաքանչիւրն 360 մասանց բոլորակի կամ գնդոյ. un angle de 60 —s. 7. աշ. աստիճան. — de

longitude, — երկայնութեան. *երկուց միջօրէից մէջտեղն եղած միջոցն. — de latitude, — լայնութեան. միջոցն որ ընդմէջ երկուց զուգահեռականաց. || դպ. ի բնագիտութեան, յերկրաչափութեան եւ յաշխարհագրութեան ասոիճանն նշանակի °իւ. le thermomètre est à 2° au-dessous de la glace. || ֆ. équation du premier, du second —, հաւասարութիւն առաջին, երկրորդ աստիճանի. 8. աստիճան (ազգականութեան). de premier —, նախաստիճան. parenté de troisième —, եռաստիճան՝ եռասեռ ազգականութի.

Par —s, մ. աստիճանաւ, աստիճան առ աստիճան, տակաւ, *աստիճանաբար. aller par —s, աստիճանաբար երթալ, աստիճանիլ.

De — en —, մ. աստիճանէ յաստիճան. s'élever de — en —.

Dégréement (տէկրէման) ա. նե. սարուածազերծութիւն. *նաւուն սարուածքն՝ կազմածքն հանելն:

Dégréer (տէկրէէ, je dégrée, nous dégréons; je dégréais, nous dégréions; je dégréerai; que je dégrée; que je dégréasse; dégréant) ն. ո. սարուածազերծել, սարուածազերծ առնել, *նաւուն սարուածքն՝ կազմածքն հանել. — un bâtiment, une frégate.

Dégrénage, ա. ար. հատասում:

Dégréné, e, անց. հատատեալ, հատատիկ, հատատուն, * հատերն մանրած. matières —es.

Dégréner, ն. ար. հատատել. *հատերն մանրել. = *Se* —, դ. —իլ:

Dégrevé, e, անց. աճ. Ծնծեւահարկ, հարկաջինջ. un immeuble —.

Dégrever, ն. Ծնծեւահարկել, Ծնծեւահարկ՝ հարկաջինջ առնել. ջնջել զհարկս, *տուրքերն Ծնծեւացուցանել՝ ջնջել. on dégreva la propriété foncière. — un immeuble, les objets de consommation.

Dégriller, ն. վանդակատել. վանատել, *վանդակէ՝ վանքէ հանել. — une femme.

Dégringolade, ի. գլորում, գահավիժութիւն. 2. փ. անկում, կործանում. gare la —. [գլորուն:

Dégringolant, e, աճ. գլորիչ,

Dégringoler, չ. գլորիլ, գլորակիլ, *գլոր իյնալ. il a dégringolé jusqu'en bas. — d'une échelle, d'un escalier. La voiture a dégringolé dans un trou. 2. փ. եւ բ. —. Nos ministres dégringolent l'un après l'autre.

Dégringoler, ն. գլորել, գահավիժ՝ դարահաս առնել. — l'escalier.

Dégrisé, e, աճ. սթափ, գինեթափ. homme —. Tout à fait —.

Dégrisement, ա. բ. գինեթափում, գինեսթափութիւն, *գինովութեան անցնիլն. 2. փ. եւ բ. սթափում, սթափութիւն. le — de l'enthousiasme, de l'admiration, des passions.

Dégriser, ն. սթափել՝ սթափեցուցանել ի գինոյ, * գինովութիւնն անցուցանել, գինեթափել. le sommeil l'a dégrisé. L'acétate d'ammoniaque dégrise l'homme. 2. փ. սթափել, սթափեցուցանել, * պատրանքն փարատիլ, խելքն գլուխն գալ: Cet échec l'a un peu dégrisé. L'expérience et le malheur dégrisent de l'enthousiasme.

Se dégriser, դ. սթափիլ ի գինւոյ, Ծափել զդինի, *գինովութիւնն անցնիլ, գինեթափիլ. 2. փ. եւ բ. սթափիլ, գալ ի միտս, * պատրանքն փարատիլ, խելքն գլուխն գալ:

Dégrossage, ա. ար. տաշուածն, տաշ, կոկուածն, կոփ, յղկուածն, նրբացուածն:

Dégrosser, ն. տաշել, կոփել, յղկել, նրբել, նրբեցուցանել, տաշ առնել, *բարակցուցանել. — un lingot.

Dégrossi, ա. ար. յղկոց. 2. յղկուածն (հայելւոյ):

Dégrossi, e, աճ. յղկեալ, տաշեալ, կոկ, տաշածոյ, կոփածոյ. bloc de marbre —. Pièce de bois —e. 2. բ. mal —, խակ:

Dégrossir, ն. ար. տաշել, յղկել, հարթել, կոկել, կոփել. — un bloc de marbre, une pièce de bois. 2. փ. — un ouvrage, տաւնեթագրել, ծրագրել. 3. հարթել, պարզել, դիւրել, * դիւրացուցանել. — une affaire. || — une épreuve, ուղղել՝ սրբագրել. 4. բ. յղկել, կոկել, կրթել. — զո. = *Se* —, դ. —իլ:

Dégrossissage, Dégrossissement, ա. կոփ, կոփուած, հարթուածն, յղկուածն, տաշ, կոկութիւն:

Dégrossisseur, ա. ար. նրբիչ (գործի):

Dégu (տէկիւ) ա. կ. դեգու. տոնաբեր կենդանի փորրիկ ի Շիլի:

Deguélie, ի. բ. դեգելեակ. տես. տոհմի Ծիծեռնածառկեայց:

Déguenillé, e (տէկնիյլէ) աճ. եւ գ. բրդկտեալ, ցնցոտեալ, ցնցոտուն, ցնցոտաւոր, քցքցեալ, *վրան գլուխն բզիկ բզիկ. habit —, ցնցոտազգեստ, գրգռիկ, գրգռեակ. 2. ա. ցնցոտաւոր. homme —, femme —e. Des mendiants tout —s. Une troupe de —s.

Déguenniller, ն. բրդկտել, քցքցել, ցնցոտել. — զո. = *Se* —, դ. —իլ:

Déguerpir, ն. դտ. Ծողոտ, լքանել, *ձեռքն քաշել. — un héritage.

Déguerpir, չ. մեկնիլ, ի փախուստ աճապարել, * ձգել երթալ, կծիկն դնել. — d'une maison. Il fut forcé de —.

Déguerpissement, ա. դտ. Ծողոտմն, լքուածն (անշարժ ստացուածոց). 2. բ. երթ, փախուստ:

Dégueuler, չ. ցր. փսխել, զգայռել. — sous la table. 2. փ. ժայռել: [խած:

Dégueulis (տէկէօլի) ա. ցբ. փրս-

Déguignonner, ն. բ. ձախորդաւոր, յաջողիլ (մանաւանդ ի խաղի). — զո. Cet heureux coup l'a déguignonné. = *Se* —, դ. —իլ:

Déguisable, աճ. ծպտելի:

Déguisé, e, աճ. ծպտեալ, ծրպտուն, այլակերպ, կերպարանաւոր, կերպարանափոխ. 2. փ. —, սրտոյն. ambition —e.

Déguisement, ա. ծպտուածն, այլակերպք, կերպարանափոխութիւն. je l'ai reconnu malgré son —. Il prend toutes sortes de —s. 2. կեղծաւորութիւն, պատրուակ. parler sans —, անպատրուակ խօսել. il agit sans —, ոչ կեղծս ի կեղծս գործէ:

Déguiser, ն. ծպտել. — des enfants. On le déguisa en femme. 2. այլակերպել, կերպարանափոխ առնել. ce faux nez suffit pour vous —. 3. այլակերպել, այլափոխել, փոխել. — sa voix, son écriture, son style, son nom. 4. կեղծել, կերպարանել, պատրուակել, սքողել, գեղերեսել. — sa pensée, ses sentiments, la vérité, la haine.

Se déguiser, դ. ծպտիլ, յայլակերպս՝ յանճանաչս լինել, այլակերպիլ. — en Turc, en marquis. 2. փ. կերպս ի կերպս լ., ծածկել զնորհուրդս՝ զգացմունս իւր, կերպարանել, կերպարանափոխ լ., սքողիլ. ce n'est pas avec toi que mon cœur se déguise. Il se déguise en vain, je lis sur son visage. Il fait tout cela pour mieux —. 3. կերպարանել՝ ծածկել՝ սքողել անձին. — ses propres faiblesses.

Déguiseur, ա. ծպտիչ, կերպա- [րանիչ:

Dégustateur, ա. ճաշակիչ, *համտես:

Dégustation (սիօն) ի. ճաշակումն, ճաշակառութիւն, * համտեսութիւն, համտես:

Déguster, ն. ճաշակել, *համտեսել, համտես առնել, նախընկալ. — du vin, de l'eau-de-vie.

Se déguster, դ. ճաշակիլ, համտես լ., * համն առնուիլ. le vin se déguste mal avec les fruits.

Déhâler, ն. արեգատել, * արեւայրուքն հանել. — son visage avec une pommade.

Se déhâler, դ. —իլ. * արեւայրուքն հանուիլ. garder sa chambre pour —.

Déhanché, e, աճ. միջաբեկ, ազդրաբեկ, բարձաբեկ. homme, cheval —. Cette femme est toute —e. 2. Ծ. շոշակաքայլ, բեկբեկաքայլ, սիգաքայլ, նազաքայլ, * կոտրտուելով քալող. prendre un air —. 3. միջաբեկ, վատակարեկ, խոնջ. j'ai marché si longtemps que je suis —.

Déhanchement, ա. շոշականք, բեկբեկանք, բեկբեկումն, բեկբեկ գնացք, * ալեվուկ. ses danseuses ont certains —s qui plaisent aux Orientaux.

Déhancher (Se) դ. փ. միջաբեկ լ., նազիլ, սիգալ, բեկբեկաքայլել, շոշակել, շոշականս առնել, * կոտրտուելով քալել, ալեվուկ գալ «էգիլիպ պիւզիւլմէք». déhanche-toi un peu, renverse ta tête sur les épaules.

Déharder, ն. ո. տոհմատել. * զոյգ զոյգ կապած որսի շներն արձակել: [անկազմած. cheval —.

Déharnaché, e, աճ. անասխտ,

Déharnachement, ա. անասխտութիւն. le — des chevaux.

Déharnacher, ն. անասխտել, կազմաճատել, *ձիոյն սախտրն՝ կազմածքն հանել. — un cheval.

Déhiscence (տէիսանս) ի.բ. ինքնաբացում, ինքնաբացումիւն, *ինքնին բացուիլն . la — des fruits. La — des anthères, des fleurs.

Déhiscent, e, ած. բ. ինքնաբաց, ինքնաբացիկ . péricarpe —. Anthères —es.

Déhonté, e, ած. անամօթ, լիրբ . une femme —e. Homme —. 2. գ. —. quelle —e? Ces —s.

Dehors, մ. արտաքս , արտաքոյ, ի դուրս , * դուրս , դուրսն . aller —, ելանել արտաքս. je serai — toute la journée. || Mettre qn. —, արտաքսել զոք , * մէկն դուրս ընել , ճամբայ դնել . || վճ. mettre un billet —, արտաքս հանել զտոմսակն , * շրջագայութեան մէջ դնել . || cet homme est de —, այր տարաշխարհեայ՝ տարաշխարհիկ՝ օտարաշխարհեայ՝ օտարաշխարհիկ է , * դրսեցի է . || նա. ce bâtiment va mettre —, ծովամուխ լիցի նաւդ , *նաւն դուրս՝ բացն ալիոտ եղէ . toutes voiles —, առագաստալիր, *բոլոր առագաստներն դուրս՝ բաց . 2. ա. արտաքինն , արտաքին կողմն , * դուրսն, դրսի կողմն . le — de la porte. Les affaires de —. 3. տարաշխարհք , *օտար երկիրներ, դրսերն . 4. ծվ. la jambe, la rêne du —, արտասրունք , արտասանձ . *սրունքն եւ սանձն ալատին կողմն եղած . 5. les — d'une maison, արտամասունք , արտաքոյք տան (շրջակայ չէնք եւ պարտէզք). 6. գ. les — d'une place. կլ. les —, արտաքոյք բերդի, արտաքոյք, արտամբուիւնք, արտաքին ամբուիւնք. il faut d'abord s'emparer des —. 7. le —, արտաքինն , արտաքին կերպարանք , կերպարանք , երեսք , երեսոյթ . sous des — caressants, ընդ ողոք կերպարանօք . sous l'humble — d'un respect. Ce sage —. Faux —, կեղծիք. pour le —, առ արտաքս, արտաքնայարդար. յայս միտս վարի յաճախ յոգնակի . affecter des — vertueux, զառաքինութիւն կերպարանել , կերպարանօք լ. առաքինի , * առքինութիւն ճախել . garder, sauver les —, չցուցանել ինչ արտաքուստ ստգտանաց արժանի , միտ դնել պատշաճից . souvent de beaux — cachent des âmes basses.

Au —, մ. արտաքս , արտաքոյ , արտաքուստ , * դուրսն , դրսէն . paraître au —, արտաքոյ երեւիլ . au — le Spartiate était ambitieux, արտաքուստ Սպարտացին էր փառասէր. formidable au —, méprisable au dedans.

Au — de, նխ. արտաքոյ. au — de la maison. Il protège la religion au dedans et au — du royaume, պաշտպան կայ կրօնից ի ներքոյ եւ արտաքոյ Թագաւորութեան .

փ. Au —, մ. առ արտաքս, առ երեսս , ի վերին երեսս . au — ils vivaient en amis. [il vient de —.

De —, մ. արտաքուստ , * դրսէն .

En —, մ. արտաքս , ի դուրս . la porte s'ouvre en —. Marcher les pieds en —.

փ. être en —, tout en —, զսիրտն ի բերանի ունել , ջամաթձակախօս լ.

En — de, նխ. արտաքոյ , *դուրս . il demeure en — de la ville. || փ. cela est en — des conditions, de la question, այս արտաքոյ է պայմանաց՝ խնդրոյ . *այս պայմանէն՝ խնդրէն դուրս է .

Par —, նխ. արտաքուստ , *դրսէն. faites le tour par —.

Par —, նխ. արտաքոյ , արտաքուստ , արտաքս քան զ. il passa par — la ville.

Déhortatoire, ած. տարհամոզիչ. lettre —, — Թուղթ (որով յորդորի որ չառնել պիմն) :

Déhouillement, ա. գետնաճխահանում , *հանքի մէջէն գետնաճուխ հանելն :

Déhydracétique, ած. տգ. անջրածնաճախային . acide —, անջրածնաճախաթթու :

Déhydrocholalique, ած. տգ. անջրածնաեամաղձային . acide —, անջրածնաեամաղձաթթու :

Déhydrocholéinique, ած. տգ. անջրածնաեղնաեամաղձային . acide —.

Déhydromucique, ած. տգ. անջրածնախլնային . acide —, անջրածնախլնաթթու :

Déicide, ած. աստուածասպան , քրիստոսասպան , սիրասպան , խաչահանու . peuple, nation —. 2. —. lance —. 3. ա. աստուածասպանութիւն , քրիստոսասպանութիւն :

Déicole, ա. աստուածապաշտ . պաշտող զԱստուածն :

Déidamie, ի. բ. դէիդամիա , դէիդամենի . սեռ տոհմի չարչարածաղկեայց (passiflorées).

Déification, ի. աստուածարուի, աստուածարարութիւն , աստուածացումն . la — d'Hercule, d'Auguste.

Déifié, e, ած. աստուածարեալ , աստուածարարեալ . empereur —.

Déifier (je déifie, nous déifiions, vous déifiiez ; que je déifie, que vous déifiiez) ն. աստուածարարել , աստուածացուցանել , սրբազանել . — qn.

Se déifier, դ. աստուածանալ , սրբազանիլ :

Déifique, ած. աստուածարար , աստուածացուցիչ . honneurs —s. Vertus —s. [աստուածակերպ :

Déiforme, ած. աստուածանման ,

Déiléphile (տէիլէֆիլ) ա. մբ. աղջամղջասէր, աղտամղտասէր . սեռ. աղջամղջային Թեփաներից :

Déinballie, ի. բ. դէինբելիա , դէինբելենի . սեռ տոհմի օմառեայց (sapindacées).

Déinope, ա. սարդ . աիոտն. սեռ կարգի սարդազգեայց (aranéides).

Déiopée, ի. մբ. դէիոպէ . սեռ գիշերաձուիչ պատենաձեւից :

Déiphobe, ած. աստուածաճ , * աստուածալաիւ . Աստուծմէ վախցող :

Déisidémonie, ի. վդ. դիւալախտութիւն : [նութիւն :

Déisme, ա. աստուածադաւանութիւն ,

Déiste, գ. աստուածադաւան , աստուածեան , աստուածական . աղանդաւոր որ հաւատայ ի գոյութիւն եւեն Աստուծոյ եւ այլ ինչ ոչ ընդունի . c'est un —. 2. ած. —. un philosophe —.

Déité, ի. աստուածութիւն. 2. աստուած , դիք , աստուածուհի , դիցուհի . les —s infernales. Une aimable —. Douce, charmante —. — terrible. Puissantes —s.

Déjà, մ. արդէն , արդէն իսկ , այժմէն , այժմէն իսկ , աիա . il est — arrivé ? Il revient —. 2. արդէն , արդէն իսկ , վաղ , վաղ իսկ , անդստին , երբեմն , կանխաւ , յառաջագոյն . je vous ai — dit. La place était — prise quand il arriva.

Déjanire, ի. բ. դեժանիր . սեռ բոզեայց (gentianacées). 2. փն. — ազգ որովայնոտն փափկամորթաց :

Déjecteur, ա. ար. ապաւիժիչ , կղկղիչ (գոլժի) :

Déjection, ի. կղկղումն , ապաւիժումն , *կարիք ընելն . 2. յ. կղկղանք , ապարահանք , ապաւառ . —s abondantes. 3. հբ. կղկղանք , խանձողք . les —s de l'Etna, du Vésuve.

Déjeter (Se), (il se déjette ; il se déjettera) դ. կորանալ , * ծռիլ (փայտի , հաասակի): [ծռուիւն :

Déjettement, ա. կորացումն ,

Déjeuné, Déjeuner (տէժէօնէ) ա. նախաճաշ (գաիվէ ալիք). petit —, նախաճաշիկ . — froid, chaud, léger, solide. Faire le —, — առնել, նախաճաշել . faire un bon —, un ample —. Servir le —. Le — est servi. Que voulez-vous pour votre —? — à la fourchette, պատառաքաղ — (յորում պաշտի միս եւ գինի) . —dîner, — dînatoire, նախաճաշաճաշ (* ճաշի տեղ բռնող —) . elle me donna un grand —dîner. 2. փ. il n'y en a pas pour un —, սակաւատես է . || il n'en a pas pour un —, ընչաւատն է. || c'est un — de soleil, կարի դիւրաւ գունատի այդ պատուան , *շուտով գոյնն կնետէ . 3. նախաճաշ (ափսեայ՝ *յորում է բաժակ, բաժակակալ , շաքարաման եւլն) :

Déjeuner, ն. նախաճաշել , նախաճաշ առնել «գաիվէ ալիք էժէք» . — de café, de chocolat, d'une côtelette, d'un morceau de pâté. — avec des amis.

Déjeuneur, ա. նախաճաշիչ , * նախաճաշ ընող :

Déjoindre, ն. յօդակոտոր առնել, քակտել , քակել , զատուցանել , անջատել , բաժանել . le soleil a déjoint ces ais.

Se déjoindre, դ. յօդակոտոր լ., քակտիլ , քակիլ , անջատիլ , զատանիլ , բաժանիլ . ces pierres commencent à —.

Déjoint, e (անց. **Déjoindre** քայլ). յօդակոտոր , զատուցեալ , անջատեալ , անջատ . ais —s. Planches —es.

Déjoué, e, ած. վրիպեալ , ի դերեւ հանեալ . projet —. Une conspiration —e adroitement. Être —, վրէպ լ.՝ գտանիլ , վրիպիլ , ի դերեւ ելանել , *փճանալ , փուճ ելլել :

Déjouer, ն. վրիպեցուցանել, ի դերեւ ելանել, *պարապն հանել՝ փըճացունել. — un complot. — une intrigue, զդաւ, գխաբէութիւն լուծանել, — un projet. — qn., — ըզբանս՝ զգործս ուրուք:

Déjouer, չ. ը. ոչ բարւոք խաղալ, չդնել միտ խաղոյն:

Déjouer, չ. նւ. վէտ ի վէտ խաղալ ի հողմոյ, ճաճանիլ դբօշու:

Déjour, ա. բացոց. * կառքի մի հեւանի եւ անուոյն մէջտեղի պարապ միջոցն:

Déjuc (տէժիւք) ա. բզ. Քառելք, Քառատումն. ժամանակ Քողոյ Քրուչնոց զՔառս եւ զարՔնելոյ:

Déjucher, չ. Քառատիլ. իջանել Քուչնոց ի Քառէ (juchoir), ելանել ի հաւտանէ, *Քառէ՝ հաւնոցէն ելլել. les poules ont déjuché. 2. ձեւ. եւ ը. մեկնիլ, ի բաց գնալ. déjuchez de là.

Déjucher, ն. Քառատել. *հաւերն Քառէ՝ հաւնոցէն հանել. — des poules. || փ. ի բաց հանել, վանել, *տեղէն հանել. je vous déjucherai bien de votre place. [ւան:

Déjudaïsé, e, ած. անհրէադաւ-

Déjuger (Se) (déjugeant; déjugeons) դ. յետս կոչել զդատաստան, կարծափոխել, *առաջին կարծիքն փոխել. la compagnie avait décidé hier en ce sens, aujourd'hui elle s'est déjugée.

Dekaya, ա. վբ. կ. դեկայա. ազգ բրածոյ մամռակենդանաց:

Delà, մ. անտի, յայնկոյս, յայնմկուսէ. *անդին, միւս կողմէն. — la rivière, les monts. ի նոյն միտս ասի նաեւ նախադաս de, en, par, նախադրութեանց. les peuples de — les monts. Ayez soin de vous tenir en —. Le pré est là, et la maison est par —. 2. par —, նխ. անտի, անդր, անդր քան, ի վեր քան. je l'ai satisfait, et par —. Par — son désir, ի վեր քան զիղձ իւր. par — des monts, յայնմ կուսէ լերանց. par — le cap de Bonne-Espérance. 3. au —, նխ. անտի, անդուստ, յայնկոյս. au — des mers, au — du Rhin. եւս՝ անդր, անդր եւս, ի վեր քան, առաւել, աւելի եւս. j'ai gagné mon argent et au —. Tout prospère au — de leur attente. Au — de toi, ի քէն եւ անդր. au — de l'imagination. 4. deça et —, մ. աստի եւ անտի. aller deça, —, աստի, անտի գնալ. 5. deça et —, նխ. աստի եւ անտի, յայսմ եւ յայնմ կողմանէ. les villages deça et — la rivière.

De là, անտի, այտի, յայդմանէ, *անկից. — est née la poésie, այտի, յայդմանէ ծնաւ քերթողութիւն. — résulte une cruelle nécessité.

Délabré, e, անց. եւ ած. աւերեալ, կիսաւեր, *փլիլած. maison —e. 2. պատառեալ, պատառուն, քնքնեալ, քնքնուն, *վրան գլուխն պատռած. habit —, պատառազգեստ. 3. խանգարեալ, քայքայեալ. santé —e. Estomac —, աւերուն ստամոքս:

Délabrement, ա. աւեր, կործանումն. — d'un édifice. 2. մաշուն, մաշուած, պատառումն. — d'un vêtement. 3. հաշումն եւ մաշումն, խանգարումն, վատնարումն, *խեղճութիւն. — de la santé. 4. խանգարումն, վատնարութիւն, *գէշութիւն. — de ses affaires, du crédit.

Délabrer, ն. աւերել, կործանել, եղծանել, խանգարել. — une machine, un château délabré. 2. պատառել, քնքնել. vêtements délabrés. || — sa fortune, վատնել զինչս իւր. || — sa réputation, աղարտել զհամբաւ, *համբաւն աւրել. 3. խանգարել, խանգարել, *աւրել. — sa santé. Vos affaires étaient fort délabrées. = *se* —, դ. —իլ:

Délacer, ն. խրացատել, *կապն քակել՝ Քուլցունել. — un corset, un brodequin. || լկ. voulez-vous qu'on vous délace?

Se délacer, դ. խրացատիլ, *քակուիլ. mon brodequin se délace, քակին՝ աջմակին խրացք կամբակիս. 2. քակել զխրացս կրծանոցին իւրոյ. cette dame eut besoin de —.

Délafossite, ի. հբ. դելափոսաքար. հանածոյ ինչ:

Délai, ա. պայմանաժամ «մէօհլէՔ». demander, obtenir un —, un nouveau —. Trois mois de —. Un — de six mois. Avoir besoin d'un —. Le — va expirer, vient d'expirer. Dans le plus bref —, *ամենակարճ պայմանաժամի մէջ. Long, court —. 2. յապաղումն, յապաղանք, յամուրդ. sans plus de —, առանց ինչ յապաղանաց. sans —, անյապաղ:

Délainage, ա. բրդատումն, *բուրդն կաշիէն զատելն:

Délaissé, e, ած. Քողեալ, լքեալ, անտէրունչ, անոք, անօգնական, անապաւէն, անտես, անայցելու, անխնամ, անպատսպարան. enfant —. Femme —e. Biens —s. Être —, բարձի Քողի՝ Քողիք՝ անտես լ. il est — de tous ses parents. 2. ի. une —e, կին լքեալ յառնէն կամ ի հոմանուոյն, *երիկէն կամ հոմանիէն Քողուած կին:

Délaissement, ա. Քողումն, լքումն, անտէրնջութիւն, անօգնականութիւն, անտեսութիւն, անխնամութիւն, անայցելութիւն. 2. իգ. Քողումն, հրաժարումն:

Délaisser, ն. լքանել, բառնալ, Քողուլ, բարձի Քողի՝ անտես առնել, Քողուլ անխնամ՝ անօգնական, ընդվայր հարկանել, *երեսի վրայ Քողուլ. — les pauvres, les malheureux. 2. իգ. Քողուլ, հրաժարիլ. — un héritage. 3. դտ. Քողուլ, յետս կալ. — des poursuites.

Se délaisser, դ. բարձի Քողի առնել զմիմեանս. les hommes ne devraient jamais —. 2. լքանիլ, Քողիլ՝ բարձի Քողի լ.

Délaitage, Délaitement, ա. եգ. շնաբամուք, շնաբամութիւն, կաՔնաբամումն, բռնաքամ. — du beurre. Faire le —, կաՔնաբամել:

Délaiter, ն. շնաբամել, կաՔնաբամել, բռնաքամել, *շիճուկն քամել. — le beurre.

Délaiteuse, ի. եգ. շնաքամիչ:

Délanouite, ի. հբ. դելանուաքար. ազգ հալոյսաքարի (halloysite).

Delaquelle, յար. դ. ի. որոյ, յորմէ, *որու, որմէ, որու վերայ:

Délarbrée, ի. բ. դելարբրէակ. սեռ հովանոցաբերից:

Délardement, ա. ար. ճարպատումն:

Délarder, ն. ճարպատել, *խոզի ճարպն հանել. — des mauviettes, un fricandeau. 2. ճ. տաշել, կոփել. — une pièce de bois, une pierre.

Délassant, e, ած. հանգուցիչ, հանգստարար, հանգստացուցիչ, սՔափական, *հանգչեցուցիչ. exercice —.

Délassé, e, ած. հանգուցեալ, սՔափեալ, սՔափ, *հանգչած. — par un bon lit. Esprit, voyageur —. Être —, հանգչիլ:

Délassement, ա. հանգիստ, սՔափումն, սՔափութիւն, սՔափանք, դիւր. vous avez besoin d'un peu de —. Il est nécessaire de prendre quelque —. Après tant de travaux il faut du —.

Délasser, ն. հանգուցանել, սՔափել, սՔափեցուցանել, *հանգչեցուցանել. le sommeil paisible venait toutes les nuits me — des travaux du jour, նինջ անդորրաւէտ գայր միշտ ընդ երեկս հանգուցանել զիս յերկուց տուընջեան. — l'esprit, սՔափել զմիտս, *միտքն —. || լոկ. —. la musique, la lecture délasse.

Se délasser, դ. հանգչիլ, հանգիստ առնուլ, սՔափիլ. je me délasse. — de ses travaux, de l'ennui, des plaisirs. Il se délassait à écouter des hommes savants. — avec qc. [լաստրենի. ազգ անկոյ:

Délastrie, ի. դելաստրիա, դե-

Délateur, trice, գ. քսու, փսաքուս, քսփուս, առունկնճառ, քիլ, գաղտնաշշունչ, շոգմոգ, բանսարկու, «ղամմազ, ղամազքեար». odieux, infâme, vil —. Jouer le rôle de —. 2. ած. քՔ. —. flambeau —.

Délation (սիօն) ի. քսուՔիւն, քսիք, շոգմոգութիւն «ղամմազլըգ». écouter, accueillir les —s. Prêter l'oreille aux —s.

Délatté, e, անց. կաւարաւ, անկաւար. toit —. Maison —e.

Délatter, ն. կաւարաւել, անկաւար առնել. *կաւարներն (lattes) հանել. — une toiture, une maison.

Se délatter, դ. —իլ. *կաւարն հանուիլ:

Délavé, e, ած. գունաւեալ, գունաւ, ջրազանգ. couleur —e. Dessin —. 2. փ. գունաւ, տժգոյն, գունատկաթ, *բացագոյն. pierre —e, — քար՝ ակն պատուական. ||foin —, անձրեւաՔաց՝ ցօղահար խար:

Délaver, ն. գունաւել, *գոյն նետել՝ տկարացունել. — un dessin. 2. ողողել, ջրողող առնել. — les terres. 3. եգ. — le foin, Քողուլ յանձրեւի կամ ի ցօղի գխարն:

Se délaver, դ. գունաւիլ, ողողիլ, ջրողող լ. (երկրի):

Délayable, ած. տրոլելի, լուծանելի :
Délayage, ա. տրոլում, լուսում :
Délayant, e, ած. բժ. տրոլիչ, լուսիչ. 2. ա. տրոլադեղ. prescrire des —s. Les bains et les lavements sont des —s.
Délayement, ա. տրոլում, լուսում :
Délayer (լծ. իբ. **Payer**) ն. լուսել, տրոլել. — avec de l'eau, տրոլել ջրով. — une couleur, de la farine. 2. փ. ընդարձակել, երկարապատում առնել, ճոխաբանել. — une pensée.
Délayure, ի. տրոլում, լեսումըն, տրոլ :
Déléastre, ա. մբ. կափուկ. սեռ հնգայօդ պատենաՁեից :
Deleatur (տելէաՁիբ) ա. լտ. ջնջեցի, ջնջանշան. *նշան տպագրուՁեան ջնջելու կամ հանելու :
Délébile, ած. վդ. դիւրաջինջ, դիւրաջնջելի. encre —. Couleurs —s. caractère —.
Délectabilité, ի. հեշտակամուԹի :
Délectable, ած. հեշտալի, հեշտական, կամակ, բերկրալի, բերկրախառն, գեղազուարճ, բերկրական. mets, fruit, vin, plaisir, instant, séjour —.
Délectablement, մ. հեշտեաւ :
Délectation (սիօն) ի. հեշտանք, հեշտուԹիւն, բերկրանք, բերկրուԹիւն. manger, boire avec —. Il éprouvait une vraie — à se promener sous ses belles allées.
Délecter, ն. հեշտացուցանել, բերկրել, զուարճացուցանել. — les sens, l'esprit, le cœur.
Se délecter, դ. հեշտանալ, բերկրիլ, զուարճանալ, հաճիլ. — à peindre, à l'étude, aux beaux-arts.
Délégant, ա. դտ. պատուիրական :
Délégataire, գ. դտ. պատուիրակ :
Délégateur, trice, գ. պատուիրակիչ :
Délégation (սիօն) ի. պատուիրակուԹիւն. պատուիրակ կարգելն. — de pouvoir, աւանդումն իշխանուԹեան, յանձնագիր, յանձնաԹուղԹ « հեվալէ ». 2. փոխարկուԹիւն պարտուց, պարտանցաԹուղԹ, *առնելիքն պարտատիրոջ անցուցանելն՝ անցուցող ԹուղԹ, — de dette, պարտանցաԹուղԹ. donner, accepter une —. Faire une —.
Délégatoire, ած. պատուիրական, յանձնարարական. rescrit, commission —.
Délégué, e, անց. պատուիրակեալ, փոխանցեալ :
Délégué, ա. պատուիրակ, փոխանորդ, հրեշտակ, պատգամաւոր. je suis son —. 2. փոխանցապարտ, *պարտքն ուրիշի անցուցած պարտապան :
Déléguer, (je délègue; je délèguerai) ն. պատուիրակել, պատուիրակ՝ փոխանորդ կացուցանել, տալ, յանձնել, յանձն առնել, աւանդել, *փոխադրուԹեամբ տալ, փոխարկել. — qn. pour. 2. ի. —. — son autorité son pouvoir, ses pouvoirs. — ses pouvoirs à un inférieur. — son autorité. 3. փոխարկել, *պարտատիրոջ առնելիք տալ. — une somme, une créance, une dette.
Se déléguer, դ. տուեալ լ., աւանդիլ, *տրուիլ. un pareil pouvoir ne se délègue pas.
Délène, ի. ստ. դելէն. սեռ կարգի սարդատեսակաց :
Delessérie, ի. բ. դելեսերի, դելեսերիա. սեռ. տոհմի փլորիդեայց :
Delessériées, ի. յ. բ. դելեսերեայք. ցեղ տոհմի փլորիդեայց :
Delessérite, ի. բ. դելեսերենի. սեռ բրաճոյ բուսոց :
Delessite, ի. հբ. դելեսաքար :
Délestage, ա. նա. խճահանում, խճաձափում :
Délesté, e, անց. եւ ած. խճահան, խճաձափ. bâtiment, ballon —.
Délester, ն.նա. խճահանել, խճաձափել. *նաւախիճն հանել՝ ձափել. — un bâtiment. = *Se* —, դ. —իլ :
Délesteur, ա. խճահան, խճաձափ :
Délétère, ած. ժանգաբեր, ժանգաբուղխ, մահացու, մահաբեր, ախտաւէԹ, մահաւէԹ. un gaz —. Substance —.
Déliaque, ած. հիս. դեղոսական, Դեղոս կղզւոյ. l'airain —.
Délibation (սիօն) ի. իգ. մանրամասնուԹիւն. rendre un compte par —. || Par —, մանրամասնաբար :
Délibérant, e, ած. խորհրդակալ, խորհրդակցող, քննիչ. corps —. Assemblée —e. 2. ա. les —s, խորհրդակալք, որոց է քուէ ընտրուԹեան ի խորհրդեան :
Délibératif, ive, ած. ճա. բաղխոհական, խրատական. genre —. Exceller dans le genre —. Avoir une belle éloquence —ive. || Voix —ive, ձայն քուէարկական՝ խորհրդակցուԹեան. avoir voix —ive, ունել քուէ ընտրուԹեան, ունել իրաւունս ընտրելոյ, *քուէի իրաւունք ունենալ :
Délibération (սիօն) ի. խորհուրդ, խորհրդակցուԹիւն, խորհրդածուԹիւն, բաղխոհուԹիւն. une longue —. Mettre une chose en —, —, *բան մի խորհրդի դնել. agir sans —, անխորհուրդ գործել. décision prise après une mûre —. Ne se décider qu'après mûre —. 2. խորհուրդ, վճիռ, որոշումն, *որոշմունք. exécuter la — du conseil, գիմաստ խորհրդեան կատարել. cette — a été unanime. Prendre une —. Par — du conseil. Les —s du Sénat, — ծերակուտի :
Délibérativement, մ. խորհրդով, խորհրդակցապէս :
Délibératoire, ած. դտ. խորհրդակիր. acte, formule —.
Délibéré, e, ած. խորհեալ, քննեալ, վճռեալ. affaire mûrement, longuement —e. || de propos —s, խորհրդով, կամաւ, դիտմամբ. 2. ազատ, համարձակ, խիզախ, իրաիամարձակ. c'est un homme —. Avoir un air, l'air —. La démarche ferme et —e. 3. ա. դտ. գաղտախորհուրդ, գաղտնի խորհուրդ. ordonner un —. 4. գաղտավճիռ. վճիռ դատաւորաց ժողովելոց ի գաղտնի խորհուրդ :
Délibérément, մ. արիաբար, կամակար, արձակ համարձակ. marcher, s'avancer —.
Délibérer (je délibère; je délibérerai) ն. խորհիլ, խորհուրդ առնել, խորհուրդ ի մէջ առնուլ, քննել. — sur une chose, d'une chose. — ensemble, — ի միասին, խորհրդակից լ., խորհրդակցիլ. 2. վճռել, դնել ի մտի, որոշել. j'ai délibéré de faire cela.
Délibérer, ն. վճռել, որոշել. voici ce qui a été délibéré.
Délicat, e, ած. փափուկ, փափկամարԹ, քնքուշ, տխեղծ, գիրգ. très —, փափկիկ, փափկին. peau, main, couleur —e. Teint —. Fort —. 2. փափուկ, գիրգ, քնքուշ, փափկավար, նրբազգաց, նրբազգած, փափկասուն. tempérament —, փափկասնունդ, աղարծի, տխեղծ. cet enfant est fort —. Plante, fleur, santé —e. Vieillard —, փափկակեաց ծեր. 3. փափուկ, քնքուշ, փափկահիւս, փափկանկար, փափկակազմ, փափկանկատ, նուրբ, նրբաքիւս, ճարտարագործ. trait, ouvrage, travail —. Dentelle —e. Art, pinceau —. Œuvre —e. Ce sculpteur a le ciseau —. 4. փափուկ, դժուարին, դժուարակնճիռն, դժուարակիր, վտանգագործ, վտանգաւոր. situation, affaire, matière, chose —e. Pas, poste, endroit —. Il est fort — de plaisanter avec un supérieur. 5. փափուկ, քնքուշ, փափկախօս, փափկամիտ, նրբին. expression, flatterie, louange, pensée —e. Goût, esprit —. 6. փափուկ, երկիւղած, խղճամիտ, *խղճող. conscience —e. Un amant —. Agésilas était peu — sur les devoirs de la justice quand il s'agissait de servir ses amis. 7. փափուկ, ընդմուտաբար, վաղցասումն. il est très — et facile à piquer. Nous sommes si —s sur la fidélité de nos amis. 8. փափուկ, փափկամիտ, փափկասիրտ, պարտուպատշաճ. avoir des sentiments —s. Ce procédé me semble peu —. N'aimer que les plaisirs —s. Ne rechercher que les jouissances —es. 9. փափուկ, փափկակեր, փափկակեաց, փափկամարմին, փափկասէր, գրգանոյշ. homme —. Il est — dans son boire et dans son manger. Son hôte était assez — sur la bonne chère. 10. փափուկ, փափկաճաշակ, փափկախորժ, անուշակ, կամակ, անուշահամ. mets —s, vin, souper —. — et doux, փափկանոյշ. 11. փափուկ, փափկալուր. avoir l'oreille —e. 12. փափուկ, գիրգ, քնքոյշ. faire le —, la —e, փափկանալ, քնքշել, քնքշալ, գրգռանալ. rendre —, փափկացուցանել, քնքշեցուցանել :
Délicatement, մ. փափկօրէն, գրգանօք, քնքշանօք, քնքշօրէն,

n'élevez pas les enfants trop —. 2. փափկութեամբ, փափուկս, ներեցուս, մեղմով, *կամացուկ. touchez la plaie —. 3. փափկութեամբ, փափկամտութեամբ, փափկասրտութեամբ, ազնուութեամբ. répondre, agir —. 4. փափկութեամբ, փափուկս, նարտարութեամբ, գեղեցիկս. cela est — travaillé. Exprimer une pensée —.

Délicater, ն. փափկացուցանել, քնքշել, քնքշեցուցանել, *փափուկ մեծցունել. on gâte les enfants à force de les —.

Se délicater, դ. —. փափկանալ, քնքշալ, քնքշիլ:

Délicatesse, ի. փափկութիւն, գրգռութիւն, տկարութիւն. la — de cet enfant, des plantes. — d'estomac. Sa santé est d'une — étrange. La — de son corps. 2. փափկութիւն, ներքուութիւն, անօսրութիւն. la — de la peau, des fils que l'araignée produit. 3. փափկութիւն, ներեւութիւն, նարտարութիւն, գեղեցկութիւն. travail remarquable par la — de l'exécution. — des traits. — de pinceau. 4. փափկութիւն, համեղութիւն, համ, անուշահամ քաղցրութիւն. — du vin, des mets, de la table. 5. փափկութիւն, փափկանք, գրգռութիւն, գըրգռանք, քնքշանք, փափկակեցութիւն, փափկասիրութիւն, մեղկութիւն. élever un enfant avec trop de —. La — des Orientaux. 6. փափկութիւն, ազնուութիւն. la — d'une pensée, du langage, du goût. 7. փափկութիւն, փափկամտութիւն, փափկազգածութիւն, ներքազգածութիւն, փափկանկատութիւն, փափկանկատումն, դիւրագրով զգայութիւն, դիւրազգացութիւն. — de cœur, փափկասրտութիւն. procédé plein de —. Il est d'une extrême — sur le point d'honneur. — de conscience. 8. փափկութիւն, զգուշութիւն, խնամք. cette affaire veut être traitée avec beaucoup de —. || Être en — avec qn., խռով կալ ընդ ումեք, *մէկուն հետ աւրըուած լ. || par —, փափկութեամբ:

Délice, ա. հեշտութիւն, հեշտակատութիւն, բերկրութիւն, վայելք. c'est un grand délice que de boire frais. Quel — d'être avec des gens d'une société agréable. 2. յ. ի. հեշտանք, բերկրանք, հեշտութիւնք, հեշտականք, հեշտալիք, հեշտ կամակութիւնք, բերկրութիւնք, գրգանք, փափկանք, փափկութիւնք, կամակք, գբօսանք, բարեկենդանութիւն. les —s de l'âge d'or, du paradis, du cœur, de la table, de Capoue. J'en fait toutes mes —s. Votre parole est devenue la joie et les —s de mon cœur. Vous êtes les —s de ma vie. || Faire, être les —s de qn., սիրացուցանել՝ բերկրել զոք, սիրելի յոյժ լ. նմա. cet enfant fait les —s de sa mère, բերկրութիւն մօրն է մանուկդ. son nom devint les —s des Arméniens, ի լուր անուան նորա գրգան Հայք. il fit les plus chères — du roi. Faire ses —s de, բերկրութիւն իր առնել, բերկրիլ, գրգալ, սիրանալ. lieu de —s, հեշտավայր, հեշտոյց:

Délicieusement, մ. հեշտութ, հեշտեաւ, հեշտանօք, հեշտաբար, գրգանօք, բերկրանօք, փափկութեամբ. vivre —, հեշտակեաց լ. 2. սիրալի իմն եղանակաւ. elle est — habillée. Il est impossible d'écrire plus —.

Délicieux, euse, ած. հեշտ, հեշտալի, հեշտական, հեշտալիր, հեշտալարգեւ, հեշտասուն, հեշտաշունչ, հեշտալուր, հեշտաբան, հեշտախօս, բերկրալի, բերկրալիր, սիրալի, սիրագործ, կամակ, քաղցրահամ, անուշահամ, անուշահոտ, քաղցրաբոյր, ընտիր ընտիր, ազնիւ. vin —, հեշտահամ գինի. lieu —, ախորժ՝ բազմազուարճ՝ բուրազուարճ վայր. vie —euse, փափկասուն կեանք. —euse poitrine, հեշտաւէտ կուրծք. liqueur —euse. Un séjour —. Fruit, mets, pain —. 2. սիրալի, սիրագործ, ակնահաճոյ, ակնապարար, չքնաղ, չքնաղագեղ, զարմանագեղ, գեղանի, նազելի, գրգանոյշ. une toilette —euse. Une —euse femme. C'est — !

Délicoter, ն. պախուցատել. *պախուցն հանել.

Se délicoter, դ. պախուցանամ լ., *հանել ձիոյն պախուցքն, իւր ծառն:

Délictueux, euse, ած. իգ. յանցական, յանցապարտ, ոճրագործ. acte —. Intention —euse.

Délie, ի. մբ. դելիա. սեռ. երկ. ևից:

Délié, e, ած. լուծեալ, քակեալ, արձակեալ, անկապ, ազատ, արձակ. cheval —. Gerbe —e. — d'un vœu. — d'une promesse, de son serment. Sa langue fut —e, լուծան կապանք լեզուի նորա. 2. նուրբ, բարակ. trait de plume fort —. Taille —e. 3. ճարտար, ճարտարամիտ, կորովի, կորովամիտ, հանճարեղ. homme, discours, style —. Esprit —, ներքամիտ, կորովամիտ. 4. ա. ներքագիծ. faire le —. Les —s, ներքագիծք:

Déliées, ի. յ. ո. ապտուր (եղջ.)

Déliement, ա. լուծումն, քակումն, արձակումն. le — d'une gerbe, d'un fagot.

Délier (je déliais ; nous déliions, vous déliiez; que je délie; que nous déliions, que vous déliiez) ն. լուծանել, քակել, արձակել. — un paquet, les mains, les chaînes. — la langue, լուծանել՝ արձակել զլեզուն. *լեզուն բանալ. 2. փ. արձակել, ազատել, ազատ կացուցանել. — qn. d'un serment, de la parole. On l'a délié de toute obligation. — les péchés, արձակել ի մեղաց՝ զմեղս. l'Eglise a le pouvoir de lier et de —, իշխանութիւն է եկեղեցւոյ կապելոյ եւ արձակելոյ. || n'être pas digne de — le cordon des souliers de qn., չլինել արժանի լուծանելոյ զկօշկաց ուրուք. յոյժ ստորին լինել նմա.

Se délier, դ. լուծանել՝ քակել՝ արձակել զկապանս իւր. 2. փ. արձակել՝ ազատել՝ ազատ կացուցանել զանձն:

Déligation, ի. վ. պատանումն, կապումն պատանաց:

Déligatoire, ած. վ. պատանիչ. appareil —.

Délimacées, ի. յ. բ. ժկոբասերք. ցեղ դիլլենասերից:

Délime, ի. բ. ժկոբ. սեռ. տոհմէ դիլլենասերից:

Délimées, ի. յ. բ. ժկոբեայք. հն. **Délfmacées.**

Délimitateur, ա. սահմանաբկու, սահմանագծիչ, սահմանադիր:

Délimitation, ի. սահմանագծումն, սահմանագծութիւն, սահմանադրկութիւն, սահման. demander la — de ses propriétés.

Délimiter, ն. սահմանագծել, սահման գծել՝ հատանել. — un héritage, la frontière de deux états, le sujet de ses études.

Délinéament, ա. գծագրումն:

Délinéateur, ա. գծագրիչ:

Délinéation, ի. գծագրութիւն, ծրագրութիւն. 2. գծագիր, ծրագիր: [— un plan.

Délinéer, ն. գծագրել, ծրագրել.

Délinquant, e, գ. իգ. յանցաւոր, վնասապարտ:

Délinquer, չ. իգ. յանցանել, յանցանս գործել, մեղանչել. on punira ceux qui ont délinqué.

Déliquescence, ի. խոնաւացումն, խոնաւացութիւն, տամկութիւն, *չրոտիլն, չրչրկիլն:

Déliquescent, e, ած. բգ. տամուկ, տամկաւ, լուծական, հալական, խոնաւալոյծ, դիւրալոյծ:

Déliquium (տելիքիօմ) ա. բգ. լուծանք, խոնաւալոյծ վիճակ:

Délirant, e, ած. ցնորեալ, զառանցեալ, խելացնոր. 2. ցնորական, անդոհական. imagination —e.

Délire, ա. ցնորք, ցնորումն, խելացնորութիւն, անդոհութիւն. être en —, dans le —, avoir le —, ցնորիլ, խելացնորիլ, դանդաչել, զառանցել, ցնորակոծ լ. tomber en —, ի ցնորս անկանիլ, դանդաչել. donner le —, ցնորել, ցնորեցուցանել, խելացնորեցուցանել, ցնորակոծ առնել. 2. փ. ցնորք, դանդաչանք, բանդագուշանք, զառանցանք, զառանցութիւն. le — des passions, de l'amour, de la joie, de la douleur, de la colère, du désespoir, de l'esprit, de l'imagination. Porter la passion jusqu'au —.

Délirer, չ. ցնորիլ, դանդաչել, բանդագուշել, զառանցել:

Délirium Tremens (տելիրիօմ-Թրէմէնս) ա. բժ. ցաւոտանք, մարմնադող ցնորք:

Delisée, ի. բ. դելիզեան. ազգ ինչ մամռոյ:

Délissage, ա. ար. զատումն (ի Թղթագործութեան):

Délisséacées, ի. յ. բ. շնդակասերք, շնդակեայք. ցեղ զանգակածաղկեայց նախատիպ ունելով զշընդակ ծ

Délissée, ի. բ. շնդակ. սեռ ոտիվի զանգակաճաղկեայց։

Délisser, ն. խառնել, * խառնափնդորել, աւրել. — les cheveux. 2. զատել (զցնցոտիս ի ՌղՓագործուՓիւն)։

Délisseur, euse, գ. ար. զատիչ։

Délissoir, ա. զատարան։

Délit, ա. յանցանք, եղեռն. commettre un —, յանցանս գործել. se rendre coupable d'un —. Proportionner la peine au —. Les plus graves —s. Le corps du —, նիւԹ՝ գործուՓեան յանցանաց. Տ. **Flagrant**. Grand —. — capital. — énorme, politique, léger —. 2. ճ. արտախշտիք, հանդիպակողմն. poser une pierre en —, արտախշտել գքարն, * քարն դնել հակառակ դրից քարահատին։

Délitage, Délitement, ա. ար. արտախշտումն. 2. տերեւախշտումն, տերեւախշտիք (շերամոց)։

Délitation (սիօն) ի. արտախըշտումն. la — des pierres.

Déliter, ն. ճ. արտախշտել. * քարերն քարահատին միջ ունեցած դրից հակառակ դնել. — une pierre. 2. արտախշտել. * քարն քարահատէն հանել. 3. տերեւախշտել. * շերամն դուրս հանել տերեւախշտոցէն. 4. — de la chaux, ջրել կիրն, * կրի վերայ ջուր ածել.

Se déliter, պ. արտախշտիլ, * իւր քարահատի դրին համեմատ ճեղքուիլ (քարի). cette pierre se délite.

Délitescence (տէլիԹէսանս) ի. բժ. փախստումն, յանկարծ անհետանալ լինելն ախտի՝ այտուցի։

Déliteur, euse, գ. տերեւախըշտիչ։

Délitoir, ա. տերեւախշտոց։

Délivrance, ի. ազատումն, ազատուԹիւն, ճողոպրումն, վերծումն, փրկուԹիւն. la — d'un prisonnier, d'un captif, d'une ville. 2. իգ. տուչուԹիւն, յանձնումն, տալն. — d'un legs, d'un passeport, des pièces, de la chose vendue. 3. ախ. ծննդ, պրկծնուԹիւն, * ազաբերք, ազաբերուԹիւն. elle a eu une heureuse —.

Délivre, ա. ո. Տ. **Arrière-faix**.

Délivré, e, անց. ազատեալ, ազատ, վերծ. ville —e. — des ennemis. 2. ախ. ծննդական, * ծնած. femme —e.

Délivrer, ն. ազատել, ազատ առնել՝ կացուցանել, փրկել, ճողոպրել, վերծուցանել, Ծափել. — un prisonnier, sa patrie des guerres civiles. — գո. des importuns. || — une âme du purgatoire. 2. տալ, յանձնել, յանձն առնել. — des marchandises. — un certificat, un passeport, վկայագիր՝ անցագիր տալ. || բ. — des coups de bâton, գան հարկանել, * ծեծ տալ՝ քաշել. — des coups de poing, կռուիւ հանել, կռուահարել. 3. ծնուցանել. la sage-femme l'a délivrée heureusement.

Se délivrer, պ. ազատիլ, ճողոպրիլ, վերծանիլ, ազատել՝ վերծուցանել ազատ կացուցանել զանձն, անձեռապուրծ լ. — d'un joug insupportable, d'un ennemi, d'un ennuyeux. 2. ծնանիլ, * ծնիլ. cette femme s'est délivrée heureusement.

Délivreur, ա. ազատիչ. հն. հեգնականն **Libérateur**ի։

Délocaliser, ն. տեղատել. * բրնիկ տեղւոյ նկարագիրն հանել։

Délochèle (տէլոքել) ա. մբ. դեղոքել. սեռ երկայնեղջիւր պատենաՓեից։

Délocranie, ի. մբ. դեղոքրանիա, դեղոքրանիկ. սեռ բառայօդ պատենաՓեից։

Délodère, ի. բ. յայտավիզ. հատուած առիւծանի (léontodon) սեռի։

Délodonte, ած. յայտատամն. 2. մբ. —. սեռ պատենաՓեից։

Délogement, ա. հ. բնակափոխուԹիւն, տնափոխուԹիւն, տեղափոխուԹիւն։

Déloger, չ. բնակափոխ՝ տնափոխ լ., փոխել զբնակուԹիւն. il déloge à chaque terme. 2. տեղափոխ լ., * տեղէն ելլել, չուել, մեկնիլ. le régiment a délogé au point du jour. — de. || փ. — sans trompette, — sans tambour ni trompette, մեկնիլ գնալ լռելեայն. 3. փ. եւ բ. բժ. տեղափոխ լ. ma lièvre ne veut pas —.

Déloger, ն. բնակափոխ՝ տնափոխ առնել, փոխել զբնակարան ուրուք. — գո. 2. բ. տեղափոխ՝ տեղաՓափ առնել, * տեղէն հանել, հալածել. — գո. Je l'ai délogé au plus vite.

Délognathe, ի. մբ. յայտածնօտ. ազգ պատենաՓեից։

Délonger, ն. ո. կապատել. որսահաւին կապն հանել։

Délostome, ա. բ. յայտաբերան. սեռ ոտիվի բիգնոնեայց։

Délover, ն. նա. քակել, բանալ. — un câble, un cordage.

Déloyal, e, ած. անհաւատարիմ, անուղղամիտ, Ներուղիղ, նենգաւոր. ami, esprit —. Procédés déloyaux. Conduite —e.

Déloyala, ա. մբ. յայտապակիկ. սեռ բառայօդ պատենաՓեից։

Déloyalement, մ. անհաւատարմաբար, դրժանօք, նենգուԹեամբ, նենգաւ. agir, se conduire —.

Déloyauté, ի. անհաւատարմուԹիւն, անուղղուԹիւն, նենգուԹիւն. faire acte de —.

Delphacides, ա. յ. մբ. խոճկորաճճագգիք. խումբ կիսաՓետ փաղփունեանց (fulgoriens).

Delphax, ա. մբ. խոճկորաճճի. սեռ կիսաՓետ փաղփունեանց։

Delphinaptère, ա. կ. դելփինաՓետ. սեռ անՓետեւակ դելփինաց։

Delphinate, ա. տգ. դելփինատ. աղ ինչ։

Delphine, ի. տգ. դելփին. Տ. **Delphinine**.

Delphiné, e, ած. կ. դելփինեայ, դելփինանման. || ա. յ. les —s, տոհմ կիսայինկենդանածնաց՝ ունելով նախատիպ զդելփին։

Delphinette, ի. բ. դելփինաբոյս. անուն այլեւայլ տնկոց. — des blés, — ցորենոյ. — staphisaigre, — խաղողախոտոյ. հն. **Pied d'alouette**.

Delphinide, ած. կ. Տ. **Delphiné**.

Delphinidé, e, ած. Տ. **Delphiné**.

Delphinidés, ա. յ. կ. եւ վբ. դելփինազգիք. խումբ ողորկապատենից նախատիպ ունելով զդելփին։

Delphinie, ի. մբ. դելփինաճճի. սեռ տնկաճանճ (phytomide) եղկնեւից։

Delphinien, enne, ած. կ. դելփինեան. || —s, ա. յ. կ. —ք. տոհմ կարգի ողորկապատենից նախատիպ ունելով զդելփին (dauphin). Տ. **Delphines**.

Delphinifolié, e, ած. բ. դելփինատերեւ։

Delphinine, ի. տգ. դելփին, կաւաթաթակերպ հանեալ ի սերմանց խաղողախոտոյ (staphisaigre).

Delphinique, ած. տգ. դելփինային. acide —, դելփինաՓթու։

Delphinium (դէլՓինիսմ) ա. դելփինածաղիկ, արտաւտածաղիկ «ականց չիչեայի». գիտականն բառիդ է

pied d'alouette. հն. **Dauphinelle** եւ **Dalcatrippa**.

Delphinoïde, ած. կ. դելփինատիպ։

Delphinoïdine, ի. տգ. դելփինաճաղկին. * ծլփինաճաղկի հուզին հանուած կաւաթաթակերպ։

Delphinorhynque (տէլՓինոռէնք) ա. կ. դելփինացռունկ. սեռ ծովաճախաւակ կիսայնոց։

Delphinule, Տ. **Dauphinule**.

Delphinus (նիւս) ա. գա. **Dauphin**ի։

Delphique, ած. պց. դեղփական. la sybille —.

Delta, ա. դելտա. եռանկիւնաձեւ գիր Յունաց (Δ). 2. —, դելտաբերան. եռանկիւնաձեւ կղզի ի բերան գետոց. le — du Nil.

Deltaïque, ած. դելտային. terrain —.

Deltaspis (իս) ա. մբ. եռանկիւնավահան. սեռ երկայնեղջիւր պատենաՓեից։

Deltocarpe, ա. բ. եռանկիւնապտուղ։

Deltocyathus (սիաՓիւս) ա. կ. դելտաբաժակ. ազգ բրածոյ չէչախեցւոյ։

Deltoïde, ած. դելտայակերպ, եռանկիւնակերպ. 2. մգ. —. le muscle — կամ գբ. le —, — դնդիլ կամ երի. դնդերն որ ի վեր ամրառնայ զբազուկն։

Deltoïdien, enne, ած. մգ. դելտաակերպեան :

Deltosome, ա. մբ. եռանկիւնամարմին . սեռ հնգայօդ պատենաւոր-ից :

Deltoton, ա. աս. հիւսիսային եռանկիւն, համաստեղութիւն :

Delture, ած. եռանկիւնածեւ , եռանկիւնագիր , * եռանկիւնի պոչ ունեցող :

Delucie, ի. բ. դելուկիա , դելուկենի . հն. **Bidens.**

Déluge, ա. ջրհեղեղ . հեղեղ ջուրց . le — universel, համաշխարհական —, հեղեղ համաջուրց . || ը. remonter au —, երթալ ի —ն՝ ի հին ժամանակս . || փ. passons au —, կարճառօտս հասցուք , ի բուն իսկ խնդիրն անցցուք , * կարճ անցնինք՝ կապենք , խնդրոյն վրայ դառնանք . || être du temps du —, ի ջրհեղեղէ մնացեալ՝ յոյժ հնացեալ է. ||առ. après moi le —, վկնի իմ —, որ ինչ հասանիցէ վկնի մահուան իմոյ՝ չէ ինչ փոյթ , *ինէ յետոյ Աստ աշխարհի կոթծանի . 2. փ. հեղեղ , ուղխ, յորդութիւն . — de maux. Un — de sang, ուղխ՝ հեղեղիք արեան . un — de larmes, հեղեղ՝ ուղխ արտասուաց, յորդահոս արտասուք . — d'injures, de crimes, d'explications, de paroles.

Déluré, e, ած. արթուն , արթնամիտ , *աչքաբաց . հն. **Dégourdi.**

Délusoire, ած. խաբուսիկ , խաբկական . argument —.

Délustrer, ն. փայլատել , *փայլունութիւնն հանել . — un drap.

Se délustrer, դ. —իլ , * փայլունութիւնն անցուանել՝ երթալ :

Délutage, ա. ոգ. ճենիատումն :

Déluter, ն. ճենիատել , * ճենին հանել . — un vase.

Déluteur, ա. ճենիատիչ :

Delvauxite, ի. հբ. դելվոքսիտ . ապակի չրատեալ երկաթային փոսփատի:

Démacadamiser, ն. աբ. տրամատել, *տրամն՝ խճայատակն հանել . = ***Se —,*** դ. —իլ , *տրամն հանուիլ:

Démaclage, ա. աբ. երկաթածաղումն :

Démacler, ն. աբ. երկաթածաղել, *հալած ապակին երկաթի ձողով խառնել . — le verre.

Démagnétisation(սիօն) ի. մագնիսաումն , մագնիսաութիւն :

Démagnétiser, ն. մագնիսատել, *մագնիսութիւնն հանել :

Démagnétiseur, ա. մագնիսատիչ :

Démagogie, ի. ռամկավարութիւն. sa — le perdit. La — aboutit inévitablement au despotisme.

Démagogique, ած. ռամկավարական . opinion —.

Démagogiser, ն. ռամկավարել :

Démagogisme, ա. ռ. ռամկավարականութիւն. վարդապետութիւն՝ կարծիք ռամկավարի :

Démagogue, ա. ռամկավար , ռամկավարեան, ժողովրդավար . un habile —. 2. ած. —. un orateur —.

Démaigri, e, անց. գիրացեալ , *գիրցած . malade un peu —.

Démaigrir, չ. բ. գիրանալ :

Démaigrir, ն. նրբել , կոփել , տաշել . — une pierre, une poutre.

Démaigrissement, ա. շն. նրբութիւն , տաշումն , կոփումն :

Démailler (տէմայլել) ն. օղատել , օղակատել . **S. Maille.**

Démailloter (տէմայլոթել) ն. խանձարուրատել , * խանձարրուքէն հանել . — un enfant.

Demain, մ. վաղիւ , առ —, ի — անդր , * վաղն « եարբն » . je vous attends —. Venez —. — nous vous verrons. Il est — fête. 2. ա. վաղիւ, օր վաղուի , * վաղն , վաղուան օրն . — est un jour de fête. A —, վաղիւ , առ վաղիւ , ի վաղիւ անդր , * վաղն , վաղուան . remettre à —, ձողել յօր վաղուի , * վաղուան ձողել՝ ձգել . jusqu'à —, մինչեւ ի վաղիւ , մինչեւ յօր վաղուի , * մինչեւ վաղն , մինչեւ վաղուան օրն . à partir de —, dès —, ի վաղու հետէ , * վաղուընէ հետէ . à compter de —, սկսեալ ի վաղուէ ; * վաղուընէ սկսեալ. || de — en huit, en quinze, ութ՝ հնգետասան օր վկնի վաղուի , * վաղուընէ ութ՝ տասնեհինգ օր յետոյ. || d'ici à —, մինչեւ ցվաղիւ . || après—, ի միւս վաղիւն , յետ վաղուի , ի միւսում առաւ , * վաղն չէ միւս օր . || remettre de — en —, վաղուընէ ի վաղիւ առնել , *վաղուընէ վաղն ձգել , || aujourd'hui pour —, յամենայն իսկ վայրկենի , յանվաթծուստ :

Démanché, e, ած. ձեղխատ , անմեղխ , * անկոթ , ձեղխէն՝ կոթէն ելած . un outil —. 2. փ. homme —, կոպտաբանձ այր , *գէշ կեցող . եւ գ. c'est un —, un grand —. 3. ա. եժ. **S. Démanchement, Démancher.**

Démanchement, ա. ձեղխատումն , անկոթումն , * ձեղխէ՝ կոթէն հանելն. le — d'une cognée, d'un balai. 2. փ. քակումն , քայքայումն . 3. եժ. ձախաբազկումն . հն. **Démancher.**

Démancher, ն. ձեղխատել , անկոթել , * ձեղխէն՝ կոթն հանել . — une cognée, un outil. || փ. խախտել , քակտել , քայքայել , կաղալ , * լաւ չերեւալ :

Démancher, ն. ձեզանատել , *ձեռն ձեզանիքէն դուրս [illegible]. 2. եժ. ձախաբազկել, *յանկարծ ձախ ձեռն ձեղաւոր նուագարանին աղեպատին (manche) տանիլ՝ աւելի սուր ձայն հանելու համար . 3. նե. — կամ se —, դ. մանշատել , մանշէն կամ ծովու լազկէն ելլել :

Se démancher, դ. ձեղխատիլ , *ձեղխէ՝ կոթէն ելլել. ce maillet s'est démanché. 2. փ. խախտիլ, քայքայիլ, քակտիլ , կաղալ . ce parti commence à —. il y a quelque chose qui se démanche dans cette affaire.

Demandant, e, ած. խնդրող , *ուզող :

Demande, ի. խնդիր, խնդրանք, խնդրուած , հարց , հարցումն , հայց , հայցուած . appuyer une —. Faire une — d'argent, խնդիր առնել . — des nouvelles, հարցանել գոյգուն. — le nom, la demeure de qn. On est venu vous —. || demandez-moi pourquoi, հարց ինձ եթէ ընդէ՞ր (ասի գիրիք, զորոյ չգիտիցէ որ զպատճառսն).

demandez-moi pourquoi il s'est mis en colère.

Se demander, դ. հարցանել անձին, ջանալ ի միտ առնուլ, *ինքն իրեն հարցուննել, ջանալ հասկանալ բանի մի պատճառն. je me demande d'où cela peut venir. 2. հարցանել միմեանց՝ իրերաց, *իրարու հարցուննել. ils se demandèrent leurs adresses. 3. խնդրել, պէտս ունել, *պէտք ունեննալ, կարօտիլ. les terres demandent de l'eau. La vigne ne demande que du beau temps. || ը. cet habit en demande un autre, զգեստդ մաշեալ յոյժ է. 4. խնդրիլ, հայցիլ, *ուզուիլ. une belle faveur ne se demande pas. 5. հարցանիլ, հարց եւ խնդիր լ., * հարցուիլ. cela ne se demande pas.

Demandeur, deresse, գ. պահանջող, դատախազ, դատախնդիր:

Demandeur, euse, գ. խնդրող, խնդրարկու, մուրացիկ. je fuis les —s. 2. հարցանող, հարցող, *հարցուննող:

Démangeaison (ժէզօն) ի. մարմաջ, մարմաջիւն, մարմաջումն, *եռք «կիճիշ». vive, grande —. Avoir une —, մարմաջիլ. éprouver, sentir des —s, une —, de vives —s. Avoir des —s, մարմաջիլ, քերիլ, *քերուիլ, եռք ունեննալ. — au bras. Être pris d'une — à la tête, à la poitrine. 2. փ. —, տենչ, անձուկ, խղճ. — de parler, d'écrire, de mariage. Avoir la — de. Avoir des —s à la langue, մարմաջել լեզուին, լեզուագարիլ:

Démanger (démangeait, démangeant), չ. մարմաջել, կծել, *եռք ունեննալ, քերուիլ, քերուըտիլ, կենել. la main, le pied, la tête, tout le corps lui démangent, ձեռն, ոտն, գլուխն, բոլոր մարմինն նորա կծեն. || փ. եւ ը. la langue lui démange, կծէ՝ մարմաջէ լեզու նորա, ցանկայ խօսել. la main lui démange, մարմաջէ ձեռն նորա. փափաքէ յոյժ կռուիլ. les mains lui démangent, մարմաջեն ձեռք նորա. տենչայ մխել պատերազմ. la main lui démange, les doigts lui démangent, ձեռն նորա մարմաջէ, մատունք նորա մարմաջեն. խղճ լինի պրել. || les pieds lui démangent, մարմաջեն ոտք նորա. փափաքէ երթալ. || փ. gratter qn. où il lui démange, առնել զիաճոյս ուրուք, կամակատար լ. նմա:

Démantelé, e, ած. քանդեալ, կործանեալ. fort —. Fortification —e.

Démantèlement, ա. քանդումն, աւեր, կործանումն. le — des fortifications, — ամրութեան պարսպաց:

Démanteler (je démantèle; je démantèlerai; que je démantèle) ն. քանդել. աւերել, կործանել, նգաբնկել, նգաբել՝ նգախաբխաբ առնել. — une place forte, une ville, la forteresse.

Se démanteler, դ. քանդել զամրութիւնս իւր. cette ville obligée de —. 2. քանդիլ. ville qui — sans crainte.

Démantibuler, ն. ծնօտաքակ առնել, խորտակել, ջախջախել, *ջարդուբուրդ ընել. il criait à se — la mâchoire. 2. խորտակել, ջախջախել, քայքայել, քակտել. — une machine, une pendule.

Se démantibuler, դ. —իլ. ce coffre s'est démantibulé. 2. խորտակել, ջախջախել անձին. bailler à — la mâchoire, *ծնօտն պատռելու չափ յօրանջել:

Démarcatif, ive, ած. սահմանիչ, սահմանարկու. ligne —ive, — գիծ, սահմանագիծ. les bornes—ives d'une propriété.

Démarcation, ի. սահմանում, սահմանագծում, սահմանագծութիւն, սահմանաչափութիւն. || ligne de —, սահմանագիծ. tracer une ligne de — entre deux états, deux héritages. 2. փ. սահմանագիծ, բաժանումն, խորխ. la — entre la noblesse et la bourgeoisie. La — des classes.

Démarche, ի. ճեմ, գնացք, խաղացք, ճեմարանք, *քալուածք. une noble —, նազելի ճեմ՝ գնացք. — majestueuse, fière, ընթացեմ՝ սիգաճեմ գնացք. d'une — douce et légère, գեղեցկաճեմ եւ քեռեւաքայլ. d'une — lente, յամրագնաց, մեղմագնաց, յամրաքայլ. 2. փ. դիմումն, փոյթ, բանակցութիւն, բանագնացութիւն. faire une —, դիմումն առնել, քանագնաց լ., բանակցիլ. faire des —s, դիմունս առնել, *դիմունք ընել. faire toutes les —s, զամենայն հնարս հնարել, զամենայն ջան ի գործ դնել, զամենայն փոյթ ի մէջ առնուլ, *ամէն դիմունքն անել:

Démarger (je démargeais) ն. լուսանցատել, *լուսանցն՝ լուսանցն եղածն հանել:

Démarguer, ն. ար. մուրճատել. *մուրճին կոճն հանել:

Démariage, ա. ամուսնատումն, ամուսնալուծութիւն:

Démarier, ն. ամուսնատել, ամուսնալուծել. * ամուսնութիւնն լուծել, դատաստանով բաժնել երկու ամուսինն.

Se démarier, դ. —իլ, * բաժնուիլ ամուսնոց. je voulais me —.

Démarquage, ա. նշանատումն, *նշանն ապրելն. 2. փ. —. ce roman n'est qu'un —.

Démarque, ա. դեմարքոս, աւանապետ (յԱտտիկէ):

Démarquer, ն. նշանատել, ջընջել զնշանագիրն, *նշանն՝ նշանագիրն հանել. — du linge, un livre.

Se démarquer, դ. — նշանատիլ, *նշանն՝ նշանագիրն ապրուիլ. ce linge est si vieux qu'il se démarque.

Démarqueur, ա. նշանատիչ, նշանատող, նշանն՝ նշանագիրն ապրող:

Démarquiser, ն. մարքիզատել. *մարքիզութեան տիտղոսն հանել. = *Se* —, դ. —իլ:

Démarrage (տէմառաժ) ա. նաւ. կառանատումն. կառանն՝ պարանն քակել:

Démarrer (տէմառէ) ն. նաւ. կառանատել. *նաւն բռնող չուանն քակել. — un vaisseau, des canons.

Démarrer, չ. առագաստ պարզել, մեկնել՝ ծովայոյս լ. — par une bonne brise. Le navire démarre par un beau temps. 2. տեղափոխ լ., մեկնիլ, *տեղէն ելլել, երթալ. il ne démarre pas de cet endroit. Ne démarrez pas de là jusqu'à mon retour. || Faire —, տեղափոխ առնել, *տեղն փոխել. on m'assommera plutôt que de me faire — d'ici.

Se démarrer, դ. —իլ, խորտակել՝ արձակել՝ զպարանսն, խարխխ վերացուցանել՝ վեր առնուլ, *խարխխ վերցուննել: [*կեղեւ հանելն:

Démasclage, ա. կեղեւատումն,

Démascler, ն. կեղեւատել, *կեղեւն հանել:

Démasquer, ն. դիմակազատել, ի բաց առնուլ զդիմակն, *դիմակն հանել. 2. քողափնդրել, քողայայտել, յայտնել, ի վեր հանել, յերեւան ածել՝ հանել, * դուրս հանել. — qn., l'imposteur, le vice, l'hypocrisie, le mensonge. || ը. — une batterie, բանալ՝ յերեւան ածել զմարտկոցն.

Se démasquer, դ. —իլ, բառնալ՝ ի բաց առնուլ զդիմակն իւր, * դիմակն հանել. l'inconnu se démasqua. 2. փ. յայտնել զանձն, * ինքնգինքն ցուցուննել. l'orgueil ne se démasque jamais tout à fait. [տումն:

Démastiquage, ա. մաճուցա-

Démastiquer, ն. մաճուցատել, * մաճոյծն հանել. — les vitres d'une fenêtre.

Démâtage, Démâtement, ա. նաւ. կայմատումն, ի բաց բարձումն՝ խորտակումն կայմից:

Démâté, e, ած. կայմատ, կայմակոտոր, անկայմ. vaisseau —. Frégate —e.

Démâter, ն. նաւ. կայմատել, անկայմ առնել. բառնալ՝ խորտակել զկայմս. — un vaisseau.

Démâter, չ. եւ *Se* —, դ. կայմատիլ, անկայմ կայմակոտոր առնել, * կայմն կոտրտնցուննել՝ կոտրուիլ:

Dématérialiser, ն. աննիւթել, աննիւթ գործել. 2. աննիւթականել, * աննիւթականութենէն ետ կեցուննել:

Dème, ա. աւան (յԱտտիկէ):

Démêlage, ա. ար. պարզումն, * բացումն:

Démêlé, e, ած. պարզեալ, լուծեալ, արձակեալ, *բացուած. fil —. Cheveux —s, նօսրաճիք. intrigue —e.

Démêlé, ա. կագ, կռիւ, վէճ, հակառակութիւն. grand —. Un — sanglant. Avoir un —, des —s ensemble, avec qn., * վէկտել՝ վէկուն ինտ — ունեննալ, կռուիլ:

Démêlement, ա. պարզումն, լուծումն, արձակումն:

Démêler, ն. պարզել, լուծանել, արձակել, բանալ զիաառնակեալն. — un écheveau de soie, les écheveaux. 2. զատանել, * զատել. — de. 3. պարզել, ժեկին գործել, ի վեր հանել. — une intrigue, ses pensées confuses. 4. պարզել, կարգել, դնել ի կարգի, կարգադրել. elle

démêle ses affaires pour aller s'établir à Paris. 5. ճանաչել, բնաթել, խաթել, խմանալ. j'eus beaucoup de peine à le — dans la foule. — le vrai du faux, la vérité du mensonge. || Avoir à —, հակառակիլ, կռիւ, վիճել, * կռիւ ունենալ, կռուիլ: qu'ont-ils à — ensemble? Votre honneur n'a rien à — là dedans. Je ne veux rien à — avec vous.

Se démêler, դ. պարզիլ, բանալ, ազատիլ, լուծանիլ, *բացուիլ. cet écheveau se démêle facilement. 2. պարզիլ, ի վեր եկանել, ի յայտ գալ. tout cela se démêlera avant la fin de l'année. 3. գտանիլ, պարզիլ, մեկնիլ. — de la foule. 4. Ձգիլ՝ զերծուցանել զանձն, ազատիլ, ճողոպրիլ, զերծանիլ, * ինքնիւրն ազատել, ազատուիլ. — d'un embarras, d'une intrigue, d'une affaire embrouillée. Nous verrons comment il se démêlera des Allemands.

Démêleur, euse, գ. պարզիչ:

Démêloir, ա. նօսրատանոց «սէյրկը Ձագաց»:

Démêlures, ի. յ. մազմափունք, *Ձախած մազի կտոր:

Démembrement, ա. անդամատուածքն, յօշումն, յօշուած. 2. փ. պառատումն, բաժանումն. le — de l'empire romain. 3. անդամ, մասն, *կտոր. cet état est un — de l'ancien empire d'Allemagne.

Démembrer, ն. անդամատել, անդամ անդամ յօշել, յօշել, յօշ յօշ պառատել, * կտոր կտոր ընել. on démembre messire loup. 2. պառատել, բաժանել, ի մասունս հատանել, * կտոր կտոր ընել. — un état, un ministère.

Se démembrer, դ. պառատիլ, բաժանիլ, ի մասունս հատանիլ. l'Empire de Charlemagne se démembra sous ses faibles successeurs.

Déménagement, ա. բնակափոխ, բնակափոխութիւն, տեղափոխութիւն, չոր, փոխադրութիւն «կեօչ, Ձաշընմա»:

Déménager, ն. բնակափոխ առնել, տեղափոխել, փոխադրել, կրել «կեօչ է.». — ses meubles, կահկիր լ.:

Déménager, չ. բնակափոխ լ., փոխել գիւր բնակութիւն, չոգել, * տնէ ելլել, կրուիլ. nous avons déménagé hier. 2. փ. եւ ը. sa tête, sa raison déménage, Ձափի ի մտաց, խելաՁափ՝ խելաշուրջ լինի, խելագեղի, խելագարի, *խելքն կկորսընցուցանէ, խելքն կՁուչի. ՏՀ. **Cloche**.

Déménageur, euse, գ. փոխադրիչ, կահակիր:

Démence, ի. անմտութիւն, մբռաքիափութիւն, մտաՁափութիւն, յոլութիւն, յիմարութիւն, խելագարութիւն, խելայեղութիւն, շամբշութիւն. tomber en —, être en —, յիմարիլ, խելագարիլ, խելայեղիլ, յիղախել լ. c'est le comble de la —. C'est une véritable —. Il y a de la — a agir ainsi. Le peuple en — applaudissait à ces atrocités.

Démener (Se), (je me démène; je me démènerai), դ. ՁալՁալ խաղալ, շարժիլ, շարժիլ, յուզիլ, տատանիլ, տարուբերիլ, տարաբերել՝ ածել գնալս եւ գալս, *շարժմունս տալ. il se démène comme le diable dans un bénitier. — comme un possédé, ՁալՁալ խաղալ իբրեւ զայսահար, * դիւահարի պէս նուագելով. 2. փ. եւ ը. չանահինալ լ., հնարս խնդրել, գուն գործել, *հոգին հանել, աշխատիլ. — pour une affaire.

Démenti, e, ած. ստեալ, ի սուտ հանեալ, *սուտ հանած. un acte —. 2. փ. ի դերեւ հանեալ, *փճացած. projet —.

Démenti, ա. յանդիմանութիւն ստութեան, հերքումն. donner un —, սուտ առնել, ի սուտ հանել, ստել, * սուտ հաներ. il donne le — à son maître. Ces faits donnent un —, un — formel à votre assertion. Recevoir un —, ստել, ի սուտ ելանել, * սուտ ելլել, սուտն դուրս ելլել. || ը. en avoir le —, ունել զամօթ՝ զոհացուիչն զդժկամակութիւն չյաջողելոյ յիմիք, * պզտիկ իյնալ «քիչիք տիշմիք». je n'en aurai pas le —.

Démentir (je démens, tu démens, il dément, nous démentons, vous démentez, ils démentent; je démentais; je démentis; je démentirai; démens; qu'il démente; démentons, démentez, qu'ils démentent; que je dément, que nous démentions; que je démentisse; démentant; démenti) ն. ցուցանել զստութիւն, սուտ առնել, ի սուտ հանել, ստել, *սուտ հանել. — qn. — un acte, un écrit, une nouvelle, un bruit, սուտ առնել, ի սուտ հանել, հակառակ՝ ընդդէմ ելանել, հակառակել, չմիաբանիլ, ի դերեւ հանել, եղծանել. votre intention dément vos paroles. — le bon témoignage. L'événement a démenti ses craintes, ses espérances. || — sa promesse, ստել, չպահել զխոստումն՝ զբանն. 2. սուտ առնել, ի սուտ հանել, յողդողդել, գործել գործ անարժան իրիք, ասել՝ գործել հակառակ, չգործել ըստ. — sa naissance, sa gloire, son caractère. — son sang, sa noblesse, sa profession.

Se démentir, դ. ի սուտ հանել զմիմեանս, * զիրար սուտ հանել. ils se sont démentis l'un l'autre. 2. ի սուտ հանել զանձն, հակառակ անձին իւրում խօսել, *ինքնիւրն սուտ հանել. il se dément lui-même à tout propos. 3. ստել, չպահել զբան իւր, * խօսքն չպահել. vous nous avez promis votre appui, n'allez pas vous démentir. 4. ի սուտ ելանել, ստել, * սուտ ելլել. ce qu'il dit se dément soi-même. 5. Ձուլանալ, փոխել գիւր բնութիւն, մերկանալ զբարս, հեռանալ յիւրոց սկզբանց. les hommes les plus vertueux se démentent. 6. փոխիլ, շրջիլ, վատնարանալ, կերպարանափոխ լ. ses bontés pour moi ne se sont jamais démenties. 7. ե. խափանիլ, վնեալիլ. cet ouvrage commence à —. Cette cloison se dément.

Démergement, ա. եւ. սուզում:

Démerger, չ. եւ. սուզանել. *սուզած հատն հանել:

Démérite, ա. ապախտիք, ապարդիւնք, անարժանիք, անարժանութիւն. le — d'une action. Faire un — à qn. de son silence. On m'en a fait un — auprès de vous.

Démériter, չ. ապարժանիլ, անարժան լ՝ գտանիլ, յանցանիլ. — de qn., auprès de qn. Heureux celui qui n'a pas démérité de sa patrie.

Déméritoire, ած. անարժան:

Démesuré, e, ած. անչափ, տարաչափ. grosseur —e. D'une longueur —e. 2. փ. —, սաստիկ. envie —e de rire. Présomption —e. Soif —e d'or.

Démesurément, մ. անչափ, յանչափս, կարի, անհնարին. il est — grand.

Démétrias (մա) ա. մբ. դեմետրաճի. տես պատենաՁեւից:

Démettre (լծ. իբրեւ **Mettre**. je démets, etc.) ն. խափանել զոսկերս, *ոսկրն տեղէն հանել. il lui a démis le poignet. Se — le bras, խափանել զթագուկն, * Ձեռն հանել. il s'est démis, il se démit l'épaule, Ձկինախի եղեւ, *ուսն խափանեց. 2. բարձրենից՝ պաշտօնական առնել, *պատուէն, պաշտօնէն ձգել. — qn. d'une charge, de son emploi.

Se démettre, դ. խափանիլ (ոսկրաց), *տեղէն ելլել. son bras s'est démis. — l'épaule. 2. Ձողով՝ բռանել գիշխանութիւն՝ զպաշտօն, իրաժարիլ. — de l'empire. — en faveur de qn.

Démeublé, e, ած. անկահ, անկահաբաց, կահաբարձ, կահազերծ, կահաՁափուր, կահազուրկ, կահագիրկ «էշհասըզ». maison, chambre —e. 2. փ. une mâchoire —e, անատամն՝ առանձնաՁափ ծնօտ:

Démeublement, ա. կահաբարձումն, կահատումն. le — d'une maison, d'une chambre. Procéder au —.

Démeubler, ն. անկահել, անկահաբաց, կահատել, * կահն հանել. — une maison, une chambre. — ses appartements.

Se démeubler, դ. փ. անատամն՝ առանձնաՁափիլ, *ակռաներն Ձափիլ. sa mâchoire s'est démeublée.

Demeurant, e, ած. բնակատու, բնակեալ. Monsieur un tel — à Paris. 2. au —, մ. ի վերայ այսր ամենայնի, բայց սակայն, հանդերձ այնու, *մնաց ար. au — c'est un bon enfant.

Demeure, ի. բնակարան, բնակութիւն, կայանք, դադարք, une petite —, դադարիկ. la sombre — de Pluton, des morts, խաւարտարգել կայք Պղուտոնի՝ մահացելոց. — céleste, éternelle, երկնային օթեան. երկինք. fixer, établir, faire sa — à, հաստատել զբնակութիւն իւր, բնակիլ ի ... changer de —, փոխել զբնա-

կութիւն , քնակափոխ լ. — de paresseux, ծուլաբան . — d'un lion, որջ . || բնակութիւն , ժամանակ բնակութեան. faire longue — à la campagne. Faire — dans une maison, զբնակութիւն անել , բնակիլ ի տան ուրեք . 2. իգ. յապաղումն , յապաղանք . sans plus de —, sans plus longue —, առանց ինչ յապաղման , անյապաղ. il y a péril en la —, առկա. ինչ յապաղումն վտանգաւոր՝ վնասաբեր լինի . || être en — envers qn., պարտական մնալ ումեք . || mettre qn. en — de, առիթել զոք ի լնուլ զպարտս իւր , ի կատարել գիտաւումն . mise en —, առիթումն ի կատարումն պարտուց՝ խոտման .

A —, մ. մնայուն , կայուն , մշտակայ , մշտակաց , մշտակայուն, հաստատուն , հաստատուն , անշարժ . être à —, մնայուն լ. fixer à —, անշարժ հաստատել . établir à —, հաստատել . poser à —, դնել անշարժ . 2. եզ. labourer à —, *վերջին անգամ անգն հերկել՝ սերմանելին առաջ . || semer à —, *սերմանիքն սերմանել ուր որ բուսած առնիք պիտի կենան անխոփոխ . on sème à — le persil, le cerfeuil.

Demeurer, չ. քնակիլ , ազանել, օթևանել , օթևանս առնել . il a demeuré dans cette maison. — dans telle rue, en Angleterre, à Paris, à la campagne. — au Marais. 2. կալ մնալ , գկայ՝ զտեղի առնուլ , լինել՝ կալ ուրեք , դեգերիլ . mon cheval est demeuré en chemin, *ձիս ճամբան մնաց . nous demeurâmes en arrière, յետս կացանք , *ետեւ մնացինք . — quelque part, լինել ուրեք , *տեղ մի կենալ . il y demeurait, անդ բնակէր . 3. յամել , յապաղել , անագանել , դեգերիլ , *ուշանալ . il a demeuré longtemps en chemin. — longtemps à venir. 4. կալ , կալ մընալ , լինել . — les maîtres du champ de bataille. Il faut que le passage demeure libre. 5. մնալ , բաժին լ. ce bien lui est demeuré. La victoire lui demeura. || — ferme, պինդ՝ հաստատուն կալ . — victorieux, յաղթող լ՝ հանդիսանալ , գուզապատյաղթ արձանանալ . — célèbre, գիամբաւի հարկանիլ, հռչակիլ . || — en repos, դադալ , դադարել , *հանգիստ՝ հանդարտ կենալ . եւ փ. չառնել ինչ , անգործ կալ , *հանգիստ՝ հանդարտ կենալ . — en arrière, en reste, մընալ պարտապան , *ետեւ մնալ . ne pas — en reste, չկալ յետս , կշռել գիաւասարն , *ետեւ չմնալ . || — sur la place, sur le champ de bataille, անկանիլ ի տեղւոջ , * ապանուիլ . || — en place, կալ ուրեք հանգիստ , *տեղ մի կենալ , հանդարտ կենալ . || — sur la bonne bouche, չուտել այլ ինչ գկնի պիտոյանաչաւ պատառի . եւ փ. կալ մնալ յախորժելին . || — sur son appétit, չուտել կշռապինդ՝ ցյագ , եւ փ. հաւ՝ չափ դնել ըստ ձիցն . || — d'accord, միաբանիլ , հաւանիլ լ. || — chez soi, կալ ի տան , * տունն կենալ , եւ փ. չելնել տնել յերկրին՝ յաշխարհին իւրմէ . || il est demeuré au-dessous de son sujet, ի ներքոյ եկաց նիւթոյն , *նիւթէն վար մնաց. il est demeuré au-dessous de lui-même, ստորեւ եկաց անձին , չարար զոր ինչ կարողն էր առնել . || — en chemin, կալ յուղւոջ՝ զճանապարհայն , չառարտել զճանապարհն սկսեալ , *ճամբան մնալ . եւ փ. չը հաննել՝ չառանել ի գլուխ , *գլուխ չը հանել . || — en beau chemin, չհաննել ի գլուխ գնորհիւրդն, բարձի նոյի առնել զայն առանց մեծի դժուարութեան . || en — là, կալ մնալ անդէն, չհաղալ՝ չվարել յառաջ , մնալ, *յառաջադիմութիւն չընել, առաջ չառնել . l'affaire n'en demeurera pas là, ոչ յայն մնացք բանն , *բանն հոն պիտի չմնայ , հետեւանքներ պիտի ունենայ . || demeurons-en là, գնայ առցուք ասոնէն, չխօսեցուք այլ եւս, բաւ է , *բանն հոս կապենք . demeurons-en là, demeurons-en à cela, գայն ընտրեալ կալցուք , *ասոր գրչուխ՝ խօսք կապենք , ասոր ընտրութիւննիս՝ որոշմունքնիս տանք . || — court, tout court, վերառալ՝ հաստատել բանից ի բերանոյ ուրուք , *ըսելքն մոռնալ . || — interdit, պապանձեալ մնալ , շփոթիլ . || գրկ. մնալ, կալ, բաժին լ. il lui est demeuré une cicatrice. S'il vous demeure encore quelque espoir pour Flavie.

Demi, e, ած. կէս , կիսամասն , կիսամասնեայ , կիսաբաժին «եարբի, պուչուգ». un mètre et —, մետր եւ կէս . un demi-mètre, կիսամետր . d'une aune et —e, ի կանգնոյ եւ ի կիսոյ , *մէկ ու կէս կանգուն . une heure et —e, մի եւ կէս ժամ . une demi-heure, կիսաժամ . deux heures et demie, երկու եւ կէս ժամը . midi et —. Minuit et —. Une demi-heure après midi, après minuit. De demi-heure, կիսաժամեան . de demi-siècle, կիսադարեան . || փ. en diable et —, կարի յոյժ , անչափ , *խիստ շատ . battre qn. en diable et —. || յայտնաբար խոնարհագոյն ստորինանի կամ աղաչանաց . un demi-dieu, կիսադիք , կիսաստուած . un demi-savant, Մերուսումն , կիսագէտ , կիսագիտուն , Մերաճմուտ , իմաստակ . demi-fidèle, կիսահաւատ , Մերահաւատ . 2. ա. Թր. կէս . quatre —s valent deux unités. 3. ի. demie, կիսաժամ , *կէս ժամ . la —e vient de sonner. 4. Demi, մ. կէս , կիսով , *կէս մի . demi-clos, կիսափակ . demi-pourri, կիսափուտ . demi-nu, կիսամերկ . demi-transparent, կիսաՄափանցիկ , Մերաքամ . demi-mort, կիսամեռ , կիսամահ :

A —, մ. կէս ի կէս , կիսով , կիսով չափ , կիսովին , կիսամասն , ըստ մասնեայ , ըստ մասին , *կէս , կիսակէս . à — achevé, կիսագործ , կիսակատար , * կիսատ , կիսակ . à — cuit, կիսեփ , կիսեփեալ . à — ruiné, կիսաւեր , կիսակործան . à — vivant, կիսակենդան . à — mois, կիսամսեայ . à — ouvert, կիսաբաց , Մերաբաց . à — égorgé, կիսախողխող . à —-bouche, կիսաբերան . faire les choses à —, անկատար՝ կիսակատար գործել . à — fermé, Մերփակ :

Demi-ajusté, e, ած. կիսապատշաճ:

Demi-aune, ի. կիսականգուն, կէս կանգուն :

Demi-azygos, ա.աս. կիսանզյգ:

Demi-bain, ա. կիսաբաղանիք , *կէս բաղնիք (յորում մարմինն ջուրն կ'բնկղմի մինչեւ մէջքն). des —s.

Demi-barbare, ած. կիսաբարբարոս :

Demi-brûlé, e, ած. կիսայրեալ:

Demi-ceint, e, ած. կիսագօտի . 2. ա. — :

Demi-cercle, ա. կիսաշրջանակ , կէս շրջանակ , կիսաբոլոր , կիսաբոլորակ . des —s.

Demi-circulaire, ած. կիսաբոլոր , կիսաբոլորակ . des —s.

Demi-course, ի. կիսընթացք , կէս ընթացք . des —s.

Demi-cuit, e, ած. կիսեփ , Մերեփ , *Մերխաշ . des —s.

Demi-deuil, ա. կիսասուգ , կէս սուգ. 2. կիսասուգ. *կէս սուգի հագուստ . des —s.

Demi-dieu, ա. դց. կիսաստուած, կիսադիք . 2. փ. —, *կարգէ դուրս մարդ հանճարով կամ փառօք . des —x.

Demie, ի. կիսաժամ , կէս ժամ . cette horloge sonne les heures et les —s. La — va bientôt sonner.

Démieller, ն. մեղրաւել .*մեղրն հանել մոմէն . — la cire.

Demi-fin, e, ած. աբ. հաստրակ « պայտը » . des demi-fins. 2. ա. աստղանկեալ «խամ արծաթ». des —s.

Demi-fortune, ի. բաղդակառք , միաձի կառք քառանիւ . des —s.

Demi-frère, ա. կիսեղբայր . որ համահայր կամ համամայր միայն է . des —s.

Demi-homme, ա. կիսամարդ , կիսայր . des —s.

Demi-jour, ա. կիսատես , աղօտալոյս . աղօտ լոյսն որ նախ քան զծագել արեւու . des —s.

Demi-lune, ի. կիսալուսին, մահիկաձեւ (պատուար). des —s.

Demi-membraneux, euse, ած. մգ. կիսաՄաղանթ, կիսաՄաղանթուտ:

Demi-mensuel, ած. կիսամսեայ:

Demi-mesure, ի. կիսաչափ , կէս չափ . 2. կիսաչափ , կիսահնար , Մերահնար , անգօր հնարք , Մերի զգուշութիւն . 3. եռ. կիսամանակ , կէս ամանակ . des —s.

Demi-métal, ա. ազ. կիսամետաղ :

Demi-métallique, ած. կիսամետաղային :

Demi-mois, ա. կիսամիս , կէսամիս . des —. de —, կիսամսեայ :

Demi-mondain, e, ած. կիսաշխարհեայ , կիսահամեստուհի :

Demi-monde, ա. կիսաշխարհ կիսահամեստութիւն :

Demi-mot (à) մ. entendre à —, կիսաբարբառ՝ անդէն եւ անդ յանդ առնուլ ի միտ :

Demi-négligé, ա. կիսանախոյժ .

անփոյթ հանդերձ փոքր մի զարդարեալ. des —s.

Déminéraliser, ն. հանաւորատել. — l'organisme.

Demi-nu, ա. կիսամերկ:

Demi-ouvert, ած. կիսաբաց, ՓեՓեւաբաց, կէս բաց:

Demi-palmé, e, ած. Ք. կիսամաշկոտն:

Demi-paon, ա. մր. կիսասիրամարգ. ՓիՓեռնիկ ինչ. des —s.

Demi-parallèle, ի. պշ. կիսազուգահեռական. խրամ ինչ. des —s.

Demi-pause, ի. եժ. կիսահանգիստ. լռութիւն որ տեւէ կէս ամանակ. 2. — (խազն). des —s.

Demi-pension, ի. կիսաՓոշակ. կէս Փոշակ. 2. կիսաՓոշակարան, կիսաՓոշակատուն, կիսաՓոշակ ճաշատուն. տուն յորում կիսաՓոշակաւոր ճաշակերք միայն ճաշեն. des —s.

Demi-pensionnaire, գ. կիսաՓոշակ, կիսաՓոշակաւոր. որ հատուցանէ կէս Փոշակ. 2. ճաշակեր. որ ճաշէ եւեՓ ի տան ուրուք վարձուք. des —s. [նապակ. des —s.

Demi-porcelaine, ի. կիսայախ-

Demi-reliure, ա. աբ. կիսակազմ. կէս կազմ. des —s.

Demi-revêtement, ա. պշ. կիսամիմ (պատնիշի). des —s.

Démis, e, անց. **Démettre** բայի. խախտեալ. bras —. Jambe, épaule —e. [սացեալ (ձի). des —s.

Demi-sang, ա. կիսաբիւն, կի-

Demi-savant, ա. վատուսումն:

Demi-setier, ա. կիսաքսեստ. կէս քսեստ. 2. կիսաքսեստուչափ (ըմպելիին). boire un — à son repas.

Demi-sœur, ի. կիսաքոյր. des —s, կիսաքորք, * կիսաքոյրեր. S. **Demi-frère**. [des —s.

Demi-soie, ի. վճ. կիսամետաքս.

Demi-solde, ի. կիսառոճիկ. կէս ռոճիկ. des —s. Soldat en —, կիսառոճիկ զինուոր:

Demi-soldier, ա. կիսառոճիկ, կիսառոճիկաւոր:

Demi-soupir, ա. եժ. կիսահառաչ. կէս հառաչ. 2. — (խազն):

Démission, ի. հրաժար, հրաժարումն, հրաժեշտ, * հրաժարմունք, հրաժարական «խՓիՓա». donner sa —, հրաժեշտ տալ, տալ զհրաժեշտ իւր, հրաժարիլ. accepter la — de qn., ընդունել զ— ուրուք. * մէկուն —ն ընդունել. 2. հրաժարագիր: [ժարեալ, հրաժարաւոր:

Démissionnaire, ած. եւ գ. հրա-

Démissionner, չ. հրաժարիլ, հրաժեշտ՝ հրաժարական տալ:

Démissoire, S. **Dimissoire**.

Demi-tasse, ի. կիսաբաժակ, կիսագաւաԹ, * կէս՝ պզտիկ գաւաԹ. 2. —. (սուրճն):

Demi-teinte, ի. կիսագոյն, կիսեղանգ, կիսաներկ, * կէս գոյն՝ ներկ լուսոյ եւ սուերի մէջ. des —s.

Demi-toile, ա. կիսալաԹ. des —s.

Demi-ton, ա. եժ. կիսոլորակ.

Demi-tour, ա. կիսադարձ, կիսաշրջան. des —s.

Démitrer, ն. Ծագատել, եպիսկոպոսական միտրն՝ Ծագն առնուլ, եպիսկոպոսուԹենէ ձգել. — qn.

Démiurge, ա. ի. իս. աշխարհաբար, տիեզերաստեղծ. արարիչն ըստ Պղատոնականաց:

Démiurgique, ած. իս. աշխարհաբար, համագործ. puissance —.

Demi-voix (à) մ. կիսաձայն:

Demi-voyelle, ի. կիսաձայն, կիսաձայնաւոր (տառ):

Démocrate, ա. եւ ած. հանրապետ, ռամկապետ, ռամկապետական:

Démocratie (սի) ի. հանրապետուԹիւն, ռամկապետուԹիւն:

Démocratique, ած. հանրապետական, ռամկապետական. gouvernement, esprit, opinion —.

Démocratiquement, մ. հանրապետաբար, ռամկապետաբար:

Démocratisation (սիօն) ի. հանրապետութիւն, ռամկապետումն:

Démocratisé, անց. հանրապետեալ, ռամկապետեալ. nation, France —e.

Démocratiser, ն. հանրապետել, ռամկապետել, աճել ի ռամկապետուԹիւն. — toute l'Italie.

Démocratiser, չ. հանրապետիլ, ռամկապետիլ, ռամկապետ՝ ռամկապետական՝ հանրապետական լ.:

Democrinus (նիւս) ա. փշ. ժողովրդաշուշան. * ազգ Աւղանդեան ովկիանոսի խորերն ապրող ծովաշուշանաց:

Démodé, e, ած. հինօրէնք, հնաձեւ, հնելուկ, հնացեալ, * հինուկ «մօտաքս կէչմիշ, էսկի մօտա». robe —e.

Démoder, ն. հնաձեւել, հնելուկել, հնաձեւ գործել. — un manteau.

Se démoder, դ. հնաձեւիլ, հնելուկիլ. հնաձեւ լ. «մօտաքս կէչմիչք, էսքի մօտա օ.» cette étoffe, cette coiffure s'est très vite démodée.

Démodex (տէմոտէքս) ա. կ. մարմնակեր. * տեսակ մի փոքրիկ որդն մարմնոյ:

Démographe, ա. ժողովրդագիր:

Démographie, ի. ժողովրդագրուԹիւն. la — qui est l'histoire naturelle de la société.

Démographier, ն. ժողովրդագրել, ժողովրդագիր առնել:

Démographique, ած. ժողովրդագրական:

Demoiselle, ի. տամոջել, օրիորդ, աղջիկ «հանըմ գըզ». petite —, օրիորդիկ. rester —, աղջիկ մնալ, չամուսնանալ. être encore —, — լ. տակաւին, չլինել տակաւին ամուսնացեալ. || — d'honneur, — de mariage, հարսնաւէր, հարսնքոյր. || — d'honneur, շքօրիորդ, պատուադիր՝ արքադիր օրիորդ (իշխանակնոջ, դըշխոյի). || — de compagnie, ընկերուհի օրիորդ. || — de comptoir, հաշուօրիորդ. ||Ք. — de Numidie, նումիդահաւ, * օրիորդահաւ. գեղեցիկ Ծուչուն Ափրիկեայ. 2. օրիորդ, տոհմուհի. 3. Ծակուռ «գալտըըրմ՝ եէր Ծօգմաղը». 4. մր. շերեփակոճ. միջատ Ծեւաւոր. հն. **Libellule**, **Adélaïde**. || S. **Aeschne**. 5. ջեռուցակ, մոնոզոն. * տաք ջուրով լեցուն անկողինն տաքցունելու աման. կն. **Moine**. 6. աղիճ. բոզ աղչիկ՝ կին. ces —s. 7. ռ. անուանք այլեւայլ Ծուչնոց, որպէս **Grue**, կռունկն, խորդ, եւլն.:

Demoisillon, ի. հգ. օրիորդուկ. je veux vivre cent ans pour t'empêcher d'épouser ta —. [թոն հանել:

Démoisir, ն. բորբոսաւոել, * բոր-

Démoli, e, անց. քանդեալ, կործանեալ, քարքանդ. maison —e. Palais —. Être —, — լ. 2. փ. կործանեալ, տապալեալ. ministère —.

Démolir, ն. քանդել, քարքանդ առնել, կործանել, աւերել, փլուզանել, տապալել. — les fortifications, un mur, une maison. 2. խորտակել. — un corps de troupe. 3. փ. կործանել, աղարտել զհամբաւն. — un homme, un gouvernement. || ասի եւս խօսելով զառողջութենէ. c'est un homme démoli, մարմնակործան՝ այր մարմնահար է, * ցաւագար՝ բնկած մարդ մի է:

Démolissement, ա. քանդումն, կործանումն, փլուզումն, փլումն:

Démolisseur, ա. քանդիչ, աւերիչ, կործանիչ, փլուզիչ:

Démolition (սիօն) ի. քանդումն, կործանումն, տապալումն, աւերումն, աւեր, քակ. 2. յ. աւերածք, աւերանք, փլածք, փլատակք, փլածոյք. tirer parti des —s. Bien vendre des —s. Les —s de ces édifices.

Démon, ա. դեւ, այս, սատանայ, ոգի, բուջ, «շէյԹան». petit —, դեւիկ, սատանիկ. 2. փ. դեւ, սատանայ, չարադեւ, դիւական, սատանայաբո, չարամիտ. c'est un —, un vrai —, un — incarné. || Faire le —, դիւագնիլ, աղմուկ յուզել, անհանգիստ առնել, զայրանալ. faire le petit —, նոյն է, միայն զկանանց եւ զմանկտւոյ ասի փաղաքշանօք. || c'est un petit —, դեւուկ՝ չարադեւ՝ չարաճճի (մանուկ) է. 3. փ. դեւ, այս, ոգի ներշնչող պատճառ. le — de la guerre, des combats, de la jalousie. Quel — vous irrite et vous porte à médire? || փ. եւ ք. avoir l'esprit comme un —, դիւամիտ՝ սատանայամիտ՝ մոաիւարուստ է., սատանայի խելք ունենալ:

Démonarchiser, ն. անմիապետել. * միապետական վարչութիւնն վերցունել:

Démonétisation (սիօն) ի. դրամատումն, արժատումն. — de l'or. — des assignats.

Démonétisé, e, անց. եւ ած. դրամատեալ, արժատ. espèces —es. Papier —. 2. փ. խոտան, անարգ. un homme —. Une opinion —e.

Démonétiser, ն. դրամատել, արժատել, անյարգել, տժգնել, * դրամի գինն՝ յարգն վերցունել. — des espèces, des assignats. 2. փ. նուազեցուցանել զարժէս՝ գյարգ, խոտել. — les hommes politiques.

Se démonétiser, դ. դրամատիլ, արժատիլ, խոտան լ.:

Démoniaque, ած. դիւահար, դիւազգեաց, դիւազգեցիկ, այսաչար, սատանայոտ, այսակիր. une femme —. 2. գ. un —. Une —. 3. ած. փ. եւ ը. դիւագին, մոլեգին, կատաղի, սատանայոտ. c'est une vraie —. [պաշտ:

Démonicole, ած. աբ. դիւա-

Démonisme, ա. դիւահաւատութիւն. հաւատալն ի դեւս:

Démoniste, ա. դիւահաւատ. այր հաւատոյ ի գոյութիւն դիւաց:

Démonocratie (սի) ի. դիւապետութիւն. ազդեցութիւն իշխանութիւն դիւաց: [որ գրէ զդիւաց:

Démonographe, ա. դիւագիր.

Démonographie, ի. դիւագրութի:

Démonographique, ած. դիւագրական: [սատանայապաշտ:

Démonolâtre, ա. դիւապաշտ,

Démonolâtrie, ի. դիւապաշտութիւն, սատանայապաշտութիւն:

Démonolâtrique, ած. դիւապաշտական, սատանայապաշտական:

Démonologie, ի. դիւաբանութի. մատեան որ զդիւաց ճառէ:

Démonologique, ած. դիւաբանական:

Démonologue, ա. դիւաբան:

Démonomancie, ի. դիւահմայութիւն:

Démonomancien, enne, ած. եւ գ. դիւահմայ, դիւահմայուհի:

Démonomane, գ. դիւամոլ:

Démonomanie, Démonopathie, ի. բժ. դիւամոլութի, դիւաբախութի, դիւակրութիւն. ազգ չիմաստութեան որով կարծէ որ զանձն այսահարեալ:

Démonops (նոփս) ա. բ. դիւաչածառ. ազգ արմատնոյ:

Démonorophe, ա. բ. դիւոլէգն. ազգ արմատնոյ:

Démonstrateur, ա. ցուցիչ, ցուցաբար. բացատրիչ ուսուցիչ:

Démonstratif, ive, ած. յայտաբար, ապացուցական, ցուցական. raison —ive. 2. բ. ցուցական. adjectif —. 3. ած. կացրդական. genre —, — ազգ. եւ գր. le —, կացրդականն. 4. յայտաբար, արտայայտ, մտայայտ, արտայայտ. il est très —. Personne —ive. Geste —.

Démonstration (սիօն) ի. ցուցումն, ցուցակութիւն, ապացուցութիւն, ապացուցումն, ապացուցանք, ցուցողութիւն. faire la — d'une proposition. 2. ցոյց, ցոյց օրինակի, ապացոյց, յանդիմանութիւն, ընծայութիւն, հաւաստիք, հանդէս. — nationale, populaire, ցոյց ազգային, ժողովրդային. qui aime les —s, ցուցասէր. — contraire, հակացոյց. les faits sont la meilleure — que l'on puisse donner de... 3. ցուցադաս (յորում դնին առաջի աչաց աշակերտաց իրքն զործէ դասախօսութիւնն իցէ). 4. ցոյց, հաւաստիք, հանդէս, նշան. une fausse — de joie, պատիր ցոյց խնդութեան. des —s d'amitié, de respect, ցոյցք բարեկամութեան, մեծարանաց. des —s hostiles. Les —s que vous recevez dans votre gouvernement. Recevoir qn. avec de grandes —s de joie. Toutes les —s qu'il nous fait. 5. գ. ցուցահանդէս. հանդէս զօրաց ի պատրել զՔշնամին. il fit une — sur l'aile droite de l'ennemi. — navale, նաւացոյց:

Démonstrativement, մ. ապացուցիւ, ապացուցաբար. Prouver une chose —. [machine —.

Démontable, ած. քակտելի.

Démontage, ա. քակումն, քակտումն, քակուած. — d'une machine, d'un fusil. [machine —e.

Démonté, e, անց. քակտեալ.

Démonter, ն. յերկիր ընկենուլ, *գետին նետել. ce cheval a démonté son cavalier. 2. խղուցանել յերիվարէն, *ձիէն վայր իջեցուցանել. — qn., un cavalier. 3. քակել, քակտել. — une machine, une montre, une armoire, des diamants. || — un canon, հանել զիրետ ի հաւտարանէն. || ը. bailler à se — la mâchoire, սաստիկ յօրանջել. || զ. — une batterie, հրաւաճար խարխալել զմարտկոցն. || փ. — la batterie de qn., ի դերեւ հանել զխորհուրդս ուրուք, *մէկու մտածածն փուճ հանել. 4. փ. շփոթել, խռովել, ապ ի բերան առնել. il ne se laisse pas — facilement. Cette objection le démonta tout à fait. եւ լ. voilà une nouvelle qui démonte. 5. շփոթել, խռովել, խառնակել, խանգարել. — la cervelle, l'esprit. — la politique des ennemis. 6. զայրացուցանել, զայրագնացուցանել. votre imprudence me démonte. Oh! cela me démonte.

Se démonter, դ. քակիլ, քակտիլ, *քակուիլ. cela se démonte. 2. փ. եւ ը. la machine commence à —, մեքենայն սկսանի —, առողջութիւնն սկսանի խանգարիլ. || son visage se démonte, ըստ կամս փոփոխէ զդէմս, ըստ կամի այլայլէ զդէմսն, կերպարանափոխ լինի. 3. շփոթիլ, խանգարիլ. les vieilles cervelles se démontent comme les jeunes. Une tête de femme aisément se démonte. 4. շփոթիլ, խռովիլ, այլ յայլմէ լ. vous vous démontez pour bien peu de chose.

Démonteuse, ի. քակտուհի:

Démontoir, ա. քակտոց:

Démontrabilité, ի. ապացուցելիութիւն:

Démontrable, ած. ցուցանելի, ապացուցելի. proposition —. Des vérités claires et —s.

Démontré, e, անց. ապացուցեալ. une vérité —e. ||il est — que, — է զի:

Démontrer, ն. ցուցանել, ապացուցանել, հաւաստել, յայտ առնել, յանդիմանել, ի հանդէս բերել «ի պատի է.» — une proposition. Ces faits démontrent la nécessité d'une réforme. 2. ցուցադասել, ցուցադաս առնել՝ առնել. — l'anatomie. Il démontre que.

Se démontrer, դ. ապացուցանիլ, հաւաստանալ, *ապացուցուիլ. un axiome ne peut —.

Démontreur, ա. ապացուցիչ:

Démopédie, ի. նբ. ժողովրդակրթութիւն. կրթութիւն ժողովրդեանց

Démoralisant, e, ած. բարոյազեղծ, անբարոյացուցիչ, ապականարար բարուց. des influences —es.

Démoralisateur, trice, ա. բարոյավեր, անբարոյիչ, բարոյազերծ, ապականիչ բարուց. exemple —, opinions —trices. 2. ա. —. c'est un —.

Démoralisation (սիօն) ի. բարոյազեղծութիւն, զեղծաբարութիւն, անբարոյացումն, ապականութիւն բարուց. 2. փ. լքումն, վհատութիւն:

Démoralisé, e, ած. բարոյազեղծ, զեղծաբարոյ, ապականեալ բարուք. un homme —. 2. փ. վատաբեալ, լքեալ, վհատեալ, սրտաբեկ. une troupe —e. Armée —e.

Démoraliser, ն. անբարոյացուցանել, բարոյազեղծ առնել, ապականել՝ զեղծուցանել զբարս, *բարքն ապել. les mauvaises sociétés l'ont démoralisé. 2. վատաբեցուցանել, վհատեցուցանել, լքուցանել, սրտաբեկ առնել. des revers avaient démoralisé l'armée.

Se démoraliser, դ. անբարոյանալ, բարոյազեղծ՝ զեղծաբարոյ լ., ապականիլ բարուք՝ բարուց. 2. վատաբարիլ, վհատիլ, լքանիլ, սրտաբեկ լ:

Démordre, ն. խածաճոլ լ., *խածածն ճոլուլ. certains animaux ne démordent pas, qu'ils n'emportent la pièce. 2. փ. յետս կալ, կասիլ, դադարիլ, *եւս կենալ, քաշուիլ. on l'en fera bien —. Il n'en démordera point. Il ne démord pas de ses prétentions.

Démotique, ած. հիւ. ռամկական, ժողովրդական, écriture —.

Démouchetage, ա. ծայրատումն:

Démoucheter (je démouchette; je démouchetterai) ն. ծայրատել, *մարզապարոյ ծայրի կոճակն հանել. fleuret démoucheté, ծայրազերծ՝ ծայրաբաց մարզասուր:

Démoulage, ա. ար. կաղապարատումն:

Démouler, ն. ար. կաղապարատել, *կաղապարէն հանել:

Démouvoir, ն. յետս կացուցանել, կասեցուցանել, դադարեցուցանել, *կասեցունել, եւս կեցունել. յաներեւոյթն եւեթ վարի ի կիր. rien n'a pu le — de cette prétention.

Démunir, ն. մթերատել, մթերազերծ՝ պաշարազերծ առնել, *պաշարն՝ մթերն հանել. — une place de guerre.

Se démunir, դ. մթերատիլ, մթերկանալ ի պիտոյից, * ծեռք հանել, բաց մնալ. — de son argent. — de son manteau. — de ses provisions.

Démurer, ն. որմատել, բանալ, *պատն քակել. — une fenêtre, une porte.

Démuseler (je démuselle; je démusellerai) ն. բառնալ՝ հանել զգռկակապն՝ զբերանակապն, *բերնին կապն՝ բնակապն հանել. — un chien. 2. փ. սանձարձակ առնել. — les passions anarchiques.

Se démuseler, դ. հանել զբերա-

նակապն իր . votre chien se démusellera. [նատրական :

Dénaire, ած. տասնական , տասնական :

Dénantir, ն. գրաւատել. բառնալ զգրաւն , * գրաւն ձեռքէն հանել . — qn., un créancier.

Se dénantir, պ. գրաւատիլ, Ինդուլ՝ հանել ի ձեռաց զգրաւն, * գրաւն ձեռքէ հանել . avoir l'imprudence de — d'un gage. [անիս. il ne faut pas —. 2. հանել ի ձեռաց , ընչաւնաք լ., մերկանալ , * ունեցածն ձեռքէ հանել . ils se sont complètement dénantis.

Dénationalisation (ասիօն) ի. ապազգութիւն , ապազգայնութիւն :

Dénationaliser, ն. ապազգայնել , * ազգային նկարագիրն հանել , ապազութիւնն վերցունել . — un peuple.

Se dénationaliser, պ. ապազգայնիլ , * իր ապազութիւնն Ինդուլ , այլազգի լ.:

Dénatter, ն. հիւսատել , քակել զհիւս , * հիւսուածն քակել . — ses cheveux, քակել զհիւս վարսից .

Se dénatter, պ. հիւսատիլ, քակիլ հիւսից , * հիւսն քակուիլ . ses cheveux se sont dénattés. 2. հիւսատել՝ քակել զհիւս վարսից իւրոց , * իր մազերու հիւսն քակել. dénattez-vous.

Dénaturalisation (ասիօն) ի. բնաշխարհացումն . * բնաշխարհութիւն կորնցունելն :

Dénaturaliser, ն. բնաշխարհացնել , * բնաշխարհութիւնն կորնցունել տալ . — un individu.

Dénaturant, e, ած. այլատուն :

Dénaturation (ասիօն) ի. այլատութիւն :

Dénaturé, e, ած. այլատուն՝ բնութիւնափոխեալ , այլափոխ , բնափոխ , անբնական . alcool —. 2. ապականեալ , զեղծ , զեղծափոխ , ապականափոխ , ժանտ , ժանտաբարոյ , ժանտամաքուր , այլանդակ , ապառնիճ . fils, enfant —, որդի չարազգի . âme —e. Une action —e. Sentiments —s.

Dénaturer, ն. այլատուն առնել , բնափոխել , բնաշրջել , բնեղծել , այլափոխել , ժանտացուցանել , խորհրդացուցանել , այլանդակել , խանգարել , Ինդրել , կամակորել , * բնութիւնն փոխել՝ ասել . — une phrase, le sens d'un passage, un fait, une pensée, une question, le cœur. — des objets volés pour les rendre méconnaissables.

Se dénaturer, պ. այլատուն՝ այլափոխ լ., այլափոխիլ , այլանդակիլ , ժանտանալ , խորհրդանալ , խանգարիլ , կամակորիլ :

Dendare, ա. մբ. հուկ . միջատ ինչ պատենաւոր :

Denderah, ա. ձբ. դենդերահ . ազգ ձկան :

Dendrachate , Dendragate (տէնտրաքատ , տէնտրագատ) ի. հբ. ծառակատ . ակատ ծառանկար :

Dendracis (տէնտրասիս) ա. վբ. ծառաճայր . սեռ բրածոյ խեչախեցւոյ :

Dendraster (տէնտրասթէր) ա. կ. ծառաստղ , աստղաճառ . ազգ ծովզնաց Կալիֆոռնիոյ :

Dendrelle (տէնտրէլ) ի. բ. ծառիկ:

Dendrexétaste (տէնտրէքսէթասթ) ա. Ա. ծառախնդիր . ազգ ցնցղկանց :

Dendricopora (տէնտրիքոփորա) ա. վբ. ծառափխրաբար . ազգ բրածոյ մամռակենդանաց :

Dendriforme, ած. ծառաձեւ :

Dendrine (տէնտրին) ի. բ. ծառատուն . ազգ սնկոյ :

Dendrite (տէնտրիթ) ի. հբ. ծառքար . քար ծառանկար . 2. —. ծառքարացեալ :

Dendritine (տէնտրիթին) ի. ծբ. բազմաճիւղիկ . ազգ ծակաբերաց (foraminifères).

Dendritique, ած. հբ. ծառանկար :

Dendrobate, ա. կ. ծառագնացիկ . ազգ գորտանց :

Dendrobie, ա. կ. S. **Octodon.**

Dendrobium (պիում) ա. բ. ծառակեաց , ծառակեցիկ :

Dendrocèle (տէնտրոսել) ած. բբ. ծառախոռ . 2. —s, ա. յ. —բ . խումբ փորոտացին որդանց :

Dendrocolaptes, ա. Ա. փայտփորիկ . գա. **Picucule**ի :

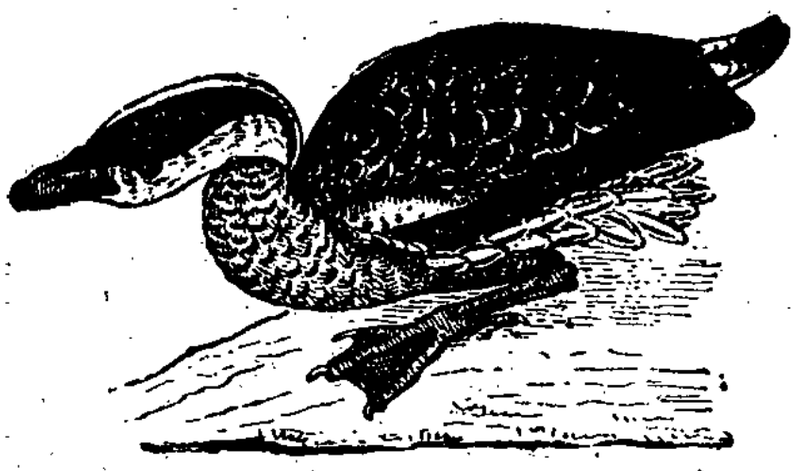
Dendrocolaptinées, ի. յ. Ա. փայտփորուկեայք . խումբ ճնճղկանման Ադչնոց :

Dendrocomète (տէնտրոքոմէթ) ա. կ. ծառագէտ . ազգ ծծող հեղուկաց (infusions).

Dendrocrinus (տէնտրոքրինիս) ա. վշ. ծառաշուշան . ազգ բրածոյ շուշանակերպից :

Dendroctone, ա. մբ. ծառասպան . սեռ քառայօդ պատենաւորեալից ի տոհմէ փայտակերաց :

Dendrocygne (տէնտրոսիկնը) ա. ծառապոր . հն. **Canaroie.**

Dendrocygne.

Dendrode (տէնտրոտ) ա. ձբ. ծառաձուկն . ծառակերպ ձուկն բազմացեալ :

Dendrodochion (տէնտրոտոքիոն) ա. բ. ծառատազան . ազգ սնկոյ :

Dendrodrome (տէնտրոտրոմ) ա. ծառագնաց , ծառընթաց :

Dendrofalco (տէնտրոֆալքո) ա. Ա. ծառաբազէ :

Dendrographe, ա. ծառագիր . որ գրէ զծառոց :

Dendrographie, ի. ծառագրութիւն . * ծառոց վերայ գրուածք :

Dendrographique, ած. ծառագրական :

Dendrograptus (տէնտրոկրաթիս) ա. ծառագրոշմ . ազգ բրածոյ մեդուսայից (méduse).

Dendrogyre (տէնտրոճիր) ա. կ. ծառաբոյր . ազգ բազմատեսակ չէչախեցւոյ ջրմուշտոյ ծովից :

Dendrohyade (տէնտրոհիատ) ի. բբ. ծառաճերմ . ազգ գորտակի (rainette).

Dendroïde, ած. բպ. ծառակերպ. 2. ա. վբ. —. հն. **Pogonocère.**

Dendroïque (տէնտրոիք) ած. Ա. ծառակեաց, ծառակեցիկ . * որ ծառի վերայ կ'ապրի . 2. ա. —, սեռ Ցրնճրղկաց :

Dendrolègue (տէնտրոլեկ) ա. ա. կ. ծառընթացուկ . սեռ ապենաւոր (kangurоos) կնդկաննաց :

Dendrolichénées (տէնտրոլիքենէ) ի. յ. բ. ծառագրանայք . ոտիճ բարձրութից :

Dendrolithaire, ա. յ. բ. ծառաքարագործ . գործ պոլիպարանից բոլանդակելով գրաստոյս (coralline).

Dendrolithe, ա. բպ. ծառաքար . ծառ քարացեալ :

Dendrolithique, ած. ծառաքարային :

Dendrologie, ի. ծառաբանութիւն :

Dendrologique, ած. ծառաբանական : [յանին :

Dendromancie, ի. ծառահմա-

Dendroménon, ա. բ. ծառամեկոն . ազգ խաշխաշնայց (papavéracées).

Dendromètre, ա. ծառաչափ :

Dendrométrie, ի. ծառաչափութիւն :

Dendrométrique, ած. ծառաչափական :

Dendromys (տէնտրոմիս) ա. սբ. ծառամուկն . սեռ կրծողաց :

Dendronéréis (տէնտրոնէրէիս) ա. ծառաներեանք . ազգ օղակաւորաց (annélides).

Dendronesse (տէնտրոնէս) ի. Ա. ծառաբադ . ազգ բադի :

Dendronome (տէնտրոնոմ) ա. մբ. ծառաբոտ . սեռ պատենաւորեալից :

Dendronote (տէնտրոնոթ) ա. վին. ծառանկն . ազգ վիսիկամորթոց :

Dendrophage, ած. մբ. ծառակեր . 2. ա. —. սեռ պատենաւորեալից :

Dendrophides, ա. յ. սք. ծառօձ. ազգիր :
Dendrophile, ա. մբ. ծառասէր. սեռ պատենաՖեից :
Dendrophis (ֆիս) ա. սք. ծառօձ. օձ ինչ անՖոյն :
Dendrophore, ա. հխ. ծառակիր, ոստակիր :
Dendrophories, ի. յ. հխ. յն. ծառատօնք :
Dendrophtore (տենտրոֆՖոր) ա. մբ. ծառակեր. սեռ պատենաՖեից միջատաց, յազգէ փայտակերաց :
Dendrophyllie, ի. պլբ. ծառատերև. ազգ քարուտ պոլիպաբնոյ : [փոր. սեռ փայտիորից :
Dendropic, ա. Ֆ. ծառափայտ-
Dendroplex (տենտրոփլէքս) ա. Ֆ. ծառախոց. սեռ նրբակտուց երնեքրղկաց :
Dendropneumone (տենտրոփնեւմոն) ա. վշ. ծառախոչակ. սեռ վշամորՖոց :
Dendropogon (տենտրոփոկոն) ա. բ. ծառամօրուք. սեռ մամռոց Մելթիրաց :
Dendropora (տենտրոփորա) ա. վբ. ծառափխրաքար. ազգ բրածոյ խչչախեցւոց :
Dendroséride (տենտրոսերիտ) ի. բ. ծառեղերդ. սեռ եղեգնեայց :
Dendroséridées (տենտրոսերիտե) ի. յ. ծառեղերդեայք. եննՖացեալ բաղադրեալ եղջրեայց :
Dendrosmilie (տենտրոսմիլի) ի. վբ. ծառագեղձի. ազգ բրածոյ խեչցաղեցւոյ :
Dendrosome (տենտրոզոմ) ա. հղ. ծառամարմին. սեռ հեղակաց (infusoires) տոհմի անշարժուկեայց (acinétines).
Dendrospongie (տենտրոսփոնժի) ի. կ. ծառասպունգ. ազգ նեարդապատ սպունգի :
Dendrostome (տենտրոսՖոմ) ի. ծառբերան. սեռ որդանց :
Dendrostrée (տենտրոսՖրէ) ի. վՖ. ծառոստի. սեռ երկպատեան վարիկամորՖոց :
Dendryphiacées (տենտրիֆիասէ) ի. յ. բ. ծառիկեայք. սեռ ինչ մնկոց :
Dendryphion (տենտրիֆիոն) ա. բ. ծառատունկ. սեռ մնկոց :
Dénébola, ի. աս. դենեբոլա. վին յաստեղաց Առիւծ աստեղատան:
Dénégateur, trice, գ. ժխտող, ուրացող :
Dénégation (սիօն) ի. իգ. ժխտումն, ուրացումն. — d'un droit. 2. փ. —, *բան մի ուրանալն. ses —s ne furent pas crues. Il persiste dans sa —. Il a toujours à opposer quelque —.
Dénégatoire, ած. ժխտական. exception —, ժխտումն :
Dénéral, ա. ար. դրամատիպ. օրինակ դրամոց. des dénéraux.
Dengue (տանկ) ի. բժ. տանգ. տարափոխիկ տենդ :
Dengué, ա. բժ. տանգոտ :
Denhamie, ի. բ. դենհամեան. սեռ հրկեայց (bixacées).
Déni, ա. ժխտումն, ուրացումն. le — que fait le ministre d'avoir consenti au port des armes. 2. իգ. զլացումն, ծերժումն. — d'aliments, — de justice, — արդարութեան՝ դատաստանի՝ դատարանի. անիրաւութիւն :
Déniaisé, e, անց. ա. խորագէտ, խաբող. c'est un —. || Fille —e, խորագէտ աղջիկ. *անմեղութիւնն կորսընցուցած աղջիկ :
Déniaisement, ա. խորագիտութիւն, խորագէտ առնելն :
Déniaiser, ն. խորագէտ առնել, *աչքն բանալ. 2. բ. խաբել, պատրել. on l'a déniaisé dès son arrivée à Paris.
Se déniaiser, դ. խորագէտ լ., *աչքն բացուիլ. il se déniaisera dans vos bureaux.
Déniaiseur, ա. խորագէտ, պատրող, խաբող : [մըն, բունաւոր :
Dénichement, ա. արտաբունում
Dénicher, ն. արտաբունել, բունահանել, *բունէն հանել. — des oiseaux. 2. —. խոյզ եւ խնդիր արարեալ գրտանել գտնելի բնակութեան ուրուք. — un débiteur. 3. —. գտանել զչքնաղ՝ զդիւցազնագիտա ինչ, *հազուագիտա բան գտնել. je ne sais où il est allé — cela.
Dénicher, ն. փ. եւ բ. —, հանել, վարել. — les ennemis d'un fort, les voleurs de leur retraite. 2. արտախորշել, *խորշէն հանել. — une statue.
Dénicher, չ. բունաւել, արտաբունել, *բոյնն Ձոլալ, բունէն գնալ. les oiseaux ont déniché. 2. փ. խոյս տալ, փախչիլ, արձակել, *կծիկն դնել. dénichons de céans et sans cérémonie. Les ennemis dénichèrent dès le matin. եւ բ. trouver l'oiseau déniché.
Dénicheur, ա. բունահան, արտաբունիչ. un — d'oiseaux. || փ. եւ բ. — de merles, de fauvettes, այր գրօսասէր, շահասէր. || — d'antiquités, de curiosités, *հնութիւններ՝ հետաքրքրական բաներ գտնող :
Denier, ա. դենար, դանկ, նաքարակիտ, լումայ. compter les —s. || le — de la veuve, լումայն այրւոյ, ողորմութիւն աղքատի. || — de saint Pierre, լումայն սրբոյն Պետրոսի. դրամն ժողովեալ ի պէտս Պապին. || — à Dieu, առհաւատչեայ, ռեմոն «փէչ» տուեալ ի վարձին գոյն կամ զծառայ. 2. փ. դրամ, արծաԹ, տոկոս. acheter, payer de ses —s. Il a acheté de ses —s, de ses propres —s. ||à beaux —s comptant, պատրաստ դրամով՝ արծաԹով. || les —s publics, գանձն հասարակաց՝ արքունի. 3. շաՀ, տոկոս. — fort կամ fort —, կոտորակ դրամոյ. le fort — est pour le marchand. || — de fin, de loi, յարդ դրամոյ. connaître le — fin d'une pièce, d'un lingot, գիտել զյարդ դրամոյ, բծուարի :
Dénier, ն. ուրանալ, յուրատ կալ, ժխտել « ինքեաբ է. ». — un crime, une dette, un fait. 2. չտալ, պահանջել, ՀերԺել : — des aliments. Le ciel m'a dénié cette philosophie.
Se dénier, գ. ուրանալ, ժխտել, *ուրացուիլ «ինքեաբ օրհնմագ» :
Dénigrant, e, ած. աղարտիչ, անուանարկիչ. un langage —.
Dénigrement, ա. աղարտանք, աղարտութիւն, վատահամբաւութիւն, անուանարկութիւն. terme de —. Parler avec —. Ce mot ne s'emploie guère que par —.
Dénigrer, ն. աղարտել, աղարտել զհամբաւ, չարահամբաւել, չարահամբաւ առնել, անուանարկել, անուն չար դնել ի վերայ ուրուք. — qn., qc. = *Se* —, ա. — զանձն՝ զվիճանս:
Dénigreur, ա. աղարտիչ :
Déniveler (je dénivelle; je dénivellerai) ն. հարԹատել, անհարԹ գործել, *հարԹութիւնն վերցունել. cela dénivellera le terrain.
Dénivellation (սիօն) ի. **Denivellement**, ա. հարԹատումն, անհարԹութիւն :
Denization (սիօն) ի. հ. քաղաքակցութիւն (յանգղիա) :
Dénoircir, ն. սեւատել, *սեւութիւնն հանել. — un objet. — la peau.
Dénombrement, ա. աշխարհագիր, ազգահամար, մարդահամար, աշխարհահամար. faire le — des habitants, աշխարհագիր առնել բնակչաց. faire le — d'une nation, ազգահամար առնել. 2. Ցուցումն, Ցիս, համար, Հանդէս Համարոյ. faire le — de, Հանդէս Համարոյ առնել, առնել զՑիս Համարոյ, Համար առնել, Համարել, Ցուցանել, ընդ Ցիս անցուցանել :
Dénombrer, ն. Ցուցանել, համարել, ընդ Ցիս անցուցանել, Համար առնել, *Համրել. — la population. — une ville, un royaume, un empire.
Dénominateur, ա. Ց. յայտարար. վին յերկուց անդամոց Ցուաբանական կոտորակաց որ յայտ առնէ նՁ; ի քանի՞ մասունս բաժանեալ իցէ վիուՁիւն :
Dénominatif, ive, ած. անուանական, յատանուն. mot —. Verbe —.
Dénomination (սիօն) ի. յատանունութիւն, անուանակոչութիւն, անուանումն, յորջորջումն, յորջորջանք. donner à qn. une — flétrissante. 2. Ցբ. Réduire des fractions à la même —, *նոյն յայտարարի վերածել կոտորակներն. ||— double, կրկնանունութիւն :
Dénommer, ն. դ. յատանուանել, անուանել, յորջորջել. on doit — toutes les parties dans un contrat, dans un arrêt.
Dénoncer (n. dénonçons; je dénonçais) ն. դ. հրատարակել, ազդ՝ յայտ առնել, հռչակել. — la guerre. 2. իգ. — դադարեալ, — զդադարումն. — un traité, un armistice. 3. մատնել, ամբաստան լ. — un crime, un coupable.
Se dénoncer, դ. հրատարակիլ, հռչակիլ. la guerre se dénonce. 2. յայտնել՝ ամբաստանել զանձն, անձնամատոյց լ. le malheureux se dénonça lui-même. 3. ամբաստանել

ամբաստան է. զվիճեանց. ceux qui avaient pris part au complot se sont dénoncés.

Dénonciateur, trice, գ. զեկուցիչ. faire le, se rendre —. 2. գ. ամբաստան, առունկնաճառ. voici un grand crime dont il s'est rendu —. Être le —. 3. ած. —. lettre —trice.

Dénonciation (սիօն) ի. հրատարակումն, հրատարակութիւն, ազդարարութիւն, ծանուցումն. — de guerre. La — de la guerre, d'un armistice, d'un traité. 2. իգ. ամբաստանութիւն, մատնութիւն. faire une —.

Dénotation (սիօն) ի. նշանա[կումն:

Dénoter, ն. նշանակել, յայտնել, յայտ առնել, ցուցանել. tout en lui dénote un ambitieux. Ces phrases dénotent une disette de pensées.

Dénouable, ած. լուծանելի, արձակելի:

Dénouement, տ. **Dénoûment.**

Dénouer, ն. լուծանել, արձակել, քակել. — un nœud. — la ceinture, լուծանել զգօտի. || — la langue, լուծանել զլեզու, առ խօսել, *լեզուն բանալ. — sa langue, արձակել զլեզուն իր, խօսել, *լեզուն բանալ. 2. առոյգացուցանել՝ առոյգ գործել. — le corps, un enfant. 3. վհկնել, պարզել, յերեան ածել, վախճան՝ գրաւ առնել, աւարտել. — une intrigue, լուծել զկնճիռն, կնճռալուծել. — une affaire, une pièce de théâtre.

Se dénouer, դ. լուծանիլ, արձակիլ, քակիլ, *քակուիլ, արձակուիլ. ce cordon se dénouera. || փ. sitôt que la langue enfantine se sera un peu dénouée, ընդ խուն ինչ արձակիլ մանկական լեզուին. leur langue se dénoue. 2. առոյգանալ, զարգանալ. leur corps se dénoue. 3. լուծանիլ, պարզիլ, վհկնիլ, վախճան առնուլ. l'intrigue se dénoue heureusement, կնճիռն լուծանի բարեբաղդաբար:

Dénoueur, ա. լուծիչ, արձակիչ:

Dénoûment, ա. լուծումն, արձակումն, քակումն, *քակուիլն. le — d'une corde, de la langue. 2. լուծումն, ելք, վախճան, աւարտ, գրաւ, վերջ. — d'une pièce, d'un roman, d'un drame, d'une intrigue, d'une affaire.

Denrée, ի. վաճառք, ապրանքդասիս, *ապրանք. || ը. c'est une chère —, ծանրագին իմն է, *շատ սուղ բան է. || il vend bien sa —, գիտէ անձնագով լ. 2. հարուստք, գեղնաբերք, արմտիք. les —s sont chères. || — alimentaires, սննդաբերք. || —s coloniales, գաղթաբերք:

Dense, ած. խիտ, հոծ, ծանր. corps —. Une vapeur —. L'eau est plus — que l'air. Très —, ծանրահոծ, ծանրախիտ, ծանրահոծ, ծանրախուռն:

Densiflore, ած. բ. ծաղկախիտ:

Densifolié,e, ած. բ. տերեւախիտ:

Densimètre, ա. բգ. խտաչափ:

Densimétrie, ի. բգ. խտաչափութիւն:

Densimétrique, ած. բգ. խտաչափական:

Densirostre, ած. թ. խտակտուց:

Densité, ի. խտութիւն, հոծութիւն, ծանրութիւն. la — du brouillard, du mercure, de l'eau.

Dent, ի. առամն, *ակռայ. — de lait, կաթնառամն. — courbée, գուի, ծուռ —. une — gâtée, cariée, creuse, փուտ, ծակ —, *փտած, ծակ՝ ծակած —. || des —s blanches et bien rangées, սպիտակափայլ եւ գեղեցկաշար առամունք. || le mal de —s, առամնացաւ, *ակռացաւ, ակռացաւութիւն, ակռայի ցաւ. հն. **Odontalgie.** || à qui manquent les —s du devant, *ակռակերատ. || avoir mal aux —s, ունել զցաւ յառամունս, ցաւիլ առամանց, *ակռան ցաւիլ. || une rage de —s, սաստիկ ցաւ առամանց. || qui a mal aux —s, առամնացաւ, *ակռան ցաւող. || blesser aux —s, les —s, առամնաւէջ առնել. || faire ses —s, առամունս հանել՝ բուսուցանել, առամնաւորել, *ակռայ հանել, ակռան բուսնիլ. || extraire, arracher une —, հլել՝ հանել զ—, առամնախիլ առնել, *ակռան՝ ակռայ քաշել. || perdre ses —s, առամնաթափ լ., *ակռաննըն ծափիլ. || nettoyer les —s, մաքրել զառամունս, *ակռաննըն մաքրել. || agacer les —s, առնուլ առամանց. agacerie des —s, առամնառութիւն. || avec les —s, առամնացի, առամացի, *ակռաննրով. || claquer des —s, կափկափել զառամունս, *ակռայննրն իրարու զարնել. mes —s claquent, առամունքս բաբախեն, *ակռաննրս իրարու կզարնուին. || grincer des —s, կրճտել զառամունս. les —s lui grinçaient, կրճտէին առամունք նորա. || qui a des dents, առամնաւոր. || —s de lait, կաթնառամունք, նախաթոյս առամունք. cet enfant perd ses —s de lait. || —s de sagesse, զգօնառամունք. առամունք իմաստութեան. չորեքին վերնաթոյս առամունք. || — barrée, ակխառամն. || —s incisives, ժանիք, հերձառամունք, հետան, *միջին՝ առջեւի ակռաննը. || —s canines կամ conoïdes, շնառամն. շնառամունք, սրառամունք, *սուր ակռաննը. || —s molaires, աղօրիք, ճաշարուկան առամունք, աղօրառամն, աղօրառամունք, լեռառամունք, ծամելիք՝ *մեծ ակռաննը. || —s artificielles, fausses —s, կեղծառամունք, *շինծու՝ սուտ ակռայննը. || avoir, tenir la mort entre les —s, ի խոր ծերութեան հասեալ լ., ի դրունս մահու հասանիլ, խօճ յոյժ լ. || arracher une — à qn., հլել՝ հանել զառամն ուրուք. եւ փ. կորզել՝ ի ձեռս բերել ինչ յուժեաք. || c'est vouloir prendre la lune avec les —s, անհնարին իմն է, յանհնարիցն է. || être armé jusqu'aux —s, կուռ վառեալ լ. զինուք, սպառազէն լ., եւ իգ. être savant jusqu'aux —s, կարի իմաստուն լ. || n'avoir pas de quoi se mettre sous la —, չունել ինչ յուտել, *ուտելու բան մի չունենալ. || manger de toutes ses —s, չորս ակռա եւ կարի շուտ ուտել. || manger du bout des —s, ծայրիւ առամանց ուտել, *ակռայի ծայրով՝ չուզելով ուտել. || mordre à belles —s, ուժգին խածանել, *սաստիկ խածնել. || avoir les —s longues, bien longues, քաղցեալ՝ նօթի յոյժ՝ սովալուկ լ., *սաստիկ անօթի լ. || ne pas perdre un coup de —, ուտել անընդհատ՝ առանց ինչ գկայ առնելոյ. || parler entre les —s, ընդ առամունս խօսել, մռմռալ, *անորոշ կերպով՝ քիի տակին խօսիլ. || répondre entre ses —s, ընդ առամունս պատասխանի, *կէս բերնով կիկմալով պատասխանել. || rire du bout des —s. S. **Bout.** || desserrer les —s, բանալ զառամունս, խօսել. ne pas desserrer les —s, յամառել, կալ անբարբառ.

2. ժանիք, կեռ առամունք գազանաց, *կեռիք. les —s de l'éléphant sont de l'ivoire brut. || փ. ժանիք, առամն. avoir une — contre qn., ոխս ունել ընդ ումեք, դժկամակ լ. avoir une — de lait, garder une — de lait contre qn., ոխս առնել ընդ ումեք ի վաղուց ժամէ. || déchirer à belles —s, փսլաղել, պիշատակել, *բզքտել, բզիկ բզիկ ընել. եւ փ. անպատուն բերանով չարախօսել զումեքէ. || coup de —, խածուածն, խածուած, խածուածք. եւ փ. վհծեցուցիչ՝ չարախօս բանք, չարախօսութիւն. donner un coup de — à qn., առամն ածել, առամնացել, խածանել զոք. եւ փ. չարախօս լ. զումեքէ, վհծեցուցանել զոք բանիւք. || tomber sous la —, խածանիլ, *ակռային առակ իյնալ, խածուիլ. եւ փ. անկանիլ ի ձեռս ուրուք, *մեկուն ակռային առակ՝ ձեռքն իյնալ, չարչարուիլ. || montrer les —s, ժանիս՝ զառամունս ցուցանել. le chien montrait les —s. եւ փ. montrer les —s à qn., խրոխտալ, խստիւ խօսել ընդ ումեք, *սպառնալ, *ակռայննրն ցուցուցանել. || parler à un homme des grosses —s, սաստել, սպառնալ ումեք. || malgré les —s, առանց երկնչելոյ ի սպառնալից ժանեաց գազանի. եւ փ. malgré ses —s, en dépit des —s, հեգնակս առնելով, ընդ հեգն, հակառակ կամաց. il m'ont fait médecin malgré mes —s. || Être sur les —s, առնուլ զմարմինն յառամունս, կարի խոնջ՝ վաստակեալ լ. cheval sur les —s, վաստակեալ ձի. || les —s, առամունք, առամնաբուսիք. beaucoup d'enfants meurent aux —s. Faire ses —s, հանել, առամունս, *ակռայ հանել. cet enfant a beaucoup de peine à faire ses —s.

3. առամն (գործեաց), ակռայ. les —s d'une scie, առամունք՝ ճաշարուկի. — d'un peigne, առամունք սանրոյ, *սանրոյ ակռաննը. — d'un rateau, d'une roue d'horloge.

4. ժայռ, կեռիք. սուր եւ անկիւնաւոր ծայր լեռանց. 5. արմ. —-de-loup, գայլատամն. բեւեռ ինչ մեծ եւ գործի. 6. բ. —-de-chien, շնատամն. || —-de-lion, առիւծատամն, S. **Pissenlit.**

Առ. c'est vouloir prendre la lune avec les —s, *ակռայներով լուսինն բռնելու պէս է այս. || œil pour œil, — pour —, ակն ընդ ական, առամն ընդ առաման, * աչք աչքի, ակռայ ակռայի տեղ:

Dentaire, ած. առամնային. nerfs —s. || Prothèse —, S. **Prothèse**. 2. ի. բ. գմուկ. առամնածին արմատով բոյս:

Dental, e, ած. առամնական. nerfs dentaux. 2. բ. —, առամնածայն, առամնահնչ. lettres —es, — տառք (կոչին բաղաձայնք ոմանք, որպէս d, t, z).

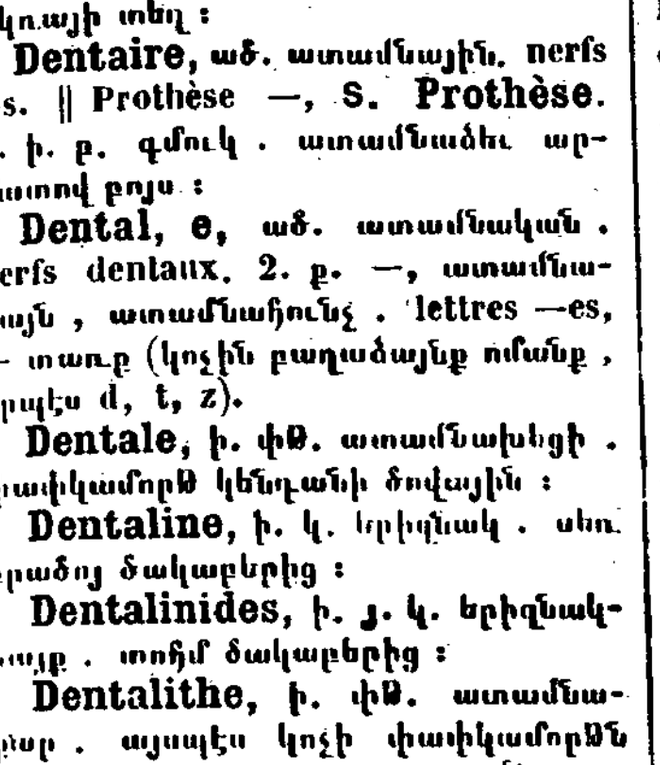
Dentale, ի. փՓ. առամնախնձի. փափկամորթ կենդանի ծովային:

Dentaline, ի. կ. երիզնակ. սեռ բրածոյ ծակաբերից:

Dentalinides, ի. յ. կ. երիզնակներք. տոհմ ծակաբերից:

Dentalithe, ի. փՓ. առամնաքար. այսպէս կոչի փափկամորթն Dentale. [իտու:

Dentaria, ի.բ. կաղնձնի, երագա-

Dentaria.

Denté, e, ած. առամնաւոր, ժայռաւոր, ժանեւոր, ժանեղ, առամնածեւ, ճնճղկէն, *ակռայ ակռայ. roue —e, ժանանիւ, ժանեւոր անիւ. feuille —e, առամնատերեւ. առամնածեւ տերեւ. — en scie, սղոցածեւ:

Dentelaire.

Dentée, ի. ո. խածուած, խածատանք. le lévrier a donné une — au loup.

Dentelaire, ի. բ. առամնախոտ:

Dentelé, e, ած. առամնաւոր, ժայռաւոր, ժեռաւոր, * ակռայ ակռայ. 2. ժանեկաւոր, ժանեկածեւ «Ֆանֆելյոլը»:

Denteler (je dentelle; je dentellerai) ն. առամնաւորել՝ *առամնածեւ գործել՝ ժանեկածեւել:

Denteleur, ա. առամնաւորիչ, * ակռայ ակռայ շինող. — de scies, — սղոցաց:

Dentelle, ի. ժանեակ, ժանկէն, իւսկէն «Ֆանֆելյա». — de fil, Ֆելյաժանեակ. orné de —, ժանեկազարդ. garni de —, ժանեկաւոր, ժանեկազարդ. 2. յ. —ք, ժանեակք, առնագործք. parée de diamants et de —s, առամնազարդ եւ ժանեկազարդ. 3. ն. — de pierres, — քարեղէն. քար փորելով ժանեկածեւ. || en —, ժանեկածեւ. 4. տպ. ժանեկածեւ. շրջանակածեւ զարդ՝ իշխ, գլխոց. 5. կ. — de mer, ծովաժանեակ. անուն պողիպոդաց ոմանց. || — de Vénus, ժանեակ Աստղկան. գեղեցիկ բոլիպոդ ցանցակերպ:

Dentellerie (տանՖելլըրի) ի. ժանեկագործուԹիւն. 2. ժանեկագործք, ժանեկավաճառք: [յին:

Dentellien, enne, ած. ժանեկա-

Dentellière, ի. ժանեկագործուհի, ժանեկուհի. 2. ժանեկագործ (մեքենայ):

Dentelure, ի. ժանեկաքանդակ, առամնածեւ քանդակ. 2. յ. առամնածեւք, ժեռիք, * ակռայի ձեւով կտրուածք. les —s d'une feuille. Faire des —s à un morceau de cuir, à une bande de linge.

Denter, ն. առամնել, ժանեւորել:

Dentex (տանՓէքս) ա. ձք. առամնաձուկն:

Denticètes, Denticétides, ա. յ. կ. առամնակէտք, առամնակիտոսք. համօրէն կէտազգի ձկունք:

Denticide, ած. բ. առամնաբացիկ:

Denticolle, ած. առամնավիզ. որոյ վիզն կամ լանչք առամնածեւ է:

Denticorne, ած. առամնեղջիւր. որոյ եղջերին առամնաւոր իցէ:

Denticrures, ա. յ. մբ. առամնաբուքք. ցեղ կարճաՓեւ միջատաց:

Denticule, ա. բզ. առամնիկ, *ակռայիկ. || ի. յ. ն. առամնիկք, առամնածեւ (գլխոցներ):

Denticule.

Denticulé, e, ած. բզ. ն. առամնաւոր, առամնիկաւոր, ճնճղկէն:

Dentier, ա. առամնաշար, *ակռաշար. * շարք կեղծ ակռաներու. un beau —.

Dentification, ի. բխ. առամնագործուԹիւն:

Dentiforme, ած. բզ. առամնածեւ:

Dentifrice, ած. առամնաշիփ, *ակռաշփիկ. poudre —, առամնափոշի «տիշ Ֆոզու». || ա. —, առամնափոշի, *ակռափոշի: [կիր:

Dentigère, ած. բզ. առամնա-

Dentilogue (տանՓիլօգ) ած. առամնախօս, առամնաբան, *ակռաներէն խօսող:

Dentinaire, ած. առամնաւոր:

Dentine, ի. ոգ. առամնին, առամնանիւԹ. բուն նիւԹ առամանց:

Dentipède, ած. մբ. առամնոտն. *ոտքն ակռայի ձեւ եղող:

Dentipore, ած. առամնաճակտի, *ակռայածեւ ծակտի ունեցող:

Dentirostre, ած. կ. առամնակտուց, * ակռակտուց. || ա. յ. —s, —ք. ազգ ինչ ճնճղկանց:

Dentiste, ա. առամնաբոյժ, առամնայարդար. 2. ած. chirurgien —, — վիրաբոյժ:

Dentition, ի. առամնաբուսուԹիւն, *ակռայ հանելն՝ բուսնիլն:

Dento-labial, e, ած. բ. առամնաշրուԹն, առամնաշրուԹնային. lettre —e.

Dento-labiale, ի. առամնաշրուԹն. une —e (որպէս v. f).

Dentu, e, ած. առամնաւոր, *ակռայ ունեցող. insecte —.

Denture, ի. առամունք, առամնաշար, * ակռայք, ակռայաշար. une belle —. 2. մբ. առամունք, ժանիք, կեռիք, * ակռայք. — d'une roue, անուակեռիք:

Dénudation (սիօն) ի. ոգ. մերկացումն, կեղեւատումն, կեղեւազերծուԹիւն, տերեւազերծուԹիւն. la — d'un os. La — des dents, d'un arbre.

Dénudé, e, ած. մերկ, տերեւազերծ, մորՓազերծ, կեղեւազերծ. os —. Dent —e. Son crâne entièrement —. 2. բ. մերկ, կեղեւազերծ, կեղեւատ, տերեւազերծ. myriophylle —, կեղեւազերծ հազարտերեւեան:

Dénuder, ն. մերկացուցանել, տերեւազերծել, մորՓազերծել, մորՓազերծ առնել, մաշտել. — un os, un animal. 2. բ. —, մերկացուցանել, կեղեւատել, տերեւազերծ առնել. — un arbre, մերկացուցանել՝ տերեւազերծ՝ կեղեւազերծ առնել զծառն:

Se dénuder, դ. մաշտիլ, մորՓազերծ լ., կեղեւատիլ. par l'effet de l'âge les dents se dénudent.

Dénué, e, ած. մերկացեալ, կապուտ, կապուտ կողոպուտ, Ֆափուր, անբաժ, գիրկ, զուրկ, ամայի. il n'était pas — de sagesse, ոչ անբաժ՝ զուրկ էր իմաստուԹենէ, չէր անիմաստ՝ անիմաստուն. être — de, Ֆափուր՝ գիրկ լ.՝ գտանիլ. — d'ambition, անտենչիկ աւագուն, անփառասէր. — de talent, Ֆափուր ի հանճարոյ, անհանճար, անտաղանդ. — de biens, ընչաՓափ, անինչ. — d'argent, անարծաԹ, անդրամ. — de tout, Ֆափուր յամենայնէ, *ամէն բանէ զուրկ, տկլոզ. տկլոր. — d'oreilles, ականջատ. tout à fait — de, ամենաՖափուր յամենայնէ, *բոլորովին ամէն բանէ զրկուած. || գ. —, les plus —s furent secourus.

Dénuement, S. **Dénûment**.

Dénuer, ն. մերկացուցանել, մերկանալ, կապտել, կողոպտել, Ֆափուր առնել, ամայացուցանել, զրկել. le sort l'a dénué de tout.

Se dénuer, դ. մերկանալ, կապտիլ, Քափուր՝ ամայի՝ զրկի՝ զուրկ լինել, ամայանալ, զրկիլ, *զրկուիլ, կարօտ մնալ. — du nécessaire pour ses enfants.

Dénûment, ա. մերկացումն, կապտումն, ամայութիւն, սոսկութիւն, զրկումն, կարօտութիւն. cette famille est dans le — le plus complet.

Dénutrition (սիոն) ի. անսնդգաւութիւն:

Déodactyle, ա. Ք. հերձամագիլ, *իրարմէ բաժնուած մագիլ ունեցող. || —s. ա. յ. —ք. հատուած կարգի անդնկաց:

Deo gratias (տէօ կրացիաս) մ. լտ. փառք Աստուծոյ:

Déontologie, ի. պարտաբանութիւն. գիտութիւն պարտուց՝ պատշաճից: [բանական:

Déontologique, ած. պարտա-

Déoperculé,e, ած. բ. անխփան:

Dépaillage, ա. յարդաւումն, յարդահանումն:

Dépailler, ն. յարդաւել, յարդահանել, յարդաՔափ առնել, *յարդն հանել. les chats avec leurs griffes dépaillent les chaises,

Se dépailler, դ. յարդաւիլ, յարդահանիլ, յարդաՔափ լ., *յարդն հանուիլ. cette chaise se dépaille.

Dépaissance, ի. արածումն. 2. արօտ, արօտատեղի:

Dépaisselage, ա. խեչակաւումն:

Dépaisseler, ն. խեչակաւել. *խեչակներն հանել յայգւոյ:

Dépaler, չ. ն. հողմահարիլ:

Dépalissage, ա. գ. որմակապաւումն:

Dépalisser, ն. գ. որմակապաւել. *ծառի որմակապ ճիղերն արձակել:

Dépanneauter (տէփանոՔէ) ն. ապակեճաճկոցաւել. *ապակեճաճկոցն հանել. — les couches.

Dépaqueter (je dépaquette; je dépaquetterai) ն. ծրարաւել, ծրարն՝ *կապոցն քանալ՝ բակել. — des marchandises, des lettres.

Se dépaqueter, դ. ծրարաւիլ, *ծրարն՝ կապոցն բակուիլ՝ բացուիլ:

Déparager, ն. — une fille, բաւարամուանել. *վար մէկու մի հետ կարգել.

Se déparager, դ. աւարամուանալ, *վար կարգի մարդու հետ կարգուիլ:

Déparé,e, ած. անզարդ, անպատոյն, անշուք. 2. ագեղացեալ, անշուք. un autel —. Un visage — par un nez trop long.

Dépareillé, e, ած. զուգաւո, անզոյգ. des gants —s. Pantoufles —es. Ouvrage —, հատակորոյս գործ՝ եղկաՔիրութիւն (որոյ կորուսեալ են հատորք ինչ). եւս՝ այլահատոր (որոյ հատորքն այլատիպ են կամ այլագիր):

Dépareiller, ն. զուգաւել, անզուգել, անզոյգ գործել, անջաւել. — des chevaux. — un ouvrage, հատորակորոյս՝ այլահատոր առնել զգործեան.

Se dépareiller, դ. զուգաւիլ, անզոյգ լ., հատորակորոյս՝ այլահատոր լ.:

Déparer, ն. զարդաւել, անզարդացուցանել, անշքացուցանել. — une église. || — la marchandise, անշքացուցանել, *ապրանքին վրայէն լաւերն առնուլ. 2. անշքացուցանել, անշուք՝ ագեղ գործել, ագեղացուցանել. ces taches légères ne peuvent — un ouvrage. Son style est surchargé d'ornements qui le déparent. Ce trait ne déparerait pas la vie d'un grand homme.

Se déparer, դ. զարդաւիլ, անզարդանալ, անշքանալ:

Déparier, ն. անզուգել, անզոյգ գործել, *զոյգն ապել. — des gants, des souliers. 2. անզուգել, անջաւել, *իրարմէ բաժնել (կենդանեաց զոյգերն). — des pigeons.

Se déparier, դ. անզուգիլ, անջաւիլ, *բաժնուիլ, զաւուիլ:

Déparler, չ. (ի բացառական միայն եղեալ վարի) բ. գադրիլ ի խօսելոյ, լռել. il ne déparle point. Nous ne déparlâmes pas un moment.

Sans —, մ. առանց խօսելոյ, անդադար, անխոս:

Départ, ա. մեկնումն, երԹ, չտ. — subit, imprévu. Les —s, մեկնմանք. lieu de —, չտատն. avancer, retarder son —. Être sur son —, մեծ լ. ի չտ, *երԹալու վրայ ըլլալ. faire des préparatifs de —. || Point de —, չտակէտ. 2. ազ. զառումն (երկուց միաւորաց):

Départager (nous départageons; je départageais) ն. աւարտաւանել, *ուրիշ հատաւարտութիւնն ապել. nommer un troisième arbitre pour — les voix. — les suffrages, les juges.

Département, ա. բաժին, Ճիւղ, պաշտօնատուն, տեղութիւն. le — de la justice, պաշտօնատուն արդարութեան. — de la guerre. 2. բ. պաշտօն, իշխանութիւն. cela est կամ n'est pas de son —, son —. 3. նահանգ, վիճակ. les 86 —s de la France. 4. յ. նահանգք, գաւառք. Paris et les —s.

Départemental, e, ած. նահանգային, վիճակային. dépenses —es, les budgets départementaux. La presse —e, մամուլ՝ օրագիրք նահանգաց:

Départeur, ա. զատիչ. որ զոք զոակին յաՔծանոյ:

Départir (կծ. իբրև Partir) ն. բաժանել, բաշխել. — une somme, un bien. 2. բաշխել, բնձեռել, շնորհիլ, տալ. — une faveur, ses libéralités, ses grâces.

Se départir, դ. կասիլ, յետս՝ ի բաց կալ, դադարիլ, հրաժարիլ. — de ses prétentions. — de son devoir. Ce n'est pas une règle dont on ne puisse —.

Départiteur, ա. բաշխիչ:

Dépassement, ա. անցումն, առաւելումն. le — des crédits accordés.

Dépasser, ն. անցանել, յառաջել քան զայլ ոք, յառաջել անդր քան. — qn. à moitié route. 2. անցանել, անցանիլ զանցանել, եղանիլ քան զայլ ոք, յառաջել անդր քան. — une faveur, ses libéralités, ses grâces. — les bornes, les limites, անցանել, անցանիլ քան սահման. — le but, ses pouvoirs. 3. անցանել, զանցուցանել, ի վեր՝ գերիվերոյ լ., *անցնիլ. mon Dieu! toujours vos dons dépassent vos promesses. Ce travail dépasse mes forces, ի վեր է վաստակդ քան զկար զօրութեան իմոյ. 4. զանցանել, անցանել, անցանիլ ի վեր, ի վեր՝ ի վերոյ լ., առաւելուլ, առաւել լ., *անցնիլ, քարթր ըլլալ, ասելի ըլլալ. il le dépasse de toute la tête. 5. անցանել, զանցանել, ի դուրս ելանել՝ կարկառել, երկայնիլ, ձգիլ. cette maison dépasse les autres. Son jupon dépasse la robe. Ce soldat dépasse la ligne. 6. հանել, ձգել, *անցած քանն քաշել հանել. — un cordon, un ruban.

Se dépasser, դ. անցանիլ զիւրեանս, յառաջիլ քան զիւրեանս, *զիրար անցնիլ. ils s'efforçaient de —.

Dépassionner, ն. կրքաւել, *կիրք չխօսիլ. — une discussion.

Dépâtisser, ն. ազ. զանգուածաւել. *զանգուած դարձած գրքին զաւել.

Se dépâtisser, դ. —իլ. *զանգուած դարձած գրքին զաւուիլ:

Dépatrié, e, ած. անհայրենիք, *հայրենիք չունեցող:

Dépavage, ա. անասփսումն, ասփսահանումն. քակելն զասփսի:

Dépavé, e, ած. ասփսահան, անասփսի. rue —e.

Dépaver, ն. ասփսահանել, անասփսել, *ասփսին քակել. — une rue.

Se dépaver, դ. ասփսահանիլ, ասփսահան՝ անասփսի լ., անասփսիլ. les rues se dépavent.

Dépaysé, e, ած. անաշխարհիկ, օտարաշխարհեայ, տարաշխարհիկ. || p. se trouver — dans une société, օտար՝ օտարական լ. յընկերութեան իրիք, որանց անծանօթից հանդիպել անդէն: [հուն:

Dépaysement, ա. տարաշխար-

Dépayser, ն. տարաշխարհել, երկիրն՝ գաւառն փոխել. — qn. 2. տալ կորուսանել զծանօթարի իր, խառնրեցուցանել, պատրել, առիրիւրել, այլ ընդ այլով կաթծեցուցանել, *ճամբան շփոթցունել, սխալեցունել, կաթծեցունել. il était si dépaysé qu'il n'eût pu retrouver son chemin. — les curieux. 3. յառաջ նիւթ ածել զոք, *գիտցած քանէն դուրս հանել. le mettre sur ces matières-là, c'est le — tout à fait.

Se dépayser, դ. Ինդուլ զիւրեանս, ելանել ի հայրենի գաւառէն, քան աշխարհի ելանել, գաղթել. cette famille s'est dépaysée. 2. փ. ի բաց Ինդուլ զսովորութիւնս. je suis tout dépaysé.

Depazéa, ա. բ. սեպագեակ. *սեղեաց վրայ ապրող սեռակ մի մանրադոյս սունկ:

Dépeçage, ա. խորտակումն (հին նաւուց):

Dépècement, ա. յօշոտմն, խորտակումն, մանրումն:

Dépecer (je dépèce, n. dépeçons; je dépeçais; je dépècerai; n. dépecions, etc.) յօշել, մանրել, խորտակել, ջախջախել, *կտոր կտոր ընել, կտրտել. =Se —, դ. —իլ:

Dépeceur, ա. յօշող, մանրող, ջախջախող, *կտոր կտոր ընող:

Dépêche, ի. պաշտօնագիր. la — d'un ambassadeur. — officielle, պաշտօնագիր. ||— télégraphique, կլ. —, հեռագիր, հեռագրագուշ. recevoir, envoyer une —, հեռագիր ընդունել, յղել՝ առաքել. avertir, mander par une —, հեռագրով ազդ առնել՝ ծանուցանել. 2. յ. նամակատի, նամակատանի, նամակցուհին (վաճառականի). || ը. եւ հգ. նամակատան, նամակատանի, *նամակներ. il n'en finira pas aujourd'hui avec toutes ses —s. Avez-vous terminé vos —s?

Dépêché, e, ած. փութառաք. courrier —. Estafette —e, պնդադեսպան:

Dépêche compagnon (à) [առ տեփիշ քոնփանիոն] մ. շտապաւ իմն եւ հապճանգի, վարկպարագի. à —, — գործել, *նալաճոսել. c'est un ouvrage fait à —, գործ է վեր ի վերոյ. travailler à —. ||se battre à —, մղտանչել զմահ յաչս եդեալ, *մահին այլն առած կռուիլ:

Dépêcher, ն. փութացուցանել, շնորհել, շեպեցուցանել, փութով՝ փութանակի կատարել, *շտաւով լրմընցուցանել. il dépêche ses petites affaires. — un travail, sa besogne. 2. փութով՝ փութանակի յղել՝ առաքել, *շտաւով ղրկել. — une nouvelle. — un courrier, պնդադեսպան արձակել. 3. փ. եւ ը. ապանանել, յապեցի արկանել, *միւս աշխարհի ղրկել. — ը. ասի եւ զանարուեստ ըմշկի. il dépêche presque tous ses malades.

Se dépêcher, դ. փութալ, շնորհել, սեպագրել, *արտագրել. dépêchez-vous, փութա՛, շնորհեա, հա՛պա, *շտաւ ըրէք. recommandez-lui de —. Qu'il se dépêche de venir. Dépêche-toi, փութա, շնորհեա, *շտաւ ըրէ:

Dépeindre, ն. նկարել բանիւ, նկարագրել, գծագրել. — ը., գը. — un combat, le caractère de qn.

Se dépeindre, դ. նկարագրիլ, *նկարագրուիլ:

Dépeint, e, անց. **Dépeindre** բայի. նկարագրեալ. personnage —. Mœurs —es. Personne —e.

Dépelotonner, ն. լծկատել, *կլծիկն քակել:

Dépenaillé, e, ած. ցնցոտաւոր, բրդգզեալ, *բզկտած. || փ. visage —, երիվացեալ դէմք, *աւրուած երես:

Dépenaillement, ա. ցնցոտաւորումն, բրդգզեալ զգեստ. le — de cette personne est honteux.

Dépendage, ա. ար. գլատումն:

Dépendamment, մ. սգր. ի ձեռն, հպատակութեամբ, *կախում ունենալով, ձեռքին տակ. cela se fera — de telle chose.

Dépendance, ի. հպատակութիւն, *կախումն. être sous la —, dans la — de qn. Demeurer dans la —. Être en —. S'affranchir de toute —. 2. յարմտաւոնք, յարակից մասունք. les —s d'une maison, d'une terre. Vendre une terre sans ses —s. Les —s d'un château. Avoir de fort belles —s. Acheter une propriété avec toutes ses appartenances et —s. 3. ի. պարագայք, հանգամանք. savoir une affaire et ses —s. Je connais cette affaire et toutes ses —s. Le tailleur me fait un habit avec ses —s, gilet, pantalon, etc.

Dépendant, e, ած. կախեալ, ստորակայ, հպատակ. les effets —s des causes. Un homme — d'un autre. Une affaire —e d'une autre affaire. Un emploi — du ministère. 2. ա. հպատակ, իշխանաւոր:

Dépendeur, ա. ած. կախիչ (չորացեալ ատեղիս ձկան):

Dépendre, ն. հանել զկախեալն, արձակել, կորզել, քցել. — une personne pendue. — un tableau, une enseigne.

Dépendre, չ. կախիլ զումեքէ, կախ ունել, հպատակ՝ ընդ ձեռամբ է՝ կալ, *կախում ունենալ, կախուած ըլլալ. — de qn. 2. ի վնաս, վնասիւք, տուժիւք, կորստեամբ. aux — de la santé, վնասուք առողջութեան. à mes —, à ses —, ի վնաս իմ՝ իւր. devenir sage à ses —, *իւր վնասով խմաստանալ. faire rire à ses —, իւր վերայ ծիծաղցունել. aux — de l'honneur, կորստով պատուոյ. vivre aux — d'autrui, կեալ յընչից այլոց. rire, se divertir aux — de qn., ծաղր առնել զոք, *մէկուն վրայ ծիծաղելով զուարճանալ. faire la guerre à ses —, տալ ի փոխ զարծաթն առանց ինչ շահու. եւս՝ ի պաշտամանն ուրեք ծախել արծաթ առաւել քան զոր ընդունիցի որ, *պաշտօնի մի մէջ առածէն աւելի ծախք անել:

Dépendre, ն. ծախել, վատնել, *ծախսել, մսխել. վարի յառակայ ասացուածս. qui bien gagne et bien dépend, n'a que faire de bourse pour serrer son argent. ||Je suis à vous à vendre ou à — կամ à pendre et à —, ձեզ եմ բոլորանուէր՝ անձնանուէր, *ոգւով մարմնով ձեզ եմ. ami à pendre et à —.

Dépendu, e, անց. կախեալ:

Dépens (տէփան) ա. յ. ծախք. || aux — de qn. նկ. ծախիւք ուրուք, *մէկուն ծախքովն՝ կռնկէն. tout flatteur vit aux — de celui qui l'écoute. 2. ի վնաս, վնասիւք, տուժիւք, կորստեամբ. aux — de la santé, վնասուք առողջութեան. à mes —, à ses —, ի վնաս իմ՝ իւր. devenir sage à ses —, *իւր վնասով խմաստանալ. faire rire à ses —, իւր վերայ ծիծաղցունել. aux — de l'honneur, կորստով պատուոյ. vivre aux — d'autrui, կեալ յընչից այլոց. rire, se divertir aux — de qn., ծաղր առնել զոք, *մէկուն վրայ ծիծաղելով զուարճանալ. faire la guerre à ses —, տալ ի փոխ զարծաթն առանց ինչ շահու. եւս՝ ի պաշտամանն ուրեք ծախել արծաթ առաւել քան զոր ընդունիցի որ, *պաշտօնի մի մէջ առածէն աւելի ծախք անել:

Dépensable, ած. ծախելի, *ծախսելի:

Dépense, ի. ծախք. grande —. — excessive. — ruineuse. —s inutiles, աներկբայածախք, *աներկբայ ծախք. — utile, nécessaire. Folle —. Faire de la —, des —s, ծախս առնել, *ծախսել, — ընել. faire des grandes —s, մեծամեծ ծախս՝ մեծածախս առնել, *մեծ —՝ ծախքեր ընել. faire la —, առնել զծախս. regarder à la —, խնայել զծախս՝ ի ծախս. Porter en —, *ծախքի անցունել՝ գրել. 2. շտեմարան, մառան (քիլէր):

Dépenser, ն. ծախել, վատնել, *ծախսել, մսխել. — son argent. Aimer à —, սիրել զծախս, ծախասէր է. — en habits, en livres. — tout son argent. — follement son argent. ||être dépensé, ծախեալ է., *ծախսուիլ. 2. փ. — son temps, ses moments. — զժամանակն, ժամալաճառ է. || — sa santé, sa vie, վատնել զառողջութիւն՝ զկեանս իւր, *առողջութիւնն՝ կեանքն վատնել:

Dépensier, ère, ած. ծախիչ, վատնիչ, *մսխող, ծախսարար, ծախսասէր. 2. ա. մառանապան, մառակարար (վանքի):

Dépensif, ive, ած. ծախսական, *ծախսական:

Déperdition, ի. կորուստ. le malade a éprouvé une grande — de forces. 2. ոգ. —. — de substance. Il y a —.

Dépéri, e, անց. ծխրեալ, մաշեալ, ծնգեալ, ծնկոտ. malade, corps —. Santé —e. Armée —e. Arbre —.

Dépérir, չ. ծխրիլ, ծնգիլ, հիւծիլ, մաշիլ, հալիլ, հալիլ մաշիլ, հաշիլ, հաշիլ մաշիլ. cet homme a dépéri կամ cet homme est dépéri. Sa santé dépérit. Faire —, հաշել, հաշել մաշել. 2. S. **Détériorer.**

Dépérissant, e, ած. ծխրեալ, ծնգեալ, մաշեալ:

Dépérissement, ա. հիւծումն, հիւծուէ, ծխրումն, հալումն, հաշանք, հալանք, մաշումն. le — d'un édifice, d'une maison, d'une marchandise. Le — de la santé. 2. իգ. տկարութիւն. — de preuves. || S. **Détérioration.**

Dépersécuter, ն. հալածասել, *հալածել՝ հալածանքի դադրիլ:

Dépersuader, ն. տարհամոզել, *համոզելէն դադրիլ, մտքէն հանել. — qn. = Se —, դ. —իլ:

Dépêtrer, ն. լուծանել՝ արձակել զոտնակապս, *ոտքէն կապն հանել. — un bœuf, un cheval. 2. փ. ազատել, զերծուցանել. — qn. d'un solliciteur, d'une mauvaise affaire.

Se dépêtrer, դ. ձափել զանձն, ելանել արտաքս, զերծանիլ, ազատիլ, *դուրս ելնել, ինքնիրեն ազատել. — d'un importun.

Dépétrifier, ն. քարատել, *քարացունելն՝ սարսափեցունելն դադրեցունել. = Se —, դ. —իլ:

Dépeuplé, e, ած. մարդաթափ, անմարդ, անմարդի, անմարդաբնակ. un pays —. Une ville —e. 2. ամայի, ձափուր. un étang —.

Dépeuplement, մ. անմարդա-

ցումն , անմարդութիւն . le — qu'engendre la guerre. Le — de l'Asie Mineure. 2. ամայումն, ամայացումն. — d'un étang, d'une garenne.

Dépeupler, ն. անմարդացուցանել , անմարդաբնակ՝ անմարդի՝ անբնակ՝ մարդաթափ առնել , ամայացուցանել . — une ville, un pays. 2. փ. ամայացուցանել, ծառիւք առնել , * պարպել . — une forêt, un étang.

Se dépeupler, դ. անմարդանալ , անմարդիլ , անմարդի՝ անմարդաբնակ՝ մարդաթափ լ., * պարպուիլ . cette ville s'est dépeuplée. 2. ամայանալ , *պարպուիլ . cette garenne, ce colombier commence à —.

Déphlegmation (սիօն) ի. S. **Déflegmation.**

Déphlegmer, S. **Déflegmer.**

Déphlogistiqué, e, ած. տգ. անկիզանաւ :

Déphlogistiquer, ն. անկիզել , անկիզանել :

Déphosphoration (սիօն) ի. լուսակրատուիւն. *երկաթէն կամ պողպատէն լուսակիր կամ փոսփոր հանելն : [յօշումն, կտրատումն :

Dépiéçage, Dépiècement, ա. **Dépiécer,** S. **Dépecer.**

Dépiéter, ն. ար. յղկել զչուխայ :

Dépilage, ա. աբ. հերաթափումն, հերախլումն. 2. իր. S. **Dépilement.**

Dépilant, e, ած. հերաթափիչ :

Dépilatif, ive, ած. հերաթափական , *մազ ծափող : [փումիւն :

Dépilation (սիօն) ի. հերաթա-

Dépilatoire, ա. հերաթափադեղ. || ած. հերաթափ . pommade —.

Dépilé, e, ած. հերաթափ, մազաթափ . crâne —. Tête —e.

Dépilement, ա. հերաթափումն , հերախլումն . 2. իր. մուճատումն . հանելն զմոյճս :

Dépiler, ն. հերաթափել , խլել զիերս . on dépile les peaux avant de les tanner.

Se dépiler, դ. հերաթափիլ , հերաթափ՝ մազաթափ լ., *մազերն ծափիլ . cet animal se dépile.

Dépingler, ն. գնդիկատել , հանել զգնդասեղս :

Dépioter, ն. մորճազերծել , մորճազերծ առնել , *մորճն հանել :

Dépiquage, ա. եգ. կասումն , կամնումն, *ցորեն կասելն :

Dépiquer, ն. խծիպատել , *խըծիպն քակել «ծէյելի սէօքմէք» . — une étoffe. 2. կասել , կասուլ , կամնել «հարման տէօյմէք». — le seigle. 3. փ. գուարճացուցանել , փարատել զտրտմութիւն՝ զդմդակութիւն . le gain de ce procès l'a un peu dépiqué de toutes ses pertes. 4. փ. փոխառնկել . *հանել ուրիշ տեղ տնկել .

Se dépiquer, դ. խծիպատիլ, *խըծիպն քակուիլ . 2. քակիլ , *քակուիլ. commencer à —. [կամնիչ (մշակ) :

Dépiqueur, euse, ա. կասիչ ,

Dépister, ն. ո. հետազօտել , հետախոյզ լ. * հետքն գտնել (երէոյ) . — un lièvre. 2. փ. — l'auteur d'une fausse nouvelle. — une intrigue.

Dépit, ա. հեճուկք , հենգն , դըժկամակութիւն , սրտմտութիւն , զայրոյթ . causer du — à qn., զայրացուցանել զոք . prendre du —, զայրանալ . || de —, par —, ընդ հենգն , ի հեճուկս , հեճկովի , առ զայրոյթ , *բարկութենէն . pleurer de —, լալ առ սրտին զայրոյթ. faire qc. par —, de —, առնել ինչ ի հեճուկս՝ հեճկովք. rempli de — contre qn., գրգռել զոք ի զայրոյթ ընգդէմ ուրուք . faire qc. de —, par —. Concevoir, éprouver, ressentir du —, — զգալ . concentrer son —. Faire cela par son —. Crever, mourir de —. Faire — à qn.

En — de, նխ. ընդ հենգն , ի հեճուկս , հակառակ «նիսպէթինէ». en — de qn., իբրեւ ուժք հեճուկս առնելոյ , ընդ հենգն ուրուք , * մէկուն հակառակ «պիրիսինէ նիսպէթ». faire qc. en — de qn., հեճուկս առնել ուժք «պիրիսինէ նիսպէթ է.» en — du bon sens, հակառակ ուղիղ մտաց , չար յոյժ , *շատ գէշ :

Dépiter, ն. զայրացուցանել , ցասուցանել , բարկացունել , զչարել :

Se dépiter, դ. զայրանալ , սրտմտիլ , զչարիլ , ցասնուլ , մղձկիլ , ճանրացասումն լ., * սիրտն նեղանալ. || ը. — contre son ventre, *փորուն դէմ բարկանալ , ուտել չուզել , ինչպէս երբեմն կ'ընեն տղայք :

Dépivoter, ն. պ. բնատակատել . *բնատակն կտրել :

Déplacé, e, ած. տեղափոխ, *տեղէն հանուած . des meubles —s. փ. անտեղի , անպատեհ , աննցաի , անպատշաճ, անդէպ , տարադէպ, դըժպատեհ . propos —s. Elle est —e dans cette société.

Déplacement, ա. տեղափոխութիւն . le — d'un meuble.

Déplacer (nous déplaçons; je déplaçais) ն. տեղափոխել , *տեղէն հանել . — qc. — qn., պաշտօնընկէց առնել զոք , * պաշտօնէն հանել . եւս՝ տեղափոխել՝ բնակափոխ առնել զոք , *տեղն փոխել .

Se déplacer, դ. տեղափոխիլ , տեղափոխ՝ բնակափոխ լ.:

Déplaire (je déplais, tu déplais, il déplait, n. déplaisons; je déplaisais; je déplus; je déplairai; déplais, déplaisons; que je déplaise; que je déplusse; déplu; déplaisant.) չ. տհաճիլ, տհաճ լ. անհաճոյ՝ անախորժ՝ դժպիհ լ., չար ծուիլ , ոչ բարւոք ծուիլ յայս ուրուք , անհաճոյանալ . son visage me déplaît. Ces paroles lui déplurent, չար ծուեցաւ բանն յայս նորա. || ne vous en déplaise ! ne vous déplaise ! n'en déplaise à. ից. եւ ը. մի ինչ չար ծուիցէ ձեզ . մի՛ դժկամակ լինիցիս , ներեսուիք ինձ . 2. դ. il me déplaît fort de, անհաճոյ՝ դժպիհ է ինձ յոյժ.

Se déplaire, դ. տհաճ՝ դժկամակ լ. զանձնէ՝ զմիմեանց . 2. տհաճիլ , տհաճ լ., չախորժիլ :

Déplaisamment, մ. անախորժաբար , անհաճոյ՝ անախորժ իմն եղանակաւ :

Déplaisance, ի. անախորժութիւն, տհաճութիւն , դժկամակութիւն . վրի եւեթ ի բանն . mettre de la — à faire une chose. Prendre qn. en —, չհաճիլ ընդ ոք , *մէկէն չախորժիլ :

Déplaisant, e, ած. անհաճոյ, անախորժ , դժկամակ , տաղտկալի , տաղտուկ . manières —es. Homme —. Séjour —. Une chose, maison —e.

Déplaisir, ա. տհաճութիւն, դըժկամակութիւն , տաղտուկ , տաղտկութիւն . grand —. — sensible. Mortel —. Sentir un —. Causer un —, du —, des —s. Faire du —, un —. Recevoir du —.

Déplancher, ն. տախտակատել , *տախտակներն հանել. — un hangar, une cloison. [խումն :

Déplantage, ա. եգ. տնկափո-

Déplantation (սիօն) ի. եգ. տընկափոխութիւն :

Déplanté, e, անց. տնկափոխեալ, տնկափոխ . arbuste —. Œillets —s.

Déplanter, ն. տնկափոխել , փոխատնկել , *տեղէն հանել ուրիշ տեղ տնկել . — un arbre. — des dahlias, des jasmins, une plante. = ***Se —,*** դ. —իլ :

Déplanteur, ա. տնկափոխիչ :

Déplantoir, ա. տնկափոխոց (գործի) :

Déplantoir.

Déplâtrage, ա. բռատումն (գինւոյ) :

Déplâtrer, ն. բռատել . *բուռն հանել :

Déplétif, ive, ած. բժ. դատարկիչ. moyens —s. Saignée —ive.

Déplétion, ի. բժ. դատարկումն (հիւթոց մարմնոյ) :

Dépleurer, չ. չարտասուել , ոչ եւս արտասուել . depuis quelque temps, elle ne dépleure pas.

Déplié, e, ած. ծալատեալ, անծալ, *չծալեալ . linge —.

Déplier, ն. ծալատել , անծալ գործել, *ծալքն բանալ . — du linge. — sa serviette. — des marchandises.

Déplissage, ա. փոճատումն, *փոճերն ատրել :

Déplisser, ն. փոճատել, *փոճերն ատրել. — une chemise. = ***Se —,*** դ. —իլ:

Déploiement, Déploîment, ա. պարզումն , տարածումն , բացումն , ծաւալումն, սփռումն. — d'une étoffe, d'un drapeau. Le — des bras. 2. փ. — ցոյց, հանդէս . faire un grand — de forces, ցոյցս՝ հանդէս առնել զօրաց . — de richesses. Le — d'une armée.

Déplomber, ն. կապարատել , *կապարն հանել . — un ballot, la dent.

Déplorable, ած. ողբալի , աւաղելի , ալիողորմ , արգահատելի , կարեկցելի , ծշուառ , չար , ողորմելի. état, situation —. Ce qui était le plus —, եւ որ չարագոյնն էր , *ամենէն գէշն այն էր :

Déplorablement, մ. ողբալապար , ողբալի իմն եղանակաւ , չարաւք , ողորմ , չար յոյժ , * ողբալի՝ ողորմելի կերպով . finir —. Ecrire, chanter —.

Déploré, e, ած. ողբացեալ, ողբալի, ողորմ, անյոյս. malheur —. Sort —. Perte —e.

Déplorer, ն. ողբալ, աշխարել, աւաղել, արգահատել. — la misère publique, la perte de qn.

Déployé,e, ած. բացեալ, անճալ. enseignes —es. ‖ Voguer à voiles —es, toutes voiles —es, նաւել առագաստալիր. ‖ ը. rire à gorge —e, կոկորդալիր՝ բարձրաձայն ծիծաղել, զրկիչ քառնալ, *քահ քահ ծիծաղիլ:

Déployer (լծ. իբրև **Ployer**) ն. բանալ, պարզել, սփռել, տարածանել. — un mouchoir. L'oiseau déploie ses ailes. 2. փ. ցուցանել, ցոյցս՝ հանդէս՝ յայտ առնել, ի հանդէս բերել, երեւեցուցանել 'ի վեր հանել. — son zèle, նախանձայոյզ լ. — son éloquence, պերճախօս հանդիսանալ. — ses forces, հանդէս առնել զօրութեան. — son courage, քաջ հանդիսանալ.

Se déployer, դ. պարզիլ, տարածիլ. les voiles se déployaient au vent. 2. փ. ցուցանիլ, երեւիլ, յայտնիլ, ի յայտ գալ, ի վեր ելանել. sa fierté s'est déployée dans cette circonstance.

Déplu, միշտ անփ.անց. **Déplaire** բայի. տիտճ լեալ, տիտճ. ils se sont — à la ville.

Déplumé, e, ած. փետրատեալ, փետրաթափ, փետրակօրոյս. oiseau —.

Déplumer, ն. փետել, փետրատել, փետրաթափ առնել, պսկիլ. — un oiseau. 2. փ. փետել, կողոպտել, ընչաթափ առնել, *փետել. — qn.

Se déplumer, դ. փետել զփետուրս միմեանց. 2. փետրաթափ՝ փետրակօրոյս լ. ‖ը. հերաթափ լ. vous commencez à vous déplumer.

Dépocher, ն. գրպանատել, *գըրպանէ հանել. allons, ami, c'est le moment de —. Allons, il faut —.

Dépoétiser, ն. քերթողատել. բառնալ զնկարագիր բանաստեղծութեան, հետեւակ առնել: [ցուցիչ:

Dépolarisant,e, ած. անբեւեռացուցանիչ

Dépolarisation, ի. բգ. անբեւեռացումն, բեւեռատումն:

Dépolariser, ն. բգ. անբեւեռացուցանել, բեւեռատել:

Dépoli,e, ած. անողորկ, անփայլ, ալօտ. verre —, անողորկ՝ ալօտ ապակի:

Dépolir, ն. անողորկել, ալօտացուցանել, *փայլուքիւնն տանել:

Dépolissage, ա. անողորկումն, ալօտացուցումն.

Déponent, ա.ք. հասարակ (բայ):

Dépopularisation, ի. անժողովրդականութիւն:

Dépopulariser, ն. անժողովրդականել, *ժողովրդեան աչքէն հանել. — qn.

Se dépopulariser, դ. անժողովրդականիլ, անժողովրդականալ. *ժողովրդականութիւնն կորսնցունել. ces deux princes se sont dépopularisés dans l'esprit de leur peuple.

Dépopulateur,trice, գ. մարդակոտոր, մարդախանձ, մարդաճախ, ամայացուցիչ. 2. ած. —. fléau —. Hordes —trices.

Dépopulation, ի. անմարդութիւն, ամայութիւն:

Déport, ա. հ. իգ. անձեռնհասութիւն (դատաւորի). ‖ sans —, մ. անդէն, անյապաղ. 2. փոխատուութիւն արժէքներոց:

Déportation, ի. տարագրութիւն, շիօճակ. մշտնջենաւոր աքսոր:

Déporté,e, ած. եւ ա. տարագիր, վտարանդի. — à Cayenne. Un —.

Déportement, ա. կ. վարք, գընացք, կենցաղավարութիւն. 2. յ. խառնակեցիկ կեանք, յոռի գնացք, վատթար վարք:

Déporter, ն. տարագրել, տարտագիր՝ շիօճակ առնել, *քշել. — dans une île. — à Cayenne. — les coupables.

Se déporter, դ. հրաժարիլ, յետս կալ, *ետ կենալ. — d'une accusation. — de ses prétentions. [նելի:

Déposable, ած. առանդնելի, դը-

Déposant, e, ած. եւ գ. դտ. դատաիրաւէր, առենաիրաւէր, *վկայութիւն տուող. témoin —. 2. առանդատու, *առանդ դնող. les —s. Des —s à la caisse d'épargne.

Dépose, ի. շն. բարձումն, *հանելն, վերցունելն. — d'une pierre, d'un tuyau. — de rideaux.

Déposer, ն. ի բաց դնել, *վար դնել. — son fardeau. 2. դնել. — sa canne à la porte, son chapeau à l'antichambre. 3. սկանալ, սկիլ, մրրիլ, *դիրտ Ծողուլ. ce vin dépose beaucoup de lie, կամ լկ. ce vin dépose. 4. առանդել, տալ յառանդ, դնել յառանդի՝ ի պահեստի, *առանդ դընել. — un testament chez le notaire, de l'argent à la caisse d'épargne. ‖ — une plainte, արուանջ տնել յատենի. 5. փ. առանդել. — ses secrets dans le sein de son ami. 6. տալ, — un cautionnement, երաշխ՝ երաշխաւորութիւն տալ. — une somme. 7. ի բաց Ծողուլ, հրաժարիլ, *մէկդի դնել. — la couronne, la dictature. 8. ընկենուլ՝ գահընկէց առնել. — un roi. 9. հանել, քառնալ, *վերցունել. — des rideaux, une serrure, un tuyau. ‖ — son bilan, սնանկանալ.

Déposer, չ. վկայել, վկայութիւն տալ յատենի. — d'un fait. — en faveur de qn.

Se déposer, դ. առանդիլ, դնիլ յառանդ՝ ի պահեստ. 2. զնստիլ, սկանալ, մրրիլ, *նստիլ դիրտն, յատակն իջնալ. le limon se dépose quand l'eau est tranquille.

Dépositaire, գ. առանդապահ, առանդակիր. — d'un trésor, d'une lettre, d'un secret. ‖ — de marchandises, վաճառակալ:

Dépositeur, trice, գ. առանդավաճառ, *առանդի վաճառք դնող՝ ունեցող:

Déposition, ի. ընկեցումն ի պատուոյն, բարձընկեցութիւն, գահընկեցութիւն. — d'un roi. 2. դգ. վկայութիւն յատենի. la — des témoins.

Dépossédé, e, ած. տարացագիրկ, ընչաթափ, *տարագուածքի, զրկուած. être —, ընչաթափ լ.:

Déposséder (je dépossède; je déposséderai) ն. ընչաթափ առնել, *տարագուածքէն զրկել. — qn. de son héritage, de sa charge. — qn. de ses biens, ընչաթափել, ընչաթափ՝ տարագուածազիրկ առնել զոք:

Dépossession, ի. զրկումն, տարագուածազրկութիւն:

Déposter, ն.զ. հանել ի տեղւոջէ. վանել, *տեղէն՝ դիրքէն հանել. — l'ennemi.

Se déposter, դ. ելանել ի տեղւոջէ, *տեղէն՝ դիրքէն ելլել:

Dépôt, ա. առանդ, պահեստ «էմանէՁ». mettre en —, դնել յառանդի, տալ յառանդ. être en —, կալ յառանդի. retirer un —, հանել՝ ի բաց առնուլ զառանդն. laisser en —, Ձողուլ յառանդ, *առանդ Ձողուլ. faire le — d'un testament entre les mains d'un notaire, առանդել զկտակն ի ձեռս նօտարի. 2. — précieux, cher, անգին, սիրելի առանդ. անձն պատուական՝ սիրելի. 3. դիր, դընելն. le — d'un corps dans un caveau provisoire. 4. սիկ, մրուր, դիրտ, ախժիք, ախժինք, սուզախառ. հն. **Sédiment, Abzugs, Magma.** Le — du vin. Former un —, սկիլ, սկանալ, մրրիլ. 5. դիւան, պահարան. 6. մՁերանոց, ամբարան, ամբարանոց. — de poudre, վառօդամբար. prix du —, մՁերանոցագին. ‖ — de mendicité, աղքատանոց. 7. բժ. մրՁուկ (հիւՁոց), խղխայՁ. 8. գ. պինանոց. 9. կայան. տեղի բնակութեան զօրաց որք չկարեն զիւեա գնալ գնդին. 10. կայանազօրք. գինուորք որ ի կայանի. le — a reçu l'ordre de se mettre en marche.

Dépotage, ա, Ձաղարատումն:

Dépotement, ա. Ձաղարատումն, *Ձաղարէ հանելն. 2. փոխամանումն:

Dépoter, ն. Ձաղարատել, *Ձաղարէ հանել. — une plante. 2. փոխամանել, *ամանն փոխել. — du vin, des liqueurs.

Dépotoir, ա. Ձաղարոց (գործի):

Dépoudrer, ն. ՁօՁափել զփոշի, *փոշին ՁօՁուել. — les cheveux, un habit.

Dépouille, ի. խորխ, մորՁ (գազանաց) «տէրի, փօսՁէքի». — d'un lion. ‖ խորխ, *շապիկ (օձից եւ միջատաց). 2. հանդերձք, *հագուստ (վախճանելոյն). il eu la — du défunt. 3. զ. կապուտ, կողոպուտ, աւար, առապուռ, առ եւ կապուտ, առ եւ ապուռ. recueillir les —s des morts, ժողովել զկապուտ կողոպուտ անկելոց, անկած. 4. արդիւնք, բերք. 5. փ. la — mortelle, մահացու մարմին, դի, դիակն, նշխար. quitter sa — mortelle, Ձողուլ զմահկանացու մարմին իւր, վեռանել:

Dépouillé, e, ած. կապուտ, կապուտ կողոպուտ, տեռազերծ, մերկ, մորՁազերծ. être — de ses biens, ընչաթափ լ. յընչից մերկ եւ լոկ լ. — de son écorce, մերկակեղև, կեղևա-

վերջ , մերկապատեան . — de ses feuilles, տերեւազերծ :

Dépouillement, ա. կապտումն , կողոպտանք , գրկումն . 2. մերկացումն , հրաժարումն (յաշխարհէ եւ ի ճոխութեանց նորա). 3. բովանդակութիւն (հաշուի). || — des votes, du scrutin, քուէհամար :

Dépouiller, ն. մորթել , մորթազերծ՝ տեւազերծ առնել , * մորթն՝ կաշին հանել . 2. կապտել , կողոպտել , կապուտ կողոպուտ առնել , * պռոկել . — un musée. — qn. de ses biens, ընչաթափ առնել , արկանել զոք յընչից . l'hiver dépouille les arbres de leurs feuilles, ձմեռն տերեւաթափ՝ տերեւազերծ առնէ զծառս. 3. մերկացուցանել , մերկ առնել . — qn. de ses habits, մերկ կողոպուտ կացուցանել զոք ի հանդերձից. 4. փ. մերկ առնել , մերկացուցանել , մերկ կողոպուտ կացուցանել , արկանել , զրկեցուել , հանել . — qn. de son pouvoir, — զոք յիշխանութենէ . 5. մերկանալ , ի բաց մերկանալ , * հանել . — ses vêtements. Le ver à soie dépouille sa première forme. եւ փ. — toute pudeur, — զամօթ. 6. բաղել . կթել , բովանդակել , մաքրել զիաշին . || — le scrutin, քուէհամար առնել . || — un livre. բաղել , ճաղկաքաղ՝ հատընտիր առնել :

Se dépouiller, դ. մերկանալ , ի բաց Ձօձափել . — de ses habits. Les serpents se dépouillent tous les ans, * օձերն ամէն տարի շապիկնին կփոխեն . la terre se dépouille de sa verdure, * երկիրս իւր կանաչութիւնն կը Ձոլու . — de ses biens, մերկանալ յընչից , ընչաթափ լ. — en faveur de qn., Ձոլուլ ումեք զամենայն ինչս իւր . 2. հրաժարիլ , յետս կալ . — de. 3. պարզիլ , զտիլ (հեղուկաց) :

Dépouilleur (ակիուլէօր) ա. կողոպտիչ :

Dépourprer, ն. ծիրանատել . * ծիրանի գոյն հանել , դալնկագոյն գործել :

Dépourrissage (ակիփուրիսաժ) ա. փտահանութիւն . * պտղոյ փտած մասն հանելն :

Dépourvoir (լծ. իբրեւ **Pourvoir**) ն. Ձափուր կացուցանել , մերկացուցանել . — qn. d'argent, — զոք յարծաԹոյն , * մէկուն ստակն առնուլ .

Se dépourvoir, դ. — զանձն . — d'argent, * ստակն ձեռքէ հանել, բացն մնալ :

Dépourvu, e, ած. Ձափուր, անմասն, լոկ, զիրկ, զուրկ. il s'est — de tout. Nous naissons —s de tout. — d'esprit, անմիտ, * անխելք. être —, — լ՝ գտանիլ. être en —, անպատրաստի լ:

Au —, մ. յանպատրաստից , յանկարծակի . prendre qn. au —, — հասանել ի վերայ ուրուք , զեղծ եւ անպատրաստ գտանել զոք , * յանկարծակիի բերել :

Dépravateur, trice, գ. ապականիչ , խոտորեցուցիչ :

Dépravation, ի. ապականութիւն, յոռութիւն . — des mœurs, du goût. 2. բժ. ապականութիւն , խանգարումն . — du sang.

Dépravé, e, ած. ապականեալ , ապականամիտ , յոռի , վատՁաբ , խեղաՁիւթ . homme, goût —.

Dépraver, ն. ապականել , յոռացուցանել , վատՁարել. — les mœurs, la jeunesse, le jugement. 2. բժ. ապականել, խանգարել . — l'estomac, les humeurs.

Se dépraver, դ. ապականիլ, վատՁարիլ , խեղաՁիւթիլ , յոռանալ . la jeunesse, le siècle se déprave. Son estomac, son appétit se déprave.

Déprécatif, ive, ած. աբ. պաղատիչ . formule —ive.

Déprécation, ի. աբ. պաղատանք, մաղՁանք . 2. ես. խնդրուածք :

Déprécatoire, ած. պաղատական . une formule —.

Déprécіateur, trice, ած. տըժգնող, խոտիչ, անգնահատիչ. un langage —. 2. ա. խոտիչ , անարգու . un —. S'ériger en — de tout le monde.

Dépréciation, ի. ոժգնումն , ոժգնութիւն , ոժգին , խոտումն , անգնահատումն , անարգութիւն . — de l'or, du papier-monnaie.

Déprécié, e, ած. ոժգին , խոտեալ , անգնահատեալ, անարգ . être —, ոժգնիլ , խոտիլ , անգնահատիլ , անարգիլ. homme, ouvrage —. Marchandise —e.

Déprécier, ն. ոժգնել , անգնահատել, * գինն պակսեցուցանել՝ կոտրել. — une marchandise. 2. փ. խոտել , անարգել , յոռեցուցանել, * վար զարնել . — une action, un homme.

Se déprécier, դ. ոժգնիլ, խոտիլ, յոռանալ, անգնահատիլ , անարգիլ . 2. խոտել՝ անարգել զանձն՝ զմիմեանս. — par jalousie. — mutuellement.

Déprédateur, trice, գ. աւարառու , քանդող , հիմնաքանդ . grand, infâme —. 2. ած. հարստահարող , յափշտակող . un ministre —. Une nation —trice.

Déprédation, ի. աւարառութիւն, քանդումն , յափշտակութիւն , գերփանք , քանդումն :

Dépréder (je déprède; je dépréderai) ն. սգր. գերփել , քանդել , յափշտակել :

Déprendre (լծ. իբրեւ **Prendre**) ն. անջատել , զատանել .

Se déprendre, դ. Ձափել զանձն , ազատիլ , զերծանիլ , պրծիլ . — de. Cet oiseau s'était pris à la glu et ne pouvait s'en déprendre.

Déprépucé, e, ած. Ձլփատեալ , Ձլփատ . Juif —.

Dépresser, ն. ճնշատել , տափակեցուցանել , * ճնշումն հանել , տափկեցուցանել :

Dépresser, ն. ար. մամլատել . * մամլի տակ սղմռելով չուխային առած փայլն կորսնցուցանել :

Dépressicaude, ած. կ. տափկապի :

Dépressicolle, ած. կ. տափկավիզ :

Dépressicorne, ած. կ. տափկեղջիւր :

Dépressif, ive, ած. ճնշական , ճնշիչ :

Dépressimètre, ա. աբ. անհարՁաչափ . * գեռնի անհարՁութիւնն չափելու գործի . S. **Prézomètre** եւ **Sympiésomètre.**

Dépressiomètre, ա. եւ. խոնարհաչափ . * հորիզոնին խոնարհումն չափելու գործի :

Dépression, ի. ճմլումն, ճնշած . — de terrain. La — du mercure dans un tube capillaire. 2. աս. խոնարհումն . — de l'horizon. 3. ախ. ուժաթափութիւն , ուժասպառութիւն . — de force. 4. օպ. ճնշումն. — barométrique.

Dépressoir, ն. վ. ճնշոց (գործի):

Déprêtrer, Déprêtriser, ն. անքահանայացուցանել , կարգընկէց՝ կարգաԹող առնել , * քահանայութենէն հանել .

Se déprêtrer, դ. անքահանայանալ , կարգընկէց՝ կազաԹող լ., * քահանայութիւնն Ձոլուլ :

Déprêtrisation (ալիօն) ի. անքահանայութիւն, կարգաԹողումն , կարգընկէցութիւն :

Déprévenir, ն. Ձոլացուցանել զնախապաշարումն , * նախապաշարումն Ձոլցունել . [պաշարումն :

Se déprévenir, դ. Ձոլուլ զնախա-

Déprier, ն. յետս կոչել զիրաւէրն, * հրաւէրն եւս կանչել. — les convives. — les invités.

Déprimage, ա. եգ. Ճաթակումն:

Déprimant, e, ած. զնատիչ . action —e.

Déprimé, e, անց. զնատեալ, փոսացեալ, պիջեալ , * ներս գացած . le sol est — en cet endroit. 2. ճնշեալ , տափաթակ , un front —. 3. բժ. տկար . pouls —. 4. եգ. Ճաթակեալ . prairie —e. 5. տափաթակ . coquille —e.

Déprimer, ն. զնատուցանել , փոսել , գոգել , շիջուցանել , * իջեցուցնել , ելմելով իջեցունել . — les os du crâne. 2. փ. նկուն , խոնարհ՝ խոտան առնել , նուաստացուցանել , * արժէքն կոտրել. — le mérite. 3. եգ. Ճաթակեցուցանել .

Se déprimer, դ. նուաստացուցանել զանձն՝ զմիմեանս . les envieux se déprisent les uns les autres. L'indiscrète vanité se déprime elle-même.

Dépris, e, անց. **Déprendre** բայի . սգր. անջատեալ ; անջատ :

Dépriser, ն. ոժգնել , խոտել , բնդ վայր հարկանել , անարգել , * վար զարնել , արժէքն կոտրել . — une marchandise, une propriété, qn. = ***Se*** —, դ. — զանձն , զմիմեանս :

Déprisonnement, ա. բանտահանումն , * բանտէն հանելն :

Déprisonner, ն. բանտահանել , * բանտէն հանել . — qn.

De profundis (տէ փրօֆոնտիս) ա. ի խորոց կարդացի . dire un —, — ասել . || բ. եւ հգ. gai comme un —, ախուր յոյժ :

Dépromettre (լծ. իբրեւ **Promettre**) ն. յետս կոչել զխոստումն , * խոստմունքն եւս առնուլ :

Déprovincialiser, ն. անգաւառացուցանել, *գաւառական կերպերն կորնչցունել.

Se déprovincialiser, պ. անգաւառանալ, *գաւառական կերպն ետղոյ :

Dépucelage, ա. S. **Dépucelement :**

Dépucelé, e, անց. յօսնեալ, յօսուն, կուսապիղծ. fille —e.

Dépuceler (je dépucelle ; je dépucellerai) ն. յօսնել, արկանել ի կուսութենէ, ապականել զկոյս, կուսապղծել, *աղջիկ՝ կուսութիւն առնել. être dépucelé, յօսնել, անկանիլ ի կուսութենէ :

Dépuceleur, ա. յօսնիչ, խարդաւանիչ կուսի. || — de nourrices, յօսնիչ տնտուաց, յոխորտաբան :

Dépucellement, ա. խարդաւանութիւն, ապականութիւն կուսի, կուսապղծութիւն :

Depuis, նխ. հետէ, յայնմհետէ, յետ, ի. — deux mois, յերկուց ամսոց հետէ, *երկու ամսէ ի վեր. — le matin, յայգուէ հետէ, *առաւօտուընէ ի վեր. — le commencement, ի սկզբանէ հետէ. — dix ans, ի տասն ամաց հետէ, *տասն տարի է որ, տասն տարիէ ի վեր. — longtemps, ի բազմաց հետէ, *շատ ժամանակէ ի վեր. — le Rhin jusqu'à l'Océan, ի Հռենոսէ մինչեւ զՈվկիանոս. — peu, յետ սակաւուց, *քիչ ատենէ ի վեր. 2. մ. ապա, յայնմհետէ, *անկէցետեւ. je ne l'ai pas vu —. 3. — que, շ. յորմէ հետէ, * ... ի վեր, քանի որ. — que le monde existe. — qu'il est parti.

Dépulper, ն. խիւսաւոել, *խիւսն հանել. — des betteraves.

Dépulpeur, ա. ար. խիւսահան (մեքենայ) :

Dépurateur, trice, գ. բժ. մաքրիչ. la salsepareille est un — du sang.

Dépuratif, ive, ած. բժ. մաքրական, բարիզտիչ, մաքրարիւն. remède —. 2. ա. —. un —.

Dépuration, ի. մաքրումն, զտումն. — du sang, du métal.

Dépuratoire, ած. մաքրիչ, զտիչ. fontaine, remède —.

Dépurer, ն. մաքրել. զտել. — l'eau, le sang, les métaux.

Députation, ի. պատգամաւորութիւն, երեսփոխանութիւն, պատուիրակութիւն, հրեշտակութիւն, հրեշտակագնացութիւն. par —, երեսփոխանապէս. en —, պատգամաւորաբար. 2. երեսփոխանք, պատգամաւորք, հրեշտակք, պատուիրակք:

Député, ա. երեսփոխան, պատուիրակ, պատգամաւոր, հրեշտակ. Chambre des —s, խորհրդարան երեսփոխանաց. les —s, երեսփոխանք :

Députer, ն. պատգամաւոր՝ պատուիրակ՝ պատգամաւորութիւն առաքել, հրեշտակագնաց լ., *պատգամաւոր դրկել. — à qn.

Députomane, ած. երեսփոխանամոլ :

Députomanie, ի. երեսփոխանամոլութիւն :

Déqualification (տէքալիֆիքացիօն) ի. անանուանումն, անորակումն :

Déqualifier, ն. անանուանել, անորակել. — un mot.

Déracanthe, ա. մբ. վկափուշ. սեռ քառայօդ պատենաթեւից :

Déracinable, ած. արմատախլելի. arbre —. 2. ած. փ. des habitudes —s. Un vice —.

Déraciné, e, անց. արմատախլեալ, արմատախիլ. arbre —. 2. փ. —. Un mal —. Une opinion —e.

Déracinement, ա. արմատախլումն. խլումն արմատից. 2. փ. —. le — d'un préjugé, d'un abus, d'une erreur. Le — des passions, des mauvaises habitudes.

Déraciner, ն. արմատախիլ առնել, արմատախլել, *արմատն հանել. — un arbre. 2. փ. —, բառնալ, ջնջել, խլել. — les abus, une erreur, un mal.

Se déraciner, պ. արմատաքի խլել, արմատախիլ լ., *արմատն հանուիլ. cette plante se déracine.

Déracineur, ա. արմատախիլ, արմատախլիչ :

Déradage, ա. նաւ. նաւահանգըստահանում, *նաւահանգստատէն դուրս քշուիլն :

Déradelphe, ա. հշբ. վկեղբայր. *վկէն միացած —:

Déradelphie, ի. հշբ. վկեղբայրութիւն, *վկէն միացած լինելն :

Dérader, չ. նւ. նաւահանգստահանիլ, ի բաց մղիլ՝ վարիլ ի նաւահանգստէ, *նաւահանգստատէն դուրս քշուիլ. un vaisseau qui dérade. Une frégate qui a déradé.

Dérager, չ. կատաղատիլ, ցածնուլ ի կատաղութենէ, կակղանալ, *կատաղութիւնն անցնիլ. il n'a pas déragé de la soirée.

Déraidir, ն. Ռուլացուցանել, *Ռուլցունել, բլուռութիւնն՝ կարծրութիւնն տանիլ. հն. **Déroidir.**

Se déraidir, պ. կակղանալ, Ռուլանալ, *Ռուլնալ, կակղնալ :

Déraillement, ա. անուահիւմն, արտուղումն :

Dérailler, չ. անուահիլ, արտագծիլ, *ճամբէն դուրս ելլել (կառախմբոյ). տ. **Rail.**

Déraison, ի. անիմանալութիւն, անմտութի, *անխելքութի, անբանութի :

Déraisonnable, ած. անիմանալի, անխմաստ, անխորհուրդ, անմիտ, անմտաւոր, եղծմիտ, անզգամ, խօլ, խօլական, անբանական, *անխելք. homme —. Conduite, plainte —.

Déraisonnablement, մ. յանխմաստս, անիմանալաբար, ընդխօլ, անբանաբար, *անխելքաբար. parler —. Il a — agi.

Déraisonnement, ա. բանդագուշանք, զառանցանք :

Déraisonner, չ. բանդագուշել, դանդաչել, զառանցել, ցնորախօս լ., բանս անիմանալս բարբառել, *անխելքաբար խօսիլ. ne faire que —. — sans cesse.

Déralinguer, ն. նւ. եղրալարատել, *եղրալարքն հանել. — une voile.

Déramage, ա. ոստաքանցութիւն, *ձիւղերէն շերամի բժոժներն հանելն. faire le —.

Déramer, ն. ոստաքանց լ. *շերամի բժոժներն ճիւղերու վերայէն հանել :

Dérangé, e, ած. անկարգ, շփոթ, խառնակ, խառնիխուռն. montre, saison —e. Santé —e. Cerveau —. Esprit —. 2. փ. անիմանգիտաս. avoir l'esprit, le cerveau —, մտաճափ՝ խելաշրջուէ՝ խելայեղ լ., *խելքն ժուռ գալ, խենթալ. 3. անկարգ, խառնակեաց, անառակ, լկոտ. vie, conduite —e. ||Avoir le corps —, être —, որովայնածռութիւն ունել, որովայնածռ լ., *փոքն քշել, փորքշուք ունենալ :

Dérangement, ա. անկարգութիւն, շփոթութիւն, խառնակութիւն. 2. փ. անկարգութիւն, խառնակեցութիւն, անառակութիւն, լկտութիւն, խանգար, խանգարումն. — d'estomac, de la santé. 3. անհանգըստութիւն. c'est un — pour vous. || — de corps. կլ. — որովայնածռութիւն, *փորիարութիւն, փորքշուք :

Déranger (ո. dérangeons ; je dérangeais) ն. խառնակել, շփոթել, անկարգել, խարխալել զկարգ. — des papiers, un meuble. 2. անկարգել, խանգարել, վեր իվայր հարեալ եղծանել, *աւրել. — une machine, une montre. 3. անհանգիստ առնել. je vous dérange. Ne vous dérangez pas, *անդրնդէդ անհանգիստ մի լինիք. || փ. — l'esprit, le cerveau, խախտել զմիտս, *խելքն կորնչցունել տալ. 4. յանկարգութիւն դարձուցանել, մոլորեցուցանել, լկտեցուցանել. — qn.

Se déranger, պ. անկարգիլ, խանգարիլ, *աւրուիլ. la pendule s'est dérangée. 2. Ռողոլ զեղկին՝ զգօրծս իւր, անհանգիստ լ. — pour qn. 3. յանկարգութիւն իջանել, կեալ անկարգութեամբ, անառակիլ, *ինքզինքն անառակութեան տալ. ce jeune homme se dérange.

Dérangeur, euse, գ. անկարգիչ, խառնակիչ :

Déraper, չ. նւ. չմագլել՝ *չճանկել խարսխի գյատակ ծովու առ ալեկոծութեան կամ առ մաշման:

Dérâper, ն. եգ. անողկուզել, *խաղողն ողկուզէն հանելն գինի շինելէ առաջ :

Dérasement, ա. շն. ցածումն :

Déraser, ն. շն. ցածուցանել, *ցածցունել. — un mur, une digue.

Deraté, e, ած. փայծղատած, անփայծաղ «տալագարզ». un chien —. ||փ. courir comme un —, արագ՝ արշաւակի ընթանալ, *սատիկ վազել. 2. փ. եւ գ. այր զուարթ եւ առոյգ, արթնամիտ. c'est un —, une —e.

Dérater, ն. փայծղատել, *փայծաղն հանել. — un chien.

Dérayer, ն. եգ. սահմանակօսել, սահմանակօս առնել. *խորագիծ ակօսով որոշել արտն բովի արտէն :

Dérayure, ի. եգ. սահմանակօս. *երկու արտերն իրարմէ զատող ակօսն :

Derbe, ի. մբ. ճուրկ. սեռ երկ-
Քևից : [ծովային լօռի :
Derbésie, ի. բ. բգգուկ. ազգ.
Derbésiées, ի. յ.բ. բգգուկեայք. առհմ ծովային լօռից :
Derboïdes, ի. յ. մբ. ճուրկակերպք. եննձառոհմ երկՔեև միջատաց :
Derby (անգլ.) ա. դերբի. ձիարշաւ մեծ հաստեալ ի լոռս Տերպիէ յԱնգղիա. gagner le prix du —. Gagner le —.
Dercetis (անբսէՔիս) ա. ձբ. դերսէտիս. ձուկն ինչ բրածոյ :
Derechef, մ. դարձեալ, վերստին, միւսանգամ, *նորէն. le voilà — en danger de sa vie.
Déréglé, e, ած. անկարգ, շիտՔ, խառնակ. appétit, goût, esprit —. Saison —e. Pouls —. Machine, pendule —e. 2. փ. անկարգ, անառակ, խառնակեաց, խառնագնաց, անխոհ, վատաշ, վատաշուտ, պակշուտ. homme —. Une femme —e. Conduite —e. Vie —e, — կեանք, խառնակեցութիւն, անառակութիւն. mener une vie —e, խառնակեաց է. *անկարգ կեանք անցուցանել. être — dans ses mœurs.
Dérèglement, ա. անկարգութիւն, խառնակութիւն, շիտՔութիւն. — du pouls, d'une horloge, des saisons. 2. փ. անկարգութիւն, խառնակեցութիւն, անառակութիւն, պակշուտութիւն. le — de la vie, des mœurs. Vivre dans le —. Tomber dans tous les —s. Dissimuler ses —s. Persévérer dans ses —s.
Déréglément, մ. անկարգ, անկարգաբար, անկարգօրէն. vivre —. Se conduire —.
Dérégler (je dérègle ; je déréglerai) ն. անկարգել, շիտՔել, խառնակել, խանգարել. — les montres. 2. փ. անկարգել, յանկարգութիւն իջուցանել, *կարգ կանոն աւրել, ապականել. — les mœurs.
Se dérégler, դ. անկարգիլ, խառնակիլ, խանգարիլ. les montres se dérèglent. Le pouls se dérègle. 2. անկարգիլ, *անկարգութեան գալ. cet homme se dérègle.
Dérélome, ա. մբ. պարանոցաճոպ. սեռ. բառայօդ պատեհաՔեից :
Dérencéphale, ած. հշբ. վզապանկուղել. ուղեղ եւ ուղեղիկ չունեցող. monstre —, — հրէշ. 2.ա. —.
Déréode, ա. մբ. հերուկ. սեռ. բառայօդ պատեհաՔեից :
Déréphysie, ի.մբ. վզախառաբ. սեռ. կիսաՔեև պլանՔից :
Déréptéryx (բիքս) ա. մբ. վզաՔեև. սեռ. կիսաՔեև պլանՔից :
Dérétaphre, ա. մբ. վզափոս. սեռ. հնգայօդ պատեհաՔեից :
Déretourner, ն. կոլմնադրել, *շիտակ կոլմն դնել՝ դարձուցանել :
Dériband, ա. վն. դերբան. կըտաւ հնգկաքեր :
Déribie, ի. մբ. հիճու. սեռ. կիսաՔեից :
Déricorys (բիս) ա. մբ. վզատղատաբ. սեռ. ուղղաՔեից :

Déridé, e, ած. խորշոմատ, անխորշոմ, անկնճիռն. peau —e. 2. փ. — զուարԹ, զուարԹագին, զուարԹադէմ. front —. Caractère —.
Dérider, ն. խորշոմատել, *խորշոմն անցուցանել. — la peau. 2.փ. —, զուարԹացուցանել. — qn. — le front, — գեակատ՝ զդէմս. la joie déride les visages.
Se dérider, դ. խորշոմատիլ, *խորշոմն կորանցուցանել. la peau, le front se déride. 2. փ. —, զուարԹանալ, *զուարԹ դէմք ցուցուցանել. — le front. Il se déride de temps en temps.
Dérimer, ն. նե. վեռնդատել, *վեռնդումնատել : [բիլնկաց :
Déringie, ի.բ. ճատ. ազգ ամա-
Dériseur, ա. հեգնող, ծաղրող :
Dérision, ի. հեգն, այպն, հեգնուԹիւն, ծաղր, ձաղանք. objet de —. || Par —, ընդ հեգն, ծաղրաբար. || tourner qn. qc. en —. Faire des —s de, այպն՝ ծաղր առնել, այպն եւ կատակ առնել, ծաղրել, * ծաղր անել :
Dérisoire, ած. հեգնական, այպանալից, ծաղրական. langage, démarche —. Offres —s.
Dérisoirement, մ. ծաղրաբար :
Dérivable, ած. խոտորելի, ածանցելի, ծագելի :
Dérivant, e, ած. յառաջածագ, * յառաջ եկող :
Dérivateur, ա. բգ. խոտորիչ (գործի) :
Dérivatif, ive, ած. բժ. խոտորեցուցիչ, տարտարծ (արեան՝ հիւԹոց). հն. **Révulsif**. 2. ա. ատ —. 3. բ. եւ խս. ածանցական :
Dérivation (սիօն) ի. խոտորեցուման, տարտարծուիւն. la — d'un fleuve. Canal de —, խոտորաջրանցք. 2. բ. ածանցուիւն, ածանցուման :
Dérive, ի. նե. խոտորուման (նաւու). aller, être en —, խոտորիլ, *յորձանուք քշուիլ :
Dérivé, e, ած. ածանցեալ, ածանց, ելեալ, յառաջածագ. 2. ք. ա. ածանցեալ, ածանց :
Dérivement, ա. խոտորուման :
Dériver, ն. խոտորեցուցանել, շրջել գրնաց ջուրց՝ հիւԹոց մարմնոյ. 2. ածանցել, յառաջածել. d'où dérivez-vous ces mots-là.
Dériver, չ. խոտորիլ (յրնաց). 2. փ. յառաջ գալ, ծագիլ, բղխիլ. c'est de là que dérivent tous nos maux. 3. բ. ածանցիլ, յառաջ գալ, ելանել, առնուլ գնիցքն. ce mot dérive du latin.
Se dériver, դ. խոտորիլ, գալ, բղխիլ. ces eaux se dérivent de tel endroit. 2. խոտորիլ, ճամբան փոխել. 3. բ. ածանցիլ, ծագիլ, ընկիցքն առնուլ. ce mot dérive de l'arabe.
Dérivette, ի. ձս. զամբիւղորս. pêche à la —, զամբիւղորս :
Dériveur, ա.ն. խոտորած. *գեշ օդի առագաստ :
Dérivoir, ա. խոտորոց. ամուսնան պաք ժամագործաց :
Dérivomètre, ա. խոտորաչափ. գործի ի չափել գիսատորուման ընԹացից նաւու : [տորիչ ձող :
Dérivote, ի. խոտորաձող. խո-
Derle, ի. յախճակաւ. * յախճ (faïence) շինելու կաւ :
Dermalgie, տ. **Dermatalgie.**
Dermaphyte, ած. եւ ա. բ. մորԹաստուն : [|| —s, ա. յ. —ք :
Dermaptère, ած. կ. մաշկաՔեւ.
Dermatalgie, ի. ախ. տ. **Dermatodynie.**
Dermataneurie, ա. ախ. մորԹաչղատուիւն. անդամալուծուիւն մորԹոյ :
Dermate, ա. բ. մորԹաստուն :
Dermatés, ա. յ. բ. մորԹասերնկեայք. խումբ անկոց :
Dermathémie, Dermachemie, ի. բժ. մորԹարիւնուիւն. անցաւոր արիւնհարուիւն (congestion) մորԹոյ:
Dermatine, ի. հբ. մորԹին. բրնական ջրագայլախառազատ մագնեսիոյ:
Dermatite, ի. ախ. մաշկաբորբ, մաշկատապ. բորբոքումն մաշկի՝ մորԹոյ :
Dermatoblastées, ի. յ. բ. մորԹաբողբոջեայք. հատուած լօռից :
Dermatobranche, ած. եւ ա. կ. մաշկախոպի. սեռ. փափկամորԹոց. || —s, ա. յ. —ք. հատուած կարգի որովայնոտն փափկամորԹոց :
Dermatocalyx, ա. բ. մորԹաբաժակ. ազգ խուլաբուսեայց (scrofulariées). [տուզ. սեռ. անկոց :
Dermatocarpe, ա. բ. մորԹապը-
Dermatocarpées, ի. յ. բ. մորԹապտղեայք. կարգ դասու անկոց :
Dermatochélyde (անբմաՔօքէլիտ) տ. **Dermochélyde.**
Dermatodecte, ա. առիւծ. մորԹաձկնք. հն. **Psoropte.**
Dermatodonte, ած. բգ. մաշկատուման : [ցաւ, մաշկացաւ :
Dermatodynie, ի. բժ. մորԹա-
Dermatogastres, ա. բ. մաշկափոր. ցեղ անկոց :
Dermatogène, ա. բ. մորԹաճին :
Dermatographe, ա. մգ. մորԹագիր, մաշկագիր :
Dermatographie, ի. մգ. մորԹագրուիւն, մաշկագրուիւն. նրկարագիր մորԹոյ : [մաշկելեն :
Dermatoïde, ած. բգ. մորԹելեն,
Dermatologie, ի. բխ. մորԹաբանուիւն, մաշկաբանուիւն :
Dermatologique, ած. մորԹաբանական, մաշկաբանական :
Dermatologue ա. մորԹաբան, մաշկաբան : [Թուրուիւն :
Dermatolysie, ի. բժ. մորԹա-
Dermatopathie, ի. բժ. մորԹախոցուիւն. հիւանդուիւն մորԹոց առհասարակ :
Dermatopathologie, ի. մորԹախտաբանուիւն. ճառ զհիւանդուԹեանց մորԹոյ :
Dermatophides, ա. յ. սբ. օձամորԹք. հատուած կարգի օձատեսակ սողնոց :
Dermatophile, ա. մբ. մորԹասէր. սեռ. ոջլակերպ միջատաց :
Dermatopnontes, ա.յ.կ. մորԹաշունչք. խումբ ամողնատոից :

Dermatopode, աճ. եւ ա. Ք. մորթոտն, մաշկոտն. || —s, ա. յ. մորթոտուկք, մաշկոտուկք. դաս ին Եռչնոց: [աթիւնիոտուԹիւն:
Dermatorragie, Ի. ախ. մորԹ-
Dermatorrhée, Ի. մորԹահոսուԹիւն, քրտնուն. յորդահոս քրտինք:
Dermatosclérose, Ի. ախ. մորԹակարծրուԹիւն:
Dermatose, Ի. բժ. մորԹախտ. անուական անուն մորԹոյ հիւանդուԹեանց. հն. **Pellagre.**
Dermatosique, աճ. մորԹախտային:
Dermatosquelette (տէրմաԹոսքըլէԹ) ա. մորԹակմախք:
Dermatosquelettique, աճ. մորԹակմախքային:
Dermatotomie, Ի. մգ. մորԹահատուԹիւն, մաշկահատուԹիւն. հատուընուԹիւն մորթոյ:
Dermatotomique, աճ. մորԹահատական, մաշկահատական:
Derme, ա. մգ. մորթ, մաշկ:
Dermée, Ի. բ. մորԹատունկ. ազգ մանր սնկոց:
Dermeste, ա. կ. մեց. սեռ հընգայօղ պատեանաԹեւից:
Dermestides, ա.յ.մբ. մեցեայք. ոոիմ պատեանաԹեւ միջատաց նախատիպ ունելով զմեզ:
Derminus (տէրմինիւս) ա. բ. մորԹուկ. ազգ զարիկոնի:
Dermipède, S. **Dermatopode.**
Dermique, աճ. մորԹային, մաշկային. tissu —.
Dermite, S. **Dermatite.**
Dermobranche, աճ. կ. մորԹախռիկ. *որոյ խռիկն մորթին վերայ է:
Dermocarpe, ա. բ. մորԹապըտուղ. ազգ յօսի:
Dermochélyde (տէրմօքէլիտ) Ի. մորԹակրայ. ազգ կրիայի. կն. **Dermatochélyde.**
Dermocyme, ա. կշբ. մորԹակիպ. S. **Endocymien.**
Dermodactyle (տաքԹիլ) ա. սբ. մորԹատատան. ազգ բրաԹոյ սողնոց:
Dermodonte, աճ.կ. մորԹատամն, ատամնատորթ. որոյ ատամունք բուսեալ են ի մորթի:
Dermohémie, S. **Dermathémie.**
Dermoïde, S. **Dermatoïde.**
Dermoïque, աճ. մորԹակերպային. հն. **Dermique.**
Dermologie, S. **Dermatologie.**
Dermologique, S. **Dermatologique.**
Dermophage, ա. մորԹակեր:
Dermophile, աճ. մորԹապահ:
Dermophyte, աճ. եւ ա. մորԹաոուկ:
Dermoptère, S. **Dermaptère.**
Dermorrhynque (բէնք) աճ. եւ ա. մորԹակտուց, մաշկակտուց: [բուժուԹիւն:
Dermothérapisme, ա. մորԹա-
Dernier, ière, աճ. յետին, վերջին, հուսկ. le — candidat. Le — mois. Le — jour de l'année. Le — adieu, հուսկ ողջոյն. || rendre le — soupir, աւանդել զ— շունչն. 2. վերջին, նախընԹաց. —ère année. La semaine —ère. Dans les —s temps, յառաջ քան զաւուրս զայսոսիկ, ի ժամանակս յայսոսիկ, յարդի ժամանակս, * վերջին աւուրեանն. 3. յետին, յետնորդ, տրուպ, անարգագոյն. — supplice, գլխատուԹիւն. le — rang, յետին կարգ, յետնուԹիւն. être le —, յետինն լ., յետնիլ. — des hommes. 4. յետին, վերջին, ծայրագոյն. — besoin, յետին չքաւորուԹիւն. porté à sa —ère perfection, գերակատար, գերաճայր, գերաճայրեալ. —ère main, վերջին ձեռք, կատարելուԹի. || en — lieu, յետոյ հուսկ յետոյ, հուսկ ուրեմն. 5. գ. le —, la —ère, յետինն, վերջինն. il arrive toujours le —. Arriver le —, վերջինն * ամենեն վերջ հասնիլ. il est le — de sa classe. 6. վերջին օր (ամսոյ):
Dernièrement, մ. սակաւ մի յառաջագոյն, ոչ բազում ժամանակք են, * վերջերս, մօտերս. cela est arrivé —.
Dernier-né, e, աճ. վերջածին, յետնածին. վերջն վերջէն ծնած:
Dérobé, e, անց. գողացեալ, * գողցուած. pain, argent —. 2. աճ. գողուն, գաղտնի, գողունի, գանխուլ, գաղտուկ, ծածուկ, անյայտ. chemin —, գաղտուղի. Porte —e. Escalier —. 3. կեղեւեալ, * կեղեւն հանած. fèves —es.
A la dérobée, մ. գաղտագողի, գաղտ, ծածուկ. se parler, écrire à la dérobée.
Dérober, ն. գողանալ, շորԹել, շոգել. — une bourse. 2. փ. գողանալ, Ծածկել, զերծուցանել, ազատ պահել. une chaleur agréable le dérobait aux mains glacées de la mort, ախորժ ջերմուԹիւն գողանայր զնա ի ցրտասառոյց ձեռանէ մահուան. — un criminel à la mort. 3. գողանալ, Ծաքուցանել, ծածկել. — aux yeux, գողանալ յաչաց. — sa marche, un mystère. S. **Nuage.** 4. կեղեւել, * կեղեւն հանել. — des fèves, բակլայ —:
Se dérober, դ. անձնապուր՝ գաղտագնաց լ., զերծանիլ, խոյս տալ, պրծանիլ, խուսել, խուսափիլ, մեկնիլ, * օձիքն ազատել, պրծիլ, ձըգել երԹալ. — à tous les yeux, անտես լ. աչաց. — à qn., à tout le monde, գողանալ զանձն յաչաց ումեք՝ ամենեցուն. il se dérobait à sa fureur, անձնապուր ի մոլեգնուԹէ լինէր. — à toutes les recherches, անհետ լինէր ամենայն խուզողուԹեանց. 2. գԹել, կԹռտիլ. ses genoux se dérobaient sous lui, գԹէին՝ կԹռտէին ծունկք նորա:
Dérobrache, ա. մբ. կարճվիզ. տես պատեանաԹեւից:
Dérochage, ա. ար. մաքրուԹիւն (մետաղաց):
Dérochement, ա. մայռատուԹիւն, * ծովու կամ գետի մէջէն մայրերն հանելն: [տալս):
Dérocher, ն. ար. մաքրել (զմե-
Dérodyme, ա. հշբ. երկվիզ, երկպատանոց. monstre —.
Dérodymie, Ի. հշբ. երկվզուԹիւն:
Derœmera (տերեմէրա) ա. բ. տերեմերենի. ազգ խոլորձեայց:

Dérogation (սիօն) Ի. փոփոխուԹիւն, խափանուԹիւն. — à la loi. — à nos droits, à l'usage.
Dérogatoire, աճ. խափանիչ, եղծիչ, փոփոխիչ. acte, clause —.
Dérogeance (տէրօժանս) Ի. հ. անարժան գործ (կորուսիչ ազնուականուԹեան). 2. նուազուԹիւն (իրաւանց՝ բարեշնորհմանց):
Dérogeant, e, աճ. փոփոխիչ, խափանիչ, կորուսիչ. loi —e. Des actions —es à la noblesse. Un gentilhomme — à sa noblesse. Des magistrats —s à la justice.
Déroger (n. dérogeons; je dérogeais) չ. եգ. փոփոխել, փոփոխուԹիւն մուծանել, խափանել, եղծանել. — à un contrat, à une loi. 2. հակառակ՝ ընդդէմ գործել, մեղանչել, վնասել. — aux droits de qn. || — à la noblesse կլ. —, անարժան լ., կորուսանել զազնուականուԹիւն. jadis le noble qui se faisait marchand dérogeait. 3. առնել գործ անարժան իրիք. — à son caractère, à la vérité. 4. հգ. պիջանիլ, խոնարհիլ. il consentit à — jusque là.
Déroidir (տէրէտիր) S. **Déraidir.**
Dérôlement, ա. ցուցակառուծն. ցուցակահանուծն, *ցուցակ հանելն:
Dérompage, ա. ար քցքցուծն, *բզբտուծն:
Dérompoir. ա. ար. քցքցոց. *քուրջերն բզբտող գործի, Ծուղ շինելու համար:
Dérompre, ն. ար. քցքցել, *բզբտել:
Dérostomates, ա. յ. րն. ուլնաբերանեայք. ոոիմ բոտուոաց:
Dérostome, աճ. եւ ա. կ. ուլնաբերան. *բերանն վզին տակ դրուած:
Dérotrèmes, ա.յ. ուլնաճակտ. խումբ երկակենցաղ յայտատունց (urodèles).
Dérotrètes, ա. յ. սբ. վզաճակք. տեսակ գորտազգի սողնոց, որք կոչին եւս **Amphiumidés.**
Dérougi, e, անց. կարմրատ, *կարմրուԹիւնն անցած. visage, nez —.
Dérougir, ն. կարմրատել, *կարմրուԹիւնն հանել. — qn.
Dérougir, չ., եւ ***Se —,*** դ. կարմրատիլ, * կարմրուԹիւնն երԹալ. cela commence à —. Cela dérougira au grand air. Le nez lui a dérougi. Son teint se dérougit.
Dérouillé, e, աճ. ժանգատ, *ժանգն հանած. fer —.
Dérouillement, ա. ժանգատուծն, *ժանգն հանելն:
Dérouiller, ն. ժանգատել, *ժանգըն հանել. — des armes. 2. փ. յըղկել, կրԹել, հրաՀանգել. — l'esprit, la mémoire.
Se dérouiller, դ. ժանգատիլ, *ժանգն երԹալ. փ. —իլ. l'esprit se dérouille.
Déroulement, ա. պարզուծն, տարաձուծն, բացուծն:
Dérouler, ն. պարզել, տարաձանել, բանալ (զգալարեալն). — une carte géographique. 2. տարաձանել, Ծաւալել. un fleuve déroule ses eaux dans les campagnes. 3. փ. պարզել,

տարածանել, *յանդիման կացուցանել, *աչքի առջեւ բերել. — devant qn., aux yeux de qn. — le tableau des événements d'une grande époque.

Se dérouler, դ. պարզիլ, տարածանիլ, բանիլ. 2. տարածանիլ, Ծաւալիլ. les vagues se déroulaient sur la plage. 3. ի.. պարզիլ, տարածանիլ, յանդիման լ. un tableau magnifique se déroula à nos yeux au sommet de la colline.

Déroutant, e, ած. խուճապիչ, շուարեցուցիչ, *ճամբան շիոեցնող. des objections —es.

Déroute, ի. խուճապ, խառնաշիոեն փախուստ, կոտրած զօրաց. mettre en —, ի փախուստ խուճապել՝ խուճապեցուցանել, վատնաբել, վհատանդել, վարատել, ցիրուցան առնել՝ կացուցանել. 2. ի. կործանումն, վատնաբութիւն. mettre en —, կործանել, վատնաբել:

Dérouter, ն. խոտորեցուցանել, զարտուղի հանել, զարտուղել, *ճամբան շիոեցնել, արտուղել. — qn. 2. ի. շիոեել, շուարեցուցանել. cette réponse le dérouta.

Se dérouter, դ. մոլորիլ ի ճանապարհէն, խոտորիլ, զարտուղիլ, զարտուղի անկանիլ՝ գնալ, *ճամբան կորսնցունել. 2. ի. շիոեիլ, շուարիլ:

Derrick (տերիք) ա. անգ. նաւաձիան, քարիւղահան (գործի):

Derrière, նխ. յետս, վկնի, յետկոյս, ի միկուն, ետեւ, *ետեւի կողմն. — un arbre. 2. մ. զիետ, վկնի, *ետեւէն. envoyer — qn., առաքել զիետ ուրուք. allez devant, j'irai —, *առջեւէն գնացէք, ետեւէն կուգամ.

Par —, de —, յետուստ, յետուստ՝ յետոյ կողմանէ, յետ կուսէ, ի միկանց, զմիկամբք, ի միկուն կոյս, *ետեւէն, ետեւի կողմէն.

Sens devant —, մ. յետս ընդդէմ, ընդ հակառակն, *առջեւն ետեւ «միւս». mettre son bonnet sens devant —.

ա. յետուստ, յետոյք, յետին կողմն, յետակողմն, յետսակողմն, *ետեւի կողմն, ոռ. le — d'une maison. Les — d'une armée. Rester —, յետակողմն մնալ, *ետ մնալ:

Porte de —, յետադուռն «արտգաւիւ». եւ ի. հնարք, փախուստ. il a toujours quelque porte de —.

Derris (իս) ա. օդ. դիպտ. 2. բ. տ. Déguélie.

Derviche, Dervis (տէրվիշ, տէրվի) ա. տէրվիշ. կրօնաւոր Տաճկաց:

Des (տէ) յ. յօդ. իկ. de les. յայտարար արական եւ իգական յոգնակի սերական եւ բացառական հոլովոց. la haine des rois. Il n'est pas des plus beaux. 2. ոմանք. des hommes recommandables pensent que ... Il n'avait pas des outils.

Dès (տէ) նխ. անդստին, անդրադին՝ անդուստ ի սկզբանէ, ի ... հետէ *...ի վեր. — les premiers temps, անդստին յառաջին ժամանակաց. l'homme — sa naissance, — son premier âge, անդստին յառաջին տիոցն. — l'enfance, անդստին ի մանկութենէ. — demain, անդստին ի վաղուէ. — la nuit. — le soir. — hier, յերեկէ, յերէկէ հետէ.

— lors, անդէն, անդստին՝ անդուստ յայնց ժամանակաց, անդրադին, ի ժամանակաց անտի, յայնմհետէ, յայնմ ժամանակէ, անդուստ ի վերուստ, յայնմ ժամանակէ հետէ, *այն ժամանակէն ի վեր՝ սկսեալ. il avait — lors imaginé ce moyen. — lors il commença ses poursuites. Je prévis — lors, խելամուտ եղէ անդրադին.

— lors que, շ. յորժամ, մինչ. — lors que son démon commença à s'agiter . . .

— là, մ.հ. յայնմհետէ, վասն այնորիկ, ուստի.

— que, շ. անդէն, այն մինչ, *... պէս. — qu'il sera ici. եւս՝ որմիհետեւ, եւ պի. — que vous le voulez.

Désabonnement, ա. անբաժանորդութիւն, անբաժանորդագրութիւն:

Désabonner, ն. անբաժանորդել, անբաժանորդագիր առնել. — qn.

Se désabonner, դ. անբաժանորդիլ, անբաժանորդագրիլ, անբաժանորդագիր լ:

Désabriter, ն. պատսպարանաւոել, *պատսպարանն հանել:

Désabusable, ած. պատրանքն փարատելի, յուսահատ. esprit, imagination —.

Désabusement, ա. փարատումն պատրանաց, ճանաչումն մոլորութեան, յուսահատութիւն:

Désabuser, ն. փարատել զպատրանս, բանալ զաչս ուրուք, յուսահատել, *պատրանքն փարատել, աչքն բանալ. — qn.

Se désabuser, դ. փարատիլ պատրանաց, ճանաչել զպատրանս, յուսահատիլ, *սխալանքն հասկնալ, աչքն բանալ:

Désaccepter, ն. չընդունել:

Désacclimatement, ա. կլիմայատումն, *օդընտելութիւնն՝ կլիմավարժումն կորսնցունելն:

Désacclimater, ն. կլիմայատել, *կլիմավարժումն՝ օդընտելութիւնն կորսնցունել:

Désaccointance, ի. կորուստ ընտանութեան՝ մտերմութեան:

Désaccointer (տէզաքուանթէ) ն. կորուսանել զընտանութիւն՝ զմտերմութիւն:

Désaccommoder (տէզաքոմոտէ) ն. խանգարել զյարդարումն՝ զյօրինումն:

Désaccompagner (տէզաքոմփանէ) ն. *ընկերակցութիւնն արել:

Désaccord, ա. անմիաբանութիւն, անհամաձայնութիւն, գժտութիւն, երկպառակութիւն, տարաձայնութիւն. mettre en —, երկպառակել, երկփեղկել, անմիաբան առնել. être en —, երկպառակիլ, երկփեղկիլ, յերկփեղկս լ., անմիաբանիլ, անմիաբան լ. 2. անդաշնակութիւն, չմիաբանութիւն, անյարմարութիւն ձայնից. le — des deux instruments.

Désaccorder, ն. եղծանել զմիաբանութիւն, երկպառակել, երկփեղկել. — des familles. 2. եմ. անդաշնակել, խանգարել զդաշնակութիւն. — un piano.

Se désaccorder, դ. անդաշնակիլ, կորուսանիլ զդաշնակութիւն. Mon violon s'est désaccordé.

Désaccouplement (տէզաքուփլըման) ի. անզուգութիւն:

Désaccoupler, ն. անզուգել, տարազուգել, անզոյգ գործել, *զոյգն ապել. — des draps, des chiens.

Se désaccoupler, դ. անզուգիլ, տարազուգիլ, անզոյգ լ:

Désaccoutrer (տէզաքութրէ) ն. պերեզմանել:

Désaccoutumance (տէզաքուիմանս) ի. անսովորութիւն, *սովորութեան վերջումի:

Désaccoutumer, ն. անսովոր առնել, տարավարժել, *սովորութիւն հանել. — qn. de boire.

Se désaccoutumer, դ. անսովոր լ. տարավարժիլ, *սովորութիւնն Ցողոլ. — de.

Désaccumuler (տէզաքիւմիւլէ) ն. սգր. կուտակաւոել, կուտաւոել, *կուտակումն վերջումնել:

Désachalandage, ա. կորուստ յաճախորդաց, անյաճախորդութիւն:

Désachalander, ն. անյաճախորդ առնել, *յաճախորդներն՝ ծուխերն կորսնցունել. — une boutique.

Se désachalander, դ. կորուսանել զյաճախորդս իւր, անյաճախորդ լ., *ծուխ՝ յաճախորդըն կորսնցունել:

Désacidification, ի. անթթուացումն, *թթուութեան վերնալն:

Désacidifier, ն. գտ. անթթուացուցանել, *թթուութիւնն հանել. — qc.

Désaciération (սիօն) ի. պողովաւոումն, *պողովաւոն հանելն:

Désaciérer, ն. պողովաւոատել, *պողովաւոի յատկութիւնն հանել:

Désaffairé, e (տէզաֆէրէ) ած. անգործ. լգա. **Désœuvré**.

Désaffamer (տէզաֆամէ) ն. բառնալ զբարոյն, *անօթութիւնն վերջունել:

Désaffectation (տէզաֆէքթասիօն) ի. սահմանաւոումն, կարգաւոումն:

Désaffecter (տէզաֆէքթէ) ն. սահմանատել, կարգատել. *սահմանումն՝ կարգումն առնել:

Désaffection (սիօն) ի. անսիրելութիւն. կորուստ սիրոյ. la — des citoyens.

Désaffectionné, e, ած. անսէր, սիրակորոյս. peuple —.

Désaffectionnement, ա. անսիրութիւն, անսիրելութիւն:

Désaffectionner, ն. տալ կորուսանել զսէրն. *սէրն կորսնցունել տալ.

Se désaffectionner, դ. կորուսանել զսէրն. le peuple se désaffectionne.

Désaffilier (տէզաֆիլիէ) ն. զովոլատել, *զովոլութիւնն հանել:

Désaffleurement (տէզաֆլէօրըման) ա. ն. ցցուածումն :
Désaffleurer (տէզաֆլէօրէ) ն. ն. ցցուածել . = *Se* —, դ. —իլ :
Désaffourchement (տէզաֆուրշըման) ա. նւ. երկժանառումն :
Désaffourcher, ն. նւ. երկժանառել . — l'ancre. S. **Affourcher.**
Désaffranchir (տէզաֆրանշիր) ն. գերել , գերի առնել . = *Se* —, դ. —իլ , գերի լ.:
Désaffronter (տէզաֆրոնթէ) ա. նախառատել . դարման առնել նախառաւանց :
Désaffubler (տէզաֆիւպլէ) ն. վերնառատել , *ծաղրագգեստն հանել :
Désagencement, ա. յարխարառումն , սարքառումն :
Désagencer (տէզաժանսէ) ն. յարխարառել , սարքառել :
Désagréable, ած. անախորժ , անախորժելի , անհաճոյ , տհաճ , տհաճելի , չախորժական , դժնդակ , դժնդակալուր , դժկամակ , դժպիհ , ժանտաբարոյ . très —, ծանրառակառուսակ . figure, aspect, personne, humeur —. Il m'est — de le voir. Ce qu'il y a de plus —, ևս որ չար քան զամենայն է , այլ որ անհաճոյ է . des choses —s, դժնդակք , դժնդակութիւն , *անախորժ բաներ :
Désagréablement, մ. անախորժաբար, դժնդակաբար . parler, plaisanter, vivre —.
Désagréer, չ. չլինել հաճոյ , անհաճոյ ընել . si ma proposition ne vous désagrée pas. 2. ն. նւ. ի. S. **Dégréer.**
Désagrégation, ի. վր. անջառումն , կազմաճառումն , զատուցումն : [զատուցեալ :
Désagrégé, e, ա. յ. անջատեալ ,
Désagrégeable, ած. անջատելի, կազմաճառելի :
Désagrégeant, e, ած. եւ ա. վր. անջատիչ , կազմաճատիչ . substance —e. 2. ա. բժ. —. employer des —s.
Désagréger, ն. ի. անջատել , կազմաճատել . — un minéral.
Se désagréger, դ. կազմաճատիլ , անջատիլ. l'argile se désagrège facilement.
Désagrément, ա. անախորժութիւն , տհաճութիւն , դժկամակութիւն , դժնդակութիւն , տաղտապ , տաղտկութիւն . petit —. Grand —. S'attirer du —, des —s. Il s'est attiré des —s. Essuyer, éprouver bien des —s, տանել պժնդակաց . 2. բ. եւ պր. պակասութիւն , վհատութիւն . cette tache au visage est un grand —. Elle a quelque — dans le visage.
Désaguerri, e, ած. անպատերազմական . soldat —. 2. անկիրթ . անվարժ դժնդակաց . cœur —.
Désaguerrir (տէզակէրիր) ն. պատերազմական չառնել. = *Se* —, դ. պատերազմական չլինել :
Désaigri, e, ած. անհամ , վրհատ . vin —. Liquide —. Substance —e.
Désaigrir, ն. ոգ. հհատառել , *համանհան հանել . — un liquide. 2. փ. պր. քաղցրացուցանել , անուշել , ամոքել , ողոքել , *անուշցունել. — l'esprit, le cœur.
Désaiguilleter (տէզէկիյլըթէ) ն. ապարդմատել . հանել զապարդումս : [հանել :
Désailer, ն. թեւատել , * թեւերն
Désaimantation (սիօն) ի. մագնիսառումն :
Désaimanter, ն. բգ. մագնիսատել , տալ կորուսանել զմագնիսութիւն .
Se désaimanter, դ. մագնիսատիլ, * մագնիսութիւնն երթալ :
Désaimer, ն. չսիրել , * սիրելէ դադրիլ : [հանել :
Désairer, ն. բունատել , * բունէն
Désajustement, ա. խանգարումն , եղծումն :
Désajuster, ն. խանգարել , եղծանել , * չշտկել , ատել . — un canon, un fusil, la parure de qn. = *Se* —, դ. —իլ :
Désalignement, ա. տողատումն, գծառումն , ռազմառումն :
Désaligner, ն. տողատել , գծատել , ռազմատել , * տողն՝ գիծն՝ ռազմն ատել :
Désalité, e, ած. անկողնատ, *անկողինն հոլած . malade —.
Désaliter (Se) դ. անկողնատիլ . հոլտ զանկողինն :
Désallaité, e, ած. կաթնահատ , * կաթէ կտրուած. un petit enfant —.
Désallaitement, ա. կաթնահատութիւն. * կաթէ կտրելն:
Désallaiter, ն. կաթնահատել , * կաթէն կտրել . — un enfant.
Se désallaiter, դ. կաթնահատիլ , * կաթէ կտրուիլ :
Désallié, e, ած. անդաշնակից , կողաքակ . gentilhomme —.
Désallier, ն. անդաշնակից՝ կողաքակ առնել. = *Se* —, դ. անդաշնակից՝ կողաքակ լ.:
Désaltérant, e, ած. ծարաւանգոյց , ծարաւահատ , ծարաւազոյժ , *ծարաւն անցունող . boisson —e.
Désaltéré, e, ած. ծարաւահիւծ, ծարաւահատ . un homme —. Une femme —e.
Désaltérer (je désaltère; je désaltérerai) ն. անցուցանել՝ հատանել՝ յափուցանել՝ բուժել՝ բժշկել զծարաւ , * ծարաւն անցունել՝ կտրել . ce verre d'eau m'a désaltéré. եւ լկ. l'eau rougie désaltère mieux que l'eau pure. 2. փ. —, արբուցանել. la rosée désaltère les plantes. — la terre, արբուցումն ընծայել ծարաւուտ երկրի .
Se désaltérer, դ. ծարաւահատ լ., — իր. — à une source, dans le courant d'une onde.
Désamarré, e, ած. նւ. խառնատեալ , * խառնատած . vaisseau —. հն. **Démarrer.**
Désamarrer (տէզամարէ) ն. խառնատել : [* կոյտն ատել :
Désamonceler, ն. կուտատել ,
Désamorçage, ա. խանձատումն:
Désamorcer, ն. խանձատել , * խանձն հանել . — un fusil. 2. ջրախանձատել . * ջրով չլեցունել . — un siphon, une pompe.
Désamour, ա. պր. անսէր , անսիրելութիւն . le — suit souvent de près l'amour excessif.
Désamouracher, ն. ի. յետս կանգնացուցանել ի սիրոյ՝ ի տափանաց , *սիրահարելէ դադրեցունել .
Se désamouracher, դ. յետս կալ ի սիրոյն. *սիրահարութենէ դադրիլ :
Désancher, ն. նմ. լիզուակատել , *փչօղական նուագարանի լիզուակն հանել . — un hautbois.
Désancrer, ն. նւ. խարխխ վերացուցանել՝ ի վեր առնուլ , *խարխխ վերցունել . 2. փ. քակել , բաժանել , կտրել , *տեղէ մի մէկն հանել , մէկուն մտքէն հանել . est-ce qu'on ne pourra pas le — de cette maison ? On eut beaucoup de peine à — une opinion si fortement ancrée.
Désanoblir, ն. տալ կորուսանել զազնուականութիւն . *ազնուականութենէն կրճատցունել :
Désappareillage, ա. նւ. առագաստատումն . le — d'un navire.
Désappareillé, e, անց. առագաստատեալ. bâtiment —.
Désappareiller (տէզափարէյլէ) ն. զուգատել, անզոյգ գործել . — des chevaux, des vases. հն. **Dépareiller.**
Désapparreiller, չ.նւ. առագաստատիլ , *առագաստ չպարզել . l'escadre doit — le mois prochain.
Désapparié, e, ած. անզոյգ եղեալ . pigeons désapparies. Couple —.
Désapparier (տէզափարիէ) տ. **Déparier.**
Désappétisser (տէզափէթիսէ) ն. բառնալ զախորժակն, *ախորժակն հանել . cette mauvaise cuisine me désappétisse.
Se désappétisser, դ. կորուսանել զախորժակն ; *ախորժակն կորնչուցունել :
Désapplication (սիօն) ի. չդնելն ի վերայ . 2. փ. անմտադրութիւն , անուշադրութիւն :
Désappliquer, ն. չդնել ի վերայ. 2. անմտադիր՝ անուշադիր լ.:
Désappointement, ա. դժուանք , դժկամակութիւն , դժպհութիւն , յուսապրկութիւն :
Désappointer, ն. ի. հանել՝ մերժել ի հաճարոյ զօրաց . * զօրացուցակէն հանել . — un officier. 2. փ. ի դերեւ հանել զյոյսն , յուսապրկել . cela dut bien le —. 3. վճ. — une pièce d'étoffe, հատանել զթելս որ պինդ ունին զգալսն . լգա. **Dépointer.**
Désapprendre (լծ. իրրեւ **Apprendre**) ն. մոռանալ զուսեալն , * սովրածն մոռնալ . il a désappris à lire. եւ լկ. cet enfant désapprend.
Se désapprendre, դ. ի մոռացումն անկանիլ՝ գալ , * մոռնալ . une langue étrangère se désapprend vite, si on ne continue à lire ou à parler.
Désappris, e, անց. **Désapprendre** բայի . մոռացեալ զուսեալն ,

* սրվածն մոռցած . leçon —e. Langue —e.

Désapprobateur, trice, ած. անընդունող , անհաւանող, խոտիչ , *չընդունող . langage, silence, esprit —. 2. ա. —, c'est un — des banalités.

Désapprobation, ի. չհաճութիւն, անընդունելութիւն , անհաւանութիւն, խոտումն . vive —. Paroles de —. Manifester sa —. Signes de —.

Désappropriation (սիօն) ի. քսուացուածասումն, սեպհականասումն. se résigner à la — de ses biens.

Désapproprier, ն. սոսգուածասոել , սեպհականասել. հրաժարեցուցանել յընչից .

Se désapproprier, դ. սոսգուածասիլ , սեպհականասիլ , *սոսգուածքն Քոլոլ . — de tout son bien pour payer ses créanciers.

Désapprouvé, e, ած. չհաճեալ, անընդունելի . personne —e. Action —e.

Désapprouver, ն. չհաճիլ, չհաւանիլ , անհաւանիլ , խոտել. — qc., qn. — la conduite, un discours. Elle n'approuve et ne désapprouve rien.

Se désapprouver, դ. չհաճիլ ընդանձն , խոտիլ . je l'ai fait, mais je me désapprouve moi-même.

Désapprovisionnement, ա. նպարակասումն, պաշարասորասումն:

Désapprovisionner, ն. նպարակասել , պաշարասորասել :

Désarborer, ն. կորճանել զկանգնեալն , իջուցանել , *կանգուն կեացճն վար առնուլ , իջեցունել. — un drapeau, un pavillon. 2. ն. կորճանել զկայմս՝ *կայմերն. mat désarboré.

Désarçonnement, ա. ձիրննկեցուսիւն :

Désarçonner, ն. տապալել , ձիրննկեց առնել , *ձիէն վար ձգել . son cheval l'a désarçonné. 2. փ. ափրիքան առնել , ըմբերանել , կապկել , պապանձել . — son adversaire.

Désargentage, ա. արճաճասումն : [ճաճասութիւն :

Désargentation (սիօն) ի. արճաճասումն , *արճաճն հանելն :

Désargenté, e, ած. արճաճասեալ. chandelier —. 2. փ. անարճաճ, անդրամ . se trouver —, — մնալ :

Désargenter, ն. արճաճասել , *արճաճն հանել . 2. փ. մերկացուցանել զոք յարճաճոյ , անարճաճ կացուցանել՝ Քոլոլ . les frais de noce l'ont entièrement désargenté.

Se désargenter, դ. —իլ , արճաճազերծ լ.,*արճաճն երթալ . ce chandelier, ce couvert désargente. 2. —իլ , մերկանալ յարճաճոյ , անարճաճ լ՝ մնալ . à Paris on se désargente promptement. Ce joueur est en train de —.

Désargenteur, ած. արճաճասիչ:

Désargenture, ի. ար. արճաճասումն , *արճաճն հանելն :

Désarmé, e, ած. անզէն , զէնքնկեց , զինաթափ . ennemi —. ville —e. Colère —e. Cœur —.

Désarmement, ա. զէնքնկեցութիւն , զինաթափութիւն . le — des soldats de la garnison. Ordonner le —. Procéder au —. 2. զօրաթափութիւն . le — de la réserve. Convenir au —. Stipuler le —. 3. նաւաթերումն , սարաթերկումն , սարազերծումն . մերկացուցանելն զնաւ ի կազմածոց . le — de l'escadre.

Désarmer, ն. զինաթափել , զէնքնկեց ը. toutes les puissances ont désarmé. 2. —, սարազերծել , սարազերծ ը. la flotte doit —.

Se désarmer, դ. զինաթափիլ , զինաթափ՝ զէնքնկեց ը., ցածնուլ , ամոքիլ , կակղիլ , հանդարտիլ :

Désarranger, ն. կարգաւել , խառնակել , խառնափնդորել :

Désarrimage, ա. նւ. գետեղասումն : [*գետեղումն ասրել :

Désarrimer, ն. նւ. գետեղասել ,

Désarroi (սէզառուա) ա. ք. շփոթ , խառնակութիւն , խառնափնդորութիւն . affaires, armée en —, խառնիխուռն՝ խառնափնդոր գործք՝ զօրք . nous venons de déménager, tout est chez nous dans le —, *գնակարաննիս փոխեցինք , ամէն բան խառնափնդոր՝ խառնի խուռն՝ տակնուվրայ է :

Désarrondir, ն. կլորասել , լորասել , *կլորութիւնն հանել :

Désartérialisation (սիօն) ի. բխ. անշնչերակումն . S. **Artérialisation.**

Désarticulateur, trice, գ. յօդասիչ , յօդակոտիչ , յօդալուծիչ :

Désarticulation, ի. վ. խախտումն , յօդասումն , յօդակոտութիւն , յօդալուծումն , յօդալուծութիւն . քանդումն ոսկերաց :

Désarticuler, ն. վ. յօդասել , յօդակոտել , յօդալուծել , խախտել՝ քանդել . — un os

Se désarticuler, դ. յօդասիլ , յօդալուծիլ, յօդակոտիլ : [ճասանք:

Désassaisonnement, ա. համեհամասանել , *համեհամութիւն հանել :

Désassaisonner, ն. համեհամասանել , *համեհամութիւն հանել :

Désassemblage, ա. քակումն , շարասումն . le — d'une charpente.

Désassemblement, ա. շարասանք :

Désassembler, ն. քակել , քակոտել , լուծանել , *շարասել . — un meuble, une charpente. =*Se —*, դ. —իլ : [*ծառայութենէ հանել :

Désasservir, ն. ի. ծառայասել ,

Désassiéger, ն. պաշարասել , *պաշարումն վերցունել . — une ville.

Désassimilateur, trice, ած. բխ. անիւթաշրջիչ , անիւթացուցիչ :

Désassimilation (սիօն) ի. բխ. անիւթաշրջումն , չամորումն , անիւթացումն. *երեսոյի որով կազմիչ սաթերը կենդանի էակաց՝ ժամանակէ մի յետոյ անոնցմէ կզատուին եւ դուրս կվիժին իբր կղկղանք . S. **Assimilation.**

Désassimiler, ն. բխ. անիւթաշրջել , անամոքել , անիւթացուցանել. =*Se —*, դ. —իլ , անիւթանալ :

Désassociation (սիօն) ի. բնկերասումն: [թուխնն քակել՝ ասրել.

Désassocier, ն. բնկերասել, *բնկերութենէն քաշել՝ ասրել.

Se désassocier, դ. —իլ , *բնկերութենէն բաժնուիլ :

Désassortiment, ա. պասշաճասումն, անյարմարութիւն. le — d'une marchandise.

Désassortir, ն. յանկասել , հասաքասել . — des livres, des porcelaines. *յարմարած բաներն իրարմէ զասել , հասարն ասրել :

Désassortissement, ա. անպասշաճութիւն , անյարմարութիւն :

Désassurer, ն. վասահասել . ապահովասել , *վասահութենէն՝ ապահովութենէն վերցունել . — qn. d'une chose.

Désastre, ա. աղէտք, Քշուասութիւն . un grand, un affreux —. Quel —! Eprouver, recevoir des —s. Être en —, dans le —, յաղէտս լ.

Désastreusement, մ. ագետաբար , ագետիւք , Քշուասութեամբ , *ագետալի կերպիւ . la fête a fini —.

Désastreux, euse, ած. աղէտաւոր , չարաղէտ, աղէտալի , Քշուաս., մեծեղեռն , դառնաղէտ . événement —. Mort —euse. Sa tentative eut une issue —euse. O nuit —euse!

Désattester, ն. չվկայել , *վկայութենէն ասրել :

Désattrister, ն. փարասել զսրտմտութիւն , սրախասացուցանել :

Se désattrister, դ. բ. փարասել զսրտմտութիւն իւր . սրախս առնել զանձն , սիսփիլ . donnez-lui le loisir de —. [չառաւելուլ , *չաւելցունել:

Désaugmenter, ն. չյաւելուլ ,

Désaurine, ի. տր. անոսկին . քարկաց ծծմբատոր (sulfure).

Désautoriser, ն. անօրինասել , *անօրինութիւն չտալ :

Désavancer, ն. յառաջխաղասել , *յառաջ չխաղալ՝ չերթալ :

Désavantage, ա. չաջողութիւն , անյաջողութիւն, ձախողութիւն, *անհաւասահանգամանք. le — des armes. Avoir du — au jeu. Notre vaisseau avait le — du vent. 2. վնաս , կորուսա . l'affaire a tourné à son —. ի վնաս իւր շրջեցաւ իրն . || se présenter à son —, avec —, ի վնաս իւր յանդիման լ., *անյաջող կերպով ներկայանալ . voir qn. à son —, անյաջող տեսանել զոք :

Désavantager, ն. վնասել , վնաս առնել՝ գործել . — des marchandises. 2. բաժնիհատել , *բաժնին վնասել . — un héritier.

Désavantageusement, մ. անյաջող՝ վնասակար իմն օրինակաւ , ի վնաս . parler de qn. —. Se marier —. Se faire voir —.

Désavantageux, euse, ած. անյաջող, չաջող, ձախող, վնասակար, անօգուտ, աննպաստ. clause, physionomie, situation, affaire —euse. Mariage, discours —.

Désaveu, ա. չընդունելութիւն, ժխտումն, մերժումն, ուրացումն, յետս կոչումն. il fit un — public de sa doctrine. L'éclatant — d'une telle action. Sa vie entière est un — des principes qu'on lui suppose. 2. իգ. ժխտումն, անընդունելութիւն. — d'un enfant, որդեժխտումն. — de paternité, հայրժխտումն. former une action en —, գ— իր յայտ առնել ի դատին:

Désaveuglement, ա. կուրացումն, բացումն. le — de l'esprit, մտաբացութիւն:

Désaveugler, ն. կուրացնել, *կուրութիւնն վերցնել.

Se désaveugler, դ. —իլ, դարձիլ ի կուրութենէ. *կուրութիւնն առնել. աչքն՝ միաբն բանալ:

Désavouable, ած. մերժելի. action —.

Désavouer, ն. չընդունել, մերժել, ժխտել, ուրանալ. je ne désavoue pas que je l'aie dit. — hardiment les choses les plus évidentes. — sa signature. 2. մերժել, չընդունել. — une opinion. — qn. pour son parent. Des principes que la morale désavoue. 3. յայտ առնել, չլինել կցորդ բանից եւ գործոց ուրուք. — un mandataire, un agent, un ambassadeur.

Désazotation, ի. ոգ. ազոտաժումն. S. **Azote.**

Désazoter, ն. ոգ. ազոտաժանել. առ կորուսանել զազոտան գազն:

Descellé, e, ած. կնքաբաց, կրնքատ, *կնիքն բացուած. paquet, lettre —e.

Descellement (տեսէլման) ա. կնքաբացումն, կնքատումն:

Desceller, ն. կնքաբանալ, կրնքատել, մաճուցատել, քակել, *կրնիքն բանալ, կապարով մաճուցածն հանել՝ քակել. — des gonds. Il faut — ces barreaux.

Se desceller, դ. մաճուցատիլ, քակիլ. une pierre qui se descelle.

Descendance, ի. պայազատութիւն, սերումն. glorieuse —. Prouver, établir sa —. 2. սերունդք, պայազատք, զաւակք. la — de Hugues Capet.

Descendant, e, ած. իջանող, վայրաթեր, վայրածիգ, * իջնող, վար իջնող. 2. la marée —e. S. **Marée.** 3. իջանող, վայրէջ, իջուն, *իջնող, գետէն վար իջնող. bateaux —s, — նաւակք. S. **Montant.** || եռ. trains —s, վայրէջ կառախումբ. հդ. trains montants. 4. զ. la garde —e, պահակ, պահակափոխ «նէօպէնինի պրագան գուլուգ ասքերի». հդ. la garde montante. 5. իջեալ, սերեալ. ligne —e. հդ. ligne ascendante. 6. եժ. վայրէջ, * վերէն վար՝ բարձրէն ցածն իջնող. gamme —e, — ձայնաստիճան. 7. Ե. վայրէջ. progression —e, — յառաջատուութիւն, որոյ անդամքն երթան եւ նուազին. 8. աս. վայրաբեր. nœud —, վայրաթանգոյց, — հանգոյց. 9. գ. սերունդ, ծնունդ, զաւակ. une —e de ces lignes. || —s, ա. յ. սերունդք, որդիք, զաւակք. nos —s.

Descenderie (տեսանտրի) ի. հբ. սաորիչութիւն, սաորիչանք, իջարան (յանժնաֆանս):

Descendre, չ. իջանել, էջս առնել, սաորիչանել, վայրաբերիլ. — de la montagne. — du vin dans la cave, նկուղել գինի. — dans un puits. 2. իջանել, գալ. toute sagesse descend d'en haut. La corruption ne tarda pas à — des hautes classes parmi le peuple. || — du trône, իջանել յաթոռոյ՝ ի գահոյից. հրաժարիլ ի թագաւորութենէ. եւս՝ գահընկէց լ. || — au tombeau, dans la tombe, au cercueil, իջանել ի գերեզման, ի հող մահու, մեռանել. || — en soi-même, dans sa conscience, քննել զանձն՝ ըստ խիղճ իր, *իր խիղճն իջնալ. || եւ. — à terre, ի ցամաք իջանել՝ ելանել, *ցամաք իջնալ. 3. իջանել, յերկիր իջանել (ի ծով, ի կառաց, եւս ի նաւակէ). — au pont, à l'Eglise. 4. իջանել, իջեւանել, իջեւանիլ, ագանել. il descend toujours au même endroit. — à un hôtel, իջանել յօթեւան ուրեք. — chez moi, իջեւանել՝ ագանել առ իս. — chez un ami. 5. դտ. կոխել. la justice a descendu chez lui, sur les lieux. 6. իջանել, ի վայր իջանել, ցածնալ. le baromètre, la marée descend. Le ballon descendit rapidement. Le thermomètre a descendu de quatre degrés depuis hier. 7. իջանել, կախիլ. les cheveux lui descendent jusqu'à la ceinture. 8. իջանել, զառիվայր իջանել. ce sentier descend vers le village. La route descend beaucoup en cet endroit. 9. իջանել, զիջանել, խոնարհիլ. un grand roi descend-il jusqu'à cet artifice? 10. եժ. իջանել, ցածնալ. — d'un ton, d'une quinte. La voix ne peut — plus bas. 11. իջանել, սերիլ, ծագիլ, զծագումն առնուլ. il croit être descendu d'Hercule. — d'une race royale. 12. faire —, իջուցանել, *իջեցունել:

Descendre, ն. իջուցանել, ի վայր իջուցանել, ցածուցանել. — un tableau. 2. իջանել, ի վայր իջանել. — un escalier, une montagne. 3. իջանել, մերձենալ ի բերան՝ ի խառնուրդս. — un fleuve, une rivière. 4. իջուցանել, հանել ի ցամաք. — un passager. 5. եժ. իջուցանել, ցածուցանել. — un instrument de quelques tons. || — la gamme, ելանել ընդ աստիճան ձայնից ի սրոյ մինչեւ ի ստուարն. S. **Garde.**

Descendu, e, անց. **Descendre** բայի. իջեալ, *իջած:

Descenseur, ա. իջեակ, իջեցուցիչ (գործի):

Descension, ի. աս. սաորիչ, սաորիչանք, վայրէջք:

Descensionnel, elle, ած. վրդ.

Descente, ի. էջք, իջուն, վայրէջք [վայրէջ:

Descendeur, ա. իջեակ, իջեցուցիչ (գործի):

Descension, ի. աս. սաորիչ, սաորիչանք, վայրէջք:

Descensionnel, elle, ած. վրդ.

Descente, ի. էջք, իջուն, վայրէջք, ելք. la — de Jésus-Christ aux enfers. La — dans un puits, d'un aérostat. || — d'une pièce de vin dans la cave, նկուղուն. || La — de croix, էջք ի խաչէ. || à la —, յէջս, յիջանելն. recevoir qn. à la — de la voiture, de l'escalier, du bateau. || — de lit, առապատ, պատուակ, նաճա (դնելի առաջի անկողնոց). 2. վայրէջ, զառիվայր, զառէջ, սաորիչ, զառիթաք. — d'une montagne, d'une colline, d'un escalier. la — est rude. 3. ճ. ջրոդան, վազ. 4. կոխ, արշաւանք. la — des Maures en Espagne. La — en Angleterre. 5. դտ. կոխ «պատգրն». — de justice, կոխ արդարութեան. faire une —, կոխել. faire une — chez qn., կոխել զտուն ումեք. 6. ռ. S. **Hernie.** 7. բժ. էջք, իջուածն. — de matrice, արգանդէջ. — de boyaux, փոշտանկութիւն. S. **Abaissement.** 8. իջուցումն. — de mer d'un navire, — ի ծով նաւի, ծովէջ:

Descloizite, ի. հբ. տեսկլուազպատար. բրածոյ ինչ:

Descripteur, ա. նկարագիր, նկարագրիչ:

Descriptif, ive, ած. գծագրական, նկարական, նկարագրական. style —. Anatomie, géométrie —ive.

Description (սիօն) ի. նկարագիր, նկարագրութիւն. belle —. — pompeuse, naturelle. La — de la France. Faire la — de, առնել զ— իրիք, նկարագրել. la — d'une maison, d'une plante, d'un animal. Exceller dans la —. Multiplier les —s. 2. արձանագիր, ցուցակ. — des meubles.

Déséchouage, ա. խրատումն:

Déséchouer, ն. խրատել, * խրատած նաւն հանել. — un bâtiment.

Se déséchouer, դ. —իլ, *խրատած նաւն ջրին վեր հանել:

Déséclusement, ա. ար. օդահանումն. *գոց օդի մէջ աշխատողն ազատ օդի հանելն:

Désélectriseur, ա. ար. աննէլեկտրացուցիչ (գործի):

Désemballage (սէզանպալաժ) ա. ծրարատումն, բացումն. le — des marchandises.

Désemballé, e, անց. ծրարատեալ, բեռնաբաց. marchandise —e.

Désemballer (սէզանպալէ) ն. ծրարատել; բանալ զբեռինս, *սպրանքի հակերն բանալ. — des marchandises.

Désembargo, ա. նաւարգելակ. բարձումն արգելման ելանելոյ նաւուց ի նաւահանգստէ. donner, publier le —.

Désembarquement, ա. նաւահանումն. *նաւէ հանելն. le — des marchandises, des troupes.

Désembarquer, ն. նաւահանել, *նաւէ հանել, ցամաք հանել. — des troupes, des marchandises.

Se désembarquer, դ. ելանել ի ցամաք, *նաւէ ելնել:

Désembarrasser, S. **Débarrasser.**

Désembelli, e, անց. գեղատեսիլ, տգեղացեալ. visage —. Jeune femme —e.

Désembellir, ն. գեղատել, տգեղացուցանել, *գեղեցկութիւնն վերցուցանել. la parure mal choisie désembellit la femme la plus gracieuse. L'hiver désembellit les jardins.

Désembellir, չ. եւ *Se* —, դ. գեղատիլ, տգեղանալ, *գեղեցկութիւնն կորսնցուցանել:

Désembellissement (տէզանպէլիսման) ա. գեղատումն, տգեղացումն: [կոտոր առնել:

Désemboîter, ն, քակել, յօդաքակել.

Désembouger, ն. մլգ. գզորատել, *հանել մարդին գզորն (hurasse).

Désembourber, ն. տղմատել, տղմահանել, *տղմէն դուրս հանել. — une charrette, une voiture.

Se désembourber, դ. տղմատիլ, տղմահանիլ, *տիղմէն հանուիլ. la troupe se désembourbe à grand' peine. S. **Débourber.**

Désembraser, ն. կիզատել, *կիզումն դադրեցուցանել.

Désembrayage (տէզանպրէյաժ) ա. ար. ագուցատումն:

Désembrayer (տէզանպրէյէ) ա. ար. ագուցատել, *շարժիչ մեքենային ուրիշ մեքենայի մի ագուցանել:

Désemmancher, ն. մեղեխատել, *մեղեխն հանել.

Se désemmancher, դ. —իլ, *մեղեխն ելլել. la pioche s'est désemmanchée.

Désemparer, չ. Ցոլոլ, երթալ, մեկնիլ. à l'arrivée des ennemis, tous les habitants désemparèrent. Je n'ai point désemparé de la ville. Sans —, առանց Ցոլոյ գտնելի. եւ փ. առանց Ցոլոյ՝ ընդհատելոյ, անընդհատ. l'assemblée décida qu'elle statuerait sans —.

Désemparer, ն. —. — la ville, le camp. 2. նաւ. — un vaisseau, կայմահատոր առնել, անգործածելի առնել զնաւն. nous avons désemparé le vaisseau ennemi. Ce vaisseau fut désemparé à coups de canon.

Désempenné, e (տէզանփէննէ) ած. ֆ. փետրաթափ. 2. փ. il va comme un trait —, իբրեւ զ— նետ ընթանայ. խոտոր, ոչ ուղիղ ընթանալ, *շիտակ չքալել:

Désempeser (je désempèse; je désempéserai) ն. շոհատել. *պատատի շոհին (գօլա) հանել. — un col, une manchette. =*Se* —, դ. շոհատիլ, *շոհին իջնել:

Désemplir, ն. սակաւ մնչ դադարկացուցանել, *քիչ մի պարպել. — une malle.

Désemplir, չ. եւ *Se* —, դ. դադարկանալ, *պարպուիլ. sa maison ne se désemplit pas. — ses poches. Une maison qui ne désemplit point de monde.

Désemplotoir, ա. բզ. քարշոց. *որսահատուց բերնէն մխոն քաշելու երկաթ:

Désemplumer, ն. փետրատել, *փետուրներն հանել:

Désempointer, ն. ար. գնդիկահանել: [նատումն:

Désempoisonnement, ա. Ցուն-

Désempoisonner (տէզանփուատոնէ) ն. Ցունատել, *Ցոյնն հանել:

Désempoissonner (տէզանփուասոնէ) ն. ձկատել, *ձուկ հանել:

Désemprisonner, ն. բանտատել, *բանտէ հանել:

Désénamouré, e, (տէզանամուրէ) ած. անսէր, անտարփ:

Désénamourer (տէզանամուրէ) ն. սիրատել. *սէրն մոռցունել տալ. — զո. Les mauvais procédés de cette femme le désénamourèrent.

Se désénamourer, դ. սիրատիլ, *սէրն կորսնցունել:

Désencapuchonner (տէզանքափիշոնէ) ն. վեղարատել, *վեղարն հանել:

Désencarter, ն. ար. քարտատատել. *քարտատածն հանել:

Désencastage, ա. խցգ. դադաատումն:

Désencaster, ն. խցգ. դադաատել, *դադաէն (étui) հանել:

Désenchaîner, ն. շղթայատել, *շղթայն հանել, շղթայէն արձակել.

Se désenchaîner, դ. շղթայազերծել, *շղթայքն՝ շղթայէ հանել:

Désenchanté, e, ած. հմայաթափ, հիասթափ. esprit, cœur —. Être —, հմայաթափիլ, հիասթափիլ:

Désenchantement, ա. հմայաթափումն, հմայաթափութիւն, հիասթափումն. թարձումն՝ կորուստ բերկրանաց. — complet. Triste —. C'était un —. Faire tomber dans le —. La possession amène le —.

Désenchanter, ն. հմայաթափել, հիասթափել, զգաստացուցանել, *հմայքն՝ սթափումն հանել. — son cœur des voluptés du monde. On aura bien de la peine à — ce jeune homme. — qn. d'une femme. — la vie.

Se désenchanter, դ. հմայաթափիլ, հիասթափիլ. կորուսանել զմայլումն. il se désenchanta en présence de la réalité.

Désenchanteur, eresse, գ. հմայաթափիչ, հիասթափիչ. langage —. Les yeux —s de la réalité. C'est un — ce sceptique.

Désenchâsser, ն. տփատել, *սրբոյն նշխարքն իւր տփէն հանել. — une relique. 2. ակգ. ճանակատել, *ճանակէն հանել. — un rubis.

Désenclaver, ն. միջերկրատել, *երկրին մէջ չմտնել:

Désenclouage, ա. բեւեռատումն:

Désenclouer, ն. բեւեռատել, *բեւեռն՝ գամն հանել. — un cheval, — qqn, *ձիոյն ոտքէն հանել զինքն կաղացուցանող բեւեռն. || — un canon, — զիրեան, *հանել Ցնդանօթին բերանն գացող բեւեռն:

Désencollage, ա. ար. սոսնձատումն, *սոսինձ հանելն:

Désencombrement, ա. արգելատումն, *արգելք հանելն:

Désencombrer, ն. արգելատել, յօրդել, *արգելքն հանել, բանալ. — la voie publique.

Désencroûtement, ա. կեղեւատումն:

Désencroûter, ն. կեղեւատել, *կեղեւն հանել. = *Se* —, դ. կեղեւատիլ, *կեղեւն հանուիլ:

Désendetter (Se, սը տէզանտէթէ) ն. պարտատիլ, *պարտքն վճարել:

Désendormir, ն. ննջատել, *չքնացուցանել. = *Se* —, դ. ննջատիլ, չքնանալ: [հանել:

Désenduire, ն. ճեփատել, *ճեփն

Désenfiler, ն. դերձանատել, շարատել, *դերձանն քակել, շարքն ուրել. — des perles, les grains d'un chapelet.

Se désenfiler, դ. դերձանատիլ, շարատիլ. ces perles se sont désenfilées. Mon aiguille s'est désenfilée, ասղանին իմ եւ յատղանն, *դերձանս ասեղէն ելաւ:

Désenflammer (տէզանֆլամէ) ն. բոցատել, չորբորքել, *բոցն մարել. rideaux désenflammés. Maison désenflammée, բոցատ՝ բոցաշէջ տուն.

Se désenflammer, դ. բոցատիլ, չորբորքիլ, *բոցն մարիլ:

Désenflement, ա. այտումնատումն:

Désenfler (տէզանֆլէ) ն. այտումնատել, *այտումն՝ ուռեցքն իջեցունել. — un ballon.

Désenfler, չ. եւ *Se* —, դ. այտումնատիլ, *ուռեցքն իջնալ. son bras commence à —. Ma joue se désenfle.

Désenflure, ի. այտումնատումն, *ուռեցքին իջնալն. la — soulage.

Désenfouir, ն. Ցաղատել, *Ցաղածն հանել: [*փուէն հանել:

Désenfourner, ն. փուատել,

Désenfumer, ն. ծխատել, *ծուխըն փախատել. — une chambre. 2. փ. ծխատել, *ծխէն սեւցած գոյնն մաքրել. — un tableau.

Désengagement, ա. խոստումնատումն:

Désengager, ն. խոստումնատել, *խոստումն եւս կոչել.

Se désengager, դ. խոստումնատիլ, *խոստումն եւս առնուլ. désengagez-vous. 2. փ. քեցիլ, *կորսիլ, զատուիլ:

Désengourdir, ն. ընդարմատել, Ցմրսատել, *չընդարմացունել, չՑմրսել:

Désengrènement, ա. ար. խառնամանատումն:

Désengrener (je désengrène; je désengrénerai) ն. խառնամանատել, *մեքենայի մի իրարու մէջ մտած ակռաներն արձակել.

Se désengrener, դ. խառնամանատիլ, *ազատիլ իրարու մէջ մտած ակռայից: [մանատիչ:

Désengreneur, ա. մք. խառնա-

Désenivrement, ա. գինեՑատումն, գինեՑատութիւն. 2. փ. բաՑատումն:

Désenivrer, ն. գինեՑատել, գինեսՑատել, Ցատել զգինի, սՑատել ի գինւոյ. le sommeil l'a désenivré.

Désenivrer, չ., *Se désenivrer,* դ. գինեՑատիլ, գինեսՑատիլ, սՑա-

փիլ ի գինոյ, *գինին կտրիլ. dormir pour —. Il est allé dormir pour —. cet homme ne désenivre pas, 2. փ. սթափիլ. — d'une vanité.

Désenlacement, ա. կապատումն:

Désenlacer, ն. կապատել, * կապկէն աթծակել:

Désenlaidir, ն. տգեղատել, *տգեղութիւնն տանել:

Désenlaidir, չ. եւ *Se* —, դ. տգեղանալ, *տգեղութիւնն երթալ: [գեալ:

Désennobli, e, անց. անազնուա-

Désennoblir, ն. անազնուացուցանել, *ազնուականութիւնն հանել:

Désennui (տէզաննի) ա. ձանձրութատումն. փարատումն ձանձրութեան:

Désennuyer (տէզաննիւյէ) ն. ձանձրութատել. փարատել զձանձրոյթ, զբօսուցանել, զուարճացուցանել. — qn. եւ կ. la lecture désennuie.

Se désennuyer, դ. ձանձրութատիլ, փարատել զձանձրութիւն իւր, զբօսնուլ, զուարճանալ. jouons pour nous désennuyer.

Désenorgueillir (տէզանօրկէօյիր) ն. հպարտատել, ցածուցանել զհպարտութիւն, *հպարտութիւնն կոտրել: [ա. անուարձակումն:

Désenrayement (տէզանրէյման)

Désenrayer (տէզանրէյէ) ն. անուարձակել. հանել զարգելակն յանուոյ.

Se désenrayer, դ. անուարձակիլ. * արգելակն անուէն հանուիլ. la roue se désenraye.

Désenrhumer (տէզանրիւմէ) ն. հարբխատել, *հարբուխն անցուցանել. le beau temps m'a désenrhumé.

Se désenrhumer, դ, հարբխատիլ, *իւր հարբուխն անցուցանել. il est désenrhumé. Tenez-vous chaudement pour vous désenrhumer.

Désenrôlement, ա. գինապնակումն. արձակումն ի գինուորութենէ:

Désenrôler, ն. գինապնակել. արձակել ի գինուորութենէ՝ ի գինուորագրութենէ: [տումն:

Désenrouement, ա. կերկերա-

Désenrouer, ն. կերկերատել. * դեղորդի կերկերումն բժշկել. le sirop de mûres l'a désenroué.

Se désenrouer, դ. կերկերատիլ. il se désenroua en buvant quelque chose de chaud.

Désensabler, ն. աւազատել, *աւազի մէջ խրածն հանել. — une barque.

Désenseigner, ն. մոռացուցանել զուսեալն, *սորվածն մոռցունել:

Désensellé, e, անց. համեստընկէց:

Désenseller, ն. համեստընկէց առնել, * համեստն վար նետել. — un chevalier.

Désensevelir, ն. պատանատել, * մեռելոյն պատանքն հանել. on a désenseveli ce corps pour le faire visiter. 2. Յաղատել, դամբանատել, * Յաղուածն գերեզմանէն հանել. un mort, un cadavre désensevelé.

Désensevelissement, ա. Յաղատումն, դամբանատումն, *գերեզմանէ հանումն. le — d'un cadavre.

Désensorceler (je désensorcelle; je désensorcellerai) ն. հմայատել, դիւՅատել, կախարդատել, * հմայքն՝ կախարդութենն ազատել. une jeune femme désensorcelée. 2. փ. — qn. d'une passion. = *Se* —, դ. —իլ, — զանձն:

Désensorcellement, ա. հմայատումն, դիւՅատումն, կախարդատումն. ազատումն ի կախարդանաց: [տումն:

Désentassement, ա. դիզատ-

Désentasser, ն. դիզատել, *դիզածն գրուել:

Désenterrer (տէզանԹէռէ) ն. հողատել, *հողէ հանել. — un corps, un trésor. [տումն:

Désentêtement, ա. յամառատ-

Désentêter, ն. յամառատել. * յամառութիւնն անցունել, ետ կեցունել. — qn. d'une femme. On ne peut se — de cette opinion. 2. բժ. գլխացաւատել, * գլխացաւն անցունել. le grand air m'a désentêté.

Désenthousiasmer, ն. խանդատել, խանդավառատել, * խանդն՝ խանդավառութիւնն հանել. cette déception l'a désenthousiasmé.

Se désenthousiasmer, դ. խանդատիլ, խանդավառատիլ. les méridionaux s'enthousiasment et se désenthousiasment vite.

Désentoilage, ա. կտաւատումն:

Désentoiler, ն. կտաւատել. *աղօրիաց Ներքի կտաւն հանել:

Désentortiller, ն. գալարատել. պարզել՝ բանալ զգալարեալն:

Désenvenimer, ն. ՈւռնաՅափել, ՈւռնաՅափ առնել, * Ուռնէն ազատել. 2. փ. —. — le langage, les esprits, la critique. = *Se* —, դ. ՈւռնաՅափ լ.:

Désenverguer (je désenvergue, nous désenverguons; je désenverguais, nous désenverguions) ն. եւ. առագաստակալատել, *առագաստակալն հանել. — un bâtiment.

Déséperonner (տէզէփէրոնէ) ն. խնճատատել. * խնճոն հանել:

Déséquilibre, ա. խելայեղուԹ:

Déséquilibré, e, ած. անհաւասարակշիռ, արտախելք, խելայեղ, խելաշուրջ:

Déséquiper, ն. եւ. կազմաճատել, *նաւու կազմածն հանել. — un vaisseau.

Désergoter, ն. անք. բետատել. հանել գբետս աքաղաղի, ձիոյ. — un cheval, un coq.

Désert, e, ած. անապատ, ամայի, անմարդի, անբնակ, մարդաՅափ, անզէն, աւերակ. être, devenir —, աւերակ՝ անմարդի լ., դառնալ յանապատ. campagne, île, ville, rue —e. Lieu, pays —. || ա. անապատ, ամայ, անշէն. un immense —. 2. փ. ամայութիւն. depuis votre départ, Paris est un — pour moi. ||Faire un — de sa maison, յ— դարձուցանել զտուն իւր, չընդունել զոք. || ը. parler, prêcher dans le —, յանապատի խօսել՝ քարոզել, չլինել լսելի:

Désertable, ած. անապատավայել, ամայավայել:

Déserter, ն. անապատացուցանել, ամայացուցանել, Յողոպ՝ լքանել զտեղին, փախստեայ գնալ. — la province, son poste, la maison paternelle. 2. զ. Յողոպ լքանել, դասալիք՝ նիզակընկէց լ., վարատիլ, հաւատաճիլ. — l'armée, le drapeau, le service, եւ կ. դասալիք լ. il a déserté. 3. փ. Յողոպ, լքանել, օձտել. — la bonne cause. — son parti, կողաքակ լ.:

Déserter, չ. ի բաց՝ փախստեայ գնալ, փախչիլ. le bruit des voisins m'a fait — de ma chambre. եւ կ. tout, jusqu'à la servante est prêt à —. 2. զ. դասալիք՝ նիզակընկէց լ., վարատիլ, հաւատաճիլ. — devant l'ennemi. ||— à l'intérieur, Յողոպ, լքանել զգունդն՝ զդրօշն, բայց ոչ զերկիրն. ||— à l'ennemi, անցանել ի Յշնամին:

Déserteur, ա. դասալիք, կապարՅադարձոյց, նիզակընկէց, զինընկէց. arrêter, punir un —. 2. փ. — du bon droit, de la bonne cause. Infâme — de nos autels. || ը. je vous ramène notre —, ածեմ ձեզ զթարեկամն որ եյիք Ներող զմեզ. vous êtes un —.

Déserticole, ած. բ. անապատակեաց, անապատասէր:

Désertion (սիօն) ի. Յողոմն, լքումն. — d'un parti. 2. զ. դասալքութիւն, հաւատաճուԹիւն. — à l'ennemi. || փ. —. nous ne vous pardonnerons pas votre —.

Désespérade, ի. հ. յուսահատութիւն.

A la —, մ. անյոյս, յուսահատելին. il s'en va à la —. Se battre à la —.

Désespéramment, մ. յուսահատաբար, յուսահատօրէն, անյոյս:

Désespérance, ի. հ. յուսահատութիւն, անյուսուԹիւն. dans cet état de —.

Désespérant, e, ած. անյոյս, յուսակորոյս, յուսահատիչ, յուսաբեկիչ. nouvelle, pensée —e. C'est —.

Désespéré, e, ած. անյոյս, անյուսալի, յուսակորոյս, յուսահատ, յուսակտուր, յուսաբեկ, յուսաՅափ. être —, անյոյս՝ յուսահատ լ. un homme —. Une mère, une femme —e. Une guérison —e. Malade —, անյոյս՝ անբուժելի հիւանդ. être — des médecins, անյոյս լ. ի բժշկաց. 2. յուսահատեցուցիչ, անուղղայ, անխրատ, * յուսահատցնող. un jeune homme —. Un joueur —. 3. զոգի ի բռին՝ ի բաց եդեալ, մոլեգին. || կատաղի. agir, se battre en —, յուսահատաբար՝ կատաղաբար գործել, մարտնչել. crier, courir, etc. comme un —, յուսահատաբար, ամենայն ուժով աղաղակել, բնՅանալ՝ վազել, ելն:

Désespérément, մ. յուսահատաբար. ils se regardèrent —. 2. անհնարին, սաստիկ. — amoureux.

Désespérer, չ. անյոյս՝ յուսահատ լ., անկանիլ՝ հատանիլ ի յուսոյ, հատանել զյոյս իւր, յուսահատիլ.

— du succès de ses efforts, d'une affaire. Ne désespérons de rien. Il désespéra, հատաւ յոյս նոքա, *յոյսն կտրեցաւ.. || — de qn., անյոյս լ. յուղումներէ ուրուք. — d'un jeune homme. || — de qn., անյոյս լ. ի յաջողելոյ ուրուք. || — d'un malade, անյոյս լ. յապաքինելոյ հիւանդին:

Désespérer, ն. անյուսել, անյոյս յուսահատ առնել, յուսահատել, յանյուսի արկանել՝ կոտծանել. désarmer les vaincus sans les —. Cet enfant me désespère, մանուկն յուսահատ առնէ զիս՝ չառնէ ինչ յառաջադիմութիւն.

Se désespérer, դ. անյոյս՝ յուսահատ՝ յուսաթեկ լ., յանյուսութիւն կոտծանիլ, յուսահատիլ, վշտանալ. — de la mort de qn.

Désespoir, ա. անյուսութիւն, յուսահատութիւն, յուսաթեկումն, յուսաթեկութիւն. profond, dernier —. Affreux —. — amer. Tomber dans le —, յանյուսութիւն անկանիլ, *յուսահատութեան մէջ իյնալ. s'abandonner au —, յանյուսութիւն կոտծանիլ, *յուսահատութեան ելնել. plonger, se plonger dans le —, յանյուսութիւն ընկղմել՝ ընկղմիլ, *յուսահատութեան մէջ ընկղմել՝ ընկղմիլ. mettre, réduire au —, անյոյս առնել, յանյուսութիւն կոտծանել, *յուսահատութեան մէջ ձգել. || en — de cause, առ յուսահատութեան, զոգի ի բուն կալեալ, *անյոյս կերպով, ճարն հատնելով. faire une chose en — de cause. 2. անյուսութիւն, յուսահատութիւն, յուսաթեկութիւն. ce tableau est le — des peintres. ||Faire le — de, յանյուսութիւն՝ ի վիշտս արկանել. ce mauvais sujet fait le — de ses parents. || Prendre conseil de son —, ne prendre conseil que de son —, ի ծայրայեղ խոտորմունս զառաջանիլ առ անյուսութեան. || être au —, անյոյս՝ յուսահատ լ. եւս դժկամակ լ. je suis au — de ne pouvoir, վիշտ մեծ է ինձ զի չկարեմ: [յարգել:

Désestimer, ն. յարգատել, չը-

Désétamage, ա. ար. անագատումն, անագատանք, *անագն հատնելն: [նագն հանել:

Désétamer, ն. անագատել. *ա-

Désexcommunier, ն. բանադրատել, *բանադրանքն հանել:

Désexué, e, ած. անսեռացեալ, սեռազուրկ. être —, — լ.:

Déshabilitation (սիօն) ի. իգ. անձեռներիցութիւն, անկարողութիւն:

Déshabilité, e, ած. կգ. անձեռնեից, անկարող:

Déshabiliter (տէզապիլիթէ) ն. իգ. անձեռնեից՝ անկարող առնել:

Déshabillé, e (տէզապիլէ) ած. մերկացեալ ի հանդերձից, անհանդերձ, անզգեստ, հոլանի, *հանուած. se tenir —. 2. անազգեստ, *առանց հագուստ (կանանց). — du matin. Elle était avec un — couleur de rose. Dans un élégant —. || փ. se montrer, paraître en —, անհանդերձ՝ անպատրուակ՝ անպաճոյճ յուցանել՝ հոլանել զանձն:

Déshabiller (տէզապիլէ) ն. մերկացանել ի հանդերձից, անհանդերձ առնել, հոլանել, հոլանի առնել, *զգեստն հանել, հանուեցուցանել. — un enfant.

Se déshabiller, դ. մերկանալ զհանդերձան, անհանդերձ լ., հոլանիլ, հոլանի լ., *հանուիլ. 2. փոխել զհանդերձան, հանդերձափոխ՝ զգեստափոխ լ., *փոխուիլ, հագուստն փոխել, հանուիլ:

Déshabilleur (տէզապիլէօր) ա. հանդերձամերկիչ, *հանուեցուցող:

Déshabité, e (տէզապիթէ) ած. անբնակ, անմարդաբնակ. մարդաթափ ի բնակչաց. ville, maison —e. Palais —.

Déshabiter (տէզապիթէ) ն. չբնակիլ. — une maison.

Déshabitude (տէզապիթիւտ) ի. անսովորութիւն. la — du vice.

Déshabitué, e, ած. անսովոր, անվարժ. estomac — du vin.

Déshabituer (տէզապիթիւէ) ն. սովորատել, չվարժել, *չվարժեցուցանել, սովորութիւնն կտրել. — de qc.

Se déshabituer, դ. սովորատիլ, չվարժիլ, *սովորութիւնն Թողուլ. je me suis déshabitué du tabac.

Désharmonie (տէզար) ի. անդաշնակութիւն:

Désharmonique (տէզար) ած. անդաշնակային, անդաշնակաւոր:

Désharmonisation (տէզարմոնիզասիօն) ի. անդաշնակումն:

Deshayesia (տէհէզիա) ի. փՁ. տէհէզեան. փափկամորթ փորոտն:

Désherber (տէզէրպէ) ն. խոտատել, *գէշ խոտերն հանել:

Déshérence (տէզերանս) ի. իգ. անժառանգորդութիւն. ce bien est tombé en —.

Déshérité,e (տէզէրիթէ) ած. եւ գ. անժառանգ, ժառանգազուրկ. un fils —. 2. ա. անժառանգ. les —s. — de la nature, — ի բնութենէ:

Déshéritement (տէզէրիթըման) ա. անժառանգումն:

Déshériter (տէզէրիթէ) ն. անժառանգել, ժառանգազուրկ առնել, հատանել՝ մերժել ի ժառանգութենէ. — ses enfants. 2. ի. անժառանգել, զրկել, Ձափուր կացուցանել. la nature a déshérité ce pays.

Désheurer (տէզէօրէ) ն. ժամատել. այլայլել զժամ՝ սովորական ըստ բաղմանց. cette visite me désheure.

Déshonnête (տէզոնէԹ) ած. անպարկեշտ, անհամեստ, լկտի. pensées, paroles, actions, manières —s.

Déshonnêtement (տէզոնէԹըման) մ. անպարկեշտօ, անպարկեշտաբար, լկտաբար. parler —. Agir —.

Déshonnêteté (տէզոնէԹըթէ) ի. անպարկեշտութիւն, անհամեստութիւն, լկտութիւն, լպրշութիւն, լկտանք, լպրշանք:

Déshonneur (տէզոնէօր) ա. անպատուութիւն, անարգութիւն, անարգանք, խայտառակութիւն, կորանք, անշքութիւն, *խաղտութիւն. mortel —. Faire —, du — à sa famille. Tenir à —, — համարել. Être un —. Tomber dans le —. || Ne pas faire —, չառնել —. Cet élève ne fera pas — à son maître. Ce jardin ne fait pas — à son jardinier.

Déshonorable (տէզոնօրա'պլ) ա. անպատիւ, անյարգ, անարգ. action —, Fonctions —s.

Déshonorablement (տէզոնօրապլըման) մ. անպատուաբար, խայտառակաբար. agir, se conduire —.

Déshonorant (տէզոնորան) ած. անպատուիչ, անպատիւ, անպատուաբեր, անարգիչ, անվնծաբ, անարգու, խայտառակիչ, անպատուող. ouvrage, langage. Action —e.

Déshonoré, e (տէզոնորէ) ած. անպատիւ, անշուք, անփառունակ, անարգ, խայտառակ. un homme —. Une femme —e. Un nom —.

Déshonorer (տէզոնորէ) ն. անպատուել, անարգել, խայտառակել, առակել, անպատիւ կացուցանել. cette action vous déshonore. — sa famille. || — une femme, une fille, խաղտառանել, պղծել, բռնազբօսել զկին՝ զկոյս, լկել. 2. անշքացուցանել, խրխնացուցանել. quelle affreuse pâleur déshonore sa face.

Se déshonorer, դ. —իլ, անպատիւ լ., անպատիւ զանձն առնել՝ կացուցանել, անշքանալ, *ինքնիւրն չպատուել. on se déshonore à force de vouloir être honoré.

Déshuiler (տէզիւիլէ) ն. իւղատել, *իւղն հանել:

Déshumaniser (տէզիւ) ն. մարդատել, շրջել զմարդկային բնութիւն, մարդատեաց՝ վայրենի առնել. un cœur déshumanisé.

Se déshumaniser, դ. մարդատիլ, կորուսանել զմարդկային զգացմունս, մարդատեաց՝ վայրենի լ.:

Déshydratation (տէզիտրաԹասիօն) ի. քգ. ջրաւութիւն, ջրաբաժումն: [ջրատել, ջրաբաւնել:

Déshydrater (տէզիտրաԹէ) ն.

Déshydrogénation (տէզիտրոժէնասիօն) ի. քգ. անջրածնութիւն:

Déshydrogéné, e (տէզի) ած. անջրածին:

Déshydrogéner (տէզի) (je déshydrogène; je déshydrogénerai) ն. ազ. անջրածնել, *ջրածինն հանել. = Se —, դ. անջրածին լ.:

Déshypothéquer (ՁէգԷ) ն. գրաւահանել, գրաւաՁափ առնել, *գրաւականն հանել:

Desiderata, ա. յ. ըղձանք, ըղձականք, փափաքելիք. Bacon a signalé le premier les — de la science humaine. S. **Desideratum.** [կան:

Désidératif, ive, ած. ք. ըղձա-

Desideratum (Ձօմ) ա. իղձ, ըղձական. il y a là un — regrettable.

Désignateur (տէզինեաԹէօր) ա. նշանակող, ցուցանող:

Désignatif, ive (տէզինեաԹիֆ, իվ) ած. նշանակիչ, ցուցիչ:

Désignation (տէզինեասիօն) ի. նշանակութիւն, նշանակ, ծանօԹք, նկարագիր. — d'un lieu, d'un individu. — précise. 2. անուանումն, ընտրութիւն. il a fait la — de son successeur,

Désigné, e, ած. նշանակեալ, սահմանեալ, կարգեալ. l'heure —e pour le rendez-vous, — ժամն, ժամադրութիւն. l'individu est parfaitement —. Les lieux sont bien —s.

Désigner, ն. նշանակել, ցուցանել. — la personne, les lieux. || — le temps et le lieu, ժամադիր լ. 2. ցուցանել, սահմանել, կարգել. — son successeur. — qn. pour son successeur, pour son exécuteur testamentaire. — pour une place, pour un emploi. La fraîcheur du teint désigne la santé. 3. նշաւակ առնել՝ կացուցանել. — qn. à la haine publique.

Se désigner, դ. զանձն նշանակել՝ ցուցանել. il se désigna à ceux qui le cherchaient. 2. կարգել, սահմանել զանձն. il se désignait au choix de ses concitoyens.

Désillusion (տէզիլլիւզիօն) ի. խաբկանք, դերեւանք, յուսախաբութիւն, հիասթափութիւն:

Désillusionnant, e, ած. խաբկանիչ, յուսախաբ, հիասթափ:

Désillusionnement, ա. դերեւանք, յուսախաբումն, հիասթափումն:

Désillusionner, ն. փարատել զպատրանս, խաբկել, անլրջացնել, ի դերեւ հանել զյոյս, յուսախաբել, հիասթափել. désillusionné du monde.

Se désillusionner, դ. խաբկիլ, անլրջանալ, զրուիլ խաբկանաց, յուսախաբիլ, հիասթափիլ:

Désincorporation (սիօն) ի. ա. մարմնատումն:

Désincorporer, ն. մարմնատել, անջատել ի մարմնոյ, բաժանել, զատանել:

Désincrustant, e, ած. անդրուագիչ:

Désincrustation (սիօն) ի. անդրուագութիւն:

Désincruster, ն. անդրուագել:

Désinculpation (սիօն) ի. յանցանադրատումն, անբասիրութիւն:

Désinculper, ն. յանցանադրատել, անբասիր առնել. *յանցանքչգիտել:

Désinence, ի. ք. յանգ, վերջաւորութիւն. ces mots ont la même —. 2. ք. վերջ, ծայր:

Désinentiel, elle (տեզինանսիէլ) ած. վերջաւորական, հոլովական:

Désinfatuation (տեզինֆաթիւասիօն) ի. պատրանատումն:

Désinfatuer, ն. պատրանատել, ցուցանել զպատրանս, յուղղութիւն ածել, *պատրանքն ցուցանել, աչքն բանալ, գլխէն հանել. — qn. d'une femme, d'une chimère.

Se désinfatuer, դ. պատրանատիլ, յուղղութիւն գալ, *պատրանքըն կորնչուիլ, աչքն բացուիլ, գլխէն ելլել. il ne voit plus cette personne, il s'en est désinfatué.

Désinfectant, e, ած. ախտահան, ախտահալած, ժահահան, նեխահալած, ժանտահալած, նեխատիչ, նեխաճաի, ժահահալած. substance —e. 2. ա. —, le chlore est un —.

Désinfecté, e, ած. ախտահալած, անննիխ, անժահահոտ, անապականական:

Désinfecter, ն. ախտահանել, նեխատել, նեխաճաիել, անժահահոտ՝ նեխաճաի առնել, ժահահանել, ժահաբառնել, հականեխել, ապականեխել, ժահահալած՝ ժահահան՝ ժահաթարմ առնել. մաքրել յապականիչ օդոյ՝ յապականումենէ ախտին. — un hôpital, du linge, l'air.

Désinfecteur, ած. ա. ժահահալած. appareil —, — գործի:

Désinfection, ի. ժահաթարգելութիւն, ախտահանումն, ժահահանումն, ժահահանութիւն, անժահահոտութիւն, հականեխութիւն, հականեխումն, նեխաթարթումն, նեխատումն. S. Asepsie. [րան, ժահահանարան:

Désinfectoire, ա. ախտահան-

Désinsufflation (տեզինսուֆլասիօն) ի. ար. նեթարտաշնչումն. *ապիքնութեն դուրս հանելն:

Désintégrateur, ա. ցորենալ. *ցորեն ապացող գործի:

Désintégration (սիօն) ի. կազմալուծումն, ամբողջատումն, ամբողջատութիւն, *ամբողջութիւնն հանելն:

Désintégrer, ն. կազմալուծել, ամբողջատել, *ամբողջութիւնն հանել:

Désintéressé, e, ած. անշահասէր, անշահախնդիր, անզօշաքաղ, անընչաքէր. être —, — լ. homme —. Action, conduite —e. — dans une affaire. 2. անաչառ. conseils —s, — խորհուրդք՝ *խրատք:

Désintéressement, ա. անշահասիրութիւն, անշահախնդրութիւն, անզօշաքաղութիւն. faire preuve de —. Je me défierai de son —.

Désintéressément, մ. ագ. անշահասիրաբար, անշահախնդրաբար:

Désintéresser, ն. շահահատոյց լ., հատուցանել զփոխարէն շահուց՝ վնասուն, գոհ առնել, *գոհացունել. — qn. Il a désintéressé les plus forts créanciers.

Se désintéresser, դ. ի բաց ելանել ի գործէ իմեքէ անկորուստ շահու անձին, *գործէ մի դուրս ելնել շահով անձին. 2. անշահասէր՝ անշահախնդիր լ. vous n'y perdez rien en vous désintéressant.

Désinvertir, ն. գ. շրջել, դարձուցանել:

Désinvestir, ն. պաշարատել, պաշարումն վերցունել. — une ville. 2. փ. իրաւատել, պաշտօնատել, *իրաւունքն՝ պաշտօնն հանել. — la Chambre de l'examen des lois.

Se désinvestir, դ. իրաւատիլ, հրաժարիլ յիմեքէ, *ձեռքն քաշել. les attributions dont le ministre s'est désinvesti en faveur des préfets.

Désinvestissement, ա. պաշարատումն. le — d'une ville, d'une forteresse.

Désinviter, ն. հրաւիրատել, *հրաւէրն ետ առնուլ. — les invités.

Désinvolte, ած. ժիր, կայտառ. tournure —. Homme —.

Désinvolture, ի. ժրութիւն, կայտառութիւն. 2. վայելուչ շարժուած, վայելչութիւն. la — de sa taille. Avoir de la —. 3. փ. —. ce style a de la —.

Désir, ա. փափաք, իղձ, տենչ, տենչանք, անձուկ, կարօտ, բաղձ, բաղձանք, տարփ, ցանկութիւն. vif, ardent —, տենչ, տենչանք. տարփանք, ըղձակերտութիւն. — ardent, հրայրք, *հնհնուք. donner le —, փափաքեցուցանել. selon son —, ըստ փափաքանացն՝ տենչանացն. un vain — de gloire, սնոտի յոյս փառաց. j'ai un grand — de le voir, փափաքիմ յոյժ տեսանել զնա. le — de plaire, իղձ հաճոյ լինելոյ. régler ses —s. Combler ses —s, լնուլ զիղձս, *փափաքն լեցունել. tout a été au gré de vos —s, ամենայն ինչ ըստ հաճոյս փափաքանաց ձերոց եղեւ. marcher au gré de ses aveugles —s, գնալ ըստ հաճոյս կոյր ըղձից. selon ses —s, ըստ ըղձից նորա. prévenir tous ses —s. Se rendre au — de qn., ըղձակատար՝ հաճոյակատար՝ կամակատար լ. ումեք. contenter, satisfaire, assouvir son —, ses —s. Exciter, allumer, refréner, apaiser, modérer ses —s. L'ivresse, la multiplicité, l'accomplissement, le frein, la règle, la modération des —s. Brûler du — de. || — vénérien, կսպանք, կսպուց, տռիճ. || qui a peu de —, անձկասակաւ:

Désirable, ած. փափաքելի, տենչալի, ցանկալի, ըղձալի, անձկալի. la santé est le premier de tous les biens —s.

Désirant, e, ած. ըղձացող, տենչացող, փափաքող, ցանկացող, ըղձակերտ:

Désiré, e, ած. փափաքեալ, տենչացեալ, ըղձացեալ, ցանկացեալ. cette gloire tant —e. ardemment —, հրատենչ:

Désirer, ն. փափաքել, ցանկալ, ըղձալ, ըղձանալ, տենչալ, անձկալ. իղձ՝ ըղձակերտ լ., անձուկ ունել, կարօտիլ, *կարօտ՝ կարօտն քաշել. — la santé, les honneurs, les richesses, — vivement, avec ardeur, ardemment. յոյժ փափաքել, ըղձափափաք՝ ըղձակերտ՝ կաճոգին լ., կաճոգնիլ, տարփալ, տենչալ, կղկաճիլ. faire — vivement, ըղձափափաք առնել. je désirerai, ցանկալի է ինձ. ô mort, tant désirée, ո՛վ մահ ցանկալի. je désire partir ce soir. || ը. Se faire —, ցանկալի առնել զանձն. || ne laisser rien à —, կատարեալ լ. յիւրում սեռի. || il y a quelque chose, beaucoup de choses à —, ունի ներումն, ներումնս բազում. || լկ. l'homme désire sans cesse. 2. ըղձալ, ըղձանալ, մաղձել. je vous désire toutes sortes de prospérités. || il est à — qu'il réussisse, փափաքելի, ըղձալի է յաջողութիւն նորա. 3. ցանկալ. vous ne désirerez point la femme de votre prochain.

Se désirer, դ. փափաքիլ՝ ցանկալ միմեանց. ces deux personnes se désirent sans cesse. 2. փափաքելի՝ ցանկալի լ. de tels biens se désirent justement.

Désireur, ա. փափաքող, տենչացող, ցանկացող. — de trésors, գանձափափաք. — de l'impossible.

Désireux, euse, ած. փափաքող,

քաղձացող, ցանկացող, ըղձակերտ, սրտակաե, անձկայրեաց, տենչաւոր, անձկոտ. être —, ըղձափափաք, ըղձակերտ, բազմաթաղձիկ, անձկաբեկ, անձկաւոնչ, անձկակոտ. être —, ըղձակերտ լ., փափաքել, տենչալ. — de s'instruire. — de gloire, փառաւոնչ, փառաւոնչիկ:

Désisté, e, ած. յետսակաց:

Désistement, ա. իգ. յետսակացումն, յետսակացութիւն, հրաժարումն, դադարումն. faire son —, յետս կալ, հրաժարիլ, դադարիլ:

Désister (Se) դ. յետս կալ, հրաժարիլ, դադարիլ, վերջանալ, *եա կենալ, ձեռք քաշել. — d'une plainte, d'une demande, d'un appel. 2. փ. —. — de ses prétentions.

Dès lors (տէլօր) մ. S. Dès.

Desmacelle, ի.կ. կապաստպունգ. ազգ նեարդապատ սպնդոյ ջերմ ծովուց:

Desman (տէսման) ա. ջրաքիս. ճնակներ ստնաբեր, որ զգեստափամբք կեայ. ին. **Mygale.**

Dèsmanthe (տէսմանթ) ա. բ. կապածաղիկ. սեռ տոհմի պուրմնայց (mimosacées).

Desmatodium (տիօմ) ա. բ. կապածատունկ. ազգ արեւածաղկակերպեայց Ամերիկոյ:

Desmarestie (տեմարէսթի) ի. բ. դեսմարեստիա, դեսմարեստանի. սեռ տանձասերմնեայց (sporochnées).

Desmatodon, ա.բ. կապատամն. սեռ մամռոց:

Desmatodontoïdées, ի.յ.բ. կապատամնեայք. խումբ տոհմի մամռոց նախատիպ ունելով զկապատամն:

Desmaziérie, ի.բ. դեսմազիէրի. սեռ քարաքոսից Պերուի:

Desmidie, ի. բ. կապաքոյս. սեռ լօռակերպից (phycées).

Desmidiées, ի. յ. կապաքուսեայք. ցեղ մանրադիտական կանաչագոյն լօռից:

Desmidocrinus (իւս) ա. բ. խըրձաշուշան. ազգ բրածոյ շուշանակերպից:

Desmidophore, ա. մբ. կապաբեր. սեռ քառայօդ պատենաձեւից:

Desmie, ի. մբ. կապալօտ. սեռ ճովային լօռից. 2. մբ. կապամիջատ. սեռ պատենաձեւից:

Desmine, ի. հբ. դեսպինաքար. ին. **Stilbite.**

Desmiognathe, ա. հշբ. կապաճնօտ. * հրէշ անկատար գլխով որ իրանէն կկղի անոսկր կաշի կապեալ:

Desmiopora, ա. վբ. կապանց. ազգ բրածոյ մամռակենդանաց:

Desmiospermées, ի. յ. բ. կապասերմնեայք. ցեղ լօռից:

Desmiphore, ա. մբ. կապակիր. սեռ ինգայօդ պատենաձեւից:

Desmite, ի. բժ. նեարդակապաբորբ, նեարդակապատապ. բորբոքումն նեարդակապից (ligaments).

Desmocarpe, ա. բ. նեարդակապապտուղ, ին. **Cadaba.**

Desmocère, ա. կ. կապեղչիւր. սեռ պատենաձեւից երկայնեղջերց:

Desmochœnus (քինիւս) ա.բ. կապահող. ազգ կիսկերատերից Նորոյն Զելանտիոյ:

Desmoclade, ա. բ. կապոստան

Desmode, ա. կ. կապատամն. սեռ Քեւածեռնի կենդանածնաց:

Desmodère, ա. մբ. կապավիզ. սեռ պատենաձեւից:

Desmodidés, ա. յ. կ. կապատամնեայք. տոհմ Քեւածեռնի կենդանեայց.

Desmodion, Desmodium (իօմ) ա. բ. կապենի. սեռ Քիքեռնեայց:

Desmodynie, ի. ախ. նեարդակապացաւ. ցաւ նեարդակապից (ligaments).

Desmognathes, ա. յ. Բ. կապաճնօտք. հատուած Թռչնոց ոմանց:

Desmogomphes, ա. յ. կ. կապատամունք. տոհմ հեղակաց (infusoires).

Desmographe, ա. նեարդակապագիր

Desmographie, ի. մհ. նեարդակապագրութիւն. նկարագիր նեարդակապից:

Desmographique, ած. նեարդակապագրական:

Desmologie, ի. մգ. նեարդակապաբանութիւն:

Desmologique, ած. մգ. նեարդակապաբանական:

Desmomyaires, ա. յ. կ. կապադնդնեաւորք. կարգ պարկաւորաց (tuniciers).

Desmonote, ա. մբ. Քիկնակապ. սեռ պատենաձեւից:

Desmonque, ա. բ. կապատնկ. սեռ արմաւենեաց Բրազիլիոյ:

Desmopachrius (իւս) ա. մբ. Քանձակապ. սեռ պատենաձեւից Բրազիլիոյ:

Desmopathie, ի. բժ. նեարդակապախտ. ախտ նեարդակապից:

Desmophlogie, ի. նեարդակապայտումն, նեարդակապաբորբ. այտումն՝ բորբոքումն նեարդակապից:

Desmophlogique, ած. բ. նեարդակապայտմնային, նեարդակապաբորբային:

Desmophlogose, ի. բժ. նեարդակապախտ. ին. **Desmophlogie.**

Desmophylle, ա. կ. կապատերև. սեռ քարուտ պողիպաբունից:

Desmoprion, ա. ար. շղթայաձոց:

Desmorrhexie ի. բեկանեարդակապ. բեկումն նեարդակապից:

Desmoscolécides, ա. յ. կ. կապորդապդիք. խումբ որդանց նախատիպ ունելով զկապորդն(desmocolex).

Desmoscolex, ա. կ. կապորդն. ազգ որդանց ինչ:

Desmosome, ա. մբ. կապատաբմին. սեռ քառայօդ պատենաձեւից:

Desmostachys (տեսմոսթաքիս) ա. բ. կածաղկակ. ազգ խաթապրոդեայց (mappiées).

Desmotomie, ի. մգ. նեարդակապահատութիւն:

Desmotomique, ած. մգ. նեարդակապահատական:

Desmotropie, ի. տգ. նեարդակապադարձ. յատկութիւն ինչ տարրագիտական:

Desmouléa, ա. փՁ. դեսմուլեակ. ազգ փափկամորթոյ:

Desmozone, ա.մբ. կապագօտի. սեռ պատենաձեւից:

Desmurgie, ի.վ. կապադրութիւն, պատանադրութիւն:

Desmypsopode, ած. կ. կապաբարձրոտն, *երկայն ոտք եւ մաշկապատ մատունք ունեցող:

Desmypsopodes, ա. յ. Ձ. կապարարձրոտունք. տոհմ Թռչնոց:

Désobéi, e, ած. անհնազանդ, անսաստ. il ne veut point être —.

Désobéir, ն. անհնազանդել լ., անհնազանդ՝ անունկնդիր՝ չունկնդիր լ., անսաստել, ստունգանել, հեստել, *մոխկ չընել, չհնազանդիլ. — à sa mère, à la loi, au prince. լկ. désobéirez-vous?

Désobéissance, ի. անհնազանդութիւն, անունկնդրութիւն, անսաստութիւն, ստունգանութիւն, խեւութիւն, հեստութիւն. — au prince, aux lois. Être puni pour des —s. Se rendre coupable de —. Persister dans la —. Fomenter la —. Être enclin à la —. Les moindres —s d'un enfant sont punissables. || իգ. — à justice.

Désobéissant, e, ած. անհնազանդ, անլսող, անլուր, անունկընդիր, ստունգանող, անսաստ, խեւ, անխրատ, հեստ, ստամբակ, խլաթարոյ. enfant —. Fille —e.

Désobligeamment (տեզօպլիժաման) մ. անմարդասիրաբար, տմարդօրէն. il m'a répondu —.

Désobligeance (տեզօպլիժանս) ի. անմարդասիրութիւն, տմարդութիւն. il est d'une — extrême.

Désobligeant,e, ած. անմարդասէր, անբարեսէր, անբարեմոյն, տմարդի. un homme —. Procédé —. Action, parole —e.

Désobligeante, ի. ի. անձկաւոր. անձուկ ինչ կառք վասն երկուց:

Désobliger, ն. դժկամակ առնել, նեղել զոքիս, դառնացուցանել, վըշտացուցանել. — qn.

Se désobliger, դ. — զմիմեանս. ils se sont désobligés.

Désobstruant, e, ած. եւ ա. բժ. խցաբացական, բացողական. ին. **Apéritif.**

Désobstructif, ive, ած. խցաբացիչ:

Désobstruction (սիօն) ի. խցաբացումն. բացումն խցեալ անցից:

Désobstrué,e, անց.եւ ած. խցաբացեալ, բաց. passage, canal —. Rue —e.

Désobstruer, ն. խցաբանալ, վիակացաւել. *բանալ գոցուած անցքն. — une rue, un passage, un canal. 2. բժ. —.

Se désobstruer, դ. խցաբանալ, *բացուիլ. des vaisseaux qui se désobstruent.

Désoccupation (սիօն) ի. պարապութիւն, անգործութիւն, անգբաղութիւն. vivre dans la —.

Désoccupé, e (տէզօքիւփէ) ած. պարապ, անգործ, անգբաղ, դա-

տարկ . vie —e. Homme —. Des gens —s.

Désoccuper (տէզոքիւփէ) ն. պարապեցուցանել, դատարկացուցանել, անզբաղ առնել . — de.

Se désoccuper, դ. պարապիլ, դատարկանալ, յեռս կալ, անզբաղ լ. — de.

Désœuvré, e, ած. անգործ, դատարկ, դատարկանձն, պարապ, պարապորդ, դատարկակեաց, անվաստակ . le temps pèse aux gens —s. 2. գ. ա. c'est un —, — ոմն է :

Désœuvrement, ա. անգործութիւն, դատարկութիւն, պարապութիւն. il passe sa vie dans le —. Vivre dans le —, դատարկակեաց լ:

Désolant, e, ած. վշտագին, վըշտաւէտ, սրտամորմոք, սրտապատառ, տառապագին, ցաւագին, սրտմտի, սրտմտագին, ծանրաձախիծ, դառնատագնապ, վհատեցուցիչ, տպտպալի, տաղտուկ, ծանրատաղտուկ, դժնդակ, դառն, անհնարին . une nouvelle —e. Des pensées, des maximes —es. Il se fait bien attendre, cela est —. Cet homme est — avec ses vers, avec ses compliments.

Désolateur, trice, գ. եւ ած. աւերիչ, ապականիչ, աշխարհաւեր . le — de l'Asie. Fléau —. Des hordes —trices. 2. վշտացուցիչ, տառապեցուցիչ, վհատեցուցիչ, դժնդակ . — de ses rivaux.

Désolation, ի. աւեր, աւերանք, աւերածութիւն, քանդումն, ապականութիւն, անմարդութիւն . la guerre civile a porté la — dans la ville. La peste a causé une grande — dans ce pays. 2. Ցախծութիւն, վշտահարութիւն, անհնարին սուգ, տառապանք, ցաւ, վիշտ, դառնութիւն, բեկումն . maison de —, տուն սգոյ . être dans la —, ի սուգս հատեալ, սուգ առնուլ, ծանրաձախիծ լ. cette perte a plongé toute la famille dans la —. Je suis dans la — de ne pas avoir réussi, ցաւ՝ վիշտ մեծ է ինձ զի չկարացի յաջողիլ :

Désolé, e, ած. աւերեալ, աւեր, անմարդ, անմարդի, անշէն . ville —e par la peste. Pays, lieu —. 2. վըշտացեալ, տառապեալ, վշտագին, Ցախծագին, ծանրաձախիծ, տառապագին, անմխիթար, դժկամակ . âme, mère, veuve —e. Esprit —. || je suis — de vous avoir fait attendre, ցաւ՝ վիշտ է ինձ զի ետու ձեզ սպասել, *կցաւիմ որ զձեզ սպասեցուցի :

Désoler, ն. աւերել, ապականել, յաւեր դարձուցանել, անմարդի՝ անապատ կացուցանել, յանմարդի դնել . — le pays, խուժան աւերածնաց զաշխարհիան ածել՝ գերուլ . la peste désolait nos villes. 2. Ցախծեցուցանել, վշտացուցանել, տառապեցուցանել, վհատել . la mort de son ami le désole. 3. նեղել, անհանգիստ՝ դժկամակ առնել . ce contretemps, ce retard me désole. Le froid, l'hiver nous désole. Les cousins nous désolent.

Se désoler, դ. վշտանալ, վըշտագնիլ, տառապիլ, ցաւիլ . sa mère se désolait de son absence. Je me désole de ce qui vous arrive, ցաւ՝ վիշտ է ինձ ընդ անցսն որ անցանեն ձեզ :

Désopilant, e, ած. բժ. բացողական . հն. **Apéritif** եւ **Désobstruant.** 2. փ. զուարճացուցիչ, ծիծաղկոտ, *խնդացունող . une charge bouffonne et très —e.

Désopilatif, ive, ած. բժ. բացիչ (խցեալ անցից). remède —. 2. ա. —, բացադեղ . un —.

Désopilation, ի. բժ. բացումն (խցեալ անցից) :

Désopiler, ն. բժ. բանալ (զխըցեալ անցս եւ անօթս մարմնոյ) . — la rate, le foie. || փ. եւ բ. — la rate, ծիծաղեցուցանել, զուարճացուցանել, *ծիծաղցունել, խնդացունել .

Se désopiler, դ. բանալ, *բացուիլ . || փ. — la rate, ծիծաղիլ յոյժ, *սաստիկ զուարճանալ :

Désordonné, e, ած. անկարգ, խառնակ, խառնափնդոր . maison —e. 2. անկարգ, խառնակ, խառնակեցիկ, վնիճ, խառնաւաթ, *սարսափ. femme —e. Mener une vie —e, անկարգ կեանս վարել, խառնակեցիկ՝ խառնաւաթ լ. 3. անչափ . un appétit —. Passion —e pour la chasse.

Désordonnément, մ. սգբ. յանկարգս, անկարգաբար . vivre —, խառնակեցիկ լ. 2. անչափ. aimer —.

Désordonner, ն. սգ. անկարգել, խանգարել, եղծանել . — les rangs. խառնակարգել :

Désordre, ն. անկարգութիւն, չարակարգութիւն, խառնակութիւն, խառնափնդորութիւն . mettre en —, mettre le — dans, վերիվայր հարկանել, խառնակել, խանգարել, եղծանել, խառնափնդորել, անկարգել . l'aimable — embellit la tête. Sa chambre était dans le plus grand —. Le — d'un appartement. 2. անկարգութիւն, անբարեկարգութիւն . le — de ses affaires. — dans les finances. Il règne un grand — dans l'administration. 3. անկարգութիւն, խռովութիւն, վրդով, վրդովումն, շփոթ, շփոթութիւն . elle s'efforça de parler pour cacher son —. 4. անկարգութիւն, զառածանք . — des sens, des passions, des idées, d'esprit, d'imagination. 5. անկարգութիւն, խռովութիւն, ապմուկ շփոթի . dans ce —, յայն ապմուկ շփոթի . de graves —s éclatèrent. Il y a eu de graves —s dans cette province. Amener du —. Faire cesser le —. Porter le — dans l'armée. Réprimer les —s. 6. անկարգութիւն, անառակութիւն . vivre dans le —, խառնակեցիկ լ. tomber dans le — կամ dans les —s. Vivre, persévérer, mourir dans le —. Mettre un terme à ses honteux —s. S'abandonner, se livrer à tous les —. 7. բժ. անկարգութիւն, խանգար, խանգարումն . l'intempérance produit des —s dans l'économie. Le — des fonctions animales. 8. աւեր, աւար, աւարառութիւն . commettre des —s. Les troupes ont passé sans faire aucun —.

En —, մ. խառն ի խուռն, եղծ զեղծ, խառնափնդոր . tout est en —, ամենայն ինչ — է, * ամէն բան — է . être en —, խառնիխուռն, խառնափնդոր լ. ses vêtements étaient en —, *իւր զգեստներն — էին:

Désorganisateur, trice, ած. անկազմակերպիչ, կազմալուծիչ, կազմալուծող . esprit —. Principes —s. Passions —trices.

Désorganisation (սիօն) ի. բժ. կազմալուծումն, կազմալուծութիւն, անկազմակերպութիւն . la — du foie. 2. փ. —, խանգար, խանգարումն, խանգարութիւն, անկազմութիւն . la — de l'administration, de l'armée.

Désorganisé, e, ած. անգործադրեալ, կազմալուծեալ, անկազմակերպ, անկազմակերպեալ . corps —.

Désorganiser, ն. բժ. անգործադրել, կազմալուծել, անկազմակերպել . — les corps. 2. փ. —, անկազմ առնել, վերի վայր հարկանել, եղծանել . — un service public, une administration.

Se désorganiser, դ. —իլ, անկազմ լ. եղծանիլ :

Désorientation (սիօն) ի. արեւելացումն:

Désorienté, e, ած. արեւելատ, արեւելակորոյս, ուղեկորոյս . boussole —e. || փ. մոլորեալ, շփոթեալ . être —, մոլորիլ :

Désorienter, ն. արեւելատել . տալ կորուսանել զարեւելակողմն, *արեւելակողմն կորսնցունել տալ, մոլորցունել . la brume acheva de nous —. 2. փ. մոլորեցուցանել, խռովել, վրդովել, շփոթել, *շուարեցուցանել . cette nouvelle me désoriente. Cette question l'a tout désorienté.

Se désorienter, դ. մոլորիլ. 2. փ. մոլորիլ, խռովիլ, վրդովիլ, շփոթիլ, *շուարիլ :

Désormais (տէզօրմէ) մ. յայսմհետէ, այսուհետեւ, *ասկեց յետոյ . que reste-il — à faire!

Désornage, ա. կղկղանքատումն, *հանքերէն կղկղանք հանելն :

Désorné, e, անց. կղկղանքատեալ, * կղկղանքէ զատուած. fonte —e.

Désorné, e, անց. անզարդեալ, անզարդ . autel —.

Désorner, ն. ար. կղկղանքատել, *կղկղանքէ զատել . — la fonte.

Désorner, ն. անզարդացուցանել, անզարդ առնել . =*Se* —, դ. անզարդանալ, անզարդ լ.

Désossé, e, ած. անոսկր . une poule, une dinde —e.

Désossement, ա. ոսոսումն, հանելն զոսկերս, ոսկրազերծութիւն :

Désosser, ն. ոսկրատել, ոսկրազերծել, *ոսկերքն հանել. — un lièvre.

Se désosser, դ. ոսկրատիլ, ոսկրազերծիլ, *ոսկերքն հանուիլ. cette volaille se désosse facilement.

Désouci, S. **Dessouci.**

Désourdir, ն. հիւսատել, *հիւսուածքն քակել . Pénélope désourdissait la nuit la toile qu'elle avait faite le jour.

Se désourdir, դ. հիւսատիլ, *հիւսուածքն քակուիլ :

Désoxalique, ած. տգ. անթթքթքինչնային. acide —, անթթինջաթթու:

Désoxyanisoïne, ի.տգ. ջրաճնանիսոնին . անիսոնին անջրածին :

Désoxybenzoïde, ի. տգ. ջրաճնակնդրկին :

Désoxybenzoïne, ի. տգ. անթթուածնակնդրկին :

Désoxycodéine, ի. տգ. անթթուածնաբնաւիոն :

Désoxydant, e, ած. տգ. անոքսիտացուցիչ , ժանգահան :

Désoxydation (սիօն) ի. տգ. անոքսիտացումն, ժանգահանութիւն :

Désoxydé, e, ած. անոքսիտեալ , *ժանգն հանած . fer —.

Désoxyder, ն. անոքսիտել , թթուածնաւել, ժանգահանել, *ոքսիտն ժանգն հանել :

Se désoxyder, դ. թթուածնատիլ , անոքսիտանալ, ժանգահանիլ,*ժանգն ոքսիտն հանուիլ :

Désoxygénant, e, ած. բգ. անթթուածնիչ , թթուածնատու , թթուածնահան , ժանգահան :

Désoxygénation, ի.տգ. անթթուածնութիւն . ին. **Désoxydation.**

Désoxygéné, e, անց. անթթուածնեալ , ժանգահանեալ . corps —. Substance —e.

Désoxygéner (je désoxygène; je désoxygénerai) ն. անոքսիտել , անթթուածնել , թթուածնահանել , ժանգահանել, *նիւթ մի թթուածին հանել .

Se désoxygéner, դ. անոքսիտանալ, անթթուածնանալ, ժանգահանիլ, *թթուածին կորուսանել :

Despotat, ա. բռնապետութիւն , տիրապետութիւն , բռնաւորութիւն , բռնակալութիւն . երկիր եւ իշխանութիւն :

Despote, ա. բռնապետ , տիրապետ , բռնաւոր , բռնակալ . cet homme est un —. Cette femme est un — dans sa famille. Quel diable de petit —! Cet enfant est un petit —. Mon oncle s'est donné là (sa femme) un — !

Despotique, ած. բռնապետական , ինքնիշխան, տիրապետական, բռնակալական . gouvernement —. Pouvoir —, բռնակալութիւն . 2. փ. vous n'avez pas sur moi un pouvoir —.

Despotiquement, մ. բռնապետաբար , բռնապետօրէն , տիրապետաբար , բռնակալաբար , բռնակալօրէն . régner, gouverner —.

Despotiser, ն. բռնակալել, բռնապետել , տիրապետել :

Despotisme, ա. բռնապետութիւն , տիրապետութիւն , բռնակալութիւն . || փ. cet homme a établi le plus grand — dans sa maison. Un — affreux.

Despumation (սիօն) ի.ար. փրփրահանումն , փրփրաքաղութիւն . — des sirops.

Despumer, ն. տգ. փրփրահանել, փրփրաքաղել , *փրփուրն հանել :

Desquamation (տէսքուամասիօն) ի. տգ. մեփահանումն , մեփաքարծումն , *մեփն հանելն. 2. բժ. մեփոտումն (մորթի) . la — qui survient après la rougeole.

Desquamer (տէսքուամէ) ն. ար. մեփահանել , մեփոտել,*մեփն հանել. =*Se* —, դ. մեփահանալ,մեփոտիլ,*մեփ դառնալ : [յորոց , *որոցմէ :

Desquels, յար. դ. ա. յ. որոց ,

Desquelles, յար. դ. ի. յ. յորոց, *որոցմէ : [անուագ . allée —e.

Dessablé, e, անց. աւազատեալ ,

Dessabler, ն. աւազատել , *աւազն հանել . — une allée, une promenade.

Dessaboté, e, ած. կճղակաթափ, սմբակաթափ , *կճղակն ելած . cheval —.

Dessacrer, ն. նուիրատել, *նուիրագործուածն ապել . — une église.

Dessaigner, ն. արիւնատել, *արիւնն հանել . — les peaux.

Dessaisir, ն. իգ. բառնալ , հանել բան ձեռս , * ձեռքէն հանել՝ առնուլ. — qn. d'une image, d'un dépôt.

Dessaisir (Se) դ. մոռալ , հանել բան ձեռս , հրաժարիլ , * ձեռք հանել , ուրիշի տալ՝ մոռալ. — d'un titre, du pouvoir, de l'autorité.

Dessaisissement, ա. մոռումն յայլ ոք , հանելն ի ձեռաց , * ձեռք հանելն . — d'une créance.

Dessaisonnement (տեսէզոնըման) ա. եգ. եղանակաւումն, *եղանակին դուրս լինելն :

Dessaisonner (տեսեզոնէ) ն. եգ. եղանակաւել . փոխել զկարգ՝ զժամանակ մշակութեան եւ սերմնավարութեան , *վարուցանի՝ տնկման ժամանակն փոխել . — les terres. — une fleur, les plantes.

Dessalaison, ի. տ. **Dessalement.**

Dessalé, e, ած. անաղ, աղաթափ, անաղի. morue —e. Eau —e, անաղաջուր. 2. փ. եւ բ. un homme —, այր աղու՝ խորամանկ, եւ գ. vous êtes une —e, un —.

Dessalement, ա. աղաւումն , անաղումն. le — des eaux de mer. Le — de la morue.

Dessaler, ն. աղատել , անաղել , աղաթափել , * աղն հանել . — des harengs.

Se dessaler, դ. աղատիլ , անաղ լ., *աղն ելլել . l'eau de mer se dessale par la distillation.

Dessangler, ն. մանգաղել , մանգալոյծ առնել , *քաշիկն քակել՝ մոլցուցանել . — un cheval. 2. մուլացուցանել զիանդերձս , *հագուստն մուլցուցանել .

Se dessangler, դ. մանգաղիլ , մանգալոյծ լ. ce cheval s'est dessanglé.

Dessaquer, ն. քաակատել , * քաակն պապակել , քաակէն հանել :

Desséchant, e, ցամաքեցուցիչ , ցամաքիչ , չորացուցիչ , * ցամքիչ . un vent —. 2. փ. —. l'égoïsme est —.

Desséché, e, ած. արուգ, ցամաք, չոր, սարսառ , ազազուն , ցամքած . étang —. Tronc —. 2. բ. —, ազազուն , ծարաւուտ , սարսառուն , սրտուգ, երիվուն . cœur —. Visage —, երիվացեալ դէմք :

Dessèchement, ա. ցամաքումն , չորացումն , ազազումն , սարսառումն . — d'un marais. 2. —, ազազումն , գօսուքիւն . — d'une plante. 3. փ. ցամաքուքիւն . le — des cœurs, de l'âme. 4. ախ.հիւծումն, ծիւրումն :

Dessécher (je dessèche; je dessécherai) ն. ցամաքեցուցանել , չորացուցանել , սարսառեցուցանել , *ցամաքեցունել, չորցունել , — un étang, un marais. 2. —, ազազել . — une plante, une fleur. 3. փ. խռուանալ , երիվանալ, հիւծել, ծիւրել, *կծղել . — le cœur, l'esprit, l'imagination, le poumon, le cerveau, la langue. Un corps que les veillées ont déssécché. — de jalousie.

Se dessécher, դ. ցամաքիլ , չորանալ , երաշտանալ , սարսառիլ , ազազանալ , ազազիլ . cet arbre se dessèche. փ. երիվանալ , խռուանալ :

Dessein, ա. խորհուրդ , միտք , դիտաւորութիւն. — hardi, généreux, grand, beau, noble. Concevoir, former un —, le —, խորհիլ, մտաբերել, ունել ի մտի, երկնել ի միտս. concevoir, former de grands, de plus hauts —s, մեծամեծս՝ խորհուրդս մեծամեծս երկնել . exécuter un —. Changer de —, շրջիլ ի խորհրդոց՝ ի մտաց , *միտքն փոխել . persister dans ses —s, հաստատուն՝ անփոփոխ կալ ի խորհուրդսն . découvrir, pénétrer le —, les —s de qn. Il avait le —, խոկ ի միտս կայր նորա , ի մտի եդեալ էր , * միտքն դրած էր . j'ai — de voyager. Mon — est de partir. Je suis parti dans le — de, մեկնեցայ խորհրդով՝ դիտաւորութեամբ . . . avoir des —s sur qc., խորհուրդ երկնել , երկնել ի մտի , հնարս մեքենայել . avec —, avec le — de. Sans —, առանց խորհրդոյ , անխորհուրդ , *առանց դիտման. à quel —? յո՞ր միտս, որո՞վ խորհրդով. à ce —, այսու մտօք՝ խորհրդով , *այս դիտմամբ .

A —, à — formé, խորհրդով , կամօք , կամաւ, դիտմամբ . je l'ai fait à —.

A — que, որպէս զի :

Desseller (տէսելէ) (լծ. իբրեւ **Seller**) ն. հանիստատել , * հանիստն հանել . — un cheval.

Dessemelé, e, անց. ներքանատեալ , աններքան. souliers —s. Bottes —es.

Dessemeler (je dessemelle; je dessemellerai) ն. ներքանատել , աններքան առնել , * կօշկաց ներքանն հանել . — une botte, un soulier.

Desserrage, ա. մուլատումն :

Desserre (տէսէր) ի. être dur à la —, մանրակծծի լ. սատիկ ագահ լ. * դժուարաւ ձեռքէն ստակ հանել :

Desserrer (տէսէրէ) ն. մուլացուցանել , մուլագոյն գործել , լուծանել , բանալ , * մուլցունել . — sa ceinture, un nœud, un lien. 2. փ. —. — les nœuds de l'amitié, հովա-

նալ ի բարեկամութենէ. || — les dents, արձակել զատամունս, բանալ զբերան, փ. եւ ը. — les dents de qn., բանալ զբերան ուրուք, տալ խօսել նմա. ne pas — les dents, չբանալ զբերան իւր, չասել եւ ոչ մի քան, չխօսիլ բնաւ, * բերանն չբանալ, բերնէն խօսք մի չհանել. || — un coup de pied, կիցս արձակել՝ ընկենուլ, *կից զարնել. || — un soufflet, ապտակ ածել՝ հանել՝ * զարնել՝ իջեցունել. || — un coup de fouet, հարկանել խարազանաւ, *խարազան իջեցունել.

Se desserrer, դ. Քուլանալ, Քուլագոյն լ., լուծանիլ, *Քուլնալ. une cravate, un corset qui se desserre.

Desserroir, ա. Քուլոց, * Քուլցունելու՝ սեղմածն բանալու գործի:

Dessert. ա. աղանդեր, * պըտղեղէն, մրգեղէն. servir, apporter, appréter le —. Mettre le —. Assiette de —. Manger un fruit au —, pour son —. Un excellent —. Beau —. Manger des confitures à son —, pour son —. 2. աղանդերաժամ, ժամ՝ ժամանակ —ի. il arriva au —. En être bientôt au —. Nous parlerons de cela au—. 3. փ. եւ ը. on lui annonça pour son — la bonne nouvelle de son avancement. եւ հգ. il a eu pour son — une verte réprimande.

Desserte, ի. մնացորդ (կերակրոց) *սեղանի մնացորդք՝ ուտելուք. donner la — aux domestiques. 2. սեղապահութիւն, փոխերիցութիւն. il est chargé de la — de cette chapelle.

Dessertir, ն. ար. բնդելուզատել, *բնդելուզուածն բակել, քարն հանել:

Dessertissage, ա. ար. բնդելուզաւորումն. — d'un diamant.

Desservant, ա. սեղապահ, փոխերէց. les —s et les curés.

Desservice, ա. հ. ծառայատուութիւն, * յոռի՝ վատ ծառայութիւն. recevoir des —s.

Desservir (լձ. իրբեւ **Servir**) ն. ապատատել, բառնալ զսպասս սեղանոյ, *սեղանն վերցունել. desservez ce gigot. — les mets, la table. եւ լկ. desservez. On a desservi. 2. վնաս՝ չարիս հասուցանել, վնասել, տանջանել, *վնաս՝ չարիք հասցունել. — qn. Il vous a desservi auprès d'un tel. 3. սեղապահ լ., լնուլ զտեղի ժողովրդապետի, *ժողովրդապետի տեղն բռնել. — une cure. 4. երթեւեկել, ծառայել, *բանիլ. ce chemin de fer dessert tout le midi de la province. Cet omnibus dessert le boulevard.

Se desservir, դ. վնաս՝ չարիս հասուցանել՝ տանջանել իրերաց, * իրաւս վնաս՝ չարիք հասցունել:

Dessiccant, e (տեսիքան, նի) ած. ցամաքիչ, չորացուցիչ, *չորցունող. 2. ա. ցամաքադեղ, *— դեղ:

Dessiccateur (տեսիքաթէօր) ա. չորանոց, * չորնոց. չորցունելու գործի:

Dessiccatif, ive (տեսիքաթիֆ) ած. բժ. ցամաքեցուցիչ, ցամաքիչ, չորացուցիչ, *չորցունող. onguent —. Poudre —ive. 2. նկ. huile —ive. 3. ա

ցամաքադեղ, — դեղ. un —. Un excellent —. Des —s astringents.

Dessiccation (տեսիքասիօն) ի. ցամաքումն, չորացումն, * չորցունելն. — d'une plante, d'une plaie.

Dessigner (տեսինե) ն. տոպագրատել, * տոպագրութիւնն ածել:

Dessiller, ն. բանալ զաչս եւ ոչ միայն, * կոպերն իբարմէ զատել, աչքն բանալ. 2. փ. — les yeux de qn., բանալ զաչս ուրուք, * մէկուն աչքն բանալ. l'on commença à — les yeux du peuple sur les superstitions.

Se dessiller, դ. բանալ, *բացուիլ. mes yeux se dessillèrent et je reconnus mon erreur.

Dessin, ա. գծագիր, գծագրութիւն, ծրագիր, ծրագրութիւն, ընտուերագիր, տուերագրութիւն, ուրուագիծ պատկեր. — au trait, — linéaire, գծագիր, գծագրութիւն, գծագիտութիւն. apprendre, enseigner le —. 2. գծագիր, նկարակերտութիւն. cet étoffe est d'un joli —. Le — d'un papier de tenture. Faire des —s de broderie. 3. գծագիր, ծրագիր (շինուածոց, պարտիզաց). ce parterre est fait sur le — de Lenôtre. Il en fit tout les —s. || կն. ծրագիր, արուեստական, խաւտութ. — parfait, correct, régulier. 4. գծագիր, ծրագիր, տուեալագիր (մատենի):

Dessinateur, trice, գ. գծագիր, գծագրիչ, ծրագրիչ, ուրուագրիչ, ուրուագրող, ուրուագիր. habile —.

Dessiner, ն. գծագրել, ծրագրել, տուերագրել, ուրուագրել. — une figure, un tableau, un paysage, une tête. — d'après nature. — un jardin. || փ. — le plan d'une histoire.

Dessiner, չ. գծագրել. un vêtement qui dessine bien les formes, հանդերձ որ բարւոք ի վեր հանէ զձեւս մարմնոյ, * ձեւաւոր զգեստ.

Se dessiner, դ. գծագրիլ, կերպարանիլ, ի վեր երեւիլ, ուրուագրիլ, գծագրուիլ. les Alpes se dessinent à l'horizon. Sa taille se dessine bien. Quelques têtes de chameaux se dessinaient dans l'ombre. Un paysage qui se dessine au lointain. 2. փ. ի վեր երեւիլ, յերեւան գալ, *երեւան ելնել. deux grandes opinions, deux grands partis se dessinaient. Les événements se dessinent. Un vaisseau qui se dessine à l'horizon.

Dessolement, ա. եգ. փոխամրշակութիւն. հն. **Dessaisonnement.**

Dessoler, ն. ներքանատել, *ներքանն կոտրել. — un cheval, un mulet, un bœuf. 2. փոխամշակել, *մշակութիւնն փոխել. — une terre.

Dessolure, ի. անբ. ներքանատումն. — d'un cheval, d'un bœuf. 2. եգ. փոխամշակութիւն. *մշակութեան կարգն փոխելն:

Dessouchement, ա. արմախլում:

Dessoucher, ն. արմախլել, արմատաքի խլել. — une vigne.

Se dessoucher, դ. արմախլիլ, արմատաքի խլիլ:

Dessouci, ա. անհոգութիւն. le — de la vie. — des grandeurs, des plaisirs, des affaires.

Dessoucier (Se) դ. անհոգ՝ անփոյթ լ. — des honneurs, des hommes.

Dessouder, ն. մաճուճատել, *մաճոյճն բակել՝ հանել.

Se dessouder, դ. մաճուճատիլ, * մաճոյճն հանուիլ. cette casserole s'est dessoudée.

Dessoudure, ա. մաճուճատում:

Dessouffler (տեսուֆլե) ն. Տ. **Dégonfler.**

Dessoufrage, ա. ծծմբատում:

Dessoufrer, ն. ծծմբատել. *ծրծումն հանել. — le charbon de terre.

Dessouiller (տեսույիե) ն. բիծատել:

Dessoûler, ն. Քափել ի գինոյ, գինովատել, սքափել, *գինովութիւնն անցունել. la peur l'a dessoulé.

Dessouler, չ. եւ *Se —*, դ. Քափել զգինի, սքափիլ, գինովատիլ, * գինովութիւնն անցնիլ. il ne dessoule jamais.

Dessous (սքսու) մ. ի ներքոյ, ընդ, *ներքեւ, տակն. j'ai cherché sur la table, et il était —. Cherchez dessus et —. Regardez — le lit. || Mettre —, զգեստնել, * տակն առնուլ. il tâche de me mettre —.

Là—, մ. այդր՝ անդ ի ներքոյ, ի ներքոյ դորին, ընդ նովաւ, *անոր տակն. mettez ce paquet là—. փ. il y a quelque piège, quelque chose là—, որոգայթ է ընդ նովաւ, է ինչ ի ներքոյ, *անոր տակն բան մի կայ.

Ci—, մ. աստ ի ներքոյ, ընդ սովաւ, * ասոր տակ. ci— gît un tel. 2. խոնարհագոյն, ի ներքոյ, ի տորեւ, ի խոնարհ կոյս. la note ci— explique la chose.

En —, մ. ի խոնարհիւտս, ի ներքուստ, ի ներքոյ կողմանէ. un pain brûlé en —. || փ. Regarder en —, ի ներքուստ հայել, *աչքին տակէն նայիլ. || être en —, avoir l'air en —, կերպարանաւոր՝ կեղծաւոր լ. «սամանն ալիքնատան սու երբիեմէք:

Par—, մ. եւ նխ. ի խոնարհիւտս, ի ներքոյ, ի ներքոյ կողմանէ, ի ներքուստ, ի վայրուստ, ի տորուստ, *տակէն. il le prit par—. Par— ses vêtements.

Au—, մ. ի տորեւ, ի վայր, ի խոնարհ, ի խոնարհ կոյս. la citadelle est sur la colline; la ville s'étend au—.

Au— de, նխ. ի ներքոյ, ընդ, ի վայր, ի խոնարհ, *տակն, վար. être logé au— de qn. Le thermomètre est au— de zéro. L'âge de deux ans et au—, յերկիմէնից եւ ի խոնարհ, * երկու տարեկանէն վար. au— de cinquante ans, ի յիսնամենից եւ ի խոնարհ. une somme au— de mille francs, գումար նուազ քան զերկու հազար ֆրանքս, * երկու հազար ֆրանքէն վար գումար մի. vendre une chose au— de sa valeur. || փ.

être au-—, խոնարհագոյն , ստորին ւ., *վար ըլլալ. être au-— de sa place, չլինել կարող՝ ձեռնհաս՝ լնուլ զպաշտօն իւր . il regarde cette place au-— de lui, անարժան իւր համարի զպաշտօնդ . cet emploi est au-— de lui, պաշտօնդ այդ անարժան է նմա , խոնարհագոյն է քան զնա .

De —, նխ. ի ներքուստ , *տակէն . sortir de — terre. || Vêtement de —, ներքնակ , ներքնահանդերձ , *տակի հագուստ :

Dessous, ա. ներքնակողմն , ըստորին , խոնարհագոյն կողմն , * ներքեւ , տակ . le — d'une table, d'une étoffe, des cartes. ||փ. le — des cartes, ճաճուկք՝ գաղտնիք , գաղտնի հնարք իրիք . || avoir le —, նկուն ւ., *յաղթուիլ. 2. — de bras, անհատակ , * խշտեկ . || S. Sens, Bras.

Dessouvenir (Se) է. չյիշել :

Dessuintage, ա. ար. իղամաքրում՝ :

Dessuinter, ն. ար. իղամաքրել , * բուրդին իղային աղտն (suint) հանել :

Dessus, մ. ի վեր , ի վեր անդր , ի վերայ , ի վերոյ ,* վեր , վրայ , վրան . monter —, ելանել ի վերայ , վերելակել , *վրան՝ վեր ելնել . être, placer, écrire —.

Là-—, մ. այնր վերայ , զայնմանէ, * առոր վրայ . mettez ce livre là-—. 2. առ այս , զայսմանէ , * առոր վերայ , այդ խնդրոյն վրայ . pourquoi revenir toujours là-—? Passons là-—. 3. յետ այնորիկ , եւ անդէն , *անոր վրայ , անկէց ետքն . je suis parti là-—. On lui déclara qu'il n'obtiendrait rien, là-— il se retira.

Ci-—, մ. վերագոյն , ի վեր անդր , *վերն. comme nous l'avons dit ci-—. Écrit ci-—, վերոյ գրեալ .

De —, նխ. ի վերուստ , ի վերոյ կողմանէ , * վրայէն . otez cela de — la table.

Par-—, նխ. եւ մ. ի վերայ , ի վերոյ , ի վերոյ կողմանէ , ի վերուստ , * վերայէն . sauter par-— une corde, par-— la barrière. Il mit un manteau par-— son habit. || փ. en avoir par-— la tête, par-— les yeux, ծանծաւեալ է. յիմիք, յափրացեալ՝ տաղտկացեալ է. յիմեքէ .

Par-—, առաւել , անդր իսկ , *աւելի . on lui a donné dix francs par-— kամ par-— le marché.

Par-— tout, մ. ի վեր քան զամենայն , * ամէն բանէ վեր . ce qu'il veut par-— tout, c'est recouvrer son argent.

Au-—, մ. ի վերոյ , ի վերայ , վերագոյն. au-— étaient écrits ces mots. Ses domestiques logent au-—.

Au-— de, նխ. ի վեր , ի վերոյ , *վեր. au-— du genou. Quinze degrés au-— de zéro. Les hommes au-— de cinquante ans, արք ի յիսնամենից եւ ի վեր . 2. փ. ի վեր , գեր՝ գերիվերոյ քան , Bossuet est au-— de tous les orateurs chrétiens de son temps. L'entreprise est forte et au-— de vous, au-— de vos forces, ծանր է ձեռնարկն եւ ի վեր քան զկարզ զօրութեան ներոյ , * ձեր կարողութենէն վեր է . être au-— de sa place, ի վեր է. քան զպաշտօն իւր , գեր ի վերոյ պաշտամանի իւրոյ է. élever qn. au-— de tous, գերի վերոյ ամբառնալ՝ կացուցանել զոք բոլորից . autant que Minerve est au-— de Mars, որչափ Աթենաս գեր՝ գեր ի վերոյ է Արեսի . vous êtes au-— de telle faiblesse, ի քէն եւ այդչափ է այդպիսի տկարութիւն. le mettre au-— de la flatterie, de l'opinion, չդնել ժիտ՝ չառնել փոյթ շողոքորթութեան՝ հաճարակաց կարծեաց. || փ. être au-— du vent, ի ծանծաղ ելանել , ոչ եւս ունել ուստեք երկիւղ, յատրի է. S. Sens, Bras.

Dessus, ա. վերնակողմն, երեսք , * վրան , վերի կողմն . le — d'une table, d'une étoffe. — de la terre, յերեսաց երկրի . 2. երեսք , որ ինչ յերեսս է , * վրան . je vous donne le — du panier. 3. վերադիր, ծածկոյթ, ծածկոց . un — de tête, un — de table. 4. ն. վերադիր (զարդ ինչ) . un — de porte. 5. un — de tête, գլխավերակ . մատն գլխանոցի ձիոյ . 6. երեսագիր , * հասցէ . écrire, mettre le —. 7. նւ. le — du vent, յաջողութիւն հողմոյ . avoir le — du vent, ունել զհողմն յաջողակ , նաւել յաջողակ հողմով , *յաջող քամի ունենալ . փ. avoir le — du vent, յաջողել քան զոք , յաղթել ուժիք . 8. փ. յաջողութիւն , յաղթութիւն . avoir le — dans un combat, dans une lutte, նկուն առնել զոք , յաղթել . || avoir le — sur qu., en qc., գեր ի վերոյ է. քան զոք , գլխել . || prendre le —, զօրանալ . 9. եժ. վերերգ . երգն եւ երգիչն . || le — et le dessous, արտաքին եւ ներքին կողմն. || S. Bras, Sens.

Destin, ա. բախտ, ճակատագիր, բաշխ , հրամանք , բախտաբաշխ հրամանք . les arrêts du —. On ne peut fuir son —. — inévitable, անխուսելի —. Le — ennemi. Livre du —, բաղդագիրք , բախտամատեան . 2. քՁ. ճակատագիր, կեանք. abréger, trancher, achever, prolonger son —.

Destinataire, գ. ընկալուչ , ընդունող . — d'un ballot, d'une lettre.

Destinateur, trice, գ. առաքիչ , առաքող , առաքուհի, *դրկող , դրկուհի :

Destination (սիօն) ի. ճակատագրութիւն , կարգութիւն , սահմանութիւն , բաժին , վախճան . la — de cet édifice, d'une somme. Heureuse, agréable —. La — de l'homme ici-bas. 2. սահմանութիւն, սահմանեալ տեղ՝տեղի՝ վայր . arriver, se rendre à sa —. Arriver à —, * իւր տեղն հասնիլ . partir pour sa —. Faire parvenir qc. à sa —. La — d'une caisse, d'une lettre. A —, jusqu'à —, մինչեւ ի տեղին :

Destinatoire, ած. իգ. կարգիչ , սահմանիչ, վախճանայայտ. clause —.

Destiné, e, ած. ճակատագրեալ , կարգեալ , սահմանեալ . ce jour fatal — pour le jugement du monde. — à l'immortalité, յանմահութիւն ճակատագրեալ . il lui est —, նմա —՝ պահեալ է :

Destinée, ի. բախտ , ճակատագիր , բախտաբաշխ հրամանք , նախ . fatale, cruelle —. Le succès dépend des —s. La — se joue des faibles mortels. Se rendre compte de sa —. S'abandonner à sa —. Accomplir, remplir, ses —s. Se dérober à sa —. Fuir sa —. Heureuse, malheureuse, haute —, բարեբաստիկ՝ երանաւէտ, չարաբախտ՝ չարաբաստ , վեհ — . Dieu tient nos —s entre ses mains. 2. ճակատագիր, մատն , բաժին , վիճակ . sa — est d'être aimé, ճակատագրեալ է լինել սիրելի. c'est la — des grands hommes d'être attaqués par l'envie. 3. ճակատագիր, կեանք. trancher la — de qn., կարճել զկեանս, հատանել զթել կենաց ուրուք , արկանել զոք ի կենաց՝ յարեւէ. finir sa —, վճարել զկեանս , վախճանիլ :

Destiner, ն. ճակատագրել, կարգել , սահմանել . — qn. à. 2. սահմանել, պահել . l'accueil, le joug que vous leur destinez.

Se destiner, դ. կարգել՝ սահմանել զանձն . — à la diplomatie, au barreau. [կելի . fonctionnaire —.

Destituable, ած. պաշտօնանա-

Destitué, e, ած. պաշտօնանկ , պաշտօնընկեց , կարգընկեց . il fut — pour sa mauvaise conduite. Magistrat —. Être —, — է. 2. անմատն , թափուր , զերկ՝ զուրկ . — de bon sens, de raison.

Destituer, ն. ընկեցիկ առնել ի պաշտամանէն , պաշտօնընկեց՝ պաշտօնանկ առնել . — un préfet. 2. ի. անմատն առնել , զրկել , թափուր առնել. = *Se* —, դ. պաշտօնանկ է.:

Destitution (սիօն) ի. պաշտօնանկութիւն , պաշտօնընկեցութիւն . recevoir sa —. La — qui l'a frappé.

Destrier, ա. նժոյգ , մարտածի , ռազմածի :

Destructeur, trice, գ. քանդիչ, կործանիչ , աւերիչ , կործանարար , եղծիչ , քայքայիչ . animal, fléau, esprit. système —. || փ. — des abus.

Destructibilité, ի. եղծականութիւն:

Destructible, ած. եղծանելի , ապականացու :

Destructif, ive, ած. եղծիչ , քակտիչ , ապականիչ , ապականարար, ապականագործ, կործանարար . principe, vice —. Cause, doctrine, politique —ive.

Destruction (սիօն) ի. քանդումն, կործանումն , եղծումն, աւեր, ապականութիւն , աղաւաղութիւն , քայքայումն . — d'une ville, du temple. Frapper de —, քանդել , ի կործանումն մատնել . 2. սատակումն, ջընջումն , անհետութիւն . — d'une famille, de la morale.

Destructivité, ի. գբ. եղծականութիւն : [պաջ , *քրանիաջ :

Désudation, ի. բժ. քրտնապատ-

Désuétude, ի. խափանումն, խափանուած . tomber en —, ի խափանումն գալ՝ անկանիլ , խափանիլ .

cette loi, cette coutume, cette expression est tombée en —.

Désulfurant, e, ած. ծծմբաթթվիչ, անծծմբիչ. action —e.

Désulfuration (սիօն) ի. բգ. ծծմբաթթումն, անծծմբումն:

Désulfurer, ն. բգ. ծծմբաթթել, անծծմբել, * ծծումբն հանել. — un corps, une substance.

Se désulfurer, դ. —իլ, *ծծումբն հանուիլ:

Désulteur, ն. հխ. ձիոստ, ձիոստիկ, *հեծեալ որ ձիէ ձի կ'ոստնոյը:

Désultoire, ած. ոստոստուն, *ցատկոտուկ. style —, — ոճ:

Désuni, e, ած. բաժանեալ, անջատ. planches —es. 2. փ. բաժանեալ, պառակտեալ, բակտեալ, երկպառակ, երկփեղկ, անմիաբան. cœurs —s. Un ménage —. Être —, պառակտիլ, երկփեղկիլ. 3. ձվ. ընդոստ. galop, cheval —.

Désunion (տէզիւնիօն) ի. անմիութիւն, բաժանումն, անջատումն, բակտումն. — de deux causes, de deux terres. 2. փ. բաժանումն, պառակտումն, երկպառակութիւն, օձտումն, բակտումն, երկփեղկումն, անմիաբանութիւն. mettre la — dans une famille. La diversité des intérêts cause la —.

Désunir (տեզիւնիր) ն. բաժանել, անջատել, բակտել. 2. փ. բաժանել, պառակտել, երկպառակել, օձտել, երկփեղկել. des querelles d'intérêt ont désuni ces deux familles. — deux cœurs. Le sort pourra bien nous séparer, mais jamais nous —.

Se désunir, դ. —իլ, յերկփեղկիս լ., բակտիլ: [անջատիչ. force —e.

Désunissant, e, ած. բաժանիչ,

Desure, ի. ձո. սեղմուկան. ուռկան սեղմաձիւս:

Désusité, e, ած. անսովոր, խափանեալ. mot —. Pratique —e.

Désymphyser, ն. վ. դրուբդաոել, *ցայլոսկեր դրուբդն (symphyse) կտրել. = *Se* —, դ. —իլ:

Détaché, e, ած. անջատ, անջատեալ, քեց, վերծ, տարանջատ. un cheval —. Un cœur — de l'amour du monde. 2. անյօդ, հատուկտիր. un recueil de pièces —es. Pensées —es. || գ. Pièces —es, հատակոտորք, անջատ ամրութիւնք:

Détachement, ա. անջատումն, քեցումն. — du monde, des plaisirs. 2. զ. ջոկատ, հատուած. former un —, ջոկատել. envoyer un —, ջոկատ արձակել, զօր հատուցանել. commander un —, ջոկատապետ լ. 3. բժահանումն, բժահանութիւն:

Détacher, ն. բժահանել, մաքրել. — un habit, une robe. || S. **Dégraisser.**

Détacher, ն. անջատել, քեցել, զատանել, տարանջատել, հանել. — les bras du corps. — un pré d'une ferme. — une scène d'un acte, des pages d'un ouvrage. 2. արձակել, լուծանել, քակել. — un chien, un cheval, un forçat, le bateau, un ruban. 3. կորզել, հանել, *վերցուել, փրցուել. — une tapisserie, une épingle. 4. անջրպետել, զատուցանել. — les notes du texte par un filet. || եժ. — des notes, անջատել զձայնս. զատանել զնոսին կարճատեւ լուսնեամբք. || նկ. անջատել, յերեւան աճել, * դուրս ցատքեցուցանել. — les figures. 5. փ. անջատել, քեցել, որոշել, զատանել, հեռացուցանել. — գր. des plaisirs, d'un parti, d'une alliance, d'une femme, d'une étude. — l'âme du monde, les yeux d'un objet. 6. զ. հատանել, հատուածել, զօր հատանել, զօրհատուց լ., Քաշել ի միմեանց զարս ի կռուի, * կռուողներն իրարմէ զատել. — mille hommes pour investir la place. — de la flotte. 7. արձակել, առաքել. — des gendarmes contre գր. || ը. — un soufflet, ապտակ աճել՝ հանել՝ *տալ. — une ruade, un coup de pied, կիցս արձակել՝ ընկենուլ, աքացել, * կից զարնել. — un coup de poing sur, կռուիս հանել.

Se détacher, դ. անջատիլ, քեցիլ, զատանիլ, կորզիլ, արձակիլ. 2. յերեւան՝ ի յայտ գալ, *դուրս ցատքել. ces fleurs rouges se détachent bien sur ce fond noir. 3. փ. անջատիլ, քեցիլ, զատանիլ, Ձորուլ, հեռանալ, որոշել զանձն յիմեքէ, կողաքակ լ. *զատուիլ. ces yeux ne pouvaient — de ce spectacle. — de Rome et vous tendre la main. — du monde. — par feuilles, Ձերթատիլ, *Ձերթ Ձերթ ելնել. 4. եժ. անջատիլ:

Détacheur, euse, բժահան. || S. **Dégraisseur.** [քեցարան:

Détachoir, ա. ար. անջատանոց,

Détail, ա. մանրամասն, մանրամասնութիւն, մանր պարագայք, մանրամասնութիւնք, փոքունք. s'appliquer au —, ի մանրամասնս պարապիլ. les —s d'un compte, d'un procès. Il a l'esprit de —, մանրամասնասէր է. c'est un homme de —, այր մանրամասնասէր է. exceller dans les —s, մանրամասնասէր լ. 2. մանրամասն, մանրամասնութիւն, մանրապատում պատմութիւն. descendre, entrer dans le —, dans des —s, մանրապատում առնել՝ լինել, մանրամասն պատմել. faire un long — d'un repas. Apprendre le — d'une conversation. Dans tout son —, մանրամասնաբար, ճայրալիր պարագմամբ. 3. վճ. մանրամասն, մանրավաճառութիւն. մանրամասն վաճառ՝ վաճառումն. commerce de —, մանրավաճառ, մանրավաճառութիւն. marchand en —, մանրավաճառ. magasin de —, մանրավաճառ կրպակ. faire le —, vendre en —, մանրամասն վաճառել, մասնավաճառ լ. || ը. c'est un —, չէ ինչ, չէ փոյթ, ոչ մեծ ինչ է, * այս հոգ չէ՝ բան մի չէ, մեծ բան մի չէ.

En —, մ. մանրամասն, մանրամասնաբար, մասն մասն. vendre, acheter en —, — վաճառել՝ գնել, * հատով ծախել գնել. vente en —, մանրավաճառ, մանրավաճառութիւն. 2. en —, avec —, մանրամասն, մանրամասնաբար, մանրամասնօրէն, մանր, մանրախուզիւ, լիապատում, մի քսա միջէ, ճոխագոյնս. raconter en —, մանր պատմել, մանրապատում առնել. dire en —, մանր՝ մանրամասն ասել, *մանրամասնութեանց մտնել. raconté en —, մանրապատում, լիապատում. 3. մանրամասն, մանրամասնաբար, առ. սակաւ սակաւ. l'homme meurt en —.

Détaillant, e, ած. մանրավաճառ, * որ մասն մասն կծախէ. marchand —. 2. գ. —. Un —. Une —e.

Détaillé, e, ած. յօշեալ, մանրահատ. de la viande —e. 2. մանրամասն, մանրավաճառ. 3. փ. մանրամասն, մանրապատում. récit, portrait —. Faire une critique —e d'une pièce.

Détailler, ն. մանրամասնել, յօշել, * մաս մաս կտրել: — un bœuf. 2. մանրամասնել, մասն մասն վաճառել, մանրավաճառ՝ մասնավաճառ լ. — du vin, des étoffes. եւ կ. ce marchand ne détaille pas. 3. մանրամասնել, մի քսա միջէ՝ մանր պատմել, մանրապատում՝ լիապատում՝ մանրակրկիտ առնել. il nous a détaillé toute l'histoire.

Se détailler, դ. մանր հատանիլ, յօշիլ. 2. մանրամասն վաճառիլ:

Détailleur, ա. տ. **Détaillant.**

Détailliste, ա. մանրապատում. c'est un habile, parfait —.

Détalage, ա. վաճառաժողով, վաճառահատաք. հատաքումն՝ ժողովումն վաճառաց՝ *ապրանաց:

Détaler, ն. վաճառաժողով լինել՝ առնել. ժողովել զվաճառս (*խանութն գոցելու ժամանակ). — un magasin. եւ կ. les marchands ont détalé.

Détaler, չ. ը. խոյս տալ, ի փախուստ խուճապել, * կծիկն դնել. comme il détale. Il ont enfin détalé d'ici. 2. ձվ. եւ նւ. սրանալ, ապագագնաց՝ արագընթաց՝ Ձիավազնաց լ. ce cheval, ce navire détale bien.

Détalinguer, ն. նւ. ապրանատել, * խարսխի պարանն հանել:

Détaper, ն. նւ. խցատել. * Ջրնդանօթից բերանն գոցող մնկէ խիցն հանել.

Se détaper, դ. —իլ, *Ջրնդանօթից բերանն գոցող մնկէ խիցն ելնել:

Détapisser, ն. օձոցատել, բառնալ զօձոցն՝ * օձոցներն հանել՝ վերցունել. — une chambre.

Détare, Détarium (իսմ) ա. ր. դետար, դետարիոն. սեռ մանկոց ի տոհմէ բնաբելինաց:

Détartrer, ն. գինեմրրատել, *գինեմրուըն հանել:

Détaxe, ի. ապահարկ. ազատութիւն ի հարկաց:

Détaxer, ն. ապահարկել. * հարկէ ազատել:

Détecteur, ա. ար. աճխագազագտակ. * կազմած որով կճանչցուի հանքերու մէջ գոյութիւն աճխագազի (grisou).

Détective, ա. ոստիկանագործագտակ (ոստիկան). — anglais, — անգլիացի:

Déteindre (լծ. իբ. **Teindre**) ն. գունատել, տժգունել, գունաթափել,

այլագունել . le vinaigre déteint les étoffes.

Déteindre, ց. —իլ , *գոյն նետել՝ Ցափել . cet étoffe déteint beaucoup. 2. փ. son caractère avait déteint sur ceux qui vivaient avec lui, բոյս բարուց նորա տարափոխեալ էր յայնոսիկ որ կենակից իւր էին . son entourage déteint sur lui, շրջորեալ նորա ազդեն ի նա.

Se déteindre, դ. —. ce drap-là se déteint.

Déteint, e, ած. ժժգոյն, գունատ, գունաՑափ . un châle —. Une robe —e.

Dételage, ա. լծատումն , լծարձակումն . արձակումն ի լծոյ :

Dételé, e, ած. լծարձակ . արձակ ի լծոյ . cheval —.

Dételer (je dételle; je dételerai) ն. լծատել , լծարձակ առնել , *լծէն արձակել . — les chevaux, les bœufs, un équipage. || լկ. dételez.

Détendage, ա. ձգումն :

Détendeur, ա. ար. պրկատիչ (գլան) :

Détendoir, ա. ար. պրկատոց :

Détendre (լծ. իր. **Tendre**) ն. պրկատել , Ցուլացուցանել ,*Ցուլցուննել . — une corde, un arc, un ressort. || փ. — l'arc, հանգուցանել ըզմիտս . — son esprit, son imagination, ses facultés. 2. բառնալ , ժողովել , *վերցուննել , հաննել . — des rideaux, un lit, des tapisseries. 3. բառնալ , ժողովել , ժողովել զօՑոցս , զսքահակս , մերկացուցանել , կահատել . — un salon, une chambre à coucher. եւ լկ. on commence à —. 4. բառնալ , ժողովել զվրանս բանակի . on avait déjà détendu dans tout le camp.

Se détendre, դ. Ցուլանալ , *Ցուլնալ . un ressort qui se détend. 2. փ. հանգչիլ , հանգիստ՝ ոգի առնուլ , հանգստանալ . mon esprit commence à —. 3. մեղմանալ , մեղկանալ . le temps, la température, le froid commence à —. Le temps s'est détendu. Les rapports entre les cabinets de Vienne et de Paris se sont détendus, բարձաւ Ցշնամութիւն՝ գժտութիւն ի դահլճացն Վեննայ եւ Փարիզու :

Détendu, e, ած. Ցուլացեալ , Ցոյլ , *Ցուլցած . ressort —. Corde —e, Ցուլադաշնակեալ աղի՝ Ցել :

Détenir (լծ. իբ. **Tenir**) ն. եգ. գրաւել , *բովն պահել . — le bien d'autrui. 2. դտ. կալանել , բանտարգել առնել, առնել ի դիւպահոջ. — qn. || փ. —. nous sommes détenus dans cette demeure mortelle.

Détente, ի. ձգան (հրացանի , «Ցիւֆէք Ցէ՚Ցիյի»). presser, tirer, faire partir la —, ճնշել՝ արձակել զ—. 2. ձգումն, արձակումն (ձգանի). fusil dur à la —, կարծրարձակ՝ կարծրաձիգ՝ դժուարաձիգ հրացան . fusil aisé à la —, դիւրարձակ հրացան . եւ փ. être dur à la —, մանրակծճի՝ ազահ լ. || machine à —, յեռաձիգ մեքենայ . 3. ժգ. ձգան (ժամացուցից). 4. փ. ձգանք, Ցուլումն (բոյական՝ մտաւոր). il y avait sur son visage une — visible d'esprit et d'inquiétude.

Détenteur, trice, գ. իգ. գրաւիչ . առացիչ , պահող . légitime —.

Détentillon (տէՑանՑիյլեօն) ա. ժգ. ձգանիկ . *ժամացուցի մէջ վայրկեանից անիւն վեր բռնող ձգան :

Détention (սիօն) ի. գրաւումն , *քով պահելն . — d'une somme, d'un bien, d'une succession. 2. դտ. կալանաւորութիւն , բերդարգելութիւն . — préventive, arbitraire. Être condamné à cinq ans de —.

Détenu, e, ած. գրաւեալ , կալեալ , * քովն պահած . un bien — injustement. 2. գ. կալանաւոր, բերդարգել . — politique. — pour dettes.

Détenue, ի. իգ. գրաւումն, *քով պահելն . la — d'un bien, d'un gage.

Détergent, e, ած. բժ. մաքրիչ , սրբիչ . 2. ա. մաքրադեղ , սրբադեղ . un —.

Déterger, ն. բժ. մաքրել , սրբել. — une plaie. =***Se*** —, դ. մաքրիլ:

Détériorant, e, ած. խանգարիչ , վՑաբիչ , ապականիչ , աղաւաղիչ . principe —. Influence —e.

Détérioration (սիօն) ի. վՑաբ , վՑաբումն , աղաւաղութիւն , ապականութիւն , վատՑարութիւն , խանգարումն . tout locataire est responsable des —s faites durant son bail. La — de l'esprit, du cœur. La — d'un peuple, d'une société.

Détériorer, ն. վՑաբել , խանգարել , աղաւաղել , ապականել , խրթնացուցանել , վատՑարել , եղծանել , ապականել , *փճացուցանել , աւրել . — une habitation, un édifice, un héritage, des marchandises.

Se détériorer, դ. վՑաբիլ , խանգարիլ , խրթնանալ , աղաւաղիլ , ապականիլ , վատՑարիլ . cette maison se détériore.

Déterminable, ած. սահմանելի .

Déterminant, e, ած. սահմանիչ , որոշիչ , որոշողական . motif —. Raison —e.

Déterminateur, ա. բպ. սահմանիչ

Déterminatif, ive, ած. ք. յատկացուցիչ . adjectif —. || ա. ք. —. le — d'un mot.

Détermination, ի. սահմանումն, որոշումն . 2. որոշումն մտաց , խորհուրդ , առաջադրութիւն . mettre à exécution la — du conseil, գիմաւոր խորհրդեանն կատարել . je n'attends que sa —. Prendre une —, հաստատել ի միտս , դնել ի մտի , խորհուրդ ունել, որոշել , *կայանք տալ. 3. հաստատամտութիւն, արիւնութիւն, քաջասրտութիւն . la — qu'il montra en ce danger. Il marcha avec — à l'assaut.

Déterminé, e, ած. սահմանեալ , հաստատեալ , որոշեալ , յայտնի . heure —e, —՝ ժամադիր ժամ . un genre de plante —e par les botanistes. Quantité —e. Des idées —es. 2. մրտադիր , *միտքն դրած , որոշած . bien — à ne pas céder, հաստատամտեալ եղեալ ի մտի չտալ տեղի . 3. անձնատուր , մոլեգին , անհնարին , * կատաղի . chasseur, joueur, buveur —. 4. արի, քաջ , աներկիւղ, անվեհեր , իրաւամարձակ , դիմագրաւ , խիզախ , յանդուգն . soldat —. Une poignée d'hommes —s. Avoir un air —. Caractère —. 5. ա. այր յանդուգն. cet enfant est un petit —.

Déterminément, մ. հաստատուՑեամբ , հաստատամտաբար, որոշակի , ճշգրտիւ , ճշտիւ . il y a des gens qui veulent — une chose. 2. անվեհեր , արիաբար , քաջապէս . les troupes allèrent — à l'assaut.

Déterminer, ն. մտադրել, սահմանել , տալ զսահման. — une plante, une distance, l'étendue d'un terrain, les limites de, le sens d'un mot. 2. սահմանել , հաստատել , որոշել , — la marche à suivre. Le conseil détermina que... 3. արկանել ի միտս, տալ հաստատել ի միտս , տալ դնել ի մտի . cet événement m'a déterminé à... Ce qui le détermine, c'est la circonstance. C'est moi qui l'ai déterminé à cela. 4. տալ , պատՑառ լ., առնել. les écarts de régime détermine des maladies. — le succès d'une bataille, d'une affaire.

Se déterminer, դ. սահմանիլ . cette pensée ne se détermine pas facilement. 2. հաստատել ի միտս , դնել ի մտի, մտադիր լ., *միտքն դնել , որոշել . déterminez-vous à qc., եւ լկ. il ne faut pas — légèrement.

Déterminisme, ա. իս. որոշադրութիւն , որոշականութիւն . որոշական վարդապետութիւն :

Déterministe, ա. իս. որոշադիր , որոշադրական : [դումն :

Déterrage, ա. եգ. արտահո-

Déterré, e (տէՑէռէ) ած. արտահոլեալ , արտահոլ , * հողէ հանուած . des carottes —es. 2. գերեզմանահան, * գերեզմանէ հանուած . un corps —. 3. ա. գերեզմանահան (դի) . avoir l'air d'un —, մահադէմ՝ մեռելատիպ երեւիլ , * մեռելի՝ գերեզմանէ փախուածի նմանիլ :

Déterrement, ա. հողահանումն :

Déterrer, ն. հողահանել , արտահոլել , *հողէ հանել . — un trésor. 2. հանել ի գերեզման, գերեզմանահան առնել , արտաշիրմել . — un corps. La justice a fait — le corps. 3. փ. գտանել , յայտնել , յերեւան հանել , * երեւան հանել . — qn. Il déterra les antiquités du paganisme.

Déterreur, ա. գերեզմանակրկիտ , * գերեզմանէ մեռել հանող . 2. գտակ, յայտնիչ, *երեւան հանող :

Détersif, ive, ած. բժ. սրբաթոյր, վիրասրբիչ , վիրամաքրիչ . || ա. սրբադեղ . — դեղ . un bon —.

Détersion, ի. բժ. մաքրումն , սրբումն . la — d'une plaie, d'un ulcère.

Détestable, ած. գարշելի, գարշաւոյժ , զզիր . homme, femme —. crime, pensée, caractère, nature —. Opinions —s. —s flatteurs. 2. յոռի , անպիտան , անպիտոյտ . du vin —. Un temps —. Ouvrage, musique —.

Détestablement, մ. գարշաբար, գարշելի իմն օրինակաւ, յոռի յոյժ. chanter, écrire —.

Détestation (սիօն) ի. գարշութիւն, գարշումն, գարշանք, ատելութիւն. il s'est attiré la — de tout le monde. Avoir qc. en —, ի գարշանս ունել, գարշիլ, *զզուիլ:

Détester, ն. գարշիլ, խորշիլ եւ գարշիլ. — le faste, գարշիլ ի պերճանաց. — qn. Se faire — de tout le monde, գարշելի զանձն առնել ամենեցուն. 2. գարշիլ, ատել, սոսկալ. je déteste l'hiver, les faiseurs de compliments. Qui déteste les femmes, կնատեաց.

Se détester, դ. գարշիլ յանձնէն, ատել զանձն՝ զմիմեանս. ces deux femmes se détestent.

Détiarer, ն. բառնալ գիայրն, արկանել ի քահանայապետութենէ. — qn.

Détirer, ն. ձգտել, ձգեալ երկայնել. — du linge, des dentelles.

Se détirer, դ. ձգտիլ. եւ ը. պարապատիլ, քոշքիլ, կոշքոտիլ, *ճապկոտիլ յօրանջելէ:

Détireuse, ի. մբ. ձգտող:

Détiser, ն. արծարծատել, *խանձողներն կրակէն հանել. — le feu.

Détisser, ն. տարհիւսել, *հիւսուածն քակել. — un tissu.

Se détisser, դ. տարհիւսիլ, *քակտիլ հիւսուածոյ:

Détitré, e, ած. անտիտղոս, *տիտղոսն հանած. un homme —. Un femme —e.

Détitrer, ն. անտիտղոսել, *տիտղոսն հանել. — un marquis.

Détonant, e, ած. պոռտածայն, ճայթիչ, ճայթուն. gaz —, պոռտացող կազ. poudre —e. Mélange —, պոռտընդոստ խառնուրդ:

Détonateur, ա. բգ. ճայթիչ:

Détonation (սիօն) ի. ճայթիւն, բոմբիւն, շառաչ, շաչիւն, շառաչումն, Ընդիւն. la — de la poudre à canon. — chimique. Des —s, բոմբիւնք, ճայթմունք, Ընդիւնք:

Détonement, ա. ճայթումն:

Détoner, չ. ճայթել, բոմբիւն արձակել, բոմբել, շառաչել, Ընդել. le mélange détone. Faire — de la poudre, շառաչեցուցանել՝ ճայթեցուցանել զվառօդ:

Détonnation (սիօն) ի. արտանուագումն, տարերգութիւն:

Détonneler (je détonnelle, tu détonnelles, etc.) ն. տակառատել, *տակառէ հանել. — du vin, *տակառէ գինի հանել. — de l'eau-de-vie.

Détonner, չ.բժ. արտանուագել, տարերգել, *սխալ երգել. ce chanteur détonne. Celui qui détonne, տարերգող. 2. փ. անմիաբան, անհման՝ անհամաձայն լ. il y a dans ce livre des pages qui détonnent.

Détonner, ն. արտանուագել, տարերգել, *գէշ երգել. — une chanson.

Détordre (լծ. իբ. **Tordre**) ն. ոլորատել, պարզել, *ոլորածն քակել, բանալ. — une corde. — du linge pour l'étendre.

Se détordre, դ. ոլորատիլ, պարզիլ, բանալ, *քացուիլ, շտկուիլ. ce fil se détord. — le pied, le poignet. նոյն ընդ արդի. fouler le pied, le poignet.

Détordu, e, ած. ոլորատեալ.

Détorquer, ն. կամակորել, ծռել, խեղաթիւրել, ստերիւրել, *ծրտմրտուկել. — un texte, un passage.

Détors, e, ած. անոլոր, պարզեալ. du fil —. De la soie —e.

Détorse, Տ. **Entorse.**

Détortiller, ն. գալարատել, պարզել, բանալ, *շտկել, գալարածն բանալ. — un cordon, des rubans.

Se détortiller, դ. գալարատիլ, պարզիլ, բանալ, *քացուիլ. cet écheveau ne se détortillera pas facilement.

Détortillonnage, ա. ար. կրտատում:

Détortillonner (տէթօրթիյլեոնէ) ն. ար. կրտատել. *ոլորած բուրդն բանալ:

Détortillonneuse, ի.մբ. կրտատող, *ոլորած բուրդն բացող գործի:

Détoucher, ն. նւ. խրատել, *խրածն ջուր հանել. nous avons détouché. Le vaisseau a pu —.

Détouper, ն. խծատել, *խծուծն հանել. — un trou. ||փ. — ses oreilles, բանալ զականջսն, ունկն դնել մտադիր. 2. եգ. քաղել զփուշս, փշաքաղել, փշաքաղ՝ փշախիլ առնել. — des terres, — զարտորայս:

Détoupillonner, ն. պ. բակլինատել, *բակլինեայ կամ նարնջենեայ անպիտան ճիւղերն վրցունել:

Détour, ա. շրջան, պատ, մանուածապատ շրջան, պտոյտ. la rivière fait un —, շրջան՝ պատ առնու գետն. les rivières semblent se jouer par mille —s, պատ ի պատ խաղան գետք. le — d'une rue, d'un promontoire. 2. շրջան, ոլորուդի, զարտուղի, ոլորտուդի հետք, բազմահետ ուղի՝ ճանապարհ. c'est un — de plus d'une lieue. Faire beaucoup de —s, *շատ պտոյտներ անել. les —s d'un dédale, շրջանք՝ պտոյտք բաւղի. après de longs —s, յետ երկար պտուտից. 3. հնարք, հնարիմացութիւն, մանուած, մանուած բանից, մանուածոյ՝ պատ ի պատ բանք, նենգ, խարդախանք. chercher des —s. Prendre un —. || Connaître les tours et les —s de qn., ի վերայ կալ հնարից ուրուք. || sans —, ոչ կեղծս ի կեղծս, անխուորդ, անխարդախ, աննենգ. être sans —. —s de paroles, մանուածք բանից, մանուածոյ՝ պատ ի պատ բանք, աննենգ՝ անխարդախ բանք. les —s du cœur, խորշք՝ ծածուկք սրտի:

Détourné, e, անց. զարտուղեալ, խոտորեալ. — de sa route, — ի ճանապարհէն. 2. փ. —, ստերիւրեալ, — de son devoir par de mauvais conseils. 3. ած. զարտուղի, արտուղի, խոտոր, ստերիւր, անկոխ, սակաւակոխ. sentier, chemin —. Rue —e. 4. փ. —. voie —e. Moyens —s. Chemin —, հնարք, մարթանք, մանուածք, մանուածապատ շրջանք. *վարպետութիւն. prendre par des voies —es. 5. անուղիղ, անուղղակի. reproche —. Louange —e. 6. դարձուցեալ, յայլ կողմն շրջեալ. il avait la tête —e. J'étais —, je ne le voyais pas venir. 7. ի բաց դարձուցեալ, հեռացուցեալ, անցեալ. l'orage —, on n'y pense plus. Des malheurs —s à grand'peine. 8. խոտորեցուցեալ, ստարացեալ. un fonds — de sa destination. 9. խորեալ, գողացեալ. de l'argent — par cet employé. 10. շրջեալ ի խորհրդոց՝ ի մտաց. — de la dangereuse entreprise qu'il avait eu le dessein de tenter.

Détournement, ա. սգր. դարձ, դարձուած. — de tête. 2. խորումն, դրամակորզութիւն, զօշաքաղութիւն «համին». — de fonds, de titres. Il s'est rendu coupable de —. Il masquait ses —s en falsifiant les livres. || — de mineur, առեւանգ, առեւանգութիւն, հեռացուցանելն ի տանէն՝ ընդդէմ օրինաց զհանուկ՝ զաղջիկ անչափահասակ, *գլխէ հանելն:

Détourner, ն. խոտորեցուցանել, զարտուղի հանել, ստերիւրել, հեռացուցանել. — qn. de son chemin. 2. խոտորեցուցանել, դարձուցանել, փոխել. — le cours d'une rivière. — un cours d'eau. 3. ի բաց շրջել՝ դարձուցանել. — une corde, une manivelle. 4. փ. ի բաց դարձուցանել, հեռացուցանել, հեռի առնել. — les soupçons. — sa pensée d'un objet désagréable. — un fléau. — les yeux de qn., դարձուցանել զաչս յումեքէ. il détourne le coup, խոյս տալ ի հարուածոյն. || — les oreilles, չդնել ունկն. 5. դարձուցանել, ի բաց դարձուցանել՝ շրջել. — son visage. Il détourna la tête pour ne pas me voir. 6. խոտորեցուցանել, շրջել զմիտս ուրուք, ալամոլել, ստերիւրել, զառաջանել, խափանել, յետս կասեցուցանել. — qn. de son devoir, du mal, d'un travail, d'une occupation. — qn. d'un dessein, d'un projet. — le dessein de qn., շրջել զոք ի խորհրդոց, շրջել գմիտս ուրուք, *մէկուն միտքն դարձունել՝ փոխել. — qn. de ses tristes pensées. 7. կամակորել, ստերիւրել, խեղաթիւրել, Ընդել. — le sens d'un passage, d'une loi. — la question. ||— un mineur, une mineure, խոտորեցուցանել, *գլխէ հանել. 8. խոտորեցուցանել, ստարացուցանել. — des fonds de leur emploi. 9. խորել, շորթել, գողանալ. — des fonds, des papiers.

Détourner, չ խոտորիլ, դառնալ, շեղիլ. — à droite, à gauche.

Se détourner, դ. խոտորիլ, զարտուղիլ, շեղիլ, ալամոլիլ. — de son chemin. 2. խոտորիլ, կասիլ, ի բաց կալ, շեղիլ, զառաջանիլ, Ընդիլ, *ետ կենալ. — du mal, խոտորիլ ի չարէ. — de son travail, de ses devoirs. 3. զաչս ի բաց դարձուցանել. il se détourna avec dégoût, avec horreur. 4. դառնալ, դարձուցանել զերեսս իւր ի. — vers...

Détourneur, euse, գ. խոթող, գաղտագող, գաղտակիճիճ, վանճառագող:

Détracter, ն. չարախօսել, չարաբանել, աղարտել, *վար զարնել. — գո., la vertu. եւկ. c'est un homme enclin à —.

Se détracter, դ. — զանձն. ne vous détractez pas vous-même. 2. — զմիմեանս. ces deux rivaux se détractent en toute occasion.

Détracteur, ա. չարախօս, չարաբաքան, աղարտող. 2. աճ. —, բամբասական. esprit, langage —.

Détraction (սիօն) ի. չարախօսութիւն, չարաբանութիւն, աղարտանք. la — contre le prochain. Être enclin à la —. Le crime de la —.

Détranché, e, կգ. շերտատ. écu —.

Détrancher, ն. շերտատել, *շերտ շերտ բաժնել:

Détranger (n. détrangeons; je détrangeais, etc.) ն. ջնջել (կկենդանիս վնասակարս ոնկոց). — les mulots, les taupes.

Détransposer, ն. տպ. տեղադրել. դնել զչջս ի բնիկ տեղիս:

Détransposition, ի. տպ. տեղադրութիւն:

Détraqué, e, աճ. ընձագակորոյս. cheval —. 2. խանգարեալ, եղծեալ, աղաւաղեալ, խանգար, եղծ, աղաւաղ. la sonnerie de cette pendule est —e. Machine —e. Estomac —. Le temps est entièrement — depuis six jours. || փ. Sa cervelle est —e, խելագար՝ խելաշուրջ՝ խելաճաի՝ խելայեղ է:

Détraquement, ա. խանգարում, խանգար. — de la machine.

Détraquer, ն. խանգարել զընձագս ձիոյ, *քալուածքն աւրել. — un cheval. 2. խանգարել, եղծանել, աղաւաղել, *աւրել. — un tourne-broche, une pendule, une montre, une machine, un ressort. 3. փ. եւ բ. — le cerveau, l'esprit, խելակորոյս՝ խելագար՝ խելաճաի՝ խելայեղ առնել.

Se détraquer, դ. կորուսանել զքալուածքն ընձագաց, *քալուածքն աւրուիլ. ce cheval s'est détraqué. 2. խանգարիլ, *աւրուիլ. cette machine s'est détraquée. փ. sa tête se détraque, խելագարի, խելայեղ՝ խելաշուրջ լինի:

Détrempe, ի. նկ. ջրեթանգ. ջրախառն գոյն. peindre en —. Peinture en —, ջրեթանգանկար. նկար ջրեթանգ՝ ջրախառն եթանգօք. acheter une —. 2. փ. եւ բ. mariage en —, գողացիկ՝ գաղտաձեռն ամուսնութիւն:

Détremper, ն. շաղել, թրմել, գանգել. — de la farine avec du lait. — de la chaux avec de l'eau. 2. ապահխել, անմուխ առնել. *պողովատի մուխն հանել, կակղել. || փ. — l'esprit, ջլատել զմիտս.

Se détremper, դ. շաղիլ, գանգիլ, թրմիլ. les couleurs se détrempent 2. անմուխ լ., կորուսանել զպատուար ընձագաց, *քալուածքն աւրուիլ. ce cheval s'est détrempé. 3. փ. ջատիլ, ծաձաուիլ, ջլատիլ. — dans les délices. L'âme se détrempe dans la mollesse.

Détrempeur, ա. աբ. ապահխիչ:

Détresse, ի. անձկութիւն, անդոհ, անդոհութիւն, նեղութիւն, տառապանք, օր տագնապի. mettre dans la —. Sa — fut grande. Cris de —. Être dans la —, dans la dernière —, յ. ի տագնապի՝ ի վիշտս վտանգի. dans sa — extrême. 2. տագնապ, վտանգ. signal de —, նշան —ի, վտանգանշան, տագնապանշան. canon de —, վտանգահրեհ, տագնապահրեհ. հարուած ծնդանօթի ի նշան վտանգի:

Détresser, ն. հիւսատել, *հիւսուածն քակել. — les cordes, les cheveux.

Détret, ա. ձեռամամլակ:

Détrichage, ա. S. **Triage.**

Détricher, ն. S. **Trier.**

Détricheur, euse, գ. S. **Trieur.**

Détriment, ա. վնաս, տոյժ. causer, recevoir un —. Considérable, notable, grand —, վնաս մեծ. au grand —, ի վնաս մեծ. au — de qn., ի վնաս ումեք. à mon —, ի վնաս իմ. à son —, ի վնաս իւր. 2. բպ. S. **Détritus.**

Détripler, ն. եռատել. *եռապատիկն՝ երկպատիկ անել:

Détritage, ա. եգ. ձիւաղատեղծում:

Détriter, ն. եգ. ձիւաղատեղծել, *ձիւաղատուղ՝ եղմել ձեւ շինելու համար:

Détrition (սիօն) ի. մաշուածն, մաշուած. la — des dents.

Détritique, աճ. հբ. լեռնական. dépôts, terrains —s.

Détritoir, ա. ձիւաղաց, ձիւաքար:

Détritus (տէթրիթիս) ա. բպ. լեռնէրք, նշխարք, մնացորդք. le — des végétaux ont formés les houillères.

Détroit, ա. նեղուց. — des Dardanelles, de Gibraltar. 2. կիրճ, անձուկք, կապան. — des Thermopyles. 3. հ. նեղութիւն, անձկութիւն:

Détromper, ն. ցուցանել զխաբէութիւնն, ճարել ի մոլորութենէ, *խաբուիլն ցուցանել, աչքն բանալ. — un ami.

Se détromper, դ. ճանաչել զխաբէութիւնն՝ զմոլորութիւն իւր, չլինել անձնախաբ, *խաբուիլ, սխալմունքն հասկանալ, աչքն բացուիլ. détrompez-vous.

Détroncation (սիօն) ի. վ. գլխատութիւն. *սաղմի գլխոյն մարմնէն զատուիլն՝ կորուիլն. կն. **Décapitation** եւ **Décollation.**

Détrôné, e, աճ. աթոռընկէց, գահընկէց, գահազուրկ, աթոռազուրկ, աթոռանկ. un roi —.

Détrônement, ա. աթոռընկէցութիւն, աթոռանկումն. գահընկէցութիւն, գահանկումն, գահազրկումն:

Détrôner, ն. Յագրնկէց՝ աթոռընկէց՝ աթոռանկ՝ գահընկէց առնել, *աթոռէն վար առնուլ. — un roi.

2. փ. գահընկէց առնել, *նախապատուութենէն կորնչացուցանել տալ. cette dame, qui régnait dans les salons, a été détrônée par une beauté qui l'a éclipsée. La vérité finit toujours par — l'erreur.

Détroquage, ա. ատրէքեցում:

Détroquer, ն. ատրէքեցել. *ատրէն կալած տեղէն հանել:

Détroussement, ա. յանգուշումն, *սաթաուածն. 2. կողոպտում:

Détrousser, ն. յանգուշել, *ետղուլ սաթաուածն. — sa robe. փ. եւ հգ. rendre visite en robe détroussée, յանգուշն՝ մեծաշուք առնել այց. 2. տեռազերծ՝ հինահայր առնել, աւազակել, տեռազերծել, կողոպտել, *Յալլել. — les passants, les voyageurs.

Se détrousser, դ. յանգուշիլ, *սաթաուածն Յոլուլ. elle se détroussa pour entrer dans le salon.

Détrousseur, ա. հ. հասկահայր, յեղուզակ, աւազակ, տեռազերծ. — de grand chemin, ճանապարհաքաղ:

Détruire (je détruis, tu détruis, n. détruisons; je détruisais, je détruisis; je détruirai; détruis; détruisons; que je détruise, que nous détruisions; que je détruisisse; détruisant; détruit) ն. քանդել, աւերել, կործանել, յաւեր՝ ի կործանումն դարձուցանել. — un palais, une ville. — de fond en comble, հիմն ի վեր՝ հիմնայատակ՝ քարքանդ առնել. qui détruit le pays, երկրաւեր. qui détruit l'homme, մարդակործան. 2. կործանել, ջնջել, առնել ի միջոյ, սատակել, վանդել, եղծանել, խարխալել, խանգարել, խրթնացուցանել, քակտել, քայքայել, յեղծումն՝ յապականութիւն մատնել՝ դնել, ի դերեւ հանել, փարատել. — un empire. Le temps détruit tout, ամենաջինջ է ժամանակն. le débordement détruisit la récolte. — les animaux nuisibles. — la santé, խանգարել, վտանգել զառողջութիւն. — sa beauté. || — qn. dans l'esprit d'un autre, կործանել՝ կորուսանել զոք, անպատիւ առնել զոք յաչս ուրուք.

Se détruire, դ. կործանիլ, աւերիլ, կործան անկանիլ, յեղծումն՝ յապականութիւն դնել՝ մատնիլ, քայքայիլ, փարատիլ. 2. ջնջիլ, սատակիլ. ils furent entièrement détruits, մինչեւ ոչ մնալ ի նոցանէ; ապրեալ, բնաջինջ՝ համայնաջինջ եղեն. 3. կործանել՝ ջնջել զմիմեանս. leurs projets se détruisent les uns les autres. Leurs systèmes se détruisent. 4. անձին առնել, զիւրովի երթալ. ce malheureux s'est détruit. 5. սպանել, յարեւ արկանել, զրաել ի կենաց զմիմեանս. || կործանել՝ կորուսանել՝ պարտել զանձն՝ զմիմեանս:

Détruisant, e, աճ. կործանիչ, աւերիչ, քանդիչ:

Détruit, e (անց. եւ աճ. **Détruire** բայի) քանդեալ, կործանեալ, աւերեալ, քարքանդ, աղիտուն, քայքայուն. une ville —e. Une santé —e. Être —, քարքանդ լ.:

Dette, ի. պարտք, պարտիք «պօրճ». avoir, faire, contracter des

—s, —ս ունել, առնել, ընդ պարտեօք անկանիլ, * պարտք ընել, — ունենալ, պարտքի տակ մտնել՝ իյնալ. être noyé, accablé, perdu de —s, avoir des —s par-dessus la tête, մտանել ընդ ծանր պարտեօք, * պարտքի մէջ խղդուիլ, ընկղմիլ՝ փոխ. charger de —s. Engager dans des —s, ընդ պարտեօք արկանել, * պարտքի տակ ձգել. n'avoir plus de —s, n'avoir plus un sou de —, ոչ եւս պարտական լ., *այլ պարտք չունենալ, այլ բնաւ — չունենալ. acquitter, payer ses —s, հատուցանել զ—ս, *—ն վճարել. il a beaucoup de —s, բազում —ս ունի, * շատ — ունի. nier, désavouer une —, խոստովանիլ, ուրանալ զ—ն. || փ. avouer la —, խոստովանիլ զպարտսն. || — d'honneur, — պատուոյ (մասնաւորաբար արարեալն ի խաղի). || —s passives, —, * տալիք. —s actives, պահանջք, * առնելիք. — véreuse, դժուարահատոյց՝ անհատուցանելի՝ անյոյս —՝ պահանջք. —s criardes, կանչուն —, փոքր՝ մանր —. — publique, — հասարակաց՝ տէրտունեան. — flottante, ծփին —, անկայուն՝ ժամանակաւոր՝ յարափոփոխ — հասարակաց. — consolidée, կայուն՝ արձանագրեալ — (ի մայր հաշուի, grand livre). 2. փ. —, պարտաւորութիւն. la — que nous contractons envers nos parents. Avoir une — de reconnaissance envers qn. Payer sa — à la patrie, հատուցանել զպարտս իւր առ հայրենիս. acquitter la — de la reconnaissance, հատուցանել —ս երախտագիտութեան. payer sa — à la nature; payer la — de la nature, հատուցանել զպարտս բնութեան, հատուցանել զպարտ իւր բնութեան, մեռանիլ. 3. պարտապանութիւն, բանս պարտուց. il est à la —.

առ. qui paye ses —s s'enrichit, որ հատուցանէ զպարտսն՝ հոխանայ, *պարտքն վճարողն կհարստանայ:

Detteur, euse, ի. տ. **Débiteur.**

Détumescence (տէթիւմէսանս) ի. բժ. ուռէջ. *ուռեցքին իջնալն:

Deuil (տէօյլ) ա. սուգ, սգաւորութ. le jour de sa naissance fut un jour de — pour sa mère, օր ծննդեան նորա օր սգոյ եղեւ մօրն. maison de —, տուն սգոյ, սգաւոն. être plongé dans le —, ի սուգս համակիլ, սգացեալ լ., սուգ առնուլ. le — de ma mère allait finir. Cette perte plongea toute la famille dans le —, կորուստս այս ի սուգ ընկղմեաց, ի ծուխ համակեաց զազգատոհմն ողջոյն. || բ. faire son — d'une chose, հատանել գոյս իւր յիմեքէ, մխիթարիլ ընդ կորուստն, *կորուսած հատարիլ, այլ յոյս չունենալ. || փ. եւ քծ. le — de la nature, սուգ բնութեան. տխրագին տեսիլն ի ձմերայնի. 2. — կամ habit de —, սուգ, ծուխք, հանդերձ սգոյ. prendre le — de qn., être en — de qn., սուգ առնուլ՝ ունել, ի սուգ լ.՝ նստիլ, սուգ զգենուլ, ի ծուխս համակիլ, սգացեալ՝ սեւազգեաց լ., ի սուգ մտանել, *— բռնել. remplir de —, ի սուգ համակել. porter le —, se vêtir de —, se vêtir d'habits de —, սգազգեաց՝ սգազգեստ լ., ծուխս ըզգենուլ, ծխազգեստ լ. vêtu de —, սգազգեստ, սգահանդերձ. couvert de —, սգապատ, սգաստր. en —, սգակիր. il porte le — de son oncle, ունի զսուգ քեռւոյն. quitter le —, ծոլուլ զսուգ. voiture de —, կառք սգոյ, սգակառք. || grand, petit, demi—, մեծ, փոքր, կէս սուգ. faire prendre le — à qn., ի սուգ՝ ի ծուխս համակել զոք, *սուգի մէջ խօթել. || p. mener grand — de qc., տխուր յոյժ լ. ընդ իմն. tendre une chambre, une église de —, սգապատ առնել, ի ծուխ համակել. 3. սուգ. ծախք հանդերձից սգոյ. donner le —. Donner tant pour le —. 4. սուգ. սգաժամանակ. elle attend la fin de son —. 5. սգաւորք, սգակիրք, յուղարկաւորք. conduire, mener le —, գլուխ՝ պարագլուխ լ. սգաւորաց՝ յուղարկաւորաց մեռելոյ. suivre le —.

Deuil, ա. մբ. սգաթիթեռն. Թիթեռն սեւասպիտակ:

Deum, ա. յտ. Աստուած. 2. դիք:

Deutergie, ի. բժ. երկրորդագործութիւն. երկրորդական ազդեցութիւն դեղոց:

Deutérie, ի. վ. փառաբգելումն, *փառ մօր արգանդին մէջ մնալն:

Deutérocampte, ա. մբ. երկրորդակոր. սեռ. պատենաթիեռից Ամերիկոյ:

Deutérocanonique, աբ. երկրորդականն. գիրք Սուրբ Գրոց:

Deutérocatéchique, ած. տգ. երկկաճուապին. acide —, — թթու:

Deutérogame, գ. երկրորդամուսին. *երկրորդ անգամ ամուսնացող: [մուսնութիւն:

Deutérogamie, ի. երկրորդա-

Deutérologie, ի. բժ. ալտարանութիւն. տ. **Arrière-faix.**

Deutérologique, ած. բժ. ալտարանական:

Deutéronome, ա. երկրորդումն օրինաց. հինգերորդ հնգամատեան գրոց Մովսիսի:

Deutéropathie, ի. բժ. կրկնախտ. կրկին հիւանդութիւն ի վեր երեւեալ:

Deutéropathique, ած. բժ. կրկնախտ, կրկնախտային. symptômes —s.

Deutérosaure, ա. վբ. երկմողեզ. ազգ մեծամարմին բրածոյ զեռնոց:

Deutéroscopie, ի. երկրորդատեսութիւն. երկրորդ տեսութիւն, որ ոմ. **Seconde vue.**

Deutérose, ի. երկրորդումն, կրկնումն. 2. երկրորդատ. երկրորդ. օրէն Հրէից. որ կն. **Mischna.**

Deutiodure, ա. տգ. երկմանիշուկ. բաղադրութիւն ինչ յոտամ եւ երկու մասունք մանշի (iode). հն. **Biiodure.**

Deuto... նմ. ի կիր արկեալ ի տարբագիտութեան. երկ..., կրկնա... deutoxyde, Deutochlorure, Deutonitrate.

Deutocarboné, e, ած. տգ. երկածխածին. երկրորդ ածխաւորեալ յերկրորդ աստիճանի:

Deutochlorure, ա. տգ. երկքլորուկ. երկրորդն զուգախառնութեանց (combinaison) քլորի ընդ պարզ մարմնոյ միոյ:

Deutonitrate, ա. տգ. երկաթոթակատ կամ կրկնաթոթակատ. տ. **Nitrate.**

Deutoscléreux, euse, ած. մգ. երկրորդակարծուտ. տ. **Scléreux.**

Deutoséléniure, ա. տգ. երկսելինիուկ. երկրորդն ի զուգախառնութեանց սելենիոնի ընդ պարզ մարմնոյ միոյ:

Deutosulfate, ա. տգ. երկածնծմբատ. տ. **Sulfate.**

Deutosulfure, ա. տգ. երկածնծմբուկ. երկրորդն ի զուգախառնութեանց ծծմբոյ ընդ պարզ մարմնոյ:

Deutoxyde, ա. տգ. երկթոսիդ, երկնոքսիդ, երկթուիդ, երկժանգ. երկրորդ աստիճան ժանգահարութեան. հն. **Biiodure.**

Deutzie, ի. բ. դէօցենի. թուփ ինչ բազմատեսակ:

Deux, թ. ած. երկու. — hommes. — francs. Ils sont —. Au nombre de —, երկու՝ կրկին թուով. à — étages, երկյարկ, կրկնայարկ. || tous — կամ tous les —, երկոքին, երկոքեան, երկոքին եւս. allons y tous —. Ils sont partis tous les —. || p. n'en faire ni un ni —, անդէն հաստատել ի միտս, ի գործ անդր մատչիլ, *վէկէն որոշել. il ne fit ni un ni — et croqua la poire. || Cela est clair comme — et — font quatre, այս յայտ ինչ է, *այս ամենայայտնի բան է. || — à —, — par —, երկու երկու, երկուս երկուս, երկու. ընդ երկուս, զոյգս զոյգս, * երկու երկու., զոյգ զոյգ. marcher — à — comme frères mineurs, երկու երկու կարգաւ գնալ. || en —, յերկուս, յերկուս մասունս, *երկու., երկուքի. déchirer, couper en —, հատանել յերկուս, *երկուքի կտրել. coupé en —, երկակուռ, կիսակուռ. diviser, partager en —, յերկուս բաժանել, * երկուք՝ երկուքի բաժնել. || de — en —, յերկուց յերկուց. de — en — ans, յերկուց յերկուց ամաց, * երկու տարի՝ երկու տարի, ամէն երկու տարի. de — l'un, մին յերկուց, * երկուքին մէկն. || à —, երկու ի միասին; * երկու հոգի մէկտեղ. travailler, vivre à —. || Donner, piquer du —, երկուստեք մտրակ ի կուշտ առնել երիվարի եւ փ. զամենայն փոյթ ի մէջ առնուլ, բազում փոյթ ի գործ արկանել. piquer des — pour réussir dans une affaire. ||Ce sont —, ça fait —, c'est —, այլ ինչ է. ոչ նոյն ինչ է, *նոյն բանն՝ միեւնոյն բանն չէ, նոյն չէ. promettre et tenir c'est —. || j'ai — mots à vous dire, բան ինչ է իմ ասել ձեզ, *ձեզի երկու խօսք ունիմ ասելու. || écrire — mots à qn., գրել երկտող առ ոք. ||il n'est qu'à — pas d'ici, ոչ ինչ հեռի է ատի, * երկու քայլ հեռու է. 2. երկրորդ. article —. Page —. Tome —.

Henri —. 3. ա. երկու, երկակ. 4. երկու, երկրորդ օր, *երկուք. le — du mois կամ լկ. le —. Le — de Mars, de Mai, կամ լկ. le — Mars, le — Mai. 5. երկու, *երկու (Քուանշան). ce — est mal fait. 6. երկու, երկակ, *երկուքնոց (ի խաղի «էքիլ»). le — de cœur, de pique. Le double—, կրկներկակ, զույգ երկակ :

Deuxième, ած. երկրորդ. je suis le — sur la liste. Article —. Loger au — étage, բնակիլ յ— յարկի. 2. երկրորդ դասիկոն. demeurer au —, բնակիլ յերկրորդ դասիկոն :

Deuxièmement, մ. երկրորդ անգամ, երկրորդ :

Deux-mâts (տէօմա) ա. նա. երկկայմ. un —.

Deux-points, ա. յ.ք. վերջակէտ, կրկնակէտ, երկու կէտ :

Deux-ponts, ա. նա. երկյարկ «էքի ամպարլը». un —.

Deux-quatre, ա. եժ. երկքառեակ. ամանակ յորում են երկու սեաք : une mesure en —.

Dev, Deva, ա. տէվա, դեւ, ոգի «առէլ, տիվ» : [գումն :

Dévalement, ա. իջումն, իջե-

Dévaler, ն. սպր. իջուցանել, *իջեցունել. — du vin à la cave.

Dévaler, չ. իջանել, *իջնալ. il a dévalé du haut de l'escalier. — les degrés. Quand on a bien monté, il faut —.

Dévalisement, ա. կողոպտումն:

Dévaliser, ն. տեռազերծել, տեռազերծ՝ հինահար առնել, կողոպտել, *Ցալլել. — qn., les passants, une chambre.

Dévaliseur, euse, գ. տեռազերծիչ, հինահար, կողոպտիչ :

Dévanâgari, ա. խ. դեվանագարի :

Devancement, ա. յառաջումն, կանխումն, նախաժամանումն :

Devancer, ն. յառաջել, կանխել, յառաջընթաց՝ նախաժամանել, նախաժամանել. — qn. à la course. — qn. L'aurore devance le soleil. 2. յառաջել, կանխել, յառաջագոյն՝ կանխագոյն լ. ceux qui nous ont devancé dans la carrière. 3. փ. անցուցանել զանցուցանել, գլել, գերիվերոյ լ. il devança tous ses rivaux. — son siècle.

Devancier, ère, գ. նախորդ. je tiens cela de mon —. 2. յ. նախորդք, նախնիք. imitez l'exemple de nos illustres —s.

Devant, նխ. առաջի. հանդէպ, յանդիման, * առջեւ, առջեն, դիմացն. — moi, առաջի իմ. il se promenait — la maison. Assis — le feu. Passer — qn., անցանել առաջի ուրուք, *մէկուն առջեէն անցնիլ. mettre le siège — une ville, դնել զպաշարումն հանդէպ քաղաքի. aller — soi, դէպ ուղիղ՝ անխոտոր ընթանալ առաջի, յառաջ վարիլ զընթացսն. եւ փ. պալզամիտ լ. 2. առաջի, զառաջեաւ, յանդիման, յաչս. je vous jure — Dieu. Cela fut dit — plus de vingt personnes. || Être — Dieu, առաջի՝ յանդիման կալ Աստուծոյ, մեռեալ լ. les gouvernements — l'opinion publique. — la honte qu'il allait encourir, il s'arrêta. — de tels objets l'amour a peu de charmes. || դտ. cette affaire a été porté — tel tribunal. 3. առաջի, առաջոյ, *առջեւէն. porter qc. — soi. || Avoir du temps — soi, ունել ժամանակ առաջի իւր, ունել պարապ առնելոյ գիմն, * բան մի ընելու բաւական ժամանակ ունենալ. avoir de l'argent — soi, ունել զարծաթ ի պահեստի, * գործածելու պահցու. առակ ունենալ. 4. առաջի, առաջոյ, յառաջ քան, *առաջ. c'est mon ancien, il passe — moi. || փ. l'intérêt de l'honneur va — l'amitié. 5. մ. առաջի, առաջոյ, յառաջ քան, յառաջագոյն, *առջեէն, առաջուց. courir —. 6. ci—, մ. յառաջագոյն, կանխաւ, վերագոյն, ի վեր անդր. comme nous avons dit ci—. || երբեմն, յառաջն. il demeurait ci— en tel endroit. Ci— employé. 7. ած. երբեմն, նախկին. les ci— récollets. Un ci— noble, երբեմն ազնուական. ը. եւ ից. un ci— jeune homme. Un ci— bien. 8. ա. առաջք, առաջակողմն, * առջեի կողմն. le — de la tête. Les pieds de —. Le — d'un édifice. Loger sur le —. || փ. եւ ը. il bâtit sur le —, այր է մեծափոր, * մեծափոր մարդ է. elle bâtit sur le —, մեծափոր կին է. 9. un — d'autel, նուագուան սեղանոյ, * խորանի գոգնոց. 10. առաջք. prendre, gagner le —, les —s, զառաջս ունել՝ առնուլ, յառաջընթաց լ., յառաջել, կանխել. փ. prendre les —s, զառաջս ունել, ընդդէմ ելանել, կանխել, փափանել, * առջեւն առնուլ.

Au— de, նխ. առաջի, ընդ առաջ, *առջեւ. aller, venir, se porter au— de qn., ընդառաջել, ընդ առաջ գնալ՝ ելանել ուրուք, դիմաւորել զոք. փ. aller au— de, զառաջս առնուլ, յառաջել, կանխել ի կատարումն, կանխել խափանել, յառաջագոյն կատարել. aller au— d'une objection. J'allais au— de ses désirs. Je me jette au— du coup qui t'assassine.

Au—, մ. ընդ առաջ. la foule se porte au—, — նորա ելանէ ամբոխն, ընդառաջէ ամբոխն. les Juifs lui coururent au—, ընդ առաջ նորա ընթացան Հրեայք.

Par —, մ. առաջոյ, յառաջոյ կողմանէ, * առջեէն, առջեի կողմէն. ouvert par —, փոխիրաց.

Par—, դտ. նխ. *առաջի, յանդիման, * առջեւ. l'arrangement se fit par— notaire. Par— nous, notaire. 2. առաջի, * առջեւէն. en passant par— sa chambre. || S. Sens.

Devantier, ա. ի. եւ ը. առիգած, ընթանոց, *գոգնոց ռամիկ կանանց:

Devantière, ի. միջազգեստ (*կանանց ձի հեծնելու առնաքար) :

Devanture, ի. առաջք, ճակատ. — d'une maison. 2. փայտառաջք. փայտակերտ առաջք կրպակի, պատուհանաց.

Dévasement, ա. սիկահանումն :

Dévasier, ն. սիկահանել, *սիկն հանել :

Dévastateur, trice, ած. աւերիչ, քանդիչ, ապականիչ. un torrent —. 2. ա. —. Attila, le — du monde.

Dévastation, ի. աւեր, աւերումն, քանդումն, աւարառութիւն. les —s des torrents. La — est fille de la guerre.

Dévaster, ն. աւերել, յաւեր դարձուցանել, քանդել, գերիլել, աւարել, յաւեր անմարդի դնել, ամայացուցանել, *աւրշտրկել. Charles dévastait la Pologne. Terre dévastée. || փ. corps, visage dévasté, դէմք աւերեալ՝ վշտահար՝ ախտահար :

Déveinard, ա. չաջող, ձախող :

Déveine, ի. ը. չաջողութիւն, ձախորդութիւն. la banque est en —, չաջող՝ ձախող է դրամատունն :

Développable, ած. պարզելի, *բացուելի :

Développante, ի. եչ. բացող, պարզող. la — d'une courbe.

Développée, ի. եչ. պարզուած, բացուած. la — d'une courbe plane.

Développement, ա. պարզումն, բացումն. — d'une pièce d'étoffe. 2. պարզումն, ընդարձակումն, տարածումն, ճաւալումն, ընդլայնումն. ce général avait donné trop de — à son aile droite. 3. փ. զարգացումն, բարգաւաճութիւն, բարգաւաճանք. — d'un bourgeon, d'un germe, d'une maladie, d'une tumeur, des passions, des sentiments 4. յուծումն, մեկնութիւն, բացատրութիւն. cela exigerait d'assez grands —s. Traiter avec —, յայնագոյնս ճառել. Le — d'une intrigue.

Développer, ն. պարզել, արձակել, բանալ. — un paquet, un rouleau. 2. պարզել, ընդարձակել, տարածանել, բանալ. les légions développent leurs ailes. 3. զարգացուցանել, առաճացուցանել, յարդիւնս աճել, արգասաւորել. la chaleur développe les germes des plantes. Des exercices propres à — le corps. 4. փ. զարգացուցանել, բարգաւանել. — l'intelligence, l'esprit d'un enfant. — son génie, les facultés de l'âme. 5. պարզել, մեկնել, բացատրել, ընդլայնել. — le sujet d'un ouvrage. L'avocat développe l'affaire avec éloquence.

Se développer, դ. պարզիլ, արձակիլ, բանալ. 2. բացուիլ. 2. ընդարձակիլ, տարածանիլ. l'armée se développa dans la plaine. 3. առատանալ. le pouls se développe. 4. զարգանալ, առաճանալ, ջոխանալ, մեծանալ. les organes se développent lentement. Cet arbre se développe rapidement. 5. փ. զարգանալ տիպք, զարգանալ, բարգաւանիլ, մեծանալ, մեծ լ., առաճանալ. son génie ne se développe que lentement. Cet enfant fait de grands progrès, il s'est beaucoup développé depuis quelque temps. 6.

գոյանալ, ի վեր երեւիլ, ելանել, ի յայտ գալ, *ելլել. il était malade, on ne savait ce qu'il avait, une variole se développa. Une tumeur s'est developpée sur le tibia. 7. պարզիլ, մեկնիլ, ի յայտ գալ. l'action de cette pièce ne se developpe que lentement.

Devenir (լծ. իբ. **Venir**) լինել, եղանիլ, առնիլ, *դառնալ, լինել, կտրիլ. — homme, այր լինել, *մարդ դառնալ. — avare, ագահ լ., յագահութիւն հատանիլ. — vulgaire, ռամկանալ, ռամիկ լ. — pauvre, աղքատ լ., յաղքատութիւն իջանել, ազքատանալ. — ennemi, թշնամի լ. արծանանալ. il est devenu fou, յիմար եղեւ, յիմարեցաւ, *խենթ եղաւ, խենթեցաւ, խենթ դարձաւ. sa chair devint comme la chair d'un petit enfant, դարձաւ մարմին նորա իբրեւ զմարմին մանկան մատաղոյ. ne savoir que —, չգիտել գի՞նչ առնել, *ինչ ընելիքն չգիտնալ. que —? գի՞նչ առնել, գի՞նչ առնել իցէ, ի՞նչ ընելու է. que deviendrai-je? գի՞նչ լինիցի ընդ իս, ի՞նչ պիտի ըլլամ. qu'est-il devenu? գի՞ եղեւ, ի՞նչ եղաւ. que devenez-vous? գինչ առնես, ո՞ւր իցես, *ո՞ւր էք չէք երեւնար. || — à rien, ի չիք դառնալ, *բան չմնալ, փճանալ:

Déventer, ն. նւ. հողմատել, *հողմն պաշտպանել. — les voiles.

Devenu, e, անց. **Devenir** բայի. լեալ, եղեալ. *եղած, դարձած. vous voilà — auteur périodique. — opulent par son travail.

Déverdir, ն. կանաչատել, *կանաչութիւնն կորսնցունել:

Déverdissage, ա. անամօթութիւն, անպատկառութիւն, լկտութիւն, լրբութիւն, լպրշանք, լկտանք. 2. փ. —. — d'esprit, d'imagination.

Déverdissé, e, ած. անամօթ, անպատկառ, լկտի, լրբ, լպիրշ. un jeune —. 2. գ. —. quel —! C'est une —e.

Déverdissement, ա. անամօթութիւն, անպատկառութիւն, լրկտութիւն, լկտանք:

Déverdisser (Se) դ. անամօթիլ, անամօթանալ, լկտանալ, լրբիլ, լպրշիլ. plus qu'une femme, elle se déverdisse.

Déverguer (տէվէրկէ) տ. **Désenverguer.**

Déverdir, ն. ջնարակատել, *ջնարակն հանել.

Se déverdir, դ. ջնարակատիլ, *ջնարակն կորսնցունել:

Déverrouiller (տէվէռույլիէ) ն. նիգատել, *նիգն հանել. — une porte.

Devers, նխ. ի կողմն, դէպի, մերձ. tourne ton visage — moi.

Par —, նխ. ի ձեռին, առ իւր, *ձեռքն, քովն. avoir, garder par — soi, առ իւր ունել՝ պահել. Par — le juge, առաջի դատաւորի:

Dévers, e, ած. հակեալ, ծուռ «էյրի». mur —. Colonne —e. 2. ա. հակումն, ծռութիւն. — d'un mur, d'une pièce de bois.

Déversement, ա. հակումն, ծռութիւն. 2. արտահոսանք:

Déverser, ն. հակել, ծռել. — une pièce de bois, un mur.

Déverser, չ. եւ *Se* —, դ. հակիլ, ծռիլ. ce mur déverse. Du bois qui se déverse.

Déverser, չ. զեղուլ, զեղանիլ, թափիլ, արտահոսիլ «Թաշմագ». l'eau déversait par-dessus la chaussée.

Déverser (Se) դ. զեղուլ, հոսիլ, թափիլ, *վազել, պարպիլ. les eaux se déversent dans le canal.

Déversoir, ա. զեղարան, հոսարան, խողովակ, առու (*դուրս թափելու աղօրեաց, չրանցից ջուրց յորդութիւն):

Dévestiture, ի. զրկումն. — d'une charge, d'un bénéfice.

Dévêtement, ա. զգեստաւորումն:

Dévêtir (լծ. իբ. **Vêtir**) ն. զգեստաւորել, *զգեստն հանել, հանուցանել. il dévêtit sa robe longue.

Se dévêtir, դ. զգեստաւորիլ, *վրայի զգեստն Թեթեւցունել՝ հանել, հանուիլ. il est dangereux de — trop tôt. 2. հրաժարիլ. — d'un héritage.

Dévêtissement, իգ. հրաժարումն յրնչից. — de ses biens.

Dévêtu, e, անց. **Dévêtir** բայի. զգեստաւորեալ, անզգեստ, *զգեստն հանած. —s de leurs longues robes.

Déviateur, trice, ած. շեղիչ. la force —trice.

Déviatif, ive, ած. շեղական. tendance, cause —ive.

Déviation, ի. խոտորումն, շեղումն, աղաւաղումն. — de la lumière, — լուսոյ. — d'une route, արուեստումն. — d'un projet. 2. շեղումն, Թիւրումն. — de la colonne vertébrale, des humeurs. || փ. —. une — des principes. La — des idées, de l'intelligence, de l'honneur.

Déviator, տ. **Déflector.**

Dévidage, ա. ար. կարժումն:

Dévider, ն. կարժել, կարժ գործել «չիլէ՝ Թուրա է.» — le fil. 2. կրճկել, կճկապատել, *կճկի պլլել, կճիկ ընել. — un écheveau de soie. 3. փ. պարզել, մեկնել, բացատրել. — un cas de conscience.

Dévideur, euse, գ. կարժիչ, կճկիչ, կճկարար:

Dévidoir, ա. նազուգ «էլէմնա». հն. **Escaladon.** — de cordon, քարտան:

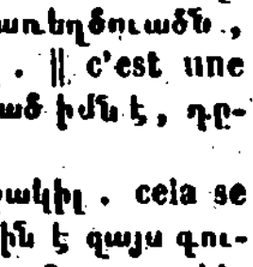
Dévié, e, անց. շեղեալ, աւշեղեալ, մոլորաշաւիղ:

Dévier (je déviais, n. déviions, vous déviiez; que je dévie, que nous déviions) չ. շեղիլ, խոտորիլ, մոլորիլ, աղաւաղիլ, զարտուղիլ, ստիրիւրիլ. — de son chemin, — ի ճանապարհէն. — des principes de la justice. || ն. շեղել, խոտորել, ծռել. — la colonne vertébrale. = *Se* —, դ. կողմնիլ, խոտորիլ, շեղիլ, ծռիլ:

Devillien, enne, ած. տեվիլեան:

Dévilline, ի. հբ. դեվիլլիկ. ենՔաճճմրատ պղնձոյ:

Devin, ineresse, գ. իգ, դիւթ, Քովիչ, գէտ, ըղձապատում, հարցուկ, նախըղճիկ, նշանադէտ, կիւս. կիւսահմայ, վիկահարցու, գուշակ «Ֆալճը». le — du village. 2. փ. je ne suis pas —, չեմ ինչ գուշակ, չկարէի գուշակել զայս. 3. ած. —. le serpent —, դիւթած:

dévidoir.

Devinable, ած. գուշակելի:

Devinement, ա. գուշակումն:

Deviner, ն. հմայել, դիւթել, գուշակել. le devin ne put — où le trésor était caché. 2. հմայել, դիւթել, հմայս հմայել. 3. փ. գուշակել, գուշակ լ., խմաստասիրել, իմանալ. — la pensée de qn. J'avais deviné que cela tournerait mal. Devinez combien cela coûte. Devine si tu peux. — bien, mal, juste, բարւոք, ոչ բարւոք, ուղիղ —. devinez le reste. Vous devinez le reste, դիւրին է ձեզ — զմնացորդն՝ գիտեւանան. je vous le laisse à —, ձեզ Թողում —. || ը. il faut toujours le —, ասի զառնէ որ ոչ դիւրիմաց գրէ կամ խօսի. || — une énigme, առեղծանել, առեղծուել զառեղծուածն, *հանելուկ մի գտնել. || c'est une énigme à —, առեղծուած իմն է, դժուարիմաց իմն է.

Se deviner, դ. գուշակիլ. cela se devine aisément, դիւրին է զայս գուշակել՝ խմաստասիրել. 2. գուշակել զմիմեանս, խելամուտ լ. միմեանց. deux cœurs, deux âmes qui se devinent.

Devineresse, ի. վհուկ, հարցուկ, չաւուկ «ֆալճը գարը»:

Devinette, ի. առեղծուածիկ, *հանելուկիկ:

Devineur, euse, գ. հգ. կանխագէտ, դիւթ, վհուկ. quel devineur! Habile —. || տ. **Devin, Devineresse.**

Dévioscope, ա. շեղադէտ, շեղաչափ:

Dévirage, ա. դարձադարձումն:

Dévirer, ն. նւ. դարձադարձել:

Dévirolage, ա. ար. դրամակապարատումն:

Déviroler, ն. ար. դրամակապարատել. *դրամն կաղապարէն հանել:

Devis (վի) ա. ճ. շինուածագիր, շինուածահաշիւ, նախահաշիւ. նկարագիր ձեռց եւ ծախուց շինուածոց. faire donner un —. Les dépenses vont toujours au delà des —.

Dévisager (n. dévisageons; je dévisageais) ն. ցտել՝ պատառել զերեսս (եղնգամբք կամ ճիրանօք), մագլցել, *ճանկռտել. prenez garde de vous faire — par ce chat. — qn. Les griffes du chat l'ont dévisagé. 2. ը. յառել զաչս՝ զակն, յառեալ հայել յոք, անկառոյց լ. յոք. il était là à me —.

Se dévisager, դ. մագլցտել, ճանկռտել զմիմեանս. ցտել՝ պատառել զերեսս միմեանց. ces deux furies se sont dévisagées.

ը. յառել զաչս՝ յառեալ հայել

յիրեարս . ces deux femmes furieuses se dévisagent.

Devise, ի. նշանաբանք, բարոյական. խորհրդաւոր պատկեր հանդերձ վերադիր առածիւ որ ծնկնէ զայն . || le corps de la —, է պատկերն. l'âme de la —, է առածն . 2. առածաբան. սեփհական առածն . plutôt souffrir que mourir, c'est la — des hommes.

Deviser, չ. ը. խօսակից լ., խօսակցիլ . tout en devisant, nous voici arrivés à la ville. Ils ont longtemps devisé. [տումն :

Dévissement, ա. պտուտակա-

Dévisser, ն. պտուտակատել, *պտուտակն հանել . — la serrure.

Se dévisser, դ. պտուտակատիլ, *հանուիլ պտուտակի. cela se dévisse sans peine. [կեցուցանելի :

Dévitrifiable, ած. տգ. անապա-

Dévitrification, ի. բլ. անապակեցուցումն : [ցուցանել :

Dévitrifier, ն. բլ. անապակե-

Dévoiement, Dévoîment (տէվուաման) ա. ճ. հակումն, ծռութիւն. 2. բժ. որովայնածութիւն , փորանց , լուծումն , փորհարութիւն , փորուծութիւն , *քշուկ , փորքշուք , փորքշութիւն . il était incommodé d'un —, անկեալ էր յախտ որովայնածութեան . j'ai le —, որովայնած եմ , *փորս կլուծէ՝ կքշէ : || S. Diarrhée.

Dévoilement, ա. քողատումն , քողամերկումն , քողազերծումն , հոլանումն . le — de figures qui étaient couvertes. 2. փ. —, յայտնումն , յայտնութիւն , մեկնութիւն . — des mystères, des secrets du cœur.

Dévoilé, e, ած. անքող , քողամերկ , քողազերծեալ , քողազերծ , անճաճկոյժ , հոլանի . femme —e. visage —. 2. փ. —, յայտնի, մերկապարանոց , նշաւակ . secret —. intrigue —e. Passion —e.

Dévoiler, ն. քողատել , քողամերկել , քողազերծել , *քողն հանել . — une femme, une statue. 2. փ. —. — une religieuse, արձակել յախտի գիտացն . 3. փ. քողանդրել , յայտնել , ի վեր հանել , հոլանել , մերկապարան՝ մերկապարանոց՝ հոլանի առնել , նշաւակել . — un secret, un mystère, une intrigue. Le temps voile et dévoile tout. — la honte d'un père, ce serait un crime. Chercher à —, քողանդրել .

Se dévoiler, դ. քողատիլ , հոլանիլ , հոլանի լ. *քողն հանուիլ. 2. փ. յայտնիլ , ի յայտ գալ , ի վեր ելանել , մերկապարանոց լ., նշաւակիլ . le mystère se dévoile. Sa bassesse se dévoile. Un autre monde se dévoilait à nos regards. 3. յայտնել զանձն , անձնամատոյց լ. ils se sont dévoilés en faisant cette démarche.

Devoir (je dois; je devrai; dû) ն. պարտիլ , պարտական՝ պարտապան լ., պարտս ունել , *պարտք ունենալ. il doit plus qu'il ne possède. — de l'argent, plusieurs journées de travail. Je dois cent francs à mon frère. — des sommes considérables. || — plus d'argent qu'on n'est gros, ընդ ծանր պարտեաւք լ., *պարտքի տակ փոխել . || իկ. il doit de tous côtés, պարտի ամենուստեք , *չորս դին պարտք ունի . je n'aime pas à — չեմ պարտասէր, *պարտք չեմ սիրեր . || — à Dieu et à diable, à Dieu et au monde, au tiers et au quart, պարտիլ արծաթ բազմաց , *շատ մարդու պարտք ունենալ . || փ. եւ ը. il m'en doit, կամ je lui en dois, հատուցիլ նմա , հանից ընդհուպ զվրէժն , *առնելիքս ըլլայ . || իգ. il ne lui en doit guère, չարժէ մեծ ինչ քան զնա , չէ ինչ քան զնա լաւագոյն , *անկեց վար չը մնար . ils ne s'en doivent guère, *իրարմէ վար չեն մնար. || 2. պարտիլ, պարտական լ., շնորհապարտ գտանիլ . je te dois la vie, դու եստուր ինձ զկեանս , ի քէն ընկալայ զկեանս , քեւ տեսանեմ զարեւ , քեւ մազապուր եղէ ի մահուանէ. je vous dois la vie, ձեզ պարտիմ զկեանս , * կեանքն ձեզ պարտական եմ . il lui devait tout, ի նմանէ ընկալեալ էր զամենայն . il lui devait tant de prospérité, ի ձեռն նորա հանդիպեալ էր այսքանեաց բարեմասնութեանց . vous devez votre vie à ma bonté, ի բարութենէ իմմէ շնորհին կեանք ձեր . je te dois mille soins, շնորհապարտ եմ բիւրուց խնամոցդ . à qui il devait tout, որում այնքան երախտեաց շնորհապարտ գտանէր. vous devez la vie à nos sentiments d'humanité, ի մարդասիրութենէ մերմէ շնորհին կեանք ձեր . je vous dois ce reste de vie, դու ինձշնորհեցեր զնշխարեալ կեանս իմ . il se doit tout entier à lui, բոլորապատուէ՝ բոլորանուէր զանձն պարտի ընծայել նմա . nous leur devons tous nos malheurs, նոքա են պատճառք աղետից մերոց . cette colline doit son nom à tel événement, յայս ինչ դիպաց զանուն իւր ընկալաւ բլուրդ. 3. պարտիլ , պարտական լ., պիտոյ՝ հարկ՝ պարտ եւ պատշաճ՝ վայելել . il ne doit compte de ses actions à personne. Nous devons tous mourir. Un bon fils doit respecter son père. Je dois, առաջի կայ ինձ . qui devaient, որոց պարտն էր, գործ էր, առաջի կայր նոցա . celle qui doit accoucher, որում ծնանել առաջի կայցէ . que devrai-je faire ? զի՞նչ ինչ առնել էր ինձ. je dois partir demain. Dussé-je en mourir, je vous soutiendrai, եթէ մեռանել իսկ ի վերայ կայցէ , եթէ եւ՝ մեռանիլ ինձ հատանիցէ՝ պաշտպանեցից զձեզ . dusses-tu y perdre de l'argent il faut entrer dans cette affaire. Cela dût-il mal tourner, nous ne vous quitterons pas. Dussions-nous, dussiez-vous, dussent-ils échouer, nous essayerons.

Se devoir, դ. պարտիլ , պարտ՝ պարտ եւ պատշաճ՝ պիտոյ լ. cela se doit. 2. պարտիլ , նուիրել զանձն . un prince se doit à ses sujets. — à sa famille, à sa patrie.

Devoir, ա. պարտք , պատշաճք , պարտաւորութիւն . c'est de mon —, պարտք իմ է , *պարքս է . un pas hors du — nous peut mener bien loin. Remplir son —, s'acquitter d'un —, կատարել՝ ընել զպարտս , պարտաւճար լ. respect du —, պարտաճանաչութիւն . faire son —, առնել զպարտս իւր . c'est notre —, պարտք են մեր . c'est mon —, պարտք իմ են, *պարտքս՝ պարտաւորութիւնս է . négliger, trahir ses —s, անփոյթ լ. զպարտուցն . ne pas remplir son —, չկնել զպարտս իւր. manquer à son —, à ses —s, չկնել՝ չկատարել զպարտս իւր , Քերանալ ի պարտուց . ramener qn. à son —, տալ կատարել ումեք զպարտս իւր . rentrer dans son —, գալ ի հնազանդութիւն , հպատակիլ . se ranger à son —, առնել զպարտս իւր . je lui apprendrai son —, ուսուցից նմա զպարտս իւր . par —, ի պարտուց, պարտիւք, *պարտքէն. — sacré, նուիրական պարտականութ :

En — de, կապմ եւ պատճառ . Se mettre en — de faire une chose, ձեռն ի գործ արկանել , սկիզբն առնել :

2. պարտք , մեծարանք , պատչն մեծարանաց . rendre, présenter ses —s à qn., մատուցանել ումեք զպարտս իւր, զոլչոյն մեծարանաց իւրոց .

Les derniers —s, les —s funèbres, յետին սպաս , յուղարկաւորութիւն . rendre les derniers —s à qn., հարկանել ումեք զսպաս յետին , յուղարկաւորել .

դասագիր (աշակերտի) . faire ses —s. Un — difficile, facile, bien ou mal fait. 3. — pascal, զատկական հաղորդութիւն :

Dévole, ի. կապուտ (ի Քրիստոսի , «գափուճ») . faire la —, être en —, — լ.:

Dévoler, չ. կապուտ լ. (ի Քրիստոսի , «գափուճ ը.»)

Dévolu, e, ած. իգ. վիճակեալ , փոխանցեալ , անկեալ . héritage — à la ligne paternelle. Cet objet lui a été — à la criée.

Dévolu, ա. փոխադիմակաւորութիւն , անկարողութիւն ուրուք . obtenir un —. || վ. jeter son — sur qn., sur qc., աչս արձակել իրիք , աչարձակ լ., ակն դնել . ցանկալ ի ձեռս բերել զիմն՝ զոք :

Dévolutaire, ա. փոխադիմակաւոր. տեղապահ անկարող ուրուք վիճակաւորի :

Dévolutif, ive, ած. իգ. անձնափոխ (որով ի միոյ անձնէ յայլ ոք՝ անձն փոխադրի ինչ). appel, arrêt —.

Dévolution (սիօն) ի. իգ. փոխանցումն , ժառանգափոխանցումն. անցումն ընչից ի կողմնական ճիւղ՝ շիջմամբ կամ հրաժարմամբ միւսոյն . A défaut d'héritiers, tout l'héritage d'un défunt revient à l'Etat par —. || Guerre de —, պատերազմ ժառանգութեան (ընդ Սպանիոյ որով Լուդովիկոս ԺԴ պահանջէր զՍտորին Նահանգս սակս ամուսնութեան իւրոյ ընդ Մարի Թերէզի) :

Dévonien, enne, ած. հբ. տեւոնեան . terrain —, — հող :

Dévonite, ի. հբ. տեւոնաքար :

Dévorant, e, ած. փաղաղիչ, գի-

շատիչ, ճրճիռ . chien, lion, vautour —. 2. փաղաքիչ , լափլիզ , լափլիզող , լափիչ , լափող , քանաստար , իամաչնակուլ , un appétit —. Faim —e. 3. փաղաքիչ , առչորիչ , ճախիչ . foudre —e. Feu —, gloire —e. Air, climat —, փաղաքիչ , մարդաճախ՝ ժանտագործ օդ՝ կլիմայ . || փ. անհնազանդ. un mal —. Une ardeur —e. Des soucis —s. —e inquiétude.

Dévorateur, trice, ած. փաղաքիչ , գիշատիչ . les lions —s. փ. —. le temps est un impitoyable —.

Dévoration (սիօն) ի. փաղաքուԹիւն , գիշատումն :

Dévoré, e, ած. փաղաքեալ , ճարակեալ , չարաստանչ . — par une bête féroce, գազանակուռ , գազանակեր . être — par le feu, իրոյ ճարակ լ.:

Dévorement, ա. փաղաքումն , [գիշատումն :

Dévorer, ն. փաղաքել , գիշատել , ձրձել . les bêtes l'ont dévoré. 2. ուտել , ճարակել . les chenilles ont tout dévoré. 3. փաղաքել , լափել , լափառել , լափլիզել , լիզաջինչ առնել , լափլեզ կլանել , բերանալիր ուտել , խաճատել . cet homme dévorait son repas. եւ լոկ. cet enfant dévore. եւ փ. — un livre, լափլիզել գիատեան. 4. փ. փաղաքել , ճախել , ապատել . le temps dévore tout. 5. փաղաքել , առչորել , ճարակել . la flamme dévora le vaisseau. Être dévoré par le feu, իրոյ ճարակ լ. la soif, la fièvre, l'ennui, l'ambition, les regrets le dévorent. La faim le dévore. || — des yeux, լափել աչօք՝ *աչքով , աչս արձակել՝ արկանել , ակն եդեալ հայել . հայել՝ ցանկուԹեամբ , * աչք ձգել . il dévore des yeux et du cœur cent beautés. || — le temps, փաղաքել , անիամբերուԹեամբ կանխել՝ յառաջել զժամանակն . l'impatient Thierry dévore les instants. Il semble d'un regard — l'avenir. || — ses larmes, ունել՝ արգելուլ զարտասուսն . || — ses chagrins, չյայտնել՝ չցուցանել զվիշտն. — sa peine, աղեկեզ լ. — une injure, un affront, անտրտունջ տանել նախատանաց . — sa tristesse, sa douleur, համբերել, տանել ՆախճուԹեան , ցաւոց . || — les difficultés, յաղԹել դժուարուԹեանց .

Se dévorer, ը. փաղաքել՝ գիշատել զմիմեանս, հաս եւ խած լ. *ինքնիմքն ուտել՝ լափել . ils se dévorent les uns les autres. 2. ը. մոլեգին քրտել զանձն , *կատաղաբար ինքզինքն քերել . empêchez donc cet enfant de —. 3. փ. փաղաքել զանձն , աղեկիզել , աղեկեզ լ., առչորիլ , աղեխարշիլ . cet envie me dévore.

Dévoreur, euse, գ. փաղաքիչ , լափլիզող . || փ. un — de livres, — մատենից , գրաճայեաց աչք , * շատ կարդացող . Pauline, cette —euse de livres.

Dévot, e, ած. աղօԹասէր , պաշտօնասէր , աստուածասէր , երկիւղած , բարեպաշտ , բարեպաշտօն , բարեպարիշտ , հոգեսէր , ազնուապաշտօն, հոգեառանդն, *ջերմեռանդ . un homme —. Une femme —e. Être — à , պաշտօնասէր լ. * ջերմեռանդ ըլլալ . faire le —, բարեպաշտ կերպարանել՝ ձեւանալ. vous n'êtes point — à la Vierge. 2. մերՔ եւս ասի հգ. եւ նշանակէ սուտ՝ կերպարանեալ —, կեղծաւորարիշտ. Louis XI fut un prince — et cruel. 3. բարեպաշտական . air —. Ame —e. Lire un livre —. 4. գ. բարեպաշտ . un —. Une —e, բարեպաշտուհի . 5. խոստովանահայր. c'est une de ses —es. 6. փ. անձնանուէր . il est un des —s de Descartes. Vous êtes un — de la philosophie moderne.

Dévotement, մ. երկիւղածուԹեամբ, բարեպաշտաբար, ջերմեռանդաբար , աստուածպաշտուԹեամբ , *ջերմեռանդօրէն . entendre la messe —. Fort — il mangea deux perdrix.

Dévotieusement, մ.հ. S.Dévotement.

Dévotieux,euse, հ. S. Dévot.

Dévotion (սիօն) ի. աղօԹասիրուԹիւն , հոգեսիրուԹիւն , երկիւղածուԹիւն , պաշտօնասիրուԹիւն , բարեպաշտուԹիւն , ջերմեռանդուԹիւն . personne pleine de —. Il a beaucoup de —. Une vraie —. — fervente, հոգեառանդն —. Faire ses —s, կատարել զիւր բարեպաշտուԹիւնս . se jeter dans la —, *ինքնգինքն ջերմեռանդուԹեան տալ . || avoir — à, աղօԹասէր՝ պաշտօնասէր՝ երկիւղած լ. * ջերմեռանդուԹիւն ունենալ . Sainte Barbe en qui son frère avait une grande —. 2. գործք աստուածպաշտուԹեան, բարեպաշտական գործք. il est en —. Nous fîmes de grandes —s. || Faire ses —s, առնել զկրօնական պարտսն , խոստովանիլ եւ հաղորդիլ . faire ses —s à la Pentecôte. || Livres de —, կրօնագիրք , աղօԹագիրք . || tableau de —, կրօնանկար . հոգեւոր պատկեր . 3. անձնանուիրուԹիւն , սէր անձնանուէր . ma — pour vous est sans bornes, բոլորանուէր եմ ձեզ . avoir de la — pour son prince, տիրասէր լ. être à la — de qn., անձնանուէր լ. ումեք :

Dévoué, e, ած. անձնանուէր , տիրասէր , անձնադիր, անձնատուր . être — à qn., à sa patrie, անձնանուէր լ. ումեք , հայրենեացն . — à la Russie, ռուսանուէր . — à la race, տոհմանուէր . — à la patrie, հայրենանուէր . — à l'instruction, կրԹասէր , կրԹանուէր . 2. * նամականին չստորագրուած կդրուի votre — serviteur, votre —, votre tout —, անձնանուէր ծառայդ , անձնանուէրդ , բոլորանուէրդ , եւ յետ այնորիկ կրստորագրուի :

Dévouement, Dévoûment (ռէվուբման) ա. անձնանուիրումն , անձնանուիրուԹիւն , անձնուիրուԹիւն , անձնազոհուԹիւն , անձնատրուԹիւն , անձնադրուԹիւն , տիրասիրուԹիւն . — d'une sœur de charité. — sans bornes. Acte de —. Son — pour sa famille. Témoigner à qn. son —. Compter sur le — d'un ami. 2. վերջաբան, հաւատոյ յանձնառութիւն նամակաց . agréez կամ recevez l'assurance de mon —, de tout mon —. Croyez à mon entier —.

Dévouer, ն. նուիրել , ընծայել . — ses enfants au service de la patrie. 2. անձնուիրել , մատնել . — qn. à la haine, à l'exécration publique. — sa tête, դնել զգլուխ իւր ի կշիռս , դնել զկեանս իւր ի վերայ , արկանել զանձն ի վտանգս . pendant cinq ans il dévoua sa tête aux fureurs civiles.

Se dévouer, ը. նուիրել՝ տալ զանձն , անձնանուէր՝ անձնատուր լ., ինքնամատոյց դիմագրաւել . il se dévoua pour son peuple, եդ զանձն ի վերայ ժողովրդեան իւրոյ . — au bien public, բոլորապատուլ ընծայել զանձն յօգուտ հասարակաց . — à la patrie, à ses amis, տալ զանձն հայրենեաց, բարեկամաց իւրոց : [զել :

Dévouloir, ն. հ. չկամել , * չու-

Dévoûment, S. **Dévouement.**

Dévoyé, e, ած. զարտուղեալ , զարտուղի անկեալ , զարտուղի , խոտորեալ . — par son guide. 2. փ. խոտորեալ , մոլորեալ , ստերիւրեալ . 3. գ. մոլորեալ , մոլար . ramener les —s. Prier pour les —s.

Dévoyer (je dévoie; je dévoierai) ն. զարտուղել , խոտորել , մոլորել . ce guide l'a dévoyé. || փ. մոլորել , խոտորել, ստերիւրել . — գ. 2. ախ. յախտ Թանչից արկանել , *փորիաուԹիւն տալ. ces aliments, ces fruits, cette boisson m'a dévoyé.

Se dévoyer, ը. զարտուղիլ , խոտորիլ , ստերիւրիլ . un voyageur qui se dévoie. 2. փ. մոլորիլ , խոտորիլ , ստերիւրիլ . — du chemin de la vérité. [ւարձատումն

Dévrillage (տեվրիյաժ) ա. խա-

Dévriller (տեվրիյէ) ն. ձո. խիղճատել , * չուանի ոլորտն քակել . 2. ար. խիղճատել . * քուրդի Թելերն չտկել :

Dévulgariser, ն. ռամկատել :

Dewalquite, ի. հբ. դեվալքարար . հանածոյ ինչ : [Թելից :

Dexie, ի. մբ. ճենուկ . ազգ երկ-

Dextérité, ի. ձեռնյաջողուԹիւն , աջողաձեռնուԹիւն , աջողակուԹիւն , կորովուԹիւն , ճարտարուԹիւն, *վարպետուԹիւն . il a fait cela avec —. l'habitude lui a donné de la —. Cet escamoteur a beaucoup de —. Avoir de la —. Qui a de la —, աջողաձեռն, ճարտար , կորովի, աջող , աջողակ , *վարպետ , ճարպիկ. 2. փ. —. ճարտարապետուԹիւն, հնարագիտուԹիւն . il faut un peu de — dans toutes les conditions. Avec —, ճարտարօրէն . qui a de la —, ճարտար , ճարտարամիտ , կորովամիտ , կորովիմաստ, հնարագէտ: [ինչ խիժային :

Dextrane, ա. ագ. աջակ . նիւԹ

Dextre, ած. հ. աջ, աջոյ. le côté —, աջոյ կողմն , աջակողմն . à —, յաջ , յաջակողմն . 2. ի. աջ , *աջ ձեռք . 3. աջակողմն , * աջ կողմն :

Dextrement, մ. ճարտարօրէն , աջողաձեռնաբար, ճարտարմտաբար, *վարպետօրէն, ճարպիկօրէն. manier, peindre, couper, tromper —.

Dextrine, ի. բլ. աչին . օղայախիժ : [նապատ . bandage —.

Dextriné,e, ած. աչինած , աչի-

Dextrinique, ած. ոգ. աչինային . catalyse —.

Dextrochère (տէքսթրօքէր) ա. կգ. ոսկեմանեակ (զոր Հռովմայեցիք կդնէին յաջ ձեռն) :

Dextrogyre (ժիր) ած. բգ. աջամէտ . substance —.

Dextronique, ած. ոգ. S. **Dextrinique**. [ջապիմարային :

Dextropimarique, ած. ոգ. ա-

Dextroracémate, ա. ոգ. աջագինեմբրատ . աղ պարունակեալ յաջագինեմբրային ՔՔու :

Dextroracémique, ած. ոգ. աջագինեմբրային . ասի գինուոյ որ է այլափոխութիւն գինեմբրային ՔՔուոյ:

Dextrorsum (տէքսթրորսամ) մ. աջադարձ . դէպ յաջ դարձող . l'aiguille du cadran marche —.

Dextrose, ի. ոգ. աջուց . S. **Glucose**.

Dextrotartrate, ա. ոգ. աջագինեմբրատ . հն. **Dextroracémate**.

Dextrotartrique, ած. ոգ. աջագինեմբրային . հն. **Dextroracémique**.

Dextrovolubile, ած. բս. աջախաղաց , աջամէտ . tige, vrille —.

Dey (տէյ) ա. տաի . նախկին իշխան Ճէզայիրի :

Deyamittine, ի. ոգ. դնրօսախին . * չեզոք նիւթ որ տօսախինի (bunixe) հետ կգտնուի ի մէջ կեղեւոյ ինչ : [ինչ սիզայնոց :

Deyeuxie, ի. դեյօքսիա . սեռ

Dhole, ա. սր. դհոլ . *տեսակ մի շուն յարեւելեան Հնդկաստան :

Di, նմ. յոյն երկ... երկա... կրկին. որ յայտ առնէ զրաժանումն , զիեռացումն :

Di, Dis, նմ. լատին որ յայտ առնէ զբաժանումն , զիեռացումն :

Dia (տիա) մջ. ի ձախակողմն , ի ձախ , ձախադարձ . բառ սայլորդաց «տիէ՛հ». || փ. il n'entend ni à hue ni à —, ni à huhau, անմարթ է խնդամուտ ինչ առնել նմա , *ամենեւին խօսք չհասկնար . l'un tire à — et l'autre à huhau, հակառակ միմեանց գործել , փոխանակ օգնելոյ վնասել իրերաց :

Diabase (տիապազ) ա. մբ. անգիկ . միջատ երկնեւ . 2. հբ. S. **Diorite**. [երկտակային :

Diabasique, ած. ոգ. երկտակ ,

Diabasophyre, ի. եբ. երկտակապորփիւր . պորփիւր երկտակ :

Diabaspechstein, ա. եբ. անգիկաձիւնաքար . ժայռ հիմնային ապակեռեսիկ :

Diabète, ա. զբ. անցուորիկ . կն. **Vase de Tantale**. տանտալանօթ . 2. ախ. —, անցուորախտ. կոչի — insipide կամ non sucré, անհամ — կամ անշաքար, յորում յորդի մէզն . հն. **Polyurie**, բազմամիզութիւն . — sucré, — շաքարախտաւն, շաքարախտ, շաքարամիզութիւն , յորում շաքարոտ է մէզն :

Diabétique, ած. ախ. անցուորիկային , անցուորախտային . une affection —, — հիւանդութիւն. 2. գ. անցուորախտաւոր , անցուորախտիկ , անցուորախտաւոր , շաքարախտիկ , շաքարախտաւոր . un —.

Diabétomètre, ա. շաքարախտաչափ . գործի ի չափել զքանակ շաքարի որ ի մէզն :

Diabétose, ա. ոգ. անցուորկուց . *քաղցրուց կամ քաղցրանիւթ հանեալ անցուորախտաւորի լերդէն :

Diablage, ա. ցամաքումն (ներկեալ մեռաքի) :

Diable, ած. դեւ , սատանայ , այս , սադայել «շէյՔան» . les —s, —ք, այսականք . chef des —s, դիւապետ . être possédé du —, դիւահար դիւազգեաց՝ այսահար՝ այսակիր լ.. Robert le —, Ռոպէր դեւն . || avocat du —, դիւափաստաբան , սատան կոչի ի Հռովմ որ ի սրբացուցման ուրուք հակառակ խօսի . || s'en aller au —, երթալ ի կորուստ. || ne craindre ni Dieu ni —, չերկնչիլ յումեքէ , չունել ուստեք երկիւղ , *մնիէ մի՛ բանէ մի չվախնալ . || brûler une chandelle au —, * սատանի մոմ վառել . շողոքորթել զանիրաւ իշխանութիւնն ի սատանալ ինչ . || cette affaire se fera à moins que le — s'en mêle, si le — ne s'en mêle, կատարեսցի գործդ ընդդէմ ամենայն խոչից , շատ է գի չիցէ անհնարին . cette affaire ne se fera pas si le — ne s'en mêle, գոգցես անհնարին է գի գործս այս կատարեսցի , * այս ըլլալու բան չէ . || le — n'y verrait goutte, ասի զխաւռնակ ինչ գործոց . || loger le — dans sa bourse, չունել եւ ոչ դանգ մի . || quand le — y serait, որ գինչ եւ հաստիցէ , որով եւ իցէ հնարիւք , իւ իւիք եւ իցէ , * ինչ ալ ըլլայ . quand le — y serait, vous ne me feriez pas croire cela. || Il n'est pas plus dévot que le — n'est saint, ասի զանբարեպաշտ առնէ . || le — ne lui ferait pas faire, ասի գյամառ առնէ. || c'est la poupée du —, է կին ոչ բարւոք զգեցեալ եւ պաճեղի. || tirer le — par la queue, անարծաւ՝ կարոտեալ լ. || il mangerait le — et ses cornes, ասի գշատակեր առնէ . || la beauté du —, գեղ՝ գեղեցկութիւն մանկութեան՝ երիտասարդութեան . elle a la beauté du —, գեղեցիկ երեւի քանզի մանկահասակ է . || avoir le — au corps, զդեւ ի մարմնի ունել , լինել յոյժ եռանդուն՝ անհանգիստ՝ կատաղի , * սատանան փորն ունենալ . elle a le — au corps pour la danse. || c'est le — à confesser, դժուարին ինչ է , * այս դժուար բան է . || quand le — fut vieux, il se fit ermite, * անառակն երբոր ծերանայ միշտ անառակ չմնար .

C'est le —! դժնդակ՝ դժուարին իմն է . c'est là le —! այդ է դժնդակն՝ դժուարութիւնն , դժնդակն դժուարինն այն է. mais le — est que nous n'avons point d'argent, այլ դժնդակն այն է զի չունիմք բնաւ ածած . || entre tant de parents ce serait bien le — s'il ne s'en trouvait pas quelqu'un de raisonnable, յայնքան ազգականս անհնարին իցէ զի չգտանիցի ոք մտացի . || se donner au —, յուսաբեկ՝ յուսահատ լ. cela me ferait donner au —. եւս՝ կարի աշխատ լ., բազում ճգնել . vous avez fait ce coup sans vous donner au —. Il ne faut pas se donner au — pour faire cela, չէ ինչ դժուարին գործն. || se donner à tous les —s, անհամբեր յոյժ լ. || je me donne au —; je veux que le — m'emporte si... le — m'emporte si... կամ լկ. au — si... ձեռք երդման յուրանալ ինչ կամ ի հաստատել . — l'emporte, կորիցէ . je me donne au — si dans quinze jours... — emporte si je suis... je veux que le — m'emporte si je comprends rien à ce génie. — l'emporte, գրօղ տարցի զնա , կորիցէ , *կորսուի . || envoyer au —, à tous les —s, à tous les cinq cents —s, donner au —, ի կորուստ մատնել , ի բաց ձերժել . nous donnerions tous les hommes au —. Il ne voulu pas se confesser et envoya tout au —. || qu'il aille, qu'il s'en aille au —, à tous les —s, կորիցէ յերեսաց , * երթա կորսուի . || au —! օն անդր , ի բաց , ի բաց երթիցէ , կորիցէ , կորիցեն , *կորսուի, կորսուին. au — l'importun, les importuns! || être au —, հեռի յոյժ լ. || s'en aller au —, à tous les —s, անդարձ կորնչիլ . l'affaire s'en va au —. || Va t'en au — ! երթ ի կորուստ « Ճէհինննէմ՝ տէ՛ֆ օլ ». || être au —, à tous les —s, անդարձ կորընչիլ . mon projet est à tous les —s. || envoyer au —, à tous les —s, կորուսանել , վատնել . || faire le —, le — à quatre, աղմուկ բազում յարուցանել , վեր ի վայր հարկանել , աշխատ լ. * տակն ու վրայ ընել , շատ աշխատիլ . je ferai le — à quatre pour faire accepter sa pancarte. || Faire le — contre qn., զամենայն վնաս հասուցանել ումեք . || dire le — contre qn., բազում չարիս խօսել զումեքէ . || cela ne vaut pas le —, բնաւ չարժէ ինչ . || c'est un désordre du —, անկարգութիւն մեծ է . || il fait un vent du —, հովմ ուժգին՝ սաստիկ է . il fait un froid du —, de tous les —s, ցուրտ անհնարին է . || un — d'homme, une — de femme, այր՝ կին դիւազգի՝ դժխեմ՝ դժնդակ՝ դժնեայ. ces —s de gens, un — de ménage, vos —s de vers, mon — d'homme. Une — d'affaire, դժուարին՝ դժուարալոյծ գործ . || quel — de ... քանի՛ դիւագին, որպիսի՛ դժնդակ . quel — de babillard! quel — de langage est cela? Quelle — de cérémonie! 2. այր չար. ցասկոտ՝ չարաճճի՝ խռովարար c'est un —, un vrai —, un incarné, un petit —. || Un méchant —, այր չար՝ չարաբարոյ . || un grand —, այր բարձրահասակ եւ անհնարեռ . || un grand —, ասի եւ զերկաթածիգ իրաց . un grand — de mandement. || un bon —, այր բարեբարոյ . || un pauvre —, այր հեզ եւ տառապեալ , այր աղքատ, *խեղճ մարդ . voilà un

pauvre — de mari, այր Ջշուառ., *խեղճ էրիկ . || comme tous les —s, սաստիկ , յոյժ , կարի . la justice est sévère comme tous les —s. Elle est obstinée comme tous les —s. Avoir un esprit de tous les —s.

A la —, մ. հապճեպ , անխնամ , վարկպարագի . cela est fait à la —. || Être fait à la —, ոչ բարւոք զգեցեալ է., *գեշ հագուած ըլլալ. || en —, մ. կարի , սաստիկ , յոյժ . cela tient en —. Avoir de l'esprit en —. La nuit est noire en —.

Diable ! մշ. que —! է՛հ , ա՛յ , բա՛ըէ . diable! comme vous y allez! Où — va-t-il prendre tout ce qu'il dit? Que — avez-vous fait? Que — faire, զի՛նչ առնել իցէ , ի՛նչ ընելու է . où — a-t-on pris? 2. շունչան «ֆրըլուագ». 3. դիւակառք . սայլ երկանիւ՝ քառանիւ բեռնակիր. նոյնպէս կոչին եւ այլ մեքենայք եւ քոյսք:

Diableau, ա. մբ. կոցարակ . ին. **Rhynchite.**

Diablement, մ. սաստիկ , կարի , յոյժ . cela est — chaud. Nous avons — couru. J'ai — d'esprit. Il est — laid. Cela est — mauvais.

Diablerie, ի. դեւութիւն , սատանայութիւն , դիւահարութիւն . ces —s n'amusent plus personne. 2. սատանայութիւն , գաղտնորոգայթ մեքենայք . il y a quelque — là-dessous!

Diablesse, ի. դիւուհի , սատանայուհի . կին ժանտ՝ ժանտաբարոյ , չար՝ չարաբարոյ . c'est une —, une vraie —. Quelle —! || ը. une bonne —, կին լաւաբարոյ . une pauvre —, եղկելի՝ *խեղճ կին . || une grande —, առնածու կին բարձրահասակ. 2. ած. դիւադէմ , դիւազգի , դիւագրգիռ , դիւահաղորդ, դիւագործ. une femme —. Je veux une vertu qui ne soit point —.

Diableteau, ա. դեւիկ . սատանիկ. 2. — (մանուկ եւանդուն եւ չարաճճի). c'est un vrai —. 3. —, դիւաշաքար . ազգ շաքարեղէնի . || ած. —, դիւաւագաստ. առագաստ փոքրիկ . || Ք. —, դիւակցանիկ . Ցուչուն ինչ Անգիլեան կղզեաց. 4. ած. դիւական , դիւային . sous la forme —e.

Diablifier (Se) դ. դիւանալ , դիւահարիլ:

Diablon, ա. ի. տ. **Diableteau.**

Diabloteau, տ. **Diableteau.**

Diablotin, ա. դիւակ , սատանիկ. 2. — (մանուկ եւանդուն եւ չարաճճի). c'est un vrai —. 3. —, դիւաշաքար . ազգ շաքարեղէնի . || ած. —, դիւաւագաստ. առագաստ փոքրիկ . || Ք. —, դիւակցանիկ . Ցուչուն ինչ Անգիլեան կղզեաց. 4. ած. դիւական , դիւային . sous la forme —e.

Diabolique, ած. դիւական , սատանայական , դիւաշունչ , սադայելական , դիւահնար , դիւագրգիռ , դիւատուր , դիւագործ , դիւահաղորդ . tentation, pensée —. 2. ի. —, չար , վնասակար . de —s intentions. Intrigue, esprit, invention —. 3. ը. դժուարին, ժնդակ. une affaire —. C'est un chemin —.

Diaboliquement, մ. դիւաբար , սատանայաբար, սադայելաբար. c'est une chose — inventée.

Diabolologie, ի. դիւաբանութիւն:

Diabolologique, ած. դիւաբանական :

Diabotanum (տիապօԹանում) ա. դղգ. խառնադեղ . սպեղանի յիւղոյ բուսոց :

Diabrose, ի. բժ. տ. **Erosion.**

Diabrotique, ած. բժ. փաղաղիչ , մաշիչ , ուտիչ :

Diacanthe, ած. բս. երկփուշ :

Diacarpe, ա. բ. համասլտուղ . ազգ ձաթխոտոյ : [բադեղ :

Diacarthame, ա. դղգ. սափու-

Diacaryon, ա.դղբ. մեղբընկոյզ:

Diacatholicon, ա. գղգ. համասրբադեղ :

Diacausie, ի. բժ. տապ , տոչոր:

Diacaustique, ած. բժ. ընդայրեցական :

Diacétamide, ի. տգ. երկքացխամիտ . մարմին գոյացեալ ազդեցութեամբ քլորաջրային Ջրոյ ի վերայ քացխամիդի (acétamide).

Diacétine, ի.տգ. տ. **Acétidine.**

Diacétonalcamine, ի. տգ. երկքացխոնօշակ . * հիմն գոյացեալ ջրածնախառնութեամբ երկքացխոնամինի նատրոնի հետ :

Diacétonamine, ի. տգ. երկքացխոնամին . հիմն արտադրեալ զուգախառնութեամբ քացխոնի եւ օշակի :

Diacétone, ա.տգ. տ. **Dicétone.**

Diacétonique, ած. տգ. երկքացխոնային :

Diachaine, ա. բ. տ. **Diakène.**

Diachalasie (տիաքալազի) ի. վ. գանկաքակ. քակտումն ոսկերաց գանկի : [ա. դղգ. կոլկոտարադեղ :

Diachalcitéos (տիաքալսիԹէոս)

Diachylon, Diachylum (տիաշիլօն , տիաշիլօմ) ա. դղգ. տաճ . սպեղանի ի հիւզոյ տնկոց :

Diacide, ած. երկՋու :

Diaclase, ի.բժ. ոսկրաբեկուԹիւն. հն. **Diaclastie.**

Diaclasite, ի. հբ. ընդաբեկ . հանածոյ ինչ կանաչադեղին :

Diaclastie, ի. վ. տ. **Diaclase.**

Diaclastique, ած. ոսկրաբեկային :

Diacode, ա. դգ. մեկոնօշարակ . օշարակ կազմեալ սպիտակ գլխովք մեկոնի . 2. ած. մեկոնեայ , մեկոնախառն . sirop —.

Diacolocynthidos (տոս) ա.դղգ. արիովՋադեղ . մաքրողական դեղախիւս , որոյ հիմն է արիովՋ :

Diacommatique, ած. եժ. տողային . տ. **Comma**, եժ.

Diaconal, e, ած. սարկաւագական . offices diaconaux.

Diaconat, ա. սարկաւագուԹիւն . élever qn. au —.

Diaconesse, ի. սարկաւագուհի :

Diaconie, ի. սարկաւագուԹիւն (պաշտօն) :

Diaconique, ա. սարկաւագարան, սարկաւագանոց , սարկաւագատուն . 2. սարկաւագանոց . * սարկաւագի պաշտօնի վրայ խօսող գիրք :

Diaconique, ած. տգ. լիմոնաջրածնաքլորային . acide —, լիմոնաջրածնաքլորաՋՋու :

Diaconiser, ն. սարկաւագել , սարկաւագ առնել :

Diaconisse, տ. **Diaconesse.**

Diacope, Diacopée, ի. վ. գանկահատումն. հատումն գանկի. 2. ած. հերձածուկն . ճուկն ինչ գեղատեսիլ , մեծ եւ ախորժահամ :

Diacoprégie, ի.դղգ. այճակուադեղ . դեղ այճի կուլով:

Diacoustique, ի. բգ. լսելաբանուԹիւն . մասն լսաբանուԹեան որ զբեկբեկմանէ ձայնից խօսի :

Diacranien, enne, ած. մգ. մեր ձագանկ . mâchoire —enne, ատորին ծնօտ :

Diacre, ա. սարկաւագ :

Diacrise, ի. բժ. ախտատագնապ . ախտայայտ տագնապ , որ յայտ առնէ զտեսակ հիւանդուԹեան:

Diacritique, ած. ք. յայտարար . signes, points —s. 2. բժ. —. signes —s, — նշանք , որ ճշգրիտ յայտ առնեն գյսօՋուԹիւն :

Diacydonium (իօմ) ա. սերկեւլախիւս . պնդիչ խիւս սերկեւլի :

Diade, ի. երկուԹիւն :

Diadelphe, ա. ած. բս. երկազուգորդ , երկակից . étamines —s, — առէջք . տ. **Adelphe.**

Diadelphie, ի. բս. երկազուգուԹիւն , երկակիցք . դաս տնկոց , որոց զուգակից են առէջք :

Diadelphique, ած. տ. **Diadelphe.** fleur —.

Diadème, ա. արտախոյր , արտախուրակ . խոյր , Ջագ . prendre, ceindre le —, Ջագաւորել , Ջագ առնուլ՝ դնել՝ կապել անձին . — à la tête, Ջագ ի գլուխ , *գլուխն Ջագ դրած . — des rois, Ջագ , կինդար. 2. պսակակալ , վարսակալ . 3. փ. Ջագ , ՋագաւորուԹիւն . perdre le —, կորուսանել զ—, զՋագաւորուԹիւն . 4. Ջագ , պսակ. գլխազարդ կանանց. arranger ses cheveux en —, Ջագածեւ , պսակածեւ յօրինել գիերս , *պսակածեւ՝ Ջագածեւ մազերն շրջակել :

Diadémé, e, ած. հգ. Ջագաւոր , Ջագակալ , Ջագակապ . aigle —.

Diademopsis (սիս) ա. վբ. Ջագատեսիլ . ազգ բրածոյ ծովազնեայց :

Diadène, ի. բ. երկգեղձ . ազգ խոլորձեայց :

Diadermiatrie, ի. մակաւոր-ՋաբուժուԹիւն . մորՋական բժշկուԹիւն :

Diadexie, Diadoche, ի. ախ. ախտափոխուԹիւն. *ախտի մի ուրիշ ախտի փոխուիլն :

Diadochite (տիատոքիՋ) ի. հբ. դիադոքիտ . հանածոյ ինչ :

Diagnose, ի. բժ. ախտադիտուլ:

Diagnostic, ա. բժ. ախտաճանաչուԹիւն , ախտաճանաչումն . il n'est pas fort sur le —.

Diagnostique, ած. բժ. ախտացոյց , ախտաճանաչ . signes —s.

Diagnostiquer, ն. բժ. ախտաճանաչ լ., ախտաճանաչել . ճանաչել զհիւանդուԹիւն ախտացոյց նշանօքն . — une maladie. եւ լկ. bien, mal —.

Se diagnostiquer, դ. ախտագուշակ լ., ախտաճանաչիլ. la pneumonie se diagnostique facilement.

Diagnostiqueur, ա. բժ. ախտաճանաչ :

Diagomètre, ա. բգ. հոսանաչափ, հաղորդաչափ. գործի ի չափել զելեկտրական հաղորդականութիւն նիւթոց :

Diagométrie ի. բգ. հոսանաչափութիւն, հաղորդաչափութիւն (ելեկտրականութեան).

Diagométrique, աճ. հոսանաչափական, հաղորդաչափական :

Diagonal, e, աճ. եչ. անկիւնական. ligne —e, անկիւնագիծ. mener une ligne —e, անկիւնագիծ ձգել՝ *քաշել :

Diagonale, ի. չ. անկիւնագիծ, տրամանկիւն. en —, տրամանկիւնաբար, առ ի շեղ :

Diagonalement, մ. անկիւնագծաբար, անկիւնագծօրէն, տրամանկիւնաբար, շեղաբար :

Diagrammagraphe, ա. տրամաձեւագիր, ծրագիր (գործի) :

Diagramme, ա. եչ. տրամաձեւագիծ. 2. ձբ. տրամաձուկն. ձուկն ինչ համեղաճաշակ : [ձեւաչափ :

Diagrammomètre, ա. տրամա-

Diagraphe, ա. տրամագիր. գործի ի գծագրել ի միջի զձեւ իրաց :

Diagraphie, ի. տրամագրութիւն:

Diagraphique, աճ. տրամագրական : [քար :

Diagraphite, ի. հբ. մատիտա-

Diagrède, ա. բ. հին անուն **scammonée**ի :

Diaire, աճ. բժ. միօրեայ, օրական. fièvre —. [S. **Akène.**

Diakène, ա. բ. եկկաիկ. fruit —.

Dialectal, ale, աճ. լս. գաւառաբարբառային. forme —e.

Dialecte, ա. գաւառաբարբառ., բարբառ գաւառական. * գաւառական լեզու. la Grèce avait quatre —s principaux : l'ionien, l'atitique, le dorien et l'éolien.

Dialecticien, enne, գ. հակաճառ., տրամախոս, տրամաբաց. un grand —. Un habile —.

Dialectique, աճ. հակաճառական, տրամախոսական. forme, mot —. 2. ի. իւ. հակաճառութիւն, տրամախոսութիւն, տրամաբանութիւն. une — serrée, vigoureuse. Employer la —. Être fort, ferré en —, sur la —. Faire preuve de —.

Dialectiquement, մ. հակաճառաբար, տրամախոսօրէն. raisonner, répondre, réfuter, rétorquer —.

Dialectiquer, ն. հակաճառել, տրամախոսել. — une idée. = չ. il aime à —, հակաճառասէր է :

Dialectologie, ի. գաւառաբարբառութիւն :

Dialegmatique, աճ. տրամախոսական. les sciences —s.

Dialeipyre, Dialipyre, ի. ախ. ընդհատաչերմն. տենդ ինչ ընդհատ:

Dialion, Dialium, ա. բ. նռուկ. բոյս ինչ ընդեղէն բազմատեսակ :

Diallage (տիալաժ) ա. հբ. խըտրակ, խտրաբար. գայլախառատ մագնիսիոյ եւ կրոյ : [խտրակային :

Diallagique (տիալաժիք) աճ. հբ.

Diallèle (տիալէլ) ի. ճս. փոխադրութիւն. փոխադարձ յեղաշրջումն բառից. c'est le plus riche des savants et le plus savant des riches.

Diallogite, ի. հբ. S. **Dialogite,**

Diallylcarbinol (տիալիլքարպինոլ) ա. տգ. երկխատոթուստաբնածխուլ. *բնածխուկ չրածնի որ կգոյանայ ազդեցութեամբ նատրի (sodium) ի վերայ իստոթուստի մանշուկի :

Diallyle, ա. տգ. S. **Biallyle.**

Dialogique, աճ. գրուցատրական, գրուցաբանական, գրուցաբան. traité —.

Dialogiquement, մ. գրուցատրօրէն, գրուցաբանօրէն :

Dialogiser, ն. գրուցատրել, գրուցաբանել, գրուցատրութեամբ ճառել. Platon a dialogisé sa philosophie.

Dialogisme, ա. գրուցատրութիւն, գրուցակալպութիւն. արուեստ գրուցատրութեան :

Dialogiste, գ. գրուցաբար, գրուցաբան, գրուցագիր :

Dialogite, ի. հբ. խտրոցաբար. ազգ բնածխատի մագնեզիոյ :

Dialogue, ա. երկխօսութիւն, գրուցատրութիւն, գրուցաբանութիւն, խօսակցութիւն, տրամախօսութիւն, տրամաբանութիւն, գրոյց :

Dialoguer, չ. գրուցատրել, գրուցել, խօսակից լ., տրամախօսել. nous avons longtemps dialogué ensemble. 2. ն. գրուցակից՝ խօսակից առնել, յօրինել ի ձեւ գրուցատրութեան. — une scène.

Dialogueur, ա. գրուցաբար, տրամախօս, գրուցագիր :

Dialose, ի. տգ. նռուկուց. *խիժային նիւթ նռուկէ (dialion) հանուած : [միդ :

Dialuramide, ի. տգ. դիալուրա-

Dialurate, ա. տգ. դիալուրատ :

Dialurique, աճ. տգ. դիալուրային. acide —, դիալուրաթթու :

Dialycarpelle, աճ. զաւաբողջ :

Dialypétale, ա. բ. զաւաթերթ. *որոյ թերթքն իրարմէ զատ են :

Dialyse, ի. տգ. տրամալուծում, քակտում :

Dialysépale, աճ. բ. զաւաւիերթ. calice —, բաժակ. որոյ փերթքն չեն կից միմեանց : [ճանել, լուծել :

Dialyser, ն. տգ. քակտել, լու-

Dialyseur, ա. տրամալուծիչ, քակտիչ (գործի) :

Dialystaminé, e, աճ. բ. զաւառէջ : [կան :

Dialytique, աճ. տրամալուծա-

Diamagnétique, աճ. բգ. հակամագնիսական, տրամագնիսական :

Diamagnétisme, ա. բգ. հակամագնիսութիւն, տրամագնիսութիւն:

Diamagnétomètre, ա. բգ. հակամագնիսաչափ. գործի չափելոյ միակամագնիսութիւն :

Diamant, ա. ադամանդ. — brut, travaillé, անգործ՝ *չքանած, գործուն՝ *քանած —. La taille du —, գործուածք՝ *քանուածք —ի. travailler un —, գործել՝ *քանիլ զ—. monter un —, ընդելուզանել զ—. S. **Monter.** Rivière, collier de —s, համատակք. — de seconde, de troisième eau, երկջուր, եռաջուր —. l'éclat des —s, փայլ ադամանդից. l'or et les —s brillent sur ses habits, ոսկի եւ — փայլին ի հանդերձս նորա. de —, ադամանդեայ՝ ադամանդագործ, ադամանդայեռ. || — faux, կեղծ՝ *սուտ —. || — rosette կամ — rose, վարդադամանդ, ադամանդ գործեալ ի ձեւ վարդաբերի. || — brillant, շողադամանդ, շողակն «պրիլանի». 2. ադամանդ,

Diamant en rose. Diamants en brillant.

ադամանդեայ մատանի. il lui passa un — au doigt. || փ. c'est un —, — իմն է. ասի գեաբտարագործ կերկերտուածոյ. édition —, ադամանդատիպ. փոքրատառ եւ գեղեցկադրշմ տպագրութիւն. 3. —. ադամանդածայր գործի ապակեգործոյ :

Diamantaire, ա. ադամանդագործ, ադամանդահայաս «էլմասը». յաճախագոյն կոչի **Lapidaire.** 2. աճ. ադամանդեայ, ադամանդափայլ :

Diamanté, e, աճ. ադամանդակուռ, ադամանդայեռ, ադամանդապատ. diadème, bracelet —. Parure —e. 2. ադամանդափայլ. flots —s. Couleurs —es. || Plume —e, գրիչ ադամանդածայր :

Diamanter, ն. ադամանդել, ադամանդազարդ՝ ադամանդապատ յօրինել. 2. ադամանդափայլ առնել. les rayons du soleil diamentant les eaux tranquilles.

Se diamanter, դ. ադամանդիլ, ադամանդանալ, ադամանդափայլ լ. herbe qui se diamante de rosée.

Diamantifère, աճ. ադամանդաբեր. terrain —.

Diamantin, աճ. ադամանդեայ, ադամանդեան, ադամանդափայլ :

Diamétral, e, աճ. տրամաչափական. ligne —e. Plans diamétraux.

Diamétralement, մ. տրամագծօրէն, տրամաչափապէս, տրամաչափօրէն. les deux pôles sont — opposés. 2. փ. դէմդիմի, ամենեւին, բոլորովին. deux hommes — opposés, այր դէմդիմի հակառակ միմեանց. la vérité est — opposée au ton de la bonne compagnie.

Diamètre, ա. եչ. տրամաչափ, տրամագիծ, երկակոյս, միջակոյս, միջնաչափ. le — de la terre, de la tête, d'une colonne.

Diamide, ի. տգ. երկամիդ. S. **Amide.**

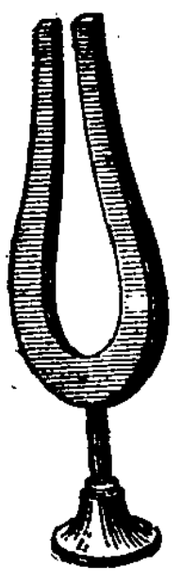
Diamido, նմ. տգ. դիամիդա ... * գործածուած տպագրագիտական բառդրութեանց մէջ :

Diamido-benzol, ա. տգ. դիամիդաբենզոլ : [Amine.
Diamine, ի. տգ. երկամին . S.
Diamor, Diamorum (տիամօրօմ) ա. դղգ. ՔաՔօշաթակ . * ՔաՔէ չինուած օշաթակ:
Diamyle, ա. տգ. S. **Biamyle.**
Diamylène, ա. տգ. երկուամանէն:
Diamylène, S. **Paramylène.**
Diandre, ած. բ. երկաուէչ , երկոքն :
Diandrie, ի. բ. երկաուէչեայք , երկոքնեայք . բոյսք որոց կրկին են առէչք : [երկաուիչային :
Diandrique, ած. բ. երկաուէչ ,
Diane, ի. Դիանա՝ ըստ Լատինաց , Արտեմիս ըստ Յունաց , Անահիտ եւ Եղջերուհաւ՝ ըստ Հայոց . աստուածուհի որոյ եւ լուսին. de —, անահիտական. 2. լուսին . 3. այգաՔմբուկ , Քմբկանշան . հարուստ Քմբկի ընդ այգն . battre la —, — հարկանել. հարկանել զՔմբուկ առաւօտու :
Dianelle, ի. բ. ճետոք. սեռ. շուշանեայց բանաւոտեակ :
Dianème, ած. բ. երկՔել . 2. ա. ձք. Քելաձուկն . ազգ նիզակապոչ (lonchiure).
Diangié, e, ած. բ. երկխորշ :
Dianique, ած. տգ. S. **Dianium.**
Dianisidine, ի. տգ. երկանիսոնէն . անիսոնաւէ (anisol) եւաճ նիւթ :
Dianite, ի. հբ. դիանիտ . ազգ նիոբիտի (niobite).
Dianium (տիանիում) ա. տգ. դիանիոն . հն. **Niobium** ի :
Dianomégraphe, ա. ար. բաժնագիր . գործի որ մեքենայիւ բաժանմունքն կգուցուն; :
Dianomémètre, ա. ար. բաժնաչափ . * չոգենաւ մեքենայիւ բաժանմունքն չափող գործի :
Dianthe, ած. բ. երկճակիկ , գուն-

գաճապիկ . հն. **Biflore.** 2. ա. —. պա. **Œillet** ի :
Dianthé, e, ած. բ. երկճակիկ, երկճաղկեայ . ||—es, ի. յ. —ք. ցեղ տընկոց որոց նախատիպ է շահոքրամ (œillet).
Dianthécie, ի. մբ. երկճաղկաւուն . սեռ. պատենաՔեւից գիշերայնոց :
Dianthère, ած. բ. երկբնկնան :
Dianthum (Քամ), **Dianthon**, ա. ճաղկակ . ազգ. անդեղեայ :
Dianthus (իւս) S. **Dianthe.**

Diantre, ա. դես , սաւառնայ , որ առ պարկեշտաբանուՔեան վարի փկ. diable!. que le — vous emporte! կորիցես, *կորուիս. — soit de vous, *կորուիս. ասի զոտալուկ առնէ կամ գիրաց . — soit des femmes qui fourrent des épingles partout. 2. վարի եւ իբր բացագանչուՔիւն , բա՛րի , ա՛րի , ո՛վ սքանչելիացս . d'où — a-t-il sitôt appris cette aventure? Que — veut-on qu'il fasse? Et que — voulez-vous que je vous dise. Quel — de spectacle! Un — de chemin! *Քշուառական ճամբայ . au — soit l'importun! Que —!
Dianucum, ա. հն. **Diacaryon** ի:
Diapalme, ա. դղգ. արմաւաստղեղանի . ցամաքեցուցիչ սպեղանի :
Diapasme, ա. դղգ. հանդերձափոշի (քաղցրահոտ) :
Diapason, ա. եժ. ձայնացոյց , ձայնաչափ . — octave, մակքառակ . || փ. se mettre au — de qn., համամիտ՝ հաճախոհ՝ համակարծիք է. ումեք. || on lui fera baisser le —, խոնարհեցուսցեն զնա , * ձայնն քաշել կուտան . || hausser le —, բարձրացուցանել զբարբառ, *ձայնն բարձրացունել , պահանջմունքն շատացունել . 2. ձայնաչափ . երկմատնի պողովատ կամ փող փոքրիկ որ ի դաշնակէ զձայն նուագարանաց :

Diapasonner, ն. եժ. ձայնաչափել . = *Se* —, դ. —իլ :
Diapédèse, ի. բժ. քրտնարիւն . արտաքոսումն արեան ընդ ծակոտիս մարմնոյ. ուկ. **sueur de sang.**
Diapensiacées, ի. յ. կրկնավըշտասերք . տոհմ օտար մնկոց նախատիպ ունելով զկրկնավիշտ :
Diapensie, ի. բ. կրկնավիշտ . սեռ ցախանոյց (éricacées).
Diapensiées, ի. յ. բ. կրկնավըշտեայք . հն. **Diapensiacées.**
Diapère, ի. մբ. խոցուկ , ճակոյրդն . սեռ. պատենաՔեւից :
Diapériales, ի. յ. մբ. ճակոյրդնեայք . ցեղ պատենաՔեւից որոց նախատիպ ճակոյրդն :
Diaphane, ած. բգ. Քափանցալոյս, Քափանցանշոյլ, պայծառ . le cristal, l'eau est —. հն. **Transparent.**
Diaphanéité, ի. ՔափանցկուՔիւն, ՔափանցուՔիւն , պայծառուխ :
Diaphanie, ի. մբ. Քափանցաճճի. սեռ գիշերաՔռիչ ՔեփաՔեւից :
Diaphanipenne, ած. կ. Քափանցաթեւուր :
Diaphanogène, ած. բգ. Քափանցածին :
Diaphanographe, ա. Քափանցագիր . գործի ի պէտս ՔափանցագրուՔեան :
Diaphanographie, ի. ՔափանցագրուՔիւն . ազգ արուագծուՔեան (décalque). [ցայտափ :
Diaphanomètre, բգ. Քափան-

Diaphanométrie, ի. ՔափանցաչափուՔիւն :
Diaphanométrique, ած. Քափանցաչափական :
Diaphanorama, ա. Քափանցատեսարան :
Diaphénic, Diaphœnix, ա. դղգ. արմաւախիւս (մաքրողական) :
Diaphore, ի. ճա. բառակրկնուՔիւն . կրկնուՔիւն նոյն բառի դոյզն փոփոխուՔեամբ իմաստից :
Diaphorèse, ի. բժ. քրտնուՔիւն. հն. **Exsudation.**
Diaphorétique, ած. բժ. քրտնացուցիչ , քրտնաբեր. 2. ա. —, քրտնադեղ . un —.
Diaphorite, ի. հբ. խտաքար . գայլախառազատ մագնեսիոյ :
Diaphote, ա. ար. լուսահան . *գործի հետուէն իրեն ներկայացուած պատկերներն հանող :
Diaphragmatique, ած. մգ. բաժոմանային . nerfs, artères —s.
Diaphragmatite, ի. բժ. առագաստաբորբ , սոոմանաբորբ . բորբոքումն սոոմանոյ :
Diaphragmatocèle, ի. բժ. սոոմանանկուՔիւն. անկումն սոոմանոյ:
Diaphragme, ա. մգ. առագաստ, սոոմանի . * լայն եւ նուրբ դնդերն որ կուրծքն կզատէ փորէն . 2. բպ. խոշաՔաղանի . *խորշատոր պատուղներն զատող Քաղանին. 3. բգ. խրտրոց , անջրպետ (ի խողովակս այլ եւ այլ գործեաց). 4. բգ. խտրոց :
Diaphragmer, ն. սոոմանել . *սոոմանի դնել :
Diaphragmodynie, ի. ախ. առագաստացաւ , սոոմանացաւ :
Diaphyse, ի. բպ. եւ մգ. ոսկրաբուն :
Diapnogène, ած. քրտնաճին . appareil —, — կազմարան :
Diapnoïque, ած. եւ ա. բժ. մեղմաքիրտն :
Diapré, e, ած. երփներանգ, երփնազարդ , գոյնզգոյն. aile, robe —e.
Diaprée, բ. երփնուկ . * ապրտի տեսակ :
Diaprer, ն. երփնել , երփնագործել . la nature diapre les prés tous les ans de mille fleurs.
Se diaprer, դ. երփնիլ , երփնազարդիլ . au printemps on voit les prairies — de fleurs.
Diaprun, ա. դղգ. ապրտաՔիւս «էրիք մաճունք» .
Diaprure, ի. երփն երփն երանգ, երփնազարդուՔիւն . la — des prés.
Diaptome, ա. ոպ. տարանկ . ժժման ինչ փոքրիկ :
Diapyétique (տիապիէՔիք) ած. բժ. խղխայՔիչ. onguent —. խղխայՔադեղ . 2. ա. —. un —. Employer des —s. [յին :
Diarachine, ի. տգ. երկՔոզորա-
Diarrhée (տիարէ) ի. բժ. ապա, փորիար , որովայնաճուՔիւն , կոյշ , գարաղուՔիւն , փորանցուՔիւն , որովայնահարուՔիւն , փորլուծուՔիւն, փորանց , *փորիարուՔիւն, փորքշուք «խհալ». j'ai la —, որովայն իմ լուծանի , որովայնած եմ , * փորս կլուծանի , որովայնած եմ , * փորս կլու-

ծէ՝ կքշէ. donner la —, լուծանել զորովայն, *փոր լուծել՝ քշել. — cholérique, քոլէրայական փորիարուքիւն:

Diarrhéique (տիարէիք) ած. որովայնային, որովայնանց. || որովայնած, *փորն քշող, փորիարուքիւն ունեցող. un —.

Diarrhodon (տիառօտոն) ա. դղգ. վարդախիւս:

Diarthrodial, e, ած. մգ. ծիրյօդային. articulation —e. Ligaments diarthrodiaux.

Diarthron, ա. բ. յօդաբոյս. սեռ ծոՔորեայց (thymélées).

Diarthrose, ի. մգ. ծիրյօդ. *յօդ որ ներէ ոսկերց ամէն կողմ շարժիլ:

Diascordium, ա. դղգ. զարշաղեղ: [դնել:

Diasébeste, ա. դղգ. սպատանա-

Diaséné, ա. դղգ. աճալախիւս «սինամէքի մաճունը»:

Diasostique, ի. բժ. առողջապահուքիւն. 2. ած. առողջապահ, առողջապահիկ, առողջապահական. régime —.

Diaspide, ի. վահանամիջատ. սեռ կիսաՔնե միջատաց, որք վահանաձեւ ունին պատեան:

Diaspon, ա. տգ. խորտուկ. ազգ ուժանակի:

Diasporamètre, ա. բգ. ցրակաչափ. գործի ի չափել զանկիւնն կարեւոր ի կարգել զաներանգուքիւն երկուց այլասակի հատուածակոլմանց:

Diasporamétrie, ի. ցրակաչափուքիւն, *ցրակաչափին գործածելու արուեստն:

Diasporamétrique, ած. բգ. ցրակաչափական:

Diaspore, ա. հբ. ցրակ. հանք սակաւագիւտ որ ի ջեռնուլն ցրուի ի փայլուն զանակս (parcelles).

Diastaltique, ած մգ. դնդերակարկամ. action, arc —.

Diastase, ի. վ. քանցք. խախտումն երկուց կից ոսկերաց. 2. տգ. տիտակ. նիւթ ինչ շաքարային կոչեցեալ կաղամ (malt).

Diastashémie, ի. անբ. արիւնաշաւաուքիւն. մորՔային ջրգողուքիւն ձիոց:

Diastasimètre, ա. հեռաչափ:

Diastasique, ած. հեռաչափական: [կարճեղջիւր երկՔեւից:

Diastate, ի. մբ. հեռակ. սեռ

Diastatite, ի. հբ. զատաքար:

Diastatomme, ա. մբ. զատակն. սեռ ջղաՔեւից Չինաստանի:

Diastatops, ա. մբ. զատադէմ. սեռ ջղաՔեւից Պրեզիլի:

Diastémanthe, ա. բ. զատաճաղիկ. սեռ սիզաբուսոց:

Diastémataucolie, ի. հշբ. իրանաշեղուքիւն. շեղումն իրանի կամ կոՀղի մարմնոյ:

Diastématélytrie, ի. հշբ. խոտոպճաշեղուքիւն. գործածականաւոր շեղումն խոտոպճոյ (vagin).

Diastématencéphalie, ի. հշբ. ուղեղաբաժ. *ըղեղի երկուքի բաժնուիլն:

Diastématie (տիասՔէմաՔի) ի. գործարանաշեղ. շեղումն գործարանաց:

Diastématochilie, ի. հշբ. շրՔաշեղուքիւն. շեղումն շրՔանց:

Diastématocrânie, ի. հշբ. շեղագանիւ. շեղումն գանկի:

Diastématocystie, ի. հշբ. փամփշտաՔերծուքիւն:

Diastématogastrie, ի. հշբ. որովայնաՔերծուքիւն:

Diastématoglossie, ի. հշբ. լեզուաՔերծուքիւն: [ծնօտաՔերծուքիւն:

Diastématognathie, ի. հշբ.

Diastématométrie, ի. հշբ. արգանդաՔերծուքիւն:

Diastématomyélie, ի. հշբ. ողնուղեղաՔերծուքիւն:

Diastématorachie, ի. հշբ. ողնայարաՔերծուքիւն:

Diastématostaphylie, ի. հշբ. խաղողիկաՔերծուքիւն:

Diastématosternie, ի. հշբ. կրծոսկրաՔերծուքիւն:

Diastème, ա. կ. առամնամիջոց, *անջրպետն որ կննդանածնաց առամանց միջտեղն. 2. բգ. ճակտի (մարմնոյ). 3. եժ. միջոց: [դնելը:

Diastémentérie, ի. հշբ. հերձնո-

Diastimètre, ա. տ. Diastasimètre. [հեռաչափական:

Diastimométrique, ած. ար.

Diastocère, ա. մբ. զատեղջիւր. սեռ պատենաՔեից:

Diastole, ի. բխ. ճաւալանք, ճաւալումն (սրտի, շնչերակաց). 2. բ. բուա: [կան. phénomène —.

Diastolique, ած. բխ. ճաւալա-

Diastome, ի. փՔ. տարբերան. փակկամարաՔ ինչ:

Diastrophie, ի. վ. խախտումն (ոսկերաց, դնդերաց, նեարդից, ջղից):

Diastyle, ա. ճ. տրաճասիւն. տարասիւն շինուած. 2. փՔ —. ժրժման որովայնոտն բրածոյ:

Diastylidés, ա. յ. ոպ. տրամասիւնայք. տունմ ծովային ժրժմակաց նախատիպ ունելով զտրամասիւն:

Diatérebrique, ած. տգ. երկբեւեկնային. acide —, — ՔՔու:

Diatessaron (տիաՔէսարօն) ա. դղգ. քառանիւթ. *չորս նիւթերէ շինուած սպեղանի. 2. ած. —. thériaque —.

Diathermane, ած. բգ. ջերմանցիկ. corps, substance —.

Diathermanéité, ի. բգ. ջերմանցկուքիւն. — d'un corps.

Diathermansie, ի. բգ. ջերմանցականուքիւն: [sique.

Diathésal, e, ած. տ. Diathé-

Diathésation (սիօն) ի. բժ. հանրածաւալումն. ծաւալումն տեղական ախտի ընդ բոլոր մարմին:

Diathèse, ի. բժ. ախտակրուքիւն. ախտակիր. քնուքիւն:

Diathésique, ած. բժ. ախտակրական. maladies —s.

Diatomacées, ած բ. տրամահյատասերք. հն. Diatomées.

Diatome, ա. բ. տրամահյատ. տեսակ լօսի:

Diatomé, e, ած. բ. տրամահյատեայ. || —es, ի. —ք. ցեղ լօսից:

Diatomelle, ի. բ. տրամահյատիկ. ազգ լօսի: [tomique.

Diatomique, ած. տգ. տ. Dia-

Diaton, ա. եժ. մակոյորակ. *երկու ոյորակի միջտեղն:

Diatonique, ած. եժ. յարաձայն. chant —. [նպատ. procéder —.

Diatoniquement, մ. յարաձայ-

Diatonisme, ա. եժ. յարաձայնուքիւն, եղանակ:

Diatragacanthe, ա. դղգ. գազախեժափոշի. տ. Adragant.

Diatribe, ի. քննախետուքիւն, քննադատուքիւն. խիստ քննուքիւն. 2. պարսաւաճառ. Քշնամանադիր բանք:

Diatritaire, ա. բժ. եւօրական. բժիշկ յոճախանաց (méthodistes) որ յերիս աւուրս միանգամ ապրակուր հիւանդի: [նկոյ:

Diatrype, ա.բ. մակաճակ. ազգ

Diatrypèse, ի. մգ. գանկակըցուած. ազգ ինչ կցուածոյ գանկի:

Diaule, ա. հխ. յն երկաապարէզ, կրկնապարէզ. կրկին ապարէզ, ապարէզ զոր հատանէր անցանէր ընՔացողն յերՔեւեկն. 2. ած. —. course —. 3. ի. եժ. յն. կրկնապինգ. կրկին սրինգ երկմարմին. 4. ած. flûte —, — սրինգ:

Diauléion, ա. եժ. յն. երկսրինգ, երկսրնգանուագ:

Diazine, ի. տգ. երկկենային:

Diazo, նմ. երկենս...

Diazoamidé, ած. եւ ա. երկենսօսլոյած:

Diazoamidobenzol, ա.տգ. երկկենսաժիպակնդրոլ. անուն միոյ երկկենսային ածանցից նիլինի:

Diazo-imide, ի. տգ. երկկենսամիդ: [imide.

Diazo-imine, ի. տգ. տ. Diazo-

Diazoïque, ած. երկկենսային:

Diazone, ի. գօտեւոր. սեռ անպատեան անգլիոց:

Diazoster, ն. տգ. երկկենսել:

Diazotation (սիօն) ի. տգ. երկկենսում:

Dibaptiste (տիպաՔիսՔ) ա. երկակնիք. երկակնունք. յոյն ապանդաւորք Ե դարու, որք պնդէին Ոչ երկիցս պարտ է Քրիստոնէի մկրտիլ:

Dibenzhydroxamique, երկկրնդրկինջրածնաՔՔուային. *ասի օսլաՔՔուի որ կգոյանայ ի ջրածնաՔՔուամինէ:

Dibenzylacétone, ի. տգ. երկկրնդրուստակետոն:

Dibenzylactique, ած. տգ. երկկնդրուստակաՔնային:

Dibenzylbenzine, ա. տգ. երկկրնդրուստկնդրին:

Dibenzyle, ա.տգ. երկկնդրուստ. աճխուկ կազմեալ երկու խմոլ կրնդրկուստ: [րուստեՔան:

Dibenzyléthane, ա.տգ. երկկնդ-

Dibenzylméthane, ա. տգ. երկկնդրուստամեՔան:

Dibiphenylène-éthylène, ա. տգ. երկփենուատէնեՔիլէն:

Diblastiques, ա. յ. կ. երկապը

ուսկք. մեծ բաժանումն անասնական պետութեան:

Diblasus (տիպլասիս) ա. վբ. երկպլասիս. ազգ բրածոյ ծառաբաժոյ (madrépore). [երկխոռոչ:

Dibothride, ա. բպ. երկփոս,

Dibrachya (տիպլրաքիա) ա. բ. երկկարճիկ. ազգ հնդկաթթենեաց (morinde) Պտղնեոյ կղզւոյ:

Dibranche, աճ. կ. երկխռիկ. *երկու շնչափող ունեցող:

Dibranchiaux, ա. յ. երկխռիկաւորք:

Dibraque, ա. բ. երկաղօտ:

Dibunophylle, ա.վբ. բլրատերեւ. ազգ ծառաբաժոյ:

Dibutol, ա. տգ. երկբուտուլ. ցրի հանելով ի բուտուլէ:

Dibutyraldine, ի. տգ. երկկոպրաքացրածին:

Dibutyle, ա. տգ. երկբուտիլ. ածխուկ որ պարունակէ կրկին խումբս-պուտիլի:

Dibutylène, ա.տգ. երկբուտիլէն. ջրածնաճխուկ ունելով երկու հիւլէս բուտիլին:

Dibutyrine, ի. տգ. երկկոգին:

Dibutyrique, աճ. տգ. երկկոգինային. mannite —.

Dicacité, ի. կծուաբանութիւն:

Dicarbothionique, աճ. տգ. երկածխածծմբային:

Dicarpe, աճ. բ. երկպտուղ:

Dicarpellaire (տիքարփելլէր) աճ. բ. երկբողկ:

Dicée, ա. Ե. կարմրաճտնիկ:

Dicée.

Dicellographus (տիսելլոկրափիս) ա. վբ. երկխորշագիր. ազգ բրածոյ մեդուսայց:

Dicellostyle, ա. բ. երկխորշասիւն. ծառ ի Հնդիկս:

Dicélyphe (տիսելիֆ) աճ. բպ. երկպատեան, երկփոճոկ. œuf —.

Dicentre, ա. բ. սրածաղիկ. սեռ խաշխաշեայց:

Dicentrées, ի. յ. սրածաղկեայք. տոհմ տնկոց որոց նախատիպ է սրածաղիկ:

Dicéome, ա. բ. տիկկիոն. ազգ տնկոյ:

Dicéphale, աճ. բպ. երկգլուխ, երկգլխի, երկծայր. plante, tige —.

Dicérandre, ա. բ. երկեղջատէջ. Ռուսի ի Կարոլին:

Dicérate, աճ. կ. երկկոտոշ. 2. ա. փն. — ժժմակ ինչ:

Dicérathérium (տիսէրաթէրիում) ա.սբ. երկեղջիւրագազան. ազգ բրածոյ ստնաբերից, մերձակից ռնգեղջեր:

Dicératien, enne, աճ. եբ. երկեղջիւր, երկեղջիւրեան:

Dicère, աճ. կ. երկեղջիւր. 2. ա. փԹ. —. ազգ ժժմակի:

Dicerme, ա. բ. կապոն. ազգ կապնեոյ (desmodion).

Dicérocardium (տիսէրոքարտիում) ա.փԹ. երկեղջիւրասրտախեցի. ժժմակ ինչ բրածոյ:

[S. **Détone**.

Dicétone, ա. տգ. երկկետոն.

Dicétyle, ա. տգ. երկկիտուստ. ազգ ջրածխուկոյ (hydrocarbure).

Dichapétale (տիքափէթալ) աճ. բ. տարաթերթ. 2. ի. բ. S. **Chailletée**. [ի.յ. տարաթերթեայք:

Dichapétalées (տիքափէթալէ)

Dichée (տիքէ) ի. բ. կորուն. ազգ խոլորձեաց:

Dichélaspis (տիքէլասփիս) ա.ոպ. երկճանկ. ազգ ժժմակի:

Dichèle (տիքել) աճ. մբ. երկկճղակ, կճղակաբաշխ:

Dichétaire (տիքէթէր) ա.բ. երկգէս. ազգ սիզարտաոյ:

Dichilanthe (տիքիլանթ) ա. բ. երկշուրնաճաղիկ. ազգ տորոնեայց:

Dichile, ա. բ. երկպատմուճան. ազգ լերդախոտոյ Ափրիկիոյ:

Dichlène (տիքլէն) ա. բ. երկկրկնոց. ազգ անկոյ:

Dichloracétique, աճ. տգ. երկքլորաբենաճխային. acide —.

Dichlorhydrine, ի. տգ. երկքլորաջրին:

Dichobune (տիքոպիւն) ա. վբ. կ. դիքոբոն, երկբլրակ. սեռ բրածոյ կենդանեաց նման **anoplothérion**ի:

Dichocénie (տիքոսէնի) ի. կ. երկհասարակ. ազգ ծառաբաժոյ զանազան ծովուց:

Dichodontium (տիքոտոնթիում) ա. բ. երկատամն. ազգ մամռոյ:

Dichogame (տիքոկամ) աճ. բ. զատասեր. plante —.

Dichogamie (կամի) ի.բ. զատասերութիւն. եղանակ արգասաւորութեան միասեր տնկոց, որոց ծաղիկք միեղին միանգամայն:

Dichograpte (տիքոկրափթ) ա.վբ. կրկնադրոշմ. ազգ բրածոյ մեդուսայց:

Dichograptidés (տիքոկրափթիտէ) ա. յ. կրկնադրոշմեայք. տոհմ բրածոյ մեդուսայց:

Dicholophe (տիքոլոֆ) աճ. Ե. երկյոպով, *երկու յոպով ունեցող:

Dichondre, Dichondra (տիքոնդրա) ա. բ. երկհատիկ. ազգ բարեղասերից (convolvulacées).

Dichondrées (տիքոնդրէ) ի. յ. բ. երկհատիկեայք. տոհմ տնկոց, որոց նախատիպ է երկհատիկ:

Dichope (տիքոփ) ա.բ. կրկնոտն. ազգ խոլորձեայց: [երկԹերթ:

Dichopétale (տիքոփէթալ) աճ.բ.

Dichopsis (տիքոփսի) ա. բ. երկատերեւ. ծառ ի Մալէզիա եւ ի Հնդիկս:

Dichoptère, աճ. կ. հերձաՀեւ. որոյ Հեւք յերկուս բաժանեալ են:

Dichorée, ի. երկամեծասար. ոտն յոյն եւ լատին տաղաչափութեան. s. **Chorée**.

Dichorisandre (տիքորիզանդր) ա. բ. երկառիջակ. ազգ կոմելինասերից:

Dichotomal, e (տիքոԹոմալ) աճ. բ. կիսաճիատ, երկակտուր. pédoncule —.

Dichotome, աճ. կ. եւ բ. երկհերձ, երկկաճատ, երկակտուր. 2. կիսալոյս, կիսերեւակ. la lune est —.

Dichotomées (տիքոԹոմէ) ի.յ. բ. երկճատեայք:

Dichotomie (տիքոԹոմի) ի. բ. երկճիւղութիւն, երկհերձութիւն, երկճատութիւն. 2. աս. կիսալուսութիւն, կիսերեւումն (լուսնի):

Dichotomique (տիքոԹոմիք) աճ. սբ. երկճատական, երկաքաժին:

Dichotomiquement (տիքոԹոմիքման) մ. երկճատաբար. երկու մասամբ: [երկճատ, երկճատիչ:

Dichotomiste (տիքոԹոմիսթ) ա.

Dichotomophylle (տիքոԹոմոֆիլ) աճ. բ. կիսաճատատերեւ:

Dichroa (տիքրօա) ա. բ. երկգունակ. — febrifuge.

Dichroanthe (տիքրօանԹ) աճ.բ. երկագունաճաղիկ. որոյ երկագոյն են ծաղիկք:

Dichroé, e (տիքրօէ) աճ.բգ. երկգոյն. հն. **Bicolore**.

Dichroïque, Dichromatique (տիքրոյիք, տիքրոմաԹիք) աճ. բգ. երկգոյն, երկերանգ: [երկգունուկ:

Dichroïsme (տիքրոիսմ) ա. բգ.

Dichroïte (տիքրօիԹ) աճ. երկգոյն. 2. ա. հբ. երկգունաքար:

Dichromatopsie (տիքրոմաԹոպսի) ի. բժ. երկգունատեսութիւն. վիճակ աչաց յորում երկու գոյնս միայն տեսանէ, բաց գոյնքն երեւին սպիտակ եւ մուԹքն սեաւ:

Dichromène (տիքրոմէն) ա. բ. երկգունամաճիկ. ազգ կիպերիսեայց Ափրիկայ:

Dichrone (տիքրոն) աճ.բ. երկաժամանակ. երկեղանակ. plantes —s.

Dichroophyte, ա. բ. երկգունատունկ:

Dichrostachys (տիքրոսԹաքիս) ա. բ. երկգունահասակ. սեռ բազմատեսակ ընդեղինաց:

Dichoüre (տիքօիւր) աճ. կ. երկգունագլի, երկգունաճեւ. *պոչն երկու գունով: [ճառելի:

Dicible (տիսիպլ) աճ. ասելի,

Dicinchonine, ի. տգ. երկկինքոնին. կալաքարակերպ հանեալ ի քինքինայէ:

Dicinnamène (տիսիննամէն) ա. տգ. երկկինամէն. կալաքարակերպ գտեալ ի քինքինայս ոմանս:

Dickiéia, ա. բ. տիկքիաբոյս. ազգ լօռից: [ձարխոտոյ:

Dicksonia, ի.բ. դիկսոնիա. ազգ

Diclade, ի. բ. երկոստ. սեռ լօռից:

Diclapode, ած. կ. երկաճիւ :
Diclésie, ի. բ. S. **Diclisie**.
Diclidopteris (տիքլիտոփիքէրիս) ա. բ. երկհարաճարխոտ. ազգ ճարխոտոյ :
Dicline, ած. բ. երկսերաճաղիկ. plantes —s, — տունկ, որոյ իւրաքանչիւրն արուկամ էգ ունի ծաղիկս:
Diclinie, ի.բ. երկսերաճաղկունք, երկսերաճաղիկք :
Diclinisme, ա. բ. զատաներուիւն. զատումն երկուց սերից, յորոց իւրաքանչիւրն պատկանի առանձին մնկոյ :
Dicliptère, ի. բ. երկդունաճեւ. ազգ կեռանոտասերից :
Dicliptérées, ի. յ. երկդունաճեւեանք. ցեղ կեռանոտասերից :
Diclisie, ի.բ. երկկոտակալապտուղ. ազգ պտղոյ որոյ կուտն կապեալ իցէ:
Diclonius (տիքլոնիիւս) ա. սք. երկիրան. հսկայածեւ ազգ հոյատոպիսանց :
Diconique, S. **Diaconique**.
Diconque, ած. կ. երկպատեան :
Dicoque, ած. բ. երկփոճոկ, երկկեղեւ. fruits —s.
Dicoryne, ա. կ. երկլախտ. ազգ մեդուսայից :
Dicorynides, ա. յ. կ. երկլախտազգիք. ոտիմ մեդուսայից նախատիպ ունելով վերկլախտս :
Dicorynie, ի. բ. երկլախտիկ. սեռ. ընդեղինաց :
Dicotyle, ա. օպ. երկգուշ. ազգ ոտրբեկաբեան (turbellariées) օրդանց:
Dicotylédone, Dicotylédoné, e, ած. եւ ի. երկլոբակ :
Dicotylédonie, ի. բ. երկապրտուկք. երկապտուկ բոյսք, երկապտուկութիւն :
Dicrahanthère, ի. բ. երկնդաբեղնան :
Dicrane, ա. բ. երկնիղ. ազգ մամռոյ :
Dicrané, e, ած. բ. երկնիղ :
Dicranelle, ի. բ. երկագանկ. ազգ մամռոյ :
Dicranobranche (տիքրանոպրանչ) ած. կ. երկճիւղախոիկ :
Dicranocère, ած. կ. ճեղեղջիւր, հնդնեղջիւր :
Dicranodère, ա. մբ. երկգանկավիզ. սեռ բառաչօդ պատենաճնոց :
Dicranodontium (տիքրանոտոնտիօմ) ա. բ. երկնդատամն. ազգ մամռոց :
Dicranoglosse, ա. բ. երկնդալեզու. ազգ ձարխոտոյ :
Dicranograpte, ա. վբ. երկնդրոշմ. ազգ բրածոյ ջրակերպ մեդուսայից :
Dicranolépis (իս) ա. բ. երկնըպանեի. սեռ ծոմոլեայց :
Dicranomyie, ի.մբ. հնդնճանճ. սեռ երկնեից :
Dicranostachys (քիս) ա.բ. երկնըղդաձակ :
Dicranoweisia (տիքրանովէյզիա) ա. բ. երկնդավէխիա, երկնդավէխսենի. սեռ մեծ մամռոց վէխսեանց (weisiées).
Dicranure, ի. մբ. ճեղագի, ճեղանոտ. սեռ գիշերաճռիչ պատենաճիւից :
Dicrastylis (ճիլիս) ա. բ. երկճղասիճակ. ազգ աղաննինեայց (verbénacées).
Dicréa, ա. բ. երկճղիկ. սեռ
Dicrésylacétone, ի. ագ. երկկրեսուլուստաճխոն .* իւր հիւլէին մէջ երկու կրեսուլուստ ունեցող աճխոն :
Dicrésyle, ա. տք. երկկրեսուլուստ. ազգ ջրաճնաբնաճխուկի :
Dicrésylène, ա. ագ. երկկրեսուլուստանիլէն. ջրաբնաճխուկ ինչ :
Dicrésylméthane, ա. ագ. երկկրեսուլուստմէճան. ջրաբնաճխուկ ինչ :
Dicrésylphénylméthane, ա. ագ. երկկրեսուլուստֆենուստմէճան. ջրաբնաճխուկ ինչ :
Dicronyche (տիքրոնիք) ա. մբ. հերձնեղունգն: [S. **Dichroophyte**.
Dicrophyte (տիքրոֆիթ) ա. բ.
Dicrote, ած. սխ. կրկնաճոնդ, կրկնաճինդ, կրկնահար, * կրկին զարնող. pouls, pulsation —.
Dicrotisme, ա. սխ. կրկնահարութիւն (երակաց) :
Dicrotrichium (տիքրոթրիում) ա. բ. երկճղագէս. ազգ գէշնեբասներից :
Dicrotrypane, ի. մբ. երկճղադէիր. սեռ երկինս միջատաց :
Dicrure, ա. Թ. հնդնաոտուն, հնդնաձեւ. գա. **Drongo**ի :
Dicruridés, ա. յ. Թ. հնդնաձնոտազգիք. ցեղ ինչ Թռչնոց :
Dicrurins, ա. յ. հնդնաձնոտանք. խումբ Թռչնոց՝ նախատիպ ունելով պիեռնաձնոն : [խոլորձեայց :
Dicrypte, ի. բ. երկկամաք. ազգ
Dicryptorchide (տիքրիփիճորքիտ) ա. մգ. երկճղերկուորիք. *որոյ ամորձիքն չեն իջեալ փոշտին մէջ :
Dicryptorchidie, ի. մգ. երկճղերկուորիութիւն. վիճակ երկճղերկուորիքաց :
Dictame, ա. բ. խաննէչիաթ, ոդկուզակ, դեղուկ. բոյս զոր նախնիք զօրաւոր դնէլ վիրաց համարէին «կիւրիա օՌա».

2. փ. բուժիչ դեղ, մխիթար, սփոփանք. les paroles de l'amitié sont un puissant — pour les blessures du cœur. Ma raison par ta bouche a reçu son —.
Dictamen (տիքթամէն) ա. սգբ. Թելադրութիւն, ազդումն. le — de la conscience, — խղճի :
Dictateur, trice, գ. դիկտատոր, իշխանապետ, հրամանապետ, վարչապետ. 2. փ. —. il fallait à cette nation un — pour la tirer de l'anarchie. || բ. prendre un ton de —.
Dictatorial, e, ած. դիկտատորական, իշխանապետական, հրամանապետական. des pouvoirs dictatoriaux.
Dictatorialement, մ. դիկտատորաբար, իշխանապետաբար, հրամանապետաբար :
Dictature, ի. դիկտատորութիւն, իշխանապետութիւն, հրամանապետութիւն, վարչապետութիւն. exercer la —.
Dictée, ի. Թելադրութիւն, գրուցագրութիւն, *տունտուրութիւն. faire une — à qn., Թելադրել՝ Թելադիր լ. ումեք, écrire sous la — de qn., գրել Թելադրութեամբ՝ ի բերանոյ ումեք. 2. —, Թելադրագիր. il y a bien des fautes d'orthographe dans cette —.
Dicter, ն. Թելադրել, Թելադիր լ., ասել առ ի գրել, գրուցագրել. * տուն տալ. — une lettre à son secrétaire, un thème à des écoliers. 2. փ. Թելադրել, Թելադիր լ., ազդել, ուսուցանել. — à un accusé toutes ses réponses. C'est l'humanité qui a dicté ces paroles. Sans doute la douleur vous dicte ce langage. 3. սաՀմանել, հրամայել, վճիռ. հատանել, կարգել, դնել ի վերայ. la raison nous dicte cela. — ses volontés, des lois, un arrêt sanguinaire.
Se dicter, դ. Թելադրիլ, Թելադիր լ., ազդիլ, հրամայիլ. une telle réponse ne se dicte pas.
Diction (սիօն) ի. ասացուած, ասաց, ասումն, ասացումն, ասկուիւն, ասուիւն, բանք, *գրգուածք. — lourde, traînante. — élégante, Les grâces, les charmes de la —.
Dictionnaire, ա. բառգիրք, բառագիրք. — français, arménien. Un bon —. Feuilleter un —. Regarder, chercher dans le —. Traduire à coups de —, Թարգմանել օգնուիւնեամբ բառագրոց. || փ. un — vivant, կենդանի —. այր բազմահմուտ. 2. — (կոչին նաեւ մատեանք յորս բան կարգի այբուբենից ճառին անք, գիտուիւնք կամ անուանք). — biographique, géographique. — de médecine. — des contemporains.
Dictionnariste (տիքսիօնարիսթ) ա. բառգրքագիր :
Dicton, ա. ասք, ասաց, ասացուած, առած, խօսուածք, գրոյցք. un vieux —. Un — populaire. 2. կսկիծելի՝ կսկծեցուցիչ բանք, կառականք. à chacun son —. [ոակնիք :
Dictum (տիքթօմ) ա. վճիռ, դա
Dictyarèa, ա. վբ. նրբացանց. սեռ բրածոյ ճառաբատոց :
Dictyite (տիքթիիթ) ի. բժ. ցանցենաբորք. բորբոքումն ցանցենոյ աչաց. S. **Rétine**.
Dictynodon, ա. վբ. կ. երկշնաւոմն. սեռ բրածոյ գեռնոց :
Dictyocarpe, ած. բ. ցանցապտուղ. որոյ ցանցակերպ են պտուղք:
Dictyocaris (տիքթիոքարիս) ա. ոպ. ցանցակարիդոս :
Dictyocéphale, ա. կ. ցանցագլուխ. սեռ նախակենդանաց :
Dictyocline, ա. բ. ցանցախշտիպ. ազգ ճարխոտոյ :
Dictyocoryne, ա.կ. ցանցալախտ սեռ նախակենդանաց :

Dictyocrine, ա. վբ. ցանցաշուշան :
Dictyocyste, ա. կ. ցանցափամփուշտ . սեռ հեղակաց :
Dictyodaphné, ա. բ. ցանցադափնի . ազգ սարդասերից (lauracées).
Dictyode, ած. բ. ցանցակերպ :
Dictyogènes, ա. յ. բ. ցանցածինք . դաս տնկոց :
Dictyogramme, ա. բ. ցանցագիծ , սեռ ձարխոտոց :
Dictyolome, ա. բ. ցանցածոպ :
Dictyomitre, ա.կ. ցանցամիտր . սեռ նախակենդանաց :
Dictyonème, ի. բ. ցանցաթել . ազգ սնկոց :
Dictyoneure, ա. մբ. ցանցաջիղ. ազգ բրածոյ ջղաթել միջատի :
Dictyonines, ա. յ. կ. ցանցլսալունգք . ննջակարգ սպնգաց :
Dictyonote, ա. մբ. ցանցաթիկունք . սեռ կիսաթեւից :
Dictyophime, ա. կ. ցանցաբզեզ . սեռ նախակենդանաց :
Dictyopodium (փօտիում) ա. կ. ցանցոտն . ազգ նախակենդանաց :
Dictyopsie (տիքփսիփի) ի. բժ. ցանցատեսութիւն . ախտ աչաց յորում ցանցակերպ ստուերս տեսանէ ոք : [ած. եւ ա. մբ. ցանցաթեւ :
Dictyoptère, Dictyoptéryx, Dictyoptéridées, ի. յ. ցանցաթեւեայք : [բ. ցանցաբմատ :
Dictyorrhize (տիքփօռիզ) ած.
Dictyosperme, ա. բ. ցանցասերմն . ազգ խաչաթերից եւ կոմմելինասերից : [գունդ . սեռ լօռից :
Dictyosphérie, ի. մբ. ցանցա-
Dictyospiris (սփիրիս) ա. վբ. ցանցապարոյր . սեռ նախակենդանաց բրածոյ եւ ոչխ : [տունկ ինչ :
Dictyostège, ի. բ. ցանցայարկ .
Dictyostroma, ա. վբ. ցանցավերմակ . ազգ չրակերպ բրածոյ մեդուսայից :
Dictyotacées, ի. յ. բ. ցանցասերք . հն. **Dictyotées**.
Dictyote, ի. բ. ցանցոն . ազգ ծովային լօռից : [տոհմ լօռից :
Dictyotées, ի. յ. ցանցոնեայք .
Dictyothyris (Թիրիս) ի. վբ. ցանցադռնիկ : [փլօրիդեայց :
Dictyure, ի. բ. ցանցագի . սեռ
Dicyanimide, ի. տգ. երկխածանամիդ . անուն երկբորակիի գոյացելոյ օշակաւ :
Dicycle, ա. մբ. երկշրջանակ . սեռ Ճայանմաւթեից :
Dicyémides, ա. յ. կ. երկամբեւոք . խումբ հեղակամաց կազմաւորուածոց :
Dicymbe, ա. բ. երկկուր . ազգ տնկոց մերձակից քսակածաղկի (thylacanthe).
Dicympelliées, ի. յ. բ. երկրմպակեայք . ցեղ տոհմի սարդենեայց նախատիպ ունելով զերկրմպակն (dicypellion).
Dicynodon, ա. վբ. կ. շնատամն.
Dicynodontes, ա. յ. վբ. կ. շընատամնազգիք . խումբ բրածոյ շընատամանց :

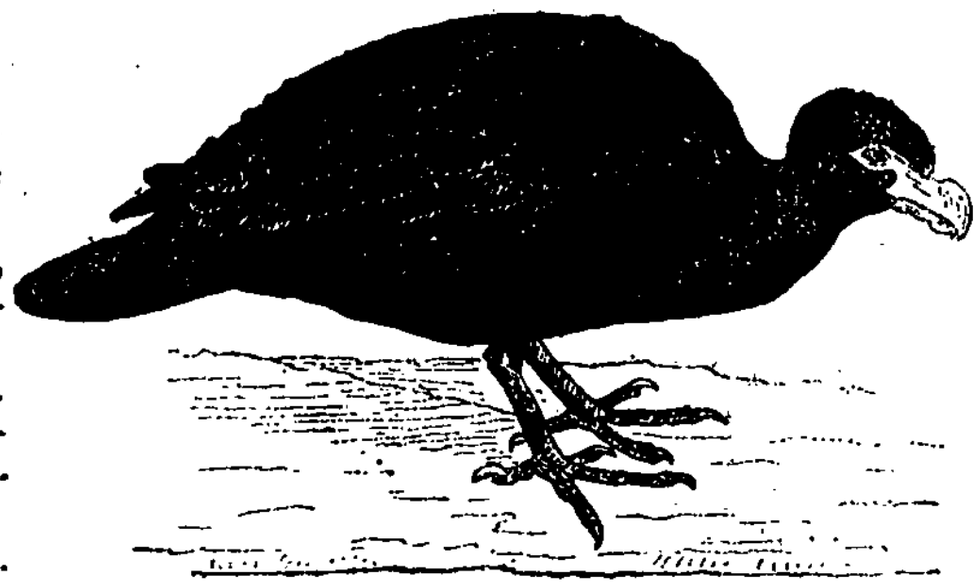
Dicypellium (տիսիփելլիում) **Dicypellion**, ա. բ. երկրմպակ . սեռ երկպլուկ տնկոց ի տոհմէ սարդևայց :
Dicyrtidés, ա. յ. կ. երկՁգուկք . տոհմ նախակենդանաց : [գիր :
Didacticien, ա. վարդապետա-
Didactique, ած. վարդապետական . le genre —. Une épître —. 2. ուսումնական . termes —s. 3. ի. la —, վարդապետութիւն , ուսուցչապետութիւն . les règles de la —.
Didactiquement, մ. վարդապետաբար , վարդապետօրէն , ուսումնապէս :
Didactyle, ած. կ. երկամեղակ , կճղակաբաշխ . երկու մատ ունեցող . 2. վ. երկասեղն : [սեռ սիզայնոց:
Didactylon, ա. բ. երկմատնի .
Didakne, ա. փՁ. երկխած . ազգ բրածոյ փափկամորթոց :
Didascalies, ի. յ. հրահանգք :
Dideau (տիտօ) ա. ձո. ուղկան (գետնին ցանցելու) :
Didécaèdre (տիտէքաէտր) ած. հբ. երկտասանակողմ , երկտասանակողմնեան . cristaux —s, — բիւրեղք. որոց երեսք առաջի առնեն զմիութիւն երկուց տասնակողմեան հաստատուն մարմնոց :
Didécène, ա. տգ. երկտասնուտէն . բազմամասն ջրածնաբնածխուկ տասնուտսի :
Didélotie, ի. բ. դիտելոտիա , դիտելոտենի . սեռ ընդեղինաց :
Didelphe, Didelphien, ած. եւ ա. կ. կրկնալգանդ, երկալգանդ . les sarigues sont de l'ordre des —s.
Didelphoïde, ած. կ. երկալգանդակերպ .
Diderme, ա. բ. երկմորՁ . սեռ փոքասնկեայց (gastéromycètes).
Didesme, ա. բ. երկկապ . սեռ խաչաթերից :
Dididés, ա. յ. Ձ. երկաՁուիչք . տոհմ Ձուչնոց մերձակից ագաւնեաց :
Didimium (իում) ա. տգ. դիդիմիոն :
Didinées, ի.յ.Ձ. կնգղապորեայք. տոհմ բարձրասրունից որոց նախատիպ է կնգղապոր (dronte).
Didinium, ա.կ. դիդինիոն . ազգ հեղուկաց :
Didiplase, ած. հբ. կրկնակ . cristal —, — բիւրեղ (կազմեալ երկուց տարանկիւնածեւից եւ ի կրկին երկոտասանակողմանց :
Didisque, ա. բ. երկասկուտեղ . ազգ հովանոցաթերծաղկանց :
Didodécaèdre (տիտօտէքաէտր) ած. հբ. երկերկոտասանակողմ , երկերկոտասանակողմեան . cristaux —s, — բիւրեղք (կազմեալք միութեամբ երկուց երկոտասանակողմեանց) :
Didrachme (տիտրաքմ) ի. դիդրաքմայ , երկդրամեան :

Didric, ա. Ձ. կուկուկ ազգ կուկու Ձուչնոյ :
Diducteur, trice, գ. մբ. կոմնաշարժիչ . muscles —s, — մկունք

Didisque.

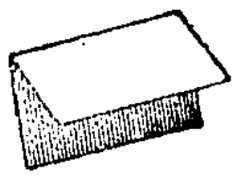
կամ գ. les —s, —ք, մկունք որ առնեն զկոմնաշարժուն :
Diduction (սիօն) ի. բխ. կոմնաշարժուն . կոմնական շարժուն ստորին ծամկանց առ խոռոակերս՝ ի ծամելն , եւ առ որոնաւորս՝ յորոնելն :
Diduncule, Didunculus (տիտոնքիւլիս) ա. Ձ. կնգղապորիկ . Ձուչուն նախաատիպ տոհմի կնգղապորիկեայց :
Didunculinés, ա. յ. Ձ. կնգղապորիկեայք . տոհմ Ձուչնոց նախատիպ ունելով զկնգղապորիկ :

Didunculus.

Didymalgie (տիտիմալժի) ի. բժ. երկուորացաւ , * կոկովացաւ . ցաւ երկուորեաց :
Didymalgique, ած. երկուորացաւային :
Didymane, ա. երկմատնի :
Didymanthe, ա. բ. երկծաղիկ :
Didyme (տիտիմ) ած. բ. երկուորեակ, խեղեվ . racine —. 2. ա. տգ. դիդիմ . մետաղ ինչ. 3. յ. աս. Երկուորեակք . զկ. les gémeaux.
Didymion, Didymium (տիտիմիում) ա. բ. կրկնասունկ. 2. տգ. դիդիմիոն . մի ի հողային պարզ մարմնոց :
Didymite, ի. բժ. երկուորաբորբ, ամորձաբորբ . բորբոքումն երկուորեաց :
Didymite, ա. տգ. կրկնամուշկ . ազգ մշկոյ. 2. վբ. —. ազգ խոյեղջերջ:

Didymocarpe (տիտիմոքարփ) ա. բ. երկպտուղ :
Didymochlamys (մոքլամիս) ա. բ. երկվերարկու. սեռ տոքոնեայց :
Didymocyrtis (տիտիմոսիրթիս) կ. կրկնատուտատ . ազգ նախակենդանեաց :
Didymodon, բ. ա. խեղեխատատ[մըն . ազգ մամռոց :
Didymographtus (տիտիմոկրաֆթիս) ա. վբ. կրկնագրոշմ . ազգ բրածոյ ջրակերպ մեդուսայց :
Didymopanax, բ. ա. կրկնամեղաբոյժ . ազգ արալիասերից :
Didymoplexis (տիտիմոփլէքսիս) ա. բ. կրկնաճիւտակ . ազգ խոլորձեաց :
Didymothèque, ա. բ. կրկնատուփ. ազգ անկադոճեայց (phytolaccacées).
Didyname, ած. բ. երկազգս . étamines —s, — առէջք (որք քառեակ են միասվ, յորոց երկուքն երկայնագոյնք են քան զմիսան . le grand muflier, la digitale sont —s.
Didynamie, ի. բ. երկազօրութիւն. դաս դրուեան Լիննէոսի, յորում բոլոր բոյսք յերկազօր առէջս :
Didynamique, ած. բ. երկազօրեան . plante, fleur —, — առնկ , ծաղիկ (որոյ երկազօր են առէջք , յերիս զոյգս կազմեալ՝ որոց մին մեծ քան զմիսան :)
Diectasique (տիէքթազիք) ած. հբ. երկատարած . cristaux —s, — բիւրեղք :
Dièdre, ած. երկ. երկանիստ. angle —. — անկիւն :

Angle dièdre.

Dieffenbachie(տիէֆէնպախի) ի. բ. դիէֆէնպախեանց . տունկ միապտուկ ի տոհմէ նուիկեայց (aroïdées).
Diéhique, ած. տգ. դիէհային . acide —, դիէհաթթու . գոյացեալ օքսիտացմամբ շաքարի եւ գերմանգնատու (permanganate) խալիոնի :
Diélectrique, ած. բգ. տարելեկտրական , անելեկտրական :
Diélectrolyse, ի. բժ. տարելեկտրալուծոյթ . * ելեկտրականութիւնն մարմնոյն միջոցեղ մղնելու կերպ :
Diélytra (տիէլիթրա) ի. բ. S. **Dicentre.**
Diennéaèdre (տիէննէաէտր) ած. հբ. երկիննակողմեան , ութեւտասնակողմեան . cristaux —s.
Diérèse (տիէրէզ) ի. ք. տրոհումն . բաժանումն երկրաբբառի յերկուս վանկս . 2. տմբ. —. բաժանումն յիրիք ի կազմիչ մասունս իբր . 3. վ. —. հանրական անուն այլեւայլ հնարից բաժանելոց զգործարանատուր հիւսուածս : [հակ :
Diérésile (տիէրէզիլ) ի. բ. տրո-
Diérésilien (տիէրէզիլիէն) ած. բ. տրոհային :
Diérétique, ած. վ. բաժանային :
Dierville, ի. բ. դիէրվիլենի . ծառ գեղուղէշ , գեղածաղիկ :
Dièse (տիէզ) ա. եժ. ծաւալ , կիսատուր , կիսվեր . որ յայտ առնէ եթէ պարտ է ծաւալել կամ բարձրացուցանել զձայն . double —, երկածաւալ . որ աւելցուցանէ զկատն միով ամբողջ ձայնիւ . 2. ած. note —, — խազ (բարձրացեալ կիսով ձայնիւ) :
Diésé, e, ած. ծաւալ , ծաւալանիշ , * կիսատուր , կիսավեր . note —e, ծաւալախազ :
Diéser, ն. եժ. ծաւալել , ծաւալանիշ առնել , *կիսվերել . բարձրացուցանել խազն կիսով ձայնիւ .
Se diéser, դ. եժ. ծաւալիլ , ծաւալանիշ լ., կիսվերիլ :
Diestien, enne, ած. դիէստեան:
Diète, ի. բժ. կերականոն , կերակրականոն . չափ եւ կարգաւորութիւն կերակրոյ . la — est une partie principale de la médecine. 2. կերակրապահութիւն , պահեցողութիւն , ժուժկալութիւն . զգուշութիւն ի կերակրոց (ի հիւանդութեան , «փէրհիզ»). faire —, կերակրապահ լ., զգուշանալ ի կերակրոց . mettre qn. à la —, կերակրապահ առնել զոք . une — rigoureuse, խստակերութիւն. 3. աշխարհաժողով , աշխարհախումբ ժողով . la — helvétique. 4. օրագնաց, * օրուան ճամբայ :
Diététique, ած. բժ. առողջապահական , առողջապահիկ . régime —. Moyens —s. հն. **Hygiénique.** 2. ի. առողջապահութիւն . հն. **Hygien.** [հօրէն :
Diététiquement, մ. առողջապա-
Diététiste, ա. բժ. առողջապահական . անուն նախնի բժշկաց որք հնարիւք առողջապահութեան եւեթ դարմանէին զիւանդս :
Diéther, ա. տգ. երկեթեր :
Diéthéralyse (տիէթէրալիզ) ի. տգ. երկեթերալուծոյթ . * գործողութիւն որով կիանուին բուսոց տարերքն եթերով :
Diéthoxalique, ած. տգ. երկեթիլուստաթթնջային . acide —.
Diéthoxyglycolique, ած. տգ. երկեթոյթեթուածնքացդուլային :
Diéthylacétique, ած. տգ. երկեթիլաքացախային . acide —.
Diéthylallycarbinol, ած. տգ. երկեթիլիսատրուստաբնածխուլ. acide —, — թթու :
Diéthylbenzène, ա. տգ. երկեթիլկնդրէն . հն. **Diéthylbenzine.**
Diéthylbenzine, ի. տգ. երկեթիլկնդրին . ջրածնաբնածխուկ ինչ :
Diéthylcarbinol, ա. տգ. երկեթիլաբնածխուլ. անուն օսլային ցբուոյ:
Diéthylcarbobenzonique, ած. տգ. երկեթիլբնածխակնդրիկոնային :
Diéthylcétone, ի. տգ. երկեթիլկետոն : [թիլային :
Diéthylénique, ած. տգ. երկե-
Diéthyline, ա. տգ. երկեթիլին :
Diéthylmithylcarbinol, ա. տգ. երկեթիլմեթիլբնածխուլ :
Diéthylpropylcarbinol, ա. տգ. երկեթիլապրոպիլաբնածխուլ :
Diéthylstilbène, ա. տգ. երկեթիլստիլէն . ջրածնաբնածխուկ ինչ :
Diéthylsuccinique, ած. տգ. երկեթիլսուքսինային . acide —, — թթու :
Diéthyltoluène, ա. տգ. երկեթիլտոլուէն :
Diétine, ի. երկրաժողով . les —s de Pologne. [քար :
Diétrichite, ի. հբ. դիէթրիխիտ-
Dieu, ա. Աստուած. — des armées, Տէր զօրութեանց . avec l'aide de —, — aidant, օգնականութեամբ Աստուծոյ , * Աստուծոյ օգնութեամբն . par —, Աստուծով , երդուեալ յԱստուած «վալլաֆի». || pour l'amour de —, ի սէր Աստուծոյ , * Աստուծոյ սիրոյն համար . s'il plaît à —, եթէ Տէր կամեցի , * թէ որ — ուզէ . grâce à —, փառք՝ գոհութիւն Աստուծոյ՝ Տեառն. || plaise, plût à —, que — veuille, տայ՝ տա՛ր Աստուած , երանի՛ թէ, ի՛նչ թէ , իցի՛ , օ՛չ թէ , * — տայ . || à — ne plaise, մի՛ արասցէ Տէր , քաւ լիցի , — չընէ . || — m'en est témoin, — վկայ է ինձ , *— վկայ . le — vivant, — կենդանի . || qui prie —, աղօթարար , աղօթաւոր . le prie—, աղօթական , * չոքարան . || la colère de —, աստուածատատ բարկութիւն . — me pardonne, եթէ ոչ սխալիմ, *եթէ չեմ սխալիր . ||— vous assiste, — vous soit en aide, * — քեզ օգնէ . || — vous bénisse, առողջութի՛ն , * — կեանք տայ . || — me condamne, *աչքս կուրնայ. || la main de —, աջ Տեառն, *Աստուծոյ ձեռքն . || le doigt de —, մատն Աստուծոյ , * Աստուծոյ մատն . || un homme de —, այր Աստուծոյ, Աստուծոյ մարդն. 2. աստուած , չաստուած , դիք . sacrifier aux dieux, զոհել դից. le père des dieux, աստուածահայր . Jupiter, père des dieux et des hommes, Արամազդ, հայր անմահից եւ մահկանացուաց . || par les dieux, աստուծով. || assemblée des dieux, դիցախումբ ատեան , դիցաժողով . || plût aux dieux! եթէ աստուածք՝ դիք կամեցին. || par dieux, երդուեալ ի դիս . 3. le bon —, ամենաբարին Աստուած . եւս՝ վերջին Յոշակն . porter le bon —, վերջին Յոշակն տանել . il a reçu le bon —, վերջին Յոշակն ընդունեցաւ. ||devant —, — վկայ. être devant —, Աստուծոյ առջեւ լ., վճռանել . || — sait, — գիտէ . 4. մարմին Տեառն , հաղորդութիւն , հաղորդ . 5. փ. աստուած . ցանկալի ինչ. l'argent est son dieu, — նորա է արծաթ. ||faire un dieu de qn., աստուածարել աստուածացուցանել զոք . || faire un dieu, se faire un dieu de son ventre, պաշտել զորովայնն. ||comme un dieu, մ.չաստուածօրէն, բարւոք յոյժ, կարի քաջ , կատարելապէս , * շատ լաւ . 6. մջ. —! Mon —! Bon —! Grand —! Juste —! Աստուած իմ , Տէր Աստուած , ո՛վ Տէր . || S. **Jurer.**

Առ. la voix du peuple est la voix de —, ձայն ժողովրդեան , ձայն Աստուծոյ . ce que femme veut, — le veut, *կինն կամիցի ոգածն կգտնէ. || chacun pour soi, — pour tous, իւրաքանչիւր ոք վասն անձին , — ամենեցուն , * իւրաքանչիւրն իրեն , — ամենուն . || l'homme propose et —

dispose, խորհուրդք մարդկան, կամք Աստուծոյ, մարդ մտադրէ, — տնօրինէ. յաջողութիւն խորհրդոց մարդոյն կախի յերկնից. || on lui donnerait le bon — sans confession, *անխոստովանանք իրեն հարցուր կարուի. կեղծաւոր է յոյժ. || il y a un dieu pour les ivrognes, *գինովներու համար — կայ. շատ անգամ մարդ դիպուածով կ'ազատի. ||aux petits des oiseaux — donne leur pâture, *մեծ է նախախնամութիւնն. հարկ եղած ժամանակ ամենուն կը հասնի. || la sagesse du monde est folies devant —, * — մեզմէ տարբեր կը գտանէ. || qui donne aux pauvres, prête à —, Աստուած հատուցանէ վարձն, որոց ողորմին ալքատաց, որ ողորմի ալքատոյն, փոխ տալ է Աստուծոյ, *ալքատաց տալն փոխ տալ է Աստուծոյ. ||— vous entende, լսէցէ ձեզ —, *— ձեզ լսէ:

Dieudonné, ա. աստուածատուր:

Dieudonnéa, ա. բ. աստուածատուրական. ազգ դդմենիայց:

Dieu-Homme կամ **Homme-Dieu,** ա. Աստուած մարդացեալ:

Diffamable, ած. չարաիամբարելի, ալարտելի:

Diffamant, e, ած. չարաիամբաւ, ալարտիչ, վատահամբաւիչ, վատաբան:

Diffamateur, trice, ա. չարաիամբաւիչ, ալարտող, ալարտիչ, վատահամբաւող, վատաբան, վատաբանող, անուանարկիչ:

Diffamation (ա-իօն) ի. չարաիամբաւութիւն, վատաբանութիւն, չարախօսութիւն, անուանարկութիւն, անուանաբկումն, վատահամբաւութիւն. être en butte à la —, նշաւակ լ. —եան. souffrir la —. La — est une lâcheté et un crime. || դատ. plainte, procès en —, տրտունջ՝ դատ —եան:

Diffamatoire, ած. չարաիամբաւ, ալարտիչ, վատահամբաւիչ, վատաբան, ալարտական. écrit, pamphlet, libelle, discours —.

Diffamé, e, ած. չարաիամբաւ, անուանարկ, վատանուն, չարաիրաչակ, վատահամբաւ, չարակեղտ. une personne —e. Lieux —s.

Diffamer, ն. չարաիամբաւել, վատաբանել, չարաիամբաւ՝ անուանարկ՝ վատանուն առնել, ալարտել զիամբաւ, հանել անուն չար, առակել, վատահամբաւել. — qn. par des propos, par des écrits. = **Se** —, դ. — զանձն՝ զիրեանս:

Différemment, մ. այլազգ, այլազգագոյնս, այլաբար, այլափոփոխս, * տարբեր կերպով:

Différence, ի. խտրութիւն, զանազանութիւն, այլակերպութիւն, խլրտիր, խտիր զանազանութեան, զանազանակ, տարբերութիւն. faire la —, խտրել, զանազանել. ne pas faire de —, չառնել խտիր, *տարբերութիւն չընել. qui ne met pas de —, անխտրող, * տարբերութիւն չդնող. ne mettre aucune — entre, ոչինչ խտիր դնել ընդ. il n'y a pas de —, չիք ինչ խտիր, *տարբերութիւն չկայ. 2. Թր. տարբերութիւն. calcul des —s, հաշիւ տարբերութեանց:

Différencier, ն. խտրել, զանազանել. նշանակել զտարբերութիւն. = **Se** —, դ. խտրիլ, տարբերիլ:

Différenciomètre, ա. նե. խըտրաչափ, տարբերաչափ. գործի ի չափել զխտիր ընկղման ի խելս եւ յաւաջս նաւու:

Différend, ա. կագ, հակառակութիւն, վէճ, կռիւ. 2. խտիր, զանազանութիւն (ընդ գինն). partager le —. S. **Partager.**

Différent, e (ա-իֆէրան, նթ) ած. տարբեր, ընդհատ, այլազգ, այլակերպ, այլատարազ, այլօրինակ, պէսպէս, ազգի ազգի, բազմաեղանակ, բազմատեսակ. des mœurs —es. Les —s plaisirs. || p. cela est —, bien —, այս այլ ինչ է, * այս տարբեր բան է. 2. յ. այլեայլ, զանազան. employer —s moyens. —es personnes me l'ont dit. || de —. կերպակերպ, բազմակերպ, պէսպէս:

Différentiel, elle, ած. չգ. տարբերական, խտրական. quantité —elle, — քանակ. calcul —, — հաշիւ:

Différentielle, ի. տարբերականն, տարբերաքանակն. տարբերական քանակ. la — d'une quantité variable.

Différentier (ա-իֆէրանսիէ) ն. չգ. տարբերաչափել. առնուլ զչափ տարբերութեան:

Différer (je diffère; je différerai) ն. յապաղել, յամել, ձգել, * ուշացնել. — un payement.

Différer, չ. յամել, յապաղել, անագանել, *ուշանալ. — de partir. 2. ընդհատ լ., տարբերիլ, զանազանիլ, խտրիլ, այլազգ՝ այլակերպ լ. en quoi différons-nous d'eux? ի՞նչ իրիք ընդհատք իցեմք ի նոցանէ; *անոնցմէ ինչո՞վ կտարբերիմք. il ne diffère pas, չէ ինչ ընդհատ, *տարբեր չեն. — d'opinion, d'avis, այլակարծիք լ.:

Difficile, ած. դժուար, դժուարին. opération, affaire —. C'est —, դժուարին ինչ է, * դժուար բան է. ce n'est pas —, չէ ինչ —. il est — de dire, — է ասել. demander une chose —, դժուարինս ինչ խնդրել. il ne vous est pas — de, ոչինչ — է ձեզ. rien n'est plus — à dire que, չիք ինչ դժուարագոյն յասել քան զ... cela est — pour moi, — է ինձ այս. travail —, դժուարագործ վաստակ. une entreprise — à exécuter, դժուարկատար ձեռնարկ. — à raconter, դժուարապատում. une guerre —, դժուարայաղթ՝ դժուարամարտ պատերազմ. — à trouver, դժուարագիւտ. — à croire, դժուարահաւատալի, դժուարահաւատ. — à résoudre, դժուարալոյծ. 2. —, դժուարակեանք, դժուարակենցաղ, դժնդակ. temps —s. 3. —, դժուարամատոյց, դժուարագնաց, դժուարակոխ. chemin, fleuve —. 4. —, դժուարուսումն, դժուարուսանելի, դժուարիմաց, դժուարահաս, դժուարմանուած. la musique est —. Auteur, passage —. Cheval —, դժուարասանձ՝ դժուարսանձ ձի. 5. դժուարահաճարոյր, դժուարբնաւել, դժուարահաճ, դժուարահաճաւան, դժուարաւարիտ. homme, caractère —. Être — sur tout, դժուարահաճ լ. յամենայնի. 6. գ. դժուարահաճ. faire le —, la —, — լ.:

Difficilement, մ. դժուարաբար, դժուարաւ. marcher, entendre —.

Difficulté, ի. դժուարութիւն. — des chemins, d'un travail, d'un problème. Parler avec —, —ութեամբ խօսել, դժուարախօս լ. éprouver de la — à marcher, —ութեամբ գնալ՝ դժուարագնաց լ., *քալել. trouver de grandes —s. Avec beaucoup de —, բազում՝ *շատ —ութեամբ. || sans —, ած. առանց —ութեան, դիւրաւ, հեշտաւ. 2. —, դժուարիմացութիւն. — d'un passage. 3. —, ընդդիմութիւն, կնճիռն, արգել, խոչ եւ խափան. je n'y vois point de —, չտեսանեմ ինչ —. une grave —. Cette affaire est pleine de —s, ի է դժուարութիւնեամբ՝ բազմակնճիռ է գործն. faire naître, soulever, susciter, faire des —s, —ս հանել. il n'a fait aucune —, չեհան ինչ —, * ամենեւին — չըրաւ. lever, trancher, aplanir la —, les —s, բառնալ՝ հարթել զ—, զ—ս. vaincre, surmonter les —s, յաղթել —ութեանց. résoudre une —, լուծանել զ—. éprouver des —s. —ս կրել. cela ne souffre point de —, cela ne fait aucune —, դիւրին ինչ է այս. faire — de qc., — հանել, դժուարել, դժուարանալ. il a eu beaucoup de —s, բազում —ութեամբ կարաց, * շատ — ունեցաւ. 4. դժուարութիւն, կագ, կռիւ. avoir une —, des —s avec qn. Ils ont eu quelque — ensemble.

Difficultiste, ա. նբ. դժուարահան, * դժուարութիւն հանող:

Difficultueusement, մ. դժուարութեամբ, դժուարաւ:

Difficultueux, euse, ած. դժուարաւարիտ, դժուարուսում, դժուարահաճ, * դժուարութիւն հանող: homme, esprit, caractère —. Un esprit —, դժուարաւարիտ. femme —euse. 2. դժուարին. travail —. 3. ա. դժուարահաճ. faire le —.

Diffluence (ա-իֆլիւանս) ի. չքչքրութիւն: [չքչքրին, չքչքուկ:

Diffluent (ա-իֆլիւան) ած. վդ.

Diffluer (ա-իֆլիւէ) ն. վդ. հոսել, ծորիլ, գեղուլ: [րուկ:

Diffugie (ա-իֆլիւժի) ի. կ. ծո-

Difforme, ած. ածեւ, անձեւ, տարաձեւ, անկերպ; աննկերպարան, անարդ, անարդի, ձառ, տխեղծ, ձառադէմ, անբարեձեւ, խոշորագեղ. visage, jambe, corps —. || փ. rien n'est plus — que le vice, չիք ինչ անհեդեդ՝ զազիր քան զախտս:

Difformer, ն. ածեւել. եղծանել զձեւն. = **Se** —, դ. —իլ, ածեւանալ:

Difformité, ի. ածեւութիւն, անկերպարանութիւն, անարդութիւն, տարաձեւութիւն, տխեղծութիւն, դժկերպութիւն, անբարեձեւութիւն, անձեւութիւն. les —s de la taille. 2. փ. — du vice.

Diffracter, ն. բգ. բեկբեկել (լոյս) :

Diffractif, ive, ած. բգ. բեկբեկիչ . pouvoir —, — զօրութիւն :

Diffraction (սիօն) ի. բգ. բեկբեկումն . զուգահատնումն լուսոյ :

Diffringent, e, ած. բեկբեկաբար , բեկբեկիչ :

Diffus, e, ած. ցրուն , սփռեալ , սփռուն , սփիւռ , ճաւալեալ , տարածեալ , տարած , տարածաճիւղ , ճաւալ , տարածուն . lumière —e, — լոյս . 2. պէս. —. tumeur —e, սրփռեալ՝ տարածեալ այտոյց . 3. փ. ճապաղ, ճապաղաբան , երկայնատարած , երկայնաբան , ատելաբան , ատելախօս , բազմաբան , ժեծածիգ , երկայնածիգ . langage, style —. Un avocat, un écrivain —.

Diffusément, մ. երկայնագոյնս , լայնագոյնս , ճապաղօրէն , ժեծածիգ՝ ժեծատարած բանիւք . parler, écrire —.

Diffuser, ն. բգ. սփռել , ճաւալել , տարածանել . — la lumière.

Diffusible, ած. սփռելի , տարածելի , ճաւալելի :

Diffusif, ive, ած. սփռիչ , ցրիչ, տարածական , ճաւալական :

Diffusiomètre, ա. ցրաչափ , տարածաչափ :

Diffusion, ի. սփռումն , տարածումն , ցրումն , ճաւալ , ճաւալումն. la — de la lumière, du son. — de la richesse, des ouvrages. — d'un médicament, d'un poison. 2. փ. ճապաղումն , ճապաղաբանութիւն , երկայնաբանութիւն , ատելաբանութիւն , բազմաբանութիւն . — du langage, du style. — des idées, ճապաղումն գաղափարաց :

Digallique, ած. ոգ. երկգաղնապային . acide —, — ՋՁու , երկգրդնապաձիու :

Digame, ած. բգ. երկամուսին ,

Digamma (տիկամմա) ա.բս. երկգամմա :

Digaster (Ձէր) ա. օդ. երկորովայն,

Digastrique, ած. եւ ա. մգ. երկորովային , երկփորային :

Digène, ած. բգ. երկածին , երկսեր :

Digénèse, ի.բխ. երկնածնութիւն :

Digénétique, ած. բխ. երկնածնական :

Digénie, ի. **Digénisme**, ի. ա. բխ. երկծնութիւն , երկատերութիւն :

Digénite, ի. հբ. երկսերաքար . ազգ պղնձածծմբոյ (chalcosine).

Digeon, ա. ևս. S. **Digon**.

Digérant, e, ած. մարսիչ , մարսեցուցիչ . faculté —e, — զօրութիւն:

Digérer (je digère; je digérerai) ն. հալել, մարսել , ամոքել «սինաիրմ,ք». — des viandes. Il va — son dîner. Son estomac digère tout. Facile à —, դիւրամարս , երագահալ . difficile à —, դժուարամարս , դժուարահալ , տհալ . — bien, mal, բարւոք՝ ոչ բարւոք՝ *լաւ մարսել , լաւ չմարսել . 2. փ. քննել , կշռել , խնդամտել . — une affaire, un projet, une lecture. 3. բ. հանդուրժել , համբերել. — un affront, une injure. || Cela est bien difficile à —, դժուարդժուարահաւատալի է այս . 4. ոգ. մարսեցուցանել . faire —, տալ ճծել, *մարսեցունել .

Se digérer, գ. հալիլ , ամոքիլ , մարսիլ , * մարսուիլ . qui se digère facilement, դիւրահալ , դիւրամարս :

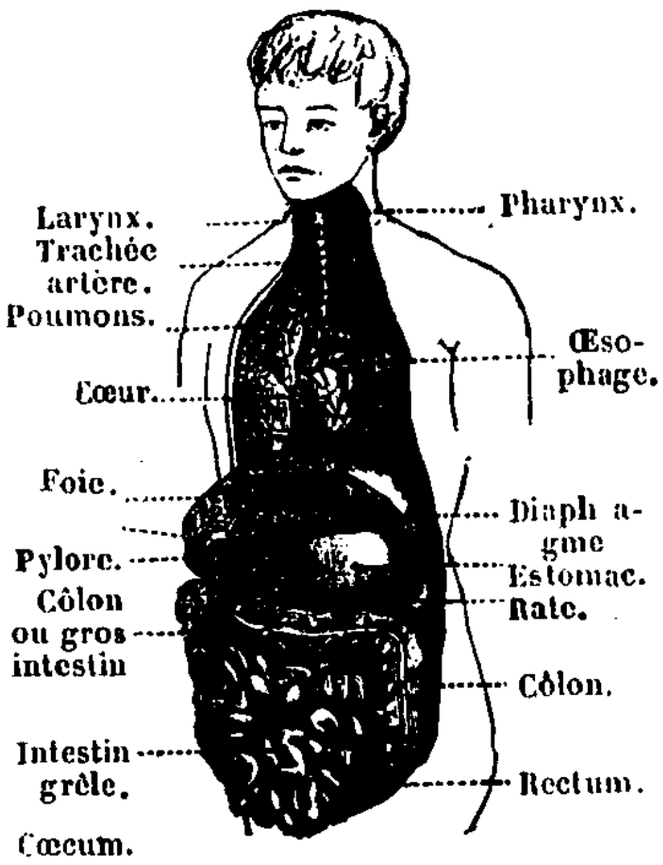
Digeste, ա. օրինագիրք (Յուստինեանոսի . հն. **Pandectes**.

Digesteur, trice, ա. մարսիչ , հալիչ . || appareil —, փուինի կազմած. 2. ա. բգ. փուինիուկ . ամրափակ գործի պղնձի . հն. **Marmite de Papin.**

Digestibilité, ի. մարսականութիւն , հալականութիւն . la — des aliments.

Digestible, ած. մարսելի , դիւրամարս , դիւրահալ , երագահալ , դիւրամարս . aliment —.

Digestif, ive, ած. հալական , ամոքական , մարսեցուցիչ , մարսողական . appareil, tube —, cavité —ive,

— կազմած՝ խողովակ՝ խոռոչ. 2. ած. եւ ա. հալիչ , ամոքիչ, մարսեցուցիչ. poudre, pastille —ive. L'eau de Seltz est un —. 3. բժ. հալիչ , մարսեցուցիչ :

Digestion (Ձիօն) ի. մարսողութիւն , հալումն . — facile, pénible, laborieuse. Troubler la —, խռովել՝ այլայլել զ—. faciliter, aider à la —. Aliments de facile —, դիւրամարս սնունդք . 2. փ. cela est de dure —, կաթի դժուարին է այդմ համբերել՝ հաւատալ . || visite de —, մարսողայց . այց յետ ճաշոյն . 3. բժ. մարսողութիւն :

Digital, e, ած. մատնային. nerfs digitaux. Cavité —e, մատնոի . impressions —es, տիպք մատին :

Digitalacrine, ի. ոգ. մատնաշուշան . նիւթ հանեալ ի մատնածաղկէ :

Digitale, ի. բ. մատնաճաղիկ , մատնեռունկ , մատնուկ :

Digitalé, e, ած. բ. մատնաճաղիկեայ . || —es, ի. յ. բ. —ք. ցեղ խուլաթուսեայց նախատիպ ունելով զմատնաճաղիկ :

Digitaléine, ի. ոգ. S. **Digitaline**.

Digitaliforme, ած. մատնաճաղկաձեւ :

Digitaline, ի. բլ. մատնաճաղկին , մատնեռնկին , մատնաճաղկաձոյն , մատնաձոյն :

Digitalique, ած. ոգ. մատնաճաղկային . acide —, մատնաճաղկաձու :

Digitale.

Digitalisation (սիօն) ի. բժ. մատնաճաղկարկումն . ենթարկումն մատնաճաղկի՝ մատնաճաղկինի :

Digitaliser, ն. բժ. մատնաճաղկարկել . ենթարկել մատնաճաղկինի:

Digitalose, ի. ոգ. մատնաքաղցրուց . քաղցրուց (glycose) հանեալ ի մատնաճաղկէ :

Digitation (սիօն) ի. բ. եւ կ. մատնադումն, մատնադրումն, մատնաձեւութիւն :

Digité, e, ած. բ. եւ կ. մատնադր , ճղճղկէն . || յ. ա. կ. les —s, —ք. կարգ կենդանածնաց , որոց արձակ մատունք են յատս :

Digitifère. ած. բգ. մատնաբեր :

Digitifolié, e, ած. բ. մատնատերև. valériane —e.

Digitiforme, ած. բ. մատնաձեւ :

Digitigrade, ած. եւ ա. կ. մատնագնաց :

Digitinervé, e, ած. բ. մատնաջիղ . որոյ մատնաձեւ ջիղք են :

Digitipalmé, Digitipenné, e (տիժիՁիփէննէ) ած. բ. մատնաթեւատոտ :

Digitogénine, ի. ոգ. մատնաճաղկասերային . նիւթ քիւրղանալի :

Digitogénique, ած. ոգ. մատնաճաղկասերային :

Digitoléine (տիժիՁոլէին) ի. ոգ. մատնիւղին . իւղային նիւթ գտեալ ի մատնաճաղկի : [դինային :

Digitoléique, ած. ոգ. մատնիւղ-

Digitonine, ի. ոգ. մատնաճաղկոնին. նիւթ գտեալ ի մատնաճաղկի:

Digitoxine, ի. ոգ. մատնաճաղկաԱաուռնին . բիւրեղացեալ մատնաճաղկին : [ձեռք) :

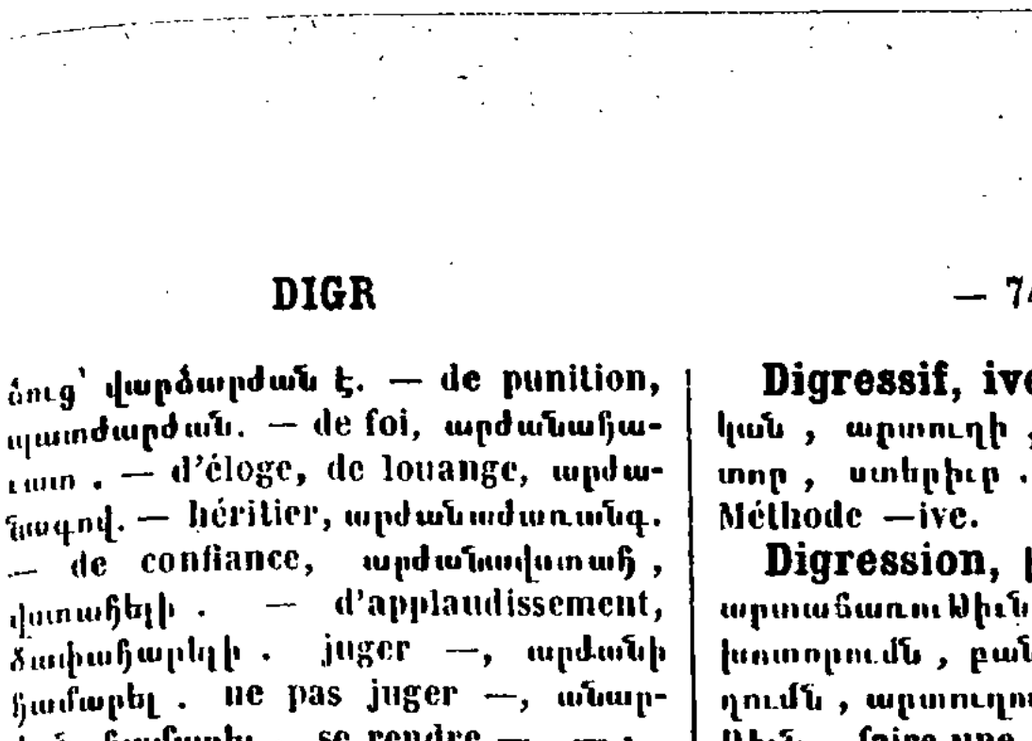
Digitule, ա. մգ. մատնիկ (ոտք՝

Diglosse, ա. Ձ. երկլեզու . ազգ ննջղկանց : [քանդակ (մոյն):

Diglyphe (տիկլիֆ) ա. ճ. երկ-

Digne, ած. արժանի , արժանաւոր . il est — de récompense, — վար-

ձուց՝ վարձարժան է. — de punition, պատժարժան. — de foi, արժանահաւատ. — d'éloge, de louange, արժանագով. — héritier, արժանաժառանգ. — de confiance, արժանավստահ, վստահելի. — d'applaudissement, ծափահարելի. juger —, արժանի դատաբել. ne pas juger —, անարժան դատաբել. se rendre —, — լ., արժանանալ, արժանաւորիլ. rendre —, — առնել, արժանաւորել, արժանացուցանել. très —, ամենարժան. 2. արդար, պատուական, ազնիւ. un — homme, magistrat. 3. —,

Diglosse.

պատշաճ, ճաշակաւորագոյն. un sujet — de votre plume. Il montra une vertu — de sa naissance. 4. ճանր, ժնծավայելուչ, ժնծաբգոյ. avoir, prendre un air —.

Dignement, մ. արժանապէս, ըստ արժանւոյն, ըստ արժանեաց. louer —, դրուատել ըստ արժանւոյն. récompenser —. 2. —, ըստ պատշաճի, կարի քաջ. il a fait — les choses.

Dignitaire, ա. պատուական, բարձրաստիճան, բարձրնկալ, առաջնորդ. les grands —s de l'État, մեծամեծք, աւագանի, առաջնորդք:

Dignité, ի. պատիւ, բարձ, աւագութիւն. la — épiscopale, royale. Élever, s'élever à une —, ի պատիւ յառաջութիւն ամբառնալ. 2. արժանաւորութիւն, անձնապատուութիւն, արժանիք. il a perdu toute —, կորոյս իսպառ զյարգ՝ զպատիւ անձին. garder sa —, պահել զպատիւ իւր. ses manières sont pleines de —. Parler, agir avec —. Son port avait de la —. 3. ից. գոռոզութիւն, ամբարտաւանութիւն. prendre, se donner des airs de —, գոռոզ՝ ամբարտաւան լ. son air de — fait rire.

Digon, ա. ն. դրօշաձող. ձող

Digonopores, ա. յ. օղ. երկանկիւնաձակատ. խումբ ընդերախոտորդանց:

Digot, ա.ձո. ժժմակակալ (գործի):

Digramme, ա. բ. երկատառ:

Digraphe, աճ. երկգիր. inscription —.

Digresser, չ. շեղաբանել, արտաբանել, գաբտուղել, * նիւթէն դուրս ելլել:

Digresseur, ա. շեղաբան, արտաբան, գաբտուղ, * նիւթէն դուրս ելլող:

Digressif, ive, աճ. շեղաբանական, արտուղի, գաբտուղի, խոտոր, ստերբեր. une marche —ive. Méthode —ive.

Digression, ի. շեղաբանութիւն, արտաճառութիւն, արտաբանութիւն, խոտորում, բանաշեղում, արտուղում, արտուղութիւն, գաբտուղութիւն. faire une —. S. **Digresser**. 2. աս. խոտորում (մոլորակաց յարեգակնէ):

Digressionnaire, ա. S. **Digresseur**.

Digressivement, մ. շեղաբանօրէն, արտաբանօրէն, արտուղօրէն, * նիւթէն դուրս ելլելով. parler, écrire, raconter —.

Diguail (տիկայլ) ա.ձո. Ճմբուկան. * Ճմբի մօտ ձգուած ուղկան:

Digue, ի. Ճամբ. faire, construire une —. 2. վ. —, արգել, խոչ. opposer des —s aux passions.

Diguement, ա. Ճմբում:

Diguer, ն. Ճրմբել. պատել Ճրմբօք || լգ. **Endiguer**.

Digyne (տիժին) աճ. բ. երկիգայ, երկբաժիլ. * երկու սերմնափակ ունեցող. 2. հշբ. երկեգ. * երկու իգական գործարան ունեցող:

Digynie, ի. բ. երկիգայութիւն, երկբաժիլութիւն. 2. հշբ. երկիգութիւն:

Dihélie, ի. աս. երկարեգ, երկարեւ:

Diheptapode (տիէփԹափօտ) աճ. կ. չորեքտասանոտն. հն. **Tétradécapode**.

Diheptène, ա. երկեօԹնեկ. ջրածնաճխուկ աճանց ռատինէնի (colophane). S. **Heptène**.

Dihexaèdre, աճ. հբ. երկոտասանանիստ:

Dihexyle, ա. տգ. երկվեցուստ. հն. **Dodécane**.

Dihexylène, ա. տգ. երկվեցուստէն. հն. **Dodécylène**.

Dihoplus (տիօփլիւս) ա.սբ. երկզէն. բրածոյ ընգերկիր երկեզիր:

Dihydrique (տիհիտրիք) աճ. տգ. երկջրաճին. յորում են երկու մասունք ջրածնայ:

Dihydrite, ի. հբ. երկջրաքար. ջրատեալ փոսփատ պղնձոյ:

Diïambe (տիիամպ) ա. երկմեճավերջ. յոյն կամ լատին ոտանաւոր կազմեալ յերկուց մեճավերջից:

Diïambique (տիիամպիք) աճ. երկմեճավերջային:

Diisopropylallylcarbinol, ա. տգ. երկզուգապրոպոլաստախտատրուստրնաճխուկ:

Dika, ա. բ. դիկա. նիւթ աննդական. pain de —, դիկահաց. beurre de —, դիկակոգի:

Dikatopter (Թէր) ա. կրկնահայեցի (գործի):

Dike, ի. եր. S. **Dyke**.

Dilacération (սիօն) ի. պատառում:

Dilacérer (je dilacère; je dilacérerai) ն. պատառել, * պատռել. — les chairs. = **Se** —, դ. —իլ:

Dilactique, աճ. տգ. երկկաթնային:

Dilapidateur, trice, գ. վատնավատնիչ, վատնիչ, ընչավատն, * մսխող. ministre —.

Dilapidation (սիօն) ի. վատնավատնում, վատնում, վատնութիւն, * մսխում:

Dilapider, ն. վատնավատնել, վատնել, * մսխել, ուտել. — son bien, les finances, une immense fortune. = **Se** —, դ. վատնավատնիլ:

Dilatabilité, ի. բգ. անգայտականութիւն, ճաւալականութիւն, ընդարձակելիութիւն.

Dilatable, աճ. բգ. անգայտական, անգայտանալի, ճաւալական, ընդարձակելի:

Dilatant, e, աճ. բգ. անգայտիչ, ճաւալիչ:

Dilatateur, trice, աճ. անգայտիչ, ճաւալիչ, ընդարձակիչ, լայնիչ, ընդլայնիչ. nerf —. 2. ա. վ. —. — à échelle, — սանդխատոր. — lacrymal, — արտօսրական. — rectal, — Ճափանային. — à deux branches, — երկատոնդն. — à rotation, — շրջահոլով:

Dilatation, ի. անգայտութիւն, անգայտացում, տարածում, ճաւալում, լայնում, ընդլայնում. — du cœur, լայնումն սրտի:

Dilatatoire, ա. S. **Dilatateur**.

Dilaté, e, անց. անգայտացեալ, անգայտ, ճաւալուն:

Dilater, ն. անգայտացուցանել, ճաւալել, ընդարձակել, բանալ. — une plaie. La chaleur dilate les pores. La joie dilate le cœur.

Se dilater, դ. անգայտանալ, ճաւալիլ. l'air, la pupille de l'œil se dilate. || փ. mon cœur se dilate à cette nouvelle.

Dilaticorne, աճ. կ. լայնեղջիւր:

Dilation, ի. հ. յապաղում. la — du baptême.

Dilatoire, աճ. իգ. յապաղիչ, յամեցուցիչ, * ուշացուցող. moyen —.

Dilatomètre, ա.բգ. ճաւալաչափ:

Dilatométrique, աճ. բգ. ճաւալաչափական:

Dilayer (տիլէյէ) ն. յապաւել, * ետ ձգել, ձգձգել. — un jugement, un payement, une affaire. հն. **Différer**.

Dilection, ի. սէր, սիրելութիւն. la — de Dieu, աստուածսիրութիւն. la — du prochain, ընկերսիրութիւն. Les saintes —s.

Dilemmatique (տիլէմաթիք) աճ. երկապրաբանական. raisonnement —.

Dilemme, ա. տրբ. երկապրաբանութիւն. երկայրի դժուարութիւն:

Dilépide, աճ. բգ. երկխեցի:

Dilettante (տիլէԹանթ) ա. գեղասէր, գեղարուեստասէր, նուագասէր, երաժշտասէր, երգասէր, արուեստասէր, արուեստամոլ. des dilettanti, —ք:

Dilettantisme (տիլէԹանթիսմ) ա. գեղասիրութիւն. գեղարուեստասիրութիւն, նուագասիրութիւն, երաժշտասիրութիւն, երգասիրութիւն, արուեստասիրութիւն, արուեստամոլութիւն:

Dileucéine, ի. տգ. երկլանեին. ալբումինի կրկնատրման ապիտի (albumine).

Diligemment (տիլիժաման) մ. փութով, փութանակի, փութոյ պընդութեամբ, փոյթ ընդ փոյթ. partez —. Faites cela —. 2. խնամով, ուշի ուշով. étudier, examiner —.

Diligence, ի. փոյթ, փոյթ պընդութեան, նեպ, ժրութիւն, անդադրութիւն, ջանասիրութիւն, փոյթեռանդութիւն, փութաջանութիւն. avec —, en —, en toute —, փութով, փութոյ պնդութեամբ, փութապէս, փութանակի, փութաջանօրէն, հապճեպ տագնապաւ. user de —, փոյթ առնել՝ ի մէջ առնուլ, փութալ. 2. փոյթ, խնամ. faire toutes —s, ses —s, toutes ses —s, փոյթ առնել, փոյթ յանձին ունել. զամենայն փոյթ եւ խնամ ունել. faire —, ճեպել, փութալ. 3. դատ, դատաստան. faire ses —s contre qn., դատ վարել ընդդէմ ոմեկի. || à la — d'un tel, ի խնդիր, խնդրով ոմեկի. 4. պընդակատք, ճեպակատք, ճեպընթաց. prendre la —. Partir par la —. Monter en —. || ր. c'est la — embourbée, այր ճանապարհ՝ դանդաղագործ է. ||en —, մ. փոյթ ընդ փոյթ, փութով:

Diligent, e, ած. փոյթ, փութաջան, փոյթեռանդն, փութասիրտ, բարեջան, ժիր, ժրաջան, ժրասէր, ջանասէր, գործասէր, անձանձիր, անդադար. très —, մեծափոյթ, բաջափոյթ. écolier, ouvrier, messager —, pas —. La —e abeille, փութաջան՝ գործասէր մեղու:

Diligenter, ն. փութացուցանել, ժրացուցանել, ճեպել. — qn., une affaire. [ծալ, ճեպիլ:

Diligenter, չ. եւ *Se* —, դ. փութ-

Diliturate, ա. տգ. երկչրմիզատ. * աղ որ կգոյանայ զուգախառնելով չրմիզային ՔՈուն ուրիշ տակի մի հետ:

Diliturique, ած. տգ. երկչրմիզային. acide —, երկչրմիզաՔՈու. * ՔՈու որ կգոյանայ անկենդային ՔՈուն տաքցունելով չրմիզային ՔՈուոյ հետ:

Dilkéa, ա. բ. դիլքենի. ազգ չարչարածաղկեայց (passiflorées).

Dilléniacées, ի.ք. դիլլենիասերք. տոհմ երկպտուկ սնկոց նախատիպ ունելով զդիլլենի:

Dillénie, ի. բ. դիլլենի. մեծ եւ գեղեցիկ ծառ Ասիոյ:

Dilléniées, ի. յ. բ. դիլլենեայք. ին. **Dilléniacées.** [սեռ լօռից:

Dillwynelle, ի. բ. դիլվինեակ.

Dillwynie, ի. բ. դիլվինիա, դիլվինի. սեռ լուբեայց (phaséolées).

Dilobé, e, ած. բպ. երկաբլթակ:

Dilogie, ի. երկբանութիւն, երկխոսութիւն:

Dilophe (տիլօֆ) ած. բպ. երկագատար, երկբլուկ. * երկու բլուկ ունեցող: [խաչաբերից:

Dilophia, ա. բ. երկցցան. ազգ

Dilophospore, ա. բ. երկկատարաեանդն. սունկ ինչ մանրաբոյծ ի վերայ հասկի ցորենոյ:

Diluant, e, ած. բժ. չրախառն:

Dilucidation, ի. բացայայտութիւն:

Diluer, ն. բգ. հարկ, չրախառնել, չրախառն առնել:

Dilution (սիօն) ի. բգ. հարուած, չրախառնութիւն:

Diluvial, e, ած. հբ. չրհեղական. une pluie —e. Terrains diluviaux.

Diluvié, e, ած. եբ. չրհեղեղեալ:

Diluvien, enne, ած. հբ. չրհեղեան. terrain post —, գետին յետ չրհեղեղեան. 2. փ. հեղեղային, հեղեղասաստ, յորդահեղել, ուղխինահոս, յորդահոս, առատահոս. pluie —enne.

Diluvium (տիլիվիոմ) ա. հբ. [հեղեղանիւթ:

Dîmable, ած. տասանորդելի:

Dimanche, ա. կիրակէ, կիրակ, միաշաբաթի. *կիրակի. le jour du —, կիրակնօր, օրն կիրակէի, * կիրակի օրն. à —, ի կիրակէի առտուր, յառտուր կիրակէի, * կիրակի օրն. le — de la Pentecôte. Observer le —. Entendre la messe tous les —s. — des Rameaux, ծաղկազարդ. || le — gras, բարեկենդան. || habit des —s, կիրակահանդերձ, կիրակնօրեայ զգեստ, * կիրակի օրուան հագուստ. || école du —, կիրակնօրեայ դպրոց, կիրակադպրոց. || — des Brandons, S. **Brandon**.

Dimargaris (րիս) ա. բ. երկմաքգարիս. ազգ սնկոյ:

Dîme, ի. տասանորդ «օնտալըգ, էշրիբ». lever, payer la —, տասանորդել, ժողովել՝ հատուցանել զ—. || — ecclésiastique, պտղի:

Dimension, ի. տարածութիւն, տարածոց, ճաւալ. prendre les —s d'un édifice. || փ. prendre ses —s, զամենայն զգուշութիւն ի կիր արկանել. || d'une grande —, մեծաճաւալ. d'une petite —, փոքրաճաւալ:

Dimentionnel, elle (տիմանսիօնել) ած. նր. տարածական:

Dîmer, չ. տասանորդել, առնուլ զտասանորդ. — dans un champ, sur un vignoble. =ն. —. — une terre.

Dimère, ած. կ. երկյօդ, երկմասն. coléoptère —. ||—s. ա. յ. —ք. հատուած կարգի պատենաւեից:

Dimérégramma, ա. բ. երկմատնագիր. ազգ լօռից:

Dimerella, ի. փթ. երկգիտա. սեռ փափկամարմնոց:

Dimérosporium (տիմերոսփորիում) ա. բ. երկմասնահատիկ. ազգ սնկոյ:

Dimésitylméthane, ա. տգ. երկմէզիլտասամէթան. ջրաբնածխուկ ինչ:

Diméthacrylique, ած. տգ. երկմեթիլկրօֆիլային. acide —.

Diméthoxalique, ած. տգ. երկմեթիլքսնօքսալային. acide —.

Diméthylallylcarbinol, ա. տգ. երկմեթիլալքխատրուտասաբնածխուկ. ցքի ինչ:

Diméthylanthracène, ա. տգ. երկմեթիլանթրասէն:

Diméthylbenzène, ա. տգ. երկմեթիլկնդրին. ին. **Xylène.**

Diméthylbenzine, ի. տգ. երկմեթիլկնդրին:

Diméthylbenzoïque, ած. տգ. երկմեթիլկնդրային:

Diméthylbenzylcarbinol, ա. տգ. երկմեթիլկնդրկուատրնածխուկ. ցքի ինչ:

Diméthyle, ա. տգ. երկմեթիլ.

Diméthylétoxylamine, ի. տգ. երկմեթիլէթօքսլամին:

Dimithyléthylbenzène, ա. տգ. ին. **Ethylxylène.**

Diméthyléthylcarbinol, ա. տգ. երկմիթիլեթիլբնածխուկ:

Diméthyléthylène, ա. տգ. S. **Butylène.**

Diméthyléthyléthylène, ա. տգ. S. **Héxylène.** [կլային:

Diméthylique, ած. տգ. երկմե-

Diméthylisobutylcarbinol, ա. տգ. երկմեթիլզուգաբիւտիլբնածխուկ:

Diméthylisopropylcarbinol, ա. տգ. երկմեթիլզուգապրոպուատաբբնածխուկ:

Diméthylmalonique, ած. տգ. երկմեթիլմալոնային. acide —.

Diméthylnaphtaline, ա. տգ. երկմեթիլնաֆթէն. * նաֆթալինէ գոյացած չրածնաբնածխուկ (hydrocarbure). [մեթիլնաֆթոլ:

Diméthylnaphtol, ա. տգ. երկ-

Diméthyloxalique, ած. տգ. S. **Diméthoxalique.**

Diméthyloxyquinizine, ի. տգ. ին անուն **Antipyrine**:

Diméthylphenylacétique, ած. տգ. երկմեթիլֆենուատաթթուական. acide —.

Diméthylpropylbenzine, ա. տգ. մեթիլպրոպիլկնդրէն. հեղուկ չրածնաբնածխուկ:

Diméthylpropylcarbinol, ա. տգ. երկմեթիլպրոպուատաբնածխուկ:

Diméthylpyridone, ի. տգ. երկմեթիլպիրիդոն:

Diméthylpyrone, ի. տգ. երկմեթիլպիրոն:

Diméthylstilbène, ա. տգ. երկմեթիլստիլէն. չրածնաբնածխուկ ինչ:

Diméthylsuccinique, ած. տգ. երկմեթիլսաքսինային. acide —, —ՔՈու:

Diméthyltartrique, ած. տգ. երկմեթիլգինեմրթային:

Diméthyltolène, ա. տգ. երկմեթիլտոլէն:

Dimètre, ած. երկաչափ, երկաչափ. vers —. 2. ա. —. un —.

Dîmeur, ա. տասանորդիչ, տասանաժողով, տասանորդաիան. — d'un bien.

Dimidié, ած. բպ. կիսատ:

Diminuant, e, ած. նուազիչ, նուազուն:

Diminuendo, մ. ձայնիչիկ:

Diminuer, ն. նուազել, սակաւացուցանել, *քիչցունել. — sa dépense.

Diminuer, չ. նուազիլ, սակաւանալ. la fièvre a diminué, est diminuée. || ն. ի չեշտումն անկանիլ, սրածայր լ. — une colonne. 2. հիւծիլ, ծխրեալ ծնգիլ, * նիհարնալ. = *Se* —, դ. նուազիլ, *քիչնալ:

Diminueur, euse, գ. նուազացուցիչ, նուազուիչ:

Diminutif, ive, ած. ք. նուազա-

կան , փալաքշական . terme —. Expression —ive. 2. —ն. fillette est le — de fille, դստրիկն է —ն դստեր, *աղջիկն աղջկան —ն է. 3. փ. նուազական , փոքրիկն . փոքրիկ օրինակն. ce jardin est le — des Tuileries.

Diminution, ի. նուազութիւն , նուազումն, պակասումն . grande —. — des impôts, des dépenses, dans les prix, de la puissance. La — d'eau dans le puits. Demander, obtenir une —. 2. ն. շեշտումն . սրածայր՝ բրգածեւ լինելն . — d'une colonne.

Diminutivement, մ. նուազօրէն:

Dimissoire, ա. հրամանագիր ձեռնադրութեան :

Dimissorial, e, ած. հրամանի ձեռնադրութեան . lettres —es, նուիրք — :

Dimorphanthus (տիմորֆանթիւս) ա. բ. երկձեւածաղիկ . սեռ երկպտուկ անկոց ի տոհմէ արալեայց:

Dimorphe, ած. բպ. եւ հբ. երկկերպ, երկկերպարան, երկկերպեան , երկձեւ , երկկերպի :

Dimorphie, ի. **Dimorphisme**, ա.հբ. երկկերպութիւն, երկձեւութիւն:

Dimorphothèque, ի. բ. երկկերպատուփ: [դնդերք :

Dimyaires (տիմիէր) ա. կ. երկ-

Dinanderie (տինանտրի) ի. արուբանութիք . անօթք արուբեայք :

Dinandier, ա. արուբագործ :

Dinaphtylacétone, ի. ոգ. երկնաւթիլեւոն :

Dinaphtylacétylène և **Dinaphtylanthrylène**, ա.ոգ. տ. **Dinaphtyléthane**.

Dinaphtyléthane, ի. ոգ. երկնաւթուսոլէթան. ջրարնածխուկ ինչ :

Dînatoire, ած. ճաշակերպ , ճաշայարի . déjeuner —, — նախաճաշ :

Dinde, ի. հնդկահաւ (էգն) «տիշի հինու Քաուղու». հն. **Poule d'Inde**. || փ. եւ բ. c'est une —, une grande —, — է , մեծ — է , կին անմիտ է , *անխելք կին մի է. || ա. տ. **Dindon**.

Dindon, ա. հնդկահաւ (արու), *կուլկուլ , ճոլոկ, գոռիլ , ճավճաւ «հինու Քաուղու». le — glougloute, — գլգլալ , գլգլանա արձակէ. 2. փ. c'est un —, un franc —, այր անմիտ է, *անխելք մարդ մի է . || բ. il en sera le, il sera le — de la farce, խաբեցի՛ խաբ գործեցի նմա յիւրիդ , * պիտի խաբուի :

Dindonnade, ի. հնդկահաւախտ. հիւանդութիւն հնդկահաւուց :

Dindonneau, ա. հնդկահաւիկ , *պիպի :

Dindonner, ն. բ. հնդկահաւել . խաբել՝ պատրել իբրեւ զհնդկահաւ .

Dindonnier, ère, գ. հնդկահաւապահ , հնդկահաւապահուհի . պահապան հնդկահաւուց . 2. հգ. dindonnière, գեղջկուհի. աղջիկ շինական:

Dinée, ի. ճաշ (յիշեալն եւ ճաշածախք ի ճանապարհի) :

Dinème, ա. բ. երկթել . ազգ խոյրձեայց :

Dîner (տինէ) ա. ճաշ, ճաշկերոյթ, հացկերոյթ «Քաաճ» . inviter à —, հրաւիրել ի —. un grand —, մեծ՝ մեծաճաշց —. petit —, ճաշիկ . apprêter, préparer le —, յարդարել՝ պատրաստել զ—. le — est servi, պատրաստ՝ ի սեղանի է ճաշն . faire un bon, un mauvais —, բարւոք , ոչ բարւոք ճաշել . donner un —, ճաշ տալ , ճաշկերոյթ՝ հացկերոյթ տալ , կոչունս առնել «նէմիք՝ գիյաֆէթ վ.» donner un — à qn., — առնել ումեք, *մէկուն — տալ . — de garçons, այրախումբ —, *էրիկմարդու —. — de noces, ճաշ հարսանեաց , հարսնեճաշ . — de réception, — ընդունելութեան . déjeuner—, ճաշակերպ նախաճաշ. à —, pendant le —, ի ճաշն, *ճաշին, ճաշի ժամանակ . l'heure du —, ճաշոյ ժամ , ճաշաժամ :

Dîner, չ. ճաշել , *ճաշ ընել. bien, mal —. — avec qn., — ընդ ումեք , ճաշակից լ. ումեք . — chez soi, en ville, — ի տանն՝ արտաքս, * տունն՝ դուրսն —. — en tête à tête, մենիկ ճաշել . || — de, —, ուտել ի ճաշին, *ճաշին ուտել . — de soupe et de bouilli. || de quoi —, ճաշելիք . || — par cœur, չճաշել . || առ. qui dort dîne, որ ննջէն ճաշէ , քունն զսեղի ունի ճաշոյ : [faire la —.

Dînette, ի. ճաշիկ (մանկանց) .

Dîneur, euse, գ. ճաշիչ , ճաշակից , սեղանակից . 2. ճաշակեր . || un beau —, շատակեր :

Dineure (տինէօր) ա. մբ. երկչիղ. միջատ ինչ :

Dingo, ա. կ. ալուեսաշուն :

Dinite, ի. հբ. դինաքար . բրածոյ ապակեղէն :

Dinocéras (աս) ա.կ. հոյեղջիւր :

Dinocératidés, ա. յ. վբ. կ. հոյեղջիւրեայք :

Dinornis (նս) ա.Ք. հոյանռչուն :

Dinosaurien (տինոզօրիէն) հբ. հոյամողէզ . վեռւն վիհնաթի գրտեալ ի ձուաքարս Մեծին Բրիտանիոյ :

Dinothère, Dinothérium (րիում) ա. կ. հոյագազան, անագնագազան . Քանձրամօրթ մեծ կենդանածին բրածոյ :

Diocésain, e, գ. Թեմական , Թեմացի , վիճակային . 2. ած. Թեմական , վիճակաւոր. clergé —, — կղեր. évêque —, կամ գ. le —, — եպիսկոպոս , առաջնորդ վիճակի , —ն :

Diocèse, ա. վիճակ , Թեմ . siège d'un grand —, մեծավիճակաթոռ . les —s, Թեմօրէք , Թեմօրայք. ||de —, Թեմային , վիճակային :

Dioctaèdre, ած. երկուՁանիստ. cristal —.

Dioctonal, e, ած. հբ. երկուՁանկոմ. cristaux dioctonaux.

Diodon, ա. ձբ. երկատամն :

Diodoncéphale, ած. եւ ա. երկատամնագլուխ . որոյ գլուխն կրկին շարք են ատամանց :

Diœcie (տիէսի) ի. բ. երկաբնակք , երկաբնակութք , երկցօղութք (դաս դրուՁեան Լիննէոսի յորում են բոյսք , որոց արու եւ էգ ծաղկունք յատանձին ցօղունս են) :

Diœcique (տիէսիք) ած. բ. երկտուն , երկցօղուն . plante —.

Diogdoèdre (տիօկտոէտր) ա.հբ. երկուՁերորդանիստ :

Diogdoédrie, ի. հբ. երկուՁերորդանստութ :

Dioggot (տիօկօ) ա. հնդիւղ , ցաքատիւղ . իւղ ցաքատոյ :

Dioïque (տիօիք) ած. եւ ի.բ. երկաբնակ, երկակից , երկցօղուն . à fleurs —s, երկաբնակ ծաղիկք :

Diomédée, ի. Ծ. դիոմեդէ , ձկնաթռչուն :

Dioncose (տիօնքօզ) ի. հ. բժ. չխոՁան , այտուն :

Dioné, աս. դիոնէ . մոլոտակ :

Dionée (տիօնէ) ի. բ. դիոնեակ , ճանճակալ . պատկառուկ Ամերիկոյ :

Dionées, ի. յ. բ. դիոնեայք. սեռ

երկպտուկ անկոց ի տոհմէ ցողաբուսեայց (droséracées).

Dionysiaque, ած. սպանդարամեռական. 2. յ. ի. սանդարամեռաժօք , բաքոսաժօք :

Dioon, ա. բ. երկձու . սեռ մերկասերմ անկոց ի տոհմէ սիւկադեայց (sycadées).

Dioonites (տիօնիԹէս) ա. բ. երկձուազգիք . սեռ բրածոյ սիւկադեայց:

Diops (տիոփս) ա. կ. երկակն , կրկնաչեայ :

Diopside (տիոփսիտ) ա. հբ. երկատես , դիոպսիդ . հանածոյ ինչ ի Փիէմոնտ :

Diopsidées, ի. յ. մբ. շեղակնեայք . սեռ երկԹեւ միջատաց նախատիպ ունելով զշեղակն :

Diopsis (սիս) ա. մբ. շեղակն , շեղաչ . սեռ երկԹեւից :

Dioptase, ի. հբ. մակերեւակ . գայլախազակ պղնձոյ :

Dioptre, ա. վ. հայեակ . հն. **Spéculum**. 2. ի. եչ. եւ աս. — (գործի) :

Dioptrique, ի. բգ. ընդհայեցողութիւն . տ. **Aperception**. || ած. ընդհայեցողական . lunette, télescope —, — դիտակ , հեռադիտակ :

Diorama, ա.բգ. տեսարանացոյց:
Dioramique, աճ. տեսարանացոյց, տեսարանացուցական:
Diorchite (տիօրքիթ) ի. ին. երկերկուորաձեւաքար. քար որ ունի գձեւ երկուց երկուորեաց:
Diorine, ի. մբ. դորենիկ. ազգ Սիփանեից: [րիտ:
Diorite, ա. ին. զատաքար, դիո-
Dioritique, աճ. ին. զատաքարային, դիորիտային. porphyre —.
Diorthose, ի. վ. անդամուղղութիւն:
Dioscope, ա. հեռադէտ:
Dioscoréacées, ի. յ. բ. դիոսկորասերք. տոհմ միապտուկ անկոց կարգի ինիկեայց:
Dioscorée, ի.բ. խատորակ, խրատորուկ, դիոսկոր. սեռ անկոց նախատիպ դիոսկորասիրաց. ին. **Igname.**
Dioscorées, ի. յ. դիոսկորեայք. ին. **Dioscoracées.**
Dioscorien, enne, գ. դիոսկորեան. հետեւող Դիոսկորոսի:
Dioscures, ա. յ. դիոսկուրացիք, երկուորեակք Կաստոր եւ Պողիտեւկիս համաստեղութեան:
Diosma, Diosme, ա. բ. աստուածատունկ. սեռ երկպտուկ անկոց ի տոհմէ փեգնեասերից (rutacées).
Diosmées, ի. բ. աստուածատընկեայք. ցեղ երկպտուկ անկոց ի տոհմէ փեգնեասերից:
Diosmine, ի. ազ. աստուածատընկին:
Diospolis, ա. հ. որմզդաքաղաք, դիոսպաքաղաք. որմզդական քաղաք յԵգիպտոս:
Diospyre, Diospyros (օս) ա. բ. դիոսպնի. տունկ երկպտուկ որ ռամկօրէն կոչի **Plaqueminier** ի տոհմէ եբենասերից:
Dioxime, ի. ազ. երկօքսիմ:
Dioxindol, ա. ազ. երկջրաճնաթթուակիւղ:
Dioxine, երկօքսին, երկջրաճին:
Dioxy... նմ. ազ. երկօքս... յատաջդիր նախամասնիկ տարրագիտական բաղադրեալ անուանց:
Dioxyanthracène, ա. ազ. երկօքսաճխէն:
Dioxybenzophénone, ի. ազ. երկօքսիկնդրաֆենոն:
Dioxybutyrique, աճ. ազ. երկօքսիկարագային. acide —.
Dioxynaphtalène, ա. ազ. դիօքսինաւճէն: [կօքսինաւճային:
Dioxynaphtoïque, աճ. ազ. եր-
Dioxytartryque, աճ. ազ. երկօքսիգինեմբրային: [տոլուէն:
Dioxytoluène, ա. ազ. երկօքսի-
Dipe, ա. կ. ճագարամուկն. ին. **Gerboise.** * ետեւի ոտքն աւելի երկայն ունեցող կրծող կենդանի մկանման:
Dipérianthé, e, աճ. բ. երկճաղկապատեան. || —es, ի. յ. —ք. մեծ ցեղ երկպտուկ անկոց:
Dipétale (տիփէթալ) աճ. բ. երկաթերի, երկաթերիք. corolle —.
Diphalangarchie, ի. երկփալանգապետութիւն:
Diphénol, ա. ազ. երկֆենոլ:
Diphénoléthane, ա. ազ. երկֆենոլէթան:
Diphénylacétique, աճ. ազ. երկֆենոլաթթուային:
Diphénylbenzine, ա. **Diphénybenzine**, ի. ազ. երկֆենոլաբենզին: [ֆենոլաբուտան:
Diphénylbutane, ա. ազ. երկ-
Diphénylcarbinol, ա. ազ. երկֆենոլաճխոլ:
Diphénylcarbonique, աճ. ազ. երկֆենոլաճխային:
Diphénylcétone, ի. ազ. երկֆենոլակետոն. հն. **Benzophénone.**
Diphényldiacétylène, ա. ազ. երկֆենոլաերկքացխուրան. ջրբաճխուկ քացխուրէնային:
Diphényldicarbonique, աճ. ազ. երկֆենոլաերկաճխային:
Diphényle, ա. ազ. երկֆենոլ:
Diphényléthane, ա. ազ. երկֆենոլէթան:
Diphényléthylène, ա. ազ. երկֆենոլէթիլէն:
Diphénylméthane, ա. ազ. երկֆենոլմէթան:
Diphénylnaphtylméthane, ա. ազ. երկֆենոլանաֆթոլմէթան:
Diphénylpropane, ա. ազ. երկֆենոլապրոպան:
Diphénylxylylméthane, ա. ազ. երկֆենոլաքսիլոլմէթան:
Diphenylylycolique, աճ. ազ. երկֆենոլաքաղցրուլային:
Diphtère (տիֆթէր) ի. մագաղաթ, մաշկ:
Diphtérie, Diphthérie (տիֆթէրի) **Diphthérite**, ի. բժ. մաշկախտ, կեղծմաշկ, կեղծամաշկ, կեղծմաշկութիւն, կեղծամաշկութիւն, Թաղանթաբորբ, բորբոքումն Թաղանթի. — laryngée, S. **Croup.**
Diphthérite, ի. ախ. S. **Diphthérie.**
Diphthéritique, Diphtérique, աճ. բժ. մաշկախտային, կեղծմաշկային, Թաղանթաբորբային. maladie —. [երկձայն:
Diphtongue, ի. ք. երկբարբառ,
Diphtonguer, ն. երկբարբառել, երկբարբառ գործել:
Diphydées, ի.յ. երկեայք. տոհմ կնեսեայց պատկանող դասու ջրաճովամարց: [րեւ, երկտերեւի:
Diphylle (տիֆիլ) աճ. բ. երկտե-
Diphyllobranche (ֆիլլո) աճ. կ. երկխոռիկ: [կեր. ազգ դիտակի:
Diplantidienne, ի.բգ. երկպատ-
Diplasiasme, ա. ք. բաղածայնակրկնութիւն: [կիպերիսաց:
Diplasie, ի. բ. երկաթոյս. սեռ
Diplazium (զիօմ), **Diplazion**, ա. բ. կրկնարդ. սեռ ձարխոտաց ի տոհմէ կճուճասերից (polypodiacées).
Diplex (տիփլէքս) ա. կրկնորդ:
Diplocéphale, աճ. երկգլուխ:
Diplocéphalie, ի. երկգլխութիւն:
Diplococcus, ա. մգ. երկգնդամանրէ, երկգնդիկ (մանրէ):
Diplocoque, ա. երկգնդակ:
Diploé, ա. մգ. ոսկրասպունգ, սաճնուկ. սպնգանիւթ:

Diploèdre (տիփլօէտր) ա. ին. կրկնանիստ:
Diplogénèse (տիփլօժէնէզ) ա. կրկնաճին: [(գործի):
Diplographe, ա. կրկնագիր
Diplohémiédrie (տիփլօէմիէտրի) ի. ին. կրկնակիսանիստ:
Diploïque (տիփլօիք) աճ. մգ. սպնգանիւթային:
Diplomate, ա. դիւանագէտ. un habile, un grand —. 2. փ. կենցաղագէտ, խորագէտ, *վարպետորէի. || աճ. —. un ministre —. Cet homme est très —.
Diplomatie (սի) ի. դիւանագիտութիւն, դեսպանագիտութիւն. étudier la —. Il se destine à la —. || դիւանագէտք, դեսպանագէտք. toute la — européenne assistait à ce congrès. 2. փ. կենցաղագիտութիւն, խորագիտութիւն, *վարպետորդիութիւն. c'est un homme plein de —. Faire de la —, — ի կիր արկանել, *— գործածել:
Diplomatique, ի. դիւանագիտութիւն, դեսպանագիտութիւն:
Diplomatique, աճ. դիւանագիտական, դեսպանագիտական. langage —. || agent —, — գործակալ. || corps —, — մարմին, դիւանագէտք, դեսպանք, դեսպանախումբ, դեսպանակոյտ:
Diplomatiquement, մ. դիւանագիտօրէն:
Diplomatiser, յ. դիւանագիտութիւն՝ խորագիտութիւն ի կիր արկանել՝ * բանեցունել:
Diplomatiste, ա. դիւանագէտ:
Diplôme, ա. վկայագիր, վկայական, աստիճանագիր. — de bachelier, de doctorat, de sage-femme. — d'honneur, — պատուոյ:
Diplômé, e, աճ. վկայեալ, վկայագրեալ, վկայականաւոր:
Diplomètre, ա. կրկնաչափ:
Diploneure, աճ. կ. կրկնաջիղ:
Diplopappe, ա. կ. կրկնացցուն:
Diplopie, ի. բժ. կրկնատեսութիւն, որով կրկին տեսանէ ոք զառարկայս:
Diplopodes, ա. յ. կ. կրկնոտունք. առաջին ցեղ բազմոտանեայց:
Diploptère, աճ. կ. կրկնաթեւ:
Diplosanthérées, ի. բ. կրկնաճաղկունք. դաս բարդ ճաղկանց:
Diplosome, աճ. երկմարմին.
Diplosomie, ի. հշբ. երկմարմնութիւն:
Diplostemme, ի. կրկնապսակ. սեռ եղերդեայց (chicoracées).
Diplostémone, աճ. բ. կրկնաուէջ:
Diplostome, ա. բ. երկբերան:
Diplotaxides, ա. յ. մբ. երկկարգեայք. տոհմ միջատաց նախատիպ ունելով զերկկարգ (diplotaxis).
Diplotaxis (խս) ի. բ. երկկարգ. սեռ խաչաբերից. 2. մբ. —. սեռ հինգայոյտ պատենաձեւից:
Diplotège (տիփլօթէժ) աճ. բ. կրկնապարկ. ազգ պտղոց:
Diploxylées, ի. յ. բ. կրկնափայտք. խումբ բրածոյ բուսոց ի

տոհմէ Ծեփաճառասերից (lépidodendracées).

Dipnés, ա. յ.ձկ. երկշունչք. եր.

Dipneumone, աճ. եւ ի. երկՈոք:

Dipneumoné, e, աճ. կ. երկՈոքեայ. ‖ —es, —ք. երկՈոք ձկունք:

Dipneustes, ա. յ.ձք. երկՈոքագիք. խռիկային եւ Ոոքային շունչ ունեցող ձկունք:

Dipnoé, e, աճ. կ. կրկնաշունչ. որոյ կրկին են շնչառութիւնք՝ շնչափողիւ եւ Ոոքով:

Dipnoïques, ա. յ. ձք. երկշունչեայք. հն. **Dipneumonées.**

Dipode, աճ. կ. երկոտն, երկՔաթ. որ երկուս եւեթ Քաթս ունի:

Dipodie (տիփոտի) ի. տչ. երկոտութիւն (տալից):

Dipropargyle, ա. տգ. երկաբծաՈապրոպուսա. հն. **Bipropargyle.**

Dipropylbenzène, ա. տգ. երկպրոպուստպենզին. ազգ ջրածնաբբնաճխուկի:

Dipropylcarbinol, ա. տգ. երկպրոպուստաճխուլ. հեպտիլային ցրի երկաՔական:

Dipropylcétone, ի.տգ. երկպրոպուստկետոն. կետոն հեպտիլային համապատասխանող երկապրոպուստաճխուլի:

Dipropyle, ա. տգ. երկպրո-

Dipropylméthane, ա. տգ. երկպրոպուստմեՔան:

Diprotodon, ա.սք. կրկնատամն. սեռ բրածոյ ստնաբերից Ասստրալիոյ:

Dipsacé,e, աճ.բ. ուղտափշասեր. ‖ ի. les —es, —ք. տոհմ տնկոյ որոյ նախատիպ է ուղտափուշ (dipsacus).

Dipsacus (բիս) ա. բ. ակրան, ուղտափուշ:

Dipsade, ի., **Dipsas** (աս) ա.ճարատօձ, ճարբ. օձ որոյ խայՔուածն տալ ճարատ ուժգին:

Dipsétique, աճ. բժ. ճարատական, ճարատարեր. remède —.

Dipsomane, աճ. ճարատամոլ, գինեմոլ:

Dipsomanie, ի. բժ. ճարատամոլութիւն, գինեմոլութիւն:

Diptère, աճ. կ. երկՔեւ, երկաՔեւ. ‖ ա. les —s, —ք. Քեւաւոր միջատք. 2. —. տաճար նախնի Յունաստանեայց:

Diptérique, աճ. ճ. երկՔեւ, երկՔեւեան:

Diptérocarpe, ա. բ. երկՔեւապտուղ. սեռ ստնկոց ի տոհմէ երկՔեւապտղեայց:

Diptérocarpées, ի. յ. բ. երկՔեւապտղեայք:

Diptérodon, ա. ձբ. երկՔեւատամն:

Diptérologie, ի. երկՔեւաբանութիւն. ճաո. երկՔեւ միջատաց:

Diptérygien, enne, աճ. կ. երկՔեւճակ. 2. —s, ա. յ. —ք. *տոհմ ձկանց որ երկու Քեւճակ միայն ունին:

Diptéryx, ա. բ. երկՔեւ. սեռ երկպրուկ ստնկոց ի տոհմէ ընդեղինաց:

Diptote, աճ.ի. երկհոլով (անուն):

Diptyques, ա. յ. հև. սիփտիկոն, տախտագիր. *երկճալ տախտակի վրայ գրէին Հռովմայեցիք երեսկի մարդոց անուանքն:

Dipus (իս) S. **Dipe.**

Dipyréné,e, աճ. բ. երկկորիզ. որոյ պտուղն կրկին ունի կորիզ:

Dipyridyle, ա. տգ. S. **Bipyridile.**

Dipyrrhique (սիփիրիք) ա. հ. տչ. երկանգայտ. չափ ոտանաւորի կազմեալ յերկուց անգայտից ի չորից սուղ վանկից:

Diquinoléine, Diquinoline, ի. երկքինուլին, **Diquinolyle,** ա.տգ. երկքինոլուստ. հն. **Biquinoléyle.**

Diramation (սիօն) ի. երկոտումն, երկՆղութիւն:

Dirca, ա. բ. կոտրօկ. սեռ տընկոց ի տոհմէ ծոՈոբեայց (thiméléacées).

Dire (je dis, tu dis, il dit, n. disons, v. dites, ils disent; je disais; je dis, n. dimes; je dirai; dis, disons, dites; q. je dise; disant; dit, dite) ն. ասել, գրուցել. que dit-il? զի՞նչ ասէ. que dis-je? զի՞նչ ասեմ. quoi disais-je? ասէի ընդ միտս իմ. եւ զիա՛րդ. hélas! disais-je en moi-même, ասա՛ղ ասէի ընդ միտս իմ. il disait en lui-même, ասէր ընդ միտս՝ ի սրտի, *մտքին՝ ինքնիրեն կ'ըսէր. j'ai quelque chose à vous —, բան ինչ է ինձ ընդ քեզ, * ձեզ բան մի ունիմ ասելոյ. — des injures à qn., նախատինս ասել ումեք. — du mal de qn., չարիս ասել՝ խօսել զումեքէ. — à qn. son fait, անպատրուակ՝ խատիւ խօսել ընդ ումեք. en disant ces paroles, զայս ասացեալ, զոյգ ընդ բանիցն. cela dit, զայս ասացեալ. bien —, բարւոք ասել՝ խօսել, ճարտարաբանել, ճարտարախօսել. sans mot —, sans — mot, առանց բան մի ասելոյ, *առանց բառ մի ըսելու. եւս՝ առանց ընդ բանս ինչ աճելոյ, * առանց ամենեին դէմ կենալու. sans rien —, առանց ինչ ասելոյ, լուռ լուռ, լռելեայն. ‖ — la bonne aventure, —՝ գուշակել զիանդերձեալն, դիւթարանել, իմայել. ‖ se — l'un à l'autre, ասել միմեանց, *իրարու —. ‖ à peine eut-il dit, միսչդեռ բանքն ի բերանի կային՝ ի բերան նորա կային, *ըսաւ չըսաւ, դեռ խօսքն բերանն էր. ce qu'on dit, ce que l'on dit, եւ զոր ասեն, ասեն. ‖ on dit, ասի, ասեն, ասի բան, բան եւ, որպէս բանք են՝ կալաւ. ‖ ա. ասք, գրոյցք, բան, խօսք, ճամբաւ. c'est un on dit. Ce sont des on dit. Il ne faut pas ajouter foi à tous ces on dit. ‖ Mais, dira-t-on, cela est impossible, այլ ասիցէ ոք եթէ անհնար է այս. il a, m'a-t-on dit, l'intention de parler, ասացին ինձ եթէ խորհի խօսել. cela, dis-je, est impossible, ասեմ զի այս անհնարին է. je ferai, dit-il, արարից ասէ. ‖ — sa leçon, ասել զդասսն, *դասն գրուցել. ‖ — la messe, պատարագ մատուցանել, * ըսել. 2. ասել, պատմել. — ce qu'on a fait. 3. ասել, արտասանել, արտաբերել. il dit bien son rôle. 4. ասել, խորհիլ, կարծել. qu'en dites-vous? qui l'eut dit? ո՛վ կարէր զմտաւ ածել, *ո՛վ կ'ըսէր, որո՞ւն մտքին կ'անցնէր, *ո՛վ կկարծէր. ‖ ա. le qu'en dira-t-on, գրոյցք, զրախօսութիւն, * առելի պակաս ունկան վրայ եղած խօսք. se moquer, être au-dessus du qu'en dira-t-on. Braver le qu'en dira-t-on. ‖ne savoir que —, չգիտել զինչ ասել, *ըսելիքն չգիտնալ. 5. ասել, ազդ առնել, հրամայել. allez lui — de venir. Je vous dis de vous taire. 6. ասել, առաջարկել. dites votre prix. 7. ասել, յայտ առնել, յայտնել. qui pourrait vous — tout ce que je lui dois! եւ ոչ կարեմ յանդիման առնել բանիւ քանի՛ շնորհապարտ նմա գտանիմ. — son avis, sa pensée, — զկարծիս՝ զխորհուրդ՝ զմիտս իւր. 8. ասել, նշանակել. que voulez-vous —? զի՞նչ կամիցիս ասել. que veut — cela? qu'est-ce à —? զի՞նչ նշանակիցէ այս. je ne sais ce que cela veut —, չգիտեմ զի՞նչ նշանակիցէ այս. que veut — ce retard. 9. ասել, անուանել, կոչել. si l'on peut — mal. ‖ Trouver à —, բիծս գտանել, խծբծել, ապտանել, մեղադիր լ., * մեղադրելու բան գտնել, մեղադրել. ‖ il y a, il y aurait à —, է ինչ ապտանաց, * մեղադրելու բան կայ՝ է. il y a bien à —, il y a tout à —, խոիր մեծ է, * մեծ ապրեսութիւն կայ. il y a bien à — entre ces deux frères, il y a bien à —, բազում ինչ պիտոյ է՝ պէտք են, *շատ բան պէտք է. ‖ si le cœur vous en dit, եթէ հաճոյ իցէ, եթէ կամք իցեն ձեզ. le cœur me le disait bien, վկայէր սիրտ իմ, նախազգաց իմն լինէի. ‖ ses yeux ne disent rien, չ'ասեն՝ չխօսին՝ չ'ազդեն ինչ աչք նորա. ‖ c'est beaucoup parler pour ne rien —, բնդունայնաբան՝ բնդվայրախօս՝ զբախօս լ., զրաբանել. ‖ à — vrai, à vrai —, ճշմարիտ ասել. ‖ pour ainsi —, այսպէս ասել, զի այսպէս ասացից, կամեցեալ այսպէս ասել, որպէս բանից կարգ է ասել. ‖ pour ne pas —, զի մի՛ ասիցեմ, զի մի ասացից, զի մի՛ ասացուք. ‖ pour mieux —, լաւ եւս ասել. disons mieux, լաւ եւս ասացուք, որ եւ լաւագոյն է. ‖ ce n'est pas pour —, ոչ ի պարծ ասացից, * ըսելու՝ պարծենալու համար չէ որ ըսեմ. ‖ c'est-à-dire, այսինքն, այս՝ այն է, այն ինքն է, նոյն իսկ է. ‖ c'est tout —, c'est tout dit, չիք ինչ յաւելու, յայնմ բովանդակի ամենայն. ‖ c'est beaucoup —, եւ կարի իսկ է, եւ այն յանհնարիցն է. ‖ cela va sans —, il va sans — que..., այս յայտ իմն է, չիք ինչ ընդ այն ապակոյս. ‖ il n'y a pas à —, il a beau —, չիք ինչ ասել, վճարեալ է իրն, *բանն լմնցած է, ըսելիք չկայ. ‖ cela soit dit en passant, անցողակի ասացից՝ ասեմ. ‖ ce qui est dit est dit, բանք իմ բանք են, *խօսքս խօսք է, բառս բառ է. ‖ je ne vous dis que cela, զայս եւեթ ասեմ ձեզ, *այս ձեզ միայն կ'ասեմ. ‖ c'est moi qui vous le dis, ես ինքն ասեմ ձեզ, *ես ձեզ կ'ասեմ. ‖ s'il ne dit mot, il

n'en pense pas moins, Ինչպէտ չասէ ինչ, այլ ոչ է հաճ. || à qui le dis-tu? à qui le dites-vous? ո՞ւմ ասես, *ո՞ւն կըսես, որո՞ւն կ'ըսեմ. || comme qui dirait, որպէս նմի ասէ՝ ըսե՝ որ. || en —, կշռամբել. il m'en a dit plus que je ne l'ai mérité. || — adieu au monde, տալ զինքեան աշխարհի, հրաժարիլ.

Se —, բ. ասել զանձն՝ զանձնէ. il se dit être sage, իմաստուն կինքն ասէ լ. 2. ասել անձին, ասել ընդմիսս. il se disait. 3. ասիլ, *ըսուիլ. cela se dit partout. Cette phrase se dit très bien. || Se le faire —, շատ վաթանիլ. il se l'est fait — plus d'une fois. [լուին՝ հաւանիլ. || S. Dit.

Առ. qui ne dit mot, consent, որ

Dire, ա. ասել, ասացեալ, ասած, ասացած, ասք, ասացուած, ասուիլն, քան, խօսք, *ըսած, խօսուած, ըսելիք. le — des témoins, բանք վկայից. selon le — ou au — des savants, de tout le monde, ըստ բանի իմաստնոց, ըստ ասելոյ՝ ըստ ասածի ամենեցուն. au — de chacun, ըստ ասից՝ ըստ ասելոյ՝ ըստ ասածի՝ ասացածի իւրաքանչիւր, *իւրաքանչիւրին ըսածին նայելով. d'après leur —, ton —, ըստ բանի նոցա՝ ը. || le bien —, l'art de bien —, Հարուստաբանութիւն, Հարուստաբանութիւն:

Direct, e, ած. ուղիղ, ուղղորդ, ուղղակի. route, voie, ligne —e. Chemin, train —. Communication, correspondance, attaque —e. || 2. բ. S. **Régime.**

Directe, ի. հ. վարչութիւն, իրաւունք հողակալի:

Directement, մ. ուղիղ, ուղղակի, ուղղորդ, ուղղապէս, ուղղաբար, դէպուղիղ. cela est — opposé. Aller — à son but, à Paris. Correspondre — avec qn. 2. շնշտ, շնշտակի, կշիռ, կշռակի. le soleil darde — ses rayons sur . . . 3. ուղղակի, առանց միջնորդի. s'adresser à qn. —.

Directeur, trice, ց. ուղիղ, վարիչ, վարչուհի, տեսուչ, տեսչուհի, վերատեսուչ, վերատեսչուհի, վերակացու, վերակացուհի, տնօրէն, տնօրինուհի. — d'un collège. — d'un théâtre, Հառարապետ, Հառերապետ, Հառոնապետ. || sous—, դերտնօրէն, ենթատեսուչ, փոխատեսուչ. || — de conscience կամ լկ. —, հոգեւոր առաջնորդ, խոստովանահայր. || S. **Directrice.**

Directif, ive, ած. ուղիղ:

Direction, ի. ուղղութիւն, կողմն, *շոկութիւն. prendre la — de, ուղիլ, դէմ դնել, դէմ եդեալ գնալ, վերեսս հաստատել, *շոկուիլ. dans la — de, ի կողմն, դէպի. donner une autre —, խոտորիլ, խոտորեցուցանել, շրջել. être dans la — de, լինել ի կողմն իրիք. || փ. donner une bonne — à une affaire, ի լաւ ընդ ուղղել զգործն, *լաւ ճամբու դնել. 2. վարչութիւն, վերակացութիւն, տեսչութիւն, վերատեսչութիւն, տնօրինութիւն, առաջնորդութիւն. prendre la — կամ prendre en main la — d'une affaire, առնուլ ի ձեռն զ— գործոյ իրիք. je lui laisserai la — de tout, Ողջ նմա զկնի ամենայնի. 3. բգ. ուղղութիւն. la — de l'aimant. || — des études, ուսմնապետութիւն.— délicate, փափկասրտութիւն:

Directoire. ա. տեսչակոյտ, վարչութիւն, վարչարան, տեսչապետութիւն, վարչական ժողով. ժողով հինգից որք յանձնածնեցին գԳաղղիա ի 1795. 2. վարիչ ժողով ի Շեյուեռիա (Զուիցերի). 3. տօնացոյց:

Directorat, ա. տեսչութիւն, վերատեսչութիւն. պաշտօն եւ ժամանակ պաշտամանն տեսչի՝ վերատեսչի:

Directorial, e, ած. վարչական, վարչապետական, տեսչապետական, վարիչ. arrêté, pouvoir —. 2. վարչական, կուսակից վարչութեան. députés directoriaux.

Directrice, ի. տեսչուհի, վերատեսչուհի, վերակացուհի. 2. եչ. ուղղիչ. ուղղիչ գիծ:

Diremption(սիօն) ի. իգ. լուծումն, քակտումն. la — du mariage.

Dirigeable, ած. ուղղելի, դնկավարելի. les ballons ne sont pas encore —s. [րիչ. ministre —.

Dirigeant, e, ած. ուղղիչ, վա-

Diriger (je dirigeais; nous dirigeons) ն. ուղղել, *շոկել. — ses regards sur, ses pas vers... || փ. — son attention sur qc. 2. վարել, առաջնորդել, դնկավարել, յանձնաձնել, վերակացու լ. — avec délicatesse, փափկավարել. — des travaux, une compagnie, une barque, un collège. || — la conscience de qn., առաջնորդել, առաջնորդ լ. խղճի ոքուք, խոստովանահայր լ. || — une femme. — ses passions, ուղղել զկիրս իւր:

Se diriger, դ. ուղղիլ, դէմ դնել, դէմ եդեալ գնալ, վերեսս հաստատել, *շոկուիլ. — vers la ville.

Dirimant, e, ած. լուծիչ, եղծիչ. empêchement —, — արգել, լուծիչ ամուսնութեան: [եղծանել:

Dirimer, ն. լուծանել, քակել,

Dirk (տիրք) ա. դաշոյն (Սկովտացի լեռնականաց):

Dirrhinque (տիռինք) ած. կ. երկկռուց:

Dirrhomboédrique (տիրռոմպոէտրիք) ած. հբ. երկռոմպանկիւնանիստ. cristal —.

Dis, ա. նմ. յառաջադիր բարդութեանց, որպէս disgrâce, disjoindre, disloquer, difficulté, difforme, եւլն:

Disa, ի. բ. նոթն. սեռ խոլորձեայց:

Disable, ած. ասելի:

Disacryle, ա. ոգ. երկկծիւղուտ. մարմին ածանցեալ ի կծիւղինէ (acroléine). [ղուտային. acide —.

Disacrylique, ած. ոգ. երկկծիւ-

Disant, ած. S. **Bien-disant.**

Disazoïqe, ած. եւ ա. ոգ. երկանկնռազին:

Disbroder, ն. ար. լուանալ, *մեռաքան ջրի մէջ ներկելին յետոյ:

Disbrodure, ի. լուացուածքն. ջուրն լուացման ներկեալ մետաքսոյն:

Discale, ի. նուազակշռութիւն, կշռանուազութիւն, կշռանկութիւն. նուազումն կշռոյ ծանրութեան վաճառաց՝ խոնաւութեան պատճառս ելանելով. la — d'une botte de soie.

Discaler, ց. վճ. նուազակշռել, կշռանուազել. նուազել ի կշռոյն, Ենթանալ. cette soie a discalé de deux onces. [դածակշռեալք:

Discanthées, ի. յ. բ. սկուտե-

Discanthère, ի. բ. սկուտեղաբնդնան. ազգ մնկոց ի տոհմէ դըդմննեայց:

Discaria, Discarie, ի. բ. սկուտեղածաղիկ. ազգ դմնիկեայց:

Discéder, ն. իգ. հեռանալ. la partie adverse ne peut — de cette convention.

Disceptation (տիսեպտասիօն) ի. վդ. պայքար, կռիւ, մաքառումն:

Discernable (տիսէռնապլ) ած. ընտրելի:

Discernement (տիսէռնըման) ա. ընտրութիւն. 2. ընտրողութիւն, ընտրամտութիւն, դատումն, ճանաչողութիւն. avec —, ընտրաբար, ընտրամտաբար. agir avec —, գիտութեամբ գործել. sans —, անընտրողաբար. qui a du —, ընտրամիտ:

Discerner (տիսէռնէ) ն. ընտրել, ընտրութիւն առնել, որոշել, զատել. — ce qui est juste, ընտրել զարժանն. — le bien d'avec le mal, ընտրել՝ խելամուտ լ. ի միջ բարւոյ եւ չարի. — le vrai du faux, ընտրել՝ որոշել զճշմարիտն ի սուտ. qui discerne, ընտրողամիտ. 2. նկատել, որոշել, *որոշ տեսանել. — un objet.

Dischidie (տիսքիտի) ի. բ. պըրտոր. ազգ ասկղեպեայց:

Discides (տիսիտ) ա. յ. կ. սկուտեղեանք. տոհմ շողիկաւորաց (radiolaires). [սկուտեղարեր:

Discifère (տիսիֆիէր) ած. բոլ.

Disciflore, ած. բ. սկուտեղածաղիկ: [ղածեւ:

Disciforme, ած. բո. սկուտե-

Discigyne (տիսիժին) ած. բ. երկսկուտեղ. որոյ ծաւալանն իցէ ի վերայ սկուտեղի. plantes —s.

Discinacés, ա. յ. կ. սկուտեղեայք. ենթակարգ կաքաւոտանց (brachiopodes).

Discine, ա. փն. սկուտեղաձեւմամակ. սեռ կաքաւոտն ժամակաց:

Discinidés, ա. յ. փն. սկուտեղաժամակք. տոհմ փափկամորթաց նախատիպ ունելով զսկուտեղաժամակն:

Discinocaris (տիսինոքարիս) ա. ոպ. սկուտեղակարիդոս. սեռ քրածոյ ոտրկապատենից:

Disciphanie, ի. բ. սկուտեղացոյց. սեռ լուսնատերեւեայց (ménispermacées).

Disciple (տիսիփլ) ա. աշակերտ. — docile, fidèle. Les —s de Jésus-Christ.

Disciplinable, ած. հրահանգելի, դիւրակիրթ, դիւրահամբոյր. homme, peuple —.

Disciplinaire, ած. հրահանգական, կրթական, կարգապահական, կարգապահիկ. peine, règlement —. Mesures —s.

Disciplinairement, մ. հրահանգապէս, կարգապահաբար:

Disciplinant,e, ած. հրահանգիչ, կրթիչ:

Discipline, ի. հրահանգ, կրթութիւն, կարգապահութիւն. — militaire, զինուորական —. observer, maintenir la —. || — ecclésiastique, եկեղեցական բարեկարգութիւն. 2. խարազան «գամչը». 3. խարազանաբախութիւն, ձակւանք. donner la —, ձակւել, խարազանաբախ առնել. se donner la —, խարազանաբախ լ.:

Discipliné, e, ած. կարգապահ:

Disciplinement (տիսիփլինըման) ա. հրահանգումն:

Discipliner, ն. հրահանգել, կրթել. — la troupe. 2. բարեկարգել. — sa maison, un couvent. 3. խարազանաբախ առնել, ձակւել. — un religieux, un coupable. On l'a discipliné en plein chapitre.

Se discipliner, դ. հրահանգիլ, կրթիլ. cet élève commence à —. 2. խարազանաբախ լ., ձակւիլ. quelques religieux se disciplinent deux fois la semaine.

Discission (տիսիսիօն) ի.վ. հերձումն (բիւրեղակերպի աչաց):

Discobole, ա. սկուտեղընկէց, սկուտեղածիգ, բոլորակածիգ, սկուտեղախաղ. un athlète —.

Discoboles, ա. յ. ծբ. բոլորակածկունք. տոհմ կակղաձեւ ձկանց:

Discocavéa, ի. կ. սկուտեղոփ. սեռ բրածոյ մամռակենդանաց:

Discocéras (բաս) ա. փշ. սկուտեղեղջուր. սեռ բրածոյ գլխոտն փափկամորթոց:

Discocyathe, ա. պղբ. սկուտեղաբաժակ. ազգ բրածոյ խեցաչեչուց:

Discocytis (տիսքոսիթիս) ա. վբ. սկուտեղակողով. ազգ բրածոյ մամռակենդանաց:

Discodactyles, ա. յ. կ. սկուտեղամատունք, բոլորակամատունք. ննջակարգ անձեռ գորտանց:

Discofascigéra, ի. կ. սկուտեղախրձակիր. ազգ բրածոյ մամռակենդանաց:

Discoflustrellaire, ի. կ. սկուտեղաճովակեղեւիկ. ազգ բրածոյ մամռակենդանաց: [խղունջ:

Discohélix, ա. փշ. սկուտեղա-

Discoïdal, e, ած. բպ. սկուտեղակերպեան:

Discoïde, ած. բպ. սկուտեղակերպ: [ղածեւ:

Discoïdé, e, ած. բպ. սկուտե-

Discolie, ի. մբ. երկկոլիկ. հատուած կորիկ (scolie) սեռի:

Discolithe, ի. հբ. դրամախեցի. հն. **Nummulite.**

Discolore, ած. երկգոյն:

Discoméduse, ի. կ. սկուտեղամեդուս, սեռ մեդուսայց Միջերկանի:

Discoméduside, ա. կ. սկուտեղամեդուսեան:

Discomycètes, ի. յ. բ. սկուտեղասունկք. տոհմ սնկոց ի կարգէ սկասունկեայց (ascomycètes).

Discontinu, e, ած. ընդհատեալ, ընդհատ, անյարատեւ, *չշարունակող. un phénomène —.

Discontinuation (սիօն) ի. ընդհատումն, անյարատեւութիւն. — des travaux.

Discontinuer, ն. ընդհատել, անյարատեւել, դադարեցուցանել. — un travail.

Discontinuer, չ. ընդհատիլ, անյարատեւիլ, դադարիլ. sans —, անընդհատ, անդուլ, միաբեւ, անխափան. il a discontinué de travailler. La pluie a discontinué. = *Se —,* դ. ընդհատիլ, դադարիլ:

Discontinuité, ի. ընդհատութիւն, դադարումն:

Disconvenable, ած. անպատշաճ, անճահ. ce que vous dites là est —. Il est — de parler ainsi.

Disconvenablement, մ. անպատշաճաբար:

Disconvenance, ի. անպատշաճութիւն, անպատեհութիւն, անյարմարութիւն. il y a entre eux — d'âge. 2. բ. անհամաձայնութիւն:

Disconvenant, e, ած. անպատշաճ, անպատեհ, անճահ, անյարմար:

Disconvenir (լծ. իբ. **Venir**) չ. չմիաբանիլ, հակառակիլ, ժխտել, ուրանալ. il ne pouvait — de ces vérités. Je n'en disconviens pas, չասեմ ինչ ընդդէմ, ընդունիմ. je ne disconviens pas que cela ne soit կամ que cela soit. Disconvenez-vous du fait? Il n'en peut pas —. Vous ne sauriez — de m'avoir dit.

Discophore, ած. բպ. սկուտեղակիր:

Discopodium (տիօմ) ա.բ. սկուտեղոտն. ազգ կիպերիսաց:

Discoporelle, ի. կ. սկուտեղածակոփ. սեռ մամռակենդանաց:

Discorbine, ի. կ. դիսկորբին. ազգ ծակաբերից:

Discord (տիսքոր) ած.ա. անմիաբան, անդաշնակ. un piano —. 2. ա. հ. S. **Discorde.**

Discordamment (տիսքորդամման) մ. անմիաբանաբար:

Discordance, ի. անմիաբանութիւն, անյարմարութիւն, անհամաձայնութիւն. — de caractère, des couleurs, des sons.

Discordant, e, ած. անմիաբան, անյարմար, աններդաշնակ, անհամաձայն, անզուգընթաց. opinions —es. Caractères —s. Instrument —. Voix, couleurs —es.

Discorde, ի. անմիաբանութիւն, երկպառակութիւն, գժտութիւն, տարաձայնութիւն, հեռ. semer, mettre la — entre, — արկանել՝ *ձգել, երկպառակել. nourrir la —, տածել զ—. || ը. pomme de —, նիւթ՝ պատճառ —ծեան:

Discorder, չ. չմիաբանիլ, չլինել միաբան, չհամաձայնիլ. ces caractères, ces instruments discordent.

Discosaure, ա. սք. սկուտեղամողէզ: [ազգ սնկոց:

Discosia, ա. բ. սկուտեղաբոյս.

Discosome, ած. եւ ա. կ. սկուտեղամարմին, բոլորամարմին. որոյ սկաւառակածեւ՝ բոլորածեւ է մարմինն. 2. ա. —. ազգ մամուկի:

Discospire, ի. կ. սկուտեղապարոյր. սեռ բրածոյ մամռակենդանաց:

Discospiridés, ա. յ. կ. սկուտեղապարոյրազգիք. տոհմ նախակենդանաց շողիկեանց նախատիպ ունելով զսկուտեղապարոյր:

Discostroma, ա. վբ. սկուտեղավրմակ. ազգ բրածոյ սպնգաց:

Discotroque, ա.պղբ. շիկասկուտեղ. ազգ բրածոյ պողիպաբնոց:

Discotubigéra, ի. պղբ. սկուտեղափողակիր:

Discoureur,euse, գ. շատախօս, շաղփաղփ, ճառատող, սերմանաքաղ. quel insupportable —! C'est un beau —. Oisif —, ընդվայրաբախօս, ընդվայրաբան:

Discourir (լծ. իբ. **Courir**) չ. ճառել, բանախօսել, ճառախօսել, ճառ արկանել. ճառս արկեալ խօսել. — sur qc., de qc. — élégamment, վայելչաբանել. 2. շատախօսել, շաղփաղփել, ճառատել:

Discours, ա. ճառ, բան, խօսք, ճառախօսութի, ատենաբանութի. prononcer, faire un —, ճառ արկանել, ճառել, ատենաբան՝ ատենախօս լ., ատենաբանել. achever son —, վախճանիլ՝ աւարտիլ զճառ՝ զբանս իւր. — obscène, խառնախօսութիւն, զազրաբանութիւն, զազրախօսութիւն. — royal, գահաճառ, արքայաճառ. — sur l'histoire universelle, խօսք ի վէպս ազգաց. un beau —. Tenir un —, ճառել, խօսիլ, 2. բ. բան, խօսք. les parties du —.

Discourtois, e, ած. տմարդի, անկիրթ, անմարդավար. langage, chevalier —.

Discourtoisement, մ. տմարդաբար, անմարդավարօրէն:

Discourtoisie, ի. տմարդութիւն, անկրթութիւն, անմարդավարութիւն:

Discrase, ի. հբ. երկխառնուկ. ճարբաքար արճաճի:

Discrédit, ա. անվարկութիւն, չյարգ, կորուստ յարգի, վատահամբաւութիւն, անուանարկութիւն. — des billets d'un négociant. Être en —, tomber dans le — auprès de qn., կորուսանել զյարգ՝ զհամբաւ իւր առաջի ուրուք:

Discrédité, e, ած. անվարկ, վարկատ, վարկաբեկ, արժէքեկ, վարկակորոյս, վատահամբաւ, անուանարկ, վատանուն. être —, — լ.:

Discréditer, ն. վարկատել, կորուսանել զյարգ, վատահամբաւել, անուանարկել, անուանարկ առնել, արժէքեկ գործել. une marchandise, une personne. = *Se —,* դ. —իլ:

Discret, ète, ած. խոհական, զգօն, ընտրող, զգուշաւոր. per-

sonne, conduite —ète. 2. խորհրդապահ, գաղտնապահ, գաղտնախորհուրդ, բանապահ. 3. չք. տարրորշ, տարանջատ. quantité —ète.

Discrètement, մ. ընտրողութեամբ, խոհականաբար, զգուշաբար, զգօնաբար, զգուշաւ, զգուշօրէն, գաղտնապահաբար. parler, agir —. Il en a usé fort —.

Discrétion (սիօն) ի. խոհականութիւն, զգօնութիւն, զգուշաւորութիւն, ընտրողութիւն, զգուշութիւն. agir avec —, —ութեամբ գործել. je laisse cela à votre —. 2. խոհական զգուշութիւն՝ չափ, չափաւորութիւն. user d'une chose avec —. || Se mettre à la — de qn., մատնել զանձն ի ձեռս ուրուք, անձնատուր լ. ի կամս ուրուք. être à la — de qn., լինել ի ձեռս ուրուք, * մէկուն կամքին կախուիլ. s'en remettre à la — de qn., յանձն՝ վստահ լ. ի դատաստան ուրուք. || 3. խորհրդապահութիւն, գաղտնապահութիւն. il est plein de —. 4. անորոշ խաղադրամ (կախեալ զկամաց կորուսանողի). gagner une —.

A —, մ. քան կամս, քան հաճոյս, անպայման, անպայմանաբար. boire, manger à —. || Se rendre à —, անձնատուր լ. անպայման:

Discrétionnaire (սիոնէր) ած. ընտրողական, անձնական, pouvoir —.

Discrétionnairement (սիոնէրման) մ. անձնականաբար:

Discrétoire, ա. ժողովարան, ժողով (վանահայց). aller au —. Venir au —.

Discrimen (տիսքրիմէն) ա. վ. ճակատագրական. գործ ճակատու:

Discriminant, e, վդ. անջատիչ:

Discrimination (սիօն) ի. խ. անջատումն:

Disculpation, ի. արդարացումն:

Disculper, ն. արդարացուցանել, ամբաստիր առնել. — qn. de qc. Cette action l'a entièrement disculpé dans le public.

Se disculper, դ. — զանձն. je voulais me disculper à ses yeux. Il s'est disculpé d'avoir fait son discours trop long.

Discursif, ive, ած. տմբ. քանական, բանաւոր. faculté —ive, — զօրութիւն. 2. վիճելի, տրամաբանական. la théologie est essentiellement —ive. Procédé —.

Discussif, ive, S. **Résolutif**.

Discussion, ի. յոյզ եւ խնդիր, վիճաբանութիւն, վէճ, բանավէճ, հակաճառութիւն, բանակռութիւն, բանակռիւ. — d'un projet de loi. Soulever une —, վէճ՝ խնդիր յարուցանել՝ հանել. il s'éleva avec une — fort animée, խնդիր սաստիկ եղեւ՝ յուզեցաւ. entrer, s'engager dans une —. Se livrer aux —s. Être en —, mettre en —. Soutenir une —. Sans —, անվէճ. hors de —, արտաքոյ վիճման. matière à —. Sujet de —. — littéraire, philosophique. Ils ont eu une — au jeu. 2. իգ. ընչախնդրութիւն. հետազօտութիւն ընչից ապրուստին ի տալ վաճառել. bénéfice de —, առանձնաշնորհութիւն անվաճառ մնալոյ ընչից: [բանելի:

Discutable, ած. վիճելի, վիճաբանելի.

Discuter, ն. վիճել, վիճաբանել, բանակռիւ լ., ի հարց եւ ի խնդիր մտանել, հակաճառել, պայքարել, ի պայքար գալ՝ մաոչիլ. — un fait, une question, un projet de loi. Discutons, ne disputons pas. Nous avons longtemps discuté là-dessus. 2. իգ. ընչախուզել. — les biens d'un débiteur, որոնել գինչս պարտապանին ի վաճառել.

Se discuter, դ. —իլ. la chose se discuta avec beaucoup d'habilité de part et d'autre.

Discuteur, euse, գ. վիճող, վիճաբան, հակաճառող: [լօսի:

Diselme, ի. բ. բուխտակ. ազգ

Diselmées, ի. բ. բխտակիացք. ցեղ լօսից ի տոհմէ ծածրիկաւորից (palmellacées). [բաժակաւորիս:

Disépale (տիսէփալ) ած. բ. երկ-

Disert, e, ած. ճոխաբան, լեզուանի, ճարտարախօս, ճարտարաբան, բաչախօս, բաչաբան. homme, avocat, discours —. Femme —e. Il est plutôt — qu'éloquent.

Disertement, մ. ճարտարաբանօրէն. parler —, ճարտարաբանել:

Disette, ի. կաթսումէն, նուազութիւն, չքաւորութիւն, սով. année de —. Grande —. Une — affreuse. || փ. — de mots, d'idées, — բառից, գաղափարաց: [չքաւոր:

Disetteux, euse, ած. ի. կաթսու,

Diseur, euse, գ. ասող, խօսող, ճոռոմաբան, * լսող. — de bons mots, կատակաբան, զուարճաբան, զուարճախօս. un beau —, գեղեցկաբան. — de mensonges, ստախօս, սուտզրոյց. — de riens, ընդունայնախօս, ընդունայնաբան, ունայնաբան, զրաբան, զրախօս. — de bonne aventure, բախտասաց, դիւթաբան. — d'antiennes, փոխասաց:

Disgrâce, ի. շնորհանկումն, շնորհազրկումն, շնորհազրկութիւն, անշնորհակալութիւն, * երես՝ աչք խնայել, երեսպնդեցութիւն, երեսպարմութիւն. en —, courir la —, tomber dans la — de qn., ելանել յաչաց ուրուք. être dans la —, շնորհանք՝ շնորհազրկի լ., * աչքէ ելել. 2. ի. ապերք, չարիք, Աշուառութիւն, ճախողութիւն. il lui est arrivé une —. 3. անշնորհութիւն, անվայելչութիւն. cette femme est jolie, mais elle a de la — dans le maintien, dans la taille. La — de la démarche.

Disgracié, e, ած. շնորհանկ, շնորհազրկեալ, շնորհազրկի, ելեալ յաչաց, շնորհակորոյս, * աչքէ, ելած, երես ընկած. ministre, amant —. Être —, — լ., ելանել յաչաց. les —s ont peu d'amis à la cour. || — de la nature, կամ լկ. —, անշնորհ, ոգեղ:

Disgracier (je disgracie; nous disgraciions) ն. դարձուցանել զերեսս, զանկն արկանել յումեքէ, շնորհազրկի՝ շնորհազերկ առնել, Աղաչել զոք ի ձեռաց, * երեսէ Աղալ. le roi l'a disgracié. Faire —, հանել յաչաց, * աչքէ հանել:

Disgracieusement, մ. անշնորհաբար, անհաճոյ օրինակաւ:

Disgracieux, euse, ած. անշնորհ, անվայել, տգեղ, տխեղծ, դժպիհի, անհաճոյ. chose, femme —euse. Enfant, accueil —. Cela est fort —.

Disgrégation (սիօն) ի. վդ. քայքայումն, քակտումն:

Disharmonie, ի. նբ. աններդաշնակութիւն, փ. անմիաբանութիւն, անհամաձայնութիւն. — des opinions.

Disjoindre, ն. զատանել, բաժանել, անջատել. la sécheresse a disjoint les pièces de cette charpente. 2. իգ. —. les deux instances furent disjointes. || հն. **Déjoindre**.

Se disjoindre, դ. —իլ. ces planches commencent à —.

Disjoint, e, անց. **Disjoindre**ի. զատեալ, անջատ. porte —e. Planches —es. || իգ. —. degré —, — աստիճան:

Disjonctif, ive, ած. անջատական, զատական, տրոհական. particules —es, — մասնիկք (ou, soit, ni) գ. —. un —, la —ive. [ծալիկ:

Disjonctiflore, ած. բ. զատաձ-

Disjonction (սիօն) ի. անջատումն, զատութիւն:

Dislocateur, trice, գ. խախտիչ, յօդաձաք:

Dislocation, ի. վ. որգախախտումն, յօդաձախումն, քայքայումն. — d'une voiture. 2. փ. —. — d'un empire, d'une armée. 3. վ. —. — d'une épaule.

Disloqué, e, անց. յօդալոյծ, խախտեալ, քայքայեալ, անդամալոյծ. machine —e. 2. փ. —. armée —e. Empire —. Discours —, կցկտուր՝ կարկատուն ճառ. || վ. որց, յօդաձաք, յօդալոյծ, ոսկրաքանց, յօդակոտոր. cuisse —e. Être —, tout —, յօդաձաք՝ յօդալոյծ լ., * բոլոր մարմինն խախտած լ.:

Disloquement, ա, խախտումն:

Disloquer, ն. որգել, յօդալոյծ՝ անդամալոյծ՝ յօդախտակաց առնել, խախտել, քայքայել, անդամալուծել. — une lorgnette, une machine. 2. փ. — une armée, — զբանակն, զբռնել զգունդսն յայլ եւ յայլ ձմերոցս. 3. վ. որգել, յօդաձաք՝ յօդալոյծ՝ յօդախտակաց՝ ոսկրաքանց առնել, խախտել. cette chute lui a disloqué les os. — le bras, le poignet. — une armée.

Se disloquer, դ. —իլ. les os se disloquent. La machine s'est disloquée. — le bras. 2. փ. —, * ցրուիլ:

Disome, ած. չբ. երկմարմին:

Disomose, ի. հբ. նմանատ. ծծմբմարզատակուկ (sulphoarséniure) բրնական նիւթի:

Dispache (տիսփաչ) ա. անգ. իրատախոհութիւն (ապահովագրչի եւ ապահովագրելոյն մէջ):

Dispacheur, ա. անգ. իրատախոհ: [բոյս, հետախաղաց:

Disparaissant, e, ած. հետակո-

Disparaître (լծ. իբ. **Paraître**) չ. անհետանալ՝ անհետ՝ հետակոտրոյս՝ անյայտ՝ աննտես՝ հետախաղաղ լ., աներեւութանալ, անհետանալ, անյայտանալ, կորնչիլ, չիք լ., չքանալ, փարատիլ. le soleil, le jour a disparu. Mes gants ont disparu, sont disparus. — des yeux, չիք՝ անհետ յաչաց լ. — du monde. Le vaisseau disparut à nos yeux. A l'approche de nos troupes les ennemis disparurent. — de la scène du monde. Le bon goût a disparu avec cet écrivain. Il a disparu de chez lui. || Faire —, աներեւոյթ՝ անհետ՝ հետակոտրոյս՝ անյայտ չիք առնել, հետախաղաղ առնել՝ ծածկել, անհետացուցանել, չքացուցանել:

Disparate, ած. աննման, անհանգիստ, անյարմար. ornements —s. Choses bien —s. 2. աննմանութիւն, անհանգիստութիւն, անմիաբանութիւն. il y a trop de — entre ces couleurs. Ces choses font —.

Disparité, ի. անհատապարտութիւն, անզուգութիւն, աննմանութիւն, խլոիր. il y a trop de — entre ces choses, entre ces personnes.

Disparition (սիոն) ի. աներեւութն, աներեւութիւն, անյայտութիւն, անհետացումն, աներեւութացումն, չքացութիւն. — d'une comète, d'une somme d'argent, d'une personne.

Dispendieusement, մ. բազում ծախիւք, բազմածախ:

Dispendieux, euse, ած. ծախածախ, ծախատպաս, բազմածախ, շատածախ. voyage, luxe —. Entreprise, maison —euse.

Dispensable, ած. տնօրինելի, Թոյլատուելի. cas —.

Dispensaire, ա. բժշկարան, դեղատնտեսան, դեղագիրք. նուսխայարան. S. **Pharmacopée.** 2. բժշկարան, բուժարան, բուժատուն, դարմանատուն, դարմանոց, խնամատուն. — médical, դեղատնտեսանոց:

Dispensateur, trice, գ. բաշխիչ, մատակարար. — des grâces, շնորհաբաշխ. — des récompenses, վարձահատոյց: [pouvoir —.

Dispensatif, ive, ած. տնօրինիչ.

Dispensation (սիոն) ի. բաշխումն. — des grâces, շնորհաբաշխումն. — des aumônes, ողորմաբաշխումն. — des récompenses, վարձաբաշխումն. 2. մատակարարութիւն. une sage —. 3. պատրաստութիւն դեղոյէից:

Dispense, ի. տնօրինումն, Թոյլտուութիւն, ազատութիւն. demander, accorder une —, — խնդրել, շնորհել. — de faire maigre, — պահ պահելոյ՝ *պահք բռնելու. — d'âge.

Dispenser, ն. բաշխել, մատակարարել. — des grâces. 2. տնօրինել, ազատ՝ զերծ կացուցանել, արձակել ի պարտուց. — du jeûne. Je vous dispense de m'accompagner.

Se dispenser, դ. բաշխիլ, մատակարարիլ. les trésors de l'Etat se dispensent facilement. 2. ազատ կացուցանել զանձն, հրաժարիլ. je me dispense de le faire. Je me dispense d'aller à cette noce. Vous ne pouvez vous en dispenser.

Dispermatique, Disperme, ած. բ. երկսերմն, երկակուռ. un fruit —.

Dispersé, e, ած. ցրուեալ, ցիր եւ ցան, ցան եւ ցիր, վայրավատնեալ, վայրավատին, վարատական, սփիւռ, փարատ, *ցիրուցան:

Disperser, ն. ցրուել, սփռել, ճապաղել. — de l'argent. 2. ցրուել, ցիր եւ ցան՝ դիր եւ տար առնել, վարատել. — la foule, խոլել. — les ennemis. 3. ցրուել, փարատել, վայրավատնել, ցնդել. — les nuages.

Se disperser, դ. ցրուիլ, ցիր ընդ ցիր լ., ճապաղիլ, սփռիլ, վարատիլ, վայրավատիլ, փարատիլ:

Dispersif, ive, բգ. ցրիչ, ցրուիչ:

Dispersion, ի. ցրումն, ցրոնք, սփռումն, սփիւռք, ճապաղումն, վարատումն, վայրավատումն, ցընդումն. la — des Juifs. La — des troupes. La — des feuilles desséchées. La — de la lumière, des rayons lumineux.

Disphéridés, ա. յ. կ. երկգընդեայք. ազգ բրածոյ շողիկեան (radiolarien) նախակենդանաց:

Disphérique, ա.մբ. երկգնդաձեւ:

Dispoline, ի, ոգ. տիսպոլին. հնոտկ ինչ իսպային: [S. **Spondée.**

Dispondée, ա. ոչ. երկհամբոյր.

Dispondyles, ա. յ. ձր. երկողնաձուկն. ազգ շանաձկան:

Disponibilité, ի. պատրաստականութիւն, առձեռն պատրաստութիւն, տրամադրութիւն, տրամադրելիութիւն. — d'une grosse somme d'argent. 2. անզգաշտութիւն, պաշտօնապարտութիւն. être en —, տրամադրելի՝ պաշտօնապատաս լ. officier en —, տրամադրելի՝ պաշտօնապատաս սպայ. mettre en —, տրամադրելի՝ պաշտօնապատաս առնել:

Disponible, ած. պատրաստական, առձեռն պատրաստ, տրամադրելի, անգործ. somme —. Avez-vous des fonds —s. J'ai cent francs de —s. 2. տրամադրելի, պաշտօնապատաս. officier —. 3. իգ. տրամադրելի, տնօրինելի. portion, quantité —.

Dispos (տիսբո) ած. Թեթեւադամ, կայտառ, կազմ, յօժար, կազմ եւ պատրաստ. անձնապատրաստ, դիւրապատրաստ, դիւրաժէտ, արտայօժար. il est frais, gaillard et —. C'est un homme —.

Disposant, e, կտակագիր, սահմանիչ, տնօրինիչ:

Disposé, e, ած. կարգեալ, պատրաստեալ. տրամադիր. 2. կազմ, կազմիկ. պատրաստ, յօժարեալ, յօժար, յօժարամիտ, դիւրաժէտ, տրամադիր. tout —, անձնապատրաստ, ինքնապատրաստ, յօժարափոյթ, փութայորդոր, ինքնայօժար, տրամադիր. très —, քաջայօժար, արագախորհուրդ. bien —, բարեյօժար. mal —, անյօժար, դժկամակ, անտրամադիր. être — à qc. յօժար դիւրաժէտ լ. իրիք, յօժարիլ, տրամադիր լ. être bien — pour qn., բարեյօժար լ., բարիս՝ կամիլ ունիք:

Disposer, ն. կարգել, կարգադրել, յօրինել, յերիւրել, յարմարել, յարդարել, տնօրինել, տրամադրել. — avec goût, avec art. 2. պատրաստել, կազմել, — une salle pour le bal. — une chambre. 3. պատրաստել, յօժարեցուցանել, յօժարամիտ առնել, հաւանեցուցանել, տրամադրել. — qn. à qc. Tout disposé, անձնապատրաստ:

Disposer, չ, սահմանել, հրամայել, տնօրինել. vous êtes maître ici commandez, disposez. Les juges disposent de nos biens et de notre vie. 2. առնել՝ գործել՝ տնօրինել ըստ կամս՝ ըստ հաճոյս. ne pouvoir — de son temps, չլինել տէր իրում ժամանակի. — de ses amis. Disposez de moi pour vous servir. 3. տրամադրել, տնօրինել. — d'un bien, d'une personne. || Dieu a disposé de lui, առ ինքն կոչեաց զնա Աստուած, առ Աստուած փոխեցաւ, հանգեաւ, մեռաւ. [pose, S. **Dieu.**

Առ. l'homme propose et Dieu dis-

Se disposer, դ. կարգել՝ կազմել զանձն, տրամադիր լ. 2. պատրաստիլ, հանդերձիլ, Թեւակոխել, Թեւակոխ լ. տրամադիր լ. — à partir.

Disposeur, ա. կարգիչ, կարգադրիչ:

Dispositif, ive, ած. բժ. պատրաստիչ. remède —. 2. ա. դտ. տրամադրական, վճռական (դատակնիք):

Disposition (սիոն) ի. կարգումն, յարդարումն, յօրինումն, յօրինուած, յօրինուածութիւն, տնօրինութիւն, յարմարութիւն, կարգադրութիւն, պատրաստութիւն. — d'un appartement, d'un jardin, d'un tableau, d'un poème. 2. կարգաւորութիւն, կարգադրութիւն, տրամադրութիւն, հանգոյք կամաց. mettre sous ma —, *իմ կարգադրութեանս ներքեւ դնել. mettre à la — de qn., *ձեզնում կարգադրութեան ներքեւ դրնել. tout est à votre —. Il est entièrement à ma —. Mettre une chose à la — de qn. Avoir en sa —. || Être en mauvaise —, անտրամադիր՝ դժկամակ լ. 3. խառնուած, ողջութիւն. la — du corps. Bonne —, քաջողջութիւն, mauvaise —, վատողջութիւն. être en bonne, en mauvaise —, քաջողջ՝ քաջառողջ, վատառողջ լ. 4. միտումն, միտութիւն, բերումն, յօժարութիւն, յօժարամտութիւն, պատրաստութիւն, տրամադրութիւն. il était dans cette — d'esprit, յայսմ զգացման էր, *այս տրամադրութեան մէջ էր. 5. հանգամանք. — des affaires. || Bonne —, յօժարամտութիւն, բարեյօժարութիւն. il a de bonnes —s pour nous. 6. յարմարութիւն, ուշիմութիւն, յաջողակութիւն, կարողութիւն. il a beaucoup de —s. Il est doué des plus heureuses —s, քաջուշիմ է. il a des —s, de grandes

—s pour la musique, բաշայարմար է երաժշտութեան. 7. խոհիմութիւն, միտք, դիտաւորութիւն. je le confirmerai dans ces —s louables. Il était en — de sortir. Être dans la — de travailler. 8. հանդերձանք, պատրաստութիւն. faire ses —s pour partir. 9. իգ. կարգադրութիւն, կարգաւորութիւն, անօրինութիւն. prendre ses —s, առնել —ս. — testamentaire. 10. յօդուած, պայման. les —s d'un traité.

Disproportion (սիոն) ի. անհամեմատութիւն, անյարմարութիւն, անհանգիստութիւն. — d'âge, de talents, de fortune.

Disproportionné, e, ած. անհամեմատ, անհանգիստ, անյարմար. âge, mariage —.

Disproportionnel, elle, ած. վդ. անհամեմատ, անհամեմատական. des quantités —elles.

Disproportionnellement, մ. անհամեմատաբար:

Disproportionnément, մ. նբ. անհամեմատօրէն:

Disproportionner, ն. անհամեմատել, անհամեմատ գործել. — les conditions.

Disputable, ած. վիճելի, վիճաբանելի. cela n'est pas —.

Disputailler, չ. ը. վիճել, *վիճտոտել. il disputaille sans cesse. Ils ne font que —.

Disputaillerie, ի. ը. վէճ, *վիճտոտութիւն:

Disputailleur, euse, գ. ը. վիճող, վիճաբան. quel —! C'est une —euse.

Disputant, e, ած. եւ ա. վիճող. les —s, —ք:

Disputation (սիոն) ի. վէճ, վիճաբանութիւն, հակառակութիւն:

Dispute, ի. վէճ, վիճաբանութիւն, պայքար, մաքառումն, կագ, կռիւ. vive —. — animée. Avoir —. Être en — avec qn. sur qc. Entrer en — avec qn., ի պայքար մտանել, վիճել, վիճաբանել, գուպարել. chercher — à qn., կագել, ի կռիւ մտանել ընդ ումեք, *կռիւ փնտռել. — de mots, բանակռիւ, բանակըռուութիւն. hors de —, անվիճելի:

Disputer, չ. վիճել, կագել, վիճաբանել, բանակռիւ ը., գուպարել, պայքարել. — avec qn., — ընդ ումեք. — sur qc. ou de qc. — sur la pointe d'une aiguille, վիճել զնոտիօք:

Disputer, ն. մրցել, մաքառել, հակառակել, ի վէգ՝ ի վսեր գալ, ելեւէջս առնել զմիմեամբք, այր զարամբ ելանել, ընդ հակառակս մրուանել՝ ելանել. — qc. à qn. — avec qn. de qc. La victoire fut longtemps disputée, ընդ երկար յերկոցուն կողմանց եկաց անպարտելի յաղթութիւն. || — le terrain, պինդ կալ ի տեղւոջ, *տեղն հաստատուն կենալ եւ փ. աբիաքար պաշտպանել զկարծիս՝ զշահ անձին. || le — à qn., հաւասարել, զուգապանծ ը. ումեք. || — le pas, անցանել, *առաջ անցնիլ.

Se disputer, դ. վիճել, կագել, բանակռիւ ը., կռուիլ, * կռիւ ընել. — ensemble, avec qn. 2. — une personne, une chose, կորզել՝ յափշտակել ի միմեանց, *իբարու ձեռքէ յափշտակել. deux rivaux se disputent sa main. — le prix.

Disputeur, euse, գ. վիճող, կագացող, վիճասէր, վիճաբանասէր, բանակռիւ, *կռուող:

Disqualifié, e, ած. անօրակ, անաւտակ. cheval —.

Disque, ա. սկուտեղ, խորասալ. 2. աս. սկոսեղ, պսակ, բոլորակ, սկաւառակ, գունդ, աման, անօթ, անիւ. le — du soleil, de la lune. 3. բ. սկոսեղ՝ աման (ճաղկանց):

Disquisition (սիսքիզիսիօն) ի. սգբ. քննութիւն, խուզարկութիւն, խոյզ եւ խնդիր. se livrer à des —s philosophiques, mathématiques.

Disruption (սիսրիւփսիօն) ի. վդ. բեկումն, խորտակումն:

Dissatisfaction, ի. նբ. տհաճութիւն: [նալու:

Dissécable, ած. չորանալի, *չոր-

Dissection (սիսէքսիօն) ի. վ. հերձումն, անդամահերձութիւն, մարմնահերձութիւն, մարմնահատութիւն, հերձութիւն, հերձաքննութիւն, դիահատութիւն. faire une —. Assister à une — anatomique. Une salle de —, հերձասրահ, մարմնահերձասրահ. S. Necrotomie եւ Necropsie. 2. փ. մանրախոյզ քննութիւն, կրկտումն:

Dissemblable (սիսանպլապլ) ած. անմման, անմմանակ, անմմանական, անմմանագգի, անհանգէտ. composé de parties —s, անմմանամասունք:

Dissemblablement, մ. անմմանապէս, անմմանապէս:

Dissemblance, ի. անմմանութիւն, անհանգիստութիւն:

Dissemblant, e (սիսանպլան) ած. անմման, անմմանակ:

Dissembler (սիսանպլէ) ն. անմման ը., տարբերիլ:

Disséminateur, trice (սիսէմինաթէօր) ա. սերմանիչ, սերմանուիչ:

Dissémination (սիսէմինասիօն) ի. սերմանումն, սերմնացանութիւն. la — des graines. 2. փ. սփռումն, ցրուումն, տարածումն. — des idées.

Disséminé, e, անց. սփռուր, ցիր եւ ցան, վայրավատին:

Dissémінement (սիսէմինըման) ա. սփռումն, ցրուումն, տարածումն. — des troupes.

Disséminer (սիսէմինէ) ն. սերմանել, ցանել. — des graines. || փ. —, ցրուել, սփռել, տարածանել. — des troupes, des erreurs, de faux bruits. =*Se* —, դ. —իլ:

Dissension (սիսանսիօն) ի. երկպառակութիւն, անմիաբանութիւն, տարաձայնութիւն, հերձուած. — domestique, առունին —. —s civiles. Semer des —s, la —. Mettre la —, — արկանել. être en — avec qn., երկպառակ՝ անմիաբան ը.:

Dissenter (սիսանթէր) ա. անգ. հերձուածող (անգլիական եկեղեցւոյ):

Dissentiment, ա. կարծազանութիւն, անհամաձայնութիւն, այլա-

կերպութիւն կարծեաց. ils sont en —, այլակարծիք՝ անհամաձայն՝ անմիաբան են. en cas de —.

Disséquant, e (սիսէքան) ած. բժ. հերձական, մարմնահերձ. anévrisme —. Tumeur —e.

Disséqué, e, անց. հերձեալ, մարմնահերձ, անդամահերձ, դիահատեալ. corps —.

Disséquer (je dissèque; je disséquerai) ն. հերձանել, մարմնահերձել, անդամահերձել, հերձաքննել, դիահատել. — un corps, une plante. 2. փ. մանր քննել՝ կրկտել, մանրաքննին առնել. — un ouvrage.

Disséqueur (սիսէքէօր) ա. հերձիչ, մարմնահերձ, հերձաքննին, անդամահերձ, դիահատ. un habile —.

Dissertateur (սիսէրթաթէօր) ա. ճառախօս, ճառասաց:

Dissertation (սիսէրթասիօն) ի. քննախօսութիւն, քննաճառ, ճառագրութիւն, ճառ, բանախօսիկ:

Disserter (սիսէրթէ) չ. քննախօսել, ճառել, ճառախօսել, ճառագրել. — sur qc.

Dissidence (սիսիտանս) ի. պառակտումն, հերձուած, երկպառակութիւն, անմիաբանութիւն. être en — avec qn. sur qc., երկպառակ՝ անմիաբան ընդ. ումեք ը. entrer en —, —, երկպառակիլ. produire une — fâcheuse.

Dissident, e (սիսիտան) ած. եւ գ. հերձուածող, այլադաւան, այլակրօն, օտարադաւան. secte —e. Les —s.

Dissimilaire (սիսիմիլէր) ած. այլատեսակ, այլատեսակ, այլանման, այլակերպ, այլանշան:

Dissimilarité (սիսիմիլարիթէ) ի. անմմանութիւն:

Dissimilitude (սիսիմիլիթիւտ) S. Dissemblance.

Dissimilation, ի. տարաձայնութիւն:

Dissimulateur, trice, գ. կեղծող, քողարկու, կերպարանող:

Dissimulation ի. քողարկութիւն, կերպարանութիւն, կերպանձեւութիւն, ծածկամտութիւն, պատրուակութիւն, կեղծիք, մեղմեխանք. user de —, կեղծաւորիլ, կեղծաբերել. avoir recours à la —. Il est d'une — profonde. Avec —, կեղծաւորաբար, առ երեսս. sans —, անկեղծօրէն, անպատրուակ:

Dissimulé, e, ած. կերպարանեալ, քողարկեալ, կեղծեալ, կերպարանաւոր, կեղծ, կեղծող, ծածկամիտ, այլաշուրթն. homme, caractère —. Un air —, կեղծադէմ կերպարանք. mal —, անսքող, երեւուն. 2. գ. կերպարանող, կերպարանաւոր, ծածկամիտ, Քաքուն, կեղծաւոր. vous n'êtes qu'une —e.

Dissimuler, ն. կեղծել, կեղծաւորել, կեղծաբերել, սքողել, քողարկել, պատճառել, կերպարանել, առագաստել. — une maladie, la vérité, sa joie, sa haine. եւ լկ. il ne sait point —. 2. բարեքել, ծածկել. cette robe dissimule les défauts de la taille.

Se dissimuler, դ. —իլ. 2. — qc. à soi-même, քողարկել՝ ծածկել՝ Քա-

քուցանել անձին. je ne me dissimule pas le danger où je suis. 3. ընդ չքոտս առնել, *չտեսանելս զգոնել. — un affront, une injustice.

Dissipant, e (տիսիփան) ած. ցրուիչ, վատնիչ:

Dissipateur, trice, գ. վատնիչ, ընչավատն, *մսխող. || ած. —. un homme —. Femme —trice.

Dissipation (սիօն) ի. վատնումն, վատնում, վայրավատնումն, *մսխումն, մսխողութ. — des biens, ընչավատնութիւն. — des finances, դրամավատնութիւն. se ruiner par ses —s. 2. անառակութիւն, ցոփութիւն, զեղխութիւն. vivre dans la —. Les —s de la jeunesse. 3. ցրումն, վայրավատնումն, ցնդումն, չածանք մոաց, վայրաթաթշութիւն. 4. սփափանք, զբօսանք:

Dissipé, e, ած. ցրուեալ, վատնեալ, փաթաթ, վայրավատին. 2. ցրուեալ՝ ցնդեալ՝ չածեալ մոաք, անմտադիր, մոացիր, վայրաթաթշ, զբօսամոլ. être —, մոացիր լ., *խելքն գլուխն չբլլալ. 3. զեղխ, անառակ, ցոփ. mener une vie —e.

Dissiper, ն. ցրուել, ցրել, ցընդել, փաթաթել, հալածել, *տարտղնել. — les nuages, les brouillards, les ténèbres, la fumée. 2. փ.—. — les illusions, les doutes de qn. — la crainte. 3. ցրուել, ցիր եւ ցան առնել, փաթաթել, վատնել, վկանդել. — une armée, l'ennemi, la foule. 4. վատնել, ցրել, ծախել, վայրավատնել, *մսխել. — son bien, sa jeunesse. — son temps, ժամավաճառ լ. 5. զբօսնցուցանել, սփափել. եւ լոկ. la promenade dissipe. 6. ցրուել, ցնդել, քայքայել զվիտս, սփափել.

Se dissiper, դ. ցրուիլ, փաթաթիլ. 2. վատնիլ. 3. զբօսնուլ, սփափիլ, ցնդիլ:

Dissitiflore, ած.բ. զառածաղիկ:

Dissitivalve, ած. կ. զառապատեան: [նածաք. Քուի ինչ:

Dissochète (սիսոքէթ)ա.բ. կրրկ-

Dissociabilité (սիսոսիապիլիթէ) ի. անբնկերականութիւն:

Dissociable, ած. տարբաժանելի, անջատելի:

Dissociateur, ա. տգ. տարբաժանիչ, անջատիչ:

Dissociation (սիսոսիասիօն) ի. տգ. տարբաժանումն, անջատումն:

Dissocier (սիսոսիէ) ն. տարբաժանել, անջատել, բաժանել:

Dissolu, e (սիսոլիւ) ած. տգ. լուծեալ, բռնալուծեալ, բռնալուծելի. 2. զեղծ, զեղխավայր, զեղխ, զեղծագործ, անառակ, զեղծ եւ մեղծ, պակշոտ, վաւաշ, վաւաշոտ, ցոփ, շուայտաբարոյ, շուայտոտ. vie —e, լոյծ կեանք, զեղխ վարք. homme —. Femme —e, վավաշ՝ վավաշոտ կին. mœurs —es. Chanson —e. Paroles —es. Discours —. Vie —e.

Dissolubilité (սիսոլիւպիլիթէ) ի. լուծականութիւն:

Dissoluble, ած. լուծանելի, բռնալուծելի, դիւրալոյծ, դիւրահալ. métal —. — dans l'eau, — ի ջուր. 2. իգ. լուծանելի, քակելի. mariage — par le divorce.

Dissolument (սիսոլիւման) մ. անառակաբար, ցոփութեամբ, շուայտաբար. vivre —. Parler, écrire —.

Dissolutif, ive (սիսոլիւթիֆ, իվ) ած. remède —. S. **Dissolvant.**

Dissolution (սիսոլիւսիօն) ի. լուծումն, բռնալուծումն, լուծացութ. la — d'un corps. Tomber en —, լուծանիլ, քայքայիլ. 2. լուծումն, քայքայումն, կազմալծումն. 3. լուծումն, բարձումն, արձակումն, քակտումն. — d'un mariage, d'une assemblée, du lien conjugal, d'une société. 4. զեղխութիւն, անառակութիւն, շուայտութիւն, վաւաշտութիւն, ցոփութիւն. — des mœurs. Être plongé dans la —. Vivre dans la —.

Dissolutionniste, ա. նբ. արձակիչ, ժողովարձակիչ. արձակիչ օրինադիր ժողովոյ:

Dissolvant, e (սիսոլվան) ած. տգ. լուծիչ, լուծական, բռնալուծիչ. l'action —e de l'eau. 2. ա. լուծակ, լուծիչ. l'eau régale est le — de l'or. 3. փ. —, քայքայիչ:

Dissonance (սիսոնանս) ի. եժ. անմիաբանութիւն ձայնից, խառնաձայնութիւն, հակառակաձայնութիւն, անհամաձայնութիւն, տարաձայնութիւն, անյարմարութիւն:

Dissonant, e, ած. անմիաբան, հակառակաձայն, ընդդիմաձայն, հակառակաբարբառ, արտանուագ, վատահնչիւն, անհամաձայն, անյարմար. voix, note —e. Instrument —.

Dissoner (սիսոնէ) չ. անմիաբան՝ արտանուագ լ:

Dissoudre (սիսուտր) ն. լուծանել, հալել, *հալեցունել. l'eau dissout le sucre. 2. բժ. —. — un engorgement. 3. փ. լուծանել, քակել, քակտել, քայքայել, արձակել, ջընջել. — l'harmonie, un mariage, une communauté, une assemblée politique. =*Se* —, դ. —իլ:

Dissous, oute, անց. լուծեալ, լոյծ. un corps —. Sucre —. 2. արձակեալ. une assemblée —oute.

Dissuader (սիսսիւատէ) ն. շըրջել զվիտս ուրուք, շրջել զոք ի խորհըրդոց՝ ի մտաց, տարհամոզել, *միտքն փոխել՝ դարձունել. — qn. de qc. [իվ) ած. տարհամոզիչ:

Dissuasif, ive (սիսսիւազիֆ, իվ) ած. տարհամոզական:

Dissuasion (սիսսիւազիօն) ի. տարհամոզումն:

Dissyllabe (սիսսիլլապ) ած. բ. երկվանկ. mot —. || ա. —:

Dissyllabique, ած. երկվանկ, երկվանկեան:

Dissyllabisme. ա. երկվանկութ:

Dissymétrie, ի. անյարմարադրութիւն, անչափակցութիւն:

Dissymétrique, ած. անյարմարադրական, անչափակցական:

Distachyé, e (սիսթաքիէ) ած. բ. երկհասկ:

Distal, e, ած. հեռաւոր:

Distance, ի. միջոց, հեռաւորութիւն, հեռակայութիւն, հեռակացութիւն, բացակայութիւն. la — de Paris à Constantinople. 2. միջոց, անջրպետ, անջրպետութիւն, հեռաւորութիւն. l'amour rapproche les —s.

A —, հեռի, *հեռու. tenir à —, հեռի ունել, *հեռու բռնել. à une grande —, հեռի յոյժ, *շատ հեռու. être à une grande — les uns des autres, հեռի յոյժ լ. ի միմեանց. à cinq jours de —, հեռի աւուրս հինգ, *հինգ օր հեռու. || de — en —, ի տեղիս տեղիս, ուրեք ուրեք, աստ եւ անդ, *տեղ տեղ:

Distancer, ն. անջրպետել, *հեռս ձգել, առաջ անցնիլ:

Distanciomètre, ա. հեռաչափ:

Distant, e, ած. հեռի, հեռակայ, բացակայ:

Distantescharelline (սիսթանթեսքարելլին) ի. պղբ. հեռապղպջակ. ազգ բրածոյ մամռակենդանեաց: [cristal —.

Distège, ած. ի.բ. երկգագաթն.

Distéginopora, ա. պղբ. երկյարկածակտի. ազգ բրածոյ մամռակենդանեաց:

Distéichia (սիսթէիքիա) ի. պղբ. երկոտմ. ազգ բրածոյ մամռակենդանեաց:

Distémone, ած. բ. երկառէջ:

Distendre (լծ. իբ. **Tendre**) ն. ձգտով «կէքմէք». = *Se* —, դ. —իլ «կէքիլմէք»: [քայի. ձգտեալ:

Distendu, e անց. **Distendre**

Disténie, ի. մբ. երկանձուկ. տես. պատենաձեւ միջատաց:

Distension, ի. ձգտումն:

Distéphane, ա. պղբ. երկծագ. ազգ բրածոյ շողիկեան մամռակենդանեաց:

Disthène, ա. ի.բ. կրկնազօր. հանք ինչ:

Distichiase, Distichiasis (սիսթիքիազ, ազիս) ա. եժ. երկկարգ. երկկարգութիւն:

Distichophylle (սիսթիքոֆիլ) ած. բ. երկկարգատերեւ:

Distigmate, ած.բ. երկերաշխէպ:

Distigmatie (սիսթիկմասի) ի. երկերաշխէպութիւն. 2. երկերաշխէպք. բոյսք որք կրկին երաշխէպս ունին: [Քորել, մզել:

Distillable (սիսթիլապլ) ած.

Distillateur (սիսթիլլաթէօր) ա. Քորիչ, գոտագործարար. — d'eau-de-vie, օղաիան:

Distillation (սիսթիլլասիօն) ի. Քորումն, Քորուած, մզումն, գոտագործութիւն:

Distillatoire (սիսթիլլաթուար) ած. Քորիչ, Քորեցուցիչ. appareil —, Քորանոց. 2. բ. —. plante —, — բոյս, Քորաբոյս. népenthès —.

Distillé, e (սիսթիլէ) անց. Քորեալ, Քորածոյ, մզեալ. eau —e, — ջուր, Քորաջուր:

Distiller, ն. Քորացուցանել, քամել, մզել. — dans une cornue. 2. Քորել՝ կաթեցուցանել, Քափել, հեղուլ. — le venin de la calomnie. Le fiel que sa bouche distille. || — du miel, մեղր գործել. || faire —, Քորել:

Distiller, չ. եւ ***Se*** —, դ. մզիլ, Քորիլ, կաթիլ, ծորիլ. on voit dis-

tiller la gomme résineuse. L'eau-de-vie se distille à l'alambic. || Se — le cerveau, աշխատ՝ չարախոնջ առնել զվիրս :

Distillerie (տիսթիլըրի) ի. Քոթարան, Քորագործարան, զտարան, զտագործարան. — d'eau-de-vie, օղագործարան, օղահանարան. — de vinaigre, քացախարան, քացախագործարան. 2. Քորթուեան, Քորչուքիեն, Քորագործուքիեն, զտագործուքիեն. s'adonner à la —.

Distinct, e (տիսթէն, թ) ա. անշփոթ, որոշ, զատ, ուրոյն, *որոշ. ces objets sont bien —s. Tout est — dans la nature. 2. մեկն, մեկին, յատակ, պայծառ, յայտնաբան, յայտնաբարբառ. une voix —e. Des paroles —es. 3. բ. որոշ, բացորոշ. organe —. Etamines, nervules —es.

Distinctement (տիսթէնքթըման) մ. մեկին, մեկնագոյնս, յատակ, յայտնաբարբառ, որոշաբար, *որոշ որոշ, որոշ, որոշակի, բացորոշ, զատ զատ, հատիկ հատիկ. prononcer, lire —. Qui parle —, յատակախօս :

Distinctif, ive (տիսթէնքթիֆ) ած. խտրիչ, որոշիչ, որոշող, յայտարար, զանազանիչ. signe, caractère —. Marque —ive. Classe —ive.

Distinction (սիօն) ի. ընտրուքիեն, խտիր, խտրուքիեն, տարբերուքիեն, զանազանուքիեն, որոշուքիեն, բաժանում, որոշուքիեն. — des pouvoirs. La — du bien et du mal, ընտրուքիեն բարւոյ եւ չարի. mettre de la — entre, խտիր դնել. ne pas faire de —, չառնել խտիր, *խտրուքիեն չընել. faire des —s, ընտրուքիեն առնել առ ոմանս. sans —, անխտիր. 2. ազնուքիեն, պայծառուքիեն, շուք, նշանաւորուքիեն, ակնառուրուքիեն, առանձնաւորուքիեն, աստիճան աւագուքեան, աստիճան, պատիւ, մեծարանք. recevoir des marques de —. Aimer les —s. Traiter qn. avec —. Officier de —, արդիւնաւէան՝ վաստակաւոր սպայ. une personne de —. Un homme de —, այր ազնուական՝ մեծարգի՝ հոյակապ, *նշանաւոր մարդ. personnage de —, բարձրաստիճան մարդ. emploi de —, պատուաւոր պաշտօն. 3. նշանաւորուքիեն, բարեկերպուքիեն՝ բարեձեւուքիեն, ազնուական, նշանաւոր կերպ՝ կերպարանք. avoir de la —, un air de —, բարեձեւ՝ ազնուակերպ՝ բարեկերպ լ. la — des manières, բարեձեւուքիեն, բարեկերպուքիեն :

Distinctivement, մ. որոշակի :

Distinguable, ած. որոշելի :

Distingué, e, ած. երեւելի, նշանաւոր, ակնառու, հոյակապ, ազատածնե, բարենշան. homme, savant —. 2. ազնուական, ազնիւ, բարեձեւ, բարեկերպ, ազնուակերպ, ազնուաբարոյ, բարեվայելուչ. air —. Manières —es. || La plus —e, նշանաւորագոյն. très —, ամենանշանաւոր, քաջանշան :

Distinguer, ն. ընտրել, որոշել, խտրել, խտիր դնել, զանազանել. — les temps, les lieux, les âges, les voix, les odeurs, l'ami et l'ennemi. — le maïs d'avec le blé, la sensation du sentiment. 2. փ. պայծառացուցանել, երեւելի՝ հոյակապ առնել, հանդիսացուցանել, *ուրիշներէ զատել. la vertu et le mérite distinguent les hommes. ||Se faire —, երեւելի՝ անուանի լ.՝ հանդիսանալ :

Se distinguer, դ. որոշիլ, խտրիլ, զանազանիլ, *զատուիլ, զանազանուիլ. — des autres animaux. 2. փ. երեւելի՝ անուանի լ., պայծառանալ, նշանաւոր հանդիսանալ, առաքինանալ, վայելիլ, գերի վերոյ լ. — dans les lettres. Ce régiment s'est distingué par sa bravoure.

Distinguo (տիսթինկուո) լ. վդ. զանազանեմ : [տողեան.

Distique, ա. տչ. երկտող, երկ-

Le menteur n'est plus écouté,
Quand même il dit la vérité.

2. բ. երկկարգ, երկշար :

Distomatose, ի. անբ. երկբերանաթոռ. հիւանդուքիեն պատճառեալ յերկբերան ճճեաց :

Distome, ած. կ. երկբերան. animal —. 2. ա. բբ. —, ճճի ինչ. հն. **Fasciole, Douve.**

Distordre (լծ. իբ. **Tordre**) ն. ծռել, գալարել. *դարձնել, որգքել. =*Se* —, դ. —իլ :

Distordu, e, անց. **Distordre** :

Distors, e (տիսթոր, Քորս) ած. ծուռ, Քիւր, *ծռմրկած. yeux —. Os —.

Distorsion, ի. գալարում, ծռուքիեն, *ծռմրում, որգքում. — d'un bras. [coquille —e.

Distort, e, ած. բզ. ծուռ, Քիւր.

Distractif, ive, ած. սահեցուցիչ :

Distractile, ա. բզ. վայրապտոյտ :

Distraction (սիօն) ի. զբաղում, բաժանում, անջատում, հանում, *ուրիշ բանի գործածին. on demande — de cette terre. Faire — d'une somme en faveur de qn. Demande en —. — de dépense. 2. զբաղանք, ցնդում, վայրապտոյտ, յաճախք մտաց, ցնորում, մոռամոլորում, Քարքափանք, քայքայանք, *ցնդածուքիեն. faire une chose par —. Avoir des —s, առնել զիմն զբօսանօք՝ ցնդմամբ մտաց. 3. զբօսանք, սփոփանք, սնափանք. vous avez besoin de —. Chercher, trouver des —s. Une — agréable. On lui procure toutes sortes de —s. Les —s du voyage. հն. **Amusement.**

Distraire (լծ. իբր **Traire**) ն. իգ. բաժանել, անջատել, ի բաց հանել. cette terre avait été distraite de l'apanage. Sur cette somme il faut — tout. — les dépenses. 2. զբօսեցուցանել, ցրուել, ցնդել, քայքայել, զբաղեցուցանել, Քարքափել, ցրել՝ ցնորել զվիրս, առաքնդել զուշն, ի բաց դարձուցանել զվիրս, ցրում առնել մտաց. il ne faut pas — les gens qui travaillent. 3. զբօսեցուցանել, սփոփել. — les affligés.

Se distraire, դ. զբօսնուլ մտաց, ցնդիլ, զբաղիլ մտօք, առաքնդիլ, Քարքափիլ, ճապաղիլ. son esprit se distrait, ցնդին՝ ցրին՝ զբօսնուն՝ ճապաղին միտք նորա, *խելքն կը ցնդի, առին անդին կերթայ. 2. ըզբօսնուլ, ճապաղիլ ի զբօսանս, սփոփիլ. j'ai besoin de me —.

Distrait, e, անց. մոռամոլոր, ցրուեալ՝ ցնդեալ՝ զբաղեալ մտօք, մոռացիր, Քարքափուն, անմտադիր, անուշադիր, ցնդակոծ. enfant —. Il est tout —, այլուր աղամոդին միտք նորա, *խելքն գլուխն՝ վրան չէ. son esprit était —, այսր անդր սայթաքեցուցանէր զվիրս, *միտքն ցրուած էր. il l'écoutait d'un air —, հարեւանցի՝ վերիվերոյ ունկն դնէր :

Distraitement, մ. զբաղեալ մտօք, անուշադիր :

Distrayant, e (տիսթրէյան) ած. զբաղիչ, զբօսիչ, զբօսեցուցիչ, սփոփիչ. lecture —e.

Distribuable, ած. բաշխելի :

Distribuant, e, գ. բաշխող :

Distribué, e, անց. բաշխեալ. — gratuitement, ձրիաբաշխ :

Distribuer, ն. բաշխել, *բաժնել. — des récompenses, պարգեւս —, պարգեւաբաշխել. qui distribue des prix, մրցանակաբաշխ. — des aumônes, une somme d'argent, des annonces, des travaux. 2. բաշխել, մատուցանել, ցրուել. — l'eau dans les différents quartiers de la ville. 3. բաժանել, կարգել. — un appartement. 4. տպ. — les lettres, ցրուել. 5. իգ. — un procès, յանձնել զդատն դատաւորի ի քննութիեն. = *Se* —, դ. բաշխիլ : [պարգեւատու :

Distributaire, գ. պարգեւընկալ,

Distributeur, trice, բ. բաշխիչ, մատակարար. — des grâces, շնորհաբաշխ. — des récompenses, պարգեւաբաշխ, պարգեւատու, վարձահատոյց. — gratuite, ձրիաբաշխ, ձրիաբաշխուքիեն. — des eaux, ջրբաբաշխ, ջրաբաշխիք :

Distributif, ive, ած. բաշխաստուր. justice —ive. || բ. բաշխական :

Distribution (սիօն) ի. բաշխում. faire une —. — des lettres, նամակաբաշխուքիեն. — des prix, պարգեւաբաշխուքիեն, մրցանակաբաշխուքիեն. — des eaux, ջրաբաշխ, ջրաբաշխուքիեն. — des vivres. 2. —, բաժանում. la — du travail, des rôles. La — d'un appartement, des jours, et des ombres dans un tableau. 3. տպ. ցրում. — des caractères, տառացրում, տառացրօն. 4. ցրուոյէք :

Distributivement, մ. բաշխաբար, *բաշխակի :

District (տիսթրիքթ) ա. վիճակ, սահման, իրաւասուքիեն. cela n'est pas de mon —, չեմ առ այս ձեռնհաս, *իմ կարողուքեանս դուրս է այս. 2. գաւառ, երկիր :

Distyle, ա. ճ. երկսիւն. porche —. 2. բ. երկսլաք. fleur —. [տնկոց :

Distylide, ի. երկսիւնակ. ազգ

Distyrénique, ած. տգ. երկստաշխուլային. acide —, — ՔՔու. :

Distyrol, Distyrolène, ա. տգ. երկստաշխուլ, երկստաշխուլէն. ջրածնաշխուկ ինչ. **S.Diciunamène.**

Disulfobenzine, ա. տգ. ծծմբաթթվընդրին . ալ ինչ :
Disulfobenzolate, ա. երկծծմբաթթվնդրկատ. ալ ինչ:
Disulfonique, ած. տգ. երկծծմբ-
Disulfurique, ած. տգ. երկծծմբային . acide —.
Dit, e, անց. ասացեալ , բռուած . cela —, զայս —. || —, անուանեալ . Jean — le Bon, Յովհաննէս —ն բարի. || սահմանեալ , *որոշուած . c'est une chose —e. A l'heure —e, ի — ժամուն . || c'est bientôt —, դիւրին է ասել , *ըսելն դիւրին է. tout —, *ամէն բան մէջն է . || դտ. le — sieur, la —e maison, յիշեալ տէրն , վերոյիշեալ տունն . || ա. ասացուած , ասք , * բռուած . un — mémorable. || ը. il a son — et son dédit, զոր այսօր խոստանայ, վաղիւ յետս կոչէ, *այսօրուան խոստացածն վաղն ետ կը կանչէ , անոր խօսքն չբռնուիր. || —s et redits, սնոտի բանք , սնոտաբանութիւն , * սնոտի խօսքեր :
Dita, ի. բ. դիտա . կեղեւն իքինոչս (échite) ծառոյն Փիլիպեանց :
Ditaïne, ի. տգ. դիտային . նիւթ դառն հանեալ ի դիտայէ . հն. **Ditamine**.
Ditamine, ի. տգ. դիտամին . կալաքարակերպ գտեալ դիտա ծառոյն կեղեւին մէջ :
Ditartrate, ա. տգ երկգինեքար . ալ գոյացեալ զուգախառնութեամբ երկգինեքարային թթուոյ ընդ միոյ տակի :
Ditartrique, ած. տգ. երկգինե-
Ditassa, ա. բ. դիտասսա . սեռ մանկոց ի տոհմէ ասկղեպեանց :
Ditaxide, S. **Ditaxis**.
Ditaxie, ի. պոլ. երկխոլշ . ազգ բրածոյ մամռակենդանեաց :
Ditaxion, ա.բ. երկխոլշապտուղ:
Ditaxis (խս) ա. բ. երկկարգ . ազգ կաղնիասերից , թփուկ յԱնթիլեան կղզիս :
Ditérébène, ա. տգ. երկբեւկէն . մարմին գոյացեալ բեւկէնիւ (térébène), եւ կն. **Métatérébène. Colophène.** [բեւկենուտ :
Ditérébenthyle, ա. տգ. երկ-
Ditérébenthylène, ա. տգ. երկբեւեկնուստէն :
Ditétraèdre, ած. իբ. երկքառանիստ . cristaux —s.
Ditétryle, ա.տգ. երկտետրուստ. բնաճխուկ ջրածնի :
Dithermie, ի. պոլ. երկջերմիկ :
Dithiobenzoate, ա. տգ. երկծծմբակնդրկատ . ալ գոյացեալ զուգախառնութեամբ ծծմբակնդրկային թթուոյ ընդ միոյ տակի :
Dithiobenzoïque, ած. տգ. երկծծմբակնդրկային :
Dithiocarbonate, ա. տգ. երկծծմբաճխատ : [ծրմբաճխային :
Dithiocarbonique, ած. երկծը-
Dithymoléthane, ա. տգ. երկթիւմուլեթան :
Dithymoléthylène, ա.տգ. երկթիւմուլեթիլէն :
Dithyonique, ած. բլ. երկծծմբային . acide —, երկծծմբաթթու :

Dithyrambe (տիթիրանպ) ա. հ. տչ. երկդռնեան , գիներգութիւն , բաքոսերգութիւն . 2. բաքոսապար . 3. փ. եւ ը. երկդռնեան դրուատիք , մեծամեծ գովութիւնք . il entonna un — en son honneur.
Dithyrambique, ած. երկդռնեանային, գիներգական , բաքոսեան , սպանդարամետական . chant —. 2. փ. եւ ը. երկդռնեան , անչափ . des louanges —s.
Dithyrambiste, ա. երկդռնեանգիր :
Dithyre (տիթիր) ած. կ. երկպատեան . հն. **Conchifère.**
Dithyrocaris (տիթիրոքարիս) ա. ոպ. երկվահանակարիդոս . ազգ բրբրածոյ ողորկապատենից :
Dito, ա. վճ. նոյն , նախասացեալն . vingt balles de coton à tant; trente — à tant.
Ditolyle, ա.տգ. հն. **Bicrésyle.**
Ditome, ած. բպ. երկհատ , երկակտուր . 2. ա. մբ. երկհատ . միջատ ինչ պատենաթեւ :
Ditomites, ա.յ. մբ. երկհատազգիք . խումբ ցեղի կատորեայց (scaritides).
Ditomoptère, ա. մբ. երկթեւահատ . բրածոյ կիսասեռ երկթեւից :
Diton, ա. եժ. երկոլորակ , երկատոհեան :
Ditrachycère (տիթրաքիսէր) ա. բբ. երկխատեղջիւր . ազգ որդանց փորոտեաց :
Ditrémaria, ա. փթ. երկանակ . ազգ որովայնոտն բրածոյ փափկամորթոց :
Ditrème, ա. ձբ. սալանղուբ . ազգ պոնգածկան (labre).
Ditridactyles, ա. յ. թ. երկեռամագիլք . ցեղ բարձրասրուն թռչնոց :
Ditriglyphe, ա. ճ. երկխալաբակայք . *երկու խալաբակայից միջտեղի միջոցն ի դորիական կարգի :
Ditrinome, ած.հբ. երկեռօրէնք . cristaux —s.
Ditrochée (տիթրոշէ) ա. հ. տչ. երկմեծասաւ . ասի եւ **Dichorée.**
Ditrope, ա. բ. երկդարձ , կըրկնադարձ: [ղակազգեաց :
Ditrupe, ա. օղ. կիվոր . սեռ օ-
Dittographe, ա. երկգիր :
Dittologie, ի. բ. կրկնաբանութիւն . հն. **Synonymie.**
Dityle, ա. մբ. երկերիթ. սեռ այլայոդ պատենաթեւից :
Diurèse (տիւրէզ) ի. բժ. յորդամիզութիւն . հն. **Polyurie.**
Diurétine, ի. տգ. երկմիզին . խառնուրդ իմն ուռիտատ նատրոնի (salicylate de soude) եւ կակաւոնինի (théobromine).
Diurétique, ած. բժ. մէզմուղ , միզաբեր . remède —. 2. ա. —. un bon —. [խոլորձեայց :
Diuride, ի. բ. օրաբոյս . ազգ
Diuridées, ի. յ. օրաբուսեայք . հնծաբաժանումն խոլորձեայց :
Diurnaire, ա. օրամատեան . 2. օրամատենագիր :
Diurnal, e, ած. օրական , ցերեկեայ . les actes diurnaux.

Diurnal, ա. օրաժամագիրք. օրական ժամագիրք . des diurnaux
Diurne, ած. օրական , միօրեայ , օրաւոր , տունջենական , տունջենային , ցերեկեան , ցերեկեայ , ցերեկաձուիչ . mouvement — de la terre. mouvement — des astres. ||ք. —. fleur —, — ծաղիկ (որ փոթի եւ Ցարշաւի իտունջեան , որպէս belle — de jour). 2. կ. —. animal —. Oiseaux —s կամ ա. les —s, օրաձուցք . գիշակերք Ցուցք որ Ցուչին զցերեկ . 3. ա. մբ. le —, օրաթիթեռն , ցերեկաթիթեռնիկ. 4. բժ. —. fièvre, névralgie —.
Diva, ած. ի. իտ. աստուածածային , հրաշածային (երգուհի) . as la — Malibran. 2. ի. աստուածերգուհի . հրաշածային երգուհի . la —.
Divagateur, trice, ած. բանդագուշող , դանդաչուն , դանդաչկոտ . un esprit —.
Divagation (սիօն) ի. եգ. յածումն , Ցափառումն , յածանք , Ցափառանք , արձակայածութիւն . la — des animaux malfaisants est punie d'une amende. 2. փ. արտաբանութիւն, բանդագուշանք, դանդաչանք, ցնորք . se jeter, se perdre dans des — interminables, խոտորիլ ի կարգէ բանից , բանդագուշել , դանդաչել . ses —s sont parfois amusantes.
Divaguer, չ. այսր անդր յածիլ , Ցափառիլ . 2. խոտորիլ ի կարգէ բանից , արտաբանել , զառանցել , բանդագուշել , դանդաչել . il ne fait que —.
Divagueur, euse, գ. արտաբան, բանդագուշող , դանդաչկոտ :
Divan, ա. տիվան , օսմանեան դահլիճ , արքունի աոեան՝ դատաբան Տաճկաց. le — impérial. Assembler le —, աոեան ժողովել՝ գումարել . 2. բազմական, սատր «սէտիր», բազմոց . se coucher sur un —. 3. քաղուածոյք «տիվան». — de Hafiz.
Divani, ա. դիւանական , աոեանական (գիր) : [plante —e.
Divariqué, e, ած.բ. լայնաբաց.
Dive, ած. հ. աստուածային. յայս բան եւեթ ի կիր արկեալ . la — bouteille. 2. ի. դց. դեւ , ոգի «տիվ» :
Divergence, ի. ճայրախոտորութիւն , տարամիտութիւն , զուգախոտորութիւն , բացահայեցութիւն , հեռածգութիւն (գծից) . — des rayons lumineux. 2. փ. անմիաբանութիւն , անհամաձայնութիւն. — des opinions, des idées, d'avis.
Divergent, e, ած. եչ. ճայրախոտոր , զուգախոտոր , բացահայեաց , հեռածիգ , տարածիգ , տարամէտ . lignes —es. 2. գ. —. ցրիչ , ցրուող. rayons —s. 3. փ. անմիաբան , անհամաձայն , հակառակ . opinions, idées —es. Principes —s.
Divergentiflore, ած. բ. հեռածգաճաղիկ :
Diverger, չ. հեռածգիլ , տարամիտիլ , ցրիլ . ces deux lignes divergent. Rayons qui divergent. 2. փ. խտրիլ , զանազանիլ . des opinions qui divergent beaucoup l'une de l'autre.

Diverginervé, e, ած. բ. հեռաձգաջիղ :

Divers, e, ած. այլեւայլ, ազգի ազգի, զանազան, պէսպէս, այլազան, բազմապիսի, բազմագունի, բազմադիմի, բազմադէմ, բազմազան. les — sens d'un mot. De —es couleurs, գունակ գունակ, բազմագունի, բազմերանգ, *այլեւայլ գունով, գոյնզգոյն. de formes —es, de —es manières, այլածեւ, այլակերպ, կերպակերպ, բազմակերպ, բազմածեւ. 2. յ. այլ եւ այլ, յոլով, բազում, * զանազան. il a parlé à —es personnes. Dans — tribunaux. En —es fois. En — lieux.

Diversement, մ. այլազգ, այլազգապէս, այլազգ իմն, գունակս գունակս, *զանազան կերպով. on parle — de sa mort.

Diversicolore, ած. բպ. այլագոյն, աննմանաւոյր, այլագունի :

Diversif, ive, ած. խոտորիչ. mouvement —.

Diversifiable, ած. այլակերպելի, փոփոխելի. matière —.

Diversification (սիօն) ի. պէսպիսացործութիւն, պէսպիսութիւն :

Diversifier, ն. պէսպիսացործել, պէս պէս՝ գունակ գունակ գործել, այլակերպել, փոփոխել, պէսպիսել, * զանազան ընել. — les mets, les lectures, la conversation.

Se diversifier, դ. —իլ. ce plan peut — de mille manières.

Diversiflore, ած. բ. աննմանածաղիկ, այլակերպածաղիկ :

Diversifolié, e, ած. բ. այլակերպատերեւ :

Diversiforme, ած. բպ. աննմանածեւ, այլակերպ, փոխակերպ :

Diversion, ի. ի բաց դարձուցանելն, խոտորումն, շեղումն. ||faire —, ի բաց դարձուցանել, խոտորեցուցանել, * ուշադրութիւնն ուրիշ տեղ դարձնել. afin de faire — il simula une attaque sur la gauche. 2. փ. խոտորումն, փոփոխումն, դիւր, սիրփուն, սիրփանք. des —s agréables. L'étude fera — à sa douleur, դիւր արացէ ուսումն ցաւոց իւրոց՝ սիրփեացէ. je parlerai d'autre chose afin de faire —. [պատերմն:

Diversisporé, e, ած. բ. այլակերպ-

Diversité, ի. այլակերպութիւն, այլեւայլութիւն, այլազանութիւն, պէսպիսութիւն, զանազանութիւն, պէսպէս, գունակ գունակ, ազգ ազգ, ազգի ազգի, զանազանակ. — de religions, de sentiments, d'opinions.

Diverti, e, անց. խորեալ, գողացեալ. somme —e. Fonds, deniers —s.

Diverticule, ա. մգ. ճոգակ :

Divertir, ն. խոտորեցուցանել, ի բաց դարձուցանել. 2. փ. — զո., զբաղեցուցանել զմիտս ուրուք. — զո. de ses occupations, լագ. détourner. 3. խորել, գողանալ. — des titres, les fonds d'un État, une somme. 4. փ. զբօսուցանել, զուարճացուցանել, սիրել. — զո. Cette histoire nous a fort divertis.

Se divertir, դ. զբօսնուլ, սիրափիլ, զուարճանալ. — au bal, au spectacle, à danser. — aux dépens de զո. 2. — de, խաղ՝ ծաղր առնել :

Divertissable, ած. զբօսուցանելի, զուարճացուցանելի :

Divertissant, e, ած. զբօսիչ, զբօսուցիչ, զբօսեցուցիչ, զբօսուցիկ, սիրափական, զուարճալի, զուարճացուցիչ. homme, spectacle —. Personne —e, conte —. Fêtes —es.

Divertissement, ա. զբօսանք, սիրափանք, զուարճանք, զուարճալիք, զուարճուն. les —s du carnaval. Se livrer aux —s. 2. խորամն, գողութի. le — des deniers publics. [sant.

Divertisseur, ա. Տ. **Divertis-**

Divette, ի. աստուածերգուհիկ :

Divicine, ի. տգ. երկվիգնին. կալաքարակերպ հաննալ ի վիգնինէ :

Dividende, ա. Թր. բաժանելի. 2. վճ. շահաբաժին, մասն. toucher un —, — ընդունել. cette société donne de beaux —s. Le — est de tant.

Divide ut imperes, ասացուած լտ. բաժանեա զի տիրեսցես. կն. **Divise pour régner.**

Divin, e, ած. աստուածային, աստուածական, վերնախնամ. la —e Providence, աստուածային Նախախնամութիւն, երկնախնամ Տեսչութիւն. la nature —e, աստուածեղէն բնութիւն. la colère —e, աստուածասաստ բարկութիւն. le culte, le service —. 2. փ. —, աստուածարեալ, աստուածահիրաշ, աստուածազդեցիկ, երկնաւոր, երկնածիր, երկնապարգեւ, գերաբուն, վեհ, չքնաղ, գերազանց. il y a là quelque chose de —. Cela est —. Vous êtes —e. Beauté —e. Le — Homère. 3. դիցական, դիւցախառն. décerner les honneurs —s.

Divinataire, ած. ըղձական, դիւթական. art, science —. Baguettes —s, բարմունք :

Divinateur, trice, ած. եւ գ. իղձ, ըղձապատում, դիւթ, գուշակ, գուշակող, վհուկ, կիւս. sens, instinct —.

Divination, ի. ըղձութիւն, վըհկութիւն, հարցկութիւն, հմայք, գուշակութիւն :

Divinement, մ. յաստուածուստ, աստուածապէս. — inspiré. 2. փ. հրաշապէս, սքանչելապէս, գեղեցկապէս, գեղեցիկս. elle s'habille —. Tout est meublé —. Il chante, il parle — bien.

Divinisation (սիօն) ի. աստուածարարութիւն, աստուածարութիւն :

Diviniser, ն. աստուածացուցանել, աստուածարել. — զո., զբ. — un oracle.

Divinité, ի. աստուածութիւն. la — du Verbe, — Բանին. Աստուած. honorer la —. 2. աստուածայնութիւն. la — de l'Evangile. 3. աստուած, դիք, դիցուհի, աստուածուհի, չաստուածուհի. —s champêtres, դաշտային դիք. 4. փ. աստուածուհի, դիցուհի. կին չքնաղագեղ. c'est une —. Vous êtes ma —.

Divis, e, ած. իգ. բաժանեալ, 2. բաժանումն :

Divisant, e, ա. բաժանիչ :

Divisé, e, անց. բաժանեալ. parti —.

Divisément, մ. բաժանաբար :

Diviser, ն. բաժանել, տրոհել, երկատել. — զբ. en trois, եռաբաժին առնել, * երեք բաժնել, երեք բաժին ընել. 2. Թբ. բաժանել. առնել զբաժանումն. — un nombre. 3. փ. երկփեղկել, օձտել. — les esprits, les cœurs, les familles. L'armée était divisée, հերձուած ի բանակ անդր անկեալ էր. être divisé, երկպառակ լ., երկփեղկիլ, օձտիլ.

Se diviser, դ. —իլ, հերձուածիլ, երկպառակիլ, բաժանիլ. les esprits ne tardent pas à —. L'année se divise en douze mois. Ils se divisèrent en groupes. [բաժանող :

Diviseur, ա. Թբ. բաժանարար,

Divisibilité, ի. բաժանելիութիւն, բաժանականութիւն. — des matières, des nombres. [ժանական :

Divisible, ած. բաժանելի, բա-

Divisif, ive, ած. բաժանիչ :

Division, ի. բաժանումն, տրոհումն, հատուած. — d'un discours, d'un héritage, du travail. 2. Թբ. բաժանումն. faire une —, — առնել. 3. զ. բաժին, զօրաբաժին, հատուած. Տ. **Général.** 4. նա. նաւաբաժին. — navale. —. 5. վչ. բաժին, վարչաբաժին. chef de —, բաժնապետ. 6. բպ. բաժին, խումբ. 7. բաժանումն, դասաբաժին (դասարանի). || — de frontière, սահմանաբաժին. 8. բաժանումն, գլխակարգութիւն. 9. տպ. ենթամնայ. 10. բ. արձակ. 11. փ. բաժանումն, բաժին, երկպառակութիւն, հերձուած, երկփեղկումն, պառակտումն, գրժտութիւն. mettre la —, հերձուած արկանել, բակոտել զմիաբանութիւն. semer la —. Fomenter les —s intestines.

Divisionnaire, ած. բաժանակալ, բաժանաւոր, տեսուչ, բաժնապետ. inspecteur —, բաժնատեսուչ. général —, հատուածապետ. capitaine —, բաժնապետ. professeur —, բաժնուսուցիչ. ||Monnaie —, հատուածադրամ, *մանրուք : [— des eaux.

Divisoire, ա. բաժանիչ. ligne

Divitiaire, ա. ճոխական, հարբատային : [ծամութիւն :

Divitisme, ի. ճոխութիւն, փար-

Divorce, ա. ապահարզան, կնահանութիւն, ամուսնալծութիւն, ամուսնալուծումն, ամուսնաթողութիւն, կնաթողութիւն, պսակալուծութիւն, լծարձակութիւն, արձակումն. prononcer le —. Acte de —, գիր՝ թուղթ ապահարզանի, ապահարզան. 2. փ. երկպառակութիւն, գժտութիւն. il est en — avec tout le monde. 3. հրաժեշտ. il a fait — avec le monde, avec les plaisirs.

Divorcé, e, ած. կնահան, կնաթող, այրահան, այրաթող, ապահարզանեալ, ամուսնալոյծ, ամուսնաթող. femme —e. Homme —. 2. գ. un —. Une —e, — «պօշանմըշ» :

Divorcer, չ. ապահարզել, ապահարզանել, ամուսնաւծող՝ կնաւծող՝ այրաւծող լ., բաժնուիլ. ils ont divorcé. 2. փ. հրաժարիլ, հրաժեշտ տալ. — avec qc.

Divulgateur, trice, գ. հրապարակիչ, համբաւիչ, * ձանձնիչ:

Divulgation (սիօն) ի. հրապարկութիւն, համբաւելն, հռչակ, * ձանձնումն. — d'un secret.

Divulguer, ն. հրապարակել, համբաւել, հռչակել, հռչակ հանել, հրապարագոյժ՝ աշխարհագոյժ՝ համբաւակոծ առնել, * ձանձնել. — un secret. = *Se* —, դ. —իլ, —

Divulser, ն. խլել: [լինել:

Divulseur, ա. բժ. խլիչ, ընդլայնիչ. — rectale, — ծաւթանայինն:

Divulsion, ի. բ. խլումն. հն. **Arrachement.**

Dix (տի եւ տիզ) ած. տասն. — hommes, արք տասն, * տասն մարդ. 2. տասներորդ. chapitre —. 3. ա. —. le — du mois, ի տասն ամսեան, ի տասներորդ օր ամսեանն, * ամսոյն տասնին. le — mai, ի տասն մայիսի, եւ լկ. le — (տիս) յորժամ ծանօթ իցէ ամիսն. ի տասն ամսեան, ի տասն սորին. nous sommes le —. 4. տասն, տասնեակ, տասանոց (ի ծղծախադի). le — de cœur, — սրտի. || — années, տասնամեակ:

Dix-huit (տիզիւի, տիզիւիթ) ած. տասնեւութ. 2. տասնեւութերորդ. **Louis XVIII. Page** —. 3. ա. տասնեւութերորդն. le — կամ le 18 du mois. 4. տպ. in—, տասնեւութածալ. գն. in-18.

Dix-huitième (տիզիւիթիէմ) ած. տասնեւութերորդ. 2. ա. —ն. 3. ի տասնեւութեակ (տասնեւութ հատագոյն խաղաթուղթք):

Dix-huitièmement, մ. տասնեւութերորդ անգամ:

Dixième, ած. տասներորդ. le — jour. La — fois. Je suis le —. Chapitre —. 2. ա. —ն, — մասն, տասներորդ. 3. ի. եժ. տասներեակ:

Dixièmement, մ. տասներորդ անգամ, տասներորդ:

Dix-neuf (տիզնէօ՝ նախադաս բաղաձայնի, տիզնէօվ. նախադաս ձայնաւորի եւ տիզնէօֆ՝ յորժամ իցէ միայնակ) ած. տասնեւին. 2. տասնեւիններորդ. page —. || ա. —. le — du mois, տասնեւիններորդ օր ամսեան, ի տասնեւիններորդում աւուր ամսեան, * ամսոյն տասնեւիննին:

Dix-neuvième, ած. տասնեւիններորդ. 2. ա. —ն. 3. ի. եժ. տասնեւիններեակ:

Dix-neuvièmement, մ. տասնեւիններորդ անգամ, տասնեւիններորդ:

Dix-sept (տիզսէ, էթ) ած. տասնեւեօթն. — femmes. 2. տասնեւեօթներորդ. page —. 3. ա. —. le — (տիսէթ) du mois, տասնեւեօթներորդ օր ամսեան, * ամսոյն տասնեւեօթն՝ տասնեւեօթին:

Dix-septième (տիզսէթիէմ) ած. տասնեւեօթներորդ. 2. ա. —ն. 3. ի. եժ. տասնեւեօթներեակ. 4. տասնեւեօթներորդ մասն հաւասարաչափ ամենայնի:

Dix-septièmement, մ. տասնեւեօթներորդ անգամ. 2. տասնեւեօթներորդ մասն հաւասարաչափ ամենայնի:

Dizain, ա. տասնեակ, տասնատող. քերթուած ի տասն տողից. 2. տասնեակ տուն (վարդապանի). 3. տասնեակ. տրցակ տասն ձեռք խաղաթղթոց:

Dizaine, ի. տասնեակ, տասն. une — de personnes, de francs. 2. Ք. տասնեակ, տասնաւոր. les —s et les centaines.

Dizainier, տ. **Dizenier.**

Dizakisperma, ա. ք. երկասերմն. ազգ սիզայնոց:

Dizeau, ա. եգ. գադիշ, օրան:

Dizenier, Dizainier (տիզընիէ, տիզէնիէ) ա. տասնապետ. հն. **Decurion.**

Djérid (ճէրիտ) ա. արբ. մականական խաղ, ձողախաղ «ճէրիտ»:

Djinn (ճին) ա. արբ. ոգի «ճին»:

Djinrikcha (ճինրիքա) ա. մարդատար կառք. փոքրիկ կառք մարդաձիգ:

Do (տօ) ա. ստյ. խազ երաժշտութեան առաջին ձայն առ եւրոպացիս. des —s.

Docète, ա. երեւութական (աղանդ)

Docétisme, ա. երեւութականութիւն (աղանդ): [հնգավանկեան:

Dochmaïk (տօքմայիք) ա. հ. տչ.

Dochmius (տոքմիւս) ա. տչ. յն. եւ լտ. հնգավանկ:

Docile, ած. հլու, դիւրալուր, դիւրանսաց, բարեհաւան, ունկընդիր. enfant — aux leçons de ses maîtres. Esprit —. 2. համբոյր, ընդառաւն, ձեռընդել, զգօն. chien, cheval —. — au joug, լծընկալ:

Docilement, մ. հլուծեամբ, հլութար. recevoir — les avis.

Dociliser, ն. հլու առնել. — les enfants.

Docilité, ի. հլուծիւն. se soumettre avec —. Recevoir les avis avec la — d'un enfant.

Docimasie (տօսիմազի) ի. տգ. փորձականութիւն, փորձաքննութիւն. 2. բժ. — pulmonaire, ծորաւիորձ (սպղմին):

Docimastique, ած. փորձական. métallurgique —, մետաղափորձութիւն. 2. ի. —ն. բովանդակութիւն իրաց որ ի փորձականութիւն պատշաճիցի:

Dock (տօք) ա. բեռնաւազան. լայնածաւալ աւազան, հանգրուան նաւաց. 2. ծովահամբար:

Docosane, ա. տգ. դոկոսան. ջրաբնաճխուկ ինչ:

Docte, ած. գիտուն, հմուտ, հմտալից. un homme —. — antiquaire. 2. ա. յ. les —s, —ք:

Doctement, մ. գիտնաբար, հմտութար. traiter — une matière.

Docteur, ա. վարդապետ, վարժապետ. — en droit, — en théologie, ès sciences, վարդապետ իրաւագիտութեան, աստուածաբանութեան, գիտութեանց. — ès lettres, — գեղեցիկ դպրութեանց. — en médecine, կլ. —, — բժշկականին, կլ. բժիշկ, տոքտոր. consulter son —, faire venir le —, * իւր բժշկին խորհուրդ հարցունել, բժիշկն բերել տալ. M. le —, Տէր բժիշկ. devenir —, վարդապետանալ, բժիշկ լ. — en herbe, բժշկցու. 2. գիտուն, իմաստուն. les femmes —s. || հգ. faire le —, prendre le ton —, ամբարիւաւածիմ, * գիտուն ձեւանալ:

Doctissime, ած. հգ. ամենագէտ, քաջագէտ, ամենահրմուտ:

Doctoral, e, ած. վարդապետական, վարժապետական. recevoir le bonnet —. Robe —e. Examens doctoraux. 2. փ. ամբարիւաւած. ton —. Des airs doctoraux. Parler avec un air —, վարդապետախօս լ.

Doctoralement, մ. վարդապետօրէն:

Doctorat, ա. տոկտորութիւն, վարդապետութիւն, տոկտորական՝ վարդապետական աստիճան, վարժապետութիւն. recevoir le —, ընդունել զաստիճան վարդապետի՝ վարդապետանալ. parvenir au —. 2. քննութիւնք տոկտորութեան՝ վարդապետութեան. passer son —.

Doctorerie, ի. վարդապետականք. խնդիրք ի լինել վարդպետ աստուածաբանութեան:

Doctoresse, ի. վարդապետուհի, բժշկուհի. — ès science, վարդապետուհի գիտութեանց:

Doctorifier, ն. վարդապետացուցանել, բժշկացուցանել: [կան:

Doctrinaire, ա. վարդապետա-

Doctrinairement, մ. վարդապետաբար: [կան:

Doctrinal, e, ած. վարդապետա-

Doctrinalement, մ. վարդապետաբար: [տականութիւն:

Doctrinarisme, ա. վարդապե-

Doctrine, ի. վարդապետութիւն, բան հաւատոյ, ուսումն կրօնից. — saine, erronée, ողջամիտ, մոլար —. 2. վարդապետութիւն, գիտութիւն. — chrétienne, քրիստոնէական —. les Frères de la — chrétienne.

Document, ա. հաւատչեայ, վաւերագիր, վաւերաթուղթ, պաշտօնագիր, յիշատակագիր. un — précieux. Fournir des —s.

Documentaire, ած. վաւերագրական,

Documentation (սիօն) ի. վաւերագրութիւն :

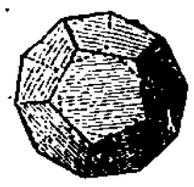
Documenter, ն. վաւերագրել :

Dodartie, ի. բ. դոդարտիա, դոդարտենի . սեռ խուլաբուսից :

Dodéca, ա. յն. երկոտասան :

Dodécacorde, ա. եժ. երկոտասանաձայն :

Dodécade, ի. երկոտասանեակ :

Dodécaèdre.

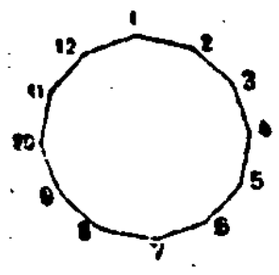
Dodécaèdre, ա. եչ. երկոտասանանիստ :

Dodécaédrique, ած. երկոտասանանստեան, երկոտասանիստ :

Dodécafide, ած. բ. երկոտասանեաիերծ , երկոտասանաբաժին :

Dodécagonal, e, ած. երկոտասանանկիւնի . prismes dodécagonaux.

Dodécagone, ա. երկոտասանանկիւն :

Dodécagone.

Dodécagyne, ած. բ. երկոտասանիգայ (ծաղիկ) :

Dodécagynie, ի. բ. երկոտասանիգայք :

Dodécanaphtène, ա. տգ. եր կոտասանաւէն . հն. **Dodécylène**.

Dodécandre, ած. բ. երկոտասանոտի , երկոտասանաուէջ :

Dodécandrie, ի. բ. երկոտասանոտնջայք :

Dodécane, ա. տգ. երկոտասանիւղ . պարարտ ջրածնաբնածխուկ :

Dodécanome, ած. հբ. երկոտասանօրինք . cristal —.

Dodécapétale, ած. բ. երկոտասանաւերի (ծաղիկ) :

Dodécapétalé, e, ած. բ. երկոտասանաւերիեայ (ծաղիկ) : [նասիան . temple —.

Dodécastyle, ած. երկոտասա-

Dodécatémorie, ի. չբ. երկոտասանամասնութիւն :

Dodécathéon, ա. բ. երկոտասանածաղիկ . սեռ Ծաւրնջակեայց (primulacées).

Dodécylène, ա. տգ. երկոտասանուսին . ջրածնաբնածխուկ ինչ :

Dodécylidène, ա. տգ. երկոտասանուսին :

Dodécylique, ած. տգ. երկոտասանուսինային :

Dodelinement, ա. որոլոումն :

Dodeliner (տօդլինէ) ն. որորոտել . — un enfant. || — de la tête, շարժել՝ տատանել զգլուխն :

Dodinage, ա. որորումն , տատանումն :

Dodiner, ն. որորել , տատանել , շարժել . 2. ժմգ. չ. ճօճել . ce balancier dodine bien.

Se dodiner, դ. բ. գրգռել եւ գրգռուել զանձն , յօրանալ , փափկանալ . Il est toujours à —. Il ne fait que —.

Dodinette, ի. օրօր , օրօրիկ «ննիննի». dodo! dodinette!

Dodo, ա. օրօր , օրօրք , քուն , ննջ, ննջեա , *պառիկ (ի լեզու մանկանց «ննիննի»). faire —, ննջել, *պառիկ անել . aller à —, երթալ ննջել՝ *քնանալ . 2. անկողնիկ . il est dans son —. Aller à —, à son —.

Dodo, ա. ե. ռա. **Dronte**ի :

Dodone, ա. դոդոն . Հայոց Դոդոնն էր Արմաւիր :

Dodoné, e, Dodonéacé, e, ած. բ. դոդոնեայ , դոդոնասեր :

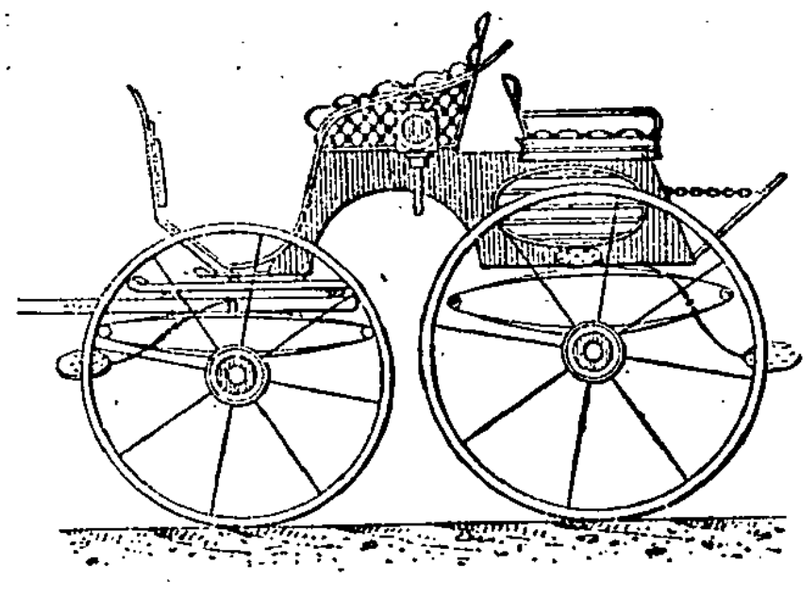
Dodonée, ի. բ. դոդոնի , դոդոնաբոյս. սեռ օճառեայց (sapindacées).

Dodu, e, ած. բ. բտածու , պարարտ , պարարտամարմին , պարարտակ , գիրուկ , մսալի , * ծոծոշիկ , ծոմբուլիկ , կոնտոլիկ « սէմիզ , շիշման ». des pigeons —s. Une petite femme grasse et —e.

Dogaresse, ի. դոժուհի . կին դոժի վիճակեցող . կն. **Dogesse**.

Dogat, ա. դոժութիւն . պատիւ դոժի հասարակապետութեան Վենետկոյ :

Dog-cart, ա. անգ. շնակառք . [կառք բարձր երկանիւ:

Dog-cart.

Doge, ա. տոժ. դոժ, իշխան նախնի հասարակապետութեան Վենետկոյ :

Dogesse, ի. տ. **Dogaresse**.

Dogger (տոկժէր) ա. եբ. անգ. տոկկեր . ազգ ինչ գետնոյ . || — bank, աւազակոյտ :

Doglan, ա. սր. դոգլան . ազգ շան : [կան :

Dogmaticien, ա. վարդապետա-

Dogmatique, ած. վարդապետական , կրօնական , յաճախապատում . théologie —. Philosophie, philosophe —. 2. փ. վարդապետական , հրամանական , հրամայական . ton —. C'est un esprit —. Il est très —. 3. փ. վարդապետութիւն , վարդապետականն, վարդապետական մասն. les —s, վարդապետականք :

Dogmatiquement, մ. վարդապետաբար , հրամանակարգ բանիւք . 2. փ. վարդապետօրէն, իշխանաբար:

Dogmatiser, չ. վարդապետել , հրամանաբանել , վճիռ հատանել , վճռաբար խօսել . il dogmatise sur tout.

Dogmatiseur, ա. հգ. վարդապետող , վճռախօս , հրամանաբան :

Dogmatisme, ա. վարդապետականութիւն : [կան :

Dogmatiste, ա. վարդապետա-

Dogme, ա. վարդապետութի, բան՝ կանոն՝ հրամանք հաւատոյ, հրամանակարգ բան , առակօրինակ հրաման . les —s de la religion, հրամանք հաւատոց . le — de la vie future. Professeur de —, կրօնուսոյց . 2. վարդապետութիւն , ուսումն . les —s de la philosophie.

Dogre (տօկր) ա. դուգրա . նաւ ինչ հոլանտացի :

Dogue, ա. գամփռ « սամսուն , չօպան քէօփէյի ». || բ. être d'une humeur de —, վէս՝ նեխասաստ «Քէրս» լ.:

Doguer (Se) դ. եղջիւր ածել , ոգորիլ (ոչխարաց եւ խոյից) :

Doguet, ա. ձբ. փողոշիկ . ձագ փողոշկի :

Doguin, e (տոկէն , ին) ա. ի. գամփռակ , գամփռիկ (արու կամ էգ) :

Doïcosane, ա. տգ. դոյիկոզան . յագեալ ջրածնաբնածխուկ :

Doigt (տուա) ա. մատն «փարմագ». le petit —, ճկոյճ , ճկոյճ , *մատնիկ , պզտիկ մատ . le petit —, ձագ մատն, մատնիկ, *պզտիկ մատ . remuer les —s, շարժել զմատունս , *մատունքն շարժել . avoir mal au —, * մատն ցաւիլ . toucher du bout du —, հպել ծայրիւ մատին,*մատին ծայրովն դպչիլ . enfoncer, fourrer le —, մատնամուխ լ., *մատն խօթել . mettre le — dessus, դնել մատն ի վերայ , մատն ի վերայ դնելով ակն յանդիման ցուցանել . le — indicateur, ցուցամատն . le — du milieu, միջամատն (երկայնագոյնն). le — annulaire, մատանեմատն, մատանեւոր , *մատնունիկ . — du pied, ոտնամատն . || conter sur ses —s, avec ses —s, Ծուել ի ճիւղս մատանց, հաշուել մատամբք, *մատուրներով համրել. || remuer, mêler avec le —, մատնատել, *մատով՝ մատուրներով խառնել . || —s longs, երկայնածիգ մատունք . avoir les —s longs, courts, երկայնամատն՝ կարճամատն լ.

բ. à lèche-—s, մ. լիզանելով զմատունն, *մատուրներն լզելով. il s'en donne à cœur-joie et à lèche-—s, ծագիւ մատին , դոյզն , * մատին ծայրովն *շատ քիչ . ce plat est bon, mais il n'y en a que lèche-—s. || Fait avec des —s, մատնագործ . || marquer avec le —, մատնանշան առնել, *մատով նշանել. || փ. mettre son — au feu d'une chose, այնպէս վրատահ լ. յիմն մինչեւ ի հուր արկանել զմատն եթէ ինչ. || montrer du —, au —, մատնանիշ՝ մատնացոյց առնել . || donner sur les —s à qn., հարկանել զմատունս ուրուք , պատժել . եւս՝ վնաս հասուցանել . || s'en mordre les —s, S. **Mordre**. || Avoir sur les —s, պատժիլ , *պատիժն ընդունիլ . || ils sont comme les deux —s de la main, մտերիմ բարեկամ են. || ne faire œuvre de ses dix —s, անգործ կալ . || toucher du՝ —, au —, հպել մատամբ , տեսանել՝ ի միտ առնուլ յայտնապէս . || se mettre le — dans l'œil, վնաս անձին առնել , * մատն աչքն խօթել . || mettre le — dessus, գուշակել , մարգարէանալ . || le bout du —, ծագ մատին . *մա-

ոին ճայրն . || avoir de l'esprit jusqu'au bout des —s, քաջուշիմ լ., *շատ խելք ունենալ . || toucher du bout du —, կպել ծագիւ մատին , հպել ՔեՔեակի . || savoir une chose sur le bout du —, քաջ՝ ճարտար՝ ի բերան գիտել զիմն , *բան մի լաւ՝ ջրի պէս գիտնալ . || savoir une personne sur le bout du —, քաջ ճանաչել զոք . || avoir des —s, de bons —s, ճարտար՝ ՔեՔեւ՝ արագաշարժ մատուռնունել (յերաժշտութիւն). ||montrer au —, ցուցամատնել , մատնացոյց առնել . || le — de Dieu, մատն զօրուՔեան Աստուծոյ . 2. կ. մատունք , մագիլք . 3. les —s d'un gant, մատունք ձեռնոցի . 4. մատն , մատնաչափ . un — de vin, — մի գինի , * մէկ մատ գինի . || faire un — de cour à une femme, քծնիլ ընդ կին ոք առ ժամանակ մի, *քիչ մի քծնիլ . || être à deux —s de sa perte, de sa ruine, մերձ ի կորուստ՝ ի կործանումն լ., յաստիճան՝ ի դուռն մահու հասանիլ . 5. բ. — de Notre-Dame. S. Digitale.

Doigté, Doigter (տուաՔէ) ա. եժ. մատնափոխ , մատնափոխութիւն . փոփոխութիւն՝ խաղացք մատանց ի հարկանելն զնուագարանս . un bon, un mauvais —. Des —s fort vicieux.

Doigter, չ. եժ. մատնափոխ լ., մատնել . il a une manière de —. Il commence a bien —.

Ն. մատնադրոշմ՝ մատնանիշ առնել . — un air, un passage.

Doigtier, ա. մատնապահ՝. — de linge, de cuir. 2. մատնոց «ետւքսիւք» :

Doit, ա. վճ. պարտք , պարտիք , *տալիք. — et avoir, — եւ պահանջք, * — եւ առնելիք :

Doite, ի. ստուարութիւն կարծից «չիլէ» : [Ճել :

Doitée, ի. մատնաՔել. սակաւ ինչ

Dol, ա. իգ. նենգ , խաբ , խաբէութիւն «հիլէ». sans —, անխաբ , աննենգ . 2. գ. գոս . մեծ Ճմրուկ գօրաց : [ժժմակի :

Dolabelle, ի. դակուակ . ազգ

Dolabre, ի. դալապր . *տեսակ մի տապար : [լապրաձեւ :

Dolabriforme, ած. բպ. դա-

Dolage, ա. ար. տաշումն :

Dolatocrinus (իւս) ա. վիշ. խաբաշուշան . ազգ բրածոյ շուշանակերպից :

Dolce (տոլչէ) ա. եժ. իտ. քաղցրածայն , քաղցրիկ , անուշակ :

Doléance, ի. տրտունջ , կեղերջ . faire, conter ses —s, տրտնջել , տրտունջ ունել :

Dolemment (տոլաման) մ. բ. ցաւագին . parler —.

Dolent, e, ած. ը. եւ հգ. ցաւագին , վշտագին , վշտակիր , տրտում . être —. Une mine —e. Un air, un visage, un langage —. Voix, famille —e. 2. գ. faire le —, la —e, ցաւագին զանձն ցուցանել :

Dolenter (Se) դ. տրտնջել, գանգատիլ :

Doler, ն. ար. տաշել , յղկել :

Dolérine, Dolérite, ի. հբ. խաբաքար. ազգ գրանիտակերպ ժայռի:

Dolérophane, ա. հբ. խաբերեւակ : [երկաՔի կարմրագոյն :

Dolet, ա. տգ. դոլիկ . ծծմբատ

Dolettes, ի. յ. տաշել «Ցալաշ»:

Doliarie, ած. կ. տակառիկածեւ:

Doliarnie, ի. տգ. դոլիարին . բիւրեղային նիւթ հանեալ տեսակ մի լօռէ : [կուղ «պէօյրիճէ»:

Dolic, Dolique (տոլիք) ա. դը-

Dolic.

Dolicarpe, ա. բ. խաբապտուղ :

Dolichocéphale (տոլիքոսէֆալ) ած. եւ ա. երկայնագլուխ , երկայնագանկ : [նագլխութիւն :

Dolichocéphalie, ի. մբ. երկայ-

Dolichocère (տոլիքոսէր) ած. կ. երկայնեղջիւր :

Dolichodère (տոլիքոտէր) ա. երկայնավիզ . միջատ ինչ :

Dolicholithe (տոլիքոլիԹ) ի. կ. վբ. երկայնաքար . բրածոյ ողնայարձկան : [գլուն :

Dolichonyx, ա. Ե. երկայնըղղուն-

Dolichope, ա. մբ. երկայնոտն :

Dolichopode, ած. կ. երկայնաՔան :

Dolichosaure (քոսոր) ա. սբ. երկայնամողեզ . ազգ բրածոյ զեռնոց :

Dolichonyx.

Dolichoscèle (տոլիքոսէլ) ա. կ. երկայնասրունք . ազգ մամուկի :

Dolichosome (քո) ա. մբ. երկայնամարմին :

Dolichote (քոԹ) ա. կ. երկայնականջ :

Dolides, Doliolidés, ա. յ. կ. տակառազգիք . ոոհիմ փափկամորթից :

Doliforme, ա. վբ. տակառածեւ:

Doliocarpe, ա. բ. խաբապտուղ:

Dolioloïde, ած. բպ- տակառակերպ : [կառապատոյտ :

Doliostrobus (պիւս) բ. վբ. տա-

Dolique, ա. հիւ. S. Dolic.

Dolium (տոլիոմ) ա. կ. տակառաձմակ . սեռ փափկամորթից :

Dollar (տոլար) ա. դոլար . արծաԹէ դահեկան Միացեալ Նահանգաց որ արժէ 5 ֆր.

Dolman, ա. զ. դոլման . Ցեզանաւոր Քիկնոց հուսարաց :

Dolmen (տոլմէն) ա. հխ. հնադամբան , քարաեղան :

Dolmen.

Dolménique, ած. հնադամբանային :

Doloire, ի. դակու, տաշոց. || feuille en —, տերեւ դակուածեւ :

Dolomède, ա. մբ. նենգաաարդ . տեսակ մատուկի :

Dolomie, Dolomite, ի. հբ. դոլոմիկ , դոլոմաքար . ազգ սպիտակ կնոյ :

Dolomisation, ի. հբ. դոլոմացումն . կազմութիւն դոլոմային ժայռից :

Dolomite, S. Dolomie.

Dolomitique, ած. հբ. դոլոմիտային :

Dolomitisation (սիօն) ի. դոլոմատիոխութիւն . փոխարկումն կրաքարի ի դոլոմաքար :

Dolopie, ի. մբ. նենգաՔնի . սեռ հնգայօդ պատենաՔեւից :

Dolorifique, ած. բժ. ցաւարեր :

Dolorifuge, ած.ես. ցաւահալած:

Dolosif,ive, ած. իր. նենգաւոր , խաբէական :

Dom,Don (տոն) ա. տէր. տիտղոս առ ՓորԹուկացիս :

Domaine, ա. կալուած, տացուած. le —, les —s, le — de l'Etat, պետականուած , պետական կալուածք . administration des —s, պետականուածաւարչութիւն. || les —s publics, հանրակալուածք. տուցուած հասարակաց . 2. փ. մասն, սահման , տարածութիւն . le — de la littérature. || Tomber dans le — public, անկանիլ ի կարգս հասարակաց տացուածոց . ասի գերկարծիքուԹենէ զոր զկնի սահմանեալ ինչ ժամանակի ամենայն ոք մարԹի տպագրել եւ վաճառել :

Dômal, e, ած. ճ. գմբեԹային:

Domanial, e, ած. կալուածային . biens domaniaux, — տացուածք. droit —, կալուածատուրք :

Domanialiser, ն. կալուածացուցանել , յարել ի կալուածն . — une forêt.

Domanialité, ի. կալուածականուԹիւն :

Domanier, ա. կալուածապահ . պաշտօնակալ կալուածոց տէրուԹեան:

Domaniste, ա. կալուածապան . պաշտօնատէր կալուածոց :

Domanite, ի. հբ. կպրաֆերծաքար . հերձաքար կպրոտ :

Domber (տոնպէբ) ա. հնդկածեռնածոտ . ձեռնածոտ հնդիկ :

Dombey (տօնպէ) ա. կ. դոնբէ . ազգ վայրի եզին :

Dombeyer (տօմպէյէ) ի.բ. մոլոշենի . Ծուփ երկպտուկ ի տոհմէ մոլոշեայց (malvacées).

Dôme (տօմ) ա. գմբէթ «գուպպէ». le — de la cornue. 2. ա. փ. —, կամար . — de verdure, դալարագեղ դալարազգեաց —. le — des cieux, կամարն երկնից , երկնակամարն :

Domestication (սիօն) ի. ընդելացումն, ընդելութիւն, *ընտանեցուննլն :

Domesticité, ի. ծառայութիւն , սպասաւորութիւն , աղախնութիւն . ce témoin n'a pas été reçu à déposer en faveur de son maître à cause de la —. 2. ընդոծինք , ծառայք , ծառայորեաք , սպասաւորք . la — du palais. 3. ընդելութիւն , ընտանութիւն , համբոյր . étudier cet animal à l'état de —.

Domestique, ած. ընտանի , առանին , տնական , տնային. soins —s, տնաբարութիւն. les affaires —s, առանին իրք . chagrin, vertu, bonheur —. L'économie —. 2. ծառայական . état, emploi —, services —s. 3. ընտանի , ընտել , ընդասուն , տնասուն , ձեռնընդել , մարդընտել . animaux —s. 4. գ. ծառայ , սպասաւոր , ոտնկայ , սպասիկ , սպասեակ , գերդաստանիկ , ընդոծին , ճորտ, սպասուհի, ալախին . un bon —. Une bonne —, սպասաւորուհի . mauvais —, չարածառայ . un fidèle —. Ma — est au marché. Sans —, անծառայ . je suis sans —, անծառայ եմ, *առանց ծառայի եմ, ծառայ չունիմ. || fils de —, ծառայորդի. 2. ծառայք, սպասաւորք, ընդոծինք, ծառայորեաք . il a de nombreux —s. Il a changé tout son —.

Domestiqué, e, ած. ընդելացեալ , ընդել , ընտանի , ընդասուն . animaux —s.

Domestiquement, մ. ծառայարար . servir qn. —. 2. ընտանեբար. il vit — avec nous.

Domestiquer, ն. ընդելացուցանել , *ընտանեցուննլ. on n'est pas encore parvenu à — le zèbre. = ***Se*** —, դ. ընդելանալ , ընտաննիլ :

Domeykite, ի. հբ. տոմէյքարար. ազգ զառկուկի (arséniure) պղնձոյ :

Domicile (տօմիսիլ) ա. տուն , բնակարան , բնակավայր , բնակութիւն . changer de —, բնակափոխ լ., փոխել զ—. établir, fixer son — à Paris, հաստատել զ— իւր ի Փարիզ . élire —, — ընտրել . n'avoir point de —, անբնակ լ., *տուն տեղ չունենալ.

A —, մ. ի տան , ի բնակարանի . bains, secours à —, տնական բաղանիք՝ օգնութիւն :

Domiciliaire, ած. բնակարանական , առանին , տնական . visite —, տնայց , դատարկնայց :

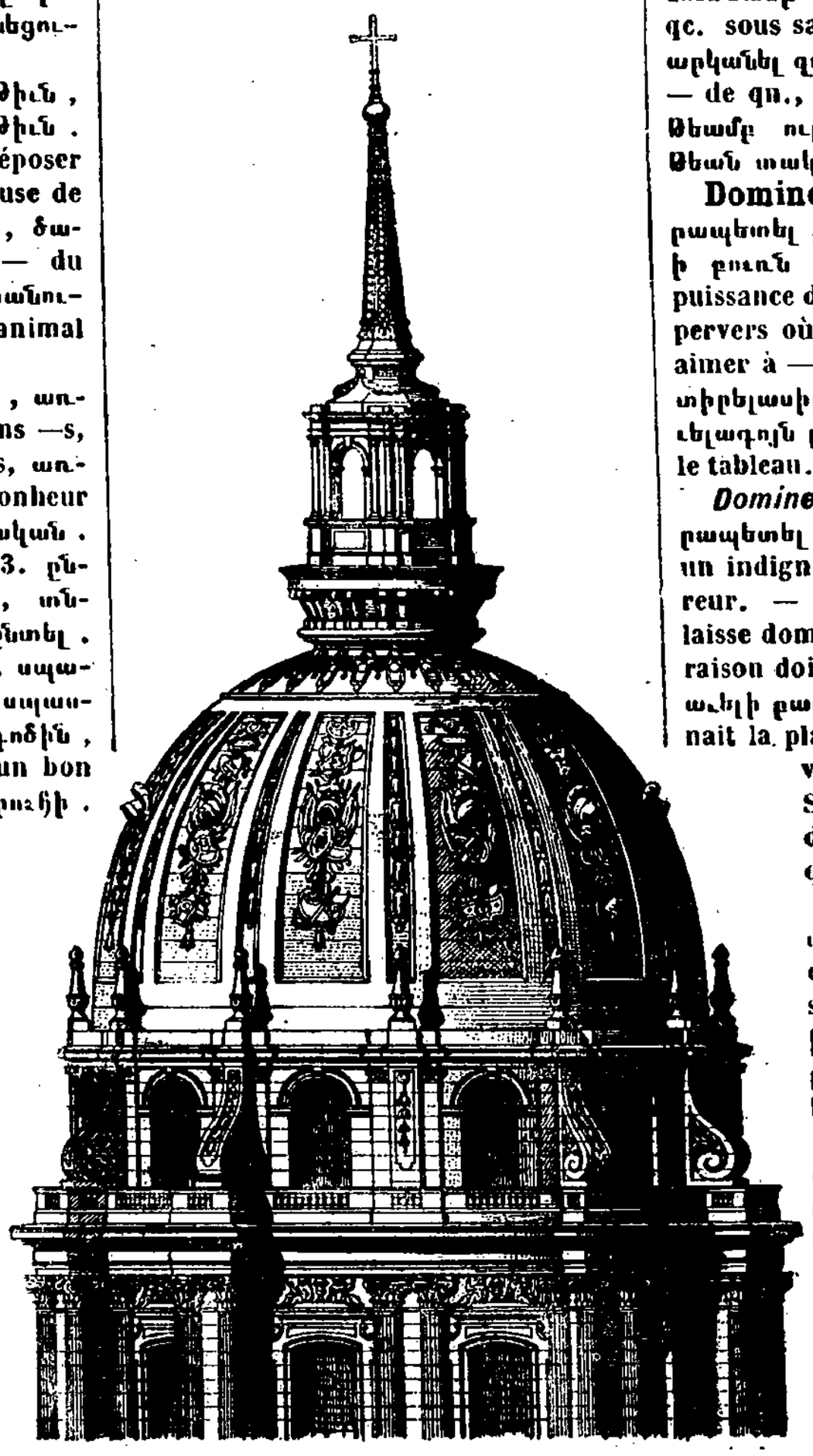
Domiciliairement, մ. բնակարանապէս , որպէս ի բնակարանի :

Domicilié, e, ած. բնակեալ , բնակաւոր . il était — dans Rome.

Domicilier (Se) դ. բնականալ , բնակիլ , բնակութիւն հաստատել. — à Paris, en France.

Domification (սիօն) ի. ատր. կենդակումն :

Domifier, ն. ատ. կենդակել . բաժանել յերկոտասան կենդակս՝

Dôme.

կենդանակս . les astrologues avaient domifié le ciel.

Dominance, ի. տիրողութիւն , իշխողութիւն , գլխաւորութիւն :

Dominant, e, ած. տիրող , իշխող , տիրապետող , տիրական , աւագագոյն, գլխաւոր . passion —e, բնագոյն ախտ . ville —e, քաղաք տիրուհի . goût —. Religion —e.

Dominante, ի. եղ. տիրախազ . հնգերորդ աստիճան ոլորակի (ton).

Dominateur, trice, գ. իշխող , իշխեցող , տիրող , տիրապետող , տէր , տիրուհի . — de toute l'Asie. Les —s des nations. Du cœur humain sombres —trices. Les passions deviennent les —trices de l'âme. || ած. —. pouvoir, esprit —. Force —trice.

Dominatif, ive, ած. տիրող , իշխող :

Domination (սիօն) ի. տէրութիւն , տիրողութիւն , իշխանութիւն, տիրապետութիւն . étendre sa —, տարածանել զքազուկ իշխանութեան իւրոյ . esprit de —. Secouer une — tyrannique. La — de l'âme sur le corps. Sous la — de qn., ընդ իշխանութեամբ ուրուք . soumettre qn., qc. sous sa —, ընդ —ութեամբ իւրով արկանել զոք՝ զիմն . tomber sous la — de qn., անկանել ընդ իշխանութեամբ ուրուք , *ձեկուն իշխանութեան տակ իյնալ :

Dominer, չ. տիրել , իշխել , տիրապետել , զբռամբ ածել՝ արկանել , ի բռուն առնուլ՝ արկանել . cette puissance domine sur les mers. Siècle pervers où l'ambition domine. եւ լոկ. aimer à —, տիրելասէր լ. envie de —, տիրելասիրութիւն . 2. տիրել , երեւելագոյն լ. cette figure domine dans le tableau. Couleur qui domine.

Dominer, ն. տիրել , իշխել , տիրապետել , բռնանալ , զօրանալ . un indigne favori dominait l'empereur. — ses passions. — qn. Il se laisse dominer par ses fantaisies. La raison doit — les passions. 2. տիրել, աւելի բարձրանալ. une colline dominait la plaine. La citadelle domine la ville. Le fort domine la ville. Sa tête domine au-dessus de la foule. Être dominé par qn.

Se dominer, դ. տիրել ի վերայ կրից իւրոց. l'habitude de se raisonner conduit à savoir —. 2. տիրել , հայել ի բարձուստ, գալ ի վերոյ լ. բարձրութեամբ , *բարձրութեամբ գերազանցել :

Dominicain, e, գ. դոմինիկեան (կրօնաւոր) . 2. դոմինիկուհի . դոմինիկեան կուսան :

Dominical, e, ած. տէրունական, տէրունեան, տէրունի . oraison —e, — աղօթք , Հայր մեր . réciter l'oraison —e. || Lettre —e կամ լոկ la —e, կիրակագիր. 2. ի. —, կիրակաբարոզ , նօթներեակ . քարոզ կիրակէի . prêcher la —e.

Dominium (տոմինիօմ) ա. իգ. տիրապետութիւն . իրաւունք կալաւածատիրութեան :

Domino, ա. փիլոն , խաղափիլոն , վեղարաւոր վերարկու ի դիմակաւոր պարահանդէսս. — noir, rose. 2. փիլոնաւոր , փիլոնակիր , intriguer un —. 3. տիրախազ « տոմինո խաղալու ». faire —, յաղթել . || S. Camail.

Dominoterie, ի. խաղաքարտք , *խաղի գոյնզգոյն թղթեր :

Dominotier, ա. խաղաքարտագործ . * վաճառական խաղի գոյնըզգոյն Քղթերու :

Domite, ի. հբ. կարծրակ . ազգ կարծրաքարի (trachyte). [լային:

Domitique, ած. հբ. կարծրակ-

Dommage, ա. վնաս , տոյժ , վըՔար . réparer un —. Éprouver du —, — կրել . causer du — à qn., — հասուցանել՝ պատճառել ուժեք . ‖ փ. c'est —, c'est bien —, c'est grand —, quel —! եղո՛ւկ , * ափսո՛ս , մե՛ղք . c'est — qu'il soit mort. ‖հգ. c'est —, c'est vraiment —, եղո՛ւկ , *ափսո՛ս , մե՛ղք . il ne m'accuse pas, c'est —. ‖ իգ. — et intérêts կամ —-intérêts, տոյժ , տուգանք , վզենակ . demander des —s-intérêts.

Dommageable, ած. վնասակար, վնասաբեր :

Dommageablement, մ. վնասաբար :

Domopora, ա. պղբ. տնանց . ազգ բրածոյ մամռակենդանաց :

Domptable (տոնՔապլ) ած. նուաճելի , համբոյր . ce cheval, ce caractère n'est pas —. [պումն :

Domptage ա. նուաճումն , զըս-

Domptaire, ա. եգ. մուղ , * լուծի վարժած (եզն) :

Domptement (տոնՔըման) ա. նուաճումն :

Dompter (տոնՔէ) ն. նուաճել , զսպել , յայնել , զբռամբ ածել՝ արկանել , սանձահարել . — un peuple, la sédition, la colère, ses passions. 2. նուաճել , մղել , ի զգօնութիւն՝ ի համբոյր ածել . — un cheval.

Se dompter, դ. նուաճել զանձն՝ զախտս իւր , * ինքզինքն զսպել . apprends à te —. 2.նուաճիլ , զսպիլ:

Dompteur, euse, ա. նուաճող . — de lions. — de bêtes fauves, գազանազուսպ :

Dompte-venin (տոնՔվենէն) ա. բ. ՔունաՔափ . ազգ ասկլեպեանց :

Don, ա. պարգեւ , նուէր , ձիրք . faire un — à qn., lui faire — de qc., պարգեւ առնել , պարգեւել՝ նուիրել ուժեք գիմն . recevoir de riches —s. Faire des —s, պարգեւս առնել . accepter des —s, պարգեւս ընդունել. recevoir un — de qn., պարգեւ ընդունել յուժեքէ. faire — de son cœur, նուիրել զսիրտ իւր . 2. փ. պարգեւ, ձիր, տուրք. le — de l'éloquence, ձիր պերճախօսութեան . avoir le — des langues. La nature le combla de ses —s. Elle a le — de plaire. Avoir le — des larmes, արտասուել բատ կամի . ‖ փ. les —s de Cérès, պարգեւք Դեմետրեայ . հունձք . les —s de Flore, պարգեւք Փլորայ . ծաղկունք . les —s de Bacchus, պարգեւք Բաքոսի . խաղողք. 3. նուէր, արգադիր նուէր. իգ. S. **Donation.**

Don (տօն) ա. **Doña** (տօնեա) ի. տէր , տիկին. պատուանուն ազնուականաց ի Սպանիա եւ ի Փորթուկալ. Don Juan. Doña Inès de Castro.

Donace, ի.խբ. դոնակ. սեռ երկպատենից :

Donacie, ի. մբ. եղեգնաճճի . սեռ. քառայօդ պատենաՔեւից :

Donacites, ի. յ. մբ. եղեգնաՔրճազգիք . ենՔացեղ իսոխոլջերեայց նախատիպ ունելով զեղեգնաճճի :

Donacobie, ի. Ք. եղեգնակեաց . ազգ դեղնաՔուչնկի (carouge).

Donacode, ա. բ. եղեգնարդ . ազգ տնկոց ի տոհմէ կոճապղպեղեայց :

Donacophylle, ա. պղբ. եղեգնատերեւ . ազգ բրածոյ խեցաչէչից :

Donataire, գ. պարգեւառ, պարգեւառու , պարգեւընկալ :

Donateur, trice, գ. պարգեւիչ , պարգեւատու, պարգեւաբաշխ, պարգեւակիր , ընծայիչ , ընծայող , ընծայատուր , նուիրող , նուիրատու . le — suprême, վերնատուդն :

Donatie (տոնասի) ի. բ. դոնատի. սեռ քարբեկասերից (saxifragacées).

Donation (սիօն) ի. պարգեւատուութիւն , պարգեւատրութիւն , նուիրատուութիւն, նուիրատրութիւն , պարգեւ, պարգեւաՔուղՔ . faire une — de qc. à qn., պարգեւել ուժեք գիմն . par —, նուիրատուաբար , իբրեւ պարգեւ , ի պարգեւի մասին :

Donatisme, ա. դոնականութիւն . աղանդ դոնականաց :

Donatiste, ա. դոնական :

Donax, ա. բ. շամբ . ազգ եղեգան . հն. **Arunde.**

Donc (տօն , տօնք) շ. ապա ուրեմն . je pense, — j'existe. 2. ուրեմն . il est — mort? 3. արդ , իսկ արդ , եւ արդ, ուստի . qu'avez-vous —? Je suis — destiné à vous suivre. 4. հգ. allons —! երԹ ի քաց , *գնա՛ բանդ :

Dondaine, ի. զ. հ. քարընկէց . քար նետող (մեքենայ) :

Dondon, ի. ը. Ծոնծոշուհի . գէր՝ յոյր կին՝ աղջիկ . une grosse, une jolie —.

Donillage (տոնիյեաժ) ա. խոշորասուի . ասուի խոշոր :

Donilleux, euse, ած. խոշորասուիկ. drap —, pièce —euse.

Donjon, ա. մահարձան , աւտամնաւոր աշտարակ , * կլայ . 2. դիտանոց , *պորմ :

Donjonné, e, ած. մահարձանեալ, աշտարակազարդ :

Don-Juan (Տոն-Ժիւան) ա. դոնժուան , իգասէր . հրապուրիչ՝ խարդաւանիչ կանանց :

Don-juanesque, Don-juanique, ած. դոնժուանական , խարդաւանական , հրապուրական :

Don-juanisme, ա. դոնժուանութիւն . խարդաւանութիւն կանանց :

Donnant, e, ած. տուիչ , տուող , տրասէր . il n'est pas —. 2. ա. —. le —, —ն :

Առ. — donnant, տուիչ տուող . չտալ ինչ առանց ընդունելոյ զփոխարէնն , *տուր որ առնուս :

Donne, ի. տուր . բաշխումն քարտիսից ՔղՔախաղու . à qui la —? Prendre la —.

Donné, e, ած. տուեալ, *տրուած. — du ciel, երկնանուէր . qui donne des ailes, Ծեւատու. S. **Billet.** 2. —, սահմանեալ , որոշ . dans un temps —, ի սահմանեալ ինչ ժամանակի , *որոշ ժամանակ :

Donnée, ի. տուիք , տուակէտ , հաւաստի տեղեկութիւն, ճանաՔութիւն, հաւաստիք , փաստ . il faut partir de cette —. Avoir des —s sur qc. Je n'ai aucune — là-dessus. 2. յ. չգ. տուիք , տուակէտ. տուեալ՝ ճանաՔ քանակութիւն:

Donner, ն. տալ, ընծեռել, պարգեւել . — des étrennes, l'aumône. — de bonne grâce. 2. տալ , շնորհել . — une permission, un délai, une audience. ‖ Je ne lui donne pas six mois à vivre, յետ վեցից ամաց մեռանիցի , * վեց ամիս չապրիր կը մեռնի . 3. տալ , հայՔայՔել , հոգալ . — des maîtres à son fils. La passion donne de l'éloquence. 4.տալ, առՔել, պատճառել. cela lui a donné bien de la peine. 5. —, հաղորդել , վարակել . — la rougeole, ses goûts, son humeur à qn. ‖ — la vie, l'être, տալ զկեանս , ծնանել . եւ փ. — la vie à qn., կեանս՝ կենդանութիւն տալ ուժեք . cette bonne nouvelle lui a donné la vie. — la mort, մահ տալ, մեռուցանել . եւ փ. — la mort à qn., տալ ուժեք զմահ , անհնարին ցաւս . 6. տալ , նուիրել . — sa vie, son sang pour qn., տալ զկեանս՝ զարիւն իւր վասն ուրուք , զանձն դնել ի վերայ ուրուք . — son temps, sa journée, sa soirée à qn., à qc. 7. տալ , յանձնել , աւանդել . je le lui ai donné à lui-même. — de la marchandise à crédit. Me donnez-vous cela? ‖ Je donnerai tout au monde, tout ce que je possède pour que cela ne fût pas, զամենայն ինչ տաց . զիամօրէն զամենայն զգոյս իմ տաց զի մի լիցի այս , * ունեցածս չունեցածս կուտամ որպէս զի այս չլինի . ասի եւ Je donnerai dix ans de ma vie, je donnerai je ne sais combien, je ne sais quoi. 8. տալ , ընծայել , համարել. quel âge lui donne-t-on? ‖— qn., qc. pour, տալ՝ ընծայեցուցանել՝ յանդիման կացուցանել՝ առաջի առնել՝ առաջարկել իբրեւ . je ne vous le donne pas pour un homme... 9.տալ, մատուցանել. — des sûretés, un gage, des preuves, des marques d'estimes, d'amitié. 10. տալ, յայտնել . Il ne donnait plus aucun signe de vie. եւ փ. ne pas — signe de vie, չտալ պատասխանի , անշարժ՝ անգործ կալ . 11. տալ , բերել . donnez-moi mes habits, un siège. 12. տալ , մատուցանել . — un repas, une fête, un bal. 13. տալ , ի մէջ՝ ի դէմս ածել . — ses raisons, տալ ի պատճառ . — la description d'un objet, առ գնկարագրութիւն իրիք . 14. տալ , հրամայել , դնել ի վերայ. — un pensum. — un ordre. 15. մատնել . — au pillage, յաւար —. 16. տալ , մատուցանել , պաշտել , դնել . — des remèdes. — les sacrements. — une punition. — un coup, գան հարկանել , հարկանել , *զարնել . — un coup de poing, կռուփս հանել , կռուփահարել . — un coup de pied, կիցս

բնկենուլ՝ հանել, աքացել. — un coup de rabot, de lime, տաշել, խարտոցել. — un coup d'épaule, ի Քիկունս հասանել, օգնել. — attention, միտ դնել, * խելք տալ, ուշադրութիւն բնել. — un arrêt, une sentence, վճիռ տալ՝ հատանել. 17. տալ, մատակարարել, բաշխել. cette fontaine donne de l'eau à toute la ville. 18. տալ, Քոյլ տալ. oh! qui m'aurait donné d'y sonder sa pensée. 19. տալ, բերել, առատաբեր լ., բուսուցանել, ի վեր երեւեցուցանել, ընծայել, ճնանիլ. les blés ont donné. Cette école a donné des peintres célèbres. Sa femme lui a donné un enfant. || — à, (*աներեւոյթ եղանակի հետ) տալ, մատուցանել. donnez-nous à manger. Il lui donna un livre à lire. || — à teter à un enfant, կաթն տալ՝ ջամբել մանկան, * ծիծ տալ. || — à boire et à manger, ունել պանդոկ, *պանդոկ բռնել՝ բանեցունել, կերակուր տալ. || — à manger, ընդունել ի կերակուր. պահել ճաշատուն. || — à rire, ծաղր լ., ծաղր եւ ծանակ կալ, * վրան խնդացունել. || — à penser, à songer, տալ խորհել, *մտածել տալ. || — à entendre, տալ ի միտ առնուլ, խելամուտ առնել, *հասկցունել տալ. || — à laver, տալ ջուր եւ լսկան ի լուացումն. || en — à qn., խաբել, պատրել, տանել. || en — du long et du large à qn., lui en — tout le long de l'aune, չարագան առնել. եւս հատուցուցանել, *խաբել, կլլեցունել. || — l'air, երեւեցուցանել, կերպարանել. cela lui donne l'air d'un fou. 20. տալ, հանդիսացուցանել, ի հանդէս ածել, խաղալ. — une pièce. || p. — du monseigneur à qn., տէր իմ կոչել զոք, շուք դնել. 21. բաշխել (ի խաղս). — les cartes. C'est à vous à —. || — beau jeu, տալ յաջող Քուղքս. եւ փ. — beau jeu à qn., տալ ուժեր պարապ գործելոյ զոր կամին. || — beau կամ la — belle à qn., տալ ուժեր պարապ գործելոյ կամ ասելոյ զիմն. || հգ. — la belle à qn., ծաղր առնել՝ ծաղրել, խաբել զոք. vous me la donnez belle, ծիծաղիք զինեւ, *զիս կծաղրէք՝ կխաբէք:

Donner, չ. տալ զանձն, անձնատուր լ., զառաջիլ. — dans le luxe, dans le vice. 2. հարկանել, ընդհարկանել, * զարնուիլ. եւ փ. — de la tête contre la muraille. Ne savoir où — de la tête, չգիտել զինչ առնել, *գլուխն ո՛ւր զարնելիքն՝ ինչ ընելիքն չգիտնալ. ||le soleil donne à plomb, ճառագայթք արեգական դէպ ուղիղ հարկանին՝ արձակին, * կզարնեն. 3. անկանել, * ինալ, բռնուիլ. — dans un piège, dans un filet, dans le panneau, յորոգայթ՝ ի խաբս անկանել, Քակարքապատ լ. || — tête baissée dans qc., յախուռն՝ առանց քննելոյ միջամուխ լ. || — dans le sens de qn., համամիտ՝ համախոհ լ. ումեք. || — dans l'œil, dans les yeux à qn., կախարդել զաչս, հաճոյ լ. || — dans la tête, զակամբ գալ գիտուց, *գլուխ զարնել. 4. յարձակիլ, գրոհ տալ. le régiment donna vaillamment. 5. հայիլ, * տալ, նայիլ. la maison donne sur la rue. 6. ձվ. — des deux, մտրակ ի կուշտ առնել երիվարին. || — du cor, փող հարկանել՝ հնչեցուցանել. || դգ. il n'est pas donné à tout le monde de... չէ տուեալ ամենեցուն, * ամենուն տրուած չէ.

Se donner, դ. տալ՝ նուիրել զանձն. — à Dieu. 2. տալ զանձն, անձնատուր լ. — qn., — ուժեք, — խմիք, միտ դնել, պարապել, Քեւակոխել, Քեւակոխ լ., ելանել ընդ իմն, յարիլ յոք. — la main, le bras, ձեռն ի ձեռն տալ, *ձեռք՝ Քեւ տալ. — à la paresse, ի ծուլութիւն հատանիլ, ինքզինքն ծուլութեան տալ. 3. տալ անձին, գնել իւր. je me suis donné une montre. 4. տալ՝ գրել՝ ընծայել անձին. il se donnait tout l'honneur de la chasse. 5. տալ անձին. — la mort, անձին առնել՝ հրամայել, գնալ գիւրովի, անձնասպան լ., *ինքնգինքն մեռցունել. || — de l'excellence, de l'altesse, շուք դնել անձին. || — garde de, զգոյշ լ., զգուշանալ, անձնապահ լ. 6. p. s'en donner, — au cœur joie de qc., s'en donner à cœur joie, կշտապինդ վայելել, յօրանալ, յափրանալ. 7. տալ՝ կացուցանել՝ ընծայել զանձն. — en spectacle, առակ նշաւակի զանձն կացուցանել. || — du bon temps, խնդագին վարել զկեանս, զբօսնուլ, զուարճանալ. 8. առնուլ, ցուցանել. — l'air gai, զուարթ զանձն ցուցանել, զուարթ զդէմսն ցուցանել. — des airs de grandeur, զմեծութիւն կերպարանել, * մեծութիւն ծախել. 9. — pour, ընծայեցուցանել զանձն, կերպարանիլ, * ինքզինքն ցուցունել, ձեւանալ. — pour savant, pour habile. 10. տալ, տուեալ լ., *տրուիլ. l'esprit ne se donne pas. 11. տալ, վաճառիլ, *տրուիլ, ծախուիլ. cela se donne partout à tel prix. 12. մղիլ, *տրուիլ. la bataille d'Austerlitz se donna le 2 décembre 1805. ||S. **Main, Droit, Fort, etc.**

Donneur, euse, գ. տուիչ, տուող, պարգեւիչ. || փ. un — d'eau bénite de cour, un — d'eau bénite, խոստումնատու, խոստումնաբան. որ գեղեցիկ խոստումն առնէ առանց ի մտի ունելոյ կատարել զնոսին. || — d'avis, de conseils, խորհրդատու, խրատատու. — de récompenses, վարձատու:

Don Quichotte, ա. Տոնքիշոթ. դիւցազն համանուն վիպասանութեան Չերվանթէսի որ ի խնդիր շրջի արկածից եւ իրաւունս առնելոյ անիրաւութեանց. 2. փ. —. ախոյեան իրաւանց այլոց. c'est un vrai —.

Don-quichottisme, ա. տոնքիշոթութիւն. c'est du — tout pur.

Dont, դ. որոյ. ոյր, որոց, *որու, որուն. l'homme — vous connaissez la probité. 2. զորմէ, զորոց, ոյր, *որուն վրայ, որմէ, ուսկէ, որոցմէ. la maison — je vous ai parlé. Les personnes — vous avez entendu parler. 3. որով. j'approuve la manière — vous distribuez votre temps. 4. յորմէ, ուստի, *ուսկից, որով, որոցմով. la famille — je sors.

Donte, ի. փոր (նուագարանաց):

Donville, ի. պ. ախլաւ. ազգ տանձի:

Donzelle (տօնզել) ի. ք. եւ հգ. աղջիկ՝ կին անուանարկ, * չրքիկ. c'est une —. Il a quitté sa —. 2. ձբ. ծովաքարբ. ազգ օձածկան:

Doquet, ա. եժ. քառակ. չորբորդ մասն փողերգի (fanfare).

Dorade, ի. ձբ. ոսկեՔեփ, ոսկեՔեփածուկն, ոսկեձուկն «տիւրկէր պալըղը». 2. աս. ձուկն (աստեղատուն): [Asplénie.

Doradille (տօրատիյլ) ի. ռա.

Dorage, ա. ոսկեզօծումն, ոսկեզօծուիլն, ոսկեչրումն. 2. դեղնուցօծումն, * հաւկՔօծումն (կարկանդակաց): [կակաչի:

Doramie, ի. պ. դորամիկ. ազգ

Doranite, ի. հբ. դորանիտ, դրբաքար: [Antilope.

Dorcade, ի., **Dorcas** (քաս) ա. S.

Doré, e, ած. ոսկեզօծ, ոսկիապատ, ոսկեպատ. argent —. Palais —, — ոսկեձեղուն՝ ոսկեճաճանչ ապարանք. 2. փ. ոսկեգոյն, դեղնագոյն. || épis —s, ոսկեփայլ՝ ոսկեփունջ հասկք. || fruit —, ոսկեպատեան՝ դեղնափայլ պտուղ. || qui a les cheveux d'un blond —, ոսկեհեր դեղձանամազ, ոսկեգոյն՝ խարտիշագեղ՝ չիկագումար հերք. || jeunesse —e, ոսկեդինիկ՝ ոսկեզարդ՝ ընչաւէտ մանկութիւն. || p. avoir la langue —e, Քրքրակ՝ հանգուցիչ ունել լեզու, ճարտարաբան՝ քաջաբան լ.:

Dorée, ի. ձբ. S. **Zée.**

Dorelle, s. եգ. կարծրացորեան, *կարծրացորեն. հն. **Aubaine.**

Dorema, Dorême, ա. բ. աւշակ, օշակ. բոյս խոտեղէն:

Dorénavant, մ. յայսմհետէ, այսուհետեւ, * ասկէ ետքն. — nous nous lèverons à six heures. Qu'ils soient — son unique entretien.

Dorer, ն. ոսկերել, ոսկել, ոսկեզօծել, ոսկեզօծ՝ ոսկեպատ առնել, ոսկեչրել. — le bois, le papier, un calice, une pilule. || փ. — la pilule, — զիատադեղն. քաղցր բանիւք մերժել զիմն, ամոքել. 2. փ. ոսկեզօծել, ոսկեփայլ գործել, ոսկեճաճանչ գեղերփնել. le soleil dorait le sommet des montagnes. Le soleil dorait les moissons, արեգակն դեղնափայլ գործէր՝ հասուցանէր զհունձս. 3. ոսկերել, դեղնուցօծել. պատել զկարկանդակս դեղնուցիւ ձուոյ.

Se dorer, դ. ոսկերիլ, ոսկեզօծիլ. 2. փ. ոսկերիլ, ոսկիապայլ՝ ոսկեճաճանչ լ. les raisins, les champs se dorent.

Doreur, euse, գ. ոսկերիչ, ոսկեզօծիչ, ոսկող, ոսկեզօծող. — sur bois, en cuivre.

Dorien, enne, աճ. դորացի. le dialecte —.

Dorine, ի. բ. փայծեղնիճ. տունկ երկպրուկ ի տոհմէ քարբեկեայց:

Dorippe, ի. կ. դորիպ . սեռ տաանուան ողորկապատենից :

Dorippiens, ա.յ.կ. դորիպեանք. ցեղ կարճագլի ողորկապատեններց :

Dorique, ած. դորացի , դորիական . dialecte —, — բարբառ. 2. ճ. ordre —, — կարգ , դորակարգ. une colonne d'ordre — կամ une colonne —. 3. ա. —ն, դորակարգ . le —, — կարգն :

Doriquement, մ. դորացիաբար, ըստ դորացի կարգի :

Doris, ի. կ. դորիս . ազգ փորտոսն փափկամորթոց :

Dorking, ա. դորքին . *անուն տեսակ մի անգղիացի ագնիւ հաւուց :

Dorloté, e, ած. գրգաստուն :

Dorloter, ն. փայփայել , գրգել եւ գգուել , քնքշել , քնքշեցուցանել. փաղաքշել, գրգաստուն առնել. *գուրգուրալ , բոհ բոհ մեծցունել . — un enfant. — sa mignonne.

Se dorloter, դ. փայփայել , գըրգել , գգուել զանձն , գրգանալ , քընքըշանալ, գրգաստուն լ. — dans le lit, փափկանալ յանկողնի . aimer à —, գրգաստը , փափկասէր լ.

Dorlotine, ի. փափկոց, քնքշոց :

Dormailler, չ. քնատիլ, *ընդհատ քնանալ :

Dormant, e, ած. ննջող , ի քուն , *քնացող . 2. փ. նիրհեալ , մօրացեալ , դանդաղամած , անշարժ , կայուն, եռեղակալ . eau —e. 3. անբաց . châssis —. 4. ա. անշարժ շըրջանակ , կայաշրջանակ . 5. ն. կայանք . կայուն պարանք :

Dormeur, euse, գ. ննջող, քնասէր, քնու , քնոյ , *քնացող , քնոտ :

Dormeuse, ի. ննջակառք , հանգըստակառք . կառք յորում մարդի ի քուն լ. ի ճանապարհի . 2. ննջաթոռ , հանգստաթոռ :

Dormilleuse (միլիէօզ) ի. ձք. ա.ա. **Torpille**, Ծմրթածկան :

Dormir (je dors, tu dors, il dort, n. dormons; je dormais; je dormis; je dormirai; je dormirais; dors; dormons; que je dorme; q. je dormisse; dormant; dormi) չ. ննջել , ի քուն լ., զքնով անկանիլ , ի ննջիւն խոնարհիլ, քունել , *քնանալ . — d'un sommeil paisible, խաղաղ՝ հեզիկ ի քուն լ. — profondément, d'un profond sommeil, ի խոր քուն լ., * խորունկ —. il a dormi d'un bon sommeil, բարւոք ի քուն եղեւ , *լաւ մի քնացաւ . — dans le jour, — ի տուընջեան , *ցերեկն —. Faire —, ննջեցուցանել , ի քուն առնել , *քնացունել . avoir envie de —. զքնով անկանիլ , *քուն ուննալ , քունն գալ . || — comme une marmotte, comme une souche, comme un sabot, ի ճանրարթուն քուն տալ զանձն , խոր՝ ճանր ի քուն լ., *փայտի պէս քնանալ . || — debout, tout debout, յոտին ի քուն լ., * ոտքի վրայ —, քունն աչքերին վազել . || conte à — debout, քնաբեր՝ ձանձրանալի վէպ . || — sur les deux oreilles, — հանգիստ , * երկու ականջի վրայ —. եւ փ. անհոգեւան , յապահովի լ. || il n'en dort pas, չննջէ , չփակէ բնաւ զաչսն , * չքնանար , քուն չընդլար , * աչքն չգոցեր . || ne pas —, անքուն կալ , չքնանալ . ||ne pouvoir plus —, հատանիլ քնոյ յերեսաց ուրուք . || — la grasse matinée, ննջել ցհասարակ օր , * մինչեւ կէս օր —, ուշ ելնել անկողնէն . || — à bâtons rompus, ընդհատ —. || — comme un enfant Jésus, խաղաղ —. || — d'un léger sommeil, թեթեւ —. — son sommeil, ի քուն լ. — un bon somme, ի խոր քուն լ., * լաւ մի քնանալ . || ի Ս. Գիրս . — avec une femme, ննջել՝ քունել ընդ կնոջ . մտանել առ կին օտար. 2. փ. ննջել , ննջել զքուն մահու , քունել , մեռանիլ . — avec ses pères, ննջել՝ քունել ընդ հարս. 3. փ. ննջել , անգործ կալ, *քուն ըլլալ . tu dors Brutus, et Rome est dans les fers. Laisser — ses fonds, ses capitaux, անգործ՝ անշահ թողուլ զարծաթն, զդրամագլուխս , *ալարաբար թողուլ , չըբանեցունել . 4. նիրհիլ , անշարժ կալ , մօրանալ . il fait beau pêcher où l'eau dort.

Dormir, ա. քուն , նինջ , ննջիւն .

Առ. qui dort dîne, որ ննջէ ճաշէ, *քնացողն կճաշէ . քնացողն չանօթանար :

Dormitif, ive, ած. քնածու , քընաբեր , * քնացունող . potion —ive. 2. ա. un —, քնադեղ , * — դեղ :

Dormitoire, ա.ագր. տ. **Dortoir.**

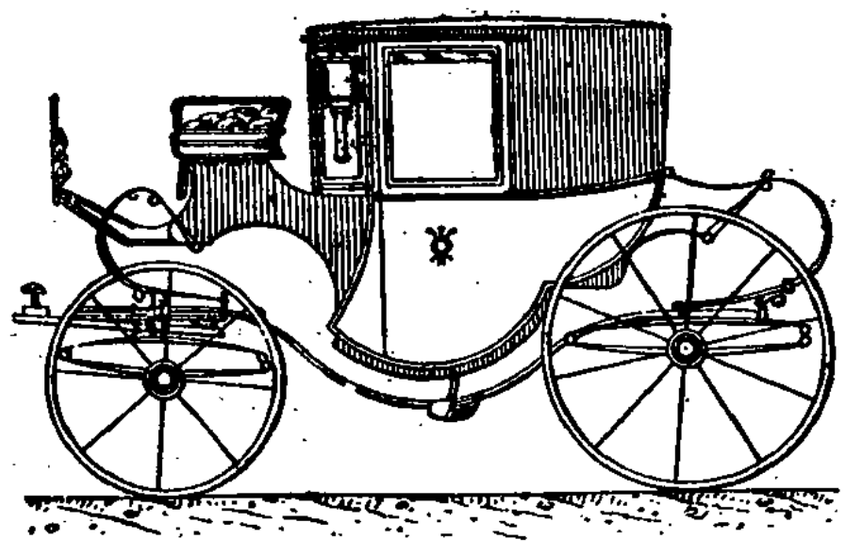
Dormoir, ա. ննջանոց (անասանոց):

Doronic (ժօրօնիք) ա. բ. դարա-

նէճ , դրունան . ազգ պատաւածաբեայց (sénécionidées).

Dorophage, ա. նուիրակեր , ընծայակեր . *նուէրով ապրող :

Dorsay.

Dorose, ա. մբ. տկաճճի :

Dorothée, ա. մբ. տորոթեական . ազգ չերեփագուոյ :

Dorsal, e, ած. մգ. Ջիկնային , քամակային , կռնակային . région —e, քամակ , քամակավայր , միջնաՋիկունք . l'épine —e. S. **Epine.** || Muscles dorsaux. Nageoire —e. 2.ա. Ջիկնադնդեր . le grand —.

Dorsalé, e, ած. կ. Ջիկնագոյն , *կռնակն ուրիշ գունով . || —es, ի.յ. օղ. —ք . տոհմ օղակաւորաց :

Dorsay, ա. դորսէ . ազգ Ջիկնոցի եւ կառաց :

Dorsibranches (պրանշ) յ. կ. Ջիկնախռիկք. *կռնակի վրայ խռիկս կամ ականջս ունեցող :

Dorsipare, ած.կ. Ջիկնաճնունդ. *որոյ ձագունք սաղմնաւորին մօրն կռնակի մորՋին մէջ :

Dorsipède, ած. կ. Ջիկնոտն . որոյ ոտք են զՋիկամք :

Dorso-acromien, ած. մգ. Ջիկնոստային :

Dorso-costal, ած. եւ ա. մգ. Ջիկնակողային . muscle —. 2. ա. —. le —.

Dorsodynie, ի. ախ. Ջիկնացաւ :

Dorso-huméral, ած. մգ. Ջիկնաբազկոսկրային . muscle —.

Dorso-scapulaire, ած.մգ. Ջիկնուսային . muscle —. 2. ա. Ջիկնուսադնդեր :

Dorso-trachélien, ած. եւ ա. մգ. Ջիկնաշնչափողային :

Dorsténie, ի. բ. դորստենիա , դորստենի . ցեղ բուսոց Ամերիկայ հակափուտ (antiseptique) արմատոք:

Dorthésia, Dorthésie, ի. մբ. տորթեզիկ . ազգ կիսաՋեւից :

Dortoir, ա. ննջատեղի , ննջարան (դպրոցաց «եաՋագխանէ») :

Dorure, ի. ոսկեզօծուն , ոսկեզօծուՋիւն , ոսկեդրուագ , ոսկի «հալտրզ» . 2. ոսկեզօծուՋիւն (արուեստն):

Doryanthe, ա. պ. տիգաճաղիկ . ճաղիկ ի ցեղէ ամարիլեայց :

Dorybole, ի. հխ. տէգընկէց (մեքենայ) :

Dorycère, ա. մբ. տիգեղջիւր . սեռ կարճեղջիւր երկՋեւից :

Dorycnion, Dorycnium (նիօմ) ա. բ. խելտրուկ . բոյս ինչ խոտելէն:

Dorycrinus (իւս) ա. փշ. տիգաշուշան . ազգ բրածոյ շուշանակնպիից :

Doryderme, ա. վբ. տիգամորթ . ազգ բրածոյ սպնգաց :

Doryichthys (տորիիքՋիս) ա. ձք. տիգաճուկն . սեռ ձկանց :

Dorylaime, ա. օղ. տիգավիզ . ազգ Ջելակերպ որդանց :

Doryle, ա. տիգաճճի . սեռ քառայօդ պատենաՋեւից :

Dorylites, ի.յ.մբ. տիգաճճազգիք . տոհմ կըրճազգեաց (mutillides).

Dorynox, ա. մգ. տիգաՋեկն . սեռ քառայօդ պատենաՋեւից :

Doryphora, ա. մբ. նիզակակիր. ազգ միջատի :

Doryphore, ա. հխ. տիգակիր՝ նիզակակիր (զինուոր). 2. բ. —. սեռ. երկպրուկ տնկոց. 3. մբ. —. սեռ պատենաՁեւ միջատաց :

Dos, ա. Ձեկն, Ձիկն, Ձիկունք, կուռն, քամակ, ողն, մկանունք, շալակ. *կռնակ, բէն «սրրՁ». le milieu du —, միջնողն, Ձիկնամէջք. le creux du —, Ձիկնամէջ, միջնող, տափողն. || le — d'un cheval, նուս՝ նիւս ձիոյ. || mettre sur le —, sur son —, ուսել, շալակել, * շալկել, կռնակն դնել՝ առնուլ. || porter sur le —, կրել զՁիկամբք, *կռնակի վրայ տանիլ. || sur le —, յորսայս, պորտ ի վեր, պորտ յորսայս, * կռնակի վրայ. tomber, s'étendre sur le —, յորսայս անկանիլ, գալ պորտ յորսայս, *կրռնակի վրայ իյնալ՝ երկննալ. se coucher sur le —, յորսայս անկանիլ, պորտ ի վեր պարզել զինքն՝ պարզեալ կալ, * կռնըկի վրայ պառկիլ. || il n'a pas une chemise sur son —, չունի ինչ արկանել զՁիկամբք, աղքատ յոյժ է, *կռնակն շապիկ չկայ. || c'est une femme qui met tout sur son —, զամենայն ինչս իւր ծախսէ ի զարդ. ||faire le gros —, faire gros —, ուռուցանել զՁիկունսն. եւ փ. պերճանալ, ճոխանալ, * կռնակն ուռեցունել, պուպոզել. || mettre qc. sur le — de qn., արկանել զոք ի վերայ ուրուք, *բան մի մէկուն վրայ նետել. || avoir bon —, հաստ Ձիկունս ունել, կարող է. կրել զամենայն, * լաւ կռնակ ունենալ. || tourner le — dans une bataille, Ձիկունս ի Ձշնամիս դարձուցանել, ի փախուստ դառնալ, փախչիլ. || tourner le — à qn., Ձիկունս դարձուցանել ումեք, * մէկուն կռնակ դարձունել ի նշան տհաճութեան, արհամարհանաց. tourner le —, մեկնիլ՝ գնալ վայրիկ մի. je n'ai fait que tourner le —, il était déja parti. || Porté sur le —, ողնաբարձ. || mettre sa signature au — d'un billet, շալակել. || mettre, renvoyer les gens — à —, ի բաց արձակել՝ առաքել զոսոխս, եւ ոչ միում արարեալ իրաւունս. || être sur le — de qn., աշխատ առնել, ձանձրացուցանել զոք. || j'en ai plein le —, ձանձրացեալ, տաղտկացեալ եմ. || avoir sur le —, * շալակն՝ գլուխն ունենալ.

A —, մ. ի Ձիկանց, * կռնակէն, եռեւէն. se mettre tout le monde à —, հակառակ իւր ունել զամենայն ոք, *ամենքն իրեն դէմ հանել.

2. Ձիկն, Ձիկունք, կռնակ. le — d'une chaise, d'un habit, d'un livre, d'un couteau, d'un billet, du nez, d'une feuille. 3. քՁ. Ձիկունք, երեսք. le — de la plaine liquide. Sur le — des Vagues.

En dos d'âne, իշանիւսածեւ, *իշու կռնակի ձեւով. pont, toit en — d'âne.

Dosable, ած. չափելի :

Dosage, ա. տգ. չափումն, չափ, կշռողութիւն :

Dose, ի. չափ, դեղաչափ. չափ դեղոց. une forte, une petite —. 2. չափ, քանակ (որ եւ է իրաց). — de sucre, de poivre. 3. փ. —. avoir une forte, une fameuse — d'amour propre.

Doser, ն. դղգ. եւ տգ. չափել, սահմանել որոշել զչափ նիւթոյ դեղոց.

Se doser, դ. չափիլ, * չափուիլ. voilà comment se dose ce médicament.

Dosimètre, ա. քանակաչափ :

Dosimétrie, ի. քանակաչափութիւն :

Dosimétrique, ած. քանակաչափական :

Dosinie, ի. փՁ. դոսինիկ. ազգ բրածոյ փափկամորթոյ :

Dosithée, ի. մբ. դոսիԶէա. սեռ Ձեփաւեւ գիշերային միջատաց :

Dosologie, ի. բժ. S. Posologie.

Dosomètre, ա. բգ. դեղելիկտրաչափ. * դեղոց մէջ մտած չափ ելեկտրականութեան :

Dosométrie, ի. բժ. դեղաչափութիւն

Dosse, ի. ար. սալ, իշնիկ, կռնակ (վէպի). S. **Osselet.**

Dosseret, ա. ճ. մոյԶ, հաստատ

Dossier, ա. կոնք, կռՁունք, յետնակ, Ձիկնայեց, յենարան, շալակ, *աՁոռին կռնակն. — d'un fauteuil. || — du lit, սնարակալ (մահճակալի). 2. Ձղւեան, Ձղւաճրար, կարեւոր Ձղւեր. 3. պարուՁայ, դատապրակ. examiner un —. հն. **Chemise.**

Dossière, ի. քեղակալ. *կատըին ետին բռնող կաշին :

Dossoyage (տոսուայաժ) ա. ար. Ձիկնել. *քերելով հանել մորՁին ջուրն :

Dot (տոՁ) ի. օժիտ, դրամօժիտ, կտիրք, պուոյգ, Ձախանձք «ճէհէզ». la — donnée par le mari, տուայր, վարձանք. sans —, անօժիտ, անպուոյգ. qui apporte une —, օժտաբեր, պուոյգաբեր. donner une —, — տալ. une belle —.

Dotal,e, ած. օժտական, օժտի. régime —, օժտական ոճ՝ եղանակ. deniers dotaux.

Dotataire, ած. եւ գ. պարգեւառու, պարգեւընկալ :

Dotation, ի. օժտումն, օժտութիւն, հաստոյՁ. faire une —, — մատուցանել. 2. օժիտ, պաշտաւնական հաստոյՁ. — de la légion d'honneur. — d'un prince du sang, պաշտաւնական արքայազն իշխանի :

Doté, e, անց. օժտեալ, պարգաճ, օժտապարգեւ. fille richement —e. — de tout, ամենօժիտ :

Doter, ն. օժտել, պարգել, օժիտս՝ պարոյգս տալ. — sa fille de trente mille francs. — des filles pauvres. 2. օժտել, պարգել. — un hôpital, un prince. 3. փ. օժտել, ճոխացուցանել, զարդարել. les grâces dont la nature l'avait dotée.

Dothiénentérie (տոՁիէնանՁէրի), **Dothiénentérite,** ի. բժ. ընդերաբորբ. ընդհանուր բորբոքումն հանդերձ խոցոտուկիւ աղեաց :

Dotriacontane, ա. տգ. դոտրիակոնտան. ջրածնաբնաճխուկ ինչ. հն. **Dicétyle.**

Douaire, ա. տուայր, մահր. *երիկէ տրուած ինչք՝ այրիութեան ժամանակի համար :

Douairier, ա. մահրընկալ (որդի):

Douairière, ած. ի. տուայրառու, մահրառու. այրի ազնուագի. reine, duchesse —. 2. ի. Mme la — de Rohan. || ը. պառաւ զարդասէր. une vieille —.

Douane, ի. մաքսատուն. chef de la —, մաքսապետ. faire visiter les marchandises à la —. 2. մաքս, մաքսատուրք :

Douaner, ն. մաքսել. դնել ի վերայ վաճառաց զկապար մաքսատան. — les ballots.

Douanier, ա. մաքսաւոր :

Douanier, ière, ած. մաքսական, մաքսային. tarif —.

Douar, ա. գիւղ (վրանաբնակ արաբացի հովուաց) :

Doublage, ա. նւ. պղնձապատումն. 2. տպ. կրկնաշարումն (տառից՝ բառից) :

Doublant, e, ած. փոխագուսան, փոխադերասան. եւ ի. —ուհի (որ լնու զտեղի բուն դերասանի). 2. հբ. pierre —e, կրկնասպան :

Double, ած. կրկին, կրկնակ, երկպատիկ, կրկնապատիկ. — portion, կրկին մասն. — rang, կրկին կարգ, երկկարգ. — porte, կրկին դուռն, երկդուռն. — acte, երկպատիկ դաշնագիր. — échelle, երկբացիկ սանդուխք. serrure à — tour, երկդարձ՝ կրկնադարձ փականք. soumettre à un — examen, կրկին քննել, կրկնաբոր առնել. lettre —, կրկնակ տառ. — bière, կրկին գաբեջուր. 2. տգ. կրկնակ. sel —, — աղ, կրկնաղ. 3. բ. կրկնակ, կրկնած, բարդ « գաՁմէք ». fleur —. Calice —, կրկնակ բաժակ. 4. վճ. — emploi, կրկնուՁիւն իրիք. եւս՝ անօգուտ կրկնուՁիւն իրիք. cela fait — emploi, անօգուտ կրկնի այս. 5. բժ. երկահաս, կրկնահաս. fièvre —. 6. փ. երկբան, երկխօս, երկլեզու, երկխորհուրդ, այլաշուրՁն, երկդիմի, ննջագամիտ. — de cœur, երկսիրտ, կելծաւոր. âme, esprit —. Être —. Mot à — sens, à — entente, երկդիմի՝ երկիմաստ բառ. 7. ա. կրկին, կրկնակ. payer, prendre le —. || Mettre, plier une chose en —, ծալել, յերկուս ծալել, *երկուքի ծալել. 8. կրկին, կրկին օրինակ. avoir des —s dans sa bibliothèque. 9. հաւասարն, պատճէն, օրինակ. le — d'un compte, d'un traité. 10. Տտ. S. **Doublure.** 11. մ. կրկին, կրկնակի, կրկնապատիկ, երկակի. avoir, payer —.

Au —, en —, մ. կրկին, կրկնապատիկ. je vous rendrai au —. En —, կրկնագիր :

Doublé, e, անց. կրկնեալ, կրկնապատկեալ. habit — de soie, մետաքսապատ զգեստ. 2. արճաՁապատ, ոսկեպատ. հն. **Plaqué.** 3. կրկնակ (ի գունդեսային) :

Doubleau, ա. հեծանակալ (տախտակամաճից «առէօշէմի տիբէյի»). 2. ած. S. **Arc-doubleau.**

Double-canon, ա. տպ. կրկնաքանոն (տառ.). des doubles-canons.

Double-chaîne, ա. կրկնաշղթայ. * կրկին շղթայ կրող պարիսկաւոր. des doubles-chaînes.

Double-chaloupe, ի. նաւ. կրկնակուր. կուր մեծադիր. des doubles-chaloupes.

Double-corde, ի. եժ. կրկնապի. երկու պղիքն միանգամայն զարնելն. des doubles-cordes.

Double-main, ի. եժ. կրկնաբախ. * յօրինուած որ ստեղնաբառնաւոր (à clavier) երգեհոնաց մէջ կգործածուի ձայնն բարձրացունելու համար:

Doublement, մ. երկակի, կրկնակի, կրկին, կրկնապատիկ, կրկնապէս. je vous suis — obligé. — récompensé, կրկնակի վարձատրեալ. — écrit, կրկնագիր. — donné, կրկնաձիր. — mort, կրկնամահ, կրկնաւեր:

Doublement, ա. կրկնումն, կրկնապատկութիւն, երկպատկութիւն:

Double-pesée, ի. կրկնակշիռ, *կշռելու կերպ:

Doubler, ն. կրկնել, երկպատկել, կրկնապատկել. — son bien, son capital, la dépense, du fil. || — le pas, երագել զքայլն՝ զրնթացսն, երագրնթաց լ. || զ. — les rangs, — զռազմս. դնել երկու ռազմս. 2. փ. կրկնաւորել. doublé de poète, կրկնաւորեալ ի քերթողէ. 3. աստառել, աստառապատ առնել. պատել աստառաւ, * աստառուել. — une robe, un habit. 4. դրուագել, պղնձապատ առնել, — un navire. 5. յերկուս ծալել, *երկուք ծալել. — une serviette. 6. — un acteur, փոխադերասանել. *դերասանին տեղն լեցունել. — un rôle, խաղալ զդէր՝ զմասն բուն դերասանի. 7. նաւ. — un cap, քերեալ անցանել առ հրուանդանաւ, * հրուանդանն անցնիլ. — un vaisseau, անցանել զնաւ. 8. — une classe, կրկնել զդասարանն, կալ եւ զերկրորդ ամն ի նմին՝ առանց ի բարձրագոյնն անցանելոյ:

Doubler, չ. եւ *Se* —, դ. կրկին լ., կրկնապատկիլ, *կրկնուիլ, կրկնապատկուիլ. leur nombre a presque doublé.

Doublet, ա. կրկնեակ, տապակն. *սուտ քար «ֆօյալը Քաշ». 2. կրկնեակ, զոյգ (* տապալիի մէջ):

Doublette, ի. կրկնակ, կրկնաձայն (երգեհոնի). գ. կրկնապատճէն:

Doubleur, euse, գ. կրկնող, մանող: || ա. դրուագիչ, երկպատկիչ. 2. բգ. օդելեկտրաչափ, *օդոյն ելեկտրականութիւնն չափելու գործի:

Doublon, ա. տուբլոն. ոսկի դահեկան Սպանիոյ. 2. տպ. կրկնաշար. կրկնութիւն բառից կամ տողից ի շարելն:

Doublure, ի. աստառ. la — d'un manteau. 2. Քտ. հգ. փոխադերասան, * բուն դերասանին պակասած ժամանակ խաղացող. la pièce fut jouée par des —s.

Առ. Fin contre fin n'est pas bon à faire — կամ ne vaut rien pour —, * իրմէն աւելի ճարտարապետ մարդ խաբելն դժուարին է:

Doux, Doc, ա. կ. դուկ. *մեծ եւ գեղեցիկ կապիկ Քոշինշինի:

Douce-amère (տուսամէր) ի. բ. վայրորթ. Քիչիկ վայրի որթոյ. des douces-amères. S. **Morelle.**

Douceâtre (տուսաթր) ած. անուշակ, Քերանոյշ, անհամ անոյշ, անախորժ. goût —.

Doucement, մ. քաղցրաբար, քաղցրօրէն, մեղմ, մեղմով, մեղմիկ, մեղմիւ, մեղմօրէն, մեղմագին, մեղմագոյնս, հանդարտ, հանդարտիկ, * կամաց, կամացուկ, մուշիկ մուշիկ. aller —, ցածագնաց՝ հեզագնաց լ., * կամաց երթալ՝ քալել. frotter, frapper, toucher tout —, մեղմիկ՝ յուշիկ հարկանել՝ հրպել. 2. յամր, հանդարտաբար, *կամաց. aller tout —, հանդարտիկ հանդարտիկ՝ * կամաց կամաց՝ կամացուկ գնալ. 3. ցածիկ, դաշն ձայնիւ, * ցած ձայնով, կամաց. parler —, դաշն խօսել. 4. անձայն, զանխուլ, լռելեայն, * կամացուկ. je me suis — esquivé. 5. —, tout —, զգուշաբար, զգօնաբար, * կամաց. aller tout — aux autorités. 6. հեզիկ, հեզաբար, քաղցրաբար, մարդասիրաբար. reprendre qn. —. 7. հանգստաբար, ըստ հեշտի. passer le temps — avec ses amis. 8. ոչ յոյժ բարւոք, * լաւկեկ, սանկ նանկ. se porter tout —, bien —. 9. մջ. յուշի՛կ, հանդարտ լեր, * կեցիր նայինք, կամա՛ց. —, monsieur, vous ne songez pas que vous êtes malade!

Doucereusement, մ. քաղցրիկ իմն, աղուաւոյր. — cruel, — անգութ:

Doucereux, euse, ած. աղու, կեղծանոյշ, անախորժ. vin, fruit —. 2. քաղցրիկ, անուշակ, աղուական, անուշիկ, անոյշ. il a des manières —euses. Un air —. Paroles —euses. Langage —, աղուալեզու, աղալեզու. 3. քաղցրահամբոյր, կերպարանեալ քաղցր. 4. գ. քաղցրաբան, քաղցրախօս. être — auprès des dames. Faire le —, կեղծանոյշել, *Քացիկնալ:

Doucet, ա. ծբ. գեղանուն. ազգ ձկան. հն. **Callionyme.**

Doucet, ette (տուսէ, տուսէթ) ած. քաղցրիկ, անուշիկ, քաղցրահամբոյր, անուշակ (ասի զանձանց եւեթ. 2.գ. faire le —, la —ette, քաղցրաբան՝ քաղցրախօս լ.՝ ձեւանալ:

Doucette, ի. բ. կծմախոտիկ. ազգ կծմախոտոյ (mâche).

Doucettement, մ. ը. յուշիկ, մեղմիկ, հանդարտիկ, * կամաց, կամացուկ:

Douceur, ի. քաղցրութիւն, անուշութիւն. la — du sucre, de la voix, de son chant, d'un parfum, du climat. 2. փ. քաղցրաբարութիւն, հեզութիւն. avec —, —եամբ, ողջոյն. avoir de la —. Un air de —. Prendre qn. par la —. — du visage, du regard. La — de ses paroles. 3. քաղցրութիւն, անոյշք, հրապոյրք, գրուանք, բերկրանք. O Hippias, la — de ma vie, ո՛վ Հպպիաս, լոյս աչաց իմոց. les —s d'une vie délicieuse, հրապոյրք փափկասուն կենաց. la — de l'air, բարեշնչութիւն՝ քաղցրաշունչութիւն օդոց. les —s de l'amitié. Jouir des —s de la vie. 4. շահ, պարգեւ. faites cela, il y aura quelques petites —s pour vous. Cela lui a valu des —s. 5. քաղցրաւենիք, անուշունք. donner des —s à un enfant. 6. քաղցրաբան՝ հրապուրիչ՝ տարփաւոր բանք, քաղցրաբանութիւն, փաղաքշանք. conter, dire des —s à une femme, քաղցրաբանել՝ սիրաբանել կնոջ:

En —, մ. քաղցրութեամբ, մեղմով, զգուշութեամբ, հեշտեաւ:

Douche, ի. չրղան, չրցան, դուշ. donner, recevoir une —. Prendre des —s.

Doucher, ն. չրղանել, չրցանել, դուշել. on m'a douché le genou. = *Se* —, դ. չրղանիլ, չրցանիլ, դուշիլ:

Doucheur, euse, գ. չրղանող, չրցանող, դուշող:

Douci կամ **Douchi**, ա. ար. յընկոյն (հայելւոյ):

Doucine, ի. ճ. խմբարդ. զարդ ինչ ճարտարապետական:

Doucir, ն. յղկել զհայելիս:

Doucissage, ա. յղկումն:

Doucisseur, ա. յղկիչ:

Doué, e, ած. ճոխացեալ, զարդարեալ, բարեմասնեալ, ընծեռեալ, բարեբարոյ. elle était —e de toutes les vertus, d'une grande beauté. — de tout, ամենօժիտ:

Douelle (տուէլ) ի. ճ. կումար. կոր մասն կամարի. 2. ար. տակառաշերտ. հն. **Douve.**

Douellière (տուէլիէր) ի. բ. տակառափայտ:

Douer, ն. մաիրել, տուայր կարգել՝ սահմանել. * այրուիեան ժամանակին համար եկամուտ կապել. — la future. 2. բարեմասնել, ճոխացուցանել, պարգեւել, ընծեռել, զարդարել. Dieu l'a doué d'une grande vertu. La nature l'a doué d'heureuses facultés.

Douil (տուլ) ա. կիոց:

Douille (տուիյլ) ի. ակն, ծակ, ագոյց, *կոիեառ. 2. եգ. ունջ. *արօրի խոփին դրուած կտորն. 3. խողովակ:

Douillet, ette (տուիյլեէ, տուիյլէթ) ած. փափուկ, փափկիկ, փափկին, գիրգ, քնքուշ, հեշտասուն. fauteuil, lit, oreiller —. Peau —ette. 2. —, փափկասուն, փափկակեաց, փափկասէր, փափկասնունդ. qui n'est pas —, խստավար. homme, enfant —, femme —ette. || գ. faire le —, la —ette, — լ., քնքշալ:

Douillette, ի. քնքուշ. Քիկնոցական բամբակապատ:

Douillettement, մ. փափկաբար, փափկօրէն, գրգանօք, քնքշանօք, գրգօրէն. — couché dans son lit.

Douilletter (տուիյլէթէ) ն. փափ-

կասուն առնել, քնքշել, *գութգութալ. — un enfant.

Se douilletter, դ. փափկանալ, քնքշանալ. cet homme se douillette.

Douilleux, euse (տուիյլէօ) ած. ար. տ. **Donilleux.**

Douillon (տույեօն) ա. վճ. բըրդակ. սորին բուրդ:

Douleur, ի. ցաւ «ադը». causer de la —, — պատճառել, պատճառք է. ցաւոց, ցաւեցուցանել, *ցաւցունել. sentir, éprouver une —, de la —, des —s dans un membre. Partager la — de qn., compatir à sa —, ցաւակից է. ումեք. — aiguë, կըսկիծ. je suis plein, navré, perclus de —s, վարակեալ եմ ցաւօք, լի եմ ցաւօք, ցաւահար՝ ցաւալից եմ. calmer, endormir la —. Faire passer, cesser la —, անցուցանել՝ դադարեցուցանել զցաւս, մեղմել զցաւս. la — de la blessure augmentait, — վիրին խստանայր. 2. յ. երկունք. les —s de l'enfantement, — ծննդականի, *տղաբերքի ցաւ. elle est dans les —s, յերկունս է, կալան զնա երկունք. 3. փ. ցաւ, կսկիծ, երկն, վիշտ. — amère, դառն ցաւ, վիշտ, դառնութիւն. les —s de la mort, երկունք մահու. les —s de la goutte. Une — cruelle me saisit, ցաւք դժոխըմբերք կալան զիս, *սաստիկ ցաւ մի զիս բռնեց. éprouver de vives —s, սաստկակսկիծ ցաւս ունել, *սաստիկ ցաւ բռնել. cuisante, grande, profonde —, խորովակսկիծ՝ դառնակսկիծ, մեծ, խորազգած ցաւ. brisé de —, ցաւաբեկ. plein de —, ցաւալից, կսկծալից. c'est avec — que j'ai appris, ցաւօք սրտի լուայ. j'ai la — de vous annoncer, ցաւօք սրտի, ցաւ է ինձ ծանուցանել ձեզ. || sans —, անցաւ, անաշխար:

Douloir (Se) դ. հ. վշտագնիլ, ողբալ:

Douloureusement, մ. ցաւովք, ցաւօք, ցաւագին, վշտագին. être — affecté de la mort d'un ami.

Douloureux, euse, ած. ցաւալի, ցաւագին, կսկծագին, կսկծալի. très —, դառնակսկիծ, սաստկակըսկիծ. plaie, opération —euse. 2. ցաւագնոտ, ցաւալից, ցաւահար, *ցաւած. la partie —euse. Il a le pied —, ցաւ է ոտն, *ոտքն կցաւի. des plaintes —euses. Cris —. Un — devoir. Une séparation —euse.

Doum, ա. բ. եգիպտացմաւենի:

Doundaké, ա. բ. դունդակէ. կեղեւ ինչ Ծիկի ի տոհմէ տորոնասերից:

Doundakine, ի. տզ. դունդակին. կալաքարակերպ գոեալ ի կղզին դունդակեայ:

Doupion, ա. վճ. կրկնուկ. հատարակ մետաքս:

Dourine, ի. անբ. խառնախտ. ախտ ձիոց. հն. **mal** կամ **maladie de coït.** [cèbe.

Douroucouli, ա. կ. տ. **Nycti-**

Dourra, տ. **Sorgho.**

Doute, ա. տարակոյս, տարակուսանք, երկբայութիւն, երկմտութիւն, երկայնանք, յերկուանք. avoir du —, des —s, տարակոյս ունել, տարակուսել, երկբայել, երկմտել. être en —, dans le —, ի տարակուսի կալ, յերկբայս լ., տարակուսիլ, երկմըտիլ, *տարակուսի մէջ ըլլալ. laisser qn.,qc. en —, ի տարակուսի Ձողուլ, *տարակուսի մէջ Ձողուլ. mettre, révoquer en —, ի տարակուսի կացուցանել, ի տարակոյս՝ յերկբայս՝ ընդ տարակուսանաւք՝ ընդ երկբայութեամբ արկանել, *տարակուսի մէջ դնել՝ ձգել. susciter des —s, երկբայութիւն արկանել, *տարակոյս հանել. avec —, երկբայաբար, երկբայօրէն. il n'y a pas de —, il n'y a nul —, չիք ինչ տարակոյս, *տարակոյս չկայ. 2. կասկած, խէթ, կասկած տարակուսի, երկեան. j'en ai quelques —s. Dans le — d'un accident fâcheux. || De —, առ կասկած, *կասկածէն.

Sans —, մ. անտարակոյս, անկասկած, աներկբայ, առանց երկմտութեան, աներկբայապէս, չիք երկբայել, ապաքէն. tu sais sans —. Sans aucun —, առանց ինչ երկմտութեան. hors de —, չիք ինչ երկմտութիւն. cela est hors de —, չիք ինչ երկմտութիւն առ այս. il est hors de — qu'il réussira, չիք երկբայել զի յաջողեսցի, *տարակոյս չկայ որ պիտի յաջողի. son acquittement est hors de —, աներկբայ՝ աներկբայելի է; ազատումն նորա.

Առ. dans le — abstiens-toi, յերկբայութեան զգոյշ լեր:

Douter, ն. տարակուսել, երկմտել, երկբայել, յերկբայս՝ յերկմիտս լ., յերկուանալ. ne — de rien. On ne peut plus —, չիք տեղի երկբայութեան. je ne doute pas, ոչ ինչ երկբայիմ՝ երկմտեմ. je doute qu'il vienne. Je ne doute pas qu'il ne vienne. — de la religion, երկմտիլ ի հաւատոց, *հաւատոքի վրայ տարակուսիլ. faire —, յերկբայս առնել, երկբայեցուցանել. j'en doute. Je doute si je serai en mesure d'accomplir ma promesse.

Se douter, դ. կասկածիլ, խէթ Ձալ, կարծել, ի կարծիս անկանել՝ լինել. — d'une chose. Je m'en doutais bien. Je me suis douté de sa fuite.

Douteur, ա. տարակուսող, երկբայող, երկմիտ. un — de miracles.

Douteusement, մ. կասկածանօք, երկմտաբար, երկբայաբար:

Douteux, euse, ած. տարակուսական, երկբայական, յերկուական, երկբայ, կեղակարծ, երկդիմի. un succès —. Parole, probité —euse. Homme —. Prêtre —, շուշտակ վարդապետ. 2. կասկածոտ, անյայտ, անորոշ, աղօտ, աղօտալոյս. jour —. clarté —euse. [(հնդկաստանի):

Doutis (Ձի) ա. վճ. բամբակեայ

Douvain, ա. տակառաշերտ, *տակառի շերտցու:

Douve, ի. տակառաշերտ, *շերտցու տակառի. 2. կոլի, *ջրի ճամբայ. 3. սբ. ՁիՁեղնիկ. ազգ որդան փորոտեաց. 4. բ. եղաճաղիկ. ազգ հրաննկի (renoncule).

Douverret (տուվէռէ) ա. պ. գիզակ, *խնձորոյի շինելու խնձորի:

Douville, ն.շ. տակառաշերտիկ:

Doux, douce, ած. քաղցր, քաղցրիկ, անոյշ, մեղոյշ, անուշիկ, անուշակ, քաղցրաճամ, անուշահամ, քաղցրաճաշակ. pomme, eau douce. Vin, mets —. 2. կակուղ, փափուկ. — au toucher, — ի շօշափել. poil — comme la soie. 3. քաղցր, քաղցրիկ, անոյշ, քաղցրախորժ, ախորժելի, ամոք, ամոքախառն, հեշտական. — espoir, քաղցր՝ քաղցրիկ յոյս. douce fleur, քաղցրաբոյր՝ անուշահոտ՝ անուշաբոյր ծաղիկ. — parfum, քաղցրաբոյր՝ անուշաբոյր հոտ, քաղցրահոտութիւն. un — jour, քաղցրաճաւալ՝ զուարճալոյս տիւ. — sommeil, քաղցրանինջ՝ քաղցրանիրհ քուն. qui a un — sommeil, քաղցրաքուն՝ քաղցրանինջ. — zéphyr, քաղցրասիգ՝ խաղաղասիգ՝ քաղցրաշունչ զեփիւռ՝ սիգ. — mot, chant, քաղցրածայն՝ քաղցրանուագ՝ քաղցրաբարբառ երգ, քաղցրերգութիւն. douce fontaine, քաղցրաքուղիս՝ քաղցրահոս՝ քաղցրակարկաչ աղբիւր. très —, գերանոյշ. douce rosée, քաղցրաճաւալ ցող. au — regard, քաղցրահայեաց, հեզահայեաց. — yeux, քաղցրահայեաց՝ քաղցրապարզ աչք. saveur douce, քաղցրահամուհ, անուշահամութիւն. par sa douce voix, քաղցրածայնութեամբ իւրով, քաղցրալուր ձայնիւն. d'une voix douce, քաղցր՝ դաշն ձայնիւ, քաղցրածայն. — rayon, քաղցրանոյշ՝ քաղցրաճաճանչ ճառագայթ. douce lumière, քաղցրանոյշ՝ քաղցրաճաճանչ՝ աղօտաջահ՝ ցանկալի լոյս. douces couleurs, քաղցր՝ ակնապարար երանգք. un — printemps, քաղցրաւտեսիլ՝ գեղաճիճաղ գարուն. — plaisirs, քաղցրազուարճ բերկրութիւնք, զուարճութիւնք բերկրալիք. — visage, քաղցրախորժ՝ քաղցրատես դէմք. air —, քաղցրահայեաց՝ քաղցրատեսիլ կերպարան. || il m'est —, քաղցր է ինձ. il est — de voir, քաղցր է տեսանել. || faire les — yeux, les yeux —, հայել քաղցր աչօք, ջանալ հաճոյ լ. faire les — yeux à une femme, յայրատ հայել, ակն դնել, տուիլ, ջանալ ընդ միտ մտանել. 4. քաղցր, քաղցրաբարոյ, քաղցրահամբոյր, քաղցրահեզ, հեզ, հեզիկ, հեզաբան, հեզախօս, հեզաբարոյ, հեզաբարբառ, հեզահամբոյր, ողոք, դիւրողոք, ողոքական, բարեհամբոյր, *անուշ. un homme —. Des mœurs douces, nature douce. Qui a une figure douce, քաղցրադէմ, հեզադէմ. avec une douce figure, քաղցր կերպարանօք. 5. համբոյր, ընտել. cheval —. Ce chien est —. 6. քաղցրախառն, մեղմ. purgation, chaleur douce. Feu —, մաղմաղ կրակ. 7. կակուղ. fer, métal —. Acier —, անմուխ պողովատ. 8. դիւրին, հեշտ. — service, դիւրագործ՝ դիւրակատար ծառայութիւն. un escalier —, դիւրելա-

սել՝ դիւրագնաց սանդուղք. pente douce, դիւրեչ զառիվայր. voiture douce, քաղցրաշարժ՝ անտանջ կառք. vie douce, անձնդիւր կեանք. 9. քաղցր, անոյշ, հանդարտ, խաղաղ, մեղմ. temps —, vent —, քաղցրաշունչ՝ քաղցր հողմ. 10. մ. յուշիկ, հանդարտիկ, մեղմիկ. aller —. ‖ք. filer —, անմռունչ հնազանդել, չտալ պատասխանի. *ծայն չհանել. 11. tout —, մջ. մեղմով, հանդարտեաց, *կամաց. tout — vous dis-je. 12 ա. քաղցր. passer du grave au —. 13. ք. faire le —, la douce, զքաղցրութիւն կերպարանել, հեզահամբոյր երեւիլ, * անուշութիւն ծախել. ‖ տ. **Billet, etc.**

Douzaine, ի. երկոտասանեակ, երկոտասնեակ, քառերեակ «տուզինա». une — de fois, երկոտասանիցս, *տասներկու անգամ. ‖ par —, երկոտասանեկաւ. demi—, վեցեակ, *կէս —. une — d'œufs. Deux —s, չորս վեցեակ.

A la —, դուզնաքեայ, դիւրագիւտ, հասարակ. poète à la —.

Douze, ած. երկոտասան, *տասներկու. — hommes. Tous les —, երկոտասաններքին, երկոտասաներեքեան, *տասներկուքն եւս... 2. երկոտասաներորդ. page —. 3. ա. —(ծիւ). le — կամ le — du mois, յերկոտասան ամսոյն, յերկոտասաներորդ օր ամսոյն, * ամսոյն 12ին. 4. un in-douze կամ un in-12, երկոտասանածալ (մատեան):

Douzième, ած. երկոտասաներորդ. 2. գ. —. le —, la — sur la liste. 3. le — jour du mois, — օր ամսեան. 4. երկոտասաներորդ մասն:

Douzièmement, մ. երկոտասաներորդ անգամ:

Douzil (տուզի) ա. խցանիկ. ôter le —. [գոհաբանութիւն:

Doxologie, ի. փառաբանութիւն,

Doxologique, ած. փառաբանական, գոհաբանական:

Doyen, ա. երէց, դասաւագ, գահերէց. le — du sacré collège. 2. երիցագոյն, աւագ, կարգերէց. le — d'âge, երիցագոյն հասակաւ, երիցաւուրցն:

Doyenne, ի. կարգերէց, երէցաւուրցն, երիցագոյնն, * աւելի տարեցն (ի կանայս). elle est votre —. 2. աբբասուհի:

Doyenné, ա. կարգերիցութիւն, գահերիցութիւն (յեկեղեցւոջ). 2. գահերիցարան. 3. պ. poire de —, կլ. le —, երիցուկ «պօզլուղան արմուտը»:

Doyenneté, ի. երիցութիւն, աւագութիւն, կարգերիցութիւն. տարիքի՝ կարգի մեծութիւն:

Drabe, ի. ք. ճարտարուկ, ճարտարուկ. հն. **Pétrocalle, Pétrocallide.** [nier] ի:

Dracæna, ա. ք. լա. **Dragon-**

Dracénacées, ի. յ. ք. վիշապենասերք. տոհմ մնկոց նախատիպ ունելով զվիշապենի (dragonnier).

Dracène, ի. հխ. վիշապուհի. *dragon կոչուած առասպելեալ կենդանւոյն էգն:

Dracénine, ի. տգ. վիշապախէժ, *վիշապարիւնէն հանուած խէժ. հն. **Dracine.**

Drabe.

Dracénosaure, ա. սք. վիշապամողէզ. ապզ բրածոյ մողիզեան զեռնոց:

Drache, ի. փողոշիւղ (անմաքուր):

Drachme (տրակմ) ա. դրագմէ, դրաքմայ, դրամակշիռ, մինչեւ. 2. —. արծաթի յոյն դահեկան որ արժէր 69 սանթիմ:

Dracine, ի. ագ. տ. **Dracénine.**

Dracique, ած. տգ. վիշապենաթթու. acide —, վիշապենաթթու:

Draco, ա. սք. գա. **Dragon**ի. —-volant, թռչող վիշապ. calamus —, * եղէգնարմատ:

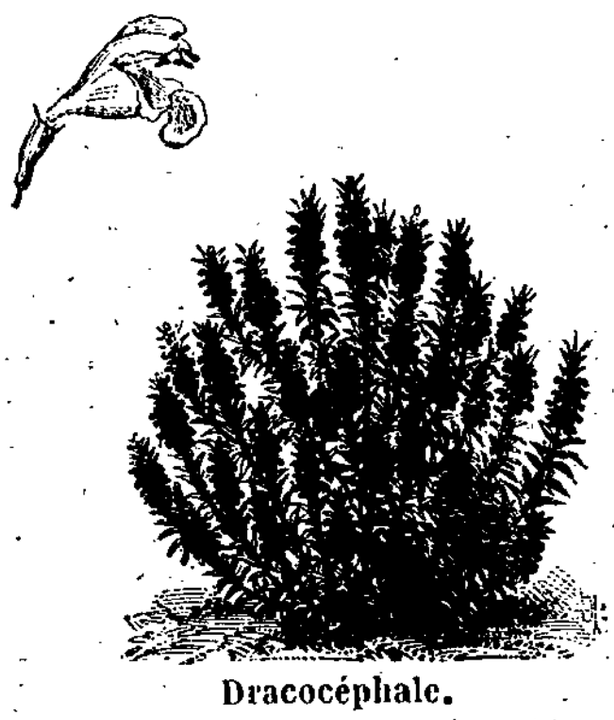
Dracocéphale, ա. ք. վիշապակագլուխ. կապուտածաղիկ բոյս:

Draco-volant.

Dracol, ա. տգ. հն. **Anisol.**

Draconcule, ա. ք. կագուոյտ. ապզ. նուիիկեայց. հն. **Artemisia draconculus.** 2. ձք. քնարածուկն:

Dracocéphale.

Draconculé, e, ած. ք. կագուոյտածեւ:

Draconculoïde, ած. կագուոյտակերպ. հն. **Draconculé.**

Draconien, enne, ած. վիշապային, վիշապանմման. 2. դրակոնեան, ամենախիստ. lois —ennes, — օրէնք. code —.

Draconiens, ա. յ. վիշապազգիք. տոհմ մողիսային սողնոց:

Draconine, ի. տգ. տ. **Dracénine.**

Draconite, ի. հբ. վիշապաքար:

Draconoïde. ած. քլ. վիշապակերպ:

Draconte, ա. **Dracontie**, ի. ք. վիշապաբոյս. սեռ նուիիկեայց:

Dracontiase (տրագոնթիազ) ի. բժ. վիշապախտ. *ախտ պատճառեալ ի վիշապակ անուանեալ Ծելածեւ սրդոց. տ. **Dragonneau.**

Dracontiées, ի. յ. վիշապաբուսեայք. տոհմ մնկոց նախատիպ ունելով զվիշապաբոյս (draconte).

Dracontique, ած. աս. վիշապային: [մարմին:

Dracontisome, ա. մգ. վիշապա-

Dracontium (Ծիօմ) ա. ք. վիշապատունկ. սեռ միաշլրուկ մնկոց ի տոհմէ նուիիկեայց:

Dracontocéphale, ած. կ. վիշապագլուխ: [տային:

Dracylique, ած. տգ. վիշապուս-

Dragage, տ. **Draguage.**

Dragée, ի. նշաշաքար, նուշկէզ «պատէմ չէքէրի». ‖ ի. եւ ք. avaler la —, դժնդակաց տանել, դիմընդակ ինչ յանձն առնուլ. 2. կապարագնդիկք. կապարեայ մանր գնդակ «սաչմա»:

Dragéification (ժիօն) ի. շաքարահատագոր ծութիւն:

Dragéifier, ն. շաքարահատել. շաքարահատ գործել:

Drageoir, ա. շաքարահատոց, ափսեայ շաքարահատից՝ շաքարեղինաց, շաքարատիկ:

Drageon, ա. ք. շաքիլ, մոլ:

Drageonnement, ա. շաքլումն:

Drageonner, չ. շաքլել, մոլել:

Dragoman, տ. **Drogman.**

Dragon, ա. վիշապ, դռակոն. կենդանի առասպելեալ «ածտէր». 2. փ. un — de vertu, կին առաքինակրօն եւ խստակեաց. c'est un vrai —, կին եռանդուն է եւ նեխասաստ. un petit —, մանուկ ատհակ. ‖ le — infernal, կմ. լոկ le —, վիշապն, սատանայ. 3. վիշապ, վիշապաւոր, վիշապազօր. régiment de —s, վիշապագունդ. 4. վիշապ. ապզ մողեսի ի Zնդիկս. 5. ձք. վիշապածուկն. 6. վիշապ. Թռչուն յԱմերիկա. 7.— լուսն աչաց. 8.—, աստեղատուն. 9. —, վիշապադրօշ. 10. ք. arbre de —, վիշապածառ. հն. **Dragonnier.** ‖ Sang de —. տ. **Sang-Dragon.**

Dragonnade, ի. վիշապաձարդ. հալածանք ընդդէմ բողոքականաց ի ձեռն վիշապազօրուն:

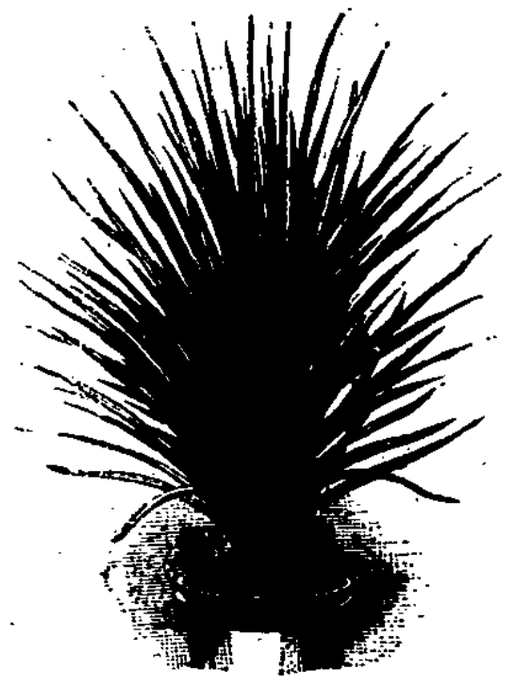
Dragonnaire, ա. հխ. հռ. վիշապաւոր, վիշապազօր։

Dragonne, ի. Քրաճոպ։

Dragonné, e, աճ. հգ. վիշապատուն. animal —.

Dragonneau, ա. բժ. վիշապակ. Քելածեւ որգն։

Dragonnier, ա. բ. դրակոնդի-

կոն. վիշապենի. ծառ մեծ յորմէ հանի խէժն չորացեալ sang-dragon.

Draguage, ա. յատակամաքրումն. մաքրումն գետոց աւազահանով։

Drague, ի. յատակամաքրիչ, խճահան, աւազահան (գործի). 2. քերուկ. մեծ ուռկան. 3. գարեչէչ. չէչ գարուոյ, *տօսանք։

Drague.

Draguer, ն. յատակամաքրել, խճահանել. մաքրել աւազահանով զյատակ գետոց՝ նաւահանգստից. — un fleuve. 2. ձք. քերուկել, *քերուկով որսալ՝ բան հանել ծովէն. — des coquillages.

Draguette, ի. ա. ձո. քերուկիկ. քերուկիկ։

Dragueur, euse, գ. խճահան, աւազահան. on a établi un — à l'entrée du port. 2. ա. յատակամաքրիչ, խճահան, աւազահան. մեքենաւոր նաւ ի մաքրել զյատակ գետոց, նաւահանգստից. հն. **Bateau** —. 3. ձո. քերուկակալ. *քերուկով ձուկ բռնող։

Draille (տրէյլ) ի. նւ. կայմա-

Drain, ա. եգ. ուրդ, ներուրդ։

Drainable, աճ. ուրդելի, ներուրդելի։

Drainage, ա. եգ. ուրդումն, ներուրդումն. — intercostal, — միջակողային. tube de —, ուրդափող, ներուրդափող։

Draine, ի. Ք. շճասարդիկ։

Drainer, ն. եգ. ուրդել, ներուրդել. ցամաքեցուցանել զիոդ խոնաւ ի ձեռն ստորերկրեայ խողովակաց։

Drainette, ի. ձո. ուրկանիկ. *պզտիկ ձկներ բռնելու ուրկան։

Draineur, ա. ուրդիչ, ներուրդիչ։

Draineuse, ի. եգ. ուրդոց, ներուրդոց։

Drakée, ի. բ. դրաքենի. սեռ խոլորձեայց Ասւստրալիոյ։

Dram, ա. դրամ, տրամ «տիրհէմ»։

Dramatique, աճ. եղերգական, եղերական, եղերախաղային, Քատերական. l'art —, եղերարուեստ. artiste —, եղերագուսան. poème — կամ poésie —, եղերաքերդուած. հն. **Tragédie**. Auteur —, եղերական մատենագիր, եղերագիր. genre —, ազգ եղերական. œuvre —, եղերբանուԹիւն. 2. եղերական, սրտառուչ, սրտաշարժ. raconter d'une manière —. Situation, récit, sujet —. 3. ա. եղերականն։

Dramatiquement, մ. եղերապէս. եղերական՝ սրտառուչ՝ սրտաշարժ իմն եղանակաւ։

Dramatiser, ն. եղերել, եղերերգել. սրտառուչ՝ սրտաշարժ գործել։

Dramatiseur, ա. եղերիչ, եղերերգիչ։

Dramatiste, գ. սգ. եղերերգու, եղերահան, եղերագիր, եղերագործ։

Dramaturge, ա. եղերագործ, եղերերգակ։

Dramaturgie, ի. եղերագործուԹիւն, եղերահանուԹիւն, եղերերգուԹիւն։

Dramaturgique, աճ. եղերերգական։

Drame, ա. եղեր, եղերախաղ, եղերերգ, եղերերգուԹիւն. — lyrique, քնարեղեր, քնարեղերգ. 2. փ. եղեր, եղերադէպ. սրտառուչ՝ սրտաշարժ դէպք՝ տեսարան. il était un des acteurs de ce terrible —.

Dranguel, ա. ձո. դորան. *տեսակ մի ուռկան։

Drap, ա. չուխայ; ասուի. — fin, նուրբ —. Gros —, հաստ —. Une pièce de —, ծրար մի —. un habit de —, չուխազգեստ. || — d'or, ոսկեճամուկ՝ ոսկեԹել —. — de soie, կերպաս. || — mortuaire, դագաղածածկոյԹ, ծածկոյԹ դագաղի. 2. — կամ — de lit, սաւան, պաստառակալ «չարշաֆ». une paire de —s, *զոյգ մի —. des —s blancs, մաքուր —. || ը. se mettre entre deux —s, մտանել յանկողին. mettre qn. dans de beaux —s blancs, տալ ումեք անկողին գեղեցիկ սպիտակ պաստառակալօք. եւ փ. mettre qn. dans de beaux —s, ի վտանգ արկանել, *գէշ վիճակի մէջ ձգել. être dans de beaux —s, dans de mauvais —s, ի վտանգի է., *գէշ վիճակի մէջ գտնուիլ։

Drapant, ա. չուխայագործ, ասուեգործ. 2. աճ. drapier —, —.

Drapé, e, աճ. չուխայապատ, չուխազգեստ. être — à l'antique, վաղեմօրէն զգեստաւորեալ է., ըստ նախնեաց ազանել. || légèrement —, ՔեԹեւազգեստ. 2. պաստառալիր. 3. ասուեղ, Քաւ «խալը, այվա Քիլլիւ». étoffe —e.

Drapeau, ա. դրօշ, նշան, *դրօշակ. arborer un —, — կանգնել՝ արձակել, *դրօշակ բանալ. — tricolore, եռագոյն —. être sous les —x, sous le —, լինել ընդ դրօշու, ի գինուորուԹեան. porter le —, դրօշակիր է. orné de —x, դրօշազարդ, դրօշակազարդ. 2. յ. —, զօրք. combattre sous les —x de la France. 3. փ. se ranger sous les —x de qn, մտանել ընդ դրօշու ուրուք, ունել զկողմն նորա. 4. հ. S. **Chiffon, Langue**, եւլն.։

Draper, ն. չուխայել, չուխայապատ՝ ասուեպատ առնել, ասուել. *պատել սեւ չուխայով՝ ասուով ի նշան սգոյ. — un tambour, une voiture. 2. սրահակել. — une fenêtre. 3. պաստառակալել, պաստառել, պաստառալիր առնել՝ զարդարել. — un lit. 4. նկ. զգեստաւորել, զգեցուցանել, *հագուեցուցանել. — une figure. 5. փ. եւ ը. չարախօսել, բամբասել. — qn., le sexe féminin.

Se draper, դ. յարդարել զՔեզ զգեստուն, զգեստաւորիլ՝ զգենուլ (դերասանից). 2. հգ. ցոյցս առնել, պարծիլ. — dans sa vertu, dans sa probité.

Draperie, ի. չուխայարան. 2. չուխայագործուԹիւն, ասուեգործուԹիւն, չուխայավաճառուԹիւն, ասուեվաճառուԹիւն. 3. չուխայք, ասուիք, չուխայեղէնք, ասուեղէնք. 4. նկ. հով՝ ճայք հանդերձից, զգեստաւորուԹիւն. 5. սրահակք, պաստառակալք, օԹոցք։

Drapier, ière, գ. չուխայագործ, ասուեգործ, չուխայավաճառ, ասուեվաճառ. «չուհաճը». 2. աճ. marchand —, —. [pêcheur]։

Drapier, Drapière, ի. ա. ռ. **Martin-**, ա. Ք. ռա. գնդասեղակ, *մեծ գնդասեղ ծրար գործելու։

Drastique, աճ. բժ. ազդու, զօրաւոր. agent —. Purgatif —. 2. ազդադեղ. զօրաւոր մաքրադեղ՝ մաքրողական։

Drave, S. **Drabe**.

Drawback (տրոպաք) ա. վճ. յետահատոյց (վաճառաց). *տեսակ մի մրցանակ։

Drayage (տրէյաժ) ար. մատուն։

Drayer (տրէյէ) ն. մատել, *աղաղման պատրաստուած մորԹերէն միան քերել հանել։

Drayoire, ա. ար. մատիչ, *մրսատելու դանակ։

Drayure, ի. մատ, *մատիչով կտրուած մորԹի կտոր։

Drêche, ի. աշտիպ, գարեձաւար։

Drécher, ն. եգ. ընձիւղել, *խոզկաղինն փոսի մէջ Քաղել եւ աղի ջրով ուռցելով բոլբոջել տալ։

Dréelite, ի. հբ. դրէելիտ, դրելաքար. կրկին ճճմբատ բարքտի եւ կիլի։

Drège, ի. երկաԹասանտր. *կրտաւի հատերն ձօղունէն զատելու երկաԹէ սանտր. 2. S. **Dreige**.

Dréger, ն. երկաԹասանտրել. երկաԹասանտրիւ սանտրել զկտաւաձիաս։

Drégeur, S. **Dreigeur**.

Dreige, ի. արարձոյլ. *ուռկան մեծ ձուկ որսալու։

Dreigeur, ա. աճ. bateau —, արարձուլանաւ։

Dreissène (տրէիսէն) ի. փԹ. ուլականջ. ազգ ձկնականջի (moule).

Dreissénomyie, ի. ուլականջաճանճ . ազգ բրածոյ փափկամորթոյ :

Drelin (տրըլէն) ա. գանչիւն , ղօղանջ , ղօղանջիւն , ինչիւն . les —s de la sonnette. Drelin, drelin !

Drémothérium (բիում) **Drémothérion**, ա. կ. քաջընթացիկ. *բրածոյ կենդանի որ մշկայծեամին (chevrotains) չատ կնմանի :

Drépanis (իս) ա. Ք. ափնաճիճառն. գա. **Hirondelle de rivage**ի:

Drépanitinés, ա. յ. Ք. ափնաճիճառնազգիք . տոհմ Քռչնոց նախատիպ ունելով զափնաճիճառն :

Drépanocarpe, ի. բ. գերանդապտուղ . սեռ Քլթեռնաճաղկեայց :

Drépanocère, ա. մբ. գերանդեղջիւր. սեռ հինգայօդ պատենաՔեւից :

Drépanophore, ած. ին. գերանդակիր , գերանդազէն . char —.

Drépanophylle, ա. բ. գերանդաւոներեւ . սեռ հերձատամնեայց (fissidentées). [դաՔեւ :

Drépanoptéryx, ա. մբ. գերան-

Drépanostome, ա. փմ. գերանդաբերան :

Dressage, ա. կանգնուժն , ուղղուժն , *շտկիլն. 2. հրահանգ , կրթուԹիւն (կենդանեաց). le — des chevaux.

Dresse, ի. կաշիկ , *քարձրացուցնելու համար երկու ներբանի մէջ դրուած կաշիի կտոր :

Dressé,e, ած. կանգուն , ուղիղ , ուղղորդ , ուղղաբերձ , ուղղածիգ , կանգնորդ , * շիտակ . 2. մարզիկ , կրԹիւ , * կրԹուած . cheval, soldat bien —, քաջակիրԹ ձի , զօրական . une femme de chambre —e au service. Cheval non —, անվարժ՝ անկիրԹ՝ անմուղ՝ տրմուղ ձի . 3. խմբագրեալ . acte — chez le notaire.

Dressé, ա. մարզանք , կրԹուԹիւն (կենդանեաց). ce cheval, ce chien a le —. Le — de cette jument ne laisse rien à désirer.

Dresser, ն. ուղղել , կանգնել , ցցել , *տնկել . — un mât. Ce cheval dresse les oreilles. — le cou, բարձրավիզ լ., *վիզն տնկել . — la crinière, լարել զբաշ , *մազերն վեր տնկել . 2. ուղղել , կանգնել , արձանացուցանել . — des statues, — un autel, սեղան ուղղել՝ կանգնել . — une tente, խորան կանգնել՝ հարկանել . 3. յօրինել , յարդարել , կազմել , պատրաստել , շինել . — la table, յարդարել զսեղան, *սեղան դընել . — un lit, անկողնարկ լ., *անկողին դնել՝ շինել . — un plat, le dessert. — un échafaud. — un piège, des embûches, une embuscade à qn., որոգայԹ լարել , դարան գործել . 4. ուղղել , ոլորկել, կոկել, *շտկել . — une planche, une allée. 5. յօրինել , գծագրել , ի գրի հարկանել , շարագրել , խմբագրել , *շինել . — le plan d'un ouvrage, une carte de géographie, un acte, un contrat. 6. կրԹել, մարզել, հրահանգել, ընդելացուցանել. — une domestique, — un soldat. 7. մղել զանասունս, վարժել. — un cheval, un chien à la chasse.

Dresser, չ. faire — les cheveux à la tête, sur la tête, խրձնացուցանել՝ քստմնեցուցանել զիերս գլխոյ, *մարդուս գլխի մազերն տնկել՝ քստմնեցուցանել .

Se dresser, դ. ուղղիլ, կանգնիլ , կանգուն կալ , ուղղորդածել ի վեր կանգնիլ , արձանանալ , * ցցուիլ . — sur la pointe du pied, չոտն ի մատն չարուցեալ կալ . ses cheveux se dressent sur sa tête, խրձանան՝ քստմնին հերք իւր զգլխովն , * մազերն գլխուն վրայ կոնկուին՝ կցցուին. 2. մարգիլ , կրԹիլ , հրահանգիլ , ընդելանալ , * կրԹուիլ , վարժիլ . || S. Batterie.

Dresseur, euse, գ. կրԹիչ , հրահանգիչ (ձիոց) :

Dressoir, ա. պնակակալ . աստիճանաւոր դարան անօԹոց սեղանոյ :

Dreysine, ի. ես. լծակակառք :

Drill (տրիլլ) ա. եգ. արօրասերմնացան . * արօրի եւ սերմնացանի պէս գործածուող մեքենայ :

Drillage, ա. ար. ճակոտումն . *ասեղին ճակն շտկելն :

Drille, ա. ի. զինուոր . 2. այր , մարդ . || բ. un vieux —, գագաշոտ՝ անառակ ծեր . un bon —, զուարԹարար ընկեր , *զուարԹ մէկն . || un pauvre —, Քշուառ , հէք , *խեղճ մարդ . = **Drille**, ի. ար. շաղափ «պուրղու». հն. **Trépan**. 2. ի. յ. ցնցոտիք , * քուրջեր . հն. **Chiffon**.

Driller, չ. ճակոտել , * ասեղին ճակն շտկել :

Drilleur, ա. ճակոտիչ , *ասեղաց ճակն բացող :

Drimye, ի. բ. կուաբ . սեռ տրնկոց ի տոհմէ շուշանասերից (liliacées).

Drimys (իս) ա. բ. կծուիկ . սեռ երկպտուկ տնկոց ի տոհմէ մագնոլեայց (magnoliacées).

Drisse, ի. նա. առասանակ . դրօշածիգ չուան , * վեր քաշելու բարակ չուան :

Drivonette, s. **Drainette**.

Drogail (տրոկայլ) ա. եգ. աշընցան ցորեան :

Drogman, ա. Քարգման :

Drogmanat, ա. ՔարգմանուԹիւն. պատիւ՝ պաշտօն Քարգմանի :

Drogue, ի. դեղ , դեղանիԹ . vendre, acheter des —s, դեղորայս վաճառել , գնել . || փ. il débite bien sa —, il sait bien faire valoir sa —, բարւոք վաճառէ՝ չարգէ զդեղ իւր . շաղակրատ է , չանայ չարգ տալ իմիք առաւել քան զոր արժէն . 2. չուի՝ անպիտան ինչ՝ *բան. ce drap n'est que de la —. C'est de la —.

Droguer, ն. դեղել , * չատ դեղ տալ . 2. դեղել , խարդախել . — du vin, des liqueurs. 3. ն. ապատել ընդերկար . faire —, ընդ երկար տալ ապատել , *չատ ապատեցուցնել . il m'a fait —. [ne faut pas trop —.

Se droguer, դ. դեղ առնուլ . il

Droguerie, ի. դեղանոց . 2. դեղավաճառուԹիւն. faire la —, դեղավաճառ լ. 3. դեղք, դեղորայք . vendre de la —.

Droguet, ա. ասուեկտառ :

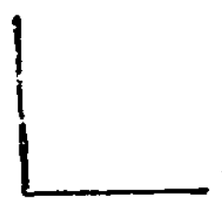
Droguetier, ա. ար. ասուեկտառագործ , ասուեկտառավաճառ :

Drogueur, euse, գ. ը. դեղատու , դեղասէր, *չատ դեղ տալ սիրող բժիշկ :

Droguier, ա. դեղոց , դեղարան, դեղատուփ , դեղաման . 2. դեղահատաք . հատաքուժն դեղոց յօրինակ:

Droguiste (տրոկիսԹ) ա. եւ ած. դեղավաճառ , դեղաՔանգար , * դեղածախ :

Droit, e, ած. ուղիղ , ուղղածեւ , շիտակ . ligne —e, en ligne —e, ուղղագիծ . — chemin, — ճանապարհ , *— ճամբայ . 2. ուղղորդ, ուղղորդաձեւ , ուղղաբերձ , ուղղածիգ , կանգուն . mur —, position —e. Avoir la taille —e, կանգնագեղ ունել զիւասակ . qui marche —, ուղղագնաց , ուղղորդագնաց , ուղղագնացիկ . se tenir —, կանգուն կալ , * շիտակ կենալ . à moitié —, կիսուղիղ . 3. եչ. ուղիղ . angle —,

Angle droit.

— անկիւն . 4. փ. ուղիղ , արդար, արդարակորով , անխարդախ , ողջամիտ . esprit —, ուղիղ՝ անխոտոր միտք . la —e raison, ուղիղ բան . avoir le cœur —, une intention —e. Un homme —. 5. մ. ուղիղ, *շիտակ. viser, écrire —. ||Aller — au but, à ses fins, դէպ ուղիղ գնալ՝ դիմել ի նպատակն՝ կէտ նպատակին. tout —, դէպ ուղիղ , կշիռ , կշռակի , շիփշիտակ, *շիպ շիտակ. aller tout — à, դէպ ուղիղ գնալ ի . marcher —, ուղիղ ընԹանալ . aller — au fait, անդէՔ յարդիւնս իրաց մատչիլ :

Droit, e, ած. աջ , աջոյ , աջին , աջակողմեան. le bras —, աջ բազուկ. la main —e, աջ , աջ ձեռն . l'aile —e d'une armée, աջ Քեւ բանակի . les rives —es, աջակողմեան ափունք. à main —e, չաջ , չաջակողմն , * աջ կողմն . || փ. être le bras — de qn., լինել աջ բազուկ ուրուք . * մէկուն աջ բազուկն լ. || —e, ի. աջակողմն . la —e d'une assemblée, de l'ennemi, d'une armée. 2. աջ . աջոյ ձեռն , *աջ ձեռք. être assis à la —e de qn., ընդ աջմէ ուրուք բազմիլ , * մէկուն աջ կողմն՝ աջ դին նստիլ . donner la —e à qn. 3. եչ. ուղիղ գիծ , ուղղագիծ .

A —e, մ. չաջ , չաջակողմն , ընդ աջմէ . tourner, prendre à —e. à —e et à gauche, չաջ եւ չահեակ , ընդ ամենայն կողմն , * աջդին ձախդին , աջուձախ , չորսդին :

Droit, ա. ուղղուԹիւն , արդարուԹիւն . j'ai pour moi le — et la raison. 2. իրաւունք . il a —, իրաւունս ունի , — են նորա . quel — a-t-il ? զի՞նչ իրաւունս ունի , զի՞նչ — են նորա . il a le — de faire cela, ունի իրաւունս առնելոյ զայս . faire —, առնել՝ հանել իրաւունս , դատ առնել . եւ faire — à une demande, շնորհել զխնդիրն . donner — à qn., իրաւունս տալ ումեք , * մէկուն — տալ . être en —, իրաւունս ունել

*իրաւունք ունենալ. || —s d'auteurs, գրողչէք. 3. իրաւունք, իշխանութիւն. —s civils. — de chasse. — d'aînesse. — de vie et de mort. — du seigneur, — տիրոջ՝ տանուտեառն. avoir — sur la vie de qn., իրաւունս ունել ի վերայ կենաց ումեք. le — du plus fort, — հզօրագունին. le — de la guerre, — պատերազմի. sans —, առանց իրաւանց. se croire en — de, իրաւունս համարել. — divin, humain, աստուածային, մարդկային —. — des gens, — ազգաց. — canon, կանոնական. de quel —? en vertu de quel —? որով իրաւամբք, որո՞վ իշխանութեամբ, *ինչ իրաւունքով. prendre — sur, իրաւունս՝ իշխանութիւն առնուլ ի վերայ. 4. իրաւունք, ազդեցութիւն. les —s de l'amitié, du sang. Soutenir ses —s, défendre son —, պինդ կալ յիրաւունս, պաշտպանել զիրաւունս իւր. faire valoir ses —s sur qc., զիրաւունս իւր կացուցանել, զիրաւունս անձին ցուցանել ի վերայ. les —s que la femme a sur son mari. Il a des —s à ma reconnaissance, շնորհապարտ կացոյց զիս. 5. օրէնք. — français, romain. 6. իրաւագիտութիւն. école de —. Étudier le —. Faire son —, ուսանել զ—. 7. հարկ, տուրք, մաքս, կապալ, բաժ. il y a un — à payer. — de douane, d'octroi, մաքսատուրք. — d'enregistrement. 8. վարձք. — de présence.

A — ou à tort, մ. յիրաւի կամ յանիրաւի. || à bon —, իրաւամբք, կարի խակ յիրաւունս. || de —, de plein —, իրաւամբք, ամենայն իրաւամբք. || à qui de —, առ որ անկ իցէ ըստ իրաւանց:

Droitement, մ. ուղիղ, անխոտոր, ուղղութեամբ, արդարութեամբ. agir, penser, juger —.

Droitier, ère, ած. աջաձեռնի, աջաձեռնեայ:

Droitiste, ա. S. Droitier.

Droiture, ի. ուղղախոհութիւն, արդարութիւն, ուղղամտութիւն, ուղղութիւն, անխոտորութիւն, անեղծութիւն, *շիտակութիւն. agir avec —, —եամբ գործել. qui n'a pas assez de — de cœur, ներուղիղ սրտիւ. [անխոտոր, *շիտակ:

En —. մ. ուղղակի, դէպուղիղ,

Drolatique, ած. զուարճալի, ծաղրածու, ծիծաղաշարժ. conversation, conte —.

Drolatiquement, մ. ծաղրաբար, ծիծաղաշարժ կերպիւ:

Drôle, ա. չարաչուտ, սոսկիակ, ննջգաւոր, *սատանորդի. c'est un —, un mauvais —, petit —. 2. ած. ծաղրածու, ծիծաղաշարժ, զուարճալի, *շպլիկ. un homme —, զուարճախօս՝ զարմանալի մարդ. voilà qui est —. Un conte fort —. 3. տարօրինակ, նորօրինակ, նորանշան, այլանդակ, *անճոռնի, արտառոց. une — d'idée. Une — de femme.

Drôlement, մ. ը. ծաղրածու իմն եղանակաւ, զուարճալի օրինակաւ, *արտառոց կերպիւ. parler —.

Drôlerie, ի. ը. խեղկատակութիւն, ծաղրածութիւն. il nous a conté mille —s. 2. ծաղրս՝ դուզնաքեայ ինչ, խաղալիք:

Drôlesque, ած. ծաղրաշարժ:

Drôlesse, ի. հգ. հերաւուկ, կին խառնակեցիկ, ոչնչուհի, *բարի ծաղիկ «ֆահիշէ». c'est une —.

Drôlichon, onne, ած. ծաղրաշարժ. une figure —onne.

Dromadaire, ա. տաճիկ ուղտ, արուային «հինին սեվէսի»:

Dromadairerie, ի. ուղտագնացութիւն:

Dromalectore, ա. արշաւահաւ. տոհմ ընձացիկ հաւուց:

Dromatherium (տրոմաթէրիօմ) ա. սր. ընձացեղէ. ազգ բրածոյ պարկաւոր բստնաթերից:

Drome, ա. Ե. քաջընձաց. սեռ բարձրաստուն Ռուչնոց:

Drome, ի. նե. նաւոյ. խութ կայմից, առագաստակալաց:

Droméognathés, ա.յ. Ե. ընձացածնաօտեայք. խումբ Ռուչնոց ի կարգէ տինամոսեայց (tinamou).

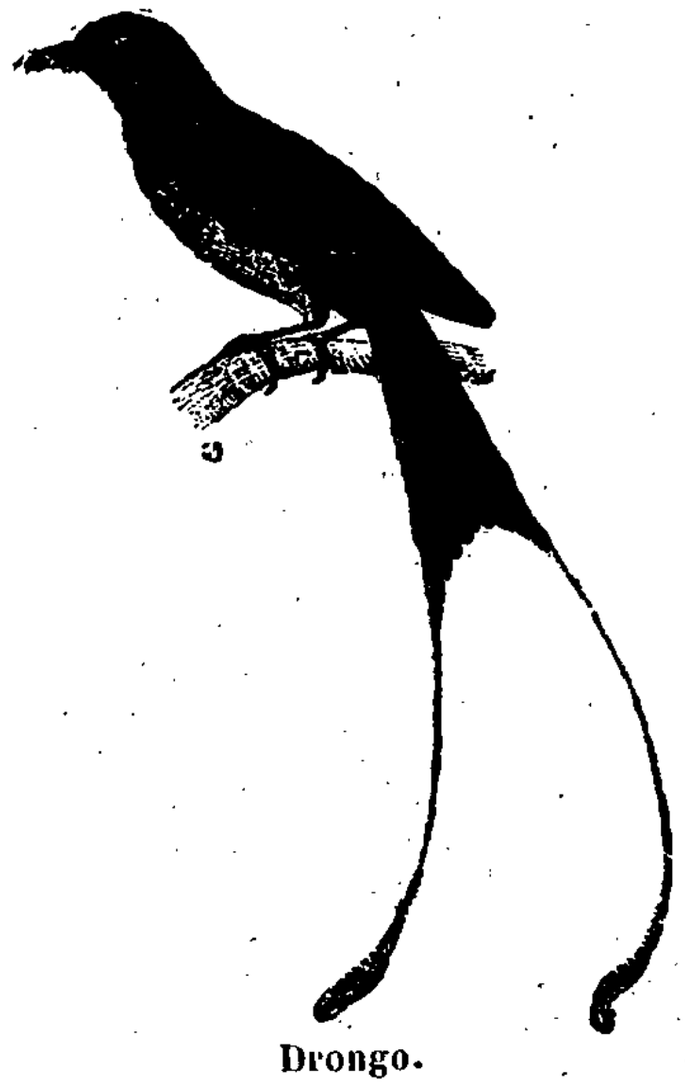
Dromie, ի. սպ. արշաւիկ. ազգ տասնոտն ոտորկապատենից:

Dromien, enne, ած. սպ. արշաւիկեայ, արշաւիկային. || —s, ա. յ. —ք. ցեղ ոտորկապատենից:

Dromilite, ա. ոպ. ընձացիկ. ազգ բրածոյ կարճագի տասնոտանց:

Dromiopsis (սիս) ա. ոպ. ընձացատես. ազգ բրածոյ կարճագի տասնոտն ոտորկապատենից:

Dromique, ա. մբ. քաջընձացիկ.

Drongo.

սեռ պատենաձեւից. 2. սբ. —. ազգ Ռունաւոր օձի:

Dromite, S. Dromien.

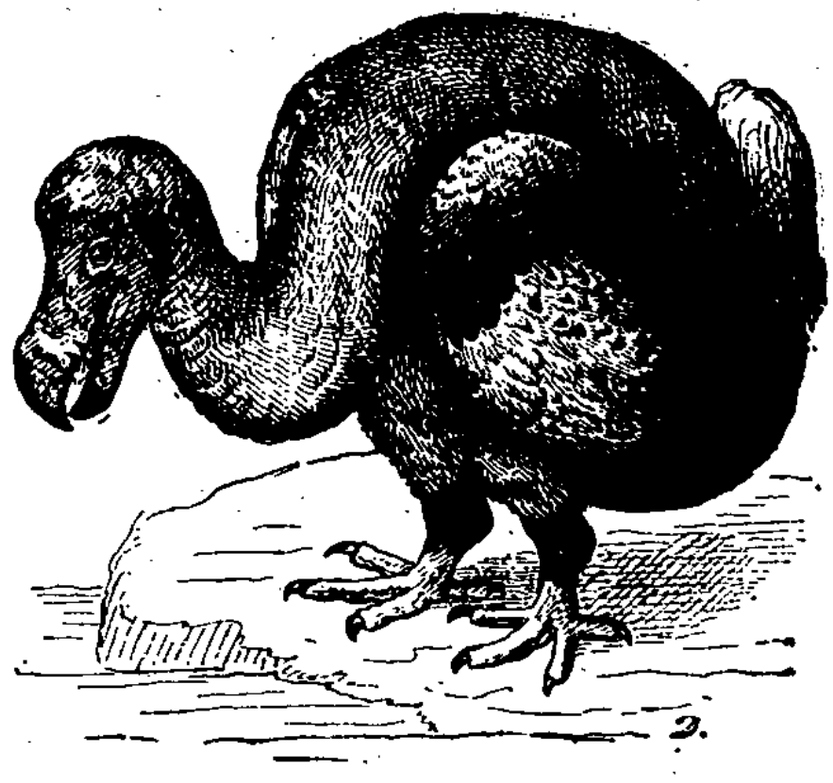
Dromographe, ա. ընձացագիր, ուղեգիր. *ընձացքին արագութիւնն չափող գործի:

Dromomètre, ա. ուղեչափ. *ընձացքին արագութիւնն չափող գործի:

Dromopétard, ա. ուղեճայթիկ:

Dromornithe, ա. կ. ընձացահաւ. *անուն հաւուց որք ընձանալ միայն կրնան:

Dromoscope, ա. ընձացացոյց,

Dronte.

Dromoscopique, ած. վր. ուղեդիտութիւն:

Dromothérium (Ռէրիօմ) ա. կ. տասնկայծեամն:

Drongaire, ա. հխ. դրոնգապետ. պետ դրոնգի՝ գնդի:

Dronge, ա. հխ. դրոնգ, գունդ. տոտրաբաժանումն բիւզանդական զօրաց:

Drongo, ա. Ե. ագռաւուկ. ոտքնակներ ճննդակերպ Ռուչուն. — à raquettes.

Dronte, ա. Ե. կնգղապոր. սագանման Ռուչուն. հն. Cygne à Capuchon եւ Dodo.

Dropacisme, ա. բժ. մագխլումն:

Dropax (տրօփաքս) ա. մաղխիլ (պեղանի):

Droschki (տրօշքի) ա. հոլակառք. *բաց կառք (ի Ռուսաստան):

Droséra կամ **Drosère**, ա. բ. ցօղաբոյս. հն. Borelle.

Droséracées, ի. յ. բ. ցօղաբուսեայք:

Drosomètre, ա. ցօղաչափ. գործի չափելոյ զբանակ ցօղոյ:

Drosométrie, ի. ցօղաչափութիւն:

Drosométrique, ած. ցօղաչափական: [միջաւ ինչ:

Drosophile, ի. կ. ցօղասէր.

Drosse, ի. նե. խառնելիք Ռեւոց, *չուան ղեկի՝ փոկէ հիւսուած:

Drosser, ն. նե. առեալ տանիլ, *քշել տանիլ. les courants nous drossent.

Drouillet, ա. ձո. ուռկանիկ:

Drouillette, ի. բիւնիկակալ. ուռկան բիւնիկ ձկան (maquereau).

Drouine, ի. ար. պարկ (պղնձագործից):

Drouinier, Drouineur, ա. պղնձագործ «գազանը»:

Droussage, ա. գզումն (բրդոյ):

Drousse, ի. ար. հերիներ (գործի):

Drousser, ն. գզել (զբուրդ):

Droussette, ի. ար. հերհերակ. * գործի մեծ ակռայներով:

Drousseur, euse, ա. գգիչ:

Dru, e, ած. Ջեւաբուսիկ. ces merles sont —s comme père et mère. 2. խիտ, Ջանձրախիտ, Ջանձրախուռն, կուռ. blés fort —s. L'herbe était —e. Pluie —e et fine, Ջանձրատարափ եւ անօսր՝ բարակ անձրեւ. 3. կայտառ, առոյգ. vous êtes bien — aujourd'hui. 4. մ. խիտ, խիտ առ խիտ, Ջանձրախուռն. il pleut —, Ջանձրատարափ անձրեւէ. semer —.

Druidal, e, ած. դրուիդեան, դրուիդական. la fureur —e des prêtres.

Druide, ա. դրուիդ, կեղտաքուրմ. քուրմ կեղտաց:

Druidesse, ի. դրուիդուհի. քրմուհի կեղտաց:

Druidique, ած. դրուիդական, դրուիդային. autel, monument —.

Druidisme, ա. դրուիդութիւն. կրօնք դրուիդաց:

Drûment, մ. խիտ առ խիտ:

Drunime, ի. ազ. կաղնչանին. կալաբարակերպ հանեալ ի կաղնչանէ:

Drupacé, ած. բ. մրգեղէն. || յ.ի. Drupacées, —ք. տոհմ տնկոց որոց միակորիզ իցեն պտուղք:

Drupe, ա. բ. մոմոզ, կորիզաւոր. միակորիզ պտուղ, որպէս դեղձ, սալոր: [մոզիկ:

Drupéole, Drupole, ա. բ. մո-

Drupéolé, e, ած. բ. մոմոզածեւ:

Drupifère, ած. բ. մոմոզաբեր:

Drupole, ի. բ. S. Drupéole.

Drupose, ի. ազ. մոմոզուց. նիւթ ինչ Ջխազոյն:

Druse, ի. հբ. գեղձաքար:

Druses, ա. յ. Տիւրքիք. տաճիկ ժողովուրդ Սիւրիոյ:

Drusiforme, ած. հբ. գեղձաքարածեւ: [բաւոր:

Drusillaire, ած. հբ. գեղձաք-

Drusille, ա. մբ. ճարուխ. սեռ ցորեկեայ ՋեփաՋեից: [բային:

Drusique, ած. հբ. գեղձաք-

Dryabalanopse (օփս) ա. բ. կաղնաբալուտաւոս. երկպտուկ ի տոհմէ երկՋեւապտղեայց (diptérocarpées).

Dryadanthe, ի. բ. դրիադածաղիկ. սեռ վարդենեաց:

Dryade (տրիատ) ի.դպ. Դրիադ. ծառանոյշ. յաւերժահարսն՝ շահապետ դաշտաց եւ անտառաց. 2. բ. դրիադ. *Ծուփ բուսեալ՝ Ասիոյ, Եւրոպիոյ եւ Ափրիկիոյ հիւսիսային լերանց վերայ:

Dryadé, e, ած. բ. կաղնեբոյս. *որ կաղնի ծառոց բուներուն վրայ կբուսնի. || ի. յ. les —es, —ք. ցեղ վարդանմանից, յորս են ծորենիք, մորենիք, ելակենի, եւայլն:

Dryandre, ա. բ. որձակալնի:

Dryinius (տրիինիիւս) ա. մբ. կաղնաճճի. ազգ ՋաղանձաՋեւ միջատաց: [փայտաքար (բրածոյ):

Dryite (տրիիԹ) ի. հբ. ծառաքար,

Dryocalame, ա. սբ. կաղնաեղէգն. ազգ օձատեսակ զեռնոց:

Dryomys (տրիոմիս) ա. սբ. կաղնամուկն. ազգ կրծող ստնաբերից Ամերիկայ:

Dryophile (տրիոֆիլ) ած. բոլ-

Dryophis (ֆիս) ա. սբ. կաղօձ. ազգ լօրտուի:

Dryopithèque, ա. կ. կաղնակապիկ. կապիկ ինչ բրածոյ:

Drypis (իս) ի. բ. ճանկուռուկ:

Drypte, ի. մբ. քերՋուկ. սեռ պատենաՋեւ միջատաց:

Dû, due, անց. **Devoir** բայի. պարտեցեալ, պարտեալ, պարտական. argent — depuis longtemps. Somme due. 2. ի. —, պատշաճ, պարտապատշաճ. réprimande due à son impertinence. En due forme, ըստ օրինի, ըստ պատշաճի. 3. ա. պարտք, պահանջք, * առնելիք. demander, réclamer son —. 4. ի. սգր. պարտք, պարտականութիւն:

Dualine, ի. տգ, դիւալիկ. փոշի ինչ պայԹուցիկ:

Dualisme, ա. երկուորութիւն, երկուորականութիւն. դրութիւն իմաստասիրական որ համարի զտիեզերս առեղծեալ եւ վարեալ յերկուց հակառակամարտ սկզբանց:

Dualiste, ած. երկուորեան, երկուորական. le système —. 2. ա. —. կուսակից երկուորութեան:

Dualistique, ած. երկուորային, երկուորականային. 2. տգ. théorie —.

Dualité, ի. երկուութիւն, *երկուսութիւն. la — de l'être humain, — մարդկային էակի (մարմին եւ հոգի):

Duarchie (տիւարշի) ի. հիս. երկիշխանութիւն. իշխանութիւն երկուց Ջագաւորաց, որպէս ի Լակեդեմոն:

Dub (տիւպ)ա. մողէս (Ափրիկիոյ):

Dubitateur, trice, գ. եւ ած. տարակուսող, երկբայող:

Dubitatif, ive, ած. բ. տարակուսական, երկբայական:

Dubitation, ի.Ֆր. երկբայութիւն, տարակոյս:

Dubitativement, մ. նբ. երկբայօրէն, տարակուսաբար. répondre —.

Duboisia, ա. **Duboisie,** ի. բ. դիւբուազենի. երկպտուկ ծառ Աւստրալիոյ ի տոհմէ մոմմասերից (solanacées).

Duboisine, ի. տգ. դիւբուազին, *դիւբուազենոյ մէջ գտնուած կալաբարակերպն. նոյն համարի **Hyoscyamine.**

Duboscie, ի. բ. դիւբոսկիա, դիւբոսկենի. * ազգ շուշանասերից Ափրիկիոյ տաք կողմերն:

Duc (տիւք) ա. դուքս. le grand —, մեծ —. Monsieur le —, տէր —. 2. եղջերաբու. եղջերաւոր բու. 3. դրքսակառք. 4. բզ. grand-—, բուիճն. || petit-—, բուիճակ:

Ducal, e, ած. դքսական, դքսի. manteau —. Couronne —e. Les palais ducaux. 2. ի. —e, դքսագիր. հրովարտակ ծերակուտին Վենետկոյ:

Ducat, ա. դքսադրամ, դուկատ. դահեկան ոսկի կամ արծաթի «տուգաԹ». 2. ած. or —, — ոսկի (որոյ յարգն է նման դքսադրամոյ):

Ducaton, ա. դուկատոն, արծաթ Ջադքսադրամ. դքսադրամ արծաթիւ

Ducénaire, Ducentaire, ած. երկերիւրական, երկերիւրեակ:

Duché, ա. դքսութիւն. պատիւ եւ կալուած դքսի. grand —, մեծ —.

Duchesse, ի. դքսուհի. Madame la —, — տիկին. la grande —, մեծ —. 2. հգ. —, *մեծութիւն ծախող կին. elle fait sa —, la —, — կերպարանի, * դքսուհիւն՝ մեծութիւն կծախէ. 3. բ. բաչկէն, դքսատանձ «պարտաք արմուտք»:

Ducroire, ա. վճ. պարտ բաշխի. վարձք երաշխաւոր յանձնակատարի:

Ductile, ած. կռանելի, տարածական, տարածուն. métal —. Or —, տարածուն ոսկի:

Ductilimètre, ա. բգ. կռանաչափ, տարածաչափ (մետաղաց):

Ductilité, ի. կռանելիութիւն, տարածականութիւն: [ուց:

Duetirostre, ած. Ե. երկայնակռ-

Ducto-conchinien, enne, ած. եւ ա. մգ. տարածականքեղէն. ասի ականջի արտաքին մի դնդերի:

Ductownite, ի. հբ. տիւքտովնաքար. * տեսակ մի պղնձածծումբ (chalcosine).

Dudaïm, ա.բ. դովդայիմ. տունկ վարնգանման: [հանածոյ ինչ:

Dudléyite, ի.հբ. դիւդլէյաքար.

Duègne, ի. հոգածուհի. sa — ne la quitte pas un moment. 2. հգ. եւ Ջտ. պառաւ. cette actrice joue les —s.

Duel, ա. մենամարտ, մենամարտութիւն. se battre en —, մենամարտիլ, մենամարտիկ լ. appeler qn. en —, ի — կոչել զոք. accepter, recevoir le —. Offrir, refuser le —. Les seconds, les témoins dans un —. 2. բ. յն. երկուորեակ. երկուորական (Ջիւ): [մարտիկ, մենակռիւ:

Duelliste, ա. մենամարտ, մենա-

Duettino (տիւԹԹինո) ա. եժ. իտ. երկերգիկ, երկանուագիկ:

Duetto (տիւԹԹո) ա.եգ. երկերգ, երկանուագ:

Dufourée, ի. բ. դիւֆուրենեակ. 2. մբ. դիւֆուրեակ. սեռ ՋաղանձաՋեւ միջատաց:

Dufrénite, ի.հբ. դիւֆրենաքար. ազգ լուսակրատեալ երկաՋոյ:

Dufrénoysite (տիւֆրէնուազիԹ) ա. հբ. դիւֆրէնուազաքար. զաւակածըծմբուկ պղնձոյ:

Dufresnie, ի. բ. տիւֆրենի. սեռ մրուանեայց (valérianées).

Dugazon, ի.Ջտ. ՋեՋեւերգչուհի. ՋեՋեւածայն երգչուհի. elle remplit l'emploi de la —. Jeune, mère —. Jouer les —s. Cette troupe possède une excellente —.

Dugong (տիւկոն) ա.կ. ծովակով կենդանածին ի կարգէ կիտայնոց նման ծովային կովու:

Duire, չ. հ. բ. եւ յՅդ դէմն եւեԹ վարի. պատշաճիլ, վայելել, ի դէպ գալ. tout duit aux gens heureux. Cela vous duit-il? Cela ne me duit guère. 2. ա. կրթիլ, վարժիլ (Ջուշնոյ յորս):

Duis, ա. ագուգայ (գետաց) :

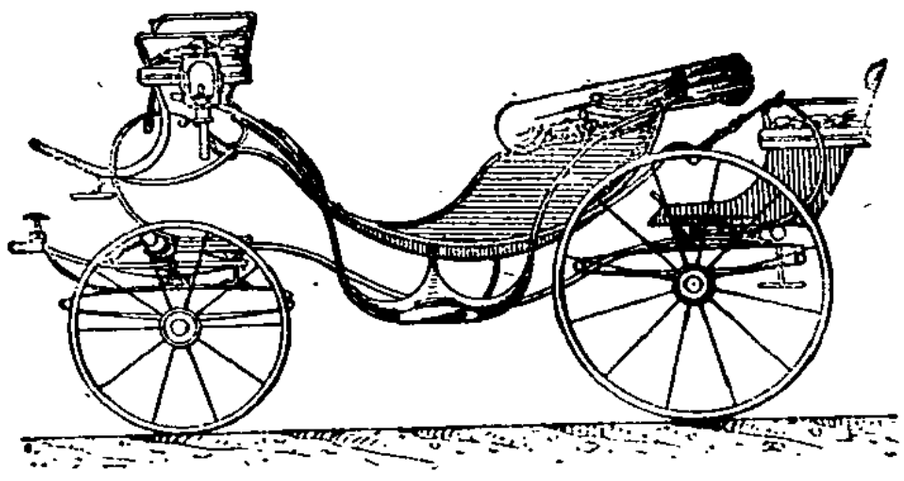
Duit, e, անց. **Duire**ի. ո. կըլցնել, վարժեալ, վարժ. un faucon —.

Duitage, ա. ար. արծկումն :

Duite, ի. արծկուկ. հինեալ նեզան:

Duiter, ն. ար. արծկել. *Նեզանն քաշիլ ձախէն աջ :

Dulcamara, ի. բ. գա. **Douce-amère**ի :

Duc.

Dulcamarine, Dulcamarétine, ի. տգ. վայրօրճին . քաղցրացիդ գտնալ վայրօրճի (douce-amère) մէջ :

Dulçaquicole, ած. բպ. քաղցրաջրաբնակ, քաղցրաջրասուն.*անոյշ ջրի մէջ բնակող կենդանիք եւ տունկք :

Dulcifère, ած. նբ. քաղցրաբեր, անուշաբեր : [ցիչ, ամոքիչ :

Dulcifiant, e, ած. քաղցրացու-

Dulcification, ի. քաղցրացուցումն, անուշումն, ամոքումն :

Dulcifier, ն. քաղցրացուցանել, անուշել, ամոքել :

Dulcinate, ա. տգ. քաղցրատ, անուշատ . կալաբարակերպ արուեստական որ կազմի յանուշացրէ եւ յօշակէ :

Dulcinée, ի. ինգ. սիրուհի, տարփուհի . il était aux pieds de sa —.

Dulciniste, ած. եւ ա. դուլկինեական (ալանդաւոր) :

Dulcitamine, ի. տգ. քաղցրիդամին, անուշամին :

Dulcitane, ի. տգ. քաղցրիտան :

Dulcite, ի. տգ. քաղցրիտ, անուշիտ . *մանանային մէջ գտնուած նիւթ շաքարախառն :

Dulcoré, e, ած. տ. **Édulecoré.**

Dulcose, ի. տգ. քաղցրուց . ին. **Dulcite**ի :

Dulichidés (տիւլիքիտէ) ա. յ. ոպ. ճուղուզեայք . առիմ ոտրկատատեսից նախատիպ ունելով զճուղուզ (dulichie).

Dulichie (տիւլիքի) ի. ոպ. ճուղուզ . ազգ փոքրիկ ժժմակի :

Dulichion (տիւլիքիոն) ա. բ. ճուղոն :

Dulie, ի. աբ. պաշտօն՝ մեծարանք սրբոց . ին. **Culte** եւ **Latrie.**

Dulongie, ի. բ. դուլոնգիա, դուլոնգենի. սեռ ծբանեայց (célastrinées).

Dumaline, ի. ար. դումալին . *կոպալի խիժին ելլող նիւթ :

Dumasine, ի. տգ. դումագին . *տեսակ մի խէզ :

Dumasite, ի. հբ. դումայտքար . տգ քլորիտի :

Dûment, մ. օրինօք, ըստ օրինի, ըստ պատշաճի, որպէս արժան է . — averti, autorisé.

Dumérilie, ի. բ. դիւմերիլենի . տգ եղերդատերից (chicoracées).

Dumicole, ած. մբ. մացառաբնակ . || —s, ա. յ. —ք. խումբ սատիր (satyre) սեռի Պիճուան :

Dumontie (սի) ի. բ. դումոնտիա, դումոնտենի. սեռ փլորիդեայց:

Dumortière, ի. բ. դիւմորտիէրենի . սեռ մարշանտեեայց (marchantiées).

Dumortiérite, ի. հբ. դիւմորտիէրքար . գայլախազատ պարլեղկի գըտելոյ մերձ ի Լիոն :

Dunalie, ի. բ. դունալիա, դունալենի. սեռ մորմեայց (solanées).

Dunanitie, ի. բ. դունանիտիա, դունանիտենի . սեռ պառուաճարեայց (sénécionidées).

Dunantie, ի. բ. դունանտիա, դունանտենի . սեռ պառուաճարեայց :

Dunbarie, ի. բ. դունպարիա, դունպարենի . սեռ Պիճունուաճապղկեայց : [գերս) :

Dune, ի. աւազակոյտ (ի ծովի-

Dunette, ի. ն. դղեակ (ի խելս նաւին). se promener, monter sur la—.

Duo, ա. եժ. երկերգ, զուգերգ, երկերգուկ, զուգերգութիւն . երկձայն՝ կրկնաձայն երգ . chanter un —. 2. երկնուագ. — de flûte, de violon. De beaux —s. Jouer un —. || փ. եւ ք. — d'injures, փոխոխ՝ երկակողմանի հշնամանք :

Duobus (պիւս) ա. դպգ. sel de —, դիսքիւսաղ. ծծմբատ խալոյ(potasse).

Duodamine, ի. օշակամանուշակենի ինչ պալիոցիկ : [cane.

Duodécane, ա. տգ. տ. **Dodé-**

Duodécennal, e (տիւոտէնէնալ) ած. երկոտասանամեայ :

Duodécennie (նի) ի. երկոտասանամեակ .*տասներկու տարուան միջոց:

Duodécimal, e, ած. ք. երկոտասանական . système —.

Duodécimfide, ած. բ. երկոտասանամասիերծ . երկոտասանաբաշխ :

Duodécimo, տ. **Douzièmement.**

Duodéciternal, e, ած. հբ. երկոտասաներեակ . * ասի բիւրեղի որ տասներկու կողմ ունի երեքական երեսով :

Duodécuple, ած. երկոտասանապատիկ : [տը :

Duodénaire, ած. երկոտասանա-

Duodénal, e (տիւոտէնալ) ած. մգ. նախիճային . տ. **Duodénum.**

Duodénite, ի. բժ. նախիճաբորբոքումն նախիճի (duodénum).

Duodénum (տիւոտէնոմ) ա. նախիճ, նախապի, առաջնապի . առաջին մասն նրբաղեաց :

Duodi, ա. երկուշաբաթի, երկուշաբթի. (տասնօրեայ եօթնեկի հանրապետութեան Գաղղիոյ) :

Duodrame, ա. երկախաղ . Պատերախաղ երկու դերասանօք :

Duo-sternal, ած. մգ. կրծոսկրային :

Duotrigésinal, e, ած. հբ. երկսունեակերկու երես . * երեսունեակերկու երես ունեցող . cristal —.

Dupe, ի. խաբեալն, դիւրախաբ, դիւրապատիր . être —, ըմբռնիլ ի խաբկանս՝ ի պատրանս, ի խաբս... անկանիլ, * խաբուիլ . être la — de qn., ի խաբս ուրուք անկանիլ, խաբիլ ի նմանէ, * մկիկ մի —. nous fûmes la — de son stratagème. Faire qn. —, խաբել զոք . il m'a fait sa —. Faire des —s, խաբել, պատրել զմարդիկ . être la — d'une affaire, d'un marché, չշահիլ ինչ, կորուսանել . être la — de sa bonne foi, առ բարեմտութեան խաբիլ :

Duper, ն. խաբել, պատրել, ի պատիրս՝ ի պատրանս արկանել, խաբ՝ նենգ գործել . — qn.

Se duper, ե. — զմիմեանս . les fripons se dupent sans cesse.

Duperie, ի. խաբ, խաբանք, խաբէութիւն, խաբեբայութիւն, խարուածութիւն, խաբկանք, պատրանք, պատիրք, նենգ . c'est une —, une franche —.

Dupeur, euse, գ. սգր. խաբեբայ, պատրիչ . || փ. — d'oreilles, ունկնախաբ, ունկնապատիր, *ականջխարող (մատենագիր, քերթող, ճարտասան) :

Duplex, ած. եւ ա. կրկնապատիկ՝ կրկնագիր (եղեկտրականութ) :

Duplicata, ա. հաւատաթ, պատճէն, կրկին օրինակ (մուրհակի, քրտնոյ, անդորրագրի). par —, en —, ի պատճէն, ի կրկին օրինակ, ի կրկնօրինակ . expédier un acte en — կամ par —. — de facture.

Duplicateur, ա. մբ. բազմապատկիչ, կրկնապատկիչ :

Duplicatif, ive, ած. կրկնիչ :

Duplicatile, ած. կրկնաճալ :

Duplication, ի. կրկնումն, կրկնութիւն, կրկնապատկութիւն :

Duplicato-dentelé, e, ած. բ. կրկնատամնաձեւ :

Duplicature, ի. բ. կրկնուած, ճալք : [տամն :

Duplicidenté, e, ած. կ. կրկնա-

Duplicipenne, ած. մբ. կրկնափետուր, * ոեւերն դէպի երկայնքն բացող . || —, ա. յ. —ք. առիմ կարգի Թաղանթաթեից :

Duplicité, ի. կրկնութիւն, կրկնապատկութիւն . il y a — d'action dans cette tragédie. 2. փ. երկդիմութիւն, երկբանութիւն, երկխօսութիւն, երկլեզուութիւն, նենգութիւն, խարդախութիւն, կրկնակութիւն. — du cœur. Il y a de la — dans vos paroles, dans vos actions.

Duplique, ի. փոխարէն՝ կրկին պատասխանի, երկպատասխանի :

Dupliquer, չ. երկպատասխանել. կրկին տալ պատասխանի . quand on avait répliqué, dupliqué, il fallait plaider ou appointer la cause.

Duplosulfacétone, ա. տգ. կրկնաածծմբակետոն . անուն ծծմբային կետոնի :

Duporthite, ի. հբ. տիւպորթիտքար :

Duquel, դ. յած. փոխան de եւ du

lequel, որու, որու վրայ, որմէ. S. **Lequel.**

Dur, e, ած. խիստ, կարծր, պինդ, ագուռ, արաստոյ, երաստոյ, անտեղիտալի, տրամ, կուռ, կարծրակուռ, սերտ, կարծրախիտ, կարծրակոփ, կորդ, խստապինդ. — comme marbre, comme fer. — à manger, խստաքուտ. Très —, խստապինդ, ամրակուռ. 2. խիստ, կարծր, պինդ. pain, bœuf, lit —. Chaise —e. Rendre —, խստացուցանել, կարծրացուցանել, պնդացուցանել. || ի. avoir l'oreille —e, être — d'oreille, ծանրալսի՝ դժուարալուր, *ականջն ծանր է. avoir la tête, l'intelligence —e, դժուարիմաց է., * հաստ գլուխ ըլլալ, դժուար հասկանալ. — de visage, խրտուռդիմ, խստերես, * կաշի երես. 3. խիստ, խստասիրտ, կարծրասիրտ, ապառումն, խստապարանոց, անագորոյն. homme —. Il a un caractère —, խստաբարոյ է. l'âme —e. Le cœur —, խստասիրտ. il est fort — pour ses domestiques. 4. դժուարբմբռնի, դժոխբմբռնի, խիստ, խստածայն, խոժոռ, դաժան. il a les traits —s, la mine —e, խստերես է. qui a le regard —, խստահայեաց. ton —. Manières, paroles —es. Termes —s. Réponse —e. 5. խիստ, դժնդակ, խստամբռնի, դառնակսկիծ. il vous est — de, խիստ է քեզ. c'est une —e nécessité. Une vérité —e. 6. խիստ, խստակրօն, խստամարմին, խստավար, դժուարավաստակ. vie —e, խիստ կեանք. 7. խիստ, խստաշունչ, ցրտաշունչ. hiver —, խրտուռաքահ՝ խստաշունչ ձմեռն. le temps est —, ցրտաշունչ են օդք, * օդն շատ ցուրտ է. եւ փ. les temps sont bien —s, դժուարին՝ դժուակենցաղ՝ դժնդակ է ժամանակն. 8. խստամբռնի, խստավար, *չարքաշ. homme — au travail, à la peine. —s exercices, չարքաշութիւն. avoir la vie —e, տակալ ընդդէմ մահու «եւտի ճանկը օվմագ». rendre à qn. la vie —e, դժոխբմբռնի գործել ումեք զկեանս, տառապել, նեղել. 9. խիստ, խրտուռածայն, խաւիարածայն, խստաբան, խստախօս, խաղտալուր, յանխնիծոր. voix —e, խիստ ձայն. des vers —s. Style —. 10. դժուարին. cette serrure est —e, դժուարաբաց են փականքդ. — à la vente, դժուարավաճառ. — à cuire, դժուարեփելոց, * դժուար եփուող. cela est — à digérer, դժուարամարս է այս. եւ փ. դժուարբմբռնի՝ դժուարբմբռնելի՝ խստամբռնի՝ դժոխբմբռնի է այս. — à croire, դժուարահաւատալի. || ce fusil, ce pistolet est — à la détente, դժուարարձակ՝ դժուարածիգ է հրացանդ, ատրճանակս. եւ փ. être — à la détente, ծանրահաւտոյց՝ մանրահծծի՝ ագահ՝ կծծի է. «էլի փէք օղ.». 11. նկ. խիստ, խստանկար, խրտուռգիծ. 12. խիստ, բարկ. vin —. 13. խստերախ, խստաբարշ, անզգայ. cheval —.

մ. դժուարաւ. entendre —, — լսել դժուարալուր՝ ծանրալուր է։

Durabilité, ի. տեւականութիւն։

Durable, ած. տեւական, տոկ, մնայուն, կայուն, յարատեւակ. paix —. Monuments —s. Peu —, սակաւատեւ։

Durablement, մ. տեւականա-

Duracine, ի. կարծրադեղձ. կարծրամիս դեղձ։

Duramen (տիւրամէն) ա. բ.

Durandal, ա. ռոլանասուր. սուր Ռոլանի. եւ լայնաքար՝ սուսեր ասպետի, ասպետասուր։

Durangite, ի. տգ. դուրանագքար. հանածոյ գտեալ ի Դուրանգոյ քաղաքի Սեքսիքոյի։

Durant, նխ. ի ժամանակի, մինչ, ի, առ. — le concile, ի ժամանակի ժողովոյն. — l'hiver, ի ձմերան. — sa vie կամ sa vie —, առ. կենդանութեամբ նորա, * կեանքին մէջ. 2. — que, մինչդեռ. — qu'il dormait. — qu'on traitait la paix.

Durante, ա. բ. դուրանտա. սեռ երկպտուկ մնկոց ոսիմի ազանիճեայց (verbénacées).

Durbec, ա. կ. խստակոտց, կարծրակոտց. Ծուչուն որդնակեր. des —s, —ք։

Durcir, ն. խստացուցանել, կարծրացուցանել, պնդացուցանել, բրտացուցանել. la grande chaleur durcit la terre.

չ. խստանալ, կարծրանալ, պընդանալ, տրամանալ, բրտանալ. faire — un œuf, կարծրացուցանել, պնդացուցանել զձու (եփելով).

Se durcir, դ. նոյն ընդ չ. le chêne se durcit à l'eau. Cette substance se durcit au contact de l'air.

Durcissement, ա. խստութիւն, կարծրութիւն, պնդութիւն. le — des œufs dans l'eau bouillante. Le — des os par le progrès de l'âge.

Durcisseur, ած. խստացուցիչ, կարծրացուցիչ. un corps —.

Durdo, ա. ձբ. խստաձուկն։

Dure, ի. գետին, հող, մերկ գետին, գետնախշտութիւն. coucher sur la —, գետնախշտի՝ հողախշտի՝ գետնաբեկ լ., *գետնի վրայ պառկիլ։

Durée, ի. տեւ, տոկ, տեւումն, տեւողութիւն, տեւականութիւն. la — du monde, de la vie, d'une étoffe. De courte —, կարճատեւ. de longue —, երկարատեւ. longue —, երկարատեւութիւն. de peu de —, սակաւատեւ. — d'oscillation, տեւողութիւն ճօճման. d'éternelle —, մշտատեւ. || être de —, երկարատեւ՝ տոկուն՝ դիմացկուն՝ տեւուն լ. voilà une étoffe qui sera de —.

Durement, մ. խիստ, խստիւ, խստաբար, խստագոյնս, կարծրօրէն. parler —. Traiter qn. —. 2. խստակրօնութեամբ, խստամբռնի. vivre —, —ապրիլ. être couché —, խստախշտի լ., *կարծր տեղ պառկիլ։

Dure-mère, ի. մգ. կարծրամիզն, խստենի. տ. **Pie-mère.**

Durène, ա. տգ. խստէն, կարծրէն. ջրածնաբնածխուկ ինչ (hydrocarbure).

Durénol, ա. տգ. խստխստուլ, կարծկարծրուլ. բաղադրութիւն փխնոլային նման կարծրէնոյ։

Durer, չ. տեւել, ձգիլ, յերկարիլ, կալ մնալ. faire —, տալ տեւել, երկարել, երկարաձգել. 2. տեւել, չմաշիլ, *դիմանալ. ce drap dure beaucoup, longtemps. 3. le temps me dure, lui dure, երկար Ծուի ինձ՝ նմա ժամանակն. 4. տեւել, տոկալ, ժոյժ ունել, * դիմանալ. || ը. ne pouvoir — en place, չկարել դղալ, մտայոյզ՝ մտաւոանջ լ. * չկարենալ տեղն հանդարտ կենալ։

Duret, ette, ած. կարծրիկ, *կարծրկիկ, պինդկիկ. ce mouton est —. Chaise —ette.

Dureté, ի. խստութիւն, կարծրութիւն, պնդութիւն, սերտութիւն. — du fer, de la viande, d'un lit. 2. ախ. պնդութիւն. կարծր ուռեցք. 3. բրտութիւն մարմնոյ, տեւ. || — de ventre, խստութիւն. պնդութիւն որովայնի. || — d'oreille, d'ouïe, ծանրալսութիւն. ծանրութիւն լսելեաց, *ականջի. 4. փ. խստութիւն, դաժանութիւն, անագորոնութիւն, դժնդակութիւն. — de cœur, խստութիւն սրտի, խրտուռսրտութիւն. — pour les pauvres. La — de sa physionomie, de sa réponse, d'un régime. Traiter qn. avec —, խստութեամբ վարիլ ընդ ումեք. 5. խստութիւն, խոշորութիւն, անհարթութիւն. — de style, des contours, des tons. 6. խստութիւն, սառակութիւն. — d'un climat, d'un hiver. 7. խստաբարոյութիւն, խրտուռաքանութիւն, բանք խիստք՝ կսկծելիք. dire des —s à qn., խիստս բարբառել՝ խօսել ընդ ումեք. il lui a dit beaucoup de —s.

Dürfeldstite, ի, հբ. դուրֆելդստիտաքար։

Durham (տիւրամ) ած. դիւրամ. race de —, race —, դիւրամ ազգ. անգղիական սպարարուկ եզինք, ի համանուն երկրին առնլով զանուանակոչութիւնն. 2. ա. un —, —.

Durillon (տիւրիյեօն) ա. փապարամ, բրտութիւն, կոճանք, * կարծրուկ, կոշտ «նասրը»։

Durillonner (Se) դ. փապարիլ, տեւիլ, բրտանալ, * կոշտ կապել։

Durion (տիւրիյօն) ի. ա. բ. դուրիոնենի. սեռ երկպրուկ մնկոց ի տոհմէ մոլոշեայց (malvacées).

Durissime, ած. հգ. ամենակարծր. cette volaille est —.

Duriuscule, ած. հգ. տ. **Duret.**

Duriventre, ած.կ. խստորովայն։

Durol, ա.տգ. խստուլ, կարծուլ. հին անուն **Durène**ի։

Durvillée, ի.ք. դուրվիլեակ. ազգ

Duryle, ա. տգ. չամանուստ։

Durylique, ած. տգ. չամանուստային. acide —. հն. **Cumylique.**

Dusodyle, ա. հբ. տ. **Dysodyle.**

Dutaillyéa (տիւթայլիէա) ա. բ. դիւտայլեակ. Ծիրիկ ի Նոր Կալէդոնիա։

Duumvir (տիումվիր) ա. երկապետ, երկպետ. մին յերկուց իշխանաց նախնի Հռովմայեցւոց։

Duumviral, e (իօմ) ած. երկ-
պետական : [պետութիւն :
Duumvirat (տիւմվիրա) ա. երկ-
Duvet, ա. Ք. աղուամազ, ա-
ղուամիւռուք, փետրիկ, մանրափե-
տուք, *բմբուլ. oreiller de —, փետ-
րալի բարձիկ, փետրաբարձ. 2. փետ-
րանկոյին, փետրալի անկոյին. 3. աղուամազ, աղուամօրուք, մրա-
զարդ մօրուք, տէգ մօրուաց. «հաւ, այվա Քիւիւ» . 4. աղուամազ, ման
(պտղոց, ճաղկանց) : [տրուա :
Duveté, e, ած. փետրաւոր, փե-
Duveteux, euse, ած. աղուամա-
զուտ, աղուամազային. poils —, մազ աղուամազ. 2. փետրիկուտ, փետրիկալիր :
Duxite, ի. հր. դիւաքսիտ. սա-
դաճման բրածոյ խէժ ի Բոհեմիա :
Dyade (տիաս) ի. իս. երկեակ, երկաւնեւ. || ած. — littéraire, երկ-
վաստակակից մատենագիրք :
Dyarchie (տիարշի) ի. երկիշխա-
նութիւն : [երկիշխանական :
Dyarchique, ած. երկիշխանեան,
Dyarque, ա. երկիշխան :
Dynactinomètre (տինաքթի) ա. ուժաճառագայթաչափ :
Dyname (տինամ) ա. **Dynamie** (տին) ի. մբ. ոյժ, ուժակ, ուժակշիռ:
Dynamide, ի. քգ. ուժոյծ. հա-
ւաքական անուն ջերմուխնան, լուսոյ, եղկտրականութեան եւ մագնիսակա-
նութեան :
Dynamiologie, ի. ուժաբանութի :
Dynamiologique, ած. ուժաբա-
նական :
Dynamique, ի. բժ. ուժականու-
թիւն. 2. ուժաբանութի. 3. ած. ուժա-
յին. théorie —, — տեսութի. pouvoir —. État —. Cheval —. Unité —. Électricité —. [քնական :
Dynamiquement, մ. ուժով, ու-
Dynamiser (Se) պ. ուժակիլ :
Dynamisme, ա. քգ. ուժակութի :
Dynamiste, ա. ուժական :
Dynamite, ի. ոգ. ուժանակ. պայծառացիկ նիւթ ինչ : [կարան :
Dynamiterie, ի. ոգ. ուժանա-
Dynamiteur, ա. ուժանակագործ. 2. ուժանակաբար, ուժանակածիգ :
Dynamitière, ի. ուժանականոց :
Dynamo, ա. եղկտրուժակ, եղկ-
տրաուժային մեքենայ :
Dynamode, ա. մբ. հն. **Dyname** ի:
Dynamo-électrique, ած. եղկ-
տրուժային. machine —, — մեքենայ:
Dynamoge, ա. ար. ուժաճայթիք:
Dynamogène, ած. ուժածին :
Dynamogénésie, ի. բժ. ուժադար-
ձանութիւն :
Dynamogénie, ի. քգ. ուժածնու-
թիւն, 2. եղկտրածնութի :
Dynamographe, ա. ուժագիր :
Dynamomagnétique, ած. ու-
ժամագնիսային :
Dynamo-magnétomètre, ա. ու-
ժամագնիսաչափ, զօրամագնիսաչափ:
Dynamomètre, ա. մբ. ուժաչափ, զօրաչափ. — à deux aiguilles, — երկասեղն. — à une aiguille, — միասեղն : [թիւն, զօրաչափութիւն :
Dynamométrie, ի. ուժաչափու-
Dynamométrique, ած. ուժա-
չափական, զօրաչափային :
Dynamométriquement, մ. ու-
ժաչափօրէն, զօրաչափօրէն :
Dynamométrographe, ա. ու-
ժաչափագիր :
Dynamophore, ա. ուժակիր :
Dynamoscope, ա. ուժադէտ, զօրադէտ (գործի):
Dynamoscopie, ի. բժ. ուժադի-
տութի, զօրադիտութի: [իշխանիկ :
Dynaste, ա. հարուստ, արքայիկ,
Dynastes, ա. յ. մբ. հարստա-
միջատք. տես պատենաւներից ի տոհմէ բղէզեայց :
Dynastie, ի. հարստութիւն, ար-
քայացեղ, արքատոհմ, ցեղապետութի:
Dynastique, ած. հարստային, արքայացեղային, արքայացեղական, արքատոհմային, ցեղապետային :
Dyne (տին) ի. մբ. ոյժ, զօրութիւն :
Dyoplax, ա. սր. երկակուռած. ապգ բրածոյ մողիսային զեռնոց :
Dyostyle, ա. ճ. երկասիւն (ճակատ) : [բա...:
Dys (տիս) նմ. դժուար... դժուա-
Dysanagogie, ի. բժ. դժուարա-
մաղաստհանութիւն :
Dysanagogue, ած. բժ. դժուա-
րամաղաստհան :
Dysanalyte, ի. հր. դժուարա-
լուծակ. հանածոյ մերձակից հրա-
քլորի (pyrochlore). տ. **Disluite.**
Dysarthrite, ի. ախ. դժուարա-
յօդաբորբ. անկանոն կաճուած յօ-
դային : [տրութիւն:
Dysarthrose, ի. ախ. անյօդա-
Dyscardiotopie, ի. ախ. դժուա-
րատեղութի. զանազանութիւն տե-
ղոյ սրտի : [phagie.
Dyscatapose, ի. բժ. տ. **Dys-**
Dyschézie, ի. բժ. դժուարապա-
ուութիւն :
Dyscholie (տիսքոլի) դժուարա-
մաղձութիւն. խանգարումն մաղձի :
Dyschroïe (տիսքրոյի) ի. բժ. տժգունութիւն (մորթոյ): [տժգոյն :
Dyschromateux, euse, ած. բժ.
Dyschromatique, ած. բժ. գու-
նատ. 2. գունախանգար. խանգա-
րիչ գունոյ :
Dyschromatodermie, ի. բժ. անգունամորթութիւն :
Dyschromatope, գ. Քերատես, Քիբատես :
Dyschromatopsie, ի. բժ. Քիբ-
ատեսութիւն, Քերատեսութիւն. հն. **Daltonisme.**
Dyschylie (տիսշիլի) ի. բժ. դըժ-
ուարամարսութիւն :
Dyscinésie (տիսինէզի) ի. բժ. անշարժութիւն :
Dysclasite, ի. հր. դժուարկոտ-
րուկ. ջրատեալ գայլախառզատ քլ-
նական կրոյ :
Dyscœlie, ի. ախ. դժուարափոր-
ութիւն. դժուարութիւն արտահեղման ապարահիւղից :
Dyscole (տիսքոլ) ած. սգբ. դը-
ժուարակենցաղ, նեխատատ, խիտ, բարկասիրտ : [ժուարաբուն :
Dyscolobathriste, ած. Ք. դը-
Dyscrasie (տիսքրազի) ի. բժ. վատախառնուածիւն :
Dyscrasier, ն. բժ. վատախառնել. վատախառն առնել.
Dyscrasique, ած. վատախառն :
Dysdacrye, ի. բժ. դժուարարտա-
ցութիւն. խանգարումն արտասուաց :
Dysdère, ա. մբ. անուն, դըժ-
ուարարիւղ. տես սարդիկ :
Dysécée (տիզէսէ) ի. բժ. դժուա-
րալսութիւն. առաջին աստիճան խլ-
լութեան :
Dysenterie, տ. **Dyssenterie.**
Dysentérique, տ. **Dyssenté-**
rique. [ժուարասպի :
Dysépulotique, ած. ախ. դը-
Dysgalie, ի. ախ. դժուարակաթ-
ուածիւն : [ծնութիւն :
Dysgénésie, ի. ախ. դժուարա-
Dysgénésique, ած. ախ. դժուա-
րածնային :
Dysgeusie, ի. ախ. դժուարա-
խորժակութիւն. խանգարումն ա-
խորժակի: [Քին :
Dyshaphie, ի. ախ. անշօշափու-
Dyshémie, ի. ախ. վատարիւ-
նութիւն : [բաճանչութիւն :
Dyshémorrhée, ի. բժ. դժուա-
Dyshydrie, ի. ախ. դժուարա-
բրտնութիւն :
Dysintribite, ի. հր. դիսինտրի-
բիթ. հանածոյ հերձաքարակերպ :
Dyslalie (տիսլալի) ի. բժ. դը-
ժուարախօսութիւն : [ուան :
Dyslochie, ի. բժ. դժուարապաւ-
Dysluite, ի. հր. դժուարլոյծ. բնական պապղեղաւ գինդ :
Dyslysine, ի. տգ. դժուարալու-
ծին. * արուարդեան տարբերադրու-
թեան մաղձային Քթուոյ տարբերած 200 աստիճան վեր :
Dyslyte, ի. տգ. դժուարալուծիկ:
Dysménie (տիսմէնի) ի. բժ. դը-
ժուարարտաշրուան. դժուարին հոսումն դաշտանի :
Dysménorrhée (տիսմէնոռէ) ի. ախ. դժուարարտաշրուանութիւն :
Dysmnésie, ի. դժուարայիշու-
թիւն, դժուարայիշումն. տկարութիւն յիշողութեան :
Dysmorphie, ի. բժ. անկերպարանութիւն, տձեւութիւն :
Dysodie (տիզօտի) ի. բժ. գարշահոտութիւն, ժահահոտութիւն. հն. **Infection.**
Dysodyle կամ **Dusodyle,** ի. հր. դիւսպոտ. բրածոյ այրելի գարշահոտ :
Dysopie (տիզօփի) ի. բժ. դըժուարատեսութիւն : [կութիւն :
Dysorexie, ի. բժ. անախորժա-
Dysosmie (տիզօսմի) ի. բժ. անհոտոտելութիւն, դժուարահոտատութիւն. տկարութիւն հոտոտելեաց :
Dysostose, ի. ոսկրախտ :
Dysoxyle, ա. բ. չարափայտ : տես երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ միսկացեայց (mélicées).
Dyspepsie, ի. բժ. դժուարամարսութիւն, դժուարահալութիւն. հն. **Bradypepsie.**
Dyspeptique, ած. բժ. դժուարամարսս, դժուարամարսական. || գ·

դժուարամարս , ախտացեալն դըժուարամարսութեամբ :

Dyspermatique, ած. եւ ա. դըժուարաանպտուններ :

Dyspermatisme, ա. բժ. դժուարաանպտութիւն , դժուարաասերմնութիւն :

Dyspermie, ի. դժուարաասերմն . իանգարումն սերման մարդոյ :

Dysphagie, ի. բժ. դժուարակերպութիւն :

Dysphasie, ի. դժուարախօսութի :

Dysphonie, ի. բժ. դժուարաձայնութիւն :

Dysphorie, ի. բժ. վշտակրութիւն , դժգոհութիւն :

Dyspionie, ի. ախ. դժուարաճարպութիւն . ալեայնութիւն ճարպոյ :

Dyspnée, ի. բժ. դժուարաշընչութիւն : [շընչական :

Dyspnéique, ած. բժ. դժուարա-

Dysprosium (խոմ) ա. ապ. դըժուարամիքմ . հանածոյ ինչ :

Dyssenterie (տէյսանթրի) ի. բժ. Ծանչ , Ծանչախտ « գանգր իսիալ » :

Dyssentérique, ած. Ծանչային, Ծանչախտային. 2. Ծանչակալ, Ծանչախտաւոր : [ութիւն :

Dyssialie, ի.ախ. դժուարալորձնութիւն :

Dyssnite, ի. հբ. դիսնիտ . ազգ բնական գայլախազատի մանկաձի :

Dyssymétrie, ի. բս. անչափակցութիւն , անհամեմատութիւն :

Dyssymétrique, ած. անչափակից , անհամեմատ :

Dysthanasie, ի. բժ. դժուարամահ , չարամահ , վատամահ :

Dysthélasie, ի. բ. դժուարպտղիացութիւն :

Dysthermasie, ի. դժուարաջերմութիւն : [ցութիւն :

Dysthésie, ի. ախ. դժուարզգա-

Dysthymie, ի. բժ. վիշտահիւգիութիւն :

Dystilium (տիսթիլիում) ա.բ. ծըր-

տուկ.*սեռ. երիպրուկ անկոց ի տունկն քարքեկեայց :

Dystocie, ի. դժուարածնութի . *դժուարութեամբ ծնանիլն :

Dystocologie, ի. բժ. դժուարածննդաբանութիւն :

Dystocologique, ած.բժ. դժուարածննդաբանական : [տութիւն :

Dystonie, ի. բ. դժուարաձգ-

Dysurie (տիզիւրի) ի. բժ.. դըժուարամիզութիւն, դժուարամիզութիւն:

Dysurique, ած. դժուարամիզ , դժուարամիզային :

Dysyntribite, ի. հբ. դժուարաքսրտի . ազգ քազոտաքարի (pagodite).

Dytique, Dytisque, ած. եւ մբ. ջրասոյզ :

Dytiscides կամ **Dyticites**, ած. ւ. մբ. ջրասոյզք , ջրասուզիայք , ոլակք :

Dzigguetai, Dzigitai, ա.կ. կիս էշ , իշակէս . հն. **Hémione.**

E

E է· հինգերորդ գիրն այբուբենից եւ երկրորդն ձայնաւորաց :

Eau (o) ի. ջուր . — de source, աղբերաջուր . — de pluie, անձրեւաջուր , * անձրեւի ջուր . — distillée, Ջորեալ ջուր, Ջորաջուր. — courante, dormante ou stagnante, վազուկ՝ նիրհեալ՝ լճացեալ —, մօրաջուր . — de cristallisation, բիւրեղաջուր. — saline, աղաջուր . — de savon, օճառաջուր . — de toilette, զարդաջուր. —de-vie, օղի , * ներմակ ջուր . —de-vie de fruits, մրգօղի . հն. **Ratafia**. — potable, ըմպելաջուր, ըմպաջուր, ըմպելի՝ * խմելու — . donner de l'—, — տալ . sous l'—, ստորաջրեայ . sans —, առանց ջրոյ, անջուր. puiser, tirer de l'—, — հանել՝ *քաշել. mêlé, étendu d'—, ջրախառն. qui aime l'—, ջրասէր . trempé d'—, ջրաՁաՁախ , * խխում . un verre d'—, բաժակ մի —. un peu d'—, ջրիկ , * քիչ մի —. filet d'—, առուակ՝ երակ ջրոյ . — trouble, պղտոր — . — de mer, — ծովու, ծովաջուր . — de rivière, գետաջուր . faire de l'— claire, ի դերեւ ելանել , զրաջան՝ զրավաստակ լ. — bénite, օրհնեալ —. եւ փ. դերեւանք. de l'— bénite de cour. S. **Cour**. || — fraîche, զովաջուր, զով՝ հով՝ պաղ —. — seconde, երկրորդաջուր . de l'— glacée, gelée ou frappée, սառնաջուր, սառնապաղ —. de l'— amère, դառն՝ դառնաՁաՀամ , * լեղի՝ լեղաՁաՀամ —. — froide, chaude, ցուրտ՝ * պաղ , ջերմ՝ * տաք — . de l'— rougie, ջրախառն գինի . — gazeuse, գազաջուր . — de goudron , խայծդառնաջուր . — ferrée, երկաՁամուխ —, երկաՁաջուր. boire de l'—, — ըմպել՝ խմել. buveur d'—, ջրըմպու, *ջուր խմող. qui a peu d'—, սակաւաջուր . cuit dans l'—, ջրեփ , ջրախաշ. — bouillie, եփջուր. sauvé de l'—, ջրապիճ . être au pain et à l'—, հաց եւ ջուր միայն ունել՝ ունենալ ուտելու եւ խմելու . — blanche, սպիտակաջուր , Ջեփաջուր . — de mélisse, պատրիզաջուր . de l'— oxigénée, ՋՁուացեալ —. être à l'— et au pain de tribulation, ուտել հաց եւ ըմպել ջուր նեղութեան (պատիժ կրօնաւորաց) . — gommée, խմաջուր . — régale, արքայաջուր . tenir —, — բռնել . c'est une goutte d'— dans la mer, կաՁիլ մի ջուր է ի ծովու, *ծովուն մէջ այս կաՁիլ մի — է , ասի երբ քիչ մի բան աւելցուի մեծաքանակ բանի մէջ . verser de l'— sur les mains de qn., — արկանել ձեռաց ուրուք . — mondée ou perlée, կասկաջուր . dont l'— est verte, կանաչաջուր . — de riz, որդաջուր , *բրնձաջուր . — sucrée, շաքարաջուր . faire de l'—, — առնուլ ի պաշար նաւու . faire —, — առնուլ նաւու , *նաւն ջուր մտնել. aller à l'—, երՁել զջրոյ, *ջրի գնալ, ||mettre de l'— dans son vin, չափ դնել պահանջմանցն, ցածնուլ ի բարկութենէ, *պահանջումներէն իջնել , բարկութիւնն իջնալ . || — phéniquée, փենաջուր . || c'est ie feu et l'—, հուր եւ — են , հակաբարոյք են միմեանց. battre l'—, զիողմս ապածել , ի հուր գզել , ի — աղալ, զրաջան՝ զրավաստակ լ. || c'est un coup d'épée dans l'—, զուր ջան՝ անօգուտ վաստակ է. ||revenir sur l'—, գալ յերեսս ջուրց . եւ փ. յաջողիլ ի գործս իր , *ջրի վերայ գալ , գործն նորէն շտկել. ||tomber dans l'—, չաջողիլ , * ջուրն իյնալ . cette affaire est tombée dans l'—. || Pêcher en — trouble, * պղտոր ջրի մէջ որսալ , օգուտ քաղել յանկարգութենէ գործոց ուրուք , շահիլ շահս յաղմկի « փաՁըրտուան քիւլահ գափմագ» .||nager entre deux —x, յերկուս ջուրս լողալ, ակն ածել երկոցուն կողմանց, *երկու ջրի մէջ լողալ. || faire venir l'— à la bouche, զարդուցանել զփափաք , գրգռել զոնեչանս , ըղձափափաք՝ ըղձակերտ առնել , * բերնին ջրերն վազցունել. l'— leur vient à la bouche, ըղձափափաք են, *բերաններուն ջրերն կվազէ . 2. ջուրք , ջրացայտք , շատրուանք . donner les —x, faire jouer les —x de Versailles, խաղացուցանել զջուրս՝ զշատրուանս Վերսայլի, *ջրերն խաղցունել. || —x mortes, մեռեալ ջուրք , մօր , ճահիճք. 3. les —x d'un navire, հետք նաւու . être sur l'— d'un autre vaisseau, գինս գնալ այլոյ նաւի , հատանել զնոյն ճանապարհ. être dans les —x d'un navire, գինս գնալ նաւի. եւ փ. être dans les —x de qn., ի կողմն լ. ուրուք, համաձիս լ. նմա . || d'ici-là il passera de l'— sous les ponts, * ասի երբոր կը համարի որ Ջ բանն չպիտի լինի խոկոյն կամ երթեք իսկ պիտի չկատարուի . 4. —, ծով , գետ , լիճ . mettre un navire à l'—, ի ջուր՝ ի ծով իջուցանել գետն . pleine —, ջրալիր, ծովալիր . faire une pleine —, լողալ ի ծովամիջի , * բացն լողալ . փ. nager en grande —, ի բարօրութեան լ.,*մեծ բաղդի մէջ լ. || p. marin d'— douce, նաւասոի անոյշ ջրոյ. որ ի գետս կամ դուն ուրիք նաւարկեալ իցէ. || médecin d'— douce, բժիշկ անոյշ ջրոյ. որ ՋեՁեւ եւ անզօր կամ սակաւ ազդեղ . || être comme le poisson dans l'—, hors de l'—, լինել որպէս ձուկն ի ջրի , արտաքոյ ջրի , երջանիկ՝ ապերջանիկ լ. || à fleur d'—, յերեսս ջուրց , * ջրի երեսն . || vert d'—, պայծառ * բաց կանաչ. 5. —x minérales, հանաջուրք , հանքային ջուրք. —x thermales, ջերմուկք (գափլըճա). aller aux —x, երՁել ի ջերմուկս,*ջերմուկներն՝ ջրերն երՁել . prendre les —x, հանաջուր խմել . 6. անձրեւ . il tombe de l'—, — իջանէ, *— կուգայ, կ'անձրեւէ . 7. ջուր , հոյզ . 8. արտասուք , * արցունք . fondre en —, յարտասուս հարկանիլ՝ լուծանիլ. 9. ապաժոյժ, *քրտինք . l'— lui coulait du front. Je suis en —, քրտնալից եմ , *ջուր կտրեր եմ . suer sang et —, բնդ արիւն եւ բնդ ապաժոյժ գալ ,*արիւն քրտինք մտնել. 10. ջուր, հիւՁ. ampoules pleines d'—. 11. ջուր, մէզ , *ջրվաՁ . lâcher de l'—, միզել, *ջուր Ջափել . 12. ջուր (արուեստական) . — de rose, վարդաջուր , վարդեջուր «կիւլ սույու». — de Cologne, կոլոնաջուր . || —-forte, ժանտաջուր «քէզապ». une —-forte, ժանտաջրադրոշմ . դրոշմուած ի ծեռն ժանտաջրոյ . || — de chaux, կրաջուր . || — sédative, ամոքաջուր. || — de Javelle, ժավելաջուր . 13. ջուր , փայլ (ադամանդի պատուականաց) . diamant, perle d'une belle —, գեղեցկաջուր՝ գեղեցկափայլ ադամանդ , մարգարիտ . 14. —x et forêts, ջրանտառատեսչութիւն . տեսչութիւն գետոց եւ անտառաց Պետութեան . || araignée d'—. ջրասարդ .

Eautognosie, ի. վդ. ինքնագիտութիւն , ինքնաճանաչութիւն :

Eautologie, ի. վդ. ինքնաբանութիւն , ինքնախօսութիւն :

Ébahi, e, անց. պշուցեալ , յապուշ կրթեալ . il resta tout —.

Ébahir (S') (սէպաիր) ի. ք. պշլիլ , յապուշ կրթիլ , հիանալ . il n'y a point là de quoi —.

Ébahissement (էպահիսման) ա. պշութիւն , հիացումն . cet événement a causé un — général. L'— fut grand dans l'assistance.

Ébarbage, Ébarbement, ա. յապաւումն , հարթումն , եղերահարթումն :

Ébarber, ն. յապաւել , հարթել , եղերահարթել , մաՀրել . — des plumes, du papier. [քննել):

Ébarbeuse, ի. եղերհարթիչ (մե-

Ébarboir, ա. հարթոց :

Ébarbure, ի. հարթած, կտրուք, մաՀրուք :

Ébardoir, ա.ար. քերոց (հիւսան):

Ébarouir, ն. նե. չոքացուցանել , խամրել : [գումն, խամրումն:

Ébarouissage, ա. նե. չոքացու-

Ébat, ա. յ. սՁափանք , խայտանք . prendre ses —s, խայտալ . 2. ո. շրջագայութիւն, պտոյտ. mener les chiens à l'—, շրջագայեցուցանել զշունս, *շուներն պտըտցունել :

Ébattement, S. **Ébat**.

Ébattre (S') դ. ք. խայտալ , զբօսնուլ , սՁափիլ , * ճխալ . allez vous — dans la prairie.

Ébaubi, e, ած. պշուցեալ, յապուշ կրթեալ , հիացեալ , *շլմորած . j'en suis encore toute —e. Le voilà tout —.

Ébaubir (S') դ. պշլիլ , յապուշ կրթիլ , *շլմորիլ :

Ébauchage, ա. ուրուակերպութիւն , առաջնակերպութիւն, առաջագրութիւն , նախանկարումն , նախարտակումն , արուեստանկումն :

Ébauche, ի. արուճանակ, նախանկար, Ձարխ, նախագիծ, նախաբոտակ, ծրագիր, ուրուագիր:

Ébauchement, ա. ծրագրութիւն, ուրուագրութիւն:

Ébaucher, ն. նախանկարել, Ձարխել, նախաբոտակել, արուճանակ ՀանՀել, արուճանակել, նախագծել, սուեբագծել, ուրուագրել, ծրագրել. — une statue, un tableau, un poème. = S'—, դ. —իլ:

Ébaucheur, ա. ծրագրող, սկըզանող:

Ébauchoir, ա. նախագրոց, ուրուագրոց (անդրիագործաց):

Ébaudir (S') դ. ը. տալ խայտալ, խրախանալ, բերկրիլ, *խայլալ խնդալ:

Ébaudissement, ա. Հ. խայտանք, խայտախնդութիւն, բերկրութի:

Ébénacé, e, ած. եբենասեր. || —es, ի. յ. —ք. տոհմ ծառոց կամ Ձիոց որոց նախատիպ է եբենոս:

Ébène, ա. եբենոս, ոսկնիազ «ապանօզ». d'—, եբենոսեայ, եբենեայ. noir d'—, քաջասեւ, քաջաՁուխ. des cheveux d'—, քաջասեւ՝ քաջաՁուխ հերք. 2. փ. քաջասեւութիւն:

Ébéner, ն. եբենել, եբեներփել. տալ փայտի զգոյն եբենոսի:

Ébénier, ա. եբենի (ծառն):

Ébénin, e, ած. բս. եբենեայ, եբենագոյն:

Ébéniste, ա. եբենագործ, կահագործ «ապանօզեու, մարանկօզ»:

Ébénisterie, ի. եբենագործութիւն, կահագործութիւն. 2. եբենագործարան, եբենարան: 3. եբենագործք. կահք:

Ébenoxyle, ա. բ. եբենափայտ:

Ébénus (իս) գա. **Ébénier**ի:

Ébertauder, ն.ար. խոպել. — du drap.

Ébêtir, S. **Abêtir**.

Ébeurrer, ն. կոգատել, կարագնատել. *կարագն Հանել կաԹնէն:

Ébeylières, ի. յ. չրծակ:

Ébiber, ն. ոզորել:

Ébionisme, ա. եբիոնութիւն (աղանդ.): [կոս):

Ébionite, ա. եբիոնեան (հերետի-

Éblanine, ի. ապ. էբլանին. նիԹ ինչ գեղնագոյն:

Éblouir, ն. խաղտել, խաւոլել. զոշոռել զաչս, շլացուցանել. *աչքն առնուլ. le soleil m'éblouissait. — les yeux, les regards, — զաչս, զակն. 2. փ. —, կախարդել. — l'esprit, հալկանել շլացուԹեամբ, խաղտել զմիտս. c'est une beauté qui éblouit, գեղ նորա զոշոռէ; զաչս ամենեցուն. être ébloui եւ s'—, դ. շլանալ, զոշոռիլ, խաղտիլ, ակնախտիլ է. — d'une illusion, de la splendeur du rang, de son bonheur.

Éblouissant, e, ած. շլացուցիչ, ակնախտիլ, ակնախտիս, աչալիլ. des éclairs —s. —e lumière, ակնախտիլ լոյս. neige —e. 2. փ. —, զոշոռիչ, շլացուցիչ, կախարդիչ, վառ ի վառ. une —e beauté, ակնախտիլ գեղ. des éclats —s, ակնախտիլ պայծառութիւնք. toilette, image —e. Le titre — de général d'armée.

Éblouissement, ա. խաղում, խաղումն աչաց, շլացում, շլացուԹիւն, մԹագնում, մԹագնուԹիւն. il m'a pris tout à coup des —s, un —, հարայ յանկարծ շլացուԹեամբ, *յանկարծ աչուրներս պղպտոցեան՝ մԹնցան. 2. փ. —, զշոռութիւն, պատրանք. les —s de l'esprit. L'— du pouvoir.

Ébonite, ի. ապ. եբենաքար, կաԹջրակուռ բաուչուք:

Éborgnage (էպօրնեաժ) ա. պ. պտկաքաղ. քաղելն զաւելորդ պտուկըս ծառոց. 2. բժ. միականում:

Éborgnement, ա. միականում:

Éborgner, ն. միականել, միականի առնել, *մէկ աչքն Հանել. || — qn., — qqc. վնասել լուսոյ աչաց ուրուք, *մէկուն աչքն Հանել. || — une maison, un appartement, բաւնալ գոյն տան, բնակարանի, մԹացուցանել. 2. պ. պտկաքաղել, պղտկաքաղ առնել.

S'éborgner, դ. միականիլ, միականի լ. il s'est éborgné en tombant. 2. միականի գործել զմիմեանս, *իրարու մէկ աչքն Հանել:

Ébotter, ն.պ. կոնոպել, ոստաբեկ առնել, քշտել, քանցել, *եղերն կտրել: [rues.

Ébouage, ա. ցեխատում. — des

Ébouer, ն. ցեխատել, *ցեխն վերցունել. — un chemin.

Éboueur, ա. ցեխատիչ. 2. —. *ցեխ վերցուծող մեքենայ. char —.

Éboueuse, ի. ցեխատոց. ցեխատիչ մեքենայ:

Ébouffer (S') (սէպուֆի) դ. — de rire, Ձալանալ՝ լուծանիլ ի ծաղոտէ, *ծիծաղելէն մաղիլ:

Ébouillantage (էպուլլանԹաժ) ա. խաղշում, եռացում:

Ébouillanter, ն. խաղշել, եռացուցանել, *տաք ջուրի մէջ խօԹել. — les pieds de qn.

S'ébouillanter, դ. խաղշիլ, եռալ. Les cocons doivent —.

Ébouillir, յ. եռահատիլ, եռանուազիլ. *շատ եռալէն՝ հիներէն քիչ նալ. faire — le pot.

Éboulage, ա. ար. գնում (դիպակաց:)

Éboulement, ա. խոխոլում, փլում, փլուզում, փուլ. — des terres, d'une muraille, d'un édifice.

Ébouler, ն. խոխոլել, փլուզանել. le torrent a fait — cette butte. Ces terres sont près d'—.

S'ébouler, դ. —իլ. le sable, le terrain s'est éboulé. La muraille s'est éboulée.

Ébouleux, euse, ած. խոխոլուտ, դիւրափխուր, դիւրակործան. terrain —. [փլակոյտ:

Éboulis (լի) ա. փլած, փլատակ,

Ébouqueter, ն. պ. ծայրահատել. *բոլորջից ծայրերն կտրել՝ պտուղն զօրացունելու համար:

Ébouqueur, euse, գ. տարահան. *պատառաններէն օտար բաներն Հանող:

Ébouquiner, ն. ո. նոխազատել, ճագարատել. *ծերացած նոխազներն ու ճագարներն դրաստէն Հանել:

Ébourgeonnage, ա. պ. պրուկաքաղում, պտկաքաղ:

Ébourgeonnement, ա. պտկաքաղուԹիւն, պտկաքանցուԹիւն:

Ébourgeonner, ն. պ. պտկաքաղել, պտկաքանցել, պտկաքաղ առնել. քաղել զաւելորդ պտուկս ծառոց:

Ébourgeonneur, ա. պ. պտկաքաղիչ: [քաղող:

Ébourgeonnoir, ա. պ. պտկա-

Ébouriffant, e, ած. բ. տարօրինակ, զարմանալի, անհաւատալի, անակնունելի, անկարծելի, խելագանց. succès —. Une nouvelle —e.

Ébouriffé, e, ած. խռուեալ, խրուտացեալ, Ձաղկեալ, գիսախուխ, Ձաղկավարս, խառնափնԹոր, *պրոՁրնկած, պռինկ պռինկ եղած. cheveux —s, խռուեալ հերք. elle est toute —e, գիսախուխ է. tête, coiffure —e. 2. փ. խռովեալ, շփոԹեալ, *շլորկած. vous avez l'air tout —, խռովեալ՝ խռովադէմ ես. il est tout —.

Ébouriffer, ն. խռուիլ, խռուեցնել, Ձաղկիլ, խրձանալ. *պռնինկել, պռինկ պռինկ ընել. s'— les cheveux, — զհերս. || փ. խռովիլ, շփոԹիլ, *շլորկել.

S'ébouriffer, դ. — les cheveux, — զհերս իւր. 2. խռուիլ, խռուեցնել, Ձաղկիլ, Ձղկիլ կամ Ձղթիլ հերաց. vous allez m'ébouriffer.

Ébourrage, ա. սոեւահանում:

Ébourrer (էպուրէ) ն. սոեւահանել:

Ébousiner, ն. տաշել. on ébousine les pierres avant de les tailler.

Éboutage, ա. ճայրատում. — des fils.

Ébouter, ն. ճայրատել, ճայրակտուր առնել. — les fils.

Ébouteuse, ի. ճայրատիչ գործառութի:

Ébouturer, ն. պտղթատել, *պտղթաններն Հանել. — un arbre, une plante.

Ébracté, Ébractéolé, e, ած. բ. ծաղկեթաղթիծ:

Ébraisoir, ա. ար. ակիշ, հրաԹի «աԹէշ քիւրէյի». 2. հրանոց կրակոց. [ment.

Ébranchage, S. **Ébranche-**

Ébranché, e, ած. ոստաքանց:

Ébranchement, ա. ոստաքանցում, ոստաքանցուԹիւն, քշտում, կոՁոպում:

Ébrancher, ն. ոստաքանցել, ոստաքանց առնել, քշտել, կոՁոպել, կտուել, յատանել:

Ébranchoir, ա.պ. յատոց, քշտոց, լոզ. հն. **Sécateur**.

Ébranlable, ած. սասանելի, տատանելի:

Ébranlé, e, անց. սասանեալ, խարխլեալ. 2. փ. սասանեալ, գայթիգայթ, գայթիգայթի. trône —. Puissance, santé —e. Esprit —, գայթիգայթ միտք:

Ébranlement, ա. սասանումն, սասանութիւն, սասանումն, պղպղումն, պղպղումն, երերումն, երեր, խարխափումն, խարխափանք. l'— d'une muraille, du cerveau, des vitres. 2. փ. սասանութիւն, դղրդումն, յողդողդումն, խարխափանք. — de la fortune, du pouvoir, des empires, des États, de la santé, du crédit, des trônes. — des passions, դղրդիւն կրից:

Ébranler, ն. սասանել, սասանեցուցանել, սասանել, շարժել, խարխափել, խարխափել, պղպղել, պղպղել, դղրդեցուցանել, դղրդել, յողդողդել. — un mur, un édifice. Les vents ont ébranlé cette maison. Mouvement qui ébranle le ciel, երկնադղրդ շարժումն. 2. փ. սասանել, սասանեցուցանել. — la foi, l'air, դղրդել զհաւատս, զօդս. — l'esprit, յողդողդել զմիտս. — la santé, յողդողդել՝ խանգարել զառողջութիւն. — les trônes, la confiance, la vertu.

S'ébranler, դ. սասանիլ, դղրդիլ. յողդողդիլ, դղրդիլ, խարխիլ, խարխիլիլ, երերիլ. — dans ses fondements, սասանիլ ի հիմանէ՝ ի հիմանց. 2. շարժիլ, խաղալ, գընալ, յուղի անկանիլ. l'ennemi s'ébranle.

Ébrasement, ա. ճ. շեղակումն:

Ébraser, ն. ճ. շեղակել. * ներսէն առ ի շէղ լայնցուցանել դրանց՝ պատուհանաց խորշերն:

Ébréché, e, ած. ատոցաբերան, ատոցանիւ. couteau, pot —. 2. փ. նուազեալ, աղաւթուեալ. fortune, réputation —e.

Ébrèchement, ա. ատոցանիւումն:

Ébrécher (j'ébrèche; j'ébrécherai) ն. ատոցաբերան՝ ատոցանիւ գործել, * բերանն ատել. — un rasoir, un couteau. Assiette —e, ճայրակոտոր՝ շրջաբերկ սկաւառակ. 2. փ. վատնել, նուազել, խոտել, աղաւթել. — sa fortune. Cela a ébréché sa réputation.

Ébrener, ն. սրբել զաղբ խանձարրապատ մանկան, * տակն մաքրել. cette nourrice a ébrené son enfant. հմ. **Torcher.**

Ébriété, ի. բժ. արբեցութ, * գինովութիւն. état d'—. հմ. **Ivresse.**

Ébrieux, euse, ած. բժ. արբեցական. folie —euse.

Ébriosité, ի. բժ. գինեխրութիւն. սովորութիւն արբեցութեան:

Ébrokite, ի. հր. էբրոքաքար. հանածոյ ինչ:

Ébrondeur, ա. մրգ. ծանգահան (գործաւոր):

Ébrouage, ա. ար. Ներփաչքումն. բուրդերն Ներփաչքի մէջ խօթելն:

Ébroudage, ա. ար. կորզանումն. մնացեալ Ներն Ներփաչքի մէջ խօթելն:

Ébroudeur, ա. կորզանիչ:

Ébroudir, ն. ար. կորզանել. մնացեալ Ներն Ներփաչքի մէջ խօթել:

Ébrouement, ա. փռնչիւն, * փրռնչգաւառք (անասնոց). 2. փնչիւն. խնչիւն ձիոյ (վախէն):

Ébrouer, ն. լուանալ, մաքրել, * ջրի անցունել. — une pièce d'étoffe, de toile.

S'ébrouer, դ. անբ. փռնչել, * փրռնչգաւալ (անասնոց), * պռչել. 2. փնչել, խնչել (ձիոյ վախէն):

Ébroueuse, ի. բնկուզաբեկ. * բնկոյզ կոտրող կին: [* ջրի անցունել:

Ébrouissage, ա. լուացումն.

Ébrousser, ն. եգ. տերեւազերծել. * տերեւն հանել. — un arbre. 2. այգ. պտկաքաղել. — la vigne.

Ébrouter, ն. մանրատատել, * Ծլնող տերեւներէն զատել մանրատատն: [* ձանձնումն:

Ébruitement, ա. համբաւումն,

Ébruiter, ն. հրապարակագոյժ՝ աշխարհագոյժ՝ համբաւակոծ առնել, համբաւել, հռչակել, * ձանձնել. — une nouvelle. =*S'*—, դ. — լինել:

Ébuard, ա. փինչ. * փայտ ճեղքելու վայտէ երիվ: [տաքաղ լ:

Ébûcheter, ն. կրկուտել, կրկուտել

Ébulée, ի. մր. Ծաննիր. ազգ Ծիծուան:

Ébulliomètre, Ébulliscope, ա. եռաչափ, եռադէտ, եռացոյց (գործի):

Ébullioscopie, ի. եռադիտութիւն. ուսումնասիրութիւն եռացման:

Ébullition (էպիլլիսիօն) ի. եռացումն, եռանդն, եռ «գայնաքշ». point d'—, կէտ եռացման, եռակէտ. 2. բժ. եռ., * եռք. 3. փ. եռանդն, բորբոքումն. les —s de sa colère, de cerveau. [փղոսկրին:

Éburine, Éburnine, ի. տգ.

Éburnation, ի. բ. փղոսկրացումն. — des os, — ոսկերաց, * ոսկորներուն փղոսկր դառնալն:

Éburne, ի. փ. փղոսկրաժամակ. կակղամորթ ինչ: [նման:

Éburné, e, ած. բպ. փղոսկրա-

Éburnéen, enne, Éburnin, e (էպիւռնէէն, նէն) ած. բպ. փղոսկրեայ:

Éburnification (սիօն) ի. փղոսկրացոյցութիւն. S. **Ebur nation.**

Écabochage, ա. գլխահատում:

Écabocher, ն. գլխահատել, * ծղխախոտի տերեւոց գլուխներն կտրել. = *S'*—, դ. —իլ:

Écaché, e, անց. ճմեալ, ճզմեալ. 2. տափակ, * տափտափիկաճ. nez —, տափուկ, տափաքիթ:

Écachement, ա. ճմլումն, ճզմումն:

Écacher, ն. ը. ճմլել, ճզմել. — un colimaçon. Il s'est écaché le doigt. 2. տափել, տափկել, տափարակել:

Écacheur, ա. ար. տափիչ, * տափկիչ, տափարակող:

Écaffer, ն. ոզորատել, * ոզորն երկու մասի բաժնել կողով հիւսելու համար:

Écaflote, ի. պաղպուտք. * ծնծաղ (purée) շինելու համար պաղպուտէն անցուցած ընդեղինաց մնացորդն:

Écagne, ի. կարժիկ. * կարժին մի մասն:

Écaillage, ա. Ներփաղերծումն. * Ներին հանելն. 2. ատոքէքացումն. * ատոքէ բանալն:

Écaille, ի. Ներփ (ձկանց) «պաղպղ փուլու». 2. խեցի, պատեան, փեճակ «գաղուգ». — de tortue, կօտ, * կրիայի գուտ «պաղպ». peigne d'—, խեցի սանտր, կօտաձանտր. 3. կեղեւանք, Ներփ:

Écaillé, e, ած. անՆերփ, Ներփազերծ. carpe —e.

Écaillement, ա. Ներփազերծումն, — d'un poisson.

Écailler, ն. Ներփազերծել, Ներփազերծ առնել. * բերել ձկան Ներին. — une carpe. 2. կեղեւել, կեղեւատել, փեճակել, փոճակել. * կեղեւն՝ կեղեւանքն հանել, բանալ. — des huîtres. — une noix, կեղեւել՝ պոպակել զընկոյզ.

S'écailler, դ. Ներփատիլ, կեղեւատիլ, * ճեփն՝ ներին Ներփի պէս կտոր կտոր իյնալ. cet enduit s'écaille. Ce tableau commence déjà à —. Une peau qui s'écaille.

Écailler, ère, (էքայլէ, լ)գ. ատոքէավաճառ, ատոքաբաց իչ (բառարտիճի):

Écaillette, ի. Ներփիկ:

Écailleux, euse, ած. բպ. Ներփոտ, Ներփամորթ. peau —euse, ardoise —euse. 2. մգ. Ներփաձեւ:

Écaillière, ի. ատոքէքացոց:

Écaillure, ա. կեղեւանք:

Écale, ի. պատեան, կեղեւ, փոճակ, փեճակ, փեճիկ, կճեպ, * պոպակ, փուռ, կղպել, ոզորն բակլայի՝ մաշի՝ ձուոյ «գաղուգ». — de noix, փեճակ՝ փուռ ընկուզի:

Écaler, ն. կեղեւել, փեճակել, փեճիկել, փրաձափել. * կեղեւն հանել, պոպակել. — des noix, * ընկոյզն պոպակել.

S'écaler, դ. —իլ. les noix très mûres s'écalent. [կտորտիլ կին:

Écaleuse, ի. բնկուզաբեկ. * բնկոյզ

Écalot, ա. բգ. բնկոյզ անպտղակ:

Écalure, ի. վճ. պատեան, կեղեւ, փեճակ «գաղուգ». — de café.

Écalyptrocarpe, ած. անքօղապտուղ:

Écang (էքան) ա. եգ. տափան «քէՆն տեղի». հմ. **Espadon.**

Écangage, ա. տափատումն:

Écanguer, ն. եգ. տափել, տափանել «քէՆն տեղէն»:

Écangueur, euse, գ. եգ. տափիչ «քէՆն տեղիեցիս»:

Écaqueur, ա. ար. տափատիչ. * տառեխ ձուկն տակառ դնող:

Écarbouiller, ն. ճմլել, * ճզմել. il lui a écarbouillé la figure. — la tête.

S'écarbouiller, դ. —իլ, * ճզմռտիլ. sa cervelle s'est écarbouillée.

Écardines, ա. յ. Ն. անճրնեայք. դաս կաթնոտն Ոչխոց:

Écarlate, ի. բոսոր, ճանճախտրիՆ, շիկակարմիր, որդան կարմիր «խրէրլէՆ, ալ». || yeux bordés d'—, կարմրաճիր աչք. 2. բոսոր. * ազնիւ չուխայ կարմրագոյն. manteau d'—. 3. ած. բոսորագոյն, բոսորատիպ, կարմրագոյն. ruban —.

Écarlatin, e, ած. բոսորագոյն. 2. ա. բոսորակ. * կարմրագոյն բրդեղէն:

Écarner, ն. անկիւնաւոր. * բանի մի դրսի անկիւնն կոտրել. — une pierre. [— des jambes.

Écarquillement, ա. բացուածք.

Écarquiller, ն. բանալ. — les jambes, les yeux.

S'écarquiller, դ. բանիլ, բացեալ լ., *բացուիլ. ses yeux, ses jambes s'écarquillent. [sage.

Écarrissage, ա. տ. **Équarris-**

Écart, ա. ոստումն ի կողմն, խոտորումն, մեկուսութիւն. faire un —, ոստնուլ ի կողմն, խոտորիլ. 2. փ. խոտոր, խոտորումն, զառածանք. les —s de l'esprit, de l'imagination, de la jeunesse. 3. արտաքուղք, մեկուսաքուղք. * խաղն դուրս հանուած քլթեր. 4. կգ. մենավայր. չորիր մասն վահանի:

A l'—, մ. մեկուսի, ուրոյն, առանձին. être à l'—, մեկուսի՝ հետի լ. se mettre à l'— ի բաց՝ մեկուսի կալ, մեկուսանալ, *մէկդի կենալ. mettre à l'—, մեկուսի առնել, ի միակողմն դնել՝ քողուլ, *մէկդի դնել՝ քողուլ:

Écartable, ած. խոտորելի, մեկուսելի:

Écarté, e, անց. մեկուսացեալ, հեռացեալ, խոտորեալ. 2. մեկուսի, հետի, խոտոր, զարտուղի. endroit, chemin —. 3. ա. տարախոյզ. ազգ. քղքախոյզ:

Écartelé, e, ած. կգ: քառահիրձ, քառահատ, քառազատ. écu —.

Écartèlement, ա. կգ. քառահիրձութիւն, քառազատումն. — de l'écu, — վահանի.

Écarteler(j'écartèle; j'écartèlerai) ն. քառահիրձել, քառազատել. *չորս ձիէ քաշելով չորսի բաժնել. 2. կգ. քառահիրձել, քառբաժանել. — un écu.

S'écarteler, դ. քառահիրձիլ, քառազատիլ, *չորս ձիէ քաշուելով չորսի բաժնուիլ. les prisonniers ne s'écartèlent plus. 2. կգ. քառաբաժանիլ, *չորսի բաժնուիլ: [ment.

Écartelure, ի. կգ. տ. **Cartèle-**

Écartement, ա. մեկուսացումն, զատումն, զատուածք. — des doigts.

Écarter, ն. մեկուսել, մեկուսացուցանել, զատանել, անջատել, բանալ. — les jambes, les bras. 2. ցրուել, փարատել, բառնալ. — les nuages, les soupçons, les obstacles, l'ennemi. 3. մեկուսացուցանել, հեռացուցանել, հետի՝ մեկուսի առնել. — qn. de qc. — les importuns. 4. հանել, ի բաց առնուլ. — un voile, les cheveux qui couvrent le visage. 5. մերժել, վանել, վարատել, հալածել. — une pétition. — la foule. — une plaisanterie, un reproche, անձնապահ լ. ի կատականաց, ի կշտամբանաց. 6. խոտորեցուցանել. — qn. de son chemin. 7. խղ. մեկուսել, *մէկդի դնել քրիստոսի մէջ անօգուտ քլթերն:

S'écarter, դ. մեկուսանալ, հեռանալ, խոտորիլ, շեղիլ. — du droit, du bon chemin, խոտորիլ յուղիղ ճանապարհէ, զարտուղիլ. — de son sujet.

Écarteur, ա. զատիչ, անջատիչ:

Écartillement, ա. եւ **Écartiller** տ **Écarquillement, Écarquiller.**

Écarver, ն. նւ. միաւորել:

Écatir, ն. ար. արծնել, փայլ տալ. հն. **Catir.**

Écatissage, ա. ար. արծնումն:

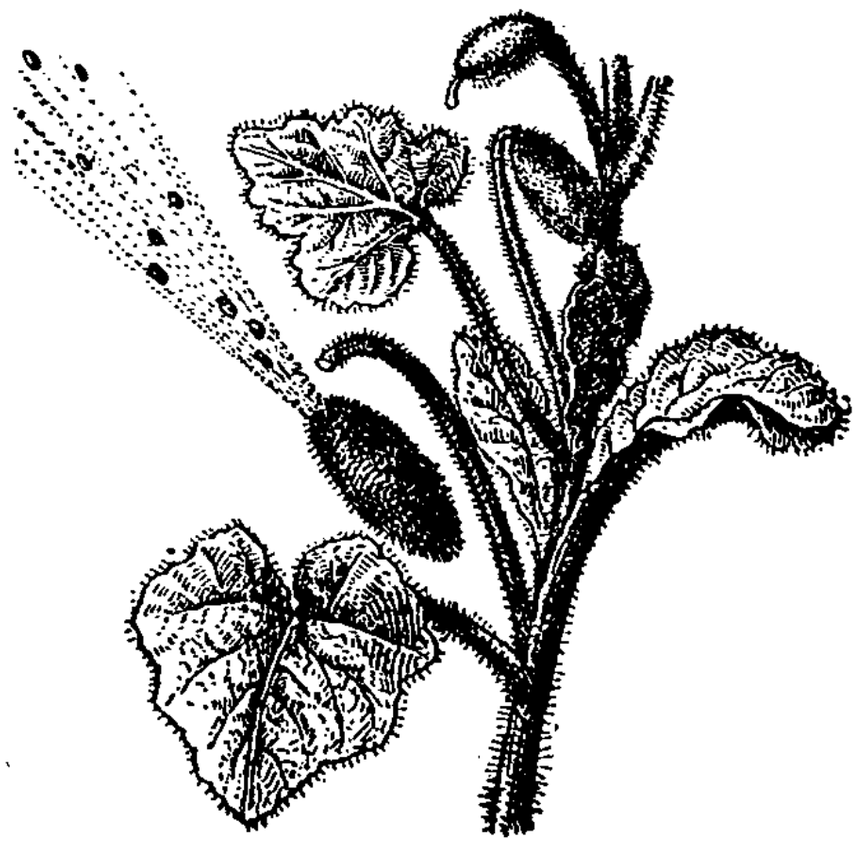
Écatisseur, ա. ար. արծնիչ, արծնող:

Écaudé, e, ած. կ. կրնաւ, անպոչ, պոչատ. 2. կարճագլի. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ կարճագլի գեռնոց:

Écaussine, ի.ճ. էքոսին. *տեսակ մի քար շէնքի:

Ecbalie, ի. բ. եկբալիա, եկբալենի. ազգ դիմննաւորից:

Ecballe, կամ **Ecballium** (իտ)

ա. բ. իշավարունգ, իշկոյվարունգ. սեռ երկպտուկ տնկոց ի տոհմէ դիմննայց:

Ecbase, ի.ճս. հա. **Digression**ի:

Ecbolade, ի. կղկղանք (հանաց):

Ecboline, ի. տգ. բոին. *կալաքարակերպ հանեալ հաճարի բոնէն:

Ecbolique (էքպօլիք) ած. բժ. վատարիչ, վիժիչ, վիժեցուցիչ:

Ecbyrsome, ա. բժ. արտաքցական. * ցցուածք ոսկեր մարմնոյն կակուղ մասերին:

Ecce homo (էքէ օմօ) ա. լո. ահա այրդ գնեզ. փշապսակ պատկիր՝ արձան Քրիստոսի. 2. փ. այր ցաւահար, գունատ եւ վոխո. c'est un —. C'est un véritable —.

Écceité (էքսէիթէ) ի. իս իսկութիւն, գոյութիւն:

Ecchymose (էքքիմօզ) ի. վ. ժահիար, արիւնաբծութիւն, արիւնամղումն. *ժեռած արիւն:

Ecchymosé, e (էքքիմօզէ) անց. արիւնամղ, արիւնաբիծ, *ժահիարած:

Ecchymoser, ն. բժ. ժահիարել. արիւնաբծել, արիւնամղ առնել. =*S'*—, դ. ժահիարիլ, արիւնամղ լ:

Ecchymotique (էքքիմոթիք) ած. բժ. ժահիարական, արիւնաբծային, արիւնամեռային:

Ecchyne (էքքին) ա. բ. խաշուկ. ազգ սնկոց:

Ecchynées (էքքինէ) ի. յ. բ. խաշուկեայք. ցեղ սնկոց:

Ecdysis (էքտիսիս) ա. ոպ. խեցեփոխութիւն (ոտնիկապատեններից):

Ecclésiarchisme, ա. եկեղեցապետութիւն. կարծիք աստուածաբանական որ եկեղեցոյ միայն կ'ընծայէ գանսխալականութիւն:

Ecclésiarque, ած. եկեղեցապան:

Ecclésiaste, ա. Ժողովող, Եկլեսիաստէս. գիրք Սողոմոնի:

Ecclésiastique, ա. եկեղեցական. historiens —s, եկեղեցապատում պատմագիրք. état —, եկեղեցականութիւն. 2. ա. —, ժառանգաւոր, վիճակաւոր, կարգաւոր, երէց, հոգեւորական, քահանայ. un respectable —. Les —s, մանկունք եկեղեցւոյ, ոսխոտ մանկունք, ոսխոտ եկեղեցւոյ. 3. իմաստութիւն Յեսուայ որդւոյն Սիրաքայ:

Ecclésiastiquement, մ. եկեղեցականապէս, եկեղեցականօրէն. vivre —.

Ecclésiologue, ա. եկեղեցաբան:

Ecclésiophobe, ած. եկեղեցավախ, եկեղեցաոխ. écrivain —.

Ecclésiophobie, ի. եկեղեցավախութիւն, եկեղեցաոխութիւն:

Eccope (էքքօփ) ա.վ. հատումն, *կտրուածք:

Eccopeur, ա. վ. հատիչ (գործի):

Eccoprotique (էքքոփրոթիք) ած. բժ. ներքինոյծ, մեղմալոյծ (մաքրողական դեղ). հն. **Laxatif.**

Eccrémocarpe (էքքրէ) ա. բ. կախապտուղ, կախնի. հն. **Calampélis.**

Eccrinologie (էքքրի) ի. բժ. արտաքինաբանութիւն:

Eccrinologique (էքքրի) ած. բժ. արտաքինաբանական:

Ecdémique (էքտէմիք) ած. բժ.

Eccrémocarpe.

անտարափոխիկ, անհամաճարակ, արտաոտեղական. maladie —, —ախտ:

Écervelé, e, ած. ծափեալ ուղեղ, խելայեղ, մոռաւոփ, դատարկամիտ, ճանճաղամիտ, * անխելք. tête —e, ծափեալ ուղեղ. 2. գ. —. c'est un —.

Ecgonine, ի. տն. ծնին. *կալա-

քարակերպ գոյացեալ ի կրկնաւորուԹենէ տաքցուած կոկայինի լնդ զուտ քլորաջրածնային ԹԹուոյ :

Échafaud, ա. մաղպար, ձողակերտ, լաստակ, լաստաղիրք, լաստակերտք, տախտակերտք, փայտակերտք «եափու իսկէլէսի». 2. բարձրաւանդ, բարձրաւանդակ, բեմ, հայելարան (հանդիսատեսից). 3. գլխատարան, կառափեղող, կառափնաբեմ, կառափնարան, կառափնոց, կառափնատեղի :

Échafaudage, ա. ձողակերտուԹն, լաստուԹն, լաստակերտուԹն. 2. ձողակերտ, լաստակ. 3. փ. հանդերձանք, պատրաստուԹիւն, ստայօդ պատճառք. un mot renversa tout son —. Tout cet — n'a produit aucun effet.

Échafauder, չ. մաղպարիլ, ձողակերտիլ, լաստակիլ. — solidement.

Échafauder, ն. մաղպարել, ձողակերտել, լաստակել. — des tables, des chaises. 2. փ. —, կանգնել, պատրաստել, կազմել, յօրինել. — un système ridicule, un roman.

Échafauder (S') դ. —իլ, — անձին. ces charlatants furent longs à —. La base sur laquelle s'échafaude tout son système.

Échafaudeur, ա. լաստադիր :

Échafaudier, ա. լաստապան :

Échalas, ա. խէչ, խեչակ, քարակ, * բանզուր. c'est un vrai —, խէչ իմն է, կարի իմն ծիւրեալ ծռնգեալ է. se tenir droit comme un —, ուղղորդ կանգուն կալ, *շիփշիտակ կենալ : [խէչաբարձ. vignes —es.

Échalassé, e, ած. խէչադիր,

Échalassement, ա. եգ. խէչակուն, քարակուն :

Échalasser, ն. խէչակել, քարակել. — la vigne.

Échalier, ա. խէչմայր, քարակ «չիԹ». enjamber les —s pour aller à travers champs.

Échalote, ի. սխտորուկ, խըսոտուկ, խաստրակ. ազգ մանր խաստոյ. 2. լեզուակ (երգեհոնի) :

Échampeau, ա. կարճակալ «օլՆա սիճիմի» : [բոջ (այգի) :

Échampelé, e, ած. եգ. անբողջ

Échampir, S. **Réchampir.**

Échamplure, ի. եգ. բողբոջատուն (այգւոյ) :

Échancré, e, ած. ինորած, ծռլատուր, աղեղնաձեւ, ծոցատուր, փոքածոյ. ին. **Émarginé.**

Échancrer, ն. ինորել, ծռլել. փորել աղեղնաձեւ «օյմագ». — le collet d'un manteau. = **S'—,** դ. —իլ :

Échancrure, ի. ինորուն, ծռլ, ծռլիկ. փորած աղեղնաձեւ. il faut un peu plus d'— à cette manche. 2. մգ. —. l'— d'un os. — nasale. — sciatique. — sigmoïde. 3. բ. —. ces feuilles ont une — au sommet.

Échandole, ի. չաւար. փոքրիկ տախտակ յարկաց «ուֆագ չաՆը ՆախՆաար» :

Échanfreiner, ն. ար. կիռակարճել. կարճել զկռիս՝ զատամունս անուոյ :

Échange, ա. փոխանակուԹիւն, *փոխնորդ «տէյիշ տօգուշ, Նրամփա». — des prisonniers. Faire un —, — առնել, փոխանակել. 2. փոխատրուԹիւն, աւանդուն. les plénipotentiaires ont fait l'— de leurs pouvoirs. Il y a eu un — de courriers et de notes entre les cabinets. 3. փ. —, փոխադարձուԹիւն, փոխատրուԹիւն, փոխատուուԹիւն, առաքուն, փոխարէն. un — de politesses, փոխանակուԹիւն քաղաքավարուԹեան. — de bons offices, փոխն ի փոխ ծառայուԹիւն. — de compliments. — d'injures, փոփոխ Նշնամանք. faire un — de civilités. 4. վ. փոխավաճառուԹիւն. libre —, ազատ փոխանակուԹիւն, փոխավաճառուԹիւն, մաքսաքարձուԹիւն.

En —, մ. փոխարէն, փոխանակ. il m'a donné son cœur en — du mien.

Échangeabilité, ի. փոխանակելիուԹիւն :

Échangeable, ած. փոխանակելի. valeur —. Ces deux produits sont —s l'un contre l'autre.

Échanger, ն. փոխանակել, *փոխնորդ ընել «Նրամփա է.». — une chose pour une autre, contre une autre. — les prisonniers. 2. փ. փոխատրել, աւանդել՝ առալ միմեանց. — des notes, des pouvoirs, des compliments, des injures, des coups de poing. — un sourire. Ils échangèrent à voix basse des demi-mots avec leurs collègues. — des coups de canon, հրեաս արձակել միմեանց. — sa carte.

S'échanger, դ. —իլ. ces marchandises s'échangent facilement. 2. փ. —իլ. des regards menaçants, des gestes de défi s'échangeaient entre eux. [փոխանակող :

Échangeur, ա. փոխանակիչ,

Échangiste, ա. փոխանակիչ, փոխավաճառ. libre —, ազատ փոխավաճառ, մաքսաքարձեան :

Échanson, ա. մատուռակ, գինեպաշտ «գաուէիքեար». grand —, տակառապետ. 2. փ. —. * ամէն խմել տուողն. je serai votre —.

Échansonnerie, ի. տակառապետք՝ մատուռակը արքայի. 2. արքունի մատուռակարան :

Échant, ա. եգ. այգեմէջք. *երկու կարգ որթատնկոց միջտեղի միջոցն :

Échantillon (էշանթիյլեօն) ա. նմոյշ, առգին, օրինակ. petit —, նմուշիկ. voici un — de notre vin. 2. փ. նմոյշ, օրինակ. un — de son savoir-faire. Juger de la pièce par l'—, դատել գիմն յարտաքին տեսոյն. 3. ճ. bois d'—, pierre d'—, briques d'—, նմուշափայտ, նմուշաքար, նմուշադիւս. որ ունին զերկայնուԹիւն, զՆանդրուԹիւն եւ զլայնուԹիւն նման նմուշի. ces deux pièces sont de même —, երկոքին փերԹքս համանմոյշ են. * այս երկու փերԹերն համանմոյշ են. d'— différent. D'un petit —, փոքրանմոյշ. 4. նե. ասի եւս ce bâtiment est d'un grand —, d'un faible —, կողք նաւիս բարձր՝ ցած են :

Échantillonnage, ա. առգնումըն, նմուշումն. կարգելն յատկիններս՝ յօրինակս :

Échantillonner, ն. առգնել, նմուշել. կտրել՝ կազմել առգինս, նմոյշս յօրինել. 2. արժանել. արժանակշիռ գործել զչափս եւ զկշիռս. les poids de ce trébuchet ont été marqués et échantillonnés à la monnaie.

S'échantillonner, դ. արժանիլ, արժանակշիռ լ. ces poids s'échantillonnent à la monnaie.

Échanvrer, ն. եգ. կանեփշղել. հանել զխոշոր շիլս կանեփոյ :

Échanvroir, ա. ար. կանեփշղոց:

Échapoter, ն. ար. յախճապակազերծել, *յախճապակին վնասուած մասերն հանել :

Échapotin, ա. ար. յախճապակազերծոց. գործի յախճապակազերծելոյ :

Échappade (էշափատ) ա. տարագիծ, տարաքանդ. *քանդակուած բանի մի վերայ քանդակագործուԹեան ցատքելովն եղած գիծ՝ փորուածք :

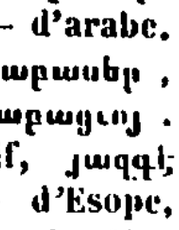
En —, մ. ի ծածուկ, գաղտ, *գաղտուկ :

Échappatoire, ի. փախուստ, խուսափանք «գաչամագ». trouver, chercher une —. Avoir ses —s toutes faites.

Échappé, e, անց. փախուցեալ, ծորպրեալ, փախստական, զերծեալ, * փախած. — de la prison. Un cheval —. — à une mort imminente. — aux yeux, խուսափեալ յաչաց, *աչքէ փախած. 2. փ. սերեալ, ծնեալ. un cheval — d'arabe. եւ գբ. un — d'arabe, արաբատեր, արաբածի. ձի ծնեալ յարաբացւոյ. 3. բ. c'est un — de Juif, յազգէ Հրէից՝ Հրեայ է. || un — d'Ésope, un — des Petites maisons, de Charenton, յիմար, * խեղճանոցէ փախած, խեղճ. 4. ձգ. խուսակ. S. **Ancre.**

Échappée, ի. խուսափանք, վրիպեալանք, սխալանք, անխոհականուԹիւն, անխորհուրդ գործ՝ գնացք. c'est une — de jeune homme. Il a déjà fait plusieurs —s. 2. D'une — de vue, խուսատեսիլ, միջատեսք, նրբատեսարան, *նեղ դիրք՝ բլրոց՝ ծառոց՝ տանց միջին. il y a dans cet endroit de belles —s de vue. 3. նկ. հեռատեսիլ, հեռատես տեսարան (ի նկարս). || — de lumière, լուսանցք, անցք լուսոյ, * շատ մարմնոց միջին զարկած լոյս. || — de beau temps, գեղեցկաժամ, գեղաժամ, վաղանցուկ օր գեղեցիկ.

Par échappées, մ. ընդ ժամանակս ժամանակս, *ժամանակ ժամանակ, ընդհատուբք. il dit de bonnes choses par —s. Faire qc. par —s.

Échappement.

A l'—, գաղտագողի :

Échappement, ա. խուսափումն, խուսափ, ելք. l'— de la vapeur. Tuyau d'—, խողովակ ելից. || ժգ. խուսափ, ժամարգել. à —, խուսափաւոր :

Échapper, չ. փախչիլ, խուսափել, խոյս տալ, պրծիլ, զերծանիլ, ճողոպրիլ, պրծանիլ. — des mains de l'ennemi, de prison, du naufrage, de maladie. — à la fureur des ennemis, au danger, à la mort, à la honte, au châtiment. Tout ce qui a échappé au feu, զապրեալսն ի հրոյ. qu'il n'en échappe pas un seul, մի՛ ոք ապրեսցի ի նոցանէ. 2. անտես լ. rien n'échappe à ses regards curieux, ոչինչ ի հետաքրննն աչաց նորա անտես լինի. || — à la vue, անտես լ., չերեւիլ, *չտեսնուիլ, աչքի չերեւալ. 3. զերծանիլ՝ պրծանիլ՝ ոստնուլ՝ ելանել՝ անկանիլ ի ձեռաց, *ձեռքէն փախչիլ՝ իյնալ. la redoutable épée échappe de ses mains. Les rênes lui échappèrent des mains, de la main, ոստեան սանձք ի ձեռացն, զերծան սանձքն ի ձեռանէ, *սանձքն ձեռքէն փախան. la plume lui échappe. Le livre qu'il lisait, échappe de ses mains. || — à la mémoire, պրծանիլ յուշոյ յիշատակաց, սահիլ՝ անկանիլ. ելանել ի մտաց, *մտքէն ելնել. ce mot m'a échappé, բառս այս ել ի մտացս, *այս բառն մրտքէս ելաւ. ce mot m'est échappé, վազեաց բանն ընդ շրթունս իմ, ել ընդ բերան իմ, *բերնէս փախաւ՝ ելաւ. son nom m'échappe, չյիշեմ զանուն նորա, *անունն միտքս չգար. || — à l'esprit, քան միտս անցանել, *մտքէն ելնել. la patience m'échappe, կորուսանեմ զիամբերութիւն, ոչ ևս կարեմ համբերել, * համբերութիւնս կը հատնի. 4. խոյս տալ, չիք լ., վրիպել, ի դերեւ ելանել. la vie nous échappe. Les richesses nous échappent par leur fragilité. 5. չառնուլ ի միտ, վրիպիլ ի մտաց, *մտքէն ելլել. cette circonstance m'avait échappé. || Laisser —, փախուցանել, զերծուցանել, *փախցունել. laisser — un oiseau. Laisser — un cri, des sanglots, un soupir, ձիչ արձակել, հոգւոց հանել՝ ելանել. || laisser — l'occasion, փախուցանել՝ կորուսանել՝ ապաքէն առնել զպատեհ, * առիթն փախցունել. || laisser — un mot, հանել բան ընդ բերան, * բերնէն բառ մի փախցունել՝ հանել:

Échapper, ն. խոյս տալ, զերծանիլ, խուսափիլ. — la prison, la mort. L'— belle, պրծիլ, ազատիլ, մազապուր՝ մազապուրծ լ., զերծանիլ ի մահուանէ, *աղէկ ազատիլ, մահուընէ ազատիլ. — tous les périls. || ը. vous ne l'échapperez pas.

S'échapper, դ. փախչիլ, խոյս տալ, խուսել, խուսափիլ, անձնապուր լ., ձափել զանձն, զերծանիլ, ճողոպրիլ. — de prison. 2. ելանել, քղխել, հոսել, ժայթքել, * վազել. l'eau s'échappe des fentes d'un rocher. Des pleurs s'échappent de ses yeux. 3. խոյս տալ, փախչիլ, վայրիկ մի ձողուլ հեռանալ. si je puis m'— un instant, j'irai vous voir. 4. ըղդիլ ի բարկութիւն, մոռանալ զանձն, անտես առնել պատշաճից, * ինքզինքն մոռնալ. il s'est échappé jusqu'à injurier... || Il a des moments où son esprit s'échappe, * ատեն ատեն խելքն կփախցունէ. 5. քակիլ, արձակիլ, * քակուիլ. cette couture s'échappe. կամ չ. échappe.

Écharde, ի. փուշ, շիւղ, շիղ. il m'est entré une — sous l'ongle.

Échardonnage, ա. փշատումն, փշաքաղ, փշախիլ, *փշերն խլելն:

Échardonner, ն. փշատել, փըշաքաղել, փշախիլ՝ փշաքաղ առնել. *փշերն խլել՝ փրցունել. — un champ.

Échardonnet, Échardonnoir, ա. փշախիլ, փշաքաղ (գործի):

Écharnage, Écharnement, ա. մսքերումն, քեղքումն, քեղքած:

Écharner, ն. մսքերել, քեղքել. քերել զմիսն ի մորթոյ: [ծոց:

Écharnoir, ա. մսաքեր, քեղքը-

Écharnure, ի. մսքերուկ, քեղքըծած. քերուած մսոյ, * մրսքերուք. 2. մսքերումն. քերումն մսոյ:

Écharpe, ի. լանջագեղ կամար, լայնակամար, քուշկէն, խլատեռ. || ք. l'— d'Iris, լանջագեղ կամար՝ լայնակամար Իրիսի, ծիրանի գօտի. en —, ուսընդանուծ. || changer d'—, կողաքակ լ., փոխել զկուսակցութիւն, յայլ կողմն միտել. 2. բազկակապ, բազկակալ, ձեւակապ, * կապ վիզէն կախուած. il a le bras en —. Porter le bras en —. 3. միջակապ. *մէջքի կապ. 4. փ. տգ. avoir l'esprit en —, գըրուեալ՝ ցնդեալ ունել զմիտս, զբաղեալ լ. մտօք, ցնդամիտ՝ գրամիտ լ: [նուէ:

En —, մ. առ ի շեղ, ուսընդա-

Écharper, ն. կաթեվէր խոցել, չարախոց առնել, չարախոց վիրաւորել, խոցոտել. — qn. On lui a écharpé le corps à coup de sabre. 2. ի սայր սուսերի կոտորել, ընդ սուր հանել, *սասպիկ չարչրել.

S'écharper, չ. գ. առ ի շեղ գնալ.

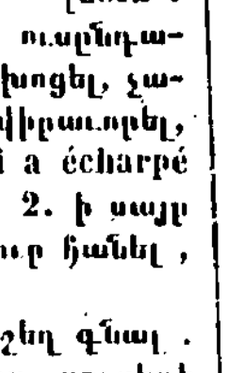
S'écharper, դ. ի սայր սուսերի կոտորել զմիմեանս:

Écharpiller, ն. ը. ի ծուէնս ծուէնս պատառել, *բզիկ բզիկ ընել:

Échars, e, ած. Ներայարգ, Ներակշիռ «այարդ էքսիք». Monnaie —e. 2. նր. ակար եւ փոփոխական. vents —. 3. ա. Ներակշռութիւն. cette monnaie a tant d'—.

Écharser, ն. նուազել գյարգ, Ներայարգ առնել (զդահեկան). = չ. նր. փոխիլ, տկարանալ (հողմոյ):

Écharsete, ի. Ներայարգ, Ներայարգութիւն. պակասութիւն օրինաւոր յարգի կամ խառնուածոյ դրամոց «այարդրգլըգ»:

Échasses.

Échasse, ի. ոտնկելիք, ոտնացուպ, փայտոտն, փայտոտիկ, *ոտնակուռ գաւազանք երկու ճախ-

ճախուտ տեղէ անցնելու. on se sert d'—s pour marcher dans les marais. Marcher avec des —s. || Être monté sur des —s, բարձրաբարուն, երկայնաբարուն լ. * բարձր՝ երկայն ճիւեր ունենալ. եւ փ. խօսիլ ուռուցիկ՝ փըքացեալ բանիւք, պոռոտաբանել, պոռոտախօս լ.:

Échassiers.

Échassiers, ա. յ, Ե. բարձրաքեալք, բարձրաբարուն, վերկաբարուն, երկայնաբարուն. *կարգ բարձր ոտունք ունեցող Ոհէնց: [խաշուտ:

Échauboulé, e, ած. քրտինքխաշ.

Échauboulure, ի. քրտինքխաշ. ին. **Effervesence de sang** եւ **Sudamina.**

Échaudage, ա. խարշումն, խարշաւումն. 2. ար. բուազօծումն:

Échaudé, e, անց. խարշեալ, խարշած. || փ. être —, վնաս կրել, տուժել. j'ai été échaudé dans cette affaire. 2. ա. Ինձիք. ազգ ալարկանդակի չոր եւ Ինձնե: [խարշաւումն:

Échaudement, ա. խարշումն,

Échauder, ն. խարշել, խարշաւել, *խաշել. il m'a échaudé.

S'échauder, դ. —իլ. — en versant de l'eau bouillante. [*խաշող:

Échaudeur, euse, գ. խարշիչ,

Échaudoir, ա. խարշաւարան, խարշոց. կաճսայ եռացեալ ջրոյ:

Échaudure, ի. խարշանք, խարշաւումն:

Échauffaison, ի. ախ. ռ. եռք, մորՆաբորբ, * տաքուՆեամբ մարմնոյ դուրս տալն:

Échauffant, e, ած. ջեռուցիչ, տապացուցիչ, * տաքցուցիչ, տաքցունող. les épices sont —es. Nourriture —e. Aliment, remède —. 2. ա. —, évitez les —s.

Échauffé, ա. ջերմաիոտ . * հոտ յառաջ եկեալ սասնիկ տաքցած մարմնոցվէ . sentir l'—.

Échauffement, ա. ջեռուցումն, ջերմութիւն , տապ , եռանդն , տաքութիւն . 2. ռ. S. **Constipation** եւ **Blennorhagie.**

Échauffer, ն. ջեռացուցանել , ջերմացուցանել , տապացուցանել , *տաքցուցանել . — qn., une chambre. || փ. — le sang, la bile, la tête à qn. ցասուցանել՝ զայրացուցանել զոք . *բարկացունել , գլուխն տաքցունել . || ը. — les oreilles à qn., զայրացուցանել զոք բանիւք . 2. վառել , բորբոքել . — l'âme, le cœur, l'imagination. 3. ռ. S. **Constiper.**

S'échauffer, դ. ջեռնուլ , ջերմանալ , տապանալ , տապիլ , *տաքնալ . la chambre commence à —. Ne courrez pas tant, vous vous échaufferez. 2. եգ. ջեռնուլ , *տաքնալ. les blés s'échauffent. 3. փ. վառիլ, բորբոքիլ, զայրանալ, ասասկանալ. la dispute, la querelle, la conversation, le jeu s'échauffe. Les esprits s'échauffent.

Échauffourée, ի. յանդուգն ձեռնարկութիւն, անխորհուրդ գործ. il a fait une étrange —. 2. զ. բախիւն յանկարծադէպ , մարտ ընծեալ՝ առկառաւոնս . ce ne fut pas un combat, ce ne fut qu'une —.

Échauffure, ի. ռ. եղ , *տաքութիւն; մարմնոյն դուրս տալն . ce n'est qu'une —.

Échauguette, ի. դիտաշոց (պատ-

Échauguette.

Échaumer, S. **Chaumer.**

Échaux, ա. եզ. ոտի , չրչիք , *չրի ճամբայ :

Échéable, աճ.վճ. հասուցանելի, վճարելի . effet, billet —.

Échéance, ի. վճ. ժամանակակէտ, պայմանաժամ , վճարաժամ , *վճարօր «վատէ» . l'— d'un billet, d'un effet, d'une lettre de change. A l'—, ի ժամանակակիտն , ի պայմանաժամին . dans la plus brève —, *ամենակարճ պայմանաժամի մէջ . sans —, անպայմանաբար , անպայմանաժամ :

Échéancier, ա. վճ. վճարօրատետր , պայմանաժամատետր. տետր յորում նշանակին ժամանակակէտք դրամաձիցց :

Échéant, բ. ն. հասուցանելի , վճարելի . un billet — dans le courant d'avril. Le terme — en juillet. || աճ. —. les billets, les termes —s.

Échec (էշէք) ա. հարուած (ի ճատրակի «սահրանին քիշ»). — au roi, à la reine. Faire —, հարուածել , բռնադատել զարքայն՝ զիշխող կամ զարքայուհի ի փախուստ, *զարնել . être en —, հարուածիլ՝ բռնադատիլ արքայի ի փախուստ . *զարնուիլ . la reine est en —, բուռն հարկանի զարքայուհւոյ, *արքայուհին կղզւոյն . — et mat, պաշարումն Թագաւորի «շահ մահ». faire le roi — et mat, պաշարել զԹագաւորն . faire — et mat, յաղթել , *խաղն վաստրկիլ mon roi est — et mat, կամ je suis — et mat, կորուսի զխաղն , *յաղթուեցայ , խաղն կորնչուցի . 2. փ. — et mat, կորուստ . || tenir en —, չԹողուլ գործել , արգելուլ , խափան լ. *ձեռքն ոտքն կապել . 3. փ. կորուստ , վնաս . sa fortune a éprouvé un — considérable. 4. զ. հարուած, խորտակումն , կոտրած , անյաջողութիւն . essuyer un —, հարուած կրել :

Échecs (էշէ) ա. յ. ճատրակ , ճատրկուց , *սատրինջ «սահրանճ» . jouer aux —, faire une partie d'—, — խաղալ . joueur d'—, ճատրակախաղ , * — խաղցող . 2. ճատրակք . տապկղուլունք՝ քարինք խաղոյն « սահրանճ Թաշլարք ». des — en ivoire, փղոսկրեայ ճատրակք :

Échée, ի.ար. ասղանին Թևն կարժառի վրայ դրուած :

Échelage, ա. սանդղատուր . տուրք սանդղադրութեան :

Écheler, ն. սանդղադրել , * սանդուխս դնել . 2. զ. S. **Échelonner.**

Échelet, ա Ծ. սանդղաձիքոչն . հն. **Climactéride.**

Échelette, ի. սանդղիկ * կախեալ գրասուռ Թամբի՝ ոտներն վերցնելու համար) . 2. եգ. S. **Claquebois.**

Échelier, ա. սանդղագիրան . գերան սանդղածիս :

Échelle, ի. սանդուղք, երանելիք, երեսան, *սանդուխ. — solide, հաստատուն՝ պնդակազմ —. monter à l'—. Tenir l'—. — double, կրկնասանդուղք, երկցայրի —. — de corde, չուանասանդուղ, չուանեայ —՝ * — չուանի . || փ. après lui il faut tirer l'—, չէ մարթ լատագոյն քան զնա գոռանել՝ առնել . faire la courte — à qn., երանել ի վերայ միմեանց առ հասանել ի բարձր ինչ տեղի . 2. —, աստիճանք . — biologique, — կենսաբանական աստիճան . — sociale, ընկերական աստիճան. այլեայլ աստիճանք ընկերութեան . 3. աստիճանք .. — géographique, géologique. — de proportion, համեմատական —. — d'un baromètre, d'un thermomètre, — օդաչափի , ջերմաչափի . || փ. travailler, opérer sur une grande, sur une vaste —, մեծամեծ գործս առնել . ասի եւ հասկանալ մտօք . sur une petite —. 4. յ. les —s du Levant, վաճառատեղիք, շահատեղի. վաճառաշահ քաղաքք ի Միջերկրական ծովին (իտալիէ) . faire —, խարխս արկանել ի նաւահանգիստս արեւելից . յաճախագոյն ասի faire escale.

Échelon, ա. սանդղատեղի . մատն՝ որոշք՝ աստիճանք սանդղոյ «վերտիվին ոյզդը , ոէրէնէ». monter un —. || D'— en —, յառաջեցուն յառաջեցան , աստիճան յառաջեցան,

*աստիճանէ աստիճան . 2. փ. աստիճան . le dernier —, յետին աստիճան , ծագ , ծայր , կատար . եւ հիակատակ մտօք . il est au dernier — de la morale, ի խոնարհագոյն աստիճան է բարոյականին . 3. զ. աստիճան , դիրք . disposer des troupes par —s, les former en —s, յայլ եւ յայլ դիրս՝ սանդղածեւ կարգել զզօրս. *այլեւայլ դիրքով՝ սանդղածեւ զօրքն շարել . || à —, սանդղատուր :

Échelonner, ն. աստիճանել . յայլեւայլ դիրս՝ սանդղածեւ կարգել՝ տուղել. — des troupes. = S'—, դ. —իլ:

Échenal, ա. կոպի . 2. վայտողէն ջրորդան տանեաց :

Échène, Échénéide, Échénéis (էշէն , էշէնէիս , էշէնէիս) ա. ձր. էշենէիս , էշինէս , ձուակալ . հն. **Rémora.**

Écheneau, Écheno, ա. ար. [կոպի :

Échénillage (էշէնիյաժ) ա. Թրթաքաղ, Թրթաքաղութիւն. ժողովին , տատակելն զԹրթուրս :

Écheniller, ն.եգ. Թրթաքաղել , Թրթաքաղ առնել , ժողովել՝ տատակել զԹրթուրս . — un arbre.

Écheniller, ա.

Échevéria.

Թրթաքաղ , Թրթրաժողով (գործառ) : [(գործի):

Échenilloir, ա. Թրթաքաղոց

Écheveau, ա. կարժ, խիր, *չոլոզ «չիլ, Թուրա». — de fil, de soie. Mettre en —, կարժել , — գործել :

Échevelé, e, աճ. գիսախոխ , գիսաթափ , արձակահեր , գիսաճաղաղ , հերաթափ . tête —e. Une femme —e. Un homme —. 2. փ. խառնիխուռն , անկարգ . style —.

Écheveler, ն. գիսախոռել , խառնակել զհերս . — les cheveux.

S'écheveler, դ. —իլ . գիսախոխ լ., խառնակիլ. la crinière qui s'échevèle. [ռումն :

Échevellement, ա. գիսախո-

Échevéria (էշէվէրիա) ի. բ. էշէվէրիա, էշէվէրենի . սեռ. երկպորտ մանկոց ի տոհմի մորթասերից (crassulacées). [չիլ» :

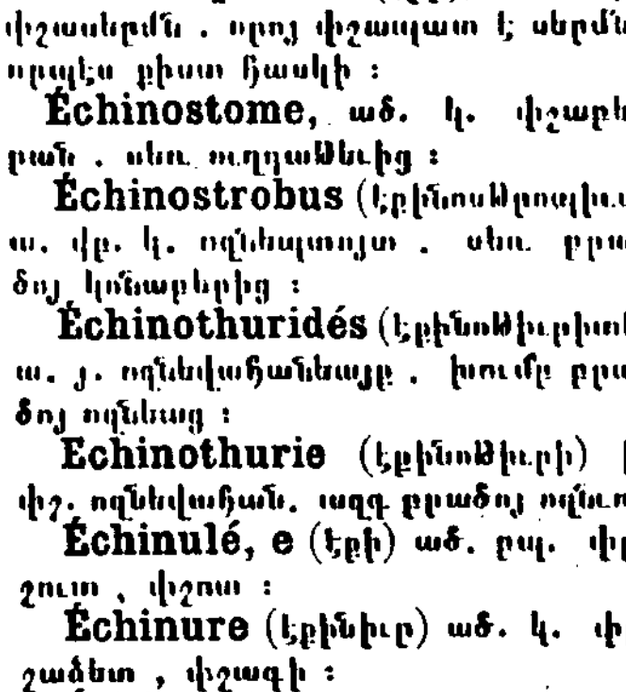
Échevette, ի. կարժիկ «քիչիք

Échevin, ա. հ. քաղաքաձայն , քաղաքորդի :

Échevinage, ա. քաղաքաբաշխումն : [բաշխական:
Échevinal, ale, աճ. քաղաքա-
Échicautchine, Échicérine (էքի) ի. տգ. դիտայինին. տարբն դիտաբուսոյ եւ ի ազգ խիժոյ. S. **Dita.**
Échide (էքիտ) ա. խ :
Échidna (էքիտնա) ա. կ. Եքիդնա, խժակին. մայր Կերբերոսի :
Échidné (էքիտնէ) ած. խժակ. տես. ատնաքերից ի տոհմէ անատամանց (édentés).
Échidnine (էքիտնին) ի. տգ. խժաձոյն : [ժաքար. ազգ ակատի :
Échidnite (էքիտնիթ) ի. հբ. ի-
Échie (էքի) ի.սբ. խիխկ. ազգ օձից զինելոց Ինդեաւոր ճանկիւ :
Échif, ive (էշիֆ) աճ. ո. շատակեր, որկորաժէտ. chien, oiseau —. Bête —ive.
Échiffe, Échiffre (էշիֆ) ա. Ճ. սանդղակալ. * սանդուխս կրծնցուննելու պատ :
Échignole, ի. ար. վիլակ :
Échillon (էշիյլօն) ա. տես. ամպ:
Échimin, ine (էքիմին) աճ. սբ. ոզնամկնոյ :
Échimins, ա.յ. սբ. ոզնամկնայք. տես. կրծողաց որոց նախատիպ ոզնամուկն (échimys).
Échimose, ի. տ. **Écchymose.**
Échimys (էքիմիս) ա. կ. ոզնամուկն. տես տանաքերից Ամերիկոյ :

Échine, ի. միջնոդն, Ինկնամէջ, քամակ, կռնակ «օնուրդա քիմիյի». հն. **Colonne vertébrale.** || փ. il a l'— souple, flexible, կամակատար՝ հլու՝ հպատակ է. longue, maigre —, այր ծնգնալ եւ ծխրնալ, վտիտ յոյժ, * ոսկոր կաշի դարձած. || փ. courber, plier l'—, գլուխ խոնարհեցուցանել, * գլուխ խոնարհեցուննել՝ ծռոտել. 2. ճ. կասկ, կասկազարդ. զարդ նման բաց շագանակի ի խոյակս յոնիական սեաց :
Échiné, e, անց. քամակաբեկ, ոզնաբեկ. || être — de coups, հարուածաբեկ է. 2. բգ. միջատաս. l'involucre de la châtaigne est —e.
Échinée, ի. Ինկնամիս (խոզի). *խոզի կռնակի միսն :
Échinéen, enne (էքինէին) աճ.կ. ոզնանման. || ա. յ. les —s, —ք. տոհմ ատնաքերից, որոց նախատիպ է ոզնի : [լօռ. ազգ լօռի :
Échinelle (էքինել) ա. բ. ոզնե-
Échinellées, ի. յ. բ. ոզնելօռեայք. տոհմ լօռից որոց նախատիպ ոզնելօռ :
Échiner (էշինէ) ն. տոշկել, ոզնաբեկ՝ քամակաբեկ առնել, *ոզնմէջքն կոտրել. 2. սպանանել, կոտրել. || ք. se faire —, չարաչար հարուածել զօրաց. || — de coups, հարուածաբեկ՝ գանակոծ՝ գանակից՝ չարագան առնել, Ռոպել, կոշկոնել.
S'échiner, դ. քամակաբեկ՝ վատառակաբեկել., պարտասիլ, չարաչար աշխատիլ : [տ. **Oursin.**
Échinide (էքինիտ) ա. կ. եքինոս.
Échinides, ա. յ. կ. եզեռապգիք, եքինեայք. ծովային կենդանաբոյսք նման ծովոզնւոյ (oursin).
Échinipède (էքինիփէտ) աճ. կ. փշոտն : [բար. ծովոզնի բրածոյ.
Échinite (էքինիթ) ի. հբ. ոզնե-
Échinocacte (էքինոքաքթ) ի. բ. փշակոզնի. ազգ կոզնւոյ (cactier).
Échinocactées (էքինոքաքթէ) ի. յ. բ. փշակոզնեայք. ցեղ բուսոց ի տոհմէ կոզնեայց. հն. **Cactées.**
Échinocarpe (էքինոքարփ) աճ. բ. փշապտուղ. || ա. —. ծառ մեծ Ճաւա կղզւոյ :
Échinoccose (էքինոքքոզ) ի. բժ. փշորդնուկ. ազգ երիզակի (ténia).
Échinocône, ա. մբ. քամակաւոն. հն. **Galérite.**
Échinoconidés (էքինոքոնիտէ) ա. յ. փշ. քամակաւոնեայք :
Échinocoque (էքինօքօք) ա. կ. փշնոզակ. տես. փամփշտածին. ներկենդանաց (entozoaire).
Échinode (էքինօտ) ա. մբ. ոզնաթրդ. միջատ սպառնաձեւ :
Échinodère (էքինոտէր) ա. կ. ոզնավիզ. ազգ մանր կենդանեաց նման որդանց :
Échinoderme (էքինոտէրմ) աճ.կ. փշամորթ. || ա. յ. —ք. ազգ ճառագայթաձեւ կարծրամորթ կենդանեաց :

Échinodore (էքինոտոր) ա. բ. եքինոսատեզ. ազգ երկպտուկ անկոց ի տոհմէ ջրաշրախոտաձեւերից (alismacées).
Échinoïde (էքինօիտ) աճ. եքինասակերպ, ծովոզնակերպ. * ծովոզնւոյ պէս փուշեր ունեցող. || —s, ա. յ. —ք. ազգ փշամորթոց :
Échinoïdien, ienne (էքինոիտիէն) աճ. եքինոսակերպեան :
Échinolampe (էքինոլամփ) ա. փն. փշալամպար. ազգ եքինոսի :
Échinomètre (էքի) ա. փշաչափ. ցեղ եքինեաց :
Échinomyie (էքինօմիի) ի.կ. ոզնէճանճ. տես. երկաճեւից :
Échinomys, ա. տ. **Échimys.**
Échinope (էքինօփ) ա. բ. փշշակն. տես ծաղկուտից (flosculeux), յորում են տունկք մշտադալարք :
Échinopées (էքի) ի. յ. փշակնեայք. տոհմ բարդաճադիկ անկոց, որոց նախատիպ է ոզնենի :
Échinophore (էքինօ) աճ. բպ. փշակիր :
Échinophorées, ի. յ. փշակիրեայք. ցեղ տնկոց ի տոհմէ հովանոցաբերից :
Échinophtalmie (էքի) ի. ախ. փշաչացաւութիւն. *բորբոքումն արտեւանաց, որու Ճարթիչք կոնկոսին :
Échinophtalmique, աճ. ախ. փշաչացաւային. inflammation —.
Échinops, ա. տ. **Échinope.**
Échinoptéryx (էքինոփթէրիքս) ա. մբ. ոզնեթեւ. ազգ Ճեփաթեւ մի ջաւոց :
Échinorrhynque (էքինօռինք) ա. կ. ոզնեցուկ. տես ներկենդ ա նաց որք չգտանին ի մարդիկ :

Échinospatangue (էքինոսպատանգ) ա. կ. եքինոսպատանգ. ազգ եքինեաց ի ցեղէ ծովոզնեայց :
Échinosperme (էքի) աճ. բ. փշասերմն. որոյ փշապատ է սերմն, որպէս քիստ հասկի :
Échinostome, աճ. կ. փշաբերան. տես. ատղաքեւից :
Échinostrobus (էքինոսթրոպիս) ա. վբ. կ. ոզնեպտոյտ. տես. բրածոյ կոնաթերից :
Échinothuridés (էքինոթիւրիտէ) ա. յ. ոզնեվահանեայք. խուրձ բրածոյ ոզնեաց :
Échinothurie (էքինոթիւրի) ի. փշ. ոզնեվահան. ազգ բրածոյ ոզնւոյ:
Échinulé, e (էքի) աճ. բպ. փշուռուտ, փշոտ :
Échinure (էքինիւր) աճ. կ. փշաձեւտ, փշագի :
Échinus (էքինիս) ա. բ. ոզնածառ. վերձակից կերզւոյ (mappe). 2. կ. գա. **Hérissonի** եւ **Oursinի** :
Échioglosse, ա.բ. խժաչեզու. տես բուսոց ի տոհմէ խոլոթձեայց :
Échioïde (էքիօիտ) աճ. բ. խժակերպ, խժագլխանման. որոյ սերմն նման է գլխոյ խժի :
Échiqueté, e, աճ. խզբատ, քառակուսախորշ, * փոփոխ քառակներով. 2. գկ. խզբատ. écu —.
Échiquier, ա. ճատրակաւոխտ, տապեղ ճատրակի, ճատրակարան «սաՁրանն ՃախՃասք». 2. ճատրակումն, ճատրակակարգ. կարգումն զօրաց ի ձեւ խորշից ճատրակի. former l'—, disposer en —, ճատրակաձեւ կազմել՝ կարգել. 3. գանձատուն, եւմտարան. պաշտօնարան եւեւմտից Անգղիա «մալիէ». le chancelier de l'—, պաշտօնեայ եւմտարանի, գանձապետ. billet de l'—, գանձաՃուղՃ, գանձատոմս Անգղիոյ. 4. արձոյլ. ուրկան քառակուսի.

Ել —, մ. խորշկէն, խորշ խորշ գոբծեալ :

Échirétine (էքի) ի. տգ. էքիրէտին . * դիտայի կեղեւին մէջ գտնըուած տարրն :

Échitamine, ի. տգ. էքիթամին . կալաքարակերպ գտեալ ի կեղեւի իժաբուսոյ (échite).

Échite (էքիթ) ի. բ. իժաբոյս . ազգ շնատատերից (apocynacées) ո-րոց նախատիպ է իժաբոյսն երկծաղիկ:

Échitées (էքիթէ) ի. յ. բ. իժաբուսեայք . ցեղ տոհմի շնատեայց :

Échitéine, ի. տգ. S. **Ditoïne.**

Échiténine (էքիթէնին) ի. տգ. իժաբուսին . կալաքարակերպ գտեալ ի կեղեւին իժաբուսոյ (échite).

Échitine (էքի) ի. տգ. S. **Échicérine.**

Échium (էքիօմ) ա. բ. իժախոտ .

գա. Vipérine։

Échiure, ած. կ. իժագի . որոյ պոչն իժանման է :

Echmée (էքմէ) ի.բ. S. **Achmée.**

Écho, ա. արձագանգ , գանգ , գանգիւն, վանգիւն, բոմբիւն «եանգօ». faire —, արձագանգս արձակել. avoir de l'—, beaucoup d'—, un bon —. Il y a de l'— ici. 2. արձագանգ . վայրն որ արձագանգս արձակէ . —s des bois, répétez mes adieux. 3. արձագանգ . ձայն որ կրկնէ զիմն , ըզբանս ուրուք. se faire l'— de qn., de qc. — լ. ումեք՝ իրիք , կրկնել զբանս ուրուք՝ զիմն . il y a de l'— en France quand on prononce les mots d'honneur et de patrie. 4. եժ.—. մեղմաձայն կրկնութիւն այլեւայլ խազից. 5. նկ. —s de lumière, արձագանգք լոյս . ցոլմունք լուսոյ . 6. մտգ. —. vers en —, արձագանգաձեւ բերուած , արձագանգեայ ոտանաւոր . ազգ ոտանաւորի որոյ վերջին վանկն կրկնեալ լրացուցանէ զիմաստն եւ կազմէ տող .

Et l'on voit des commis
Mis
Comme des princes
Qui jadis sont venus
Nus
De leurs provinces.

Échoir, չ. վիճակիլ , դէպ լ., պատահիլ , անկանել , * իյնալ , ելլել . le cas échéant, եթէ դէպ լիցի , *Ըէ որ դիպուածն պատահի , ժամանակին . 2. հասանել՝ լրանալ ժամանակի՝ պայմանաժամի . cette lettre de change est échue, ժամանակն հատուցման՝ պայմանաժամն փոխանակագրոյս անցեալ է. mon billet échoit demain, վաղիւ է ժամանակակէտն տոմսակիս : [կել . — une vigne.

Échoiseler, ն. եզ. ձմեռնամիերկ-

Échokinésie (էքօքինէզի) ի. բխ. արձագանգաշարժուն :

Écholalie էքոլալի ի. բխ. արձագանգախօսուիւն :

Échomatisme (էքօ) ի. բխ. արձագանգականուիւն . հն. **Echokinésie.**

Échome, ա. նե. Ութակերիճ.*Ութակըն բռնող երիճն : [գաչափ :

Échomètre, ա. եզ. արձագան-

Échométrie, ի. արձագանգաչափուիւն : [գաչափական :

Échométrique, ած. արձագան-

Échoneler, ն. եզ. վարսակել , վարսակաժողով լ. *կարուած վարսակըն ժողովել :

Échoppage, ա. գրոցումն :

Échoppe, ի. կրպակիկ , խանութիկ . — d'un savetier. 2. գրոց , բանդակագործի . տափարակ գրիչ պողովատեայ :

Échopper, ն. գրոցկ . գործել բանդակագործեամբ :

Échoppier,ère, գ. կրպակիկատեր , *խանութպանիկ :

Échotier (էքօթիէ) ա. արձագանգագիր (օրագրոյ) :

Échouage, ա. նե. խրումն, *նաւեան խրիլն՝ նաւիլն . 2. խրուտք . ուր մարթ է խրել զնաւն անվտանգ . lieu d'—, խրուտավայր, խրուտատեղի:

Échouement, ա. խրումն . — volontaire, forcé. — avec bris, նաւաբեկութիւն :

Échouer, չ. խրիլ , բախիլ նաւս ընդ ցամաք, նաւաբեկիլ, * խրիլ, նստիլ «օձուրմագ». — sur un banc de sable. Faire —, ընկենուլ , խրել , * նստեցուցանել. 2. անկանիլ ի ցամաք, * ցամաքն նետուիլ՝ զարնել . une baleine a échoué sur nos côtes.

փ. չյաջողիլ , ի դերեւ ելանել , գրաջան՝ գրավաստակ լ. l'entreprise a échoué, est échouée. — dans qc., faire —, ի դերեւ հանել , *փուճն հանել .

ն. խրել , *նստեցուցանել :

S'échouer, դ. խրիլ , բախիլ ընդ ցամաք, *նստիլ , ցամաքն զարնուիլ:

Échouerie, Échoux (էշու) ա. նե. խրուտք . * ուր կարելի է խրիլ:

Échu, e, անց.**Échoir**ի . վիճակեալ , դիպեալ , պատահեալ . être —, վիճակիլ , անկանիլ , * հանդիպիլ , իյնալ . le gros lit lui est —. 2. ժամանակն՝ պայմանաժամն հասեալ . terme —.

Écidie, ի. բ. խորշասունկ . ազգ գաղտասեր մանր սնկոյ :

Écidinées, ի. յ. խորշասնկեայք . տոհմիկ մակաբոյծ մանրամանր սընկոց :

Écidiospore, ի. խորշասնկաձորձ:

Écimable, ած. ճայրահատելի, ճայրատելի . arbre —. [ճայրատումն :

Écimage, ա.եզ. ճայրահատումն,

Écimer, ն. ճայրահատել , ճայրատել . *ծառոց ճայրերն կտրել :

Écklonie (էքլօնի) ի. բ. եկլոնիա , ծովափող . ազգ լօռի :

Éclaboussement, ա. տղմացայտումն . *ցեխ ցատքեցունելն :

Éclabousser, ն. տղմացայտել , *վրան ցեխ ցատքեցունել . — qn., son manteau. 2. փ. եւ բ. — tout le monde, պերճանալ ի վերայ ամենցուն . *ամենուն վերայ ճոխանալ :

S'éclabousser, դ. — ի վերայ իրք՝ իրեանց . ces hommes en marchant s'éclaboussent entre eux.

Éclaboussure, ի. տղմացայտք, տղմացայտուիւն. ցայտք՝ ցայտուկք տղմոյ . *ցեխի ցաւկըտուք «սիփօս». recevoir une —. Habit couvert d'—s, տղմաճաճաւ՝ ցեխաճաճախ՝ *ցեխոտ զգեստ. || —s de sang, արիւնացայտք, *արեան ցաւկըտուք :

Éclair, ա. փայլակն , փայլատակն «շիմշէք». les —s, փայլատակունք . il fait des —s, փայլատակէ, փայլակէ . lancer des —s, փայլատակունս արձակել . les —s de ses yeux, փայլատակունք աչաց նորա . ses yeux lançaient des —s, աչք նորա փայլատակունս արձակէին, փայլատակունք յաչաց նորա հատանէին. — de génie, նշոյլ հանճարոյ . ||train —, փայլակնընթաց կառախումբ . || comme un —, փայլակնաբար , փայլակնակերպ , փայլակնանման , փայլակնընթաց , * փայլակի պէս . partir, passer comme un —, comme l'—. Le bruit se répand avec la rapidité de l'—, փայլակնաձեւ արագութեամբ՝ փայլակնարագ տարածանի համբաւն . 2. փայլակն , հին . ազգ կարկանդակի . 3. փայլակն , յանկարծահաս խանդ՝ յափշտակութիւն. — de raison, մտապայլ բոպէք . — de joie, փայլակն ուրախութեան . un — de transport.

Éclairage, ա. լուսաւորումն , լուսաւորութիւն (փողոցաց...) — au gaz, à l'huile, գազալոյց, իւղալոյց —. gaz d'—, գազ լուսաւորութեան , լուսագազ . 2. ցրագ , մոմ :

Éclairant, e, ած. լուսաւորիչ , լուսաւոր . pouvoir — d'un gaz. Flamme —e.

Éclaircie, ի. ցանցառք . լուսաւոր մասն երեւեալ յամպս . 2. —, անճառավայր . անճառ վայր անտառի . 3. պ. ցանցառումն . — des fruits, — պտղոց . քաղելն զխիտառխիտ պտուղս :

Éclaircir, ն. պարզել , պայծառացուցանել , յստակել , պայծառ՝ վճիտ գործել . — le temps, la vue, le teint, les idées. — la voix, բանալ զձայն . — une couleur, պայծառագոյն գործել զգոյնն , * աւելի բաց ընել գոյնն . 2. անօսրացուցանել , անօսրել , անգայտացուցանել , նուազեցուցանել զինչն , * ցանցուցանել . — une fôret, les rangs, les cheveux. 3. ջրախառն առնել , * երկնցունել , Ծանծրութիւնն քիչցունել . — une sauce, un sirop. 4. փ. պարզել ,

պարզաբանել, յայտնաբանել, բացայայտել, մեկնել, մեկնաբանել, ի լոյս ածել, բացատրել, լուսաբանել. — un mystère, une question, un fait. 5. փարատել, ցրուել. — un doute. 6. պարզել, զուարթացուցանել. — le front où la tristesse est peinte.

S'éclaircir, դ. պարզիլ, պայծառանալ, յստակիլ, յստականալ. son teint s'est éclairci. Le temps, le ciel s'éclaircit, պայծառանան օդք՝ երկինք, *օդն՝ երկինքն կբացուի. 2. վ. զուարթանալ. son visage, son front s'éclaircit. L'horizon s'éclaircit, commence à —, գեղաճիճաղ ակնարկեն երկինք, ոչ այնչափ սպառնալից է ապագայն, *հորիզոնն կը պայծառանայ՝ կբացուի. 3. անօսրանալ, ցանցառիլ. mes cheveux s'éclaircissent. 4. անգայտանալ, կորուսանել զխառնիխն, *Եանձրուիխիննկորնցունել՝ երթալ. la liqueur s'éclaircira peu à peu. 5. փարատիլ. tous vos doutes vont —. 6. տեղեկանալ, խելամուտ լ., հասկանալ:

Éclaircissement, ա. մեկնաբանուիխն, պարզաբանուիխն, յայտնաբանուիխն. — d'un passage. Donner des —s. 2. բացատրուիխն. je veux avoir un — avec vous.

Éclaircisseur, ա. փայլեցուցիչ, յղկիչ. 2. բացատրիչ, մեկնաբան. — de textes.

Éclaire, ի. բ. S. **Chélidoine.**

Éclairé, e, անց. լուսաւորեալ. || appartement bien —, mal —, բարւոք —, քաջալոյս, ոչ բարւոք —, սակաւալոյս բնակարան. — du ciel, երկնալոյս. || être logé, nourri, —, ունել զբնակուիխիւն, զկերակուր եւ զքրաք. 2. փ. —, լուսամիտ, յառաջամիտ. homme, esprit, juge, jugement, public —.

Éclairer, ն. լուսաւորել. la lune éclaire nos nuits. || քո. tant que le soleil l'éclaire, ցորչափ տեսանէ զլոյս, ցորչափ կեայ. 2. փ. լուսաւորել զմիտս, ուսուցանել, իմացնել առնել, հրաճանգել. l'expérience nous éclaire. 3. լոյս յառաջոյ տանել, ճրագ ցուցանել, *ճրագ բռնել. — qn. 4. նկ. լոյս տալ. — bien un tableau 5. ազբ. հսկել, լրտեսել, զննել, դիտել. — qn., ses pas. || զ. — l'ennemi, զննել զչարժմունս Թշնամւոյն.

չ. լուսաւորել, լոյս տալ. cette bougie éclaire bien, mal. 2. լոյս արձակել, փայլիլ, շողալ. les yeux du chat éclairent la nuit. 3. դմզ. il éclaire, փայլատակէ, *փայլակ կզարնէ. il a éclairé toute la nuit.

S'éclairer, դ. լուսաւորիլ. 2. փ. —. les esprits commencent à —. Le pays s'éclaire.

Éclaireur, ա.զ. դիտազօր. 2. փ. դէտ. — de l'avenir. [բնկ. serin —.

Éclamé, աճ. Թեւաբեկ՝ մագլաւ-

Éclampsie (էքլանփսի) ի. բժ. դնդերաթաթք. ջղային ախտ մանկանց: [բային:

Éclampsique, աճ. դնդերաթա-

Éclanche, ի.երի. ուսակ ոչխարի:

Éclancher, ն. ար. կնճռատել, *պատառաւի կնճռոտուիխիւն հանել:

Éclancheur, ա. ար. կնճռատիչ:

Éclat, ա. շերտ, բեկոր՝ կոտոր փայտի, ճեղքուած «փարչա». — de bois, de verre, — փայտի, ապակւոյ. 2. շաչիւն, շառաչիւն, բոմբիւն, շուինդ, ճարճատիւն, պայթիւն, ճայթիւն, ճայթիք, պարպատիւն. — de tonnerre. Se briser en —s, par —s, ճարճատիլ, ճայթիլ, պայթիլ. —s de rire, քրքիջ, քրքջանք, քրքրանք, խախանք, *քաիքաի ծիծաղ. rire aux —s, քրքջածայն՝ բարձրածայն ծիծաղիլ, քրքիջ բառնալ, *քաիքաիել, քաիքաի ծիծաղիլ. 3. շլուկ, դլրդիւն, աղմուկ, ժխոր, համբաւ, հռչակ, գայթակղուիխիւն, ձաղանք, *ձայն. faire de l'—, craindre l'—. Cette affaire fait grand —. Avec tant d'—, մեծաւ հռչակաւ. avec plus d'—, բազմահռչակ եւս. 4. նշոյլ, շող, շողիւն, փայլ, ցոլք, ցոլմունք, ճաճանչ, ճառագայթ. l'— du soleil, du feu, des diamants, des couleurs, des yeux, du teint, de la neige, des armes. L'— des boucliers éblouissait les yeux, շողիւն վահանաց զաչս շլացուցանէր. d'un — merveilleux, հրաշափայլ. dans tout l'— de la jeunesse, քաջառոյգ. 5. փայլի, փայլ, փայլիւն, փաղփուն, պայծառուիխիւն, ցոլ, շողիւն, նշոյլ, բարեզարդուիխիւն, շուք, պերճանք, պերճուիխիւն, շքեղուիխիւն. d'un vif —, կենդանափայլ. d'un — majestueux, վեհափայլ. d'un — faible, աղօտափայլ. l'— des habits, des toilettes, des grandeurs. L'— de sa beauté, պայծառուիխիւն գեղոյ նորա. elle a de l'—, պայծառագեղ՝ գեղափայլ է՝ գեղեցկադէմ եւ գեղեցկամարմին է. ta beauté a acquis un grand —, զարմանալի եղեւ գեղեցկուիխիւն քո, չքնաղագեղ՝ զարմանագեղ՝ հրաշագեղ եղեր. par l'— d'une vertu austère, հանդիսիւք խստակրօն առաքինուիխեան. avoir de l'—, պայծառանալ. donner de l'—, պայծառացուցանել. perdre son —, անշքանալ, խրթնանալ, գծծիլ. faire perdre l'—, անշքացուցանել, խրթնացուցանել, գծծել. aimer l'—, պերճասէր լ. avec —, avec beaucoup d'—, մեծաշուք, մեծապայծառ, մեծահանդէս:

Éclatable, աճ. պայթելի, ճարճատելի:

Éclatant, e, աճ. պայծառ, պայծառափայլ, պայծառալոյս, գունապայծառ, լուսապայծառ, լուսափայլ, լուսաճեմ, լուսաճաճանչ, նշուլագեղ, նշուլազարդ, լուսագեղ, լուսափիւռ, փայլուն, փաղփուն, փաղփաղուն, շողշողուն, շողաւոր, լուսաւոռ, պաղպաջուն, հրափայլ, քաջափայլ, ճառագայթարձակ, ճաճանչագեղ, ճաճանչազարդ, փայլակնացայտ, փայլակնատեսիլ. très —, գերափայլ. soleil —. Lumière —e. Une —e blancheur, — de blancheur, սպիտակափայլ, սպիտակափառ, ձիւնափայլ սպիտակուիխիւն. 2. պայծառ, երեւելի, շքեղ, շքեղաշուք, շքեղապանծ, պերճ, պերճապայծառ, գերապայծառ. action —e. Victoire —e, մեծապայծառ՝ գերապանծ՝ մեծապանծ՝ քաջայաղթ յաղթանակ. service, mérite —. — de beauté, պայծառագեղ, գեղապանծ, գեղաշուք. une robe —e, պայծառերանգ՝ պայծառագոյն շրջազգեստ. couleur —e, երփն երփն գոյն, երբնագոյն երանգք. 3. յայտանշան, յայտանշակ, յայտնաբան, յայտապատում, աշխարհաճանաչ, աշխարհահռչակ, աշխարհատես, աշխարհատեսիլ, յայտնատեսիլ, աշխարհագոյց, աշխարհաքարոզ. un témoignage —, յայտնաբարբառ վկայուիխիւն. une insulte —e, յայտանախտատ Թշնամանք. vengeance —e. Des marques —es de pitié. 4. աստկածայն, աստկագոչ, քաջահնչիւն, քաջածայն, որոտընդոստ, որոտածայն; son —. Une —e fanfare. Une voix —e. Le bruit — des trompettes. Crier d'une manière terrible —e, գոչել —, ահեղագոռ գոռալ:

Éclatement, ա. խորտակումն, ճարճատիւն, պայթիւն:

Éclater, չ. խորտակիլ, ճարճատիլ, ճայթիլ, պայթիլ, հնդնուլ, հնդանիլ, շաչել, շառաչել, *ճաթիլ, ճաթռտիլ. la branche trop pliée éclate. La mine, la chaudière a éclaté. La bombe éclate en tombant. Le tonnerre, la foudre éclate. ||Faire —, ճայթեցուցանել, պայթեցուցանել, *ճաթեցունել. || —, — de rire, քրքջել, քրքիջ բառնալ, քրքջածայն՝ բարձրածայն ծիծաղիլ, ի ծաղր հատանիլ, *քաիքաի փրցունել, քաիքաի ծիծաղիլ. 2. փ. պայթիլ ի բարկուիխենէ, գոռալ, բողոք բառնալ, *պոռթկալ. ce fut alors qu'il éclata. — en reproches, en invectives, աստկակոծ առնել. — en menaces, տեղատարափ լ. սպառնալեօք, պարտոխաճափ լ., բրդիլ ի սպառնալիս. 3. փայլիլ, ի յայտ գալ, ի վեր ելանել, երեւիլ, ելանել. la joie éclate dans ses yeux. L'incendie éclata pendant la nuit. Une conspiration vient d'—. Un orage éclata, փոթորիկ եղ՝ *ելաւ. || faire — sa sagesse, հանդէս առնել իմաստուիխեան. 4. պայծառանալ, փայլատակիլ, փայլել, շողալ, ճաճանչել, շողշողել, փողփողել, փաղփաղել, պաղպաջել. l'or et les diamants éclataient de toutes parts. Le plumage éclate de brillantes couleurs.

S'éclater, դ. ճարճատիլ, ճայթիլ, *ճաթիլ, ճաթռտիլ, կտոր կտոր ըլլալ. cette pierre s'éclate. 2. փ. ses cris en tonnerre s'éclatent.

Éclectique, աճ. իս. ընտրական. philosophie —. || ա. —. les —s.

Éclectiquement, մ. իս. ընտրաբար:

Éclectiser, չ. իս. ընտրել:

Éclectisme, ա. ընտրականուիխիւն. ընտրական իմաստասիրուիխիւն:

Éclié, e, աճ. նռ. կիսակոտոր:

Éclimètre, ա. հակաչափ:

Éclipse, ի. խաւարումն, նուա-

զումն, նուազուիւն, նուազումն, պակասուիւն (աստղ). — de soleil կամ solaire, — արեգական. — de lune, — լուսնի. — partielle, totale, annulaire, մասնական, բոլորական, մանեկաձեւ —. 2. փ. խաւարումն, ստուերաձեք. || ը. faire une —, աներեւոյթ յ. յանկարծ, հետախաղաղ ճաճկիլ, անյայտիլ:

Éclipsement, ա. խաւարեցումն:

Éclipser, ն. խաւարեցուցանել. la lune éclipse le soleil. 2. —, խաւարել, նսեմացուցանել, մթացուցանել. la nuit éclipse la lumière, 3. փ. —, ստուերաձեւ ածել, գլել. la gloire de César éclipsa celle de Pompée. Corneille éclipsa tous ses prédécesseurs.

S'éclipser, դ. խաւարիլ, ի խաւար դառնալ, նուագիլ, նուաղիլ. 2. փ. խաւարիլ, նսեմանալ, կորուսանել զիաուս՝ զիամբաւ. 3. ճաճկիլ յաչաց, անտես՝ աներեւոյթ՝ հետակորոյս՝ հետախաղաղ լինել:

Écliptе, ի. բ. մերուկ. սեռ երկպրուկ տնկոց բաղադրելոց ի գլուխ շողաւորաց (radiées).

Écliptique, ի. ա. մի իր խաւարման, խաւարածիր. || ած. խաւարային, խաւարման. doigt —, մատնաչափ խաւարման. conjonction —.

Éclissage, ա. ար. քեռումն:

Éclisse, ի. վ. փայտաշերտ, խեմ. 2. վ. քեռ, բեկակալ. կապ բեկեալ ոսկերաց. հն. **Clisse** եւ **Attelle.** 3. քամոց (պանրոյ, մածնոյ). 4. խեմ, բարակ տախտակ (ջուխակ եւ մրմրուկ յօրինելոյ):

Éclisser, ն. վ. քեռել. կապել՝ պնդել տախտակօք զբեկեալ անդամս:

Éclissette, ի. խեմիկ. 2. քեռիկ:

Éclopé,e, ած. ը. ոտնցաւիկ. կաղիկ, հաշմուռ (ագռաղ). être tout —. Cheval —.

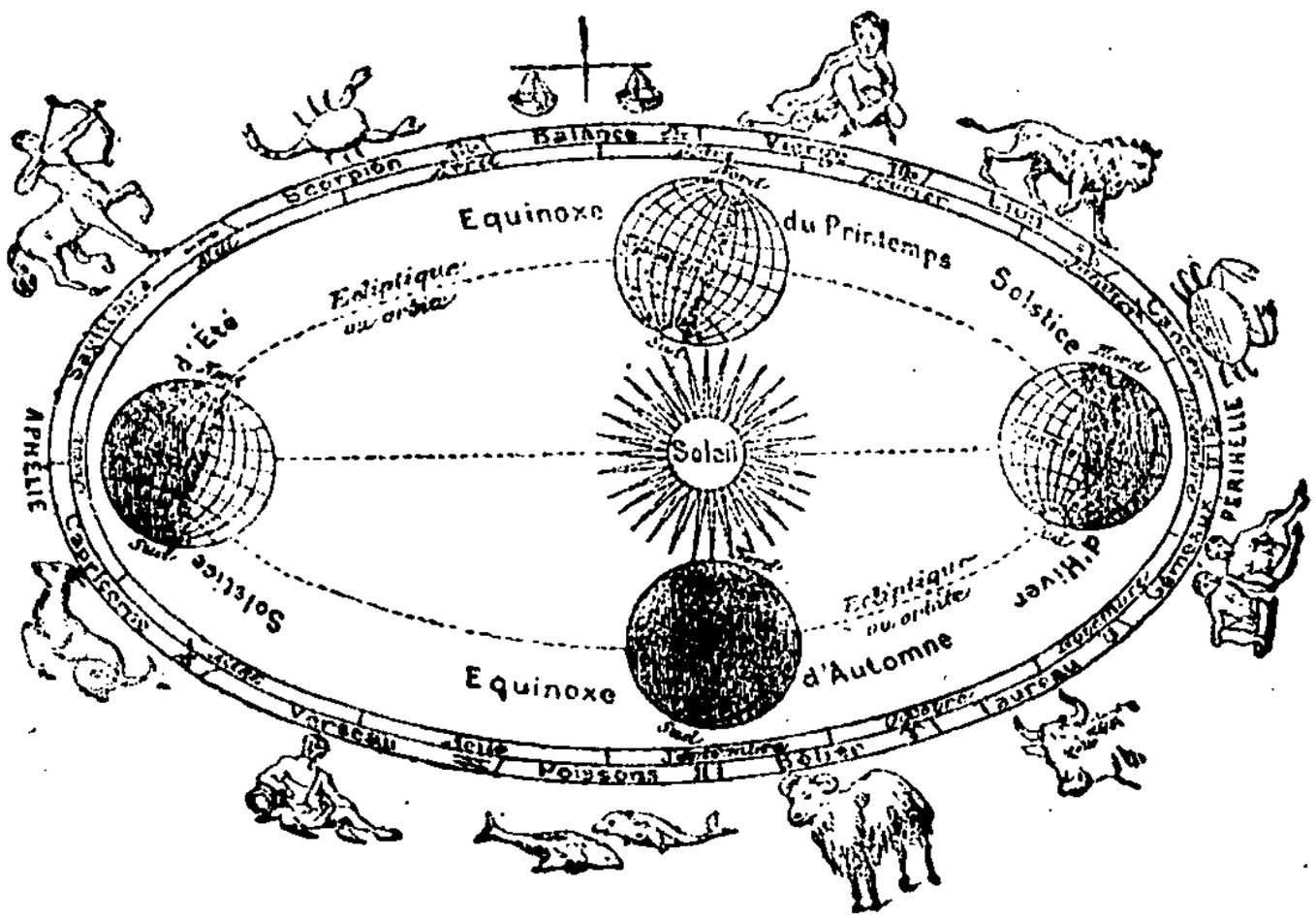
Éclopement, ա. կաղումն:

Écloper, ն. կաղացուցանել, կաղացունել. = *S'*—, դ. կաղալ:

Éclore, չ. արտաքս ելանել ի ձուոյ, ձուաւիճիլ, ծնանիլ, *հաւկիթ ելլել. les serins éclosent. Les œufs sont éclos ce matin, զայս առաւօտս ելին ձագունք ի ձուոց, ծնան, *հաւկիթն ելան. faire —, ծնուցանել. 2. փքիլ, կկչիլ, ճաղկիլ, բոլբոջիլ, պսակիլ, բնձուիլ, բնձիւղիլ, *բացուիլ (ճաղկանց եւ սերմանց). la rose qui vient d'— n'est pas plus fraîche que vous. Faire —, փքիլ, ճաղկեցուցանել. 3. ճագել, ի վեր ելանել. le jour vient d'—. Son projet est près d'—. Ma vie à peine a commencé d'—. || Faire —, ծնանել, ծրնուցանել, բուսուցանել, երեւեցուցանել ի վեր:

Éclos, e, անց. **Éclore,** ի. ելեալ ի ձուոյ, ծնեալ. des poussins à peine —, դեռաճին՝ նորաճին վառնիկք՝ ձագունք. 2. փքեալ, փքումն. des lis à peine —, դեռափիթ՝ նորափթիթ շուշանք. des fruits à peine —, դեռաբոյս՝ նորաբոյս պտուղք. une fleur fraîche —e, fraîchement —e, ճաղիկ դեռափիթ:

Éclosion, ի. ձուիլք, ելանելն ի ձուոյ, ձուափիճումն, ծնունդ. — des petits. 2. փքիթ, փքումն, կկչումն, *բացուիլն (ճաղկանց). 3. փ. յայտնութիւն. l'— d'une vérité.

Éclusage, ա. ամիանութիւն, անցնութիւն նաւի ընդ ամիանս:

Écluse, ի. ար. ամիանք, վիրնադուռն, ջրամբար, ամիանադուռն «առ ակնաի». fermer, ouvrir l'—. S. **Vanne.** [ի վէջ ամիանաց:

Éclusie, ի. ամիանաջուր. ջուր

Éclusement, ա. ամիանումն:

Écluser, ն. ամիանել, անցուցանել զնաւն ընդ ամիանս, ընդ դուռն ամիանաց. — un bateau. 2. ամիանապատել, ամիանապատս առնել. փակել՝ պատել ամիանօք:

Éclusier, ère, գ. ամիանական, ամիանապան. || ած. porte —ère, դուռն ամիանաց. ամիանադուռն:

Écnéphias (աս) ա. օդ. ամպայոյզ:

Écobuage, ա. եգ. բրչաբարձումն:

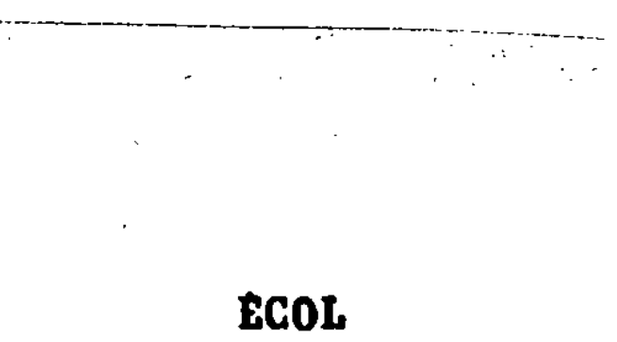
Écobue, ի. բրիչ, հողաբիր:

Écobuer, ն. եգ. բրչաբարձել. բառնալ բրչաւ զխոտս երկրի եւ այրել սփռել զմոխիրն. — des terres arides pour les fertiliser.

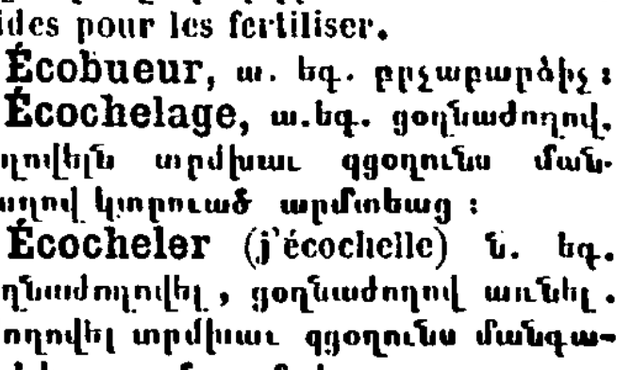
Écobueur, ա. եգ. բրչաբարձիչ:

Écochelage, ա. եգ. ցօղնաժողով. ժողովելն արժխաւ զցօղունս մանգաղով կտրուած արմտեաց:

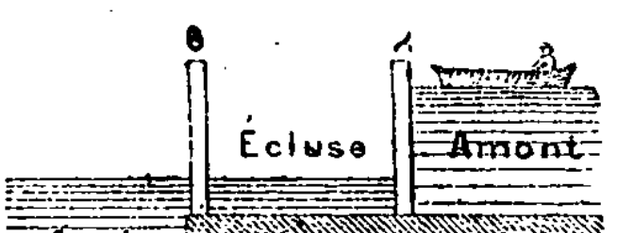
Écocheler (j'écochelle) ն. եգ. ցօղնաժողովել, ցօղնաժողով առնել. *ժողովել արժխաւ զցօղունս մանգաղով կտրուած արմտեաց:

Écluse. — Fig. 1.

Écluse. — Fig. 2.

Écluse. — Fig. 3.

Écœurant,e, ած. սրտախառնիչ, սաղտուկ, *սիրտ խառնիչ:

Écœurement, ա. սրտախառնումն, սաղտկացումն, *սիրտխառնուք:

Écœurer, ն. ը. սաղտկացուցանել, նողկացուցանել, *սիրտ խառնել. cette odeur m'écœure. 2. փ. —. un pareil langage m'écœure. Cette lecture m'écœure.

S'écœurer, դ. խառնել զսիրտ իւր, նողկալ. *սիրտն խառնուիլ:

Écofrai, Écofroi, ա. սեղանատախտակ (մոմեզօծաց...) «տեսիլեան»:

Écoinçon, Écoinson (էքուանսօն) ա.ն. անկիւնակալ. une armoire en —, — դարան. 2. անկիւնակալաբար, անկիւնաբար, վէմ անկեան:

Écolâtre, ա. վարժերէց. դաստատու դպրաց մայր եկեղեցւոյ:

Écolâtrie, ի. վարժերիցուիւն. պաշտօն դաստատուի դպրաց մայր եկեղեցւոյ:

École, ի. դպրոց, դպրատուն, դպրոցատուն, աշակերտանոց, վարժոց, վարժանոց. aller à l'—. Ouvrir une —. Maître d'—, վարժապետ, *վարպետ. — de dessin. — primaire, préparatoire, նախնական՝ նախակրթական՝ նախակրթարան. — classique, դասընթաց —. — supérieure,

վերին՝ բարձրագոյն —. L'— normale, վարժապետարան, վարժապետոանոց. entrer à l'— polytechnique, ի բազմարուեստեան — մտանել, *բազմարուեստից դպրոցն մտնել. — des arts et métiers, դպրոց արուեստից եւ ձեռագործաց, արուեստադպրոց. — des beaux-arts, գեղարուեստից դպրոց. — d'application, մասնական —, մասնադպրոց. — centrale des arts et manufactures, կենդրոնական — արուեստից եւ ձեռագործուԹեանց. — de commerce, — վաճառականուԹեան. — modèle, նախագաղափար՝նախատիպ՝տիպար —. —s publiques, —ք՝ վարժեար հաւարակաց. — de médecine, — բժժշկուԹեան՝ բժշկականուԹեան, բժժշկարան. || tenir —, ունել —, ուսուցանել, *դպրոց բռնել, սովրեցունել. faire —, դպրոց կազմել. || renvoyer qn. à l'—, ի վարժարան առաքել զոք. յուշ աճել նմա զգոգիուԹիւն իւր. || faire l'— buissonnière, զանց առնել աշակերտի զդպրոցաւ, զբօսնուլ փոխանակ երԹալոյ ի դպրոց, *դպրոցէ փախչիլ. եւ փ. զանց առնել զգործով, զպաշտամամբ, *գործէն՝ պաշտօնէն եւ կենալ. prendre le chemin de l'—, զերկայնածիգ ճանապարհէ բուռն հարկանել, *երկարագոյն ճամբան բռնել. || dire les nouvelles de l'—, պատմել զճաճուկս բնկերուԹեան իրիք (զորս լռել պարտն էր). 2. դպրոցատուն, դպրատուն, վարժարան (շէնքն). 3. դպրոց, դպրոցականք, աշակերտք, դաս աշակերտաց. toute l'— est à la promenade. 4. Les —s, դպրոցք. աշակերտք դպրոցաց իրաւագիտուԹեան, բժշկուԹեան, բազմարուեստից. 5. փ. դպրոց, հրահանգք. c'est une — que votre conversation. Il s'était formé à l'— des plus grands généraux. L'— du monde. Être à l'— de, լինել ի դպրոցի ուրուք, *օրինակին հետեւիլ, մէկուն հետ ապրիլ. être à bonne —, լ. ի բարւոք վարժոցի, *լաւ դպրոցի մէջ ըլլալ, լաւ վարպետի ձեռք ըլլալ. եւ հկ. être à mauvaise —. 6. դպրոց, աղանդ, վարդապետուԹիւն. l'— de Platon, d'Hippocrate. 7. դպրոց, ոճ, կնիք. l'— classique, romantique. 8. դպրոց, նկարիչք. — flamande, հոլանդացի —. || faire —, դպրոց առնել՝ կազմել (ասի զգրագիտէ, կամ զարուեստագիտէ, որ հետեւողս ունիցի). 9. փ. ce cheval a de l'—, փորձ՝ գիտակ է ձիոյ հրահանգաց ձիավարժոցի. ||basse —, սորին վարժոց, հրահանգք որով ուսանին աշակերտք հնճանել ի ձի. ||haute —, բարձր վարժոց. հրահանգք ի ձի հեճանելոյ առանց ասպանդակի «էօզէնկի»:

Écolerie, ի. դպրոցանի, դպրոցականք:

Écolier, ա. դպրոցական, աշակերտ. ce collège a beaucoup d' —s. Un — de rhétorique. || Tour, malice d'—, խորագիտուԹիւն, ճարտարուԹիւն մանկտւոյ, *չարաճճիուԹիւն. faute d'—, վրիպակ մեծ, *խոշոր սխալ. || prendre le chemin des —s, զերկայնածիգ ճանապարհիէ բուռն հարկանել, զբօսնուլ զճանապարհայն, *երկարագոյն ճամբան բռնել, ճամբան զուարճանալ. 2. —, նորուս, նորավարժ, խակ, համբակ. ce n'est qu'un —. Il est encore —. 3. աճ. papier —, ԹուղԹ դպրոցի, դպրոցաԹուղԹ, աշակերտաԹուղԹ. հասարակ ԹուղԹ ի պէտս աշակերտաց:

Écolière, ի. աշակերտուհի:

Écollage (էքոլաժ) ա. ար. մաքրուԹիւն, քեղրԹուԹիւն (մորԹոց):

Écolleté,e (էքոլըԹէ) աճ. ար. կռանակուռ, կռանահար:

Écolleter (էքոլըԹէ) ն. ար. կռանել, կռանահարել:

Éconduire (լճ. իբ. **Conduire**) ն. արտաքս հանել, ի բաց վարել, *ճամբայ դնել, ճամբել. — qn. d'une société. 2. մերժել, զլանալ (ինդիր ուրուք), *գլխէն նետել:

Économat, ա. տնտեսուԹիւն, մատակարարուԹիւն, *ճախսարարուԹիւն. 2. տնտեսարան, տնտեսատուն:

Économe, ա, կոնոմոս, կոնոմ, տնտես, մատակարար. *ճախսարար. une —, տնտեսուհի. l'— d'un collège. Sans —, անտնտես, անմատակարար. 2. աճ. տնտեսող, խնայող, խնայասէր, տնարար. homme, femme —. ||v.être — de louanges, de paroles, խնայել ի գովեստս, ի խօսս. ոչ յոյժ գովել, սակաւախօս՝ սակաւաբան՝ դուշնաբան լ:

Économie, ի. տնտեսուԹիւն, մատակարարուԹիւն, *ճախսարարուԹիւն. — domestique, առտնին՝ տրնական. — politique, քաղաքական տնտեսուԹիւն. — rurale, երկրագործական՝ գիւղական տնտեսուԹիւն, գիւղատնտեսուԹիւն. 2. խրնայուԹիւն, խնայողուԹիւն, խնայասիրուԹիւն. par —, առ խնայուԹեան. avec —, խնայուԹեամբ. avec trop d'—, կարի խնայուԹեամբ. sans —, առանց խնայուԹեան. mettre plus d'— dans qc. 3. խնայողուԹիւն, խնայք (խնայելով պահեալ դրամն). faire de l'—, des —s, խնայս առնել, խրնայել, *խնայուԹիւն ընել, սուակ պահել. prendre sur ses —s. Acheter avec ses —s: 4. լաւ կիրառուԹիւն:

Économique, աճ. տնտեսական, տնտեսագիտական: 2. խնայական, խնայողական, խնայասիրական, սակաւաճախ. cheminée, mesure, procédé —. C'est très —. 3. ի. տնտեսականն, տնտեսագիտականն, տնտեսագիտուԹիւն. ||c'est une règle d'—.

Économiquement, մ. տնտեսաբար, տնտեսապէս, տնտեսականապէս, տնտեսօրէն, տնտեսագիտօրէն, տնտեսագիտաբար, տնտեսագիտապէս. 2. խնայաբար. vivre—.

Économiser, ն. տնտեսել, մատակարարել տնտեսօրէն. 2. խնայել, խնայուԹեամբ ի կիր արկանել. — le bois. || փ. — le temps, խնայել ի ժամանակն. — ses forces.

Économiseur, ա. ար. խնայիչ (գործի):

Économisme, ա. տնտեսագիտ[տուԹիւն:

Économiste, ա. տնտեսական, տնտեսագէտ, տնտեսաբան:

Écope, ի. նաւ. մոկոշ, ջրաՀի. *Հիակածեւ աման ջուրն նաւէն դուրսՀափելու:

Écoper, ն.նաւ. մոկոշել. ջրաՀիել. *նաւի ջուրն պարպել ջրաՀիով:

Écoperche, ի. բեռնաբարձ (մեքենայ):

Écoquer, ն.ո. աքաղատել. *չարդել փասիաներու, կաքաւներու չափազանց աքաղաղներն: [ձկնանաւի:

Écorage, ա. ո. հաշուակալուԹիւն

Écorce, ի. կեղեւ (ծառոց) «գապուգ». fruit sans —, մերկանդամ պտուղ. 2. —, պատիճ, փեճոկ, փեճեկ, կճեպ, պոպոկ, ցնծոց. — d'orange, de citron. — de noix, կճեպ. — de grenade, կոեւ, բուճուճ. — de châtaigne, ոզոխ, կոեւ. d'—, կեղեւեայ. 3. l'— du globe, կեղեւ երկրագնդոյ. 4. փ. կեղեւ, արտաքին տեսիլ՝ երեւոյԹ՝ կերպարանք.

Առ. entre l'arbre et l'— il ne faut pas mettre le doigt, ընդ ծառն եւ ընդ կեղեւն չէ պարտ դնել զմատն. *պէտք չէ խառնուիլ ընտանեկան վէճերուն: [S. Chêne.

Écorcement, ա. կեղեւումն.

Écorcer, ն. կեղեւել, փեճոկել, պոպկել. *կճեպն հանել. — un arbre, une orange, le riz. = S'—, դ. —իլ:

Écorché, e, անց. մորԹազերծ, *կաշին հանած. 2. կեղեքեալ. *սրկրԹած. qui a le corps —, ոլնտեռ. 3.կեղեքեալ, հարստահարեալ. *կրոնակի կաշին առած. 4. խնցքեկ, ծեքածուռ. *գէշ հնչած՝ խօսած. 5. ա. նկ. մորԹազերծ. *կաշին հանած մարմին:

Écorche-cul (à) (ա էքորշքիւ) մ. ը. սողալով՝ սահելով ի յետոյն, *ոտին վրայ սահելով, ռաազտիկ:

Écorcheler, ն. եգ. վարսակատրզել. դիզել զորայս վարսակի:

Écorchement, ա. մորԹանք, մորԹազերծուԹիւն, *կաշին հանելն:

Écorcher, ն. ք. մորԹել, մորԹազերծ առնել. *կաշին հանել, պոկոկել. — un cheval. || Il crie comme si on l'écorchait, ճիչ բառնայ վասն չնչին իրաց. *փուճ բանի համար կը պոռայ. 2. կեղեքել, տեռել, ցըտել, քանցել, քերքիշել, *քեղրԹել, սկրԹել, ճանկռտել, պլոկել, լըղճել. il m'a tout écorché. Je me suis écorché le bras. Les charrettes en passant ont écorché cet arbre, le mur. 3. կեղեքել, խայԹել, անախորժ ըզգացուն՝ ազդեցուն առնել. ce vin écorche le palais, la gorge. Sa voix m'écorche les oreilles. 4. ը. — les auteurs, ծեքել, ոչ բարւոք խելամուտ լ. մատենագրաց. — une langue, ծեքել, ծեքաբանել, խեցքեկել, ծեԹեւեԹել, *լփռտել, պոլոկել. — le français. — un mot, le nom de qn., 5. կեղեքել, հարստահարել. *կրո-

նակի կաշին առնուլ, պլոկել. – ses pratiques. On est écorché dans cet hôtel.

S'écorcher, դ. կեղեքիլ, տեուիլ, ցտիլ, քերքեշիլ, *սկրծիլ, սկրծուիլ. 2. կեղեքել զանձն. je me suis écorché.

Écorcherie, ի. մորթանոց. *կենդանեաց կաշին հանելու տեղ. 2. փ. —, Ծանկագին պանդոկ. * պլոկանոց. c'est une vraie —. 3. կեղեքումն, հարստահարութիւն:

Écorcheur, ա. մորթիչ, մորթահան. * մորթն՝ կաշին հանող. || ը. կեղեքիչ, հարստահարիչ «ասյուռու». 2. սուղ ուզող, *պլոկող:

Écorchure, ի. կեղեքածք, վէրք, տեռ. *սկրծածք, սկրծուք, քերծուկ «եաղըր, սըյրընծը». se faire une —, կեղեքիլ, տեուիլ. *կաշին սկրծիլ՝ քերծիլ. il s'est fait une —.

Écorcier, ա. կեղեուց. *կաղնոյ կեղեւ դնելու տեղ:

Écorçon, ա. կեղեւիկ:

Écore, ի. նե. S. Accore.

Écorer, S. Accorer.

Écoreur, ա. ձո. հաշուակալ ծրկնանաուու:

Écorne, ի. վնաս, խաթար:

Écornement, ա. եղջերատումն:

Écorner, ն. եղջերատել. *եղջուրներն կոտրել. — un taureau. 2. անկիւնատ, բեկանել՝ կոտրել զանկիւն իրիք. — une table. || — un livre, — զմատեանն. կոտրել՝ ծալել վիճ յանկեանց իշից մատենի. 3. փ. յապաղել, կրճատել, խռուել. — son bien, sa fortune, վաճառել, վատնել զմի մասն դրամագլխոյն.

S'écorner, դ. եղջիւրատիլ, կորուսանել զեղջիւրն՝ զեղջիւրան, եղջիւրաթափ լ. 2. փ. վատնիլ, նուազիլ. son bien s'écorne tous les jours, օր ըստ օրէ նուագին ինչ նորա:

Écornifler, ն. ը. հացկատակել, հացկատակ՝ պատառաբոյծ՝ ինքնակոչ լ. — un dîner.

Écorniflerie, ի. ը. հացկատակութիւն «տալգավուգլուգ». vivre d'—, հացկատակ՝ պատառաբոյծ լ.

Écornifleur, euse, գ. հացկատակ, պատառաբոյծ, սեղանաբոյծ, ինքնակոչ «չանագ եալայըճը, տալգավուգ»:

Écornure, ի. կոտոր անկեան. 2. բեկած, բեկեալ անկիւն. * կոտրած անկիւն. un plat plein d'—s.

Écossais, e, գ. Սկովտիացի, Սկովտուհի. 2. ա. սկովտերէն. 3. ած. սկովտեան, սկովտացի, սկովտական:

Écosse, ի. պատիճ, կեղեւ, փոճոկ. *կճեպ «գապուգ». — des fèves, des pois.

Écossé, e, անց. փոճոկեալ, կեղեւեալ, * կճեպն հանած. pois —s.

Écosser, ն. փոճոկել, փեճկել, կեղեւել, *կճեպէն հանել. — des fèves.

S'écosser, դ. —իլ. * կճեպէն հանուիլ. ces pois s'écossent facilement.

Écosseur, euse, գ. փոճոկիչ, կեղեւիչ. — de pois. —euse de fèves.

Écot, ա. հանգանակ, բաժին «հէրփանէ». payer son —. 2. հանգանակակիցք, սեղանակիցք. * նոյն պանդոկին՝ օթեւանին մէջ ուտող մարդոց ընկերութիւն. || փ. parlez à votre —, ընդ հանգանակակիցդ, ընդ քոյդոց խօսեա, ընդ քո ընկերան խօսեցիր. 3. հանգանակ, հաշուծախք. համօրէն ծախք կերակրոց. un seul a payé l'— pour tous. || Être de tous —s, *ամէն բանի խառնուիլ. 4. պ. խունջ. *կտրած հատ ճիւղ (վրան ոստիկք մնացած):

Écôtage, ա. աբ. ջրահանուումն, կողահանուումն (տերեւոց ծխախոտոյ):

Écôté, e, ած. կ. ոստաբեկ, ոստաքանց. tronc —.

Écôter, ն. ջրահանել, կողահանել. *ծխախոտոյ տերեւոց ջլերն՝ կողերն հանել:

Écôteur, ա. կողահան, ջրահան (տերեւոց ծխախոտոյ). — de tabac.

Écouailles, ի. յ. վճ. քրխոք. ստորին բուրդ. *վարնոց բուրդ:

Écouane, ի. աբ. քրծոց. տափարակ խարտոց (դրամոց):

Écouaner, ն. աբ. քրծոցել. տափարակ խարտոցով խարտել (զդեահնս):

Écouanette, ի. աբ. քրծոցիկ:

Écoubaga, ա. եգ. S. Écobuage.

Écouber, S. Écobuer.

Écouche, ի. եգ. կանեփոց:

Écoucher, ն. եգ. կանեփոցել. *կանեփոցով կանեփ բանիլ:

Écouchures, ի. յ. կանեփուք. *կանեփի կոտորուք:

Écoué, e, ած. ագաւ, պոչաւ. chien, chat —.

Écouer, ն. հատանել (զագին), *պոչն կտրել. — un chien, un chat.

Écoufle, ա. Ա. ռա. ցնոյ (milan).

Écoulage, ա. այգ. հոսումն խաղողոյ. 2. հոսումն (մորթոց կրաջրով):

Écoulement, ա. հոսումն, ծորումն. l'— des eaux. 2. բժ. հոսումն, վիժումն, վիժանք. *խլինքերթութիւն, խլինքահոսութիւն. — des règles, հոսումն օրինաց, տեռատեսութիւն. — de l'urine, հոսումն միզի, չերմիզութիւն. || փ. plus de trois jours s'étaient écoulés, երեք աւուրք ի վերայ էին անցեալ. * երեք օր վրան անցեր էր. 3. վճ. վաճառ, վաճառումն, * քշումն. — des produits, des marchandises.

Écouler, ն. վաճառել, * քշել «սիւրմէք». — des marchandises.

S'écouler, դ. հոսիլ, ծորիլ, վիժել. l'eau s'écoule. 2. փ. բղխիլ, բերանանալ. 3. փ. սահիլ, սահեալ անցանիլ, անցանիլ, փարատիլ, գրուիլ. le temps, la foule s'écoule. Combien de siècles se sont écoulés. 4. վճ. վաճառիլ, *քշուիլ:

Écoupe, ի. եգ. երկաթաթի. Ի երկաթի. 2. ն. աւել:

Écourgée, ի. ջայլոտ. խարազան բազմափոկ. 2. ջայլոտահար. հարուածն ջայլոտի:

Écourgeon (էքուրժօն) S. **Escourgeon**.

Écours (էքուր) ա. աբ. սկագուգայ. *ծովի ջրերն սկարանին (vasière) մէջ տանելու ագուգայ:

Écourté, e, ած. կարճակտուր, ագաւ. une robe, perruque —e. Cheveux —s. 2. կրճատ, անդամահատ. animal —. 3. կարճ, կար... récit, billet —.

Écourter, ն. կարճակտուր առնել. * կարճ կտրել. — un manteau. 2. կրճատել. կտրել զագի, զականջս. — un cheval, un chien, կրճատել, կարճակտուր առնել. 3. յոյժ կարճել՝ կարճատուր առնել. * շատ կարճցուցանել. — une comédie, un roman, son voyage. nous écourtons notre conversation.

S'écourter, դ. կրճատիլ, կարճակտուր լ., յոյժ կարճիլ:

Écoussage, ա. աբ. յախճապատ, յախճաթիծ (tache de faïence).

Écoutant, e, ած. լսող, լսելի, ունկնդիր. * մտիկ ընող. avocat —. 2. ա. —, ce beau discours ravit les —s. ին. **Auditeur**.

Écoute, ի. լսարան, ունկնդրոց, լսավայր. *լսելու տեղ. il y avait des —s dans les couvents. || փ. être aux —s, ունկն դնել. * ականջ դնել, մտիկ ընել. 2. նե. ապատանդակ (չուան առագաստից) ծիգ. 3. շնջահան (գետնատանց «սոլոգլուգ»). 4. ած. sœur —, ունկնդիր կուսան. որ ընկերացի այլում կուսանի կամ աշակերտուհւոյ ի հիւրանոցի:

Écouté, e, անց. լսելի լեալ, լսելի. être —, լսելի լ. non —, անլսելի:

Écouter, ն. լսել, ունկնդրել, լսող՝ ունկնդիր լ. *ականջ դնել, մտիկ ընել. écoutez-moi, լուարուք ինձ. écoute-moi, լուր ինձ. ne pas —, չ—, անլսող լ. — aux portes, — ի դրունս, *դուռն —. 2. լսել, անսալ, միտ դնել. n'— que d'une oreille, ոչ յոյժ միտ դնել. * քիչ ուշադրութիւն դնել. — les conseils de qn. — la raison, son cœur, ses passions. — patiemment les paroles de qn., երկայնամտել ի լուր բանից ումեք.

S'écouter, դ. — parler, կլ. —, խօսել ճանրութեամբ հաճելով իմն ընդ իւր բանսն. 2. անձնահոգ՝ ինքնահոգ լ., փափկանալ. * ինքզինքն մտիկ ընել. il s'écoute trop. Il ne faut pas —.

Écouteur, euse, գ. լսող, ունկնդիր. — aux portes, — ի դրունս. *դուռն մտիկ ընող:

Écouteux, ած. եւ ա. ձվ. cheval —, շականջող՝ խրջան ձի «գուլագլարընը տիրէն՝ իւրքէր ան»:

Écoutille (էքուԹիյլ) ի. նե. ամբարադուռն, իջանելիք (նաւի):

Écoutillon (էքուԹիյլօն) ա. նե. ամբարադունիկ:

Écoutoir, ա. լսափող:

Écouvette, ի. աբ. աւել (պայտարաց) «նալպանտ սիւիւրկէսի»:

Écouvillon (էքուվիյլեօն) ա. փարախիչ, փարոց, ջնջան (ի մաքրել զփուռն. զիրեռս):

Écouvillonnage, Ecouvillonnement, ա. փարոումն:

Écouvillonner, ն. փաթրտել, մաքրել. — le four, un canon.

Ecphonème, ա. վդ. ձայնարձակութիւն:

Ecphractique, ած. բժ. բացիչ. aliment —. 2. —, բացադեղ. employer les —s.

Ecphysèse, ի. բժ. շնչասպառութիւն, *հեւուք:

Ecpiesme, ա.վ. ճնշումն (գանկի):

Écran, ա. իրարգել, ջերմալրգել, լուսարգել: [գկեղծ ճալս չուխայի:

Écrancher, ն. եղճատել. եղճանել

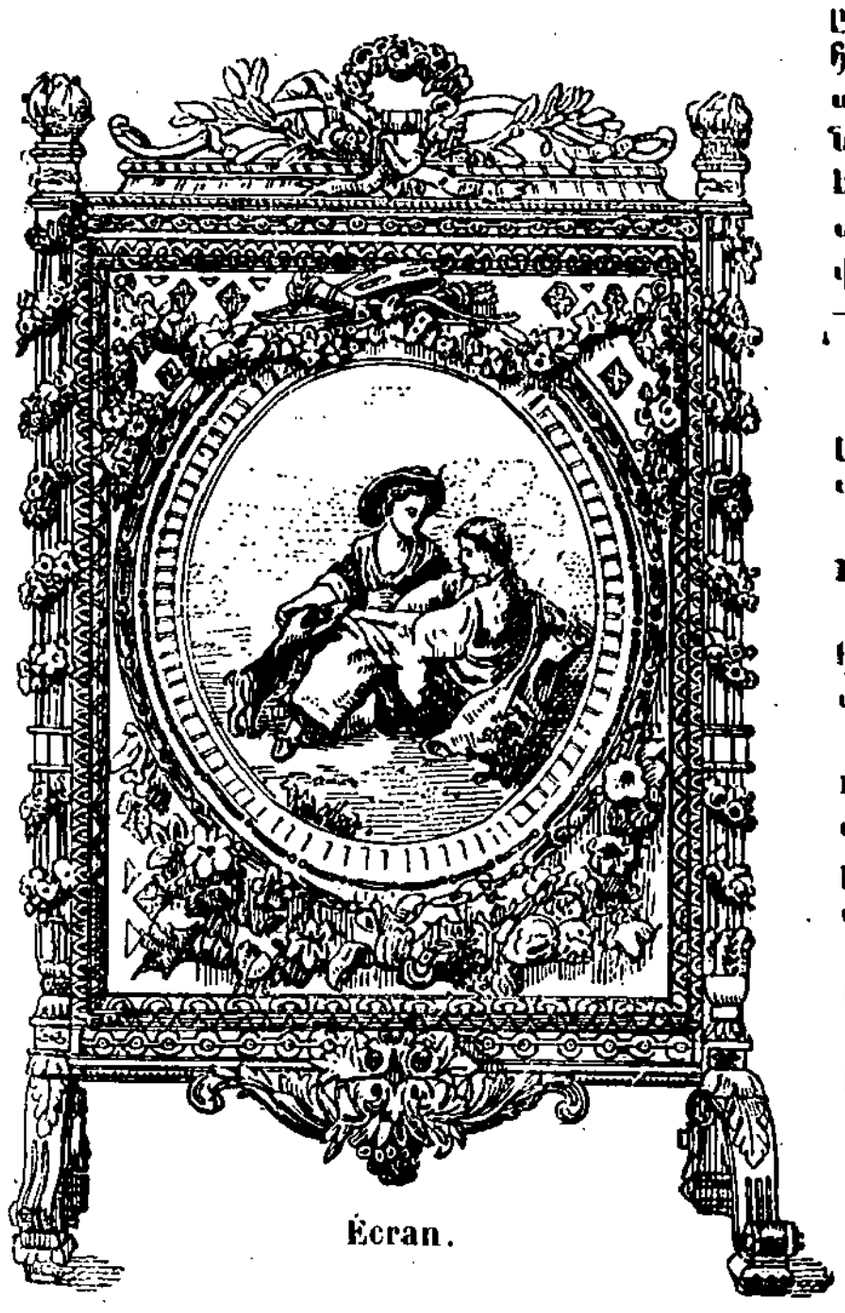
Écrapette, ի. արուանտաւել:

Écrasable, ած. ջախջախելի, խորտակելի: [տակումն:

Écrasage, ա. ջախջախումն, խորտակումն, ճմլումն, ճնշում:

Écrasant, e, ած. ջախջախիչ, խորտակիչ, ճմլիչ, ճնշիչ, ճմլող, ճզմող. forces —es. Poids —s. Coup —. 2. փ. —, պարտասեցուցիչ, ոգեսպառ. majorité —e, ջախջախիչ մեծամասնութիւն. nouvelle —e. Travail —.

Écrasé, e, ած. ջախջախ, խորտակեալ, նկուն, ճմլեալ. *ջարդ ու փշուր. 2. փ. տափացեալ, տափարակեալ, տափարակ, տափակ, տափակատես, տափարակածնո, ցած, ցածագոյն, կարճ յոյժ. *տափակած. nez —. Taille —e. Mouvement —. 3. ամենավատագոյն. *սատիկ յոգնած:

Écran.

Écrasement, ա. ջախջախումն, խորտակումն, ճմլումն, ճնշումն:

Écraser, ն. ջախջախել, խորտակել, փխրել, ճմլել, ճնշել, *ճզմել. — le raisin, un insecte. — un enfant. — l'ennemi, խորտակել՝ վիրաւորել զթշնամին. 2. պարտասեցուցանել, ոգեսպառ. առնել, կործանել, Ծրշուառացուցանել. — le peuple d'impôts. — de travail, վաստակաբեկ՝ աշխատ առնել. être écrasé de visites, ոգեսպառ՝ յոգիս ապատանել. յայցելութեանց. 3. պատել, նկուն առնել, յաղթել, յաղթահարել. sa beauté écrasait celle des autres femmes. — qn. dans une discussion. 4. ցածագոյն ցուցանել՝ երևեցուցանել. ce dôme écrase le reste du monument.

S'écraser, դ. ջախջախել՝ ճմլել զանձն, ջախջախիլ, փշրիլ, խորտակիլ, ճմլիլ, *ճզմուիլ:

Écraseur, ա. ջախջախիչ, խորտակիչ:

Écrelet (էքրլէ) ա. կաճնուկ. *տեսակ մի կաճնեղէն:

Écrémage, ա. սերատումն. *կաթին վրայէն սերն առնուլն:

Écrémaison, ի. ար. սերատումն. *հալած ապակւոյ վրայէն սերն՝ աղտըն վերցունելն:

Écrémer (j'écrème; j'écrémerai) ն. սերատել. առնուլ զսեր կաթին. — du lait. 2. փ. սերատել. առնուլ ընտրեաւս զազնուագոյնն, հատընտիր ր., ճաշակաբաղ առնել. *լաւագոյններն առնուլ՝ վերցունել. — une bibliothèque, une affaire. 3. ար. սերատել. *հալած ապակւոյ վրայէն սերն՝ աղտն հանել. — le verre. [(գործի):

Écrémeuse, ի. սերահան

Écrémière, ի. խբ. սերարարձիկ. * ձկնականջ անոյշ ջրոյ:

Écrémoir, ա. **Écrémoire**, ի. սերարարձ (գործի)

Écrénage, ա. ձուլահարթումն, տառահարթումը:

Écréner (j'écrène; j'écrénerai) ն. ձուլահարթել, տառահարթել. փորել՝ ներքել զագիս՝ զգլուխս տառից տպագրութեան:

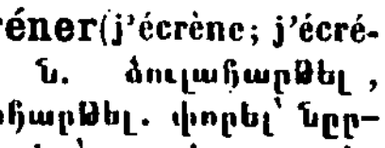
Écréneur, ա. ձուլահարթիչ, տառահարթիչ:

Écrénoir, ա. ձուլահարթոց:

Écrêtement, ա. գ. սարահարթումն, բլկատումն:

Écrêter, ն. բլկատել. բառնալ աքաղաղի կատարն. — un coq. 2. գ. սարակոծել, սարահարթել. * պարապաց գլուխն խորտակել՝ ցածցունել:

Écrevisse, ի. խեցգետին, խեցգետնիկ, *քարճանկ «քիչխիւք սնագոս, եչնկէն». 2. աս. խեցգետին, կարմրածուկն (աստեղատուն). || փ. être rouge comme une —, կարմրացայ՝ կարմրերես եմ յոյժ լ. || փ. éplucher des —s, խծբել, բծախնդիր՝ պարապատդետ լ. || ը. aller à reculons comme les —s, յետս յետս՝ յետս ընդդէմ գնալ, փոխանակ յառաջելոյ. *ետ ետ երթալ առաջ գնալու տեղ. || փ. avoir une — dans la tourte, սակաւիկ յիմար լ., * քիչ մի փայտուկ լ.,

խելքին բան մի ունենալ. || տ. **Cancer, Crabe.**

Ecrexis (խս) ի. վ. արգանդաթափ. մափուժն արգանդի:

Écrier, ն. ար. Ձեղամաքրել. *երկաթի Ձելն մաքրել աւազահողատից լաթով (linge chargé de grès).

Écrier (S') (սէքրիէ) դ. աղաղակել, գոչել, ճչել, ձայնարկել, ձայն՝ բարբառ արձակել, բացագանչել. il s'écria, գոչեաց եւ ասէ:

Écrieur, ա. ար. Ձեղամաքրիչ:

Écrille, ի. վանդակ (ձկնոցի). *լճակի ձկանց դուրս չելլելու համար:

Écrin, ա. տփիկ, ակնատուփ, գոհարատուփ. || c'est le plus beau joyau de son —, գոհարատփին իւրոյ գեղեցկագոյն գոհարն է այս, պատուականագոյնն է յընչից իւրոց. 2. գոհարատուփ, գոհարք. un riche —.

Écrire (j'écris; j'écrirai) ն. գրել, տողել, ի գիր հարկանել՝ նկարել, ի գիր դրոշմել, մատնանշան ծաղկեցուցանել. je lui ai écrit, գրեցի առնա. — ses sentiments, ses idées. — une page. Savoir lire et —, գիտել գրել եւ ընթեռնուլ. * կարդալ գրել գիտնալ. qui écrit en langue vulgaire, ռամկագիր. qui écrit des choses burlesques, ծաղրագիր. — fautif, սխալագրել. — en italique, շղագրել. 2. չափ. եւ եժ. գրել. — une addition, un morceau, un air. 3. ի գիր դրոշմել, արձանացուցանել, արձանագրել, ի մատենի հարկանել. 4. գրել, ուղղագրել. comment écrivez-vous ce mot, votre nom? 5. գրել, նամակագիր լ. je lui ai écrit deux lettres. J'ai écrit à mon père. — un volume, գրել հատոր մի, նամակ երկարածիգ. 6. գրել, ծանուցանել գրով՝ նամակաւ. je lui ai écrit la mort de son frère. || — de bonne encre, գրել ճանրաքան բանիւք, խստիւ գրել, կշտամբել. 7. գիր առնել, գիրս դնել, ճառագրել, շարագրել, գրել, մատենագրել. — un traité, une histoire, un opéra, ses mémoires. — en prose, en vers, արձակ, ոտանաւոր գրել. եւ լ. cet auteur a beaucoup écrit. 8. գրել, դրոշմել. sa honte est écrite sur son front.

S'écrire, դ. գրիլ, *գրուիլ. tout ce que se dit ne s'écrit pas. Ce mot s'écrit ainsi. L'histoire ne doit pas — comme un roman. 2. գրել միմեանց, նամակագիր լ. իրերաց. * իրարու գիր գրել, իրարու հետ Ձեռակցիլ. ces deux personnes s'écrivent.

Écrit, e, անց. գրեալ, *գրուած. la loi —e, գրաւոր՝ գրաւորական օրէնք. langue —e, գրաւոր՝ գրոց լեզու. — en européen, եւրոպագիր. — ci-dessus, վերոյգրեալ. — de la main, ձեռագիր. || ce qui est — est —, գրեալն գրեալ է. *գրուածն գրուած է (չէ մարթ փոխել ինչ ի գրեալն). il est —, il était —, —՝ սահմանեալ է՝ էր:

Écrit, ա. գիր, գրուած, գրու-

Թիւն. en —, par —, գրով, գրատրապէս. mettre en —, par écrit, գրով՝ գրատրապէս առնել. coucher par —, ի գիր՝ ընդ գրով արկանել, ի գրի առնել, ի գրի՝ ի մատենի հարկանել, ի գիր դրոշմել՝ արձանագրութեանել, գրել, *գրի՝ գրչի տակ առնուլ. || un mot d'—, երկտող գիր, երկտող. 2. գիր, մուրհակ, ձեռագիր. faire, signer un —. 3. — ingénieux, հանճարագրութիւն. — exemplaire, գիր օրինաց. 4 յ. գրուածք, գիրք, շարագիր, մատեան, մատենագրութիւն. ses écrits sont perdus.

Écriteau, ա. ճանապարհ «հաղթա». mettre un —, դնել —: [մար:

Écritoire, ի. գրչաման, կաղա-

Écriture, ի. գիր, գրչութիւն. — batarde, խորհագիր. — symbolique, խորհրդագիր. maître d'—, գրատյց, *գրի վարժապետ. — anglaise, անգղիացի —, անգղիագիր. — gothique, գոթացի գիր, գոթագիր. 2. գիր, գրուած, գրութիւն. nier son —. Avoir une belle —, գեղեցկագիր լ., *գեղեցիկ գիր ունենալ. — lisible, illisible, indéchiffrable. || Faire un faux en —, նմանեցուցանել զ— ուրուք. * մեկուն գիրն նմանցուցանել. 3. դտ. գիր, մուրհակ «ՔԷմելիր». 4. l'—, la sainte —, les saintes —es, les —s, գիրք, աստուածեղէն՝ աստուածատուր՝ աստուածաշունչ գիրք, աստուածաշունչ մատեան, աստուածեղէն առաք՝ մատեանք. la majesté des —s m'étonne. ծ. յ. գրութիւնք, գրագրութիւն, հաշուագրութիւն, գրուածք. հաշիւք եւ նամակագրութիւնք՝ հաշուեգիրք վաճառականի, տեղանատրի. tenir les —s, գրագիր՝ հաշուեգիր լ., գրչին բռնել. commis aux —s, գրագիր՝ հաշուեգիր:

Écriturer, ն. գրել, օրինակել:

Écriturerie, ի. գիր, գրութիւն:

Écrivailler, ն. բ. եւ հգ. գրչագրել. արագ եւ յոռի գրել՝ մատենագրել, մրոտել. — des romans. Il ne fait qu'—.

Écrivaillerie, ի. գրչակութ, մրոտումն. իր արագ եւ յոռի գրելոյ:

Écrivailleur, euse, գ. գրչակ, գրչողակ, մրագիր, գծողակ. *գիրք մրոտող:

Écrivain, ա. մատենագիր, շարագիր, հեղինակ. Mme de Staël est un très bon —. — de théâtre, Թատրագիր. — humoriste, ինչպիսագիր. — public, հրապարակագիր. 2. գրագիր, գրիչ, դպիր. — public. 3. գրագիր, հաշուեգիր (նաեւ):

Écrivasserie, տ. Écrivaillerie.

Écrivassier, ère, գ. տ. Écrivailleur.

Écriveur, euse, գ. գրասէր. որ սիրէ գրել նամակս:

Écrou, ա. մայր պտուտակ. ծակ պտուտակի «տիշի պուրմա». 2. բանտագիր. *գիր՝ արձանագիր մեկուն քանտարկութեան:

Écrouelles (էքրուել) ի. յ. տ. Scrofules.

Écrouelleux, euse (էքրուելէօ) ած. տ. Scrofuleux.

Écrouer, ն. արձանագրել ի գիրս բանտին, արկանել ի բանտ, բանտարգել առնել. — գտ.

Écrouir, ն. կռել, կռանել (զմետաղս առանց ջեռուցանելոյ). =Տ'—, դ. —իլ:

Écrouissage, Écrouissement, ա. կռանարկութիւն, կռանահարութիւն (հրահյալից):

Écroulement, ա. փուլ, փլում, փլուզում, կործանում, տապալում. — d'un mur, d'un édifice. 2. փ. —. l'— de la fortune.

Écrouler (S') դ. փլանիլ, ի փուլ գալ, կործանիլ, տապալիլ, կործան անկանիլ. *փլչիլ. 2. փ. sa fortune s'est écroulée.

Écroûtage, Écroûtement, ա. կեղեւում. 2. եզ. հերկում, հերկ:

Écroûter, ն. կեղեւել, հանել զկեղեւս. — le pain. 2. եզ. հերկել:

Écru, e, ած. անեփափ, անլուայ, անպատրաստ «խամ». soie —e. || Toile —e, անեփափ՝ *չներկուցուցած կտաւ:

Écrues, ի. յ. եզ. ածածք. *արտաքսելի երկրի մէջ ինքնին բուսած ծառք:

Ecsarcome, ա. ախ. սունկ, ունքեւ. աեւորդ մխս ի մարմնի:

Ectasie, ի. բժ. ծաւալախտ. *հիւանդութիւն որ ելած տեղն ուռեցով կ'ընդարձակի. — des capillaires, — հեւրածնւ տնտնց:

Ectatique, ած. բժ. ծաւալախտային:

Ecthlipse (էքթլիփս) ի. կրճատումն (վանկի աւարտելոյ ո ուսա.):

Ecthymateux, euse, ած. բժ. հրուռուտ, հրեւային. chancre —.

Ecthyme, Ecthyma, ա. բժ. հրուտ, հրեւ. * բորբոքումն ճարպային հիւեոց մորթին ուակ:

Ecthymogène, ած. եւ ա. հրուռածին, հրեւածին:

Ecthymose, տ. Ecthyma.

Ectillotique (էքթիլլոթիք) ած. բժ. տ. Dépilatoire.

Ectocardie, ի. աբ. արուսքսաբրտութիւն. *սրտին դուրս ելնել:

Ectocarpe, ա. բ. արտաքսուղ. ազգ լօրի:

Ectocarpées, ի. յ. բ. արտաքսղիայք. ցեղ լօրից:

Ectoclines, ա. յ. արտախշտիք. բաժին Վորժախշտեայց (clinosporés).

Ectocyste, ա. պղբ. պոլիպախոշ:

Ectoderme, ա. կ. արտամաշկ. արտաքին Վաղանթն բողբոջատի (blastoderme).

Ectodermique, ած. կ. արտամաշկային:

Ectolithiens, ա. յ. արտանկողինք. բաժին շոշաւոր նախակենդանեաց: [բացահատումն:

Ectome, ի. վ. բացակտրում,

Ectopage, ա. հշբ. լանջահիբէշ:

Ectopagie, ի. հշբ լանջահիբէշութիւն:

Ectoparasite, ա. կ. արտապատառուծ. * կենդանեաց մորթոյն վրայ ապրող պատառաբոյծ:

Ectophléode, ած. բ. արտաքսու:

Ectophyte, ա. բ. արտաքոյս, * բոյս պատառաբոյծ որ անասնոց մորթոյն վրայ կ'ապրի:

Ectopie, ի. տեղափոխութիւն. l'— du cœur.

Ectopocyste, ի. ախ. փամփշտատեղափոխութիւն. տեղափոխութիւն փամփշտի:

Ectopocystique, ած. ախ. փամփշտատեղափոխային:

Ectoproctes, ա. յ. արտասրբանք. բաժին մամռակենդանաց:

Ectosperme, ա.բ. արտասերմն. ազգ լօրի. հն. Vauchérie.

Ectostracum (քօմ) ա. ոպ. արտախեցի. ոլորկապատենից դրսի խեցին:

Ectotèque, ի. կ. արտատուփ. ջրային պողիպոդաց սեռական մասունքն պարունակող Վաղանթապատ քսակն:

Ectotèques, ա. յ. բ. արտատուփք. ազգ անկոց:

Ectozoaire, ա. բժ. արտակենդան (հակ. entozoaire):

Ectrodactyle, ա. ախ. վիժամատն. *որուն մի կամ բազում մատունք կտակին:

Ectrodactylie, ի. ախ. վիժամատնութիւն:

Ectrogénie, ի. ախ. վիժածնութիւն, Վերածնութիւն. Վերածին լինելն:

Ectromèle, ա. հշբ. վիժանդամ, Վերանդամ: [մութ, Վերանդամութ:

Ectromélie, ի. հշբ. վիժանդա-

Ectroméliens, ա. յ. հշբ. վիժանդամեանք. տոհմ հրէշից:

Ectropion, ա. ախ. կոպաշրջութիւն. շրջումն արտեւանաց:

Ectrosie, ի. բ. վիժաբոյս. ազգ սիպայնոց:

Ectrotique, ած. բժ. տ. Abortif.

Ectylotique, ած. տեռամաշ. *տեռ՝ բրտութիւն մաշոյ. substance —. [(դրոշմածոց, կնքոց):

Ectype (էքթիփ) ի. հին. նախատիպ

Écu, ա. վահան, ասպար. 2. կր. վահան, տախտակ գինանշանի. — armorial, — գինանշանի. 3. վահանադրամ «բազուս, բիաստր». 4. յ. արծաթ, դրամ, *ստակ. il a des écus, *ստակ ունի. mettre — sur —, գանձել. * ստակ ստակի վրայ դնել, ստակ դիզել. il est le père aux —s, il remue les —s à la pelle, այր բազմարծաթ՝ ընչաւէտ է. * շատ ստակի տէր է «ալքն պապաստ տրր». n'avoir pas un — vaillant, անարծաթ լ., * ստակ մի չունենալ:

Écuage, ա. հգ. վահանակրում:

Écuanteur, ա. աբ. խոտոչութիւն. արտաքին երեսք անուոյ կառաց:

Écubier, ա. պարանաճակ. ծակ յառաջակողմն նաւու, ուստի ձգի պարան խարսխի:

Écueil (էքէօյլ) ա. խութ, խիճ, խարակ, վիմուտ. քարաժայռ ի ծովու. 2. խութ, վտանգ. le premier — de notre innocence c'est le plaisir.

La fausse gloire est l'— de la vanité.

Écuelle (էքիւել) ի. գուշ, պըտուկ «չանագ». — de bois, de terre, d'argent. || փ. mettre tout par —s, չխնայել ի ծախս ի հրաւիրել զոք ի խնջոյս. || rogner l'— à qn., հատանել ի պարենից՝ ի մտից ուրուք. *ժէկուն ապրուստն՝ եկամուտն կտրել. cela est propre comme une — à chat, աղտեղի է յոյժ. *այս շատ աղտոտ է. 2. բ. — d'eau, ջրագուշ. տունկ հովանոցաթեր. հն. **Hydrocotyle.**

Առ. qui s'attend à l'— d'autrui, a souvent mal diné. S. **Autrui.**

Écuellée (էքիւելէ) ի. գուշաչափ. գուշ մի լի «պիր չանագ ոլուտս». une — de soupe.

Écuissage, ա. զտատումն:

Écuisser, ն. զտատել. *տապալելով ծառն կտրել. — un arbre.

Éculer, ն. կրկատել, կրկակոխ լ., կրկաւիաբ առնել, կրկաւիարել. *կրունկի վրայ կոխել. — ses souliers. Vos bottes sont éculées, կրկաւիար են կօշիկդ.

S'éculer, դ. կրկատիլ, կրկաւիարիլ, կրկակոխ՝ կրկաւիար լ. des souliers trop courts s'éculent.

Éculon, ա. ար. փաս. անօթ երկկոյց:

Écumage, ա. փրփրումն:

Écumant, e, ած. փրփրացեալ, փրփրալից, փրփրերախ, փրփրական, փրփրուն. coursier —, փրփրերախ երիվար. ondes —es, des flots —s, փրփրադէզ ալիք. mer, bouche —e. Homme — de colère, de rage.

Écume, ի. փրփուր «քէօփիւք». l'— de la mer, ծովափրփուր. — des flots, du pot-au-feu. || — de mer, ծովափրփուր. հող ինչ ՔեՔեւ եւ ապխտակ «խՔիֆէ». || se couvrir d'—, être plein d'—, de l'—. փրփրալից լ. jeter de l'—, — արձակել. boisson à —, փրփրող ըմպելի. — de lait, փեր. 2. կղկղանք, ադտ (հալեալ մեռոցաց). 3. փրփուր, լորձունք (ոմանց ի կենդանեաց). cheval couvert d'—, փրփրալից եիվար. 4. փ. կղկղանք, դիրտ. c'est l'— de la société, —ն է ընկերութեան:

Écuménicité, ի. S. **Œcuménicité.**

Écumer չ. փրփրել, փրփրալ «քէօփիւմէք». la mer, cette bière écume. Faire —, փրփրեցուցանել, փրփրել. || — de rage, de colère, փրփրել սրտմտութեամբ, կատաղութեամբ. *կատաղութենէն՝ բարկութենէն փրփրալ.

ն. փրփրահանել. *փրփուրն հանել «քէօփիւլի՝ քէյֆինի ալմագ». — la soupe, les confitures. ||փ. եւ բ. — la marmite,, կեալ հացկատակութեամբ, հացկատակ՝ պատառաբոյծ լ. 2. ժողովել, քաղել. — des nouvelles. || — les mers, ապատակել ինքնաբար, ծովահինել:

Écumette, ի. փրփրահան (քրոքագործի եւ ծխախոտագործի):

Écumeur, euse, գ. փրփրող, *փրփրացող. փ. — de marmites, de table, հացկատակ, սեղանաբոյծ, պատառաբոյծ «տալգավուգ». || — de mer, հէն ծովու, ծովահէն «գուրսան»:

Écumeux, euse, ած. փրփրալից, փրփրադէզ, փրփրատեսակ, փրփրերախ, փրփրահան, փրփրուն. bouche —euse. Flots —, փրփրադէզ ալիք:

Écumoire, ի. փրփրահան, փրփրոց. *ջովլի «քէվկիր»:

Écurage, ա. մաքրումն, շփումն (անօթոց խոհակերոցի):

Écurer, ն. մաքրել, շփել. — un puits, ses dents, la batterie de cuisine, la vaisselle.

Écureuil, ա. սկիւռ «զրնճապ». — crie, grogne, — գոռչէ. || փ. c'est

un —, il est vif comme un —, եռանդուն՝ աշխոյժ յոյժ է. *վաւվռուն՝ կրակուրց է. 2. ձր. սկիւռ, սկիւռածուկն:

Écureur, euse, գ. մաքրիչ, շփիչ, շփող, մաքրող (անօթոց խոհակերոցի). — de puits, d'égouts. — ջրհորոյ, կոյանոցաց:

Écurie, ի. ապաստան, ախոռ «ախըր». trou d'—, ախորճակ. mettre les chevaux à l'—. || C'est un cheval à l'—, ասի զանազան իրաց որ ծախս պատճառիցեն. entrer comme dans une —, մտանել ուրեք անզգոյշ եւ ոմարդաւարեամբ. 2. ապաստան, ձիաստան, ձիան (իշխանաց). il dépense beaucoup pour ses —s. L'— du prince est partie.

Écurieu, ա. կգ. սկիւռ (ի գինանշանս):

Écusson, ա. վահան, վահանակ (գինանշանի, կնքոյ. l'— de France. 2. պտկապատուաստ. պատուաստ պտկովք «գալէմ աշը»:

Écussonnable, ած. պ. պտկապատուաստելի:

Écussonner, ն. պ. պտկապատուաստել, պտկապատուաստ առնել. պատուաստել պտկովք:

Écussonnoir (էքիւսոնուար) ա. պ. պտկապատուաստոց (գործի):

Écuyer, ա. վահանակիր, ապտակիր, գինակիր, կապարճակիր «սիլահտար». — de corps, — մարմնոյ, անձնապահ. — d'honneur, — պատուոյ. 2. վարաւանդապետ, ձիավար, նժոյգածիգ «սէյիս». 3. ձիավարժ, ձիավար, ձիաթուխ, ձիավարժուհի, ձիավարժութիւն. — en chef, մեծ ախոռապետ. 4. ձիաստան «ամի ճանապարը». 4. ձիաւվար, ձիավարժ, հեծելագէտ, հեծելուսոյց, հեծելավարժ «պինիճի». bon —, — է, *լաւ ձի հեծնող. le grand —, ախոռապետ, կառապետ «միրախոր». 5. ասպետ, ազնուական. || — tranchant, մաշօշիչ ի սեղանի իշխանաց, *կտրող —. — de bouche, de cuisine, սոճարապետ, սեղանապետ, խոհակերապետ «պէշը պաշը». — de main, — ձեռաւոր, *ձեռք առող. 6. ուղեկից. — d'une grande dame, — իշխանուհւոյ, ազնուուհի տիկնոջ:

Écuyère, ի. հեծելուհի. *լաւ ձի հեծնող կին. 2. ձիավարուհի, ձիավարժուհի, ձիախաղացուհի «զէննէ աՔ ճանապարը».

A l'—, մ. ձիավարօրէն, հեծելուհիօրէն. bottes à l'—, հեծելակօշիկ. *ձի հեծնելու երկայն կօշիկներ:

Eczéma (էքզէմա) ա. բժ. մորՔախտ, եռք, *Ցրմոր. մորՔային բորբոքումն:

Eczémateux, euse, ած. եռուտ, Ցրմորաւոր:

Eczémogène, ած. եւ ա. Ցրմորածին:

Édacité, ի. ճախտումն, ճախտողութիւն. — du temps. L'— des flots de l'Océan.

Edda (էտա) ի. Եդդա. դիցաբանութիւն Սկանդինաւիոյ:

Édelforse, Édelforsite, ի. հր. եդելփորս, եդելփորսաքար. բնական գայլախառն բնապարկեղի եւ կրոյ:

Édélite, ի. հբ. մաքար. կրկին գայլախառն բնապարկեղի եւ կրոյ:

Édelspath, ա. հբ. եդելսպաթ.

Éden (էտէն) ա. եդեմ, ադին, դրախտ, դրախտ փափկութեան. qui habite l'—, եդեմաբնակ. d'—, եդեմային. || փ. —. se créer un —. C'est un véritable —.

Édénien, enne, ած. եդեմեան, եդեմական, եդեմային. période —enne.

Édénique, ած. եդեմային:

Édénisme, ա. եդեմականութիւն:

Édenté, e, առատնաւ, անատամ, առատնաւածափ, ժռատ, ժռատիկ. *ակռապլիկ. une vieille —e. Un peigne —. || ա. յ. les —s, առատնաւք, անատամութիւնք. ուներորդ եւ վերջին կարգ ատամաբերից:

Édenter, ն. առատնաւել, ժռատել, առատնաւածափ առնել. *ակռաներն Քափել՝ կոտրել. la vieillesse nous édente. || փ. — une scie, un peigne.

S'édenter, դ. առատնաւիլ, առատնաւածափ լ., *ակռաներն Քափիլ. un peigne qui s'édente.

Édéoscopie, ի. բժ. առակամադիտութիւն. քննութիւն առակամաց:

Édesse, ի. մբ. եդեսացի:

Edgeworthie, ի. բ. էճվորթիա,

էնվորինեի . ապգ ծոնորեայց (tymélacées).

Edharz, ա. հբ. եդհարզ . ռետին ինչ դիւրավառ :

Édictal, e, աճ. հրովարտակային . forme —e.

Édicter, ն. հրովարտակել . — des lois. [* շէնքիկ :

Édicule, ա. շէնիկ , շինուածիկ ,

Édifiant, e, աճ. շինիչ, շինարարդար , հոգեշահ, կենսւսոյց . paroles —es. Lecture —e. Il mène une vie —e. Il a une conduite —e. Exemple —, բարի օրինակ . || հգ. c'était quelque chose d'— de le voir manger.

Édificateur, ա. շինող , կառուցիչ , կերտող , անաշէն :

Édification (սիօն) ի. շինուիւն, կառուցումն, շինուած, շինած, կերտ. l'— du Temple de Salomon. — d'une cathédrale. 2. փ. շինուիւն, շինուած, բարի օրինակ . pour l'— des fidèles, ի — հաւատացելոց . donner de l'—, տալ —. 3. հգ. —. pour votre —. Pour l'— de ses lecteurs, du public.

Édifice, ա. շինուած , շէնք . un superbe —, հոյակապ՝ մեծակառոյց —. Élever un —, — կանգնել . || փ. —. l'— de la société, de la religion.

Édifier (j'édifiais; n. édifiions; v. édifiiez; q. j'édifie, q. n. édifiions) ն. շինել , կերտել , կառուցանել , կանգնել . — le temple de Jérusalem. Détruire d'une main ce que vous édifiez de l'autre. 2. փ. շինել , տալ՝ բնճայել օրինակ բարեաց . * բարի օրինակ տալ . — le prochain . եւ կ. on édifie par le bon exemple. Être mal édifié de qn., գայթակղիլ . 3. տեղեկացուցանել , իրազեկ՝ տեղեակ առնել . — qn. sur qc.

S'édifier, դ. շինիլ , կերտիլ, *շինուիլ . 2. փ. շինիլ , օրինակ բարի առնուլ . * շինուիլ . 3. շինել զինեան , օրինակ բարի բնճայել՝ տալ միմեանց . édifions-nous les uns les autres.

Édile, ա. քաղաքայարդար , քաղաքաշէն , քաղաքաւառեսուչ , շինուածապետ , շինողապետ , քաղաքաբաշխ , քաղաքօրէն , օրինաքաղաք . les —s de notre cité.

Édilicien, enne, աճ. ած. հա. քաղաքայարդարային , քաղաքաբաշխային , քաղաքաշինային . fonctions —ennes. Édit —.

Édilitaire, աճ. քաղաքաբաշխական , շինուածապետական :

Édilité, ի. քաղաքայարդարութիւն , քաղաքաշինութիւն , շինուածապետութիւն. 2. քաղաքայարդար, քաղաքաշէնք , քաղաքաբաշխք , շինուածապետք . l'— parisienne. L'— de la Ville de Paris.

Édingtonite, ի. հբ. էտինգտոնաքար . նիւթ գոյշասպիտակ :

Édinite, ի. հբ. եդինաքար . * հանային գոյացութիւն ոլ Էտինպուրկ քաղաքին մօտ կգտնուի :

Édiographie, ի. մշտնջենագրութիւն. ազգ համագրութեան (pantographie).

Édisonite, ի. հբ. էդիսոնաքար :

Édit, ա. հրովարտակ , հրամանագրքունի «ֆէրմանն» . les —s du roi. Faire publier un —, հրովարտակ առնել՝ տալ :

Éditer, ն. հրատարակել , տպագրել , ի լոյս ընծայել . — un livre, des gravures, de la musique.

S'éditer, դ. —իլ . les livres qui s'éditent chaque année. 2. — զգիրս իւր . je m'édite moi-même.

Éditeur, ա. հրատարակիչ, հրատարակող , տպագրիչ , տպագրող . 2. աճ. —. libraire —, — գրավաճառ . société d'—s, հրատարակչական ընկերութիւն :

Édition, ի. հրատարակութիւն , տպագրութիւն , տիպ , տպագիր . ancienne, nouvelle, dernière —, հին, նոր՝ նորոգ , վերջին —. Belle —, գեղեցիկ —, գեղեցկատիպ —. L'— est épuisée, սպառեալ՝ *հատած է —ն. 2. — princeps, առաջին — նախնի մատենագրի :

Édocéphale, ա. հշբ. վարոցագլուխ : [գլխութիւն :

Édocéphalie, ի. հշբ. վարոցա-

Édœïte (էտէիթ) ի. բժ. առականաթոյր . բորբոքումն առականաց առ կանայս :

Édœoblennorrhée (էտէոպլէնորէ) ի. բ. առականախլնահոսուի :

Édœodynie (էտէոտինի) ի. բժ. առականացաւ . ցաւ յառականս :

Édolius (էտոլիւս) ա. թ. դ. ազգ ճնճղկի :

Édredon, ա. բմբուլ , մանրափետուր , տրուափետուր . 2. բմբուլ , փետրամերմակ , փետրածածկոյկ :

Edriophtalme, աճ. ոպ. յառակն. || —s, ա. յ. յառակունք . խումբ դասու ոտրկապատիններց կակղակեղեւոյց (malacostracés).

Éducabilité, ի. դաստիարակելիութիւն , դաստիարականալութիւն :

Éducable, աճ. դաստիարակելի :

Éducateur, trice, գ. դաստիարակ , դաստիարակուհի . 2. — des vers à soie, շերամաբուծ, շերամադարմանուհի : [կիչ . cours —.

Éducatif, ive, աճ. դաստիարա-

Éducation, ի. դաստիարակումն, դաստիարակութիւն , կրթութիւն . bonne —, բարի՝ բարեմանդ —. mauvaise —, չոռի —, չոռեկրթութիւն . donner de l'— à qn., — տալ, դաստիարակել զոք . donner une bonne —, բարեաք դաստիարակել , * լաւ — տալ . recevoir une — libérale, առնուլ՝ ընդունել ազատաւրիա —. être sans —, անդաստիարակ՝ անկիրթ լ. avoir de l'—, դաստիարակեալ լ. || maison d'—, դաստիարակարան, կրթարան . 2. բուծումն, դարմանն (անասնոց) . l'— des vers à soie, շերամաբուծութիւն , շերամադարմանութիւն . l'— des abeilles, մեղուաբուծութիւն , մեղուադարմանութիւն . 3. բ. տածումն . l'— des plantes, տնկատածութիւն :

Éducationnel, elle (էտիքասիոնել) աճ. դաստիարակական . système —. [տածիկ :

Éductum (էտիքթոմ) ա. տգ. ար-

Édulcorant, e, աճ. քաղցրացուցիչ , անուշիչ , անուշացուցիչ :

Édulcoration, ի. դղգ. քաղցրացուցումն , *անուշցունելն :

Édulcorer, ն. դղգ. քաղցրացուցանել , *անուշացուցանել. 2. փ. —. — un reproche. = *Se* —, դ. քաղցրանալ , անուշանալ :

Édule, աճ. ուտելի . lotus —.

Éduqué, e, աճ. դաստիարակեալ, կիրթ . homme bien —, բարեաք դաստիարակեալ՝ քաջակիրթ . mal —, ոչ բարեաք դաստիարակեալ, անդաստիարակ , անկիրթ :

Éduquer (էտիքէ) ն. դաստիարակել , կրթել :

Éduse, ի. մբ. եդուսա . սեռ ջրնգայօդ պատենաւիւնից :

Edwardsie, ի. բ. եդուարդսաբոյս. սեռ ծիծեռնածաղկեայց :

Edwarsite, ի. հբ. եդուարդսաքար. հանածոյ ինչ :

Éfaufiler, ն. մկլատրել , ցաւացնել , *մել մել հանել , ծուռտել . — de la soie, հանել մեկս ի կերպասէ . — du ruban.

S'éfaufiler, դ. ցաւանալ, *ծուռտիլ. ce linge s'éfaufile aisément.

Éfendi, տ. **Effendi**.

Effaçable, աճ. ջնջելի , եղծանելի , *ապելի . ce mot n'est guère —.

Effaçage, Effacement, ա. ջնջումն , եղծումն . — d'un mot, d'une ligne.

Effacé, e (էֆասէ) անց. ջնջեալ , եղծեալ, ջնջագիր , *ապուաճ . || փ. ջնջեալ , նահանջեալ :

Effacer, ն. ջնջել , չրել , եղծանել , *ապել . — un mot, une ligne, les chiffres, un nom d'une liste. կ. il efface et corrige sans cesse. 2. ջնջել , մոռացուցանել , ի մոռացօնս ածանել . — une faute. Les premières impressions effacent les dernières. 3. առաւելս աճել , նահանջացուցանել , գլել . գեր ի վերոյ լ. — la gloire d'un autre. 4. գե. կրել, ծռել , յետս տանել . — le corps, l'épaule.

S'effacer, դ. ջնջիլ , եղծանիլ , *ապուիլ . 2. փ. ջնջիլ , նահանջել . ses vives couleurs s'effacent, գունատի ի բազմափայլ երանգոյն . || — de la mémoire, ի մոռացօնս անկանիլ , * մոռանալ . votre gloire ne s'effacera jamais de la mémoire des hommes. 3. նահանջել , ոչինչ առնել զանձն . il s'effaçait pour faire briller son ami. 4. գե. կրել՝ ծռել զանձն . par un mouvement instinctif il s'effaça derrière la colonne.

Effaceur, euse (էֆասէօր) ա. ջնջող , եղծանող :

Effaçure (էֆասիւր) ի. ջնջուած, եղծուած , * ապուածք . page pleine d'—s. [աւումն. կտրումն տերեւոց :

Effanage, ա. եգ. տերեւահա-

Effaner, ն. եգ. տերեւահաւել . * կտրել տերեւներն . — les blés, le maïs.

Effaneur, euse, գ. եգ. տերեւահաւ . հաւիչ տերեւոց . une —euse, տերեւահաւուհի :

Effanures, ի. յ. եգ. տերեւակոյտ . * կտրած տերեւներ . — de maïs.

Effaré, e (էֆարէ) անց. պակուցեալ , զարհուրեալ , խռովեալ , աիաբեկ , աիաղիտակ , *շուարած , շլմորած . être —. Regarder tout —. Visage, air —. Yeux —s.

Effarement (էֆարըման) ա. պակուցումն , զարհուրանք , աիաբեկութիւն , *շլմորումն, իւրաքանչիւրն . l'— où vous jette une telle douleur. 2. ի. —. dans l'— de ma conscience.

Effarer ն. պակուցանել, զարհուրել , հարւածուցանել , խրտուցանել , խռովեցուցանել , աիաբեկ առնել .

S'effarer, դ. պակնուլ, զարհուրիլ, հարւնուլ, խրտնուլ, խռովիլ , աիաբեկ լ. c'est un homme sujet à —.

Effarouchant, e (էֆարուշան) ած. հարւածուցիչ , խրտուցիչ , *խըրտնեցնող :

Effarouchement (էֆարուշըման) ա. հարւածուցումն, խրտումն :

Effaroucher (էֆարուշէր) ն. հարւածուցանել , շրտուցանել , խըրտուցանել , սարսուցանել , վայրենացուցանել , գազանացուցանել , *խրտնեցունել « իրրիւմէք » . — le gibier, un cheval, les pigeons, une personne, les esprits.

S'effaroucher, դ. հարւնուլ , շրտնուլ, խրտչիլ , խրտնուլ , սարսռնուլ , վայրենանալ , վայրագանալ , գազանանալ , կնճռանալ , վարագանալ , *խրտիլ «իրրիւմէք» . ce cheval s'est effarouché. Mon cœur s'en effarouche. — de rien.

Effarvatte (էֆարվաթ), **Effervatte** (էֆէրվաթ) ի. Ա. շիկաճտիկ . ապգ շիկաճտի (fauvette).

Effauchetter (էֆոշըթէ) ն. եգ. վարսակել . * եղանով վարսակն ժողովել :

Effectif, ive (էֆէքթիֆ) ած. իրական , իսկական , բուն . armée —ive de trente mille hommes. Membres —s, — անդամք. secours —s. Autorité —ive. Occupation —ive, բուն պաշարումն . || homme —, այր բանապատի . *խօսքն բանող մարդ . 2. արդիւնական , արդիւնաւոր, արդիւնագործ. l'amour —. 3. ա. Ռազմօք , բանակաւին. բուն Ռին. զօրաց՝ բանակի . l'— n'était que de tant.

Effectivement, մ. արդեամբք , իսկապէս , արդարեւ , իրօք , իրօրէն , իրապէս . — il est arrivé. Il est arrivé —. — il se noya.

Effectivité (էֆէքթիվիթէ) ի. արդիւնականութիւն , իսկութիւն , իրականութիւն :

Effectrice, ած. ի. իրական, արդիւնական . cause —.

Effectuation, ի. իրականութիւն, արդիւնականութիւն . l'— d'un projet, d'un dessein.

Effectuer (էֆէքթիւէ) ն. արդիւնաւորել , իրացուցանել , իրագործել , արդիւնագործել, արդիւնացուցանել , յարդիւնս՝ յարգասիս ածել , կատարել , արդեամբ կատարել, վրճարել , առնել , ի գլուխ հանել . — ses promesses, le passage d'un fleuve, un projet.

S'effectuer դ. արդիւնանալ , իրանալ, իրագործիլ, յարդիւնս՝ յարգասիս գալ , կատարիլ , վճարիլ . une partie de ses promesses commençait à —. Sa promesse ne tardera pas à —.

Efféminant, e, ած. իգացուցիչ , կնասիչ , կանացական , կանացի , մեղկ , մեղկացուցիչ . plaisirs —s.

Effémination (սիօն) ի. իգացումն , կնասումն , կնասութիւն , մեղկումն , Ռուլամորթ Ռութիւն :

Efféminé, e, ած. իգացեալ , կընասեալ , կնացեալ , կնաս , կնամարդ , կնամարդի , կանացի , կանանցաբարոյ , կանանցախօս , կանանցական , շեղտամեղտ , Ռուլամորթ , մեղկ , մեղկախորհուրդ , մեղկասէր , Ռուլամիտ . jeune —, մանուկ կնամարդի . homme —, աղջկամարդ , կնամարդ . qui parle d'une façon —e, կանանցախօս . conduite —e, կնասութիւն . air, visage, cœur —. Habillé d'une manière —e, կանանցահանդերձ . 2. ա. կընամարդ, աղջկամարդ , կնաս , կանանցաբարոյ . un —, — որ :

Efféminément (էֆէմինէման) մ. կնասաբար , կանացաբար , մեղկաբար . vivre —.

Efféminer, ն. իգացուցանել , իգականացուցանել , կնացուցանել , կնասել ; Ռուլամորթ գործել , մեղկել . — les hommes, les mœurs. = ***S'***—, դ. իգանալ , կնասիլ , մեղկիլ :

Effendi (էֆանտի) ա. տն. տէր « էֆէնտի » . || le reis-—, ministre des affaires étrangères.

Effèrent, e (էֆէրան) ած. բխ. արտածող , վտարական . vaisseaux —s, — անօթք . || հն. **Déférent.**

Effervatte, ի. տ. **Effarvatte.**

Effervescence (էֆէրվէսանս) ի. եռացումն, վերեռումն, եռանդն, եռի, եռումն , պղպջումն . être, entrer en —, եռալ , պղպջալ , բորբոքիլ . — du sang, եռք , *քրտինքհաշ . հն. **Échauboulure, Sudamina.** 2. փ. եռանդն , եռանդումն , ջեռումն , բորբոք , բորբոքումն , գրգռութիւն . l'— des passions, — կրից՝ սիրոց . 3. գրգռայուզութիւն, մտայոյզք, մըտայուզութիւն. — populaire. 4. տարրագիտական յորձանք :

Effervescent, e (էֆէրվէսան) ած. ագ. եռացկոտ , եռուն , պղպջուն , եռանդուն, եռանդնական, եռանդնապտոյտ . boisson —e. Liquide —. 2. փ. եռանդնոտ, եռանդնալից , եռանդնաշարժ , բորբոքայոյզ , գրգռայոյզ . tête, âme —e. La foule —e.

Effet (էֆէ) ա. արգասիք , արդիւնք . les —s valent mieux que les paroles. Par l'— du hasard, — դիպաց՝ դիպուածի , բուռ դիպաց իմն , *դիպուածով. 2. ազդեցութիւն. avoir son —, ազդել. — d'un discours. L'— du mauvais exemple, — չար օրինակի. n'avoir point d'—, չունել ինչ —. sans —, առանց ազդեցութեան , անազդեցիկ . produire de l'—, son —, un grand —, faire —, de l'—, ազդել, —՝ — մեծ առնել . produire un bon —, un agréable — sur qn., առնել բարի՝ ախորժ — ի վերայ ուրուք . faire un bon, un bel, un mauvais, un vilain —, առնել — բարի՝ չար.||à —, ազդեցիկ , բազմազդեցիկ , ազդուական՝ *աչքի զարնող . un morceau à —. 3. արդիւնք իրաց՝ գործոց , ելք իրաց, կատարումն , ելք, կատարած , վախճան . en venir à l'—, գալ յարդիւնս իրաց՝ ի կատարումն. nous verrons l'— de ses menaces. Mettre en —, յարդիւնս՝ ի կատար ածել . 4. նկ. — de lumière, ազդեցութիւն՝ տեսիլ լուսոյ . ce tableau est à —, ի քաջալոյս՝ ի քաջատես դիրսն է նկարդ . mettre un tableau à l'—, ի քաջատեսիլ՝ ի քաջատեսիկ կայսն՝ դիրս դնել գնկարն. ||l'— d'une machine, զօրութիւն մեքենայի. 5. ձվ. ազդեցութիւն , շարժումն ձեռին ի վարել զձի. 6. վճ. արժէքուղթ, դրամագուղթ . — de commerce, վաճառագիր , վաճառագուղթ , շահագուղթ. souscrire, endosser, escompter un —. — au porteur, — հատուցանելի առ բերողն , առ մատուցանողն . || les —s publics, դրամագուղթք՝ արժէքուղթք հասարակաց . 7. դտ. —s civils, քաղաքական իրաւունք . 8. յ. կարասի , ինչք , հանդերձք , * կահկարասի , հագուստ . de beaux —s. Vendre ses —s.

En —, մ. արդեամբք , արդարեւ , յիրաւի , ապաքէն , առաջին . je l'aimais en —. En — rien n'était aussi beau.

A l'— de, նխ. մասք , ի , աղագաւ , սակս , վասն . il voyage à l'— de s'instruire. A cet —, pour cet —, մ. յայս սակս , վասն այսորիկ, սակն իրի . * այս պատճառաւ , ասոր համար . à quel —? յո՞ր սակս , յո՞ր միտս , վասն է՞ր , առ իսէ՞ , *ի՞նչ մտօք , ի՞նչ մտով , ինչո՞ւ .

Առ. plus de paroles que d'—s, բանք բազումք , արդիւնք սակաւք , *շատ բան խոսացող եւ խօսքն չը բանող մարդու կ'ըսուի :

Effeuillage (էֆէօյլաժ) ա., **Effeuillaison** (էֆէօյլէզօն) ի. տերեւաթափք . * տերեւներն հանելն՝ կտրելն :

Effeuillé, e, ած. տերեւաթափ , տերեւընկէց , տերեւազերծ , անտերեւ :

Effeuillement, ա. տերեւաթափութիւն , տերեւընկեցութիւն :

Effeuiller (էֆէօյլէ) ն. Ռերթել , տերեւաթափ՝ տերեւընկէց՝ տերեւազերծ՝ տերեւատ առնել, տերեւազերծել . — la vigne, une rose.

S'effeuiller, դ. Ռերթիլ , տերեւատ՝ տերեւընկէց՝ տերեւազերծ լ. la rose s'effeuille, Ռոթափին տերեւք վարդի :

Effeuilleur, euse գ. եգ. տերեւաթափ, տերեւախիլ , տերեւընկէց :

Effeuillure, ի. տերեւակոյտ :

Efficace, ած. ազդոյ, ազդու, ազդեցիկ , ազդական , ընդմուտ , զօրաւոր . remède —. 2. ա. ազդոյ ,

արդիւնագործ . la grâce —, — շքնորհք . 3. ի. S. **Efficacité.**

Efficacement, մ. ազդուագործ , ազդուապէս , ազդուաբար , հզօրագոյնս , հզօրապէս , * ազդու՝ ազդեցիկ կերպով . || հն. **Énergiquement, Vivement.** Il a travaillé — à la paix կմ. il a — travaillé à la paix.

Efficacien (էֆիքասիէն) ած. ազդողական . կուսակից ազդու շնորհաց :

Efficacité, ի. ազդեցութիւն, ազդողութիւն , զօրութիւն , արդիւնագործութիւն . l'— d'un remède, des prières, de la grâce. Avec —, ազդուաբար :

Efficient, e (էֆիսիան) ած. իս. ազդիչ , ներգործիչ , արարող . cause —e, — պատճառ . le soleil est la cause —e de la chaleur.

Effigial, e, ած. պատկերագրական, պատկերական :

Effigie (էֆիժի) ի. նկարագիր , պատկերագիր , պատկեր , կերպարանք . l'— du roi, des princes. A son —, ի պատկեր՝ ի կերպարանս իր . cette monnaie porte l'— de tel roi.

Effigier (էֆիժիէ) ն. պատկերադաշակել . * գլխատել՝ ձաղկել մէկուն պատկերն :

Effilage (էֆիլաժ) ա. ցաւատուն, մկլատուն . * մել մել քակելն՝ քակուիլն :

Effilé, e (էֆիլէ) ած. նրբաքաշ , նրբաւարտ , նուրբ , * բարակ . taille —e, — հասակ , * բարակ մէջք . cheval —, նրբահասակին ձի . 2. ա. ցաւատ . ծոպաւոր հանդերձ սգոյ . 3. խանձուռք . հն. **Frange.**

Effiler (էֆիլէ) ն. ցաւատել , մկլատել . * ծուատել , մել մել քակել . — une toile.

S'effiler, դ. ցաւատիլ, մկլատիլ, արձակիլ . * ծուատիլ , մել մել քակուիլ . sa chevelure s'effile en frange d'or. 2. ո. պարտատել , աշխատատ առնել , * յոգնեցուցանել . — les chiens.

Effilochage, ա. ցաւատուն :

Effiloche, Effiloque, ի. ծուէնք՝ * ծիւ՝ վառուածք մետաքսի . 2. մետաքսախանձուռք . խանձուռք մետաքսի «իփէք սաչագ» :

Effilochée (էֆիլոշէ) ի. ար. ցաւատիք . ծուատած մկլագործուածան :

Effilochement, Effiloquement, ա. ցաւատուն :

Effilocher, Effiloquer, ն. ցաւատել , ծուատել, ծիւ ծիւ առնել, քրքրել «միֆմիքլէմէք» . = ***S'***—, դ. —իլ . cette robe commence à —.

Effilocheur, euse, Effiloqueur, euse, գ. ցաւատիչ, * ծիւ ծիւ ընող :

Effilochures (էֆիլոշիւր) ի. յ. ցաւատք , ծուատք :

Effiloquer, տ. **Effilocher.**

Effilure, ի. մելք :

Efflanqué, e, անց. ծիւրեալ, վտիտ , նիհար, * ոսկորնին դուրս ելած. cheval —. Un garçon —. 2. փ. տկար , անզօր , հետեւակ . style —. Prose —e.

Efflanquer, ն. ծիւրել , վատել , * նիհարացուցանել . — un cheval.

Effleurement, Effleurage, ա. ցաւուն :

Effleurer (էֆլէօրէ) ն. ցտել , կեղեքել , քերել . — la peau. 2. փ. քերել առ , հպիլ , * քովընտի քաւելով անցնիլ . la barque effleurait le rivage, առ ափամբ քերէր նաւակն . 3. հարեւանցի անցանել ընդ , շօշափել , * վրայէն անցնիլ . — une question, une matière, un sujet. 4. պ. քաղել զծաղիկսն, ծաղկաքաղ առնել. — les rosiers. 5. մթգ. քերել՝ մաքրել զմորթն :

Effleurir (S' սէֆլէօրիր) դ. բորբոսիլ :

Effleurure (էֆլէօրիւր) ի. կեղեքած (մորթոյ) :

Effloraison (էֆլորէզոն) ի. ծաղկաբուսութիւն :

Efflorescence (էֆլօրէսանս) ի. բգ. ծաղկաւէտութիւն , ծաղկազարդութիւն . 2. ոգ. բորբոս . 3. քժ. կարմրեռք , կարմրաբշտիկք :

Efflorescent, e (էֆլօրէսան) ած. բորբոսական , բորբոսային :

Efflotter (էֆլոթէ) ն. նս. տարաատորմոլ . * տորմիղին բաժնել :

Effluence (էֆլիւանս) ի. արտաֆոսութիւն . —s électriques. 2. —, արտացնդումն , գոլորշիք . les —s d'un marais.

Effluent, e (էֆլիւան) ած. բգ. արտաֆոսող , արտաֆոսուն , արտացնդուն . matière —e, — նիւթ :

Effluve (էֆլիւվ) ա. բգ. արտաֆոսանք , օդաֆոսանք . ապականեալ գործարանաւոր գոյացութիւնք յօդս . — marécageux. Des —s pernicieux s'exhalent de ces terres humides et donnent la fièvre. Quels agréables —s émanent de ces fleurs. 2. արտաֆոսանք, ֆոսանք, ցնդումն, ազդումն. —s magnétiques, մագնիսական —, մագնեսաֆոսութիւնք . եւ փ. les —s de la passion, d'amour. —s énervants, délicieux.

Effluvographie, ի. ֆոսանագրութիւն :

Efflux (էֆլիւ) ա. յ. **Effluxion** (էֆլիւքսիօն) ի. վ. արտաֆոսումն (աւելորդաց ծննդեան) :

Effondré, e (էֆոնտրէ) անց. ակօսաբեկ . terrain —. 2. յատակաբեկ, յատակաբաց, անյատակ. tonneau —.

Effondrement (էֆոն) ա. բգ. բեկումն, խորափորումն (երկրի), փեռեկումն . 2. տապալումն, կործանումն :

Effondrer (էֆոնտրէ) ն. եգ. խորափորել , բրել , ակօսաբեկ՝ ակօսաձաւ առնել , հերկել . 2. յատակաբեկ առնել , փեռեկել , խորտակել . — une futaille, un coffre. 3. կրել , փլուզանել , * փլցուցանել . — le plafond. — un plancher. 4. փորոտել . Ջափել զփորոտիս հաւու , * փորն պատռել . — une volaille.

S'effondrer, դ. փեռեկիլ , յատակաբեկ լ. 2. փլանիլ , * փլչիլ . le feu ayant gagné le premier étage, le plafond s'effondra.

Effondreur, euse, ա. եգ. ակօսաձաւ , հերկաձաւ . —ուիլ, — կին

Effondrilles (էֆոնտրիյլ) ի. յ. յատակինք . * եռալէն յետոյ յատակն նստող մրուր՝ դիրտ :

Efforcer (S', սէֆորսէ) դ. ջանանալ՝ մեծաջան՝ ջանադիր՝ ճգնադիր լ. ջան յանձին ունել , ջան՝ ճիգ դնել , գուն գործել , հնարել , աշխատիլ , նկրտիլ , ճգնիլ , Ջեւակոխ՝ Ջեւամուխ լ., Ջեւակոխել , առաքինանալ , * ճիգն Ջափել . — de soulever un fardeau. Ne vous efforcez point à parler. Ne vous efforcez pas, vous vous blesseriez. Qui s'efforce, նկրտող :

Effort (էֆոր) ա. ճիգն , ջան , փոյթ , ջանասիրութիւն , Ջեւակոխութիւն, նաիատակութիւն . — musculaire. Faire —, ջանալ , առաքինանալ . վերջին ճիգն Ջափել . faire des —s, beaucoup d'—s pour..., գուն գործել , ջանահինար լ., ջան ի գործ արկանել , ջանադիր լ., փոյթ ի մէջ առնուլ , նաիատակիլ , նկրտիլ , երկս արկանել . faire tous ses —s, զամենայն հնարս հնարել , զամենայն փոյթ ի մէջ առնուլ , Ջափել զոյժ եւ զզօրութիւն , զվերջին ճիգն Ջափել . * ամէն ջանք բնել՝ բանեցուցանել , բոլոր ջանքն Ջափել . vain —, զուր՝ անօգուտ ջան . faire un vain —, de vains —s, զուարջան լ. unir les —s, միաջան աշխատիլ . faire de nouveaux —s, նորանոր ջանս ի գործ արկանել , * նորէն ջանալ . faire un dernier —, զվերջինն Ջափել ճիգն . * վերջի ճիգն Ջափել. faire de grands —s, մեծաջան լ. || sans —, անջան , աննիգն . || faire —, un — sur soi-même, առնել ինչ ընդդէմ կամաց անձին . || ք. il a fait un —, յանձն կալաւ . եւ հգ. il a fait l'— de me rendre ma visite. 2. ոյժ, զօրութիւն , բռնութիւն . l'— de l'eau, de la tempête. 3. քժ. ցաւ երիկամանց , աղեՋափութիւն . * մէջքն ցաւցունելն, աղեաց իյնալն. se donner un —, ցաւեցուցանել զերիկամունսն, աղէՋաւի լ., * մէջքն ցաւցունել , աղիքն իյնալ . || հն. **Hernie.**

Effraction (էֆրաքսիօն) ի. ակնհատութիւն, խորտակումն . vol avec —, գողութիւն ակնհատութեամբ՝ խորտակմամբ :

Effraie (էֆրէ) ի. Ջ. կասկամ . ազգ բուոյ. հն. **Fresaie, Chouette.**

Effranger (էֆրանժէ) ն. ցաւատել , * ծուատել, մել մել քնել. — un linge.

Effrayable, ա. զարհուրելի , ահաբեկելի , ահեղատիպ , * ահռելի :

Effrayant, e (էֆրէյան) ած. ահաւոր , ահագին , ահարկու , ահաբեկ , սոսկալի , ահագնալուր , զարհուրելի , ահեղաաքանչ , սարսուցիչ . dont l'aspect est —, ահեղատեսիլ , ահաւորատեսիլ, ահագնատեսիլ, խոժոռատեսիլ . spectacle —. Figure —e.

Effrayé, e (էֆրէյէ) անց. զարհուրեալ , երկիւղալից , ահաբեկ . être —, ահաբեկ լ., զարհուրիլ:

Effrayer (էֆրէյէ) (nous effrayons;

j'effrayerai) ն. ահացուցանել, ահարկել, ահաբեկել, ահաբեկ առնել, երկնցուցանել, զանգիտեցուցանել, զարհուրել, ահ արկանել, *վախցունել. — un enfant, un oiseau.

S'effrayer, դ. ահաբեկիլ, ահաբեկ լ., երկնչել, զանգիտել, զահանդիլ, զահի հարկանիլ, զարհուրիլ, *վախնալ. — à la vue du péril. — de qc.

Effréné,e (էֆրէնէ) ած. անսանձ, անսանձելի, աներասան, աներասանակ, արձակերասան, արձակերասանակ, ապերասան. amour, besoin —, Passion, licence, ambition —e.

Effrénement (էֆրէնըման) ա. անսանձութիւն:

Effrénément (էֆրէնէման) մ. աներասանաբար, *առանց սանձի:

Effritement (էֆրիթըման) ա. իոլավոտումն, անպտղաբերութիւն, անարգասաւորութիւն:

Effriter (էֆրիթէ) ն. եգ. իոլավոտել, անպտղաբեր՝ անբեղնաւոր՝ անարգասաւոր առնել. = *S'*—, դ. իոլավոտիլ, — լ.:

Effroi (էֆրուա) ա. ահ, արհաւիրք, զարհուրանք, սարսափ, *սասպիկ վախ. porter, inspirer, répandre l'—, ահ՝ արհաւիրս արկանել, զարհուրել. être saisi d'—, յարհաւիրս ընկղմիլ, զահի հարկանիլ, *սասպիկ վախնալ. remplir d'—, լնուլ ահիւ՝ արհաւրօք, *վախով լեցունել. un — mortel. Mourir, pâlir d'—, մեռանիլ՝ Ցալկանալ առ ահի:

Effronté, e (էֆրոնթէ) ած. լիրբ, լրբենի, լկտի, լրբին, լպիրշ, լրբախօս, լրբաբուն, *աներես, femme —e. Air —. Être, devenir —, լրբիլ, լրբենալ, լպրշիլ, լրբաբան՝ լրբախօս լ., շքթիլ. || — comme un page, յոյժ —. 2. գ. un —. Une —e, լրբուհի:

Effrontément (էֆրոնթէման) մ. լրբաբար, լկտաբար, լպրշաբար. il a — menti, il a menti —.

Effronterie (էֆրոնթըրի) ի. լրբութիւն, լրբանք, լպրշանք, լրկտութիւն, լկտանք, լպրշութիւն, շքթանք, *աներեսութիւն. avoir de l'—, լիրբ լ. étrange, honteuse —.

Effroyable (էֆրուայապլ) ած. ահեղ, ահաւոր, ահագին, սոսկալի, զարհուրագին, երկիւղագին. un spectacle, une mort —. 2. ահագին, անհնարին, սոսկալի. dépense, pensée —. Multitude —, խառնակոյտ բազմութիւն. il y avait un monde — à cette assemblée, ահագին բազմութիւն էր ի ժողովին. 3. սոսկալի, գարշելի, տգեղ յոյժ. figure —.

Effroyablement (էֆրուայապլըման) մ. ահագինս, ահեղապէս, ահելիորէն, անհնարինս, յանչափս, կարի յոյժ, սասպիկ. elle est — laide. Il mange —. Il a — dépensé de l'argent.

Effruiter (էֆրիւիթէ) ն. S. **Effriter.** պտղաքաղել, պտղաքաղ առնել. — un arbre, un verger.

Effumer (էֆիւմէ) ն.նկ. աղօտացուցանել. նուազել զիսյլ երանգաց:

Effusion (էֆիւզիօն) ի. ճապաղումն, հեղումն, զեղումն, զեղուած. — de sang, արիւնհեղութիւն, ճապաղիք արեան, ապաժոյժ. 2. փ. զեղումն, խաղացումն, խաղացք. l'— des grâces divines, խաղացմունք շնորհաց. || փ. —. — de cœur, գեղձ, զեղումն՝ առատութիւն սրտի, սրտազեղումն. avec —, սրտազեղմամբ. parler avec —. — de tendresse, գեղձ, գեղձումն, խանդաղատանք, գորով:

Éfourceau (էֆուրսօ) ա. գրճոր.

Éga, ա. մբ. S. **Æga.**

Égagre, ի. կ. խաբբուզ. այծ

Égagropile, ա. բրդոճ. տոիկ գտեալ ի ստամոքսի այծից եւ այլոց որոճող կենդանեաց:

Égagropiliforme, ած. բրդոճաձեւ:

Égal,e, ած. հաւասար, հաւասարակից, կշիռ, զուգական, զոյգ, զուգակից, համազոյգ, նման, համանման, հանգէտ, հանգունատիպ. lignes —es entre elles, գիծք հաւասարք միմեանց. les hommes sont égaux. Rien n'est — à sa grandeur. D'une manière —e, հաւասար իմն օրինակաւ, հաւասարապէս. tout à fait —, համահաւասար. d'un nombre —, հաւասարաթիւ. 2. անայլայլակ. անփոփոխ, անյողդողդ, անյեղուկ, միակերպ, միօրինակ. température —e. Style —, humeur —e. Esprit toujours —. || A distances —es, հաւասար՝ հաւասարաչափ հեռաւորութեամբ. — en nombre, հաւասարաթիւ, զուգաթիւ. d'une part —e, հաւասարամասն. — en force, հաւասարազօր, զուգազօր, համազօր. 3. հաւասար, հարթայատակ, տափարակ «տիեմտիզ». chemin —. 4. հաւասար, անխտիր, *անտարբեր. cela m'est —, — է ինձ այս, չէ ինձ փոյթ, *հոգս չէ. tout lui est —. ||ը. c'est —, որ գինչ եւ իցէ. c'est — il paye cher son avantage. 5. գ. հաւասար, հաւասարակից. il se faisait l'— de Dieu, — առնէր զանձն Աստուծոյ. qui n'a pas d'—, sans —, անզուգական; աննման.

D'— à —, մ. հաւասար ընդ հաւասարի, իբրեւ ընդ հաւասարի. traiter qn. d'— à —, իբրեւ ընդ հաւասարի՝ հաւասարակից վարիլ ընդ ումեք, *մէկուն հետ հաւասարի պէս վարուիլ.

A l'— de, նախ. նման, զօրէն, հանգոյն, իբրեւ. je le révère à l'— de mon père.

Égalable, ած. հաւասարելի, նմանելի:

Également, մ. հաւասար, հաւասարապէս. partager —. 2. միապէս, նմանապէս, նոյնապէս, նմանօրինակ, նոյնօրինակ, զնոյն օրինակ, ըստ նմին օրինակի. il les a traité —, il les a — punis.

Également, ա. եգ. հաւասարաբաշխութիւն. հաւասարելն զբաժինս ժառանգութեան:

Égaler, ն. հաւասարել, հաւասար՝ հաւասարակից առնել. — les parts. La mort égale les hommes. Égalant les rois, հանգիտապատիւ արքայից. 2. հաւասար, հանգիտանալ, հաւասար լ՝ գտանիլ. la recette égale la dépense. 3. հաւասարել, գալ ի հաւասարութիւն ընդ կշիռ զուգութեան բերել ընդ ումեք, զուգապատճ լ. — qn. Jamais votre père n'a égalé votre sagesse, անցուցեր զանցուցեր գիմաստութեամբ հօր քո, *ոչ երբէք հայրդ քու իմաստութեանդ հաւասարեցաւ. 4. հաւասարել, նմանեցուցանել. — Racine à Corneille. 5. սգբ. հաւասարել, հարթել, հարթայատակ առնել. յայս միտս լգն. է **Légaliser.**

S'égaler, դ. հաւասարիլ, հաւասար լ., նմանիլ, գալ ի կշիռ զուգութեան. — à. 2. հաւասարել զանձն, հաւասար՝ հաւասարակից զանձն առնել. — à qn.

Égalir, ն. ժգ. հաւասարել, հաւասար առնել. — une roue, un ressort.

Égalisage, ա. հաւասարումն:

Égalisateur, trice, ած. հաւասարիչ:

Égalisation (սիօն) ի. հաւասարումն, հաւասարագործութիւն, *հաւասարցունելն:

Égalisé,e, անց. հաւասարագործ, *հաւասարացուցած, շտկած, շտկըտած:

Égaliser, ե. հաւասարել, հաւասար գործել, *հաւասարցունել, հաւասար կտրել. — les lots. L'amour égalisa les conditions. 2. հաւասար՝ հարթայատակ՝ միահարթ գործել, հարթել, տափարակել. — un terrain.

S'égaliser, դ. հաւասարիլ, հաւասար գործիլ. le rang s'égalise au mérite.

Égaliseur, euse, ած. հաւասարիչ:

Égalisoir, ա. ար. հաւասարոց.

Égalissage, ա. ար. հաւասարումն. l'— d'une roue.

Égalisures, ի. յ. հաւասարուք. *հաւասար մաղէ անցուցած վառօդնւ

Égalitaire, ած. հաւասարական՝ կուսակից հաւասարութեան, հաւասարապաշտ. le système —. 2. գ.

Égalitairement, մ. հաւասարականապէս:

Égalité, ի. հաւասարութիւն, հանգիտութիւն, զուգութիւն. — de deux nombres. — d'âge, de mérite. des partages. L'— devant la loi. 2. հաւասարութիւն, միակերպութիւն. — de mouvement, de pouls. — d'humeur. 3. —, անայլայլութիւն, անխռովութիւն. 4. հաւասարութիւն, միահարթութիւն, *շիտակութիւն. — du sol.

Égard, ա. մտադրութիւն, նկատութիւն, նկատումն, նկատառումն. avoir — à qc., à qn., միտ դնել. ուշ դնել, նկատել, ակնածել, *ուշադրութիւն ընել. sans avoir — à qc. առանց ինչ միտ դնելոյ իմիք. sans aucun —, ոչ ինչ միտ եդեալ:

En — à, միտ եդեալ՝ հայեցեալ, նկատեալ, ի նկատի առեալ, նկատմամբ, *նայելով. en — au temps où nous sommes. En — à la

victoire, յաղթութեան մասամբ, *նկատմամբ յաղթութեան.

A l'— de, առ, վասն. ayez patience à mon —, երկայնամիտ լեր իմ մասին. à notre —, մեզ վերաբերմամբ՝ նկատմամբ.

A leur —, վասն նոցա, * իրենց մասին, իրենց նկատմամբ. || à cet —, յայսմ մասին. à l'— de Jean, վասն Յովհաննու. || եւս՝ համեմատութեամբ, առ (արեգակամբ), *նայելով, համեմատելով. la terre est bien petite à l'— du soleil. || à cet —, առ այս, յայսմ, յայսմիկ, սմին իրի, *ասոր համար, ասոր մէջ. à cet — tu as raison.

A certains —s, ըստ իմիք, ինչ ինչ նկատմամբ, *կերպով մի.

A tous —s, ըստ ամենայնի, ամենայնիւ. peu de maximes sont vraies à tous —s. 2. ակնածութիւն, ակնածանք, վեճարանք, *նկատումանք. avoir —, des —s pour qn., ակն ածել յումեքէ, երեսս առնել ումեք, ակնառել. il a des —s pour moi, ակն ածի ինէն, *ինձմէ կ'ակնածէ. il vous témoigne toute sorte d'—s, de grands —s. Il n'a aucun —, անակնածելի՝ անակնածող՝ անպատկառ է, *չնկատող է, ամենեւին — չունի.

Par — pour qn., առ շնորհուկս՝ ի պատիւ երեսաց ուրուք, պաշտօն ինչ առնելով՝ պաշտօն ինչ առնելոյ վասն նորա. par — pour vous, վասն երեսաց քոց. S. Nul.

Égaré, e, անց. մոլորեալ, մոլորուն, զարտուղի անկեալ, մոլորական, տոհմիբ, *կորսուած. — dans les bois. Des voyageurs —s. 2. ի. մոլորեալ, խելամոլաբ, մոռակորոյս, այլախելեալ, զառածեալ. brebis —e. Une jeune fille —e. || avoir la raison —e, մոռակորոյս է, յիմարիլ:

Égarement, ա. մոլորումն, զարտուղութիւն, ալամոլութիւն, տոհմիբումն, * ճամբան կորանցունելն. 2. ի. մոլորութիւն, մոռամոլորութիւն, տոհմիբումն, վարիմաբանք. les —s de la raison. — d'esprit, մոլորամտութիւն. tous mes pas ont été des —s, ամենայն գնացք իմ եղեն զարտուղիք. 3. մոլորութիւն, զառածանք, անկարգութիւն. —s de la jeunesse. Revenir de ses —s, գալ՝ դառնալ ի զգաստութիւն՝ յուղղութիւն, զգաստանալ. ramener qn. de ses —s, ի զգաստութիւն ածել, վերածել զոք ի զառածանացն, զգաստացուցանել, *ժէկուն խելքն գլուխն բերել. revenir de ses —s, գալ ի զգաստութիւն, զգաստանալ:

Égarer, ն. զարտուղի հանել, մոլորեցուցանել, կորուսանել. notre guide nous égara. 2. վարիմաբեցուցանել, * վաիառեցունել. 3. մոլորեցուցանել, տոհմիբել, ալամողել, զառածանել. — qn., la raison. 4. կորուսանել, * կորնցունել. — une clef. 5. ձլ. — la bouche d'un cheval, խանգարել զերախ՝ զբերան, *ձիոյն բերանն աւրել.

S'égarer, դ. զարտուղիլ, մոլորիլ, կորսուիլ. — dans la forêt, dans Paris. 2. մոլորիլ, տոհմիբիլ, ալամողիլ, զառածանիլ, յիմարիլ. son esprit, ma raison s'égare. 3. վարիմաբիլ, վարիմաբել. on aime à — dans les détours des bois. Un ruisseau qui s'égare dans la plaine. Les branches de l'arbrisseau qui s'égarent sur l'espalier.

Égarrotté,e (էկառոթէ) ած. ձգժ. ուսավէր, ծիկնավէր, ուլնավէր. վիրաւորեալ յուսն. cheval —. Jument —e.

Égarrotter (էկառոթէ) ն. անբ. ուսավիրել, վիրաւորել յուսն. — un cheval. [նոցներն կտրել:

Égauler, ն. վարինոցատել. *վարի-

Égayant, e (էկէյան) ած. զուարճացուցիչ. écrit —.

Égayé, e, անց. զուարճացեալ, զուարթ, լրջամիտ:

Égayement (էկէյըման) ա. զուարճացումն. 2. եգ. ջրամբար (ոռոգման):

Égayer (էկէյէ) (ո. égayons; j'égayerai) ն. զուարճացուցանել, սփափել, ուրախ առնել. — la compagnie, la conversation, son esprit. 2. լրջացուցանել, զուարթ՝ պայծառ՝ հաճոյ՝ զարդարուն գործել. — son style, son sujet, un tableau, un appartement, la tristesse du voyage, nos ennemis. || — son deuil, լրջացուցանել զսուգն. վերուացուցանել զիրսաւութիւն. || եգ. — un arbre, կլուսուել. յատանել զաւելորդ ճիւղս.

S'égayer, դ. զուարճանալ, լրջանալ, սփափիլ. — aux dépens de qn., ծաղր առնել զոք, *ժէկուն վրայ խնդալ:

Égée, mer —, Եգեան ծով:

Égérie (էժէրի) ի. Եգերիա. յաւերժահարսն Նումայ. || փ. c'est son —, —ն է, ազդմամբ՝ խորհրդով կնոջդ առնէ զամենայն. la bouteille est son —, շիշ գինւոյն է եգերայն իբ, ազդիչ՝ խորհրդատու նորա է. ma sœur fut ma seule —. 2. առ. —. մոլորակ:

Égermer, ն. ընձիղատել. * ընձիղն հանել. — de l'orge.

Égialie, ի. մր. S. Ægialie.

Égialite, ած. Ա. ծովեզերատուն. 2. ա. մր. — սեռ. պատենաձեւից. 3. բ. —. բոյս ինչ:

Égialitides, ի. յ. Ա. ծովեզերազգիք. տոհմ բաթրատրունից Ատրատրիոյ: [սպիտակաճաղիկ:

Égicère, ա. բ. այծեղջիւր. Ասիս

Égicérées, ի. յ. բ. այծեղջիւրեայք. տոհմ երկպրուկ մնկոց նախատիպ ունելով զայծեղջիւր:

Égide, ի. եգիս, այծենական վահան. այծենապատ վահան Աթենասայ. 2. փ. եգիս, պաշտպանութիւն, հովանի, հովանաւորութիւն. sous l'— des lois, ընդ պաշտպանութեամբ՝ ընդ հովանեաւ օրինաց. couvrir de son —, հովանի լ. ուրուք. servir d'— à une chose, հովանի լ. իմիք:

Égilops (էժիլոփս) ա. ձժ. այծակն. կեղ փոքրիկ ներքին անկեան արտեւանաց. 2. ա. բ. —, այծակնախտ. ինքնաբոյս խոտ դաշտի:

Éginétie (էժինէսի) ի. բ. այծաբ, այծատ. սեռ գայլեռատեսից (orobanchées).

Égipan, ա. այծադիք. *դիք դաշտաց որ ունէր այծու եղջիւր ու պոչ:

Égiphile, ի. բ. այծասէր. ազգ աղանիթեայց (verbénacées).

Égiphilées, ի. յ. բ. այծասիրեայք. ցեղ աղանիթեայց:

Égis, ի. ախ. եգիս. բիծ սպիտակ ի վերայ եղջերակի աչաց. S. Egide.

Égitre, ա. մբ. համուբ. սեռ պատենաձեւից:

Églantier, ա. բ. մասրի, մասրենի. վայրի վարդենի. պտուղն կոչի gratte-cul, մասուբ, *ակռվուկ:

Églantine, ի. մասրենաճաղիկ. ճագիկ մասրենւոյ. վայրի վարդ:

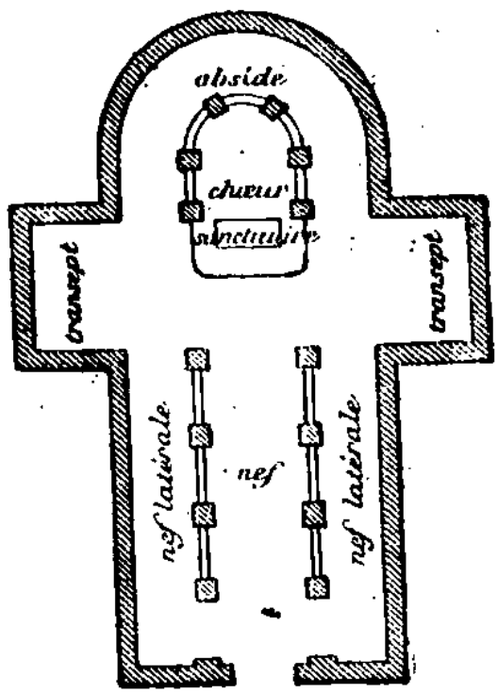
Égle, ա. բ. շողենի. ազգ մնկոց ի տոհմէ բաղկասերից (aurantiées).

Églé, ի. բ. եղգէ. սեռ երկմեւից:

Églefin, ա. ձբ. խշաձուկն. ին. Aiglefin. [ողորկապատենից:

Égline, ի. վբ. շքին. սեռ բրածոյ

Église, ի. եկեղեցի. տէրունի՝ տէրունական տուն. l'— primitive, նախկին —. L'— d'orient, d'occident, արեւելեան, արեւմտեան —. l'— arménienne, grecque, —ն Հայոց, Յունաց. l'— latine, gallicane, de France, anglicane, լատին՝ լատինացւոց, գաղղիական՝ գաղղիացւոց, անգղիական —ն. l'— catholique, orthodoxe, կաթուղիկէ՝ կաթոլիկ, ուղղափառ —ն. l'— militante, զինուորեալ —ն. 2. եկեղեցի. եկեղեցական իշխանութիւն. qui aime les —, եկեղեցասէր. l'amour pour les —s, եկեղեցասիրութիւն. chef d'—, եկեղեցապետ. petite —, եկեղեցնակ, եկեղեցիկ. qui appartient à l'— եկեղեցապատկան. l'— a droit de juger ses ministres. 3. եկեղեցականութիւն, եկեղեցական վիճակ. entrer dans l'—, եկեղեցական՝ կարգաւոր լ., *կարգ առնուլ. 4. եկեղեցի, տաճար, * ժամ. bâtir une —. aller à l'—, գնալ յ—, *— երթալ. — cathédrale, մայր —. — de Notre-Dame, տաճար Տիրամօր. || en forme d'—, եկեղեցաձեւ:

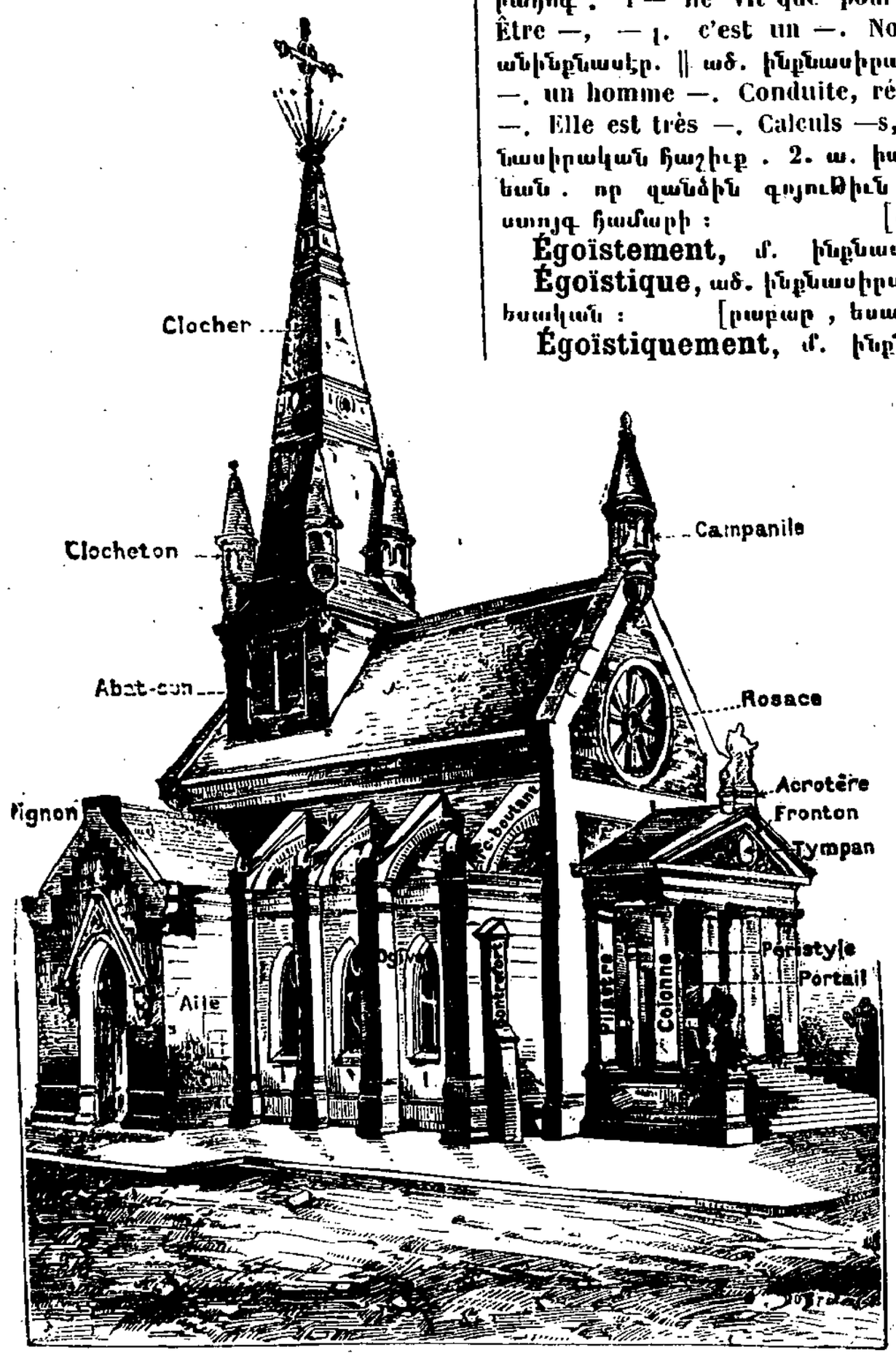
Plan d'une église.

Égloguaire, ա. բս. հաւքնտիր, ճաղկաքաղ, նռաքաղ. որ քաղէ զքն-

տիր ընտիրս ի հատուածոց մատենագրաց :

Églogue, ի. հովուերգ , հովուերգութիւն , հովուականք , տուարածականք . 2. հատընտիրք , ծաղկաքաղ . հաւաքումն ընտիր հատուածոց :

Églouteronnage, ա. ար. կռատուկումն, — de la laine.

Église.

Églouteronner, ն. ար. կռատուկել. *ոչխարաց բուրդն մաքրել բուսական մարմիններէն: [կռատուկող:

Églouteronneur, ն. կռատուկիչ,

Églouteronneuse, ի. ար. կռատուկոց (մեքենայ): [բականք:

Égo-ætruistes, ա. յ. եսապատիկ

Égocentrique, ած. անձնակեդրոնական: [մորթին ճայրերն կտրել:

Égoger, ն. ար. ճայրատաշել. *կովու

Égohine, Égoïne, ի. ար. ձեռասղոց . *ծառոց խոշոր ճիւղն կտրելու սղոց :

Égoïser, չ. ինքնասէր՝ անձնագով է., * իւր վրայ ատեպ խօսիլ :

Égoïsme, ա. եսասիրութիւն, ինքնասիրութիւն , անձնապաշտութիւն , եսութիւն , եսականութիւն, եսապաշտութիւն . les calculs de l'—. 2. իսեսութիւն . կարծիք իմաստասիրաց ոմանց որք զանձանց գոյութիւն միայն ստոյգ համարէին . || տ. **Amour-propre.**

Égoïste, գ. ինքնասէր , անձնասէր , եսամոլ, եսական , եսապաշտ, եսասէր , անձնապաշտ , անձնախընդիր , անձնամոլ , անձնդիւր , իւրահոգ . l'— ne vit que pour soi. Être —, — !. c'est un —. Non —, անինքնասէր. || ած. ինքնասիրական, —. un homme —. Conduite, réponse —. Elle est très —. Calculs —s, ինքնասիրական հաշիւք . 2. ա. իս. եսեան . որ զանձին գոյութիւն եւեթ ստոյգ համարի : [բար :

Égoïstement, մ. ինքնասիրա-

Égoïstique, ած. ինքնասիրական. եսական : [րաբար , եսաբար :

Égoïstiquement, մ. ինքնասիտուութիւն . les calculs de l'—. 2. իսեսութիւն . կարծիք իմաստասիրաց ոմանց որք զանձանց գոյութիւն միայն ստոյգ համարէին . || տ. **Amour-propre.**

Égoïste, գ. ինքնասէր , անձնասէր , եսամոլ, եսական , եսապաշտ, եսասէր , անձնապաշտ , անձնախընդիր , անձնամոլ , անձնդիւր , իւրահոգ . l'— ne vit que pour soi. Être —, — !. c'est un —. Non —, անինքնասէր. || ած. ինքնասիրական, —. un homme —. Conduite, réponse —. Elle est très —. Calculs —s, ինքնասիրական հաշիւք . 2. ա. իս. եսեան . որ զանձին գոյութիւն եւեթ ստոյգ համարի : [բար :

Égoïstement, մ. ինքնասիրա-

Égoïstique, ած. ինքնասիրական. եսական : [րաբար , եսաբար :

Égoïstiquement, մ. ինքնասիրաբար :

Égoïté, ի. նբ. եսութիւն :

Égologie, ի. եսաբանութիւն , եսախօսութիւն :

Égologique, ած. եսաբանական , եսախօսական :

Égophonie, ի. բժ. այծաձայն :

Égopode, ա. այծոտն . սեռ. հովանոցաբեր բուսոց: [սիզայնոց :

Égopogon, ա. բ. այծմորուս. սեռ

Égorgé, e, ած. խողխողեալ , փողոտեալ. demi —, կիսախողխող, կիսամորթ: [փողոտումն, *մորթումն :

Égorgement, ա. խողխողումն ,

Égorger (nous égorgeons; j'égorgeais) ն. խողխողել, փողոտել , *մորթել . — un mouton. 2. —, սրախողխող առնել, սատակել , սպանանել . — գո. 3. կարի շատ տալ հատուցանել , *շատ սուակ առնուլ , վրայի կաշին հանել , պոկոկել , մորթել . on égorge les gens dans cette auberge. 4. տապալել , կոտճանել , վնաս մեծ հատուցանել , * մոխրի վրայ նստեցունել. dans son embarras lui demander de l'argent, c'est l'—.

S'égorger, դ. խողխողել՝ փողոտել զանձն, *ինքզինքն մորթել , վիզն կտրել . — avec un rasoir. 2. զմիմեանս խողխողել՝ փողոտել , *զիրար —, իրարու գլուխ պատռել :

Égorgetage, ա. ար. քերթատումն:

Égorgeter, ն. ար. քերթատել :

Égorgeur, euse, գ. խողխողիչ , փողոտիչ :

Égosiller (S') ն. կերկերիլ . *սաստիկ պոռալէն կոկորդն ցաւիլ՝ ցաւցունել՝ պատռել . ասի Եռչնոց . il s'est égosillé à force de crier. Le rossignol, le coq s'égosille. || ընել զիրեւ կրնայ զեղջուիլ եւ ասիլ . tu m'a fait égosiller.

Égosome, ա. մբ. այծամարմին . սեռ պատենաւորից :

Égotisme, ա. եսութիւն . սովորութիւն մարդոյ որ վեր ի վայր զանձնէ խօսելով՝ *ես* ասէ միշտ:

Égotiste, ա. եսեան , եսասէր , եսասաց , եսախօս :

Égout, ա. հոսումն ջուրց , առու, * ջրի վազ . se tenir sous l'— d'un toit. Il a recueilli l'— de plusieurs fontaines. 2. կոյանոց, առու ապրանոցաց , ապրանոց , կոյտի «լաղմ, կէրիկ». 3. եգ. ջրշեղ. 4. վ. խարան «եագը» :

Égoutier, ա. ապրանոցայարդար. մաքրիչ ապրանոցաց «լաղմճը»:

Égouttage, Égouttement, ա. ար. կաթոումն , քամոումն :

Égoutter, չ. կաթեցուցանել, քամել . կաթիլ կաթիլ վազցունել՝ չորացուցանել , * ցամքեցունել . — le fromage, des asperges, de la vaisselle.

չ. եւ ***S'—***, դ. կաթիլ , քամիլ , * կաթիլ կաթիլ վազել , քամուիլ . faire, laisser —; mettre à —, կաթեցուցանել , քամել , * կաթեցնել :

Égouttoir, ա. քամոց «սիւզիէչ»:

Égoutture, ի. կաթիլք , քամուք , քամուած , *ամանին ծակն , կաթկթօք . ils ont tout bu, je n'ai que les —s.

Égrapper, ն. եգ. ողկուզատել , հատակտել . * հանել ողկուզին հատերն . — le raisin, des groseilles.

S'égrapper, դ. ողկուզատիլ . *հատկտիլ , հատ հատ հանուիլ :

Égrappoir, ա. ողկուզատիչ , հատաքաղ (գործի) :

Égrateronner, ն. ար. կատչուկատել . * կատչուկն հանել . — les laines.

Égrateronneuse, ի. ար. կատչուկատոց . գործի որով կհանուին բրդոց կպած բոյսերն :

Égratigner, ն. մագլցել , մագլցոտել , * եանկռտել . votre chat m'a égratigné. 2. եգ. մագլցել . ճերկել եեեե. — la terre. 3. մագլցել. *եեեե խածնել. s'il ne peut mordre, il égratigne.

S'égratigner, դ. — զանձն, զմիմեանս. — la main, le nez, la figure. Ils se sont égratigné le visage

Égratigneur,euse, գ. մագլցող, *ճանկռտող։

Égratignoir, ա. մագլցոց, *ճանկռտոց։

Égratignure, ի. ցտուք, վէրք, *ճանկռտուք. se faire une — à la main. Recevoir des —s. Ce n'est qu'une —.

Égravillonner (վիյլոնէ) ն. եգ. արմատահողատել. *տնկելի ծառոյն արմատահողն մաքրել. — un arbre.

Égrener (j'égrènerai) ն. հատատել, հատաւծափ առնել. *հատկտել, հատերն հանել. — du blé, des raisins. || — son chapelet, *համաքչին՝ վարդալանին հատերն համրել, համարիչ՝ վարդարան դարձնել։

S'égrener, դ. —իլ, հատատիլ, հատաւծափ լ.,*հատկտիլ, հատ հատ իյնալ. ce blé s'égrène.

Égreneur, ա. հատատիչ, հատկտիչ. ||ը.— de chapelet, — վարդալանի, կեղծաւոր։

Égreneuse, ի. հատակտոց (մեքենայ)։

Égrenoir, ա. հատաքաղ, սերմանաքաղ (գործի)։

Égrillard,e, ած. կայտառ, աշխոյժ, զուարթ, զուարթամիտ. il a l'air —. Chansons —es. Esprit, vieillard —. 2. գ. —. quelle est cette —e?

Égrilloir, ա. ձո. ձիներգել. վանդակ լեռակի։

Égrisage, ա. ողորկումն (ադամանդի)։

Égrisée, ի. ողորկափոշի։

Égriser, ն. ողորկել (գադամանդ). 2. — le marbre, յղկել զմարմարիոն։

Égrisoir, ա.ար. ողորկոց. տուփն ողորկափոշւոյ։

Égrugeage, ա. ողորկումն (ադամանդի). 2. մանրումն, փշրումն, լեռումն։

Égrugeoir, ա. մանրատեղ, սխտորգուշ, գլգուշ «հավան»։

Égruger, ն. մանրել, փշրել, լեռել յականի «հավանաս ուտելիք». — du sel, du sucre.

Égrugeur,euse, գ.ար. մանրիչ, փշրիչ (մեքենայ)։

Égrugeure (էկրիւժիւր) ի. փշրանք, մանրամասունք, *փշրուռք, մանրուք։

Égueulement, ա. բերանատումն, խորոտկումն (անօթոց)։

Égueuler, ն. բերանատել, խորոտակել գբերան, *բերանն կոտրտել. — un bocal, un canon.

S'égueuler, դ. բերանատիլ, խորոտակիլ բերանոյ, *բերանն կոտրտիլ. 2. ո. — de crier, à force de crier, կերկերիլ կոկորդի ի բազում աղաղակելոյ. *պոռալէն կոկորդն պատռիլ։

Égylope, ի., **Égylops**, տ. **Ægylops**.

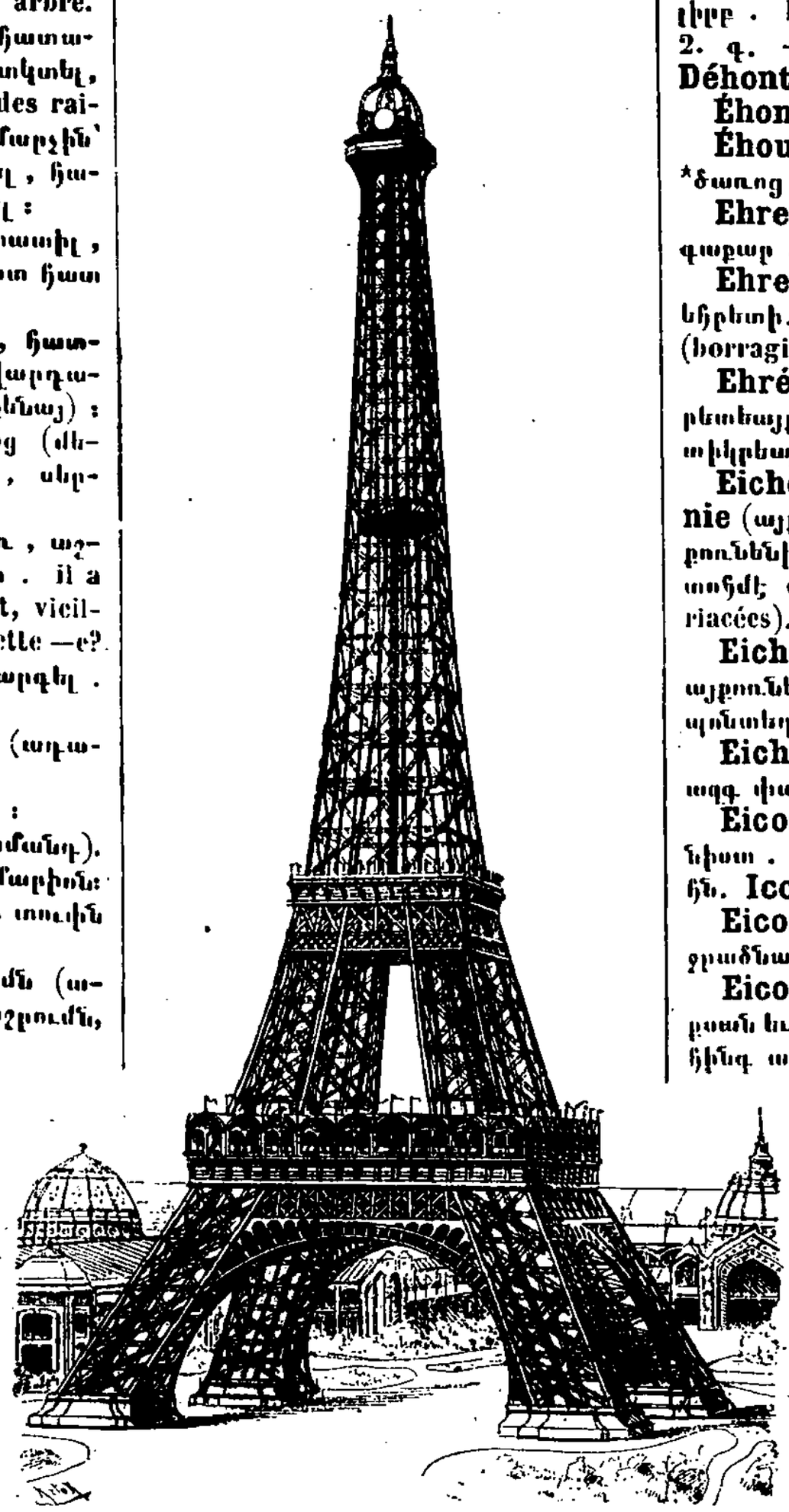
Égypius (էժիփիւս), ա. Ե. անգեղակ. սեռ անգեղաց։

Égypte, ի. Եգիպտոս. qui a habité l'—, եգիպտացնակ. d'—, եգիպտական։

Égyptiac (էժիփսիաք) ած. դղգ. եգիպտացի. 2. ած. onguent —, եգիպտասպեղանի. խառնուրդ մեղրի, քացախոյ եւ պղնձաքացխառոյ (acétate de cuivre).

Égyptiaque (էժիփսիաք) ած. եգիպտական. || —s —ք. ի. յ. պատմութիւն եգիպտացւոց Մանեթոնի։

Égyptien,enne, գ. եգիպտացի, եգիպտուհի. 2. ած. —, եգիպտական. l'architecture —enne. 3. բոշայ, գնչու, գնչուհի։

Tour Eiffel.

Égyptologie, ի. եգիպտաբանութիւն, եգիպտախօսութիւն, եգիպտագիտութիւն։

Égyptologique, ած. եգիպտաբանական, եգիպտախօսական, եգիպտագիտական։

Égyptologue, ա. եգիպտաբան, եգիպտախօս եգիպտագէտ։

Égyrine, ի. հբ. եգիրին. հեղենբերդաբար սեւագոյն կանաչորակ։

Eh! (է՛) մջ. ե՛հ, է՛, ո՛վ, ո՛հ, ա՛հ, է՛հ, բա՛ք, աղէ՛. eh! qui n'a pas pleuré? 2. Eh bien! արդ, այժմ, եւ արդ, եւ այժմ, քա՛ջ է, օ՛ն, աղէ. eh bien! je meurs content. || eh donc! ո՛վ դու, օ՛ն, օ՛ն առ. eh donc! décidez-vous.

Éhanché, e, ած. ձվ. միջաբեկ. *միջքն կոտրած. cheval —. 2. հն. **Déhanché**.

Éherber (էէրպէ) ն. պ. տ. **Sarcler**.

Ehlite, ի. հբ. էհլիտաքար. *Բրբուսոյ Էհլ քաղաքի մօտ գտնուած տեսակ մի հանք։

Éhonté, e (էօնթէ) ած. անամօթ, լիրբ. homme —. Une femme —e. 2. գ. —. un —. Une —e. || հն. **Déhonté**.

Éhontément, մ. անամօթութեամբ, լրբութիւն։

Éhouper, ն. եգ. կատարատել. *ծառոց ծայրերն կտրել. — un arbre.

Ehrenbergite, ի. հբ. էհրենբերգաքար. կաւ ինչ վարդագոյն։

Ehretie (էրէսի) ի. բ. էհրիտիա, նիրետի. տունկ յազգէ գաղտիկրեայց (borraginées).

Ehrétiées (էրէգիէ) ի. յ. բ. էհրետեայք. ցեղ տնկոց ի տոհմէ գաղտիկրեայց։

Eichornia (էյքոռնիա), **Eichornie** (այքոռնի) ի. բ. այքոռնիա, այքոռննի. սեռ միապտուկ տնկոց ի տոհմէ պոնտեդերեաներից (pontédériacées).

Eichorniées (այքոռնիէ) ի. յ. բ. այքոռնեայք. ցեղ տնկոց ի տոհմէ պոնտեդերեաներից։

Eichwaldie, ի.փՁ. էյխվալտիա. ազգ փափկամօրթոց։

Eicosaèdre (էյ) ա. եչ. քսանանիստ. քսան երես ունեցող մարմին. հն. **Icosaèdre**.

Eicosane (էյ) ա. ոգ. քսանեակ. ջրածնաբնածխուկ ինչ յազեալ։

Eicosipentarque (էյ) ա. հխ. քսան եւ հնգապետ. պետ՝ քսան եւ հինգ արանց։

Eider (էյտէր) ա.Ձ. հիւսիսային թռչուն. փափկափետուր բադ հիւսիսոյ, որոյ փետրովք կազմի փետրավերմանին (édredon).

Eidotrope (էյ) ա. դարձակերպ. *դառնալով այլեւայլ կերպեր ցուցնող գործի։

Eiffel, ա. tour —, էյֆէլեան աշտարակ։

Eikosylène, ա. ոգ. քսանանիւծ. ջրածնաբնածխուկ ինչ։

Eilamides (էլամիտ) ի. յ. մգ. պատառակք. սեռական անուն խելապատաց (méninges).

Eilème (էլէմ) ա. ախ. փորացաւ։

Eisenapatite (այսէնափաթիթ) ի. հբ. երկաթապատիտ. ապատիտ երկաթախառն. տ. **Apatite**.

Eisenchrome (այսէնքրոմ) ա. հբ. երկաթքրոմ. զուգախառնութիւն մակաւծուխդի քրոմի (sesquioxyde) եւ նախաւծուխդի (protoxyde) երկաթոյ։

Eisenglimmer (այսէնկլիմմէր) ա. հբ. երկաթափայլակ։

Eisenkies (այսէնքիզ) ա. հբ.

երկաթահիրաքար . հրաքար (pyrite) երկաթոյ :

Eisenkriesel (այսէնքրիզել) ա. հբ. երկաթաքուարց . քուարց երկաթախառն :

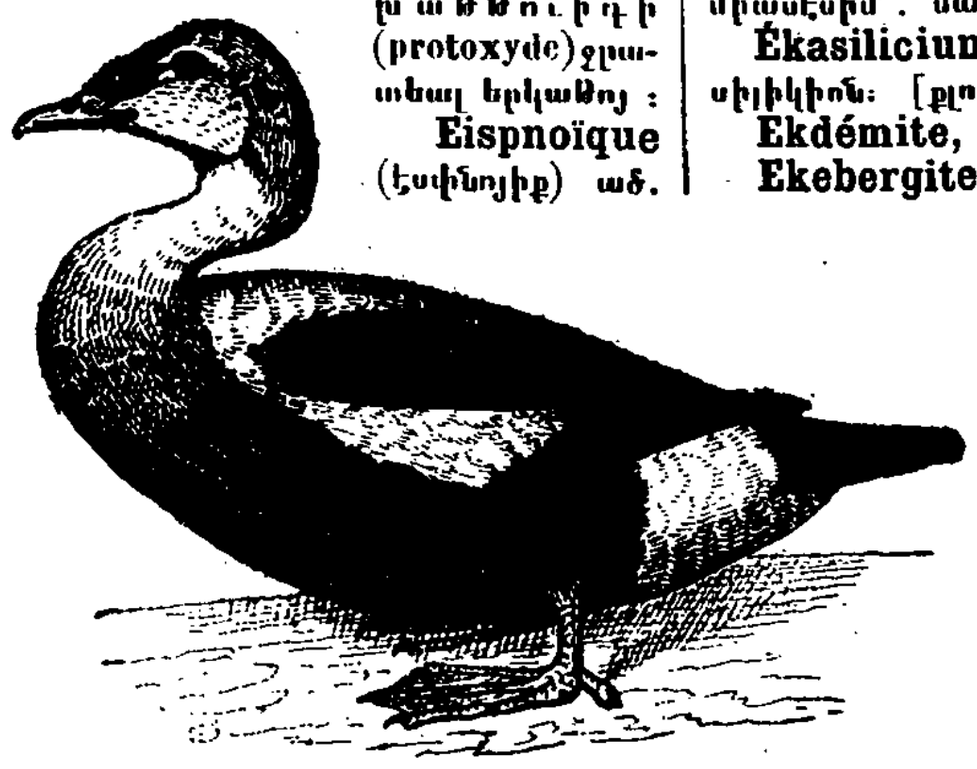
Eisenram (այսէնրամ) ա. հբ. երկաթարիւնքար . փայլուն արիւնքար : [կաթավարդ :

Eisenrose (այսէնրոզ) ի. հբ. եր-

Eisenspath (այսէնսփաթ) ա. հբ. երկաթասպաթ . բնական ածխատ երկաթոյ :

Eisenvitriol (այսէնվիթրիօլ) ա. հբ. երկաթարջասպ . ճճմքատ նախ ա թ ո ւ խ դ ի (protoxyde) չլուսեալ երկաթոյ :

Eispnoïque (էսփնոյիք) ած. քխ. մարթանարշնչային :

Eider.

Eisspath (այսփաթ) ա. հբ. այսպաթ , սառնաքար . գայլախազատ բնական պապլեղկի :

Eitlandite (այթլանտիթ) ի. հբ. այդլանդաքար . հանածոյ գտեալ մերձ յԱյտլանտա քաղաքի Նորվեկիոյ:

Éjaculateur, trice, ած.ա. սերմնացայտիչ , սերմնարձակ . արտաքին ցայտեցուցիչ սերման . conduits —s, ցնցուղք —ք . muscles —s.

Éjaculation (սիօն) ի. ցայտումն, ժայթքումն . 2. քխ. սերմնացայտումն , սերմնարձակութիւն . ցայտումն սերման . 3. սլացք , սրտամաղձանք . մաղձանք սրտի , սրտառանդն ալօթք: [ցայտ. organe —.

Éjaculatoire, ած. քխ. սերմնա-

Éjaculer, ն. քխ. ցայտել, ժայթքել , * ցատքեցունել , դուրս տալ . certains reptiles éjaculent une humeur très âcre sur les animaux qui veulent les saisir. 2. քխ. անխ. — զսերմն , *սերմն ցայտեցունել :

Éjamber, ն. ար. կողատել . *հանել ծխախոտոյ կողն :

Éjarrage (էժառաժ) ա. ար. մկորաումն . տ. **Jarre.**

Éjarrer (ժառէ) ն.ար. մկորատել. * մորթոց մկորն՝մազն հանել: [տալ:

Éjecter, ն. ապավիժել . * դուրս

Éjecteur, ա. ար. ապավիժիչ :

Éjectif,ive, ապավիժիչ , ներտողական . portion —ive, — մասն :

Éjection (սիօն) ի. բժ եւ եք. ապավիժումն, ապավիժութիւն. *դուրս հանելն . — des excréments. 2. ապաւառ , կղկղանք «նէճասէճ». des —s abondantes. || հն. **Déjection.**

Éjointage, ա. ո. Ջեւահատումն :

Éjointer, ն. ո. Ջեւահատել . *Ջուշունին մի Ջեւն կտրել կամ փոքրել , որպէսզի չկարենայ Ջուչիլ . — un oiseau. [ինչ հիւսելի :

Éjoo, ա. բ. մնՋոր. անուն ղարեոյ

Éjouir (S') տ. **Se réjouir.**

Éjulation, ի. ողբումն . ողբ , հառաչանք :

Ékaaluminium (էքաալիւմինիօմ) ա. տգ. միալիւմինիոմ. հն. **Gallium.**

Ékabore, ա. տգ. միաբոր . մետաղ նոյն ընդ **Scandium**ի :

Ékacésium (էքասէսիօմ) ա. տգ. միասէսիմ . մարմին ինչ պարզ :

Ékasilicium (էքասիլիսիօմ) միասիլիկիոն: [քլորազարկատ կապարի:

Ekdémite, ի. հբ. եքդեմաքար .

Ekebergite, ի. հբ. եքեբերագքար . կրկին գայլախազատ պապլեղկի եւ կրոյ :

Eklogite, ի. հբ. ընտրաքար . ժայռ դժուարագիւտ :

Ekmannite, ի.հբ. ակտեմնաքար . գայլախազատ ինչ երկաթոյ :

Élaborable, ած. հանդերձելի, կազմելի :

Élaborant,e, ած. հանդերձիչ . cellules —es. [դերձիչ, կազմիչ. organe —.

Élaborateur, trice, ած. հանդերձող, կազմող :

Élaboration (սիօն) ի. հանդերձումն , կազմութիւն . — du chyle, de la sève. 2. փ. —, երկաթիրութիւն, աշխատասիրութիւն . — d'un mémoire.

Élaborer, ն. քխ. հանդերձել , կազմել. le foie élabore la bile. 2. փ. —, երկաթիրել , աշխատասիրել . il élabore péniblement ses idées. — un projet de loi.

S'élaborer, դ. —իլ . 2. փ. —իլ . les idées s'élaborent par la réflexion.

Élabré, e, ած.կ. անշուրթն, անպատուհագ. տ. **Labre.**

Élæagnus (էլէականիս) տ. **Éléagnées.**

Élæérine, ի. տգ. իւղերին. * իւղինին (oléine) մեջ գտնուած իւղալուծ (suint).

Élaène, ի. տգ. իւղէն . ածխուկ ջրածնի :

Élæolithe (էլէոլիթ) ա. հբ. իւղաքար . ապակայինն ինչ հանածոյ :

Élæomargarine, ի. տգ. իւղամարգարին :

Élæomètre, ա. իւղաչափ . *գործի իւղոյ յատկութիւնն գիտնալու :

Élagage, ա. բգ. յօտումն , յատումն , կոճոպումն . 2. յօտ , ոստ յատեալք :

Élaguer, ն. յօտել , յատանել , կոճոպել , կտուել , քշտել . * աւելորդ ճիւղերն կտրել . 2. փ. յապաւել , բառնալ . * կտրել հանել . — des détails.

Élagueur, ա. յօտիչ: [ինչ:

Élaïdate, ա. տգ. իւղդատ . աղ

Élaïdine, ի. բգ. իւղիդին .

Élaïdique, ած. բգ. իւղիդինային . acide —, — Ջթու, իւղիդինաՋթու :

Élaïle, ա.տգ. իւղուատ, իւղիւԹ. հն. **Élayl.**

Élaïne (էլաին) ի.տգ. տ. **Oléine.**

Élaïode, ա. տգ. իւղարդ . հեղուկ մատն գնդական ինչ իւղոյ :

Élaïodique, ած.տգ. իւղարդային:

Élaïomètre, տ. **Éléomètre.**

Élaïque, ած. տ. **Oléique.**

Élaïs, բ. իւղենի . հն. **Alfonsie.**

Élaldéhyde, ի.տգ. էլալգքանգբայինն . տ. **Aldéhyde.**

Élambication (գասիօն) ի. տգ. Ջորանոցումն . * Ջորանոցէն անցունելն :

Élan, ա. սլացք, սլացումն, Ջափ, վերասլացումն , խոյանք . il fit un grand — et s'échappa des mains des alguazils. Ce cheval ne va que par —s. Prendre son —, զՋափ առնուլ, սլանալ . il prit son — pour franchir la barrière. 2. փ. —, եռանդն . rien ne pouvait arrêter cet — des esprits. — d'amour. Un — de zèle, նախանձայուզութիւն . les —s du cœur. Des —s de patriotisme. Ce jeune homme a de l'—, եռանդուն է պատանիդ :

Élan, ա. հիւսիսեղն . հիւսիսային եղջերու . հն. **Alce.**

Élancé, e, ած. սլացիկ , ուղղաբերձ, ուղղաձիգ, կանգնագեղ , նրբաքամարմին, նրբահասակ, *սուլուիկ . taille —e, նրբաւարտ հասակ . qui a une taille —e, երկայնահասակ՝ նրբահասակ՝ բարձրահասակ . arbre —, բարձրարտն՝ նրբուղեղ ծառ :

Élancement, ա. սլացումն , խոյացումն . les oiseaux volent par —. 2. բժ. կոտտումն, կոտտանք, կսկիծ, սրոտիքն ցաւոց . — douloureux. Sentir toujours des —s. Cela me cause de grands —s. Causer des —s, կոտտալ . les —s qu'on ressent dans le mal de dents. 3.նւ. նաւակատար. հն. **Crête de navire.** 4. յ. սլացմունք , տարփանք , անձուկ . les —s de l'âme vers Dieu.

Élancer, ն. ագ. սլացուցանել , արձակել , *նետել .

չ. կսկծել , կսկծալ , սրոտիքն ցաւոց , կոտտալ «սրզլամագ , ՋրփՋրփ աՋմագ». le doigt m'élance.

S'élancer, դ. սլանալ, յարձակել , խոյանալ , խիզախել . il s'élança sur lui avec la rapidité de l'aigle qui fend les airs, հանգիտարագ օդաՋիերծ արծուոյ խոյացաւ ի վերայ ախոյենին . — au travers les flots, les bataillons des ennemis. — vers les nuages. 2. կանգնագեղ լ., *հասակ նետել . la taille de cette jeune fille s'élance.

Élanceur, ա. Ջ. սլացող , սլացիկ . Ջուչուն յԱփրիկէ :

Élandré, e, ած. անտ. բարձրաբուն (ծառ.) : [եղջերուահար :

Élaphébole, Élaphébolion, ա.

Élaphien, enne, ած. կ. եղջերուանման :

Élaphoboscon, ա. բ. եղջերուաբոտ . վայրի գազար :

Élaphocaris (էլաֆոքարիս) ա. ոպ. եղջերուակարիդոս :

Élaphocère, ա. մբ. եղջերուաեղջիւր . սեռ հնգայօդ պատենաւոր ձկից :

Élaphographe, ա. եղջերուագիր. *որ եղջերուաց վրայ կգրէ :

Élaphographie, ի. եղջերուագրութիւն . գրութիւն զեղջերուաց :

Élaphographique, ած. եղջերուագրական : [սունկ :

Élaphomyce, ա. բ. եղջերուա-

Élaphonie, ի. մբ. եղջերուաձ. երկիւղ միջատ Նորոյն Կուինէյայի :

Élaphornithe, ա. եղջերուաճիւռ. տոհմ Ծուչնոց համեմատեալ եղջերուաց վասն արագընթացութեան :

Élaphre, ա. բ. ՍեՍեբիկ . սեռ երկպտուկ մնկոց ի տոհմէ պալատրինաասերից (anacardiacées). 2. մբ. —. սեռ պատենաՍեից :

Élapidés, ա. յ. սբ. կոբկոնեայք. տեսակ օձից : [օձոյ :

Élaps, ա. սբ. կոբկոն. ազգ լոբա

Élaquir, ա. տգ. կրկիր . կրացեալ կարմիր ծծմբատ երկաթոյ :

Élargi, e, անց. լայնեալ , Ծոշ . bottes —es, — կօշիկք :

Élargir, ն. լայնել , *լայնցուցանել . — une rue, un corset, une robe, un habit. || Faire —, լայնացուցանել , Ծոշնացուցանել . faire — ses souliers. 2. փ. —, ընդարձակել . — ses idées, la sphère de ses connaissances. 3. ազատել՝ հանել ի բանտէ . — un prisonnier. On l'a élargi moyennant caution.

S'élargir, դ. լայնանալ, ընդարձակիլ, Ծոշնիլ. mes souliers s'élargissent. La rivière s'élargit en cet endroit. 2. փ. — մտաց , խորիմդոց . 3. ելանել ի բանտէ , ազատիլ . 4. ընդարձակիլ , *տարածուածքն մեծցուցանել . il s'est élargi du côté de la rivière. Le grand chemin l'empêche de —.

Élargissement, ա. լայնումն , ընդարձակումն, լայնուիլ, ընդարձակուիլ, Ծոշնումն. — de la route, d'une rue. 2. ազատութիւն ի բանտէ. obtenir son —. 3. աճումն , ընդարձակութիւն . — de sa fortune.

Élargisseur, ա. ար. լայնիչ (գործի) :

Élargissure, ի. լայնուցք, *լայնցու , լայնցուցանելու կարօ :

Élasmie, ի. կ. կեռ, կեռիք, *ակաւայ կէտ ձկան :

Élasmocélie, ի. վբ. խոռոչիՍեղէն . ազգ բրածոյի ապնգանման :

Élasmose, ա. ինբ. ելասմոս . ոսկերք կապարաձ :

Élasmothe, Élasmotherium (էլասմոՍէրիում) ա. վբ. կ. ՍերՍագազան . գազան նման ռնգեղջեր :

Élaste, ա. կ. շարժակ . * առաձգական գործարան գանձակի (abdomen) զեռնոց ոմանց որով կցատկեն :

Élasticine, ի. տգ. առաձգին . նիւթ ապիոսակակերպ դեղնորակ :

Élasticité, ի. առաձգութիւն , առաձգականութիւն . — de l'air, d'un ressort. || փ. —. conscience d'une grande —.

Élastification (սիօն) ի. առաձգացուցածութիւն :

Élastine, ի. տգ. S. **Élasticine.**

Élastique, ած. առաձգական , առաձիգ . tissu —, — հիւսուած . force —, — զօրութիւն . fibre —, առաձիգ նեարդ. sommier —. 2. առաձգական կապ . || S. **Gomme.**

Élastomètre, ա. առաձգաչափ . *գործի առաձգութիւն չափելու :

Élatche, ի. վճ. ելաչ. բամբակախառն կերպաս ինչ Հնդկաց :

Élater (էլաՍէր) ա. մբ. խլդոր . սեռ հնգայօդ պատենաՍեից :

Élatérie, ի. բ. առաձգաբացութիւն. առաձգական բացումն պտղոց:

Élatérides, ա.յ.մբ. խլդորեայք . տոհմ պատենաՍեաց միջատաց նախատիպ ունելով զխլդոր :

Élatérine, ի. տգ. իշավարնգին . ազդոյ մուգն իշկոյ վարնգի, *շան կլոր :

Élatérion, S. **Élatérium,**

Élatérite, ի. հբ. ելատաքար . *կապի տեսակ որ եւ առաձգակուպր կոչի որպէս (bitume élastique) եւ **Dapêche** եւ **Caoutchouc** (ձգախէժ) **minéral** :

Élatérium (իում) ա. բժ. իշավարունգ , իշկոյ վարունգ . *լեղի եւ կծու իրբեւ սաստիկ մաքրողական. || հն. **Concombre sauvage.**

Élatéromètre, ա. բգ. առաձգաչափ . գործի չափելոյ զառաձգականութիւն անօսրացեալ կամ խոտացեալ օդոյ :

Élatérométrie, ի. բգ. առաձգաչափութիւն . չափումն առաձգականութեան գոլորշեաց եւ գազից :

Élatérométrique, ած. բգ. առաձգաչափական .

Élathine, ի. տգ. խայծղանին . *Նորվեկիոյ խայծղանէն ելած տեսակ մի իւղային հեղուկ :

Élatides (էլաՍիս) ա. յ. բ. ալատնազգիք. սեռ բրածոյ կոնոնաբերից:

Élatinacées, ի.յ.բ. ալատնասերք. հն. **Élatinées.**

Élatine, ա.բ. ալատնի. սեռ երկպտուկ մնկոց ի տոհմէ ալատինեայց (élatinées).

Élatinées, ի. բ. ալատինեայք . տոհմ երկպտուկ բուսոց ի կարգէ վեթասերմնաբանաց (supérovariées).

Élatobranches (էլաՍոպրանշ) ա. յ. Սիախուիկք . դաս անգլուխ փափկամորթոց , որոց բազմաՍերթ են խռիկք :

Élatostemme, ա. բ. Սիապսակ . սեռ մնկոց եղճեայց (urticées).

Élatostemmées, ի. յ. բ. Սիապսակեայք . խումբ եղճեայց :

Élavage, ա. ար. լուրաջրում :

Élaver, ն. ար. լուրաջրել . *ՍլոլՍագործին քուրջերն լուալէ առաջ լուրաջրէ անցունել :

Élaveuse, ի. լուրաջրուհի . *լուրաջրէ անցունող կին :

Élayle, ա. տգ. իւղուտ . հն. **Elaïle.**

Elbeuf (էլպէօֆ) ա. էլպէօֆ. չուխայ Էլպէօֆ քաղաքի Նորմանտիոյ .

voilà du bel —, du bon —, ահա քեզ ապնիւ՝ բնաիր —. 2. բ. —. էլպէօֆազգեստ . կոչի հանդերձն յազնիւ չուխայէ . attendez que je passe mon —. [յԱրաբիա:

Elcaja, ա. բ. ելքայա . մեծ ծառ

Elcose, ի. ախ. կելուց . սկիզբն կեղոյ :

Eldorado (տոյ) ա. ելդորադոյ , ելդորադեան աշխարհ . երկիր առատութեան եւ հեշտութեանց . c'est un —. Ce pays est un véritable —. Vivre dans un —. [տորնասերից :

Éléagie, ի. բ. սրբածիՍենի. ազգ

Éléagnacées, Éléagnées, ի. բ. փշատասերք , փշատեայք :

Éléagne, S. **Éléagnus.**

Éléagnus (իւս) S. **Chalef.**

Éléatique, ած. էլէական . école —, — դպրոց իմաստասիրական (հաստատեալ ի Քսենոփոնէ՝ յԷլէա քաղաքի Լուկանիոյ).

Éléatisme, ա. էլէականութիւն :

Électeur, trice, գ. ընտրիչ , ընտրող , ընտրոյ սէր, ընտրելուհի . 2. կայսրընտիր (Գերմանիոյ) որոյ կինն կոչէր électrice, կայսրընտրակին. Mme l'—, տիկին —.

Électif, ive, ած. ընտրական . roi, juge —.

Élection (սիօն) ի. ընտրութիւն . — d'un député, d'un académicien, Droit d'—, իրաւունք —Ցեան . faire une —, — առնել . par —, —Ցեամբ. ընտրաբար . 2. իգ. — de domicile, — բնակարանի. faire — de domicile, — առնել բնակարանի , *իւր բնակարանն որոշել :

Électionner (էլէքսիոնէ) չ. նբ. ընտրութիւնել : պատրաստել զընտրութիւն :

Électionneur (էլէքսիոնէօր) ա. ընտրութիւնիչ . պատրաստող զընտրութիւն :

Électivement, մ. ընտրողաբար:

Électivité, ի. ընտրականութիւն:

Électorabilité, ի. նբ. ընտրելիութիւն :

Électoral, e, ած. ընտրողական. loi, réunion —e. Droit —. Collèges électoraux. 2. կայսերընտրական. altesse —e, — բարձրութիւն (տիտղոս կայսրընտրաց Գերմանիոյ) : [բար :

Électoralement, մ. ընտրողա-

Électorat, ա. ընտրողութիւն . իրաւունք ընտրութեան. 2. կայսրընտրութիւն . պատիւն եւ երկիր իշխանութեան կայսրընտրի : [տար:

Électragogue, ած. ելեկտրա-

Électrice, ի. ընտրելուհի . S. **Électeur.** [գէտ :

Électricien, enne, ա. ելեկտրա-

Électricisme, ա. բգ. ելեկտրութիւն . բովանդակութիւն ելեկտրական երեւութից :

Électricité, ի. բգ. ելեկտրութիւն , ելեկտրականութիւն , ելեկտրագիտութիւն . — positive, négative, դրական կամ առաւելական , բացասական կամ նուազական . — vitrée, résineuse, dissimulée ou latente, statique, animale, atmosphérique, dynamique, ապակեղէն, խժա-

յին , Ջաքուն , կայուն , կենդանական , ժինոլորտային , զօրութենական —. — médicale, բժշկական —. || վ. — morale, բարոյական — :

Électrification (սիօն) ի. բգ. եւեկտրագործութիւն , եւեկտրականացումն :

Électrique, ած. բգ. եւեկտրական, եւեկտրագիտական. batterie —, — մարտկոց. courant, étincelle, force —, — հոսանք, կայծ, զօրութիւն. fluide —, — հեղուկ՝ հեղանիւթ. aigrette —, — ցցունք. secousses կամ commotions —s, — ցնցմունք. lumière —, — լոյս . charge —, եւեկտրացումն . machine —, եւեկտրամեքենայ. 2. վ. —, ազդեցիկ , գրգռիչ . impression —. Éloquence —. Un coup d'œil —. Ces simples paroles produisirent sur la foule un effet —. [պէս :

Électriquement, մ. եւեկտրա-

Électrisable, ած. եւեկտրացուցանելի . corps —.

Électrisant, e, ած. բգ. եւեկտրացուցիչ . 2. վ. —, խթախուսիչ, բաջալեր . paroles —es.

Électrisation, ի. եւեկտրացումն. — par communication, par friction, par étincelles. — localisée.

Électrisé, e, անց. եւեկտրացեալ. 2. վ. —, վառեալ, բորբոքեալ, խթախուսեալ . — par ces paroles.

Électriser, ն. եւեկտրացուցանել . տալ՝ ազդել զեւեկտրական զօրութիւն . — par le frottement, — par influence. 2. վ. եւեկտրացուցանել , վառեալ բորբոքել, խթախուսել , բաջալերել. son exemple, ce discours les électrisa. — les cœurs.

S'électriser, դ. եւեկտրանալ. 2. վ. —, վառեալ բորբոքիլ . tous les cœurs s'électrisent à ces paroles.

Électriseur, euse, գ. բգ. եւեկտրացուցիչ , եւեկտրաբոյժ :

Électro, նմ. որ յատկեալ յայլ գոյական տայ զիիաս եւեկտրական ինչ մարմնոյ :

Électro-accrocheur, ա. եւեկտրակախիչ . գործի ինչ հեռագրութեան :

Électro-aiguilleur, ա. եւեկտրասեղակալ . գործի հեռագրութեան : [տրամագնիս :

Électro-aimant, ա. բգ. եւեկ-

Électro-biologie, ի. բիս. եւեկտրակենսաբանութիւն , եւեկտրակենսաբանութիւն :

Électro-biologique, ած. բիս. եւեկտրակենսաբանական , եւեկտրակենսախոսական : [տրահերձիչ :

Électro-capillaire, ած. եւեկ-

Électro-capillarité, ի. բգ. եւեկտրահերձութիւն :

Électro-caustique, ած. ազ. եւեկտրայրեցական : [խարան :

Électro-cautère, ա. եւեկտրա-

Électro-chimie, ի. եւեկտրատարրագիտութիւն . տարրագիտութիւն եւեկտրական :

Électro-chimique, ած. եւեկտրատարրագիտական , եւեկտրատարրագէտ . théorie —. Phénomènes —s.

Électro-chimisme, ա. վ. եւեկտրատարրագիտութիւն :

Électro-cinétique, ի. եւեկտրաշարժութիւն . շարժումն եւեկտրականութեամբ ի հեռագրութեան :

Électro-cinétique, ած. եւեկտրաշարժական :

Électrocution (սիօն) ի. եւեկտրագլխատումն , եւեկտրասպանութիւն . գլխատութիւն՝ սպանումն եւեկտրականութեամբ: [լեկտրաբեր:

Électrode, ի. բգ. եւեկտրուղ, ե-

Électro-diagnostic, ա. բժ. եւեկտրախտաճանաչութիւն . ախտաճանաչութիւն եւեկտրականութեամբ :

Électro-diapason, ա. ար. եւեկտրածայնորդ :

Électro-dynamie, ի. բգ. եւեկտրազօրութիւն :

Électro-dynamique, ած. բգ. եւեկտրազօր , եւեկտրազօրական . phénomènes —s. 2. ի. եւեկտրազօրութիւն :

Électro-dynamisme, ա. բգ. եւեկտրազօրականութիւն :

Électro-dynamomètre, ա. բգ. եւեկտրազօրաչափ :

Électro-endoscope, ա. բժ. եւեկտրաներքափոխ :

Électro-endoscopie, ի. բժ. եւեկտրաներքափոխութիւն :

Électro-frein, ա. եւեկտրասանձ. գործի ինչ հեռագրութեան :

Électro-galvanique, ած. բգ. եւեկտրագալվանական :

Électro-galvanisme, ա. բգ. եւեկտրագալվանութիւն :

Électrogène, ած. եւեկտրածին :

Électrogénèse, Électrogénie, ի. եւեկտրածնութիւն :

Électrographe, ա. եւեկտրագիր. մատենագիր եւեկտրականութեան :

Électrographie, ի. բգ. եւեկտրագրութիւն . *գրութիւն եւեկտրականութեան վրայ :

Électrographique, ած. բգ. եւեկտրագրական :

Électro-harmonique, ած. եւեկտրադաշնակական :

Électro-lecteur, ա. եւեկտրավերծանող , եւեկտրակարդացող :

Électrologie, ի. եւեկտրաբանութիւն :

Électrologique, ած. եւեկտրաբանական , եւեկտրախոսութիւն :

Électrolysable, ած. բգ. եւեկտրալուծելի :

Électrolysation, Électrolyse, ի. բիս. եւեկտրալուծումն , եւեկտրալուծութիւն :

Électrolyse, ի. եւեկտրալոյծ :

Électrolyser, ն. բգ. եւեկտրալուծել. վերլուծել զմարմին եւեկտրական հոսանօք :

Électrolyte, ա. բգ. եւեկտրալոյծ . լուծումն մարմնոց եւեկտրականութեամբ :

Électrolytique, ած. բգ. եւեկտրալոյծ , եւեկտրալուծական :

Électro-magnétique, ած. բգ. եւեկտրամագնիսական :

Électro-magnétisme, ա. բգ. եւեկտրամագնիսականութիւն :

Électro-médical, e, ած. բժ. եւեկտրաբժշկական , եւեկտրաբուժական : [եւեկտրախոշորադիտ :

Électro-mégaloscope, ա. վ.

Électro-métallurgie, ի. ար. եւեկտրամետաղագործութիւն :

Électromètre, ա. բգ. եւեկտրաչափ. — à feuille d'or, ոսկեթերթ —.

Électrométrie, ի. բգ. եւեկտրաչափութիւն : [չափական :

Électrométrique, ած. եւեկտրա-

Électromicromètre, ա. բգ. եւեկտրափոքրաչափ :

Électromicrométrie, ի. բգ. եւեկտրափոքրաչափութիւն :

Électromoteur, trice, գ. բգ. եւեկտրաշարժ, եւեկտրաշարժիչ. appareil —. Force —trice. 2. ա. — (գործի):

Électro-motive, ած. եւեկտրաշարժ . force —, — զօրութիւն . S. **Électromoteur.**

Électromotographe, ա. բգ. եւեկտրաշարժագիր :

Électro-musculaire, ած. բժ. եւեկտրամկնային :

Électro-négatif, ive, ած. բգ. եւեկտրաբացասական , եւեկտրանուազ , եւեկտրաժխտական :

Électro-optique, ած. եւեկտրատեսական :

Électrophile, ած. եւեկտրասէր :

Électrophone, ա. եւեկտրաձայն:

Électrophore, ա. բգ. եւեկտրակիր : [եւեկտրաբնախօսութիւն :

Électro-physiologie, ա. բիս.

Électro-physiologique, ած. սբիս. եւեկտրաբնախօս, եւեկտրաբնախօսական :

Électro-polaire, ած. եւեկտրաբեւեռ , եւեկտրաբեւեռային :

Électro-positif, ive, ած. բգ. եւեկտրադրական , եւեկտրառատ :

Électro-puncteur (փոնքթէօր) ա. բժ. եւեկտրավէտ, եւեկտրածակիչ:

Électro-puncture (եւէքթրօփոնքթիւր) ի. բժ. եւեկտրածեծք , եւեկտրավէտք , եւեկտրածակութիւն . *եւեկտրականութեամբ մարմին ծակծկել :

Électro-puncturer (փոնքթիւրէ) ն. բժ. եւեկտրավիտել, եւեկտրածակել:

Électroscope, ա. բգ. եւեկտրադէտ , եւեկտրացոյց :

Électroscopie, ի. եւեկտրադիտութիւն :

Électro-sémaphore, ա. եւեկտրաձիւնաճեռագիր :

Électro-statique, ած. բգ. եւեկտրակշիռ , եւեկտրակշռական :

Électro-télégraphe, ա. եւեկտրահեռագիր :

Électro-télégraphique, ած. բգ. եւեկտրահեռագրական :

Électro-thérapeutique, ած. եւեկտրաբոյժ , եւեկտրաբուժական . 2. ի. S. **Électrothérapie.**

Électrothérapie, ի. բժ. եւեկտրաբժշկութիւն, եւեկտրաբուժութիւն.

Électro-thermie, ի. բժ. եւեկտրաջերմութիւն :

Électro-thermique, ած. բժ. եւեկտրաջերմային :

Électrotonique, ած. բխ. ելեկտրաջղային . s. **Électrotonus.**
Électrotonus (իւս) ա. ելեկտրաջղութիւն , ելեկտրականութիւն ջղի :
Électro-trieuse, ա.աբ. ելեկտրական տրիչ (գործի) :
Électrotype, ա. ելեկտրատիպ (գործի) : [ելեկտրատպութիւն :
Électrotypie, ի. ելեկտրատիպ ,
Électrotypique, ած. ելեկտրատպական :
Électro-vital, e, ած. բխ. ելեկտրակենսական . phénomènes électro-vitaux. [տրակենսականութիւն :
Électro-vitalisme, ա.բխ. ելեկ-
Électrovoltaïque, ա. ելեկտրավոլթայեան :
Électrum (էլէքթրոմ) ա. հխ. ելեկտրոն , ելեկտրիոն . դեղին սաթն նախնեաց «քէհրիւպա» :
Électuaire, ա. դղգ. դեղախիւս «մաճուն» : [փափկամօրթոյ :
Élédone, ա. կ. ելեդոն . ազգ
Éléemosynaire, ա. ողորմաբաշխ . *ողորմութիւն բաշխող պաշտօնեայ :
Éléencéphale, ի. գլխաճարպ . *գլխին մէջ գտնուած ճարպոտ հիւթ :
Élégamment, մ. վայելուչս, վայելչաբար , վայելչապէս , պճնապէս , գեղեցիկ . mis —, վայելչազգեցաւ , վայելչազգեստ , պերճազգեստ . qui parle —, չայելչաբան , վայելչախօս :
Élégance, ի. վայելչութիւն , վայելչակերպութիւն , վայելչակազմութիւն , պճնութիւն , պճնանք , պերճութիւն , զարդասիրութիւն , շքեղութիւն , պերճութիւն . manières remplies d'—. — de la toilette, des ameublements, de la parure, de la taille. — de langage, d'expression, վայելչաբանութիւն , գեղեցկաբանութիւն , պայծառաբանութիւն , ողորկաբանութիւն , յարմարաբանութիւն . qui aime l'—, վայելչասէր , պերճասէր . || avec —. s. **Élégamment.**
Élégant, e, ած. վայելուչ , վայելչակերպ , վայելչատիպ , վայելչազարդ , վայելչագեղ , բարեձեւ , բարեկերպ , գեղաշուք , բարձրախորհուրդ , գեղահիւս , գեղեցկահիւս , շքեղ , պերճ , գեղայօրէն . Costume —. Parure, construction —e. Manières, formes —es. Qui a une taille —e, վայելչահասակ , վայելչադիտակ . 2. վայելչաբան , վայելչահիւս, ողորկաբան , ողորկ , ճարտարաբանիւս , քաջալուր , պերճախօս , յարմարաբան , պաճուճազարդ , պճնազարդ , յղկեալ ողորկեալ , յղկեալ ճախարակեալ , կոկ . langage, style —. Badinage —. Plume —e. 3. գ. պճնող , պճնասէր , պաճուճասէր, զարդասէր , պերճուհի , վայելչազգեստ , պերճազգեստ , սիգազգեստ , պճնատիրուհի , պերճուհի . c'est un de nos —s. Une de nos —es. Faire l'—, — կերպարանել՝ լ. elle est très —e, պճնող յոյժ առ հանդերձս՝ պճնազգեստ է :
Élégiambique, ած. հ. տչ. եղեբաւոծավերջ. vers —, — ոտանաւոր:
Élégiaque, ած. եղերերգական , եղերերգակ , եղերերգու . le genre —. Des vers —s. 2. ա. եղերերգակ , եղերերգու . poète —. Un —.
Élégie, ի. եղերերգ , եղերերգութիւն . la plaintive —, ողբաձայն —. 2. բ. եղերաբոյս :
Élégiographe, ա. եղերերգու , եղերերգագիր :
Élégiographie, ի. եղերագրութիւն : [գրական :
Élégiographique, ած. եղերա-
Élégir, ն. նրբել, *բարակցունել . — une pièce de bois. [րակցունել :
Élégissement, ա. նրբումն, *բա-
Éléidine, ի. տգ. իւղիտին. *իւղ գտեալ մարդուս եւ անասնոց վերնամաշկին եւ գործարանաց ոմանց մէջ :
Élément, ա. տարր . les —s, տարերք (հող , ջուր , օդ եւ հուր). de quatre —s, քառատարրեան . || le liquide, le perfide —, հեղուկ՝ հոսանուտ՝ մարդադաւ —, ծովն. 2. տարր , սկզբնատարր, առաջանիւթ . la famille est l'— de la société. L'— féminin, կին տարրն . des —s de prospérité. 3. տարր , միջավայր . l'— du poisson c'est l'eau. 4. փ. être dans son —, լինել ի սիրելին՝ ի ճահիճսն իւր վայրի . եւս՝ ճաուել՝ իոսել գիրաց որոց քաջագէտ իցէ ոք . գործել որոց քաջայարմար իցէ ոք . 5. յ. տարերք , սկզբնատարերք , առաջանիւթք, նախակրթանք , նախագիտելիք , սկզբունք . les —s de la grammaire. N'avoir que les premiers —s d'une science, ի սկզբնատարերս՝ ի սկիզբն լ. գիտութեան. ne pas avoir les premiers —s d'une science, անգիտանալ զայն իսպառ . le premier —, սկզբնատարր :
Élémentaire, ած. տարրական , տարրեղէն . corps —. Mécanique —, — մեքենագիտութիւն . 2. սկզբնական , նախակրթական . livre, traité —. Classe, école —.
Élémentologie, ի. բգ. տարրաբանութիւն :
Élémi, ա. զուկ . ռետին Ամերիկոյ . résine —, զուկի ձէթ :
Élémifère, ած. բ. ռետաբեր :
Élémine, ի. տգ. զուկին. բիւրեղացեալ ռետին զուկի : [խնդրոյ :
Élenchos (էլէնքոս) ա. իս. նիւթ
Élenctique (անքթիք) ած. հերքական . théologie —.
Élengi, ա. բ. բրճոր . ազգ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ բրճեայց (sapotées). [ազգ ծմրեայց :
Éléocarpe, ի. բ. իւղապտղի .
Éléocarpées, ի. յ. բ. իւղապտղեայք , իւղապտուղք . տոհմ ծմրաւորից նախատիպ ունելով զիւղապտուղ :
Éléocérat, ա. s. **Cérat.**
Éléocéréolé, ա. դղգ. ձիթամոմ:
Éléocharis (էլէոքարիս) ա. բ. ճահիճաշնորհ . ազգ ջրասէր անկոց :
Éléococca (էլէոքոքքա) կամ **Éléocoque**, ա. ձիթահատ . ազգ տնկոց ի տոհմէ կաղնչանեայց :
Éléodé, e, ած. իւղալից *իւղոտ :
Éléodendre (էլէոտէնտր) ա. իւղածառ :
Éléodendrées, ի. յ. իւղածառեայք . ցեղ ժրանասերից, նախատիպ ունելով զիւղածառ: [ղախառն դեղ:
Éléolate, ա. դղգ. իւղադեղ. իւ-
Éléolé, ա. դղգ. իւղեան :
Éléolithe, ի. հբ. s. **Élæolithe.**
Éléomargarique, ած. տգ. իւղամարգարային . acide —, — ՁՁու:
Éléophage, ած. ձիթապտղակեր:
Éléoptène, ա.տգ. իւղացնդուկ . *ցնդական մասն իւղոց :
Éléothèse կամ **Élæothèse**, ա. հխ. իւղադիր :
Éléothésion կամ **Élæothésion**, ա. հխ. իւղարան . *մարմնոյ իւղ քսելու տեղ :
Éléphant, ա. փիղ. — de guerre, պատերազմիկ՝ մարտիկ՝ ռազմամուտ —. petit —, փղորդի . la trompe, les défenses de l'—, պատիճ , ժանիք փղի . conducteur d'—, փղապան , փղապետ . || p. faire d'une mouche un —, զճանճն — գործել , *ճանճն — ընել . պզտիկ յանցանքն մեծցունել . || p. փիղ , այր անհեդեղ , անարի . c'est un vrai — || Ordre de l'—, փղակարգ (պատուանշան ի Տանիմարքա) . || — de mer, — marin, ծովափիղ . հն. **Morse.** || — mammouth, մամուտափիղ :
Éléphante, ի. կ. փիղ մատակ :
Éléphanteau, ա.կ. փղորդի. կորիւն փղի : [փանդական :
Éléphantiaque, ած. բժ. ելե-
Éléphantiasique, ած. ախ. ելեփանդական :
Éléphantiasis (էլէֆանթիազիս) ի. բժ. խատորուկ , խատորակ , ելեփանդական ախտ. փղի մորթի նման քոս՝ բորոտութիւն :
Éléphantide, ած. կ. փղանման :
Éléphantin, e, ած. փղական , փղային . tortue —e, հն. **Tortue géante.**
Éléphantique, ած. փղային . 2. ախ. ելեփանդական :
Éléphantographie, ի. փղագրութիւն :
Éléphantoïde, ած.ի. փղակերպ:
Éléphantophage, ած. փղակեր:
Éléphantopode, ած. կ. փղոտն:
Éléphantopodie, ի.ախ. փղոտնութիւն:
Éléphantopus (իւս) ա. բ. փղոտնի . ազգ տնկոց ի տոհմէ բաղադրելոց : [Ձուչուն :
Éléphantornithe, ա. Ճ. փղա-
Éléphas (էլէֆաս) ա. բ. փղնչքի. տունկ մեծածաղիկ եւ քրքմագոյն :
Élettarie (էլէթթարի) ա. ելետարիա . սեռ միապտուկ տնկոց յազգէ կամակաց (scitaminées).
Éleusine, ի. բ. բաղբակ , բաղբաղ , բաղբաք . սեռ սիզայնոց :
Éleusinies (էլէօզինի) ի. յ. ելեւսինեանք , ելեւսինաւոնք . ի պատիւ Դիմետրէ դիցուհւոյ :
Éleuthéranthéré, e, ած. բ. ազատաբեղնաբան , արձակաբեղնաբան (որոյ արձակ են բեղնարանք եւ

ոչ կիցը) . 2. ա. բ. —. սեռ երկպլուկ տնկոց ի տոհմէ բաղադրելոց :

Éleuthérate, ած. մր. արձակաճնօտ (միջատք) :

Éleuthéria (էլէօթէրիա) ի. հխ. ազատադիք. դիցուհի ազատութեան:

Éleuthérodactyle, ա.կ. արձակամատն :

Éleuthérogyne, ած. բ. ազատասեր , ազատասերմնարան . որոյ սերմնարանն ազատ է եւ չկցի ընդբաժակի :

Éleuthérogynie, ի. բ. ազատասերմնարանք . դաս տնկոց որոց սերմնարանն ազատ է եւ ոչ կից :

Éleuthéromane, ած. ազատամոլ:

Éleuthérophobe, ած. ազատաւոխ, * ազատաւախ . parti —.

Éleuthérophobie, ի. ազատավախութիւն . երկիւղ յազատութենէ :

Éleuthérophylle (էլէօթէրօֆիլ) ած. բ. արձակատերեւ :

Éleuthéropode, ած. կ. արձակոտն , ազատոտն . || —s. ա. յ. արձակոտունք , ազատոտունք :

Éleuthéropome, ած.կ. արձակախոխան : [ձակորեայ :

Éleuthérostémone, ած. բ. ար-

Éleuthérotechnique, ած. վրդ. արձակարուեստական :

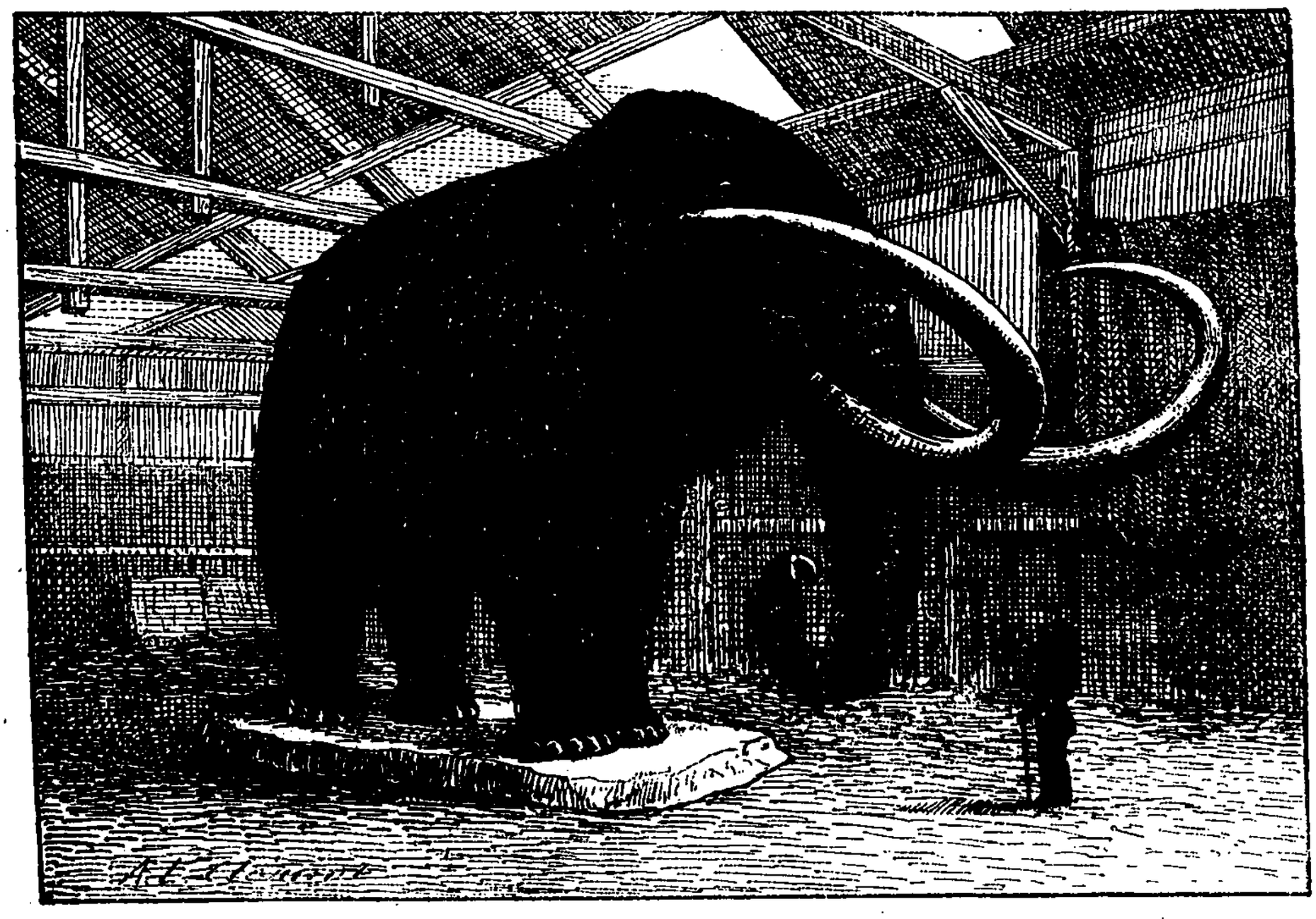
Éleuthéthèle, ած. բ. արձակասերմնարան :

Élevable, ած. բարձրացուցանելի . 2. դաստիարակելի , կրթելի :

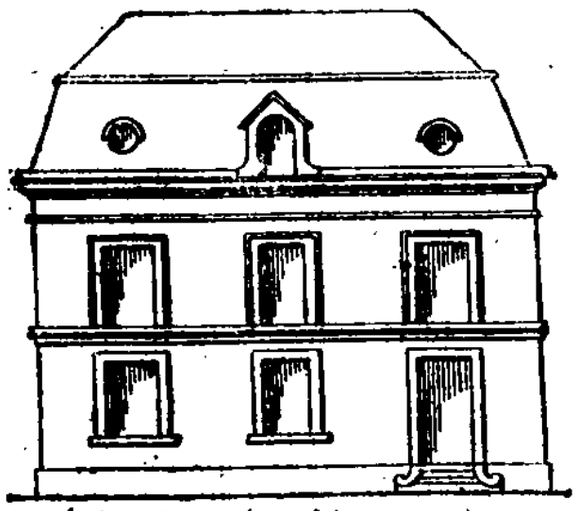
Élevage, ա. բուծումն , բուծութիւն , անասնաբուծութիւն , անասնադարմանութիւն . il entend bien l'—. — de moutons, խաշնադարմանութիւն , ոչխարաբուծութիւն . — de cochons, de porcs, խոզաբուծութիւն. — de vaches, կովաբուծութիւն . — de chevaux, ձիաբուծութիւն . — de bétail, կենդանաբուծութիւն , դուարաբուծութիւն , արջառաբուծութիւն , պահաբաբուծութիւն . — de bestiaux, անասնաբուծութի . l'— de la volaille, հաւաբուծութիւն :

Élévateur, ած. եւ ա. մգ. բարձրացուցանող , վերացուցիչ, վերամբարձ . le muscle — de l'œil.

Élévation (սիօն)ի. ամբարձումն, համբարձումն, բարձրացումն, բարձրութիւն. — d'une muraille. L'aérostat parvint à une très grande —, օդապարիկն եկ ի բարձրութիւն մեծ . || l'— de l'hostie, կլ. l'—, վերացումն հչխարհի, վերացումն . 2. բարձրութիւն , բարձրաւանդ , բարձրաւանդակ . il monta sur une —. 3. բարձրութիւն , աճումն . — de température, աճումն ջերմութեան . — du prix des denrées. L'— de la voix, բարձրութիւն՝ սաստկութիւն ձայնի . 4. բժ. սաստկութիւն . — du pouls, de la respiration. 5.փ. բարձրութիւն, ազգութիւն, իշխանութիւն . il renversa tous les obstacles qui s'opposaient à son —. 6. բարձրութիւն , վեհմութիւն, մեծանձնութիւն, վեհութիւն. avoir beaucoup d'— dans l'âme, մեծահոգի՝ մեծանձն լ. — de sentiments. 7. վերացումն , համբառնալն զիւս առ աստուած. 8. ճ. կառոյց, կառուցումն :

Éléphant.

Élévation (Architecture)

Élévatoire, ած. վերացուցիչ . pompe, machine —. 2. վ. —, բարձրակալ (գործի վերացուցանելոյ զխոպացեալ ոսկերս). — avec rugine, — քերթոցաւոր :

Élève, գ. աշակերտ , աշակերտուհի , սան , ձեռնասուն , վարժարար. — externe, interne, արտաքին, ներքին աշակերտ . un bon, mauvais —. Un — studieux, ջուռաջան՝ ուսումնասէր —. être — de qn., լ. — ոմեայ , * մէկուն —ն լինել . les —s de Socrate. Ce peintre a fait de bons —s. Maître —, վարժապետաց . 2. պտղոյ, մատաղատունկ . 3. ձեռնասուն կենդանի , մատաղածի . faire des —s. || ի. տ. Élevage.

Élevé,e, անց. ամբարձեալ, բարձրացեալ , բարձր, բարձրաձիգ , ամբարձաձիր, ամբարձագնաց, ամբարձաձոռիչ . — en l'air, dans les airs, օդաբաղաց , օդագնաց , օդաձոռիչ , օդաչու , օդապար . 2. բարձր , վերամբարձ , բարձրաշէն , բարձրադիտակ , բարձրագեղ , բարձրահայեաց , բարձրահայեցիկ , կանգուն , կանգնագեղ , կանգնորդ . arbre —, բարձրաբերձ ծառ . montagne, taille —e. Très —, բարձրաբերձ. 3 կանգ-

նեալ , կառուցեալ . statue —e. 4. ելեալ , յարուցեալ . des soupçons —s. 5. բարձրացեալ , բարձր , Ցանկ . le prix est trop —, բարձր յոյժ է գինն , *գինն շատ բարձր է . à un prix —, très —, բարձրագին , ճանրագին, մեծագին, Ցանկագին,*բարձր գնով . température —e, բարձրաստիճան ջերմուԹիւն , սաստիկ ջերմուԹիւն երագ եւ սաստկաձայր. pouls —. 6. բարձր, բարձրաձայնուած, վսեմ, վսեմաբան , վսեմախօս , վսեմախոհ , գերաբուն , իմաստաճեմ , ազնուական, ազնուամիտ, մեծախոհ . caractère, style, esprit —. Sentiments, desseins —s. Qui a des pensées —es, վսեմախոհ , ազնուախոհ . 7. բարձր, բարձրակայ , գերակայ . rang, poste —. 8. դաստիարակեալ, սնեալ, կրթեալ . — avec modestie, պարկեշտաբար , համեստաբար . — au biberon, ծծնեալ . — dans les lettres, ի գիրս վարժեալ , գրագէտ . une personne bien —e, un enfant bien —, բարւոք —, բարեկիրԹ , բարեբուն , ազնուացուն . mal —, անկիրԹ , յոռեկիրԹ , ընդվայրաբուն . եւ գ. c'est un mal —.

Élèvement, ա. բարձրացումն . 2. փ. —, աւագուԹիւն :

Élever (j'élèverai) ն. ամբառնալ, համբառնալ , բարձրացուցանել , վերամբառնալ , վերացուցանել . — un mur d'un mètre. 2. փ. ամբառնալ , բարձրացուցանել , համբառնալ . — aux honneurs, ի պատիւ ամբառնալ. — qn. au ministère, au plus haut rang, sur le trône. — sa famille. 3. բարձրացուցանել, բարձր առնել , պանծացուցանել . — les hauts faits d'un héros. — jusqu'aux nues, au ciel, aux cieux, յամպս՝ յերկինս ամբառնալ , յոյժ գովել , *երկինք բարձրացուցանել՝ հանել . 4. բարձրացուցանել , ազնուացուցանել , վսեմ գործել . — l'âme, le courage, son style. || — ses pensées, son cœur vers Dieu, son esprit à Dieu, համբառնալ՝ ամբառնալ զմտորիւրդս , զսիրտս , զմիտս իւր առ Աստուած. եւ լկ. élevez vos cœurs, համբարձէք զսիրտս ձեր . 5. բարձրացուցանել , աճեցուցանել . — le prix d'une chose, le taux de l'intérêt. || — la température, սաստկացուցանել զջերմուԹիւն . || — la voix, le ton, բարձրացուցանել զձայն , զբարբառ , խօսել բարձրաձայն կամ սպառնալեօք , *ձայնն բարձրացուցանել . — la voix en faveur de qn., — ի պաշտպանուԹիւն ուրուք . 6. եժ. — le ton d'un morceau, բարձրացուցանել զնուագն. || չփ. — un nombre au carré, au cube, à une puissance quelconque, բարձրացուցանել զինքն ի քառակուսի , ի խորանարդ, ի զօրուԹիւն ինչ (բազմապատկել զայն ինքեամբ ըստ Ցուոյ զեկուցչին). ||եչ. — une perpendiculaire sur un plan, ուղղահայեաց մի բարձրացուցանել՝ գծել ի վերայ մակարդակի. 7. կանգնել, կառուցանել , ուղղել , կոՑողել. — une pyramide, un monument. — une statue à qn. 8. կանգնել , հաստատել . — sa fortune, des systèmes. 9. յարուցանել , յուզել , հաննել . — une chicane, des difficultés. — des doutes sur qc. — une dispute, une contestation. || դտ. յարուցանել , ի վեր հանել . — un incident, une prétention. 10. բարձրացուցանել , արկանել , արձակել . — un cri, ձայն արկանել՝ արձակել , ճիչ բառնալ . la foule éleva de grands cris, ամբոխ մեծ երարձ ամբոխն . — une plainte, բողոք՝ տրտունջ առնել . 11. դայլկիլ, սնուցանել, կանաչուցնել , բուծանել , տածել, դարմանել. — un enfant, — des animaux, կենդանաբուծել , *կենդանի սնուցանել , մեծցունել . — des serins, des pêchers. 12. դայլկել , դաստիարակել , կրԹել . — des enfants. Bien —, բարւոք —. || — à, վարժել , սովորեցուցանել . — qn. au travail, à la vertu.

S'élever, դ. բարձրանալ, ամբառնալ , համբառնալ զանձն , վերանալ, ելանել . — au-dessus de, բարձրանալ , բարձր՝ գերի վերոյ է. քան զ... — en pointe, սրածայր՝ նրբաւարտ բարձրանալ , ի շեշտումն անկանիլ . || le temps s'élève, պարզին օդք , *օդն կրացաւ . || — contre qn., համբառնալ՝ յառնել ընդդէմ՝ հակառակ ուրուք , ընդ հակառակս ելանել , հակառակիլ . — contre une proposition. 2. յառնել , ելանել , յուզիլ . il s'élève une question, յարիաւ խնդիր , *խնդիր մի ելաւ . il s'éleva parmi eux une contestation, եղեւ հակառակուԹիւն ի մէջ նոցա . || le vent s'élève, յառնէ հովն, *բարին կ'ելլէ . || դմգ. յառնել , ելանել . il s'élève des opinions nouvelles parmi les hommes. Il s'est élevé de grandes plaintes contre lui. Il s'éleva un vent favorable, violent. Il s'élève un grand bruit et mille cris confus. La poussière s'élève. 3. բարձրանալ, սաստկանալ . sa voix s'éleva dans la contestation. 4. բարձրանալ , սաստկանալ , աճիլ . la température s'élevait rapidement. 5. հասանիլ, ելանիլ . cette somme, le chiffre de la dépense s'éleva à tant. 6. առնուլ , այտնուլ , պարարանալ , տրտմիլ , *առեցք կապել , առիլ «գապարմագ» . sa peau s'élève partout. եւ զեղչելով զսե դնբանուն՝ élever la peau, առուցանել՝ այտուցանել զմարմնոյն «գապարմագ» . 7. կանգնիլ , կառուցանիլ , շինիլ . cette construction s'élève rapidement. 8. փ. ամբառնալ , ելանել , հասանել . — aux honneurs, ի պատիւ —. — aux plus grands honneurs, ի մեծամեծ աւագուԹիւնս —. 9. բարձրանալ , բարձրացուցանել զանձն , բարձրամտիլ , ամբարհաւաճիլ . celui qui s'élève sera abaissé. 10. բարձրանալ, մեծանալ . l'esprit s'élève par la contemplation de la nature. 11. սնանիլ , տածիլ, դարմանիլ. cet enfant s'élève bien. Les dindons s'élèvent difficilement. Les pêchers ne s'élèvent pas sans soins. 12. դաստիարակիլ, կրթիլ. la jeune génération s'élève dans les collèges.

Éleveur,euse,գ. կենդանաբոյծ, անասնաբոյծ , անասնադարման , դուարաբոյծ , պաճարաբոյծ . — de chevaux, ձիաբոյծ , երիվարաբոյծ , ձիաբուծ , ձիատաճ , մատակպան . — de moutons, ոչխարաբոյծ , խաշնաբոյծ , խաշնադարման . — de mulets, ջորեբոյծ . — de volaille, de poulets, հաւաբոյծ . — de vers à soie, շերամաբոյծ :

Élevure, ի. բժ. S. **Exanthème.**

Elfe, ա. օդագի. *օդին մէջ գրնուած՝ սնպուած ոգի . հն. **Sylphe.**

Elhuyarite, ի. հբ. էլհիւարաքար . դեղնորակ ազգ այլերեակի (allophane). [նաճոյ ինչ :

Éliasite, ի.հբ. եղիասաքար . հա-

Élichryse, S. **Hélichryse.**

Élicite, ած. կամաւոր , անձնակամ . un acte —.

Élider, ն. բ. կրճատել , յապաւել. — une voyelle. = *S'*—, դ. —իլ :

Élidrion, ա. հբ. եղիդրիոն . բազադրուԹիւն պղնձոյ , ոսկւոյ եւ արծաԹոյ :

Élie, ի. մբ. ելոկ . ազգ միջատի:

Éliée, ի. բ. եղիաբոյս . Ցուի ի Մադագասկար :

Élier, ն. եզ.. փոխարկել. *քաշել, ուրիշ ամանի մէջ պարպել . — des vins :

Éligibilité, ի. ընտրելուԹիւն , ընտրեիուԹիւն , ընտրականուԹիւն :

Éligible, ած. եւ գ. ընտրելի , ընտրական :

Élimer, ն. մաշել . — une étoffe à force de la porter. փ.— son génie, = *S'*—, դ. —իլ :

Éliminateur,trice, ած. բ. յապաւիչ . méthode —trice.

Élimination, ի. հանումն , տարհանումն , պարտրումն , ջնջումն . — patiente de l'erreur. 2. հհ. յապաւումն : [un examen —.

Éliminatoire, ած. յապաւական.

Éliminer, ն. ի բաց հանել՝ մերժել՝ պարտրել , յապաւել , տարհանել . — un nom de la liste. 2. հհ. յապաւել , * վերցնել . — une inconnue.

S'éliminer, դ. յապաւիլ . ces noms ne peuvent — de la liste des candidats. [պարան :

Élingue (էլէնկ) ի. ած. չուան ,

Élingué, e, ած. բլ. անկեղու , անպատիճ :

Élinguer, ն. ած. պարանել :

Élire (nous élirons; élu) ն. ընտրել . — un pape, un représentant. — par suffrages, — քուէիւք . || — domicile, բնակուԹիւն —՝ հաստատել:

Élisabetha, ի. բ. եղիզաբեԹաբոյս . ազգ ընդաբերից կիսալպինեայց :

Élisant, e, ած. եւ գ. ընտրիչ , ընտրող . cardinaux —s, պապընտիր կարդինալք . les membres —s d'une commission.

Éliséna, ի. բ. եղիզենա . ազգ ամարիլլեկաց հարաւային Ամերիկայ:

Élision, ի. բ. կրճատումն , կրճ-

ճառուՁիւն, յապաւումն (ձայնաւորի):

Élite, ի. ընտիրք, ընտիր ընտիրն, ազնուագոյն մասն. troupe d'—, հատընտիր՝ քաջընտիր՝ մարտընտիր՝ այրընտիր զօրք. corps d'—, մարտընտիրք, քաջընտիրք. guerriers d'—, մարտընտիրք. l'— de l'armée, քաջընտիրք բանակին. l'— de la noblesse, այրընտիրք ազատանուոյն՝ ազատորեցն. j'ai lu l'— de ses livres, ընՁերցայ զընտիրս ի գրոց նորա. l'— de la nation, ընտիրք ազգին: [tion.

Élixation (սիօն) ի. S. Décoc-

Élixir (էլիքսիր) ա. օղիշկ. ոգեյից ըմպելի «էլիքսիր». l'— de longue vie, — երկայնակեցուՁեան:

Elkysmologie, ի. բգ. երկրաչարժաբանուՁիւն:

Elkysmométrie, ի. ձգաչափուՁիւն. գարշաչափուՁիւն:

Ellagate, ա. ագ. գղՁորատ. ալ գոյացեալ զուգահատնուՁեամբ գղՁորային ՁՁուոյ ընդ միոյ յաղնային տակից:

Ellagène, ա. ագ. գղՁորածին. ածխուկ գոյացեալ գղՁորային ՁՁուով:

Ellagique, ած. ագ. գղՁորային. acide —, — ՁՁու, գղՁորաՁՁու:

Ellagite, ի. հբ. որդնաքարակ. ապգ որդնաքարի (scolézite).

Elle, դ. 3րդ դմ. իգ. նա, զնա, ինքն, զինքն, նէ, զնէ, *այն կինն. elle a dit, — ասաց. Elle pensait en elle-même, խորհէր — ընդ միտս. elles font, նոքա, ինքեանք, կանայքն այնորիկ առնեն. d'—, նորա, ներա:

Elléboracé, e (էլլեբորասէ) ած. բ. եղեբորաձեր:

Ellébore (էլլեբոր) ա. բ. եղեբոր, ցմախոտ; խաբբախ կամ խաբբակ, եղեբորոս, եղորոս, կոն վրացի (զոր կարծէին երբեմն բուժիչ յիմարուՁեան) «պոչնուզ օՁու». — noir, սեաւ —. la racine d'—, մրտիտակ, շախշախ. տակն վրացի կոնոյ. — blanc, սպիտակ վրացի կոն:

Elléborées, ի. յ. եղեբորաձայք. ցեղ տնկոց նախատիպ ունելով զեղեբորոն:

Elléboréine, ի. ագ. եղեբորէին. քաղցրուցիդ (clycoside) գտեալ յարմատս եղեբորի:

Elléborésine, ի. S. **Elléborine.**

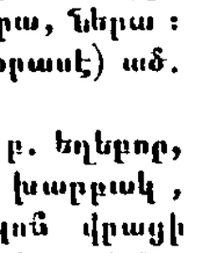
Elléborétine, ի. ագ. S. **Elléboréine.**

Elléborine կամ **Helléborine**, ի. եղեբորին. *եղեբորոսէ ելած նիւթ:

Elléborisé, e, ած. դղգ. եղեբորախառն. médicament —.

Elléborisme, ի. բժ. եղեբորաուՁիւն. * հին ազ եղորոսով հիւանդուՁիւն բժշկելն:

Elléboroïde, ած. եղեբորաձեւ:

Ellipse.

Ellipanthe (էլլիփանԹ) ած. բ. Ձերածաղիկ:

Ellipse (էլլիփս) ի. ք. զեղչուած. par —, զեղչմամբ. la saint Jean ասել փոխանակ la fête de saint Jean ասելոյ. 2. աս. ՁերատՁ, ձուագիծ, ձուածիւր:

Ellipser (էլլիփսէ) ն. ք. զեղչել. — un pronom.

Ellipsographe (էլլիփ) ա. ՁերատՁագիր (գործի):

Ellipsoïdal, e (էլլիփ) ած. ՁերատՁակերպական:

Ellipsoïde (էլլիփ) ա. եչ. ՁերատՁակերպ. corps —. 2. ած. —. cadre —. 3. ի. — (գիծ):

Ellipsologie (էլլիփ) ի. եչ. ՁերատՁաբանուՁիւն:

Ellipsosperme, ած. բ. ՁերատՁասերմն: [տաբերան:

Ellipsostome, ած. փՁ. ՁերատՁ-

Ellipticité, ի. ք. զեղչականուՁիւն. 2. ՁերատՁականուՁիւն, ձուածեւուՁիւն. l'— de l'orbite de la terre.

Elliptique, ած. ք. զեղչական. tour, langue —. 2. եչ. ՁերատՁային, ձուածեւ. dôme, orbite, forme, figure —.

Elliptiquement, մ.ք. զեղչօրէն. 2. եչ. ՁերատՁածեւ, ձուագծածեւ:

Ellychnotète (էլլիքնոՁէԹ) ա. ար. պատրուգակալ (գործի):

Elme (Saint-, սէնԹէլմ). feu de saint-—, հուր սրբոյն Երասմոսի, երասմահուր, կայմալոյս. լոյս երեւեալ ի ծայր կայմից:

Élocher, ն. եգ. ասասանել, *դողացունել. — un arbre.

Éloculaire, ած. բ. անխոլշ:

Élocution (սիօն) ի. ասացուած, *զրպցուածք, բանուածք. — nette, facile. — élégante, վայելչաբանուՁիւն. 2. ճ. ճարտարաբանուՁիւն. les principales qualités de l'— sont la clarté, la correction, l'ornement.

Élodée, ի. բ. S. **Hélodée.**

Élodicon, ա. եժ. փքահնչակ. նուագարան առեղնաւոր (à touches) եւ հողմաշունչ (à vent) նման երգեհոնի:

Élodite, ի.կ. մօրակլայ: [հոնի:

Éloge, ա. գովեստ, գովուՁիւն, գով, դրուատիք. faire l'— de qn., de qc., առնել զգովեստ ուրուք, իրիք, գովել. il a fait votre —, *գովեստդ ըրաւ. cela fait son —, ի գովեստ նորա է այս, *այս իրն գովեստ է. avec —, գովեստիւ, գովուՁեամբ, *գովեստով. avec de grands —s, մեծագով, դրուատալից. être digne d'—, արժանի լ. գովուՁեան. digne d'—, արժանագով. digne des plus grands —s, մեծագունից արժանաւոր գովուՁեանց՝ գովեստից, մեծի դրուատեաց արժանաւոր, *մեծամեծ գովեստից արժանի. donner, décerner des —s, գովեստս՝ դրուատիս տալ. mériter des —s, արժանի լ. գովեստից, *գովուՁեան արժանի ըլլալ, երես ներմկցունել. combler qn. d'—s, լնուլ զոք գովուՁեամբ, բազմագով առնել. être comblé d'—s, բազմագով՝ բազմադրուատ լ. des —s flatteurs, fastueux. Grossiers —s. 2. ներբող, ներբողեան, գովաստանուՁիւն. — funèbre, ներբող. plein d'—s, ներբողալից. l'— de Bossuet. Faire l'— de qn., առնել՝ յօրինել զներբող ուրուք, ներբողել:

Élogier, ն. նր. գովել:

Élogieusement, մ. գովեստիւ, գովուՁեամբ, *գովեստով:

Élogieux, euse, ած. գովաստան, գովաստանական, գովեստական, դրուատական, դրուատալից, բազմագով, բազմագովեստ, բազմադրուատ. discours —. Parler en termes —. Paroles —es, գովեստալից դրուատալիր բանք:

Élogiste, ա. գովիչ, ներբողիչ:

Élohim կամ **Éloim**, ա. Ելոհա, Ելովէ, Ելոյի, Ելոյէ. Աստուած (ի Ս. գիրս):

Éloigné, e, անց. հեռացեալ, հեռացուցեալ. — de. 2. հեռի, հեռաւոր, հեռաբնակ, հեռածիգ, հեռագնաց, հեռաբծակ, հեռատես, հեռատան, հեռատանեայ, ի բացեայ, բացակայ, բացական, բացածիգ. pays, temps, danger —. Récit — de la vérité. || Être bien — de faire une chose, հեռի յոյժ լ. ի գործելոյ գիմն, չունել միտս կամ իշխանուՁիւն, *բան մի ընելէ շատ հեռու ըլլալ. || être bien — de compte, անմիաբան լ. ընդ ումեք. être — de son compte, խաբիլ ի խորհուրդս՝ ի կարծիս իւր, * սխալիլ:

Éloignement, ա. հեռացումն. le prince a rétabli ses affaires par l'— du ministre. 2. հեռաւորուՁիւն, հեռակայուՁիւն, տարակայուՁիւն, բացակայուՁիւն. en —, dans l'—. ի —Ձեան, ի հեռատանէ, ի հեռուստ, ի բացուստ, ի բացեայ, հեռի. on voit dans l'— une tour, un rocher. On voit Paris en l'—. 3. հակառակուՁիւն, խորշանք, հակակրուՁիւն, դժկամակուՁիւն. avoir de l'— pour qn., pour qc. Avoir de l'— pour le mariage.

Éloigner, ն. հեռացուցանել, հեռի առնել, բացակայել. éloignez cela de moi. || փ. — un favori. — un jeune homme des mauvaises compagnies. Chaque jour nous éloigne de cette époque. 2. յապաղել, *ուշացունել, երկնցունել. — un payement. 3. —, ի բաց առնել, վարել, մերժել, փարատել. le travail éloigne le vice. — toute crainte, ի բաց մերժել զերկիւղ, *վախն մէկդի դնել. — de vous ces pensées. 4. —, սարտուցանել, օտարացուցանել. — les cœurs, les esprits.

S'éloigner, դ. հեռանալ, հեռի լ. մեկնիլ, պարզիլ մեկնիլ, ի բաց գնալ. ils s'éloignèrent de lui, հեռացան՝ ՁօՁափեցան ի նմանէ. 2. փ. հեռանալ. ի բաց կալ, խորշիլ. Ձանգուզիլ. — de qn., de son devoir des affaires.

Élonganthe, ած. բ. երկայնածաղիկ:

Élongation, ի. աս. տարակացուՁիւն, հեռաւորուՁիւն (ընդ մէջ արեգական եւ մոլորակի). 2. վ. —. երկայնումն անդամոց:

Élonger, ն. նե. S. **Longer.**

Élope, ա. ձր. ելոպ. ձուկն նման տառեխի:

Élophile, ա. մբ. մօրասէր, ճահ-

ճաշէր . ճանճ փոքրիկ երկինս եւ մեծագլուխ :

Élophore, ա. մբ. բեւեռակիր . սեռ հնգայօդ պատճաճեւից :

Élophorie, ի. մբ. մօրյորդ . ազգ երկինքից ի ոռիմէ ջրաչրեանց (hydrophiliens).

Éloquemment (էլոքաման) մ. պերճաբանաբար , պերճախօսաբար , ճարտարախօսաբար , պերճախօսօրէն . parler —, պերճախօսել . il a — parlé. Il a plaidé —. Ecrire —.

Éloquence, ի. պերճաբանութիւն, պերճախօսութիւն, ճարտարախօսութիւն , ճարտարալեզուիւն , քաջախօսուի , քաջաբանուի . 2. ճարտասանութիւն , ճարտասանականն. արհեստ ճարտասանութեան :

Éloquent, e, ած. պերճախօս , պերճաբան , ճարտարախօս , քաջախօս , քաջաբան , ճարտասան, յորդախօս , բանապատճոյն . homme —. Il doit à la nature d'être —. Discours, style —. S'exprimer en termes —s. || փ. une colère —e. Silence —. Regards —s.

Elpasolite, ի. հբ. ելպասոլաբար . տեսակ սառնաբարի (cryolithe).

Eltach, ա. ելտաշ . ազգ ոչոնի :

Élu, e, անց. ընտրեալ , ընտիր . dignement —, արժանաընտիր . nouvellement —, նորընտիր . qui doit être — de nouveau, նորընտրելի . — par la nation, ազգընտիր . 2. գ. ընտրեալն. l'— du peuple. Nouvel —, նորընտիրն. 3. ընտրեալ, նախասահմանեալ. les —s, —ք, ընտրեալք:

Élucidation, ի. յայտնաբանութիւն , լուսաբանութիւն , բացայայտութիւն, պարզաբանութիւն. — d'un texte obscur. S. Éclaircissement.

Élucider, ն. սբ. յայտնաբանել , լուսաբանել , բացայայտել , պարզաբանել. — une question, un passage.

S'élucider, դ. —իլ . ses idées finissent par —. [տրնախաւսական:

Élucubrateur,trice, գ. տքնող,

Élucubration, ի. հգ. տքնութիւն , ցայգաջանք , ցայգաջանութիւն , ցայգախաւսական՝ գիշերաջան երկասիրութիւն , բանդագուշանք . tel est le fruit de ses —s. Il nous présenta ses —s.

Élucubrer,ն.երկասիրել տքնելով, ջաներկել.— un ouvrage. [tion —.

Éludable, ած. խուսափելի. ques-

Éluder, ն. խուսափել , խուսխուսել , խոյս տալ , Ճանգուզել , *փախուստ տալ . — une question, une promesse, la loi.

Éludeur, euse, գ. խուսափող , *փախուստ տուող: [նկաթ :

Éludorique, ած. նկ. իղլաջրա-

Élure, ա. կ. S. Civette.

Éluridé,e, ած. կ. մշկային:

Élurin, S. Ailurin.

Élurodon, S. Ailurodon.

Élurogale, S. Ailurogale.

Éluropode, S. Ailuropode.

Éluropsis, S. Ailuropsis.

Élution (սիօն) ի. ար. շաքարահանում . *մեղրակէ (mélasse) շաքար հանելու կերպն :

Elvan, ա. հբ. ելվան . ազգ պորփիւրային ժայռ :

Elvelle, ի. բ. S. Helvelle.

Élyme, ա. բ. ելիմ , ոսիկ խոտ.

տեսակ սիզայնոց (graminées).

Élyna, ա. բ. ելինա . սեռ առնկոց ի ոռիմ; կիպերասերից :

Élysée, ա. Եղիսիոն , ելիսէ . ապրայուիւն հնձառատաց . 2. փ. հեշտասէրք . c'est un —. 3. փ. ած. les champs —s, եղիսեան՝ եղիսեական դաշտք :

Élyséen,enne (էլիզէին) ած. Եղիսեան , եղիսեական . bonheur —. Repos —. Les ombres —ennes.

Élysiens, ած. ա. յ. les champs —, եղիսեան դաշտք :

Élytre, ած. բպ. վերնաթեւ. (միջատաց) :

Élytrhémie, ի. ախ. խորոպճաբիւնութիւն . արիւնային խռնուած (congestion) խորոպճոյ :

Élytrite(էլիթրիթ) ի. բժ. խորոպճաբորք , խորոպճաբուլ . բորբոքումն խորոպճոյ (vagin).

Élytro-blennorhée, ի. բժ. խորոպճախլնահիւսուիւն . խլնահիւսուիւն խորոպճոյ : [ճայրեցական:

Élytro-caustique, ած.վ. խորոպ-

Élytrocèle, ի. վ. խորոպճաճափ. ճափումն խորոպճոյ :

Élytroclasie, ի. վ. խորոպճահերձուիւն . հերձումն խորոպճոյ :

Élytroïde, ած. մբ. խորոպճակերպ . membrane —.

Élytroïte, S. Élytrite.

Élytroplastie, ի. վ. խորոպճակազմուիւն. կազմուիւն խորոպճոյ:

Élytroptose, ի. վ. խորոպճանկումն , խորոպճաշրջումն . անկումն՝ շրջումն խորոպճոյ :

Élytrorrhagie (էլիթռօրաժի) ի. բժ. խորոպճաբիւնհոսուիւն արիւնհոսուիւն խորոպճոյ :

Élytrorrhagique, ած. բժ. խորոպճաբիւնհոսային :

Élytrorrhaphie (էլիթռօրաֆի) ի.բժ. խորոպճակարուման. կցուած խորոպճոյ:

Élytrorrhée, ի.ախ. խորոպճահիւսուման. խլնային հոսուման խորոպճոյ :

Élytrosténie, ի. խորոպճանձկացուման . անձկացուման խորոպճոյ :

Élytrotome, ա. ախ. խորոպճահատ. գործի հատանելոյ զխորոպճի :

Élytrotomie, ի. վ. խորոպճահատուիւն , խորոպճահատում . հատումն խորոպճոյ :

Elzévir, ա. ելզէվիր . տպագրութիւն ի վեշտասաներորդ դարու ի համանուն հոլանտացի տպագրչաց . un bel —. La collection des —s, հաւաքումն ելզեվիրաց :

Elzévirien, enne, ած. ելզեվիրեան . format —. Edition —enne.

Émaciation (սիօն) ի. ախ. ծխրուիւն , վտտումն . սաստիկ նիհարուիւն :

Émacié, e, վտտեալ , սաստիկ նիհար . homme —. Femme —e.

Émail, ա. արճճի , գրակոնտիկոն, կիսուաճ «մինա» . d'—, արճճեղէն, արճճեայ, կիսուաճեայ. 2.արճճանկար . les émaux, արճճագործք . en —, արճճագործ, արճճանկար, կիսուաճանկար . S. Engelure, 3. փ. երկն երկին , գունակ գունակ , նարօրք, զարմանազանեաց. — des fleurs, des prairies, des prés, — ծաղկանց , մարգաց . 4. արճճի « արր » . — des dents կամ — dentaire, առաձնակիսուած . առաձնարճճի , արճճանակր :

Émaillage, ա. արճճումն :

Émaillé, e (էմայլել) ած. արճճնագործեալ , կիսուաճեալ , գրակոնտիկոնեալ . 2. փ. արճճնանկար , կիսուաճանկար , երկն երկին , զարմանազան , զարմանազանեալ . prairie —e de fleurs, մարգագետին երկն երկին՝ գունակ գունակ ծաղիկօք զարդարեալ . perroquet — des plus vives couleurs, Ճուճակ երկնագեղ՝ ի գոյնագոյն երանգս զարդարեալ. 3. պաճուճեալ , պճնազարդ , պաճուճազարդ , պճնազանոյն . պաճուճաբան , պճնալարմար, պճնազարուած, զարդարուն . langage —. Ouvrage — de réflexions délicates.

Émailler, ն. արճճնագործել, արճճնէնկարել , գրակոնտիկոնել , կիսուաճագործել «մինալէմէլ» . — une bague, de la porcelaine. 2. փ. երկն երկին պճնել , ի գոյնագոյն երանգս պաճուճել, գեղերկնել . — de fleurs, գունակ գունակ ծաղիկօք զարդարել . mille fleurs émaillaient les tapis verts. 3. պճնել , պաճուճել , զարդարել . — des paroles avec les plus vives couleurs de l'éloquence.

S'émailler, դ. —իլ . la terre s'émaillait de fleurs.

Émaillerie, ի. արճճներարուիւն, արճճնագործուիւն , կիսուաճագործուիւն , արճճնէնկարչուիւն « մինալիք »:

Émailleur, ա. կիսուաճագործ , արճճնէգործ,արճճնէրար, արճճնէնկարիչ

Émailleux, euse (էմայլէօ) ած. արճճնէոր, արճճնէպատ, արճճնէնկար :

Émaillоïde (էմայլօիտ) ած. արճճնէակերպ :

Émaillure (էմայլիւր) ի. արճճնագործուման « մինալէմէ » . 2. արճճնագործք , գրակոնտիկոն , արճճնէնկարչուիւն «մինէ» :

Émanateur, ա. բղխիչ , բուրիչ:

Émanatif, ive, ած. բղխական , բուրական :

Émanation, ի. օդահոտ, վերածխումներ, բուրումն, արտահոսումն. les odeurs sont des —s. Des —s dangereuses pour la santé. 2. փ. ճագումն, ելումն, յառաջիկայումն, բղխումն. — de la lumière, du Verbe.

Émanatiste, ած. եւ ա. բղխական։

Émancipateur, trice, գ. ազատիչ, ազատարար, ձերբազատիչ, ազատագրիչ։

Émancipation, ի. իր. ձերբազատութիւն, ազատագրութիւն, ազատագրումն. ազատութիւն ի տեսչութենէ խնամակալի. 2. փ. ձերբազատութիւն, ազատագրութիւն, ազատութիւն. — des esclaves, de l'esprit.

Émancipé, e, ած. ձերբազատեալ, ձերբազատ, ազատագրեալ, ազատասուր, ինքնաձեռն, ձեռներէց. mineur — par le mariage. 2. փ. ազատեալ, զերծեալ, ազատ, զերծ. esprit — des anciens préjugés. 3. ինքնաձեռն, ձեռներէց, յանձնապատան, յանդուգն, ժպիրի. voilà un jeune drôle bien —.

Émanciper, ն.հգ. ձերբազատել, ազատագրել, ինքնաձեռն՝ ազատ առնել (ի տեսչութենէ խնամակալի). — son fils. 2. փ. ազատել, տալ ազատութիւն, հանել յազատութիւն. — l'esprit, le peuple. — la raison, l'intelligence humaine.

S'émanciper, դ. ձերբազատիլ, ազատագրիլ, ձերբազատ, ինքնաձեռն լ., ազատանալ, յազատութիւն ելանել. un enfant qui peut —. 2. ձեռներէց լ., յանդգնիլ, ժպրիլ. vous vous émancipez trop. — à. 3. ազատիլ, զերծանիլ. j'eusse mieux fait de m'émanciper des bienséances de mon sexe. կոլիւ, *անդունչ։

Émandibulé, e, ած. կ. անկոլ-

Émaner, չ. բուրել, ելանել. les corpuscules qui émanent des corps odorants. 2. փ. ճագիլ, բղխիլ, ելանել, յառաջ գալ. la liberté émane de Dieu. Le Verbe émane du Père.

Émaniste, ա. իս. բղխիչ։

Émanué, e, ած. կ. անձեռն, անվաճ։

Émargement, ա. լուսանցումն, լուսանցագրութիւն. գրելն ի լուսանցս. 2. —. ստորագրութիւն՝ յաւելուած ի լուսանցս։

Émarger, ն. լուսանցել, լուսանցագրել. գրել ի լուսանց. — une observation, une note. 2. ը. ընդունել գռոճիկն՝ զամսականի իր. dans notre administration c'est le premier du mois qu'on émarge. 3. լուսանցահատել. հատանել զլուսանցս. — une estampe.

Émarginatirostre, ա. Ե. լուսանցակտուց. հնոտած կտուցով. հն. **Crénirostre.**

Émarginature, ի. լուսանցահատութիւն։

Émarginé, e, ած. բ. լուսանցահատ, եզրատաճիկ. որոյ եզերքն հատեալ են ի ձեռ կիսալուսնի. feuilles —es.

Émarginule, ի. փՒ. գՒրիկ. փոփիկատրի տատնոտն։

Émasculateur, ա. ներքինացուցիչ, մալիչ, կրտիչ։

Émasculation, ի. S. **Castration.**

Émasculer, ն. անր. մալել. * կրտել. — un animal, un taureau, un cheval.

Embabouiner, ն. ո. պատրել զոք մեղմեխաճօք՝ փաղաքշանօք. *անուշ խօսքերով մէկն խաբել, *լոլոզել. — զո. Se laisser — par une femme.

Embâche, ա. սատնակոյտ։

Emballage (անպալաժ) ա. ծրարումն, պատատումն, վանդակումն, փաձոյծ, պատատանք. — des meubles. || toile d'—, ծրարակտաւ. հաստ կտաւ. 2. ծրարաճախք: ճախք ծրարման։

Emballer, ն. ծրարել, վանդակել, պատատել. — des meubles, des livres. եւ լկ. les marchands ont déjà emballé. 2. ը. եւ հգ. — զո., ուղղ առնել, առաքել զոք, *ճամբայ դնել. On l'a emballé dans une voiture.

S'emballer, դ. ը. ելանել ի կառս, մեկնիլ, գնալ, *կառք հեծնել, ճամբայ ելնել. 2. փ. բարկանալ, գայթել, սրդոլիլ. il s'emballe à tout propos. 3. պախազաձաի՝ սանձակոտոր լ. երիվարի։

Emballeur, ա. ծրարիչ, ծրարող, պատատիչ, պատատող. || ը. շաղփաղփ. մեծաբան. *սուտուտուտ խօսքերով խաբխբող. ne vous fiez pas à ses promesses, c'est un —.

Embander, ն. պատատել, *պատանով պատել. — un enfant. [դնել։

Embarber, ն. մօրուքել, *մօրուք

Embarbouiller, ն. շաղախել, ծանխել, *մալականել. — le visage, ses doigts de confiture. 2. շփոթել, *շփոթցունել, մոգցունել բանիքն։

S'embarbouiller, դ. շփոթիլ. * բանիքն մոռնալ։

Embarcadère, ա. նաւահանոյց «իսքէլէ». 2. մուտան, հատատան, չուտան (երկաթուղւոյ)։

Embarcation, ի. նաւակ, մակոյկ, կոլը, նաւ։

Embardée, ի. նւ. ծփանք (խելաց նաւու)։

Embarder, ն. նւ. ծփել, յառաջնցուցանել գնաւն յաջ կամ յահեակ. չ. ծփիլ (խելաց նաւու մխեալ ի յորձանաց կամ ի հողմոյ)։

Embargo (անպարկո) ա. նաւարգել, արգիլ (ելանելոյ ի նաւահանգստէն). mettre l'— sur un navire. Le frapper d'—, արգիլ արկանել նաւու (ելանելոյ ի նաւահանգստէն). lever l'—, բառնալ զարգելն, *արգելքն վերցունել։

Embarillage, ա. տակատումն. դնելն ի տակառի։

Embariller, ն. տակատել. դնել ի տակառի. — la poudre.

Embarquement, ա. նաւամուտ, նաւադիրք. մուտնելն՝ դնելն ի նաւ. — de marchandises. 2. նաւաչուխ. — de troupes. 3. մուտք, ձեռնարկութիւն. cet — a coûté cent écus. 4. *ձեռք զարնելն (գէշ բանի)։

Embarquer, ն. նաւամուտ՝ նաւաչուխ առնել, դնել ի նաւ, բեռնաւորել, * բեռցունել. — des marchandises, des vivres, des troupes. || փ. — զո. dans une affaire, արկանել՝ պարանել զոք ի գործ ինչ չար, * գէշ բանի մէջ խօթել. || Faire embarquer զո., դնել զոք ի նաւ.

S'embarquer, դ. ելանել՝ մուտնել ի նաւ, նաւամուտ՝ նաւադնաց՝ նաւաչուխ լ. նաւարկիլ. — pour Marseille. 2. փ. մուտնել՝ ելանել ի կառըս, մեկնիլ կառօք. — dans une diligence, dans un wagon. 3. փ. մրոտնել, միջամուխ՝ ձեռնամուխ լ. * ձեռք զարնել, սկսիլ, նեռուիլ. — dans une méchante, mauvaise affaire. — dans un long travail.

Embarras, ա. արգել, խոչ եւ խոչ, խոչընդոտն, խոչոտն. il y a de l'— dans cette rue. Un — de voitures. Chemin plein d'—, բազմարգել՝ բազմախոչ ճանապարհ. 2. տագնապ, նեղութիւն, անձկութիւն. je vous épargnerai l'— d'une conversation si fâcheuse. Mettre, jeter զո. dans l'—, յանձուկ՝ ի նեղ արկանել զոք. causer de l'—, des — à զո., նեղութիւն տալ ումեք, անհանգիստս առնել. susciter beaucoup d'— à զո. || — de la langue, դժուարախօսութիւն. ||tirer զո. d'—, ի ճանճաղ հանել զոք. 3. խառնակութիւն, խառնափնդորութիւն, շփոթութիւն, շփոթ. il y a de l'— dans cette succession. L'— de ses affaires inquiète ses créanciers. 4. կրճիմն, կնճիռն, մանուածք, դժուարութիւն, *պրճուք. plein d'—, բազմակնճիռն. il se jette dans un grand —, ի — մեծ զանձն արկանէ. 5. նեղութիւն, չքաւորութիւն, կարօտութիւն. cette famille est dans un grand —. Il est dans un extrême —. Faiseur d'—, դժուարածող, *դժուարութիւն հանող. 6. փ. վարանք, վարանք տարակուսին, տագնապ խորիորոց, տարակոյս, տարակուսանք, հոգք, տառամաութիւն, շուարումն, վարձանք. être dans l'—, վարանիլ. ի վարանս մտանել՝ անկանիլ, յանհնարս մտանել, անհնարանալ, տարակուսիլ, տառամաիլ. être dans de grands —, ի դժուարին ինչ եւ ի դժնդակ գործս գտանիլ. il était dans un extrême —, կայր յանհնարին տագնապի՝ ի վարանս տարակուսի. éprouver un grand —, ի վարանս տարակուսի՝ ի տագնապ մեծ անկանիլ. jeter զո. dans l'—, ի վարանս՝ ի տագնապ արկանել՝ ի տագնապի կացուցանել զոք. || ը. faire de l'—, des —, ses —, մեծ իմն՝ դժուարին՝ անհնարին գիրան ցուցանել, մեծութիւն՝ ճոխութիւն կերպարանել՝ *ճախել, բազում՝ ինչ պահանջել. se trouver dans l'—, կալ ի տագնապի՝ ի վարանս. || mettre une fille dans l'—, յղացուցանել զաղջիկն, յղի ձգել. || ո. ce n'est pas l'—, դժուարինն չէ այն, չէ ինչ անհնարին, դիւրին է. 7. բժ. — intestinal, gas-

տրտուc, վատապուճիւն , տատմոքատագնապ :

Embarrassant,e, ած. խափանիչ, խափանարար, տագնապիչ, տագնապեցուցիչ , կնճռոտ , սրտնեղիչ , նեղացուցիչ , կնճռալից, դժուարին, անհնարին , * պրճուկ . bagages —s. Affaires —es. Se trouver dans une situation —e. Très —, բազմակնճիռն, դժուարակնճիռն :

Embarrassé,e, ած. խափանեալ, արգելեալ . rue —e par des voitures. 2. վարակեալ , պատատեալ , շաղապատեալ . — dans les plis de son manteau. 3. նեղեալ , տագնապեալ . — par le fardeau qu'il portait. 4. դժժուարացօդ , դժուարիմաց , դժուարախօս . langue, prononciation —e. 5. շփոթեալ , շփոթ , խռովեալ , տագնապեալ , տագնապալից , վարանեալ, մտացօդ . il était —, կայը ի տագնապի. air, langage —. 6. շփոթ , խառնակ , դժուարակնճիռն , կնճռոտ , *անճրկուկ . affaire —e. || être — de sa personne, չգիտել որպիսի գնացս ունել , *ինչպէս կենալն չգիտնալ . 7. նեղեալ , խճողեալ , խճոտ. avoir le cerveau, l'estomac —.

Embarrasser, ն. խափանել, արգելուլ , խոչ եւ խոչ՝ խափանիչ լ. ces voitures, ces pierres embarrassent la rue. Ce manteau m'embarrasse. 2. վարակել, շաղել , շաղեալ պատել , շաղապատել . — qn. dans. 3. տագնապել , ի տագնապի կացուցանել , վարանեցուցանել , ի նեղ արկանել , խռովել , *անճրկել , նեղել . votre question m'embarrasse. 4. շփոթել , խառնակել , * կնճռոտել . — une question, une affaire.

S'embarrasser. դ. վարակիլ , կաւչիլ , կռուիլ , ոտնակաւիլ , շաղիլ , շաղապատիլ . — dans. || — dans ses discours, կորուսանել զնել բանից , *խօսից ճեղն կորնչուցանել . || sa langue s'embarrasse, ծոծռէ՝ կակազէ լեզու նորա. son esprit s'embarrasse, խռովին խորհուրդք՝ միտք նորա՝ անկանի ի մտաց . 2. նեղել զանձն՝ զմիտեանս , *ինքզինքն՝ զբոլոր նեղել . ils s'embarrassent. 3. խռովիլ , շփոթիլ , վարանիլ , տագնապիլ, ի վարանս՝ յանիմանս՝ ի նեղ մտանել , *կնճռոտիլ , անճարակիլ , ճաղն ճաւանիլ , անճրկիլ , ընելիքն չգիտնալ . c'est un homme qui ne s'embarrasse de rien. — de tout, *ամէն բանն մեծցուցանել . — de qn., յանձն առնուլ զհոգ ուրուք , *մէկուն դոգն վրան առնուլ :

Embarrer (S') դ, բաժնաձողիլ . *ձիուն սրունքին մին ախոռի բաժնաձողին պլլուիլ :

Embarrure, ի. անբ. բաժնաձողումն . *ձիուն սրունքից մին ախոռին բաժնաձողին պլլուելէն առած վէրք :

Embase (անպազ) ի. ար. եւ ճ. բարխս :

Embasement, ա.ճ. խարխսումն:

Embastillement, ա. բաստիլումն, բաստիլ դրուիլն. — du grand Condé. 2. բանտարկումն . — d'un écrivain. || փ. —, նեղումն . l'— de la parole, de l'opinion, de la presse.

Embastiller, ն. բաստիլել, դնել ի բաստիլն կամ յայլ ինչ բանտ . — un citoyen. 2. պատել պարապօք, պարապազատ առնել, ամրապատել. — une ville, — զքաղաքն . — Paris. 3. փ. բանտել , ամրապնդել . — la liberté, l'opinion.

Embastionnement, ա. մարտկոց

Embastionner, ն.չ. մարտկոցել. մարտկոցազատ առնել. — une ville.

Embâtage, ա. Ծամբումն , Ծամբահիւթումն :

Embatage, ա. հեցումն :

Embataillement, ա. գ. ռազմումն , ճակատումն :

Embataille, ն.գ. ռազմել , ճակատել :

Embâter, ն. Ծամբել , Ծամբահիւթել «սէմէր գօմագ» . — un âne, les mulets. 2. փ. եւ ը. տանջանել , յանձն առնել , * մէկուն գլուխն հանել . — qn. d'une affaire désagréable, d'un homme insupportable.

Embateur, ա. հեցիչ . * անուոյն երկաթի շրջանակ անցուոնող :

Embâtonné, e, ած. գաւազանակիր :

Embâtonner, ն. գաւազանակիր առնել , *ձեռքն գաւազան տալ . — ses gens.

S'embâtonner, դ. գաւազանակիր լ., *ձեռքն գաւազան առնուլ :

Embatre, ն. հեցնել , պատել զանիւս երկաթի շրջանակօք . — les roues d'une charrette. =*S'*—, դ.—իլ:

Embattage, ա. տ. **Embatage.**

Embatu, e, ած. հեցապատ , երկաթապատ . roue —e.

Embauchage, ա. գործաւորակալումն , *գործաւոր բռնելն . 2. մոլորեցումն (գործաւորաց), դասալքումն (գինուորաց) :

Embauche, ի. եգ. պարարտոտրտուտ . արտուտ պարարտացուցիչ :

Embaucher, ն. գործաւորակալել, ունել գործաւորս, *գործաւոր բռնել. — des ouvriers. 2. հրապուրել զգործաւորս, մոլորեցուցանել, *գլխէ հանել «այարհմագ» . 3. գ. հրապուրել , դասալիք առնել . — un soldat. =*S'*—, դ. հրապուրել զիմեանս :

Embaucheur, euse, գ. գործաւորակալ . *գործաւոր բռնող . 2. հրապուրիչ (գինուորաց) :

Embauchoir, ա. ար. կօշկակալաստաբ . կաղապար կօշկաց «ճիզմէ գալըպը» :

Embaumage, ա. զմռսումն :

Embaumé,e (անպոմէ) ած. զմռսեալ, դիազարդիկ. Cléopâtre fut —e. 2. փ. քաղցրահոտ , քաղցրաբոյր , անուշահոտ , անուշաբոյր , անուշաբուրիկ, բուրազուարճ, բուրազուարթ, բուրաւէտ , բուրումնաւէտ , խնկաբոյր , խնկաբուրեալ . chambre, brise —e. Les jardins —s.

Embaumement (անպոմըման) ա. զմռսումն , դիազարդութիւն :

Embaumer (անպոմէ) ն. անուշահոտել , անուշահոտ առնել , խնկել , *անուշ հոտով լցունել , անուշահոտութիւն տալ . — l'air, խնկահոտ գործել զօդսն. les citronniers embaument l'air. 2. զմռսել , խնկել , պահուսնել դեղովք գրիանէն. — un corps.

չ. հոտ անոյշ բուրել , անուշահոտիլ , բուրել զանուշահոտութիւն , խնկաբուրել . ces fleurs embaument.

S'embaumer, դ. անուշահոտիլ , խնկիլ , *անուշ հոտիլ . l'appartement s'embauma du bouquet qu'on avait apporté. 2. զմռսիլ , խնկիլ . ce corps peu —.

Embaumeur (անպոմէօր) ա. զմռսիչ , զմռսող , դիազարդ :

Embausser, ն. նե. տրիտրել . S. **Bau.**

Embecquer, ն. կտցաջամբել . ջամբել կտցաւ . — un oiseau. 2. կարճաջամբել . դնել ջամբ՝ կեր ի կարճն . — l'hameçon.

Embéguiner, ն. ը. գդակել . *գլուխն գդակով ճաճկել . qui vous a si plaisamment embéguiné? 2. փ. արկանել ի միտս , գրաւել զմիտս ուրուք, *գլուխն խօթել. — qn. d'une idée, une opinion.

S'embéguiner, դ. գդականալ . *գլուխն գդակով ճաճկել . 2. փ. զակատիլ , հարկանիլ ի սէր , շամբշիլ, պակշռտիլ, *բռնուիլ, խելք տալ. — de qn., de qc.

Embelli,e, ած. գեղեցկացուցեալ, զարդագեղեալ , գեղեցկազարդ , գեղազարդ , գեղապաճոյճ , զարդագեղ , գեղայօրէն . palais —. Des jardins —s. Une jeune fille —e. Un esprit — des attraits de la science. Un cœur — des charmes de la vertu. Figure —e par la vivacité.

Embellie, ի. նե. գեղեցկութիւն օդոց (յետ մրրկի) . profiter d'une — pour passer une barre.

Embellir, ն. գեղեցկացուցանել , գեղազարդել , գեղերմնել , գեղերեսել , բարեզարդել . — une habitation. La toilette embellit la femme. եւ կ. la parure embellit. 2. փ. շքեղացուցանել , պայծառացուցանել . — un nom. 3. պճնել , զարդարել , պաճուճել . — une histoire, un récit.

չ. գեղեցկանալ . cet enfant embellit tous les jours. || S. **Croître.**

S'embellir, դ. գեղեցկանալ. cette jeune fille s'embellit. Tout s'embellit pour plaire.

Embellissant, e, ած. գեղեցկացուցիչ . imagination —e.

Embellissement, ա. գեղեցկացումն, գեղեցկութիւն, զարդարումն, զարդ . l'— d'une ville. 2. գեղեցկութիւն , գեղազարդութիւն , բարեզարդութիւն, զարդ . les — de Paris. Faire de nouveaux —s à sa demeure. 3. փ. —. les —s d'un discours.

Embellisseur, ա. գեղեցկացուցիչ :

Embérize, ա. Ե. գա. **Bréant**ի:

Embérizidées, ի. յ. Ե. դալուճայք . հատուած տոհմի սարկիայց (fringillidées).

Embérizoïdes, ա. յ. դալուճակերպք , դալուճանմանք :

Emberlificoter, հ. ն. տ. **Embarrasser.**

Emberlificoteur, հրապուրիչ , [*գլխէ հանող :

Emberlucoquer (S') դ. ը. գաղտնի, գրաւել մտօք, ըմբռնել կանխակալ կարծեօք, անմտութեամբ յաղել յիմն, *յաղել մնալ. — d'une chose.

Embesogné, e, ած. ը. բազմագրաղ, բազմահոգ. *շատ զբաղած. vous voilà bien —.

Embêtant,e, ած. գռ. ձանձրացուցիչ, ձանձրալի, տաղտուկ. c'est —. Il est —. Un homme —.

Embêtement, ա. գռ. ձանձրոյթ, տաղտուկ, դժկամակութիւն, հակառակութիւն, գլխացաւութիւն, գըլխագարտութիւն «պաշ պէլասը»:

Embêter, ն. գռ. ձանձրացուցանել. — գռ. Cela m'embête. Vous m'embêtez. =S'—, դ. ձանձրանալ. il s'embête.

Embeurrer, ն. կոգել, *կարագ [քսել:

Embillotteuse, ի. եգ. գադիշող (մեքենայ):

Emblaison, ի. ցորենացանուժն. ժամանակ ցանման ցորենոյ:

Emblasonner, ն. տոհմանշանել. *տոհմանշան տալ. — un roturier.

Emblavage, ա. եգ. ցորենաերմանուժն:

Emblaver, ն. եգ. ցորենացանել, *ցորեն ցանել. — une terre.

S'emblaver, դ. —իլ. *ցորեն ցանուիլ. les terres s'emblavent en automne.

Emblavure, ի. եգ. արտ ցորենացան, *ցորենի արտ:

Emblée (d'— տանելէ) մ. առանց ընդդիմութեան, անխափան, անդէն, անդէն եւ անդ, խակոյն. emporter une ville d'—. Il a été élu, nommé d'—.

Emblématique, ած. խորհրդաւոր, խորհրդական. figure —, — պատկեր:

Emblématiquement, մ. խորհրդապէս, խորհրդաբար:

Emblématologie, ի. խորհրդաբանութիւն:

Emblème, ա. խորհրդանշան, խորհրդանիշ, խորհրդապատկեր, խորհրդանկար, նշանակ. le coq est l'— de la vigilance. Les —s de la royauté. [տել:

Embler, ն. հ. յափշտակել, կապ-

Emblic, ա. դղգ. ամլաճ:

Emblica, Emblique, ա. ք. ճոմիր. սեռ. երկպտուկ տնկոց ի տոհմէ կաղնչանեայց (euphorbiacées).

Emblouser, ն. Ծրձկոնել. *Ծրձկոն հագցունել. — un enfant. || S. Blouse.

Embobeliner, Embobiner, ն. կարժառել, *կարժառ ընել, կարժառին պլլել. 2. ը. ի բաս հրապուրանաց արկանել, ոդոգել, որսալ. *անոյշ խօսքերով հրապուրել, լոյզել:

Emboire, ն. ծեփել, պատել, *քսել. — d'huile, de cire. — un moule de plâtre.

S'emboire, դ. ապօտանալ. *իւրաքոյ խառնուիլ գունոց. un tableau qui s'emboit. Les couleurs de ce tableau s'emboivent.

Emboiser, ն. ռ. հրապուրել, խաբել, պատրել. ils sont parvenus à l'—.

Emboiseur, euse, գ. հրապուրիչ, խաբող. c'est un —. C'est une —euse.

Emboîtage, ա. ագուցուժն:

Emboîté, e, ած. ագուցեալ, ագուցիկ:

Emboîtement, ա, ագոյց, ագուցուժն, մատուժն, մատիտուժն:

Emboîter, ն. ագուցանել, մատիտել, յեռուլ, *իրարու մէջ անցունել. — des tuyaux. || գ. — le pas, կուռ մի գիծ միոյ ընթանալ, *իրարու ետեւէ քալել. = S'—, դ. ագանիլ, մատիտիլ, յեռուլ:

Emboîture, ի. ագոյց, ագուցուժն, մատիտուժն, յեռուժն. — des os, de deux ais.

Embole, ա. ն. հխ. ցուռկ, նաւացուռկ. 2. հխ. խոյ, խոյագլուխ. *պատեր փլցունելու ծառայող խոյագլուխ մեքենայ. 3. մգ. ագուցուժն:

Embolie, ի. բժ. փսորախտ. յանկարծական խցուժն անօթի իրիք մարմնոյ արեամբ:

Embolique, ած. բժ. փսորախտային. lésion —.

Embolisation (սիօն) ի. ախ. փսորախտուժն. կազմուածին փսորախտի:

Embolisme, ա. եգ. ամսանահանջ. նահանջ ամիս նախնի յունաց: [սային, նահանջ:

Embolismique, ած. նահանջամ-

Embolite, ի. հբ. ընկեցաքար. քլորաբրոմուկ արծաթի:

Embolus (էմպոլիւս) ա. բժ. փսորարեան:

Embonpoint, ա. գիրուածին, ծանրամսուածին, բազմամսուածին, պարարտուածին. prendre de l'—, գիրանալ. avoir de l'—, գէր լ. qui a de l'—, գէր, անձնեայ, ծանրամիս, բազմամիս:

Emboquer, ն. եգ. բռնել. *անասնոց բերնին բուռ խօնել գիրցունելու համար:

Embordurer, ն. շրջանակել. պատել շրջանակաւ (գնկար):

Embossage, ա. նւ. պարապըճուժն:

Embosser, ն. նւ. պարանել, պարանապնդել. *նաւն պնդել պարանով առջեւէն եւ ետեւէն. = S'—, դ. —իլ:

Embossure, ի. նւ. պարանուժն, պարանապնդուժն:

Embotteler (j'embotteile) եգ. տրցակել. տրցակ կապել. — le foin, le chanvre.

Emboucauter, ն. կորկատել. *դնել կորկատի մէջ. — la morue. || S. Boucaut.

Embouche, ա. եգ. բեղնաբուծ. արօտ բեղնաւոր պարարտախոտ:

Embouché, e, ած. ագուցիկ. être mal —, լրբախօս զազրաբերան լ.

Emboucher, ն. բերանել. *նաւագարանն բերնին դնել փչելու համար. — un cor, une trompette. — une flûte, սրնգել. || փ. եւ բ. — la trompette, բարձրաձայն առնել, վսեմաբան վերամբարձ լ- եւ ը. աշխարհաքաղաք առնել, հռչակ հանրականել, *ամենուն իմացունել. 2. փ. սանձ ի բերան դնել. || փ. եւ ը. բանս ի բերան դնել ուրուք, Ծելադիր լ., խրատել, *տուն տալ, ըսելիքն սովրեցունել. 3. նւ. մտանել. — la rivière.

S'emboucher, դ. բերանանալ, Ծափիլ. la Marne s'embouche dans la Seine. La Seine s'embouche dans la mer.

Embouchoir, ա. բերան (փողոյ, սրնգի). — d'une clarinette. 2. ար. S. Embouchure.

Embouchure, ի. բերան (փողոյ, սրնգի). 2. բերան, բերանուժն. *նաւագարանն բերան առնելուն կերպն. avoir une bonne —, քաշաբերան լ. 3. ձվ. բերան, դանդանաւանդ. 4. բերան, բերանոց. l'— d'un bocal, d'un fourneau. || L'— d'une pipe, բերան ծխափողոյ «իմամէ». 5. զ. բերան. — d'un canon. 6. բերան, գետաբերան. l'— du Danube. 7. նւ. բերան, մուտք(նաւահանգստի). 8. որմածակ:

Embouer (անպուէ) ն. տղմացուցանել, ցեխաճահաւ տղմահաճահաւ առնել, *ցեխոտել. 2. ծեփել տղմով. — une muraille. =S'—, դ. տղմանալ, *ցեխոտիլ:

Embouquement, ա. մուտ, մտուժն (ի կիսս, ի նեղուցս):

Embouquer, չ. նւ. մտանել (ի ջրանցս, ի նեղուցս):

Embourbé,e, ած. տղմահաճահաւ, տղմահաճախ:

Embourbement, ա. շաղախուժն:

Embourber, ն. շաղախել, տրղմահաճահաւ առնել, *տղմի մէջ խօթել, ցեխի մէջ Ծանխել. — une voiture. || փ. —, գռ. dans une mauvaise affaire, շաղել՝ արկանել զոք ի գործ ինչ չար, *մղել գէշ գործի. — գռ. dans une entreprise malheureuse.

S'embourber, դ. շաղախիլ, տրղմահաճահաւ լ., *տղմի մէջ խօթուիլ՝ Ծանխուիլ:

Embourgeoiser, ն. քաղքենել, քաղքենի՝ ռամիկ առնել՝ *ընել.

S'embourgeoiser, դ. քաղքենանալ, *քաղքենի՝ քաղքենուհի լ:

Embourrement, Embourrage, ա. փրծուժն. լնուն փրծով:

Embourrer, ն. փրծել. լնուլ փրծով, հն. Rembourrer.

Embourrure, ի. փուրծ «գլխզգ». l'— d'un fauteuil.

Emboursement, ա. քսակուժն:

Embourser, ն. քսակել, *քսակի մէջ դնել. ce que nous jouons est pour les pauvres et non pour —.

Embout (անպու) ա. ծայրոց, ծայրապանակ. երկաթի՝ գլխի ծայր գաւազանի, հովանոցի:

Embouteillage, Embouteillement, ա. շիշուժն, *շիշի մէջ դնելն:

Embouteiller, ն. շիշել, *շիշ՝ շշի մէջ դնել. — de la bière, du vin.

Embouter, ն. ծայրոցել. դնել ծայր երկաթի՝ գլխի, երկաթածայր՝ գլխածայր գործել. — un parapluie.

Emboutiquement, ա. խանձուն, կրպակուն :

Emboutiquer, ն. խանձել, կրպակել . * խանութն կրպակն դնել :

Emboutir, ն. կապարել, կապարապատ առնել :

Emboutissage, ա. կապարում :

Emboutisseur, ա. ար. կապարող :

Emboutissoir, ա. ար. կապարոց:

Embranchement, ա. ճիւղաւորում, ճիւղաւորուիւն . 2. կիցք ճանապարհաց , ճանապարհակիցք «տէօրի եօլ ադզը». 3. ճիւղաւորում, ճիւղ (երկաթուղւոյ) . 4. ճիւղ՝ Ցեւ (լերանց). 5. ճիւղ՝ կիցք (խոդովակաց ջրոյ , . . .). 6. ճիւղ, բաժին (գիտուիւնց). les —s de la physique. L'un des —s du règne végétal.

Embrancher, ն. ճիւղաւորել , կցել , յարել , միացուցանել (գխողովակս, գճանապարհս) .

S'embrancher, դ. ճիւղաւորիլ , կցիլ , յարիլ , միանալ . c'est ici que les deux routes s'embranchent.

Embraquer, ն. նաւ. ձգտել, պըրկել զպարան :

Embrasé, e, ած. հրկէզ, հրակէզ, հրայրեաց . des regards —s, բոցատիպ աչք. — d'amour, սիրատոչոր:

Embrasement, ա. հրկիզուիւն, հրայրեացք, հրայրեցուիւն, հրդեհ . — de Troie. 2. փ. խռովուիւն, ալմուկ , ալմուկ շփոթի . cet — gagna les provinces. Ce fut un — général.

Embraser, ն. հրկիզել, հրդեհել, հրկէզ՝ հրայրեաց՝ հրձիգ առնել , *կրակի տալ, մրկել. — une maison, une ville. 2. փ. այրել , տոչորել , բորբոքել , մրկել . — le cœur. La guerre embrasa l'Europe entière. Son discours avait embrasé les esprits. = *S'*—, դ. —իլ :

Embraseur, euse, գ. հրկէզ , հրձիգ :

Embrassade, ի. ը. գրկանք , գրկախառնուն, գրկախառնուիւն , ողջագուրանք , համբոյր , * պագուուիւն . donner, recevoir une —. Aimer les —s, համբուրաէր լ. se faire mille —s, les plus tendres —s.

Embrassant, e, ած. համբուրաէր , *պագուուիլ սիրող . un enfant —. 2. բ. ընդգրկող , փաթթիլ . feuilles —es.

Embrasse, ի. վարագուրակալ . *վարագուրի կապ :

Embrassement, ա. գրկանք , գրկախառնուն, գրկախառնուիւն, ողջագուրանք , անձնահամբոյր կըցորդուիւն , փարուն , համբոյր . un doux, un tendre, un étroit —. Un froid, un triste —. Répondre aux —s. Leur querelle finit par des —s. Fuir les —s. 2. յ. զուգուիւն , զուգաւորուիւն, մերձաւորուիւն (ըստ մարմնոյ) . —s légitimes, illégitimes. Achille naquit des —s de Thétis et de Pélée.

Embrasser, ն. գիրկընդխառնել , ընդգրկել , գիրկս արկանել , գիրկ ընդ խառն՝ գրկախառն լ., ողջագուրել, համբուրել, փաթթիլ , գրկախառնիլ՝ գիրկընդխառն լ., փաթթիլ զմիմեանս, *պագուուիլ : **Embrasseur, euse**, գ. համբուրաէր, *սոխալ պագուուող՝ պագնող :

Embrassoires, ի. յ. արծէք . *աչքան կամ ունելիք ոսկերչաց :

Embrassure, ի. ար. կիցք :

Embrasure, ի. զ. որմածերպ (հրետից). 2. ճ. որմածակ (դրան , պատուհանաց) .

Embrayage (անպրէյաժ) ա. մք. ագուցուն :

Embrayer (անպրէյէ) ն. մք. ագուցիլ :

Embrayeur, ա. մք. ագուցիչ :

Embrelage, ա. չուանակապուն:

Embreler, ն. ար. չուանակապել. *չուանով կապել կառքին վրայ դըրուածն :

Embrenage, ա. ար. Ցեփոտուն. *մօրներն Ցեփէ անցունելն :

Embrènement, ա. պտտեղուն :

Embrener, ն. ռ. պտտեղել , ՑաՑաւել պլթով , * քակոտել . 2. Ցեփոտել . * մօրներն Ցեփէ անցունել :

S'embrener, դ. պտտեղել զանձն , ՑաՑաւիլ պլթով, *վրան ընել, քակտել. || փ. — dans une vilaine affaire, միջամուխ լ. ՑաՑաւիլ ի գործ ինչ չար. *վատ գործի մէջ մտնել :

Embrèvement, ա. ճ. մատխուրմըն . ճակագուցուն . * ճակի մէջ ագուցուն :

Embrever, ն. մատխուել , ճակագուցանել. *երկու փայտերն իրարու միացունել փորուած ճակով մի :

Embrigadement, ա. գ. վաշտուն , S. Brigade.

Embrigader, ն. վաշտել , *վաշտ կազմել . il avait embrigadé tous les ouvriers du port. 2. փ. —, գինուրել . ces conspirateurs ont cherché à nous —.

Embrocation (ասիօն) ի. բժ. ստացուն . *ախտացեալ անդամին վրայ մեղմով պարարտ կամ իւղոտ հեղուկ Ցափելն :

Embrochage, Embrochement, ա. շամփրուն : [շամփրող :

Embrocheur, ա. ռ. շամփրիչ ,

Embrocher, ն. շամփրել, ի շամփուր հարկանել . — un gigot, une volaille. || բ. — qn., շամփրել զոք , սրահար առնել, խոցել Ցափանցանց, * սուրն մէկ կողմէն միւսն մխել . = *S'*—, դ. շամփրել զանձն, շամփրիլ :

Embroncher, ն. ճ. կղմինարել . *կղմինարերն այնպէս շարել որ վրայէ վրայ գան :

Embrouillamini (անպրույլեամինի) S. **Brouillamini**.

Embrouillé, e (անպրույլէ) ած. խառնակ , խառնափնդոր , խառնամած , խառնամած , խառնամածնուած , շփոթ , բազմակնճիռ , բազմամած , բազմամածնուած . écheveau —. Cheveux —s, խռուեալ՝ գիտախոհ հերք . esprit, compte, discours —.

Embrouillement, ա. խառնակուիւն , խառնափնդորուիւն , շըփոթուիւն . — des fils. || փ. —, խրթնաբանուիւն . — d'affaires, d'idées.

Embrouiller, ն. խառնակել , խառնափնդորել . — des écheveaux. 2. փ. —, շփոթել , խռովել . — une affaire, la question, un discours, l'esprit. 3. նաւ. — les voiles, ամփոփել զառագաստս .

S'embrouiller, դ. իլ . un écheveau qui s'embrouille. 2. փ. —իլ , խռուանալ . 3. նաւ. պղտորիլ , ամպամած լ., * աւրուիլ , ամպոտիլ . le ciel, le temps s'embrouille.

Embrouilleur, euse, գ. խառնակիչ , խառնափնդորիչ , խառնափնդորող :

Embroussaillé, e (անպրուսայլէ) ած. մազաւոտ, խառնափնդոր . une chevelure —e.

Embruger, ն. եգ. ցախել. ցախն այնպէս սփռել, ուր շերամներն կարենան վրան իրենց բոժոժներն դնել : vers à soie embrugés.

Embruiné, e, ած. շառաչկահար. *շառաչուկէ խամրած . blés —s. || S. **Bruine**.

Embrumé, e, ած. մառախլամած, մառախլապատ , մառախլուտ , միգապատ , միգամած . ciel, temps, horizon —.

Embrumer (S') դ. մառախլիլ , մառախլապատ՝ միգամած լ. le ciel s'embrume.

Embrunir, ն. մթացուցանել , Ցիտագոյն՝ սեւաներկ գործել :

Embruyer (անպրիէ) ն. ցախադրել . *շերամներն ցախի վրայ դնել :

Embryoctonie, ի. բժ. ամբեւտասպանուիւն : [ծնուիւն :

Embryogénie, ի. ծն. ամբեւտա-

Embryogénique, ած. ամբեւտածնային :
Embryographie, ի. ամբեւտագրութիւն :
Embryologie, ի. բխ. ամբեւտաբանութիւն, ամբեւտախօսութիւն, ամբեւտագիտութիւն :
Embryologique, ա. ամբեւտաբանային, ամբեւտախօսային. études —s.
Embryologue, Embriologiste, գ. ամբեւտաբան, ամբեւտախօս :
Embryon, ա. բպ. ամբեւտ, նախասաղմն. état d'—, ամբեւտութիւն. նախասաղմնական վիճակ. 2. բս. —. բողբոջն ամիսներեալ ի սերման. 3. փ. —, այրիկ, այրուկ. c'est un —, *մարդուկ՝ պզտիկ մարդ մի է. || S. Fœtus.
Embryoné, e, ած. բ. ամբեւտառու. || —s, —բ :
Embryonelle, ի.բ. բամբեւտիկ:
Embryonifère, ած.բպ. ամբեւտաբեր : [բեւտածնե :
Embryoniforme, ած. բպ. ամ-
Embryonnaire, ած. բպ. ամբեւտաւոր : [bryoné.
Embryonné, e, ած. բ. S. Em-
Embryonnement, ա. մգ. ամբեւտառութիւն : [ծին :
Embryopare, ած. կ. ամբեւտա-
Embryophthorique, ած. ամբեւտասպան : [բեւտակազմային:
Embryoplastique, ած. մգ. ամ-
Embryoptéris (իս) ա. բ. ամբեւտածաբխոտ :
Embryosac (սաք) ա. բ. ամբեւտապան, ամբեւտապարկ :
Embryotège (անպրիօթէժ) ա. բ. ամբեւտածածկ :
Embryothlasie, ի. վ. ամբեւտաբեկութիւն :
Embryothlaste, ա. վ. ամբեւտաբեկ (գործի) :
Embryotocie, ի. հշբ. ամբեւտազուգութիւն. * երկու սաղմին իրարու կպած լինելն :
Embryotome, ա. վ. ամբեւտածաճառ (գործի) : [հատութիւն :
Embryotomie, ի. վ. ամբեւտա-
Embryotrophe, ա. բ. ամբեւտաբոյծ, ամբեւտաբուսա :
Embryulce (անպրիւլս) ա. ամբեւտահան. ճանկ ի հանել յարգանդէ զմեռեալ ամբեւտն :
Embryulcie (անպրիւլսի) ի. վ. ամբեւտահանութիւն : [տիկ :
Embryule (անպրիւլ) ա. ամբեւ-
Embu, e (անպիւ) անց. **Emboire** ի. աղօտաներկ. tableau —. 2. ա. նկ. ապատ, բիծ :
Embûche, ի. որոգայթ, դարան, հաղբք, ծուղակ «տուզագ». dresser des —s, une — à qn., դարան գործել, որոգայթ լարել ումեք. ils tomberont dans vos —s, անկցին յորոգայթս՝ ի ծուղակս ձեր :
Embûchement, ա. անտառահատութիւն :
Embûcher, ն. անտառահատել, հատանել զանտառ. 2. ո. անտառամուտ առնել. — la bête, — զերէ. = **S'—**, դ. անտառամուտ լ:
Embuquage, ա. եգ. բերանաբտուժն. * բերնէն բուտ տալով անասուն գիրցունելու կերպն :
Embuscade, ի. դարան, դարանակալութիւն. dresser, préparer une —, դարան գործել՝ դնել. donner, tomber dans une —, անկանել յորոգայթ, * որոգայթի մէջ ինկնալ. se mettre, se tenir en —, ի դարան մտանել, դարանամուտ՝ որոգայթադիր լ. 2. դարանակալք, որոգայթադիրք :
Embusquer, ն. ի դարան մուծանել, դարանայոյզ առնել, ի դարանի կացուցանել. — une troupe.
S'embusquer, դ. դարանիլ, ի դարան մտանել, դարանակալ՝ դարանամուտ լ:
Embuvage, ա. ար. կարճումն (առիջից յոստայնանկութեան) :
Éménadie, ի. մբ. եմենադիա. միջատ ինչ պատենաթեւ :
Émendateur, ա. ուղղիչ, բարեփոխիչ : [բարեփոխական :
Émendatif, ive, ած. ուղղական,
Émendation (սիօն) ի. ուղղումն, բարեփոխումն :
Émender, ն. իգ. ուղղել, բարեփոխել, *շտկել. la cour émendant, ordonne...
Émeraude, ի. զմրուխտ «գեմիպրիտ». d'—, զմրխտեայ. 2. ած. զմրխտափայլ. Ծուչուն նման դրախտահաւի :
Émeraudine, ի. մբ. ոսկի եզնակ «կիւլպէօճէյի». հն. **Cétoine doré**. [վայրի :
Émère, ա. բ. աճալուկ. աճալ
Émergé, e, ած. վերածագ, վերացուր. végétal —.
Émergement, ա. եր. արտածագումն, արտելք :
Émergence, ի. բգ. արտածագումն, վերածագումն. point d'—, արտածագակէտ (ճառագայթից) :
Émergent, e, ած. արտածագեալ, արտածագ, վերածագ. 2. եր.եգ. արտածագ, արտածագեալ, վերացայտ. terrain —. Rayons —s.
Émerger, չ. եր. արտածագիլ, վերացայտիլ, ելանել. on voit des îles — du sein de la mer. 2. փ. —. le soleil émergeant d'une nuit sombre...
Émeri (էմըրի) ա. զմռնիտ, սրնփարայ, յղկաքար. զմռնիտեան քար «սամփարա». flacon bouché à l'—, զմռնիտաբերան՝ զմռնիտեալ բերանաւ սրուակ :
Émérilite, ի. հբ. էմէրիլաքար :
Émerillon (էմըրիյլեօն) ա. Թ. բաշտա. բազէ ինչ որսական. 2. նե. —. կարճ, ճանկ «չէնկել» :
Émerillonné, e, ած. ը. կայտառ, զուարթ, սնափ. je vous trouve bien —. Elle a l'œil —.
Émerillonner (S') դ. զուարթ լ:
Émméritat, ա. վաստակաւորութիւն, արդիւնաւորութիւն, ռոճիկ, հոգ :
Émérite, ած. վաստակաւոր, արդիւնաւոր, արդիւնական, բազմարդիւն. professeur —. 2. փ. հնացեալ, ծերացեալ. un buveur —. Une coquette —.
Émersion, ի. բգ. վերելք, արտածագումն, ելք. l'— de nouvelles îles. 2. ա.աս. —. — des satellites de Jupiter. ‖ Point d'—, կէտ ելից, ելակէտ:
Émérus (րիւս) ա. բ. S. Émère.
Émerveillable, ած. զարմացուցիչ, սքանչացուցիչ, զարմանալի :
Émerveillé, e, ած. սքանչացեալ. personne —e. Elle reste —e de la propreté du logis.
Émerveillement, ա. սքանչացումն, սքանչանք :
Émerveiller, ն. սքանչացուցանել, հիացուցանել, ի հիացումն ածել. cela émerveille tout le monde.
S'émerveiller, դ. սքանչանալ, հիանալ, ի հիացման լ. il n'y a pas de quoi —. Il s'émerveilla de l'entendre.
Éméticité, ի. փսխողականութիւն. փսխեցուցիչ զօրութիւն :
Émétine, ի. բգ. փսխին. բուսական ալքալի ոսկեանկոյ (ipécacuana).
Émétique, ա. դղգ. ործացուցիչ, ործադնել, փսխողական. prendre, donner de l'—, — առնուլ, տալ. 2. ած. ործացուցիչ, փսխողական. poudre —.
Émétiser, ն. ործադեղել. ործացուցիչ՝ փսխողական գործել. — une tisane.
Éméto-cathartique, ած. բժ. ործամաքրողական. médicament —.
Émétographe, ա. վդ. ործագիր:
Émétographie, ի. վդ. ործագրութիւն : [գրական :
Émétographique, ած. ործա-
Émétologie, ի. վդ. ործաբանութիւն :
Émétologique, ած. ործաբանական : [րող :
Émetteur (էմէթէօր) ա. արտադ-
Émettre (j'émets...) ն. բգ. արտադրել, արձակել. les rayons qu'émet le soleil. 2. արտադրել, ի վաճառ հանել, հանել, արտահանել. *դուրս հանել. qui émet des billets, տումսահան. — du papier-monnaie, des actions, des obligations. 3. փ. յայտնել, յայտ առնել. — son opinion, son avis, կարծիքն —. — des vœux, ուխտս դնել :
Émeu (էմէօ) ա. ո. ծիրտ. 2. Թ. S. Casoar.
Émeulage, ա. յեսանումն :
Émeuler, ն. յեսանել, յղկել ի յեսանի. — le nacre.
Émeute, ի. խռովութիւն, ամբոխ, ապշոպ, աղմուկ. exciter une —, ամբոխ՝ ապշոպ յարուցանել, ապշոպել. réprimer une —.
Émeuter, ն. խռովել, ամբոխել, ապշոպել, աղմկել :
Émeutier, ère, ա. խռովարկու, խռովարար, խռովայոյզ, ամբոխարար, աղմկայոյզ, աղմկարար, խռովարար :
Émeutir, չ. ո. ծրտել. cet oiseau émeutit sans difficulté.
Émex, ա. բ. քմուկ :
Émier, ն. փշրել, բրդել, մանրել. հն. **Émietter**.

Émiettement, ա. փշրումն, բրդումն, մանրաբրդութիւն։

Émietter, ն. փշրել, բրդել, մանրել. — du pain. =*S'*—, դ. —իլ։

Émigrant, e, գ. գաղթող, գաղթական, գաղթայր, վտարանդի, վտարական, տարաշխարհիկ. 2. ած. գաղթող, գաղթական, վտարական. troupe —e. Animaux —s.

Émigration, ի. գաղթ, գաղթումն, գաղթականութիւն, գաղութ, արտագաղթութիւն. d'—, պանդխտութեան, գերակայութիւն. l'— de la science, — de la vertu. 4. վերամոփոխութիւն, պերճափայլութիւն, բարձրաշնորհութիւն. տիտղոս կարդինալաց. Votre —, — Ձեր, պերճափայլ պերճապատիւ բարձրաշնորհ, վիճապատիւ Սրբազան բարձրապատիւ Տէր։

Émeu.

Émigré, e, ած. եւ գ. գաղթեալ, գաղթական, վտարական, բացարթնակ. prêtres —s. Les —s.

Émigrer, չ. գաղթել, գաղթական գնալ, արտագաղթել. 2. կ. գաղթել, բնակափոխ լ. (կենդանեաց, թռչնոց)։

Émincé, ա. յօշուած.* մանր մանր ջարդուած միս. un — de gigot.

Émincer, ն. յօշել, նրբահատել. *բարակ բարակ կտրել. — de la viande.

Éminemment (էմինաման) մ. բարձրաբար, գերազանցօրէն, կարի իմն, կարի յոյժ. il possède — cette qualité. Sujet — dramatique.

Éminence, ի. բարձրութիւն, բերդ, սար, բարձունք, բարձրաւանդակ. se porter sur une —. 2. մգ. բերդ, ցցուած. — mamillaire, ստնային պտկային բերդ. — vermiforme, որդնաձեւ ցցուած. une — osseuse. || S. **Thénar, Hypothénar**. 3. փ. բարձրութիւն, գերակայութիւն. l'— de la science, — de la vertu. 4. վերամոփոխութիւն, պերճափայլութիւն, բարձրաշնորհութիւն. տիտղոս կարդինալաց. Votre —, — Ձեր, պերճափայլ պերճապատիւ բարձրաշնորհ, վիճապատիւ Սրբազան բարձրապատիւ Տէր։

Éminent, e, ած. բարձր, բարձրաւանդակ, բարձրադէտ, բարձրդիտակ, բարձրագահ. lieu —. 2. փ. բարձր, բարձրագոյն, գերակայ, վեճապանճ, հոյակապ, բարձրագահ, աւագամեծար, մեծահռչակ, երեւելի. vertu —e. Service —. Dans un degré —. Rang, grade —. Homme —. — en richesse, մեծափարթամ. — en puissance, մեծազօր։

Éminentissime, ած. վսեմափառ, պերճափայլ, պերճաշուք. տիտղոս կարդինալաց։

Émir (էմիր) ա. արբ. տէր, իշխան։

Émis, e, ած. **Émettre**. papier —. Proposition —e. Des opinions librement —es.

Émissaire, ա. գաղտապատգամբեր, գաղտարար. envoyer des —s. || ած. bouc —, S. **Bouc**. ||Canal —, կլ. —, վտարող, արտահան։

Émissif, ive, ած. բգ. բղխիչ, արտահոսիչ, ջերմարձակ, լուսարձակ. pouvoir —, — զօրութիւն։

Émission, ի. բղխումըն, արձակումն, արտահանումն, արտահոսումն. — de voix, — de la voix, ելուստ ձայնի, ձայնարձակութ. — de l'urine, միզարձակութիւն. || — de la lumière, de la chaleur, արտահոսումն լուսոյ, ջերմութեան. théorie d'—, տեսութիւն բղխման արտադրութեան. — des corpuscules odorants, բուրումն հոտաւէտ մարմնիկաց. || բժ. — sanguine, արիւնահանութիւն. 2. հանումն, արտահանումն, արտահանութիւն, իրապարակահանումն. — de papier-monnaie, թղթադրամահանութիւն. l'— des billets, տոմսակահանութիւն. || — des vœux, ուխտադրութիւն. 3. արտահանագին, իրապարակահանագին. գին իրապարակ հանման։

Émissionnaire, ա. արտահանիչ, իրապարակահանիչ. banquier —.

Émissole, ա. ձր. ռա. squale։

Emmagasinage (անմակագինաժ) ա. շտեմարանումն, համբարումն։

Emmagasinateur, trice (անմակագինաթէօր) ած. շտեմարանիչ, մթերիչ. récipient —. 2. ա. —։

Emmagasiné, e, անց. շտեմարանեալ, համբարեալ. marchandises —s.

Emmagasinement, S. **Emmagasinage**.

Emmagasiner (անմակագինէ) ն. շտեմարանել, համբարել, մթերել. — des marchandises. =*S'*—, դ. —իլ։

Emmagasineur (անմակագինէօր) ա. ն. շտեմարանիչ, համբարիչ։

Emmaigri, e, ած. վտիտ, նիհար, վատուժ. jeune fille —e.

Emmaigrir, ն. վտտել, ծիւրել, *նիհարցունել, վատուժցունել. le café emmaigrit.

չ. եւ *S'emmaigrir*, դ. վտտիլ, վատանալ, ծիւրիլ, ճնգիլ, նիհարնալ, *վատուժնալ. s'emmaigrir avec un tel chagrin.

Emmaigrissement, վտտումն, վտտութիւն, *նիհարութիւն, վատուժութիւն։

Emmailloté, e, անց. խանձարբեալ, խանձարբապատ, խանձարբաւոր։

Emmaillotement, ա. խանձարբումն, խանձարբապատութիւն. — des enfants.

Emmailloter, ն. խանձարբել, խանձարբապատ առնել, *բալուլել. — un enfant. 2. փ. պատատել, *փաթթել, պլլել.

S'emmailloter, դ. խանձարբապատ լ., պատատիլ, *փաթթուիլ, պլլուիլ։

Emmailloteur, ա. խանձարբող։

Emmaladir, ն. հիւանդացուցանել. *հիւանդացնել. = չ. հիւանդանալ։

Emmanché, e, ած. մեղեխնալ, մեղեխաւոր, կոթնաւոր. couteau bien —. 2. փ. յօդակապ. membre bien —, mal —, քաջանդամ, վատանդամ։

Emmanchement, ա. մեղեխումն, մեղեխարկումն, *կոթ անցունելն. — des couteaux. 2. նկ. յօդակապութիւն, անդամակցութիւն։

Emmancher, ն. մեղեխել, մեղեխ արկանել, *կոթ դնել՝ անցունել. — un balai. || փ. եւ ն. բան հարկանել, սկսանել. — une affaire.

S'emmancher, դ. սկսանիլ,*սկսիլ. l'affaire s'était mal emmanchée, ոչ բարւոք սկսեալ էր գործն. l'affaire s'emmanche mal, ոչ բարւոք ընթանայ գործն, * բանն լաւ չերթար. c'est une affaire qui s'emmanche mal.

Emmancheur, ա. մեղեխիչ, մեղեխարկու, *կոթ դնող՝ անցունող։

Emmanchure, ի. ուռածակ. զգեստից թեզանիք անցունելն։

Emmannequiner (ամանքինէ) ն. պ. կնոցել. *տնկերն կնոցի՝ կոպովի մէջ դնել իրենց հոլովատու արմատներովն. il faut — cet arbre.

Emmantelé, e, ած. կրկնոցաւոր. 2. փ. խայտ, խայտաբղէտ «պատճառ». 3. corneille —e, — ագռաւ՝ մոխրագոյն թեւին տակ եւ սեւ փորին մօտ. bœufs —s de noir, սեւապիտակ եզինք։

Emmanteler (ամանթլէ) ն. կրկնոցապատ՝ պարապատատ առնել։

Emmarchement (անմարշըման) ա. հս. սանդղափոր, որոշափոր. փորուածք որոց կկցին որոշք կամ աստիճանք սանդղոց։

Emmarger (անմարժէ) ն. լուսանցել. դնել ի լուսանցն։

Emmariner (անմարինել) ն. նւ. նաւաստել. *նաւուն նաւաստիք դընել. 2. ծովակիրճ՝ ծովընդել առնել, *ծովու վարժեցուցանել:

Emmarquiser (անմարքիզել) ն. մարգիզացուցանել, *մարգիզցուցանել. = S'—, դ. մարգիզանալ:

Emmassement (անմասման) ա. զ. խմբումն, համախմբումն:

Emmasser (անմասել) ն. զ. խըմբել, համախմբել:

Emmatelotage (անմաթլօժ) ա. նւ. կախարանումն:

Emmateloter, ն. նւ. կախարանել. *կախարանին (hamac) մէջ երկու երկու նաւաստիք պառկեցունել:

Emme (էմ) ա. ճ. մեներես:

Emmécher (անմէշէ) ն. պատրուգել. *պատրոյգ դնել հրախաղի:

Emmêlage (անմէլաժ) ա. ար. խառնումն, խառնակումն:

Emmêlement (անմէլման) ա. խառնակումն, խառնափնդորութիւն:

Emmêler (անմէլե) ն. խառնել, խառնակել, խառնափնդորել. *իրար խառնել. — du fil, de la soie, des filets de pêche. 2. փ. եւ ը. —. vous emmêlez cette affaire, cette histoire.

S'emmêler, դ. —իլ, *իրարու խառնուիլ. mon fil s'emmêle à chaque instant.

Emménagé, e (անմէնաժէ) անց. ce bâtiment est bien —, բարւոք կարգեալ՝ յօրինեալ են ներքին բաժանմունք նաւիս:

Emménagement, ա. զետեղումն կարասեաց (ի նորոգ բնակարանի):

Emménager, ն. զետեղել, կարգել զկահս (ի նորահաս բնակարանի). nous avons emménagé hier. Nous sommes emménagés depuis hier.

S'emménager, դ. զետեղիլ. je n'ai besoin que d'un jour pour m'—. 2. կահաւորիլ, հայթայթել իւր կահն. *կահ կարասիք ճարել՝ շտկել. il s'emménage peu à peu.

Emménagogue (էմէնագօկ) ած. բժ. դաշտանաբերիչ, դաշտանահոս, *ամսական բերող. 2. ա. —. l'absinthe est un —.

Emmener (անմընէ, j'emmène, j'emmènerai) ն. ածել ընդ իւր, տանիլ, առեալ տանիլ, վարել, տարտաւարել, խաղացուցանել. emmenez cet homme. Voulez-vous m'— avec vous? Je vous emmène dans ma voiture. — qn. captif, գերի վարել զոք. — en esclavage, ի գերութիւն վարել. — de force. Il a emmené les marchandises, le bétail.

Emménologie (անմէնօլօժի) ի. բժ. դաշտանաբանութիւն, դաշտանախօսութիւն:

Emmenotté, e (անմընոթէ) անց. ձեռնակապեալ, ձեռնակապ:

Emmenotter (անմընոթէ) ն. ձեռնակապել, դնել ի ձեռակապս, *ձեռակապի (menotte) զարնել, ձեռակնդրօք կապել. — les criminels.

Emmensite (էմմէնսիթ) ի. էմմէնաբար. պայթուցիկ հնարեալ յԱմերիկա:

Emmésostome (էմմէզօսթոմ) ած. կ. կիսամարմնաբերան. որոյ բերանն իցէ ի կէս մարմնոյ:

Emmétrage (անմէթրաժ) ա. մետրաչափումն, մետրաչափութիւն:

Emmétrer (անմէթրէ) ն. ճ. մետրաչափել. չափել մետրով:

Emmétrope (էմմէթրօփ) ած. տե. միջատես. ոչ հեռատես եւ ոչ կարճատես:

Emmétropie (էմմէթրօփի) ի. տե. միջատեսութիւն (աչաց):

Emmeulage (անմէօլաժ) ա. եգ. գադիշումն:

Emmeuler (անմէօլէ) ն. եգ. գադիշել, *դիզել կտրած խոտն:

Emmiellé, e (անմիէլէ) անց. մեղրեալ, մեղրօծ, *մեղր քսած, մեղրոտ. une tranche de pain —e. 2. մեղրախառն, մեղրահամ, մեղրոտ. boisson —e. 3. փ. մեղրահամ, քաղցրախառն, մեղրոտ. paroles —es, — բանք, քաղցրաբանութիւն:

Emmiellement (անմիէլման) ա. մեղրումն:

Emmieller, ն. մեղրել, *մեղրոտել, մեղր քսել. — une tranche de pain. 2. մեղրել, մեղրախառն առնել, *մեղրոտել, մեղր խառնել. — une boisson. 3. փ. —.

Emmiellure (անմիէլիւր) ի. անբ. մեղրադեղ:

Emmitonner (անմիթօնէ) ն. կիսաձեռնոցել. *կիսաձեռնոց հագցուցանել:

Emmitoufler (անմիթուֆլէ) ն. ը. մուշտակապատել, մուշտակապատ՝ հանդերձապատ՝ ձորձապատ առնել, հանդերձապատել, ձորձապատել. elle emmitoufle trop son enfant.

S'emmitoufler, դ. եւ ը. —իլ, զանձն —, *մուշտակի՝ հագուստին պլլուիլ. elle aime à —.

Emmitrer (անմիթրէ) ն. թագել. թագ տալ (եպիսկոպոսի):

Emmonite (էմմոնիթ) հբ. եմմոնացաւ. ապգ սաթոնտիաքարի:

Emmorphose (էմմօրֆոզ) ի. կերպափոխութիւն. կերպարանափոխութիւն միջատաց ումանց:

Emmortaiser (անմօրթէզէ) ն. հս. թործել, ագուցանել, *թործին մէջ անցուցանել:

Emmotté, e (անմօթէ) ած. պ. գղձախառն, արմատահոդ. որոյ հողապատ է արմատն. plantes —es.

Emmouflement (անմուֆլման) ա. ար. ճղորդումն:

Emmoufler (անմուֆլէ) ն. ար. ճղորդել. *ճղորդի (mouffle) մէջ դնել:

Emmurailler (անմիւրայէ) ն. պարսպապատել, պարսպապատ առնել:

Emmurer (անմիւրէ) ն. որմել, որմապատել, պատել որմով, *պատ քաշել:

Emmuseler (անմիւզլէ) տ. **Museler.**

Emmusquer (անմիւսքէ) ն. մշկել. *մուշկ քսել, մշկահոտ ընել. femme emmusquée, կին մշկահոտ:

Émodine, ի. տզ. գաբին, *գաբի «բավինա» հուզէն ելած տարրն:

Émoi, ա. յոյզ, վրդովումն, մըտայուզութիւն, ամբոխումն մտաց, տագնապ, սրտաբոյր. mettre en —, en grand —, վրդովել, վրդով ապականել, յուզել, մտայոյզ առնել. être tout en —, վրդովիլ, մտայոյզ է. le cœur en —, սիրտ ի ծնդոց:

Émollient, e (լիան, նթ) ած. բժ. կակղիչ, կակղեցուցիչ, cataplasme —. 2. ա. —, կակղադեղ. des —s.

Émolument, ա. վարձք, վարձատրութիւն. il n'a reçu aucun — dans cette affaire. 2. յ. վարձք, տարեծոշակ, ամաւոշակ, ամսաւոշակ, *ամսական «մահաշ». —s attachés à une place. 3. իգ. շահ, օգուտ. les —s d'une succession. 4. դիպաշահ. դիպուածոյ շահ:

Émolumenter, ն. հ. եւ հգ. շահիլ, *շահ հանել՝ փրցունել. il ne cherche qu'à —.

Émonctoire, ա. բխ. վտար, վտարելիք. կղկղիչ գործարան. les reins sont les —s de l'urine.

Émondage, ա. եգ. Émondement, ա. յատումն, յօտումն:

Émonder, ն. յատանել, յօտել. քշտել զաւելորդ ոստս:

Émondes, ի. յ. յօտք, *կտրուած աւելորդ հիւղք. 2. ո. կոխտ, ծիրա:

Émondeur, euse, գ. յատիչ,

Émondoir, ա. յատոց: [յօտիչ:

Émorfiler, ն. ար. փշրատել, *փշուրն (morfil) հանել. — un rasoir, un couteau.

Émotif, ive, ած. բխ. յուզիչ, [վրդովիչ:

Émotion, ի. գեղձ, *գեղձումն, յոյզք, , վրդովումն, խռովութիւն, խլրտումն. sans —, անվրդով, անխռով. 2. յոյզք, սրտայուզումն, սրտայուզութիւն, մտայուզութիւն, եռանդն, սրտադող, հոգեյուզութիւն, խարշատումն. en pleine —, սաստկայոյզ. cacher son —. Sentir, éprouver de l'—, de vives —s, յուզիլ, վրդովիլ, խարշատիլ, գեղձիլ. les —s du cœur, սրտայուզմունք. les —s de l'âme, հոգեյուզմունք. donner, causer des —s. Une douce —. Sans —, անյոյզ, անզգած. avec —, յուզեալ սրտիւ, սրտայուզիւ:

Émotionnel, elle, ած. յուզական, յուզումնական:

Émotionner, ն. նբ. յուզել, վրդովել, գեղձել, խարշատել. 2. փ. սրտայուզել.

S'émotionner, դ. յուզիլ, գեղձիլ, վրդովիլ, սրտայուզիլ, խարշատիլ. ne vous émotionnez donc pas comme cela. [թիւն, բուռն յուզումն:

Émotivité, ի. բխ. յուզականու-

Émottage (էմօթաժ), **Émottement,** ա. եգ. գղձամանրումն, գըղձափշրումն:

Émotter, ն. գղձամանրել, գըղձափշրել, *հողակոշտերն մանրել՝ փշրել. — un champ.

S'émotter, դ. —իլ. la terre s'émotte ainsi.

Émotteur, euse, գ. եգ. գղձամանրիչ, գղձափշրիչ. *հողակոշտերն փշրող:

Émottoir, ա. եգ. գղձոց (գործի):

Émou (էմու) ա. թ. ջայլամն (Նոր Զոլանտայ):

Émoucher, ն. ճանճաքշել, քշել զճանճս, * ճանճերն քշել՝ վանել. — un cheval. 2. — un fleuret, մարզաւրատել. հանել զկոճակն ի ծայրն մարզասրոյ. 3. — les épaules, ծեծել՝ հարկանել զուս, * ուսն ծեծել.

S'émoucher, դ. —իլ, քշել զճանճս իւր, * ճանճերն վրայէն քշել. les chevaux s'émouchent avec leur queue.

Émouchet, ա. ճուռակ. արու բազէի եւ այլոց որսահաւուց:

Émouchetage, ա. ար. ժապաւինումն:

Émoucheter (j'émouchette) ն. ճայրաքեկել, * ծայրն կոտրել. fleuret émoucheté, ճայրաքեկ մարզասուր. 2. ժապաւինել. * ժապաւէնն կատարագործել:

Émouchette, ի. ճանճապաիճ. *ճածկոյթ ցանցապատ, ձին ճանճերէ պահելու: [վան:

Émoucheur, ա. քշող, ճանճա-

Émouchoir, ա. քշոց, ճանճավան «սինիքլիք»:

Émoudre (լծ. իր. **Moudre**) ն. յեսանել, սրել «պիլէվէլ». — des couteaux, des ciseaux.

Émoulage, ա. ար. յեսանումն:

Émoulerie, ի. յեսանարան:

Émouleur, ա. յեսանիչ, յեսանող, սրիչ, սրող. կն. **Aiguiseur.**

Émoulu, e, անց. **Émoudre**էի. յեսանեալ, սրեալ. combattre à fer —, սայրատուր երկաթիւ կռուիլ. եւ փ. ուժգին՝ մաքառիլ, ջերմագոյն վիճել. || փ. être frais — du collège, այն ինչ ելեալ լ. ի դպրոցէ, * դըպրոցէ նոր ելած լ. être frais — d'une chose, նորոգ ուսեալ լ. վիմն. * բան մի նոր սովրած ըլլալ:

Émoussage, ա. մամռատումն. մամռոց հանումն:

Émoussé, e, անց. բութ, գուլ:

Émoussement, ա. բթութիւն:

Émousser, ն. բթել, բթացուցանել; * գուլցունել «քէօրլաեմաք». — un rasoir, la pointe d'une épée. 2. փ. —, տկարացուցիչ. l'habitude émousse le plaisir. 3. մամռաքաղել, մամռաքաղ առնել, մամռատել. — un arbre.

S'émousser, դ. բթիլ, գլանալ, գուլ լ.; * գուլնալ, գլնալ. 2. փ. —, տկարանալ. le courage s'émousse dans l'oisiveté.

Émoussoir, ա. եգ. մամռահան (գործի): [ցուցիչ, զուարթարար:

Émoustillant, e, աճ. զուարթա-

Émoustiller, ն. զուարթ՝ ուրախ առնել, զուարթացուցանել. le champagne émoustille.

S'émoustiller, դ. զուարթ՝ ուրախ լ., զուարթանալ:

Émouvant, e, աճ. սրտաճմլիկ, սրտաշարժ, սրտառուչ, հոգեյոյզ, սրտայոյզ; դիւրայոյզ. scène —e. Très —, բազմայոյզ, ամենայուզիչ. — spectacle, — տեսարան:

Émouvoir (լծ. ի. **Mouvoir**) ն. շարժել. cette drogue émeut les humeurs, la bile. 2. փ. շարժել, յուզել, դղրդել, դղորդել, գրգռել. — le cœur, շարժել զսիրտ, սրտայուզել. — la tendresse, la compassion, ի գութ՝ ի կարեկցութիւն շարժել, յուզել զգութ. — la colère, la bile, ածել ի ցասումն, բարկացուցանել. 3. շարժել զսիրտ, ի գութ ածել, ազդել յոգիս, յուզել զկիրս, խանդաղատել. c'est un homme que rien ne saurait —. Cela émeut fortement.

S'émouvoir, դ. շարժիլ, յուզիլ, դղրդիլ, դղրդիլ. la mer commence à —. Sa bile s'émut aisément. Qui s'émeut lentement, դանդաղաշարժ, յամրաշարժ. 2. փ. ի գութ շարժիլ, խանդաղատիլ, սրտայուզիլ, գեղծիլ, գալարիլ. mon cœur, mon âme s'émeut. C'est un homme qui ne s'émeut de rien. Elle s'émeut presqu'à pleurer. Elle s'émeut à la vue de péril. Sans —, անկարեկիր. 3. դգ. յուզիլ, յառնիլ, * ելնել, ծագիլ. il s'émut une grande tempête, une violente querelle. || S. **Ému.**

Empaillage (անփայլեաժ) ա. յարդումն, յարդալցումն, * յարդով ինսանին՝ լեցուննելն:

Empaillé, e (անփայլե) անց. յարդալից. oiseau —. 2. յարդաճիւս, յարդապատ. chaise —e.

Empaillement (անփայլըման) s. Empaillage.

Empailler (անփայլե) ն. յարդել, յարդաճիւսել, յարդաճիւս առնել. — des chaises. 2. յարդել, յարդալնուլ, յարդալից առնել. — des animaux. 3. յարդել, յարդապատել, յարդաճիւս՝ յարդապատ առնել. — une plante.

Empailleur, euse (անփայլեօր) գ. յարդիչ, յարդագործ, յարդաճիւսիչ, յարդապատիչ:

Empalé, e, աճ. ցցահար, ցցահան:

Empalement (անփալըման) ա. ցցահանութիւն, ցցահարումն, * ցըցի հաննելն՝ զարնելն:

Empaler, ն. ցցահանել, ցցահարել, ցցահար առնել, * ցից՝ ցցի հաննել՝ զարնել:

S'empaler, դ. ցցահարիլ՝ ցցահար լ., * սրածայր բանի մի վրայ իյնալ:

Empampré, e, աճ. բաբունակաւից, բաբունակազարդ. thyrse —.

Empan (անփան) ա. միզ, բնաչափ, քիլ «գարըշ». long d'un —, Ցզաւ յերկայնութիւն, Ցզաչափ:

Empanaché, e, աճ. ցցունազարդ. tête —e.

Empanacher, ն. ցցունազարդ առնել, ցցունազարդել, զարդարել գարգմանակաւ «ոզրում». — un casque. = *S'—,* դ. — զանձն:

Empanner, ն. կասեցուցանել զընթացս նաւու, * նաւուն ընթացքն կեցուննել. — un navire.

Empannon կամ **Empanon** (անփանոն) ա. ն. մաղի:

Empapilloter (անփափիյլոթե) ն. գանգրաձեւել, * գանգրաձեւով (papillote) գարդարել:

Empaquetage, աճ. ծրարումն:

Empaqueter (j'empaquette, j'empaquetterai) ն. ծրարել, պատատել, փաթուքել, * ծրար՝ կապոց ընել, պլլել. — des habits, des livres.

S'empaqueter, դ. ծրարիլ, պատատիլ, * պլլուիլ. — dans un large manteau.

Emparadiser, ն. եդեմացուցանել, * եդեմի՝ արքայութեան մէջ եղածի պէս ուրախացունել:

Emparenté, e, աճ. խնամի՝ ազգական եղեալ. femme —e.

Emparer (S') դ. տիրել, ագռաւել, զբռամբ՝ զձեռամբ աճել՝ արկանել, ի բուռն՝ ի ձեռն առնուլ՝ արկանել. յինքն տանել, ձեռն արկանել, յինքն նուաճել, բռնանալ, տիրապետել, * ձեռք անցունել, գրաւել, տէր լ. — de l'autorité, տիրապետել. — de la tribune, ի բեմ ելանել՝ անցանել. — du camp des ennemis, կոխել զբանակ Ցշնամեաց. la peur s'empara de lui, ահ կալաւ զնա, * վախն զինքն բռնեց. — de la conversation, չՑոլոլ այլոց պարապ խօսելոյ. — de l'esprit de qn., բռնանալ ի վերայ ուրուք, իշխել մտաց ուրուք, * մէկուն մտքին տիրել:

Emparfumer, ն. հոտաւետել. հոտաւէտ ընել: [brebis.

Emparquer, ն. մակաղել. — des

Empasme (անփասմ) ա. դղգ. հոտափոշի, խնկափոշի. * հոտաւէտ փոշի մարմինն անոյշ հոտեցունելու:

Empasteler (j'empastelle; j'empastellerai, etc.) ն. լրջել, լրջաբուսել. * բրդեղէնն կապուտացունելու համար լրջաբոյսն գործածել լեղակի տեղ:

Empâtage, ա. ար գռգռումն:

Empâtement, ա. հաստաձիւն, հաստակաթիւն:

Empâtement, ա. գռգռումն, հաստուռ, մատղումն, խմորումն. — des mains. 2. Ցանձրամածութիւն, Ցանձրութիւն. — de la bouche, de la langue, de la voix. 3. նկ. Ցանձրազանգումն, Ցանձրազանգ. 4. պարարտումն (հաւուց խիւսիք):

Empâter, ն. գռգռել, զանգել, խմորոտել. cela m'a empâté les mains. 2. գռգռել, Ցանձրամած առնել. — la bouche, la langue. 3. պարարտաբուծել. պարարտել հայսիւ՝ խիւսովք. — la volaille. 4. նկ. Ցանձրազանգել, Ցանձրանկար առնել. — de couleurs, Ցանձրերանգ նկարել.

S'empâter, դ. գռգռիլ, զանգիլ, Ցանձրամած լ. la langue s'empâte.

Empâteur, ա. գռգռիչ, պարարտաբուծիչ (հաւուց):

Empattement, ն. ՑաՑումն:

Empatter, ն.ն. ՑաՑել. * ՑաՑիւք՝ հանկօք բռնել. 2. ն. որմահիմնել. գործել զիիմն որմոց:

Empatture, ի. ՑաՑուած. կցումն երկու ծայրից փայտի ի ձեռն ՑաՑից:

Empaumer, ն. բմբռնել եւ անդէն արձակել յետս, * բռնել ու ետ նետել. — la balle. 2. փ. — la balle, յօգուտ ի կիր արկանել զպատեհն. || — une affaire, լաւ վարել՝ բմբռնել զգործն. || — qn., l'esprit de qn., ի բուռն արկանել զոք, իշխել

ի վիրայ մտաց . si elle empaume ce jeune homme, elle l'aura bientôt ruiné. Il s'est laissé — comme un sot. 3. ո. — la voie, լնուլ զուղին, *հաչելով վազել շանց որսին ետեւէն :

Empaumure (անփոմիւր) ի. ափ՝ ափամէջք (ձեռնոցի). 2. ո. գանկ՝ վերին մասն գլխոյ եղջերուի, բոլկուկք :

Empeau (անփօ) ա. պ. կեղեւապատուաստ . * պատուաստ կեղեւի :

Empêchant, e, ած. արգելիչ, խափանիչ :

Empêché, e (անփէշէ) ա. անց. արգելեալ, խափանեալ. — par la neige, ձիւնարգել, բքարգել . 2. նեղեալ. il a les mains —es. Il se trouve fort — de lui répondre. 3. զբաղեալ, բազմագբաղ . || faire l'—, *բազմագբաղ ինքնինքն ցուցանել :

Empêchement, ա. արգել, խափան, խոչ, խոչընդոտն, արգելապիճ . mettre un —, արգել արկանել, *արգելք դնել . apporter un — à qn. J'ai levé tous les —s. || — de la langue, ճանրալեզու լինելն, ճանրախօսութիւն :

Empêcher, ն. արգելուլ, խափանել, արգել լինել՝ արկանել, խափան լ.՝ առնել, կարճել . — qn., un procès, un mariage. Cela n'empêchera qu'il aille avec vous կամ qu'il n'aille avec vous. 2. նեղել . cela m'a fort empêché.

S'empêcher, դ. արգելուլ զանձն, խափան լ., ժոյժ ունել, *ինքզինքն արգիլել՝ բռնել, եւս կենալ . je ne puis m'empêcher de voir, ոչ ունիմ ժոյժ ի նայելոյ, *չեմ կրնար չնայիլ. je ne puis m'empêcher de l'aimer, անմարթ է ինձ չսիրել զնա . il ne put — de rire, չկարաց ժոյժ ունել ծաղուն, *չկրցաւ չծիծաղիլ՝ ծիծաղն բռնել . il ne pouvait — de regarder, չհանդարտէր հայել, *չէր կրնար չնայիլ . il ne pouvait — de parler, չկարէր լուռ կալ՝ լռել, *չէր կրնար չխօսիլ . — de faire une chose, անձնապահ լ. յիմեալ. de profonds soupirs m'empêchaient de parler, հառաչանք ի խորոց սրտէ գերծին զխօսս իմ . empêché par les sanglots, կարկղեալ ի հեծեծանացն :

Empeigne (անփէյնը) ի. կապիճ՝ երեսք կօշկաց, *կոնճ :

Empeignement, ա. ոտ. առիջուն (յոստայնանկութեան):

Empeloter, ն. կծկել, կծիկ առնել : [ուն :

Empelotonnement, ա. զ. խըմբ-

Empelotonner, ն. զ. խմբել, խումբ առնել (զղօրս) :

Empênage, ա. ար. սողնակուն:

Empêner, ն. սողնակել, սողնակազարդ առնել :

Empenne (անփէն) ի. փետուր (նետի) :

Empenné, e, ած. փետրազարդ . flèche —e.

Empennelage (անփէնըլաժ) ա. ն. կրկնախարիսխ, կրկնախարըսխուն :

Empenneler (անփէնըլէ) ն. ն. կրկնախարսխել, կրկնախարլխխ առնել . *կրկին խարիսխ նետել :

Empennelle (անփէնէլ) ի. ն. խարսխիկ . խարիսխ փոքրիկ :

Empenner (անփէնէ) ն. փետրազարդել, փետրազարդ առնել . — des flèches. [կորամկրատ :

Empenoir (անփընուար) ա. ար.

Empercheur, ա. բժ. չորացիչ (չորանոցի բրդեղինաց) :

Empereur, ա. կայսր, ինքնակալ, քաջ արանց . l'— de Russie, d'Autriche, de la Chine.

Emperler, ն. մարգարտազարդել, մարգարտազարդ յօրինել :

Emperruqué, e, ած. կեղծամաւոր : [լամա» :

Empesage, ա. շոհուն « գօլա-

Empesé, e (անփըզէ) անց. շոհեալ, շոհածոյ « գօլալը » . chemise —e. 2. փ. արուեստախառն, արուեստակեալ, բռնազբօսիկ . style —. 3. ճանրաբեմ . personnage —. Il a l'air —, — է :

Empeser (j'empèse, j'empèserai) ն. շոհել, օսլայել, * շոհ քսել «գօլալամազ» . — une chemise. 2. ն. — les voiles, Քանալ՝ Քրջել զառագաստս (հովին անՔափանց ընելու համար) : [հարար :

Empeseur, euse, գ. շոհիչ, շո-

Empesté, e, ած. ապականեալ, ժանտ, ժանտահոտ, ժահահոտ, մահառիթ . air —. Odeur —e.

Empester, ն. ապականել՝ վարակել ժանտ ախտիւ . cet hôpital fut un foyer qui empesta la ville. 2. ապականել . — l'air, — զօդ. 3. ժանտահոտ՝ ժահահոտ առնել . լնուլ ժանտ հոտով . cet égout empeste le voisinage. 4. փ. ապականել . ils ont empesté le monde de leurs hérésies.

Empétracées, ի. յ. բ. քարաբուսեայք. ոտիմ տնկոց նախատիպ ունելով գբաբաբոյս :

Empétré, e, ած. նեղեալ, բռնադատեալ, * շանկլկեալ . homme —, cheval —.

Empétrées, ի. յ. բ. քարաբուսեայք . հն. **Empétracées.**

Empêtrement, ա. արգել, խափան, խոչ, շանկլկումն :

Empêtrer, ն. ոտնակապել, ոտնկապ դնել, պնդել, շանկլկել, * նուաղեցուցանել . — un cheval. կլ. s'est empêtré. 2. վարակել, շաղել, միջամուխ առնել, *խօթել, գլուխն հանել՝ փաթթել . — qn. dans une mauvaise affaire. Avoir l'air empêtré, tout empêtré, տագնապեալ՝ բռնազբօսիկ ունել կերպարան .

S'empêtrer, դ. ոտնակապիլ, վարակիլ, շաղիլ, շանկլկիլ, *բռնուիլ, պլլուիլ, շաղուիլ . ce cheval s'est empêtré dans les traits. 2. փ. եւ ը. վարակիլ, շաղիլ, միջամուխ լ. — dans de mauvaises spéculations.

Empétrum (ամփեթրօմ) ա. բ. քարաբոյս . քուռաթ վայրի, սեռ երկպտուկ տնկոց ի տոհմէ քարաբուսեայց : [հափետ :

Empeuré, e, ած. աիաբեկ, ա-

Emphase, ի. վերասաստութիւն, ճոռոմաբանութիւն, կոկոզաբանութիւն, կոկոզանք, ճամարտականք . homme plein d'—, այր ճոռոմ՝ պոռոտ՝ պոռոտախօս՝ ճոռոմաբան՝ կոկոզաբան . parler avec —, ճոռոմ խօսել, խօսել ճոռոմ բանիւք, ճոռոմաբանել, ճամարտակել, կոկոզաբանել . l'— des discours, ճոռոմաբանութիւն :

Emphasiste, ա. ճոռոմաբան, ճոռոմախօս :

Emphatique, ած. ճոռոմ, ճոռոմաբան, պանծաբան, պոռոտ, պոռոտախօս, պոռոտող . homme —. Discours, ton —, ճոռոմ՝ պոռոտախօս բանք, ճոռոմաբանութիւն :

Emphatiquement, մ. ճոռոմ, ճոռոմ բանիւք . parler —, — խօսել :

Empholite, ի. տգ. գաղտաքար. գայլայլազատ մագնեսիոյ որ բովանդակի նաեւ կիր եւ երկաթ :

Emphractique (անֆրաքթիք) ած. բժ. խցիչ :

Emphraxie (անֆրաքսի) ի. բժ. խցումն . հն. **Obstruction.**

Emphysémateux, euse (անֆիզեմաթէօ, էօզ) ած. բժ. փքալից . gonflement —, — այտուն :

Emphysème (անֆիզէմ) ա. բժ. փքուածք :

Emphyte, ա. մբ. մտուկ . սեռ Քանքաքներից, ոտիմ կառաժուղանց (tenthrédiniens).

Emphytéose (անֆիթէօզ) ի. երկարաւարձութիւն . վարձաւորութիւն երկարժամանակեայ :

Emphytéote, գ. երկարավարձաւոր . վարձաւոր երկարժամանակեայ :

Emphytéotique (անֆիթէոթիք) ած. երկարժամանակեայ . bail —, — վարձաւորութիւն :

Emphytie, ի. բ տնկախտ . տեղական հիւանդութիւն տնկոց :

Empides, ի. յ. մբ. ճանճեայք . ցեղ երկնեւ միջատաց . || հն. **Miodaires, Muscides.**

Empiécement, ա. վերնակ (լանջազգեստի corsage) :

Empierrement (անփիէռման) ա. ար. քարայատակումն, քարայատակ :

Empierrer (անփիէռէ) ն. քարայատակել, քարայատակ առնել :

Empiétant, ած. ա. ո. oiseau —, մագլակալ Քոչուն :

Empiété, e, ո. քաջոտն. chien —.

Empiétement (անփիէթման) ա. ձեռնածգութիւն, ձեռնձգութիւն, ձեռնածիգք, ձեռնարձակութիւն, ոտնհարութիւն, ոտնկոխութիւն, ոտնձգութիւն. les —s donnent lieu à beaucoup de procès. L'— d'une autorité sur l'autre. Il commet de nouveaux —s sur ma propriété. 2. —, տարածումն . l'— de la mer sur les terres.

Empiéter (j'empiète, j'empiéterai) ն. ձեռնածիգ՝ ձեռնամուխ՝ ձեռներէց լ., ձեռնարկել, ոտնհարել, ոտնհար լ., շորթել, գրաւել, յափշտակել, յիւր վտարել, բռնանալ, Քեւակոխել, վնասել, *ձեռք երկնցունել, ոտնձգել, կոխել — sur un terrain,

sur son voisin, sur qn., sur l'autorité de qn., sur le pouvoir suprême. — sur les droits de qn., ելանել ի վերայ իրաւանց ուրուք, *մէկուն իրաւունքն յափշտակել. 2. տարածանիլ. la mer empiète sur les côtes.

Empiffrer, ն. մոզգայլել, անչափ տալ ուտել, *տկռել, տկռեցուցանել. — un enfant. — qn. de.

S'empiffrer, դ. մցուել, մոզգայլիլ, անչափ ուտել, *տկռիլ. — de jambon.

Empiffrerie (անփիֆրըրի) ի. մցուումն, *տկռանք:

Empilage, ա. կուտանք:

Empile, ի. ձո. կուտուկան:

Empilement, ա. կուտումն, դիզումն:

Empiler, ն. կուտել, դիզանել, շեղջել, դիզել. — du bois.

Empileur, euse, գ. կուտիչ, դիզիչ:

Empipeur, ա. տակառադիր. *չորցուցած տառեխ ձկունքն տակառի մէջ դնող:

Empirance, ի. նւ. վճ. վաճառախառնաթ. ապականութիւն՝ վնաս վաճառաց նաւու:

Empire, ա. իշխանութիւն, ճոխութիւն, ազդեցութիւն. avoir, prendre, exercer de l'— sur qn., — ունել, ճոխանալ ի վերայ ուրուք. avoir de l'— sur qc., իշխել, ազդել. parler avec —, ճոխաբար խօսել. les femmes ont un — absolu sur l'esprit des hommes. L'— de la mode, de la beauté. 2. կայսերութիւն, ինքնակալութիւն, տէրութիւն, պետութիւն, աշխարհակալութիւն. étendre son —, տարածել զբազուկ իշխանութեան իւրոյ. 3. կայսերութիւն, ինքնակալութիւն. l'— romain. L'— d'Autriche, de Russie. 4. կայսերութիւն (Ա. Նապոլէոնի). du temps de l'—, ի ժամանակս —եան, առ առաջին —ութեամբ. les guerres de l'—. կոչի նաև le premier —. 5. ը. il ne céderait pas pour un —, չտայցէ տեղի իւիք իւոք. 6. կայսերութիւն, ինքնակալութիւն (ժողովուրդք որ ի —եան). l'— se souleva. 7. L'— de la mer, ինքնակալութիւն՝ տիրապետութիւն ծովու, ծովապետութիւն. || le maritime —, ծովային —, ծովք. || l'— des morts, սանդարամետք, դժոխք. || bas —, կամ l'— d'Orient, աւորին՝ արեւելեան կայսերութիւն. l'— d'Occident, արեւմտեան —. || le céleste —, — պետութիւն Չինաց:

Empirée, տ. Empyrée.

Empirement, ա. յոռութիւն, վատնարութիւն, զայրանք, զայրացում:

Empirer, ն. յոռացուցանել, չարթացուցանել, վատնարել, չուառացուցանել, դառնացուցանել, զայրացուցանել. — son mal, sa maladie, sa condition.

Empirer, չ. եւ եւ *S'—*, դ. յոռանալ, չարանալ, վատնարանալ, ի վատնարն կոյծանիլ, զայրանալ, ծանրանալ. son mal empire, ծանրանայ ախտն:

Empirique, ած. փորձական, փորձառական. méthode, médecine —. Procédés —s. 2. ա. վրիպակարհաս՝ սուտ բժիշկ, փորձաբժիշկ:

Empiriquement, մ. փորձականապէս:

Empirisme, ա. փորձականն, փորձականութիւն. 2. փորձաբուժութիւն. փորձական բժշկութիւն:

Empiriste, ա. բժ. փորձական, փորձառական, փորձաբոյժ: [կայան:

Emplacement, ա. տեղի, վայր,

Emplage, ա. ճ. լիցք, փլատակալիցք. *երկու քարի մէջտեղն լեցուցած փլատակ:

Emplanter, ն. տնկել, տնկախիտ՝ տնկազարդ առնել:

Emplanture, ի. նւ. կայմաճակ. *կայմ մէջն խօթելու համար փորուած ճակ:

Emplastique, ած. ճեփակային.

Emplastration, ի. պ. կեղեւապատուաստ, կեղեւապատրոյս. *կեղեւով եղած պատուաստ:

Emplastrer, ն. պ. կեղեւապատուաստել, կեղեւապատուաստ առնել:

Emplâtre, ա. դղգ. ճեփակ. mettre, ôter, appliquer, lever un —, —ն, * — դնել, հանել, կպցունել, || փ. mettre un — à une affaire, ճաճկել զներուիւնս գործոյ իրիք, առագաստել, կարկատել. 2. ը. —. ցիճ. հիւանդոտ՝ ծոյլ մարդ. c'est un — que cet homme-là. Quel — ! Pauvre — !

Emplâtrer, ն. ճեփակել, *ճեփակ դնել. 2. ար. չնարակել. *մորթին վրայ չնարակ քսել՝ ոսկեգոյն ընելու համար:

Emplâtrier, ա: դղգ. ճեփակող. *դեղագործին ճեփակ պահելու տեղն:

Emplectite, ի. հր. բիսմուիճակ. *տեսակ պղնձաբեր բիսմուիթ:

Emplette, ի. գին, գնումն. faire ses —s, aller faire des —s, ընդ գին ելանել. j'ai mille —s à faire. Faire — de, գնել, գնոց առնուլ. 2. գին, գնածք, *գնուածք. montrer ses —s. Voyez mon —.

Empleure, ա. բ. հողաբոյս. սեռ. երկպտուկ անկոց ի տոհմէ փեգենասերից (rutacées).

Empleuridium (անփլէօրիտիօմ) ա. բ. միջակողաթդ. ազգ փեննայց, Ծուի յԱֆրիկէ:

Empli (անփլի) ա. ար. բիւրեղաբան. *շաքարի գտարանաց մէջ այսպէս կկոչուի հնոցին մօտ տեղն, ուր կդրուին պարապ կաղապարները. հն. Atelier de cristallisation.

Emplir, ն. լնուլ, լի առնել, *լեցուցանել. — un coffre, un verre, un vase. || փ. — la terre de sa folie. — une ville d'une nouvelle. || փ. — bien son pourpoint, *գիրուիճնէ պատրաստիլ.

S'emplir, դ. լնուլ, լի լ., *լեցուիլ. le navire s'emplissait d'eau. || հն. Remplir.

Emplissage, ա. լցումն:

Emploi, ա. կիրառումն, կիրառութիւն, գործառնութիւն, կիրարկումն, կիրարկութիւն, գործածումն, գործածութիւն. — d'une somme, d'un mot, du temps. L'— du fer dans les constructions. Faire un noble — de ses richesses, բարեաց ի կիր արկանել զինչս իւր. || double —, ուսկէ՝ անօգուտ կրկնութիւն. cela fait double —. 2. պաշտօն. avoir un haut —. Qui cherche un —, պաշտօնախնդիր. qui fuit les —s, պաշտօնախոյս. être sans —, անպաշտօն՝ անգործ լ. chercher de l'—. Donner, confier un —, ի պաշտօն՝ ի գործ կացուցանել. retirer à qn. son —, հանել զոք ի պաշտամանէ, *պաշտօնէն հանել. || chef d'—, պաշտօնապետ, դերապետ:

Employable (անփլուայապլ) ած. ի կիր արկանելի, կատարելի, *գործածելի:

Employé, e (անփլուայէ) անց. ի կիր՝ ի գործ արկեալ, *գործածուած. être —, ի գործ ածիլ, պաշտել, *գործածուիլ. 2. գ. պաշտօնեայ, պաշտօնեայ, պաշտօնատէր, պաշտօնեութիւն. un — du ministère de la guerre. Il a plusieurs —s, բազմապաշտօն է. —s, պաշտօնեայք, պաշտօնեութիւն:

Employer (անփլուայէ. լծ. իր. **Aboyer**) ն. ի կիր՝ ի գործ ածել՝ արկանել, ի կիր առնուլ, վարել, պաշտել, *գործածել, բանեցունել, բանի բերել. — son temps à qc. — son crédit à qc. — bien, mal qc. — tous les moyens pour parvenir à ses fins. — la fiction et le mensonge, — une phrase, un mot. — la force. բռնութիւն ի կիր արկանել՝ *բանեցունել. — sa puissance, հանդէս առնել զօրութեան իւրոյ. — toutes ses forces, tous ses efforts, ճիւիլ զոյժ եւ զզօրութիւն, ճիգն՝ գուն գործել, գուն դնել. 2. —, ի գործ կացուցանել, *գործածել. — un grand nombre d'ouvriers.

S'employer, դ. —իլ, *գործածուիլ, բանիլ. ce mot ne s'emploie plus. 2. զանձն ի կիր արկանել, փոյթ ի մէջ առնուլ, *ինքզինքն գործածել. — pour ses amis.

Employeur, ա. գործածող:

Emplumé, e, ած. փետրազարդ:

Emplumer, ն. փետրազարդել, փետրազարդ առնել. *S'—*, դ. փետրազարդիլ, փետրազարդ լ:

Empocher, ն. պնդել ի գրպանի, *գրպանել, *գրպանն դնել. — une somme.

S'empocher, դ. դնիլ ի գրպանի, գրպանիլ, *գրպանն դրուիլ:

Empoignant, e, ած. ո. ձերբակալիչ, սրտագրաւ, սրտայոյզ:

Empoigne (անփոնը) ի. բաղկումն, բռնումն:

Empoignement (անփոնըման) բազկումն, ձերբակալումն, բռնումն, *ձեռն բռնելն:

Empoigner, ն. ափաթիլ, ագուռել, բազկել, ճաճել, բռնել, բուռն հարկանել, ի բուռն առնուլ՝ արկանել, ի ձեռն առնուլ, պինդ ունել, *ձեռքէն բռնել. il l'empoigna par le bras, *ձեռքէն բռնեց. 2. ձերբակալել, բռնել, ունել. empoignez-moi cet

homme-là. 3. բ. յուզել զիագի՝ զսիրտ, ազդել. ce roman m'a empoigné. || Se faire —, ի ձեռս՝ ի բուռն անկանել, *բռնուիլ, ձեռք իյնալ:

S'empoigner, դ. բուռն իարկանել զմիմեամբք, ոգորիլ, *մագ մագի գալ. 2. ի բուռն՝ ի ձեռս անկանիլ, *բռնուիլ, իրարու օձիքն բռնել. cela s'empoigne facilement.

Empoigneur, ա. ափափող, ագուռող, բուռն իարկանող:

Empointage, ա. ար. ծայրում:

Empointer, ն. ար. ծայրել, *ասեղին՝ գնդասեղին ծայրն շտկել:

Empointeur, ա. ծայրիչ, *ծայրն շտկող:

Empointure, ի. ևւ. առագաստածայր. ծայր առագաստի:

Empois, ա. շոհ «ներշաւեա քօլաք». S. **Amidon.**

Empoisonnant, e, ած. Ռունիչ, Ռունաւորիչ. une odeur —e.

Empoisonné, e, ած. Ռունեալ, դեղեալ, Ռունաւորեալ, *Ռունաւորուած. être —, Ռունիլ, դեղակուռ լ., *Ռունաւորուիլ. flèche —e, Ռունամուխ նետ. 2. Ռունաւոր, Ռունուտ, դեղուտ, Ռունալից. coupe —e, մահաբերոյց բաժակ:

Empoisonnement, ա. Ռունուժն, Ռունաւորումն, Ռունաւորութիւն, դեղաւորութիւն. դեղաւորութիւն, դեղարբենցութիւն, դեղարբութիւն, դեղրմպութիւն:

Empoisonner, ն. Ռունել, դեղել, դեղաւորել, դեղակուռ առնել, Ռոյն՝ դեղ մահու արբուցանել, *Ռիւնաւորել. — qn., un chien, un fruit. 2. ապականել՝ լնուլ ժանտահոտութեամբ, *հոտեցնել. cela empoisonne toute la salle. եւ լուկ les exhalaisons de cet étang empoisonnent. 3. ապականել, վարակել, լնուլ. on vous empoisonne de mauvais romans. 4. փ. ապականել, զեղծուցանել. — le cœur, l'esprit, ma vie. 5. կամակորել, խեղաթիւրել, *չարաչար մեկնել. les médisants empoisonnent tout.

S'empoisonner, դ. Ռունել՝ դեղակուռ առնել զանձն, Ռոյն առնուլ, *ինքնիւրեան Ռունաւորել, Ռունաւորուիլ:

Empoisonneur, euse, գ. դեղաւոր, Ռունաւորիչ, դեղիչ, Ռունարկու, *Ռունաւորող. 2. ած. —. coupe —euse. 3. հգ. ա. Ռունաւորիչ, անարուեստ խոհակեր. 4. փ. Ռունաւորիչ, ապականիչ մտաց: charme —.

Empoisser, ն. ձիւթել, *ձիւթ քսել. — des cordages, des navires.

Empoissonné, e, ած. ձկնաւէտ, ձկնալից. un étang —. Une rivière bien —e, — վտակ:

Empoissonnement, ա. ձկնաւետում, ձկնարկութիւն:

Empoissonner, ն. ձկնաւետել, ձկնարկել, *ձկունք դնել աճելու. — un étang, une rivière.

Emporté, e, ած. զայրացկոտ, բարկացող, բարկասիրտ, ցասկոտ, ցասմնալիր, ցասմնալից, զայրագին. 2. —, յանկարծացասուն. homme, caractère —. 3. գ. —. c'est un —. C'est une —e. Etre — par la fleuve, գետատար լ.:

Emportement, ա. դղորդումն, յոյզք, բորբոքումն. — des passions. L'— de leurs désirs. — de colère, ցասկոտութիւն, բարկութիւն, սրտմտութիւն. — monstrueux. 2. զայրոյթ, զայրացումն, զայրացութիւն, զայրոց, ցասկոտութիւն, սրտմտութիւն, բարկասրտութիւն, զայրութիւն, բարկութիւն. juste —, — violent, ridicule. Horrible —. Se laisser aller à de grands —s, d'affreux —s, ծանրացասուն լ. avoir de fréquents —s.

Emporte-pièce, ա. ար. հատու, կտրատիչ (գործի երկաթի). 2. փ. զայրացկոտ, զայրագին, կսկծելի, կսկծեցուցիչ. cet argument fut un véritable —. Un passage —. 3. մգ. — rectal, — Ռափանային, Ռափանհատու. des —.

Emporter, ն. ի բաց տանել, առեալ տանել, առ եւ գնաց առնել, տանել ընդ իւր, *հետն տանիլ, առնել տանիլ, վերցունել. — ses livres, — un blessé. 2. տանիլ, ծրգեալ տանել, առ եւ գնաց առնել, *քաշել տանիլ. l'inondation a emporté les ponts. Le vent a emporté mon chapeau. 3. առեալ տանել, յափշտակել. les voleurs ont tout emporté. || զ. — une place, գինու զօրութեամբ տիրել. 4. ջնջել, փարատել. le jus de citron emporte les taches d'encre. Une douleur que le temps emporte. 5. տանիլ, հատանել, յապաւել. le boulet lui emporta le bras. || փ. — la pièce, ծաղր առնել անխնայ, կսկծեցուցանել, տանել, ի ձեռս բերել, առանալ, *ձեռք անցունել. — les suffrages, le prix. || — la balance, հակել զմէտ կշռոյն, նախամեծար՝ գեր ի վերոյ լ., գլել, գերազանցել. ta beauté emportait la balance. || L'—, կշռել ծանր՝ ծանրագոյն. à volume égal, l'or l'emporte de beaucoup sur l'argent. 6. փ. l'—, գեր ի վերոյ լ., գլել, գերազանցել, անցանել զանցանել, զօրանալ, յաղթել, յաղթանակել, յաղթանակ կանգնել. à qui l'emportera, ունել առաւելութիւն զմիմեամբք՝ ընդ հակառակս ելանելով, մրցել. la cruauté des ennemis l'emporta sur votre clémence. Votre frère l'emporte et Phèdre a le dessus. Sa table l'emporte sur celle d'un ministre pour la délicatesse et l'abondance. 7. գետ բերել, ընդ իւր ածել, *ետեւէն բերել, հետեւանք ունենալ. ce crime emporte la peine capitale. 8. տանիլ, մեռուցանել. une fièvre l'emporta. Cette maladie l'emportera. 9. փ. ձգեալ՝ յափշտակեալ տանել, առ եւ գնաց առնել, ածել. je goûte le plaisir sans en être emporté. A quel excès de rage, la vengeance d'Hélène emporta mon courage!

S'emporter, դ. տանիլ, *տարուիլ, յափշտակուիլ. ces meubles s'emportent aisément. 2. զայրանալ, զայրագնիլ, յանկարծացասնուիլ, սրտմտիլ, սրտնուլ, բարկանալ, կատաղիլ, *կատղիլ. son cheval s'est emporté. Il s'emporte pour rien.

Առ. le plus fort l'emporte, զօրաւորագունին է միշտ յաղթութիւն:

Empotage, Empotement, ա. Ռաղարում, Ռաղարադրութիւն:

Empoter, ն. Ռաղարել, դնել ի Ռաղարի, *Ռաղարի «սագաը» մէջ դնել. — des plantes. 2. ամանել, դնել յամանի. — des confitures.

Empoudrer, ն, փոշիացուցանել, փոշեպատ առնել, *փոշոտել. — sa robe.

Empouilles, ի. յ. բ. հարաւունք:

Empouper, ն. ևւ. խելաւորել. առնուլ ի խելաց գնաւն:

Empourpré, e, ած. ծիրանաներկեալ, ծիրանագունեալ, ծիրանաներկ, ծիրանեգոյն, ծիրանափայլ, ծիրանաՌոյր. les bords —s de l'horizon. Raisins —s. Visage —. 2. ծիրանագգեստաւոր, ծիրանագգեստ, ծիրանագգեաց, ծիրանագգեցիկ:

Empourprer, ն. ծիրանացուցանել, ծիրանագոյն ներկել, ծիրանաւորել, ծիրանագարդել. l'aube empourprait les bords de l'horizon. De grandes flammes empourpraient le ciel.

S'empourprer, դ. ծիրանագոյն ներկանիլ, ծիրանաներկիլ, ծիրանագարդիլ, ծիրանաւորիլ, ծիրանագունիլ, ծիրանանալ. l'horizon s'empourprait.

Empoutage, ա. Ռելարկութիւն (յոստայնանկութեան):

Empreindre (ծ. **Atteindre**) ն. ապաւորել, դրոշմել, կոխել. — le sceau dans la cire. 2. փ. —. la nature a empreint ces sentiments dans le cœur de tous les hommes.

S'—, դ. —իլ, *տպաւորուիլ, դրոշմիլ, տպուիլ. S. **Empreint.**

Empreint, e (անց. **Empreindre** բայի), տպաւորեալ, դրոշմեալ. un pied — sur le sable. 2. փ. —. l'auguste majesté sur son front —e. Image —e dans le cœur.

Empreinte, ի. դրոշմ, դրոշմած, տիպ, պատկեր. — d'un cachet, d'une médaille, des pas sur la neige. — du pied, հետարան. 2. փ. դրոշմ, կնիք, դրոշմատիպ. cet ouvrage porte l'— du génie.

Empressant, e, ած. եռագիչ, փութացուցիչ:

Empressé, e, ած. յօժար, յօժարամիտ, մտայօժար, փոյթ, փութաշարժ, յօժարափոյթ, յօժարասէր, յօժարակամ, սիրայօժար, բարեյօժար, քաջափոյթ, փութայորդոր, փութկոտ, փոյթեւանդն, անձնապատրաստ, դիւրապատրաստ, պատրաստական, մշտապատրաստ, յառաջամատոյց, բազմայորդոր, յորդորամիտ, մտադիւր, բարեյորդոր, յօժարախորժ, ժրաջան, ջանասէր, փութասիրտ, շուտափոյթ, կամակար, վաղվաղուն, վաղվաղկոտ, վաղվաղուկ,

եռանդնոտ, եռանդուն. être —. Il paraît fort — auprès de vous. Toujours —, մշտայօժար. très —, մեծափոյթ, ամենափոյթ. homme, zèle —. Air —, secours —s. 2. գ. հգ. faire l'—, յօժարափոյթ լ., յօժարամիտ զանձն ցուցանել ամենայնի. * փութկոտութիւն ցուցանել:

Empressement, ա. փութկոտութիւն, պատրաստականութիւն, յառաջամտութիւն, յօժարութիւն, մտայօժարութիւն, բարեյօժարութիւն, սիրայօժարութիւն, յօժարակամութիւն, փոյթեռանդութիւն, փոյթ, շուարափութիւն, փոյթ պնդութեան, փութաջանութիւն, եռանդն, մտադիրութիւն, Եեւակոխութիւն. avec —, յօժարութեամբ, յօժարասիրաբար, յօժարամտաբար, յօժարամտագոյնս. plein d'—, avec beaucoup d'—, յօժարափոյթ, սիրայօժար, փութապէս, փութոյ պնդութեամբ, մտադիր, մտադիր սիրով, մտադիրագոյնս, կամակար, յորդորամիտ, յօժարամիտ, յօժարաբար, յօժարագոյնս. mettre de l'— à, յօժարափոյթ յառաջամտոյց լ. montrer de l'—, beaucoup d'—, trop d'—. Sans —, manque d'—, անյօժարութիւն. sans aucun —, անյօժար, անյօժարաբար:

Empresser (S') դ. փութալ, ննպել, շուարիլ, շտապիլ, փոյթ յանձին ունել, յառաջամիտ լ., վաղվաղել, յօժարիլ, յօժարամտիլ, յօժարամիտ՝ յորդորամիտ՝ յառաջամտոյց՝ փութաջան՝ Եեւակոխ լ., Եեւակոխել. je m'empressais de l'avertir. Il s'empresse à le secourir. || — autour de qn., խըռնել զոմամբ, * մէկուն չորդին վազել ժողովիլ. || — auprès de qn., ջանալ ընդ միտ մտանել՝ հաճոյ լ. ումեք. * մէկուն չորդին պտըտիլ՝ աչքն մլռնել:

Emprimerie, ի. ար. խաղախոց. * մօրի ներկելու մեծ հնձան:

Emprisonné,e, գ. բանտարկեալ, բանտարգել, բանտամուտ, բանտակալ, * բանտած. — par arrêt de justice. 2. փ. բանտարկեալ, բանտարգել. — par le mauvais temps.

Emprisonnement, ա. բանտումն, բանտարգելութիւն, բանտարկումն, բանտարկութիւն. le jour de son —.

Emprisonner, ն. բանտել, բանտարկել, բանտարգել առնել. — qn. 2. փ. —, փակել, արգելուլ:

S'emprisonner, դ. բանտել՝ բանտարգել առնել զանձն, * բանտարկուիլ:

Emprosthotonos (էնփրոսթոնոս). ա. ախ. յառաջահոգնք. հոգնային կծկումն յաջակարկառ:

Emprunt, ա. փոխ, փոխառութիւն, փոխառումն. faire un —, — առնել, * փոխ տալ, փոխառութիւն ընել. vivre d'—, փոխով, փոխառութեամբ կեալ՝ * ապրիլ. 2. faire aux Grecs de nombreux —s. || d'—, ած. մուրացածոյ, մուրացիկ, եկամուտ, կեղծ, * շինծու. érudition, esprit, beauté d'—. Vertus d'—.

Emprunté,e, ած. փոխ առեալ, փոխառեալ, փոխառիկ. * փոխ առած. de l'argent —. 2. —, առեալ. mot — du latin. 3. փ. փոխառիկ, մուրացիկ, մուրացածոյ, եկամուտ, կարկատուն, կեղծ, * շինծու. nom, titre, pouvoir, éclat —. Rien n'est — chez elle. 4. բռնազբօսիկ, անբնական. un air —, — կերպարանք՝ կերպ:

Emprunter, ն. փոխ՝ յանօթ առնուլ. — de l'argent, un cheval, un livre. հւ լկ. ceux qui empruntent sont bien malheureux. 2. —, առնուլ, ընդունել. la lune emprunte sa lumière du soleil. — une pensée à un autre. 3. —, ի կիր առնուլ, * գործածել. sans — la main pour servir ma colère.

S'emprunter, դ. փոխ՝ յանօթ առնուլ, * փոխ առնուիլ. il y a des choses qui ne peuvent —.

Emprunteur, euse, գ. փոխառու. 2. ած. cette personne est très —euse.

Empsychose (անփսիքոզ) ի. բգ. հոգեմարմնակցութիւն. միութիւն հոգւոյ ընդ մարմնոյ:

Empuanti, e, ած. ժահահոտ, գարշահոտ, ժանտահոտ:

Empuantir, ն. ժահահոտ՝ գարշահոտ՝ ժանտահոտ առնել, * հոտնցուցանել. cet égout empuantit le quartier.

S'empuantir, դ. — լ., հոտիլ. les eaux de cette mare s'empuantissent.

Empuantissement, ա. ժահահոտութիւն, ժանտահոտութիւն, գարշահոտութիւն, * հոտածութիւն. l'— des eaux.

Empuse, ի. դց. զմբաղ, արիւնիրք. 2. մբ. զմբաղ. միջատ ինչ ուղղաթեւ. 3. բ. զմբաղ. բոյս ինչ ի տոհմէ անկոց ապականամիջատասերից (entomophthoracées).

Empyème (անփիէմ) ա. բժ. շարտուակոյտ, կրծանապատանեաշարտ. * շարտ՝ ժողովուած կրծից Եապատնին տակ:

Empyocèle (անփիոսէլ) ի. վ. փոշտուռէց:

Empyomphale (անփիոնֆալ) ա. վ. պորտայոյց:

Empyréal, e (անփիրէալ) ած. հրեղէն երկնից, նիհրական:

Empyrée, ա. հրեղէն երկինք. 2. քն. երկինք, հաստատութիւն. les brillantes étoiles de l'—. || փ. être dans l'—, յերկինս՝ յերանելեաց կայանս՝ ի դրախտի լ. || հգ. être toujours dans l'—, երկնաչուռ՝ ամպաչուռ լ., չգիտել զոր ինչ ասէն, * միշտ վերացեալ լ., ըստծն չգիտել, խելքն գլուխն չըլլալ. 2. ած. հրեղէն. le ciel —, — երկինք:

Empyreumatique (անփիրէումատիք) ած. բգ. խանձրահոտ, խանձրահամ. odeur —, խանձրահոտ. huile —, իւղ խանձրահամ:

Empyreume (անփիրոմ) ա. բգ. խանձիր, խանձրահոտութիւն, խանձրահամութիւն, * խանձի՝ խանձածի հոտ՝ համ:

Ému,e, անց. **Émouvoir**ի. շարժեալ, յուզեալ. 2. փ. —, ի գութ շարժեալ, խանդաղատեալ, սրտայոյզ, հոգեյոյզ. la mer en paraissait —e, ծովն ի խորոց յուզեալ դղորդէր. toute la ville fut —e, դղրդեցաւ քաղաքն ամենայն. il se sentait —, յուզէր սիրտ նորա. son cœur était tout —, խանդաղատէր սիրտ նորա. son cœur fut —, elle était fort —e, ցնծլեցաւ սիրտ նորա. être —, գեղձիլ, փղձկիլ, * սիրտն ելլել. il fut —, ի գութ խանդաղատեցաւ, անկաւ գութ ի սիրտ նորա. être — de compassion, ի գութ շարժիլ՝ խանդաղատիլ, գթալ, գոլովիլ. tout —, սառակայոյզ. qui a l'âme —e, հոգեյոյզ. qui a le cœur —, սրտայոյզ. très —, սիրտ ի բերան. tout — de vos derniers adieux. — de joie, խրախայոյզ. — de colère, բարկայոյզ, սրտմտայոյզ. 3. վրդովեալ, խռով, տագնապեալ. voix —e, խռովուն ձայն. avec le cœur —, սիրտ ի Ենդոց. avec des paroles —es, յուզեալ բանիւք:

Émulateur,trice, գ. տ. Émule.

Émulation (սիօն) ի. նախանձայուզութիւն, նախանձաւորութիւն, բարեյորդոր նախանձախնդրութիւն, նախանձ բարի, նախանձընդդէմ հակառակութիւն՝ ջանք՝ մրցանք, բարենախանձ գրգիռ, մրցակցութիւն. exciter une noble —, դրդիռ գնահատանձ ազնուական. donner de l'—, նախանձ արկանել, * նախանձ բերել:

Émule, գ. նախանձաւոր, նախանձընդդէմ, նախանձակից, նախանձորդ, բարենախանձ, մրցակից ախոյեան. être l'— de qn.

Émulgent,e, ած. մգ. կծիկ, արիւնատար. artères, veines —es.

Émulsif,ive, ած. կծելի, իւղարտուղ. semences —ives.

Émulsine, ի. բգ. կծին:

Émulsion, ի. դղգ. կիր, սերմնակիր, սերմնակաճն. կաճն սերմանց. faire une — avec des amandes, faire une — amandée, նշակիր՝ նշակաճն՝ նշաջուր առնել:

Émulsionner, ն. դղգ. սերմնակրծել. խառնել սերմնակաճիւ. — une tisane, une potion.

Émyde (էմիա) ի. կ. ճահճակրաւ, մօրակրաւ. կրեայ ճահճային՝ անուշ ջրոյ:

Émydées, ի. յ. կ. ճահճակրեայք, մօրակրեայք. տոհմ կեռնոց որոց նախատիպ մօրակրաւ:

Émydie, ի. մբ. ճահճաճճի:

Émydiens, ա. յ. մօրակրայեանք:

Émydine, ի. տգ. կրային. * նիւթ կրայի հատկին հանած:

Émydoïde, ած. կ. կրայակերպ:

Émydo-sauriens, ա. յ. կրայամողիզեանք. * տեսակ զեռնոց՝ կրայից եւ մողիզաց մէջտեղն:

Émysaure, ա. սք. մողիսակրեայ. * տեսակ կրայից հիւսիսային Ամերիկոյ:

En (ան) նխ. ի, յ, ի մէջ, * մէջ. en prison, ի բանտի, * բանտի մէջ. en France, ի Գաղղիա, * Գաղղիա, Գաղղիոյ մէջ. en hiver, ի ձմերան,

ի ձմերայնի, ձմերայնի, *ձմեռուան մէջ, ձմեռն, ձմեռ ատեն. en été, յամարայնի, ամարայնի, ամարանի, *ամառն, ամառուան մէջ. en ces lieux, յայսոսիկ վայրս, * այս տեղուանք. aller en ville, en Arménie, գնալ ի քաղաքն, ի Հայս, *քաղաքն՝ Հայաստան գնալ. monter en voiture, մտանել ի կառս, *կառք՝ կառքին մէջ մտնել. en ce temps-là, ատ նովին ժամանակաւ, *այն ատեններն. en route, ի ճանապարհին, զճանապարհայն, ատ ճանապարհիւ, *ճամբան, ճամբուն վրայ. il est en faveur, ի շնորհս՝ ի պատուի է. en trois jours, յերիս աւուրս, * երեք օրուան մէջ. en un an, ի մէում ամի՝ տարւոջ, *մէկ տարուան մէջ. en deux ans, յամս երկուս, * երկու տարի, *երկու տարուան մէջ. 2. ի. յ. մէջ. en 1869, յամին 1869, *1869ին. en si peu de temps, յայնչափ սակաւ ժամանակի, *այնչափ քիչ ժամանակի մէջ. ‖ ի. յ. être en prière, en bonne santé, յաղօթս՝ ի բարեղջուխան՝ բարեառոյղ լ. être en affaire, ի գործս գրաղեալ լ., զգործովք գալ. avoir qc. en tête, ունել ինչ ի մտի, *գլուխն բան մի ունենալ՝ դրած ըլլալ. des cheveux en désordre, հերք խառնամառն՝ խառն ի խուռն՝ խառնափնդոր. frère en J.-C., եղբայր ի Քս. en fleur, ի ծաղկի, ծաղկեալ, ծաղկափթիթ, ծաղկազարդ, ծաղկաւէտ, *ծաղկած. 3. ըստ, իբրեւ, զօրէն, ըստ օրինակի, պէս. s'habiller en turc, տաճկածեւ՝ տաճկատարազ զգեստով զգենուլ՝ հագուիլ. s'habiller en homme, առնածեւ՝ առնակերպ զգեստով զգենուլ. mettre en croix, խաչածեւ դնել. regarder en pitié, կարեկցաբար՝ ալգահատանօք հայիլ. écrire en prose, արձակ գրել. en roi, արքայաբար, արքայապէս, թագաւորաբար. en homme, իբրեւ զայր, առնապէս, այրապէս, այրաբար. en français, գաղղիարէն, ի գաղղիական բարբառ՝ լեզու. 4. ի. յ. առ. courir de mer en mer, ծովէ ի ծով ընթանալ, *ծովէ ծով վազել. éclater en pleurs, յարտասուս հարկանիլ. mettre en vente, en gage, ի վաճառս, ի գրաւի դնել. en son nom, յանուն իւր. temple changé en mosquée, տաճար փոխեալ ի մզկիթ. un poème en quatre chants, քերթուած ի չորս երգս. diviser en deux, յերկուս բաժանել, * երկուքի բաժնել. en vue de plaire, առ ընդ միտ մտանել, առ ի հաճոյ լ. * հաճոյ լինելու համար՝ մտքով. 5. ի. յ. ը. en allant, ի գնալն. en passant, յանցանելն. le mal va en augmentant, չարիքն երթեալ եւ աճին. il riait en me regardant, հայելով՝ ի հայելն յիս ծիծաղէր 6. ածականակերտ. tourneur en bois, փայտակերտ, ճախարակագործ. docteur en médecine, վարդապետ բժշկութեան. enfant en nourrice, դիեցիկ՝ սանդիաց՝ կաթնակեր մանուկ. statue en marbre, կճեայ՝ մարմարեայ՝ մարմարակուռ անդրի. 7. մակբայակերտ. en avant, յառաջ. en bas, ի վայր, * վարն. d'en bas, ի տորէ, ի ներքուստ, *վարէն:

En, դ. յայտ առնէ զձե եւ զնախայիշեալ ինչ անուն՝ բառ կամ դերբանուն. անտի, այտի, յայնմանէ, զայնմանէ... vous allez à Paris, j'en viens. Nourri dans le sérail, j'en connais les détours. J'adore Mimi, et j'en suis aimé. Il s'en moque. Voyez ces fleurs, en avez-vous cueilli? 2. կից ի բայս գործէ գաղղիաբանութիւնս. il m'en veut; il s'en faut; en venir aux mains, զրոս ի կարգին:

Énadelphie, ի. հշբ. հիւնշակցութիւն, սաղմնակցութ. հիւնշաւոր նեբփակումն սաղմի յայլում սաղմի:

Énallage (էնալլաժ) ի. ք. հակադասութիւն. ձեւ բերականական, որով շրջի սովորական կարգ բանից:

Énamouré, e, ած. սիրատարփ, սիրահար:

Énamourer, ն. սէր ազդել, սիրահար առնել, * սիրահարցունել:

S'énamourer, դ. հարկանիլ ի սէր, սիրահար լ., *սիրահարիլ, զարնուիլ:

Énanthème (էնանթէմ) ա. բժ. ներեռք. նեբքին եռք մարմնոյ:

Énantioblastées, ի. յ. ք. հակաբողբոջայք. կարգ տնկոց:

Énantiomorphe (էնան) ած. տգ. հակակերպ:

Énantiopathie (էնանթիոփաթի) ի. բժ. հակաբուժութիւն. բուժումն հակառակօք:

Énantiopathique, ած. բժ. հակաբոյժ, հակաբուժական:

Énantiose (էնանթիոզ) ի. ք. հակադրութիւն. 2. բժ. —, հակառակարուժութիւն:

Enarbrer (անարպրէ) ն. հաստատել, պնդել:

Enargite, ի. հբ. յայտաքար. հանածոյ որ է ծծմբազառկուկ պղնձոյ (sulfo-arséniure de cuivre).

Énarrable (էնառապլ) ած. անպատմելի, անպատում:

Énarration (սիօն) ի. երկարապատմութիւն. երկայն պատմութիւն:

Énarrer (էնառէ) ն. նբ. երկարապատմել, երկարապատում է., պատմել երկարօրէն:

Énarrhement, Enarhement (անառըման) ա. գրաւադրութիւն:

Enarrher (անառէ) ն. գրաւադրել, տալ գրաւ՝ առհաւատչեայ. *գրաւ տալ:

Enarrheur, euse, գ. գրաւադիր:

Énarthrose (էնարթրոզ) ի. մգ. շրջայօդ. յօդ ամենաշուրջ:

Énaser, ն. անքթել. *քիթն կտրել:

Encabanage, ա. տաղաւարումն, սառատումն:

Encabaner, ն. տաղաւարել, սառատել. *շերամներն սառատի (claie) վրայ դնել:

Encablure, ի. նւ. կառանաչափ. հեռաւորութիւն 120 գրկաչափի կամ 195 մետրի:

Encadenasser, ն. S. Cadenasser.

Encadré, e, ած. շրջանակաւոր «չերչիլլի»:

Encadrement, ա. շրջանակումն. պատելն շրջանակաւ. 2. շրջանակ «չերչիվէ»:

Encadrer, ն. շրջանակել, *շրջանակ դնել՝ անցունել. — un tableau. ‖ հգ. c'est une tête à —, այլանդակ՝ տգեղ գլուխ է. 2. —. շրջապատել, պատել, շուրջ պատել. des haies d'aubépine encadraient cette prairie. 3. փ. յեռուլ, դնել. il a encadré dans son livre un charmant épisode. 4. չ. գնդել, վաշտել. — les nouveaux soldats. = S'—, դ. շրջանակիլ:

Encadreur, ա. շրջանակիչ, շրջանակադիր, *շրջանակ դնող:

Encager, ն. վանդակել, * վանդակ դնել. — des oiseaux. 2. բ. բանտել, բանտարգել առնել, *բանտ դնել, ծանն նետել. — գո.

Encaissable, ած. արկղելի:

Encaissage, ա. պտ. արկղումն. դնելն յարկղս (գոռնկս):

Encaissant, e, ած. արկղող:

Encaisse, ի. վճ. արկղադրամ. արծաթն որ յարկղ վաճառականի:

Encaissé, e, ած. արկղեալ, եղեալ յարկղ, արկղաւոր. orangers —s. 2. գանձեալ. l'argent —. 3. դարթինեալ. rivière, route, vallée —e.

Encaissement, ա. պ. արկղումն. դնելն յարկղ. — d'une marchandise, d'un oranger. 2. վճ. գանձումն. — d'une traite, d'une valeur. 3. դարթինումն, ծմբումն. — artificiel d'un fleuve, S. **Endiguement**. 4. Faire un chemin par —, տրամել. *ճամբան փորել եւ խճով լեցնել. ‖ faire un jardin par —, դարթինել. տնկել տունկս ի փոս լցեալս ընաիր՝ աղնիւ հողով:

Encaisser, ն. պ. արկղել, *արկղ տունուկ դնել. — des marchandises, des orangers. 2. վճ. գանձել. — des fonds, un effet, un billet, une traite. 3. ար. դարթինել, ծմբել, ափնաճիր գործել. — une rivière. 4. տրամել. — une route, un chemin. — զճանապարհին. *ճամբան փորել եւ մէջն խիճ լեցունելով կարծրացունել:

Encaisseur (անքէ) ա. վճ. գանձող:

Encalminé, e, ած. նւ. խաղաղօդ, հանդարտօդ. navire —:

Encalypte (անքալիփթ) ի. բ. գաղտաբոյս. սեռ մշտադալար մամռոց:

Encalyptées, ի. յ. բ. գաղտաբուսեայք. ցեղ մամռոց:

Encan, ա. աճուրդ «մէզատ». vendre à l'—, յաճուրդի վաճառել, *աճուրդով ծախել. mettre à l'—, աճուրդել, յաճուրդ դնել, *աճուրդի դնել:

Encanailler, ն. խուժանել. *խուժանին՝ ցած մարդոց մէջ խօթել. = S'—, դ. —իլ. *խուժանին մէջ մտնել:

Encanthis (անքանթիս) ի. վ. արտասուամսկախտ. ախտ արտասուաթոր մսկի (caroncule lacrymale) աչաց:

Encapuchonné, e, ած. կնգղաւոր, վեղարաւոր:

Encapuchonner, ն. կնգղաւորել, վեղարաւորել, *կնգղով՝ վեղարաւ ծածկել գլուխն. — գո.

S'encapuchonner, դ. —իլ. 2. փ. կրօնաւորիլ, կրօնաւոր լ. 3. ձվ. գլուխն լանջին իջեցունել:

Encaquement, ա. տակառակումն:

Encaquer, ն. տակառակել. *տակառակի մէջ դնել. — des harengs. 2. ը. խռնել զմիմեամբք, խռկել, խըճողել. on nous avait encaqués. Nous étions encaqués comme des harengs.

S'encaquer, դ. խռնիլ զմիմեամբք, *իրարու վրայ դիզուիլ:

Encaqueur, euse, գ. տակառարկու, տակառակող. *տառեխ ձուկն տակառակ դնող:

Encardite, ի. կ. քարասրտիկ. բրածոյ սրտիկ. S. **Cardite.**

Encarpe (անքարփ) ա. ճ. մրգաճաղկասանգ. բոլոր պտղոց եւ ճաղկանց: [ուծերես:

Encart (անքար) ա. կղ. ուծէջ,

Encartage, ա. քարտաւորումն:

Encartation (սիօն) ի. քարտաւորութիւն:

Encarter, ն. կզ. քարտաւորել:

Encarteuse, ի. ար. քարտիչ, քարտուկ:

Encartonnage, Encartonnement, ա. քարտումն:

Encartonner, ն. քարտել. *քարտի մէջ դնել:

Encartouchage, ա. զ. խծկումն:

Encartoucher, ն. խծկել, *խծկի մէջ դնել պայծուցիկ փոշին:

En-cas (անքա) ա. պատեհոց:

Encastage, ա. դդաւումն:

Encastelé, e, ած. անք. cheval —, ձի սմբակախտոտ. || փ. homme —, սակաւամիտ՝ պակասամիտ այր:

Encasteler (S') դ. անք. սմբակախտիլ(ձիոց). *սմբակախտ ունենալ:

Encastelure, ի. անք. սմբակախտ, սմբակացաւ:

Encaster, ն. ար. S. **Encastrer.**

Encastillage, ա. նաւ. ցամաքամասն. *նաւին ջրէ դուրս գտնուած մասն: [ձրակող. navire —.

Encastillé, e (ֆիլլէ) ած. նաւ. բար-

Encastrage, S. Encastrement.

Encastré, e, ած. ընդելուզեալ. pierres —es.

Encastrement, ա. ընդելուզումն, ընդելուզուած. 2. ագոյց., յեռումն:

Encastrer, ն. ընդելուզանել, յեռուլ, ագուցանել. 2. խցգ. դդառել, *դդառի (étui) մէջ դնել. — des faïences, des poteries.

S'encastrer, դ. իրարու մէջ դնել. ces deux choses ne s'encastrent pas bien l'une dans l'autre.

Encataloguer, S. Cataloguer.

Encaume (անքոմ) ա. վ. եղջերակաղել. կեղ կեղեքիչ եղջերկի (cornée) աչաց:

Encaustique, ի. մոմաներկ, մոմերանգ. մոմախառն ներկ՝ երանգ. peindre à l'—. 2. ած.—. peinture —, մոմանկար. 3. ի. մոմաներկ. կահերն ու տախտակամածներն յղկելու ներկ. 4. մոմածեփ:

Encaustiquer, ն. մոմաներկել, մոմածեփել, մոմաներկ՝ մոմածեփ առնել. — un meuble.

Encavement, ա. մառանումն:

Encaver, ն. մառաննել, *մառան՝ մառանի մէջ դնել. — une pièce de vin. — de la bière.

S'encaver, դ. մառանիլ, *մառան դրուիլ. ces grosses futailles s'encavent difficilement.

Encaveur, ա. մառանիչ, *մառան դնող. un adroit —.

Enceindre (լծ. իբ. **Ceindre**) ն. շրջապատել, պարփակել, շուրջ պատել, պատել. — une ville de murailles, պարսպապատ՝ պարսպափակ առնել. de grands arbres enceignent cette prairie.

Enceint, e, ած. շրջապատեալ, պատեալ. ville —e de murailles, պարսպապատ քաղաք. 2. սաղմնաւոր. femme —e, յղի կին, ծոցաւոր. elle est —e, յղի է. —e de son premier enfant. Rendre —e, յղի առնել, յղացուցանել. devenir —e, յղի լ., յղանալ:

Enceinte, ի. շրջապատ, շրջափակ, որմափակ, որմարգելոց, պարսպամէջ, ցանկ. — de murs, որմափակ, որմած. 2. շրջապարիսպ, որմափակ, պարիսպ. 3. շրջավայր, միջավայր, վայր, սրահ. l'— du tribunal, դատաստան. — des combats, կռուանոց, կռուատեղ. sa parole remplissait l'—. 4. ո. որսարգելոց. արգելոց որսոյ:

Encelade, ա. մբ. անկելադ. ազգ միջատի:

Enceladite, ի. հբ. անկելադաքար. բրոտիտանատ մագնեզիոյ եւ երկաթի: [ա. խցկումն:

Encellulement (անսէլիւլման)

Encelluler (անսէլիւլէ) ն. խցկել. փակել ի խցկունս. — une personne, une religieuse.

S'encelluler, դ. խցկիլ, *խցիկին մէջ փակուիլ. un moine qui s'encellule.

Encens (անսան) ա. խունկ, ծխանելիք, ծխելիք, բովինայք «քիւնիւք». les —, խունկք, բուրմունք խնկոց. donner, brûler de l'— devant qn. ou qc., խունկ մատուցանել ուրեք՝ իրիք. qui exhale l'—, խնկաբոյր, խնկաբուրիկ. 2. փ. —, դրուատիք, գովեստ, գովութիւն, շողոմք. donner de l'— à qn., խունկ՝ խունկս արկանել, դրուատիս տալ ուրեք, *խունկ տալ. aimer l'—, խնկասէր լ. recevoir de l'—, — ընդունել. recevoir l'— de qn. Un grain d'—, դոյզն ինչ շողոմ. 3. բ. ա. խնկենի. հն. **Arbre à encens, Encensier.** S. **Romarin.**

Encensé, e, անց. խնկաւետեալ, խնկաւէտ. digne d'être —, խնկելի:

Encensement, ա. խնկարկութիւն, խնկանք:

Encenser, ն. խնկել, խնկարկել, խունկ արկանել՝ մատուցանել, խընկաւետել. — une idole, l'autel, l'évêque. 2. փ. խունկս արկանել, դրուատել, շողոմել. *խունկ տալ. — qn. || բ. — à tour de bras, խունկ արկանել ուրեք բազկացի. անչափ գովել զոք:

Encenseur, ա. խնկիչ, խնկար-

կու. 2. փ. —, փաղաքուշ, շողոմաբար, շողոքոթ: [Romarin.

Encensier, ա. բ. խնկենի. S.

Encensoir, ա. խնկանոց, խընկաման, խընկարան, բուրուառ, ծխանոց. || փ. prendre l'—, donner de l'—, un coup d'— à qn., կարի գովել զոք, փաղաքշել, շողոմել շողոքոթել. || բ. casser le nez à coups d'—, donner de l'— par le nez, կարի՝ յոյժ գովել զոք յերեսս, *խունկ տալ քթին. 2. փ. քահանայութիւն, քահանայապետութիւն. toucher à l'—, ձեռնամուխ՝ ձեռնարկել լ. յեկեղեցական իշխանութիւն. 3. առ. խնկանոց. սեղանատուն հարաւային կիսագմբոյ. հն. **Autel.**

Encéphalalgie, ի. բժ. գանկուղեղացաւ. ցաւ գանկուղեղի:

Encéphalalgique, ած. գանկուղեղացաւային, գանկուղեղացաւ:

Encéphalartos (լարթոս) ա. բ. կաւափնաճիւղի:

Encéphale, ա. մգ. գանկուղեղ:

Encéphaline, ի. տգ. գանկուղեղին. նիւթ ճանճալ յուղեղոյ:

Encéphalique, ած. մգ. գանկուղեղային:

Encéphalite, ի. բժ. գանկուղեղաբորբ, գանկուղեղատապ. բորբոքումն գանկուղեղի:

Encéphalocèle, ի. վ. գանկուղեղաճափուկին. ապեճափուկին գանկուղեղոյ:

Encéphaloïde, ած. բժ. գանկուղեղակերպ. tissu —. 2. ա. հբ. —. ազգ բրածոյ խեցաչեչի (madrépore fossile).

Encéphalolithe, ա. մգ. գանկուղեղաքար. տոիլ (concrétion) ուղղոյ:

Encéphalologie, ի. գանկուղեղաբանութիւն:

Encéphalopathie, ի. բժ. գանկուղեղախտութիւն, գանկուղեղախտ:

Encéphalozoaire (անսէֆալոզոէր) ած. կ. գանկուղեղակենդան. les animaux —s, — անասունք. 2. ա. —, les —s —ք:

Encercler, ն. շրջանակել, պատել շրջանակաւ:

Enchaîné, e, ած. շղթայակապ, շղթայասոյր, երկաթակապ. être —, շղթայակապ՝ երկաթակապ՝ երկաթապինդ լ.:

Enchaînement, ա. շղթայումն, շղթայաւորումն, շղթայազօրութիւն, տոլան, կարգ, շար, կապ, կապակցութիւն. — de maux, de crimes, յաջորդութիւն ալեաց, եղեռնութեանց. l'— des événements.

Enchaîner, ն. շղթայել, շղթայաւորել, արկանել ի շղթայս, շղթայակապ՝ երկաթակապ առնել. — un criminel, un fou, un ours. 2. փ. —, պարտադրել, նուաճել. — la victoire, la fortune à son char, յծել ի կառս իւր. 3. կաշկանդել, կապել, արգելուլ. la peur enchaîne

ses pas. 4. կապել, յօդել, տողել, կցել, կապակցել. bien — ses idées. 5. փ. գերել, յինքն յանկուցանել. — les cœurs.

S'enchaîner, դ. շղթայիլ, ի շղթայս արկանել՝ շղթայակապ առնել զանձն. 2. կապիլ, յօդիլ, կցիլ յիրեարս, յարակցիլ, կապակցիլ:

Enchaînure, ի. ար. շղթայուժն, շղթայանեւ յեռուժն, շղթայատող գործուած:

Enchambrer, ն. ար. ցախել. *չերամն ցախի (bruyère) տերեաց վրայ դնել:

Enchanté, ած. կախարդեալ, դիւթեալ. un homme, un animal —. Une femme —e. 2. փ. գմայլեալ, զօշոռեալ, սխրալիր, ուրախ. palais —. Je suis — de vous voir. Être —, գմայլիլ, սխրանալ, յոյժ ուրախ լ. 3. կախարդաւար, բազմազուարթ, սխրաւարս, սխրացեալ, սխրատեսիլ, սխրաւոր, հրճուալից, բնիկրալի. lieu, spectacle, chemin —.

Enchantelage, ա. փայտանոցուժն. 2. տակառակալուժն:

Enchanteler (il enchantelle, il enchantellera) ն. փայտանոցել, *փայտն փայտանոց «օտունկուզ» դնել. 2. տակառակալել. *գինւոյ տակառին տակ գերան դնել:

Enchantement, ա. կախարդութիւն, դիւթութիւն, յուզութիւն, ծուխտութիւն, մոգութիւն, կախարդանք, հմայք, հմայութիւն, յուզուած. faire un —, des —s. Formule d'—. Rompre un —, լուծանել զհմայս. || par —, իբր հմայիւք, հմայիւք իմն, դիւաթակէս, գոգցես հմայութեամբ՝ դիւութեամբ, դիւաբար, դիւթաբար, ի քնին ակն, յակն ծածկել, անհնարին արագութեամբ. cela s'est fait par —. 2. գմայլուժն, զարմանք, հիացուժն, սքանչելիք, սխրանք. c'était une succession d'—s. 3. գմայլուժն, գմայլութիւն, զօշոռութիւն, սխրանք, բնիկրանք, հրճուանք. les —s de la poésie. Être dans l'—, գմայլիլ, սխրանալ, հրճուիլ, բնիկրիլ. mettre qn. dans l'—, բնիկրեցուցանել՝ հրճուեցուցանել՝ սխրացուցանել զոք:

Enchanter, ն. կախարդել, դիւթել, հմայել, ծուխտել, յուզել. — qn., les animaux, la forêt. 2. փ. կախարդել, մոգել, զուշ եւ զուրուշ, զօշոռել, յափշտակել զմիտս, սխրացուցանել, հրճուեցուցանել, բնիկրեցուցանել. sa grâce, cette musique m'enchante.

S'enchanter, դ. — զանձն, զմիաեանս. S. **Charmer**.

Enchanteur, eresse, գ. կախարդիչ, դիւթ, դիւթաբան, դիւթաճիրաշ, ծուխտիչ, հմայիչ, մոգիչ, դիւթիչ, յուզիչ. l'— Merlin. Circé l'—eresse. 2. փ. կախարդիչ, զմայլեցուցիչ, դիւթական, զօշոռող, զօշոռիչ. une aimable —eresse. Ce poète est un —. 3. ած. —, զմայլական, սխրալի, բնիկրալի. séjour, regard —. Voix —eresse.

Enchaper, ն.վճ. տակառել. դնել ի տակառ՝ ի տակառի. *տակառ տակառի մէջ դնել:

Enchaperonné, e, ած. փակեղնեալ, փակեղնաւոր, *փակեղն դրած. avoir la tête —e. Le grand maître et les maîtres des cérémonies et hérauts d'armes étaient —s.

Enchaperonnement, ա. փակեղնուժն:

Enchaperonner (անշափըրոնէ) ն. ո. փակեղնել. *գլուխն փակեղ դնել. — un faucon. =*S*—, դ. —իլ, *գլուխն փակեղն դնել:

Encharner, ն.ար. ծխնել. ծղխնեակ դնել. — une boîte, une armoire.

Enchâssé, e, ած. մատխտեալ, յեռեալ. les dents sont —es dans les os de la mâchoire. — de perles, մարգարտամատխտ, մարգարտայեռ:

Enchâssement, ա. մատխտուժն, մատուժն, յեռուժն:

Enchâsser, ն. մատխտել, յեռուլ, *անցունել. — un diamant dans une bague. 2. փ. —, յեռուլ, մուծանել. — un passage dans un discours.

Enchâssure, ի. մատխտուժն, ընդելուզուած, յեռուած. — d'un diamant dans cette bague.

Enchatonnement, ա. ճանակուժն, յեռուժն. 2. ախ. S.**Chatonnement**.

Enchatonner, ն. ճանակել, յեռուլ. — un diamant. =*S*—, դ. —իլ:

Enchaussenage, ա. ար. կիրուժն, կիրատուժն:

Enchaussener, ն. ար. կիրել, կիրատել. *մորին կիրի մէջ ծածխել:

Enchaussenoir, ա. ար. կիրոց. գործի մորենգործի. 2. —. *փոսն ուր կդրուին կիրատած մորիներն. || կն. **Enchausse**.

Enchausser, ն. պ. յարդապատել, յարդապատս առնել. *բանջարեղէնն յարդով ծածկել ճերմակցունելու կամ գրտէն պատսպարելու համար. — la chicorée, 2. ար. չռաւիղել. — une roue, —, դնել անուի գշառաւիղս:

Enchaux, ա. ջրակիր. կիր ջրախառն. 2. ջրակրանոց. աման ջրակրոտ:

Enchélyde (անքէլիտ) ի. ար. օձաճճի. տես օձակինաձեւ անասնիկաց նեխեալ ջուրց:

Enchélyens, ա.յ.ար. օձաճճեանք. տոհմ հեղակաց (infusoires), որոց նախատիպ օձաճճի (enchélyde).

Enchélyoïde (անքէլիոիտ) ա. յ. ար. օձակինակերպք. տոհմ ծկանց:

Enchélyophis (անքէլիոֆիս) ա. ծր. օձակնաօձ. ազգ կակղաձեւ մանր ձկանց:

Enchélysome (անքէլիսոմ) ած. ծր. օձակինամարմին. երկայն եւ գլանաձեւ մարմին ունեցող:

Enchère, ի. յաւելուրդ, յաւելագին. յաւելուժն գնոյ յաճրդի. mettre une —, — դնել՝ մատուցանել. || au feu des —s, ի հրայաւելուրդ. cette galerie se vendra au feu des —s. || Folle —, խօլ —. աճեցուցանելն զգինս ի վեր քան զկար իւր. || փ. payer la folle —, տալ զվրէժս յանդգնութեան՝ անմտութեան իւրոյ, *անխոհեմութեան պատիժն կրել. || couvrir une —, բարձրացուցանել զյաւելուրդն, *յաւելուրդէն բարձր գին տալ. 2. աճուրդ «մէզատ». ին. **Encan**. Vendre aux —s, աճրդել, վաճառել յաճրդի. vente aux —s, à l'—, աճրդավաճառ. || փ. mettre une faveur aux —s, յաճուրդ դնել զերախտիս, շնորհել զայն առ բարձրագոյն գին. *ամենէն աւելի տուող տուողին տալ զայն. || être à l'—, դիւրաշարժ՝ կաշառակուռ է. *ասի մարդոյն որ ամենէն աւելի տուող տուողին կը վաճառէ իւր ծառայութիւնները:

Enchérir, ն. յաւելուրդել, յաւելագին տալ, *աւելի գին տալ. — une maison. — sur un autre, *աւելի բարձր գին տալ, *մէկուն դրած գինն բարձրացունել. || 2. առաւելուլ՝ բարձրացուցանել զգինս, *գինն տղցունել. — une marchandise.

չ. բարձրագնիլ, առաւելուլ գնոյ, *տուղնալ. la viande, le vin enchérit. Les blés ont fort enchéri, sont fort enchéris. || 2. փ. առաւելուլ, գերազանցել, գալ. Néron enchérit sur la cruauté de Tibère.

Enchérissement, ա. աճուժն գնոյ, ծանկութիւն, *տղութիւն. l'— du pain. [|| fol —, խօլ —.

Enchérisseur, ա. առաւելատու.

Enchevalement, ա. ճ. մոյծակատոյց. *նորոգելու համար տուն մը նեցուկներով բռնելն:

Enchevaucher, ն. ար. ճայրադրել. *ճայրերն վրայէ վրայ դնել:

Enchevauchure, ի. ար. ճայրադրութիւն. *ճայրերն վրայէ վրայ դնելն՝ դրուածք:

Enchevêtré, e, ած. պախուրցաւոր «եուլարլը». cheval —. || փ. խառնակ, խառնամած, բազմակրնճիռն, խառնափնդոր, խառնաշփոթ. affaires —es. Style —, խրթին՝ խրթնիմաց՝ խրթնաճաճոկ ոճ. phrase —e.

Enchevêtrement, ա. պախուցադրութիւն. պախուց՝ ճամ դնելն. l'— d'un taureau. 2. փ. խառնակութիւն, խառնամանութիւն, խառնափնդորութիւն, խառնաշփոթութիւն. l'— des pensées, des périodes.

Enchevêtrer, ն. պախուցադրել. պախուց՝ ճամ դնել. — un taureau. 2. փ. խառնակել, խառնամանել, խառնափնդորել, բազմակնճիռն առնել. — son style.

S'enchevêtrer, դ. պատատիլ՝ շաղիլ ոտից ձիոյ ի պախուցս. ce cheval s'est enchevêtré. 2. փ. եւ ը. վարակիլ, շաղիլ, ծանծաւիլ, կռուիլ. — dans une affaire, dans ses raisonnements. Il s'est enchevêtré dans ce procès. L'orateur s'est enchevêtré dans une période ronflante.

Enchevêtrure, ի. ճ. հեծանաձգութիւնք (ճխաճանաց). 2. անբ. պախուցավէրք. վէրք սրունից ձիոց պախուցով:

Enchevillé, e (անշըվիյլէ) ած. ծնրաքամ. serrure —e.

Enchifrené, e, ած. ռնգախից, տմպրտնեալ, ռնգախտ, ռնգախտոտ. *քիթն գոց՝ գոցուած (հարբուխէն). être —. Nez —.

Enchifrènement, ա. տմպրտուն, ռնգաիոսուելիւն, ռնգախտ, ռբնգախցումն, * քթախիցք. les chanteurs redoutent l'—. || հն. **Coryza.**

Enchifrener (enchifrène, enchifrènera) ն. տմպրտնել, ռնգախտել, ռնգախից առնել, * քիթն գոցել. l'air froid m'a enchifrené.

S'enchifrener, դ. տմպրտնիլ, ռբնգախից լ., *քիթն գոցուիլ՝ բռնուիլ. je me suis subitement enchifrené.

Enchiridion (անքիրիտիօն) ա. S. **Manuel** ա.

Enchondrome (անքոնտրոմ) ա. վ. աճառապալար, աճառուռ. պալար աճառեղէն:

Enchyme (անքիմ) ա. ախ. կազմաճիւն. հիւն կազմուելման:

Enchymose (անքիմոզ) ի. բժ. արնազեղում. զեղում արեան մարմնի ներքին:

Encirement, ա. մոմուն, մոմոտում:

Encirer, ն. մոմել, մոմազօճ առնել, * մոմոտել. — une toile, un parquet.

Enckéa, ա. բ. անկեակ. երկպտուկ առնկ ի տոհմէ պղպեղատեսից (pipéracées).

Enclassement, տ. **Classement.**

Enclasser, տ. **Classer.**

Enclavant, e, ած. պարփակիչ, ներառնիչ, ներմուծիչ. les pièces —es.

Enclave, ի. միջնափակ, միջնագտին, միջերկիր. *ուրիշի երկրին միջ եղած գետին՝ երկիր. vendre une —.

Enclavement, ա. պարփակումն, ներառնումն, ներմուծումն. * երկրի մի միջ մտնելն՝ մտցունելն. 2. վ.—. *միջ մտնելն:

Enclaver, ն. պարփակել, ներքիել, ներփակել, կցել. * միջն առնուլ՝ մտցունել՝ խառնել. — une pièce de terre dans un parc.

S'enclaver, դ. ներփակիլ, ներքիլ, * մտնալ, խառնուիլ. cette pièce de terre s'enclave dans mon domaine.

Enclenche, ի. մք. շարժիկ:

Enclenchement, ա. մք. շարժկումն: [*շարժման միջ դնել:

Enclencher, ն. մք. շարժկել.

Enclin, e, ած. միտեալ, հակամիտեալ, հակամէտ, մէտ, դիւրամէտ լ., յօժարիլ, հակամիտել. — au bien, բարեյօժար, բարեյորդոր. être —, դիւրամէտ լ., յօժարիլ, հակամիտել. — au mal, չարամէտ, չարայօժար, չարասէր, չարախնամ, չարախնդիր. être — au mal, երագամէտ ի չարիս՝ չարահաճոյք լ. être — à voler, դիւրամէտ ի գողութիւն՝ գողամիտ լ. être — à la tromperie, մէտ ի պատրանս լ., մտայօժար ի խաբէութիւն լ.:

Encliquetage, ա. ար. յետակալ. գործի արգելիչ յետախաղաց շարժման:

Encliqueter (j'encliquette) ն. ար. յետակալել. յետակալ գործել եւ արգելուլ գյետախաղաց շարժումն:

Enclitique, ած. եւ ի. ք. նախաբառաշեշտ. *իւր շեշտն նախընթաց բառին անցունող. որպէս je, aimé-je?

Encloîtrer, ն. փակել ի վանս, *վանքի մէջ գոցել՝ փակել.

S'encloîtrer, դ.— զանձն, *ինքնիւրն վանքի մէջ փակել, փակուիլ:

Enclore (j'enclos, եւլն. լծ. իբ. **Clore**) ն. ցանկել, ցանկապատել, ցանկապատ՝ որմափակ առնել, *ցանկով պատել. — son jardin, son champ. — un parc de fossés, de murailles. 2. փակել. ի մէջ փակել, յառնել, խառնել. — les faubourgs dans la ville.

S'enclore, դ. ցանկապատ՝ որմափակ առնել զպարտէզ՝ զարտ իւր:

Enclos, e, ած. ցանկապատ, ցանկափակ, որմափակ, որմած. jardin — de murs, որմափակ պարտէզ. 2. փակեալ, *գոցուած. 3. մգ. glande —e, փամփշտային գեղձ:

Enclos, ա. արգելոց, որմափակ, որմած, շրջափակ, ցանկ:

Enclotir, չ. պ. բայանալ, բայել, որջանալ. les limiers ont fait — ce renard.

Encloture, ի. փակոց:

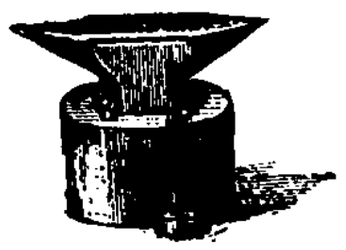
Enclouage, ա. զ. բեւեռումն. — d'une pièce de canon, հրետաբեւեռումն:

Enclouer, ն. զ. բեւեռել. *Անդաստիճին բերնի ծակն գոցել. — un canon. 2. անք. խոչառ՝ բեւեռամուխ առնել. * ամբակն բեւեռելու ժամանակ ձիոյն ոտքն բեւեռ խոնել. — un cheval.

S'enclouer, դ. անք. խոչառիլ, խոչառ՝ բեւեռամուխ լ. ce cheval s'est encloué.

Enclouure (անքլուիւր) ի. անբ. խոչառուիւն, բեւեռախոց, բեւեռամուխ վէրք, բեւեռավէրք. *վէրք ձիոյն ոտքն՝ պայտերն սասոիկ խոր բեւեռելով. ce cheval souffre d'une —. Il boitera de son —. 2. փ. եւ բ. կրճիմն, խոչ, դժուարութիւն. voilà où est l'—. J'ai découvert l'—.

Enclume, ի. ար. սալ «էօրս». battre, frapper sur l'—. Le marteau résonnait sur l'—, qui gémissait sous les coups redoublés, ուռնադղորդ հինչէին —ք ընդ խիտ առ խիտ հարուածովքն Վոպեալք. || փ. remettre un ouvrage sur l'—, նորոգել, վերստին յարդարել.

Être entre l'— et le marteau, լինել ընդ մէջ ուռան եւ սալի, *սալին եւ մուրճին մէջ, երկու սուրի մէջ լ., երկու կողմն հարուածիլ. || il vaut mieux être marteau qu'—, լաւ է հարկանել քան հարկանիլ. 2. մգ. սալ, սալոսկր. սալանման ոսկր ունկան:

Enclumeau կամ **Enclumot** (անքլիւմօ) ա. սալիկ. փոքրիկ սալ:

Enclumette, ի. սալակ. սալ փոքրիկ:

Encoche, ի. ար. սեղանատախտակ «Ջէզկեան» տրեխագործի. 2. կտրած (սողնակի փականակի «քլիւճ տիլի» կամ հաշուեփայտի «չէՔէլէ» հացագործաց):

Encochement, ա. լարումն:

Encocher, ն. լարել. — une flèche, — գնետ, նետածիգ լինել. 2. կտրել՝ փորել (գհաշուեփայտն «չէՔէլէ»). — la taille, — գհաշուեփայտն, հաշուեփայտանիշել, հաշուեփայտանիշ առնել:

Encoconner, ն. բոժոժել. *շերամներն ծախին վրայ դնել:

Encoffrer, ն. արկղել, *տնտուկ դնել. il se prive du nécessaire afin d'— tous ses revenus. 2. փ. եւ բ. բանտ արկանել, բանտարգել առնել. on a encoffré ce voleur.

Encoiffer (S') (սանքուաֆէ) տ. **S'enticher.**

Encoignure կամ **Encognure** (անքօնիւր) ի. որմանկիւն, ռուբ. անկիւն երկուց որմոց. pierre d'—. Ménager une armoire dans une —. 2. անկիւնական. կահ դնելի յանկեան. une — de bois de palissandre.

Encollage (անքօլաժ) ա. սոսնձումն, *սոսինձ քսելն. appliquer un —. 2. սոսինձ «վուՁգալ»:

Encoller (անքոլէ) ն. սոսնձել. *սոսինձ քսել. — des moulures, une toile

Encolleur, ա. սոսնձող:

Encolleuse, ի. ար. սոսնձող. *սոսնձելու գործի:

Encolpite (անքոլփիԹ) ի. բժ. խոլոպնաբորբ, խոլոպնաւոսպ. բորբոքումն խոլոպնեայ (vagin). հն. **Vaginite.**

Encolure, ի. պարանոց, վիզ, *ճիտ (ձիոյ եւ այլոց կենդանածնաց). une belle, vilaine —. Ce cheval a l'— fine. 2. — (գգեստուց). 3. բ. կնպարանք, դէմք. avoir l'— de qn., ունել՝ յանձին բերել զկերպարանս ուրուք, նմանիլ, *ձկուն նմանիլ. il a l'— d'un sot. C'est un fripon, il en a toute l'—.

Encombrant, e, ած. խոչիչ, արգելիչ, խափանիչ, խափանարար. marchandises —es.

Encombre, ա. բ. խոչիկ, արգել, խափան. il est arrivé sans —.

Encombrement, ա. խոչումն, խափանումն, արգել, խոչ, խափան. éviter l'—. Ces matériaux causent de l'— dans la rue. Un — de voitures.

Encombrer, ն. խոչել, խափանել, լնուլ. une foule de voitures encombraient le passage. Des matériaux encombrent la rue, le chemin.

S'encombrer, դ. —իլ, *խափանուիլ. la route s'encombra de chariots.

Encontre (à l') (ալ անքօնթր) նխ. ընդդէմ, հակառակ, դէմ; aller à l'—, — կալ, *դէմ կենալ ելլել:

Encor, ք. իբեւնուաճս. տ. **Encore.**

Encorbellement (անքորպելման) ա. ճ. դարաւանդ, դարաւանդակ շինուածոց:

Encordage, ա. ար. չուանք (ոտայնանկութեան) :

Encore, մ. տակաւին, դեռ, դեռ եւս. elle vit —. 2. տակաւին, դարձեալ, միւսանգամ. je veux — essayer. 3. գէթ. — s'il voulait. 4. տակաւին, եւս, եւ եւս. outre l'amende, il fut — condamné à la prison. — trois jours, et..., այլ եւս երեք աւուրք, եւ... 5. բնդ, ne... pas — կամ ne... point —, չեւ, չեւ եւս. il n'avait pas — vu, չեւ էր տեսեալ. il ne savait pas —, չեւ եւս գիտէր. 6. pas —, ոչ տակաւին. faut-il venir? Pas —. 7. Mais —, այլեւ, այլ նաեւ. non seulement il est libéral, mais — il est prodigue. 8. — ! տակաւի՛ն, դե՛ռ, ա՛յլ եւս. quoi! petit polisson, — ! 9. — que շ. մինչեռնե, մինչեւ. — qu'il soit jeune. 10. ի բանաստեղծութեան անխտիր գրի encore եւ encor ըստ հարկին : [մածակ :

Encornail (անքոռնայլ) ն. կայ-

Encorné, e, ած. եղջերաւոր. bouc haut —, բարձրեղջիւր նոխազ. 2. անբ. javart—, S. Javart.

Encorner, ն. եղջիւր ածել, խեթկել, * եղջիւրով զարնել. 2. բ. եղջիւրել, *եղջիւր տնկել տալ. — son mari.

Encornet, S. Calmar.

Encotonner (անքոթոնէ) ն. բամբակել, *բամբակ դնել :

Encoubert, ա. կ. խեցերակ. ազգ խեցերէի (tatou).

Encouloir, ա. ար. պաստառակալ :

Encourageant, e, ած. քաջալեր, քաջալերիչ, քաջալերական, խրախուսիչ, խրախոյս, սրտացուցիչ, * սիրտ տուող. des paroles —es. Exemple —. Ce mauvais succès n'est guère —.

Encouragement, ա. քաջալերութիւն, քաջալեր, քաջալերանք, խրախոյս. l'homme a besoin d'—. — au travail, à bien faire.

Encourager (j'encourageais, nous encourageons), ն. քաջալերել, խրախուսել, քաջալերս, խրախոյս տալ՝ մատուցանել, սրտապնդել, սրտացուցանել, արիացուցանել. — qn., qc. — à souffrir, à bien faire. 2. քաջալերել, հեւարկել, պաշտպան կալ. — les arts, la vertu, le vice.

S'encourager, դ. քաջալերել զմիմեանս, զանձն, * ինքնիրեն՝ միկըզմիկ —. ils s'encourageaient l'un l'autre. J'ai beau m'encourager, je ne puis m'y décider.

Encourir (լծ. իբ. **Courir**) ն. անկանիլ բնդ. կրել, *ենթարկուիլ, տակն իյնալ. — une peine, — պատիժ. — une amende. — la colère de qn., յանձին ձգել զցասումն ուրուք, *միկուն բարկութիւնն իւր վրայ քաշել :

Encourtiner, ն. վարագուրել, *վարագուրով պատել. — un lit.

Encouru, e, անց. **Encourir** բայի. կրեալ. subir la peine —e.

Encrage, ա. գ. Թանաքումն. *Թանաք քսելն :

Encrassé, e, ած. աղտեղեալ, աղտեղի, *աղտոտ, կեղտոտ. mains —es. Habit —.

Encrassement, ա. աղտեղումն, աղտեղութիւն. — d'une machine.

Encrasser, ն. աղտեղացուցանել, աղտեղել, * աղտոտել, կեղտոտել. — les habits.

S'encrasser, դ. աղտեղանալ, *աղտոտիլ, կեղտոտիլ. une étoffe, un fusil qui s'encrasse. 2. բ. աղտոտանալ, անարգել զանձն, *աղտոտանալ, աղտոտիլ՝ անպատուիլ. il s'est encrassé par ce mariage. — dans de mauvaises compagnies.

Encratites, ա. յ. ժուժկալք. * աղանդաւորք որք ամուսնութիւնն կդատապարտէին :

Encravatement, ա. փողկապումն. * փողկապ կապելն :

Encravater, ն. փողկապել. *փողկապ կապել :

Encre, ի. Թանաք, սեւակ, մելան, սեւագիր, գրադեղ, սեւադեղ, արջասպանաւրկ «միւրեքքէլ». — rouge, կարմրադեղ, կարմիր Թանաք. — bleue, կապտադեղ, կապոյտ Թանաք. — de chine, հնդկաթանաք, հնդադեղ. — lithographique, վիմագրական —. — sympathique, համակրական՝ համակիր՝ ծածկագիր Թանաք, համակրադեղ. || փ. c'est la bouteille à l'—, Թանաքաշիշ է այդ. մին՝ դժուարակնճռուն գործ է. եւս՝ այր ծածկամիտ է. || écrire de la bonne, de bonne — à qn., խստիւ գրել ումեք, * մէկուն լաւ Թանաքով՝ խստութեամբ գրել :

Encrèchement, ա. ճ. ցցահարութիւն :

Encrené, e, մղգ. fer —, երկաթ կտանակուռ՝ կտանահար՝ կտանակոփ:

Encrêper, ն. շղարշել, *շղարշով պատել՝ զարդարել.

S'encrêper, դ. շղարշիլ, *շղարշով պատուիլ՝ զարդարուիլ :

Encrer, ն. տպ. Թանաքել, սեւագրել, մելանել, * Թանաքոտել, Թանաք քսել. — les formes.

S'encrer, դ. Թանաքանալ, *Թանաքոտիլ, մելանոտիլ :

Encreur, ա. Թանաքիչ, մելանիչ:

Encrier, ա. կաղամար, Թանաքաման, մելանոց. «ցօգգա» :

Encrinastériées, ի. յ. փշ. շուշանաճուկաատեղեայք. խումբ փշամորթոց :

Encrine, ի. շուշան, ծովաշուշան. ազգ կենդանաբուսոյ. հմ. **Crinoïde.**

Encrinite, ա. վբ. քարաշուշան. շուշան քարացեալ:

Encrinitique, ած. հբ. քարաշուշանախառն. terrain —.

Encrinoïdiens, ա. յ. ծովաշուշանակերպեանք. կենդանիք որոց բնութիւն մերձակից է ծովաշուշանաց (encrine).

Encrivore, ած. Թանաքակեր :

Encroisement, ա. խաչածեւումն:

Encroiser, ն. ար. խաչածեւել, խաչածեւ գործել (զթելս յոտայնանկութեան) :

Encroix (անքրուա) ա. ար. խաչածեւք :

Encrotter, ն. տղմալից՝ ցեխաՁաւ առնել, *ցեխոտել :

Encroué, e, ած. arbre —, կցաճառ, *ուրիշ ճառի վրայ ընկած ճառ:

Encroûtant, e, ած. կեղեւիչ, *կեղեւ կապած. polypier —.

Encroûté, e, ած. ճեփաշաղախ, ճեփեալ շաղախով. 2. կեղեւեալ, *կեղեւ կապած. tableau —. 3. փ. եւ բ. ԹաՁաւեալ, ԹաՁաւուն, *ԹաՁխուած. — de préjugés, — ի մտահաճութիւնս. un pédant —, կարի իմաստակ որ, *յետին իմաստակ :

Encroûtement, ա. շաղախումն:

Encroûter, ն. շաղախել. 2. կնդաւորել, կեղեւել, * կեղեւ կապել. la poussière encroûte ce tableau, փոշին պատէ զնկարդ :

S'encroûter, դ. —իլ. 2. փ. եւ բ. անմտանալ, տխմարիլ. cet homme s'encroûte. 3. ԹաՁաւիլ, *ԹաՁխուիլ, ճղդիլ. — de préjugés, — ի մտահաճութիւնս՝ նախապաշարմանց մէջ:

Encuirassé, e, ած. զրահաւոր, զրահապատ, զրահավառ :

Encuirasser, ն. զրահաւորել :

S'encuirasser, դ. —իլ, *զրահ դառնալ. il est si sale que ses habits s'encuirassent.

Enculasser, ն. դ. հրապինաքնել, դնել զբուն՝ զյաւտակ հրապինոց :

Encuvage, Encuvement, ա. հնձանումն, դաշտումն :

Encuver, ն. հնձանել, արկանել ի հնձան, *հնձան դնել. — la vendange. 2. տաշտումն. *տաշտ դնել. — du linge.

Encyanthe, ա. բ. լիաճապիկ. սեռ ցախեայց (éricacées).

Encyclie (անսիքլի) ի. բգ. շրջանակ (զարնուած ջրոյ). 2. բ. շրջանակաճապիկ :

Encyclique, ի. շրջաբերական, շրջանաձակ, կոնդակ (պապի). 2. ած. շրջաբերական. lettre —, — Թուղթ, շրջաբերականուղթ :

Encyclographie, ի. շրջագրութիւն, հանրագրութիւն. ճառ գիտութեանց :

Encyclopédie, ի. հանրագիտութիւն, հանրագիտակ, համագիտարան, հանրագիտարան, հանրագիրք, համայնագիտական՝ հանրագիտական բառարան. || l'—, (յօրինեալն ի Տիտրոյէ եւ ի մ'Ալանպերէ). || փ. une — vivante, կենդանի —, այր բազմագէտ. sa tête est une véritable —.

Encyclopédique, ած. համայնագիտակ, հանրագիտական, համայնագիտական, համայնապատում, համապատում, հանրագէտ, համայնագէտ. avoir un esprit, une tête —. Dictionnaire —, — բառարան, հանրագիտակ. հանրագիրք :

Encyclopédisme, ա. հանրագիտութիւն :

Encyclopédiste, ա. հանրագիր, հանրագէտ, հանրագիտական, համայնապատում, համայնագիր :

Encyprotype (անսիփրօթիփ)

ած. վր. պղնձատիպ, պղնձադրոշմ :

Encyrte, ա. մբ. գնճող. ի ցեղէ պղնձամողիզեանց :

Encyrtites, ա. յ. գնճողեայք. բաժին տոհմի պղնձամողիզեանց (chalcidiens). [միջատ ինչ :

Endacrye, ի.մբ. արտասուահոս.

Endadelphe, ած.եւ գ.հշբ. համեղբայր, զուգեղբայր :

Endartérite, ի. ախ. ներքնաշնչերակաբորբ, ներքնաշնչերակատապ. բորբոքումն ներքին Ճաղանի շնչերակաց :

Endaubage, ա. խ. փակեփումն :

Endauber, ն. խ. փակեփել :

Endaubeur, ա. խ. փակեփող :

Endécagone, Endécasyllabe, տ.**Hendécagone, Hendécasyllabe.** [ին. **Bourbonite.**

Endellite, ի. հբ. անտելլիտ.

Endémie, ի. բժ. վայրախտ, երկրախտ. հիւանդութիւն ազգի կամ տեղւոյ :

Endémique, ած. ախ. վայրախտային, տեղային, տեղաճարակ. maladie —. Le choléra est — dans l'Inde. L'ivrognerie est le vice — des climats rigoureux.

Endenté, e, ած. ատամնաւոր, ժանեւոր, *ակռայ ակռայ. roue —e. 2. փ. être bien —, գեղեցկատամն՝ գեղատամն լ. եւս՝ քաջախորժ լ. *լաւ ախորժակ ունենալ. gens bien —s, արք քաջախորժք, *լաւ ախորժակ ունեցող մարդիկ. || ը. avoir une bouche bien —e, mal —e, ունել բերան քաջատամն, վատատամն :

Endentement, ա.մբ. ատամնաւորութիւն :

Endenter, ն. ատամնաւորել. *ակռայ ակռայ ընել. — une roue ou toute autre machine.

Endenture, ի. ատամունք, ատամնաշար. belle —. 2. հգ. կրուկ. *գոչան :

Endermique, ած. բժ. մորթային, մորթատուռ. méthode —, — մեթոտ՝ եղանակ :

Endetté, e, ած. ընդ պարտեաք անկեալ, պարտական, *պարտքի տակ : [նութիւն :

Endettement, ա. պարտակա-

Endetter, ն. ընդ պարտեաք արկանել, *պարտքի տակ ձգել. — qn. L'achat de cette terre l'a fort endetté.

S'endetter, դ. ընդ պարտեաք անկանել՝ մտանել, *պարտքի տակ մըտնել՝ իյնալ, պարտք ընել. il s'est endetté.

Endêvé, e, ած. լ. պնդագլուխ, անհամբեր, անժոյժ, *պինդ գլուխ. — d'attendre. 2. ած. զայրացկոտ, կատաղի, խեռ. || գ. — ոք. c'est un —, une —e.

Endêver, չ. ը. զայրանալ, կատաղիլ, բրդիլ ի բարկութիւն. il endêvait de cela. || Faire — qn., զայրացուցանել, կատաղեցուցանել, ճանրացատումն առնել զոք :

Endhyménine, ի. մգ. ներաճաղանի :

Endiablé, e, ած. դիւաւոր, այսաւոր, դիւագին, դիւազգեաց, դիւական, մոլեգին, կատաղի. esprit —. Il faut être — pour faire des tours pareils. || ը. un chemin —, անպիտան՝ յոյժ յոռի ճանապարհ, *շատ գէշ ճամբայ. 2. գ. դիւահար, դիւակից, այսակիր. c'est un —. C'est une —e.

Endiabler, չ. դիւագնիլ, դիւանալ, կատաղիլ, դիւահարիլ. il endiablait des contrariétés qu'on lui faisait éprouver. Faire — qn., զայրացուցանել, կատաղեցուցանել զոք :

Endiamanté, e, ած. ադամանդակուռ. femme —e.

Endie, ի. տառաբարբառումն. զո. chartier ասել փկ. charretier :

Endiguement (անտիկըման) ա. Ճմբումն, Ճմբագործուիւն :

Endiguer, ն. Ճմբել, Ճմբագործել. Ճումբ գործել :

Endimanché, e, ած. կիրակազարդեալ, կիրակազգեստ, տօնազգեստ. homme —. Femme —e.

Endimancher, ն. կիրակազարդել, տօնազգեստել՝ կիրակազգեստ առնել, *կիրակի՝ տօնի օրուան հագուստ հագցունել. — un enfant.

S'endimancher, դ. կիրակազարդիլ, կիրակազգեստ լ., *գեղեցկագոյն զգեստներն հագնիլ || փ. la vanité n'est que l'art de — tous les jours.

Endive, ի. բ. եղէգ, ճարճատ, կծմախուռ, հինդիպէ, հինդուպա, վայրի հազար «հինտիպա». տ. **Chicorée.** [բաժնուման :

Endivisionnement, ա. զ. զո-

Endivisionner, ն. զօրաբաժանել, կազմել զգունդս՝ ի զօրաբաժինս :

Endizeler, ն. եգ. գադիշել. գադիշ գործել :

Endo... մ. ներքին, *ներ, ներս :

Endo-artérite, ի. բժ. տ.**Endartérite.**

Endobranche (անտօպրանշ) ած. կ. ներախռիկ, *ներքին խռիկ ունեցող. || —s, ա. յ. —ք. խումբ օդակաւորաց, որոց ներքին են խռիկք :

Endocarde, ա.ներսրտաթաղանթ :

Endocardite, ի. բժ. ներսրտաթաղանթաբորբ, ներսրտաթաղանթատապ. բորբոքումն շնաթաղանթի սրտի :

Endocarpe, ա. բ. ներամաշկ. ներքին մաշկն խորշաւոր, ուր ամիսին կուտ պտղոց. 2. ներամաշկ (փեճոկի). հն. **Endoderme.**

Endocarpé, e, ած. բ. ներամաշկեայ. || —es, ի. յ. —ք. տոհմ քարաբոսից (lichens).

Endocéphale, ած. կ. ներագլուխ. որոյ չիք երեւելի գլուխ արտաքուստ :

Endocervicite, ի. մգ. արգանդաբերանաբորբ, արգանդաբերանատապ. բորբոքումն բերանի արգանդի :

Endochorion (անտոքորիօն) ա. մգ. ներքնամիգն :

Endochrome, ա. բ. գունախորշ. խորշ բովանդակիչ գունաւորիչ նիւթոյ ի բազմաճել լօռս (algues filamenteuses).

Endoclines, ա. յ. բ. ներախոյտիք. բաժին Որթաթաշտաց (clinosporés). [ներքին կողմն գանկի :

Endocrane, ա. մգ. ներագանկ.

Endocranite, ի. մգ. ներագանկաբորբ, ներագանկատապ. բորբոքումն ներքին կողման գանկի :

Endoctrinable, ած. վարդապետելի : [պետումն :

Endoctrinement, ա. վարդա-

Endoctriner, ն. վարդապետել, աղանդել, սադրել. — qn.

Endoctrineur, ա. վարդապետիչ:

Endocycliques, ա. յ. վշ. ներշրջանակք. կարգ ծովընանց (oursins). [կից :

Endocymien, ա. հշբ. սաղմնա-

Endocyste, տ. պղբ. ներափամփուշտ. կակուղ կող մարմնոյ մամուռակենդանաց :

Endocyte, ա. կ. ներախուռչ. արտաչափութային (protoplasmique) ինչ գոյացութիւն :

Endoderme, ա. բ. ներքնամաշկ:

Endoesthésie (անտոէսթեզի) ի. խս. ներազգացումն. ներքին զգայութիւն :

Endogastrite, ախ. ներորովայնաբորբ, ներորովայնատապ. բորբոքումն իւրնաթաղանթի ստամոքսոյ :

Endogène (անտոժէն) ած. բ. ներածին. la racine est un organe —.

Endogenèse (անտոժընէզ) ի.բխ. ներածնութիւն. *կազմութիւն խորշից ուրիշ խորշից մէջ :

Endogone, ա.բ.ներաբողբոջ. ազգ սնկոյ. 2. —. պարկ Որթաբեր :

Endographie, ի. ներքնագրութիւն. *նկարագիր մարդուս ներսն :

Endolori, e, ած. ցաւոտ, ցաւագնեալ, ցաւագին, ցաւած. membre —. J'ai le corps tout —.

Endolorir, ն. ցաւեցուցանել, *ցաւցունել :

S'endolorir, դ. ցաւագնիլ, ցաւիլ. son bras s'endolorit.

Endolorissement, ա. ցաւագնութիւն, ցաւածութիւն.

Endolymphe (անտոլէնֆ) ի. մգ. ներաւիշ. *ականջին բաւղին մէջ լեցուած պայծառ եւ սպիտակային հեղուկն:

Endométrite, ի. ախ. ներարգանդաբորբ, ներարգանդատապ. բորբոքումն արգանդի ներսին: [վնաս :

Endommagement, ա. վնասումն,

Endommager, ն. վնասել, վնասել, խանգարել, աղաւաղել, *աւրել, փճացունել. la grêle a endommagé les vignes. Le canon a endommagé cet édifice. — sa fortune.

S'endommager, դ.—իլ. *աւրուիլ, փճանալ. ce meuble s'est endommagé dans la chute.

Endomyce, ա. բ. ներասունկ. ազգ սնկոյ ի տոհմէ սկուտեղասնկոց (discomycètes).

Endomychides, ա. յ. մբ. ներասունկեայք. տոհմ պատենաձեւից. որք են փոքրիկ միջատք Ամերիկոյ :

Endomychiées, ի.յ. ներախլնակգիք .. սեռ սնկոց ի կարգէ խլնասնկոց (myxomicètes).

Endonéphrite, ի. բժ. երիկամնաբորբ, երիկամնատապ. բորբոքումն Քաղանձի երիկամանց:

Endoparagogicum, ա. մգ. ներատերամանիք:

Endoparasite, ա. կ. ներապոր-

Endopéricardite, ի. ախ. սրտակրանաբորբ, սրտակրանատապ. բորբոքումն ներքին եւ արտաքին Քաղանձաց սրտի:

Endoflœum, S. Liber.

Endophore, ա.բ. ներակիր, ներաքաղանձ. ներքին Քաղանձ սերման:

Endophragmal, e, ած. ոպ. ներանջրպետային: [պետ:

Endophragme, ա. բ. ներանջրպ-

Endophylle, ա. բ. ներատերև. ազգ սնկոց:

Endoplaste, ա.կ. ներծեւակ. կլոր մարմնիկ գտեալ ի մարմնոյ հեղակաց:

Endoplastule, ա. կ. ներածեւուկ. կորիզակ մերձ ի ներածեւակս հեղակաց:

Endopleurite, ա. ոպ. ներակողիկ. *ողորկապատենից լանջն կազմող ոսկր:

Endoplèvre, ի. բ. ներամիզն. ներքին մաշկ սերմնաքաղանձոյ (épisperme).

Endopodite, ա. ոպ. ներոտն. մասն ոտանց ողորկապատենից:

Endoptile, ած. բ. ներընձիւղ:

Endormant, e, ած. քնածու., քնարեր, քունեցուցիչ, քնու, քնուկ, *քնացնող. 2. փ. —, ձանձրացուցիչ, ձանձիր, ձանձրալի. histoire —e. Lecture —e.

Endormeur, euse, գ. քունեցուցիչ, քնածու, *քնացնող. 2. փ. —, ոլորիչ, պատրիչ. ne l'écoutez pas, c'est un —. || նոյն իմաստով. c'est un — de mulots, de couleuvres.

Endormi, e, անց. ննջեալ, քունեալ, ի քուն լեալ, ի քուն, *քնացած. — à moitié, կիսաքուն, կիսամբոխ. 2. փ. քնու, քնչած, քննայ, ծանրաքուն, ծանրաբիծուն, քնկոտ. être —, faire l'—, — զանձն երեւեցուցանել. 3. Ծմբրեալ, ընդարմացեալ. cœur —, pied —.

Endormir, ն. ննջեցուցանել, ի քուն առնել, քունեցուցանել, *քնացնել. — un enfant. 2. փ. —, ձանձրացուցանել. ses discours m'endorment. 3. Ծարաւփնեցուցանել. — qn. par de belles promesses. — la prudence, la vigilance de qn. || 4. քնարբել, քնարբեցուցանել, Ծմբրեցուցանել, ողոքել, մեղմել. — la douleur, les chagrins. 5. Ծմբրեցուցանել, ընդարմացուցանել. — un membre.

S'endormir, դ. քունել, ի քուն լ.՝ մտանել, ննջել, նիրհել. 2. փ. Ծմբրիլ՝ Ծմբրեալ անգործ կալ. — dans l'oisiveté. — sur une affaire. Ne pas —, արձուն կալ, հսկել. 3. — dans le Seigneur, ննջել ի Տէր. վախճանիլ. || avec ses pères, ննջել՝ քունել ընդ հարս իւր. վախճանիլ, մեռնիլ:

Endorrhize (անորիզ) ած. բ. ներարմատ:

Endos (անոս) ա. վճ. շալակ. հն. **Endossement.** Mettre son — à une lettre de change, դնել զ— իւր ի վերայ փոխանակագրի, *փոխանակագրին վրայ իւր շալակն դնել. 2. իգ. —, ցել. *երկայնածիգ կոյտ հողոյ՝ արօրին պատուաճ երկու շերտերով կազմուած:

Endoscope, ա. վ. ներադէտ. *մարմնոյն խորերն քննելու՝ դիտելու գործի: [Ծիւն (արգանդի):

Endoscopie, ի. վ. ներադիտու-

Endosmomètre, ա. բգ. ներամղաչափ:

Endosmométrie, ի. բգ. ներամղաչափուԾիւն:

Endosmométrique, ած. բգ. ներամղաչափական:

Endosmose (անոսմոզ) ի. բգ. ներամղում, ներմղօն, ներածումն:

Endosmotique, ած. բգ. ներամղային, ներաճնշային:

Endosperme, ա. բ. ներամաշկասերմն. սերմն ներսէն պատող մաշկ. S. Périsperme, Episperme եւ Albumen.

Endospermé, e, ած. ներասերմնաւոր: [սերմնային:

Endospermique, ած. բ. ներա-

Endospore, ի. բ. ներաՀորԾ:

Endosporé, e, ած. ներաՀորԾաւոր:

Endossage, ա. S. Endossure.

Endosse, ի. բեռն, ծանրուԾիւն. avoir l'— de qc. Jeter sur qn. l'—.

Endossement, ա. փոխանցագրուԾիւն, շալակումն, շալակուԾիւն, շալակ, փոխանցուԾիւն «ճիրօ». — en blanc, սպիտակ —, *յորում մէկն իւր անունն միայն կգրէ փոխանակագրին ետեւ. faire l'—, փոխանցագրել:

Endosser, ն. զուսովք՝ զանձամբ արկանել, առնուլ ըստ անձին, բռանձնել, շալակել, *վրան առնուլ, հագնիլ. — la soutane. || փ. — la cuirasse, զրահս զգենուլ, զրահաւորիլ, զրահազէն՝ զրահաւոր՝ զրահազգեստ լ. || — le harnais, զգենուլ զհանդերձս արուեստին իւրոյ. || — l'uniforme, զինուոր լ. 2. փ. բռանձնել, յանձն առնուլ. on l'a endossé de cela. Il a endossé de cela. 3. վճ. շալակել, փոխանցագրել, յետագրել. անունն փոխանակագրին ետեւն գրել ուրիշի դարձուցանելով զայն. — un billet, une lettre de change. 4. Ծինչել. յարդարել զԾինուս մատենից.

S'endosser, դ. զուսովք՝ զանձամբ արկանել. ագանիլ, *հագուիլ, հագցուիլ, կռնակն անցուիլ:

Endosseur, ա. շալակիչ, փոխանցիչ, փոխանցող:

Endossure, ի. կմ. ԾինուԹիւն. *գրքին կռնակն շինելն:

Endosternite, ա.ոպ. ներալանջ. մին ի կազմող մասանց լանջի ողորկապատենից:

Endostome, ա.բ. ներքնաբերան, ներաբերան. բոլորածեւ ներքին բերան ցանկի:

Endostracum (էնտոսԹրաքօմ) ա. ոպ. ներաԾեի. *ողորկապատենից կմախքին դրսի կողմն կազմող գօտին:

Endostyle, ա.կ. ներաթեւն. *տրկճորաց (ascidies) խռկային պարկին մէջտեղ դրուած ջրորդան (gouttière).

Endothélium (անտոԾէլիօմ) ա. մգ. ներապատուկ. վերնամաշկ շնչառական կազմածի շճամաշկաց (séreuses) եւ ծուսպամաշկաց (synoviales).

Endothèque, ի. բ. ներօԾեակ. ներքին Քաղանձ օՀեկաց բեղնանի:

Endothèques, ա. յ. բ. ներախորշք. բաժին տիեզՀորԾեայ սնկոց:

Endothermique, ած. տգ. ներաջերմնային: [տամն:

Endothiodonte, ա. սբ. ներա-

Endotriché, e (անտոԾրիքէ) ած. բ. ներաՀեր, ներամազ: [նակումն:

Endouzainement, ա. երկոտաս-

Endouzainer, ն. երկոտասնակել. * երկոտասնեակ դնել:

Endoxyle, ա.բ. ներափայտ. ազգ սնկոց: [մուսնուԾիւն:

Endrogamie, ի. Համբնտանի ա-

Endroit, ա. երեսք, ուղիղ կողմն, *երես. l'— d'une étoffe. Voici l'—. 2. փ. երեսք, կերպարանք. 3. տեղի, վայր, *տեղ. un petit —, տեղնկիկ, տեղիկ. voilà l'— où l'on veut bâtir. Dans cet —, յայսմ վայրի՝ տեղւոջ, *այս տեղ, Հոս տեղ. en d'autres —s, յայլ տեղիս, *ուրիշ տեղուանք. — de théâtre, Ծատերավայր. Ծատերատեղի. dans un —, ի տեղւոջ ուրեք, ի միում վայրի, *տեղ մի. dans un autre —, յայլում վայրի՝ տեղւոջ, * ուրիշ տեղ. dans aucun autre —, ոչ ուրեք, *ոչ տեղ մը. dans quelque — que ce soit, յորում վայրի՝ տեղւոջ եւ իցէ, *ուր տեղ որ ըլլայ. d'un autre —, յայլում վայրէ՝ տեղւոջէ, * ուրիշ տեղէ. en beaucoup d'—s, ի բազում վայրս՝ տեղիս, *շատ տեղուանք. dans autres —s, յայլ տեղիս, *ուրիշ տեղուանք. en quelque —, ուրեք ուրեք, ի տեղւոջ ուրեք, *տեղ մը. jusqu'à cet —, ցայս վայր. en quel —? յո՞ր վայր, յորո՞ւմ տեղւոջ, *ո՞ւր տեղ. dans différents —s, ի տեղիս տեղիս, յայլ եւ այլ տեղիս. en plusieurs —s, ի բազում վայրս՝ տեղիս, *շատ տեղուանք. 4. ը. վայր, տեղի, մասն, Հատուած բանից. il y a quelques —s faibles dans cette tragédie. Le plus bel — d'un livre. C'est le plus bel — de sa vie. 5. ը. տեղի, վայր, ծընընդավայր. les gens de l'—, բնակք, տեղացիք. de quel — êtes-vous? *ո՞ր տեղէն էք. il habite un petit —. || փ. être de son —, անսովոր լ. աշխարհի, *աշխարհ տեսած չըլլալ. il est bien de son —. 6. փ. տեղի, կողմն. c'est son — sensible, զգայուն — նորա է. *մէկուն աւելի ազդու կողմն. toucher l'— sensible, l'— faible, տկարագոյն —, կողմն որ *մէկուն նուազագոյն զօրուԾիւնն՝ արժանաւորուԾեան Հանճարն է. prendre qn. par son — faible. Trouver l'— faible de qn. 7. տեղի, վայր,

ապրիւր . elle le savait d'un — non suspect. Voilà du vin qui vient d'un bon —.

A l'— de, նխ. առ , վասն , ի մասին . l'affection de ces peuples à l'— de Philippe.

Enduire, ն. ծեփել , * քսել . — une muraille de plâtre, un vaisseau de goudron. 2. ո. մարգել. cet oiseau enduit bien. = *S'*—, դ. —իլ :

Enduisant, e, ած. ծեփիչ , ծեփուն . une masse —e.

Enduit, e, ած. ծեփեալ, ՙծեփած, քսած . papier — de colle. Un mur — de plâtre.

Enduit, ա. ծեփ «արվա» . — de plâtre, de mortier, de goudron. Refaire les —s d'une fosse. — de chaux, կրածեփ . — sébacé, ճարպածեփ :

Endurable, ած. համբերելի , համբերական , հանդուրժական :

Endurance, ի. հ. համբերողութիւն :

Endurant, e, ած. համբերող , համբերատար , հանդոյժ , երկայնամիտ . être —, — ի. action d'être —, համբերատարութիւն :

Endurci, e, անց. կարծրացեալ , խստացեալ , կարծր , խիստ . mains —es au travail, ձեռք վաստակելք յաշխատութիւն . — au travail, սրընդակազմ ի վաստակս . 2. փ. —. pécheur —, խստացեալ՝ խստասիրտ մեղաւոր. cœur —, խստացեալ սիրտ:

Endurcir, ն. կարծրացուցանել , խստացուցանել. le grand air endurcit la pierre. 2. փ. —. n'endurcissez pas votre cœur, մի՛ փակեր զդուռն ք, *սիրտդ մի՛ խստացուններ. les richesses endurcissent le cœur. 3. զօրացուցանել , պնդակազմ առնել . — le corps aux intempéries des saisons. La vieillesse l'endurcit dans le crime.

S'endurcir, դ. կարծրանալ, խրտամանալ . le corail s'endurcit à l'air. 2. փ. —, կամշանալ , կամշոտիլ . անզգայ՝ անկիրթ ի. — au crime. Mon cœur s'est endurci. — contre les cris de sa conscience. 3. —, փապարիլ , բրտանալ . 4. զօրանալ , տոկալ . — au froid, au travail, à la peine. 5. զօրանալ , պնդակազմ ի. son corps s'endurcissait chaque jour.

Endurcissement, ա. կարծրացում , խստացում , խստութիւն . 2. փ. խստութիւն, խստասրտութիւն, անդարձութիւն . — au péché, անզգայութիւն . 3. պնդութիւն , պնդակազմութիւն, տոկ, խստավարութիւն, *դիմացկունութիւն . l'— du corps à la fatigue, չարքաշութիւն :

Endurer, ն. տոկալ , տանել , համբերել, ժոյժ ունել , հանդուրժել . — un affront, des peines, des fatigues, le froid.

Endyalite, ի. հբ. էնդիալաքար . վարդագոյն ինչ հանք :

Énéide (էնէիտ) ի. Ենէական . դիւցազնական բերդուած Վիրգիլեայ.

Énéocéphale, ած. բպ. պղնձագլուխ . որոյ պղնձագոյն է գլուխն :

Enéorème (էնէօրէմ) ա. բժ. միզադիպա, միզոկուբ, *դիպտ ջրվաժի:

Energétique, ի. կորովագիտութիւն :

Énergie, ի. կորով, կորովութիւն, ոյժ , զօրութիւն , զօրեղութիւն . — musculaire. Manque d'—, անկորովութիւն , Ցոյլասրտութիւն , Ցուլամտութիւն . 2. բժ. ոյժ , զօրութիւն , զօրեղութիւն , ազդեցութիւն , ազդողութիւն . — d'un remède. 3. բ. —. — d'un mot, d'une expression. 4. փ. կորով , կորովութիւն , կորովամտութիւն , զօրութիւն . montrer, déployer de l'—. Parler, agir avec —, կորովութեամբ՝ կորովակի խօսել՝ գործել , կորովախօս լ. homme sans —, այր անկորով՝ անարի . qui a un cœur sans —, Ցոյլասիրտ :

Énergique, ած. կորովի , կորովամիտ , կորովալիր , կորովալից , ազդական , զօրաւոր , զօրեղ , ազդու . homme —. Remède —. Médecin —, համառօտազեղ բժիշկ . mesures —s. Langage, conduite —.

Énergiquement, մ. կորովակի , զօրեղապէս , ազդուապէս , ազդուաբար , հզօրաբար , հզօր բանիւք , *զօրաւոր՝ ազդու կերպով. parler —.

Énergumène, գ. դիւահար, այսահար . 2. փ. —, կատադի . crier, s'agiter comme un —.

Énervant, e, ած. ջլատիչ , մեղկիչ . chaleur —e. Éducation —e. Habitudes —es.

Énervation, ի. ջլատութիւն, մեղկութիւն . 2. կարծակիզութիւն (յանցաւորաց)՝. 3. բժ. ջլատութիւն , ուժաթափութիւն , տկարութիւն :

Énerve, ած. անջիղ , անվարակ :

Énervé, e, անց. ջլատեալ, ջլատ, մեղկացեալ , կծոտ , շեղտամեղտ . bras —. Je suis tout —, ջիլք իմ լուծեալ են :

Énervement, ա. ջլատումն, մեղկութիւն . — des courages. — politique.

Énerver, ն. ջլատել , կծուցանել , տկարացուցանել , մեղկացուցանել , մեղկել , ուժաթափ առնել . la chaleur énerve le corps. — le courage. եւ լոկ. les voluptés énervent. 2. փ. ջլատել . տկարացուցանել . — le langage, le style, l'autorité, les lois, le zèle. 3. կարծակիզել , կրպրակէզ առնել (զյանցաւորս) .

S'énerver, դ. ջլատիլ , կծոտիլ , մեղկիլ , տկարանալ , անկանել յուժոյ , *ջիղերն կտորիլ, ուժէն իյնալ . l'empire s'énerve par le relâchement de la discipline.

Enétant, անտ. bois —, ծառ կանգուն , *չկտրուած ծառ :

Éneyer (էնէյէ) ն. եղէգնել . *եղէգն ներքեւէն առաջ մէջի վարակներն կամ կապերն հանել :

Enfaîteau (անֆէթօ) ա. գոգաձեւ կղմինտր . գոգաձեւ կղմինտր տանեաց :

Enfaîtement, ա. կապարումն . կղմնտրումն (տանեաց) :

Enfaîter, ն. կապարել , կղմընտրել , կղմնտրապատ՝ կապարապատ առնել . տանեաց վրան կղմինտրով՝ կապարով ծածկել :

Enfance, ի. մանկութիւն , տղայութիւն . dès sa plus tendre —, անդրսին ի մատաղ տիոց . *մատղաշ հասակէն . en mon —, ի —եան իմում , ի տիս տղայութեան իմոյ . dès mon —, անդրսին ի մանկութենէ իմմէ , ի տղայ տիոցս . première —, զուարթաճաղիկ —. 2. մանկութիւն , մանկտին, մանկունք, տղայք. 3. փ. տղայութիւն , զառամութիւն . tomber, être en —, տղայանալ , զառամանալ , աղճատիլ , *տղայ դառնալ , ցնդիլ . 4. —, սկիզբն . l'— du monde, d'un art, d'une science. Être encore dans son —, *տակաւին տղայութեան՝ սկզբնաւորութեան մէջ լ., դեռ նոր սկսիլ : [յիկ :

Enfançon, ա. ը. մանկիկ , տղայիկ ,

Enfant, ա. մանուկ , տղայ , ետրախայ . — au bras, գրկընկալ՝ դեռախօսիկ՝ ջամբակեր մանուկ . un petit —, մանկիկ, մանկուկ, տղայիկ, տղեկ , մանչուկ , մանչիկ . unique —, միամայր , միամօր . un bel —. Jouer comme un —, տղայաբար՝ *տղու պէս խաղալ . pleurer comme un —, ընդգեղձանիլ , *կախկըսիլ , ողիկ ողիկ գալ տղայոց . petits —s, մանկտեակ, մանրիկ մանկտի, *պըզտիկ տղայք . les —s, մանկունք , մանկտի , մանկերամ տղայք . qui désire avoir un —, որդեծնիչ . || — de ses œuvres, գաւակ իւր գործոց . || — du peuple, գաւակ ժողովրդեան. || grand —, մեծ տղայ , տղայաբարոյ , տղայամիտ , տղայահաճար , մանկաբարոյ . || bonne d'—, մանկակալ . l'— Jésus, Յիսուս , մանկացեալ փրկիչ . c'est un jeu d'—, խաղ է մանկան, դիւրին ինչ է, *տղու խաղալիք , դիւրին բան մի է . sans —, անորդի , անզաւակ . ||faire l'—, être —, տղայանալ , խաղալ իբրեւ զտղայ . || ne pas faire l'—, չտղայանալ , չլինել իբրեւ զտղայ , չկերպարանել զտգիտութիւն . || faire un —, des —s, մանկաբեր լ., ծնանիլ . *տղայ բերել կնոջ՝ տղայ բնել . || faire un — à une femme, մանկագործել , յղացուցանել զկին . || cesser de faire des —s, կալ ի ծննդենէ, ոչ եւս լինել մանկաբեր . 2. ի. աղջիկ , մանուկ , օրիորդ , * աղջիկ տղայ . ma belle —. Une pauvre —. 3. որդի, ուստր, դուստր , զաւակ , տղայ . il eut plusieurs —s, բազմորդի՝ բազմազաւակ եղեւ . avoir des —s, beaucoup d'—s, բազմորդի՝ բազմազաւակ լ. il perdit ses —s en bas âge. Donner des —s à qn., յաւուցանել ումեք զաւակ. mes —s, որդիք, որդեակք իմ. mourir sans —s, անորդի՝ անզաւակ մեռանիլ . || c'est l'—, c'est bien l'— de sa mère, համաքարոյ մօրն է, մայրանման է որդի . || c'est bien l'— de son père, որդի հօրամոյն՝ հայրաբարոյ՝ հայրանման է. ||— de famille, de bonne maison, ազնուատոհմ՝ ազատորդի, ազնուածին,*անորդի, ազնուականի զաւակ . || —s de troupe, զինուորորդի . որդի զինուորի մնալ ի զինուորանոցս ճախիւք տէրութեան. || — trouvé, ընկեցիկ մանուկ , լքոր-

դի , դրանկ , * ձգուած տղայ . || — de l'amour, սիրոդի, շնոդի, պոռնկոդի , անհարազատ զաւակ. || l'— prodigue, անառակ որդի . || — utérin, որդի համամայր . — consanguin, որդի համահայր . || — terrible, ճաճկայայտ՝ գաղտայայտ որդի . *լաւճն խօսող տղայ , փոքրանք զաւակ . || — naturel, բնական զաւակ , աղջկոդի , հարճոդի , շնոդի , բոզոդի , որդի անհարազատ , *խորթ որդի . || — abandonné, դրանկ , ընկեցիկ մանուկ . 4. —s de France, արքայորդիք Գաղղիոյ . || — de roi, արքայորդի . 5. — de chœur, դպիր , տիրացու . 6. —s perdus, յառաջամարտ՝ յառաջամարտիկ գինուորք . || ի. յառաջամարտ, յառաջամարտիկ , դիմագրաւ . c'est l'— perdu du parti. Je vous prie de regarder mes réflexions comme des —s perdus, que j'ai jetées en avant sans m'embarrasser de ce qu'elles deviendraient. (D'Alemb.) 7. գոթական անուն , որդի , որդեակ , դուստր . mes chers —s, սիրելի որդեակք , *սիրելի որդիք . mon cher —, ma chère —, սիրելի որդեակ իմ, *սիրելի որդիս՝ զաւակս՝ աղջիկս . mon —, écoutez-moi. Va-t-en ma pauvre —. Ah! mon —. Allons, —s. || Un bon —, une bonne —, այր՝ կին բարեմիտ՝ բարեսէր , պարզամիտ . c'est un bon —, fort bon —. Elle est bonne —. || Il est bon —, bien bon — de croire cela, de se prêter à cela, միամիտ է , միամիտ յոյժ է եթէ հաւատայ սմին . || — de la balle, S. Balle. 8. որդիք , դաստիք . la patrie réclame le secours de ses —s. Les —s d'une même patrie. Les —s de Dieu et de l'Église. Ainsi la Grèce en vous trouve un — rebelle. (Rac.) L'État répandait le sang de ses —s. (Volt.) ||ս.գ. les —s des hommes, որդիք մարդկան , մարդիկ . les —s de lumière, որդիք լուսոյ , ընդունողք Աւետարանի . || les —s des ténèbres, որդիք խաւարի, կռապաշտք . 9. ա. յ. որդիք, զաւակ, սերունդ. nous sommes tous —s d'Adam. Les —s d'Israël. 10. որդի , զաւակ , այդրինաճին , բնակ . — de Paris, de Marseille, Փարիզացի , Մարսիլիացի . 11. որդի , սան , կուսակից , աշակերտ . les —s de la liberté. || Les —s de Bellone, de Mars, որդիք Արիսի , զօրականք. || les —s d'Apollon, որդիք Ապողոնի, քերթողք. || les —s de saint François, de saint Ignace, որդիք սրբոյն Փրանչիսկոսի , Ս. Իգնատիոսի, Փրանչիսկեանք , Յիսուսեանք . 12. որդի , արգասիք , արդիւնք . le bonheur est — de la vertu. Les arts, —s de l'industrie. 13. որդի , կոթիւն , ճագ . une laie aux poils blancs, trente —s blancs comme elle, (Delille). 14. ած. տղայ , տղայաբարոյ , տղայաբարու , տղայամիտ . il est plus — que vous. Il a le caractère —. || Un peuple —, անկիրթ՝ դեռակիրթ ժողովուրդ . 15. d'—, տղայական, մանկական, տղայամիտ. scrupule, difficulté d'—. || S. Gâté, Mal.

Առ. Il n'y a plus d'—s, չիք եւս մանուկ , *այլ եւս տղայ չկայ , հիմակուան տղայք ամէն բան գիտեն :

Enfantement, ա. որդեծնութիւն, որդեբերութիւն , մանկածնութիւն , ծնունդ , մանկագործութիւն , մանկաբերութիւն , զաւակաբերութիւն , տղայաբերութիւն , *տղաբերութիւն , տղաբերք . — laborieux, difficile. Les douleurs de l'—, երկունք՝ ցաւք ծննդականի . éprouver les douleurs de l'—, յերկունս լ., երկնել . 2. ի. ծնունդ . ce long — de la grandeur romaine . 3. ծնունդ , երկն , երկասիրութիւն . cet ouvrage a été d'un — laborieux, դժուարածին՝ դժուարթաիիւս եղեւ մատեանս :

Enfanter, ն. ծնանիլ , մանկաբեր լ., *աշխարհիք բերել . — deux jumeaux. Cesser d'—, կալ ի ծննդենէ , ոչ եւս ծնանիլ . 2. ծնանիլ . la terre enfanta les géants. 3. ի. ծնանիլ , երկնել , ի լոյս հանել՝ ընծայել . — un projet, un volume. L'adulation enfante l'orgueil.

Enfantillage (անֆանթիյլեաժ) ա. տղայութիւն , տղայականութիւն , տղայամտութիւն , երախայութիւն , երախայամտութիւն , տղայաբանութիւն , *տղու գործ՝ բան . c'est de l'—. C'est un —. Faire des —s.

Enfantin, e, ած. տղայական , մանկական , երախայական , մանկային , անտխական . visage, air —. Voix, grâce, pudeur —e. Manières —es.

Enfariné, e, անց. ալիւրապատ , ալիւրաթաթաւ , *ալիւրոտ ; ալիւրոտած. visage —. 2. ի. ծածուկեալ, համակեալ , ծածուկ , *ծածկոտած , պլըշտակած . — d'une opinion, ծածուկեալ կարծեօք . || être — d'une science, սակաւագէտ լ., սակաւ ինչ գիտել . être — d'une doctrine, միտեալ՝ զակաւեալ լ. ի վարդապետութիւն ինչ .

Առ. venir la gueule —e, գալ անպատեհաբար եւ անմիտ վատահութեամբ :

Enfariner, ն. ալիւրել , *ալիւրոտել . 2. ի. ուսուցանել , *սորվեցունել , գլուխն խոթել . — qn. d'une opinion, d'un système.

S'enfariner, դ. ալիւրել զանձն , *ալիւրոտուիլ . — en traversant un moulin. 2. ի. եւ բ. — d'une science, սակաւագէտ՝ դուզնահմուտ լ., *նշոյլ ունենալ գիտութենէ մի . — de théologie, սակաւագէտ լ. աստուածաբանութեան :

Enfer, ա. դժոխք , գեհեն . aller en —, երթալ ի դժոխս , *— երթալ . le feu, les peines, les supplices de l'—, հուր , տանջանք դժոխոց . le chef de l'—, անդնդեիպետ. 2. յ. դժոխք, սանդարամեռք . je saurai le braver jusque dans les —s. 3. դժոխք , դըժոխականք , դեւք . c'est l'— qui l'a créé. Les —s ont jeté ce monstre parmi nous. 4. ի. դժոխք . տեղի տանջանաց . cette maison est un —. 5. ի. դժոխք , դժոխքմբեր վիշտք՝ տանջանք . avoir l'— dans le cœur. Porter son — avec soi. || Furie d'—, monstre échappé de l'—, դժոխազն , այր ժանտ՝ ճիւաղ . այր չար յոյժ . || tison d'—, porte d'—, այր հոգեկորոյս «եէհէննեմ քիւթիւյիւ». 6. d'—, ած. դժոխքմբեր , դժոխաբեր , դժոխատիպ , դժոխային , դժոխատեսակ , տաժանելի , անհնարին . faire un feu d'—, վառել հուր դժոխակէզ՝ սաստկաբոց՝ սաստկաբորբոք . mener un train d'—, դժոխընթաց՝ ճեպընթաց լ. jouer un jeu d'—, սատիկ խաղալ . c'est un métier d'—, դժոխքմբեր՝ դժոխատանջ է արուեստ :

Enfermé, ա. փակուածաիիտ , *գոցուածի հոտ. sentir l'—, S. Renfermé.

Enfermer, ն. խցկել , փակել , բանտարգել առնել , բանտարկել . — qn. dans sa chambre, dans un couvent, un cheval à l'écurie. 2. փակել , ազխել , պահել , *բանալիքի տակ դնել . — le sucre, le pain, le vin, les papiers. || — son chagrin, sa honte, ծածկել՝ ծաքուցանել ըզտրտմութիւն իւր , զամօթ իւր . 3. փակել , պատել , շուրջ պատել . les coteaux qui enferment ce vallon. 4. բովանդակել , ունել յինքեան . ce corps n'enferme point une âme commune.

S'—, դ. փակել՝ արկանել՝ դնել զանձն, մտանել . — dans un cloître. 2. փակիլ, ձգել զդուռն զկնի իւր, առանձնանալ . *փակուիլ , տեղ մի գոցուիլ . ils se sont enfermés deux heures. — dans son appartement.

Enferrer (անֆէռէ) ն. շամփրել, սուսերահար առնել , *սուրն խոթել . — son adversaire.

S'enferrer, դ, հարկանել զանձն սրով իւրով , սրահար զանձն առնել , սրահար լ. il s'est enferré lui-même, ինքնին սրահար եղեւ . 2. սրահար առնել զմիմեանս . ils se sont enferrés l'un l'autre. 3. ի. եւ բ. ինքնին բմբռնիլ բանիւ բերանոյ իւրոյ , անձնամատն լ., *իւր խօսքերովն բռնուիլ, փորած գուբն ինքն իյնալ . vous vous enferrez. Il chercha à nier, mais il s'enferra dans ses réponses. Il s'est enferré lui-même par cette démarche.

Enfeu, ա. ստորերկրեայ գերեզմանատեղի (յեկեղեցիս) :

Enfeuiller (S') դ. տերեւիլ , տաղաւնանալ . les arbres s'enfeuillent au soleil de mai.

Enficeler (j'enficelle) ն. ար. ապառանել . պատել՝ կապել արտաքուստ «սիճիմլէմէք» :

Enfieller (անֆիէլէ) ն. լեղել , լեղախառն առնել . 2. փ. —, դառնացուցանել . plume enfiellée, լեղախառն՝ չարաբան՝ ժանտաժուռ գրիչ:

Enfièvrement, ա. ջերմնաւորում, տենդում , ջերմնոտում :

Enfièvrer (j'enfièvre, j'enfièvrerai) ն. ջերմնաւորել , տենդել , ջերմրնկալ՝ ջերմնատագնապ առնել , *ջերմնոտել , տենդոտել . ces lieux malsains l'ont enfièvré. 2. փ. վա-

ռել, բորբոքել, *կրակ տալ. il exhale un tel feu qu'il m'a enflèvré de sa passion.

Enfilade, ի. կարգ, շար, տողան. une longue — de chambres, երկայն սեննեկաշար. 2. փ. —. une longue — de phrases, d'épithètes. — de perles, հոլմայք, մարգարտայեռ՝ մարգարտաշար՝ մարգարտատող՝ մարգարտահիւս կարգ՝ գումարտակ՝ շար մարգարտաց. 3. զ. ուղղածիգ հրետակոծութիւն, ուղղաբծակ հրետք. tirer des coups d'—, արձակել ուղղածիգ հրետս, հրետաբծակ՝ ուղղածիգ լ. || en —, մ. տողանի, կարգաւ, միաշար, *մէջէ մէջ. plusieurs pièces en —.

Enfile-aiguille, ա. անցասեղն. *ասեղի դերձան անցուցանելու գործի:

Enfiler, ն. անցուցանել (զաղանի ընդ ծակ ասղան). *ասեղի դերձան անցուցանել. — une aiguille, անցուցանել ասղանի յասեղն, *ասեղի դերձան անցուցանել. — un chapelet. 2. յեռուել, շարել, տողել, ի շար արկանել. — des perles, — մարգարիտս. || փ. եւ բ. ce n'est pas pour — des perles, ոչ վայրապար, ոչ առանց ինչ պատճառի. cela ne s'enfile pas comme des perles, ոչ դիւրին ինչ է որպէս Յուի. S. եւ **Perle**. 3. ընդ ծափ անցուցանել՝ հարկանել, *ծափ հանել. մէկել դին անցուցանել. — qn. 4. — un chemin, une rue, մտանել ի ճանապարհ, ի փողոց ինչ. || — la venelle, սրանալ. խոյս տուեալ փախչիլ, *կծիկն դրնել. || լկ. — à droite, à gauche, գնալ ընդ աջ, ընդ ձախ, *աջէն, ձախէն երթալ. 5. յեռուլ, տողել, պատմել. — qc. — un discours, ճառ արկանել, ճառ արկեալ խօսել. 6. բ. մոլորեցուցանել, խաբել, պատրել. c'est un tel qui m'a enfilé dans cette maudite affaire. 7. զ. ուղղածիգ՝ ուղղաբծակ հարկանել՝ հրետակոծել. — le flanc, la face d'un bastion.

S'enfiler, դ. անցանել, շարիլ, տողիլ. 2. սուսերահիաբ առնել զմիմեանս. les deux adversaires se sont enfilés. 3. խղ. se faire, se laisser enfiler, կողոպտուիլ. (ի տապալուոջ):

Enfileur, euse, գ. յեռիչ, *գլնճկի «Ծափլու» գլուխ անցունող (գործաւոր՝ գործաւորուհի):

Enfilure, ի. յեռումն. l'— des perles. 2. փ. —, շար, կարգ. une belle — de perles, հոլմայք:

Enfin, մ. ի վախճանի, վերջ ի վերջոյ, ի կատարած ամենայնի, ուր ուրեմն, հուսկ ուրեմն, ապա, վկնի ապա, վերջապէս. — je vous trouve. Il arriva —. 2. միով բանիւ, ասէ, *մէկ խօսքով. — il faut du sang pour laver mon injure. Mais — que veut-il faire? ասէ զի՞նչ կամիցի առնել:

Enflambé, e, անց. տ. **Enflammé**. — de colère, բոցավառեալ բարկութեամբ:

Enflamer, տ. **Enflammer**.

Enflammé, e, ած. բորբոք, բոցաքաղաքն, բոցախառն, բոցակէզ, բոցաշունչ. բոցագոյն, հրաբորբոք, վառ, հրավառ, հրատեսիլ, հրաբորբոքեալ, ծանրացաւումն. des yeux, des soupirs, des discours —s. || — d'amour, սիրաբորբոք, սիրավառ:

Enflammement (անֆլամմման) ա. բորբոքումն, *բռնկիլն:

Enflammer, ն. բորբոքել, վառել, բոցավառել, լուցանել, ի հուր բորբոքել, հրահրել *բռնկցուցանել. 2. փ. —, — qn. d'amour, սիրավառել, վառեալ բորբոքել զոք սիրով. — la colère de qn. — le cœur, le courage. 2. բորբոքել, վառել զոք սիրով. un doux regard suffit pour l'—. 3. բժ. բորբոքել, բորբոքումն պատճառել. une piqûre lui enflamma le doigt. Les veillées enflamment le sang.

S'enflammer, դ. բոցավառիլ, հրանալ, վառիլ, բորբոքիլ, *բռնկիլ, կրակոտիլ. ce bois s'enflamme facilement. 2. փ. —, զայրանալ, սրտմտիլ. la guerre s'enflamme. Qui enflamme les passions, սխտաբորբոք. sa colère s'enflamma, բորբոքեցաւ սրտմտութիւն բարկութեան նորա. — de colère, բռնկիլ ի բարկութիւն, *բարկութեամբ բռնկիլ. cet homme s'enflamme pour rien. Ses yeux s'enflammaient de colère. — de l'amour de la gloire. 3. բորբոքիլ սիրով. — pour qn. 4. բժ. բորբոքիլ. le poumon s'enflamma.

Enflé, e, ած. ուռուցեալ, այտուցեալ, ուռոյց, *ուռած, ուռեցած. il a le corps tout —. Son pied est —. 2. փ. ուռուցիկ, փքուռոյց, կուտակաբան. style —. 3. փքացեալ, հպարտացեալ. il est — de sa victoire. Etre — comme un ballon, ուռուցեալ յոյժ լ., *տիկի պէս ուռած լլլալ. եւ փ. փքացեալ յոյժ լ. ամբարիշտաճոռութեամբ. 4. անեցեալ, բարձրացուցեալ. un compte —.

Enflécher, ն. նե. սարանել. *սարանի վրայէն կայմի վրայ ելանել:

Enfléchure, ի.նե. սարան. *կայմին վրայ ելնելու սանդղածեւ չուան:

Enflement, ա. այտումն, ուռուցումն, ուռեցք:

Enfler, ն. ուռուցանել, այտուցանել, *ուռեցուցանել զառագաստս. 2. ուռուցանել, աճեցուցանել, բարձրացուցանել. les pluies ont enflé la rivière. 3. աճեցուցանել, մեծացուցանել. — sa puissance, sa gloire, sa renommée, la dépense, un récit. 4. փքացուցանել, հպարտացուցանել, *ուռեցուցանել. la prospérité ne l'avait point enflé. — d'orgueil, փքացուցանել ամբարտաւանութեամբ. — son style; փքուռոյց առնել զոճն:

Enfler, չ. ուռնուլ, այտնուլ, *ուռիլ. sa jambe a enflé, est enflée. Faire —, ուռուցանել.

S'enfler, դ. այտնուլ, ուռնուլ, տնտղիլ, *ուռիլ. sa gorge s'enfle. Le ballon s'enfla. || Les voiles s'enflent d'un vent favorable, շնչէ հողմն աչողակ, խորշ առեալ ուռնուն առագաստք. les voiles s'enflent, գոհանան, գոգ՝ գոգս առնուն առագաստք. 2. կուտակիլ, բարձրանալ. l'onde s'enfle. 3. աճիլ, մեծանալ. 4. ուռնուլ, փքալ, փքանալ, հպարտանալ, *ուռիլ. — d'orgueil, d'une vaine science. Ton cœur est enflé de ta beauté, բարձրացաւ սիրտ քո ի գեղեցկութեան քում:

Enfleurage, ա. ար. ծաղկահոտահանութիւն:

Enfleurer, ն. ծաղկահոտահանել. *իղձալից ամանի մէջ անուշահոտ ծաղիկներ դնելով՝ անոնց հոտն հանել:

Enfleuri, e, ած. ծաղկազարդ, ծաղկափթիթ. un buisson tout —.

Enflure, ի. այտումն, ուռուցումն, փքացումն, այտոյց, ուռոյց, ուռեց, ուրց. — des membres. Elle avait une grosse — à l'oreille. — produite par l'hydropisie. 2. փ. այտումն, ուռուցումն, փքացումն, փքանք. les —s de son orgueil. L'— du cœur. 3. փքանք, կուտակաբան բան. l'— du style. ուռուցիկ՝ փքուռոյց՝ փքուռոյց՝ կուտակաբան ոճ:

Enfonçage, ա. տ. **Enfoncement**.

Enfoncé, e, անց. վարտեալ, մբխեալ, խորամուխ, խորամուտ. — jusqu'à l'eau, պարանոցաթաղ. || yeux —s, կկոցեալ՝ խուռչացեալ, սորեալ՝ խորամուտ՝ *ներս մտած աչք. 2. փ. ընկղմեալ, խորամուխ, խորասոյզ. — dans ses réflexions, dans ses livres, dans ses études. 3. խորտակեալ, փեռնկեալ, կոտրտած. porte —e. 4. յաղթեալ, պարտեալ, *կոծանած՝ բանն բռնացած. nous voilà —s, պարտեցաք, *տակն գնացինք:

Enfoncement, ա. վարտումն, մխումն, *խոնկն. — raboteux, խորտրտրտրտ —. — d'un clou dans la muraille, d'un pieu dans la terre. 2. խորտակումն, փեռնկումն, *կոտրելն. — d'une porte. 3. խրամատութիւն, խրամատ, ծերպ. — d'un mur. 4. ալք, ալուց, խինձ, խորք. dans l'— de l'allée, il y avait un ruisseau. Dans l'— de la scène, on voit un palais. Sa boutique est dans l'—.

Enfoncer (enfonçons, j'enfonçais) ն. ընկղմել, սուզանել, խորատուզել, խորասոյզ առնել, մխրճել. — un vase dans l'eau. 2. մխել, վարտել, հարտանել, վարել, ցցել, ծափ անցուցանել, *խօնկել. — un pieu en terre. Il lui enfonça son épée dans le corps. || — son chapeau sur sa tête, խորագոյնս իջուցանել զգլխարկն, պլնդել զգլխարկն, *գլխարկն գլխուն խօնկել. || — à qn. le poignard dans le sein, ի խոր խոցել զոք, *մէկուն սիրտն ծակել. || — les éperons à un cheval, մորակ ի կուշտ առնել երիվարին, *ձին սաստիկ մորակել. 3. յաղթել, յաղթահարել, կոծանել, *բանն բռնացնել. — qn. 4. խորտակել, փեռնկել, խաբխաբել, տապալել. — la porte. — l'ennemi, խորտակել՝ փլուզանել զՁեռնասին. — les troupes. 5. յառակել, յառակ դնել. — un tonneau.

չ. ընկղմիլ, սուզանիլ, խորա-

ույզ լ., մխրճիլ. la nacelle enfonça. — jusqu'aux oreilles, պարանոցաՓաղ լ. 2. փ. խորամուխ, միջամուխ՝ խնդամուտ լ. — dans les sentiments de qn.

S'enfoncer, դ. ընկղմիլ, խորասուզիլ, սուզանիլ, խորասույզ՝ խորամուխ լ., մխիլ, մխրճիլ, *տակն երթալ, վռվիլ. le vaisseau s'enfonce dans les vagues. 2. խորամխիլ, խորամուխ՝ խորամուտ՝ միջամուխ՝ միջամուտ լ., խՓիլ, *խօՓուիլ. il s'enfonça dans son lit. — dans une sombre forêt. 3. փ. ընկղմիլ, խորասույզ լ. — dans la tristesse, dans de profondes rêveries, dans le crime. 4. խոռչանալ, խորանալ, գոգանալ. ses yeux s'enfoncent, կկոցին՝ սրին աչք նուա. 5. խորտակիլ, կործանիլ. le plancher s'enfonce. 6. ռ. կործաննել զանձն՝ զմիմեանս. il s'est enfoncé lui-même. Ils cherchaient mutuellement à —.

Enfonceur, ա. խորտակիչ. ||փ. եւ ը. — de portes ouvertes, մնապարծ, պարծուկ, * պարծենկոտ:

Enfonçoir, ա. ար. վարսոց:

Enfonçure, ի. խոռոչ, փորոք, գոգած, խորած. rue pleine d'—s. Il y a des —s dans le parquet de cette chambre. — d'un pavé, d'un rocher. 2. ար. յատակափայտ. — d'une futaille.

Enforcir, ն. զօրացուցանել, զօրագոյն գործել. — un cheval. 2. ամրացուցանել, ամրագոյն գործել. — un mur.

Enforcir, չ. *S'*—, դ. զօրանալ, զօրագոյն լ. les enfants s'enforcissent par la gymnastique. Ce cheval enforcit կամ s'enforcit tous les jours. Notre vin commence à —.

Enformer, ն. ար. ձեւել, * ձեւի բերել. — un chapeau.

Enfoui, e, անց. Թաղեալ, Թաղուն:

Enfouir, ն. Թաղել, ի խորս՝ ընդհողով Թաքուցանել, ընդհողել, ղողել, ծածկել, *հողի մէջ Թաղել. — de l'argent, un trésor. — un animal mort. 2. փ. ծածկել, Թաքուցանել. — ses talents. 3. պ. ընդհողել, * հողի տակ պահել. — des plantes.

S'enfouir, դ. ղողիլ, Թաքչիլ. le renard s'enfouit dans son terrier. 2. փ. մեկուսանալ, * երԹալ Թաղուիլ, քաշուիլ. — dans une province. — dans la solitude, մենանալ:

Enfouissement, ա. Թաղումն, ընդհողումն, *հողի տակ Թաղումն, ծածկիլն:

Enfouisseur, ա. քանքարաՓոր, արճանաճարար:

Enfourchement, ա. ար. աշտանակումն:

Enfourcher, ն. աշտանակել, երանս ածեալ հեծանել, * մի ոտքն աջին եւ մի ոտքն անդին հեծնալ. — un cheval. Cette femme enfourche un cheval comme le ferait un cavalier. 2. յերեքմանին հարկանել, *երեքմանին զարնել, երեքմանուոյն անցուցանել:

Enfourchure, ի. ճիւղակիցք. * երկու ճիւղերու իրարու կպած կըտորն. — d'un arbre. 2. երանք, *ագռամէջ մարմնոյ. 3. երանք. *տաբատի երկու սրունից իրարու կպած տեղն:

Enfournage, Enfournement, ա. փռնումն, փռնամուծումն, Թրծումն. — du pain. 2. Թրծումն. — des briques, des poteries.

Enfourner, ն. փռնել, փռնամուծել, *փուռն դնել. — du pain, de la pâtisserie. 2. փ. սկիզբն առնել, ձեռնամուխ լ. bien —, mal —.

S'enfourner, դ. ձեռնամուխ՝ միջամուխ՝ միջամուտ լ., *մտնել, խօՓուիլ. — dans un chemin creux, dans une mauvaise affaire.

Enfourneur, ա. փռնապան «Փուրնաւոր»:

Enfranger, ն. խանՓուռել, խանՓուռազարդ առնել:

Enfreindre (անՓրէնար, լծ. իբր **Asteindre**) ն. անցանել ըստ, դըրժել, լուծանել, չպահել, *չբռնել, աւրել. — les lois, օրինազանց լ. — un traité, ուխտազանց՝ ուխտադրուժ՝ ուխտանենգ՝ ուխտակորոյս լ. — des ordres, հրամանազանց լ. — les commandements, պատուիրանազանց լ.

S'enfreindre, դ. լուծանիլ, դըրժիլ, չպահիլ, *չբռնուիլ, չպահուիլ. les lois ne doivent pas —.

Enfreint, e, ած. լուծեալ, դըրժեալ, չպահեալ, *չբռնուած. vœu —. Loi —e.

Enfroquer, ն. հգ. սքեմաւորել. կրօնաւոր՝ աբեղայ առնել. — qn.

S'enfroquer, դ. սքեմաւորիլ, կրօնաւոր՝ աբեղայ լ. il quitta le monde et s'enfroqua. Il s'est enfroqué.

Enfuir (S') դ. փախչիլ, խոյս տալ, խուսափիլ, *կծիկն դնել. — au moment du danger. — en désordre. — de prison. Qui s'enfuit, խուսափուկ. action de —, խուսափումն, խուսափուԹիւն. || զեղչելով զդերանուն comment l'avez-vous laissé s'enfuir? 2. փ. —, սրանալ, ի բաց սրանալ, սահիլ անցանել. les rivages s'enfuyaient loin de nous. Le temps, mon bonheur s'est enfui pour jamais. 3. հոսել, ծորել, կաՓիլ, *դուրս Թափիլ, վազել. votre vin s'enfuit. Le lait va —. Ce vase s'enfuit.

Enfumage, ա. ծխատումն:

Enfumé, e, անց. ծխեալ, ծխատեալ, ծխամած, ծխալից, ծխախառն, ծխագարշ, ծխոտ, մրոտ, մրճոտ, *մխոտած, սեւցած. figure —e. Verre —. Tableau —.

Enfumer, ն. ծխոտել, ծխալից առնել, *ծուխով լեցուցանել. la cheminée enfume la chambre. 2. ծխել, *խունկ ծխել. l'encens de tout un peuple enfume leurs images. 3. ծխոտել, մրել, մրոտել, մրճոտել, սեւացուցանել մխով, *մխոտել. — des verres, le plafond. 4. ծխոտել, մուխով խղդել. vous allez nous — avec ce bois vert. || — un renard, des abeilles, —, մխահալած առնել.

S'enfumer, դ. ծխոտիլ, մխոտիլ, մրճոտիլ. *մուխով լեցուիլ, մուխ հոտիլ, մխոտիլ, սեւնալ. mes rideaux se sont enfumés. Les Lapons s'enfument pour se préserver des moucherons. [նոց, *մխոց:

Enfumoir, ա. եզ. ծխոց, ծխատեղ:

Enfûtage, ա. տակառումն. *տակառ դնելն (գինւոյ):

Enfutailler, ն. վճ. տակառել, դնել ի տակառս. — des vins.

S'enfutailler, դ. տակառիլ, *տակառ դրուիլ. le vin peut —.

Engagé, ա. գինուորեալ, գինուորագրեալ, գինուորագիր. — volontaire, ինքնակամ —. Matelot —.

Engagé, e, անց. միջամուխ. 2. — dans une affaire, ձեռնարկեալ ի գործ ինչ. 3. գրաւեալ, *գրաւի դրուած. ses effets, sa montre sont —s. 4. Capital —, գործադիր դրամագլուխ:

Engageable, ած. գրաւադրելի:

Engageant, e, ած. յանկուցիչ, հրապուրիչ, հրապուրական, յորդորիչ, յորդորահինար. paroles, manières —es. Une personne —e, fort —e.

Engagement, ա. գրաւականուԹիւն, գրաւադրուԹիւն, գրաւակալուԹիւն, *գրաւի դնելն. — de meubles. 2. գրաւագիր. — du Mont-de-Piété. 3. խոստ, խոստումն, յանձնառուԹիւն, խոստագիր, խոստումնագիր, յանձնառումն. — préalable, կանխակալ յանձնառուԹիւն. être tenu par un — écrit. Prendre, contracter un —, խոստանալ, յանձն առնուլ, *խօսք տալ. remplir ses —s, faire honneur à ses —s, լնուլ կատարել զխոստումնան. — de cœur, սրտախոստ, խոստումն սրտի. celui qui ne tient pas son —, խոստմնազանց. qui fait un —, խոստադիր, բանադիր. lettre d'—, խոստաՓուղԹ, պայմանաՓուղԹ. 4. գինուորագրուԹիւն. prendre un —, գինուորագրիլ. 5. գինուորագրագին. գին գինուորագրուԹեան. 6. խոստումն, դաշինք (պաշտօնառուԹեան). cet acteur vient de prendre un — dans tel théâtre. Signer un —. 7. խոստագին, պաշտօնագին. son — est de tant. 8. զ. ինքնակամ գինուորագրուԹիւն. 9. զ. մանամարտ. l'— devint général.

Engager, ն. գրաւ տալ, գրաւականել, գրաւադրել. *գրաւ՝ գրաւի դնել. — ses vêtements. 2. փ. —. երդմամբ՝ ի վերայ պատուոյ իւրոյ խոստանալ՝ * խօսք տալ. — sa foi, sa parole, son honneur. ||— son cœur, տալ զսիրտ իւր, սիրել. 3. առիթել, բունադատել, ի գարկ ի վերայ դնել, կապել, երաշխաւոր կացուցանել. ma parole m'engage. Cela n'engage à rien. Être engagé à qc., à faire qc. 4. ի վարձու առնել, վարձել, *բռնել. — un domestique, une cantatrice. 5. գինուորագրել, գինուորացուցանել. — des soldats, des matelots. 6. մուծանել, արկանել, *խոՓել. — une armée dans un défilé — qn. dans une mauvaise affaire. — un bateau dans le sable, խրել:

7. — le combat, նախամարտիկ լ. — la guerre avec qn., գրգռել ի մարտ պատերազմի, մարտնչիլ ընդ ումեք. փ. — le combat, ի պայքար, ի վէճ մտանել, *վէճի սկսիլ, վէճ սկսիլ. — une lutte, մրցիլ, ոգորիլ, մարքառիլ. 8. պատերազմեցուցանել, ճակատեցուցանել. il avait engagé ces dernières réserves. 9. սկիզբն առնել, սկսանիլ, *սկսիլ, բանալ. — une discussion, ի պայքար մտանել, սկսանիլ վիճիլ, *վէճ —. — une querelle, la partie. 10. գրաւել, յանկուցանել, հրապուրել, մտաբերել, հաւանեցուցանել, յորդորել, յորդորագոյն՝ յորդորամիտ առնել, յորդոր լ. — qn. à qc. Pour — au travail, առ ի յորդոր վաստակոց. je vous engage à prendre patience. Vous n'avez pas su l'— dans vos intérêts. 11. հրաւիրել. — qn. à dîner. 12. զն. — le fer, սրսիալել, *իր սրով ոսխին սուրն բռնել կեցուցանել:

S'engager, դ. դնիլ ի գրաւի, գրաւականիլ. *գրաւ՝ գրաւի դրուիլ. ces effets ne s'engagent pas facilement. 2. յաւելուլ զպարտսն, անկանիլ ընդ պարտաւոր, *պարտիլ տակ իյնալ. il s'engage tous les jours de plus en plus. 3. խոստանալ, եթաշխատուր լ. — pour qn. 4. խոստանալ, յանձն առնուլ, բանառու լ. — à qc., à faire qc. Il ne s'est engagé en rien. Je me suis engagé de faire valoir la pièce. 5. զինուորիլ, զինուորագրիլ, *զինուոր լ., զինուոր գրուիլ. il s'est engagé dans l'artillerie. Il s'engagea à 18 ans. 6. մտանել. cet acteur s'engagea à l'Opéra. || — dans les ordres, քահանայանալ, *կարգ մտնել՝ առնուլ. || — dans les liens du mariage, ամուսնանալ, *կարգուիլ. 7. մտանել, միջամուտ՝ միջամուխ լ. — dans une affaire douteuse, միջամուխ լ. յերկբայական ինչ. || փ. միջամուխ՝ ձեռներէց՝ դիմագրաւ լ., խիզախել, դիմագրաւել. il s'était trop engagé pour reculer. — dans le crime. 8. մըտանել ի խորս, խորամուխ լ., յառաջ խաղալ, յառաջանալ. — dans un défilé, dans un bois. 9. մտանել, ձեռն արկանել. — dans une discussion. — dans une affaire, ձեռնամուխ լ. ի գործ ինչ, *խօնուիլ. 10. սկըսանիլ, սկիզբն լ., մղիլ, ընդխառնիլ. le combat, la bataille s'engagea, մղեցաւ պատերազմն. le combat s'engage, մղի ճակատամարտն. — dans un combat, ելանել ի ճակատ. la discussion, une querelle s'engage, վէճ՝ կռիւ յառնէ, *վէճ՝ կռիւ մի կսկսի՝ կբացուի. 11. բժ. վարակիլ, ախտանալ, *բռնուիլ. la poitrine s'engage. 12. վարակիլ, շաղիլ, պարարիլ, պատատիլ, կուտիլ, կառչիլ, * բռնուիլ. — le pied dans l'étrier.

Engagiste, ա. գրաւառու:

Engainant, e, ած. պատենաւոր, պատենազարդ:

Engainé, e, ած, պատենաւոր, պատենադիր. couteaux —s. Sabre —. Epée —e. 2. բ. պատենաւոր, պատենաւորեալ. tige —e. 3. Ք. կըտցապատեան. échassier —.

Engainer, ն. պատենաւորել, պատենադրել, պատենադիր լ., *պատեանն դնել. — des couteaux. 2. բ. պատենաւորել. le pétiole engaine la tige.

Engallage, ա. գխտորում:

Engaller, ն. գխտորել, *գխտորոտել, գխտորաջրի մէջ խօթել. — une étoffe. =*S'*—, դ. —իլ, *գըխտորոտիլ:

Engamer, չ. ձո. կարթակլանել, *կարթն «օլթա» կլլել ձկան:

Enganter, ն. նռ. մերձենալ ի հետամուտ նաւն, * հետամուտ նաւին մօտենալ. 2. փ. — qn., խաբել, պատրել.

S'enganter, դ. — de qn., զակատիլ, հարկանիլ ի սէր, *զարնուիլ, սիրահարուիլ. il s'est enganté de cette jeune fille.

Engarre (անկառ) ի. ձո. ուռկան կապարապատ:

Engarrotté, e (անկառոթէ) ած. ձվ. ուղնավէր. cheval —.

Engastrimysme, ա. որովայնախօսութիւն, որովայնակոչութիւն. հն. **Ventriloque.**

Engastrimythe, գ. որովայնախօս, որովայնակոչ. տ. **Ventriloque.**

Engastrimythisme, տ. **Engastrimysme.**

Engaver, ն. բուռ ջամբել թըռչնոց. — des pigeonneaux.

S'engaver, դ. ջամբիլ բուռ. c'est à cette époque que la volaille s'engave.

Engazonné, e, ած. դալարազարդ, դալարապատ. terrains —s.

Engazonnement (անկազոնըման) ա. դալարազարդութիւն:

Engazonner (անկազոնէ) ն. դալարազարդել, դալարազարդ առնել. — une tombe, un jardin.

Engeance (անժանս) ի. ազգ, ճետ, ցեղ. ces poules sont d'une belle —. 2. փ. եւ հգ. ծնունդ, սերունդ. — de vipère, ծնունդ իժից. c'est une — de scélérats que toute cette famille. Maudite —.

Engeancer (անժանսէ, nous engeançons) ն. ը. վարակել, ներել, *գլուխն ի՞նել. qui nous a engeancés de ces gens-là? =*S'*—, դ. վարակիլ, ներիլ. — de qn.

Engeigner (անժէնեէ) ն. հ. խաբել. =*S'*—, դ. անձնախաբ լ., *ինքզինքն խաբել:

Engeler (լծ. իբր **Geler**) ն. սառուցանել գլխովին, * բոլորովին սառեցունել:

Engelhardite (անկէլարթիթ) ի. հբ. անգելարդաբար:

Engelhardtia (անկէլարթիա) ա. բ. անգելարդիա, անգելարդենի. սեռ ծառոց ի տոհմէ ընկուզեայց (juglandées):

Engelure, ի. ցրտաճարուածիւն, ցրտիճ, ձմեռնակ, ցրտնիաճ, ցըրտուեցք. avoir des —s, ցրտիլ, ձմեռնակ ունենալ:

Engendrable, ած. ճնանելի, բղխելի:

Engendrant, e, ած. ճնիչ, բղխիչ. force —e.

Engendrement, ա. ճնուիլն, մանկագործուիլն, ճննդագործուիլն:

Engendrer, ն. ճնանիլ, ճնուցանել, ճննդագործել, մանկագործել, սերել. Abraham engendra Isaac. 2. փ. ճնանիլ, յառաջ ածել, առնել, առիթ լ. le mauvais air engendre des épidémies. L'oisiveté engendre le vice.

S'engendrer, դ. ճնանիլ. la perle s'engendre dans la mer.

Engendrer, ն. ը. փեսայացուցանել, *փեսայացունել. =*S'*—, դ. առնել՝ առնուլ իւր փեսայ. — de qn.

Engendreur, ա. ճնիչ, ճնուցիչ:

Engeôler, տ. **Enjôler.**

Enger, ն. հ. եւ ը. նեղել, յանձն առնել, *գլուխն ի՞նել. qui m'a engé de cet animal?

Engerbage, ա. որայակապուիլ:

Engerber, ն. որայել, *որայ կապել. 2. փ. կուտել, դիզել. — des tonneaux de vin.

Engin, ա. հնարք, հնարագիտութիւն. յայս միտս վարի եւ եմ ի բանիդ mieux vaut — que force. 2. ռազմամուտ միքենայ, մանգիսն. —s de guerre, պատերազմական միքենայ. 3. ո. կազմածք (որոյ) «ալ Ծագըմը»: [կաղնեզարդ:

Englanté, e, ած. կգ. կաղնարեր,

Englober, ն. պարածածկել, պարսպել, խառնել, *մէջն առնուլ. il a englobé plusieurs terres dans la sienne. — un champ dans un domaine. 2. փ. —. On les engloba tous dans la même accusation.

Engloutir, ն. կլանել, ընկլուզանել, *կլլել, կուլ տալ. il engloutit les morceaux sans les mâcher. 2. —, խորասոյզ՝ անդնդասոյզ առնել. les flots l'ont englouti. 3. վատնել, ծախել. — sa fortune.

S'engloutir, դ. ընկղմիլ, խորասոյզ՝ անդնդասոյզ լ. Herculanum s'engloutit sous des flots de lave.

Engloutissement, ա. ընկղմում, ընկլուզում, ընկղմում, խորասուզում, *գետին անցնիլն. — d'une ville.

Engloutisseur, ա. ընկլուզիչ, կլանող, խորասուզող, անդնդակուլ:

Engluement, ա. ոստղում, մածուն:

Engluer, ն. ոստղել, ոստղիւ պատել «էօքսէ էՁ.». — des petites branches. 2. ոստղել, *ոստղիւ բռնել. — les oiseaux. 3. փ. —, ընբռնել ի ծուղակ, որսալ, *ծուղակի մէջ ձգել, բռնել. — qn.

S'engluer, դ. ոստղիլ. * ոստղիւ բռնուիլ. cet oiseau s'est englué. 2. մածանիլ, Ճանճրանալ. 3. փ. ընբռնիլ, *ծուղակի մէջ բռնուիլ:

Englumen (անկլիւմէն) ա. հգ. ոստղուկ. * ծառոց վերքերուն քակու բաղադրութիւն:

Englyphique, ած. փորագրական:

Engobage, ա. ար. դրուցում:

Engobe, ա. դրուն . * հողային նիւթ , որով բրուտք շինած ամաններուն կը քսեն անոնց տարբեր գոյն տալու համար : [քսել :

Engober, ն. ար. դրուճել.*դրուճ

Engommage (անկոմաժ) ա. խիժուտն , խժուտումն «զամգլամա» :

Engommer (անկոմէ) ն. խիժել , * խժոտել , խէժ քսել :

Engoncement, ա. պարանոցաձաղ՝ կաքճօձիք երեխին :

Engoncer, ն. պարանոցաձաղ առնել , կաքճօձիք երեսեցուցանել , * վիզն գոցել՝ կաքն ցուցունել . cet habit vous engonce.

S'engoncer, դ. — լ. — dans son habit, dans sa cravate.

Engorgé, e, ած. խցեալ , *գոցուած , գոց . égout —. Tuyaux —s. Pompe —e. Veines —es. 2. ձվ. jambe de cheval —e, ձիւաձալից սրունք ձիոյ. 3. drap —, ճարպաձաձաւ չուխայ :

Engorgement, ա. խցուտն, *գոցուիլն. d'un tuyau, d'un égout. 2. բժ. —. — des glandes.

Engorger, ն. խնուլ , *գոցել . les immondices ont engorgé cet égout.

S'engorger, դ. խնուլ , *գոցուիլ . la pompe s'était —e. Les vaisseaux s'engorgent. Ce canal s'engorge.

Engorgeur, ա. բուաուու . *բերնոյն բուա ուուող . — de pigeons.

Engoué, e, ած. կոկորդն խղդեալ. *կոկորդն գոցուած , խղդուած . une personne —e à force de crier ou de manger. 2. փ. զակատեալ , զմայլեալ , յափշտակեալ . être — d'une personne. Vous êtes trop — de cet ouvrage.

Engouement, Engoûment (անկուման) ա. խեղդուտն , խցուտն կոկորդի . il y a un peu d'— dans les bronches. — d'une hernie. 2. փ. բզմայլուիւն, զմայլուտն, զակատուտն, յափշտակուիւն . son — pour cet ouvrage, pour cette personne. Être pris d'—, զմայլիլ , զակատիլ :

Engouer, ն. խնուլ զկոկորդն , խեղդել , *կոկորդն գոցել . ce canard vient d'avaler un morceau trop gros, qui l'engoue.

S'engouer, դ. խեղդնուլ , *կոկորդն գոցուիլ , խղդուիլ . — à force de manger avec gloutonnerie. — à force de crier, de boire. 2. փ. զակատիլ , հարկանիլ ի սէր , զմայլիլ , *զարնուիլ, յափշտակուիլ, խելք տալ. — de qn., de qc.

Engouffrer, ն. ընկղմել , ընկլուզել , անդնդասոյզ առնել , *անդունդն անցուցանել . la mer engouffra nos vaisseaux.

S'engouffrer, դ. ընկլուզիլ , անդնդասոյզ լ. le Rhône s'engouffre à quatre lieues au-dessus de Genève. 2. խորասուզիլ, խորասոյզ լ., *մտնել (հովի). le vent s'engouffrait dans la cheminée. 3. փ. անդնդասոյզ՝ խորասոյզ լ., *կորնչիլ. que de fortunes viennent — dans les jeux de bourse.

Engoulant, e, ած. կգ. կլանող , *կլլող :

Engoulé, e, ած. կգ. բերանակալ:

Engouler, ն. ա. կլանել , *կլլել . ce chien engoule tout ce qu'on lui jette.

Engoulevent (անկուլվան) ա. այծկին , այծդիաց , խոլատուկն . Թռչուն գիշերային , ի ցեղէ ճնճղկանց նման ճիճուան . հն. **Caprimulge** եւ **Tette-chèvre.**

Engourdi, e, անց. ընդարմացեալ, ընդարմ , Թմրեալ , Թմուր , *Թըմրած . langue —e, կարկամ լեզու . esprit —, Թմրեալ՝ *Թմրած միտք :

Engourdir, ն. ընդարմացուցանել , Թմրեցուցանել , բթացուցանել . *Թմրեցունել . le froid engourdit les membres. 2. փ. անգործ առնել . l'oisiveté engourdit l'esprit.

S'engourdir, դ. ընդարմանալ , Թմրիլ , Թմրիլ , փայտանալ , բթանալ , *փայտ կտրիլ . les mains s'engourdissent par le froid. 2. փ. Թմրիլ , զմրիլ , զմրիլ . — dans le repos. L'esprit s'engourdit par l'oisiveté.

Engourdissant, e, ած. ընդարմացուցիչ , Թմրեցուցիչ , Թմրեցուցիչ :

Engourdissement, ա. ընդարմացուտն , Թմրութիւն , Թմրութիւն , Թմուր . avoir un — au bras. 2. փ. Թմրութիւն , Թմրութիւն , ապշութիւն . — de l'esprit. Tirer qn. de son —. Secouez votre —.

Engrain, ա. եգ. սերմանիք :

Engrainer, S. **Engrener.**

Engrais, ա. պարարտաբուս . բուս պարարտունեան , * գիրացուցիչ կեր (հաւուց). mettre les chapons à l'—. Voilà de bons —. 2. պարարտարօտ (վասն եզանց) . mettre des bœufs à l'—. 3. պարարտութիւն , պարար , աղբ «կիսալրէ , ֆըշգը» :

Engraissable, ած. պարարտելի:

Engraissant, e, ած. պարարտուտ , *գիրցունող . 2. ճննճերտոտ , ճննճոտ , ճննճերալիր , * եղոտ . la pommade est trop —e.

Engraissé, e, անց. պարարեալ , պարարտացեալ , պարար , պարարուն, պարարակ, պարարտամարմին, գիրապարար , պարարտ , բտեալ , բտկան, *գիրցուցած, գիրուկ . 2. փ. ճոխացեալ , փարթամացեալ , * տնքացեալ , հարստացած :

Engraissement, ա. պարարուտն, պարարտացուտն , գիրացուցուտն , — des bestiaux, բտուտն անասնոց . 2. գիրութիւն , պարարտութիւն . S. **Engrais.**

Engraisser, ն. պարարել , պարարտացուցանել , գիրացուցանել , միս ածել, բտել , *գիրցունել. — des poules, des cochons, des bestiaux. — le corps. || — des terres, պարարտացուցանել , աղբել , աղբ ալկանել , *աղբ դնել . 2. S. **Graisser.** 3. փ. ճոխացուցանել , փարթամացուցանել , * հարստացունել .

Engraisser, չ. գիրանալ , բտիլ , * միս կապել . il engraisse à vue d'œil. Il a engraissé, il est engraissé. Cet enfant a engraissé depuis un an.

S'engraisser, դ. պարարիլ , պարարտանալ , գիրանալ , * տնքանալ . — d'une longue oisiveté. Le **pore** s'engraisse. 2. փ. զօրանալ , ճոխանալ , փարթամանալ , *հարստանալ . il s'engraisse du travail et de la substance des pauvres. || — des misères publiques. — dans une affaire. 3. Թանձրանալ . un vin, une liqueur s'engraisse. 4. ճննճոտիլ , եղոտիլ . le collet de l'habit s'engraisse facilement.

Engraisseur, ա. պարարիչ, պարարտացուցիչ , պանճարաբուտ :

Engrangement, ա. կամնոցուտն, *կամնոց դնելն :

Engranger, ն. կամնոցել . դնել՝ ժողովել ի կամնոցս , *կամնոց դնել . — du blé, — գոցքան , * ցորենն կամնոց դնել :

Engravée, ի. անբ. կեղակացաւ. հիւանդութիւն ոտից եզին :

Engravement, ա. խրուտն, *նաւի նստիլն :

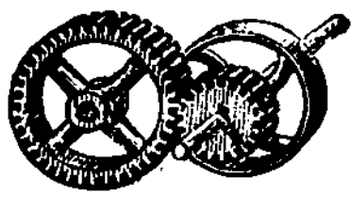
Engraver, ն. նաւ. խրել , * նստեցունել . — un bateau.

Engraver, չ. եւ ***S'—,*** դ. խրիլ , * նստիլ . la chaloupe engrava. Notre bateau s'est engravé.

Engrêler, ն. կիտուածել (զժանեակս) :

Engrêlure, ի. ար. կիտուած . remettez une — à cette dentelle.

Engrenage, ա. առամնախառնուտն , առամնագոյգք , կերագոյգք , վակժոյժ . խառնուտն առամանց առամանց անուց ընդ միմեանս . roue d'—, ժանեւոր անիւ , անուագոյց , վակժոյժ :

Engrenant, e, ած. ժանեւոր . roue —e.

Engrènement, ա. դոխնուտն . *ցորենն աղօրեաց դոխին մէջ դնելն. 2. բտուտն, բտածուտն . 3. առամնախառնուիւն :

Engrener (j'engrène, j'engrènerai) ն. դոխնել . *ցորենն աղօրեաց դոխին մէջ դնել. — la trémie. եւ անխ. puisqu'il a engrené, c'est à lui à moudre. 2. փ. եւ բ. սկիզբն առնել , սկսանիլ . — une affaire, des relations. Bien, mal — une chose. 3. բբտել , բտածանել . * հունաւով գիրցունել . — de la volaille. Il faut — vos chevaux. 4. — une pompe, Թանալ , ի շարժումն ածել գչրիան .

Engrener, չ. եւ ***S'—,*** դ. առամնախառնիլ , վակժուիլ , *իրարու խառնուիլ առամանց անուց :

Engreneur, ա. կալուտի :

Engrenure, ի. առամնախառնուտն. խառնուտն առամանց անուց. 2. մգ. ոսկրախառնուտն . կցուտն ոսկերաց գանկի :

Engri, ա. ընձառիւծ Քոնկոյի :

Engrosser, ն. բ. յղացուցանել , *ծոցորցունել . — la fille de son hôtesse.

Engrosseur, ա.գռհ. յղացուցիչ, *ծոցորցունող . c'est un — de servantes.

Engrumeler, ն. փսորել, *փսորանել. եւ զչ. faire engrumeler le sang, փսորել զարիւն :

S'engrumeler, դ. փսորիլ. le lait s'engrumelle, s'est tout engrumelé.

Enguenillé, e (անկընիյլել) ած. բրդգգեալ, ցնցոտաւոր, *քրջեր հագած :

Enguenniller (անկընիյլել) ն. բրդգգել, ցնցոտել, գրգլեակս զգեցուցանել. *քուրջեր հագցունել :

S'enguenniller, դ. բրդգգիլ, ցընցոտիլ, գրգլեակս զգենուլ, *քրջեր հագնիլ :

Engueulement (անկէօլբման) ա. ռ. հայհոյութիւն, Աշնամանք, յիշոցք « քիւֆիւբ »:

Engueuler (անկէօլէ) ն. ռ. հայհոյել, Աշնամանել, յիշոցս ասել « քիւֆիւբ է. »:

S'engueuler, դ. ռ. հայհոյել ըզմիմեանս՝ միմեանց. ils se sont engueulés comme des crocheteurs.

Engueuleur, euse (անկէօլէօր) գ. հայհոյիչ, Աշնամանադիր, յիշոցաւոր :

Enguichure (անկիշիւբ) S. Anguichure.

Enguignonné (անկինեօնէ) ած. նր. չաջողեալ, ձախողեալ, ձախող :

Enguirlandé, e, ած. պսակազարդ. un bois d'ormes —s de lianes et de vigne vierge.

Enguirlander, ն. պսակազարդել. — une robe de volants. S. Anguirlandé.

Enhale (անալ) ի., **Enhalus** (էնալիւս) ա. բ. աղտակ. սեռ միապրուկ տնկոց ի տոհմէ ջրագեղեայց (hydrocharidées).

Enhardir (աննհարտիր) ն. համարձակեցուցանել, խիզախեցուցանել, յանդգնեցուցանել, յանդգնել, տալ համարձակութիւն, քաջալերել, խրախուսել. — qn. à faire qc. Ce bon succès l'a enhardi. — les timides.

S'enhardir, դ. համարձակիլ, առնուլ համարձակութիւն՝ քաջալերս, խիզախիլ, յանդգնիլ, յաւակնիլ, խրախուսիլ. il s'est enhardi à parler en public.

Enhardissement (աննհարտիսման) ա. համարձակութիւն, խիզախութիւն, քաջալերութիւն :

Enharmonie (էնարմոնի) ի. եժ. ներդաշնակութիւն : [դաշնակ :

Enharmonique, ած. եժ. ներ-

Enharnaché, e, ած. ասպազին, cheval —. [chement.

Enharnachement, S. Harna-

Enharnacher, S. Harnacher.

Enherber (աններպէ) ն. խոտաւորել, *խոտ բուսցունել. — un terrain.

Enhydre (էնիտր) ած. հբ. ջրախառն, ջրալից. agate —, ջրակատ :

Eniellage (աննիէլաժ) ած. եգ. երեսիլատումն, * երեսիլ հանիլն :

Énigmatique, ած. առեղծական, առեղծուածային, խրթնաճաճուկ, մթին. discours —. 2. փ. ծածկամիտ, *գաղտնագործ. homme —.

Énigmatiquement, մ. առեղծօրէն, առեղծուածաբար. il a parlé —.

Énigmatite, ի. հբ. առեղծուածաքար. ազգ հեդենբերգաքարի (hédenbergite).

Énigme, ի. առեղծուած, * հանելուկ, գուշակ. proposer une —, առեղծուածս արկանել. deviner, expliquer l'—, լուծանել զ—ն, առեղծանել, * հանելուկն լուծել՝ ժեկնել. || le mot de l'—, առեղծուածաբան, ժեկնուիչն առեղծուածոյն. 2. առեղծուած, դժուարիմաց ինչ. la vie est une — dont la mort donne le mot. Parler par —s, en —, *առեղծուածով խօսիլ, առակախօս՝ ծածկախօս լ.:

Enivrant, e, ած. արբեցուցիչ, զգլխիչ, *գինովցունող. boisson —e. 2. փ. —, սրարբեցուցիչ, զմայլեցուցիչ, ուշարարձ, բերկրապատար. louanges —es. Joie —e.

Enivré, e, անց. արբեալ, արբեցեալ, արբշիռ, գինեզէն, * հարբած, գինովցած. — par une vin capiteux. 2. փ. —, սրարբեալ, զմայլեալ. — de nectar, աստուածընկալեւան զմայլեալ նեկտարիւ. il était — de son amour, արբեալ էր սիրով նորա. — — de sa gloire, արբեցեալ ի փառաց. être —, արբենալ, սրարբիլ, զմայլիլ, *գինովնալ. mon cœur — d'une folle passion, սիրտ իմ արբեցեալ ի խօլական ախտէ. — d'amour, սիրարբշիռ:

Enivrement, ա. արբեցումն, արբեցութիւն, գինեզինութիւն, * հարբածութիւն, գինովութիւն. 2. փ. —, սրարբումն, զմայլումն, զմայլութիւն. — des passions, de joie.

Enivrer, ն. արբեցուցանել, զգլխել գինով, գինեզինել, գինեզէն առնել, *հարբեցունել, գինովել, գինովցունել. un verre de vin l'enivre. 2. փ. սրարբեցուցանել, զմայլեցուցանել. — qn. de louanges, de joie. L'orgueil, la prospérité enivre, արբեցուցանէ ամբարհաւանութիւն, յաջողութիւն :

S'enivrer, դ. արբենալ, յարբշռութիւն հատանել, գինեհարիլ, գինեզէն լ., ընդ գինիս մտանել, զգլխիլ գինով, * գինովնալ. 2. փ. սրարբիլ, զմայլիլ, զակատիլ. — de qc. || բ. — de son vin, պնդել՝ յամառեալ կալ ի կարծիսն :

Enjambé, e, անց. վազեալ, ոտուցեալ. le fossé — lestement. || Être haut —, բարձրաոտուն լ., * ճիւերն բարձր ըլլալ :

Enjambée, ի. քայլափոխ. faire une —, — առնել. 2. քայլաչափ. ce fossé n'a qu'une —.

Enjambement, ա. մեծաքայլութիւն, տողանցումն (յոտանաւորի):

Enjamber, ն. վազել, ոտնուլ, անցանել, *ցատքել. — deux marches à la fois. 2. փ. վազեալ անցանել, *ցատքել. — un grade.

Enjamber, չ. —. — un ruisseau. 2. մեծաքայլ ընթանալ, մեծամեծս քայլել, * մեծ մեծ քայլեր առնուլ. voyez comme il enjambe! 3. քմ. տողանցել, *ոտանաւորին իմաստն յաջորդ տողին մէջ ամբողջացունել. un vers enjambe sur un autre. 4. բ. գլբաւել, յինքն վտարել, * ձեռք եր-

Enjeu, ա. խաղադրամ, * խաղու դրուած առակ. mettre un —, des —x. || փ. mettre sa tête pour —, դնել զգլուխն իւր ի կշիռս, *գլխին վտանգի մէջ դնել. || retirer son —, յետս կալ, նլանել ի վտանգաւոր ինչ գործոյ :

Enjoindre (լծ. իբրեւ Joindre) ն. հրամայել՝ պատուէր տալ, հրամայել, պատուիրել. — à qn. de sortir. — par écrit, պատուիրանագրել :

Enjoint, e. անց. պատուիրեալ, հրամայեալ :

Enjôlé, e, ած. ողոքեալ, հրապուրեալ. femme —e.

Enjôlement, ա. ողոքումն, հրապուրումն :

Enjôler, ն. ողոքել, հրապուրել, ի բանս հրապուրանաց արկանել, պատրել. — une femme, une fille = *S'*—, դ. — զմիմեանս :

Enjôleur, euse, գ. ողոքիչ, լեզուախաբ, հրապուրիչ, պատրիչ, խաբող, խաբուհի :

Enjolivé, e, ած. գեղազարդ, գեղեցկազարդ, գեղապաճոյճ, բազմապաճոյճ, պճնազարդ. maison —e. Meuble —.

Enjolivement, ա. գեղազարդութիւն, պաճուճանք, զարդ, զարդարանք. c'est un —. Ajouter, faire des —s.

Enjoliver, ն. գեղազարդել, պճնել, զարդարել, պաճուճել, գեղեցիկ ընել. — un ouvrage, une phrase, une robe. = *S'*—, դ. —իլ :

Enjoliveur, ա. գեղազարդիչ, զարդարիչ :

Enjolivure, ի. զարդ, զարդարանք, պաճուճանք. mettre des —s à une bourse.

Enjoncher, S. Joncher.

Enjoué, e, ած. զուարթ, զուարթամիտ, խնդամիտ, խրախայից, զուարթագին, զուարթահայեաց, զուարթառեսիլ, խնդուն, ցնծուն. d'une humeur —e, զուարթաբարոյ, jeunesse —e, զուարթադէմ՝ զուարթերես՝ զուարթագիլ մանկութիւն. style —, զուարթագին ոճ. esprit —, զուարթամիտ :

Enjouement (անժուման) ա. զուարթութիւն, զուարթամտութիւն, խնդամտութիւն. avoir de l'— dans l'esprit, զուարթամիտ լ.:

Enjouer, S. Réjouir.

Enjouer, ն. ռ. նշան առնուլ. — son fusil.

Enkysté, e, ած. բժ. բշտացեալ, բշտալից, բշտային. abcès —.

Enkystement, ա. բժ. բշտումն, բշտացումն :

Enkyster (S') դ. բժ. բշտանալ :

Enlacé, e, անց. շաղապատեալ, շաղապատ, շաղաշար, մանուածոյ, հիւսուածոյ, ոլորեալ. bras —s, խաղապատեալ բազուկք :

Enlacement, ա. շարամանու-

Քիւն, շաղաշալուածքն, շաղապատ, խաղապատումն, մանուած, հիւսուած, հիւսք, ոլորք, զօդուած, շալումն, *փաթթուածք:

Enlacer, ն. շաղապատել, շաղաշարել, շարամանել, խաղապատել, հիւսել, շաղել, յեռուլ, ոլորել, խառնել, կապել, զօդել. — des rubans, des branches d'arbres, des fleurs, des papiers. — qn. dans ses bras, փարիլ, գրկախառնիլ, գիրկընդխառնել. ընդ ուժեք. 2. փ. Ձակարձապատ առնել, ըմբռնել, վարանել. — qn. Se laisser — par ses paroles, ըմբռնիլ բանիւ քերանոյ իւրոյ.

S'enlacer, դ. —իլ, խիղթս արկնալ պատիլ, *փաթթուիլ, պլլուիլ. les lianes s'enlacent dans les forêts vierges. 2. փ. Ձակարձապատ լ., ըմբռնիլ. — dans les pièges. 3. գիրկ ընդ խառն լ. ընդ միմեանս, խաղապատիլ. les deux lutteurs s'enlacent.

Enlaidi, e, անց. տգեղացեալ, *տգեղցած. une personne —e. Un visage — par la petite vérole.

Enlaidir, ն. տգեղացուցանել, *տգեղցունել:

Enlaidir, չ. տգեղանալ, *տգեղնալ. cette coiffure vous enlaidit. Ce garçon enlaidit en grandissant. Il a enlaidi, il est enlaidi.

S'enlaidir, դ. տգեղանալ, *տգեղնալ. cette femme s'enlaidit en se fardant. [ցիչ:

Enlaidissant, e, ած. տգեղացու-

Enlaidissement, ա. տգեղացումըն, տգեղումն, տգեղութիւն:

Enlevé, e, անց. բարձեալ, համբարձեալ, *վերցուած. matériaux —s. 2. ը. յաջողեալ. un article —. Une shose —e. 3. գեղանկար, քաջանկար. cela est —.

Enlèvement, ա. բարձումն, համբարձումն, *վերցունելն. — des échafaudages, des décombres, des boues, d'un corps. 2. յափշտակութիւն, հափշտումն, առեւանգ, առեւանգումն, առեւանգութիւն. — d'une jeune fille. L'— des Sabines.

Enlever (j'enlève; j'enlèverai) ն. ամբառնալ, համբառնալ, վերացուցանել, *վեր վերցունել, վերցունել, — un fardeau. 2. բառնալ, ի բաց բառնալ՝ առնուլ, բառնալ ի միջոյ. — des matériaux. — l'écorce d'un arbre. — le couvert. 3. առեւտուր առնել, ի բաց տանել, յափշտակել, շոպել, շորթել. les valeurs ont tout enlevé. — à qn. qc. 4. յափշտակել, առեւանգել, հափհափել. cette jeune fille s'est laissée —. Une femme enlevée. կին առեւանգ. se faire —, տալ առեւանգել զանձն. 5. — un corps, յուղարկաւորել, *մեռել վերցունել. 6. բառնալ, հանել, մաքրել. ce savon enlève les taches. || — le palais, այրել գլխմա՝ գլեքան (ասի գլեքաչերմ կամ զկաթի համեհատել կեբակրոց). 7. բառնալ զկեանս, զրաւել ի կենաց, *կեանքն վերցունել, մեռցունել. une pleurésie l'a enlevé en peu de jours. 8. վն. փութով գնել՝ վաճառել. ce restaurateur a enlevé* les plus beaux fruits de la halle. Deux cents exemplaires furent enlevés. 9. գրաւել. les gros négociants enlevèrent tout le sucre. 10. փ. յափշտակել՝ գրաւել զվիտս, գրաւել, յինքըն արկանել, վառեալ բորբոքել, սխրացուցանել. cet orateur enlève son auditoire. — les cœurs. Ces paroles enlevèrent la foule. — les suffrages. 11. զ. — un poste, une position, une place, տիրել, զբռամբ առնել գինու զօրութեամբ. 12. ձվ. — un cheval, յառաջ վարել ուժգին. 13. ը. փութով առնել գիմն, *շուտով ընել լմնցունել, Ձալաձոսել. enlevez-moi cela.

S'enlever, դ. հաւքառնալ, ամբառնալ, վերանալ, կանգնիլ. le ballon s'enlève dans les airs. Le cheval s'enlevait sur ses jambes de derrière. 2. բառնալ, *նլլել. l'écorce de cet arbre commence à —. 3. բառնալ, մաքրիլ, հանիլ, *հանուիլ. les taches d'huile ne s'enlèvent pas facilement. 4. գնիլ՝ *գնուիլ փութով. cette marchandise s'enlève rapidement.

Enleveur, ա. յափշտակիչ, հափհափիչ, առեւանգիչ, առեւանգ. un — de femme.

Enlevure, S. **Élevure**,

Enliasser, ն. նբ. խրձել, կապել ի խուրձ, ծրարել, *կապոց ընել. — et étiqueter.

Enlier, ն. ճ. քարակցել. *պատին քարերն իրարու միացունել:

Enligné, e, ած. տողեալ, տողադիր:

Enlignement, ա. տողադրութ:

Enligner, ն. ճ. տողադրել, տողել, տողաշարել:

Enlisement, ա. աւազախրումն:

Enliser, ն. աւազախրել. *աւազի մէջ խրել. le sable enlisa le cheval et le voiture. = *S'*—, դ. —իլ, *աւազի մէջ խրիլ:

Enluminage, Enluminement, ա. երանգումն. գունազարդութիւն:

Enluminer, ն. երանգել, երփնագրել, գունազարդել. — une estampe, une carte de géographie. 2. —, գունաւորել, լուսազարդել, կարմրացուցանել, *կարմրցունել. l'ardeur de la fièvre lui avait enluminé le visage. Un rouge vif enluminait son teint. || փ. — son style, —՝ գունագեղել՝ պճնել՝ պաճուճել գոճն:

S'enluminer, դ. սնգուրել՝ շլացրել զդէմսն. *երեսն սնգուրով կարմրցունել. 2. կարմրանալ, *կարմրիլ. sa trogne commence à —. || — la trogne, կարմրացուցանել գերեսն. այնչափ ըմպել գինի, որով կարմրի երեսն՝ քիթն:

Enlumineur, euse, գ. երանգիչ, գունաւորիչ. — l'image.

Enluminure, ի. երփնագրութիւն, գունազարդութիւն, լուսազարդութիւն. 2. գոյն, կարմրութիւն. l'— de son visage. 2. փ. երանգք, սեմեւեռ, պաճուճանք ոճոյ:

Ennasser (աննասէ) ն. սակառել, սակառի մէջ դնել. — du poisson. 2. փ. խարել:

Ennéacanthe (էննէական) ած. բկ. իննափուշ. *իննփուշ ունեցող:

Ennéacorde (էննէաքորտ) ա. ի. եժ: իննտող. հին ինչ նուագարան:

Ennéadactyle (էննէատաքթիլ) ած. իննմատեայ, իննամագիլ:

Ennéade (էննէատ) ի. վդ. իննեակ:

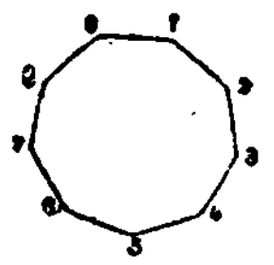
Ennéadécatéride (էննէատէքատէրիտ) ի. աս. իննեւտասնամեայ, շրջան իննեւտասն ամաց:

Ennéagonal, ale, ած. իննանկիւնի: [իննանկիւն:

Ennéagone (էննէական) ա. եչ.

Ennéagyne (էննէաժին) ած. բ. իննորձայ, *իննորձայ ունեցող:

Ennéagynie (էննէաժինի) ի. բ. իննորձայութիւն:

Ennéagone.

Ennéahexaèdre (էննէահէքսաէտր) ած. հբ. իննավեցանիստ. cristal —.

Ennéandre, ած. բ. իննորձայ:

Ennéandrie, ի. բ. իննորձայք, իննորձայատեաս. դաս բուսոց ըստ Լինննէոսի, որոյ ծաղկունք ունին որձայս իննս:

Ennéanthère (էննէանթէր) ած. բ. իննաբեղնան:

Ennéanthérie, ի. բ. իննաբեղնանութիւն, իննաբեղնանադաս:

Ennéapétale (էննէափէթալ) ած. բ. իննաթերթ:

Ennéaphylle (էննէաֆիլ) ած. բ. իննատերև:

Ennéaptérigyen, enne (էննէափթէրիժիէն) ած. ծբ. իննաթեւեակ:

Ennéasépale (էննէասէփալ) ած. բ. իննափերթ:

Ennéasperme (էննէասփէրմ) ած. բ. իննասերմն, իննահատ, իննահատիկ. * բաժակն իննի հատիկ պարունակող:

Ennéhémimère (էննէէմիմէր) ա. հ. տչ. իննակիսամասն:

Ennemi, e (էնմի) գ. Ջշնամի, ոսոխ. S, **Adversaire**. — mortel, irréconciliable, մահացու, անհաշտ —. Un — déclaré, juré, յայտնի, երդուեալ —. Un puissant, dangereux —; զօրաւոր, վտանգաւոր —. une —e, Ջշնամուհի. être l'— éternel de qn. լինել ուժեք ի Ջշնամի յաւիտենից. rendre —, — առնել, Ջշնամեցուցանել. devenir —, — դառնալ՝ լ., Ջշնամանալ. en —, իբրեւ զ—, Ջշնամաբար. parler, agir en —. Se faire des —s. —ս առնել անձին, *իրեն Ջշնամիներ ընել. faire des —s à qn. Être — de soi-même, լինել անձին Ջշնամի, անձնավնաս լ., *ինքն իւր Ջշնամին ըլլալ. susciter à qn. pour —, սատան՝ —յարուցանել ուժեք. || l'— du genre humain, եւ լկ. l'—, Ջշնամին մարդկութեան, անեքեւոյ՝ հաւատարակաց Ջշնամին, հակառակորդն, սատանայ. 2. զ. Ջշնամին. l'— est en forces, հզօր՝ բազմազօր է —. marcher à l'—, ի դիմի

հարկանել Աշնամուկն, *Աշնամուկն զարնուիլ. battre, repousser l'—, les —s. Passer à l'—, անցանել ի Աշնամին, *Աշնամուկն անցնիլ. եւ փ. Ողեալ զկողմն իւր՝ մխանալ ընդ հակառակորդս. 3. Աշնամի. le chat est l'— de la souris. L'eau et le feu sont —s. L'orgueil est l'— des vertus. 4. Աշնամի, ատեցող. — des procès. 5. ած. Աշնամի. peuples —s. L'armée —e. En pays —. Les destins —s. Les couleurs —es. 6. Աշնամի, հակառակորդ, հակառակ. vieillesse —e des plaisirs, ծերութիւն Աշնամի՝ անընդունակ բերկրութեանց. — de tout faste, անպերճասէր.

Առ. c'est autant de pris sur l'—, *ասի երբ եւ փոքրագոյն շահ ձեռք բերուի անշահ անձէ կամ անշահ գործէ. || amis au prêter, —s au rendre, բարեկամք ի տալն փոխ, Աշնամիք ի դարձուցանելն. ի պահանջելն ուրուք զիւրն՝ Աշնամի լինի փոխառուին. || il n'y a point de petits —s, չիք փոքր Աշնամիք. *Աշնամուկն պզտիկն չլինիր. || tiens pour un éléphant ton —, ne fut-il pas plus gros qu'une souris, *փիղ կարծէ Աշնամիդ, Քեզ փոքրագոյն լինի իբրեւ զմուկն. || il faut se défier d'un — réconcilié, *հաշտուած Աշնամիին պէտք է զգուշանալ. || il faut faire un pont d'or à l'— qui fuit, *փախչող Աշնամուկն ոսկեկամուրջ պէտք է շինել. || le mieux est l'— du bien, լաւագունին անյագ տենչ, բառնայ եւ զլաւն առ ի մէնջ. *լաւագոյնն Աշնամի է լաւին. || mieux vaut un sage — qu'un imprudent ami, լաւագոյն է իմաստուն Աշնամին քան զանխոհեմ բարեկամն:

Ennoblir (աննօպլիր) ն. ազնուացուցանել, ազնուագոյն գործել. ces sentiments vous ennoblissent. Le génie et le talent ennoblissent tout.

S'ennoblir, դ. ազնուանալ, ազատանալ. l'âme s'épure et s'ennoblit.

Ennoblissant, e, ած. ազնուացուցիչ, ազնուաբար:

Ennui, ա. ձանձրոյթ, ձանձրութիւն, տաղտուկ, տաղտ, տաղտկութիւն. un — mortel. Charmer les —s de l'absence. Tomber dans un — profond. Donner, causer, avoir, éprouver de l'—, ձանձրութիւն տալ, պատճառել, ունել, կրել. 2. տաղտապանք, նեղութիւն, դժնդակութիւն, դժկամակութիւն, սրտնեղուիլ, *գլխու ցաւ. cette affaire lui a donné beaucoup d'—. Etre accablé d'—s.

Ennuyant, e, ած. ձանձրացուցիչ, ձանձիր, ձանձրալի, ձանձրացկոտ, տաղտուկ, տաղտկալի, *սրտնեղիչ. cela est fort —. Quel temps —! Homme —.

Ennuyé, e, անց. ձանձրացեալ, տաղտկացեալ. être — de, ձանձրանալ, տաղտկալ, տաղտապիլ. 2. գ. —, ձանձրացող, ձանձրացկոտ:

Ennuyer (յծ. իբրեւ **Aboyer**) ն. ձանձրացուցանել, ձանձրոյթ՝ ձանձիր առնել, տաղտկացուցանել, տաղտապել. — qn. Cette affaire m'ennuie. Son entretien m'ennuie.

S'ennuyer, դ. ձանձրանալ, տաղտկալ, տաղտապիլ, *սիրտն նեղանալ. — d'attendre. — de tout. Sans —, անձանձիր, անձանձրոյթ. 2. — de qn., de qc., ըղձափափաք լ. ումեք, իրիք, *մէկուն՝ բանի մի շատ փափաքիլ. 3. դ.գ. ձանձիր՝ ձանձրոյթ՝ ձանձրութիւն՝ տաղտուկ է. il m'ennuie, il t'ennuie de.

Ennuyeusement, մ. ձանձրութեամբ. parler, redire —. La journée se passa assez —.

Ennuyeux, euse, ած. ձանձիր, ձանձրալի, ձանձրացուցիչ, ձանձրանալի, ձանձրացուցչութիւն, տաղտուկ, տաղտկալի, տաղտկալուր, սրտնեղիչ. cet homme est bien —. Quel — personnage! Une femme —euse. Discours —. Un si long entretien vous serait —. || p. — comme la pluie, յոյժ —, ճանրատաղտուկ իբրեւ զանձրեւ, *անձրեւի պէս ձանձրանալի. 2. գ. ձանձրացուցիչ. c'est un grand —.

Énode (էնօտ) ած. բ. անոստ, [անվարակաւոր:

Énoncé (էնոնսէ) ա. յառաջադրութիւն, արտայայտութիւն, ճանուցումն. simple — des faits.

Énoncer (էնոնսէ) ն. յայտնել, արտայայտել, ճանուցանել, ասել, ճառել. savoir — ce que l'on pense. On avait énoncé telle chose dans le contrat. 2. դտ. — un faux, սուտ, սուտ ասել.

S'énoncer, դ. յայտնիլ, արտայայտիլ. ce que l'on conçoit bien s'énonce clairement. 2. յայտնել՝ յայտ առնել զիւրս իւր, խօսիլ. — avec facilité, avec grâce.

Énonciatif, ive, ած. յայտնիչ, արտայայտիչ. terme —. Mots —s.

Énonciation, ի. յայտնութիւն, արտայայտութիւն. — de la pensée, des faits, d'une chose. 2. ասացուած, բանք. avoir l'— facile, aisée. 3. տմբ. S. **Proposition**.

Énophite, ի. հբ. օձաքարիկ. տեսակ օձաքարի (serpentine).

Énoples, ա. յ. օղ. զինեալք. խումբ որդանց նեմերտեանց (némertiens).

Énoplidès, ա. յ. օղ. զինազգիք. Ծելակերպ որդունք, որոց նախատիպ է զինաճճի (énoplus).

Énoplie, ի. մբ. զինամիջատ. ազգ պատենաւոր միջատի:

Énoplocère, ա. մբ. զինեղջիւր. տեսակ պատենաւոր միջատի:

Énoplodère, ա. մբ. զինավիզ. տեսակ միջատի:

Énoplops, ա. մբ. զինակն. ազգ կիսաթեւից:

Énoplose, ա. ծբ. զինաձուկն. ձուկն տափարակ արծաթագոյն մարմնով: [ազգ Ծելակերպ որդանց:

Énoplus (իւս) ա. օղ. զինաճճի.

Énoptromancie, ի. հայելահմայութիւն:

Énoptromancien, enne, գ. հայելահմայ, հայելահմայուհի:

Énorchite (էնօրքիթ) ի. հբ. երկտուրաքար, կոկորդաքար:

Enorgueilli, e, անց. հպարտացեալ, ամբարտաւանեալ. esprit —.

Enorgueillir (անորկէյիր) ն. հպարտացուցանել, ամբարիշտացուցանել, փքացուցանել. les succès l'enorgueillissent.

S'enorgueillir, դ. հպարտանալ, ամբարիշտանալ, փքանալ, պերճանալ, գոռոզանալ, մեծամտիլ, բարձրանալ. — de son savoir, de sa fortune.

Énorme, ած. սիպտիճ, տարապայման, մեծազանգուած, մեծատուար, մեծայաղթ. une faute, malice, injustice —. Cette — action. — crime, մեծեղեռն ոճիր. un — bloc de granit, տուարակարկառ գրանիտ. d'une grandeur —, սիպտիճ մեծութեամբ. une fortune —, բազմագանձ ճոխութիւն. un monde —, սիպտիճ՝ մեծակոյտ բազմութիւն. —s vagues, լեռնահանգէտ՝ լեռնակոյտ՝ լեռնակուտակ ալիք. un — morceau, մեծատուար կտոր:

Énormément, մ. անհնարին, անհնարին, մեծապէս, սաստիկ, չարաչար. il est — grand. Il prétend avoir été lésé —. Il a — travaillé pour gagner sa vie.

Énormité, ի. սիպտիճութիւն, անչափութիւն, մեծութիւն, տարապայմանութիւն. — de sa taille, d'un crime, d'une faute, d'une masse, des dettes, des engagements, de ses forces. 2. փ. դժպիի՝ անարժան գործ՝ բանք, դժնդակութիւն. commettre une —. Dire une —, des —s.

Énostose (էնոսթօզ) ի. բժ. ոսկրուռ. ներքին այտուցն ոսկերաց. S. **Exostose**.

Énouage, ա. ար. կտտուցն (չուխայի):

Énouer, ն. ար կտտել. *նոր գործուած չուխայն մաքրել եւ հանգոյցն հանել:

Énoueur, euse, գ. ար. կտտիչ (չուխայի):

Enquérant, e, ած. սգբ. հարցափորձող, յուզախնդիր, հետաքրքիր, յուզարկին, խուզարկու, ընդվզրտխոյզ, *պրպտող. vous êtes bien —.

Enquérir (S') conj. դ. յուզախնդիր՝ յուզարկին լ., խոյզ եւ խրնդիր, հարց եւ խնդիր առնել, հարցաքննել, հետաքննել, հետազօտել. — de qc., de qn. Je me suis enquis de cet homme. 2. տեղեկանալ, իրազեկ լ. il faut — près des témoins du fait. Enquérez-vous avec soin.

Enquerre (անքէռ) հբ. S. **Enquérir (S')**.

Enquerré, e, ած. կգ. armes —es, զինանշան դժուարիմաց:

Enquête, ի. խնդիր, քննութիւն, յոյզ եւ խնդիր, հարց եւ փորձ, փութաիշ, հարցափորձ, հարցուփորձ, խուզարկութիւն, դատաքննութիւն, յուզաքննութիւն, հարցաքննութիւն. faire une — sur qc., խնդիր առնել, խոյզ եւ խնդիր՝ հարց եւ խնդիր առնել, ի խնդիր՝ ի խոյզ ելանել. *քննութիւն բանալ:

Enquêter (S') դ. ագ. S. **S'enquérir**. Je me suis enquêté partout.

2. n'— de rien, չունել ինչ փոյթ, անիոյթ է., *բան մը փոյթն՝ հոգն չընել: [դիր, յուզարկին, քննիչ:
Enquêteur, ա. աճ. յուզարկըն-
Enqueuter, ն. նե. անցանել ընդ խուճա առանց խրելոյ, *առանց խըրելու խոչէն անցնիլ:
Enquinauder, ն. ը. Քակարդապատ առնել, Քակարդափակել, պատրել, խաբել. — qn.
Enquis, e, անց. **Enquérir**ի. հարցնել, հարցաքննել. témoin —. Preuves —es.
Enracinable, աճ. արմատանալի:
Enracination (սիօն) ի. պ. արմատումն, արմատարկութիւն:
Enraciné, e, անց. արմատացեալ. vice —. Habitude —e. Abus —. Préjugés —s.
Enracinement, ա. արմատացումն, արմատարկութիւն. — des arbres. 2. փ. — des vices.
Enraciner, ն. արմատացուցանել, *արմատ ձգել տալ. — un arbre. 2. փ. —, հաստատուն առնել, հաստատել. ces tendres sentiments que l'amour enracine. — un préjugé dans les esprit.
S'enraciner, դ. արմատանալ, արմնիլ, արմատ առնուլ՝ արձակել, *տակիլ. les plantes marines s'enracinent sur les sables et sur les rochers. 2. փ. —, հաստատուն է., հաստատիլ. on a vue — cette coutume bizarre. եւ զչ. դն. laisser s'enraciner les abus.
Enragé, e, կատաղի, *կատղած. chien —. Devenir —, կատաղիլ. ‖ un chien —, — բազմաչար ոք. ‖ n. manger de la vache —e, տանիլ բաղում վշտաց եւ տառապանաց, *շատ վիշտ եւ գրկանք քաշելով խելքն գլուխն գալ. 2. —, ճանրացաւումն. il est — de voir que... Être — contre qn. 3. կատաղի, դիւագին, մոլեգին, աստիկ, բուռն. passion, faim —e. Mal, bavard —. ‖ Musique —e կամ d'—, դիւագին՝ աստուածային՝ խառնաժխոր երաժշտութիւն. 4. գ. կատաղի, *կատղած. un —. Une —e. 5. փ. —, մոլեգին՝ դիւահար ոք. un vrai —. ‖ Crier. jouer comme un —, կատաղաբար աղաղակել՝ խաղալ:
Enrageant, e, ած. ը. կատաղեցուցիչ, վայրացուցիչ, դժնդակ. cela est —.
Enragement, ա. կատաղումն:
Enrager (j'enrageais, nous enrageons) չ. կատաղիլ, տանջիլ աստուածոյ. il enrage du mal de dents. ‖ Il n'enrage pas de mentir կամ pour mentir, սուտասու յոյժ է, *սուտասին մեծն է. 2. բորբոքիլ տենչանօք, իղձ՝ ըղձափափաք լ. — de soif, de faim. — de jouer, de parler. 3. կատաղիլ, դիւագնիլ, մոլեգնիլ, վայրանալ, *խենթենալ. — de se voir humilié. Je n'y puis plus tenir, j'enrage! ‖ Faire — qn., կատաղեցուցանել, վայրացուցանել զոք. ‖S. Peau.
Enraiement (անրէման) ա. անուակապումն:
Enramer, ն. ցախել. *շերամներն ցախի վրայ դնել:
Enrayement, տ. **Enraiement**.
Enrayer (լծ. իբ. **Rayer**) ն. անուակապել, կասեցուցանել. *անուց շառաւիղներն անցունել միջնանուին. — une roue. — la voiture. եւ յոկ cette descente est trop rapide, il faut —. 2. եգ. զառաջին ակօսն պատառել:
Enrayer, չ. փ. կասիլ, դադարիլ, յետս կալ, զկայ առնուլ. * ետ կենալ. il est temps d'—.
Enrayeur, ա. անուակապիչ, կասեցուցիչ:
Enrayoir, ա. անուակապոց. անուակապիչ գործի:
Enrayure, ի. անուակալ, *անիւն կեցունող. 2. եգ. պատառեալ առաջին ակօսն:
Enrégimentation, ի. նբ. գընդումն:
Enrégimentement, ա. գնդաւո-
Enrégimenter, ն. գնդել, գնդաւորել, գունդ կազմել. on a enrégimenté tous les soldats. — des soldats. 2. փ. —, խառնել ի կողմն, մոծանել ի կուսակցութիւն:
S'enrégimenter, դ. գնդիլ, գընդանալ, մտանել ի կողմն՝ ի կուսակցութիւն ինչ. ils ont essayé de nous — dans leur société.
Enregistrable, աճ. արձանագրելի:
Enregistré, e, աճ. արձանագրեալ. acte —.
Enregistrement, ա. արձանագրութիւն, արձանագիր. 2. արձանագրարկ. տուրք արձանագրութեան. 3. արձանագրարան. allez à l'—. 4. արձանագրական տեսչութիւն:
Enregistrer, ն. արձանագրել, ի մատենի հարկանել, տոմարագրել. 2. ը. արձանագրիլ, նշանակիլ. — toutes les actions de qn. = *S'*—, դ. արձանագրիլ:
Enregistreur, ա. արձանագրիչ, արձանագրող. — universel, — տիեզերական:
Enrêner, ն. երասանել, երասանակել, * երասան դնել. cheval enrêné.
Enrêneoire, ի. երասանակալ. *երասանն վրան դնելու փայտ:
Enrhumé, e, անց. հարբխեալ, հարբխահար, *հարբուխ եղած. je suis —. Être — du cerveau, ուղղահարբուխ լ.:
Enrhumer, ն. բժ. հարբխել, հարբխահար առնել, * հարբուխ ընել. — qn.
S'enrhumer, դ. հարբխիլ, հարբխանալ, հարբխահար՝ *հարբուխ լ.
Enrichi, e, անց. ճոխացեալ, փարթամացեալ, *հարստացած. — par d'heureuses spéculations. ‖ գ. les —s, —e. 2. ճոխացեալ, զարդարեալ. une bague —e de diamants, de pierres précieuses, ականակուռ, ադամանդազարդ, ականակալ մատանի:
Enrichir, ն. ճոխացուցանել, փարթամացուցանել, ընչաւէտ գործել, * հարստացունել. — qn. de qc. կամ լվ. le travail enrichit. 2. փ. ճոխացուցանել, բարգաւաճել, զարդարել. — une langue de mots, son esprit de connaissances, la science de nouvelles découvertes. 3. զարդարել, ընդելուզանել. — une montre de pierreries, un portrait de diamants, un livre de figures.
S'enrichir, դ. ճոխանալ, փարթամանալ, ընչաւէտ լ., ընչաւետանալ, *հարստանալ. — par le commerce. — des dépouilles d'autrui. 2. փ. ճոխանալ, բարգաւաճիլ, զարդարիլ.
Առ. qui s'acquitte s'enrichit, կամ Qui paie ses dettes s'enrichit.
Enrichissement, ա. ճոխութիւն, փարթամութիւն, * հարստութիւն. 2. ճոխութիւն, բարգաւաճանք, զարդ. — d'une langue. — d'éloquence. — d'un habit.
Enrichisseur, ա. ճոխացուցիչ, փարթամացուցիչ, *հարստացնող:
Enrobage, Enrobement, ա. մաքսագոյութիւն:
Enrober, ն. մաքսագոյել, *մաքսէն ազատ բաններուն հետ խառնել մաքս չտալու համար: [տուն:
Enrochement, ա. ե. ժայռատո-
Enrocher, ն. ժայռատրել:
Enrôlé, e, անց. գինուորագրեալ, գինուորագիր:
Enrôlement, ա. գինուորագրումն, գինուորագրութիւն, զօրաժողով. faire des —s, զօրաժողով լ. 2. գինուորագիր. գիր՝ վկայագիր գինուորագրութեան՝ գինուորութեան. signer son —.
Enrôler, ն. գինուորագրել, գինուորել, գինուորացուցանել. — des soldats, գինուորագրել՝ զօրաժողով առնել՝ լ. 2. փ. մուծանել, յօդացուցանել, ժողովել, խառնել. il enrôla tous les amours-propres dans cette ligue insensée.
S'enrôler, դ. գինուորագրիլ, գինուորիլ, գինուորանալ, *գինուոր գրուիլ՝ ըլլալ. — dans l'infanterie. 2. փ. մտանել, յօդանալ, *մտնել. — dans un parti. Ils s'enrôlèrent au service de deux beautés.
Enrôleur, ա. գինուորագրող, զօրաժողով, *գինուոր գրող՝ ժողվող:
Enroué, e, անց. կերկերեալ, կերկեր, կերկերածայն, Քերխոս. voix —e. Être —. Parler —, կերկերածայն խօսել, ^ խղդուկ՝ խղդուած ձայնով խօսիլ:
Enrouement, ա. կերկերումն. *ձայնի բռնուիլն՝ խղդուիլն. se donner un —, կերկերիլ ձայնի, *ձայնն բռնուիլ. il a un très grand —.
Enrouer, ն. կերկերել, *ձայնն բռնել՝ խղդել. le brouillard l'a enroué.
S'enrouer, դ. կերկերիլ, *ձայնն բռնուիլ՝ խղդուիլ. — à force de parler. [ժանգահարութիւն:
Enrouillement, ա. ժանգոումն,
Enrouiller, տ. **Rouiller**.
Enroulées, ի. յ. փծ. պատառոտրք. ցեղ փափկամորթից, որոց խեիտրք գալարաձեւ են:

Enroulement, ա. պատառում, գալարում, *փաթաթում, պլլում. l'— des feuilles. 2. ճ. գալարակ. զարդ գալարանման։

Enrouler, ն. գալարել, պատառել, *փաթթել, պլլել. — une pièce d'étoffe.

S'enrouler, դ. —իլ, *փաթթուիլ, պլլուիլ. les vrilles de cette plante s'enroulent autour des corps voisins.

Enrouleur,euse, գ. ար. գալարիչ։

Enrouloir, ա. ար. գալարոց։

Enroûment, տ. Enrouement.

Enrubanné,e, ած. ժապաւինեալ, ժապաւինազարդ. chapeau —.

Enrubannement, ա. ժապաւինում, ժապաւինազարդութիւն։

Enrubanner, ն.նք. ժապաւինել, ժապաւինազարդել, ժապաւինազարդ առնել. || իգ. —. պատուոյ նշանօք զարդարել.

S'enrubanner, դ. ժապաւինիլ, ժապաւինազարդ լ., *ժապաւէններով զարդարուիլ։ [տան, լայնակօս։

Enrue, ի. եգ. ակօս լայնապա-

Ensablé,e, ած աւազախիտ, *աւազի մէջ խրած. bateau —, աւազից, աւազամած. champ — par le débordement de la rivière.

Ensablement, ա. ընդաւազում, աւազակոյտ։

Ensabler, ն. խրել յաւազուտս, *նաւն աւազի նստեցնել. le batelier nous a ensablés. 2. ընդաւազիլ, աւազայից առնել. — un pays.

S'ensabler, դ. խրիլ, *աւազի վրայ նաստիլ. le bateau s'est ensablé. 2. աւազայից լ., *աւազով լցուիլ. ce port s'ensable. [րում։

Ensabotement, ա. տրեխաւո-

Ensaboter, ն. տրեխաւորել. *տրեխ հագցնել. 2. ար. տրեխաւորել. *արգելակ դնել անուոյն. — un chariot. 3.գ. տրեխաւորել. *գրնդակն փայտեայ տրեխի մէջ դնել եւ վառօդալից պարկուճով մղոցնել զայն ճեղանճին բերնին մէջ։

Ensachement, ա. պարկում։

Ensacher, ն. պարկել, *տոպրակի մէջ դնել։ [դնող։

Ensacheur, ա. պարկիչ, *պարկ

Ensacheuse, ի. պարկոց. *ցորենն ու ալիւրն պարկ դնելու մեքենայ։

Ensafrané, e, ած. քրքմաւոր, քրքմահոտիկ, քրքմագոյն։

Ensafraner, ն. քրքմաւորել, *քրքումի գունով ներկել. = *S'*—, դ. քրքմանալ, քրքմագոյն լ.։

Ensaisinement (անսէզինըման) ա. ի. տիրուիլն, տիրողութիւն։

Ensaisiner, ն.ի. տիրել, *տէր լ.։

Ensal, e, ած. սրածնե, սուսերածնե։

Ensanglanté,e, ած. արիւնաներաւ, արիւնաշաղախ, արիւնալից, արիւնազանգ, արիւնաներկ, արիւնոտագ, *արիւնոտ, արիւնլուայ toutes les pages de notre histoire sont —es. La terre était —e.

Ensanglantement, ա. արիւնոտում։

Ensanglanter, ն. արիւնոտել, յարեան ներկել՝ ներկել՝ ներաներել, արիւնաներաւ առնել. — ses habits, ses mains, — գնուս, մարդասպան լ. 2. փ. —, ի նախճիրս՝ ի ճապաղիս արեան ներկանել՝ ոտոգել. — sa victoire, sa gloire, son règne, la terre. = *S'*—, դ. — զանձն, *արիւնոտիլ։

Ensauvager, ն. վայրենացուցանել, *վայրենցուցանել. = *S'*—, դ. վայրենանալ, վայրենի լ.։

Ensceptrer, ն. տալ զարքայական գաւազանն, թագաւորեցուցանել, *թագաւորցունել։

Enseignable, ած. ուսուցանելի, ուսանելի. ce garçon n'est pas —. Cette science n'est pas —.

Enseignant,e, ած. ուսուցիչ, ուսուցող, *առաքեցուցող. le corps —, ուսուցչական մարմին, դաս ուսուցչաց, ուսուցիչք, վարժապետք։

Enseigne, ի. նշան, նշանակ. donner de bonnes, de fausses —s. || A bonnes —s, իրաւամբ, ապահովապէս. à telles —s que, այնպէս զի, ապացոյց է զի..., *անանկ որ. 2. նշան՝ ազդապիր, նշանագիր, ցուցաստանակ կրպակաց, *կրպակապիր. || à l'— de la lune, իրացի, *բաց տեղ, բացօթեայ. le pauvre diable couchait à l'— de la lune. || Être logé à la même —, ի նմին նեղուածան կալ, համակիշտ լ. 3. նշան, դրօշ, դրօշակութիւն, *դրօշակ. marcher —s déployées. || ի. marcher, combattre sous les —s de qn., կալ ընդ իշխանութեամբ ուրուք. *մինչեւն դրօշակին տակ լ. 4. ա. նշանակիր, դրօշակիր. || — de vaisseau, նաւապաշտօնեայ նաւու։

Enseignement, ա. ուսուցումն, ուսուցութիւն. la carrière de l'—, ուսուցչութիւն, ուսուցանողութիւն. avoir la pratique de l'—. — public, primaire, secondaire, supérieur, professionnel, libre, obligatoire, հասարակաց, նախնական, երկրորդական, բարձրագոյն, արուեստական, ազատ, հարկեցուցիչ —. — simultané, individuel, mutuel, համայնավարժ՝ առանձնավարժ՝ իրերավարժ —. 2. ուսուցչութիւն, ուսուցանողութիւն, վարժապետութիւն. entrer dans l'—, մտանել յ—, ուսուցիչ լ. se destiner à l'—. 3. ուսումն, վարժ, հրահանգ. — des Jésuites. — religieux, կրօնագիտութիւն. 4. պատուէր, պատուիրան. voilà les —s que Dieu donne aux rois. 5. յ. ի. դա. վկայութիւնք, մուրհակք։

Enseigner, ն. ուսուցանել, աշակերտել, *առաքեցունել. — la jeunesse. — la religion, կրօնուսոյց լ. 2. ուսուցանել, վարժապետել, վարժել, հրահանգել. — la grammaire aux enfants. — le dessin. 3. ցուցանել, նշանակել. — les détours d'un bois, le chemin le plus court à qn.

S'enseigner, դ. ինքնուս՝ ինքնուսումն լ., ուսուցանել անձին. 2. ուսանիլ, վարժիլ, հրահանգիլ, *առաքեցուիլ, դաս տրուիլ։

Enseigneur, ա. ուսուցիչ, ուսուցանող։

Ensellé,e (անսելէ) ած. ծվ. խորանիստ, խորաքամակ. cheval —, Jument —e. 2. նս. խորամիջ. vaisseau —e.

Enseller (անսելէ) ն. հագուեցնել. — un cheval.

Ensellure, ի. խորաքամակութիւն (ձիոց)։

Ensemble, մ. ի միասին, միասնաբար, զուգաբար, *միատեղ, միասին. il sont sortis —. Lié —. Vivre —, կեալ —, կենակից լ. travailler —, երկախառնել, վաստակակից՝ աշխատակից լ. mêler —, զուգախառնել. la cavalerie et l'infanterie —, ընդ հեծեալ եւ ընդ հետեւակ. qui marche —, համրնթաց. occupé —, համագրաղ. 2. —, միանգամայն, համանգամայն. les deux adversaires tirèrent —. նոյն է; եւ tout —. Je mourrai tout — heureux et malheureux. 3. —, միաժամայն, միախառն, միաժամու, միաժոյլ, համագոյն, համախառն, համագումար. vendre le tout —. Surprendre l'armée ennemie — ou dispersée. || Le tout —, զրոլոն առեալ ի միասին, *բոլոն միանգամ առնելով. cette femme a des traits irréguliers, mais le tout — plaît infiniment. 4. ա. բովանդակն, խումբ, բովանդակութիւն, պատարումն, ամբողջութիւն, *բոլոր. tout cela forme un assez bel —. L'— d'un édifice, d'un tableau. 5. եմ. համանուագ, համաձայնութիւն. exécuter des chœurs avec beaucoup d'—. Jouer avec un — parfait. || Musique d'—, բազմանուագ երաժշտութիւն. եւ կ. le finale se termine par un bel —. Morceau d'—, բազմերգ, բազմերգութիւն, բազմաձայներգ։

Ensemencement, ա. ցան, ցանում, սերմանում, սերմնավարութիւն, սերմանացանութիւն, սերմանահանութիւն։

Ensemencer, ն. սերմանել, ցանել, վարել. — un champ. || — un étang, une rivière, արկանել ձկնիկս ի բազմանալ. = *S'*—, դ. սերմանիլ, *սերմանուիլ։

Enserrement, ա. պարփակում, ամփոփում, պահպանում։

Enserrer (անսէռէ) ն. պարփակել, ամփոփել, ընդգոգել, յինքն ընդգոգեալ առնել, պահպանել. tout ce que le globe enserre. — son argent dans la cave. 2. պ. ջերոցել. դնել ի ջերոցս. — des orangers.

Enseuillement (անսէօյըման) ա. ճ. շեմարդ. *շեմէն մինչեւ պատուհանն եղած միջոցն։

Enseveli,e, անց. Թաղեալ, *Թաղուած. être —, Թաղիլ, ի հող իջանել, *Թաղուիլ. || փ. être —, Թաղիլ, ընկղմիլ, ընկղմիլ. être — sous la masse pesante, sous les flots, dans les ondes. 2. —, ի մոռացումն արկեալ. leur discorde est —e. 3.փ. Թաղեալ, ընկղմեալ, խորասոյզ. խորասուզ. être — dans le sommeil, խոր ի քուն լ., *քունի մէջ ընկղմիլ, խորունկ քնանալ être — dans le

débauche, dans la crapule, ի գինարբուս հատանիլ, * կերուխումի մէջ Ծալուիլ. être — dans les livres, ընկղմիլ ի մատեանս, * գրքերու մէջ ընկղմիլ Ծաղուիլ. être — dans le chagrin, dans un chagrin profond. 4. դիապատեալ, դիապատիկ, դիազարդիկ, *պատանաւոր:

Ensevelir, ն. Ծաղել, գերեզմանել, դամբարանել. — qn. 2. փ. Ծաղել, ընկղուզանել, ընկղմել, ճաճկել, Ծարուցանել. — sa vie dans un désert, dans le silence. — qc. dans l'oubli. 3. դիապատել, պատանաւորել, *պատանել, պատնել. — les morts.

S'ensevelir, դ. Ծաղիլ, *Ծաղուիլ. — sous les ruines de la place, մահու չափ պաշտպանել զայն. 2. —, ճաճկիլ, Ծաքչիլ. — dans la retraite, dans la solitude, մենանալ, մեկուսանալ յաշխարհի, * աշխարհի քաշուիլ. 3. Ծաղիլ, ընկղմիլ, հատանիլ, խորասոյզ խորամուխ լ. — dans les livres, dans la débauche, dans le chagrin.

Ensevellissement, ա. դիապատուիւն, դիազարդուիւն, պատանք. 2. Ծաղումն:

Ensevellisseur,euse, գ. դիապատիկ, դիազարդ:

Ensicaude (էնսիքօտ) ած. կ. սրաձեռ, սրագի, սուսերագի. *որուն պոչն սուրի նման է:

Ensifolié, e, ած. բ. սրատերեւ:

Ensiforme, ած. սրաձեւ, սուսերաձեւ. cartilage —.

Ensilage, ա. եգ. գրուժն, *ցորենն գուբ դնելն:

Ensiler, ն. եգ. գբել, * ցորենն գուբ դնել: [գուբն դնող:

Ensileur, ա. գբադիր, * ցորենն

Ensimage, ա. ար. ոխոտումն:

Ensimer, ն. ար. ոխոտել, *ձեռքն ոխոտ խոզաճարպ (saindoux) քսել:

Ensipenne (էնսիփէն) ած. կ. սրթռիչեռաւ, Ծռաիչեռաւ:

Ensirostre, ած. կ. սրակռուց, Ծռակռուց:

Ensoleillé, e (անսոլէյլէ) ած. արեգդէմ, արեւառատ, արեւաջայհաց, արիաւէտ, արեգնաւէտ, արեգակնակոխ, *արեւոտ, espace —.

Ensoleillement (անսոլէյլըման) ա. արեգդիմութիւն, արիաւէտուիւն:

Ensoleiller, ն. արեւափայլել, արեւափայլ արիաւէտ առնել. avoir un diamant pour — sa toilette.

Ensommeillé, e, ած. նիրհեալ, նիրհուն. une jeune fille —e.

Ensorcelant,e, ած. կախարդիչ, հրապուրիչ, Ծուխ. paroles —es.

Ensorceler (j'ensorcelle, j'ensorcellerai) ն. կախարդել, դիւել, հմայել, Ծուել, աղանդել. 2. փ. կախարդել, յիմարեցուցանել սիրով. — qn. Cette femme l'a ensorcelé. = ***S'***—, դ. կախարդիլ, *կախարդուիլ. — de.

Ensorceleur,euse, գ. կախարդ, կախարդիչ, դիւած, Ծուխ. 2. ած. կախարդիչ, հրապուրիչ. doux appas —s.

Ensorcellement (անսորսէլըման) ա. կախարդութիւն, կախարդանք. paroles d'—. 2. փ. Ծախիճ. — de la raison.

Ensoufrage, ա. ծծմբում, ծծմբոտում:

Ensoufrer, ն. ծծմբել, *ծծմբոտել. — des allumettes, des laines.

Ensoufroir, ա. ծծմբարան, ծծմբոց:

Ensouple, ի. սաղի (ոստայնատ)

Ensoupleau, ա. սաղեակ. փոքրիկ սաղի:

Ensoutané, e, ած. պճղնաւորազգեաց, քահանայ. *պճղնաւոր (soutane) հագած:

Ensoutaner, ն. պճղնազգեաւել, քահանայացուցանել. * պճղնաւոր հագցունել, քահանայացունել. = ***S'***—, դ. պճղնազգեաւիլ, քահանայանալ:

Enstatite, ի. հբ. հացաքար. անջուր գայլախազաւո մագնեսիոյ:

Ensuairer, ն. պատանել, *մեռելի պատանք դնել:

Ensuble, ի. տ. **Ensouple.**

Ensucrer, ն. շաքարոտել, *շաքարի մէջ նիել:

Ensuifer, ն. ար. ճրագունել, *ճրագու «իչեաղի» քսել:

Ensuite, մ. ապա, յետոյ, յետ այնորիկ, *յետոյ. travaillez d'abord, vous vous reposerez —. 2. — de, նե. յետ, վրնի, *յետոյ. — de cela, յետ այսորիկ, *ասկէց յետոյ:

Ensuivant, ած. ա.հ. տ. **Suivant.**

Ensuivre (S') (լծ. յՅոյ դէմս ունի գործածելի. il s'ensuit; il s'ensuivait; il s'ensuivit; il s'ensuivra; il s'ensuivrait; qu'il s'ensuive; qu'il s'ensuivit; եւ օժանդակաւ il s'est ensuivi) դ. զիեա՝ զկնի գալ, յաջորդիլ, հետեւիլ, *ետեւէն գալ. le premier chapitre et tout ce qui s'ensuit. 2. յառաջ գալ, ծագիլ, բղխիլ. il firent une trêve, et la paix s'ensuivit. Il s'ensuivit de cette ruine totale de Troie beaucoup de petites révolutions. 3. դգ. հետեւիլ, զիեա գալ. d'où il s'ensuit que, յորմէ, զիեա գայ՝ ի միտ առնուլ է զի. que s'ensuit-il de tout cela? Il s'en est ensuivi un changement épouvantable.

Ensuple, տ. **Ensouple.**

Entablement, ա. ճ. վերնախաթիսխ. տ. **Architrave.**

Entabler (S') դ. ձվ. ցցուիլ ազդեր ձիոյ:

Entaché,e, անց. արատեալ, վարակեալ, * բռնուած. — de lèpre. 2. փ. —. être — d'avarice. Un acte — de nullité, որ չէ արարեալ բաւ օրինի. — d'une ambition, d'hérésie. || լկ. homme —, այր արատաւոր՝ անուանարկ՝ վատահամբաւ. une famille — de scrofules.

Entacher, ն. արատել, վարակել. la lèpre l'entache. (սգր. յայս միտս). 2. փ. արատել, աղարտել. cet arrêt l'entache dans son honneur, վճիռս այս անպատիւ առնէ զնա. — l'honneur, անպատիւ առնել:

Entada (անթատա) ա, բ. Ծախան. բոյս ի ոոխմէ ընդհոլինաց:

Entaille, ի. փորած, փորուած, ծոնդ, *փորուածք «քէրթիք». 2. կըտրած, վէր, *կտրուածք «քէսիք». en jouant avec un couteau il s'est fait une large —.

Entaillé,e, անց. փորեալ, ծոնդեալ, փորածոյ:

Entailler, ն. փորել, ծոնդել. ***S'entailler*** le doigt, la main, *մատն, ձեռն կտրել:

Entaillure, ի. տ. **Entaille.**

Entame, ի. նախապատառ, նախաշերտ. առաջին պատառ՝ շերտ հացի. 2. փ. եւ բ. նորի, երախայրիք. il en a l'—.

Entamé, e, ած. կտրեալ, *կտրուած. pain, melon —. 2. բացեալ, *բացուած. pièce d'étoffe —e. 3. վճ. սկսեալ, *սկսուած. une affaire —e.

Entamer, ն. կտրել, բանալ. — un pain, une pièce de drap, un sac d'argent. 2. ցտել, կեղեքել. — la peau. 3. ապարտել, *աւրել. — la réputation, l'honneur, le crédit de qn., — զիամբաւ, զպատիւ, զվարկ ուրուք. || — qn., անիրաւել յոք, ձեռնամուխ լ. յիրաւունս նորա. եւս՝ յաղթել, նըկուն առնել զոք. եւս՝ տալ գործել ումեք ընդդէմ իւրոց պարտուց. il n'est pas facile de l'—. եւս՝ խնամուտ լ. խորհրդոյ՝ գաղտնեաց ուրուք. il est impénétrable, on ne peut l'—.

Entamer, չ. խորամուխ լ, խորակել. — un carré, un corps de troupe. եւ փ. un secret, — զգաղտնիս. 2. սկսանել, ձեռնարկել, ձեռն արկանել, բուռն հարկանել, ճառել. — une conversation, la parole, բան ի գործ առնել, * խօսք բանալ. — une discussion, une dispute, la question, վէճ՝ խնդիր յուզել՝ *բանալ. — un procès, —l'éloge de qn.

S'entamer, դ. կտրիլ, *կտրուիլ. le pain s'est entamé. 2. ցտիլ՝ կեղեքիլ զանձն. 3. սկսանիլ. tout s'entame et rien ne s'achève. La discussion s'entame.

Entamure, ի. տ. **Entame.** 2. հատումն, *կտրուիլն. je me suis trouvé à l'— du pâté. 3. կեղեքած. le coup lui a fait une légère —.

Entassé, e, անց. դիզանեալ, կուտեալ, դիզադէզ, կուտակադէզ. que de corps —s! Nous étions —s dans cette loge. 2. փ. եւ բ. être —, կարճահասակ՝ կարճվիզ լ. cette femme est assez jolie, mais elle est —e. Ce gros homme est —.

Entassement, ա. դէզ, կոյտ, շեղջ, շեղջակոյտ. — de meubles, de papiers, de livres. ||փ. — d'idées, de mots, de phrases, de fausselés, d'absurdités. 2. շեղջակոյտ, խուռն բազմութիւն. l'— fit naître le typhus. L'— du peuple.

Entasser, ն. դիզանել, դիզել, կուտել, շեղջակուտել, ժողովել. — des livres dans une chambre. — l'un sur l'autre, խուկել, *իրարու վրայ՝ վրայէ վրայ դիզել. ||— des écus, des trésors, մեծութիւնս գանձել գանձս, *առակ դիզել. եւ յոկ la

passion d'—. 2. փ. —, բարդել. — des citations, offense sur offense. 3. —, խռնել. — les prisonniers dans une église.

S'entasser, դ. դիզանիլ, կուտիլ, բարդիլ, շեղջակուտիլ, ժողովիլ, *դիզուիլ. tous les passagers s'entassent dans la chaloupe. 2. խռնիլ, *վրայ վրայ դիզուիլ. les nuages s'entassent.

Entasseur, euse, գ. կուտիչ, դիզանիչ, դիզիչ, դիզող, ժողովող. — d'écus, d'autographe.

Ente, ի. պատկին «աշ» . 2. —, պատկինասունկ. de jeunes —s. 3. նկ. վրձնակալ, *վրձնի կոթ. 4. ն. յարդակոչող, *յարդալից ձոլ դրուած՝ փոխանակ կանչող Ցուցնի. 5. ճ. որմակալ :

Enté, e, անց. պատկինեալ, պատկինակիր. pommier —. Cognassier — de prunier. Prunier — sur cognassier. 2. —, կցեալ, յօդեալ. ce nouveau peuple fut — sur le premier.

Entéléa, ա. բ. կառապուկ. ազգ շուշանասերից :

Entéléchie (անթելէչի) ի. իս. կատարելութիւն :

Entelle, ի. սք. անթերակապիկ. ազգ. կապկի Ձեղկաց :

Entement, ա. պատկինուժն «աշխատա» : [մացական :

Entendant, e, ած. իմացող, իմ-

Entendement, ա. իմացութիւն, իմացուն, իմացողութիւն, իմացականութիւն, լուծն, խելամտութիւն, միտք. l'— humain. — subtil, grossier. 2. դատողութիւն, ողջմտութիւն, իմաստութիւն. il faut avoir perdu l'— pour se conduire ainsi. C'est un homme d'—, այր մտացի՝ իմաստուն է. c'est un homme de petit —, de peu d'—, այր սակաւամիտ է, *քիչ հասկցող մարդ է :

Entendeur, ա. լսող, մտացի, իմաստուն, զգօնամիտ. || ը. bon —, բանիմաց. || ը. à bon — salut, որ ունիցի ականջս լսելոյ լուիցէ, *խօսքս հասկացողին համար է. || à bon — peu de paroles, *խելացի մարդուն շատ խօսք պէտք չէ հասկնալու համար :

Entendre, ն. լսել. — le canon, un prédicateur, du bruit. || Faire —, լսելի առնել, *լսեցուցանել. || qui aime à —, լսասէր, լսողասէր. || — la messe, առաջիկայ լ. պատարագի, *պատարագ լսել. || il n'entend pas, չլսէ, *չլսեր, ականջն չլսեր. ||facile, difficile à —, դիւրալուր, դժուարալուր. եւս՝ facile, difficile à —, դիւրիմաց, դժուարիմաց. 2. լսել, ունկն դնել, անսալ, *մտիկ ընել. — les témoins. 3. լսել, իմանալ, ի միտ առնուլ, խելամուտ լ., *հասկընալ. il n'y entend rien, չառնու ինչ ի միտ՝ *բան չհասկնար. — à demi-mot, կիսաբարբառ —. j'entends. Entendez-vous? Il n'entend pas un mot de français. — bien, mal. 4. կամիլ ասել, *ըսել ուզել. qu'entendez-vous par là? զի՞նչ կամիցիս ասել այնու. *ի՞նչ կ'ուզես ըսել ա-նով, միտքդ ի՞նչ է. 5. գիտել, գիտակ՝ տեղեակ լ. — le commerce. — ses intérêts, բարւոք ճանաչել զշահ իւր, *իւր շահին լաւ ճանչնալ. ne rien — à qc., անգէտ՝ անտեղեակ՝ անտառակ լ. իրիք «պիր չէյտէն խապէրի օլմամագ». il n'entend pas grand'chose à cet air. 6. պահանջել. j'entends qu'on obéisse. 7. կամիլ, ունել ի մտի. quand je dis qu'il écrit bien, j'entends parler de sa prose. 8. համարել, կարծել. je n'ai pas entendu que cette convention s'exécuterait ainsi. || գ. լսել, ունկնդիր լ., լսուլ. Dieu entendit mes vœux. Entendez ma prière. || — à qc., հաւանիլ, հաճիլ ընդ իմն. 9. ի բարւոք միտս առնուլ, չդժկամակիլ, տանել, հանդուրժել, *հասկանալ, վերցունել. — la plaisanterie, *կատակէ կհասկնայ, կատակ կվերցունէ. || — dire, լսել. j'ai entendu dire cette nouvelle. — parler d'une chose, լսել, *ձայն լսել, ականջն հասնիլ. il avait entendu parler, ի լուր՝ յունկն նորա հասեալ էր, *ականջն հասեր էր. ne pas vouloir — parler d'une chose, ամենևին չկամել լսել ինչ գիմեալ, խոպան մերժել, *ամենևին բան մը լսել չուզել. faire —, լու՝ լսելի առնել, լսեցուցանել, *լսեցունել. faire, laisser —, donner à —, տալ ի միտ առնուլ, իմացուցանել, խելամուտ առնել, *իմացունել, հասկնացունել. || faire — par signes, նշանօք՝ նշանագի խօսել, ազդ առնել. se faire — à, խօսել. se faire — dans qc., նստիլ յիմն, *բանի մի մէջ եղիլ. se faire — devant qn., աճել գնուազ ինչ առաջի ուրուք. || se faire —, լսելի լինել, *լսուիլ, իմացուիլ, հասկացուիլ. եւս՝ իմացուցանել՝ յայտնել զմիտս իւր, *ինքզինքն՝ միտքն հասկցունել. il ne sait pas se faire —. || — dur, ծանրալուր լ., *ականջն ծանր ըլլալ. || — clair, արագալուր լ., *ականջն սուր ըլլալ. || il n'entend pas de cette oreille-là, չլուելոյն՝ չլսելոյն առնէ, *չլսելու կզարնէ. || à l'—, ենէ նմա լուիցեմք՝ հաւատայցեմք, ըստ նորա բանից. à l'—, il n'est pas coupable. A vous —, il s'agirait de quelque chose de fort grave. A — les réformateurs, il faudrait recommencer le monde. || — finesse, malice à qc., ի չար միտս իմանալ գիմն, չարաչար մեկնել. ne pas — finesse, malice à qc., առնել՝ ասել ինչ առանց չար դիտաւորութեան. || ne rien — à qc., անգէտ՝ անտառակ լ. իրիք, *բանէ չհասկանալ. || — raison, առնուլ ի միտ, իմանալ պատճառս, *պատճառ՝ խօսք հասկանալ. il n'entend pas raison là-dessus, յամառեալ կայ ընդ այն, *ասոր վրայ խօսք չհասկնար՝ կյամառի կկենայ. || faire — raison à qn., միտս դնել ուրուք, տալ իմանալ ուրուք պատճառս, *խօսք հասկացունել. || n'— ni rime, ni raison, չառնուլ ինչ ի միտ, չիմանալ պատճառս, չկամել բնաւ հաւանիլ, *ոչ խօսք հասկնալ ոչ պատճառ.

S'entendre, դ. լսելի՝ լու լ., *լսուիլ. sa voix ne s'entend pas. || լսել զմիմեանս, *մէկզմէկ լսել, իրարու ձայն լսել. le bruit est si grand qu'on ne peut —. 2. իմանիլ, իմացեալ՝ իմանալի լ., յիմաստ գալ, *հասկացուիլ. ce mot ne peut — de diverses manières. || Cela s'entend, cela s'entend bien, ինքնիմաց՝ ինքնայայտ է այս, ինքնին իսկ յայտ է, *այս ինքնիրեն կ'իմացուի. || s'entend, անշուշտ, ինքնին իսկ յայտ է, *կիմացուի, կհասկցուի. 3. իմանալ զմիմեանս՝ զրանս իրերաց, խելամուտ լ. միմեանց, *իրարու խօսք հասկանալ. nous ne nous entendons pas. Nous commençons à nous entendre. Entendons-nous, ի միտ առցուք ըզբանս իրերաց. *իրարու խօսք՝ միտքն հասկանամք. || je m'entends bien, գիտեմ զոր ինչ կամիմ ասել, *բաւս գիտեմ. 4. — avec, բանս ընդ իրեարս դնել, ի բանի լ. ուրուք, բան ունել ընդ ումեք, բան կապել առ ուրս, միաբանիլ, *իրարու հետ խօսք կապել՝ դնել. — avec qn. sur qc. Vous vous êtes entendus avec elle à me nuire. Nous nous entendons bien, բարւոք կեամք ի միասին, *իրարու խօսքն կհասկանամք. entendons-nous bien, քաջ հասկանոյ՝ հասմամիտք՝ միաբան լինցուք, *լաւ միաբանիմք. 5. — à, en, քաջ գիտել. տեղեակ լ., լաւ ճանչնալ՝ գիտնալ, վարպետ լ. il s'entend en musique, en tableau. — à la fraude, à la culture.

Առ. qui n'entend qu'une cloche n'entend qu'un son, ի բարւոք դատել պարտ է լսել զերկոսին կողմանս, *լաւ դատել կրնալու համար պէտք է երկու կողմն ալ լսել. || il n'est pire sourd, que celui qui ne veut pas entendre, չիք խուլ չար քան զոր չկամիցի լսել, *լսել չուզողէն գէշ խուլ չկայ :

Entendu, e, անց. լուեալ, լսելի լեալ, *լսուած. être —, լսելի՝ լու լ. ses paroles furent —es, լու՝ լսելի եղեն բանք նորա. || être —, լուր լ., *լսուիլ. — de. 2. իմացեալ, ի միտ առեալ. 3. être — avec qn., դնել բանս ընդ ումեք, *մէկուն հետ խօսք կապել. ||c'est —, հասմամիտ եմք ընդ այն, քաջ է, *իրարու խօսքն հասկացած եմք, խօսքերնիս մէկ է, լաւ է. || bien —, մ. անշուշտ, այո. y consentez-vous? bien —. ||Bien — que, շ. բայց սակայն, Թէպէտեւ, միայն Թէ. voilà la règle, bien — qu'il y a des exceptions. 4. տեղեակ, գիտակ, հմուտ, իրազեկ. un homme bien — aux affaires, քաջահմուտ՝ քաջավարժ իրաց. il est très —, կորովամիտ՝ հանճարեղ՝ բանիբուն՝ բազմագէտ է. եւ ա. faire l'—, — զանձն երեւեցուցանել. 5. bien —, բարւոք յօրինեալ, քաջարուեստ, ճարտարարուեստ, ճարտարագործ, քաջախորժ. tout était mal —, ամենայն ինչ անարուեստ՝ անախորժ էր. piété mal —e, ձախողակի բարեպաշտութիւն. philanthropie bien —e, լաւիմաց՝ *լաւ իմացուած մարդասիրու-

Ֆին . 6. il est bien — que, ինքնին յայտ է զի . || s. Sous-entendu.

Enténébrer, ն. խաւարեցուցանել , խաւարամած առնել :

Entente (անԹանԹ) ի. միտք , իմաստ , նշանակուԹիւն . phrase, mot à deux —s, à double —, երկմիտ՝ երկդիմի՝ երկանշանակ բառ . dire des paroles à double —, ասել բանս երկդիմիս . 2. ար. ճարտարուԹիւն , ճարտար յօրինուած . il a l'— de, տեղեակ՝ *հասկացող է . cet auteur a l'— de la scène. 3. համամտուԹիւն , միակամուԹիւն, միաբանուԹիւն. il y a de l'— dans cette famille. — cordiale.

Enter (անԹէ) ն. պատկինել «աշլամագ» . — un poirier. 2. փ. —, անկանել , կցել , յարել . — sur qc. 3. ֆիւան. ագուցանել .

S'enter, դ. պատկինիլ, *պատկինուիլ. le prunier s'ente sur sauvageon. 2. փ. —իլ . un vice qui s'ente sur un autre vice.

Entéradène, ի. մգ. ընդերագեղձ. աւշային խողճմունք յընդերս:

Entéradénographie, ի. ընդերագեղձագրուԹիւն :

Entéradénologie, ի. բժ. ընդերագեղձաբանուԹիւն :

Entéradénologique, ած. բժ. ընդերագեղձաբանական :

Entéralgie, ի. բժ. ընդերացաւ , ընդերացաւուԹիւն . ցաւ ընդերաց :

Entéralgique, ած. բժ. ընդերացաւային :

Entérangiemphraxie (անԹէրանջիէմֆրաքսի) ի. բժ. ընդերախցուման :

Entérectasie, ի.բժ. ընդերալայնուման . լայնուման ընդերաց :

Entérélésie, ի. ախ. ընդերագալարում . գալարուման ընդերաց :

Entérépiplocèle, ի. ախ. ընդերաթաղիփոնաԹափուԹիւն :

Entérépiplophalocèle, ի. ախ. աղեթաղիփոնապորուածԹափուԹիւն . պորտային աղեԹափուԹիւն Ֆիփոնի (épiploon). [**Entérique.**

Entérien, enne, ած. բժ. S.

Entérinal, e, ած. վդ. վաւերական , հաստիչ :

Entérinement (անԹէրինման) ա. վդ. վաւերացուցումն (դատաստանաւ), հաստատումն :

Entériner, ն. իգ. վաւերացուցանել (դատաստանաւ), հաստատել. — une requête, des lettres de noblesse. 2. փ. —. ce saint pontif (Jésus Christ) par qui toutes les grâces sont entérinées.

Entérique, ած. ընդերական :

Entérischiocèle (անԹէրիսքիօսել) ի. ընդերագդրաԹափուԹիւն . անկումն ընդերաց՝ հատմամբ ազդերս:

Entérite, ի. բժ. ընդերաբորբ , ընդերատապ . բորբոքումն ընդերաց:

Entéro... նմ. ընդեր..., աղե...:

Entérobranche (անԹէրօպրանշ) ած. կ. ընդերախռիկ . *որոյ խռիկն ընդերաց վէջ ծածկուած է :

Entérocèle, ի. վ. ընդերաԹափուԹիւն . անկումն ընդերաց :

Entérocélique, ած. բժ. ընդերաթաղիային . 2. գ. ընդերաԹափ :

Entérocole, ա. ոպ. ընդերաբնակ :

Entérocolite, ի. ախ. խԹաղաբորբ , խԹաղեստապ . աղեստապ խըԹաղուց (côlon).

Entérocystocèle (էնԹէրոսիսԹոսել) ի. վ. ընԹերափամփշտաԹափուԹիւն . անկումն միզական փամփշտի եւ ընդերային ունկան :

Entérodèle, ած կ. յայտագի . որոյ յայտնի է աղի . 2. ա. —s, —բ. ազգ հեղակաց: [**nentérie.**

Entérodothiénie, ի. s. Dothié-

Entérodynie, ի. բժ. աղեցաւ , աղեցաւուԹիւն , ջղային փոթացաւ :

Entéro-épiplocèle, ի. աղեԹփոնաԹափուԹիւն . անկումն աղեաց եւ Ֆիփոնի (épiploon).

Entérographe, ա. բժ. աղեգիր . աղեաց շարժումն գրող գործի :

Entérographie, ի. աղեգրուԹիւն . նկարագիր աղեաց :

Entérohémie (անԹէրոհէմի) ի.բժ. աղիարիւնախտնուման . խտնուման արեան յանցս աղեաց :

Entéro-hémorragie (անԹէրոհէմոռաժի) ի.բժ. աղիարիւնհոսուԹիւն. հոսումն արեան յաղիս :

Entéro-hydrocèle (անԹէրոհիդրոսէլ) ի. վ. աղեպորտաԹափուԹիւն . անկումն աղեաց եւ պորտոյ :

Entérolithe, ա. բժ. աղեքար . քար յաղիս :

Entérolobium (լոպիոմ) ա. բ. աղեպարկուճ . ծառ ինչ արեւադարձային Ամերիկոյ:

Entérologie, ի. աղեբանուԹիւն . ճառ զաղեաց . հն. **Iléologie.**

Entéroméròcèle, ի. վ. աղեգրտաԹափուԹիւն :

Entéromésentérique, ած. մգ. աղեմիջընդերային . վերաբերող աղեաց եւ միջընդերաց (mésentère). ֆièvre —. [**Carreau,** բժ.

Entéromésentérite, ի. բժ. S.

Entéromorphe, ի. բ. ընդերակերպ . ազգ ծովային լօռից :

Entéromphale (անԹէրոնֆալ) ի. վ. աղեպորտաԹափուԹիւն :

Entéromyiase (անԹէրոմիյազ)ի. բժ. աղեճանճարտավարուԹիւն. ախտ ինչ աղեաց, որով արտավարին ճանճք գոյացեալք յաղիս :

Entéropéristole, ի. վ. աղեխեղդ . խեղդումն աղեաց :

Entéro-pneumatose, ի. բժ. ընդերափքախտ . մահաբեր առատուԹիւն փքոց յաղիս :

Entéropneustes, ա. յ. փշ. աղեփուշք . ազգ փշամորԹոց (échinodermes). [ազգ սիզաբուսոց :

Entéropogon, ա.բ. աղեմօրուք .

Entéroptose, ի. ախ. ընդերադժուարամարսուԹիւն . դժուարասուԹիւն աղեաց :

Entéropyrie, ի. բժ. ընդերահուր . s. Dothiénentérie.

Entérorhaphie (անԹէրօռաֆի) ի. վ. աղեկցումն . կցումն աղեաց :

Entérorragie, ի. բժ. ընդերարինահոսուԹիւն . հոսումն արեան աղեաց :

Entérorrhée (անԹէրօռէ) ի. բժ. s. Diarhée.

Entérosarcocèle, ի. վ. աղեմարմնափոշտանկ . աղեԹափուԹիւն հանդերձ մարմնափոշտանկի (sarcocèle).

Entéroschéocèle (անԹէրօսքէոսէլ) ի. վ. աղիփոշտանկ :

Entérose, ի. բժ. ընդերախտ . ասի զիւամօրէն ախտից աղեաց :

Entéroste,e, ած.բպ. բազմոսկր:

Entérosténose, ի. ընդերակըծկումն . կծկումն ընդերաց՝ աղեաց :

Entérosyphilidie, ի.բժ. ընդերաՖաշակուԹիւն . ախտաշակ աղեաց :

Entérotome, ա. մգ. ընդերահատ, աղեհատ (գործի). — à branches parallèles, — զուգահեռատեղն . — avec brisure, — կրկնուածոյ՝ ճալածոյ՝ ճալաղեհատ :

Entérotomie, ի. մգ. աղեհատուԹիւն , ընդերահատուԹիւն :

Entérozoaire, ա. բպ. աղեկենդան . հեղակ յաղիս :

Enterrement (անԹերման) ա. Թաղումն , ժեռելաԹաղ . — d'un enfant, տղայաԹաղ, տղայաԹաղումն. — civil, քաղաքական —, աշխարհաԹաղ . 2. —, յուղարկաւորուԹիւն . aller à l'— d'une personne. Voir passer un —. Être d'un —, յուղարկաւոր լ.:

Enterrer, ն. Թաղել , *Թողի տակ ճաճկել . — un trésor, des bijoux. 2. Թաղել , դամբարանել . տալ հողոյ զմարմին. on l'enterra avec beaucoup de pompe, sans cérémonie. — dans un cimetière, dans l'église. — qn. vivant, կենդանւոյն՝ ողջ ողջ Թաղել զոք . être enterré, Թաղիլ , ի հող իջանել՝ ննջել . 3. Թաղել. երկարակեաց լ. քան զոք. il nous enterrera tous. 4. փ. Թաղել . բունի բնակեցուցանել ի տաղտուկ ինչ վայրի . il veut m'— en province. L'— tout vif au fond d'une retraite. 5. փ. Թաղել. ի մոռացումն արկանել , մոռացուցանել . ce poète avait des rivaux, il les a tous enterrés. 6. Թաղել. Թաքուցանել , ճաճկել . — des secrets, ses talents. || բ. — le carnaval, Թաղել զբարեկենդան . անձնաւուր լ. ի յետին յիմարուԹիւնս նորին . || — la synagogue avec honneur, կատարել պատուով գնոսումն՝ զձեռնարկեալ ինչ գործ :

S'enterrer, դ. Թաղիլ , *Թաղուիլ. 2. —, ճաճկիլ . — sous qc. || փ. — sous les ruines d'une place, մեռանիլ պաշտպանելով զամրոցն . — sous les ruines de la patrie. 3. Թաղիլ , մեկուսանալ , մնայնանալ , միայնանալ , *Թաղուիլ , քաշուիլ . — dans une province, dans une petite ville. || փ. — tout vif, toute vive, toute vivante, կենդանւոյն Թաղիլ , իրաժարիլ յաշխարհէ , * ողջ ողջ Թաղուիլ :

Enterreur, ա. հգ. Թաղիչ. — de morts, մեռելաԹաղ . *մեռել Թաղող. || հգ. certain curé, grand — de morts.

Entêtant, e, ած. գլխիչ , գլխեցուցիչ , *գլուխ գարնող :

En-tête (անթէթ) ա. գլխագիր, գլխապատկեր. faire imprimer des —s.

Entêté, e, ած. յամառեալ, յամառ, յախեալ, մոռագրաւ. être — de qn., de qc. Un vieillard, un enfant —. 2. գ. յամառ, կամակացեալ, յեցամիտ, կամապաշտ, կամակոր. c'est un —, une —e.

Entêtement, ա. յամառութիւն, կամապաշտութիւն, կամակորութիւն. avec —, par —, յամառաբար, կամապաշտաբար. 2. սգր. յարտւմն, զակառումն. son — pour cette femme est inconcevable.

Entêter, ն. զգլխել, մեռսղած գիտուն գործել, *գլուխ գարնել. le parfum de ces fleurs m'entête, եւ կ. le charbon entête. ‖ փ. sa grandeur l'entête. Les louanges entêtent. 2. զգլխել, գրաւել՝ ըմբռնել զմիտս, յարեցուցանել, տալ զակառիլ. — qn. d'une opinion, d'une chose. 3. ար. գլխել, * գնդաւեղին գլուխ անցուցանել.

S'entêter, դ. զգլխիլ, գրաւիլ՝ ըմբռնիլ մտօք, յարիլ, զակառիլ, *գարնուիլ. — de qn., de qc. 2. յամառիլ, պնդիլ, պնդեալ կալ. il s'entête dans cette détermination.

Entêteur, ա. գլխիչ, *գլուխ անցուցող (գնդաւեղացց):

Entêtoir, ա. գլխոց. գործի գլխդաւեղաց գլուխն անցուցող:

Enthlasie (անթլազի) ի. վ. գանկաբեկումն. բեկումն գանկի ճնշմամբ ոսկրային մասին:

Enthousiasme, ա. աստուածազդեցութիւն, աւիւն աստուածազդեցիկ՝ մոլեգին. l'— de la sibylle. 2. փ. աւիւն, խանդ, աստուածազդեցիկ լեզու՝ հոգի. l'— poétique. L'— des prophètes. 3. փ. խանդ, խանդավառութիւն, խիզացումն. — religieux, — կրօնից. rien ne se fait sans un peu d'—. Avec —, խանդիւ, խանդագին. plein d'—, խանդալից, խանդալից. air plein d'—, խանդալից՝ խանդավառ եղանակ. il fut accueilli avec —, avec un — impossible à décrire. Son — pour cet auteur l'aveugle. Avoir de l'— pour qn. Parler de qn. avec —. Qui invite à l'—, խանդագիրաւէր:

Enthousiasmé, e, ած. խանդավառեալ, խանդավառ:

Enthousiasmer, ն. խանդել, խանդավառել, վառեալ բորբոքել. la lecture de ces vers m'enthousiasme.

S'enthousiasmer, դ. խանդավառիլ, վառեալ բորբոքիլ. — pour qn., de qc. եւ կ. il s'enthousiasme facilement.

Enthousiaste, գ. աստուածազդեցիկ, աւիւնալից, մոլեգանչ, ոգեխանդ. 2. խանդավառեալ, խանդոտ, խանդալից, խանդավառ, վառեալ, բորբոքեալ. il faut être — de son métier pour y exceller. 3. ած. խանդոտ, խանդավառ, հիւխանդ, մեծախանդ, խանդալիր, խանդալից, դիւթասքանչ, դիւթավառ, դիւթաբորբոք. c'est un —.

Enthousiastement, մ.եր. խանդավառաբար:

Enthymématique, ած. եզրաբանական. argument —.

Enthymème, ա. իմ. եզրաբան, հնար, հանճար. je suis homme, donc sujet à l'erreur.

Entiché, e, ած. զակառեալ, մեռաւեան, * ոտքով գլխով յարած. être — d'erreurs, լի լ. մոլորութեամբք. un homme — d'opinions dangereuses. Vieillard — d'avarice. Elle en est —e.

Entichement, ա. զակառումն,

Enticher, ն. զակառել, *միտքն աւրել, գլուխն խոնել.

S'enticher, դ. զակառիլ, յարիլ, *գարնուիլ, խելքն ու միտքն տալ. il s'est entiché d'un système absurde. — d'une femme.

Entier, ère, ած. ողջ, ամբողջ, բովանդակ. un pain —. Une poire —ère. Le monde —. 2. ողջ, կառարեալ, աննպերի, միալուծ, միածոյլ, միաշար. sa réputation est —ère. 3. ողջ, երկար. des heures —ères. L'année —ère. Laisser une —ère liberté. 4. կառարեալ, հաստակ. avoir une —ère confiance dans, ունել լիակառար վստահութիւն... vivre dans un — abandon. 5. փ. յամառ, կամապաշտ. c'est un homme fort — dans ses opinions. Cette femme est très —ère. 6. ած. որձի, * անկուսա, չկրտած. cheval —. 7. Tout —, բոլոր, հաստակ, բոլորովին, ամբողջովին. se donner, se livrer tout —, բոլորառաւէր տալ զանձն, *ինքզինքն բոլորովին տալ. mourir tout —. 8. Ե. ամբողջ, ամբողջական. nombre —. 9. բ. ողջ, ամբողջ. calice —. Feuille —ère. 10. ա. ամբողջութիւն, բովանդակութիւն, *բոլորն. quatre quarts font un —.

En son —, ամբողջովին, անփոփոխ. ce passage est rapporté en son —. Remettre les choses en leur —.

Dans son —, ողջ, ամբողջ. cet antique monument est encore dans son —.

En —, մ. ամբողջովին, լիովին. j'ai lu l'ouvrage en —. Il faut le refuser en —.

Entièrement, մ. բոլորովին, ամբողջովին, ամբողջապէս, ի սպառ, հաստակ. — ruiné. Abandonner —. Se livrer — aux études.

Entime, ա. մբ. շողիկ. միջատ պատենաձեւ:

Entité, ի. իմ. էականութիւն, էութիւն. հն. Essence.

Entocéphale, ա.մբ. ներագլուխ:

Entoconque, ա.փիճ. ներախեցի. ազգ պրովանսան փափկամարմնոց:

Entoderme, ա. բ. ներափառ. ներքին ներթին բողբափառին (blastoderme).

Entodermique, ած. բ. ներափառային:

Entodiscal, e, ած. բ. ներսկուտեղային:

Entogastre, ա. մբ. ներափոր:

Entoilage, ա. կտաւումն, կտաւապատումն. 2. կտաւ. (ի պատել). 3. եզրագարդ (ժանեկի, dentelle):

Entoiler, ն. կտաւել, կտաւապատել, կտաւապնդել. — de la dentelle. — une carte, — գաշխարհացոյցն, *կտաւ վրայ կպցունել:

Entoisage, ա. գրկաչափութիւն:

Entoiser, ն. գրկաչափել. չափել գրկաչափիւ:

Entolithiens, ա. յ. կ. միջատքարեանք. հատուած շղաւոր նախակենդանաց:

Entomique, ած. կ. միջատական, միջատային:

Entomis (անթոմիս) ա. ոպ. հատակ. ազգ խեցանման բրածոյ ոտորկապատենից: [կեաց:

Entomobie, ի. մբ. միջատա-

Entomogène, ած. բպ. միջատածին: [գիր:

Entomographe, ած. միջատա-

Entomographie, ի. միջատագրութիւն. պատմութիւն միջատաց:

Entomographique, ած. միջատագրական: [կերպ:

Entomoïde, ած. կ. միջատա-

Entomolithe, ի. միջատաքար. միջատ քարացեալ եւ քար միջատանիշ:

Entomologie, ի. միջատաբանութիւն, միջատախօսութիւն. ին. Insectologie.

Entomologique, ած. միջատաբանական, միջատախօսական:

Entomologiste, ա. միջատաբան, միջատախօս, միջատագէտ:

Entomomycète, ած. եւ ա. միջատասունկ. ասի անոց որ մակաբոյծ են միջատաց:

Entomophage, ած. կ. միջատակեր. S. Insectivore.

Entomophile, ա. միջատասէր, միջատագէտ. un savant —.

Entomophore, ած. միջատակիր:

Entomophthoracées, ի. յ. բ. ապականամիջատասերք. տոհմ ինչ անոց:

Entomophthore, ա.բ. ապականամիջատ. տոհմ ապականամիջատասերից:

Entomophthorées, ի. յ. ապականամիջատեայք:

Entomophyte, ած. եւ ա. բ. միջատաբոյս, միջատասունկ:

Entomosporium (անթոմոսփորիում) ա.բ. հատասերմն. ազգ անոց:

Entomostèques, ա. յ. մբ. միջատայարկք. ցեղ մանրացուցական գլխոտն միջատաց: [բերան:

Entomostome, ած. միջատա-

Entomostracés, ա. յ. ոպ. միջատախեցիք. ցեղ ոտորկապատենից:

Entomotechnie, ի. միջատագիտութիւն: [կենդան:

Entomozoaire, ա. կ. միջատա-

Entoniscidés, ա. յ. ոպ. ներնեսուկեայք. տոհմ զուգոտն ոտորկապատենից:

Entonisque, ա. ոպ. ներնեսուկ ազգ զուգոտն ոտորկապատենից:

Entonnage, ա. տակառարկումն. *տակառի դնելն. l'— des vins.

Entonnaison, ա. տակառակարկումն. դնելն ի տակառակի:

Entonnement, ա. տակառարկումն:

Entonner, ն. տակառ ածկել, ածկանել՝ դնել ի տակառի՝ ի տակառակի. — du vin, du cidre. 2. ո. եւ կ. il entonne bien, * լաւ կխմէ՝ կանկէ.

S'entonner, դ. S. *S'engouffrer.* Le vent s'entonne dans cette cheminée, * այս վառարանին մէջ քամին ուժով կմտնէ:

Entonner, ն. նուագել, եղանակել. — un air, le Te Deum, գքեզ Աստուած. կ. ce chantre entonne bien. 2. փ. նուագել, երգել. — un cantique, des louanges. — les louanges de qn. || — la trompette, փող հարկանել՝ ինչեցուցանել, առնուլ զոճ դիւցազնական կամ զքնարերգական:

Entonnerie, ի. տակառաց. *տակառաց գործարուած վայրն:

Entonnoir, ա. ձագար «խունի». — de verre, de fer-blanc. || En —, մ. ձագարաձեւ. 2. հգ. —, որկոր, կոկորդ «պօղազ». il a l'— large. 3. մգ. —. 4. վ. ձագար (գործի). 5. զ. — (*որով վառօդն հրետից ծակէն ներս կդնեն. 6 բ. —, ձագարաքարոյս:

Entophyllin,e (անթօֆիլլէն, լին) ած. բ. ներաոտերես. 2. ի. յբ. —ք:

Entophyte (անթօֆիթ) ա. բ. ներքարոյս, ներաոտունկ:

Entophytogenèse (անթօֆիթօժընէզ) ի. բ. ներբուսածին:

Entoproctes, ա. յ. պղբ. ներաորբանք. խումբ մանուակենդանաց:

Entoptique, ած. բխ. ներատես:

Entorse, ի. յօդագալար, գալարում, գլուխն. se donner une —. գլուխ զոտս, * ոտքն դառնալ. 2. փ. եւ բ. donner une — à qn., վնաս ինչ հատուցանել ուժք, բառնալ զյարգ՝ զպատիւ ուրուք. *մէկին տրել. || donner une — à un texte, à la vérité, թիւրել՝ խեղաթիւրել՝ կամակորել զրան, զճշմարտութիւն:

Entorsé, e, ած, ոտնագել, ոտնագալար: [գալարում, գալար:

Entortillage, ա. պատառում,

Entortillé, e, ած. պատառեալ, պատառուն, պատուածոյ, գալարուն, շաղապատ. 2. փ. բազմամանի, բազմամանուած, մանուածապատ, խառնակ. phrase —e.

Entortillement, ա. պատառում, գալարում, գալար. 2. փ. մանուածք, պատիպատ բանք, *երկդիմի խօսքեր:

Entortiller, ն. պատատել, գալարել, շաղապատել, ճապատել, *պլլել, փաթաթել. — qc. dans un linge. 2. փ. բազմամանի՝ բազմամանուած գործել, շաղել, խառնակել. — son style, ses pensées, ses phrases. 3. բ. հրապուրել, ողոքել, պարանել իհաղթս իւր, Ճակարդապատ առնել:

S'entortiller, դ. պատատիլ, գալարիլ, ճապատիլ, շաղապատիլ, պատիլ, * փաթթուիլ, պլլուիլ. le serpent s'entortille autour de sa jambe. 2. պատատիլ, * պլլուիլ. — dans son manteau, dans sa couverture. 3. փ. պատատիլ, շաղիլ, մոլորիլ. — dans des phrases équivoques. եւ կ. խառն ի խուռն՝ այլայլս խօսիլ, *խառնակ՝ աննման խօսիլ:

Entothorax, ած. կ. յանջամէջ. S. **Intrathoracique.**

Entour, ա. S. **Entours.** || A l'entour, մ. S. Alentour.

Entourage, ա. շրջանակ, ծիր. mettre un — à une tombe, à un arbre. 2. շրջազարդ, շրջագիծ, շուրջանակի զարդ. — de perles. 3. փ. շրջակայք, առընթերակայք, ընթերակայք, ընթերակացք, մօտակացք, կենակիցք, շրջորեայք, *չորս դին եղողներն:

Entouré, e, անց. շրջապատեալ, շուրջ պատեալ. — de mer, ծովածիր, ծովապարիսակ. — de sable, աւազածիր. — d'Océan, ովկիանապատ. — de terre, ցողապատ, երկրապսակ. — de mystères, խորհրդապատ. — de paille, յարդապատ. 2. փ. շրջապատեալ. շուրջ պատեալ. — de dangers. Il n'est — que de flatteurs. || Un homme bien, mal —, *բարի՝ անբարի մարդիկներէ շրջապատուած մարդ:

Entourer, ն. շրջապատել, պարփակել, շուրջ պատել, պատել, ցանկել, շրջագծել, *չորսդին պատել՝ առնուլ. les agents l'entourèrent et le saisirent. — de murs, պարսպակել. 2. շուրջ պատել, լնուլ. — qn. de soins et de prévenances. 3. շուրջ պատել, պատ՝ պար առնուլ, *չորսդին պատել՝ առնուլ. il fait le malheur de ceux qui l'entourent.

S'entourer, դ. շուրջ պատել գիւրեն, * իւր չորսդին ժողվել. — de savants, d'artistes, d'objets d'arts. || փ. — de mystère. խորհրդապահ լ. — de précautions, բազմազգոյշ լ.

Entournure, ի. Ճեզանակալ. ազնցածեւ հատուած հանդերձից ուր կցին Ճեզանիք:

Entours, ա. յ. շրջակայք. շուրջանակի վայրք, *չորսդին. les — d'une place. 2. փ. շրջակայք, հանգամանք, պարագայք. je veux savoir tous les — de ce procédé noir. 3. շրջակայք, առընթերակացք, մօտակացք, կենակիցք, *չորսդին եղողներն. savoir bien prendre les —, շահիլ զ—ս ուրուք, * մէկուն — վասորկիլ:

En-tout-cas (անթուքա) ա. արփանձրեւոց. * Ճէ արեւի եւ Ճէ անձրեւի հովանոցակ. des —.

Entozoaire, ա. կ. ներկենդան, ներորդն, ներաճնի, մարմնաճնի. *կենդանեաց մարմնոյն մէջ ապրող ճճի: [ի. կ. ներկենդանածնուէ:

Entozoogenèse (անթօզոոժընէզ)

Entozoogenétique, ած. ներկենդանածնական:

Entozoologie, ի. ներկենդանաբանութիւն: [նաբանական:

Entozoologique, ած. ներկենդա-

Entozoologiste, ա. ներկենդանաբան, ներկենդանագէտ:

Entr'aborder (S') դ. մերձենալ միմեանց. *իրարու մօտենալ:

Entr'accoler (S') (սանթրաքօլէ) դ. ընդգրկել զմիմեանս, * գիրար գրկել: [նիլ, համաձիտ լ.:

Entr'accorder (S') դ. միաբա-

Entr'accrocher (S') դ. կառչիլ միմեանց՝ *իրարու:

Entr'accuser, դ. ամբաստանել զմիմեանս՝ *զիրար:

Entr'acte, ա. խաղամէջ, խաղահանգիստ, միջահանգիստ, միջնադար. des —s courts. Fort longs —s. Dans l'—. Dans les —s, pendant les —s. 2. միջնախաղ. * միջին խաղ՝ Քաւերական արարուածոց մէջ. 3. փ. —. il y a des —s à nos conversations.

Entr'admirer (S') դ. *հիանալ իրարու վրայ:

Entr'admonester (S') դ. խրատել զմիմեանս:

Entr'affronter (S') դ. դիմագրաւ լ. միմեանց:

Entr'aider (S') դ. օգնել միմեանց՝ *իրարու:

Entr'aiguiser (S') դ. սրել զմիմեանս՝ *մէկզմէկ:

Entrailles, ի. յ. ընդերք, աղիք. consulter les — des victimes. || Sentir crier ses —, ՆօՀի՝ *անօՀի լ. || փ. déchirer ses —, զաղիս պատառել. || sentir ses — se déchirer, պատառիլ աղեաց. կրել ցաւ սաստիկ. 2. աղիք, արգանդ. le fruit de vos —. 3. փ. երիկամունք, խորք, սիրտ. les — de la terre. 4. փ. աղիք, գուՀ, գոտի. — d'un père, d'une mère. — paternelles. Avoir des —, — ունել, դիւրագորով լ. 5. աղիք, որդի՝ ծննդեանդ աղեաց:

Entr'aimer (S') դ. սիրել զմիմեանս, *մէկզմէկ սիրել:

Entrain, ա. եռանդն, աշխոյժք, զուարճամտութիւն, վառվռտ. il n'a pas d'—. Cet homme a de l'—. 2. եռանդն, սէր աշխատութեան. étudier avec —. Je n'ai point d'—, je n'ai aucun — aujourd'hui.

Entraînable, ած. հրապուրելի, դիւրորս:

Entraînant, e, ած. հրապուրական, հրապուրիչ, յանկուցիչ. une éloquence —e. Charme, style —.

Entraîné, e, ած. մուղ, * աշխատանքի խօՀած՝ վարժած, վարժ:

Entraînement, ա. ձգումն, հրապոյրք, յափշտակութիւն. l'— de l'exemple, des passions. Ce fut un — général, auquel personne ne put résister. 2. ձվ. մղումն:

Entraîner, ն. ձգեալ տանել, ընդքարշ ածել, ձգել, քարշել, առ եւ գնաց առնել, աղխաղխեալ տանել, առեալ ձգել զիեա իւր. le torrent entraînait des arbres. || փ. les rois en tombant entraînent leurs flatteurs. — qn. dans sa ruine, ի կորուստ իւր ձգել՝ մատնել զոք. || — les animaux, մղել զանասունս. 2. փ. յանգուցանել, հրապուրել, յափշտակել, խոտորեցուցանել զիեա բանից իւրոց, ածել զոք զկնի կամաց իւրոց, ի բանս ելու առնել, որսալ. — les esprits, tous les cœurs, եւ կ. le charme de cette lecture entraîne. 3. զիեա ձգել, զիեա իւր առեալ ձգել՝ զառաջանել, մտաբերեցուցանել, պատճառանք լ. être entraîné par qn., ի հրապոյրս ուրուք ըմբռնիլ, զկնի խոտորիլ ուրուք. —

dans l'erreur, ի մոլորութիւն ձգել՝ արկանել, մոլորեցուցանել, սոեքիբել. — dans le péché, ի մեղս զառածանել. — à la perte, ձգել ի կորուստ. la guerre entraîne bien des maux, չարիս աճէ պատերազմն. être entraîné par ses sens, ձգիլ ի զգայութեանց. = S'—, դ. — զմիմեանս :

Entraîner, ն. ձվ. մղել զանաւսանս, արշաւակրթել. *վազելու վարժեցուցանել :

Entraîneur, ա. արշաւավար, արշաւակիրթ, մղիչ :

Entrait, ա. ճ. պահանգակապ :

Entrant, e, ած. մտանելի, մտանող, * մտնող. personne —e. || գ. les —s et les sortants, մտանողք եւ ելանողք, *մտնող ելլողներ :

Entr'appeler (S') դ. կոչել զիմեանս :

Entr'apprendre (S') դ. ուսուցանել միմեանց, * իրարու սովրեցուցանել :

Entr'approcher (S') դ. մերձենալ միմեանց, * իրարու մօտենալ :

Entr'assassiner (S') դ. սպանանել զիմեանս :

Entratlantique, ած. անդրատլանտեան, անդրատլանտային, անդրատլանտական :

Entravant, e, ած. խափանիչ, խափանարար :

Entrave, S. **Entraves.**

Entraver, ն. ոտնակապել, պնդել յոտնակապս «քէօսՒէք». — un cheval. 2. փ. խոչընդոտն՝ խափան լ., խափանել, արգել արկանել, արգելու. — des opérations, la marche d'une affaire.

S'entraver, դ. —իլ. 2. փ. խոչընդոտն՝ արգել լ. միմեանց :

Entr'avertir (S') դ. ազդ առնել միմեանց, *իրարու իմացուցանել :

Entraves, ի. յ. ոտնակապ, ճախարանոցք «քէօսՒէք». mettre des — à un cheval, ոտնակապել, պնդել յոտնակապս զձի. 2. փ. խոչընդոտն, խոչոտն, խոչ, խափան, արգել. mettre des —, — լ., արգել արկանել. sans —, անխափան, անարգել. briser les —, խորտակել զ—.

Entr'avouer (S') դ. խոստովան լ. միմեանց :

Entre, նխ. ի մէջ, ընդ մէջ, ի միջի, ի, յ, ընդ, *մէջ, մէջն, մէջտեղն, մէջտեղ. il est assis — eux deux. Tours est — Paris et Bordeaux. Se trouver — deux feux. — nous deux. Flotter — l'impatience et la crainte. Accord conclu — la France et l'Angleterre. || p. Mettre qn. — quatre murailles, դնել զոք ի բանտ, *չորս պատի մէջ դնել. || — deux eaux, ընդ ջրովք, ընդ մկանամբք ջուրց, *ջրի տակ, ջրի տակէն. nager — deux eaux. || — deux vins, մերձ յարբեցութիւն, * գինովութեան մօտ. se mettre — deux vins, գինով լ. || — quatre yeux (աննր քաննր գիշո) միայն ընդ միայն, ինքն միայն ընդ այլում միայնոյ. regarder qn. — les deux yeux, ակնակառոյց լ.՝ յառեալ նայիլ յոք, *աչքն տնկած նայիլ մէկուն. || — les bras, ի գիրկս, *գիրկն. || — les mains de, ի ձեռս, *ձեռքն. mon bonheur est — vos mains. || — ses mains, ի ձեռս, ընդ. ձեռամբ, *ձեռքն, ձեռքին տակ. || — quatre planches, ի դագաղս, *դագաղին մէջ. || — ciel et terre, ընդ երկինս եւ ընդ երկիր, ընդ մէջ երկնի եւ երկրի, յօդս, ընդ օդ, *երկնքի եւ երկրի մէջ, օդին մէջ, օդն. || il a fini ses jours — ciel et terre, կախեցաւ, * կախուեցաւ. || — les deux, ոչ բարի ոչ չար. *երկուքին մէջ, ոչ լաւ ոչ վատ «իբիսի օրՒասը». || être — la vie et la mort, ընդ մէջ մահու եւ կենաց լ., ի վերահաս վտանգի՝ մազիւինչ մերձ ի մահ լ., *մահուան եւ կենաց մէջ ըլլալ, մեծ վտանգի մէջ՝ մնալու մօտ ըլլալ. || — deux soleils, յելից արեգական մինչեւ ցմուտս, *արեւուն ելլելէն մինչեւ մտնելն. || — midi et une heure, * կէսօրէն մինչեւ ժամն մի. || soit dit — nous, կամ զեղջ. — nous ի մէջ մեր ասացեալ, ի մէջ մեր, *մեր մէջ ըսեմք, մէջերնիս մնայ, խօսքն մէջերնիս. նոյնն է եւ — vous et moi. — nous, նշանակէ եւս՝ ի մեզ, ի մէջ մեր, երկոքեան ի միասին միայնակ, * երկուքնուս մէջ, երկուքնիս միանակ. nous dinerons — nous. Partageons le pays — nous, լսրապաժին արասցուք ի մեզ զերկիրն. — nous tous, ի միջի մերում, * մէջերնիս. || ils se marient — soi, — eux, յիւրեանս ամուսնանան, * մէջերնին կը կարգուին. || — autres, ի մէջ այլոց, յայլոց միջի, յորս, ընդ որս, բաց յայնցանէ, հանդերձ այլովք. || — tous, ի վեր՝ գեր ի վերոյ քան զամենայն. c'est une chose injuste — toutes. Brave — les braves, քաջ քան զքաջս, քաջաց քաջ. || d'—, ի միջոյ, *մէջէն. quelqu'un d'— vous, ոմն ի ձէնջ, *մէջերնէդ մէկն. || S. **Fromage, Chien.**

Entre-bâillé, e, անց. Ցերաքամեալ, Ցերաքամ, կիսաբաց. fenêtre —e.

Entre-bâiller, ն. ծերպել, Ցերաքամ՝ կիսաբաց առնել, Ցերաքամս բանալ, *կէս բանալ «արալըգ է.». — une porte, — զդուռն.

S'entre-bâiller, — լ., *կէս բացուիլ. la porte s'entre-bâille.

Entre-baiser (S') դ. համբուրել զմիմեանս, *մէկզմէկ պագնել, պագտուիլ :

Entre-battre (S') դ. հարկանել զմիմեանս, *իրարու զարնել :

Entre-bienfaire (S') դ. բարիս առնել միմեանց, *իրարու բարիք ընել:

Entre-blesser (S') դ. խոցոտել զմիմեանս, *գիրար վիրաւորել :

Entre-briser (S') դ. խորտակել զմիմեանս, *մէկզմէկ կոտրել :

Entre-caresser (S') դ. գգուել զմիմեանս, *գիրար գգուել :

Entre-céder (S') դ. զիջանել միմեանց, * իրարու զիջանիլ :

Entrechat, ա. ոտնդպակ. *ՑեՒեւ ոստումն յորում կաքաւի ժամանակ ոտք իրարու կզարնուին. faire un —, — առնել :

Entre-chercher (S') դ. խնդրել զմիմեանս, * գիրար փնտռել :

Entre-choquer (S') դ. բախիլ ընդ միմեանս, ընդհարկանիլ, *իրարու զարնուիլ. ses genoux s'entre-choquaient, ծունկք նորա զմիմեանս բաբախէին. 2. —, հակառակիլ, կռուիլ ընդ միմեանս, * իրարու հետ զարնուիլ՝ կռուիլ, կռտրտիլ. ces deux hommes s'entre-choquent sans cesse.

Entre-clore, ն. կիսաբաց առնել, * կէս բանալ. — les yeux.

Entre-clos, e, ած. կիսաբաց :

Entre-colonne, Entre-colonnement, ա.ճ. սիւնամէջ, *անջրպետ երկու սեանց մէջ :

Entre-communiquer (S') դ. հաղորդել միմեանց, *իրարու հաղորդել :

Entre-confesser (S') դ. խոստովանիլ միմեանց, * իրարու խոստովանիլ :

Entre-connaître (S') դ. ճանաչել զմիմեանս, * գիրար ճանչնալ :

Entre-consoler (S') դ. միխիթարել զմիմեանս, *գիրար միխիթարել :

Entrecôte, ա. կողամէջք. *միս եզին երկուց կողից մէջ. des —.

Entre-coupe, ի.ճ. կամարամէջք:

Entrecoupé, e, անց. ընդհատեալ, ընդհատ, հեղձամղձուկ, բեկբեկուն. voix —e, paroles —es, ընդհատ բարբառ, հատուկտիր բանք. d'une voix —e de profonds soupirs, կարկամ հառաչմամբ. il balbutia quelques mots —s. Respiration —e, ընդհատ շունչ կենդանութեան :

Entrecouper, ն. ընդհատել, ընդմիջել. des canaux entrecoupaient les jardins. 2. փ. ընդմէջ հատանել զՒել բանիցն, ընդհատել, ընդմիջել, *կտրել. — un récit, un discours, des citations. De profonds soupirs entrecoupaient toutes mes paroles, հառաչանք ի խորոց սրտէ գալսն զխօսս իմ. — la voix, la parole, բեկբեկել զձայն՝ զբարբառ, զբանն.

S'entrecouper, դ. ընդ միմեանս հարեալ հատանել ձիոյ զոտն. լատագոյն se couper. 2. հատանել զմիմեանս, *գիրար կտրել. 3. փ. ընդհատել՝ հատանել զՒել բանից իրերաց, *իրարու խօսքն կտրել :

Entre-craindre (S') դ. երկնչել ի միմեանց, * իրարմէ վախնալ :

Entr'écrire (S') դ. գրել միմեանց, *իրարու գրել :

Entre-croissement, ա. խաչահատումն. խաչածեւ հատումն միմեանց. — des nerfs obliques.

Entre-croiser (S') դ. խաչահատել. *խաչածեւ գիրար կտրել. des lignes, des rayons qui s'entre-croisent.

Entre-cuisse, ա. աքամէջ :

Entre-déchirer (S') դ. պատառել՝ կեղեքել՝ գիշատել գիրենք, * գիրար —:

Entre-déclarer (S') դ. հրատարակել միմեանց, * իրարու հրատարակել :

Entre-décourager (S') դ. վհատել զմիմեանս, *գիրար վհատեցնել :

Entre-détruire (S') դ. կործանել զմիմեանս, *գիրար փճացունել. vos allégations s'entre-détruisent.

Entre-deux, ա. երկմէջ, անջրպետ, խտրոց. ôter l'— qui sépare deux chambres. L'— des épaules, des doigts. 2. փ. —. rompre l'— qui le sépare du peuple. 3. երկմէջ. անջրպետ, միջնադիր ժամեակ «Քանի՞լա». 4. մ. երկմէջ, միջախառն, *սանկ նանկ «իքիսի օրնասը». fait-il froid? —. Ce mouton est-il dur? —.

Entre-dévorer (S') դ. գիշատել զմիմեանս, *գիրար գիշատել՝ լափել:

Entre-dire (S') դ. ասել միմեանց, * իրարու ասել:

Entre-donner (S') դ. տալ իրարու, միմեանց. *իրարու տալ:

Entrée, ի. մուտ, մտանելն. faire son — dans une ville, մուտ առնել ի քաղաքն, մտանել. avoir —, մուտ՝ մուտս ունել՝ գտանել. 2. մուտք, հանդէս մտից. on lui fit une — magnifique dans la ville. 3. մուտ, մտաւոմս, մտաւոմոյն. իրաւունք անհատոյց մտանելոյ ի Թատրոն. avoir son — կամ ses —s à un théâtre. 4. մուտ. մտանելն ի տեսարան. manquer son —. 5. եղ. մուտ, սկզբնաւոր. la flûte a manqué son —. 6. մուտ, մտապար. danser une — avec qn. 7. մուտք. իրաւունք առաջնակայ լինելոյ. avoir — au Conseil d'Etat. 8. մուտք, ընդունելութիւն. depuis son — au collège. Lors de son — au ministère. 9. մուտ, մուտք, անցք, դուռն. l'— de la maison, d'une rade, d'un port. A l'— de la porte, առաջի դրանդեայց դրան. — de la vallée, ձորաբերան. 10. մուտ, անցք. l'— d'un chapeau, d'une chaussure, d'une manche. 11. փ. մուտ, մուտք, պատճառ, առիթ, տեղի. cette innovation donnerait — à beaucoup de désordres. 12. մուտք, սկիզբն. à l'— de l'hiver, ի մուտս ձմերան. faire son — dans le monde. 13. սկիզբն. — en séance, — ժողովոյ. — en profession, en jouissance. 14. մուտ, մտամաքս. payer l'—. 15. նախախոհ, նախասպաս, նախախորհրդ. կերակուր պաշտեալ ի սկզբան սեղանոյ. on servit les—s. 16. յ. վճ. մուտք (ասի զարժէից եւ զվաճառաց մտելոց). livre des —s. 17. D'—, մ. զառաջինն, անդէն ի սկզբան:

Entre-fâcher (S') դ. բարկանալ միմեանց: [մեանց:

Entre-faire (S') դ. առնել մի-

Entrefaites, ի. յ. ի գործ ածեալ յոնդ եւեթ. sur ces —, dans ces —, յայնմ ժամանակի, մինչ այս մինչ այն, մինչդեռ. || մերթ եւս վարի եզակի. dans կամ sur cette entrefaite, sur l'entrefaite.

Entre-fesses, ա. յ. երաստանամէջ, միջոց, *ոի՝ պուճի մէջտեղն կովի:

Entre-festoyer (S') դ. ընդունել զմիմեանս խնջոյիւք, * իրարու լաւ ընդունելութիւն ընել: [ուածիկ (օրագրի):

Entrefilet, ա. յոդուածիկ, հատ-

Entre-flatter (S') դ. շողոքորթել զմիմեանս, *գիրար շողոքորթել:

Entre-fouetter (S') դ. ծաղկել զմիմեանս, *մէկզմէկ —:

Entre-frapper (S') դ. հարկանել զմիմեանս, * իրարու զարնել:

Entre-frotter (S') դ. շփել զմիմեանս, շփշփիլ, * իրարու շփուիլ:

Entre-garder (S') դ. պահել՝ պահպանել զմիմեանս:

Entregent, ա. ը. ճարտարմտութիւն վարելոյ ընդ մարդկան, *մարդու հետ վարուելու ճարպկութիւն՝ վարպետութիւն. un homme qui a de l'—. Il sait son —. Il n'a pas de l'—. Il manque d'—.

Entr'égorger (S') դ. փողոտել՝ խողխողել զմիմեանս, * գիրար փողոտել: [միմեանս, *գիրար —:

Entre-haïr (S') դ. ատել զի-

Entre-heurter (S') դ. ընդհարկանիլ, բախիլ ընդ միմեանս, *իրարու զարնուիլ:

Entre-jurer (S') դ. երդնուլ միմեանց, * իրարու —:

Entrelacement, ա. շարամանութիւն, շաղաշարութիւն, շաղաշարումն, հիւսք, շաղապատ. — de chiffres, de branches.

Entrelacer, ն. շարամանել, շաղաշարել, շաղապատել, խառնամանել, հիւսել, խառնել, վարակել, շարել, *իրարու անցուցանել. — des guirlandes. — les bras.

S'entrelacer, դ. —իլ, խիրթս արկանել, խիրթս արկեալ պատիլ, ճապաստիլ, * իրարու պլլուիլ՝ անցնիլ, հիւսիսիլ. le lierre s'entrelace à cet arbre. Les bras entrelacés comme des serpents, բազուկ ընդ բազուկ օձատիպ խաղապատեալ:

Entrelacs (անթրլա) ա. ն. խառնամանուած, հիւսակ, հիւսազարդք:

Entrelardé, e, ած. ճարպախառն. viande —e. 2. փ. օտարախառն. style —, — ոճ:

Entrelarder, ն. ճարպախառնել. խառնել ճարպ խոզենի. — un filet de bœuf. 2. փ. խառնել. — un pâté de clous de girofle. 3. փ.—, յեռուլ, հիւսել. — un discours de vers, de citations.

Entre-ligne, ա. տողամէջ. écrire dans l'—, en —. 2. տողամէջագիր. *տողանի գրուած. un — portait que... Des —s.

Entre-lire, ն. կիսընթեռնուլ, *կէս կարդալ. je n'ai fait que l'—.

Entre-louer (S') դ. գովել զմիմեանս, *գիրար —:

Entre-luire, չ. շողալ, շողշողիլ, *փայփլիլ. on voyait la lune — à travers le feuillage, շողայր՝ շողշողէր լուսինն ի միջոյ տերեւոց:

Entre-manger (S') դ. ուտել զմիմեանս, *գիրար —:

Entr'embrasser (S') դ. փարիլ զմիմեամբք, գիրկ ընդ խառն լ., *իրարու հետ պագտուիլ՝ պլլուիլ:

Entremêlé, e, անց. շարամանեալ, շարախառն, միջախառն. paroles, voix —es de soupirs, բանք, ձայն բեկբեկուն՝ հառաչախառն:

Entremêler, ն. շարամանել, շարաիւսել, շարախառնել, միջախառնել, խառնել. — des fleurs rouges à des fleurs blanches, des marguerites avec des bluets. || փ. — des plaisanteries dans une discussion sérieuse. — son récit de sentences.

S'entremêler, դ. —իլ. des nuances qui s'entremêlent. Dans l'an s'entremêlent des jours qu'il faut chômer. 2. —իլ, ընդ մէջ անկանիլ, *խառնուիլ. n'allez pas vous entremêler dans cette querelle.

Entre-mesurer (S') դ. չափել զմիմեանս, *գիրար —:

Entremétier, ա. հատադամագործ:

Entremets (անթրմէ) ա. հատադամք, միջնախաճի, միջախորտիկ. * խորովածէն յետոյ եւ պտղէն առաջ բերուած կերակուր. 2. հատադամաժամ. on était à l'—. Vers l'—.

Entremetteur, ա. միջնորդ, միջնեկ «միանգ». être l'— d'une affaire, dans une affaire. || — d'un mariage, խնամախօս՝ առիթ՝ առաջախօս ամուսնութեան. 2. անծող, միջնեկ, կաւատ. état d'—, անծողութիւն:

Entremetteuse, ի. անծողուհի, կաւատուհի:

Entremettre (S') դ. ընդմէջ անկանիլ, միջնորդ լ., *մէջտեղ մտնել. il s'entremit pour les accorder, pour obtenir leur grâce. — d'un mariage, առնել, միջնորդ լ. ամուսնութեան:

Entremise, ի. միջնորդութիւն «միանգրլգ». par l'— de, միջնորդաւ, միջնորդութեամբ. par votre —, միջնորդութեամբ՝ միջնորդաւ ձեռով. par leur —, միջնորդութեամբ նոցա, ընդ ձեռն նոցա, *անոնց միջնորդութեամբն՝ ձեռքովն:

Entre-moquer (S') դ. ծաղր առնել զմիմեանս, * իրարու վրայ ծիծաղիլ:

Entre-mordre (S') դ. խածանել զմիմեանս, *գիրար խածնել:

Entr'empêcher (S') դ. արգել՝ խափան լ. միմեանց, * իրարու արգելք լ.:

Entre-nœud, ա. բ. վարակամէջ. les —s d'une tige.

Entre-nuire (S') դ. վնասել միմեանց, *իրարու —:

Entr'ouvert, e, ած. կիսաբաց, ծերբաց. bouton —.

Entre-pardonner (S') դ. ներել միմեանց, *իրարու —:

Entre-parler (S') դ. խօսիլ ընդ միմեանս, *իրարու հետ խօսիլ:

Entrepas (անթրփա) ա. ձվ. S. Amble.

Entre-payer (S') դ. հատուցանել միմեանց, *իրարու վճարել:

Entre-percer (S') դ. զմիմեանս խոցել՝ վիրաւորել, *գիրար —:

Entre-pont, ա. ն. միջնայարկ (նաւի). des —s.

Entreposer, ն. համբարել, համբարոցել. *համբարանոցի մէջ դնել. — des marchandises dans une ville.

Entreposeur, euse, գ. համբարապան, համբարոցպան:

Entrepositaire, գ. համբարապետ, համբարանոցապետ, մթերանոցապետ :

Entrepôt, ա. համբար, համբարոց, համբարանոց, մթերանոց, «էմարնէ,Քհան է, ամպար» . marchandises en —, համբարավաճառք. ville d'—, համբարաքաղաք, վաճառատեղի . — de vins, գինեհամբարոց, գինեհամբարանոց :

Entre-pousser (S') դ. մղել միմեանց՝զմիմեանս,*զիրար —: [կռել:

Entreprenable, ած. ձեռնարկելի

Entreprenant,e, ած. ձեռներեց, իրաձեռնարկ, միջամուխ, նախաձեռնարկ, *նետուող. un homme actif et —. Caractère —. 2. յանդուգն. cet homme est bien —. 3. փ. կնաձեռնարկ, իգախիզախ, *կիներու հետ համարձակ :

Entreprendre (լծ ի. **prendre**) ն. ձեռնարկել, ձեռներեց լ., ձեռն ի գործ առնել՝ արկանել, բռուն հարկանել, Քեւակոխել, բան ի գործ առնել, ձեռնամուխ՝ նախաձեռնարկ լ., *ձեռք զարնել. — un voyage, un travail. — à corriger les hommes. — beaucoup de choses, զբազմաց իրաց բռուն հարկանել, *շատ բանի ձեռք զարնել. — une guerre, գումարել պատերազմ. nous entreprendrons démontrer ailleurs, այլուր տեղւոջ գործ լիցի մեզ ցուցանել. || լկ. ce n'est pas tout d'—, il faut exécuter. 2. ձեռնարկել, յանձն առնուլ. — des travaux, la fourniture des vivres. 3. — qn., ձեռնարկել յոք, ձեռն արկանել՝ մխել, յարձակիլ ի վերայ, հալածել, խուճել. 4. բժ. վարակել, ախտաւորել, ըմբռնել, *բռնել. un rhumatisme lui entreprend toute la jambe. Ma goutte m'entreprend tout le pied.

Entreprendre, չ. — sur qc., ձեռնարկել, ձեռնամխիլ, ձեռնամուխ՝ ձեռնածիգ՝ ձեռներեց լ., յիւր վարել, գրաւել. *ձեռք երկնցուցանել. — sur l'autorité, sur les droits de qn. || — sur la vie de qn,, բառնալ զկեանս ուրուք :

S'entreprendre, դ. ձեռնարկիլ, ձեռն արկանել, *ձեռք զարնուիլ. cette expédition s'entreprit sous de mauvais auspices. 2. յարձակել ի վերայ միմեանց. ces deux hommes s'entreprirent avec beaucoup d'aigreur. 3. ըմբռնիլ, վարակիլ, ախտանալ, *բռնուիլ. l'état du malade a empiré, la tête s'entreprend.

Entrepreneur, euse, գ. ձեռնարկու, ձեռնարկող, գործառու, *վրան գործ առնող. — de bâtiments, — շինուածոց. — de peinture, ներկաձեռնարկու. une —euse pour la confection, ձեռնարկուհի, գործառնուհի հանդերձից. 2. շինարար, *շէնք շինող :

Entre-prêter (S') դ. փոխ տալ միմեանց, *իրարու —:

Entrepris,e, անց. ձեռնարկեալ, բռուն հարեալ, *ձեռք զարնուած. — par. 2. ըմբռնեալ, վարակեալ, ախտացեալ. — d'un torticolis.

Entreprise, ի. ձեռնարկումն, ձեռնարկութիւն, ձեռնարկանք, նախաձեռնարկ, գործառնութիւն. échouer, être malheureux dans une —, չյաջողիլ՝ ապաքախտ լ. ի —ս իր. réussir, avoir du bonheur dans ses —s, յաջողիլ՝ բարեբախտ լ. ի —ս իր. exécuter une —. — heureuse, malheureuse. Première —, նախաձեռնարկ. grande, hardie, noble, glorieuse —. Une — manquée. 2. ձեռնարկութիւն. — des messageries. L'— d'éclairage au gaz. 3. ձեռնարկածք, ձեռնձգութիւն, ձեռնաբռնակութիւն. c'est une — contre le droit des gens. Une — sur la prérogative royale. 4. բզ. oiseau de grande —, բազայարձակ թռչուն :

Entre-promettre (S') դ. խոստանալ միմեանց, *իրարու —:

Entre-quereller (S') դ. կռուիլ՝ կագիլ ընդ միմեանս, *իրարու հետ կռուիլ :

Entre-quitter (S') դ. թողուլ զմիմեանս, *զիրար —:

Entrer, չ. մտանել, ներքսամտել, *մտնել. — dans le salon, dans une ville. — dans la chambre. ||լկ. j'entre et je salue. Ne laissez pas —. || փ. — en prison, մտանել ի բանտ, *բանտ մտնել. || — en chaire, à l'autel, ի բեմ՝ ի սեղան ելանել, *բեմն՝ խորանն ելլել. || — en scène, ի տեսարան մտանել. || il ne faut pas — dans le sanctuaire, չէ պարտ ջանալ իմանալ զծածուկս մեծամեծաց, *մեծերու գաղտնիքն պէտք չէ գիտնալու ջանալ. || — au service, մտանել ի գինուորութիւն. ||— dans les pages, aux pages, կամ լկ. — page, մանկլաւիկ լ. || — dans une famille, խնամի լ. || — dans une carrière, յարուեստ ինչ մտանել. || — dans le commerce, ի վաճառականութիւն մտանել, վաճառական լ. || — en ménage, ամուսնանալ, *կարգուիլ. || — en religion, ի կրօնս լ., կրօնաւորիլ. || — au couvent, — ի վանս, *վանք —. || — dans le monde, dans la cour, յաշխարհ՝ յարքունիս մտանել, սկիզբն առնել երեւելոյ. || — dans la vie, — ի կեանս, ծնանիլ, եւս՝ մտանել՝ երեւիլ յաշխարհի. || — dans un collège, dans un établissement public, մտանել՝ ընդունելի լ. ի վարժարանի, ի հաստատութեան իրիք. || — dans une académie, մտանել՝ յօդանալ ճեմարանի. || — en condition, մտանել ի ծառայութիւն, ծառայ լ. || — au service de qn., մտանել ի ծառայութիւն ուրուք, *մկկան ծառայութեան մտնել. || — en pourparler, բանակցիլ. || — en arrangement, *կարգադրութեան մտնել. ||— doucement, ոտնկաւի մտանել, *կամացուկ ոտքն խոթելով մտնել. || faire —, մտուցանել, մուծանել, ներքսամտութ առնել, *մտցունել. 2. մտանել, սկիզբն առնել, սկսանիլ. — en convalescence, dans la belle saison. — en correspondance, *գրակցութիւն ընկրկիլ. || — en mouvement, սկսանել շարժիլ, խլրտիլ, *շարժելու սկսիլ. || — à table, բազմիլ ի սեղան, *սեղանի նստիլ. || — en connaissance de cause, սկիզբն առնել խելամուտ լինելոյ իրիք. || — en payement, սկսանել հատուցանել զպարտսն. || — en chaleur, en amour, en rut, ի խառնս լ., կայիլ. || — en conversation, զբանիւք անկանել, *խօսակցութեան սկսիլ. || — en guerre, ի մարտս արշաւել, *պատերազմի սկսիլ. 3. մտանել, անձնատուր լ. — en tentation, ի փորձութիւն մտանել. || — en défiance, en soupçon, ի կասկածի լ., ի կասկած անկանել; կասկած ի մտի ունել, *կասկածի երթալ. || — en colère, en fureur, մղտանել՝ բրդիլ ի բարկութիւն. 4. խելամուտ՝ հասու լ., *հասկանալ. — dans la pensée de qn., — խորհրդոց ուրուք. — dans le sens d'un auteur. 5. հատանիլ. — dans les sentiments, dans les idées, dans les vues de qn., համամիտ՝ համախոհ լ. ումեք. — dans les intérêts de qn., նպաստամատոյց լ. || — dans la pensée de qn., խելամուտ լ. եւ հաճիլ ընդ խորհուրդ ուրուք. || cet auteur, cet orateur, ce peintre entre bien dans les passions, քաջ ի յայտ ածէ՝ ի նկարս հանէ զկիրս. ce comédien entre bien dans l'esprit de ses rôles, կատակերգուս այս քաջ ի տեսիլ ածէ զդէրս իւր, *լաւ դէրս կցատրեցունէ; ձեւացուցած մարդուն հոգին. 6. մղտանել, մասնակից լ. — dans un complot, dans une intrigue. — dans une affaire. || մտանել, նպաստել, ձեռնտու լ. — dans une bonne œuvre, dans la dépense. || — pour beaucoup, *մեծ դեր խաղալ. 7. մտանել, ճառել. — en matière, ի բան իսկ նիւթն անցանել, զբան նիւթոյ ճառել, *բան նիւթն ձեռք առնուլ. — dans le détail, dans les détails, մանրաքննին առնել, մանրամասն ճառել. 8. մտանել, Քափանցանել՝ միջամուխ՝ միջամուտ լ., սպրդեալ մտանել. la lumière entre dans le cachot par une petite ouverture. Le vaisseau entra dans le port. La voiture entra dans la cour. Les racines entrent à une grande profondeur. || — dans l'esprit, խելամտեցուցանել, խելամուտ անել, *խելքն մտնել. on ne peut rien lui faire — dans la tête, անիմաստին է խելամուտ առնել նմա ինչ, *անկարելի է գլուխն բան մի մտցունել՝ խօսիլ. j'ai essayé de lui faire — cela dans la tête, ջան եդի խելամտեցուցանել նմա զայս. cela ne m'est jamais entré dans l'esprit, dans la pensée, dans l'imagination, բնաւ երբէք եկն այս ի միտս իմ, *երբէք այս մտքիս՝ երեւակայութեանս չանցաւ. եւ il ne m'est jamais entré en pensée qu'il fût l'auteur de ce livre. Entra-t-il jamais en esprit de personne que les choses dussent tourner ainsi ? 9. — en caisse, dans la caisse, յարկղ մտանել, *անաուկն առակ մտնել. 10. մտանել, մասն լ. l'égoïsme entre dans une grande partie de nos actions. Cette étude

entre dans la domaine de l'astronomie. || Cela n'entre pas dans ses vues, dans ses intentions, չեն այս ֆաՌնեֆաաո մոաց՝ խորհրդոց նորա, եւ զգ. il n'entre pas dans ses vues, dans ses intentions que vous partiez sitôt. || — en compte, en ligne de compte, մտանել ի հաշիւ. 11. մտանել, ի գործ ածել. je ne sais quelles sont les drogues qui entrent dans ce remède. 12. մտանել, ամփոփիլ, բովանդակիլ, *մանել, տեղմիլ. cela n'entrera pas dans votre poche, dans votre sac. Que de choses entrent dans ce livre! Ce chapeau ne peut—, n'entre pas bien dans la tête. զգ. il entre deux mètres d'étoffe dans ce manteau.

Entrer, ն. մտուցանել, մտածանել, ներքամտուս առնել, *մտցունել. il faut — ce piano par la fenêtre. Entrez ce cheval dans l'écurie, la voiture dans la remise. 2. վճ. արձանագրել գիրս ի տետր մտից. entrez ces traites.

Entre-recevoir (S') դ. ընդունել զմիմեանս, *գիրար —:

Entre-reconnaître (S') դ. ճանաչել զմիմեանս, *գիրար —:

Entre-regarder, ն. գաղտագողի հայել, *ծածուկ նայիլ, ակնարկ մի նետել, = S'—, դ. հայել յիրեարս, *իրարու երես նայիլ:

Entre-rencontrer (S') դ. պատահիլ միմեանց, * իրարու հանդիպիլ:

Entre-répondre (S') պատասխանի առնել միմեանց, * իրարու պատասխանել:

Entre-ruiner (S') դ. կործանել զմիմեանս, *գիրար —:

Entre-sabords (անիրասալօր) ա. ն. հրետածակավայր:

Entre-saluer (S') դ. ողջունել զմիմեանս, *գիրար —:

Entre-secourir (S') դ. օգնել միմեանց, *իրարու —.

Entresol, ա. ճ. ներքնայարկ, միջնայարկ, *վարի յարկ «ալիգան». la hauteur des —s. [ին. **Glabelle**.

Entre-sourcils, ա, յոնամէջ.

Entre-soutenir (S') դ. պաշտպանել՝ ձեռնտու լ. միմեանց, *գիրար պաշտպանել:

Entre-suivre (S') դ. զմիմեանս յաջորդել, * իրարու —:

Entretaille, ի. ներքանդակ, * բարակ փորուածք:

Entre-tailler (S') դ. ընդ միմեանս հարեալ միրաւորել ձիոյ զբրունսն, * ոտքերն իրարու զարնելով վիրաւորել (ձիոյ):

Entretaillure (անիրքիայլեիւր) ի. ոտնավէրք. *ձիուն ոտքերն իրարու զարնելով արած վէրքն:

Entre-talonner (S') դ. գալ մի զմիոյ կնի, յաջորդել զմիմեանս, *իրարու ետեւէն երթալ:

Entre-temps (անիրքհան) ա. ժամանակամիջոց. je n'ai fait qu'aller et venir, dans cet — vous êtes arrivé. 2. մ. dans cet —, յայն ժամանակ, յայն ժամ, * այն միջոցին:

Entreteneur, ա. պահպանիչ, պարմանիչ. — de séditions ալմկարար, խռովայոյզ, խռովարար. || — de filles, բոզարոյծ, բոզահոմանի, բոզապետ. c'est son —.

Entretenir (լծ. իր. **Tenir**) ն. պահել, պահպանել, յանձանձել, հոգալ, հոգ՝ խնամ տանիլ. — un bâtiment, une paix, l'abondance. 2. պահել, տածել, բուծանել, սքնուցանել, դարմանել. — sa famille, une maîtresse, une armée. եւ — les divisions, ճարակ տալ ներձուածոց. 3. փ. պահել, տածել, ունել, *ուննալ. — une correspondance, Ձրկել, Ձղձակցիլ, Ձղձակցութիւն ունել՝ *ուննալ. — ses pensées, խորհել, մտախոհ լ. — ses rêveries, son illusion, երազել, ցնորիլ. — d'espérance, պարարիլ յուսով, խարխրիլ. 4. խօսել, զրուցել, զրուցատրել. — qn. de qc.

S'entretenir, դ. ունել՝ կապել ընդմիմեանս, *ձեռնմէկ բռնել. 2. պահել, պահպանել. la sagesse s'entretient par les bons conseils. Cette femme s'entretient toujours fraiche. 3. հայձայթել զրկեաս անձին, *իրեն պէտք եղածն հոգալ՝ ճարել. il gagne de quoi —. Les domestiques s'entretiennent de linge et d'habits. — avec son revenu. — du jeu. || փ. — de chimère, անօտի յուսով պարարիլ. 4. պահել՝ պահպանել զաջողականութիւն ձեռին. 5. խօսիլ, խօսս ի մէջ առնել, խօսակից լ., զրուցել, զրուցատրել, զրուցաբանել, զրանիք անկանել, ճառ արկեալ խօսիլ, խօսակցիլ. — avec qn. Ils s'entretenaient sur leurs aventures, ճառս արկեալ խօսակից լինէին զանցից իրարանչիւր:

Entretenu, e, անց. պահեալ, պահպանեալ, խնամեալ, դարմանեալ. jardin bien —, քաջախնամ՝ բարեխնամ՝ *լաւ պահուած՝ հոգացուած պարտէզ. 2.*պահծու. femme, fille —e, — կին, գաղտակին, պահանայշ, բոզ:

Entretien, ա. պահեստ, պահ, պահպանում, յանձանձումն, յանձանձանք, խնամք. — d'un jardin, d'une route, du linge. 2. պահպանութիւն կենաց, պարէն, դարման, տած, տածումն. — d'une famille. Pourvoir à son —. 3. պահպանութիւն՝ հայձայթանք, հանդերձագին, *իւր հագուստն հոգալն. il donne tant à son neveu pour son —. 4. նոթոգածախք. *ծախք նորոգութեան. 5. խօսք, բանք, խօսակցութիւն, զրուցատրութիւն, * խօսքտուք. avoir un — avec qn., խօսել՝ խօսակից լ. ընդ ումեք, * խօսակցութիւն ունենալ. avoir des —s fréquents sur qc. || Faire l'— de la ville, * բոլոր քաղաքի խօսակցութեան նիւթ ըլլալ. ամենուն բերանն իյնալ:

Entre-tisser, ն. շարաիւսել:

Entretoile, ի. միջնակուռ. *զարդի համար երկու ժանեկի «ծանեկեա» մէջ դրուած կտաւ:

Entretoise, ի. ճ. կիճղ:

Entre-toucher (S') դ. իրար՝ մօտ՝ կից լ. միմեանց, *իրարու դպչիլ:

Entre-tromper (S') դ. խաբել՝ պատրել զմիմեանս, * գիրար խաբել:

Entre-trouver (S') դ. գտանել զմիմեանս, * գիրար գտնել:

Entre-tuer (S') դ. զմիմեանս սպանանել, * գիրար սպաննել:

Entr'éveiller (S') դ. զարթուցանել զմիմեանս, *գիրար արթնցունել:

Entre-visiter (S') դ. այց առնել միմեանց, * իրարու այցելութիւն առնել:

Entre-voie, ի. միջուղի, *երկաթուղւոյ երկու ուղեաց միջտեղի միջոցն:

Entrevoir (լծ. իրրեւ **Voir**) ն. ընդ աղօտ տեսանել, նշմարել, նկատել, * կէս տեսնել. — un objet à travers le brouillard, dans l'obscurité. 2. փ. —, ընդ աղօտ իմանալ՝ իրագիտ լ. nous ne faisons qu'— la vérité. — l'intention de qn.. 3. յառաջատես լ., կանխատ նշմարել, գուշակել. — son malheur, de grands obstacles. 4. վայրկեան մի՝ խուն ինչ եւեթ տեսանել. *վայրկեան մի միայն տեսնել. je n'ai fait que l'—. Je ne l'ai qu'entrevu.

S'entrevoir, դ. տեսանել զմիմեանս, տեսաւորիլ, երեսախօս լ., *տեսնուիլ. ils s'entrevirent dans telle maison, chez... 2. յայց գալնել միմեանց, * գիրար տեսնել, իրարու այցելութիւն անել:

Entre-vouloir (S') դ. կամել միմեանց, * գիրար ուզել:

Entrevous (անիրվու) ա. ճ. հեծանամէջ. անջրպետ՝ միջոց երկուց հեծանաց:

Entrevouter, ն. ճ. կամարատել. * կամարի մէջ պատ քաշել:

Entrevue, ի. տեսութիւն, տեսաւորութիւն, տեսակցութիւն, յանդիմանախօսութիւն. avoir une — avec qn., տեսաւորիլ, տեսակցիլ՝ երեսախօս լ. ընդ ումեք, * տեսութիւն՝ տեսակցութիւն պահանջել. demander, obtenir une —. Convenir d'une —. Ménager une — entre deux personnes.

Entr'exciter (S') դ. գրգռել զմիմեանս, * գիրար —:

Entr'exhorter (S') դ. յորդորել զմիմեանս, *գիրար —:

Entr'honorer (S') դ. պատուել զմիմեանս, * գիրար —:

Entr'immoler (S') դ. զոհել զմիմեանս, * գիրար —:

Entr'incommoder (S') դ. անհանգիստ առնել զմիմեանս, *գիրար անհանգիստ անել:

Entr'injurier (S') դ. նախատել զմիմեանս, *գիրար —:

Entr'instruire (S') դ. կրթել՝ ուսուցանել զմիմեանս, * գիրար կրթել, իրարու սորվեցունել:

Entripaillé, e, ած. ը. յառաջաքաղերթ, քաղրթեղ, * փորն մեծ՝ դուրս ուռած:

Entr'obliger (S') դ. ստիպել զմիմեանս, * գիրար —:

Entr'œil, ա. աչամէջ, *երկու աչուքներուն մէջտեղն . des —s.

Entr'offenser (S') դ. նախատել զմիմեանս՝ * գիրար —:

Entropie, ի. բգ. դարձաչերմուխ:

Entropion, ա. վ. ներշրջուն, ներադարձուն. շրջուն եղերաց արտեւանանց: [լսել.j'entr'ouïs sa voix.

Entr'ouïr, ն. Քերալսել, *կէս մի

Entr'ouvert, e, ած. կիսաբաց, Քերաբաց, կիսափակ, Քերաքամ. porte —e, — դուռն . bouche —e, բերան կիսաբաց՝ Քերաբաց՝ կիսահագագ . 2. ձբ. cheval —, մեծաբաց ձի, *որ առջեւի ոտուրներն սաստիկ բանալովն ցաւցուցած է :

Entr'ouverture, ի. բացուած, պատառուած, * ճեղք . glisser une lettre par l'— d'une porte. 2. անբ. մեծաբացուիին, *ձիուն առջեւի ոտուրներն սաստիկ բանալով ցաւցուննլն :

Entr'ouvrir (լծ. իբր **Ouvrir**) ն. ծերպել, կիսաբաց՝ Քերաքամ առնել, * քիչ մի բանալ, կէս բանալ . — la porte, ses yeux . 2. փ. բանալ, պատառել, հորդել . — les eaux, la terre, le tombeau.

S'entr'ouvrir, դ. կիսաբացլ. դրան, բերանանալ, խորխորիլ՝ պատառիլ երկրի, բանալ աչաց, փրիլ՝ *բացուիլ ծաղկանց :

Entrure, ի. եգ. խորուիին (պատառուածոյ խոփի) :

Entr'user(S') դ. մաշել զմիմեանս:

Enture, ի. եգ. ակն, աչք պատուաստի «աշ եէրի». 2. ար. հանգոյց (Քելոյ գուրպայագործաց):

Entypose, ի. մգ. գնչոփ . S. Glénoïde.

Énucléation(սիօն) ի.վ. ուռահանում . 2. խս. լուծումն դժուարուիեան :

Énucléer, ն.վ. ուռահանել . հանել զուն :

Énumérateur, trice, գ. Քուիչ, Քուող, համարիչ :

Énumératif,ive, ած. Քուական :

Énumération, ի. Քուում, Քուարկուիիւն, Քիւ, համար . une longue —. Faire l'—, Քուել, *համրել:

Énumérer (j'énumère, j'énumérerai) ն. Քուել, համարել, ի հաշիւ արկանել, Քուարկել, ի համար բերել, *համրել . — toutes les circonstances.

Énurésie, ի. բժ. միզարձակուիիւն, * ջրվաՔն բռնել չկարենալն :

Envahir, ն. գրաւել, յինքն գրաւել, յափշտակել, զբռամբ աճել, արկանել ընդ ձեռամբ, յինքն նուաճել, տիրել, տիրանալ, գրոհ տալ, *կոխել, բռնել . — un pays, un territoire, un Etat. — un héritage. Ces écoliers ont envahi le jardin. — l'autorité. La politique envahit tout. 2. հեղեղատել, գրաւել, ունել, ճարակել, տարածանել, ողողել, *կոխել, տարածուիլ . l'eau envahissait le bâtiment. Tout un quartier était envahi par le feu.

Envahissant,e, ած. յարձակիչ, հեղեղագնաց, հեղեղատարած, գրաւիչ, յափշտակիչ, տիրող . des voisins —s. Ambition, armée, politique —e.

Envahissement, ա. տիրացուն, գրաւուն, յափշտակուիիւն, յարձակուն. l'— de la Russie par Napoléon. 2. փ. զեղում, ողողում, ողող. les —s de la mer sur les terres. Les —s du pouvoir, տիրապետուիի: :

Envahisseur, ա. գրաւիչ, յափշտակիչ, տիրող, տիրապետող :

Envasement, ա. ընդաւազում. — d'un port, des lagunes.

Envaser, ն. ընդաւազել, աւազալից՝ աւազախիր առնել . — un port. = *S'*—, դ. —իլ, — լ:

Enveloppant, e, ած. պատիչ, պատատիչ, պատողական, գրաւող, * կոխող :

Enveloppe, ի. պատեան, պատատ, պարուտակ, միզն, փաՔոյՔ, ճաճկոյՔ, ճաճկաբան, ճաճք, պահարան . — d'une lettre, պատրուակ ՔղՔոյ, նամակաճաճկոյՔ, նամակաճաճք «զարփ». || — du cerveau, խեւապատակ . — de fœtus, սաղմնաբոյն մզանք . ôter l'— d'un paquet, հանել զպատատ՝ զփաՔոյՔ ճրարի . || écrire sous l'— de qn., նամակագիր լ. ումէք երեսագրով այլոյ ուրուք, * մէկուն հասցէովն ուրիշի նամակ գրել . 2. բ. — florale, փաՔոյՔ ծաղկի . S. **Périanthe**. 3. գ. շրջապարիսպ . 4. փ. պատրուակ, քող, ճաճկոյՔ, արտաքին կերպարանք, երեսոյՔ . l'— est souvent trompeuse. Vous ne verrez la vérité qu'à demi, et sous de belles —s, ոչ երբէք տեսցես զճշմարտուիի հոլանի, այլ բողարկեալ. 5. — épaisse, Քանձ՝ ՔանձրամորՔ մարմին . sous une — épaisse il cache un esprit fin. Sous la rude — d'un marin, ընդ խստապինդ մարմնով նաւագին :

Enveloppé, e, անց. պատեալ, պատատեալ, * փաՔուած, պլլուած:

Enveloppées, ի. յ. մբ. փաՔուՔաւորք . մեծ բաժին ցերեկեայ ՔեփաՔեւից (lépidoptères).

Enveloppement, ա. պատում, պատատում, փաՔանք :

Envelopper, ն. պատել, պատատել, ծրարել, փաՔաՔել, փաՔուՔել, *փաՔՔել, պլլել, պլորել . — des étoffes, des habits, des marchandises. — la tête d'un linge, le corps d'un manteau. 2. պատել, շուրջ պատել՝ պաշարել, պար առնել, պարփակել . — l'ennemi 3. պարուրել, մուճանել, համարել . — qn. dans une accusation, dans sa ruine. 4. պատել, պարուրել, ծածկել . tout à coup une noire tempête enveloppe le ciel. Une nuit obscure enveloppe un esprit. 5. պարուրել . պատրուակել, քողարկել, Քաքուցանել . — une vérité de fables ridicules. — sa pensée.

S'envelopper, դ. պատիլ, պատատիլ, *փաՔՔուիլ, պլլուիլ . — dans un manteau. 2. փ. պատիլ, շուրջ պատիլ, պարուրիլ . — de mystères. Je m'enveloppe dans ma vertu.

Enveloppeur, ա. պատատիչ, ծրարիչ, *պլլող, փաՔՔող :

Envenimé, e, ած. Քունաւորեալ, դեղեալ, Քունալից . flèche —e. Discours —. [րումն :

Envenimement, ա. Քունաւո-

Envenimer, ն. Քունել, Քունաւորել, դեղել . յայս միտս լաւագոյն է empoisonner. 2. զայրացուցանել, գրգռել, դառնացուցանել, չարացուցանել . — une plaie en la grattant, եւ փ. — une discussion, զայրացուցանել զվէճն . — un fait, un récit, la haine.

S'envenimer, դ. զայրանալ, գրգռիլ, դառնանալ, չարանալ . la querelle s'envenima, զայրացաւ կըռիւն :

Envenimeur, ա. Քունիչ, Քունարկու :

Enverger (j'envergeais, nous envergeons) ն. ողորաիիւսել. *հիւսել ուռենւոյ մանր ոստերով :

Envergeur, ա. ողորաիիւս, *ողորով հիւսող :

Enverguer, ն. եւ. առագաստակապել . *առագաստներն առագաստակալաց կապել :

Envergure, ի. եւ. առագաստապարզում. պարզումն առագաստից. 2. լայնուիիւն նաւի . ce vaisseau a beaucoup d'—, * այս նաւն շատ լայն է, շատ լայնք ունի . || — d'une voile, լայնուիիւն առագաստի. 3. Ք. Քեւաւորածուիիւն . de tous les oiseaux, les ailes du condor ont le plus d'—. 4. փ. լայնուիիւն, *լայնք. mon tableau a huit pied de haut sur trois d'—.

Envers (անվէր) նխ. առ . charitable — les pauvres, ողորմած առ աղքատս . ingrat — ses bienfaiteurs. Bien agir — qn., բարւոք վարել ընդ ումեք, *մէկուն հետ լաւ վարուիլ . se montrer bienveillant — tout le monde, առ ամենեսին բարեացակամ զանձն ցուցանել, *ամենուն ինքզինքն բարեացակամ ցուցունել . || — et contre tous, ընդդէմ՝ հակառակ ամենեցուն, *ամենուն դէմ . défendre qn. — et contre tous. 2. հանդէպ. — les peuples, les nationalités, — ժողովրդոց, ազգուիեանց :

Envers, ա. ընդդիմակողմն, *հակառակ՝ ետեւի կողմն «Քէրս». l'— de cette étoffe est aussi beau que l'endroit. Cette étoffe n'a pas d'—, երկդիմի է դիպակդ, * երկու երես ունի . || փ. gens à deux —, արք երկդիմիք, *երկու երես մարդիկ . 2. l'— d'une feuille d'arbre, գետնահայեաց կողմն տերեւոյ, * գետին նայող կողմն . || faire voir la feuille à l'—, S. **Feuille**. 3. փ. ընդդիմակողմն, հակառակն, ներհակն . voilà l'— tout juste de ce que nous pensons.

A l'—, մ. ընդ հակառակն, յետս ընդդէմ, *դարձած «Քէրս». mettre son manteau, sa chemise à l'—. || փ. ձախող . ses affaires sont à l'—, ձախողին իրք նորա, *բաներն ձախող են՝ կ'երթան. ||avoir la tête, la raison, l'esprit à l'—, միտս Քիւրս ունել,

խելայեղ՝ խելաշուրջ լ., *խելքն ծուռ ըլլալ՝ ժուռ գալ, բախտն լ.:

Enversir, ն. ար. ակքանագզել, *պատառն ակքանով գզել:

Envi, ա. խաղադրամ:

Envi (à l') (ալանվի) մ. մրցելով իմն, զիմեամբ ելանելով, ելեւելս զիմեամբ առնելով, *մրցելով իրարմէ աւելի, բոլոր ուժովն, համուժակի. à l'— l'un de l'autre, les uns des autres. Faire à l'—, զիմեամբ ելանել. chacun à l'— le flatte, ամենքին ելեւելս առնեն ի մարդահաճել ընա, *ամէնքն իրարմէ աւելի զինքն կշողոքորթեն. la nature et le ciel à l'— l'ont ornée.

Enviable, ած. նախանձելի, ըղձալիաք. bien, personne —.

Envie, ի. յաչաղ, յաչաղանք, յաչաղումն, մախանք, խանդանք, չարակնութիւն, նախանձ. s'attirer l'— de qn., նախանձուկս արկանել ումեք, *մէկուն նախանձն շարժել. porter — à qn., նախանձ բերել, նախանձիլ, նախանձաբեկ լ., խանդալ, մախալ, յաչալել. faire — à qn., նախանձ արկանել ումեք, ի նախանձ գրգռել զոք. par —, առ. նախանձու, առ. մախանաց, *նախանձէն. sans —, աննախանձ, անյաչաղ. exempt d'—, զերծ ի նախանձու, աննախանձ. digne d'—, արժանի նախանձու, արժանանախանձ, *նախանձելու արժանի. 2. փիս, իղձ, ըղձակերտութիւն, ուռնչ, ուռնչանք, անձկանք, յօժարութիւն, յօժարամտութիւն, փափաք, *կարօտ. avoir — de qc., de faire qc., իղձ լինիմ, անձուկ ունել, անձկալ, ցանկալ, փափաքել, յօժարիլ. — de pleurer, փղձկումն, փղձուկ. avoir — de pleurer, փղձկիլ, փղձկիլ յարտասուս, *լալն գալ. faire —, donner l'—, de l'—, շարժել զփափաք, յօժարեցուցանել, փափաքեցուցանել, *փափաքն շարժել. des gâteaux qui lui faisaient grande —. եւ լկ. des fruits mûrs à faire —. Avoir — de se gratter, քերիլ, *քերուիլ. — de plaire, d'apprendre, de manger, de boire. Brûler d'— de faire qc. Passer son —, լնուլ զիղձ իւր, ըղձակատար լ., *փափաքն անցուցանել. l'— m'en est passée, ոչ ևս փափաքիմ, *փափաքս անցաւ. l'— lui en est passée, չիջաւ փափաք նորա, *փափաքն անցաւ. faire passer l'— de qc. à qn., տալ անցուցանել ումեք զ— իրիք, *քանէ մը մէկուն փափաքն անցունել տալ. || դգ. il me prend — de, իղձ լինիմ, փափաքիմ, *փափաքս կրունէ. || — de vomir, նողկանք, *սիրտն խառնուիլն, սրտխառնուք. avoir — de vomir ou de rendre, Ցաւուկ զսրտին գալ, *սիրտն խառնուիլ. || avoir —, պէտս ունել ի կատարել զկարիս մարմնոյ. || — de femme grosse. կլ. —, իղձ՝ փափաք յղի կանանց. 3. բցիմ «շէյՑան Ցրընալը». 4. բիծ (նորածին մանկանց). S. **Jalousie.**

Առ. il vaut mieux faire — que pitié, *աւելի լաւ է նախանձն շարժել քան կարեկցութիւն:

Envié, e, ած. նախանձելի, ըղձալիաք. une place, une position bien —e. Non —, աննախանձելի:

Envieilli, e, անց. հնացեալ, հինօրեայ, *հինցած. une pauvre femme —e dans la misère, — պառաւեալ յաղէտս. 2. փ. —. une haine —e. [Vieillir.

Envieillir (անվիյէյլեր) S.

Envier, ն. մախալ. յաչալել, խանդալ, նախանձել. նախանձ առնել, զակն դնել, ակն բերել ի... չարակնել. — qn. — qc. à qn. 2. ցանկալ, ցանկանալ. ուռնչալ, փափաքել, ըղձալ, ըղձանալ, ըղձակերտ լ., անձուկ ունել, *կարօտ քաշել. — la haute fortune de qn. — le pouvoir. La France n'a rien à — aux plus glorieuses nations du monde.

S'envier, դ. նախանձիլ ի վերայ միմեանց, *իրարու վրայ:

Envieusement, մ. մախանօք, յաչաղաբար:

Envieux, euse, ած. յաչաղկոտ, չարակն, նախանձոտ, մախայորդ, մախացող, նախանձաբեկ. être — du bien d'autrui. Esprit, regard —. — l'un de l'autre. ||գ.—, նախանձոտ, յաչաղկոտ. les — n'ont jamais de repos. 2. ցանկացող, ըղձակերտ, արտակարծ. — de.

Environé, e, անց. շրջապատեալ, շուրջ պատեալ. jardin — d'une haie, ցանկապատ՝ ցանկափակ պարտէզ. — de montagnes, լեռնապատ, լեռնափակ. — de gloire, փառապանծ. — par la foule, շրջապատեալ յամբոխէ:

Environner, ն. շրջապատել, շուրջ պատել, պարփակել. — une ville de fossés, de murailles. 2. —, պատ առնուլ, պատել. sa garde l'environne. Les nymphes qui l'environnent. 3. փ. —, պատեալ պաշարել. les dangers l'environnent de toutes parts. Les soucis l'environnent.

S'environner, դ. պատել՝ շուրջ առնուլ զիւրեւ, *իւր չորս դին ժողվիլ. il ne s'environne que d'hommes suspects.

Environs, ա. յ. շրջակայք, մօտակայք, շրջավայրք, մերձակայ վայրք, ոլորտք, *բոլորտիք. Paris et ses —. Aux — de la ville.

Envisagé, e, ած. նկատեալ, մտաբերեալ. — d'avance, յառաջանկատ:

Envisager (j'envisageais, nous envisageons) ն. ակնարկել, հայել ընդ երեսս, *երեսն նայիլ. — qn. || նախատես լ. il envisageait tous les périls sans en être ému, ակնարկել, հայել մօտ, մտաբերել. — la mort, l'avenir. — les suites d'une affaire. — des peines dans l'avenir. 2. փ. ակնարկել, նկատել, խորհիլ, զմտաւ ածել, *միտք բերել. — la vie sous toutes ses faces. — la question sous un autre point de vue. Le sage ne saurait — les richesses comme un bien.

S'envisager, դ. ակնարկել՝ հայել յանձն՝ յիւրեաս. 2. փ. ակնարկիլ, նկատիլ, մտաբերիլ, զմտաւ ածիլ. cet événement peut — de plusieurs manières.

Envoi, ա, առաքումն, յղումն, յուղարկ, յուղարկումն, յուղարկութիւն. par le dernier —. Par l'— de tel jour j'ai reçu... Faire un —, առաքել, յղել, ուղարկ առնել, *դրկել. on en a déjà fait deux —s. — d'argent, յղումն արծաթոյ. 2. ուղարկ, յղելին, *դրկածն, դրկուածն. j'ai reçu votre — Votre — est arrivé. Lettre d'—, յուղարկագիր, յղագիր. գիր առաքման՝ յղման. 3. իգ. — en possession. յղաստացագիր, յուղարկաստացագիր. իրաւունք սեպհական, դատարան որ իրաւունս տայ ժառանգելոյ:

Envoiler (S') դ. կորանալ, ծռիլ:

Envoisiné, e, ած. դրացաւոր. être bien, mal —, ունել բարւոք՝ անբարի դրացիս, *լաւ, վատ՝ գէշ դրացիներ ունենալ: [Ծուիչ:

Envolement, ա. նբ. Ծուումն,

Envoler (S') դ. Ծուիլ, Ծուանել, Ծեւել, *Ծուիլ. l'oiseau, l'abeille s'envole. L'âme juste s'envole dans le sein de Dieu. Tous les papiers se sont envolés. ||գչ. դն. faire envoler, *Ծուցանել. 2. Ծուցեալ փախչիլ, վերաՑեւեալ սլանալ, սահեալ անցանել, ի քաց սրանալ, *Ծուչելով փախչիլ. sur les ailes du temps la tristesse s'envole. L'amour, le plaisir, le temps, l'occasion s'envole. Les illusions de la jeunesse s'envolent avec elle.

Envoûtement, ա. դիմահիմայութիւն:

Envoûter, ն. դիմահիմայել. կախարդել զոք մոմակերտ դիմօքն. — qn. [լի, *դրկուելու:

Envoyable, ած. առաքելի, յղե-

Envoyé, անց. առաքեալ, յղեալ. messager —. — en Angleterre. 2. ա. հրեշտակ, պատգամաւոր, պատուիրակ. — extraordinaire, դեսպան արտակարգ. 3. ի. envoyée, պատգամատուրակին. կին —ի:

Envoyer (լծրդ. իբր **Aboyer**; ապառնի j'enverrai; ստորադասական j'enverrais) ն. առաքել, յղել, ուղարկել, արձակել, *դրկել. — un courrier, un exprès, une lettre, un paquet. || փ. առաքել. — à la mort, dans l'autre monde, ի

մահ մատնել, պատել ի կենաց, * անդիի աշխարհին դրկել. — promener, paître, coucher, ի բաց արձակել, մերժել զոք տիտուԹեամբ, *ճամբել, վռնտել, գնա կորիր ասել. — qn. au diable, à tous les diables, ի բաց վանել՝ մերժել զոք ցասմամբ, *բարկուԹեամբ ճամբել. — à l'acceptation, — յընդունելուԹիւն. || լկ. j'enverrai ce soir chez lui. — chercher qn.., յղել զումպէ, *մէկն դրկել բերել. 2. արձակել, * նետել. — la lumière, un coup de canon ou de fusil. 3. առաքել, * դրկել. Dieu nous a envoyé de grandes tribulations. 4. պատգամատոր առաքել՝ յուղարկել. Paris a envoyé un tel à l'assemblée.

S'envoyer, դ. առաքիլ, յղիլ, յուղարկիլ, * դրկուիլ. les petits paquets s'envoient par la poste. 2. առաքել՝ յղել միմեանց, * իրարու դրկել. ils se sont envoyé des présents.

Envoyeur, ա. վճ. առաքիչ, առաքող, ուղարկող, * դրկող:

Enzoïque (անզօյիք) ած. եր. կենդանանալատան. բրածոյք կենդանուԹիւն ունեցող. terrain —.

Enzootie(անզօօսի) ի. վայրալատ. *տեղական հիւանդուԹիւն անասնոց:

Enzootique, ած. վայրալատական:

Enzootiquement, մ. վայրալատօրէն:

Enzymologie, ի. ագ. ներիմաբանուԹիւն. * ուսումնասիրուԹիւն լուծանելի խմորանիւթոց վրայ:

Éocène (էոսէն) ած. եր. նորաշարշային, նորագային. terrain —, — հող. նորագոյնն ի կարգս հողոց:

Éohippus (էոհիփիւս) ա. վր. կ. այգածի. կենդանի բրածոյ՝ անշուշտ նախկին ոխալար ձիոյ:

Éoïdine, ի. ագ. ծներեկին. հոյզ ծներեկի:

Éolanthe, ա. ցցնաճապիկ. տոհմ շրՁնաւորաց:

Éole (էոլ) ա. դց. Եաղոս. դիք հողմոց. 2. բգ. bouches d'—, բերան —ի, հողմաշունչ պատառուածք լերանց:

Éolide, ի. խր. եաղաձմակ. փափկամորթ բազմախոխիկ:

Éolien, enne, ած. եաղեան, եաղագի. dialecte —, — գաւառաբարբառ. || harpe éolienne, եաղեան տաւիղ, եաղաւտաւիղ, եաղակ. * որ քամին Ձեներուն զարնելով անոյշ ձայներ կհանէր. կն. **Eoli-harpe.** 2. ա. եաղերէն, եաղագի բարբառ:

Éoli-harpe, տ. **Éolien.**

Éolipyle, ա. բգ. շոգեհան (գործի). 2. եաղադուռն, հողմայոյզ. ազգ օդափոխ գործոց, 3. ած. lampe —, — կանձեղ:

Éolique, ած. եաղական. le dialecte —.

Éon (էոն) ա. էակ յաւիտենական (բառ Գնոստիկեանց). les —s.

Éophrynides, ա. յ. վբ. կ. այգադօդօշեայք. տոհմ բրածոյ սարդեայց:

Éophyton, ա. վբ. բ. այգատունկ. տունկ բրածոյ գտեալ ի կամբրեան գետնի:

Éoscorpionides, ա. յ. վբ. կ. այգակարիճեայք. տոհմ բրածոյ կարճոց:

Éosine, ի. ագ. էոզին. * գունաւորիչ կարմիր նիւԹ:

Éosite, ի. հբ. այգապար:

Éosphorite, ի. հբ. այգակրաքար. ջրատեալ փոսփոր պարլեզիի, մագնեզիոյ եւ երկաԹոյ վարդագոյն:

Éozoon, ա. վբ. կ. այգաճճի:

Épacmastique, տ **Acmastique.**

Épacrées, ի. յ. բ. կորվիկեայք. ցեղ երկպտուկ սնկոց ի տոհմէ կորվիկաձեւից (épacridacées).

Épacridacées, ա. յ. բ. կորվիկասերք. տոհմ սնկոց նախատիպ ունելով զկորվիկ:

Épacride, ի., **Épacris** (իս) ա. բ. կորվիկ. սեռ երկպտուկ սնկոց:

Épacridées, ի. յ. բ. կորվիկազգիք. տոհմ երկպտուկ սնկոց, ի տոհմէ կորվիկազգեաց:

Épactal, e, ած. վերադրական. nombre —, — Ֆիւ: [բոյ):

Épacte, ի. ժկգ. վերադիր (տա-

Épagneul, e, գ. սպանիկ. երկայնամազ շուն Սպանիոյ. || ած. —. un chien —.

Épagomène, ած. ա. ժկգ. աւելեաց, յաւելադիր, * յաւելուած. jours —s, — աւուրք. Հնգեկին աւուրք զորս յաւելուին Եգիպտացիք յ360 աւուրս տարւոյ իրենց:

Épais, se, ած. Ֆանձր, սոսկաք, առն «գալըն». mur — de deux mètres. Une planche —se. Drap —. Etoffe —se. Qui a des cheveux —, սոՁահեր. très —, Ֆանձրախիտ. cheveux très —. || Un peu —, սոսկաք, *հասարկեկ. || fumée —se, Ֆանձրահոտ մուխ. ||langue —se, Ֆանձր՝ ծանրախօսչեղու. qui a la langue —se, Ֆանձրալեզու. || taille —se, սոսկաք՝ հաստ մէջք. || փ. եւ բ. avoir la mâchoire —se, Ֆանձրամիտ լ. ասի եւս, c'est une mâchoire —se. || Cheval —, սոսկաք՝ հաստ՝ յալՖանդամ ձի. 2. Ֆանձր, խիտ, հոտ, Ֆաւախիտ, Ֆանձրախառն, Ֆանձրամիտ, Ֆանձրատարբակ, դանդաղամած, Ֆաւ, սերտ, կուռ, սեղմ, խնդ «գաՖը, գօյու, արգ». très —, Ֆանձրահոտ. du vin —. Liqueur —se. Une —se vapeur. Nuage —, Ֆանձրախիտ ամպ. sang, air, brouillard —, Ֆանձրամած արիւն, օդ, մէգ. esprit —, Ֆանձրահոտ միտք. une —se fumée, Ֆանձրախիտ՝ Ֆանձրամուխ ծուխ. des cheveux —, Ֆաւախիտ հերք. qui a les cheveux —, Ֆաւամազ, Ֆաւագէս. les bois —, Ֆանձրատերեւի՝ Ֆանձրատերեւ՝ սրնկախիտ՝ Ֆանձրախուռն՝ Ֆանձրախիտ անտառք. nuit —se, գիշեր Ֆանձրախոր, Ֆանձրամիտ խաւար. d'— bataillons, Ֆանձրախուռն՝ բազմախուռն զօրք. 3. փ. Ֆանձր, Ֆանձրամիտ, ապուշ. homme, esprit —. Ignorance —se. 4. ա. Ֆանձր, ՖանձրուԹիւն. 5. մ. Ֆանձր, խիտ առ խիտ, Ֆանձրախիտ, Ֆանձրախուռն. semer trop —. Il a neigé —.

Épaissement, ա. Ֆանձրացումն, հոծումն.

Épaisseur, ի. ՖանձրուԹիւն, սոսկաքուԹիւն, * հաստուԹիւն. — d'une pierre, d'une planche, d'une étoffe, d'un drap. 2. ՖանձրուԹիւն, խտուԹիւն, հոծուԹիւն, ՖաւուԹիւն. — de la fumée, մրկուԹիւն ծխոյ. — de la foule, d'un sirop, du brouillard, de l'air. 3. փ. ՖանձրուԹիւն, ՖանձրամտուԹիւն. 4. l'— d'un bois, անտառախիտք մայրեաց, Ֆաւուտք:

Épaissi, e, անց. Ֆանձրացեալ, խտացեալ, Ֆանձր, խիտ, հոծ, դանդաղամած:

Épaissir, ն. Ֆանձրացուցանել, սոսկաքացուցանել. — un mur. 2. Ֆանձրացուցանել, խտացուցանել, հոծել. — un sirop. Les vapeurs épaississent l'air.

Épaissir, չ. եւ *S'épaissir,* դ. Ֆանձրանալ, սոսկանալ, * հաստնալ. sa taille épaissit, s'épaissit. 2. Ֆանձրանալ, խտանալ, հոծիլ. le sirop épaissit en cuisant. Cette sauce s'est épaissie. 3. փ. Ֆանձրանալ, խտանալ, հոծիլ, նեխմանալ. les ombres épaississent. Les ténèbres s'épaississaient. Le nuage s'épaissit. 4. Ֆանձրանալ, կարկամիլ. sa langue s'épaissit. 5. Ֆանձրանալ, ապուշ դառնալ. son esprit s'épaissit tous les jours.

Épaississant, e, ած. Ֆանձրացուցիչ, խտացուցիչ, հոծիչ:

Épaississement, ա. Ֆանձրացումն, ՖանձրուԹիւն, խտուԹիւն, հոծուԹիւն. — des liqueurs, de l'épiderme, de la taille, de la langue, des ténèbres, de l'air. [ազգ միջատ:

Épallagé, ա. մբ. յեղյեղուկ.

Épalpé, e, ած. կ. անշօշափուկ. շօշափուկ (palpe) չունեցող:

Épamprage, Épamprement, ա. եգ. բարունակահատում:

Épampré, e, ած. բարունակահատ, անբարունակ, բարունակազերծ. vignes —es.

Épamprer, ն. եգ. բարունակահատել. * կտրել որպէս անպիտան բարունակներն:

Épanadiplose, ի. բ. վերակրկնուԹիւն. կրկնումն նոյն բառի ի սկիզբն եւ ի վերջ երկուց խօսից:

Épanalepse (էփանալէփս) ի. բ. բառակրկնումն, բանակրկնումն. կրկնումն միոյ կամ յոլով բառից եւ կամ ամբողջ խոկ բանի:

Épanaphore, ի. բ. նոյնաբառակրկնումն. կրկնուԹիւն նոյն բառի ի սկիզբն իւրաքանչիւր անդամոց պարբերուԹեան:

Épanastrophe, ի. բ. տ. **Épanadiplose.**

Épanchement, ա. զեղում, հեղում, հոսում, * Ֆափիլն. 2. բժ. զեղում. — de sang, de bile. 3. փ. զեղում, սրտագեղում, սրտագեղուԹիւն, սրտագեղաձ. — de joie. Le plus doux plaisir en amitié, c'est l'— du cœur, քաղցրագոյն սրտի. l'— d'une âme pure. Les —s de l'amitié.

Épancher, ն. զեղուլ, հեղուլ, Ֆափել. — du vin. 2. փ. —, բղխել, ափուլ. les fruits que la terre

épanchait de son sein. il épancha ses dons, ses bienfaits. 3. — son cœur, վեղուլ՝ հեղուլ՝ սփռել՝ բանալ զսիրտ իր՝ սրտազեղուլ՝ սրտազեղ լ. առաջի ուրուք. elle épancha son cœur dans celui de son ami.

S'épancher, դ. վեղուլ, վեղանիլ, հեղուլ, հոսիլ, Քափիլ. || փ. —. le sommeil sur ses yeux commence à —. 2. բժ. վեղանիլ, *վազիլ. le sang s'est épanché dans la poitrine. 3. վեղանիլ, վեղուլ սրտի, փղձկիլ, *սիրտն բանալ. mon cœur a besoin de —. Mon cœur se plaît à — dans le sien. եւ լկ. — à qn., avec qn., վեղուլ զսիրտ իր առաջի ուրուք, *սիրտն ժէկուն բանալ:

Épanchoir, ա. վեղարան. խողովակ ջրանցից:

Épandage, ա. եզ. աղբասփռումն. *հոլի վրայ պարարտութեան համար աղբ սփռելն:

Épandre, ն. սփռել, տարածանել, ծաւալել. — du fumier dans un champ. Ce fleuve épand ses eaux dans la campagne. 2. հեղուլ, վեղուլ, *Քափել. — son sang. || փ. —, յորդել. les Vandales s'épandirent dans l'Afrique. = *S'*—, դ. —իլ:

Épandu, e, անց. սփռեալ, տարածեալ. le grain — sur la terre.

Épanode, ի. բ. բառակրկնութիւն:

Épanorthose, ի. ճա. ուղղութիւն, վերսաւորութիւն. զոր օրինակ j'espère, que dis-je? je suis sûr qu'on vous rendra justice. ին. **Correction.**

Épanoui, e, անց. փթթեալ, բացարդ, փթթինազարդ:

Épanouir, ն. փթթել, կկչել, բանալ. la chaleur épanouit les fleurs. La jeune plante épanouit ses fleurs. 2. զուարճացուցանել. la gaieté épanouit le visage. || բ. — la rate, ծիծաղեցուցանել, զուարճացուցանել, զուարճացուցանել.

S'épanouir, դ. փթթիլ, ի փթթիս հարկանիլ, կկչիլ, *բացուիլ. on voit les fleurs —. Voilà un bouton de rose qui s'épanouit. || փ. —. dans cet âge où les charmes commencent à —. Comme les fleurs, l'âme s'épanouit. 2. ի փթթիս հարկանիլ, զուարթանալ. son visage s'épanouit. Les traits s'épanouissent, զուարթանան դէմք նորա. 3. զուարթանալ, *բացուիլ. son cœur s'épanouissait en parlant de son époux. 4. մգ. բերանանալ, *բացուիլ (անօթոց մարմնոյ):

Épanouissement, ա. փթթումն, կկչումն, փթիթ, փթթինազարդութիւն, *բացումն, բացուածք. — des fleurs. 2. փ. —, զուարթութիւն. la joie n'est qu'un — de cœur. — du visage, des traits, զուարթութիւն դիմաց. || — de rate, զուարթութիւն, զուարթամտութիւն. 3. մգ. բերանացումն, *բացուիլն. — des vaisseaux, des fibres.

Épanthe, ած. մակաճապիկ, *ճաղկանց վրայ բուսած. champignon —.

Éparapétalé, e, ած. բ. անկապատերեա. fleur —e.

Éparcet, ա. բ. S. **Esparcette.**

Éparchie (էփարքի) ի. եպարքոսութիւն:

Éparer (S') դ. S. **Ruer.** Ce cheval s'épare au moindre coup de fouet.

Épargnant, e, ած. խնայող, ճշդող. homme —. Humeur —e, խնայողութիւն, ճշդութիւն:

Épargne, ի. խնայք, խնայութիւն, խնայողութիւն aller à l'—, խնայութիւն առնել՝ *ընել, խնայելու աշխատիլ. եւ փ. aller à l'— des mots, կարճաբան՝ համառօտախօս լ. vivre d'—, խնայութեամբ կեալ՝ *ապրիլ. user d'—, faire des —s, խնայս՝ խնայութիւն առնել. amasser de grands biens par son —, avec —, *խնայութեամբ շատ գոյք ժողովել. sans —, առանց —ութեան, անխնայ. — du temps, — ժամանակի. — de bouche, — բերանոյ՝ կերակրոյ. 2. —. գումարն խնայեալ. les —s des domestiques. Acheter qc. de ses —s, avec ses —s. Il a fait une — de cinq cents francs. Caisse d'—, արկղ խնայութեան՝ խնայողութեան. *խնայողական անուն. banque d'—, դրամատեղան խնայողութեան. 3. փ. խնայասիրութիւն, խնայողասիրութիւն:

Épargner, ն. խնայել, խնայ առնել, անխայել, ճշդել. — son argent, une bougie, խնայել զարծաթն, զմոմն. — sur sa nourriture, խնայել ի կերակրոյն՝ ի կերակուրն, *կերածին վրայ խնայութիւն անել. || լկ. trouver moyen d'—. ||S'— une chose, խնայել յանձնէ, զանալ անձին. l'avare s'épargne jusqu'à la nourriture. 2. փ. —. ոչինչ առատածեռնել. — ses pas, ses démarches, sa peine, le temps, ses soins. 3. խնայել, արգելուլ, կարճել, դադարեցուցանել. — des discours superflus. — les soupirs. || Ne pas —, չխնայել. անխնայ ի գործ ածել. || ne rien — pour, չխնայել ինչ, ի կիր արկանել զամենայն զիւրաքս. || s'— qc., խնայել ինչ անձին, զգուշացուցանել՝ ազատել զանձն յիմեքէ, խորշիլ. épargnez-vous ce souci. S'— des chagrins. || — qc. à qn., խնայել զոք յիմեքէ, արգելուլ, պահպանել. épargnez-moi cette peine. Il fallait lui — ce chagrin. 4. խնայել, անխայել, զնդալ, աւեղկել, գթալ, *աւեղել. — la vieillesse, l'enfance, la faiblesse. La mort n'épargne personne. || զչ. ne m'épargnez pas, մի՛ խնայեր յիս. — qn., խնայել յոք, խօսել զումեքէ չափաւորութեամբ. ne pas l'—, չխնայել յոք, անխնայ՝ չարիս խօսել զումեքէ, *մէկուն վրայ չար խօսիլ. n'— personne, չխնայել յոք, չարիս խօսել զամենեցուն. vous ne m'épargnez guère. 5. ար. խնայել, խնայութեամբ ի կիր արկանել զիմն, *ճանել. — un gilet sur un coupon de drap.

S'épargner, դ. խնայել միմեանց, խնայելով վարիլ ընդ միմեանս. ces deux adversaires ne se sont pas épargnés. || Ne pas —, չխնայել անձին, անխնայ խօսել զանձնէ բարի կամ չար. || je ne m'épargnerai pas, ոչ խնայեցից անձին, արարից զոր ինչ պարտն է առնել:

Éparpillé, e, անց. ցրուեալ, վարատեալ, սփիւռ, ցիր, ցան եւ ցիր, *ցիրուցան. des papiers —s. — çà et là, վայրավատին. 2. սփիւռ, ցիր եւ ցան. notre pauvre secret — partout.

Éparpillement, ա. ցրումն, վարատումն:

Éparpiller, ն. ցրուել, վարատել, ցան եւ ցիր առնել. — des papiers, des mots, de la paille, de la cendre. || — ses troupes, ի գունդ՝ գունդս բաժանել. 2. փ. la vie de Paris éparpille ses idées. || — son argent, վատնել՝ վայրավատնել՝ ծախել զարծաթն, *մսխել. — l'argent, ցրուել, բաշխել զայն յայլ եւ այլ ձեռս՝ անձինս. = *S'*—, դ. —իլ. ցիր եւ ցան՝ ցիր ընդ ցիր լ., վայրավատնիլ:

Éparque, ա. եպարքոս:

Épars, ա. օդ. վայրորոտ. փայլակ առանց որոտման:

Épars, e, ած. սփիւռ, ցրուեալ, վայրատեալ, վայրավատնեալ, վայրավատին, ցիր, ցան եւ ցիր, ցիր եւ ցան, *ցրուած, ցիրուցան. des cheveux —, արձակահիւս, հերարձակ. des troupes —es, des soldats — dans la campagne. || Avoir les cheveux —, հերարձակ՝ գիսարձակ՝ գիսաճապաղ լ. || փ. —. souvenirs —. Idées, notions —es. 2. բ. սփիւռ. feuilles —es, — տերեւք:

Éparsement, մ. ցրումն, ցիր եւ ցան:

Éparser, ն. ցրուել:

Éparts, ա. յ. ալ. քեղակապք (կառաց):

Épervin (էփարվէն) անք. ազատան. *ձիոց ծունգին վրայ ուռ.:

Épaté, e, ած. ռունաբեկ, *ոտքն կոտրած. un verre —. || բ. un nez —, տափուկ. *տափակ քիթ:

Épater, ն. ռունաբեկել, *բաժակին ոտքն կոտրել. — un verre. 2. ո. զարմացուցանել, հիացուցանել, *շուարեցունել. cette réponse l'a épaté. Cela est épatant, զարմացուցիչ՝ զարմանալի իմն է այս.

S'épater, դ. ռունաբեկ լ., *ոտքն կոտրիլ. ce verre s'est épaté.

Épaulard, ա. ձբ. դեգաղ. ին. **Orque.**

Épaule, ի. ուս, թիկունք, *կռնակ, շալակ «օմուզ». les —s nues, ուսամերկ, մերկաթաթանոց. mettre sur son —, sur ses —s, դնել յուս իւր, զուսովք արկանել. *ուսն զարնել. en remuant ses —s, թիկն ի թիկին, *ուսերն շարժելով. || hausser, lever les —s, զթիկունսն ի վեր տանել՝ շարժել, յայտ առնել տհաճութիւն իւր, *ուսերն վեր վերցունել՝ թօթվել. || mettre qn. à la porte par les deux —s, ի բաց վարել զոք նախատանօք, *խայտառակաբար վռնտել ժէկն. porter sur les —s, յուս իւր կրել, շալակել. փ. je porte cet homme sur mes —s, բեռն՝ դժպիի է ինձ այդ. ||élevé sur les —s, ուսամբարձ,

* ուսերս վրայ վիրացած . || avoir les —s assez fortes, trop faibles pour... ձեռնհաս՝ անձեռնհաս լ. իմիր . || donner un coup d'—, prêter l'— à qn.. Թիկունք Թիկնակից լ., ի Թիկունս կալ՝ հաստանել ուժեր , ձեռքաւու լ., օգնել . prêter l'— à qc., օգնել , նպաստել. || regarder qn. par-dessus l'—, արհամարհանօք հայել յոր . faire qc. par-dessus l —, չառնել՝ չգոծել ինչ բնաւ . il vous paiera par-dessus l'—, չհաւատացէք ինչ քեզ բնաւ . ||à puissantes —s, Թիկնել, Թիկնաւէտ . 2. ուս (չորքոտանեաց). une — de mouton, ուս ոչխարի . 3. մգ. ուսակր . 4. զ. l'— d'un bastion, ուս՝ կող մարտկոցի . 5. ար. — de mouton, կացին (քեսեր) :

Épaulé, e, ած. Թիկնախիլ, *կրնակն վիրաւորած . une jument —e. On lui fait épouser une bête —e. || փ. une bête —e, կոյս ապականեալ . նաև՝ այր անմիտ , գրաստ , *նշ մարդ . c'est une bête —e. 2. օգնեալ . — par un ami puissant.

Épaulée, ի. Թիկունք , *ուսի օժ. rouler une pierre par —s. || p. faire une chose par —s, գործել ինչ բազմաւանդամք՝ հաւասարեամբ՝ հաւասարացի . 2. ուսապնդն, *ուսի բեռ. 3. մաս. ուսակ, *ուսաձիս (ոչխարի) :

Épaulement, ա. պշ. հողապատնէշ . 2. մոխ , նեցուկ :

Épauler, ն. ուսել , խախտել . — un cheval, un mulet, un sanglier. 2. Թիկունք լ., ի Թիկունս հաստանել , *կռնակ կենալ. — qn. de son crédit. — qn. dans une affaire. 3. զ. հողապատնիշել . — des troupes, պատրաստել զզօրս հողապատնէշաւ. 4. — un fusil, յենուլ յուս զիրացան յարձակել , *հրացանն ուսին կռնցուռնել նետելու համար.

S'épauler, ք. Թիկնախիլ լ., *ուսն՝ կռնակն վիրաւորիլ . ce cheval s'est épaulé. 2. Թիկունք՝ ձեռնտու լ.՝ օգնել միմեանց . 3. զ. հողապատնիշիլ. պատապարիլ հողապատնիշաւ :

Épauletier, ա. ուսանոցագործ , ուսանոցավաճառ :

Épaulette, ի. ուսանոց , ուսանոցակ , ուսակալ , ուսադիր «օմուզյուզ» . 2. սալարուեիան , սալար . obtenir, recevoir des —s, —Թեան հասանել , սալար լ:

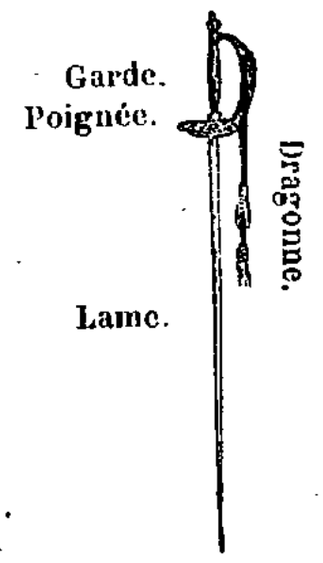
Épaulière, ի. ուսապան, ուսակալ:

Épaulu, e, ած. Թիկնել , Թիկնաւէտ :

Épave, ած. իգ. ապուան , կորբոտական, անտէր, անտերուչ. cheval, vache —. Des bêtes —s. Biens —s. 2. ի. յ. ապուան, կորստեայ, անտէր ինչք՝ գոյք . *կորուսած եւ չգտնուած բաներ . confisquer les —s. Les —s appartiennent à l'État. || — maritime, կ. les —s, ծովապուանք , ծովային ապուան, *ծովէ ափունքն ձրգուած բաներ . — d'eau, ջրապուան , *գետեզերք ձգուած բաներ . || — d'abeilles, մեղուապուան . մոլորեալ պարք մեղուաց . 3. փ. ապուանք , մնացորդք , նշխարք , բեկորք . les —s d'une immense fortune. Il se cramponne à l'— du trône qui lui reste encore.

Épeautre (էփոթր) ա. ք. հատեսիկ, ճոն , ցորեան կարմրաւիայտ :

Épée, ի. սուր , սուսեր «գլդիւն» . — dégainée, սուսերաքաշ , պարզուց . — étincelante, շողշողուն —. l'— à la main, — ի ձեռին , սուսերամերկ. armé d'une —, սուսերազեն . — fumante, sanglante, — flamboyante, ծխաշունչ , արիւնաթաթաւ , բազմակողխող , բոցաճաճանչ —. la garde, la poignée d'une —, երախակալ պոյ , *Քրի կռիւ . se battre à l'—, սուսերամարտ լ., կռուիլ սուսերաւ . se battre en duel à l'—, մենամարտիլ՝ սուսերաւ . il est brave, vaillant comme son —, այր քաջագի է . avoir l'— sur la gorge, ձերբակալ եւ ի վտանգի մահու լ., *Քաքն վզին վրայ ունենալ . || un coup d'—, հարուած պոյ . blesser, tuer d'un coup d'—, սուսերահար առնել . || il a fait un beau coup d'—, գործ անմոռանալի գործեաց . || un coup d'— dans l'eau, անյաջող փորձ . || pousser l'— dans les reins, սուր ի կող ուրուք ձգել , բուռն առնել . || emporter une chose avec la pointe de l'—, գինւ՝ բուռն զօրութեամբ ի ձեռս բերել զիմն . || tirer l'— du fourreau, հանել՝ մերկանալ զ—ն ի պատենից . remettre l'— dans le fourreau, պարկանել զ—ն ի պատեանս . || passer au fil de l'—, ի սայր սուսերի կոտորել՝ մաշել , ընդ սուր հանել , կերակուր պոյ առնել , *Քէ անցուցանել . || tirer l'—, ձգել՝ մերկանալ զ—ն . || tomber par l'—, ի սուր անկանիլ . || périr par l'—, սրով վախճանիլ , սրամահ լ., կեր լ. սուսերի . || poser l'—, ի վայր դնել զսուրն , դադարել ի պատերազմէ . rendre son —, ի բաց տալ զսուրն , զպատուհիան խոստովանիլ . || mettre son — au service de l'étranger, դնել զ—ն ի ծառայութիւն օտարի , մտանել ի գինուորութիւն օտար պետութեան . ils en sont aux —s et aux couteaux, ի մեծի կռուի՝ Պշնամութեան են ընդ միմեանս , *դանակ դանակի են . se faire blanc de son —, պարծիլ ի քաջութիւն իւր . c'est son — de chevet, ազ բազուկ նորա է . — à deux mains, սուսեր երկայնաձիգ . plat d'—, de l'—, տափակողմն պոյ . donner des coups de plat d'—, հարկանել տափակողմամբ պոյ . ||canne à —, եղեգնասուր. S. **Canne.** 2. գինուորութիւն . quitter la robe pour l'—. || Briser son —, խորտակել զսուրն, ի բաց Պողալ զգինուորութիւն . || les gens, les hommes d'—, արք պոյ , զօրականք , գինուորականք . 3. փ. սուր , սուսեր , քաջամարտութիւն . il ne doit son élévation qu'à son —. || Une bonne —, այր քաջամարտիկ . c'était la plus rude — de la France. 4. ձք. — de mer, պաշտուկն . S. **Espadon,** բպ. 5. S. **Damoclès, Fourreau.**

Épée-baïonnette, ա. սուսերաձեւի :

Épeiche (էփէշ) ի. Թ. խայտակառուակ . խայտ կառուակ Թռչուն :

Epeire, ի. կ. պրկորիկ . *մամուկի տեսակ :

Épeler (j'épelle, j'épellerai) ն. հնգել , ածել զտիպոքայս , *կապել . — un mot. — le doux nom de la patrie. || կ. cet enfant commence à —. Il épelle assez bien. ||— un livre, հնգել . * կակազելով կարդալ :

Épellation (էփէլլասիօն) ի. հնգումն, հնգ . essayez l'— de ce mot.

Épendymaire, ած. մգ. վերամզային : [վերամիզն (ուղեղի):

Épendyme (էփանտիմ) ա. մգ.

Épendymite, ի. բժ. վերամզնաբորբ , վերամզնատապ . բորբոքումն վերամզնի :

Épendyte, ա. հիւ. պատմուճան :

Épenthèse (էփանթէզ) ի. ք. ներյատկութած . * բառի՝ վանկի միջ յատկութած :

Épenthétique, ած. ներյատկութածային . lettre —.

Épépiner, ն. փշատել . *պտղոյ փուշերն հանել :

Éperdu, e, անց. խուճապեալ , աիաբեկեալ , աիաբեկ , յիմարեալ . խելակորոյս , շուարեալ , *խենթ դարձած . 2. բուռն , սաստիկ . amour —. 3. կաԹոգին , սիրահարեալ , սիրահար , սիրայեղց . la sultane —e.

Éperdument, մ. կաԹոգին , ոգւով չափ , *խենթի պէս . être — amoureux d'une femme. Aimer —, կաԹոգին՝ ոգւով չափ՝ խանդակաթ սիրել :

Éperlan (էփէրլան) ա. ձք. մանրշաձուկն «կիւմիւշ պալըղը» . une friture d'—s.

Éperon, ա. մտրակ, խԹան, կօշկակարԹ «մահմուզ» . enfoncer l'—, donner de l'—, մտրակել , մտրակ ի կուշտ առնել երիվարի . — doré, d'argent, ոսկեզօծ , արծաԹի —. donner un coup d'—, մտրակ ի կուշտ առնել . || chausser les —s, ասպետ առնել . || p. gagner ses —s, քաջ հանդիսանալ , յառաջնում անդ մարտին եւ փ. արժանի վարձուց զանձն ցուցանել . || փ. cet homme a besoin d'—, կարօտ խԹանի է այդ, *շատ Պոյլ մարդ է . il a plus besoin de bride que d'—, սանձի առաւել քան խԹանի ունի պէտս , * աւելի զինքն պէտք է կեցուցանել քան Քէ առաջ քշել . || chasser de près les —s à qn., զիետ պնդիլ , հալածական վարել զոք ի մտոյ . || n'avoir ni bouche ni —, լինել ձիոյ խաւերախ եւ անզգայ մտրակի . փ. լինել մտոյ ապուշ եւ անզգայ. 2. բիտ, կարի (աքալաղի) . 3. ք. բիտ (բաժակի՝

տերեւոց ծաղկանց). 4. պ. բիտ. *կարճ եւ շիտակ բուսած ճիւղք. 5.մգ. բիտ (շնչերակաց). 6.նւ. բիտ, ցուկ, նաւացուկ, * բիծ (նաւաց). 7. նւ. բիտ. ժայռ սրածեւ ի մուտս նաւահանգստի. 8. զ. բիտ. ազգ ամրոցի. 9. ճ. բիտ. մոյծ շինուածոց. 10. եր. բիտ. սրածեւ ժայռ գօտւոյ լերանց. 11. փ. եւ ր. բիտ. կնճիռն յաչաճայրս ծերոց:

Éperonné, e, ած. մտրակաւոր, խթանաւոր «մահմուզլու». des bottes —es, — կօշիկ. 2. Ք. բոտաւոր, կարճաւոր, բազմաբիտ (աքաղաղ, շուն). 3. ր. բոտածեւ (բաժակ, տերեւ). 4. մգ. avoir les yeux —s, կամ être —, խորշս ունել ի ճայրս աչաց:

Éperonnement, ա. մտրակումն, խթումն:

Éperonner, ն. մտրակել, մբռնել ի կուշտ առնել, խթել. — un cheval. 2. փ. մտրակել, խթել, դրդել. — un jeune homme. 3. — un coq, մտրակել զաքաղաղ, * սրածայր պողովատ անցուցանել աքաղաղի բիտն կռուելու համար:

Éperonnerie (էփըրօնըրի) ի. մտրակագործուածիւն. 2. մտրակավաճառուածիւն:

Éperonnier, ա. մտրակագործ, մտրակավաճառ. 2. բպ. երկբիտ. սիրամարգ Հինաց:

Éperonnière, ի. բ. ռա. Pied d'alouette:

Éperverie, ի. շահենակրթուածիւն. կրթուածիւն շահենի յորս:

Épervier.

Épervier, ա. շահէն. 2. ձո. —. ազգ ուռկանի:

Épervière, ի. բ. ընդգան խոտ. տունկ բարդաճաղիկ. — des murailles, — որմոց, * պատի —:

Épervin (էփըր) ա. տ. Éparvin.

Épha (էֆա) տ. Éphi.

Épervière.

Éphèbe (էֆէպ) ա. հխ. յն. պատանի, պարմանի:

Éphébie, ի. հխ. յն. պատանիութեան. դպրոց պատանեաց:

Éphébique, ած. պատանեկան, պարմանական:

Éphédracées, ի. յ. բ. եփեդրասերք. տոհմ կոնաբերից նախատիպ ունելով զեփետր:

Éphèdre (էֆէտր) ի. բ. եփետր. Ծուփ ինչ մշտադալար:

Éphédrine, ի. տգ. եփեդրին. * եփեդրէ հանած կալաքար:

Éphélide (էֆէլիտ) ի.բժ. արեւաբիծ, * ցան. մոլորիճն վրայ բիծ:

Éphémère (էֆէմէր) ած, միօրեայ, աւօրեայ, օրաւոր. fleur, insecte, fièvre —. 2. փ. —, սակաւօրեայ, սակաւժամանակեայ, վաղանցուկ, դիւրեղծ. pouvoir, bonheur, succès —. 3. ա. մբ. միօրեակ. միջատ ինչ. 4. բ. տ. Éphémérine.

Éphémérides, ի. յ. աս. օրաւորակ. օրագրութիւն մոլորակաց. ի. յ. —, օրագրութիւն, օրագիր:

Éphéméridés, ա. յ. մբ. միօրեակք. տոհմ ինչ միջատաց:

Éphémérine, ի. բ. միօրաբոյս. տունկ յԱմերիկա եւ ի Հնդիկս:

Éphestia, ի. մբ. ալիւրազեղծ. միջատ որոյ թրթուրք ապականեն զալիւրըս: [իբր 18 լիտր):

Éphi (էֆի) ա. արդու. (չափ Հրէից)

Éphialte, ա. տ. Cauchemar.

Éphidrose (էֆիտրոզ) ի.բժ. մակաքիրտն. *քրտինք մարմնոյն վերի կողմն:

Éphippe, տ. Éphippus.

Éphippigère, (էֆիփիժէր) ա. մբ. համեստակիր. սեռ ուղղաթեից ի տոհմէ մարախաց (sauterelle).

Éphippion, ա. մգ. սեպոսկրոփ. ին. fosse pituitaire, եւ semelle turcique.

Éphippus (էֆիփիփիւս), **Éphippe**, ա. ձր. համեստածուկն. կն. Cavalier.

Éphod (էֆօտ) ա. եփուդ, եփուտ, վակաս:

Éphorat, ա. պարեսուիւն. (իշխանութիւն եւ ժամանակն իշխանութեան). 2. Քաղաքականութիւն:

Éphore, ա.հխ.յն. պարէտ. իշխան Լակեդեմոնացւոց. 2. Քաղաքական:

Éphorie, ի. պարեսուի. 2. Քաղական խորհուրդ՝ խորհրդարան:

Éphorique, ած. պարեսական. 2. Քաղական. dignité —.

Épi, ա. հասկ. *կուռ «պաշագ». — de blé, — ցորենոյ, ցորենահասկ. en —, հասկածեւ. monter en —, հասկաբեր լ., հասկս արձակել, *կռիլ. — ondoyant, doré, գեղաճուփ, ոսկեփայլ՝ ոսկեփունջ —: || — d'eau, ջրահասկ. || — de lait, կաթնահասկ. || barbe de l'—, քիստ. 2. —, գարգմանակ «չէլենկ». — de diamants, ադամանդեայ՝ ականակուռ —. 3. հասկ, փունջ. — de cheveux. 4.ճ. հասկ. հասկածեւ հեծանք. 5. աս. — de la Vierge, հասկ Կուսին. աստղ մեծ որ յաստեղատան Կուսին. 6. վ. տ. Spica.

Épiacétine, ի.տգ. մակաբացխին:

Épiage, ա. եգ. հասկաւորումն. կազմումն հասկի:

Épiaire, ի. բ. հասկաբոյս, աբեղախոտ. կն. Stachide.

Épiale, ած. բժ. fièvre —, ջերմ սառնասառոյց, սառնատենդ. հն. Fièvre algide.

Épiaster (էփիասթէր) ա. փշ. մակասող. ազգ ծովեզնեայց:

Épiation, ի.բ. հասկաւորութիւն, հասկաբերութիւն, հասկահաւաքութիւն:

Épiblaste, ա. մակաբոյծ:

Épiblastétique, ած. բպ. մակաբոյծային:

Épiaire.

Épiboulangérite, ի. հք. մակաբուլանգերաքար. ճճմրուկ ծարրաքարի եւ կապարի՝ պուլանգերաքարէն աւելի ճճուամբ ունեցող:

Épicalicie (էփիքալիսի) ի.բ. բաժակորձայ. կարգ տնկոց որոց որձայք զբաժակօք պատատին:

Épicanthis (էփիքանթիս) ի.ախ. ակնաճաւալ. հիւանդութիւն ներքին անկեան աչաց:

Épicarpe, ա. բս. պատկան. վերնամաշկ պտղոց:

Épicarpié, e, ած. բ. պատկանաւոր: [նային:

Épicarpique, ած. բ. պատկա-

Épicaule, ած. բս. բնացօղնաբոյս. * բոյս որ կրուանի տնկոց բունը. champignons —s. 2. մբ. բնաճճի:

Épicaume, ա. վ. եղջերակապալար. պալար յեղջերին աչաց:

Épice, ի. համեմ «պահար». ||փ. եւ ր. —, բանք կսկծելիք. || pain d'—, համեմահաց, համեմհաց, Քախծու հաց. գարեհաց զանգեալ մեղու եւ համեմանօք. 2. յ.հ. շաքարեղէնք, քաղցրաւենիք. 3. հ. դատաւորավարձ. * վարձք դատաւորաց: les juges taxaient eux-même leurs —s.

Épicé, e, ած. համեմեալ, համեմաւոր. il n'aime ni salé ni —. 2.փ. —, կսկծեցուցիչ, կծու. c'est un pamphlet fortement —.

Épicéa, ա. բ. փիճի, պիւկէ. ազգ նոճւոյ. տ. Picéa.

Épicène, ած. բ. երկասեռ, հասարակ. Քէ արական եւ Քէ իգական. caille, éléphant, rat sont —s en français.

Épicer, ն. համեմել. հանդերձել համեմանօք «պահարլամագ». il a l'habitude de trop —. 2. հ. առնուլ վարձս (դատաւորի). ce juge épice rudement.

Épicérastique, բժ. հ. հիւծամոք. ամոքիչ հիւծոց մարմնոյ:

Épicerie, ի. համեմք, համեմանք, * համեմեղէն. 2. նպար, պարէն. le commerce de l'—, նպա-

բավաճառուհի . 3. նպարատուն , նպարավաճառանոց. 4. —s, նպարեղէն :

Épicharis (էփիքարիս) ա. բ. շնորհուկ . բոյս ի տոհմէ երկպրուկաց :

Épichérématique (էփիքէ) ած. հաւաստաածեռնարկական :

Épichérème (էփիքէրէմ) ա. տմբ. հաւաստաածեռնարկ . ազգ հաւաքաբանութեան :

Épichlorhydrine, ի. տգ. մակախաժաջրին :

Épichlorite, ի. հբ. մակաքլորիտ :

Épichorial, e (էփիքորիալ) ած. մգ. մակամիզական :

Épichorien, enne (էփիքորիէն) ած. հխ. յն. աշխարհաբնակ , բնիկ , *տեղացի , երկրցի (դիք) :

Épichorion (էփիքորիոն) ա. մգ. մակամիզն . *սաղմն պատող միզն . ին. **Membrane caduque.**

Épichthys (էփիքթիս) ա. ոպ. մակաձմակ. ազգ զուգոտն ողորկապատենից :

Épichtonien, enne (էփիքթոնիէն) ած. հխ. յն. երկրաբնակ (դիք):

Épichyte (էփիքիթ) ած.բ. հողասուն . champignon —.

Épicier,ière, գ. հաւեմավաճառ, նպարավաճառ , պարենավաճառ , նպարավաճառուհի «պազգալ» . 2. ած. garçon —, մանուկ —. փ. նուաստախոհ , փանաքիմաց . c'est un —, — ոմն է . littérature, idées d'—, — մատենագրութիւն , միտք :

Épicline, ած. բ. մակախոշոտ . *ծաղկի սկուտեղին վրայ կեցած :

Épicolique, ած.մգ. խճաղային. s. Côlon.

Épicome, ա.հշբ. մակագէս. *գլխոյն վրայ ուրիշ գլուխ ունեցող հրէշին կ'ըսուի :

Épicondyle, ա. մգ. մակորոն , վերորոն . * արտաքին ուռեցք բազկոսկր ծայրն . s. **Condyle, humérus.**

Épicorollé,e, ած.բ. մակապսակ. որոյ տերեւք կից են պսակի :

Épicorollie (էփիքօրօլլի) ի. բ. մակապսակութիւն . վիճակ տնկոց որոց ծաղիկք մօտ են սերմնաբանի :

Épicrâne, ա. մգ. մակագանկ . պատեան գանկի . 2. ած. —, մակագանկային . le muscle —. L'aponévrose —. [Épicrâne.

Épicrânien, enne, ած. մգ. S.

Épicrianthe, ա. բ. բողկուկածաղիկ . ազգ խոլորձեաց :

Épicrion, ա. սբ. եպիկրիոն. ազգ օձատեսակաց :

Épicrise, ի. բժ. ախտադատ , ախտադատութիւն . դատաստան հիւանդութեան :

Épicure, ա. Եպիկուրոս , յոյն իմաստասէր . 2. փ. —, հեշտասէր . enfants, fils d'—, արք հեշտասէրք :

Épicuréisme, s. **Épicurisme.**

Épicurien, enne, ա. եպիկուրեան . 2. —, հեշտասէր. c'est un —, un franc —. 3. ած. եպիկուրեան . système —.

Épicurisme, ա. եպիկուրութիւն. եպիկուրեան աղանդ . ն. փ. —, հեշտասիրութիւն :

Épicyanhydrine, ի. տգ. մակխաժաջրին :

Épicycle, ա. աս. մակաշրջան , մակաշրջանակ :

Épicycloïdal, e, ած. մակաբոլորակային , մակաբոլորակաձեւ :

Épicycloïde, ի. եչ. մակաբոլորակ , մակաբոլորակակերպ :

Épicyte, ա. կ. մակոփ :

Épidème, ա. կ. մակազօդ :

Épidémie, ի. համաճարակ, հանրախտ. հանրածաւալ հիւանդութիւն . փ. —. il y a des —s morales. L'engouement était général, c'était une —.

Épidémiologie, ի. ախ. համաճարակաբանութիւն :

Épidémiologique, ած. ախ. համաճարակաբանական :

Épidémique, ած. համաճարակ , հանրախտային, հանրածաւալ. maladie —. || փ. —. un engouement —. Des passions —s. [բակաբար :

Épidémiquement, մ. համաճա-

Épidence, ի.ն. կախարանաչուան. չուան կախարանի (hamac).

Épidendre, ած. բ. ծառաբոյս . *ծառի վրայ բուսնող. || ա. —. ազգ խոլորձեայց (orchidées).

Épidendrées, ի.յ.բ. ծառաբուսեայք . ցեղ խոլորձեայց նախատիպ ունելով զծառաբոյս :

Épiderme, ա. մակամորթ , վերնամաշկ . վերին մորթ՝ մաշկ մարմնոյ. || փ. il a l'— sensible, դիւրագրգիռ՝ դիւրազգած՝ դիւրաբորբոք է. || chatouiller l'— à qn., շողոքորթել զոք. 2. բ. մաշկ, մաշկեղեն. նուրբ մաղանթ «զաբ» . ին. **Cuticule.**

Épidermé, e, ած. բպ. մակամորթապատ , մակամաշկապատ :

Épidermique, ած. մակամորթային , մակամաշկային :

Épidermoïde, ած. մհ. մակամորթանակերպ , մակամաշկանակերպ :

Épidermose, ի.բլ. մակամորթուց, մակամորթանիւթ , մակամաշկուց :

Épidèse, ի.վ. պատանակապ, պատանակապումն :

Épididyme, ա.վ. մակերկուորի , մակամորթիք . նուրբ եւ որդնածեւ մարմին զլերին եզերք ամորձեաց :

Épididymite, ի. բժ. մակամորթաբորբ. բորբոքումն մակերկուորեաց:

Épidiscal, e, ած. բ. մակասկուտեղ . *սկուտեղին վրայ կպած. étamines —es.

Épidosite, ի. հբ. մակատեակ . տեսակ մակատի : [հանքի :

Épidote, ա. հբ. մակատ . ազգ

Épidotite, ի. s. **Épidosite.**

Épié,e, ած. հասկաբեր . bien —, քաջահասկ , հասկաճուռ. 2. հասկածեւ , հասկագեղ :

Épier, ն. հասկաւորիլ, հասկաբեր լ., հասկս արձակել , հասկ առնուլ , *հասկ կապել , կռճիլ:

Épier, ն. լրտեսել , դիտել . — l'heure, le temps, ժամադէտ՝ ժամապահ լ. — le moment favorable, պահ ունել դիպող ժամու , որսալ գյաջողութիւն աւուրց՝ զժամ բարեպատեհ , սպասել պարապոյ . qui épie tout autour, պարադէտ . = S'—, դ. լրտեսել զմիմեանս՝ զանձն :

Épierrage (էփիէռաժ), **Épierrement**, ա. քարահանում :

Épierrer, ն. քարահանել , *քարերըն մաքրել՝ հանել . — un champ.

Épierreur (էփիէռէօր) , **Épierrier** (էփիէռիէ), ա. քարահան :

Épieu (էփիէօ) ա. հերձակ, նիզակ որսորդի :

Épieur, euse, գ. լրտես , դէտ :

Épigastralgie, ի. բ. մակափորացաւ , մակորովայնացաւ . ցաւ վերնակոդման որովայնի :

Épigastralgique, ած. մակորովայնացաւ , վերնորովայնացաւ :

Épigastre, ա. մգ. մակորովայն , վերորովայն , վերափոր . վերակոդն որովայնի :

Épigastrique, ած. մգ. մակորովայնային , վերնորովային , վերնափորային . région —, —վայր :

Épigastrocèle, ի.վ. մակորովայնաճաք . աղէճափութիւն մակորովայնային մասին :

Épigé,e, ած.բ. երկրաբոյս. *երկրի վրայ բուսնող . cotylédons —s. 2. ա. երկրաբոյս . տես տոհմի ցախեայց (éricacées).

Épigéique, ած. եբ. երկրաբանական :

Épigène, ած. հբ. մակագոյ. cristal — 2. բ. մակաբոյս. champignons —s. [յաջորդական ծնունդ:

Épigénèse (ժէնէզ) ի. մակածնութի,

Épigénésique, ած. մակածին, մակածնական :

Épigénésiste, ա. բխ. մակածընիչ. բնախուս կուսակից մակածնընդեան մարմնոց :

Épigénie, ի.հբ. մակագոյութիւն:

Épigénite, ի. հբ. մակագոյակ :

Épiglaubite, ի. հբ. մակագլաբիտաքար . փոսփատ ջրատեալ կրոյ:

Épiglosse, ի. կբ. մակալեզու. մասըն բերանոյ ծաղանծաձեւ միջատաց : [կոկորդիկ:

Épiglotte, ի. մգ. խաղոդիկ ,

Épiglottique, ած. խաղոդիկային:

Épiglottite, ի. բժ. խաղոդիկաբորբ, խաղոդիկատապ . բորբոքումն խաղոդիկի :

Épignathe, ա. հշբ. մակածնօտ , վերածնօտ :

Épignathie, ի. հշբ. մակածնօտութիւն , վերածնօտութիւն :

Épigone, ա. բ. վերածին :

Épigrammatique, ած. վերտառական . style, trait —.

Épigrammatiquement, մ. վերտառօրէն :

Épigrammatiser, չ. վերտառել, վերտառութիւն յօրինել :

Épigrammatiste, ա. վերտառող:

Épigramme, ի. վերտառութիւն. 2. պարսաւական բան , եպերանք , բանք կսկծելիք , բանք կսկծանաց , կսկծեցուցիչ կատակ : [նագիր :

Épigraphe, ի. մակագիր , վեր-

Épigraphie, ի. վերնագրութիւն, արձանագրագիտութիւն . գիտութիւն արձանագրութեանց :

Épigraphique, ած. վերնագրական, արձանագրագիտական :

Épigraphiste, ա. վերնագրող, վերնագրագէտ :

Épigyne (էփիժին), **Épigynique** (էփիժինիք) աճ. բ. վերաբոյս, վերասեր. որ բուսանի՝ սերի ի վերայ սերմնաբանի. corolle, étamines —s.

Épigynie, ի. բ. վերասերութիւն. վիճակ տնկոյ որոյ բաժակն կամ որճայն (étamine) վերասերք են :

Épilage, ա. S. Epilation.

Épilance, ի. բզ. վերնոտութիւն (ծուչնոց) :

Épilaryngien, enne (էփիլարէնժիէն) աճ. մգ. մակխոչափողային :

Épilatif, ive, աճ. մազխիլ :

Épilation, ի. մազխլումն, հերախլումն :

Épilatoire, աճ. մազխիլ. pâte —.

Épilepsie, ի. բժ. լուսնոտութիւն, վերնոտութիւն «սարա, ծուծաբըգ». une attaque d'—.

Épilepsiforme, Epileptiforme, աճ. բ. լուսնոտածեւ, լուսնոտատեսակ :

Épileptique, աճ. լուսնոտային, վերնոտային. 2. աճ. եւ գ. լուսնոտ, լուսնահար, վերնոտ «ծուծաբըգը» :

Épiler, ն. մազխել, *ներմակ մազերն հանել. il se fait —, *ներմակ մազերն հանել կուտայ.

S'épiler, դ. *իւր ներմակ մազն հանել. il s'épile chaque matin.

Épileur, euse, գ. մազխիլ, *մազ հանող :

Épilimnique, աճ. հբ. վերնահ[նակ :

Épillet (էփիյէ) ա. բ. հասկիկ :

Épilobe, ա. բ. ծործոչ. խոտ ինչ երկարակեաց :

Épilobiacées, ի. յ. բ. ծործոչազգք. ցեղ տոհմի ապուզանեայց (onagrariées) նախատիպ ունելով զծործոչ :

Épilogage, ա., **Epilogation** (սիոն) ի. խծբծումն, խծբծանք :

Épilogisme, ա. վերամտախոհութիւն :

Épilogue, ա. վերաբան, վերաբանութիւն, վերջաբան :

Épiloguer, չ. պարսաւել, պարսաւադէտ լ., սուգտանել, խծբծել. — sur tout. = ն. —. — les actions, la conduite d'autrui.

Épilogueur, euse, գ. պարսաւադէտ, պարսաւադիր, սուգտանող, քանակրկիտ, խծբծող. c'est un grand —. Une —euse insupportable.

Épiloir, ա. մազխիլ (գործի) :

Épilure, ի. մազխլուք. *մազխելման ժամանակ ծափուած մազեր :

Épimaque, ա. ծ. դիւրատիկ. *տեսակ ճննդկան :

Épimède, ա. բ. եպիմէդ. ազգ միշտադալար խոտոյ :

Épimère, ա. կ. վերաբարձք. մասն լանջաց միջատաց :

Épiméride, աճ. հբ. հակակող. cristaux —s.

Épimérisme, ա. ճս. գլխատրում :

Épinage, ա. ար. ջրահանութիւն. *օճառի խմորին մէջէն ջուր հանելն :

Épinaie, ի. եգ. փշաստան. ուր ացին փշալից ծուխք :

Épinard, ա.բ. շոմին, սպանախ «բսպանագ». — fraise, ճմել. 2. փ. խանձուռք «սաչագ» :

Épinastie, ի. բ. վերաճնշումն :

Épinastique, աճ. բ. վերաճնշային. feuille —.

Épincer, ն. եգ. յապաւել, յապաւանել. 2. ար. քարտուրագել. *քարտուրագով կտրել :

Épimaque.

Épinceter, ն. բզ. կրտտել. *սրել ծուչնոց ճիրանունքն եւ կտուցն. 2. ար. —, շիւղամաքրել :

Épinceteur, euse, գ. ար. շիւղամաքրիչ, կրտտիչ, շիւղամաքրուհի, կտտուհի (չուխայի) :

Épincette, ի. ար. կտտոց (գործի), որով մաքրեն զնորագործ չուխայս : [ceteur.

Épinceur, euse, գ. S. Epin-

Épinçoir, ա. ար. քարտուրագ. ուն սալարկչաց :

Épine, ի. փուշ, փշենի. la couronne d'—s, փշեայ՝ փշանիւթ պսակ,

Épimède.

*փուշպսակ. — de rose, պսեմ, *վարդի փուշ. sans —, անփուշ. petite —, փշիկ. || փ. être sur les —s, sur des —s, ի մեծի անձկութեան լ., *մեծ հոգի մէջ ըլլալ. || marcher sur les —s, sur des —s, ի մեծի դժուարութեան լ. 2. փուշ «տիքէն». la rose et ses —s. || Une — au pied, խոչընդոտն, խոչընդակն, արգել. || tirer à qn. une — du pied, ազատել զոք ի նեղութենէ. 3. յ. փուշք, խոչք, արգելք, կնճիռն, մտատանջութիւն, նեղութիւն, դժուարութիւն. la vie est hérissée d'—s. 4. մգ. խոչ, ողն. l'— du dos ou l'— dorsale, խոչ, ողն, ողնայար, ողնաշար. ից. Colonne vertébrale. 5. բ. — blanche, սպափուշ. ից. Aubépine. || — noire, մամխի. ից. Prunellier. || — de bœuf, ից. Bugrane եւ Bardane.

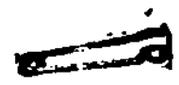
Épinème, ա. բ. մակ[ծել :

Épinette, ի. կիսադաշնակ. նուագարան ինչ փետրաձայր. 2. գիրավանդակ, *հաւեր գիրցունելու վանդակ. mettre des poulets, des chapons à l'—. 3. բ. փշեղնին :

Épineux, euse, աճ. փշուտ, փշալից, փշաթիթ, փշոտ. pomme —euse, փշախնձոր. apophyse —euse, S. Apophyse. 2. փ. փշուտ, փշալից, դժուարակնճիռն, բազմակնճիռն, դժուարին. affaire, question —euse.

Épine-vinette, ի. ծորենի, *կոծոխուրի «ամպէրպարիս». ից. Vinetier, Berbéris. || Fruit de l'—, ծոր. կոծոխուր. des épines-vinettes.

Épingle, ի. գնդասեղն, գնճիկ «ծափլու». petite —, գնճիկ, գնդասեղնիկ. la pointe d'une —, ծայր գնդասեղան. — à tête de verre, — ապակեգլուխ. — de parure, բահուանդ. || փ. tirer son — du jeu, խելօք ազատել զանձն յանյաջող գործոյ, պրծանիլ ճարտուարութեամբ. || être tiré à quatre —s, պաճուճազարդ լ., կարի իմն զարդարեալ եւ պաճուճեալ լ. || փ. coups d'—s, մանր ջղնուանք՝ հակառակութիւնք. || — à cheveux, հերագնճիկ «սաչ ծափլուսու». 2. յ. *մէկուն կնկան եղած ընծայ. ce sont les —s de madame.

Épingle anglaise.

Épinglé, աճ. Velours —, շերտաւոր մաւիշ :

Épingler, ն. գնդասեղել, գնճիկել, *գնդասեղով խօթել բռնել :

Épinglerie, ի. գնդասեղատուն «ծափլու ֆապրիգասը» :

Épinglette, ի. գ. գնդասեղնիկ, գնճիկ. գնդասեղն փոքրիկ. 2. գ. —. *երկաթի գնդասեղն վառօդալից հրեւոպամփուշտն ծակելու :

Épingleur, ա. գ. գնդասեղիչ. ծակող հրափամփուշտի :

Épinglier, ère, գ. գնդասեղնագործ, գնդասեղնարար, գնդասեղնավաճառ :

Épinière, աճ. ի. մգ. ողնայարային. moelle —, ողնուղեղ, ողնաճուճ :

Épinière, ի. բ. սրափուշ :

Épiniers, ա. յ. ո. փշուտք, ծաւուտք «ծիքէնլիք» :

Épinoche (էփինոշ) ի. ձբ. փշաձուկն. ձուկն ինչ փոքրիկ :

Épiodonte, ա. կ. առամնակէտ. կնդրանաճին յազգէ դելփինաց :

Épiomide, ի. մգ. վերուս. *ուսին վերին մասն. հն. **Epomide**.

Épinoche.

Épione, ա. մբ. եպիոնէ. կին Ասկլեպիոսի. 2. գ. խլնաձաղանձ. խլնային ձաղանձ. 3. ներքնակողմն ընկեցիկ ձաղանձի (membre caduque). [կախեցի :

Épiostracum (քսմ) ա. ոպ. մա-

Épiparoxysme, ա. բժ. վերազայրուցք, վերազայրացումն. զայրացումն հիւանդութեան յաճախագոյն քան զսովորականն :

Épipastique, ած. դղգ. տ. **Épispastique**.

Épipétale, ած. բ. վերաձերձ. բուսնալ ի վերայ ձերձի ծաղկանց :

Épipétalie, ի.բ. վերաձերձանք. վերաձերձ բոյսք : [ելի :

Épiphane, ած. եպիփան, երև-

Épiphanie, ի. յայտնութիւն, աստուածայայտնութիւն :

Épiphanite, ի. հբ. յայտաքար :

Épipharynx (էփիֆարինքս) ա. կք. վերբմբան. մասն բերանոյ մաշկաձեւ միջատաց :

Épiphénomène, ա. բժ. վերերեւոյթ. նշան ի վեր երեւեալ յընձացս ախտին : [վերամաշկաբոյս:

Épiphléode (էփիֆլէոտ) ած. բ.

Épiphléose, ի. բ. բուսամաշկ. մաշկ բուսոց. 2. խբ. խեցեմաշկ. մաշկ խեցեաց:

Épiphlogose, ի.ախ. վերակիզուց. ածումն կիզուցի. տ. **Phlogose**.

Épiphonème, ա. ճս. մակագանչութիւն :

Épiphora, Épiphore, ա. բժ. այտաթուօսքահոսութիւն, արցունքոտումն. * անկամ եւ անդադար հոսումն արտասուաց այտերէն վար. հն. **Larmoiement**.

Épiphragmatique, ած. վերաճաճկուածային. membrane —.

Épiphragme, ա. վերաճաճկոյթ:

Épiphrase, ի. վերապացուլ, վերաճառութիւն :

Épiphyllanthe, ած. բ. վերտերեւաճաղիկ. * որոյ ճաղիկք բուսանին տերեւոց վրայ :

Épiphylle, ած. բ. վերտերեւաբոյս. *տերեւոց վրայ բուսնող. 2. ի. —. ազգ կոզենեայց (cactées).

Épiphyllin, e, ած. բ. տերեւաձեր. որոյ բուսուցիչ գործարանք գոյանան ի վերայ տերեւոց. || —s, ի. յ. տերեւասերք. հատուած տոհմի լերդաբուսեայց (hépatiques).

Épiphyllosperme, ած. բ. վերտերեւաբուսասերմն. *տերեւոց վրայ բուսնող: [սպայինն. décollement —.

Épiphysaire, ած. մգ. ոսկրա-

Épiphyse, ի. մգ. ոսկրասար, ոսկրաճագ. ճայր ոսկերաց. տ. **Apophyse**.

Épiphyte, ած. եւ ա. բ. վերաբուսիկ, մակաբոյս, մակաբուսակ. *բուսոց վրայ բուսնող :

Épiphytie (էփիֆիթի) ի.բ. վերաբուսախտ. *ախտ վերաբոյս տնկոց :

Épiphytique, ած. բ. վերաբուսախտային. maladie —.

Épiphytisme, ա. բժ. վերաբուսախտութիւն :

Épiplérose, ի. բժ. գիրաւարարութիւն. *սաստիկ գիրութիւն :

Épiplocèle, ի. վ. ճիճնաճաքուածք. անկումն ճիճնի :

Épiplo-entérocèle, ի.վ. ճիճնաղիճաքուածք. անկումն ճիճնի եւ աղեաց : [artère —.

Épiploïque, ած. մգ. ճիճնային.

Épiplo-ischiocèle (էփիփլօիսքիօսէլ) ա. ճիճնազիստոսկրաճաքուածք. անկումն ճիճնի եւ զիստոսկեր:

Épiploïte, ի. բժ. ճիճնաբորբ, ճիճնատապ. բորբոքումն ճիճնի :

Épiplo-mérocèle, ի. վ. ճիճնազդրաճաքուածք. անկումն ճիճնի եւ ազդեր :

Épiplomphale, ի. վ. ճիճնապորտաճաքուածք. անկումն ճիճնի եւ պորտոյ :

Épiploon (էփիփլօօն) ա. մգ. ճիճն, մականճաղանձ :

Epiplosarcomphale, ի. վ. ճրիճնամարմնապորտ. պորտական անկումն ճիճնի :

Épiploschéocèle (էփիփլօսքէոսէլ) ի. վ. տ. **Piplo-ischiocèle**.

Épipodite, ա. ոպ. մակոտն :

Épipodium (ոիօմ) ա. փն. վերոտն : [փանք հեղուկաց :

Épipolase, ի.հ. ոգ. ճիճումն, ճրի-

Épipolique, ած. ճիճածուփ. diffusion —. [ճուփք :

Épipolisme, ա. բխ. ճիճանք,

Épipone, ա. մբ. եպիպոն. միջատ ծանձաձեւ :

Épique, ած. դիւցազնական, դիւցազներգակ, դիւցազներգական. poème —, դիւցազներգութիւն. poète —, դիւցազներգակ, քերթող՝ բանաստեղծ. 2. ա. l'—, դիցերգուի :

Épirrhée (էփիռէ) ի. բժ. հիւծագեղումն. զեղումն հիւծոց մարմնոյ :

Épirrhize (էփիռիզ) ած. բ. արմատաբոյս. բուսեալ յարմատս ծառոց :

Épischèse (էփիսքէզ) ի. բժ. դաշտանախափան. խափանումն՝ կացումն դաշտանի :

Épiscia կամ **Épiscie**, ի. բ. ճրմակախոտ. բոյս խոտեղէն երկարակաց :

Épiscopal, e, ած. եպիսկոպոսական. dignité —e. Palais —, եպիսկոպոսանոց. ornements épiscopaux. 2.ա.յ. épiscopaux, —ք. եպիսկոպոսական աղանդաւորք յԱնգղիա :

Épiscopalement, մ. եպիսկոպոսաբար :

Épiscopat, ա. եպիսկոպոսութիւն. հօտապետութիւն. 2. —. ժամանակ եպիսկոպոսութեան. 3. եպիսկոպոսք. դաս եպիսկոպոսաց. l'— français.

Épisémasie (էփիսէմազի) ի. բժ. ախտայայտնութիւն. առաջին երեւումն ախտի :

Épisiocèle, ի. բժ. խորոպճաձափուքիւն. անկումն խորոպճեայ :

Épisiorraphie, ի. վ. խորոպճակարան. կարումն շրթանց խորոպճեայ:

Épismilie, ի. պղբ. մակնշտրակ. տեսակ խեցաչէչի (madrépore).

Épisode, ա. դրուագ, յարակէպ, յարադէպ. — intéressant. Les —s de Télémaque. Ce fut un des plus tristes —s de la Révolution.

Épisodique, ած. դրուագական, յարադիպական, եկամուտ, պատահական. personnage, action, scène —.

Épisodiquement, մ. դրուագաբար, ըստ պատահի, ըստ դիպաց, պատահաբար :

Épispadias (էփիսպատիաս) ա. բժ. մակաճակուքիւն. ծերուքիւն կազմածոյ միզկի առն :

Épispase, ի. մարմնեռք. *դեղոյ զօրութեամբ յառաջ եկած :

Épispastique, ած. դղգ. մարմնեռ, մորքուռոյց. emplâtre —. 2. ա. —. un —. Se servir d'—s. Appliquer un —.

Épispermatique, ած. բ. վերնամաշկային :

Épisperme, ա. բ. վերնամաշկ. * սերմն պատող մաշկ :

Épispore, ի. բ. վերաքորթ, ծորճամաշկ :

Épisser, ն. ճ. ճայրաքիւսել. — un câble, les grelins.

Épissoir, ա. ճ. ճայրաքիւս, պարանաքիւս (գործի) :

Épissure, ի. ճ. ճայրաքիւսուածք:

Épistaminal, e, ած. բ. որթայական, որթայաբոյս. բուսեալ որթայից վրայ :

Épistaminé, e, ած.բ. վերորթայեղ. որոյ որթայք բուսանին խգայի (pistil) վրայ :

Épistaminie, ի. բ. որթայութիւն. 2. որթայք. հն. **Épicalicie**.

Épistase, ի. բ. միզամբուր. դիրա միզի:

Épistation (աիօն) ի. բժ. լեսուն:

Épistaxis (ձաքսիս) ի. բժ. քիթաբիւնութիւն, * քիթէն արիւն գալն. ռ. **saignement de nez**.

Épister, ն. բժ. լեսուլ (ի սանդի, «հավանտա էզմէք» : [ոսկրային :

Épisternal, e, ած. մբ. վերակրծ-

Épisternum, ա. մբ. վերակրծոսկր:

Épistilbite, ի. հբ. վերացոլաքար. կրկին գայլախառազատ կրոյ եւ բիւրեղածին պաղկեղկի (alumine).

Épistolaire, ած. նամակագրական. genre, style —. 2. գ. նամակագիր : [* նամակ գրել:

Épistoler, ն. նբ. նամակագիր է.

Épistolier, ère, գ. նամակագիր. 2. գիրք ընծերցուածոց :

Épistolographe, ա. նամակագիր, ձեռագիր :

Épistolographie, ի. նամակագրութիւն, ձեռագրութիւն :

Épistolographique, ած. նամակագրական, ձեռագրական :

Épistome, ա. մբ. վերաբերան. առաջակողմեան մասն գլխոյ միջատաց. հն. **Opercule**.

Épistomelle, ի.վբ. մակաբերան. ազգ բրածոյ սպնգաց :

Épistrophe, ի. վերադարձ. կրկնութիւն բառի ի վերջ անդամոց խոսից. S. **Épiphore.**

Épistrophée, ի. մգ. S. **Axis.**

Épistyle, ա. ճ. մականիւն :

Épisyllogisme (էփիսիլլոժիզմ) ա. տբ. մակահաւաքաբանութիւն :

Épisynalèphe (էփիսինալէֆ) ի. ք. ներքնակրճատումն. կրճատումն ձայնաւորի որպէս ի բառդ dévoûment փոխանակ dévouement ի.

Épisynthétique, ած. համադրական. || ա. յ. les —s, —ք :

Épisynthétisme, ա. համադրականութիւն. վարդապետութիւն համադրականաց :

Épit, ա. ար. ակիճ. ձող հրաթիոյ (յաղահանս) :

Épitaphe, ի. տապանագիր, դամբանագիր. — funéraire. — sépulcrale, գերեզմանագիր. — courte, laconique. — pompeuse, emphatique. simple, touchante. Mettre, graver une —. || փ. menteur comme une —, գովիչ տարապայման :

Épitaphier, ա. տապանագիրք, դամբանագիրք :

Épitase, ի. կնռանահանգոյց. հն. **Nœud de l'intrigue.**

Épite, ի. երիթակ « քիւչիւք օտուն չիվի» :

Épithalame, ա. հարսներգ. երգ հարսնեկան. faire l'— de qn., չարիս կամ բարիս խօսել զումեք յետ մահուն :

Épithélial, e, ած. մգ. վերնամաշկային. tumeur —e, — ուռ, վերնամաշկուռ :

Épithélioma, ա. վ. վերնամաշկուռ. ուռ. վերնամաշկային :

Épithélium, ա. մգ. վերնամաշկ. — stratifié, — բազմախաւեան :

Épithème, ա. դղգ. մակադեղ, տեղադեղ. * տեղական դեղ. 2. Ք. կտցեղչիր. եղջուրաւոր յաւելուած ի կտուցն Քաչնոց ոմանց :

Épithète, ի. վերադիր, մակդիր. — ridicule, heureuse, juste, expressive, énergique, fausse. S. **Adjectif.**

Épithétique, ած. նբ. վերադրական, վերադրալից. style —.

Épithétisme, ա. ճս. վերադրականութիւն, զարդարուն ոճ :

Épithétomanie, ի. նբ. վերադրամոլութիւն. զեղծումն վերադրաց :

Épithinie, ի. ք. նուղը. ազգ տրոնեայց :

Épithym, ա. բ. աւիխմոն, փոքրոնի. S. **Cuscute.**

Épitichisme (էփիթիքիսմ) ա. հխ. վերաշինութիւն, *շինուածք շինուածքի վրայ :

Épitoge, ա. վերարկու. վերարկու նախնի Հռովմայեցւոց. 2. փակոյն (ատենակալաց). 3. S. **Chasse1 :**

Épitoir, ա. մք. երիթակոց. * եթիթակ (épite) խօթելու երկաթ գործի :

Épitomateur, ա. քաղուածադպր, քաղուածագիր, սղամատենագիր. *քաղուածոյք գրող :

Épitomé, ա. քաղուածոյք, սղամատեան. համառօտութիւն գրոց :

Épître, ի. Քուղթ. l'— de saint Paul. 2. ք.—, նամակ, գիր. recevoir, écrire une longue —. || — dédicatoire, ընծայական գիր՝ Քուղթ. 3. եպ. ընթերցուած. la messe en est à l'—. || Le côté de l'—, աջակողմն սեղանոյ՝ խորանի :

Épitrique, ած. կ. վերաստես. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ դասու բազմաստամոքսաց (polygastriques), *որոց մարմնոյն վրայ տեսակ մի ստես պատած է :

Épitrite, ա. մակեռակ, մակեռորդ. չափ յոյն եւ լատին բանաստեղծութեան :

Épitrochlée (էփիթրոքլէ) ի. մգ. մակալամբակ. *բոլորշի ցցուածք բազկոսկեր (humérus) լամբակէն (trochlée) վեր : [Concession.

Épitrope, ի. ճ. շնորհումն. հն.

Épixyle, ած. ք. փայտաբոյս. *փայտի վրայ բուսնող :

Épizoaire, ած. կ. վերակենդան, վերկենդանակեաց. * ուրիշ կենդանւոյ վրայ ապրող կենդանի. le pou est un —.

Épizoanthe, ա. պղբ. վերկենդանածադիկ. ազգ պողիպաքնոց :

Épizoïque, ած. եբ. վերկենդանական. * ասի հոդոց որ վերագոյն են իրենց բովանդակած գործարանաւոր կենդանեաց նշխարաց :

Épizootie, ի. արջառամահ, անասնամահ, պաճարախտ. տարափոխիկ ախտ անասնոց :

Épizootique, ած. արջառամահային, պաճարախտային. maladie —.

Éplaigner, ն. ար. եկրանել. գզել չուխայն եկրանաւ (chardon).

Éplaigneur, euse, գ. եկրանիչ :

Éploration, ի. նբ. կողկողանք :

Éploré, e, ած. արտասուալից; գերարտօսրալից, կողկողագին. une femme —e. Une mère —e.

Éplorement, ա. կողկողումն :

Éployé (էփլուայէ) ած Քեւաւորած. aigle —e.

Épluchage, ա. կրկտումն, յստակումն. 2. փ. մանրախոյզ քննութիւն :

Épluchement, ա. S. **Épluchage.** 2. պ. անօսրացումն. քաղելն զմի մասն պտղոց ծանրաբեռնեալ ծառոց. — des arbres.

Éplucher, ն. կրկտել, յստակել, կտուել, *ատկել. — des herbes, des grains, une salade, du riz, des lentilles. — des soies, des laines. 2. կտուել, կեղեւել, փոճոկել, փեճեկել, * պճկել, պոճկել, պոպոկել, կճեպն հանել, ստկել. — de la salade, du riz, des pommes de terre, une poire, du poisson, une noix. || — un arbre, կտուել, յստանել զգօս ոստս, անօսրացուցանել, քաղել զաւելորդ պտուղն. — un champ, քաղ հանել, քաղահան առնել, քաղհանել. քաղել զանպիտան խոտս. 3. փ. քննել, մանր կրկտել, մանրախուզիւ քննել, մանրակրկիտ՝ մանրաքնին առնել, մանրախուզել, մանրահետել, խծրծել, *պրպտել. — la conduite, la vie de qn. — une personne, un ouvrage.

S'éplucher, դ. քՈւիլ. քաղել զոչիլ յանձնէ (ասի զկենդանեաց). 2. կրկտիլ, յստակիլ, * ստկուիլ. 3. քՈւիլ; մանր՝ մանրախուզիւ քննել զանձն :

Épluchoir, ա. կրկտոց. 2. կրկտոց.

Épluchure, ի. խեշերանք, կեղեւանք. —s de salade. Chercher dans les —s.

Épode, ի. վերջերգ. երրորդ մասն յոյն երգոց : [ճայրատումն :

Épointage, ա. ճայրաբեկումն,

Épointé, e, ած. ճայրաբեկ, ճայրակոտոր. aiguille —e. || Cheval —, գաւակաբեկ ձի. chien —, բարձաբեկ շուն :

Épointement, S. **Épointage.**

Épointer, ն. ճայրատել, ճայրաբեկ՝ ճայրակոտոր առնել, քՈւել, *ճայրն կոտրել, բՈւացուցանել. — une aiguille, des épingles, un couteau, des ciseaux. 2. կզ. սրաճայր առնել, սրաճայրել :

Épointiller, ն. ար. S. **Épincetter.**

Épointure, ի. անբ. գաւակաբեկութիւն. *ախտ ինչ շանց, որով մկն ուսերնին մխտէն վեր կամ վար կ'ըլլայ. 2. կզ. սրաճայրումն :

Épois, ա. յ. ո. ստեղունք. վերին բողկուկք եղջերուի :

Épomide, S. **Épiomide.**

Éponge, ի. սպունգ, * Քուխը « սիւնկէր » .

— conique, — կոնաձեւ, կոնասպունգ. nettoyer avec une —, սրբել՝ մաքրել սպունգաւ. || p. boire comme une —, կարի շատ ըմպել, *աստիկ խմել. || passer l'— sur qc., մաքրել սպնգաւ. եւ փ. passer l'— sur une chose, մոռանալ, ներել. || presser l'—, հանել՝ առնուլ հարկս որչափ եւ հնար իցէ. 2. անբ. —. կրուկ անասնոց «էօքչէ». 3. ձրժ. —. ելունդն ի ծունկս ձիոց. 4. տգ. —. կն. **Mousse de platine**, մամուռն լսնոսկւոյ :

Éponger, ն. սպնգել. սրբել՝ մաքրել սպնգաւ. = S'—, դ. — զանձն, * սպնգուիլ : [գակիր :

Épongier, ն. սպնգաբարձ, սպնգ-

Épontage, ա. ձուաւտումն. *բուսի վրայէն միջատաց հաւկիթներն ջարդելն : [հանքս) :

Éponte, ի. միջնորմ (երակաց ի

Éponter, ն. ձուաւտել. *բուսի վրայէն միջատի հաւկիթներն ջարդել :

Éponteur, ա. ձուաւտիչ. *բուսի վրայէն հաւկիթներն ջարդող :

Épontillage (էփոնթիյեաժ) ա. նե. նեցկումն : [ցուկ «տէյեք» :

Épontille (էփոնթիյ) ի. նե. նե-

Épontiller (էփոնթիյլէ) ն. նե. նեցկել. *նեցուկ զարնել :

Éponyme, ած. հին. անուանադիր. les dieux —s. [րուԹիւն:
Éponymie, ի. հին. անուանադ-
Épopée, ի. դիւցազներգուԹիւն:
Épopte, ա. տեսուչ, աստնակալ:
Époptie, ի. տեսչուԹիւն, աստնակալուԹիւն:
Époque, ի. դարագլուխ, Ժուական. l'— du déluge. 2. ժամանակ, աւուրք. — heureuse, malheureuse. L'— du mariage, de la mort. La plus belle — de l'année. A quelle —? ե՞րբ. dans notre —, առ մեզ, *մեր օրերն. à l'— de, ի ժամանակս, առ ժամանակաւ, * ժամանակն. || faire —, նշանաւոր լ. chose qui fait — dans la vie. Ce projet fera —. 3. յ.ո. առաքինեալք, արիւնքեր աւուրք, դաշտանն կանանց, *ամսականն, ամսականին օրերն. avoir ses —s. 4. ժամանակաշրջան, դար, դարաշրջան. — primaire, նախնական —:
Époucé,e, կ. անբոյԹ, *բոյԹ չունեցող. 2. ա. —. անուն տոհմի ազգ ինչ Ժուչնոց:
Époudrer, տ. **Épousseter.**
Épouffé, e, ած. ը. շնչասպառ, ոգեսպառ, *շունչն հատած:
Épouffer (S') դ. ո. խոյս տալ, խուսել, փախչիլ, * կծիկն դնել. || ը. — de rire, Ժուլանալ ի ծաղուէ, * խնդալէն մարիլ:
Épouiller, ն. քՀուել, քաղել զոջիլս. — un enfant. =**S'**—, դ. քՀուել զանձն, քՀուիլ: [տումն:
Époulardage, ա. ար. ծխախո-
Époularder, ն. ար. ծխախոտել. *ծխախոտին տերեւներն ընտրել:
Époulardeuse, ի. ծխախոտուհի. *ծխախոտի տերեւներն ընտրող կին:
Époumoné, e, ած. ոգեսպառ, շնչասպառ. être tout —.
Époumoner, ն. ոգեսպառ՝ շընչասպառ առնել, * շունչն կտրել. discours, lecture qui époumone. = **S'**—, դ. — լ:
Épousailles, ի. յ. պսակ, հարսանիք, ամուսնուԹիւն, պսակահանդէս. le jour des —s. Assister aux —.
Épouse, ի. հարսն, ամուսին, մանակից, կողակից, կին. prendre pour —, կին ածել, առնուլ կնուԹեան. mon —, կինն իմ, * կինս, կնիկս. une jeune —, դեռահասակ կողակից. nouvelle —, նորահարսն. || l'— de J.-C., հարսն Քրիստոսի, Եկեղեցին. ||les —s de J.-C., կուսանք. s. **Époux.** [ցու:
Épousé, ա. փեսայ, * փեսայա-
Épousée, ի. հարսն, հարսնուհի, հարսնացու. marcher comme une —, յամր՝ յամրաքայլ ընԹանալ, յամրագնաց լ., *հարսի պէս կամաց քալել:
Épouser, ն. կին ածել՝ առնել՝ առնուլ, ածել ի կնուԹիւն, առնուլ կնուԹեան. — la fille de qn., sa cousine. 2. առն լ., առնուլ իւր այր. — qn., կին լ. ումեք, գնալ ումեք ի հարսնուԹիւն. 3. փ. ընտրել, Թեկն ածել. — une opinion. — un parti, կուսակից լ. = **S'**—, դ. ամուսնանալ, * կարգուիլ:
Épouseur, ա. փեսայ, ամուսնացող, հարսնատենչիկ, * կարգուող. || ը. եւ հգ. un — à toutes mains կամ l'— du genre humain, *բոլոր կանանց ամուսնուԹիւն խոստացող, խաբող:
Époussetage, Époussètement, ա- փոշատումն:
Épousseter (j'époussette ou j'époussète, j'époussetterai ou j'épousseterai) ն. փոշատել, *փոշին Ժողվել՝ մաքրել. — un meuble, un habit. || — un cheval, մաքրել խոզանակաւ գինի մաքրելոյ Թերչաւ. || փ. — qn., գան հալկանել, *ծեծել.
S'épousseter, դ. փոշատել զանձն, փոշեՀափ լ. *վրայի փոշին մաքրել:
Époussetoir, ա. փոշենոց. փոշեհան վրձին ադամանդագործաց:
Époussette, ի. փոշեհան «բէֆէ, ֆըրչա». լգա. **Vergette.** 2. —, * փոշելաՀ. ձի մաքրելու Թերիչէն յետոյ:
Épouti, ա. ար. աղտ (չուխայի եւ այլոց բրդեղինաց):
Époutiage, Époutillage (Ժլլեաժ) ա. տ. **Épincetage.**
Époutieur,euse, գ. տ. **Epinceteur.**
Époutir, տ. **Épinceter.**
Époutissage, տ. **Épincetage.**
Époutisseur,euse, տ. **Épinceteur.**
Épouvantable, ած. ահաւոր, ահարեկ, ահագնալուր, ահագնատեսիլ, զարհուրելի, հիազարհուր, սարսափելի. spectre, vision, spectacle —. Des airs —s. 2. անհնարին, ահագին, նորանշան. laideur —. C'est — de se comporter ainsi.
Épouvantablement, մ. ահագին, անհնարին. il est — laid. Souffrir —.
Épouvantail, ա. խրտուիլ. *խըրտուիլակ «գօրգուլուգ». mettre un —. c'est un —. On a mis dans cette chenevière plusieurs —s. Écarter les oiseaux avec un —. 2. փ. եւ ը. խըրտուիլ. c'est un — de chènevière, կամ կ. c'est un —, խրտուիլ է մարդակերպ, *անճոռնազգեստ տձեւ մարդ է:
Épouvante, ի. զարհուրանք, ահ, արհաւիրք, ահարեկուԹիւն, * ահուդող. jeter l'—, ահ՝ արհաւիրս արկանել. l'— l'a saisi, արհաւիրք կալան զնա, յարհաւիրս ըմբռնեցաւ. l'— se mit partout, saisit les cœurs, արհաւիրք կալան զամենեսին:
Épouvanté, e, ած. զարհուրեալ, ահարեկ, սարսափահար, ահաւիտ, * լեղապատառ:
Épouvantement, ա. ահարկուԹիւն, զարհուրանք, սարսափ:
Épouvanter, ն. ահաբեկ առնել, զարհուրեցուցանել, ահագնել, սարսափահար առնել. — qn. Enfant que la moindre chose épouvante.
S'épouvanter, դ. ահաբեկ լ., զարհուրիլ, ահագնիլ. — de peu de chose, pour peu de chose. Le peuple s'épouvante et fuit de toute part. Je m'épouvante à l'idée que...
Époux, ա. փեսայ, այր, ամուսին. mon —, այրն իմ, ամուսին իմ, * էրիկս. les —, * ամոլք. || le céleste —, l'— de l'Église, երկնային փեսայն, փեսայն Եկեղեցւոյ, Քրիստոս. || ա. յ. les —, հարսն եւ փեսայ, այր եւ կին, * կարգուածք. deux jeunes —, երկոքին նորահարսունք. s. **Épouse.**
Épreindre (j'épreins, nous.épreignons; j'épreignais, nous épreignions; j'épreignis; j'épreindrai; épreins, épreignons; que j'épreigne,q.n. épreignions; q. j'épreignisse; épreignant; épreint) ն. մատնաքամել, բռնաքամել, բռնաքամ առնել, * ջուրն հանել «սրգմագ». — des verjus, des herbes. = **S'**—, դ. —իլ, բռնաքամ լ:
Épreinte, ի. սրբանախիՀ, * խիՀ սրբանի. avoir, sentir des —s. || հն. **Ténesme.** 2. ո. աղք, ապաւառ (ցրտաղուսոյ, եւլն):
Éprendre (S') (սէիբրանտր. je m'éprends, ո. ո. éprenons. լճ. **Prendre**) դ. խանձիլ (հրոյ). 2. փ. խանձիլ, զակատիլ, տարփանալ, հարկանիլ՝ վառիլ ի սէր, կաՀոգնիլ, *սիրահարուիլ, զարնուիլ. il fut épris de sa beauté, հարաւ՝ յիմարեցաւ ի գեղ նորա, * գեղեցկուԹեանն զարնուեցաւ. il s'est épris d'une belle passion pour cette femme, հարաւ յոյժ ի սէր կնոջն. — d'un nouvel amour. Ils se sont épris l'un de l'autre. Il s'est épris d'une belle passion pour l'étude. s. **Épris.**
Épreuve, ի. փորձ, հանդէս. nombreuses —s, բազմափորձ. faire l'— d'une chose, առնել զփորձ իրիք, փորձել. * բանի մի փորձն անել. mettre qn. ou qc à l'—, ի փորձ արկանել, ի հանդէս մատուցանել, փորձել. mettre à l'— la patience de qn. առնուլ զփորձ՝ զհանդէս հաւատերուԹեան ուրուք, քաղել զոգիսն, * մէկուն հաւատերուԹիւնն փորձել՝ հատցունել. à l'—, ի փորձ, ի փորձոյ, փորձիւ, փորձելով. acheter qc. à l'—. Être à l'— de, դիմակալ լ., տոկալ, ժուժալ, * դիմանալ. une cuirasse à l'— de la balle, à l'— du canon, անսասան՝ անվնաս ի ուրեաց. à toute —, անսասան, անյողդողդ, անվհատ. amitié, courage à toute —. 2. փ. փորձ, փորձանք, փորձուԹիւն, հանդէսք, վիշտք, վշտակեցուԹիւն. au milieu des —s les plus effroyables, յամենայն անդ աիւսորագոյն մրցանաց. || — judiciaire, փորձ, տանջանք դատաստանական. — du feu, de l'eau, de la croix, — հրոյ, ջրոյ, խաչի. 3. տգ. փորձ. Թերի սրբագրուԹեան. corriger une —. || փորձ (փորագրուԹեան). cette — est bien, mal venue. Une belle —. 4. նկ. փորձ, պատկեր. — négative, ժլիտական՝ նուազական փորձ. une — positive, իրական պատկեր:
Épris,e, անց. **Éprendre** ի. խանձեալ. tisons bien —. 2. փ. —, զակատեալ, հարեալ ի սէր, կաՀոգին, տարփատենչ, տարփատենչիկ. être — de, հարկանիլ յոք՝ յինչ՝ ի սէր ուրուք, զակատիլ, անկղիտանալ, կաՀոգնիլ. կղկղաՀ լ. être —, տրո-

փալ, զակատիլ. être — d'une vierge, սլագշոտիլ գիետ կուսի :

Éproboscidé, e (սիտէ) ած. մբ. անպատիճ . 2. ա. յ. —ք. տոհմ երկթեւ միջատաց :

Éprouvé, e, ած. փորձեալ, փորձ, բարեփորձ. être —, — լ., ընդ փորձ անցանել, ի փորձ մտանել. վիշտս կրել :

Éprouver, ն. փորձել, զփորձ՝ զչափ առնուլ, ի փորձ՝ ի հանդէս մատուցանել, ի փորձ արկանել, ի փորձ առնուլ՝ մատուցանել, փորձաւոր առնել . — une arme à feu, un remède, un ami, le zèle, le courage, la vertu de qn. 2. զգալ, կրել. — un froid, du plaisir, de la douleur, de l'ennui. — de l'antipathie, հակակրել, * հակակրութիւն զգալ. || faire —, զգացուցանել, ազդել. 3. ընդ փորձ անցանել, զփորձ առնուլ, կրել, հանդիպել. — des revers, des malheurs, * ձախողութեան հանդիպել. — des contrariétés, հակառակութիւնս կրել. — de la difficulté, դժուարութիւն կրել, դժուարանալ, դժուարիլ.

S'éprouver, դ. փորձիլ, ընդ փորձ անցանել, փորձաւոր լ. 2. փորձել զանձն՝ զիմեանս. — sur la valeur, հանդէս առնել քաջութեան :

Éprouvette, ի. փորձանակ. փորձիչ գործի. 2. վ. վիրաչափ. 3. բգ. դատարկաչափ . սրուակ աստիճանաւոր :

Éprouveur, ա. փորձիչ (գինուց):

Epsom (էփսօմ) . sel d'—, էփսոմաղ . ճճմրակ մագնեսիոյ, որ սրբադեղ մի է :

Epsomite, ի. հբ. եպսոմաքար . համանշանակ sel d'épsomի :

Eptacorde, S. **Héptacorde.**

Eptagone, S. **Heptagone.**

Épucer, ն. լուանել, * լուծրն մաքրել՝ ժողովել «փիրէլեմէք». — un chien. [qui s'épuce.

S'épucer, դ. — զանձն . un chat

Épuche, ի. Քի՝ Քիակ (հողածխոյ, tourbe).

Épuisable, ած. սպառելի, ծախելի, * հատնելի. une mine —. [խիչ :

Épuisant, e, ած. սպառիչ, ծա-

Épuisé, e, ած. սպառեալ, յամաքեալ, * հատած . 2. ուժասպառ, ուժաքամի, ուժահատ, ուժաթեկ, ոգեսպառ, ծնկոտ . esprit —, ցնդեալ միտք. — de travaux, վաստակաթեկ . être — de fatigue, յոգիս ապաստան լ. յաշխատութենէ . * հոգին բերանն գալ աշխատանքէն . 3. անբեր, անբոյս, անբեղուն, անբեղնաւոր, անարգասաւոր. terre —e. 4. սպառեալ, սպառավաճառ, * հատած. édition —e.

Épuisement, ա. սպառումն, * հատնիլն . — des finances. 2. յամաքումն, յամաքեցուցումն, յամաքութիւն . 3. անբերութիւն, անարգասաւորութիւն . 4. փ. ուժասպառութիւն, ուժահատութիւն, ուժաթափութիւն, ծիւրութիւն, հիւծումն, հաշումն, տկարութիւն. tomber d'—, jeter dans l'—. L'— d'une nation, de l'empire romain.

Épuiser, ն. սպառել, ծախել, * հատցունել . — les munitions, les vivres, ses dernières ressources, un sujet, une mine, le trésor public. 2. յամաքել, * չորցունել . — une source, une fontaine. 3. — une terre, անբեր՝ անբեղնաւոր՝ անարգասաւոր՝ անբոյս առնել զերկիր . 4. ուժաթեկել, ուժաքեկ՝ ուժաքամի առնել, յոգիս ապաստան առնել, ծիւրել, հիւծել, հալել, հաշել . cela m'épuise. — les forces.

S'épuiser, դ. սպառիլ, ծախիլ, կարճիլ, * հատնիլ, լմննալ . — d'argent, չքաւորիլ յարծաթոյ . 2. յամաքիլ, Քամիւր լ., * չորնալ . 3. ըսպառել՝ ծախել՝ վատնել զինչս իւր, * ունեցածն վատնել . — en folles dépenses, 4. ուժասպառ՝ ուժաքեկ՝ ուժաքամի՝ յոգիս ապաստան լ., հաշիլ, հաշիլ մաշիլ, ծիւրեալ ծնգիլ. * հոգին բերանն հատնիլ . vous vous épuisez. — par des excès, à force de travail, en efforts inutiles. || — en conjectures, * հազար ու մէկ կարծիքներու երթալ. 5. սպառիլ, սպառավաճառ լ., * հատնիլ . cette édition s'épuise rapidement.

Épuisette, ի. ձո. վարմ, ցանց. ազգ ուռկանի . 2. վարմ, ցանց . Քրտչուն որսալու :

Épuisette.

Épuise-volante ի. մք. չրասպառիչ. * տեղւոյ մի չուրն ցամքեցունելու հողմաղաց (moulin à vent).

Épulide, Epulie, ի. բժ. ընդուռ. * ընդերքի վրայ ելած ուռ՝ ուռեցք :

Épulons (էփիւլօն) ա. յ. հխ. հռ. կոչնաւտեաքք . քուրմք բարձերեց ի կոչունս՝ ի պատիւ դից :

Épulotique, ած. բժ. սպիացուցիչ, կցիչ . 2. ա. —. un —. Cette drogue est un bon —. || հն. **Cicatrisant.**

Épulpeur, ա. Քնպուխահան (գործի). S. **Pulpe.** [տիչ :

Épuratif, ive, ած. մաքրիչ, զը-

Épuration (սիօն) ի. մաքրումն, զտումն, կկղղումն . — des huiles, du sang. || — des métaux, զտումն՝ կկղղումն հրահալից . 2. փ. —, յղկումն . — des mœurs, du goût, d'une compagnie. [զտիչ . appareil —.

Épuratoire, ած. մաքրական,

Épure, ի. ճպ. ծրագիր (շինուածոց). tracer une —. L'— d'un bâtiment, d'une voûte.

Épuré, e, ած. մաքրեալ, զտեալ, մաքուր, զուտ, անապատ . air —. Huile —e. Un goût —. Style —.

Épurement, S. **Épuration.**

Épurer, ն. մաքրել, զտել, կկղղել . — de l'huile, de l'eau. — les métaux, զտել՝ կկղղել զիրաչափելիս . 2. —, յղկել . — la langue, le goût, les mœurs, le cœur, une compagnie.

S'épurer, դ. —իլ. le fer s'épure au feu. La vertu s'épure dans le malheur. L'âme, le cœur, l'esprit, le style s'épure. Les idées s'épurent.

Épurge, ի. բ. բուեկան, շախրուն. լուծիչ կաղնչանն (euphorbe).

Épyprymne, ա. կ. բարձուենիկ. ազգ կրկնարգանդաց (didelphes) մերձակից ագեվազեայ (kanguroos).

Épysaure, ա. սք. բարձրամողէս. ազգ չրայլն Քունաւոր օձից հնդկային ովկիանոսի :

Équanime (էքուանիմ) ա. սգբ. անդորրամիտ, հանդարտասիրտ :

Équanimité, ի. սգբ. անդորրամտութիւն, հանդարտասրտութիւն :

Équant, ա. աս. արտաշրջանակ. շրջանակ արտակենդրոն երկրի ըստ նախնի աստղաբաշխից :

Équarri, e (էքարի) ած. հատեալ ուղղանկիւնի . pièce de bois —e. 2. մորթազերծ . une chèvre —.

Équarrir (էքարիր) ն. ուղղանկիւն կտրել՝ կոփել՝ տաշել . — une pierre, une poutre. 2. քառակուսել, չորեքկուսի գործել . — un jardin. 3. մորթազերծել, մորթազերծ առնել, մորթել, * կաշին հանել. — un cheval, un mouton.

Équarrissage, ա. մորթազերծումն, մորթումն, * կաշին հանելն . un clos d'—, մորթազերծոց, մորթանոց :

Équarrissement, ա. ուղղանկիւնահատութիւն, քառակուսահատումն. 2. S. **Équarrissage.**

Équarrisseur, ա. մորթազերծիչ, մորթիչ, * կաշին հանող . mener un cheval chez l'—.

Équarrissoir, ա. քառակուսիչ (գործի) . 2. մորթազերծ (դանակ). 3. մորթազերծոց, * կաշին հանելու տեղ :

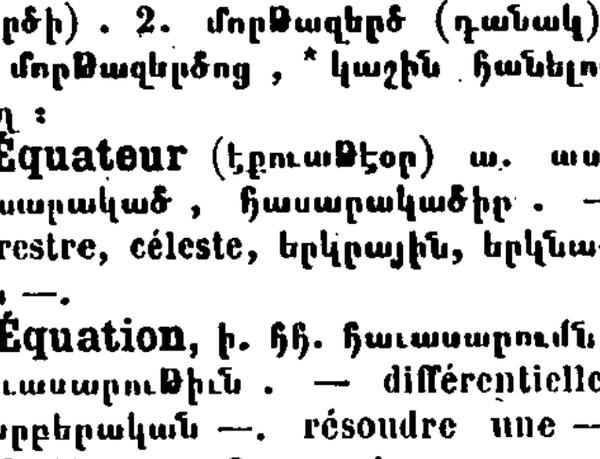
Équateur (էքուաթէօր) ա. աս. հասարակած, հասարակածիր . — terrestre, céleste, երկրային, երկնային —.

Équation, ի. հհ. հաւասարումն, հաւասարութիւն . — différentielle, տարբերական —. résoudre une —, լուծանել զ—. 2. տգ. եւ աս. —. — du temps, — ժամանակի :

Équatorial, e, ած. հասարակածային. les climats équatoriaux. Ligne —e, հասարակած. 2. հասարակածաբոյս. * հասարակածի նահանգաց մէջ բուսնող. plante —e. 3. հասարակածամերձ . étoiles, constellations —es. 4. ա. բգ. հասարակածաչափ, գործի ի չափել զօրական շարժումն աստեղաց :

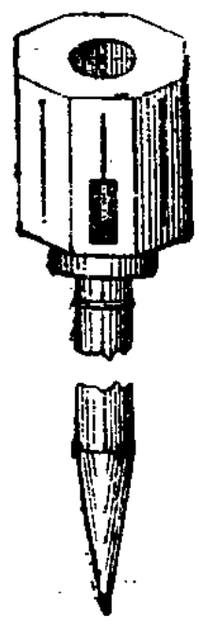
Équatorien, enne, ած. հասարակածեան . l'envoyé —. 2. գ. —. un —. Une —enne. Les Équatoriens, —ք :

Équerre (էքէռ) ի. ձեւոց, քա-

նոն, գծալար, ուղղաչափ, գեայ ուղղանկիւնաձիգ գործի «կէօնեա». || d'—, ուղղանկիւնի, ուղղանկիւնա-

ձիգ , ուղիղ . || fausse —, ի. ձեւոց կարագնաձեւ. — d'arpenteur, — անդաչափի . || S. **Cathétomètre.**

Équerre d'arpenteur.

Équerrer, ն. ար. տաշել , կոփել :

Équestre (էքիւէսթր) աճ. ձիաւոր , հեծեալ. figure —, հեծելապատկեր . statue —, հեծելանդրի , հեծելարձան . sceau —, հեծելակնիք . ordre —, հեծելակարգ. կարգ հռովմայեցի ասպետաց . աղնուականութիւն երկրորդ կարգի ի Լեհաստան :

Équi... էքիւի . որ վարի ի կազմութիւն բառից :

Équialte, աճ. հաւասարաբարձր :

Équiangle (էքիւանկլ) աճ. եչ. հաւասարանկիւն , զուգանկիւն :

Équiaxe (էքիւաքս) աճ.հբ. զուգառանցք. որոյ հաւասար են առանցք:

Équicrurale (էքիւիքրիւրալ) աճ. S. **Isocèle.** [նմանք:

Équidés (էքիւիտէ) ա. յ. կ. ձիա-

Équidifférence (էքիւիտիֆէր) ի. Քր. զուգազանութիւն , զուգախտիր :

Équidifférent,e(էքիւիտիֆէրան) աճ. զուգազան , զուգազանակ , զուգանչրպետ :

Équidistance (էքիւիտիսթանս) ի. զուգահեռաւորութիւն , զուգանչրպետ . հաւասար հեռաւորութիւն:

Équidistant, e (էքուիտիսթան) աճ. եչ. զուգահեռաւոր . հաւասար հեռաւոր :

Équidomoïde (էքիւի) ա. ճ. զուգագմբեթակերպ : [քիյէ» :

Équiffle (էքիֆլ) ի. դիշայ «ֆիս-

Équilarge, աճ. հաւասարալայն, զուգալայն :

Équilatéral,e, աճ. եչ. հաւասարակողմ , զուգակողմ, հաւասարակող , հաւասարակողմեան . triangles équilatéraux.

Triangle équilatéral.

Équilatère(էքիւի) S. **Équilatéral.**

Équilboquet (էքիլպոքէ)ա.ճակաչափ, փորոքաչափ (ատաղձագործաց):

Équilibrant,e, աճ. հաւասարակշռիչ , հաւասարակշիռ . puissance —e. [հաւասարակշռութիւն:

Équilibration (էքիլիպրասիօն) ի.

Équilibre (էքիլիպր) ա. հաւասարակշիռ , հաւասարակշռութիւն . կշիռ. հաւասարութեան , մէտ կշռութեան «տէնք» . en —, հաւասարակշիռ . mettre en —, հաւասարակշռել , հաւասարակշիռ առնել . se mettre en —, հաւասարակշռիլ , հաւասար ակշիռ լ. tenir en —, հաւասարակ շիռ ունել . perdre l'—, կորուսանել զհաւասարակշռութիւն . rétablir l'—, յարդարել՝ *շտկել զ—. l'— européen, եւրոպական —, — Եւրոպոյ :

Équilibré, e, անց. եւ աճ. հաւասարակշռեալ , հաւասարակշիռ :

Équilibrer, ն. հաւասարակշռել, հաւասարակշիռ առնել . = S'—, դ. —իլ. — է., հաւասարակշիռ գտանիլ. 2. հաւասարակշիռ առնել զմիմեանս:

Équilibrisme (էքիլիպրիսմ) ա. կշռախաղ , կշռախաղութիւն :

Équilibriste (էքիլիպրիսթ) գ. կշռախաղող , կշռախաղաց :

Équille (էքիյլ) ի.ձք. տիգաձուկն. ձուկն փոքրիկ , *որ ծովի քով աւազի տակ կկենայ . հն. **Lançon.** 2. աղախաւ . * աղի կեղեւ որ կկազմուի կաճսայի յատակն աղ եփելու ժամանակն . 3. աղախաւաբեկ . *կաճսայի յատակն կազմուած աղն կոտրելու գործի :

Équilleur (էքիյլեէօր) ա. աղախաւաբեկիչ . *աղարանաց մէջ աղախաւերն կոտրող գործաւոր :

Équilune (էքիլիւն) ա.աս. զուգալուսին, հաւասարալուսին. *լուսնի հասարակաճէն անցած ժամանակն :

Équimoléculaire, աճ.տգ. զուգամասնիկ , հաւասարամասնիկ :

Équimultiple (էքիլիմիւլթիփլ) աճ. Քբ. հաւասարապատիկ , զուգապատիկ . nombres —s.

Équin, e (էքէն, ին) աճ. ձիական. pied —, սմբակոտն . 2. ձբ. variole —e, ձիաճաղկախտ :

Équinique, աճ. տգ. ձիային . acide —, ձիաՔու : [ութիւն :

Équinisme, ա. ախ. սմբակոտնօրութիւն , հասարակօրութիւն , գիշերահաւասար . l'— du printemps, d'automne, գարնանային՝ աշնանային —:

Équinoxial, e, աճ. զուգօրեայ , հասարակօրեայ , գիշերահաւասարային. la ligne —e, — գիծն. cercle —, շրջանակ զուգօրեայ զուգօրութեան . points équinoxiaux, — կէտք . || les pays équinoxiaux, — երկիրք , որք մերձ են ի հասարակածն. 2. ք. fleurs —es, հասարակօրեայ ծաղիկք , զուգօրաճաղիկք , զուգօրաճաղկունք . (որ ի սահմանեալ ինչ ժամու փթթին եւ խփին):

Équipage, ա. նաւաստիք , նաւասք , նաւազանի «Քայիֆէ» . le bâtiment a été perdu, mais on a sauvé l'—. 2. ախք , սարք , կազմածք «Քագըմ» . — de chasse, ասպականի, որսախք . — de construction, շինախք. — de guerre, ռազմախք. — de pont, կամրջախք . 3. անդրավար , երիվարք . marcher sans —. Les —s d'un prince. 4. անդրավար , կառք (հանդերձանօքն եւ սպասաւորօք). Il a acheté un bel —. Il est venu avec son —. Rouler, avoir —, ունել կառս, * կառք ունենալ . 5. ք. հանդերձք, զգեստ, *հագուստ. être dans un triste —, գձձակերպ՝ գրգուաղեալ լ., *գէշ հագուած ըլլալ. le voilà dans un bel —.

Équipe (էքիփ) ի. բանւորեար . խումբ գործաւորաց. chef d'—, բանւորապետ . 2. կցանաւք , նաւախումբ . *իրարու կապած խումբ նաւաց :

Équipède (էքիփիթ) աճ. կ. զուգոտն , հաւասարոտն :

Équipée (էքիփէ) ի. յախուռն՝ անխորհուրդ գործ՝ գնացք՝ * քան . vous avez fait là une belle —.

Équipement (էքիփըման) ա. կազմուիլն , սարուիլն , հանդերձանք (նաւու). || — militaire, զինուորական —. l'— d'un soldat, des troupes.

Équiper (էքիփէ) ն. հանդերձել , կազմել, վառել. — un navire, un soldat, un régiment. 2. փ. եւ ը. խուել, ճաղը առնել . il a été bien équipé. Comme vous équipez votre ami !

S'équiper, դ. — զանձն . il n'a pas de quoi —. 2. պերեւեթել զանձն , պերեւեթիլ . peut-on — de la sorte ? [սարատերու, զուգաթերի:

Équipétalé,e (իփ) աճ.ք. հաւա-

Équipeur (էքիփ) ա. զգ. հանդերձիչ , կազմիչ , յարդարիչ :

Équipier (էքիփիէ) ա. բանւորայր . այր բանւորեոյ :

Équipollence (էքիփոլանս) ի. համազօրութիւն , հաւասարազօրութիւն , զուգազօրութիւն :

Équipollent, e (էքիփոլան) աճ. հ. համազօր , հաւասարազօր , զուգազօր , հաւասարաչափ . le profit est — à la perte. Cette raison est —e à l'autre. Quantités —es.

Équipoller (էքիփոլէ) ն. հ. S. **Égaler, Équivaloir.**

Équipondérance (էքիփոնտէրանս) ի. զուգակշռութիւն , համակշռութիւն , զուգաճանրութիւն :

Équipondérant, e (էքիփոնտէրան) աճ. զուգակշիռ , համակշիռ :

Équipotentiel, elle (էքիփ) աճ. հաւասարակար , հաւասարակարող :

Équisétacées (էքիսէթասէ) ի. յ. ձիաձետասերք . տոհմ բուսոց ձիագուոյ (prêle).

Équisétate, ա. տգ. ձետատ . աղ գոյացեալ զուգախառնութեամբ ձիագիային Քուոյ ընդ միոյ աղանալի տակի: [հայք.S.**Équisétacées.**

Équisétinées, ի. յ. ք. ձիաձետ-

Équisétique (էքիսէթիք) աճ. ձիաձետային . acide —, — Քու :

Équisetum (էքիսէթոմ) ա. բ. ձիաձետ , ձիագի . տունկ որոյ ոստք նման են ձետոյ ձիոյ. գա. **Prêle** ի :

Équisonance (էքիսօնանս) ի. հ. եժ. զուգաձայնութիւն :

Équitable (էքիթապլ) աճ. արդար , արդարակորով , արդարակշիռ , արդարախոհ , արդարասէր . homme, justice, jugement, sentiment —.

Équitablement, մ. արդարօրէն, արդարասիրաբար, արդարութեամբ. pour parler plus —. Juger —.

Équitant,e (էքիթան), նթ) աճ. ք. երերաճել . ասի գտերեւոյ որք երկայնաճիգ ճալեալ իցեն ի վերայ միմեանց :

Équitation (էքիթասիօն) երիվարավարութիւն , ձիավարժք , ձիավարժութիւն , ձիավարութիւն , հեծելութիւն, ձիավարականն•պինիճիլիք•. école d'—, ձիավարժոց , հեծելարան. apprendre l'—. Maître d'—, ձիավարժ, հեծելուսոյց :

Équité (էքիԹէ) ի. արդարութիւն, արդարասիրութիւն, արդարախոհութիւն. plein d'—, արդարակորով. selon l'—. Contre toute —. Manquer aux règles de l'—. Décider d'après les règles de l'—. || En —, մ. արդարասիրաբար, արդարութեամբ :

Équitides (էքիթիթ) ա. յ. մբ. Թիթռունք. ԹեփաԹեւ միջատք ցերեկեայք :

Équivalemment, մ. հաւասարապէս, նովին զօրութեամբ :

Équivalence, ի. համազօրուի :

Équivalent, e, ած. համազօր, հաւասարազօր, համակար, հանգիտակարող, հանգիտազօր, զուգաչափ, հաւասարաչափ, համաչափ, համարժէք, համարժան. rendre un service — à celui qu'on a reçu. — à. 2. ա. հաւասարն, կշիռն. offrir l'—. 3. տզ. համազօր. — chimique, — տարրագիտական :

Équivaloir (լծ. իբ. **Valoir**) չ. զուգագին լ., համարժել. զնոյն՝ հաւասար արժել. une once d'or équivaut à quinze onces d'argent. 2. համազօր՝ նոյն լ., ունել զնոյն զօրութիւն cette réponse équivaut à un refus.

Équivalve (էքիւիվալվ) ած. բպ. հաւասարապատեան :

Équivocation (էքիվո) ի. երկդիմութիւն :

Équivoque (էքիվօք) ած. երկդիմի. mot, terme —, — բառ. pensée —՝ երկշաւիղ խորհուրդ. cela est —. 2. —՝ անյայտ, երկբայական, կասկածելի, կեղակարծ. trace, mérite, société, conduite —. Homme —, երկդիմի՝ երկխօս՝ երկմիտ այր. 3. ի. երկդիմութէ, հոմաբանութէ, երկդիմի միտք :

Équivoquer, չ. երկդիմաբանել, երկդիմախօսել. երկդիմի խօսել, երկդիմի բանիւք վարիլ. homme qui ne fait qu'—.

S'équivoquer, դ. —, սխալիլ ի խօսս, *սխալելով բան մի ուրիշ բանի տեղ ասել. vous vous équivoquez.

Équorée, ի. բ. ծովաբոյս. կենդանաբոյս ի ցեղէ եղեաց :

Érable, ա. բ. դղբի, Ցղկի, Քըղկենի «սէնտէպան աղաճը». հն. **Acer.** 2. դղբի, դղբիափայտ: [(orme),

Érablet, ա. մեծատերեւ կնձնի

Éradicatif, ive, ած. արմատախիլ. որ արմատէն կխլէ. guérison —ive. [խլումն արմատաքի :

Éradication, ի. արմատախլումն.

Éraflement, ա. ցտումն, կեղեքումն :

Érafler, ն. ցտել, կեղեքել *սկրծել. — la peau, le visage.

Éraflure, ի. կեղեքածք, վէրք, *սկրԹուք «սըյըրըգ». il a reçu une — à la main.

Éraillé, e, ած. ցաւատեալ, ցաւատ, մաշեալ, *ծուատ, ճաՔրատած. étoffe —e. 2. —, խաՔարեալ, *ապուած. mur —. Visage, teint —. Peau —e. || Avoir l'œil —, արտաքնաշուրջ ունել զարտեւանունս, *կոպերն դարձած լ.:

Éraillement, ա. ցաւատումն. 2. կոպաշրջուՔիւն. շրջումն կոպաց՝ արտեւանանց արտաքս :

Érailler, ն. ցաւատել, *ծուատել, ճաՔռտել. — du satin.

S'érailler, դ. ցաւատիլ, *ծուատիլ, ճաՔռտիլ. 2. կոպաշուրջ լ., արտաքս շրջիլ արտեւանանց :

Éraillure, ի. ցաւատածք, *ճաՔռտածք (պաստառաց) :

Éranien, enne, ած. իրանական, իրաննեան :

Éranthe, ի. բ. գարնանածաղիկ. ազգ կեռանտասերից :

Éranthème, ա. բ. գարնանաՔիՔ. ազգ ճաղկան որ ՔիՔի իգարնան :

Éranthémées, ի. յ. գարնանածաղկեայք. ի տոհմէ հրանունկեայց (renonculacées).

Érasmien, enne. ած. բխ. երասմոսեան. prononciation —enne, — հրնչումն :

Érastianisme, ա. երաստականուՔիւն. աղանդն Երաստականաց :

Érastien (էրասԹիէն) ա. երաստեան, երաստական. աղանդաւոր յԱնգղիա :

Ératé, e, ած. փայծաղնազերծ, անփայծաղ, փայծաղատ, փայծաղնագիրկ. || փ. եւ բ. rire, courir comme un —, յոյժ ծիծաղիլ, նեալընԹաց լ., արշաւատոյր ընԹանալ :

Érater, ն. ի բաց հանել զփայծաղն, փայծաղատել, *փայծաղն հանել.

S'érater, դ. շնչասպառ լ. յընԹացից, *վազելէն շունչն բռնուիլ :

Érato, ի. Երատով. մուսայն քերԹուածոց սիրոյ. 2. ա. մբ. —. միջատ ինչ. 3. փԹ. —. փափկամորԹ ինչ որովայնոտն :

Erbine, ի. հբ. երբիկ :

Erbium, ա. տզ. երբիոն :

Erdcobalt (էրտքոպալԹ) ա. հբ. հողակոբալտ. հրաիալ բաղադրեալ ոքսիդով կոբալտի եւ ոքսիդով մանկաՔի (manganèse).

Ére, ի. Թուական, ԹուականուՔիւն, ԹուաբերուՔիւն. — des Olympiades. L'— des chrétiens. L'— des Arméniens, — Հայոց. 2. փ. Թուական, ժամանակ, դար, դարագլուխ. l'— de la liberté. Une nouvelle — commence. — primaire, secondaire, tertiaire, առաջին, երկրորդական, երրորդական —:

Érèbe, ա. դց. Երեբոս, սանդարամետ, տարտարոս, անդունդք դժոխոց. les monstres de l'—. 2. մբ. երեբ. միջատ ԹեփաԹեւ գիշերային :

Érébie, ա. մբ. երեբեակ. ազգ սեաւ ԹեփաԹեւից :

Érébophis (ֆիս) ա. սր. իաւարօձ. ազգ անԹոյն օձի :

Érecteur, ա. ած. մգ. կանգնիչ: muscles —s, — մկունք. կամ les érecteurs.

Érectile, ած. բգ. կանգնական, կանգնելի. tissu, humeur —.

Érectilité, ի. մգ. կանգնելուՔիւն, կանգնականուՔիւն :

Érection (սիօն) ի. կանգնումն, կառուցումն, կառոյց. — d'une statue, d'un obélisque, d'un temple. 2. փ. կանգնումն, կարգումն. l'— d'un tribunal, d'une terre en duché. 3. բխ. կանգնումն, *տնկուիլն (գործարանաց) :

Éreinté, e, ած. միջաբեկ, անջիլ, գանաբեկ, չարագան. 2. փ. միջաբեկ, վաստակաբեկ, խոնջ, *սաստիկ յոգնած. je suis —.

Éreintement, ա. միջաբեկուՔիւն, վաստակաբեկուՔիւն, խոնջուՔիւն, խոնջանք, *սաստիկ յոգնուՔիւն. 2. նբ. աղարտանք, չարահամբաւուՔիւն. — d'un auteur, d'un acteur.

Éreinter, ն. միջաբեկել, միջաբեկ՝ անջիլ՝ չարագան առնել. *մէջքն կոտրել, սաստիկ ծեծել. on l'a éreinté. 2. ը. վաստակաբեկ՝ աշխատ առնել, պարտասել, *սաստիկ յոգնեցունել, — un employé. 3. փ. աղարտել, չարահամբաւել, չարահամբաւ առնել :

S'éreinter, դ. միջաբեկ՝ անջիլ լ., *մէջքն կոտրուիլ. 2. վաստակաբեկ՝ աշխատ լ., *սաստիկ յոգնիլ. — à un travail. 3. աղարտել՝ չարահամբաւ առնել զմիմեանս : [րախօս :

Éreinteur, ա. նբ. աղարտիչ, չա-

Érémacausie (էրէմաքօզի) ի. բգ. յամրաժանգահարուՔիւն. ժանգահարուՔիւն առ սակաւ սակաւ :

Érémée, ա. բ. հբոր. ազգ մբրտասիրաց, Թուի յԱւստրալիա :

Érémite, ա. հբ. անապատաբար. սակաւագիւտ ազգ փոսփատ կերիոնի, լանՔանի եւ Քորիոնի :

Érémitique, ած. անապատական. la vie —, — կեանք :

Érémolépis (լիս) ա. բ. կարծրաՔեփ. ազգ ճագոմեայց (loranthacées). [ազգ արալիասերից :

Érémopanax, ա. բ. կարծրաթոյժ.

Érémophile, ա. ձբ. միայնասէր. ձուկն ինչ հարաւային Ամերիկոյ 2. Ք. —. ազգ ճնճղկանց. 3. բ. —. Թուփ ինչ Աւստրալիոյ :

Érémophylle, ա. բ. միայնատերեւ. սեռ մանկոյ ի տոհմէ նուիճեայց:

Érémospermées, ի. յ. բ. միայնասերմունք. խումբ լօտից :

Érémostachys, ա. բ. անապատահասկ. ազգ երկաթակեաց մանկոյ:

Érémosyne, ի. բ. միայնաբոյս. տունկ յազգէ քարբեկասերից (saxifragacées). [ազգ բրածոյ ստնաբերից:

Éreptodon, ա. սր. շրջատամն

Érèse, ա. մբ. խիլ. ազգ մամուկի:

Érésipélateux, euse, ած. S. **Érésypélateux.**

Érésipèle, s. Érysipèle.

Éréthisme (էրէթիսմ) ա. բժ. կտղուցք, խէթ. գրգռութիւն ծնրնդական անդամոց. || հն. **Orgasme.**

Érémostachys.

2. փ. ուժգնութիւն, սաստկութիւն. l'— du désespoir. — cérébral.

Éréthizon, ա. սր. խայծահար. անասուն ատնաքեր ի ցեղէ կրծողաց:

Erg, ա. մք. գործ, վաստակ:

Ergastule (էրկասթիւլ) **Ergastulum** (լօմ) ա. հխ. հռ. բանտագործարան, վաստակաբանտ. * յորում շղթայակապ գերիներն կ'աշխատացունէին:

Ergmètre, ա. մք. գործաչափ, վաստակաչափ. գործի չափելոյ զգործ ելեկտրական:

Ergo, բառ լատին. ուրեմն, ապա ուրեմն. ma fille est nonne, —, c'est une sainte. 2. ա. —. des —.

Ergostérine, ի. տգ. բոխն. միաիւլէ ցքի:

Ergot, ա. բիտ, կարթ (Ցուչնոց) «մահիմուզ». — d'un coq. || փ. եւ բ. se lever, monter sur ses —s, բրդիլ ի բարկութիւն, սաստիկ բարկանալ՝ կիրք ելլել. 2. անբ. — (կենդանեաց). — d'un chien. 3. բ. բիտ, բոսախտ. — de seigle.

Ergotage, ա. S. **Ergoterie.**

Ergoté, e, ած. բոսաւոր, կարծակիր. coq bien —, քաչաբիտ ապաղաղ. 2. բ. բոսաւոր. seigle, blé —. 3. պ. բոսահար, գօս, * գօսացած նիւղ:

Ergoter, ն. վիճել, խծբծել. il ne fait qu'—. Il ergote sur tout. 2. պ. ծայրակտուր առնել զնիւղ գօսացեալ. — un prunier.

Ergoterie, ի. վէճ, կռիւ, խըծբիճ:

Ergoteur, euse, գ. վիճող, վիճասէր, խծբծասէր:

Ergotine, ի. տգ. բոխն. տարբն գտեալ ի բոսախտն հացարոյ:

Ergotinine, ի. տգ. բոխնին. կալաքարակերպ բոսախտի հացարի:

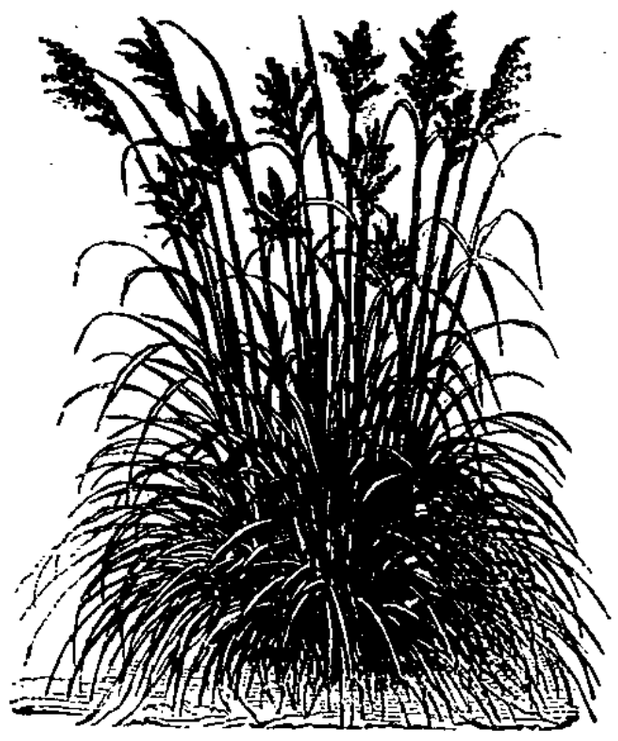
Ergotique, ած. տգ. բոսային. acide —, բոսաթթու:

Ergotisme, ա. վիճասիրութիւն. 2. բժ. բոսահարութիւն. ախտ յաճախ եկեալ յուտելոյ զբոսահար հացարն. S. **Ergot.**

Ergotribe, ա. բոսաբեկ (գործի):

Ériandrostachys (էրիանդրոսթաքիս) ա. բ. որձասրահասկ. ազգ ծառատեսից (sapindacées).

Érianthe, ած. բ. ասրածաղիկ,

գեղմնածաղիկ. որոյ ասուեղ են ծաղիկք:

Érible, ի. բ. ռա. Arrcheի:

Érica, ի. բ. գա. Bruyèreի:

Éricacées, Éricinées, ի. յ. բ. ցախատեսիք, ցախեայք. բոյսք նըմանք ցախի:

Éricine, ի. տգ. ցախին. քաց դեղին գունաւորիչ նիւթն գտեալ ի ճիւղս ցախի:

Éricinol, ա. տգ. ցախուլ. իւղ ցնդական. հն. **Éricoline.**

Éricite, ի. ցախիտ. բրածոյ դրոշմածք տերեւոց ցախի:

Éricoïde, ած. բ. ցախակերպ:

Éricoline, ի. տգ. ցախիւղին. քաղցրուցիդ (glucoside) գտեալ ի բազում տունկս տոհմի ցախեայց:

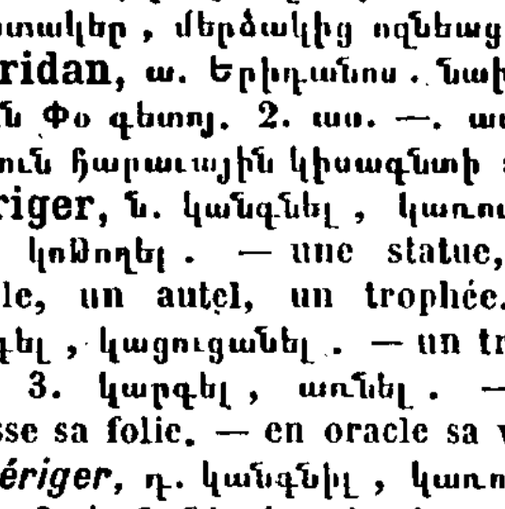
Éricule, ի. կ. ոզնակ. ստնաքեր միջատակեր, մերձակից ոզնեաց:

Éridan, ա. Երիդանոս. նախկին անուն Փօ գետոյ. 2. աս. —. աստղատուն հարաւային կիսագնդի:

Ériger, ն. կանգնել, կառուցանել, կոթողել. — une statue, un temple, un autel, un trophée. 2. կարգել, կացուցանել. — un tribunal. 3. կարգել, առնել. — en sagesse sa folie. — en oracle sa voix.

S'ériger, դ. կանգնիլ, կառուցանիլ. 2. կանգնիլ կալ իբրեւ, առնել՝ կարգել զանձն, Ձէկն աճել, յառնել. — en juge, en réformateur, en critique.

Érigère, Érigeron (էրիժէր, ժէրօն) ա. բ. տլփա. բոյս խոտեղէն

տաքեւոր ի ցեղէ աստեղակերպից (astéroïdes). հն. **Vergerette.**

Érigne, ի. վ. սարդ. ճանկաւոր ունելի վիրաբուժից. — à chaine, շղթայաւոր —, շղթայասարդ, շղթասարդ. — à manche, մեխեղաւոր սարդ, մեխեղասարդ. — double, simple, articulée կամ à anneau, — կրկնակ՝ պարզ՝ յօդաւոր՝ օղակաւոր. — mousse, բուն՝ բծածայր —, բծասարդ. — cachée fermant de bas en haut, — գաղտնավերտափակ. — rayonnante, — ճառագայթաձակ. — divergente, convergente, — ծայրամէտ՝ զուգամէտ. — à javart, շուփասարդ. S. **Javart.**

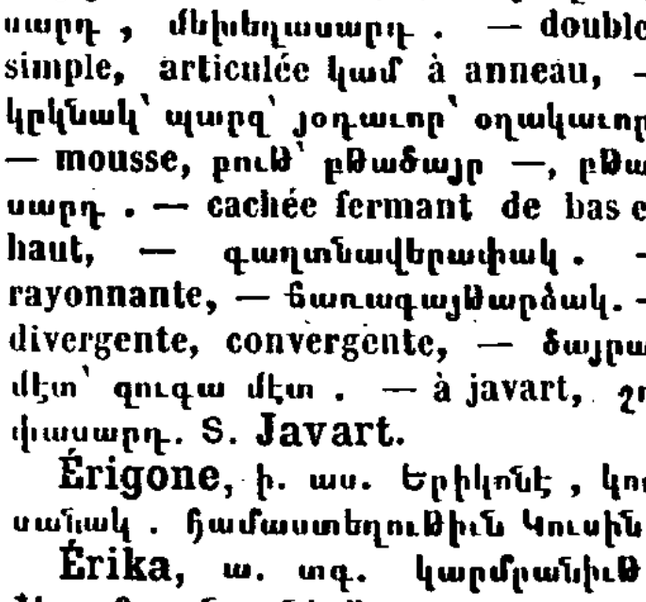
Érigone, ի. աս. Երիկոնէ, կուսանակ. համաստեղութիւն Կուսին:

Érika, ա. տգ. կարմրանիւթ. *կարմրցունող նիւթ:

Érinacé, e, ած. կ. ոզնիասեր, ոզնիատեսակ:

Erinaceus (իւս) լա. **Hérisson**ի:

Érine, Erinus, ի. բ. ախին.

բոյս ինչ. հն. **Mandeline.**

Erineum (նէօմ), **Erinnose,** ի. բ. որթատունկ. *որթատնկոց տերեւոց վերայ ապրող տեսակ մի տունկ:

Érinite, ի. հբ. կանաչաքար. զառկատ ջրատեալ պղնձոյ կանաչագոյն:

Érinnye, Érinnys (էրինի, էրինիս) ի. Երինէ, Երինիս. մին ի կատաղեաց դժոխոց. 2. քա. —, հերատուկ. կին կատաղի:

Ério... Ցաւ, ասուեղ, գեղմնաւոր:

Ériobotrya, Ériobotrye, ի. բ. ասրախաղող. երկպրուկ տունկ ի տոհմէ վարդազգեաց: [ժակ:

Ériocalicé, e, ած. բ. Ցաւաբա-

Ériocarpe, ած. բ. Ցաւապտուղ:

Ériocaule, ած. բ. Ցաւաբուն, ասրաբուն:

Ériocaulées, ի. յ. բ. ասրաբունեայք. տոհմ միապրուկ բուսոց ի կարգէն կնիւնեայց (joncinées).

Ériocèle, ա. բ. խոռասր. ազգ ծառատեսից (sapindacées). [լուխ:

Ériocéphale, ած. բպ. Ցաւագլ-

Ériocère, ի. Ցաւեղջիւր, ասրեղջիւր. ազգ երկնեւ միջատաց:

Ériochalcite (էրիոքալսիթ) ա. հբ. ասրապղնձաքար. քլորուկ պղնձի Վեսուվի:

Ériode, ա. սր. ասրակապիկ:

Ériodendre, Ériodendron, ա. բ. ասրածառ: [ծառեայք:

Ériodendrées, ի. յ. բ. ասրա-

Érioderme, ա. բ. Թաւամորթ . տեսակ քարաքոսից :

Ériogone, ա.բ. Թաւանկիւն. ազգ մատիտեղեայց (polygonées) Ամերիկոյ :

Ériogonées, ի. յ. բ. Թաւանկիւնեայք . ցեղ տնկոց ի տոհմէ մատիտեղեայց :

Ériomètre, ա. տգ. Թաւաչափ . գործի չափելոյ զստուարութիւն ներքագոյն ներդից :

Ériopétale, ած. բ. Թաւաթերթ :

Ériophore, ա. կ. ասբակիր . կն. Linaigrette.

Ériophylle, ած. բ. Թաւատերեւ, Թաւասաղարթ :

Ériopode, ած. կ. Թաւոտն :

Érioptère, ած. կ. Թաւաթեւ :

Érioperme, ած. եւ ա. բ. Թաւասերմն :

Érioperméés, ի. յ. բ. Թաւասերմնեայք . խումբ տնկոց նախատիպ ունելով զԹաւասերմն :

Ériospore, ա. բ. Թաւաթորթ . ի տոհմէ կիպերասերից (cypéracées).

Ériostachyé,e (երիոսթաքիյէ) ած. Թաւահասակ :

Ériostémone, ած. բ. Թաւորձայ:

Ériostome, ած.բպ. Թաւաբերան:

Ériostyle, ած. բ. Թաւասլաք :

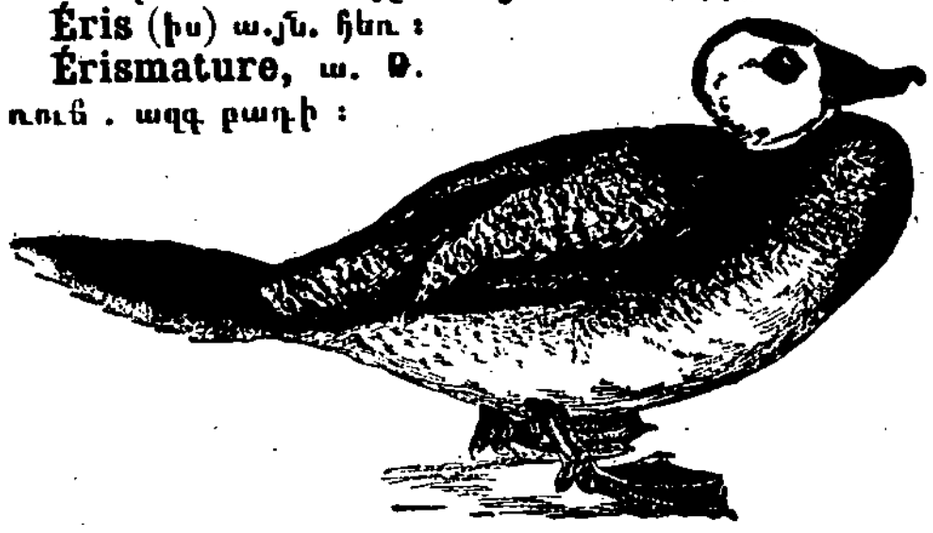
Ériphie, ի. մբ. ցեց :

Érirhin, ա. կամ **Érirhine**, ի. մբ. կրտոր. ազգ կարճեղջիւր երկթեւից :

Érirhinides, ա.յ.մբ. կրտորեայք. տոհմ պատճառեւ միջատաց :

Éris (իս) ա.յն. հետ :

Érismature, ա. Թ. ռուճ . ազգ բադի :

Érismature.

Érismaturinées, ի. յ. կ. ռուճեայք. խումբ բադից, որոց նախատիպ է ռուճ : [երկթեւից:

Éristale, ա.մբ. ասրաճանճ. ազգ

Éristique, ած. հակաճառ , հակաճառական . écrit —. 2. ի. հակաճառականն . արուեստ հակաճառութեան : [դաք :

Érithaque, ա. Թ. կարմրադու-

Érithoptère, ած. կարմրաթեւ :

Érix, տ. **Éryx**.

Ermaillé (երմայլէ) ա. կրիւերագործ . * կրիւեր պանիրն շինող . 2. կրիւերագործութիւն :

Ermin, ա. մաքս (վաճառաց յԱրեւելս) : [սէր»:

Erminette, ի. ար. ուրագ «քէ-

Ermitage, ա. միայնանոց , միայնարան , մենարան , ճգնարան . 2. անապատ . c'est un véritable —. || փ. միայնանոց, ամարոցակ, տնիկ. || vin de l'—, հոչակաւոր գինի Տոփինէ գաւառին Գաղղիոյ :

Ermite, ա. անապատական , անապատաւոր, միայնակեաց, միանձն, ճգնաւոր . || բ. vivre comme un —, մենակեաց լ., * ճգնաւորի պէս քաշուած ապրիլ . 2. —, Bernard l'—, ճգնորդն . ազգ ողորկապատենից :

Érode, ա. բ. ճայկտուց , ճենի .

ազգ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ խորդենասերից (géraniacées).

Éroder, ն, կրծել , մաշել , *ուտել . l'arsenic érode l'estomac.

Érodier, Erodium, տ. **Érode**.

Érodiophylle, ա. բ. ճենատերեւ . ազգ բաղադրելոց աստեղակերպից Աւստրալիոյ :

Érophile, ի. բ. տուփասէր. ազգ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ խաչաբերից :

Éros (էրոս) ա.դց. երոս. աստուած սիրոյ առ հին Յոյնս :

Érosif,ive, ած. կրծիչ , մաշիչ , ուտիչ :

Érosion, ի. կրծուն , կրծանք , մաշուն , քայքայուն :

Érotématique, ած. իս. հարցական . méthode —.

Érotidies (էրօթիտի) ի.յ. հիւ. յն. երոսաւոնք . տօնք ի պատիւ Երոսի :

Érotique, ած. տուիական, տարփական, սիրական, սիրահարական . ouvrage, poème —. 2. բժ. տուիական , ցանկական . délire —, կրաղանք, կողուցք, մոլեգնուցք . 3. ա. յ. les —s grecs, տուիերգակք՝ արուիերգողք Յունաց . քերթողք որք զտուիանս՝ զսէր երգեցին . || les —s, տուիերգք . քերթուածք՝ բանաստեղծութիւնք սիրոյ: [տարփականօրէն:

Érotiquement, մ. տուիանօք ,

Érotisme, ա. տարփաւորութիւն, սիրատարփ ոգի :

Érotologie, ի. տուիաբանութիւն, տարփաբանութիւն :

Érotomaniaque, ած. տուիամոլ, տարփամոլ :

Érotomanie, ի. բժ. տուիամոլութիւն , տարփամոլութիւն :

Érotyle, ի. մբ. սիրատարփ . սեռ պատճառեւ միջատի :

Érotylides, ա.յ.մբ. սիրատարփ-

եայք. տոհմ պատճառեւ միջատաց . որոց նախատիպ է սիրատարփ :

Erpétographe, ա. սողնագիր . սողնոց վրայ գրող :

Erpétographie, ի. սողնագրութիւն:

Erpétographique, ած. սողնագրական :

Erpétologie, ի. սողնաբանութիւն . զնոսա՝ սողնոց վրայ խօսող մասն բնական պատմութեան :

Erpétologique, ած. սողնաբանական . méthode —.

Erpétologiste, ա. սողնաբան :

Errant,e, ած. Թափառ , Թափառիկ , Թափառուն , Թափառական , Թափառուտ , մոլորական , Թափառաշրջիկ , վայրագնաց , յածական , յածաչու , աստանդական , աստանդայած, մոլար , մոլորուն , վտարանդի . peuples —s. Hordes —es. Le Juif —, Թափառական Հրեայ. vie —e, Թափառայած կեանք. mener une vie —e, Թափառական վարել կեանս , * Թափառական կեանք անցուցանել . regard —, մոլորուն աչք՝ նայուածք . qui n'est pas —, հաստատաբնակ . || étoiles —es, մոլար՝ մոլորեալ աստեղք, մոլորակք . 2. —, անկայուն, երերեալ , երերուն . esprit, désir —. Fortune, imagination —e.

Errata (էռաթա) ա. վրիպակք , վրիպակացանկ . * տպագրութեան սխալներ :

Erratique, ած.կ. Թափառական, անբնակ , աստանդական , մոլորական . 2. աս. planète —, մոլորակ գիսաւոր . 3. բժ. մոլորական , անկանոն. fièvres —s, անկայուն՝ տեղափոխ ցաւք . 4. հբ. յածական . bloc —, յածաքար. 5. Թ. բնակափոխ:

Erratum(էրրաթում)ա.տ. **Errata**.

Erre (էռ) ի. գնացք , ընթացք . վարի եւեթ ի բանդ. aller grand'—, belle —, քաջընթաց՝ արագընթաց լ. 2. նաւ. ընթացք , *քալուածք . diminuer l'— d'un vaisseau. 3. յ. ո. հետք , շաւիղ եղջերուի. || փ. suivre les —s, aller sur les —s de qn., զհետ ընթանալ՝ հետեւիլ շաւղաց ուրուք :

Errements (էրման) ա. յ. Թափառանք , Թափառումն , յածանք , գնացք, ընթացք, ճանապարհ, *կերպ, ճամբայ. suivre les vieux, les anciens —, զհետ գնալ նախնոյ ընթացից , առնել ինչ ըստ վաղեմի սովորութեան, *հին ճամբան բռնել :

Erréphore (էրէֆոր) ի. խորհրդակիր կին . * որ տօներու մէջ սրբազան բաներն կը կրէր :

Errer (էրէ) չ. Թափառիլ , Թափառեալ շրջիլ , յածիլ , վայրայածիլ . — ça et là. — par la campagne, dans les bois, à travers les montagnes, sur mer au gré du vent. En errant, Թափառնակի , * Թափառելով . || փ. —, մոլորիլ , երեր եւ տատան լ. || laisser — sa plume sur le papier, գրել ի վերայ Թղթոյ , *մտքին եկածն եղածին պէս գրել. laisser — ses pensées, անձնատուր ի մտախոհութիւնս իր լ. 2. մոլորիլ , վրիպիլ , սխալիլ . — dans qc.

Erreur, ի. հ. Թափառանք , յա-

ճանք . les —s d'Ulysse. 2. մոլորութիւն , մոլար վարդապետութիւն՝ կարծիք . induire en —, մոլորեցուցանել . 3. մոլորումն , մոլորութիւն, վրէպ ; վրիպանք , վրիպակ , սխալանք , *սխալ , սխալմունք . tomber dans l'—, ի մոլորութիւն՝ ի վրիպանս անկանել , *սխալմունքի մէջ իյնալ . commettre une —, մոլորիլ , վրիպիլ, սխալիլ , *սխալմունք ընել . reconnaître son —, ճանաչել զմոլորութիւն, զվրիպանս իւր , *սխալմունքն ճանչնալ . être en —, ի մոլորութեան է., վրիպիլ , սխալիլ . — de nom, de date, de calcul. Par —, վրիպակաւ , *սխալմամբ . 4. պատրանք . — des sens. 5. յ. մոլորութիւն , մոլար բնութագք , անկարգութիւն . les —s de la jeunesse. Revenir de ses —s, գալ ի զգաստութիւն , *անկարգութենէն ետ կենալ , ճամբայ գալ .

Առ. — n'est pas compte, վրիպակն չէ հաշիւ . *սխալն հաշիւ չէ. սխալն միշտ կրնայ շտկուիլ :

Errhin, e (էռէն , էռին) ած. բժ. ռնգամուտ , փռնգացուցիչ . remède —. 2. ա. —, ռնգադեղ . le tabac est un —.

Erroné,e (էռոնէ) ած. մոլար , մոլորական , մոլորուն, մոլորամիտ , վրիպակընտիր, վրիպակ, սխալասէր, սխալ. opinion, proposition —e. Sentiment —.

Erronément, մ. մոլորութեամբ , վրիպանօք :

Ers (էր) ա. բ. գատոր . տունկ ընդեղէն որ ռև. վիճն սեաւ (vesce noire).

Erse, ի. նւ. օղամանեակ . — de gouvernail.

Erse, ած. իս. էրսերէն , կելտական . langue, poésie —.

Erseau, ա. նւ. օղամաննկիկ . օղամանեակ փոքրիկ :

Erslébénite, ի. հբ. էրսլեբենաքար . գորշ ժայռ պնդաքարային (feldspathique).

Érubescence, ի. կարմրացումն :

Érubescent,e, ած. կարմրացեալ, կարմրաներկ, կարմրատեսիլ , շիկակարմիր :

Érubescite, ի. հբ. S. Bornite.

Érucage, Érucago, Érucague, ի.բ. սորեկ. ազգ ասորեկի (roquette), ի տոհմէ խաչաբերից . 2. մբ. քրքում :

Érucate, ա. տգ. սորեկաւոր :

Érucine, ի. տգ. սորեկին . նիւթ դեղին հանեալ ի սպիտակ մանանախոյ (moutarde).

Érucique, ած. տգ. սորեկային . acide —, սորեկաքթու :

Érucivore, ա.ք. որթակեր. քրտչուն նման կաչաղակի :

Éructation, ի. զգայ , զգայումն , զգայութիւն , բերբուրա , ձգտումն « կէյիրիշ , կէյիրմէ ». S. Rot.

Érudit,e, ած. հմուտ , բազմահրմուտ, ներհուն, հմտալից. homme —, Femme —e. ouvrage —. Un esprit —, հմտամիտ, հարստամիտ. 2. ա. հմուտ, բանագէտ, մատենագէտ. un —. C'est un de nos —s. Très —, բազմահրմուտ , յոգնահմուտ :

Érudition, ի. հմտութիւն , ներհունութիւն . profonde, vaste —, քաջահմտութիւն, բազմահմտութիւն . plein d'—, հմտալի , հմտալից . ouvrage d'—, բազմահմուտ՝ բազմագէտ մատեան . il a de l'—, beaucoup d'—, une grande —, բազմահմուտ՝ քաջահմուտ՝ մեծահմուտ է . il n'a qu'une médiocre —.

Érugineux, euse, ած. բժ. ժանգառուտ , ժանգառալից , ժանգառագոյն :

Éruptif, ive, ած. հբ. ժայթքիչ . 2. բժ. եռացական , խաղաւարտաբուղխ , խաղաւարտաբոյս . fièvre —ive, եռացական ջերմն :

Éruption, ի. ժայթքումն , եռացումն, պատառումն , հրաշնչութիւն, հրացայտութիւն . — d'un volcan. 2. բժ. եռումն , պաղպաջ , արտահոսութիւն , բղխումն . — de sang, de pus. 3. եռալն խաղաւարտից , եռումն , եռացումն, քրտնապաղպաջ , խաղաւարտք , եռք , *մարմնոյն դուրս տալն , բշտիկ , ուռեցք . S. **Désudation**. || — de la petite vérole. Avoir une —, եռալ խաղաւարտից , *մարմինն դուրս տալ . faire venir des —s, խաղաւարտեցուցանել, *բշտեցունել , դուրս տալ . || — cutanée, խաղաւարտք , *մարմին դուրս տալն . || — des dents, բուսումն ատամանց , ատամնաբուսութիւն :

Ervum, ա. լա. Ersի :

Érycibe, ա. բ. շահինդ . սեռ երկպտուկ տնկոց ի տոհմի բառեղասերից (convolvulacées).

Érycidés, ա. յ.սբ. երիքսաքեայք. օձք ինչ անծոյնք . S. **Éryx**.

Érycine, ի. դ.ց. երիքսածին. մականուն Աստղիկեան , որ ծնեալ համարէր յԵրիքս լեառն Սիկիլիոյ :

Érycinides, ա. յ. վՁ. երիքսազգիք . փափկամորթ ինչ :

Érygmatoscope, ա. խոռադէտ:

Érynge, Éryngion (էրինժ, ժիօն)

ա. բ. գա. երնջնակ , *երինճակ . S. **Panicaut**.

Éryngiées (էրինժիէ) ի. յ. երնջնակեայք . տոհմ տնկոց , որոց տիպ է երնջնակ (panicaut).

Éryon, ա. կ. երիոն . ոլորկա պատեան բրաձոյ տատասուն նման խեցգեւնոյ :

Érysimum (էրիսիմոմ) ա. բ. աղուեսու սուսեր . տունկ երկպրուկ ի

տոհմէ խաչաբերից , նման ապիկոյ խոտոյ (vélar).

Érysipélateux,euse, ած. օձախտաւոր . eczéma —. Inflammation, tumeur —euse.

Érysipèle (էրիգիփէլ) ա. բժ. ճաւալումն հրոյ , օձիկ ախտ , օձախտ, օձացաւ «երլանեըգ» : [նկոյ :

Érysiphe, ի. ք. եղեխլ . ազգ

Érysiphé, ա. ք. S. **Péronospore**. [բոքային :

Érythématique, ած. մորճաբորբոքային :

Érythème, ա. բժ. մորճաբորբոքում մորճոյ , *մորճին դուրս տալն : [բորբոքակերպ :

Érythémoïde, ած. ախ. մորճաձեւ :

Érythré,e, ած. վիպ. կարմիր, կարմրագոյն :

Érythrécine, ի. տգ. կարմրանին. մարմին հանեալ ազդեցութեամբ օշակային լուծուածի ի վերայ կարմրինի (érithrine).

Érythrée, ած. ի. երիքեան , կարմիր. la mer —e, — ծով . 2. ի.բ. կարմրենի . սեռ բրգանման տնկոց յորում է տերեփուկ . 3. սբ. կարմրակ . ակար ինչ կարմիր :

Érythrène, ա. տգ. կարմրին . ջրածնբնաճխուկ ինչ :

Érythrin, e, ած. կարմրագոյն . 2. ա. ծբ. կարմրաճուկն :

Érythrine, ի. տգ. կարմրին . նիւթ կարմրացուցիչ. 2. բ. կարմրենի . տունկ ընդեղէն :

Érythrinées, ի. յ. բ. կարմրենեայք . ցեղ երկպրուկ տնկոց ընդեղինաց նախատիպ ունելով զկարմրին (érythrine).

Érythrique, ած. տգ. կարմրային . acide —, կարմրաթթու :

Érythrite, ի. տգ. կարմրիկ . նիւթ ինչ կարմիր . 2. հբ. կարմրաքար . փեղկապատ վարդագոյն :

Érythro... յն. կարմիր-, կարմրա...

Érythrobenzine, ի. տգ. կարմրակնդրին . կարմրացուցիչ նիւթ :

Érythrocarpe, ած. բ. կարմրապտուղ :

Érythrocentaurine, ի. տգ. կարմրատերեփուկ :

Érythrocéphale, ած. բպ. կարմրագլուխ :
Érythrocère, ած. կ. կարմրեղջիւր :
Érythrodactyle, ած. կ. կարմրամատն, կարմրամագիլ:
Érythroderme, ած. կ. կարմրամորթ:
Érythrodextrine, ի. տգ. կարմրաշէն :
Érythrogastre, ած. կ. կարմրափոր, կարմրորովայն:
Érythrogène, ա. գտ. կարմրածին. կարմիր գունաւորիչ նիւթ ծաղկանց : [կարմրաքաղցրենային :
Érythroglucique, ած. տգ.
Érythroïde, ած. կարմրակերպ :
Érythrol, ա. տգ. կարմրուլ :
Érythrolitmine, ի. տգ. կարմրախամբարին. կարմիր նիւթ հանեալ ի խամբարէ (tournesol).
Érythrolophe, ած. Բ. կարմրակատար, կարմրաբբուկ. որոյ կատարն՝ բրուկն կարմիր է :
Érythromannite, ի. տգ. կարմրագազպենիտ. ին. **Érythrite**.
Érythromèle, ած. կարմրասեաւ:
Érythrone, ա. բբ. կարմրօն, կարմրածալիկ. ծաղիկ մինչ ի ցեղէ շուշանեայց :

Érythrope, ած. բպ. կարմրոտն, կարմրակոծուն :
Érythrophléine, ի. տգ. կարմրախղային. հեղուկ իւղային հանեալ ի պրտորոյ (orseille) եւ ի խամբարոյ (tournesol).
Érythrophylle, ած. բ. կարմրատերեւ, կարմրատաղաւիթ :
Érythrophyse, ա. բ. կարմրապոյս. ազգ աճառաւորիկ. ծուփ յԱմերիկա :
Érythroptère, ած. կ. կարմրաթեւ, կարմրաթեւեակ :
Érythrorétine, ի. տգ. կարմրացանցենի. ռեւտին արմատոյ խաշընդեղոյ (rhubarbe).
Érythrose, ի. տգ. կարմրուց, կարմրանիւթ :
Érythrosidérite, ի. հբ. կարմրերկաթաքար. ջրատեալ քլորուկ երկաթոյ եւ խալիոնի :
Érythrosine, ի. տգ. կարմրուցին. գունաւորիչ նիւթ հանեալ ի ծորինէ (fluorescéine).
Érythrosperme, ած. բ. կարմրասերմն : [բերան :
Érythrostome, ած. կ. կարմրա-
Érythrothorax, ած. կ. կարմրանք :
Érythroxyle, ած. բ. կարմրափայտ. 2. —, երկպրուկ տունկ իտոհիմէ կտաւատազգիս (linacées).
Érythroxylées, ի. յ. բ. կարմրափայտեայք. ցեղ տնկոց ի տոհմէ կտաւատազգիս :
Érythrozincite, ի. հբ. կարմրազինկաքար. ազգ վուրցաքարի մագնիսաբեր գտեալ ի Սիբերիա :
Éryx, ա. երիքս. օձ ինչ անծոյն :
Ès (էս) նխ. փկ. dans les, ի, ի մէջ, յ. bachelier ès lettres, նախատիճանաւոր դպրութեանց՝ ի դպրութիւնս. docteur ès sciences, նախատիճանաւոր գիտութեանց՝ ի գիտութիւնս : [տենաքեւից :
Ésale, ա. մբ. նազակ. սեռ պա-
Ésalide, ած. մբ. նազատեսակ. նման նազակի :
Esbrouffant, e, ած. խռովիչ, շուարեցուցիչ :
Esbrouffe (էսպրուֆ) ա. ռ. faire de l'—. Faire ses —s, կարեւոր զանձն ցուցանել, անձնապանծ լ., *բան ծախել: [շուարեալ. il est tout —.
Esbrouffé, e, անց. խռովեալ,
Esbrouffer, ն. ռ. խռովել, շուարել, *տակնուվրայ լնել. — գր.
Esbrouffeur, euse, գ. ռ. անձնապանծ, պարծուկ, *բան ծախող:
Esbrousser (S') (էսպրուսէ) ռ. տ. S'esquiver.
Escabeau (էսքապօ) ա., **Escabelle** (էսքապէլ) ի. աթոռակ, բազրոնակ, նստակ. աթոռ անթեւ եւ անչնաբան. || փ. déranger, renverser les escabelles à գր., վեր ի վայր հարկանել զկարիսրդս՝ զինաբս ուրուք. remuer ses escabelles, փոխել գիւր բնակութիւն, ելանել ի տանէ. եւ փ. փոխել զվիճակ, զբախտ իւր :
Escabelon, ա. ճ. պատուանդան:
Escache, ի. ձուաձանձ. սանձ ձուածեւ :
Escadre, ի. նաւախումբ. խումբ պատերազմիկ նաւաց :
Escadrille, ի. նաւախմբակ :
Escadron, ա. խումբ, հեծելախումբ. un — de cuirassiers. Former un —, — կազմել. chef d'—, խմբապետ. 2. ը. խումբ, գունդ. un — de plaideurs.
Escadronner, չ. գ. հեծելախմբել. շարժմունս առնել այրուձիոյ :
Escafe, ի. խղ. ոտնահար. *ոտքով տրուաճ հարուաճ եկաճ գնդակին : [հար առնել :
Escafer, ն. խղ. ոտնհարել, ոտն-
Escaillage, ա. հբ. կպրահերձաքար. հերձաքար (schiste) կպրախառն :
Escalade, ի. գ. սանդղումն, սանդղոյարձակումն. յարձակումն գօրաց սանդղովք. monter à l'—, ելանել սանդղովք ի պարիսպն. donner l'—, յարձակիլ սանդղովք. 2. սանդղելք. ելանելն սանդղովք :
Escalader, չ. սանդղել, սանդղոյարձակ լ. յարձակիլ սանդղովք. — une forteresse. 2. սանդղել. ելանել սանդղովք. — un mur. 3. փ. ելանել. — un arbre, — ի ծառ :
Escaladeur, ա. զ. սանդղող, սանդղոյարձակ. * սանդղով յարձակող ելլող :
Escaladon, ա. նազուգ (մեռաքսի) ին. **Dévidoir**.
Escale, ի. նաւամատոյց, նաւահանգստաքաղաք. || faire —, նաւահանգստել. զկայ առնուլ նաւու :
Escaler, չ. ռ. տ. **Faire escale**.
Escalier, ա. սանդուղք, ելանելիք «մէրտիվէն». monter, descendre l'—, ելանել, իջանել ընդ —ս. tomber de l'—, du haut de l'—, անկանիլ ի սանդղոց՝ ի վերոյ սանդղոց. les marches de l'—, սանդղամատունք, աստիճանք. — dérobé, գաղտագողի՝ *գաղտնի —. — circulaire, շրջանաւոր —, շրջասանդուղք. տ. **Limaçon**.
Escalin (էսքալէն) ա. էսկալէն. դահեկան Հոլանտացւոց որ արժէ 65 սանդիմ :
Escalloniacées, ի. յ. եսկալոնիասերք. տ. **Ascalloniées**.
Escallonie, ի. բ. եսկալոնիա, եսկալոնի. տունկ ի տոհմէ քարբեկասերից :
Escalloniées, ի. յ. եսկալոնեայք. խումբ քարբեկասերից, նախատիպ ունելով զեսկալոնիա (escallonie).
Escalope, ի. խ. շերտախաճ. շերտք մսոյ որպու կամ այլ ինչ կենդանւոյ խաիագործեալ :
Escalpe, ի. մորթազերծութիւն. *գլխուն կաշին հանելն :
Escamotage, ա. ձեռնածութիւն «հօգգապազդրգ». 2. փ. ճարտարագործ գողութիւն, ճարտարագողութիւն, *վարպետ գողութիւն, ծուցընելն :
Escamote, ի. գնդակ ձեռնածուի «հօգգապազ Բօխու» :
Escamoter, ն. աճպարարել. հնարիւք իմն բառնալ, չիք յաչաց առնել, *ծուցնել. — une carte. 2. փ. հնարիւք իմն՝ ճարտարութեամբ գողանալ, *ծուցնել, վարպետութեամբ գողնալ. — la bourse. ||գ. — l'arme, աճպարարել զզէնս. վարել զնոսին առանց զօրինաւոր շարժմունսն առնելոյ. || ը. աճպարարել, բառնալ. ce musicien escamote des notes, des difficultés.
Escamoteur, euse, ա. ձեռնածու, աճպարար «հօգգապազ». 2. փ. — եւ —euse, ճարտարագող, գող ճարտար՝ * վարպետ. || d'—, աճպարական :
Escampativos (էսքանփաթիվօս) ի. ը. փախուստ գաղտագողի. faire des —, գաղտագնաց լ., * ճաճուկ փախչիլ :
Escamper, չ. ը. խոյս տալ, փախչիլ, սրանալ, * փստռել, կրծիկն դնել :
Escampette, ի. ը. prendre la poudre d'—, խոյս տուեալ փախչիլ, սրանալ, *կծիկն դնել :
Escap, ա. բգ. faire, donner l'— à l'oiseau, տալ ճանաչել որսահաւի զորան :
Escapade, ի. փախուստ, խուսափանք. — d'écolier. Faire des —s, փախուստ տալ : [սեան :
Escape, ի. ճ. սիւնաբուն. բուն

Escaper, ն. բզ. որսաձողուլ. * որսն ազատ Ձողուլ եւ ետեւէն որսահաւ արձակելով բռնել :

Escapouler, ն. մղգ. կռանել, կռանահարել :

Escarbille, ի. հանքաճխիկ. անկէզ մնացեալ կտոր հանքաճխոյ :

Escarbit (պի) ա. նւ. կպրանօթ, կպրաման. *աման կպրչի (calfat).

Escarbot, ա. բնդխոն :

Escarboucle, ի. կայծ. կարմրագոյն յակինթ «աթէշի եագուտ». — d'Orient, — արեւելեան. 2. Ս. —, կայծաճանճ. ազգ Ռուհնաճանճի:

Escarbouiller, ն. ջախջախել, ճմլել :

Escarcelle, ի. դրամաքսակ գօտեկախ. vider son —. Fouiller à l'—.

Escare, S. **Eschare.**

Escargassage, ա. ար. խռնջայլումն :

Escargasse, ա. ար. խռնջայլ. *բուրդ մաքրող մեքենայ :

Escargasser, ն. ար. խռնջայլել. *մանուելու բուրդն խռնջայլ մեքենայով մաքրել. S. **Escargasse.**

Escargot

Escargot, ա. խոյտնջն. հն. **Limaçon.**

Escarmouche, ի. Ներամարտ, յառաջամարտ, յառաջամարտուԹիւն, նախամարտ, սակաւածեռն մարտ. engager l'—. 2. une guerre d'—s, — de plume. Les premières —s de la Chambre s'engagèrent à propos des boissons.

Escarmoucher, չ. նախամարտել, Ներամարտիկ՝ յառաջամարտիկ՝ նախամարտիկ լ., նախաձեռն առնել մարտի. les deux armées escarmouchèrent tout le jour. 2. փ. կռգել, վիճել. — avec qn.

Escarmoucheur, ա. նախամարտիկ, Ներամարտիկ, յառաջամարտիկ «չարգաճը» :

Escarner, ն. ար. կաշանօսրել. անօսրել զկաշի, *կաշին բարակցուցանել :

Escarole, ի. ճարճիր, ճարճրուկ, *ճրճրուկ. ազգ եղերդան. հն. **Chicorée sauvage.**

Escarotique, S. **Escharotique.**

Escarpe, ի. լեի. ներքին զառիվերակ որմոյ. S. **Contrescarpe.** 2. ա. ռ. գող, աւազակ :

Escarpé,e, ած. առ. լեի, սեպ, սեպացեալ, զառիվեր, դժուարաժայռ, առապար, ժայռուտ, ժեռուտ, քարքարուտ. chemin, rocher, sommet —. Colline, montagne —e.

Escarpement, ա. լեիուժն, լերուԹիւն, զառիվեր, զառիՀատ. — d'un fossé, d'une montagne, du rivage. 2. պշ. լեի :

Escarper, ն. լեիել, սեպացուցանել, սեպհատել. սեպ՝ զառիվեր գործել. = S'—, դ. լեիիլ, սեպանալ, * ցցուիլ :

Escarpin, ա. շղուական «ֆիլար». se mettre en —s, —ս ագանել. || փ. եւ ը. jouer de l'—, խոյս տուեալ փախչիլ, սրանալ, * կծիկն դնել. 2. յ. կոնդ, գելոց. on lui a mis les —s, ի կոնդ՝ ի կոնեղս պնդեցին զոտս նորա :

Escarpolette, ի. յակուրչի, ճօճիկ, ճօր, ճճռնիկ, ճուլորիկ «սալընճագ». հն. **Balancoire, Brandilloire.**

Escarre, S. **Eschare.** 2. ի. պատառուած, խրամատ :

Escaveçade, ի. ձվ. վարժելացոնց. ՎօՀափումն վարժելաց (caveçon) ձիոյ :

Eschare (էսքար) ի. սեւամաշկ վիրակեղեւ. հատ. կեղեւ վիրաց. 2. կբ. պղպիջ :

Escharées (էսքարէ) ի. յ.կ. պըղպիջեայք. տոհմ պողիպարնոց, որոց նախատիպ է պղպիջակ (eschare).

Escharelline (էսքար) ի. կբ. պղպիջակ. կենդանաբոյս ինչ :

Escharidés, ա. կբ. պղպիջազգիք. S. **Escharoïdes.**

Escharification (ըսքարիֆիքասիօն) ի. բժ. կեղեւումն, կեղեւաքուսուԹիւն (վիրաց). * վէրքին կեղեւ կապելն :

Escharifier (ըսքարիֆիէ) ն. կեղեւաքուսել, կեղեւաբոյս առնել, * վիրաց կեղեւ բուսցունել :

Escharinelle (էսքար) ի. կբ. պղպիջակիկ. կենդանաբոյս ինչ :

Escharoïde, ած. կբ. պղպիջակերպ. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ կենդանաբուսոց յազգէ պղպիջաց (eschare).

Escharotique (ըսքարոԹիք) ած. բժ. վիրակեղեւաբոյս, կեղեւաբոյս. 2. ա. —.

Eschatologie (ըսքաԹոլոժի) ի. աբ. յետնաբանուԹիւն. *վարդապետուԹիւն իրաց որ ի վախճան աշխարհի պիտի հանդիպին :

Eschatologique (ըսքաԹոլոժիք) ած. յետնաբանական :

Eschillon (էսշիյլեօն) ա. օդ. ՔաՀաս «խօքՔում» :

Eschscholtzie, ի. բ. էշոլցիա, էշոլցենի. սեռ. երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ խաշխաշայց (papavéracées).

Eschynanthe (էսքինանԹ) ա. պատկառածաղիկ :

Eschynanthées (էսքինանԹէ) ի. յ. բ. պատկառածաղկեայք :

Eschynite (էսքինիԹ) ա.հբ. մըրգուզ. գոյացուԹիւն ինչ հանածոյ :

Eschynomène (էսքի) ա.բ. պատկառուտ. սեռ. երկպրուկ տնկոց :

Escient (էսիան) ա. à son —, à mon —, գիտուԹեամբ իւրով՝ իմով. || à bon —, գիտուԹեամբ, *գիտնալով. dites-vous cela à bon —?

Escigénie, ի. տգ. հնդկասկուԹիւն :

Escinique, ած. հնդկասկային. acide —, հնդկասկաԹուս :

Escionnement (էսիօնըման) ա. պ. մորճատումն :

Escionner (էսիօնէ) ն.պ. մորճատել. ծառերէն մորճերն (scion) հաւանել :

Esclaire (էսքլէր) ա. ո. Ք. սրաՔրուչուն. Ռուչուն նրբամարմին եւ սրաՔուիչ: [cerf —.

Esclame, ած. ո. նրբամարմին. cerf —.

Esclandre, ա. գայԹակղեցուցիչ դէպք՝ աղմուկ, գայԹակղանք, *գայԹակղական շշնկոց. je ne veux pas d'— dans ma maison. Faire —, causer de l'—, աղմուկ յարուցանել «փաՔրըտը չըգարմագ». եւս՝ գայԹակղուԹիւն առնել, գայԹակղեցուցանել. faire un — à qn., գայԹակղեցուցիչ օրինակաւ կազել ընդ ումեք հրապարակաւ :

Esclavage, ա. գերուԹիւն. emmener, réduire en —, ի — ածել՝ վարել. être en —, ի սարկուԹեան լ. 2.փ.—. l'— des passions, de la ruine. L'amour est un —. || S. **Servage.**

Esclavager, ն. գերել, գերի առնել :

Esclavagiste. ա. նր. գերեվարեան. կուսակից գերուԹեան :

Esclave, գ. գերի, գերուհի. prix d'un —, գերեգին. délivrer, racheter des —s. En —, գերիաբար. 2. —. փ. — des grandeurs. Être l'— de ses passions, — լ. ախտից իւրոց, *իւր կրից գերին ըլլալ. ||être — de sa parole, անվրէպ ունել զխոստումն իւր. être — de son devoir, անվրէպ կատարել զպարտս իւր. avoir une âme d'—, ցած եւ նկնախոհ ունել ոգի. — de son ventre, պորտաբոյծ, պորտապարար. որովայնամոլ. 3. ած. —. homme —. Femme —, գերուհի :

Escobar, ա. ը. նենգախօս, կեղծաւոր, երկդիմախօս, նենգամիտ :

Escobarder, չ. ը. նենգախօսել, վարել բանս երկդիմիս. 2. խաբէուԹեամբ ի ձեռս բերել :

Escobarderie, ի. նենգախօսուԹիւն, կեղծաւորուԹիւն, խաբեբայուԹիւն :

Escocher, ն. ափել. *ափով զիայս զարնել. — la pâte.

Escoffier, ն. ռ. սպանանել :

Escoffion, ա. գլխադիր, գլխանոց (ռամիկ կանանց) :

Escogriffe, ա. յանդուգն շորՔակ, յափշտակող. un —. 2. ը. եւ հգ. այր յաղՔանդամ եւ կոպտաբանձն. quel grand —!

Escomptable, ած. զեղչելի :

Escompte, ա. զեղչ, զեղչումն, դրամազեղչ «ըսքօնՔօ». faire un —, faire l'—, — առնել, զեղչել. le taux de l'—, սակ —ի. abaisser, élever le taux de l'—, իջուցանել, բարձրացուցանել զսակ —ի. — en dedans, en dehors, ներքին, արտաքին —. comptoir d'—, զեղչարան, զեղչատուն :

Escompter, ն. զեղչել. — un billet, une lettre de change. 2. փ. կարՔել, վաղամահ՝ վաղամեռիկ առնել. — le succès d'une affaire. — la vie, sa jeunesse. = S'—, դ. զեղչիլ :

Escompteur, ա. զեղչիչ, զեղ-

չող , դրամագլուխ . 2. աճ. —. banquier —, — սեղանաւոր :

Escope, տ. **Écope.**

Escoperche, տ. **Écoperche.**

Escopette, ի. հրահար . ազգ հրացանի :

Escopetterie, ի. հրահարուձն . արձակուձն բազում հրահարից :

Escopettier, ա. հրահարակիր :

Escorte, ի. ուղեկիցք, յուղարկք, յուղարկաւորք. une vaillante —. Sans —, սնուղեկից, անյուղարկ. ‖ — d'honneur, շքախումբ, շքադիր խումբ . ‖ faire — à qn., ուղեկից լ. ումեք, ուղեկցիլ . je vous servirai d'—, je vous ferai —, ուղեկից եղէց ձեզ :

Escorter, ն. ընկերակցիլ , ուղեկից՝ յուղարկ՝ յուղարկաւոր լ., յուղարկ երթալ , ուղեկցիլ , յուղարկիլ. — un convoi, qn. Se faire —, ուղեկից առնուլ ի պահպանուձիւն :

Escot (էսքօ) ա. խաչասուի . ասուի խաչահիւս , *բրդէ լաթ :

Escouade, ի. վ. ջոկ (ընդ իշխանուձեամբ տասնապետի). — de cavalerie, d'infanterie, հեծելաջոկ , հետեւաջոկ : [կաթի :

Escoupe, ի. երկաթաթի . Ծի եր-

Escourgée, ի. սկետայ , ձաղկ . խարազան բազմափոկ . fouetter avec des —s. 2. ը. ձաղկ , ձաղկանք . գան ձաղկի . il reçut une bonne —.

Escourgeon, ա. եգ. *սուրդոն , վաղագարի, կանխահաս գարի . գարի աշնան . 2. ար. տ. **Lanière.**

Escousse, ի. ը. ոյժ՝ Ծաւի առնուլն *աւելի ուժով ցատքելու համար «խրգ ալմա, խրգգ». prendre son —.

Escrime, ի. գինախաղ , գինախաղուի , գինաշարժ , գինաշարժուի, սրախաղ , սրախաղուի , սրավարժ , սրավարժուի , սուսերավարժ , սուսերավարժուի , գինամարզ , գինամարզուի, գինամարտ, գինամարտուձիւն. s'exercer à l'—, գինախաղ լ. ‖ d'—, գինախաղական , գինախաղ , գինամարտիկ :

Escrimer, չ. գինաշարժ՝ գինախաղ՝ սրամարտ՝ սրամարտուձիւն առնել . 2. ը. վիճել , մաքառել , կագել . — l'un contre l'autre.

S'escrimer, դ. ը. մրցիլ , կռուիլ, *ճեծկուիլ . — de sa canne, — գաւազանաւն . ‖ ը. — des pieds et des mains, ջանահինար լ., Ծափել զամենայն զնիգն . 2. մարզիլ , պարապիլ . — à faire des vers. ‖ ռ. — des mâchoires, des dents, կշտապինդ ուտել :

Escrimeur, ա. գինաշարժ , գինախաղ , սրախաղ , սրախաղաց , սուսերավարժ :

Escroc, ա. գրպիչ , գրպաղ , գրպգող , դրամագրպիչ , դրամակորզ , քսակահատու , գաղտակծիծ , դրամաշորթ «տօլանտըրըը» :

Escroquer, ն. գրպել , շորթել , գողանալ «տօլանտըրմագ» . — de l'argent, une montre. — un marchand. ‖ փ. — des approbations.

Escroquerie, ի. գրպանք , գըրպուձն , դրամաշորթուձիւն , քսակահատուձիւն , ձեռնաբարշուձիւն :

Escroqueur, euse, գ. գրպիչ , գրպաղ , խաբեբայ , *վարպետ գող :

Esculacé, e, աճ. բ. կաղնակասեր . ‖ —es, ի. յ. —ը. բաժին տոհմի օճառասերից (sapindacées) ճախատիպ ունելով զկաղնակ (escule).

Esculape, ա. Ասկղեպիոս . չաստուածն բժշկուձեան . 2. ը. —, բժիշկ ճարտարարուեստ . l'art d'—, բժշկուձիւն : [վայրենի :

Escule, ա. բ. կաղնակ . կաղնի

Esculétine, ի. տգ. կաղնակեւտին . նիւթ գոյացեալ կրկնուձեամբ կաղնակինի (esculine).

Esculine, ի. տգ. կաղնակին :

Esculique, աճ. տգ. կաղնակային :

Esenbeckia, ա. բ. եզենբեքիա , եզենբեքենի . սեռ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ եփեննայց (rutacées).

Ésérine, ի. տգ. բակկային . ազդոյ տարրն բակկայի կալաբարի . տ. **Calabar.**

Esherber (էզէրպէ) ն. խոտատել. *խոտերն քաղել՝ փրցունել:

Eshna, Eshne, ի. վբ. հիտ . միջատ ինչ :

Esméralda, ի. եսմերալդա . գեղեցիկ անձն Նոթր-Տամ տը Փարի վիպին Վ. Հիւկոյի :

Ésoces (էզօս) **Ésocidés**, ա.յ. կ. կռնկաձկունք . տոհմ ձկանց որոց տիպ է կռնկաձուկն . տ. **Brochet.**

Ésocien, enne, աճ. կ. կռնկաձկանման :

Ésoderme, ա. ներքնամաշկ . ներքին մաշկ միջատաց . հն. **Endoderme.**

Éso-narthex, ա. ներքնախախըմբարան . ներքին նախախմբարան յեկեղեցիս Յունաց :

Ésope (էզօփ) ա. Եսովպոս. ‖ ը. c'est un —, այր տգեղ եւ սապատող է :

Ésopique, աճ. եսովպական :

Ésotérique, աճ. իս. ներքին , գաղտնուսոյց . doctrine —.

Ésotérisme, ա. գաղտնուսումն . գաղտնուսոյց վարդապետուձիւն :

Ésouchement, ա. արմախլումն. խլումն արմից :

Espace, ա. զաւան , միջոց , անջրպետ , խարոյց . un grand, un petit —. L'— de deux lunes, երկլուսնեայ աւուրք . tenir peu d'—, սակաւ ունել տեղի , *քիչ տեղ բռնել . — du temps, ժամանակամիջոց. qui environne l'—, միջոցապատ . plein d'—, միջոցալից . 2. բացարձակուձիւն , անջրպետուձիւն , ընդարձակուձիւն . les —s d'immensité des mers, անբաւածաւալ ընդարձակուձիւն ծովուց . 3. միջոց , չափ ժամանակի . dans l'— de peu de jours, ի սակաւ՝ ի սակաւօրեայ ժամանակի՝ ժամանակամիջոցի . *քիչ օրուան միջոցին մէջ . 4. ի. տպ. զատած , բացատ , անջրպետ . կապարեայ անջրպետ տառից :

Espacement, ա. անջրպետուձիւն , հեռաւորուձիւն (երկուց իրաց). l'— des solives, des colonnes. L'— de ces mots. 2. տպ. —.

Espacer, ն. բացատել , անջրպետել . տել , միջոցել . անջրպետաւ զատանել ի միմեանց. — des arbres. 2. տպ. —, դնել միջոց՝ անջրպետս ընդ մէջ . — les mots, les lignes.

S'espacer, դ. տարածանիլ. *տարածուիլ : [փոյ) :

Espadage, ա. Ծակումն (կանեփ-

Espade, ի. կանեփծակ (ի ծեծել զկանեփ) :

Espader, ն. Ծակել , կանեփծակել : [Ծակիչ :

Espadeur, ա. Ծակիչ , կանեփ-

Espadon, ա. սուսեր , լայնասուր . 2. զե. Ծուր. se battre à l'—. 3. ձր. Ծրածուկն , քսիւիիէ «գըլըճ պալըղը» . հն. **Xiphias.**

Espadonner, չ. լայնասրել . վարել՝ մրցիլ սուսերաւ , *լայնասուր գործածել :

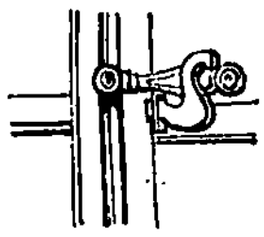
Espadonneur, ա. լայնասրող . *լայնասուր գործող :

Espadrille (էսփատրիյլ) ի. խարտուկ , օդ . ոտից ամառ մազեղէն եւ կանեփեայ :

Espagne, ի. Սպանիա . bâtir des châteaux en —, սպանիական դղեակս կառուցանել :

Espagnol, e, գ. սպանիական , սպանիացի, սպանուհի . il y a deux hommes dans chaque —. ‖ A l'—e, սպանիապէս , *սպանիացւոյ պէս . vivre à l'—e. 2. ա. սպանեոլերէն , սպաներէն . սպանիացի լեզու :

Espagnolette, ի. սպանեոլակ , սպանեակ. 2. պարզունակ . նիգ պատուհանաց «փէնճէրէ սիւրկիւսի» :

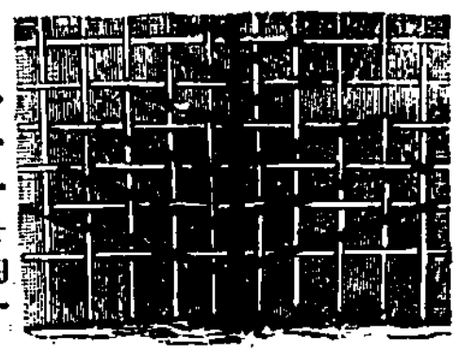
Espagnolette.

Espagnoliser, ն. սպանիացուցանել :

Espale, ի. նե. խիսակ . տեղի ընդ մէջ խելաց եւ վերջնոյ նստարանի նաւավարաց :

Espalet, ա. յենակ (հրացանի) :

Espalier, ա. պ. որմայեց , որմայեցաճառ , *պարան. 2. նե. հ. որմայեց. առաջնորդ Ծիավարաց «համլաճը» :

Espalme, ա. նե. ճարպախայճողան (յօճանել զգոգ նաւաց «գալաֆաԾ») :

Espalmer, ն. նե. ճարպախայճողանել . օճանել ճարպախառն խայճողանիւ զգոգ նաւաց «գալաֆաԾըմագ» : [նիչ :

Espalmeur, ա. ճարպախայճողա-

Espar, ա. զ. լծակ . 2. նե. գերան՝ մանրակայմ (matereau) շինելու :

Esparcette, ի. տ. **Sainfoin.**

Esparer, ն. կնիւնել . *մորՃերն կնիւնով շփել :

Espars, ա. յ. տ. **Espar**, նե.

Espart, ա. բառնուկք . *այսպէս

կկոչուին գլանածեւ ճախարակեալ փայտի կտորներ՝ ծայրերնին գդակածեւ, որոյ վրայ կփաթթուին մետաքսեայ կարմրերն (écheveaux) յետ ներկելոյն :

Espatage, ա.ար. կռանահարուք:

Espatard, ա. ար. մուրճան . սալ եւ մուրճ ձուլածոյ, որով շարժի մեծուռն (gros martinet) մեքենայն :

Espèce, ի. տեսակ , ազգ . il avait une — d'autorité, իշխանութիւն իմն էր նորա ի վերայ. de toute —, ամենազգի, *ամեն տեսակ. de la pire —, չարատեսակ , չարազգի , յոռագոյն , յետին . de bonne —, ազնուատեսակ, լաւատեսակ, լաւազգի . de nouvelle —, նորատեսակ . նորատեսիլ , անծանօթ . || fig. — d'auteur, d'artiste, ազգ իմն մատենագրի , արուեստագիտի , *մատենագրի՝ արուեստագիտի կտոր . || la belle — ! C'est une pauvre — d'homme, այր սակաւամիտ՝ փանաքիմաց՝ անարգասաւոր՝ անարդիւն է . ||— humaine, ազգ մարդկան, մարդկային ազգ . 2. տեսիլ , պատկեր . 3. տգ. խառնուած (դեղոց) . 4. իգ. տեսակ , դէպք , դիպուած . 5. յ. —s կամ —s sonnantes, հինգուն դահեկան , դրամ , արծաթ , *ստակ . payer en —s sonnantes կամ en —s, հինգուն դրամով կամ դրամով՝ արծաթով հատուցանել , դրամահատոյց լ. ասի եւս եզ. l'— est rare dans sa bourse. 6. աբ. տեսակ . կերպարանք հացի եւ գինւոյ հաղորդութեան մէջ. communier sous les deux —s, կրկին տեսակօք հաղորդիլ՝ ընդունել զամբք հաղորդութիւն : [կալի :

Espérable, ած. յուսալի , ակն-

Espérance, ի. յոյս , ակնկալութիւն . brillante —, շողշողուն յոյս . c'est mon —, c'est toute mon —, յոյս իմ է , *յոյսս է , բոլոր յոյսս է . plein d'—, լիայոյս . qui prend l'—, յուսաւու . concevoir de l'—, des —s, ակն ունել , յուսալ , *յոյս ունենալ . mettre son — en, դնել զյոյս իւր ի., *յոյսն դնել . le succès passe mon —, յաջողութիւն ի վեր է քան զակնկալութիւն իմ , *յաջողութիւնն ակնկալութենէս վեր է . dernière —, վերջին յոյս . conserver quelque —, ունել ինչ յոյս . mon unique —, միակ յոյս իմ . plein d'—, լի յուսով , յուսալից , յուսալիր , յուսապատառ , մեծայոյս . faire perdre l'—, յուսակոտոյս՝ անյոյս առնել , *յոյսն կորսընցուցանել տալ . perdre l'—, յուսակոտոյս՝ անյոյս լ., *յոյսն կորսնցուցանել . ôter l'—, բառնալ զյոյս , *յոյսն վերցուցանել . toute — de salut était perdue, բարձաւ՝ * կորաւ ամենայն յոյս փրկութեան . sans —, անյոյս . être sans —, անյոյս լ. sans aucune —, փակեալ յամենայն յուսոյ ակնկալութեան. se livrer à des —s chimériques, զիեւտ լ. սնոտի յուսոյ . se repaître de vaines —s, սնոտի յուսով պարարիլ. se flatter d'une douce —, քաղցր յուսով պարարիլ . amuser qn. par de belles —s, գեղեցիկ յուսովք պարարել՝ Յաւժարեցուցանել զոք. notre — s'est évanouie, հատաւ յոյս մեր , *յոյսերնիս կտրեցաւ . l'— était éteinte dans mon cœur, յոյս շիջեալ էր յիս . vivre d'—, յուսով կեալ՝ * ապրիլ . donner, faire concevoir des —s, յոյս տալ , յուսացուցանել . donner de grandes —s, մեծ յոյս տալ , յուսացուցանել մեծապէս , մեծայոյս առնել . tromper les —s de qn., պատրել՝ ի դերեւ հանել զյոյս՝ զակնկալութիւն ուրուք . flotter entre la crainte et l'—, ծփել ընդ մէջ յուսոյ եւ երկիւղի . combler les —s de qn., լնուլ՝ կատարել զյոյս ուրուք . || en —, dans l'—, յուսով . 2. յ. ակնկալիք . յոյս ժառանգութեան . il a des —s.

Espérant,e, ած. յուսացող , յուսող , ակնկալու . jeunesse —e.

Espérer, ն. յուսալ , ակն ունել , ակնկալել . il y a tout à —, պարտ է յուսալ , *ամենայն կերպով յոյս կայ . je n'ai rien à — de vous, չունիմ ինչ յուսալ ի ձենջ , * ձեզմէ բան մի յուսալիք չունիմ . j'espérais de te voir. J'espère le faire. J'espère que vous le ferez. Je n'espère pas que vous le fassiez. Espériez-vous que je le fisse ou que je le fasse ou que je le ferai? || Faire —, յուսացուցանել , *յուսացունել . || — en, յուսալ , ակն ունել , ապաւինիլ . — en Dieu, յուսալ յԱստուած :

Espiègle, ած. չարաճճի , *աչքաբաց . un enfant —. 2. գ. —. un —, une petite —, չարաճճիկ :

Espièglerie, ի. չարաճճուիթիւն , faire une —, des —s, չարաճճի լ., *— ընել :

Espinçoir, S. **Epinçoir.**

Espingole, ա. կարճաիրացան . հրացան կարճ եւ լայնափող :

Espion,onne, գ. լրտես , դէտ , աշխարհագէտ , հետախոյզ , լրտեսուիի . faire l'—, լրտեսել , լրտես լ. comme un —, լրտեսաբար :

Espionnage, ա. լրտեսութիւն :

Espionnement, ա. լրտեսում :

Espionner, ն. լրտեսել , դիտել . — qn., ses démarches. = S'—, դ. — զմիմեանս :

Esplanade, ի. հարթավայր, բացատան , հարթագետին «մէյդան». — des Invalides, —ն Ենվալիտի :

Esplandian, ա. կուբորտ. ժամակ ինչ միապատեան :

Espoir, ա. յոյս, ակնկալութիւն . vain —, սին յոյս . avoir plein —, լիայոյս լ. qui est plein d'—, կամ qui a plein —, լիայոյս . il m'a ôté tout — de revoir, երթած յինէն զամենայն յոյս տեսանելոյ . j'ai de l'—, յոյս ունիմ . j'ai l'— que, յոյս մի այսպիսի է ինձ զի , * յոյս մի ունիմ որ . j'avais l'— de votre retour, յոյս էր ինձ դարձիդ . c'est mon —, յոյս իմ է . vivre d'—, յուսով կեալ՝ *ապրիլ . mettre, fonder son — sur qn., դնել՝ խարսխել զյոյս իւր ի վերայ ուրուք , *յոյսն մէկուն վրան դնել . les rayons de l'—, նշոյլք յուսոյ. avoir grand —, մեծայոյս լ., * մեծ յոյս ունենալ. être sans —, անյոյս լ. perdre l'—, tout —, յուսակորոյս՝ յուսաթեկ՝ յուսահատ լ. faire perdre l'—, յուսակորոյս՝ անյոյս առնել . ôter tout —, բառնալ զամենայն յոյս . il n'y a plus d'— pour lui, հատեալ է յոյս ի կենաց նորա . doux —, քաղցր յոյս . plein d'—, լի յուսով , լիայոյս , յուսալիր , յուսալից , յուսապատառ . être plein d'—, լիայոյս լ. visage brillant d'—, յուսաշոյլ դէմք . éteindre l'—, շիջուցանել զյոյս . yeux brillants d'—, յուսավառ աչք . bon —, յոյս բարի , բարեյուսութիւն . avoir peu d'—, սակաւայոյս լ. de grand —, մեծայոյս . exprimer l'—, յոյս յայտնել . sourire plein d'—, յուսաժիծաղ. il m'a ôté tout — de le voir, երթած յինէն զամենայն — տեսանելոյ զնա :

Espole, Espoule, ի. Ցեզանաթել . Ցել Ցեզանի (trame) պատառի «արղաչ Ցելի» :

Espolette, Espoulette, ի. աբ. բուծին (ումբի եւ ումբակի) :

Espoleur, ա. եղեգնայարդար . գործաւոր որ յարդարէ զեղեգնիկս :

Espolin, ա. մակոկ , եղեգնիկ . որոյ վերայ պատի բուրդն , բամբակն կամ մետաքսն ի Ցեզան (trame) պատառաց. 2. բարաբ. ազգ կկոցի (navette) «մէքիք» :

Espolinage, ա. աբ. բարաբում:

Espolinande, ա. բարաբող :

Espoliner, ն. աբ. բարաբել *բարաբ կկոցով գործել :

Esponte, ի. ածխահանքավերջ . *վերջ ածխահանքի :

Esponton, ա. զ. մրկուն . ազգ մկնդի :

Espressione (էսփրէսիոնէ) ի. եժ. իտ. արտայայտութիւն . con —, արտայայտագին :

Espressivo, մ. եժ. իտ. արտայայտիչ՝ հոգելից եղանակաւ . se chanter, se jouer —.

Espoule, Espoulette, Espoulinage, S. **Espole, etc.**

Espoulin, S. **Espolin.**

Espouliner, ն. **Espoliner.**

Esprit, ա. ոգի , հոգի . շունչ , աւիւն . — divin, աւիւն աստուածազդեցիկ . 2. ոգի , հոգի , էակ անմարմին . le Saint-Esprit, l'— vivifiant, consolateur, Հոգին Սուրբ , կենդանաբար , մխիթարիչ Հոգի . եւս՝ l'Esprit-Saint. 3. Les —s, ոգիք, այսք , այսականք , դեւք . les —s célestes, երկնային ոգիք՝ զուարթունք, հրեշտակք . les —s de ténèbres, ոգիք խաւարի , դեւք . les —s immondes, այսք պիղծք , դեւք . — follet, ոգի , ճիւաղ , *խպրիկ . l'— malin, le mauvais —, ոգի՝ այս չար՝ չարութեան . — de séduction, ոգի՝ այս մոլորութեան . 4. ոգի , հոգի , շունչ , կեանք մարդոյ . rendre l'—, փչել՝ աւանդել զոգի, մեռանիլ , *հոգին փչել . —s vitaux, animaux, կենսական ոգիք . || les —s bienheureux, ոգիք երանելիք , երկնաբնակ հոգիք . 5. ոգի , հոգի , շնորհք , պարգեւ . — de prophétie, ոգի մարգարէութեան . être, se mettre bien dans l'— de qn., մտանել յաչս ա-

րուք , գտանել շնորհս առաջի նորա . *մէկուն աչքն մտնել . — public, հասարակային ոգի . en un —, ի մի ոգի . 6. միտք , խելք , ուշ , սրախօսութիւն . reprendre ses —s, ոգի առնուլ , ի միտս գալ , ուշաբերիլ , *խելքն գլուխն գալ . en —, մտօք , *մտքով . les beaux —ś, գեղեցիկ միտք , գեղամիտք . — solide, orné. — de combinaison, հնարամտութիւն. un — sans arrêt, յոյժեղամիտ . — lourd, ծանրամիտ . — cultivé, մշակամիտ . — lent, դանդաղամիտ . — fort, հզօրամիտ. զօրաւոր խմացութիւն . qui a un — fertile, մտաբեղուն. qui a un — étroit, անձկամիտ. — borné, անձկամտութիւն , սակաւամտութիւն . qui a beaucoup d'—, սրամիտ, մտացի, քաջուշեղ. avoir l'— agité, tourmenté, մտայոյզ՝ մտակոծ՝ մտատանջ լ. agiter l'—, մտայոյզ առնել . qui n'a pas l'— mûr, խակամիտ . en un —, ի մի միտս . — léger, թեթեւամիտ. s'emparer de l'— de qn., տիրել մտաց , գերել զմիտս ուրուք . petit —, նուաստախոհ միտք . — de contrariété, հակառակամտութիւն . qui frappe l'—, մտահար . qui renouvelle l'—, մտանորոգ . tourment d'—, մտատանջութիւն . venir à l'—, dans l'—, գալ՝ անկանել ի միտս , * միտքն գալ . perdre l'—, մտակորոյս՝ խելակորոյս՝ ուշակորոյս՝ ուշաթափ լ., անկանել ի մտաց , ի խելաց ելանել , *խելքն կորսնցունել . avoir l'— dérangé, de travers, խելագարիլ , խելայեղիլ , *խելքն փախցունել . il a l'— au talon, յայլոյ խելս է , *խելքն գլուխն չէ . où avait-il l'— quand ?... ո՞ւր էին միտքն նորա , *խելքն ո՞ւր էր երբոր... avoir l'— borné, bouché, կարճամիտ , սակաւամիտ , պակասամիտ լ. cultiver son —, մշակել զմիտս իւր . il n'a pas l'— de régler ses affaires. Changer d'—, փոխել զմիտս, մտափոխ լ. || bon —, խելք, խոհականութիւն . avoir le bon — de, ունել զ—, *խելքն ունենալ . il eut, dans cette affaire, le bon — de céder. Avoir l'— bien fait, իմաստախոհ՝ խոհական լ. || — faux, ՚ի՛ր՝ * ծուռ միտք . || l'— humain, մարդկային միտք , միտք մարդոյ . 7. միտք , հանճար . il n'y a point d'— dans ce livre, Ճափուր ի հանճարոյ է մատեանդ , * ամենեւին խելք չկայ . homme, femme d'—, հանճարեղ՝ հանճարամիտ այր, կին . — vif et perçant, եռանդուն եւ կորովաթիր հանճար . traits d'—, հանճարանութիւն , *խելացի խօսք . il a de l'—, հանճարեղ՝ հանճարամիտ՝ սրախօս՝ ուշիմ՝ մտացի է . avoir de l'— jusqu'au bout des doigts, մեծահանճար՝ ուշմագոյն՝ հանճարամիտ յոյժ լ. — léger, ի մտաց Ճեթեթ՝ Ճեթեթամիտ . avoir de l'— au bout des doigts, ճարտար՝ ճարտարամիտ՝ ճարտարաձեռն լ., *ձեռքէն ամէն բան գալ . faire de l'—, courir après l'—, viser à l'—, ջանալ ցուցանել զիանճարն , հանդէս առնել հանճարոյ , սրախօս լ., *հանճար՝ խելք ծախել . les grands —, արք հանճարեղք , *խելացի մարդիկ . privé d'—, հանճարազուրկ , հանճարազրաւ . ouvrage d'—, հանճարագրութիւն . || un bel —, de beaux —s, հանճարամիտ , հանճարաբան , սրբախօս , գեղեցկաբան . une femme bel —, հանճարամիտ կին . afficher le bel —, հանդէս առնել հանճարոյ , *խելք ծախել . 8. ոգի , անձն . les —s généreux, ազնուամիտ ոգիք՝ անձինք . un grand —, այր մեծահոգի՝ մեծախորհուրդ . un petit —, այր փոքրոգի՝ փոքրամիտ , կարճամիտ . un bon —, այր ուղղամիտ՝ ողջամիտ՝ ուղղադատ . || un — fort, այր խստապարանոց, անձնախրոխտ, արիամարիտ (հասարակաց կարծեաց , կրօնից). 9. ոգի , զգացումն, կարծիք . l'— de famille, ոգի ընտանեկան . l'— de parti, ոգի կուսակցութեան . — de contradiction, ոգի հակաճառութեան , հակառակասէր միտք , ներհակասէր , հակառակասիրութիւն . l'— républicain, ոգին հասարակապետական. l'— du siècle, ոգի դարուս . l'— national, ոգին ազգային . l'— général, ոգին հասարակաց . 10. ոգի , յօժարութիւն , միտութիւն . l'— est bon, mauvais. || Les —s, ոգիք , մարդիկ . les —s étaient irrités, գրգռեալ էին ոգիք . calmer, concilier les —s, հանդարտեցուցանել՝ հաշտեցուցանել զոգիս . 11. ոգի , միտք , նպատակ , կէտ նպատակի , վախճան . l'— d'une législation. || Entrer dans l'— de son rôle, *իւր դերն Ճափանցել . avoir l'— de son âge, *իւր տարիքին վայելուչն գիտնալ. || — de retour, միտք՝ իղձ դարձի ի հայրենիս . s'établir aux colonies sans — de retour. 12. ոգի , յաջողակութիւն, կարողութիւն. il a l'— des affaires, du commerce. 13. ոգի , միտք, իմաստ . saisir l'— d'un poète. Fausser l'— de la loi. La lettre tue et l'— vivifie, գիրն սպանանէ եւ ոգին կեցուցանէ , իմաստին պարտ է ուշ ունել եւ ոչ բառից. 14. ոգի , բնութիւն . un — turbulent, inquiet, խռովարար , անհանգիստ բնութիւն . — querelleur, կռուասէր, կռուասիրութիւն . — changeant, փոփոխամիտ . — inventif, հնարագէտ, հնարագիտութիւն . 15. հատընտիրք, ծաղկաքաղ. l'— d'Aristote. 16. ք. յն. հագագ . — rude, doux, Ճաւ , սուկ —. 17. տգ. ոգի . — de vin, գինագի, ցքի «խափրիՃօ». les —s, ոգիք . — de bois, փայտոգի:

Esprot, ա. անգ. ձր. տառեխիկ:

Esquichado (էսքուիչաուօ) ա. իտալ. ծխեա (cigare) իտալ. էա :

Esquicher (S') խղ. խաղալ զխտնարհիագոյնն ի ՃղՃոց առ ի չշաւիղ ինչ , *ամենեն պարապ ՃուղՃն խաղալ չվատակելու համար. 2. փ. փախուստ տալ յասելոյ զիւր կարծիս , ի մտանակից լինելոյ հակառակութեան իրիք . il a senti la difficulté, et s'est esquiché.

Esquif (էսքիֆ) ա. կուբ , մանրակուբ , նաւակ :

Esquille (էսքիյ) ի. վ. ճոկ , ոսկրաբեկոր՝ . * բեկոր՝ կտոր փտած կամ կտրած ոսկրի. pince à —s, ճոկունելի . * ունելիք փտած՝ կտրած ոսկր հանելու :

Esquilleux, euse, ած. բպ. ճոկուտ , բեկուտ : [կութիւն :

Esquillosité (էսքիյլոզիթէ) ի. ճո-

Esquinancie, ի. բժ. փողացաւ , փողացաւութիւն « հիւանագ » . հն. **Angine tonsillaire** եւ **amygdalite.**

Esquine, ի. հ. քամակ , մէջք ձիոյ . 2. բ. տ. **Squine.**

Esquintement, ա. ռ. վաստակ մեծ , *սաստիկ յոգնածութիւն :

Esquinter, ն. ռ. վաստակաբեկ՝ աշխատ առնել , *շատ յոգնեցունել :

S'esquinter, դ. վաստակաբեկ՝ աշխատ լ. * սաստիկ յոգնիլ :

Esquipot (էսքիփօ) հոլպրկոիկ . տեսակ գանձանակի (tirelire).

Esquisse, ի. նկ. նախագիծ , ձրագիր , ուրուագ , ուրուագիր , ուրուագիծ , տառեւագիր «Ճասլագ». — au crayon. — à la plume, գրչագիր, գրչագիծ. — au pinceau, վրձնագիր , վրձնագիծ . faire l'—, une —, — առնել , ձրագրել , տառեւագրել , նախագծել. 2. փ. —. — d'un poème, d'un discours. Une — littéraire.

Esquisser, ա. ձրագրել , տառեւագրել. տառեւագծել , ուրուագրել, ուրուագծել , նախագծել . — une figure, un tableau. 2. փ —. — un poème.

Esquivement, ա. խուսափումն:

Esquiver, ո. խուսափիլ , խոյս տալ , անձնապահ՝ անձնապուր լ. — le coup, un importun, une difficulté.

S'esquiver, դ.. գաղտագնաց լ., Ճանգուզել , *ճաճուկ փախչիլ՝ քաշուիլ «սիվիշվէք». 2. խոյս տալ ի միմեանց . *իրարմէ փախչտիլ :

Essai, ա. փորձ , փորձառութիւն «Ճէճրիւպէ». faire l'— d'une machine, առնել զփորձ մեքենայի , փորձել զայն . l'— d'un remède, des animaux. — littéraire, փորձերկ . l'art des —s. 2. փորձ , ճաշակ , նմոյշ , օրինակ «նիւմունէ , էօրնէք , չէշնի , մօսՃրա». des —s de vin. 3. փորձ , հանդէս . faire un — de son obéissance. Faire — de ses forces, d'un maître. 4. փորձ , նախերկ , նախագրութիւն . les —s de ma plume, d'un jeune homme. — de morale, sur la peinture. || Coup d'—, premier —, նախափորձ, առաջին փորձ. faire son coup d'—. || Ballon d'—, s. **Ballon.**

A l'—, ի փորձ , *փորձի համար. prendre un cheval, un domestique à l'—, ի փորձ առնուլ զձի, զծառայ. mettre, soumettre à l'—, ի փորձ արկանել , փորձել , * փորձի դնել . mettre sa complaisance à l'—.

Essaim (էսէն) ա. մեղուախումբ , պար՝ գնդակ մեղուաց «արք քիւմկ՝

սի». -- d'abeilles. 2. պար ջոկ, հոյլ. des —s de sauterelles. 3. փ. պար, գունդ, հոյլ, խուռն, բազմութիւն. — de barbares.

Essaimage (էսէմաժ) ա. պարսաժամ, * ժամանակն յորում պարսք մեղուաց փեթակէն դուրս կ'ելլեն:

Essaimement, ա. պարսաւումն. *մեղուաց փեթակէն դուրս ելլելն:

Essaimer, չ. պարս առել. *պարսուց մեղուաց փեթակէն դուրս ելլել: [ացք Թրջելն:

Essange, ա. Թանակտաւելն. *լը-

Essanger, ն. Թանակտաւել. *լուացքն ջրէ անցունել մխրաջրի մէջ «պուղուտա» դնելէն առաջ:

Essarder, ն. նւ. սպնգել (գյարկս նաւի):

Essarmenter, ն. եգ. որթոստել. *որթի աւելորդ ճիւղերն հանել:

Essart, ա. եգ. խլատ:

Essartage, ա. եգ. խլատումն:

Essartement, ա. եգ. խլատումն:

Essarter, ն. եգ. խլատել. խլել զծառս, զմացառս յերկրէ առ ի հերկ. faire — un arpent de bois. || — des bois, անօսրացուցանել զանուառս (խլելով զԹուփս եւ զմացառս):

Essartis (ի) ա. եգ. խլատահող. խլատեալ երկիր:

Essaver, ն. եգ. ջրաԹիել. *ջրաԹիով ջուրն պարպել:

Essayage, ա. փորձումն, փորձ:

Essayer (էսէյէ, j'essaye, etc. յծ. իբրու **Sayer**) ե. փորձել, իփորձ առնուլ՝ մաուցանել, փորձատես առնել. — un cheval, une arme à feu, un vêtement. 2. փորձել, քննել գյարգ. — de l'or, de l'argent. 3. փորձել, ճաշակել, *համն նայիլ. — du vin. 4. փ. փորձել, ի փորձ մատուցանել. — la prière, la menace, le clémence, ses forces.

Essayer, չ. փորձել, զփորձ՝ ըզչափ առնուլ, ընդ փորձ իբացն անցանել. — d'une chose, d'une personne, sur qn. 2. փորձ փորձել, ջանալ, գուն գործել. — de secouer le joug.

S'essayer, դ. փորձել զանձն, զփորձ՝ զչափ առնուլ անձին. — à nager. 2. փորձել զմիմեանս:

Essayerie (էսէյրի) ի. փորձարան, դրամափորձարան:

Essayeur, ա. փորձիչ, փորձող, դրամափորձ «այարճը»:

Essayeur, euse, գ. փորձուհի, հանդերձափորձ, հագցուհող:

Essayiste, ա. փորձական:

Esse (էս) ի. ար. կարՁ. երիՁ երկաՁի անուոյ կառաց. 2. — կորակուոյց երկաՁ «չէնկել»:

Esseau, S. **Aisseau**.

Esseiglage, ա. եգ. հաճարումն:

Esseigler (սէկլէ) ն. եգ. հաճարել. * ցորենի արտին մէջ բուսած հաճարներն խլել հանել:

Essemée (էսամէ) ի. եգ. սերմանահանումն:

Esséminer, ն. S. **Disséminer**.

Essence, ի. էութիւն, իսկութիւն. l'— des choses. La divine —. Dieu. Qui n'a pas la même —, այլագոյ. 2. տեսակ, ազգ, բնութիւն. un bois d'— de chêne. 3. տգ. իսկութիւն, իւղ, ոգիւղ, իւղոգի. — de rose, վարդիւղ, վարդիձէՁ, *վարդի եղ «կիւլ եաղը». — de thérébentine, իսկութիւն՝ իւղ՝ ոգիւղ բեւեկնի. — de pétrole, քարիւղ. l'— des fleurs, ծաղկիւղ, ծաղկոգի: [դաւոր):

Essénien, ա. եսսենեան (աղան-

Essénisme, ա. եսսենութիւն:

Essentialisme, ա. իսկականութիւն. բժշկական վարդապետութիւն ինչ:

Essentialiste, ա. իսկական:

Essentialité (էսանսիալիթէ) ի. էականութիւն:

Essentiel, elle, ած. էական, իսկական. la raison est —elle à l'homme. 2. կարեւոր, անհրաժեշտ, հարկաւոր. les devoirs —s. 3. կարեւոր, հաւատարիմ, անձնանուէր. homme, ami —. 4. ա. իսկականն, կարեւորն, *գլխաւոր բան. l'— est d'être bon.

Essentiellement, մ. էապէս, իսկապէս, անդստին ի բնէ. l'homme est — sociable. Un naturel — mauvais. 2. մեծապէս, կարի յոյժ. la vie végétale diffère — de la vie animale.

Essère (էսէր) ի. բժ. մոլոքոր. ազգ եղճնաքի (urticaire).

Esseret (էսէրէ) ա. դերոն. երկայն դճիր (tarière).

Essette, ի. ար. կորամուրճ. կորգլուխ մուրճ «քէսէր»:

Essette.

Esseulé, e, ած. լքեալ միայնակ, բարձիՁողի, անոք, * մինակ մնացած՝ Ձողուած. cet homme est entièrement —.

Esseuler, ն. Ձողուլ միայնակ, *մինակ Ձողուլ. = *S'—*, դ. կալ միայնակ, *մինակ կենալ:

Essieu (էսիէօ) ա. առնակ, սեռն, առանցք անուոյ, *լիսեռն, առնի «տինկիլ»:

Essimer, ն. ո. ծխրեցուցանել (զԹուչունս), *նիհարցունել. 2. եգ. սպառել, *ջատցունել:

Essonier, ա. կգ. կրկնաշրջանակ. *կրկին շրջանակ:

Essonite, ի. հբ. էսոնաքար:

Essor, ա. սլացք, սլացումն, սլացութիւն, Ձուիչք, Ձիու. — de l'aigle. Prendre son —, Ձուիչս առնուլ, սլանալ. || փ. donner l'— à son esprit, à son imagination, à son génie, à sa plume, տալ Ձուիչս իւրում մտաց, երեւակայութեան, գրչի. prendre i'—, Ձուիչս առնուլ. 2. —, զարգացումն, բարգաւաճանք. — des sciences, des arts, de l'industrie. Prendre —, զարգանալ, բարգաւաճիլ: [յի հողմոյ):

Essorage, ա. չորացումն (առա-

Essorant, e, ած. կգ. oiseau —, Ձուչուն կիսաբաց Ձեւօք, կիսաՁեւաբաց:

Essorer, ն. չորացուցանել. *քաց օդին լաՁ փռել. — le linge. || — un oiseau, չորացուցանել զԹուչուն յարեւու կամ ի հուր:

Essoreuse, ի. չորացուցիչ. *չորացունող մեքենայ:

Essorillement, ա. ականջահատումն, ունկնատումն:

Essoriller, ն. ականջահատել, ունկնատել, *ականջն կտրել. — un chien. 2. փ. եւ ը. խուզել. *մազերն շատ կարճ կտրել:

Essouchement, ա. բնախիլ:

Essoucher, ն. եգ. բնախլել. խլել զբունս ծառոց:

Essoufflé, e, ած. շնչասպառ, ոգեսպառ, Ձաուն, *շունչն կտրած. je suis tout —, — եմ:

Essoufflement, ա. շնչասպառութիւն, Ձասումն, հեւասպառ, *շունչն կտրուիլն:

Essouffler, ն. շնչասպառ՝ ոգեսպառ առնել, Ձասել, *շունչն կտրել.

S'essouffler, դ. — ւ. Ձասել, Ձասալ, * շունչն կտրուիլ. je me suis essoufflé à monter cet escalier.

Essourisser, ն. անբ. մկնատել. S. **Souris**, անբ.

Essui (էսիւի) ա. փռոց, չորացրան, *փռելու՝ չորցունելու տեղ:

Essuie-main, ա. ձեռնասրբիչ, դասառակ «էլ փիշկիրի». — en coton velu, մաքման. || des —s.

Essuie-plume, ա. գրչասրբիչ. des — plumes.

Essuyage, ա. սրբումն, ջնջումն:

Essuyer (էսիւյէ) (j'essuie, etc.) ն. սրբել, ջնջել, չորացուցանել. — une table, la vaisselle. — ses mains à une serviette, avec un linge. — la sueur, son visage, ses larmes. || փ. — les larmes, les pleurs, ջնջել՝ սրբել զարտասուս, մխիԹարել. || — les plâtres, բնակիլ ի նորաշէն տան, *չչորցած նոր տուն բնակիլ. եւ փ. կրել զառաջին դժուարութիւնս իրաց, *առաջին դժուարութիւնները կրել. 2. կրել, հանդիպել, համբերել, հանդուրժել. — des revers, ձախողութիւնս հանդիպիլ. — un échec, ձախողիլ. — l'humeur de qn., ses caprices, les dangers, une tempête. || — le feu de l'ennemi, ընդունել զիւր Ձշնամւոյ, նշաւակ լ. հրացինուց Ձշնամւոյ. = *S'—*, դ. — իր. 2. — զանձն, *սրբուիլ:

Essuyeur, euse, գ. սրբիչ, սրբող. une essuyeuse de vaisselle.

Est (էսԹ) ա. արեւելք «կիւն մոլուտա». à l'—, ընդ արեւելս. 2. արեւելակողմն, արեւելեան կողմն, կողմն արեւելից. un vent d'—, արեւելեան հողմ, արեւելահողմ. chemin de fer de l'—, երկաԹուղի արեւելակողմեան 3. ած. արեւելեայ, արեւելակողմեան. longitude —.

Estacade, ի. ծովապատնէշ, ցըցապատնէշ, ցցաԹումբ:

Estadou, S. **Étadou**.

Estafette, ի. պնդապեսպան, սուրհանդակ; ՁղԹարեր «ՁաՁար. սայի». faire parvenir un avis par —.

Estafier, ա. սպասեակ, սպասիկ, սպասաւոր. 2. բոզարած, բոզաբոյծ:

Estafilade, ի. ը. վէրք, դիմա-

վէր . il a reçu une — sur le nez. 2. ը. պատառուած , *պատուածք . il y a une — à votre manteau.

Estafilader, ն. ը. վիրաւորել , ցտել՝ *ճանկռտել զերեսն :

Estagnon, ա. հադալակ :

Estame, ի. մանուած . մանուածոյ նիւ ասուի . * գործուած բուրդ . bas d'—. Une camisole d'—.

Estamet, ա. մանուածիկ . բրդեայ պատառ :

Estaminet, ա. խարաբաճան , ծխասրճարան, ծխարան , *ծուխ քաշելու սրճարան . || փ. pilier d'—, մոյն —ի . դատարկանձն . || ton, langage d'—, անվայել՝ անպատկառ կերպ , բարբառ :

Estampage, ա. դրոշմուն , դրոշմ :

Estampe, ի. դրօշուած , դրոշմած , փորագրած , փորագրուճին. 2. դրոշմ , տիպ , պատկեր :

Estampé, e, ած. դրոշմաւոր , դրօշուածոյ :

Estamper, ն. դրոշմել , տպաւորել պատկերս :

Estampeur, ա. դրոշմիչ :

Estampillage, ա. դրոշմաւորուն : [«տամպա» :

Estampille, ի. դրոշմ , կնիք

Estampiller, ն. դրոշմել, *դրոշմ զարնել , կնքել «տամպալամագ.» :

Estampoir, ա. դրոշմագործի :

Esteilles (էսճէյլ) ի. յ. մզգ. ներինք փայտեայ՝ մուրն հաստատող :

Estelaire, ած. ո. ընդաստուն , ընտանի . cerf —.

Estèque, ի. ար. բրակ . փայտեայ գործի բրուտի :

Ester, ն. իգ. յանդիման լ. առնել , դատախազել , *դատի եկլել , դատի բռնել . — en jugement, en justice. [*խափր :

Estère, ի. փախած , պարիխ ,

Esterlin, ա. ետտերլէն . *ինն կշիռ. մի : [զգացում :

Esthésie, ի. բխ. զգայուճին ,

Esthésiographie, ի. զգայարանագրուճին. *գրուած զգայարանաց:

Esthésiologie, ի. զգայարանաբանուճին . * խօսք զգայարանաց վրայ :

Esthésiomètre, ա. զգայչափ . գործի չափելոյ զգայականուճեան շօշափական : [չափուճին :

Esthésiométrie, ի. բխ. զգայա-

Esthésodique, ած. մգ. եւ բխ. նեարդահալորդ , զգայագդեցիկ . ազդող զգայուճեան . tubes —s.

Esthète, գ. գեղագէտ , գեղեցկագիտուհի :

Esthéticien, ա. գեղագիր . *գեղագիտուճեան վրայ գրող :

Esthétique, ի. գեղագիտականն, ճաշակագիտականն , գեղագիտուճին , գեղեցկագիտուճին , ճաշակագիտուճին . գիտուճին կանոնաց գեղեցկուճեան՝ ճաշակի. 2. ած. գեղեցկագիտական, գեղագիտական, ճաշակագիտական . impression, appréciation —.

Esthétiquement, մ. գեղեցկագիտօրէն , գեղագիտօրէն :

Esthétisme, ա. գեղագիտուճիւն:

Esthiomène, ած. բժ. կրծիչ , փաղաղիչ . ulcère —. 2. ա. կրծախտ :

Esthioméné, e, ած. կրծախտաւոր , կրծախտոտ :

Estimable, ած. յարգի , յարգոյ, յարգուն , արգոյ , մեծարգի , պատուական . homme, qualité —.

Estimateur, ա. գնահատ . *գին կտրող , արժեցնող :

Estimatif, ive, ած. գնահատական . état, devis —.

Estimation (սիօն) ի. գնահատուն , գնահատուճիւն , յարգ , գինք , *գին կտրելն . faire l'— de qc., գին՝ գինս հատանել իրիք. *բանի մի գինն կտրել :

Estimatoire, ած. գնահատական:

Estime, ի. յարգ , մեծարանք , յարգանք , *համարմունք . avoir de l'— pour qn., մեծարանս դնել ումեք , յարգել՝ մեծարել զոք , *մէկուն վրայ համարուն ունենալ . avoir une haute — de qn., բարձրագոյն բերել մեծարանս՝ կարծիս զումեք . être en grand —, մեծարգի լ. digne d'—, աճեճանայարգ. avoir de l'—. J'ai beaucoup d'— pour lui, մեծարոյ է ինձ յոյժ . sa conduite inspire beaucoup d'—, գնացք նորա ազդեն բազում մեծարանս :

Estimer, ն. գնահատել , գինս հատանել , *գին կտրել , արժեցուցանել. — un cheval, une maison. 2. մեծարել , յարգել , մեծարանս դնել , յարգի՝ մեծ համարել , կարծել , գրել , վարկանել , * սեպել . on estimait la place imprenable.

S'estimer, դ. յարգել՝ մեծարել զանձն , անձնայարգ լ. il s'estime trop, մեծարգի զանձն համարի . 2. — զիմեանս. nous nous estimons l'un l'autre. 3. համարել՝ կարծել զանձն , *ինքնգինքն սեպել . — heureux, երանելի զանձն համարել :

Estivage, ա. ամարանուճիւն . անցուցանելն անասնոց զամառն ի լերինս :

Estival, e, ած. ամարային , ամառնային . maladies —es. 2. ը. ամարաբոյս. fleurs, plantes —es. 3. բպ. ամարաւոն . insectes estivaux.

Estivation (սիօն) ի. ը. նախածալկուն . հանգամանք ծալկանց նախ քան զիրենք . 2. բպ. ամարհարուճիւն . ընդարմացուն անասնոց ոմանց ի տապագին աւուրս ամարան . l'— des serpents.

Estive, ի. հաւասարակշռոց (նաւու , « կնմի տէնկի »). mettre un navire en —, հաւասարակշիռ առնել զնաւն . 2. առածգաբեռն , ճնշաբեռն . առածգական բեռն որպէս բամբակ , բուրդ . . . 3. հ. s. Cornemuse.

Estiver, ն. նւ. ճնշաբեռնել , ճնշել զբեռինս . 2. ամարանել . արօտաճարակ առնել զկենդանիս ամարանի :

Estoc (էսթօք) ա. բուն , կոճղ . couper un arbre à blanc —, ի բնէ հատանել՝ կտրել զծառն . || փ. être réduit à blanc —, խպտառ կորճանիլ , սնանկանալ . 2. ֆգ. զարմ , տոհմ , ցեղ . être de bon —, ազնուազարմ՝ ազնուատոհմ՝ քաջազարմ՝ քաջազգի լ. biens de côté — et ligne, ինչք ազգատոհմի . || ը. cela ne vient pas de son —, ոչ բնական է այս նմա , չէ այս մտաց նորա ծընունդ . dites-vous cela de votre —? ի մտա՞ց քոց ստեղծեալ՝ ի քումէ՞ կողմանէ ասես զայս , * մտքէ՞դ՝ քու կողմէ՛դ կ'ըսես այս . || brin d'—, բիր երկաթագամ . 3. հ. սուսեր . նետ եւ երկայնաձիգ . 4. ծայր սուսերի . սլաք , սուսեր . frapper d'— et de taille, հարկանել ի ծայր եւ ի սայր սուսերի, *սուրի թէ՛ ծայրով թէ բերնով . || փ. d'— et de taille, ո՛րպէս՝ որպիսի յեղանակաւ եւ իցէ , *ո՛ եւ է կերպիւ :

Estocade, ի. զխ. թրահարուած . հարուած ծայրիւ՝ սայրիւ թրոյ. allonger une —, — տալ . parer une —. 2. ը. յանկարծայարձակուն . յանկարծ յարձակուն:

Estocader, ն. թրահար լ., խոցիլ ծայրիւ թրոյ , * թուրի հարուածներ ուտել. 2. փ. մաքառիլ, բանակռիւ լ.:

Estomac, ա. ստամոք , ստամոքս «միտէ» . qui a l'— chargé, ծանրաստամոք . abîmer l'—, խանգարել զ—. se remplir l'—, լնուլ զ—. avoir l'— creux, vide, նօթի՝ անօթի լ. mal d'—, ստամոքսացաւ . qui a mal à l'—, ստամոքսացաւ , ստամոքսացաւոտ. ||ը. il a un — d'autruche, c'est un — d'autruche, այր շատակեր է . || — des ruminants, խախացոց . 2. լանչք , կուրծք « կէօքս ». le creux de l'—, խոռոչ կրծից , կրծախոռոչ :

Estomaquer (S') դ. ը. դժկամակիլ , դժկամակ լ., գչարիլ , գրժդմնիլ , *սրդոդիլ :

Estompe (էսթօնփ) ի. նկարագլան , գծագրագլան , գլանիներկ, կաշեմատիտ. սրածայր գլանածիւ պատառ Քղթոյ՝ մորթոյ ի տարածանել գմատիտ կամ գներկ . || dessin à l'—, գլանագծագիր , գլանածրագիր :

Estomper, ն. գլանանկարիլ, գլանածրագրել , գլանաներկել : [vée .

Estouffade, ի. s. Étouffée, Étu-

Estrade, ի. պաղպաջունք , բարձրաւանդակ , դարեւանդակ . trône, lit élevé sur une —. Elevé sur une —, ի գահաւորակ ամբարձեալ . || battre l'—, դաշտամարտս լ. ի լրտեսել զթշնամին . les batteurs d'—, քննազօրք, լրտեսք. եւ փ. դատարկայածք, դատարկաշրջիկք :

Estragol, ա. տգ. կագուցտուլ . տարբն ոգիւղոյ կագուցտի (estragon).

Estragon, ա.ը. կագուցտ, Ծարխուն . ազգ նուիկեայց «երլան ատղղը» . հն. Artémisia dracunculus, Draconcule.

Estramaçon, ա. երկսայրի . սուր երկսայրի «իքի աղբգը գբլբճ». coup d'—, հարուած երկսայրի :

Estrapade, ի. չուանապատիժ. *պատժապարտն չուանօք վեր քարշելն եւ ուժով վար նետելն. 2. ծովարկ, ծովապատիժ:

Estrapader, ն. չուանապատժել. *պատժապարտն չուանօք վեր քարշել եւ ուժով վար նետել. 2. ծովապատժել:

Estrapasser, ն. եվ. վաստակաբեկ առնել զերիվարն, *ձին սաստիկ յոգնեցուցանել:

Estrapontin, տ. Strapontin.

Estraquelle, ի. ապակաձի:

Estrigue, ա. հայելափուռն. փուռն ի Քրծել զհայելիս:

Estrique, ի. պանախից:

Estriquer, ն. պանախցել. *շաքարի պաններուն ծակերն գոցել:

Estrope, ի. նւ. մնկոճ. օղ չուանեայ: [մնկոճիւ:

Estroper, ն. մնկոճել. պատժել

Estropiat, ա. խեղանդամ մուրացիկ:

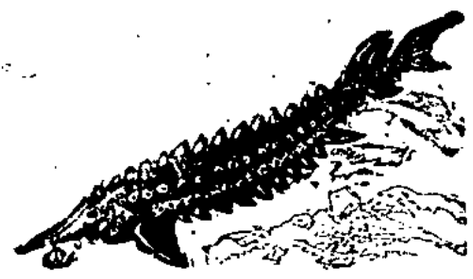
Estropié, e, ած. խեղ, հաշմ, հաշմոտ, խեղանդամ, անդամախեղ, հաշմանդամ, Քոնճ «սագաւտ». soldat —. || գ. —. 2. փ. —, խեղաՔիւր, ծամածռուռ, ծռքածռուռ, աղաւաղ, կամակոր. phrase, expression —e.

Estropiement, ա. խեղուՔիւն, հաշմուՔիւն, անդամախեղուՔիւն:

Estropier, ն. խեղել, խեղ առնել, հաշմել. 2. փ. խեղաՔիւրել, ծռքել, աղաւաղել, կամակորել, ծամածռել. — un nom, un mot, une pensée, un passage. = S'—, դ. խեղիլ, հաշմիլ:

Estuaire, ա. մակընՔացիկ. մասն ցամաքի որ ծովանայ ի մակընՔացուՔեան. 2. գետախորշ. խորշ ի բերանս գետոյ:

Esturgeon, ա. ձր. Քառափ, Քուխտ «մէջքին պալըղը». petit —, Քառափիկ:

Esturgeon.

Ésule (է-սիւլ) ի. բ. լիբուռն. ցեղ կաղնչեան «սիւտիլչէն»:

Ésurite. ի. ստամոքսակեղ. կեղ ստամոքսի՝ անօՔուՔենէ (inanition) պատճառած:

Et (է) շ. եւ, *ու. || et cœtera (էթսէթէրա) եւ այլն, եւ որ ըստ միոջէքն ամենայն, այլովքն հանդերձ, եւ որ զկնի, եւ որ ինչ զկնի այսորիկ. 2. ա. terminer par un et cœtera, աւարտել միով եւ այլնիւ, *եւ այլնով լմընցուցանել:

Établage, ա. գոմավարձ, ախոռավարձ:

Étable, ի. գոմ, հանգրուան, ախոռ, ախոռատուն, գոմատուն «ապըլ, ախըր». — à bœufs, à vaches, գոմ. — à porcs, խոզնոց. — à brebis, — des moutons, փարախ. mettre les moutons à l'—, փարախել. trou d'—, գոմճակ.

Établer, ն. գոմել, փարախել. գոմն դնել. — des moutons.

Établi, e, անց. բնակաւոր. — dans un pays, հաստատաբնակ, հաստատուած. nouvellement —, նորահաստատ:

Établi, ա. գործատեղան «Քէզ-[կեաճի»:

Établir, ն. հաստատել. — les fondements d'un édifice. || փ. — sa réputation, sa renommée, sa domination, sa fortune, son crédit, l'ordre, la liberté sur la justice. — des lois, օրինադրել. — une correspondance avec qn., հաստատել ընդ ումեք ՔղթակցուՔիւն. quand la paix sera établie, յորժամ հաստատեսցի խաղաղուՔիւն. 2. —, զետեղել, դնել. — une boutique, un camp, une machine. 3. —, հիմնել. — une fabrique. 4. —, կարգել. — des juges, un gouvernement. — qn. dans un emploi. 5. զետեղել, *տեղաւորել. il a bien établi ses enfants. || — sa fille, ամուսնացուցանել, *կարգել. 6. հաստատել, ցուցանել, հաւաստել. — une vérité, un fait, un principe. || — un compte, la balance d'un compte, առնել՝ կարգել զհաշուակշիռ, զկշիռ հաշուոյ. 7. առնել, շինել, յարդարել. — une armoire, un meuble.

S'établir, դ. հաստատել զիւր բնակուՔիւն, բնականալ. — en Afrique, dans le monde. 2. զետեղեալ կալ, բազմիլ, նստիլ, *տեղաւորուիլ. il s'est établi dans mon cabinet, au coin du feu. 3. կարգել՝ կացուցանել զանձն. — juges des actes d'autrui. 4. հաստատիլ, կայկայիլ, կարգիլ, առնուլ հաստատուՔիւն. 5. ամուսնանալ, *կարգուիլ. 6. առնել իւր տուն վաճառականուՔեան, *խանութ բանալ. 7. դգ. հաստատիլ, հաստատուՔիւն առնուլ:

Établissement, ի. հաստատումն, հաստատուՔիւն, կանգնումն, շինուՔիւն. — d'une fabrique. 2. հաստումն, հաստատուՔիւն, կարգումն. — d'une doctrine, du christianisme, de sa réputation. 3. զետեղումն, բնակուՔիւն, բնակչուՔիւն. faire son —, հաստատել՝ առնել իւր բնակուՔիւն, բնականալ, զետեղիլ. frais d'—, հաստատաճախք, զետեղաճախք. 4. հաստատուՔիւն, ձեռակերտ. — public, հասարակաց —. —s nationaux, ազգային հաստատուՔիւնք. 5. հաստատուՔիւն, գործարան, վաճառատուն. être à la tête d'un —. 6. զետեղումն, ամուսնուՔիւն, *կարգելն, կարգուիլն, տեղաւորուՔիւն. 7. հաստատուՔիւն, հաւաստիք, ցոյց, ապացոյց. — d'un fait, d'un droit. 8. գ. — des quartiers, կայանումն. կարգումն՝ բաժանումն զօրաց ի կայանս կայանս. 9. յ. des —s de Saint Louis, օրէնք Ս. Լուդովիկոսի. 10. նւ. — du port, des marées.

Établisseur, ա. հաստատիչ:

Étadou, ա. ար. ստամնագործիչ, (գործի զատիչ ստամանց սանտեր):

Étage, ա. դասիկոն, յարկ «գաւթ, եվ գաւիթ». demeurer au premier —. Maison à un —, միայարկ՝ միադասիկոն տուն. à —s, յարկաւոր, յարկ յարկ «գաւ գաւ». qui demeure au même —, յարկակից. de plusieurs —s, բազմայարկ. de deux —s, երկյարկ, երկայարկ, երկյարկեան. l'— inférieur, au-dessus, ստորնայարկ. de trois —s, եռայարկ, երեքյարկեան. — supérieur, վերնայարկ. second —, միջնայարկ, միջնատուն. || coiffure à double, à triple —, երկայարկ, եռայարկ՝ եռայարկեան գլխադիր. menton à triple —, եռայարկ՝ ճալաճալ՝ ճալածոյ կզակ. 2. աստիճան, կարգ. gens de bas —, արք վատազգիք՝ վատատոհմիկք՝ ցածազգիք. || sot à triple —, յետին յիմար, *վերջին աստիճանի խենթ:

Étagé, e, ած. յարկաւոր, յարկայարկ, աստիճանաւոր, խաւ ի խաւ, *յարկ յարկ «գաւ գաւ»:

Étagement, ա. յարկումն, դասիկոնումն, *յարկ յարկ բաժնուիլն:

Étager (j'étageais, n. étageons) ն. յարկել, յարկս յարկս յօրինել, աստիճանել, *յարկ յարկ շտկել. — les cheveux, փոքրել՝ կտրել զհերս աստիճանաւ, *կարգ կարգ կտրել:

S'étager, դ. յարկիլ, աստիճանիլ, *կարգ կարգ զետեղուիլ. les maisons s'étagent sur la colline. Les troupes s'étageaient sur la hauteur.

Étagère, ի. դարակ «րաֆ»:

Étai, ա. նեցուկ, մոյթ, խէչ, խէչակ «տէյԹէր, տայագ, փայէնտէ». mettre un —, des —s, — դնել. 2. նւ. ճոպան. չուան ամենահաստ:

Étaiement, ա. տ. Étai.

Étaim, ա. գեղմն, պրօն. *ազնիւ բուրդ «եափաղը»:

Étain, ա. անագ, կապարակ, կապարեակ «գալայ». d'—, անագեայ, անագագին:

Étal, ա. սեղան (մսավաճառի). 2. մսավաճառանոց. * կրպակ մսավաճառի. ce boucher a plusieurs étaux.

Étalage, ա. ցուցադրուՔիւն, սիրոյՔ (վաճառաց). 2. ցուցավաճառք, ցուցադրեալ վաճառք, առգինք. 3. ցուցատուրք. droit d'—, տուրք ցուցադրուՔեան. payer l'—. 4. փ. եւ բ. պէքանք, պաճուճանք. quel luxe! quel —! 5. հանդէս, ցոյց, գեղօն, շուշականք. faire — d'esprit, հանդէս առնել հանճարոյ, *խելք ճախել. — d'éloquence, d'érudition. Faire de l'—, շուշակել, շուշականս առնել, *շորորալ:

Étalagiste, ած. ցուցադրավաճառ, փերեզակ «չէրչիՔի». un marchand, une marchande —. 2. գ. ցուցավաճառ, *ցուցադրաճախ:

Étale, ած. ի. la mer est —, անշարժ է ծովն. navire —, անշարժ նաւ. || vent —, անշարժ հողմն. || ancre —, անշարժ՝ հաստահիմն խարիսխ. *ծովուն յատակն լաւ հաստատուած:

Étaler, ն. դնել՝ հանել ի վաճառ, ցուցադրել, *ճախելու դնել. — des marchandises. 2. փ. եւ բ. — sa marchandise, ցոյցս առնել, պարծիլ. || տարածանել, սիրել, փռել, բանալ. — une carte de géographie,

— une robe. || — son jeu, ցուցանել զամենայն զՁուղՁս իւր. 3. խաղն ի խուռն դնել. — des livres sur un bureau. 4. ի հանդէս՝ ցոյց առնել, ի հանդէս՝ ի գեղօն ածել, շոշափանս առնել, շոշակել, *ճախել. — ses bijoux, un grand luxe, son savoir, հանդէս առնել պերճուՁեան, գիտուՁեան.

S'étaler, դ. շոշափանս առնել, շոշոկել, անձնացոյց լ. 2. տարածանիլ, յողն անկանիլ. — sur l'herbe, sur son fauteuil. — par terre, յերկիր անկանիլ. 3. տարածանիլ, քանալ, *տարածուիլ, բացուիլ:

Étaler, ն: նւ. — la marée, խարխխ արկանել հակընդդէմ մակընՁացուՁեան. — le vent, le courant, la marée, դիմակաց լ.՝ *դէմ կենալ բռնուՁեան հոլմոյ, յորձանաց, մակընՁացուՁեան:

Étaleur, euse, տ. **Étalagiste.**

Étalier, ա. մաավաճառիկ. որ ունի մաավաճառանոց ի հաշիւ մաավաճառի:

Étalinguer, ն. նւ. կապալամբել. կապել զպարան ի լամբ խարսխին, *պարանն խարսխի լամբին կապել:

Étalingure, ի. նւ. կապալամբ. Հաս պարանի ի լամբ խարսխի:

Étalon, ա. ձի մատակախազ, գրաձի, յովատակ, երիվար խարսխի «այրը». âne d'—, խարսխի էշ. 2. օրինակ, ճշդոց (օրինաւոր չափուց եւ կշռոց). fixer l'— d'une mesure.

Étalonnage, Étalonnement, ա. ճշդոցումն:

Étalonner, ն. ճշդոցել, *չափուց եւ կշռոց վերայ դնել ուղղուՁեան կնիքն «այսք տամղաստրն ուրմագ.»:

Étalonneur, ա. ճշդոցող. վերատեսուչ ուղղուՁեան չափուց եւ կշռոց:

Étamage, ա. անագումն, անագապօծումն, կլայեկումն «գալայլամա». — des glaces, — հայելեաց:

Étambot (էՁանպօ) ա. նւ. ղեկակալ. հեծան ղեկի նաւուց:

Étambrai (էՁանպրէ) ա. նւ. յարկածակ. ծակ յարկաց: [գազօծ:

Étamé, e, ած. անագեալ, անա-

Étamer, ն. անագել, անագազօծել. *կլայեկել: — une casserole. || — une glace, — զհայելի:

Étameur, ա. անագիչ, անագող «գալայՁը»:

Étamine, ի. ձարմաղ. նրբանիւՁ պատառ մետաքսեայ՝ ասուեայ. 2. ձարմաղնոց «էլէքիք». blutoir fait d'—, ձարմաղեայ մաղ. || փ. passer par l'—, անցուցանել ի ձարմաղէ. մանրաքննին լ. cet homme a passé par l'—. 3. բ. առէչ. ծաղկառէչ, ծաղկարու, ծաղկոթ. տ. Carpelle.

Étaminier, ա. ձարմաղագործ:

Étampage (էՁանփաժ) ա. դրոշմումն:

Étampe (էՁանփ) ի. դրոշմ, կընքոց. 2. անբ. պայտաճակիչ. *ձիոյ պայտերն ճակելու գործի. 3. գլխագործ. *գործի գնդասեղաց գլուխըն շտկելու:

Étamper, ն. դրոշմել. 2. պայտաճակել. — un fer à cheval.

Étampeur, ա. դրոշմիչ: [ծի):

Étampoir, ա. ար. դրոշմոց (գործ-

Étampure, ի. ար. պայտաճակումն:

Étamure, ի. անագ:

Étanche, ած. ար. ջրապահ. tonneau —, — տակառ. navire —, — նաւ. pompe —.

Étanchéité, ի. ջրապահուՁիւն:

Étanchement, ա. հոսադադարումն. դադարեցուցանելն զհոսումն. — du sang.

Étancher, ն. հոսադադարել, դադարեցուցանել զհոսումն, ցամաքեցուցանել, *չորցունել. — une source, l'eau, le sang. 2. փ. դադարեցուցանել, սրբել. — ses larmes, — զարտասուս իւր, ոչ եւս լալ. — les larmes de qn., — զարտասուս ուրուք, մխիԾարել զնա. 3. նւ. — une voie d'eau, խնուլ զծակն, *գոցել. 4. փ. — la soif, հատանել՝ յագուցանել՝ հալածանել՝ բուժել՝ արբուցանել զծարաւ, *ծարաւն անցունել.

S'étancher, դ. դադարիլ արեան, արտասուաց, անցանել ծարաւոյ, *ծարաւն անցնիլ:

Étanchoir, ա. ծակախից (գործի տակառագործաց):

Étançon, ա. փայտանեցուկ «տան տէՁք»:

Étançonner, ն. փայտանեցկել. *մոյԺ դնել՝ հաստատել. — un mur.

Étançon.

Étang, ա. նրղակ, ջրկայ, ձկնոց «կէօլ, պալըգ կէօլիւ»:

Étape, ի. կայք, կայան, իջեւան. 2. պաշար (կերակրոյ եւ խարի վասն չուոյ զօրաց). recevoir son —. 3. պաշարանոց, պարենոց. 4. գիշերակայք, գիշերօԺ, հանգոյց, օԺեւան գիշերոյ զօրաց ի չուելն. || Brûler l'—, գիշերազանց լ., չդադարիլ ի գիշերակայս, չգիշերօԺել, յառաջ վարել զչուն. 5. հեռաւորուՁիւն (ընդ մէջ երկուց գիշերակայից). 6. փ. կայք, կայան, դադար. les —s de l'humanité, de la civilisation.

Étapier, ա. պաշարապետ (զօրաց):

Étaple, ի. ար. սալ բեւեռագործաց «էքսէրճի էօրսիւ»:

Étarque, ած. նւ. վերածիգ, վերամբարձ. voile —, — առագաստ:

Étarquer, ն. նւ. վերածիգ լ., ցցել զառագաստն այնպէս գի բաջալինդ լիցին եզրալարքն (ralingue). — une voile.

État, ա. պայման, հանգամանք, վիճակ, *կացուԺիւն, դիրք. — des choses, հանգամանք՝ վիճակ իրաց. — civil, քաղաքային հանգամանք՝ վիճակ. actes, registres de l'— civil, գիրք, արձանագիրք քաղաքային վիճակի. officier de l'— civil, պաշտօնակալ արձանագրոց քաղաքային վիճակի. || faire — de, մեծարոյ՝ կարեւոր համարել, առ մեծարգիս ունել, *բանի տեղ դնել. 2. պայման՝ հանգամանք կենաց, վիճակ. — de santé, հանգամանք՝ վիճակ առողջուՁեան, որպիսուՁեան. son — m'affecte, արգահատիմ ընդ պայման նորա. mauvais —, յոռուԺիւն, *գէշ վիճակ. il est dans un — déplorable, յողորմ պայմանի կայ, *խեղճ վիճակի մէջ է. être dans un — affreux, կարիվէր՝ հիւանդ յոյժ լ., *սաստիկ վիրաւորուած՝ հիւանդ ըլլալ. եւս՝ ի վիշտս մեծամեծս լ. || fig. il est dans un bel —, ադտեղի՝ պատառատուն է, *վրան գլուխն աղտոտ՝ պատռտած է. եւս՝ յաղէտս՝ ի ՁշուառուՁեան է, *վատ վիճակի մէջ է. || — intéressant, շահագրգիռ վիճակ՝ *կացուԺիւն. elle est dans un — intéressant, *շահագրգիռ. կացուԺեան մէջ է, յղի է. || ո. être dans tous ses —s, ի տագնապի լ., *տագնապի մէջ՝ տակնուվրայ է. || mettre, se mettre dans tous ses —s, ի տագնապ արկանել, ի տագնապի կացուցանել զոք՝ զանձն. ||avoir des goûts au-dessus de son —, ունել ախորժս՝ իղձս ի վերոյ քան զիւր պայման կենաց, *իւր վիճակէն վեր ախորժակ ունենալ. être au-dessus de son —, գեր ի վերոյ քան զիւրն պատկան լ., *իւր վիճակէն վեր ըլլալ. être dans le même —, համավիճակ լ. || en —, ի լաւ հանգամանս, *լաւ վիճակի մէջ, նախկին վիճակի մէջ. être en —, en bon, en mauvais —, ի բարւոք՝ յանբարի պայմանի լ., *լաւ՝ գէշ վիճակի մէջ լալ. || être en — de, ի վիճակի լ., զօրել, ժամանել, կարող՝ ձեռնհաս՝ առակ՝ բաւական լ., մարթել. nous ne sommes pas en — de, անհնարին՝ անմարթ է մեզ. en — de tout entreprendre, բաւական առ ամենայն ձեռնարկ. être hors d'— de, անբաւական՝ անկարող՝ անձեռնհաս լ. mettre en —, hors d'— de, կարող՝ ձեռնհաս, անկարող՝ անձեռնհաս առնել՝ կացուցանել. || dans cet — des choses, յայսմ վիճակի իրաց. ||mettre en —, կարգեալ յարդարել, պատրաստել ըստ պատշաճի, *լաւ վիճակի մէջ դնել. ||tenir en —, պատրաստ պահել, *եղած վիճակին մէջ պահել. || se mettre en — de, բաւական լ. se mettre en — de défense, պաշտպանել անձին. || se trouver en —, բաւական գտանիլ. || tenir une chose en —, պատրաստ ունել զիմն. laisser les choses en —, Ձողուլ զիրս ի նմին պայմանի, *եղած վիճակին մէջ Ձողուլ. || en tout — de cause, որ գի՛նչ՝ գիարդ եւ իցէ, յամենայնի. *ինչպէս որ ալ ըլլայ. 3. հաւար, ցուցակ, ցանկ. — de comptes, de dettes. Dresser un — de, առնել զ—իրիք. — de frais, հաշիւ ծախուց. 4. արձանագիր, մատեան. — de la France. || հիշատակարան, հիշատակագիր. — d'hypothèques. — de lieux, տեղագիր. 5. կեանք, *պարելու կերպ. tenir — de prince,

իշխանապէս՝ իշխանապերն կեալ. tenir un grand —, կեալ մեծապաս փառաւորութեամբ. avoir un grand — de maison, ունել տուն մեծապաս՝ բազմածառայ. 6. արուեստ, պաշտօն, * վինակ. embrasser l'— de son père. — ecclésiastique, եկեղեցականութիւն, ժառանգաւորութիւն, վինակաւորութիւն, * եկեղեցական վինակ. — d'étudiant, ուսանողութիւնն. choisir un —. — militaire, գինուորութիւն. || les états généraux, կամ les états, աշխարհիաժողով. || le tiers — (Թիէր զէթա) երրորդ դասակարգ, երրորդ մասն Գալղիացւոց որ ոչ յեկեղեցականս էր եւ ոչ յազնուականս. 7. տէրութիւն, պետութիւն. l'Etat, c'est moi, Պետութիւնն ես եմ. — monarchique, républicain. Par l'—, արքունուստ, յարքունուստ. Conseil d'État, ատեան Պետութեան, պետախորհուրդ, պետական խորհուրդ. homme d'—, պետական անձ. affaires d'—, պետական գործք. եւ փ. եւ ը. affaire d'—, գործ ծանր՝ կարեւոր. la moindre chose pour lui, est une affaire d'—. || Coup d'—, պետահարուած, պետական հարուած. ||les États-Unis, Միացեալ Նահանգք՝ պետութիւն Ամերիկայ:

Étatisme, ա. պետականութիւն:

Étatiste, ա. պետական. կուսակից պետութեան:

État-major, ա. սպայակոյտ. chef d'—, սպայակուտապետ. 2. ըսպայակոյտ, սպայակուտարան. 3. ֆգ. սպայակոյտ, գլխաւորք. — d'un collège, d'une association.

Étau. ա. մամլակ. — à main, ձեռնամամուլ, || փ. être pris, serré comme dans un —, être dans un —, ճնշիլ իբրեւ ի մամլակս, սեղմեալ յոյժ ի. des —x.

Étau.

Étaupinage, ա. խլրդում:

Étaupiner, ն. եգ. խլրդել. * հաթթել խլրդից հոլակոյտերն:

Étave, ի. ձու. կամրջախայտակալ. *ուռկան կամրջախայտ (truite) բռնելու: [ցակաշի. *ձեռնոցցու կաշի:

Étavillon (էթավիլլօն) ա. ձեռնո-

Étayage (էթէյաժ), **Étayement** (էթէյըման) ա. մոյթում, խնչակում. 2. մոյթք, հաստատութիւն:

Étayer (էթէյէ, j'étaye, etc.) ն. մոյթել, մոյթ դնել, * մոյթով հաստատել. — un mur, un bâtiment. 2. փ. հաստատել, ամրապնդել.

S'étayer (սէթէյէ) դ. յենուլ, հաստատիլ, *կռնիլ. 2. հաստատել՝ ամրապընդել զմիմեանս:

Et cætera (էթսէթէրա) եւ **Etc.** համառօտագրութեամբ. S. Et.

Été, ա. ամառն, ամարայնի «եազ». en —, pendant l'—, ամարանի, ամարայնի, *ամառն, ամառուան մէջ. se mettre en —, արկանել հանդերձս ամարայնոյ, * ամառուան հագուստս հագնիլ. l'— de la Saint-Martin, de la Saint-Denis, ամառն Ս. Մարտինոսի, Ս. Դիոնիսիոսի. ամարագիլ՝ ամարաւուն աւուրք աշնայնոյ. ||entrée de l'—, ամառնամուտ. || փ. եւ ը. l'— de la vie, de l'âge, — կենաց, հասակի՝ տիոց. ժամանակ զօրութեան եւ հասուն հասակի. être dans son —. 2. կը. l'—, ou pas d'—, ամառն, ամարաբայլ. հակապար ի quadrille խաղոյ:

Éteignement, ա. շիջումն:

Éteigneur, euse, գ. շիջուցիչ, խափուցիչ, *մամ մարող:

Éteignoir, ա. շիջոց. * մոմ մարելու գործի:

Éteindre (j'éteins . . . լծ. իբրեւ **Astreindre**) ն. շիջուցանել, խափուցանել, ի մայրն դարձուցանել, *մարել «սէօնթիւմէք». — la bougie, la lumière, le feu. Qui éteint l'incendie, հրդեհաշիջոյց. || — la chaux, շիջուցանել՝ *մարել զկիր. 2. փ. շիջուցանել, ցածուցանել, դադարեցուցանել. — l'ardeur de la fièvre, le feu des passions, l'ambition, la soif de régner, la haine, la tendresse, le souvenir de qc. 3. շիջուցանել, դադարեցուցանել, հատուցանել. — une rente, une dette. 4. նկ. շիջուցանել, մեղմել, ամոքել. — les lumières d'un tableau, des tons trop crus. 5. փ. — la vie, շիջուցանել զկեանս, զրաւել՝ կարճել ի կենաց. la mort avait éteint ses yeux. մահն շիջուցեալ էր զոյս աչաց նորա, խաւարեալ էին աչք նորա ի սաստից մահու. || — une famille, une race, շիջուցանել զազգատոհմն, զցեղն, անթունել, անհետ առնել:

S'éteindre, դ. շիջանիլ, խափնուլ, *մարիլ «սէօնթէք». près à —, վաղաշէջ. être près de —, առկայծիլ, առկայծ լ., *պլպլալ. lampe près de —, առկայծ կանթեղ. 2. շիջանիլ, անհետ լ. 3. շիջանիլ, դադարիլ, անհետ լ. sa voix s'éteint. 4. շիջանիլ. մեռանիլ մեղմով. elle s'éteignit dans nos bras.

Éteint, e, անց. շիջեալ, շիջանուտ, * մարած. flamme —e. A demi —, à moitié —, կիսաշէջ, *կէս մարած, կիսամար. 2. փ. des yeux —s, աչք շիջեալք՝ առկայծեալք. regards —s, աչք կկոցեալք. une voix —e, սակաւալսելի՝ սակաւահինչիւն՝ *մարած ձայն:

Étendage, ա. ձգանք. *լաթ չորցունելու համար կապած չուաններ. — d'une blanchisseuse. 2. ձգարան, ձգոց. *լաթ չորցունելու տեղ:

Étendard, ա. դրօշ, նշան, *դրօշակ «պայրագ». || փ. lever l'—, դրօշ կանգնել, գլուխ կալ կուսակցութեան. déployer, arborer, planter l'— de la révolte, կանգնել զդրօշ ապստամբութեան, ապստամբիլ. suivre les —s de qn., se ranger, se battre sous les — de qn., կուսակից լ. ուրուք. || l'— de la croix, de la religion. || Lever l'— contre qn., լինել ընդդէմ ուրուք. 2. բ. դրօշ. վերին Սիրթ Սիմեոնասեր ճաղկանց:

Étendeur, euse, գ. տարածիչ, տարածանող:

Étendoir, ա. տարածոց. * տլպուած Սերթերն չորցունելու համար չուաններու վրայ տարածելու ձող. 2. —, չորցունելու տեղ:

Étendre, ն. տարածանել, տարածել, ի տարածոց արկանել, *փռել. — du drap, du beurre sur du pain, l'or sous le marteau. 2. տարածանել, սփռել, ծաւալել. — des troupes. 3. տարածանել, * փռել «սէրմէք». — du linge, son manteau par terre. 4. տարածանել, ձգել, ձգտել, երկայնել. — le bras, les jambes. ||— les ailes, տարածանել զՍեւս, Սեւատարած լ. 5. տարածանել, ընկողմանեցուցանել. — un blessé sur le lit. || — par terre, տապալել յերկիր, տապատ արկանել, * գետին պառկեցունել. — comme un mort, դիաՍաւալ կացուցանել. — dans la poussière, դիաՍաւալ կացուցանել ի փոշւոջ. — un homme sur le carreau, դիաՍաւալ կացուցանել, յերկիր դիտապատ կործանել. 6. տարածանել, ընդլայնել, պարզել, ընդարձակել. — un sujet, le sens d'un mot. 7. փ. տարածանել, ձգել, ձգտել, ընդարձակել, ծաւալել. — sa domination, son pouvoir, ձգել զբազուկ իշխանութեան իւրոյ. || փ. եւ ը. — le parchemin, գրել երկայնածիգ գիմակի, ի ձիգ արկանել, *երկնցունել. ||— la courroie, տարածանել՝ առաւելուլ զշահ՝ գիշխանութիւն պաշտամանի. 8. տգ. հարթել, ջրախառնել, ջրախառն առնել, *ջուր խառնել. — de l'alcool. — du vin avec de l'eau.

S'étendre, դ. տարածանիլ. — par terre, տախտապարիլ. || —, ափռիլ. l'armée s'étendait sur la plaine. 2. —, ընկողմանիլ, *երկրննալ. — sur l'herbe, յորայս կալ ի դալարուղ. 3. փ. ձգիլ, ձգեալ տարածանիլ, ծաւալիլ. sa bonté s'étend sur toute la nature. Partout où s'étendait son pouvoir. La vue s'étend au loin, sur toute la campagne. 4. —, ընդարձակիլ, յառելոլ, * ընդարձակուիլ. ce propriétaire s'est fort étendu de ce côté. 5. յայնագոյնս ճառել, երկայնաբան՝ երկարապատում լ., * երկայն խօսիլ. — sur un sujet, sur une matière. 6. ձգիլ, տեւել. la vie de l'homme ne s'étend pas au delà de cent ans.

Étendu, e, ած. տարածեալ, տարածուն, ձգեալ, ձգտեալ, տարած, ծաւալ, ձիգ, լիաձիգ. 2. տարածեալ, ընկողմանեալ. être —, անկեալ դնիլ. 3. ընդարձակ, յայնանիստ, երկայնանիստ, արձականիստ, յայնարձակ. très —, երկայնատարած, մեծաճաւալ, ծայրածաւալ, յայնատարած. 4. տգ. —, — d'eau, ջրահար, ջրախառն. acide —.

Étendue, ի. տարածութիւն, տարածումն, տարածք, տարածանք, տարածոց, ընդարձակութիւն. la vaste — des mers. Un parc d'une grande —. Par toute l'— du royaume. L'— d'une ligne, d'une surface, de ses domaines, du regard, de la voix,

de l'esprit, du pouvoir, du danger. 2. տարածութիւն, ընդարձակութիւն, երկայնութիւն. — d'un discours. Donner plus d'— à un sujet, à un chapitre. Dans toute son —, ծայրաթիր պարապմամբ, հատատեսաւ. 3. տարածութիւն, տեւ, տեւողութիւն, տեւականութիւն. — des siècles, de la vie.

Éternel, elle, ած. յաւիտենական. Dieu est —. Le Père —, Հայրն —, Հայր Աստուած. 2. —, անփոփոխ. une vérité —elle. 3. յաւէժ, յաւէրժ, յաւերժական, յաւերժօրեայ, մշտատեւ, անվախճան, անժամանակ, անկիզրն, անաւարտ, անապատ. vie —elle, յաւիտենական կեանք. le bonheur — du paradis. Procès, un adieu —. Reconnaissance, haine —elle. Des discordes, des plaintes —elles. Une jeunesse —elle, անթառամ անծերանալի մանկութիւն. inimitié —elle, անհաշտ թշնամութիւն. le sommeil —, քուն յաւիտենից, մահ. || ա. յաւիտենականն, Աստուած. aux pieds de l'— je viens m'humilier.

Éternelle, ի.բ. S. **Immortelle.**

Éternellement, մ. ի յաւիտենից, յաւիտեան, յաւիտենից, յաւիտենաբար, յաւիտենապէս, յաւիտենականօրէն. Dieu existe —. Vous vivrez — dans la mémoire des hommes. 2. ը. միշտ, հանապազ, յաւէտ, յաւէրժ. recommencer — le même récit.

Éternisation (սիօն) ի. յաւիտենութիւն:

Éterniser, ն. յաւիտենական առնել, յաւէժացուցանել, յաւերժացուցանել. — un nom, un procès, une affaire.

S'éterniser, դ. յաւիտենական լ., յաւէժանալ, յաւերժանալ, յաւէտանալ. ainsi que les abus s'éternisent chez nous. 2. ը. յաւէժանալ, միշտ կալ. — quelque part.

Éternité, ի. յաւիտեան, յաւիտենականութիւն, յաւէժութիւն, մշտընջենաւորութիւն, յաւերժութիւն. le fils de Dieu dans l'—, նախայաւիտեան որդի. songer à l'—. 2. յաւիտեան. երկար՝ երկարաձիգ ժամանակ. rester une — à, կալ ուրեք յաւիտեան. cela durera une —, m'a paru une —, յաւիտեան տեւեցէ այս, յաւիտեան Ժուեցաւ ինձ. || de toute —, ի յաւիտենից, ի վաղնջուց, ի վաղ ժամանակաց. 3. յ. յաւիտեանք:

Éternuement, ա. բխ. փռնչիւն, փռնգիւն, *փռնգառաք:

Éternuer, չ. փռնչել, փռնգալ, փնչել, *փռնգտալ «ագռաւի պէս». անգալ, անգիլ (անասնոց). qui provoque à —, փռնգացուցիչ. qui éternue beaucoup, փռնգալիք. || faire —, տալ —, *փռնգտացուցանել:

Éternueur, euse, գ. փռնչող, փռնգող, *փռնգտացող:

Étésiens (էնէզիէն) ած. ա. յ. vents —, տարեւոր՝ տարեկան հողմք:

Étêté, ած. գլխահատ, անգլուխ:

Étêtement, Étêtage, ա. պ. գլխատութիւն ծառոց:

Étêter, ն. պ. գլխահատել, գլխատել զծառն. հատանել զկատարն. — des saules. || — un clou, une épingle, հանել զգլուխն:

Étêteur, ա. ձո. գլխահատիչ. 2. գլխահատող:

Éteuf (էթէֆ) ա. գունդ, խաղագունդ «վարան պիր Ցօփու». prendre, renvoyer l'—, ունել՝ ըմբռնել, արձակել զ—. ||փ. se renvoyer l'—, փոխարէն առնել, տալ զկշիռն միմեանց. repousser, renvoyer l'—, խստիւ տալ պատասխանի, մերժել:

Éteule, ի. եզ. խոզան (ցորենոյ):

Éthal, ա. տզ. եթալ:

Éthalique, ած. եթալային:

Éthalium (էթալիօմ) ա.բ. ծանծաղաթիթաւսուն. ազգ սնկոյ:

Éthanal, ա. տզ. եթանալ:

Éthane, ա. տզ. եթան:

Éthanoate, ա. տզ. եթանուատ:

Éthanoïque, ած. եթանակերպ:

Éthanol, ա. տզ. եթանուլ:

Éthène, ա. տզ. եթէն:

Éthényle, ա. տզ. եթենուատ, եթէնահիւթ:

Éthéogamie, ի. S. **Cryptogamie.**

Éther, ա. եթեր, արփի. 2. փ. եթեր, երկինք. dans les champs de l'—, ի դաշտս եթերին, յեթերացեմ՝ յեթերընթաց դաշտս. 3. տզ. եթեր. հեղուկ ցնդական:

Éthérate, ա. տզ. եթերատ. աղ

Éthéré, e, ած. եթերական, եթերային, երկնային, եթերեան, արփային. corps, être —. || La voûte —e, les plaines —es, — եթերացեմ կամար, երկնակամար, երկինք. régions —es, երկնագաւառք. || փ. —, սրբափայլ, սրբամաքուր. un amour —. Une piété —e. 2. տզ. եթերային, եթերախառն:

Éthérie, ի. բ. եթերիկ:

Éthérification, ի. եթերագործումն. շրջումն յեթեր:

Éthérifier, ն. տզ. եթերագործել. շրջել յեթեր:

Éthérine, ի. տզ. եթերին:

Éthérique, ած.ա. բլ. եթերային:

Éthérisation, ի. եթերացումն:

Éthériser, ն. բլ. եթերացուցանել. եթերել, եթերախառն առնել. — un liquide. || —. Ծխբրեցուցանել եթեր. — զո.

Éthérisme, ա. եթերականութիւն. եթերացեալ՝ եթերաժխիր վիճակ անձին:

Éthéro-chloroforme, ա. եթերաքլորոֆիլ. խառնուրդ եթերի եւ քլորոֆոյ:

Éthérol, ա. տզ. եթերուլ:

Éthérolat, ա. տզ. եթերաթուրջ:

Éthérolé, ա. դղ. եթերապեղ:

Éthéromane, ած. եթերամոլ:

Éthéromanie, ի. եթերամոլութիւն:

Éthérone, ի. տզ. եթերոն:

Étherpène, ա. գտ. եթերպէն. ջրաճնաբնաճխուկ ածանցեալ յեթերէ:

Éthéryle, ա. տզ. եթերուատ, եթերահիւթ:

Éthine, ա. տզ. եթին. հն. **Acétylène.**

Éthionème, S. **Aétionème.**

Éthionique, ած.տզ. եթիոնային:

Éthiopien, ա. եթիովպերէն, եթովպացերէն:

Éthiopien, enne, ած. եթովպական, եթովպացի:

Éthiops (էթիոփս) ա.տ. եթիովպ. այսպէս կոչէին երբեմն թթուիդք կամ մետաղական ծծմբուկք վասն սեւութեան. — ferreux, — երկաթային. — minéral, — հանային. — martial, — արիսական. — végétal, — բուսական:

Éthique, ի. բարոյագիտութիւն, բարոյական իմաստասիրութիւն, բարոյական. || les —s d'Aristote, — Արիստոտելի. 2. ած. բարոյական. préceptes —s.

Ethmocéphale, ա. հշբ. մաղագլուխ. des monstres —s.

Ethmocéphalie, ի. հշբ. մաղագլխութիւն:

Ethmoïdal, e, ած. մգ. մաղակերպեան, մաղատեսակ. cellules —es. Nerfs ethmoïdaux.

Ethmoïde, ած.մգ. os —, կամ ա. l'—, մաղակերպ ոսկր, մաղակերպն, մաղոսկր. մաղակերպ ոսկրն գանկի:

Ethmospère, ա. կբ. մաղագունդ. ազգ շողաւորաց (radiolaires) որ կենդանի եւ բրածոյ են:

Ethnarchie (էթնարշի) ի. ազգապետութիւն:

Ethnarchique, ած. ազգապետական:

Ethnarque, ա. ազգապետ:

Ethnique, ած. հեթանոս, հեթանոսական. les nations —s. 2. ը. mot —. ազգացոյց, ազգանունական, ազգագրկոյց. mot —, — բառ:

Ethno-généalogie, ի. ցեղաբանութիւն, ազգաբանութիւն:

Ethno-généalogique, ի. ցեղաբանական, ազգաբանական:

Ethnognosie, ի. ազգագիտութի:

Ethnographe, ա. ազգագիր, ազգագրագէտ, ցեղագիր, ժողովրդագիր:

Ethnographie, ի. ազգագրութի, ցեղագրութիւն, ժողովրդագրութիւն:

Ethnographique, ած. ազգագրական, ցեղագրական, ժողովրդագրական:

Ethnologie, ի. ազգախօսութիւն, ցեղախօսութիւն, ցեղաբանութիւն, ժողովրդախօսութիւն:

Ethnologique, ած. ազգախօսական. ցեղախօսական, ցեղաբանական, ժողովրդախօսական:

Ethnologiquement, մ. ազգախօսօրէն, ցեղախօսօրէն, ժողովրդախօսօրէն, ցեղաբանօրէն:

Ethnologiste, Ethnologue, ա. ազգախօս, ցեղախօս, ցեղաբան, ժողովրդախօս:

Éthographie, ի. բարոյագրութի. նկարագիր բարուց եւ կրից մարդկան:

Éthographique, ած. բարոյագրական:

Éthologie, ի. բարոյախօսութիւն, բարասութիւն, բարախօսութիւն. ճառ զբարուց եւ զսովորութեանց:

Éthologique, ած. բարոյախօսական, բարասական, բարախօսական:

Éthologue, ա. բարոյախօս, բարասաց, բարախօս:

Éthopée, ի. բարառնութիւն. նկարագիր մարդկային բարուց եւ կրից :
Éthophylle, ա. վբ.բ բոցաւոերու. անո. բրածոյ տնկոյ :
Éthrioscope, ա. պարզադէտ. գործի չափելոյ զնատագայնաթռնակ ջերմութիւն երեսաց երկրի :
Éthuse, ի. բ. **Aéthuse**.
Éthyl, ա. տգ. նմ. եթիլ. նախամանիկ տարրագիտական բառերու :
Éthylacétone, ի. տգ. եթիլքացէտոն : [քացէտաւտէն :
Éthylacétylène, ա. տգ. եթիլ-
Éthylalizarine, ի. տգ. եթիլալիզարին :
Éthylamine, ի. եթիլամին . կաւթարաձեւ հեղանիւթ ինչ :
Éthylarsine, ի. տգ. եթիլզառնին :
Éthylate, ա. տգ. եթիլատ :
Éthylation (սիօն) ի. տգ. եթիլութիւն: [կնդրէն :
Éthylbenzène, ա. տգ. եթիլ-
Éthyl-benzine, ի. տգ. եթիլկընդրին . հեղուկ ինչ անգոյն :
Éthylbenzoïque, ած. տգ. եթիլկընդրկային : [կարբամիտ :
Éthylcarbamide, ի. տգ. եթիլ-
Éthylcarbimide, ի. տգ. եթիլդնածխիմիտ :
Éthylcarbonique, ած.տգ. եթիլածխային . acide —.
Éthylcarbylamine, ի.տգ. եթիլածխաւտամին :
Éthyldiméthylbenzène, ա. տգ. եթիլերկմեթիլկնդրէն:
Éthyldiméthylcarbinol, ա. տգ. եթիլերկմեթիլկածխոլ :
Éthyldiméthyléthylène, ա. տգ. եթիլերկմեթիլեթիլէն :
Éthyle, ա. տգ. եթիլուտ , եթիլանիւթ . արմատական հատարակ ցքաց եւ ածանցից նորա :
Éthyle-allyle, ա.տգ. եթիլուտալիւտորուտ : [օսլուտ:
Éthyle-amyle, ա.տգ. եթիլուտա-
Éthyle-isobuthyle, ա.տգ. եթիլուտոզուգաբուտոլուտ :
Éthyle-isopropyle, ա.տգ. եթիլուտոզուգապրոպուտ :
Éthyle-propyle, ա. տգ. եթիլուտապրոպուտ :
Éthylène, ա. տգ. եթիլուտէն . ջրաբնածխուկ ինչ (hydrocarbure).
Éthylène-diamine, ի. տգ. եթիլուտէնդիամին :
Éthylène-disulfureux, ած.եթիլուտէն կրկնածծմբուտ :
Éthylène-imine, ի. տգ. եթիլուտիմին : [ուէնամիդիտ :
Éthylène-urée, ի. տգ. եթիլուս-
Éthylénique, ած. եթիլուտէնային :
Éthyléno-lactique, ած.տգ.եթիլուտէնկաթնային . acide —.
Éthyler, ն. տգ. եթիլել , * եթիլ հանել : [լէթիլէն :
Éthyléthylène, ա. տգ. եթիլ-
Éthylglycocolle, ա. տգ. եթիլքացգլուտոսին :
Éthylhydrozine, ի. տգ. եթիլջրածնակենին : [mine.
Éthyliaque, ի. տգ. տ. **Éthyla-**
Éthylidène, ա. տգ. եթիլիդէն : [եթիլիդէն ծծմբատ:
Éthylidène-sulfureux, ա. տգ.
Éthylidène-urée, ի. տգ. եթիլիդէն միզիտ: [եթիլիտէնակաթնային:
Éthylidéno-lactique, ած. տգ.
Éthylique, ած. տգ. եթիլային :
Éthylisme, ա. բն. եթիլականութիւն . հն. **Alcoolisme**.
Éthyllactique, ած. տգ. եթիլակաթնային: [մալոնային. acide —.
Éthylmalonique, ած. տգ. եթիլ-
Éthylméthylbenzène, ա. տգ. եթիլմեթիլկնդրէն :
Éthylméthylcarbinol, ա. տգ. եթիլմեթիլեթիլածխոլ :
Éthylméthyléthylène, ա. տգ. եթիլամեթիլեթիլէն . ջրաբնածխուկ ինչ :
Éthylnaphtalène, ա. տգ. եթիլնաւթալէն : [լաթոթակային :
Éthylnitrolique, ած. տգ. եթիլ-
Éthyloxamique, ած. տգ. եթիլանթթնջկային . acide —. [նուլ :
Éthylphénol, ա. տգ. եթիլափենոլ :
Éthylphosphine, ի. տգ. եթիլափոսփին : [եթիլիոսփինային :
Éthylphosphinique, ած. տգ.
Éthylphosphorique, ած. տգ. եթիլածծմբային :
Éthylpiphridine, ի. տգ. եթիլապլպեղիդին :
Éthylpropylcarbinol, ա.տգ. եթիլապրոպիլածխոլ : [կրին :
Éthylpyridine, ի. տգ. եթիլոս-
Éthylsénévol, ա. տգ. եթիլմարձակուլ : [բատ :
Éthylsulfate, ա. տգ. եթիլածծմբ-
Éthylsulfurique, ած. տգ. եթիլածծմբային: [եթիլածծմբաթակարբամիտ:
Éthylthiocarbamide, ի.տգ. ե-
Éthylthiocarbimide, ի. տգ. եթիլածծմբաբնածխիմիտ :
Éthylthiocarbonique, ած. տգ. եթիլածծմբաբնածխային :
Éthylthiourée, ի.տգ. եթիլածծմբմիզիտ : [լուէն :
Éthyltoluène, ա. տգ. եթիլտո-
Éthylurée, ի. տգ. եթիլամիզիտ:
Éthylurétane, ա. տգ. եթիլիւրէթան : [նուտ :
Éthylvinyle, ա. տգ. եթիլգի-
Éthylxylène, ա. տգ. եթիլփայտէն :
Étiage, ա. յետնանուագումն. յետին նուագումն ջուրց գետոյ :
Étier, ա. ծովաջրակոփ . * կոթի ծովի ջուրն ալի աւազանն տանելու:
Étincelant, e, ած. փայլակնացայտ , կայծակնացայտ , հրացայտ , լուսաճաճանչ , նշուլագեղ , ճաճանչազարդ , հրափայլ , լուսափայլ , հրացայտ , հրանշոյլ , նշուլափայլ , նշուլազարդ , բոցանշոյլ , շողանշոյլ , շողշողնի , փողփողուն, պաղպաջուն . yeux, regards —s, փայլակնացայտ աչք . yeux —s de fureur, բարկացայտ աչք . foudre —e, glaive —. Esprit, génie, style —.
Étinceler (j'étincelle, il étincellera) չ. կայծակուն՝ շողիւնս արձակել , փայլակել , ճաճանչել , նշողել, շողշողել , փողփողել . les étoiles étincellent. Ses farouches regards étincelaient de rage. ‖փ. cet ouvrage étincelle d'esprit, de sublimes beautés.
Étincelle, ի. կայծ , կայծակն , հրաւթիկ «գըզըլըմ». lancer des —s, կայծակունս արձակել՝ ծօծաւթել . les —s, կայծակունք , հրաւթիկք , *կայծեր . les —s qui jaillissent du choc des armes, կայծակունք հառնալք ի բախիւն զինուց . des yeux pleins d'—s, կայծակնացայտ աչք . comme l'—, կայծականման. ‖ փ. l'— divine qui anime l'homme. 2. բգ. — électrique, ելեկտրական կայծ :
Étincellement, ա. արձակումն կայծականց . 2. շողիւն , փայլիւն , փողփողումն :
Étiolé, e, ած. ազազուն , արուգ , զածած , ներգեւեալ , ծմակացեալ , ոսին , ներգեւ , ներգեւուտ , տխեղծ, վտիտ , *ճղազած . plante —e. Enfant —. 2. փ. —. un esprit —.
Étiolement, ա. ազազուիւն , ներգեւումն , ներգեւուիւն , տխեղծուիւն , ծմակումն , ծմակուիւն , ոսնումն , *ճղազծուիւն . — des plantes. 2. փ. —. — de l'esprit, de l'intelligence.
Étioler, ն. ազազել, վատել, ծմակեցուցանել, ներգեւել, ոսնել. l'obscurité étiole les plantes. 2. վատել , տկարացուցանել . — un enfant.
S'étioler, դ. ազազիլ , ներգեւիլ , վատիլ , ծմականալ , ոսնիլ , *ճրագիլ , ճղոիլ . les plantes, les enfants s'étiolent. 2. փ. վատիլ , ներգեւիլ , տխեղծանալ , տկարանալ , անշքանալ . — l'intelligence, l'esprit, des grâces, de la beauté.
Étiologie, ի. խս. պատճառաբանութիւն , պատճառագիտութիւն . գիտութիւն պատճառաց իրաց. 2. բժ. —. ճառ զպատճառաց ախտից :
Étiologique, ած. պատճառաբանական , պատճառագիտական :
Étiologue, ա. պատճառաբան , պատճառագէտ :
Étique, ած. ծիւթախտաւոր. 2. փ. ծիւթեալ , վտիտ , նիհար . corps, visage, nez —. 3. տ. **Hectique**.
Étiqueter (j'étiquète, j'étiquèterai). ն. պիտակել , *վրան պիտակ՝ նշան դնել . — des marchandises, վաճառանիշել :
Étiquette, ի. վաճառանիշ , վաճառանշան , նրեսագիր , պիտակ «նափա , նիշան» . mettre une —. 2. փ. juger, condamner sur l'—, sur l'— du sac, առ աչս դատել , դատապարտել առանց քննութեան . 3. կարգ եւ ձեւ , կարգաձեւ , սովորոյթ . արարողութիւն արքունեաց «ետիքեթ». — de la cour, du grand monde. 4. ձեւապաշտութիւն . տարապայման քաղաքավարութիւն. tenir à l'—. Dîner d'—, կարգաձեւաճաշ :
Étirable, ած. տարածելի, ձգտելի : [տումն :
Étirage, ա. տարածումն , ձգ-
Étirer, ն. տարածանել , ձգտել , ճապկել , ճապկատել , *երկնցնել . — du fer, du linge.
S'étirer, դ. —իլ . քաշքիլ , քաշ-

բուրիլ, * ճապկուիլ «կէրիլմէք»:

Étireur, ա. ձգիչ, ձգուիչ, տարածիչ. — d'or, ոսկեձիգ:

Étisie, ի. բժ. ծիւրախտ, մաշարայ, * բարակ ցաւ:

Étoffe, ի. պաստառ, ոտայն «գուհարշ, ըսՓօֆա». — en soie, կերպաս. — façonnée, բաղմաճամուկ —. une belle —. — d'or, ոսկեՓել՝ ոսկեհուռ —. fabrication d'—, պաստառագործուՓիւն. fabrique d'—, պաստառագործարան. 2. —, նիւԹ. l'— me manque pour remplir ma lettre. 3. ը. յաջողակուՓիւն, կար, հանճար. il y a de l'— dans cet enfant, աջողածեռն՝ հանճարամիտ՝ ուշել է մանուկդ. 4. յարգ, զարմ, տոհմ. être de mince —, դուզնաքեայ՝ աննշան՝ վատաոհմիկ լ. 5. յ. տպ. կազմածագին:

Étoffé, e, ած. պաստառալիր, հանդերձեալ, յարդարեալ. chapeau, fit bien —, բարւոք —, քաջակազմ. 2. փ. homme bien —, այր բարւոք զգեցեալ՝ բարեզգեստ. maison bien —e, բարեկահ՝ քաջակազմ տուն. 3. քաջամարմին, մսեղ, գէր, * գիրուկ «կէօվէչի». 4. քաջամարմին, պընդակազմ. cheval —. 5. քաջահնչիւն, զօրեղ. voix, musique —e.

Étoffement, ա. հանդերձումն, յարդարումն, կազմումն:

Étoffer, ն. * պէտք եղած պաստառն՝ նիւԹն դնել, լաւ շտկել՝ շքոտկրտել. bien — un chapeau, un habit.

Étoile, ի. աստղ «եըլտըզ». ciel parsemé d'—s, աստեղազարդ երկին. les —s, աստեղք, զարդք երկնից. sans —, անաստղ. au milieu des —s, ի մէջ՝ ի միջի աստեղաց. l'— du matin, du berger, — առաւօտին՝ առաւօտու, Արուսեակ, լուսաբեր, այգաստղ. — du soir, — գիշերոյ, գիշերավար. — fixe, հաստատուն —. l'— polaire, բեւեռային —. — filante, tombante, սլացեալ՝ սահեալ՝ Թափեալ՝ Թռիչ աստղ, Թռիչ, աստղ. || ը. coucher, loger à la belle —, բացօԹեայ լ., ննջել ի բացի, * բացն՝ բաց տեղ պառկիլ. compter les —s, ժամավաճառ լ., * ժամանակն կորընչացունել. faire voir à qn. les —s en plein midi, տալ հարուած ուժգին ի գլուխ ուրուք. եւս՝ պատրել, խաբել, * կլլեցունել. || de trois —s, եռաստղ, եռաստղեան. || d'—, աստղային. 2. աստղ, աստղիկ (ի Թատերս). elle est l'— de ce théâtre. 3. փ. աստղ, ճակատագիր. բախտ. son — pâlit, նսեմանայ — նորա. si mon — me favorise. Ma mauvaise —, չարաբաղուշակ —ն իմ. être né sous une heureuse, fâcheuse —, ընդ բարեգուշակ՝ չարաբաղուշակ աստեղաւ ծննեալ լ., յաջողել՝ չյաջողել ի գործ իւր. 4. աստղ. հրարուեստ աստղաձեւ. lancer un bouquet d'—s, աստղափունջ արձակել. 5. աստղ. զարդ աստղաձեւ. manteau parsemé d'—s, աստեղազարդ Թիկնոց. 6. աստղ, աստղանշան. || l'— des braves, l'— de l'honneur, աստղն քաջաց, պատուոյ, խաչն լեգէոնի պատուոյ. 7. տպ. աստղ, աստղաձեւ. 8. անբ. աստղ, աստղանիշ. սպիտակ նիշ ի ճակատս ձիոց եւ եզանց. 9. բգ. աստղ. աստղագեզ. աստղաձեւ գեզ ի շիշս. 10. ճանապարհակիցք. 11. բ. աստղ, աստղածաղիկ. ծաղիկ աստղաձեւ. 12. պշ. աստղ, աստղաբերդ. աստղաձեւ բերդ. 13. վիշ. — de mer, ծովաստղ. հն. **Astérie**.

Étoilé, e, ած. աստեղաւոր, աստեղազարդ. ciel —, — աստղավար երկին. le séjour —, la voûte —e, աստղանշոյլ՝ աստղաճաճանչ օԹարան. աստղակամարն, երկին. 2. ած. աստեղաձեւ, աստղակերպ. feuille —e. 3. աստղագեզ, * ճաԹրուտած. bouteille, glace —e. 4. ա. սաթեակ (Ամերիկոյ):

Étoilée, ի. պ. աստղակակաչ. գեղեցիկ կակաչ սպիտակ եւ մանիշակագոյն:

Étoilement, ա. աստղազարդումն. 2. աստղագեզումն, * ճաԹրուտումն. — d'un verre, d'une glace.

Étoiler, ն. աստեղազարդել, աստեղազարդ՝ աստղանկար յօրինել. 2. աստղանշոյլ առնել՝ լուսաւորել. 3. աստղագեզել, * ճաԹրուտել. — une glace, une bouteille.

S'étoiler, դ. աստղագեզիլ, * ճաԹրուտիլ:

Étole, ի. ուրար, փոլուբար:

Étonnamment, մ. զարմանապէս, սքանչելապէս, անհնարինս:

Étonnant, e, ած. զարմանալի, զարմացուցիչ, սքանչելի, նորանշան, նորաստեղծ, անհնարին. fait, ouvrage —. Histoire —e. C'est —, զարմանք են. ce n'est pas —, il n'y a rien d'—, չեն ինչ զարմանք. il n'est pas — que, չեն ինչ զարմանք եԹէ... || ը. c'est un homme —, այր զարմանալի՝ նորանշան է, * զարմանալի մարդ է:

Étonné, e, ած. զարմացեալ, զարմանահար, * զարմացած. yeux —s, զարմացկոտ աչք:

Étonnement, ա. զարմացումն, զարմանք, հիացումն, սքանչանք, ապշուԹիւն. l'— m'a pris, je fus saisi d'—, զարմանք կալան զիս. tous furent saisis d'—, ի զարմանս ըմբռնեցան ամենեքին, զարմանալիք եղեն ի վերայ ամենեցուն. frapper d'—, զարմացուցանել, յապուշ կրԹել, ապշեցուցանել. être frappé d'—, զարմանալ, յապուշ հարկանիլ՝ կրԹիլ, ապշիլ. remplir d'—, ի զարմանս՝ ի հիացումն աճել. quel fut mon —! որպիսի՛ զարմանք կալան զիս. causer de l'—, jeter dans l'—, ի զարմանս աճել. à l'— de, ի զարմանս, ի զարմացումն. au grand — de tout le monde, ի մեծ զարմացումն՝ ի զարմացումն մեծ ամենեցուն. faire l'— de, զարմացուցանել, ի զարմանս աճել՝ կացուցանել:

Étonner, ն. զարմացուցանել, հիացուցանել, ի զարմանս աճել՝ կացուցանել՝ կրԹել, սքանչացուցանել, սխրացուցանել, ապշեցուցանել, յապուշ կրԹել. cette nouvelle m'étonne, m'a fort étonné. 2. ար. հրաշիկել. — la roche, — զժայռն, * ճաԹուտելու չափ տաքցունել.

S'étonner, դ. զարմանալ, ի զարմացումն՝ ընդ զարմանս գալ, զարմանս առնել, հիանալ, սքանչանալ, սխրանալ, ապշիլ, յապուշ կրԹիլ. շուարիլ. il faut — que, զարմանք են, զարմանք մեծ այն են զի. faut-il — si?, զի՞նչ զարմանք եԹէ. il n'y a rien à —, չեն ինչ զարմանք, ոչինչ են զարմանք, զի՞նչ զարմանք են. on s'étonne que je ne suis pas présent. — d'une chose.

Étouffage, ա. հեղձումն:

Étouffant, e, ած. հեղձուցիչ, մղձկուտ, դժուարաշունչ, հեղձամղձուկ, * խղդուկ, սրտնեղուք. air —. Chaleur —e.

Étouffé, e, ած. հեղձուցեալ, խեղդեալ, հեղձամղձուկ, հեղձուցիկ. խեղդամահ, * խղդուած. d'une voix —e, հեղձամղձուկ ձայնիւ. des sanglots —s. Un rire —. Être —, հեղձնուլ, հեղձամահ լ.:

Étouffée, ի. խ. խեղդեփեայ, խեղդեփոց. perdrix à l'—, — կաքաւ. des haricots à l'—.

Étouffement, մ. հեղձումն, խեղդումն, շիջումն. — d'un incendie. || փ. —. — d'une révolte. 2. մղձուկ, ճանրաշնչուՓիւն, դժուարաշնչուի. avoir des —s, մղձկիլ, ճանրաշունչ՝ դժուարաշունչ լ., * շունչն կարիլ:

Étouffer (էՓուֆէ) ն. հեղձուցանել, խեղդել, հեղձամղձուկ՝ հեղձուցիկ՝ հեղձամահ առնել. — qn. 2. փ. հեղձուցանել, շիջուցանել, դադարեցուցանել, բառնալ, կտրճել, ծածկել. — une révolte, une querelle, une affaire, un incendie. — la voix, հեղձուցանել զձայն՝ զբարբառ, հեղձամղձուկ գելոյ զբարբառ, * ձայնն խղդել. — ses remords, լռեցուցանել զխիղճն. — l'indignation, շիջուցանել զբոց սրտմտուՓեան. — le sentiment, անզգայ՝ զգայագիրկ առնել. — ses sanglots. || ը. que la peste l'étouffe, ժանտախտն հեղձուցէ զնա, * կրողն տանի. 3. եգ. հեղձուցանել, * խղդել. les mauvaises herbes étouffent le blé.

Étouffer, չ. հեղձնուլ, հեղձամղձուկ՝ շնչարգել լ. on étouffe ici. — de rire, Ցաւանալ՝ լուծանիլ ի ծաղուէ, * խնդալէն ճաԹիլ՝ մարիլ. — de rage, հեղձնուլ ի բարկուՓենէ, հեղձեալ լ. սրտմտուՓեամբ:

S'étouffer, դ. հեղձնուլ, հեղձանիլ, խեղդիլ, հեղձամղձուկ լ., մղձկիլ, * խղդուիլ. il mange trop vite, il va —. — de rire, Ցաւանալ ի ծաղուէ, * խնդալէն մարիլ. 2. հեղձուցանել, հեղձամղձուկ՝ հեղձամահ առնել զմիմեանս, * գիրար խղդել. on s'est étouffé à ce bal. 3. դ. ս. voix s'étouffait, գելոյր բարբառ նորա ի կոկորդին. 4. հեղձամղձուկ՝ անլուր՝ անլսելի լ. leurs murmures s'étouffèrent parmi les acclamations.

Étouffeur, ա. հեղձուցիչ, խեղդիչ. 2. օձ, պօա:

Étouffoir, ա. հեղձակ, հրաշէջ, հրաշիջոյց, կրակաշիջոյց, * կրակ մարելու գործի. 2. եժ. հեղձակ, ձայնարգել (դաշնակի):

Étoupage, ա. խնուման, խճկուման, խճճուման:

Étoupe, ի. խճուճ. ճնճաճ վշոյ «իսաֆիփիս». boucher avec de l'—, խճկել, խճուճել, * խճճով գոցել. || փ. mettre le feu aux —s, բորբոքել գրգռել զմիտս, զբարկութիւն, զախտս:

Étoupement, ա. խճճուման:

Étouper, ն. խճուճել. * գոցել խճուճով. — un bateau, les fentes.

S'— les oreilles, խնուլ զականջս բամբակաւ:

Étouperie, ի. խճուճակտաւ. 2. ն. խճճարան, խճուճարան:

Étoupeux, euse, ած. բզ. խճուճուտ, խճուճալից, Ծաւ:

Étoupière, ի. խճուճուխի:

Étoupille, ի. զ. խճուճակ, հրեուալուցկի, հրետապատրոյգ «Ծօփ ֆիֆիլի»:

Étoupiller, ն. զ. խճուճակել, խճուճապատրուգել. =S'—, դ. —իլ:

Étoupillon, ա. խճուճակիկ, խլճուճապատրոյգ (Ծնդանօթից):

Étourderie, ի. անխորհրդութիւն, անզգաստութիւն, անմտածութիւն. faire des —s, անխորհուրդ՝ անզգաստ լ. par —, անխորհուրդ, անխորհրդաբար:

Étourdi, e, անց. Ժմբրեալ, ընդարմացեալ, ապշեալ. il a été un peu — du coup. || Avoir la tête —e de, ոգեսպառ լ., *գլուխն երթալ. 2. ած. անխորհուրդ, անզգաստ, խօճամիտ, անիմաստ, ապուշ, *չմտածող. un enfant —. Une femme —e. 3. գ. —. l'— ne calcule rien. Voyez cette —e.

A l'—, մ. S. **Étourdiment.**

Étourdiment, մ. անխորհուրդ, անխորհրդաբար, անզգաստաբար, անիմաստաբար, յախուռն, *առանց մտածելու. agir —. Entreprendre une affaire fort —. On se lie d'amitié —.

Étourdir, ն. ապշեցուցանել, ընդարմացուցանել, Ժմբրեցուցանել զգլուխն, սրաբրեցուցանել. *գլուխն Ժմբեցուցանել՝ դալկնել՝ պտրտցուցանել «սէրսէմլէՃմէք». — զո. Le tabac étourdit l'homme. L'opium étourdit. 2. խլացուցանել զլսելիս, գլխացաւ լ. *ականջն տանիլ, գլուխ ցաւցուցանել. vous nous étourdissez par votre caquet. Cet enfant m'étourdit. — les oreilles. 3. բ. Ծափել զոգիս, աշխատ առնել, *գլուխն տանիլ. vous m'étourdissez la tête. Vous m'étourdissez par vos discours. 4. անզգայ առնել, փարատել (զբնական եւ զբարոյական ցաւս). || փ. եւ բ. — la grosse faim, յագուցանել՝ հարկանել զքաղց, * անօթութիւնն անցուցանել. || — զո., մտածումն մոռցուցանել, միտքն զբաղեցուցանել, մտածել չտալ. 5. յապուշ կրթել, պակուցանել. cette nouvelle les a tous étourdis. || — la viande, կիսեփեաց առնել զմիս. || — l'eau, գաղջացուցանել, սակաւիկ մի ջերմուցանել, * պաղութիւնն առնուլ:

S'étourdir, դ. միտ դնել յիմարաբար, սրարբիլ, *խելքն տալ. — de chimères. 2. սփոփել՝ զբօսուցանել զմիտս իւր, արգելուլ զմիտս ի խորհելոյ, հեռացուցանել զմիտս ի դըժբընդակաց, * չմտածել, մոռնալ. tâchez de vous —. Chercher à —, *խեննութեան զարնել. il s'étourdit sur sa position.

Étourdissant, e, ած. Ժմբրեցուցիչ, խլացուցիչ. bruit —. Des cloches —es. 2. փ. նուաստանչ, հիահրաշ, հիանշմար, հրաշագեղ. des fêtes —es. Une toilette —e. Un luxe —. Elle était —e de toilette, de bijoux.

Étourdissement, ա. Ժմբրութիւն, անզգայութիւն. il lui a pris un —, des —s. 2. ապշումն, ապշութիւն, պակուցումն, ամբոխումն. le premier — passé, on parvint à calmer sa douleur.

Étourneau, ա. Ե. տարմ, տարմահաւ «սըղըրճրգ». 2. փ. այր ծանծաղամիտ. c'est un —. 3. ձվ. երիվար ճարտուկ ճաննկէն «ալաճա ատ». 4. ած. cheval —, նոյն:

Étrampage, ա., **Étrampure**, ի. եգ. հետձհերկումն. *աթօրի խոփն երբեմն խոր եւ երբեմն Ծեծել խօթել յերկիր:

Étrange, ած. օտարոտի, օտար, օտարացուցիչ, նորանշան, նորածայն, նորօրինակ, տարօրէն, տարօրինակ, տարակերպ, նորացոյց, նորանշան, նորատեսիլ, նորաբանչ, անլուր, աննահի, անհեդեդ, *առտարոց. coutume, discours, résolution, homme —. Il est — qu'il ne soit pas encore venu. Il n'est pas — de... Trouver fort —. Il trouva fort — qu'on ne l'eût pas invité.

Étrangement, մ. աննահիս, տարօրինակ, տարօրէն, տարօրինակպէս, անհնարինս, կարի խմն. il en use —. J'ai été — surpris. Il l'a — maltraité.

Étranger, ère, ած. օտար, օտարօտի, տարաշխարհիկ, օտարաշխարհիկ, օտարերկրեայ, օտարազնեայ, օտարամիտան. peuple, gouvernement —. Cour, nation —ère. Coutumes, lois, langues —ères. Membre —, օտարանդամ. parler une langue —ère, օտարլեզու՝ զօտարալեզու՝ զայլալեզու խօսել. 2. օտար, օտարօտի, օտարախորհ, օտարամուտ. des citations —ères à la cause. 3. օտար, անմասն, անհաղորդ. être — à une affaire, à une intrigue. 4. օտար, անճանաչ. cette discussion m'est tout à fait —ère. Cet homme ne m'est pas —. La haine lui est —ère. 5. արտաքին. ministre des affaires —ères, նախարար արտաքին գործոց. || être — dans son pays, օտար՝ օտարաշխարհիկ լ. յիւրում աշխարհի, չգիտել զսովորութիւնս նորա. être — dans sa famille, անգիտանալ զիրս ազգատոհմին. n'être — nulle part, չլինել ուրեք օտար. 6. բժ. օտար. corps —, — մարմին. 7. գ. օտար, օտարական, օտարաշխարհիկ, եկ, տարաշխարհիկ, օտարազգի, օտարացն, օտարածին, օտարալեզու, այլազգի, այլազգուհի, այլալեզու. une —ère, օտարուհի. 8. տարաշխարհ, տարաստիման, օտար երկիր, օտարակողմն կոյս, օտարութիւն, տարաբնակուիճ. vivre, demeurer à l'—, տարաբնակ լ. passer, aller à l'—, ի տար աշխարհ, տարադէմ գնալ. qui aime l'—, օտարասէր. 9. օտար ազինք, օտարազգիք. je faisais pâlir l'—.

Étranger, ն. օտարացուցանել, հալածել. — le gibier.

S'étranger. դ. օտարանալ, ինքնահալած լ. երեոյ:

Étrangeté, ի. տարօրինակութիւն, տարօրէնութիւն, անսովորութիւն, օտարակերպութիւն, նորածեւութիւն, նորածայնութիւն, աննիդեղութիւն. — de mise, de langage. 2. —, օտարացուցիչ բան. une — fait quelquefois rire.

Étranglable, ած. խեղդելի:

Étranglant, e, ած. խեղդիչ:

Étranglé, e, ած. խեղդամահ. 2. փ. նեղ, անձուկ, ամփոփ. corridor, habit —.

Étrangle-loup, ա. բ. գայլախեղդ. *տեսակ մը խոտ. հն. **Parisette.**

Étranglement, ա. խեղդուման, խեղդ, խեղդամահութիւն, *խղդելն, խղդուիլն. 2. նեղութիւն, անձկութիւն «տարլըգ, պօղում, գլսըգլըգ»:

Étrangler, ն. խեղդել, խեղդամահ առնել. — զո. 2. փ. խեղդել, նեղ եւ անձուկ գործել, ամփոփել, սղդել. — un corridor, un habit, un sujet, un discours. || — une affaire, խեղդել, աւարտել շտապաւ՝ առանց բաջ քննելոյ.

Étrangler, չ. խեղդիլ, *խղդուիլ. il étrangle. || — de soif, նքոտիլ ի ծարաւոյ, *ծարաւէն մարիլ:

S'étrangler, դ. խեղդիլ, խեղդ արկանել, ի խեղդ գալ՝ մտաբերել, խեղդ անձին առնել, խեղդամահ լ., * ինքնիրեն խղդել. — avec une corde, լարախեղդ լ., խեղդ ընդ անձն արկանել, * ինքնիրեն խղդել չուանով. 2. խեղդել զմիմեանս:

Étrangleur, ա. խեղդող:

Étranguillon, ա. անբ. փողացաւ (ձիոց եւ եզանց). || poire d'—, խեղդատանձ «պօղազ ալան արմուտ»:

Étrape, ի. խոզանահատ. մանգաղակ խոզանի «սաման պըչգըսը»:

Étraper, ն. եգ. խոզանահատել. խոզանն կտրել մանգաղակաւ:

Étraquer, ն. ո. ձիւնահեւել. *երէոյն եռեւէն գնալ ձիւնի վրայ մինչեւ որջն: [ռաջակողման նաւու:

Étrave, ի. նա. ճարկ. հնձան յա-

Être (զծ. je suis, tu es, il est, n. sommes, v. êtes, ils sont; j'étais; je fus; j'ai été; je serai; je serais; sois, soyons; que je sois, que n. soyons; que je fusse; étant; etc.) չ. լինել, եղանիլ, կալ. la terre est ronde, գնդաձեւ է երկիր. — aveugle, կոյր լինել՝ * ըլլալ. — dans l'affliction, ի վիշտս լինել՝ կալ. — juge,

դատաւոր լինել՝ կալ. — témoin, վկայ լինել՝ արձանանալ. — fidèle, ճաւատարիմ լինել՝ գտանիլ. — le protecteur de, պաշտպան լինել՝ կալ՝ հանդիսանալ. — ou ne pas —, գոլ կամ ոչ գոլ. || soyons, լիցուք, եղիցուք. Ah! soyons sage, il est bien temps de l'—. 2. լինել, ստեղծանիլ. je suis celui qui est, ես եմ որ կանն. || cela n'est pas vrai, je doute que cela soit, չէ այս ճշմարիտ, երկբայիմ եթէ ճշմարիտ իցէ. 3. լինել, դէպ լինել, պատահիլ. cela sera, cela ne sera pas. 4. լինել, ծնանիլ. vous n'étiez pas encore au monde, quand... կամ, vous n'étiez pas encore, quand... 5. N'être plus, ոչ եւս լինել՝ կալ՝ կեալ, մեռեալ լ. mon père n'est plus. 6. լինել՝ կալ՝ գտանիլ ուրեք, *տեղ մը ըլլալ՝ կենալ. soyez ici ou là. փ. — ailleurs, լինել այլուր, չդնել միտ, չլինել ունկնդիր, *միտքն ուրիշ տեղ ըլլալ. || ընդ մակբայս. — avec qn., լինել ընդ ումեք, կալ՝ բնակիլ. — bien, mal, բարւոք՝ ոչ բարւոք կալ, քաջառողջ՝ վատառողջ հիւանդ լ. || — bien, mal avec qn., բարւոք՝ ոչ բարւոք լ. ընդ ումեք, բարեկամ՝ Քշնամի լինել, բարեկամութեամբ՝ Քշնամութեամբ լ. ընդ ումեք. * մէկուն հետ աղէկ՝ գէշ ըլլալ. || ընդ à նախադրութեան, լինել, անկ՝ սեպհական լինել. c'est à vous, ձեզ անկ է. cette maison est à moi, իմ է տունդ, *այս տունն իմս է. je ne suis point à moi, ինքնիշխան՝ անձնիշխան՝ ինքնատէր չեմ ես. || — à..., լինել ի ծառայութեան ուրուք. ce valet est à Corène. || Je suis tout à toi, tout à vous, քոյդ եմ բոլորովին, քոյդ եմ բոլորանուէր. || je suis à vous dans un moment, ընդ ձեզ եղէց յետ սակաւուց, * քիչ մի ինձ սպասեցէք. || il n'est plus à lui, յայլոյ խելս է, *խելքն վրան՝ գլուխն չէ. je ne suis plus à moi quand j'entends ce discours. ասի եւս, n'être plus soi-même. Vous n'êtes plus vous-même. || — à, լինել իւիք, լինել՝ պարապիլ յիմն, զիեւս լինել իւիք, * բանի մը նեռեւ ըլլալ. il est à l'agonie, յոգեվարս է, յոգւոցն պարզել ապաստան է. il est à son travail, զիեւս է վաստակոցն, *աշխատանքին եռեւէն է. il est au lit, յանկողնի է, *անկողինն է. il est à la campagne, ի գեղջ է, * գեղն է. nous sommes au mois de janvier, յամսեանն յունուարի եմք, *յունուար ամիսն եմք. — à jeun, անաւտաղ լինել, *ծոմ ըլլալ. || Քր. լինել՝ համեմատիլ. 2 est à 4 comme 8 est à 16, 2 է առ 4. որպէս 8 է առ 16. 7. — à, լինել, միտ դնել, ուշ դնել. il est tout à ce qu'il fait. Vous n'êtes pas à la conversation, ոչինչ միտ դնէք խօսակցութեան. || — longtemps à, անցուցանել ժամանակ բազում. il est longtemps à faire son ouvrage. || ը. il est toujours à se plaindre, ոչ դադարի ի տրտնջելոյ. ils sont toujours à se quereller. || — à plaindre, à blâmer, արգահատելի, եպերելի լինել, արժանի լինել արգահատանաց, եպերանաց. || cela est à vendre, à louer, վաճառելի, վարձելի է, *ծախու՝ վարձու է. || cela est à faire, à recommencer, պարտ է առնել՝ վերստին սկսանել գայս. || — homme à, կարող՝ ձեռնհաս լինել իմիք, *... ընելու՝ ըսելու մարդ ըլլալ. || դ. il est à croire, à désirer, etc. հաւատելի՝ փափաքելի է, պարտ է հաւատալ, փափաքել. 8. լինել, սեպհական լինել, սերիլ, գալ. cette tragédie est de Corneille. Cet enfant est de lui. Ces figues sont du Levant. || — de, լինել յայտարար արուեստի, պայմանի. il est de l'Église, d'épée, de robe, եկեղեցական, զինուորական, փաստաբան է. || յայտարար նիւթոյ. cette statue est de marbre, ի մարմարիոնէ է անդրիդ, մարմարեայ՝ մարմարակուռ է անդրիդ. || յայտարար զբաղանաց. je suis de service, ի սպասու՝ ի ծառայութեան եմ. il est de semaine. || յայտարար մասնակցութեան. il est de moitié dans l'affaire, կիսով չափ մասնակից է գործոյն, կէս մասն գործոյն նորա է. il sera de la partie. || — du nombre կամ — de, լինել ի Թուոյ... լինել յիմեքէ. je ne suis pas de ces gens qui, չեմ յարանց՝ չեմ յայնցանէ որ... || je suis d'avis que, կարծիք իմ այն են զի, * իմ կարծիքս է որ... կկարծեմ որ... il était d'avis de l'accepter, կարծիք նորա էին ընդունել զայն, *իւր կարծիքն էր ընդունել զայն. || cela n'est pas du jeu, de jeu, այս չէ ի խաղոյ, չէ այս բան կանոնաց խաղոյ, արտաքոյ պայմանաց է այս. *այս խաղ չէ. || cela est bien de son caractère, cela est bien de lui, հաւմեմատ է այս բնաւոյ բարուց՝ մտաց նորա, իւր գործ է այս. || cet enfant est d'une grande intelligence, ուշմտագոյն՝ մեծահանճար է. մանուկդ. cette étoffe est d'un teint trop clair, պայծառագոյն յոյժ է պաստառդ. il est d'une jalousie qui devient insupportable, նախանձ նորա անհանդուրժելի լինի. || — de ընդ գոյականի՝ յայտ առնէ զպարտաւորութիւն. une mise décente est de rigueur, պարկեշտասուն հանդերձք անհրաժեշտք են. || յայտ առնէ զնմանակցութիւն. ces habitudes ne sont plus de nos mœurs, այս սովորոյթք ոչ եւս են ի մերոցս բարուց, չեն նման մերոցս բարուց. — de l'avis, de l'opinion de qn., հաւմակարծիք՝ հաւամիտ լ. ումեք. || — de quelque chose à qn., լինել ինչ իմիք. il ne m'est de rien, չէ ինչ ինձ, չեմք ազգակիցք. եւ ը. il ne m'est ni d'Ève ni d'Adam, չէ ինձ եւ ոչ հեռաւոր ազգական. || դ. il est d'homme sage de, առն իմաստնոյ է, առն իմաստնոյ գործ է. il est de la justice de, արդարութեան է, արդարութիւն պատուիրէ. || — ընդ en. Où en êtes-vous de votre ouvrage? յորո՞ւմ մասին իցես երկասիրութեանդ, յո՞ր մասն՝ վայր վաստակոցդ հասեալ իցես. où en est l'affaire? յորո՞ւմ պայմանի իցէ՝ գործոյն գործն, *գործն ո՞ր վիճակի մէջ է. où en êtes-vous de votre procès? յորո՞ւմ պայմանի՝ վիճակի իցէ՝ գտանիցդ դատդ. voilà où j'en suis, յայսմ պայմանի գտանիմ. || il ne sait où il en est, չգիտէ ո՞ւր իցէ, չգիտէ զոր ինչ առնէ, *ո՛ւր ըլլալն, ի՞նչ ըրածն չգիտեր. je ne sais où j'en suis. || En êtes-vous là? հաւասաս այսմիկ, յա՞յս միտս իցես, *ասոր կհաւատա՞ս. || où en sommes-nous? յո՞ր վայր եմք հասեալ, զի՞նչ գործելոց իցեմք, *ի՞նչ պիտի ընեմք. voyez où j'en serais si elle allait croire que, հայեաց զի՛նչ ինչ անցք անցանէին ընդ իս եթէ հաւատայր նա, * նայէ ո՛ւր կերթար բանս Քէորասոր հաւատար. || en —, լինել յիմեքէ, հաղորդ լինել, ունել մասն. — en horreur, գարշելի լ. j'en suis, je n'en suis plus. || J'en suis pour ce que j'ai dit, հաստատուն ունիմ զոր ինչ ասացի, անփոփոխ եմ ի կարծիս իմ. cela n'en est pas, celui-là n'en est pas, չէ այս յայնցանէ, չէ պարտ առնել գայս. || j'en suis pour ma peine, pour mon argent, կորուսի զաշխատութիւն իմ, զարծաթն իմ, տուժեցայ զարծաթն իմ, *աշխատանքս՝ ստակէս եղայ. il n'y est pour rien, մասն՝ *մատ չունի այս գործին մէջ. où en est l'affaire, *գործն ո՞ր տեղուանքն է, où en sommes-nous? ի՞նչ պիտի ընեմք. c'en est trop, չափն կ'անցնի.. || en —, լինել ինչ, հետեւանս ունել, *բան մը ըլլալ, հետեւանք մի ուննալ. il n'en est rien, չէ ինչ, չէ ճշմարիտ, անհիմն է. en êtes-vous là? կհաւատաս ասոր. ne croyez pas cette nouvelle, il n'en est rien. Ce qui en est, ճշմարիտն. || y —, լինել ի տան. y — pour qn., լինել ի տան՝ վասն ուրուք. || je n'y suis pour rien, չեմ յիրում, չեմ ինչ մասնակից իրացդ, չունիմ ինչ մասն եւ բաժին. || vous n'y êtes pas, չես հասու, չկարացիր գտանել, *չհասկցար, չգտար. il y est, հասու եղեւ, եգիտ, *հասկցաւ, գտաւ. || il n'y est plus, *միտքն հոն չէ այլ, չփոճած մնացած է. || il n'y est plus, ոչ եւս միտ դնէ, *խելքն գլուխն չէ, մտիկ չըներ. || la tête n'y est plus, մտակորոյս՝ խելագար է, ցնդեալ է. *գլուխն՝ խելքն կորսնցուցած է, ցրնդած է.

9. — après qc., զիեւս լ.՝ պարապիլ, * բանի մը եռեւէ ըլլալ. — après qn., զիեւս լինել ուրուք, հալածել, Քախանձել, աշխատ առնել, *մէկուն եռեւէն ըլլալ. || — avec qn., լինել ընդ ումեք, բնակակից՝ կենակից լինել, կալ ընդ ումեք. *մէկուն հետ ըլլալ՝ կենալ. || — en, յայտ առնէ զկերպ լինելոյ. — en toilette, զարդարեալ լ. — en robe de chambre, en pantoufles, պարեգօտ՝ հողաճախս զգեցեալ՝ ագուցեալ լ. — en fête, en promenade, en hiver, ի ժողս, ի ըզբօսանս, ի ձմերան լինել. || — dans une affaire pour un quart, pour moi-

tié, ունել քառորդ, զկէս մասն՝ շահի. || — pour ընդ աներեւոյթ բայի. — pour qn., լինել ի կողմն ուրուք, Ոչկն աճել ուժեք. *մէկուն կողմն ըլլալ՝ Ոեր ելնել. Dieu est pour nous. || — pour, լինել՝ սահմանեալ լինել վասն ուրուք, *մէկուն հաճալ ըլլալ. ceci, cette part est pour vous. Mes vœux sont pour vous. || — pour, լինել՝ հակամէտ՝ յօժար լինել վասն իրիք. moi je suis pour la promenade. || — sans fortune, sans amis, sans pitié, անինչ, անբարեկամ, անգութ՝ անողորմ է. || — sans... լինել՝ կալ՝ մնալ առանց. || vous n'êtes pas sans savoir... ոչինչ անգէտ ես՝ անգիտանաս, գիտես անշուշտ. || cela n'est pas selon la loi, selon les convenances, չէ այս բան օրինաց, բան պատշաճից. || c'est selon, զմիանգամանաց կախեալ է իրն, *բանը գիտէ. || — sous, լինել ընդ, *ձեռքին տակ ըլլալ. — sous un dur maître, լինել ընդ խիստ տերամբ. || — sous, առ ոմս ուրուք իւրատիլ, ուսանիլ ընդ դաստիարակութեամբ ուրուք, *մէկուն դասերուն հետեւիլ. j'étais sous tel professeur. || — sur, լինել՝ կալ՝ բազմիլ ի վերայ, *վրան ըլլալ. la ville était sur un rocher, ի բարձրայուի կայր քաղաքն. || — sur qn., sur qc., լինել գիւիք, խօսել գիմեքէ. || դգ. il est, կայ, է, գոյ, գոանի, կան, են, գոն, գտանին. il est des hommes, են մարդիկ, *մարդիկ կան. est-il puissance capable de contraindre la volonté? իցէ՞ իշխանութիւն՝ զօրութիւն բաւական ի ստիպել զկամս. || un coquin s'il en est, s'il en fut, յետին՝ աննման շաղաչուտ, *անպիտանին մեծն. grand menteur s'il en fut jamais. || Il est en ... de, ի ձեռս ուրուք լինել, *մէկուն ձեռքն ըլլալ. il est en vous de l'éviter, ի ձեռս քո՝ ի կարի քում է խորշել յայնմանէ. il n'est pas en moi de le faire, չէ ի կարի իմում՝ ի ձեռս իմ առնել զայն. || est-il, չիք երկբայութիւն, չիք ինչ տարակոյս. toujours est-il qu'il se fait cela. || Il n'est rien de si beau que..., չիք ինչ այնպէս գեղեցիկ իբրեւ... 10. il est midi, une heure, միջօրէ, մի ժամ է. il est trois heures, երեք ժամք են, *ժամն երեք է. quelle heure est-il? քանի՞ իցէ ժամն, *ժամն քանի՞ է. à l'heure qu'il est, ի ժամուս, ի պահուս. || il est jour, տիւ է, լուսացաւ օրն, *ցոյսն է. il est nuit, գիշեր է. ||il n'est que lundi, mardi երկուշաբթի, երեքշաբթի եւեթ՝ միայն է. || — ընդ ce. C'est ce que je désirais, է զոր փափաքէի, *փափաքածս է. c'est bon, քաջ է, *լաւ է. c'est vrai, ճշմարիտ է. est-ce là ce beau feu? այո իցէ հուրն գեղեցիկ. sont-ce là les serments? այսոքի՞կ իցեն երդմունք քոյին. est-ce pour rire? ի՛նչ ընդ կատակս իցէ. c'est moi qui l'ai dit, ես՝ ես ինքն ասացի զայն. sont-ce encore des bergers? տակաւին հովի՞ւք իցեն. c'est une lâcheté de faire cela, վատութիւն է առնել զայս. c'est une plate composition que cette comédie, հետեւակ շաղաւիղած իմն է կատակերգութիւնդ. est-ce que? ի՛նչ. est-ce que vous m'aimez? սիրե՞ս զիս. est-ce que je le verrai? իցէ՞ արդեօք Ոէ տեսից, *արդեօք պիտի տեսնե՞մ. || c'est à vous de կամ՝ à, ձեզ անկ է. c'est à moi d'être le maître, ինձ է, ինձ անկ է լինել տէր. c'est à vous à régler. || Voilà ce que c'est, եւ այս ինչ է, *աիա այս է բանն. || soit! եղիցի, լիցի, Ոող լիցի, քաջ է, *ըլլայ, Ոող ըլլայ, լաւ է, շատ լաւ «վեր էյի». vous le voulez, soit! j'irai avec vous. Ainsi soit-il! եղիցի, եղիցի եղիցի, ամէն. soit fait selon votre volonté, եղիցի քում կամս քո. quoi qu'il en soit, իցէն այսոքիկ որպէս եւ են, * ի՛նչ՝ ի՛նչպէս որ ալ ըլլայ. s'il en est ainsi, եւ զի այս այսպէս է. entre nous soit dit, մեք եւեթ գիտասցուք, *խօսքն մէջերնիս. || fût-il... եթէ իցէ. on résolut sa mort, fût-il coupable ou non. Fût-elle mon ennemie, je la louerais de même, եթէ իցէ՞ իսկ Ոշնամի իմ, նոյնպէս գովեցից զնա. ne fût-ce ... que, շատ է զի..., ... միայն. || menteur s'il en fût jamais, * նմանն չտեսնուած ատակաւս. || cela étant, այս այսպէս գոլով. n'étant autre chose qu'un poème ingénieux, չլինելով այլ ինչ, բայց քերթուած հանճարեղ. 11. կազմէ զկրաւորական բայս. je suis aimé, սիրեալ եմ. j'ai été aimé, սիրեցեալ եղէ, * սիրուեցայ. je suis venu, եկի, *եկայ. j'étais venu, եկեալ էի. * եկած էի. — détruit, եղծանիլ, յեղծումն դնիլ, * փճանալ. — surpris, յապուշ կրթիլ, *յանկարծակիի գալ. il s'est emparé de la ville, սիրեաց՝ *սիրեց քաղաքին. elle s'est cassé le bras, երեկ զբազուկն, *Ոեռն կոտրեց. ils se sont blessés en jouant, վիրաւորեցին զանձինս ի խաղալն, * խաղալու ժամանակ վիրաւորուեցան. 12. լինել, երթալ, գնալ. il est allé à Rome, գնաց ի Հռոմ (ուր իցէ տակաւին). il a été à Rome, գնաց՝ գնացեալ է ի Հռոմ, *Հռոմ գնացած է:

Առ. on ne peut pas être et avoir été, չէ մարթ լինել եւ եղեալ գոլ, ծեր եւ միանգամայն մանկահասակ լ., *կարելի չէ ըլլալ եւ եղած ըլլալ. il faut être tout l'un ou tout l'autre, կա՛մ մին կամ միւսն պարտ է լինել, *կամ մին կամ միւսն պէտք է ըլլալ.

դդ. լինել (être) բայն իբրեւ օժանդակ կգործածուի ամէն կրաւորական բայի հետ, զօ. je suis, j'étais aimé; շատ մը չեզոք բայերու հետ, զօ. j'étais, je serai tombé; դերանուանական բայերու հետ. զօ. je me suis trouvé; n.n. sommes rencontrés.

Être, ա. գոյութիւն, էութիւն. Dieu nous a donné l'—. L'— suprême de Dieu. 2. է. էակ, գոյ, որ էն. l'— suprême, գերագոյն էակ, գերագոյն Գոյն. Être des —s, էնն էից. les —s, էք, գոյք, համագոյք, համակերպք. — pensant, vivant, խոհուն, կենդանի էակ. — de raison, մտացածին էակ. || un pauvre petit —, եղկելի մանուկ, *խեղճ տղեկ. quel — insupportable! || Bien —, դիւրակիցութիւն, բարեկիցութիւն:

Étrécir, ն. անձկացուցանել, *նեղցունել. — un habit, un chemin.

S'étrécir, դ. անձկանալ, *նեղնալ. cette toile s'étrécira. Le cuir s'étrécit à la pluie. Le lit de la rivière, le chemin va en s'étrécissant.

Étrécissement, ա. անձկումն, անձկութիւն, *նեղցունելն:

Étrécissure, ի. անձկութիւն, *նեղնալն, նեղուած: [դիչ:

Étreignant, e, ած. սեղմիչ, պրն-

Étreignoir, ա. սեղմոց:

Étreindre (լծ. իբրեւ **Astreindre**) ն. պնդել, պրկել, պարապնդել, *պինդ կապել. — un fagot. 2. սեղմել, *սխմել. il l'étreignit si fortement qu'il lui fit perdre la respiration. || փ. — les nœuds de l'amitié, պնդել զոլորս բարեկամութեան.

S'étreindre, դ. պնդել՝ պրկել զմիմեանս, փարիլ, գրկախառնիլ. *գիրար սխմել:

Առ. qui trop embrasse mal étreint, որ զբազում իրաց բուռն հարկանէ՝ ունի եւ ոչ ինչ, *շատ բանի ձեռք զարնողին ձեռքն բան չմնար « իբի գարփուզ պիր գօչՈուղա արդմազ »:

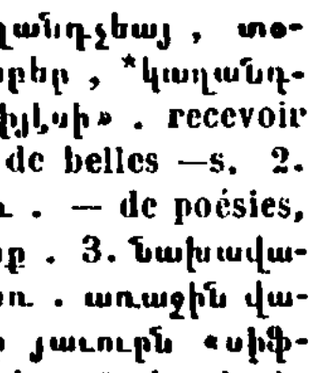
Étreinte, ի. պնդումն, պրկումն, պրկանք, կապ. — d'un nœud. 2. գրկախառնուիլ, գրկակցուիլ, փարումն. les —s de l'amitié. De douces —s.

Étrenne, ի. կաղանդչեայ, տօնընծայ, ամանորաբեր, *կաղանդչէք «երլ պաշը հետիյէտ». recevoir des —s, de jolies, de belles —s. 2. բնածեռեայք, պարգեւ. — de poésies, նուէրք քերթողականք. 3. նախավաճառ, սկզբնավաճառ. առաջին վաճառ վաճառականի յաւուրն «սիփՈահ». 4. նախավայել, նախավայելումն, նախանք, *բանի մի առաջին գործածութիւնն. en avoir l'—. ||Donner à qn. l'— de sa barbe, այն ինչ սափրեալ զմօրուս տալ ուժեք ի համբոյր:

Étrenner, ն. կաղանդել, տալ կաղանդչեայ *կաղանդչէք. — d'une poupée une petite fille. 2. փ. զառաջինն ի կիր արկանել, *առաջին անգամ գործածել՝ հագնիլ. — une robe. 3. նախագնորդ լ. «սիփՈահ էՈտիրմէք». — un marchand.

Étrenner, չ. նախավաճառ՝ սկզբնավաճառ լ., *առաջին անգամ ճախել «սիփՈահ է.». je n'ai pas encore étrenné aujourd'hui, * այսօր դեռ չը ճախեցի:

Étres (էՈր) ա. յ. այեւայլ մասունք տան. savoir les —. Il connaît tous les — de cette maison.

Étrésillon

Étrésillon (գիլեօն) ա. ար. փայտամոյթ, նեցուկ «տէսՈէք»:

Étrésillonnement (էՈրէզիյեօնըման) ա.շն. փայտամոյթում, *փայտամոյթով հաստատելն:

Étrésillonner (էՔրէզիյլօնէ) ն. փայտամոյՔել. նեցուկս դնել, հաստատել «տէսՔէք գօմագ»:

Étrier, ա. ասպանդակ, ասպատան «էօզէնկի». allonger, accourcir les —s. Mettre le pied à l'—. Porter les —s courts, longs. Courir à franc —, ձիարձակ «տէօրՔ նալ» արշաւել. || ձվ. pied de l'—, ոտն ասպանդակի. ձախ ոտն. || փ. avoir toujours le pied à l'—, յուղեւորել լինել, *ճամբորդուհի վրայ ըլլալ միշտ. tenir l'— à qn., ունել ուժեք զ—, *—ն մէկուն բռնել. նաև՝ ձեռնտու լինել՝ օգնել գործոյ նորա. || perdre, vider les —s, կորուսանել զ—ս, անկանել ի ձիոյ. եւս՝ խուովիլ, շփոՔիլ. être ferme sur ses —s, հաստատուն կալ ի վերայ ասպանդակացն. եւս՝ հաստատուն՝ անյողդողդ կալ ի միտս՝ ի գործս իւր. || le vin de l'—, գինի հրաժեշտի. 2. մգ. —. մին ի չորից փոքրիկ ոսկերաց ականջաց. 3. վ. —. պատան երակահատուՔեան ոտին. 4. ճ.—, գերանակալ (երկաՔի):

Étrière, ի.ձվ. ասպանդակակալ:

Étrille, ի. քերիչ, քերոց (ձիոց «գաշաղը»). 2. փ. քերոց. պանդոկ Ճանկագին. être logé à l'—.

Étriller, ն. քերչել, քերոցել «գաշաղըլամագ». || ը. — զո. հարկանել, չարչարել զոք. on l'a étrillé comme il méritait. 2. —. տալ հատուցանել ճանրագնի, *չատ սուղ վճարել տալ. on l'a étrillé dans cet hôtel. || Il a été bien étrillé, ճանրագնի հատոյց. եւս ճանր խօՔացաւ:

Étripage, ա. քաղՔատում:

Étriper, ն. քաղՔատել. քաղիրն հանել. — un cochon. 2. ո.. aller à étripe cheval, կարի յոյժ քննացուցանել զձի, * սաստիկ քշել՝ վազցուցանել:

Étriqué, e, ած. ը. նեղ, անձուկ, նեղաճանդերձ, նեղազգեստ, *սրմանեղուկ. habit —. Des rideaux —s. 2. փ. անձուկ, դոյզն, դուզնաքեայ, անշուք. voilà un plan bien —. Une scène —e. [* նեղցունելն:

Étriquement, ա. անձկացումն,

Étriquer, ն. անձկացուցանել, *նեղցունել:

Étrivière, ի. ասպանդակակալ, ասպատանակալ, ասպանդակափոկ. փոկ ասպատանի «էօզէնկի գայըշը». allonger, raccourcir l'—. Donner des coups d'—. 2. յ. գան ասպանդափոկի, ճաղանք, *ճեճ ասպանդակով. donner, recevoir les —s. Il a eu les —s. 3. փ. Քշնամանք, լկանք. il s'est laissé donner les —s. Il est revenu avec les —s.

Étroit, e, ած. նեղ, անձուկ. habit —. Mer —e, սակաւանիստ ծով. des bornes —es. Des limites —es. La vie —e. Rue —e, նեղափողոց. plus —, անձկագոյն. 2. փ. —, սերտ. renfermer ses affections dans un cercle —. 3. անձուկ, դոյզն, դուզնաքեայ, չնչին, փանաքի, փանաքիմաց. c'est un cerveau, un génie, un esprit —, այր անձկամիտ՝ նեղահայեաց՝ սակաւամիտ, *խելքն կարճ՝ կարճամիտ մարդ է. une politique, idée, vue —e. 4. անձուկ, սերտ, մտերիմ. alliance, amitié —e. 5. անձուկ, խիստ. —e obligation. Sens —. La voie —e, անձուկ ճանապարհ (փրկուՔեան):

A l'—, մ. յանձուկս, յանձուկ վայրի, *նեղն. nous sommes logés à l'—, յանձուկս եմք, անձուկ է բնակարանս մեր, *նեղուածք եմք, բնակարանիս նեղ է. mettre à l'—, յանձուկ՝ ի նեղ ածկանել. être, vivre à l'—, ի նեղի լ՝ գտանիլ, ի նեղ մտանել, կեալ չքաւորուՔեամբ. *նեղն ըլլալ՝ գտնուիլ:

Étroitement, մ. անձկագոյնս, անձկօրէն, անձկապէս, սեղմովին, յանձուկ տեղւոջ, *նեղ. être logé bien —, նեղավայր՝ անձկավայր բնակիլ, անձկաբնակ լ. 2. փ. սերտագոյնս, սերտիւ, սերտ սիրով. amis — liés. 3. խստիւ, խստապէս. observer — le carême.

Étroitesse, ի. նեղուՔիւն, անձկուՔիւն. — d'un logement, d'une rue. 2. փ. — d'esprit, անձկամտուՔիւն:

Étron, ա. ց. գռ. աղբ, կու,

Étronçonné, e, ած. գագաՔնահատ. arbre —.

Étronçonner, ն. պ. գագաՔնահատել, գագաՔնահատ առնել. հատանել զգագաՔունս. — un arbre.

Étrope, ի. ճախարակաչուան. չուան ճախարակի:

Étroper, ն. ճախարակաչուանել. *ճախարակին չուան անցունել:

Étruffé, e, ած. ո. բարձահար, կաղ. chien —.

Étruffure, ի. ը. բարձահարուՔիւն, կաղուՔիւն (շան):

Étruscologue, ա. ետրուրբախօս, ետրուրագէտ:

Étrusque, ա. եւ ած. ետրուսք, ետրուսեան, ետրուսական, ետրուրացի. architecture —. Les monuments —s. 2. ետրուրական. la langue —, կամ l'—, —լեզու, ետրուրականն. || vases —s, — անօՔք:

Ettidine, ի. տգ. էտտիդին. կալաքարակերպ՝ նման քինիւղինի (quinoléine):

Ettringite, ա. հր. էտտրինջաքար. ջրատեալ ծծմբատ բնակրի (calcium) եւ պալլեղկի (aluminium):

Étude, ի. ուսումն, ուսումնասիրուՔիւն, սերտողուՔիւն. passer son temps à l'—, յ— անցուցանել զժամանակն. se livrer à l'—, յ— տալ զանձն, անձնատուր յ— լ., *ինքզինքն ուսման տալ. l'— des mathématiques. — de l'homme, — մարդոյ. 2. գիտուՔիւն, սեղեկուՔիւն, վարժք. avoir de l'—, ուսեալ՝ ուսումնավարժ լ. n'avoir point d'—, nulle —, անուսումն՝ անգրագէտ՝ անգէտ լ. première, primitive —, նախուսումն. lieu d'—, ուսումնավայր. 3. յ. ուսումունք, հրահանգք՝ ընՔացք ուսման. faire ses —s, կատարել զուսմունս՝ զընՔացս ուսման, * ուսմունքն ընել՝ սորվիլ. terminer ses —s, առնել զվարժս ուսմանց, ուսանիլ, *ուսմունք սորվիլ, ուսմունքն աւարտել. faire de bonnes, de mauvaises —s. Le cour des —s, ընՔացք ուսմանց, ուսումնընՔացք. || — de chant, մանրուսմունք, ձայնաւորուՔիւն. qui a terminé ses —s, ուսումնաւարտ. qui cache ses —s, ուսումնաՔաքոյց. qui invite à l'—, ուսումնահրաւէր. qui se voue aux —s, ուսումնասէր. qui a nouvellement terminé ses —s, նորաւարտ. qui répand les —s, ուսումնատարած. 4. Քտ. ուսումն, սերտողուՔիւն, *բնծանուց սորվիլն. mettre une pièce à l'—, յ— դնել գիաղն, սկսանիլ ըզկրկնուՔիւն՝ զփորձն. la pièce est à l'—. 5. ուսումն, հետազօտուՔիւն, քննուՔիւն. l'— d'une question. Ce plan est encore à l'—. 6. ուսումն, վարժք. une — de paysage. Les —s de Raphaël. Des —s pour le violon, վարժք ջուՔակի. 7. օրինակ, տիպար. tête d'—, — գլխոյ, գլխատիպար. *օրինակցու գլուխ. 8. փոյթ, խնամք, ջանք. il se fait une —. Son — à m'offenser. 9. ճարտարանք, մեղմեխանք, պչրանք, պաճուճանք. elle plaît sans —. 10. ուսումնարան, դասարան. այի եւս salle d'—, ուսումնասրահ. aller à l'—. Maître d'—, վարժապետ. 11. ուսումնաժամ. ժամանակ ուսանելոյ զդասս. l'— du soir. 12. սերտարան, ուսումնասենեակ (օրինականաց). — de notaire, d'avoué, de huissier. Fait et passé en l'— de maître . . . 13. սերտորդք. յաճախորդք սերտարանի. acheter, vendre une —.

Étudiant, e, գ. ուսանող, ուսանուհի, ուսանողուհի. — en droit, — իրաւագիտուՔեան. — en médecine, — բժշկուՔեան. —s arméniens, հայ ուսանողք՝ ուսանողուհիք. || la vie d'—, ուսանողական կեանք:

Étudié, e, ած. խնամագործ, խրնամով գործեալ. dessin, tableau —. 2. ուսեալ, ուսումնասիրեալ, *սովրուած, ուսումնասիրուած. leçon bien, mal —e, բարւոք՝ ոչ բարւոք — դաս. 3. փ. ճարտարեալ, ճախարակեալ, արուեստակեալ, կերպարանեալ, կնճռ, բռնագրօսիկ. des larmes —es. Joie, douleur —e. Geste —.

Étudier (j'étudiais, n. étudiions, v. étudiiez; q. j'étudie, q. n. étudiions, q. v. étudiiez) չ. ուսանիլ, ուսումնասիրել, սերտել. — nuit et jour. — dans un collège. — en médecine, en droit.

Étudier, ն. ուսանիլ, *սովրիլ. — les mathématiques, l'arménien, le dessin, l'agriculture. 2. ուսանիլ, ուսանիլ ի բերան, *սերտել. — sa leçon, un rôle, un morceau de musique. Faire —, ուսուցանել, *սովրեցունել. 3. ուսանիլ, հրահանգել զանձն; * վարժուՔիւն ընել, աշխատիլ. ce pianiste étudie six heures par jour

4. քննել, մանրաքննին առնել, զննել, դիտել, հետազօտել. — qn. comme son modèle, ի նախանձ նմանութեան ուրուք կրթիլ. — un projet, les phases d'une maladie, le caractère, les inclinations de qn. — les mœurs, la nature. 5. նկ. փորձել, ճշգրտել. — une draperie, une pose, un modèle. || — un terrain, քննել գերկիրն՝ զնիւթն. փ. — le terrain, ջանալ ճանաչել գիրս եւ զմարդիկ. 6. խորհիլ, պատրաստել. — un discours, un compliment. || — le moment favorable, ժամապահ լ., դիտել զժամ բարեպատեհ:

S'étudier, դ. ուսուցանիլ, ուսուցեալ լ., *սորվեցուիլ. 2. քննել՝ դիտել զանձն, անձնափորձ լ. || — à, ջանալ, հնարել, նկրտիլ, ճարտարամտիլ, գուն գործել, ճգնիլ. — à plaire, à bien faire.

Étudiole, ի. գգրոցիկ:

Étui, ա. դդաւ, պատեան, աման «գրի, գուպուր, մուհաֆազա, գապ». — de chapeau, գլխարկաման, գլխարկանոց. — de violon, ջուճակաման. — de lunettes, ակնոցաման. || — de mathématiques, կարկնաւուսի. || — à aiguilles, ասղանոց, *ասեղնոց «իյնէլիք». 2. փ. պատեան, մարմին. l'— de l'âme. 3. բպ. պատեան:

Étuvage, ա. ջերմարանուժն:

Étuve, ի. ջերմարան, տաքուն. 2. ջերմասենեակ ախտահանութեան. || փ. sa chambre est une —. 3. ջերմարան, Քոնիր, հնոցիկ:

Étuvée, ի. շոգեփ. *շոգւոյ մէջ եփիլն. mettre du veau, une carpe à l'—. Une — de pigeonneaux. Faire une — de carpe. Faire une —, — առնել:

Étuvement, S. **Étuvage**. 2. վ. մեղմալուացուժն. *մեղմօրէն լուացուժն (վիրաց):

Étuver, ն. ջերմարանել. 2. խգ. շոգեփել, շոգեփ առնել. 3. բժ. — une plaie, մեղմալուալ. լուանալ մեղմով զվէրս: [նալ մեղմով զվէրս իւր:

S'étuver, դ. մեղմալուալ. լուա-

Étuviste, ա. ջերմարանապետ:

Étymologie, ի. ստուգաբանուիւն:

Étymologique, ած. ստուգաբանական: [գաբանօրէն:

Étymologiquement, մ. ստու-

Étymologiser, ն. չ. ստուգաբանել:

Étymologiste, ա. ստուգաբան:

Eu, eue (իւ) անցեալն **Avoir** բայի. j'ai eu d'autres affaires.

Eubage, ա. եւբագ. քուրմ զոհագործ Կելտաց. S. **Druide**.

Eubiotique, ա. իս. բարեկեցուիւն. *լաւ ապրելու կերպ:

Eucalyne, ի. տգ. խիժածառին:

Eucalypte, ա.բ. S. **Eucalyptus**.

Eucalyptène, ա. տգ. խիժածառէն:

Eucalyptocrine, ա. շփ. քաջապատենաշուշան. ազգ բրածոյ ծովաշուշանի:

Eucalyptol, ա. տգ. խիժածառուլ. հեղուկ ինչ անգոյն եւ քաղցրահամ:

Eucalyptus (իւքիպթիւս) ա. բ. նիւենի, խիժածառ. ծառ ի ցեղէ մրտենեաց. կն. **arbre à la gomme**.

Eucaptite, ի.հբ. եւկապտաքար. հանածոյ ինչ մանգոյն կանաչ:

Eucaïrite կամ **Eukaïrite** (էօքաիրիթ) ի. հբ. եւքայիրաքար. ազգ բրուքեսաքարի (crookésite).

Eucalyne, ի.տգ. կակղին. նիւթ ինչ շաքարային:

Eucharidie (էօքարիտի) ի. բ.

շնորհատեսիլ. ազգ ապուզանասերից (œnothérées).

Eucharistie (էօքարիսթի) ի. Գոհութիւն, խորհուրդ գոհութեան, Զաղորդութիւն. Օրէնք. le mystère de l'—, la sainte —, Գոհութիւն սուրբ՝ փրկական խորհուրդ, սուրբ Զաղորդութիւն. recevoir l'—, հաղորդիլ Գոհութեան խորհրդոյն, Զաղորդ՝ Զաղորդութիւն՝ Սրբութիւն առնուլ. donner l'—, հաղորդել ի խորհուրդն Գոհութեան, Զաղորդ տալ:

Eucharistique, ած. խորհրդոյ գոհութեան, սրբոյ Զաղորդութեան. les espèces —s, տեսակք —:

Euchlorine (էօքլօրին) ի. տգ. քլաքլորին. գազ ինչ:

Euchlorite, ի. հբ. քաջականաչ. ազգ կենսաքարի (biotite).

Euchreste (էօքրէսթ) ի. բ. օգտաւէտ. Ծուի ի Ճաւա:

Euchroate (էօքրուաթ) ա. բարեգունաւո:

Euchroïque, ած. տգ. բարեգունային. acide —, բարեգունաթթու:

Euchroïte (էօքրօյթ) ի. հբ. բարեգունաքար: [կագոյն:

Euchrome (էօքրօմ) ած. գեղեց-

Euchrone, ած. տգ. բարեգոյն, գեղագունակ: [մամաց:

Euchylie (էօշիլի) ի. բխ. բարե-

Euchyrosaure (իւքիրոսօր) ա.սք. քաջածեռնամողէս. ազգ բրածոյ մողիսի:

Eucinésie, ի. բժ. բարեշարժութիւն. կանոնաւորութիւն շարժման:

Euclase, ի. հբ. քաջաբեկ. ակն ինչ պատուական:

Eucnide, ի. բ. բարեղիճ:

Eucolithe, ի. հբ. քաջաքար:

Eucologe, ա. մաշտոց:

Eucome, Eucomide, Eucomis, ի. բ. գեղագէս. ի ցեղէ շուշանաց:

Eucopépodes, ա. կբ. քաջաթիակոտունք. եննջակարգ ողորկապատենից:

Eucrasie, ի. բժ. բարեխառնութիւն, քաջախառնութիւն, քաջողջութիւն:

Eucrasique, ած.բժ. բարեխառն, քաջախառն, քաջողջ:

Eucnide.

Eucrasite, ի. հբ. քաջախառնաքար:

Eucrinoïdes, ա. յ. կբ. քաջաշուշանակերպք. կարգ ծովաշուշանաց:

Eucome.

Eudémonisme, ա. բարեկենդանութիւն:

Eudialyte, ի. հբ. դիբարոյծ. հանք ինչ կարմրորակ:

Eudiapneustie (էօտիափնէօսթի) ի. բժ. դիբարտաշնչութիւն. դիւրին արտաշնչութիւն:

Eudiomètre, ա.բլ. պարզաչափ. գործի չափելոյ զպարզութիւն օդոյ եւ գազից:

Eudiométrie, ի. պարզաչափութի:

Eudiométrique, ած. պարզաչափական. expérience —.

Eudnophite, ի. հբ. մանաբար. հանածոյ ինչ:

Eudore, ա. մբ. եւդոր. միջատ ինչ պատենաձեւ:

Eudrille, ա. օղ. բարեկրմայր. ազգ սողնոյ:

Eudyname, Eudynamis (իս) ա. Ծ. քաջազօր. ազգ կուկուի:

Euéchinoïdes (էօէքինօիտ) ա. յ. փշ. քաջածովոզնեայք. եննջատաս ծովոզնեայց:

Euexie (էօէքսի) ի. բխ. քաջա-

կազմութիւն , բարեկազմութիւն, բաջառողջութիւն :

Eufraise, ի. բ. ակնախոտ , աչախոտ «կէօզ օՒու» . ռ.կ. **Casse-lunette**. կն. **Euphraise.**

Eudynamis

Eugénate, ա. տգ. մխանկատ :

Eugénées, ի. յ. բ. եգիններայք . ցեղ լօռից :

Eugénésie, ի. քաջածնութիւն :

Eugénésite, ի. հբ. քաջարտադրաբար :

Eugénie, ի. բ. եգինէ . ծառ եւ Ծաւի ի ցեղէ մրտաններայց (myrtacées).

Eugénine, ի. տգ. մխաակին :

Eugénique, ած. տգ. մխակային:

Eugénoïdes, ա. յ. ձբ. քաջաՒեփափայլակերպք . կարգ Ւեփափայլ ձկանց :

Eugénol, ա. տգ. մխակուլ :

Eugiène, ի. բ. ակնուկ. ազգ լօռի :

Eugraphe, ա. բգ. քաջագիր . *տեսակ մի առաւերատուն :

Euh (էօ) մջ. օ՛հ , է՛ , հէ՛ . euh ! euh ! օ՛հ օ՛հ :

Euhémie (էօէմի) ի. բժ. քաջարինութիւն . կանոնաւոր վիճակ արեան :

Euisopodes, ա. յ. ոպ. քաջագուգաոտնք . ՒՒձակարգ ոլորկապատեններց :

Eukaïrite, ի. հբ. S. **Eucaïrite.**

Eukrite, ի. հբ. քաջաբեց . ազգ դիւրաիշուր ժայռի :

Eulépie, ի. մբ. քաջաՒեի . ազգ գիշերաոնչ պատնեաՒեից :

Eulogie, ի. մաան , օրհնեալ նշխար , *մաս :

Eulope, ի. մբ. S. **Ulope.**

Eulophe, ա.Ե. գեղացցուն. Ընչուն չքնաղագեղ . 2. մբ. —. միջատ ինչ Ծաղանձաձեւ :

Eulophie, ի.բ. գեղացցունաբոյս. ազգ խոլորձեայց :

Eulysine, ի. տգ. բարելոյծ. մաղձանանիւթ դիւրալոյծ ի ցբուջ :

Eulyte, ի. տգ. դիւրալուծակ :

Eulytine, ի. հբ. դիւրալուծիկ :

Eumaïce, ա. բ. գերերի . ազգ ընտիր բալասանի :

Eumène, ի. մբ. եւմենէս. միջատ Ծաղանձաձեւ :

Euménide, ած. մբ. S. **Eumé-nien.**

Euménides, ի. յ. դբ. Եւմենեայք, Կատաղիք :

Euménien, enne, ած. եւմենեան. || —s, ա. յ. —ք . ցեղ միջատաց նախատիպ ունելով զեւմենէս (eumène).

Eumérodes, ա. յ. մբ. քաջանդամք. ազգ մոլխակերպ միջատաց :

Eumolpe, ա. մբ. ծիլքաղ , բոլբոջահյատ . միջատ վնասակար այգեաց . կն. ռ. **Coupe-bourgeon, Lisette, Diablotin, Gribouri.**

Eumolpides, ա. յ. մբ. ծիլքաղազգիք . ոտիմ պատնեաՒեից ինչ :

Eunecte, ա, սբ. քաջալող. ազգ օձից մերձակից բոայի (boas).

Eunice, ի.կ. եւնիկէ , քաջայաղՒ . ճճի ինչ :

Eunicée, ի. կբ. եւնիկէա . ազգ պոլիպոդից ի կարգէ գորգոնաց (gorgonées).

Eunicides, ա. յ. կ. քաջայաղՒեայք . ոտիմ օղակաւորաց :

Eunomie, ի. աս. եւնոմիա. մոլորակ նորագիւտ . 2. բ. —. ազգ խաչաբերից . 3. պղբ. ազգ բրածոյ պոլիպարուններց :

Eunuchisme (էունիքիսմ) ա. ներքինուՒիւն :

Eunuque, ա. ներքինի , այրակին «խառեմ» . chef des —s, ներքինապետ , մարդպետ « գլխաւոր ադասը » . 2. փ. —, կիսայր , կիսամարդ :

Euosmite, ի. տգ. բարեիոտ . ոեսին մոՒ դեղնագոյն , լուծանելի ի ցրի կամ յեՒեր՝ ախորժելի հոտով քաիւրի :

Eupatage, Eupatagus (իւս) ա. կ. եւպատագ , եւպատագոս . ազգ եքինեաց ի ցեղէ սպատանգեայց :

Eupathie, ի. վդ. բարեկրաՒիւն:

Eupatoire, ի. երեսնակ , ասպուզանուկ , *անիծած ծաղիկ «գոյուն պուՒրալը» :

Eupatoriacées, ա. յ. բ. երեսնակասերք :

Eupatoriées, ի. յ. բ. երեսնակեայք . ի ցեղէ վարդենայց :

Eupatorine, ի. տգ. երեսնակին.

կալաբարածեւ ինչ իբրեւ սպիտակ փոշի: [հօրաժոյն, ազնուական :

Eupatride, ած.եւ գ. քաջահայր,

Eupepsie (էօփէփսի) ի. բժ. քաջամարսութիւն , դիւրամարսութիւն . S. **Dyspepsie.**

Eupétale, ի.հբ. քաջաՒերՒ. ակն ինչ պատուական . 2. բ. —. կարճահասակ սարդենի բազմաՒերՒ :

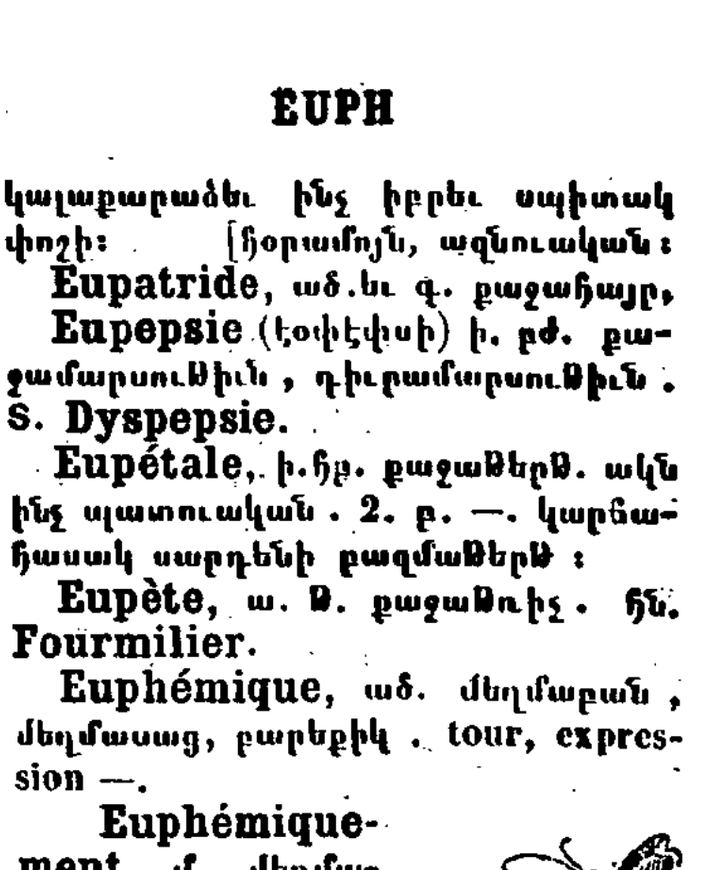
Eupète, ա. Ե. քաջաՒռիչ . հն. **Fourmilier.**

Euphémique, ած. մեղմաբան , մեղմասաց, բարեբիկ . tour, expression —.

Euphémiquement, մ. մեղմաբանարար , մեղմասացարար :

Euphémisme, ա. ճ. մեղմաբանութիւն , մեղմասացութիւն , բարեբութիւն :

Eupète.

Euphone, ա. քաջաձայն , բաղցրաձայն , գեղեցկաձայն . 2. ա. եմ. —. ազգ նուագարանի :

Euphonie, ի. եմ. քաջաձայնութիւն , բաղցրաձայնութիւն . 2. փ. —. քաջաձայն՝ բաղցրաձայն ինչութիւն:

Euphonique, ած. քաջաձայն , բաղցրաձայն . lettres —s, — տառք:

Euphoniquement, մ. քաջաձայնապէս :

Euphorbe, ա. կաղնչան , սրարբի , ափարվի , ակռվերդ , սարուճջ «սիւոիւյէն» . — lathyris, գա. **Gusseի :**

Euphorbiacées, ի. յ. կաղընչանասերք, ափալուիիասերը. բոյսք որոց նախատիպ է կաղնչան :

Euphorbiées, ի. յ. բ. կաղնչանեայք :

Euphorbine, ի. տգ. կաղնչանին:

Euphorbique, ած. բգ. կաղնչանային. acide —, կաղնչանաթթու :

Euphorbium (էֆորպիոմ) ա. բ. S. **Euphorbe.**

Euphorbone, ի. տգ. կաղնչանոն. տարրն կաղնչանեայ :

Euphorie, ի. բժ. դիւրատարութիւն. դիւրաւ համբերելն ցաւոց հիւանդութեան :

Euphorimétrie, ի. քաջքերաչափութիւն. չափ քաջքերութեան երկրի:

Euphotide, ի. հբ. քաջաքար. ազնիւ օձաքար :

Euphraise, ի. բ. S. **Eufraise.**

Euphrosyne, ի դց. Եւփրոսինէ. մին յերից Շնորհաց. 2. ա. աս. —. մոլորակ գտեալ ի 1854 :

Euphuïsme, ի. վայելչաբանութի:

Euphylle, ի. բ. բարետերեւ. յաւելուածաւոր գոթծարան բուսոց :

Euphylliacés, ա. յ. սբ. բարետերեւասերք. բաժին խէչացնեաց (madrépores). [*տեսակ մի իղ :

Eupione, ի. տգ. բարենաթթ.

Eupittone, ի. տգ. քաջածխած. գունաւորիչ կարմիր նիւթ :

Eupittonique, ած. բարեձիւածին. acide —. [սեղծ :

Euplastique, ած. բժ. քաջա-

Euplère, ա. կ. մուշկակ. կենդանի մերձակից մուշկի (civette).

Eupnée, ի. բարեշնչութիւն. կանոնաւոր շնչառութիւն :

Eupodes, ա. յ. մբ. բարիոտունք. ցեղ պատենաձեւ միջատաց :

Eupodiscées, ի. յ.բ. քաջոտնիկեայք. տոհմ լօսից :

Eupodisque, ա. բ. քաջոտնիկ. ազգ լօսից :

Eupsammidés, ա. յ. կբ. քաջաւազեայք. տոհմ խէչացնցից (madrépores).

Euralite, ի. հբ. էօրալաքար. հանածոյ քլորակնային (chloritique).

Eurêka, ա. յն. գտի, *գտայ :

Euripe, ա. Եւրիպոս. *նեղուց Յունաստանի եւ Եւբէոս կղզւոյն մէջտեղն. 2. հիս. հռ. փոս (զոր ի հրնուէն հատանէին Հռովմայեցիք շուրջ կրկիսի) :

Eurite, ի. հբ. եւրիտ. հանք ինչ:

Eurocéphale, ա.Ծ. լայնագլուխ. ազգ ճնճղկանց :

Europe, ի.աշ. Եւրոպա, Եւրոպէ:

Européaniser, ն. եւրոպացուցանել, *եւրոպցունել :

Européen, enne, գ. եւրոպացի, եւրոպուհի. les —s, —p. 2. ած. եւրոպական, եւրոպացի, եւրոպեան, եւրոպածեւ. la république —enne. || à l'—, եւրոպածեւ, ըստ Եւրոպացւոց : [սունկ. ազգ սնկոյ :

Eurotion (սիօն) ի. բ. բորբոսա-

Eurrhodine, ի. տգ. վարդին. նիւթ գունաւորիչ կարմրոյ :

Eurus (էօրիւս) ա. Եւրոս. հողմ արեւելեան :

Euryale, ա. բ. եւրիալ. ազգ բուսոյ երկպրուկ ի տոհմէ կոկոռնեայց (nymphéacées).

Euryalées, ի. յ. բ. եւրիալեայք. ցեղ ջրային բուսոց, որոց նախատիպ է եւրիալ :

Euryalide, ար. կ. եւրիալիդ. կենդանի նման ծովաստեղ :

Euryangium (էօրիանճիոմ) ա.բ. լայնանօթ. տունկ յազգէ հովանոցաբերից :

Eurycanthe, ա.մբ. լայնախայծ:

Eurycéphale, ած. լայնակառափն: [փուխիւն :

Eurycéphalie, ի. լայնակառա-

Eurycère, ած. կ. լայնեղջիւր :

Eurycome, ա. լայնագէս :

Eurygnathe (էօրիկնաթ) ած.բպ. լայնածնօտ, լայնակզակ. le type mongolique est —.

Eurylaime, ա.Ծ. լայնուլն. ազգ ճնճղկանց :

Eurynome, ա.ոպ. եւրինոմ. ազգ տասանոտն ողորկապատենից :

Euryodon, ա. սբ. լայնատամն. ատնաթեր բրածոյ կենդանի :

Eurypharynx, ա. ձր. լայնակոկորդ. ազգ ձկանց բնակելոց ի խորս Ատլանտեան ովկիանոսի :

Euryptère, Eurypterus (իւս) ա.մբ.լայնաթեւ. պատենաթեւ միջատ. 2. —. ոպ. ազգ բրածոյ հեբդոտանց (capépodes).

Euryptéridés, ա. յ. ոպ. լայնաթեւանք. տոհմ ողորկապատենից նախատիպ ունելով զլայնաթեւ (eurypière).

Eurystome, ած. կ. լայնաբերան. 2. —. Ծ. լայնակուց. տոհմ ճնճղկանց :

Eurystomées, ա. յ. կ. Ծ. լայնաբերանեայք. տոհմ ճնճղկաց :

Eurythmie (էօրիթմի) ի. քաջայարմարութիւն. 2. բժ. ուղղաձընդիւն. կանոնաւոր ծնդիւն երակի :

Euscaphe, ա. բ. քաջանօթ. ազգ երկպրուկ տնկոց :

Eusémie, ի. բժ. բարենշանք (հիւանդութեան) :

Eustache, ա. ար. եւստաքիոս. *փայտակոթ պզտիկ դանակ. 2. մգ. ականջափող. փող ականջաց. || trompe d'—, փող եւստաքեան :

Eustyle (էօսթիլ) ած. եւ ա. ճ. բարեսիւն, սիւնամէջ. գեղապատշաճ միջոց սեանց :

Eutaxie, ի.բխ. բարեկազմութիւն (մասանց մարմնոյ) :

Euterpe, ի. Եւտերպէ. մին յինն Մուսայից երաժշտութեան. 2. աս. —. մոլորակ գտեալ ի 1853.

Eutexie, ի.բգ. դիւրահալութիւն:

Euthanasie, ի. քաղցրամահ. քաղցր մահ, առանց հոգեվարքի :

Euthèche, ա. մբ. S. **Bousier.**

Euthémicidées, ի. յ. բ. շահինդեայք. ցեղ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ ոլնասերից (ochnacées):

Euthémis (իս) ա. բ. շահինդ :

Euthrophie, ի. բխ. բարեսնութիւն, բարեսննդականութիւն, քաջասնութիւն : [նութիւն :

Eutocie, ի. վ. բարեծննդակա-

Eutoque, ի. բ. քաջածին. ազգ ջրատերեւեայց (hydrophillées).

Eutoque.

Eutristanie, ի. բ. քաջատրիստանի. ազգ մրտենասերից :

Eutychéen, ne, S. **Eutychien.**

Eutychianisme (էօթիքիանիսմ) ա. եւտիքականութիւն :

Eutychien, enne (քի) ա. եւտիքական, եւտիքեան (աղանդաւոր). || ած. —. doctrine, hérésie —enne.

Eux, յ. ա. il, lui դերանուան. նոքա. ce sont — qui ont commencé. C'est à — qu'il faut dire, նոցա պարտ է ասել. le plus considérable d'— tous, մեծագոյնն ի նոցանէ. qui accusez-vous? — sans doute, զո՞րս ամբաստանիցէք. զնոսա անշուշտ. — mêmes, նոքա ինքնին :

Euxanthate, ա. տգ. քաջադեղնատ :

Euxanthique, ած. տգ. քաջադեղնային. acide —, քաջադեղնաթթու :

Euxanthone, ա. տգ. քաջադեղնոն. *դեղին նիւթ բիւրեղանալի :

Euxanthonique, ած. տգ. քաջադեղնոնային. acide —.

Euxénite, ի. հբ. հիւբաքար. հանք ինչ :

Euzélithe, ի.հբ. S.**Heulandite.**

Éva, ի. մբ. եւայ. ազգ հնգայօդ պատենաթեւ միջատի. 2. աս. —. հեռադիտական 164րդ գիսաւոր գտեալ ի 1876.

Évacuant, e, ած. բժ. արտաթորիչ, արտահոս, *դուրս թափող. remède —. || ա. un —. Les —s, —p:

Évacuateur, ա. արտաթորիչ :

Évacuatif, ive, ած. բժ. S. **Évacuant.**

Évacuation (սիօն) ի. բժ. արտաթորումն, արտաթորութիւն, արտահոսումն, արտահոսութիւն, արտահանումն, արտահանութիւն, ապաւառութիւն. — d'un hôpital. 2. բժ. կղկղանք, ապաւառք, ապարահեղք, ամաժանդ. «նէճասէթ». les —s étaient de mauvaise nature. — fécale, alvine, ապարահեղք, ապաւառ. 3. դատարկումն, *պարպումն. — d'une maison. L'— des magasins, de la garnison.

Évacuer, ն. գ. Ծողուլ, ի բաց ելանել՝ մեկնիլ. — la place, un pays. La garnison fut obligée d'—. 2. ի բաց հանել՝ տանել. — des troupes. 3. արտաքս ելանել, դատարկացու-

ցանել, * դուրս նլլել, պարպել. le public a évacué la salle. Faire —, դատարկացուցանել, Ջափուր առնել, *պարպել. 4. բժ. արտաՋորել, արտաիոսել, ապաւառել, * դուրս հանել՝ Ջափել. — les humeurs, le pus d'un abcès. եւ լոկ. ce malade a bien —.

S'évacuer, դ. դատարկանալ, Ջափուր լ., *պարպուիլ. la salle s'est évacuée. 2. բժ. արտաիոսիլ, ապաւառիլ:

Évadé,e, ած. փախուցեալ, փախըստական, փախստեայ, գաղտագնաց, *փախած. forçat — du bagne. 2. գ. —. on a repris les —s.

Évader (S') դ. խոյս տալ, խուսափիլ, գաղտագնաց լ., փախչիլ. — de la prison. || Faire évader, փախուցանել, *փախցունել:

Évagation (սիօն) ի. քայքայումն՝ յաճանք մտաց, զբօսանք, ցնդումն. — d'esprit, մտացնդումն, մտայաճանք: [ազատ լ.:

Évaltonner (S') դ. ի. ձեռներէց՝

Évaluable, ած. գնահատելի:

Évaluateur, ա. գնահատիչ:

Évaluation, ի. գնահատութիւն. 2. —, կարծիաշիւ, * կարծիքով հաշիւ. l'— des pertes.

Évaluer (j'évaluais, n. évaluions, v. évaluiez; q. j'évalue, q. n. évaluions, q. v. évaluiez) ն. գինս հաստանել՝ արկանել, գնահատել. sa propriété fut évaluée cent mille francs. 2. կարծահաշուել, * կարծիքով հաշուել. la durée du phénomène fut évaluée à cinq minutes.

S'évaluer, դ. հաստանիլ գնոյ, գնահատիլ, գալ ի հաշիւ, *գինն կտրուիլ, հաշուիլ. cela ne se peut évaluer, չէ մարԹ հաստանել զգինս այսորիկ, *ասոր գինն չկտրուիր, անգին է:

Évalve, ած. բ. անպատեան:

Évanescence (էվանէսանս) անհետութիւն, վաղանցութիւն:

Évanescent, e (էվանէսան) ած. անհետական, վաղանցական, ցնդական: [գիրք:

Évangéliaire, ա. աւետարանական

Évangélique, ած. աւետարանական. mener une vie —, — վարել կեանս, *— կեանք անցունել. 2. —. բողոքական. ministre —. 3. գ. —. les —s, —ք:

Évangéliquement, մ. աւետարանաբար, աւետարանապէս, prêcher, vivre —.

Évangélisateur, ա. աւետարանիչ. քարոզիչ Աւետարանի:

Évangélisation, ի. աւետարանութիւն, աւետարանումն:

Évangéliser, ն. աւետարանել. — les Gentils. եւ լկ. il a évangélisé dans le Japon.

Évangélisme, ա. աւետարանականութիւն:

Évangéliste, ա. աւետարանիչ, աւետարանագիր:

Évangile, ա. Աւետարան. վարդապետութիւն Քրիստոսի. prêcher l'—, քարոզել զ—. 2. —. մատեանն. jurer sur l'—, երդնուլ ի վերայ —ի. || p. croire une chose comme l'—, հաւատալ յիմն որպէս —ի. հաւատալ բոլորով սրտիւ. ce n'est pas parole d'—, չէ այս բան —ի. չէ ինչ հաւատալոյ արժանի, *—ի խօսք չէ. շատ հաւատալու բան չէ. parole d'—, բան —ի, * —ի խօսք. հաւատալու բան. || le côté de l'—, խորանահեակ, ձախակողմն խորանի. 3. —. մասն —ի (ընԹերցեալ ի պատարագի). || c'est l'— du jour, — աւուրն է, *օրուան աւետարանն է. խօսելու նիւԹն է:

Évanie, ի. բ. կնոր. միջատ ՋաղանՋաՋիւ, նախատիպ կնորեայց:

Évaniides, ա. յ. մբ. կնորեայք. տոհմ ՋաղանՋաՋիւ միջատաց նախատիպ ունելով զկնոր:

Évanoui,e, ած. նուաղեալ, նուաղ:

Évanouir (S') դ. անհետ՝ չիք յաչաց լ., անհետանալ, կորնչիլ, անցանել, նանրանալ, ընդունայնանալ, փարատիլ, ցնդիլ, *պարապ ելլել. mon soupçon s'évanouit, դեղեւացաւ կասկածն իմ. ses espérances s'évanouissaient, ի դերեւ ելանէր ամենայն ակնկալութիւն նորա. la beauté s'évanouit. Mon bonheur s'est évanoui comme un songe. || Faire évanouir, անհետ առնել, ի քաց փարատել, ընդունայնացուցանել, նանրացուցանել, ի դերեւ հանել, *պարապ՝ փուճ հանել. cette nouvelle a fait — toutes nos espérances. 2. Ջալանալ, Ջալկանալ, նուաղիլ, *մարիլ, վրան մարմրուք գալ. elle s'est évanouie. — à moitié, կիսանուաղ լ. || faire —, Ջալկացուցանել, նուաղեցուցանել, ուշագնաց առնել, *մարեցունել «պայքՋմագ»:

Évanouissant, e, ած. նուաղեցուցիչ, անհետացուցիչ:

Évanouissement, ա. անհետացումն, փարատումն, ցնդումն. — d'un songe. 2. Ջալկացումն, նուաղումն, *մարմրուք. revenir de son —, անձին զգալ, յինքն՝ ի միտս գալ, *խելքն գլուխն գալ:

Évansite, ի. հբ. իվանաքար:

Évaporable, ած. գոլորշանալի, շոգիանալի, ցնդելի:

Évaporatif, ive, ած. գոլորշական, ցնդական:

Évaporation (սիօն) ի. գոլորշացումն, շոգիացումն, ցնդումն. — à siccité, à sec, — ի ցամաք. 2. փ. ՋեՋեւամտութիւն, ճանճաղամտութիւն. il y a un peu d'— dans son fait.

Évaporatoire, ած. բգ. գոլորշացուցիչ, շոգացուցիչ. appareil —, շոգեգործի:

Évaporé, e, ած. շոգիացեալ, ցնդեալ. 2. փ. ՋեՋեւամիտ, ճանճաղամիտ, անխորհուրդ, խելայեղ, խելագար, խելառ. || գ. c'est un —. Une petite —e.

Évaporer, ն. շոգիացուցանել, գոլորշիացուցանել, ցնդել. — un liquide. || faire —, շոգիացուցանել, գոլորշացուցանել, ցնդել. — une liqueur à feu lent. 2. փ. Ջափել. — sa bile, — զմաղձն, մաղձաՋափ լ.:

S'évaporer, դ. շոգիանալ, գոլորշանալ, ցնդիլ, ցնդիլ յօդս, ցոլանալ, *շոգի դառնալ, Ջուչիլ. 2. փ. զեղիլ ի դուրս, ի վեր ցոլանալ՝ գալ՝ երեւիլ, * դուրս Ջափիլ՝ գալ՝ ելլել. l'innocente joie aime à — au grand jour. 3. ցնդիլ, ցնդիլ յօդս, ցրիլ, կորնչիլ. sa colère s'évapore en menaces. Son amour s'évapore. Son esprit s'évapore, ցնդին միտք նորա, խելայեղ՝ խելաշուրջ լինի, խելագարի, *խելքն ժուռ կուգայ՝ կկորսընցունէ. 4. բ. ԹեՋեւանալ մտօք, ԹեՋեւամիտ՝ ճանճաղամիտ լ., * ԹեՋեւութիւն ցուցունել. ce jeune homme s'évapore. Il commence à —.

Évaporomètre, ա. բգ. շոգիաչափ, գոլորշաչափ:

Évasé, e, ած. լայնեալ, լայն, լայնաբաց, բերանացեալ. orifice —, լայնեալ բերան. nez —, լայնառունգն ունչք, *լայն ունգով՝ ճակով քիթ:

Évasement, ա. լայնութիւն, լայնաբացութիւն:

Évaser, ն. լայնել, լայնացուցանել, *մեծցունել. — un tuyau. 2. պ. — un arbre, լայնատարած առնել:

S'évaser, դ. լայնիլ, լայնանալ:

Évasif, ive, ած. խուսափական, խուսափողական, խուսափուկ. réponse —ive. Moyen —.

Évasion, ի. փախուստ, խուսափանք. — d'un prisonnier. 2. փ. —.

Évasivement, ի. խուսափանօք, *փախուստով, il m'a répondu —.

Évasure, ի. ար. բացումն, բացուած: [ղակերպ:

Évax, ի. բ. եւաքս. բոյս ատ-

Ève, ի. Եւա, ադամուհի, կողամարդ. d'—, եւայական. filles d'—, դստերք Եւայի, եւայեանք. կանանի *կանայք. || փ. ne connaître qn. ni d'— ni d'Adam, բնաւ չճանաչել զոք, *մէկն ամենեւին չճանչնալ. il ne m'est connu ni d'— ni d'Adam, չէ բնաւ ազգական իմ. || fille d'—, դուստր Եւայ. կին ընդվայրաբնին՝ հետաքրքիր:

Évêché, ա. եպիսկոպոսութիւն. 2. եպիսկոպոսանիստ քաղաք. ériger une ville en —. 3. եպիսկոպոսարան, եպիսկոպոսանոց. aller à l'—.

Évection (սիօն) ի. աս. անհաւասարութիւն (շարժման լուսնոյ):

Éveil, ա. զարԹումն. 2. փ. ազդ, ազդարարութիւն. donner l'— à qn., — առնել ումեք. || tenir qn. en —, արԹուն՝ յարԹմնի՝ մտադիր ունել զոք. être, se tenir en —, ի զարԹման՝ յարԹմնի՝ արԹուն՝ զգոյշ լինել՝ կալ, * արԹուն՝ զգոյշ կենալ:

Éveillable, ած. զարԹնելի, զարԹնական, արԹնական:

Éveillé, e, ած. զարԹուցեալ, *արԹնցած. — par le bruit. || A peine —, զարԹխուժ, *կէս արԹուն. 2. փ. —, գրգռեալ, յարուցեալ, բորբոքեալ. 3. արԹուն, արԹնամիտ, արԹնաչեայ, աչալուրջ, արԹուն եւ զուարԹուն, զուարԹ, զուարԹուն, ժիր.

air —. Des yeux —s. Un garçon bien —. || Rester —, ի զարթման հարկանիլ. nouvellement —, նորազարթ. || գ. —. c'est un —. C'est une petite —e. 4. արթուն, արթնամիտ, իբնկուն, զգաստ, մտադիր, փոյթ. un homme — sur ses intérêts.

Éveiller, ն. զարթուցանել, *արթընցունել. le moindre bruit l'éveille. 2. փ. —, գրգռել, քրքրել, յուզել, յարուցանել, ընդոստուցանել, վառել, բորբոքել, ալծարծանել. — les talents, la jalousie, les soupçons, le courage, l'attention, les remords. — les esprits, քրքրել զմիտս. 2. փ. զարթուցանել, զուարթացուցանել. — qn.

S'éveiller, դ. զարթնուլ, արթնանալ, *արթննալ. — au son des instruments. Éveillez-vous, bel endormi! 2. փ. —, սթափիլ, զգաստանալ, *խելքն գլուխն գալ. il est temps que tu t'éveilles. 3. —, ծնանիլ. un soupçon s'éveilla en moi.

Éveilleur, ա. զարթուցիչ, արծարծիչ, *արթընցունող. l'amour est l'— suprême.

Événement, ա. դէպք, պատահար, արկած, անցք, դիպուած, *եղելութիւն. les —s, դէպք՝ ելք իրաց. — fâcheux, արկածք, ձախողանք. heureux, fatal —, բարեգուշակ, չարագուշակ՝ չարագոյժ՝ չարաղէտ —ք. il est passé bien des —s, բազում անցք անցին. l'— a justifié, ելք իրացն յայտնի արարին. || c'est un —, մեծ ինչ է. || faire —, ի զարմանս կացուցանել, *զարմանք պատճառել. || à tout —, մ. յամենայն դէպս, *որ եւ է կերպիւ, ի'նչ եւս պատահի:

Évent (էվան) ա. բացադրուածն, օդ, հողմ. mettre des marchandises, des habits à l'—, հողմատարած՝ օդատարած առնել, հողմահարել, *հովի դնել. || փ. եւ բ. avoir la tête à l'—, գլխեւամիտ՝ ճանճաղամիտ լ. une tête à l'—, գլխեւամիտ՝ ճանճաղամիտ ոք. 2. հողմապականութիւն, նեխօդաւորութիւն, նեխահոտութիւն, նեխահամ, *աւրուածութիւն, աւրուածի համ, հոտ. ce lard sent l'—, խոզաճարպս այս նեխահոտ է. du vin qui a de l'—. 3. շնչահան, *շունչի ծակ. 4. քիթ, քթափողք (կիսաձկան):

Éventable, աճ. հողմահարելի:

Éventage, ա հողմահարումն:

Éventail, ա. հողմահար, հովահար «եղլիազէ». jouer de l'—, հողմահարել, հովել, հովահարել, *հովահիրել. un coup d'—, հովահար. || պ. tailler un arbre en —, *հողմահարաձեւ ծառն կտրել:

Éventailler, տ. Éventaillier.

Éventaillerie, ի. հողմահարագործուածին, հողմահարավաճառութիւն. 2. հողմահարարան. 3. հողմահարագործք, հողմահարավաճառք:

Éventaillier, ա. հողմահարավաճառ «եղլիազէի»:

Éventailliste, ա. հողմահարագործ, հողմահարավաճառ. 2. հողմահարանկարիչ:

Éventaire, ա. խան (վաճառականաց եւ ի ոզորահիւս):

Évente, ի. ար. ցրագարկղ:

Éventé, e, աճ. հողմահարեալ, հովեալ, հողմահար, օդահար, *հովուռած, օդի աւրուած. vin —. 2. փ. յայտնեալ, ի յայտ եկեալ. dessein, secret —. 3. ճանճաղամիտ, անխորհուրդ. homme —, tête —e. || գ. —. un —. Une jeune —e.

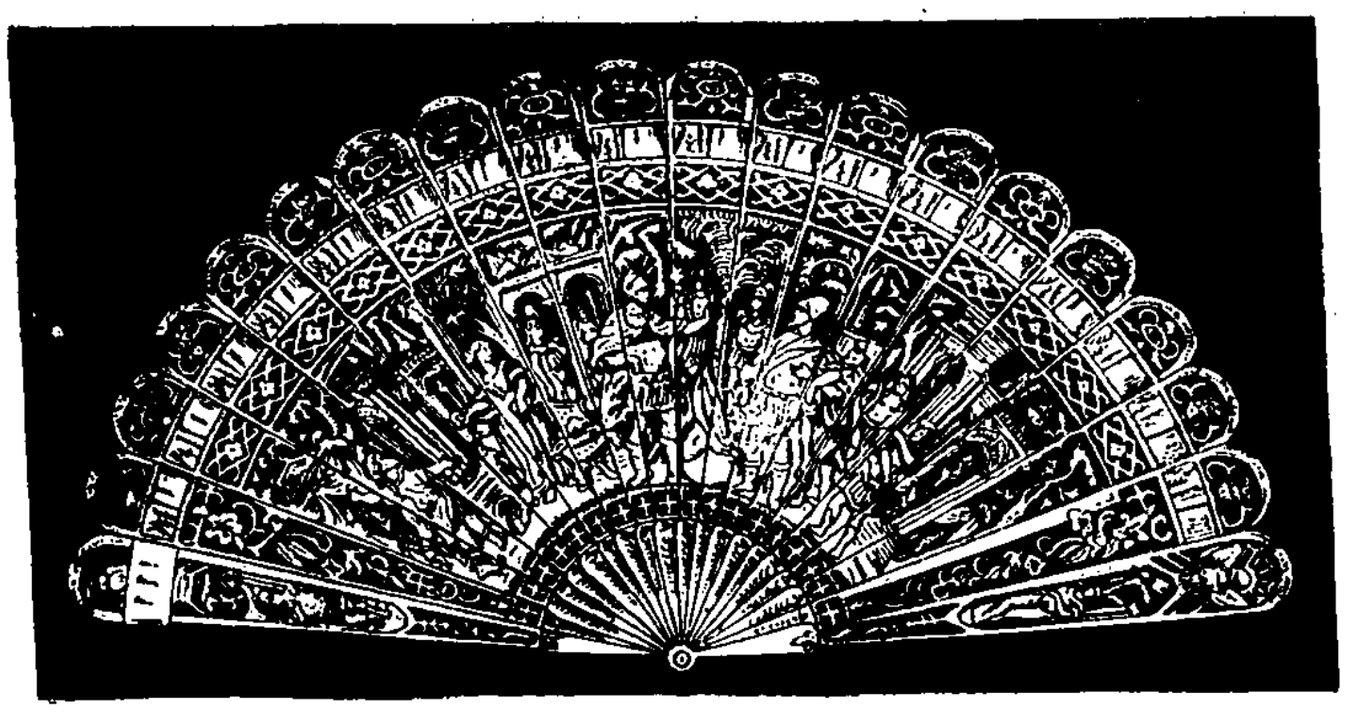
Éventement, ա. յայտնութիւն:

Éventer, ն. հողմահարել, հովել, հովահարել, հովուռել «եղլիազէէ». — le sultan. 2. —, *հովուռել, հովի դնել. — un meuble, des habits. 3. եգ. — du grain, հոսել զցորեան, *երնել «սավուրմագ». 4. հողմահարել, օդառու առնել, ալեկոծանել, *հովուռել. — la poudre, օդախոնաւ առնել զվառօդ. — du levain, ջրջրկել՝ ջրախառն առնել գիմոր. — une liqueur. || — une mine, ի դերս հանել՝ անգործ առնել զգալան. ||փ. — la mine, la mèche, la poudre, le secret, un complot, ի դերս հանել, ի վեր հանել՝ յայտնել զգաղտնիս, զդաւ, *գաղտնիքն՝ դաւաճանութիւնն դուրս՝ երեւան հանել. 5. ո. — la voie, գտանել շան զհետս որսոյ, *հոտն առնուլ, որսին հետքն գտնել. 6. ն. — la voile, պարզել զառագաստ առաջի հողմոյ:

S'éventer, դ. հողմահարել զանձն, հողմահարիլ, հովահարիլ, *օդ առնուլ. — pour se rafraîchir. 2. հողմահարիլ, ալեկանիլ յօդոյ, *օդէն աւրուիլ. ce vin s'évente. 3. ի վեր ելանել, ի յայտ գալ, *յայտնուիլ. le secret s'est éventé.

Éventeur, euse, գ. որովայնող, որովայնահար, որովայնութի, որովայնահարութի:

Éventif, ive, աճ. դիպուածական, պատահական:

Éventail.

Éventilier, ն. առաւնիլ յօդս

Éventoir, ա. հրահողմահար. հողմահար հիոյ «աթէշ եղլիազէսի»:

Éventouse, ի. հողմահան:

Éventration (սի) ի. մգ. որովայնահարութիւն. Ճափուն գանձակային:

Éventrer, ն. որովայնահարել, *փորն բանալ. — un bœuf, un mouton, une carpe. 2. ո. կնճռահար առնել, *կնճռով վիրաւորել. le sanglier éventra le chien. 3. փ. բանալ, ճեղքել, փեռնկել, *կտրել, կտրել. — un pâté, une caisse. 4. ն. — une voile, ծակել՝ պատառել զառագաստ:

S'éventrer, դ. բանալ՝ պատառել զորովայն իւր. le Japonais s'éventre par point d'honneur.

Éventreur, ա. որովայնահար:

Éventualité, ի. պատահականութիւն, դիպուածականութիւն. 2. հնարաւոր դէպք, կեղակարծ ելք՝ անցք, դէպք. les —s de la guerre.

Éventuel, elle, աճ. պատահական, դիպուածական. clause, condition —elle. || Profits —s, —, անստոյգ շահք. 2. ա. l'—, դիպուածամուտք, դիպուածաշահ. դիպուածական շահ:

Éventuellement, մ. ի դիպաց իմն, բան պատահապաց, *դիպուածով, պատահմամբք. avoir une succession —.

Évêque, ա. եպիսկոպոս, հոռոպետ, դիտապետ, դիտող, վերադիտող. nommer, sacrer un —. Les —s, —ք, եպիսկոպոսեան:

Éverer, Everrer, ն. անբ. լեզուակապահատել. *կտրել շան լեզուի կապն:

Éverniate, ա. տգ. եւեռնատ:

Évernie, ի. բ. եւեռնիա, եւեռնի. ազգ քարաքոսի:

Évernine, ի. տգ. եւեռնին. նիւթ շաքարախառն հանեալ յեւեռնիէ:

Évernique, աճ. տգ. եւեռնիին. acide —, եւեռնինաթթու:

Évernique, աճ. տգ. եւեռնային:

Éversif, ive, աճ. կործանիչ, եղծիչ. une doctrine —ive de toute morale.

Éversion, ի. ագբ. կործանումն, եղծումն, աւեր. — d'une ville, d'un État.

Évertuer (S') դ. առաքինանալ, նկրտիլ, ջանալ, ջանահնար լ., ճգնիլ, հնարիլ, Ճեւակախել. évertuez-vous. Il a beau — pour se tirer d'affaire.

Évhémérisme, ա. եհեմերութիւն, եհեմերականութիւն. վարդապետութիւն եհեմերի:

Éviction (սիօն) ի. իգ. իրաւա-

ժերժուԹիւն . ժերժումն յիրաւանց սահմանաժող իրիք . S. **Forclusion.**

Évidage, Évidement, ա. փորուածք :

Évidemment (էվիտաման) մ. յայտ՝ ակն յանդիման , ակնյայտնի , ակներեւ , յայտնապէս . démontrer, prouver —. 2. յայտ է , չիք տարակոյս . — vous êtes dans l'erreur. — vous vous êtes trompé.

Évidence, ի. յայտ յանդիմանուԹիւն, ակներեւուԹիւն, բացերեւումն, բացերեւուԹիւն, յայտնուԹիւն, յայտնաբանուԹիւն . l'— d'une vérité, d'une proposition. Mettre en —, յայտ յանդիման՝ ակներեւ ցուցանել, յերեւան ածել՝ հանել , ի վեր հանել, յայտնաբանել. se mettre en —, ինքնայայտ՝ անձնագոյց լ., *յայտնուիլ . se rendre à l'—, ընդունել զոր հաւաստի է . se refuser à l'—, ժերժել զոր ինչ աներկբայ իցէ . être en —, ակներեւ լ., յայտ յանդիման կալ . c'est de la dernière —, ամենայայտնի է :

Évident, e, ած. յայտ յանդիման, ակներեւ , բացերեւ , յայտնակատ , յայտնի , յայտնատեսիլ , ակնյայտ , ինքնայայտ , ականատես , յայտնաբան . preuve, vérité —e. Danger, péril —. Il est — que, յայտ իսկ է, յայտ յայտնի է . c'est —, յայտ է , յայտ իսկ է , յայտնի է :

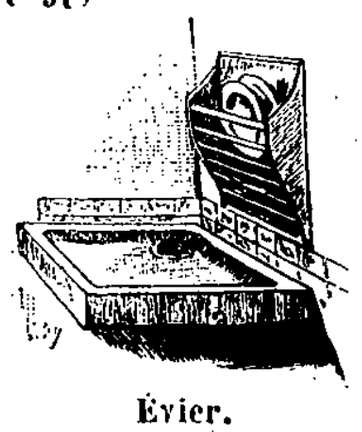
Évider, ն. փորել , ակօսաձեւ յօրինել . — un canon de pistolet. 2. փորել , ակոսել . ակոսաձեւ հատանել . — le collet d'une robe, — զօձիս հանդերձից . 3. փորել , միջափորել , ծակել , * միջն փորել . — une flûte. 4. ճ. փորել , քանդակել . 5. խարտել , խարտոցել (ասեղաց գլխոյն). 6. շոհաձափել , շոհաձափ առնել . *շոհն «գօտա» հանել . — du linge.

Évideur, ա. ծակիչ (ասեղաց) :

Évidoir, ա. ծակոց , փորիչ :

Évidure, ի. ար. ծակուածն , ծակ:

Évier, ա. լուացարան (խոհանոցի) :

Évier.

Évincement, ա. դատապրկուԹիւն:

Évincer (évinçant; p. évinçons) ն. իգ. դատապրկել ,. *դատով ձեռքէն առնուլ . ce jugement l'évince du bien qu'il possédait. 2. փ. գլել , յաղԹել . il a évincé tout ses rivaux. Il a été évincé.

Éviration (սիօն) ի. նր. S. **Castration.**

Éviré, e, ած. կգ. անսիտ . animal —.

Éviscération (սիօն) ի. բժ. անփորոտիուԹիւն :

Évitable, ած. խորշելի, խուսափելի . ma perte est —.

Évitage, ա. **Évitée,** ի. նւ. նաւաշրջումն . ընդարձակավայր բաւական առ ի դառնալ նաւուց հարմարակ . cette rivière n'a pas assez d'évitée. 2. նաւադարձումն . faire son —, — առնել , դառնալ : [շանք:

Évitement, ա. խորշումն , խորշ-

Éviter, ն. խորշել , խուսափել , խոյս տալ , Ժանգուզել, անձնապուր՝ ծռնդապահ լ., փախչիլ . — գր. — les excès. խոյս տալ իծայրայեղուԹեանց. — une querelle, les équivoques, un danger. — de tomber dans le piège. On ne peut — sa destinée. || Faire —, խորշեցուցանել . 2. չ. դառնալ նաւու:

S'éviter, դ. խորշիլ ի միմեանց . 2. խորշիլ՝ խոյս տալ յանձնէ . 3. խնայել անձին . — des ennuis, des chagrins. 4. խորշիլ , խորշեալ՝ խուսափեալ լ. c'est une dépense qui peut —.

Évocable, ած. կոչելի . 2. իգ. դատակոչելի . c'est une affaire très —. [դիւահաբցուկ :

Évocateur, trice, գ. դիւակոչ ,

Évocation (սիօն) ի. կոչումն , մակակոչուԹ , վերածայնուԹ . — des démons, դիւահաբցուԹիւն , դիւակոչուԹիւն . — des morts, մեռելակոչուԹիւն. 2. իգ. դատակոչուԹիւն . *դատն ուրիշատեանի առջեւ հանելն:

Évocatoire, ած. իգ. դատակոչ, կոչելի . * ուրիշ ատեանի կանչելի . cause —.

Évodie, ա. մբ. եւ բ. անօր :

Évoluer, չ. գ. եւ նւ. շարժիլ , շարժմունս առնել . ce bâtiment évolue avec facilité. 2. փ. բարեշրջիլ , շրջափոխիլ , զարգանալ , բարգաւաճիլ . 3. ար. դառնալ . faire — des meules, դարձուցանել երկանաքարս :

Évolutif, ive, ած. բարեշրջիչ :

Évolution, ի. բ. աճումն , զարգացումն . — des feuilles, des bourgeons. — organique. 2. փ. բխ. բարեշրջումն , բարեշրջուԹիւն , շրջափոխուԹիւն , բնաշրջուԹիւն , զարգացումն . 3. զ. շարժումն՝ շրջան (զօրաց). faire exécuter des —s à un régiment, տալ շարժմունս՝ շրջանս առնել գնդին . — navale. — d'une escadre.

Évolutionnaire, ած. զ. շարժական . 2. փ. բարեշրջական :

Évolutionnisme, ա. բարեշրջականուԹիւն : [ջական :

Évolutionniste, ած. բարեշրջ-

Évonyme, ա. գա. **Fusain** ի :

Évonymées, ի. յ. իւեղեայք . ցեղ մնկոց ի տոհմէ ծրանեայց (célastrinées) նախատիպ ունելով զիւեղն :

Évonymine, ի. տգ. իւեղին. *լեզի նիւԹ որ կիանուի իւեղիէն :

Évonymite, ի. տգ. իւեղիկ. *շաքար հանեալ իւեղոյ ճիւղից հուզոնէ (cambium).

Évonimus (իւս) ա. լա. **Fusain** ի:

Évoquer, ն. մակակոչել , վերածայնել , կոչել , երեւեցուցանել . — les morts, les démons, մեռելակոչ՝ դիւակոչ լ. — les esprits. 2. փ. —, կոչել , կարդալ . d'une ombre illustre — la puissance. — un souvenir, les souvenirs, յուշ՝ ընդ միտս ածել . յիշեցուցանել , յիշատակել . 3. իգ. յայլ առեան ձգել զդատն . — une affaire.

Évosmia, Évosmie, ա. բ. բարեհոտ . ազգ երկպտուկ տնկոց , ի տոհմէ տորոնասերից :

Évulsif, ive, ած. խլիչ , խզիչ :

Évulsion, ի. բժ. խլումն , հանումն , խզումն . — d'une dent. հն. **Avulsion.**

Ex, նխ. լ. նախկին , վաղեմի, երբեմն , * ելած . ex-patriarche, նախկին պատրիարք . ex-ministre, նախկին նախարար :

Ex-abrupto, S. **Abrupto.**

Exacerbation (էքզասէրպասիօն) ի. բժ. զայրացումն (հիւանդուԹեան):

Exacerbé, e, ած. զայրացեալ :

Exact, e (էկզաքԹ) ած. ճիշդ , ճշգրիտ , ճշգրտաբան , անվրէպ , անվՀար , սայթ , սուղագրան , ըստուգագաւառում, հաւաստի . c'est —, ճիշդ է . il est fort —. Soyez — au rendez-vous. Employé, historien —. Compte, récit —. Expression, notion —e. —e recherche. Non — au payement, ճանրահատոյց. Le fait est —. 2. ճիշդ , ճշգրիտ , ճշգրտատիպ , ճշգրտագործ , ճշգրտահան , ճշգրտատեսիլ , հանգուցատիպ , յար եւ նման . copie, reproduction —e. || Les sciences —es, չափագիտուԹիւնք . 3. ճիշդ , ճշգրտաքնին, խիստ , անսայՀար . —e justice, discipline. Une diète —e.

Exactement (էկզաքԹման) մ. ճշդիւ , ճշգրտիւ , ճշգրիտ , ճշդիւ գտակաւ , սուղիւ , սուղագործ , ճշմարտիւ , ճշդապէս , ճշգրտապէս, հաւատուիւ , անվրէպ , անվՀար , կշիռ , կշիռ գտակաւ , կշռակի . — un jour, մի օր ճիշդ . plus —, ճշգրտագոյն :

Exacteur (էկզաքԹէօր) ա. հարկապահանջ, հարկահան . 2. հարըստահարիչ :

Exaction (էկզաքսիօն) ի. հարկապահանջուԹիւն, հարկահանուԹիւն. 2. կեղեքումն , հարստահարուԹիւն , այլազրկուԹիւն . commettre des —s.

Exactionner (էկզաքսիօնէ) ն. հարստահարել , կեղեքել :

Exactitude (էկզաքԹիԹիւտ) ի. ճշդուԹիւն, ճշգրտուԹիւն . il faut avoir de l'— dans les affaires. 2. սուղուԹիւն , սուղաբանուԹիւն , անվրիպուԹիւն, անսայՀարուԹիւն . avec une — rigoureuse, ճշդիւ գտակաւ , բազում ճշդուԹեամբ , ճշդապահուԹեամբ . remplir ses devoirs avec —, ճշդուԹեամբ լնուլ զպարտս իւր. promettre de l'—. Calcul d'une grande —. L'— d'une mesure. Par son —, ճշդուԹեամբ իւրով , * իւր ճշդուԹեամբն : [S. **Hexaèdre.**

Exaèdre (էկզաէտր) ած. եւ ա.

Exæquo (էկզէքօ) մ. լտ. հաւասար, հաւասարապէս . ces deux concurrents ont remporté le premier prix —.

Exagérant, e (էկսաժէրան, նԹ) ած. սուտաբացուցիչ . * չափազանցող . Tertullien plus — que saint Cyprien.

Exagérateur, trice (էկզաժէրաթէօր) գ. եւ ած. սուտաբացուցիչ, աճեցուցիչ, *չափազանցնող. c'est un —.

Exagératif, ive (էկզաժէրաթիֆ) ած. պր. սուտաբացուցիչ, կուտակական, աւելեաց, առաւելազանց, *չափազանցական. terme —. Expression —ive.

Exagération (էկզաժէրասիօն) ի. աւելեաց՝ կուտակական բանք, սուտաբումի՝ աւելախօսութիւն, աւելաբանութիւն, առաւելազանցութիւն, առաւելութիւն, չափազանցութիւն. par —, ըստ առաւելազանցութեան, ըստ աւելեաց իմն, *չափազանցութեամբ. avec —, կուտակական բանիւք, առաւելազանցութեամբ, չափազանցօրէն. paroles dites avec —, ըստ աւելեաց ինչ՝ առաւելութեամբ ասացեալ բանք. tomber dans l'—. Ce n'est pas une —, չեն ինչ աւելեաց բանք, *չափազանցութիւն չէ. user d'—, ըստ աւելեաց իմն ասել, աւելաբան՝ աւելախօս լ., *չափազանցութիւն բաններում. je réponds à vos —s. || — des formes. Il y a un peu d'— dans la manière de cet artiste.

Exagéré,e (էկզաժէրէ) ած. առաւելազանց, չափազանց. récit —. Plaintes, expressions —es. Sentiments —s. 2. գ. չափազանց ի զգացմունս, բուռն՝ ծայրայեղ կարծեաց տէր. il est — dans ses manières, dans ses paroles. [բէն:

Exagérément, մ. չափազանցո-

Exagérer (էկզաժէրէ) (j'exagère; j'exagérerai) ն. չափազանցել, ըստ առաւելացուցանել՝ աճեցուցանել բանիւք, կուտակել խօսիւք, կուտակական բանիւք աճեցուցանել՝ սուտաբացուցանել, առաւելութեամբ իմն ասել, յաւելուլ, առաւելուլ, պաճուճել, պաճուճաբանել, պանծացուցանել, բարձրացուցանել, *չափազանցել, բան մեծցուցանել, փքացուցանել. — un récit, une vertu, une faute, les formes, les proportions. — qn., son mérite, ses qualités. Sans —. Il exagère.

S'exagérer, դ. սուտաբացուցանել՝ մեծացուցանել՝ առաւելուլ յաչս անձին, *չափազանցել, աչքին մեծ երեւցուցանել. — les dangers, les biens, les maux, ses souffrances.

Exagéreur, euse, տ. **Exagérateur.**

Exagon, տ. **Hexagone.**

Exagyre, ա. շրջանաւոր:

Exaltable (էկզալթապլ) ած. բարձրացուցանելի, փառաւորելի. une femme —.

Exaltant,e (էկզալթան) ած. բարձրացուցիչ, փառաւորիչ. des passions —es.

Exaltation (էկզալթասիօն) ի. վերացումն. — de la sainte Croix, — սրբոյ խաչի, խաչվերաց. — de la couronne, թագվերաց. 2. բարձրացումն, ամբարձումն. — du pape, գահակալութիւն պապի. — պապի յաթոռ քահանայապետութեան. 3. փառաբանութիւն, փառատրութիւն. 4. խանդ, եռանդն, բորբոքումն, յոյզք, ափն. — des esprits, des hommes, des opinions. — politique, patriotique. Il est dans une grande —, հրաբորբոք է գլուխ նորա, * գլուխն շատ բռնկած է. 5. բժ. ցնորք, խելացնորութիւն. avoir de l'—, խելացնորիլ. 6. բժ. սաստկութիւն. — des fonctions des reins. 7. աբն. բարձրութիւն, կատար բարձրութեան:

Exalté,e, ած. վառեալ, բորբոքեալ, ցնորեալ, մոլեգին, եռանդնոտ. avoir la tête, l'imagination —e, ցնորակոծ լ., — ունել զգլուխ՝ զմիտս. un homme —. Une tête —e, ցնորեալ, խելացնոր, երազատես, *տաքգլուխ. le parti —, մոլեգին մասն՝ կողմն. || գ. un —, այր մոլեգին. c'est un —, une —e.

Exalter, ն. բարձրացուցանել, ի գեր ի վերոյն կացուցանել զոք, բարձր առնել, գովել, փառաւորել, փառաւորել, մեծացուցանել, պանծացուցանել. — le mérite d'une action. 2. բժ. սաստկացուցանել. 3. հ. տգ. զոել, սաստկացուցանել զզօրութիւն նիւթոյ զտմամբ. 4. փ. եռանդնել, աճել եռանդն, վառել, բորբոքել. — les esprits. Certaines lectures exaltent l'imagination. 5. ցնորել, յիմարացուցանել. — l'esprit, — զմիտս:

S'exalter, դ. գովիլ, փառաւորիլ. 2. բորբոքիլ, վառեալ բորբոքիլ. il s'exaltait en racontant ce haut fait. Il s'exalte facilement. 3. գովել՝ փառաւորել՝ պանծացուցանել զմիմեանս:

Examen (էկզամէն) ա. քննութիւն, հանդէս. — d'un livre, d'une affaire. — de langues, լեզուաքննութիւն. premier —, նախաքննութիւն. — d'entrée, — մտից, մուտքննութիւն. — minutieux, մանր՝ մանրախոյզ —. libre — — de conscience, — խղճի. faire son — de conscience, առնել զ— խղճի, քննել զխիղճն. 2. քննութիւն, հարցաքննութիւն, հարցափորձ. subir un —, քննիլ, հարցափորձ լ., * քննութիւն անցուցանել. soumettre à un—, ի քին արկանել, *—ական դնել:

Examinable (էկզամինապլ) ած. քննելի:

Examinateur,trice (էկզամինաթէօր) գ. քննիչ, քննախնդիր, քննող, քննիչուհի:

Examiner (էկզամինէ) ն. քննել, ի քին առնուլ՝ արկանել՝ գալ՝ մտանել, հանդէս առնել, հանդէս հարմարոյ առնել, ի խոյզ եւ ի խնդիր արկանել, կշռել, հետազօտել. — un compte, une affaire, un livre. — profondément խորաքննել, խորաքնին լ. — à fond, երեքնաթօր առնել. qui examine les langues, լեզուաքնին. 2. քննել, զննել, դիտել. — une personne. Qui examine tout, ամենագէտ. qui examine les entrailles, ընդերահիմայ. 3. քննել, հարցաքննին լ., ի հարց եւ ի փորձ արկանել, հարց եւ քին առնել, հարցաքննել, բազմաքնին առնել, հարց եւ փորձ՝ հարցափորձ առնել, հարցափորձել. — un élève, un candidat.

S'examiner, դ. քննել զանձն, անձաքնին լ. 2. քննել՝ դիտել՝ կշռել զմիմեանս:

Exangie, ի. ախ. երակաձափուն, երակաձափութիւն:

Exanie (էկզանի) ի. վ. ծափանանկութիւն. անկումն ծափանի:

Exanthalose (էկզանթալոզ) ի. ախ. աղաճապիկ. բիւրեղացեալ ծծմբուկ նատրի:

Exanthémateux, euse, ած. ախ. մորթեռացուտ. maladie —euse, — հիւանդութիւն:

Exanthématique (էկզան) ած. մորթեռացային, խաղաւարտարուխ. fièvres —s. Typhus —, մորթեռացային ժանտատենդ:

Exanthème, ա. բժ. մորթեռաց. եռացումն մորթոյ, *մարմնոյն դուրս տալն: [ռացային:

Exanthémique, ած. բժ. մորթե-

Exantlacion (էկզանթլասիօն) ի. բգ. ջրհանութիւն. *ջրհանով ջուր հանելն. 2. օդահանութիւն. օդահանիւ օդ հանելն:

Exarchat (էկզարքա) ա. էկզարքութիւն, մարզպանութիւն (երկիր եւ իշխանութիւն):

Exarque (էկզարք) ա. էկզարք, մարզպան. 2. գաւառապետ (կարգեալ ի պատրիարքէն Յունաց):

Exarthrème (էկզար...), **Exarthrose**, ի. վ. տ. **Luxation.**

Exarticulé,e (էկզար...) ած. անյօդ, անյօդաւոր:

Exaspérant,e (էկզասփերան) ած. զայրացուցիչ:

Exaspération, ի. զայրացումն, զայրացութիւն, զայրագնութիւն, զայրոյթ, սրտմտութիւն, նեղասրտութիւն. il est dans une grande —. — des esprits. 2. բժ. զայրացումն (հիւանդութեան). կն. **Exacerbation.**

Exaspéré,e (էկզաս...) ած. զայրացեալ, սրտմտեալ, ծանրացասումն, *սաստիկ բարկացած. 2. բժ. զայրացեալ:

Exaspérer (էկզասփերէ) (j'exaspère; j'exaspérerai) ն. զայրացուցանել, զայրագնացուցանել, ծանրացասումն առնել, *սաստիկ բարկացուցանել. — qn. — le peuple, les esprits. 2. բժ. զայրացուցանել, սաստկացուցանել. — une douleur.

S'exaspérer, դ. զայրանալ, զայրագնիլ, նեղասրտիլ. 2. բժ. զայրանալ, սաստկանալ (ախտին):

Exaucement (էկզոսման) ա. լսելութիւն, *մտիկ ընդունել:

Exaucer (էկզոսէ) (exaçant; exaçons) ն. լսել, երեսս առնել աղաչանաց, ունկնդիր լ., կատարել զիայցուածս, ընդունել զխնդրուածս, անսալ, * մտիկ ընել. — qn. Les dieux l'exaucèrent, լսելի եղեն ոդից մաղթանք նորա. — les vœux, la prière de qn. Être exaucé, լսելի լ. qui exauce, լսող, լսելի, խնդրակատար:

Exauceur, ած. տարածիչ:

Exaudi, ա. լա. լսի, *մտիկ ըրի. նախորդ կիւրակէ հոգեգալստեան. կն. **Dimanche de l'—**

Excæcarie, ա. բ. կուրաբոյս. սեռ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ կաղընչանեայց։

Excarnation (սիօն) ի. վ. մսաթող։

Excarner (էքսքառնել) ն. վ. մսաթող, *միսն հանել։

Ex-cathedra (էքսքաթէտրա) մ.լ. յանխոսոյ. le pape parlant —, պապն խօսելով —՝ իբրեւ գլուխ Եկեղեցւոյ լատինաց։

Excavateur, ա. պեղիչ (գործի)։

Excavation (սիօն) ի. պեղումն, փորումն. 2. փորուած, խոռոչ։

Excavé, e, ած. պեղածոյ, խոռոչած։

Excaver, ն. պեղել, փորել, խոռել, բրել. — le sol.

Excécarie, ի. բ. S. **Excæcaria**.

Excécariées, ի. յ. բ. կուրաբուսեայք։

Excédant, e (էքսէտան) ած. յաւելեալ, յաւելուած, աւելի. somme —e. 2. նեղիչ, տաղտուկ. travail, bavardage —. 3. ա. յաւելուած, աւելորդ. un — de compte. L'— d'une somme. || փ. —. — de force.

Excéder (էքսէտել, j'excède; j'excéderai) ն. անցանել, առաւելուլ, անցանել՝ հասնել քան չափ՝ քան սահման, լինել աւելի՝ անդր քան, *անցնիլ. — son pouvoir, ses forces, une somme. La dépense excède la recette. Une dette qui excède cent francs. 2. պարտաւորել, կարի աշխատ առնել, *սաստիկ յոգնեցուցանել, *ցոփին բերան բերել. cette course m'a excédé. 3. նեղել, տաղտկացուցանել, ծանրաբեռն առնել. — de plaisir, — զուարճութեամբ. — qn. de bonne chère, կշտապինդ առնել՝ յափրացուցանել զոք կերուխումով. — qn. par ses railleries. Tout m'excède aujourd'hui, ամենայն ինչ տաղտուկ է ինձ այսօր. 4. կոշկոնել, ծոպել. — qn. de coups, գանակից՝ չարագան առնել զոք, *լաւ մը ծեծել։

S'excéder, դ. պարտասիլ. — à la chasse. — de travail, de fatigue, աշխատ՝ վաստակաբեկ լ. — de débauches, ի շուայտութիւն ցատանիլ, *վեղխութեամբ մաշիլ։

Excellemment (էքսէլաման) մ. գերազանց, գերազանցապար, գերազանցօրէն, գերազանցապէս, քանչելապէս, կարի քաջ, * գերազանց կերպով. il peint, il écrit —.

Excellence (էքսէլանս) ի. գերազանցութիւն, պատուականութիւն, գերազնութիւն. — d'un fruit, d'un remède, du goût. 2. վեհութիւն, վեհապատուութիւն, վեհափայլութիւն, պայծառափայլութիւն. Votre —, Ձո ճոխութիւնդ. վեհութիւն Ձեր, Պայծառափայլ՝ վեհաշուք՝ վեհամափայլ՝ վեհապատիւ Տէր. Son — le Ministre de, վեհապատիւ՝ վեհափայլ նախարարն. || par —, մ. գերազանց, գերազանցօրէն, գերազանցապէս, սքանչելապէս. bien fait et beau par —. Aristote, le philosophe par —.

Excellent, e (էքսէլան) ա. գերազանց, ազնիւ, գերազնիւ, գերընտիր, սքանչելի, պատուական, անխոտան, անխոտելի. — dîner, ouvrage, vin. D'—s généraux. Un — cheval. Un — homme, un homme —, ազնիւ՝ ազնուասիրտ այր. un — ouvrier, ճարտար՝ ճարտարարուեստ գործաւոր. vigne —e, տրեկ որթ. 2. ը. անեծելի, անպատշաճ, անպատեհ. je vous trouve —. Il est — avec ses propositions. Cela est —! Voilà qui est —!

Excellentissime (էքսէլանթիսիմ) ած. ամենագերազանց. 2. ը. գերազանցագոյն, գերընտիր, սքանչելի, ամենապատուական, քաջընտիր. c'est —. Il nous a donné d'un vin —.

Exceller (էքսէլէ) չ. գերազանցել, գլխել, զանցանել, անցանել զանցանել, գեր ի վերոյ լ. — dans les combats, առաքինանալ ի պատերազմունս. qui excelle dans la sculpture, ճարտար ի քանդակագործութեան. Les Athéniens excellaient dans la naumachie, ծայրագոյն նաւամարտք էին Աթենացիք։

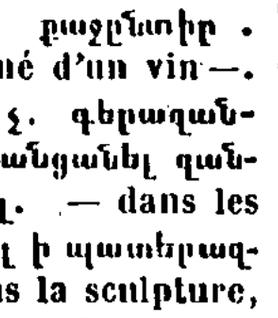
Excelsior, ա. բարձրաբուն, գերընտիր։

Excentration (էքսանթրասիօն) ի. արտակեդրոնականութիւն, այլակեդրոնութիւն։

Excentrer, ն. արտակեդրոնել, արտակեդրոն առնել։

Excentricité, ի. եչ. արտակենդրոնութիւն, այլակենդրոնութիւն, կեդրոնազանցութիւն. 2. փ. տարօրինակութիւն, այլանդակութիւն, արտակարգութիւն, *արտառոցութիւն. il se fait remarquer par son —, par ses —s.

Excentrique, ած. եչ. արտակեդրոն, այլակեդրոն, տարակենդրոն, կեդրոնազանց. cercles —s. 2. փ. —, տարօրինակ, այլանդակ, արտախելք, *արտառոց. personnage, conduite —. 3. ա. մբ. (մերինայ ինչ)։

Cercle excentrique.

Excentriquement, մ. արտակեդրոնաբար. 2. այլանդակաբար, *արտառոցօրէն։

Excepté, e (էքսէփթէ) ած. ի բաց առեալ՝ հանեալ, * զատ. — un homme. Une femme —e. Les enfants —s. 2. նխ. բաց ի, արտաքոյ. — les enfants, — տղայոց. 3. — que, 2. փոյն ևէ։

Excepter (էքսէփթէ) ն. ի բաց առնուլ՝ հանել, *դուրս հանել. sans — personne.

S'excepter, դ. — զանձն, * ինքնիմքն —.

Exception (էքսէփսիօն) ի. հանելն ի բաց, բացառութիւն. cela ne souffre pas d'—, չէ բացառութիւն առ այս, *ասոր — չըլլար. c'est une —. Sans —, առանց —ի ևեան. par —, —ի ևեամբ. 2. իգ. պատասխանատուութիւն, պատճառ. présenter, fournir ses —s. Opposer des —s, պատճառ յառաջ բերել, ընդդէմ կալ.

A l'— de, նխ. բաց ի. à l'— d'un seul, — միոյն, *մէկէն զատ.

Ած. il n'y a point de règle sans —, չէ կանոն առանց բացառութեան։

Exceptionnel, elle (էքսէփսիոնել) ած. բացառելի, բացառիկ. clause, disposition —elle. 2. արտակարգ, բացառիկ, նորանշան. c'est un cas —. Homme —.

Exceptionnellement (էքսէփսիոնելման) մ. բացառօրէն, բացառաբար, բացառապէս։

Excès (էքսէ) ա. ծայրայեղութիւն, անչափութիւն, առաւելազանցութիւն. l'— du froid, du chaud. — du pouvoir, իշխանազանցութիւն. — de douleur, զայրուցք ցաւոց, անհնարին ցաւք. c'est l'— de douleur qui me faisait dire cela, զայսոսիկ առ դառնակսկիծ ցաւոյս բարբառիմ. par l'— de la douleur, առ զայրուցս ցաւոց սաստկութեան. l'— de la douleur m'a fait commettre une cruauté contre... վիշտ դժոխքմբեր ևս ինձ անզգամել ընդ... il pleurait par un — de joie mêlé de tendresse, արտասուէր զուարճախառն գորովանօք. avec —, անչափ. — de sévérité, անչափ խստութիւն. par un — d'amour, առ անչափ սիրոյն սաստկութեան, տարփանօք. || յ. ծայրայեղ խոտորմունք, ազակատանք, անկարգութիւն, անառակութիւն, շուայտութիւն, շուայտանք, ցոփութիւն. faire des —, անառակութիւնս գործել, յայնակատանս հասանել, զեղխել. se laisser aller à des —, ի ծայրայեղ խոտորմունս զառածանիլ. se jeter d'— en —, ի ծայրաչեղ խոտորմունս զառածանիլ. ses — ont ruiné sa santé. || En —, աւելի, առաւելագանց. || ը. nous avons fait

hier un petit —, խնջոյս արարաք յեր-եկն, * երեկ քիչ մը կերանք խմե-ցինք. 2. յ. ւկանք, Ծշնամանք. se porter à des —.

A l'—, jusqu'à l'—, մ. անչափ, յանչափս, անիմնարին. ses débor-dements allèrent à l'—, յանչափն գեղխեցաւ. pousser la vengeance à l'—.

Առ. l'— en tout est un défaut, ծայրայեղութիւնն է յամենայնի յան-ցանք:

Excessif, ive (էքսէսիֆ) ած. ծայ-րայեղ, անչափ, առաւելագանց, անպայման, տարապայման. froid —, անիմնարին ցուրտ. rigueur —ive. Méchanceté —ive, ծայրագասար չա-րութիւն. sentiez-vous combien cette louange est —ive, ծանեա՛ք արդեօք գառաւելագանցութիւն գովութեանցն. être — dans tout ce que l'on fait, ծայրայեղ է յամենայն գործս:

Excessivement, մ. ծայրայեղ, անչափ, յանչափս, անիմնարին, ան-պայման, չարաչար, կարի յոյժ. boire —. Il est — gros. Maltraiter qn. —. Il est — colère. Il fait — chaud.

Exciper (էքսիփէ) ն. իգ. պատ-ճառել, ի մէջ բերել պատճառս բա-ցառութեան. — d'une prescription. 2. յառաջ բերել ի պաշտպանութիւն անձին. — d'une quittance, d'un acte.

Excipient (էքսիփիան) ա. դեղ. փոփոխանիւթ. փոփոխիչ նիւթ:

Excise (էքսիզ) ի. բմպելատուրք. տուրք՝ բաժ բմպելեաց յԱնգղիա. 2. բաժարան:

Exciser (էքսիզէ) ն. վ. ի բաց հա-տանել, *կտրել հանել. — un polype.

Excision (էքսիզիօն) ի. վ. կըտ-րումն. — des amygdales, նշկակըտ-րումն. faire l'— d'une verrue, d'un polype, ի բաց հատանել՝ կտրել զկո-ճիճ, զպողիպ:

Excitabilité (էքսի...) ի. բխ. գրգռականութիւն, գրգռելիութիւն:

Excitable, ած. գրգռելի:

Excitant, e, ած. գրգռական. remède —. 2. ա. —. le thé, le café sont des —s. Administrer des —s, —ս տալ. 3. փ. —. des paroles —es, — բանք:

Excitateur, trice, գ. գրգռիչ, գրգռող. un — de troubles, խռո-վայոյզ, խռովարար. 2. բգ. — (գոր-ծի):

Excitatif, ive, S. Excitant.

Excitation (սիօն) ի. գրգռու-թիւն, գրգռումն, գրգիռ. — des esprits. Les —s ne lui manquèrent pas. 2. բժ. —. — générale. — des nerfs, չղագրգռութիւն. 3. փ. —, սադրանք. — à la guerre, à la débauche, au mépris du gouverne-ment.

Excitement, ա. գրգռումն, գըրգ-ռութիւն. — des esprits.

Exciter (էքսիթէ) ն. գրգռել, դրդել. — à boire, au travail, à la révolte. — les combattants. — l'en-vie, le désir, ցանկացուցանել. 2. գրգռել, շարժել, յուզել, յարուցա-նել, պատճառ լ. — la pitié, ի գութ շարժել. — la colère, բորբոքել ի վայրոյթ. — des séditions, խռով արկանել, խռովութիւնս յուզել. — de l'admiration, զարհուցանել զար-մանս. — l'envie, la jalousie de qn., ի նախանձ գրգռել զոք, գրգռել ըզ-նախանձ ուրուք. — une noble ému-lation, դրդել զնախանձ ազնուական. — la soif, — զծարաւ, ծարաւեցու-ցանել. — un murmure, la curiosité, l'enthousiasme. Excité par les nerfs, ջղագրգիռ. excité à l'amour, սիրա-գրգիռ.

S'exciter, դ. գրգռել՝ բորբոքել զանձն, ինքնագրգիռ լ. — au com-bat. 2. գրգռել զիմեանս. ils s'ex-citaient l'un l'autre. 3. գրգռիլ, յու-զիլ, բորբոքիլ:

Exciteur, ա. գրգռիչ, յուզիչ. — de tempêtes, մրրկայոյզ:

Excito-moteur, trice, ած. գրգ-ռաշարժիչ:

Exclamatif, ive, ած. բացագան-չական, զարմացական. point —, — կէտ. phrase —ive.

Exclamation (սիօն) ի. գոչումն, գոչիւն, ձայնարկութիւն, աղաղակ. faire une —, des —s, գոչել, աղա-ղակել. || բ. point d'—, կէտ զար-մացական, զարմացակէտ. 2. ած. բացագանչութիւն. hélas! թա՛ղ, աւա՛ղ, ելո՛ւկ, * ափսո՛ս. par —, բացագանչութեամբ:

Exclamativement, մ. բացա-գանչօրէն. s'exprimer —.

Exclamer (S') դ. բացագանչել, գոչել:

Exclu, e, ած. ի բաց՝ արտաքս հանեալ, մերժեալ, արտաքսեալ. — du consulat, de l'assemblée. || գ. արտաքսեալ, մերժեալ. admettre les —s.

Exclure (j'exclus, etc.) ն. արտ-աքսել, մերժել, տարամերժել, բացորոշել, վտարել. il a été exclu du consulat. 2. փ. —, անմասն՝ անհաղորդ առնել. la bonté exclut l'a-varice.

S'exclure, դ. արտաքսել՝ վտարել

Exclusif, ive, ած. արտաքսիչ, արտաքսական, առանձնական, ա-ռանձին. droit, privilège —. 2. անհաղորդական, բացորոշիչ, անձնա-կան, տարամերժական, այլամերժ. homme — dans ses idées. L'esprit de parti rend —.

Exclusion (էքսքլիւզիօն) ի. արտ-աքսումն, մերժումն, տարամեր-ժումն, բացորոշութիւն. proposer l'— d'un membre d'une société. — de la tutelle. ||A l'— de, մ. ի բաց հան-եալ, բաց ի:

Exclusivement, մ. ի բաց հան-եալ՝ Ծոդեալ, հանեալ արտաքս, չը հաշուեալ ի միասին, միայնաբար, տարամերժաբար, բացորոշաբար. du mois de janvier au mois d'août —, ի յունուարէ ցօգոստոս, չհաշուեալ ի միասին զօգոստոս. 2. առանձինն, միայն, եւեթ, մի միայն. s'occuper — d'histoire. S'adonner — à l'étude de la chimie. Cela m'appartient —.

Exclusivisme, ա. առանձնակա-նութիւն, անձնականութիւն:

Excommunication (էքսքոմիւնի-քասիօն) ի. բանադրութիւն, բանադ-րանք. fulminer, prononcer une —, բանադրել, բանադրանս արձակել. lever l'—, բառնալ զ—, * բանադ-րանքն վերցուցանել. — majeure, mineure, — մեծ, փոքր:

Excommunié, e, ած. և գ. բա-նադրեալ, *բանադրած. être —, — լ. rester —, —՝ ընդ բանիւ կալ, *— կենալ:

Excommunier (էքսքոմիւնիէ) ն. բանադրել, ընդ բանիւ առնել. — զո. *S'excommunier*, դ. — զիմեանս. 2. ի բաց մերժել զանձն, վտարիլ. — du christianisme. [տոս:

Ex-consul, ա. նախկին հիւպա-

Excoriation (էքսքորիասիօն) ի. ցաւումն, քերծումն, կեղեքածք, *սր-կըրծոք:

Excorier (էքսքորիէ) (j'excoriais, etc.) ն. վ. ցաւել, կեղեքել, *սկրծել. — la peau.

S'excorier, դ. — զանձն. 2. ցաւիլ, կեղեքիլ, * սկրծիլ:

Excortication, ի. կեղեւումն. — des arbres.

Excrément, ա. ապիկ, կղկղանք, ապաւտ, փին, ապարահել, ամա-ժանդ, յաւելուածք՝ աւելիք մարմնոյ, *քակոր «նեչաւէճ». — du chien, փին շան, շնփին. — d'oiseau, ծիրտ. 2. փ. կղկղանք, ամաժանդ. va-t'en, — de la terre.

Excrémenteux, euse, ած. բխ. ապրային, ապաւտային, կղկղային:

Excrémentiel, elle, Excremen-titiel, elle, S. Excrémenteux.

Excréter, ն. բխ. արտավարել, արտաքսել, ապաւիժել, ձափել զյա-ւելուածս որովայնին:

Excréteur, trice, ած. արտա-վարիչ, ապաւիժիչ, կղկղիչ:

Excrétine, ի. տգ. ապաւիժին, ապրին:

Excrétion (սիօն) ի. բխ. ապաւի-ժումն, կղկղումն, արտաձորումն. — des matières fécales, de l'urine, de la salive. 2. Les —s, կղկղանք, ա-պաւտ, ամաժանդ, աւելիք:

Excrétoire, ած. մգ. ապաւիժիչ, կղկղիչ:

Excroissance, ախ. ծնծղ, մը-սամոլ. աւելորդ միս բուսեալ ի մար-մնի:

Excursion, ի. արշաւանք, շըր-ջագնացութիւն, հրոսումն, սպա-սակ, սպասակութիւն. faire des —s, արշաւանս դնել, սպասակ առնել. 2. փ. արշաւանք, շրջա-գնացութիւն, շրջագայութիւն. des —s botaniques. 3. շեղաբանութիւն, արտաբանութիւն. խոտորումն ի կար-գէ բանից. faire une — hors de son sujet, շեղաբանել, խոտորիլ ի նիւ-թոյն՝ ի կարգէ բանին. || հն. **Digression**. [արշաւարար:

Excursionniste, գ. արշաւադիր,

Excusabilité, ի. արդարանա-լիութիւն:

Excusable, ած. արդարանալի, արդարացուցանելի, անբասիր, ան-մեղադրելի. faute, enfant —.

Excusablement, մ. արդարանալիորեն :

Excusation, ի. իգ. հ. S. **Excuse**.

Excuse (էքսքիզ) ի. չքմեղք, չքմեղութիւն, չքմեղանք, ջառագովութիւն, անմեղադրութիւն, արդարացուցումն. — bonne, valable, իրաւացի պատճառ. faire — de qc., ի չքմեղս յ. վանն, անմեղադիր առնել զանձն յիմեքէ. donner, présenter, recevoir une —. 2. ներումն, Ցողութիւն. je vous fais —, des —s, — խնդրեմ՝ հայցեմ ի ձէնջ, * — կը խնդրեմ՝. 3. պատճառանք, պատրուակ, բաղբաղայք. alléguer une mauvaise —, պատճառանս՝ բաղբաղայս յառաջ բերել. prendre une —. Je lui sers d'— pour... Prendre, donner pour —, պատճառել, բաղբաղել, * պատճառ առնուլ՝ տալ՝ բռնել. 4. իգ. հրաժարումն. faire — de, հրաժարիլ :

Excuser, ն. ի չքմեղս հատանել, ի չքմեղս՝ ի չքմեղիկս լ., ի չքմեղս առնուլ, արդարացուցանել, անմեղադիր՝ անբասիր առնել, ջառագովել, ջառագով մտանել. rien ne peut vous —. 2. ներել, Ցողուլ, Ցողութիւն առնել՝ շնորհել. il faut — les fautes de la jeunesse. Excusez, excusez-moi, vous m'excuserez, Ցողութիւն արա՝ արարէք, ներեսջիք, * Ցողութիւն բրէք՝ շնորհեցէք, ներեցէք. — qn. de faire une chose. Veuillez m'en —. || S. **Peu**.

S'excuser, դ. ի չքմեղս՝ ի չքմեղիկս լ., արդարացուցանել՝ ջառագովել՝ անմեղադիր՝ անբասիր առնել զանձն, ի չքմեղս լ., ընդ անձին տալ պատասխանի, * ինքնիմքն արդարացունել. || — sur une personne կամ sur une chose, արկանել զյանցանս ի վերայ ուրուք կամ իրիք, * յանցանքն ուրիշի վրայ՝ ուրիշ բանի վրայ նետել, արդարանալ, անբասիր լ. une telle action ne saurait —. || — de faire une chose, ազատ կացուցանել զանձն ի գործելոյ գիմն, հրաժարիլ :

Excuseur, ա. արդարացուցիչ :

Exdermopsis (ախս) ա.ախ. գեղձուտ. հն. **Adénoncose**.

Ex-dono, ա. լտ. նուիրատուր :

Exeat (էկզէատ) ա. ելցէ, ելագիր, արձակագիր. * Ցեմէն դուրս ելնելու համար եպիսկոպոսէն տրուած հրամանագիր. donner un —. || փ. donner à qn. son —, արձակել զոք, * մէկուն ճամբայ տալ. des —.

Exécrabilité (էկզէ...) ի. գարշելիութիւն :

Exécrable (էկզէ...) ած. գարշելի, գարշ, գարշատեսիլ. homme, forfait —. 2. փ. գարշելի, յոռի յոյժ, * շատ գէշ. goût, mets —. Mœurs —s.

Exécrablement (էկզէ...) մ. գարշարար, գարշելի իմն օրինակաւ, չարաչար. agir, se conduire —. Il versifie —.

Exécration (էկզեքրասիօն) ի. գարշութիւն, գարշանք. sa mémoire est en —, ի գարշանս է, գարշանս՝ ի գարշութիւն համարի յիշատակ նորա. cet homme est l'— du genre humain, ի գարշանս մարդկային ազգի է այրդ. avoir en —, ի — ունել. 2. անէծք, նզովք. proférer, faire mille —s. [գարշեցուցիչ :

Exécratoire (էկզեքրաթուար) ած.

Exécrer (էկզեքրէ, j'exécre, j'exécrerai) ն. գարշիլ. tout le monde l'exècre, ամենքին գարշին ի նմանէ. se faire —, գարշեցուցանել՝ գարշելի առնել զանձն : [ils s'exècrent.

S'exécrer, դ. գարշիլ ի միմեանց.

Exécutable (էկզեքիւթապլ) ած. կատարելի, գործադրելի. cela n'est pas —. Projet —.

Exécutant, e (էկզեքիւթան) գ.եժ. նուագածու. habile —.

Exécuter (էկզեքիւթէ) ն. կատարել, ի գործ դնել, յարդիւնս ածել, ի գլուխ տանել, * գործադրել. — un projet, un ordre, une loi. Faire —, տալ կատարել, յարդիւնս ածել. 2. գործել, առնել, յօրինել, կերտել, շինել. — un monument. — mal, ոչ բարւոք —. 3. եժ. ածել, երգածել, նուագել, նուագածել. — un morceau, un ballet. 4. զ. առնել, գործել. — des mouvements, des manœuvres, շարժմունս՝ խաղացս առնել. 5. եգ. դատապարտել. գրաւել գինչս ուրուք դատաստանաւ եւ վաճառել. — un débiteur. || — un condamné, գլխատել, սպանանել :

S'exécuter, դ. յանձին ունել՝ առնել գիմն, կամակատար լ., * գան մի ընելն յանձն առնուլ. — de bonne grâce. 2. ինքնավաճառ լ., վաճառել գինչս իւր ի հատուցումն պարտուց. il s'est exécuté lui-même. 3. կատարիլ, յարդիւնս գալ, ի գլուխ ելանել, * կատարուիլ, գործադրուիլ. cela ne peut pas —.

Exécuteur, trice, գ. կատարիչ, արարող, գործելի, իրագործ, գործադրիչ. — d'une entreprise. Être l'— des lois, կատարիչ լ. օրինաց. être l'— des volontés de qn., կամակատար լ. ումեք, * մէկուն կամքն կատարել. || — testamentaire, կտակակատար. || l'—, կամ l'— des hautes œuvres, դահիճ :

Exécutif, ive, ած. գործադիր, գործադրական. pouvoir —, գործադիր իշխանութիւն. puissance —ive. || ա. l'—, գործադիրն. գործադիր իշխանութիւնն :

Exécution (էկզեքիւսիօն) ի. կատարումն, արդիւնաւորումն, արդիւնականութիւն, արդիւնակատարութիւն, գործ, գործադրումն, գործադրութիւն, իրագործութիւն. l'— d'un plan, d'un projet, d'une entreprise, d'une loi. — d'un ordre, հրամանակատարութիւն. mettre à —, կատարել, ի գործ դնել՝ ածել, ի գլուխ հանել, գործադրել. homme d'—, այր գործոյ՝ արդիւնակատար՝ իրահամարձակ. 2. կատարումն, յօրինումն, կերտ. — d'un tableau, d'un monument, d'une symphonie. 3. գործ, գործուած, յօրինուած, կերտուածք. l'— de ce sculpteur est médiocre. 4. նկ. ճարտարութիւն. il a de l'—, ճարտարանկար՝ ճարտարագործ է. 5. եժ. նուագումն, նուագածութիւն, նուագերգութիւն. l'— de ce quatuor, de cet opéra est parfaite. 6. հանդիսացումն, խաղարկութիւն. cette — est mauvaise. Mauvaise — d'un opéra. || զ. — d'une manœuvre, կառարումն խաղացից զօրաց. 7. իգ. կառարումն, * գործադրութիւն (դատաստանի). 8. դատագրաւումն. — d'un débiteur, — պարտապանի. գրաւումն եւ վաճառումն ընչից պարտապանի. délivrer, obtenir une —. 9. գլխատութիւն, սպանումն. l'— des condamnés. || — militaire, մահապատիժ, մահապատժութիւն (զօրատենի). 10. աւերանք, հարկահանութիւնք (յաշխարհին ի պատիժ բնակչաց) :

Exécutoire (էկզեքիւթուար) ած. իգ. գործադրական. loi, jugement, acte —. 2. ա. հրամանագիր, հրամանաթուղթ. délivrer un —.

Exécutoirement, մ. իգ. գործադրապէս :

Exèdre (էկզէտր) ի. հխ. դահլիճ (իմաստասիրաց) :

Exégèse (էկզէժէզ) ի. մեկնութիւն, բացատրութիւն. — du Code.

Exégète (էկզէժէթ) ա. մեկնիչ (սուրբ Գրոց):

Exégétique (կզէժէթիք) ած մեկնողական. notes —s.

Exemplaire, ած. օրինակելի, շինիչ, ընտիր, * օրինակ ըլլալու. vie, punition —. D'une manière —. 2. ա. օրինակ, նախանկար օրինակ, նախատիպ, նախագաղափար. il n'y a que deux —s de ce livre. Un — d'une médaille.

Exemplairement, մ. իբրեւ օրինակ, օրինակապէս, * օրինակ ըլլալու կերպով. châtier, vivre —.

Exemplarité, ի. օրինակելութիւն:

Exemple, ա. օրինակ, տիպար. sans —, անօրինակ, անտիպար. bon, mauvais —, բարի՝ չար —. terrible, illustre, rare, parfait, bel —, սիաւոր, չքնաղ, անտխեղճ, գեղեցիկ —. un homme de mauvais —, չարօրինակ՝ չարահամբոյր՝ չարահամոզ այր. — à imiter, օրինակելի. suivre, imiter l'— de qn., գիեա երթալ՝ հետեւիլ՝ նմանիլ —ի ուրուք. donner un — de, donner l'—, — տալ. se donner, donner un — facile à suivre, ինքնամատոյց տալ զօրինակն. montrer l'— de, — զանձն ընծայեցուցանել՝ կացուցանել. être l'— de, — լ. prendre pour —, — առնուլ. prendre — de, sur, — իւր առնուլ, նմանիլ. encourager par son —, օրինակաւ իւրով քաջալերել. — de bonté, de charité, — բարութեան՝ սիրոյ. devenir un grand —, — մեծ լ.՝ կալ. faire un — de qn., le faire servir d'—, — առնել՝ կացուցանել զոք, պատժել զոք ի շինութիւն այլոց. apprends sur mon — à vaincre ta colère, ուսիր յօրինակէս յաղթել բարկութեանդ. 2. օրինակ, առակ՝ պատկեր օրինակի, առածոյ, յարածոյ. servir d'— à, — լ. 3. օրինակ, տիպար,

պատճէն, հաւասարն. cela est sans —, անօրինակ, աննման, անզուգական է այս. 4. օրինակ (ի մատենագրաց). mauvais —, յոռի —. 5. օրինակ (գրոյ). un — d'anglaise.

Par —, մ. զոր օրինակ, օրինակի աղագաւ, օրինակ իմն, * ինչպէս, զոր օրինակ. par —, il est certain que... il n'y a rien, par —. 2. ը. մչ. բա՛ըէ, օ՛ն անդր, *ի՛նչ կ՛ըսես՝ կ՛ըսէք. par —! voilà qui est fort.

A l'— de, մ. ըստ օրինակի, զօրէն, զպէտ, հանգոյն. à l'— de ses ancêtres.

Exempt,e (էկզան) ած. զերծեալ, ազատեալ, զերծ, ազատ. — de feu, իրազերծ. être — de service militaire, — ը. ի զինուորութենէ. — d'impôt, ապահարկ. 2. զերծ, անմասն. — de blâme, անսգիտ. — d'ambition, անտենչիկ աւագութեան, անփառասէր. — de soucis, զերծ ի հոգոյ, անհոգ. ouvrage — de défauts, անվրէպ՝ անսխալ գործ. 3. ա. հ. վարդապետ «չաուշ, գավազան». 4. եկեղեցական (ազատ յիշխանութենէ եպիսկոպոսի տեղւոյն):

Exempter (էկզանթէ) ն. ազատ՝ զերծ կացուցանել, ազատել, զերծուցանել. — d'impôts, ապահարկ առնել, ապահարկել:

S'exempter, դ. ազատ՝ զերծ կացուցանել զանձն, իրաժարիլ. — de toute responsabilité. — de prêter son carrosse.

Exemption (էկզանփսիօն) ի. ազատութիւն. — de service militaire, — ի զինուորութենէ. — d'impôts, ապահարկութիւն. 2. —, ազատագիր. տոմսակ հանուիքեան տուեալ աշակերտի որով կարէ ազատել զանձն ի պատժոց:

Exentération (էկզանթէրասիօն) ի. մգ. ընդերքահանութիւն (ի դիակնութեան):

Exequatur (էկզէքուաթիւր) ա. վարեցէ. գործադրեսցի. հրամանագիր պաշտօնավարելոյ իշխանութեամբ տուեալ հիւպատոսի օտար տէրութեան ի կառավարել զպաշտամունս իւր. recevoir son —. || յ. des —.

Exerçant,e (էկզէրսան) ած. կրթիչ, վարժիչ:

Exercé, e (էկզէրսէ) կրթեալ, վարժեալ, կիրթ, վարժ, մարզիկ. — aux armes, զինավարժ. esprit —, մտամարզ. soldats —s aux manœuvres. — à la vertu. Une main —e. 2. գործեալ, ի գործ արկեալ, *բանեցուցած:

Exercer (էկզէրսէ, exerçant, n. exerçons) ն. կրթել, վարժել, իրահանգել, մարզել, ընտելացուցանել, ընդ կիրթ անցուցանել, * վարժեցուցանել. — l'esprit, մտամարզել. — son corps, ses forces, sa mémoire, son esprit, ses talents. — qn. à la gymnastique, au maniement des armes, — des soldats, des chevaux. 2. ընդ կիրթ անցուցանել, փորձել. — la patience de qn. 3. կատարել, գործել, առնել, ի գործ արկանել. — un état, une profession, la médecine. 4. ի կիր՝ ի վաչ արկանել, վարել, հանդէս առնել, * գործածել, գործադրել, բանեցուցանել. — son droit, son éloquence. — un pouvoir, վարել իշխանութիւն. — toute sorte de violences, ոչինչ ի չարեաց չխորհել անգործ. — sa cruauté, des actes de cruauté. — sa vengeance, վրէժխնդիր լ., վրէժ առնուլ. — sa rage, Ցափել զկատաղութիւն, պարտոխաճափ լ. — une autorité absolue sur qn., տիրել, իշխել ի վերայ ուրուք:

Exercer, չ. հարկս հարկանել, հարկաժողով լ.:

S'exercer, դ. կրթիլ, վարժիլ, իրահանգիլ, ընդ կիրթ անցանել, նահատակիլ. — à la patience, à danser. — à la vertu, ի կիրս առաքինութեան մխիլ, ի վարժ անկանիլ առաքինութեան. 3. կատարիլ, ի գործ աճիլ. la fraude s'exerce impunément.

Exercice (էկզէրսիս) ա. կրթութիւն, կրթանք, կիրթք, մարզանք, վարժք, իրահանգք, մարզք. — du corps, — corporel, — մարմնոյ, մարմնակրթութիւն, մարմնամարզանք. — d'esprit, մտամարզութիւն. toujours en —, յարակիրթ. prendre de l'—, մարմնակիրթ լ., *շարժմանք ընել. — des organes, du cheval, de la promenade, de la gymnastique, de l'équitation, de l'esprit, de la mémoire. — du fusil. — de la lecture, գրավարժութիւն. Aller à l'—. Les —s militaires, զինուորական —, զօրավարժք. durs —s, չարքաշութիւն, մարմնաշարժութիւն. 2. կրթութիւն, իրահանգք. —s spirituels, հոգեւոր —. les —s de piété. — religieux, կրօնակրթութիւն. 3. կրթութիւն, կրթանք, իրահանգք. —s pour le trille... —s au tableau. Les —s de traduction, de calcul. 4. կատարումն, գործածութիւն. — du pouvoir, du culte, de sa charge, de ses fonctions. Être dans l'— de ses fonctions, կատարել զպաշտօն իւր. 5. գործ, գործ պաշտամանի, պաշտօն. entrer en —, ի գործ՝ ի պաշտօն մտանել. 6. ելեւմուտք (հասարակաց գանձուն). l'— courant. L'— de l'année est clos. 7. հարկահանութիւն. 8. փ. եւ ը. նեղութիւն, աշխատութիւն, վաստակ:

Exérèse (էկզէրէս) ի. վ. աւելորդահատութիւն. մարմնոյն աւելորդ կամ վնասակար մասունքն կտրելն:

Exergue (էկզէրկ) ա. տողաքանդ (դրամի):

Exfodiation (էքսֆոդիասիօն) ի. գետնապեղումն. պեղումն գետնոյ:

Exfoliatif,ive, ած. Ցերթատիչ:

Exfoliation (էքսֆոլիասիօն) ի.վ. եւ ը. Ցերթումն, Ցերթատումն, Ցերթատութիւն. *Ցերթ Ցերթ բաժնուիլն փտեալ ոսկերաց՝ անատաց կամ կենդանոց:

Exfolier, ն. ը. Ցերթատել:

S'exfolier, դ.ը. եւ վ. Ցերթատիլ, Ցերթատիլ:

Exhalaison (էկզալէզօն) ի. բուրումն, արտաշնչումն, արտաշնչութիւն. — douce, agréable, բուրումն անուշահոտութեան, անուշահոտութիւն, քաղցրահոտութիւն. des —s fétides, բուրմունք գարշահոտութեան, գարշահոտութիւն, ժահահոտութիւն. 2. արտաշնչութիւն, ցոլումն, գոլորշի:

Exhalant, e, ած. արտաշնչիչ, բուրիչ, վերաճխիչ, հոտարձակ. vaisseaux —s, արտաշնչիչ անօթք:

Exhalation (սիօն) ի. արտաշընչութիւն, բուրումն, ցնդումն, վերաճխութիւն. 2. գոլորշի, շոգի, շոգոլի:

Exhalatoire, ած. արտաշնչական:

Exhaler, ն. արտաշնչել, բուրել, վերաճխել, ցնդել, հոտ արձակել. — une odeur, բուրել զհոտ. — une bonne odeur, հոտ անոյշ բուրել, բուրել զանուշահոտութիւն. || փ. — son âme, փչել՝ հանել զոգին, մեռանիլ. — le dernier soupir, հանել զյետին շունչ. 2. փ. զեղուլ, Ցափել. — sa colère, sa fureur, — զբարկութիւն իւր, պարտոխաճափ՝ ճանրացաւումն լ. — sa bile, sa mauvaise humeur, sa douleur, ses plaintes.

S'exhaler, դ. արտաշնչիլ, արձակիլ, ելանել, ցնդիլ, ցոլանալ, ի վեր ցոլանալ, վերաճխիլ. les vapeurs qui s'exhalent. La fumée qui s'exhale. L'éther s'exhale rapidement. || դ.զ. il s'exhale des vapeurs de ce marais. 2. բուրել, արձակիլ, ելանել, հարկանիլ. l'odeur, le parfum qui s'exhale d'une rose. S. **Odeur**. || փ. զեղուլ, ի դուրս ելանել, արձակիլ, ի վեր գալ՝ երեւիլ. cette gaieté qui s'exhale de tout comme un parfum. || — en injures, նախատակոծ լ., * նախատինք Ցափել. — en plaintes, տրտունջ առնել, գանգատիլ:

Exhaure (էկզօր) ի. ջրազատումն. *ջրհանաց մէջին ջուր հանելն:

Exhaussé, e, անց. տ. **Surhaussé**.

Exhaussement (էկզօսման) ա. ամրարձումն, բարձրութիւն. — d'un mur, d'une maison.

Exhausser, ն. բարձրացուցանել. — un mur. = *S'*—, դ. բարձրանալ:

Exhausteur (էկզօսթէօր) ա. բարձրացուցիչ:

Exhaustif,ive, ած. բարձրական, [բարձրացուցիչ:

Exhaustion (էկզօսթիօն) ի. զազատութիւն, ցամաքումն. pompe d'—.

Exhérédation (էկզէրէտասիօն) ի. անժառանգութիւն, ժառանգազրկութիւն. l'— n'est point admise par le Code civil. L'— l'a réduit à la misère.

Exhéréder (էկզէրէտէ, j'exhérède, j'exhéréderai) ն. անժառանգել. son père l'exhéréda.

Exhiber (էքզիպէ) ն. մատուցանել, յանդիման՝ առաջի առնել, ցուցանել. — ses titres, ses pièces, son passeport. = *S'*—, դ. — զանձն, *ինքնինքն ցուցանել:

Exhibition (էկզիպիսիօն) ի. ցուցակութիւն, ցոյց. — d'un passeport, d'un acte. 2. հանդէս, աշխատ-

ֆահանդէս . — de tableaux, պատկերահանդէս , նկարահանդէս :

Exhilarant, e (էկզիլարան) ած. զուարճացուցիչ , զուարճարար :

Exhortatif, ive (էկզօրթաթիֆ) ած. յորդորիչ . discours —. Éloquence —ive.

Exhortation (էկզօրթասիօն) ի. յորդոր , յորդորումն , յորդորանք . faire une —. Par —, յորդորաբար :

Exhortatoire (էկզօրթաթուար) ած. յորդորական :

Exhorter (էկզօրթէ) ն. յորդորել. — à la paix, à l'union. 2. յորդորել, խթանել , քաջալերել . — des troupes avant le combat. — à bien mourir. = S'—, դ. — զմիմեանս *ժէկզմէկ :

Exhumation (էկզիւմասիօն) ի. արտաշիրմումն , *գերեզմանէ դուրս հանելն . — d'un corps.

Exhumer (էկզիւմէ) ն. արտաշիրմել , *գերեզմանէ դուրս հանել . 2. փ. հանել ի մոռացութենէ , յուշ ածել , ի վեր հանել . — de vieux titres, des faits oubliés.

Exhyménine, ի. բ. արտաթաղանթ :

Exigeant, e (էկզիժան) ած. պահանջող , պահանջուռ , պահանջկոտ, խստապահանջ , սաստկապահանջ , չշդապահանջ . très —, բազմապահանջ, դժուարահաճ . se montrer —. Vous êtes bien —.

Exigence (էկզիժանս) ի. պահանջ, պահանջանք , պահանջումն, պահանջողութիւն, պահանջոտութիւն , խրոտապահանջութիւն . il est d'une — insupportable. Les —s de l'état social. 2. —, պէտք, պիտոյք , հարկ . selon l'— des affaires, ըստ պահանջման՝ պահանջանաց՝ պիտոյից , ըստ հարկի իրաց . selon l'— du moment, ըստ հարկի ժամանակին :

Exiger (էկզիժէ , exigeant, n. exigeons) ն. պահանջել , խստապահանջ՝ սաստկապահանջ լ. — le paiement d'une dette. 2. —, պատուիրել . l'honneur l'exige. 3. պէտս ունել , պէտք լ., *հարկաւոր ըլլալ , կարօտիլ . son état exige beaucoup de soins. = S'—, դ. պահանջել :

Exigeur, euse (էկզիժէօր , էկզիժէօզ) ա. պահանջող :

Exigibilité, ի. պահանջելիութիւն. — d'une dette.

Exigible, ած. պահանջելի. paiement —. Droits —s.

Exigu, uë (էկզիկիւ) ած. անբաւական , դոյզն , դուզնաքեայ , փոքրիկ, փանաքի . repos, revenu, logement —. Somme fort —ë.

Exiguité (էկզիկիւիթէ) ի. անբաւականութիւն , փոքրկութիւն , սակաւութիւն , նուազութիւն . l'— de ses ressources, de sa fortune,

Exil (էկզիլ) ա. աքսոր , աքսորանք . envoyer en —, առաքել յաքսորս , *աքսոր ղրկել . — volontaire, կամաւոր —. rappeler de l'—, դարձուցանել յաքսորանացն . lieu d'—, աքսորավայր . 2. փ. —. vivre loin de vous est un — pour moi.

Exilé, e (էկզիլէ) ած. աքսորեալ , աքսորական . 2. գ. —, աքսորուիի . rappeler les —s.

Exiler (էկզիլէ) ն. աքսորել , ըստ աշխարհի հանել , վտարել , *քշել . — qn.

S'exiler, դ. — զանձն , մեկնիլ , *քաշուիլ . — à la campagne. 2. — զմիմեանս , *զիրար քշել . 3. աքսորիլ , վտարիլ , *աքսորուիլ , քշուիլ :

Eximer (էկզիմէ) ն. իգ. ազատել, ազատ կացուցանել . — qn. de la responsabilité pénale.

Exinanition (էկզինանիսիօն) ի. բժ. նքուլումն :

Exinscrit, e (էկզէնսքրի) ած. չբ. արտագիծ . cercle — à un triangle.

Existant, e (էկզիսթան) ած. կացեալ , գոյ, գոյացօր, *կեցող , եղող , գտնուող . les créatures —es. Maintenir les traités —s.

Existence (էկզիսթանս) ի. գոյութիւն , էութիւն . l'— de Dieu. || փ. l'— d'un fait, d'un complot, d'un traité, d'une loi. 2. —, կեանք. donner l'—, ի գոյութիւն ածել , ի գոյ ածել , ի չքոյէ ստեղծել , *— տալ . recevoir l'—, ի գոյութիւն գալ , բռնեղծանիլ . finir son —, զրաւիլ ի կենաց , կենագրաւ լ., մեռանիլ . 3. կեանք , պայման կենաց , վիճակ, *կացութիւն . se créer une douce —. Il a une belle —. Une — équivoque.

Exister (էկզիսթէ) չ. կալ , լինել, գոլ , էանալ , գոյանալ , կալ յաշխարհի , լինել՝ գտանիլ ի միջի . կանգուն կալ . tout ce qui existe. Il en existe encore des traités. Ses poésies n'existent plus, քերթուածք նորա չեն ի միջի . || faire —, կացուցանել , էացուցանել . 2. կալ, կեալ. tant que j'existerai, ցորչափ իցեմ՝ կացիցի՝ կեցիցս ես , *որչափ որ կամ՝ ապրիմ. || դ. il existe, կայ, գոյ, է. il existe une loi que défend cela. Il existe des arrêtés qui... են՝ կան՝ գոն վճիռք որք . il a existé, կայր , էր , գոյր :

Exitèle (էկզիթէլ) ի. հբ. անկոթ[րով . հանք ինչ :

Exoascées (էկզօասէ) ի. յ. բ. արտախոյրեայք . սունք ինչ :

Exoasque (էկզօասք) ա. բ. արտաբիկ. ազգ սնկոյ ի տոհմէ սկուտեղասնկոց (dyscomycètes).

Exobaside (էկզոպազիտ) ա. բ. արտախորշիկ . ազգ սնկոյ :

Exobasidées, ի. յ. բ. արտախորշիկեայք . ցեղ սնկոց ի տոհմէ խորոպատնկեայց (hyménomycètes).

Exocet (էկզօսէ) ա. Ծուչածուկն , ծիծեռնածուկն . *Ծուչող ձուկ :

Exocyste, ի. վ. շրջումն (միզափամփուշտի) :

Exode, ա. ելք , գիրք ելից . երկրորդ գիրք հնգամատեանին Մովսիսի. 2. ելք . վերջին մասն ողբերգութեան Յունաց :

Exodique, ած. բգ. ելային. ելից. nerfs —s, ելաչիղք :

Exodonte, ած. արտատամն :

Exogame, ած. արտամուսին , արտակին . ցեղէն դուրս կամ օտարի հետ կարգուող :

Exogamie, ի. արտամուսնութիւն, արտակնութիւն :

Exogène (էկզօժէն) ած. բ. արտաճին , արտաճնունդ , արտաբոյս . la feuille est un organe —.

Exognathe (էկզօկնաթ) ած. կ. արտաճնօտ :

Exogonium (էկզոկոնիօմ) ա. բ. արտանկիւն . ազգ բառեղասերի (cucurbitacées).

Exogyne (էկզօժին) ած. բ. արտաճին :

Exogyre, ա. փիթ. արտադարձ . ազգ բրածոյ ոստրէի :

Exoine (էկզուէն) ի. հ. իգ. չքմեղագիր , չքմեղաթուղթ . գիր՝ պատճառ չկարելոյ յանդիման լ. առնիլ . 2. բժ. վկայագիր (բժշկի յարդարացումն չկարելոյ հիւանդի լնուլ զպարտս պաշտաման իւրոյ) :

Exomètre (էկզոմէթր) ի. վ. արգանդաշրջումն . շրջումն արգանդի :

Exomphale (էկզոնֆալ), **Exomphalocèle** (էկզոնֆալոսէլ) ի. վ. S. **Omphalocèle.**

Exondance (էկզոնտանս) յորդումն :

Exondation (էկզոնտասիօն) ի. յորդութիւն :

Exondé, e (էկզոնտէ) ած. եբ. յորդեալ , յորդաջուր , *ջրերէն դուրս ելած . terre —e.

Exonération, ի. ազատութիւն , զերծումն . — du service militaire. — d'impôts, ապահարկութիւն :

Exonérer (էկզոնէրէ) (j'exonère, j'exonérerai) ն. ազատել , ազատ կացուցանել , զերծուցանել . — qn. du service militaire. — qn. d'un impôt, ապահարկ առնել . 2. փրկանաւորել . հատուցանել պետութեան զոր ինչ անկ է ի զերծումն ի զինուորական ծառայութենէ . — son fils.

S'exonérer, դ. պարտահատոյց լ. հատուցանել զպարտս իւր . 2. փրկանաւորել զանձն . ce conscrit s'est exonéré.

Exonirose (էկզոնիրոզ) ի. բժ. բղխումն ցայգութեան , երազափոխութիւն :

Exophthalmie (էկզոֆթալմի) ի. բժ. կրկովութիւն , ակնացցումն , արտակոպճութիւն . *աչքին կապկին դուրս ելնելն . être atteint de l'—, կրկովիլ , կոկովիլ :

Exophthalmique, ած. բժ. կրկովային , արտակոպճային :

Exoptile (էկզոփթիլ) ած. բ. արտաճիլ . որոյ ճիլն չէ ամփոփեալ ի կուտային խոռոչի :

Exopodite, ա. ոպ. արտոտիկ :

Exorable (էկզօրապլ) ած. աղաչալուր , պաղատալուր , դիւրալուր , դիւրանաց , դիւրընկալ. rendez-la comme vous à mes vœux —. Être — à, պաղատալուր՝ դիւրալուր լ.:

Exoration (էկզորասիօն) ի. պաղատումն , պաղատանք :

Exorbitamment, մ. տարապայմանաւ , անհնարինս , կարի իմն , յանդուգն :

Exorbitance (էկզորպիթանս) ի. տարապայմանութիւն :

Exorbitant, e, ած. անհնարին , անչափ , տարապայման . pouvoir —. Somme, dépense —e.

Exorciser (էկզորսիզէ) ն. երդմնեցուցանել, *երդուընցուցնել, սատանան հանել, սատանայէն ազատել. — les esprits. — un possédé. 2. ը. Պահանջել, *վրան իյնալ, բռնադատել. — գն.

Exorciseur (էկզորսիզէօր) ա. երդմնեցուցիչ: [մնեցուցչութիւն:

Exorcisme (էկզորսիսմ) ա. երդ-

Exorciste (էկզորսիսթ) ա. երդմնեցուցիչ, այսահալած:

Exorde (էկզորտ) ա. յառաջաբան, նախերգան. 2. սկիզբն, սկզբուած. voyons si la fin répondra à un si bel —.

Exorrhize (էկզորիզ) ած. բ. արտարմատ: [չափ:

Exosmomètre, ա. արտահոսա-

Exosmose (էկզոսմօզ) ի.բգ. արտամղուն, արտաճնշուն, արտահոսուն:

Exospore (էկզոսփոր) ա. բ. արտաքնորճ. արտաքին պատեան սորճի:

Exostemme (էկզոսթէմ) ա. արտապսակ. ազգ երկպտուկ տնկոց ի տոհմէ տորոնասերից (rubiacées).

Exostome (էկսոսթօմ) ա. բ. արտաբերան:

Exostose (էկզոսթոս) ի. վ. արտոսկրուտ. արտաքին այտուն ոսկերց. — de boulet, ոտնակոճուտ:

Exotérique (էկզոթէրիք) ած. արտաքին, *դրսի:

Exothèque, ի. բ. արտատուփ. ազգ Եվրոպեւից ի տոհմէ հետահանեանց (ichneumoniens).

Exothermique (էկզոթէրմիք) ած. տգ. արտաջերմնային:

Exotique, ած. տարաշխարհիկ, օտարաշխարհեայ, օտարաշխարհիկ, այլաշխարհեայ, տարաբնակ, եկամուտ, օտար. plante —, տարաշխարհիկ տունկ. 2. փ. termes, mœurs —s, — բառք, բարք:

Exotiquement (էկզոթիքման) մ. եկամուտօրէն:

Exotisme (էկզոթիսմ) ա. եկամտութիւն, օտարութիւն:

Expansibilité, ի. բգ. ծաւալականութիւն, տարածականութիւն:

Expansible, ած. բգ. ծաւալական, տարածական:

Expansif, ive, ած. ծաւալիչ. force —ive. — զօրութիւն. 2. փ. հաղորդիչ, հաղորդասէր, արտազեղիչ, արտազեղ. bonté, âme —ive. Je suis très —. Il est peu —.

Expansion, ի. բգ. ծաւալուն, տարածուն. l'— du mouvement révolutionnaire. 2. փ. արտազեղուն. avoir beaucoup d'—. Dans un moment d'—.

Expansivité, ի. արտազեղութիւն:

Expatriation (էքսփաթրիասիօն) ի. տարաշխարհութիւն, հեռացուն տարագրութիւն ի հայրենեաց, վտարանդութիւն. — volontaire, forcée.

Expatrice, ած. ապազատրիկ:

Expatrié, e, ած. անաշխարհիկ, տարաշխարհիկ, տարագիր:

Expatrier (էքսփաթրիէ) (n. expatriions, v. expatriiez; q. n. expatriions, q. v. expatriiez) ն. տարաշխարհել, հեռացուցանել ի հայրենեաց. — գն.

S'expatrier, դ. —իլ, հեռանալ՝ ելանել ի հայրենեաց, Ծողուլ զհայրենիս, տարաշխարհիկ լ.

Expectance, ի. սպասուն, ակնկալութիւն:

Expectant, e, ած. սպասիչ, սպասող, ակնկալու, ակնդէտ. 2. բժ. սպասողական. médecine —e, — ժեղմական դեղատուութիւն. méthode —e, — ոճ: [նուիրեն:

Expectantisme, ա. սպասակա-

Expectateur, սպասող:

Expectatif, ive, ած. սպասողական, սպասիչ, ակնկալու. grâce —ive.

Expectation (էքսփէքթասիօն) ի. սպասուն, ակնկալութիւն, ակնդէտութիւն:

Expectative, ի. սպասուն, յոյս, ակնկալութիւն, * սպասողական վիճակ. être dans l'—, սպասել յուսով՝ ակնկալութեամբ. avoir l'— d'une place, սպասել յուսով պաշտամանի, ակն ունել պաշտօնի:

Expectorant, e, ած. խխիչ, խըխաբեր, Ծքաբեր, խուխաբերիչ, մաղասաիան, մաղասաՃափ. 2. ա.—, խխադեղ. un bon —.

Expectoration (...սիօն) ի. բժ. խոխ, խուխ, խխաբերուն, խուխաբերութիւն, խխուն, մաղասաՃանութիւն, մաղասաՃափութիւն:

Expectorer, ն. բժ. խխաբերել, խխել, խոխաբերել, մաղասաՃափել, * մաղան դուրս հանել, կուրծքն մաքրել. cela fait —. Ce malade expectore facilement.

Expédient, ած. կարեւոր, շահաւէտ, ի դէպ. il est — de faire cela. 2. ա. հնարք, հնարագիտութիւն, մարՃանք, հայՃայՃանք, ճարտարանք, հեՃեՃանք. chercher des —s, հնարս հնարել, ի հնարս հայՃայՃանաց մտանել, ճարտարել, ճարտարամտել. trouver un —, հնարս ինչ՝ ելի աղագս գտանել. c'est un homme d'—s, այր հնարագէտ՝ հնարիմաց է. être fécond, fertile en —s, հնարիմաց՝ հնարագէտ լ. 3. յ. յետին իրնարք, *վերջին միջոցք. il en est aux —s. Être aux —s pour vivre.

Expédier (n. expédiions, v expédiiez; q. n. expédiions, q. v. expédiiez) ն. առաքել, յղել, յուղարկել, *դրկել. — un ballot par le chemin de fer. — un courrier, une estafette. 2. ճեպել, փութացուցանել, վաղվաղել, փութանակի ի գլուխ հանել, վաղ կատարել, արագ արագ վճարել, յանձանձել. — une affaire. — des affaires, գործս վճարել. — son dîner en quelques minutes. — գն. 3. ը. սպառել վաղվաղակի, *մսխել, հատցունել. — de l'argent, des provisions. 4. ը. փութանակի մեռուցանել, սպանանել, * ճամբել, մեռցունել. la maladie l'aura bientôt expédié. 5. դտ. օրինակել, առնել զհաւասարն. — un contrat.

S'expédier, դ. փութալ, ճեպել. 2. հապճեպ՝ փութով կատարել. cela ne peut pas — ainsi.

Expéditeur, trice, գ. վճ. առաքիչ, յուղարկիչ (վաճառաց):

Expéditif, ive, ած. արագագործ, գործուն, վոյժ, շուտափոյթ. c'est un homme —, այր գործոյ է. homme — en affaires. Moyen —. Justice —ive. 2. արագագիր, *ձեռքն շոյտ:

Expédition (...սիօն) ի. առաքուն, յղուն, յուղարկուն, յուղարկութիւն. — des marchandises, — վաճառաց. faire une —, առաքել. 2. աւարտուն, վճարուն, ժրութիւն, արագագրութիւն, * շուտով կատարելն. — des affaires. Homme d'—, այր արագագործ, այր գործոյ. 3. գ. արշաւանք, շահատութիւն. l'— du Mexique. Faire une —, արշաւել, արշաւանս դնել, զօրախաղաց լ. 4. դտ. օրինակուն, փոխագրութիւն. presser l'— d'un acte. 5. օրինակ, վաւերական պատճէն, *ճիշդ օրինակ. l'— d'un acte de vente.

Expéditionnaire, ա. առաքիչ, յուղարկիչ, վաճառայուղարկ. 2. գրիչ վաւերական պատճէնից, օրինակագիր. 3. ած. արշաւական, արշաւող, արշաւադիր, զօրախաղաց. armée —. [փութանակի:

Expéditivement. մ. փութով,

Expérience (էքսփէրիանս) ի. փորձ, փորձառութիւն «Էնթրիպէ». par —, ի փորձոյ, յարդեանց իրացն, *փորձով. savoir par —, գիտել ի փորձոյ՝ *փորձով գիտնալ. connaître une chose par —. Instruit par l'—, ուսեալ ի փորձոյ. faire une —, փորձ փորձել, ի փորձ մատնել, *փորձ մի անել. faire l'— d'une chose, զփորձ առնուլ, ի փորձ մատուցանել. *բանի մի փորձն անել. j'en ai fait l'—. 2. փորձ, փորձառութիւն, հմտութիւն. une longue —, երկարաձիգ՝ բազմամեայ փորձ. avoir l'— des affaires, փորձ՝ հմուտ լ. իրաց. 3. բգ., ագ. փորձ. — de physique, de chimie, բնագիտական, տարրագիտական փորձ:

Expérimentable, ած. փորձելի:

Expérimental, e, ած. փորձական, փորձառական. physique, philosophie —e. Résultats expérimentaux.

Expérimentalement, մ. փորձապէս, փորձառականապէս:

Expérimentaliste, ած.իս. փորձառու. փորձառական:

Expérimentateur, trice, գ. եւ ած. փորձարար, փորձիչ, փորձող, փորձարկու, փորձակատար:

Expérimentation (էքսփէրիմանթասիօն) ի. փորձ, փորձութիւն, փորձագործութիւն, փորձարկութիւն, փորձառութիւն:

Expérimenté e, ած. փորձեալ. remède —. 2. փորձ, փորձառու, հմուտ. homme, pilote —. Très —, բազմափորձ. — au fait de la guerre, պատերազմափորձ:

Expérimenter, ն. փորձել, ըզփորձ առնուլ, փորձառել, փորձարկել, ընդ փորձ անցանել, * փորձն անել. — un nouveau remède.

S'expérimenter, դ. փորձ լ., փոր-

ձիւ ուսանել. 2. փորձել, ի փորձ գալ, *փորձուիլ :

Expert, e, ած. փորձ, քաջահմուտ, տեղեակ. 2. ա. իգ. փորձագէտ, փորձաքննի. s'en rapporter au dire des —s. A dire des —s, ըստ ասից՝ ըստ բանի փորձագիտաց. l'affaire sera décidée à dire d'—s. [բար :

Expertement, մ. փորձագիտա-

Expertise (էքսփէրթիզ) ի. իգ. փորձագիտութիւն, փորձաքննութիւն. faire une —, փորձագիտել, փորձաքննել :

Expertiser, ն. փորձագիտել, փորձաքննել. — le dégât. = *S'—*, պ. փորձագէտ՝ փորձաքնին լ.:

Expiable, ած. քաւելի :

Expiateur, trice, ած. քաւիչ, մեղսաքաւիչ :

Expiation, ի. քաւութիւն. — d'un péché, — մեղաց, մեղսաքաւութիւն. — d'une faute, d'un crime. 2. —, զոհ քաւութեան. sacrifice d'—.

Expiatoire, ած. քաւիչ, քաւութեան, մեղսաքաւիչ, քաւութենաբեր, քաւչական. sacrifice —, — զոհ. chapelle, monument —.

Expier, ն. քաւել. — sa faute par un long exil, par la mort, — զյանցանս երկարատեւ աքսորանօք, մահուամբ. = *S'—*, դ. —իլ, քաւեալ լ.:

Expirant, e, ած. օրհասական, յոգիս ապաստան, մերձ ի մահ, մահամերձ, մազկռինչ, հոգեվար 2. փ. վախճանամերձ. pouvoir —. Flamme —e, առկայծ՝ առկայծեալ քոց. liberté —e, շիջելափառ ազատութիւն. voix —e, նուաղ՝ *մարմրած ձայն :

Expirateur, ած. մգ. արտաշընչող, շնչական. muscles —s. || — à sonnerie, հնչախուզակ :

Expiration (էքսփիրասիօն) ի. բխ. շնչումն, արտաշնչութիւն, շնչառութիւն, շնչառութիւն. շնչարձակութիւն, շնչարձակ. 2. աւարտ պայմանաժամի, ժամանակակէտ, վախճան, կատարած, վերջ. — d'un bail. A l'— de l'année, du trimestre, ի վախճան՝ ի կատարած ամին՝ եռամսեկի : [շնչական :

Expiré, e, ած. անշնչացեալ, ան-

Expirer, ն. բխ. շնչել, արտաշընչել, *շունչն դուրս տալ. — l'air, շնչել՝ արտաշնչել զօդ. 2. չ. շնչառիլ, անշնչանալ, փչել զոգի, աւանդել զոգի, գրաւիլ ի կենաց, վախճանիլ. il expira au milieu des siens. 3. փ. դադարիլ, շիջանիլ. à sa vue le reproche expira sur mes lèvres. La liberté, la lueur, ma flamme, notre discorde expire. Les sons expirent. 4. աւարտիլ, վախճանիլ, գրաւիլ, յանգ ելանել, ի կատար հասանել, *լմննալ. mon bail a expiré hier. La trêve expire demain.

Explétif, ive, ած. եւ ա. ք. Ծարմառաբ :

Explétivement, մ. իբրեւ Ծարմառաբ, Ծարմառաբօրէն. dites-moi —. Mot employé —.

Explicable, ած. մեկնելի, դիւրամեկին. cela n'est pas —.

Explicateur, ա. մեկնիչ, մեկնող, բացատրող, բացատրիչ :

Explicatif, ive, ած. մեկնական, մեկնողական, բացատրիչ, բացատրողական. commentaire —. Notes —ives.

Explication, ի. մեկնութիւն, մեկնաբանութիւն, բացատրութիւն, բացայայտութիւն, պարզաբանութիւն. — d'une phrase, d'un texte, d'un tableau, d'Homère. Donner des —s à, — տալ. demander à qn. l'— de, խնդրել յումեքէ զ— իրիք. demander des —s. || Avoir une — avec qn., ունել — ընդ ումեք. ստիպել զոք յայտնել զերկդիմի միտս իւր :

Explicite, ած. մեկին, մեկն, քաջայայտ, բացայայտ, յայտնի. clause, volonté —.

Explicité, ի. քաջայայտութիւն, բացայայտութիւն. — d'une clause, d'une volonté.

Explicitement, մ. մեկնագոյնս, մեկին բանիւք, յայտնապէս. croire — énoncé.

Expliquer, ն. մեկնել, բացատրել, պարզաբանել. — un mot, une énigme, un auteur. 2. յայտ առնել, բացատրել. — sa pensée, ses intentions.

S'expliquer, դ. մեկնիլ, բացատրիլ, պարզաբանիլ, *մեկնուիլ. cela s'explique sans peine. || — avec qn., *մեկուն հետ բացատրութիւն ունենալ. 2. յայտ առնել զմիտս, ծանուցանել զկարծիս իւր. il s'est expliqué sur ce sujet. 3. ի միտ առնուլ, *հասկընալ, խելք հասցունել. je ne puis m'— votre conduite.

Expliqueur, euse, գ. մեկնիչ, բացատրիչ. les —s de songes.

Exploit, ա. արուեստ քաջութեան, գործ քաջութեան, քաջարութիւն, շահատակիւն, շահատակութիւն. — militaire. Un bel, un glorieux —. Il s'est signalé par ses —s, par de brillants —s. 2. հգ. vous avez fait là un bel —, բարո՛ք քաջացար, *ազէկ քաջութիւն ըրիր. 3. իգ. դատագիր, դատակոչ (ի ձեռն նուիրակի, huissier). Dresser un —, դատակոչ առնել : [լիութիւն:

Exploitabilité, ի. շահագործե-

Exploitable, ած. շահագործելի, շահաբեր, շահեկան. ferme, mine —. 2. իգ. գրաւավաճառելի. biens —s.

Exploitant, ած. ա. իգ. դատակոչող. huissier —, — նուիրակ. 2. ա. շահագործիչ, շահագործող, շահեցուցիչ :

Exploitation (էքսփլուատասիօն) ի. շահագործումն, շահեգործութիւն, շահեցումն, շահաբերութիւն, շահընծայութիւն, *բանեցունելն. — des terres, des mines, des bois, d'un brevet, d'un journal. — de chênes, կաղնաշահութիւն, կաղնագործութիւն. || chemin de fer en état d'—, շահաբեր երկաթուղի. 2. շահատան, *բանեցունելու տեղ. on lui a concédé une vaste —. 3. շահեցողութիւն, անձնաշահութիւն. être victime d'une indigne —.

Exploité, e, ած. շահագործեալ, շահեցուցեալ, շահատեառեալ :

Exploiter, ն. շահագործել, շահեցուցանել, շահատեառել, շահաբեր առնել, *բանեցունել. — une ferme, une mine, un chemin de fer, un journal, un théâtre. — des bois, — զանտառս. հատանել եւ վաճառել զփայտն. 2. փ. վարել ի շահ, յօգուտ ի կիր արկանել, օգտիլ, շահիլ, *շահ հանել, իւր շահուն գործածել. — la crédulité, la curiosité publique. — qn., une place, un emploi. 3. իգ. դատակոչ առնել.

Exploiter, չ. հգ. գործել գործս քաջութեան, քաջ հանդիսանալ, *քաջութիւն անել. 2. իգ. կատարել՝ վարել զպաշտօն նուիրակի.

S'exploiter, դ. շահաբեր՝ արդիւնաբեր լ.:

Exploiteur, ա. շահագործ, շահեցուն, * բանեցուն. 2. շահեցող. անձնաշահ :

Explorable, ած. աշխարհագրելի, խուզարկելի :

Explorateur, trice, գ. աշխարհագէտ. աշխարհախոյզ, երկրախոյզ, երկրագնին. 2. խուզարկ, խուզարկու, հետախոյզ, վայրագնին : — des pulsations du cœur, խուզարկ սրտի՝ սրտանդից. 3. ած. —: la science —trice.

Exploratif, ive, ած. աշխարհագէտ, աշխարհագրական, խուզարկ, խուզարկու. voyage —.

Exploration (էքսփլորասիօն) ի. աշխարհագրութիւն, երկրագնութիւն, երկրախուզութիւն, աշխարհախուզարկութիւն, հնախուզութիւն, խուզութիւն. d'—, երկրախուզական. 2. փ. հետախուզութիւն, խուզարկութիւն :

Explorer, ն. աշխարհագրել, աշխարհագէտ լ., աշխարհախուզել, երկրախուզել, երկրագնել. — des contrées, des mers. 2. փ. խուզել, խուզարկ լ., խուզարկել. — le néant, une bibliothèque, une maladie.

Exploseur, ա. պայթուցիչ :

Explosibilité, ի. պայթելիութի՛ :

Explosible, ած. ճայթելի, պայթելի. mélange —.

Explosif, ive, ած. բգ. ճայթիչ, ճայթական, պայթուցիկ. gaz —, կազ որոտացող. 2. ա. պայթուցիկ :

Explosion, ի. ճայթումն, պայթումն, ճայթիւն, պայթիւն, բոմբիւն. faire une —, ճայթիլ, պայթիլ. l'— d'une mine, d'un volcan. Une — de gaz. 2. փ. —. l'— de la colère, de la haine publique. [պայթիլ :

Explosionner, ն. նբ. ճայթիլ,

Expoliateur, տ. **Spoliateur.**

Expoliation, ի. տ. **Spoliation.**

Exponentiel, elle, ած. հհ. վերադրական : [արտածելի :

Exportable, ած. արտահանելի,

Exportateur, trice, գ. ա. վճ. արտահանող, արտածիչ, վաճառահան, վաճառատար. 2. ած. —. fabricant, commissionnaire —.

Exportation (էքսփորթասիօն) ի. վճ. վաճառահանութիւն, վաճառածուխիւն, վաճառատարութիւն, արտածումն, արտածութիւն, արտահանութիւն. — des grains. || D'—, արտածական, արտահանական. 2. —, հանավաճառք. le chiffre des —s s'est accru.

Exporter, ն. վաճառահանել, արտածել, արտահանել. — les produits du sol, de l'industrie.

S'exporter, դ. —իլ. ces marchandises s'exportent en grande quantité.

Exporteur, S. **Exportateur.**

Exposant,e, գ. դ. խնդրող, աղերսարկու. 2. հանդիսադիր, ցուցադիր, ցուցադրող, ցուցադրուհի, վաճառադիր. 3. ա. հհ. ցուցորդ. ցուցիչ թիւ:

Exposé, e, ած. առաջի՝ ի տես՝ ի տեսիլ եղեալ, համատեսիլ, ի հանդէս ածեալ, հանդիսադրեալ. être —, *ի տես դրուիլ. être — aux yeux de tous, մերկապարանոց լ. ամենեցուն. — au soleil, արեգդէմ, արևգունի, արեգակնահայեաց, արեւահայեաց, արեգակնատես, արեգաւէտ, արեգջեր, *արեւու նայող, արեւ տեսնող, արեւոտ. espalier bien —. 2. նշաւակ կացեալ, նշաւակ, առակ նշաւակի. être — à la risée, նշաւակ լ. ծաղու, ծաղր եւ ծանակ լ. il était — aux ravages, յաւեր եւ ի կողոպուտ կայր՝ մատնեալ էր. 3. ի վտանգի. retirez-vous de là, vous seriez trop —. 4. յայտնեալ. — avec une grande netteté, յայտապատում, քաջայայտ, բացայայտ. vérités bien —es, քաջայայտ ճշմարտութիւնք:

Exposé, ա. յայտարարութիւն, յայտարարագիր. — sommaire, համառօտագիծ պատկեր. — d'un fait. Faire l'— de, յայտ՝ յանդիման առնել:

Exposer, ն. յայտ՝ յանդիման առնել, դնել առաջի՝ ի տես՝ ի տեսիլ, ի տեսիլ ածել՝ կացուցանել, ի հանդէս ածել, հանդէս առնել, ցուցանել. — des marchandises, des meubles, des tableaux. — en vente, դնել՝ հանել ի վաճառ. — en spectacle, տեսարան՝ նշաւակ առնել ամենայն աշխարհի. être exposé aux regards, aux yeux de tous, à la vue du public, տեսարան՝ առակ նշաւակի՝ ի տեսիլ լ. ամենեցուն. — à la risée, խաղածանակ առնել. — le saint sacrement, դնել զՍրբութիւն առաջի ժողովրդեան, *սրբութիւն դնել. || — un enfant, ընկեցիկ առնել զմանուկ. 2. զետնել, կացուցանել, դնել՝ դարձուցանել ի կոյս իրիք. — au midi. 3. դնել, պարզել, տարածանել, *փռել. — au soleil, դնել յարեւ, յարագել, *արեւու դնել. — du linge au soleil. || — aux bêtes un condamné, արկանել առաջի գազանաց, գազանակուր առնել. || — qn., qc., — au péril, aux périls, au danger, վտանգել, ի վտանգ արկանել, ի վտանգի կացուցանել, մատնել ի վտանգս, *վտանգի դնել. — son honneur, sa fortune. — sa vie, ի վտանգ արկանել զկեանս իւր, *կեանքն վտանգի մէջ դնել. 4. տեսարանել, նշաւակել, նշաւակ կացուցանել. — à la fureur, նշաւակ կացուցանել սրտմտութեան. — à la moquerie, տալ յայպանումն, ծաղր եւ ծանակ առնել. — aux jalousies, նախանձուկ արկանել, նախանձաբեկ առնել. 5. մեկնել, բացատրել, ի յայտ ածել, բացայայտել, յայտնել, յայտապատում առնել, կարգաւ մի բան միջէ պատմել, ի մէջ ածել՝ բերել. — une doctrine, un sujet, ses raisons. — la situation. — en peu de mots, սակաւաբան լ. 6. ի հանդէս՝ ի տես ածել՝ դնել, ցուցադրել. — des tableaux, des statues. Ce peintre n'a pas exposé.

S'exposer, դ. առաջի՝ յանդիման՝ ի տես՝ ի տեսիլ լ., ի տես ածել զանձն. 2. զանձն ի վտանգի կացուցանել, զոգի ի բուին ունել, դիմագրաւել ի վտանգ, դիմագրաւել, դիմագրաւ լ., խիզախել, մխել զանձն, մխել ի վտանգս, նահատակիլ, անձնագրաւ նահատակիլ, զմահ ընդ կեանս խառնել, ինքնամատոյց դիմագրաւել, ընկենուլ զանձն իւր յառաջ, դնել զգլուխ իւր ի կշիռս, տալ զանձն ի կշիռս, դնել զանձն, զանձն փոխանակել ի վերայ. — à la mort, à être tué, զանձն ի մահ դնել՝ մատնել, ի մահիս փորձ գալ, զմահ յանձն առնուլ, գրաւ մահու զանձն դնել. — aux dangers, aux périls, խիզախել ի վտանգս. s'exposant aux plus grands dangers, դիմագրաւ աճապին վտանգաց. 3. կալ մնալ յանդիման, կալ առաջի, նշաւակ կալ՝ լ. — au feu de l'ennemi. — au froid, կալ առաջի ցրտոյ. — à la colère de qn., յանձն ձգել զցասումն ուրուք. — à la tentation, ի փորձութիւն մատնել՝ ի վտանգ փորձութեան արկանել զանձն, *ինքնիւրեան փորձութեան մէջ ձգել:

Exposeur, ա. ցուցադիր. 2. մեկնիչ, մեկնաբան:

Exposeur, S. **Exposant.**

Expositif, ive, ած. ցուցադրական. 2. մեկնական, մեկնաբանական:

Exposition (էքսփոզիսիօն) ի. դնելն առաջի՝ ի տես. հանդիսադրութիւն, ցուցադրութիւն. l'— du saint sacrement, դնելն զՍրբութիւն առաջի ժողովրդեան. 2. ցուցահանդէս, արուեստահանդէս. — des marchandises, վաճառահանդէս, վաճառացոյց. — des tableaux, նկարահանդէս, պատկերահանդէս. — générale, հանրահանդէս, աշխարհահանդէս. — universelle, տիեզերահանդէս. — des arts, արուեստահանդէս. — des statues, արձանահանդէս, անդրիահանդէս. aller à l'—. ||ընկեցիկ առնելն զմանկունս. 3. դիր, նիստ, նայեաց. — au midi, հարաւակողմն՝ հարաւակոյս՝ հարաւային —. — au couchant. Maison dans une belle —, գեղեցկադիր՝ գեղանիստ տուն. 4. յայտարարութիւն, պատմութիւն, մեկնութիւն. l'— des faits, d'une doctrine.

Exprès, esse (էքսփրէ, փրէս) ած. յայտնի, մեկին, բացայայտ. un ordre —. Défense expresse. 2. ա. հրեշտակ՝ բանբեր առանձինն. envoyer un —. 3. մ. կամաւ, կամօք, խորհրդով «մախասա». je l'ai dit, fait —. Tout —, նոյն. c'est comme un fait —, Ծուի իմն — արարեալ, *կարծես Թէ — եղած է. ||il semble fait tout — pour cela. քաջայարմար այսմ է, *կարծես Թէ անոր համար եղած է:

Express (էքսփրէս) ած. ա. train —, կամ ա. l'—, ճեպընթացն, սրընթաց կառախումբն:

Express-rifle (էքսփրէս-բայֆլ) ա. զգ. ճեպահրացան:

Expressément, մ. յայտնապէս, յայտ յանդիման, մեկին, ճշդիւ, ցըցգրիտ գտակաւ:

Expressif, ive, ած. յայտական, յայտանշան, յայտնաբան, յայտնաբարբառ, յայտանկատ, յայտարար, արտայայտ, արտայայտիչ, ազդոյ, ազդեցիկ, ազդական, կենդանի, պայծառ. terme, geste, silence —. Parole, figure, physionomie —ive. Yeux —s.

Expression (էքսփրէսիօն) ի. մլզուն, քամուն, ճմլուն, *սխմուն, ջուրն հանուն. 2. արտայայտութիւն, արտայայտումն, արտաճնշումն, արտափայլումն, ազդումն, ազդեցութիւն, զգացումն, եռանդն, զօրութիւն. — du geste, de la physionomie, de la joie, de la douleur. Les yeux noirs ont beaucoup d'—. Figure pleine d'—. Jouer avec —. Sans —, անարտայայտ. chanter sans —, երգել առանց զգացման. 3. ասացուած, բան, բարբառ, խօսք. — noble, triviale. Au-dessus, au delà de toute —, ի վեր քան զամենայն բան, յոյժ յոյժ:

Exprimable, ած. բացատրելի, ճառելի. pensée, sentiment —.

Exprimer, ն. մզել, քամել, ճմլել, *սխմել, ջուրն հանել. — le suc d'une herbe, le jus d'un citron. 2. փ. արտայայտել, յայտ յանդիման առնել, յայտնել, մեկնել, բացատրել. — sa pensée. — sa douleur par ses larmes. — le désir, փափաք յայտնել:

S'exprimer, դ. մզիլ, քամիլ, *քամուիլ, ջուրն ելլել. 2. փ. արտայայտել, յայտնել՝ ճանուցանել զխոսս իւր. — en bon termes. — par signes, նշանագի խօսել. 3. արտայայտիլ, յայտնի լ., ի յայտ գալ:

Ex-professo, մ. լտ. վարդապետաբար:

Expropriateur, trice, ած. կալուածատուիչ:

Expropriation, ի. կալուածատուիչն, կալուածահանութիւն, ստացուածագրկումն:

Exproprié, e, ած. եւ գ. կալուածատեալ, կալուածահան, ստացուածագրկեալ:

Exproprier, ն. կալուածատել, կալուածահանել, ստացուածագրկել առնել:

Expugnable, ած. դիւրաւ զբռաւմբ ածելի, դիւրառիկ:

Expuition (էքսփիւիսիօն) ի. բժ s. Crachement.

Expulsé,e, ած. վանեալ, արտաքսեալ, վտարեալ. 2. գ. տարագիր. les —s.

Expulser, ն. արտաքսել, արտալածել, արտահալած առնել, տարտահիման վարել, տարագիր առնել. — qn. de sa maison, de l'assemblée. 2, բժ. արտաքսել, վտարել, վանել. — les humeurs.

Expulseur, ultrice, ած. վանիչ, [վտարիչ:

Expulsif, ive, ած. վանիչ, վանողական, վտարական, արտալածիչ, արտալածիկ:

Expulsion, ի. արտաքսումն, մերժումն, արտալածումն, արտալածութիւն, վտարումն, վանումն. 2. բժ. արտաքսումն, վտարումն:

Expurgation (էքսփիւրկասիօն) ի. մաքրումն:

Expurgatoire, ած. մաքրական, մաքրիչ. index —, — ցանկ:

Expurger, ն. մաքրել, զտել. — un livre. = S'—, դ. —իլ:

Exquis, e (էքսքի, իզ) ած. ընտիր, պատուական, ազնիւ, ազնուագոյն, քաղցրախորհ. vin —, —՝ ճաշակաիամ՝ ճաշկաիոտ գինի. mets —, համադամ խահիք, համադամք, համահամք. fruit —, համահամ՝ համադամ պտուղ. goût —, քաջակիրթ՝ քաջընտիր ախորժակ. conversation —e. Travail, ouvrage —, ճարտար՝ ճարտարագործ վաստակ՝ երկ:

Exquisement, մ. ընտրապէս, պատուականաբար:

Exsangue (էքսանկ) ած. բժ. անարիւն. 2. փ. անգոյն, անգոյ. la blancheur — de la peau. Figure —.

Exsert, e (էքսէր, րթ) ած. բ. արտացից, արտացգուիկ:

Exsertion (էքսէրսիօն) ի. բպ. արտացգումն:

Exstrophie, ի. բժ. արտաշրջումն. *ներքին գոյնարանաց մկկուն տեղէն խախտիլն. — de vessie.

Exsuccion, ի. բժ. արտաճծումն, ճծումն:

Exsudation կամ **Exudation** (էքսիւտասիօն) ի. բժ. քրտնութիւն. 2. բխ. քրտնաճորումն, մզումն:

Exsuder կամ **Exuder** (էքսիւտէ) չ. քրտնաճորիլ, մզիլ. *քրտնքի պէս դուրս ելլել. le sang exsude quelquefois par les pores. [իրական:

Extant, e, ած. դտ. ի. էական,

Extase (էքսթազ) ի. յափշտակութիւն, մոլեգնմայլումն, հոգեզմայլութիւն, զմայլումն, զմայլանք, սքանչանք, հիացումն. être en —, ի յափշտակութեան՝ ի հիացման լ., մոլեգնիլ. parler avec —, յափշտակութեամբ խօսիլ. tomber en —, ի յափշտակութիւն՝ ի հիացումն անկանիլ, *յափշտակուիլ. il fut en —, հիացումն կալաւ զնա, *զարմացաւ մնաց. être en — devant une personne ou une chose, ի հիացման լ. առաջի ուրուք՝ իրիք. être ravi en —. || En —, զմայլուն, հոգեզմայլ. contempler en —. 2. բժ. ապշութիւն:

Extasier (S') դ. յափշտակիլ, ի հիացման՝ ի զարմացման լ., հիանալ, հրաշանալ, զարմանալ ի միտս իւր, զարմանալ. il n'y a pas là de quoi —, || Faire —, հիացումն արկանել ի վերայ ուրուք, ի հիացումն ածել, հիացուցանել:

Extatique, ած. հիացական, հիացեալ, յափշտակեալ մտօք, վերացեալ, հոգեզմայլ. transport —. || esprit —, մտայափշտակ. 2. գ. —. les —s. [բաժան:

Extemporané, e, ած. իգ. տա-

Extemporanéité, ի. տարածմութիւն:

Extenseur, ած. մգ. տարածիչ, ձգտիչ. muscles —s, — մկունք. 2. ա. —.

Extensibilité, ի. տարածականութիւն, ձգտականութիւն:

Extensible, ած. տարածական, ձգտական:

Extensif,ive, ած. ձգտիչ, տարածական. force —ive, — զօրութիւն. signification extensive d'un mot.

Extension (էքսթանսիօն) ի. տարածումն, տարածութիւն, տարածանք. l'— du bras. — des métaux. || փ. ա ընումն, ընդարձակութիւն. l'— du commerce, de son autorité. 2. փ. տարածութիւն, ընդարձակութիւն. — d'un mot, d'une loi, d'un traité. Par —, ընդարձակելով զմիտս բանին, ընդարձակ մտօք:

Extenso (in ինէքսթէնսօ) լ. մ. ճայրալիր, ճայր ի ճայր, ոլջ, ամբողջ, *ամբողջովին. citer un discours —.

Exténuation (էքսթէնիւասիօն) ի. պարտասումն, ուժաթափութիւն. il est dans une grande —. 2. նուաղումն, նիրհումն:

Exténué, e, ած. պարտասեալ, նիրհ. visage —. Armée —e. Chevaux —s. Être — de fatigue, վաստակաբեկ՝ յոգիս ապաստան լ.:

Exténuer, ն. պարտասել, նիրհել:

S'exténuer, դ. պարտասիլ, նիրհիլ. — de fatigue, վաստակաբեկ լ. — à force de veiller.

Extérieur, e, ն. ած. արտաքին, *դրսի. forme —e. Culte —. Avantages —s. 2. —, օտարաշխարհիկ, տարաշխարհիկ, օտարաշխարհեայ, տարաշխարհեայ. le commerce —. La politique —e. 3. ա. տարաշխարհ, օտար երկիր, *դուրս. les nouvelles de l'—. 4. արտաքոյք, արտաքինն, արտաքին տեսիլ՝ կերպարանք, երեսք. l'— d'un édifice. Un — simple, անպաճոյճ կերպարանք. son — n'avait rien de singulier, ոչինչ անսովոր յանձին բերէր արտաքոյ. || à l'—, մ. արտաքուստ, *դրսէն:

Extérieurement, մ. արտաքուստ, արտաքսապէս, ի վերին երեսս, *դրսէն. cette maison est assez belle —. Il n'est dévot qu'—.

Extérioration (էքսթէրիօրասիօն) ա. նբ. արտաքսաւորումն:

Extérioriser, ն. նբ. արտաքսաւորել. — la sensibilité.

Extérioriste, ա. իս. արտաքսաւորիչ:

Extériorité, ի. արտաքսութիւն:

Exterminant, e, ած. սատակիչ:

Exterminateur, trice, ած. սատակիչ. l'ange —, մահաբեր հրեշտակ. guerre, peste —trice. 2. ա. —. l'— des brigands, des vices.

Extermination (էքսթէրմինասիօն) ի. սատակումն, բնաջնջումն, անհետումն, ազգահատութիւն. l'— d'un peuple. Guerre d'— L'— des vices.

Exterminement, ա. S. Extermination.

Exterminer, ն. սատակել, ջընջել, բնաջինջ՝ անհետ՝ անմի առնել, անհետել. — une bande de voleurs. — la race, անհետ՝ ազգատ առնել — les vices, l'impiété, les factions.

S'exterminer, դ. սատակիլ, բրնաջինջ լ. 2. սատակել՝ բնաջինջ առնել զմիմեանս:

Externat (էքսթէռնա) ա. արտավարժոց, ցերեկատպրոց, ցերեկօթ, ցերեկօթիկ դպրոց:

Externe, ած. արտաքին, *դրսի. cause, maladie —. Elève —, ցորեկեայ՝ ցորեկօթիկ աշակերտ. 2. գ. երթեւեկ, ցորեկօթիկ. ցերեկեայ երթեւեկ աշակերտ. 3. ցերեկօթիկ, արտաքնաբժիշկ. արտաքին բժիշկ:

Exterritorialité (էքսթէռիթորիալիթէ) ի. օտարերկրութիւն. բրնակիլն յօտար երկրի օրինօք իւրում երկրի: [(մեքենայ):

Extincteur, trice, գ. շիջուցիչ

Extinctif,ive, ած. շիջական, շիջանուտ:

Extinction (էքսթէնքսիօն) ի. շիջումն, շիջեցումն, *մարելն, մարիլն — d'un incendie. 2. շիջումն, դադարումն, կորուստ. — des forces, de la chaleur naturelle. || — de la voix, շիջումն ձայնի, *ձայնին մնացիլն. il m'a pris une, j'ai eu une — de voix, շիջաւ ձայն իմ, *ձայնս մաքեցաւ. 3. փ. շիջումն, ջնջումն. ապառումն. — d'une famille, d'une race, ազգահատութիւն տոհմի, անհետումն. — des abus, des privilèges, des dettes. || ը. jusqu'à —, մինչ ի ապառ. danser, disputer jusqu'à —.

Extinguible (էքսթէնկիպլ) ած. շիջանելի:

Extirpateur, ա. խլող, խլիչ, ջնջիչ. — des vices, des hérésies. 2. իգ. խլիչ (գործի):

Extirpation (էքսթիրփասիօն) ի. խլումն, արտախլումն, *արմատէն փրցունել հանելն. 2. վ. —. — d'un polype. — de la tumeur. 3. փ. —, կոծոպումն, ջնջումն. — des vices, des hérésies. [տախիլ:

Extirpé, e, ած. խլեալ, արմա-

Extirper, ն. խլել, արմատաքի խլել, արտախլել, արմատախիլ առնել. — les mauvais herbes. 2. վ. խլել, ի բաց հատանել, *կտրել հանել. — un cancer, un cor. 3. փ. խլել, ջնջել, արմատաջինջ՝ բնաջինջ առնել. — les abus, les vices, les hérésies. || — une race, une popula-

tion, անցնոտ՝ անվի առնել, անցնոտել. = S'—, դ. խլիլ, արմատախիլ լ.:

Extorquer, ն. կորզել, խլել, հաննել. * բռնի առնուլ. — de l'argent, une signature, un consentement. [խլիչ:

Extorqueur, euse, գ. կորզիչ,

Extorsion, ի. կորզումն, խլումն, յափշտակութիւն. — d'un consentement, de signature. Commettre des —s. Il a été puni pour ses —s. 2. հարստահարութիւն:

Extorsionnaire (էքսթորսիոնէր) ած. կորզիչ:

Extra, ա. արտակարգ. faire un —, առնել ինչ արտակարգ. nous avons fait un petit —. Je ne veux point d'—. Plat, vin d'—, կերակուր, գինի արտակարգ. des —.

Extra-axillaire (էքսթրա-աքսիլլէր) կամ **Extraxillaire**, ած. բ. արտաննթային:

Extra-budgétaire, ած. արտահաշուեցոյց. dépenses —s.

Extra-courant, ա. բգ. արտահոսանք. արտաքին հոսանք:

Extracteur, ա. արտահանիչ:

Extractible, ած. արտահանելի:

Extractif, ive, ած. արտահանական, արտահանիչ:

Extraction, ի. հանումն, կորզումն, արտահանումն. — des minéraux, d'un clou. — des dents, առամնակորզումն, առամնահանութիւն. — d'une balle. 2. Ծբ. եղուզումն. — des racines. 3. փ. ծագումն, տոհմ, ազգ. — illustre. Homme de noble, de basse —, այր ազնուատոհմ՝ ազնուազգի, վատատոհմ՝ վատազգի:

Extradé, ա. նբ. տիրայանձնեալ, տիրայանձն:

Extrader, ն. տիրայանձնել. * փախստական յանցաւորն իւր տէրութեանն յանձնել. = S'—, դ. տիրայանձն լ.:

Extradition (էքսթրատիսիօն) ի. տիրայանձնումն, տիրայանձնութիւն. * փախստական յանցաւորն իւր բնիկ տէրութեան յանձնել:

Extrados (էքսթրատօս) ա. ճ. արտակողմն. արտաքին կողմն կամարի:

Extradossé, e, ած. ճ. արտահարթ, արտողորկ. * որոյ դրսի կողմն ողորկ է:

Extradosser, ն. ճ. արտահարթել, արտողորկել. հարթել՝ ողորկել զարտակողմն. — une voûte.

Extra-européen, enne, ած. արտեւրոպական. որ է արտաքոյ Եւրոպիոյ:

Extrafin, e, ած. ամենանուրբ, գերընտիր, գերազնիւ, քաջընտիր. liqueurs —es.

Extra-foliacé, e, տ. **Extra-folié.**

Extra-foliaire, տ. **Extra-folié.**

Extra-folié, e, ած. բ. արտատերեւ. որ աճի արտաքոյ տերեւոց:

Extra-humain, e, ած. արտամարդկային. արտաքոյ մարդկութեան:

Extraire (լծ. իր. **Traire**) ն. հանել, արտահանել, * դուրս հանել. — des pierres d'une carrière. — une épine du pied. — une balle. — un prisonnier de sa prison. 2. ա. հանել, խլել, կորզել. — une dent à qn., — զառամն ումեք. 3. ոգ. հանել, մզել, քամել. — le suc d'une plante. — le sucre de la betterave. 4. փ. քաղել, ծայրաքաղ առնել, ծաղկաքաղ առնել, հատառօսել. — un passage d'Aristote. — un procès, un livre. 5. Ծբ. հանել, եղուզանել. — la racine carrée d'un nombre, — զքառակուսի արմատ Ծոյլ:

S'extraire, դ. հանիլ, մզիլ. 2. հանիլ, եղուզանիլ:

Extraire, ած. բ. արտակաց, արտաքին:

Extrait, e, ած. հանեալ, արտահանեալ, մզածոյ, քամեալ. 2. ա. ոգ. արտամուզ, մուզ, մզուածք, քամուք, քամուած. — d'opium, — ափիոնի. — de guimauve. — végétal, բուսամուզ. — de viande, մսամուզ. || — de Saturne, մուզ Սատուռնոսի. եննջաբացխատ կապարի «գուրշուն սիրքէսի». հն. **Acide acétique**. 3. փ. քաղուած, քաղուածոյք, ծայրաքաղ, հատառօսութիւն. l'— d'une correspondance. Faire un —, des —s, ծայրաքաղ՝ քաղուածոյս առնել, քաղել. faire l'— d'un livre, ծաղկաքաղ առնել, ծայրաքաղ հատառօսել զմատեան. || par —, հատառօսիւ. 4. վկայական, վկայագիր. — mortuaire, — մահուան, մահագիր. — de baptême ou baptistaire, մկրտագիր. — de la matricule, — անուանագրի:

Extrajudiciaire, ած. դ. արտադատ. արտաքոյ դատաստանի. acte —. [տադատաբար:

Extrajudiciairement, մ. արտա-

Extralégal, e, ած. արտօրէն, արտօրինաւոր, արտաքոյ օրինաց, ապօրինաւոր:

Extralégalement, մ. արտօրէն, արտօրինաբար:

Extra-muros (էքսթրամիւրօս) մ արտապարիսպ. արտաքոյ պարսպաց. demeurer —. Quartier —.

Extranaturel, elle, ած. արտաբնական. արտաքոյ բնականի:

Extranéité, ի. օտարականութ:

Extra-oculaire, ած. կ. արտաակն:

Extraordinaire, ած. արտակարգ, արտասովոր, տարօրինակ, անսովոր, անսովորական, նորօրինակ, նորանշան, նորատեսիլ, նորացոյց, նորագործ, գերօրինակ, գերաշխարհիկ, չքնաղ, չքնաղագիտ. fait, séance —. Courrier, ambassadeur —. Air, langage, habit, laideur —. Homme, génie, mémoire —. Fête —, տօն նշանաւոր. dépenses —s, արտածախք. 2. ա. արտակարգ. արտագոյ կարգի ինչ՝ բան. c'est pour lui un — que de boire du vin.

Extraordinairement, մ. արտակարգօրէն, տարօրինակաբար, նորօրէն. 2. կարի յոյժ, սաստիկ. il est — riche. [գործարանաւոր:

Extra-organique, ած. արտա-

Extrapasser, տ. **Strapasser.**

Extra-personnel, elle, ած. ի. արտանձնական:

Extra-réfractaire, ած. իբ. արտադիւթահայ:

Extra-réglementaire, ած. արտականոնադրական:

Extra-statutaire, ած. արտականոնական: [թային:

Extra-terrestre, ած. արտերկ-

Extra-utérine, ած. բխ. արտարգանդային. grossesse —. տ. **Paracyésie.**

Extravagamment, մ. անիւդեպս, անճաիս, * արտառոց կերպով. il est — jaloux.

Extravagance, ի. անիւթեւթութիւն, այլանդակութիւն, տարամբտութիւն, օտարակերպութիւն, * արտառոցութիւն. l'— de sa conduite, Faire des —s, գործել անճաիս՝ անիւդեպս. il a fait mille —s. 2. բանդագուշանք, դանդաչանք, զառանցանք, անիանձաւ բանք, անմտութիւն. dire des —s, mille —s, բանդագուշել, դանդաչել, զառանցել, անիանձաւս բարբառել, խօսել անճաիս՝ անիւդեպս. se livrer à des —s, յանմտութիւնս հատանիլ, անմտանալ:

Extravagant, e, ած. այլանդակ, անիւդեպ, օտարակերպ, տարադէպ, տարամիտ, անիանձաւ, օտարակերպ, բանդագուշեալ, զառանցեալ, դանդաչուն. homme, discours —. Femme —e. 2. գ. — ոք:

Extravaguer, չ. բանդագուշել, զառանցել, դանդաչել «սայրգլամագ». faire —, դանդաչեցուցանել:

Extravasation, Extravasion, ի. բժ. արտազեղում, արտահոսում, * դուրս Ծափիլն. — du sang.

Extravaser (S') դ. բժ. արտազեղուլ, արտահոսել, * դուրս Ծափիլ. || faire —, mal —, * դուրս Ծափուիլ: [tion.

Extravasion, տ. **Extravasa-**

Extrême, ած. ծայրագոյն, ծայրայեղ, վերջին, յետին. l'— limite. A l'— frontière. 2. —, սաստիկ, անչափ, անինարին, գերծածայր, գերծայրեալ, դժնդակ, դժոխմբեր. mon — vieillesse, ալեւորեալ ծերութիւն իմ. jusqu'à une — vieillesse, մինչեւ յալիս ծերութեան. dans une — jeunesse, ի մառաղ հասակի. — politique, ծայրագոյն՝ ծայրագեալ քաղաքականութիւն. avec de soins —s, — խնամօք, փուճոյ պնդութ leur frayeur devint —, երկեան յոյժ des maux, des périls —s, անինարին աղէտք, վտանգք. je suis d'une inquiétude —. 3. բուռն, բռնական, վտանգալից. moyen, parti —. 4. բուռն, ծայրայեղ, դիւրագրգիռ, դիւրազգած, դիւրագոռով. cet homme est — en tout. 5. ա. ծայր, վերջին ծագ. les —s se touchent. Passer d'un — à l'autre. 6. փ. ծայրայեղ, ծայրայեղ խոտորումն. ennemi des —s, Ծշնամի ծայրայեղից՝ ծայրայեղ խոտորմանց. 7. Ծբ. ծայրին. les —s, —ք. առաջին եւ վերջին մասն համեմատութեան. les —s d'une proportion.

A l'—, մ. մինչեւ ի ծայր . porter, pousser tout à l'—.

Extrêmement, մ. կարի , անհրնարին , մեծապէս , յոյժ յոյժ . il est — riche. — célèbre, գերահռչակ . courir — vite.

Extrême-onction (էքսթրէմօնքսիօն) ի. վերջին օծումն , հուսկօծումն. recevoir l'—. Donner l'— à qn.

Extremis (in) (ինէքսթրէմիս) մ. ի յետին պահու կնաց , ի ժամու մահուան . mariage, disposition testamentaire in —.

Extrémité, ի. ծայր, ծագ, եզր . l'— d'une corde. L'— des frontières, սահմանածայր. Demeurer à l'— d'une ville. D'une — à l'autre, ծագաց ի ծագս, ծագէ ի ծագ , ծայր ի ծայր , *ծայրէ ծայր . traverser le pays d'une — à l'autre, անցանել ընդ աշխարհին հատրէն . jusqu'aux —s de la terre, մինչեւ ի ծագս երկրի . les —s, ծայրք , եզերք . || փ. —. les —s des choses humaines. 2. յ. les —s, եզրանդամք. ձեռք եւ ոտք . avoir déjà les —s froides. 3. յետին վշտաւորութիւն , աղէտք , տագնապ , վարանք տարակուսի . la ville souffrait toutes les —s de la faim. Réduire à l'—, ի նեղ արկանել՝ հասուցանել , յանձուկ արկանել , տագնապել , շտապ տագնապի ի վերայ հասուցանել . être à l'—. être réduit à l'—, ի նեղ մտանել՝ անկանիլ , յանիւնարս մտանել . voyez en quelles —s sont réduits les alliés, տես յո՛ր սահման հասին իրք նիզակակցաց . 4. ծայրայեղ խոտորմունք , զայրացումն , զայրոյք . en venir, se porter à des —s, ի ծայրայեղ խոտորմունս զառաճանիլ , զայրանալ . pousser les choses, qn. à l'—, aux —s, ի ծայր՝ ի յետնութիւն չարեաց հասուցանել զիրս , զոք . étrange —, ծայրայեղ մոլութիւն . 5. ծայրայեղութիւն , անչափութիւն . l'— du danger. L'— de vos misères. Pousser qn. à l'—, aux —s, *համբերութիւնն հատուցանել , սասանիկ զայրացունել . 6. օրհաս . յետին պահ . être à l'—, à la dernière —, à toute —, յոգիս՝ յոգւոցն պարզել ապաստան է., * եռքի շունչն հատնիլ . || à la dernière —, à toute —, ի յետին պահու վայրկենի , *վերջին կէտն՝ վայրկեանն :

Extrinsèque (էքսթրինսէք) ած. արտաքին . les causes —s d'une maladie. || Valeur — des monnaies, —՝ օրինաւոր արժէք դահեկանաց :

Extrinsèquement, մ. արտաքոյքաբար :

Extrophie, ի. ախ. արտաշրջում՝ մի՛ն. — de vessie.

Extrorse, ած. ի, բ. արտադարձ :

Extroverse, ի. բ. արտադարձ :

Exubéramment, մ. լիառատ , յորդառատ :

Exubérance, ի. լիառատութիւն, յորդառատութիւն , առատելութիւն . — de végétation. 2. փ.—. — d'idées, de mots.

Exubérant, e, ած. լիառատ , յորդառատ . végétation —e. 2. փ. —. style —. Comparaison —e.

Exubérer, չ. լիառատ՝ յորդառատ լ.:

Exudation, Exuder, տ. **Exsudation, etc.**

Exulcératif, ive (էկզիւլսէ) ած. բժ. խոխոյիչ :

Exulcération (էկզիւլսէրասիօն) ի. բժ. խոխոյում, խոխոյ, կեղ :

Exulcérer (էկզիւլսէրէ) (լծ. իբ. **Accélérer**) ն. բժ. խոխոյել. վերս՝ կեղս գոյացուցանել :

S'exulcérer, դ. խոխոյիլ . les lèvres se sont exulcérées.

Exultation (էկզիւլթասիօն) ի. ցնծութիւն , հրճուանք , ուրախութի :

Exulter (էկզիւլթէ) չ. սգր. ցնծալ, հրճուիլ , ուրախանալ . — de.

Exutoire (էկզիւթուար) ա. հլուզի:

Exuviabilité (էկզիւվիապիլիթէ) ի. կ. մորթափոխութի:

Exuviable, ած. մորթափոխ ,

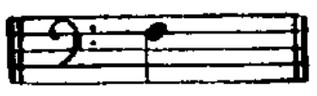
Ex-voto, ա. վերադրութիւն , ուխտապատկեր , արգադիր նուէր , ուխտանուէր , *յիշէք . l'usage des — était très répandu dans l'antiquité.

Eztéri, ա. հբ. յաստիսակ . կանաչ յատկիս կապմանիշ :

F

F (էֆ) ա. վեցերորդ տառ այբուբենից եւ չորրորդն բաղաձայնից :

Fa (ֆա) ա. եմ. փա . չորրորդ հնչ աստիճանաց ձայնի. la clef de —, բանալի փայի :

Clef de fa.

Fabago (ֆապակօ) ա. **Fabagelle** (ֆապաժէլ) ի. բ. ձիապոպոկ. Նոսի ինչ :

Fabia, ա. կ. փաբիկ . ազգ կարճագի խեցեմորթոց :

Fabiana, ի. բ. փաբիանաբոյս . ազգ երկպրուկ տնկոյ ի տոհմէ մորմենայց :

Fable, ի. առասպել , առակ . les —s, առակքան . —s de La Fontaine, առակք Լաֆոնթէնի . raconter des —s, առասպելս՝ առակ արկանել: qui invente, qui forge des —s, առասպելագործ , առասպելախօս, առասպելաբան . 2. առասպելաբանութիւն, դիցաբանութիւն. les dieux de la Fable. 3. առասպել , սուտ , սուտիւն. cette nouvelle est une —. Quelle — plus incroyable pourrait-on jamais inventer? ո՛ի , կարի —ք են . 4. փ. առասպել , առակ , առակ նշաւակի . être la — du quartier, լ. առասպել՝ յառակ՝ առակ նշաւակի Քաղին . servir de — et de risée à tout le monde, առակ նշաւակի լ. ամենայն աշխարհի . devenir la — et le jouet, լ. յառակս նախատանաց ամենեցուն :

Fabliau, ա. առասպելիկ :

Fablier, ա. առասպելագիրք . գիրք առասպելաց . 2. տ. **Fabuliste.**

Fabrecoulier, տ. **Micocoulier.**

Fabricant, ա. տարազագործ , արուեստագործ , գործատէր , գործարանատէր . — de draps, չուխայագործ. — de chapeaux, խոյրարար. — de meubles, կահագործ . — de savon, օճառագործ. c'est un riche —.

Fabricateur, trice, գ. յօրինիչ , գործող , արուեստակերտ . le — souverain, արուեստապետն գերագոյն , գործիչն, արուեստապետն Արարիչն. 2. փ. յօրինիչ , յօրինող , հնարող . — de fausse monnaie, դահեկանահատ, դրամակոփ «գալպազան». — de calomnies, de mauvaises nouvelles.

Fabrication, ի. արուեստագործութիւն , արուեստակերտութիւն , ձեռագործութիւն , տարազագործութիւն , գործուած , յօրինուած , յօրինումն , կերտութիւն . — de chandelles, մրագագործութիւն . — des monnaies, դրամագործութիւն . — de la fausse monnaie, դրամակոփութիւն . — d'étoffe, պատառագործութիւն . — de meubles, կահագործութիւն . — de machines, մեքենաշինութիւն . 2. փ. յօրինումն , յօրինուած , կարկատումն . — de fausses nouvelles.

Fabricien, Fabricier, ա. եկեղեցական , հոգաբարձու եկեղեցւոյ :

Fabrique, ի. արուեստանոց , գործարան , գործատուն , գործատունք , տարազագործարան , կերտարան . — d'étoffe, պատառագործարան . — de fer, երկաթարան . — d'armes, զինագործարան . — de beurre, կոգագործարան , կարագարան . — d'huile, իղարան . — de fromage, պանրարան . — de bougies, մոմագործարան , մոմարան . — de savon, օճառագործարան, օճառարան . monter une —. Prix de —, գործարանագին . au prix de —, ի գին գործարանի, *գործարանի գնով. 2. արուեստաւորք , գործաւորք գործարանի . toute la — est en émoi || փ. cela sort de sa —, ինքն հնարեալ է զայս , * իւր արուեստանոցն կ'ելլէ, իւր շինծու բանն է. 3. de —, անարուեստ, անպիտան , հասարակ . couteaux, montre, bas de —. Louis de —, ոսկի դահեկան Ներքայարգ եւ Ներակշիռ . || ը. եւ փ. ces deux

hommes sont de même —, արք հաւասարք են . 4. շինուած , շինուածքն , յօրինումն , յօրինուած , կազմուած , գործած . 5. ինչք՝ հաս եկեղեցւոյ . 6. եկեղեցպանք :

Fabriqué,e, ած. գործեալ , շինեալ . 2. փ. հնարեալ , կարկատուն , *շինծու . histoire —e. Textes —s.

Fabriquer, ն. արուեստագործել, ձեռագործել , շինել , կազմել , յօրինել . — des draps, des chapeaux. 2. փ. կարկատել , հնարել , ճարտարել , ստեղծաբանել , ստեղծագործել , *շինել , — une histoire, un testament, de fausses nouvelles. = *Se* —, դ. —իլ , * շինուիլ :

Fabronie, ի. բ. փաբրոնիա , փաբրոնի : [եայք :

Fabroniées, ի. յ. բ. փաբրոն-

Fabuleusement, մ. առասպելօք , առասպելօրէն :

Fabuleux, euse, ած. առասպելական, առասպելապատում , առասպելախառն , ստայօղ . récit, héros —. 2. առասպելական , դիցաբանական . temps —. La —euse antiquité. 3. փ. զարմանալի , հրաշալի , անհաւատալի. fortune —euse. C'est —, — իմն է :

Fabuliste, ա. առասպելագիր , առասպելապատում, առասպելախօս. առասպելաբան , առասպելարկու , առակախօս , առակաբան , առակագիր : [նութիւն :

Fabulosité, ի. առասպելակա-

Façade, ի. ճակատ , երեսք շինուածոց , տաներես :

Face, ի. երեսք , դէմք , կերպարանք . la — humaine. la — du lion. ‖ p. — de carême, երիվացեալ՝ դեղնեալ դէմք . homme à deux —s, à double —, այր երկդիմի՝ նենգամիտ, *երկուերես . ‖ faire —, հայել , ունել զհայեցուածս հանդէպ , հանդիպակաց լ., * նայիլ , երես երեսի լլլալ . votre maison fait — à la nôtre. ‖ Faire — à l'ennemi, զդէմ ունել՝ ի դիմի հարկանիլ թշնամւոյ , ճակատիլ , դիմագրաւել . ‖ faire —, հոգալ , հայթայթել , լնուլ , կատարել , *ճարել . faire — aux dépenses, à ses engagements. 2. ն. երեսք . ճակատ շինուածոց . 3. երեսք , մակերեւոյթ. la — de la lune. La — de la terre, երես երկրի . 4. երեսք , մկանունք . la — des eaux. 5. փ. դէմք, կերպարանք, հանգամանք, պայման իրաց . changer de —, prendre une autre —, կերպարանափոխ լ. changer la — de l'Europe, կերպարանափոխ առնել զԵւրոպա :

A la — de, մ. առաջի երեսաց , առաջի, յանդիման . à la — de l'Europe, — Եւրոպայ . à la — du soleil, յանդիման արեգական . jeter à la — de qn., ընկենուլ յերեսս ուրուք , *երեսն նետել՝ զարնել :

De —, մ. յերեսաց կողմանէ , ի հանդիպոյ , յառաջոյ կուսէ :

En —, մ. յերեսս , դէմ ընդ դէմ , դէմ յանդիման , հանդէպ , *բերանաբերան . avoir le soleil en —. Regarder qn. en —, հայել յերեսս ուրուք , ակնկառոյց լ. յոք , * մէկուն երեսն՝ երեսն ի վեր նայիլ. regarder la mort, le péril en —, դիմագրաւել , յաչս դնել զմահ, զվտանգ. attaquer en —, ի դիմի հարկանել , *դիմացէ դիմաց զարնուիլ . se moquer de qn. en —, յերեսս իսկ ծաղր առնել զոք, *երեսն ի վեր ծաղրել . louer qn. en —, գովել զոք յերեսս :

En — de, նխ. հանդէպ , յանդիման. en — du théâtre, — Թատրոնի:

— à —, մ. դէմ ընդ դէմ , երես առ երես , դէմ յանդիման , * երես երեսի . se rencontrer — à —. Voir Dieu — à —. [դէմ՝ ազնուադէմ լ.:

Facé,e, ած. être bien —, բարե-

Face à main, ա. ձեռնաչող , *ձեռքի ակնոց :

Facétie (ֆասէսի) ի. զուարճաբանութիւն , կատակաբանութիւն . dire, débiter, faire des —s, զուարճախօս՝ կատակաբան լ.:

Facétieusement, մ. զուարճալից բանիւք , ծաղրաբար . il nous a raconté cela —.

Facétieux, euse, ած. զուարճախօս , զուարճաբան , կատակաբան , կատակախօս , ծիծաղկոտ . conte, esprit, homme, ton —. 2. ա. —.

Facette, ի. երեսակ, երեսք, նիստ « ֆասէթա » . diamant taillé à —s, երեսաձառ ադամանդ. De mille —s, բիւրանիստ . de plusieurs —s, բազմերես , բազմանիստ :

Facetter (ֆասէթէ) ն. երեսել , բազմերես հատանել , * երես երես կտրել . — un diamant.

Fâché, e, ած. բարկացեալ , գժդմնեալ , զայրացեալ , գժտեալ , պչարեալ , զայրագ , զայրագին , գժտիտ , դժկամակ , դժկամակող , խռոտ , խռոտադէմ , * սրդոլած . être —, բարկանալ , գժդմնիլ , դըժկամակ լ. être — avec qn., խռով կալ՝ ցասոյց լ. ընդ ումեք , * մէկուն հետ բարկացած լլլալ . 2. վիշտացեալ . je suis — de vous voir . . . վիշտ է ինձ տեսանել զձեզ , * կցաւիմ որ . . .

Fâcher, ն. բարկացուցանել, զայրացուցանել , խռոտեցուցանել, գըժտել , * սրդոլցունել , նեղացունել . — qn.

Se fâcher, դ. բարկանալ , սըրտնիլ , զայրանալ , զայրագնիլ , զչարիլ , խռոտիլ , գժտիլ , գժդմիլ , գժդմնիլ , դժկամակիլ , դժկամակ լ., սրտառիլ , խեռալ , ընդ միմս տանջել , նեղասրտիլ , *սրդոլիլ , նեղանալ , դժարն գալ . ‖ դ. il me fâche de, ցաւ է ինձ , վիշտ է ինձ , դժկամակ լինիմ , *կցաւիմ :

Fâcherie, ի. բարկութիւն , գըժդմնութիւն , դժկամակութիւն , զայրագնութիւն , խռոտութիւն , գժտութիւն . cette — ne durera pas. Il y a un peu de — entre eux.

Fâcheusement, մ. դժկամակաբար , դառնագին , խոլոր մոլոր , *ցաւալի կերպիւ :

Fâcheux, euse, ած. ցաւառաբեր , ցաւառաջեալ , դժկամակ , չարադէպ , դժնդակ , դժպիղի, դըժուարութեամբ . 2. յ. —. ժամանակ հատուցման . obtenir, donner des —s. 3. դիւրութիւն , յաջողակութիւն . il a une grande — à parler. Écrire avec —. Cet enfant n'a aucune

—. Acquérir de la —. — en affaires. — d'élocution, d'exécution, de composition, de pinceau. 4. դիւրընկալութիւն, դիւրահասուիթիւն, դիւրիմացուիթիւն. je suis ravi de la — de votre style. || Ce peintre a beaucoup de —, նկարիչս այս կարի աջողածնոն է. 5. դիւրահաւանուիթիւն, դիւրամտուիթիւն, դիւրահեզուիթիւն. — d'une femme. On abuse de sa —. — de mœurs, դիւրաբարուիթիւն. — de caractère, d'humeur, դիւրաբարոյուիթիւն:

Faciliter, ն. դիւրել, դիւրացուցանել, դիւրին գործել. — l'exécution d'un projet.

Façon, ի. արար, արարուած, գործ, գործած, գործուած, սարաս, կազմակերպուիթիւն, յօրինուածումն, յօրինուած, յօրինուածուիթիւն, *բանուածք, շինուածք. payer la — d'un habit. La — de cette étoffe est belle. || A —, արարոյ, *գործի՝ աշխատանքի գլուխ. travailler à —, *գործի՝ աշխատանքի գլուխ աշխատիլ. ouvrier à —, արարոյ գործաւոր. 2. փ. տարազ, եղանակ, արդ, արդուած, կերպ, պայման, օրինակ, ոճ, սարաս. d'une bonne —, բարեձեւ, բարեքիկ. c'est sa —. On parle d'une — étrange. A la — de Boileau, ըստ օրինակի՝ տարազու ոճոյ Պուալոյի. de toutes les —s, ամենայն կերպիւ, ամենագգի, * ամեն կերպ. || en toutes —s, ըստ ամենայնի, ամենայնիւ, * ամենայն կերպով. || en aucune —, ոչ ինչ օրինակաւ՝ իւիք, ոչ քնաւ, քնաւ ամենեւին, չէ եւ չէ իսկ. || d'une autre —, այլով օրինակաւ՝ կերպիւ՝ եղանակաւ, *ուրիշ կերպով. || de toute —, որ գինչ եւ իցէ, * ինչպէս՝ ինչ կերպով ըլլայ. || s'en donner de bonne —, կշտացկինդ ուտել, առնել ծախս մեծամեծս. || en donner de la belle — à qn., չարչարել զոք գործով կամ բանիւք, պատուհասակոծ՝ նախատակոծ առնել. ||— d'agir, de faire, արար, գործ, գնացք. je n'aime pas sa — d'agir. || — de voir, կարծիք. || — de penser. S. Penser. || — de parler, de dire, խօսք, զրոյց, ասացուած. || փ. c'est une — de parler, * խօսելու կերպ է, խօսելու կերպ մի է. 3. կերպ, ազգ, կարգ, աստիճան. des gens d'une certaine —. Une fille de sa —. 4. կերպ, կերպարանք, տեսիլ, գնացք. ce jeune homme a bonne —, բարեկերպ՝ բարնգնաց՝ բարետեսիլ է պատանիդ. || ը. n'avoir ni mine ni —, անբարեձեւ՝ անվայելուչ լ. 5. կերպարանք, տեսիլ, երեւոյթ, * տեսք. ce rôti, cet habit a bonne, mauvaise —, բարետեսիլ՝ վատակերպ է. 6. յ. կերպք, գնացք, *կերպեր. elle a mille petites —s qui lui gagnent le cœur de tout le monde. 7. արուեստախառն գրնացք, շուք եւ ձեւք, ծեքծեքանք, ծեքծեքումն, մեծարանք, պաճուճանք, բեկբեկանք, ակնառուիթիւն, ակնածուիթիւն, *նկատմունք. une femme pleine de —s, բեկբեկ կին. faire des —s, ակն ածել, բեկբեկիլ, պչրիլ. sans —, անակնած, անակնածաբար, անակնածաւէս, անպատկառ, առանց ծեքծեքանաց՝ պաճուճանաց, արձակ իւսկարձակ, մտերմաբար. un dîner sans —, անպաճոյճ ճաշ. agir sans —, վարիլ մտերմաբար. Un homme sans —, անակնածելի, անակնածող, այր պարզ՝ պարզաբարոյ՝ անշքադիր՝ անպատկառ. || sans plus de —, sans autre —, անդէն, իսկոյն, իսկ եւ իսկ, *ժէկէն. 8. sans —, ա. անակնածուիթիւն, անպատկառուիթիւն:

De la —, de cette —, մ. այսու օրինակաւ, այսու, զայս ձեւ օրինակի, *այս կերպով, ասով:

De — que, de telle — que, շ. այնպէս զի. vivre de — qu'on ne fasse tort à personne.

De — à, նխ. այնպէս զի. conduisez-vous de — à vous faire aimer.

Façonde, ի. ը. լեզուանուիթիւն, շատխօսուիթիւն, բազմաբանուիթիւն. quelle ennuyeuse —! Il est d'une — insupportable.

Façonnage, Façonnement, ա. կերպ գործելոյ, * գործելու կերպ:

Façonné, e, ած. գործուն, յարդարուն, ճախարակեալ, կոկ. 2. ճամկաւորեալ, ճամկաւոր, բազմաճամուկ, *խորդ, խորդած. étoffe —e, բազմաճամուկ պաստառ. 3. ա. ճամկաւոր:

Façonner, ն. գործել, յօրինել, յարդարել, ձեւակերպել, կազմակերպել, կերպագործել, սարասել, արդել, տալազել, ի յարդ եւ ի կերպարանս ածել, ձեւել, ճախարակել, կոկել, յղկել, զարդարել, կոփել, *խորդել. — la pierre, le bois, un vase. 2. ճամկաւորել, յղփել. — une étoffe. 3. եգ. մշակել, հերկել, վարել. — un champ, une vigne. 4. փ. կրթել, մարզել, հրահանգել, ծեքել. — qn. 5. ընդելացուցանել, սովորեցուցանել. — à la discipline, à mes manières. = *Se* —, դ. —իլ:

Façonnier, ère, ած. եւ գ. ծեքծեքող, ձեւասէր, շքասէր, ակնածու:

Fac-similaire (ֆաքսիմիլէր) ած. նմանագրական, նմանագիր, նմանատիպ. édition, copie —.

Fac-similé (ֆաքսիմիլէ) ա. նմանագիր, նմանագրուիթիւն, նմանահանուիթիւն, ճշգրտահանուիթիւն, ճշգրտապատկեր. le — d'une signature. Faire le — de, նմանագրել, նմանահանել. des —.

Fac-similer, ն. նմանագրել, նմանեցուցանել. — une écriture.

Factage, ա. բեռնակրուիթիւն, բեռնաբարձուիթիւն. 2. բեռնաբարձարան. 3. բեռնավարձ, բեռնոցէք:

Facteur, ա. հ. գործիչ, սատար. — intrinsèque, ներքին սատար. — extrinsèque, արտաքին սատար. 2. նուագարանագործ. — de pianos, դաշնակագործ. — d'orgues, երգեհոնագործ. 3. գործակալ (վաճառականաց). 4. նամակաբաշխ, ասի եւս factrice, նամակաբաշխուհի. 5. բեռնակիր, շեռնաբարձ. — de chemin de fer. 6. Ար. արտադրիչ:

Factice, ած. արուեստական, արուեստախառն, * շինծու. vin, pierre —. 2. փ. —, կցկցեալ goût, gaieté —.

Facticement, մ. ներ. արուեստականօրէն:

Factieusement (ֆաքսիէօզրման) մ. արուեստախառն եղանակաւ:

Factieux, euse (ֆաքսիէօ, էօզ) ած. եւ գ. խռովայոյզ, խռովարար, աղմկիչ, հակառակայորդոր, հակառակասէր. secte turbulente et —euse. Devenir mutins et —. Un esprit —, խռովամիտ՝ խռովախորհուրդ. 2. ա. —. c'est un —. Chef des —. Réprimer, punir les —.

Faction (սիօն) ի. հերձուած, երկպառակուիթիւն, երկպառակ կուսակցուիթիւն. 2. պահ, պահպանուիթիւն, պահնորդուիթիւն, պահակերուիթիւն. entrer en —, պահակափոխ՝ պահնորդ լ. faire sa —, պահ ունել. relever de —, պահակափոխ առնել, *տեղն ուրիշ պահնորդ դնել. || փ. եւ ը. —. *երկայն սպասելն. je n'aime pas à faire — dans la rue. Être en — à la porte de qn., պահ ունել՝ սպասել առ դրան ուրուք, *ժէկուն դուռն սպասել:

Factionnaire (սիօնէր) ա. պահակ, պահակեր, պահնորդ, պահնոցի «պէքճի». placer des —s à. Relever un —, պահակափոխ առնել:

Factorage, ա. տ. Factage.

Factorerie, ի. գործակալարան (վաճառականուիթեան ի տար աշխարհի). 2. մերանոց (վաճառաց):

Factorielle, ի. հհ. արտադրակ:

Factotum (ֆաքթոթում) ա. ը. համհոգ, ամենարար. հոգաբարձու ամենայն իրաց ուրուք. c'est le — de monsieur. Les valets haïssent les —s.

Factrice, ի. տ. Facteur.

Factum (ֆաքթում) ա. հ. յիշատակագիր. արդ ասի Mémoire des —s.

Facture, ի. արար, յօրինուած, գործուած. — d'un tableau. Vers, musique d'une bonne —, գեղայօրէն՝ գեղայարմար՝ գեղեցկագործ քերդուած՝ երաժշտուիթիւն. couplet de —, գեղեցկայանգ՝ դժուարայանգ երգ. 2. հաշուեցուցակ, վաճառագիր *ֆաթուրա». présenter, acquitter sa —.

Facturer, ն. տգ. գործել, կազմել. 2. հաշուեցուցակել, վաճառագրել. — tant de mètres de drap. 3. լկ. հաշուեցուցակ՝ վաճառագիր առնել. je n'ai pas facturé du tout aujourd'hui.

Facturier, ա. վճ. հաշուեցուցակագործ, վաճառագրագործ. 2. հաշուեցուցակագիրք, վաճառագիրք, հաշուեցուցակամատեան:

Facule, ի. աս. ջահիկ, լուսաբիծ. լուսաւոր բիծ արեգական:

Facultatif, ive, ած. կարողական, կարողատու. bref —. 2. կամական, կամայական, կամաւոր. travail —.

Facultativement, մ. ըստ կամս, կամաւ, կամաւորապէս :

Faculté, ի. կարողութիւն, կար, զօրութիւն. l'aimant a la — d'attirer le fer. Les —s de l'âme, կարողութիւնք հոգւոյ. la — de penser, խորհողութիւն, խորհուրդն. les —s intellectuelles. 2. փ. —, իշխանութիւն, իրաւունք. — de disposer de ses biens. Vendre avec — de rachat. 3. կարողարան. բաժին հաւատոյ բանի. la — de théologie, des lettres. La — de médecine, բժշկանոց. 4. յ. ծիրք, բանքար, տաղանդ. —s intellectuelles. Il n'avait pas les hautes —s qu'exige un tel emploi. 5. կարողութիւն, ինչք, գոյք, *հարստութիւն. chacun a été taxé selon ses —s. Il faut proportionner ses dépenses à ses —s.

Fadaise, ի. անհամուհութիւն, անմտաբանութիւն, գրատաբանութիւն, անհամ խօսք. dire des —s, անհամս խօսել, անմտաբանել :

Fadasse, ած. անհամ. un fruit bien —, գերանհամ պտուղ. une blonde —, անհամ դեղձան խարտեաշ :

Fade, ած. անհամ ; անօխորժ, *անմեռուկ. mets, odeur, viande, sauce —. 2. փ. —, անկի, անշնորհ, անճաշ, *անմեռուկ. compliment, plaisanterie, beauté —. Ne soyez pas —.

Fadement, մ. անհամօրէն. *անհամ անհոտ կերպով :

Fadeur, ի. անհամուհութիւն. la — d'un mets. 2. փ. —, անշնորհուհութիւն, անճաշուհութիւն, գրատութիւն. la — des éloges. 3. անհամուհութիւն, անհամ անշնորհ բանք, գրատաբանութիւն, գրատաքծինք, գրատագովութիւն, *անհամ անշնորհք խօսք. dire des —s.

Fafelu,e (ֆաֆլիւ). ած. ը. S. **Espiègle**.

Fagarier, ա. ը. փագարենի. Ռուի հարաւային կողման Ափրիկեայ :

Fagine, ի. տգ. փեկոնին. փեկոնի (hêtre) պտղէն ելած ցնդական իւղ : [ի կատար լերին :

Fagne, ի. եր. տղմուտ. ճահիճ

Fagonie, ի. բ. փագոնաբոյս. սեռ. երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ լճատերեւեայց (zygophyllées).

Fagopyrium (ֆակոփիրիօմ) ա.բ. հնդկացորեան. ազգ երկպրուկ տընկոց ի տոհմէ մատիտեղասերից (polygonacées).

Fagot, ա. տրցակ, ոստատրցակ, *անձանոցիկ. չոր խուրձ, չոր ճիւղերու կապոց. || ը. prendre l'air d'un —, ձեռնուլ ձեվ, *քիչ մի տաքնալ. || c'est un — d'épines, այր դաժան՝ ժանտաբարոյ՝ նեղասառն է. être habillé comme un —, c'est un — habillé, անհեթեթ՝ առանց ախորժակի զգեցեալ է. elle est faite comme un —, ոձիւ՝ այլանդակամարմին է. elle se met comme un —, անախորժակ՝ անհեթեթ զգենու, *գէշ կիսագնի, հագուստն չվայելեցնիր. être tout en un —, կծկիլ. cet homme, ce livre sent le —, ունել նշմարանս հերետիկոսութեան, *հերետիկոսութեան հոտ ունենալ. 2. բարբանջ, բաջադանք. cette nouvelle est un —. Débiter, conter des —s, բաջալել, բարբանջել, մեռած բանս խօսիլ :

Fagotage, ա. տրցակումն. 2. տրցակափայտ. 3. փ. եւ ը. շուտափոյթ՝ սակաւախնամ վաստակ՝ երկ :

Fagoter, ն. տրցակել, *տրցակ կապել. 2. փ. եւ ը. խառնաշփոթ կարգել՝ յարդարել. qui a fagoté cela ainsi. 3. անհեթեթս զգեցուցանել. qui vous a fagoté comme cela.

Se fagoter, դ. տրցակիլ, *տրցակ կապուիլ. 2. անհեթեթս զգենուլ, *անճոռնի հագուիլ. on ne peut — plus mal que cette femme. Comme vous voilà fagotée!

Fagoteur, ա. տրցակիչ, *տրցակ կապող. 2. փ. անպիտան յօրինիչ. un — de romans, անշահ վիպասան :

Fagotin, ա. տրցակիկ, պիշ. 2. փ. կապիկ զգեցեալ. 3. հոպիտ, խեղկատակ. 4. ը. ցուրտ ծաղրածու. c'est un vrai —. [veau.

Fagoue, ի. վզոն. || հն. **Ris de**

Faguenas (ֆակնա) ա. ը. եւ հ. գարշահոտութիւն, *գէշ հոտ :

Faham (ֆահամ) ա. ը. փահամ. ազգ խոլորձի :

Fahlerz, ա. հր. ֆահլերց, գորշապղինձ. հն. **Panabase**.

Faible, ած. տկար, անզօր, անոյժ, անաւազ, կծոռ, վատամարմին, կծուցեալ. avoir les jambes —s. Il a les yeux —s, la vue —, տկար են աչք նորա, կարճատես է. 2. տկար, անզօր, տխեղճ, սխալող, սայթաք, զաղփաղփուն, գայթ ի գայթ. notre — raison. Une tête —, տկար գլուխ. avoir l'intelligence —, տկարամիտ՝ նուազամիտ՝ խօճամիտ ը. c'est une — excuse. Vos raisons sont bien —s. D'une voix —, qui a la voix —, տըկարածայն, նուազածայն, հիւանդածայն. style —. 3. տկար, անզօր. Etat, gouvernement —. 4. տկար, դոյզն, փանաքի, սակաւահանճար. un écrivain —. Un — orateur. Une armée — en nombre, սակաւաթիւ՝ սակաւաձեռն՝ սակաւազունդ բանակ. goût —, դուզնաքեայ ճաշակ. — lueur, աղօտ լոյս. — ressemblance, աղօտ նմանութիւն. — revenu, դոյզն եկամուտ. 5. տկար, ոչ յոյժ յառաջադէմ. un élève —. Il est — en version grecque. 6. տկար, ծերի, ծերակատար. — poids, monnaie, ouvrage —. 7. տկար, յոյժ ներողամիտ, ծոյլ. une mère trop —. Un cœur —. 8. տկար, տկարամիտ, դիւրալուր, դիւրահաւատ. elle est —, elle a été —. Esprit —, տկարամիտ, խօճամիտ. 9. տկար, անզօր. du vin, du café —. 10. տկար՝ ոչ բաւական ամրացեալ. place —. || փ. le côté — d'une chose, տկար՝ ծերի կողմն՝ մասն, տկարակողմն, տկարամասն. le côté — d'un système. Le côté — de qn., տկարակողմն ուրուք. գըլխաւոր ծերութիւն նորա, *մէկուն տկար կողմն. vous avez trouvé son côté —. Prendre qn. par son côté —. || Côté —, ասի եւս զոր ինչ սակաւ գիտէ ոք. le grec c'est son côté —. || — de. Un cheval — de reins, տկարամէջք ձի. un homme — de caractère, այր տկարաբարոյ. 11. ա. տկար, անաւագ. donner courage aux —s. Scandaliser les —s. 12. տկարութի, տկարամանն, տկարակողմն. տկարագոյն մասն՝ կողմն. le — d'une place. || Connaître le fort et le — d'une affaire, գիտել զգլխաւոր ծերութի գործոյ իրիք. le jeu est son —. 13. անչափ գուժ գործոյ, սաստիկ գուժ. il a un — pour cet enfant. Avoir du — կամ avoir un — pour qn., ունել գուժ գործոյ. 14. du fort au —, le fort et le — կամ le fort portant le —, մ. միանգամայն առնալ, ի միասին համարեալ, *մէկտեղ առնելով, վրայէ վրայ. quatre chevaux porteront tout cela, du fort au faible. [ծուլաբար :

Faiblement, մ. տկարաբար,

Faiblesse, ի. տկարութիւն, անաւագութիւն, անզօրութիւն, տրխեղճութիւն. — constitutionnelle, կազմական —. la — du corps, du jugement, de la mémoire, de la voix. — d'une poutre, տկարութիւն գերանի. — d'une digue, d'une place de guerre. La — d'un Etat. 2. տկարութիւն, նուազումն, *մարիլն, մարմրուք. tomber en —, նուաղիլ, ծալկանալ, *մարիլ. 3. փ. տկարութիւն, անհանճարութիւն. cet orateur a été d'une — extrême. La — du style. 4. տկարութիւն, տկարամտութիւն, անմտութիւն, խօճամտութիւն. c'est — d'aimer qui ne vous aime pas. J'ai eu la — de, տկարացայ, անմտացայ, *... տկարութիւն ունեցայ. — de caractère, տկարաբարութիւն. — d'âme, d'esprit, տկարամտութիւն. — de cœur, տկարասրտութիւն. — de résolution, տկարախոհութիւն. 5. տրկարութիւն, արգահատութիւն, գուժ գործոյ. les —s d'une mère, d'un père pour ses enfants. Avoir de la — pour qn., սիրել զոք սիրս սիրով, ունել գործով ընդ ումեք. 6. տկարութիւն, միտութիւն, յօժարութիւն. quelque — que j'aie pour les modes. Avoir de la — pour qc., դիւրաձեռ՝ յօժարամիտ ը. իմիք, *բանի մի տրկարութիւն ունենալ. 7. տկարութիւն, նուազութիւն, սակաւութիւն. la — du nombre, de nos correspondances. 8. պակասութիւն, ծերութիւն · — d'un poids, d'une mesure, d'une monnaie.

Faiblet, ette, ած. ը. տկարիկ. փոքր մի տկար, անզօր :

Faiblir, չ. տկարանալ, կծոտիլ, լքանիլ, ծալկանալ. il sentit son courage —. Il a faibli dans cette circonstance. 2. տկարանալ, *ուժն կլուրիլ. ce vin, le vent faiblit. La poutre faiblit dans le milieu, գերանն կքի ի միջավայրին, *մէջտեղն կիջնայ :

Faiblissant, e, ած. որ տկարանայ. sa voix —e.

Faïence (ֆայանս) ի. յախճ, յախճեղէն «չինի». de —, յախճեայ :

Faïencerie, ի. յախճապոր-ծին. 2. յախճապան, յախճանոց. 3. յախճակինք:

Faïencier, ère, գ. յախճապոր-ծ. յախճավաճառ. « չինին » . 2. ած. յախճապոր-ծ . l'industrie —ère. Ouvrier —. [ծին, տկարամտութիւն:

Faillance (ֆայլանս) ի. տկարու-

Faille (ֆայլ) ի. մրուայ. հեր-ծած՝ պատառուած հողոյ, երակի ածխա-հանաց . 2. —. կիսաւուր կերպաս « ծանէլի ճանճէս »:

Failli, ած. մնանկացեալ, մնանկ, անկած «միւֆլիս». réhabiliter un —. Déclarer —, մնանկացեալ հրատարա-կել:

Faillibilité, ի. սխալականութիւն:

Faillible (ֆայլիպլ) ած. սխալա-կան, սխալասէր, սխալոտ:

Faillir (ֆայլիր) (je faux, tu faux, il faut, n. faillons, v. faillez, ils faillent; je faillais; je faillis; je faudrai; q. je faillisse; faillant; failli.) չ. սը-խալիլ, մոլորիլ. les plus doctes sont sujets à —. 2. յանցանիլ, վրիպիլ. il arrive à tout le monde de —. 3. վրիպիլ, ծերանալ, աղկալկիլ, պա-հասիլ, վրէպ լ. ruse ni stratagème ne vous faudront. || La mémoire lui a failli, *միտքն չեկաւ. 4. մեռ լ., բիչ մնալ «գըլ՝ ազ գալմագ». j'ai failli tomber, de tomber, մեռ եղէ յանկանիլ, փոքր մի եւս եւ անկա-նէի, *քիչ մնաց պիտի իյնայի. 5. կքիլ, իջանալ «չէօքմէք». cet édifice a failli par le pied. 6. վախճա-նիլ, սպառիլ, *հատնիլ. le jour commençait à —, կարճատի՝ տարա-ժամի օրն. à jour faillant, ի տարա-ժամել աւուրն. à jour failli, վճնի աւուրն տարաժամելոյ, *իրիկուան դէմ. ||le cœur me faut, նքճեալ եմ, նուա-ղի սիրտ իմ՝ ճալկանամ, *սիրտս կը մարի՝ կ'անցնի, կմարիմ, վրաս մա-րելիք կուգայ. le cœur lui a failli. 7. վճ. տնանկանալ, մնանկանալ « միւֆլիս օ. » ce négociant a failli. 8. բժ. ախտանալ:

Faillite, ի. տնանկութիւն, մնան-կութիւն «իֆլաս, միւֆլիսլիք». faire —, տնանկանալ, մնանկանալ. déclarer en —, մնանկացեալ հրատարա-կել:

Faim (ֆէն) ի. քաղց, քաղցութիւն, անսուաղութիւն, նօճութիւն, *անօ-ճութիւն. avoir —, քաղցնուլ, քաղ-ցեալ՝ նօճի՝ *անօճի լ. avoir — de, քաղց լ., ունել ախորժակ. il n'a — que des morceaux les plus délicats. Mort de —, սովամահ. mourir, crever de —, մեռանիլ ի քաղցոյ, սովամահ լ., սովամահիլ, սուաղիլ, նքճիլ, *անօճութենէն մեռնիլ. faire mourir de —, սովամահ առնել, *անօճու-թենէն մեռցունել. — de loup, — canine, — dévorante, անհնարին քաղց, շըն-քաղց, * սաստիկ անօճութիւն. il avait une — canine. Apaiser, assouvir la —, հարկանել զքաղց, *անօճու-թիւնն անցունել. grosse —, — մեծ. 2. փ. —, տենչ, տենչանք, *սաստիկ փափաք. — des richesses, ընչաքաղց-ութիւն:

Faim-valle (ֆէն-վալ) ա. անք. քաղցախտ. ախտ ձիոց:

Faîne, ի. խոզկապին, գողակ, փեկոնակապին, փեկոնապտուղ:

Fainéant, e, ած. դատարկա-կեաց, դատարկապօրտ, դատար-կանձն, դատարկասէր, դատարկա-ւուն, գործատեաց. 2. գ. —. c'est un grand —, une grande —e. Faire le —, — լ.:

Fainéanter, չ. ծուլիլ, ծուլա-նալ, հեղգալ, դատարկակեաց՝ դա-տարկաւուն լ., ի ծուլութիւնս հա-տանիլ. il a fainéanté toute sa vie.

Fainéantise, ի. ծուլութիւն, հեղ-գութիւն, հեղգանք, ծուլանք, դա-տարկապորտութիւն. vivre dans la —, ի ծուլութեան կեալ, դատարկակեաց՝ դատարկաւուն լ:

Faînée, ի. կուճք խոզկաղնոյ. * խոզկապին՝ փեկոնկապին ժողվելն:

Faire (je fais, tu fais, il fait, n. faisons, v. faites, ils font; je faisais; je fis; j'ai fait; je ferai; je ferais; fais; que je fasse; que je fisse; faisant; fait, faitę) ն. առնել, ստեղծել, գոր-ծել, *անել. Dieu a fait le ciel et la terre. L'oiseau fait son nid. 2. առ-նել, ծնանիլ. — un enfant. — un enfant à une femme, յղի առնել, յղացուցանել. — des petits, ծնանիլ, ձագս հանել. 3. արձակել, հանել. cet enfant fait ses dents, առաջնոր-մանկանն ելանեն՝ բուսանին, *տղան ակռայ կհանէ. 4. առնել, գործել, կազմել, յօրինել, յարդարել, հար-տարել, շինել, կանգնել. — du pain, un habit, une machine, une maison. — le vin, գինի առնել՝ գոր-ծել՝ *շինել. — le dîner, le déjeuner, առնել՝ կազմել՝ հանդերձել՝ պատրաստել զճաշ, զնախաճաշ. — à dîner, տալ ինչ ի ճաշ. faites-moi à dîner, տուր ինձ ի ճաշ. — des chaises, աթոռագործել, *աթոռ շի-նել. — des couronnes, պսակշէն՝ պսակագործ լ. ne — œuvre de ses doigts, de ses dix doigts, չառնել՝ չգործել ինչ, ճոյլ լ., *բան մի չանել. 5. առնել, յօրինել, յիերիւրել, գրել, մատենագրել. — un projet, un plan. — un poème, un conte, des vers. — un discours, ճառ առնել՝ արկա-նել. — des livres, դնել գիրս, մա-տենագրել. — un panégyrique, ներ-բող յօրինել. || առնել, նկարել. — l'histoire, les animaux, le paysage. || — qc. pour qn.., առնել ինչ վասն ուրուք, *մէկուն համար բան մի ա-նել. il n'a rien voulu — pour sa famille. La nature a tout fait pour lui, լիացոյց զնա բնութիւնն ամենայն պարգեւօք. 6. առնել, գործել, մե-ղանչել. qu'ai-je fait? զի՞նչ արարի՝ գործեցի. զի՞ մեղայ, * ինչ ըրի. qu'a-t-il fait? զի՞նչ գործեաց. que pouvais-je —, զի՞նչ առնել էր ինձ, *ի՞նչ կրնայի ընել. que me reste-t-il à —, զի՞նչ առնել իցէ ինձ, * ի՞նչ կմնայ ինձ ընել. qu'avez-vous fait? զի՞նչ արարեր, զի՞նչ գործ գործեալ է քո, *ի՞նչ ըրիր՝ գործեցիր. — du dégât, վնաս —. ce qui fit vos grandeurs fera votre ruine. — sa révolution, — զշրջան իւր. 7. — d'une personne, d'une chose . . . առնել. փոխել, վարել իբրեւ. — sa houlette d'un bâton, առնել զգաւազանն ցուլ հովուական, je ferai de toi un désert, եդից զքեզ յանապատ. il a fait d'eux ses dieux, յաստուածս ընկալաւ զնո-սա. — d'une mouche un éléphant, զճանճն փիղ առնել, * ճանճն փիղ անել, ստուարացուցանել զփոքրիկ ինչ.

8. առնել, համարել, գրել, դնել. on lui faisait un crime de cela, յանցանս գրէին նմա զայս. — un mérite à qn. de qc., արդիւնս համարել ումեք զիմն. — gloire, vanité de qc., փառս, պարծանս հա-մարել զիմն, պարծել՝ պանծալ ընդ. || — de, առնել, գործել, վարել յիմն, ի կիր արկանել. que — de cela, զի՞նչ առնել իցէ զայս. que voulez-vous que je fasse de cet homme? Que ferez-vous de cette chose, de cette personne? Que fait-il de moi? զի՞նչ առնէ ընդ իս, *զիս ի՞նչ կ'ընէ. — ce qu'on veut de qn., *ուզածն ու-կուն ընել. ասի դիւրայարմար մար-դոյ. vous ferez de lui tout ce que vous voudrez, արասցես ընդ նա զոր ինչ՝ որպէս եւ կամիցիս. faites-en des choux, des raves, արա զոր ինչ եւ կամիս. || n'avoir que — de, չու-նել պէտս, չլինել պիտոյ, *պէտք չուննալ. je n'ai que — de lui. 9. առնել, գործել, վաստակել, աշ-խատ լ. — un travail, sa besogne. Il n'a rien fait de toute la journée. Ne rien —, չառնել ինչ, կալ ան-գործ՝ դատարկ. n'avoir rien, plus rien à —, ոչ եւս ունել ինչ ի գործել, *ընելու բան մը չուննալ. || c'est une personne à tout —, առ ամենայն ինչ կարող՝ ձեռնհաս է, *ամէն բանի յարմար է, ամէն բան ձեռքէն կու-գայ. || je ne puis, je ne sais que — à cela, ինչ ոչ կարեմ առնել այսմ, չեմ ինչ ձեռնհաս այսմիկ, * ասոր բան մը չեմ կարող ընել. que voulez-vous que j'y fasse? զի՞նչ կամիցիս զի արարից, չեմ ինչ կարող առնել այսմ, *ասոր ի՞նչ կ'ուզես որ ընեմ, իմ ձեռքս չէ. qu'est-ce que cela fait? միթէ բա՞նք ինչ իցեն, * ի՞նչ կ'ըլլայ եղեր, * ինչ կայ որ. mais que —? այլ զի՞նչ առնել. || cela n'y fait rien, ընդ այնր չեն ինչ բանք, *վնաս չու-նի, հոգ չէ. je n'en ferai rien, չա-րարից զայն զործել բանք են. || — du mal à qn., չարիս առնել ումեք, չա-րիս անցուցանել ընդ ումեք, *մէկուն չարիք անել. je ne t'ai jamais fait de mal. Je lui fais plus de mal que tous les autres. || — qc. à qn., չարիս առնել ումեք, Քշնամանել, * մէկուն բան մի անել. || — du bien à qn., բարի առնել ումեք, *մէկուն բարիք՝ օգուտ անել. ասի եւս գիրաց. ce remède lui fit du bien. Grand bien vous fasse, բարի՛ս մեծամեծս արասցէ քեզ, * խերն տես. 10. եզ. քաղել, ժողովել, հնձել, կթել. on a fait beaucoup de légumes, on fera

beaucoup de vin cette année. — les foins. 11. սերմանել, — du blé. 12. մշակել, բուսուցանել, հատուցանել. ce jardinier fait les primeurs. 13. վաճառել. — les eaux-de-vie. 14. յարդարել, շինել, *շակել. — le lit, la chambre, les cheveux, — զանկողին, զսենեակ, զիւրս. — les habits, —՝ մաքրել զհանդերձս. ||— le bec à qn., Ներադիր լ. ումեք զոր ինչ ասելոց իցէ, * մէկուն ասելիքն բերանն դնել. || p. — maison nette, ի բաց արձակել զամենայն զծառայս, *բոլոր ծառաները հանել. 15. առնել, յարդիւնս ածել, կատարել, լնուլ, ի գլուխ հանել. — son devoir.

16. առնել, պահել, *բռնել, անել. — la quarantaine, — զքառասնեակ. — carême, — զքառասնորդս, *մեծ պահք բռնել. — une fête, սօն առնել՝ կատարել, սօնախմբել. — les Rois, սօնախմբել զօր Յայտնութեան. || — le lundi, սօնել զերկուշաբաթի, անգործ կալ. 17. առնել, կազմել, մարզել, հրահանգել, *անել. ce général a fait de bons officiers. 18. ընտելացուցանել, կրթել, *վարժեցուցանել. les voyages l'ont fait à la fatigue. — la main, յաջողաձեռն առնել, *ձեռքն վարժեցուցանել. se — la main, յաջողաձեռն լ., *ձեռքն վարժիլ. — l'oiseau, կրթել զԹռչուն. 19. առնել, առնուլ, *անել. — un pas, քայլ մի առնել, առնուլ, քայլափոխել. — une promenade, ճեմ՝ ճեմս առնուլ, ճեմ առեալ զգնալ, *պտըտիլ, ժուռ գալ. — un tour de jardin, ճեմ առեալ շրջիլ ի պարտիզի. 20. առնել, երթալ, հատանել. — deux lieues par heure, — մղոն երկուս ի ժամուն. S. Chemin, Progrès. 21. առնել, լինել. — la joie et l'admiration de tout le monde, ի ցնծութիւն և ի հիացումն լ. աշխարհի. — le bonheur de qn., լ. բերկրութիւն ումեք, * մէկուն երջանկութիւնն առնել՝ ըլլալ. — règle, loi, կանոն, օրէնք լ., յօրէնս լ. || — des affaires, de mauvaises affaires à qn., վիշտս՝ կռիւս՝ վտանգս հատուցանել՝ յարուցանել ումեք. — de mauvaises affaires, կործանիլ, տնանկանալ, մնանկանալ, *գործն՝ գործերն գէշ երթալ. || — un faux bond, յանցանս գործել. || — le coup de fusil, հրացանս արձակել ի վերայ Թշնամեաց. S. Mine, Visage, Droit. || — des siennes, երիտասարդական անմտութիւնս գործել, անհանճարս գործել, * անխելքութիւն անել. — des leurs, առնել՝ գործել զանմտութիւնս. S. Œil, Sentinelle, Revue, Eau. || — le nord, le sud, նաւել՝ նաւարկել ի հիւսիս, ի հարաւ. 22. խաղալ. — le whist, — ուիսթ. 23. հայԹայԹել, հոգալ, *ճարել. — de l'argent. Voilà tout l'argent qu'il a pu —. — beaucoup de butin, Թափել առաջ բազում.

24. ժողովել, կուտել. — des provisions, ses provisions. 25. առնել, շահիլ, ստանալ. — de très beaux bénéfices. — ses frais, շահիլ՝ գտանել զծախս իւր. 26. առնել, կատարել, վարել, ի կիր արկանել. *անել. — la médecine, թժշկութիւն առնել. S. Commerce. || Il ne sait pas — son métier, չգիտէ առնել զարուեստ իւր. — le diacre, սարկաւագել., սարկաւագութիւն առնել. — son temps, առնել՝ կատարել զժամանակն իւր, լնուլ զժամանակ ծառայութեան իւրոյ. || ce vieillard a fait son temps, ևկեաց ընդ երկար, *երկար ժամանակ ապրեցաւ. cela a fait son temps, ոչ եւս է յարգի՝ ունի ազդեցութիւն, հնացեալ է. ces idées ont fait leur temps. 27. մտանել ի ծառայութիւն, ծառայել. ce domestique a fait plusieurs maîtres, plusieurs maisons. 28. առնել, կարգել, կացուցանել. — gouverneur, roi. — de l'Académie, de l'Institut, —, ընտրել անդամ Ակադեմիոյ, Կաճառի. — son fils avocat. — des heureux, des malheureux. || La rente, la bourse a fait tant, սակ եկամտին՝ սակաբանին այս ինչ էր. || առնել իւր. — un ami, un protecteur. — une maîtresse, յինքն յանկուցանել զսէր կնոջ. — un amant. 29. զանձն առնել, կերպարանել. — le roi, Թագաւոր զանձն առնել, առնուլ զկերպարանս՝ զդէմս Թագաւորի. — le sourd, l'enfant, le généreux, զկուութիւն, զոդայութիւն, զառատաձեռնութիւն կերպարանել. — le généreux, առատաձեռնել, առատանալ. — le paresseux, ի ծուլութիւն հատանել. — le malade, խօԹապատճառ լ., հիւանդ կերպարանիլ՝ * ձեւանալ, խօԹութիւն կեղծել. — le fier, խրոխտանալ. — le grand parleur, կոխոզաբանել. — la grande dame, զտիկնութեան Ձեկն ածել, * տիկնութիւն ծախել. — le spirituel, հանդէս առնել հանճարոյ. — le mort, սուտամեռակ լ., մեռանիլ կեղծել, *մեռնիլ ձեւանալ. — le savant, իմաստուն զանձն ընծայեցուցանել, զանձն առ իմաստուն ունել. — l'impertinent, լիրբ. լ., լրբանալ, ժպրիլ.

30. առնել, առնիլ, ածել ի վերայ, հատուցանել, յարուցանել. — des ennemis, mille empêchements à qn. — des malheurs. || — la pluie et le beau temps, առնել զամենայն ըստ հաճոյս իւր. 31. առնել, ազդել, գործել. votre amour fait ma faute. Vous voyez ce que la douceur a fait sur son esprit. Cela ne lui fait ni chaud ni froid, անխտիր է այս նմա, * այս բանիս ամենևին անտարբեր է նա. cela ne fait ni chaud ni froid, անխտիր ինչ է այս, ոչ վնաս առնէ, ոչ օգուտ. 32. առնել, կատարել, լինել. il fait toute ma gloire, tous mes désirs, tous mes plaisirs. 33. լինել. — une maladie, հիւանդ լ. — un bon avocat, un bon soldat, un bon mari. || — tout, առնել զամենայն, կարող՝ ձեռնհաս լ. ամենայնի, ունել ազդեցութիւն մեծ. l'argent faisait tout à Rome. L'habit fait tout. || Qu'est-ce que cela fait? զի՞նչ առնիցէ՞ գործիցէ այս, զի՞նչ լիցի ազդեցութիւն սորին. qu'est-ce que cela fait à notre sujet? Qu'est-ce que cela me fait? զի՞ փոյթ է ինձ, * ի՞նչ փոյթս՝ հոգս է այս. ne rien — à... առնել եւ ոչ ինչ, ինչ ոչ առնել, չլինել կարեւոր, * բան մը չանել. rien n'y font les soupçons. Le temps ne fait rien à l'affaire. 34. յանդիման առնել, երեսեցուցանել, ցուցանել. on vous faisait mort, մեռեալ ասէին՝ հռչակէին զքեզ. il n'est pas si terrible qu'on le fait... 35. գին հատանել, վաճառել, * գին դնել, ծախել. combien faites-vous le mètre de velours? քանո՞յ վաճառես զմի մետր Թաշի. 36. սահմանել, տալ. — mille livres à une fille. 37. վ. առնել, *անել. cheval fait au pluriel chevaux. 38. վճարել զպէտս մարմնոյն, * կարիքն անել. ce malade fait tout sous lui, *տեղն կ'անէ. — du sang, de la bile, Թափել արիւն, մաղձ. — dans ses chausses, *վարտիքն անել. եւ վ. զաիի մեծի հարկանիլ, *տեղն անել. — de l'eau, ջուր հեղուլ՝ Թափել «սու տէօքմէք». 39. — tant, այնչափ առնել՝ * անել. ils firent tant qu'ils s'embrassèrent. || En — trop, assez pour, կարի շատ՝ շատ առնել ինչ վասն ուրուք. en — autant, զնոյն առնել, * նոյնն անել. en — à sa tête, առնել զկամս՝ զիաճոյս իւր. 40. տալ. — dire, տալ ասել. — naître, տալ ծնանել, ծնուցանել. — promener, տալ ճեմել, ի ճեմ հանել, * պտըտցունել. — faire, տալ առնել, *անել տալ. — comprendre, տալ ի միտ առնուլ, խելամուտ առնել, խելամտեցուցանել. — périr, կորուսանել, ի կորուստ մատնել, յաբեւէ արկանել. S. Voile, Chemin, Prendre.

Faire, ն. առնել. վճարել, կատարել, վաստակիլ, աշխատ լ. || bien —, բարւոք առնել, *լաւ անել. եւս՝ բարի առնել, * բարիք անել. le plaisir de bien — est un plaisir céleste. եւս՝ — bien, — mal, պատշաճիլ, անկ՝ վայել լ., * իբարու յարմարիլ, վայլել. le gris fait bien avec le bleu. Ce tableau ferait mieux ailleurs. || — bien à, բարի՝ օգուտ առնել. le déjeuner m'a bien fait. || — bien, mal de, լաւագոյն՝ ոչ բարւոք առնել, *լաւ անել՝ չանել. ne feriez-nous pas bien d'accepter le parti? Il fit très sagement de changer de logis. 2. ազդել. rien ne lui fait, չազդէ ինչ բնաւ նմա, * բան մ'իրեն չազդեր՝ խրատ չըլլար. l'argent fait plus auprès de lui qu'aucune recommandation. 3. — que, առնել, * անել. cela fait qu'on vient. Cela fera qu'on viendra. Faites qu'on vienne. Fais que jamais rien ne l'ennuie. Tout cela fait qu'on vit et meurt plus tôt. 4. Fasse que, fassent que, իցի՛ Թէ, իցէ՛ Թէ. fasse le ciel que... իցի՛ Թէ երկին... 5. աւարտել, վախճան առնել, * լմնցունել. 6. — pour qn., առնել վասն ուրուք, առնել զտեղի նորա, լ. տեղապահ, գործակալ, երաշխաւոր նորա, *մէկուն տեղն բռնել. 7. p. ասել, տալ

պատասխանի . fait-il, fait-elle, fis-je, fit-elle, fit-il. || C'est à — à... de... գործ նորա է , * իր բանն է . c'est à — à lui d'ordonner une fête. Avoir fort à —, բազում ճգանց պէտք լինին ի գլուխ հանել գիմն . 8. ne — que, անդադար առնել գիմն . il ne fait que tousser, անդադար հազայ . || S. **Croître, Chemin, Savoir.** || Ne — que, եւեթ , միայն . je n'ai fait que le voir. || Ne — que de, այն ինչ . il ne fait que d'arriver, այն ինչ եհաս , * հիմա հասար . 9. առնել. դնի փոխանակ բայի առ ի չկրկնել զայն , զորոյ առնու զնշանակութիւնն . l'exemple touche plus que ne fait la menace. 10. դ. առնել , լինել . il fait jour, լուսացաւ օրն , տիւ է , * առաւօտ եղաւ , լոյս կ'անէ. il fait froid. ցուրտ է օդն , * օդն ցուրտ է . quelle chaleur il a fait tout le jour! Les chaleurs qu'il a fait l'année dernière. Il fait du vent, հողմ գոյ , հողմ շնչէ . il va — de l'orage, մրրիկ գոյէ՝ գալոցիկ է , * պիտի գայէ. il fait cher vivre à Paris, ծանրագնոյ կեայ ոք ի Պարիս, * Փարիզու կեանքն սուղ է :

Se faire, դ. լինել . — prêtre, քահանայ լ. 2. առնել զանձն. — aimer, սիրելի զանձն առնել՝ ընծայեցուցանել , * ինքզինքն սիրցուցանել . 3. elle s'est faite religieuse, կուսան եղեւ . || — belle, գեղեցիկ զանձն առնել , զարդարել՝ պճնել կնոջ զանձն. || —, առնել իւր՝ անձին . — des créatures, des ennemis, առնել իւր ծառայսունս, Աշնամիս . — fête d'une chose, բերկրիլ ընդ . se firent un dieu de leurs désirs, յաստուածս դցանկութիւնս կալան . — honneur, gloire d'une chose, պատիւ՝ փառս անձին համարել գիմն . — un devoir, une obligation, պարտ անձին համարել՝ վարկանել . — un mérite d'une chose, արդիանս համարել անձին գիմն. || — de fête, ինքնակոչ՝ ինքնահիրաւէր լ. 4. յառանալ, ազնուանալ, զարգանալ, հասանել ի կատարելութիւն , լ. կատարեալ , * եփիլ . c'est un jeune homme qui se fera. 5. ինքնուս՝ ինքնուսումն լ. elle s'est faite toute seule. 6. — à, ընտելանալ , վարժիլ , կրթիլ . — à l'esclavage. 7. առնիլ , լինել . ces arbres commencent à — beaux. — vieux, ծեր լ., ծերանալ . || S. **Laisser, Fortune.** 8. տալ . elle s'est fait connaître, ետ ճանաչել զանձն , ճանոյց զանձն , * ինքնգինքն ճանչցուց . — lire, տալ ընթեռնուլ զանձն . 9. լինել , կատարիլ , ի գլուխ ելանել , գալ յարդիւնս . vos noces se feront dès ce soir. 10. դ. լինել, դէպ լ. comment se fait-il que vous ne soyez pas venu? Il s'est fait des fentes dans cette muraille. Il se fit un grand silence. || Il se fait tard, անագան է, տարաժամի օրն, * ուշ է, ժամանակն ուշ է . il se fait nuit, գիշերանայ ժամն՝ տիւն, * գիշեր կ'ըլլայ . || c'en est fait, չիք ճար , ոչ գոյ ճար , * ճար չկայ . c'en est fait pour nous, վճարեալ է վասն մեր , կորեաք , * բաներնիս բուսաւ :

Faire, ա. կատարումն , գործ . Dieu donne le vouloir et le — selon son bon plaisir. || ար. արար , արարուած , յօրինուած , գործուած , * բանելու կերպ . le — de Raphaël.

Առ. il y a loin du dire au —, խօսիր մեծ է ընդ ասելն եւ ընդ առնելն , * ասելու եւ անելու մէջ մեծ տարբերութիւն կայ :

Fairfieldite (ֆէրֆիլտիթ) ի. կբ. միներիլտարար . ջրատեալ փոսփատ երկաթոյ , մանկաթոյ եւ կրոյ :

Fairtrade (ֆէրթրէտ) ա. վաճառականութիւն :

Faisable, ած. առնելի , կարելի , հնարաւոր . commandez-moi des choses —s. Cela est —. Ce n'est pas —.

Faisan, ա. Ա. փասեան, փասիան «սիւլիան» . — doré, ոսկեգոյն —. || ած. poule —e կամ faisande, էգ —.

Faisances (ֆէզանս) ի. յ. արտավարձք , արտատուրք . տուրք վարձողի ագարակի արտարոյ սակեալ վարձուց :

Faisande, ած. S. **Faisan.**

Faisandé, e, փասեանաձոտ , փասեանահամ , * հնացած . viande —e.

Faisandeau, ա. փասեանիկ . ձագ փասեանի :

Faisander, ն. փասեանաձոտ՝ փասեանահամ առնել . տալ առնուլ որոյ գիտս՝ գիտամ փասեանի . viande faisandée, հնացած միս :

Faisander, չ. եւ *Se* —, դ. — լ. առնուլ գիտս՝ գիտամ փասեանի :

Faisanderie, ի. փասիանոց , փասեանոց :

Faisandier, ա. փասեանատոյց, փասեանադարման , փասեանաբոյծ :

Faisane.

Faisane, ի. էգ փասեան . || ած. poule —, փասիան հաւ . — dorée, ոսկեգոյն —:

Faisant, e, ած. արարիչ , գործիչ :

Faisceau (ֆէսօ) ա. խուրձ, * կապոց . — d'armes, զինախուրձ. — de piques, տիգախուրձ . — de flèches, նետախուրձ . — pyramidal, խուրձ բրգաձեւ. || փ. former un —, սերտ միանալ անձանց . en —, խրձաձեւ . 2. բգ. խուրձ . — aimanté, — մագնիսական , մագնիսախուրձ . — lumineux, լուսախուրձ, նշոյլ. — de lumière, — լուսոյ , նշոյլ. 3. մգ. — fibreux, nerveux, musculaire. 4. զ. —. հրացանք խրձաձեւ կուտեալք . mettre les fusils en —x, խրձաձեւ դնել զհրացանս . 5. յ. խրձունք . խրձաձեւ կապեալ գաւազանք , յորոց վերայ հասատատեալ էր սակը , եւ էր նշանակ իշխանութեան ի հին Հռոմ:

Faisceau.

Faiseur, euse, գ. արարող, գործիչ, գործող , գործչուհի , յօրինիչ , յօրինող , * անող. — de corsets, կրծապանագործ . — de livres, մատենագիր . || — de tours, ձեռնածու , աճպարար «հօգգապազ». — d'horoscopes, ժամաբաշխ . — d'affaires, գործարար , գործակատար . || ը. — d'embarras, աղմկարար . c'est un — de phrases, մնաբան , զրաբան, զրախօս , մնոտիախօս . || c'est un —, իրագործ , իրավճար , այր իրաց համարձակ՝ ձեռներէց է :

Faisse, ի. ար. հիւսակ , * հիւսած բան :

Faisselle, ի. կողով «սէփէտ , սէլէ» :

Faisser, ն. հիւսել , հիւսել կողով , կողովահիւս լ.:

Faisserie, ի. հիւսուածագործութիւն , հիւսուած կողովոյ , կողովագործութիւն :

Fait, e, անց. արարեալ , եղեալ , գործեալ , յօրինեալ . mal —, յոռնկազմ . vendre des habits tout —s, պատրաստ հանդերձս վաճառել . || c'est un grand pas de —, մեծ իմն բայլափոխ է այս . || voilà qui est —, սահմանեցաւ գործն , * բանն որոշուեցաւ . || tenez cela pour —, աւարտեալ համարեա զայս ; * բանն լմնցած սեպէ . || aussitôt dit, aussitôt —, ընդ ասելն եւ զառնելն մի առնել . || c'est une affaire —e, աւարտեալ գործ է , * լմնցած բան է . — accompli, կատարեալ իրողութիւն. — à la main, ձեռագործուած . || est-ce —? աւարտեցա՞ւ, կատարեցա՞ւ, միթէ եղա՞ւ. c'est —, աւարտեցաւ, եղաւ. || bien —, գեղակազմ , գեղեցկակազմ , գեղեցկագործ , գեղեցկայօրէն, գեղայարմար, գեղեցկադիտակ , գեղատիպ, գեղապատշաճ . bien — de sa personne, անձնագեղ , գեղեցկանձն, գեղեցկամարմին . — à peindre, S. **Peindre.** || — à plaisir, à ravir. — au tour, au moule, զարմանագործ՝ գեղեցկագործ՝ գեղեցկայարմար՝ ճախարակեայ՝ ձուլածոյ է . || avoir la taille bien —e, գեղեցկահասակ՝ գեղեցկադիտակ լ. avoir la taille mal —e, նկնահասակ՝ ոգեղահասակ լ. || avoir la jambe bien —e, գեղասրուն , գեղեցկաթարթ լ. avoir la jambe mal —e, ոտն ունել զթարթան , ոգեղաթարթ՝ ոգեղասրուն՝ վատասրուն լ. || esprit bien —, ուղղամիտ՝ ողջախոհ՝ ողջամիտ՝ առողջամիտ . esprit mal —, վատամիտ , վատախորհուրդ . || être — pour, պատշաճ՝ անկ՝ յարմար լ. c'est — pour moi, Ծուի վասն իմ արարեալ , * կարծես Ծէ ինձ համար եղած է. il n'est pas — pour un pareil emploi. 2. ընտելացեալ , վարժեալ , կրթեալ . m'y voilà —. 3. սահմանեալ , կարգեալ . 4. զգեստեալ, յարդարեալ . 5. կատարեալ , ի չափ հասեալ , զարգուն , հասուն , աւարտահասակ, * եղած, հասած . homme —. Cheval —. De la viande —e. Le fromage est —. 6. հասատատեալ , ընկալեալ , ընդունելի լեալ . mot —. || A prix —, սակեալ՝ սահմանեալ՝ հատեալ գնով , * որոշած՝ կտրած գնով . || c'en est —, վճարեալ է իրն՝ գործն , չիք ճար , ոչ գոյ ճար , * բանն լմընցած է . c'est —, c'en est — de moi, վճարեալ է վասն իմ , որ վասն իմ ինչ է՝ վճարեալ է , * բանս լմընցած՝ բուսած է . c'est — de votre

vie, վճարեալ է վասն կենաց քոց, *կեանդ. լմընցած է.

Առ. ce qui est — est —, եղեալն եղեալ է, * եղածն եղած է. ce qui est — n'est pas à faire, եղեալն՝ արարեալն չէ առնելի, զոր ինչ կարէ առնել ոք պարտի իսկոյն առնել:

Fait, ա. գործ, իրք, իրողութիւն, եղելութիւն. dénaturer les —s. Un — avéré et public. Nier le —. Venir, revenir au —, ի գործ անդր մատչիլ. arrivons au —, ի բուն իսկ գործն՝ իրն անցցուք. || au — et au prendre, յորժամ գործել եւ խօսել հաստանիցէ, *գործելու եւ խօսելու ժամանակ. || prendre qn. sur le —, հասանել ի վերայ ուրուք անդէն ի գործելն, *վրայ հասնիլ. || cela est du — de qn.. այս նորա գործն է, *այս իւր բանն է. ||c'est un — à part, c'est un autre —, այս այլ ինչ, *այս ուրիշ բան է. || le — est que, ճշմարիտն այն է զի, * բանն այն է որ. || cela est de —, il est de — que, ճշմարիտ՝ հաւաստի իմն է, այս ճշմարիտ՝ առոյգ՝ հաւաստի է զի. mettre, poser en —, իբրեւ հաւաստի իմն առաջի առնել՝ ի միջ ածել. 2. յ. գործք, արուեստն քաջութեան. se signaler par des —s généreux. Haut —, — d'armes, շահատակին, շահատակութիւն, քաջագործութիւն. || fig. —s et gestes d'une personne, գնացք՝ ընթացք ուրուք. || voie de —, հարստահարուիլ, զրկանք. voies de —, բռնութիւն, գան, վնաս. || prendre le — de qn., prendre — et cause pour qn., պաշտպան կալ ումեք, *մէկուն մեր ելլել, կողմն բռնել. || pris sur le —, բմբռնեալ անդէն ի գործելն զյանցանս. || être sûr de son —, վստահ՝ աննկրկուայ ընդ գործն լ., ընդ բանս, ընդ յաջողութիւն գործոյն. ||entendre bien son —, ճարտար լ. յարուեստին, քաջ գիտել զարուեստ իւր. || être au — de, քաջ տեղեակ՝ բաջալերժ լ. ce domestique est au — du service. || Mettre au —, իրազեկ՝ իրազգած՝ խնդատուտ առնել. տեղեկացուցանել. || se mettre au —, իրազեկ՝ իրազգած՝ խնդատուտ՝ տեղեակ լ. 3. արդիւնք, արդիւնք իրաց, արգասիք. les —s parlent, իրացն իսկ արդիւնք ազդակն են եւ վկայեն. || —s accomplis, արդիւնք իրաց, վճարեալ իրք, *լմընցած բան՝ եղելութիւն. 4. անցք, դէպք՝ ելք՝ կերպարանք իրաց. ces —s arrivèrent en peu de jours, այս ամենայն անցք անցին ի սակաւ աւուրս. 5. գնացք, ընթացք. il y a un peu de folie dans son —. 6. գործ. որ ինչ պատշաճ՝ ի դէպ է, * իւր բանն. cet emploi serait bien son —, պաշտօնս այս գործ նորա է, * իւր բանն է. le mariage n'est guère votre —. 7. մասն, բաժին. donner à qn. son —. Chacun a eu son —. || fig. donner à qn. son —, վրէժ խնդրել, հանել յումեքէ զվրէժ քինուն. || avoir son —, գտանել զփոխարէն չարեաց՝ անզգամութեան. || je lui ai bien dit son —, ասացի նմա զոր ինչ խորհիմս

զնմանէ, խստիւ խօսեցայ ընդ նմա. 8. ինչք, գոյք, ստացուածք. c'est tout mon —.

Par le —, մ. իրօք. par le — même. նովին իսկ գործով:

Au fait, մ. զամենայն քաջ կշռեալ. au —, que risqué-je.

Dans le —, par le —, մ. արդեամբք, նովին իսկ գործով. malgré son air patelin, dans le —, c'est un homme très dangereux. Il se trouve par le —, maître du pays.

De —, մ. արդեամբք, իրօք, իրապէս. il n'était roi que de nom; un autre l'était de —.

En — de, նխ. ի խնդիրս, ի նիւթս, ի մասին. en — de religion, * կրօնի խնդիրներու մէջ. en — de politique. Je ne connais rien en — de tout cela. C'est un maître en — d'armes.

Si —, մ. այո, արդարեւ, ապաքէն. vous ne me connaissez-pas ?— Si fait, je vous connais bien.

Tout à —, մ. ամենեւին, ամենեւին իսկ, *բոլորովին. il est parti tout à —.

Faîtage, ա. ճ. բնագերան:

Faîte, ա. առիք, բնագերան. 2. կատար, ծայր, ծագ, գագաթն, դիտակ. le — d'un arbre. 3. փ. ծագ, ծայր, կատար. le — des grandeurs, ծագ. մեծութեանց. mettre qn. au — des grandeurs. Déchoir du — de la gloire. Monter sur le —. Élever qn. au — du bonheur. Placer sur le — de la prospérité.

Faîtière, ած. առիքակատար. tuiles —s, կղմինդր — «տամ քիրէմիտի». 2. ի. երդ, լուսանցոյց «պաճա»:

Faix, ա. բեռն «հիք». ce — est trop pesant pour lui. Sous le — du fagot, ընդ բեռամբ տրցակի. ||prendre son —, կրել, վեռել, *նռել, զեռեղիլ շինքի. ce bâtiment a pris son —. 2. փ. —. le — des ans, des années, — ամաց. gémir sous le — des impôts.

Fakir, տ. **Faquir.** [զերս):

Falaise, ի. բարաժայռ. (ի ծովի-

Falaiser, չ. բարաժայռել, *բարաժայռերու զարնուիլ. la mer falaise.

Falarique, ի. հին. փաղարիկ, փաղարեան նետ, հրաւեզ, հրանիզակ:

Falbala, ա. հատոտակք, խորշխորշան, *փոթիկ փոթիկ եղած պատառեայ երիզ «ֆարպալա». կն. **Volant.** [**Falque.**

Falcade, ի. ձվ. կորանք. ին.

Falcifère, ած. մանգաղաբեր:

Falcifolié,e, ած. բ. մանգաղատերեւ: [դաձեւ:

Falciforme, ած. բպ. մանգա-

Falcigère, ած. մանգաղակիր:

Falcinelle, ի. Ծ. արտաւազդահաւ:

Falcirostre, ած. կ. մանգաղակտուց, կռակտուց:

Falco, ա. Ծ. գա. **Fauconի**:

Falconelle, ի. Ծ. բաիկ. ազգ ճնճղկի:

Falconés, Falconidés, ա. յ. կ. բազէականք. առիմ Եռչնոց որոց սիպ է բազէ:

Fale, ի. ռ. տ. **Jabot.**

Falère, ի. անբ. անմարսախտ, սխտ անմարսութեան խաշանց:

Fallace, ի. ննգ., ննգան, ննգութիւն. c'est un homme sans fraude et sans —.

Fallacieusement, մ. ննգաւ, ննգաբար, խաբէութեամբ. agir —.

Fallacieux, euse, ած. ննգաւոր, ննգաբարոյ, ննգապատիր, ննգաժէտ, խաբեպատիր. homme, serment —. Un esprit —, ննգամիտ:

Falloir (ֆալուար, il faut; il fallait; il fallut; il a fallu; il avait fallu; il faudra, il faudrait; qu'il faille; qu'il fallût; qu'il ait fallu; qu'il eût fallu) չ. դպ. պիտոյ՝ պէտք՝ հարկ լ., *պէտք ըլլալ. il faut, պիտոյ է, պէտք են, հարկ է. il faut comprendre, իմանալի է. il te faut choisir l'un de ceux-ci, ընտրելի է քո զմին յայսցանէ. il vous faudra faire ce voyage, պարտ է քեզ առնել զայս ուղեւորութիւն. 2. արժան՝ անկ լ., պատշաճիլ. il faut, արժան է. faudra-t-il? արժա՞ն իցէ. fallait-il ? արժա՞ն ինչ էր. s'il fallait, եթէ արժան ինչ էր. il ne faut pas, ոչ է արժան. peu s'en fallait que, il s'en fallait de bien peu que, սակաւիկ մի եւ, սակաւիկ միւս եւս եւ, * քիչ մնաց որ. il s'en est fallu de peu que, peu s'en fallut que, փոքր միւս եւս, եւ . . . || il s'en faut de beaucoup que..., բազում ինչ պէտք են, բազում ինչ պիտոյ է զի, *շատ բան պէտք է որ. || s'il le faut, je le ferai, եթէ արժան իցէ արարից զայն. || comme il faut, որպէս պատշաճ իցէ, որպէս արժան է, բան արժանոյն, * ինչպէս պէտք է, պէտք եղածին պէս, շնորհիւ. pour aimer, on doit être comme il faut. || Un homme comme il faut (բարիքս), այր պարուսպատշաճ՝ բարեշուք՝ բարենձև՝ բարեկիրթ. * կարգաւորեալ մարդ. les gens comme il faut. C'est une femme tout à fait comme il faut. 3. Tant s'en faut que, չ. այնչափ հեռի է, ոչ միայն ոչ. tant s'en faut qu'il consente, այնչափ հեռի է հաւանելոյ:

Falot, e, ած. ծաղրածու, գռեհկալի. conte —. Aventure —e. || գ. յիմար, մօրս, *բախտակ, խենթուկ. il fait le —, *— կձեւանայ. ||ա. լապտեր. կանթեղ մեծ «պէօյիւք ֆէներ, ֆանօս»:

Falotement, մ. ծաղրաբար, ծաղրածու իմն օրինակաւ:

Falourde, ի. ջին, փայտախուրձ. *փայտի տրցակ:

Falque, ի.ն. պատկողանոց՝ եզիւոց (յատկուածական):

Falque, ի. տ. **Falcade.**

Falquer, ն. ձվ. կորանքել. faire — un cheval. [argument —.

Falsifiable, ած. խարդախելի.

Falsifiant, e, խարդախական:

Falsificateur,trice, գ. խարդախիչ, ննգիչ:

Falsification (սիօն) ի. խարդախումն, խարդախութիւն, ննգումն, ննգութիւն. — des mon-

naies, des substances alimentaires, des textes.

Falsifié, e, ած. խարդախեալ, ննգեալ. monnaies —es, տարագրծեալ դրամք. du vin —. Des actes —s.

Falsifier, ն. խարդախել, ննգել, *կեղծուածել. — l'écriture, un seing, une date, un cachet. 2. —, ապականել. — le vin, de la monnaie. = *Se* —, դ. —իլ. tout se falsifie.

Faltrank, ա. դղգ. փալտրանք. ըմպելի ինչ: [խեցուտ հող:

Falun, հբ. եւ եբ. ա. խեցահող.

Falunage, ա. եգ. խեցահողումն:

Faluner, ն. եգ. խեցահողել, արտին վրայ խեցահող սփռել:

Falunien, enne, ած. խեցիողաչին (երկիր):

Falunière, ի. խեցահողահանք. հանք խեցահողոյ:

Famatinite, ի. հբ. փամատինաբար. ազգ գոլշապղնձոյ (panabase).

Fâme, ի. հ.. համբաւ, հռչակ, անուն. վարի ի բանիդ եւեթ. rétabli dans sa bonne — et renommée.

Famé, e, ած. bien —, բարեհամբաւ, բարեհռչակ, բարեանուն. un homme bien —. Mal —, չարահամբաւ, վատահամբաւ, չարահռչակ, անուանարկ, *վատանուն, անունն գէշ. une femme, une maison mal —e.

Famélique, ած. եւ գ. քաղց, քաղցեալ, սովեալ, սովալուկ, սովաբեկ, սովատանջ, *սաստիկ անօթի. il a bien l'air, le visage d'un —.

Fameusement, մ.բ. անհնարինս, մեծապէս, յոյժ, կարի, *սաստիկ, շատ. cela est — bon. Il est — bête.

Fameux, euse, ած. համբաւաւոր, հռչակաւոր, համբաւաւանիչ, բազմահամբաւ, անուանի, հռչակաւոր. le — Bélus, գերահամբաւեալն Բէլ. la —euse Macette. La —euse bêtise. Un — imbécile. 2. որանչելի, բնութ յոյժ. — vin. —euse bière.

Familial, e, ած. նբ. բնտանի, բնտանեկան, տոհմային, գերդաստանական. liens familiaux. Amour —.

Familiarisé, e, ած. ընդել, ընդելակ, *բնտանեցած:

Familiariser, ն. ընդելացուցանել, յընդելութիւն ածել, համբուրել, բնտանեցուցանել. — qn. 2. —, վարժել, *վարժեցուցանել. — qn. au travail, un cheval avec le bruit des armes à feu.

Se familiariser, դ. — անձին՝ գանձն. — la manière d'un artiste, le style d'un auteur. — une langue étrangère, ընդելակրթիլ՝ խօսել զօտար ինչ լեզու իբրեւ զիւրն. 2. ընտելանալ, ընդելանալ, ընդելանիլ, գալ ի համբոյր, ընդելակից լ., ընդելակցիլ, բնտանանալ, բնտանենալ, մտերմանալ. — avec tout le monde. Ne vous familiarisez pas trop. 3. ընտելանալ, ընդելանիլ, ընդելակրթիլ, վարժիլ. — avec le danger, avec une langue étrangère.

Familiarité, ի. ընդելութիւն, բնտանութիւն, մտերմութիւն, բնտանեթարութիւն. avoir de la — avec qn., ունել — ընդ ումեք, *մէկուն հետ — ունենալ. une étroite —, սերտ —. admettre qn. dans sa —. 2. յ. անչափ՝ անճահ ընտանութիւն, համարձակ կերպ. prendre, se permettre des —s avec qn., անպատեհ ընտանութեամբ վարիլ ընդ ումեք, *մէկուն հետ համարձակ վարուիլ՝ սաստիկ համարձակ կերպ առնուլ. || avoir des —s avec une femme, ունել մտերմութիւն ընդ կնոջ.

Առ. — engendre mépris, — ծնանի զարհամարհանս:

Familier, ère, ած. ընտանի, մտերիմ. c'est un de ses amis les plus —s, մին յընտանեգոյն բարեկամացն է. 2. ընտանի, ընտանեկան, ընդել, ընդելական, ընտանեսուն, ընտանեսէր, ընդելասէր, ընդելասուն, ձեռնընտել, ձեռնասուն, մարդընտել. caractère —, ընդելասէր բարք. devenir —, ընդելանալ, ընտանենալ. être — aux livres, ընտանի լ. գրոց. son visage m'est —. Style —. Terme —. 3. ընդելական. սովորական. l'allégorie est très —ère aux poètes grecs. 4. գ. ընտանի, ընտանեակ, ընդելակից, ընտանուհի, մտերիմ. c'est un — du ministre. Les —s d'une maison, —ք տան. faire le —, la —ère avec qn., — ուրուք զանձն ցուցանել. 5. պաշտօնեայ սրբաքննութեան. un — du saint office. 6. ա. ընտանութիւն, ընդելասէր բարք:

Familièrement, մ. ընտանեբար, մտերմաբար. vivre, causer, recevoir —.

Famille, ի. ընտանիք, գերդաստան. toute la — se porte très bien, ամենեքեան՝ համօրէն ընտանիքն քաջառողջ են. entrer dans une — par alliance, խնամութ մտանել ի գերդաստան ուրուք. Il était le chef de la —. La — de sa femme. Un repas, une fête de —. La grande — humaine, մարդկային մեծ —, մարդկութիւնն համօրէն. avoir un air de —, ունել՝ ընել ընտանեկան նմանութիւն. père de —, հայր որդւոց, տանուտէր. mère de —, մայր որդւոց, տանտիկին. soutien de —, պատէն ընտանեաց. fléau de —, հարուած՝ խաչ ընտանեաց. désordres des —s, տանին անկարգութիւնք. qui n'a pas de —, անընտանիք, անգերդաստան, անտոհմ. || en —, ընտանեօք, ի մէջ ընտանեաց. || sans —, ընտանեզուրկ. 2. ընտանիք, որդիք, ձագունք, *տնուր, ձագեր. vous vous mariez, vous aurez bientôt de la —. Voyez cette poule accourir avec toute sa petite —. 3. տոհմ, ազգատոհմ. fils, enfant de —, տոհմիկ՝ ազնուատոհմ՝ ազնուազգի պատանի. La — régnante, Թագաւորող՝ Թագաժառանգ —. une — bourgeoise. De —, տոհմային. 4. բլ. ազգ, խումբ. la — des singes, des ombellifère, des sels.

Famine, ի. սով, քաղց, անօթութիւն. frappé de —, սովահար, քաղցաւոր, սովալուկ, սովատանջ. éprouver la —, սովիլ, սովաբեկ՝ սովատանջ լ. prendre une place par —, սովով առնուլ զբերդաքաղաքն. pressé par la —, le loup brava le danger, սովատանջ գայլն դիմադրաւեաց վտանգ. || crier —, արտնջել զչքաւորութէ կերակրոց. prendre qn. par la —, սովով առնուլ՝ նուաճել զոք, կարճել հատանել յուժեքէ զիւրեւրն, գլանալ նմա զարծաթն կարեւոր:

Famosité, ի. նբ. հռչակաւորութիւն, հռչակ, համբաւ. la — de certains personnages historiques.

Fanage, ա.եգ. ծորումն, խոտաչորացումն. 2. ծորավայր. վայր խոտաչորացման. 3. տերեւակոյտ. համօրէն տերեւք: [չորացուցանելոյ գխոտս:

Fanaison, ի. ծորք. ժամանակ

Fanal, ա. լապտեր (նաւաց). || S. Phare. 2. փ. լապտեր, ջահ, առաջնորդ. des fanaux. [ներլի»:

Fanariote, գ. լապտերաբնակ «Վե-

Fanatique, ած. կրօնամոլ, կրօնամոլական, նախանձամոլ, մոլեռանդն, մոլեռանդական, մոլեկրօն. նախանձայոյզ, մոլեխանդական. homme — de la liberté. Un zèle —. Des doctrines —s. Prédicateur —. 2. գ. կրօնամոլ, նախանձամոլ, մոլեխանդ: [նախանձ:

Fanatisé, e, ած. մոլեխաբանչ, մոլե-

Fanatiser, ն. մոլենախանձ՝ մոլեխաբանչ՝ մոլեռանդն գործել. — qn. par ses paroles. = *Se* —, դ. —լ:

Fanatiseur, ա. նբ. մոլենախանձիչ, մոլեռանդիչ:

Fanatisme, ա. նախանձամոլութիւն, մոլեռանդնութիւն, մոլեկանութիւն: անչափ նախանձաւորութիւն. 2. կրօնամոլութիւն, մոլեկրօնութիւն: [կանանց:

Fanchon, ա. գլխաշոր կուսաց

Fanchonnette, ի. նաւթիկ. ապգ կարկինդակի. — au café, սրճանաւթիկ:

Fandango (ֆանտանկո) ա. ֆանտանկո, բամբռնակաբար. danser le —. 2. ֆանտանկո, բամբռնաւար. jouer le —, des —s.

Fane, ի. Ծափեալ տերեւք, *Ծափած տերեւներ. enlever la — des allées d'un jardin. 2. տերեւք (ի գլուխ տընկոց). la — des betteraves.

Fané, e, ած. ծորեալ 2. փ. Ծաղշամեալ, Ծառամեալ, խամրեալ, Ծաղշամ, Ծառամ, *Ծոռմոն. fleur, beauté, étoffe, figure —e.

Faner, ն. ծորել. չորացուցանել գխոտ կտրեալ, — de l'herbe, de la luzerne. 2. փ. Ծառամեցուցանել, Ծաղշամեցուցանել, խամրել. le hâle fane les fleurs. Le soleil a fané cette couleur, cette étoffe. — la beauté. Qui fane, Ծառամեցուցիչ, խամրիչ:

Se faner, դ. չորանալ, ծորիլ. 2. Ծաղշամիլ, Ծառամիլ, խամրիլ, խամրանալ. qui se fane aisément, դիւրաՃառամ, դիւրախառմոր:

Faneur, euse, գ. ծորիչ:

Faneuse, ի. ծորակ (գործի):

Fanfan, գ. ը. մանկիկ, տղայիկ. ce pauvre petit —. 2. փաղաքշանօք ասի եւ դեռահասակ օրիորդի. ma pauvre —. || ասի եւ անվիտ երիտասարդի. c'est un grand —.

Fanfare, ի. շոնք, փողածայնք,

փողանուագ . sonner la —. 2. շոճք, փողարք . խումբ փողաչարաց. 3. փ. շոճք, պարծանք , խրոխտանք :

Fanfarer, ն. փողերգել , փողանուագել . երգել՝ նուագել փողովք . — la victoire. [ղանուագիչ :

Fanfariste, ա. փողերգող , փո-

Fanfaron, onne, ած. եւ գ. պարծուկ , սնապարծ , պարծենկոտ , խըրոխտապանծ , մեծաբան, ընդոստախօս , յախուռնախօս , պոռոտող , պոռոտախօս , պոռոտաբան , անձնագով . air —. Faire le —, պարծիլ, պանծալ , մեծաբանել , խրոխտալ , անձնագովել :

Fanfaronnade, ի. սնապարծուԹիւն , մեծաբանուԹիւն , պոռոտող՝ պոռոտախօս բանք , անձնագովուԹիւն . faire, dire des —s, սնապարծիլ , մեծաբանել , խրոխտալ :

Fanfaronner, ն. սնապարծիլ , մեծաբանել , * մեծ մեծ ջարդել :

Fanfaronnerie, ի. սնապարծիկ բարք , սնապարծուԹիւն , մեծաբանուԹիւն :

Fanfreluche, ի. ղ իւրեղծ դոյգ ինչ , դուզնազարդ . դուզնաքեայ զարդ :

Fanfrelucher, ն. դուզնազարդել. դուզնաքեայ զարդով զարդարել:

Fange, ի. տիղմ , ցեխ , գայլ , խոշեր . il est tombé dans la —. Être couvert de —. 2. փ. ապատոհմուԹիւն, գձձուԹիւն. être né dans la —, ապատոհմ՝ ապատոհմիկ՝ վատատոհմիկ ը. 3. փ. գայլ, խոշեր, անառականուԹիւն . se traîner dans la —, ընդ խոշեր ՎաՎաւել՝ Վաւալիլ , ընդ աղբ գալ . vivre dans la —. տղմաբնակ ը., կեալ ի խոշերս՝ յանառականուԹեան:

Fanger, չ. ծեփիլ , պաղիլ :

Fangeux, euse, ած. տղմուտ , գայլուտ , տղմախառն , ցեխոտ, ցեխուտ , տղմասիկ . terrain —, տղմաՎաՎաւ՝ տղմալից երկիր . il me vit —. 2. փ. խոշերական :

Fanion, ա. հ. S. **Etendard.**

Fanon, ա. վիժակ, վառ , նիզակադրօշ . 2. վիժակ , մուշտ . *վզի տակ կախուած մի կենդանեաց ոմանց . 3. վիժակ . մասպատ կարմիր մորՎն հնդկահաւուց . 4. վիժակ . մօրուք ձկանց . 5. վիժակ . փունջ մազից առ կոՎիւք «Վօխուգ» ձիոց . 6. վ. վիժակ , յարդապատան . *յարդալից պատան խախտած ոսկերաց . 7. յ. վիժակ . տուռնք , ծոպք (արուախուրի. 8. վիժակ. * կիտածկան երեսի եղջիւրանման մասերն :

Fantaisie, ի. երեւակայուԹիւն , մոռածնուԹիւն երեւակերպ . tête, nom de —, մոռացածին գլուխ՝ անուն . paysage de —, մոռածնական՝ մոռացածին գեղանկար . 2. միտք , կարծիք . avoir en — de, ունել ի միտս . 3. հաճոյք , մոռահաճոյք , խանդ , ինքնօրինուԹիւն , կամք, յօժարուԹիւն . avoir la — de, հաճիլ , յօժարիլ , կամք ը. à sa —, ըստ հաճոյս իւր , ըստ քմաց իւրոց , ինքնօրէն , ըստ միտս . disposer de tout selon sa —. Vivre à sa —, կեալ ըստ հաճոյս իւր . quelle — vous a pris ? Il a des —s ridicules. Se passer la — d'une chose, կատարել զհաճոյս իւր . 4. քմոյշ, սէր վաղանցուկ. son amour n'était qu'une —. 5. նկ. եժ. խանդանկար, խանդերգ, խանդանուագ. ինքնագիւտ՝ մտացածին նկար՝ երգ՝ նուագ . des arabesques sont des —s. Les —s de Mozart.

Fantaisiste, ա. նբ. խանդանկարիչ . 2. խանդագիր . 3. ած. —. un peintre, un littérateur —. [cope.

Fantascope, s. **Fantasmas-**

Fantasia (ֆանԹազիա) ի. ձիախաղուԹիւն , ձիարշաւ (Արաբացւոց). des —s.

Fantasmagorie, ի. ուրուադիտուԹիւն , ուրուացոյց , ուրուացուցուԹիւն , ուրուակերպք , ուրուակերպարանք :

Fantasmagorique, ած. ուրուադիտական , ուրուացուցական , ուրուակերպարան . apparition —. [րուադիտօրէն :

Fantasmagoriquement, մ. ու-

Fantasmascope, ա. ուրուադէտ, ուրուադիտակ (գործի) :

Fantasmatique, ած. երեւակայական , մտացածին , ինքնօրէն, ինքնակամ, ինքնահնար . 2. այլանդակ, *արուսուց . habit —. 3. խեղ, խեղախեղ, վէս, կամագնաց, կամասէր, կամապաշտ, ինքնօրէն , տարամիտ . il est — comme un mulet. Cheval —. Humeur —, կամապաշտ բարք , խեղախեղուԹիւն, խեղուԹիւն , վիսուխ . || գ. —. être —.

Fantasquement, մ. քան քմաց , այլանդակարար . s'habiller —.

Fantassin, ա. հետեւակ , հետեւակազօր :

Fantastique, ած. երեւակայական , մտացածին , մոլեխանդ . ուրուատեսիլ , ուրուական . vision —. Un corps —. Conte —. C'est —. 2. ա. —ն :

Fantastiquement, մ. երեւակայապէս , մտացածին իմն եղանակաւ, առ. աչօք :

Fantastiquer, չ. երեւակայել :

Fantoccini (ֆանՎօչինի) ա. յ. իտ. խամաճիկք. հն. **Marionnette.**

Fantoche, ա. նբ. պաճուճապատանք . 2. այլանդակ՝ անճոռնի մարդ . c'est un —.

Fantôme, ա. ուրու , ուրուական. le — affreux d'une mère sanglante. 2. ցնորք , բանդագուշանք , անէակ՝ խօլական՝ անրջական երազ . առ աչօք տեսիլ՝ առ աչօք ինչ երեւոյԹ՝ տեսիլ՝ պատկեր՝ կերպարան՝ տիպք : — hideux, épouvantable. Se créer des —s. Un — de roi. 3. բ. se faire des —s de rien, առաւելուլ՝ մեծացուցանել զդժուարուԹիւն՝ զվտանգ :

Fanum (ֆանօմ) ա. մեհեան . des —.

Faon (ֆան) ա. եղնորԹ . որԹ եղին, *եղնիկի ձագ. 2. որԹ, կորիւն . ձագ այլոց երեոց . le — du renne, de la lionne.

Faonner (ֆանել) չ. եղնորԹել . ծնանել եղանց որԹս . 2. ձագս ծնանիլ երեոց , ցնկնիլ :

Faquin, ա. շաղաշոյտ , շաղաշուտ . ce n'est qu'un —. On l'a traité comme un —. C'est un métier de —.

Faquinerie, ի, շաղաշտուԹիւն :

Faquir (ֆաքիր) ա. տն. մահմետական կրօնաւոր (ֆաքիր) :

Farad, ա. բգ. փարադ . եղեկտրամագնիսական միաւորիւն .

Faradique, ած. բգ. փարադային:

Faradisation (սիօն) ի. բգ. փարադականուԹիւն . բժշկական գործածուԹիւն եղեկտրական հոսանաց :

Farais, ա. բուստուական . ուական բառոյ «վէրճան աղը» :

Farandole, ի. փարանդոլ , փարանդոլապար . պար արագաքայլ . 2. փարանդոլանուագ :

Faraud, e (ֆարօ, օտ) գ. եւ ած. ռ. գեղեցիկ, զարդասէր , պճնասէր . *հագուող կապուող . que vous êtes — aujourd'hui !

Farce, ի. խճուղ , լիցք , * Ոխոց «ուլմա» . 2. —, * ջարդուած բանջարեղէն . — d'épinards. 3. փ. զաւեշտ . զաւեշտաբար՝ ծաղրաշարժ կատակերգուԹիւն՝ կատակ՝ կատակաբանուԹիւն , զուարճաբանուԹիւն, զուարճախօսուԹիւն . tout cela, ce sont des —s, — են այսոքիկ , * բոլոր ատանք — են . || ռ. faire une — à qn., *մէկուն անհամ կատակ մի ընել . || faire des —s, խաղակատակ ը., խելկատակիլ , խելկատակօրէն զուարճանալ . || faire ses —s, անառակիլ , շուայտիլ , * անկարգ կեանք անցուցանել . il a fait ses —s à Paris. 4. զաւեշտանկար , զաւեշտապատկեր :

Farceur, euse, գ. զաւեշտարար, զաւեշտաբան, խաղակատակ. 2. կատակագուսան , կատակերգաւէր , կատակարան , զուարճախօս , յօդաբան . faire le —, խաղակատակ ը., խելկատակիլ . 3. ռ. խառնագնաց , խառնակեցիկ , *բարեպատուղ . il s'est attaché à une —euse.

Farci, e, ած. խճողեալ , լցեալ , խճող . pâté — de truffes. Dinde —e. 2. փ. լցեալ , լի . lettre —e de tendresse. Cette place est —e de gens.

Farcin, ա. ձվ. ձիաքոս , ջրնքոս , եզնաքոս :

Farcineux, euse, ած. քոսոտ . cheval —. Jument, maladie —euse. Bouton —.

Farcir, ն. խճողել . լնուլ հանդերձանօք զփոր . — un poulet. || Se — l'estomac, խճողել՝ լնուլ զորովայն, մցուել , *փորն լեցունել . 2. փ. խճողել , լնուլ. — un discours de citations.

Se farcir, դ. խճողիլ , լնուլ, *լեցուիլ . les dindons se farcissent avec des truffes.

Farcissure, ի. խճողուԹիւն. *հաւուց փորն լեցունելն. 2. խճուղ , յօշած , *յօշուածք :

Fard, ա. սնգոյր , շպար . mine de —, սնգուրահանք. mettre du — sur le visage, se mettre du —, ի սնգոյր շպարիլ. 2. փ. կեղծիք, կեղծաւորուԹիւն. parler sans —, անկեղծ խօսիլ. 3. պաճուճազարդ բանք , պաճուճանք , սեՎեռեՎք :

Fardé, e, ած. սնգուրեալ, շպարեալ, շպարանկար. visage —. 2. փ. արտաքնայարդար, կեղծ, պատիր, խաբուսիկ, պաճուճեալ, պաճուճազարդ, սեթեւեթեալ. discours —. Marchandise —e.

Առ. temps pommelé, femme —e ne sont pas de longue durée, պիսակեալ երկինք եւ շպարեալ կին չեն երկարակեաց, *երկար չեն դիմանար:

Fardeau, ա. բեռն. chargé de —x, ծանրաբեռնեալ, ծանրաբեռն, բեռնաբարձ, բեռնակիր. se décharger d'un —, déposer le —, թափել զբեռն, *բեռն վար առնուլ. 2. փ. —, ծանրութիւն. se délivrer du — de la reconnaissance. Le — des ans, բեռն ամաց:

Farder, ն. սնգուրել, շպարել, ի սնգոյր շպարել. — le visage. || Se — le visage, — զերեսն, ի սնգոյր շպարիլ. 2. փ. գեղերեսել, պաճուճել, գեղեցիկ երեւեցուցանել, սրոգել. — une étoffe. — sa pensée, la vérité.

Se farder, դ. սնգուրիլ, ի սնգոյր շպարիլ. elle se farde. 2. սնգուրիլ, շպարիլ. tout se farde à la cour.

Farder, չ. կքիլ, կքեալ իջանել շինուածոց «չէօքմէք». ce mur farde.

Fardeur, ա. սնգուրող:

Fardier, ա. բեռնակրաասյլ. ցածանիւ սայլ բեռնակիր. S. Camion.

Farfadet, ա. ճեւեղիկ «ճին, փէրի». 2. փ. —. այր ծեծեւամիտ. c'est un —, un véritable —. ին. Lutin.

Farfouiller, չ. ը. յուզել, որոնել, *փնտռել, պրպտել. — dans une armoire. = ն. խառնակել. վեր ի վայր ցիրկանել, *տակն ու վրայ ընել, *խառնշտկել. on a farfouillé mes papiers.

Farfouilleur, ա. խառնայոյզ, [խառնակիչ:

Fargue (ֆարկ) ի. S. Falque, ն:

Faribole, ի. մնոտիք, բաջադանք, *վուճ բան. ce n'est qu'une —. Vous nous contez des —s.

Farinacé, e, ած. ալիւրատեսակ, ալիւրանման:

Farine, ի. ալիւր «ուն». — de froment, — ցորենոյ. — moulue fine, շեփկուկ, *բարակ մաղած —. mêlée de —, ալիւրախառն. — mêlée d'eau, ջրախառն —. || fleur de —, S. Gruau. || — de moutarde, ալիւր մանանխոյ. || — fossile, խճալիւր. || — grise, երմուկ. ալիւր խոշոր եւ սեւագոյն. || — lactée, կաթնալիւր:

Fariner, ն. խհ. ալիւրել, ալիւրաւորել, *ալիւրոտել. — du poisson. = չ. ծեփանալ, ծեփաւորիլ, *ծեփոտիլ. une dartre, une peau qui farine.

Se fariner, դ. ալիւրել զերեսն, ալիւրաւորիլ, *ալիւրոտիլ, երեսն ալիւր քսել:

Farinet, ա. քուեայ միակողմանի. jouer aux —s, *միակողմանի քուէով խաղալ:

Farineux, euse, ած. ալիւրուտ, ալիւրատեսակ. substance —euse. 2. ալիւրուտ, ալիւրաւոր, ալիւրաբեր. les blés ont été très — cette année. 3. ա. —. les —. Donner des — à un convalescent. Usage des —. 4. ալիւրաճաշակ, *ալիւրոտ. votre habit est tout —. 5. ախ. ծեփուտ, ծեփաւոր, *ծեփոտ. dartre, peau —euse. 6. նկ. ալիւրագոյն, գորշ. coloris —, — երանգ. figure —euse, կերպարան ալիւրոտ՝ մոմակերտ. որ ոչ յստակ եկեալ է ի կաղապարէ:

Farinier, ա. ալիւրավաճառ «ունճու».

Farinière, ի. ալիւրոց «ուն ամբար»:

Fario, ա. ձկ. փարեզ, արբայատաբեխ. ին. roi des harengs.

Farlouse, ի. Ք. մարգարտագոյտ.

կն. alouette des prés «չայրը գուշուն». || ա. Percheuse.

Farniente (ֆարնիէնթէ) ա. քաղցր անգործութիւն՝ դատարկութիւն. *ապուանգործութիւն:

Faro, ա. ֆուխաս. * տեսակ մի գարեջուր ի Պելճիքա:

Farouche, ած. վայրագ, անհամբոյր, կատաղի, անընդել. bête —. 2. փ. վայրագ, գազանամիտ, գազանաբարոյ, վիրագային, վիրագ, խուժդուժ, դժնաբարբ, դժնաբարոյ, խստաբարոյ. regards —s, աչք դըժնահայեացք. 3. մարդատեաց, խրտչոտ, խրտչան, խրտան:

Farrago (ֆառակո) ա. խառնակոյտ. խառնուրդ այլազան ընդոց. 2. փ. խառնուրդ. ce livre est un —. Cet ouvrage est un —.

Farthing (ֆարթին) ա. անգ. լումայ, խերեւէշ:

Fasce (ֆաս) ի. կգ. երիզ, մանեւոր. երիզ ինչ, որ յերկուս բաժանէ զվահան զինանշանի. 2. ճ. —. մասն խոյակի:

Fascé, e (ֆասէ) կգ. մանեւորեալ, [երիզապատ:

Fascia (ֆասիա) ա. մգ. ջղակ. ապգ Aponévrose ի:

Fascial, e, ած. մգ. ջղական:

Fasciation (ֆասիասիօն) ի. բ. գծաւորումն (ոստոց):

Fasciculaire, ած. S. Fasciculé.

Fasciculation (ֆասիքիւլասիօն) ի. մգ. խրձնացումն:

Fascicule (ֆասիքիւլ) ա. խրձիկ, անձանոցիկ. անուն զարկած խոտի տրցակ. 2. վճ. պրակ. les —s d'un ouvrage. || հն. Livraison.

Fasciculé, e, ած. բ. խրձնացեալ, խրձաձեւ. les feuilles des cèdres sont —es. Racine —e, խուրձարմատ:

Fasciculinés, ա.կբ. խրձիկեայք. բաժին մամռակենդանաց:

Fascie (ֆասի) ի. բպ. երիզագիծ (ժժմակաց):

Fascié, e, ած. բպ. երիզագիծ. գծաւոր. coquillage —. Tige —e.

Fascigéridés, ա. խրձիկակերեայք. տոհմ մամռակենդանաց:

Fascinage, ա. եգ. խրձումն կապկն խրձունս ի լնուլ գխրամս. 2. խրձամուր, խրձապատուար, խրձակոյտ:

Fascinateur, trice, գ. կախարդիչ, Ցովիչ. regard —.

Fascination, ի. կախարդումն, կախարդանք, Ցովչութիւն, հմայութիւն. exercer une certaine — sur ...

Fascine, ի. գ. խրձիկ, ճեղան; *ճիւղեր:

Fasciné, e, ած. կախարդեալ, ակնհար, *աչքիլած. 2. փ. —. avoir les yeux —s, ակնհարտ է., ակնհարիլ, ակնահարիլ, *աչքիլիլ:

Fasciner, ն.գ. խրձկել. *խրձիկով լեցունել:

Fasciner, ն. կախարդել, դիւել, հմայել, ակնհարել, *աչքիլել. le serpent fascine sa proie. 2. փ. կախարդել, դիւել, պատրել. — les esprits, — հարկանել շլացուցիամբ զմիտս. — les yeux, — շլացուցանել զաչս. = Se —, դ. — զանձն, *կախարդիլ:

Fasciolaire, ի. կ. երիզատոր. les —s, —ք. ին որովայնոտն ժժմակք:

Fasciolaria, ա. S. Fasciolaire.

Fasciole, ի. կ. երիզուկ. ապգ երիզակի (ténia).

Fascipenne (ֆասիփէն) ած. Ք. երիզաթեւոտք:

Fasciporidés, ա.կբ. խրձածորթեայք. տոհմ մամռակենդանաց:

Faséiement (ֆազէիման) ա. նե. ծփումն (առագաստից):

Faséier (ֆազէյէ) S. Fasier.

Faséole, ի. դկուղ, *լոպիկ, պոլոճիկ «պէօհրիճէկ». հն. Dolie.

Fashion (ֆա'շըն) ի. անգ. նր. նորածեւ, նորածեւութիւն «մօտա». la — parisienne. 2. նորածեւասէրք, նորածեւազգեստք. toute la — était là.

Fashionable (ֆաշիոնա'պլ) գ. նորածեւասէր, նորածեւազգեստ, նորածեւիկ, *սպրկիկ, սպրկուկ, սլըսպլըսող. 2. ած. tenue —, նորածեւազգեստ հանդերձ:

Fasier (ֆազիէ) չ. նե. ծփիլ՝ տատանիլ առագաստից. les voiles fasient. [մխիթ հողախառն:

Fasin (ֆազէն) ա. հողամխիթ.

Fassaïte, ի. հբ. փաղակն. ապգ երկաւոսի (diopside).

Faste, ա. պերճութիւն, պերճանք, ճոխութիւն, ճոխաճաշութիւն, շքեղութիւն, սիգանք, նազանք. le — royal. Etaler un grand —. Sans —, առանց պերճանաց, անպաճոյճ, ինքնազարդ. avec —, պերճաբար, պերճանօք. || jour —, օր արգոյ գործոյ, *լուր օր, բանի օր. 2. յ. տարեցոյց, ոսնացոյց (նախնի Հռովմայեցւոց). || les —s consulaires, արձանագիրք հիւպատոսաց, կաղանդացոյց. 3. փ. արձանագիրք, տարեգիրք.

les —s de l'histoire. Inscrire son nom dans les —s de la gloire, դրոշմել զանուն իր յարձանագիրս փառաց. երեւելի հանդիսանալ. անմահանալ. || les —s sacrés de l'Eglise, վկայաբանութիւն :

Fastidieusement, մ. տաղտկաբար, * ձանձրացուելու կերպով :

Fastidieux, euse, ած. տաղտկալի, տաղտկալից, տաղտուկ, ձանձրալի, ձանձիր, ձանձրացուցիչ. lecture —euse. Homme, personnage —. La —euse compagnie !

Fastigié, e, ած. ք. կատարահարթ. fleurs —es. Rameaux —s.

Fastueusement, մ. պերճաբար, պերճանօք, շքեղաբար. il est entré — dans la ville. Vivre —.

Fastueux,euse, ած. պերճ, պերճասէր, պերճաբարոյ, ճոխ. roi, maître —. 2. պերճ, պերճական, պերճապատճոյն, պերճապայծառ, շքեղաշուք, մեծապաս. équipage —. Des titres —! Éloges —, պերճաբան գովութիւնք, դրուատիք :

Fat (ֆաթ) ած. եւ ա. անձնահաճ, անձնագով, ինքնագով, ընդինքնահաճ, բարձրաժիտ, ճոռոմաբարձրաժիտ, * շիխիկ. ce jeune homme est très —. C'est un grand —. Un — insupportable.

Fatal, e, ած. օրհասական, օրհասաբեր, ճակատագրական, ճակատագրային, չարաղէտ, ախտաբեր, աղետաւոր, չարագուշակ, մահագուշակ, մահաճոռ, մահածիր, կոտորածեր, չարաշուք. l'instant, le moment —, l'heure —e, վայրկեան՝ ժամ մահու, մահաբեր ժամ, մահագոյժ վայրկեան՝ ժամ, օրհաս բազմաղէտ. une main —e, մահաճամբոյր ձեռն. coup —, մահաբեր՝ մահաբեր՝ մահաւոր՝ հասուցիր հարուած :

Fatalement, մ. ճակատագրապէս, ի հրամանաց, քան ճակատագրի, անհրաժեշտ բախտիւ. il s'est trouvé — engagé dans cette affaire. 2. քան ձախողակ բախտի, *դժբախտաբար. cela est arrivé —.

Fataliser, ն. նք. ճակատագրել:

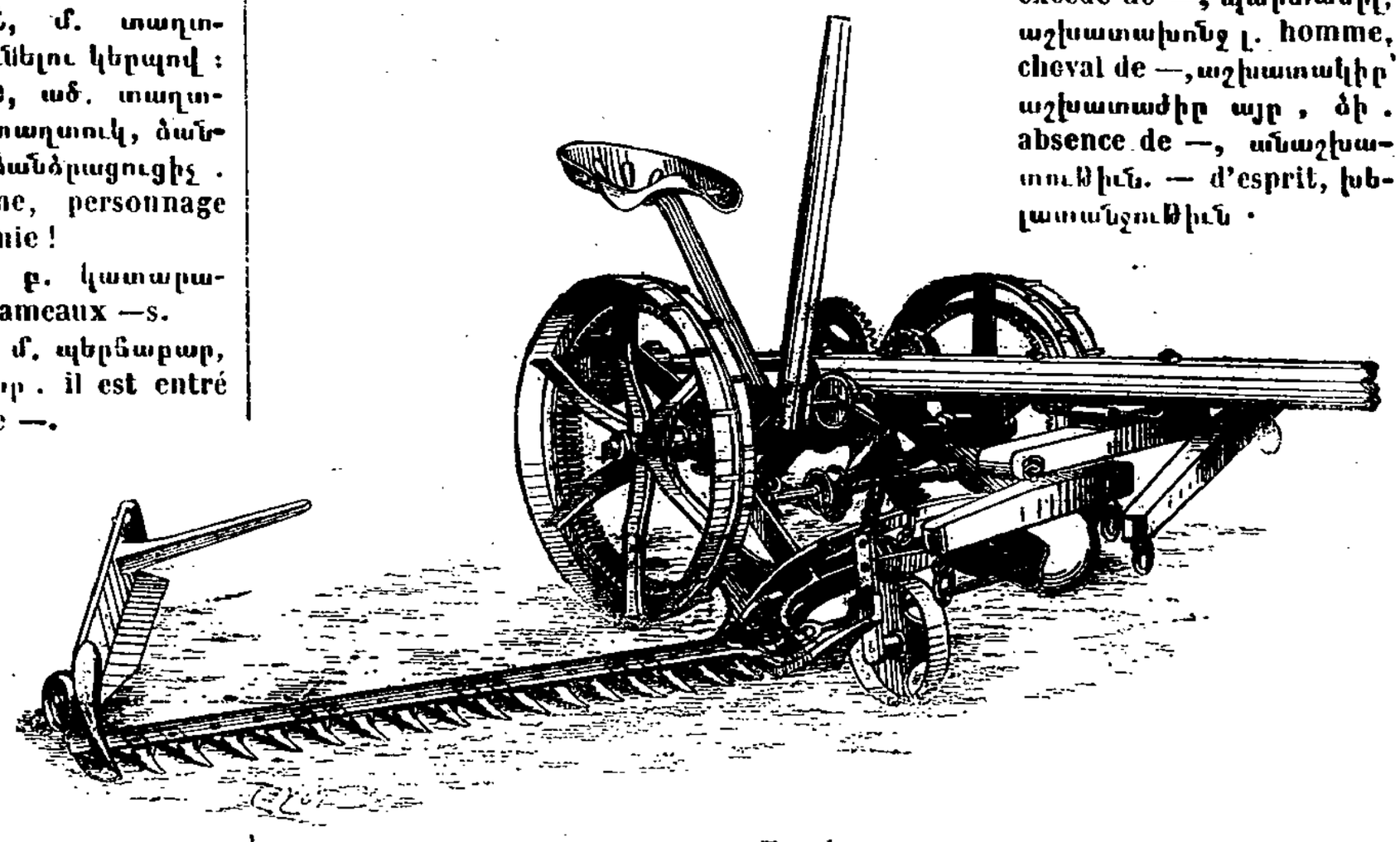
Fatalisme, ա. ճակատագրականութիւն, ճակատագրութիւն, բաղդականութիւն, բախտակրօնութիւն:

Fataliste, ա. ճակատագրական, բաղդակրօն. աղանդաւոր ճակատագրի. || ած. ճակատագրական. un esprit, un système —. Une doctrine —.

Fatalité, ի. հրամանք, բախտաբաշխ հրամանք, ճակատագիր, բաշխք. croire à la —. 2. փ. չարաբաստիկ ճակատագիր, արկածք, օրհաս, ձախորդութիւն. je ne sais par quelle —. Il est des —s qui nous entraînent malgré nous. Il y a quelque — dans cet événement.

Fatidique, ած. բախտագիտ, բախտագուշակ. գուշակ հրամանաց՝ ճակատագրի. trépied, bois, oiseau —.

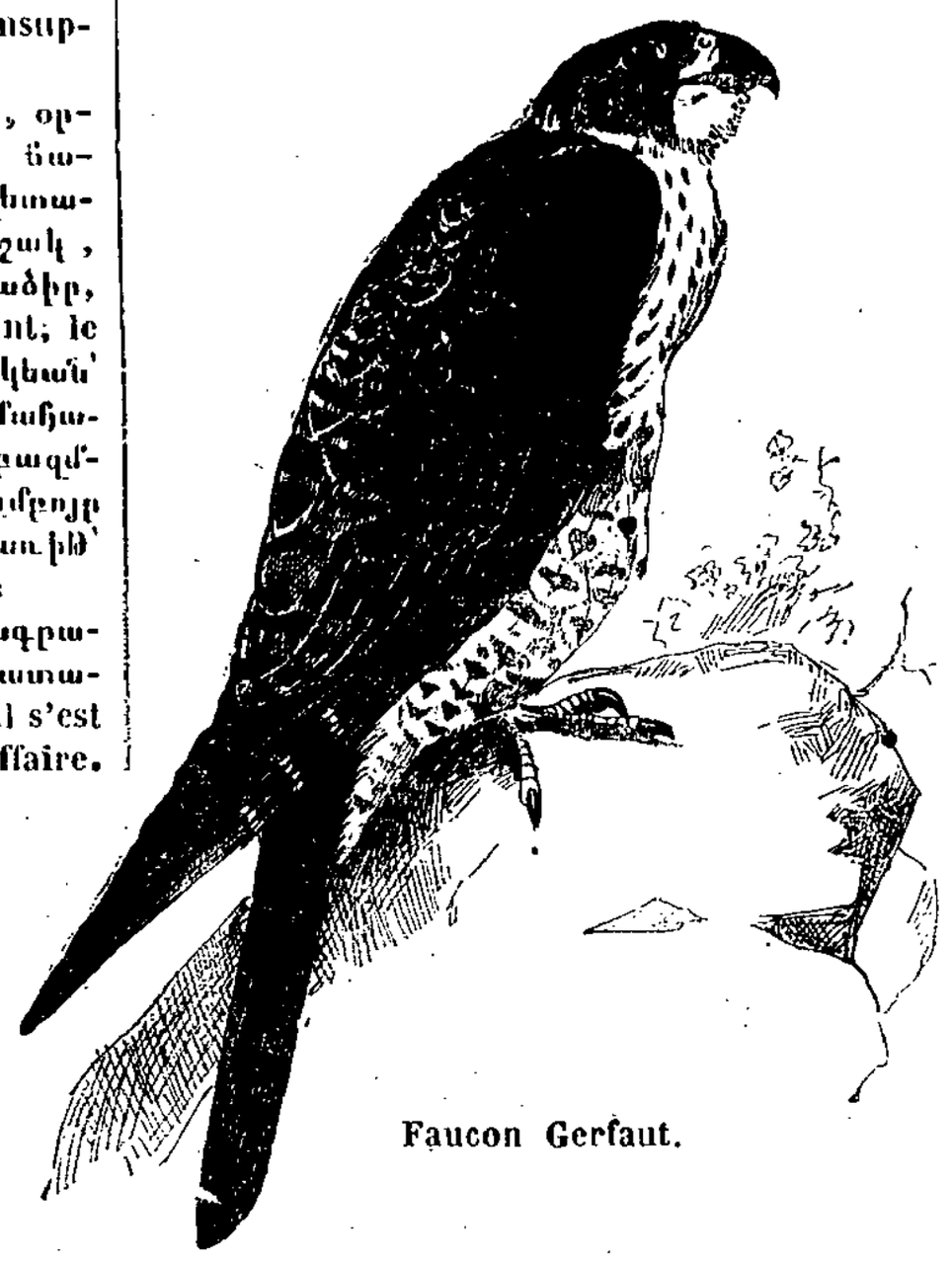
Fatidiquement, մ. բախտագիտ՝ բախտագուշակ եղանակաւ :

Faucheuse.

Fatigable, ած. աշխատելի, վաստակելի :

Fatigant, e, ած. աշխատիչ, աշխատեցուցիչ, խոնջեցուցիչ, խոնջական, խոնջավաստակ, խոնջեցուցիչ, * յոգնեցուցող. travail, métier, exercice —. Lecture, étude —e. Très —, բազմաշխատ, բազմավաստակ, յոգնավաստակ. 2. տաղտկացուցիչ, տաղտուկ, ձանրաստղտուկ, ձանձրացուցիչ, ձանձրալի, ձանձրանալի. discours —. Conversation —e. C'est un homme —.

Faucon Gerfaut.

Fatigue, ի. աշխատութիւն, աշխատանք, վաստակ, խոնջ, խոնջութիւն, խոնջանք, տաժանութիւն, *յոգնաճութիւն, յոգնութիւն. les —s de la guerre. Tomber de —. Être excédé de —, պարտասիլ, աշխատախոնջ լ. homme, cheval de —, աշխատակիր՝ աշխատաժիր այր, ձի. absence de —, անաշխատութիւն. — d'esprit, խելաւտանջութիւն.

Fatigué,e, ած. աշխատեալ, վաստակեալ, աշխատախոնջ, խոնջ, վաստակ, * աշխատաած, յոգնած. être —, վաստակ՝ խոնջ լ., * յոգնած ըլլալ. yeux, traits —s. Voix —e. Je suis très —, վաստակաբեկ՝ պարտասեալ՝ խոնջ եւ վաստակ եմ, * շատ — եմ. 2. տաղտկացեալ, ձանձրացեալ. je suis — de tout. 3. նկ. բազմաշխատ, բազմագործեալ. couleurs —es. Tableau —, կրկնանկար, բազմանկար պատկեր :

Fatiguer, ն. աշխատ՝ վաստակ՝ վաստակաբեկ առնել, աշխատիլ, աշխատեցուցանել, վաստակեցուցանել, խոնջեցուցանել, * աշխատացուցանել, յոգնեցուցանել. — un cheval, l'ennemi, les yeux. — trop, պարտասել, պարտասեցուցանել, * տաժանիլ —. 2. — un champ, անդրն՝ անարգասաւոր առնել. — la salade, երկար խառնել զայգան. — l'esprit, l'attention de ses auditeurs. 3. — un tableau, կրկին եւ կրկին նկարել, կրկնանկար առնել. 4. տաղտկացուցանել, ձանձրացուցանել. — le ciel de ses vœux, de ses prières. Mes bontés vous fatiguent peut-être.

Fatiguer, չ. վաստակիլ, աշխատիլ, աշխատ լ.

Se fatiguer, դ. աշխատ՝ վաստակաբեկ լ., խոնջիլ, յոգնիլ, տաժանիլ. — à la chasse. Mes yeux se fatiguent. — trop, յոյժ —, պարտասիլ. 2. տաղտկալ, ձանձրանալ. on se fatigue même du plaisir.

Fatras (ֆաթրա) ա. խառնակոյտ,

բազմախուռն կոյտ, խառն ի խուռն կուտակութիւն՝ գումարութիւն. un — de papiers, de livres. Lire tout ce — de bagatelles. Ce livre est plein de —.

Fatsie, ի. բ. փիճերի. ազգ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ արալեայց:

Fatuaire, ա. հխ. իդձ, ըղձապատում, քաւդեայ «փալճը»:

Fatuisme, ա. մեծամտութիւն, բարձրամտութիւն:

Fatuité, ի. անձնահաճութիւն, անձնագովութիւն, ինքնագովութիւն. prendre un air de —, անձնահաճ լ. dire des —s, անձնագով լ.: [lité.

Fatum (ֆաթում) ա. հխ. S. **Fata-**

Faubert (ֆոպէր) ա.ն. նաւաւել, չուանաւել. աւել նաւուց:

Fauberter, չ.ն. նաւելել, չուանաւելել, *չուանաւելով մաքրել:

Fauberteur, ա. ն. նաւելիչ, չուանաւելիչ:

Faubourg (ֆոպուր) ա. արուարձան «վարըշ». les —s, —ք, արուարձաններք. բնակիչք արուարձանաց. soulever les —s.

Faubourien, enne, գ. արուարձաննայ, արուարձանաբնակ. des —s, —ք. 2. աճ. արուարձական, արուարձային. manières —ennes. L'accent —. [(չբառոյզ խոտոց):

Faucard, ա. եգ. չրամանգաղակ

Faucardement, ա. եգ. չրամանգաղակումն. *չբառոյզ խոտեր խլելն:

Faucarder, ն. չրամանգաղակել. *չբառոյզ խոտեր խլել:

Faucet, S. **Fausset.**

Fauchable, աճ. հնձելի:

Fauchage, ա. հնձումն. — d'un pré. 2. հնձողավարձ, հնձոյնք:

Fauchaison, ի. հնձոց, հնձաժամանակ. *հնձելու ատեն:

Fauche, ի. հունձք. la — a été bonne. 2. —, հնձաժամանակ. ժամանակ հնձոց. la — est prochaine.

Fauchée, ի. հնձաչափ, օրահունձք. *հունձք օրուան մէջ հնձուած:

Faucher, ն. հնձել, *մանգաղով կտրել. — l'herbe, un pré. 2. փ. հնձել, կոտրել, սատակել. la mort, le temps fauche tout.

Faucher, չ. ձվ. հնձել. միով աւաչակողմեան ոտամբ կիսաբոլորակ կազմել ձիոյ չրնջացան:

Fauchet, ա. եղան, հեծանոց, խոտաբոցոյ «ՔրմՔգ»:

Fauchette, ի. մանգաղակ, յատոց պարտիզպանաց:

Faucheur, euse, գ. հնձող, արտահունձ. mettre les —s dans un pré.

Faucheur կամ **Faucheux**, ա. փաղանգ, դաշտասարդ. *մամուկ երկայն ոտքերով: [ձիչ մեքենայ:

Faucheuse, ի. խոտահունձ. հընձ-

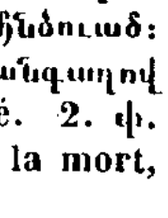
Fauchon, ա. յատոց, *հօտոց:

Fauchure, ի. հունձք:

Faucillage (ֆոսիյլեաժ) ա. մանգաղումն, *մանգաղով կտրելն:

Faucille, ի. մանգաղ:

Fauciller (ֆոսիյլել) ն. մանգաղել, *մանգաղով կտրել:

Faucille.

Faucillon, ա. եգ. մանգաղիկ:

Faucon, ա. Ք. փալկոն, բազէ, բազայ «տօղան, աՔմաճա». 2. բազէիրեան. ազգ փոքրիկ ՔնդանոՔի:

Faucon.

Fauconneau (ֆոքոնօ) ա. բազեակ, գաւազ. ձագն բազէի. 2. զ. բազէիրեական. ազգ փոքրիկ ՔնդանոՔի «չագալօս»:

Fauconnerie, ի. բազէկրՔութիւն, բազէմարզութիւն, բազեպանութիւն, բազէբուծութիւն «տօղանճըլըգ». 2. բազօրսութիւն, հաւորսութիւն. 3. բազէարան, բազէնոց:

Fauconnier (ֆոքոնիէ) ա. բազէկիր, բազէմարզ, բազեվարժ, բազեբոյծ, բազեկիրՔ, բազեպան, բազեուհի «տօղանճը». le grand —, բազեպանապետ «տօղանճը պաշը»:

Fauconnière (ֆոքոնիէր) ի. բազեպանամախաղ. մախաղ բազեպանի: [կակալ:

Faucre կամ **Faulcre**, ա. նիզա-

Faudage, ա. ար. մետաքսանքշումն. մետաքսի Քելով նիշ դնելն չոխային:

Faude կամ **Faulde**, ի. մակալ, մակալատեղ. *ոչխարներու բակ. 2. խարտի, աճխագործագուբ. գուբ աճխագործաց:

Fauder, ն. ար. մետաքսանքշել:

Faudeur, ա. ար. մետաքսանքշող: [Քի»:

Faufil, ա. կցառ, *մկդակ «իլինFaufiler**, ն. կցառել, կարկատել, *մկդակել, շուլուլել «չաՔմագ, շուլալամագ, իլինՔի է.». հն. **Baguer**. 2. փ. սպրդել, մուծանել. c'est un espion qu'on a faufilé dans notre société.

Se faufiler, դ. կցառիլ, կարկատիլ, *մկդակիլ. 2. սպրդիլ, մրսանիլ, *կամացուկ մտնել, խօճուիլ. c'est un homme qui veut — partout. — auprès des grands, dans la foule.

Faufilure, ի. կցառ, կարատ. կար հարեւանցի, *մկդակ, «շուլալ, իլինՔի»:

Faujasite, ի. հբ. փոշատաքար. չբառեալ գայլախազատ պալլեղկի, կրոյ եւ կալաքարի (soude).

Faulde, ի. S. **Faude.**

Faulx (ֆո) ի. S. **Faux.**

Faune (ֆոն) ա. փառնոս, անտառաբնակ պայ, մարդապայ քաղ. շահատեաս դաշտաց. 2. ի. կենդանաբերութիւն. անասունք երկրի իրիք. la — et la flore de la France. 3. կենդանացուցակ, անասնացուցակ:

Fauperdrieux, ա. ո. Ք. բազեկապաւ. կն. **Busard des marais**, հաւկուլ ճահճաց:

Fausérite, ի. հբ. փոզէրաքար. չբառեալ ծծմբատ մագնեսիոյ եւ մանկանՔի (manganèse):

Faussaire, ա. կեղծարար, սուտագործ, սուտգիր, դրամաննդ, դահեկանահատ. — de billet de banque, տոմսականնդ:

Faussant, e, աճ. ար. դիւրՔոլծ:

Faussement, մ. սուտաբար, յանիրաւի. — accusé.

Fausse-équerre, ի. S. **Équerre.**

Fausser, ն. ստել, դրժել, լուծանել, ոչ պահել, *չբռնել, չպահել. — sa parole, sa foi, son serment. 2. Քիւրել, կամակորել, ծռել, *ծուռ մեկնել՝ մեկնութիւն տալ. — la vérité, կամակորել զՔշմարտութիւն. — le sens de la loi, d'un texte. || — compagnie, անհաւատարիմ լ. ընկերութեան, Քողուլ զընկերութիւնն, չը գտանիլ ի ժամադիր տեղի. 3. Քիւրել, խանգարել, ապականել. — la voix, l'esprit. 4. Քիւրել, ծռել. — une clef, une serrure.

Se fausser, դ. ստիլ, դրժիլ. 2. Քիւրիլ, խանգարիլ. 3. Քիւրիլ, ծռիլ:

Fausset, ա. եժ. նուրբ՝ բարակ ձայն, նրբաձայն. avoir une voix de —, նրբաձայն լ. parler d'un ton de —, նրբաձայն՝ *բարակ ձայնով խօսիլ. 2. նրբաձայն, *բարակ ձայն ունեցող. 3. ար. խիցք Քրգաճ):

Fausseté, ի. սուտիւն. la — d'un compte. 2. սուտ. dire des —s. 3. սուտիւն, ստայօդութիւն, կեղծարարութիւն. — de cœur, d'esprit, de caractère. User de —.

Faussetier, ա. նբ. խարմեայ ակնագործ: [խոտ:

Fausseur, ա. սուտախօս, սուտ-

Faute, ի. յանցանք, մեղ. faire, commettre une —, յանցանս գործել, յանցանել. par ma —, իմովս յանցանօք. quelle est ma —? զի՞նչ իցն — իմ, *—ս ի՞նչ է. c'est ta —, քո է մեղն, *—ն քուկդ է. ce n'est pas ma —, la — n'est pas à moi, ոչ իմս է մեղն՝ *—ն իմս չէ. est-ce ma —? իմ իցէ մեղն, *—ն իմս է. c'est ma —, իմ է մեղն, *—ն իմս է. || en —, յանցաւոր. 2. վրիպակ, վրիպանք, սխալանք, սխալ. faire, commettre une —, վրիպակ գործել, վրիպիլ, սխալիլ, *սխալ անել. j'ai fait des —s. Il y a bien des —s dans cette dictée. Corriger ses —s, ուղղել զսխալանս իւր. faire les —s les plus grossières, մեծամեծ սխալիլ. faire des —s de style, d'orthographe, d'impression, առնել վրիպակս ոճոյ՝ ուղղագրութեան՝ տպագրութեան. Qui cherche les —s, սխալախնդիր, սխալակրկիտ. plein de —s, բազմասխալ, սխալախիտ. 3. Քերութիւն, պակասութիւն. il y a bien des —s dans cette toile. 4. չգոյութիւն, պակասէ, չբաւորութէ, նուազութէ. il y a — de vivres. Il y avait — d'argent. Faire —, պակասիլ, Քերանալ, վրէպ լ. ses conseils nous font —. Vous nous avez fait —. 6. Se faire, ne pas se faire — de qc., լիով՝ անխտիր վարիլ իւիք. ne vous faites pas — de mes services.

— de, նխ. առ ի չգոյէ, առ չգոյէ, առ չգիտս, առ չքի, յանգիտս, *չըլլալուն համար. — de pain, առ չքի հացի. — de temps, d'argent, առ ի չգոյէ՝ յանգիտս ժամանակի, արծաԹոյ. mourir — de manger.

A — de, առ. ի չգոյէ, առանց. à — de quoi, առանց որոյ, եթէ ոչ։

Sans —, մ. անվրէպ, անշուշտ. il viendra sans —.

Fauteuil, ա. Թիկնաթոռ, բազկաթոռ, Թեւաւոր աթոռ. 2. փ. աթոռ, գահ, բարձ. — académique. 3. գահերիցուԹիւն, նախագահուԹիւն. occuper le —, նախագահի՝ գահերից լ. ի ժողովի։

Fauteur, trice, գ. ձեռնկալու, պաշտպան, նպաստաւոր, * ձեռք բռնող. 2. փ. յուզիչ. — de désordres, աղմկարար. — de troubles, խռովայոյզ, խռովարար։

Fautif, ive, ած. վրիպական, սխալական, սխալաւոր. mémoire —ive. 2. ի վրիպակօք՝ սխալանօք, բազմավրէպ. liste —ive. 3. յանցաւոր, սխալաւոր. il se sent —.

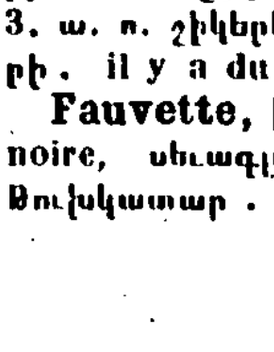
Fautivement, մ. սխալանօք, վրիպակօք։

Fautre, ա, ար. Ծանձրասուի։

Fauve, ած. շէկ «գումրալ». poil, pelage —. || Bête —, շիկերէ, երէվայրի. 2. ա. շէկ, շիկագոյն. շէկ գոյն. 3. ա. ո. շիկերէ. հաճախէն երէ վայրի. il y a du — dans cette forêt.

Fauvette, ի. շիկահաւ. — à tête noire, սեւագլուխ —, Թիկատար, Ծուխկատար. 2. փ. —, քաջերգչուհի, քաղցրերգուհի. երգեցիկ կին քաղցրածայն. c'est une vraie —. Elle a un gosier de —.

Faux (ֆօ) ի. եգ. մանգաղ, գերանդի «օրագ, Երբիան». chariot armé de —, գերանդազին կառք. || ՔՒ. la — du temps, de la mort.

Faux.

Faux, fausse (ֆօ, ֆօս) ած. սուտ, սոսկալի, սոսկաքաղ, սոսկապատիր, սոսկապատիր, * սուտասուտ. ce qu'il dit est —. Cela est —, սուտ է այս. il n'y a rien de plus —, չիք ինչ սոսկագոյն. bruit —. Fausse nouvelle. Un air —, սոսկապատիր կերպարանք. il est — que, սուտ է զի. il est — qu'il ait tenu ce langage. 2. սուտ, զուր, ընդունայն, սնոտի, պատիր, անոտիապատիր, խաբեպատիր, խաբուսիկ, կեղծ, սոսկարծ, կեղծարծ, անհիմն, անէական, կարկատուն. fausse joie. Fausse douleur, crainte, espérance, mesure. Raisonnement, jugement, cœur —. Très —, սոսկա սուտ. 3. սուտ, անպատիւ, սոսկագծել, *շինծու «գալպ». fausse monnaie, — դրամ՝ դահեկան. 4. սուտ, սոսկապանոյշ, կեղծ, սոսկասեղծ, խարմեայ, *շինծու. fausse barbe. — cheveux. Fausses dents. Fausse porte, կեղծադուռն. fausse fenêtre, կեղծապատուհան. fausse pierre, խարմեական, խարմեայ ակն. — argent, կեղծարծաԹ, սուտ արծաԹ. — diamant, խարմեայ ադամանդ. 5. սուտ, սոսկոյծ, սոսկագիր, խարդախել. fausse signature. — acte, titre. 6. սուտ, անարդար, անկշիռ. — poids. Vendre à — poids. 7. սուտ, մոլար, Ծիւր. fausse route. 8. սուտ, կեղծադէմ, անհաւատարիմ, նենգաւոր, խաբեպայ, այլաշուրԹն, սոսկապատիր, կեղծուպատիր, գաղտապատիր. — ami. C'est un homme —. 9. սուտ, սուտանուն, մոլորանուն, սոսկահամբառ, սոսկապատում. un — prophète. — témoin, սուտ վկայ. un — frère, սուտ եղբայր. — dieux, սուտ՝ սոսկանուն աստուածք, չաստուածք, դիք. — prêtre, սուտ՝ սրտանուէր քահանայ, չկրեց, շուշտակ վարդապետ. — évêque, չեպիսկոպոս. le — Philippe. 10. սուտ, կեղծ, սոսկապանոյշ, արտաքնայարդար. fausse grandeur. Une fausse douceur. Fausse vertu, արտաքնայարդար առաքինուԹիւն. — dévot, կեղծաւորեալ բարեպաշտ. 11. անյարդար, անպաշնակ, վատահիմնչիւն, արտանուագ. fausse note, corde, voix, — խաղ, լար, ձայն. || être — comme un jeton, չլինել ամենևին արժանի վստահուԹեան. || faire un — pas, սայԹարկել, գԹել, անկանիլ. եւ փ. սխալիլ, մոլորիլ, սոսկրիլ. || S. **Jour, Feu, Bond, Titre, Frais, Semblant, Brillant** եւլն.։

Faux, ա. սուտ, սոսկաԹիւն. distinguer le — du vrai, խորհիլ՝ որոշել զսուտն ի ճշմարտէ. plaider le — pour savoir le vrai, սուտ ասել ուժեք առ ի տալ ասել զճշմարիտն «ապշ աԹբպ տոլու Ծուծմագ». 2. ա. սուտ գրուԹիւն՝ սոսրագրուԹիւն, սոսյոդուԹիւն, խարդախուԹիւն, նենգուԹիւն. commettre, faire un —, սուտ՝ սոսյոդ գրել՝ սոսրագրել, խարդախել, նենգել. s'inscrire en —, սուտ ցուցանել, ուրանալ. 3. սուտ, սոսագործ, կեղծ, *շինծու. c'est du —. Fabricant en —, սոսագործ, սոսկերտ, որ սուտս շինէ.

մ. սուտ, սոսաբար. raisonner, danser —. Chanter —, անպաշնակ ձայնիւ՝ * ծուռ երգել. jouer —, սխալ խաղալ։

A —, մ. սուտ, յանիրաւի. accuser à —, — ամբաստանել. || frapper à — վրէպ լ., վրիպեցուցանել զիարուածն, *ճիշդ. վրան չզարնել, չհանդիպցուցանել. եւ փ. ոչ բարւոք պատշաճեցուցանել. porter à —, չագահիլ՝ չկալ ի վերայ միմեանց, * իրարու վրայ չգալ՝ չնստիլ. cette poutre porte à —. եւ փ. ոչ լ. հաւասարի. ce raisonnement porte à —. Aller à — en quelque endroit, ի զուր երԹալ ուրեք, ի դերեւ ելանել։

Faux-argent, ա. տ. **Mica-argentier.**

Faux-aubier, ա. ար. կեղծփայտ

Faux-bois, տ. **Faux-aubier.**

Faux-brillant, տ. **Brillant.**

Faux-col (ֆօքօլ) ա. կեղծօձիք, վզանոց, *վզնոց. des —s.

Faux-fuyant, ա. զոլուղի, զանխուսել ճանապարհ, *ճաճուկ ճամբայ. 2. փ. փախուստ, խուսափանք, պատճառանք «գաչամագ». un subtil —. Chercher des —s. User de —s.

Faux-monnayeur, ա. դրամակոփ, դրամահատ, դրամանենգ «գալպազան»։

Faux-or, ա. հբ. կղոսկի, սուտ

Faux-saunage, տ. **Saunage.**

Faux-semblant, ա. կերպարանք, պատրուակ։

Faveur, ի. շնորհ, երախտիք, բարիք. combler qn. de —s. լնուլ զոք բարիօք՝ երախտիօք, մեծապարգեւ առնել զոք. parler en — de qn., խօսիլ վասն ուրուք բանս բարիս. Dieu répand ses —s à pleines mains, լիամեռն սիրէ Տէր զ—ս իւր. les —s de la fortune. 2. շնորհ, ընդունելուԹիւն, յարգ. trouver — auprès de qn., շնորհս գտանել առաջի ուրուք, *մէկուն բոլն ընդունելուԹիւն գտնել. prendre —, ընդունելի՝ յարգի լ. être en —, յարգի՝ ի շնորհս՝ սիրելի լ. cette marchandise, ce livre prend —. || Entrée de —, շնորհամուտ, ձրիամուտ. ձրի մուտք ի Ծատրոնն. || billet de —, շնորհամոմս, ոմմսակ Ծատեր ձրի առեալ. 3. շնորհ, օճան, նպաստ, պաշտպանուԹիւն, օգնուԹիւն, օգնականուԹիւն. jouir de la — du prince. Mériter la — de, շնորհս գտանել առաջի ուրուք. perdre, faire perdre la — de qn., եղանել՝ հանել յաչաց ուրուք. 4. շնորհ, սէր. faites-moi la — de..., շնորհ արարէք ինձ, շնորհ արարեալ... սէր արա եւ... 5. յ. շնորհ, հաճուԹիւն, սէր, մտերմուԹիւն կնոջ. obtenir les —s d'une femme, շնորհս գտանել առաջի կնոջ, սիրելի լ. նմա. accorder ses —s, շնորհս առնել ումեք. 6. գուԹ, արգահատուԹիւն, ներողամտուԹիւն. traiter qn. avec —. 7. ժապաւենակ. նրբաժապաւէն (մետաքսեայ). attacher un paquet avec une —.

En — de, նխ. ի շնորհս. առ. շնորհս, ի նպաստ, վասն, * համար. en ta —, ի շնորհս՝ ի պատիւ երեսաց քոց, վասն քո, *քեզ համար. 2. ի շնորհս, յօգուտ. il a fait un testament en — de son neveu. Parler en — de, բանս բարեաց խօսել վասն. écrire en —, գովել, գովուԹիւնս գրել. prévenir en — de qn., de qc., բարիս խօսել, առնել զգովուԹիւն ուրուք՝ իրիք. cette conduite prévient en sa —.

A la — de, նկ. օգնականութեամբ, օգնութեամբ, յաջողկով, ի ձեռն. à la — de la nuit, գգիշեր օգնական առեալ :

Faveux, euse, ած. ախ. խոտխային. teigne —euse, գաղշահուռ գանգուածին :

Faviforme, ած. բջջածեւ :

Favilla, ի. բպ. նրբափոշի. բեղնաւորիչ նիւթն սերմանց :

Favorable, ած. նպաստաւոր, նպաստամատոյց, նպաստաբեր, օգտակար, օգտաբեր, օգտամատոյց, բարեպատեհ, բարեժամ. vent —, յաջողակ հողմ. occasion —, դէպ ժամանակ, բարեյաջող՝ բարեպատեհ առիթ. le moment était —, պատեհագոյն՝ բարեպատեհ էր ժամանակն. tout le monde lui a été —. Moyen, disposition, réponse —. Être —, — է,, նպաստել, օգնել, Ջեւարկել. le climat le plus — à la nature, քաջայարմար՝ քաջայարմարագոյն օդ բնութեան. 2. հաշտ, քաղցր, բարեհամբոյր, բարեսէր. regard —. 3. արժանի ներելոյ. cas —.

Favorablement, մ. գովութեամբ, դրուատեօք, մարդասիրաբար. recevoir, écouter —.

Favori,ite, ած. սիրելի, անձկալի. auteur, livre —. 2. գ. սիրելի, մտերիմ. cet actrice est la —ite du public. Ce cheval est mon —. Elle est la —ite du Sultan, մտերմուհին է սուլտանի. || Les —s de la fortune, սիրեկիք բախտին, վեճառունք. les —s des Muses, d'Apollon, սիրելիք Մուսայից՝ Ապոլոնի, քերթողք. 3. ա. կիսամօրուք, ճնօտամօրուք, կողիկ. մօրուք ճնօտից. laisser croître ses —s. Qui a des —s, կիսամօրուսաւոր, կիսամորուս, կողիկաւոր. 4. la Favorite, Փաւորիտա :

Favoriser, ն. շնորհս՝ բարի առնել, նպաստել, նպաստաւորել, ձեռնտու՝ նպաստամատոյց լ., ձեռնտու լալ, օգնել, յաջողել, դիւրել, պաշտպանել, Ջեւարկել. դէպք ի բարի յաջողել. l'obscurité a favorisé sa fuite. Le temps nous a favorisés. — l'industrie. Être favorisé, յաջողութիւն ի դէպ գալ ումեք, յաջողութիւն գտանել, յաջողիլ. la nation la plus favorisée, *ամենէն նպաստաւորեալ ազգ. 2. շնորհել, ընձեռել, պարգեւել, բախտաւորել, ճոխացուցանել. la nature l'avait favorisé de ses dons. Elle n'a pas même daigné le — d'un regard.

Se favoriser. դ. շնորհս առնել՝ գնել միմեանց :

Favoritisme, ա. նբ. շնորհուկք, օճանականութիւն. իշխանութիւն՝ ազդեցութիւն սիրելեաց : [Teigne.

Favus (ֆավիս) ա. ախ. S.

Fayard, ա. ռ. S. **Hêtre.**

Fayence, etc. S. **Faïence, etc.**

Fayol, ա. նբ. չոր լուբիա :

Féage (ֆեաժ) ա. ժառանգութիւն եւ դաշն կալուածատիրութեան :

Féal, e, aux, ած. ի. հաւատարիմ. || ը. —, մտերիմ, ջերմնեակ, բարեկամիկ. c'est mon —, son —. Mon cher et — ami. A nos amés et féaux.

Féauté, ի. հ. հաւատարմութիւն :

Fébricitant, e, ած. եւ գ. ջերմնոտ, ջերմնակալ, ջերմնատ, տենդոտ «տրիմալը» :

Fébricule, ի. բ. ջերմնիկ, տենդիկ. ջերմն ննջեւ :

Fébrifuge, ած. բժ. ջերմնահալած, ջերմնաքոյժ., ջերմնացածոյց, տենդահալած. vertu —. 2. ա. —, ջերմնադեղ. *ջերմի դեղ :

Fébrigène, ած. ջերմնածին, տենդածին :

Fébrile, ած. բժ. ջերմնական, ջերմնաբեր, ջերմնատագնապ, տենդաբեր. mouvement —. Pouls —. || փ. une ardeur —.

Fécal, e, ած. ապաւառային. résidus fécaux, ապաւառ, կղկղանք. matière —e, ապաւառ, կղկղանք, ամաժանդ, ապարահիղք «նէնասէՋ» :

Fécaloïde, ած. բժ. ապաւառատեսակ, ապաւառակերպ :

Fèces (ֆէս) ա. յ. տգ. մրուր, * դիրտ «ՋօլՋու» . 2. բժ. աղք, կղկղանք, ապաւառ, կու :

Féchelle, ի. սառատակ. սառատ փոքրիկ. S. Claie.

Fécial, ա. հռ. քարոզ պատերազմի կամ խաղաղութեան առնախանի Հռովմայեցիս :

Fécond,e, ած. ծննդական, բազմածին, քաջածնունդ «չօգ տողուրուր» . les négresses sont fort —es, բազմածնունդ են խափշիկուհիք. 2. բերրի, բեղնաւոր, արգասաւոր, յուռճի. terre —e, արգաւանդ՝ արգաւանդաիող երկիր. champs —s, քաջաբեր՝ բազմաբեր՝ բազմաբեղուն արտ. fleur —e, պտղաբեր՝ պտղատու ծաղիկ. source —e, առատաբուղխ՝ յորդաջուր՝ բազմաջուր աղբիւր. mine —e, առատաբեր՝ բազմառատ բովք. — en plaisirs, բազմազուարճ, բերկրապատար. — en grands hommes, բազմածնունդ ազգ արուամբք. la —e Cérès, առատածին Դեմետր. imagination, matière —e, ծննդական՝ բազմածնունդ երեւակայութիւն, նիւթ. esprit —, բազմածնունդ միտ. Des pluies —es, ծննդագործ անձրեւք : [Ջիւն :

Fécondance, ի. բեղմնաւորու-

Fécondant,e, ած. պտղաբերիչ, պտղարար, բեղնաւոր, ծննդագործ. chaleur —e. [նաւորիչ :

Fécondateur, trice, ած. բեղմ-

Fécondation (սիօն) ի. բեղնաւորում, արգասաւորում, արգասաւորութիւն, բեղնաւորութիւն, ծննդագործութիւն : [քար :

Fécondement, մ. բեղնաւորա-

Féconder, ն. արգասաւորել, բեղնաւորել. — un œuf, la terre, l'esprit. =*Se* —, դ. արգասաւոր լ.:

Fécondité, ի. ծննդականութիւն, քաջածնութիւն. — d'une femme. 2. —, արգասաւորութիւն, բեղնաւորութիւն, պտղաբերութիւն, արգաւանդութիւն. — de l'esprit, de l'imagination.

Fécule, ի. փեկուղ. ալիւր ընդեղինաց. — de pomme de terre, փեկուղ գետնախնձորոյ :

Féculence, ի. տգ. փեկուղոտութիւն. 2. ախ. մրթախառնութիւն. — de l'urine.

Féculent,e, ած. մրթական, մրթախառն «ՋօրՋուլու». 2. ալիւրախառն. aliment —. Substance —e.

Féculer, ն. փեկուղել. ալիւրացուցանել, *ալիւրի դարձուցանել :

Féculerie, ի. փեկուղարան, փեկուղոց : [ալիւրախառն :

Féculeux, euse, ած. փեկուղոտ,

Féculier, ա. փեկուղագործ :

Féculoïde, ած. բլ. փեկուղատեսակ, փեկուղակերպ :

Féculomètre, ա, փեկուղաչափ:

Fédéral, e, ած. դաշնակցային, դաշնաւորական. gouvernement —. Les fédéraux, —ք :

Fédéraliser, ն. դաշնաւորել, դաշնաւոր առնել. =*Se* —, դ. —իլ, — լ:

Fédéralisme, ա. դաշնակցութիւն, դաշնաւորականութիւն :

Fédéraliste, ա. դաշնակից, դաշնաւորական :

Fédératif, ive, ած. դաշնաւոր, դաշնաւորային. gouvernement — de la Suisse.

Fédération, ի. դաշնաւորութիւն, դաշնակցութիւն. 2. ժողով դաշնակցութեան : [ւոր, դաշնակից :

Fédéré, e, ած. եւ ա. դաշնա-

Fédérer, ն. դաշնաւորել. =*Se* —, դ. —իլ :

Fédie, ի. բ. փեդիա. բոյս խոտելին ի ցեղէ մրուանեայց (valérianées).

Fée, ի. պայ, պարիկ, ըղծանոյշ «հիւրի». petite —, պայիկ, պարիկ. || conte de —, պայաբանութիւն. || c'est une —, ըղծանոյշ է. կին զարմանագեղ եւ զարմանագործ է. ouvrage de —, պայագործ՝ զարմանագործ՝ զարմանագեղ վաստակ. travailler comme une —, պայագործ՝ զարմանագործ վաստակել, *զարմանալի բանիլ. une vieille —, պառաւ —. նեխասաւտ պառաւ. || de —, պայային, ըղծանուշային, փափկահիրաշ, փափկիկ, նրբիկ :

Féea, ի. բ. փէա. ազգ ձարխոտոյ (fougère). [դել :

Féer (ֆէէ) ն. հ. դիւթել, կախար-

Féerie (ֆէերի) ի. պարկութիւն. գործ՝ կախարդանք պարկաց, դիւթութիւն. 2. պարկախաղ, դիւթախաղ. 3. փ. c'est une —, une vraie —, պայկագործ՝ զարմանահիրաշ է տեսարանդ :

Féerique (ֆէերիք) ած. պարկագործ, պարկարուեստ, հիւրիական, դիւթական, դիւթահիրաշ, դիւթավէտ, զարմանահիրաշ, զարմանագեղ, զարմանագործ. spectacle, danse —. Pièce —, պարկախաղ :

Feindre (յծ. իբրեւ **Astreindre**) ն. կերպարանել, կեղծել, ձեւանալ, ձեւացուցանել, կեղծաւորել, պատճառել, մեղմխել, կեղծ ի կեղծս գործել. — une maladie, խօթութիւն կեղծել՝ կերպարանել, խօթապատճառ լ. — la vertu, առաքինութիւն

կերպարանել. — la joie, la folie, la pitié. Je ne sais —. Il feignait d'agir pour Rome. 2. հնարել, հաննարել. — des nouvelles. Ce poète a feint des héros qui n'ont jamais existé.

Feindre, չ. խոշտալ. կաղալ Ոեքես «ագաամագ». il est guéri de sa goutte, mais il feint encore un peu du pied gauche.

Se feindre, պ. կեղծիլ, կերպարանիլ, ձեւանալ. la véritable amitié ne peut —. 2. հառաբել՝ կարծել զանձն. — coupable.

Feint, e, ած. կեղծեալ, կերպարանեալ, կեղծաւորեալ, կեղծ, կեղծաբեմ, ստեղծական, *ձեւացած, շինծու. sa foi est —e. Une histoire, une amitié —e. || Porte, fenêtre —e, կեղծադուռն, կեղծապատուհան:

Feinte, ի. կեղծիք, կերպարանք, կերպարանութիւն, պատճառանք, պատրանք. parler sans —, առանց կեղծեաց՝ անկեղծութեամբ խօսել. 2. գիւ. կեղծիք. 3. ձվ. խոշտանք. Ոեհու կաղութիւն (ձիոց):

Feintise, ի. հ. կեղծիք:

Félatier, ա. ար. երկաթեղեգնագործ:

Felbol, ա. հբ. փելբոլ. երկաթային ջրաառնալ գայլախազատ:

Feld-maréchal (ֆելտ մարէշալ) ա. զօրագլուխ. des feld-maréchaux, —ք, զօրագլխան:

Feldspath (ֆելտսպաե) ա. հբ. պնդաքար. արատոյ վէմ. — compact, խիտ —. — chatoyant. ին. **Labradorite.**

Feldspathique, ած. հբ. պնդաքարային, պնդաքարեայ:

Fêle, Felle կամ **Fesle,** ի. ար. երկաթեղէգն (ապակագործաց):

Fêlé, e, ած. գեզեալ, գեզուն, հիրձեալ, հերձ, հերձուռ, *ճաաձ, բոնճառ «չաաքագ, սագառ». vase —. || փ. avoir la tête —e, le timbre —, գլխագար՝ խելայեղ՝ *բախուկ՝ բախած՝ խեւ լ. avoir la poitrine —e, տկար ունել զկուրծսն, խօճակուրծ լ. || c'est un pot —, այր հիւանդուռ է:

Fêler, ն. գեզել, հերձանել, աժանել, աժել, *բոնճառել, ճաաեցունել «չաաքաաճագ». — une bouteille.

Se fêler, դ. —իլ, *բոնճառիլ, ճաաիլ. || փ. sa tête se fêle, խելագարի, խելայեղի. չիմարի. *գլուխն կճաաի, խելքն կփախցունէ:

Félibre, ա. փելիբը. քերթող գառառացի:

Félibrige, ա, փելիբրիգ, փելիբրութիւն. ընկերութիւն փելիբրաց, հիմնեալ ի 1854:

Félicie, ի. բ. երանիկ:

Félicitation (սիօն) ի. խընդակցութիւն, ուրախակցութիւն, շնորհաւորութիւն, բարեմաղթութիւն, *աչքիլոյս. recevez mes —s. Je vous adresse de bien sincères —s. Lettre de —, գիր շնորհաւորութեան, շնորհագիր. ||de —, խնդակցական, շնորհաւորական. visite de —.

Félicité, ի. երջանկութիւն, երանութիւն. troubler la —, ապականել զերանեաստութիւն. faire la — de qn., յարդարել զերանելիներանութիւն ումեք. jouir d'une véritable —. Être au comble de la —. 2. երանեակ, երանուհի. sainte —.

Félicie.

Féliciter, ն. խնդակից՝ ուրախակից լ., ուրախակցել, երանել, մաղթել, շնորհաւորել, բարեմաղթել. — qn. de son ou sur son mariage.

Se féliciter, դ. խնդալ, խնդակից լ., խնդակցիլ, շնորհաւորել, ուրախ լ. je me félicite de pouvoir vous offrir, բարեբախտ զանձն իմ հառաբիմ զի եղեւ ինձ մատուցանել ձեզ. je me félicite d'avoir pris ce parti.

Félidés կամ **Féliens,** ա. յ. կատուազգիք. ոտիմ չորքոտանեաց որոց նախատիպ է կատուն:

Félin, e (ֆելէն, լին) ած. կ. կատուանման, կատուատեսակ. la race —e, —ք, կատուք. 2. փ. աղու, քաղցրաբարոյ, բարեհամբոյր. des caresses —es. Cette femme a des manières —es. Une grâce toute —e. Caractère —. Une ruse —e. 3. ա. յ. félins, կատուք, կատուազգիք. ազգ մսակեր անասնոց, որոց նախատիպ կատուն:

Félinité, ի. նբ. կատուութիւն. բնութիւն կատուի:

Félis (իս) գա. **Chat**ի:

Fellah (ֆէլլա) ա. շինական, գեղջեայ, գեղացի. երկրագործ Եգիպտոսի «ֆէլլահ». les —s.

Felle, s. **Fêle.**

Fellique (ֆելիք) ած. տգ. փիլլային. acide —, փիլլաթթու:

Félon,onne (լօն) ած. եւ գ. դաւաժող, սիրանենգ, սիրադրուժ, սիրադաւ, սիրամատնիչ, ախտադրուժ, ախտազանց, մատնիչ, բռնաուսա. vassal, chevalier —. 2. փ. անգութ, անողորմ, դժնեայ. un cœur —. Un regard —.

Félonie, ի. դաւաժն, երդմնադրժութիւն, սիրադրժութիւն, սիրադաւութիւն, մատնութիւն, դաւանեւութիւն:

Felouque, ի. փիլաք, նաւակ ինչ «ֆիլուգա». ին. **Caracor.**

Fêlure, ի. գեզ, գեզութիւն, աժն, հերձք, ճեղք, *ճեղքուած, ճաաած. 2. փ. եւ բ. խելագարութիւն, խելայեղութիւն, *բախուկութիւն, բախածութիւն. il a une —.

Femelle (ֆըմէլ) ի. եգ, մատակ «տիշի». la — des oiseaux, մարի. la — du coq. — du cheval. S. **Jument.** — du chien, քաճ. — poule, հաւ. 2. կին. c'est une adroite —. 3. ած. եգ, մատակ, իգական. un serin —. Une perdrix —, եգ կաքաւ. fleur, palmier —, եգ ծաղիկ՝ արմատնի. vis —, եգ պտուտակ. || ի. le peuple —, կանացի ժողովուրդ, կանանի, կանայք:

Féminéité, ի. մատակութիւն, իգութիւն:

Féminiflore, ած. բ. իգածաղիկ:

Féminiforme, ած. կնաձեւ, իգակերպ. 2. բ. իգականաձեւ:

Féminin, e, ած. իգային, կնային, կանացի, կանանցական, կնոջական. sexe —, —՝ ազգ կանանց. voix —e, կանացի ձայն. visage —. 2. բ. իգական. adjectif, substantif —. 3. ա. իգական, իգական սեռն. au —, յիգական: [կանութիւն:

Féminité, ի. բխ. եւ բ. իգա-

Féminisation (զասիօն) ի. իգականացումն, իգացումն:

Féminiser, ն. բ. իգականել, իգականացուցանել, — un mot. 2. փ. իգացուցանել, կնամարդի առնել, կնացուցանել, կնատել, մեղկել. = ***Se*** —, դ. իգանալ. 2. —, կնատիլ:

Féminisme, ա. իգասիրութիւն, կնասիրութիւն. կնապաշտութիւն:

Féministe, ա. իգասէր, կնասէր, կնապաշտ:

Femme, ի. կին, կին մարդ. toute — est puissante avec la beauté. Auprès des —s, առ կանայս, *կանանց բռվ. aimer les —s, սիրել զկանայս, կնասէր՝ կնամոլ լ. être amoureux, épris d'une —, հարկանիլ ի սէր կնոջ, *կնկան սիրահարուիլ՝ զարնուիլ. tromper, séduire une —, պատրել՝ խաբել, հրապուրել՝ մոլորեցուցանել զկին. vivre, avoir des relations intimes avec une —, կեալ, անկանել ընդ կնոջ. une jeune —, մանկահասակ՝ դեռահասակ՝ մանկամարդ կին. une — noble, ազատակին. une belle —, գեղեցիկ՝ բարձրագեղ՝ գեղեցկատեսիլ —. les —s, կանայք, կանացիք, կանանի. de —, կանացի, կանացական. en —, comme une —, կանացաբար. se parer comme une —, կանացաբար զարդարիլ. qui a eu plusieurs —s, բազմակին, բազմամուսին. être — à, լինել կին կարող՝ ձեռնհաս առ... elle n'est pas — à se laisser séduire. Une — mariée, առնակին, արամբի, *կարգուած կին. qui a le caractère d'une —, կանանցաբարոյ. une bonne —, — բարեբարոյ. || bonne —, պարզամիտ՝ բազմամեայ —, պառաւ. qui parle comme une —, կանանցախօս. qui s'habile comme une —, կանանցահանդերձ. jeune —, մանկամարդ, աղջկամարդ. qui déteste la —, կընատեաց. qui aime la —, կնասէր. 2. կին, ամուսին, կողակից. ma —, — իմ, կինս, կնիկս. la — du mai-

tre, — տիրոջ, տիրակին. la — du démon, դիւակին. la — ordinaire, հասարակուհի. qui a abandonné sa —, կնաձող, կնահան. prendre —, կին առնուլ՝ առնել՝ աճել. prendre pour —, առնուլ կնութեան՝ ի կնութիւն. chercher —, կանանցաքոյզ լ., իրընդիր լ. կնոջ յամուսնութիւն, *կնկան եռեւէ իյնալ, կին առնուլ՝ փնտռել. les —s et les filles, կանայք եւ աղջկունք. || — de bien, — d'honneur, — բարեբարոյ՝ բարեվար՝ բարեգնաց, բարեպատիւ. — qui a abandonné son mari, այրաձող. 3. ը. կին, աղջիկ հասակաչափ՝ *հարսնցու. la voilà bientôt —. || — qui a perdu son mari, այրակորոյս. — deux fois mariée, կրկնապսակիր. || maison de —, կանանոց. || — de chambre, նաժիշտ, սեննեկապանուհի, ազատուհի, աղախին. || — abandonnée par son mari, սկընդիկ, սկնդուկ. || — de charge, տընկալուչ կին. || — des rues, փողոցակին, *փողոցի կին. || — de ménage, տնաբարուհի. ազատաբնակ աղախին. եւս՝ կին տնաբար՝ տնաշէն, *տանտիկին. || — de journée, օրավաստակ՝ օրական կին. || — publique, հանրուհի, հանրակին. — de joie, ցնծուհի, խնդուհի, բոզ, պոռնիկ, աղիճ. — de mauvaise vie, — perdue, — livrée à la débauche, խառնակեաց, խառնակեցիկ, խառնագնաց կին, հնպատուկ. || sage —, մանկաբարձ, մանկաբարձուհի, *տատմայր. || — auteur, — écrivain, մատնագրուհի. — du prêtre, երէցկին, երիցուհի. || — abandonnée, ցոփուհի.

Առ. ce que — veut, Dieu le veut, զոր կինն կամի, Աստուած իսկ կամի. կանայք երկայնմտութեամբն իրենց կատարեն միշտ զկամս իրենց. || le diable bat sa — et marie sa fille, արեւկայ է եւ անձրեւէ, *արեւ է եւ անձրեւ կուգայ:

Femmelette (ֆամլէթ) ի. ը. կընկիկ. կին փոքրիկ՝ աննշան. 2. փ. կնամարդ, այր կանացաբարոյ. c'est une vraie —. Cet homme n'est qu'une —, կանանցաբարոյ է այդր:

Fémoral, e, ած. մկ. բարձոսկրային. muscles fémoraux.

Fémoro-tibial, e, ած. գ. բարձոսկրոտքային:

Fémur, ա. մկ. բարձոսկր, ազդրոսկր. tête de —, ազդրոսկրագլուխ:

Fenaison, ի. խոտահունձք. հունձ խոտի. 2. հունձք. ժամանակ հնձոց խոտի.

Fenasse, ի. ռ. տ. **Sainfoin**. [տոյ:

Fenchène, ա. տգ. ֆէնշէն, սամբին: [ծուլ:

Fenchol, ա. տգ. ֆէնշուլ, սամ-

Fenchone, ա. տգ. ֆէնշօն, սամբան: [լամին, սամբիլամին:

Fenchylamine, ի. տգ. ֆէնշի-

Fenchylique, ած. տգ. ֆէնշիլային, սամբիլային:

Fendage, ա. հերձուն:

Fendant, ա. ը. պարծուկ, մեծաբան. faire le —, մեծամեծս կոտորել, խրոխտալ, ճոխանալ. 2. փ. հ. սրահարուած վերստաւ ի վայր, *վերէն վար հարուած:

Fenderie (ֆանտրի) ի. հատոց (երկաթագործի). *երկաթի ծողեր կըտրելու գործի. 2. երկաթահատարան:

Fendeur, euse, գ. հերձիչ, ճեղքող, հատանող, *կտրող. 2. փ. հ. un — de naseaux, պարծուկ, մեծաբան. 3. երկաթակտիր. կտրող զերկաթ: [ձիկ, *ճեղքիկ:

Fendille (ֆանտիյլ) ի. գեզ, հեր-

Fendillement, ա. հերձուտուն, ճեղքատուածք:

Fendiller (Se) դ. հերձոտիլ, *ճեղքատիլ: [(գործի):

Fendoir, ա, հերձոց, ճեղքոց

Fendre ն. հերձանել, հերձուել, ճեղքել, պատառել, փեռևկել. — du bois. — en deux, յերկուս —. — la tête d'un coup de sabre, հերձանել սրով զգլուխն. — la terre, ձել զերկիր. 2. փ. — la mer, l'air, հերձանել՝ հատանել՝ պատառել՝ զծով, զօդ. — l'onde, զալիս պատառել, նաւարկել. — le cœur, մորմոքել՝ գելուլ զսիրտ, *սիրտն կտոր կտոր անել՝ վշտացուցանել. — la tête à qn., պատառել զգլուխ ումեք, անհանգիստ առնել ազատական. *ժկտն գլուխն ճաճեցուցանել՝ տանիլ. — la foule, յերկուս ճեղքել՝ հերձանել՝ հատանել անցանել զամբոխն, պոռնել, *կտրել անցնիլ. geler à pierre —, սառիլ սաստկատարած. 3. ն. le cœur me fend. գելու սիրտ իմ, *սիրտս կկտրտի. la tête me fend, ցաւի գլուխ իմ, *գլուխս կճաքի:

Se fendre, դ. հերձանիլ, ճեղքիլ, պատառիլ, փեռևկիլ. 2. վն. ճեղքիլ, յատաջ մատչիլ, յատաջ տանել զաջ սրունն, *ճեղքոտիլ, աջ սրունքն կարկատիլ. 3. արտաւորոր ճախս առնել, *սրատակարգ ճախք անել, ճախքն կլլել:

Fendu, e, ած. հերձեալ, ճեղքեալ, հերձ, հերձուտ. *ճեղքուած. || փ. yeux bien —s, մեծաբաց՝ լայնաճիր աչք. avoir la bouche —e jusqu'aux oreilles, լայնաբերան՝ մեծաբերան լ. cheval à naseaux bien —s, լայնառունգն ձի. homme bien —, այր բարձրատրուն:

Fendum, ա. տ. **Alcana**.

Fenéstellides, ա. յ. կր. պատուհանազգիք. տոհմ մանուակենդանաց: [**Fenêtré**.

Fenestré (ֆընէսթրէ) ած. բ. տ.

Fenestrelle (ֆընէսթրէլ) ի. պատուհանիկ. 2. բ. տ. **Cocardeau**.

Fenêtrage, ա. ճ. պատուհանաշար. կարգ պատուհանաց. le — de ce palais est tout de glace. Le — de ce bâtiment est mal entendu.

Fenêtre, ի. ճ. պատուհան, լուսամուտ, լուսանցոյց, օդամուտ «փէնճէրէ». ouvrir, fermer la —, բանալ, փակել՝ *գոցել զ—. regarder par la —, հայել ընդ պատուհան, *պատուհանէ նայիլ. se mettre à la —, կալ ի —, *—ն կենալ. pendre, attacher à la —, կախել ընդ —, *—է կախել. — feinte, կեղծապատուհան, կեղծ՝ *շինծու պատուհան. jeter qn. par la —, le faire sauter par la —, ընկենուլ զոր արտաքս ընդ պատուհանն,

*պատուհանէն դուրս նետել. petite —, պատուհանիկ, մանրապատուհան. || փ. ը. jeter tout par les —s, վատնել զինչս իւր յիմարաբար. chassez-le par la porte, il rentrera par la

Fenestrelle.

—, *դռնէն վռնտես՝ պատուհանէն կմտնէ. 2. մկ. պատուհան, խոռոչք (ձմրկի ականջաց):

Fenêtré.e, ած. պատուհանեալ, պատուհանաւոր. 2. բ. վանդակեալ, ծակոտկէն «գաթէչ գաթէչ, տէլիք տէլիք». feuilles —es. 3. վ. ծակոտեալ, ծակոտկէն. compresse —e. 4. բ. ծականիշ:

Fenêtrer, ն. պատուհանել, բանալ պատուհանս. 2. ծակոտել, *ծակծկել, ծակ ծակ անել. — un [linge.

Fénian, ա. փենիան:

Fénianisme, ա. փենիանութիւն:

Fenière (ֆընիէր) ի. նգ. խոտանոց, *խոտնոց:

Fenil (ֆընիյլ) ա. մարագ. համբարանոց խոտոյ «սամանլըգ». տ. **Râtelier**.

Fennec (ֆէնէք) ա. փէննէկ. կենդանի յԱփրիկէ՝ փոքր քան զշուն. հն. **Mégalote**.

Fénol, ա. տգ. տ. **Fenchol**.

Fénolène, ա. տգ. տ. **Fenchène**.

Fénolone, ի. տգ. տ. **Fenchone**.

Fenouil (ֆընույլ) ա. բ. սամիթ, լուազիան, ռազիան «բէզէնէ». հն. **Aneth**. — sauvage, վայրի սամիթ, շումբայ. հն. **Bacile**. — marin, սամիթ ծովային, ծովասամիթ. — de porc, խոզասամիթ. — odorant, — անուշահոտ. — puant, — գարշահոտ. տ. **Marathrum**.

Fenouillet, ette (ֆընույլէ, էթ) ա. ի. սամիթախնձոր. խնձոր ալնիւ սամիթահոտ. 2. սամիթախնձորի:

Fenouillette, ի. սամիթաջուր, սամիթօղի. *սամիթ հանած օղի «բէզէնէ բագբար»:

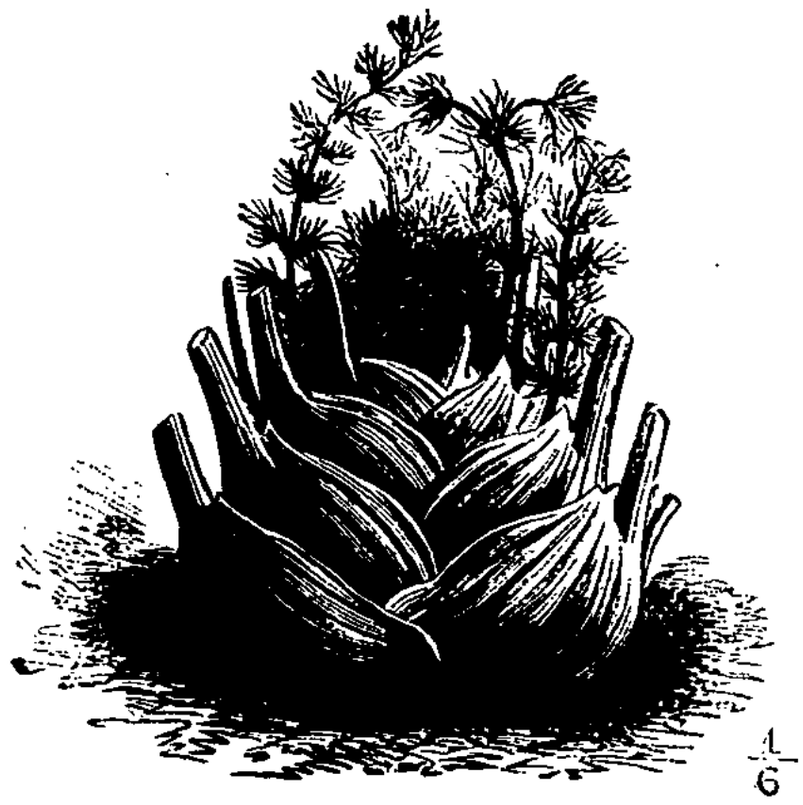
Fente, ի. ճեղք, ճեղքուած, պատուտուած, փեռևկուած, փեռևկումն, գեզ, ճերպ, բունդք, խնդբունդ. boucher les —s, խնուլ զճեղքուածս՝ զփեռևկմունս. — d'une muraille, որմոճեղքք. regarder par la — de

la porte. || La — d'une chemise, ճեղքուած. || la — d'un arbre qui reçoit la greffe, մայրան:

Fenton, ա. ար. պահանգ. 2. — (ծխահանի):

Fenugrec (ֆընիւկրէք) ա. հոտոտ չաման, հացհատեմ, բլնիւն «չիվիչ»:

Féodal, e, ած. աւատական, աւատային, պարգեւական, կալուածական, տանուտէրական, աւատապետական. droits féodaux, — իրաւունք. 2. կալուածապետական. seigneur —, կալուածապետ, աւատապետ:

Fenouil.

Féodalement, մ. աւատականօրէն, կալուածապետաբար:

Féodaliser, ն. աւատականել, կալուածապետել:

Féodalisme, ա. **Féodalité,** ի. աւատականութիւն, աւատապետութիւն, կալուածապետութիւն, տանուտէրութիւն, կալուածատէրութիւն:

Fer, ա. երկաթ «տէմիր». couvert de —, երկաթապատ. — doux, natif, անոյշ, ինքնաբոյս երկաթ. — de fonte, ձափօտ —. — forgé, կռածոյ —. en —, de —, երկաթի, երկաթեղէն, երկաթեայ, երկաթագործ, երկաթակուռ: instrument en —, երկաթագործի. || փ. եւ բ. il userait du —, il digérerait du —, այր երկաթամաշ՝ երկաթամարս է. որ արագ արագ զիանդերծան մաշէ, որ մարսէ զամենայն. corps, santé, tempérament de —, երկաթակարծր մարմին, առողջութիւն. Il faudrait être de — pour résister à de telles fatigues. Barre, tête de —, այր յամառ՝ հաստատամիտ, *երկաթի կտոր, երկաթի գլուխ, պնդագլուխ. cœur de —, խստասիրտ, անգութ. joug de —, անուր՝ լուծ երկաթի. խիստ ծառայութիւն. sceptre de —, գաւազան երկաթի, խիստ եւ անողորմ պետութիւն. ciel de —, երկաթի երկինք. siècle, âge de —, երկաթի դար. ժամանակ տգիտութեան եւ անիրաւութեան. 2. երկաթ, սուր, սուսեր. — tranchant, բազմախողխող երկաթ. se plonger le — dans le sein, սուսերահար առնել զանձն. employer le — et le feu, սրոյ եւ հրոյ ճարակ տալ. խաւսուիլ եւ հրոյ ճարակ տալ. battre le —, սուսերամարտիկ լ. եւ փ.՝ ուսանիլ երկայն ժամանակս. porter le — et la flamme dans un pays, սրոյ եւ հրոյ ճարակ տալ զերկիրն. 3. երկաթ, սլաք. le — d'une lance, նիզակատէգ. 4. երկաթ. գործի երկաթի. || — à friser, գանգրերկաթ. հերագանգուր երկաթ. — à repasser, արդուկ «իւթի». — chaud, — à cautère, խարան, խարանիրկաթ. — à cheval, կլ. —, երկաթ ամրակի ձիոց, լուսին, պայտ «նալ». en forme de — à cheval, պայտաձեւ. mettre un — à un cheval, à un mulet, բեւեռել երկաթ յոտս, պայտել, պայտ դնել «նալլամագ». — à glace, սառնընթաց պայտ. *պայտ ճիրանաւոր՝ սրաբեւեռ՝ սառին վրայ քալելու || en — à cheval, լուսնաձեւ՝ մահիկաձեւ, կիսալուսին. || tomber les quatre —s en l'air, յորսայս անկանիլ, * կռնկի վրայ կենալ. || cela, cet homme ne vaut pas les quatre —s d'un chien, այս՝ այր այս չարժէ ինչ. 5. յ. երկաթ, երկաթակապ կապանք, ձեռակապք՝ կապանք երկաթիք, կոճղ, շղթայք. il avait les —s aux pieds et aux mains, երկաթապինդ՝ ի կոճղս էին ձեռք նորա եւ ոտք. mettre aux —s, դնել ի շղթայս, երկաթակապ՝ շղթայակապ առնել, դնել՝ արկանել ի կոճղս. être condamné à cinq ans de —s. փ. jeter qn. dans les —s, le retenir dans les —s, ի շղթայս՝ ի բանս արկանել զոք. 6. փ. եւ բխ. գերութիւն. gémir dans les —s. Rompre ses —s, խորտակել զշղթայս գերութեան.

Ած. il faut battre le — quand il est chaud, պարտ է առնել ինչ ի դէպ ժամանակի. S. **Battre.**

Ferbérite, ի. հր. փերբերիտաքար:

Fer-blanc, ա. հր. եւ ար. թիթեղն «ենէքէ». des fers-blancs. De —, թիթեղենայ. fabrication du —, թիթեղագործութիւն, feuille de —, թիթեղանիւթ:

Ferblanterie, ի. թիթեղնագործութիւն, թիթեղնավաճառութիւն «ենէքէճիլիք». 2. թիթեղնագործք, թիթեղեղնայք:

Ferblantier, ա. թիթեղնագործ, թիթեղնավաճառ. «ենէքէճի»:

Fer-carbonyle, ա. ոգ. երկածարնաճխուտ:

Fer-chaud (ֆէրշօ) ա. S. **Pyrosis.**

Féret, ա. հր. կարմրաքար:

Fergusonite, ի. հր. փերգիւսոնաքար:

Fériable, ած. տօնելի. jour —.

Férial, e, ած. տօնական. les offices fériaux.

Férie, ի. տօնօր. * տօնի օր:

Férié, e, ած. տօնական. jour —, — օր:

Férier, ն. տօնել. — les jours gras.

Férin, e (ֆէրէն, րին) ած. բժ. վտանգաւոր. toux —e. Ulcère —.

Férir, ն. հ. հարկանել, խոցել. sans coup —, առանց մարտի պատերազմաց, առնաց կռուելոյ՝ կռուոյ. եւ ը. դիւրաւ եւ անգամ:

Ferlage, ա. նւ. ամփոփումն առագաստից:

Ferler, ն. նւ. ամփոփել զառագաստս. = *Se* —, ղ. ամփոփիլ առագաստից:

Fermage, ա. վարձակալութիւն, ագարակավարձք:

Fermail, ա. շիգղ, ճարմանդ «տիւյմէ». des fermaux.

Fermaillé, e, ած. կբ. բազմաշիգղ. բազմաճարմանդ:

Fermant, e, ած. փակ, փակիկ, փակելի, փակուն, *գոցուող. meuble —. — de bas en haut, վայրավերափակ. — de haut en bas, վերավայրափակ. || A portes —es, ի փակել դրանց, * դռներուն գոցուելու ժամանակ. || à jour —, ի տարաժամել՝ ի վախճանել աւուրն, * իրիկուան դէմ:

Ferme, ած. հաստատուն, հաստատ, հաստահիմն, հաստատաբիսխ, հաստաբեստ, կայուն, անխախտ, անխախտուտ, ամուր, անշարժ. très —, հաստատամուր. plancher —. Être — sur ses pieds, sur ses jambes, հաստատուն կալ յոտին. de pied —. մ. հաստատուն, հաստատաբար, աներկիւղ. attendre, combattre de pied —. Avoir la main —, հաստատուն՝ անյողդողդ առնել ըզձեռն. tracer d'une main — le tableau d'une époque, le portrait d'un personnage, ճշգրտատիպ նկարել զժամանակն, զայր ականատես. 2 հաստատուն, հաստատպինդ, պինդ, կարծր. bois, fruit, chair —. 3. հաստատուն, հաստակառոյց, հաստատրամ, տրամ, սերտ. terrain —, — երկիր. terre —, ցամաք. 4. հաստատուն, քաջապինդ, պնդակազմ, զօրաւոր, անյողդողդ, հաստատամիտ, անյեղ, անյեղլի. անյեղուկ, անդեղեւ, կայուն, աննկուն, անգայթ, անվհիտ. regard, ton, voix, contenance, espérance, âme, volonté, esprit, caractère —. — dans ses résolutions, հաստատամիտ. 5. կորովի, զօրաւոր, քաջ, համարձակ. style, burin —. 6. վճ. հաստատուն, հաստահաւոյց. marché, vente, achat —. 7. մ. հաստատուն, պինդ, ամուր. tenir qc. bien —. Frapper —. Se tenir —, հաստատուն՝ պինդ կալ, *հաստատ՝ հաստատուն կենալ. tenir —, հաստատուն՝ պինդ՝ ամուր ունել, ամուր բռնել. փ. զդէմ ունել քաջութեամբ, դիմակալ լ., հաստատուն կալ. faire —, զդէմ ունել, դիմակալ լ., ի դիմի հարկանել, *դէմ կենալ. parler — à qn., հաստատութեամբ՝ զօրութեամբ՝ խստութեամբ խօսել ընդ ումեք, *ուժով՝ խիստ խօսիլ. || d'une manière —, հաստատապէս, հաստատօրէն. || fort et —, զօրութեամբ, քաջապինդ. disputer fort et —. Manger fort et —, կշտապինդ ուտել. 8. մչ. հաստատուն՝

պինդ կաց՝ կացէք, *ամուր կեցէք. allons —.

Ferme, ի. վարձ. վարձու տալն. donner, prendre à —, տալ, առնել ի վարձ, *վարձու տալ, առնուլ. bail à —, տալն ի վարձ. 2. վարձ, վարձուման, *վարձի բռնկն. la — des chaises d'une église, des jeux. 3. ագարակ «չիֆֆլիք». petite —, ագարակիկ. propriétaire de —, ագարակատէր. — modèle, տիպար —. 4. ագարակ, ագարակատուն. une belle —. 5. ճ. հեծանք, հեծանուծիանք, առաստաղակալք «մագաղաս». 6. Ծո. նկարափեղկ. փեղկաձեւ կողմնակի զարդանկար:

Fermé, e, փակեալ, փակ, *գոցուած, գոց. || փ. les yeux —s, աչօք չափուցելովք, առանց տեսանելոյ, *գոց աչքով. je connais le chemin, j'irai là les yeux —s, եւ փ. ամենայն վստահութեամբ. il signa le contrat les yeux —s.

Ferme-circuit, ա. բգ. հաստաշրջանակ. des ferme-circuits.

Fermement, մ. հաստատապէս, պնդագոյնս, զօրութեամբ. s'appuyer —. 2. հաստատութեամբ, անյողդողդ, ատուգիւ. croire — en Dieu. Persister — dans son opinion, dans ses résolutions. Soutenir — un mensonge.

Ferment, ա. խմոր, խմորանիւթ. S. Levain. 2. փ. խմոր, եռանդն, գրգիռ. quel — de patriotisme dans les cœurs. — de discorde.

Fermentable, ած. խմորելի:

Fermentaire, ա. խմորամատոյց. որ խմորեալ հացին պատարագէ:

Fermentant, e, ած. խմորական, խմորուն. matière —e.

Fermentatif, ive, ած. խմորիչ:

Fermentation (սի) ի. խմորումն. être en —, խմորիլ. 2. փ. —, յոյզք, բորբոքումն. les esprits sont dans la plus grande —. Une sourde —. Apaiser la — des esprits.

Fermenté, e, ած. խմորեալ, խոր-

Fermenter, չ. խմորիլ. || faire —, խմորել. 2. փ. —, բորբոքիլ, յուզիլ. les esprits, les têtes fermentent. La haine fermentait dans son cœur.

Fermentescibilité, ի. խմորելիութիւն:

Fermentescible, ած. խմորելի:

Fermentomètre, ա. խմորաչափ:

Fermer, ն. փակել, առականել, խփանել, խփել, *գոցել. — la porte, փակել՝ առնուլ՝ ընդդէմ դնել դրան. — la fenêtre, les volets, une armoire, un tiroir, un robinet, une malle, un sac, un livre, une boutique. — à clef, պղխել, *բանալիով գոցել, կղպել. fermé à moitié, կիսափակ, կիսախուփ, կիսախիփ, բացխփիկ, *կէս գոցած՝ գոց. fermé, փակ, *գոց. yeux fermés. Fermé doublement, կրկնափակ. la main fermée, ագուռ, 2. փակել, խնուլ, արգելուլ զմուտն. *գոցել. — un port, un passage, un chemin. փ. — à qn. le chemin des honneurs, փակել ուժեք գնանապարհ փառաց. cette carrière lui est fermée. || — une lettre, un paquet, փակել՝ *գոցել զնամակն, զծրարն, ծալել եւ կնքել. 3. փ. փակել, կափուցանել. — les yeux, — զաչս, *աչքն գոցել. fermez l'œil droit. եւս փ. ժեռանել. lorsque mon oncle eut fermé les yeux. || ը. ne pouvoir fermer l'œil, les yeux, n'avoir pas fermé l'œil, չկարել փակել զաչս, չկարել ննջել՝ *աչքն չգոցել, չքնանալ. || փ — les yeux sur qc., չտեսանելոյն՝ ընդ չտեսս առնել զիմն, *աչք գոցել, չտեսանելու զարնել. — l'œil կամ les yeux à qc. կամ sur qc., փակել զաչս իմիք; ընդ չտեսս՝ անտես առնել, չկամել տեսանել, *աչք գոցել, չտեսանելու զարնել. — les yeux à la vérité, à l'évidence. || — les yeux de qn., à qn., փակել՝ կափուցանել զաչս ուրուք ի մեռանիլն. եւս՝ չտալ նմա տեսանել գիրս. || — la bouche à qn. փակել՝ կարկել զբերան ուրուք, ափիբերան առնել զոք, *մէկուն բերանն գոցել. — la bouche à la médisance, à la calomnie, aux médisants, փակել զբերան չարախօսաց. || — le cœur, փակել զսիրտ. ինդնամիտ առնել զբնական զգացմունսն. — son cœur à qn., փակել՝ դարձուցանել զսիրտ իւր յուժիք. — son cœur, փակել՝ հեռացուցանել զսիրտն. il a fermé son cœur à tous vos plaisirs. || — l'oreille à qc., փակել զունկն, խնուլ զականջս, անունկնդիր լ., *ականջն գոցել, չլսել. — l'oreille aux louanges. — l'oreille à la calomnie, aux médisants. || — sa bourse, փակել՝ խնուլ զքսակն. եւս՝ ոչ եւս տալ արծաթ. je lui ai fermé ma bourse. || — sa porte, *մարդ, հիւր չընդունիլ. || — une plaie, փակել՝ կցել զվէրս, *վէրքն գոցել. փ. — une plaie, des plaies, դարման առնել չարեաց. 4. փակել, պատել ցանկով. — une ville, un parc || — les rideaux, փակել՝ գոցել զվարագոյրս. || — une parenthèse, փակել՝ *գոցել զփակագիծն. 5. փ. փակել, *գոցել. — la marche, — զընթացսն, վերջագնաց՝ վերջընթաց լ., *ամենեն վերջ գալ՝ քալել. 6. փակել, դադարեցուցանել, *գոցել. — un atelier, un bureau. 7. փակել, աւարտել, գլխաւորել, ի յանգ հանել, *գոցել. — une liste, une discussion.

Fermer, չ. փակիլ, փակնուլ, խփիլ, *փակուիլ, գոցուիլ. cette porte ferme bien, ferme mal. Les bureaux ferment à 4 heures. || Faire —, տալ փակել, *գոցել տալ. 2. սկ. փակել, *գոցել. les cours ont fermé à tel taux.

Se fermer, դ. փակիլ, խափնուլ. խփիլ, պղխիլ, *փակուիլ, գոցուիլ. cette porte se ferme d'elle-même, ինքեան փակի՝ ինքնափակ է դուռդ. 2. փ. փակիլ, *գոցուիլ. son cœur va — pour moi. Son œil se ferme, ses yeux se ferment. Bientôt son œil se fermera au jour qui nous éclaire. 3. կծիլ. la plaie commence à —. 4. փակել անձին, *իրեն գոցել. — les voies de la vérité.

Fermeté, ի. հաստատութիւն, ամրութիւն, սերտութիւն. ces pilotis ont peu de —. La glace a pris de la —. 2. հաստատութիւն, պնդութիւն, կարծրութիւն. — des chairs, d'un terrain. 3. հաստատութիւն, պնդութիւն, զօրութիւն, յժ. — des reins, de la main. Il n'a point de — dans le poignet. 4. փ. հաստատութիւն, պնդութիւն, քաջապնդութիւն, անդրդուդելութիւն, անդրդուդ հաստատութիւն՝ արիւթիւն. — d'esprit, de l'âme, հաստատամտութիւն, հաստատակամութիւն. parler, répondre avec —. Il mit beaucoup de — dans sa réponse. La — de sa contenance. Il montra une grande —. Son esprit manqua de —. 5. կորով, զօրեղութիւն, պնդապարուրութիւն, հաստաձակութիւն. — du style, de pinceau. La touche de ce peintre manque de —. Avec —, հաստատապէս, հաստատօրէն. le jeu de ce pianiste a beaucoup de fermeté. La — de son coup d'archet. 6. սկ. հաստատութիւն, կայունութիւն. il y a de la — dans le prix des sucres.

Fermeture, ի. փակ, փակագակ, փականք, ապխ, *կղպանք «չիլիտ». 2. փակ, փակումն, պղխումն, *գոցուիլն. — des bureaux, d'une porte, d'un magasin.

Fermier, ère, ա. ագարակալ, ագարակատէր, ագարակապան, ագարակավարժ, ագարակուհի «չիֆֆլիքցի». 2. վարձակալ, վարձող «վիլայեթցի». — des chaises d'une église. 3. ի. հարկահան. — général, հարկապետ:

Fermoir, ա. շիղղ, գրաճարմանդ. հն. Fermail. 2. ար. գօտ (առաղձագործի):

Fermure, ի. ար. փականք:

Fernambouc, Bois de —. S. Brésil.

Féroce, ած. վայրենի, անձնատընդել, կատաղի, անողոք, ամեհի, բռնաբարու. les bêtes —s, գազանք վայրիք, գազանք. figure —. || փ. c'est une bête —, գազան վիրագ, այր գազանամիտ՝ գազանաբարոյ է. 2. —, վայրագ, վայրագամիտ, գազանաբարոյ, գազանաբարք, գազանաբարու, անգութ, շղութաբարոյ, գազանական, արիւնախանձ, անագորոյն, մոլեգին. homme, air, regard —. Des mœurs —s. || Appétit —, ամենակեր՝ ամենաճախ՝ լափիլդող ա խորժակ:

Férocement, մ. վայրենաբար, գազանաբար:

Férocité, ի. վայրենութիւն, գազանութիւն, կատաղութիւն, ամեհութիւն. — du lion. 2. փ. վայրագութիւն, վիրագութիւն, անագորոյնութիւն, գազանամտութիւն, գազանաբարոյութիւն, անգթութիւն. adoucir la — de qn. La — de ce barbare. — de caractère. գազանաբարութիւն, գազանաբարոյք:

Férolie, Férole, ի. բ. փերոլի:

Féronie, ի. փերոնի. միջատ եւ բոյս:

Féroniens, ա. յ. մբ. փերոնեանք:

Ferrage, ա. երկաթումն. — d'une roue. 2. պայտումն «նալլամա»:

Ferraille (ֆէռայլ) ի. հներկաթ. *ին երկաթեղէնք:

Ferrailler, չ. սուսերախաղ լ., * սուսերով խաղալ. 2. սուսերածիգ լ., *սուր քաշել. 3. փ. կագել՝ վիճել սաստիկս:

Ferrailleur, euse, գ. հներկաթավաճառ. վաճառական հնացեալ երկաթեղինաց. 2. ը. սուսերամարտ, սրամարտ, վինամարտիկ, վիճաստէր:

Ferrandine, ի. փերանդին. բամբակաթէջ կերպաս:

Ferrandinier, ա. փերանդինագործ, փերանդինավաճառ:

Ferrant, ած. maréchal —, պայտար նալպանտ». des maréchaux —s.

Ferrate, ա. ոգ. երկաթատ. աղ կազմեալ երկաթային ինաւով. — de potasse.

Ferratier, S. Ferretier.

Ferré, e, ած. երկաթապատ, երկաթագամ, երկաթաբեռն, երկաթանոտ. bâton —. Souliers —s. || Cheval —, երկաթամբակ, պայտամբակ լի «նալլը». || փ. եւ ը. être — aմ être — à glace sur un sujet, քաջատեղեակ՝ քաջահմուտ՝ քաջածանօթ լ. իմիք. || eau —e, երկաթաջուր. կանամոխս ջուր. || chemin —, հաստատուած ճանապարհ. voie —e, երկաթի ճանապարհ, երկաթուղի:

Ferrement, ա. երկաթումն. 2. երկաթագործի:

Ferrer, ն. երկաթապատ՝ երկաթագամ առնել. — une porte, un bâton. || — d'or, d'argent, ոսկիապատ՝ արծաթապատ առնել. || — des lacets, des aiguillettes, երկաթածայր առնել, * առանց ծայրն երկաթ անցուցանել. || — un cheval, պայտել, պայտահարել, լուանալ «նալլամագ». — à glace, սառնընթաց պայտել. || փ. se laisser —, դիւրաւրոր՝ հլու՝ հնազանդ լ. || S. Mule.

Ferrerie (ֆէռրի) ի. երկաթեղէն

Ferret, ա. երկաթիկ. նուրբ երկաթ ի ծայրս ապարդումաց:

Ferretier, ա. ար. ուն պայտարի «նալպանտ չէքինի»:

Ferreur, ա. երկաթածայրիչ. — d'aiguillettes, երկաթապարդումի. *ապարդումաց ծայրն երկաթ անցուցանող:

Ferreux, euse, ած. ա. ոգ. երկաթային, երկաթախառն, երկաթային:

Ferrico... (ֆէռրիքօ) երկաթա... ի տաբրագիտական բարդութիւնս. ferrico-plombique, երկաթակապարային:

Ferrico-potassique, ած. ոգ. երկաթախալիային:

Ferricum (ֆէռիքօմ) ա. ոգ. բնիկաթ:

Ferricyanhydrique (ֆէռիսիանիտրիք) ած. երկաթախածաջրային:

Ferricyanogène (ֆէռիսիանոժէն) ած. ոգ. երկաթախածածին:

Ferricyanure (ֆէռիսիանիւր) ի. ոգ. երկաթախածուկ:

Ferrides, ա. յ. բ. երկաթագիր. տախտ պարզ մարմնոց, որոց տիպ է երկաթ:

Ferrière, ի. երկաթակալ. կաշեայ մախաղ երկաթ գործեաց:

Ferrifère, ած. երկաթաբեր:

Ferrique, ած. ոգ. երկաթային. acide —, երկաթաթթու:

Ferrite, ի. հբ. երկաթաքար:

Ferro-aluminium, ա. երկաթաբեռապաղկեղ:

Ferrochrome (ֆէռոքրոմ) ա. մկգ. երկաթաքրոմ:

Ferrocobaltite, ի. հբ. երկաթաքոպալտաքար:

Ferrocyanate (ֆէռօսիանաթ) ա. ոգ. երկաթախածատ:

Ferrocyanhydrate, ա. ոգ. երկաթաջրախածատ.

Ferrocyanhydrique, ած. ոգ. երկաթախածաջրային:

Ferrocyanogène, ա. ոգ. երկաթախածածին:

Ferrocyanure, ա. ոգ. երկաթախածուկ: [ծնեաքար:

Ferro-ilménite, ի. հբ. երկաթիլմ-

Ferromanganèse, ա. ոգ. երկաթամանգիկ:

Ferron (ֆէռօն) ա. հ. երկաթավաճառ: [նիքել:

Ferro-nickel, ա. ոգ. երկաթա-

Ferronnerie, ի. երկաթագործարան. 2. երկաթագործք:

Ferronnière, ի. ճեղնակ. *կանանց ճակտի զարդ:

Ferro-silicite, ի. հբ. երկաթազայլախառզաքար:

Ferro-silicium, ա. ոգ. երկաթագայլախառզ:

Ferroso-ferrique, ած. ոգ. երկաթաերկաթային:

Ferrosum (ֆէռրօզօմ) ա. ոգ. երկաթահիւլէ:

Ferrotellurite, ի. հբ. երկաթատելլուրաքար: տելլուրաս երկաթոյ:

Ferrugineux, euse, ած. երկաթուտ, երկաթային, երկաթախառն. terre, eau —euse. 2. ա. յ. ոգ. les —, երկաթազեղք: [յինութիւն:

Ferruginosité, ի. վդ. երկաթա-

Ferrure, ի. երկաթիք, երկաթեղինք. կազմածք երկաթի. la — d'une porte, d'une croisée. 2. պայտումն, պայտք, լուանոցութիւն. la — d'un cheval. 3. պայտավարձ:

Ferry-boat (ֆէրիպօթ) ա. անգ. երկաթանաւակ:

Fertile, ած. բերրի, բեղուն, բեղմնաբեր, բարեբեր, բազմաբեր, քաջաբեր, քաջաբոյս, յուռի, պտղաբեր, առատաբեր, առատաբուղխ, արգասաւոր, արգասաբեր, քաջապտուղ, արգաւանդ, արգաւանդաբեր, արգաւանդահող, արգաւանդապտուղ. terre, pays, année —. Très —, ամենաբեղուն, ամենաբոյս, բազմաբոյս, բազմաբուսակ. 2. փ. արգասաւոր. esprit, imagination —, արգաւանդամիտ. sujet —. || — en expédients, բազմահնար, բազմահնարագէտ: [բարէս:

Fertilement, մ. սգ. բեղնաւո-

Fertilisable, ած. բեղնաւորելի. terre —.

Fertilisant, e, ած. բեղնաւորիչ, արգասաւորիչ:

Fertilisation, ի. բեղնաւորութիւն, արգասաւորութիւն:

Fertiliser, ն. բեղնաւորել, արգասաւորել, պտղաբեր՝ բազմաբեր առնել. — les terres. = Se —, դ. —իլ:

Fertilité, ի. պտղաբերութիւն, բեղնաւորութիւն, արգասաւորութիւն, բարեբերութիւն, քաջածնութիւն, արգաւանդութիւն. — d'une terre, d'un pays, d'une année. || փ. grande — d'esprit, բեղնամտութիւն:

Féru, e, անց. **Férir** բայի. հարեալ, վիրաւորեալ, վիրաւոր, խոց. || փ. être — d'une personne, d'une chose, հարեալ՝ զակատեալ լ. ի սէր ուրուք՝ իրիք, զակատիլ, *զարնուած ըլլալ. il est — de cette femme. || Être — contre qn., դժկամակ լ., գժդժիլ՝ պչարիլ ուժք. * ժկուն սրդոզած ըլլալ: [խատեակ:

Férulacé, e, ած. ք. բոխասնիք, բո-

Férule, ի. բ. բոխ. S. Nard. || — assa fœtida, բոխ չարաիոտ. 2. Ցաւի, ծաղկ. 3. Ցաւահարուած, ծաղկ. donner, recevoir des —s, — տալ, ընդունիլ. 4. փ. Ցաւագարութիւն. խիստ իշխանութիւն. tenir la —, վարել խիստ իշխանութիւն, խստագար լ. être sous la — de qn., լ. ընդ խստատաւար իշխանութեամբ ուրուք, *ժկուն խիստ իշխանութեան ներքեւ լ.:

Férulique, ած. ոգ. բոխային. acide —, բոխաթթու:

Fervemment (ֆէրվաման) մ. ջերմաջերմ, սրտեռանդն, եռանդնալից սրտիւ:

Fervent, e, ած. եռանդնալից, եռանդնոտ, հոգեռանդն, ջերմ, ջերմաջերմ, վճռաբաղձ, ջերմեռանդն. prière —e. Amoureux, adorateur —. Amour —.

Ferveur, ի. եռանդն, եռանդութիւն, servir, prier avec —, ծառայել, աղօթել եռանդեամբ. redoubler ses —s, յառնլոլ յեռանդն, *եռանդն կրկնել՝ կրկնապատկել:

Fesour, ա. ար. բահակ (աղագործաց):

Fesse, ի. երասան, նստոյ տեղի, ոտ, յետոյք. donner sur les —s, հարկանել ի յետոյսն, *ոտին զարնել «տիպինէ ուրմագ»:

Fesse-cahier (ֆէսքահիէ) ա. ապ. ընդօրինակիչ. des —s.

Fessée, ի. ը. յետահարուած, հարուած ի յետոյսն՝ յերասանս, *ոտին ծեծ. il a eu la —.

Fesse-maille, ա. ո. S. Pince-maille.

Fesse-mathieu, ա. ը. կծծի՝ ոխիժ վաշխառու, զօշաքաղ. des —x.

Fesse-pinte, ա. ը. արբշիռ, [*գինով. des —s.

Fesser, ն. ծեծել զերասանս, հարկանել ի յետոյսն, *ոտն ծեծել. — un petit garçon. || փ. — son vin, գինեզէն լ., ըմպել գինի բազում. elle fesse son vin de Champagne à merveille. || — le cahier, ընդօրինակել, օրինակել:

Fesseur, euse, գ. հարկանող յերասանս, ծաղկիչ, *ծեծող:

Fessier, ա. ը. երասանք, յե-

տոյք , նստոյ տեղի , * ու . il lui donna sur son —.

Fessier, ère, ած. երաստանական , երաստանային . muscles —s. Artère —ère. Région —ère, երաստան , երաստանավայր :

Fessu, e, ը. ած. մեծերաստան , * մեծոտ . որոյ մեծ են երաստանք :

Festin, ա. խնջոյք , կոչունք , հարկիք, խրախուճիւն , խրախունք , խրախճանք , խրախճանութիւն , ամենախաիութիւն «գիւաֆիէ» . faire, donner un —, խնջոյս առնել՝ տալ , *կոչունք ընել՝ տալ. ‖ ը. il n'y avait que cela pour tout —, այս միայն էր՝ գոյք ի կերակուր :

Festiner, չ. ը. խնջոյս՝ կոչունս՝ խրախունս՝ հարկիս առնել , խրախճանել «գիւաֆիէ է.» = ն. — ուժնք. — զս., ses amis. [ner des —s.

Festival, ա. նուագատան . don-

Festoiement (ֆէսթուատան) ա. առնելն խրախուճիւն , ընդունելն խնջոյիք , խրախճանութիւն :

Feston, ա. դրատանգ . 2. ն. —. գարդ դրատանգատնե . 3. —. դրատանգատնե կտրուածք . découper en —, դրատանգատնե՝ մանեկատնե հատանել՝ կտրել, 4. ո. օմատնե շաւիղ , * ծուռ ու մուռ քալուածք (գինովաց) :

Festonné, e, ած. դրատանգեալ , դրատանգազարդ :

Festonner, ն. դրատանգել, դրատանգատնե գծագրել՝ հատանել՝ զարդարել՝ առանգծել . 2. ո. դրատանգել , * ծուռումուռ քալել . un ivrogne qui festonne.

Festoyant, ա. խրախուսէր , խրախճանասէր :

Festoyer (ֆէսթուայէ , ել. **Employer**) ն. ը. առնել ուժնք խրախուճիւն , ընդունել զոք խնջոյիք , *լաւ ընդունիլ, պատիւներ ընել . il aime à — ses amis.

Festoyer, չ. խրախճանիլ, խրախճանալ. on a festoyé toute la semaine.

Festuca, ի. բ. գա. **Fétuque**ի :

Festucacées, ի. յ. բ. կորդոզասերք , կորդոզեայք :

Festucaire, ա. կ. ունգ , ունգորդն . մանր որդն աղեաց :

Fête, ի. տօն , հանդէս . grande —, մեծ տօն, մեծատօն, ամենատօն . — solennelle, հանդիսաւոր՝ մեծահանդէս տօն, տօնահանդէս. — générale, հանրահանդէս . il est —, տօն է . jour de —, օր տօնի՝ տօնական . — de nuit, գիշերատօն , գիշերահանդէս , ցայգահանդէս . sans —, անտօն . — des fleurs, ծաղկատօն . la Fête-Dieu, Տեն Սրբոյ Հաղորդութեան «կիւլ փանայրը» . — des roses, վարդավառ. arbre de —, տօնածառ. la — des morts, տօն՝ օր մեռելոց , lieu de la —, տօնավայր , հանդիսավայր , հանդիսատեղի . célébrer, solenniser une —, տօն կատարել , տօնախմբել . célébration d'une —, տօնախմբութիւն . —s fêtées, choمées, տօնելի՝ պատուիրեալ տօնք . ը. —s carillonnées, մեծ տօնք . 2. տօն , տօն անուան . je vous souhaite une bonne —, երջանկաւէտ մաղթեմ քեզ զտօն անուանդ, *տօնդ՝ տօներնիդ կշնորհաւորեմ . payer sa —, առնել կոչունս յաւուր տօնի իւրոյ , *անուան տօնին օրն բարեկամաց կոչունք տալ. — patronale, տօն պաշտպան՝ անուանակիր սրբոյ . 3. տօն , յիշատակ : — de naissance, — ծննդոց . 4. տօն , տօնախմբութիւն , հանդէս , խրախուճիւն . — publique, աշխարհախումբ՝ հասարակաց տօն . — villageoise, դեղի. տօնախմբութիւն ի գիւղօրէս կայիւք եւ պարուք . porter un habit de —, զգենուլ հանդերձս տօնի , տօնազգեստ լ., *տօնի հագուստս հագնիլ . troubler la —, վրդովել՝ *տակն ու վրայ ընել զտօն . ‖ փ. se donner une — aux dépens de qn., զբօսնուլ՝ զուարճանալ ոմանէ . ‖ telle, pareille —, այսպիսի նմանօրինակ հանգամանք՝ դէպք . ne s'être jamais vu à pareille —. ‖ Faire —, տօն առնել , տօնախմբել . faire — à qn., առնել ընդունելութիւն մեծ՝ սիրալիր, *պատուով՝ սիրով ընդունել . faire — à qc., մեծապէս ցանկալ՝ փափաքել ի-ւիք . faire — d'une chose à qn., յուսացուցանել ինչ ուժնք . se faire une — de qc., զուարճութիւն մեծ խոստանալ անձին , ուրախ՝ խրախ լ. je me faisais une — de ce petit voyage. Se faire de —, զանձն ի ներքս խաւսնել , ինքնակոչ՝ միջամուխ՝ ներամուխ լ. յիրս այլոց . 5. կոչունք , խնջոյք. — champêtre, — դաշտային.

Առ. ce n'est pas tous les jours —, համօրէն առաւք չեն օր տօնի, *ամէն օր տօն չէ , առիթք ուրախութեան ամէն օր չեն պատահիր . ‖ aux bonnes —s, les bons coups, ի մեծահանդէս տօնս մեծ հարուածք , * չարագործք մեծ տօներու ժամանակ իրենց չարիքն կգործեն :

Fêter, ն. տօնել , տօնախմբել . — le jour des Rois, — զՅայտնութիւն. — les saints. — l'anniversaire d'une naissance, կատարել զտարեդարձ ծննդոց. ‖ ը. — qn., տօնել զոք, կատարել զտօն ուրուք . եւս՝ մեծապատիւ առնել , սիրով ընդունել զոք, առնել խրախուճս ի պատիւ ուրուք , *լաւ ընդունելութիւն ընել մեկուն , ‖ — la bouteille, գինեսէր լ., * գինին սիրել :

Fetfa, ա. վճիռ , դատակնիք (դնեցեան Տաճկաց «ֆէթվա») :

Fétiche, ա. *ֆէթիշ , կուռք (սեւամորթից). 2. փ. բժժանք , Ցլացք , Ծիլ , բժժապաշտութիւն , հմայապաշտութիւն . c'est son —. 3. ած. les dieux —s, ֆէթիշք , կուռք :

Fétichisme, ա. ֆէթիշականութիւն , կռապաշտութիւն , սարդապաշտութիւն, Ցանձրապաշտութիւն . 2. փ. մնոտիապաշտութիւն . le — de la royauté.

Fétichiste, գ. եւ ած. ֆէթիշական , սարդապաշտ, Ցանձրապաշտ:

Fétide, ած. գարշահոտ , չարահոտ , չարաննիխ , նեխահոտ , ժահահոտ, ժանտահոտ, *հոտած. odeur, plante —. Humeur —, խիխաւրատ . ‖ փ. un — apostat.

Fétidier, ա. բ. ժահնեի. կն. **arbre puant.**

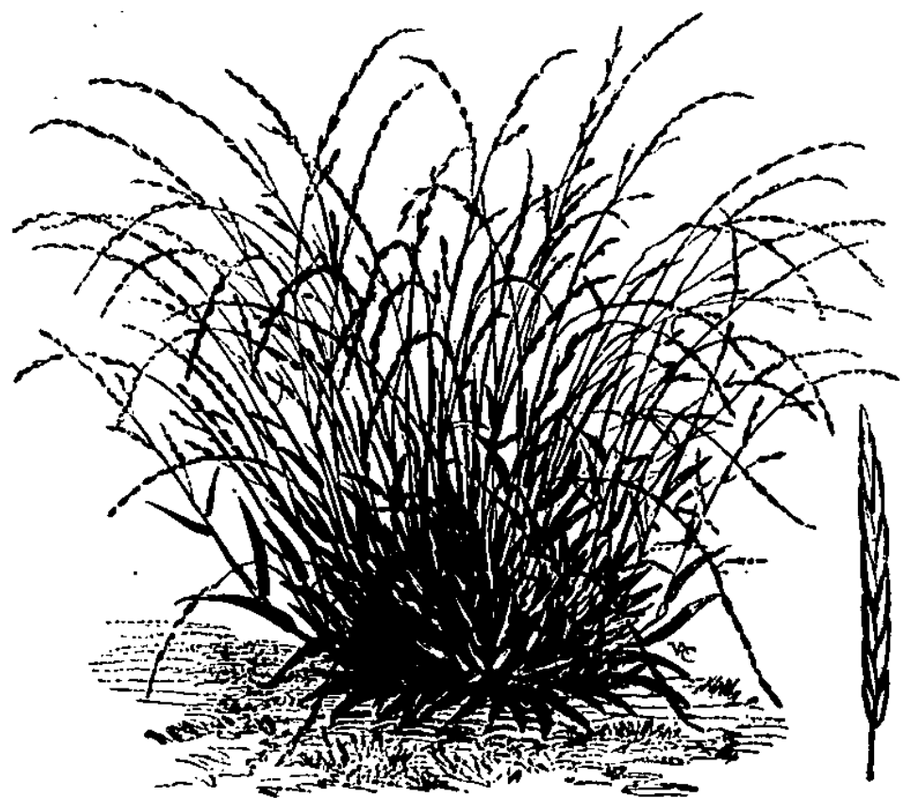
Fétidité, ի. գարշահոտութիւն , ժահահոտութիւն , ժանտահոտութիւն , չարահոտութիւն . — de l'haleine.

Fêtoyer, ն. տ. **Festoyer.**

Fétu, ա. շիլ յարդի, ունգ , մլինդ . 2. դոյզն ինչ . *ոչինչ բան. cela ne vaut pas un —, je ne donnerai pas un —, չարժէ ինչ. 3. Ծ. fétu-en-cul, յարդատուն . հն. **Paille-en-cul.** [շիւղախոտ :

Fétuque, ի. բ. կորդոզ,

Fétus (Ֆիւս) տ. **Fœtus.**

Fétuque.

Feu, ա. հուր , կրակ «ատեշ» . plein de —, հրալի , հրուտ . comme le —, հրաշէկ . — artificiel, արուեստահուր . petit —, հրիկ, կրակիկ. dont le — est éteint, հրաշէջ. qui éteint le —, հրաշիջոյց . faire —, հրաբծակ լ., * կրակել , կրակ՝ կայծ հանել . vomir — et flamme, հուր Ցոխափել , հուր եւ բոց ժայթքել հրաթուխ լերանց. եւ փ. jeter, vomir — et flamme, հուր Ցոխափել , ճանապացատուն լ., *կրակ ցատքցուցանել . prendre —, բորբոքիլ , բռնկիլ . փ. զայրանալ , սրտնիլ , *կրակ կտրիլ . jeter son —, Ցափել զցասումն իւր . փ. Ցափել՝ սպառել զեռանդն հանճարոյն . mettre en —, հրկէզ՝ հրձիգ առնել , հրկիզել . mettre le —, հուր արկանել , հրձիգ լ. առնել , * կրակ դնել , բռնկցուցանել . mettre le — aux étoupes, գրգռել , յուզել զկիրս .‖ — sacré, նուիրական հուր . եւ փ. —, խանդ . le — sacré de la liberté. Cet écrivain, ce poète a le — sacré, est animé du — sacré, ունի զնուիրական հուր , վառեալ է նուիրական հրով .

2. հուր , կրակ , հրատ «քէօզ , աշէշ» . — vif, ardent. Un — d'enfer,

դժոխավառ՝ դժոխաբորբոք —. faire un bon, un grand —. Allumer, éteindre le —, վառել՝ լուցանել, շիջուցանել՝ մարել զ—. attiser, souffler le —, արծարծանել՝ փչել զ—. եւ փ. բորբոքել՝ գրգռել զախտս, զխռովութիւնս, զվէնս. jeter de l'huile sur le —, իւղ արկանել ի վերայ հրոյ, *կրակին վրայ ձէթ Ծափել. եւ փ. վառել՝ բորբոքել եւ հրավառել զախտս. couvrir le —, անձնել հարկանել, մոխիր զհրով արկանել. jouer avec le —, խաղալ հրով՝ կրակով. եւ փ.՝ անխոհականութեամբ ի վտանգ զանձն արկանել. || prendre un air de —, prendre l'air du —, մերձենալ ի հուրն, ջեռնուլ սակաւիկ մի, *կրակի մօտենալ, քիչ մի տաքնալ. || mettre de l'eau sur le —, դնել ջուր զհրով, *կրակի վրայ ջրով լեցուն աման մի դնել տաքնալու. passer une chose au —, զբոցով անցուցանել. montrer une chose au —, դնել առաջի հրոյ, * կրակի ցուցանել՝ առջեւ դնել. || — de joie, հրատ. հուր խնդութեան վառեալ ի հրապարակս, *ուրախութեան կրակ. 3. հուր, կրակ, լուցկի. avez-vous du — sur vous?

4. հուր, հրդեհ, հրայրք, հրայրեացք, կրակ «եռանկեան». le — est à tel endroit. Les ravages du —. Se rendre maître du —, զսպել զ—. mettre le — à une maison, հրդեհ արկանել, հրդեհել, հրձիգ առնել զտուն, *տանն կրակ դնել. եւ փ. mettre le —, վառել՝ բորբոքել զկիրս. crier au —, — աղաղակել, *կրակ կայ պոռալ. jeter des cris de —, աղաղակ մեծ բառնալ, *պոռալ կանչել. courir au —, ի — ընթանալ, * կրակի վազել. couper le —, հատանել զ—, *կրակն կտրել. un — de cheminée, — վառարանի.

5. խ. հուր, կրակ. cuire à petit —, մեղմահուր՝ *քիչ կրակով եփել «մաղմաղ անէշտ». cuire entre deux —x, կրկնահուր՝ * տակն ու վրան կրակ դնելով եփել. coup de —, հրաբծախութիւն. արծարծումն հրոյ. եւ փ.՝ բազմագրաւ ժամանակ. il est dans son coup de —.

6. հուր, խարոյկ, տանջանք հրոյ. brûler à petit —, մեղմահուր այրել զմահապարտն. եւ փ.՝ faire mourir qn. à petit —, կտտամահ՝ մշտաչարչար առնել զոք, մտատանջ մեռուցանել զոք, * մէկուն հոգին հանել, սիրտն մաշեցունել.

7. խարան, շանթ հրաշէկ «տաղտամա». appliquer le — à une plaie, խարել զվէրս.

8. զ. հուր, կրակ, արծակումն հրազինուց. essuyer le — de l'ennemi. Faire —, հուր արձակել, հրձիգ է., արձակել զհրազինս. faire un — d'enfer, հուր դժոխատարափ արձակել. արձակել բազմաթիւ Ծընդանօթս՝ հրացանս միանգամայն. || éteindre le —, les —x de l'ennemi, շիջուցանել՝ դադարեցուցանել զհրազինս Ջնամւոյ. || être entre deux —x, յաբձակեալ է. յերկոցուն կողմանց, * երկու կրակի մէջ ըլլալ, երկու կողմէն կրակի բռնուիլ. aller au —, ի հուր՝ ի մարտ պատերազմի գնալ. || voir le —, առաջիկայ է. պատերազմի. || feu! հո՛ւր, կրա՛կ. հրամանն զօրաց արձակելոյ զհրազինսն. || mettre à — et à sang, հայրեացաւեր առնել. || faire long —, յամրաձակ է. հրազինուց. փ. յերկարել գործոյ իրիք. faire faux —, կեղծահուր՝ հրապատիր է. || mettre le — à un canon, հուր ի հրետն հարկանել, *Ծընդանօթին կրակ տալ. || les armes à —, հրազինք (Ծնդանօթք, հրացանք, ատրճանակք, հրասանդք). || bouche à —, հրետ, Ծնդանօթ, հրասանդ. || coup de —, հրաՃնդիւն՝ արձակումն հրացանի. եւս՝ հրահարուած, հարուած հրակինուց. || — d'artifice, հրախաղ, հրախաղութիւն «ֆիշէնք». tirer un — d'artifice, հրախաղ առնել. — de Bengale, բենգալահուր, բենգալեան հուր.

9. կրակատան. le coin du —, անկիւն —ի. ne bouger du coin de son —, կալ մնալ միշտ առ կրակատեաւ, *կրակին քովէն չզատուիլ. վ. il n'a jamais quitté le coin de son —, չտաղտուեցաւ երբէք.

10. երդ, բնաւանիք. village de deux cents —x. ||N'avoir ni — ni lieu, être sans — ni lieu, երեխալ եւ տատանեալ՝ Ճափառական՝ անտուն՝ անբնակ՝ անյարկ է.

11. ջահ, հրագ, լապտեր. chasser au —, ջահով որսալ. les —x du port.

12. յաւելուած. յաւելուած վարձուց գուսանաց ի գատերս:

13. հուր, լոյս. le ciel est tout en —, հրավառ՝ հրափայլ՝ հրանշոյլ են երկինք. || les —x du jour, ՃօՃ, ՃօՃաժամ. || les —x du firmament, de la nuit, աստեղք. le — du ciel, կայծակն, շանթ.

14. հուր, կրակ, տապ, ՃօՃ, ջերմութիւն. les —x de l'été, d'un soleil brûlant.

15. փայլ, փայլիւն, շողիւն. le diamant jette quantité de —x.

16. փ. հուր, կրակ, բոց, բոցկունք. le — des regards, բոց աչացն. les —x du jour naissant, բոց նորանշոյլ առաւօտեան. le — brille dans leurs yeux, հուր յաչաց նոցա փայլատակէր, * աչքերնէն կրակ կը ցատքէր, dans la crainte d'allumer dans mon sein le — cruel, զի մի' յառնեսցի յիս բոցն դժնդակ.

17. հուր, հրատ, կրակ, տապ «հարարէՃ». le — de la fièvre, *հուր տապախառն տենդոյ. être tout en —, հրավառ՝ հրադէմք է.

18. փ. հուր, հրատ, կրակ, եռանդն, աշխոյժք. le — de la colère, du courage. Diminuer le — de son zèle. Le — de son jeune âge. — de jeunesse. Le — de l'imagination. Discours pleins de —, հրավառ՝ եռանդնալից՝ * կրակոտ ճառք. || de —, en —, հրաբորբոք, հրավառ, հրափայլ, եռանդնոտ, եռանդնալից. l'âme toute en —. Jeter son —, Ծափել զհուր իւր, * կրակն Ծափել. avoir du —, եռանդնոտ՝ *կրակոտ՝ կրակոտ բոցոց է.

19. հուր, կրակ, բոց սիրոյ, սէր, տարփանք. le — de ses passions, être du —, tout de —, tout — pour qc., զակատեալ՝ հարեալ ի սէր իրիք է. une épouse jeune et dans son —. Un tempérament de —, սիրավառ՝ սիրատաղտ բնութիւն. 20. հուր, հրդեհ, խռովութիւն, յոյզք, մարտ պատերազմի. toute l'Europe est en —. Mettre en —, հուր հարկանել, վէր ի վայր առնել, խռովս յուզել. 21. բժ. հուր, ախտ հրոյ. ||— volage, խաղաւարտ, այրած յերեսս՝ ի պատանոյ կանանց եւ մանկանց. || couleur de —, հրագոյն, հրագունակ. || S. Elme, Follet, Grisou, etc.

Feu, e, ած. վախճանեալ, հանգուցեալ, ննջեալ, ննջեցեալ, մեռեալ, հոգելոյս, լուսահոգի, *ողորմած հոգի. — mon père, — la reine. Mon — père. La —e reine. — ma tante, ma —e tante.

Feudataire, ա. աւատառու, վիճակառու, վիճակակալ, կալուածառու: |ճակագէտ:

Feudiste, ա. աւատագէտ, վի-

Feuerblende, ի. հբ. բոցանշոյլ. կարմրագոյն ինչ հանածոյ:

Feuillage, ա. տերեւք, տաղաւիթք, վարսք. le châtaignier a un beau —. Qui a un beau —, գեղատերեւ, տաղաւիթագեղ. — ramassé pour l'hiver, տեւ. Un arc de triomphe fait de —, յաղՃական կամար տաղաւիթազարդ. la porte était ornée de —, տերեւազարդ էր դուռն. 2. ճ. տերեւակոյս. տերեւք. տերեւածեւ զարդ. une bordure faite de —, ծիր տերեւագործ:

Feuillagiste (ֆէօյլաժիսթ) ա. տերեւագործ, տերեւարար. *տերեւշինող:

Feuillaison, ի. տերեւաբոյս, տերեւաբուսութիւն, տաղաւիթացումն. տերեւաբուղխ ժամանակ. le temps de la —.

Feuillant, e (ֆէօյլան) գ. բեռնաթղեան. կրօնաւոր կամ կուսան պահող զինիշդ կանոնս սրբոյն Բեռնարդոսի:

Feuillantine, ի. ՃերՃաճաղ. ՃերՃաՃերի կարկանդակ:

Feuillard, ա.աթ. ոստաշրջանակ. *տակառի շրջանակ շինելու համար երկուքի ճեղքուած ճիւղ. — de fer, երկաՃի շրջանակք. 2. տեւ. *անասնոց ձմեռուան պաշարի համար ժողովուած ճառի ճիւղեր:

Feuille, ի. տերեւ, տաղաւիթ, վարս. — nouvellement poussée, փափուկ, նորաբողբոջ —. — morte, չորացեալ՝ չոր —. sans —, անտերեւ, անտաղաւիթ. tas de —s, տերեւակոյս. dont les —s ne poussent pas, անտաղաւիթաբեր, անտերեւաբոյս. — de vigne, որթատերեւ. à large —, լայնատերեւ. || փ. trembler comme la —, զահի մեծի հարկանիլ, *սաստիկ վախնալ. vin de deux, de trois —s, երկամեայ, եռամեայ գինի. voir la — à l'envers, յորսայս կալ ընդ ճա

ռոլ, *ծառի տակ կոնկի վրայ պառկիլ. եւ փ. faire voir les —s à l'envers, անկանել ընդ կնոջ ի ներքոյ ծառոյ. 2. բ. տերեւ, Ներ. —s de roses, Ներ վարդից. 3. տերեւ, սաղարթ, տերեւազարդ. զարդ տերեւածեւ. broderie en —s d'olivier, ձիթատերեւ ասղնագործ. 4. Ներ «Եապագա». par —, — առ. —. une — de papier, — մի Թղթոյ, *— մի Թուղթ. livre en —, Ներգագիրք. Ներճաճալ գիրք ապագրեալ կամ գրեալ. — volante, առանձին՝ զատ Ներ. 5. Ներ, օրագիր, լրագիր. une — périodique, պարբերաներ, պարբերագիր. — officielle, պաշտօնաներ. — scientifique, ուսումնաներ. — du soir, երեկոյաներ. 6. Ներ, յիշատակարան. — de route, ուղեներ, ուղեգիր. — de présence, Ներ առաջիկայութեան. Ներ յորում անդամք ժողովոյ իրիք կամ պաշտօնեայք գրեն զանուն իւրեանց առ ի յայտ առնել Թէ եղեն առաջիկայ. 7. Ներ, Թիեղն «վաթագ». une — d'or, d'argent, — ոսկի, արծաթի. ոսկեներ, արծաթաներ. de —, Ներային. — de pierre, քարաներ. 8. գունաներ, Թիեղնիկ մեռաղեայ եդեալ ի ներքոյ ականց պատուականաց «Ֆոյա»:

Feuillé, e, ած. տերեւաւոր, տերեւալից, տերեւազարդ. սաղարթաւոր. plante bien —e, տերեւախիտ, տերեւաշատ, սաղարթագեղ, սաղարթազուարթ, վարսագեղ տունկ. 2. ա. տերեւանկար:

Feuillée, ի. տերեւայարկ, ճովանոց տերեւապատ. danser, dormir sous la —. 2. տերեւք, սաղարթք. 3. բ. փեռէ. բոյս խոտանէն պատատիչ. հն. **Nandhiroba.**

Feuillefère, ած. տերեւաբեր:

Feuille-morte, ած. ափ. չորատերեւ, չորատերեւագոյն, *չորցած տերեւի գոնով. des étoffes —. 2. ա. —. un beau —.

Feuiller, ն. տերեւել, տերեւս նկարել, տերեւազարդ առնել, *տերեւոտել:

Feuiller, չ. եւ ***Se —***, դ. տերեւիլ, սաղարթանալ, տերեւազարդ՝ սաղարթափթիթ լ., *տերեւոտիլ. les arbres commencent à —.

Feuillère, ի. ճողերակ (ի հանքս):

Feuilleret (Ֆէօյլէրէ) տերեւագործ (գործի):

Feuillet, ա. Ներիկ. tourner le —. 2. մգ. հազմաներիկ. երրորդ առամոքս արոճողաց. 3. բ. հազարներիկ:

Feuilletage, ա. Ներում, Ներայօրինում (հաստեաց). *խմորեղէնն Ներ Ներ ընելու կերպ. 2. եղանգ. Ներաձեր հաստեայք՝ *խմորեղէնք: [structure —e.

Feuilleté, e, ած. բազմաներ.

Feuilleter (je feuillette; je feuilletterai) ն. Թղթատել, *շերտել. — un livre. 2. Ներել, Ներատել, Թղթատել, *Ներ Ներ յօրինել, Ներ Ներ բանալ, շերտել:

Se feuilleter, դ. Ներիլ, Ներլայ. || roi de la —, Թագաւորն —ի, որում ելանէ բակլայն ծածկեալ ի կարկանդակին Յայտնութեան. 2. ձբ. —, քմայտումն. այտումն ի քիմն ձիոց. հն. **Lampas.**

Առ. donner un pois pour avoir une —, տալ փոքր ինչ առ առնուլ մեծ ինչ, *պզտիկ բան տալ մեծ բան առնլոյ համար:

Féverole, ի. Թրմուս. բակլայ մանրաիաւո, *չանչար. 2. չոր լուբիա:

Février, ա. բակլենի. Թուի փչուռ:

Févillée, ի. բ. փեռիլեակ. սեռ երկտերուկ տնկոց ի տոհմէ դդմենազգեաց:

Février, ա. փետրուար. au mois de —, յամսեանն —ի:

Fez (Ֆէզ) ա. կարմիր գդակ (Ֆէս):

Fi (Ֆի) մջ. օ'ն անդր, բա'ւ լիցի, փարգա'ւս, վա'շ, ի բա'ց տար, ի բա'ց գնա, բո'ւհ. fi! c'est honteux. Fi! fi donc! օն անդր. Fi! le vilain! Fi du plaisir! || Faire fi d'une chose, արհամարհել, անգոսնել, *բանի տեղ չդնել:

Fez.

Fiacre, ա. վարձակառք 2. յոռեկառք. 3. վարձակառավար. donner pour boire à un —. || փ. jouer, parler, chanter, danser comme un —. յոռապէս նուագել, խօսել, երգել, պարել:

Fiammette (ՖիամէԹ) ի. բոցագոյն. *կարմիր նման բոցի:

Fiançailles, ի.յ. խօսումն, առնխօսութիւն, հարսնախօսութիւն, նշանախօսութիւն, նշանադրութիւն, նշանուութիւն, *խօսկապ, նշան, նշանուք, նշար. le jour des —. Assister aux —. || Faire les —, խօսել առն՝ ի հարսնութիւն, *նշան տալ, նշանել. argent de —, նշանադրամ:

Fiancé, ած. եւ ա. խօսեալ, խօսեցեալ, խօսնայր, ընկալուչ, *փեսայացու, նշանած. les —s, խօսեցեալք:

Fiancée, ած. եւ ի. խօսեալ, խօսեցեալ, առնակոյս, հարսն, հարսնուհի, *հարսնացու, նշանած:

Fiancer, ն. խօսել, խօսել ի հարսնութիւն, նշանել. — sa fille, son fils.

Se fiancer, դ. —իլ, *նշանուիլ. il se fiance à ma petite Lise. Ces jeunes gens se sont fiancés hier.

Fiasco, ա. իտ. անյաջողութիւն. quel — ! || Faire —, ձախողիլ, չյաջողիլ, ի դերեւ ելանել, *իյնալ:

Fiasque, ի. s. **Fiasco.**

Fiat (ՖիաԹ) մջ. եղիցի, *Թող ելլայ. puisque vous le voulez, —. || — lux, եղիցի լոյս, ասի ի խրնդրելն զաւրզագոյն ճեմնութիւն իրիք:

Fiber (Ֆիպէր) ա. կ. մշկամուկն. մշկահոտ մուկն:

Fibralbumine, ի. տգ. նեարդաապիտին:

Fibration (սիօն) ի. նեարդումն:

Fibre, ի. նեարդ, Թել (մարմնոց, տնկոց). — végétale, տնկանեարդ. 2. քԹ. Թել, լարք, ալիք քնարի. 3. փ. նեարդ, դիւրագրգռութիւն. avoir la — délicate, sensible, chatouilleuse, դիւրազգած՝ դիւրագրգիռ լ.:

Fibreux, euse, ած. նեարդեայ, նեարդատեսակ, նեարդապատ, նեարդուտ, նեարդային. racine —euse, նեարդարմատ:

Fibrillaire, ած. նեարդիկաւոր, մանրանեղաւոր:

Fibrille, ի. նեարդիկ:

Fibrilleux, euse, ած. նեարդինաձև, բազմանեարդ :

Fibrine, ի. ազգ. նեարդին. ապուտակ նիւթ նեարդից :

Fibrineux, euse, ած. նեարդինաձև. tumeur —euse.

Fibrinogène, ա. եւ ած. նեարդինածին :

Fibrinoplastique, ած. նեարդինակազմային :

Fibro-cartilage, ա. մգ. նեարդաձև :

Fibro-cartilagineux, euse, ած. մգ. նեարդաձևաձև :

Fibro-cellulaire, ած. մգ. նեարդախորշաձև :

Fibro-chondrite (քոնդրիթ) ի. բժ. նեարդաձևաձևուկ :

Fibro-cystique կամ **Fibro-kystique**, ած. վ. նեարդափամփըշտային : [երկանաքար :

Fibro-ferrite (ֆէրիթ) ի. նեարդ-

Fibro-granulaire, ած. հբ. նեարդահատաձև :

Fibroïde, ած. բպ. նեարդակերպ:

Fibroïne, ի. տգ. նեարդեղին :

Fibrolithe, ի. հբ. նեարդքար :

Fibrome (ֆիբրոմ) ա. վ. նեարդուռուց. ուռուց նեարդի :

Fibro-muqueux, euse, ած. մգ. նեարդախլնուկ : [դեր :

Fibro-myome, ի. վ. նեարդադրն-

Fibro-plastique, ած. մգ. նեարդակազմային :

Fibro-séreux, euse, ած. մգ. նեարդաշիճային :

Fibro-soyeux, euse, ած. հբ. նեարդամետաքսային :

Fibrospongies, ի. յ. կբ. նեարդասպնգեայք. կարգ սպնգաց :

Fibulaire, ի. փշ. ճարմանդենի. ազգ փշամորթոց :

Fibule, ի. հխ. ճարմանդ :

Fic (ֆիք) ա. բժ. վ. եւ անբ. Քրզակ, Քզայտուց. Քզակներ այտուց ի մարմնի. տ. **Condylome** եւ **Sycose**. [նման հրանունկի:

Ficaire, ի. բ. Քզախոտ. խոտ

Ficaire.

Ficarine, ի. տգ. Քզախոտին. նիւթ հանելով ի Քզախոտէ :

Ficelage, ա. առասանուն :

Ficelé, e, ած. առասանեալ. || ռ. être bien, mal —, բարւոք՝ չարաչուք զգեցեալ՝ * լաւ՝ գէշ հագուած է.:

Ficeler (je ficelle, je ficellerai) ն. առասանել. կապել առասանաւ «սիճիմլէեէք» :

Se ficeler, դ. ռ. զգենուլ. զարդարիլ. il est deux heures à —.

Ficeleur, euse, գ. առասանիչ :

Ficelier, ա. առասանակալ :

Ficelle, ի. առասան «սիճիմ, գրննապ». lier avec de la —. Un bout de —. Petite —, առասանակ. || փ. tenir la —, *ուզածին պէս խաղցունել. || ռ. on voit la —, տեսանի —ն. ի յայտ գայ իրն, *բանն կտեսնուի. 2. ռ. հնարք, գաղտնիք : la — du métier.

Ficellerie, ի. առասանարան, առասանոց :

Ficellier (ֆիսելիէ) ա. առասանանագուգ. նազուգ առասանի :

Fichant, e, ած. ռ. դժկամակ, անհաճոյ. c'est —.

Fiche, ի. ծղինի «բէզէ». 2. ցից «գագըգ». 3. ցցիկ, ոսկրանիշ, նիշ (ի խաղս). || փ. — de consolation, դուշնասփոփ. դոյզն մխիթար՝ սփոփանք :

Ficher, ն. ցցել, վարսել, մխել, հաստատել, *խօթել «գագմագ, մրխամագ, սօգմագ». — un pieu, un clou en terre.

Se ficher, դ. —իլ, *խօթուիլ :

Ficher, ն. ռ. որոյ անց. լինի **Fichu**, արկանել, դնել, *նետել. — sa redingote dans un coin. 2. տալ. — le fouet.

Se ficher, դ. տալ անձին. il s'est fichu une indisposition.

Se ficher, դ. անկանիլ, * իյնալ. — par terre. 2. ծաղր առնել, ծաղրել. je m'en fiche. — de qn.

Fichet, ա. փղոսկրանիշ (դնելի ի ծակս տապալուոյ) :

Fichoir, ա. երկնդափայտ, երկճիղ՝ երկժանի փայտ ի պնդել լուացս եւ Քերթս ի վերայ չուանի :

Fichtélite, ի. հբ. փիշտելաքար. *տեսակ մի հանք :

Fichtre, մջ. օ՛ն, բա՛ըէ, վա՛շ :

Fichu, e, ած. ռ. յոռի, անպատեհ, անհամ, անպիտան. voilà un — nez, repas, compliment. 2. կտրտսեալ, * կոտրտած. mes gants sont —s. || փ. il est —, վճարեալ է վասն նորա, *բանն լմընցած՝ րուած է :

Fichu, ա. պերոզ, ճիտկապ. Քաշկինակ պարանոցի :

Fichûre, ի. երեքժանի, երեքարձն (ձկնորսաց) :

Ficiforme, ած. բպ. Քզաձև. հն. **Ficoïde.**

Ficinite, ի. հբ. փիկինաքար. փոսիսատ երկաթի :

Ficoïde, ի. բ. Քզակերպ:

Ficoïdées, ի յ. բ. Քզակերպեայք:

Ficoïte, ի. հբ. Քզաքար. ծովաՔուզ քարացեալ :

Ficophage, ած. Քզակեր :

Fictif, ive, ած. կեղծ, կերպանեալ, կեղծաբէմ, ստեղծական, ստեղծուածոյ, ստաստեղծ, մտացածին, կեղծուպատիր, ստայօղ, անգոյ, *շինծու. personnage, être —. Valeur, richesse —ive.

Fiction (ֆիքսիօն) ի. կեղծիք, կեղծուիին, ստեղծք մտաց, ստեղծագործուիին, ստեղծագրուիին, ստեղծաբանուիին. sans —, առանց կեղծեաց. — poétique. Ce poème

Ficoïde.

est rempli de belles —s. La — des amours de Didon et d'Enée. Employer la —. [ռտ. droit —.

Fictionnaire, ած. կերպաբանա-

Fictivement, մ. կեղծիօք, կերպարանօք, կեղծս ի կեղծս :

Ficus (ֆիքիւս) ա.գա. **Figuier** ի. — elastica, խժաբեր Քզենի. — indica, հնդկաՔզենի կամ բանիաննի. — sycomorus, ժանտաՔզենի. — cerifera, մոմաՔզենի. — religiosa, նուիրաՔզենի :

Fidéicommis (ֆիտէիքոմի) ա.իգ. հաւատաժառանգ. *ժառանգորդ՝ ժառանգուիինն ուրիշի տալու պայմանաւ :

Fidéicommissaire, ած. եւ գ. հաւատաւորական, հաւատաւոր. héritier —, հաւատաժառանգ. առանդաւոր ժառանգուեան :

Fidéicommisser (ֆիտէիքոմիսէ) հաւատաժառանգել. *ժառանգուիին տանալ ուրիշի տալու պայմանաւ :

Fidéiste, ա. հաւատական :

Fidéjusseur, ա. իգ. երաշխաւոր : [րուիին :

Fidéjussion, ի. իգ. երաշխաւո-

Fidéjussoire, ած. իգ. երաշխաւորական :

Fidèle, ած. հաւատարիմ. rester, demeurer —, — կալ՝ մնալ. être — à, — ի. իմիք. — à ses serments, — երդմանցն. une femme —, կին — առն իւրոյ. — ami, domestique. 2. —, հաստատուն, անփոփոխ. amour, amitié —. — à ses habitudes. 3. —, հաւատի, ստոյգ, ճշգրիտ. un — rapport. — en ses paroles, արդարախօս, ճշմարտախօս. traduction —. Historien —, —, ճշմարտապատում պատմագիր. 4. —, անքոյթ, աներկեան. guide —. 5. —, անմոռաց. mémoire —. 6. ճշգրտահաճ. miroir, glace —. 7. հաւատացեալ, ուղղահաւատ. le peuple —. 8. ա. հաւատարիմն, անձնանուէր քարեկամն. c'est son —. 9. հաւատացեալ. les —s, —e :

Fidèlement, մ. հաւատարմա-

բար , հաւատարմօրէն , հաւատարմապէս :

Fidélité, ի. հաւատարմութիւն . — des femmes, des promesses. Jurer — à qn., երդնուլ — ումեք . — d'un caissier. 2. —, ճշդութիւն , ճշմարտութիւն . — d'un récit, d'une traduction.

Fidibus (իս) ա. ծխափողալոյց :

Fidicule, ի. աս. քնարիկ . վին յանուանց աստեղաց Քնար համաստեղութեան :

Fidonie, ի. մբ. փիդոնիկ . Քիմեռն գիշերային :

Fiduciaire, ած. աւանդառու , աւանդապահ . héritier —, — ժառանգորդ . որ պարտի աւանդել այլում զժառանգութիւն իր. || vente —, — վաճառումն . || père —, — հայր . 2. ա. հաւատարմական. monnaie —, — դրամ , հաւատադրամ , Քղթադրամ. circulation —, շրջագայութիւն Քղթադրամոյ :

Fiduciairement, մ. հաւատարմապէս :

Fiducie, ի. հաւատավաճառ . * վաճառումն պայմանաւ ետ տալու :

Fiduciel,elle, ած. ար. հաւատարմական :

Fief (ֆիէֆ) ա. աւատ . պարգեւական երկիր՝ վիճակ՝ կալուած, դաստակերտ :

Fieffal, e, ած. աւատական :

Fieffé, e, ած. աւատեալ , աւատատրեալ . un domaine —. Une ferme —e. 2. աւատաւոր , աւատառու . 3. փ. եւ ը. անհնարին , աստիկ . ivrogne, ignorant, coquin —.

Fieffer (ֆիէֆէ) ն. աւատել , աւատատրել . պարգեւել ի կալուած ժառանգութեան :

Fiel (էլ) ա.ռ. լեղի, լեղ «էօտ». 2. փ. —, դառնութիւն , վիշաք . nourrir, abreuver qn. de —. 3. լեղութիւն, ոխ , քէն, հեռ . discours plein de —. Décharger tout son — sur qn., ոխաՔափ լ., Քափել իվերայ ուրուք զոխ սրտին :

Fielleux,euse (ֆիէլլէօ, լէօզ) ած. լեղաիաւմ, դառն. —euse pâture.

Fiente, ի. աղբ , ապաւառ, կու , սպտուր , պտտուր , ծիրա , քակոր , կռտուփ. կտիտ, *տաքՔն. — de vache, Քրիք . — de pigeon, աղբ՝ ծիրա աղաւնոյ . — de loup, սպտուր :

Fienter, չ. աղբել , ծրտել , աղբս ընկենուլ , Քրքել , կռտուիլ անասնոց :

Fier, ն. հաւատալ , տալ ի ձեռս, ապաստան՝ յանձն առնել. je lui fierai tout ce que j'ai au monde.

Se fier, դ. վստահ՝ ապաստան լ., վստահիլ , ապաւինիլ . — à qn. à qc. — à ses propres forces, ձեռն անձին հարկանել :

Fier, ère (ֆիէր) ած. գոռոզ, գոռոզամիտ , խրոխտ , խրոխտապանծ , պերճ , անձնախրոխտ , խրոխտաձայն , ամբարիշտ , ամբարտաւան , հպարտ , վէս , սէգ, սիգանձն, սիգախրոխտ, անձնախրոխտ, յոխորտանդուգն, արի, քաջարի. — conquérant. Les plus —s généraux. 6. աս, բարձրավզեան , աիիպարանոց , ամբարիշտ , ամեհի . — coursier. 7. խիտ , կարծր , կարծրակուռ . marbre —. 8. անհնարին , աստիկ. — sot. —ère bête. 9. գ. գոռոզ, ամբարտաւան , հպարտ . faire le —, être, devenir —, գոռոզանալ , ամբարտաւանել , հպարտանալ :

Fier-à-bras (ֆիէրապրա) ա. ը. մեծաբան. *մեծ մեծ կտրող՝ ջարդող. des —.

Fiérasfer (ֆիէրասֆէր) ա. ծբ. փշածուկն :

Fièrement, մ. խրոխտ , խրոխտաբար , ամբարտաւանաբար , ամբարտաւանօրէն , գոռոզաբար , վէսօրէն , սիգաՔեմ . parler —, խրոխտս՝ ամբարտաւանս խօսել՝ բարբառել . marcher —, սիգաբար՝ սիգաքայլ՝ սիգաՔեմ՝ սիգանօք՝ պերճս ընՔանալ . 2. ը. անհնարին, սաստիկ il est — sot.

Fierliage, ա. ար. տակառալը ցումն (յաղահանս) :

Fierte, ի. հ. նշխարատուփ (սրբոց). il a levé la —.

Fierté, ի. գոռոզութիւն , բարձրամտութիւն , բարձրայօնութիւն , բարձրավզութիւն , մեծամտութիւն , ամբարտաւանութիւն , ամբարհաւատութիւն , սիգութիւն , վիսութիւն , խրոխտանք , խրոխտ բարք , ընդվզանք , պերճութիւն , սիգանք , սիգութիւն . avec —, բարձրայօնութեամբ , սիգանօք . par —, առ. վիսութեան . 2. մեծանձնութիւն , ազնուութիւն. avoir de la — dans l'âme. 3. քաջութիւն , արութիւն , աներկիւղութիւն , անվեհերութիւն . 4. կտրվութիւն, ճարտարութիւն . — du pinceau, de touche, de coloris.

Fiestaux, ա. արձակումն ածխագոլի :

Fièvre, ի. ջերմն, տենդ, ջերմնախտ , տենդախտ «սրՔմա». — cérébrale, ուղղատենդ . — jaune, դեղին տենդ , դեղնատենդ . — typhoïde, ժանտատենդ . — paludéenne, ճաՔճատենդ . — éruptive, եռացական ջերմն՝ տենդ , եռացաջերմն , եռացատենդ . il a la —, — ունի զնա , *ջերմ ունի . il a eu un accès de —, —ն ունէր զնա , կալաւ զնա, *տենդոտեցաւ , ջերմն բռնեց . || ը. avoir une — de cheval, անկանել ի տենդ սաստիկ , անկեալ դնիլ տապացեալ տապախառն տենդիւ՝ տապագին ջերմամբ, *սաստիկ ջերմ ունենալ . || avoir la —, տենդիլ , տենդաբեր լ., *տենդոտիլ. — éphémère, lente, intermittente, continue, périodique, pernicieuse, tierce, quarte, maligne, putride, միօրեայ, երկօրեայ , ընդհատ , անընդհատ , նոպայով՝ պարբերական . միապաղկաք՝ մահառիթ , եռօրեայ , քառօրեայ , չար , բորբոտային —. accès de —, նոպայ. — sans accès, անընդհատ ջերմն . || ը. sentir la —, բուրել գիտս ջերման , *ջերմ՝ Քեռս քրտինք հոտիլ . 2. փ. —, տապ, յոյզք , խռովութիւն ., — politique. La — des passions de la rebellion.

Առ. tomber de — en chaud mal, ի վատՔարագոյն ինչ կործանիլ , *գէշէն գէշն իյնալ :

Fiévreusement, մ. տենդագին, տագնապալից, տագնապագին , յուզագին :

Fiévreux, euse, ած. ջերմնոտ , տենդագին, տենդալիր, տենդաբեր, *ջերմոտ , տենդոտ . haleine —euse. Tempérament —. 2. փ. ջերմին, ջերմաջերմ , ջերմնատագնապ , տենդալի , մտայոյզ . mouvements —. Une activité —euse, տենդալիր՝ տենդոտ ժրութիւն , տենդայոյզ գործունէութիւն . ardeur —euse, եռանդն տենդային . 3. գ. ջերմնոտ , ջերմնոտ , ջերմընկալ , տենդոտ , տենդահար « սրՔմալը » :

Ficus-Elastica.

Fiévrotte, ի. ը. ջերմնիկ, տենդիկ «արնամաճրգ»:

Fifi, ա. բի. մանկիկ, Ռուչնիկ, սիրունիկ. mon petit —, —ս:

Fifre, ա. զլակ. զլուձայն արնիզ «տիւտիւք». 2. զլակահար «տիւտիւք չալան»:

Fifrer, ն. զլակել, *զլակ չալել:

Figaro, ա. ը. Ֆիկարոյ, վարսավիրայ, սափրիչ «պերպեր». 2. ճարտար եւ Ռեռեւախիղճ ծառայ:

Figement, ա. մաճկացումն:

Figer, ն. մաճկացուցանել. le froid fige la graisse, l'huile.

Se figer, դ. մաճկանալ. || փ. ah! vous me faites peur et tout mon sang se fige.

Fignolage, ա. սիգանք. 2. բազմախնամ նկար:

Fignoler, չ. ո. սիգալ, երեւելի զանձն ընծայեցուցանել. 2. բազմախնամ գործել՝ նկարել:

Figue, ի. Ռուզ «ինճիր». — blanche, violette, սպիտակ, սեաւ —. — sèche, չորաՌուզ, պաղատիս, պաղատուիկ, *չոր Ռուզ «տապան ինճիր». || փ. եւ ը. moitié — et moitié raisin, բան մասին լաւ եւ բան մասին վատ, *կէս ալեւկ կէս գեշ. եւս՝ կէս կամաւ եւ կէս ակամայ, կէս իրաւ կէս կատակ. faire la — à qn., ծաղր առնել զոք, ծաղրել. il fit la — à tous ses amis. 2. կր. — de mer, ծովաՌուզ:

Figuerie, ի. Ռզենոց, Ռզենիք «ինճիրլիք»:

Figuier, ա. Ռզենի «ինճիր ազգը». || — d'Adam, ադամաՌզենի. — des banians, S. **Bananier.** || — sauvage, պռեմն:

Figuline, ի. պոյտն, պուտուկ «չէօմլեք». argile —, կաւ բրտի:

Figurabilité, ի. ձեւաւորաՌիւն, ձեւացուՌիւն. la — des corps, de la matière.

Figurable, ած. ձեւաւորելի, ձեւացուցանելի. la matière est —.

Figurant, e, գ. Ռա. տեղապահաւան, դերալուս, երեւոյթ. les —s de l'Opéra. կն. **Comparse.**

Figuratif, ive, ած. կերպարանական, ձեւացուցիչ, ձեւացոյց, ձեւանշան. plan —, — յատակագիծ. carte —ive, ձեւագրօշմ աշխարհացոյց. 2. ք. lettre —ive, եւ կ. la —ive, ժամանակակերտ նշանագիր (ժամանակաց բայից Յունաց). 3. օրինակական, նշանական, խորհրդաւոր:

Figuration, ի. ձեւակերպուՌիւն, ձեւացումն:

Figurativement, մ. ձեւաբար, ձեւակերպաբար, ձեւացուցաբար. représenter un pays —.

Figure, ի. ձեւ, կերպարան, տեսիլ, դիտակ «շէքլ, պիչիմ». la — de la terre. — de rhétorique, ճարտասանական ձեւ. 2. կերպարանք, երեսք. դէմք. une jolie —, գեղեցիկ —. être bien, joli de —, գեղեցկադէմ լ. — riante, ծիծաղադէմ, ճաղրերես, *ծիծաղերես. qui a la — large, լայնադէմ, լայներես, լայնապատկեր. qui a la — ronde, բոլորակադէմ. qui a la — brune, Ռխադէմ. qui a toute la —, ամբողջադէմ. sans —, անձեւ, անպէտ, անդէմ. à la —, յերեսս, ի դէմս. 3. կերպարան, պատկերագիր, ձեւք կերպարանաց, դէմք. — enfantine, — d'enfant, մանկադէմք, *տղու երես. sous la — de Mentor, ի կերպարանս՝ ի դէմս Մենտորի. je ne savais quelle — faire, չգիտէի զի՞նչ առնել էր ինձ. || faire —, ի մեծի շքի լ., փառաւոր երեւիլ, նշանաւոր հանդիսանալ, մեծամեծ ծախս առնել. || faire bonne —, *երես ճերմկցուննել. faire triste —, Ռախճադէմ՝ տրտմատեսիլ լ., *տըրտումերես ըլլալ. եւս՝ անպժանս գործել. 4. պատկեր. — d'animaux, de plantes. —s symboliques. Livre orné de —s, պատկերազարդ մատեան. 5. անդրի, արձան. — équestre. — en bronze, — յանագապինձ՝ պղնձաձոյլ. — de plâtre. 6. փ. կերպարան (կաքաւուց). les —s du quadrille, կերպարանք քառապարի. 7. պատկերք Ռղեհախաղի (Ռագաւորն, տիկինն եւ սպասաւորն). || եչ. ձեւ. — plane, carrée, circulaire. Faire des —s sur le tableau. 8. ճ. եւ ը. ձեւ, դարձուած բանից. —s oratoires, ճարտասանական ձեւ. 9. կերպարան, օրինակ, առակ օրինակի, նշանակ. l'agneau pascal était une — de l'eucharistie.

Figuré, e, ած. ձեւակերպեալ, ձեւակերպ, ձեւանշան. plan — d'une maison. 2. կերպարանեալ, օրինակեալ, օրինակական, առակաւոր, այլաբանական, այլաշրջիկ, փոխաբերական. sens — d'un mot. 3. ձեւաւոր, բազմաձեւ, բազմակերպ, այլափոխ. style, langage —. 4. ա. այլաշրջիկ յոլջոլջումն, այլափոխ միտք, փոխաբերուՌիւն. mot pris au —, յայլափոխ միտս առեալ բառ. au propre et au —, իրօք եւ փոխաբերաբար:

Figurément, մ. օրինակաւ, փոխաբերաբար, առակաւ, այլաբանական յոլջոլջմամբ. parler —.

Figurer, ն. ձեւել, ձեւացուցանել, ձեւակերպել, կերպարանել, կերպաձեւել, պատկերել, ածել ի կերպարանս, նմանեցուցանել. faire —, ի հանդես ածել, երեւեցուցանել. 2. օրինակել, նշանակել, ցուցանել առակաւ:

Se figurer, դ. ձեւանալ, կերպարանիլ, *ձեւացուիլ. 2. ձեւել՝ նկարել՝ դնել ի միտս, նկարել մտօք, զմտաւ՝ ընդ միտս ածել, խորհիլ, կարծել, առ աչօք տեսանել, յաչս բերել, մտաբերել, *միտքն դնել, երեւակայել. figurez-vous deux tigres acharnés l'un contre l'autre. Je m'étais figuré qu'elle vous aimait.

Figurer, չ. պատշաճիլ, յարմարիլ. ces deux tableaux figurent bien de chaque côté de la cheminée. 2. խաղալ ի Ռատերախաղի. 3. լինել, դնիլ. son nom ne figure plus sur la liste. 4. փ. երեւիլ, ցուցանել զանձն. il n'a pas figuré d'une manière bien honorable dans les derniers événements. 5. նշանաւոր՝ փառաւոր լ՝ հանդիսանալ. — à la cour.

Figurine, ի. պատկերիկ, արձանիկ [նիկ:

Figurisme, ա. օրինակականուՌիւն. վարդապետուՌիւն օրինակականաց:

Figuriste, ա. պատկերագործ. || ած. օրինակական. որ զհին կտակարան օրինակ նորոյն համարի:

Fil, ա. Ռել, ասղանի, դերձան, Ռալխայ «Ռէլ, իփլիք». — de coton, —, դերձան, «Ռիրէ». — de soie, ապրիշում. || փ. des finesses cousues de —blanc, անճարտար՝ դիւրայայտ խորագիտուՌիւն. || ne tenir qu'à un —, զմիոյ Ռելէ կախեալ՝ դիւրակորոյս՝ դիւրակործան լ., *Ռելէ մի կախուած՝ Ռելի մի վրայ կեցած ըլլալ. ma vie ne tient qu'à un —. || Donner à qn. du — à retordre, ննջել, վիշտս՝ դժուարուՌիւնս յարուցանել ումեք. || avoir du — à retordre, ննջուՌիւնս՝ դժուարուՌիւնս ունել. ||le — d'Ariane, ասղանի՝ կծիկ ասղանւոյ Արիադնեայ, որով զերծաւ Թեսէոս ի բանտէ. — de chaînette, Ռել հինաց. || de droit —, ուղիղ, ուղղագիծ, *շիտակ. couper de droit —, ուղիղ հատանել. 2. Ռել, ոստայն. — d'araignée, տորգ, *մամուկի հիւսուածք. || — de perles, հորմայք, քայտամանեակ մարգարտայեա՝ մարգարտաշար, Ճիտակ. || — à plomb, լար, տրամալար. լար ուղղուՌեան որմնադրաց, կապարակիր դերձան «չըրփը, շագուլ». || — d'argent, արծաՌաՌել. — de fer, երկաՌաՌել. 3. փ. Ռել, կեանք. — de la vie, de nos jours. Trancher le — de la vie, հատանել զՌել կենաց. 4. Ռելք (մարմնոց). — du bois, de la viande. Couper le bœuf dans le —, հատանել՝ յօշել զմիս եզին յուղուՌիւն Ռելիցն. 5. սայր, սայրադիր, բերան (սուսերի). — d'un couteau, d'un rasoir. || Donner le — à un rasoir, à un sabre, սրել «պիլեմէք». փ. եւ ո. avoir le —, խորամանկ՝ խորագէտ լ. S. **Passer.** 6. ընՌացք, գնացք ջուրց, առու. suivre le — de la rivière. || փ. aller contre le — de l'eau, գնալ ընդդէմ ընՌացից ջրոյ, զանհնարից բուռն հարկանել. || փ. Ռել, ընՌացք, կարգ, կցորդուՌիւն. le — d'un discours, des idées, des événements, d'une intrigue. Perdre le — d'une affaire. 7. կ. — d'eau, Ռելաջուր. որդն ինչ. 8. բգ. — inducteur, ներածիչ Ռել. 9. ար. Ռել. — télégraphique, հեռագրաՌել. — d'archal, մետաղաՌել, արուրաՌել. — d'argent, արծաՌաՌել. — de caret, չալաման Ռ. || — de remise, Ռել արձակման. || —s métalliques, Ռելք մետաղականք. || S. **Aiguille, Épée, Plomb.**

Filable, ած. մանելի:

Filadière, ի. ն. գետակուբ :
Filage, ա. մանում՝ն . 2. մանուած :
Filaginées, ի, յ. բ. ճուխեայք . խումբ պատուածաբեայց (sénécionidées), նախատիպ ունելով զճուխ(filago).
Filago, ա. բ. ճուխ . սեռ մոնոգ ի տոհմի, բաղադրեցոց :
Filagramme (ֆիլագրամ) տ. **Filigrane.** [նաց Ցելածնե :
Filaire, ա. Ցելորդն . *որդն աղ-
Filament, ա. մանրաթել :
Filamenteux, euse, ած. մանրաթելուտ . écorce —euse.
Filandiées, ի. յ. սբ. մանողակք:
Filandier, ère, ած. մանիչ, մանող , մանուհի . artisan —. 2. գ. —. une habile —ère. Les trois sœurs —ères, երեք մանուհի քոյր . երեքին Պարկայք :
Filandres, ի. յ. սպիտակաՑելք . *աշնան օդին մէջ Ցուչող ճերմակ Ցելք , որ կոչին եւս fils de la vierge, կուսաթելք . 2. ար. երակք . — de marbre. 3. Ցելք , նեարդք «սիյիր». cette viande est pleine de —.
Filandreux, euse, ած. նեարդաւոր , նեարդալից , բազմաՑել . viande —euse. Légume —. 2. ար. երակաւոր , բազմերակ . marbre —. 3. փ. մանուածապատ , խրթնաբան . style —. Discours —.
Filant,e, ած. մեղմահոս , հոսանուտ . un liquide onctueux et —. 2. աս. étoile —e, սլացեալ՝ Ցափեալ՝ սպիեալ՝ Ցուիչ աստղ , աստուղ :
Filardeau, ա. ձբ. խորդածկնիկ «Ցուռնա պալըզը եալխուտու . 2. բ. բարձրաբուն ծառ :
Filardeux,euse, ած. երակաւոր, երակալից . marbre —.
Filaria, ա. բ. Ցելակ . բոյս ինչ . 2. գա. **Filaire**ի :
Filarides, ի. Ցելորդազգիք. տոհմ Ցելածնե որդանց , որոց գլխաւորն է **Filaire.**
Filariose, ի. որդնախտ . *հիւանդուԹիւն տաք երկիրներու՝ արեան մէջ գտնուած պզտիկ որդերէն պատճառած :
Filaroïde, ա.բխ. Ցելորդնակերպ:
Filasse, ի. քուղ «լիֆ» . 2. փ. նեարդաժխ , նեարդաւոր միս . ce n'est que de la —.
Filassier, ère, գ. քուղագործ , քուղավաճառ «լիֆճի» :
Filateur,trice, գ. մանարանատէր , մանոցապետ . 2. մանագործ , մանագործուհի :
Filatier, ա. Ցելավաճառ , աստղանավաճառ, դերձանավաճառ «Ցէլճի , իփլիքճի» :
Filature, ի. մանարան , հիւսարան , մանոց . 2. մանում՝ն , մանողուԹիւն , մանուած . — de soie, մետաքսամանոց , մետաքսագործուԹիւն :
File, ի. կարգ , շար, տողան, տողանցուԹիւն. *շարոց. — de voitures, կառաշար , de longue —, երկարատողան. || à la —, տողանի, միաշար, միայար , կարգաւ , ըստ կարգի , մի զկնի միոյ , *իրարու ետեւ , ետեւէ ետեւ . aller, se mettre à la —, երԹալ , կալ կարգաւ. || de —, տողանի , * շիփշիտակ . 2. ռազմ , ճակատ. զօրաց. chef de —, պարագլուխ:
Filé,e, անց. մանեալ , մանածոյ . coton —. || Des jours —s de soie et d'or, աւարք մետաքսահիւս եւ ոսկեման . քաղցրահոտ եւ նրջանկաբոյր աւարք կեանք . 2. գեղձեալ , արձակեալ . son —. 3. խորհուրդ , անհետացեալ (գողուԹեամբ). cartes —es.
Filé, ա.ար. Ցել. les —s de coton. Du — d'or, ոսկեՑել:
Filement, ա. մանում՝ն :
Filer, ն. մանել . — la laine, — զասր՝ գբուրդ . 2. —, անկանել , հիւսել . l'araignée file sa toile, մանէ սարդն զՑելս ոտայնին . — une corde, մանել գչուան . եւ փ. — sa corde, մանել գխեղդ իւր . գործել գործ արժանի կախաղանի . 3. Ցելս Ցելս ձգել՝ գործել , *ՑելՑել անել . 4. խորդալ (կատուի). ce chat file. 5. եմ. մանել, գեղձել , արձակել . — un son, — գձայն . 6. փ. մանել , հինուլ , նիտալ . — ses jours, անցուցանել՝ ձգել զաւուրս՝ զկեանս իւր. || — le parfait amour, ի սուրբ սրտէ սիրել սերտիւ զմիմեանս . || — le câble, խաղացուցանել՝ արձակել տապկաւ զպարան. 7. Ծո. մանել, նիՑել. յարդարել , պատրաստել . — une intrigue, une scène. 8. նաւ. սրանալ . ce navire file bien. Il file dix nœuds à l'heure. || — la carte, խորել , խարդախել , հնարիւք գողանալ . — ses cartes.
Filer, ն. սրանալ , արձակիլ , *փախչիլ . 2. երԹալ՝ ընԹանալ տողաբար՝ կարգաւ. les troupes filaient. 3. սրանալ , Ցուչիլ . une étoile qui file. 4. ն. սրանալ , ի բաց գնալ , մեկնիլ , *ձգել երԹալ . il faut —. 5. բ. լրտեսել,*նոտէն երԹալ. — qn. || բ. — doux, հպատակիլ անմռունչ, կամակատար լ. անտրտունչ , *ձայն չհանել . 6. Ցանձրանալ . la pâte, cette liqueur file. 7. ծխիլ , ծուխ արձակել , *մխալ . la lampe file. = *Se* —, դ. մանիլ , * մանուիլ :
Filerie, ի. կանեփամանարան . մանարան կանեփոյ :
Filet, ա. Ցելուկ , նրբաՑել , Ցելիկ , նրբաքարշ Ցել , * բարակ Ցել . || փ. il n'a qu'un — de vie, վատառողջ է , *շատ տկար խառնուածք ունի . 2. գիծ , զարդագիծ . զարդ գծածե. 3. լեզուակապ. avoir le —, լեզուակապ լ., չկարել իսօսել համարձակ . n'avoir pas le —, լեզուարձակ՝ լեզուանի լ. 4. բերանակապ «էսնէլիք , կէմ ». 5. մգ. սուկք, դնդեղ , ձկնմիս. — de bœuf, եզնասուկի. սուկի եզին.faux —, դնդղուց.un — de sole. 6. ցանցաձիւս ասուակ. 7. առուակ, նրբահոսանք . un petit — d'eau. || Un — de vinaigre, կաՑիլ մի քացախ || փ. un — de voix, ձայնիկ , նրբաձայն . 8. ուռկան , ցանց , Ցակարդ , վարմ , երազագ . jeter le —, ուռկան արկանել . bout du —, ոտց. || pêche au —, ցանցորսուԹիւն, ցանցընկեցուԹիւն . prendre au —, ուռկանել . եւ փ. Ցակարդապատառ առնել, Ցակարդել. || փ. coup de —, ցանցարկ . prendre d'un seul coup de — plusieurs voleurs, միացանց ի ձեռն արկանել բազում գողս միանգամայն . 9. փ. ցանց , հաղբք , որոգայԹ, Ցակարդ , դարան . prendre dans le —, Ցակարդապատառ առնել , արկանել ի Ցակարդ . prendre dans ses —s, ըմբռնել ի հաղբս իւր. tendre des —s, ցանց սփռել՝ ձգել , որոգայԹ լարել . tomber dans les —s, անկանել ի ցանցս՝ յորոգայԹ , ի Ցակարդի հարկանիլ , ըմբռնիլ ի հաղբս . 10. դրոյթ, վարպինդ, * մազկապ , ճամակալ . 11. ,անց , ցանցակերպ պարկ . — d'une voiture. 12. բ. Ցելիկ , մանրաԹել , առէջք ծաղկանց . — staminal. տ. Ցե. **Fleur.** 13. ճ. Ցելազարդ . 14. մգ. — gustatif, հիւղ ճաշակելեաց. 15. ար. պարոյր (պտուտակի). կն. **Spire.**
Fileur,euse, գ. մանիչ, մանող , մանուհի , մազման . || les —euses, մանողակք . տոհմ սարդից . հն. **Filandières.**
Filial, e, ած. որդիական. amour, respect, sentiment —. obéissance —e.
Filialement, մ. որդիաբար :
Filialité, ի. որդիուԹիւն :
Filiation, ի. ծննդակարգ , յաջորդուԹիւն . sa — est bien établie. 2. տոհմ , ազգա տոհմ . — légitime, naturelle. 3. փ. կապ , միուԹիւն , յարակցուԹիւն . la — des mots. La — des idées, գաղափարակցուԹիւն :
Filicifère, ած. ձարխոտաբեր :
Filicinées, ի. յ.բ. ձարխոտեայք:
Filicique, ած. ձարխոտային :
Filicule, ի. բ. ձարխոտիկ, մանրածարխոտ :
Filière, ի. ար. կորզան , Ցելահան «հատուէ». || փ. passer par la —, անցանել ընդ կորզան , ընդ խիտ եւ ընդ երկայն փորձ . || passer par la — de qn., անցանել ընդ ձեռն ուրուք , *մէկուն ձեռքէն անցնիլ. || faire passer qn. par toutes les —s, յարուցանել ուժեք զամենայն զդըժուարուԹիւնս . || — de gens, բազում մարդիկ , ընդ որ ձեռս անցանելոց է գործն . 2. մազ սարդից՝ * մամուկի . 3. մետաղերակ (ի հանքս), ջրերակ (ի քարահատս) :

Filière.

Filiforme, ած. բս. Ցելածեւ, Ցելանման. antennes —s. 2. ախ. —. pouls —.
Filigrane, ա. ժանեկապանդակ . ցանցակերպ գործած (ոսկերչաց). un vase de —. 2. գծանիշք , ՑղԹադրուագ.դրուագ Ցըղեծոյ . les billets de banque ont des —s.
Filigrané, e, ած. հիւսկենակերպ . verre, papier —, — գաւաԹ, ՑուղԹ :
Filigraner, ն.ար. հիւսկենել . — un verre.
Filigraniste, Filigraneur, ա. հիւսկենիչ , հիւսկենագործ :
Filin, ա. նւ. նրբաչուանք . նրբագոյն չուանք նաւու :

Filipendule, ած. բպ. Ցելակախ, *Ցելէ կախուած . araignée —. 2. ի. փրփրուկ. տունկ յազդէ վարդենեաց:

Filix, ա. բ. S. **Fougère.**

Fillage, ա. հ. օրիորդութիւն, *աղջկութիւն :

Fille, ի. դուստր, աղջիկ «գրզ էլլատ» . — légitime, naturelle, — հարազատ, անհարազատ . — adoptive, դաւեթագիր, դարձագիր,*հոգեզաւակ —. ma —, դուստրդ իմ, *աղջիկս. ma petite —,դստրիկս. qui aime sa —, դստրասէր, * աղջիկն սիրող . est une — pour moi, — է ինձ, *աղջկան պէս է ինձ . 2. փ. դուստր . la foi, — du ciel, հաւատք, դուստր երկնից . — de Sion, — Սիոնի . || քՍ. les —s de Mémoire, դստերք Յիշողութեան . Մուսայք . les —s d'enfer, ընգղայք, կատաղիք դժոխոց . 3. դուստր, զաւակ . — des Césars. — de roi, արքայադուստր, 4. օրիորդ, աղջիկ . une belle, une jolie, une charmante —. Grande —, jeune —, չափահաս՝ չափահասակ՝ մանկամարդ երիտասարդուհի՝ պատանուհի. 5.մնացակոյս. չամուսնացեալ՝ ամուրի, *տուն մնացած աղջիկ . elle veut rester —. Vieille —, մնացակոյս, պառաւ . 6. être — à, կալող՝ ձեռնհաս լ. 7. դուստր, կուսան, հաւատաւոր . 8. դուստր, շառաւիղ, ճիւղ (վանաց, ճեմարանի իրիք) . || — d'honneur, օրիորդ պատուոյ, շքաղջիկ, շքադիր օրիորդ, հարսնաւէր . 9. —, կամ — de service. աղջիկ, աղախին, նաժիշտ . || — de chambre. S. **Femme de chambre.** || — de cuisine, խոհեակ «աշեր եամպղը գրզ». 10.— publique, հանրաղջիկ, հանրուհի, հանրակին . 11. անձնամատոյց աղջիկ, բոզ, պոռնիկ . c'est une —. || — de joie, ցնծուհի, բերկրուհի, ցնծաղջիկ, բոզ. || — de débauche, ցոփուհի .

De jeune —, օրիորդական . des idées de jeune —. [Բոռն:

Petite-fille, ի. Թոռնեայ . աղջիկ

Fillette, ի. դստրիկ, օրիորդիկ, աղջկիկ, աղջնակ . ce n'est encore qu'une —. Jolie —.

Filleul, e (ֆիյլեէօլ) գ. սան, սանուհի :

Fillot (ֆիյլօ) ա.ռ. եւ փ. որդի:

Fillowite, ի. հբ. փիլովիտաքար . հանք ինչ : [կուածոյ :

Filoche, ի. փողոշուկ . ազգ անձ

Filocher, ն. նբ. փողոշկել . փողոշուկ գործել :

Filoir, ա. ար. մանոց (մեքենայ):

Filon, ա. նբ. հանքերակ . հանքաբեր երակ . 2. — métallique, մետաղերակ . un — d'or, ոսկերակ . — de gypse, գաճերակ . etc. [կային:

Filonien, enne, ած. եբ. երա-

Filoselle (ֆիլօզէլ) ի. մետաքսափութծ . *մետաքսի խոշրոտուք . կն. **Bourre de soie.**

Filotier, ère, գ. Ցելավաճառ, դերձանավաճառ :

Filotière, ի. ճ. շրջագիծ :

Filou, ա. կծիծ, հաւոռ, գրպիչ, գրպաղ, գանձահատ, քսակահատ, տու «եան քէսիճի». 2. գրպիչ, խաղաննիգ :

Filoutage, ա. S. **Filouterie.**

Filouter, ն. գրպել, կծիծել, շորթել . հնարիւք իմն գողանալ . il m'a filouté ma bourse. Il m'a filouté de 20 francs. 2. գրպել, ննդպել (ի խաղս), խաղաննիգ լ. — գս.

Filouterie, ի. գրպանք, կծիծութիւն . ճարտար գողութիւն « եանքէսիճիլիք».

Fils, ա. որդի, ուստր, զաւակ . — de chien! շան զաւակ . — du Seigneur, Տեառնորդի, աստուածորդի. — du maître, տեառնորդի . — de roi, արքայորդի, Ցագաւորորդի . — de prince, իշխանորդի . || — du beau-frère, du frère de mari, տագնորդի . elle est accouchée d'un —, ուստր ծնաւ . mon —, որդեակ իմ, *որդիս, զաւակս . mon cher —, cher —, սիրելի որդեակ իմ, *սիրելի որդիս՝ զաւակս . — naturel, անհարազատ —, աղջկորդի, պոռնկորդի . || il est — de son père, որդի հօրամոյն է, * հօր զաւակն է, հօրն քՍէն ընկած է . || — en Jésus-Christ, որդի ի Քրիստոս . || le fils aîné de l'Église, անդրանիկ որդի Եկեղեցւոյ. տիտղոս Ցագաւորաց Գաղղիոյ . || le — de l'homme, որդի մարդոյ . le — de Dieu, որդի Աստուծոյ, աստուածորդի. || քՍ. les —s de Mars, որդիք Արիսի, մարտիկք, պատերազմողք . || les — d'Apollon, որդիք Ապողոնի, քերթողք, բանաստեղծք . 2. որդի, սերունդ . les — d'Albion, որդիք Ալբիոնի, Անգղիացիք . les — de Haïg, որդիք Հայկայ, Հայք . — de Juif, հրէորդի . || — du ciel, երկնորդի . կայսրն Չինաց . || փ. il est — de ses œuvres, զաւակ է գործոց իւրոց . ինքնին հայՑայՑնեալ է զպայման իւր . être — de maître, ունել զբարեմասնութիւնս հօրն, *հօրն կատարելութիւնները ունենալ. 3. փ. —, զաւակ, ծնունդ . le luxe est le — de la vanité. || — de famille, ազատորդի, ազնուազգի, ազնուատոհմ . || — adoptif, որդեգիր, ուստրագիր, հոգեզաւակ . de — en —, յորդոց յորդիս, * որդիէ որդի . S. **Petit-fils, etc.** [«սիւզմէ» :

Filtrage, ա. մղումն, զտումն

Filtrant, e, ած. մղիչ, մղածոյ, զտիչ, զտող . fontaine, pierre —e, մղաղիւր, մղաքար . papier —, մրզանուղթ :

Filtrateur, ա. մղիչ, զտիչ :

Filtration (սիօն) ի. մղումն, զտումն, կղկղումն, պարզումն «սիւզմէ». 2. քամումն, ջրաքամութիւն :

Filtre, ա. քամոց, պարզոց, զտարան, մղոց . զտոց . passer au —, անցուցանել ընդ —, * —է անցուցանել . S. **Philtre.**

Filtré, e, անց. մղեալ, պարզեալ, մղածոյ . eau —e, մղաջուր :

Filtrer, ն. մղել, քամել, պարզել, զտել, կղկղել « սիւզմէք » . — une liqueur. Action de —, մղումն, քամումն, պարզումն, կղկղումն .

Se filtrer, դ. —իլ . le sirop se filtre lentement. L'eau se filtre à travers le charbon.

Filure, ի. մանուածք, մանած, *մանուածք . la — de cette laine est trop grosse.

Fimbrille, ի. տակուի :

Fimicole, ած. բպ. աղբատուն, աղբաբոյս :

Fin, ի. վերջ, վախճան, կատարած, կատարք, եզր, եղք, աւարտ, զբաւ, ծագ, սպառուած . — d'une année, ամավերջ, տարեվերջ . désir de la —, վախճանասունչ . l'espace n'a ni commencement ni —. Avant la — du jour, չեւ խոնարհիլ արեգական . sur la — de sa vie, ի վախճան կենացն . à la — du mois, յելս ամսոյն. prendre, tirer à sa —, վախճան գտանել, վախճան՝ կատարած առնուլ. mettre — à, վախճան՝ զբաւ առնել, դադարեցուցանել . mener à —, à sa —, à sa bonne —, ի կատար՝ ի կատարած՝ ի վախճան ածել՝ հասուցանել, ի գլուխ հանել՝ ածել՝ տանել . յանգ հանել, կատարել, աւարտել, ի բարի վախճան ածել . être mené à sa —, toucher à sa —, ի գլուխ՝ յանգ ելանել . ||faire une —, զկայ առնուլ, * տեղ մի կենալ . եւս՝ ամուսնանալ, *կարգուիլ . || ը. n'avoir ni — ni cesse, անդուլ եւ անվախճան վաստակիլ, * չդադարիլ ու չլմննալու աշխատանք առնել . 2. վախճան, վախճան կենաց, զբաւ, օրհաս, մահ . — tragique. Telle vie, telle —, որպէս կեանք նոյնպէս եւ վախճան, զօրէն կենաց եւ վախճան . չարք չարաւ կորնչին . faire une bonne, une belle —, բարւոք վախճանիլ, քրիստոնէապար մեռանիլ . être mis tiré à sa —, մերձ ի վախճան լ. ||être, tirer sur ses —s, պարտասիլ՝ յոգիս ապաստան լ. եղջերուի, *հոգին բերանն գալ, մեռնելու վրայ ըլլալ . 3. փ. վախճան, կէտ նպատակի, նպատակ, միտք, դիտաւորութիւն . arriver à ses —s, հասանիլ ի կէտ նպատակին, *վախճանին հասանիլ . faire une chose à bonne —, à mauvaise —, առնել գիմն բարի՝ չար վախճանաւ՝ միտք . || à ces —s, à cette —, այսու միտք, յայս սակս, վասն այսորիկ, * այս վախճանաւ, ասոր համար . || à toute —, առ ամենայն դէպս, * ամէն վախճանի, ամէն պարագայի համար, || à telle — que de raison, բարւոք միտք, օգտակար դիտաւորութեամբ . եւս՝ յամենայն դէպս . 4. դս. խլնդիր, հայցուած . || — de non-recevoir, դատաձերժուն . եւ փ. մերժուն . répondre par des —s de non-recevoir. Opposer des —s de non-recevoir. 5. վճ. վերջ, եղք . — courant, ի վերջ՝ յելս ամսոյս, *ամսոյս վերջն. — prochaine, ի վերջ՝ յելս առաջիկայ ամսոյ, *այս ամսոյն վերջն . — janvier, — février, etc., ի վերջ յունուարի, փետրուարի. à la — de l'année, ի գլուխ տարւոյ . à la — de trois ans, ի կատարի երից ամաց . à la — de l'automne, յելս աշնայնոյ. || ը. jusqu'à la —, մինչեւ ի կատարած,

ցվախճան, * մինչեւ վերջն. || à la — des —s, նոյն է. || — des siècles, — աշխարհի. || sans —, անվախճան, անեզր, անվերջ, անկատարած, անծայր. une félicité sans —, անեզրական երջանկութիւն. || de — de siècle, դարավերջիկ: || S. Compte.

Առ. la — couronne l'œuvre, վախճան պսակէ զգործն. qui veut la — veut les moyens, որ կամի զվախճան՝ կամի եւ զիջնարս. ի հասանել նպատակին պարտ է յանձն առնուլ զիջնարս հասանելոյն. || en toutes choses il faut considérer la —, յամենայնի պարտ է խորհիլ ի վախճանն, *ամէն բանի վերջն մտածելու է:

A la —, մ. ի վախճանի, ի կատարած՝ յետ ամենայնի, յետոյ ապա, *վերջն, վերջապէս. à la —, nous sommes partis. A la —, on nous a répondu.

Fin, Fine, ած. նուրբ, նօսր, անօսր, քարակ, նրբադէմ, նրբամասին, նրբատեսակ. écriture —e, նրբագիր. pluie —e, մանրաշիթ անձրեւ. toile —e, քարակամած՝ նօսր կտաւ. plume —e, նրբածայր՝ նրբաւարտ գրիչ. encens —, մանրամաղ՝ աղացիկ խունկ. pâte —e, նօսրահայս զանգուած. cheveux —s, նօսրահիւք. 2. ընտիր, ազնիւ. vin —. Un souper —. 3. ընտիր, փափուկ, գեղեցիկ, փափկասուն, քաջակիրթ. goût —. Un — gourmet. Des traits —s. 4. զուտ, անխառն. եւ ա. c'est du —. զուտ ոսկի՝ արծաթ է. or —. 5. ազնիւ, բուն, ճշմարիտ. perle —e, — մարգարիտ. pierre —e, ակն պատուական. 6. սուր, կորովի. odorat, tact —. Oreille —e, սրալուր ականջք. 7. փ. նրբամիտ, նրբախնդիր, խորախորհուրդ, խրատախոս, խորաքնին, խորազգաց. des yeux —s, regard —, նրբահայեաց՝ սրատես՝ սրատեսիլ աչք. physionomie —e. Sourire —, խորազգաց ժպիտ. qui a un nez —, նրբաքիթ. 8. խորամանգ, խորագէտ, հնարիմաց, հնարագէտ, խորաքնին, աղուս, ճարտար, ճարտարախաբ, *վարպետորդի. c'est un — renard. C'est une —e lame, սուսերամարտիկ է ճարտար. եւ փ.՝ կին ճարտար եւ խորագէտ է. bien — qui l'attrapera, խրատագէտ յոյժ պարտ է լ. ի խաբել զնա. 9. գ. faire le —, խորագէտ զանձն ցուցանել. ը. jouer au —, au plus —, ելեւէս առնել զմիմեանսբք խորագիտութեամբ, հնարս հայթայթել. *խորագիտութեամբ իրարու յաղթելու ջանալ. 10. մ. prendre une bille —, trop —, հպել կողմնակի ի գնդակն (ի պիլիարտ խաղի). 11. ա. գլխաւոր՝ էական մասն, գաղտնիք. savoir le — et le fort d'un art, քաջագէտ՝ քաջատեղեակ լ. արուեստի իրիք. savoir le — et le fort d'une affaire, քաջատեղեակ լ. գործոյ. || blanchisseuse de —, քարականիւք լուացարար:

Առ. — contre — n'est pas bon à faire doublure, բեւեռով զբեւեռ Ճափել. S. Doublure.

Finage, ա. նրբութիւն. 2. վիճակ, սահման:

Final, e, ած. վախճանական, վերջին, վերջնական, *վերջի. compte —. Jugement —. La note —e. 2. ք. ծայրային. syllabe —e, ծայրավանկ. 3. վախճանական, վախճանաւոր, դիտաւորական. cause —e. 4. ար. ցիեանս, մշտնջենաւոր. impénitence —e.

Finale, ի. վերջնավանկ. վերջին վանկ. 2. եժ. վերջնախազ. վերջին խազ նուագի. || կն. Phonique. 3. ա. վերջնակ, վերջանուագ, վերջերգ. — d'Opéra, — Ծատրերգութեան. des —s.

Finalement, մ. ի վախճանի, հուսկ ուրեմն, ապա յետոյ, ուր ուրեմն, ի վերջոյ, *վերջապէս. — il en est venu à bout.

Finaliste, ա.ի. վախճանական. կուսակից վախճանական պատճառաց:

Finalité, ի. վախճանականութիւն:

Finance, ի. ը. դրամ, արծաթ, *ստակ. moyennant —, դրամով, *ստակով. 2. յ. ը. դրամ՝ արծաթ պատրաստական, դրամական հանգամանք, *պատրաստ ստակ. il est mal dans ses —s, անդրամ՝ անարծաթ է. 3. յ. գանձ արքունի, ելեւմուտք «մալիյէ». ministère des —s, ելեւմտական նախարարութիւն. ministre des —s, նախարար ելեւմտից, ելեւմտական նախարար. entrer dans la —. 4. ելեւմտագիտութիւն, գանձագիտութիւն, գանձատեսչութիւն. il sait bien les —s, ելեւմտագէտ է:

Financiel, elle, ած. ելեւմտական, գանձային:

Financer, չ. ը. գանձատրել, դրամել; տալ արծաթ, *ցնծալ, ստակ տալ. vous ne terminerez pas cette affaire sans —. = ն. —, տալ արծաթ իգանձ արքունի. il fut obligé de — pour conserver son privilège.

Financier, ա. ելեւմտագէտ, գանձագէտ, դրամավար, գանձապահ, գանձակալ. 2. ը. դրամատէր, գանձաշատ, ընչաշատ, ընչաւէտ, *հարուստ. c'est un —, un gros —. Il est riche comme un —.

Financier, ère, ած. ելեւմտական, ելեւմտային, դրամական, գանձային, գանձատր. opérations —ères, — գործառնութիւնք. société —ère. || Écriture —ère, բոլորգիր. || poulet à la —ère, հաւ քաջախորսիկ. *ազնիւ բաներով հանդերձուած հաւ:

Financièrement, մ. ելեւմտօրէն, գանձօրէն:

Finasser, չ. ը. նրբել, խորամանկել. il ne fait que —.

Finasserie, ի. ը. խորամանկութիւն, նրբիմացութիւն. il ne fait que des —s.

Finasseur, euse, գ.ը. նրբիմաց, խորամանկ, ննգաւոր. c'est un —, une —euse. [Finasseur.

Finassier, ère, գ. եւ ած. S.

Finaud, e, ած. եւ գ. ը. նրբիմաց, խորամանկ, խորագէտ, բազմամանկ, ալուեւաքարոյ, *վարպետորդի. un paysan —. C'est un —, une —e.

Finement, մ. նրբաբար, ճարտարաբար, խելօք, *վարպետութեամբ, ամենուի. — fait, նրբագործ, նրբակերտ, ճարտարագործ. il s'y est pris très —. Il a conduit — cette affaire.

Finerie, ի. հալածան, զտածան:

Finesse, ի. նրբութիւն, նօսրութիւն, ազնուութիւն, փափկութիւն. — des cheveux, d'une étoffe, de la taille. 2. նրբութիւն, ազնուութիւն, փափկութիւն. — des traits, du goût. 3. փ. նրբութիւն, նրբամտութիւն, ճարտարութիւն, ճարտարամտութիւն. — de l'esprit, նրբամտութիւն, ճարտարամտութիւն. 4. սրութիւն, կորովութիւն. — de l'ouïe. 5. ճարտարանք, խորամանկութիւն, խորագիտութիւն, հնարագիտութիւն, հնարիմացութիւն, ննգութիւն, *վարպետութիւն. user de —. Il a une — de renard. Il est au bout de ses —s, ի դնեու եկին հնարիմացութիւնք նորա. des —s cousues de fil blanc, անհանճար հնարագիտութիւնք. faire — d'une chose, կամ լոկ faire —, վայրապար ճանկել՝ կեղծել, *փուճ տեղ պահել. il fait — de tout. Vous avez tort d'en faire —. || Entendre — à qc., chercher — à une chose, միտս իմանալ, չարաչար մեկնել, *խաբէութիւն ենթադրել:

Finet, ette, ած. խորագէտ, ննգաւոր, բազմամանկ, *վարպետորդի, վարպետիկ. c'est une petite —ette.

Finette, ի. նրբուկ. պատառ. բամբակեայ. bonnet de —. Doublure de —.

Fini, e, ած. վախճանեալ, կատարեալ, աւարտեալ, մանրագործ, նրբաւարտ, գեղայօրէն. travail, ouvrage —. Nouvellement —, նորաւարտ. || ը. tout est —, ամենայն ինչ կատարեալ՝ վճարեալ է, *ամէն բան լմնցած է. tout est — pour moi, ամենայն ինչ վճարեալ է վասն իմ. || ը. un homme —, այր անյարիր՝ անկանգնելի, կործանեալ իսպառ, անյոյս. 2. ո. կատարեալ, ճայրացեալ, գերազանց. c'est un acteur —. || ը. C'est un voleur —. 3. սահմանաւոր, սահմանաւորեալ. l'esprit de l'homme est —. Grandeur —e. 4. ա. կատարումն, կատարելութիւն, կատարելագործութիւն, քարակագործութիւն, մանրագործութիւն. ce travail est d'un beau —, գեղեցկաւարտ է գործդ. donner le —, աւարտել. cela manque de —, թերաւարտ է այս. 5. սահմանաւորն. le — et l'infini.

Finiment, ա. ի. S. Le fini.

Finir, ն. վախճանել, կատարել, աւարտել, գլխաւորել, իգլուխ՝ յանգ հանել, վախճան՝ գրաւ առնել, գրաւել. — une affaire, un ouvrage, un discours. 2. վախճանել, դադարեցուցանել. — sa misère. || — un verre, un plat, etc., աւարտել զբաժակն, զկաւանակն, ըմպել՝ ուտել բովանդակ; *գաւաթն՝ սկաւառակն լմնցուցանել խմելով կամ ուտելով. 3. աւար-

տել , կատարել , ի կատար ածել , բարակագործել , կատարելագործել , մանրագործել «էօզէնմէք». ce peintre finit trop, ne sait pas —.

Finir, չ. վախճանիլ , աւարտիլ , վճարիլ , գրաւիլ , յանգ՝ ի գլուխ ելանել , ի կատար հասանել , դադարիլ , *լմննալ . le sermon finissait. Son bail finit à Pâques. 2. վախճանիլ , վախճան առնուլ , աւարտիլ , ունել կատարած , * վերջ ունիննալ . ainsi finit la guerre, այսպէս գրաւ եղեւ մարտին . cet enfant finira mal, ոչ բարւոք լիցի վախճան՝ կատարած մանկանս , *վերջն լաւ պիտի չըլլայ. je doute que cela finisse bien. 3. աւարտիլ , յանգիլ , *վերջանալ , լմընալ . le mur finit en tel endroit. Ce mot finit par une voyelle. || — en pointe, ի շեշտումն անկանել , նըրբաւարտ լ., *սրածայր վերջանալ . || ը. en —, վախճան՝ գրաւ առնել , աւարտել , *վերջ տալ , ծայրն բերիլ, լմընցուննել . il faut en —. Finissez-en. || En — avec qn., գժտիլ , Քշնամննալ . Քշնամի լ. ունք , *մէկուն հետ աւրուիլ . || il n'en finit jamais, չաւարտէ երբէք , դանդաղ յոյժ է , *լմընալիք չունի , երբէք չլմննար . || ne pas —, չվախճանիլ , չսպառիլ , անվախճան լ., *չլմննալ , չհատանիլ . une félicité qui ne finit point. || — par, հուսկ ուրեմն առնել գիմն . il finira par me payer, հուսկ ուրեմն հատուցէ ինձ . * վերջապէս պէտք է որ ինձ վճարէ . il a fini par se marier, *վերջապէս ամուսնացաւ . 4. վախճանիլ , ի վախճան հասանել, գրաւիլ ի կենաց , մեռանիլ . ainsi finit Priam. Il finit comme il le méritait, բնկալաւ՝ զարժանահատն վախճան . — ses jours, sa vie, վախճանել՝ կատարել զաւուրս իւր, զկեանս, գրաւիլ ի կենաց .

Առ. Tout est bien qui finit bien, *լաւ է ամէն բան որ լաւ կվերջանայ:

Finissage, ա. աւարտումն , կատարումն :

Finissant, e, ած. վերջնական , վերջամօտ, օրհասական :

Finisseur, ա. աւարտիչ , յարդարիչ . 2. շարժագործ , շարժակատար . որ գործէ զշարժմունս ժամացուցից : [զոն :

Finiteur, ա. ի. cercle —, հորի-

Finito, ա. իտ. վերջին բովանդակուխ հաշուի . le — d'un compte.

Fiocchi (in —) (ինֆիօքքի) être—, պճնեալ եւ զարդարեալ լ.:

Fiole, ի. ապակեակ, բլշակ,*խըմոլիկ,խնպրիկ«շիշէ՚իք». S. **Burette**. 2. ը. շիշ «շիշէ». vider une —,*— մի գինի պարպել :

Fiord, ա. նե. խորածոցիկ , խորթախոշիկ :

Fiorite, ի.հր. ծաղկեքար, ծաղկական :

Fioritures, ի. յ. եժ. Քրձռանք , Քրձռուն գեղգեղանք , երգազարդք. faire des —, երգազարդս առնել՝ յօրինել :

Firmament, ա. հաստատուխիւն, աստղավար երկինք. les étoiles du —. Sous le —. Les feux du —, հրատոյ երկնից , աստեղք :

Firman, տճ. հրովարտակ «ֆէրման» : [կակղամօրի :

Firole, ի. կ. փիրոլ . փորոտն

Fisc (ֆիսք) ա. դիմոս , գանձ արքունի , արքունիք «ժիրի». 2. դիմատուհչուխիւն, գանձատեսչուխիւն:

Fiscal, e, ած. դիմոսական , դիմոսախնդիր , գանձային . matières —es. Droits fiscaux. 2. գանձատոր , գանձատեսուչ :

Fiscalité, ի. դիմոսականուխիւն, դիմոսապետուխիւն , գանձ , իրաւունք արքունի. 2. գանձատորուխիւն, գանձատեսչուխիւն :

Fischérite, ի. հբ. փիշէրաքար . ջրատեալ լուսակրատ պողլեղկի :

Fisétine, ի. S. **Fustine**.

Fissi... (ֆիսի) ած. բզ. հերձ , բաժին , բաշխ . 2. ա. յ. կ. մագլատերձք (Ծուչունք). Ծանծաղերձք (անատունք) :

Fissidactyles, ա. յ. Ծ. մագլատերձք . բաժին կամ ճննձակարգ ըրնչրդկաց : [սեռ մամռոց :

Fissident, ա. բ. հերձատամն .

Fissidentées, ի. յ. բ. հերձատամնեայք . ցեղ մամռոց :

Fissiflore, ած. բ. ծաղկահերձ :

Fissifolié, e, ած. բ. հերձատերեւ :

Fissiforme, ած.բ. հերձաձեւ :

Fissilabre, ած. մբ. հերձափրունգն : [հերձ. schiste —.

Fissile, ած. հբ. հերձատ, դիւրահերձ .

Fissilingues, ա. յ. սբ. հերձլեզուք. ճննձակարգ մողնատնման գնդնոց :

Fissilité, ի. հերձատուխիւն, դիւրահերձուխիւն . la — des ardoises.

Fissinerve, ած. բ. հերձաջիլ :

Fissipare, ած. բզ. հերձածին , պատատուածին :

Fissiparie, Fissiparité, ի. բզ. հերձածնուխիւն, պատատուածնուխիւն :

Fissipède, ած. բզ. հերձոտն , Ծանծաղերձ , կճղակահերձ , կճղակաբաշխ , կճղակաբաժին . 2. ա. les —s, հերձոտունք , —ք :

Fissipenne, ած. մբ. հերձաթեւ . || ա. յ. —ք . տոհմ Ճնձղաձեւ միջատաց :

Fissirostre, ած. կ. հերձակտուց. || ա. յ. —ք. տոհմ ճնճղակաց :

Fissuration (սիօն) ի. հերձուխիւն , հերձատուխիւն :

Fissure, ի. փեռնկուած , փեռնկումն, անօսրափապար , ճերպ, ճեղքուած , պատատուած , հերձ , հերձած , ճեղք . les —s d'un mur, որմածերպ . les —s d'une cloison, d'un vase, d'un terrain.

Fissurelle, ի. կ. հերձաժժմակ . կակղամիս՝ ծակ ի ծայր պատենիցն ունելով :

Fissurer, ն. հերձոտել , *ճեղքրտուել . = *Se* —, պ. —իլ :

Fistulaire, ած. փողաձեւ. 2. ա. փողակ. ձուկն մինչ եւ կենդանաթոյս :

Fistule, ի. վ. կեղանկ «մաճիա» :

Fistulé,e, ած. անամէջ . organe, os —. Tige —e.

Fistuleux, euse, ած. վ. կեղանկոտ , կեղանկային . ulcère —euse. 2. բ. փողիկաձեւ , խողովակաձեւ . tige —euse.

Fistuline, ի. բ. փողիկ . ազգ անկոց :

Five o'clock (ֆայվօքլօք) ա.անգ. հնգաժամ , * ակրատաժամ :

Fixage, ա. լնկ. պատկերումն , պատկերատոպումն :

Fixateur, ա. լնկ. պատկերիչ , պատկերատիպ :

Fixatif,ive, ած. պատկերական :

Fixation(սիօն) ի. հաստատումն, սեեռումն , պնդումն , սերտուխիւն, ակնկատուխիւն . 2. սահմանումն , որոշումն . — d'un terme pour un payement, ժամադրուխիւն հատուցման . 3. գնահատուխիւն , հատումն գնոյ , *գին կտրելն . — du prix du blé, — ցորենոյ . 4. փ. հաստատուխիւն . — des idées. 5. լնկ. պատկերումն . տպաւորուխիւն լուսանկար պատկերաց . — de l'épreuve.

Fixe, ած. հաստատուն , կայուն , սերտ , սեեռուն , եռեղակալ , եռեղակաց , անշարժ . point —. Être à poste — dans son bien, եռեղակալ լ. ուրեք, բնակիլ . œil —, անխոփոփելի աչք . avoir la vue, le regard —, les yeux —s, ակնկատոյց լ., պշնուլ . avoir l'œil —, les yeux —s, regarder d'un œil —, անխոփոփ աչօք պշնուլ՝ հայել . étoiles —s կամ les —s, հաստատուն՝ բեեռեալ՝ անխաղաց՝ անմոլար աստեղք . 2. հաստատուն , անիսփոխ , անյեղլի , որոշեալ . prix —. Couleur, douleur —. 3. հաստատուն , տիրող , գլխաւոր . idée —. 4. հաստատուն , սահմանեալ , սակեալ . s'assembler à un jour —, ժողովիլ ի ժամադրեալ աւուր , * որոշած օր մի . avoir un plan —. Des appointements —s. 5. տգ. հաստատուն , անցնդելի , անցնդական . corps —s կամ les —s, — մարմինք , կայանք . alcali —, անցնդական կալի . 6. ա. հաստատուն Քոշակ. vous aurez tant de —. 7. մջ. զ. fixe ! անշա՛րժ՝ անխաղաց կացէք (հրամանի զօրաց) :

Fixé,e, ած. հաստատեալ, պընդեալ , սեեռապինդ , բեեռապինդ , սեեռակապ . yeux —s sur, ակնակատոյց , պշուցեալ՝ սեեռուն աչք . 2. հաստատեալ զբնակուխիւն իւր , բնակեալ . des étrangers —s à Paris. — dans un pays, հաստատաբնակ . 3. սահմանեալ , ժամադրեալ , *որոշուած . — par l'assemblée. Heure —e, — ժամ , ժամադիր ժամ . || ը. je suis —, գիտեմ զոր ինչ առնելոց եմ , * անելիքս գիտեմ . d'après sa réponse, je suis —, me voilà —. 4. տգ. հաստատեալ, հաստատուն գործեալ . 5. ա. հաստատանկար :

Fixement, մ. սեեռապէս , անքթիթ, անխաղաց , ակնայառ, ակնկատոյց , յառեալ աչօք . regarder —, մշտապիշ լ., զականել , շականել , յառել , ակնապիշ յառել , ակնկատոյց լ., պշուցեալ հայել , անխաղաց աչօք պշնուլ , դէպուդէպ նկա-

տել , դէտակն կալեալ հայել յոք , *աչքն տնկած նայիլ :

Fixer, ն. հաստատել , սեւեռել , պնդել , կայկայել , կանդաղել , կոթողել , խարսխել , արձանացուցանել , հարստել , սերտել , յարել . 2. փ. — ses regards, sa vue sur qc., sur qn., հաստատել զակն՝ զաչս , բռչել , ակնկառոյց լ.՝ կալ , յառել զաչս՝ զակն , ակնապիշ հայել , յառեալ հայել՝ նայել՝ կալ յիմն, պշնուլ . — les yeux, անթարթափ աչօք հայել, անթիթ զակն կատուցանել՝ յառել յիմն , * աչքն տնկած նայիլ . — ses regards à terre, au ciel, երկրապիշ , երկնապիշ լ. || — les regards, l'attention, յինքն դարձուցանել զաչս ամենեցուն , գրաւել զուշ՝ զուշ եւ զուրուշ , յինքն ձգել . sa beauté fixait tous les regards, գեղ նորա զչուռնէր զաչս ամենեցուն . || — ses idées sur le papier, հաստատել ի գիրս , մատնանշան ծաղկեցուցանել , գրել . 3. հաստատել , ունել . — dans la mémoire, dans l'esprit. 4. հաստատել, պնդել, կալզուրել, զօրացուցանել. — les esprits. || — ses vues sur qn., հաստատել զաչս՝ զմիտս իւր ի վերայ ուրուք , ընտրել զնա , *մտքին մէջ որոշել , մէկուն վրայ որոշմունքն անել . — une heure, ժամ դնել, ժամադրել, ժամադիր լ. — son choix sur qn., sur qc., առնել զընտրութիւն իւր , ընտրել . — son attention sur un objet, ուշի ուշով քննել զայն. — les soupçons sur qn., ի վերայ ուրուք դարձուցանել զկասկածանս . — ses soupçons sur qn., կասկած ունել զումեքէ . * մէկուն վրայ կասկածի երթալ . 5. հաստատել , սահմանել , կացուցանել , *որոշել . — un prix. գին հաստանել՝ *կարել . — la valeur des monnaies, le cours d'un produit. — le temps, ժամանակել , ժամադիր լ. 6. հաստատել , բնակեցուցանել, զետեղել . — sa résidence, հաստատել գբնակութիւն իւր . il a fixé sa demeure à Paris, հաստատեաց գբնակութիւն իւր՝ բնակեցաւ ի Փարիզ . 7. ոգ. հաստատել , հաստատուն՝ անցնդելի գործել :

Se fixer, դ. հաստատիլ , պնդիլ , կայկայիլ , կանդաղիլ , սերտիլ, յարիլ . 2. փ. պշնուլ , յառիլ , յառեալ՝ միտ եդեալ հայել . les regards, tous les yeux se fixèrent sur moi, ակնկառոյց եղեն ամենքին ի վերայ իմ . 3. անթիթ՝ անթարթափ հայել . ses yeux se fixent. 4. զետեղիլ , ամուսնանալ , *կարգուիլ . il a résolu de —. 5. հաստատիլ ի միտս, հաստատել զմիտս իւր , յարիլ յիմն , որոշել , ընտրել . à quoi vous fixez-vous? Volage sans jamais pouvoir — à rien. Mon choix s'est fixé sur..., ընտրեցի զ... 6. հաստատել զբնակութիւն իւր , բնակիլ , *տեղաւորիլ. — à Paris. եւ փ. notre patrie, où se fixe l'industrie.

Fixibilité. ի. հաստատականութ:

Fixité, ի. հաստատութիւն, պընդութիւն , անթիթութիւն , սերտութիւն . 2. փ. — des idées, des principes, des opinions. 3. ոգ. հաստատութիւն , անցնդականութիւն :

Fixivalve, ած. կ. հաստատափականան :

Flabellation (սիօն) ի. ար. հովահարուած :

Flabellé, e, ած. բ. հովահարաձեւ :

Flabellicornes, ած. մբ. հովահարաբերք:

Flabellifère, ած. հովահարաբեր:

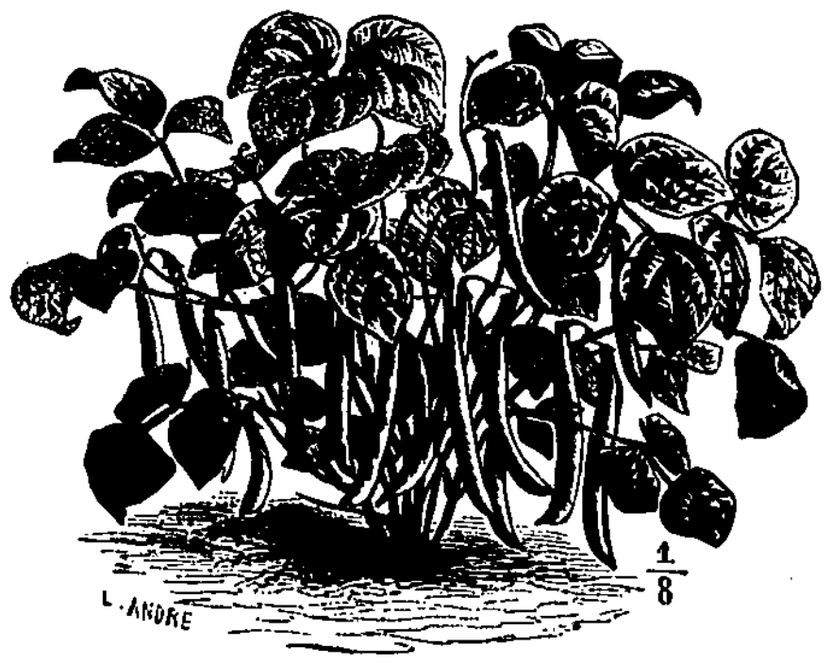
Flabellifolié, e, ած. բ. հովահարատերեւ . որոյ հովահարածեւ են տերեւք :

Flabelliforme, ած. հովահարաձեւ :

Flabellifrondes, ա. յ. բ. հովահարացցատերեւք :

Flabellipèdes, ա. յ. կ. հովահարոտունք . հն. **Palmipèdes.**

Flabellum (լոմ) ա. հովահար . լա. **Éventail** :

Flageolet.

Flaccidité (ֆլաքսիթիթէ) ի. բժ. կակղութիւն , ծուլութիւն . — des chairs, — մսոյ :

Flache, ի. խոլխոլ . 2. կեղեւեալ կողմն փայտի . 3. ճահիճ, մօր :

Flacher, ն. կեղեւել (գծառ.) :

Flacherie, ի. բժ. փտախտ (շերամոց) : [կեղեւած :

Flacheux, euse, ած. կեղեւեալ ,

Flacon, ա. սրուակ «շիշեղիք». 2. շիշ (գինւոյ), *ծխ. vider un — de vieux vin. || — de pèlerin, տ. **Gourde.**

Flacourtiacées, ի. յ. բ. փլակուրտիաներք . ի տոհմէ իւրկասերից (bixacées). տ. **Flacourtiées.**

Flacourtie (ֆլաքուրթի) ի. բ. փլակուրտիա, փլակուրտենի . տունկ ի տոհմէ փլակուրտեններայց :

Flacourtiées (ֆլաքուրթիէ) ի. յ. փլակուրտեայք , փլակուրտեններայք . ցեղ տոհմի փլակուրտիասերից :

Fladermannie, ի. բ. փլադերմաննիա , փլադերմաննենի . սեռ շրթնաւորաց , խոտաւէտ տունկ Աբաբիոյ : [ճանք :

Fla-fla, ա. ռ. զոշականք , պերճանք :

Flagellaire, ի. բ. ձաղկաբոյս , ձաղկի :

Flagellants (ֆլաժելլան) ա. յ. ինքնաձաղկեանք . *աղանդաւորք որ ինքզինքնին կձաղկէին հրապարակաւ:

Flagellariées, ի. յ. խարազնաբուսեայք . խումբ տնկոց , որոց նախատիպ է ձաղկաբոյս :

Flagellates, ա. յ. կ. ձաղկազգիք . ազգ նախակենդանաց :

Flagellateur, ա. ձաղկիչ , ձաղկող :

Flagellation (սիօն) ի. ձաղկումն , ձաղկանք , ինքնաձաղկումն, խարազանաբախութիւն . 2. ձաղկանք , ձաղկանկար :

Flageller (ֆլաժէլլէ) ն. ձաղկել , խարազանել . 2. փ. ձաղակոծ առնել , ձաղել . պարսաւել հրապարակաւ .

Se flageller, դ. — զանձն՝ զմիմեանս. il se flagellait tous les jours. Ils se flagellent entre eux.

Flagellés, ա. յ. ձաղկեայք , խարազանեայք : [հն. **Flagellates.**

Flagellifères, ա. յ. ձաղկաբերք.

Flagelliforme, ած. ձաղկաձեւ :

Flagellum (ճէլլոմ) ա. խարազան , ձաղկ :

Flageoler (ֆլաժօլէ) չ. սրուկ հարկանել , սրուկահար լ. il flageole à merveille. 2. կթոտիլ , դողդոջել սրունից . ce cheval flageole. Les jambes me flageolent.

Flageolet (ֆլաժօլէ) ա. սրուկ «նէյ» . jouer du —, — հարկանել . || փ. եւ հգ. être monté sur des —s, վախտ սրունս ունել. 2. ած. եւ ա. բ. մանրալուբիա. manger des —s, des haricots —s.

Flagorner, ն. բ. փաղաքշել, շնաել , շողոմել , շողոքորթել , * երեսպաշտութիւն անել. — ses supérieurs. եւ կ. —. il va — aux oreilles de son maître. = *Se* —, դ. — զմիմեանս :

Flagornerie, ի. փաղաքշանք , շնաանք , շողոմք , *ցած շողոքորթութիւն , երեսպաշտութիւն :

Flagorneur, euse, գ. փաղաքուշ , շողոմաբար , շնաող , սուտակասպաս . *անարգ շողոքորթ , երեսպաշտող:

Flagramment, մ. անդէն ի գործելն :

Flagrance, ի. իգ. հրապարակ գոյժ յանցանք , * նոյն պահուն գործելն (յանցանաց) :

Flagrant, e, ած. իգ. նոյն պահուն գործելի , շօշափելի . en — délit, ըմբռնիլ յեղեռան՝ անդէն ի գործելն գյանցանս . on l'a pris en — délit. Femme prise en — délit d'adultère, կին ըմբռնեալ ի շնուե :

Flair, ա. հոտավարութիւն , հոտոտելիք , հոտառութիւն . reconnaître au —. Ce chien a le — excellent, քաջ ռնգնավար է շունդ. 2. փ. եւ բ. սրամտութիւն . avoir du —, կորովամիտ՝ սրամիտ լ. il a trop de — pour donner dans le piège.

Flairer, ն. հոտոտել , ռնգնավար լ., առնուլ զհոտ , * հոտն առնուլ , հոտուըտալ . quand les chiens flairent la bête. Flairez cette rose. || փ. եւ բ. ռնգնավար լ., առնուլ զհոտ , զգալ , գուշակել . j'avais flairé cela. Il avait flairé cela de loin.

Flaireur, euse, գ. ռնգնավար , հոտառու . || — de table, de cuisine,

հացկատակ , սեղանաբոյծ . ‖ un — de dupes, խաբող :

Flamand, e, ած. փլամանական, փլանտրական . 2. գ. փլանտրացի , փլանտրուհի . 3. փլանտրերէն :

Flamant, ա. Ե. բոցահաւ, հրաՁուչուն . Ձուչուն ի կարգէ բարձրապռունից (échassier) . կն. **Bécharu** եւ **Phénicoptère.**

Flambage, ա. բոցումն , *բոցի բռնելն . le — d'un poulet.

Flambant, e, ած. բոցակէզ , բոցաճաւալ , բոցանշոյլ , բոցաճաճանչ , բոցանշան , բոցավառ , բոցատեսիլ , հրաբորբոք . tison —. Bûche —e. Narines —es, բոցաշունչ ռնգունք . 2. ո. ընչաւէտ , փարՁամ , ճոխ , * հարուստ . ‖ tout — neuf, նորանոր , * նոփ նոր . mobilier tout — neuf, * նոփ նոր կարասիք . habit tout — neuf, — հագուստ :

Flambart, ա. կիզուկ . աճուխ կիսայրեաց . 2. ը. խրախճանակից :

Flambe, ի. հ. բոց . 2. ք. մօրաշուշան :

Flambé, e, ած. ը. կոթճաննալ , կորուսեալ . c'est un homme —. Affaire —e. C'est une affaire —e. 2. ա. մբ. լուսաՁիՁեռն . հն. **Podalyre.**

Flambeau, ա. ջահ , ղամբար «մաշալա». 2. բազմակ, մոմ, ճրագ, լոյս . allumer les —x. Apporter des —x. 3. բազմակ , լուսակալ , աշտանակ «շամտան». — d'or, d'argent, de bronze, 4. քՁ. les —x de la nuit, les célestes —x, ջահք՝ լուսաւորք գիշերոյ , աստեղք. le — du monde, du jour, ջահն աշխարհի , աշխարհաջահն , ջահն տուընջեան , արեգակն. le pâle — de la nuit, աղօտալոյս ջահն գիշերոյ , լուսին . ‖ փ. le — de l'hymen, ջահն հարսանեկան, հարսանիք . allumer le — de l'hymen, վառել զջահն հարսանեաց , ամուսնանալ . 5. փ. ջահ , հուր . le — de l'amour, — սիրոյ. le — de la guerre, de la discorde. ‖ Le — de la vie, ջահն կենաց , կեանք. 6. ջահ , լոյս , միտք , հանճար . 7. քՁ. ջահ , լուսատու. — de la raison, de la science, du génie.

Flambée, ի. բոցիկ , հրատիկ , կրակիկ , խառատհուր . faites une — pour nous sécher.

Flamber, չ. բոցս արձակել , բոցավառիլ , բորբոքիլ . ce bois flambe bien. ‖ փ. nos cœurs flambent encore.

Flamber, ն. ածել զբոցով, անցուցանել ընդ հուր , խանձել , խարշատել . — une volaille. 2. փ. վատնել զինչս իւր . il a flambé sa fortune en peu de temps.

Flamberge, ա. սուր, փլամբերգ, Ձուր . mettre — au vent, մերկանալ զսուրն ի պատենից , * խրոխտալ , յոխորտալ . *Ձուրն քաշել:

Flambeur, ած. Tuyaux —s, բոցավառ խողովակք:

Flamboiement, ա. բոցավառումն:

Flamboyant, e (փլանպուայան, նՁ) ած. բոցանշոյլ , բոցաճաճանչ , բոցափայլ , բոցածաւալ , բոցագոյն, հրափայլ , շողշողուն , փողփողուն . épée —e, բոցատեսիլ սուր . regards —s, œil —.

Flamboyer (փլանպուայէ) չ. բոցափայլիլ, բոցափայլ ի., շողալ, փողփողել , փայլատակել . ce diamant, son œil flamboie.

Flamiche, ի. պանրածաղ «փէյնիրլի պիօրէք» :

Flaminat, ա. հխ. բոցաբրմուխ :

Flamine, ա. հխ. բոցաքուրմ . բոցաքող քուրմ առ նախնի Հռովմայեցիս :

Flamant.

Flamme, ի. բոց . petite —, բոցիկ. légère, épaisse —. Jeter de la —, des —s, բոց՝ բոցս արձակել . plein de —s, բոցալից . ce feu ne fait point de —, չէ բոցարձակ հուրդ , * կրակն բոց չհաներ . qui préserve des —s, բոցապահ . livrer aux —s, բոցակէզ առնել , բոցակիզել . porter le fer et la — dans un pays, այրեցաւեր առնել , ի հուր եւ ի սուր մատնել զերկիրն . mettre un pays en —, արկանել յերկիրն զբոց՝ զիրդեհ պատերազմի՝ երկպառակութեան . les —s éternelles, բոցն՝ հուրն յաւիտենից , հուրն դժոխոց . 2. փ. բոց , հուր , եռանդն , ցասումն . jeter feu et — contre qn., ճանրացասումն լ., *մէկուն դէմ կրակուբոց դառնալ. 3. քՁ. բոց , հուր սիրոյ , սէր . — céleste, amoureuse. Être de — pour qn., բոցավառեալ լ. սիրով ուրուք , *մէկուն սիրահարուած ըլլալ. de l'amitié sentir les nobles —s. 4. նշ. բոցադրօշ , սրածայր դրօշ ի կայմս . 5. անբ. նշդրակ (պայտարի) . 6. փ. բոց , փայլ, նշոյլ . la — de l'émeraude . des diamants. 7. ճ. բոց, բոցավարդ, բոցածեւ :

Flammèche (փլամէշ) ի. կայծ , կայծիկ «գըղըլճըմ» :

Flammenmergel (փլամանմէրժել) ի. երկաթ «ազէ'րի մէրճնուն» :

Flammette, ի. բոցիկ . 2. փՁ. բոցաժժուկ . փափկամոլՁ ինչ նրբապատեան . 3. ը. բոցենի . ազգ հրանուննի :

Flammigère, ա. բոցակիր :

Flammivome, ած. վդ. բոցաժայթք , բոցարձակ :

Flan, ա. տճան . ազգ կարկանդակի . 2. տճան . անդրոշմ՝ անգիր դրամ , *դրամցու մետաղ :

Flanc, ա. մգ. կող , կուշտ «հան, պէօյիւր». de —, կողային . ‖ ը. être sur le —, հիւանդ կալ յանկողնի , *հիւանդ պառկիլ. voilà trois semaines qu'il est sur le —. ‖ ձվ. ce cheval a du —, կողաւոր , հարստակող , քաջալանջ է ձին . ‖ battre du —, des —s, շնչասպառ՝ ոգեսպառ լ., *շունչն կտրիլ . եւ փ. se battre les —s pour qc., զրաջան՝ մեծաջան լ. վասն իրիք , *բան մի ձեռք ձգելու համար փուճ տեղ աշխատիլ . 2. կող , կողմն . — droit, gauche. — d'une armée, կող բանակի. ‖ — d'un édifice, կողմանց . ‖ — d'un navire, կող , կողոց , կողնոց . ‖ փ. prêter le —, նշաւակ առնել զանձն , * առիթ տալ . prêter le — au ridicule, նշաւակ առնել զանձն ծաղու . 3. կող , եմակ , ծմակ . — de montagne, կող , կողածք , լեռնակող :

Flanc-garde, ի. զ. կողապահ. կողապահ զօրք :

Flanchet, ի. մգ. կողամիս (ցլին եւ ձկան) :

Flanconade, ի. զխ. կշտահարուած . հարուած սրոյ ի կուշտ ոսոխին :

Flandrin, ա. ը. այր նրբամարմին , * երկայն բարակ մարդ . c'est un grand —.

Flanelle, ի. ասուեակ «ֆանէլա». porter —, *— կրել՝ հագնիլ . faire porter de la —, *— հագցուննլ. gilet de —, բանկոն ասուիկնայ :

Flâner, չ. ը. յածիլ, ՁարՁափիլ. շրջագնաց լ., դաստարկայած՝ ընդվայրայած՝ դաստարկաշրջիկ՝ շատաշուրջ՝ շատաշրջիկ լ., *սիրք սիրք պըտըտիլ , պրտալ , ժոլիլ :

Flânerie, ի. յածանք , ՁարՁափումն , ՁարՁափանք , դաստարկայածութիւն , վայրաշրջութիւն , դաստարկաշրջութիւն , շատաշրջութիւն , շրջագնացութիւն, ընդվայրածութիւն. faire —, յածեցուցանել , ՁարՁափեցուցանել :

Flâneur, euse, գ. յածող , դաստարկայած, շրջագնաց, շատաշուրջ, ընդվայրած , ընդվայրայած , վայրաշրջիկ, դաստարկաշրջիկ, շատաշուրջ, շատաշրջիկ , * հովկուլ :

Flânocher, ն. ռ. յածյածիլ , ՁաՁփառոտիլ :

Flânocheur, euse, գ. յածյածող , յածյածուհի , ՁաՁփառոտող :

Flanquant, e, ած. զ. կողմնակալ , կողմնապահ , պատուարաւոր . angle, bastion —.

Flanquer, ն. զ. պատուարել, պատուար՝ կողմնակալ լ., պատել՝ պաշտպանել ի կողմանէ կողից. mur flanqué de tours, պատարակազարդ պարիսպ. 2. պատուարել, պատել. եւ ը. quatre plats flanquaient cet énorme pâté. 3. ռ. արկանել, ընկենուլ, արձակել. — un soufflet, ապտակ ածել՝ *զարնել. — un coup de pied, կիցս ընկենուլ. — une assiette à la tête de qn., ընկենուլ՝ արկանել ի գլուխ ումեք, *մէկուն գլխուն նետել. ils se sont flanqué des coups de bâton, բրածեծ զմիմեանս արարին, *իրար ծեծեցին. || — qn. à la porte, խստիւ արտաքսել զոք, *մէկն դուռն դնել.

Se flanquer, դ. արկանել զանձն, անկանիլ, *իյնալ. — contre le mur, ընդհարկանիլ ընդ որմն, *պատին զարնուիլ. — dans la boue, անկանիլ ի տիղմ, տղմաթաւալ լ., *ցեխն իյնալ. — par terre, անկանիլ ի գետին, *գետին իյնալ:

Flanqueur, ա. զ. կողմնապահ, կողմնապահազօր:

Flaque, ի. խաղ, եղտիւր, ջրփոս, ջրկոյտ, ջրակոյտ, ջրաշեղջ, ջրշեղջ, մօրուտ, *լանճ «կէօլ». ce chemin est plein de —s d'eau.

Flaquée, ի. սրսկումն, ջրացանուիլն. on lui a jeté une — d'eau au visage.

Flaquer, ն. ը. սրսկել, արկանել ջուր, *ջուր սրսկել՝ նետել. il lui a flaqué un verre d'eau au visage, *երեսն գաւաթ մի ջուր նետեց:

Flasque, ած. դնդեղ, մոյլ, կակուղ, մեղկ. chair —. Un grand homme —. 2. փ. —, ոկար, կիոտ. homme, style —. Une poésie — et sans couleur. 3. ա. զ. կող (սայլակի ընդանօթից). 4. կող (փքոյ «քէօրիւք»): [մեղկօրէն:

Flasquement, մ. մուլաբար,

Flatir, ն. կռանել (զդահեկանս):

Flatoir, ա. կռան, դրամամուրճ. մուրճ դրամոյ:

Flâtrer, ն. խարել. *կրակ կըտրած երկաթով այրել խաճուած կենդանին, որպէս զի չկատղի. 2. ռ. յորսայս անկանիլ (գայլոյ՝ եղջերուի՝ հալածեալ ի շանց), *կռնկի վրայ պատկիլ:

Flâtrure, Flâtissure, ա. ռ. հ. *գայլին կամ եղջերուին կռնկի վրայ պատկած տեղն:

Flatter (ֆլաթէ) ն. գգուել, փայփայել, շոյել. — un enfant. — un cheval de la main, avec la main. Le chien flatte, քծնի, քծնա տայ, շողոմէ շուն. 2. փ. —. que cette parole m'est douce et flatte mes désirs! || — la corde d'un instrument de musique, — գլաբս նուագարանի, *կամացուկ դպչիլ. 3. փ. ողոքել, մեղմացուցանել, սփոփել. — nos tourments, ma peine, mes douleurs. 4. զբօսուցանել, ամոքել, զուարճացուցանել, զուարթ առնել. — le goût, ամոքել զքիմս. la musique flatte l'oreille. Le bon vin flatte le palais. 5. բերկրեցուցանել, խրախ առնել. une telle préférence me flatte. Cela doit bien — le cœur d'une mère. 6. փաղաքշել, ողոքել, շողոմել, շողոմն՝ պաշտօն՝ շնորհուկս առնել, շնծել, բարեմարդիկ լ., սակել, մարդահաճեցնել, քծնիլ, շողոքորթել. — qn. եւ լկ. il ne sut jamais —. || գգուել, գրգել, ճարակ տալ. pour — les passions, առ ի ճարակ ախտից, ի գրգել՝ գգուել զկիրս. — les défauts de qn. 7. յուսացուցանել, պարարել. — qn. d'une fausse espérance, մեռոյ յուսով — զոք. || նկ. — une personne, բարեբել, գեղեցկագոյն երեւցուցանել՝ նկարել. ce miroir flatte, գեղեցկագոյն ցուցանէ. portrait flatté.

Se flatter, դ. գգուել զանձն, *ինքզինքն գգուել՝ շոյել. — le menton. Il ne faut pas —. 2. ինքնահաճեալ լ., ձեռն յանձին հարկանել, պարծիլ, պանծալ. — de sa naissance, de ses talents, d'être habile. 3. փաղաքշել՝ շողոքորթել զմիմեանս. ils se flattent mutuellement. 4. անձնայոյս լ., յուսալ, ակն ունել. il se flatte qu'on aura besoin de lui. Je n'ose me flatter de cette pensée. 5. խորհիլ, կարծել. il se flatte que vous approuverez sa conduite. 6. ինքնախաբ լ., *ինքզինքն խաբել. le malade se flatte, ինքնախաբ լինի, ոչ այնչափ խօս զանձն համարի որպէս էն, *ինքզինքն կխաբէ:

Flatterie, ի. փաղաքշանք, ողոքանք, քծինք, շողոմք, շողոմանք, շողոմութիւն, սականք, սուտակապատուիւն, մարդահաճութիւն, բարեմարդութիւն, պաշտօն, շողոքորթութիւն, երեսպաշտութիւն, plein de —, շողոմալիր. lâche, honteuse, basse —. Une — grossière, délicate. Dire qc. par —. Parler sans —. Être ennemi de la —. || Miroir —, գեղեցկացոյց հայելի, գեղեցկագոյն երեւեցուցիչ:

Flatteusement, մ. փաղաքշանօք, քծնաբար, շողոմաբար, քծնի՝ շողոմաբար՝ պատուադիր բանիւք:

Flatueux, euse, բժ. փքացուցիչ, փքուտ, փքատու, փքոտ, բամուտ. aliments —.

Flatulence, ի. բժ. փուք, *քամի «եել»:

Flatulent, e, ած. բժ. փքաբեր, փքալից:

Flatuosité, ի. փուք, *քամի «եել». être sujet aux —s, —ս ունել, փքոտ լ.

Flavaniline, ի. տգ. դեղնանիլին. երկիւղու տակ գոյացեալ քացխանիլիդն (acétanilide) տաքցունելով զինկի քլորուկով:

Flavelle, մբ. փայլուկ. ազգ փայլկի (alucite). [line.

Flavénol, ա. տգ. S. Flavani-

Flavéole, ի. Ք. դալիճ. դալուճ (bréant) դեղնագլուխ:

Flavérie, ի. բ. փլավէրիա, փլավէրի. տունկ խոտեղէն հարաւային Ամերիկոյ:

Flavescent, e, ած. վդ. դեղնոլուկ, *դեղինի զարնող:

Flavescine, ի. տգ. դեղնինին:

Flavicaude, ած. դեղնաստուն, դեղնաձեռ, դեղնագլի:

Flavicolle, ած. դեղնապարանոց:

Flavicorne, ած. դեղնեղջիւր:

Flaviflores, ի. յ. բ. դեղնածաղկեայք. ցեղ սարդեայց (laurinées).

Flavin, ա., **Flavine,** ի. տգ. դեղնին, դեղնանիւթ. դեղին նիւթ ճանեալ ի կեղեւոց ներկակալնոյ (quercitron).

Flavipède, ած. դեղնոտն:

Flavipenne, ած. դեղնափետուր:

Flavirostre, ած. դեղնակտուց:

Flavocobaltique, ած. տգ. դեղնակոբալտային:

Flavol, ա. տգ. դեղնուլ:

Flavoline, S. Flavaniline.

Flavophénine, ի. տգ. դեղնափենին. դեղնացուցիչ նիւթ. կն. Chrysamine.

Flavopurpirine, ի. տգ. դեղնածիրանին. դեղին գունաւորիչ նիւթ:

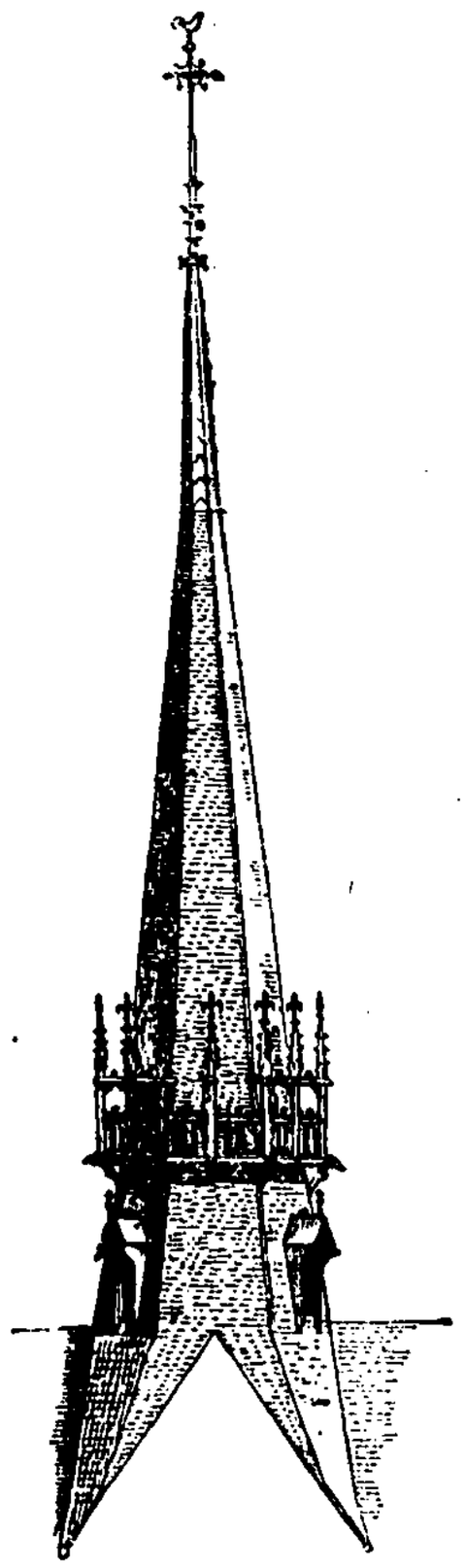
Fléau, ա. եգ. կամն, կամնակ, *ճառճառք «տէօյլն». — à blé, կամն. battre le blé avec le —, կամ՝ au —, կամուլ զցորեան, *կամնել «խըրմէն տէօյմէք». 2. փ. գաւազան բարկութեան, աստուածապատիժ գաւազան, աստուածառաք՝ երկնառաք պատուհաս՝ հարուած. Attila, — de Dieu. 3. փ. աղէտք, չարիք, պատիժ, խաչ, փորձանք. c'est un grand — pour une mère qu'un fils ingrat. 4. ը. անձն ձանձրալի. un bavard est un — dans un salon. 5. լուծ, լուծ՝ լծակ կշռոյ «Ձէրազի գօլու». 6. նիզ, պարզունակ «գօլ տէմիրի»:

Flébile (ֆլէպիլ) ած. եժ. ողբաձայն:

Flèche, ի. նետ, փրին «օգ». tirer, décocher une —, des —s, նետահիգ լ., նետս արձակել. —s innombrables, Ճանճրախիտ՝ Ճանճրատարափ —ք. — barbelée, ժանեակ՝ ժանեւոր —. arriver comme une —, Ճոչնարագ՝ Ճոչուն արագութեամբ հասանել. les —s de l'Amour, նետք

սիրոյ. 2. ճ. —, նետածեւ, նետազարդ. la — d'un lit. Elle avait une — d'or dans ses cheveux. 3. փքին, սամի կառաց «արապա օգու». 4. հգ. ոլնափայտ (արօրոյ). 5. ճ. փքին,

Flèche d'église.

ալաք. վերին մասն զանգակատան. 6. բ. բուն, ցօղուն. 7. պշ. նետ, փքին, նետաձրոյ, նետաձիրք, ամբոյիկ ինչ. կն. **Bonnette.** 8. նետ. սրածայր քարինք տապալուոյ (trictrac). 9. եչ. նետ. ուղղահայեաց գիծն քարշեալ ի միջոյ լարին ցաղեղն. 10. աս. նետ (աստեղաւուն). 11. S. **Bois, etc.**

Flécher, ն. ելանել (խոյոյ) ի վերայ մատակի:

Flécher, չ. ցօղունել. *շաքարեղեգան ցօղունն բուսնիլ:

Fléchi, e, ած. կրկնուած:

Fléchier, ա. նետագործ, նետավաճառ:

Fléchière, ի. բ. նետաբոյս, նետախոտ, նետի. տունկ նետածեւ տերեւօք:

Fléchir, ն. կրկնել, կքել, կոթացուցանել, ծռել, հակել, *ճկել. — la tige d'un arbre. — le genou, ծունր կրկնել՝ դնել, ծնրադրել, գճիլ, *ծունկ չոքիլ. եւ փ. հնազանդիլ. || — les genoux devant les idoles, ծունր կրկնել՝ դնել, երկիր պագանել առաջի կռոց. 2. փ. յուզել զգուն, ի գութ ածել՝ շարժել, ի գութ խանդաղատանաց խոնարհեցուցանել, *սիրտ շարժել. — ses juges.

Fléchir, չ. ճգիլ, կրկնիլ, կքիլ, կոթանալ, ծռիլ, խոնարհիլ, հակիլ, *ճկիլ. cette poutre fléchit. — le genou, ի ծունր իջանել, ծունր կրկնել՝ դնել, գճիլ, ծնրադրել. || փ. խոնարհիլ, *գլուխ ծռել. tout fléchissait sous lui. 2. տեղի տալ, տկարանալ, ոչ եւս դիմակալ լ. l'aile droite commençait à —. 3. փ. գիջանիլ, կակղանալ, ամոքիլ, ողոքիլ, *իջնալ. c'est un homme doux, il fléchit aisément.

Se fléchir, դ. պգր. նոյն ընդ չ.:

Fléchissable, ած. դիւրագուն, կակուղ:

Fléchissement, ա. գճումն, կրկնումն. — du genou, ծունր կրկնելն, գճումն, ծնրադրութիւն. 2. կրումն, կոթացումն. — d'une poutre.

Fléchisseur, ած. մգ. գճիչ, կրկնիչ, խոնարհեցուցիչ. muscles —s, — մկունք, կոթամկունք, կրկնուած. 2. ա. les —s du genou, —ք ծնգաց:

Flegmagogue, ած. բժ. մաղասամոլ. մաքրիչ մաղասոյ «ալեղամ սեօքիճիա»:

Flegmasie, S. **Phlegmasie.**

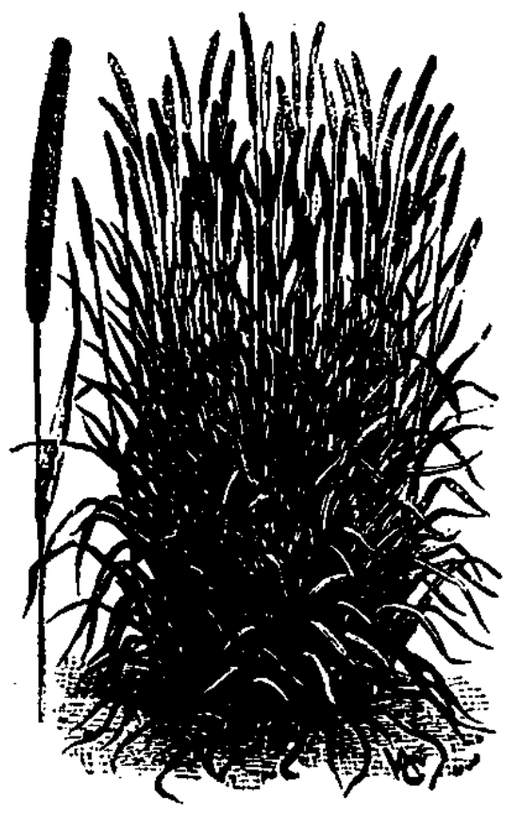
Flegmatique, ած. բժ. մաղասային, մաղասուտ, մաղասալից, մաղասայոյզ. tempérament —. 2. փ. հանդարտասիրտ, անդրդուածիտ, հանդարտամիտ, հանդարտաբարոյ, անխռով, *պաղարիւն. homme, esprit, caractère —. 3. ա. — այր *մարդ. c'est un —, — է:

Flegmatiquement, մ. հանդարտամտութեամբ, անխռով:

Flegme, ա. բժ. մաղաս, խուխ «պալղամ». jeter des —s, — արձակել. 2. փ. հանդարտամտութիւն, անխռովութիւն, անբարկութիւն, *պաղարիւնութիւն. son — m'étonne.

Flegmon, etc. S. **Phlegmon, etc.**

Fléole (ֆլէոլ) ի. բ. ճիւղ. գրի

Fléole.

Flet, ա. ձք. ձիաձկնիկ:

Flétan, ա. ձք. ձիաձուկն. նման **Plie** ձկան:

Flétri, e, ած. Ճառամեալ, Ճաղջամեալ, խամրեալ, Ճառամ, Ճաղջամ, *Ճոռմած. 2. աղաւտեալ, աղաւտ, անշքացեալ, անշուք, նշաւակեալ, նշաւակ. front —, ճակատ անշքացեալ:

Flétrir, ն. Ճառամեցուցանել, Ճաղջամեցուցանել, խամրել, խամրեցուցանել, *Ճոռմեցուցանել «ալճոռմագ». — les fleurs, les couleurs. L'âge flétrit le teint, la beauté. Les chagrins ont flétri sa jeunesse. || փ. — les lauriers, — զդափնիս, աղաւտել զփառս. 2. —, լուացանել, սրբոտաբեկ առնել. — le cœur, l'âme. 3. աղաւտել, բիծս դնել՝ արկանել, անշքացուցանել, նշաւակել, խայտառակել. — la gloire, la réputation. — զո. 4. խոպել. դրոշմել խաբեաւս զպատժապարտն:

Se flétrir, դ. Ճառամիլ, Ճաղջամիլ, խամրիլ, *Ճոռմիլ «ալճոռմագ». les fleurs se flétrissent du matin au soir. Sa beauté, son teint qui se flétrit vite, commence à —. 2. փ. աղաւտիլ, նշաւակիլ, անշքանալ:

Flétrissant, e, ած. Ճառամեցուցիչ. Ճաղջամեցուցիչ. 2. փ. աղաւտիչ, նշաւակիչ. arrêt —. Des imputations —es.

Flétrissure, ի. Ճառամումն, Ճաղջամումն, Ճոշնումն, Ճառամութիւն, *Ճոռմածութիւն. — des fleurs, de la beauté. 2. դր. աղուեսադրոշմ. դրոշմ պատժապարտի շանթացեալ երկաթիւ. 3. փ. աղաւտանք, բիծ, կեղտ անուն:

Flette, ի. նաւակ (յանցս գեաց):

Fleur, ի. ծաղիկ «չիչէք». belle, odorante, parfumée, nouvelle, naissante ou tendre, épanouie ou éclose, brillante, flétrie, fanée, douce, émaillée, vermeille, artificielle —, գեղեցիկ՝ գեղեցկաձոյլ, հոտաւէտ, քաղցրահոտ, նոր՝ նորաթիթի՝ դեռափթիթ, փթթեալ՝ փթթազարդ՝ փթթիճազարդ, գեղափայլ, Ճառամեալ՝ Ճառամ, քաղցր՝ քաղցրաբոյր, երփնեպանգ, կարմրագեղ, սուտ՝ կեղծ. la — s'épanouit, se fane, se flétrit, —ն փթթի՝ կիչէ՝ *կթացուի, Ճառամի՝ Ճաղջամի՝ խամրի՝ *կՃոռմի. à — composée, բազմաճաղիկ. l'odeur, le parfum des —s, հոտ՝ բոյր ծաղկանց. orné, émaillé de —s, ծաղկազարդ, երփնաճաղիկ. à grande —, մեծաճաղիկ. —s toujours écloses, մշտափթիթ. dépouillé de ses —s, ծաղկազերծ, ծաղկաթափ. épanoui de —s, ծաղկափթիթ. parsemé, couvert de —s, ծաղկաւէտ, ծաղկապատ. tresse de —s, ծաղկահիւս. aux —s parfumées, հոտաճաղիկ. en —s, ի ծաղկի, ծաղկեալ, փթթեալ, ծաղկաւէտ, ծաղկափթիթ, փթթազարդ, ծաղկեան. être en —, ի ծաղկի լինել, ծաղկիլ, *ծաղկած լ. S. **Couronné, Couronne.** || De —s, ծաղկեայ, ծաղկեղէն. cueillir des —s, —ս ժողովել, քաղել, ծաղկաժողով՝ ծաղկաքաղ՝ ծաղկահաւաք լ., *— փրցնել. langage des —s, ծաղկալեզու. || comme une —, ծաղկապէս.

|| à —s diurnes, օրաճաղիկ . 2. —. ոտնկ ծաղկաթեր . planter, cultiver des —s, —ս տնկել , մշակել . pot de —, ծաղկակալ , Ֆաղաս «սագաք». 3. ար. ծաղիկ , ծաղկերանգ , ծաղկաձեւ. broder des —s sur une étoffe. Peindre des —s, —ս նկարել , ծաղկանկար լ. étoffe à —s, ծաղկեայ՝ ծաղկերանգ կերպաս. 4. փ. ծաղիկ գովեստ, դրուատիք, ներբող. semer, jeter, répandre des —s sur la tombe de qn., ծաղիկս ցանել՝ արկանել՝ սփռել ի վերայ գերեզմանի ոգւոյ. ներբողել զյիշատակ նորա . 5. քՖ. ծաղկունք . հաճոյք , ախորժք , բերկրանք , զուարճութիւնք . de —s en —s promenons nos désirs, ծաղկանց ի ծաղիկ ննջեցուսցուք գիրս մեր , *ծաղկէ ծաղիկ մեր փափաքներն պըտրտցուննք . cacher sous des —s, ծաղկաՖագուն առնել , *ծաղկանց տակ ծածկել՝ պահել . 6. քՖ. ծաղիկ , ծաղիկ հասակ՝ հասակի , ատիք , դեռափթիթ՝ առոյգ տիք. à la — de l'âge, de ses jours, ի ծաղիկ՝ ի գեղաճաղիկ հասակի , ի տիս մանկութեան , ի ծաղիկ հասակ մանկութեան , ի ծաղիկ մանկութեան տիսն, ի ծաղկի հասակին մանկութեան, ըստ մանկութեան տիոցն ի ծաղիկ հասակի , ատեանք մանկութեան ծաղկեալ . mourir à la — de l'âge, մեռանել ի ծաղիկ հասակի , * ծաղիկ հասակին մէչ մեռնիլ . la — de l'âge se flétrit, Ֆառամի ծաղիկն մանկութեան . 7. ծաղիկ , փայլ , պայծառութիւն . — de beauté. La jeune — de la joie. La — de son teint, ծաղիկ գունոյ դիմացն՝ երեսաց . — de jeunesse, գեղ մանկութեան, գեղաճաղիկ մանկութիւն . la — de la santé brille sur son visage. — d'innocence. || 8. —, զարդ , պաճուճանք . jeter quelques —s sur un sujet aride. Sans —s, անծաղիկ , անզարդ , անպաճոյճ . —s de rhétorique. 9. ծաղիկ՝ ման պըտղոց . des prunes couvertes de la —. Détruire la — en y touchant. հն. **Pruine**. փ. —. la — de la virginité, —, — կուսութեան . 10. ծաղիկ , առաջին տեսիլ՝ կիրառութիւն իրիք . avoir la — d'une étoffe. 11. ծաղիկ, ընտիր ընտիրն , լաւագոյնն , լաւագոյն մասն . la — de l'infanterie, ընտիր ընտիր հետեւակք . la — de l'armée. || ը. la —, la fine —, — des chevaliers, ծաղիկն՝ քաջընտիրն, քաջագոյնն ասպետաց. — des coursiers, գիղազատն . 12. ը. եւ իգ. — des pois, այր պճնասէր «մօտամոխ». 13. — de farine, նաշիհ , գերմակ ալիւր «խառս ուն». || —s de vin, de bière, de vinaigre, ծաղիկ գինւոյ , գարեջրոյ, քացախոյ. բորբոս. 14. հ. ոգ. ծաղիկ . զոեալ մասունք. —s de soufre. 15. յ. դաշտան, կանաչիք, *ամառական «հայիզ» . || ռ. —s blanches, սպիտակածաղիկ , սպիտակադաշտան . elle a des —s blanches. S. **Leucorrhée**. 16. երեսք , արտաքին կերպարանք . la — des objets. 17. à — de, նախ. զերեսօք , *երեսն . à — d'eau, զերեսօք ջուրց . à — de terre, զերեսօք երկրի . à — de tête, գլխամերձ (աչք) . || médaille à — de coin, քաջապատկեր դրոշմած. || փ. cette affaire n'a passé qu'à — de corde, միայն մինչ եւս եւ ի դերեւ ելանէր գործս . 18. — de Mars, երկաՖածաղիկ . 19. բ. — de nuit, գիշերածաղիկ. 20. marchand de —s, ծաղկավաճառ . || S. **Lis, etc.**

Chou-—, ա. բ. ծաղկակաղամբ . ծաղկաբեր կաղամբ «կարնապիթ» :

Fleuraison, ի. բ. ծաղկումն , փթիթ . ծաղկափթիթ , ծաղկաբուսութիւն. en pleine —, փթթինազարդ, փթթազարդ . 2. փթթանք . ծաղկաբուխս ժամանակ . * ծաղկանց բացուելու ժամանակ . 3. ծաղկաշար :

Fleurdelisé, e, աճ. կ. ծաղկաշուշան , ծաղկաշուշանազարդ , ծաղկաշուշանագործ. un écu —. — d'or, ծաղկաշուշան ոսկեթել . le manteau royal était — d'or.

Fleurdeliser, ն. ծաղկաշուշանել , ծաղկաշուշանազարդել , ծաղշուշանազարդ յօրինել. 2. հ. շուշանախաբել , խարել զպատժապարտն շուշանածեւ շանթիւ :

Fleuré, e, աճ. ծաղկապատ, ծաղկաճիր :

Fleurer, չ. բուրել , հոտ հարկանել՝ բուրել , * հոտիլ . cela fleure bon. || Cela fleure comme baume, քաղցրահոտ՝ քաղցրաբոյր է . եւ փ. շահաւէտ Ֆութ՝ է :

Fleuret, ա. ար. խաղաստուր , մարզաստուր , անեայրիկ . սուսիր

անեայր եւ անճայր ի հրահանգս զինուց եւ սրախաղութեան . un coup de —, հարուած —ի . — moucheté, démoucheté, ծայրագամ , ծայրազերծ՝ ծայրաբաց —. 2. փուրծ , մետաքսափուրծ . խոշոր մետաքս . 3. փուրծ . Ֆել մանած խոշոր մետաքսեայ . 4. փուրծ . երիզ մանած խոշոր մետաքսէ :

Fleuretis (ի) ա. եժ. երգազարդ. զարդ երգոց :

Fleurette, ի. ծաղկիկ , մանրածաղիկ . cueillir des —s des prés. Chère —. 2. փ. տուեալն՝ սիրատարփ բանք , տարփանք , սիրաբանութիւն , քծնաբանութիւն . * սիրոյ խօսքիք . elle aime les —s. Conter —, des —s, սիրաբանել , քծնաբանել . souffrir la —, ունկն դնել . être tendre à la —, դիւրալուր լ. սիրաբանութեան . S. **Conteur**.

Fleuri, e, աճ. ծաղկեալ, փթթեալ, ծաղկափթիթ , ծաղկաւէտ , ծաղկազգեաց, ծաղկազուարճ. arbre —. Tout —, ծաղկաւէտ . toujours —, մշտափթիթ , մշտաճաղիկ . || փ. la saison —e, — եղանակ , գարուն , գարնայնի. Pâques —es, Ծաղկազարդ , * ծաղազարդար . une jardinière richement —e, ծաղկակալ ծաղկաւէտ. route —e, chemin —, ծաղկաւէտ՝ ծաղկափթիթ ուղի՝ ճանապարհ. եւ փ. դիւրին հնարք , երջանկաւէտ կեանք . || visage, teint —, ծաղկափայլ՝ ծաղկապայծառ՝ պայծառագեղ դէմք , գոյն . || barbe —e, աղխառն մօրուք , ալիք . || vin —, բորբոսագինի . || jaspe —, ծաղկախայտ յասպ. || style —, ծաղկազարդ՝ զարդագիր՝ պաճուճազարդ ոճ. esprit —, զարդարուն միտք . || S. **Nez**.

Fleuriculture, ի. ծաղկազարդմանութիւն, ծաղկամշակութիւն :

Fleurifère, աճ. բ. ծաղկաբեր :

Fleurir, չ. ծաղկիլ , փթթիլ , կկչել . l'amandier fleurit. Faire —, ծաղկեցուցանել , փթթել . || փ. sa barbe va —, ծաղկեացի մօրուք նորա. ի բուսանել են տիգք մօրուացն . 2. փ. ծաղկիլ , փթթիլ , բարգաւանիլ , պայծառանալ . tous les arts fleurissent, ծաղկին ամենայն ազգք արուեստից . Athènes fleurissait sous Périclès. Faire —, ծաղկեցուցանել , բարգաւանեցուցանել . եւ բ. ծաղկեցուցանել , ծաղկազարդել , ծաղկօք զարդարել . — sa chambre, une dame. 3. պճնել , զարդարել . — son style.

Se fleurir, դ. ծաղկիլ , փթթիլ , ծաղկօք զարդարել զանձն, *ծաղկիլ, ինքզինքն ծաղկեցունել :

Fleurissant, e, աճ. ծաղկեալ , ծաղկափթիթ , ծաղկաւէտ , ծաղկաւից , ծաղկազուարճ . près —s.

Fleuriste, գ. ծաղկասէր , ծաղկադարման, ծաղկամշակ. une habile —. 2. ծաղկավաճառ. , ծաղկավաճառուհի . 3. ծաղկանկար . ասի արդ peintre de fleurs. 4. աճ. marchand, e —, ծաղկավաճառ, ծաղկավաճառուհի . jardinier —, ծաղկադարման պարտիզպան . jardin —, պարտէզ՝ բուրաստան ծաղկանց , ծաղկոց :

Fleuromane, ա. ծաղկամոլ :

Fleuromanie, ի. ծաղկամոլութիւն :

Fleuron, ա. ծաղիկ . զարդ ծաղկաձեւ . 2. փ. —. c'est le plus beau — de sa couronne. 3. բ. ծաղկոյծ . իւրաքանչիւրն ի փոքրիկ Ֆերֆից որք ի միասին կազմեն զարդ ծաղիկն :

Fleuronné, e, աճ. ծաղկազարդ, ծաղկապաճոյճ . lettre —e, ծաղկաւոր :

Fleuronner, ն. ծաղկազարդել , ծաղկազարդ յօրինել :

Fleuve, ա. գետ. — rapide, profond, navigable, սրընթաց՝ արշաւաւոյր, խորայատակ, նաւագնաց՝ նաւարկելի —. bras de —, գետառու. naviguer sur un —, գետանաւել. traverser le —, անցանել ընդ —, *—ն անցնիլ. comme un —, գետաբար, գետօրէն. jeter, noyer dans un —, գետընկէց՝ գետահոս՝ գետավէժ, գետամոյն՝ գետակուռ՝ գետասոյզ առնել. le lit d'un —, գետայատակ. 2. քՁ. —, ուղխք. — de sang, de délices. || քՁ. le — de la vie, ընՁացք կենաց. 3. գետադիք. դիք գետոց:

Flexibilité, ի. դիւրգնուԹիւն, դիւրակորուԹիւն, դիւրադարձուԹիւն, դիւրաԹեքուԹիւն, կակղուԹիւն, ճկունուԹիւն, *ճկուն-ուԹիւն. — du jonc. 2. փ. —, փափկուԹիւն, հեզուԹիւն. — de la voix, de l'esprit, des contours, du caractère.

Flexible, ած. դիւրագոյն, դիւրակոր, դիւրադարձ, դիւրաԹեք, ճապուկ, կակուղ, *ճկուն. corps —. Non —, աննկքելի, աննկրանալի. 2. փ. կակուղ, դիւրալուր, դիւրողոք, հեզ. caractère, voix, esprit —.

Flexicaule, ած. Ցեքաբոյն, կակղաբոյն:

Flexiliventres, ա. յ. մբ. կակղորովայնք. խումբ միջատաց, որոց նախաւուխ լուիճ (puceron).

Flexion, ի. գնուժն, կորուժն, ճնքուժն, կորուԹիւն, կորացուժն. — d'une solive. 2. քխ. կրկնուած. — du genou.

Flexionnel, elle, ած. դիւրագոյն, դիւրադարձ. langues —elles, — լեզուք:

Flexueux,euse, ած. գելաԹիւր, կոր, կամակոր, ճամաճուռ, *ճուռուռուռ. tige —euse.

Flexuosité, ի. գելաԹիւրուԹիւն, կորուԹիւն, ճամաճուռուԹիւն:

Flibot, ա. նա. ճաննանաւ. երկայմ ԱնձեւընՁաց նաւ. կն. **Bateau-mouche.** [2. ճուճահինք:

Flibuste, ի. ճուճահինուԹիւն.

Flibuster, չ. ճուճահինել. ճուճահինաիաք լ. 2. ն. գողանալ, *Ցրուցանել. il m'a flibusté ma montre.

Flibusterie, ի. ճուճահինուԹիւն, հինահարուԹիւն, աւազակուԹիւն:

Flibustier, ա. ճուճահին, հինահար, հուղկահար, աւազակ. 2. գող, հատու, գրՁիչ:

Flic-flac (ֆլիքֆլաք) ա. շկահիւն, շառաչ, շառաչիւն խարազանի, ապտակի «շապ շուփ, շրախ». des —s.

Flin, ա. քարափոշի. ազգ լուսաքարի (marcassite).

Flindersie, ի. բ. փլինտերսիա, փլինտերսի. ազգ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ փեգեննեայց:

Flindersiées, ի. յ. փլենտերսեայք. ցեղ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ փեգեննեայց:

Flint կամ Flint-glass (ֆլինՁ, ֆլինՁկլաս) ա. խճապակի, վանապակի. բիւրեղատիպ ապակի:

Flipot, ա. հս. ճակղից. կոտոր փայտի ի խնուլ զճակս փայտակերտից:

Flirt (ֆլըրՁ) ա. քծինք, քծնաբանուԹիւն:

Flirtage, տ. **Flirt.**

Flirtation (սիօն) ի. տ. **Flirt.**

Flirter, ն. քծնիլ, քծնաբանել:

Flirteur, euse, գ. քծնի, քծնաբան:

Floc, ա. մետաքսափունջ:

Floche, ած. Ցաւ, բրդուռ. étoffe —. || Soie —, անոլոր մետաքս:

Flocon, ա. գնդակ, երուխ, ծիւ. — de coton, երուխ. — de soie. — de neige, ձիւնաիատ, ձիւնածիւ, բքախառն՝ բքայոյզ, բուք «գուշ պաշը գար». neiger à gros —s, ձիւնածիւ՝ մեծաիատ՝ *մեծ մեծ ձիւնել. la neige tombait à gros —s, երուխակերպ՝ բքախառն ձիւն իջանէր:

Floconnement, ա. գնդացում, երուխացում:

Floconner (Se) դ. գնդանալ, փնջանալ, երուխանալ:

Floconneux,euse, ած. երուխալից. substance —euse, 2. բքախառն, բքաբեր:

Flogistique, ած. հրակաՁ:

Flonflon, ա. փլոնփլոն. ճայրաչանգ երգոց. les joyeux —s.

Floraison, տ. **Fleuraison.**

Floral, e, ած. բ. փլորական, ճաղկային. feuilles —es. Appendices floraux. 2. լ. ճաղկատուն, ճաղկակեաց. 3. հս. հխ. jeux floraux, կամ ի. յ. les Florales, փլորային խաղք, փլորախաղք, ճաղկաբաշխ մրցանք. խաղք ի պատիւ փլորայ դիցն ճաղկանց. մրցանք բերՁուԹեան ի նեմարանին Թուլուզ քաղաքի:

Flore, ի. փլորա, ճաղկանոյշ. դիցուհի ճաղկանց. 2. բ. ճաղկագիր, ճաղկագրուԹիւն, բուսագիրք, բուսամատեան, բուսակագիր, ճաղկացուցակ. la — française. 3. հանրաբոյսք, համաբուսուԹիւն. համօրէն բոյսք աշխարհի իրիք. la — de l'Arménie.

Flore, ա. նա. donner le — à un vaisseau, երագօծել. օծանել երագուով գնաւն:

Floréal, ա. ճաղկաւէտ. ութերորդ ամիս առաջնոյ հանրապետուԹեան Գաղղիացւոց:

Florence, ի. փլորենտիա. փլորենտեան կերպաս:

Florencé, e, ած. կբ. շուշանազարդ. croix —e.

Florentine, ի. փլորենտիկ:

Florer, ն. նա. երագօծել. *նաւն երագուով օծանել:

Florès, ը. faire —, երեւելի հանդիսանալ, համբաւի հարկանիլ, *անուն հանել. cette cantatrice a fait — à Paris. 2. ճախս մեծամեծս առնել, *մեծ ճախք անել, պերճ կեանք վարել. quand il a de l'argent il fait —. [ման:

Floriculteur, ա. ճաղկագործ-

Floriculture, ի. ճաղկագործմանուԹիւն, ճաղկամշակուԹիւն, ճաղկատաճուԹիւն:

Floridée, ի. բ. փլորիդէ. բոյս ի ցեղէ քարաքոսից. || —s, ի. յ. —դեայք:

Floridité, ի. ճաղկաւէտուԹիւն:

Florifère, ած. բ. ճաղկաբեր. plante, tige —.

Floriforme, ած. բպ. ճաղկաձեւ:

Florilège, ած. ճաղկաքաղ. 2. —, ճաղկաքաղուԹիւն:

Florimane, գ. ճաղկամոլ:

Florin, ա. փլորին. ճաղկադրամ դահեկան Աւստրիոյ. demi-—, կէսսափլորին:

Floripare, ած. բ. ճաղկածին:

Florissant, e, ած. ճաղկեալ, ճաղկաւէտ, ճաղկապուաղ, զուարԹաճաճաղիկ, բարգաւաճ, մեծապայճառ, պայճառագնդ, քաջառոյգ. une santé, une jeunesse —e. Un État —.

Florissement, ա. ճաղկումն, բարգաւաճանք: [եակն:

Florite, ի. ճաղկեքար, ճաղկ-

Florule, (ֆլօրիւլ) ի. բ. ճաղկիկ. 2. ճաղկոյտ:

Floscope, ա. բ. ճաղկախոյզ. ազգ պատառուկ տնկոյ:

Flosculaire, ա. մբ. ճաղկորդն. ազգ հեղակաց (infusoires).

Flosculariens, enne, ած. ճաղկորդնայ. || —s, ա. յ. —ք. տոհմ հեղակաց:

Flosculeuses, ի. յ. բ. ճաղկուտեայք. հատուած տոհմի բարդաճաղկանց:

Flosculeux, euse, ած. բ. ճաղկուտ. demi —, կիսաճաղկուտ:

Flot, ա. ծուխք, ալիք, ալեակ, վէտ, ծփանք, կոհակ. soulever, agiter les —s, ալիս յարուցանել. les —s écumeux, փրփրագէզ ալիք. —s en courroux, բարկացայտ՝ բամնաճաճան ալիք. le fleuve roulait ses —s avec rapidité, արշաւաւոյր Ցաւալէր գետն զալիս իւր. les —s du lac. 2. փ. ալիք, ծփանք, ծուխք, յոյզք. calmer les —s de sa furie, ցածուցանել զ—ս սրամտուԹեան նորա. de sa colère attirer tous les —s. 3. մակրնՁացուԹիւն ծովու. 4. քՁ. ծփանք, ճաճանումն. ses cheveux tombent à longs —s, գեղաճուի իջանեն հերք նորա. les —s d'une noire chevelure, ծփանք սեւաՁոյր վարսից. 5. փ. յորձանք, հոսանք, յորդուԹիւն. vomir des —s de sang, ժայթքել յորձանս՝ հեղեղս՝ ուղխս արեան, արիւն յորդաբուղխ. des —s d'or, ոսկի յորդառատ՝ խուռն. la pluie tombe à —s, անձրեւ յորդ իջանէ. à grands —s, յորձանահոս, յորդահոս, յորդառատ, յորդաբուղխ, գունդագունդ. 6. յորդահոսանք. յորձանք բազմուԹեան, խուռն բազմուԹիւն, ամբոխ. —s d'auditeurs. Ces —s tumultueux. Les —s de l'humanité, յորդահոսանք մարդկուԹիւն. || être, rester à —, կալ ի ծփանի, ծփել, կալ ի վերայ ջուրց, *ջրի վրայ կենալ. mettre à —, հանել ի վերայ ջրոյ, ի ջուր իջուցանել, *ջուր իջեցունել. mettre un navire à —. Remettre un navire à —, հանել զնաւն խրեալ. || փ. եւ բ. mettre qn. à —, ի ծանծաղ հանել զոք, * մէկն ջրի վրայ հանել. sa barque est à —, բարւոք ընՁանան գործք նորա. 7. լաստաւիայտ. վայտ

իջուցեալ ընդ գետ . || à —, ի ծփանի, յորձանախառոյց . mettre du bois à —, իջուցանել փայտս ընդ գետ . || à — perdu, յալիս ապաստան՝ փայտարձակ , *փայտերն իբարու չկապած՝ գետին ընկացքին Թողած:

Flotomètre, ա. ար. ծփաչափ :

Flotre, ա. ար. Թղեաձայրք (*նոր շինուած Թուղն չորցունելու :)

Flottabilité, ի. ծփականութիւն:

Flottable, ած. ծփական, լաստագնաց , լաստախառոյց , լաստիջոյց . rivière —.

Flottage, ա. լաստափայտակրութիւն . *փայտ կրելն լաստիւ :

Flottaison, ի.ն. ջրածփոց. ջրածուի մասն նաւի . ligne de —, ծփագիծ :

Flottant, e, ած. ծփեալ , ծփական , ծփին , ծփալից , ծովածուփ , մէջ ի մէջ , ալեկոծ , երերածուփ . arbres, cordages —s. 2. գեղածփեալ , գեղածածան . habits —s, գեղածուփ՝ ճալ ի ճալ հանդերձք . chevelure, robe —e. 3. փ. ծփեալ , վարանեալ . esprit —. 4. երերեալ , երերածուփ , ճաճանուտ , ծիծփուն , երերուն , Թափառական . population —e. ||Dette —e, ծփին՝ երերուն՝ չարժուն՝ յարափոփոխ պարտք . || corps —, լողակ . լողացոյց մարմին . côtes —es, ծփական կողք :

Flotte, ի. տորմիղ , նաւատորմ , նաւատորմիղ , նաւաբազմութիւն . toute la —, ամենահաւուռ նաւատորմիղն. la — turque. 2. խարխափիշ , խարխափանշան . տանկաւ. դատարկ ի նշան տեղւոյ խարխի «շամանատրա» . || կարճատունկն «օլիա մանձարր» :

Flotté, e, ած. ծփեալ . bois —, փայտ լաստարիք՝ *լաստով բերուած:

Flottement, ա. զ. խլրտումն , երերածուփ չարժումն ճահաւուռ զօրաց . 2. փ. ծուփք , վարանք :

Flotter, չ. ծփալ , ծփիլ , ալեկոծիլ . տատանիլ ի վիրայ ջուրց. 2. իջանել փայտի ընդ գետ , լինել բերեալ լաստիւ . faire — du bois, ածել փայտ ընդ գետ լաստիւ . 3. փ. ծրիծփալ , ծփիլ , ճաճանչիլ , եղեւէջս առնել , մէջ ի մէջ խոնարհիլ , վէտ վէտ խաղալ , վէտվիտել , ճալ՝ ճալ ի ճալ առնուլ . ses longs cheveux flottaient sur ses épaules, զուսովն գեղածփչին վարսքն երկայնածիգք . la voile flottait. 4. ծփիլ , ծփալ , ալեկոծիլ ; ի ծուփս՝ յերկբայս՝ մրտակոծ լ., երկիլ , վարանիլ , դեդեալ . — entre l'espérance et la crainte, ծփալ ընդ մէջ յուսոյ եւ երկիւղի . Son esprit flotte. Elle flotte, elle hésite.

Flotter, ն. ծփել , ծփեցուցանել :

Flotteur, ա. ծփիչ , լաստագործ, լաստավար «սալճը» . — d'alarme, ազդածիչ (շոգեշարժ մեքենայից մէջ) : [Escadre.

Flottille, ի. նաւատորմիկ . S.

Flou, e, գ.նկ. փափկութիւն. le — du pinceau, —. 2. ած. փափուկ , փափկագիծ . épreuve —e. Ce tableau est —, փափկանկար է պատկերդ . 3. մ. փափուկս . peindre —, փափկանկար առնել :

Flouer, ն. ո. գողանալ , շորթել. il m'a flué mes cent francs. Il vous a sans doute flué comme moi.

Flouerie (ֆլուրի) ի. ո. գողութիւն , շորթուն :

Flouette, ի. նո. S. Girouette.

Floueur, euse, գ. գող , շորթիչ:

Flou-flou, ա. խոշիւն , շրշիւն , *խշրտոց , շխրտոց . le flou-flou de sa robe. [տեսակ :

Flouve, ի. բ. կաղնուտ . *սեղի

Fluacide, ա. տգ. ծորաթթու :

Fluant, e, ած. յողդողդ, անկայուն , վաղանցուկ . le présent est un point invisible et —.

Fluate, ա. բգ. ծորատ :

Fluaté, e, ած. հբ. ծորատեալ . chaux —e, ծորատակիր :

Fluatation (սիօն) ի. ար. ծորացումն . *ծորագայլախազատով (fluosilicate) եղած առժամանակեայ կարծրութիւն : [Percha.

Fluavile, ի. տգ. S. Gutta-

Flucérine, ի. հբ. ծորոկերին . ծորուկ կերիոնի :

Fluctuant, e, ած. ալեծածան , ճաճանչեալ , ծփին , երերածուփ . || S. Fluctueux.

Fluctuation (սիօն) ի.բժ. ծուփք, ծփանք . en touchant cette tumeur on sent qu'il y a de la —. 2. —, յոյզք , յողդողդումն , ելեւէջք , անհաստատութիւն . la rente éprouve de grandes —s. Les —s de l'opinion, des idées.

Fluctueux, euse, ած. ալեկոծ , ալեծանձ , բազմալի, ծփեալ, ծփին , բազմածուփ :

Fluence, ի. հոսումն, հոսութիւն:

Fluent, e, ած, հոսանուտ , անցաւոր . les choses —es. 2. գեղածուփ , ճալ ի ճալ . robe —e. 3. փ. դիւրաթիռ , դիւրասահ . style mou et —.

Fluer, չ. հոսել , ծորել . la mer flue et reflue. 2. բժ. —. la bile flue.

Fluet, ette, ած. նրբամարմին , նրբակազմ, նրբին , քնքուշ , բարակ, *ճղճղած . il est —. Visage —. Mine —ette. Constitution —ette.

Fluide, ած. բգ. հոսանուտ , հոսանիւթ , վիժանուտ , ծորուն , ծորուտ, ծորան, խաղաց, լոյծ . eau —. 2. փ. —. un style —. 3. ա. բգ. հոսանուտ , հոսանիւթ . l'air est un —. Le — électrique, magnétique, ելեկտրական , մագնիսական — :

Fluidement, մ. հոսանուտաբար:

Fluidifiant, e, ած. հոսանուտիչ, ծորիչ : [ծորումն :

Fluidification (սիօն) ի. հոսումն,

Fluidifier, ն. բգ. հոսել , ծորել, ծորեցուցանել :

Fluidiste, ա. հոսանուտական :

Fluidité, ի. հոսանուտութիւն , հոսականութիւն , լուծութիւն . la — de l'air, de l'eau, du sang, du mercure. 2. փ. —. la — du discours.

Fluobaryte, ի. հբ. ծորաբարիտաբար :

Fluobase, ա. տգ. ծորատակ :

Fluobenzine, ի. տգ. ծորակընդրին : [բատ :

Fluoborate, ա. տգ. ծորաբո-

Fluoborique, ած. տգ. ծորաբորային :

Fluocérine կամ **Fluocérite,** ի. տգ. ծորակերին, ծորակերիկ . ծորուկ կերիոնի . կն. Flucérine.

Fluohydrosilicique, ած. տգ. ծորաջրածնագայլախազային :

Fluor, ա. ծոր , փլուռ , փլոր . գազ անգոյն եւ անօսր . || spath —, ծորաքար , փլուորասպաթ :

Fluoranthène, ա. տգ. ծորածուխ . ջրածնաբնածխուկ ինչ :

Fluoré, e, ած. բլ. ծորեալ , ծորախառն , փլուորախառն :

Fluorène, ա. տգ. փլորէն , ծորէն: [րէնաքինոն:

Fluorénoquinone, ա. տգ. ծո-

Fluorescéine, ի. տգ. ծորին :

Fluorescence, ի.բգ. ծորութիւն, ծորականութիւն :

Fluorescent, e, բգ. ծորական :

Fluorhydrate, ա. տգ. ծորաջրածնատ :

Fluorhydrique, ած. տգ. ծորաջրածնային , փլորաջրածնային . acide —, փլորաջրածնաթթու :

Fluoride, ա. տգ. ծորիդ :

Fluorindine, ի. տգ. փլորալնդակին . կապոյտ գունաւորիչ նիւթ :

Fluorine, ի. հբ. ծորաքար . քար ինչ Թափանցիկ, որ կն. Spath fluor.

Fluorique, ած. տգ. ծորային . acide —, ծորաթթու :

Fluoroscope, ա.բգ. ծորադէտ :

Fluorure, ի. տգ. ծորուկ :

Fluosel, ա. տգ. ծորաղ :

Fluosilicate, ա. տգ. ծորագայլախազատ , փլորագայլախազատ :

Fluosilicié, e, ած. բլ. ծորագայլախազեալ :

Fluosilicique, ած. տգ. ծորագայլախազային . acide —, — թթու . կն. Acide fluorique silicié.

Flustre, ա. պզ. ծովակեղեւ. սեռ պողիպոդից :

Flustrellaridés, ա. յ. պզ. ծովակեղեւիկեայք . տոհմ մամռակենդանաց :

Flustrelle, ի. պզ. ծովակեղեւիկ:

Frustrellidés, ա. յ. պզ. ծովակեղեւեայք : [գիք :

Flustridés, ա. յ. ծովակեղեւազ-

Flustrine, ի. պզբ. ծովակեղեւին . ազգ մամռակենդանաց :

Flustrinidés, ա. յ. պզբ. ծովակեղեւնազգիք . տոհմ մամռակենդանաց :

Flûte, ի. սրինգ . jouer de la —, սրնգահար լ., սրնգել . un joueur de —, սրնգահար . || — de Pan, պանսրինգ , հովուասրինգ «չըլըրմա». — de bois, — փայտեղէն , պիպիչ . || փ. ajuster ses —s, յարդարել , պատրաստել զինաթս յաջողուեր , եւս՝ համամիտ լ., միաբանիլ, *խօսքն մէկ անել . || բ. être monté sur des —s, ունել երկայն եւ վտիտ սրունս , *երկայն բարակ ճիւեր ունենալ . 2. սրընգահար . c'est la première — de l'Opéra. || Jeu de —s, սրնգախաղ .

սրնգածայն խաղ նրգեհոնի . 3. ն. բեռնանաւ . 4. գլուակ, նկատակ «ինճ ուզուն ֆրանճելա» . manger une — dans son café. 5. նո. գլեհ «հօգնա». 6. ար. բաբաբ . տեսակ կկոցի. 7. բ. — de berger. S. **Flûteau** 2.

Flûté, e, ած. սրնգեալ , սրնգահնչիւն , քաղցրահնչիւն , քաղցրածայն . son —. Voix —e, սրնգածայն, քաղցրածայն. gosier —, քաղցրածայն կոկորդ :

Flûteau, ա. բ. հովուի փող՝ գաւազան՝ բիր . մի տեսակն կոչի **Alisme** կամ **Plantain d'eau,** ջրաջլախոտ. 2. եժ. հովուափող , եղեգնասրինգ «տիւտիւք» :

Flûter, չ. սրնգել . սրինգ հարկանել . 2. ո. ըմպել գինի յոյժ , *շատ խմել՝ տնկել , կոնծել . comme il flûte. — le vin de Champagne.

Flûtet, ա. եժ. շոնչան . հն. **Galoubet.**

Flûteur, euse, գ. հգ. սրնգահար . c'est un mauvais —. 2. բ. գինըմպու , գինեսէր , *խմող , տրնկող , կոնծող :

Flûtiste, ա. նբ. սրնգահար «ֆլաուիճու» :

Fluvial, e, ած. գետային , գետական , գետատուն . navigation —e, գետագնաց նաւարկութիւն . la pêche —e. Bassins fluviaux.

Fluviales, ի. յ. բ. գետայինք , գետաբոյսք . հն. **Naïades.**

Fluviographe, ա. ար. գետագիր :

Fluviographie, ի, ար. գետագրութիւն . *գործի որ նաւարկելի գետոց՝ ջրոց զանազանութիւնն կցուցունէ : [վայրն :

Fluvio-marin, e, ած. գետածո-

Fluviomètre, ա.բգ. գետաչափ:

Fluviométrique, ած. գետաչափական :

Flux, ա. խաղացք, խաղացմունք, մակընթացութիւն . le — et le reflux de la mer, երթեւեկ ծովու , մակընթացութիւն եւ տեղատուութիւն. 2.փ. խաղացք , յեղաշրջումն . la fortune a son — et son reflux, երթեւեկք են բախտի . — et reflux de succès et de pertes. 3. հոսանք , հոսումն, րղխումն. — de larmes. ‖— de paroles, de bouche, շատխօսութիւն , շաղփաղփանք . 4. բժ. հոսումն . — de sang, արիւնահոսութիւն , արիւնախառն Ցանչք . — menstruel, դաշտանն , արիւնաբեր աւուրք , օրինք կանանց, * ամսական . — muqueux, խուխ «պալղամ» . — bilieux, մաղաս . — de salive, յորդաբուղխ լորձունք . ‖ —, — de ventre, որովայնածութիւն , * փորիարութիւն «խոհալ». ‖ ո. — de bourse, խօլ առատութիւն , վատնութիւն , *մխողութիւն . il a un — de bourse. 5. տգ. հալանիւ . հալիչ նիւթ . 6. համագոյն . ազգ նոյնագոյն ՑլՑախաղի :

Fluxion, ի. բժ. հարինք , * իջուածք «էնմէ». 2. այտումն, *ուռէցք «շիշ». — à la joue. — des gencives. — dentaire. ‖ ո. — de poitrine, Ցոքաբորք , Ցոքատապ . S. **Pneumonie.** 3. Ցբ. méthode des —s, անվախճանական հաշիւ. հն. **Calcul infinitésimal.**

Fluxionnaire, ած. բժ. հարբնքոտ , հարնքահար :

Fô (ֆօ) S. **Bouddha.**

Foc (ֆօք) ա. նւ. եռանկիւնաւազգաստ . առագաստ եռանկիւնածեւ յառաջակողման նաւու :

Focal, e, aux, ած. եք. եւ բգ. վառարանային . distance —e, — հեռաւորութիւն . հեռաւորութիւն ի վառարանէ տեսարանական գործոյ . plans focaux.

Focalisation (սիօն) ի. վառա-

Focomètre, ա. բգ. վառարանաչափ : [(ձկնորսաց) :

Foène (ֆուէն) ի. երեքարձէն

Fœtal, e (ֆէՑալ) ած. սաղմնային. membranes —es, սաղմնապոյն մկանք:

Fœtipare (ֆէՑիփար) ած. կ. սաղմնածին :

Fœtus (ֆէՑիւս) ա. բիս. սաղմն :

Foi, ի. հաւատ , հաւատք . — divine, — աստուածային. plein de —, հաւատալից . confesser la —, դաւանել զ—ս . changer de —, հաւատափոխ լ.abjurer la —,ուրանալ զ—ս, հաւատուրաց լ. Être ferme dans sa —, հաստատուն լ. ի —ս. n'avoir assez de —, գայՑ ի գայՑի կալ ի —ս . digne de —, արժանահաւատ . — chancelante, vive, inébranlable, morte, յողդողդ , կենդանի , անյողդողդ՝ քաջակինդ , մեռեալ —. profession de —, դաւանութիւն հաւատոյ . articles de —, մասունք հաւատոյ , հաւատոյք . croire une chose comme un article de —, հաւատալ իմիք իբր մասունք հաւատոյ. հաստատուՑեամբ հաւատալ. croire tout comme article de —, դիւրահաւատ , դիւրահաւան լ. ce n'est pas article de —, չէ մասն հաւատոյ , չէ ինչ արժանի հաւատոյ՝ արժանահաւատ . n'avoir ni — ni loi, չունել ոչ —ս եւ ոչ օրէնս, *— օրէնք չունենալ . 2. —, հաւատարմութիւն . trahir, violer sa —, manquer à sa —, հաւատադրուժ լ. la — des traités, des engagements, du serment. Exécuter un traité avec beaucoup de —, բազում —Ցեամբ կատարել զդաշնագիրս . ‖ homme de —, homme digne de —, այր արժանահաւատ. ‖ bonne —, անեղկութիւն, հաւատարմութիւն . եւս՝ ուղղամտութիւն , բարեմտութիւն , անկեղծութիւն , միամտութիւն . de bonne —, en bonne —, ուղղամտութեամբ, անեղկ՝ անկեղծ մտօք. de la meilleure — du monde, նոյն է . être de bonne —, բարեմիտ՝ բարեսիրտ՝ անկեղծ լ. ‖ mauvaise —, նենգամտութիւն, անհաւատարմութիւն , խարդախութիւն, հաւատադրժութիւն. homme de mauvaise —, այր անհաւատարիմ՝ նենգամիտ՝ հաւատադրուժ . ‖ — conjugale, ամուսնական հաւատարմութիւն . manquer à la — conjugale, անցանել զամուսնութեան՝ զառն դաշամբք. 3. հաւատք , վստահութիւն . avoir — en, dans, հաւատս ունել . ajouter, prêter — à, հաւատս ընծայել , հաւատալ . avoir — en soi-même, վստահ յանձն իւր՝ յանձնապաստան լ. sur la — de, հաւատացեալ , վստահացեալ, վստահ լեալ ի. nous jugeons tout sur la — de nos yeux. 4. հաւատք , հաւատարմութիւն , խոստմնապահութիւն , հաւատք . faire —, հաւատարմացուցանել , հաւատարիմ առնել , տալ վկայութիւն . en — de quoi. En — de quoi je signe, որոյ ի հաստատութիւն ստորագրեմ. 5. հաւատ, խոստումն, երդումն . je t'engage ma — de ne, խոստանամ՝ երդնում քեզ զի մի'... donner sa —, խոստանալ . jurer sa —, հաստատել երդմամբ . jurez-en votre —. ‖ Engager sa — pour qn., երաշխաւոր լ. ումեք . ‖ — de gentilhomme, d'honnête homme,... բան ազատի՝ առն արդարասիրի . հաւատեմ ձեզ իբրեւ այր ազնուագի՝ արդարասէր . ‖ ma —, sur ma —, par ma —, վկայ է Տէր , երդուեալ յիս , հաւատա՛ ինձ , արդարեւ, *իբաւ որ , խաչ որ . ma —, je ne saurais vous le dire. Il a, ma —, raison. Par ma —, nous allons voir.

Foibe, ի. եբ. ձագարաձիի . վիհ՝ անդունդ ձագարաձեւ :

Foible, etc. S. **Faible, etc.**

Foie (ֆուա) ա. լեարդ , լերդ «ճիյեր» . les lobes du —, բլՑակք լերդի , լերդաբոյՑ . maladie de —, լերդախտ . avoir un abcès au —, լերդակեղ լ. 2. —, — de veau, d'oie. — sauté, տապակեալ՝ *տապկած — «ճիյեր Ցալաբ» . gonflement du —, լերդուեցուածք . —s gras, բուակ . *պարարուն — սագի. pâté de —s gras. բուակաբաղպաճ . 3. տգ. — de soufre, լեարդ ծծմբոյ . բաղադրութիւն ծծմբոյ եւ խալւոյ (potasse).

Foin (ֆուէն) ա. խոտ , խոշոռ , չոր խոտ . une botte de —, տրցակ խոտի, *տրցակ մի խոտ. ‖ menu —, ապառան . մանրուք խոտի . il reste du — dans le ratelier, կոճոն . ‖ փ. բ. il est bête à manger du —, անհնարին անմիտ է . ‖ mettre du — dans ses bottes, ժողովել արծաՑ՝ *ստակ , հարուստանալ , առնել շահս մեծամեծս . ‖ avoir du — dans ses bottes, ունել արծաՑ , ընչաւէտ լ., *ստակ ունենալ , հարուստ լլալ . 2. խոտ , դալարիք . les —s sont beaux cette année. Faire ses —s, քաղել խոտ . 3. — d'artichaut, քիսո կանկառի. 4. — de, մշ.բ. *ն անդր, վա՛շ , ի քա՛ց . — du loup et de sa race! — de moi! ‖ S. **Aiguille.**

Foinette, ի. խոտակալ . * խարն սայլին վրայ դնելու երկժանի :

Foire, ի. տօնավաճառ . ամենայժողով տօն՝ շահավաճառ «փանայըր». ouvrir, fermer la —. — de Leipzig. ‖ բ. la — n'est pas sur le pont, չէ պէտք փութոյ , *փութալու հարկ չըկայ . 2. բ. տօնընծայ . 3. բժ. ո. Ցանչ , * փորիարութիւն «խոհալ» . avoir la —, Ցանչակալ լ., * փորն քըշել . եւս՝ երկնչիլ , *վախնալ , տեղն անել :

Foirer, չ. ց. ընկենուլ տլքս ,

*քաքնել, փորն քշել. il a foiré partout. 2. երկնչիլ, * վախնալ:

Foireux, euse, ած. ց. Ցանչակալ, փորիար, *փորն քշող. un —. || ո. avoir la mine —e, Ցալնկագոյն՝ մահադէմ լ. եւ փ. վատ, վատասիրտ լ.:

Fois, ի. անգամ, նուագ, *հեղ. une —, une seule —, միանուագ, մի անգամ, անգամ մի, առ անգամ մի, մի նուագ, * մէկ անգամ՝ հեղ՝ հեղ մի, անգամ մի. pour une —, միանուագ. deux —, երկիցս, երկանգամ, երկիցս անգամ. trois —, երիցս, երիցս անգամ. pour la dernière —, այս վերջին նուագ, վերջին —. la septième —, յեօթներորդում նուագի. cette —, այս անգամ, զայս նուագ. une — pour toutes, միանգամ ընդ միշտ. une bonne —, ընդ միշտ. encore une —, զայս եւս նուագ, զմի նուագ եւս, * այս մէկ անգամս եւս. après une —, յետ միոյ նուագի. en une —, ի մի նուագ, ի միում նուագի. dans une seule —, ի միում նուագի. par —, ժամանակ ժամանակ, *առեն առեն. une — par jour, մի նուագ յաւուրն, * օրն մի անգամ. plusieurs —, plus d'une —, mainte —. բազում անգամ, ի նուագս բազումս, յայլեւայլ նուագս, որպէս միանգամն եւ միւսանգամն, գամ գամու. combien de —? քանի՞ցս անգամ, *քանի՞ անգամ. une autre —, այլ անգամ, յայլում նուագի, միւսանգամ. quatre —, քառիցս. mille —, բիւրիցս. բիւրս, բիւր անգամ, || ne pas se faire dire une chose deux —, չտալ կրկնել գիմլն, փութալ առնել. il ne faut pas, il ne faudrait pas le lui dire deux —, չէ պարտ ասել նմա երկիցս. || քո. o jour trois — heureux, ո՛վ օր՝ տիւ երիցս երանելի՝ երանեալ, երանաւէտ՝ երջանկաւէտ. heureux, cent — heureux ceux que..., երջանիկ, բիւրիցս երջանիկ են որք միանգամ... || une —, une — pour toutes, une bonne —, գամ մի, առ գամ մի, առ անգամ մի. il faut que je sache une bonne — à quoi m'en tenir. Dites-lui une bonne —, ce que vous pensez. || Vingt —, cent —, mille —, բազում՝ բիւր անգամ, բիւրիցս, *քան՝ հարիւր՝ հազար անգամ. je vous ai dit cela cent —. || A deux —, երկիցս, կրկին անգամ, կրկին, ուշի ուշով, քաջ. y regarder à deux —. Examiner à deux —, կրկին՝ կրկին եւ կրկին քննել, կրկնաթոք առնել. || pour une —, վասն միոյ նուագի, առ մի նուագ, *մէկ անգամուն համար. pour la première —, առաջին անգամ, զառաջին նուագն. je viens de voir pour la dernière —, վերջին անգամ, այս վերջին նուագ. ||d'autres —, des —, էր գի, երբեմն. || une —, երբեմն, *անգամ մի. il était une —, un roi et une reine qui... || Toutes les — que, յամենայն նուագս, քանիցս անգամ եթէ, *քանի անգամ որ. || une — que, չ. Ե՛ գամ մի, Ե՛ միանգամ, *անգամ մի որ. une — que je suis parti, եւ զչ. une — parti. || De — à autre. մ. ընդ ժամանակս ժամանակս, երբէք երբէք, երբեմն, *առեն առեն. il vient me voir de — à autre. || A la —, tout à la —, մ. միանգամայն, համանգամայն, ի միասին, միաիաղոյն, միաիամուռ, միահոյլ, *ամենն մէկէն:

Առ. Une — n'est pas coutume, միանգամն չհամարի սովորութիւն, *մէկ անգամով սովորութիւն չըլլար. il n'y a que la première — qui coûte, առաջին անգամն հեւն դժուարին է:

Foïsme (ֆօիսմ) ա. S. **Boudhisme.**

Foison, ի. յորդառատուէ, յորդութիւն, լիութիւն. il y a — de fruits sur le marché.

A —, մ. յորդառատ, առատապէս, յորդառատ, լիուլի, on y trouve de tout à —.

Foisonnant, e, ած. յորդառատ, աճուն, աճեցուն. substance —.

Foisonnement, ա. յորդումն, յորդութիւն, առատելութիւն:

Foisonner, չ. յորդել, առատանալ, առատ՝ առատաբեր լ., զեղուլ, *լեցուն լ. ce pays foisonne en blés, գորենաշատ է երկիրդ. les sots foisonnent. 2. յորդել, բազմանալ, *շատանալ. les lapins foisonnent beaucoup. 3. յորդել, առատանալ, աճիլ. la chaux foisonne beaucoup.

Fol, Folle, S. Fou.

Folâtre, ած. խայտալից, խրնճղալից, խօլ, խնդաւիտ, խաղասէր, զուարթ, զուարթամիտ. être —. Gaieté, humeur —, խնճղանք, խնճիլք, խայտախնդութիւն, խայտանք, խնդամտութիւն, զուարթամտութիւն. joie —, խօլ խնդութիւն. jeunesse, air —. Jeu —, խնճիլք, կայտիռք:

Folâtrement, մ. խօլաբար:

Folâtrer, չ. խնճղալ, խօլիլ, խօլանալ, խայտալ, խաղալ. il ne fait que —.

Folâtrerie, ի. խնճղանք, խրնճիլք, խաղակութիւն, խայտանք, խաղ. il fait, il dit mille —s.

Folette, ի. գեռանաւուկ:

Foliacé, e, ած. բ. տերեւասեր, տերեւային. bourgeon —.

Foliaire, ած. տերեւաւոր, սաղարթաւոր. aiguillons —s.

Foliation (սիօն) ի. բ. տերեւումն, տերեւաւորութիւն, սաղարթումն. կն. **Feuillaison.**

Folichon, onne, ած. ը. խաղակատակ, ծաղրածու, ծաղրասէր, զուարթ, զուարթամիտ. esprit —. Humeur —onne.

Folichonner, չ. ը. խաղակատակ՝ ծաղրածու լ.:

Folicole, ած. տերեւաբնակ:

Folie, ի. յիմարութիւն, խօլութիւն, խելայեղութիւն, *խենթութիւն. trait de —. Accès de —. S. **Grain.** 2. յիմարութիւն, անմտութիւն, մոռութիւն, աննիանճարութիւն, անխմաստութիւն, անզգամութիւն, *խենթութիւն, անխելքութիւն. faire une —, des —s, առնել անմտութիւնս, յիմարիլ, անմտանալ, մոռանալ, *խենթութիւն անել. 3. յիմարաբանութիւն, մոռաբանութիւն, մոռասախսութիւն. dire des —s, յիմարաբանել, անմտաբանել, *խենթ՝ անխելք խօսքեր անել. —s de jeunesse. Il débite toutes les —s qui lui passent par la tête. 4. յիմարութիւն, շամբշանք, շամբշութիւն, մոլութիւն, ցանկութիւն, ախորժ. les fleurs sont sa —. J'ai une — pour... 5. La Folie, Յիմարութիւն:

A la —, avec —, մ. յիմարաբար, շամբշանօք, սաստիկ յոյժ, *խենթի պէս. aimer à la —.

Folié, e, ած. բ. տերեւալից, տերեւախիտ, տերեւապատ, սաղարթախիտ, սաղարթագեղ. 2. տգ. Ցերթաւոր, խաւ ի խաւոյ, *խաւխաւ:

Foliifère, ած. բ. տերեւաբեր, սաղարթաբեր:

Foliiforme, ած. բպ. տերեւաձեւ, սաղարթաձեւ:

Foliipare, ած. բ. տերեւածին, տերեւաբուղխ:

Folio, ա. Ցերթ Ցղթոյ. 2. տպ. Ցիւ իջից՝ երեսաց գրոց. vérifier les —s. || In—, միածալ, կիսաձեռն:

Foliolaire, ած. տերեւաւոր, սաղարթաւոր:

Foliole, ի. բ. տերեւիկ, Ցերթիկ:

Foliolé, e, ած. բ. տերեւակաւոր:

Foliotage, ն. Ցուանշանումն իջից, երեսագրումն:

Folioter, ն. Ցուանշանել, երեսագրել, * Ցիւ՝ երես դնել. — un registre.

Folk-lore (ֆոլքլոր) ա. անգ. ժողովրդաւանդ, *հիքեաթ:

Folle, ի. յիմարուհի, խօլուհի. 2. ձո. ուղիան մեծակն՝ *խոշոր ծուկեր բռնելու:

Follement, մ. յիմարաբար, խելայեղօրէն, խօլապէս, խօլաբար, անմտաբար, ընդ խօլ, յանխմաստս. agir —. Il s'est conduit —.

Follet, ette, ած. եւ գ. ը. մտաբախ, աղուաշ. շորիկ, * բախած, բախուկ, խենթուկ. il est bien —. || Esprit —, կլ. —, ոգի, ճեւեղիկ, «ճին, փէրի». || poil —, տեգ մօրուաց, աղուամազ «այվա Ցիւիւ». || feu —, շրջմոլիկ հուր. եւ փ. վազանցուկ ինչ. cette passion n'est qu'un feu —.

Folletage, ա. այգ. որՑահաբութիւն. հիւանդութիւն որՑաւոնկոց:

Folleté, e, ած. այգ. որՑահար:

Follette, ի. բ. ռա. **Arroche**:

Follicaire, ի. բ. պատճուկապտուղ. || S. **Follicule.**

Folliculaire, ա. նո. օրագրագիր, լրագրագիր. les aboyeurs —s, հաչող —ք. un vil —.

Follicule (ֆոլիքիւլ) ա. բ. պատճուկ. le fruit du laurier-rose, de l'apocyn est un —. 2. մգ. պատճուկ. —s gastriques, ստամոքսային —ք:

Folliculeux, euse, ած. մգ. պատճուկաւոր. glandes —euses.

Folliculite, ի. բժ. պատճուկաբորբ, պատճուկատապ:

Follilaisse, ա. ուսամիս. * միս կենդանաց ուսին :

Fomentateur,trice, գ. տաճիչ, դրդիչ, յուզիչ :

Fomentation, ի. տաճումն, յուզումն. la — des troubles, des guerres civiles. 2. դղգ. տաճ :

Fomenter, ն. բժ. տաճել, տաճ իվերայ դնել. 2. տաճել, սնուցանել, պարարել. — le mal, — զախտն. 3. փ. տաճել, դրդել, յուզել. — la paresse, պարարել զյուլութիւն, զիեղգութեան ախտ մեծարել. — l'oisivcté, յանգործութիւն հատանել. — des troubles, la guerre, տաճել զխռովութիւն, բորբոքել զիրդեհ խռովութեան՝ պատերազմի. — les divisions, la discorde, ճարակ տալ հերձուածոց, երկպառակութեան. — une querelle, une sédition.

Fonçage, ա. վարսումն, մխումն. le — des pieux. [տակիք :

Fonçailles (ֆոնսայլ) ի. յ. յա-

Fonçé,e, ած. նսեմ, մղտագոյն, մթին, խրխներանգ, *մուխ. bleu —, խրխներանգ կապուտակ, խակապոյտ, * մուխ կապոյտ. vert —. 2. սգր. եւ ը. ընչաւէտ, *հարուստ. cet homme là est —. 3. սգր. հմուտ, տեղեակ. être — dans une matière, dans une science.

Foncement, ա. մխումն :

Foncer, ն. յատակադրել. *յատակ դնել տակառի. j'ai fait — dix tonneaux à neuf. 2. փ. նսեմացուցանել, *մթնցունել. — une teinte. Il faudra — davantage le gris.

չ. ո. յարձակիլ ի վերայ. — sur qn.

Se foncer, դ. նսեմանալ, * մթնանալ. cette couleur se fonce au soleil.

Foncet, ա. գետանաւ :

Fonceur, ա. ար. նսեմացուցիչ :

Foncier, ière, ած. կալուածական, կալուածային, հողային. propriétaire —, կալուածատէր, հողատէր. rente —ière, կալուածահաս. հաս՝ մուտք կալուածոց. impôt —, գետնահարկ, կալուածատուրք. crédit —, S. **Crédit**. 2. փ. խորամուխ, խորամուտ, խորազգած. un orgueil —. 3. ա. կալուածատուրք :

Foncièrement, մ. ի խոր, ի խորմէ, հիմնովին. il sait — cette affaire. 2. բնութեամբ, ի բնուստ, ի բնէ. il est — honnête.

Fonçoir, ա. ար. վարսոց. մխիչ գործի :

Fonction (սիօն) ի. գործ՝ կատարումն պաշտաման, պաշտօնակատարութիւն, պաշտօնավարութիւն, պաշտօնատարութիւն, պաշտօնարկութիւն. vaquer à ses —s. — de célébrant, պատարագչութիւն. s'acquitter de ses —s, կատարել զգործս պաշտաման իւրոյ. — de premier ministre, նախարարապետութիւն. || faire — de, ի գործ ածիլ, * գործածուիլ, * բանիլ. ce couvercle fait — de soupape. || Entrer en —, ի գործ մտանել, *գործի մտնել. exercer ses —s, կատարել զիւր պաշտաման. reprendre ses —s. 2. բխ. պաշտօն, գործ, գործառնութիւն, գործողութիւն. — publique. La — d'un organe. Les —s des sens. — de nutrition, սննդառութիւն. — de reproduction, գործառնութիւն ծննդական. || faire bien ses —s, բարւոք ուսել՝ մարսել՝ ննջել... 3. մք. գործ. — des machines, — մեքենայից, *բանիլն :

Fonctionnaire, գ. պաշտօնեայ, պաշտօնաւոր, պաշտօնակալ, պաշտօնատար, պաշտօնատէր, պաշտօնակատար. un — public. Les —s, պաշտօնեայք, պաշտօնէութիւն :

Fonctionnant, e, ած. գործող, պաշտօնավար, * բանող. machine —e.

Fonctionnement, ա. գործ, գործած, պաշտօն, պաշտօնավարութիւն, *բանիլ :

Fonctionner, ն. գործել, պաշտօնավարել, *բանիլ. cette machine fonctionne bien. Son estomac fonctionne mal. 2. պաշտօնավարել, *իւր պաշտօնն կատարել :

Fond, ա. յատակ, ունջ, խորք, ալք, ալուց, * տակ. le — d'un vase. յատակ անօթոյ. arrière —, ներունջ. le — des enfers, յատակ՝ խորք դժոխոց. au — de l'abîme, ի խորս անդնդոց. dans le — d'un puits, ի յատակ՝ ի խորս ջրհորոյ. le — de la vallée, ձորայատակ. sans —, անյատակ. || du —, ի խորուստ, ի խորոց, * տակէն. || փ. եւ ը. le — du sac, յատակ պարկի. եւ փ. գաղտնիք իրաց. || ն. — de cale, յատակ՝ գետ նաւի « սինթինա ». փ. եւ ո. être à — de cale, անարծաթ լ. 2. յատակ, վերումպ, վերըմպեալ, * յատակինք, տկուք. le — de cette bouteille est trouble. 3. յատակ, խորք, *տակ. précipiter dans le — d'Euxin. Du — des flots, ի խորոց ալեաց. au — des flots, ի խորս ալեաց, || փ. c'est une mer sans — et sans rive, ծով է անյատակ եւ աննգր. ի վեր է քան զմիտ մարդոյ. c'est une affaire, une question qui n'a ni —, ni rive, խառն ի խուռն է գործ՝ խնդիր. || couler à —, S. **Couler**. փ. կորճանիլ. il s'est coulé à —, կորճանեցաւ. 4. խորութիւն, բարձրութիւն ջրոյ. il y a peu de —. Vingt brasses de —. Sonder le —. || Haut —, ճանճաղ «սրղ». 5. յատակ, հող, գետին, երկիր. un — d'argile. Bâtir sur un — peu solide. || փ. faire — sur qn., sur qc., վստահ՝ ապաստան լ. յոք՝ յիմն. 6. խորք, ալք, ներքսակողմն, ծայր, ծագ, *ներսն. le — d'une boutique, d'une province, de l'œil. փ. dans le — du bois, ի խորս անտառին. au — de la grotte, ի խորս քարայրին. aller mourir au — d'un cloître. || Le fin —, խորք, ալք. au fin — de la France, ի խորս՝ յալս Գաղղիոյ, ի ներքսագոյն Գաղղիա. 7. յատակ, * տակ « տիպ ». mettre un — à un tonneau, à un pantalon. Boîte à deux —s, à double —, երկյատակ՝ կրկնատակ տուփ. || — d'artichaut, — կաղկաղի. || le — d'un carrosse, ալուց, ալուց կոլմն, ներքսակոլմն կառուց. || un — de lit. 8. յատակ, երես, միջավայր «զէմին». broder sur un — de satin, sur un — vert. 9. նկ. յատակ, երես. une figure qui se détache en brun sur un — clair. Un paysage sert de — au tableau, fait le — du tableau. 10. ծտ. խորք, ներքսակոլմն, խորազարդք. le — représente une forêt. || փ. իսկն, արմատ, բուն, նիւթ, գլխաւոր մասն. dire, savoir le —, զիսկն ասել՝ գիտել. le — des choses, իսկն՝ հիմն իրաց. le — de l'histoire est vrai. Aller, venir au —, au — des choses. Toucher au — de la question. Un — d'ennui, de tristesse. || Avoir du —, տոկուն՝ ուժել՝ * դիմացկուն լ. ce cheval a du —. Cet homme a du —, ուժել է այրդ, եւս՝ քաջագէտ՝ քաջուսումն է. || դտ. plaider, juger au —. || Au fin —, յամենահին կոլմն. au fin — de la mer, յամենախոր ծոլոս. 11. փ. խորք, ալք, ծածուկք. Dieu voit le — des cœurs. Du — du cœur, du — de son cœur, de son âme, ի խորոց սրտին. au — de mon cœur, ի խորս սրտիս. percer jusqu'au — du cœur, ի խոր՝ խորասիրտ խոցել. explique le — de ta pensée. 12. հիմն. sur des —s solides, ի վերայ հաստատուն հիմանց. argent de —, հիմնադրամ.

De — en comble, մ. հիմն ի վեր, հիմն ի յատակ, հիմնայատակ, ի հիմանց. détruire, renverser de — en comble, հիմն ի վեր քակել՝ տապալել՝ կործանել՝ առնել, հիմնայատակ՝ բնաւրէն առնել. 2. փ. սպառապուր, բոլորովին. ruiner une personne, un système de — en comble.

A —, մ. ի խոր, խորագոյնս, ի խորմէ, ի խորուստ, խորասոյզ, հիմնապէս, հիմամբ, * հիմնովին. examiner à —, ի խոր՝ ի խորմէ՝ խորագոյն՝ տեղեկագոյնս քննել, խորքնին լ., մանրաքնին առնել. savoir, apprendre à —, քաջ՝ ճարտար՝ հիմնովին գիտել՝ ուսանել. entendre à —, քաջահմուտ լ. || ը. dîner, souper à —, կշտապինդ ճաշել՝ ընթրել. || charger à —, faire une charge à —, ուժգնաթափ՝ սաստկահարուած՝ համագունդ յարձակիլ ի վերայ թշնամւոյն. փ. եւ ը. c'est une charge à — contre cet homme, contre ce système. || A — de train. S. **Train**. || Au —, dans le —, մ. արդեամբք, իրաք. dans le —, il ne l'aimait point. || Pour le —, ըստ իմաստին. || S. **Bas-fond**.

Fondage, ա. հալ, հալումն :

Fondamental, e, ած. հիմնական. pierre —e, վէմ հիման, հիմնաքար. 2. փ. —, գլխաւոր. la loi —e d'un État. Principes fondamentaux.

Fondamentalement, մ. հիմնապէս, բոլորովին. une maxime — établie.

Fondant, e, ած. հալիչ, հալեցուցիչ, հալուն, դիւրահալ. une poire —e. || Bonbons —s, եւ ա. les —s, դիւրահալ շաքարկոնդէք, հալուկք,

|| փ. — en larmes, յաւտաասուս լուծնալ, արտասուահոս, արտասուաՖոլ, արտասուայնլլ. 3. փ. հալուն, դիւրահալ, կակուղ. une cuisse de chapon —. 4. բժ. հալիչ, լուծիչ. եւ ա. հալադեղ. user de —s. 5. ա. ոգ. հալանիւԹ. հալիչ՝ հալական՝ հալողական նիւԹ. 6. ար. հալաշաքար. հալուն շաքարեղէն:

Fondateur, trice, գ. հիմնադիր, հիմնադրուհի, հիմնարկու, հիմնարկուհի. Cyrus est le — de l'empire des Perses. Les —s des ordres. Richelieu est le — de l'Académie française. 2. աճ. —. membres —s. Dames —trices, տիկնայք հիմնադրուհիք, հիմնադրուհի տիկնայք:

Fondation(սիօն)ի. հիմն, հիմունք «ՀԷմէլ». creuser la —. La fouille des —s. Creuser les —s, պեղել՝ փորել զհիմունս. asseoir les —s sur le roc, sur pilotis. Saper les —s, հիմն ի վեր՝ հիմն իյատակ քանդել՝ կործանել՝ տապալել, հիմնայատակ առնել, յատակել ի հիմանց. 2. հիմնադրուԹիւն, հիմնարկուԹիւն, հիմնարկէք. commencer la — d'un bâtiment. 3. փ. հիմնարկուԹիւն, հիմնադրուԹիւն. la — d'une Académie, d'une colonie, d'un hôpital, d'un empire. ||—, հիմնարկ, պաստակերտ. — pieuse, — բարեպաշտական:

Fondé, e, աճ. հիմնեալ, հաստատեալ. — sur, — ի վերայ. 2. հիմնական, հիմնաւոր, հաստատուն, իրաւացի, արդար. demande —e. Demande non —e, անհիմն խնդրուածք. motif, reproche —. Cette nouvelle ne me paraît pas —e. Bien —, հաստապինդ. || être — à, ունել իրաւունս՝ պատճառս. être — à dire, ունել իրաւունս ասելոյ. 3. ա. un — de pouvoir, կլ. un —, օրինաւոր փոխանորդ:

Fondement, ա. հիմն, հիմունք «ՀԷմէլ». jusqu'aux —s, մինչեւ ցհիմունս, հիմն ի յատակ. jeter, poser les —s d'un édifice, հիմունս արկանել՝ դնել շինուածոյ, հիմնադրել, *հիմ ձգել՝ դնել. եւ փ. — d'un empire, d'une église, d'une religion, d'une doctrine. 2. հիմն, խարիսխ, հաստատուԹիւն. la justice est le plus sûr — d'un État. 3. հիմն, հիմնականուԹիւն, պատճառք, առիԹ, իրաւունք. bruit sans —, dénué de —, անհիմն՝ անտեղեակ լուր. toutes vos peines sont sans —, ամենայն վիշտք ք անպատճառք են. 4. երաստան, յատակ, նստոյ տեղի. նստատեղի, *ոտ, նստուկ:

Fonder, ն. հիմնել, հիմնարկել, հիմնադրել, հիմն՝ հիմունս արկանել. — une maison, une ville. — nouvellement, նորահիմնել. 2. փ. —. — une académie, une colonie, un empire, un ordre religieux. Cet ouvrage fonde la réputation de tel écrivain. 3. հիմնել. — une église, un couvent, une chapelle, un collège, un prix. 4. փ. հիմնել, խարսխել, հաստատել. — son bonheur, son opinion, ses projets sur qn., sur qc. Puis-je sur votre récit — quelque assurance? մարԹիցի՞մ հաւատս ընծայել բանիցդ. — ses soupçons, ses espérances sur..., արկանել զկասկածանս, դնել զյոյս իւր ի վերայ... tout est fondé sur lui, ամենայն ինչ ի նա յեցեալ կայ. 5. դտ. — qn. de procuration, տալ ուժեք գիր գործակալուԹեան:

Se fonder, դ. հիմնիլ, հիմնանալ, հիմնադրիլ, հիմնարկիլ. 2. փ. հաստատիլ, հաստատեալ լ., խարսխիլ, կանդարիլ. le seul espoir où mon bonheur se fonde.

Fonderie, ի. հալոց, հալարան. || ձուլարան «տեսքմէխանէ». — de canons, ԹնդանօԹարան, հրետանաձուլարան. — de caractères, տառաձուլարան, գրաձուլարան. 2. ձուլարուեստ, ձուլագործուԹիւն. արուեստ ձուլելոյ «տեսքմէնիլիք»:

Fondeur, ա. հալիչ «էրիտիճի». 2. ձուլիչ, ձուլագործ, ձուլող «տեսքմէճի». — de caractères, գրածոյլ, տառածոյլ, գրաձուլիչ:

Fondis (ֆոնտի) ա. խորխոլումն, փլումն, փուլ «երգըլմա, չէօքմէ»:

Fondoir, ա. ճարպահալոց:

Fondre, ն. հալել, *հալեցունել «էրիՖմէք». — un métal, du verre, du suif, de la cire. Le soleil fondit la neige. 2. ձուլել, *Ձափել «տեսքմէք». — un canon, des caractères, une statue. || ը. — la cloche, — զզանգակն. եւ փ. ի գլուխ հանել՝ աւարտել զգործն. եւս՝ հաստատել ինչ, *որոշմունք մի անել. եւս՝ վաճառել գիմն եւ զարծաԹն բաժանել ի մէջ իրեանց. 3. բժ. հալել, լուծանել, քակել «էրիՖմէք, չէօզմէք». — les humeurs, un calcul. 4. նկ. հալել, խառնել. — les couleurs. 5. փ. ձուլել, ի մի ձուլել՝ զօդել՝ յօդել, զուգախառնել, միաւորել, խառնել, *միացունել. — deux lois en une seule. — un ouvrage dans un autre.

Fondre, չ. հալիլ, հալ առնուլ. «էրիմէք». la glace fond. || Faire —, հալել, *հալեցունել. 2. հալիլ, լուծանիլ. le sucre fond dans l'eau. 3. փ. հալիլ, ի չիք դառնալ. l'argent fond dans ses mains. Tout ce qu'il tient fond entre ses mains. || ը. — à vue d'œil, հալիլ, հալիլ մաշիլ, հաշիլ, մաշիլ. || փ. le ciel fond en eau, եւ լկ. le ciel fond, անձրեւ յորդահոս իջանէ. || — en sueur, ընդքիրտն հարկանել՝ մոանալ, քրտնազանգ լ., *ջուր կտրիլ. || — en larmes, en pleurs, հալել զաչն յարտասուս, յարտասուս լուծանիլ՝ ցնդիլ՝ հարկանիլ, *արցունք Ձափել, ողիկ ողիկ գալ. 4. սուզանիլ, խորխորիլ. la terre fondit sous ses pieds. 5. յարձակիլ, դիմել, անկանիլ ի վերայ, խուժել, գրոհ տալ. tous les maux fondent sur lui. Une tempête fondit sur le lac, էջ մրրիկ հողմոյ ի ծովակն. le peuple fondait sur lui, խուռնէր զնովաւ ժողովուրդն. — sur l'ennemi avec la vitesse d'un aigle, արծուաՁեւիչ սլացիւք խոյանալ ի վերայ Ձշնամեաց:

Se fondre, դ. հալիլ, լկիլ. la glace se fond au soleil. || Le ciel se fond en eau, յորդահոս տեղայ, ահագաւարաւի անձրեւէ երկին. || — en larmes, en pleurs, en sueur, յարտասուս՝ ի քրտինս լուծանիլ. 2. հալիլ, վատնիլ, սպառիլ, ծախիլ, իչիք դառնալ. sa grande fortune s'est fondue tout à coup. L'armée se fondait peu à peu. 3. հալիլ, ալէկիգիլ, խանդաղատիլ, գորովիլ. les cœurs se fondent à leur abord. — à vue d'œil, ակնբեւ հալիլ մաշիլ. 4. նկ. զուգախառնիլ, յարմարիլ, պատշաճիլ. ces deux couleurs, teintes se fondent bien ensemble. 5. ձուլիլ ի մի, խառնիլ, միանալ. cette maison de commerce s'est fondue dans telle autre.

Fondrier, աճ. ճանրաքեռն. bois —, ճանրափայտ:

Fondrière, ի. ձիւնահոր, խորխոլ, պատատուած՝ խոռոչք երկրի «չէօքիւք, չուգուր». tomber dans une —. Remplir une —. 2. ձիւնահորք (ի լերինս). 3. ճահիճ, մօր «պաՁագ, կէօլ»:

Fondrilles, ի. յ. մրուր, դիրտ «ՁօրՁու»:

Fonds, ա. հող, գետին. — de terre, գոյք երկրի, հող, գետին. biens —, անշարժ ինչք, կալուածք, տունք. || — dotal, օժտական գոյք. անշարժ ինչք կնոջ յօժիտ. 2. արճաՁ, դրամ, *ստակ. avoir des —. Trouver un —. Faire les —, հայՁայՁել զարծաԹն կարեւոր, *ալէտք եղած ստակն հոգալ. || appel de —, դրամակոչ. faire l'appel des —, դրամակոչ առնել. || — social, դրամագլուխ ընկերուԹեան. — de roulement, շրջադարձ դրամագլուխ. ||nos — sont bas, դրամատակաւ ունիմք, անդրամ եմք. remettre en —, տալ ունել արճաՁ, être en —, ունել առձեռնապատրաստ դրամ, *պատրաստ ստակ ունենալ. il n'était pas en —, չունէր արճաՁ, *ստակ չունէր. || փ. être en —, ձեռնհաս՝ կարող լ., զօրել. 3. գլուխ, դրամագլուխ. manger le — avec le revenu. 4. Les — publics. կլ. les —, արժէԹուղԹք. les — ont baissé, ont monté, — իջին, բարձրացան. la hausse, la baisse des —. ||փ. եւ կամ. les — sont en baisse, չիք արճաՁ՝ դրամ, *ստակն կպակսի. || — perdu, գլխակորոյս. placer de l'argent à — perdus, գլխակորոյս զետեղել արճաՁ, *ստակն գլխակորոյս շահու դնել. || — de roulement, դրամ՝ ստակ սովորական ծախուց. 5. կրպակ, խանուԹ (հանդերձ կահիւք, վաճառօք եւ յանձախորդօք). vendre son —. Acheter un — de commerce, վաճառարան՝ վաճառատուն գնել. un — de boulanger, հացանոց, հացարարոց. 6. փ. մԹերք, գանձ. un grand — de savoir, d'érudition, de probité. Il a pour vous un grand — d'estime, մեծամեծար առնէ զձեզ. vous avez un — de santé admirable, զարմանալի է քաջողջուԹիւն ձեր. 7. նիւԹ. c'est un — très riche à exploiter.

Fondu,e, ած. հալեալ, հալածոյ. du plomb —. 2. ձուլեալ, ձուլածոյ. — d'un seul jet, միաձոյլ. nouvellement —, նորաձոյլ. 3. բժ. հալեալ, մաշեալ, վտտեալ. depuis sa maladie, il est tout —. 4. զուգախառնեալ, զուգախառն. || վ. — en larmes, արտասուաթոյս, արտասուաՓոր, արտօսրահոս. ||cheval —, ձիաձոյլ. խաղ մանկանց յորում մին ի չորս կայ եւ այլք ոստնուն ի վերայ նորա. jouer au cheval fondu, — խաղալ:

Fondue, ի. խ. պանրածու, *հաւկՓով եփած պանիր:

Fongate, ա. տգ. սնկատ. * աղ գոյացեալ զուգախառնուՓեամբ սունկային աղի (acide fongique), աղանալի տակի մի հետ:

Fonger, չ. ծերիլ. *պտղիլ:

Fongible, ած. իգ. փոխանակելի. non —, անփոխանակելի. toute chose peut être rendue —.

Fongicole, ած. կ. սունկասուն, սունկակաց:

Fongie, ի. կբ. սունկիկ:

Fongiforme, ած. բպ. սունկաձեւ: [կանիՓ:

Fongine, ի. բ. սունկին, սուն-

Fongique, ած. տգ. սունկային. acide —, — ՓՈւ, սնկաՓՈւ:

Fongite, ի. հբ. սունկաքար:

Fongivore, ած. սունկակեր:

Fongoïde, ած. բպ. սունկակերպ. 2. բժ. սունկակերպ, սունկածեւ:

Fongosité, ի. վ. S. **Fongus.**

Fongueux,euse, ած. բժ. սունկուտ, սունկակերպ. ulcère —. 2. բ. սունկանման:

Fongus (ֆիւս) ա վ. սունկ, մսասունկ. * սունկի նման ուելորդ միս՝ ուէցք վէրքի քով. հն. **Fongosité.**

Fontaine, ի. աղբիւր «պունար, չէշմէ». la source d'une —, ակն աղբեր, աղբերակն, ակնաղբիւր. — claire, limpide, յստակաջուր՝ վճիտ —. petite —, աղբիւրակ, աղբիւրիկ. — miraculeuse, լուսաղբիւր. — jaillissante, ցայտաղբիւր. — à filtre, զտաղբիւր. eau de —, աղբերաջուր. comme une —, աղբիւրաբար, աղբերաբար, աղբիւրօրէն. couler comme une —, աղբերանալ. *աղբիւրի պէս վազել. faire couler comme une —, աղբիւրացուցանել, աղբերացուցանել, *աղբիւրի պէս վազցունել. 2. չքուղս, շատրուան «ֆիսքիյէ». 3. ծորակ «մուլուգ». 4. բգ. աղբիւր. — de compression, *ճնշողական աղբիւր, ճնշաղբիւր. — de Héron, հերոնեան —. 5. ո. խարան «եագը». 6. վ. աղբիւր, ականոպիք, աղբիւրահոս՝ աղբիւրաքուղս աչք. ses yeux étaient devenus deux — de larmes, աչք նորա դարձեալ է յարտօսրաքուղս —ս.

Առ. Il ne faut pas dire: Fontaine, je ne boirai pas de ton eau, չէ պարտ ասել. Աղբի՛ւր, չարիս ի ջրոյդ. *հաստատուՓեամբ ասելու չէ մէկու մի՝ բանի մի Ըէ «Երբէք պէտք պիտի չտեսնեմ» :

Fontainée, ի. բ. աղբիւրաթոյս. սեռ. ոսիմի կաղնիանեայց:

Fontainerie, ի. աղբիւրարան. 2. աղբիւրագործուՓիւն, աղբիւրավանառուՓիւն:

Fontainier, s. Fontenier.

Fontanelle, ի. մգ. գաղտուն, գաղտանակ. տեղի կցուածոյ ոսկերաց գանկի. 2. վ. հ. աղբիւրիկ, խարան «եագը». հն. **Cautère, Séton, Vésicatoire.**

Fontange, ի. ժապաւինահանգոյց. ժապաւինեայ հանգոյց երբեմնակի գլխանոցի կանանց:

Fonte, ի. հալ, հալումն «էրիՓմէ, իրիմէ». la — des métaux. — des neiges, ձիւնահալ. || Remettre à la —, հալել՝ ի հալոց արկանել վերբստին. 2. ձոյլ, ձուլումն, մետաղահալուՓիւն, ձուլուՓիւն, *ձուլուածք «տէօքմէ». — d'une statue. Jeter une statue en —, ձուլել զանդրի. 3. ձոյլ, ձուլած, ձուլածոյ, *Ըափճու բան. de —, en —, հալածոյ, ձուլածոյ, ձուլադրոշմ, *Ըափճու. tuyau de —. 4. տպ. ձոյլ, ձուլատառք. հատածոյլ տառք. une — de petit romain. 5. պատեանք (ատրճանակաց ի Ըամբի). mettre des pistolets dans les —s.

Fontenier, ա. աղբիւրագործ, աղբիւրավանառ:

Fonticule, ի.հ. աղբիւրիկ, խարան. հն **Cautère.**

Fontinal,e, ած.բպ. աղբերասուն, աղբիւրակաց. 2. հ. աղբիւրային, աղբերային: [աղբերաց մամուռ:

Fontinale, ի. բ. աղբրամամուռ.

Fonts, ա. աւազան, մկրտարան. les — baptismaux, աւազան մկրտութ. tenir un enfant sur les —, ընդունել զերախայն ի սուրբ աւազանէն, կքնքահայր՝ կնքամայր լ.:

Foot-ball (ֆուՓպալ) ա. անգ. ոտնագունդ. * ոտքով նետուած գունդն եւ խաղն:

For, ա. ատեան, դատաստանարան. — extérieur, արտաքին —. իշխանուՓիւն մարդկային արդարուՓեան. — intérieur, ներքին —, հոգեւոր —. իշխանուՓիւն Եկեղեցւոյ, եւ փ. խիղճ մտաց. || le — ecclésiastique, եկեղեցական —. աշխարհիական իշխանուՓիւն եկեղեցւոյ. traduire au — extérieur.

Forage, ա. ար. ծակումն. — d'un canon, d'un puits artésien. 2. գինետուրք. տուրք գինւոյ:

Forain, e, ած. արտաքին, օտար, օտարական, *դրսեցի. Débiteur —. Marchand —. Théâtre —. 2. ա. յ. les —s, դրսեցիք, աճապարարք տօնավաճառի:

Foraminé, e, ած. ո. ծակոտ, ծակոտկէն, *ծակծկած:

Foraminifères, ա. յ. կ. ծակաբերք, ծակոտկէնք. ազգ փոքրիկ խեցեմորՓից:

Forban, ա. ելուզակ, ծովահէն. 2, un — littéraire, բանաքաղ, բանագող:

Forbésite, ի. հբ. փորբեսաքար. ջրատնակ զառկատ նիքելի եւ կորալտի:

Forçage, ա. աւելակշիռ (դրամի). 2. եգ. բռնահատումն:

Forçat, ա. բռնավար, պարիա-

կատոր, տաժանապարտ, Ըիապարտ, պարիակալ, պարիակիր. — libéré, ազատեալ —. || փ. travailler comme un —, *գերիի պէս՝ չարաչար աշխատիլ:

Force, ի. ոյժ, կար, զօրուՓիւն, կարողուՓիւն. — vitale, physique, morale, կենդանական, բնական, բարոյական —. — brutale, բնական՝ կոպիտ ոյժ. — d'attraction, ձգողական զօրուՓիւն. être doué d'une grande — de corps, ուժեղ՝ հուժկու՝ զօրաւոր՝ մեծազօր՝ քաջազօր լ., *մեծ ոյժ ունենալ, սաստիկ ուժով ըլլալ. avoir de la —, ունել —, *ոյժ ունենալ. une — d'Hercule. Un cheval d'une grande —. Je n'ai pas la — de travailler. Par sa —, par sa propre —, ուժով անձին, իւրով զօրուՓեամբ. de toute sa —, ամենայն զօրութ իւրով, *բոլոր իւր ուժովն. par ses —s, avec toute sa —, զոգի ի բուն, ամենայն զօրուՓեամբ, *բոլոր ուժովն՝ զօրուՓեամբն. de toutes mes —s, յամենայն զօրուՓենէ իմմէ, *բոլոր ուժովս. à — égale, à —s égales, հաւասարազօր. par la — des choses, զօրուՓեամբ իրաց, պարագայից բնութեամբ. par sa —, զօրուՓեամբ իւրով. || — majeure, գերագոյն պատճառ. || être de — à, զօրել, կարող՝ ձեռնհաս լ. il est de — à lutter contre trois hommes. եւ փ. il est de — à vous convaincre. Il est bien de — à faire cette bévue. || Tour de —, ճիգն, մեծ ճարտարուՓիւն. ||de double —, d'une double —, կրկնազօր. || travaux de —, վաստակք ուժոյ, *ուժի աշխատանք.

2. ոյժ, զօրուՓիւն. les —s du corps, — մարմնոյ. ce malade sent ses —s augmenter, նորոգի զօրուՓեամբ հիւանդն. prendre de la —, des —s, de nouvelles —s, redoubler ses —s, զօրանալ, յաւելուլ ի զօրուՓիւն, կազդուրիլ. rassembler ses —s, անդրէն զօրանալ. ses —s étaient épuisées, անկեալ էր յուժոյ, կասեալ էր ի զօրուՓենէ, ուժաՓափ էր. || la —, la — de l'âge, աստիք, զօրուՓիւն, առոյգուՓիւն. dans la — de l'âge, de son âge, յաստիս երիտասարդուՓեան, յաստուղ՝ ի քաջառոյգ հասակի. être dans toute sa —, գոլ յաստիս ուժի, քաջառոյգ լ. s'il m'eût attaqué dans ma —, եԹէ յարձակէր յիս մինչ յուժի էի.

3. ոյժ, զօրուՓիւն, իշխանուՓիւն. la — d'un État. Les lois étaient sans —, անզօր էին օրէնք.

4. ոյժ, զօրուՓիւն. la — militaire, զինուորական —. la — d'une armée.

5. զօրուՓիւն, ամրուՓիւն, պընդուՓիւն. la — d'une place de guerre, d'un mur. Être en —, զօրանալ, զօրաւոր՝ ձեռնհաս լ. յարձակելոյ, պաշտպանելոյ զանձն. l'ennemi se montre en — sur notre flanc gauche.

6. յ. les —s, զօրուՓիւնք, զօրք. les —s de mer et de terre, ծովային եւ ցամաքային —.

7. զօրուՓիւն, բռնուՓիւն, բռնադատուՓիւն, բռնազբօսուՓիւն,

բուռն ֆարկ . repousser la — par la —. Céder à la —. Employer la —. || — majeure, ֆարկ անհրաժեշտ . céder à la — majeure. || — publique, հասարակաց զօրք . — armée, զօրք . — est demeurée à la loi, յաղթանակեցին օրէնք. || agir de —, par la —, բռնութեամբ վարիլ՝ *վարուիլ, բռնութիւն բանեցնել . || faire — à, բռնադատել , ստիպել. || maison de —, բանտ . || — m'est, — lui est de, ֆարկ է , ֆարկ ի վերայ կայ ինձ՝ նմա .

8. զօրութիւն, կարողութիւն, ճարտարութիւն, յաջողակութիւն, կորով, կորովութիւն , հանճար . avoir une grande — de tête, *շատ զօրաւոր գլուխ ունենալ . il a une grande — de mémoire, քաջուշ՝ քաջուշեղ է . il est de première — sur le violon, au pistolet, aux échecs, քաջագօր՝ ճարտար յոյժ է ի... Être de même — au jeu, ֆամազօր՝ հաւասարազօր՝ հաւասարագօր՝ համաճարտար լ. ի խաղի . || ֆգ. un fou de sa —, այր յիմար իբրեւ զնա .

9. զօրութիւն , հաստատութիւն , մտապնդութիւն , արութիւն , քաջութիւն, քաջասրտութիւն. il lui manque la — d'âme, պերի է յարիութենէ . déployer ses —s, արիանալ , քաջանալ , ժրանալ . avoir la — de, զօրել, ունել զզօրութիւն՝ զքաջութիւն..., արիանալ , իշխել , համարձակիլ . n'avoir pas la — de, չկարել , չզօրել .

10. զօրութիւն , ոյժ , սաստկութիւն , ուժգնութիւն . la — de la poudre à canon, d'une machine à vapeur, d'un ressort, du courant, d'un boulet de canon. Le cœur bat avec —, ուժգին՝ *ուժով բաբախել սիրտն .

11. եւ. faire — de rames, ramer à toutes —s, պիտալքել բուռն զօրութեամբ՝ ուժգնակի , *բոլոր ուժով պիտի քաշել . || faire — de voiles, պարզել զամենայն առագաստս , *բոլոր առագաստներն բանալ . փ. զամենայն հնարս հնարել , *բոլոր ջանքն պափել .

12. զօրութիւն , հաստատութիւն , ամրութիւն, *տոկունութիւն. — d'une poutre, d'un drap, d'une toile.

13. մք. զօրութիւն . — centripète, կեդրոնամէտ —. — centrifuge. || փ. les —s vives de la nation, կենդանի զօրութիւնք ազգին . զօրաւորագոյն՝ առողջական մասն. ||—s de la nature, զօրութիւնք բնութեան .

14. զօրութիւն , սաստկութիւն , ուժգնութիւն . — de la chaleur, d'un poison. Ce vin, cette eau-de-vie a beaucoup de —, զօրաւոր յոյժ է գինիդ , օղիդ .

15. փ. զօրութիւն, ազդեցութիւն . je veux essayer la — de mes pleurs. Les lois perdent leur —. La — du style, de l'habitude. || — de loi, — օրինաց . coutume ayant — de loi. Dans toute la — du mot.

16. բազում , յոլով , *շատ . avoir — argent, amis, ունել արծաթ բազում, բարեկամս բազումս . — gens. || Dire — mal de qn., ասել բազում չարիս զումեքէ .

A —, մ. յոյժ , *ասստիկ , կարի շատ . travailler, étudier à —. 2. A — de, նխ. զօրութեամբ , յանախութեամբ , բազում . à — de prières, զօրութեամբ աղօթից , բազում աղօթիւք , առ բազում պաղատանաց , ի ձեռն յանախ խնդրուածոցն . à — de raisonner, առ խորհելոյ . || à — de rames, զօրութեամբ թիակաց , ուժգնաքարշ թիակօք . à — de bras, à la — du poignet, զօրութեամբ բազկաց . 3. à toute —, մ. ամենայն զօրութեամբ , ամենայն հնարիւք . il voulut m'emmener à toute —. եւս՝ զամենայն միանգամայն կշռեալ . on pourrait à toute — lui accorder ce qu'il demande. 4. de —, մ. բռնի , *զօրով. faire entrer de —. եւս՝ բռնի , բռնութեամբ , բռնաբար . il lui fit signer de — cet acte. Prendre une ville de —, բռնութեամբ , յարձակմամբ առնուլ . prendre une femme de —, բռնաբարել՝ բռնազրկել՝ լլկել զկին . || de gré ou de —, կամայ եւ ակամայ . il faudra bien de gré ou de — qu'il paye le dommage. || Par —, մ. բռնի , բռնութեամբ , բուռն , բռնաբար, առ հարկի. ||à — ouverte, անպատրուակ բռնութեամբ . agir contre qn. à — ouverte. ||De vive —, à — armée, մ. բուռն՝ զինու զօրութեամբ. prendre une place de vive —. փ. attaquer de vive — les préjugés.

Forcé, e, աճ. հարկեալ , բռնադատեալ, բռնազրկեալ , բռնակալ, անկամ , անյօժար . rire —, style —, comparaison —e, բռնազրկ՝ բռնազրկեալ , բռնաջան , *քաշկռտուք . non —, անբռնադատ, անբռնազրկ. travaux —s, խստավար՝ տաժանելի՝ դառնապարիսակ աշխատանք :

Forcement, ա. բռնութիւն , բռնաբարութիւն . — d'une serrure.

Forcément, մ. բռնի , բռնաբար , հարկաւ , ի հարկէ , առ հարկի , հարկաբար . il a fait — cette démarche. Ce fait admis, on doit — admettre les autres.

Forcené, e, աճ. մոլեգին , կատաղի , խոլ . homme, désir —. Femme, envie, ambition —e. || q. —. c'est une —e. Il se débattit comme un —.

Forceps (ֆորսէփս) ա. վ. արտաքան . 2. —, սաղմնահան . — à fonctions normales, կանոնաձեւ —. — à dents de brochet, — կռնկատամն. — à scie, — սղոցաձեւ . — à deux scies, — երկսղոց . Aide —, օգնասաղմնահան :

Forcer, ն. հարկել , բռնաբարել , բռնադատել, փեռնկել, բանալ բռնութեամբ , խորտակել . — une serrure, une clef, բռնաբարել զփականս, զբանալի , *բռնի բանալ . — une porte, un coffre. On força le palais, բռնադատեցին զդրունս ապարանից. 2. բռնաբարել , բռնադատել , առնուլ բռնութեամբ , կորզել , տիրել յարձակմամբ . — le consentement, le vote de qn. — un camp. 3. բռնաբարել , բռնադատել , բռնազրկել , լուծանել , *աւրել . — la consigne. 4. յաղթել , նուաճել , առաջուր հարկանել . — les obstacles. 5. բռնաբարել , բռնազրկել , բռնադատել , բուռն՝ հարկ առնել , բուռն ի վերայ դնել , ստիպել . — qn. à faire une chose. || փ. — la nature, բռնաբարել զբնութիւն , կամիլ առնել առաւել քան զկար . — le pas, la marche, ճեպել զընթացս, ճեպընթաց լ. — un cheval, սաստիկ աշխատ առնել զձի . — un cerf, ի նեղ արկանել , տագնապեցուցանել զեղջերուն . — le passage, l'entrée, բռնաբարել՝ բռնադատել զանցս՝ զմուտս , բռնի անցանել՝ մտանել . — la porte de qn, բռնադատել զդուռն ուրուք , բռնութեամբ մտանել ի տուն ուրուք առ ոտն կոխեալ զարգել նորա . — une femme, բռնաբարել , բռնադատել , լլկել զ...ն . — les respects, l'admiration, բռնազրկել , կորզել , բռնութեամբ ձգել յինքն . — une plante, բռնաբարել , բռնազրկել , բռնադատել , ստիպել պտղատու՝ ծաղկաբեր լ. անժամանակ . — sa voix, բռնաբարել՝ բռնազրկել՝ աշխատ առնել զձայնն , *ձայնն յոգնեցուցանել . — la main, սաստիկ աշխատ առնել զձեռն , *ձեռքն սաստիկ յոգնեցուցանել . — la main à qn., բուռն առնել՝ լինել , բռնանալ՝ բռնադատել՝ ստիպել զոք. vous me forcez la main, բուռն է ինձ ի քէն , * գիս կբռնադատէք :

Forcer, չ. նե. — de voiles, պարզել զամենայն առագաստս , *բոլոր առագաստներն բանալ . — de rames, ուժգին թիավարել :

Se forcer, դ. բուռն լինել՝ բռնանալ անձին , սաստիկ աշխատ առնել զանձն . ne vous forcez pas tant. 2. ջանալ , ճդնիլ , գուն գործել . forcez-vous à lui plaire. 3. բռնադատել զանձն . բուռն առնել անձին . je me force à le lire.

Forcerie, ի. պ. ջերմատուն (պրտղաբեր ծառոց) :

Forces (ֆորս) ի. յ. ունելիք . մեծ վկրաւ : [րատ փոքր :

Forcettes, ի. յ. ունելեակ . մկ-

Forcière, ի. ձո. ձկնատեսանք . *ձուկ բազմացունելու լճակ :

Forcite, ի. տգ. ուժակ. պայթուցիկ նիւթ :

Forclore (լծ. իբ. Clore) ն. դտ. տարամերժել . չընդունել ի դատաստան, *դատաստանի ժամանակն անցած ըլլալուն համար չընդունել . il s'est laissé —. Il a été forclos.

Forclos, e, աճ. տարամերժեալ , տարամերժ , դատամերժ :

Forclusion, ի. դտ. տարամերժումն , դատամերժումն . S. **Éviction.**

Foré, e, աճ. ճակեալ , ճակ . clef —e.

Foreign office, ա. անգ. պաշտօնարան արտաքին նախարարութեան յԱնգղիա :

Forer, ն. ճակել . — une clef, un canon, un puits artésien.

Forerie, ի. ծակարան. — de canons. 2. շաղափումն, ծակումն:

Forestbed (ֆօրէսթպէտ) ա. եր. անգ. անասունախշտի. խաւ սեաւ կաւոյ:

Forésite, ի. հբ. փորելաքար. ջրասնալ գայլախազատ պաղլեղկի եւ կրոյ:

Forestier, ère, ած. անտառային. code —. École —ère, անտառադպրոց. դպրոց անտառագիտութեան. || arbres —s, անտառածառք. ծառք բարձրաբերձք. || villes —ères, անտառաքաղաքք. չորքին քաղաքք Գերմանիոյ առ Սեաւ անտառաւ (Ռոյնփէլտ, Վալտսիուէ, Սէքքինկէն, Լավֆէնպուր). || garde —, անտառապահ. պահապան անտառաց. 2. ա. անտառապահ. 3. անտառուս. աշակերտ անտառադպրոցի:

Forest-marble (ֆօրէսթ-մարպլ) ա. եր. անտառամարմարիոն, անտառակուճ. խեցուտ կրաքար:

Foret.

Forêt, ի. անտառ, մայրի. մայրաստան, շահար «օրման». — sombre, ombragée, touffue, épaisse, impénétrable, verte, vaste, solitaire, lugubre. — նախմաստուեր, աստուերամած, Ճանձրախիտ՝ Ճանճրաստաղարթ, Ճանճրամայրի, անճառանց, դալարագեղ, մեծատարած, ամայի, տխրատեսիլ. entouré de —s, անտառապատ, մայրոտուտ. plein de —s, անտառապից, մայրաիոծ. — vierge, կուսանտառ, կոյս՝ կուսական՝ անմարդաբնակ —. au milieu d'une —, անտառամէջ. au fond d'une —, ի խորս անտառին. 2. փ. եւ ը. այր աւազակաց. vous étiez là dans une —, յաւազակաց միջի էիք անդ. c'est la — de Bondy, այր աւազակաց է. 3. անտառախիտ՝ խուռն բազմութիւն. une — de lances, de mâts, de cheveux, Ճանճրախիտ նիզակք, կայմք, հերք. || S. Eau.

Foreur, ա. ծակիչ, ծակող:

Forfaire (վարի յաներ. եւ ի բաղ. ժ.) չ. յանցանել, գործել ընդդէմ պարտուց, *պարտուց դէմ անել. un juge ne doit pas —. || — à l'honneur, *պատուոյն դէմ մեղանչել:

Forfait, ա. եղեռն, եղեռնագործութիւն. *ծանր՝ մեծ յանցանք. noirs —s, սեաւդէմ՝ սեաւհոգի՝ դժոխալուր եղերունք. 2. վճ. միահատոյն սակարկութիւն «կէօնթրաթ փազարըգ». || à —, միահատոյն սակարկութեամբ. faire, prendre à —. Marché à —, գին հատեալ սակարկութեամբ:

Forfaiteur, ա. պաշտօնազանց:

Forfaiture, ի. պաշտօնազանցութիւն. յանցումն ընդդէմ պաշտաման:

Forfante, ի. S. **Hâbleur.**

Forfanterie, ի. S. **Hâblerie.**

Forficulaires, ա. յ. մբ. ականջամտնայք. տոհմ ուղղաթեւ միջատաց:

Forficule, ի. մբ. ականջամուտ, ոնկնամուտ, *ականճմտուկ «մագլաալը պեօճէք». ||ին. **Auriculaire.**

Forge, ի. դարբնոց. 2. հնոց «տէմիրճի օճաղը». 3. պայտարարան, պայտարանոց «նալպանտ տիւքքեանը». mener un cheval à la —.

Forgé, e, ած. կռեալ, կռածոյ, կռանակուռ, կռանակոփ, կռանագործ, կռանահար. fer —, կռածոյ՝ գործեալ երկաթ. nouvellement —, նորակուռ. 2. փ. հնարեալ, կցկցուն, կարկատուն. mot —.

Forgeable, ած. կռանելի, կռելի, դարբնելի. la fonte n'est pas —.

Forgeage, Forgement, ա. դարբնումն, կռանարկումն, կռանահարուիւն:

Forger, ն. դարբնել, կռել, կռանել, կռանահարել. * երկաթ ծեծել. — un fer à cheval, une épée, des cuillers en argent. — à froid, — անհուր. ||փ. — ses fers, se — des fers, — շղթայս իւր. լինել պատճառ իւրոյ գերութեան. || — des vers, գործել քերթուածս բազում դժուարութեամբ. 2. գործել, կերտել, ստեղծել, ստեղծագործել, կարկատել, կցկցել, հնարել. — une nouvelle. — des mots, անուանագործել, *նոր բառ շինել. 3. se —, — անձին, ստեղծել մտօք, նկարել ի միտս, զմտաւ ածել, երեւակայել. il se forge une félicité. — des chimères.

Se forger, դ. գործիլ, դարբնիլ, կռանիլ, կռանահարիլ:

Forgerie, ի. դարբնութիւն:

Forgeron, ա. կռանագործ, կռանահար, դարբին. maître —, դարբնապետ.

Առ. en forgeant on devient —, գործելով կերկաթ լինի ոք դարբին, *բան մի մարդ անելով կսովրի:

Forgeur, ա. դարբին, գործիչ երկաթեղինաց. — d'épées, սրագործ, սուսերագործ. — de ciseaux, մկրտագործ. 2. գործիչ, հնարիչ, գրական. — de mots, բառագործ, բառահինար, բառագիտ. — de nouvelles, լուրահինար. — de calomnies, զրպարտահինար, զրպարտանահինար:

Forhu, ա. ո. շնակոչ. կոչ շանց ի ձայն փողոյ. 2. շնակոչատեղ. տեղի ուր շնակոչն հարկանի:

Forhuer, Forhuir (ֆօրհէ, ֆօրհիր) ն. ո. շնակոչ հարկանել. փող հարկանել ի կոչ շանց. — du cor, շնակոչ հարկանել ի ձայն փողոյ՝ փողածայն:

For-in-hand (ֆօրինհէնտ) ա. անգ. չորեքծիք (կառք):

Forjet, ա. ճ. ցոկումն, յառաջակարկառ, *դէպի առաջքն երկնցած:

Forjeter (forjette, forjetterai) չ. ճ. ցոկիլ, յառաջակարկառ լ. * դուրս ցցուիլ՝ ելնել. un mur qui forjette.

Forlâchure, ի. Ճերուիւն (անկուածոց):

Forlancer, ն. ո. որջատել. հանել զերէ յորջոյն, * որջէն հանել երէն:

Forlançure, ի. Ճերուիւն ոտայնի, յոսի անկուած «գումաշտա՝ տօգուսաշ գուսուրաձք»:

Forligner, չ. օտարանալ, խորճանալ, ստերիւիլ. il n'a pas suivi la trace de ses ancêtres, il a forligné. || ը. աղաւտել զիւր պատիւ. elle a forligné.

Forlonge, ա. ո. հետոս, *հետուէն որսոյ. il va de —.

Forlonger, չ. ո. * տեղէն հեռանալ երէոյ. 2. յոյժ հետանալ եղջերուի ի շանց. le cerf forlonge. = Se —, դ. հետանալ:

Formable, ած. կազմելի:

Formage, ա. կազմումն:

Formal, ա. տպ. մրջմնոցի, մրջմնացքի:

Formaldéhyde, ի. տպ. մրջմնացքանչրածին:

Formaliser (Se) դ. գչարիլ, դժկամակիլ, դժկամակ լ., դժպիհիլ, ընդ միտ տանիլ, խոժոռիլ, դժուարասրտիլ, *առնուիլ, դժպին գալ. je ne saurais me — de cela. Sur rien tu te formalises.

Formaliser, ն. դժկամակ առնել, խոժոռեցուցանել. cela le formalise.

Formalisme, ա. ձեւականութիւն, ձեւասիրութիւն, ձեւապաշտութիւն:

Formaliste, ա. ձեւական, ձեւապաշտ, ձեւասէր. 2. փ. ձեւական:

Formalité, ի. ձեւակերպութիւն, ձեւականասրութիւն. remplir les —s nécessaires. Passer sur les —s. De —, ձեւակերպական. 2. փ. ձեւակերպութիւն, ձեւասիրութիւն. vous êtes fatigant avec vos —s perpétuelles.

Formanilide, ա. մրջմնանիլիդ. բաղադրութիւն մրջմնաթթուի ընդ նիլինոյ:

Formariage, ա. հ. ամուսնացանցութիւն. ամուսնութիւն ապօրինաւոր՝ ընդդէմ օրինաց եւ իրաւանց կալուածատէրն (seigneur).

Format, ա. տպ. գրադիր. ձեւ՝ ծալք գրոց, *դիրք. — in-folio, միածալ —. — in-quarto, քառածալ —. de grand —, մեծադիր, մեծածալ. de petit —, փոքրադիր, փոքրածալ. S. **Atlantique.**

Formateur, trice, գ. կազմիչ, կերպացուցիչ, կերպարանիչ:

Formatif, ive, ած. կազմական:

Formation (սիօն) ի. կազմութիւն, կազմած, կազմուած, կազմաւորումն, ձեւաւորութիւն, կերպաւորումն, կերպաւորութիւն. — dévonienne, դեւոնեան կազմուիւն. — d'une équation, կազմութիւն հաւասարման:

Forme, ի. ձեւ, տպագ. — ronde, carrée, ovale. La — de cet habit est gracieuse. 2. ձեւ, կերպ, կերպարան, տեսիլ, հայեցուած. qui a une — étrangère, օտարաձեւ. science des —s, ձեւագիտութիւն. juger sur la —, ըստ ձեւոյ՝ կերպարանաց դատել. changer de —, ձեւափոխ լ. 3. փ. ձեւ, պայման, կերպ, կերպարան, կարգ, օրէնք, պատշաճք, բարեկերպութիւն, վայելչութիւն. avoir des —s, բարեկերպ՝ ազնուակերպ՝ բարեվայելուչ՝ բարեձեւ՝ քաղաքավար լ. il y met des —s, բարեկերպ՝ բարեձեւ է. dans les —s, en —s, ըստ օրինի, ըստ կարգի, ըստ պատշաճի, ըստ կանոնի. rien ne se fait dans les —s. En — de croix,

ի ձեւ խաչի, խաչաձեւ, խաչանիշ. *խաչի ձեւով, խաչի պէս. en — de barre, de perche, ձողաձեւ. en — de rayon, շառաւիղաձեւ. qui a la —, en — de lettres, տառաձեւ. sous toutes les —s, ամենաձեւ. par — de, ըստ ձեւոյ, ի ձեւ, ըստ օրինակի, իբրեւ, որպէս. même —, նմանաձեւ. d'une — noble, ազատաձեւ, ազնուականաձեւ. de —, ձեւային, ձեւական, ձեւակերպ. pour la —, ըստ ձեւոյ, առ արտաքս. pour la —, առ ի ձեւ, ըստ ձեւին. en la —, ըստ ձեւոյ. 4. ի. ծեւ, կերպ, գնացք, պայման, ոճ բանից. il a les —s un peu rudes. —s judiciaires, կարգք՝ օրէնքատենականք. il a des —s très distinguées, բարեձեւ են կերպք նորա. sous des —s dissimulées, կեղծս ի կեղծս. 5. ձեւ, կազմուածին. — de gouvernement. 6. յ. ձեւ, կերպ, կերպարանք. les —s du corps. L'élégance des —s. Elle a des —s sveltes et gracieuses. Les —s humaines. 7. տպ. իջակալ. շրջանակ երկաթի յորում դրեալ կան էջքն շարեալք. une — de huit pages. 8. ձեւ, կաղապար, դարիճակ «գալըպ». mettre en —, sur —, *ձեւի դնել՝ բերել. || — à sucre, պան շաքարոյ. 9. երեսք մոմեակաց. 10. բազմոց, նստարան. une — de velours. 11. որջ (նապաստակի). 12. ո. էգն՝ մաքին (հաւոյ) :

Formé, e, անց. կազմեալ, ձեւացեալ, կերպաւոր, ձեւակերպ. mal —, ՈՒերակազմ, յոռեկազմ :

Formel, elle, ած. մեկին, ընդգրիտ, յայտնի, բացայայտ. la loi est —elle. Un démenti —. Ordre —. 2. ի. ձեւական, կերպական, կազմային, բուն. cause —elle, — պատճառք :

Formellement, մ. ձեւապէս, մեկին, բացայայտապէս, յայտնապէս. refuser —, բացէ ի բաց մերժել. déclarer, défendre —.

Formène, ա. մօրագազ. գազ մօրից դիւրաբորբոք, անգոյն եւ անհոտ. || հն. **Méthane.**

Former, ն. ձեւել, ձեւացուցանել, կազմել, ձեւակերպել, կերպաւորել, ի յարդ եւ ի կերպարանս ածել, կերպարանել, պատկերացուցանել. Dieu a formé l'homme à son image. — l'esprit, յօրինել զմիտս. — des vases, un triangle. Bien — ses lettres en écrivant. Qui forme les cas des noms, հոլովակերտ, հոլովակազմ, հոլովակառոյց. 2. կազմել, կերտել, առնել, հաստատել. nouvellement formé, նորակազմ, նորակերտ. — une liaison. — des liaisons dangereuses. 3. կազմել, յերիւրել, յարդարել, կացուցանել. l'estime mutuelle et la conformité des goûts forment une amitié indissoluble. 4. յօդել, յօդացուցանել, լսելի առնել. — des paroles, յօդել բառբառ. — des sons, յօդացուցանել՝ ձեւացուցանել զձայն. 5. առաջի առնել, առնել. — une objection, des objections. — une opposition, une plainte. 6. կազմել, կարգել. — un parti, un régiment, une société, un établissement. — des factions, խռով արկանել. 7. դնել ի մտի, զմտաւ ածել. — un projet, դնել ի մտի, խորհուրդ ունել, խորհուրդ ի մտի դնել. — des soupçons, կասկած ի մտի դնել, *կասկածի ելնել. — dans son esprit, մտախոհ լ., խորհել. — des vœux, մաղթել. 8. յերիւրել, կրթել, հրահանգել, վարժել, մարզել, յղկել. — l'esprit, le jugement. — des soldats, des marins. — sa main, son style, son goût. 9. ք. կազմել. — les temps d'un verbe. 10. գ. սկսանել, ձեռն արկանել. — un siège.

Se former, դ. ի յարդ եւ ի կերպարանս գալ, կերպանալ, կերպարանիլ, ձեւանալ, ունել՝ առնուլ զկերպարանս, պատկերանալ, տպաւորիլ. 2. կազմիլ, կարգիլ, յարդարիլ, լինել, յառնել, ի վեր երեւիլ. il s'est formé une ligue. Des rassemblements se formèrent. Les villes se formèrent en république. 3. գ. կազմիլ, կարգիլ, կարգեալ կալ. le régiment se forma en bataille, ճակատեցաւ՝ ճակատ յարդարեաց գունդն. եւ լկ. les régiments se formèrent devant les casernes. 4. գալ ի միտս, յօդանալ. 5. կրթիլ, հրահանգիլ, յերիւրիլ, մարզիլ, վարժիլ, յղկիլ, բարեձեւ լ. le goût se forme par la lecture des bons auteurs. Il se forme. 6. յերիւրիլ, յարդարիլ, աճիլ. sa taille se forme. 7. անդամնաւորիլ. les enfants se forment et grandissent. 8. սկսանիլ ունել զօրինսն, առաքտահասակ լ. *ամառականն սկսիլ գալ. cette jeune fille est en train de —.

Formeret, ա. ճպ. ձեւակ :

Formi, ա. կտցախտ. ախտ կտցոյ հաւոցաց :

Formiamide, ի. տգ. մրջնամիդ. ամիդ մրջնային :

Formiate, ա. տգ. մրջնատ. աղ կազմեալ բաղադրութեամբ մրջնային ՈՒուոյ ընդ հիման իրիք :

Formicaire, ած. բզ. մրջնանման, մրջնաւոր :

Formica-léo (ֆօրմիքալէոյ) տ. **Fourmilion.**

Formicant, ած. ա. բժ. մրջնային, մրջնեւաց. pouls —, մրջնախիրտ երակաՈՒդիւն. տկար եւ բռնէլ Ոնդիւն երակաց :

Formication (սիօն) ի. բժ. մարմնոյ, մրջմնոց. atteint par la —, մարմնոտ :

Formicides, ա. յ. մբ. մրջնագիք. առիմ միջատաց :

Formiciens, ա. յ. բզ. մրջնեանք : [կեր :

Formicivore, ած. կ. մրջմնա-

Formidable, ած. սիագին, աիաւոր, սիեղ, սիարկո., զարհուրելի, սոսկալի, սիագնակերպ, սիագնապարիսպ, սիագնատես, սիագնատեսիլ, սիեղադէմ, սիեղագոչ, սիագնահայեաց, սիագնագոչ, սիաւորագոչ, սիաւորալուր, սիագնալուր, սիագնացայտ, սիաւորատես, սիաւորաձայն, սիաւորակերտ, սիեղաշուք, դժնէսիայեաց. homme, regard, voix, troupe —.

Formidablement, մ. սիաւորապէս, սիագնապէս :

Formier, ա. ձեւագործ, ձեւալաճառ, կաղապարագործ, կաղապարավաճառ «գալըպճը» :

Formique, ած. տգ. մրջնային. acide —, մրջնաՈՒու :

Formiste, ա. նբ. ձեւական :

Formose, ի. տգ. մրջնաշաքար. նիւթ ինչ շաքարային :

Formuer, ն. ո. անցուցանել զփետրափոխուիւն Ոուչնոց :

Formulaire, ա. ձեւարան, ձեւագիրք. — des notaires, des procédures. — pharmaceutique, դեղագիրք. *դեղեր շինելու եւ խառնելու կերպն սորվեցուող գիրքն. 2. ի. —, ձեւ, պայման, օրինակ. — de la cour, de dévotion. || — de foi, դաւանուիւն, ձեւ դաւանանքի. 3. կոնդակ պապի (ընդդէմ գրոցն Յանսենիոսի) :

Formule, ի. բանաձեւ, ձեւան, օրինակ. — de testament, de serment. 2. փ. —s de politesse, de civilité, քաղաքավարական ոճք՝ բանք. laissons de côté ces vaines —s de politesse, de civilité. 3. Քր. նշանացոյց, տարազ. — algébrique, գրահաշուական —. 4. բժ. դեղագիր, դեղաձեւ, նուսխայ «րէչէթա». remède suivant la —. հն. **Ordonnance.**

Formulé, e, ած. ձեւաբանեալ, կերպաձեւ :

Formuler, ն. բանաձեւել, ձեւաբանել. — un acte, un jugement. 2. դեղագրել. le médecin avait mal formulé son ordonnance. 3. յայտ առնել. — ses griefs, sa pensée. = *Se —,* դ. բանաձեւիլ, ի յայտ գալ :

Formuliste, ա. ձեւագէտ :

Formyle, ա. տգ. մրջնուտաս, մրջնանիւթ : [տին :

Formylène, ա. տգ. մրջնուտա-

Formysulfide, ի. տգ. մրջնուտաածծմբիդ. դեղին մարմին բիւրեղացեալ :

Fornicateur, trice, գ. պոռնիկ:

Fornication (սիօն) ի. պոռնկութիւն. 2. փ. կռապաշտութիւն :

Forniquer, չ. պոռնկիլ, պոռնկականալ, *պոռնկութիւն անել :

Fornouer, ն. ար. հիւսիսիսկ :

Forpaiser, չ. ո. արգելարածիլ. երկար արածիլ յարգելեալ տեղւոջ :

Forpaisson, ի. անա. արգելարածումն. արածիլն յարգելեալ վայրի :

Forpaître, տ. **Forpaiser.**

Fors, նխ. հ. բաց ի, *զատ. tout est perdu, — l'honneur.

Forschérite, ի. մբ. փորշերաքար. ազգ արեւակն քարի (opale).

Forsenant, e, ած. ո. եռանդուն, *կրակոտ. chien —. Chienne —e.

Forstérite, ի. հբ. փորստերաքար. ազգ անգոյն ծիծաքարի (péridot) :

Forsythie, ի. բ. փորսիթենի. Ոուի ի ցեղէ ձիթենեայց :

Fort, e, ած. զօրաւոր, հզօր, զօրեղ, ուժեղ, *ուժով. bras —, — ba-

զուկ . — des bras, քաչաբազուկ, քաչաբուռն . il est très —. || p. être — comme un Turc, comme un bœuf, — յոյժ լ. || le Dieu —, Աստուած հզօր . || être bien —, զօրաւոր յոյժ լ., ունել զօրութիւն՝ իշխանութիւն՝ ազդեցութիւն մեծ . la raison du plus — est toujours la meilleure, պատճառք հզօրագունին է միշտ լաւագոյնն . le droit du plus —, իրաւունք հզօրագունի . || — de, զօրացեալ . — de vos droits, զօրացեալ իրաւամբք ձերովք . || se faire —, երաշխաւոր լ., խոստանալ , համարձակիլ , իշխել . se porter — pour qn., երաշխաւոր լ.

2. զ. զօրաւոր , հզօր , բազմաձեռն , բազմագունդ . l'ennemi était plus — que nous, հզօր էր զօրութեամբ՝ հզօրագոյն էր քան զմեզ Թշնամին. une armée —e de trente mille hommes, բանակ զօրացեալ երեսուն հազար զօրօք :

3. զօրաւոր , հզօր , ամուր , պարսպապաւոր , ամրապարիսպ . ville —e. La position de l'ennemi était très —e.

4. զօրաւոր , հզօր , ամուր , պընդակազմ, խստապինդ, հաստապինդ, հաստահիմն , ամրաչէն , ամրակառոյց , ամրակուռ , հաստատուն , հաստակառոյց , քաջապինդ , տոկուն, *դիմացկուն. de —es murailles. Poutre, étoffe —e.

5. ստուար , հաստանձն , յաղթամարմին , մեծամարմին , հաստամեստ , *մեծդի , խոշոր . un homme grand et —. Un — cheval. Avoir la main —e, le pied —, ստուարածեռն, մեծոտն լ., *խոշոր ձեռք , ոտք ունենալ .

6. մարմնեղ , գէր , յոյր . elle est —e, très —e.

7. մեծ , երեւելի , նշանաւոր . c'est une —e maison. Recevoir un — salaire. Une —e dose. —e somme.

8. զօրաւոր , հզօր , հեռատես . une —e lunette.

9. զօրաւոր , հզօր , զօրեղ . voix —e, — յորդ՝ յորդելակ՝ քաչահնչող , *ուժով ձայն. appeler d'une voix —e, աստկածայն՝ մեծածայն կոչել .

10. p. ստուար, Ցաւ . un peu —, *հաստկեկ. [terre —e.

11. պարարտ , դժուարահերկ .

12. դժուարաքակ, *աստիկ կըպչուն . colle —e.

13. խիտ, Ցաւ , Ցաւոտ, Ցանձր, Ցանձրախիտ . les blés sont —s cette année. Une —e haie.

14. հզօր , պինդ, կարծր , խիտ, աստիկ , բուռն , դժուարին . un ressort qui est très —, խստապինդ զսպանակ . une —e tâche. Ce cheval a la bouche —e, un cheval — en bouche, խստերախ երիվար .

15. զօրաւոր , հիւծեղ , Ցանձր . bouillon, café —.

16. զօրաւոր , խիտ , բարկ «քէսքին , սէրթ» . ce tabac est très —. De —es épices. Liqueurs —es, ոգելից ըմպելիք .

17. չարաճաշ , կծու , կծուաճաշ, *ցնոաճ . du beurre —. Son haleine sent —.

18. փ. զօրաւոր , հզօր , զօրեղ , աստիկ , ուժգին , բուռն , ծանր , դժնդակ . une —e maladie. Son pouls est —. —e gelée. Le vent a été —, աստկաշունչ՝ խստաշունչ էր հողմն . —e pluie, յորդահոս՝ տեղատարափ անձրեւ. —e douleur, աստկակոկիծ ցաւ . —e chaleur, հրատապ՝ հրատոչոր ջերմութիւն . —e punition, աստկապատիժ պատուհաս . || cela est plus — que moi, այս ի վեր է քան զկար իմ , չէ յիմ կարի՝ յիմում ձեռին , *ձեռքս չէ .

19. զօրաւոր , մեծ , ընչաւէտ . un — marchand.

20. փ. զօրաւոր, հզօր, անյողդողդ, արիական , արի , արիասիրտ , քաջասիրտ , ուժգնասիրտ , ժրագլուխ , առաքինի . femme, âme —e. Une âme —e, արիասիրտ ոգի . un cœur qui bat —, մեծատրոփ սիրտ . — contre vos raisons. — contre ses pleurs.

21. զօրաւոր , կորովագէտ , ճարտար , քաջ , բազմահնար , կորովահնար , բազմահմուտ , բազմագէտ , տեղեակ , յաջողակ . — en physique, զօրաւոր ի բնագիտութեան . il est plus — que moi aux échecs. Il est — en intrigue, en grec, եւ լկ. un homme, un élève —. || p. il n'est pas —, չէ ճարտար՝ ճարտարամիտ . || p. être — pour, ունել ախորժ , լինել սիրող . il est — pour le spectacle, pour le vin, pour jouer, Ցատերասէր՝ տեսարանասէր , գինեսէր , խաղասէր է . il est — pour parler, խօսել քաջ գիտէ, խօսել եւեթ գիտէ, *խօսիլ աղէկ գիտէ, խօսիլ միայն գիտէ :

22. զօրաւոր , ուշիմ , քաջուշիմ , կորովամիտ , կորովահանճար , կորովախորհ , *խելացի . c'est une —e tête, une tête —e, այր զօրաւոր է գլխով , * շատ խելացի գլուխ ունի . եւս՝ une tête —e, * շատ գինի վերցնող մարդ . une imagination —e. || Avoir l'esprit —, հզօրամիտ՝ կորովամիտ՝ հզօրախորհուրդ լ., *զօրաւոր միտք ունենալ .

23. զօրաւոր, հզօր , հաստահիմն, հաստատուն, հաւաստի. de —s arguments. De —es preuves. Une —e objection.

24. զօրաւոր, կորովի, կորովաբան, կորովախօս . les hommes —s, արք հզօրք , *զօրաւոր մարդիկ . un style — et concis. Une éloquence —e et rapide.

25. խիտ , ուժգին , բուռն , անչափ , չափազանց . l'épithète est un peu —e. User de termes —s. || p. cela est —, paraît —, voilà qui est —, կամ c'est trop —, c'est par trop —, c'est un peu —, դժուարահաւատալի է այս , նորանշան՝ անհնարին են իրքդ , *այս հաւատալու բան չէ . այս անկարելի է . || à plus forte raison, ե'ւս առաւել , քանիո՛ն առաւել .

26. ա. զօրաւոր , հզօր , բեռնակիր . les —s de la halle.

27. զօրաւոր , հզօր . protéger le faible contre le —, պաշտպանել զանաւագն ընդդէմ հզօրագունին .

28. ամրակողմն, աստուարակողմն . զօրաւորագոյն՝ հաստատագոյն՝ բաստուարագոյն մասն . le — de la voûte, d'une poutre.

29. Le — du pied, աստուարամասն. մասն որ առաւելագոյն հպի իգետին.

30. Le — et le faible, ամրակողմն եւ տկարակողմն , տկար եւ զօրաւոր կողմն .

31. ամուրք , Ցաւուրք , մացառք «չալը չըրփը» :

32. ամուրք , որջ երէց .

33. ամուր , ամրոց , դղեակ, կլայ. les —s, բերդեան , բերդօրայ , բերդորէք .

34. զօրաւորագոյն՝ գլխաւորմասն. le — de l'accusation. Voici le — de l'objection.

35. Le plus —, դժուարագոյնն , դժնդակն . le plus — est fait.

36. De son plus —, իւրովանն , ըստ իւրում կարի , *ձեռքէն եկածին չափ . de mon plus —, իմովանն .

37. աստկութիւն . au —, dans le — de l'été, ի խոր ամարան . au — de l'hiver, ի կարածմեռն. au — de la tempête, ի աստկութեան մրրկին . au — du combat, dans le plus — de la guerre, ի խառն աստկացեալ մարտին . au — de ma colère. Au plus — de la conversation, * խօսակցութեան տաքցած ժամանակն .

38. զօրութիւն , ոյժ . la critique est son —. Tout le — de cet homme est la mémoire. || Faire — sur, վրատահ լ., ապաւինիլ .

39. մ. հզօրապէս , հզօրաբար , հզօրագոյնս , ուժգին , ուժգնակի , աստիկ . frapper —. Crier —, մեծաձայն՝ մեծագոչ՝ բազմագոչ՝ ուժգին աղաղակել . tirer —, պինդ քարշել . tirer très —, քաջապինդ քարշել . de plus en plus —, հզօրագոյնս , աստկագոյնս . il crie de plus en plus —. Frotter —, ամուր շփել .

40. յոյժ , մեծապէս , աստիկ . il gèle —, պաղի՝ սաւի աստկաստառոյց . — beau, գեղեցիկ յոյժ , մեծագեղ , քաջագեղեցիկ . — respectable, մեծամեծար , գերամեծար , բազմամեծար , յոգնամեծար . — sublime, ամենավսեմ . — nombreux, բազմաթիւ , յոգնաթիւ , մեծաթիւ , բազմախումբ , յոգնախումբ , յոլովախումբ . — entassé, բազմադէզ , դէզադէզ . — instruit, քաջակիրթ , բազմագէտ , քաջագէտ . — triste, յոգնաթախիծ, ծանրաթախիծ , բազմատխուր . — tendu, ուժգնապինդ .

41. bien —, յոյժ բարի , եւս՝ ուժգին յոյժ . tirez bien —.

Forte (ֆօրթէ) մ. եւ ա. իտ. եժ. ուժգին , աստկածայն , մեծաձայն . des —.

Fortement, մ. զօրաբար , հզօրագոյնս , հզօրապէս, հզօրեղապէս , ուժգնութեամբ , ուժգին , ուժգնակի, աստիկ, պինդ , պնդապէս , չարաչար . serrer — les mains. — lié,

սինդակապ, հաստակապ . — tendu, ուժգնապիրկ . 2. փ. յոյժ , կարի յոյժ , յոյժ յոյժ , անհնարինս , սաստիկ, *խիստ . insister —. Son esprit — irrité.

Forte-piano (ֆօրթէփիանօ) ա.հ. s. **Piano-forte.**

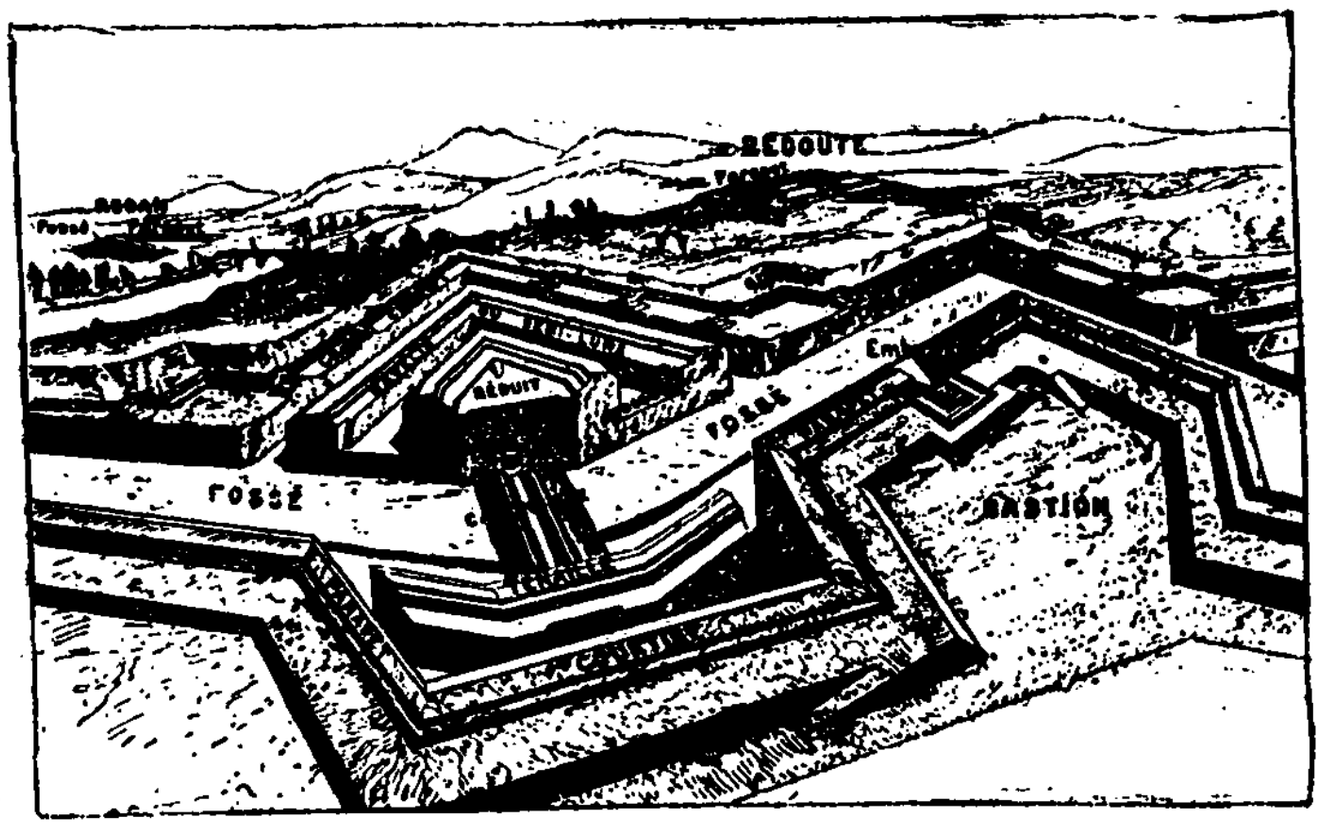
Forteresse, ի. ամրոց, դղեակ, կլայ , բերդ . les —s, ամրոցանի , բնրդեան , բերդորայ , բերդորէք . petite —, ամրոցիկ , բնրդիկ :

Fortifiable, ած. ամրացուցանելի:

Fortifiant, e, ած. ուժատու , զօրացուցիչ, կազդուրեցուցիչ , կազդուրիչ , * ոյժ տուող . le vin est —. 2. ա. —. prendre des —s.

Fortificateur, ա. ամրացուցիչ , ամրաշէն , բերդագործ , բերդակառոյց :

Fortification (սիօն) ի. ամրացումն , ամրութիւն . 2. ամրաշինութիւն , բերդաշինութիւն , պարսպաշինութիւն, բերդագործութիւն , բերդամարտութիւն . 3. քաղաքորմ , ամրութիւն , ամուրք , ամրոց, ամրոցանի, պարիսպ . les —s de Paris.

Fortification.

Fortifier, ն. զօրացուցանել, ամրապնդել , հզօրացուցանել, կազդուրել . — le corps, l'estomac, les yeux. 2. փ. —, խրախուսել . — l'esprit, le courage. 3. հաստատել . — qn. dans une résolution. — les soupçons. 4. զ. ամրացուցանել . պարսպել , պարսպատրել . — une place, un poste. 5. նկ. ստուարացուցանել , * հաստցունել . — une figure. 6. սաստկացուցանել . — les teintes, les ombres.

Se fortifier, դ. զօրանալ , հզօրանալ , կազդուրիլ , *ուժովնալ . cet enfant se fortifie tous les jours. L'esprit se fortifie par l'étude. 2. հաստատիլ . — dans sa résolution, — ի խորհուրդս իւր , * դիտաւորութեան մէջ հաստատուիլ . 3. զօրացուցանել՝ հաստատել զմիմեանս . 4. ամրանալ. — dans un camp, dans un poste.

Fortin, ա. բերդակ , ամրոցիկ , բերդիկ :

Fortiori (A) (աֆօրսիօրի) մ. լտ. քանիո՛ն առաւել , եւս առաւել . si l'on se doit à ses amis, à fortiori se doit-on à sa famille.

Fortissimo, մ. եւ ա. իտ. եժ. սաստկածայն . des —.

Fortitrer, չ. ո. խուսափել՝ պլպծանիլ եղջերուի ի շանց . le cerf a fortitré.

Fortitude, ի. արիութիւն , քաջասրտութիւն :

Fortrait, e, ած. ձվ. cheval —, վաստակաբեկ ձի :

Fortraiture, ի. վաստակաբեկութիւն (ձիոյ) :

Fortuit, e, ած. յանկարծադէպ , ինքնադէպ , ինքնակ , ինքնամատոյց , ինքնամատուցիկ , պատահական , դիպուածաւոր , դիպուածական . rencontre —e. Evénement, cas —. Une liaison —e et passagère.

Fortuitement, մ. ըստ դիպաց , ըստ բախտին , ըստ պատահման , դիպուածով , յանկարծ . je l'ai rencontré —.

Fortuna, ի. աս. լտ. բախտ . մոլորակ գտեալ ի 1852.

Fortune, ի. բախտ , բախտադիք , *բախտի չաստուածն . le temple de la Fortune. 2. բախտ , նսեմ , դէպք , դիպուած , պատահար. la — est une grande trompeuse. — changeante, inconstante, aveugle, դիւրափոխ , յեղյեղուկ՝ անհաստատ , կոյր՝ զաչացու բախտ . la — des armes, բախտ զինուց . la roue de la —, անիւ բախտի , դէպք , յեղափոխութիւնք , արկածք . փ. attacher un clou à la roue de la —, բեւեռել զանիւ բախտի . գտանել հնարս հաստատելոյ զբախտ դիւրադարձիկ . les jeux, les coups de la —, խաղք , հարուածք՝ արկածք բախտի . || փ. adorer, encenser, sacrifier à la —, պաշտել , պաշտօն տանել , խունկ՝ զոհ մատուցանել բախտի . զիետ գնալ յաջողաբախտ որերոյ՝ արանց . tenter la —, tenter sa —, փորձել զբախտ , փորձել զբախտ իւր . chercher —, բախտախնդիր լ. || ը. la — du pot, ճաշ անպաճոյճ . venez dîner avec nous à la — du pot. || De —, de bonne —, de grande —, par —, ըստ բախտի , բախտիւ իմն , ըստ յաջողուածոյ բախտի , *բախտով . || bonne —, բախտ, բարեբախտութիւն , բարեբաստութիւն , յաջող դէպք , յաջողութիւն . եւս՝ հմայք , գուշակութիւն հանդերձելոյ «Ֆալ ». dites ma —. || Bonne —, կլ. —, բարի բախտ . si la bonne —, եթէ դէպք ի բարի ելցին նմա . || շնորհք՝ հաճութիւն գտեալ առաչի կնոջ . || mauvaise —, չար բախտ, անբախտութիւն , վատաբախտութիւն , չարաբաստութիւն , դժբախտութիւն . 3. բախտ , բարեբախտութիւն , բարեբաստութիւն , երջանկութիւն , յաջողութիւն. il est en —, բարեբախտ բարեբախտիկ՝ բարեբաստ՝ բարեբաստիկ է . 4. անբախտութիւն, չարաբաստութիւն , անյաջողութիւն , չարիք , աղէտք , արկածք , չուառութիւն , դժբախտութիւն . contre — bon cœur, կամ faire contre — bon cœur, ոչ ի կոր կործանիլ , չվհատիլ ի ձախողանաց . 5. նւ. — de mer, արկածք , վտանգ , վիշտք , մրրիկ , նաւաբեկութիւն , ալեկոծութիւն . 6. բախտ , բախտաւորութիւն , յաջողութիւն . tout cède à sa —, ամենայն ինչ խոնարհի առաջի բախտի նորա . revers de —, արկածք բախտի . retours de —, դարձ բախտի . il y a de singuliers retours de —. 7. բախտ , նսեմ , ճակատագիր. s'attacher à la — de qn., զիետ գնալ բախտի ուրուք , յարիլ յոք, *մէկուն բախտին նուիրուիլ . 8. բախտ, պայման կենաց , վիճակ . se contenter de sa —. Chacun est artisan de sa —. Il fut l'artisan de sa —, ինքն յարդարեաց զբախտ իւր . 9. բախտ, մեծութիւն, աւագութիւն , ճոխութիւն , բարձ , նսեմ . faire —, առնել զբախտ իւր , բախտի հանդիպել՝ հասանել , յաւագութիւն՝ ի մեծութիւն հասանել , մեծափարթամ ճոխանալ , շահ՝ արծաթ բազում , *բախտն շինել , մեծնալ , հարստանալ. փ. յաջողիլ՝ ընդունելի լ. իրաց. || faire la — de qn., առնել զբախտ ուրուք , ի մեծութիւն՝ յաւագութի հասուցանել զոք. || les biens de la —, բարիք բախտի , մեծութիւն , աւագութիւն. || homme de —, այր բախտի՝ բախտամեծ . soldat de —, բախտամեծ զինուոր. officier de —, բախտաստպայ . զինուոր հասեալ ի սպայութիւն . || les grandes —s, բախտամեծք , աւագորեաք , աւագանի . 10. մեծութիւն , ճոխութիւն , փարթամութիւն , * հարստութիւն . être sans —, n'avoir point de —, անինչ՝ անստացուած լ. il a peu de —, *քիչ հարուստ է . avec toute sa —, գոյիւ չափ , * բոլոր հարստութեամբն . homme de —, այր ընչաւէտ , * հարուստ մարդ . il a de la —, ընչեղ՝ ընչաւէտ՝ * ունեւոր՝ հարուստ է :

Fortuné, e, ած. բախտաւոր, բարեբախտ, լիաբախտիկ , բարեբաստ, բարեբաստիկ , երջանիկ , երանելի . homme —. Ce ministre —. Vie, union —e. Moment —. O — séjour !

Fortunée, ի. Երանեակ, Երանիկ, Երանուհի :

Forum (ֆօրօմ) ա. հխ. հռ. փոռն, հրապարակ, ատեան. 2. վաճառք, վաճառատեղի, վաճառանոց. des —.

Forure, ի. ծակոցածակ. *ծակոցով (foret) գործուած ծակ :

Fosse, ի. փոս, խրամ, գուբ. creuser une —, փոս հատանել՝ փորել. — large et profonde, խորափոր. — aux lions, գուբ առիւծոց. — à chaux, կրագուբ, կրակոյտ. — à fumier, աղբագուբ, աղբոց, *Աքքոց, հորնոց. 2. փոս, գերեզման. — commune, փոս հասարակաց, հանրադամբան. || ի. être sur le bord de sa —, avoir un pied dans la —, կարի ծեր կամ հիւանդ է. creuser sa —, փորել՝ պեղել զ— իւր. խանգարել զառոյգութիւն. 3. մգ. փոս, խոռոչ. les —s nasales, քթափողք, * քթի ծակերն. 4. basse—, խոր վիրապ, գուբ բանտի. բանտ խաւարչտին «զընոան». 5. — d'aisances, S. Aisance. || — pituitaire, S. Pituitaire.

Fossé, ա. փոս, խրամ, առուամէջ, խանդակ. || ի. եւ ը. sauter le —, բուռն հարկանել զվոանգալից իրաց յնս ընդ երկար վարանելոյ. || ի. le grand —, գերեզման:

Fosselette, ի. փոսիկ. faire deux petites —s aux deux côtés de la bouche.

Fossette, ի. փոսիկ. 2. այտփոսիկ :

Fossile, ած. հր. բրածոյ. * գետնէն փորելով հանած. 2. ա. —, հանածոյ. les —s, —ք :

Fossilifère, ած. հբ. բրածաբեր. terrain —.

Fossilisation (սիօն) ի. բպ. բրածոյութիւն :

Fossilité, ի. բրածուութիւն :

Fossombronie, ո. բ. փոսոնբրոնիա, փոսոմբրոնի :

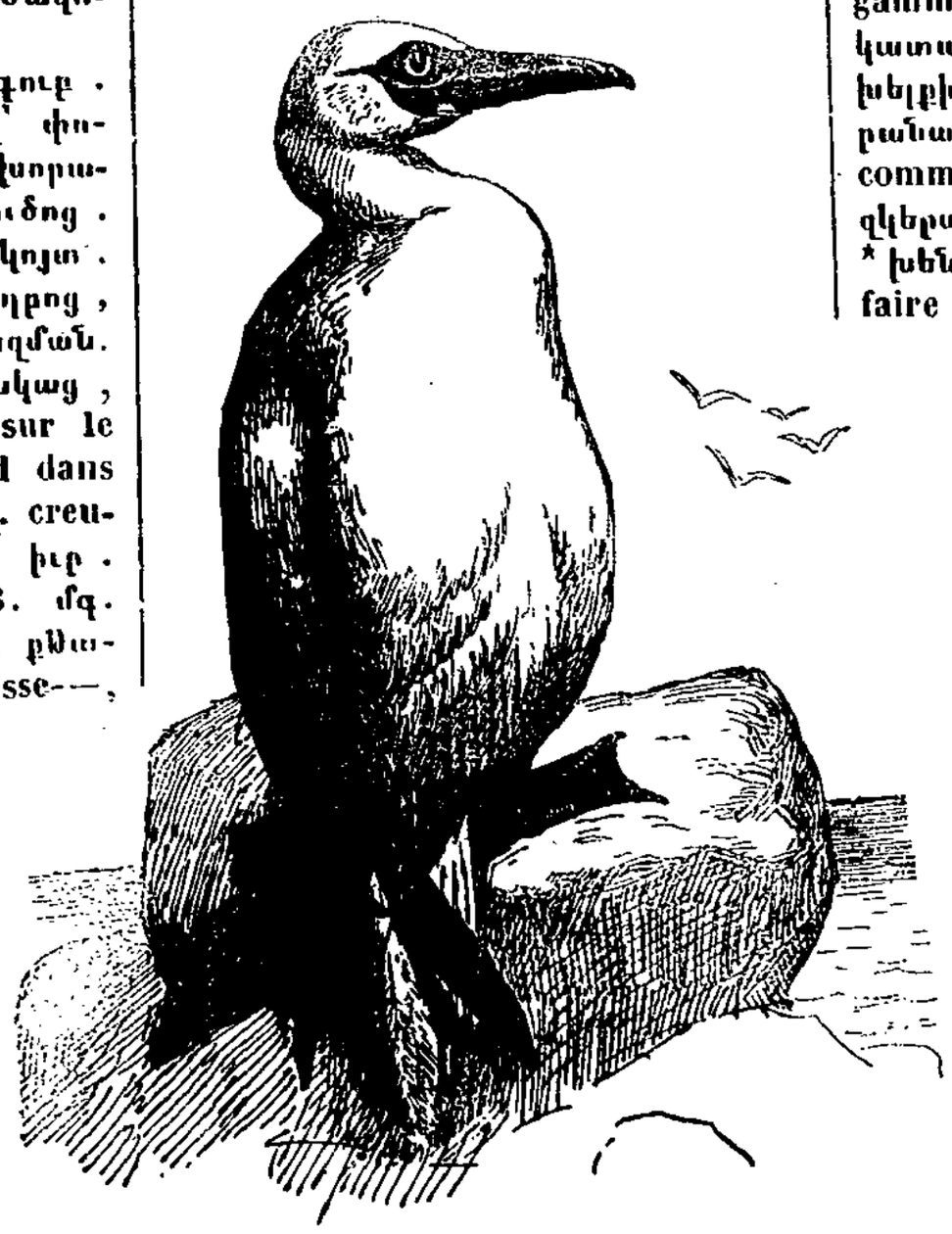
Fossoyage, ա. փոսաւորումն. պատելն փոսով. 2. պեղումն (գերեզմանի) :

Fossoyer, ն. փոսացուցանել, փոսաւորել, փոսել, փոս հատանել, խանդակել :

Fossoyeur, ա. փոսահատ, փոսափոր, գերեզմանաբիր, գերեզմանահատ, դիահատ, * մեռելահատ «մէզարճը» :

Fossoyeuse, ի. մահ :

Fou, Fol, Folle, ած. յիմար, անմիտ, մոռոս, մոռակոյս, խելակորոյս, խելացնոր, խելաշուրջ, խելայեղ, խօլ, շորիկ, մոռաբախ, անխմաստ, շամբուշ, *խննծ, գիժ, խեւ. — de cerveau, խելագար, *անխելք. être, devenir —, յիմարիլ, յիմարանալ, խելակորոյս լ., խելագարիլ, խելացնորիլ, աննկանել ի մոաց, *խննծնալ, խեւնալ, խելքն Ծռցունել՝ կորսնցունել. je deviendrai —, *խելքիս պիտի գայ. comme un —, յիմարաբար, խելայեղօրէն. petit —, յիմարուկ. être — de, յիմարիլ, մոլիլ, այլ յայլմէ լ. être — de joie, այլայլմէ լ. առ ինդին, *ուրախութենէն խննծ դառնալ. elle est folle de douleur, յիմարի՝ այլ յայլմէ լինի ի ցաւոց՝ առ ցաւոց, * ցաւէն խելքն կորսնցունէ. rendre, faire devenir qn. — avec qc., յիմարացուցանել զոք իւիք, * խննծեցունել, խելքն կորսնցունել տալ. parler comme un —, յիմարաբանել, շամբշաբանել. êtes-vous — de me faire une pareille demande ? * խելքդ կորսընցուցի՞ր որ այդպիսի բան կխնդրես ինծմէ. — à lier, յիմար կապանաց արժանի, * կապելու խննծ. joie folle, խօլ խնդութիւն. || ի. être — d'une personne, d'une chose, յիմարիլ ի սէր ուրուք՝ իւիք, զակատիլ, մոլիլ, շամբշիլ, սիրել անչափ սիրով, * խննծնալ. elle est folle de son mari. L'avare est — de son argent. || Il faut être — pour, յիմար՝ անմիտ՝ մոռակորոյս պարտ է լ. ի... *խննծ պէտք է ըլլալ, խննծ ըլլալու է... il est bien —s de, յիմար՝ անմիտ է ի... nous sommes bien — de tant nous inquiéter de l'avenir. 2. ած. —, յիմարական, յիմարաձիտ. folle passion, խօլական ախտ. fol espoir, amour. Une folle résistance, audace. Fol orgueil. 3. անհնարին, անչափ, ուժգին, սաստիկ. avoir un mal de tête —. Folle dépense. Un monde —, խուռն բազմութիւն. un rire —, ծաղր խօլ՝ անհնարին. un — rire, ծաղր անչափ՝ անզուսպ. je fus pris d'un — rire, ծաղր անզուսպ կալաւ զիս. 4. խօլ, զուարթ, խրախ, ուրախ, խրախաձիտ. que vous êtes —! Il a l'humeur folle, զուարթամիտ է. gaieté folle, խօլ զուարթութիւն || boussole, aiguille folle, խօլ՝ անկայուն —. || folle farine, ալիւր գերմակ յոյժ «փէք խաաս ուն». 5. գ. յիմար, *խննծ. un — furieux, կատաղի —. Maison de —s, յիմարանոց, յիմարանոց, յիմարատուն, *խննծանոց. || un — de haute gamme, un — achevé, անհնարին՝ կատարեալ —. il est —, —է, *— է, խելքին եկեր է. || faire le —, յիմարանալ, * խննծ ձեւանալ. être comme un —, լինել իբրեւ զյիմար, զկերպարանս յիմարի կերել յանձին, * խննծի պէս ըլլալ. 6. խեղկատակ. faire le —, խեղկատակել, * խեղկատակութիւն անել. 7. ա. խօլ, խօլաիաւ. սագաչափ դիւրորս ծովաթռչուն. 8. ա. խօլ, խօլաքար. մին ի քարանց ճաարակ խաղի :

Fou.

Fouace, ի. շօճ, լաւաշ, լօշ, դօնիկ «փխտէ» :

Fouacier, ա. շօճագործ, շօճավաճառ «փխտէճի» :

Fouage, ա. երդահարկ, տնահարկ :

Fouaille, ի.ո. որսամսան (շանց) :

Fouailler, ն. խարազանել. ce cocher ne fait que — ses chevaux. 2. փ. —, * ծեծել, ծեծ քաշել. — un enfant. Fouaillez-moi ce petit drôle.

Fouailleur (ֆուայլէօր) ա. խարազանիչ, ծեծող :

Foudre, ա. եւ ի. կայծակն, շանթ. coup de —, հարուած շանթի, շանթահարութիւն, ամպահարութիւն. être frappé de la —, d'un coup de —, շանթահար՝ կայծակնահար լ., ամպահարիլ. frapper de la —, շանթահար՝ կայծակնահար՝ ամպահար առնել, շանթահարել, ամպահարել. la — est tombée, անկաւ շանթն, * կայծակ իջաւ. la — étincelante, կայծակնացայտ շանթի. lancer la —, շանթս արձակել, կայծակունս ծովածիլ. comme la —, avec la rapidité de la —, իբրեւ զշանթ կայծական, կայծակնօրէն, կայծակնաբար. ce cheval va comme la —. S'élancer avec la rapidité de la —. Aussi prompt, aussi rapide que la —, կայծակնաթռիչ, կայծակնափոյթ. || on le craint, il est craint comme la —, կայծակնառարափ է, երկնչին ի նմանէ իբրեւ ի շանթէ. || que la — m'écrase si..., կայծակնահար՝ շանթահար եղէց եթէ. 2. ա. փ. —, աղէտք, արկածք. quel coup de —! Cette séparation fut un coup de — pour moi. 3. ա. նկ. —. գեղարդն հրացայտ ի ձեռին Արամազդայ. un aigle tenant un — dans ses serres. Un — ailé. 4. ի. եւ ա. —, շանթընկէց՝ կրակատեղաց՝ հրացան բարկութիւն, հրացանութիւն. lancer des —s pour venger sa gloire. 5. ի. եւ ա. les —s de l'Église, շանթիք՝ կայծակունք Եկեղեցւոյ. բանադրանք, նզովք. les —s de l'éloquence, — պերճախոսութեան. յաղթահարիչ պատճառք. || un — d'éloquence, այր պերճ-

ճախօս՝ ճարտարախօս . 6. ա. եւ ի. —, իրեւ , Անդանօթ . les —s de la guerre, — պատերազմի . des —s d'airain, շաննիք պղնձիք . un — de guerre, un grand — de guerre, յաղթական՝ քաջայաղթ զօրավար . 7. pierre de —, շաննեքար . 8. գինեշաննթ . տակառ մեծ. un — de vin.

Foudroiement, ա. շաննահարումն , ամպահարումն :

Foudroyant, e, ած. շաննընկեց, շաննածիգ , շաննահարիչ , շաննահարող, շաննիչ , ամպահարիչ, կայծակնացայտ , կայծակնաբուղխ, կայծակնահափ. armes —es. — tonnerre. 2. փ. շաննահար, կայծակնահար. épée —e. 3. շաննընկեց , կայծակնատարափ , կայծակնատեսիլ , կայծակնաբորբոք , ահագին , սրատընդոստ , սպառնալից , սպառնանկատ , բարկացայտ , mot —. Lettre, nouvelle, réponse —e. —s regards.

Foudroyé, e, ած. շաննահար , կայծակնահար , ամպահար , շաննակէզ . être —, — է., ամպահարիլ , *կայծակէ զարնուիլ :

Foudroyer, ն. շաննահար՝ կայծակնահար՝ շաննակէզ՝ ամպահար առնել , շաննահարել , ամպահարել, *կայծակով զարնել՝ մեռցունել . que le ciel me foudroie si je ne..., շան-շաննահար արասցեն զիս երկինք եթէ ոչ... 2. շաննահար՝ հրեւահար առնել , գնդակոծել , բախել , տապալել Անդանօթիւ . — une ville, un bastion, les murailles. 3. փ. տապալել , յերկիր կործանել , յաղթահարել, ափիբերան առնել. — les erreurs, les vices.

Foudroyer, չ. շաննընկեց՝ շաննածիգ է., շաննս արձակել , կայծակունս Ձօնափել , որոտալ .

Se foudroyer, դ. շաննահար՝ ամպահար է., ամպահարիլ :

Fouée, ի. ջահրտուհի. Ուչնորտուհին ջահիւք՝ լապտերօք . *գիշերն լուսով Ուչուն բռնելն :

Fouet, ա. խարազան , մտրակ «գամչը ». donner, allonger un coup de —, հարկանել խարազանաւ . faire claquer son —, շառաչեցուցանել զ—իւր . եւ փ. խրոխտալ , մեծաբանել , մեծախօսել . coup de —, հարուած —ի . եւ փ. մղօն , մղումն , գրգիռ , յորդոր . donner un coup de —, մղդումն տալ . 2. խարազան , գան , ձաղկ, ձաղկանք , *ճեռ . donner le —, գան հարկանել , ձաղկել , *ճեռ տալ , ճեռել . 3. խարազանալար . լար ի ձայրս խարազանի . 4. le — de l'aile, Ուեռձայր. ձայր Ուեռց Ուրուչնոց :

Fouetté, e, ած. խարազանահար, խարազանաբախ , ձաղկեալ , գանաճեռ . 2. կոճեալ , ճիեալ , փրփրադէզ . la mer —e par les vents, ջողմակոծ ծով . crème —e, փրփրադէզ սեր . եւ փ. գեղեցիկ այլ վաղանցուկ երկ . ce n'est que crème —e, de la crème —e. 3. ս. գծաւոր , բազմագիծ (ճաղիկք եւ պտուղք) . tulipe, pêche —e. —e de rouge, կարմրագիծ , կարմրանիշ :

Fouetter, ն. խարազանել , մրտրակել . — les chevaux, les chiens. 2. —, ձաղկել , գանել , գանակոծ առնել , *ճեռել . — un enfant, un esclave, un criminel. || ը. il n'y a pas là de quoi — un chat, un page, չէ ինչ մեղ , Ուեռև ինչ յանցանք են. 3. փ. մտրակել , ձաղկել , ձաղել , յերգ արկանել , հենգնել . || — le sang, յուզել , շրջան տալ արեան . եւ փ. գրգռել , զայրացուցանել զոք . 4. կոծել , բախել , ճփել *զարնել . la pluie, le vent me fouette le visage. Les voiles fouettent les mâts. Mes cheveux fouettent mon front. || — des œufs, de la crème, ճփել՝ հարկանել զձուս, զսեր, *հաւկիթ՝ սեր զարնել :

Fouetter, չ. կոծել , հարկանել , տեղալ ի վերայ . la pluie fouettait contre la fenêtre. Le canon fouettait sur... || փ. եւ ը. — un verre de vin, ի մի ումպ կլանել .

Se fouetter, դ. խարազանել զանձն , խարազանաբախ՝ անձնաձաղկ՝ ինքնահարուած է., *ինքզինքն ճեռել . 2. խարազանել՝ ձաղկել զմիմեանս :

Fouetteur, euse, գ. խարազանաբախ, ձաղկիչ, գանահար . 2. ած. —. le frère —.

Fougasse, ի. զ. մանրական . ական փոքրիկ . 2. ականահինոց «լապրմ օճաղը» :

Fouger, ն. ո. գետնաքիր՝ երկրաքիր է., բրել վարազի զգետին կնճռաւ :

Fougeraie, ի, ձարխոտուտ . երկիր լի ձարխոտով :

Fougère, ի. ձարխոտ . — mâle, արու —, արջփիլունց . կն. — polystique. — femelle, էգ —. — à fleurs, — ճաղկաբեր :

Fougon, ա. խոհանոց՝ խոհակերոց (նաւու) :

Fougue, ի. զայրուցք , մղեգնուցք , մղեգնութիւն , ամեհիութիւն . être, entrer en —, ամեհիլ . mettre en — son cheval. 2. փ, եռանդն , աշխոյժք, աշխուժութիւն , Ջափ, զառածանք . la — de la jeunesse, du caractère, des passions. Un cheval qui a trop de —, ամեհի՝ խստերախ երիվար . 3. ն. խելակայմ . հին· **Artimon.**

Fougueux, euse, ած, մղեգին , մղեգնոտ , կատաղի , զայրացկոտ . caractère, tempérament —. 2. եռանդուն , բուռն , աշխոյժ , անսասան , ուժգին , սաստիկ , *կրակոտքոց , կրակոտ . cheval —, ամեհի՝ խստերախ՝ կարծրերախ՝ փրփրերախ՝ աֆիպատանոց երիվար . âge —. Imagination —euse. Passions —euses.

Fouille, ի. պեղումն , երկրախուզութիւն , հնախուզութիւն , խուզութիւն . les —s d'Herculanum. Faire des —s, պեղումն առնել , հրնախուզել , երկրախուզել . 2. փ. խուզել , կրկռել :

Fouille-au-pot (ֆույլօփօ) ա. խոհեակ «աշելը եամաղը». des —.

Fouille-merde, ա. ո. կոյաբրնդիռ «սլօգ պէօճէյի». հն. **Bousier.**

Fouiller, ն. պեղել , բրել , փորել , երկրաբիլ՝ երկրախոյզ է., երկրախուզել . — la terre. 2. փ. որոնել , խիլ արկեալ որոնել , կրկռել , խուզել , խուզարկել , պտռել , մեծայոյզ որոնել , մանրահետ՝ մանրակրկիտ՝ մանրախոյզ՝ յուզախնդիր՝ յուզարբնին՝ քննայոյզ է., մանրահետել , հետազօտել , հետազօտաբար ուսումնասիրել . — les manuscrits, les bibliothèques. || — գո., որոնել զգրքանս ուրուք , *մէկուն գրքաններն փնտռել , || ը. — un bois, որոնել , խիլ արկեալ որոնել , հետազօտել զանտառն. 3. ճ. խորափորել , խորափոր քանդակել . — le marbre.

Fouiller, չ. պեղել , բրել , փորել. 2. որոնել , կրկռել , խիլարկեալ որոնել , խուզել , յուզախնդիր՝ յուզարբնին է., մանրահետել , հետազօտել , *փնտռել , մանր պրպտել . — dans une armoire. — jusqu'au fond du coffre. — dans les poches. — dans sa poche, dans sa bourse, dans sa mémoire, dans les archives, dans les cœurs.

Se fouiller, դ. որոնել զանձն՝ զմիմեանս , *իւր վրան՝ իւրոյ վրայ փնտռել . que chacun se fouille. — réciproquement.

Fouilleur, ա. պեղիչ , երկրախոյզ , հնախոյզ :

Fouillis (ֆույլի) ա. խառնակոյտ , խառնակութիւն . c'est un vrai —. Un — de papiers.

Fouine, ի. կ. Ոխոր , սուսար «սամսար». 2. Ոխորենի . Ոխորի մորթ . 3. ձո. երկմաւոնի , երեքմանի. երեքաթէն . prendre des thons à la —.

Fouiner, չ. ո. խոյս տալ, փախչիլ :

Fouir, ն. պեղել, բրել, փորել. — la terre, un puits.

Fouisseur, euse, գ. գետնաքիր, երկրաքիր, *գետին փորող:

Fouine.

Foulage, ա. կոխ, կոխումն, Ցաւիչութիւն, ճմլումն:

Foulant, e, ած. բգ. կոխիչ, մըղիչ. pompe —e, — օդամուղ ջրհան:

Foulard, ա. ճամուկ. հնդիկ մետաքսեղէն. 2. ճամուկ. Ցաշկինակ մետաքսեայ:

Foule, ի. կոխ, կոխումն, ճմլումն. 2. կոխարան, ճրմլարան. 3. ամբոխ, խուռն, բազմութիւն, ֆոյլ. dans la —, յամբոխամիջի, ի խուռն, ի բազմութեան անդ, *բազմութեան մէջ. percer la —, պատառել՝ փեռեկել՝ ճեղքել զամբոխն. grande —, բազմամբոխ, խուռն բազմութիւն. une — d'hommes, մարդակոյտ բազմութիւն. une — de raisons, d'idées. Une — de dieux, բազմամբոխ՝ բազմաֆոյլ դիք. une — de gens, բազում մարդիկ, *շատ մարդիկ. en —, մ. խուռն, միախուռն, խուռն բազմութեամբ, խմբովին, երամովին, խուռնբնութեաց, միաֆոյլ, ֆոյլ ի ֆոյլ, միահամուռ, գունդագունդ. venir en —, — գալ. գրոհ տալ. 4. խաժամուժ, խաժամուժ ամբոխ, խառնիճաղանճ, խառնաղանճ. la — ignorante. Se distinguer de la —. 5. ֆ. հարստահարութիւն:

Foulées, ի. յ. ոտնահետք (երէոյ ի վերայ խոտոյ):

Foulement, ա. մղումն, մղօն:

Fouler, ն. կոխել, ճմլել, ճնշել, *կոխկռտել. — l'herbe, le gazon. || — une cuve, հնձան հարկանել. — aux pieds, կոխել, ընդոստնել, ընդադրել, ընդ ոտն հարկանել, առ ոտն կոխել՝ հարկանել, ոտնակոխ՝ կոխան առնել, առաջուր հարկանել, *ոտքի տակ կոխել՝ առնել. || — la vendange, կոխել զհնձան գինւոյ, հնձան հարկանել, կոխել՝ ճրմլել զխաղող. 2. կոխել, հանդերձել. — le cuir, le drap. 3. կոխել, գնալ ի վերայ. la terre que je foule est à moi, իմ է երկիրն ուր կոխեն ոտք իմ. || faire — aux pieds, տալ ի կոխ՝ ի կոխումն, կոխան տալ, ընդոստնել. être foulé aux pieds, կոխան լ., լ. ի կոխումն. 4. կոխել, ճնշել, հարստահարել. — le peuple. 5. կոխել, վիրաւորել, խոցել, *վարնել. la selle foule ce cheval. 6. ճրմլել, վնասել «էզմէք». cette chute m'a foulé le poignet. Il s'est foulé le pied en tombant, յանկանելն ճրմլեաց զոտս իւր. mon poignet s'est foulé. 7. ո. — la bête, խաճատել շանց զերէ յերկիր կործանեալ զայն:

Fouler, չ. կոխել, դրոշմել. cette presse foule également.

Se fouler, դ. կոխիլ, *կոխկռտուիլ. 2. կոխել զմիմեանս, *մէկզմէկ կոխկռտել. on s'est beaucoup foulé à la sortie du spectacle. 3. — la rate, *շատ շուտ վազելով կողերն ցաւցուցանել. փ. il ne se foule pas la rate, *շատ չջանալ, շատ չյոգնիլ. ը. ասի. il ne se foule pas, *ինքնիլինքն շատ չյոգնեցնել:

Foulque.

Foulerie, ի. կոխագործարան, ճմլարան, Ցաւիչոց. գործարան կոխելոյ. 2. կոխիչ (գործի):

Fouleur, ա. հնձանահար, *խաղող կոխող. 2. տ. **Foulon**.

Fouloir, ա. կոխոց. կոխիչ՝ ճրմլիչ գործի. 2. կոխոց, *կոխելու տեղ. 3. գ. կոխոց, հրետայարդար. *Ցնդաւոծ մաքրելու գործի. 4. կոխոց. *գործի որով կլեցունեն ատամնագործք ակռայից խոռոչներն:

Fouloire, ի. կոխատեղան. տեղան որուն վրայ կոխեն զգլխարկս. 2. կոխարան. տաշտ մեծ յորում կոխեն զզանկապանս:

Foulon, Foulonnier, ա. լրմնորդ, կոխիչ, Ցաւիչ «գաւազար, չուխա պատան». moulin à —, ատելով՝ չուխայակոխ մամուլ՝ աղօրիք. || argile կամ terre à —, Ցաւիչահող. իւղահան կաւ աստղինաց. — de gorgeage, լմնորդ լուացքի: [ինչ բարձրաստուն:

Foulque, ի. փարփար. Ցուչուն

Foulure, ի. կոխ, կոխումն (աստղինաց). 2. ճմլանք, ճմլավէրք «էգիք». il s'est fait une — à l'un des pieds. 3. յ. ո. ոտնահետք (եղջերուի ի վերայ դալարեաց:

Fouquière, ա. բ. փուքիէրենի. ազգ երկալրուկ տնկոց ի տոհմէ մոշաձեւից (tamaricacées).

Fouquiérées, ի. յ. բ. փուքիէրինեայք. ցեղ բուսոց ի տոհմէ մոշաձեւից:

Fouquiérie, ի. բ. փուքիէրեայս:

Four, ա. փուռն «ֆուրն». — à ban, — banal, ազատափուռն, — հասարակաց. aller au —. Chauffer le —. Nettoyer le — avec l'écouvillon, փարտել. մաքրել զփուռն փարտեաւ. l'orifice du —, փռաբերան. la pelle du —, փռնաթի. le balai du —, փռնաւել. || — de campagne, Ցոնիք. փուռն դիւրատար. || pièce de —, կարկանդակ, *խմորեղէն. petits —s, դաստապակք, *մանր խմորեղէնք. 2. հնոց. — à chaux, կրափուռն, կրահնոց. — à briques, աղիւսահնոց. — à recuisson, Ցրծոց. || փ. il y fait chaud comme dans un —, c'est un véritable —, ջերմ յոյժ է տեղին. 3. Ցտ. faire —, չկամիլ ներկայեցուցանել, *ներկայեցունել չուզել. եւ փ. ձախողիլ, չյաջողիլ. c'est un —. On ne s'attendait pas à un —. C'est un — complet.

Fourbe, ած. խարեբայ, նենգաւոր, խարդախամիտ, նենգամիտ, խորամանկ. 2. գ. —. c'est un —, un grand —. Un maître —.

Fourbe, ի. խաբէութիւն, նենգաւորութիւն, խորամանկութիւն:

Fourber, ն. խարել, նենգել, խորամանկել. — qn.

Fourberie, ի. խաբէութիւն, նենգ, նենգաւորութիւն, նենգութիւն, խորամանկութիւն. faire des —s, նենգել, խորամանկել. c'est une insigne —.

Fourbir, ն. մաքրել, փայլեցուցանել. — des armes. = ***Se*** —, դ. մաքրիլ, փայլիլ:

Fourbissage, Fourbissement, ա. մաքրութիւն, փայլեցումն:

Fourbisseur, ա. մաքրիչ, փայլեցուցիչ (գինւոց):

Fourbissure, ի. շփումն, մաքրումն, փայլեցումն (գինւոց):

Fourbu, e, ած. Ցբ. ոտնակարկամ, կարկամոտն. *ոտքն բռնուած. 2. փ. je suis —.

Fourbure, ի. ձբ. ոտնակարկամուճիւն (ձիոյ) :

Fourche, ի. եղան, երկժանի, երեքժանի, երկարձէն. — à faner, —. — de bois, de fer, փայտեայ՝ երկաթի —. ||փ. եւ ը. faire qc. à la —, վարկպարագի՝ հարեւանցի՝ վերիվերոյ գործել գիմն, *բան մի վեր ի վերանց՝ անհոգուածեամբ անել. 2. երկճիւղ, երկճղի. faire la —, երկճիւղել. յերկուս բաժանել, *երկու ճիւղ բաժնել. 3. — patibulaire, կախաղան. || —s caudines, երկճղակ կաւդինեան, ընդ որով անցուցին Սամնիացիք իբր ընդ լծով զբանակն Հռովմայեցւոց ի կիրճս Կաւդիոնի (322 նախ քան զՔրիստոս). || փ. եւ ը. passer sous les —s caudines, par les —s caudines, յանձն առնուլ ակամայ զծանր ծանր դաշինս՝ ալամանս նախատելիս, *չուզածն ակամայ անել. ասի եւս լկ. passer sous la —.

Fourché, e, աճ. երկճիւղ. բաժանեալ յերկուս, հերձեալ. cheveux —s, chemin —. Animaux à pieds —s, կճղակահերձ, կճղակաբաշխ՝ ծաճահերձ կենդանիք :

Fourchée, ի. եղանաչափ, եղանալի. եղան՝ երեքժանի լի :

Fourche-fière, ի. եգ. եղան, երկմատնի «նապա» :

Fourcher, չ. երկճիւղիլ, երկճիւղ՝ բազմաճիւղ լ., հերձանիլ. || ը. la langue lui a fourché, վրիպեաց լեզու նորա, *լեզուն դարձաւ, սխալեցաւ : [se fourchent.

Se fourcher, դ. —իլ. ses cheveux

Fourchet, ա. անր. կճղակախտ. ախտ կճղակի ոչխարաց. 2. պ. երկճիւղումն (ոտից) :

Fourchetée, ի. պատառաքաղաչափ. պատառաքաղ մի լի :

Fourchette, ի. պատառաքաղ, մսաքաղ. — d'argent, de fer, արծաթի, երկաթի —. manger avec une —, —ի ուտել. grande —, մսահան. prendre avec la —, պատառաքաղել. || déjeuner à la —, —ի նախաճաշել, *մսով նախաճաշիկ անել. || փ. եւ ը. c'est une bonne —, շահակեր՝ բազմակեր է. il a un joli coup de —, il donne bien le coup de —, * ախորժակն քաց է. || jouer de la —, ուտել շտապաւ. || la — du père Adam, — Ադամայ, աղամեան —, * մատուքներով ուտելն. || au hasard de la —, առանց ընտրութեան, անխտիր. 2. կառակալ. 3. —. *Էրիկ մարդու շապկին վերին բացուածքն. || 4. պատառիկ մորթոյ՝ ձեռնոցի մատանց մէջ. 5. ճղղլակ, երկճիղ փայտ, երկմատնի. || 6. լեզուակալ. 7. չինակ, հաւքաշ «եաւէս». || 8. սմբակամէջ. *ձիու սմբակին ներսի կողմն :

Fourchon, ա. ժանիք՝ մատն, *պոզայ երեքժանեայ՝ պատառաքաղի. || — d'un arbre, ոստարձակ վայր. տեղին ուստի ոստքն արձակին :

Fourchu, e, աճ. երկճիղ, երկճղի, ճղճղկէն. arbre, menton, chemin —. Barbe —e, երկճիւղ մօրուք. pied —, կճղակաբաժին, կճղակաբաշխ, կճղակահերձ, ծաճահերձ. les pieds —s, կճղակաբաշխք. || ը. faire l'arbre —, գլխիվայր կալ ուսիք բացելովք, *գլխի վրայ կենալ բաց ոտքերով :

Fourchure, ի. երկճղումն, *բանի մի երկու բաժնուած տեղն :

Fourcroyer, ա. բ. փուրքրուայենի :

Fourgon, ա. ակիշ, ծաճակիշ, *հնոցին կրակն խառնելու երկաթ. || փ. la pelle se moque du —, ինն ծայր առնէ զակիշ, *կ'ասուի երբոր մէկն ուրիշն ծայր կ'անէ մինչդեռ ինքն անկէց աւելի ծայրելի է. 2. բեռնակառք :

Fourgonner, ն. ակիշել. *խառնել կրակն ակիշով. 2. որոնել (խառնակելով զամենայն), *տակնուվրայ անելով փնտռել, խառնափնդորել. ne fourgonnez point dans ce coffre.

Fourhand (ֆօրհէնտ) ա. անգղ. քառածի, չորքծիք, չորեքերիվարեան :

Fouriérisme, ա. փուրիէրականութիւն :

Fouriériste, աճ. եւ ա. փուրիէրական. կուսակից փուրիէրականութեան :

Four-in-hand (ֆօրինհէնտ) ա. անգ. քառածի կառք, *չորս ձիով կառք :

Fou rire, s. Fou.

Fourmi, ի. մրջիւն «գարընճա». mangé par les —s, մրջնակեր. || — rouge, կարմրամրջիւն. — diligente, արդիւնաքաղ —. — ailée, ծեւաւոր՝ ծեւարուսիկ —. — laborieuse, industrieuse, աշխատասէր, արդիւնաքաղ, ճարտար —. || ը. avoir des —s dans quelque partie du corps, ունել մարմաջումն, մարմաջել, կծել. *կծել «կիճիշմէք» :

Fourmilier, ա. ծ. մրջնակեր, մրջնաքաղ, մրջնապրջ (չորքոտանի եւ Ռուչուն Ամերիկայ) :

Fourmilier.

Fourmilière, ի. մրջիւնոց, մրջնոց, *մրջնաբոյն. 2. —. մրջնակոյտ. հաւօրէն մրջիւնք. 3. փ. խուռն, ամբոխ, բազմութիւն, բազմակոյտ. une — de vers, de serpents, d'enfants. 4. ձբ. մրջնախտ, մրջնոց. ախտ ոտից ձիոյ :

Fourmi-lion, ա. մբ. մրջնառիւծ, հնդիկ մրջիւն. միջատ փոքրիկ :

Fourmillant, e, աճ. մրջնեռաց, մարդախիտ, մարդաշատ :

Fourmillement, ա. եռացումն, եռանդն, վխտանք, վխտումն, վխտացումն. le — d'une multitude. 2. մրջնաքայլ, մրջմուկ, մարմաջիւն «կիճիք». sentir un —.

Fourmiller, չ. եռալ, վխտալ, վժվժալ. les vers fourmillent dans ce fromage. Faire —, եռացուցանել, *վխտացուցանել. 2. փ. —, լի լ., զնդալ. la ville fourmille d'étrangers. Cette traduction fourmille de contresens. 3. մարմաջել, կծել, *կծել «կիճիշմէք». la main me fourmille. Les pieds me fourmillent.

Fournache, ի. եգ. փուայրեաց. *աղտին մէջ խոտ եւ տերեւակոյտ այրելն :

Fournage, ա. փռնավարձ, փռնապանավարձ, փռնապանոցէք :

Fournaise, ի. հնոց. 2. փ. —. հուր՝ կրակ մեծաքորքոր. c'est une —. 3. —. հրատապ վայր. le soleil donne ici en plein, c'est une —. 4. հնոց, հալոց, բով, քուրայ :

Fourneau, ա. հնոցիկ, հնոցակ, ծուայ. — économique, հնոցակ խնայողական. || — à réverbère, ցոլացիկ հնոց, ծուայ. 2. ծխոց. 3. haut —, հրահալոց, բարձրահնոց. 4. զ. ական «լաղըմ». 5. le — d'une pipe, ծուխքաշագլուխ. վառարան ծխափողոյ «լիւլէ» :

Fournée, ի. փուռնիծ. * փուռն մի, հնոց՝ ծխոց մի լի, *մէկ փուռ. une — de pain, փուռնիծ մի հաց. Une — de tuiles, ծխոց մի աղիւս. 2. ը. խումբ, հոյլ. une — de sénateurs. Par —s, խմբովին, հոյլ իհոյլ.

Fournerie, ի. հնոցատեղի :

Fournétite, ի. հբ. փուռնետաքար. ազգ հանածոյի :

Fournette, ի. հնոցիկ :

Fourni, e, աճ. հանդերձեալ, զարդարեալ. boutique —e de toutes sortes de marchandises, magasin bien —, բազմաղխի՝ բազմավաճառ կրպակ. table bien —e, բազմախորտիկ՝ մեծահաց սեղան. 2. հայծայծեալ, հոգացեալ. les marchandises —es par... 3. ծառ, խիտ, ծառուտ. un bois bien —, ծառնձրախիտ՝ ծառնձրախուռն անուտ. barbe, chevelure bien —e, ծառնձրահոծ մօրուք՝ հեր. 4. հ. lance —e, պետ նիզակաւորաց :

Fournier, ère, գ. փռնապան «ֆուրնիեռ». 2. հնոցատէր. 3. ծ. փռնահաւ. նրբակառոյց ծռչուն Ամերիկոյ :

Fournil (ֆուռնի) ա. փռնատուն, հացարարոց. *փռան քով խմոր շաղուելու տեղ :

Fournilles (նիյլ) ի. յ. խոշոտք. *չոր նիւղեր :

Fourniment, ա. կաշեսարք. *զինուորաց կաշիէ սարքն. 2. հ. վառօդանոց, վառօդաման :

Fournir, ն. հոգալ, հայծայծել, մատակարարել, տալ, սարքել. — du blé à l'armée. — de l'argent, du pain à qn. Les fruits fournissent une nourriture saine et rafraîchissante. 2. փ. —, ընծայել. — un aliment à la curiosité publique. — les fonds nécessaires pour une expédition. — des renseignements. 3. հանդերձել, զարդարել. — une maison de meubles. 4. դտ. յառաջ՝ ի ներքս բերել. — des pièces, des preuves. 5. բովանդակել, կատարել. il faut encore dix francs pour — la somme entière. 6. կատարել, լնուլ. — sa carrière, — զընթացս, վախճանիլ :

Fournir, չ. մատակարարել, հայթայթել զսովորական պարէն. c'est un tel qui fournit dans cette maison. 2. հոգալ, հայթայթել, լնուլ, նպաստ՝ սատար լ. — à la dépense, aux frais. — aux besoins de qn. 3. բաւական լ., բաւել. on ne saurait — à tout.

Se fournir, դ. հոգալ՝ հայթայթել զպէտս իւր, *իւր պէտք եղածն գնել. il se fournit chez ce marchand.

Fournissement, ա. հայթայթանք (վաճառակցաց). 2. ս. **Fourniture.**

Fournisseur, euse, գ. հայթայթիչ, համբարձու. — de l'armée, համբարձու բանակի՝ զօրաց:

Fourniture, ի. համբար, պարէն. 2. համբարձուիւն. 3. հանդերձանք, կազմածք, պիտոյք, սարք. — de lit, կազմածք անկողնոյ, անկողնայք. le tapissier a pris tant pour façon et —s. 4. մանրախոտ. մանր խոտեղէն. il n'y a pas assez de — dans cette salade.

Fourquet, ա. ար. եղկոնքանի (գարնչրագործաց):

Fourrage, ա. խաբ, խոտաճարակ (անասնոց). 2. խոտաբաղ. կտրուն խոտոց. 3. խոտազօր. խոտաբեր զօրք. 4. հիւսախոտ:

Fourragement, ա. ար. խոտումն:

Fourrager, չ. խոտել. խոտաբաղ՝ խոտաժողով լ. 2. փ. եւ ը. բանաքաղ լ. c'est un homme qui va fourrageant dans tous les livres, բանաքաղ է.

Fourrager, ն. աւարել, կողոպտել, ալափել. — un pays. Les lapins ont fourragé mon jardin, — խոտաճարակ արարին, աւերեցին զիմ փնդորել. 2. ը. խառնակել, խառնապարտէզ. — des papiers, nos valises.

Fourrager, ère, ած. խոտային. plantes —ères, խոտք, խոտաճարակ բոյսք, ճարակաբոյսք. culture —ère, խոտաբեր՝ ճարակաբոյս մշակութիւն. 2. ի. պաճարաբոյս. խոտաբեր արօտ մերձ ագարակի:

Fourrageur, ա. խոտազօր. խոտաբեր զօրական:

Fourrageux, euse, ած. խոտաբոյս, խոտաճարակ. la paille est —euse.

Fourré, e, ած. մուշտակեալ, մուշտակաւոր, մուշտակապատ. manteau, gant —. 2. ծառաէջս, փայտաէջս, անտառաշատ, ծանծրամայրի. pays —. Bois —, մացառախիտ՝ փուռ՝ ծառածուփ, ծանծրածուփ՝ ծառուռ՝ ծանծրախիտ անտառ. 3. փ. paix —e, սուտ՝ ննջգապատիր հաշտութիւն. 4. զխ. coup —, փոխահարուած, փոխահատոյց հարուած (ի նմին ժամանակի տուեալ եւ ընկալեալ). եւ փ. երկակողմանի ընշնամութիւն. porter un coup —, ընշնամութիւն առնել, չարիս հատուցանել ումեք ի ծածուկ. 5. մուծեալ, միջամուխ, միջամուռ, *խօծուած. || ը. être toujours — chez qn., ցանկորդել առ ումեք, *միշտ մէկուն քովն՝ տունն խօծուիլ. 6. ա. ծառուտք, ծփուտք, ծառածուփք. un — de broussailles, մացառուտք. un — de lilas, ծառուտք եղրեւանոյ:

Fourreau, ա. զինապատեան, պատեան. — d'épée, de parapluie. || փ. tirer l'épée du —, մերկանալ զսուսերն ի պատենից, *ծուռ քաշել. remettre l'épée au —, արկանել զսուսերն ի պատեանս. coucher comme l'épée du roi dans son —, կլ. coucher dans son —, ննջել զգեցեալ, *հագուած պատկիր. la lame use le —, մեծ եռանդն ոգոյ մաշէ զմարմին. 2. շրջազգեստ (մանկանց). 3. բ. հասկապատեան. պատեան տիաս հասկի. 4. անբ. վարոցապատեան. պատեան վարոցի անասնոց:

Fourrée, ի. ծո. ձկնկալ:

Fourrer, ն. մուշտակել. մուշտակապատ առնել. — un manteau d'hermine. — une robe. 2. տալ ի ծածուկ եւ անչափ. elle lui fourre toujours à manger, de l'argent. 3. ղօղել, ծաքուցանել. fourrez cela dans votre poche. — dans un coin. || — en prison, դնել՝ արկանել ի բանտ. || փ. — une idée, une chose dans la tête, dans l'esprit de qn., խորհուրդ՝ զիմն ի միտս ուրուք արկանել. qu'est-ce qui lui a fourré cela dans l'esprit? Se — dans la tête, dans l'esprit, դնել ի միտս, յամառիլ, *միտքն դնել. 4. մուծանել, մխել, խթել, *խոթել, ծխել. — son bras dans un trou. — de gros morceaux dans la bouche. || ը. — son nez partout, միջամուխ՝ միջամուտ լ. ամենայն ուրեք՝ յամենայնի, *քիթն ամէն բանի մէջ խօթել, ամէն բանի մէջ մտնել, ամէն տեղ մտնել՝ խօծուիլ, ամէն տեղ մտնել երթալ. 5. մուծանել, *մտցուցանել. — qn. dans une société, dans une affaire, dans une maison. 6. փ. ի ներքս խառնել, կցկցել, կարկատել. — du latin dans ses discours.

Se fourrer, դ. մաշկազգեցիկ՝ մաշկազգեաց՝ մաշկահանդերձ լ., ագանել հանդերձս ջերմինս, *մուշտակ հագնիլ «քիւրք կիլինմէք». il s'est bien fourré. 2. մտանել, միջամուխ՝ միջամուտ լ., սպրդեալ մտանել, խթիլ, ղօղիլ, *մտնել, խօծուիլ. — chez qn. Il ne savait où —, չգիտէր ո՞ւր ծաքուցանել զանձն:

Fourreur, ա. մաշկեկագործ, մուշտակագործ, մորթագործ, մաշկեկավաճառ, մուշտակավաճառ «քիւրքճի»:

Fourrier (ֆուռիէ) ա. վանապան «գօնագնը». || ած. sergent —, յիսնապետ —.

Fourrière, ի. փայտանոց. 2. իգ. համբարանոց. *տէրունեան գրաւած կենդանիներն պահած տեղն. mettre un chien en —.

Fourrure, ի. մուշտակ, մաշկեակ, մորթ. — de martre. 2. մուշտակ, մաշկեակ, մաշկահանդերձ «քիւրք». porter une —, — ագանել՝ *հագնիլ, մաշկահանդերձ՝ մաշկազգեաց՝ մաշկազգեցիկ լ., *մուշտակ հագնիլ. || bonnet de —, մաշկախոյր. 3. նգ. խոպան:

Fourvoiement, ա. զարտուղումն. մոլորութիւն ի ճանապարհի. 2. փ. մոլորութիւն, սոսքիւրումն, վրիպանք. tomber dans un étrange —.

Fourvoyant, e, ած. մոլորեցուցիչ:

Fourvoyé, e, ած. մոլորեալ, արտուղի եղեալ:

Fourvoyer, ն. մոլորեցուցանել, զարտուղի դանել. ce guide nous a fourvoyés. 2. փ. —, սոսքիւրել. les mauvais exemples l'ont fourvoyé.

Se fourvoyer, դ. զարտուղիլ, ըստ արտուղի անկանել, զարտուղի գնալ, խոտորիլ յուղիղ ճանապարհէ, *ճամբան կորնչուցանել, ճամբէ դուրս ելլել. 2. փ. մոլորիլ, աղամողիլ, սոսքիւրիլ. plus on suit ses passions, plus on se fourvoie. 3. զչ. դ. faire — qn., մոլորեցուցանել՝ զարտուղի դանել զոք:

Fouteau, ա. ռա. Հետեւ:

Foutelaie, ի. փեկոնք, փեկոնաստան:

Fovéolaire, Fovéolé, e (ֆօվէոլէր, ֆօվէոլէ) ած. բս. խնդբունդ, խորատերպտ:

Foyer, ա. վառարան, կրակարան, կրակակալ, ակուռ, ծուայ «օճագ». 2. վառարան (ճխափողոյ «լիւլէ»). 3. — des bains, գոբեանդ. 4. բգ. վառարան. — de lumière, — լուսոյ. 5. եչ. վառարան, կեդրոն, կէտ. le — d'une ellipse, d'une hyperbole, d'une parabole. — conjugué, լծորդ վառարան. 6. փ. վառարան, օճարան, կենդրոն. — des lumières, de la civilisation, — գիտութեանց, քաղաքակրթութեան. le — de la rébellion. 7. բժ. վառարան, կենդրոն, բոյն. — d'une maladie. 8. փ. տուն, երդ. aimer à garder son —, սնասպատեակ՝ սնասէր՝ տրնասուն լ. 9. ծա. գուսանաց. սրահ գուսանաց. 10. զբօսաբաի, հոլարան. սրահ ծատրատեսաց. 11. յ. բնագաւառ, հայրենի գաւառ, հայրենիք. rentrer dans ses —s, դառնալ ի հայրենիս. revoir ses —s.

Frac (ֆրաք) ա. Քիկնոցակ «գոյրուգլու սէքիլի». հն. **Habit.**

Fracas, ա. 1. խորտակումն, ջախջախումն, կործանումն մեծաշառաչ. 2. Ընդհան խորտակման, շաչիւն, շառաչիւն, ճայթիւն, գանգիւն, կոփիւն՝ Ծմբիւն, բոմբիւն, շկահիւն. le — du tonnerre, des armes. Avec grand —, մեծաշառաչ՝ սաստկաշառաչ՝ շառաչածայն. faire du —, — առնել. 3. ժխոր, շշուկ, դղրդիւն, աղմուկ. le — du monde. des villes. 4. փ. շռինդ, հռչակ, համբաւ. faire grand —, մեծահռչակ՝ մեծահամբաւ լ.:

Fracassement, ա. խորտակումն:

Fracasser, ն. խորտակել, ջախջախել. se — le bras en tombant, — զբազուկ իւր յանկանելն.

Se fracasser, դ. —իլ. toutes ces porcelaines se sont fracassées.

Fraction, ի. 1. բեկումն. — en biseau, — շեղակերպ. 2. հատուած, մասն. une — de l'assemblée. 3. Ք. կուսորակ. — décimale, տասնորդական —:

Fractionnaire, ած. կոտորակային. nombre —, — թիւ, որպէս $2+\frac{5}{7}$

Fractionnement, ա. կոտորակումն :

Fractionner, ն. կոտորակել. զատանել ի մասունս. = *Se* —, դ. —իլ :

Fracture, ի. բեկումն, խորտակումն, — d'une serrure, d'une porte. 2. վ. բեկումն, *կոտրիւն. — du bras.

Fracturé, e, ած. խորտակեալ, բեկեալ, ջախջախ. membre —.

Fracturer, ն. խորտակել, ջախջախել. 2. վ. բեկանել, *կոտրել. — le bras, le crâne. Il s'est fracturé la jambe. = *Se* —, դ. —իլ :

Fragaria, ա. բ. ելակ «չիլեք». հն. **Fraise.**

Fragariées, ի. յ. բ. ելակեայք :

Fragifère, ած. ելակաբեր :

Fragiforme, ած. բ. ելակածեւ :

Fragilaire, ի. բ. զալփուկ. ազգ լոռի : [ցեղ լօրից :

Fragilariées, ի. բ. զալփկեայք.

Fragile, ած. բեկուռ, դիւրախորտակ, դիւրաբեկ. un vase —. || բ. — comme le verre, comme du verre, — յոյժ. 2. վ. դիւրաքակ, դիւրեղծ, դիւրաժէտ, դիւրագայթ, յեղյեղուկ, դիւրայեղ, դիւրագլոր, դիւրապահ, յողդողդ, անհաստատ, անկայ, անկայուն, դիւրաժեղ, դիւրայանց, հոսանուտ, դիւրաճառագայթ, զալփալփուն. les —s biens de la fortune, զալփալփուն բարիք բադի. nature, santé —.

Fragilité, ի. դիւրաբեկութիւն. 2. փ. դիւրաքակութիւն, յողդողդութիւն, անհաստատութիւն. la — des choses humaines. 3. զալփալփութիւն, դիւրագայթութիւն, դիւրագեղութիւն, դիւրագլորութիւն, դիւրապահութիւն, դիւրաժէտ ոտնաւորութիւն, անկայունութիւն. — de l'homme. — humaine.

Fragment, ա. խրխոր, նշխար, բեկոր, հատակոտոր. 2. հատակոտորք. les —s d'Ennius. 3. հատուած. citer un — de Cicéron. —s historiques. [տոր, կցկտուր :

Fragmentaire, ած. հատակոտոր

Fragmentation, ի. հատակոտորումն :

Fragmenter, ն. հատակոտոր առնել, հատակոտորել, հատուածել. = *Se* —, դ. —իլ :

Fragmenteux, euse, ած. հատակոտոր : [ճագիր :

Fragmentiste, ա. նբ. հատուածագիր

Fragon, ա. բ. խայծախիար. հն. **Petit houx** եւ **Houx frelon.**

Fragose, ի. բ. փրագոզենի. ազգ հովանոցաբերից :

Fragrance, ի. բուրումն, բոյր :

Fragrant, e, ած. նբ. բուրիչ, բուրաղուարթ. — d'odeur, քաղցրաբոյր, քաղցրահոտ, անուշահոտ :

Frai, ա. շփումն, զուգումիւն ձկանց. le temps du —. 2. ձու ձկանց. 3. ձկնիկք. mettre du — dans un étang. 4. շփամաշումն. մաշումն դրամոց ի շփմանէ :

Fraîche, ի. եգ. ջրամարգ, 2. նե. խոնաւահողմ :

Fraîchement, մ. ի. հովասուն վայր, *զով տեղ. être logé —. 2. փ. եւ բ. հովութեամբ, *պաղութեամբ, պաղկեկ. accueillir — qn. Le compliment fut — reçu. 3. նորագապէս, նորոգ, այն ինչ, դեռադեռ. tout — arrivé, այն ինչ հասեալ, նորահաս :

Fraîcheur, ի. հովութիւն, զովութիւն, հով, զով, *պաղութիւն, պաղուկութիւն. mille petits ruisseaux y faisaient sentir une délicieuse —, վտականի բազմահոյլ զով հեշտալի գործէր անդանօր. donner de la —, զովացուցանել, հովացուցանել, *պաղըշտկել. 2. հով, զով. զովագին ժամանակ աւուրն. à la —, ի հով, ի հովաբեր պահու աւուրն. 3. ցրտութիւն, ցուրտ, պարզ, *պաղութիւն. la — du soir. Les —s du soir sont perfides dans cette saison. 4. խոնաւայոյզք. ցուրտ խոնաւութիւն. il y a de la — dans cette chambre, դոյզն ինչ խոնաւ է սենեակդ. 5. խոնաւացաւ. ցաւ ի ցուրտ խոնաւութենէ. gagner, attraper, avoir des —s. 6. փ. դալարութիւն, կենդանութիւն, զարմութիւն, պայծառութիւն. cette robe a perdu sa —. — d'une étoffe, des couleurs, du teint. Visage plein de —, առոյգ դալարագեղ պայծառագեղ դէմք. 7. փ. դալարութիւն, կենդանութիւն, առոյգութիւն, զարմութիւն, կայտառութիւն, մատաղութիւն. la — des pensées, du style, de l'imagination. La — de la jeunesse. Plein de —, առոյգաբեւս, զարմաբեւս. 8. նե. զով հովաբեր հողմ. voilà un peu de —.

Fraîchir, չ. նե. սաստկանալ. le vent avait fraîchi durant la nuit. 2. դմզ. il fraîchit, սաստկանայ հողմն :

Fraieson (ֆրէեզօն) ի. ձո. շփաժամանակ. ժամանակ զուգութեան ձկանց :

Frairie, ի. խրախունք, խրախճանք, խրախութիւն, խրախճանութիւն. être de —, խրախակից խրախճանակից լ.:

Frais, Fraîche, ած. զով, հով, *պաղ, պաղուկ. un vent —, une brise —îche, զովաշունչ հովաշունչ ցրտաշունչ հողմ, հովաբեր զովարար սիւք. eau —îche, զով պաղ ջուր. un — ruisseau, զովաջուր ցրտաբուխ *պաղորակ առու. vous avez les mains —îches, զով զովամարմին պաղ են ձեռքդ. endroit —, հովոց, *պաղ տեղ. 2. զով, զովագին, հովասունդ, հովասուն «սէրին». une robe —îche, un habit —. 3. զովարար, զովագին, ցուրտ, ցրտին, ցրտագին. les matinées sont —îches. 4. նոր, նորագործ, նորանորոգ, դեռադեռ, առժամայն. tout —, նորոգ, զովիկ, զովագին, *պաղպաղիկ. les traces en sont encore toutes —îches. Une plaie encore —îche, նորախոց վէրք. փ. la plaie est encore —îche, toute —îche, կենդանի են տակաւին ցաւք, անմոռաց են վիշտք. 5. դալար, *զարմ «զարմ զէ». des figues —îches, de l'herbe —îche, դալար կանաչ զուգ, խոտ. du poisson —, դալար ձուկն. pain —, դալար զարմ հաց. viande —îche, դալար զարմ միս. lait, œuf —, դեռակիւ կաթն ձու. noix —îches, դալար կանաչ ընկոյզք. très —, զարմաբեւս. 6. դալար, անաղ, անալի, անմուխ, *չալաճ, չմխաճ. du porc —. Des harengs —. Du beurre —, կոգի, *արդարիւղ «Քէրէ եաղը, Քազէ եաղ». 7. նոր, նորոգ, նորահաս, նորաբեւս, նորագիր, նորալուր. lettres, nouvelles —îches. || Avoir le souvenir —, la mémoire, l'idée —îche de qc., անմոռաց ունել զյիշատակ իրիք, այն ինչ լուեալ ուսեալ լինել զիմն. je suis tout — de cette lecture. De —îche mémoire, de —îche date, նոր, նորոգ, այնինչ. 8. դալար, դալարագեղ, անքառամ. ces roses, ces plantes sont encore —îches. Mettre des fleurs dans l'eau pour les tenir —îches. 9. փ. —, առոյգ, առոյգանձն, զուարթաճաճաղիկ, կորովի, պայծառագեղ, կենդանի, պայծառ. cette jeune personne est —îche comme une rose. Des étoffes —îches. Elle avait un costume très —. Teint, coloris —. Ce vieillard est encore très —. 10. անխոնջ, անվաստակ, կայտառ, *չը յոգնած. troupes —îches. Des chevaux —. 11. ած. եւ բ. անարճամբ, անդրամ. vous avez perdu tout votre argent au jeu, vous voilà —! 12. ա. հով, զով, զովիկ, զովութիւն, հովութիւն, զով օդ. le — pénétrant du soir. Il faisait un — délicieux. Prendre, respirer le —. Se tenir au —, զովանալ, հովանալ. 13. զով, զովագին. il fait —, — է, *օդն զով է. || boire —, — ըմպել, *պաղ պաղեցուցած գինի խմել. 14. զարմ, նոր, նորոգ, այն ինչ, դեռ եւս, դեռադեռ «Քազէ, հէնիզ». ils sont — débarqués de leur village. Une rose —îche éclose, նորափթիթ դեռափթիթ վարդ. — uniforme, զարմ համազգեաց. 14. de —, նոր, նորոգ, այն ինչ. homme rasé de —.

Frais (ֆրէ) ա. ծախք «ժէսարիթ, խարճ». — de voyage, de route, ճանապարհածախք, ուղեծախք. — de bureau. — inutile, աւելորդածախք. — funéraires, մեռելոյք. payer les — de la guerre. Faire des —, առնել ծախս, *ծախք անել, ծախսել. faire de grands —, առնել մեծամեծ ծախս, *մեծ ծախք անել. retirer ses — d'une opération. Sans —, անծախ, առանց ծախուց *առանց —ի. être de grands —, բազմածախ մեծածախ լ. à peu de —, սակաւ ծախիւք, *քիչ ծախքով. voyager à peu de —. եւ փ. անաշխատ, անջան. il avait acquis de la réputation à peu de —. || A moins de —, դոյզն ծախիւք. եւ փ. դոյզն ինչ աշխատութեամբ. il a conquis sa réputation à moins de —. || A moitié de —, եւ զգ. à moitié —, կիսաբաժին ծախիւք, *երկու անձանց իրաքանչիւրն ծախքին կէսն

վճարելով՝ քաշելով. à — communs, հասարակաց ծախիւք՝ *—ով. || constituer qn. en —, տալ առնել ուժեք ծախս, * մէկն —ի խօսել. || faire les — d'une chose, առնել զծախս իրիք, * բանի մի —ն անել. փ. եւ ը. faire les — de qc., հայթայթել՝ մատուցանել զնիւթ իրիք. եւս faire les —, les premiers —, faire des — pour qn. առնել ծախս, փորձ փորձել, *նախաքայլն ինքն անել. || se mettre en —, ծախս առնել անսովոր. փ. ջանալ յաջողիլ՝ հանոյ լ. se mettre en — d'amabilité, de prévenances, de toilette, etc., ջանալ սիրահամբոյր, բարեսէր, մեծազարդ՝ բազմազարդ՝ բազմապաճոյճ լ. || փ. en être pour ses —, չյաջողիլ, ի դերեւ ելանել, *ուզածին՝ վախճանին չհասնիլ. ||tous — faits, զամենայն զծախսն արարեալ՝ հաշուեալ, * բոլոր —ն աննելով՝ հաշուելով. faux —, մանր՝ անսովոր —. || S. **Faire.**

Fraisage, ա. խորշաքաղում:

Fraise, ի. ելակ «չիլեք». — des quatre saisons, գետնաձուի. || arbre à —s, S. **Arbousier.** || — à grappe, մաձուզ. 2. —. նիշ ելակածեւ. il a une —à la joue. 3. միջնընդերք (որձոյ, գառին). 4. խորշօձիք. խորշաքաղ՝ *փոճ փոճ օձիք. 5. պշ. ցցապատնէշ «շարուխմով». 6. խարտոց «էյէ». 7. գայլիկոն «պուրդու»:

Fraisement, ա. զ. ցցապատնէշում:

Fraiser, ն. խորշաքաղել, խորշաքաղ առնել, *փոճ փոճ անել. — des manchettes. 2. պշ. ցցապատնիշել. ցցապատնէշ առնել. || — la pâte, քաջ ձրել, * լաւ շաղուել:

Fraisette, ի. խորշօձկիկ:

Fraisier, ա. ելակ, ելակենի «չիլեք ֆիտանը»:

Fraisière, ի. ելակենիք, ելակենոց «չիլեքլիք»:

Fraisiériste, ա. ելակաբոյծ, ելակատած, ելակադարման:

Fraisil (ֆրէզի) ա. աճխամոխիր. լեսուրք աճխոյ:

Fraisoir, ա. գարկոն. գայլիկոնաձեւ գործի ինչ:

Framboesia, ա. բժ. ժոխախտ. *հիւանդութիւն ժոխածեւ ուռեցքով:

Framboise, ի. ժոխ, արքամոր, արքայամոր «զմաւուլա». — sauvage, մոր, խնճորակ, շանձուխ:

Framboisé, e, ած. ժոխախառն. liqueur —e.

Framboisement, ա. ժոխում:

Framboiser, ն. ժոխել. * ժոխ խառնել:

Framboisier, ա. ժոխենի, արքայմորի «զմաւուլա աղաճը». || — sauvage, վայրի ժոխենի, մորի, մորենի. հն. մորմենի **Muron.**

Framée, ի. փրամէ. երկայնաբուն նիզակ Կեղտաց:

Franc, ա. Փրանկ. անուն նախնի ժողովրդեան բնակելոյ զափամբք Հռենոսի. mêlé de —s, փռանկախառն:

Franc (ֆրան) ա. փրանկ, ֆրանք. de demi—, կէս ֆրանքնոց. d'un —, մի ֆրանքնոց. de deux —s, երկու ֆրանքնոց. de cinq —s, հինգ ֆրանքնոց. || au marc le —, ըստ չափու համեմատութեան պահանջից իւրաքանչիւրոց, * իւրաքանչիւրին առնելիքին համեմատ. les créanciers ont été payés au marc le —.

Franc, Franche, ած. ազատ, ազատեալ, ինքնօրէն, ազատաբոյս, աղիկամի. corps —s, ազատգունդ, ազատախումբ, ազատազօր. 2. ազատ, անհարկ, ապահարկ. portic —, ville —e. 3. ազատ, զերծ, անմասն. — d'ambition, անփառասէր. — de crainte et d'envie, աներկիւղ եւ աննախանձ. || jouer part —che, խաղալ ազատաբաժին, խաղ՝ յորում յաղթողն չհատուցանէ ինչ. || փ. part —che, ազատաբաժին. avoir part —che dans une affaire. 4. կանխահատոյց, կանխավճար, ապահարկ. une lettre —che, — նամակ. recevoir — de port un panier de gibier. || — de port, մ. —. je vous envoie une bourriche — de port. || Avoir ses ports —s, ազատ լ. ի վարձուց նամակաց, * նամակացն համար նամակատան ստակ չվճարել. 5. ազատախօս, ազատաբան, ազատաբերան, համարձակախօս, բացերես, համարձակաբերան, ազատադէմ. langage —. Un — Gaulois, այր —. — parler. ազատախօսութիւն, համարձակախօսութիւն. avoir son — parler, ազատախօս՝ համարձակախօս լ. 6. ազատ, համարձակ, անկեղծ, անկեղծաւոր, յըստակամիտ. âme —che. Cœur, homme —. Une conduite —che. Des manières nobles et —ches. Un —aveu. || 7. յստակ, անխառն, զուտ, անաղարտ. drogue —che. Vin —. 8. նկ. ազատ, համարձակ, կորովի. dessin, pinceau, ciseau —. || 9. նւ. vent —, յարաշունչ հովմ. 10. բուն, հարազատ, ճշմարիտ, ճշգրիտ, արդարեւ. c'est une —che sottise. Un — campagnard. Un — animal. Un — sot. Une —che coquette. 11. ողջ, ողջոյն, ամբողջ, կատարեալ, ճիշդ. un jour —. Huit jours —s. Dormir la —che matinée. 12. համարձակ, աներկիւղ. avoir un jeu —, — խաղալ՝ հարկանել. փ. y aller de — jeu, — գնալ՝ առնել զիմն. 13. պ. ընտանի. — olivier, — ձիթենի. 14. արգաւանդ. une terre —che, արգաւանդաճող երկիր. 15. tout —, մ. համարձակ, համարձակագոյնս, ազատաբերան, ամենայն համարձակութեամբ. je vous dirai tout —. Je lui ai dit — et net ce que je pensais de sa conduite. 16. լիով, լիուլի, բովանդակ, *լիովին. il sauta le fossé —, tout —. || S. **Arbitre, Coudée, Tillac, Lippée, Collier, Étrier.**

Franc, Franque, գ. փրանկ, Եւրոպացի. le quartier des —s. 2. ած. փրանկ, փրանկական. langue —que, փրանկալեզու:

Français, e, ած. ֆրանսական, գաղղիական. le territoire, le caractère —. La langue —e, — լեզու՝ բարբառ. la nation —e. Ambassade —e, — դեսպանատուն. || théâtre — կամ les Français, — Թատր, Գաղղիաթատր, Գաղղիացի. allons aux —. 2. գ. ֆրանսացի, ֆրանսիացի, գաղղիացի. un —. Une —e, ֆրանսուհի, գաղղիուհի. être tout —, գաղղիասէր լ. 3. ա. ֆրանսերէն, գաղղիարէն. գաղղիական բարբառ լեզու. le — se parle partout. Apprendre, enseigner le —. Qui connait le —, ֆրանսագէտ, գաղղիագէտ. écrire en —, գրել ֆրանսերէն՝ գաղղիարէն. mettez ce morceau en bon —, հեղ զիաուածդ ի բարւոք ֆրանսերէն՝ գաղղիարէն. փ. en bon —, յայտնագոյնս, մեկին, հասարակ, ազատաբերան. je vous le dis en bon —. || Entendre le —, իմանալ զ—, *—հասկընալ. եւ ը. entendez-vous le —? առնո՞ւս ի միտ զոր ինչ ասեմ քեզ, *ասածս կիհասկնա՞ս. j'entends le —, առնում ի միտ զբանդ, խելամուտ եմ բանիցդ. 3. ած. —. ce qui n'est pas clair n'est pas —, որ ինչ չէ յայտնաբան՝ յայտնաբարբառ՝ չէ —. cela n'est pas —, չէ այս —. հակառակ է այս պատուոյ, ազգային զգացման... —arménien, ֆրանսահայ. 4. մ. parler —, խօսել —. փ. յայտնագոյնս՝ մեկնագոյնս խօսիլ. parler — à qn., խստիւ սպառնալեօք խօսիլ ընդ ումեք. 5. à la —e, մ. ֆրանսօրէն, գաղղիօրէն, ֆրանսակերպ, գաղղիակերպ, գաղղիացի, ի ձեւ գաղղիական, գաղղիատարազ, ֆրանսատարազ, զօրէն Գաղղիացւոց. s'habiller à la —e.

Franc-alleu (ֆրանքալէօ) ա. S. **Alleu.** Des francs-alleus.

Francatu, ա. փրանկախնձոր. ազգ խնձորոյ:

Franc-bord, ա. նւ. կողմանոց (նաւի). des francs-bords.

Francéine, ի. տգ. ֆրանսէին. գունաւորիչ նիւթ:

Franc-étable (de) մ.նւ. s'aborder de —, ցուկահարել. բախել նաւուց ցուկ ի ցուկ «պուրուն պուրունա»:

Franchement, մ. ազատ յամենայն ծախուց եւ ի պարտուց. il lui a vendu sa terre — et quittement. 2. բացերեսաբար, համարձակ, ազատադէմ. pour le dire —. Parlons —, à parler —, պարզաբար ասացից, ասել. j'avoue —. 3. արդարեւ, * իրաւցնէ. —, ce n'est pas digne.

Franchipanier, S. **Frangipanier.**

Franchir, ն. անցանել, հատանել, հատանել անցանել. — un détroit, les mers. — les bords, գեղանիլ, գեղուլ. || — les limites, les bornes, les Alpes, անցանել ըստ սահման, չկալ ի չափու, * չափն անցանել. — les bornes du devoir, de la pudeur. 2. վազեալ անցանել, *ցատքելով անցնիլ. — un fossé, une barrière, une haie. 3. փ. անցանել, հարթել, յաղթել, գեր ի վերոյ լ. — les difficultés, les obstacles, յաղթել ներհակաց՝ * արդելքներու. || —

le pas, յալՔել դժուարուՔեանց . — le mot, ասել համարձակ՝ յայտնապէս , * բառն բերնէն հանել :

Se franchir, դ. անցանիլ , յաղՔիլ . un pareil obstacle ne se franchit pas facilement.

Franchise, ի. ազատուՔիւն, ինքնիշխանուՔիւն . gardez votre —. 2. ազատուՔիւն , ապահիկ , ապահիկուՔիւն . jouir de certaines —s. Les —s d'une ville. 3. ազատուՔիւն. իրաւունք ապաստանի , տեղի ապաւինի . la — d'une église. L'hôtel d'un ambassadeur est un lieu de —, դեսպանատունն տեղի է ապաւինի . 4. ազատութ, համարձակութ, համարձակախօսութ . — du caractère, ազատաբարոյութ. avec —, համարձակութ, համարձակաբարբառ . parler avec —, ազատախօս՝ համարձակախօս լ., ազատաբանել , ազատախօսել . 5. ար. ազատուՔիւն, համարձակուՔիւն. — de pinceau, du burin.

Franchissable, ած. անցանելի :

Franchissement, ա. անցումն :

Franchonette, ի. նատիկ :

Francisation, ի. իգ. ՖրանսականուՔիւն , գաղղիականուՔիւն . acte de —. 2. գաղղիացումն, Ֆրանսացումն, գաղղիացուցումն . — d'un mot latin.

Franciscain, ա. փրանկիսկեան. կրօնաւոր ի կարգէ սրբոյն Փրանկիսկոսի Ասիզացւոյ . un couvent de —s. 2. ած. —. un moine —, — կրօնաւոր :

Francisé, e, 1. Ֆրանսացեալ , գաղղիացեալ , * Ֆրանսացուցած , գաղղիացուցած . un mot anglais —. 2. —, Ֆրանսակերպ, գաղղիակերպ . de petits messieurs —s.

Franciser, ն Ֆրանսացուցանել, գաղղիացուցանել , *Ֆրանսացունել , գաղղիացունել . — un mot. 2. —, տալ կերպս Ֆրանսացիս՝ գաղղիացիս .

Se franciser, դ. Ֆրանսանալ , գաղղիանալ . ce mot a fini par —. 2. —, առնուլ զբաս Ֆրանսացւոց՝ Գաղղիացւոց . cet étranger s'est bien francisé depuis qu'il est à Paris.

Francisque, ի. փրանկատապար. տապար Փրանկաց :

Francisque.

Franc-maçon(ֆրանմասօն) ա. փրանմասոն . ազատ որմաշէն՝ որմադիր :

Franc-maçonnerie, ի. փրանմասոնուՔիւն . ազատ որմաշինուՔիւն, ազատորմադրուՔիւն :

Franc-maçonnique, ած. փրանմասոնական , ազատորմադրական :

Franco, մ. վճ. անծախ, *առանց ծախքի , անծախս . vous recevrez ce paquet —.

Francoa, ի. բ. սիճ . սեռ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ ոսկրաբեկաց (saxifragacées).

Francoacées, ի. բ. սիճասերք . հն. **Francoées**.

Francoées, ի. յ. բ. սիճեայք . ցեղ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ քարբեկեայց :

Franco-germain, e, ած. փրանկագերման :

Francolin, ա.Ք. սալամբ, սալամ, դահուճ «տիւրքաճ» :

Francolite, ի. հբ. փրանկոտապար . տեսակ խաթքարի (apatite).

Francophile, ա. փրանկասէր , գաղղիասէր :

Francophobe, ած. փրանկատեաց , փրանկավախ :

Franco-picard, ա. սօսի :

Franco-russe, ած. փրանկառուս :

Franc-parler, ա. ազատախօսուՔիւն ,

Francolin.

համարձակախօսուՔիւն . avoir son —, ազատախօս՝ համարձակախօս լ.:

Franc-quartier, ա. կգ. նախաՔաղ վահանի . des francs-quartiers.

Franc-réal, ա. պ. արքատանձ . ազգ ազնիւ տանձի. des francs-réals.

Franc-salé, ա. ազատաղ . * իրաւունք ձրի առնելոյ կամ վաճառելոյ չափ մի աղ :

Franc-tillac, S. **Tillac**.

Franc-tireur, ա. ազատազէն . ազատ զինուոր . des francs-tireurs.

Frange, ի. վերջք, վերջաւոր, խանՔուռք «սաչագ» . հն. **Effilé**.

Frangé, e, ած. վերջաւոր , վերջազարդ , խանՔուազարդ . un rideau —.

Frangeon (ֆրանժօն) ա. մանրավերջք , մանրախանՔուռք . վերջք փոքրիկ :

Franger, ն. վերջաւորել , վերջազարդել, վերջազարդ՝ խանՔուազարդ առնել . — une jupe.

Franger, Frangier, ա. վերջագործ , վերջաւար , խանՔուագործ «սաչագճը» :

Frangibilité, ի. բեկանելիուՔ , բեկումն :

Frangible, ած. բեկանելի , բեկուն :

Frangipane, ի. հոտանոյշ, վրբրանգիպանիկ . ազգ անոյշ հոտոյ . 2. —. սեր եւ կարկանդակ . 3. պ. —. ազգ տանձի :

Frangipanier, ա.բ. փրանգիպանեան . Քուփ Ամերիկոյ նման վարդասարդի (laurier-rose «զրգըմ»):

Frangulacées, ի. յ. բ. փոկուռեայք :

Frangule, ի. բ. S. **Bourdaine**.

Franguline, ի. տգ. փոկուին :

Frangulique, ած. տգ. փոկուական :

Frankéniacées, ի. յ. բ. փրանքէնեան :

Frankénie, ի. բ. փրանքէնիա , փրանքէնի :

Frankéniées, ի. յ. բ. փրանքէնեայք . ցեղ բուսոց ի տոհմէ մոշասերից (tamaricacées).

Franklandite, ի. հբ. փրանքլանտաքար :

Franklinite, ի. հբ. փրանքլինաքար :

Franque, S. **Franc**, 4.

Franquette, ի. à la —, à la bonne —, գիարդուպէտ, համարձակ, անկեղծօրէն :

Fransérie, ի. բ. փրանսէրիա , փրանսէրի. սեռ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ բագեայց (gentianées).

Frappage, ա. հարումըն , բախումն :

Frappant, e, ած. մրտահայր, ակնառու , յայտնի, յայտնատեսիլ , յայտանկատ . une vérité —e, մտահայր ճշմարտուՔիւն . preuves —es. 2. ճշգրիտ , նմանագոյն , կենդանատիպ , ճշգրտանման , յայտնապատկեր , ճշգրտահան . portrait —.

Frappe, ի. արժանք «սիքքէ» . 2. դրոշմ . բովանդակուՔիւն մարց միոյ ազգի տառից տպագրուՔեան . une — de romain, d'italique.

Frappé, e, ած. հարեալ , բախեալ . — de la foudre, շանՔահար , կայծակնահար . comme — d'un coup de foudre, որպէս ի շանՔից ամպահարեալ . փ. — d'anathème, նզովահար , նզովեալ . || — de Dieu, աստուածահար . — à mort, մահահար, մահահարուած. 2.ռ. հարեալ, վարակեալ, *զարնուած, բռնուած. — de la peste, ժանտախտահար. — d'une maladie grave. — d'apoplexie, կաՔուածահար . 3. փ. հարեալ , ըմբռնեալ . — d'étonnement, ի զարմանս ըմբռնեալ , յապուշ հարեալ՝ կրՔեալ. être — d'épouvante, սիրտն ի. être — d'une chose, հարկանիլ , զգաճիլ . յապուշ հարկանիլ՝ կրՔիլ ընդ իմն . il fut — de sa beauté, հարաւ ի գեղ նորա. être — d'une idée, avoir l'esprit — d'une idée, ըմբռնեալ՝ գրաւեալ լ. ի կարծիս ինչ . 4. արժանեալ , դրոշմեալ . monnaie —e, արքապատկեր դահեկան «սիքքէյի ագճէ» . médaille bien —e, քաջադրոշմ —. || փ. un ouvrage — au bon coin, քաջադրոշմ գործ , ճարտարահիւս՝ քաջագործ երկ . ouvrage — au coin du génie, հանճարակուռ գործ, հանճարիմաստ երկ, հանճարագրուՔիւն. vers bien —, կորովաբան՝ բանաւոր-

րով՝ քաջոլոր քերթուած . 5. քաջահար , խիտ , հոծ «սրգ». drap bien —. 6. գրուասառն , գրուասառոյց , սառնապատ . *սառի պէս պաղած . champagne —. Carafe —. 7. ա. եմ. հարանք . ամանակ չափոյ յորում իջուցանեն զոտն կամ զձեռն . le levé et le —.

Frappement, ա. հարուած , բախումն . — du rocher par Moïse.

Frapper, ն. բախել , հարկանել , զարկանել , *ծմբել , զարնել . — du pied la terre, — ոտամբ զերկիր; դոփել ոտամբ , դափր հատանել . || se — la poitrine, բախել՝ կոծել զկուրծս. || — un coup, հարկանել , բախել , տալ՝ հարուած . — un grand coup, տալ հարուած մեծ՝ ուժգին . || — son coup, հասանել ի կէտ նպատակին , աճել զարդիւնն . — les grands coups, ի կիր արկանել ազդոյ հնարս, առնել գործ անասլոր . 2. կոծել , Քնդել , դղրդել , Քնդեցուցանել . — l'air de ses cris, — զօդս աղաղակս իւրով . 3. հարկանել , սրժանել, դրոշմել , կռնել , կոփել . — de la monnaie, դահեկան հատանել , *ըստակ կոխել՝ կարել. — une médaille. || փ. bien — un vers, քաջոլոր՝ քաջահիւս՝ քաջակորով առնել զքերթուած . || — à la porte, բախել՝ բաբախել զդուռն , *դրան՝ դուռն զարնել . 4. հարկանել , խոցել , վիրաւորել . — d'un coup de poignard. — vivement, ի խոր խոցել . — à mort, հարկանել ի մահ . 5. հարկանել, սպանանել . la mort frappe tous les hommes. 6. — à glace, կլ. —, գրուասառոյց առնել , զովացուցանել ի սառին , *սառի մէջ պաղեցուցանել . — du champagne, de l'eau, une carafe. 7. հարկանել , ծագել , անկանել ի վերայ, *զարնել. la lumière, le jour nous frappe. 8. բախել , հարկանել , ազդել, հասանել , *զարնել . un bruit lointain frappa mon oreille. Les lueurs de l'incendie frappaient nos yeux. || փ. — les yeux, յակն անկանել , գրաւել զուշ եւ զուրուշ , քաչայայտ լ., *աչքին զարնել. 9. հարկանել , ապշեցուցանել , յապուշ կրնել , պակուցանել, զարմանս ածել . — l'imagination, l'esprit. J'ai été frappé d'étonnement, զարմանք կալան զիս , յապուշ հարայ՝ կրնեցայ . — d'épouvante, սիրտեկ առնել . 10. հարկանել , հարուածել , պատժել . — d'aveuglement, հարկանել կուրութեամբ . — de frénésie, de fureur, յիմարեցուցանել. — d'anathème, նզովել , նզովս արձակել՝ ի վերայ կարդալ . 11. հարկանել , վշտացուցանել , ի խոր խոցել , յուզել , ածել ի խանդաղատանս . — le cœur. 12. հարկանել , հարուածել , վարակել , *զարնել . tant de victimes que la peste a frappées. Il a été frappé d'apoplexie, կաթուածահար եղեւ . 13. իգ. հարկանել , անկանել՝ տարածանիլ ի վերայ . cette hypothèque frappe tous les biens du débiteur. եւ լկ. son hypothèque frappe sur tel immeuble. 14. հարկանել , ի վերայ արկանել՝ դնել . — les marchandises d'un droit. 15. նւ. հարկանել, վարսել, հարստել, պընդել . — une poulie.

Frapper, չ. հարկանել , բախել , *զարնել . — dans la main. — sur l'épaule, à la tête. — fort, ուժգին —. — juste, ուղիղ հարկանել , կոփել , *շիտակ զարնել . ը. — comme un sourd, ուժգին —. || — à une porte, կլ. —, հարկանել զդուռն՝ ի դուռն , *դուռն զարնել. on frappe à la porte, կամ on frappe. || փ. — à toutes les portes, դիմել առ ամենայն ոք , *ամէն դուռ. իյնալ , ամենուն դիմել . || փ. — à, դիմել , խնդրել . — à la justice, à la sagesse. || L'heure a frappé, եհար ժամն , *ժամն զարկաւ. l'horloge vint à — 11 heures.

Se frapper, դ. հարկանիլ , բախիլ , ընդհարկանիլ , *զարնուիլ . — à la tête. 2. հարկանել՝ խոցել զանձն , *ինքնկինքն զարնել . 3. բախիլ՝ հարկանիլ ընդ միմեանս , հարկանել զմիմեանս . ils se sont frappés l'un l'autre. 4. յապուշ հարկանիլ , վշտանալ . il se frappe beaucoup de ces événements. Il se frappe aisément. 5. գրուասառոյց լ., զովանալ ի սառի. le champagne se frappe pour le dessert.

Frappeur, euse, գ. հարկանող , հարող , հարուածիչ, *զարնող . ած. —. esprits —s, — ոգիք :

Frasage, ա. Քրումն «եղուրմա»:

Frase, ի. Քրոց :

Fraser, S. **Fraiser**.

Frasère, ի. բ. փրազերաթոյս . ազգ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ բոգեայց :

Frasque, ի. ը. գործ անհանճար, անմտութիւն, *խենթութիւն, արտառոցութիւն . il m'a déjà fait une —. Faire des —s.

Frassinelle (ֆրասինել) ի. ին. փրասինել . քար ինչ յեսանելի :

Frater (ֆրաթէր) ա. հգ. մանուկ՝ աշակերտ վիրաբուժի, վիրաբուժիլ . 2. փ. վիրաբոյժ անարուեստ. 3. վարսավիրայ , սափրիչ (նաեւ զօրաց) . 4. եղբայր , կրօնաւոր :

Fraternel, elle, ած. եղբայրական . amour —, եղբայրսիրութիւն . charité, union —elle, եղբայրակցութիւն:

Fraternellement, մ. եղբայրաբար , եղբայրապէս , հարազատաբար . vivre —.

Fraternisant, e, ած. եղբայրացուցիչ :

Fraternisation, ի. եղբայրացումն , եղբայրակցութիւն :

Fraterniser, չ. եղբայրանալ , եղբայրակցիլ , հարազատիլ . — avec qn.

Fraternité, ի. եղբայրութիւն . 2. —, եղբայրակցութիւն , սէր եղբայրական . || — d'armes, նիզակակցութիւն , զինուորակցութիւն :

Fratricide, ա. եղբայրասպան , եղբայրազրաւ , եղբայրադաւ , քոյրասպան . 2. եղբայրասպանութիւն , քոյրասպանութիւն :

Fraude, ի. նենգ , նենգութիւն , խորամանկութիւն, խաբէութիւն, ստեր de —, ննդել . sans —, անննգ . 2. մաքսանենգութիւն, մաքսազանցութիւն , *մաքսէն բան փախցունելն . faire la —, մաքսանենգել . || en —, ննդաւ , ննդութեամբ , մաքսանենգութեամբ . trouver qn. en —. Être pris en —. Faire entrer du vin en —, *գինի մտցունել մաքսազանցութեամբ . || sans —, մ. անխորամանկաբար :

Frauder, ն. ի. ննդել , խաբել . — qn. 2. ննդել , ի դերեւ հանել , վրիպեցուցանել . — ses créanciers. || — les lois, ննդել զօրինս , անցանել զօրինաց . 3. ննդել , մաքսանենգել , մաքսազանցել , *մաքսէն փախցունել . — les droits. — du vin, des dentelles.

Fraudeur, euse, գ. ննդիչ , մաքսանենգ , մաքսազանց , *մաքսէ բան փախցունող :

Frauduleusement, մ. ննդաւ , ննդանաց . agir, contracter —.

Frauduleux, euse, ած. ննդաւոր , դաւանան . esprit —. 2. ննդաւոր , ննդամիտ , ննդաւորական , խաբեպատիր , խաբէական. conseil —. 3. մաքսանենգ , մաքսազանց :

Fraxétine, ի. ոգ. S. **Fraxine**.

Fraxine, ի. ոգ. հացին . *հացի ծառին կեղեւին մէջ գտնուած քաղցրուցիդ (glycoside).

Fraxinées, ի. յ. բ. հացիազգիք. ծառք որոց նախատիպ է հացի :

Fraxinelle, ի.բ. հացեակ . սպիտակ խառնիճիթաբ :

Fraxinicole, ած. բպ. հացխաւսն , հացիակաց . որ կեայ ի վերայ հացի ծառոյ :

Fraxinine, ի. ոգ. հացնկին . նիւթ հանեալ ի տերեւոյ հացւոյ :

Fraxinus (ֆրաքսինուս) ա. S. **Frêne**.

Frayant, e, ած. հ. բազմաճախ «մատաքիլը» :

Frayement (ֆրէյըման) ա. հորդումն , բացումն :

Frayer (je fraie, tu fraies, il fraie, n. frayons, v. frayez, ils fraient; je frayais; fraie; frayons; frayant, e.) ն. հորդել , բանալ , հարթել. — une voie, un sentier, un chemin, — ճանապարհ, շաւիղ . chemin frayé, ուսի , ճանապարհ , հորդ . || փ. — le chemin, հորդել ճանապարհ . բանալ զդիւրաւորութիւնս . — l'accès, դիւրամուտ գործել . || se — le chemin, — անձին . se — un passage à travers l'ennemi, բանալ իւր անցս , հորդել իւր ճանապարհ ընդ մէջ թշնամեաց . փ. se — le chemin à une dignité, հորդել անձին զճանապարհ բարձի՝ աւագութեան . se — un chemin des honneurs. Se — un chemin au trône.

Frayer, չ. ծրտել ձկանց, զուգիլ, գալ ի զուգութիւն . dans la saison où les poissons fraient. La perche ne fraie qu'à l'âge de trois ans. 2. մաշիլ դաիեկանաց ի շփելոյ . 3. փ. ունել կցորդութիւն՝ կենաց կցորդութիւն , մտերմութիւն ընդ ումեք, միաբանիլ, — avec qn. 4. S. **Frôler**.

Frayère (ֆրէյէր) ի. ձկնազուգարան . ձուարան ձկանց :

Frayeur, ի. զարհուրանք , արհաւիրք , սի , երկիւղ մեծ , սարսափ , *սիռդող . être saisi de —, զարհուրիլ . inspirer, causer de la — à qn., զարհուրեցուցանել , սիել , սիաբեկ առնել զոք , սի արկանել ումեք. être dans des —s continuelles, ցանգ յարհաւիրս՝ յսիի եւ յերկիւղի լ.:

Frayoir (ֆրէյուար) ա. ո. եղջերանշան . նշան եղջերաց եղջերուի ի մատաղատունկս :

Frayon, S. **Freux.**

Frayure, ի. ո. ծառաշփուն . շփեն եղջերուաց զեղչիւս իւրեանց ընդ ծառս :

Fredaine, ի. բ. շաղաշտուիւն . անմտուիւն երիտասարդական , *երիտասարդական խննդուիւն . faire des —s, շաղաշտել . անմտուիւնս գործել . j'ai fait des —s, *խննդուիւններ արի :

Fredon, ա. եժ. մրմունջ . de joyeux —s.

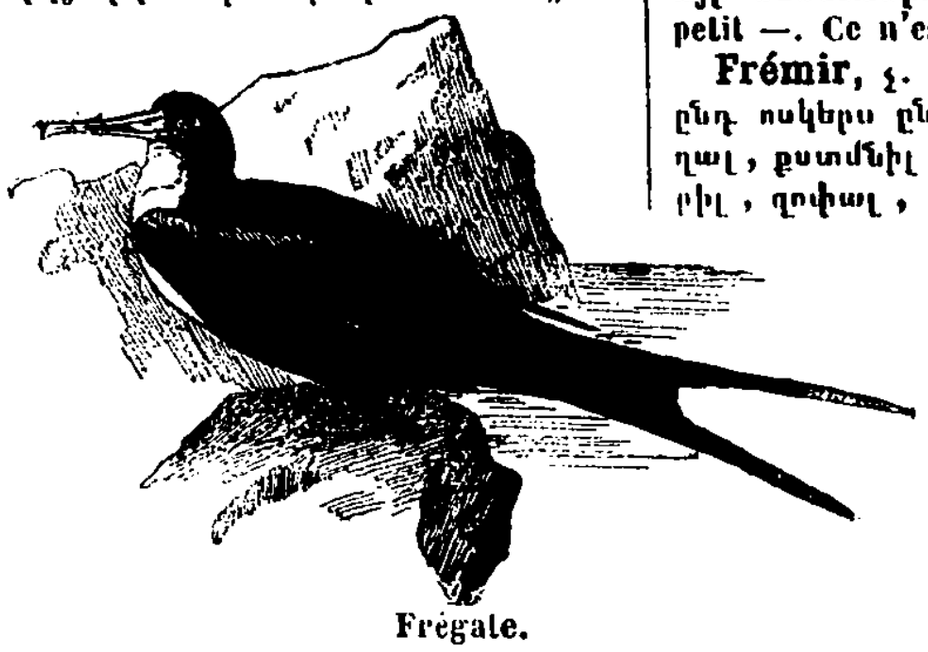
Fredonnement, ա. մրմնջումն . ce — continuel est insupportable.

Fredonner, չ. եժ. մրմնջել, մրմնջերգել , *մռմռել , քիին տակէն երգել :

Fredonneur,euse, գ. մրմնջող , *քիին տակէն երգող :

Free-trade (ֆրիթրէյտ) ա. անգ. S. **Libre-échange.**

Frégate, ի. փրեգատ, երկյարկ . երկյարկ պատերազմանաւ . || —

Frégate.

d'avis, բանբեր երկյարկ . 2. ծ. ճըլըթակ . ծուխն ինչ մաշկոտն :

Freibergite (ֆրիպերժիթ) ի. հբ. փրիբերգաքար . ազգ գորշապղնձոյ (panabase).

Freieslébénite (ֆրէյեսլէբենիթ) ի. հբ. փրէյեսլէբենաքար . ծծմբուկ ճարմոյ , արճաճի եւ կապարոյ :

Frein (ֆրէն) ա. սանձ , ճեմ , լիամ «կէմ» . mettre un —, դնել սանձ , սանձել . briser son —, սանձակոտոր լ. rendre docile au —, սանձաքեկ առնել , սանձել , սանձահարել . sans —, անսանձ , սանձարձակ , արձակնթաւան , արձակնթաւանակ . || prendre le — aux dents, սանձակոտոր՝ սանձարձակ՝ անսանձ լ., * սանձն նետել . 2. փ. —, իամ , չափ . mettre un —, — դնել , սանձել . || փ. ronger le —, կարճել զբարկութիւն իւր , * բարկութիւնն զսպել. mettre un — à sa langue. Le — des lois. 3. փ. կապ . le — de la langue, — լեզուի . 4. մբ. սանձ . արգելակ. — d'une locomotive, d'une voiture. [պելեաց եւ դեղոց) :

Frelatage, ա. խարդախումն (ըմ-
Frelatation (սիօն) ի. խարդախութիւն :

Frelaté, e, ած. խարդախեալ , խառնեալ , խուռն . vin —. || փ. cela n'est point —, չէ այս —, անխարդախ՝ բնական է . la vie —e de Paris.

Frelater, ն. խարդախել , խառնել . — de l'eau-de-vie. 2. փ. — le cœur. =*Se* —, դ. —իլ :

Frelaterie, ի. S. **Frelatage.**

Frelateur,euse, գ. խարդախիչ:

Frêle, ած. դիւրաբեկ , դիւրախորտակ, դիւրաքակ, խախուտ . une — barque, embarcation, —՝ չնչին փայտ . — comme un roseau. Un — appui. 2. անաւագ, ոկար , անզօր , արուգ , զաղփաղիւն , դիւրաթառամ . corps, santé —. La beauté du visage est un — ornement. C'est un — appui que le sien.

Frelon, ա. բոռ, զամբուռ . asile —, ձիաատաց , ձիաստան . *զակող . 2. փ. բանագող . 3. բ. ռ. — կամ Houx-frelon, S. **Fragon.**

Freluche, ի. մեսաքաւիճչիկ , Քիռ . bouton, ganse à —. Քիռաւոր կոճակ՝ շաղարիր . 2. մնուիք :

Freluquet, ա.բ. ճանճաղամիտ . այր ՔեՔեւամիտ՝ ունայնամիտ . ce petit —. Ce n'est qu'un —.

Frémir, չ. սարսռալ , սարսուռ ընդ ոսկերս ընՔանալ , սոսկալ , դողալ , քստմնիլ , սասանիլ , զարհուրիլ , զոփալ , զահանդիլ , սիաբեկ լ., սրտմտիլ , *փշաքաղիլ . tout mon corps frémit, սարսուռ ընդ մարմինս ընՔանայ , սարսափին գայ զոսկերօքս. il frémit et recula d'horreur, սասանեալ խոյս եւս արհաւրօք . je frémis quand j'y pense. Il frémit de tous ses membres, զդողի հարան ամենայն անդամք նորա . ils frémissaient dans leur indignation, մռնչէին առ ցասման . — de crainte. || Faire —, սարսռացուցանել , դողացուցանել , քստմնեցուցանել . un spectacle à faire — la nature, ամենասոսկալի՝ զարհուրելի տեսարան . 2. խայտալ , *ճիտալ , ցատքռտել . — de plaisir, d'allégresse. 3. մռմռալ , գոչել , մռնչել , քստմնաճաճան՝ երերաճուփ լ., ճփալ. la mer frémit. Les flots frémissent. 4. մռմռալ , խարշափել, սօսափիլ. le feuillage frémit. J'entends — le feuillage, լսեմ զսօսափին՝ զխօշիւն՝ զխարշափ՝ զշշիւն սաղարԹաց . 5. մռմռալ , շաչել , սկսանել եռալ . l'eau ne tardera pas à bouillir, elle frémit déjà. 6. շաչել, շառաչել , ճռնչել. l'airain menaçant frémit. Un luth frémit sous l'archet. || Faire — les cordes d'un instrument, շառաչեցուցանել զլարս նուագարանի :

Frémissant, e, ած. քստմնելի , սարսռագին , սարսուռս , սարսռազդեցիկ , քստմնաասարսուռ , քստմնաճաճան , դողահար , մռնչող , մռնչական . coursier —. Les vagues —es, սարսռասէր՝ քստմնաճաճան՝ երերաճուփ ալիք . il sortit — de rage, զայրագին մռնչմամբ եւ արտաքս . — de courroux, ճանրացասուկն , պարտոխաՔաւի . l'airain —, պղինձն շառաչուն՝ սաստկաշառաչ :

Frémissement, ա. սարսուռ , դող , դողումն , սարսափիւն . il m'a pris un grand — par tout le corps. 2. սոսկումն , սասանումն , քստմնումն, քստումն , սարսափումն. — d'horreur. Des —s de rage. 3. գոչիւն , մռնչիւն . les —s de l'océan. 4. շաչիւն , շառաչիւն , շչիւն . le — d'une cloche, des cordes d'une harpe. 5. սօսափիւն , սօսիւն, խօշիւն, շշրշիւն, խարշափ, խարշափումն, *խրշրթոց . le — du feuillage, de l'air. 6. բգ. ճօճումն , երերումն :

Frênaie, ի. հացիք , հացուտ :

Frénal, e, ած. բպ. եւ մգ. սանձային : [դիր :

Frénateur, trice, ած. սանձա-

Frêne, ա. բ. հացի «տիշպուտագ աղաճը». || — orné, — à fleurs, քարհացի , վայրի՝ ճաղկաբեր հացի . հն. **Orne, Ornier.** || — à la manne, գազպենաբեր —.

Frenelopsis (իս) ա.բ. հնի . ազգ բրածոյ կոնաբերից :

Frénésie, ի. խելացնորութիւն , մոլաբախութիւն , վարսամն , վարսամնահարք . 2. փ. կողանք , կրօղութք, մոլեգնութիւն , կատաղութիւն. avec —, մոլեգին , մոլեգնաբար . se livrer au jeu avec —. Les —s de la colère.

Frénétique, ած. եւ գ. վարսամնահար , խելացնոր , մոլի . 2. փ. մոլեգնեալ, մոլեկան , մոլեգին , կատաղի . passion, transport —, կրօղանք , կողոքք , զառանցանք :

Frénétiquement, մ. մոլեգնաբար , կատաղաբար :

Frenzélite, ի. հբ. փրենզելաքար . սելենաճծմբուկ բիսմութի :

Fréquemment (ֆրէքաման) մ. յաճախ , յաճախագոյնս , սակս :

Fréquence, ի. յաճախութիւն . la — de ses visites, de ses lettres. 2. բժ. —, արագութիւն . — du pouls, de la respiration, — երակի , շնչոյ :

Fréquent, e, ած. յաճախ , հանապազորդ , սակս . de —es entrevues. Vos —es leçons. 2. բժ. յաճախ, արագ . pouls —, — Քնդիւն երակի . respiration —e.

Fréquentable, ած. յաճախելի :

Fréquentatif, ive, ած.բ. յաճախական , յոլովական . verbe —. 2. ա. —. clignoter est le — de cligner.

Fréquentation, ի. յաճախութիւն . յաճախ ընտանութիւն . la — des gens de bien. 2. յաճախութիւն .

յաճախ սովորութիւն . — des sacrements.

Fréquenté, e, ած. յաճախեալ , յաճախաւոր , բազմամարդ , բազմամբոխ , բազմագնաց , վայրուն . rue —e, —՝ *անցուկ փողոց . chemin très —, արահիտ , աշխարհամեաւ , բազմանկոխ ճանապարհ . maison —e, բազմակոխ տուն . boutique très —e, բազմավաճառ խանութ :

Fréquenter, ն. յաճախել , յաճախատես լ. — ses voisins, d'honnêtes gens, les bals, les spectacles, les promenades. || — les sacrements, յաճախել , յաճախ ի կիր՝ ի վար արկանել գխորհուրդս :

Fréquenter, չ. —. — dans une maison, chez qn.

Se fréquenter, դ. յաճախել առ միմեանս , ատչպ յայց ելանել միմեանց , *ատչպ տեսնուիլ , մէկզմէկ յաճախել . ils se fréquentent depuis longtemps.

Frère, ա. եղբայր , հարազատ . un bon —. Petit —, եղբայրիկ . — aîné, երէց՝ աւագ՝ մեծ —. — cadet, puîné, կրտսեր՝ *պզտիկ —. — de prêtre, երէցեղբայր . — de roi, թագաւորեղբայր . —s jumeaux, համածին եղբարք , երկուորեակք. sans —, անեղբայր . — de père et de mère, կամ — germain, համահայր եւ համամայր —, հարազատ —. — de père կամ — consanguin, համահայր՝ համհօրեայ —. — de mère կամ — utérin, համամայր՝ համմօրեայ՝ միափոր —. demi—, կիսեղբայր , որ համահայր կամ համամայր է եղբայր . — naturel, bâtard, du côté gauche, անհաւազատ՝ խորթ — . — par adoption, — adoptif, եղբայրագիր. — de lait, դայեկամնունդ —, կաթնակից , դայեկորդի , *կաթնեղբայր . 2. —, ընկեր . trahir ses —s. Vivre en —s, կեալ եղբայրաբար . — en Jésus-Christ, — ի Քրիստոս . || — d'armes, զինակից , զինուորակից . mes —s d'armes, զինուորակիցք իմ . 3. —. ընկեր , զուգակից . le droit et le devoir sont —s. Les vices sont —s. 4. —, աբեղայ , կրօնաւոր . — Antoine, — Անտոն . —s mineurs, կրտսեր Եղբարք , կրօնաւորք ի կարգէ Ս. Փրանկիսկոսի . || — lai, — convers, վաստակաւոր՝ աշխատաւոր —:

Frérot (ֆրէրօ) ա. ը. եղբայրիկ :

Fresaie (ֆրըզէ) ի. S. **Effraie.**

Fresque, ի. նկ. որմանեղկ . peindre à —, որմանեղկել , որմանեղկարել . որմանեղկ նկարել . 2. որմանկար . les —s de Michel-Ange.

Fresquiste, ա. որմանկար , որմանկարիչ :

Fressure, ի, վարազաղիք , որպէս Ոքք , սիրտն եւ լեարդն . — de cochon, de veau.

Fret, ա. նաւվարձութիւն . *նաւվարձն՝ բռնելն . prendre un navire à —, վարձել , ի վարձու առնուլ՝ ունել զնաւ . donner à —, վարձել , տալ ի վարձու զնաւ . 2. նաւավարձ . le — est tant par tonne. 3. պիտանագին, նաւագին , բեռն . prendre du —. Débarquer son —.

Frètement, ա. նաւավարձութիւն . տալն ի վարձու զնաւ :

Fréter (je frète, je fréterai) ն. նաւվարձել . տալ զնաւ ի վարձու , *նաւն վարձու տալ . — au mois, à l'année. 2. բեռնաւորել (զնաւ). || S. **Affréter.**

Fréteur, ա. նաւվարձու. որ տայն կամ առնու զնաւն ի վարձու :

Frétillant, e, ած. կայտառ , անհանգիստ , անհանդարտ , աշխոյժ . enfant —. 2. կայտառ , եռանդուն . des carpes —es.

Frétillement, ա. կայտառութիւն , կայտիռ , Ցինդ . être dans un — continuel, մշտակայտիռ՝ մշտաշարժ լ.:

Frétiller, չ. կայտառալ , կայտառել , Ցինդս առնուլ . cette carpe frétille encore. Cet enfant ne fait que —. || ը. les pieds lui frétillent, մարմաջեն ոտք նորա , մեծափափաք է ի գնալ , *շատ կիսափաքի երթալ . la langue me frétille, մարմաջէ լեզուն իմ , մեծափափաք եմ ի խօսել , *լեզուս կմարմաջէ , սաստիկ կփափաքիմ խօսիլ :

Frétillon, գ. մշտաշարժ ոք :

Fretin, ա. ձր. ձկնիկ , մանրաձուկն , *պզտիկ ձուկ . il n'y a que du — dans cet étang. 2. ը. *ՑափՑրփուք , անպիտան բան՝ մարդ . c'est du —, — է :

Frettage, ա. հեցումն . պատելն երկաթի շրջանակաւ :

Frette, ի. հեց . շրջանակ երկաթի ի ծայր անուոյ , ցցոյ :

Frettė,e, ած. հեցաճայր, երկաթաճայր , երկաթագամ . pieu —.

Fretter, ն. հեցել . երկաթագամ՝ երկաթաճայր առնել . պատել երկաթի շրջանակաւ . — une roue, un pieu.

Freux, ա. սերմնորի . ազգ ագռաւոյ :

Fréyalite, ի. հր. փրէյալաքար . ազգ Ցորաքարի (thorite).

Frèze, ի. շատակերութիւն. կըրկնումն ախորժակի շերամոց զկնի մոլութափոխութեան :

Friabilité, ի. փխրականութիւն , փշրականութիւն, դիւրափխրութիւն :

Friable, ած. փխրան , փխրելի , դիւրափխուր , փխրուն , փխրոյ , փուխր , փխրուտ , փխրական , դիւրափխրելի , դիւրափշրելի , *փՑրտուկ , փխրուն , le sel est —. Terre —. Devenir —, փխրիլ, փՑրիլ, փշրիլ :

Friand, e, ած. փափկակեր , խոնասէր, փափկասուն, փափկանունդ, համադամասէր . il n'est pas gourmand, mais il est —. 2. փ. զակատեալ , սիրող , ցանկացող . être — de, սիրող լ., սիրել յոյժ . elle était —e de bonbons. Être — de nouveautés, նորասէր լ. — de louanges, գովասէր , դրուատասէր . 3. համադամ , անուշահամ . morceau —.

Friandise, ի. փափկակերութիւն, խոնասիրութիւն . սէր համեղահամ՝ համեղանաշակ կերակրոց . 2. սէր , տենչ, տենչանք. leur — de louanges, գովասիրութիւն . 3. յ. համադամք , կամակք . aimer les —s.

Fricandeau, ա. խոզորՑախորովոյք. *խոզի ճարպի կտորներով հորՑու խորոված :

Fricassé, e, ած. աղանձնեալ . 2. փ. եւ ը. վատնեալ , կորուսեալ . sa dot a été bientôt —e.

Fricassée, ի. միդոն , մսաղանձ . յօշածոյ միս խորովեալ՝ աղանձեալ «գավուրմա». faire une —, — առնել . une — de poulet, հաւամիդոն . 2. ը. խառնակոյտ :

Fricasser, ն. աղանձել , տապակել «գավուրմագ». — un poulet, du veau, des pommes de terre. 2. փ. եւ ը. վատնել , ներտել , *մսխել . — tout son avoir, tout son bien. 3. փ. եւ ը. կորուսանել . nous sommes fricassés, կորեաք , *կորանք , բաներնիս բուսաւ . =*Se* —, դ. —իլ. «գավրուլմագ» :

Fricasseur,euse, գ. աղանձող . 2. փ. վատնող , *մսխող . un — d'héritage.

Fricatif,ive, ած. վդ. եւ ք. շփողական . consonnes —ives, — բաղաձայնք , որպէս *s, ch, f, v,* են lettres —ives.

Friche, ի. արօս , խոպան, կորդ . երկիր անմշակ . en —, խոպան, խոպանացեալ , խափանիերկ , կորդ , անգործ , անվար , անմշակ , անմշակելի . les campagnes sont en —. Être en —, rester en —, խոպանանալ , կորդանալ , արօսանալ. laisser en —, Ցողուլ —:

Fricot, ա. ռ. մսապղպանի . un bon —. Donner du —. Servir le —.

Fricoter, չ. ռ. խոհակերել . եփել կերակուր . 2. կոչունս առնել , *կերուխում անել. nous avons fricoté hier soir. 3. ն. վատնել , *մսխել . — tout son bien.

Fricoteur, euse, գ. ռ. յղփասէր , կերակրասէր . *կերուխում սիրող . 2. անարուեստ՝ յոռի խոհակեր :

Friction, ի. շփումն , շփշփումն , աճուռն « օվալամա ». faire une —, des —s. Se faire des —s, շփել զանձն, *ինքզինքն շփել :

Frictionner, ն. շփել , շփշփել , աճուել «օվմագ , օվալամագ». — un noyé. — fort.

Se frictionner, դ. — անձին . — le genou, շփել զծունկն իւր . 2. — զանձն . — avec une pommade.

Frictomètre, ա. շփաչափ :

Friedelite, ի.հր. փրիտելաքար . չքաւոնալ գայլախազաս մագնեսիոյ :

Friéséite, ի. հր. փրիէզէքար . քար մերձակից ստեափերաքարի :

Frigidarium (ֆրիժիտարիոմ) ա. հխ.հռ. գրտարան. մասն բաղանեաց:

Frigidité, ի. գրտութիւն , *պաղութիւն. 2. բժ. անզուգակարութիւն. անկարողութիւն զուգելոյ . || — de l'estomac, տկարութիւն ստամոքսի :

Frigoléine, ի. տգ. գրտաբոլին . *պաղեցուցիչ նիւթեր պարունակող իւղ :

Frigorifère, ած. ցրտաբեր :
Frigorifique, ած. բգ. ցրտացուցիչ, ցրտարար, ցրտաբեր, ցրտաբաշխ. mélange —, — խառնուրդ :
Frigtomètre, ա. ցրտաչափ :
Frileux, euse, ած. ցրտամարմին, զովամարմին, *մսկոտ. femme —euse. 2. գ. un —, une —euse.
Frimaire, ա. ցրտաբեր. երրորդ ամիս առաջնոյ Հասարակապետութեան Գաղղիոյ (ի 21 նոյ. ց20 դեկ.):
Frimas, ա. եղեամն. le — s'attache aux cheveux. 2. փ. ձիւն. les fleurs sont couvertes de —. Saison des —, ձմեռն :
Frime, ի. կերպարանք, տեսիլ, կեղծիք. pour la —, առ արտաքս, կեղծս ի կեղծս, կեղծեօք :
Frimousse, ի. ռ. դէմք, երեսք. elle a une drôle de petite —.
Fringale, ի. քաղց՝ անօթութիւն սաստիկ. avoir une —, մեծաքաղց՝ *սաստիկ անօթի լ.:
Fringant, e, ած. խայտալից, եռանդուն, կայտառ, աշխոյժ. femme —e. Homme —. Cheval —, սօս՝ բարձրապարանոց՝ բարձրավիզ՝ աիլապարանոց՝ աիապարանոց՝ պերճասորդ՝ սիգաւոր երիվար՝ ձի. 2. գ. —. une jeune —e. Faire le —, — զանձն ցուցանել :
Fringille, ի. Բ. սարկ. ազգ Եռչնոյ հատարեկ «ֆիլօրճուն» կոչեցիոյ : [ա. յ. Բ. սարկեայք :
Fringillées եւ **Fringillidés**,
Fringuer, չ. ռ. ոստոստել, կաքաւել, *ցատքել. 2. ն. հ. — un verre, լուանալ գրաժակ :
Fripé, e, ած. խանդեալ, խաՔարեալ, *ճմրթկած «էօրսէլէմիշ, պուրուշմուշ». robe —e. 2. ցրցուն, մաշ, մաշածոյ, *մաշած. habit —. 3. ա. մաշահանդերձ, մաշազգեստ. c'est un —.
Friper, ն. խանդել, աճուել, *ճմրթկել «էօրսէլէմէք, պուրուշՔուրմագ». — sa robe. 2. մաշել, ցրցուցանել, խաՔարկել. — ses habits en peu de temps. 3. ը. վատնել, *մսխել. il a fripé tout son bien. 4. ռ. լափել, կլանել. *որկրամոլութեամբ ուտել. il aime à —.
Se friper, դ. խանդիլ, աճուիլ, մաշիլ, *ճմրթկիլ. ma robe s'est toute fripée. Cette étoffe s'est fripée en moins de rien.
Friperie, ի. հնոտիք, գրգիք, գրգեակք. *հինումին հագուստ՝ կաՒկապաս. tous ses habits ne sont que —. Vendre de la —. || փ. — littéraire, գրագիտական հնոտիք, հատարակաց տեղիք. 2. հնավաճառութիւն «էսքիսիլիք». 3. հնավաճառաց. acheter à la —.
Fripe-sauce, ա. ռ. յղփասէր, կիրակրասէր, որկրնայ. 2. խաՒատեր. անարուեստ՝ յուի խոհակեր. c'est un vrai —.
Fripier, ère, գ. հնավաճառ «էսքիճի». 2. ած. —. un marchand —. 3. փ. եւ ը. — d'écrits, բանաքաղ, բանագող :
Fripon, onne, գ. մեղմեխ, խաբեբայ, նենգաւոր, գրՔիչ, գող. c'est un —. 2. սուտիակ, չարաճճի, անզգամ. un — d'enfant. Petit —. 3. ած. մեղմեխ, չարաճճի, արՔուն. un air —. Un minois —. Elle a les yeux —s. [հակիկ :
Friponneau, ա.ը. գողիկ, սուտ-
Friponner, ն. գրՔել, հնարիւք իմն գողանալ, խաբել, նենգել. il m'a friponné deux cents francs.
Friponnerie, ի. գրՔանք, խաբանք, նենգ, նենգութիւն, մեղմեխանք, սուտիակութիւն. faire une —. S'enrichir par des —s.
Friquet, Բ. կայտուիկ. ճնճղուկ ինչ փոքրատեսակ. հն. **Hambourgeux**.
Frire (je fris, tu fris, il frit; je frirai; je frirais; frit, et aux temps composés) ն. տապակել, խորովել ի տապակ, *տապկել. — des soles. || ը. il n'y a rien à —, չիք ինչ ուտելոյ. voilà de quoi —, ահա ինչ ուտելոյ, ահա կերակուր. || փ. n'avoir plus de quoi —, ոչ եւս ունել ինչ, ընչաՔաւ՝ անինչ լ. il n'y a rien à — dans cette affaire, չիք ինչ շահի ի գործիդ :
Frire, չ. եւ *Se* —, դ. տապակիլ, *տապկիլ. le poisson frit, se frit.
Frisage. ա. գանգրումն :
Frisant, e, ած. գանգուր, գանգրագեղ, *գուռզ. des cheveux —s.
Frise, ի. ճ, ծոփոր «փէրվազ». 2. գանգրատուփ, գռզապաստառ, գանգրակուռ. 3. գանգրագործի. 4. զ. cheval de —, սլաքաձի՝ սլաքագին. անցակալ գերան. mettre des chevaux de — à une brèche.
Frisé, e, ած, գանգրեալ, գանգուր, գուռզ. cheveux —s, հերագանգուր, *գուռզ մազ. très —, bien —, քաչագանգուր, գանգրագեղ. 2. գանգրահեր, հերագանգուր. une tête blonde et —e. Mouton —, գռզաբուրդ ոչխար. 3. chou —, գանգրակաղամբ, գռզակաղամբ :
Frisée, ի. եգ. գետնախնձորախատ. հիւանդութիւն գետնախընձորոյ :
Friser, ն. գանգրել, ցցունս՝ գանգուրս վարսից առնել. — ses cheveux au fer, avec le fer. Fer à —, գանգրերկաԲ. — զո., գանգրել զհերս ուրուք. se faire — par un coiffeur, գանգրել զհերս իւր ի վարսավիրայէ. se — la moustache, գանգրաձեւ առնել՝ յօրինել զունչս իւր, զընչուվք առնել, *պեխն ոլորել. 2. գանգրել, գռզաբուրդ յօրինել. — du drap. 3. փ. եւ ը. քերել անցանել, *քովէն անցնիլ. la balle lui a frisé le bras. Il frise le bord des précipices. — զո., — զոմամբ, *մէկուն շատ քովէն անցնիլ. 4. փ. մերձ լ., *մօտենալ. — la corde, մերձ լ. ի կորուստ, ի կախաղան, *կորուստ մի անելու՝ կախուելու վրայ՝ վտանգի մէջ լ. — l'impertinence, անպատեհս գործել՝ բարբառել. || il frisait la quarantaine, զքառասնամեայնիւք՝ զյիսնամեայնիւք ուրումն էր, մերձ էր ի քառասնամեայ, քառասնամեայ՝ յիսնամեայ էր :
Friser, չ. եւ *Se* —, դ. գանգրիլ, *ոլորիլ. ses cheveux frisent, se frisent naturellement. 2. քերեալ անցանել զմիմեանս, * իրարու քովէն անցնիլ. ils se sont frisés dans la rue.
Frisette, ի. գանգրիկ, գանգրատեւ. 2. գանգրիկ. գանգրաՒեր օրիորդիկ : [բար :
Friseur, ա. գանգրիչ, գանգրա-
Frisoir, ա. գանգրոց. գանգրիչ երկաԲ :
Frison, ա. ը. գանգուր. 2. արմազմզուկը (մետաքսի) :
Frisotter, ն. մանրագանգրել, մանրագանգուր առնել՝ յօրինել. — sa fille.
Se frisotter, դ. — զհերս իւր. elle perd bien du temps à —.
Frisque, ած. զուարԲ, կայտառ:
Frisquet, ette, ած. ռ. հով, զովագին, հովարեր, հովաշունչ, հովասուն. il fait —. L'air, le temps est —, հով է, զովագին են օդք, *զով կ'անէ, օդն զով է :
Frisquette, ի. տպ. ՔերԲապահ շրջանակ (*տպագրելի ՔերԲի վրայ դրուած զինքն մաքուր պահելու համար) :
Frissage, ա. տապակումն :
Frisson, ա. սարսուռ, դող, դողումն. avoir des —s. Être dans le — de la fièvre. 2. փ. —, քստումն, քստմնումն. rien que d'y penser, j'en ai le —, ընդ խորհելս սարսուռ ընդ մարմին՝ ընդ ոսկերս իմ ընԲանայ. un — me saisit, — կալաւ զիս. sentir un doux —.
Frissonnant, e, ած. սարսուիչ, սարսռագին, սարսռալից, սարսռուռ, սարսռարեր. en —, սարսռագին. les citoyens —s. 2. —, սարսռասէր, քստմնաճաճան, երերուն, սարսռուռ, երերաճուփ. l'onde, la feuille —e.
Frissonnement, ա. սարսուռ, դող, դողումն, սարսափիւն. — de la fièvre. Avec —, սարսռագին. 2. —, սարսուռ, քստմնումն, սարսափիւն. — d'horreur et de crainte, սարսափ, սարսափումն, սոսկումն. un — inexprimable s'empara de lui, սոսկումն անհնարին կալաւ զնա :
Frissonner, չ. սարսռել, դողալ. la fièvre va le prendre, il commence à —. 2. —, դողդոջել, երերալ. les feuilles frissonnent. 3. սարսռել, սոսկալ, քստմնիլ. — de colère, de terreur. Tous le corps me frissonne, սարսուռ ընդ մարմինս իմ ընԲանայ, *բոլոր մարմինս կդողայ. à ce nom fatal, je tremble, je frissonne. Cette pensée me fait —, սարսռացուցանէ՝ քստմնեցուցանէ զիս այս խորհուրդ :
Frisure, ի. գանգրումն. 2. գանգուրք, գանգուրք վարսից. le vent a dérangé sa —.
Frit, e, ած. տապակեալ, *տապկած. || ը. cet homme est —, կործանեալ է, կորոյս զամենայն ինչս

իր . || tout est —, ամենայն ինչ կերեալ՝ ճախեալ՝ վատնեալ է :

Friteau, ա. տապակակ . poulet en —, — de poulet. տապակած հաւ՝ հաւու , *տապակած հաւ՝ հաւու :

Friteur, euse, գ. տապակիչ , *տապակող :

Fritilaria, Fritillaire, ի.բ. արքայածաղիկ . ծաղիկ նման կակաչի :

Frittage, ա. ար. ապակումն , ապակագործուԹիւն :

Fritte, ի.ար. ապականիւԹ. զանգուած ապակւոյ : [գործել :

Fritter, ն. ապակել , ապակա-

Fritteux, euse, ած. ապակէնըման , ապակատարազ :

Frittier, ա. ապակիչ , ապակագործ :

Friture, ի. տապակումն, *տապկելն . — au beurre. 2. տապակիւղ . 3. տապակ , տապակածուկն, *տապկած ձուկ . — de goujons.

Friturier, ա. տապակիչ. 2. տապակածկնավաճառ , *տապկած ձուկ ծախող :

Frivole, ած. սնոտի , նանիր , ընդունայն, * փուճ . chose —. Objet, raison —. 2. սնոտի , նանիր , սնոտիաբէր , սնոտիախօս , նանրախորհուրդ , սնամիտ , նանրալեզու , ընդունայնամիտ , ունայնամիտ , ընդունայնախօս, ունայնախոհ. homme, esprit —. 3.ա. սնոտիք. le goût du —.

Frivolement, մ. սնոտի , ի սնոտիս, ի նանիր , *փուճ տեղ :

Frivoliste, ա. սնոտիաբէր , ունայնախոյզ :

Frivolité, ի. ունայնուԹիւն , ընդունայնուԹիւն , նանրուԹիւն , սնոտուԹիւն . la — des plaisirs. 2. նանրախոհուԹիւն , ունայնամտուԹիւն , սնամտուԹիւն . 3. նանրախօսուԹիւն, ունայնաբանուԹիւն, ընդունայնաբանուԹիւն , *փճախօսուԹիւն . dire des —s, ունայնաբան՝ նանրախօս՝ ընդունայնաբան՝ սնոտիախօս լ., ունայնաբանել , 4. ունայնուԹիւն , նանրուԹիւն , նանիրք , սնոտիք , *փուճ բան , ne s'occuper que de —s.

Froc, ա. վեղար , կնգուղ , քուսիԹայ , սքեմ , կապայ . mettre son —. 2. փ. —, կրօնաւորուԹիւն. prendre, porter le —, սքեմ առնուլ, կրօնաւորիլ , կրօնաւոր լ. quitter le —, Թողուլ զ—. || jeter le — aux orties, կլ. jeter le —, կարգաԹող լ., հրաժարիլ ի —է , յեկեղեցականուԹենէ . ետ՝ Թողուլ զաբուեսա՝ զգործ իր :

Frocaille (ֆրօքայլ) ի.աղ. կընգղաւորք , վեղարաւորք , կրօնաւորք , աբեղայք , աբեղեան :

Frocard, ա. աղ. եւ ը. կնկղաւոր , վեղարաւոր , կրօնաւոր , աբեղայ :

Froid, e, ած. ցուրտ , ոյծ , ցրտին , ցրտային , * պաղ . très —, ցրտագին , ցրտասահ . — comme glace, ցրտասառն , ցրտասառոյց . vent, air —, ցրտաշունչ հողմ , օդ . eau —e, ցուրտ՝ պաղ ջուր . bain, pays —. Une sueur —e. 2. ցուրտ , ցրտին , զով , հով , ցրտապահ . * որ ցրտէն չպաշտպաններ . vêtement —. Habitation —e. 3. ցուրտ , ցրտագոյն, ցրտացեալ ,*պաղ , պաղած. ce potage est —. Viande —e. Déjeuner —, ցրտախորտիկ նախաճաշ , *պաղ՝ պաղ կերակուրներով նախաճաշիկ . 4. զովամարմին . անբաւական ի ծնունդ. homme —. || Humeurs —es, խոզատանձ , խոյլ «սըրացա». || celui qui a —, զովամարմին, *մսող. 5. փ. ցուրտ, լուրջ , անվրդով , անխռով , *պաղուկ . air —, լուրջ դէմք . homme —. Être — dans le péril. La —e raison. Un esprit —. 6. ցուրտ , ցրտագոյն , ցրտին , ցրտագին , ցրտաբան , ցրտամիտ , ցրտաբեր , ցրտաբուղխ , անկորով , անկենդան , *պաղ . cœur, orateur, auteur, acteur, style —. Réponse, tragédie —e. 7. ցուրտ , ցրտագին , ցրտամիտ , անսէր , *պաղ . —s embrassements, entretiens. Il est — avec vous. Faire —e mine à qn., * մէկուն պաղ երես ցուցնել . faire le —, անսէր՝ անփոյթ զանձն ցուցանել , *պաղ ըլլալ . faire, battre — à qn., ցրտուԹեամբ՝ հովուԹեամբ վարիլ ընդ ումեք , ընդունել զայն . * պաղուԹեամբ վարուիլ՝ ընդունել , պաղերես ցուցնել .

A —, մ. ցրտին , *պաղ , առանց տաքցնելու . battre, forger un fer à —. Infuser, teindre à —. 2. փ. ցրտագին, առանց կրից՝ եռանդեան. faire de l'enthousiasme, de la colère à —.

Առ. Froides mains, chaudes amours, ձեռք զովամարմին, սէր հրաբորբոք :

Froid, ա. ցուրտ , ցրտուԹիւն , *պաղ , պաղուԹիւն . le — de l'eau, de la pierre, de l'hiver. — perçant, cuisant, âpre. Être gelé de —, ցրտասառիլ . — glacial, սառնասրտուԹիւն , սառնամանիք . qui fait trembler de —, ցրտասարսուռ , ցրտադող . se geler de —, ցրտասառիլ , *ցրտէն սառիլ . sentir du —, avoir —, մսիլ , մրսիլ . j'ai — aux mains, aux pieds, մրսին ձեռք իմ , ոտք իմ, *ձեռքս՝ ոտքս կմսի . celui qui a —, մսող . prendre —, ցրտանալ , ցրտահար լ., մսիլ , *ցուրտ՝ պաղ առնուլ . mourir de —, ցրտահար՝ ցրտաժեռ լ. || s'habituer au —. || փ. souffler le — et le chaud, հաւանիլ եւ մերժել , գովել եւ դարովել . ը. cela ne fait ni — ni chaud, ոչ օգտակար ինչ է եւ ոչ վնասակար . cela ne lui fait ni chaud ni —, անխտիր է այս նմա, չէ փոյթ նմա ընդ այս . je n'ai jamais senti ni — ni chaud pour vous, ոչ սէր եւ ոչ ատելուԹիւն է իմ ընդ քեզ . || un — noir, ցուրտ եւ ամպամած օդք . il fait —, ցուրտ է , ցուրտ են օդք , * ցուրտ է , օդն ցուրտ է , ցուրտ կ'անէ . les —s de cette année. Les —s du printemps ont fait du mal à la vigne. 2. քՒ. —, ցրտուԹիւն . cœur glacé par le — des années, ցրտահար՝ ցրտաթեկ սիրտ . c'est le — du soir de mes jours. Son pied sent le — du cercueil. Un — mortel a passé dans mon cœur. 3. փ. ցրտուԹիւն , հովուԹիւն , ուճուԹիւն , *պաղուԹիւն . il est d'un — glacial. Il y a du — entre eux, հովացեալ՝ ուճացեալ են , * միջերնին պաղուԹիւն կայ , իրարու հետ պաղած են . 4. ցրտուԹիւն , անկենդանուԹիւն , անկորովուԹիւն , *պաղուԹիւն. cela jette du — sur cette scène.

Froidement, մ. ցրտին , ցրտագին . être logé —, ի ցրտի բնակիլ . être vêtu —, ցրտագին՝ ՁեՁեւս զգենուլ. 2. փ. ցրտագին, ցրտուԹեամբ, անխռով , անվրդով . écouter —. Répondre —, ցրտաբանել . regarder — la mort. 3. ցրտուԹեամբ , ցրտագին , հովուԹեամբ , անսիրելաբար , *պաղուԹեամբ, պաղ կերպով. accueillir —, — ընդունել :

Froideur, ի. ցրտուԹիւն , սառնուԹիւն , հովուԹիւն , *պաղուԹիւն . — du temps, du marbre. || փ. — de la vieillesse. 2. —, անսիրտուԹիւն , անսիրելուԹիւն . elle était d'une extrême —, անսէր էր յոյժ, *սառուկ պաղ էր . 3. ցրտուԹիւն , պաղուԹիւն , անկենդանուԹիւն , անկորովուԹիւն . — du caractère, de l'imagination, du style. 4. ցրտուԹիւն , հովուԹիւն , ուճուԹիւն . la — d'un accueil, d'une réception, d'une réponse, d'une belle. Il y a de la — entre eux.

Froidir, S. **Refroidir.**

Froidure, ի. ցուրտ, ցրտուԹիւն. — de la saison, du climat. 2. քՒ. —, ձմեռն, սառնամանիք. au retour de la —.

Froidureux, euse, ած. ցրտաբեր , հովաբեր , ցրտաշունչ :

Froissable, ած. դիւրաշուփ , դիւրախանդ :

Froissage, Froissement, ա. շփումն , շփշփումն . 2. ճմլանք . 3. փ. բախիւն , մրցումն , մաքառումն , կռիւ . — des intérêts, des amours-propres.

Froisser, ն. շփել , շփշփել . — des cailloux les uns contre les autres, շփել խիճս ընդ միմեանս . — des épis avec la main, շփել հասկ ընդ

ալ . 2. —, խանդել , խարխարել , ճմռել , աճռել , խաՖարել , *ճմրտկել «պուրշտուրմագ , էօրսելէմէք» . — du drap, du papier. 3. ճմլել, ճրնշել , լմել , ջախել , վիրաւորել . se — le bras en tombant, — գրազուկն յանկանելն . 4. փ. վիրաւորել , վշտացուցանել , վնասել , ընդդէմ բախիլ , հակառակիլ . — les opinions, les intérêts. Une parole dure a froissé votre cœur.

Se froisser, դ. —իլ . փ. վիրաւորիլ , գյարիլ , ընդ միտ տանել , տիաճիլ , դժկամակ լ., գժդմնիլ «կիւճկնէմէք» . il s'est froissé pour peu de chose.

Froissure, ի. ճմլանք «էգիք , էգինՖի» :

Frôlement, ա. շօշափումն , քերումն . — de la langue contre le palais. 2. շօշափիւն , սօսափիւն , շչիւն . je sentis le — de sa robe.

Frôler, ն. շօշափել , քերել , քերելով անցանել , * քսուիլ , քսուելով անցնիլ . la balle lui frôla les cheveux. 2. եգ. շփիլ ընդ ափ , * ձեռքին մէջ շփել՝ ապրիլ :

Fromage, ա. պանիր «փէչնիր» . manger du —. || — à la crème, վարձնաու , վազնաու «Ֆօրպա Ֆօղուրտու» . || — glacé, սառնապանիր , պաղպաղակ «տօնտուրմա» . || ը. entre la poire et le —, ի ժամ ապանդեր ուտելոյ . ի վերջկոյս սեղանոյ . || — blanc, սպիտակապանիր . — frais, դոլոլ «Ֆազէ փէչնիր» :

Fromager, ère, գ. պանրագործ, պանրավաճառ, պանրավաճառուհի . 2. ա. պանրոց . 3. ա. ը. պանրենի . ծառ Ամերիկոյ :

Fromagerie, ի. պանրատան , պանրանոց. 2. —, պանրավաճառոց. 3. պանրավաճառուՖիւն :

Fromageux, euse, ած. պանրուտ , պանրային :

Froment, ա. ցորեան , հացահատիկ, հացիատիկ, *ցորեն . farine de —, ալիւր ցորենոյ . le grain du —, հատն ցորենոյ , ցորենահատ . 2. —, հացարոյս . || — blanc, դիր . || — de saison, աշնան :

Fromentacé, e, ած. ցորենասեր, ցորենագգի , ցորենատեսակ . plante —e.

Fromentaire, ի. S. Frumentale.

Fromental, ա. եգ. ցորենուկ , *ցորնուկ . ազգ վարսակի :

Fromental, e, ած. ցորենաբեր . terre —e.

Fromenteau, ա. ժոխտուր . ազգ խաղողոյ :

Fromentée, ի. աՖեր , աՖերայ :

Fromentel, S. Fromental, ա.

Fromenteux, euse, ած. ցորենաշատ :

Fromentier, ère, ած. ցորենատու , ցորենաբեր :

Fromentine, ի. ցորենի . *նորաբոյս ցորենին հանուած՝ անկենդան գազով (azote) լի մնունդ :

Fronce, ի. խորշ , փոՖ , ծալ . faire des —s, խորշս գործել , խորշաքաղ առնել :

Froncé, e, ած. պռստեալ , ի վեր պրկեալ . sourcils —s, — յօնք. 2. փ. խոժոռեալ , խոժոռ , խոժոռադէմ , գժդմագոյն . 3. խորշանկեալ , խորշաքաղ, խորշխորշան, խորշեղէն, *փոՖ փոՖ եղած . jupe —e. Corsage —.

Froncement, ա. պռստումն . — de sourcils, —՝ պրկումն յօնից , խոժոռադէմ երեսք , խոժոռուՖիւն , գժդմնուՖիւն :

Froncer, ն. պռստել , ի վեր պրկել . — les sourcils, — գյօնս , յօնակից՝ կկզայօն լ., խոժոռիլ , գժդմնիլ , խոժոռեցուցանել զդէմս . ne froncez pas le sourcil pour cela. — le front, պռստել գյօնս՝ խոժոռեցուցանել զճակատ . || փ. — le sourcil de qn., կլ. — qn., խոժոռեցուցանել , գժդմնեցուցանել զոք , *սրդոցնել . 2. խորշաքաղ առնել , խորշս խորշս գործել , փոՖել , *փոՖ փոՖ անել. — une chemise, une robe.

Se froncer, դ. խորշիլ , խորշ գխորշիս իջանել, փոՖիլ , *փոՖ փոՖ՝ խորշ խորշ ըլլալ , կռնճռտիլ . 2. փ. պռստել գյօնս , խոժոռիլ :

Froncis, ա. խորշխորշան, ծալք, խորշք, փոՖուած , * փոՖ փոՖ ծալուածք , ծալք . faire un — à une manche.

Fronçure, ի. խորշխորշուն , *փոՖփոՖած :

Frondaison, ի. ը. տերեւածք . տերեւաբուղխ ժամանակ . 2. տերեւակոյտք, տերեւք. une abondante —.

Fronde, ի. պարս , պարսատիկ « սափան ». tuer d'un coup de —. Pierre de —, պարսաքար. 2. —, պարսապատան . պատան ինչ վիրաբուժից. 3. հխ. la —, պարս, պարսատուէ , պարսատրեաք . պարսատիկ ապստամբուՖիւն (ի Գաղղիա). la guerre de la —. 4. ը. ցցատերեւ . 5. հխ. տերեւաքար . տերեւածեւ քարեր գտեալ լճային երկրաց մէջ :

Fronder, ն. պարսել . պարսաքարել . — des pierres. 2. փ. պարսել , ձգել՝ արձակել ուժգին, *նետել. il lui fronda une assiette à la tête. 3. պարսել , պարսաւել , պարսաւադէտ լ., խծբծել . — le gouvernement, une défense, les ridicules.

Frondescent, e, ած. ը. տերեւածեւ, սաղարՖածեւ. 2. տերեւապատ, տերեւախիտ , սաղարՖապատ :

Frondeur, euse, գ. պարսաւոր . 2.—, կուսակից պարսաւորեաց՝ Պարսատիկ ապստամբուՖեան ի Գաղղիա . 3. փ. պարսաւադէտ , բամբասասէր , բասպասէր , բանակրկիտ . 4. ած. —. esprit, siècle —.

Frondifère, ած. ը. տերեւաբեր , սաղարՖաբեր :

Frondipare, տերեւածին :

Front, ա. ճակատ «ան». — ridé, menaçant, large, — խորշոմեալ՝ *կնճռած , սպառնալից , լայն . qui a le — large, bombé, լայնաճակատ, դարաճակատ . un — élevé, բարձրաճակատ, il a le — bas, ներքաճակատ, il a le — découvert, ճակատաբաց , բացերես . || — à —, մ. ճակատ առ ճակատ , դէմ առ դէմ , հանդէպ միմեանց , *դիմացէ դիմաց :

Frontail (ֆրոնՖայլ) ա. ճակատաբաց . *ձիոց ճակտի կապն :

Frontal, e, ած. մգ. ճակատային. muscles frontaux. կմ. ա. le —, — ոսկր , կամ os —, ճակատոսկր , ճակատան :

Frontal, ա. դպգ. ճակատադեղ. 2. ճակատաբաց (ձիոց) :

Fronteau, ա, ապարօշ , ճակատոց , ճակատակապ . 2. ճ. ճակատիկ :

Frontière, ի. սահմանագլուխ . passer la —. Reculer les —s d'un État. 2. աճ. —, սահմանակալ, սահմանապահ . ville, place —.

Frontignan, ա. վրոնտինեակ . քաղցրահամ գինի Գաղղիոյ :

Frontispice, ա. ճ. ճակատ , ուաննրես . — d'un temple. 2. ճակատապատկեր . պատկեր ճակատու գրոց :

Fronto-ethmoïdal, e, աճ. մգ. ճակատամաղակերպ :

Fronton, ա. ճ. ճակատ , ճակտոց , եռանկիւնաճակատ , *մաղճամ . le — du Panthéon. 2. խեղանդրի , խելարծան . անդրի՝ արծան ի խելս նաւու :

Fronto-nasal, e, աճ. մգ. ճակատաքային :

Fronto-pariétal, e, աճ. մգ. ճակատակողմնական :

Fronto-sourcilier, աճ. ած. ճակատայօնային :

Froquer, ն. ը. սքեմաւորել, սքեմազգեստ առնել , կրօնաւորել :

Frottage, ա. շփուն , շիփք . — d'un parquet.

Frottant, e, աճ. շփող :

Frottée, ի. քանուկ . *քանի մը քանած հացի կտոր. — d'ail, — սխտորոյ :

Frottement, ա. շփուն, քսուն:

Frotter, ն. շփել . քորել «օվմագ , օվալամագ». — avec la main. — fort, doucement. — son front. Se — les yeux, les mains, — զաչս՝ զձեռս իւր . se — la figure, մլմլել զերեսս , *երեսն շփել . 2. շփել՝ շփշփել մոմալօճ , *մեղրամոմով գետինն շփել. — le parquet, un appartement, des chaises. լկ. ce domestique sait —. — fort, պրտել , *ամուր շփել . — souvent, շփշփել , շափշփել . 3. շփել , *քսել . — le bras avec du baume, de l'huile. 4. ը. ցարկանել , լկել , ծեծել . frottons-les comme il faut. Le — quelque peu. || — les oreilles à qn., գան ցարկանել ումեք , *ծեծել :

Frotter, չ. շփիլ , քերեալ անցանել , *շփուիլ , իրարու քսուիլ . ces deux surfaces frottent l'une contre l'autre.

Se frotter, դ. շփել՝ քորել զանձն, *ինքնզինքն քերել . — avec la main, — ձեռօք. — contre qc. 2. շփել՝ քորել զմիմեանս , *մէկզմէկ շփել՝ քերել . — l'un l'autre. 3. փ. յանախել , ցանկորդել , ունել հաղորդութիւն ընդ ումեք , * քսուիլ , քսուրտիլ . il est bon de — aux savants. — avec les courtisans. 4. ընդհարկանիլ ընդ ումեք , գրգռիլ , ձայնաւուր լ., բուռն ցարկանել զվտանգաւոր իրաց , * մէկուն հետ իյնալ , վտանգաւոր բանի մի ձեռք զարնել . — à qn., à qc. Ne vous y frottez pas. 5. շփել՝ օծանել զանձն , *քսուրտիլ , քսուիլ . — d'huile, de pommade. 6. փ. ուսանիլ վարկպարագի՝ վեր ի վերոյ . — de latin. 7. ընդհարկանիլ՝ ցարկանիլ՝ քախիլ ընդ միմեանս, կռուիլ , *ծեծկռուիլ .

Առ. qui s'y frotte s'y pique, որ ցարկանի ընդ նա՝ որ ցպի ի նա՝ խայթի , * անոր դպչողն կխոցուի :

Frotteur, euse, գ. շփիչ, շփող , *գետին շփող՝ մաքրող :

Frottis (ֆրօթի) ա. նկ. շուփ . ներկոյ :

Frottoir, ա. շփոց . *մարմինն շփելու կտաւ . 2. շփուկ , ջնջան . *ածելի մաքրելու լաթ . 3. բգ. շփոց. ելեքտրական բարձիկ . 4. շփոց , շփիչ . խոզանակ ի շփել զտախտակամած յատակի :

Frouement, ա. ցղում :

Frouer, ն. ցղել . *Ձուկնի ձայն ցանել :

Frou-frou, ա. խօշիւն , շրշիւն , խարշափ , խարշափիւն , սօսափիւն, սօսափումն , *խշրտոց , խշրտիւն , շխրտոց , ցշրտոց , փշրտիւն , փրրփրիւն . le — des feuilles, des robes de soie. ||ռ. faire —, du —, շուշականս առնել , շուշակել , պերճանալ . 2. ռ. Ցոյնանանց . || յ. des —s.

Fructidor, ա. ոսկեպտուղ . երկոտասաներորդ ամիս առաջնոյ հասարակապետութեան Գաղղիոյ :

Fructifère, ա. բ. պտղաբեր , մրգաբեր :

Fructifiant, e, աճ. պտղաբեր , պտղաբերիչ , շահաբեր . des paroles —es. Une leçon —e.

Fructificateur, trice, աճ. պտղաբերիչ :

Fructification, ի. բ. պտղաբերութիւն , մրգաբերութիւն . 2. պտղահաւաքութիւն :

Fructifier (je fructifiais, nous fructifions) չ. պտղաբերիլ , պտղաբեր լ. 2. —, օգտաբեր՝ շահաբեր լ., արդիւնաւորիլ . les bons exemples fructifient. || Faire — une somme d'argent, շահաբեր առնել զգումար արծաթոյ :

Fructose, ի. տգ. պտղուց , մրգուց . նիւթ ինչ շաքարային :

Fructueusement, մ. շահեկանութեամբ , արդիւնաւորապէս , օգտիւ , օգտակարապէս . travailler —.

Fructueux, euse, աճ. պտղաբեր , մրգաբեր , պտղատու , պրտղաւէտ , մրգամատոյց , քաջապրտուղ . rameau —, tige —euse. 2. փ. օգտաբեր , օգտաւէտ , շահաբեր, շահեկան , արդիւնաշատ , արդիւնաւոր , արդիւնական , օգտակար , շահաւէտ . occupation —euse.

Frugal, e, աճ. սակաւապէտ . il est très —. Mener une vie —e, — վարել կեանս . 2. ծեծեւախորտիկ , պարզակեր, սակաւակեր , պարզասրտանուն , անպահոյծ , չորաբեկ . repas —. Table —e, — սեղան :

Frugalement, մ. սակաւապէտաբար , սակաւակերաբար . vivre —, — կեալ՝ ապրիլ :

Frugalité, ի. սակաւապէտութիւն . — de la vie. 2. —, պարզասիրութիւն . — d'un repas.

Frugardite, ի. հբ. փրիւգարդիտաքար . ազգ ազնիւ քարի :

Frugifère, աճ. ո. պտղաբեր , մրգաբեր :

Frugilège, ա. Բ. հատաքաղ :

Frugivore, աճ. պտղակեր , մրգակեր , ընդակեր, ընդաբուտ, բանջարակեր , բանջարաբուտ . régime, vie —. || ա. յ. les —s, —ք :

Fruit, ա. պտուղ , միրգ «մէյվէ, եէմիշ» . — à noyau, կորիզաւոր —. — juteux. Des —s, պտղեղէն, մրգեղէն . — sans écorce, անկեղեւ՝ մերկանդամ պտուղ . petit —, պտղիկ , մրգիկ . on connait l'arbre à son —, ի պտղոյ իւրմէ ճանաչի ծառն . — confit, glacé, շաքարամիրգ , սառնապտուղ՝ սառնոյշ . le — défendu, արգելեալ պտուղն , արգելապտուղ . — d'amour, սիրապտուղ . — de plante, տնկապտուղ . — sec, չիր . *չոր՝ *չորցուցած պտուղ . toucher le — pour savoir s'il est mûr, պտղել զպտուղ . — nouvellement cueilli, նորաքաղ՝ դալար՝ *Յարմ —. mettre un arbre à —, պտղաբեր առնել զծառ . || փ. c'est du — nouveau, նորապտուղ է , նոր՝ նորատեսիլ՝ անակնկալ ինչ է . c'est du — nouveau de vous voir. 2. —. մակրնՅրակը . servir le —. Il mangea à son — beaucoup de raisin. Il s'est levé avant le —. 3. յ. խայրի , բերք , արդիւնք , տոհմականք , արգասիք «մահիւլ». les —s de la terre, — երկրի . 4. իգ. պտուղ , հասք «կելիր , իւրատ». les — et émoluments d'une charge. 5. պտուղ , ծնունդ, որդի. le — de vos entrailles, պտուղ որովայնի քո . elle porte en ses flancs un — de cet amour. Le — de leurs amours. Ce dernier — de leur foi conjugale. Détruire, défaire son —, տալ անցուցանել՝ վիժել զանձն , *տղան անցնել տալ . 6. փ. պտուղ , վաստակ , օգուտ , շահ . ne produire aucun —, անպտուղ՝ անպտղաբեր՝ անօգուտ՝ անօգտաբեր լ. porter —, պտղաբեր լ. goûter les —s de la paix. Jouir du — de son bienfait. Sans —, անպտուղ , անօգուտ , *փուճ տեղ . avec —, օգտաբար , օգտիւ , օգտակարապէս. il a lu avec — les auteurs classiques. 7. պտուղ , արգասիք , արդիւնք . le — des guerres civiles de Rome a été l'esclavage. Lui arracher le — de sa victoire. Les —s d'un travail, de tant de peines. Le — de l'étude. 8. ճ. պտուղ , պտղածնու զարդ . 9. ոչ. սրայանգ , սրաւարտ նուագուիւն Ցանձրուիւեան որմոյ ի վեր կոյս . քաղելով գործել զորմ . donner du — au murs, սրայանգ՝ սրաւարտ գործել զորմս :

Fruitage, ա. պտղեղէնք , մրգեղէնք . il ne vit que de —.

Fruité, e, աճ. կգ. պտղալից , պտղազարդ . զարդարեալ այլագոյն պտղովք . oranger de sinople — d'or.

Fruiterie, ի. պտղարան , պրտղատուն , պտղանոց , մրգարան «եէ: միշլիք». 2. պտղավաճառուիւն , մրգավաճառուիւն . 3. պտղավաճառոց , մրգավաճառոց :

Fruitier, ère, գ. պտղավա.

ճառ , պտղավաճառուհի , մրգավաճառ , մրգավաճառուհի . 2. ա. մրգագաւտան , պտղաստան , մրգապարտէզ , պտղապարտէզ . 3. ա. պրտղարան , պտղատուն , մրգապահեստոց . 4. պտղամատեան, մրգամատեան , պտղագիրք :

Fruitier, ère, ած. պտղաբեր , պտղատու, մրգաբեր, մրգենի . arbre —, — ծառ . || jardin —, պտղաբեր՝ մրգաբեր պարտէզ , պտղապարտէզ , մրգապարտէզ :

Fruitière, ի. կրիւյէրարան . 2. կրիւյէրագործուհի: [tacé.

Frumentacé, e, տ. **Fromen-**

Frumentaire, ի.կ. ցորենախեցի:

Frumentalite, ի. հբ. ցորենաքար: [*հագուստ:

Frusques, ի. յ. ո. հանդերձք ,

Frusquin, ա. ո. գոյք , ինչք , կաճ կարասի. il a perdu tout son —, tout son saint —, կորոյս զամենայն —ս իւր , *բոլոր ունեցածն ու չունեցածն կորսնցուց :

Fruste, ած. ջնջեալ , մաշեալ , մաշածոյ , եղծ , monnaie, médaille, colonne —. 2. փ. հինաւուրց, վաղեմի . style, poésie —.

Frustrable, ած. դերեւելի :

Frustrané, e, ած. վդ. դերեւեալ , Ներածին :

Frustrateur, ա. դերեւացուցիչ:

Frustration (սիօն) ի. դերեւումն :

Frustratoire, ած. եգ. դերեւացուցիչ , վրիպեցուցիչ, անպէտ, խաբէական . acte, appel —. 2. ա. հ. մարսրմպելի. ըմպելի մարսեցուցիչ :

Frustrer, ն. ընդունայն առնել , ի դերեւ հանել , դերեւացուցանել , վրիպեցուցանել , խաբել , գրկել , *փուճ հանել . — l'espoir, l'espérance, l'attente de qn., — գոյս՝ զակընկալութիւն ուրուք . être frustré, ի դերեւ ելանել . frustré dans son espérance, ի դերեւ ելեալ ի յուսոյն . — ses créanciers. — qn. d'un héritage.

Se frustrer, դ. ի դերեւ հանել՝ վրիպեցուցանել զանձն , վրիպիլ , *ինքնգինքն գրկել . — de.

Frutescent, e, ած. բ. Ցփակերպ , Ցփանման . 2. sous —, ենԵաՑփակերպ . հն. **Frutiqueux.**

Fruticuleux, euse, ած.բ. Ցփակերպ: [tescent.

Frutiqueux, euse, ած. տ. **Fru-**

Fucacé, e, ած. խաճնասեր . || ի. յ. —es, —ք :

Fucées, ի. յ. խաճնասերք . ցեղ լօռից ի տոհմէ խաճնեայց :

Fuchsia (ֆիւքսիա) ա.բ. փուքսիա, փուքսենի , *աղուեսակ . տունկ զանգակածեւ ծաղկօք «խասէքի քիւփէսի» : [Azaléine.

Fuchsine, ի. ագ. փուքսին . հն.

Fuchsiné, e, ած. փուքսինեալ :

Fuchsite, ի. հբ. փուքսիաքար :

Fucicole, ած. բպ. խաճնասուն:

Fuciforme, ած. բ. խաճնաձեւ :

Fucite, ի. հբ. տ. **Fuchsite.**

Fucoïde, ած. բ. խաճնակերպ :

Fucose, ի. տգ. խաճնուց . նիւթ շաքարային հանեալ ի խաճնեայց :

Fucus (ֆիւքիւս) ա. բ. խաճին . տեսակ լօռի. *ջրիմուռ. հն. **Varech.** || — marin, ծովախաճին :

Fucusamide, ի. տգ. խաճնամիդ :

Fucusine, ի. տգ. խաճնին :

Fucusol, ա.տգ. խաճնուլ, խաճնիւղ :

Fuéros (ֆուէրոս) ա. օրէնք , սովորութիւն նահանգի՝ քաղաքի ի Սպանիա :

Fugace, ած. վաղանցուկ , դիւրանց , դիւրանցուկ , դիւրընջ, դիւրայեղ , դիւրաւիոխ , դիւրաւիոխիոխ , սակաւժամանակեայ , սակաւատեւ . symptôme, frisson, beauté, couleur, corolle —. 2. դիւրամոռաց , *մոռացկոտ . mémoire, souvenir —.

Fugacité, ի. նբ. դիւրանցութիւն , դիւրայեղութիւն , դիւրաւիոխութիւն . — des symptômes, des expressions.

Fugato, ա. իտ. եժ. տ. **Fugue.**

Fugitif, ive, ած. փախստեայ , փախստական . esclave —. Une reine —ive. Mon âme —ive. 2. փախստական , խուսափուռ , խուսափուկ , Ցըռուցիկ , Ցռչտուն , վաղանցուկ . ombre, onde, heure —ive. Pièces —ives, Ցռուցիկ՝ կարճառօտ գրուածք՝ գրութիւնք . poésies —ives, խուսափուկ՝ Ցռուցիկ քերթուածք :

Fugitivement, մ. խուսափաբար:

Fugue (ֆիւկ) ի. ը. խոյս , փախուստ . faire une —, խոյս տալ , փախչիլ . 2. եժ. խոյս , խուսերգ . 3. խուսանուագ :

Fuie, ի. աղաւնոցիկ . փոքրիկ աղաւնէտուն :

Fuir (je fuis, tu fuis, il fuit, n. fuyons, v. fuyez, ils fuient; je fuyais, tu fuyais, il fuyait, n. fuyions, v. fuyiez, ils fuyaient; je fuis; je fuirai, n. fuirons; je fuirais, n. fuirions ; fuis, fuyons; que je fuie, que tu fuies, qu'il fuie, que n. fuyions, que v. fuyiez, qu'ils fuient; que je fuisse, que tu fuisses, qu'il fuit, que n. fuissions, que v. fuissiez, qu'ils fuissent; fuir;fuyant,e; fui, ie. Aux temps composés ce verbe prend l'auxiliaire avoir) չ. փախչիլ , խուսել , խոյս տալ . — de son pays, hors de sa patrie, — ի հայրենեաց . — à travers champs. 2. —, անցանել , սահեալ անցանել , Ցռուցեալ գնալ , սրանալ , *սահիլ անցնիլ . le temps, le nuage fuit. L'hiver a fui. 3. ծգիլ , ծգտիլ . le front du nègre fuit en arrière. 4. հոսել , ծորել , *վազել «սրդմագ , ագմագ», le tonneau, ce vase fuit.

Fuir, ն. խոյս տալ , խուսափել , խորշիլ , զգոյշ լ. — les honneurs, les procès, le vice.

Se fuir, դ. — ի միմեանց , *իրարմէ փախչիլ՝ փախչըտիլ . ils se fuient.

Fuite, ի. փախ , փախուստ, խոյս, խուսափանք . — nocturne, գիշերափախ , ցայգախոյս . prendre la —, փախուստ՝ խոյս առնուլ , խոյս տալ, ի փախուստ դառնալ՝ աճապարել , փախստեայ անկանիլ՝ գնալ , փախստական լ՝ գնալ , *կծիկն դնել . mettre en —, ի փախուստ դարձուցանել , փախստեայ արկանել՝ տանիլ . sa retraite fut une —. 2. փ. փախուստ , խուսափանք , խորշանք , խորշումն . la — des honneurs, du vice, du luxe. 3. փախուստ , անց , անցումն, սահումն . — du temps, des années, de l'occasion. 4. իգ. փախուստ , խուսափանք . chercher des —s. 5. ճեղքուած , պատռուած , *ճեղք . il y a une — à ce tonneau, à ce tuyau. 6. հոս , հոսումն, ծոր , ծորումն , *վազելն . — de gaz.

Fulcracé, e, ած. բ. խիղքաձեր , խիղքանման :

Fulcre կամ **Fulcrum** (ֆիւլքրօմ) ա. բ. խլոքք :

Fulgore, ա. մբ. փայփուն . տ. **Lampyre, Luciole** եւ **Ver luisant.** [եայք :

Fulgorelles, ի. յ. մբ. փայփունեայք .

Fulgorides, ա. յ. փայփունագգիք . ցեղ միջատաց : [եանք :

Fulgoriens, ա. յ. փայփուն-

Fulgural, e, ած. շանձային :

Fulgurant, e, ած. փայլակնացայտ , փայլակնատարած , փայլակնաբորբոք , փայլակնանշոյլ . 2. բժ. douleur —e, փայլակնացաւ:

Fulguration (սիօն) ի. փայլատակումն , շողումն :

Fulgurite, ի. հբ. շանձաքար :

Fulguromètre, ա. բգ. շանձաչափ :

Fulicariées, ի. յ. Ց. փարփարեայք . տ. **Foulque.**

Fuligе, ա. բ. մրթասունկ . սունկ մրթատեսակ :

Fuligineux, euse, ած. մրթագոյն , մրթախառն, սեւորակ . lèvres, dents —euses, մրթագոյն՝ սեւացեալ շրթունք , առաջունք . langue —euse, — լեզու :

Fuliginosité, ի. մրուր «իս». 2. բժ. —, սեւուքիւն :

Fuligokali, ա. դգ. մրթախալի:

Fuligule, ա. Ց. մրթահաւ . բադ փափկափետուր :

Fulmar, տ. **Pétrel.**

Fulmicoton, ա. հրաթամբակ, հն. **Cotonpoudre.**

Fulminabilité, ի. շանձաձգուի:

Fulminaire, ած.|բգ. շանձային. pierre —, տ. **Fulgurite.**

Fulminal, e, ած. շանձային, շանձական . les phénomènes fulminaux.

Fulminant, e, ած. շանձիչ, շանձաձիգ , շանձընկէց , շանձարձակ , ամպահար . Jupiter, nuage —. 2. փ. —, կայծակնացայտ , շանձահար , որոտագոչ , որոտալիր , որոտընդոստ, բարկացայտ . il est toujours —. Lancer un regard —. Censure —e. 3. տգ. շանձիչ , որոտաձայն , շառաչուկ , շառաչող , ճայնող . poudre —e. Argent —, շանձարծաձ. արծաձ շառաչող՝ որոտացող . or —, ոսկի որոտացող . gaz —, շառաչող գազ :

Fulminate, ա. տգ. շանձատ . *տեսակ մի ալ : [քան :

Fulminaterie, ի. շանձատա-

Fulminatine, ի. տգ. շանթիկ. նիւթ ինչ պայծուցիկ:

Fulmination(սիօն) ի. շանթումն, որոտումն, որոտ, շառաչիւն, ճայթիւն, 2. փ. շանթումն, հրատարակումն. la — d'une sentence, des bulles.

Fulminatoire, ած. շանթիչ, շանթահար, կայծակնահար:

Fulminer, չ. շանթել, շանթս՝ կայծակունս արձակել՝ ծանծաղել, որոտալ. 2. փ. —, որոտալ բանիւք, սպառնալ, պարտոխանծաղ լ. il pesta, fulmina. — contre qn. 3. տգ. շանթել, շառաչել, ճայթել. 4. ն. որոտալ, արձակել, հրատարակել. — une excommunication, une sentence, une bulle, un décret, un arrêt.

Fulminifère, ած. շանթաբեր:

Fulminique, ած. տգ. շանթային, շառաչող. acide —, շանթաթթու:

Fulminurique, ած. տգ. շանթամիզային. acide —, շանթմիզաթթու:

Fulverin, ա. նկ. շիկագոյն:

Fulvicorne, ած. մբ. շիկեղջիւր:

Fulvicrure, ած. մբ. շիկասրուն:

Fulvipède, ած. կ. շիկոտն, կարմրոտն:

Fulvipenne, ած. կ. շիկափետուր, կարմրափետուր:

Fulvirostre, ած. կ. կարմրակտուց: [ծխանշան:

Fumade, ի. եգ. աղբումն. 2. նւ.

Fumage, ա. ծխումն. արծաթին ոսկիի գոյն տալ՝ ծուխի վերայ բռնելով. 2. —. — de la viande, du poisson. 3. եգ. աղբումն. * երկրի մի վերայ աղբ դնելն:

Fumagine, ի., **Fumago**, ա. բ. սեւասունկ. սեւ սունկ փոշետեսակ ի վերայ բուսոց:

Fumaison, ի.եգ. S. **Fumage** 3.

Fumant, e, ած. ծխախառն, ծըխաշունչ, ծխուն, առկայծեալ. retirer l'épée toute —e, ծխաշունչ յետս ձգել զսուսերն. le sang — ruisselait de toutes parts, արիւն ջերմաջերմ շուրջ ծաւալէը. cendres —es, ջերմաջերմ մոխիր. — de sueur, ծըխաշունչ ի քրտանէ. — de colère, բարկացայտ, ծանրացասումն, բորբոքեալ ցասմամբ:

Fumaramique, ած. տգ. անձխոտամիդ. acide —, անձխոտամիդաթթու: [աղ ինչ:

Fumarate, ա. տգ. անձխոտատ.

Fumaria, ա. բ. անձխոտ. գա. **Fumeterre**ի:

Fumariacées, ի. յ. բ. անձխոտատեսք:

Fumariées, ի. յ. բ. անձխոտեայք:

Fumarine, ի. տգ. անձխոտին:

Fumarique, ած. տգ. անձխոտային. acide —, անձխոտաթթու:

Fumarolle, ի. S. **Fumerolle**.

Fumaryle, ա. տգ. ձարխոտուսա, ձարխոտանիւն:

Fumé, e, ած. ծխեալ, ծխուն. jambon —. 2. ծխամած, ծխակիր, ծխախառն, ծխալից, *ծխոտ. verre —. Pipe —e. || փ. եւ ն. կորուսեալ. il est —. C'est une affaire —e. 3. եգ. աղբեալ, աղբախառն, աղբուտ. champ —. 4. ա. ծխադրոշմ (նորածոյլ տառից):

Fumée, ի. ծուխ, * մուխ «ծխիւն». jeter une noire —, — սեաւ արձակել. lancer de la —, — արձակել. — épaisse, — ծանրաշաղ՝ ծանրախիտ. dissiper la —, փարատել՝ ցրուել զ—. la — du tabac, — ծխախոտոյ. 2. ճննդեր, * եփած մսի հոտ. || փ. manger son pain à la — du rôt, ուտել զիաց իւր ի ճեներ խորովածոյն. սեսող լ. իմիք առանց վայելելոյ. 3. ծուխ. եւ փ. գովեստ վաղանցուկ. toutes les choses du monde ne sont que —. Tout n'est que —. 4. ծուխ, շոգի, գոլորշի. il se leva une — de la rivière. 5. փ. ծուխ, ընդունայնութիւն, սրնոտիք. la réputation est une —. La — de la gloire. S'en aller en —, ի ծուխ ցնդիլ, կորնչիլ, անհետ լ. se repaître, s'enivrer de —, ծուխ ճարակել, ծխով արբենալ, սնոտի յուսով զանձն պարարել. 6. յ. ծուխ, քոյր, բուրումն. les —s du vin. փ. les —s de l'orgueil, de l'ambition. 7. ո. յ. աղբ, կու (երից). les —s du cerf. 8. ար. noir de —, մրուր, մրաներկ:

Առ. Il n'y a point de — sans feu, չիք ծուխ առանց հրոյ. չիք ինչ առանց պատճառի, ամենայնի է պատճառ:

Fumer, չ. ծխել, ծուխ արձակել, *ծխալ, մխալ, մուխ հանել «ծխիմէք». ce bois, cette cheminée, le Vésuve fume. || դ. il fume dans cette chambre, ծուխ է ի սենեկիս. || քժ. faire — les autels, ծխել, ծըխել խունկս, խունկս արկանել բագնաց. 2. ծխել, ծուխս՝ գոլորշի արձակել. le marécage fume au lever du soleil. Ses naseaux fument. Ce cheval a couru, il fume. Ses cendres fument encore. || — du sang, ծխել արեամբ. 3. փ. եւ ն. ծխել բարկութեամբ, սրտմտիլ, *նեղանալ. 4. ն. ծխել, ապխտել, ապախտել. — des jambons. 5. ծխել, *ծուխ քաշել. — la pipe, le cigare, du tabac, du camphre, l'opium. եւ լկ. il fume toute la journée. Qui aime à —. ծխասէր. 6. եգ. աղբել, *գետինն աղբ դնել՝ աղբով պարարտացնել. — le champ.

Se fumer, դ. ծխիլ. le jambon se fume dans la cheminée. 2. —. le tabac se fume avec plaisir.

Fumerie, ի. ծխարան:

Fumerolle, ի. հր. ծխան, ծըխահանք (հրաբխի):

Fumeron, ա. խանձող, * երտ. կիսայրեաց փայտ. 2. հգ. եւ բ. խանձող, *յոռի ծուխ քաշող:

Fumet, ա. հոտ, մսահոտ. — d'une perdrix. 2. փ. հոտ, անոյշ հոտ. ce vin a un — délicieux.

Fumetereau, **Fumeteron**, ա. եգ. աղբակոյտ:

Fumeterre (ֆիւմվեէր) ի. բ. անձխոտ «շահիճէրէ»:

Fumeur, euse, գ. ծխող, ծխուհի, *մուխ քաշող. c'est un grand —. — d'opium. Une —euse de cigarettes.

Fumeux, euse, ած. ծխիչ, ծըխաշունչ, ծխամած. lampe —euse. 2. ծխաշունչ, զգլխոյլ, արբեցուցիչ, *գլուխ զարնող. vin —. De la bière —euse.

Fumier, ա. աղբ, քակոր, պրիք, *խուշքի. 2. աղբանոց, աղբանէ. trou du —, պրկնոց. || փ. être comme Job sur son —, լ. ի յետին չքաւորութեան. mourir sur un —, մեռանիլ ի յետին աղքատութեան (յետ կորուսանելոյ զամենայն ինչս իւր). 3. փ. աղբ, կղկղանք. regarder tout le monde comme du —, կղկղան համարել զամենեքեան. արհամարհել՝ խոտել զամենայն ոք:

Fumifuge, ած. ծխահալած. appareil —.

Fumigateur, ած. խծիչ:

Fumigation, ի. ծխումն. des —s, ծխմունք. faire des —s de chlore.

Fumigatoire, ած. ծխիչ, ծխական. appareil —, ծխագործի. boîte —, ծխատուփ, ծխոց:

Fumiger (fumigeons; fumigeais) ն. ծխել, ծխոտել, * մուխ տալ:

Fumique, ած. տգ. աղբային. acide —, աղբաթթու:

Fumiste. ա. ծխանայարդար, ծխանագործ, ծխայարդար «օճագործ». 2. ո. սուտաւոս, խաբեբայ:

Fumisterie, ի. ծխանագործութիւն, ծխայարդարութիւն. 2. ծըխանագործք, ծխանագործուած:

Fumivore, ած. ծխակեր, ծխաձիգ. appareil, cheminée —. 2. ա. —.

Fumivorité, ի. ծխակերութիւն. — des chaudières à vapeur, des fours.

Fumoir, ա. ծխանոց, ծխարան, ծխամայր, ծխասենեակ. 2. —. *վիս եւ ծուկ ծխելու տեղ:

Fumosité, ի. ծխելիութիւն, ծըխաշունչ լինելն: [«կիսպրէ»:

Fumure, ի. աղբումն. 2. աղբ

Funaria, ի. բ. S. **Funaire**.

Funaire, ի. բ. չռանամամուռ. * տեսակ մի մամուռ:

Funambule, գ. լարախաղաց, պարանախաղաց «իմ նանպազը». 2. ա. կ. —, սկիւռ «սընճապ»:

Funambulesque, ած. լարախաղացական:

Funambulie, ի. լարախաղացութիւն, պարանխաղացութիւն:

Funambuliser, չ. լարախաղաց լ:

Fune, ի. նւ. S. **Cordage**.

Funèbre, ած. մահական, գերեզմանական, դամբանական. rendre à qn. le devoir —, հատուցանել ումեք զյետին աւուր պատիւն. la couche —, մահակիր՝ մահահանգիստ անկողին. convoi, pompe —, հանդէս յուղարկաւորութեան, դիահանութիւն. oraison —, գերեզմանական՝ դամբանական ճառ, ներբող. || les pompes —s, վարչութիւն յուղարկաւորութեան մեռելոց. || office —, պաշտօն հանգստեան. 2. փ. մահագոյժ, մահագուշակ, մահազեկոյց, մահաշշուկ, չարագոյժ, չարագուշակ, գուժաբեր, տխրագրեաց,

image —, մահատիպ պատկեր. chant —, մահերգ, մահանուագ՝ մահածայն՝ մահահրաւէր երգ. des accents —s. Oiseaux —s, — Եռչունք. corbeaux —s.

Funèbrement, մ. նբ. մահագուժաբար. մահագոյժ իմն օրինակաւ:

Funer, ն. նւ. չուանել. կազմել՝ հանգերձել չուանօք. — un mât.

Funérailles, ի. յ. յուղարկաւորութիւն, յուղարկաւորութիւն, դիահանք, դիահանութիւն, Եաղումն, հանդէս Եաղման. célébrer, faire les — de qn., առնել ումեք յուղարկաւորութիւն. 2. քՒ. մահ. ce jour éclairera vos propres —.

Funéraire, ած. մահական, մահագուշակ, չարաշուք. frais —s, ծախք յուղարկաւորութեան, մահածախք. char —, մահակառք. chapelle —, մահամատուռն, մեռելամատուռն. urne, colonne —.

Funéral,e, ած. մահական, դամբանական:

Funeste, ած. մահաբեր, մահագոյժ, մահագուշակ, մահահրաւէր, մահամիտ, մահաշշուկ, մահազեկոյց, կորստաբեր, չարաբախտ, չարալէտ, դառնալէտ, աղետաւոր, աղիտաբեր, չարաշշուկ, չարաշուք, գուժարեր, բօՌաբեր, բօՌալից, վնասակար, վնասաբեր. guerre, voyage, accident, entreprise, conseil, langage —. Ce qu'il y avait de plus —, est que, եւ դժնդակ քան զամենեսին այն էր, զի որ ինչ դրժընդակագոյն էր:

Funestement, մ. չարաչար օրինակաւ, Եշուառապէս:

Funeur, ա. նւ. չուանիչ. կազմիչ պարանաց նաւու:

Fungate, ա. գ. սնկատ:

Fungine, ի. S. **Fongine**.

Fungique, ած. սնկային:

Fungus, ա. **Fongus**.

Funiculaire, ած. լարեայ, չուաննեայ, լարածիգ. machine —, կամ գլ. un —.

Funicule, ի. բ. լարիկ. Ցեղն որ կցէ զձուիկն(ovule)ի տաճին(placenta).

Funiculé,e, ած. բ. լարիկաւոր:

Funiculite, ի. ախ. լարկաթորբ, լարկատապ. բորբոքումն ամորձային լարին:

Funiforme, ած. լարաձեւ:

Funin, ա. նւ. պարանք՝ չուանք նաւու. mettre un vaisseau en —, չուանակազմ առնել. կազմել՝ հանդերձել զնաւն չուանօք. franc —, չուան անձիւծ:

Fur, ա. au — et à mesure, à — et mesure, à — et à mesure, ըստ չափու, որչափ եւ, հետզհետէ. on le paye à — et mesure de l'ouvrage. Au — et à mesure que les marchandises arriveront.

Furcellaire, ի. բ. ծովախաճին. ազգ ծովալօսի:

Cortège funèbre Égyptien.

Furcellariées, ի.յ.բ. ծովախաճեայք. կարգ ոտիվի ծովալօսից:

Furculaire, ած. մգ. os —, ճըղոսկր. 2. մբ. ոտնորդն. * սեռակ մի ջրաճճի: [նոց):

Furcule, ի. Ց. երկմանիկ (Ցրուչ-

Furet, ա. կ. ախազ, վայրաքիս «եապան կէլինճիկ». 2. փ. եւ ը. խուզակ, խուզարկու, հետաքրքիր. c'est un —, un vrai —.

Furetage, ա.ո. ախազումն, վայրաքիսումն. 2. խուզարկումն:

Fureter (je furette կամ je furète; je furetterai կամ je furèterai) չ.ո. ախազել, վայրաքիսել. որսալ վայրաքիսիւ. 2. փ. խուզակ՝ հետաքրքիր լ., խուզել, խուզարկ՝ խուզարկու՝ յուզախնդիր՝ յուզաքնին՝ շրջախոյզ լ., որսնել, խիլ արկեալ որսնել, հետազօտել, մանրաքննել, * փնտռել, պրպտել. — aux recoins les plus cachés. — de tous côtés. — partout pour savoir ce qui se passe.

Furefer, ն. որսնել, ի խնդիր լ., *փնտռել. — des nouvelles.

Fureteur,euse, գ. խուզորսորդ, խուզակ. 2. փ. եւ ը. խուզարկ, խուզարկու, յուզախնդիր, հետազօտիչ, մանրակրկիտ, մանրակուիտ, *պրպտող, փնտռող. quel ennuyeux —!

Fureur, ի. կատաղութիւն, մոլեգնութիւն, խելայեղութիւն. il lui prend de temps en temps des accès de —, մերթ ընդ մերթ կատաղի՝ մոլեգնի, * առեն առեն կատաղութիւնն կբռնէ. || — utérine, S. **Nymphomanie**. || — amoureuse, S. **Rut**. || 2. կատաղութիւն, կրօղանք, կողուգք, մոլուգք, մոլեգնուգք. aimer, chérir, haïr jusqu'à la —, avec —, à la —, կողանօք՝ մոլեգնաբար՝ մոլեգին՝ * կատաղաբար սիրել, ատել. 3. կատաղութիւն, մոլութիւն, մոլեկան սէր՝ իղձ. la — de la plupart des Français c'est d'avoir de l'esprit. Il a la — de se mêler des affaires des autres. 4. համբաւ՝ հռչակ մեծ. faire —, համբաւի հարկանիլ, բազմահամբաւ՝ մեծահամբաւ՝ բազմահռչակ լ. cette actrice, cette pièce fait —. Tout le monde s'y porte; c'est une —. Il est dans la — de ses succès. 5. կատաղութիւն, կատաղանք, զայրոյթ, զայրուգք, սրտմտութիւն, մոլեգնութիւն. ses yeux s'enflammaient de —. Il tourna sa — contre les Juifs. Entrer, se mettre en —, բրդիլ ի կատաղութիւն՝ ի սրտմտութիւն, զայրանալ, զայրագնիլ, մոլեգնիլ. dans ma —, առ սրտիս զայրոյթ, առ զայրոյթ կատաղութեանս. dans sa —, առ զայրոյթ կատաղութեանն. en —, զայրագին, մոլեգին. parler avec —, կատաղախօս լ., զայրագին խօսիլ. — brutale, զայրոյթ գազանեղէն. — d'un lion, d'un taureau. Mettre en —, կատաղեցուցանել, զայրագնացուցանել, մոլեգնեցուցանել. 6. կատաղութիւն, ուժգնութիւն, սաստկութիւն, բռնութիւն. la — des combats. Dans la plus grande — des guerres civiles. L'aquilon en —. Mugir de —, մռնչել զայրագին. 7. կատաղութիւն, մոլիւն, աւիւն մոլեգնա-

Ցեան, խանդ, եռանդն, բորբոք, բորբոքում . — poétique, խանդ . — martiale. Il fut saisi d'une — divine, Une sainte — s'empara de lui. 8. յ. կատաղանք , զայրուցք , կողանք , կողուցք , մոլուցք , մոլեգնուցք . les —s de Roland. Exposé aux —s d'une femme. Les —s de la guerre.

Furfuracé, e, ած. Ցեփասեր , Ցեփանման . 2. բժ. եւ բ. Ցեփոտ . dartre —e.

Furfuramide, ի. տգ. Ցեփամիտ. նիւթ ինչ դեղին :

Furfurane, ա. տգ. Ցեփան :

Furfures, ա. յ. բժ. Ցեփք (գլխոյ):

Furfurine, ի. տգ. Ցեփին . հն. **Furfuramide.** [փիւլ :

Furfurol, ա. տգ. Ցեփուլ , Ցե-

Furfurolique, ած. տգ. Ցեփուլային : [բորակիլ :

Furfuronitrile, ա. տգ. Ցեփա-

Furfurylamine, ի. տգ. Ցեփամին : [Ցեփանիւթ :

Furfurylle, ա. տգ. Ցեփուստ ,

Furibond, e, ած. կատաղի , մոլեգին , կատաղախօս , մոլեգնոտ , զայրագին , վարազածայն , մոլի . il vint tout —, եկն ծանրացաւումն . yeux —s, բարկացայտ աչք . des gestes —s. || գ. un —. Une petite —e. [լեգնիլ :

Furibonder, չ. կատաղիլ , մո-

Furie, ի. les —s infernales, ժանտք՝ կատաղիք դժոխոց , դժոխայինք , դժոխազնեայք , վշկապարիք . 2. փ. վշկապարի , ջաւուկ . կին չարաբարս եւ մոլեգին . c'est une — d'enfer, կատաղի դժոխոց է. quelle —! S. **Pieuvre.** 2. կատաղութիւն , կատաղանք, զայրոյթ , մոլուցք, մոլեգնութիւն, սրտմտութիւն . entrer, se mettre en —, կատաղիլ , բռնիլ ի կատաղութիւն , սրտմտիլ . mettre en —, կատաղեցուցանել , ի մեծ բարկութիւն բռնել. le lion en —, կատաղեալ՝ մոլեգին՝ զայրագին առիւծ . avec —, մոլեգնաբար , զայրագին , կատաղաբար . la — des bêtes, des sauvages, des tempêtes, des flots. 3. կատաղութիւն, ուժգնութիւն , գրոհ , սաստկութիւն . la — française, ֆրանսագրոհ . dans la — de ton mal. La — de la fièvre.

Furière, ի. փոսճակ , Ցրծոցաճակ . ճակ փոսան՝ Ցրծոցի :

Furieusement, մ. կատաղաբար , կատաղօրէն , մոլեգնաբար , մոլեգին , զայրագին , մրմռագին . 2. փ. եւ ը. անհնարին , սաստիկ , կարի չոյժ . il est — riche, մեծափարՑամ է . elle est — laide, չարագեղ չոյժ է :

Furieux, euse, ած. կատաղի , մոլեգին , զայրագին . je suis —, ծանրացաւումն եմ . devenir —, ամեհիլ , վարազանալ . rendre —, վարազացուցանել, ամեհել . qui dompte les —, ամեհամուղ . lion —. Air, regard, cris —. 2. —, բուռն, ուժգին. combat —. Charge —euse. Torrent —. Vent —, հողմ բռնաշունչ . 3. ը. անհնարին , սաստիկ , անչափ . un — mangeur, menteur. Une —euse plaie, dépense. Un désir —. 4. գ. կատաղի, մոլեգնել :

Furile, ա. տգ. Ցեփիլ . ցքի ածանցեալ ի Ցեփինէ (furoïne).

Furilique, ած. տգ. Ցեփիլային. acide —, ՑեփիլաՑու :

Furioso, ած. ա. իտ. եժ. զայրագին , զայրանուագ :

Furoïne, ի. տգ. Ցեփին . նիւթ ինչ կարմրորակ :

Furolle, ի. հրագոլորշի . հրաբորբոք գոլորշի :

Furon, ա. կ. ախագիկ, ախազաձագ . ձագ ախագի :

Furoncle, ա. վ. մկնոտ , *կղզրուկ, «գան չիպանը». son — a percé. ռ. կն. **Clou.** [ռային :

Furonculeux, euse, ած. մկնո-

Furonculose, ի. ախ. մկնոտախտ : [յին . acide —.

Furonique, ած. տգ. Ցեփուլա-

Furtif, ive, ած. գաղտնի, գաղտնաՑաՑուկ , գաղտագողի , գողացիկ , գաղտաձիկ . entrer d'un pas —, գաղտամուտ՝ գաղտասոյր լ., *ծաՑուկ մտնել . regard —, œillades —ives, գաղտնահայեաց աչք. un baiser —, գողունի համբոյր :

Furtivement, մ. գաղտ , գաղտասլաք , գաղտագողի , ի ծաՑուկ . sortir —, գաղտագնաց լ. écouter —, ծայրիւք ականջաց լսել , լռելեայն ունկն դնել :

Fusain, ա. բ. իլենի «իլ ապաՑը». — à larges feuilles, — լայնատերեւ . 2. —, իլենածուխ . ածուխ իլենոյ . 3. —, իլենամատիտ . մատիտ իլենոյ . 4. —, իլենանկար. un beau —.

Fusainiste, ա. իլենագործ , իլենանկարիչ . հն. **Fusiniste.**

Fusaïole (ֆիւզայօլ) ի. հխ. կշռադրդակ :

Fusane, ա. բ. բժնի. տունկ երկպրուկ ի տոհմէ ճանդալասերից (santalacées). [—e.

Fusant, e, ած. հալիչ . matière

Fusarole, Fusarolle, ի. ճ. քայտ . զարդ մահիկածեւ :

Fuscicolle, ած. կ. Ցեաւիզ :

Fuscine, ի. տգ. Ցեին :

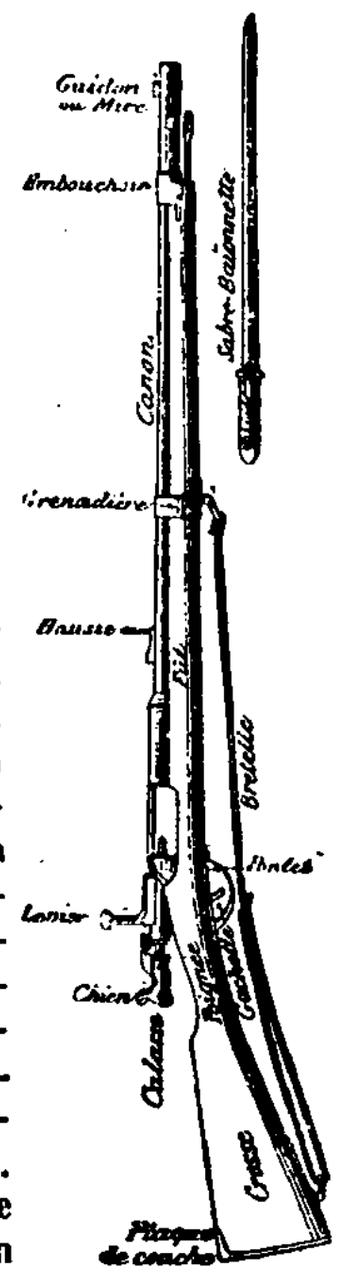
Fuscipède, ած. կ. Ցեոտն :

Fuscipenne (ֆիւսիփէն) ած. կ. Ցեաւիեռուր :

Fuscite, ի. հր. Ցեաքար :

Fuseau, ա. իլ , մանելիք, *տուկ «իլ». tourner, filer le —, մանել , տալ զմատունս իւր իլոյ , *իլ դարձնել . || ը. comme des —x, երկայնաձեւ , իլաձեւ . երկայն եւ նուրբ, * երկայն բարակ . jambes, bras de —, իլաձեւ սրունք, Ցեւք. նուրբք եւ վտիտք. || ը. semence en —, սրաճայր սերմն . || քՑ. le — des Parques, իլն Պարկայից , կեանքն . 2. եչ. իլ. մասն գնտաձեւ մակերեւուՑի . 3. կ. իլ , իլախեցի . խեցեմորՑ ինչ :

Fusée, ի. մանածն (իլոյ), իլ մի չի , *պժոժ . || փ. démêler une —, պարզել զկնճիռն , զխառնակուՑիւն

իրիք , ի վեր հանել զգաղտնիս . || achever sa —, աւարտել զկեանս, մեռանել. 2. զ. իլիրՑիս, իլիրատ. lancer des —s, —ս արձակել . || — à la congrève, կոնգրեւահիրՑիս, կոնգրեւեան հրՑիս . 3. ար. իլ . բուրգն ժամացոյցի , յորոյ վերայ պատի շլՑայն . 4. անբ. իլ. ուռեցք ի սրունս ձիոց . 5. եժ. իլ. ձայնակից խազք . 6. վ. իլ , բուծին :

Fuséen (ֆիւզէն) ա. իլահիրատաձիգ . արձակող իլահիրատից :

Fuselé, e, ած. իլաձեւ . colonne —e. Doigt —. 2. կգ. իլազարդ :

Fuseler, ն. ճ. իլաձեւ յօրինել :

Fuselier, ա. իլագործ :

Fuselol, ա. տգ. իլուլ . * ցքոյ մէջ գտնուած ցնդական աղտոտ մասունք :

Fusement, ա. տգ. հալ , հալումն . le — des chlorates.

Fuser, չ. տգ. հալիլ , *լուծուիլ . ces couleurs fusent. La cire fuse.

Fuserole, ա. րիկ (ոսոյնագործի) :

Fusibilité, ի. հալականուՑիւն , ձուլականուՑիւն . — des métaux.

Fusible, ած. հալական , հալուն , ձուլական , ձուլելի . le plomb est très —.

Fusidés, ա. յ. փՑ. իլազգիք . տոհմ որովայնոտն փափկամորՑոց :

Fusiforme, ած. իլաձեւ , *սրածայր եւ մի,ջտեղն ուռած . racine —.

Fusil, ա. հրացան, * խնճոՑ. — à capsule, պատճառ —. exercices du —, հրացանամարզուՑիւն. charger, décharger, tirer un —, լնուլ՝ *լեցունել , արձակել՝ պարպել՝ նետել զ—. — à vent, օդային —, օդահրացան . — à aiguille, ասեղնաւոր — , ասեղնահրացան. — de chasse, որսահրացան . — à un coup, à deux coups, միահար , երկահար —. — à silex, — գայլաքազածիգ. pierre à —, — կայծքարածիգ «չագմագ ՑաՀը». || բգ. — électrique, ելեկտրահրացան . — astronomique, աստղաբաշխական —. 2. հրացանաձիգ . ce chasseur est un bon —.

Fusilier, ա. հրացանակիր, հրաձանաձիգ :

Fusillade, ի. հրացանուՑիւն , հրացանաձգուՑիւն . արձակումն՝ ձրգումն հրացանից . une vive —. Le bruit de la —.

Fusillé, e, ած. հրացանեալ, հրացանահար , հրացանամահ :

Fusiller, ն. հրացանել, հրացանահար՝ հրացանամահ առնել, *հրացանով մեռցունել, հրացանի բռնել. — un déserteur.

Se fusiller, դ. — զմիմեանս, հրացանամարտիլ, պատերազմիլ հրացանիւ. — à bout portant.

Fusillette, ի. իլահիրատիկ «քիւչիւք հավա ֆիշէյի»:

Fusiniste, S. **Fusainiste**.

Fusion, ի. հալումն, հալ, ձուլումն. entrer en —, հալիլ. — aqueuse, ignée, ջրհղէն, հրեղէն —. fourneau de —, հալոց, հալարան. 2. տգ. հալ, հալումն. 3. փ. համաձուլումն, խառնուրդ, միութիւն. — des partis, des opinions. Faire —, միանալ, համաձուլիլ:

Fusionnement, ա. նք. համաձուլումն, միութիւն, միաւորութիւն:

Fusionner, ն. նք. համաձուլել, միաւորել, միացուցանել:

Fusionner, չ. եւ ***Se*** —, դ. համաձուլիլ, միանալ, միաւորիլ. ces deux compagnies ont fusionné.

Fusionniste, ած. համաձուլիչ, միաւորիչ. politique —. 2. ա. համաձուլական, միաւորական. les —s. —ք: [դի Ցունաց):

Fustanelle, ի. ֆուսթանէլա (ար-

Fustel, ա. ք. S. **Fustet**.

Fuster (ֆիւսթէ) չ. ո. զներծանիլ Ցունոց յոստէ՝ յորոգայնէ:

Fustet (ֆիւսթէ) ա. ք. սպարակ. *սպառոյի տեսակ: [ձաղկանք:

Fustigation (սիօն) ի. ձաղկումն,

Fustiger (fustigeant, fustigeons) ն. ձաղկել, գան հարկանել. — զո.

Fustine, ի. տգ. սպարակին. *սպարակի մէջ գտնուած քաղցրուցիդ (glycoside).

Fustique, Fustok (ֆիւսթիք, ֆիւսթօք) ա. դեղնափայտ. դեղին փայտ:

Fusuline, ի. ծք. իլիկ. ազգ ծակաբերից: [տոհմ ծակաբերից:

Fusulinides, ի. յ. կ. իլիկազգիք.

Fusus (իւս) ա. կ. S. **Fuseau**.

Fût (ֆիւ) ա. հրացանաբուն. բուն հրացանի, առքանակի «Ֆիւֆէք գունտաղը». 2. ճ. սնաբուն. բուն սեան. — cannelé, uni. 3. գինետակառ. տակառ գինւոյ. 4. ո. եղջերաբուն. բուն եղջերաց եղջերուի:

Futaie, ի. բարձրամայրի, Ցանձրամայրի, մայրաւոր. անտառ մեծամեծ. haute —, — բարձրաճառ. bois de haute —, անտառ բարձրաբերձ ծառոց. belle —, պրակագեղ անտառ:

Futaille, ի. գինետակառ «շաբաղ ֆըչըբ». — vide. Vieille —. || Double —, կրկնատակառ, *մէչէմէչ տակառ. 2. տակառանի, տակառք. voilà bien de la —, ահա բազմութիւն տակառաց:

Futaillerie, ի. տակառափայտ:

Futaine, ի. բամբակակտաւ. բամբակախառն կտաւ «տիմի պէզի»:

Futainier, ա. բամբակակտաւագործ, բամբակակտաւավաճառ:

Futé,e, ած. ք. խորագէտ, խրթմանկ, սննգաւոր. c'est un — matois. Cette femme est bien —e. Un petit —. 2. կդ. այլագոյն. — de sable, աւազագոյն, աւազախառն:

Futée, ի. ար. մածոյց (ի խնուլ զծակս փեչյոի) «մաճուն»:

Futile, ած. սին, սնոտի, չքնոտի, սնոտիապատուաստ, զուր, զրախօրհուրդ, ունայնախոհ, սնոտիախօս. talent, discours —. Raisons, paroles —s.

Futilement, մ. ի սնոտիս, ի նանիր, ունայնաբար, *պարապ տեղ:

Futilité, ի. սնոտուքիւն, նանրութիւն, սնուքիւն, ունայնութիւն. — d'un raisonnement, de ses paroles. 2. սնոտիք, ունայնաբանութիւն, *փուճ բաներ. s'attacher, penser à des —s, յարիլ, խորհիլ ի սնոտիս. dire des —s, զանօգուտս բարբառել, սնոտիախօս լ., ունայնաբանել, զրաբանել, *փուճ բաներ ասել՝ խօսիլ. la journée passe en —s, սնոտեօք անցանէ օրն, *փուճ բաներով օրն կ'անցնի:

Futum (ֆիւՑամ) ա. հխ. կահոյք:

Futur, e, ած. ապառնի, հանդերձեալ, գալոց, ապագայ. le temps —. Les siècles —s. Les races —es. 2. La vie —e, հանդերձեալ կեանք. հանդերձեալն. le — mariage. Le — époux, խօսնայր, ընկալուչ, *փեսացու. son beau-père —. Sa belle-mère —e. Son — gendre. La —e épouse, առնակոյս, հարսն, հարսնացուն. 3. գ. le —, խօսնայր, ընկալուչ, փեսայն, փեսայացու. les —s, հանդերձեալ ամուսինք. la —e, առնակոյս, հարսն, հարսնացուն. 4. ա. ապառնի, հանդերձեալն, ապագայն. les songes du —. 5. ք. ապառնի. ապառնի ժամանակ բայից. le — antérieur. 6. S. **Contingent**.

Futurition (սիօն) ի. փլ. ապառնութիւն. ապառնի՝ հանդերձեալ ժամանակ՝ գոյութիւն:

Fuyant, e, ած. փախստական, փախստեայ, փախչող, *խուսափող. 2. նկ. խուսափու, խուսափուկ, հեռաստանեայ՝ հեռախոյս. les parties —es d'un tableau. Il a un front —, հեռախոյս է ճակատ նորա, *ճակատն նոցա ծոած է. || échelle —e, խուսափու աստիճանք. աստիճանաւոր նուազումն առարկայից ըստ հեռաւորութեան:

Fuyard, e, ած. փախստական, փախստեայ, փախչող. troupes —es, — զօրք. 2. գ. —. poursuivre, rallier les —s.

G

G (ժէ) ա. ձայնեղօրդ տառ այբուբենից Գաղղիացւոց եւ հինգերորդ ի բաղաձայնս: Տառադարձութեամբ փոխի ի հայումս ի Գ: Նախադաս տառիցս *a, o, u*, հնչի կ. galerie, gosier, guttural. նոյնպէս հնչի կ. յաւարտ բառից յորս չիցէ անձայն, agag, whig, որպէս եւ ի նախադաս լինելն այլոյ բաղաձայնի. Bagdad, règle, aigrir. Նախադասեալ *e, i, y* ձայնաւորաց, հնչի ժ, որպէս gîte, gésier, gynécée. պահէ զբնիկ հնչումն իւր Կ առաջի *e, i, y* տառից, որպէս եւ ի յետադաս դնիլն զ*u*, զo. guider, guenon. իսկ ընդ հակառակն եթէ կամիցիմք հնչեցուցանել զայն ժ առաջի *a, o, u* տառից, պարտ է յաւելուլ զկնի զանձայն *e*, որպէս geai (ժէ), geôle (ժօլ), gageure (կաժիւր). || *gn* հնչի նեա. magnanime (մանանանիմ), ignorant (ինեօրան). բայց ի յոյն եւ ի լատին բառս հնչի կն, gnostique, igné, կնօսթիք, իկնէ. || *g* ի վերջ բառից նախադաս ունգական բաղաձայնի՝ անձայն է, long, rang. այլ զկնի ունելով բառ որ սկսանիցի ձայնաւորաւ կամ անձայն *h* տառիւ, սովորաբար հնչի Ք, de rang en rang, un long hiver. եւ ի բառս ինչ, որպէս seing, étang, վերջայանգն *g* է անձայն:

Gabare, ի. տափանաւակ «մավոնա». 2. ծո. արծոյլ. ուռկան ինչ:

Gabaret, ա. S. **Gabarot**.

Gabari, S. **Gabarit**.

Gabariage, ա. տափականաւուն:

Gabarier, ա. տափականաւավար «մավունաճը». 2. տափականաւակիր «մավունա համմալը»:

Gabarier, ն. տափանաւակել. 2. նաւագործել. փայտն նաւի ձեւով տաշել:

Gabarieur, ա. նաւագործ. քաշտիլ: [նակ՝ տիպար նաւու:

Gabarit, ա. նաւատիպար. օրի-

Gabarot, ա. **Gabarotte**, ի. տափանաւակիկ «քիւչիւք մավունա»:

Gabatine, ի. donner de la — à qn., հաւատացուցանել ումեք, *կըլեխցունել:

Gabegie, ի. ռ. խաբէուքիւն, սննգ, խարդախուքիւն. il y a quelque —.

Gabelage, ա. աղապահեստ. ժամանակ պահեստի աղի. 2. աղանիշ, աղահարկ. նշան՝ հարկ աղի:

Gabeler (je gabelle, je gabellerai) չ. չորացնել. չորացուցանել զաղն ի շտեմարանս:

Gabeleur, ա. աղամաքսաւոր. մաքսաւոր աղի «Ցուզ կէօմրիւքճիւսիւ»:

Gabelle, ի. հ. կապալ, աղա-

մաքս . մաքս ալի . frauder la —, *ալ փախցունել , եւ փ. վարպետութեամբ ազատիլ՝ պրծիլ պարտքէ . 2. աղամբար . ամբարանոց ալի :

Gabelou, ա. ո. հգ. մաքսաւոր «կէօմրիւքճիւ»:

Gaber, ն. ը. ծաղր առնել . il a cru nous —.

Gabet, ա.ո. երէսրդն. որդն երէոց:

Gabiage, ա. նե. հայեկադիտուքի:

Gabie, ի. նե. տ. **Hune.**

Gabier, ա. նե. կայմապահ , հայեկադէտ «կէմիտէ չանագլըգ պէքճիսի» :

Gabion, ա. գ. հողակողով. հողալից կողով պատնիշի :

Gabion.

Gabionnade, Gabionnage, ա. գ. հողակողովումըն . հողակողով պատնէշ :

Gabionner, ն. հողակողովել . հողալից կողովովք պատել՝ ամրացուցանել :

Gabionneur, ա. հողակողովագործ :

Gable, ա. ն. որմածայր :

Gabord, ա. նե. գաբորդ . սաոքին եւ արտաքին պատկողանոց նաւու : [նիւ ապիտակ:

Gabronite, ի. հբ. գաբրոնաքար.

Gaburon, ա. նե. գաբիւրոն . նեցուկ հաստատութեան կայմից :

Gaburonner, ն. նե. գաբիւրոնել. հաստատել գաբիւրոններ վկայմս :

Gâchage, ա. զանգուած, *շաղուիլն:

Gâche, ի. սողնակակալ . ագոյց սողնակի փականաց «քիլիտ քէօփրիւսիւ , քիլիտ տիլի կիրէնէք սէմիր» . 2. երկաթալամբ (յորմս) . 3. հարիչ . *կիր կամ խմոր շաղուելու փայտ :

Gâcher, ն. զանգել , զանգանել , *շաղուել . 2. փ. վարկպարագի՝ անարուեստ գործել , խանգարել , եղծանել , * աւրել , փճացունել . vous gâchez tout ce qu'on vous donne à faire. — un travail, sa fortune. 3. ը. անարգել , անարգավաճառել . ՈեՈեւագնի՝ անարգ գնով վաճառել :

Gâchet, ա. ծովաճիճառն սեւագլուխ :

Gâchette, ի. սողնակ (փականաց). 2. հրացանակարի. կարի հրացանի «Ոիւիչէք ՈէՈիչի» :

Gâcheur, ա. զանգիչ , զանգող . 2. փ. եւ ո. անարուեստ՝ յոռի գործաւոր . իգ. gâcheuse. Cette couturière n'est qu'une —euse. 3. անարգավաճառ , *ոչինչ գնով ծախող :

Gâcheux, euse, ած. կաղչինուտ, տղմուտ, ցեխուտ :

Gâchis, ա. կաղչին, տիղմ, ցեխ, գայռ . quel — vous avez fait là ? Le dégel cause bien du —. 2. փ. կաղչին , խառնաշփոթութիւն . quel —! Nous voilà dans un beau —!

Gâchoir, ա. կաղչինարան :

Gade, ա. բտ. գադ , փրփրուկ , փրփրածուկն . սեռ ձկանց , որոց գլխաւոր տեսակքն են morue, փոդոշ, merlan, սկրիկ, lotte, լոտ :

Gadelle, ի. բ. կարմրահալարջ :

Gadinine, ի. ոգ. փոլոշին :

Gadoïdes, ա. յ. ձբ. գադակերպք :

Gadolinite, ի. հբ. գադոլինաքար . քար սեւագոյն եւ խիստ :

Gadolinium (նիւմ) ա. գադոլինեակ . ննջադրական մետաղ գադոլինաքարի : [geur.

Gadouard, ա. ագր. տ. **Vidan-**

Gadoue, ի. աղբ, խոհերք , *մրնտուխիւն :

Gaélique, ած. կայելեան . la langue —. կգ. le —, — բարբառ , կայելերէն . (խօսեցեալ ի հիւսիսակողմն Սկովտիոյ) :

Gaffe, ի. կարձածող «գանճա». pousser un bateau avec la —, կարձածողել զնաւակ . 2. փ. անաչողակութիւն , ձախողութիւն , * անճարակութիւն . faire une —, գործել զանմտութիւն, * խննդութիւն՝ սխալմունք անել :

Gaffe.

Gaffer (կաֆէ) ն. կարձածողել , * կարձածողով բռնել . 2. փ. անմտանալ, սխալիլ : [մարդ :

Gaga, ա. այր զառամ , * խռփած

Gagate, ի. հբ. գագատ , ծխաձածուխ . հն. **Jais,**

Gage, ա, գրաւ, առհաւատչեայ , գրաւական , արբոն , ռեհոն «րէհին, էմանէԾ». un — suffisant. Prendre pour —, առնուլ ի գրաւ , գրաւել . Prêter, emprunter sur —, փոխ տալ՝ առնուլ գրաւաւ . retenir le —, գրաւել զգրաւն . rendre les —s, ի բաց տալ՝ դարձուցանել զգրաւն . mettre ses perles en —, դնել ի գրաւի զմարգարիտս իւր , *գրաւի դնել. retirer un —, հանել զգրաւն . donner, prendre des —s, գրաւ տալ , առնուլ . lettre de —, գրաւագիր . փ. demeurer pour les —s, pour —, անկանել ի ձեռս , կորնչիլ կամ ձերբակալ լ. 2. փ. գրաւ , գրաւական , առհաւատչեայ , երաշխաւորութիւն . vous en aviez sa parole pour —. Donner un — de tendresse, տալ առհաւատչեայ խանդակաթ սիրոյ . || — de l'amour, գրաւ՝ առհաւատչեայ սիրոյ , հաւոր ոգւոյ, որդի, զաւակ. de cet hymen il eut pour — une jeune princesse. 3. յ. վարձք (ծառայից) , Ոոշակ, ամսաՈոշակ , *ամսական . les —s du cocher, de la servante. Gagner, donner de bons, de gros —s, *լաւ վարձք շահիլ , տալ . donner des —s, *վարձք տալ . s'il se casse quelque chose, je le rabattrai sur vos —s, * ՈՈՀ բան մի կոտրի , ամսականէդ կկտրեմ՝ վար կ'առնեմ կդնեմ . être aux —s de qn., վարձկան՝ ծառայ լ. ուրուք , *մէկուն ծառայ ըլլալ . je ne suis pas à ses —s, չեմ վարձկան՝ ծառայ նորա. tenir qn. à ses —s, վարձկան ունել զոք . || il ne vole pas ses —s, ասի գքաջասպաս ծառայէ . || ը. casser aux —s, բառնալ զամսաՈոշակն , *ամսաՈոշակն վերցունել . casser un homme aux —s. եւ փ. հանել յաչաց. être cassé aux —s, ելանել յաչաց . || à —s, վարձաւոր, վարձկան, *վարձով՝ ստակով բռնուած :

Gagé, e, ած. վարձկան , ամսականաւոր , վարձկանագրիչ :

Gagée, ի.բ. գագենի . ազգ միապրուկ անկոց ի տոհմէ շուշանաձեւից:

Gager (gageant, nous gageons) ն. առնել՝ դնել գրաւ , գրաւադիր լ., *պէս բռնել . je gage cent francs que c'est toi. Il gage que c'est moi, et moi je gage que c'est lui. Je gage ma tête que... 2. տալ Ոոշակ , վարձել , վարձկանել . — des domestiques.

Gagerie, ի. դտ. saisie-gagerie, գրաւակալութիւն . la — se fait par le propriétaire sur le locataire.

Gageur, euse, գ. գրաւադիր , *պէս բռնող . un grand —.

Gageure (կաժիւր) ի. գրաւ, գրաւադրութիւն , *պէս , պէս բռնել . faire une —, գրաւ առնել՝ դնել . perdre la —, կորուսանել զգրաւն . || cela ressemble à une —, տարօրինակ իմն Ոսի այս . 2. գրաւ , *գրաւ դրուած բանն . payer une —.

Gagiste, ա. վարձեալ , Ոոշակաւոր «իրէնիէլի»:

Gagnable, ած. շահելի , *վաստակելու . la partie n'est pas —.

Gagnage (կանեաժ) ա. ճարակ , արօտ «օՈլուգ , չայըր» :

Gagnant, e, գ. շահիչ , շահող , յաղթող , * վաստակող . c'est lui qui est le —. Madame est une des —es. 2. ած. —. billet, numéro —.

Gagne-denier, ա. գործաւոր , վարձաւոր , օրապարիկն . des —s.

Gagne-pain, ա. օրապահ , օրապահիկ , օրապարիկն , հացահան . il est le — de sa famille. Son travail est son seul —. Des —.

Gagne-petit, ա. շրջող արիչ «պիլէյիճի». des —.

Gagner, ն. շահել , վաստակել , *վաստակիլ. heureusement gagné, երջանկաշահ. que gagnez-vous par an ? Il n'y a rien à —, rien de bon à —, չիք ինչ շահելոյ , *վաստկելու բան չկայ . — beaucoup, gros, — բազում, *շատ —. — sa vie, — կենանս, զաւուրն հայՈայՈել պարիկն , *ապրուստն —. — son pain à la sueur de son front, քրտամբ երեսաց շահել զհաց իւր , * ճակտին քրտինքովն հացն վաստակիլ՝ ճարել . faire —, շահեցուցանել , *շահեցունել , վաստկացունել . 2. — (ի խաղս) . — cent francs, un lot. — à la loterie. — qn., յաղթել ուժք , շահել զարծաթ ուրուք ի խաղի , *կռել . — la partie, յաղթել, *խաղն առնել . || լկ. on prend plaisir à — à toutes sortes de jeux. 3. —, յաղթել. — le prix de la lutte, de la course. — le prix sur qn. — une bataille, un pari, un procès, sa cause. լկ. celui qui a gagné. || — le dessus, գլխել , գեր ի վերոյ լ., յաղթել. 4. —, առանձել , ի ձեռս բերել , գտանել . — la confiance de qn., — զվստահութիւն ուրուք . vouloir tout —. — un nom. — du temps, — temps,

շահել՝ * ժամանակ վաստկիլ. — le ciel, le paradis. — son âme, շահել զհոգին. || — qc. sur qn., sur l'esprit de qn., հաւանեցուցանել, համոզել զոք, ընդունել ինչ յումեքէ. 5. շահել, յինքն յարեցուցանել, արկանել գիւրեւ, յինքն աճել. — qn., շահել, ի բանի առնել՝ յինքն յանկուցանել զոք, գողանալ զմիտս ուրուք. — les cœurs, յինքն յանկուցանել զսիրտս. — l'affection de qn., սիրելի լ. ուժեք, ընդ միտ մտանել. 6. բժ. —, ախտանալ, վարակիլ, վանդիլ. — un rhume, ախտանալ զհարբուղս. — un violent mal de tête. 7. —, կաշառել. — ses juges. — qn. à force d'argent, շահել զոք արծաթով, կաշառաբեկ՝ կաշառակուրծ առնել. 8. տիրել, հասեալ ունել, գրաւել, դիմել, ելանել. l'ennemi gagna la contrescarpe. — la frontière, հասանել ի սահմանագլուխն. || — du terrain, du chemin, յառաջ խաղալ, ճանապարհ հասանել, * առաջ երթալ, ճամբայ կտրել՝ անել. — la porte, դիմել՝ ընթանալ ի դուռն. — qn. de vitesse, ճեպեալ հասանել յառաջ քան զոք. — le devant, les devants, զառաջս ունել, կանխել, յառաջել. || — le large, les champs, խոյս տալ, փախչել, *կծիկն դնել. 9. արժանի լ., արժանաւորիլ. il l'a bien gagné. 10. նւ. — le vent; յաղթել հողմոյ, զսպել զբնութիւն հողմոյ. || ձվ. — un cheval, սանձել, նուաճել. 11. ճարակել, գրաւել. le feu gagnait la maison voisine. De la jambe, la gangrène a gagné la cuisse. La politesse a gagné toutes les conditions. || La faim me gagne, քաղց ունի զիս, քաղցնում, * անօթութիւնն զիս կբռնէ, կակսիմ անօթանալ. l'ennui, le sommeil nous gagne, ձանձրոյթ, քուն հասանէ ի վերայ մեր, *վրանիս ձանձրութիւն՝ քուն կուգայ, ձանձրութիւննիս՝ քուննիս կբռնէ. la nuit nous gagne, գիշերն մերձենայ՝ հասանէ ի վերայ, *գիշերն վրայ կիջանի՝ կմօտենայ. 12. ձվ. նուաճել, սանձել. votre cheval vous gagne, gagne à la main, ոչ եւս սանձել կարող ես զձիդ, *գլուխն կ'առնու կառանի:

Gagner, չ. շահիլ, լաւանալ. les blés ont gagné depuis que le temps doux est venu. 2. շահիլ, օգտիլ, օգուտ քաղել. il n'y a que Malvine qui gagne à votre mal de tête. 3. շահիլ, լաւագոյն երեւիլ. cet ouvrage gagne à la lecture. Il gagne à être connu, որչափ առաւել ճանաչէ որ զնա՝ այնչափ առաւել յարգէ:

Se gagner, դ. շահիլ, շահեալ լ., *շահուիլ, վաստկուիլ. une si forte somme ne se gagne pas en un jour. 2. —, ի ձեռս բերել. 3. ախտանալ, վանդիլ, վարակիլ, տարափոխիլ, *պշտըկիլ. cette fièvre se gagne. La coqueluche se gagne, տարափոխ՝ տարափոխիկ է կապտահազն:

Gagneur, euse, գ. շահիչ, շահող, * վաստկող, — de batailles, մարտայաղթ:

Gagui (կակի) ի. հ. անձնեայ եւ զուարթ, *գէր ու զուարթ աղջիկ՝ կին:

Gahnite, ի. հբ. գահնիտաքար:

Gai, e, ած. զուարթ, զուարթամիտ, զուարթաբարոյ, ցնծուն, խնդուն, զուարթերէս, զուարթատես, զուարթատեսիլ, զուարթահայեաց, զուարթադէմ. զուարթաբար. homme, esprit, air, œil, visage, caractère —. Vue, humeur, chanson —e. || — comme un pinson, comme pinson, զուարթ յոյժ. || être un peu —, զուարթանալ՝ զուարթացեալ լ. ի գինւոյ «չագըր քէյֆ օ.» il a le vin —, զուարթ է արբեցութիւն նորա. 2. զուարթալոյս, պայծառ, լուսաւոր, *սրտաբաց. appartement, temps —. Couleur —e. 3. արձակերասանակ, լրկոտի, համարձակ, *բաց. propos, conte —. 4. կգ. cheval —, զուարթ՝ աշխոյժ ձի. եւ ձի անսանձ եւ անհամեստ. 5. եղ. S. **Allegro**. 6. Hareng —, տառեխ անսերմն եւ անձու. 7. մ. զուարթագին. allons, gai!

Gaïac (կայաք) ա. բ. գայակենի. խստափայտ ծառ Ամերիկոյ:

Gaïacène, ա. ի, տգ. գայակէն, գայակիւղ:

Gaïacine, ի. տգ. գայակենին. ռետին գայակենւոյ:

Gaïacique, ած. տգ. գայակինային. acide —, գայակինաթթու:

Gaïacol, ա. տգ. գայակուլ. է ազգ նթերի գտեալ յարմատն գայակենւոյ:

Gaïaconique, ած. տգ. **Gaïarétique**.

Gaïagène, ա. տգ. գայակածին. ջրաբնածխուկն գոյացեալ թորացմամբ գայակենւոյ ռետինն փոշւով գինկի:

Gaïanite, ի. հբ. գայանեքար:

Gaïaquinone, ա. տգ. գայաքինոն:

Gaïarétate, ա. տգ. գայարետատ. աղ գոյացեալ զուգախառնութեամբ գայարէտային թթուոյ տակի մի հետ:

Gaïarétique, ած. տգ. գայարետային. acide —, — թթու գտեալ ի ռետինն գայագենւոյ:

Gaïdique, ած. տգ. գայակենային. acide —.

Gaiement, Gaîment, մ. զուարթագին, զուարթօրէն, զուարթաբար:

Gaïène, ա. տգ. S. **Gaïagène**.

Gaieté, Gaîté (կէթէ) ի. զուարթութիւն, զուարթամտութիւն. se mettre en —, être en —, զուարթանալ. Avoir de la — dans le style, զուարթ՝ զուարճալից ունել ոճ. 2. զուարթութիւն գինւոյ. il commençait à être en —, սկսաներ զուարթանալ ի գինւոյ. 3. ձվ. աշխոյժք. ce cheval a de la —, աշխոյժ է ձիդ. 4. զուարթաբանութիւն, զուարճախօսութիւն. ce n'est qu'une —. Ce sont des petites —s. || De — de cœur, խորհրդով եւ առանց պատճառի. mentir de — de cœur. Offenser qn. de — de cœur.

Gaillard, e, ած. կայտառ, զուարթ, զուարթամիտ, զուարթագին. esprit, caractère —. Le — savetier. Humeur, mine —e. 2. արձակերասանակ, համարձակ, լկտի, *բաց. mot, propos, conte —. Aventure —e. 3. զուարթացեալ ի գինւոյ «չագըր քէյֆ». il sortit de ce repas un peu —. 4. կայտառ, առոյգ, առոյգ, քաջառոյգ. il est toujours —. 5. կայտառ, ցուրտ, խստաշունչ. vent, air —. 6. ա. կայտառ, այր զուարթ եւ ուժեղ՝ զօրաւոր. c'est un —. 7. ի. կայտառուհի. կին համարձակախօս «աչըգ մէշրէպ». c'est une —e, յաղթանդամ՝ հուժկու կին. 8. ա. նւ. կայտառ, բարձրաւանդակ. — d'arrière, d'avant.

Gaillarde, ի. տպ. կայտառ. կայտառ տառ. 2. ի. կայտառ. տպ. կաքաւուկ:

Gaillardement, մ. կայտառաբար, զուարթաբար, զուարթագին. vivre —. 2. ինքնեւամտութեամբ, յախտուն, առանց խորհրդոյ. il a fait cela un peu —. 3. կայտառաբար, քաջաբար. attaquer, travailler —.

Gaillardia, ի. կալեաբտաբոյս,

կալեաբտենի. տունկ զարդագդի:

Gaillardise, ի. ը. կայտառութիւն, զուարթութիւն. il a fait cela par —. Ce n'est qu'une —. 2. ը. համարձակախօսութիւն, *բաց խօսք. dire des —s, համարձակախօս լ.:

Gaillet, ա. բ. քրքմեղ. տունկ սպիտակածաղիկ եւ դեղնածաղիկ. հն. **Caille-lait**.

Gailletin, ա. **Gaillette**, ի. քրտնածուխ. * գետնածուխ միջակ մեծութեամբ:

Gailleterie, ի. քտնածուխք:

Gailletreux, euse, ած. քտնածխուտ, քտնածխային:

Gaîment (կէման) S. **Gaiement**.

Gain, ա. շահ, վաստակ «գազանց». mettre en commun le — et la perte. Risquer le — qu'on a fait. L'espérance du —. Amour du —, շահասիրութիւն. — sordide, զօշաքաղութիւն. — illicite, չարաշահութիւն. 2. փ. շահ, օգուտ. tirer un double — de, կրկին շահիլ, քաղել կրկին օգուտ. 3. յաղթանակ, յաղթութիւն. — d'un procès, d'une bataille, d'une partie. — de cause, —. S. **Cause**. || Se retirer sur son —, թողուլ զնաղն յաղթող գոլով, * վաստկած ժամանակ խաղն թողուլ:

Gaine, ի. պատեան, *աման «գլխ, մուհաֆազա». — d'un couteau, des ciseaux. 2. բ. —, ստորին մասն տեբնոց կից ի ցօղունն. 3. ճ. պատուանդան. placer des bustes sur des —s.

Gainerie, ի. պատենապան. 2. պատենագործուԹիւն. 3. պատեանք, պատենագործք:

Gainier, ա. պատենագործ «գլխնը, գապգը, մուհաֆազաճը». 2. բ. S. Cercis.

Gaïol, ա. տգ. գայուլ. մարմին գտնալ Ծորելով զուտին գայակեն-

Gaîté, S. Gaieté. [ւոյ:

Gal, ա. ձբ. ծովաքաղաղ, ձկնաքաղաղ. ձուկն ինչ Հնդկային ծովուկն. Coq de mer.

Gala, ա. հանդէս, խրախճանք, ուրախուԹիւն. il y a grand — à la cour. Habit de —, հանդիսազգեստ, շքազգեստ, * հանդէսի հագուստ. voiture de —, շքակառք, հանդիսակառք. représentation de —, շքահանդէս. j'étais en —, շքեղազգեցայ էի. jour de —, շքօր. En grand —, մեծահանդէս, մեծաշուք, մեծասպաս, շքեղազգեցայ. 2. ը, մեծասպաս՝ բազմախոտիկ՝ մեծահաց սեղան, խրախճանք, խրախունք, խնջոյք. il y a — aujourd'hui chez nous. Donner un — à ses amis.

Galace, ա. բ. S. Galax.

Galacées, ի. յ. բ. կաԾնատերեւեայք. ցեղ ոտիմի կաԾնատերեւոց (galax).

Galactagogue, ած. եւ ա. բժ. կաԾնածու, կաԾնաբուղխ, կաԾնաբեր:

Galactidensimètre, ա. կաԾնախտաչափ. գործի չափելոյ զԹանձրուԹիւն կաԾի:

Galactidrose, ի. բժ. կաԾնաքիրտն. կաԾնային քրտինք:

Galactie, ի. բ. կաԾնաբոյս:

Galactine, ի. տգ. կաԾին:

Galactique, ած. տգ. կաԾնային:

Galactite, ի. հբ. կաԾնակաւ. ազգ սպիտակ կաւի:

Galactocèle, ի. բժ. կաԾնուրց. խցումն սեանց կաԾէ. 2. —. *ուռէցք փոշտանկի:

Galactode, ած. կաԾնեղէն:

Galactodendron, ա. բ. կաԾնածառ. ազգ եղեւնաերից:

Galactogène, ած. կաԾնածին:

Galactographe, ա. կաԾնագիր:

Galactographie, ի. կաԾնագրուԹիւն. *նկարագիր կաԾի:

Galacto-heptonique, ած. տգ. կաԾնաեօԹնուցային:

Galacto-heptose, ի. տգ. կաԾնաեօԹնուց:

Galactoïde, ած. կաԾնակերպ:

Galactologie, ի. կաԾնաբանուԹիւն. *կաԾի վրայ գրուածք:

Galactologue, ա. կաԾնաբան:

Galactomètre, ա. կաԾնաչափ:

Galactométrie, ի. կաԾնաչափուԹիւն: [նուցային:

Galactonique, ած. տգ. կաԾ-

Galactopéèse (կալաքԹոփէէզ) ի. բխ. կաԾնագործուԹիւն (ստեանց):

Galactopéétique, ած. բժ. կաԾնագործական, կաԾնագործ:

Galactophage, ած. կաԾնակեր:

Galactophore, ա. եւ ած. կաԾնակիր:

Galactophorite, ի. բժ. կաԾնաբորբոք. բորբոքումն կաԾնակիր ցնցղոց:

Galactophthisie, Galactophtisie, ի. բժ. կաԾնաճիւաղախտ:

Galactoposie (կալաքԹոփոզի) ի. բժ. կաԾնըմպուԹիւն:

Galactopote, ած. կաԾնասուն:

Galactorrhée (կալաքԹոռէ) ի. բժ. կաԾնահոսուն, կաԾնահոսուք:

Galactoscope, ա. կաԾնադէտ, կաԾնացոյց:

Galactose, ի. բխ. կաԾնուց. S. Glucose. [նախմոր:

Galactozymase, ի. տգ. կաԾ-

Galacturie, ի. բժ. կաԾնամիզուԹիւն:

Galago, ա. կ. խաչենակ. կենդանի քառաԾաճ ի կարգէ աղուեսակապկաց (lémuriens).

Galamment (կալաման) մ. իգասիրաբար, քծնի բանիւք, տարփանօք. répondre, écrire —. 2. վայելուչս, գեղեցիկ. s'habiller —. 3. սիրով, յօժարուԹեամբ, յօժարասիրուԹեամբ. donner, faire les choses —. 4. արիաբար, քաջաբար. soutenir —. 5. բարեբարուԹեամբ. user — de. 6. ճարտարուԹեամբ, խելօք. se tirer — de.

Galandage, ա. **Galandise**, ի. միջնորմ (ապիւսակերտ):

Galanga, ա. բ. խօլնջան. սեռ ոտիմի համեմեայց (amomées).

Galangine, ի. տգ. խօլնջանին. քաղցրուցիդ (glucoside) հանեալ յարմատոյ խօլնջանի:

Galant, e, ած. կնասէր, կնախնդիր, կնահաճոյ, կնահաճ, կնազմայլ, իգահաճոյ, կնամեծար, քծնող կանանց, քծնի, իգասէր, իգառնչ, իգամոլ, կնամոլ, կանանցախոյզ, կանանցախօս, շամբուշ. ne soyez pas si —. Homme —. Femme —e, լկտի՝ արուամոլ կին, վարար, առնամոլի. être une femme —e, վարարել, ցոփանալ. air —. tenir des propos —s, քնցաւոել, քնցեղս ընկենուլ. propos, discours —, քնցեղք, սիրաբանուԹիւն. faire le —, տուիլ. 2. վայելուչ, բարեձեւ, բարեքիկ, ազնուակերպ. 3. բարեբարոյ, բարելաւ. un — homme. 4. ա. տարփաւոր, տարփածու, սեղեխ, հումանի. || vert —, այր կայտառ եւ իգասէր, կնամեծար. 5. բ. — d'hiver, ձիւնճաղիկ, ձիւնաճաղիկ, *սանտրուկ:

Galanterie, ի. բարեձեւուԹիւն, ազնուակերպուԹիւն, բարեկերպուԹիւն. la — française. Il met de la — dans tout ce qu'il fait. 2. քծինք, քծնաբանուԹիւն, կնահաճուԹիւն, իգասիրուԹիւն, կնասիրուԹիւն, առնամոլուԹիւն, արուամոլուԹիւն. elle a déjà eu quelque commerce de —, առնամոլի՝ արուամոլ եղեւ նա. avoir de la —. 3. քնցեղք, քծնաբանուԹիւն, տարփաբանուԹիւն, բանք փաղաքշանաց. de fades —s. Écrire, dire des —s. 4. տուփանք, շամբշանք, շամբշուԹիւն, կնամոլուԹիւն, պագշոտուԹիւն. il a eu beaucoup de —s. 5. ընծայ, պարգեւ. il m'a fait une jolie —. 6. հգ. տուփաստ. գաղտնի հիւանդուԹիւն. donner, attraper une —.

Galanthe, ա. բ. կաԾնաճաղիկ:

Galanthine, ի. բ. S. Galanthe.

Galantin, ա. բ. քծնակ. ճարպասից քծնող կանանց. *Ծացիկ. il fait le —.

Galantine, ի. խ. մսաւոճուկ. * պաղ մսեղինէ շինուած կերակուր:

Galantiser, ն. քծնիլ առ կանայս, քնցուոել, սիրաբանել, շամբշել. — une femme.

Galapectite, ի. հբ. քաԾնաքար:

Galathée, ի. փՁ. գաղաԹէ:

Galax, ա. բ. կաԾնատերեւ. սեռ ցախեայց (éricacées).

Galaxie, ի. աբ. ճիր կաԹին, յարդգոյ: [պելի ինչ:

Galazime, ա. կաԾնաջուր. ըմ-

Galbanoner, ն. գաղբանել. զապակիս մաքրել անկատարապէս:

Galbanum, ա. քաղբան «գաստը». 2. փ. եւ բ. du —, ընդունայն՝ սուտ խոստմունք. donner du —, յուսացուցանել ընդունայն խոստմամբք, սնոտի յուսով Ծաղձափեցուցանել. vendre du —, պատրել:

Galbe, ա. ճ. բոլորաճիր. vase, colonne d'un beau —, անօԹ, սիւն գեղաճիր. 2. փ. ճիր դիմաց, դիմաճիր, դիմագիծ. la régularité du — grec.

Galbé, e, ած. ճ. ճիրեալ, ճրաւոր. feuilles, colonnes —es.

Galbule, ա. հին անուն Loriot:

Gale, ի. քոս, քոսուԹիւն, քոսոտուԹիւն «ույուզ». avoir la —, քոսոտիլ, քոսոտ լ. couvert de —, քոսոտ. || ո. être méchant comme la —, չար յոյժ լ. c'est la — que cette femme là. || ը. il n'a pas la — aux dents, կաթի շատակեր է. || — canine, քաճքոր. 2. բ. քոս, քոսաթոյս:

Ասո. la — ni l'amour ne peuvent se cacher, զսէր եւ զքոս չէ հնար ծածկել, *քոսն ու սէրն չեն ծածկուիր:

Galé, ա. բ. մոլամուրտ, վայրագմրտի. վայրի մրտենի. — odorant, հոտաւէտ —.

Galéa, ա. ախ. գլխացաւ (ամբողջ գլխոյ):

Galéace, Galéasse (կալէաս) ի. գալէնաւ. ցռկանաւ մեծ:

Galéanthropie, ի.ախ. կատաւամարդութիւն. * մոլութիւն որով հիւանդն ինքնգինքն կատուի փոխուած կկարծէ:

Galée, ի. տպ. շարատախտ, շարոց. պնակիտ գրաշարի. տ. **Compositeur.**

Galefretier, ա. հ. այր դանգաւժեայ՝ անինչ:

Galéga, ա. բ. այծմօրուք:

Galéga.

Galégées, ի. յ. բ. այծմօրուքեայք:

Galéiforme, ած. բ. սաղաւարտաձեւ:

Galène, ի. հբ. գալէն, ծծմբակապար. տ. **Alquifoux.**

Galénique, ած. բ. գալենեան. remèdes —s. — բուսական դեղք:

Galénisme, ա. գալենականութիւն. վարդապետութիւն Գալիանոս նախնի բժշկի:

Galéniste, ա. եւ ած. գալենական, գալենեան:

Galénite, ի. գալենոսեան աղանդաւոր:

Galéobdolon, ա. բ. եղնջմայր.

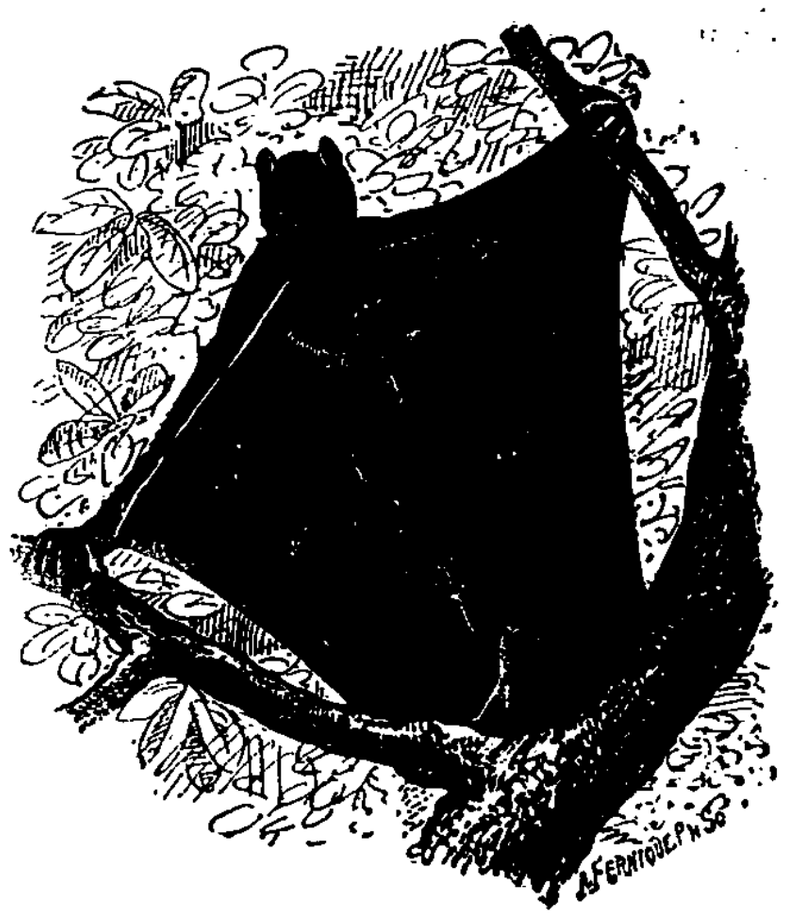

տես տոհմի շրթնաճաղկեայց:

Galéode, ա. կ. հսկասարդ. * տեսակ մի մեծ մաղուկ·

Galéopithèque, ա. կապկակատու, կատուակապի:

Galéopsis (իս) ա բ. կատուակն. վայրի կաննփ. կն. կարմրեղինճ (ortie rouge).

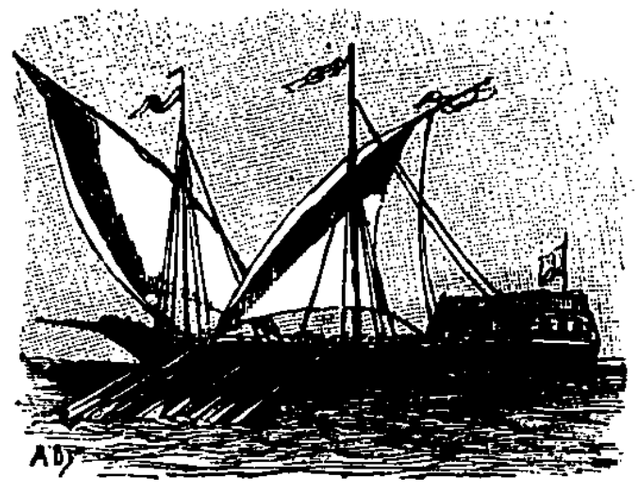

Galéopithèque.

Galéote, ի. սբ. Քոշ. ազգ մոդիսաց:

Galer, ն. ա. կեղեքել, ցտել, *ձանկռտել. = Se —, դ. քորել՝ քոշքոտել զանձն:

Galère, ի. ցռկանաւ «չէքՔիրի». || փ. vogue la —!, որ ինչ լինելոց է եղիցի, *ինչ որ պիտի ըլլայ ըլլայ. 2. յ. —, ՔիարկուՔիւն, ՔիռապարտուՔիւն, Քիարան. պատիժ ի Քի

ճառայելոյ «քիւրէք». condamné aux —s. S'échapper des —s. 3. փ. եւ ը. —, անախորժ՝ դժնդակ պայման՝ վիճակ. la campagne qu'on peut appeler les —s d'une jeune personne. Ce métier est une —. C'est une vraie —. Vie de —, դժնդակ՝ բազմաշխատ կեանք. 4. ար. արջ. մեծ քերիչ «քիւշտէրէ». հն. **Varlope.**

Galerie, ի. ճեմել, ճեմավայր. 2. փող, նրբանցք. 3. հանդիսարան, սրահ. — de tableaux, de peintures, նկարասրահ, պատկերասրահ. 4. հանդիսատեսք, հանդիսորդք. 5. վերնատուն. 6. պալպաջունք նաւի. 7. ներքնուղի. գետնափոր ճանապարհ ի հանքս:

Galérien, ա. Քիալարտ. պարհակաւոր ցռկանաւու. la chaîne d'un —. Mener une vie de —, բազմաշխատ՝ դժոխքմբեր վարել կեանս. se donner un mal de —, travailler comme un —, սարկապէս՝ անհնարինս աշխատել. վաստակել, *գերիի պէս՝ շան պէս աշխատիլ. souffrir comme un —, անհնարին՝ դժոխքմբեր կրել վիշտս:

Galérite, ի.մբ. կերտուկ. սեռ պատենաՔեաւ հնգայօդ միջատաց:

Galerne, ի. հիւսիսարեւմտեայ հողմ. le vent de —.

Galérucites, ի. յ. դնդղիկեայք. տոհմ պատենաՔեաւ միջատաց, որոց նախատիպ է դնդղիկ (galéruque).

Galéruque, ի.կ. դնդղիկ, *մարախի տեսակ:

Galésaure (կալէսոր) ա. սք. ապիսամողէզ. ազգ քրաձոյ մեծամարմին զեռնոց:

Galet, ա. գիլ. բռնաքար. une plage couverte de —s. 2. փ. —. բռնաքարուտ ծովափն. se promener sur le —. 3. գիլ. խաղ ինչ «գայտըրագ»:

Galetas, ա. վերնաձեղուն, աճառաք, առիք «Քավան իչի». 2. ցնցատուն. ողորմելի բնակարան:

Galette, ի. կցակ, * կլիկ «սիմլիՔ». || փ. եւ ը. կցակ. այր անկար՝ *անկարող մարդ. c'est une —. Une vieille —. 2. կցակ, պակցամատ «գալէՔա, փէքսիմէՔ»:

Galéus, ա. ձր. գալէոս:

Galeux, euse, ած. քոսոտ. chien —. Brebis —euse. Arbre —. || փ. une brebis —euse, այր վատախրատ՝ չարախրատ՝ չար օրինակ. 2. գ. —. un —, une —euse.

Առ. qui se sent — se gratte, որ քոսոտ է, քորէ զանձն, * քոսոտն կը քերուի:

Galhauban (կալոպան) ա. նաւ. ժիժարկ. ձգաչուան կայմից:

Galiées, ի. յ. բ. բրբմեղեայք. ցեղ բուսոց ի տոհմէ տորոնեայց:

Galiléen, enne, ած. գալիլիացի. 2. ա. —, Քրիստոս: [բազմամիս:

Galimafrée, ի. գալաճաշ. պորանի

Galimatias, ա. ը. շփոթաբանութիւն, խառնաշփոթութիւն, * անուշապուր. je n'entends rien à ce —. Tout son discours n'est que —.

Galion, ա. նաւ. գալիոն, գալիոնաւ. մեծ ցռկանաւ:

Galioscope, ա. բգ. երկրաշարժադէտ, երկրաշարժացոյց:

Galiote, ի. գալիոտ. ցռկանաւ փոքրիկ:

Galipée, ի. բ. ժառ. Քուփ ինչ:

Galipéine, ի. տգ. ժառրին. կալաքար հանեալ ի կեղեւոյ ժառրի:

Galipot, ա. սոճառեաին, եղեւնախէժ «չամ սագըզը»:

Galipoter, ն. նաւ. եղեւնախէժել, *եղեւնախէժ քսել: [Gailleteի:

Galium (կալիոմ) ա. բ. գա.

Gallacétophénone, ի. տգ. գրղտորաքացխաւիճնոն:

Gallamine, ի. տգ. գլտորամին:

Gallamique, ած. գլտորամինային:

Gallate (կալլաթ) ա. տգ. գղտորթատ. աղ կազմեալ բաղադրութեամբ գղտորային ԹՂուոյ ընդ միոյ տակի :

Galle, ի. բ. բոս. եղունգն տընկոց. || noix de —, գղՁոր, գխտոր «մագը» : [նաւորիչ նիւթ :

Galléine, ի. տգ. գղՁորին. գու-

Gallérie, ի. մբ. ցայգաՁիՁեռն. *գիշերուան ՁիՁեռնիկ :

Galles, ա. յ. կիւբեղաբուրմք. քուրմք կիւբեղի :

Gallican,e (կալլիքան) աճ. գաղղիական. l'Église —e, — Եկեղեցի. || ա. —. կուսակից ազատութեանց գաղղիական Եկեղեցւոյ :

Gallicanisme (կալլիքանիսմ) ա. գաղղիականութիւն :

Gallicisme (կալլիսիսմ) ա. գաղղիաբանութիւն, գաղղիական ոճ :

Gallicole (կալլիքօլ) աճ.կ. քոսաբնակ, քոսակեաց :

Gallifère, աճ. բ. գղՁորաբեր :

Galliforme, ի.հբ. աքաղաղածեւ:

Gallinacées, ի. յ.Ե. հաւասերք, հաւազգիք. կարգ Ձոչնոց՝ որոց տիպ է աքաղաղ :

Gallinaze, ա. Ե. շահատ. ազգ անգղաց :

Gallinsectes, ա. յ. մբ. աքալաբ, փսենաս. տոհմ տերեւակեր միջատաց :

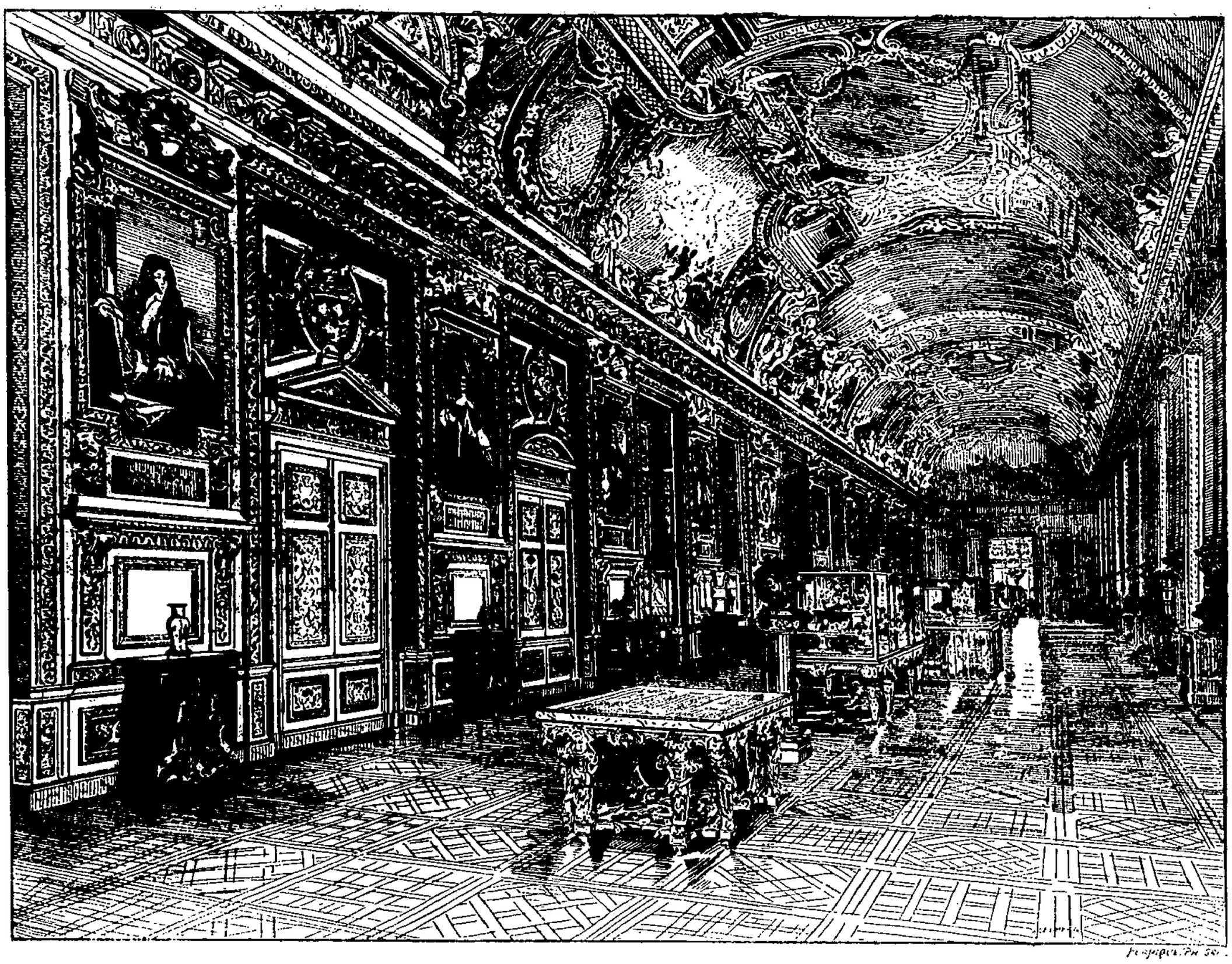
Gallinule, ի. աքաթ, շամբահաւ.

Gallique, աճ. տգ. գղՁորային : acide —, գղՁորաթՁու :

Gallisage, ա. ար. գալլումն. գինեգործութիւն կատարելագործեալ:

Gallisine, ի. տգ. գալլին. նիւթ շաքարային :

Gallitzine, ի. հբ. գինկարջասպ:

Galerie.

Gallium (օմ) ա. տգ. գալիոն. նոր ինչ մետաղ :

Gallocarbonique, աճ.տգ. գղՁորաբնաճխային. acide —, գղՁորաբընաճխաԹՁու : [խաժին :

Gallocyanine, ի. տգ. գղՁորա-

Gallofluvine, ի. գղՁորադեղին. դեղին գունաւորիչ նիւթ :

Gallol (կալլոլ) ա. տգ. գղՁորուլ:

Gallomane, գ. ֆրանսամոլ, գաղղիամոլ :

Gallomanie, ի. ֆրանսամոլութիւն, գաղղիամոլութիւն :

Gallon, ա. հեղուկաչափ (Անգլիացւոց). իբր չորս լիտր եւ կէս :

Gallophile, աճ. ֆրանսասէր, գաղղիասէր :

Gallophobe, գ. ֆրանսատեաց, գաղղիատեաց, *գաղղիավախ :

Gallophobie, ի. ֆրանսատեցութիւն, գաղղիատեցութիւն, *գաղղիավախութիւն :

Gallo-romain, e (կալլօրոմէն) ֆրանսահռովմայեցի, գաղղիահռովմայեցի, գաղղիահռովմէական. période —e. 2. գ. les —s, —ք :

Gallotannate, ա. գղՁորաթաղատ. աղ ինչ :

Gallotannique, աճ.տգ. գղՁորաթաղային :

Gallulmique, աճ. տգ. S. Gallique. [տոր անկոյ :

Galmote, ի. քորճ. ազգ Ձուճա-

Galoche, ի. մոյկ, փայտամուճակ, *եփաման. || ք. menton de —, մոյկակզակ. երկայն եւ կորաճայր դունչ :

Galochier, ա. մոյկագործ :

Galon, ա.տրէզ «շէրիտ». — d'or, d'argent, de soie, — ոսկի, արծաթի, մետաքսեայ. habit chamarré de —s, հանդերձ տրիզապատ. marchand de —s, տրիզավաճառ. 2. —. նշան զինուորական աստիճանի. les —s de sergent, de caporal.

Galonné,e, աճ. տրիզաւոր, տրիզապատ, տրիզազարդ. habit — sur toutes les coutures, հանդերձ —. il est tout —, — է. 2. կ. տրիզաւոր. որ ունի տրիզածեւ Ձեփս կամ գիծս :

Galonner, ն. տրիզել, տրիզապատել, տրիզապատ՝ տրիզազարդ առնել. — un habit, un chapeau.

Se galonner, դ. —իլ, տրիզազարդ լ:

Galonnier (կալօնիէ) ա. տրիզագործ, տրիզաբար «շէրիտճի» :

Galop, ա. քառաթշաւ, քառամբակ գնացք, քառամբակ աթշաւ «տէօրՁ նալ». au —, քառաթշաւ, ձիաթշաւ, աթշաւակի, աթշաւասոյր. venir au —, ձիաթշաւ՝ աթշաւակի գալ. se mettre au —, aller au —, աթշաւել, ձիաթձակ լ.՝ աթշաւել, ձիաթշաւ առնել՝ խաղալ, քառամբակ աթշաւել, քառաթշաւ լ., տուրալ. mettre, faire, aller au —, աթշաւեցուցանել զձի, *ամենաշուտ քալեցունել. || փ. aller, courir le —, աթշաւակի՝ երագ երՁալ՝ ընՁանալ, երագընՁաց լ., փուՁալ, ճնպել. aller au grand —, դժոխաթշաւ լ. || փ. il s'en va le grand —, մեռանիցի ընդ իուզ. 2. աթշաւերգ, աթշաւանուագ, կայՁանուագ. կաքաւինչ եւ երգ ոսոոստուն. 3. ո. սաստ, կշտամբանք, յանդիմանուՁիւն. donner, recevoir un —. [au —.

Առ. chassez le naturel, il revient

Galopade, ի. քառաթշաւ, սրաթշաւ «տէօրՁ նալ կիՁմէ». ce cheval a la — fort belle, գեղաթշաւ է ձիդ. faire une —, ձիաթշաւ լ. 2. —. ձիոյ աթշաւանք, վազք մի ձիոյ:

Galopant, e, ած. բժ. աթշաւող, աթշաւասոյր, արագընՁաց. || բժ. phtisie —e, արագահիւծ՝ կարճատև Ցոքախտ:

Galoper, չ. քառաթշաւել, քառամբակ աթշաւել, քառաթշաւ ընՁանալ, սուրալ, *չորս ոտքով երՁալ «տէօրՁ նալ կիՁմէք». ce cheval galope bien. 2. ձիաթշաւ՝ ձիաթձակ լ, *ձին չորս ոտք վազցունել. il galope bien. || ը. այսր անդր ընՁանալ, *չորս դին վազել. il a galopé par tout Paris pour cette affaire. 3. աթշաւասոյր՝ երագ ընՁանալ, երագընՁաց լ., *շատ շուտ քալել, վազել. comme vous galopez !

Galoper, ն. աթշաւեցուցանել. — un cheval. 2. փ. եւ ը. հալածել, զինու պնդիլ. — զո. 3. որոնել զոք յամենայն տեղիս. — զո. 4. փ. եւ ը. — une femme, քՁնիլ ի կին, *կնկան եսեւէն առջեւէն պտըտիլ. 5. փ. եւ ը. la fièvre, la peur le galope, ջերմ, աֆ ունի զնա:

Galopeur, ա. քաչաթշաւ:

Galopin, ա. աթշաւուն, գործընՁաց մանուկ, *ասդին անդին գործի ղրկուող տղայ. 2. խոհեակ, մանչ «աշՁը եամպը». 3. ո. մանուկ սոահյակ, շաղաշուտ «չափգըն»: [դաշուտել:

Galopiner, չ. սոահյակել, շա-

Galoubet, ա. եժ. սոնչան. եռաձակ սրինգ. joueur de —, սոնչանահյաթ:

Galoubie, ի. նւ. նաւակիկ:

Galphimia, ա. բ. գալփիմիա, գալփիմենի. ազգ մալպիգեայց (malpighiacées).

Galtonia, ա. բ. գալտոնաբոյս. ազգ շուշանասերից: [լուշամօրՁ:

Galuchat, ա. գալուշենի, գա-

Galvanique, ած. բգ. գալուանեան, կալուանական. pile —.

Galvaniquement, մ. գալուանօրէն:

Galvanisation (սիօն) ի. գալուանացումն:

Galvaniser, ն. ըգ. գալուանացուցանել. || փ. —, կենդանացուցանել, տալ կենդանուՁիւն:

Caltonia.

Galvanisme, ա. բգ. գալուանուՁիւն, գալուանականուՁիւն:

Galvano, ա. գալուանակերտ. գալուանակերտուՁեամբ գոյացեալ ինչ: [կիզումն:

Galvanocaustie, ի. գալուանա-

Galvanocaustique, ի. վ. գալուանակիզումն. 2. ած. գալուանակէզ, գալուանակիզական:

Galvano-cautère, ա. գալուանախարիչ (գործի):

Galvanographie, ի. գալուանագրուՁիւն. տ. Galvanoplastie.

Galvano-magnétique, ած. բգ. գալուանամագնիսական:

Galvano-magnétisme, ա. բգ. գալուանամագնիսուՁիւն:

Galvanomètre, ա. գ. գալուանաչափ. — différentiel, — տարբերական:

Galvanoplastie, ի. բգ. կալուանակերտուՁիւն, գալուանածուլումն:

Galvanoplastique, ած. բգ. գալուանակերտ, գալուանածոյլ:

Galvano-poncture, ի. տ. Électro-poncture.

Galvanoscope, ա. բգ. գալուանադէտ, գալուանացոյց:

Galvanoscopie, ի. բգ. գալուանադիտուՁիւն:

Galvanoscopique, ած. գալուանադիտական:

Galvanothérapie, ի. գալուանաբոյժ, գալուանաբուժումն:

Galvanotropisme, ի. գալուանադարձ, գալուանադարձուՁիւն:

Galvanotypie, ի. հն. Électotypie.

Galvauder, ն. ը. կշտամբել, յանդիմանել. 2. ո. վեր ի վայր հարկանել, խանգարել, *աւրել, տակնուվրայ անել. il a galvaudé toute ma bibliothèque. — un ouvrage. — sa fortune. 3. նուաստացուցանել, անպատուել. — son nom.

Galvaudeur, euse, գ. վայրագածու:

Gamase, ա. մբ. ճուրդ. սեռ սարդազգեաց:

Gambade, ի. վազք, ոստումն, ոստոստումն, *ցատքռում. || փ. faire la —, payer en —s, *պարտքն վճարելէն փախչիլ, ճաղրաբանուՁեամբ՝ կատակով պատասխանել հարցուածոց:

Gambader, չ. վազվազել, ոստոստել, խայտալ, *ցատքռել:

Gambadeur, euse, գ. ոստոստող, վազվազող:

Gambeson, Gambesson, ա.հխ. վարտակ. զրահի տակէն հագուելիք հագուստ:

Gambette, ի. Ձ. ոստուկ. կն. Totane եւ Chevalier.

Gambillard, e, գ. սրունատատան. տատանող սրունից:

Gambiller, չ. ը. սրունատատան լ., որոել զսրունն, *ոտքերն ասդին անդին որոել:

Gambit (կանպի) ա. jouer le —, խօլախաղ լ., խաղալ գխօլն դշխոյի ի ճատրակի. տ. Fou, գ.

Gambodique, ած. տգ. գամբոդային. դեղին ուետին. acide —, գամբոդաՁուռ. ուետին դեղին՝ մեծաւ մասամբ կազմեալ շիՁախիժով (gommegutte).

Gamelle, ի. պնակ «չանագ». || être à la —, manger à la —, զօրաճաշել. *զինուորներու կերակուրն ուտել. միեւնոյն պնակէ ուտել:

Gamète, ա.մբ. երիզօն. ազգ իրնգայօդ պատենաՁեւից. 2. բ. բուսածու:

Gamin, e, գ. ը. լաճ, կոտակ, սոահյակ. — des rues, փողոցի սոահյակ. — de Paris, չալաճնի:

Gaminer, չ. ը. սոահյակել, *փողոցներն խաղալ:

Gaminerie, ի. սոահյակուՁիւն:

Gamma, ա. կամմա. երրորդ գիրն (γ) այբուբենի Ցունաց:

Gammare, ա.կ.գա. Crevette ի:

Gammarographe, ա. խեցեմորՁագիր: [ՁագրուՁիւն:

Gammarographie, ի. խեցեմոր-

Gammarographique, ած. խեցեմորՁագրական:

Gammarolithe, ի. խեցեմորՁաքար. խեցեմորՁ քարացեալ:

Gammarologie, ի. խեցեմորՁաբանուՁիւն:

Gammarologique, ած. խեցեմորՁաբանական: [բան:

Gammarologue, ա. խեցեմորՁա-

Gamme, ի. ձայնասանդեան, ձայնաշար, եղեւէջ. la — d'ut, — իՁի.

faire une —, առնել՝ նուագել զ—. savoir la —. — majeure, mineure, երէց, կրասեր —. — chromatique, կիսոլոքական —. || փ. եւ ը. chanter sa — à զո., կշտամբել, սաստկակոծ առնել զոք. en même —, նովին եղանակաւ. il lui répondit en même —. Changer de —, փոխել զբարբառ զեզու՝ զընՁացս, *խօսքն՝ կերպն փոխել. un fou de haute —, յեւտին՝ ճայրագոյն չիմար. ceci passe votre —, ի վեր է այդ քան զկար քո, *քու կարողուՁենէն վեր է այս. mettre զո. hors de —, ի նեղ արկանել զոք, *նեղն խոՁել, անձրկիլ. 2. նկ. —

des couleurs, աստիճանք գունոց՝ երանգոց :

Gammée (կամմէ) ած. կգ. croix —, խաչ կամմածեւ :

Gamologie ի. ամուսնաբանուի :

Gamomanie, ի. ամուսնամոլուի:

Gamopétale, ած. բ. կցաթերթ, միաթերթ . հն. **Monopétale.**

Gamopétalie, ի. կցաթերթուի :

Gamophylle, ած. կցատերեւ :

Gamophyllie, ի. բ. կցատերեւուիւն :

Gamosépale, ած. բ. կցափերթ . որոյ կից են փերթք . հն. **Monosépale.**

Gamosépalie, ի. կցափերթուի :

Gamostyle, ած. բ. կցասլաք :

Gamsigradite, ի. հբ. գամսիգրադաքար :

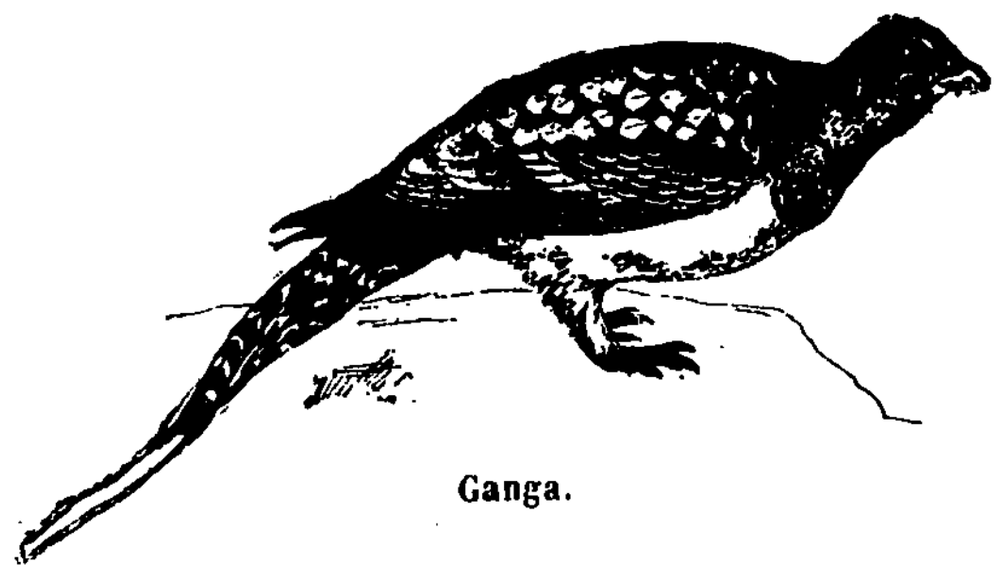
Ganache, ի. խամճակք . *վարի դունչ ձիու . 2. փ. եւ ռ. խամճակք, պանդոյր , * անխելք . c'est une —.

Gandin, ա. այր զարդասէր, պըճնամոլ , *շփթիկ «մօտամսի»:

Gandinerie, ի. զարդասիրուի :

Gandole, ա. բ. գանդոլ :

Ganga, ա.Ծ. խուլուգ :

Ganga.

Gangliforme, ած. մգ. խաղճմունքաձեւ. plexus nerveux —.

Gangliite, ի.բժ. S.**Ganglionite.**

Ganglion, ա. մգ. խաղճմունք, կծիկ , *ջղակծիկ : [մունքաջիղ:

Ganglioneure, ած. հ. խաղճ-

Ganglionite, ի.խաղճմունքաբորբ, խաղճմունքաժապ :

Ganglionnaire, ած. մգ. եւ բժ. խաղճմունքային . nerf, affection —.

Ganglionné, e, ած. բպ. խաղճմունքաւոր :

Gangrène, ի. բժ. բաղցկեղ, *կերցաւ , շնհիւոր . 2. փ. —. վնասակար վարդապետուիւն , ապականուիւն բարուց . 3. պ. բաղցկեղ . հիւանդուիւն ճաւոց :

Gangrené, e, ած. բաղցկեղային, բաղցկեղոտ . pied —. 2. փ. —, ապականեալ . conscience, âme —e. Avoir le cœur —.

Gangrener (gangrène, gangrènerai) ն. բաղցկեղել. վարակել բաղցկեղիւ . 2. փ. —, ապականել . — l'âme.

Se gangrener, դ. —իլ . le doigt écrasé se gangréna. [ղումն:

Gangrenescence, ի. բաղցկե-

Gangreneux, euse, ած. բաղցկեղոտ . inflammation, odeur —euse.

Gangue, ի. հբ. բունճ . մետաղական նիւթ :

Ganil, ա. հբ. գանիլ . ազգ կրաքարի :

Ganocéphales, ա. յ. վբ. փայլագլուխք . խումբ բաւղաւոամանց (labyrynthodontes).

Ganoïde, ա. ձբ. Ցեփափայլակերպ . || —s, ա. յ. —ք . կարգ Ցեփափայլ ձկանց :

Ganomalite, ի. հբ. գանոմալիտ . գայլախազատ կապարի, մանկաթի եւ կրոյ :

Ganomatite, ի. հբ. S. **Chénocoprolite.**

Ganse, ի. շալաբիր «գայթան» :

Gansé, e, ած. շալաբիրաւոր , շալաբիրազարդ :

Ganser, ն. շալաբիրել . շալաբիրազարդ առնել . — une robe.

Gansette, ի. շալաբիրիկ :

Gant, ա. ձեռնոց, Ցաթպան, *ձեռնոց «էլտիվէն». — de peau, de soie, de laine, կաշեայ , մետաքսեայ , ասուեայ՝ *բրդէ —. —s fourrés, մուշտակալից —. ||փ. jeter le —, ի կռիւ կոչել, ձայնառուր լ. relever, ramasser le —, ընդունել զկոչն՝ զկռիւն . || ը. être souple comme un —, դիւրաթաթարք՝ դիւրահամբոյր՝ հեզահամբոյր լ. se donner les —s d'une chose, անձին ընծայել զարժանիս՝ զպարծանըս իրիք . avoir les —s d'une chose, ունել զառաջին խորհուրդ՝ զարժանիս կամ զշահ իրիք ,** բանի մի առաջին մտածողն լլլալ . vous n'en avez pas les —s, ոչ դու առաջին եւտուր զայս խորհուրդ , արարեր զայս , չեն քո յառաջագիտս պարծանք . prendre, mettre des —s, գործել բազում զգուշութեամբ . cela vous va comme un —, քաջայարմար է այս ձեզ . || cette fille a perdu ses —s, աղջիկս այս կորոյս զձեռնս՝զպատիւս իւր : [նոց հագած . être bien —.

Ganté,e, ած. ձեռնոցաւոր. *ձեռ-

Gantelée, ի. բ. ռա. մատնաճաղկի (digitale).

Gantelet, ա. վ. ձեռնապատան . պատան ձեռաց . 2. ձեռնապահ . ձեռնոց երկաթի :

Ganter, ն. ձեռնոցել . զգեցուցանել ուժեք ձեռս . * ձեռնոց հագցուցանել . — qn. Vous êtes facile à —.

Ganter, ն. բարւոք յագչիլ , քաջ պատշաճիլ . ces gants me gantent bien. լկ. voilà des gants qui gantent fort bien. || փ. եւ ը. cela me gante, պատշաճ է ինձ այս , *այս բանիս կուգայ .

Se ganter, դ. ագանել ձեռս , արկանել զձաթպան իւր ի ձեռս իւր, * ձեռնոց հագնիլ . 2. ձեռս ագուցեալ լ., *ձեռնոց հագցուիլ . elle a la main si petite qu'elle ne trouve pas à —. Une main d'homme se gante toujours aisément.

Ganterie, ի. ձեռնոցագործուիւն . 2. ձեռնոցավաճառուիւն . 3. ձեռնոցարան , ձեռնոցագործարան :

Gantier, ère, գ. ձեռնոցագործ , ձեռնոցարար, Ցաթպանարար. 2.ձեռնոցավաճառ, Ցաթպանավաճառ «էլտիվէնի» :

Ganymède, ա. դց. Գանիմեդէս . մատուռակ Դիոսի :

Garage, ա. հանգրուան :

Garançage, ա. տորոնում. ներկանելն տորոնիւ :

Garance, ի. բ. տորոն . — sauvage կամ petite —, տորնուկ . 2. —, տորոնաներկ. կարմիր ներկն հանեալ ի տորոնէ «գէզել պօյա» . étoffe teinte en —, տորոնաներկ պատուաւ. 3. ած. տորոնաներկ , կեռմրագոյն . draps —. Une veste —.

Garancer (je garançais, n. garançons)ն. տորոնել. ներկանել տորոնիւ . — de la laine, une étoffe.

Garancerie, ի. տորոնարան, տորոնոց : [նագործ :

Garanceur, ա. տորոնիչ , տորո-

Garanceux, ա. տորոնեակ, ստորին տորոն . S. **Garance.**

Garancière, ի. տորոնարտ , տորոնաստան . 2. տորոնոց , տորոնարան . ներկոց տորոնի :

Garancine, ի. տգ. տորոնին . կարմիր գունաւորիչ նիւթ:

Garancinier, ա. տորոնինագործ:

Garant, e, գ. երաշխաւոր «քէֆիլ». être —, — լ. կալ . se porter —, յերաշխաւորութիւն տալ զանձն , — լ. donner —, — տալ :

Garantie, ի. երաշխաւորութիւն , երաշխ , երաշխիք . donner sa — à qn., յերաշխի առնուլ՝ *երաշխաւոր ըլլալ . vendre avec —, —Ցեամբ վաճառել . lettre de —, երաշխագիր , երաշխաւորագիր . 2. —, ապահովութիւն . il veut de bonnes —s, ապահով երաշխիս կամի . en toute —, ապահովագոյնս . 3. երաշխաւորութիւն . հատուցումն տուժից , վնասուց . appeler qn. en —.

Garantir, ն. երաշխաւորել , երաշխաւոր լ.. յերաշխի առնուլ . — une créance. — un cheval de tout défaut. 2. երաշխաւորել , ապահովել , ապահով գործել . le contrôle garantit le titre des pièces d'or et d'argent. 3. երաշխաւորել , հաստատել , վկայել . — une nouvelle, un fait. Je vous le garantis. 4. պատըսպարել , պահել , պահպանել , պաշտպանել , ամրաճաճուկ առնել . — du froid.

Se garantir, դ. պատսպարել պաշտպանել՝ պահպանել զանձն , խոյս տալ . — du péril.

Garantissement, ա. երաշխաւորութիւն : [երաշխաւոր :

Garantisseur, ա. երաշխաւորիչ,

Garapatte, ա. կ. գարապատ . կենդանի յազգէ տզի (ixode).

Garbin, ա. հողմ հարաւային արեւմտեան : [քէք քէքլիք» :

Garbon, ա. Ծ. արու կաքաւ «էր-

Garbure, ի. խ. ՑանձրաՑան :

Garce, ի. նտ. բոզ. quelle —! Cette — de femme. S. **Gars.**

Garcette, ի. ևս. առասանակ. բարակ առասան։

Garcinia, ա. **Garcinie**, ի. կարկինիա, կարկինի. բոյս խիժաբեր։

Garçon, ա. ուստր, արու մանուկ, *մանչ. petit —, ուստրիկ, *տղայիկ, մանչուկ, տղեկ. elle a un —, deux filles. || ը. ուստր, որդի. mon — est au collège. 2. ը. մանուկ, պատանեակ, պատանի, երիտասարդ, ce garçon-là finira mal. Un — de talent. Un beau, un joli —. || Bon —, այր բարեսէր՝ բարեբարոյ, դիւրահամբոյր. || brave —, այր հաճոյակատար, կամարար. vous êtes un brave — d'être venu. ||Déjeuner, dîner de —s, առնախտմբ ճաշ՝ նախաճաշ, յորում չիք բնաւ կին սեղանակից. || — d'honneur, պատուական երիտասարդ, փեսաւէր. || être petit —, bien petit — auprès de qn., ի վայր՝ նուաստ լ. քան զոք, ոչինչ լ. առ ոմամբ, *մէկէն շատ վար՝ քովն բան չըլլալ. 3. ամուրի, անկին, անկողակից, *չկարգուած մարդ «պէքեար». il est encore —. Vieux —. Faire la vie de —, ազատ կեանս վարել. logement, appartement de —, բնակարան ամուրեաց, *չկարգուած մարդու յարմար. un mari —, այր անամուսին, այր անամուսնացեալ, որ կնայ իրրեւ զամուրի. 4. մանուկ գործաւոր, սատար «գալֆա». — tailleur, մանուկ դերձակի. — de cuisine, խոհեակ. — d'écurie, ախոռապան. 5. մանուկ, մանչուկ, սպասաւոր, ծառայ, *մանչ. — de bain, բաղանէպան, *բաղնէպան. — de café, սպասաւոր սրճարանի. —! մանո՛ւկ, մանչո՛ւկ։

Garçonner, չ. ը. մանչանալ. յանախել օրիորդաց առ պատանիս, խաղալ ընդ նոսա։

Garçonnet (կարսոնէ) ա. մանկիկ, մանկուկ, պատանեկիկ, մանչուկ, մանչիկ։

Garçonnière, ի. ը. մանկաղջիկ, մանկօրիորդ, մանչաղջիկ. *մանչերու հետ խաղալ վազել սիրող աղջիկ. 2. աճ. մանկասէր, մանկազբօս, մանկախաղ, *մանչերու հետ խաղալ սիրող. cette petite fille est trop —.

Gardable, աճ. պահելի, պահպանելի, դիւրապահ։

Garde, ի. պահ, պահեստ, պահպանութիւն, պաշտպանութիւն. avoir la — d'une chose, ունել զ— իրիք. à la —, sous la — de Dieu, ընդ պահպանութեամբ՝ ընդ պաշտպանութեամբ Աստուծոյ. || ը. à la — de Dieu, որ ինչ լինելոց է՝ լինիցի, *ի՛նչ որ պիտի ըլլայ՝ ըլլայ. || que Dieu vous ait en sa sainte et digne —, կլ. en sa sainte —! հովանի Տեառն ի վերայ քո եղիցի, աչ Ամենակալին պահեսցէ զքեզ, *Աստուած պահէ զքեզ, Աստուծոյ պաշտպանութիւնն վրադ ըլլայ. || mettre qn. sous bonne —, ամրապահի՝ ամրապահեստ՝ ամրաճաճուկ առնել զոք. || être de bonne —, ամրապահի՝ ամրապահեստ առնել՝ լ., *աղէկ պահել. mettre, recevoir en —, ի պահ դնել՝ ընդունել. être de —, de bonne —, դիւրապահ լ., *դիւրաւ պահուիլ. être de mauvaise, de difficile —, դժուարապահ լ. une beauté parfaite est de mauvaise —, դժուարապահ է գեղեցկութիւն կատարեալ. les filles sont de difficile —, դժուարապահ են աղջկունք. 2. պահ, պահպանութիւն «պէքթիլիք, կէօզթիւլիւք». faire — à, պահ ունել, *պահպանութիւն անել. ce chien est de bonne —, բարւոք պահ ունի, քաջապահ է շունդ, * լաւ պահպանութիւն կ'անէ. je te donnerai la — de ma personne, անձնապահապետ արարից զքեզ. 3. պահ, պահակութիւն, պահպանութիւն (զինուորաց). monter la —, պահակափոխ լ. «նէօպէՅ կիրմէք». եւս ին. être de —, պահ ունել, պահակ՝ պահակապան՝ պահանորդ լ., պահել զպահպանութիւնս «նէօպէՅ պէքլէմէք». || փ. monter la — autour de, պահ ունել, հսկել զգուշութեամբ իրիք. descendre la —, պահակափոխ լ. «նէօպէՅինի պըրագմագ». փ. եւ ը. գրաւել ի կենաց, սպանանել զոք. || պահակ, պահապանք, պահանորդք, պահապան զինուորք. relever, changer la —, պահակափոխ առնել. doubler, appeler la —. A la —! հապա՛, օ՛ն —. appeler à la —! յօգնութիւն կարդալ, կոչել զոք յօգնութիւն. 4. զգուշութիւն. prendre — à, զգոյշ լ., զգուշանալ, ուշ ունել, պատկառ կալ, միտ դնել. prends — à toi, եւ զգյ. — à toi! — à vous! զգոյշ լեր անձինդ, անձնապահ լեր՝ լերուք. prenez — qu'on ne vous voie. Prenez — de tomber, à ne pas vous tromper. Être, se tenir, se mettre en —, se tenir sur ses —s, զգոյշ՝ անձնապահ լ. soyez sur vos —s, զգոյշ կալ անձինդ. tenez-vous en — des hommes, զգոյշ լերուք ի մարդկանէ. surtout soyez en — contre... առաւելագոյն զգուշութիւն լիցի քեզ ի նմանէ. en vain a-t-il fait bonne —, ի դերեւ ելին զգուշութիւնք նորա. ne pas se tenir en —, sur ses —s, անզգոյշ լ. se donner — de, — de, անձնապահ՝ զգոյշ լ., զգուշանալ, խորշիլ. || n'avoir — de, չկամել, չկարել, հեռի լ. 5. պահակք, անձնապահք, միկնապահք, պաշտպանակք. — royale, impériale, մատեան՝ մատենիկ գունդ, արքայագունդ. la vieille, la jeune —. || Grand' —, յառաջապահ հեծելագունդ. || — avancée, յառաջապահք. || — républicaine, պահակք հանրապետութեան, պահակախումբ հանրապետական. — bourgeoise, urbaine, civique, քաղաքացի պահակք. || — municipale, քաղաքազօր, քաղաքապահ զինուորք. || — d'honneur, պատուազօր, պատուագունդ. || avant-—, յառաջապահ՝ յառաջապահեստ զօրք. || officier de —, պատմուճակ. 6. երախակալ, * կոճ. — d'une épée, d'un sabre. Monter une —, հաստատել՝ յարդարել զ— սրոյ. եւ փ. ը. monter une — à qn., սաստկակոծ առնել, *մէկն սաստիկ չեխել. 7. զխ. անձնապահութիւն. se mettre, se tenir en —, անձնապահ լ. սուր ի ձեռին. 8. յ. պահպանակ. ներքին կազմած փականաց. || պահպանեակ. սպիտակ Քուղք ի սկիզբն եւ ի վերջ գրոց։

Garde, ա. պահ, պահակ, պահապան. les —s de la bibliothèque. || — des sceaux, կնքապահ, կնքապետ, պաշտօնեայ արդարուե. || — forestier, des bois, անտառապահ, պահապան անտառաց. — champêtre, անդապահ, արտապահ, գիւղապահ. — des souliers, մուճակապահ, կօշկապահ. 2. անձնապահ, միկնապահ, պահագունդ. — royal, impérial. 3. պահակ, պահանորդ, պահապան. — national, ազգային —ք. les —s nationaux, պահազօրք. un — d'honneur. || — du corps, անձնապահ, միկնապահ. capitaine des —s du corps, կլ. des —s, պահպանապետ, անձնապահապետ։

Garde, ի. հիւանդապահ։

Gardé,e, աճ. պահեալ, պահեստ, *պահած, պահծու. bien —, ամրապահ, ամրապահեստ։

Garde-barrière, ա. փակոցապահ, մաքսաւոր. des —s կամ des gardes-barrières.

Garde-bois, ա. անտառապահ. պահապան անտառաց. des — կամ gardes-bois.

Garde-boutique, ա. խանութապահ. անվաճառ վաճառք. quelques vieux —. [des —.

Garde-bras, ա. բազկանոց.

Garde-cendre, ա. մոխրակալ. des —s.

Garde-chaîne, ա. շղթայակալ. des —s.

Garde-chasse, ա. որսապահ. des —s.

Garde-chiourme, ա. պարիսկապան. պահապան դատապարտելոց ի Թիալան. des gardes-chiourmes.

Garde-cœur, ա. S. **Anime.**

Garde-corps, ա. S. **Garde-fou.**

Garde-côte, ա. ծովեզերապահ. նաւ պահապան ծովեզեր. —s, ծովեզերապահք. պահապան գինուորք ծովափանց։

Garde-crotte, ա. ցեխակալ, տղմարգել, ցեխարգել. des —.

Garde-feu, ա. հրարգել, կրակապահ, կրակակալ. des —.

Garde-fou, ա. վանդակ՝ վանդակապատք (կամրջաց). des —s.

Garde-magasin, ա. շտեմարանապետ. 2. մնավաճառք, *մնացած հին վաճառք. des gardes-magasins.

Garde-main, ա. ձեռնապահ, գրելու՝ գծագրելու ատեն ձեռքին տակ դրուած Քուղթն. des —.

Garde-malade, գ. հիւանդապահ. un, une —. Des gardes-malades.

Garde-manche, ա. Քեզանապահ. պահպանակ Քեզանեաց «գօլչուգ». des —.

Garde-manger, ա. մառան. *ուտելիք պահելու տեղ «քիլէր». 2. կերակրապահ, կերակրադարան. des —. [պահ. des —.

Garde-marge, ա. լուսանցա-

Garde-marteau, ա. կռանապահ. des gardes-marteau.

Garde-ménagerie, ա. գարագղապան. պահապան գարագղի:

Garde-meuble, ա. կահարան. կահ կարասիք պահելու տեղ. des —s.

Garde-môle, ա. ամբարտակապահ: [des —.

Garde-nappe, ա. փռոցապահ.

Gardénia, ա. բ. գարդենիա, գարդենի:

Gardéniacées, ի. յ. բ. գարդենիասերք. ցեղ տոհմի տորոնասերից (rubiacées), որոց նախատիպ է գարդենիա. հն. **Gardéniées.**

Gardéniées, ի. յ. բ. գարդենայք. հն. **Gardéniacées.**

Gardénine, ի. տգ. գարդենին. *նիւթ գտնել գարդենուոյ ուռտնին մէջ:

Garde-note, ա. հգ. նոտար:

Garden-party, ա. անգ. պարտիզպահանդէս:

Garde-pêche, ա. ձկնորսապահ. վերակացու ձկնորսութեան:

Garde-port, ա. նաւահանգստապահ:

Garder, ն. պահել, պահպանել. Dieu m'en garde, Տէր մի՛ արասցէ, քա՛ւ եւ մի՛ լիցի, քա՛ւ լիցի, մի՛ եղիցի, *Աստուած պահէ՛ չանէ. Dieu me garde de vous donner. Dieu garde Mérope de faire la Cornélie! Dieu vous garde! Տէր պահեսցէ զքեզ, *Աստուած պահէ զքեզ. 2. —, պահ ունել. — la couronne, թագապահ լ. — un retranchement, un poste. — à vue, ի տես պահել զոք. անդուլ սկել ի վերայ ուրուք, *աչքն վրան լ. 3. —, ունել զպահպանութիւն. — les moutons, les bois, les vignes. Donner à —, տալ ի պահ՝ ի պահեստ. 4. —, պատսպարել, պաշտպանել. les troupes qui gardent le roi. 5. պահել, ապա՝ խնամ ունել, դարմանել, յանձանձել. — un enfant. — qn. dans sa maladie. 6. պահել, աւանդապահ լ. — les gages, les enjeux. || փ. ը. en donner à — à qn., հաւատացուցանել ինչ ուժեր, խաբել, *մէկուն կլլեցուննել. — le mulet, անհամբեր ապասել ուժեր. 7. պահել. — du vin, des fruits, la viande, ses conquêtes. 8. պահել, պահել առ իւր անձին, *քովն՝ իրեն պահել. — copie d'un acte. Il ne peut rien —, il donne tout. || Se — qc., պահել ինչ անձին. *բան մը իրեն պահել. il se garde tout et ne donne rien aux autres. 9. պահել, ունել. — un rhume. Il garda la fièvre pendant plusieurs mois. || — une médecine, մարսել զսրբադեղն, *չլուծուիլ. — un lavement, պահել զգրհին, *գրհին չելլել. 10. պահել, ունել. — ses habitudes. — rancune, haine à qn., ոխ ունել. — la réputation, ses droits, son sérieux. — la neutralité, չեզոք՝ անխտիր կալ. — son rang, պահել զկարգս անձին, *իւր պատիւն պահել. 11. պահել, զգոյշ լ., պինդ կատարել. — les commandements de Dieu. || — le silence, պահել՝ պատուել զլռութիւն, լուռ կալ՝ կենալ. 12. պահել, չհանել ի վեր. — un secret, լկ. — le secret, խորհրդապահ լ. 13. պահել, չփոխել, անփոփոխ ունել. — son médecin, ses domestiques. 14. — qn., ունել զոք առ իւր, բռնել. je vous garde à dîner. 15. պահել, ունել, ի մի կոյտն դնել. je garde cet argent pour me libérer de mes dettes. On lui gardera qc. pour son dîner. || փ. — une poire pour la soif, պահել տանձ մի ծարաւոյ, *ապագային բան մի պահել. || փ. եւ ը. la — à qn., la lui — bonne, — une dent contre qn., ոխս պահել՝ ունել ուժեր, *մէկուն ոխ պահել. 16. կալ, մնալ, *կենալ. — la chambre, — ի սենեկի, *խուցն կենալ. — la maison. — le lit, կալ ի մահիճս, հիւանդ կալ յանկողնի, *անկողին կենալ. || — la prison, les arrêts, կալ ի բանտի, *բանտ կենալ. ||զ. — les rangs, պինդ՝ հաստատուն կալ ի ճակատու. 17. պահել, զգուշանալ, միտ դնել. gardez de me désobéir. || Toute proportion gardée, բան չափու համեմատութեան, համեմատաբար:

Se garder, դ. պահել զանձն յիւրեք, անձնապահ՝ ձեռնապահ լ., զգուշանալ. gardez-vous bien de mentir, զգոյշ լեր ի ստելոյ. — du froid, de la chaleur.

Garde-robe, ի. հանդերձատուն, հանդերձասենեակ, հանդերձարան. officier de —, պատմուճեակ. 2. հանդերձանի, հանդերձեղէն. avoir une riche —. 3. հանդերձանոց. մեծ դարան հանդերձից. 4. ննջիք, ապարահեղ, ապարահանոց. aller à la —. 5. ապարահեղք, կարիք. il a eu deux —s. 6. հանդերձապահ. 7. ա. առիգաճ, գոգնոց:

Garde-temps, ա. ժամապահ, ժամացուցակ:

Gardeur, euse, գ. պահապան, հովիւ. — de vaches, կովարած, անդէորդ. — de cochons, խոզարած. — d'oies, սագարած: [պահ:

Garde-vue, ա. ակնապահ, աչա-

Gardien, enne, գ. պահապան, պահակեր, պահակ, պահայոյզ «պէքճի». — de jour, ցերեկապահ. — de nuit, գիշերապահ, ցայգապահ, պահայոյզ. mettre, établir —, պահապան դնել՝ կացուցանել. — de la paix, պահապան խաղաղութեան, խաղաղապահ. — de cimetière, գերեզմանապահ. chef des —s, պահապանապետ, պահպանապետ. 2. փ. պահապան, պահակ, դէտ. — de nos libertés. 3. վերակացու, աբբայ, վանահայր. le — des capucins. Le père —, աբբահայր. 4. ած. ange —, պահապան հրեշտակ:

Gardiennage, ա. պահապանութ:

Gardon, ա. ձր. խարակածուկն «գայա պալըը». հն. **Goujon.** || ը. être frais comme un —, գարմ լ. իբրեւ զ—, առոգանձն լ.:

Gare, մշ. ի բաց կաց՝ կացէք «վա՛րտա, սալո՛ւրուն». 2. զգոյշ լեր՝ լերուք. sans dire —, անագդ, *առանց իմաց տալու. 3. երկի՛ր, վա՛յ. — le bâton.

Gare, ի. կայարան (նաւակաց առ գետեզերս). 2. կայարան (կառաց երկաթուղւոյ). chef de —, կայարանապետ:

Garenne, ի. ճագարանոց:

Garennier (կարեննիէ) ա. ճագարանոցապահ. պահապան ճագարանոցի:

Garer, ն. կայարանել. մուծանել ի կայարան. — un bateau, un convoi. || — un train de bois, կապել գլաւոտ.

Se garer, դ. կայարանիլ. մտանել ի կայարան. 2. ը. զգուշանալ, անձնապահ լ. — des voitures, d'un homme.

Gargamelle, ի. ռ. կոկորդ. je vais me rafraîchir un peu la —.

Gargantua, ա. շատակեր. c'est un vrai —.

Gargariser, ն. խախաջել, խախաջ առնել, սոսորդել, *կարկաչայ անել. il faut vous — la gorge.

Se gargariser, դ. խաղաջ առնել, սոսորդել. je me suis gargarisé la gorge կամ լկ. je me suis gargarisé, 2. ռ. ըմպել, *խմել:

Gargarisme, ա. խաղաջ, սոսորդումն, խաղաջաջուր. *կարկաչայ անելու ջուր. 2. խաղաջ, սոսորդումն. *կոկորդն կարկաչայ անելն. faites quelques —s.

Gargotage, ա. վերակուր ապտեղի, յոռի մխ:

Gargote, ի. կապելոյ, կապելանոց, յոռի կերակրանոց. tenir —. Prendre ses repas dans des —s. Ce restaurant est une vraie —.

Gargoter, ջ. կապելակել. յաճախել ի կապելանոցս. 2. —. ուտել եւ ըմպել անմաքուր՝ *ապտուռ կերպով: [յոռի խոհագործութեան:

Gargoterie, ի. կապելակութիւն.

Gargotier, ère, գ. կապելապետ, կապելուհի «գոլնուգիս». 2. փ. յոռի խորտկարար՝ խոհարար:

Gargouillade, ի. յոռի գեղգեղանք. cette chanteuse est insupportable avec ses —s.

Gargouille, ի. ջրորդանաքերան, աղբերաքերան, խողովակաքերան, կորի:

Gargouillement, ա. գոգոանք, գլգլունք (կոկորդի, աղեաց). *կուռկուռ, կռկռոց:

Gargouiller, ջ. գոգոալ, *կուռ կուռ անել, կռկռալ. le ventre lui gargouille. 2. շքթել, շքթեցուցանել (մանկանց գործս «սուտա չըփըլ չըփըլ օղնամագ»):

Gargouillis (կարկուիյլի) ա. գըլգլունք, խոխոջանք (ջրոյ հոսելոյ ի բերանոյ խողովակի):

Gargoulette, ի. տ. **Alcarazas.**

Gargousse, ի. տ. **Cartouche.**

Gargoussier, ա. հն. **Cartouchier.**

Gargoussière, ի. հն. Cartouchière.

Garigue, ի. տ. Lande.

Garnement, ա. ը. անառակ, սոահիակ. mauvais —, սրիկայ, անզգամ, այր ապիրատ. oh, le petit —!

Garni, e, ած. լի, ճոխացեալ, զարդարեալ. tige —e d'épis, հատկաՃուռ ոճ. — de pointes de fer, երկաՃասայր, երկաՃագամ. — de fer, երկաՃապատ, երկաՃակուռ. table bien —e, բազմախորակ՝ բազմահյուն սեղան. — de fleurs, ծաղկազարդ, ծաղկապատեղ. — de plomb, կապարաւոր. avoir la bourse bien —e, դրամալից ունել գբսակն, բազմարծաթ լ. caisse —e de flacons de liqueurs, բմպարկղիկ. 2. կահազարդ, պաստառալիր. chambre, maison —e, կահազարդ սենեակ, տուն. 3. ա. կահազարդուն, կահատուն, պանդոկ. tenir un —, ունել կահատուն՝ պանդոկ, *կահատուն՝ պանդոկ բռնել. loger en —, բնակել ի կահատուն, ի պանդոկի, *կահատուն՝ պանդոկ բնակիլ:

Garniérite, ի. հբ. գառներաքար. գայլախառատ նիքելի եւ մագնեսիոյ:

Garnir, ն. ամրացուցանել, պընդել. — une place de guerre. 2. կահել, կահատրել, յարդարել, զարդարել, յօրինել, հանդերձել, պատրաստել, պատել. — un chapeau de rubans, avec un galon, ժապաւինազարդ՝ երիզազարդ առնել, Ձլիել, վերջատրել, *աշխորդել. — un col de dentelle. — une chambre de tableaux, նկարազարդ առնել՝ նկարազարդել զսենեակն. — une robe, Ձլիել զշրջազգեստն. 3. լնուլ, գրաւել. une foule de curieux garnissaient la rue. 4. կարկառել. — des bas, —, տակ դնել զանգգանի. 5. լնուլ, զարդարել. les meubles qui garnissent un appartement. De belles dents garnissaient sa bouche.

Se garnir, դ. պատապարել զանձն. — contre le froid. 2. — պատել զանձն խորձունձիւ. — d'argent, ունել դրամ առ իւր, *վրան տուակ առնուլ. 3. զարդարուիլ, *աշխորդիլ. cette robe se garnit avec de la dentelle. 4. լնուլ, *լեցուիլ. la salle se garnit. || ո. — le ventre, la panse, —, խճողել զոլովայն, *փորն լեցուանել՝ Ձշել:

Garnisaire, ա. հ. իգ. հարկահան. սոխակիչ հատուցման հարկաց:

Garnison, ի. պահակ, պահակազօր, պահակագունդ, պարեկապանք, պարսպապահ՝ բերդապահ զօրք. — d'une forteresse, բերդազօրք. բերդակալք, բերդեան. la — de Paris. Mettre — dans une ville. Tenir — dans une fortresse. 2. Ville de —, պահակապան, զօրանիստ քաղաք. 3. պահակապան. տեղի բնակուՃեան զօրաց. vie de —. 4. հարկատուժով (պետուՃեան ի հատուցումն հարկաց):

Garnissage, ա. հանդերձանք, յօրինուած:

Garnisseur, euse, գ. հանդերձիչ, յօրինիչ, կազմիչ:

Garniture, ի. հանդերձանք, յօրինուած, կազմած, սարք, սպաս, զարդ, կահ եւ կազմած, *աշխորդ. — de cheminée, de foyer, d'un bonnet. — de fer, երկաՃազարդ. 2. զարդ հանդերձից, հանդերձազարդ, *աշխորդ. la — d'une robe. Mettre une —. 3. հանդերձանք կերակրոց. 4. խորձունձ, շող, լաՃ. 5. հատ «Ճագրի». — de boutons. 6. տպ. զատակ (իջերու):

Garou, ա. ը. եղերդի. Ծուի մշատդալար. նր. **Bois gentil, bois-sain, bois-joli.** 2. S. Loup.

Garouage, ա. սկզ. aller, être en —, գնալ ի խառնախուռ խշտիս, գնալ ի զբօսանս խառնակ մարդկան:

Garrot, ա. նետ, սլաք. 2. գլանակ. 3. ուղն, ուղնափող. վիզ կենդանեաց. cheval blessé sur le —, ուղնավէր ձի. || փ. cet homme est blessé sur le —, ուղնավիր է. ապարտեալ է հատ առնս, *անունն ատրուած է. 4. Ծ. ջրաքար. œil d'or, ոսկիական —.

Garrottage, ա. կաշկանդումն, կաշկանդ:

Garrotte, ի. գլարան, գելոց:

Garrotté, e, անց. կաշկանդեալ, ընկապճեալ. 2. ած. ուղնավէր. cheval —.

Garrule.

Garrotter, ն. կաշկանդել, պատանդել, ընկապճել, *կապկպել, պինդ կապել. — un prisonnier. || փ. եւ ը. —. — qn.

Garrule, ա. Ծ. տ. Geai.

Garrulité, ի. շատախօսութիւն, շաղփաղփանք:

Gars (կա) ա. ը. կացի, մանչուկ, լաՃ, *խլէզ, լակոտ, պիժ:

Garumnien, enne (ըօմնիէն) ած. եր. գարոնեան. terrain —.

Garus (րիւս) ա. գարոս. բմպելի սոահոբաարոյժ:

Gascon, onne, գ. Գասկոնիացի. 2. փ. եւ ը. պարծուկ, անապարծ, մեծաբան, մեծախօս, *պարծենկոտ:

Gasconisme, ա. գասկոնութիւն, գասկոնաբանութիւն, մեծախօսութիւն:

Gasconnade, ի. անապարծութիւն, մեծաբանութիւն, մեծախօսութիւն:

Gasconner, չ. գասկոնաբանել, խօսել իբրեւ զգասկոնիացիս. 2. սբնապարծիլ, մեծաբանել, մեծախօսել:

Gaspillage, ա. վատնումն, վատնութիւն, *մխում «իսրաֆ»:

Gaspiller, ն. խառնակել, խառնափնդորել. — des papiers. 2. վատնել, *մխել. — tout son bien, sa fortune. || փ. — son temps, ժամավաՃառ լ. — sa vie, son talent. = *Se* —, դ. վատնիլ:

Gaspilleur, euse, գ. վատնիչ, ընչավատն, *մխող:

Gastaldite, ի. գաստալդաքար. ազգ ամփիբոլի:

Gaster (կասԾէր) ա. որովայն, փոր. 2. ըստամոքս:

Gastéracanthe, ա. օդ. որովայնափուշ:

Gastérase, ի. բժ. S. Pepsine.

Gastérastéidés, ա. յ. ձբ. որովայնագեղք. տոհմ փշաՃեւճակ ձկանց:

Gastérocarpées, ի. յ, բ. որովայնապտղեայք. խումբ լօտից փլոքիդեայց:

Gastéromyces, Gastéromycètes, ա. յ. բ. սոահոբասունկք:

Gastéropodes, ա. յ. կ. որովայնոտունք, փորոտունք:

Gastéroptérygien, enne, ած. կ. որովայնաՃեւ, փորաՃեւ:

Gastérostée, ա. ձբ. գա. Epinoche.

Gastérostome, ա. օդ. որովայնաբերան:

Gastérotomidés, ա. յ. օդ. որովայնաբերանեայք. տոհմ ճակոդրանց:

Gastérozoaire, ա. կ. որովայնակենդան, փորակենդան:

Gastralgie, ի. բժ. ըստամոքսացաւ, ստամոքսացաւութիւն. *ստամոքսիցաւ:

Gastralgique, ած. բժ. ստամոքսացաւային:

Gastre, ա. տ. Gaster.

Gastrectomie, ի. վ. ստամոքսահատումն, ստամոքսահատութիւն:

Gastricisme, ա. ախ. ստամոքսախտութիւն. ախտաւորութիւն ստամոքսի:

Gastricité, ի. տիալուԹիւն :
Gastricole, ած. կ. ստամոքսաբնակ :
Gastriloque, s. **Ventriloque**.
Gastrique, ած. մի. ստամոքսային . suc —, ստամոքսայոյզ . || embarras —s, կրնիմն՝ ուռգնապ —:
Gastrite, ի. ստամոքսաբորբ, ստամոքսատապ . բորբոքումն լորձնաԹաղանԹի ստամոքսի :
Gastro... յն. մս. որովայն, փոր, ստամոքս : [նախդիկ :
Gastrobranche, ա. ծբ. որովայն-
Gastro-bronchite, ի. բժ. ստամոքսացնցղաբորբ, ստամոքսացնցղատապ. բորբոքումն ստամոքսի եւ ցնցղոյ :
Gastrobrosie, ի. բժ. ստամոքսաճակումն . ճակումն ստամոքսի :
Gastrocèle, ի. վ. ստամոքսաՀափումն , ստամոքսաՀափուԹիւն:
Gastrocnémien, ած. ա. մկ. ստամոքսասրունքային . les muscles —s. [մոքախՀաղային :
Gastro-côlique, ած. մգ. ստա-
Gastro-côlite, ի. մգ. ստամոքսախՀաղաբորբ, ստամոքսախՀաղատապ:
Gastro-conjonctivite, ի. մգ. ստամոքսակնազօդաբորբ , ստամոքսակնազօդատապ :
Gastrodidyme, ա. հշբ. որովայնախեղեփ : [քասկուտեղ :
Gastrodisque, ի. ա.բ. ստամո-
Gastro-duodénal, e, ած. մգ. ստամոքսանախճային :
Gastro-duodénite, ի. բժ. ստամոքսանախճաբորբ , ստամոքսանախճատապ . բորբոքումն ստամոքսի եւ նախճի : [սացաւ :
Gastrodynie, ի. բժ. ստամոքս-
Gastro-ectasie, ի. բժ. ստամոքսածաւալ . ճաւալումն ստամոքսաց :
Gastro-encéphalite, ի. բժ. գանգուղեղաբորբ , գանկուղեղատապ . բորբոքումն ստամոքսի եւ գանկուղեղի :
Gastro-entérite, ի. բժ. ստամոքսաղեքորբ , ստամոքսաղէտապ . բորբոքումն ստամոքսի եւ աղեաց :
Gastro-entéro-côlite, ի. բժ. ըստամոքսախՀաղաբորբ, ստամոքսախՀաղատապ :
Gastro-hépatique (կասՀրո-է-փաՀիք) ած. մգ. ստամոքսալերդային:
Gastro-hépatite, ի.բժ. ստամոքսալերդաբորբ, ստամոքսալերդատապ. բորբոքումն ստամոքսի եւ լերդի :
Gastro-hystérotomie (կասՀրոխՀկրօՀօմի) ի. վ. ստամոքսարգանդահատուԹիւն :
Gastro-intestinal, e, ած. մգ. ստամոքսընդերային :
Gastro-laryngite, ի. բժ. ստամոքսախռչափողաբորբ , ստամոքսախռչափողատապ :
Gastrolâtre, ա. որովայնապաշտ: պորտոյ ծառայ : [տուԹիւն :
Gastrolâtrie, ի. որովայնապաշ-
Gastrologie, ի. որովայնաբանուԹիւն : [բանական :
Gastrologique, ած. որովայնա-
Gastromalacie, ի. բժ. ստամոքսաՀուլուԹիւն : [մայուԹիւն :
Gastromancie. ի. որովայնահը-
Gastromancien, enne, գ. որովայնահիմայ :
Gastromane, ա. որովայնամոլ :
Gastromanie, ի. որովայնամոլուԹիւն : [անդամ :
Gastromèle, ա. հշբ. որովայն-
Gastromélie, ի. հշբ. որովայնանդամուԹիւն :
Gastro-méningite, ի.ախ. ստամոքսախելապատակաբորբ , ստամոքսախելապատակատապ :
Gastro-métrite, ի. բժ. ստամոքսարգանդաբորբ , ստամոքսարգանդատապ , բորբոքումն ստամոքսի եւ արգանդի :
Gastro-muqueuse, ած. բժ. ստամոքսալորձաՀաղանՀ . fièvre —.
Gastronecte, ած. կ. ստամոքսալող . 2. ա. յ. —ք :
Gastro-néphrite, ի. բժ. ստամոքսերիկամնաբորբ, ստամոքսերիկամնատապ . բորբոքումն ստամոքսի եւ երիկամանց :
Gastronome, ա. որովայնաժէտ , որովայնապարար . սիրող համադամաց :
Gastronomie, ի. որովայնաժետուԹիւն , որովայնապարարուԹիւն :
Gastronomique, ած. որովայնաժետ , որովայնապարար :
Gastropache, ա. մբ. Հանձրովայն :
Gastropathe, ած. եւ գ. ախ. ստամոքսախտոտ , ստամոքսախտաւոր:
Gastropathie, ի, ախ. ստամոքսախտուԹիւն :
Gastro-péritonite, իգ. բժ. ստամոքսափորմաշկաբորբ , ստամոքսափորմաշկատապ :
Gastro-pharyngite, ի. բժ. ստամոքսբմբանաբորբ , ստամոքսբմբանատապ : [ropodes.
Gastropodes, ա. յ. S. **Gastéro**-
Gastro-pylorique, ած. մգ. ստամոքսասորային :
Gastrorrhagie, Gastrorragie, ի. բժ. ստամոքսահոսուԹիւն :
Gastrorrhaphie, Gastrorraphie (կասՀրօռաֆի), ի. վ. որովայնակցուած. կարած վիրաց որովայնի:
Gastrorrhée, Gastrorrée (կասՀրօռէ) ի.վ. որովայնածուԹիւն, *փորհարուԹիւն :
Gastrose, ի. բժ. ստամոքսախտ , ստամոքսախտուԹիւն . ընդհանուր անուն ամենայն ստամոքսային հիւանդուԹեանց : [քաստնգանք :
Gastro-spasme, ա. բժ. ստամո-
Gastro-splénique, ած. մհ. ստամոքսափայծաղնային :
Gastro-sténose, ի. բժ. ստամոքսակծկումն :
Gastrotome, ա. մգ. ստամոքսահատ , փորահատ :
Gastrotomie, ի. վ. ստամոքսահատուԹիւն , փորահատուԹիւն :
Gastrotriches, ա, յ. կ. ստամոքսաԹելք . խումբ որդանց մերձակից հոլովականաց (rotateurs).
Gastrotroque, ած. կ. ստամոքսանիւ :
Gastro-vasculaire, ած. մգ. ստամոքսանօԹային . système —.
Gastroxie, ի. ախ. ստամոքսակծուԹիւն . ջլախտ ստամոքսի հանդերձ փսխմամբք :
Gastrula, ի. կ. որովայնիկ , ըստամոքսիկ : [դուխ :
Gât (կա) ա. նւ. ելանելի , սան-
Gâté, e, ած. ապականեալ, խանգարեալ, եղծեալ, խաՀարեալ, խանգար , աղաւաղ , *աւրուած . 2. ապականեալ , նեխեալ , հոտեալ , փտեալ , փուտ , ժանտահոտ , *աւրուած . viande —e. Fruits —s. Vin —, այլահամեալ՝ *— գինի . — par la sécheresse, երաշտահար . 3. գըրգեալ , քնքշեցուցեալ , փայփայեալ . femme —e par son mari. Enfant —, մանուկ գրգռանաց . եւս՝ զեղծեալ , զեղծ , *աւրուած՝ երես առած՝ շփացած տղայ . fille —e, շփացած աղջիկ :
Gâteau, ա. կարկանդ , կարկանդակ, պղակունդ, հաստեայ, *խմորեղէն. —x, հաստեայք. — de riz, բրնձակարկանդ, որզակ, *բրնձէ կարկանդակ. || — des Rois, կարկանդակ երից Մոգուց. — feuilleté, ճաղ. — sec, չոր —, չորակ . || փ. trouver la fève au —, հանդիպիլ բախտի , ի ձեռս բերել գշահաւոր ինչ . 2. փ. կարկանդակ , շահաւոր ինչ . avoir part au —, մասնակից լ. շահու՝ շահաւէտ գործոյ. ունել մասն ի կարկանդակէ. partager le —, բաժանել գշահն . 3. պան , բան , խորխոխ , մեղրախորխոխ. || ը. c'est un père, un papa —, հայր գրգիչ որդւոց , *տղոցն վերայ գուրգուրացող՝ երես տուող հայր. 4. բգ. կարկանդակ, մազտաքէ (ելեկտրաթաթը գործոյ) : [des —.
Gâte-bois, ա. ուտիճ , բոտոտ .
Gâte-cuir, ա. գծ. կաշաւեր . յոռի կօշկակար . des —.
Gâte-enfant, գ. մանկազեղծ , *տղայ աւրող , տղու երես տուող . c'est un vrai, c'est une vraie —. Des — կամ —s.
Gâte-maison, ա. տնաւեր . տիրաւեր ծառայ . des —.
Gâte-métier, ա. արուեստաւեր . աւրող արուեստի՝ դիւրագնի վաճառելով . des — կամ —s.
Gâte-papier, ա. գրչակ . յոռի մատենագիր :
Gâte-pâte, ա. հացագործակ . ճաղարաթակ . յոռի հացագործ՝ ճաղարար . 2. փ. անարուեստ ոք . des —. [յոռի որմադիր :
Gâte-plâtre, ա. որմադրակ .
Gâter, ն. ապականել , խանգարել , խաՀարել , եղծանել , աղաւաղել , խաՀրել , աւերել , ժանտացուցանել , խարխալել , *աւրել . la pluie a gâté les chemins. — son estomac, les affaires, le plaisir, l'esprit. || — le métier, — զարուեստն , *նուազցնել արուեստին շահն կամ յարգն՝ դիւրագնի վաճառելով զայն . 2. ապականել , աղտեղել . ces éclaboussures ont gâté mon habit. || փ. — du papier, մրոտել . գրել շատ եւ յոռի . 3. ապականել , նեխել , հոտել , փտել , *աւրել , հոտեցուցանել . փտեցունել. la chaleur gâte la viande.

4. փ. ապականել, մոլորեցուցանել. cette mauvaise connaissance l'a gâté. 5. — զո. ապականել՝ աղարտել զգիամբաւ, ժանտացուցանել զփառս ուրուք. 6. գրգռել, քնքշեցուցանել, զեղծուցանել գգուանօք, ընդողնեցուցանել, *աւրել, երես տալ, շըփացունել. il la gâtait par ses complaisances. — un enfant. || ը. դժուարահաճ՝ դժուարահաւան առնել. être gâté, դժուարահաճ լ., *երես առնուլ, շփանալ. l'Amérique m'a un peu gâté sur le compte des fleurs.

Se gâter, դ. ապականիլ, խանգարիլ, եղծանիլ, աղաւաղիլ, ժանտանալ, խաւարիլ, խրթնանալ, խարխլիլ, *աւրուիլ. les affaires, les mœurs se gâtent. Le goût se gâte. || լկ. cela se gâte, խանգարին՝ վատ Թարանան իրք, *բաներն կ'աւրուին՝ կգեշնան. || le temps, le ciel se gâte, ամպէ երկին, *օդն կ'աւրուի, երկինքն կգոցուի՝ կ'ամպոտի. 2. ապականիլ, խանգարիլ, նեխիլ, ժոլխիլ, յաղկիլ, հոտիլ, փտիլ, *աւրուիլ, լխկիլ, աշխիլ. — par la chaleur, հարկանիլ մսոյ ի տօԹոյ, *տաքէն աւրուիլ. la viande se gâte par la chaleur, հարկանի ի տօԹոյ միսն, *տաքէն կ'աւրուի. ces fruits se gâtent. Ce vin s'est gâté. || փ. il s'est bien gâté, ապականեաց՝ աղարտեաց զիամբաւ իւր, *անունն աւրեց. 3. խանգարիլ գրգռանօք, *շփանալ, երես ելնել՝ առնուլ:

Gâterie, ի. գգուանք, գրգռանք, քնքշանք, գրգռանք փաթիւԹեան:

Gâte-sauce, ա. Թացանազեղծ, խահաւեր. յոռի խոհարար. des — կամ —s.

Gâteur,euse, գ. զեղծուցիչ, շըփացուցիչ, մոլորեցուցիչ, *աւրող, երես տուող. — d'enfants.

Gâteux, euse, ած. կաԹոտ:

Gatte, ի. նե. երկոր:

Gattilier, ա. զռճի. ազգ կանեփուկի. հն. Vitet. [շերամոց:

Gattine, ի. շերամախտ. ախտ

Gauche, ած. Թիր, ծուռ. cette règle, cette table est —. Sa taille est —. 2. փ. փցուն, անյաջող, անյաջողակ «չօլփազ». il est — à tout ce qu'il fait. 3. փցուն, անիեղեղ, անճաի, անբարեձեւ, կոպտաձեւ, բռնազբօսիկ, անբնական, անշնորհ. une démarche —. Un air, maintien —, — կերպարանք. être — dans la société. 4. ձախ, աիեակ, ձախակողմեան, աիեկան, աիեկեայ «սօլ». la main —, ձախ, աիեակ, ձախ՝ աիեակ ձեռն, ձախոյ ձեռն. à main —, ի ձախմէ, ընդ ձախմէ, ի ձախ կոյս, ի ձախակողմն, յաիեակ, յաիեկէ, ընդ աիեկէ, *ձախ կողմն. par la main —, ձախաձեռն, *ձախ ձեռքով. œil, bras —. || Mariage de la main —, du côté —, ձախաձեռնեան՝ ձախակողմնեան ամուսնուԹիւն, որ է ամուսնուԹիւն իշխանի ընդ անտոհմ կնոջ. որում տայ զձախոյ ձեռն յարարողուԹեան. հն. **Mariage morganatique. Épouser une femme de la main —**, ձախաձեռնեան ամուսնուԹեամբ կին առնուլ զոք, այն է՝ ինքն քաջատոհմիկ գոլով՝ զանտոհմն ածել կին. 5. ի. la —, ձախ, աիեակ, ձախակողմն, աիեկակողմն, *ձախ, ձախ կողմն. prenez la —. || la —, ձախն, ձախակողմն, հակառակ կուսակցուԹիւնն ի խորհրդարանս Գաղղիոյ բազմեալ ի ձախակողմն նախագահի. centre —, միջնաձախ, միջին ձախակողմն, որոյ չափաւոր է հակառակուԹիւնն. l'extrême —, յետին —, ծայրաձախ, որոյ հակառակուԹիւնն սաստիկ յոյժ է. ձախոյ Թեւ, ձախաԹեւ բանակի. 6. à —, մ. ի ձախակողմն, ի ձախմէ, ընդ ձախմէ, յաիեկէ, ընդ աիեկէ, *ձախ դին. || à droite et à —. S. **Droite.**

Gauchement, մ. անիեղեղս, անճաիս, *անշնորհ կերպով. se présenter —. Il s'y prend —.

Gaucher,ère, գ. ձախլի, ձախլիկ, ձախաձեռնեայ, *ձախլիկ «սօլակ».

Gaucherie, ի. ձախլիկուԹիւն, աիեկուԹիւն, փցնուԹիւն, անիեղեղուԹիւն, անճաիուԹիւն, անյաջողակուԹիւն. vous avez fait là une grande —. La — du maintien.

Gauchir, չ. ձախլիլ, Թիրիլ, ծռիլ. cette règle gauchit. 2. փ. խուսորիլ, ստերիւրիլ, աղաւաղիլ, գործել՝ խօսել նենգուԹեամբ:

Gauchissement, ա. խուսորումն. 2. ծռելն, ծռումն:

Gaudage, ա. ալաժաիրումն:

Gaude, ի. բ. ալաժաիրի. հն. **Lutéole.** S. **Alizari.** 2. ածիկ. փոխինդ լազուտի (maïs) ալիւրէ շինած. manger de la —. || կն. **Polenta.**

Gauder, ն. ալաժաիրել. ներկանել ալաժաիրիւ:

Gaudir (Se) դ. բ. եւ հ. զուարճանալ. || — de զո., ծաղր առնել զոք:

Gaudriole, ի. ծաղրս քանք, խեղկատակուԹիւն. il aime la —, ծաղրասէր է. conter des —s.

Gaudron, S. Godron.

Gaufrage, ա. դրուագումն, տպազարդ:

Gaufre, ի. խորիսխ. — de miel, մեղրախորիսխ. կն. **Gâteau** եւ **Rayon de miel.** 2. քաքար, *մեղրիճաց:

Gaufré, e, ած. դրուագեալ, տպազարդ. papier —, դրուագաԹուղԹ:

Gaufrer, ն. դրուագել, տպազարդել. =*Se* —, դ. —իլ:

Gaufreur, euse, գ. դրուագիչ, դրուագող «գաւգաւրաՀը». 2. տպազարդիչ:

Gaufrier, ա. քաքարեփոց. *քաքար եփելու երկաԹ:

Gaufroir, ա. դրուագոց. գործի դրուագելոյ զպատառաս:

Gaufrure, ի. դրուագ. նկար ի վերայ պատառաց:

Gauge, ի. նե. գշար. աստիճան սուզաչափի (tirant d'eau).

Gaulade, ի. բաղանտումն, ծողահարուած, *ծողով զարնելն:

Gaulage, ա. բաղանտումն, ծողահարումն:

Gaule, ի. բաղանտ, ԹափիՀ, Թափոց. 2. Գաղղիա:

Gaulée, ի. բաղանտոց, բաղանտաչափ. * բաղանտով Թափուածն. une — de noix. 2. ը. բաղանտահարուած:

Gauler, ն. բաղանտել, Թափոցել, ծողահարել. *ծողով զարնելով ԹօԹուել. — un noyer. — des noix. = *Se* —, դ. —իլ:

Gaulette, ի. բաղանտիկ, Թափոցիկ: [ծառոց:

Gaulis (կօլի) ա. ոստք հատեալ

Gaulois, e, ած. կեղտ, կեղտածին, կեղտացի. 2. փ. անկեղծ, աննենգ, անխարդախ. c'est un vrai —. Franchise —e. 3. գ. —. 4. ա. կեղտերէն, լեզու կեղտաց, հին գաղղիարէն:

Gauloisement, մ. կոլուազաբար, կեղտօրէն, անկեղծօրէն:

Gauloiserie, ի. կոլուազուԹիւն, կեղտուԹիւն, անկեղծուԹիւն:

Gaulthérie, ի. բ. գոլԹերիա, գոլԹերի:

Gaulthérine, ի. տգ. գոլԹերին:

Gaumine, ի. Mariage à la —, գոմենամուսնուԹիւն. ամուսնուԹիւն արարեալ առաջի քահանայի կամ պաշտօնէի առանց կամաց նորա:

Gaupe, ի. նտ. ը. կին աղտեղի եւ անախորժ, *շլխտի. c'est une vieille —. La vilaine —.

Gauperie, ի. *շլխտուԹիւն:

Gaure, S. Guèbre.

Gausse, ի. ծաղր, սուտ:

Gausser (Se) դ. ը. ծաղրել. ծաղր առնել. — de զո.

Gausserie, ի. ը. ծաղր, կատակ, կատականք:

Gausseur,euse, գ. ը. կատակող, *ծաղր անող:

Gavache, ա, շաղաշոյտ:

Gavage, ա. մգուումն. — des enfants. [հն. **Jabot, Bonnet.**

Gave, ի. կտնատ «գուբսագ».

Gave, ա. առուակ, գետակ (ի Պիրենեան լերինս):

Gavée, ի. մգուումն:

Gaver, ն. ը. մգուել, յափրացուցանել, *անչափ կերցունել, Թլել. — un enfant de bonbons.

Se gaver, դ. յափրանալ, մգուիլ, կշտապինդ ուտել. — de bonbons.

Gavette, ի. քծուար. ծոյլ՝ գաւազան ոսկւոյ:

Gaveur, ա. մգուող, յափրացուցիչ, *անչափ կերցունող:

Gaveuse, ի. մգուուկ (գործի):

Gavial, ա. կ. խոյԹ, խիԹ, հընդկատիտեռն. տեսակ կոկորդիլոսի. des —s.

Gavion, ա. ո, կոկորդ. en avoir jusqu'au —, կոկորդալիր ուտել. se rincer le —, ողողել զ—, ըմպել:

Gavotte, ի. գաւոտ, գաւոտապար. *տեսակ պարի. danser la —. 2. գաւոտ, գաւոտանուագ. jouer la —.

Gavroche, ա. չարաճճի :
Gayac, տ. Gaïac.
Gaz, ա. գազ . օդակերպ հոսանուտ . — intestinaux, — ընդերքաց , փուք «օսուրուք». 2. —, լուսագազ . գազն լուսաւորութեան . allumer, éteindre le —. On ne voit pas assez, donnez du —, plus de —. 3. Le —, ընկերութիւն գազի , entrer au —.
Gazage, ա. գազումն :
Gazanie, ի. բ. գազանիա , գազանի :

Gavial.

Gaze, ի. շղարշ , շղաշ «պիբիճնճիբ» :
Gazéifiable, ած. տր. գազանալի:
Gazéifier, ն. տր. գազացուցանել . =*Se* —, դ. գազանալ :
Gazéiforme, ած. տր. գազակերպ :
Gazéité, ի. տր. գազութիւն :
Gazelle, ի. կ. վիճ « դազալ » . petite —, վիճիկ :

Gazelle.

Gazéol, ա. դ պ գ. գազիուղ :
Gazer, ն. շղարչել, *վրան շղարշ ձգել. 2. փ. առաջաւորել , սրբել , *պարտկել , գոցել . — une histoire, un objet.
Gazer, ն. տր. գազել , * գազէ անցուցանել . — le coton.
Gazetier, ա.հ. տ. Journaliste.
Gazetin, ա. լրագրիկ :
Gazette, ի. լրագիր, լրաներթ «կաղնիա». 2. փ. լրատու , բանբեր :
Gazeur, ա. առագաստիչ , սրբոդիչ , *պարտկող :
Gazeux, euse, ած. տր. գազուտ, գազեղէն , գազային . limonade —euse. 2. փ. օդամանուած , *բարակ հիւսուած :
Gazier, ère, գ. շղարշագործ «պիբիճնճիբճիբ»:
Gazier, ա. կազագործ :
Gazifère, ած. տր. գազաբեր . 2. ա. — գործի :
Gazofacteur, ա. գազագործարան կրելի : [տգ. —.
Gazogène, ած. գազածին . 2.
Gazoline, ի. գազին. ոգիոյ կամ խմոութիւն բարիւղի :

Gazolyte, ած. տր. գազալոյծ . || —s, ա. յ. տգ. —ք . պարզ մարմինք լուծանելիք ի գազ :
Gazomètre, ա. տր. գազաչափ . 2. գազարան :
Gazométrie, ի. գազաչափուխի :
Gazon, ա. դալարի , մարմանդ . tondre le —. Assis sur le —, նըստեալ ի դալարոջ . — toujours renaissant, toujours fleuri, յաւիտենական եւ միշտափթիթ —. 2. դալարավայր , մարմանդ , մարգագետին :
Gazonnant, e (կազոնան,նթ) ած. պ. plantes —es, մանրախոտ բոյսք :
Gazonnée (զոնէ) ի. մարմանդ :
Gazonnement (կազոնըման) ա. դալարում , մարմանդումն :
Gazonner (կազոնէ) ն. դալարել, մարմանդել . պատել՝ զարդարել դալարիօք . — les bords d'un bassin.
Gazonneux, euse (կազոնէօ, էօզ) ած. դալարագեղ :
Gazoscope, ա. տր. գազադէտ , գազացոյց :
Gazouillant, e (կազուլլեան , նթ) ած. դայլայլող . ճռուողող , ծուխնախօս , *ճռճռացող :
Gazouillement (կազուլլըման)

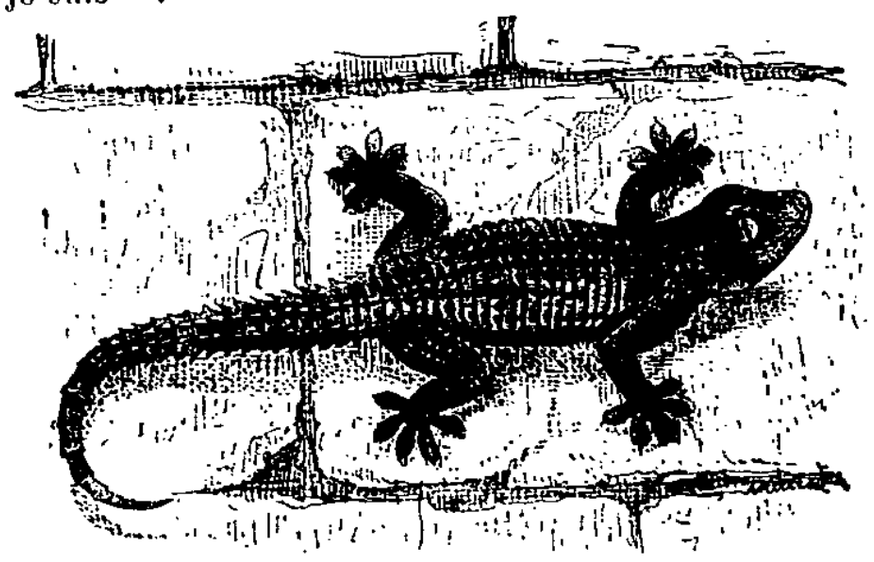

Geai.

ա. դայլայլ , դայլայլիկը , կարկաչ, ճռուողումն «ճիվիւճ». le — des oiseaux. 2. խոխոջանք , կարկաչ , կարկաչումն «չայըլը». le — d'un ruisseau.
Gazouiller (կազուլլել) չ. դայլայլել , դայլայլիկս յօրինել, ճղուղել , ճռուել , ճճուել , կարկաչել , *ճռճռալ «ճիվիւտիչ» . j'entends les oiseaux qui gazouillent dans le bosquet. Ce jeune oiseau commence à —. 2. խոխոջել , կարկաչել ջուրց, *ճռճռալ . j'entends — le ruisseau.
Gazouillis (կազուլլի) ա. հ. տ. **Gazouillement.** [ճղէ:
Geai, ա. ճայ . le — cajole, —
Géant, e, գ. հսկայ . aller, marcher à pas de —, հսկայաքայլ ընթանալ . 2. ած. հսկայածն , հսկայակերպ , հսկայազօր , վիթխարի :
Géantisme, ա. հսկայութիւն , վիթխարութիւն :
Géarksutite, ի. հբ. գեարքսիտաքար . ծորուկ (fluorure) բնաթթնի (aluminium) եւ բնակրոյ (calcium).
Géastre, ա. բ. երկրասող . տեսակ սնկի :
Gébie, ի. սպ. երկրախեչ . փոքրիկ աստակոս (homard) ներմակ :
Gécarcin, ա. սպ. երկրախեչափառ . հն. **Tourlourou.**
Gecko (ժէքօ) ա. բպ. կովադիաց, կովածուծ , կոլծուծ . ազգ մողեսի . հն. **Ascalabote.**
Geckobia, ա. կ. կոլծուծակեաց. *կոլծուծի վրայ ապրող կենդանիք :
Geckotiens, ա. յ. կ. կովածուծեանք :
Gédanite, ի. հբ. գետանաքար . բրածոյ ոեսին սաճանման :
Géhénite, ի. հբ. գեհենաքար . գայլախազատ պաղլեղկի , կրոյ եւ երկաթոյ :
Géhenne (ժէէն) ի. գեհեն , տարտարոս , դժոխք «ճեհիննէմ» :
Geignant, e, ած. հեծեծասէր :
Geindre (ժէնտր) (je geins, etc.) չ. բ. հեծել , *տքալ , տրտքալ «ինլէմէք» : [բար :
Geindre, ա. հացագործ , հացա-
Géine, ա. տարրագիտական անուն **Terreau** ի :
Géinique, ած. տգ. բուսահողային. acide —, —քնու, բուսահողաքնու :
Geissosperme, ա.բ. ժայռասերմն . ազգ ծառոյ յԱմերիկա :
Geissospermine, ի. տգ. ժայռասերմին . կալաքարակերպ գտեալ ի pereirine.
Gel (ժէլ) ա. սառոյց . ժամանակ սառելոյ :
Gelable (ժըլապլ) ած. սառնալի :
Gélasine, ա. կ. ծալրուկ. ազգ ողոկապատենից :
Gélatine, ի. մգ. ոսկրահիւթ , դօդող « փխխի » :
Gélatiné, e, ած. դոդողատար :
Gélatineur, ա. դոդողատար , դոդողագործ :
Gélatineux, euse, ած. դոդողատու , դոդողային :
Gélatiniforme, ած, դոդողակերպ :
Gélatinigène, ած. դոդողածին :
Gélatinisation (սիօն) ի. դոդողացումն : [գաբրոմուկ :
Gélatino-bromure, ա. դոդո-
Gélatinographie, ի. դոդողագրութիւն :

Gelberde (ժելպէրտ) ա. դեղնահող. ազգ կաւոյ :

Gelé, e, ած. սառուցեալ, սառնասառոյց, սառնապատ, սառուցիկ, սառնահատ, եղեամնախատ, *սառած. lac —, սառնալից. || —, ցըրտասառոյց, ցրտահատ. être —, — լ. à moitié —, Ներսասառոյց. être —, մրսիլ յոյժ, *սառտիկ մսիլ. j'ai les pieds —s, — են ոտք իմ, *ոտուըններս սառած են՝ սաստիկ կմսին. je suis —.

Gécko.

Gelée, ի. սառնամանիք, սառնացրտութիւն, ցուրտ սառնասառոյց. || — blanche, եղեամն, *ցօղատ, շաղատ, սառշաղ «գըրաղը». il fait de la —, — իջանէ. 2. սառնոլակ, դոնդող. ելեւ սառուցեալ «ժելլի». — de veau. 3. դոնդող. — de groseille, — հաղարջի :

Gêléine, ի. S. **Géline.**

Geler (je gèle, je gèlerai) սառուցանել, *սառեցնել «տօնատրմագ». le froid a gelé l'eau. 2. սառնացուցանել, սառնահատ առնել. le froid a gelé les vignes, lui a gelé les doigts. 3. փ. cet homme gèle ceux qui l'abordent. 4. ցրտացուցանել, ցրտահատ առնել, մսել, *մսեցնել. voilà une porte qui vous gèle.

Geler, է. սառնուլ, սառչիլ, պաղիլ, *սառիլ «տօնմագ». la rivière a gelé. 2, —, ցրտասառոյց՝ ցրտահատ լ., մսիլ յոյժ, *սաստիկ մրսիլ. cette chambre est si froide qu'on y gèle. 3. դպ. il gèle très fort. || Il a gelé blanc, էջ եղեամն, *եղեամ իջեր է.

Se geler, դ. նոյն ընդ է.:

Gélidie, ի. բ. սառնաբոյս. տեսակ ջուի :

Gélidiées, ի. յ. բ. սառնաբուսեայք. ցեղ ինչ ջուից նախատիպ ունելով զսառնաբոյս :

Gélidium (ժելիտիօմ) ա. բ. S. **Gélidie.**

Gélif,ive, ած. սառնահեղձ, *սառչէն եղեալ. arbres —s. Pierre —ives.

Gélification (սիօն) ի. սառնահեղձութիւն, սառնահեղձուիլն :

Gélifier (Se) դ. սառնահեղձանալ : [Ցուցիկ ինչ նիւթ :

Gélignite, ի. ժելինիթ. պայ-

Geline, ի. ի. S. **Poule.**

Géline, ի. ագ. մաճկին. տարրն գոեալ յոսկերս եւ ի հիւսուածս ինչ:

Gelinotte, ի. դշխոյահաւ, կաղնահաւ. — des Pyrénées, S. **Ganga.**

Gélivité, ի. սառնահեղձութիւն :

Gélivure, ի. սառնահեղձումն. հեղձումն՝ պատառուած ծառոց՝ քարանց ի սառնամանեաց :

Gélocus (ժելօքիս) ա. սբ. երկբարնակ. ազգ բրածոյ կրծող կենդանւոյ :

Géloscopie, ի. ծիծաղադիտութիւն :

Gélose, ի. մաճուկ, մաճանիւթ :

Gelsémine, ի. տգ. շնկորին. կալաքարակերպ գտեալ յարմատն շնկորի (gelsémium).

Gelsémique, ած. տգ. շնկորային. acide —, շնկորաթթու :

Gelsémium (ժելսէմիօմ) ա.բ. շնկոր. տունկ ի տոհմէ շնատեայց (apocynées).

Gélure, ի. սառնումն,

Gémare, ի. գեմար. երկրորդ մասն տալմուդի :

Gémeaux, ա. յ. խեղեփք, երկուորեակք. 2. —, աստեղատուն. 3. ած. երկաւոր, երկուորեակ, խեղեփ. deux princes —.

Gémellaire (ժեմելլէր) ա. խեղեփ. ազգ պողիպոդի :

Gémelliflore, ած. բ. կրկնածաղիկ, զուգածաղիկ :

Gémellipare, ած. կ. երկուորածին, երկուորակածին :

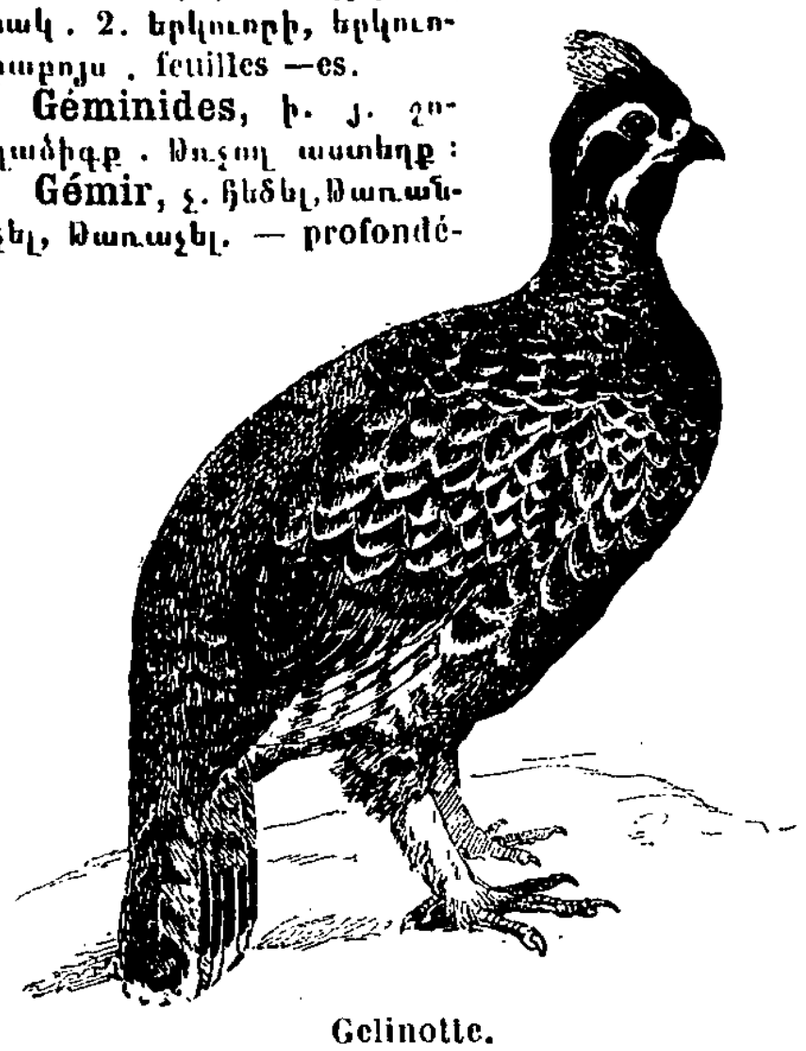
Gémination (սիօն) ի. բպ. երկուորութիւն :

Géminé,e, ած. կրկնեալ, կրկնակ. 2. երկուորի, երկուորաթոյս. feuilles —es.

Géminides, ի. յ. շողաձիգք. Ոչոլ աստեղք :

Gémir, է. հեծել, Ծառանչել, Ծառաչել. — profondément, հեծեծել, Ծառանչել, յոգւոց հանել, կողկողիլ. 2. փ. — sous le joug, dans les fers. L'enclume gémit sous le marteau. Le vent gémit dans les forêts. 3. մնչել. la colombe, la tourterelle gémit. 4. ը. faire — la presse, հեծեցուցանել՝ ճնշեցուցանել զմամուլ, *շատ բան տպել տալ:

Gémissant, e, ած. հեծեծական, հեծեծագին, հեծեծածայն, կողկողածայն, դառնակոչ, դառնակսկիծ, դառնաձիճ. —e voix. D'un ton —. Un peuple —.

Gelinotte.

Gémissement, ա. հեծութիւն, հեծիւն, հեծեծանք. — profond, Ծառաչ, Ծառանչ, Ծառաչանք, Ծառանչումն, Ծառանչիւն, կողկողանք «ինիլպի». 2. մրմունչ, մռնչիւն, մրմռումն. le sourd — des forêts. — de l'orgue.

Gémisseur, ա. հեծող :

Gemmacé, e, ած. ակնային. 2. պտկային : [S. **Gemmer.**

Gemmage (ժեմմաժ) ա. շոճումն.

Gemmaire, Gemmal,e, ած. բ. պտկային, ճլային :

Gemmation (ժեմմասիօն) ի. բ. պտկումն, ցցումն :

Gemme, ի. ակն. *ազնիւ քար. les —s précieuses, ականք պատուականք. 2. բ. կ. պտուկ. 3. ած. pierre —, ակն պատուական. sel —, աղուճակ, գոիճ, *աղքար «գայա Ծուզու» :

Gemmer (ժէմմէ) ն. շոճել. *շոճին կտրել ռետինն հանելու համար:

Gemmeur (ժէմմէօր) ա. շոճող :

Gemmidie, ի. բ. գոիճակ :

Gemmifère, ած. ի բ. ականաբեր. 2. բպ. պտկաբեր :

Gemmiforme, ած. բ. պտկաձեւ:

Gemmipare, ած. բ. պտկածին :

Gemmiparité, ի. պտկածնութ :

Gemmulation (ժէմմիւլասիօն) ի. պտկաբծակութիւն :

Gemmule, ի. բ. պտկիկ. հն. **Plumule.**

Gémonies, ի. յ. հխ. գեմոնեայք, ծաղարան. || փ. traîner qn. aux —, ծաղր եւ ծանակ՝ նախատակոծ առնել՝ նշաւակել զոք :

Génal,e, ած. մգ. այտային, այտեղէն. glandes —es. Muscles génaux.

Gênant, e, ած. նեղիչ, նեղացուցիչ, նեղող, սըրտնեղիչ, անհանգիստ. c'est très —.

Gencive, ի. լինդ, ատամնատակք, *լնտերք «տիշէնի». avoir mal aux —s, ցաւել լնդաց, *լնտերքն ցաւիլ :

Gendarme, ա.հ. հեծեալ սպառազէն, գինեալ. 2. ժանտարմա, պարեկապան, պարեկազօր, կարգազօր. || բ. c'est un —, un vrai —, կին առնակերպ՝ առնուհի է. 3. գէզ՝ բիծ ադամանդի. 4. ո. բիծ, բծիկ աչաց. 5. յ. կայծակունք հրոյ, *կայծիկք կրակի :

Gendarmer (Se) դ. բ. զայրանալ, *սիրտն նեղանալ, բռնկիլ. il n'y a pas de quoi —. Elle s'est gendarmée à cette proposition. — contre qc. կամ qn.

Gendarmerie, ի. պարեկապանութիւն, պարեկապանք. 2. պարեկազօր, պահակազօրք, ժանտարմա. 3. պարեկանոց, պարեկազօրանոց, ժանտարմանոց :

Gendarmeux, euse, ած. հբ. գեսաւոր, բճաւոր :

Gendarussa, ա. բ. շքուռն. զարդագեղ հնդիկ Ռուփ պարտիզաց:

Gendre, ա. փեսայ, հոր «կիւղեչի, տամատ». futur —, *փեսացու:

Gêne, ի. նեղուՒիւն. mettre à la —, նեղել. se donner la —, — յանձն առնուլ, գուն գործել. 2. —, տագնապ, il y a un peu de — dans la respiration. Éprouver de la — en face de qn. Mettre à la —, ի նեղ արկանել, նեղել. être dans la —, ի նեղ մտանել, նեղիլ. 3. նեղուՒիւն, ցաւն, կարօտուՒիւն, չքաւորուՒիւն, դրամազուրկ պայման, * դրամի անձկուՒիւն. position gênée, * նեղ կացուՒիւն. être dans la —, dans une grande —, ի նեղուՒեան, ի մեծի նեղուՒեան լ՝ կալ, *նեղն ըլլալ. || sans —, անպատկառ, համարձակ. être sans —, — լ:

Gêné, e, ած. նեղեալ. — dans ses souliers. 2. նեղեալ, անհանգիստ. être —, — լ., ի նեղ մտանել, նեղիլ. 3. քննագրօսիկ, անբնական. air —, — կերպարանք. démarche —e. 4. կարօտեալ, չքաւոր, դրամազուրկ, դրամագիրկ, դրամակարօտ. c'est un ménage fort —. Dans un moment aussi —, յայսպիսում անձուկ ժամանակի: [ազգ սնկոյ:

Genea (ժէնէա) ա. բ. գենէաասունկ.

Généagénétique, ած. բ. անձբնընդական:

Généalogie, ի. ազգաբանուՒիւն, ազգագրուՒիւն, ազգահամար, ազգահանուՒիւն. arbre de —, ճիւղագրուՒիւն. dresser une —, ազգաբանել, ազգահամարել, ազգահյանել. — d'une race, տոհմագրուՒիւն, տոհմագիրք, տոհմաՒիւք, ցեղագրուՒիւն:

Généalogique, ած. ազգաբանական. ազգահամարական. arbre —, — ծառ, ճիւղագրուՒիւն:

Généalogiste, ա. ազգաբան:

Génépi, ա. բոնջաս, բրինճասիս. տեսակ լեռնային գնդածաղկի:

Gêner, ն. հ. տանջել, խոշտանգել. 2. նեղել, պնդել. sa cuirasse le gêne. Nous étions gênés dans la voiture. 3. նեղել, արգել՝ խափան լ., արգելուլ, խափանել. — la circulation des voitures, la navigation. 4. նեղել, տագնապել, անհանգիստ առնել, * նեղուՒիւն տալ. cette visite imprévue nous gêne. Je craindrais de la —. 5. նեղ լ., սեղմել. mes souliers me gênent. 6. ի նեղ արկանել, դրամազուրկ առնել, *նեղն խօՒել. cette dépense va me —.

Se gêner, դ. սեղմել՝ ամփոփել զանձն, *ինքնգինքն սխմել. 2. նեղել զանձն, չխնդրել զանձին դիւր, Ցանգուզել, ակն ածել, * ինքնգինքն նեղել, նեղուիլ, քաշուիլ. ne vous gênez pas. Si cela ne vous gêne pas. — pour qn. 3. չքաւորեցուցանել զանձն, դրամազուրկ լ:

Généiorynque, ա. կ. դունչատուց. ազգ նախակենդանաց:

Général,e, ած. հանրական, համաշխարհական, ընդհանրական, համօրէն, ընդհանուր, համագումար, համախումբ, աշխարհահամբ, աշխարհակոյտ, աշխարհածողով, ամենեցուն. approbation —e, աշխարհահոծ հաւանուՒիւն. assemblée —e. Règle —e, ընդհանուր կանոն. combat —, համագունդ մարտ. 2. ընդհանուր, անսահման, անորիշ. parler, répondre en termes généraux. 3. հանրական, ընդհանուր, աւագ, գերագոյն. avocat —. 4. ա. զօրավար, զօրապետ. les généraux, զօրագլխաւան. — en chef, սպարապետ, իշխան զօրուն. — de division, բանակապետ. — de détachement, հատուածապետ. — de brigade, վաշտապետ, վաշտագլուխ. — de cavalerie, ասպահապետ. — d'artillerie, հրետապետ. — en chef, սպարապետ. 5. առաջնորդ, կրօնահայր, աբբայ. le — des Jésuites, —, հանրաբբայ. 6. ա. տմբ. հանրական, ընդհանուր. conclure du particulier au —. 7. en —, մ. առհասարակ, համօրէն, ընդհանրապէս:

Généralat, ա. զօրավարուՒիւն, զօրապետուՒիւն. 2. առաջնորդուՒիւն, աբբայուՒիւն:

Générale (ժէնէրալ) ի. հանրակոչ. ընդհանուր կոչումն զօրաց Ցմբկածայն. battre la —, — առնել. 2. զօրավարուհի, զօրապետուհի. կին զօրավարի. Madame la —. 3. առաջնորդուհի, կրօնամայր, աբբասուհի:

Généralement, մ. առհասարակ, ընդ հանուր, համօրէն, ընդհանրապէս. il est — estimé. — parlant. S. **Parler.**

Généralisable, ած. ընդհանրացուցանելի, հանրացուցանելի:

Généralisant,e, ած. հանրացուցիչ, հանրական:

Généralisateur, trice, գ. ընդհանրացուցիչ. esprit —.

Généralisation (սիօն) ի. ընդհանրացուցումն, հանրացումն, ընդհանրացումն:

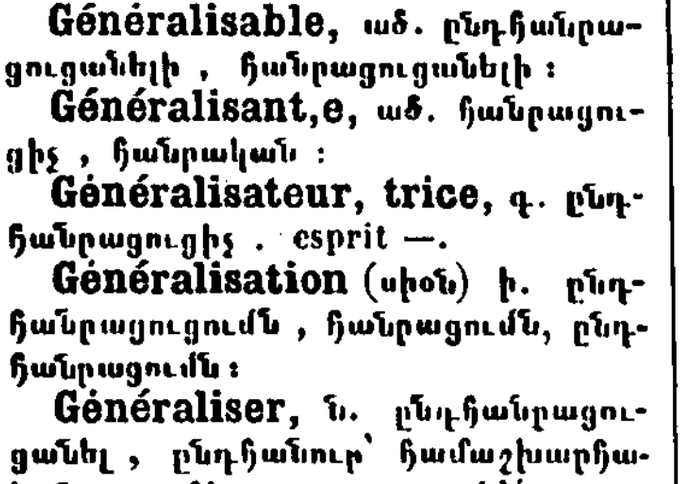
Généraliser, ն. ընդհանրացուցանել, ընդհանուր՝ համաշխարհական գործել. — une idée, une méthode. [նալ, — լ:

Se généraliser, դ. ընդհանրանալ, — լ:

Généralissime, ա. սպարապետ:

Généralité, ի. տմբ. ընդհանրուՒիւն, ընդհանրականուՒիւն. se perdre dans des —s. 2. —, յոլովգոյնք, բազումք. telle est l'opinion de la — des philosophes.

Générateur, trice, գ. ծնիչ,

ծնուցիչ. principe —. Puissance —trice. 2. շոգեկաՒսայ:

Génératif,ive, ած. ծննդական, սերնդական:

Génération (սիօն) ի. ծնունդ, ծնչուՒիւն, ծնելուՒիւն, ծննդագործուՒիւն, սերումն. la — des corps vivants, des plantes. L'organe de la —. || — spontanée, ինքնածին ինքնաբեր սերումն, ինքնասերումն, ինքնասերուՒիւն. 2. սերունդ, զաւակ, ցեղ, ազգ. la — de Noé. La jeune —, նորաբոյս սերունդ. || հգ. lui et toute sa —, ինքն եւ համօրէն որդիք նորա. 3. ազգ, դար. ժամանակամիջոց 30 ամաց. de — en —, յազգէ յազգ, դարուց ի դարս. à chaque —, ազգաց յազգս. 4. սերունդ. ժամանակակից մարդիկ. la — présente, արդի սերունդ. les —s futures, ապագայ սերունդք. 5. փ. ծնունդ, տոհմականք, արդիւնք, արգասիք, բեր. 6. եչ. եժ. ծնելուՒիւն, կազմուՒիւն:

Générationisme, ա. սերնդականուՒիւն:

Générer, ն. սերել.

Se générer, դ. —իլ. ces cellules se sont modifiées en se générant.

Générescence, ի. ծննդագործուՒիւն:

Généreusement, մ. առատաձեռնօրէն, մեծախորհրդաբար, վեհանձնօրէն, մեծանձնուՒեամբ. traiter qn. —. Pardonner —. 2. առատապէս, առատօրէն. payer, récompenser —. 3. արիաբար, քաջաբար. répandre — son sang pour la patrie.

Généreux, euse, ած. մեծանձն, մեծախոհ, վեհանձն. — de cœur, առատասիրտ. ennemi —. Ame noble et —euse. Sentiments —. Soin —. 2. առատաձեռն, առատասիրտ, առատապարգև. il est —. Un don —. 3. քաջասիրտ. un — et vaillant soldat. 4. առատաբեր, քաջաբեր, բազմառատ. sol —. Terre —euse. || Vin —, ազնիւ՝ արքունի՝ զօրաւոր գինի. || p. faire le —, մեծանձն, առատաձեռն զանձն ցուցանել:

Générique. ած. սեռային, սեռական, սերական. terme —. Caractères, noms —s. [սեռօրէն:

Génériquement, մ. սեռօրէն,

Générosité, ի. մեծանձնուՒիւն, վեհանձնուՒիւն, մեծախոհուՒիւն. exercer, montrer sa —. Un trait de —. 2. առատաձեռնուՒիւն. — de cœur. առատասրտուՒիւն. des actes de —, On connaît sa —. Donner, laisser des marques de sa —. 3. յ. բ. պարգև, նուէր, ընծայ. faire des —s.

Genèse, ի. Ծնունդք, Գիրք ծննդոց. 2. ծնունդք, աշխարհածնուՒիւն. 3. բնխ. ինքնածնուՒիւն:

Génésiaque, Génésique, ած. ծննդական, առեղծական. les six périodes —s.

Genestade, ի. անբ. օրճաւստ. ախտ ոչխարաց:

Genestay, ա. օրճոց, օրճաստան:

Génestrolle, ի. բ. օրճկուկ. օրճ ներկաբաբաց:

Genet (ժընէ) ա. բոչոյ «ժիտիլի»:

Genêt, ա.բ. օրոճ «գաւթը չիչէյի». || — d'Espagne, — սպանիական. || — épineux, — փշեղէն. S. **Ajonc.**

Généthliaque, ած. ծննդեան, ծննդենի, տարեդարձի. poème, discours —. 2. ա. ժամարաշխ, քաւդեայ: [տան:

Genêtière, ի. օրոճիք, օրոճաս-

Génétique, ած. ծննդական. facultés —s. Sens —.

Genette, ի. կ. մշկատու. || aller à cheval à la —, ձիավարել կարճապադակ:

Géneur, ա. նբ. նեղիչ:

Genévrette, ի. գիօղի:

Genévrier, ա. բ. գի, ակրի, ձևնի, *գիճի «արտրճ աղաճը». ին. **Juniperus.** — sabine, ցիրդ, ցրդի, ցրդենի:

Genévrière, ի. գիաստան, գիոց «արտրճլրգ»: [լնդատապ:

Gengivite, ի. մգ. լնդաբորբ,

Géni, ած. անի. մգ. apophyse —, դնչարձէն. S. **Génien.** [բայինւ

Géniale, ած. հանճարեղ, հանճա-

Génialement, մ. հանճարապէս:

Génialité, ի. հանճարեղութիւն:

Géniculation (սիօն) ի. գճում, ծնրադրութիւն:

Géniculé, e, ած. բզ. ծնկաւոր. 2. ծնրեալ, ծնկակապ:

Génie, ա. ոգի. bon, mauvais —, բարի, չար —. — tutélaire, պահապան ոգի. le — de la France, de la peinture. 2. ոգի, այս, քաչ. évoquer les —s. 3. փ. ոգի, հաճոյք. le — du mal, des intrigues. Avoir du — pour les affaires. 4. հանճար. homme de —, այր հանճարեղ. c'est un —, այր բազմահանճար է, — իմն է. qui a un beau —, գեղահանճար. doué de —, հանճարատէր. trouvé par le —, հանճարագիւտ. plein de —, հանճարալի, հանճարալիր, հանճարալից. 5. ոգի, յատկութիւն. le — d'une langue. 6. զ. ճարտարագիտութիւն. 7. ճարտարագէտք. 8. ճարտարագօր:

Génien, enne. ած. մգ. կզակային, դնչային. apophyse —enne, դնչարձէն:

Genièvre, ա. ռա. **Genévrier** ի. գիանդ, գիապտուղ. ունդ՝ պտուղ գիոյ, *լիլիկ. ին. **Graine de genévrier.** 2. գիօղի. boire du —. ին. **Genévrette.**

Genièvrerie, ի. գիարան, գիագործարան:

Génioglosse (ժէնիօկլոս) ած. մգ. կզակալեզուային. muscle —, կլ. ա. le —, կզակալեզու:

Génio-hyoïdien, enne, ած. մգ, կզակակօրճային. le muscle —. կլ. գբ. le —.

Génio-pharyngien, enne, ած. մգ. կզակըմբանային. muscles —s. կլ. ա. les —s.

Génipa, Génipayer, ա. գենիպա. նարնջենի Ափրիկիոյ:

Génipi, S. **Génépi.**

Génisse, ի. երինջ, ընջուղ, քուէն. բչեն՝ գոչեն —ք:

Génisson ա. ցլիկ. մատաղ ցուլ:

Génistées, ի. յ. բ. օրոճեայք. ցեղ տոհմի Քիմնեռնասերից նախատիպ ունելով զօրոճ (genêt).

Génital, e, ած. սերողական, ծընընդաբեր, ծննդական, սերական. parties —es, ծննդական մասունք, ծննդականք, ծննդանոցք, ծնոցք, առականք, սերականք, կարևորք. organes —aux, — գործարանք. fonction —e, — գործողութիւն. vertu —e, — զօրութիւն. lièvre —e, ծննդական տենդ:

Génitalité, ի. ծննդականութիւն:

Géniteur, ա. ը. ծնիչ, ծնող, հայր. 2. եզ. ծնիչ. արու կենդանի:

Génitif, ա. ք. սեռական. սեռական հոլով:

Génito-crural, e, ած.մգ. ծնընդազդրային. ծննդական գործարանաց եւ ազդեր վերաբերած:

Génitoires, ա. յ. երկուորիք, ամորձիք «խայէ», ին. **Testicules.**

Génito-spinal, e, ած.մգ. ծնընդողնայարային:

Génito-urinaire, ած. մգ. ծնընդամիզային. appareil —. Voies —s.

Géniture, ի. ը. ծնունդ, զաւակ, սրդի:

Génope, ի. նե. հանգոյց, կապ:

Génoper, ն. նե. հանգուցել, կըղթել, կապել: [մութիւն:

Génoplastie, ի. մգ. այտակազ-

Genou, ա. ծունկն, *ծունկ «տիզ»: petit —, ծնկիկ, ծնրիկ. jusqu'aux —x, մինչեւ ի ծունկս, ծնկաչափ. à —x, ի գուռս, ի ծունկս, *ծնկի վրայ. à —, *չոքած. qui est à —, ծնրադիր, ծնրաչոք, *չոքուկ. à — par terre, ի գուռս անկեալ յերկիր. à —x! ծունր դիր, *— չոքէ. mettre à —x, տալ դնել ծունր, *— չոքեցնել. se mettre à —x, fléchir les —x, ծունր դնել՝ կրկնել՝ խոնարհեցուցանել, *— չոքիլ. être, tomber, se prosterner aux —x de qn., ի գուռս կալ՝ իջանել, ի գուռ հարկանիլ, ի ծունր իջանել առաջի ուրուք, ծունր խոնարհեցուցանել՝ մատուցանել՝ արկանել ուժք. embrasser les —x de qn., փարիլ զծնգովք ուրուք, *ժկուն ուրն պագնել. se mettre à deux —x, ի ծունր իջանել, — չոքիլ. demander à —x, à deux —x, հայցել Ջախանձանօք՝ բազմաջախանձ:

Genouillé, e, ած. S. **Géniculé.**

Genouillère, ի. ծնգակալ, ծընգապան, ծնգապահ. 2. ած. ծնկակալ. bottes à —s, — կօշիկք:

Genouilleux, euse, ած. վարակոտ. plantes —euses, — տունկք:

Génovéfain (ժէնօվէֆէն) ա. գենովեփեան. կանոնիկոս սրբուհոյն Գենովեփայ (Sainte-Geneviève).

Genre, ա. ազգ, սեռ. il y a divers —s d'animaux, de plantes. || Le — humain, ազգ մարդկան, մարդկային ազն, ազգ հանուրց մարդկան, մերասերք. 2. ազգ, սեռ, տեսակ. ce — d'ornement, d'occupation. Nouveau — d'étude. — démonstratif, կացրդական սեռ. — dramatique, հանդէս Քառերական. — littéraire, գրագիտական սեռ. dans son —, յիւրում սեռի, *իր սեռին մէջ. 3. պայման, օրինակ, ոճ, յեղանակ, ձեւ, կերպ. le bon, le mauvais, le meilleur —. || Le grand —, պայման՝ սովորոյթ աւագորերոյ, *մեծերու կերպ. 4. բ. նազանք, շոշականք, պչրանք, մեղմեխանք «Քաւիր, Քաֆրա, իւնվան». se donner du —, շոշականս առնել, նազիլ, *մեծութիւն ճախել, ալեվլուկ գալ. 5. ոճ մատենագրի, արուեստագիտի. son — est simple, élégant. Ce tableau est dans le — du Corrège. 6. Peintre, tableau de —, նկարիչ՝ նկար կենդանեաց, ծաղկանց, բնակութեանց. 7. ք. սեռ. — masculin, féminin, neutre, արական, իգական, չէզոք —. adjectif des deux —s, երկասեռ՝ երկսեռ ածական:

Gens, ա. ԵՔ յառաջադիր իցէ ածականի, եւ ի՝ ԵՔ իցէ վերջադիր. զօ. որեար. tous les honnêtes —, արք արդարասէրք. nos —, մերայինք. les vieilles —, ծերք, ծերունիք. ce sont des — résolus. Quelles méchantes —! Des — méchants. Il y a de sottes — qui... Les — de bien, de bonnes —, լաւորեար, *լաւ մարդիկ. les — d'esprit, մտացիք, արք հանճարեղք, բազումք ի միտս ունողաց, *մտացի մարդիկ. beaucoup de —, բազումք, յոգունք, յոլովք. les jeunes —, մանկտաւագք, երիտասարդք, պատանիք, *տղամարդիկ. ces —-là, արքդ այսորիկ, *այս մարդիկ. des — de sac et de corde, արք չարեացապարտք՝ ոճրագործք. || — d'Église, եկեղեցականք. || — d'épée, de guerre, զինուորականք, զինուորք. || les — de robe,ատենակալք, դատաւորք, փաստաբանք. || les — du roi, փաստաբանք՝ իսկնակք արքունի. || — de cour, արքունականք, արքունիք, պալատականք. || — d'affaires, արք գործոյ, *գործի մարդիկ. || les — de lettres, գրագէտք, բանասէրք, գրասէրք. || les — d'honneur, արք պատուասէրք՝ պատուաւորք. || — du monde, հասարակ մարդիկ՝ ժողովուրդ, ռամիկ. 2. ծառայորեար, սպասիականք, ծառայք, սպասաւորք. mes —, ըսպասաւորք իմ. || les — de la maison, մարդիկ տան, *տնեցիք. 3. յ. le droit des —, իրաւունք ազգաց. || les vieilles — , ծերք, *ծերացած մարդիկ. || les — instruits, գիտունք, *կրթուած մարդիկ:

Gent, ի. սեռ, ազգ, ցեղ, գրոհ. la — qui fend l'air, օդաճեր Քրեչունք. || la — moutonnière, ոչխարք. եւ փ. ոչխարամիտք, *որոնք ոչխարի պէս ուրիշի օրինակին հետեւին:

Gent, e, ած. հ. ազնիւ, նազելի. une —e demoiselle, fillette. Une fille au corps —, աղջիկ գեղեցկամարմին:

Genthite, ի. հբ. ժանՔաբար. մագնիսախառն եւ կրախառն չրատեալ գայլախազաւտ նիքէլի:

Gentianacées, (սի) ի. յ. բ. բոգասերք. ցեղ տոհմի բոգոյ:

Gentiane (ժանսիան) ի. բոգ,

բոգի , օձի դեղ , օձադեղ , ենդիան «ենենթիանա , կիւշատ». 2. բոգօղի , բոգաջուր . boire de la —.

Gentianées (ժանսիանէ) ի. յ. բոգեայք . հն. **Gentianacées.**

Gentianelle (ժանսիանել) ի. բոգեակ . ազգ բոգոյ . հն. **Amarelle.**

Gentianin, Gentianine (ժանսիանէն) ա. ի. տգ. բոգին . տարբն գտնալ յարմատն բոգոյ :

Gentianique (ժանսիանիք) ած. բոգային :

Gentianose (ժանսիանօզ) ի. տգ. բոգուց , բոգանիւթ . շաքարային նիւթ հանելոյ յարմատոյ բոգոյ :

Gentil (ժանթի) ա. եւ ած. հեթանոս, կռապաշտ. l'Apôtre des —s, առաքեալն հեթանոսաց. Սուրբն Պօղոս:

Gentil, ille (ժանթի , ժանթիյ) ած. բարեգեղ , անօսլագեղ , բարեդէմ , բարեձեւ , բարեքիկ , բարեքաձեւ , բարետեսիլ , հաճոյատեսիլ , գեղեցիկ , վայելուչ , շնորհալից , նազելի , ազնիւ , մեղմատեսիլ , *սիրուն , աղուոր, աղուորիկ , խորտիկ, շնորհքով . un — garçon. Elle est très —ille. Une chanson fort —ille. Il me disait des mots les plus —s du monde. ||գ. faire le —, հաճոյագոյն՝ հաճոյականաւ զանձն ընծայել . bois —, տ. **Garou.**

Gentilhomme (ժանթիյօմ) ա. ազատորդի , սեպուհ , այր ազնուական , ազատազգի , ազատազարմ , ազատատոհմ . || gentilshommes (ժանթիզօմ), ազատորնաբ , ազատանի . — de la chambre, սենեկապետք արքայի :

Gentilhommerie (ժանթիյօմըրի) ի. ազատորդիութիւն, ազնուականութի, ազատատոհմութիւն . 2. ազատորնաբ , ազատանի , ազնուականք :

Gentilhommesque, ած. ազատական :

Gentilhommière (ժանթիյօմիէր) ի. ը. ամարատուն ազնուականի , ամարանոց . ce n'est pas un château, ce n'est qu'une —.

Gentilisme, ա. հեթանոսութիւն:

Gentilité, ի. հեթանոսք , կռապաշտք . 2. հեթանոսութիւն, հեթանոս ազգք . toute la —. 3. հեթանոսութիւն , կռապաշտութիւն . il reste encore des traces de — dans ce pays-là.

Gentillâtre (ժանթիյլաթր) ա.հգ. ազատիկ . ազնուական աղքատիկ :

Gentillesse (ժանթիյէս) ի. բարնձեւութիւն , վայելչութիւն, շնորհք, նազանք , սիրունութիւն , ազնուութիւն , *աղուորութիւն . la — d'un enfant. Elle a de la — dans ses manières. 2. բանք ազնիւք, ազնուագործութիւն . elle a fait des —s. Elle a dit mille —s devant nous. Il a dressé son chien à mille —s.

Gentillet,ette, ած. ը. վայելուչ, բարեքիկ , *աղուորիկ , սիրունիկ :

Gentiment, մ. վայելչաբար, գեղեցկաբար , *շնորհքով :

Gentiogénin (ժանսիօժէնին) ա. տգ. տ. **Gentiopicrin.**

Gentiopicrin (ժանթիօփիքրէն) ա. տգ. բոգադառնին. դառն տարբն գտնալ յարմատն բոգի :

Gentisin, ա. տգ. բոգաններկ . *բոգի արմատէն ելած դեղին գունաւորիչ նիւթ :

Gentisque (ժանթիզք) ած. տգ. բոգային . acide —, բոգաթթու :

Gentleman (ճէնթլմէն) ա. այր ազնուական . parler en —, *ազնուական մարդու պէս խօսիլ :

Gentry (ճէնթրի) ի. ազնուականութիւն (յԱնգլիա) :

Génuflexion, ի. ծնրադրութիւն, *ծունկ չոքիլն :

Génuine, ած. անկեղծ, ճշգրիտ . traduction —. [ճշգրտութիւն :

Génuinité, ի. անկեղծութիւն ,

Genu-valgum (ժէնիւ-վալկօմ) ա. ախ. գելութիւն . *ծունկի ծռութիւն:

Géocentrique, ած. եր. երկրակենդրոն , երկրակենդրոնական :

Géocérine, ի. տգ. երկրամոմ . նիւթ մոմելէն :

Géocérinique, ած. տգ. երկրամոմային . acide —, երկրամոմաթթու. կն. **Acide cérotique.**

Géocorise, ի. կ. երկրամլուկն . կն. **Halys.** [nite.

Géocronite, ի. հբ. տ. **Géokro-**

Géocyclique, ած. աս. երկրաշրջանակ . machine —, — մեքենայ , որ ցուցանէ գշարժումն երկրի զարեգակամբ :

Géode, ի. հբ. երկրաքար :

Géodésie, ի. երկրաբաժանականն, երկրաբաշխութիւն :

Géodésien, ա. հողաչափ :

Géodésigraphe, ա. գետնագիր գործի :

Géodésimétrie, ի. հողաչափութի:

Géodésique, ած. երկրաբաշխական : [բաշխօրէն :

Géodésiquement, մ. երկրա-

Géodésiste, ա. հողաչափ :

Géodète, տ. **Géodésien.**

Géodique, ած. հբ. երկրաքարածնե :

Géoffrée, ի. բ. ժօֆրուաբոյս . երկպրուկ տունկ ընդարեր :

Géogène, ած. երկրածին :

Géogénie, ի. երկրածնութիւն :

Géogénique, ած. երկրածնային . études —s. [*տունկի տեսակ :

Géoglosse, ի. բ. երկրալեզու .

Géognosie, ի. երկրագիտութիւն:

Géognosique, ած. երկրագիտական :

Géognoste, ա. երկրագէտ :

Géogonie, ի. երկրածնութիւն , երկրակազմութիւն :

Géogonique, ած. երկրածնական, երկրակազմական :

Géographe, ա. աշխարհագիր , երկրագիր . 2. ած. —. ingénieur —, — ճարտարագէտ :

Géographie, ի. աշխարհագրութիւն, երկրագրութիւն . — physique, politique, բնական , քաղաքական —.

Géographique, ած. աշխարհագրական , երկրագրական . division —, — բաժանումն . carte —, աշխարհաքարտ :

Géographiquement, մ. աշխարհագրեմ , երկրագրեմ . dessin tracé —.

Géomètre, ա. երկրաչափ . c'est un excellent —. 2. չափագէտ. || ի. l'éternel —, յաւիտենական —ն, Աստուած :

Géomètre, ա. մր. երկրաչափուկ. Թռչուր ինչ , որ կն. **Arpenteuse.**

Géométrie, ի. երկրաչափութիւն. — linéaire, analytique, գծական, վերլուծական —. — plane, մակարդակ —.

Géométrique, ած. երկրաչափական. méthode, démonstration —. Figure —.

Géométriquement, մ. երկրաչափօրէն . cela est — démontré.

Géométriser, չ. երկրաչափել . =Se —, դ. —իլ :

Géomolges, ա. յ. կ. սբ. երկրածուծք . տոհմ զեռնոց :

Géomydés, ա. յ. կ. գետնամկնայք. **Géomys.** [cérine.

Géomyricine, ի. տգ. տ. **Géo-**

Géomys (միս) ա.կ. գետնամուկն:

Géonomie, ի հողաբաշխութիւն :

Géophage, ա. հողակեր :

Géophagie, ի. հողակերութիւն :

Géophiles, ա. յ. գետնասէրք , երկրասէրք . կարգ ճճեաց :

Géophithéciens, ա. յ. գետնակապիկք , երկրակապիկք . *ազգ կապկաց որ ծառի վրայ բնակելու տեղ՝ երկրի վրայ կբնակին :

Géopithèque, ա. կ. գետնակապիկ , երկրակապիկ :

Géoplanidés, ա.յ.կ. երկրահարթնայք . տոհմ որդանց :

Géoponie, ի. վդ. հողագործութիւն, երկրագործութիւն. հն. **Agriculture.**

Géoponique, ած. վդ. հողագործական, երկրագործական. 2. ի. la —, —ն. —s, գիրք վաստակոց:

Géorama, ա. բգ. երկրացոյց:

Géorétinique, ած. տգ. երկրառետնային. acide —. [վրացուհի:

Géorgien, enne, գ. վրացի, **Georgine** (ժօրժին) ի. բ. գեւորգինի. հն. **Dahlia.**

Georginées (ժօրժինէ) ի. յ. բ. գեւորգիներայք:

Géorgique, ի. մշակական. poème —. 2. ի. յ. —ք. les —s de Virgile, —ք Վիրգիլեայ:

Géosaure, ա. վբ. գետնամողէզ:

Géosauriens, ա. յ. գետնամողիզանք, գետնամողէզք. կարգ սողնոց:

Géoscope, ա. երկրադէտ:

Géoscopie, ի. երկրադիտութիւն:

Géospize, ա. Ա. երկրակուց. ազգ հարամիկի (gros-bec).

Géostatique, ի. երկրակշռութի:

Géosynclinal (ժէոսէնքլինալ) ա. երկրախշտի: [շափումն:

Géotactisme, ա. բ. երկրաշո-

Géothermie, ի. երկրաջերմութի:

Géothermique, ի. երկրաջերմական: [դարձութիւն:

Géotropisme, ա. բ. գետնա-

Géotrupe, ա. մբ. գետնաբընդիւն. ազգ միջատի:

Géphyriens (ժէֆիրիէն) ա. յ. կ. կամրջեանք. դաս ծովային որդանց:

Géraine, ի. ռա. **Géraniumի:**

Gérance, ի. հոգաբարձութիւն, գործարարութիւն, յանձնանք:

Géraniacées, ի. յ. խորդենասերք. տոհմ տնկոց, որոց տիպ է խորդենի «բնբը»:

Géranial, ա. տգ. խորդան:

Géraniées, ի. յ. բ. խորդենեայք. ս. **Géraniacées.**

Géraniène, ա. տգ. խորդինէն:

Géranine, ի. տգ. խորդենին. *խորդենիէն ելած դեղին նիւթն:

Géraniol, ա. տգ. խորդուլ:

Géraniolène, ա. տգ. խորդուլէն:

Géranique, ած. տգ. խորդային:

Géranium, ա. բ. խորդաճաղիկ,

խորդինի, կունկինի, քարտիկ, *մըլմլուկ «բնբը»:

Gérant,e, գ. գործարար, յանձանձիչ, տնօրէն, պատասխանատու:

Géranyle, ա. տգ. խորդենուստ, խորդենանիւթ:

Gérardie, ի. բ. գերարդիա, գերարդենի. ազգ խուլաբուսեայց. 2. կբ. —. ազգ պողիպոդից:

Gérardiées, ի. յ. բ. գերարդեայք. ցեղ տոհմի խուլաբուսեայց:

Gerbage, ա. որայում. *որայ կապելն:

Gerbe, ի. որայ. lier une —, des —s, — կապել. tas, monceau de —s, օրան, գադիշ. 2. տատանորդ ընձոց, պտղի. 3. — de fleurs, խուրձ՝ փունջ ծաղկանց, խրձաճաղիկ. — d'eau, խրձաջուր. — de feu, հրախուրձ. խուրձ հրոյ հրախաղուց:

Gerbée, ի. յարդախուրձ ցորենախառն. donner de la — à un cheval.

Gerber, ն. որայել. *որայ կապել. il faut — ce froment. 2. տակառադիզել. դիզանել իվերայ միմեանց զտակառս գինւոյ. pour faire tenir toutes les pièces dans le cellier, il faut les —.

Gerbier, ա. օրան, գադիշ. բարդ որայոց:

Gerbière, ի. որայակալ, որայարարձ. որայակիր սայլ. 2. օրան:

Gerbiforme, ած. իբ. որայածեւ:

Gerbille, ի. կ. խրձուկ. ազգ կրծողաց:

Gerbillon, ա. խրձիկ, որայիկ:

Gerbo (ժէրպօ) ա. կ. **Gerboise**, ի. կ. մկնաճագար, ճագարամուկն. փոքրիկ կաճնաթոյծ կրծող կենդանի նման մկան. հն. **Dipe.**

Gerce, ի. ցեց «կիւվէ»:

Gercement, ա. հերձուածք, հերձուտուածք: [main, écorce —e.

Gercé,e, անց. հերձ, *ճղքուած. **Gercer**, ն. հերձանել, հերձոտել. հերձաւել, պատառել, ճեղքել, փեռեկել, *ճեղքտել, ճաճտել. le froid gerce les lèvres. Le soleil gerce la terre.

Gercer, չ. եւ ***Se*** —, դ. —իլ, փեռեկիլ, *ճաճտիլ. les lèvres gercent au grand froid, se gercent à la grande gelée.

Gerçure, ի. հերձան, հերձած, պատառուած, փեռեկուած, հերձ, փապար, գէզ, *ճեղքուած, ճեղք:

Gérer, ն. յանձանձել, վարել. — une tutelle, un domaine, ses affaires. =***Se*** —, դ. —իլ:

Géreur, ա. վերակեցու:

Gerfaut, ա. Ա. կերբազէ. ազգ բազէի:

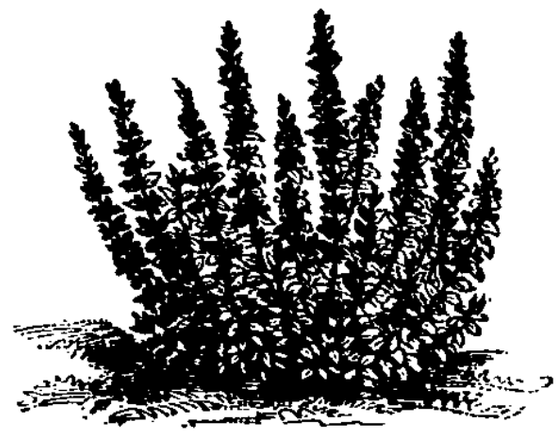
Gerhardtite, ի. իբ. գերհարդաքար. հիմնային անկենսատ (azotate) պղնձոյ:

Germain,e, գ. հարազատ. les —s, —ք. 2. ած. —. միահայր, համահայր եւ համամայր. frères —s. Sœurs —es. 3. գ. cousin —, հօրեղբօրորդի, հօրաքեռորդի, մօրեղբօրորդի, մօրաքեռորդի. cousine —e, հօրեղբօրադուստր, հօրաքեռադուստր, մօրեղբօրադուստր, մօրաքեռադուստր:

Germain, e, ած. գերմանական. 2, գ. գերմանացի, գերմանուհի. les —s, —ք:

Germandrée, ի. բ. գարօշ, լերդախոտ, կենաբար, գետնակալին.

— aquatique, ջրագարօշ. հն. **Scordium.** — officinale, լերդախոտ բժշկական, գետնի կաղին. — maritime, ս. **Marum.**

Germanique, ած. գերմանական:

Germanisation (սիօն) ի. գերմանացումն:

Germaniser, ն. գերմանացուցանել. =չ. գերմանանալ, գերմանաբանել: [նութիւն:

Germanisme, ա. գերմանաբա-

Germaniste, ա. գերմանագէտ:

Germanium (իում) ա. տգ. գերմանինիոն. պարզ մարմին նորագիւտ:

Germarite, ի. հբ. գերմարքար:

Germe, ա. սերմն, ընձիւղ, ծիլ. 2. փ. սերմն, տարրն, պատճառք. le — d'une maladie. Les —s de la vie. || Faux —, մարմին անկեցպարան, սաղմն:

Germer, չ. ընձիւղիլ, ծլարձակել, ծիլ արձակել, ծլիլ, ցցուիլ. nouvellement germé, նորածիլ. 2. փ. —. la vertu germe dans son cœur.

Germinal, e, ած. բ. ծլային. 2. ա. ծլօն. եօթներորդ ամիսն հանրապետական տոմարի (մարտի 21էն ց19 ապրիլ): [minatif.

Germinateur,trice, ած. ս. Ger-

Germinatif, ive, ած. ծլական:

Germination (սիօն) ի. ընձիւղումն, ծլումն, ծլարձակութիւն. en —, ծլարձակ:

Germinipare, ած. բպ. ծլածին:

Germiniparie, ի. ծլածնութիւն:

Germoir, ա. ծլարան:

Germon, ա. ձբ. Ծորտ. ազգ բիւնիկ ձկան:

Gérofle, ս. **Girofle.**

Géromé (ժերոմէ) ա. ազնիւ պանիր համանուն քաղաքի:

Gérondif, ա. ք. դերբայ:

Géronte, ա. ծեր, ծերունի. 2. փ. ծերամիտ, տկարամիտ, *ցնդած:

Géronterie, ի. ծերութիւն:

Gérontisme, ա. ծերամտութիւն, *ցնդածութիւն:

Gérontocomie, ի. ծերապահութիւն. առողջապահութիւն ծերոց:

Gérontocratie (սի) ի. ծերապետութիւն:

Gérontocratique, աճ. ծերակատարական :

Gerris (ժեռիս) ա. մբ. կճոզ. ազգ կիսաթև. միջատաց :

Gersdorffite, ի. հբ. գերսդորֆիտաբար :

Gersée (ժէրսէ) ի. բաղիշասնգոյր. տես **Arum**. [տայ) :

Górusie, ի. ծերակոյտ (Սպար-

Gerzeau(ժէրզօ)ա.բ.ռա. **Nielle**ի:

Gèse (ժէզ) ա. տեգ (Կեղտաց եւ Հռովմայեցւոց) :

Gésier,ա. քարճ, քարճիկ. երրորդ ստամոքս Թռչնոց :

Gésine, ի. հ. մանկածնութիւն, *տղաբերք. 2. ծագաբերութիւն :

Gésir (պակասաւոր բայ. je gisais, tu gisais, etc., gisant) չ. անկնալ կալ՝ դնիլ, *գետինն պառկիլ. ci-git, աստ հանգչի՝ Թաղեալ կայ, աստ է տապան. 2. կալ, լինել. la côte git nord et sud. || Là git la difficulté. Tout git en cela.

Gesnéra, Gesnère, ի. բ. գեսներա, գեսներաբոյս :

Gesnéracées, ի. յ. գեսներասերք, գեսներաբոյսք :

Gesnérées, ի. յ. բ. գեսներեայք. հն. **Gesnéracées**.

Gesnériacées, տես **Gesnéracées**.

Gesse, ի. բ. խոտու, մանդանակ,

ճուլպան. հն. **Lathyre, Lathyrus**.

Gestation (սիօն) ի. շրջումն, յածումն, յածանք, *պտրտիլն. — à cheval, en voiture, ձիաշրջումն, կառաշրջումն. 2. բպ. յղացումն, յղութիւն. ժամանակ յղութեան, *ծոցորութիւն :

Gestatoire, աճ. տես **Chaise**.

Geste, ա. շարժուած, ձեռնաշարժ, ձեռնաշարժումն, ձեռնաշարժութիւն, *շարժուք. — expressif. Faire des —s, շարժուածս առնել, *ձեռքով ձեւեր անել. du —, նշանացի. 2. հ. յ. արուեստիւն քաջութեան, նահատակութիւնք. 3. բ. les faits et —s, գործք, արարք, գնացք, վարք : [յին :

Gesticulaire, աճ. շարժուածա-

Gesticulateur, trice, գ. ձեռնաշարժ, անդամաշարժ :

Gesticulation (սիօն) ի. ձեռնաշարժութիւն, անդամաշարժութիւն, մարմնաշարժութիւն, *շարժկտանք :

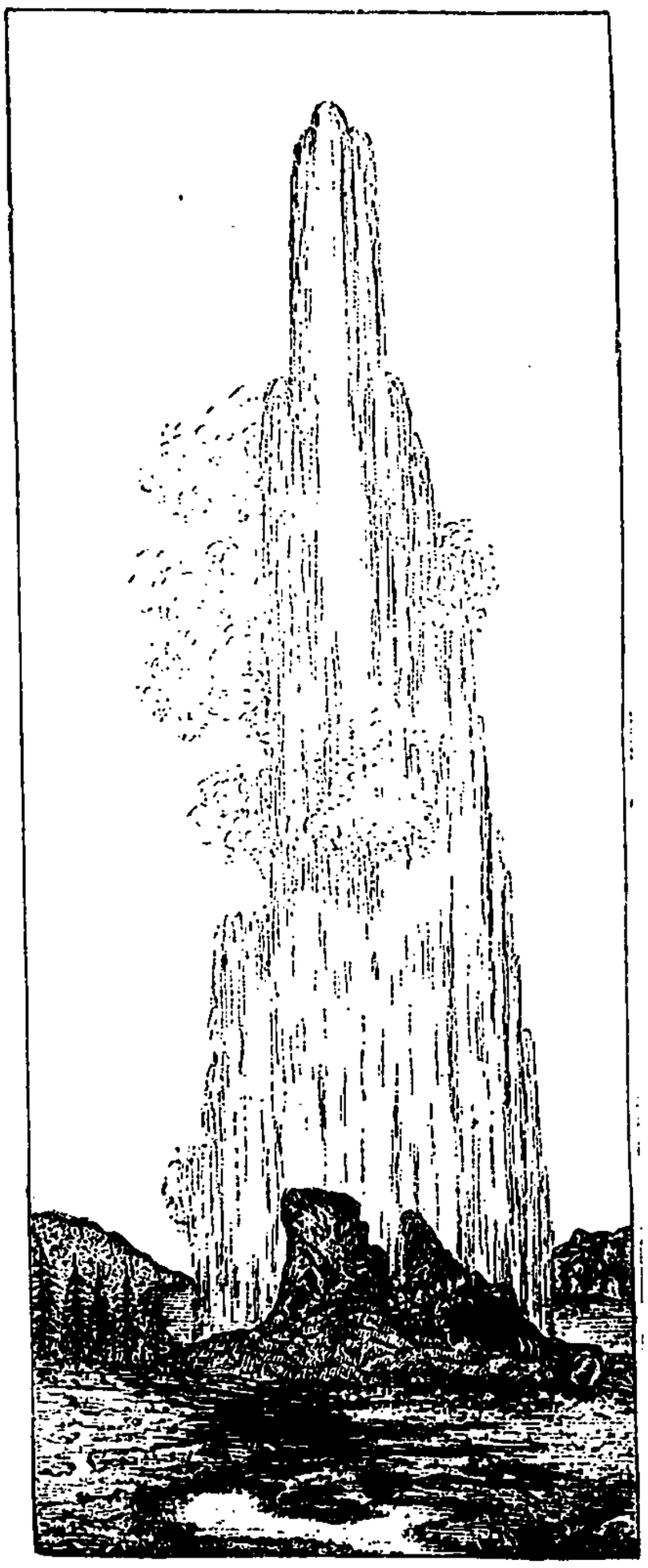
Gesticuler, չ. ձեռնաշարժել, ձեռնաշարժ առնել, *շարժկոտիլ. il il ne peut rien dire sans —.

Gestion (Թիօն) ի. վարումն, յանձնանք, տեսչութիւն. avoir la — des biens de qn.

Gestionnaire (ժէսԹիոներ) ա. պաշտօնավար: [Benoîte]:

Geum (ժէօմ) ա. բ. գէումն. գա.

Geyser (կէյզէր) ա. հբ. ջեռապղբր, ցայտաղբիւր, եռացող ջրացայտ. *տաք ջուրի աղբիւր, ցայտող աղբիւր: [ջրատեալ գայլախազատ

Geysérite, ի. հբ. գէյզէրաքար.

Ghetto, ա. եբ. գետտոյ. Թաղն Հրէից ի Հռոմ: [«կեավուր» :

Giaour (ճիաուր) ա. անհաւատ

Giarole, ի. Թ. ծովակաքաւ. կն. **Perdrix de mer**.

Gibbar (ժիպար) ա. սբ. կիտակ. կէտ ձուկն միաձեւ :

Gibbeux, euse, աճ. սապատողն, կուզ, կորաքամակ :

Gibbie (ժիպի) ի. մբ. սապատողն. *լուի նման պզտիկ ճճի :

Gibbifère, աճ. բպ. կզակիր, կզաբեր :

Gibbiflore, աճ. բ. կզաճապիկ :

Gibbipenne (ժիպպիբէն) աճ. Թ. կզափետուր :

Gibbon (ժիպօն) ա. սբ. ապուզնայ. մեծ կապիկ Հնդկաց :

Gibbosité (ժիպօզիթէ) ի. կզուԹիւն, կորաքամակութիւն «գամպուրուգ» :

Gibbsite, ի. հբ. գիբբսաքար. հն. **Hydrargillite**.

Gibecier, ա. մախաղագործ :

Gibecière, ի. մախաղ, *խորճին. 2. —. պարկ ձեռնածուաց. tour de —, ձեռնածուիթիւն (հօգգապաղլըգ) :

Gibèle, ի. ձբ. հիրոտ. ձուկն ի կարգէ կակղաՓեշճակաց (malacoptérygiens).

Gibelet (ժիպլէ) ա. գայլիկոնիկ «քիչիւք պուրղու». || փ. cet homme a un coup de —, խելայեղ՝ յիմարամիտ է այդ, *խե՝ բախուկ է :

Gibelin,e, ա. գիբեղեան. կուսակից կայսեր Գերմանիոյ ի միջին դարու. 2. աճ. —. la faction —e. || փ. les Guelfes et les —s, ոխերիմք, անհաշտ Թշնամիք. || տես **Guelfe**.

Gibelotte, ի. ճագարապոլանի. պորանի ճագարի «առա Թավշանը եահնիխի». mettre un lapin en —.

Giberne, ի. խծկակալ. տես **Cartouchière**.

Gibet, ա. կախաղան. փայտ դատապարտութեան :

Gibier, ա. որս, երէ. որսացեալ կամ որսալի կենդանի. petit ou menu —, մանրորսիկ (նապաստակ, կաքաւ ...) gros —, երէք, եղունք, երէվայրիք (եղջերու, այծեամն, վարազ ...). — à plumes, փետրերէք. որսացեալ Թռչունք. — à poil, մազերէք, երէք, երէվայրիք. || փ. ը. cela n'est pas de son —, այս չէ նորա գործ, չէ նմա ի դէպ. 2. փ. ը. որս. — de potence, որս սրճանի կախաղանի, *կախաղանի մարդ :

Gible, ա. աղիւսաշար. *Թրծոց դրուած աղիւսի շար :

Giboulée, ի. Թնդնկէջք, յանկարծատափ, գարնանատեղ, *բանջարբուսակ. les —s de mars.

Giboya, ա. սբ. ժիպոյա. օձ մեծ անԹոյն :

Giboyer (լծ. իբ. **Aboyer**) չ. գնալ յորս, որսալ. aimer à —, որսասէր լ: [տենչ :

Giboyeur, ա. որսասէր, որսա-

Giboyeux,euse, աճ. որսաշատ, որսալից, որսատուն, քաջերէ. pays, parc —. [գիխարկ երեկուՓի :

Gibus (իւս) ա. գիբուս. ճալածոյ

Gicler, ն. ը. ժայԹքիլ :

Giclet, ա. ռա. **Concombre sauvage**ի :

Giette, ի. սանտր (ոստայնանկաց) :

Gifle, ի. ռ. ափլէղ, ապտակ «ՔօգաՔ, սիլլէ, շամար». donner une —, — մատուցանել՝ տալ՝ հանել. recevoir une —, — առնուլ՝ ուտել :

Gifler, ն. ռ. ափլիզել, ապտակել, *ապտակ զարնել :

Gifleur, euse, գ. ափլիզող, ապտակատու, *ապտակ զարնող :

Gibbon.

Gifole, ի. բ. բամբակախառտ :

Gigantesque, ած. հսկայածեւ, հսկայակերպ, հսկայակերտ, հսկայատեսիլ, վիՔխարի, սոսկավիՔխար, հսկայաշէն, հսկայագործ, հրեշակայածաւալ. անարի, յաղՔահատակ. taille, projet —. Une entreprise —. 2. ա. —. il n'aime que l'extraordinaire et le —. [ձեւօրէն :

Gigantesquement, մ. հսկայա-

Gigantisme, ա. հսկայածեւութիւն, հսկայագործութիւն :

Gigantographie, ի. հսկայագրութիւն. նկարագիր սկայից :

Gigantolithe, ի. հբ. հսկայաքար. ազգ կորդիերաքարի. տ. **Cordiérite.**

Gigantologie, ի. հսկայաբանութիւն. նկարագիր հսկայից :

Gigantomachie (ժիկանՔօմաշի) ի. հսկայամարտ, հսկայամարտուհի :

Gigartinacées, ի. յ. բ. ծովալօռասերք. տոհմ լօռից ի կարգէ փլօրիդեայց : [լօռի :

Gigartine, ի. ծովալօռ. *տեսակ

Gigartinées, ի. յ. բ. ծովալօռեայք. հն. **Gigartinacées.**

Gigogne, ի. la mère —, բազմորդի՝ բազմազաւակ մայր :

Gigot, ա. գիստ «պուտ». — de mouton, ոչխարագիստ. petit —, զըստիկ, ազդրիկ. manche de —, զստակալ. 2. յ. աքեացք. յետին սրունք ձիոյ. 3. ռ. սրունք, բարձք մարդոյ, *ճիւ «պաճագ» :

Gigoté, e, ած. bien —, առոյգաբարձ, հաստաւոտն. cheval —.

Gigoter, ն. ռ. աքացել. շարժել՝ տատանել զսրունս. cet enfant ne fait que —. 2. աքացել՝ ՔօՔափել՝ շարժել կենդանեաց զոտունս ի մեռանելն. 3. բ. աքացել, պարկել, կաքաւել :

Gigue, ի. բ. սրունք, աքեացք, *ճիւ, տոտիկ. 2. աբապար. *տեսակ մի հին խաղ. 3. աքանուագ :

Gilbertite, ի. հբ. գիլբերտաքար:

Gilet, ա. բանկոն «եղլէք» :

Gileté, e, ած. բանկոնակիր, բանկոնազգեաց. il est bien, mal —.

Gileter (je gilette, je giletterai) ն. բանկոնել, բանկոն ագուցանել՝ *հագցունել. [ագանիլ՝ *հագնիլ :

Se gileter, դ. բանկոնիլ. բանկոն

Giletier, ière, գ. բանկոնաբար, բանկոնագործ «եղլէքճի» :

Gilie, ի. բ. գիլի. բոյս խոտեղէն :

Gille, ա. հոպիտ, խեղկատակ «մուգալլիտ». 2. փ. պանդոյր, ապուշ «մանկաՔա». c'est un —, un vrai —. 3. ռ. faire —, խոյս տալ, փախչիլ, *կծիկը դնել :

Gillinie, ի. բ. գիլլենի. բոյս ի ցեղէ վարդենեաց :

Gillerie (ժիլրի) ի. բ. պանդոյրութիւն «մանկաՔալըգ» :

Gillette (ժիլէՔ) ի. la reine —. Cuisinier de la reine —, յոռի խոհարար. historien de la reine —, յոռի պատմագիր. c'est une reine —, կին աննշան որ զտիկնուՔիւն ՔէկՆ աճէ. * տիկնուՔիւն ծախող աննշան կին :

Gilliésiacées (ժիլիէզիասէ) ի. յ. բ. ժիլլիէզաբուսասերք :

Gilliésie, ի. բ. ժիլլիէզաբոյս. ազգ միապտուկ տնկոց ի տոհմէ շուշանասերից :

Girafe.

Gillingite (ժիլլինժիՔ) ի. հբ. գիլլինգաքար. հն. **Hisingérite.**

Gillon (ժիլոն) ա. ռա. **Guiլ :**

Gilotage, ա. գինկագրութիւն. հն. **Zincographie.**

Gilvicolle, ած. կ. գորշավիզ, գորշապարանոց. * որուն վիզն մոխրագոյն է :

Gimblette (ժէնպլէՔ) ի. բոկեղ (սիմիՔ) :

Gin (ճին) ա. գիօղի. հն. **Genièvre.** marchand de —, գիօղեվաճառ :

Gindre (ժէնտր) ա. հացագործ, *խմորն Քրմող «խամուր եուղուրուճու» :

Gingas (ժէնկա) ա. անկողնակրտաւ, *անկողնի երեսցու :

Gingembre (ժէնժանպր) ա. կոճապղպեղ «ջենճեՔիլ» :

Gingival, e, ած. մի. լնդայլն :

Gingivite, ի. բժ. լնդաբորբ, լնդատապ, *լնդերքի բորբոքումն :

Ginglyme, ա. մգ. ծխնայօդ :

Ginglymoïdal, e, Ginglymoïde, ած. մգ. ծխնայօդակերպ. articulation —, — խաղալիք : [բերան :

Ginglymostome, ա. ծբ. ծխնա-

Ginguet, ette, ած. տկար, անզօր. vin —. 2. սակաւագին, աննշան. habit —. || esprit —, կարճատես միտք. 3. գինեակ, ՔՔուիկ. boire du —.

Ginkgo (ժենքօ) ա. գնգաճառ. ազգ բրաճոյ կոնաբեր ծառոց :

Ginkgophylle, ա. բ. գնգատերեւ :

Ginseng (ժէնսան) ա. բ. գինսինգենի. բոյս արալիասեր, զոր համայնաբոյժ համարին Չինացիք :

Girasol.

Giobertite, ի. հբ. գիօբերտաքար :

Giorno (A) մ. իտ. ցերեկալոյս, օրալոյս, վեճապայճառ. éclairé à giorno, — լուսաւորեալ :

Giovanite, ի. հբ. յովհաննիսաքար :

Gipsy (ճիփսի) գ. անգ. գնչու, բոշայ «չինկեանէ». des gipsies.

Girafe, ի. ընձուղտ, ուղտինձ, անալուՔ «գիւրաՔէ, զուռնափա». 2. ռ. —. կին վեճանձն եւ երկայնապարանոց. il dansait avec une grande —, avec une espèce de —.

Giranco, ա. շրջառիկ (վեքենայ):

Girande, ի. խրճացայտք. խրճաձեւ ջրացայտք. 2. խրճահրՔիտ. խրճաձեւ հրՔիտ «չարխի ֆէնէկ» :

Girandole, ի. բազմատեղնեան աշտանակ. 2. գորշասպասիանգ. գինդ ականազարդ. 3. պտ. փնջաճաղիկ. 4. տ. **Girande.**

Girasol, ա. հբ. արեւադէմ. * ազնիւ քարի տեսակ «այնի շէմս». 2. փ. փաղաքուշ. 3. բ. արեւադէմ. տ. **Tournesol, Hélianthe, Héliotrope.**

Giration (սիօն) ի. շրջումն, ծաւալումն :

Giratoire, ած. շրջական, պր-

տուտական . mouvement —, ֆիռ :

Giraumon, Giraumont, ա. կարկաժ . մեղրադդում (Ամերիկոյ) «Ամերիքա պալ գաղաղը». հն. **Citrouille.**

Girel, ա. նւ. տ. **Cabestan.**

Girie, ի. սուտ գանգատ՝ լաց . faire des —s.

Girofle, ա. մեխակ «գարէնֆիլ». կն. **Clou de** —, —. || Essence de —, մեխակիւղ :

Giroflée, ի.բ.շահիպրակ «շէպպուլ, շէհիպօյ». 2. փ. une — à cinq feuilles, — հինգատերեւ, *հինգ եղբարք . || — jaune, տ. **Violier.**

Giroflier, ա. մեխակենի , մեխակի «գարէնֆիլ աղաճը» :

Girole, ի.բ. նապաստակի ականջ. ազգ ուտելի սնկոյ :

Girolle, ի. բ. ժախ , ջրալախուր «պուրչագ» :

Giron, ա. ծոց, գոգ , գիրկ «գուճագ». || փ. le — de l'Église, — Եկեղեցւոյ. rentrer dans le — de l'Église. 2. կգ. եռանկիւն. 3. ճ. երեսք (սանդղամատի) «պասամագ եիզիւ»:

Gironde, ի. ժիրոնդ . կողմն՝ կուսակցութիւն ժիրոնդեանց :

Girondin, e, ած. ժիրոնդեան . le parti —. || ա. —. un —.

Gironné, e, ած, կգ. եռանկիւնի, եռանկիւնաձեւ . tuile —e. Écu —.

Gironner, ն. բոլորակել , բոլորակ գործել : [լալաչափ :

Giroscope, ա. Ջաւալադէտ, Ջա-

Girouette, ի. հողմացոյց «եէլգօվան». 2. փ. յողդողդ, փոփոխամիտ, մեղկախորհուրդ, անիաստատ. c'est une —. Tourner à tous vents comme une —, faire la —, յողդողդամիտ՝դիւրափոխ՝ դիւրափոփոխ լ.:

Girouetterie, ի. փոփոխամտութիւն:

Giroule, ի. բ. տ. **Girolle.**

Gisant, e, ած. անկեալ , կողմանեալ , *գետին պառկած՝ փռած . — sur la poussière.

Gisement, ա, նւ. դիր , նիստ կայք (ծովափանց) . 2. հբ. խաւ , շարք , կարգ (հանածոյից) :

Gismondine, ի. հբ. գիսմոնդիաքար :

Gît (ժի) տ. **Gésir.** [շայք :

Gitancrie, ի. բոշայութիւն , բո-

Gitano, ա. գնչու, բոշայ . **Gitana,** ի. գնչուհի . բոշուհի (Սպանացի). un —. Une gitana. Des gitanos.

Gîte, ա. խշտիք , դադարք , կայան , դիր , բնակարան . se trouver sans —. Revenir au —. Me voici de retour au —. 2. բայ , բայոց , կաղաղ , որջ . 3. տեղի , կայան հանածոյից . 4. մագ. — à la noix, — de la noix, ազդրամիս. *եզան պոչին տակի կլոր միսն. 5. ներքնակ . ներքին երկան . տ. **Meule.**

Gîter, չ. բ. բնակիլ , ագանիլ . 2. բայանալ , որջանալ . = *Se* —, դ, նոյն :

Githage, ա, բ. ձագախոտ . ազգ շահոքրամի (œillet).

Giton, ա. գիտոն , իգամանուկ , իգապատանի «փուշտ , չէնկի». հն. **Bardache, Mignon.**

Givre, ի. կգ. օձ. 2. ա. ցօղիկ , * սիկլիկ . Քեռեւ եղեամն :

Givré, e, ած. ցօղիկապատ , սկլիկապատ . arbre —. 2. կգ. օձապատ, օձազարդ :

Givreux, euse, ած. հերծոտ , *նեղբոտած (գոհար):

Givrogne, ի. անբ. ռա. հիւանդութիւնեան. կոչեցեալոյ **Noir museau.**

Glabelle, ի. մգ. յօնամէջ :

Glabre, ած. բպ. լերկ, անմազ . plante, peau —.

Glabréité, ի. բպ. լերկութիւն :

Glabrescent, ն.բ. լերկ, անմազ:

Glaçage, ա. ար. յղկումն , ողորկումն :

Glaçant, e, ած. սառուցիչ , պատնասառոյց, սառնաբեր, սառնագործ, սառնահար . brise —e. 2. փ. —. abord —.

Glace, ի. սառն , սառոյց , պաղ «պուզ» . — artificielle, — արուեստական . boire à la —, ցրտասառոյց ըմպել . eau à la —, ցրտասառոյց ջուր . montagne de —, սառնալեռ . qui charge des —s, սառնասոյր. 2.փ. սառն , սառնութիւն , պաղութիւն . || փ. rompre la —, ձեռն ի գործ առնել , միջամուխ լ., բառնալ զիւղութիւն , * պաղութիւնն վերցունել . les —s de l'âge, սառնամանիք տիոց, զովամարմին ծերութիւն . cœur de —, սառնասառոյց սիրտ . être de —, անկարեկիր լ. visage, air de —, սառնասառոյց կերպարանք , ցուրտ դէմք , * պաղ դէմք՝ կերպ. 3. պաղեակ , պաղպաղակ «տօնտուրմա». — à la vanille, au citron. Prendre une —. || — panachée, երփնապաղեակ . 4. հայելապակի, հայելի մեծ . orné de —s, հայելազարդ . 5. ապակի , պատուհան (կառաց) . lever, baisser la —. 6. գէզ , գեզութիւն , բիծ (ականց). 7. սառն , * շաքարախառն ապիտակուց (կարկանդակաց վրայ). || տ. **Ferré, Ferrer.**

Glacé, e, ած. սառուցեալ , պաղեալ , սառնապատ , սառնամած , սառնապաղ , սառուցիկ , *սառած . eau —e, սառնաջուր . membres —s, սառնահար անդամք . moitié —, Ջերմասառոյց , * կէս սառած . 2. փ. սառնասառոյց , ցրտասառոյց , ցրտասառն , սառնաշունչ , ցրտագին , ցրտաբեր , ցրտաշունչ . main —e. Abord —. Discours —, ցրտաբան . 3. յղկեալ , ողորկ , փայլուն , պաղպաջուն . gants —s. 4. սառնապատ, շաքարապատ «պուդլամա» . gâteau —. Marrons —s. 5. ա. ողորկանք , յղկանք , փայլ . le — des gants. Papier d'un joli —, գեղափայլ՝ քաջողորկ Ջուղի :

Glacer, ն. սառուցանել , *սառեցնել . 2. —, ցրտացուցանել , ցրտաբեկ՝ ցրտահար առնել . le vent m'a glacé. 3. սառնապատ առնել . — des biscuits, des fruits, des viandes. 4. յղկել , ողորկել , փայլեցուցանել . — une étoffe, du papier. 5. փ. պակուցանել , շլութուցանել . son aspect, son abord me glace. — d'épouvante, աիիւ պակուցեալ սասանեցուցանել . — le sang, l'esprit. 6. չ. եւ se —, դ. սառիլ , պաղիլ «տօնմագ» :

Glacerie, ի. պաղպաղակագործուհի «տօնտուրմաճըլըգ». 2. հայելագործուհի «այնաճըլըգ» . 3. հայելագործարան :

Glaceur, ա. յղկիչ , ողորկիչ , փայլեցուցիչ :

Glaceux, euse, ած. սառնալից , սառնամած , սառնամանուտ , սառնասառոյց . contrées —euses. Nuit —euse. 2. գեզաւոր , բծաւոր , արատաւոր . diamant —. Pierre —euse.

Glaciaire, ած. հբ. սառնային , սառնապատ . époque —.

Glaciairiste, ա. սառնալճագէտ:

Glacial, e, ած. սառնական, սառնային , սառնամանուտ , սառնեղէն, սառնապաղ , սառնախառն , սառուցիկ , սառնասոյզ, սառնատես . vent —, սառնասառոյց՝ սառնաշունչ՝ ցրտաշունչ հողմ . air —. Hiver —, սառնամանուտ . zone, mer —e, սառուցեալ , սառնապատ ծով , գօտի . 2. փ. cœur —, սառնասառոյց սիրտ. un accueil —, ցրտասառոյց՝ ցուրտ ընդունելութիւն . faire à qn. une réception —e. D'un air bien —, ցուրտ դիմօք՝ կերպարանօք. homme, style, ouvrage —.

Glaciale, ի. բ. սառնենի :

Glaciation (սիօն) ի. սառումն :

Glacier, ա. սառնակոյտ , ձիւնահորք , սառնալիճ . 2. պաղպաղակագործ, պաղպաղակարար. պաղպաղակավաճառ «տօնտուրմաճը» . 3. հայելագործ , հայելավաճառ :

Glacière, ի. սառնակոյտ , ձիւնահորք , սառնալիճ . 2. սառնարան , սառնոց «պուզխանէ» . || փ. cette chambre, cette salle est une —.

Glaciériste, ա. տ. **Glaciairiste.**

Glaciologie, ի. սառնաբանութիւն :

Glacis, ա. որոկ , զառիվայր «էնիշ». 2. նկ. երիվն. *չոր ներկի վրայ որուած Քենեւ եւ պայծառ երանգ :

Glaçon, ա. շառաւիղ , սառնահատոր , *սոյն , պաղլորակ . կն. **Chandelle de glace.** 2. փ. այր ցրտամիտ, *սառի կտոր. c'est un —.

Glaçure, ի. ապիկի . տ. **Vernis.**

Gladiateur, trice, գ. սուսերամարտ , սուսերամարտիկ , սրախաղաց. combat de —s, սրախաղացութիւն:

Gladiatorial, e, ած. սուսերամարտական :

Gladié, e, ած. բ. սրափուշ :

Gladifère, ած. կ. սրակիր , սուսերակիր :

Gladiographidés, ա. յ. վն. սուսերադրոշմք . տոհմ բրածոյ ձեղուսայից :

Gladiole, ի. ռա. **Glaïeul** ի :

Gladiolus, տ. **Glaïeul.**

Glageon (կլաժօն) ա. հբ. կիճ :

Glaïadine, ի, տգ. գլայադին . նիւթ ինչ անկենսաեալ :

Glaïda, ա. տկասրինգ «գայտա»:

Glaie, ի. փռանկամաթ . կամաթ փռան ապակեգործուհեան :

Glaïeul (կլայէօլ) ա. կարմիր շուշան . ազգ մօրաթոյս շուշանի :

Glaire, ի. սպիտակուց ձուոյ ,

*հաւկթի ներմկուց «եւմուրքա ագը». 2. մգ. տողուկք, *շողիք. 3. սրբանք (ի ժամու մանկածնութեան. 4. գեզ, բիծ աղամանդի:

Glairer, ն. ար. սպիտակուցել. *շփել հաւկթի ներմկուցով:

Glaireux, euse, ած. տողկոտ, շողիքոտ:

Glaïeul.

Glairine, ի. տգ. տողուկին:

Glairure, ի. սպիտակուցումն:

Glaise, ի. բրտոն, կաւ բրտի «Քրն, քիլ». la — est imperméable à l'eau. 2. ած. terre —, բրտոն, կաւ բրտի, Հոռոմ կաւ, մատնեհար նշաւորի կաւ «Քինի մախճում»:

Glaisé, e, ած. կաւածեփ:

Glaiser, ն. կաւածեփ առնել, կաւածեփել, կաւոտել, *կաւով ծեփել՝ պատել. 2. եգ. կաւախառնել. *կաւով երկիրն պարարտացունել:

Glaiseux, euse, ած. կաւուտ, կաւեղէն, կաւեայ. terre —euse.

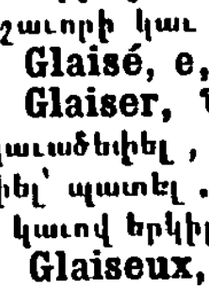
Glaisière, ի. կաւահանք:

Glaive, ա. սուր, սուսեր, պողովատիկ. || փ. le — spirituel, իշխանութիւն Եկեղեցւոյ. || le — de la parole, զօրութիւն ճարտարախօսութեան. 2. —, մարտ, պատերազմ. 3.—. իշխանութիւն մահու եւ կենաց. le — des lois, de la justice, de la vengeance.

Glama, s. **Lama**.

Glanage, ա. հասկաքաղ, հասկաքաղութիւն:

Gland, ա. խոզկաղին, բալուտ, խոզմատամոմոզ. 2. ծոպ «փիւսկիւլ». — de rideaux, de bourse. 3. ծեփուկ, տաղ. ծայր առնի անդամոյն. 4. բ. — de terre, հողկաղին, արմատ ինչ. || — de mer, ծովկաղին. հն. **Balane**.

Glandaire, ած. կ. կաղնակեր, կաղնասուն:

Glande, ի. մգ. գեղձ. ամպգանման մասն ի մզել զիւրմս մարմնոյ. — lacrymale, արտասուաբուղխ գեղձ, արտասուագեղձ. la — salivaire, լորձնագեղձ, լորձնաբուղխ գեղձ. — lymphatique, աւշագեղձ. — tubulaire, խողովակագեղձ. — sudorifique, քրտնագեղձ. — cellulaire, խորշագեղձ. 2. բ. գեղձ:

Glandé, e, ած. կգ. կաղնազարդ. 2. գեղձաւոր. cheval —, Jument —e.

Glandée, ի. կաղնաքաղ, խոզկաղնաքաղ, *մոմոզաքաղ. envoyer les porcs à la —, արձակել զխոզեան յանտառի ի խնդիր խոզկաղնոյ. aller à la —, խոզկաղնաքաղ լ.:

Glander (Se) դ. գեղձաւորիլ, *գեղձոտիլ:

Glandifère, ած. բ. խոզկաղնաբեր, *մոմոզաբեր:

Glandiforme, ած. խոզկաղնածեւ. 2. մգ. գեղձածեւ:

Glandiole, ի. բ. Ցրատունկ:

Glandivore, ած. խոզկաղնակեր, խոզկաղնասուն, բալուտակեր:

Glandulaire, ած. գեղձիկային:

Glandule, ի. մգ. բ. գեղձիկ. գեղձ փոքրիկ:

Glanduleux, euse, ած. մգ. եւ բ. գեղձիկակերպ, գեղձիկուտ. organes —.

Glandulifère, ած. մգ. բ. գեղձիկաբեր. գեղձիկակիր:

Glanduliforme, ած. գեղձիկածեւ:

Glandulite, ի. հբ. գեղձիկաքար:

Glane, ի. ափնի. *ափ մի լեցուն բաղած հասկ. 2. շարան, տանձաշար. ողկոյզ տանձից. || — d'oignons, սոխաշար. շար սոխոյ:

Glanée, ի. ո. բադորս. որս բադի ցօրենով:

Glaner, ն. հասկաքաղ առնել, քաղել հասկս. — un champ, dans un champ. || փ. —, քաղել, մանրակրկիտ առնել:

Glaneur, euse, գ. հասկաքաղ:

Glanure, ի. հասկաքաղ. ժողովուն զափնի:

Glaphique, ած. հբ. talc —, գաբրոաքար:

Glaphyria, ա. բ. դրունիճ. ազգ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ մրտեայց:

Glapir, չ. կ. կաղկանձել (աղուեսուց եւ ձագուց շանց). 2. հգ. —. երգել՝ խօսել անախորժ ձայնիւ:

Glapissant, e, ած. կաղկանձիչ. || նա. —. voix —e.

Glapissement, ա. կաղկանձումն, կաղկանձիւն. 2. փ. —. il n'est jamais chez lui, à fin de fuir les —s de sa femme. Les —s de l'envie.

Glaréole, Glarole, s. **Giarole**.

Glas (կլա) ա. զանգք, մահազանգակ. մահագոյժ հնչիւն զանգակի. le — funèbre. 2. մահահրեա. մահազեկոյց հնչիւն Քնդանութից. le — funèbre.

Glaucope.

Glasérite, ի. հբ. գլասերաքար. ծծմբուկ բիւրեղացեալ խալեոյ (potasse).

Glass-cord (կլասքորտ) ա. անգ. ապակալար. նուագարան որոյ լարքն ապակեղէն:

Glatir, չ. առնչել. գոչել արծուի եւ այլոց ոմանց ի գիշատիչ Քուչնոց:

Glatissement, ա. առինչք, արուիչք:

Glaubapartite, ի. հբ. գլաւբափաքար. անուն ջրատեալ փոսփատի կրոյ:

Glauber, ա. sel de —, գլաւբերաղ. ծծմբատ նատրոնի (soude). կն. աղ կլաւպերի:

Glaubérite, ի. հբ. գլաւբերաքար. ծծմբատ նատրոնի եւ կրոյ:

Glaucescence (կլոսէսանս) ի. խաժուիճն:

Glaucescent, e (կլոսէսան) ած. բ. խաժագոյն, լրիմագոյն:

Glaucie, Glaucienne, ի. բ. խաժախոտ. տունկ ի տոհմէ խաշխաշից:

Glaucière, ի. բ. խաժատերեւուկ. ազգ խաշխաշի:

Glaucine, ի. տգ. խաժին, լրիմին. կալաքարակերպ ինչ:

Glaucique, ած. տգ. խաժային. acide —, խաժաթթու:

Glaucodot, ա. հբ. խաժակ. զառկածծմբուկ կոբալտի, երկաթոյ եւ նիքելի:

Glauco-ferrugineux, euse, ած. հբ. խաժերկաթուտ:

Glaucomateux, euse, ած. բժ. խաժախտոտ, խաժախտաւոր. œil —.

Glaucome, ա. բժ. խաժախտ:

Glauconie, ի. հբ. խաժակաւիճ:

Glauconieux, euse, ած. հբ. խաժկաւճուտ, խաժկաւճաւոր:

Glauconite, ի. հբ. խաժաքար:

Glaucope, ա. Ծ. խաժակն. Ծրուչուն ի կարգէ ճնճղկաց:

Glaucophane, ի. հբ. խաժատեսիլ:

Glaucopicrine, ի. տգ. խաժադառնին. հն. **Glaucine**.

Glaucopyrite, ի. հբ. խաժակբաքար. կանաչորակ զառկուկ երկաթոյ:

Glaucus (իւս) ա. փկ. խաժուկ. փափկամորթ ինչ:

Glauque, ած. խաժ, խաժագոյն.

լուրՔ , լրՔագոյն . mer —. Feuilles —s. Des yeux —s. 2. փՔ. խաժաժըժմակ . les —s. 3. Ք. խաժաՔուչուն :

Glaux (կլօքս) ա. բ. մզուկ . սեռ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ Ճաւրնջակասերից (primulacées).

Glayeul, s. Glaïeul.

Glèbe, ի. կալուած , ագարակ . esclaves attachés à la —, հողագործ գիւղք . 2. փ. արտ. arroser la — de ses sueurs. 3. կունձն , հողակոշտ :

Gléchome (կլէքօմ) ա. բ. գետնաշաւղապատուկ «եէր սարմաշըղը»:

Gleditschia, ա. բ. գլէդիտշիաբոյս . սեռ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ շրՔնաւորաց (labiées).

Gleichénie (կլէյքենի) ա.բ. գլէյքենի . տեսակ ձարխոտոց :

Gleichéniées (կլէյքէնիէ) ի. յ. բ. գլէյքեննեայք . տոհմ տնկոց ի կարգէ ձարխոտոց :

Glène, ի. մգ. գունչ, յօդախորշ. խոռոչ կցուածոյ ոսկերաց . կն. **Cavité glénoïde** կամ **glénoïdale.**

Glénoïdal,e, Glénoïde, ած. մգ. գնչաւոր , գնչակերպ , յօդախորշային , խոռոչածեւ . cavité —e, գունչոփ , յօդախորշոփ . ոփ գնչակերպ :

Glénoïdien,enne, s. Glénoïde.

Glœocapse, ա. բ. մաճուկ . ազգ լօռի :

Glette, ի. s. **Litharge.**

Gleucomètre, ա. խազմզաչափ , քաղցուաչափ :

Gleucométrique, ած. խազմըզաչափական , քաղցուաչափական :

Gliadine, ի. տգ. s. **Gluten.**

Glimmer, ա. փայլար . հն. **Mica.**

Glimmerschiefea, ա. փայլար :

Glinkite, ի. հբ. գլինքաքար . տեսակ ձիՔական (péridot).

Glirieus (իւս) ա. կ. առնէտ . կն. **Loir.**

Gliron, ա. ռա. **Loir**ի :

Glissade, ի. գայՔ , գայՔանք , գայՔուածն , սայՔաքուածն , ոտնառուՔիւն , *սահիլն . il fit une — et tomba, սահեալ անկաւ . 2. փ. —. faire une —, գայՔիլ , գՔիլ կնոջ . 3. ի. սահ , *սահուկ . սահիլն մանկանց ի վերայ սառին :

Glissage, ա. սահեցուածն . *լեռնէն վար փայտ սահեցնելն :

Glissant, e, ած. սահուն, լպիրծ, դիւրասահ , գրՔի , լպրծուն , լպըրծուտ, ոտնալպիրծ , սողուակ , ոտնառու , գայՔոտ , դիւրագայՔ , դիւրասայՔաք , դիւրասաղապ , *սահուկ , լպրծուն . le pavé, le chemin est —. Rendre —, սահեցուցանել , լպրծեցուցանել . 2. փ. —. terrain, sentier, pas —.

Glissé, ա. կբ. սահաքայլ . քայլ ի կաքաւս , * ոտքերն գետին սահեցունելով , հն. **Coulé.**

Glissement, ա. սահեցուածն , գայՔուածն :

Glisser, բ. սահիլ , սահեալ իջանել . il saisit la corde et se laissa —. — sur la glace. L'échelle a glissé. 2. սահիլ , ոտնառիլ , գայՔիլ , սայՔաքիլ , գՔիլ . il glissa sur le pavé. Le pied lui a glissé, *ոտքն սահեցաւ. եւ փ. le pied lui a glissé, ոտնառեաց, գՔեաց , սխալ ինչ գործեաց . 3. սահեալ՝ քերեալ անցանել . le coup glissa. 4. հարեւանցի՝ քերեալ անցանել ընդ . il faut — sur tout cela. Glissons là-dessus. 5. սահիլ, լպրծիլ, վերծանիլ. cela m'a glissé des mains, վերծաւ՝ պրծաւ՝ վերծեալ անկաւ ի ձեռացս , *ձեռքէս սահեցաւ . || փ. բ. — des mains à qn., պրծանիլ՝ խոյս տալ ի ձեռաց ուրուք , *մէկուն ձեռքէն ազատիլ՝ փախչիլ . 6. սողմիլ , սպրդիլ , յարամբի ի ի ներքս մտանել, սպրդեալ մտանել . un malheur glissa parmi les hommes. 7. ն. սահեցուցանել , լպրծել , ոտնառել , գՔել , սայՔաքել , *սահեցունել . 8. յարամբի ի ներքս մուծանել , սպրդեալ մուծանել , *վարպետուՔեամբ՝ կամացուկ խօՔել . — sa main dans la poche de qn. — une clause dans un contrat. — une erreur parmi le peuple. 9. ասել , ազդել . — un mot, deux mots à l'oreille de qn., — ասել բան ընդ ունկն ուրուք, *մէկուն ականջէն բան՝ խօսք մի ասել.

Se glisser, դ. սպրդիլ , սպրդեալ՝ սողեալ մտանել , սողոսկիլ . — chez qn. dans un lieu. Il s'est glissé des fautes dans cet ouvrage. Qui ne se glisse pas, անգայՔ :

Glisseur, euse, գ. սառնասահ , սահորդ , *սառի վրայ սահող :

Glissière, ի. մբ. սահուրդ, *սահեցունելու մեքենայ :

Glissoir, ա. սահոց . *լեռնէն փայտ սահեցնելու ճամբայ :

Glissoire, ի. սահարան . *սառին վրայ սահելու սահուն ճամբայ :

Globaire, ած. հբ. գնդատեսակ , գնդազանգուած :

Global, e, ած. գնդային , միահաղոյն . les chiffres globaux des dépenses et des recettes. L'impôt — sur le revenu.

Globalement, մ. միահամուռ . *ամէնն միատեղ :

Globba, Globbée, ի. բ. բաՔիկ. սեռ միապտուկ տնկոց ի տոհմէ կամակաց (scitaminées).

Globe, ա. գունդ «քիւրէ, Քօփ». un — de verre, ապակեայ —, ապակեգունդ . — croix, — խաչագլուխ . — surmonté d'une croix, խաչանիշ —, խաչագունդ . || մգ. le — de l'œil, —ն ական , աչագունդ . || փ. քՔ. les —s, ստինք , * ծիՔք . 2. —, բոլորեակ . le — du soleil. —s de lumière, լուսագունդք. 3. աշխարհագունդ , երկրագունդ , հողագունդ , երկիր . faire le tour du —. — terrestre, երկրագունդ . — céleste, գնդակ աստղական , երկնագունդ :

Globicéphale, ա. կ. գնդագլուխ . սեռ դլփինաց :

Globiflore, ած. բ. գնդածաղիկ :

Globiforme, ած. գնդաձեւ :

Globigérina-ooze (կլոպոժերինաուզ) ա. եբ. սկագնդակիր . կրային սիկ կազմեալ ի խորս Ովկիանոս ի խնցեաց գնդակակիր միաիկամորՔոց : [ազգ միաիկամորՔոց :

Globigérine, ի. փՔ. գնդակիր .

Globigerme, ած. գնդակաիաւտ :

Globine, ի. տգ. գնդին , նիւՔ ինչ սպիտակերպ :

Globo (in —) մ. լտ. բ. միահաւոյն , միահամուռ , *ամէնքն մէկտեղ . j'ai acheté tous ces meubles in —.

Globoïde, ա. բ. գնդակերպ :

Globosite, ի. հբ. գլոբոսաքար . ջրատեալ փոսփատ երկաՔոյ :

Globulaire, ած, գնդածեւ, գընդաւտեսակ , գնդատեսիլ . 2. ի. բ. գնդաբոյս :

Globularétine, ի. տգ. s. **Globularine.**

Globulariées, ի.յ.բ. գնդաբուսեայք :

Globularine, ի. տգ. գնդաբուսին:

Globule, ա. գնդակ , գնդիկ . 2. հգ. աշխարհագունդ , երկրագունդ . 3. գնդիկ , պղպջակ , կայլակ . les —s du sang, գնդիկք գընդակիկք արեան . 4. դղգ. դեղահատիկ :

Globuleux, euse, ած. գնդակուռ , գնդային :

Globuliforme, ած. գնդակաձեւ:

Globulimètre, ա. մգ. գնդիկաչափ (արեան): [հիւՔ :

Globuline, ի. գնդակին , գնդա-

Globulose, ի. տգ. գնդուց :

Glochide (կլոքիտ) ի. բ. գնդակաճճի , հնդակ :

Glochidé, e, ած. հնդակերպ :

Glochidon (քի) ա. բ. հնդակոն :

Glochine (քին) ի. մբ հնդակին :

Glockérite, ի. հբ. գլոքքերաքար :

Gloiacladées, ի. յ. բ. մաճանաճիւղք . տոհմ լօռից անոյշ ջրոյ :

Gloire, ի. փառք . ternir la —, աղօտացուցանել՝ խաՔնացուցանել՝ աղարտել զփառս . aucun chemin de fleurs ne conduit à la —. Sans —, անփառ , անփառունակ . vaine, fausse —, սնոտի փառք , սնափառուՔիւն . 2. —, պարծանք . être la — de sa nation, de son siècle. Qui a une — réelle, իրաւափառ. qui brille de —, փառափայլ . brillant de —, փառապանծ . dire, parler, publier qc. à la — de qn., — ի փառս ուրուք . il faut dire à sa — que... Il est — de... — ն . faire —, se faire —, une — de qc., tenir à —, mettre sa — à, փառս՝ պարծանս անձին համարել , պարծիլ , պանծալ . 3. փառք , փառաբանուՔիւն . rendre — à Dieu, փառս տալ՝ մատուցանել Աստուծոյ , փառաբանել . pour la plus grande — de Dieu, ի մեծագոյն փառս Աստուծոյ . || փառք , վկայուՔիւն . rendre — à la vérité, փառս մատուցանել ճշմարտուՔեան , վկայել. à la — de la vérité, ի փառս ճշմարտուՔեան . 4. փառք , փառաւորուՔիւն , շուք . le Fils de Dieu viendra dans toute sa —. 5. փառք , երանուՔիւն . la — des élus. Il est dans le séjour de la —. 6.նկ. փառք. ցառագայՔ գլխոյ սրբոց . 7. նկ. փառք . նկար երկնից հանդերձ սրբոյն եւ հրեշտակօք. une — du Titien. 8. անդ. փառք . եռանկիւն ճառա-

գայՁարձակ՝ նշան ԵրրորդուՁեան. 9. Ձո. փառք. մեքենայ լուսարձակ՝ որով յերկինս վերանան գուսանք:

Glome, ա. մր. որդնակեր:

Gloméris (իս) ա. մր. գլոմէր. ազգ բազմոտանի որդան:

Glomérule, ա. ոլոռն. — floral, — ծաղկային:

Gloria, ա. փառք, փառք հօր. || — in excelsis, փառք ի բարձունս. 2. —, փառք. երգ փառաբանուՁեան. un beau —. 3. ո. —, փառք, սրՁմպելի. սրճախառն օղի:

Gloriette, ի. հովանոց, պատըշգամ «քիօշք»:

Glorieusement, մ. փառօք, փառաւորուՁամբ, *առօք փառօք. régner —.

Glorieux, euse, աճ. փառաւոր, փառաւորեալ, փառացի, փառապանճ, փառազարդ, փառամոլ, պանճալի, գերապանճ. victoire, paix — euse. Règne, nom —. 2. անձնապանճ. être — de son enfant. 3. աճ. եւ գ. սնափառ, սնապարճ, պարծուկ. esprit —. Les — se font haïr.

Glorifiable, աճ. փառաբանելի:

Glorification (սիօն) ի. փառաւորումն, փառաւորուՁիւն, փառաբանումն, փառաբանուՁիւն, փառատուՁիւն. la — d'un acte. 2. փառաւորուՁիւն, բարձրանալն ի փառս. — des élus.

Glorifiement, ա. սգր. փառաբանուՁիւն:

Glorifier, ն. փառաւորել, փառաւոր առնել, տալ փառս, փառատրել, շուք դնել. — un homme, une action. — Dieu. 2. փառաւորել, բարձրացուցանել ի փառս.

Se glorifier, դ. անձնապանճ լ., պանճալ, պարծիլ, ձեռն յանձին ֆարկանել. — de. || — dans, փառաւորիլ, դնել զփառս իւր, շուք առնուլ:

Gloriole, ի. փառիկ. չնչին փառք՝ փառասիրուՁիւն:

Glose, ի. մեկնուՁիւն, բացատրուՁիւն. 2. մեկնական բանաստեղծուՁիւն. 3. մեկնուՁիւն չար, խրճիթ, ստգտանք. c'est un texte où chacun fait sa —. Dites le fait simplement, point de —.

Gloser, ն. մեկնել, բացատրել. — la Bible. 2. փ. ի չար անդր մեկնել, խճրճել, ստգտանել, *վար զարնել. — un auteur. Il glose sur tout.

Gloseur, euse, գ. բանակրկիտ, ստգտանող, *վար զարնող. c'est un — perpétuel.

Glossaire, ա. մեկնական բառգիրք. 2. բառգրքոյկ, բառարան:

Glossalgie, ի. բժ. լեզուացաւ:

Glossanthrax (կլօսանՁրաքս) ա, բ. լեզուակայծակն «տիլ խրյարՁրը»:

Glossateur, ա. մեկնիչ. — de la Bible, — սուրբ Գրոց:

Glosse, ի. մեկնուՁիւն:

Glossème, ա, հխ. մեկնաբանութ:

Glossien, enne, աճ. մգ. լեզուային:

Glossiphonie, ի. կ. լեզուասիփոն. ազգ տզրկեայց (hirudinées).

Glossique, S. **Glossien.**

Glossirostres, ա. յ. Ձ. լեզուակտուց, լեզուատապ:

Glossite, ի. բժ. լեզուարորք, լեզուատապ. բորբոքումն լեզուի:

Glossocatoche, ա. վ. լեզուահակ (գործի):

Glossocèle, ի. վ. լեզուանկումն. արտաքս ցցումն լեզուի:

Glossocome, ա. հխ. լեզուակատուփ. *նուագարանի լեզուակ դնելու տուփ:

Glossodynie, ի. բժ. լեզուացաւ, լեզուացաւուՁիւն. ցաւ լեզուի:

Glosso-épiglottique, աճ. վ. լեզուալեզուակային. muscles —s.

Glossographe, ա. լեզուագիր:

Glossographie, ի. լեզուագրուՁ:

Glossograpte, ա. վբ. լեզուադրոշմ. ազգ ջրակերպ մեդուսեայց:

Glossograptidés, ա. վբ. լեզուադրոշմեայք. տոհմ ջրակերպ մեդուսեայից:

Glossoïde, աճ. կ. լեզուածեւ:

Glossolale, ա. լեզուախօս:

Glossolalie, ի. լեզուախօսուՁ:

Glossologie, ի. լեզուաբանուՁիւն. S. **Lexicologie, Terminologie.**

Glossologique, աճ. լեզուաբանական:

Glosso-palatin, աճ. S. **Glosso-staphylin.**

Glossopède, ի. բժ. S. **Aphte.**

Glossopètre, ա. բպ. քարատամն. քարացեալ ատամն ձկանց:

Glossophage, ա. կ. լեզուակեր:

Glosso-pharyngien, enne, աճ. մգ. լեզուակըմբանային:

Glossoplégie, ի. բժ. լեզուահաւրուՁիւն. *տեսակ մի անդամալուծուՁիւն լեզուի:

Glossoptéris (իս) ա. բ. լեզուալապտեր. սեռ բրածոյ ձախտաւոց:

Glosso-staphylin, աճ. մգ. լեզուալեզուակային. muscles —s.

Glossothèque, ի. կ. լեզուակալ (միջատաց):

Glossothérium (թիում) ա. վբ. կ. լեզուագազան. սեռ բնաճոյ կենդանեաց:

Glossotomie, ի. մգ. լեզուահատուՁիւն:

Glotte, ի. մգ. հագագ, ձայնամուտ:

Glottique, աճ. մգ. հագագային. 2. լեզուային, լեզուագիտային:

Glottiscope, ա. հագագադէտ (գործի):

Glougloter, Glouglouter, չ. գլգլունս արձակել, գոգոալ, *կռկռալ:

Glouglou, ա. գլգլունք. *շիշի մի նեղ բերնէն հեղուկին ելած ատեն հանած ձայնն. 2. les —s d'un dindon, — գլգլունք հնդկահաւի:

Gloussant, e, աճ. գրգաձայն, գոՁգոՁուն, գոՁան. poule —e.

Gloussement, ա. գոՁգոՁումն, գրգանք. *կռկռուք հաւու. les —s de la mère. 2. փ. գլգլունք. les —s des dindons.

Glousser, չ. գրգալ, գոՁգըՁալ, *կռկռալ. une poule qui glousse. 2. կաղկանձել. le renard glousse.

Glouteron, ա. S. **Bardane.**

Glouton, onne, աճ. որկորուստ, որկորեայ, որկորաժէտ, որկրամոլ, որկրամոլ, հացքուլեի, կուղխ, շատակեր, դժոխորովային. cette femme est fort —onne. Le loup est un animal —. Appétits —s. C'est un vilain —.

Glouton, ա. կ. որկորեայ. սեռ կենդանաճնաց ի կարգէ շաղղակնաց:

Gloutonnement, մ. որկորստաբար, որկրամոլաբար. manger —.

Gloutonnerie, ի. որկորստուՁիւն, որկրաժեռուՁիւն, որկրամոլուՁիւն. il est d'une — dégoutlante. Manger avec —.

Gloxine կամ **Gloxinie**, ի. բ. գլոքսինենի, լեզուաբոյս. սեռ երկպլուկ տնկոց ի տոհմէ գեսներասեր:

Glouton du Nord.

Glu, ի. ոստղ «էօքսէ». cela tient comme de la —. || — marine, ծովոստղ. — ծովային. || փ. —. oiseau craintif, je fuis la — des rois.

Gluant, e, աճ. մաճան, մաճաննող, մաճուցիկ, *կպչուն, կպչտուկ «եաֆըշգան». avoir les mains —es, մաճան ունել զձեռս. շաղախեալ ունել զձեռս՝ մաճան ինչ իրօք:

Gloxine.

Gluau, ա. ոստղ, ոստղամած

գաւազան «էօքսէ» . tendre des —x aux oiseaux.

Glucine, s. **Glycine**, etc.

Glucique, s. **Glycique**.

Glucium, s. **Glycium**.

Gluckiste, ա. գլուքական . կուսակից Կլուք երգագրի :

Glucodrupose, ի. տգ. քաղցրամոմոզ :

Glucogénie, ի. քխ. քաղցրածնություն :

Glucogénique, աճ. քաղցրածնային :

Gluco-heptite, ի. տգ. s. **Gluco-heptose**.

Gluco-heptonique, աճ. տգ. քաղցրեօթնական :

Gluco-heptose, ի. տգ. քաղցրեօթնակ :

Glucomètre, քաղցրաչափ . գործի ի չափել զքաղցրություն քաղցուց:

Gluconique, աճ. տգ. քաղցրուցային :

Glucoœnomètre, ա. քաղցրուցագինեչափ . անօսրաչափ ի դիտել զխմորմունս գինւոյ :

Glucoprotéine, ի. տգ. քաղցրապրոտին :

Glucosamine, ի. տգ. քաղցրամին :

Glucosane, ի. տգ. քաղցրան . անգոյն նիւթ ապակեղէն :

Glucose, ի. տգ. s. **Glycose**.

Glucoside, ա. տգ. քաղցրուցիդ. նիւթ ինչ շաքարային :

Glucosine, ի. տգ. քաղցրուցին . կալաքարակերպ քաղցրուցի (glucose).

Glucosurie, ի. բժ. քաղցրամիզություն :

Glucuronique, աճ. քաղցրամիզային :

Gluer, ն. ոստղել , ոստղապատառնել, *ոստղոտել . — des baguettes pour prendre des oiseaux. 2. —, շաղախել, *կպչուն բանով մի աղտոտել. ces confitures lui ont gluć les mains.

Glui, ա. յարդ , խոզան տանեաց:

Glumacées կամ **Glumales**, ի. յ. բ. ճանճասերք կամ ճանճեայք :

Glume, ի. բ. ճանճ «գապուգ». հն. **Bale**.

Glumé,e, աճ. ճանճաւոր :

Glumelle, ի. բ. ճանճիկ :

Glutaconique, աճ. տգ. գլիւտակոնային . acide —, — թթու . որ եւ կոչի **Acide glutarénique**.

Glutamine, ի. տգ. սնձանամին. ամիդ սնձանային թթուոյ :

Glutamique, աճ. տգ. սնձանամինային : [taconique.

Glutarénique, աճ. տգ. s. **Glu-**

Glutarique, աճ. տգ. գլիւտարիքային. acide —, գլիւտարիքաթթու:

Gluten (կլիւթէն) ա. տգ. սնձան :

Glutier, ա. բ. ոստղաճառ . ոստղաբեր ծառ :

Glutimique, աճ. տգ. սնձանային . acide —, սնձանաթթու :

Glutinant, e, աճ. մաւոզող , մաւոզողական :

Glutinatif, s. **Agglutinatif**.

Glutine, ի. տգ. ոստղին :

Glutineux, euse, աճ. սնձանուտ, սնձանային, մաճ, մաճան, մաճուցիկ, մաւոզողական , * կպչուն . matière —euse. Suc —.

Glutinique, աճ. տգ. ոստղինային . acide —. ոստղինաթթու :

Glutinosité, ի. մաւոզանութիւն , մաւոզողականութիւն , * կպչունութ :

Glycémie, ի. ախ. քաղցրարենութիւն . ախտակիր նշան շաքարի յարեան :

Glycéral, ա. տգ. քաղցրալ :

Glycéramine, ի. տգ. քաղցրինամին :

Glycéramique, աճ. տգ. քաղցրինամնային . acide —.

Glycérat, ա. s. **Glycérolé**.

Glycérate, ա. տգ. քաղցրատ :

Glycère, ա. ողկ. գլիկեր . որդն ինչ :

Glycéré, ա. s. **Glycérolé**.

Glycéride, ա. տգ քաղցրիդ :

Glycérie, ի. բ. փսիկխոտ , գլիկերի . սիզարոյս ինչ :

Glycérine, ի. տգ. քաղցրին , իւղաշիճ , իւղիճ , քաղցրիւղ , իւղուճ . քաղցր տարրն իւղոց . — iodée, — մանշացեալ :

Glycériner, ն. քաղցրինել, *քաղցրին քսել : [րինեան:

Glycérinien, enne, աճ. քաղց-

Glycérique, աճ. քաղցրինային , իւղուճային . acide —.

Glycéroborate, ա. տգ. քաղցրինաբորատ . աղ կազմեալ ի զուգախառնութենէ քաղցրինի ընդ բորատի:

Glycérocolle, ի. ար. քաղցրասոսինձ :

Glycérolé, e, աճ. դղգ. քաղցրինախառն . 2. ա. քաղցրինադեղ :

Glycérophosphate, ա. տգ. քաղցրալուսակրատ :

Glycérose, ի. տգ. քաղցրուց :

Glycérylate, ա. տգ. քաղցրուստատ :

Glycéryle, ա. տգ. քաղցրուստ , քաղցրանիւթ :

Glycidamine, ի. տգ. քաղցրինամին . կալաքարակերպ քաղցինի :

Glycide, ա. տգ. քաղցրիդ :

Glycidique, աճ. տգ. քաղցրիդային . acide —.

Glycine, ի. բ. քաղցուենի . Ծուի ողկուզածեւ կապոյտ ծաղկօք. 2. տգ. քաղցրուց , քաղցրանիւթ . 3. հբ. բիւրեղահող , մետաղական օքսիտ . նիւթ բիւրեղեայ քաղցրահամ գտեալ յբնկոյզն կոկոյի . հն. **Glycolle** եւ **Glucine**.

Glycinium, Glycium (կլիսինիօմ , կլիսիօմ) ա. տգ. գլուկինիոն, քաղցրենիոն :

Glyciphage, ա. կ. քաղցրակեր :

Glyciphylline, ի. տգ. քաղցրատերեւին . տարրն հանեալ ի սմիղակէ (smilax) ուժեմնէ :

Glycique, աճ. տգ. քաղցրային . acide —, — թթու :

Glycocholate, ա. տգ. քաղցրամաղձոդատ . աղ կազմեալ քաղցրամաղձային թթուով :

Glycocholique, աճ. տգ. քաղցրամաղձային . acide —, նը. acide cholique. [սինձ :

Glycocolle, ի. տգ. քաղցրատ-

Glycocyamidine, ի. տգ. s. **Glycocyamine**.

Glycocyamine, ի. տգ. քաղցրատնձախաժաճնամին :

Glycodrupose, ի. տգ. s. **Glucodrupose**. [շաքարաճին :

Glycogène, աճ. քաղցրաճին ,

Glycogénie, ի. տգ. քաղցրաճընութիւն , շաքարաճութիւն :

Glycogénique, աճ. տգ. քաղցրաճնական :

Glycol, ա. տգ. քաղցրուլ :

Glycolamide, ի. տգ. քաղցրուլամիդ :

Glycolate, ա. տգ. քաղցրատ :

Glycolide, ա. տգ. քաղցրիդ :

Glycoline, ի. տգ. քաղցրուլին :

Glycolique, աճ. տգ. քաղցրուլային :

Glycolurique, աճ. տգ. s. **Hydantoïque**. [toïne.

Glycolylurée, ի. տգ. s. **Hydan-**

Glycomètre, s. **Gleucomètre**.

Glyconien, Glyconique, աճ. գլիկոնեան . ազգ չափոյ յոյն եւ լատին բերթուածոց :

Glycose, ի. տգ. քաղցրուց . քաղցրանիւթ :

Glycoside, s. **Glucoside**.

Glycosine, ի. տգ. քաղցրուցին :

Glycosulfureux, աճ. տգ. քաղցրածծմբային . acide —.

Glycosurie, ի. բժ. շաքարամիզութիւն . հն. **Diabète sucré**.

Glycuronique, ա. քաղցրամիզային : [չափ :

Glycymètre, ա. բգ. քաղցրա-

Glycyrrhétine (կլիսիրէթին) ի. s. **Glycyrrhizine**.

Glycyrrhize (կլիսիրիզ) ի. բ. գա. մատուտակի (réglisse).

Glycyrrhizine, ի. տգ. մատուտակին :

Glycyrrhizique, աճ. տգ. մատուտակային :

Glycyrrhizite, ի. բ. մատուտակենի . ծառ. մատուտակի :

Glyoxal, ա. տգ. քաղցրուլթըթընջկական :

Glyoxaline, ի. տգ. քաղցրուլթթընջկակին : [թընջակ :

Glyoxine, ա. տգ. քաղցրուլթըը-

Glyoxyline, ի. տգ. քաղցրափայտին . նիւթ ինչ պլայթուցիկ :

Glyoxylique, ի. տգ. քաղցրափայտային . acide —.

Glyphe, ա. ճ. քանդ , քանդակ :

Glyptique, ի. ականագրութիւն, քանդակագործութիւն , քանդակարուեստ , քանդակագիտութիւն :

Glyptodiptéridés, ա. յ. ձբ. դրոշմակրկնաթեւեայք :

Glyptodon, Glyptodonte, ա. կ. քանդատամն :

Glyptographe, ա. քանդակագիր:

Glyptographie, ի. քանդակագրութիւն : [նութիւն :

Glyptologie, ի. քանդակաբա-

Glyptothèque, ի. քանդակադարան , քանդակարան . հաւաքադարան քանդակագործ ականց . s. **Dactyliothèque**.

Gmelin, ա. **Gmelinie**, ի. բ. գմելէ , գմելենի . բոյս ի տոհմէ աղանիճասերից (verbénacées).

Gmélinite, ի. հբ. գմելինաքար . նիւթ ապակեայ :

Gnacare, ի. ծն։ ոչխարի «գիլ» ։
Gnaf (կնաֆ) ա. տ. **Gniaf.**
Gnan-gnan (նանան) ած. ռ. դանդաղկոտ, դանդաղաշարժ, * կմկմալ. une femme —.
Gnaphale, Gnaphalium (լիտ)

ա. բ. — sanguineum, գաիրայ, կանեփուկ, ճաղնդուկ ։ [կեայք։
Gnaphaliées, ի. յ. բ. ճաղնդուկ։
Gnathides, ի. յ. կ. ծնօտ (միջատաց)։ [(Ռուչնոց)։
Gnathidie, ի. կ. ստորին ծնօտ
Gnathodonte, ած. կ. ծնօտատամն ։ [տաբերանեայք։
Gnathostomes, ա. յ. ծբ. ծնօ-
Gnathostomates, ա. յ. փշ. ծնօտաբերանազգիք. կն. **Gnathostomes.**
Gnathothèque, ի. կ. ծնօտամաշկ. մաշկ ստորին կզակի Ռուչնոց։
Gneiss (կնէս) ա. հր. գղձաքար. ժայռ բաղադրեալ ի ֆելդսպաթէ եւ ի փայլարէ ։ [Հնդկաց ։
Gnet, ա. բ. գնետ. ծառ ինչ
Gnétacées, ի. յ. բ. գնետազգիք։
Gniaf (կնիաֆ) ա. ռ. կարուակ. անարուեստ կօշկակար «էսքիմի»։
Gnian gnian (կնեան կնեան) բ. գ. եւ ած. un —, une —, Ռոյլ, Ռուլամորթ, ժեղկ. il est —. [ճակ։
Gnidie, Gnidienne, ի. բ. գամ-
Gnognotte (նօնեօթ) ի. ռ. չնչին. չնչին ինչ. c'est de la —.
Gnome, ա. **Gnomide**, ի. հմբարու, ոգի «ճին, փերի»։
Gnome, ի. առած ։
Gnomique, ած. առածաւոր, առածաբան. || ա. յ. les —s, առածաբանք, առածախօսք. նախնի իմաստունք Յունաց ։
Gnomone, ա. ստուերացոյց. ստուերացոյց սլաք ժամացուցի ։
Gnomonique, ի. ստուերաչափութիւն. 2. ած. ստուերաչափական ։
Gnomoniste, ա. ստուերաչափագործ, ստուերաչափագէտ ։
Gnoscopine, ի. տգ. գնոսկոպին։
Gnose, ի. աբ. բարձրագոյն կրօնագիտութիւն. 2. ճանաչականութիւն, գնոստիկութիւն ։

Gnosticisme, ա. գնոստիկանութիւն. վարդապետութիւն Գնոստիկեանց ։
Gnostique, գ. ճանաչական, գնոստիկական. 2. ած. —, գնոստիկեան. hérésie —.
Gnou (կնու) ա. կ. եղջերուածի. ազգ յամուրի ։
Go (**Tout de** —) մ. ռ. յամարձակ, անարգել, անձնաւրէն. cela va tout de —. Il est entré tout de —. 2. անակնածող, անակնածու, յամարձակ. c'est un homme tout de —.
Gobbe, ի. անբ. Ռունապատառ. 2. պարատաբուտ. * որ հաւեր գիրցունելու կծառայէ. 3. անբ. ստամոքսատրիղ. * ոչխարաց ստամոքին մէջ գտնուած տրիղ (congrétion).
Gobe-Dieu, ա. աստուածբնկալ, աստուածազգեաց, * ստէպ հաղորդ առնող ։
Gobelet, ա. ըմպակ, ըմպոց, սկահ «Ռաս». — d'argent. 2. տակառապետութիւն արքայի. 3. տակառապետք արքայի. 4. սկահակ (ձեռնածուի). joueur de —s, խաղացող սկահակօք, խաբող, պատրող, ձեռնածու « հօգգապազ ». 5. փ. խաբեբայ ։
Gobeleterie, ի. ըմպակագործութիւն, ըմպակավաճառութիւն, սպակեգործութիւն, սպակեվաճառութիւնն ։
Gobeletier, ա. ըմպակագործ, սկահակարար, ըմպակավաճառ, սկահագործ, սկահավաճառ ։
Gobelin, ա. ոգի, ճեւեղիկ. հն. **Farfadet.**
Gobelins (կոպլէն) ա. յ. գործարան. գործարան գորգոց ի Փարիզ ։
Gobelotter, չ. բ. ըմպմպել. *պուտ պուտ խմել. il aime à —. 2. փ. ըմպել (ի կապելայս) ։
Gobelotteur, euse, գ. ումպըմպու ։
Gobe-mouches, ա. ճանճորսակ. ճանճքաղ Ռուչուն, մոլէս եւ տունկ. 2. բ. դիւրահաւատ, դիւրահաւան, պարզամիտ ։
Gober, ն. բ. լափել, * կլլել, կուլ տալ. — une huître, un œuf. || փ. — des mouches, du vent, որսալ ճանճս, զիողմ արածել, ժամավաճառ լ. ի անուտիս սպասելով. on a laissé cet homme à — les mouches. 2. փ. դիւրաւ հաւատալ, դիւրահաւատ լ., * կլլել. il gobe tout ce qu'on lui dit. 3. ռ. յանկարծ ձերբակալ առնել, ըմբռնել յանզգաստից, *յանկարծ վրան հասնիլ բռնել. on l'a gobé au sortir de chez lui. = *Se* —, դ. լափիլ, * կլլուիլ ։
Goberge, ի. ար. մամլակ. 2. ծբ. ձողաձուկն. 3. յ. մահճատախտակք։
Goberger (Se) դ. բ. հանգչիլ, հանգուցեալ նստիլ. — dans un fauteuil, sur un sofa. 2. զուարճանալ. — à la campagne. 3. ծաղրել, ծաղր առնել. — de qn.
Gobet, ա. բ. լափ, պատառ «լօգմա». || փ. եւ ռ. prendre qn. au —, ունել զոք յանկարծ, *յանկարծ բռնել. || c'est un bon —, այր դիւրահաւատ՝ դիւրահաւան է. 2. պ. լափիկ. ազգ կաքաւակոծ կեռասոյ. 3. ռ. chasser au —, սակրիւ (autour) կամ շահինի (épervier) որսալ ։
Gobeter (il gobette, je gobetterai) ն. ծեփել, բռել. — un mur.
Gobetis (ի) ա. ծեփ, բուռ. հն **Crépi.**
Gobeur, euse, գ. լափող, կլանող. 2. փ. դիւրահաւատ. || — de mouches, տ. **Gobe-mouches.**
Gobie, ի. ձբ. գիգն ։
Gobiides, Gobiidés, Gobioïdes, ա. յ. ծբ. գիգնազգիք. ձկունք յազգէ գիգնոյ ։
Gobille, ի. գնդակ (քարեղէն) ։
Gobin, ա. բ. սգբ. սապատոյն, կուզ «գանապուր» ։
Godage, ա. խորշոմումն ։
Godaille, ի. ռ. գինարբուք, շուայտանք, * կերուխում. 2. գինեակ. *յոռի գինի. faire boire de la —.
Godailler, չ. ռ. ըմպել անչափ, շուայտել. il ne fait que —.
Godailleur, ա. գինեմոլ, գինեսէր, շուայտասէր ։
Godan, ա. ռ. առասպել, խաբէութիւն. donner dans le —, խաբիլ, *խաբուիլ ։
Goddamn (կոտտէմ) ա. անգ. յիշոցք. դատապարտեցէք Աստուած։
Godelureau, ա. կնաքծնի. կնասէր՝ իգասէր երիտասարդ. chassez-moi tous ces —x.
Godenot, ա. խամաճիկ «գուգլա». 2. ռ. —. այր կարճահասակ եւ տգեղ. il est fait comme —. C'est un petit —.
Goder, չ. խորշոմիլ, առնել խորշխորշանս, *կնճռիլ, ճմրտկիլ «պուրուշմագ». la manche, cet habit gode.
Godet, ա. կոտինդ, ըմպիկ, սկահակ, ճաշակ, *պզտիկ Ռաս. boire dans un —. 2. կոտինդ. ներկառ պնակիկ. 3. կոտինդ. * կանեղէն ընկած եղն ընդունող Ռասն. 4. դոյլ, անուադոյլ (չրիորոյ). 5. 6. փողակ. 6. խորշխորշան, փոՌ. 7. — de la pipe. տ. **Fourneau.**
Godiche, ած. եւ գ. անմիտ, *անխելք. qu'il est —! Une grande —.
Godichon, onne, ած. հն. **Godiche.**
Godille, ի. նաւ. ղեկ (նաւակի) ։
Godiller, ն. նաւ. ղեկել, ղեկավարել ։ [կի) ։
Godilleur, ա. ղեկավար (մակու-
Godillot, ա. գօտիլոյ, գինօդ. *ոտնաման գինուորի ։
Godiveau, ա. գուիվոյ. մսակարկանդակ «էՌլի պէօրէք» ։
Godron, ա. ճ. ձուակ, ձուազարդ, * ձուադրուագ. 2. խորշք, փոՌք ։
Godronné, e, ած. ձուակազարդ, դրուագազարդ. vaisselle —e. 2. բ. ձուածեւ. feuille —. 3. խորշանկեալ, խորշխորշան, փոՌ փոՌ ։
Godronner, ն. ձուակազարդել, ձուակազարդ յօրինել՝ դրուագել. — de la vaisselle. [րոր ։
Goéland (կօէլան) ա. Ռ, ծովո-

Goélette, ի.նու. ծիծառնանաւ (երկկայմ) «դուլէՓա». 2.Ռ. ծովածիծառն:

Goémon, ա. խոչ «տկնիզ եօսունու» :

Goéland.

Gœthée (կէօ) ի. բ. գէօՓինի, կէօՓաբոյս :

Gœthite, ի. հբ. կէօՓաքար :

Goétie (կօէսի) ի. կիւսահմայութիւն :

Goétique, ած. կիւսահմայ, դիւՓակախաթդ . magie —.

Goffe, ած. բ. հ. անհեդեդ, անշնորհ, խոշոր, անճոռնի. homme, habit —.

Goélette.

Gogaille, ի. ռ. խրախուն, խրթախճանք, *կերուխում. faire —, être en —, խրախճանել, *կերուխում ։ անել :

Gogo (A) (ակօկօ) մ. լիուլի, լիով, լիապէս. vivre —, կեալ —, յօրանալ, յղփանալ. avoir de l'argent à —, բազմարծաԹ լ., *շատ առատ ունենալ:

Goguenard, e, ած. բ. ճաղրակատակ, ճաղրարար, ճաղրածու, ճաղրասէր, խեղկատակ :

Goguenarder, չ. բ. ճաղրակատակ լ., խեղկատակել. il aime à —, ճաղրասէր է :

Goguenarderie, ի. բ. ճաղրածուԹիւն, խեղկատակուԹիւն ; խեղկատականք. il ne répond que par des —s. [derie.

Goguenardise, տ. Gogenar-

Gogunettes, ի. բ. զուարԹաբանուԹիւն. être en —, զուարԹ՝ զուարԹամիտ լ. || se mettre en —, զուարԹանալ ի գինւոյ, *գինովնալ. || փ. chanter — à qn., բանս Ջնամանիկս ասել ումեք. Ջնամանել զոք :

Goinfre, ա. բ. կերակրասէր, յղփասէր, շուայտասէր, որկորուստ, որկորեայ, որկորամոլ :

Goinfrer, չ. բ. մցռել, որկորամոլ լ., շուայտիլ :

Goinfrerie, ի. բ. շուայտուԹիւն, շուայտանք, որկորամոլուԹիւն :

Goître, ա. բժ. խպիպ. խոյլ պարանոցի, *վզի ուռ. :

Goîtreux, euse, ած. խպպային. 2. գ. խպիպոտ, խպիպաւոր :

Golfe, ա. ծոց, ծովածոց. le — du Mexique.

Golgotha, ա. ԳողգոԹա :

Goliath, ա. Գոլիաթ. || փ. —, հսկայ. c'est un —.

Golille (կոլիյլ) ի. փողապատ (սպանիական) :

Gomare, տ. Gommart.

Gomariste, ա. գոմարեան :

Gombaut, տ. Gombo.

Gombo, ա. բ. բամիա, բամիկ. բոյս եւ պտուղ :

Gommage, ա. խեժուման :

Gommart (կոմար) ա. սնձնի, սնձենի :

Gomme, ի. խեժ, խէժ. mêlé de —, խեժախառն. — de cerisier. — élastique, առածգական խէժ, առածգախէժ, ճգախէժ. || — laque, տ. Laque. ||— en larmes, խէժ կայլակնածեւ. տ. Galbanum. || — arabique, արաբական խէժ, կուէզ. ||eau de —, ջրախէժ. || — ammoniaque, օշակ, աւշակ. || — adragante, տ. Adragant.

Gommé, e, ած. խեժաւոր, խեժախառն. eau —e, խեժաջուր. 2. խեժազօծ. taffetas —.

Gomme-gutte, ի. խեժակաԹ, խեժաշիԹ, շիԹախէժ. հնդիկ ռետին. des gommes-guttes.

Gommeline, ի. խեժին. * աւելի մաքուր խէժ : [ժոռումն :

Gommement, ա. խեժոումն, խե-

Gommer, ն. խեժել, *խեժոռել. — de la toile. 2. նկ. խեժել, խժախառն առնել. — une couleur.

Gomme-résine, ի. խեժառեւտին. խեժային ռետին. des gommes-résines.

Gommeux, euse, ած. խեժոռ, խեժեղէն. matière —euse.

Gommier, ա. խեժենի «զամգ աղաճը»:

Gommifère, ած. բ. խեժարեր :

Gommique, ած. ոգ. խեժային. acide —, խեժաԹԹու :

Gommoir, ա. խեժոց :

Gommo-résineux, euse, ած. ոգ. խեժառեւտանային :

Gomose, ի. պ. խեժախտ. հիւանդուԹիւն խեժի :

Gomontia (կոմոնսիա) ա. բ. գոմննի. ազգ լօռի :

Gomor, ա. գոմոր. չափ Հրէից :

Gomphocarpe, ա. բ. բեւեռապտուղ : [ազգ լօռի :

Gomphonema, ա.բ. բեւեռաբոյս.

Gomphose, ի. մգ. բեւեռումն. բեւեռանձն յօդուած ինչ ոսկերաց, 2. ծբ. բեւեռածուկն :

Gomphrène, ի. բ. հնդկանԹառամ. հնդիկ անԹառամ :

Gomphrénées, ի. յ. բ. հնդկանԹառամեայք. ցեղ տնկոց ի տոհմի շնատեայց (chénopodacées).

Gonagre, ի. բժ. ծնկառուԹիւն, ծնկայօդացաւ. յօդացաւուԹիւն ծլնգաց :

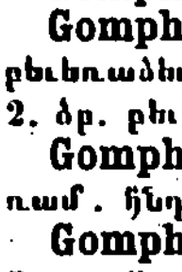
Gonalgie, ի.բժ. ծնկացաւուԹիւն, ծնկացաւ. ցաւ ծնգաց :

Gonange, ա. պդ. ծնկագեղձ :

Gonarthrite, Gonarthrocace, ի. բժ. ծնկայօդաբորբ, ծնկայօդատապ. բորբոքումն յօդից ծնգաց :

Gonatocère, ա. մբ. ծնկեղջիւր. || —s, —ք. կարգ տոհմի կնճԹատեսակաց (curculionides).

Gond, ա. ծղխնի, ծխնի «ըէզէ». les —s d'une porte. || փ. faire sortir, mettre qn. hors des —s, ճանրացաւումն առնել զոք. être hors des —s, sortir des —s, ճանրացաւումն՝ այլ յայլմէ լ., *ինքն ինքնիւրմէ ելլել, շուարիլ :

Gonder, ն. ճ. ծղխնաւորել. ծղխնի դնել. — une porte, un volet.

Gondole, ի. գոնդոլ, վենետկանաւակ «կօնտօլա». 2. նաւակիկն (օդագնդոյ). 3. նաւակատ. բ. 4. դաշտ-

խուրան. գաւաԹ անուն եւ անանգեղ. 5. աչակոնք. * աչք լուալու ծուածեւ պղտիկ աման :

Gondoler, ն. գոնդոլել, *ծայրերն բարձրանալ (նաւի). 2. չ. ար. ուռնուլ, գնդանալ, * ուռիլ (փայտի). = *Se* —, դ. ռ. ծիծաղիլ անչափ :

Gondolier, ère, գ. գոնդոլավար «կօնտօլաճը» :

Gone, ա. չարաճճի: [*խաչվառ:

Gonfalon, ա. վառ, խաչադրօշ,

Gonfalonier, ա. վառակիր, խաչվառակիր. 2. —. գահերէց հասարակապետուԹեանց Իտալիոյ ի Միջին Դարու :

Gonfanon, ա. տ. Gonfalon.

Gonflé, e, ած. ուռուցեալ, այտուցեալ. ուռոյց, ուռուցիկ, * ուռած. ventre —. Yeux —s. 2. փ. փքացեալ, փքոցուռոյց, փքուռոյց. — d'orgueil.

Gonflement, ա. այտուման, ուռուցուման, փքուման, փքանք, այտոյց. — d'estomac. Le — d'un ballon.

Gonfler, ն. այտուցանել, ուռուցանել, փքացուցանել, * ուռեցնել. — une vessie. Le pigeon gonfle sa gorge. L'eau gonfle l'éponge. Le vent gonfle la voile. — le corps, տորմնցուցանել զմարմին. 2. փ. փքացուցանել, ամբարիշտացնցուցանել, *ուռեցնել. sa fortune l'a gonflé d'orgueil.

Gonfler, չ. այտնուլ, ուռնուլ, *ուռիլ. faire —, այտուցանել, ուռուցանել :

Se gonfler, դ. այտնուլ, ուռնուլ, տորմիլ, *ուռիլ. la voile se gonfle, գոգանալ, գոգ՝ գոգս առնու առագաստն. 2. փ. փքալ, ամբարիշտանիլ, * ուռենալ. son cœur se gonfla d'orgueil, բարձրացաւ սիրտ նորա :

Gong (կոնկ) ա. տ. Tam-tam.

Gongorisme, ա. գոնգորաբանուԹիւն. սեռեւեԹեալ ոճ ըստ Գոնգորա բերԹողի Սպանիացւոց :

Gongoriste, ա. գոնգորաբան :

Gongrosire, ի.բ. ուռահիւս. ազգ լօռից : [հիւսեայք. տոհմ լօռից :

Gongrosirées, ի. յ. բ. ուռա-

Gongyle, ա. բ. տ. Propagule.

Gongylospermées, ի. յ. բ. բոլորասերմնեայք. բաժին լօռից փլորիդեայց : [չափ :

Goniasmomètre, ա. անկիւնա-

Goniatite, ա. փԹ. գոնիատ. խեցեմորԹ ինչ գլխոսան բրածոյ :

Gonichon, ա. պանքոլ. կոնաձեւ Ջուղն որ ծածկէ զպան շաքարի.

Gonidie, ի. բ. սերմնակ :
...Gonie (կօնի) ծայրադիր յոյն, որ նշանակէ ծնունդ. ծնութիւն :
Gonimique, ած. բ. բուսական :
Gonin, ա. maître —, այր խորագէտ՝ խորամանկ, * վարպետորդի :
Goniocarpe, ա. բ. անկիւնապտուղ : [ծին. cristal —.
Goniogène, ած. ին. անկիւնա-
Gonioline, ի. բ. գոնիոլիկ. պրտուղ ինչ բրածոյ :
Goniomètre, ա. անկիւնաչափ :
Goniométrie, ի. եչ. անկիւնաչափութիւն : [չափական :
Goniométrique, ած. անկիւնա-
Goniostome, ած. կ. անկիւնաբերան. || ա. յ. —ք, ազգ կակղամսոց : [տակառ. ձիւծոյ :
Gonne, ի. նե. ձիւծատակառ.
Gonoblastidie, ի. պղբ. ծնաբողջ:
Gonoblastochème(կոնօպլաստոքէմ) ա. պղբ. ծնաբողջածայր :
Gonocèle, ի. բժ. սերմնայտոյց, սերմնուղեցք. հաւաքումն այբական սերման ի սերմնաբեր անօթս :
Gonochème (կոնոքէմ) ա. պղ. ծնաբացեակ :
Gonocoque, ա. ախ. սերմնորդան. մանրէ ախտածին որում ընծայնն զջերմամիզութիւն :
Gonoïdiens, ա. յ. ձբ. գոնոյիդեանք. ազգ բրածոյ ձկանց :
Gonolobe, Gonolobus (իս) ա. բ. սերմնաբոյծ. ազգ երկպրուկ ոնկոց ի տոհմէ ասկլեպեացց :
Gonophore, ա. բ. ծննդակիր :
Gonorrhée (կոնօռէ) ի. բժ. սերմնականաւութիւն, սերմներթուիւն, շախտ, ջերմամիզութիւն « ալէ սուգլուղու ». հն. **Blennorrhagie.**
Gonorrhéique, ած. լբժ. սերմնական, մշտական : [մին :
Gonosome, ա. պդ. ծննդամար-
Gonosphérie, ի. բ. սերմնաբեր. իրական գոլորտան սնկոց :
Gonylepte, ա. օղ. նրբայօդ. ազգ սարդի :
Goodénia, ի. բ. գուդենիա, գուդինի. բոյս ինչ ընդեղէն :
Goodéniacées, ի. յ. բ. գուդենեասերք : [տ. **Bdellium.**
Googol, ա. բ. քարահինկենի.
Gord, ա. ձո. արձոյլ. établir un —.
Gordiacés, ա. յ. մբ. գորդիասերք. ազգ ճճեաց :
Gordien (կօրտիէն) ած. գորդեան. nœud —, — հանգոյց :
Gordius (տիուս) ա. կ. գորդիոս. ճճի մանեկաւոր : [գորդենի :
Gordonia, ա. բ. գորդոնիա,
Goret, ա. խոճկոր, խոճկորակ, *գոճի, խոզի ձագ. 2. փ. ռ. —, մանուկ աղտեղի, * աղտոտ տղայ. 3. նե. նաւաւել. աւել նաւի :
Goreter, ն. նե. աւելել (զնաւ) :
Gorfou, ա. Ծ. գորփու. Ծուչուն մաշկոտն :
Gorge, ի. պարանոց, փող, ուլն, վիզ, *ճիտ «գըրՇլագ». mettre, tenir le poignard, le pistolet sur la — de qn. Tendre la —. Tenir, prendre, saisir qn. à la —, ունել զոք զփողից՝ պարանոցէ. փ. ի նեղ արկանել. se tenir à la —, *ժէկզմէկ վզէն բռնել. tenir le pied sur la — à qn. Avoir le couteau, le poignard sur la —. Couper la — à qn., փողատել՝ սպանանել զոք. փ. կոթծանել, վնասել. || se couper la —, փողոտել զանձն. se couper la — l'un l'autre, փողոտել՝ սպանանել զմիմեանս. se couper la — avec qn., կռուել ընդ ումեք, մենամարտիկ կռուել՝ ոգորել. || il en a menti par la —, անհնարինս ստեաց. 2. — կենդանեաց. la — du loup. Pigeon à grosse —. 3. կոկորդ, որկոր, փող «պօղազ». mal de —, կոկորդացաւ. avoir mal à la —, ցաւիլ կոկորդի, * կոկորդն ցաւիլ. se mettre les doigts dans la —. || Arroser la —, ոռոգել զկոկորդն, ըմպել. || rire, crier à — déployée, կոկորդալիր ծիծաղիլ. rire sous —, ընդ քիմս ծիծաղիլ. à pleine —, կոկորդալիր, կոկորդալի. || փ. faire rentrer à qn. les paroles dans la —, տալ յետս կոչել զբանսն. || եժ. chanter de la —, կոկորդաձայն երգել, * կոկորդէն երգել. || ո. ce chien a belle —, սաստկածայն է շունդ. || փ. faire des —s chaudes, une — chaude de qn., de qc., ծաղր առնել. || voler sur sa —, Ծուչել Ծուչնոյ զիետ որսոյ այն ինչ կերեալ. փ. կաքաւել այն ինչ ելեալ ի սեղանոյ. || rendre —, ի դուրս հանել Ծուչնոյ զմիս կլեալ. եւ փ. rendre —, rendre, vider sa —, փսխել զկնի շուայտանաց. || փ. rendre —, յետս դարձուցանել. faire rendre — à qn., ստիպել յետս դարձուցանել. 4. ստինք, ծիծ, լանջք՝ կուրծք կանանց «կէօյո». elle a une belle —, գեղեցկալանջ՝ լանջաբերձ է. 5. փող, բացուածք. la — d'une tabatière, d'une cheminée,

Gorge-bleue.

d'une corolle. || La — d'une poulie, փող ակօսածեւ ճախարակի. 6. պարանոց, կիրճ, կռշկոռ. les —s des Alpes. La — de la montagne, լերանցամէջ, լեռնամէջ. 7. պղ. պարըսպամուտ. մուտք պարսպի. la — d'un bastion, մարտկոցամուտ. 8. ճ. փորոք. *փորուածք. 9. տ. **Rouge-gorge.**
Gorge-bleue, ի. Ծ. կապտալանջ. ազգ ննդկանց :
Gorgé, e, ած. կշտապինդ, լըցեալ, յղփացեալ. enfant — de bonbons. || փ. —. — de plaisirs, de richesses. 2. ծբ. այտուցեալ, ուռուցեալ. ce cheval a les jambes —es.
Gorge-de-pigeon, ած. անփ. աղաւնավիզ, երփնագոյն. des robes —. 2. ա. երփնագոյն. le —.
Gorgée, ի. ումպ, *պուտ «եուտում». boire à petites, à grandes —s, ումպ ումպ, բերանալիր՝ կոկորդալիր ըմպել, * պուտ պուտ՝ լեցուն բերնով խմել. en une —, ի մի ումպ:
Gorger, ն. խճողել, խճկել, յղփացուցանել. — un enfant. — de vin et de viandes. 2. փ. խճողել, խռկել, խճկել, յղփացուցանել, լընուլ. — qn. de biens, d'or et d'argent. 3. անբ. այտուցանել, ուռուցանել. * ուռեցուցնել. les eaux ont gorgé les jambes de ce cheval.
Se gorger, դ. խճողել՝ խճկել՝ լընուլ զորովայն իւր. — de boire et de manger. 2. փ. խճողիլ, խճկիլ, յղփանալ, մցուիլ, լնուլ, * ւցուիլ :
Gorgeret, ա. վ. փողիկ. վիրահատ գործի փողածեւ :
Gorgerette, ի. փողապատ (կանանց), պերոզ, *վզկապ. 2. Ծ. ռա. սեւագլուխ շիկահաւու. տ. **Fauvette à tête noire.**
Gorgerin, ա. պողապան, փողնոց. զրահք պարանոցի. 2. ճ. փողնոց. պարանոց խոյակի սեանց. 3. փողնոց, մանեակ շան, *վզնոց «Ծաամա»:
Gorgone, ի. դց. գորգոն. —s, Գորգովնեայք, երեքին քոյր Մեդուսայ. 2. գորգոն. օձախուխ գլուխ Մեդուսայ՝ քանդակեալ ի վահանի Աթենասայ. 3. կ. գորգոն, սեռ Ծփատեսիլ բազմոտանեաց :
Gorgonides, ա. յ. կբ. գորգոնազգիք. ի տոհմէ աղկիոնեայց, պարունակելով զբուստաբեր կենդանաբոյս :
Gorgoniées, ի. յ. պղ. գորգոնեայք. կարգ տոհմի գորգոնաց :
Gorgonops, ա. ար. գորգոնակն. սողուն ինչ բրածոյ :
Gorille (կօրիյլ) ի. կ. մարդակապիկ. մարդակերպ կապիկ :
Goronner, ն. խռնկորել, ցկնիլ մատակ խոզոյ :
Goryte, ա. մբ. կապարճաճճի :
Gosier, ա. կոկորդ, որկոր, փող «պօղազ, պօղազ տէլիյի». il lui est resté une arête dans le —. || փ. avoir le — pavé, ունել — երկաթի, *անզգայ լ. ջերմուԾեան կամ կծուԾեան. avoir le — sec, ծարաւի լ. միշտ. il a une éponge dans le —, այր ըմպելասէր է, * խմելու միշտ պատրաստ է. 2. կոկորդ, խռչափող, հագագ, փող, ձայնափող «խըրՇլագ». || փ. un beau —, գեղեցիկ ձայն. elle a un beau —, un — de rossignol, գեղեցկաձայն՝ սոխակաձայն է. 3. պուկ. փող երգեհոնի :
Goslarite, ի. հբ. գոսլարաքար. ջրատեալ ծծմբուկ զնկի :

Gossampin (կօսանփէն) ա. բ. բամբակաճառ :

Gosse, ա. ռ. լաճ , տղայ , *տղեկ :

Gossypine, ի. տգ. բամբակին . տարրն բամբակի :

Gossypium (փիօմ) ա. գա. **Cotonnier** ի :

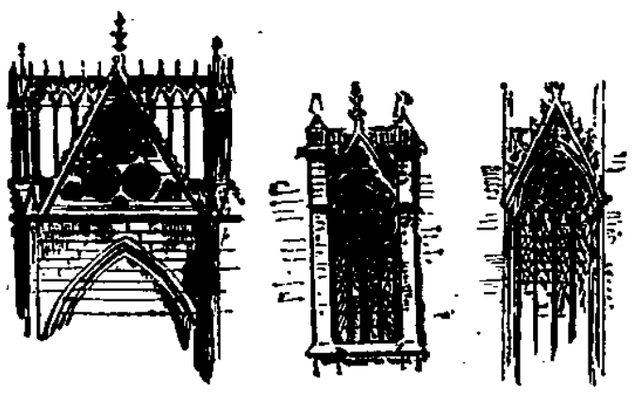
Goth, ա. Գոթ . անուն նախնի գերմանական ազգի՝ բաժանեալ յՕստրոգոթս կամ արեւելեան Գոթս , եւ իՎԻսիգոթս կամ յարեւմտեան Գոթս. || փ. բարբարոս , խուժդուժ :

Gothicité, ի. գոթականութիւն :

Gorille mâle.

Gothique, ած. գոթական , գոթացի , գոթաց . la langue —, կմ. ա. le —, — լեզու , գոթացերէն . en —, գոթերէն . écriture —, գոթագիր.

Architecture gothique.

architecture —, գոթացի ճարտարապետութիւն . à la —, ըստ գոթացի տարազու , գոթածեւ . 2. հգ. հին , հինաւուրց , խափանեալ . habillement —. 3. ա. գոթականն , գոթացի ոճ. le — domine dans cette architecture. 4. իգ. գոթագիր . գոթացի գիր :

Gouache, ի. խիժանկար . նկարչութիւն՝ նկար խիժազանգ ելանգօք:

Gouaché, e, ած. խիժանկարեալ, խիժանկար . une miniature —e.

Gouailler (կուայէ) ն. ռ. ծաղր առնել . — qn. = *Se* —, դ. — զմիմեանս :

Gouaillerie (կուայլըրի) ի. ռ. [ծաղր , կատակ :

Gouailleur, euse (կուայլէօր , կուայլէօզ) գ. ռ. ծաղրարար , ծաղրասէր , * ծաղր անող :

Gouania, ա. բ. գուաննի . երկպրուկ ազգ տնկոյ ի տոհմէ դժնկեայց (rhamnées).

Gouape, ի. ռ. խաբէութիւն :

Gouaper, ն. ռ. խաբել :

Gouapeur, ա. խաբեբայ , դաւաբկասուն :

Goudénie, ի. բ. գուդեննիա , գուդենի :

Goudéniées, ի. յ. բ. գուդեննեայք :

Goudron, ա. խայտղան, խայծղան, ցուպան «գաձրան» . boire sur le —, du —, ըմպել խայծղանաջուր՝ խայծղանախառն ջուր . eau de —, խայծղանաջուր. qui sent le —, խայծղանահամ . || — minéral, հանքախայծղան : S. **Bitume**.

Goudronnage, ա. նւ. խայծղանումն:

Goudronné, e, ած. խայծղանեալ , խայծղանազօծ. toile —e, խայծղանակտաւ , խայծղանալաթ. papier —, խայծղանաթուղթ . 2. խայծղանախառն . eau —e, խայծղանաջուր :

Goudronner, ն. խայծղանել, օծանել՝ ծեփել խայծղանաւ . — un mât, un cordage.

Goudronnerie, ի. խայծղանապան :

Goudronneur, ա. խայծղանիչ :

Goudronneux, euse, ած. խայծղանուտ, խայծղանախառն . matière —euse.

Goudronnier, ա. խայծղանագործ , խայծղանապար :

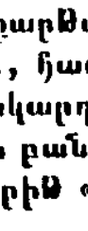
Goudronnière, ի. խայծղանոց :

Goué, ա. յատոց կարճապուն :

Gouet, ա. բ. S. **Arum.**

Gouffre, ա. անդունդք , վիհ , վիհ անդնդոց, խորխորատ, վիրապ. — profond, խոր վիրապ . — épouvantable. 2. յորձանք «կիրտապ» . 3. փ. անդունդք , վիհ . plonger dans un — de maux. — du temps, des siècles, de l'éternité. Tomber dans le — éternel de l'oubli. 4. փ. անդունդք՝ վիհ կորստեան . ce procès est un —. Les maisons de jeu sont des —s pour les jeunes gens, || C'est un — d'argent, անդունդք արծաթոյ է . c'est un — que cet homme là, անդունդք ծախուց՝ ընչավատն յոյժ է այրդ :

Gouge, ի. պատրագ . գրոց փողածեւ . — à coude, à main, արմկապատրագ , ձեռնապատրագ . 2. աղիճ , բոզ :

Gouge.

Gouger, ն. պատրագել . * պատրագով աշխատիլ :

Gouin, ա. նւ. նաւազ աղտեղահանդիպած :

Gouine, ի. նտ. պոռնիկ , բոզ «օրօսփու» :

Goujard, ա. Քրիստնեագործ «Քէնէնքեցի» :

Goujat, ա. սպասաւոր բանակի , ճառայ զօրաց. mieux vaut — debout qu'empereur enterré. 2. մանուկ՝ համբակ որմաշինի «տուվարբը եաւաղը». 3. չաղաշոյտ . այր աղտեղահանդերձ եւ կոպտաբանն . *կոպիտ՝ անպիտան մարդ . c'est un —.

Goujon, ա. ձբ. քարձակ . խարակածուկն սպիտակ « գայա պալըղը ». pêcher du —. Un plat de —s. —s frits. || — de mer, ծովաքարձակ. || փ. faire avaler le — à qn., հաւատացուցանել , պատրել , մակարդապատ առնել զոք , * մէկուն բան մի կլլեցուցնել . 2. քարձակ . երիվ «չիվի». S. **Gardon.**

Goujonnier, ա. ձո. քարձակակալ . *քարձակ ձուկ բռնելու գործի:

Goule, ի. կուղխ . մեռելակեր ոգի գերեզմանատանց :

Goulée, ի. ռ. Քուռ . պատառ մեծ . n'en faire qu'une —, ի մի պատառ կլանել :

Goulet, ա. նեղամուտք նաւահանգստի . 2. S. **Goulot.**

Goulette, S. **Goulotte.**

Gouliafre, ա. ռ. որկորեայ , որկրամոլ , շատակեր :

Goulot, ա. փող , պարանոց . le — d'une bouteille, d'un arrosoir. || պ. arroser au —, անցնցուղ ոռոգել :

Gouloterie, ի. ապակեգործք :

Goulotte, ի. ճպ. փողրակ , փողորակ «օլուգ» :

Goulu, e, ած. որկորեայ , որկրուստ , որկորամոլ , ֆացքուլեփ , կերակրասէր , յղփասէր . 2. փ. անյագ . amitié —e. 3. գ. որկորեայ , —. un vilain —, une —e. հն. **Glouton.**

Goulûment, մ. որկրստաբար , անյագաբար , անյագ . manger —.

Goum, ա. գրոհ (արաբացի զօրաց յԱլճերի) :

Goumier, ա. գրոհաւոր, ձիաւոր:

Goupillage, ա. ար. բուձումն :

Goupille (կուփիյ) ի. ար. քոյձ :

Goupiller, ն. ար. բուձել, *մխացունել :

Goupillon (կուփիյլօն) ա. մշտիկ. *օրհնած ջուր սրսկելու գործիք:

Goura, ա. Ծ. գուրայ . աղաւնանման Ծուչուն գեղափետուր :

Gourami, ա. ծք. խննոր . ազգ փշաձեւակաց : [եղեգան :

Gourbet, ա. բ. գուրբէտ . ազգ

Gourd, e, ած. ը. քրտացեալ , սառնաֆալ . avoir les doigts —s,

les mains —es. || Blé —, սառնաշաք ցորեան, *խոնաւութենէ սառած ցորեն:

Gourde, ի. կօշ, կոկուօշ. դդում չոր եւ սնամէջ:

Gourdin, ա. բակուղ. * խոշոր բիր «սոփա»:

Gourdinner, ն. ո. բակուղել, [բրածեռ առնել:

Goure, ի. դեղաննենգ, դեղաննենգութիւն. խարդախեալ դեղ. 2. փ. ո. խաբ, խաբէութիւն:

Gourer, ն. դեղաննենգել, խարդախել զդեղս. 2. փ. ո. խաբել. j'ai été gouré.

Goureur, ա. դեղաննենգ. խարդախիչ դեղոց. 2. փ. խարեբայ:

Gourgandine, ի. ը. բոզ. une franche —.

Gourgane, ի. ը. ձիաբակլայ «չինկեանէ բակլասը»:

Gourgouran, ա. գուրգուրան. *տեսակ մի հնդիկ պաստառ:

Gourmade, ի.ը. կռուիքը, բրունխէնք, կռփահարութիւն «եռմբուգ», donner une —, կռուիս հանել, կըռփել, կռփահարել:

Gourmand, e, ած. որկորեայ, որկորուստ, որկորամոլ, որովայնամոլ, որովայնապաշտ, պորտաբոյծ, պորտապարար, հացբուլեի. 2. սիրող. — de bonne chère, կերակրասէր. — de livres, գրասէր. եւ փ. je suis — de vos ouvrages. 3.պ. եկամուտ, օտարախորհ. herbe, branche —e.

Gourmandé, e, ած. խստիւ կըշտամբեալ, սաստկակոծ. — par ses maîtres. 2. նուաճեալ, սանձահարեալ. 3. հանդերձեալ. carré de mouton — de persil, միս ոչխարի — ազատրելիւ:

Gourmander, չ. որովայնապարար լ., շուայտել. 2. խստիւ կըշտամբել, սաստել, սաստկակոծ առնել. — qn. 3. սանձահարել, նուաճել. — la paresse, les vices, ses passions. || — un cheval, սանձահարել, սանձակոծ առնել զերեսս ձիոյ, *բերանն տանջել:

Gourmandise, ի. որկորութիւն, որկորամոլութիւն, որովայնաժուռթիւն, որովայնապարարութիւն, որովայնամոլութիւն. || des —s, համադամք:

Gourme, ի. ծբ. քորկոր. ռնգահոսութիւն՝ խլինք մատաղ ձիոց. jeter sa —, քորկորիլ. խլինս արձակել. c'est un jeune poulain, il n'a pas encore jeté sa —. 2. քորկոր, խլինքախտ. ախտ մորթոյ մանկանց. ||փ. jeter sa —, առնել խօլութիւնս՝ անմտութիւնս երիտասարդականս «ճահիլիք է.»:

Gourmé, e, ած. շրուշակիր, շրուշակաձայ. || փ. être —, զգլուխն ի վեր ունել, բարձրավիզ լ.:

Gourmer, ն. շրուշակել, * ձիուն բերանն շրուշակ դնել. — un cheval. 2. —, կռուիս հանել, կռփել, կռփահարել.

Se gourmer, դ. շրուշակիլ. կռուիս հանել միմեանց:

Gourmet, ա. եւ ած. գինագէտ, գիննճաշակ. 2. խօնասէր, փափկաճաշակ, փափկաճաշակ, խահագէտ. il n'est pas gourmand, mais il est —.

Gourmette, ի. կոճէք. կզակակալ սանձի ձիոց. cheval qui a rompu sa —. || փ. rompre sa —, անձնատուր լ. ի կարիս պրծակերաստանակ. lâcher la — à qn., տալ ումեք առելագոյն ազատութիւն:

Goussaut, ա. յաղթամարմին, հաստանձն, քաջալանջ. 2. ած. cheval —, հաստակող երիվար. 3. փ. c'était un petit homme —.

Gousse, ի. փոճոկ, պատիճ, փեճոկ, պարկուճ, խորխ, *կճեպ, բանճի, բրջուկ «գապուգ». — de pois, de fève. 2. — d'ail, պճեղն խաւորոյ «սարմուսագ տիշի». 3. յ. ճ. փոճոկք, փոճոկաձեւք, փոճոկազարդք:

Gousset, ա. անձմէջ «գօլձուգ ալձը». 2. —. անձահոտ. *Ձեւի տակի գէշ հոտն. sentir le —, *անձմէջ հոտիլ. 3. անձոց (շապկի). *Ձեւին տակի կտոր լաթն. 4. խէչ, գունճուկ, *սլզոիկ գրպան, գրպանիկ «գօյուն ճէպի». — de montre. || փ. avoir le — vide, plat, անարծաթ լ., *ստակ չունենալ. avoir le — garni, բազմարծաթ լ., *շատ ստակ ունենալ:

Goût, ա. ճաշակելիք. 2. ճաշակ, համ. d'un — exquis, համեղաճաշակ, համեղահամ, ախորժահամ, համահամ, համեղ. qui n'a point de —, sans —, անճաշակ, անհամ. qui a mauvais —, յոռեճաշակ, չարտահամ, վատահամ. aimer le —, ճաշակասէր լ. || haut —, համեմք, համեմանք. cette sauce est de —, համեմաւոր է Ցացանդ. âcre au —, կծուահամ. de —, fait avec —, ճաշակաւոր. qui a un fin —, նրբաճաշակ. manque de —, անճաշակութիւն. de bon —, գեղաճաշակ. privé de —, ճաշակազուրկ. plein de —, ճաշակալի. qui a un — délicat, փափկաճաշակ. de mauvais —, յոռեճաշակ. qui a le — de poivre, պղպեղահամ. || փ. plaisanteries de —. 3. համ, հոտ. — de brûlé, խանձրահամութիւն, *այրածի համ. — de pourri. 4. ախորժակ. տենչանք կերակրոց «իշտահ». n'avoir — à rien. Le — ne lui est pas encore revenu. 5. ախորժակ, ախորժք, ախորժանք, հաճոյք, քիմք, յօժարութիւն, սէր. — pour la peinture, pour une personne. Mettre en —, ախորժեցուցանել, ախորժելի առնել, *ախորժն շարժել, տենչն բերել. entrer, être en —, ախորժիլ. faire une chose par —, ախորժանօք առնել զիմն. être au —, de —, ախորժելի՝ ըստ քմաց լ. prendre — à, ախորժել, հաճիլ. à mon —, ըստ հաճոյս իմ, ըստ քմաց իմոց. son naturel était selon mon —, բնաւորութիւն նորա ախորժելի էր ինձ. flatter le —, ամոքել զքիմս. — du travail, աշխատասիրութիւն. — du monde, աշխարհասիրութիւն. || par —, ախորժակաւ, ախորժանօք. faire une chose par —. 6. ճաշակ, ախորժակ, ընտրութիւն, ճանաչողութիւն. critique pleine de —. Il a le — sûr, fin, délicat, exquis. Bon, mauvais —, կիրթ, անկիրթ ճաշակ՝ ախորժակ. c'est de bon —, վայել՝ ի ճաի՝ ի դէպ է. il eût été de mauvais — d'insister, չէր ինչ վայել՝ ի ճաի՝ ի դէպ պնդել. une galanterie de bon —, քաջավայելուչ՝ բարեդէպ —. homme de —, այր ճաշակագէտ, խօնասէր. 7. ախորժակ, ընտիր ճաշակ, գեղ, վայելչութիւն. être mis avec —, քաջակիրթ ախորժակաւ զգեցեալ՝ վայելչազգեաց լ. fait avec —, գեղեցկագործ, գեղայօրէն. manquer de —, անճաշակ լ. 8. ախորժակ, ճաշակ, ոճ, պայման. des ouvrages d'un — recherché. D'un — mesquin. Le — flamand. Ce tableau est dans le — de Michel-Ange.

Goûter, ն. առնուլ զճաշակ, ճաշակել, ըմբոշխնել, համոտս առնել, համոտսել, * համտես անել, համն առնուլ. il goûte ce qu'il mange. լկ. il avale sans —, անճաշակ կլանէ. goûtez ce tabac. Faire —, ճաշակեցուցանել. 2. —, *համն նայիլ. le cuisinier n'a pas goûté cette sauce. 3. փ. ախորժել, հաճել, հաճեալ համանիլ. — un projet. Il ne pouvait — mes paroles, դժպիի էին նմա բանք իմ. 4. փ. ճաշակել, ըմբոշխնել, վայելել. — le bonheur. — les douceurs de la paix, ճաշակել զքաղցրութիւն խաղաղութեան. j'ai goûté plus de douceur et de repos que, առաւելագոյն գոի հանգիստ եւ քաղցրութիւն. — les fruits, վայելել յարգասիս. 5. չ. ճաշակել, առնուլ զճաշակ, *համտես անել. — d'un mets. Goûtez-y. 6. զփորձ առնուլ, փորձել. — du pouvoir, de tous les plaisirs. 7. նախընթրակ առնել, նախընթրել. elle goûte à 4 heures.

Se goûter, դ. ճաշակիլ. *համն առնուիլ. le vin se goûte mieux en mangeant. 2. ախորժել զմիմեանս, *իրարմէ ախորժիլ:

Goûter, ա. նախընթրակ, *ակրատ. le — est à 4 heures. ||հն. Collation.

Goutte, ի. կաթիլ, կաթ, շիթ, կայլակ «տամլա». une —, — մի. une — d'eau, կաթ ջրոյ, կաթ՝ կաթիլ մի ջուր, ջրաշիթ. — qui tombe du nez, ծլուլ. à grosses —s, մեծակայլակ. une petite —, կաթիկ. —s de pluies, անձրեւաշիթք. — de sang, արիւնաշիթ. շիթ արեան. suer à grosses —s, կայլակաիոս քրտնել, քրտնակայլակ՝ քրտնաթոր՝ քրտնազանգ լ. de grosses —s coulaient le long de ses joues. 2. խլինք «սիմիւք». il a toujours la — au nez. || փ. կաթ, կաթիլ, շիթ, c'est une — d'eau dans la mer, — մի ջրոյ է ի ծովու. se ressembler comme deux —s d'eau, համանման լ. միմեանց, *իրարու խիստ նմանիլ. 3. —, *պուտ մի. une — de bouillon, de vin. || փ. n'avoir pas une — de sang dans les veines, գահի հարկանիլ, պակնուլ, սարսափիլ. la dernière — de sang, ամենայն գոյք, յետին դրամ, *վերջի ստակն. 4. ո. բաժակիկ լի օղւով.

offrir, accepter une —. Aimer la —, սիրել զօղի.5.դղգ. կաՒիլ. huit —s de laudanum. 6. բ. — de sang, արենաշիՒ . ռա. **Adonis**ի. 7. ճ. կայլակ , կայլակածու . 8. մ. բնաւ , ամենեւին . ne voir, n'entendre —, չտեսանել , չլսել բնաւ . 9. mère —, vin de —, գինի ծորածոյ , * խաղողն կոխուելէն առաջ վազած գինին :

— à —, մ. — առ —, շիՒ շիՒ , *կաՒիլ կաՒիլ . verser — à —.

Goutte, ի. բժ. յօդակաՒ, յօդակաՒուած. յօդային կաՒուած. avoir la — aux pieds, ոտնացաւ, ոտնացաւուԹի, ոտնակաՒ , ոտնաւուԹիւն , նկրիս . avoir la — aux genoux, aux mains. || փ. n'avoir pas la — aux pieds, կազմ է. ընՒանալոյ՝ փախչելոյ . || — militaire, հնացեալ շիՒախտ՝ սերմերՒուԹիւն . հն. **Gonorrhée**. || — sciatique, S. **Sciatique**. || — sercine S. **Amaurose**.

Gouttelette, ի. կաՒիկ , շՒիկ . *պզտիկ կաՒիլ :

Goutter, չ. կաՒել , *կաՒիլ, կաՒկՒիլ «սամլամազ» . les toits goutteut. Votre nez goutte.

Goutteux, euse, ած. յօդակաՒոտ , ոտնացաւոտ , պառագրոս « նիգրիսլի ». 2. գ. un —, une —euse.

Gouttière, ի. վագ , ջրորդան , ջորդան , *ճլորտակ , շունՒ. 2. փ. վագ , տանիք . se promener sur les —s. 3. վագ . կաշեքիւ (յարկի կառաց). 4. վագ . * փողածեւ ակօս եղջերուի եղջիւրին վրայ . 5. ար. առու . 6. մգ. մատնէք . — bicipitale.

Gouvernable, ած. առաջնորդելի, կառավարելի . ce peuple n'est pas —.

Gouvernail, ա. ղեակ , ղեկ , ուղղեակ «տիւժէն» . sans —, անղեկ. prendre le — en main. Barre կամ timon de —, սաՒիք , քեղի . 2. փ. ղեկ, վարչուԹիւն տէրուԹեան . abandonner le —.

Gouvernance, ի. վարչուԹիւն . իշխանուԹիւն քաղաքաց ի Հոլանտիա:

Gouvernant, e, ած. վարիչ , ղեկավարիչ , *կառավարիչ. le parti —. || ց. les —s, —ք, իշխանք , պետք :

Gouvernante, ի. կառավարչուհի , կուսակալուհի . կին կառավարչի՝ կուսակալ . 2. կառաւարչուհի, կուսակալուհի . կին կառավարիչ՝ կուսակալ . 3. դաստիարակուհի , դայեակ . sous —, փոխադաստիարակուհի. 4. տնկալուչ , հոգաբարձուհի տան :

Gouverne, ի. կանոն ուղղուԹեան, առաջնորդուԹիւն . je vous dis cela pour votre —.

Gouvernement, ա. կառավարուԹիւն , վարչուԹիւն , տնօրէնուԹիւն, կառավարչուԹիւն , վերակացուԹիւն, յանձնանձանք , ղեկավարուԹիւն . le — d'une banque, d'un ménage, des âmes. || — de soi-même, ինքնավարուԹիւն . 2. կառավարուԹիւն, վարչուԹիւն , տէրուԹիւն , պետուԹիւն . — monarchique, impérial, républicain, représentatif, provisoire, révolutionnaire. — populaire. 3. կառավարուԹիւն . վարիչք , վարչուԹիւն , տէրուԹիւն . le — prend des mesures. 4. կուսակալուԹիւն , մարզպանուԹիւն . 5. երկիր կուսակալուԹեան , մարզ :

Gouvernemental, e, ած. կառավարական , կառավարային , կառավարչական , վարչական , պետական , տէրուԹեան . le pouvoir, le parti —.

Gouvernementiste, ա. կառավարչական. կուսակից կառավարուԹ:

Gouverner, ն. ղեկավարել , վարել . — un vaisseau, les aérostats. լկ. ce pilote gouverne bien, mal. || փ. բ. —. c'est lui qui gouverne la barque, նա ինքն վարէ զտեսչուԹիւն գործոյն՝ յանձանձէ զգործն . 2. վարել, ուղղել . ce cocher gouverne bien ses chevaux. 3. փ. վարել , ղեկավարել , առաջնորդել , վարել իշխանուԹիւն , յանձանձել , կառավարել . qui gouverne l'univers, տիեզերավար. qui gouverne avec délicatesse, փափկավար . manière de — la nation, ազգավարուԹիւն . — ses enfants, l'empire. || լկ. le roi règne, mais ne gouverne pas. 4. իշխել , տիրել , ունել ճոխուԹիւն՝ իշխանուԹիւն ի վերայ ուրուք՝ իրիք , ունել զոք ընդ իշխանուԹեամբ , վարել զոք ըստ կամի , կառավարել. — qn., ses passions. Se laisser —. 5. յանձանձել , մատակարարել խնայուԹեամբ. — un ménage, ses biens. 6. խնամ ունել , խնամել, դարմանել . — les enfants, une malade, une cave. 7. — un enfant, դաստիարակել . 8. բուծանել , սնուցանել , դարմանել . savoir bien — les chevaux. — une basse-cour. 9. բ. վարիլ՝ գնալ ընդ ուժք, ընդ իրիք , *վարուիլ . comment gouvernez-vous un tel? Comment gouvernez-vous les plaisirs, le jeu, la fortune? 10. բ. առնուլ խնդիր . ce verbe, cette proposition gouverne l'accusatif. = ց. ղեկավարիլ . le vaisseau ne gouvernait plus.

Se gouverner, դ. անձամբ զանձն վարել , անձամբ անձին առաջնորդել , *ինքնգինքն կառավարել . qui se gouverne lui-même, ինքնավար . 2. վարիլ , ղեկավարիլ , առաջնորդիլ , *կառավարուիլ . une nation éclairée ne se gouverne pas comme des peuples ignorants. 3. վարիլ , գնալ , կեալ , * վարուիլ . — mal, ոչ բարւոք —. 4. իշխել , տիրել անձին . elle n'a pas appris de moi à —.

Gouverneur, ա. կուսակալ , մարզպան , գաւառապետ . 2. վարիչ , հազարապետ , վերակացու , կառավարիչ , կառավար . — de la Banque de France, du Crédit foncier. Sous—, փոխկառավար . — général, կառավարչապետ . siège d'un —, կուսակալանիստ . 3. դայեակ, դաստիարակ :

Goyave(կոյավ)ի.բ. կոյաւ, իընդկախնձոր . հնդիկ խնձոր :

Goyavier, ա.բ. կոյաւենի, իընդկախնձորի . հնդիկ խնձորի :

Grabat, ա. խշտիք , խշտեակ . յոռի անկողին . coucher sur un —. || բ. être sur le —, հիւանդ է. յանկողնի , * հիւանդ պառկիլ . mettre sur le —, ի մահիճս արկանել , հիւանդացուցանել , * հիւանդացունել , անկողին ձգել :

Grabataire, գ. մահճական . *աղանդաւոր որ վկրտուԹիւնն կ'ուշացունէ մինչեւ մահուան անկողին . 2. ած. մահճակալ հիւանդ :

Grabeau, ա. դղգ. դեղընտրուկք. *դեղի մանրուք՝ փշուրք :

Grabelage, ա. մանրումն :

Grabeler, ն. մանրել :

Grabuge, ա. բ. կագ , կռիւ :

Grâce, ի. շնորհք , բարեշնորհուԹիւն . accorder, demander une —, շնորհ հայցել՝ խնդրել . être en — auprès de qn., շնորհս գտանել առաջի ուրուք . rentrer en —, շնորհս գտանել՝ ընդ միւս մտանել վերստին. || bonnes —s, շնորհ բարի , շնորհք բարուԹեան , բարեշնորհուԹիւն , շընորհք . հաճուԹիւն . par la — de Dieu, շնորհիւք Աստուծոյ . porteur de —, շնորհաբեր . gagner, acquérir les —s de qn., être, rentrer dans les —s de qn., շնորհս գտանել առաջի աչաց ուրուք , մտանել յաչս ուրուք, ընդ միւս մտանել . mettre qn. dans les —s de qn., տալ ումեք գտանել շնորհս առաջի ուրուք . trouver — auprès de qn., գտանել շնորհ առաջի ուրուք , *մէկուն աչքն մտնել . avoir les —s d'une femme, շնորհս գտանել , հաճոյ՝ սիրելի լ. կնոջ . de bonne —, մտադիր՝ յօժարամիտ սիրով , սիրով , յօժարուԹեամբ . de mauvaise —, անյօժար մտօք՝ կամօք, յանյօժար կամաց . ||demander en —, comme une —, հայցել իբրեւ զշնորհ ինչ , Ձախանձել . faire la — de, շնորհ առնել . || par la — de Dieu, շնորհիւ Տեառն , շնորհիւ Աստուծոյ. || de —, շնորհ արա , ինձ երեսս արա , աղէ , աղաչեմ, *հոգիդ սիրես . de —, achevez, շնորհ արարեալ առարտեա . || par —, ի շնորհս , առ շնորհս , իբրեւ շնորհ ինչ առնելով , *իբրեւ շնորհք մի . donner par —, առ շնորհս ինչ տալ , * շնորհք անելու մը պէս տալ .

2. աբ. շնորհք , օգնականուԹիւն Աստուծոյ . ô —, ô rayon salutaire! Être en état de —, ի շնորհս լ., ունել մահու չափ մեղս . mourir en état de —, մեռանիլ ի շնորհս . an de —, ամ շնորհաց՝ փրկուԹեան . Յուսկան Քրիստոսի .

3. coup de —, մահաբեր հարուած, հարուած մահատու . փ. հարուած կործանիչ՝ համակործան՝ համակորոյս , հասուցյր հարուած . vous lui avez porté le coup de —.

4. շնորհք , ներումն , ՁողուԹիւն . faire — à, շնորհս առնել ումեք , ներել . demander sa —, հայցել զՁողուԹիւն իւր . obtenir sa —, ընդունել ՁողուԹիւն. trouver — aux yeux, devant les yeux de qn., շնորհիս՝ ՁողուԹիւն գտանել . եւս՝ հաճոյ լ., *աչքն մտնել . || լկ. demander, crier

—, ՈղուԹիւն ցայցել . — ! ներեա՛ , ներեցէ՛ք. || faire une — à qn., շնորհ առնել ումեք . vous me faites là une belle —. Faire — à qn. de, շնորհ առնել ումեք , շնորհել , բաշխել , պարգեւել . il lui a fait — d'une partie de sa dette. || փ. Faire — de, խնայել ինչ ումեք . il m'a lu tout son poème, sans me faire — d'un hémistiche. Faites-moi — de vos observations. || լկ. —! ne continuez pas, աղէ՛, դադարեաց . մի՛ յառաջ վարեր , աղաչեմ . —! Seigneur ! յի՛ս Տէր .

5. շնորհք , գոհուԹիւն , շնորհակալիք , շնորհակալուԹիւն . je vous rend —, —s, շնորհ ունիմ քեզ , գոհանամ զքէն . actions de —s, շնորհակալուԹիւն , գոհուԹիւն . rendre des actions de —s, շնորհահատոյց լ., գոհանալ , գոհուԹիւն մատուցանել . || — à Dieu, au ciel, շնորհք Աստուծոյ զի , գոհուԹիւն Տեառն՝ Աստուծոյ՝ երկնից , ողորմուԹեամբ Տեառն . — à vous, ի շնորհս ը՝ ձեր , ի շնորհս երեսաց ք՝ց . — à lui, շնորհիւ նորա . — à vos soins, շնորհիւ խնամոցդ. — à Dieu, il se porte bien, բաջառողջ է Տիրամբ . հգ. — à votre maladresse, շնորհիւ անճարակուԹեանդ .

6. յ. շնորհք , ալօԹք գոհուԹեան (զկնի սեղանոյ) . dire —s avant le bénédicité, ասել գոհուԹիւն նախ քան զօրհնուԹիւն . խառնակել զկարգ իրաց .

7. Շնորհք , շնորհափայլուԹիւն . անուն պատուոյ դքսից Անգղիոյ . Sa Grâce le duc de... Votre —, — Ձեր.

8. Շնորհք , գեղ , վայելչուԹիւն , գեղ վայելչուԹեան , բարեձեւուԹիւն, շնորհալիուԹիւն , հրապոյրք, հաճուԹիւն , *շէնք շնորհք . qui s'émeut avec —, շնորհաշարժ . —s riantes, գեղաճիճալ շնորհք . les —s de la jeunesse, գեղ մանկուԹեան . qui est né par la —, շնորհածին . les —s naissantes du printemps, նորափթիթ գեղ գարնայնոյ . les —s du style, de la diction. Il a de la — dans ses mouvements, շնորհալիցք են շարժուածք նորա . avec —, բարեքիւկ , *շնորհիւով . sans —, անշնորհ, *անշնորհք , շէնք շնորհք չունեցող . մ. յանշնորհս . || bonne —, վայելչուԹիւն , գեղ , բարեձեւուԹիւն . qui a bonne —, բարեքիւկ , վայելուչ , բարեձեւ . mauvaise —, անվայելչուԹիւն , անբարեձեւուԹիւն . || ը. եւ հգ. faire ses —s, se donner des —s, étaler ses —s, շնորհալի զանձն կերպարանել . les —s étaient peintes sur son visage, գշնորհս ի դէմս իւր տպաւորեալ բերէր .

9. դ.ց. Շնորհք , Խաչիվայք. երեքին դիցուհիք՝ ընկերք Աստղկան . les trois —, երեքին —. || փ. sacrifier aux —, զոհել Շնորհաց , շնորհալի լ. les — présidèrent à sa naissance, ասի գշնորհագեղ կնոջ՝ մանկան .

10. les bonnes —s d'un lit, կիսավարագոյրք սնարից եւ անուից անկողնոյ :

Graciable, ած. շնորհելի, ներելի, արժանի ՈղուԹեան . fait —.

Gracier, ն. շնորհել , ներել . le roi l'a gracié. Être gracié, ընդունել զՈղուԹիւն , արձակիլ :

Gracieusement, մ. շնորհաշուք վայելչուԹեամբ, ազնուաբար, *շնորհիւ. accueillir, recevoir —, 2. ձրիաբար: [մեծ ցուցանել :

Gracieuser, ն. ը. ազնուուԹիւն

Gracieuseté, ի. շնորհալիուԹիւն, բարեշնորհուԹիւն , ազնուուԹիւն . faire des —s, mille —s à qn., — բազում ցուցանել ումեք . 2. պարգեւ շնորհաւոր . il lui fit une —.

Gracieux, euse, ած. շնորհալի, շնորհալից , բարեշնորհ , շնորհաշուք , շնորհազարդ , շնորհափայլ , շնորհագեղ , շնորհաշարժ , նազելափառ, շնորհաբոյր, շնորհունակ, հաճոյատեսիլ , բարեձեւ , բարեքիւկ , վայելուչ , վայելչատեսիլ , գեղապատշաճ , *Ծոմպուիկ , շնորհքով . air, sourire, style, sujet —. Personne —euse. Manières —euses. Très —, մեծաշնորհ , փարթամաշնորհ . des traits —, շնորհագիծ կերպարանք . || ա. le —, —ն . 2. քաղցրաբարոյ , բարեբարոյ . il est — pour tout le monde. Accueil —. Paroles —euses. || A titre —, շնորհաւոր , շնորհաձիր , ձրի . || en forme —euse, շնորհական պայմանաւ . առանց քննուԹեան եպիսկոպոսին . 3. շնորհապարգեւ , շնորհաւոր . notre — souverain.

Gracilité, ի. նրբանուշուԹիւն . — de la voix. [լօռի :

Gracillaire, ի. բ. նրբալօռ. ազգ

Gracillaridés, ա.յ. մբ. նրբենիք. նրբին միջատք Ութիամորիք :

Gradatif, ive, ած. աստիճանական, աստիճանաւոր :

Gradation, ի. աստիճանումն, աստիճանաւորումն, աստիճանաւորուԹիւն. — de la lumière. Par —, աստիճան աստիճան , աստիճանաւ . va, cours, vole, ե՛րԹ , ընԹա՛, Ութեա՛. * գնա՛, վազէ՛, Ութի՛ր է աստիճանաւորումն :

Grade, ա. աստիճան , բարձ , աւագուԹիւն. il a passé par tous les —s militaires. S'élever de — en — jusqu'à l'épiscopat. Les —s supérieurs, inférieurs. — haut, éminent. Sans —, անաստիճան. || — d'officier, աստիճան սպայուԹեան , սպայուԹիւն . 2. աստիճան (համալսարանի) , աստիճանագիր . il y a trois —s dans l'université : bachelier, licencié, docteur. Prendre ses —s dans l'université. 3. աշ. աստիճան . հարիւրերորդ մասն քառորդի միջօրէական շրջանակի . 4. եչ. աստիճան . հարիւրերորդ մասն քառորդի շրջանակի:

Gradé, ած. ա. աստիճանեալ , աստիճանաւոր, աստիճանաժառանգ. militaire —.

Gradin, ա. աստիճան , աստիճանաձեւ սեղան , աստիճանածեւ « տիբէնի » : [տամնեաւոր :

Gradine, ի. քանդակագործի ա-

Gradiner, ն. քանդակագործել . *քանդակագործիով աշխատիլ :

Gradualité, ի. աստիճանուԹիւն:

Graduateur, ա. գպ. աստիճանաբաշխ :

Graduation, ի. աստիճանումն , աստիճանաբաշխուԹիւն . բաժանումն յաստիճանս . — d'un thermomètre. 2. տգ. աղազտումն . զտելն զսոլ ի հեղանիւԹոց . || bâtiments de —, կմ. լկ. —, աղազտարան :

Gradué, e, ած. աստիճանեալ , աստիճանաւոր . thermomètre, cercle —. Cours de thèmes —s. 2. ած. եւ գ. աստիճանաւոր , աստիճանակիր , աստիճանաժառանգ :

Graduel, elle, ած. աստիճանական. augmentation, diminution —elle. Ses progrès furent —s. 2. Psaumes —s, սաղմոս աստիճանաց, զորս երգէին Հրեայք յաստիճանս տաճարին:

Graduel, ա. կցուրդ , մեսդի (պատարագի ընԹերծուածոց եւ Աւետարանի մէջտեղն) . S. **Légende.** 2. երգարան պատարագի (գրակալի վրայ) :

Graduellement, մ. աստիճանաւ , աստիճանապէս , աստիճանօրէն :

Graduer, ն. աստիճանել , աստիճանաւորել . — un thermomètre. 2. աստիճանել . առաւելուլ աստիճանաւ . — les difficultés, des exercices de grammaire. 3. աստիճանել , աստիճանաւորել . տալ աստիճան . la faculté l'a gradué. Se faire — en théologie, տալ աստիճանել զանձն յաստուածաբանուԹեան :

Gradus ad Parnassum (կրատիւս առ փառնասսում) կլ. **Gradus** (կրատիւս) ա. յանգարան || un gradus français, յանգարան գաղղիարէն :

Grafitte (կրաֆիԹ) ա. իտ. որմագիր . * գրուած նախնի քաղաքաց եւ շինուածոց պատերու վրայ . les graffiti de Pompéi, —ք Պոմպեայ :

Graillement, ա. կերկերումն ձայնի , կերկերեալ ձայն :

Grailler, չ. կերկերիլ , կերկերաձայն լ. 2. ն. փողել . * փող զարնել որսի շուներն կանչելու համար :

Graillon (կրայօն) ա. ճննճ, ճննճեր . sentir le —, ճննճերահոտ լ., *ճննճ հոտիլ . goût de —, ճննճերահամ . odeur de —, ճննճերահոտ . 2. մնացորդք (կերակրոց) . vivre de —s. 3. խուխ , *պղպամ. 4. ո. Marie —, կին աղտեղի :

Graillonner, չ. ճննճանալ , ճննճերիլ , *ճննճոտիլ . laisser — un plat. 2. Ծխալ . հազալ եւ բերել՝ Ութանել խուխ :

Graillonneuse, ի. ճննճերուհի . 2. վանառուհի մնացորդաց սեղանոյ . 3. փ. ճննճերուհի . յոռի խոհակերուհի :

Grain, ա. հատ , ունդ , հունտ . — de blé, de froment, հատն ցորենոյ , ցորենահատ . — de millet, կորնկահատ , *կորեկի հատ . — de seigle, գարեհատ . petit —, հատիկ , կտիկ . en —, հատածեւ . — de chanvre, կանեփհատ , * կանեփի հունտ . qui a les —s rouges, կարմրահատ ,

*հատերն կարմիր . — de coriandre, գնձահատ . d'un — fin, անօսրահատ . mettre en —, սերմանանալ , ընդանալ , *հունտի երթալ . — de lin, կտաւահատ , կտաւատ . || les —s, արմտիք , ընդեղէն . || gros —s, խոշոր արմտիք (ցորեան , հաճար) . menus —s, մանր արմտիք (գարի , վարսակ , կորեակ) . || poulets de —, հատաբուծ վառեակ գարնան . 2. հատ , դեղահունդ , պտուղ . — de moutarde, հատն մանանեխոյ . — de raisin, պտուղ խաղողոյ , խաղողապտուղ . — de groseille, de poivre. 3. հատ . — de sel, de sable. || փ. il n'y a pas un — de sel dans cet ouvrage, չիք ինչ՝ չիք բնաւ հանճար , անիմաստ՝ անարի է . 4. հատ, հատիկ. les —s d'un collier d'ambre, d'un chapelet. 5. —s d'or, զանակք՝ կտորք ոսկւոյ . 6. դպգ. դեղահատ , դեղահունտ « հապ ». 7. ուլունք , *հիլոն «պօնճուգ» . enfiler des —s. Broder avec des —s. Faire un collier de —s. 8. հատ , հատիկ , գոյզն ինչ , փոքր մի . si j'avais quelque — d'orgueil. N'avoir pas un — de bon sens, անմտանալ , անմիտ լ. || avoir un — de folie dans la tête, կլ. avoir un —, բախած՝ *բախտակ լ. 9. հատ , ցորննահատ, գարեհատ, գարի. կշիռ 5 հարիւրորդագրամի . || փ. ne pas peser un —, հատակշիռ՝ ոչինչ չոյժ լ. 10. հատ , հատիկ , խնդրունդք (պատառաց, կաշեաց). ce maroquin est d'un beau —, գեղահատ՝ գեղահատիկ է քմոխդ . 11. հատ , հատիկ (քարանց , մետաղաց). le — de l'ardoise. L'acier a le — plus fin est plus serré que le fer. Les fers à gros —s, ստուարահատ երկաթք . d'un — fin, անօսրահատ. 12. հատ, հատիկ, արած (ճաղիկ ախոռի) . —s de petite vérole. || — de beauté, խալ , ճին , գեղանիշ «պէնէք». 13. անձրեւաչոյզք . մրրկաչոյզ անձրեւ . 14. նե. — de vent, կլ. —, հողմաչոյզք , ամպրոպք . 15. gros —, խոշորհատ , հատկերակաս , *հատ կերպաս «իրի Ռանէլի գալըն ճանիէս». 16. անք. — d'orge, գարնհատ . ախտ խոզից :

Grainage, ա. հատագործուածն. *հատիկ հատիկ անելն . 2. ծուարերութիւն (շերամի) :

Grainaille (կրէնայլ) ի. սերմնակ . յոռի սերմն :

Grainailleur, ա. ալիւրահան . * ալիւրն Ռեվէնն զատող :

Grainaison, ի. հատաւորումն . կազմութիւն հատից :

Grainasse, ի. հողմաչոյզք :

Grainchu,e, ած. դժուարահատ, դժ.արակուռ . cailloux —.

Graine, ի. սերմն , ունդ , հունդ, հատ , հատիկ , * հունտ «Ռօխտմ». petite —, հատիկ , ընդիկ . de la — de laitue, d'oignon, de melon. — de musc, մշկահատ . — de lin, կտաւատ. sans —, անհունտ. || monter en —, ընտանալ , սերմանանալ , *հունտի երթալ . փ. —, անամուսին պառաւիլ . cette jeune fille monte en —. || փ. c'est une mauvaise —, սերմն անպտուղ է . ասի զչար աշակերտաց եւ զերիտասարդաց . || c'est de la — de niais, այս զանմիտս եւնի կարէ խոսել . անմիտ ոք է . || — d'or, զանակ . || — de Turquie, եգիպտացորեան . || — de vers à soie, կլ. —, ձուք՝ հատկիկք շերամի . || frange, gland à — d'épinards, ճմելատերմն, ճմելատերմանման խանձուք՝ ճոպ . épaulette à — d'épinards. || ը. il a de la — d'épinards, ապայ բարձրատոհմեան է ի զօրու . || —s forestières, խոզակք . 3. դպգ. դեղահատ . — d'Avignon, — Ավինեոնի :

Grainetier, s. **Grènetier**.

Grainier, ière, գ. ցորենավաճառ , ընդավաճառ , սերմնավաճառ, խոտավաճառ , յարդավաճառ :

Grainoir, s. **Grenoir**.

Grainure, ի. ար. հատիկք :

Graissage, ա. ճարպումն , * իւղոտելն :

Graisse, ի. ճարպ, *գիրուց. tache de —, ճարպաթիծ. || Reste de — fondue, խարխնճի . 2. ճարպութիւն , պարպտութիւն , գիրութիւն . prendre de la —, պարպտանալ , գիրանալ , *եղ կապել , գիրնալ . ը. la — ne l'étouffe pas, ne l'empêche pas de courir, չի՝ ինչ գէր , վտիտ չոյժ է . || faire de la —, գիրանալ (քնով՝ դատարկութեամբ). 3. փ. la — de la terre, պարարտութիւն՝ արգասաւորութիւն երկրի. 4. ճարպագարութիւն, ճարպոտութիւն. ce vin tourne à la —, ճարպագար՝ ճարպոտ լինի գինին, *կ'աւրուի :

Graissé,e, անց. եւ ած. ճարպոտ:

Graisser, ն. ճարպել , ճարպոտել, իւղել, ճննճներել, *ճննճոտել, եղոտել. — les roues d'une voiture, les bottes. || ը. — ses bottes, պարապատել ի չոս, եւ փ. մերձ լ. ի մահ . փ. ն. — les bottes à qn., տալ ուժք զվերջին օճումն . || փ. եւ ը. — la patte à qn., կաշառել , կաշառ խնել՝ տալ ուժք, կաշառակուրծ՝ կաշառաբեկ առնել զոք . *ՌաՒն իւղոտել . on a graissé la patte au portier, au valet de chambre. || փ. ն. — le couteau, ուտել միս ի նախաճաշի կամ ի նախընթերս . || փ. ն. — les épaules à qn., բրածնծ՝ գանալից առնել զոք . || S. **Marteau**. 2. —, աղտեղել ճարպով. cela vous graissera les mains. — ses habits.

Graisser, չ. ճարպանալ , իւղագար լ. գինւոյ . ce vin graisse.

Se graisser, դ. ճարպանալ, ճննճներիլ , ճննճոտիլ , աղտեղել՝ արատել զիանդերձն ճարպով . cet enfant s'est graissé à la cuisine. — les mains, ճարպաշաղախ առնել զձեռսն, *ձեռքն ճարպոտել :

Graisserie, ի. ճարպարան :

Graisseur, ա. ճարպող :

Graisseux, euse, ած. ճարպոտ, ճարպային , ճարպաւոր , ճարպապարարտ, ճննճոտ, իւղոտ. corps —. Membrane —euse. Un vêtement —.

Graissier, ière, ած. եւ գ. ճարպավաճառ :

Graissoir, ա. ճարպոց :

Grallateur, ա. s. **Échassier**.

Gralles, ա. կ. s. **Échassiers**.

Gramen, ա. սէզ «այբրգ օՒռ» :

Graminé, e, ած. ի.բ. սիզաբոյս, սիզային . les plantes —es. 2. —es, ի. սիզաբոյսք (ցորեան, բրինձ, եգիպտացորեան, եղէգն , եղէգնաշաքար , եւ այլն) :

Graminicole, ած. բ. դալարաբնակ , դալարասուն . agaric —.

Grammaire, ի. քերական , քերականութիւն . en dehors des règles de la —. Savoir, enseigner la —.

Grammairien, enne, ա. քերական, գրամարտիկ , գրամարտիկոս , քերականագէտ. 2. ի. —enne, քերականուհի :

Grammatical, e, ած. քերականական . explication —e. Exercices grammaticaux.

Grammaticalement, մ. քերականօրէն , ըստ քերականութեան :

Grammatiste, ա. նխս. ուսուցիչ քերականագէտ , գրամարտիկոս :

Grammatite, ի. հր. գծաքար . հն. **Trémolite**.

Grammatologie, ի. գրաբանութի:

Grammatologique, ած. գրաբանական :

Grammatophylle, ա. բ. գծատերեւ . սեռ խոլորձեայց :

Gramme, ա. գրամ. կշիռ զոեալ ջրոյ հարիւրամեայ խորանարդի:

Grammite, ի. հր. ատաքար . ազգ կարմրագոյն ակատի , յորոյ վերայ նշմարին տառք սպիտակագոյնք . 2. բ. տառաբոյս, գրաբոյս . ազգ վայրի ճաղխոտոյ :

Grammomètre, ա. ար. գծաչափ :

Grammophone, ա. բգ. գրածայն :

Grammysie, ի. փՒ. գրաժժմակ:

Grammysidés, ա. յ. փՒ. գրաժժմակեայք . տոհմ բրածոյ փափկամարմնոց :

Granaire, ած. կ. հատասուն , հատանոց :

Granaté, e, ած. բ. նռնենեայ . || —es, —ք. տոհմ երկպտուկ տնկոց, որոց նախատիպ է նռենի :

Granatine, ի. տգ. նռնին . կալաքարակերպ գտեալ յարմատն նռենւոյ :

Granatique, ած. հբ. նռենային:

Granatite, ի. հբ. նռնաքար :

Granatoïde, ա. հբ. ատատակերպ :

Grand,e, ած. մեծ, յաղՒ , մեծատարած , մեծանիստ , մեծագլխի, մեծագրոհ , մեծախուժք , մեծակոյտ , մեծաշէն , մեծակառոյց, ընդարձակ. — vase. —e ligne, salle, ville. De —s hôpitaux. —e cérémonie, մեծաշուք հանդէս . les —es distances. Le — Océan, մեծն Ովկիանոս. —es portes, մայրադրունք . || փ. եւ ը. ouvrir de —s yeux, հայել զարմացմամբ՝ հետաքննութեամբ . || la salle n'est pas assez —e pour contenir tout le monde, սրահն չէ մեծ ըստ բաւականի յամփոփել զամենեսին . || plus — que

nature, մեծ՝ մեծանդամ՝ մեծայարդ քան զբնականն, մեծագոյն քան զբնական հասակն. —e maladie, դժուարաբուժելի ախտ. qui a une —e barbe, մեծամօրուս. d'une —e quantité, մեծաքանակ. || փ. ը. avoir les yeux plus —s que la panse, մեծագոյն ունել զաչսն քան զորովայն, *կարծանէն աւելի շուտով կշտանալ. || la fenêtre est restée toute —e ouverte, մեծաբաց մնաց պատուհանն. les portes sont toutes —es ouvertes, մեծաբաց են դրունք. plus —, մեծագոյն. le plus —, ամենամեծ. un peu —, *մեծկակ.

2. մեծ, յաղթ, մեծահասակ, բարձրահասակ, երկայնահասակ, անձնեայ, յաղթահասակ, հասակագեղ, հասակաբեր, բարձրադիտակ, յաղթանդամ. — chêne, յաղթ՝ բարձրաճյուղ կաղնի. un homme —. Une —e femme. Un — cheval.

3. մեծ, մեծահասակ, չափահասակ, զարգուն, զարգացուն. quand les arbres seront —s. Elle a des enfants déjà —s. —e femme, կին մեծահասակ. || ը. une —e personne, les —es personnes, չափահասակ՝ չափահաս անձն, անձինք. || il y a deux —es lieues d'ici-là, գոն երկու մղոնք եւ աւելի. deux —es heures, առաւել քան վերկու ժամք. deux —s jours, deux —s mois. || Marcher à —es journées, քննանալ առաւել քան զմիոյ աւուր գնացս ճանապարհի.

4. մեծ, մեծաւիճ, բազում, յոյլ, բազմաւիճ. il n'a pas — argent. Il y aura — monde chez lui. Une —e foule, խուռն բազմութիւն. —e richesse, մեծափարթամ ճոխութիւն. une —e affluence, խուռն՝ խուռնիւնաց բազմութիւն. || — jour, S. Jour. || Le — air, բաց՝ ազատ օդ. il se trouve mal, portez-le au — air. || Un homme du — air, S. Air. || —es eaux, գետայարդք, տարապայման յորդութիւն գետոց. || les —es eaux de Versailles, ջրախաղք Վերսալի. || ը. nager en —e eau, յառատութեան՝ ի լիութեան է., վայելել ի յաջողութեան.

5. մեծ, մեծաքեան, սաստիկ, ուժգին, ծանր, չարաչար, ծայրապատար, առաւելագանց, չարագոյն. une —e érudition, բազմահմտութիւն. les —es conquêtes, մեծայաղթ՝ քաջայաղթ աշխարհակալութիւնք. avoir un — espoir, մեծայոյս է. — chagrin, մեծ՝ ծանրաձախիճ տրտմութիւն. — repas, մեծաճախ՝ բազմախած՝ բազմախորտիկ՝ մեծահաց ճաշ՝ սեղան. — secours, մեծաձեռն՝ բազմաձեռն օգնականութիւն. — pêcheur, մեծամեղ, բազմամեղ. porter de —s fardeaux, կրել բեռինս ծանուս, *ծանր բեռ կրել. écrire une —e lettre, գրել նամակ երկայնաձիգ. —e fatigue. Il se fit un — bruit. Un — silence succéda à sa parole. J'ai une —e nouvelle à vous apprendre. Un — nombre. Avoir de —s vices. Il n'y a pas — mal à cela. Avec un — soupir, մեծահառաչ. — obstacle, péril, danger. A — prix, մեծագին, մեծագնի. || փ. de —s mots, մեծաբանութիւն, ճոռոմ բանք. un — âge. Une —e jeunesse, մատաղ՝ նորատիք՝ նորահասակ մանկութիւն. —e vieillesse, ჩինաւուրց՝ խոր ծերութիւն.

6. մեծ, աւագ, գլխաւոր, *ջոջ. un des —s principes de la philosophie. C'est un — point de savoir... —e obligation, աւագ պարտականութիւն.

7. մեծ, աւագ, երեւելի, նշանաւոր, հոյակապ, մեծապանծ, մեծանուն, մեծաշուք, մեծազօր, վեհ. une —e dame, մեծուհի. depuis le plus — jusqu'au plus petit. De կամ d'un — caractère, մեծաբարոյ. — caractère, մեծաբարոյութիւն. une —e reine. — roi. Un — peintre, musicien. — observateur, մեծախոյզ՝ խորագնին դիտող. il fut le plus — de nos princes. Le — Condé. Alexandre le Grand, մեծն Ալեքսանդր. — parleur, ճոռոմաբան. les —s hommes, մեծութիւնք, մեծամեծք, արք հոյակապք, *մեծ մարդիկ. — homme, աւագ այր, *ջոջ. ce — homme, սա այր հոյակապ. || — seigneur, S. Seigneur. ||ը. trancher du — seigneur, trancher du —, մեծամեծս խօսել՝ կոտորել, պերճանալ, ճոխանալ, *մեծ մեծ խօսիլ՝ ջարդել. || ը. les —s parents, մեծ ծնողք. || le — monde, S. Monde. || — Dieu! ո՛վ Աստուած, ո՛վ Տէր, Աստուա՛ծ իմ, Տէր Աստուած. —s dieux! ո՛վ դիք. || un — esprit, այր մեծահանճար. || une —e maison, տուն մեծազարմ մեծազգի.

8. մեծ, մեծաշէն, մեծակառոյց, հոյակապ, մեծահիւչակ. êtes-vous d'Athènes la —e. Son nom est — parmi les Arméniens.

9. մեծ, ծայրացեալ, գերագոյն, յետին. — poltron, lâche, imbécile, menteur. —e bavarde. Homère, le — théologien et le — prophète des Grecs. || ը. ils sont —s amis, մեծ բարեկամք են.

10. մեծ, քաջ, մեծանձն, ազնուական. il a le cœur —, մեծասիրտ է. il a l'âme —e, մեծահոգի՝ մեծանձն է. — capitaine, առաքինի զօրավար. || faire une chose de — cœur, մեծահաւիք՝ յօժարափոյթ սրտիւ առնել գիմն.

11. մեծ, աւագ, պետ. — chambellan, սենեկապետ. — prêtre, քահանայապետ, երիցապետ, աւագերէց. — officier de la Légion d'honneur, մեծ սպայ, սպայապետ Լեգէոնին պատուոյ. — cordon, մեծ ժապաւէն.

12. մեծ. տիտղոս Ծագագլուխ իշխանաց. le Grand Seigneur, le Grand Turc, Ծագաւորն Տաճկաց. le —-duc, մեծ դուքս. un —-duché, մեծ դքսութիւն.

13. ք. մեծ. —e marjolaine, զուիրակ. || կ. — cachalot, մեծ վիշապանման.

14. մեծ. նախադաս իգական անուանց ոմանց՝ զիղէ զբ. grand'chose, մեծ ինչ՝ իմն. grand'mère, հանի, մամ. — soif, faim, mère, messe, peur. A grand'peine, մեծաչան, մեծաւաստակ. il a eu grand'hâte de le marier, մեծափոյթ եղեւ յամուսնացուցանել զնա.

15. մգ. մեծ. — os, մեծոսկր. — muscle dorsal, մեծ թիկնային մուկն. — muscle pectoral, մեծ մուկն լանջային.

16. ա. les —s, մեծք, մեծամեծք, *մեծեր՝ տարիքով. —s et petits courent après vous. || ի դէպս, les —s, —ք, երիցագոյն աշակերտք. եզ. un —. || իգականն վարի յօրիոցդաց վարժոցս, les —es, մեծուհիք. une —e, մեծուհի:

17. un —, աւագ, աւագ այր, վեհ, իշխան. les —s, մեծամեծք, մեծունիք, աւագանի, աւագորեայք, գահամեծաք իշխանք. les plus —s de l'État, աւագագոյնք Պետութեան. || un — d'Espagne, իշխան, իշխանազուն Սպանիոյ.

18. մեծ, մեծ ինչ, գործ մեծ՝ հոյակապ՝ ազնուական. il aimait le — et l'extraordinaire.

19. մեծութիւն, մեծասքանչութիւն, շքեղութիւն, ընչաւէտութիւն. donner dans le —. || Du petit au —, ի փոքուէ ցմեծն, *սկզտիկէն մեծն. aller du petit au —.

20. En —, մ. բառ չափոյ՝ բուն

Grand-duc.

մեծութեան. se faire peindre en —, անձնանչափ տալ նկարել զանձն. || մեծաչափ, մեծաքանակ. culture en —. || աւագ աչօք, աւագօրէն, *մեծի պէս. penser, agir en —.

A la grande, մ. աւագօրէն, մեծաշուք, աւագաշուք պատուով, ճոխաբար. voyager, vivre à la —e.

Grand-croix, ի. մեծխաչ. բարձր աստիճան ի կարգի ասպետութեան. 2. ա. մեծխաչակիր. faire qn. —, — առնել զոք. des grands-croix.

Grand-duc, ա. դքսապետ, մեծ դուքս. le — de Bade. 2. Ո. S. Duc. Des grands-ducs.

Grand-ducal, e, ած. մեծդքսական, դքսապետական. la cour —e. Les officiers grands-ducaux, — սպայք :

Grand-duché, ա. մեծ դքսություն, դքսապետություն. le — de Bade. Des grands-duchés.

Grande-Bretagne, ի. Մեծն Բրիտանիա :

Grande-Chartreuse, տ. **Chartreuse.**

Grande-Grèce, ի. Մեծն Յունաստան. այսպէս կոչէր ի հնումն հարաւային Իտալիա :

Grandelet, ette, ած. ը. սակաւիկ մի մեծ, *մեծկակ, մեծկեկ, մեծլի. c'est déjà une fille —ette.

Grandement, մ. մեծապէն, աւագապէն. faire les choses —. Agir —. 2. մեծապէս, անհնարինս, յոյժ յոյժ. se tromper —, — ճանունս սխալիլ. il est — temps, *ա'լ ժամանակն է. vous avez — raison. 3. մեծապէս, առատապէս. il a — de quoi vivre.

Grandesse, ի. մեծութիւն, աւագութիւն (ի Սպանիա) :

Grandeur, ի. մեծութիւն. la — d'un parc, d'un vase. Ils sont de même —, համահասակ, զուգահաս են, *նոյն մեծութիւնն ունին. de — naturelle, բնահաս, համակահաս. d'une belle —, անձնեայ, անձնեղ. || ը. regarder du haut de sa —, ամբարհաւանութեամբ հայել յոք, պերճանալ, ճոխանալ. qui aime les —s, ճոխասէր բարք. 2. չփ. —, քանիութիւն, քանակութիւն. 3. փ. —, սաստկութիւն, ուժգնութիւն, ճանրութիւն: — d'un crime, de l'amour, de l'offense. 4. մեծութիւն, աւագութիւն, փառաւորութիւն, շքեղութիւն. la — souveraine. Naître au sein des —s. La — de Dieu. Le néant des —s. 5. մեծութիւն, ազնուականութիւն, ազնուութիւն. — de caractère. || — d'âme, մեծանձնութիւն, վեհանձնութիւն. 6. մեծութիւն, մեծանձնութիւն, գերապատուութիւն. Votre Grandeur, մեծութիւնդ. պատուանուն եպիսկոպոսի. sa — l'évêque de. Sa — Monseigneur Nar-Bey, Նորին մեծութիւնն գերապատիւ Նար Պէյ :

Grandiflore, ած. ը. մեծածաղիկ:

Grandiflorine, ի. տգ. մեծածաղկին. կալաթաթակերպ ինչ :

Grandifolié, e, ած. ը. մեծատերև :

Grandiloquence (կրանոլոքանս) ի. մեծաբանութիւն, ճոռոմախոսութիւն :

Grandiloquent (կրանոլոքան), **e,** ած. մեծաբան, ճոռոմախօս :

Grandiose, ած. մեծահոգի, հոյակապ, հոյաշէն, մեծակերտ, մեծաշէն, մեծակառոյց, հոյակերտ, մեծագործ, շքեղ, մեծատեսիլ, մեծայաղթ. édifice, style, spectacle —. 2. ա. հոյակապութիւն, մեծութիւն, մեծագործութիւն, շքեղութիւն :

Grandipalpes, ա. յ. մբ. մեծաշօշափուկք. հատուած տոհմի Ծաւրիկեայց (carabiques).

Grandir, չ. մեծանալ, աճել, աճել ի տիս, զարգանալ. faire —, մեծացուցանել, աճեցուցանել, զարգացուցանել. || փ. — en sagesse, en vertu. Son pouvoir grandit de jour en jour. 2. ն. մեծացուցանել, *մեծցունել. les talons qu'il porte le grandissent. 3. մեծ երեւեցուցանել. ce vêtement le grandit beaucoup. 4. փ. մեծացուցանել. cela le grandira dans l'estime publique. L'adversité l'a grandi. 5. մեծացուցանել, սոսւաբացուցանել. il grandit les moindres événements.

Se grandir, դ. զանձն մեծացուցանել՝ մեծագոյն՝ բարձրագոյն երեւեցուցանել. — en s'élevant sur la pointe des pieds. || փ. la médiocrité croit — en rabaissant le mérite.

Grandirostre, ած. մեծակտուց. || ա. յ. les —s, —ք :

Grandissant, e, ած. մեծացուցիչ, աճեցուն. une puissance —e.

Grandissement, ա. մեծացումն:

Grandissime, ած. մեծամեծ, ամենամեծ. vous me ferez un — plaisir.

Grand-livre, ա. մայր հաշիւ. *մեծ գիրք, յորում կգրուին տէրութեան բոլոր պարտքն. le — de la dette publique. Être inscrit sur le —.

Grand-maître, ա. հազարապետ, կաթոգղոս :

Grand'maman (կրանմաման) հն. **Grand'mère,** տ. **Maman.**

Grand'mère, Grand'maman, ի. հանի, հանիկ, մամ, մամիկ, *մեծ մայր, նանէ. — maternelle, մայրական հանի. մեր ը. mère-grand. 2. պառաւ. je n'ai trouvé là que deux ou trois vieilles grand'mères.

Grand-oncle, ա. պապեղբայր. 2. մամեղբայր. des grands-oncles (կրանզօնքլ) :

Grandoule, տ. **Granga,** ը.:

Grand-père, ա. հաւ, *պապ, պապիկ «տէտէ». — paternel, maternel. Ses deux grands-pères. 2. ը. un —, ծերունի :

Grand'tante, ի. պապեղբայր, մամբոյր. des grand'tantes.

Grange, ի. կալոթայ. * որայ դընելու՝ ցորեն ծեծելու տեղ. || տ. **Batteur.**

Grangée, ի. կալոթաչափ. կորդ մի :

Granger, ère, գ. կալապետ :

Granifère, ած. բ. հատաբեր :

Graniforme, ած. բ. հատանձեւ, ցորենանձեւ :

Granilite, ի. հբ. հատաքար. հատաւոր կրանիտ :

Granit (նի) ա. գրանիտ. de —, գրանիտեայ :

Granitaire, ած. գրանիտական :

Granitelle, ա. գրանիտակ. *տեսակ մի մոխրագոյն գրանիտ :

Graniter, ն. գրանիտել, գրանիտաւորել. * գրանիտի նման ներկել :

Graniteux, euse, ած. գրանիտոտ, գրանիտաւոր :

Granitier, ա. հբ. գրանիտակոփ, գրանիտագործ :

Granitique, ած. գրանիտային. roche, terrain —.

Granitoïde, ած. գրանիտակերպ, գրանիտանման. roche —.

Granitone, ա. հբ. գրանիտոն :

Granivore, ած. կ. հատակեր, ընդաբուտ, ունդակեր, ընդակեր, *կոտակեր, հունտ ուտող. || ա. յ. des —, —ք :

Granulage, ա. հատաւորում :

Granulaire, ած. հբ. հատաւոր, հատանձեւ : [(գործի) :

Granulateur, ա. հատաւորիչ

Granulation, ի. հատաւորում, հատաւորութիւն, հատագործութիւն, մանրահատութիւն. 2. հատակոյտ. *հատիկներու դէզ. 3. բժ. հատուցոյց. * հատիկի նման պզտիկ ուռեցք :

Granulatoire, ա. հատագործի :

Granule, ա. հատիկ, գնդակիկ, մանրահատ :

Granulé, e, ած. հատաւոր, հատիկաւոր, հատագործ, մանրահատեայ, սրսուռ. marbre —. 2. բզ. հատաւոր, հատատեսիլ, հատանձեւ:

Granuler, ն. հատագործել, հատաւորել, մանրել. — de l'étain, du plomb.

Granuleux, euse, ած. հատաւոր, հատային, մանրահատ, մանրահատեայ. terre —euse.

Granuliforme, ած. հատանձեւ :

Granuline, ի. բ. հատիկին :

Granulite, ի. հբ. հատիկաքար :

Granulitique, ած. հբ. հատիկաքարային :

Granulome, ա. ախ. հատուած :

Granulosité, ի. հատաւորութիւն, հատանձեւութիւն :

Graphanorane, ա. խաւարագիր. *գործի որ գրէ ի խաւարի՝ առանց տեսնելու :

...Graphe, յն. մասնիկ վերջադիր. գիր, գրող. géographie, աշխարհագիր :

Graphioïde, ած. սլաքակերպ :

Graphiptères, ա. մբ. գրանեքազգ պատենաւոր միջատաց :

Graphique, ած. ծրագրային, պատկերագրական. description, représentation — d'une machine. 2. գրաւոր, գրական. signe, caractère —. 3. ա. ծրագիր : [բար :

Graphiquement, մ. ծրագրա-

Graphisme, ա. ծրագրութիւն :

Graphite, ա. հբ. գրաքար, մրաքար. կն. **Plombagine, Mine de plomb.** [քարուտ :

Graphiteux, euse, ած. հբ. գրա-

Graphitique, ած. գրաքարային:

Graphium (ֆիոմ) ա. հխ. գրոց «տէմիր գալէմ» :

Grapholithe, ա. հբ. գրաքար :

Graphologie, ի. գրաբանութիւն, գրախօսութիւն : [խօս :

Graphologue, ա. գրաբան, գրա-

Graphomancie, ի. գրահմայութիւն:

Graphomètre, ա. տարաչափ:

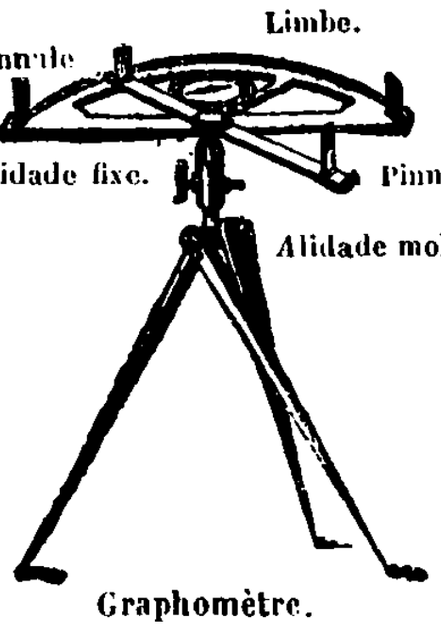
Graphométrique, ած. տարաչափական :

Graphophone, ա. գրաձայն :

Grapin, տ. **Grappin.**

Grappage, ա. ճոպարում, ճոպարաղում :

Grappe, ի. ողկոյզ «ասլգբմ». une — de raisin, ողկոյզ խաղողոյ. en —, ողկուզածեւ. || l'endroit où l'on coupe la —, կոյզկապ. — de groseilles. Petite —, ողկուզակ. || vin de —, գինի ծորածոյ, * խաղողն չը կոխած վազած գինին. — d'abeilles, կոճակ՝ գնդակ՝ պար մեղուաց. || փ. p. mordre à la —, յարիլ ի կարծիս ինչ, բուռն ջարկանել անձկանօք զառաջարկէ իրիք. 2. անր. —. ախտ ինչ ոտից ձիոց, իշոց եւ ջորեաց. 3. զ. — de raisin, խաղողողկոյզ. պարկ գնդակաց միահաղոյն արձակեալ. 4. — de garance, ողկուզաւորն. փոշիացեալ արմատն տորոնի:

Graphomètre.

Grappeler, ն. ողկուզել. ողկուզածեւ յօրինել. — ses cheveux.

Grapper, ն. ողկուզաւոել. փոշիացուցանել զտորոն: [2. ողկուզաջուր:

Grapperie, ի. գին, ողկոյզք.

Grappier, ère, ած. ողկուզարեր, ողկուզային. les yeux —s de la vigne.

Grappillage, ա. եռաքաղութիւն. 2. փ. մանրակծութիւն, խորամն:

Grappiller, չ. եռաքաղել, եռաքաղ առնել. dès que les vendangeurs ont achevé, il est permis d'aller —. 2. փ. մանրակրծել, խորել. առնել ճաճուկ շահ ինչ ապօրինաւոր. on grapille chez nous, et l'on pille chez toi. եւ ներգործաբար. — qc. dans une affaire.

Grappilleur, euse, գ. եռաքաղ, եռաքաղիչ. un pauvre — 2. փ. կրճլի, կճիճ, խորիչ, մանրակճիճ, * կրճող. c'est un —.

Grappillon, ա. ճիւ, ողկուզակ, * տլչակ «չընդել». — de raisin.

Grappin, ա. եւ. խարխիխ. խարխիխ փոքր՝ բազմաժանի. 2. ճանկ, կարթ, ակիշ, ագռաւուկ «գանճա». || փ. jeter, mettre le —, son — sur qn., իշխել մբոաց ուրուք, ի բռին ունել զոք, * մէկուն վրայ ճանկն նետել՝ դնել:

Grappiner, ն. ճանկել, կարթել. * ճանկով բռնել: [—e.

Grappu, e, ած. ողկուզալից. vigne

Graptolithe, ի. պղպ. գրապտոլիթ, գրաբար. ազգ բրածոյ պոլիպարնոյ:

Graptophylle, ա.բ. գրատերեւ. ազգ կեռանոաստերից:

Gras, asse, ած. ճարպաւոր, ճարպային, ճարպագարեալ, ճարպակից, * ճարպոտ. substance, femme —asse. Corps —. Être —, fort —. Cette soupe est trop —asse. 2. ճարպագարեալ, պարարտ, պարարտամարմին, ճանճրամիս, պարարտակ, յոյժ, գէշ, գիրագարեալ. poularde —asse. Bœuf —, եզն պարարտակ. il est gros et —. Elle est trop —asse. ||փ. tuer le veau —, S. Veau. || Être — comme un moine, գիրագարեալ՝ գէշ յոյժ լ. || dormir la —asse matinée, անագան զարթնուլ ի քնոյ, * քնէն ուշ արթննալ. || sortir bien —, fort — d'un emploi, d'une affaire, փարթամանալ՝ * հարստանալ ի պաշտօնէ՝ ի գործոյ. || զ. en serez-vous plus —? լինիցի՞ս ճոխագոյն՝ փարթամագոյն. ասի ի նոյն միտս, je n'en suis pas plus — pour cela. 3. մսեղէն, եղեղէն. aliments —, — կերակուրք. bouillon —, արգանակ մսոյ, * մսի ջուր. la soupe —asse, մսաճան, * մսի ջրով ճան. || choux —, ճարպակաղամբ. փ. եւ զ. faire ses choux — de qc., զբօսնուլ, շահել իւիք. || jour —, մսուտու աւուրք, ուտիք. faire —, ուտիք ուտել. demain est —, * վաղն ուտիք է. 4. ճարպալից, ճարպաշաղախ. աղտեղեալ ճարպով. vous avez le menton, les cheveux —. 5. ճանճր, ճանճրացեալ. de l'huile —asse. Vin —. 6. պարարտ, իւղալից, * եղոտ. fromage —. Lessive —asse, ճանճր մոխրաջուր, լի կալաքարիւ. 7. եւ. le temps est —, խոնաւ եւ միգապատ է օդն. 8. avoir la poitrine —asse, հազալ եւ խուխ բերել. toux —asse, խուխարծակ՝ ճանճր հազ. 9. terre, argile —asse, պարարտ՝ գիրագարեալ գետին, կաւ. || le pavé est —, լպրծուտ՝ սահուն է քարայատակն. il fait — marcher. 10. պարարտ, պարարտատարած. pays —. — paturage, պարարտ արօտ. terre —asse, արգաւանդահող երկիր. 11. բ. plantes —asses, պարարտ բոյսք, որոց ցօղունք եւ տերեւք ճանճր են, մսուտք եւ հիւծել, որպիսի են տատասկաբոյսք. 12. avoir un parler —, avoir la langue —asse, ճանրախօս՝ ճանճրալեզու՝ ճանրալեզու՝ ճանճրաբարբառ լ. 13. ձբ. ce cheval a la vue —asse, ճարպն գայ զսկամբ երիվարին, մճագնին աչքն. 14. փ. լկտի, ցոփ, պագշոտ. tenir des discours un peu —, լկտի բանս ասել. conte —. 15. ա. ճարպ, պարարտութիւն. le — et le maigre d'un jambon. Donnez-moi du —. || բ. tourner au —, գիրանալ. ||riz au —, պարարտաբրինձ. բրինձ եփեալ արգանակաւ. légumes au —, ընդեղէն եփեալ ճարպով. 16. միս, մսեղէն, մսեղէն կերակուր. manger, faire —, ուտել միս, * պաք օրն միս ուտել. 17. le — de la jambe, ծամր, * ճուռ. հն. **Mollet**. 18. Tourner au —, ճանճրանալ՝ ճարպանալ գինւոյ. 19. մ. parler —, ճանրախօս՝ ճանճրալեզու՝ ճանրալեզու լ. || նկ. peindre —, avoir le pinceau —, ճանճրանկար՝ ստուարանկար լ. || pain gras-cuit, հաց կիսեփեաց, * կիսեփ:

Gras-double, ա. ճարպաճաղանճ, ստամոքսամաշկ եզանց. des —s.

Gras-fondu, ա. **Gras-fondure**, ի. անբ. փոխարուեիւն՝ * փոքրշտ կենդանեաց. ce cheval est mort de gras-fondu, de gras-fondure.

Grassement, մ. յոխորտն. vivre —, բարեկեցիկ կեալ՝ * ապրիլ. 2. առատաւորն, լիաձեռն. récompenser, payer —.

Grasserie, ի. պարարոց. հիւանդութիւն ինչ շիրամոց:

Grasset, ette, ած. պարարակ, * գիրուկ. elle est —ette.

Grassette, ի. բ. պարարկենի. ջրային բոյս ի տոհմէ խորշաբուսեայց (utriculariées).

Grasseyement (կրասէյման) ա. ճանճրաբանութիւն ր տառի, ճանճրախօսութիւն:

Grasseyer (je grasseye, etc., nous grasseyons, vous grasseyez; que je grasseye, que nous grasseyions, que vous grasseyiez) չ. ճանճրաբանել, ճանճրախօսել. * ր տառն ղ արտասանել. les Parisiens grasseyent naturellement.

Grasseyeur, euse, գ. ճանճրաբան, ճանճրախօս:

Grassouillet, ette, ած. պարարակ, * գիրուկ, լեցունկեկ, ճամրոլիկ. enfant —. Une petite femme —ette,

Grateron, ա. բ. կառչուկ, փակչուկ. * բոյս մի որ դպչողին հագուստին կկպչի: [tion.

Graticulation, s. **Craticulation**.

Graticule, s. **Craticule**,

Graticuler, s. **Craticuler**.

Gratification, ի. պարգեւ, բաշխոյք. donner, faire des —s, պարգեւ տալ, շնորհել. il a eu cent francs de —, ընկալաւ ֆրանքս հարիւր ի պարգեւ:

Gratifier, ն. պարգեւել, շնորհել. — qn. de qc. 2. հգ. եւ բ. —, պարգեւ տալ, * վրան ձգել. il veut charitablement me — de ses bévues. — qn. d'un coup de poing.

Se gratifier, դ. — իրերաց. — de qc. || հգ. ils se sont gratifiés des noms les plus désagréables.

Gratin, ա. քեր, քերուած, հացքերուած, * քերուք, հացքերուք. sole au —, հացաքերուած՝ * հացքերուք լեզուածուկն. macaroni au —, հացաքերուած դդմած. 2. քեր, քերուած, * քերուք. un — de pommes de terre.

Gratiner, չ. խաիրիլ, * տակն առնուլ. la bouillie commençait à —.

Gratiole (կրասիօլ) ի. բ. շնորհենի, շնորհախոտ:

Gratiolées (կրասիօլէ) ի. յ. բ. շնորհիններայք, շնորհախոտաձայք:

Gratioline, ի. տգ. շնորհինին. շնորհինոյ մէջ գտնուած բաղկութիւն:

Gratis (լս) մ. ձրիաբար, ձրի «ճապա, պատիճավա». traiter les

maladies —. Bal, spectacle —. ‖ փ. հ. dire une chose —, ասել ինչ ա-ռանց պատճառ ի մէջ բերելոյ . 2. ձրիաբանութիւն :

Gratitude, ի. երախտագիտութիւն , երախտահայտութիւն , շնորհակալութիւն , շնորհապարտութիւն . témoigner, exprimer à qn. sa —, toute sa —. Assurer qn. de sa —, par sa —.

Grattage, ա. քերումն , քերած :

Gratteau, ա. ար. քերիչ (գործի):

Gratte-boësse (կրաՓպօէս) կամ **Gratte-bosse**, ա. ար. վրձին (ա-կերչաց) : [կել վրձնաւ :

Gratte-boësser, ն. վրձնել . յղլ-

Gratte-cul (կրաՓքիւ) ա. ք. մա-տուր , * ակռվուկ «կիլ պուռնու» . — ouvert, գոդրէճ . des —s. S. **Églantier**. [քարաքերիչ :

Gratte-fonds (կրաՓֆօն) ա. ար.

Gratteler, ն. ար. քերքերել . * քիչ մի քերել յղկելու համար :

Gratteleux, euse, ած. քած-բորոտ :

Grattelier, ա. ք. քերի, քերենի :

Grattelle, ի. քածքոր. * մանր քոս:

Grattement, ա. քերումն :

Gratte-menton, ա. հգ. սափ-րիչ , * ածիլող «պէրպէր» :

Gratte-papier, ա. հգ. գրչակ , գծողակ . նուաստ գրագիր՝ դպիր . des —s.

Gratter, ն. քերել . — une écri-ture pour l'effacer. — la maison, la muraille. ‖ փ. ը. — le papier, le parchemin, շահել գկեանս գծուծ գըր-չուՓեամբ . 2. փ. — la terre, քերել գիող երկրի , քրքրել , հերկել Ներնե. ‖ փ. —. j'aimerais mieux — la terre avec mes ongles que de... զամենայն զվիշտ եւ զնեղութիւն յանձն առից քան Զէ... 3. քերել , քորել . grattez-moi le dos, * կռնակս քերէ . ‖ փ. — l'épaule à qn., ջանալ ընդ միտ մտանել , * մէկուն կռնակն շոյել , աչքն մտնելու աշխատիլ . se — la tête, l'oreille, — զգլուխն , զականջն (ի նշան նեղութեան) . 4. փ. քերել . անախորժ ազդեցութիւն առնել . ce vin gratte le gosier. 5. փ. ը. ողոքել, գգուել , շոյել . — qn.

Gratter, չ. քերել , քոշքոտել , * պոռել . les poules aiment à —. ‖ — du pied, դափր հատանել . ‖ — à une porte, հարկանել զդուռն մեղմով , * կամացուկ դուռն զարնել . 2. փ. խորել . առնել փոքրիկ շահս՝ խնայութիւնս . c'est un homme qui trouve à — sur tout. 3. հգ. — de la guitare, du piano, հարկանել , * զար-նել :

Se gratter, դ. քերել՝ քորել՝ քոշ-քել՝ քոշքոտել զանձն , * քոշքոտիլ , ինքնիքն՝ մարմինն քերել, քերուիլ, քորքոտիլ . cet enfant se gratte sans cesse. Ce cheval se gratte contre la muraille. 2. փ. անձնագով լ., գովել զիմիմանս . ce sont deux ânes qui se grattent. ‖ S. **Galeux, Parler.**

Gratteron, ա. ար. քերուք (բրդոյ):

Gratteur, ա. քերիչ , քերող. ‖ — de papier, գծողակ , գրչակ :

Grattoir, ա. քերոց . — pour les pieds, ցեխիան :

Grattons, ա. յ. խորխնճի խոզի « ոսմոզ գազբուռդը ». հն. **Rillettes.**

Gratture, ի. քերուած , * քերուք :

Gratuit, e, ած. ձրի , ձրիաւոր, շնորհածիք , շնորհաւոր . consul-tation, école —e. Enseignement —. Élève —, ձրիավարժ աշակերտ . à titre —, ձրի , ձրիաբար. 2. փ. ձրի, անպատճառ . admiration, supposi-tion —e. Méchanceté, insulte —e.

Gratuité, ի. ձրիութիւն . la — de l'enseignement primaire. 2. ար. շնորհաւորութիւն . la — de la prédes-tination.

Gratuitement, մ. ձրի , ձրիա-բար . traiter un malade —. 2. փ. ձրի , տարաւարտուց . mal n'est mauvais —.

Grauwacke (կրովաք) ի.բ. գոր-շաժայռ . ազգ խճաքարի :

Gravatier, ա. փլատայլորդ. սայ-լորդ փլածոց :

Gravatif, ive, ած. բժ. ծանրա-ցուցիչ , ծանրական . douleur —ive.

Gravats, ա. յ. S. **Gravois.**

Grave, ած. բգ. ծանր . les corps —s. Très —, ծանրածանր . 2. փ.—, ծանրաբարոյ , ծանրագլուխ , ծանր-բախոհ , զգօն, ծանրակաց, զգաստ . un homme —. Un — magistrat. Con-tenance, air, caractère, maintien —. Manières, mœurs —s. Il fut toujours — dans les affaires. Être —, —՝ զանձն ծանր եւ ի շքի ունել . 3. ծանր, կա-րեւոր , ծանրակշիռ, ծանրալուր, ա-ւագ . c'est une affaire —. Cas —. 4. ծանր , դժնդակ , վտանգաւոր . c'est — pour moi, ծանր է ինձ . bles-sure, maladie —. 5. եժ. ստուար, Ծաւ, Ծամբ , * հաստ . voix, ton, corde —. 6. ք. accent —, բուՓ շեշտ, բուՓ (՝). 7. ա. բգ. ծանր մարմին . les —s. 8. ծանր՝ լուրջ ոճ՝ խորհուրդ . pas-ser du — au doux. 9. եժ. ծանր , ստուար , վառ, ծանրածայն, ստուա-րածայն . passer de l'aigu au —.

Grave, ա. գրավ . սպիտակ գի-նի Պորտոյի :

Gravé, e, անց. եւ ած. փորեալ , դրոշմեալ , փորագիր . dessin —. Image —e. — sur bois, փայտափոր , փայտադրոշմ . 2. չեչոտ , ծաղկա-հար «չիչէք պօզուղու» :

Gravelage, ա. մանրախճուտն , մանրախճաւորումն :

Gravelée, ած. ի. cendre —, գի-նեմփրամոխիր . մոխիր գինեմփրոյ :

Graveler, ն. մանրախճել , ման-րախճաւորել , մանրախճապատ առ-նել . — une allée.

Graveleux, euse, ած. մանրա-խճախառն , մանրախճեայ . sol —. Terre —euse. 2. բժ. աւազախառն , աւազախառաւոր . affection, urine —euse. Il est —. ‖ գ. —. les — sont sujets à de violentes douleurs. 3. ած. փ. խառնախօս , լկտի , ցոփ, * բաց . sujet, conte —. Chanson —euse.

Gravelle, ի. բժ. աւազախտ . մանրախճաւոր միզագրաւութիւն :

Gravelure, ի. խառնախօսու-թիւն , լկտեանութիւն , * անչափանաս խօսք. aimer la —, խառնախօս՝ լկ-տեանք լ.:

Gravement, մ. ծանրաբար, զգօ-նաբար . il s'est — avancé vers nous. Parler, discuter, marcher —. 2. ծանր, ծանուն , չարաչար . * ծանր կեր-պով . il a été — malade. Il s'est — compromis.

Graver, ն. փորել , փորագրել , քանդակել , դրոշմել . — une ins-cription, des caractères. լկ. — sur l'airain. — sur bois, փայտագրոշմել. — sur des pierres précieuses. — en creux, en relief, խորաքանդակ, բար-ձրաքանդակ դրոշել . 2. փ. քանդա-կել , դրոշմել . — dans sa mémoire, dans son cœur, — ի յուշի՝ ի միտս , ի սրտի :

Se graver, դ. —իլ, * փորագրուիլ. 2. փ. —իլ . ces paroles se gravaient dans son cœur.

Graveur, ա. փորագրիչ , փորա-գրող «հապքնաք». — en pierres fines, sur métaux, en taille douce. — sur bois, փայտափորագիր . — de carac-tères, գրահատ. — de poinçons, տա-ռահատ . փորագրիչ հայր նշանա-գրաց :

Gravide, ած. յղի, յղացեալ՝ սաղ-մնառեալ. matrice, utérus —, — ար-գանդ : [ռութիւն :

Gravidisme, ա. բխ. սաղմնա-

Gravidité, ի. S. **Grossesse.**

Gravier, ա. մանրախիճ . 2. բժ. S. **Gravelle.**

Gravière, ի. մանրախճահանք :

Gravifique, ած. բգ. ծանրաբար, ծանրացուցիչ :

Gravigrade, ած.կ. ծանրագնաց, ծանրախուալաց . ‖ ա. յ. —ք . կարգ կենդանածնաց , յորս է փիղն :

Gravimètre, ա. բգ. ծանրաչափ. S. **Barymètre.** [փական :

Gravimétrique, ած. ծանրաչա-

Gravir, չ. մագլել , մագլցել , ի վեր մագլել , մագլցի ի վեր ելանել , * մագլցելով ելնել . — au haut d'une muraille, d'un rocher, jusqu'au som-met d'une colline. = ն. — une mon-tagne, un rocher.

Gravitant, e, ած. ծանրացող :

Gravitatif, ive, ած. ծանրացու-ցիչ: [Փիւն, ծանրականութիւն:

Gravitation, ի. բգ. ծանրողու-

Gravité, ի. ծանրութիւն . centre de —, կենդրոն —եան . 2. փ. —, զգօնութիւն , ծանրաբարոյութիւն . avoir de la —, զանձն ծանր եւ ի շքի ունել . manquer de —. Perdre la —. Il a de la — dans le style. Écrire avec —. 3. ծանրութիւն , ծանրակշռութիւն , կարեւորութիւն . la — du sujet, des circonstances. Ces motifs ont beaucoup de —. 4. ծանրութիւն, դժնդակութիւն , սաստկութիւն . la — d'une maladie, d'une blessure, d'une faute. 5. եժ. ստուարութիւն , Ծաւութիւն , * հաստութիւն . la — d'un son, de la voix.

Graviter, չ. բգ. ծանրանալ , ձգիլ . vers un centre commun tout

gravité à la fois. 2. փ. — autour, ձգտիլ. tous ces intrigants qui gravitent autour du pouvoir.

Gravoir, ա. ար. փորագրիչ, գրոց:

Gravois (կրավուա) ա. յ. խառնաման գաճի, *գաճի մաղուքն՝ խոշըրտուքն. 2. փլածք, աւերածք «մօլոզ»:

Gravure, ի. փորագրութիւն, քանդակ. — sur acier, պողպատաքանդակ. — sur bois, փայտաքանդակ. — en creux կամ — en bas relief, խորաքանդակ. — en relief, բարձրաքանդակ. — à l'eau forte, ժանտաջրաքանդակ. — en taille douce, պղնձաքանդակ. փորագրուիլ ի վերայ պղընձոյ. 2. դրոշմ, դրոշմած. la — de ces planches est fort soignée. — avant la lettre, նախագիր —. 3. փորագիր պատկեր. marchand de —s, պատկերավաճառ:

Grazioso, ած. իտ. եժ. շնորհալի. andante —.

Gré, ա. հաճոյք, հաճութիւն, կամք, ախորժք, հնշտ, յօժարութիւն, կամակարութիւն. se marier contre le — de ses parents, ամուսնանալ ընդդէմ՝ հակառակ կամաց ծնողաց. de —, կամայ. il est allé de son —, գնաց ինքնակամ՝ ինքնայօժար՝ ինքնայորդոր. contre son —, ընդդէմ կամաց իւրոց, անկամ՝ անյօժար. agir de son plein, de son propre —, յօժարամիտ՝ յօժարախոյժ կամօք, ախորժ յօժարութեամբ գործել. || au — de, ըստ հաճոյս, ըստ կամի, ըստ մտի, ըստ հնշտի. au — de la fortune, ըստ հաճոյս բախտի. à leur —, ըստ հաճոյս իւրեանց, ըստ իւրեանց հնշտի, * ուզածնուն պէս. à votre —, ըստ հաճոյից կամաց քոց. à son —, ըստ հաճոյս՝ ըստ մտի իւր, ըստ իւր հաճոյից. parler au — de qn., խօսիլ ըստ հաճոյս՝ ըստ մտաց ուրուք. flotter au — des vents, հողմակոծիլ, հողմակոծ՝ հողմավար լ. || փ. au — de... ըստ մըտաց, ըստ կարծեաց. à mon —, ըստ իս. le sang, à votre —, coule trop lentement. || De — ou de force, յօժարութեամբ կամ բռնութեամբ, կամայ եւ ակամայ. || de — à —, միաբան՝ միաչունչ հաւանութեամբ. 2. bon —, յօժարութիւն, մտադիրութիւն, դիւրամտութիւն, յօժարամըտութիւն. de bon —, հաճութեամբ, ախորժ յօժարութեամբ, յօժարամիտ՝ կամակար՝ յօժարագոյն կամօք, կամակար՝ կամայօժար մտօք, յորդոր կամաւորութեամբ, յօժարախոյժ կամօք, կամօք եւ ախորժիւք, մտադիր, մտադիրագոյնս. il va de son bon — à la mort. || Bon —, mal —, կամայ եւ ակամայ, * ուզէ չուզէ, ուզես չուզես. || de plein —, կամովին, յի յօժարութեամբ. 3. շնորհակալութիւն. savoir —, bon —, beaucoup de —, un — infini, շնորհակալ՝ գոհ լ., շնորհակալ՝ գոհ յոյժ լ. savoir mauvais —, savoir peu de —, դժգոհ լ. se savoir —, bon — de, գոհ լ. զանձնէ:

Gréage, ա. նա. սարուած (նաւի):

Grèbe, ա. Թ. տրոր, ծովասուզակ. Թռչուն ջրային սոլիտակափե-

Grèbe.

տուր. petit —, տրորիկ. հն. — de rivière եւ Castagneux.

Grébifoulque, ա. Թ. տրորափարփառ. ազգ մաշկոտանց:

Grec, ecque (կրէք) ած. յոյն, յունական, յունարէն. la nation, la langue, la grammaire, l'Église grecque. Dictionnaire —. Le rit —. Calendrier —, արեւելեան տոմար. 2. գ. Յոյն, Հելլէն, Հելլենուհի. les —s, —ք. 3. ա. le —, յունարէն, յոյն լեզու. parler —, յունարէն խօսիլ. qui parle le —, յունախօս. qui est en caractères —s, յունատառ. traduire en —, յունարէն Թարգմանել, փոխել ի յոյն լեզու. connaissez-vous le —? յունարէն գիտէ՞ք. || — littéral ou ancien, հին յունարէն. — vulgaire ou moderne, արդի յունարէն. || փ. cela est du — pour moi, անիմանալի է այս ինձ. 4. ը. un —, յունագէտ. || փ. être — en qc., յաջողակ՝ ճարտար լ. յիմիք. 5. un —, հատու, նենգախաղ. նենգիչ ի խաղս.

A la grecque, յունաբար, յունաձեւ, * Յունաց պէս:

Grécisant, ա. յունախօս, յունագէտ:

Gréciser, ն. յունացուցանել. յունական գործել. =ց. յունաբանել:

Grécisme, ա. S. **Hellénisme**.

Graciste, ա. S. **Helléniste**.

Grécité, ի. յունարէն, յոյն լեզու. haute —, ընտիր՝ հին —. basse —, հասարակ — Արեւելեան կայսերուէ:

Gréco-latin, e, գ. յունալատին, յունալատինուհի:

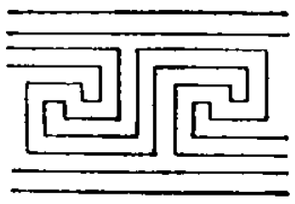
Gréco-romain, e, ած. յունահռովմէական. || empire —, կայսերութիւն Կոստանդնուպոլսոյ:

Gréco slave, ած. յունասլաւ:

Grecque, ի. ճ. յունածեւ, յունազարդ. 2. ի. հելլենուհի:

Gredin, e (կրըտէն, տին) գ. ի. մարդող, մարդացիկ. 2. փ. շաղաշոյտ, ստահակ, անզգամ. 3. մանզնիկ. շնիկ երկայնամազ:

Gredinerie, ի. ը. շաղաշոյտութիւն, ստահակութիւն, անզգամութիւն:

Grecque.

Gréement (կրէման) ա. նա. սարուած, սարուիքն, կազմակերպք, կազմածք. ce bâtiment a reçu son — complet. On travaille au — du navire.

Greenockite (կրինոքիթ) ի. հր. գրինոքաքար. ծծմբուկ կադմիումի:

Greenowite (կրինովիթ) ի. հր. գրինովաքար. սեպաքար (sphène) մանգանաքեր (manganésifère).

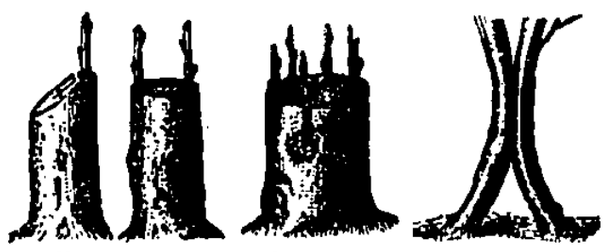
Gréer (կրէէ) (je gréais, n. gréions, v. gréiez; que je grée, q. n. gréions, q. v. gréiez) ն. նա. սարուածել. — un brick, un mât.

Gréeur (կրէօր) ա. սարուածող. հանգերձիչ նաւու «կէմի ոսնատրը»:

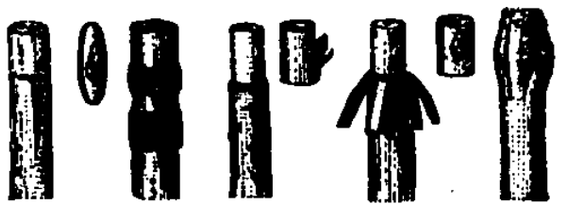
Greffage, ա. պատուաստումն, [պատրուս:

Greffe, ա. ատենադիւան. դիւան ատենի:

Greffe, ի. պատուաստ, պատուաստումն, պատրոյս. 2. —, մայրան. ոստ պատուաստելոյ. — par rameau, ոստապատուաստ, ոստա-

Greffes en fente; par bourgeon; par approche;

en écusson; en flûte.

պատրուս. — par bourgeon, պտկապատրուս. — en flûte, սրինգապատրուս. — en écusson, կեղեւապատրոյս. — en approche, մերձապատրուս. || — animale, կենդանական —, կենդանապատրուս: [պատուաստակիր:

Greffé, e, անց. պատուաստեալ,

Greffer, ն. պատուաստել, պատրուսել «աշլուտագ». — l'amandier sur le poirier. || La branche à —, մայրան. 2. փ. — des vertus dans le cœur de la jeunesse.

Se greffer, դ. —իլ. || փ. les nations se greffent sur les nations.

Greffeur, ա. պատուաստիչ:

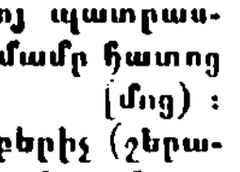
Greffier, ա. դիւանադպիր. fonction de —, դիւանադպրութիւն. — en chef, դիւանադպրապետ:

Greffoir, ա. պատուաստող. *պատուաստելու կտրոց:

Greffon, ա. մայրան. * հիւղիկ պատուաստելու տեղ կապուած:

Grégaire, ած. խմբակեաց. animaux —s, — կենդանիք, * որ երամովին կ'ապրին:

Grégariens, ա. յ. pp. գրեգարինեանք . դաս նախակենդանաց :
Grégarine, ի. կ. գրեգարիկ , խմբաձի , խմբակեցիկ :
Grégarisme, ա. խմբակեցուԹիւն:
Grège, ած. soie —, անգործ՝ անոլոր մետաքս :
Grégeois, ած. feu —, յունահուր. յունական հուր :
Grégorien, enne, ած. գրիգորեան . chant, calendrier —, — երգ՝ տոմար :
Grégorite, ի. հբ. գրիգորաքար . բնածխատ մանկերակարան բիտումԻի :
Grègues, ի. յ. անդրավարտիք . || փ. tirer ses —, զոտս ամբարձեալ փախչել , * կծիկն դնել . || ո. laisser ses —, մեռանել , * ոտքերն տնկել:
Grêle, ած. ոսին , նրբամարմին , զսծած , նուրբ , արուգ , վտիտ , նիհար , * ճղած , ճուզուն . des jambes —s. Corps —s. || Intestin —, նրբաղի . 2. նուրբ, բարակ. voix —, նրբաձայն :
Grêle, ի. կարկուտ , * կորկոտիճ. la — tombe, — իջանէ . il tombe de la —, — տեղայ . || ը. on le craint comme la —, il est pire que —, այր չարագործ է . 2. փ. տարափ , տեղ եւ տարափ , տեղատարափ . une — de traits, de flèches, de balles, — նետից՝ գնդակաց , մրրկատարափ նետք՝ գնդակք . une — de coups de pierres. 3. բժ. կորկոտիճ , գարի :
Grêlé, e, ած. կարկուտահար . champ —. || փ. avoir l'air —, խարտեաշ եւ երիվացեալ երեսիք՝ ը. il a l'air bien —, * վրան գլուխն ողորմելի է . 2. փ. ծաղկահար , ծաղկաւեր . il a le visage tout —, il est fort —. եւ գ. un —, une —e.
Grêler, դգ. տեղալ կարկտի , կարկտչել , կարկուտ գալ . il grêle կարկտէ՝ կարկուտ տեղայ . il a grêlé aujourd'hui. || փ. — sur le persil, ծախանալ ի վերայ տկարաց . 2. ն. կարկտահար առնել . հարկանել՝ ապականել կարկտիւ. l'orage a grêlé vos vignes. Ses terres ont été grêlées. Cet homme a été grêlé, հարան կարկտիւ՝ կարկտահար եղեն անդաստանք եորա . փ. այրս այս արար կորուստս մեծամեծս , ալէտք անհնարին հասին ի վերայ նորա :
Grêlet, ette, ած. նրբին, նրբիկ :
Grêleux, euse, ած. կարկտային:
Grelin, ա. նաւ. նրբագարան . նուրբ պարան «փալամար»:
Grêlon, ա. կարկտահատ . հատ կարկտի . des gros —s.
Grelot, ա. բոժոժ «չրնկըրտագ». petit —, բոժոժիկ. ||փ. attacher le —, *—ն կապել , առաջին ձեռք զարնողն ը. || trembler le —, կափկափել զատամունս ի սարսուռոյ . 2. ը. fleurs en —, բոժոժաձեւ ծաղկունք :
Grelottant, e, ած. սարսռացեալ ի ցրտոյ , ցրտահարատուտ , զոփաատարատուտ , սարսռագին . elle est toute —e.
Grelotter, չ. դողալ՝ սարսռել՝ կափկափել՝ զոփալ ի ցրտոյ . il grelotte. — de froid.
Greluchon, ա. ը. սիրահոմանի . սիրելի հոմանի :
Grément, S. **Gréement**.
Grémial, ա. ծնգակալ , ծնգածոց (ժամադրար եպիսկոպոսի) . des grémiaux.
Grémil (իլ) ա. բ. քարասերմնիկ, մարգարտաախտ . կն. **Herbe aux perles** եւ գաղտիկոսք (bourrache).
Grémille, ի. ձր. S. **Acérine**.
Grémillet, ա. ռա. S. **Myosotis**.
Grenache, ա. կրընաշ . ազնիւ գինի Սպանիոյ . 2. եգ. պարտրաշխուց . *անուն տեսակ մի խաղողոյ :
Grenade, ի. նուռն «նար». une — mûre. Écorce de —, կեռ . des —s acides. 2. զ. ռումբ «էլ գումպարաաը». 3. ճ. նռնակ, նռնածեւ. *նռան ձեւով զարդ :
Grenadier, ա. նռենիի «նար ագռաջը». 2. ռմբաձիգ «գումպարաջը». 3. փ. եւ ը. ռմբաձգուհի . կին բարձրահասակ եւ այրակերպ . 4. ձր. նռնածուկն . կն. **Lépidolèpre**.
Grenadière, ի. ռմբակալ «գումպարա Ծօրպաաը». || mettre son fusil à la —, արկանել զհրացան յուս իր Ծուլակի , * Ծուլաբար հրացանն ուսն նետել :
Grenadille (կրընատիյլ) ի. բ. նռնիկ . տունկ ինչ Ամերիկոյ :
Grenadin, ա. Ե. նռնահատ. ազգ հատարեկոյ «ֆիլօրնուն». հն. **Grosbec**. ||Fleur de —, նռանճաղիկ, ճուլինար . 2. բ. խուռամ . ազգ շահոբբամի (œillet). 3. խոզոբՃախտրովոյկիկ (petit fricandeau). 4. ած. նռենիի . sirop —, նռնօշարակ . *նրոռվ չինուած օշարակ :
Grenadine, ի. ար. նռնապատուռ . 2. նռնօշարակ. 3. տգ. նրռնին . * տարրն հանուած՝ նռան կեղեւն : [տագործուԹիւն:
Grenage, ա. հատաւորումն, հա-
Grenaille, ի. ՍՃուց «Ծօխտամ տէօքիւնՃիւսիս» . 2. ՍՃուց . գընդիկք մետաղեայ «սաչմա». charger un fusil avec de la —.
Grenaillement, ա. S. **Grenage**.
Grenailler, ն. հատաւորել , հատագործել :
Grenailleur, ա. հատագործ :
Grenaison, ի. եգ. ատոքացումն . բուսոց հունոի երԹալն . — du blé.
Grenat, ա. հբ. սուտակ «սէյլան». 2. ած. նռնագոյն . velours —.
Grenatique, ած. սուտակային :
Grenatite, ի. հբ. սուտակաքար. ժայռ սուտակակազմ :
Grenaut, ա. ձբ. գլաւկ. * խոշոր գլխով ձուկ մի : [peau —e.
Grené, e, անց. հատաւոր. poudre,
Grenelé, e, ած. հատագործ, հատաձեւ , cuir, papier —.
Greneler, ն. հատագործել , հատաւորել . հատաձեւ գործել . — du cuir, du papier.
Grener, չ. ընտանալ , սերմանանալ , ատոքանալ . les blés ont bien grené cette année. Faire —, ատոքացուցանել . 2. faire — les cocons de vers à soie, ձուաբերել , ձուաբեր առնել գբոժս շերամի ,
Grener, ն. հատաւորել «տանելիմէջ» . — du tabac, la poudre de guerre, une peau.
Grèneter, ն. հատագործել :
Grèneterie, ի. ընդավաճառուԹիւն , ցորենավաճառուԹիւն :
Grènetier, ère, գ. ընդավաճառ, ցորենավաճառ, սերմնավաճառ . état de —, սերմնավաճառուԹիւն :
Grenétine, ի. տգ. գրենետին . դոդող (gélatine) ամենազուտ :
Grènetis (կրէնըԹի) ա. հատաճիր (դահեկանաց) . 2. հատաճրոց. գործի հատաճրոյ՝ հատաճիր յօրինելոյ :
Grènetoir, ա. հատագործի :
Grenettes, ի. յ. դժնիկահատք . սերմանիք դժնկի ներկարարաց . 2. —. հատք դեղին ներկոյ պատրաստելոյ յԱւինեօն փոշիացմամբ հատոց դժնկի : [մոց) :
Greneur, ա. ծուաբերիչ (շերա-
Grenier, ա. շտեմարան, ամբար, համբար . — à blé, — ցորենոյ, *ցորեննոց , սարբի . — à sel, աղամբար . 2. մարագ «սամանդրգ». — à foin, խոտանոց . || փ. c'est un — à coups de poing, մանուկ անխրատ՝ կռուասէր է . եւս՝ գործ անշահ՝ վրտանգալից է.||—s publics. — d'abondance, ամբարանոց՝ համբարանոց հասարակաց . 3. փ. համբարանոց , ցորենաշատ երկիր . la Sicile était le — des Romains. 4. վերնայարկ , ձեղնայարկ , առիք , ոճորք , *երդնոց , երդիք «Ճավան իչի». il logeait au —. || ը. chercher depuis la cave jusqu'au —, խիլ արկեալ որոնել յամենայն խորշս տան :
Grenoir, ա. կ. վառօդամաղ :
Grenouillard, ա. Ե. գորտակ . *տեսակ մի հաւկուլ (busard).
Grenouille (կրընույլ) ի. գորտ «գուրպաղայ» . la — coasse, գոգոայ՝ *կրկռայ —ն . 2. ապ. —. մանր մաքոյ . 3. ռ. պահեստադրամ . *պահեստի տոակ. manger la —, faire sauter la —, վատնել գ—ն :

Grenouiller, չ. ջրայուզել . 2. արբենալ , * գինովնալ . cet homme ne sait que —.
Grenouillère, ի. գորտնոց, գորտաստան . 2. փ. —. խոնաւ եւ վատառողջ տեղի . ce jardin est une —.
Grenouillette, ի. բ. գորտուկ . *հրանուկի տեսակ . 2. —. *այտոյց լեզուի տակ :
Grenu, e, ած. հատալից , ատոք , ատոքատեսիլ, ատոքահատ, ատոքահասակ, մեծահատ. épi —, bien —, հասկ է ատոքալից . 2. հատալից , հատաւոր , քաջահատ. marocain —. Huile —e. || ա. հատաւորուԹիւն , քաջահատուԹիւն . le — d'un cuir, d'un papier. 3. բտ. բազմահատ , հատաւոր . antenne —e. Cassure —e, հատաձեւ բեկուած :
Grenure, ի. հատաւորուԹիւն , հատագործուԹիւն :
Grès (կրէ) ա. աւազահող . de —, աւազահողեայ . pot, bouteille de —, աւազհողեայ անօԹ՝ շիշ . 2. աւազ-

հոլանօթ, աւազիոլաման. 3. կեռիք (վարագի առ երի ժանեաց) :

Grésage, բ. աւազահոլումն :

Gréser, ն. աւազահոլել. յղկել աւազահոլով :

Gréseux, euse, ած. աւազահոլուտ. terrain —.

Grésier, ա. աւազիոլահան :

Grésière, ի.իբ. աւազիոլահաւոբ. *հանք աւազիոլի : [ղակերալ :

Grésiforme, ած. իբ. աւազահո-

Grésil (կրէզիլ) ա. կարկտիկ. կարկուտ փոքրիկ :

Grésillement, ա. կարկտիկումն. տեղալն փոքրիկ կարկտի. 2. գալարումն, կծկումն. 3. առինչք (ծլրդի) :

Grésiller, չ. դգ. կարկտիկել. տեղալ մանր կարկտի. il grésille. Il a grésillé toute la journée. 2. ն. գալարել, ոլորել, կծկել. le feu grésille le parchemin. L'ardeur du soleil grésille les feuilles des arbres.

Grésillin, ա. սկլիկ, սիկլիկ :

Grésillon, ա. մոծիր. 2. ապակեկնիասւբբ. 3. երմուկ. ալիւր խոշոր եւ սեւագոյն :

Grésoir, ա. ծայրահատ. գործի ապակեգործաց. 2. աւազոց (ակնագործաց) :

Gresserie, ի. աւազիոլաբար. 2. աւազիոլաբարեայ անօթք՝ ամանք. vendre de la —. 3. աւազիոլահանք. հն. **Grésière.** [**Tuf.**

Greube, ի. իբ. փխրաքար. հն.

Grève, ի. ծովեզր, ծովափն, գետեզր, գետափն, ափն. se promener sur la —. 2. գխատավայր. 3. գործադուլ, գործաթող. faire —, se mettre en —. 4. գործադրարան. 5. հ. առնապան :

Grevé, e, ած. վնասեալ; ընկճեալ. 2. իգ. անկեալ ընդ պարտաւոր, ի ներքոյ անկեալ. un héritage, un legs — de quelque condition onéreuse. — de substitution.

Grever (je grève, je grèverai) ն. վնասել, վնաս՝ զրկանս հասուցանել. 2. ընկճել՝ ծանրաբեռնել (հարկօք՝ գրաւականօք). le peuple est bien grevé. Il a beaucoup grevé ses propriétés. || փ. — son budget, ընդ ծանր ծախիւք արկանել զանձն :

Se grever, դ. ընդ ծանր ծախիւք արկանել զանձն : [Փոյ :

Grévillée, ի. բ. գրեվիլենի. ազգ

Grévillées, ի. յ. բ. գրեվիլեայք. ցեղ ինչ Փոյոց որոց նախատիպ է գրեվիլենի : [ճաՓոլ :

Gréviste, ա. գործադուլ, գործ-

Grez-ooze (կրէուզ) ա. եբ. անգ. կրակաւ :

Grianneau, ա. ցախաքլորիկ. ձև. ցախաքլորի (coq de bruyère).

Griblette, ի. խորովելի (մսիկ) :

Gribouillage, ա. բ. ձաբռտուք. յոռի նկար՝ գիր :

Gribouiller, չ. բ. ձաբռտել. յոռի նկարել. il ne peint pas, il gribouille.

Gribouiller, ն. —. յոռի՝ դժուարընթեռնելի գրել. — son devoir. — une lettre.

Gribouillette, ի.*հաւնող-առնողին. խաղ ինչ մանկանց. jeter une chose à la —, *բան մի տղոց նետել, որոնք իրարու հետ կմրցին զայն առնելոյ համար. || փ. jeter son cœur à la —, *վարկպարագի նետել սիրտն որ ուզողն առնու :

Gribouilleur, euse, գ. ձաբռտիչ. յոռի նկարիչ՝ գրիչ :

Gribouillis (կրիպուլլի) ա. ռ. ձաբռտանք. յոռի՝ անընթեռնելի գրուածն :

Gribouri (կրիպուրի) ա. մբ. ծիլքաղ. տ. **Bêche-lisette.**

Grièche. Pie —, կաչաղակ. ortie —, հոռոմ եղինճ. ազգ եղնճի :

Grief, ève, ած. ծանր, դժբնդակ, անհնարին. faute —ève. Défendre sous de —èves peines. —ève maladie.

Grief, ա. վնաս, զրկանք. recevoir des —s. Redresser les —s. 2. տրտունջ, գանգատ. exposer ses —s.

Grièvement, մ. ծանր, ծանրապէս, սաստիկ. insulter qn. —. Blesser —, կարեվէր՝ սաստկավէր՝ ի խոր խոցել. offenser qn. —. — malade.

Grièveté, ի. ծանրութիւն, դժբնդակութիւն. — d'un fait, d'un péché. La — de son crime.

Griffade, ի. վէրք (ճիրանաց), *ճանկռտուք. le chat lui a donné une —. [(Ափրիկեայ) :

Griffard, ա. Ծ. ճապուկ

Griffe, ի. ճիրան, մագիլ, ճապուկ, *ճանկ «վէնչէ». la — d'un tigre, d'un lion, d'un épervier. Armé de —s, ճիրանաւոր, մագլաւոր, ճապուկաւոր. son chat lui a donné un coup de —, մագլօքն հեաւ զնա կատուն, *կատուն գինքն ճանկռտեց. armer ses —s, զճիրանս՝ զճիրանունս ցցել. || — du diable, դիւի եղունգն. || փ. donner un coup de — à qn., lui donner de la —, վնաս առնել ուժիք խօսելով չարիս զմանէ, ի մատնեակ արկանել. 2. փ. բ. —. բռնական եւ անիրաւ իշխանութիւն. je suis sous sa —. Gardez-vous de tomber sous la — des gens de loi. Se tirer des —s de qn. 3. պ. —s d'asperges, արմատ ծնեբեկի. 4. բ. խիղք. *բուսոց ոլրած ծիլն. 5. ձեռնագիր. ձեռնագիր դրոշմեալ «պատմա իմգա». exemplaire revêtu de la — de l'éditeur. 6. ձեռնադրոշմ. ձեռագրատիպ գործի «իմգա պատճառք». apportez-moi ma —.

Griffer, ն. մագլել, ճիրանամբքն մագլցել՝ խզել, մագլօքն պատառել, ցտել եղնգամբք, *ճանկռտել, ճիրանովն բռնել. — la figure, — poitrine, *երեսն ճանկռտել. le chat l'a griffé. [enfants se sont griffés.

Se griffer, դ. — զմիմեանս.

Griffon (կրիֆոն) ա. Ծ. կորճ, պապակուճ. գիշատիչ Ծռչուն նման արծուոյ. 2. կ. կորճ, արծուատիպ. կենդանի առասպելախառն, կէսն արծուի, կէսն առիւծ. 3. կորճ. շուն ինչ անգղիացի :

Griffon, onne, գ. ձաբռտող. յոռի՝ անընթեռնելի գրիչ՝ գրող. petit —.

Griffonnage, ա. ձաբռտանք, խոշորգիր. գիր յոռի եւ անընթեռնելի. pourrez-vous lire mon —? 2. —. յոռի՝ փանաքի գրուած՝ մատենագրութիւն. j'ai six volumes de mes —s.

Griffonnement, ա. ձաբռտումն:

Griffonner, ն. ձաբռտել, խոշորագրել. յոռի՝ անընթեռնելի գրել, *գրբռտել. 2. փ. բ. ձաբռտել. յոռապէս մատենագրել :

Griffonneur, euse, գ. ձաբռտող. յոռի գրիչ՝ մատենագիր :

Griffonnier, ա. ձաբռտաւկ, գրչակ, գծողակ :

Griffonnis (կրիֆոնի) ա. գրչագծագիր. գծագիր գրչաւ :

Griffu, e, ած. մագլաւոր, ճիրանաւոր, ճապուկաւոր :

Griffure, տ. **Égratignure.**

Grignard, ա. բիւրեղագաճ. գաճ բիւրեղացեալ :

Grignon, ա. կրծուկ, * հացի կեղեւ. il aime le. 2. ար. չանչ :

Grignoter, չ. եւ ն. կրծատել. կրծելով ուտել. il s'amuse à —. — un morceau de pain. 2. փ. ռ. կրծատել. *պզտիկ շահ հանել. il trouve toujours quelque chose à —.

Grignotis (կրինեօթի) ա. դողդոջակէտք, երերագիծք. դողդոջուն՝ երերուն կէտք՝ գիծք ի փորագրուճ :

Grigou, ա. ռ. մուրացիկ, ողորմելի, *խեղճուկ. c'est un —. Il vit comme un —.

Gri-gri, ա. Ծ. գրիգրի. ազգ բաշոտի (émérillon). 2. բ. —. ազգ արմաւենւոյ. 3. —, բժժանք «համայիլ» :

Gril, ա. կասկարայ, *կածկրակ. mettre une côtelette sur le —. || փ. բ. être sur le —, մտատանջ՝ ի տագնապի լ., անձկանօք սպասել, անհամբեր լ. :

Grillade, ի. աղանձ, կասկարեփ. *կասկարայի վրայ եփելն. faire —, *կասկարայ անել. 2. աղանձ, կասկարեփ, միս ի կասկարայէ «քիլպասՓր». une bonne —.

Grillage, ա. կասկարումն, կասկարանք. 2. վանդակապատք, բարամբունք, խաղխամբ «գաՓէս, փարմագլըգ». poser des —s, —s դնել. 3. աղանձումն, խորովումն. — d'amandes, մուրկ նշոյ «պատէմ քիպասպր» :

Grillager, ն. վանդակապատել. դնել վանդակապատս. — une fenêtre. [ճուՓիւն :

Grillagerie, ի. վանդակագործ

Grillageur, ա. վանդակարար, վանդակագործ «գաՓէսճի» :

Grille, ի. վանդակ, բարամբ, խաղխամ, վանդակապատ, վանդակորմ «գաՓէս». mettre une — à une fenêtre. Les verrous, ni les —s, ne font pas la vertu des filles. A travers les —s, ընդ վանդակս, * վանդակի մէջէն. 2. վանդակախօսարան. վանդակապատ խօսարան (ի

կուսաստանս). 3. վանդակապուռն . խաղխաղեայ՝ վանդակապատ դուռն. 4. Քերովանդակ , աճխակալ :

Grillé, e, աճ. ալանձեալ, *կասկարայ եղած . poisson —, ձուկն —. 2. porte —e, վանդակապուռն. վանդակապատ՝ խաղխաղեայ դուռն . fenêtre —e, վանդակապատ պատուհան :

Griller, ն. ալանձել , խանձատել , *կասկարայ անել. — des côtelettes. Faire —, տալ —. || — des métaux, խանձատել . ջեռուցանել գիրաիալս . 2. այրել , տաչորել . se — les doigts en touchant une pincette trop chaude. Ce feu grille les jambes. լկ. ce feu est trop ardent, il grille. 3. խանձատել. այրել տապոյ արեգական , ցարկանել սառնամանեաց . la grande ardeur du soleil a grillé les vignes. La gelée a grillé les plantes.

Griller, չ. խանձատիլ , այրիլ . vous êtes en plein soleil, vous grillez. 2. փ. անձկայրեաց՝ մեծափափաք լ., անձուկ յոյժ ունել , փափաքիլ յոյժ . je grille de le voir. || ը. — d'impatience, dans sa peau, կլ. —, անհամբեր յոյժ լ.

Se griller, դ. աղանձիլ , խանձատիլ , * կասկարայ լ. 2. խանձատիլ , այրիլ . mes cheveux se sont grillés. Ces fleurs se sont grillées au soleil. Les papillons viennent — à la chandelle. 3. փ. խանձատիլ, այրիլ, մրկիլ . il se grille devant le feu.

Griller, ն. վանդակել . դնել վանդակս , վանդակապատ առնել . — une fenêtre. || ը. — une fille, դընել ի վանս , *վանք դնել :

Grillet, ա. **Grillette,** ի. կգ. բոժոժ , զանգակիկ :

Grilleté, e, աճ. կգ. բոժոժաւոր , բոժոժազարդ :

Grilleur, ա. աղանձիչ, աղանձող, խանձատիչ . les —s de marrons.

Grilloir, ա. աղանձոց :

Grillon, ա. կ. ծղրիդ , ծղրիդ «չըրՓլագ» . — des champs, դաշտածղրիդ :

Grillon.

Grillot, ա. հ. ռ. ա. **Grellon.**

Grilloter, չ. բոժոժահարիլ. *բոժոժի ձայն հանել:

Grillotis (կրիլեօՓի) ա. բոժոժահարուՓիւն . *բոժոժ զարնելու ձայն :

Grimaçant, e, աճ. ծամածռուտ . * ծռմբտող , ծռմբտկուտ . visage —, 2. խորշանկեալ , խորշաքաղ , *փոՓ անող , կռնճմռած . des vêtements —s.

Grimace, ի. հուպատանք , քՓմբՓանք , ծամածռուՓիւն , ծռմռկումն, *ծռմբտանք , ծռմբտուք , քիՓուպոչ. faire la —, des —s, քՓմնՓալ , ծամածռել զդէմս , * երեսն ծռմռտկել . son visage faisait des —s hideuses. Faire des —s en mangeant, քնՓմնՓալ, *քիՓն բերանն շարժել ուտելու ատեն. || փ. faire la —, յայտ առնել զդըժկամակուՓիւն : * երեսն ծամածռել , քիՓ բերան անել . faire la — à qn., ծռել ուժք զդէմս , դժկամակուՓեամբ ընդունել զոք . || ի. ը. faire la —, խորշոմիլ (հանդերձից), *փոՓ փոՓ ըլլալ . ce collet, cet habit fait la —. 2. կեբպաբանք , կեղծիք, կեղծաւորուՓիւն . c'est pure —. Les —s de l'hypocrisie. 3. յ. պչրանք , մեղմնխանք, *կատարուտ . l'honnêteté d'une femme n'est pas dans les —s. 4. կնճկատուտի , *վրան կնճիկ՝ գլնդաձեւ ունեցող տուփ :

Grimacer (grimaçant, grimaçons) չ. քՓմնՓալ , ծամածռել զդէմս , *երեսն ծռմբտկել . 2. փ. քՓմնՓալ , խորշոմիլ , *փոՓփոՓիլ, փոՓփոՓ ըլլալ , ճմբտկիլ « պուրուշմագ ». cet habit grimace.

Grimacer, ն. կեբպաբանել , կեղծաւորել . — la vertu. — un sourire, ժպիտ արձակել :

Grimacerie, տ. **Grimace.**

Grimacier, ère, աճ. եւ գ. ծամածռուտ , քՓմնՓող , ընչապաուկ , *ծռմբտկող, քիՓուպոչ անող. 2. պըչրող . cette femme est fort —ère. Une —ère, պչրուհի. 3. փ. կեղծ, կեղծաւոր, les démonstrations —ères qu'on me prodigue.

Grimaud, ա. ը. անպիտան աշակերտ . 2. փ. գրչակ , գծողակ . յոռի մատենագիր՝ ձեռագէտ . 3. աճ. տխրագգած , տխրատեսիլ . il est tout —.

Grime, ա. անպիտան աշակերտ . c'est un —. 2. Քտ. ծերակատակ . *ծաղրելի ծեր ձեւացող . jouer les —s. Les pères —s. Cet acteur est un excellent —.

Grimelin, ա. մանչուկ . *պզտիկ տղայ . 2. խաղացող մանրակծճի . c'est un —.

Grimelinage, ա. չնչին խաղ մանրակծճի . 2. շահի փոքրիկ . il a fait dans cette affaire quelque —.

Grimeliner, չ. կծճախաղալ . խաղալ կծճուՓեամբ. il ne joue jamais gros jeu, il grimeline. 2. շահիլ դոյզն ինչ :

Grimé, e, աճ. ծերերես , խորշոմերես :

Grimer (Se) փ. Քտ, ծերերեսիլ . *ծեր՝ խորշոմերես զանձն կերպարանել , *ծերու երես ներկել՝ երեւցուցանել . cet acteur se grime bien.

Grimme, ա. կ. յամոյրակ . ազգ յամուրի (antilope).

Grimoire, ա. կախարդագիրք , դիՓամատեան. consulter le —. ||փ. savoir, entendre le —, լ. յաջողակ՝ ճարտար ի ծեռնարկեալ իրս . եւ փ. ը. մԹին՝ խրԹնախօս բանք , անընԹեռնի գրուած. je ne puis déchiffrer un mot de ce —. Que signifie ce —?

Grimpant, e, աճ. մագլող , մագլցող , սողոսկող , սողկագնաց , վերելակ . animal —. 2. բ. պատատուն. plante —e, պատատուն տունկ, պատատիճ :

Grimpeau, տ. **Grimpereau.**

Grimpée, ի. մագլցումն , սողոսկումն :

Grimper, չ. ի վեր մագլել , մագլելով ելանել , մագլցի ի վեր ելանել , սողոսկել , վերելակել , ափափայ գնալ , *ճանկռտելով վեր երթալ . — sur un rocher, à une muraille. — sur les arbres եւ ն. — les rochers. En grimpant, մագլցի . 2. —, *սըլտռելով վեր երթալ . cette vigne a grimpé jusqu'au 1er étage. 3. վերելակել , ելանել , *երթալ . il a grimpé sur sa chaise. Je grimpe derrière la voiture.

Grimpereau, ա. Թ. ծառափայտ . ծառագնաց ճնճղիկանման Թռչնիկ . հն. **Afourmillon, Certhie.**

Grimpeur, euse, աճ. մագլող , մագլաւոր . || —s, —ը :

Grimpic, ա. Թ. պրտը . Թռչնիկ նման ճնճղիկաց :

Grincement, ա. կափկափումն , կրճիւն , կրճտումն . — de dents, — առամանց . 2. կրճտումն , կրճիւն , կռնչիւն . le — de la scie, des gonds d'une porte.

Grincer, ն. կափկափել , կրճել , կրճտել . — les dents, — զառամունս , * ակռաներն կրճտացնել . 2. փ. ճռնչել , ճռալ . la roue, la porte grince.

Grincher, ն. ար. կողմնել (հացի). 2. փ. տ. **Grogner.**

Grincheux, euse, աճ. ը. նեխասուտ . հն. **Revêche.**

Grindélia, Grindélie, ի.բ. շամանդալ :

Gringalet, ա.ը. այրուկ , այրիկ, *մարդուկ :

Gringolé, e, աճ. կգ. օձագլուխ :

Gringotter, չ. ճճռել , ճռռողել . un serin gringotte. J'aime à entendre — cet oiseau. = ն. ը. —. յոռի երգել . il nous a gringotté un air de sa façon.

Gringuenaude, ի. կորկ , դրախանք . *կապած աղտ :

Griotte, ի. բալ «վիշնէ». 2. բալակուճ . կարմրասպիտակ կուճ :

Griottier, ա. բալի , բալենի «վիշնէ աղաճը» :

Grip, ա. oiseau de —, յափշտակիչ թռչուն . 2. ճանկ :

Grippe, ի. ը. ախորժք , քիմք . la — de cet homme est d'acheter beaucoup de livres. || ը. prendre qn. en —, ունել դժկամակուՓիւն ընդ ումեք , *մէկուն գէշ աչքով նայիլ , հետն հակառակիլ , եաեւէն կրնալ ,

2. դում, դմախտ. ծանր հարբուխ տենդախտառն. avoir la —. J'ai été pris par une forte —, դումն սաստիկ կալաւ զիս. || de —, դմային:

Grippé, e, ած. դմոտ, դմախտ, դմախտառոտ, դմահար. je suis —.

Grippeler (Se) դ. խորշոմիլ, *կռնճմտիլ: [կառուս:

Grippeminaud, ա. մկնորսակ,

Gripper, ն. առնուլ՝ կորզել ճիրանամբք, *ճանկովն բռնել, ճանկն ներտել. le chat a grippé la souris à la sortie du trou. 2. ը. շորթել, յափըշտակել, կորզել. on lui a grippé sa bourse. 3. ո. — գո., ձերբակալ առնել զոք, * բռնել:

Se gripper, դ. խորշոմիլ; *կռնճմտիլ, քաշուիլ. le crêpe se grippe facilement.ես չ. cette étoffe se grippe. 2. փ. ը. գչարիլ, դժկամակ լ. c'est un homme sujet à —. 3.բժ. դմոտիլ, դմահարիլ, դմահար լ:

Gripperie, ի. մանրակծծուիւն, գոշաբաղուիւն:

Grippe-sou, ա. ը. մանրակծծի, գոշաբաղ, * փնի:

Grippeur, ա. մանրակծծի:

Gris,e, ած. գորշ, մոխրագոյն, մողոշիկ. substance —e, գորշ նիւթ. habits —. Étoffe —e. — foncé, սեւագորշ. || papier —, գորշաթուղթ. || patrouille —e, գորշահանդերձ գիշերապահք. || sœur —e, գորշաքոյր. ազգ գորշահանդերձ կուսանաց. || vin —, յաղթագոյն գինի. 2. աղէքսկ, ալէհառն, սպիտակահառն. barbe —e, — մօրուք. — souris, մկնամոխրագոյն. porter tête —e, գորշագլուխ. à cheveux —, գորշահեր. || ը. être tout —, avoir les cheveux —, գորշահեր լինել. 3. մթնագին եւ ցուրտ. temps —, օդ ամպամած եւ ցրտին. գչ. il fait —, ցուրտ եւ ամպամած է օրն. 4. ճարտուկ «գրր». cheval —. — pommelé, — ճանճկէն. 5. փ. դժպիհ, խոժոռ, ժանտ. faire —e mine à գո., ընդ ակամբ՝ խոժոռ հայել յոր, *գէշ աչքով՝ խոյոռ մոյր նայիլ. || ո. en voir, en faire voir de —es, մեծամեծ հակառակութիւնս կրել՝ տալ կրել. 6. փ. ը. գինեզուարթ, գինեհար, *գինով. être —, — լ., * քաղաքն տալ. 7. ա. գորշ, գորշ գոյն. —de-souris, մկնամոխրագոյն. —de-perle, մարգարտագոյն. 8. գորշահանդերձ, գորշազգեստ, *գորշհագուստ. porter du —, — լ., *գորշեր հագնիլ. être tout habillé de —, գորշազգեստ լ., * մոխրագոյն՝ մոխրագոյն հագուստ հագնիլ. 9. petit —, տ. **Petit-gris**.

Grisaille, ի. գորշանկար. նկար սպիտակ եւ սեաւ երանգօք. faire de la —, peindre en —, — առնել. 2. գորշահեր. սպիտակախառն վարսք կեղծամոց (perruques).

Grisailler, ն. գորշանկարել, գորշաներկել. մոխրագոյն նկարել՝ ներկանել, *գորշ ներկել՝ նկարել. = չ. գորշանալ, * գորշի զարնել:

Grisant, e, ած. գլխնեցուցիչ:

Grisard, ա. կ. ո.ա. **Blaireau**:

Grisard, ա. բ. տ. **Abèle**.

Grisâtre, ած. գորշորակ, գորշաներայտ, գորշախառն, գորշախառնիլ, *գորշկեկ, մթնագոյն. un ciel nébuleux et —. Par un temps — d'automne.

Grise, ի. գորշագուներիւն:

Grisé, e, ած. արբեալ, * գինովցած. — par un coup de champagne. 2. փ. —, արբշիռ. par l'odeur de la poudre, par les louanges, par le succès.

Griser, ն. արբեցուցանել, գգլխել, գինել, գինեզուարթ առնել, արբեցուցանել, *գինովցունել. — գո. 2. արբեցուցանել, մեծագոյն առնել զգլուխն, *գլուխն զարնել՝ դարձուցանել. la fumée du tabac me grise. 3. փ. արբեցուցանել, գգլխել. ces belles promesses l'avaient grisé.

Se griser, դ. արբիլ, զուարթանալ ի գինւոյ, գգլխիլ գինւով, գինեհարիլ, * գինովնալ. pour peu qu'il boive, il se grise. 2. փ. արբենալ, սրարբիլ. il se grise de ses propres paroles.

Griser, ն. գորշացուցանել, գորշ՝ մոխրագոյն գործել:

Griserie, ի. արբեցութիւն, *գինովութիւն:

Griset, ա. թ. եկեղեցական «սագա գուշու նավրուսու»:

Grisette, ի. գորշազգեստ. 2. գործանոյշ, * լկտի աղջիկ. 3. մբ. լկիկ:

Gris-gris (կրիկրի) տ. **Grigri**.

Grisléa, ի. բ. խոնարհ. ազգ երկպտուկ տնկոց ի տոհմէ արնանաճադկեայց (lythracées).

Grisoir, ա. ապակեհատ (գործի):

Grisoller (կրիզոլէ) չ. ճրուտղել, երգել. une alouette grisollait dans un champ de blé.

Grison,onne, ած. աղէքսկ, ալէճադիկ, ալէհառն, սպիտակահառն. barbe, chevelure —onne. Les amours m'ont rendu — avant le temps. 2. ա. ալեւոր, սպիտակավարս, սպիտակահեր, միջնաճիր, *հալեւոր. 3. ալեւորութիւն, ալեւոյծ, ալեւորոյծ. tirer sur le —, ալեւորիլ. 4. ծառայ գորշահանդերձ. il envoya son — pour prendre la réponse. 5. ը. ալեհառն մարդ՝ էշ՝ իշուկ. monté sur son —. 6. գորշուկ. * արջու նման կենդանի Ամերիկոյ. տ. **Blaireau**.

Grisonnant, e, ած. ալէհառն, ալէճադիկ, աղէքսկ, սպիտակահառն, սպիտակահառնեալ. tête —e, —՝ սպիտակավարս՝ սպիտակահեր գլուխ. cheveux —s.

Grisonnement, ա. ալեւորում:

Grisonner, չ. ալեւորիլ, աղէքսկիլ, *մազերն ներմակնալ. — avant l'âge. Il commence à —.

Grisou, ա. հբ. ածխագազ. 2. ած. feu —, ածխագազահուր:

Grisoumètre, ա. ածխագազաչափ: [գազուտ:

Grisouteux, euse, ած. ածխա-

Grive, ի. սարդիկ «արտոյտ գուշու». || — viscivore, ճշմսարդիկ. հն. **Draine**. || փ. être saoûl comme une —, արբեալ յոյժ լ., * սաստիկ գինով ըլլալ. || — d'eau, ջրասարդիկ. || տ. **Ortolan**.

Ատ., Faute de —s, on mange des merles, *սարդիկ չեղած ատեն, սպեակ ուտելու է:

Grivelé, e, ած. գորշախայտ, գորշախարիւ, գորշասպիտակ, *խաւտուտիկ. plumage —. 2. խորհեալ, գողացեալ. des profits —s par un intendant. [դուիւն:

Grivelée, ի. շահ անիրաւ, գո-

Griveler (je grivèle) չ. խորել, կրծել, գողանալ, * հանել կտոր մի ստակ * խամին է. » = ն. —. — quelque argent.

Grivèlerie, ի. խորուածն, կրծուածն, շահ անիրաւ, գողուիւն:

Griveleur, ա. խորիչ, * կրծող:

Grivelure, ի. գորշախայտուիւն. *գորշ ու ճերմակ խայտուցք:

Grivet, ա.ա. **Cercopithèque**ի:

Grivette, ի. սարդիկիկ. փոքրիկ սարդիկ (grive). 2. խիւ. ազգ սարեկի (merle). [կատուն:

Grivière, ի. սարդիկոց, սարդի-

Grivois,e, ած. սնափ, համարձակ, զուարթ, լկտի, *բաց. air —. Humeur —e. Buveur —. Chanson —e, լորուստ, * բաց երգ. 2. գ. —, արձակերասանակ. c'est une —e.

Grive.

Grochauite, ի. հբ. գրշաւաքար. ջրատեալ գայլախառազատ պաղլեղկի (alumine) եւ մագնեսիոյ եւ դոյզն երկաթոյ:

Groenhartine, ի. տգ. գրոէնհարտին. նիւթ ոսկեգոյն դեղին:

Groenlandite, ի. հբ. գրոէնլանդաքար. նիոբատ երկաթոյ:

Grog (կրօկ) ա. անգ. գրոգ. ջրախառն եւ շաքարախառն օղի. un verre de —. Des —s.

Grognard, e, ած. քրթմնջող, մռմռող, մռուտ, նեխասատ, *մրմռացող. elle est bien —e. Air, ton —. 2. գ. un —, une —e. 3. հինաւուրց գինուոր, ծերազօր, * ծեր զօրական. épouser un vieux —.

Grognasserie, տ. **Grognerie**.

Grognement, ա. խանչիւն, խրնչնիւն, կնչիւն. le — du cochon. 2. ը. —, cet homme fit entendre

un —. 3. մռմռումն, քրթմնջիւն :

Grogner, չ. խանչել՝ խնչել՝ կընչել՝ գնչել՝ կռնչել՝ բոիբոիել՝ ճչել՝ խռնտալ՝ գրդալ խոզի. 2. փ. ը. մռմռալ, քրթմնջել, *տռտռալ. 3. ն. կշտամբել, սաստել, *չեխել, տռտռալ. il ne fait que me —.

Se grogner, դ. — զմիմեանս. ils sont toujours à —.

Grognerie, ի. ը. քրթմնջանք, մռմռումն, կշտամբանք, *մռմռուք, տռտռուք :

Grogneur, euse, ած. եւ գ. մըռմռող, քրթմնջող, կռնչող, *մռմրոացող, տռտրռ. un ennuyeux —. Petite —euse.

Grognon, ած. եւ գ. մռուտ, յանդիմանասէր, մռմռող, քրթմնջող. կշտամբիչ, սաստիչ, *մռմռացող, տռտռացող. caractère, esprit, homme, femme —. Un —. Une vieille —.

Grognonner, չ. խանչել (իբրեւ զխոզ). 2. մռմռալ, քրթմնջել, կըշտամբել (յանախ) :

Grognonnerie, ի. ը. խանչիւն, մռմռումն, քրթմնջիւն, կշտամբանք:

Groin, ա. կնճիթ՝ քիթ խոզի. qui a un —, կնճռել. 2. փ. կնճիթ, ոգնել դէմք :

Grolle, ի. Ե. որի. հն. **Freux.**

Gromie, ի. ջ. ճուրն. ազգ ջրաճճեաց :

Grommeler (je grommelle, je grommellerai) չ. ը. քրթմնջել ընդ առամունսն, *քիին տակէն մռմռալ. = ն. —. l'on n'entend point ce qu'il grommelle entre ses dents.

Grondable, ած. կշտամբելի, յանդիմանելի :

Grondant, e, ած. կշտամբիչ. en —, յանդիմանօրէն, մռմռագին. 2. որոտագոչ, որոտածայն, որոտընդոստ :

Grondement, ա. գոռիւն, մըռնչիւն, կնչիւն, դռնչիւն (կենդանեաց). — d'un ours, փորոտիւն արջոյ. 2. որոտ, որոտիւն, Ընդիւն. le — du tonnerre.

Gronder, չ. կնչել, կռնչել շան, փորոտալ՝ ԸնդՈռնալ արջոյ. 2. քրթմնջել, մռմռալ. grondant entre mes dents, je barbotte une excuse. ն. —. — quelque paroles. — une petite chanson entre ses dents. 2. Ընդել, որոտալ, մռմռել, մըռնչել, դղրդել. faire — le tonnerre, Ընդել՝ Ընդեցուցանել զորոտումն. qui gronde d'une manière effrayante, աֆելագոռ. la mer grondait sourdement. L'orage gronde au loin. L'aquilon a grondé. 3. կշտամբել, սաստել, սաստկագոճ առնել, *չեխել. — զո.

Se gronder, դ. կշտամբել զանձն՝ զմիմեանս. je me gronde de ma paresse. Ils sont toujours à —.

Gronderie, ի. կշտամբանք, սաստ, *չեխ :

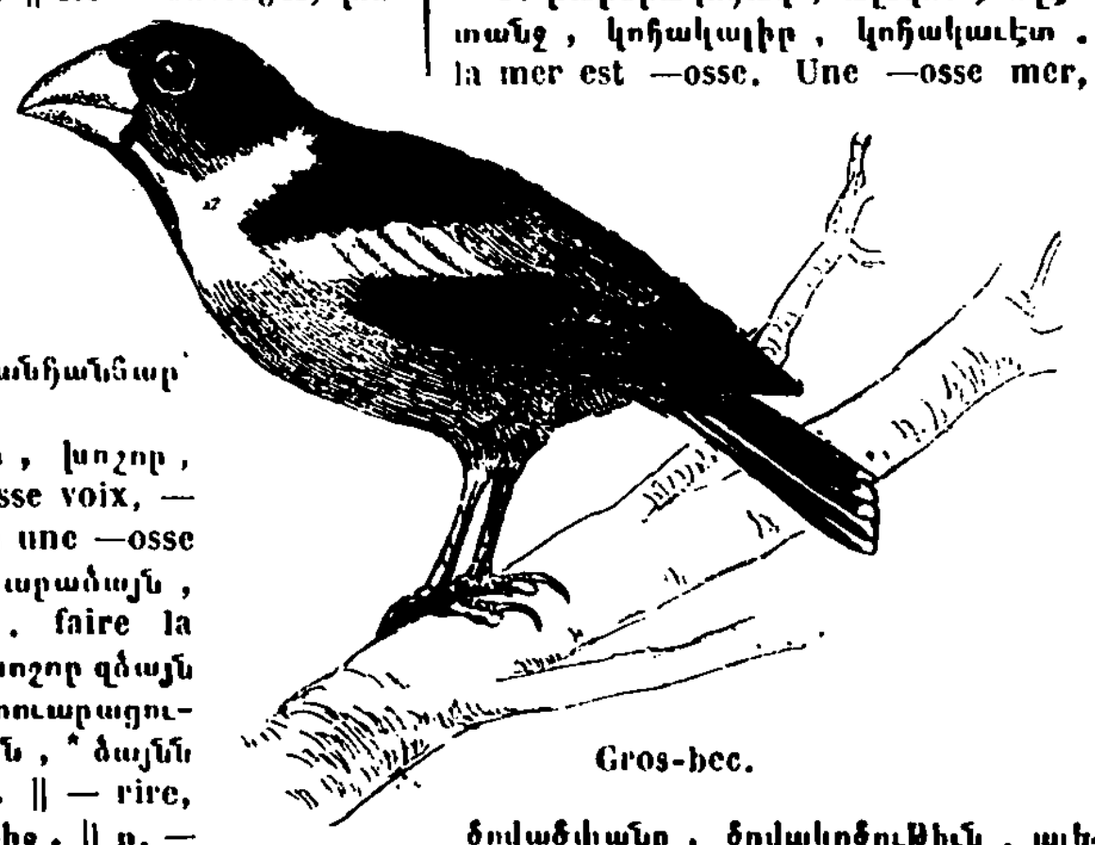
Grondeur, euse, ած. կշտամբիչ, սաստիչ, *չեխող. humeur —euse. || գ. un —. Une —euse.

Grondin, ա. խանչածուկն. *տնսակ մի կարմրաՈեփ ձուկ որ բըռնուած ժամանակ ձայն կհանէ :

Groom(կրում) ա. անգղ. ճորտիկ, վարաւանդասպասիկ, ձիադարման :

Gros, osse, ած. ստուար, մեծ, յաղՈ, *խոշոր, մեծդի «իրի». — arbre, bras, livre. Un — paquet. Une —osse femme. —osse vague, բարձրադէզ ալիք. de —osses lettres, ստուարատառ. —osse cavalerie, յաղՈազէն՝ ստուարազէն այրուձի. —osse artillerie, ստուարակարկառ հրետանի. —osses réparations, մեծ նորոգուՈիւնք. — mur, ստուար որմ, *հաստ պատ.

2. ստուար, խոշոր, Ոանձր, *հաստ. — fil, drap. —osse toile. Un peu —, *հաստկեկ. || — vin, Ոանձր գինի. || les — ouvrages, խոշոր՝յախնՈոր՝ հաստարակ ճառայուՈիւնք տան. || un — lourdaud, animal, butor. || Une —osse bête, այր անմիտ՝ անհանճար՝ անյաջողակ.

Gros-bec.

3. ստուար, խոշոր, *հաստ. —osse voix, — ձայն. qui a une —osse voix, ստուարաձայն, խոշորաձայն. faire la —osse voix, խոշոր զձայն արկանել, ստուարացուցանել զձայնն, *ձայնն հաստացունել. || — rire, ծաղր —, քրքիջ. || ը. — mot, —osses paroles, Ոշնամանիկբանք, Ոշնամական՝ նախատական խօսք. || de — mots, յիշոց, հայհոյուՈիւնք. || ը. — juron, յիշոց. lâcher de — jurons, յիշոցս արձակել, յիշոցատու լ. || փ. ը. —osses vérités, դժընդակալուր ճշմարտուՈիւնք, կշտամբանք. qui a de — traits, խոշորագեղ.

4.—osse aventure,*մեծատոկոսփոխառուՈիւն նաւի պայմանաւ կրուսանելոյ զգլուխն եւ զտոկոսի ՆՈէ նաեւ կորսուի. mettre à la —osse aventure, կլ. mettre à la —osse, մեծատոկոս փոխ տալ նաւի գումար ինչ արժաՈոյ պայմանաւ կորուսանելոյ զայն ի նաւաբեկուՈեան. || prêter à la —osse, փոխ տալ մեծատոկոս.

5. — vert, bleu, մուՈ՝ մՈագոյն կանաչ, կապոյտ.

6. ուռուցեալ, բարձրացեալ, լի. avoir la joue —osse. L'Eurotas était fort —, յաղՈաջուր էր Եւրոտաս գետ. || avoir les yeux — de larmes, արտասուալից՝ արտասուալիր՝ արտասուայեղց ունել զաչս. avoir le cœur —, եփիլ սրտի, *սիրտն ելլել «եփէչի գալգմագ». de —osses larmes coulaient sur ses joues, շիՈք արտասուաց հոսէին ընդ այտս. || փ. cœur, sein — de soupirs, հառաչալիր սիրտ. le cœur — de chagrin, տրտմալի՝ տրտմալից՝ տրտմագգեաց սիրտ. cœur tout — de fâcherie. || լկ. avoir le cœur —, տրտմալից՝ տրտմազգեաց՝ ծանրաՈախիծ լ. || faire le — dos, ուռուցանել կառուի զուսն. փ faire le — dos, faire — dos, ունել ամբարտաւանուՈեամբ, փքալ.

7. ած. ի. —osse, յղի, ծանր կին, *ծոցուր. elle est —osse, —osse de cinq mois. Elle est —osse à pleine ceinture. Elle est —osse de tel homme. Elle est —osse de huit mois, — է ութամսեայ. elle est —osse de son troisième enfant. || փ. une nuée —osse d'orage, մրրկածին ամպ. nuée —osse de foudre, d'éclairs, շանՈարձակ եւ փայլակնացայտ. || փ. — de, լի. l'avenir est — de malheur, աղետաբեր է հանդերձեալն.

8. բարձրակոհակ, ալեկոծ, ալեուռանջ, կոհակալիր, կոհակաւէտ. la mer est —osse. Une —osse mer, ծովածփանք, ծովակոծուՈիւն, ալեկոծուՈիւն. || — temps, մրրկայոյզ՝ մրրկածին օդ.

9. ստուար, մեծամարմին, յաղՈամարմին, մեծայաղՈ, հաստանձն, մեծանդամ, յաղՈանդամ, մեծանձն, *խոշոր, մեծդի. un — homme. Une —osse femme. || ը. être — comme un bœuf, être — et gras, Ոանձրաժիս՝ գէր՝ յոյր՝ *գիրուկ լ.

10. ստուար, մեծ, մեծատարր, ստուարակարկառ. une —osse somme, amende. — capitaux. || Jouer — jeu, խաղալ բազմադրամ՝ բազմարժէՈ՝ *շատ ստակով. եւ փ. զվտանգաւոր ինչ իրաց ձեռն արկանել, դնել զգլուխն ի կշիռս. || un — joueur, բազմադրամ խաղացող. || un — escadron, détachement, ստուար՝ բազմաձեռն՝ յոլովաձեռն ջոկատ՝ հատուած. les — bataillons, ստուար՝ յոգնախումբ՝ յաճախագունդ զօրք.

11. փ. մեծ, ծանր, երեւելի. c'est une —osse affaire,—osse question.

12. մեծ, ծանր, անհնարին, ստասպիկ, ուժգին. une —osse fièvre, colère, querelle. Un — rhume.

13. մեծափարՈամբ, ընչաւէտ, մեծատուն. une —osse héritière, fermière. Un — négociant, marchand. ||փ. եւ ը. un — bonnet, S. **Bonnet.**

14. ա. կոճղ. ստուարագոյն մասն. le — de l'arbre, բուն՝ կոճղ ծառոյ. || փ. se tenir au — de l'arbre, յարիլ ի զօրագոյնն.

15. գլխաւոր՝ նրբութի մասն իրիք. oublier le — de l'histoire. Le — de leur discours.

16. մեծագոյն մասն. attaquer le — de l'armée. Le — de la nation. Le — de notre espèce est sot et méchant.

17. խումն, հոյլ, խումբ, բազմութիւն. un — de courtisans.

18. Le — de l'hiver, de l'été, խորք ձմերան՝ ամարան.

19. մթերք. marchand en —, մթերավաճառ. tenir le —, ունել մթերս. || demi-—, կիսամթեր. faire le —, մթերավաճառ լ.

20. հաստատուն՝ բուն հաս՝ *նկատուտ ժողովրդապետութեան, կանոնիկոսի.

21. ուխտորդ մասն ունկոյ.

22. փող Գերմանիոյ.

23. հին դրամ Գաղղիոյ.

24. — de Naples, de Tours, կերպաս ստուարահիաս.

25. մ. ստուար, *հաստ, հաստաթղթել, խոշոր. écrire —, —՝ ստուարատառեղն գրել, ստուարագրել.

26. բազում, յոյժ. gagner, perdre —. || Coucher —, S. jouer —. եւս՝ մեծամեծս կոտորել, զմեծամեծաց ճառել. || փ. il y a — à parier que, են պատճառք մեծամեծք ի կարծել, *շատ հաւանական է որ.

27. en —, մ. միսհատոյն, միահամուռ, միանգամայն, մեծաքանակ, *ամէնն մէկէն «Յօխտան». vendre en —, — վաճառել. vente en —, մեծաքանակ վաճառումն. || en —, համառօտիւք, հարեւանցի. voilà l'histoire en —.

28. Tout en —, մ. ընդ ամենայն, միայն, եւթ, *ընդ ամէնն. il y avait vingt personnes, tout en —.

29. A la —osse, հարեւանցի, վեր ի վերոյ. || S. **Corde, Cloche, Gibier, Viande, Bétail, etc.**

Gros-bec, ա. Ք. հարամիկ, հատղի. * խածկոտիկ «ըզաՔարօն». S. **Fringille.**

Groseille, ի. հաղարջ «Ճրէնք իգիւմիւ». sirop, gelée, confiture de —. 2. —, հաղարջօշարակ. օշարակ հաղարջի «Ճրէնք իգիւմիւ շիրօպու». buvez de la —. 3. հաղարջանոյշ, * անոյշ հաղարջի «Ճրէնք իգիւմիւ ՔաՔլըսը». une tartine de —. — à maquereau, միշահաղարջ. 4. ած. հաղարջագոյն. des rubans —.

Groseiller, ա. հաղարջի, հաղարջենի. — à grappes, ողկուզահաղարջի. — noir, սեաւ —. — à maquereau, միշահաղարջի. միշուտ հաղարջի:

Gros-œil, ա. ձր. մեծակն. ռա. ատամնածակոն (denté).

Grosse, ի. սարք, երկտասնեակ. une — de boutons. 2. պատճէն, օրինակ. la — d'un contrat. 3. խոշորագիր. cet enfant en est encore à la —.

Grosse-de-fonte, ի. տպ. ստուարատառ, մեծատառ:

Grossement, մ. խոշորագոյնս «գապաձա». ouvrage — fait.

Grosserie, ի. խոշորագործք. խոշորագոյն երկաթի կազմածք. 2. մեծաքանակ վաճառումն՝ վաճառականութիւն. faire la —, միահաղոյն վաճառել:

Grossesse, ի. յղութիւն, *ծոցորութիւն. sa — est fort avancée. Les embarras de la —. Une heureuse —.

Grosset,ette, ած. փոքր մի մեծ, *խոշորիկ, մեծիկ. il est assez —.

Grosseur, ի. ստուարութիւն, յաղթութիւն, յաղթանդամութիւն, ստուարամասնութիւն, Քանձրութիւն, *խոշորութիւն, հաստութիւն. 2. այտուն, այտոյց, *ուռեցք «շիշ». il a une — au cou.

Grossier, ère, ած. խոշոր, Քանձր, *հաստ «գապա, գալըն». drap —. Vêtements —s. || Aliments —s, nourriture — ère, խոշոր՝ անողորկ՝ խոշորաճաշակ կերակուր՝ բուտ. 2. խոշոր, անողորկ, անհարթ, անհեղեղ. ախատոյզ, յախքնեղոր, անարուեստ, անյարդ, խաղատալուր, խնցրեկագոյն, խակագործ, *կոշտ. travail —. —ère ébauche, imitation. Traits —s, խոշորագեղ դէմք. elle a les traits —s, խոշորագեղ է. porter des vêtements —s, խոշոր հանդերձս ագանել, խոշորագգեստ՝ խոշորահանդերձ լ. 3. փ. խոշոր, խոշորաբարք, Քանձրամիտ, Քանձրաբարոյ, խակաբարոյ, խափարակատ, խակագործ, անուս, անուսումն, անիրահանգ, վայրագասուն. âme basse et —ère. Peuples, désirs, appétits —s. Erreur, faute, ruse, vanité —ère. Ignorance —ère, Քանձրամիտ՝ խոր տգիտութիւն. 4. անկիրթ, շինական, գեղջուկ, Քանձրատոհմ, անոպայ, շինականամիտ, բիբտ, անմարդի, մարդի, կոպտաձեւ, *կոպիտ. homme —. Un — personnage. Langage —. Parole —ère. Réponse —ère. Manières —ères. || գ. կոպտանձն, *կոպիտ. c'est un —, une —ère. 5. լկտի, պագշոտ, անպարկեշտ. il était — dans ses propos, լկտերան էր. discours, propos —s, լկտերանութիւն, *անպարկեշտ խօսք:

Grossièrement, մ. խոշորս, խոշորագոյնս, խոշորապէս, Քանձրագոյնս, անհարթ, անարուեստ «գապաձա». vêtu —, խոշորագգեաց, խոշորագգեստ, խոշորահանդերձ. — fait, ébauché. 2. անհեղեղս, անճաիս. il loue —. 3. տգիտաբար. être — trompé. 4. շինականագոյնս, գեղջկապէս, գռեհկաբար, տմարդաբար, անոպայ, տմարդօրէն, *կոշտաբար, կոպտաբար. 5. համառօտիւ, հարեւանցի. voilà — ce qu'il a dit sur ce sujet.

Grossièreté, ի. խոշորութիւն, անարուեստութիւն, անհարթութիւն, անհեղեղութիւն. la — d'un travail. 2. խոշորութիւն, ստուարութիւն, Քանձրութիւն, * հաստութիւն. — d'une étoffe. 3. խոշորութիւն, մեծութիւն. — d'un mensonge, de ses erreurs. 4. շինականութիւն, տմարդութիւն, անմարդութիւն, վայրենութիւն, անկրթութիւն. Քանձրամտութիւն, բրտութիւն, *կոպտութիւն, կոշտութիւն. — des mœurs, des manières, des femmes du peuple, des siècles passés. La — de ce personnage. 5. տմարդութիւն, տմարդի բանք՝ գործ. il lui a dit des —s. Il lui fit une — impardonnable.

Grossir, չ. ստուարանալ, մեծանալ, *խոշորնալ, հաստնալ. le raisin, sa joue grossit. 2. ստուարանալ, աճել, առատանալ. l'orage grossissait toujours. Le fleuve grossit, ստուարանայ գետն, բարձրանան ջուրք գետոյն. le bruit grossissait, Քանձրանայր աղաղակն. 3. նե. բազմացուցանել՝ բարձրանալ՝ դիզանալ այլեայց. la mer grossit.

Grossir, ն. ստուարացուցանել, խոշորացուցանել, *խոշորցունել, հաստեցունել. — la taille. || — la voix, ստուարացուցանել զձայն. 2. բազմացուցանել, խոշորացուցանել, աճեցուցանել, առատանալ. les pluies ont grossi la rivière. Cette succession a grossi le patrimoine de ses pères. 3. փ. ստուարացուցանել, մեծացուցանել. la renommée, la peur grossit tout. — ses ennuis, ses malheurs. 4. ստուարացուցանել, մեծ երեւեցուցանել. *մեծցունել, խոշորցունել. le microscope grossit les objets.

Se grossir, դ. ստուարանալ, մեծանալ, աճիլ, առատանալ:

Grossissant, e, ած. ստուարացուցիչ. verre —. 2. ստուարիչ. dette —e.

Grossissement, ա. ստուարացումն, ստուարութիւն, մեծութիւն. le — des raisins. || բգ. ces verres produisent un — prodigieux.

Grosso-modo, մ. խոշորապէս, հարեւանցի, վեր ի վերոյ:

Grossoyer (je grossoie, je grossoierai) ն. պատճինել. հանել զպատճէն վճռոյ՝ դաշանց:

Grossulaire, ա. հբ. հաղարջաբար, հաղարջակն. 2. բ. հաղարջ:

Grossulariées, ի.յ.բ. հաղարջենեայք. տոհմ տնկոց որոց տիպ է հաղարջենի. հն. **Ribésiacées.**

Grotesque, ած. անարդիւ, այլանդակ, *ցուցանքաւոր. des figures, des personnes, des peintures —s. 2. փ. —, անհեղեղ, նորանշան, նորօրինակ. genre, idée, habit —. 3. ա. այլանդակ. il ne faut pas mêler le sublime au —. 4. կաքաւիչ, խեղկատակ. 5. ի. յ. այլանդակք, այլանդակատեսիլ կերպարանք՝ նկարք. peintre de —s, այլանդականկար:

Grotesquement, մ. այլանդակաբար, անհեղեղս. se vêtir —, — զգենուլ, այլանդակազգեստ լ:

Grotte, ի. այր, անձաւ, քարայր, քարանձաւ, խորավէմ «մաղարա»:

Grou, ա. **Grouette**, ի. կաւահոդ. քարուտ հող կաւախառն:

Grouillant,e, ած. ը. եռուն, զեռուն, եռանդնաշարժ, եռանդուն, կայտառ, խլրտող. des enfants tous —s. 2. եռացեալ, զեռուն, *վխտա-

ցող . sa barbe était —e de vermine, ոջլոտից էր մօրուքն :

Grouillement, ա. զեռուն, գըլգլոնք , * կուռկուռ . — des intestins.

Grouiller, չ. ը. խլրտիլ , շարժիլ . vous ne grouillez pas. || La tête lui grouille, դողայ՝ դողդոջէ՝ երթի գլուխ նորա . 2. գոգռալ , *կուռկուռ անել. les boyaux lui grouillent, գոգռան աղիք նորա . 3. եռալ , զեռալ , կայտռել (որդանց), *վխտալ . ce fromage grouille de vers. Les vers grouillent dans ce fromage.

Group (կրուփ) ա. ծրար , դրամածրար , կնքածրար . կնքեալ ծրար դրամոյ :

Groupage, ա. խմբուման :

Groupe, ա. խումբ , հոյլ , երախան . un — de curieux, d'enfants. Des —s menaçants se formaient dans la rue, sur la place. Petit —, խըմբակ. 2. նկ. անդ. խմբանդրի , խըմբարձան , արձանակոյտ, խմբանկար. un — d'animaux, կենդանախումբ . — de caractères, տառախումբ . 3. ն. խմբասիւն . 4. փ. խումբ , կոյտ . — d'îles, խումբ կղզեաց, կղզեխումբ. — d'arbres, ծառախումբ. — de maisons, տնախումբ. — de mots, բառախումբ. — d'idées, գաղափարախումբ . — de lettres, գրակոյտ . 5. նժ. S. **Gruppetto**. [մարման :

Groupement, ա. խմբուման, գու-

Grouper, ն. խմբել , ջոկել , ի մի գումարել. — des faits, des mots. 2. աբ. խմբել , ի մի խումբ նկարել՝ քանդակել . — des figures, des colonnes, [groupent bien.

Grouper, չ. ար. —իլ . ces figures

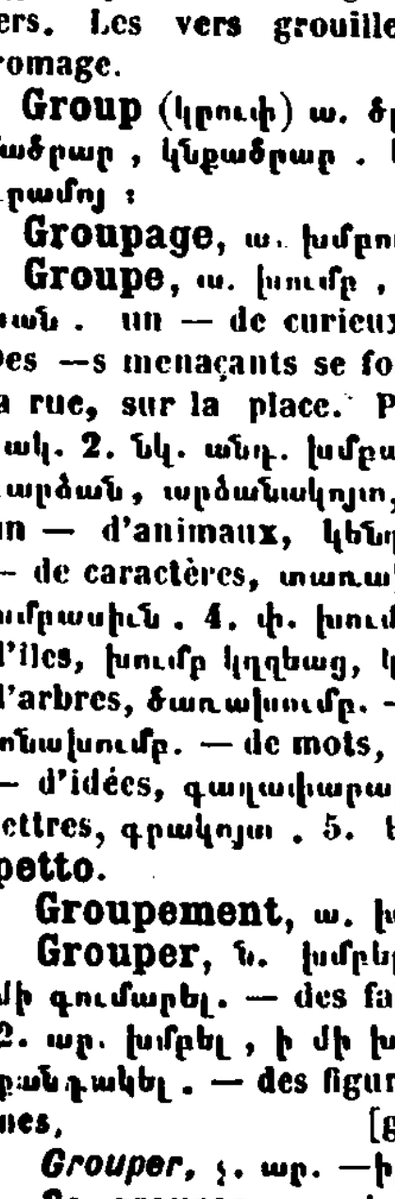
Se grouper, դ. խմբիլ , խումբ առնուլ , գումարիլ . ces danseuses se groupent bien. Les nuages se groupent à l'horizon. La foule se groupe autour de lui.

Groupeur, ա. խմբիչ :

Gruau, ա. ձաւար , * խոշոր աղած ցորեն . pain de —, ձաւարիաց . tisane de —, ձաւարխաշոյ , ձաւարջուր. boire du —. 2. գերմակ նաշիի, խորակ , սիմինդր , * շարմալուն ալիւր « խասս ուն » . pain de —, գերմակ , գերմակ հաց :

Grubengas, ի. հբ. մետաղ , բովագազ :

Grue, ի. Ք. խորդ , կռունկ «Քուռնա». les —s, խորդեան, * կռունկներ . bande de —s, խորդահոյլ . cri de —, կռառաչ կռնկաց . ||փ. եւ ը. faire le pied de —, սպասել յոտին ընդ երկար , * ոտքի վերայ երկար ժամանակ սպասել . avoir un cou de —, երկայնապարանոց է., *երկայն վիզ ունենալ. 2. փ. ը. անմիտ, դիւրախաբ , դիւրապատիր . c'est une —. Me prends-tu pour une —? 3. աս. կռունկ (աստեղատուն). 4. մբ. կռունկ . մեքենայ բեռնաբարձ «պօճուրղատ». 5. հ.զ. կռունկ. մեքենայ պարապամարտիկ :

Gruerie, ի. հ. իշխանութիւն ի վերայ անտառաց . 2. անտառաւարկ , անտառաւարութիւն :

Grueur, ա. ձաւարագործ :

Gruger (grugeant, grugeons) ն. փշրել՝ մանրել առանմամբք . — du sucre, du biscuit. 2. ը. ուտել. 3. փ. — զո., ուտել՝ ապառել՝ վատնել զինչս

Grue cendrée.

ուրուք . ses prétendus amis le grugent. [վատնուման :

Grugerie, ի. փշրուման, մանրում,

Grugeur, euse, գ. ուտիչ, ապառիչ , վատնիչ . c'est un terrible —. Un — d'huîtres. Les —s de nos biens.

Gruidés, ա. յ. Ք. խորդազգիք . տոհմ բարձրաստրունից :

Grume, ի. Bois en —, ա. փայտ կեղեւապատ :

Grumeau, ա. ոլոռն , * փսոր , փսուր. des —x de sang. Le lait s'est mis en —x, կաթն ոլոռնացաւ . cette bouillie est pleine de —x, ոլոռնաւից է խաւիծդ :

Grumeler (Se) դ. ոլոռնանալ . le lait tourné se grumelle.

Grumeler, չ. գրդալ , խանչել խոզի :

Grumeleux, euse, ած. փսորուտ. ce lait est déjà tout —. Du sang —. Bois —, խորատուրորտ փայտ . poire —euse. [ի ջրահալս :

Grumelure, ի. փսորած . ճակտի

Grünstein (կրիւնշթայն) ա. եր. կանաչաքար :

Gruppetto (կրուփէթօ) ա.եժ.խո. խմբիկ. զարդ ինչ երգոյ :

Gruyer, ère, ած. ո. խորդորսակ. oiseau —, — Քուչուն. faisan, faucon —.

Gruyer, ա. հ. seigneur —, կալուածատէր անտառաց :

Gruyère, ա. կրիյէր . պանիր ինչ «գաշգաւալ». կն. fromage de —.

Gryllides, ա. յ. մբ. ծղրիդազգիք . տ. **Grylloniens.**

Grylloniens, ա. յ. մբ. ծղրիդեանք . ազգ միջատաց , որոց նախատիպ ծղրիդ :

Gryphée, ի. կ. կորախեցի :

Gryphite, ի. հբ. կորախեցաքար:

Grypose (կրիփօզ) ի. բժ. եղընգակոր . կորացումն եղնգանց :

Guaber, տ. Gaber.

Guachamaque, ի. բ. գուաշամակ . ազգ ինչ ծառոյ Ամերիկայ , ի տոհմէ շնաւեայց (apocynées).

Guacharo (կուաչարօ) ա.Ք.կուաչարոյ . ազգ ճնճղկան :

Guaco (կուաքօ) ա. բ. կուակոյ . բոյս հարաւային Ամերիկոյ :

Guadalcazarite, ի. բ գուադալկազարաքար :

Guanac կամ **Guanaco**(կուանաք, կուանաքօ) ա. կ. գուանակ կամ գուանակոյ. ազգ կրծողաց Ամերիկոյ:

Guanajuatite, ի. հբ. գուանաժուատաքար . հն. **Frenzélite.**

Guanaline, ի. ոգ. գուանալին . մարմին ածանցեալ գուանիդինով :

Guanamine, ի.ոգ. գուանամին. ազ լինչ :

Guané, e, ած. Ազնաղբեալ, Ազնաղբագարթար . terre —e.

Guanide, ա. Տ. **Guanamine.**

Guanidine, ի. ոգ. գուանիդին :

Guanier,ère, ած. Ազնաղբային :

Guanine, ի. ոգ. գուանին, Ազնաղբին . նիւթ հանեալ ի Ազնաղբոյ:

Guanite, ի. հբ. Ազնաղբաքար :

Guano (կուանօ) ա. գուանոյ, Ազնաղբ , Ազնաղբահող :

Guanovullite, ի. հբ. գուանովուլգաքար. *հրահալ գոնեալ Ազնաղբի մէջ : [գուանահիւթ :

Guanyle, ա. ոգ. գուանուատ ,

Guanylurée, ի. ոգ. գուանուսամիլիա : [նման չոքոլաթի :

Guarana, ի. գուարանա . խմոր

Guaranheim, ա.բ. մոնեզակեղև. կնդեղ մոնեզոյ (monésie). [նին :

Guaranicine, ի. ոգ. Ազնաղբ-

Guaréa,ա.բ. գուարէա. ազգ երկպտուկ տնկոյ ի տոհմէ մելիազգեայց:

Guatterie, ա. բ. գուատտէրիա . ազգ երկպտուկ տնկոց ի տոհմէ բըրնաթաց (anonacées). [քար :

Guayacanite, ի. հբ. կուայակա-

Guayaquillite, ի. հբ. գուայաքուիլլաքար : [Ամերիկոյ :

Guazuma, ա.բ. կուազիւմա. ծառ

Gué, ա. հուն , ճանճաղ «չայտա կէչիա». passer à —, ընդ — անցանել . || փ. sonder le —, յառաջ քան զձեռն արկանել գիւրաց ինչ՝ քննել զինաբաւոր դէպան եւ զվիտս անձանց . 2. մչ. ո. ո՛հ . — ! serrons nos rangs.

Guéable, ած. հուն , ճանճաղ , սակաւաջուր «կէչիայի , սըղ» . la rivière était —.

Guèbre, գ. կրակապաշտ :

Guède (կէտ) ի. բ. լրջաբոյս «չիվիա օձու». հն. **Pastel.**

Guédé, e, ած. լրջագոյն . étoffe —e. 2. փ. յափրացեալ, կշտապինդ. je suis bien —!

Guéder (je guède, je guéderai) ն. լրջել , լրջագունել. լրջագոյն ներկանել. 2. փ. յափրացուցանել, կշտապինդ առնել . — qn. de truffes.

Se guéder, դ. յափրանալ , կշտապինդ ուտել . il s'est guédé au repas de noces.

Guéderon (կէտրօն) ա. լրջաներկ. նեղկիչ լրջաբուսով (guède).

Guéer (կէէ) ն. հունել , հուն անցից գտանել . — la rivière, անցանել ընդ հուն գետոյն. 2. լոգանալ, լուանալ . — du linge, un cheval.

Guéjarite, ի. հբ. գուէժարաքար:

Guelfe (կելֆ) ա. գուելփ . ի միջին դարու կուսակից պապի ընդդէմ կայսերաց Գերմանիոյ . la querelle des —s et. des Gibelins. || ած. գուելֆեան. le parti —.

Guelte, ի. վերաշահ . *վերագոյն մասն շահի Ազգեալ վաճառողի :

Guenille, ի. գրգիլ , ցնցոտի , կապկպուռ , *քուրջ . 2. յ. գրգիլիք , ցնցոտիք , Ամբաւեալ , Ամբաւոց . cet homme est en —s, գըրգուաղեալ՝ ցնցոտազգեաւ՝ բրդգզեալ է այրդ , *վրան գլուխն պատուաճ, բրջեր հագած է . || ը. trousser ses —s, ի բաց գնալ , խոյս տալ . 3. փ. գրգիլիք , ցնցոտիք . չնչին ինչ . ce n'est qu'une —.

Guenon.

Guenilleux,euse, ած. ը. գը գուաղեալ , բրդգզեալ , ցնցոտաւոր , ցնցուտ , ցնցոտուն . || փ. —, չնչին:

Guenillon, ա. գրգիլակ , ցնցոտիկ , Ամբաւեակ , կապերտիկ . 2. հգ. պատառիկ Ազոյ , տոմսակ :

Guenipe(կընիփ) ի. ը. կին պոռնիկ , ժանտատեսիլ եւ վատազգի. 2. հերատուկ , բոզ :

Guenon, ի. առիւծակապիկ. 2. մատակ՝ էգ կապիկ . 3. ը. կին ձառադէմ. 4. հերատուկ, ջատուկ , բոզ . il ne hante que des —s.

Guenuche, ի. կորիւն առիւծակապկի. 2. փ. ը. c'est une — coiffée, կին ձառադէմ եւ պճնազարդ է :

Guépard, ա. գեպար , ընձակուզ, ընձակատու. *կատուի տեսակ վայրի կենդանի :

Guêpe, ի. գոռնէխ, պիծակ . || փ. elle a une taille de —, նրբամէջք է , *շատ բարակ մէջք ունի :

Guêpier, ա. պիծակաբոյն , պիծակոց . || tomber, se fourrer dans un —, *ծուղակի՝ գէշ գործի մէջ մտնել . 2. Ի. երաշտահաւ . հն. **Mérops.**

Guerdon, ա.հ. Տ.**Récompense.**

Guerdonner, ն. հ. Տ. **Récompenser.**

Guère, մ. ոչ բազում , բազում այն է , ոչ կարի , երբէք ուրեք , սակաւ . il n'y a — de bonne foi dans le monde. Je ne vois —. Il n'a — d'argent. || ընդ plus կամ moins, գոգցես , իբր . il n'y a — plus de trois ans. || Qui n'enivre — moins que le vin, որ ոչ ինչ ընդհատ ի գինւոյ արբուցանէ . — moins, ոչ ինչ նուազ. || ne... — ... que, գոգցես, մերձ. il n'y a — que vous qui avez lu cet ouvrage. || ի բանաստեղծութիւն մարթ է գրել guères.

Guéret, ա. արօրավար՝ արօրածիգ՝ արօրայեղ երկիր , արօրահող , *հերկած գետին. 2. քհ. արտ , անդաստան . des —s couverts de riches moissons.

Guéreter, ն. եգ. արօրադրել , արօրադիր առնել :

Guéridon,ա.նգոյր, * խազնախի « Ադաիէզա »:

Guérilla (կէրիյլեա) ի. սպ. հրոսակ . des bandes de —s.

Guérillero (կէրիյլեէրօ) ա. հրոսող . les —s.

Guérir, ն. բժշկել , բուժել, առողջացուցանել , *բռնտցնել . — un malade, une maladie, un rhume, une plaie. Ce médecin m'a guéri. — qn. de sa lèpre, առաքել զոք ի բորոտութենէ . 2. փ. — qn., բժշկել, բուժել, ապաքինել, փարատել, գրել . — sa défiance, — զկասկած նորա , փարատել ի մտաց նորա զկասկածն . — qn. d'un préjugé. — les esprits malades. 3. չ. —իլ , առողջանալ , *բռնտնալ . — d'une maladie. Son œil, sa blessure ne guérit pas. || ը.

Guêpier.

on ne guérit point de la peur, de l'ivrognerie, de la passion du jeu.

Se guérir, դ. son mal se guérit. 2. բժշկել զանձն, * ինքնիւրեն առողջացունել. je me suis guéri. || փ. — de ses préventions, de sa jalousie.

Առ. Médecin, guéris-toi toi-même, բժիշկ, բժշկեա զանձն քո:

Guérison, ի. բժշկութիւն, բուժումն, բոյժ. la — d'un fiévreux, d'une maladie. Opérer la —, բժշկել, առողջացուցանել. avoir la —, բժշկիլ, առողջանալ. — de la rage, կատաղաբուժութիւն. il doit sa — à ce médecin. 2. փ. —.

Guérissable, ած. բժշկելի. maladie —.

Guérisseur, ա. ը. բժշկիչ, բուժիչ, բժշկապաք. 2. հգ. անապուեստ բժիշկ:

Guérite, ի. խոլիկ (պահնորդ գիննուորի). le soldat dans sa —. 2. —. դիտանոց ի վերայ տանեաց. 3. նե. —. ճնօտ դիտակի կայմից:

Guerlande, ի. նե. կեռլակ:

Guerlinguet, ա. կ. կերլէննկէ. կենդանի նման սկիւռի:

Guerre, ի. պատերազմ, մարտ, խազմ, գուպար, գոռ. avoir la —, faire la —, պատերազմիլ, մարտնչել, մարտ՝ գուպար դնել, գոռալ. aller à la —, s'en aller en —, ի կռիւ ապշաւել. entrer en —, ապշաւել ի մարտ. dans la — des Arméniens et des Alains, ի գոռալ Հայոց ընդ Աղուանս. commencer la —, սկսանիլ զ—, վառել զհուր —ի. le loup fait la — aux brebis. — sanglante, արիւնահեղ՝ արիւնուշտ —. — de mer, ծովամարտ. — intérieure, intestine, civile, առտնին, ընտանի, քաղաքական —. — de religion, — sainte, sacrée, կրօնական, սրբազան, սրբանուէր, նուիրական —. élevé dans la —, մարտասուն, պատերազմասուն. qui inspire la —, մարտաշունչ. sans —, անպատերազմ, անմարտ. — à mort, d'extermination, à outrance, մահուչափ, համայնաջինջ, սպառսպառ —. — étrangère, օտար՝ օտարազգի —. fruit, fruits de la —, պտուղ՝ արգասիք —ի. en —, ի —ի, ի ժամանակս —ի. ruse de —, մարթանք՝ հնարք —ի. || faire la — à l'œil, դիտել քաջ զամենայն ընթացս ոսոխին. || de — lasse, խանջեալ՝ վաստակեալ՝ պարտասեալ ի —է, մարտաթեկ. փ. faire qc. de — lasse, առնել գիմն յետ մարտաթեկ լինելոյ՝ յետ ընդ երկար ընդդէմ կալոյ, *չատ դիմանալէ վերջն. je lui ai cédé de — lasse. || De bonne —, ըստ բարւոք —ի, ըստ օրինի —ի. փ.՝ ըստ օրինի, օրինաւորապէս. || faire bonne —, մարտ մղել մարդասիրութեամբ՝ առանց վնաս յոյժ հասուցանելոյ. փ.՝ գնալ՝ վարել ընդ ուժեք առանց ննգութեան, պաշտպանել զօգուտ անձին՝ առանց վնաս հասուցանելոյ ոսոխին. 2. գինուորութիւն, արուեստ հնարից —ի. homme de —, այր —ի, մարտիկ, պատերազմագէտ՝ մարտագէտ. gens de —, արք —ի, մարտիկք, պատերազմիկ որթարն, զօրականք, գինուորք. 3. petite —, մանր՝ սակաւագունդ սակաւածեռն —, մարտափորձ. եւս՝ կեղծ — ի մարզել զզօրականս. 4. պատերազմ, մարտ, Քշնամութիւն. — ouverte, յայտնի —. փ. faire la —, յայտնապէս Քշնամի լ.՝ Քշնամութիւն առնել. || état de —, ժամանակ —ի. 5. nom de —, անուն գինուորութեան. փ. ստ՝ կեղծ անուն. prendre un nom de —. 6. փ. կռիւ, հակառակութիւն. il est toujours en — avec ses voisins. Il est en — avec tout le monde. Ils sont en —. || ը. faire la — à qn., յանդիմանել, *չեխել. je lui fis la — sur sa méchante humeur, sur ce caprice. || Faire la — avec qn., պատերազմակից՝ մարտակից լ. ընդունելք. || faire la — à qc., յարձակել ի վերայ, վնասել, չնչել, եղծանել. elle fait la — à ses cheveux. || Faire la — à, պատերազմել, մարտնչել, կռուել, մրցիլ, ոգորիլ. — à ses passions, aux préjugés, aux abus. || Faire la — aux mots, բանակռիւ լ. || քՔ. faire la — aux habitants de l'air, des forêts, որսալ. 7. — de plume, բանակռիւ, բանակռուութիւն, գրաւոր մարտ՝ պատերազմ:

Առ. A la — comme à la —, ըստ դիպաց պարտ է շատանալ, * պարագայից յարմարելու է «կելիշի կիւվել, օլոսդունա կէօրէ»:

Guerrier, ère, ած. պատերազմական. chant —, մարտերգ. air, courage —. 2. պատերազմասէր, խազմարար, գոռ, քաջամարտիկ. prince, peuple —. Ame, nation —ère. 3. ա. պատերազմող, մարտիկ. brave, magnanime —. Cette illustre —ère. 4. քՔ. մարտիկ, պատերազմիկ, զօրական, գինուոր. il rassemble autour de lui ses —s. — victorieux, մարտայաղՔ՝ պատերազմայաղՔ —. — d'élite, մաիընտիր —:

Guerroyant, e, ած. պատերազմասէր. humeur —e.

Guerroyer (je guerroie, je guerroierai, je guerroyais, n. guerroyions) չ. ը. պատերազմիլ, մարտնչիլ:

Guerroyeur, ա. ը. պատերազմասէր, մարտիկ:

Guet, ա. դիտումն, լրտեսութիւն. être au —, faire le —, դէտակն ունել, դիտել, լրտեսել, դարանակալ լ. le chat est au — d'une souris. Avoir l'œil, l'oreille au —, ժամապահ լ., դէտակն ունել՝ ունկն դնել ուշի ուշով. 2. հ. գիշերապահք, պահ, պահպանութիւն. 3. պահանորդք, պահակապանք, պարեկապանք. || mot du —, նշանաբան «փարօլա». || փ. ը. ils se sont donnés le mot du —, ի բանի՝ համաիոհք են, միաբանեցան:

Guet-apens (կէթափան) ա. դարան, դարանակալութիւն, որոգայթ. 2. փ. դաւ, դաւաճանութիւն. c'est un —, un vrai —. De —, դաւով, ննգաւ:

Guêtre, ի. ոտնապան «Քօղլուգ». || փ. եւ ը. tirer ses —s, երթալ, մեկնիլ, * ձգել երթալ. || laisser ses —s quelque part, մեռանել ուրեք:

Guêtré, e, ած. ոտնապանաւոր, ոտնապանակիր:

Guêtrer, ն. ոտնապանել, ագուցանել ոտնապանս. = *Se* —, դ. ագանել ոտնապանս:

Guêtrier, ա. ոտնապանագործ, ոտնապանավար: [ոտնապան:

Guêtron, ա. ոտնապանակ. կարճ

Guettarde, ի. բ. գետտարդի, գետտարդապոյս:

Guettardiacées, Guettardées, ի. յ. գետտարդիասերք, գետտարդեայք:

Guetter (կէթէ) ն. դիտել, լրտեսել, ժամապահ լ. le chat guette la souris. Des gendarmes le guettent. 2. փ. ը. սպասել ուժեք յանցս. je guette ici le ministre pour lui présenter une pétition. || — l'occasion, le moment favorable de, դիտել զպատեհ ժամն, ժամապահ լ.

Se guetter, դ. — զմիմեանս. ils se guettaient réciproquement.

Guetteur, ա. դէտ, պահանորդ «կէօզճիւ»:

Gueulard, e, գ. ռ. շաղակրատ, բարձրախօս, բարձրաբարբառ, շատախօս. 2. որկորեայ, որկորուստ, որկորամոլ. c'est un —.

Gueule, ի. բերան, երախ. la — d'un brochet, d'un lion, d'un chien. 2. ռ. հգ. բերան (մարդոյ). il a la — fendue jusqu'aux oreilles. — béante, բերանաբաց, կոկորդաւիր — . — bée, բերանալիր. || փ. quelle — il a! ո՛րպէս շաղակրատ է, ո՛րպէս աղաղակէ. || donner sur la — à qn., lui paumer la —, հարկանել՝ կռուիս հանել յերեսս ուրուք, *քՔին բերնին զարնել. || փ. donner à qn. sur la —, ըմբերանել, ափիբերան առնել, լռեցուցանել. || fort en —, շաղակրատ, շատախօս՝ լրբախօս. || avoir la — pavée, ferrée, ուտել կերակուրս ջերմաջերմս՝ յոյժ համեմեալս. || venir la — enfarinée, գալ յանխորհուրդս եւ անվիտ վստահուԹեամբ. || — fraîche, որկորեայ, շատակեր. venir la — fraîche; գալ մեծաւ ախորժակաւ. || — fine, փափկակեր, փափկասուն. || des mots de —, լկտի բանք. 3. բերան, ծակ. — d'un four, de la fournaise, d'une cruche. Artillerie à cent —s, հարիւրաբերան հրետանի. || futaille à — bée, անյատակ տակառ. 4. բ. fleur en —, բերանաձեւ ծաղիկ:

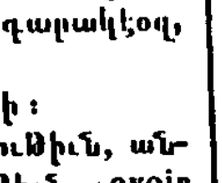
Gueule-de-loup, ի. բ. գայլաբերան, գայլերախ:

Gueulée, ի. պատառ բերանալիր. 2. փ. եւ գբ. լկտի բանք, լկտութիւն:

Gueuler, չ. շաղակրատել, շատ եւ բարձրաձայն խօսել. cet avocat ne fait que —. As-tu fini de — ? = ն. ո. պինդ ունել չան. ce chien gueule très bien son lièvre.

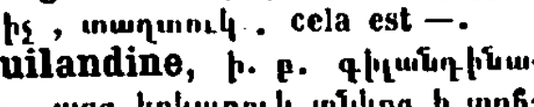
Gueules (կէօլ) ա. կգ. կարմիր գոյն:

Gueuleton (կէլթօն) ա. ռ. խընջոյք, *կերուխում:
Gueuletonner, չ. ռ. խնջոյս առնել:
Gueulette, ի. բերան՝ ծակ Քրքջալաց, մուրոդք. chassez cette —.
Gueusailler. չ. ռ. մուրոդ լ., *մուրացկանութիւն անել:
Gueusant,e, ած. մուրոդ:
Gueusard, e, գ. ը. մուրոդ, մուրացիկ, մուրացկան «տիլէնճի»:
Gueuse, ի. մկզ. շանթերկաթ. *ծուլած կոշտ երկաթ. 2. փ. լկտուհի. il ne hante que des —s.
Gueuser, չ. ի մոյր շրջիլ, մուրանալ. cet homme passe sa vie à —. = ն. մուրանալ. — son pain.
Gueuserie, ի. աղքատութիւն, Քշուառութիւն. 2. մուրոդութիւն, մուրացկանութիւն. cette famille est abandonnée à la —. 3. փ. չնչին դոյզն իրք. il n'a acheté que de la —.
Gueuset կամ **Gueusat,** ա. ար. շանթերկաթիկ: [կակաչաց):
Gueusette, ի. սկահակիկ (կոշ-
Gueux, euse, ած. աղքատ, չքաւոր, ցականնալ, հէք. || ը. être — comme un rat, comme un rat d'église, comme un peintre, աղքատ յոյժ լ. 2. գ. մուրացիկ, մուրացկան. c'est un — de profession. 3. շաղակրատ:
Gui (կի) ա. ր. ողամուճ, ճուշ. բոյս ինչ պատառուկ եւ սոսնձաբեր. 2. ն. առագաստակալ. * մեծ ծող, որոյ վրայ կրացուի քառառագաստն (brigantine).
Guibre, ի. նւ. ցուկակայմակալ. la — sert à consolider le mât de beaupré.
Guichet, ա. դռնակ. — d'une prison. 2. պատուհան (դրան). ouvrir, fermer un —. Il lui parla au —. ||փ. Être pris au —, լ. ձերբակալ անդէն ի խուսափիլն, * փախչելու առեն բռնուիլ. 3. տումսադռնակ. La Banque ouvre ses —s. Les —s du Trésor.
Guichetier, ա. դրոյլ, բանտապան. սպասաւոր բանտապանի:
Guidage, ա. առաջնորդուն:
Guide, ա. առաջնորդ, ճանապարհացոյց. — indicateur, ուղեցոյց, առաջնորդ. prendre un —. — fidèle, expérimenté. On a des —s pour les excursions dans les Alpes. Soyez mon —. 2. փ. —. une jeune fille ne peut avoir de meilleur — que sa mère. Servez de — à mon aveuglement. La loi seule est mon —. Consulte la raison, prends sa clarté pour —. 3. առաջնորդ, հրահանգագիր. le guide des étrangers à Paris. — de la conversation. 4. զ. յ. les —s, ուսիվրայք. le corps des —s. 5. ի. յերասան, երասանակ. tenir les —s, երասանակել. conduire à grandes —s, սանձարձակ ալշաւեցուցանել. || փ. ը. mener la vie à grandes —s, սանձարձակ վարել կեանս: [— par.
Guidé, e, ա. առաջնորդեալ.
Guide-âne, ա. ը. առաջնորդ, մատեան հրահանգաց. 2. տողաշար. des —s.
Guide-main, ա. ձեռնակալ:
Guider, ն. առաջնորդել, ճանապարհացոյց լ. — un voyageur. Vous nous avez mal guidés. Ses traces nous guidèrent. Un faible jour me guide. || փ. — զո. dans le chemin de l'honneur, de la vertu, de la gloire. 2. առաջնորդել, ուղղել, վարել. il guide mal le bateau. Que la raison vous guide. Son intérêt, son ambition le guide.
Se guider, դ. առաջնորդել անձին, ուղղել զանձն. cet aveugle se guide à l'aide d'un bâton. Il faut — d'après de bons, sur les beaux exemples.
Guidon, ա. դրօշ, նշան. 2. դրօշակիր. 3. պաշտօն դրօշակրի. 4. առաջնորդ. 5. կոչ, կոչանշան. նշան կոչման յերաժշտութեան եւ ի գրուածս:
Guifette, ի. Ծ. ծովածիծառն. * ծովու ծիծեռնիկ:
Guignard, ա. Ծ. քարադրուկ. փոքրիկ քարադր (pluvier).
Guigne, ի. հալիք. սեւ կեռաս:
Guigner, չ. հայել կիսաբաց աչօք. — de l'œil, ծայրիւք աչացն ակնարկել. 2. ն. հայել գաղտ, դիտել ի ծածուկ. — զը. || փ. ակն դնել, աչս արձակել. — une héritière, un héritage, une place.
Guignette, ի. Ծ. ծովաբուծյտ:
Guignier, ա. հալենի. S. **Guigne.**
Guignol, ա. լարախիլ «գալակէօզ, հէյալը»:
Guignolet, ա. հալօղի:
Guignon, ա. ը. չաջողութիւն, անյաջողութիւն, ձախորդութիւն. avoir du —, être en —. Porter — à զո. Quel —!
Guignonnant, e, ած. ռ. զայրացուցիչ, տաղտուկ. cela est —.
Guilandine, ի. ը. գիլանդինաբոյս. ազգ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ բնդեղինաց: [հն. **Tafia.**
Guildive (կիլտիվ) ի. շաքարօղի.
Guildiverie, ի. շաքարօղեգործութիւն «բագբնըլըգ»:
Guildivier, ա. շաքարօղեգործ, շաքարօղեվաճառ:
Guilée (կիլէ) ի. S. **Giboulée.**
Guillage, ա. խմորուն (գարեջրոյ):
Guillant, e, ած. խմորուն. bière —e.
Guillaume (կիյլեօմ) ա. արջ «քլօշտէրէ»:

Guillaume.

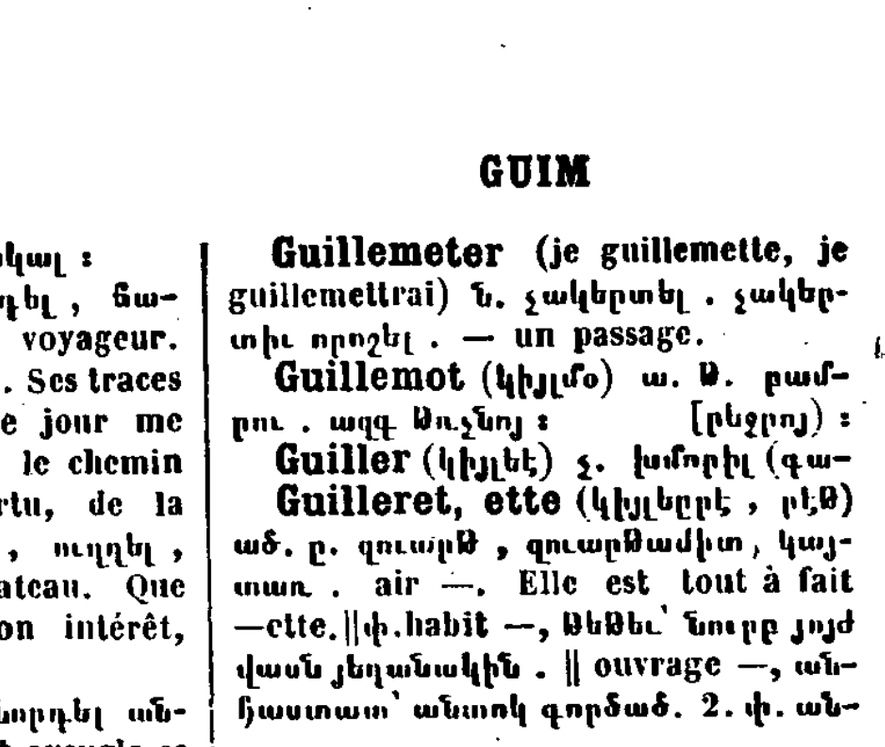
Guilledou (կիյլտու) ա. ը. courir le —, ի պոռնկոցս երթալ ի գիշերի: [(« »):
Guillemet (կիյլմէ) ա. չակերտ

Guillaume de maçon.

Guillemeté (կիյլմէթէ) ած. չակերտեալ, չակերտապատ:

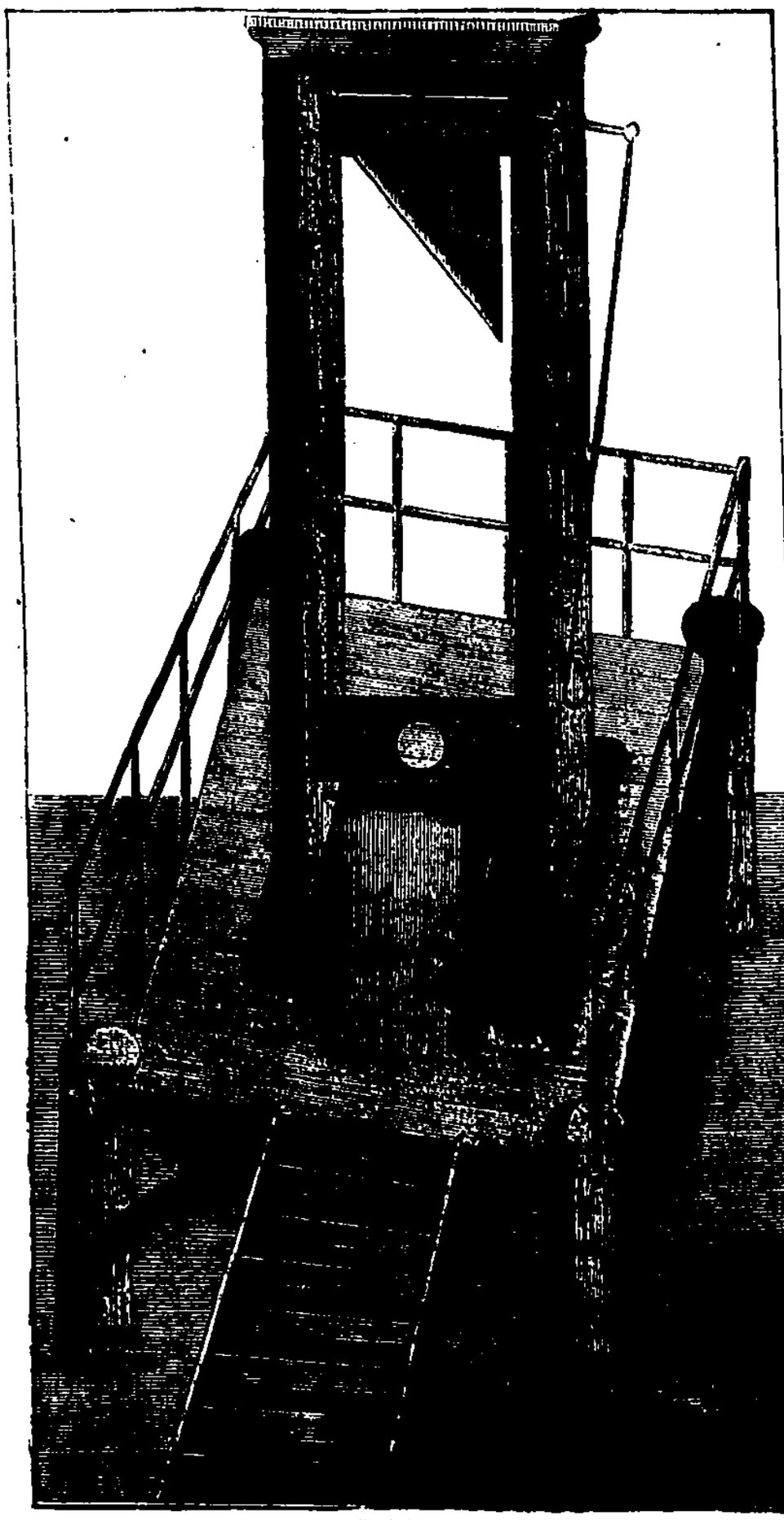
Guillemeter (je guillemette, je guillemettrai) ն. չակերտել. չակերտիւ որոշել. — un passage.
Guillemot (կիյլմօ) ա. Ծ. բամբուռ. ազգ Ծուշնոյ: [բնչրոյ):
Guiller (կիյլէ) չ. խմորիլ (գա-
Guilleret, ette (կիյլըրէ, րէթ) ած. ը. զուարթ, զուարթամիտ, կայտառ. air —. Elle est tout à fait —ette. ||փ. habit —, Ծեծեռ՝ նորը յոյժ վասն յեղանակին. || ouvrage —, անհաստատ՝ անառոկ գործած. 2. փ. անպարկեշտիկ, հանդարծակ, * բաց. conte —. Histoire —ette.

Guillemot.

Guillerettement, մ. զուարթաբար, կայտառաբար:
Guilleri (կիյլըրի) ա. ճռռոցումն, *ոիվճիվ. le moineau faisait entendre son —.
Guillochage, ա. գծաքանդակումն, գծազարդումն. S. **Guillochis.** [քանդակագործի:
Guilloche. ի. գծագրոց, գծա-
Guilloché, e, ած. գծաքանդակ, գծազարդ. une tabatière —e.
Guillocher, ն. գծաքանդակել, գծազարդել. գծաքանդակ՝ գծազարդ յօրինել:
Guillocheur, ա. գծաքանդակիչ:
Guillochis, ա. գծաքանդակ, գծազարդ: [կումն:
Guillochure, ի. գծաքանդա-
Guilloire, ի. գարեջրահնձան. հնձան գարեջրոյ:
Guillotine (կիյլեօթին) ի. կառափնաւ. գործի գլխատութեան:
Guillotiné, e, ած. եւ գ. կառափնաւ, *գլուխն կտրած:
Guillotinement, ա. կառափնատումն:
Guillotiner, ն. կառափնաւել. հատանել զգլուխն գործւով գլխատութեան. =*Se* —, դ. — զմիմեանս:
Guillotineur, ա. կառափնատիչ:
Guimauve, ի. ը. տուղտ «կիւխաԾէմ». pâte de —, տղտաղխիւս:
Guimbarde, ի. վաչէ. քառանիւ սայլ յարկաւոր բեռնակիր. 2. ը. —. յոռի կառք. 3. եժ. բերնավին. վին բերնոյ. 4. ը. յոռի կիթառ:
Guimée (կիմէ) ի. ար. Ծղնծաղղ. *վրան Ծուղի չորցնելու ձող:

Guimpe, ի. լանջանոց (կանանց):
Guimper, ն. լանջանոցել :
Guimperie, ի. լանջագործուէի :
Guinche, ի. ար. յոկոց :

Guillotine.

Guindage, ա. ար. գելոնակումն. ձգելն ի վեր զբեռինս գելոնակ մեքենայիւ :
Guindal (կէնտալ) ա. նւ. գելոնակ. բեռնաբարձ մեքենայ «պօնտրղատա» :
Guindant (կէնտան) ա. նւ. կցամասն (դրօշու). le — d'un pavillon.
Guindas (կենտա) ա. ար. գելոնակ . տեսակ անուորդի :
Guinde (կէնտ) ի.նւ. գելոն. բեռնաբարձ մեքենայ ծանր բեռանց :
Guindé, e, ած. կոկոզավիզ, բարձրավիզ , պարծ, պերճ , վզան, բրռնագրօս , բռնագրօսիկ . esprit, style —. Personne —e. Il est —, il a l'air —, *բռնագրօսիկ կերպարանք ս'ունի:
Guindeau, ա. նւ. S. **Guindal.**
Guinder (կէնտէ) ն. գելոնակել . ի վեր ձգել զբեռինս գելոնակ մեքենայիւ . — une pierre avec une grue. — un mât de perroquet sur un mât de hune. 2. փ. ը. կոկոզել, կոկոզավիզ առնել , բռնագրօսել . — son style, l'esprit.
Se guinder, դ. գելոնակիլ , բարձրացուցանել զանձն . — avec des cordes au haut de la tour. 2. փ. կոկոզիլ , կոկոզավիզ լ., պերճանալ, վզանիլ, բարձրաձռիչ լ., *բարձրէն ձըռչիլ . cet orateur se guinde tellement qu'on a peine à le comprendre.
Guinderesse, ի. նւ. կայմածիգ. պարան ի վեր ձգելոյ զկայմս :
Guinderie, ի. բռնագրօսիկ կերպարան կերպ մարդոյ :
Guindoule , ի. նւ. գելոնակ. մեքենայ նաեւ բեռնաւորելոյ կամ զբեռինս հանելոյ ի նաւէն :
Guinée (կինէ) ի.գումնեակ. հին ոսկի դահեկան Անգլիացւոց. 2. վճ. կինէ. *բամբակէ կապուտ լաթ :
Guingan, ա. կէնկան . *բամբակէ բարակ եւ փայլուն լաթ :
Guingois, ա. շեղումն, ծռումն , միւռումն . il y a du — dans cette construction. || փ. միւռումն , խոտորումն , մոլորումն . il y a du — dans cette esprit-là. Cet homme a un — qui choque tout le monde. 2. De —, մ. առ ի շեղ, խոտորնակ. cette chambre est de —. Il marche de —. Cette femme est toute de —. || փ. եւ բ. avoir l'esprit de —.
Guinguette, ի. բ. *գինետուն (քաղաքէն դուրս) . 2. *պզտիկ տուն գեղի . il a dîné dans ma —.
Guiorer (կիօրէ) չ. ճճուել մկան:
Guipage (կիփաժ) ա. պրկումն :
Guiper, ն. ար. պրկել . — la frange.
Guipoir, ա. պրկոց :
Guipon, ա. նւ. կպրավրծին . վրձին նաեւ կպրելոյ «գալաֆաթ ֆըրչասը» :
Guipure, ի. աճին . Ճանձրաթիւս ժանեակ . faire de la —, աճինել . fait de —, աճինեալ :
Guirlande, ի. բոլորք, պսակ ծաղկանց, ծաղկազգեստ բոլոր.— de fleurs, բոլորք ծաղկանց. 2. — de pierreries, de diamants, — ականակուռ , ադամանդեայ . 3. նկ. ծաղկաբոլոր, տերեւաբոլոր . 4. փ. une — poétique, բոլորք բերդողականք . ծաղկաքաղ փոքրիկ բերդուածոց :
Guirlander, ն. բոլորել՝ զարդարել բոլորիւք ծաղկանց :
Guise, ի. օրինակ , յեղանակ , պայման . chacun vit à sa —, իւրաքանչիւր ոք կեայ ըստ հաճոյս իւր . il veut agir à sa —.
En — de, մ. ըստ օրինակի, զօրէն, զերծ , իբրեւ , պէս . prendre de la sauge en — de thé.
Guitare, ի. կիթառ «քիթարա». jouer, pincer de la —, — հարկանել՝ *զարնել:

Guitare.

Guitariste, ա. կիթառահար . un bon —.
Guit-guit (կիկի) ա.թ. գիգի . ազգ նրբակտուց ճնճղկանց :
Guivre, ի. կգ. օձ :
Guivré, e, ած. կգ. օձազարդ :
Gulaire, ած. բպ. որկրային . la poche — des grenouilles. [լանտիոյ :
Gulden (կուլտըն) ա. դրամ Զո-
Gulf-stream (կոլֆ-սթրիմ) ա. անգ. ծովածոցայորձանք . *Մեքսիքայի ծոցէն վազած տաք չրի յորձանք:
Gulonique, ած. տգ. գիւլոնային. acide —, գիւլոնաթթու :
Gulose, ի. տգ. գիւլուց , գիւլաթթ . նիւթ ինչ շաքարախառն :
Gumbélite, ի. վբ. գումբելաքար:
Gumène, ի.կգ. պարան խարսխի:
Gummicose, ա. տգ. խիժուց :
Gummique (կոմմիք) ած.տգ. կոմմային . acide —, կոմմաթթու :

Guit-guit.

Gummite, ի. հբ. խիժաքար :
Gunda, ա. օղ. տիճ. ազգ որդոյ:
Gunnère, ա. բ. գիւննէր . ազգ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ աղաիատհայց (haloragées).
Gurgu, S. **Gurjun.**

Gurgunique, ած. տգ. ռեսնաֆիդային . acide —, — թթու :
Gurjun, ա. դղգ. ռեսնաթուղ :
Gustatif,ive, ած. ճաշակական . nerf —, չիլ —. branche —ive, ճիւղ ճաշակելոց . sensation —ive.
Gustation, ի. ճաշակումն , ճաշակ : [Jouissances —elles.
Gustuel,elle, ած. տ. Gustatif.
Guthrie, մգ. muscle de —, դրնդեր կիւթրեայ :
Gutta-percha (կիւթափէրքա) ի. գուտտապերքա , նոչերախէժ , մաշկահիւղ :

Gumnère.

Gutte, տ. Gomme-gutte.
Guttier, ա. նորգենի . կռիժաքեր ծառ :
Guttifère, ա. ք. նորգինաբեր , կռիժաբեր . || —s, ի. յ. —ք :
Guttiforme, ած. բպ. կայլակնաձեւ , շիճաձեւ : [տուբ :
Guttipenne, ած. կ. շիճափետ-
Guttulaire, ած. ին. շիճաւոր :
Guttuline, ի. ք. շիճին . ազգ խլնաճանկոց (myxomycetes) ի տոհմէ անժուժեայց (acrasiées).
Guttural, e, ած. մգ. կոկորդային . fosse, toux —e. 2. ք. կոկորդախօս, խորաշուրթն , հագագային , խորախօս. sons gutturaux. 3. ի. կոկորդածայն, կոկորդատառ . les —es sont *k, g.*
Gutturo-maxillaire, ած. մգ. կոկորդածնօտային :
Gutturo-tétanique, ած. բժ. կոկորդահորձային : [միաղի :
Guzla (կուզլա) ի. գուզլա. ջուխակ
Gymnadénie, ի. ք. մերկագեղձ . ազգ խոլորձեաց :
Gymnandre (ժիմնանտր) ած. ք. մերկորձ : [ղիկ :
Gymnanthe, ած. ք. մերկածա-
Gymnarque, ա.ծք. մերկածուկն. ազգ փշոտ ձկանց :
Gymnase, ա. մարզարան, մարմնամարզարան , մանկամարզարան , երիտասարդանոց . 2. վարժարան , վարժոց , մարզարան , կրթարան , հրահանգարան , գիմնասիոն . 3. ժիմնազ , Թատրոն ի Փարիզ :
Gymnasial, e, ած. վարժական :
Gymnasiarque, ա. հրահանգապետ :
Gymnaste, ա. մանկամարզ , մարմնամարզիկ , մարզիչ , հրահանգիչ, մարտուսոյց . 2. մարմնամարզ, մարմնաիւաղ . le — Léotard.
Gymnastique, ած. կրթական , ըմբշական . les exercices —s. 2. ի. մարզանք , կրթանք , մարմնավարժուքիւն , մարմնակրթուքիւն , մարմնամարզութիւն , մարմնամարզարուեստ , մանկամարզութիւն , մարմնակրթութիւն , հրահանգք . professeur de —, մանկամարզ . apprendre la —. Faire de la —. 3. կրթարան , մարմնակրթարան , հրահանգարան , մարզարան . aller à la —.
Gymnème, ա. ք. մերկենի . ազգ երկպտուկ անկոց ի տոհմէ ասկղեպեայց :
Gymnémique, ած. տգ. մերկենային . acide —, մերկենաթթու :
Gymnète, ա. մբ. մերկիկ . ազգ պատենաթեւից :
Gymnètre, ա. ծք. ժապաւինաձուկն . կն. Poisson en ruban.
Gymnique, ած. մերկակուիս , մերկամարտ , մերկամարտիկ , ըմբշական . 2. ի. մերկակրթական , մերկակրթութիւն, մերկամարտ, մերկամարտութիւն . արուեստ մերկամարտիկ մրցութեան :
Gymnite, ի. հբ. մերկաքար . չրատեալ գայլախառնատ մագնեսիոյ :
Gymno... (ժիմնօ) յն. մասնիկ . մերկ , լերկ :
Gymnoasque (ժիմնօասք) ա. ք. մերկատկիկ . ազգ տիկատունկ սնկոց

Gymnodère.

ի տոհմէ շրջաթորթեայց (perisporiacées). [սերմն :
Gymnoblaste, ած. ք. մերկա-
Gymnobranche, ած. կ. մերկախուիկ : [պտուղ :
Gymnocarpe, ած. ք. մերկա-
Gymnocaule, ած. ք. մերկաբուն , մերկացօղուն :
Gymnocéphale, ած. կ. մերկագլուխ , լերկագլուխ :
Gymnocladus (լուս) մերկոստ . գա. Chicot ծառոյ :
Gymnocochlyde (ժիմնոքոքլիտ) ած. կ. մերկակճեպ :
Gymnodère, ա. Ծ. մերկապարանոց , մերկավիզ . ազգ ատամնակտուց (dentirostre) ճնճղկանց :
Gymnodermate կամ **Gymnoderme**, ած. ք. մերկամորթ , լերկամորթ : [տամն :
Gymnodonte, ած. եք. մերկա-
Gymnogène, ած. ք. մերկածին . 2. ա. Ծ. —.
Gymnogramme, ք. մերկագիծ :
Gymnogyne (ժիմնօժին) ած. ք. մերկատերմնարան , մերկիգայ :
Gymnolémates, ա. յ. պդ. մերկապարանոցեայք . կարգ մամռակենդանաց :
Gymnopédie, ի. հխ. մերկամանկութիւն , մերկամանկապար . ազգ պարու ի հին Լակեդեմոն :
Gymnophide, ած. կ. մերկօձ . մերկամորթ օձ :
Gymnopleure, ա. մբ. մերկակող . ազգ Ծանծեղչիւր պատենաթեւից :
Gymnopode, ած. ք. մերկոտն . || ա. յ. մերկոտունք . տոհմ զեռնոց :
Gymnopolypes, ա. յ. կ. մերկապոլիպոդք :
Gymnopome, ած.ծք. մերկախլփան . || ա. յ. —ք. տոհմ փշոտ ձկանց :
Gymnoptère, ած. կ. մերկաթեւ. || ա. յ. —ք . տոհմ միջատաց :
Gymnorrhize (ժիմնօռիզ) ած.ք. մերկարմատ :
Gymnorrhynque (ժիմնօռէնք) ած. կ. մերկակտուց , մերկացուկ . || յ. ք. ծք. մերկացուկք . տոհմ ձկանց : [մին :
Gymnosome, ած. կ. մերկամար-
Gymnosophie (ժիմնօսոֆի) ի. **Gymnosophisme**, ա. մերկիմաստասիրութիւն, մերկիմաստակութիւն. վարդապետութիւն մերկիմաստասիրաց :
Gymnosophiste, ա. մերկիմաստակ , մերկիմաստասէր, մերկաղաբող , մերկավերարկու :
Gymnosperme, ած. ք. մերկասերմն. || —s, ա. յ. —ք, մերկասերմանիք :
Gymnospermie, ի. մերկասերմնութիւն :
Gymnospermique, ած. մերկասերմնական :
Gymnosporange, ա. ք. մերկաթորթան . ազգ սնկոց ի տոհմէ կիզաբուսեայց (urédinées).
Gymnospore. ած. մերկաթորթ :
Gymnostome, ած. կ. մերկաբերան. || ա. յ. —ք, խումբ միջատաց :
Gymnostyle, ած. ք. մերկասլաք:
Gymnote, ա. ծք. մերկածուկն . ելեկտրածուկն . օձաձուկն ելեկտրական :
Gymnure, ած. կ. մերկաւուտն , մերկագի , լերկաձեւ . || ա. յ. —ք. խումբ կաղկաց: [կին, էգ, իգայ:
Gyn... Gyno... (ժին , ժինօ) յն.
Gynandre, ած. ք. արու եւ էգ , որձեւէգ . որոյ որձայք կից են յիգայ (pistil).
Gynandrie, ի.ք. արուիգութիւն , որձեւէգք . դաս դրութեան Լինէոսի, յորում են տունկք որոց որձայք բուսանին ի վերայ իգայի (pistil).
Gynanthrope, տ. Hermaphrodite.

Gynécée, ա. կանանոց «հարէմ» sortir du —. S'introduire dans le —. 2. բ. իգայ. հն. **Pistil.**

Gynécocratie, ի. կնապետութիւն. տէրութիւն ուր եւ կանայք կարեն պագաւորել. l'Angleterre est une —. 2. —. տէրութիւն յորում կանայք եւեթ իցեն. les prétendues amazones offrent une —. 3. փ. —. ժողով՝ խումբ կանանց։ [տական։

Gynécocratique, ած. կնապե-

Gynécographie, ի. կնագրուի։

Gynécologie, ի. կնաբանութիւն, կնոջաբանութիւն. նկարագիր կնոջ. 2. կնախտաբանութիւն։

Gynécologiste, ա. կնաբան, կնոջաբան. 2. կնախտաբոյժ։

Gynécologue, տ. **Gynécologiste.** [գամոլ։

Gynécomane, ած. կնամոլ, ի-

Gynécomanie, ի. կնամոլութիւն, իգամոլութիւն։

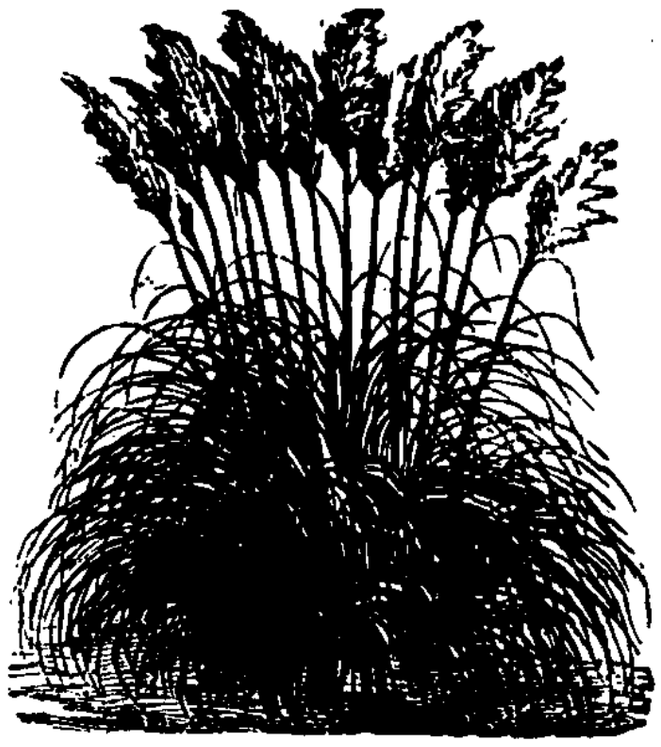
Gynécomaste, ա.մգ. կնաստին. *կնկան պէս խոշոր ծիծ ունեցող մարդ։

Gynécomystax (ժինէքոմիսթաքս) ա. մգ. կնամօրուք։

Gynécothérapie, ի. ախ. կնաբուժութիւն։

Gynère, ա. բ. դեղնուց. ազգ տնկոյ իսոհմէ սիզայնոց (graminées).

Gynérium (իսմ) ա.բ. գիներիոն.

բոյս խոտեղէն երկարակեաց։

Gynobase, ի. իգախարիսխ։

Gynobasique, ած. իգախարսխային։

Gynocarde, ա. բ. կնասիրտ. ծառ մեծ ի Հնդիկս։

Gynophobe, գ. կնահ, *կնավախ. կնոջմէն՝ կնիկներէն վախցող։

Gynophobie, ի. կնավախութիւն։

Gynophore, ած. բ. սերաբեր։

Gynophoroïde, ած. բ. սերաբերակերպ։

Gynopode, տ. **Podogyne.**

Gynostème, ա. բ. կնասյսակ։

Gypaète (ժիփաէթ) ա.կ. չորքընկուլ, անգղարծուի, լաշիաւ. Քրտյուն գիշատիչ։

Gypohierax (ժիփոհիէրաքս) ա. Ք. անգղաշահիէն. ազգ գիշատիչ հաւուց, որոց նախատիպ է անգղն։

Gypse, ա. գաճ. ‖ — lamellaire, Քերթագաճ։

Gypserie, ի. գաճագործք։

Gypaète.

Gypseux, euse, ած. գաճային, գաճախառն. matière —euse.

Gypsier, ա. գաճեգործ։

Gypsifère, ած. հբ. գաճաբեր։

Gypsite, ա. հբ. գաճաքար։

Gypsomètre, ա. գաճաչափ։

Gypsophile, ած. բ. գաճասէր. որ սիրէ զգաճային հողս. ‖ ի. յ.

—ք. սեռ տոհմի շաւիղքրամեայց (caryophyllées).

Gyrasol, etc. տ. **Girasol, etc.**

Gyratrice, ի. կբ. շրջակ. ազգ կենդանաբուսոց, ի տոհմէ տուբպելարեանց (turbellariés).

Gyratriciens, ա. յ. կբ. շրջակեայք, տոհմ կենդանաբուսոց։

Gyrin, ա. մբ. շրջալու։

Gyrinides, ա. յ. մբ. շրջալուեայք. ազգ պատենաՔեւից, որոց նախատիպ է շրջալու։

Gyrocarpe, ա. բ. շրջապտղի. բարձրաբերձ ծառ Ամերիկոյ։

Gyrocarpées, ի.յ. բ. շրջապտղեայք. ցեղ բուսոց ի տոհմէ հարիճասերից (combrétacées).

Gyrocéris, ա. յ. բ. շրջանեղջիւր. ցեղ ձաթաՔոյծեայց։

Gyrogonite, ի. վբ. բ. շրջաւերմն. բրածոյ բեկոր ելմորեայց։

Gyrolle, տ. **Girolle.**

Gyromancie, ի. շրջահմայութիւն. հմայութիւն շուրջ դառնալով։

Gyromancien, ա. շրջահմայ։

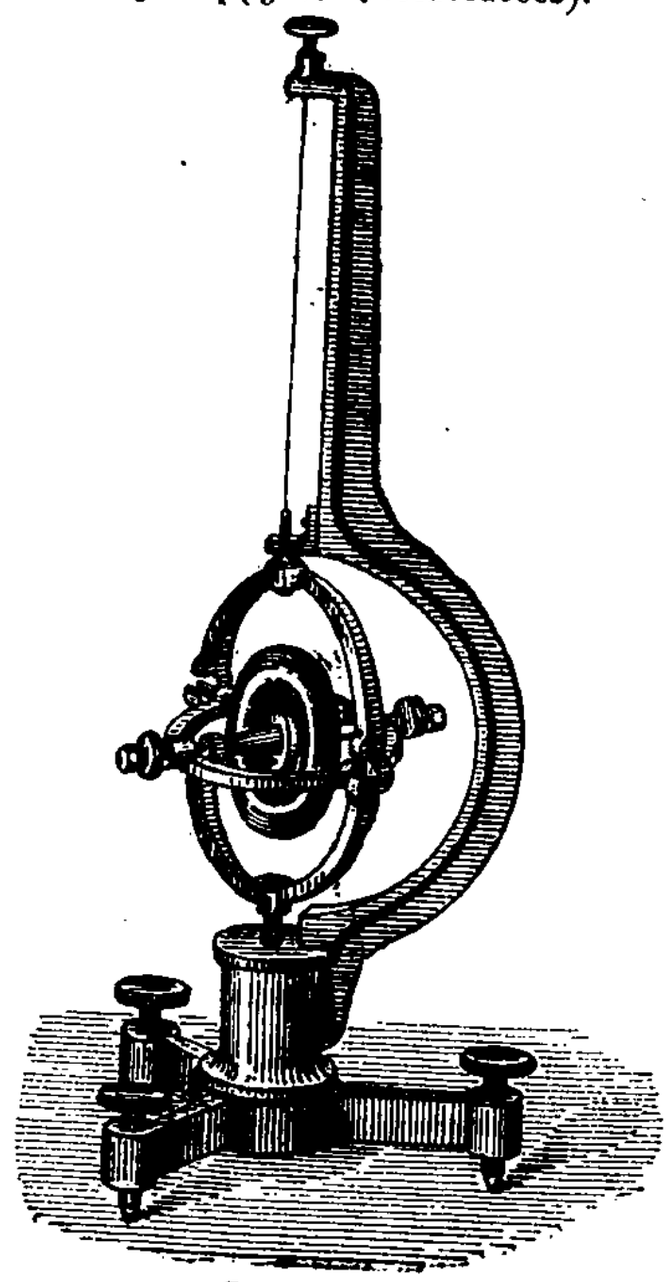
Gyromètre, ա. ար. շրջանաչափ. գործի ի չափել զարագութիւն հողմոյ մեքենայից։

Gyrophore, ա. բ. շրջանակակիր. ազգ գալտնասերից ի տոհմէ քարաքոսից (lichens).

Gyrophorique, ած. տգ. շրջանակրային. acide —, — ՔՔու։

Gyroscope, ա. շրջադէտ, շրջացոյց. * գործի երկրագնտոյն հոլովումն ցուցանելու։

Gyrostème, ա. բ. շրջանաՔել. սեռ երկպտուկ տնկոց ի տոհմէ դոնատնկասերից (phytolaccacées).

Gyroscope.

Gyrostémonées, ի. յ. բ. շրջանաՔելեայք. [ոական վանական։

Gyrovague, ա. անբնակ՝ Քափա-

H

H (աշ, հը) ի. ութերորդ գիրն այբուբենից. յետադաս *p* տառի հնչի ընդ նմա իբրեւ Ֆ. Joseph (ժոզէֆ), philosophe (ֆիլօզոֆ):

Ha! (հա) մջ. ա՛, ո՛վ, բա՛րէ. ha! vous voilà! Ha! ha! monsieur est Arménien, ա՛, ա՛, Հայ է տէրն. 2. ա. ով. le malade fit un grand —!

Habeas corpus (ապէաս քօրփիւս) ա.լտ. անձնականութիւն. օրէնք յԱնգղիա, որ տայ իրաւունս բանտարկելոց ելանելոյ ի բանտէ ցուցեալ երաշխաւոր:

Habile, ած. աջող, աջողակ, յաջողակ, աջողածեռն, ատակ, ճարտար, ճարտարամիտ, հնարագէտ, հանճարեղ, հմուտ, մարթուն, մարթուէյ, կոլովի, ներհուն, ներկուռ. — artiste, ձեռահմուտ արուեստագէտ. — médecin, ստուգահմուտ բժիշկ. — capitaine, առաքինի զօրավար. homme, main, plume, démarche —. Très —, ամենայաջողակ. Être — à profiter de ses avantages, 2. ա. —. au lit de mort, que d'—s se trouvent maladroits! 3. իգ. կարող, բաւական, ատակ. être — à succéder.

Habilement, մ. յաջողակաբար, ճարտարութեամբ, աջողածեռնութեամբ, կոլովակի, հնարագիտութեամբ:

Habileté, ի. յաջողակութիւն, ճարտարութիւն, կոլովութիւն, հնարագիտութիւն. l'— d'un artiste, d'un général. Il nous a donné des preuves de son — dans ... — de main, աջողածեռնութիւն, ձեռնաջողութիւն. 2. իգ. կարողութիւն. — à succéder.

Habilitant, e, ած. իգ. կարողացուցիչ:

Habilitation, ի. իգ. կարողացուցումն:

Habilité, ի. իգ. կարողութիւն, բաւականութիւն. — à succéder, — յաջորդելոյ:

Habiliter, ն. իգ. կարողացուցանել, կարոյ առնել, բաւական՝ ատակ գործել. — un mineur à contracter. [*հագցուելու:

Habillable, ած. զգեցուցանելի,

Habillage, ա. հանդերձանք. — d'une perdrix.

Habillant, e, ած. զգեցուցիչ, գեղապատշաճ. étoffe —e.

Habillé, e, անց. զգեցեալ, ագուցեալ, *հագած, հագուած. — en femme, կանանցահանդերձ. — légèrement, թեթեւազգեստ. — en noir, սեւազգեստ, Քխազգեստ, *սեւ հագած. être — en noir, սեւազգեստ՝ Քխազգեստ լ., *սեւ հագնիլ. || ը. un habit —, հանդերձ տօնական, *պահպու հագուստ:

Habillement, ա. հանդերձ, զգեստ, զգեստեղէն, *հագուստ. — complet, *ձեռք մի զգեստ՝ հագուստ. 2. զգեցումն, զգեստաւորութիւն, *հագցնելն, հագուստ ճարելն. l'— des troupes, des élèves d'un collège.

Habiller, ն. զգեցուցանել, զգեստաւորել, ագուցանել, հագուցանել, *հագցունել, հագուեցնել. — un enfant. 2. —, տալ հայթայթել հանդերձս. — une famille pauvre. 3. —, յօրինել հանդերձս, *հագուստ շինել. qui vous habille? ո՞ յօրինէ զհանդերձսդ. ce tailleur habille très bien. || փ. — qn. de toutes pièces, չարիս խօսել զումեքէ, բամբասել. եւ լկ. voilà comme ils vous habillent. 4. —, տալ գկերպարանս. — des Romains en Perses. || փ. — une pensée en vers, տաղաչափել զայն. 5. պատշաճիլ, *լաւ երեւալ, վայլել. ce costume vous habille très bien. || լկ. cette étoffe habille bien, պատառդ քաջիկ իմն ցածնու ի մարմինն եւ բարւոք յագչի. 6. փ. զգեցուցանել, պատել, ծածկել. — de ronces le tronc d'un arbre. 7. քողարկել, պատրուակել, *բաց կտորներն ծածկել. — un conte. 8. նկ. զգեցուցանել, զգեստաւորել. ce peintre ne sait pas — ses figures. 9. զգեցուցանել, յօրինել, յարդարել, զարդարել. en style pompeux habillant une églogue. D'un masque plus honnête habilla les visages. 10. խ. հանել զփորոտիս, հանդերձել. — un lapin, un poisson, de la volaille.

S'habiller, դ. զգենուլ, զգեստաւորիլ, *հագնիլ. je m'habille et je pars. Il s'habille en berger, արկանի զանձամբ հանդերձս հովուի. — à l'antique. 2. զգեստաւորիլ. տալ յօրինել զհանդերձսն, *հագուստն շինել տալ. il s'habille chez les premiers faiseurs. 3. զգենուլ, զգեստաւորիլ, *հագնիլ, հագուիլ. il s'habille très bien, բարւոք զգենու. elle ne sait pas —. 4. զգեստաւորիլ, զարդարիլ, *հագուիլ, զարդարուիլ. je vais dîner volontiers chez eux, parce que je n'ai pas besoin de m'—. 5. զգենուլ, արկանել՝ առնուլ զանձամբ. — de qc. 6. ա. զգեցումն, զգեստաւորումն:

Habilleur, euse, գ. զգեցուցիչ, *հագուեցնող:

Habit, ա. զգեստ, հանդերձ, ձորձ. petit —, զգեստիկ, հանդերձիկ, ձորձիկ, *հագուստիկ, լաթիկ. — bourgeois, ecclésiastique, militaire. Un homme ne prendra point un — de femme, մի՛ զգեցցի այր զգեստ կանացի. les beaux —s servent bien à la mine. || — de deuil, սգազգեստ. || — de bal, պարահանդիսազգեստ. || — de chasse, որսազգեստ. || — d'été, ամառնազգեստ. || — de service, սպասազգեստ. || mettre — bas, ի բաց հանել զ—ն, *հագուստն հանել՝ աշխատելու համար. || փ. mettre — bas pour jamais, ձեռանել. || vieux —s, հին —ք, հնոտիք. || un — qui montre la corde, բոլորամաշ՝ բոլորովին մաշած —. || marchand d'—s, զգեստավաճառ, հանդերձավաճառ. 2. Քիկնոցակ «գուլբուգլու սէՔրէ». être en —, — ագանիլ, Քիկնոցակազգեստ լ. mettre un —. հն. — noir, սեւազգեստ. vêtu d'—, Քիկնոցակաւոր. 3. սքեմ. հանդերձ կրօնաւորական. prendre l'—, առնուլ զսքեմ, սքեմաւորիլ, կրօնաւորիլ. prise d'—, սքեմառութիւն.

Առ. l'— ne fait pas le moine, սքեմն չառնէ աբեղայ. չէ պարտ դատել ըստ արտաքին երեւոյթի:

Habitabilité, ի. բնակելիութիւն:

Habitable, ած. բնակելի. ce pays n'est pas —.

Habitacle, ա. բնակութիւն, բնակարան, յարկ. l'— du Très-Haut. Les —s éternels. — d'horreur. || փ. եւ հգ. l'— de la raison, — բանին գլուխն, ուղեղն. 2. նւ. կողմնացուցակալ. փայտեայ արկղիկ կողմնացուցի:

Habitant, e, գ. բնակիչ, բնակ. — de Paris, de la campagne, des villes. Une —e, բնակուհի, բնակչուհի. les —s du quartier, Քաղեցիք. nouvel —, նորաբնակ. — d'Arménie, հայաբնակ. un — du pays, տեղաբնակ, երկրացի. un — de la ville, քաղաքաբնակ, քաղաքացի. un — de la maison, տնեցի, տնեւոր. — voisin, մերձաբնակ. || քՔ. les —s des forêts, des bois, — անտառաց, անտառաբնակք. վայրի կենդանիք. les —s de l'air, — օդոց, օդաբնակք. Թռչունք. les —s des eaux, de l'onde, — ջրոյ, ջրաբնակք, ձկունք:

Habitat (ապիթա) ա. բ. բնավայր, բնասահման. ces plantes ont différents —s. հն. **Habitation.**

Habitation, ի. բնակութիւն, բնակելն. l'— de cette maison est malsaine. Faire son —, առնել զբնակութիւն իւր, բնակիլ. 2. —, բնակարան, տուն. cette — me plaît. Lieu d'—, բնակատեղի, բնակավայր. 3. գաղթականութիւն. les Français ont établi une nouvelle — au Canada. 5. Avoir — avec une femme, անկանել ընդ կնոջ:

Habitativité, ի. բնակասիրութիւն, տնասիրութիւն:

Habité, e, անց. բնակեալ. maison —e. Très —, բազմաբնակ:

Habiter, ն. բնակիլ. — un pays, un quartier, une maison, un palais. J'habite la ville en hiver et la campagne en été. — les bois, les forêts, la plaine, les montagnes, le désert. Le renne habite les contrées du Nord. Les roseaux habitent les marécages. Qui habite l'Arménie, հայաստանաբնակ. qui habite toujours, մշտաբնակ. Qui habite les Indes, հնդկա-

բնակ . qui habite Marseille, մարսելյաբնակ. qui habite nouvellement, նորաբնակ . || փ. ce n'est point sur ses bords qu'habite la richesse. || La paix habite ce séjour. 2. չ. —. — à la campagne, sous la tente. || փ. la terreur habite aux portes du palais. La paix habitait au pied de ses autels. Que l'esprit de Dieu habite en vous. || — avec qn., բնակիլ ընդ ումեք, բնակակից լ. || — avec une femme, անկանել ընդ կնոջ : [նելի :

Habituable, ած. սովորեցուցա-

Habitude, ի. սովորութիւն , սովոր , սովորոյթ , վարժութիւն , ընդելութիւն , ունակութիւն . prendre une —, des —s. Prendre, contracter l'— de, se faire une — de, սովորիլ , սովորութիւն առնել . il s'en fit une douce —. — de tousser, de parler. J'ai mes —s. Selon l'— qu'on a, ըստ սովորութեան անձին . bonne, mauvaise —, բարի , չար —, *լաւ , գեշ սովորութիւն . prendre de bonnes, de mauvaises —s. Avoir une mauvaise —, ունել չար —, * գեշ սովորութիւն ուննալ . la longue — tient la vieillesse comme enchainée, երկար սովորեամբն շղթայակապ է ծերութիւն . perdre l'— de marcher, կորուսանել զկիրթս հետեւակելոյ . il faut lui faire prendre cette —, պարտ է սովորեցուցանել զնա . une — vieillie, հնացեալ սովորութիւն, *հնացած՝ ծրնուած սովորութիւն . || ը. c'est un homme d'—. || D'—, սովորաբար . d'— je dine chez moi. Par —, առ սովորութեան , ունակութեամբ . il fait tout par —, ըստ սովորութեան իւրում առնէ զամենայն .

Առ. l'— est une autre, une seconde nature, երկրորդ բնութիւն է սովորութիւն :

Habitué, e, ած. սովորեալ , սովոր , ընդելեալ , ընդել , ընդելակ . — à vivre de peu. Je suis —, սովոր եմ . — aux lettres, des lettres, գրավարժ . — au travail, գործընդել . || գ. ընդել , ընդելակ , ընդելակից , յաճախորդ. c'est un — de la maison. 2. Prêtre —, անպաշտօն քահանայ , օգնական ժողովրդապետի . եւ ասի ա. un — de paroisse.

Habituel, elle, ած. սովորեալ , սովորական , սովոր , ընդելական , բնակաւոր , ընդաբոյս . mon occupation —elle. 2. աբ. բնակաւոր . ունական , ունակական . grâce —elle.

Habituellement, մ. սովորաբար , սովորակի :

Habituer, ն. սովորեցուցանել , բնաելացուցանել , վարժել . — les jeunes gens à la fatigue, au travail, les enfants à obéir.

S'habituer, դ. սովորիլ , սովոր լ., ընդելանիլ , ընդելնուլ , ընդելակրթիլ , վարժիլ , անցանել ընդ կիրթս իրիք . — au travail, à supporter la fatigue. Je m'y habitue. 2. ֆ. բնականալ , հաստատել զբնակութիւն իւր :

Habitus (ապիթիւս) ա. բպ. բնոյթ , արտաքին երեւոյթ :

Hâbler (հապլէ) չ. շաղփաղփել , մեծաբանել , մեծաբանս խօսել , կոկոզաբանել , մեծամեծս կոտորել , ճոռոմաբանել , պոռոտաբանել , պոռոտախօս լ., ապարթանել , *խոշոր խոշոր չարդել :

Hâblerie, ի. շաղփաղփութիւն , շաղփաղփանք , մեծաբանութիւն , մեծախօսութիւն , կոկոզաբանութիւն , պոռոտաբանութիւն, պոռոտախօսութիւն , կոկոզանք , կոկովանք :

Hâbleur, euse, գ. շաղփաղփ , մեծաբան , կոկոզաբան , կոկոզախօս, պոռոտախօս , պոռոտաբան , մեծախօս, յախուռնախօս, շաղաւաշուքն, ընդոստախօս :

Hablitzie, ի. բ. հաբլիցիա, հաբլիցենի . ազգ երկպրուկ մնկոց ի տոհմէ սուեղասերից(chénopodiacées).

Habracanthes(ապրաքանթ)ա.բ. գեղափուշ . ազգ կեռանոտասերից (acanthacées).

Habzéli, ա. բ. եթովպապղպեղ . կն. **Poivre d'Éthopie**.

Hachage, ա. յօշումն : [ծի) :

Hachard, ա. երկաթահատ (գործ-

Hache, ի. կացին , տապար , սակր «պալտա» . — d'un sapeur. Mettre, porter la — dans un bois. || փ. la — était suspendue sur toutes les têtes. || ը. faire à coup de —, վարկպատգի՝վերիվերոյ՝ խոշորագոյնս գործել . || փ. եւ ը. avoir un coup de — à la tête, կլ. avoir un coup de —, խելայեղ՝ * բախտաճ՝ փախուկ լ. || — d'armes, սակր, սակուր . տ. **Merlin**.

Haché, e, ած. յօշեալ, յօշածոյ , * մանր ջարդած . viande —e. 2. յօշատեալ , ջախջախեալ , ֆարեալ , * ջարդուբուրդ եղած . vignes —es par la grêle. 3. փ. style —, կցկտուր՝ կարճակտուր՝ կցկցուն ոճ :

Hache-écorce, ա. ար. կեղեւահատ(գործի):

Hache-légumes, ա. բանջարայօշ :

Hachement, ա. յօշումն , յօշած :

Hache-paille, ա. յարդայօշ, յարդահատ . des —.

Hacher, ն. յօշել , մանրել , մանր ֆատանել «գըյմագ».— de la viande, des herbes, de la paille. — menu, մանր յօշել . — qn. en pièces, le — en morceaux, յօշատել , յօշ յօշ պատառել. || փ. il se ferait — en pièces, il se ferait —, on le hacherait, il se laisserait —, ասի զառնէ որ յանձն առնուցու զամենայն զտանջանս քան Ա;... ասի եւս, je m'y ferais —. || Se faire — en pièces, se faire — pour qn., մաքու չափ պաշտպանել զոք . 2. յօշատել . ոչ բարւոք ֆատանել . — la viande au lieu de la découper, փոխանակ յօշելոյ յօշատել զմիսն . 3. փ. յօշել , ֆարկանել . աւերել . l'orage a haché les récoltes. Les blés ont été hachés par la grêle. 4. տառնըագծել . վանդակակերպ գիծս գծել . — avec le crayon, le burin, 5. փ. — ses phrases, յօշել զբանս , կարճակտուր՝ կցկտուր բանիւք պատմել : [se hache difficilement.

Se hacher, դ. —իլ . cette viande

Hachereau, ա. **Hachette**, ի. տապարիկ , կացնակ «քիչիւք պալտա» :

Hacheron, տ. **Hachereau**.

Hachettée, ի. բ. ֆաշեամբն , ֆաշեամաթոյս :

Hachiche, տ. **Haschisch**.

Hachichine կամ **Haschichine**, ի. ազ. ֆաշիշին . ուսին ֆաշիշի ցքիով ֆանուած :

Hachis (հաշի) ա. յօշ , յօշուած, յօշած «գըյմա» :

Hachoir, ա. յօշոց , յօշատախտակ «գըյմա ֆախֆասը» . 2. յօշիչ. դանակ մեծ. 3. տ. **Hache-paille**.

Hachotte, ի. ար. տ. **Hachereau**.

Hachure, ի. տառնըագիծք. վանդակակերպ գիծք :

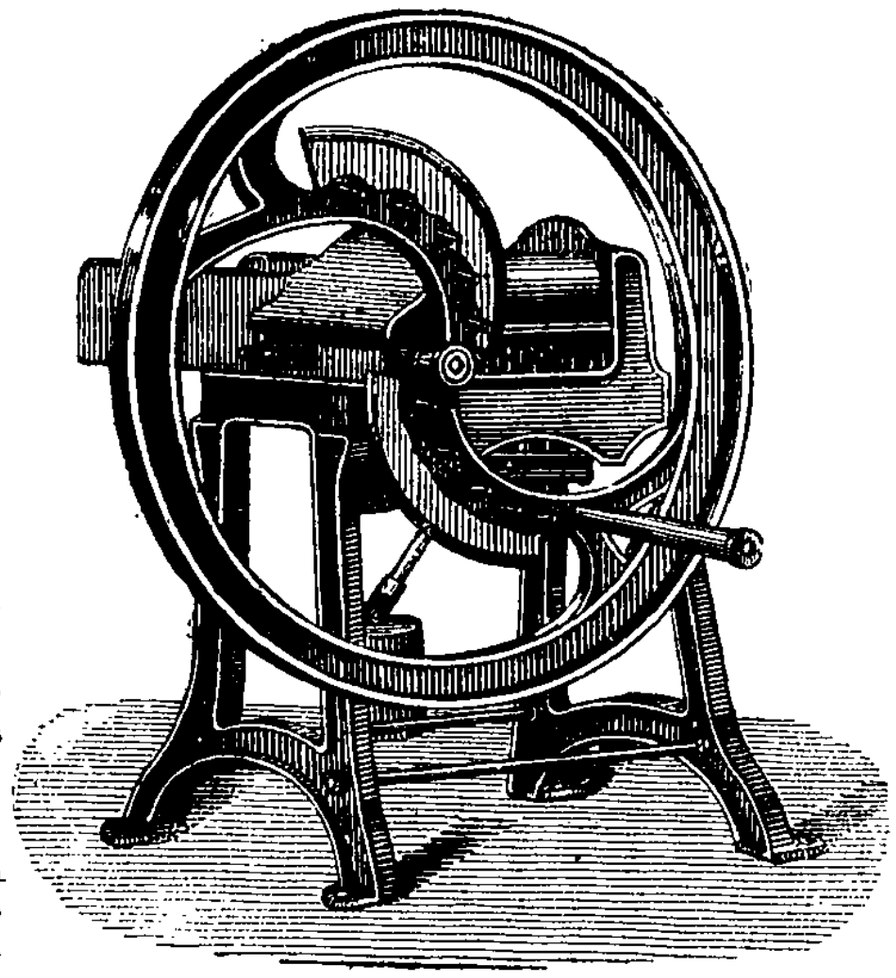
Hadène, ա. մբ. դժոխաճճի :

Hadji (հաճի) ա. ազ. ուխտաւոր «հաճը» :

Hadok, Hadou, Hadot (հաուս) ա. ծբ. իշամուկն (aigrefin) աղաճոյ :

Hadrosaure, ա. վբ. կ. լայնամողէս . ազգ բրածոյ զեռնոց ի կարգէ հոյամողիսաց (dinosauriens).

Hadrosauridés (ատրոսօրիտ)

Hache-paille.

ա. յ. ար. լայնամողիսեանք . տոհմ մողիսեան բրածոյ զեռնոց :

Haemanthus, տ. **Hémanthe**.

Haematoxylum, տ. **Hématoxyle**.

Haemopis, Haemopides կ. արիւնաբբուք . ազգ ոզիկաց որ կոչին առիկօբէն sangsues de cheval, ձիաւոզուկք . տ. **Hirudinées**.

Hagard, e (հակար, դ) ած. fau-

con —, բազէ դժուարընտել՝ անհամբոյր. 2. փ. խոժոռ, խոժոռատես, դաժան, դժնէատեսիլ, վայրենաբես. visage —, mine —e, դժնահայեաց դէմք, խոժոռադէմ, խոժոռութիւն. œil —, խոժոռ՝ խոժոռատես՝ խոժոռահայեաց աչք. qui a un regard —, խոժոռատես. promener sur qn. un œil —, խոժոռ հայել. monstre —, ճիւաղ խոժոռադէմ՝ խոժոռատես:

Hagémannite, ի. հբ. հագեմանաքար:

Hagénia, ի. հագենիա, հագենի. ազգ երկպտուկ տնկոց, ի տոհմէ վարդենեայց (rosacées).

Hagiographe (աճիոկրաֆ) ած. սրբագիր. livres —s, սրբագիրք. 2. ա. —, * սրբազան գրիչ. 3. —. պատմագիր վարուց սրբոց:

Hagiographie, ի. սրբագրութիւն, սրբազանագրութիւն. S. **Martyrologie.**

Hagiographique, ած. սրբագրական, սրբախօս, սրբախօսական, սրբազնագրական:

Hagiologie, ի. սրբախօսութիւն, սրբազնաբանութիւն:

Hagiologique, ած. սրբազնաբանական, սրբախօսական:

Hagioriste (աճիօրիսթ) ած. յն. սրբալեռնաբնակ. moines —s, — կրօնաւորք (Աթոս լերին):

Hagiosidère (աճիոսիտէր) ա. յն. կոչնակ: [տուգք (Քուչնոց):

Haglure (հակլիւր) ի. բզ. խայ-

Haha (հահա) ա. զ. որմածակ (պարտիզի). 2. ի. ը. une vieille —, պառաւ ծառադէմ:

Hahé (հահէ) ա. ո. յա՛յ յու. ձայն դադարեցուցանելոյ զշուն որսականաս ի զաբտուղել կամ ի կատա-

Haï (հէ) մջ. S. **Hé.** [ղել նոցա:

Haï,e (հայի) ած. ատեցեալ, ատելի. — de tous.

Haidingérite, ի. հբ. հայդենգերթաքար. ջրատեալ զառկատ կրոյ սակաւագիւտ:

Haie (հէ) ի. ցանկ «չիթ». entouré de —s, ցանկապատ, ցանկափակ. — vive, դալար —. — sèche, morte, չոր —. sans —, անցանկ «չիթսիզ». || course de —s, ցանկարշաւ. *ցանկերու վրայէ անցնելով ձիարշաւ. || փ. trouver qn. entre la — et le blé, գտանել զոք յանմարդ տեղիս. 2. զ. ցանկ, կարգ, շար. entre deux —s de troupes victorieuses. Border, former, faire la —, կարգեալ կալ՝ *կարգով շարուիլ կենալ զօրաց. quand le prince passe, les troupes bordent la —. 3. եգ. ողնափայտ, կամն «սապան». հն. **Age, Flèche.**

Haie (հայ) մջ. ա՛յ, ո՛հ «ուֆ». un enfant à qui on tire les cheveux dit haie! haie!

Haïe (հայ) մջ. հա՛յ հուչ, տի՛. ձայն սայլորդաց ի գրգռել զգրաստս՝ զձիս «տի՛հ». 2. փ. et — au bout, եւ ինչ ինչ առաւել, եւ առաւել եւս, *բան մըն ալ աւելի. son emploi lui vaut par an mille francs, et — au bout. [կարար:

Haïg, ա. Հայկ. comme —, հայ-

Haillon (հայլեօն) ա. գրգլի, ցնցոտի, ցնցոտիկ, կապերտ, կապերտիկ, *հին լաթի կտոր, քուրջ. couvert, vêtu de —s, ցնցոտուն, ցրնցուռ, բրդգզեալ:

Haine, ի. հեռ, ատելութիւն, քէն, ոխութիւն. une — se mit entre les deux peuples. Nous avons l'un et l'autre une — obstinée. Combien je vais sur moi faire éclater de haines! L'amitié dort, la — veille. Nourrir de la — contre qn., բերել — ընդ ումեք. — endurcie, invétérée, enracinée, ancienne, antique, profonde, inexorable, inflexible, immortelle, aveugle, farouche, cruelle, odieuse, violente, vive, légitime, jurée, réciproque, secrète, cachée, couverte, sourde, étouffée, ouverte, déclarée. Le fiel, les fureurs, les transports de la —. Vous êtes son amour, craignez d'être sa —. — nationale. La — des tyrans, ատելութիւն ընդդէմ բռնաւորաց. — implacable. 2. ատելութիւն, խորշումն, հակառակութիւն. la — du changement, du mensonge, des flatteurs. Ce forfait a excité la — universelle contre lui. S'attirer la — du public par son... Inspirez-lui la — des flatteurs. Avoir, concevoir de la — pour qc., ատել, խորշիլ, գարշիլ, մերժիլ. elle a une telle — pour les procès qu'elle... Avoir, prendre en — qn., qc., ատել, խորշիլ. 3. en — de, նխ. ատելութեամբ, առ ատելութեան, ի քէն վրիժուց, առ քէն վրիժու. en — de cet empereur. C'est en — des Juifs.

Haineusement, մ. ատելութ:

Haineux, euse, ած. ատեցող, քինախնդիր, քինայոյզ, հեռատէր. — comme un faux dévot. Caractère, esprit —. Conduite, parole —euse. Très —, դժոխահեռ:

Haïr (je hais, tu hais, il hait; n. haïssons, v. haïssez, ils haïssent; je haïssais; je haïs; je haïrai; je haïrais; hais, haïssons; q. je haïsse, q. tu haïsses, qu'il haïsse; q. je haïsse, q. tu haïsses, qu'il haït; haïssant, ante; haï,ïe) ն. ատել, խորշիլ, չսիրել. va, je ne te hais point. — les menteurs, le mensonge. — à la mort, — մահու չափ. — qn, qc. comme la peste, comme la mort, — անհնարինս, սաստիկ յոյժ. || լկ. quand il hait une fois, il veut toujours —. || Faire —, տալ —, ատելի առնել. cela le fit — de ses voisins. Vous lui faites — ceux qu'il devrait aimer. 2. ատել, խորշիլ, չախորժիլ. — l'étude. Je hais ce qui est faux. — le froid, le chaud. Ne pas —, չատել, ախորժիլ. la bonne dame ne haïssait pas le vin d'Espagne.

Se haïr, ը. ատել զանձն. on se lasse vite de —. 2. — զմիմեանս. cessez de vous haïr.

Haire (հէր) ի. խարազն:

Haïssable, ած. ատելի:

Haïsseur, euse, գ. ատեցող. — de l'homme, մարդատեաց:

Haja, Haje, ի. S. **Naja.**

Halage, ա. նաւաքարշութիւն, նաւածգութիւն. — à bras d'hommes. — par chevaux. Chevaux de —, նաւածիգ ձիք. chemin de —, նաւածիգ ճանապարհ:

Halbran, Hallebrand (հալպրան) ա. ո. ջուրիկ, վայրաբադիկ. ձագ վայրի բադու. S. **Canard.**

Halbrené, e, ած. փետրաբեկ. canard —.

Halbrener, ն. ո. որսալ ջուրիկս՝ զձագս վայրի բադու. 2. փետրաբեկել, փետրաբեկ առնել. — un oiseau.

Hâle (հալ) ա. խորշակ, արեգակնակիզութիւն, արեւակիզութիւն. le — avait fait tort à son visage. Ne sortez pas au —.

Hâlé, e, ած. խորշակառ, խորշակահար, արեւակէզ, արեգակնակէզ. visage, teint —.

Halebouline (ալպուլին) ա. ն. նաւաստի անտեղեակ, * գէշ նաւավար. des —s.

Haleine (ալէն) ի. շունչ. une douce —. Une — forte, չարահոտ —. — fiévreuse, ջերմահոտ —. il y avait beaucoup de monde et les —s échauffaient la salle. Retenir son —, ունել զ—ն, *—ն բռնել. hors d'—, շնչասպառ, ոգեսպառ, *շունչն կտրած. perdre —, mettre qn. hors d'—, շնչասպառ՝ ոգեսպառ լ՝ առնել զոք, *շունչն կտրիլ՝ կտրել. sans —, անշունչ, շնչասպառ, ոգեսպառ. tomber sans pouls et sans —, անշունչ անկենդան անկանել. à perdre —, à perte d'—, շնչասպառ, ոգեսպառ, ցյետին շունչ, *մինչեւ վերջին շունչն. faire, tenir des discours à perte d'—, օդաբանս եւ երկայնագոյնս խօսիլ, *փուճ եւ անվերջանալի ճառեր խօսիլ. prendre —, շունչ՝ ոգի առնուլ՝ կլանել, հանգչիլ. donner — à son cheval, մեղմով վարել զերիվարն. avoir l'— longue, courte, երկարոգի՝ երկայնաշունչ, կարճաշունչ լ. || tout d'une —, ի մի շունչ, * մէկ շնչով, մէկէն. boire tout d'une —, ի մի շունչ ըմպել. փ. écrire une lettre tout d'une —, անընդհատ գրել. ||de longue —, երկայնաժամանակեայ եւ երկարավաստակ՝ երկարաճիգն. ouvrage de longue —. || Courte —, դժուարաշնչութիւն. 2. փ. շունչ, սիք, սոխ. les vents retenaient leurs —s. La douce — du printemps. Les parfums que son — exhale. L'— du zéphir. || Il ne fait pas une — de vent, չիք ինչ հողմ, * ամենեւին քամի չկայ. || փ. շունչ, ոգի, զօրութիւն, կարողութիւն. 3. en —, մ. ի կրծանս, ի վարժս, ի հրահանգս, ի կրծութեան. pour me mettre en —. Mes chevaux s'animèrent et se mirent peu à peu en —. Ces petites affaires-là tiennent la vieillesse en —. Il se battait avec son singe pour se tenir en —. || փ. tenir qn. en —, ունել զոք ի տարակուսի, ընդ մէջ յուսոյ եւ երկիւղի. || être en —, մէջ՝ յոժար լ. || ծվ. n'être pas en —, ասի զձիոյ որ ընդ երկար կացեալ իցէ յախոռն:

Halement (հալման) ա.սր. չուանաքարշութիւն, չուանաձգութիւն. 2. կապ՝ հանգոյց չուանի:

Halenée (ալնէ) ի. շնչումն բերանոյ, շունչ, հոտ. une — de vin, d'ail.

Halener, չ. հ. շնչել, շունչ առնուլ. 2. ն. հոտոտել զշունչ ուրուք, առնուլ զհոտ բերանոյ ուրուք. — զս. 3. փ. իմանալ, ճանաչել:

Haler (հալէ) ն. նւ. չուանաքարշ՝ չուանաձիգ լ. — un bateau, նաւաքարշ՝ նաւաձիգ լ., *չուանով նաւ քաշել. 2. չուանակապ առնել, կապել չուանաւ. 3. շնագրգիռ լ., գըրգռել զշունս. — des chiens après qn., — զհետ ուրուք. 4. չ. le vent hale de l'avant, հողմն շնչէ ընդ յառաջակողմն նաւին:

Se haler, դ. ձգիլ, քարշիլ, *քաշուիլ. ce bateau a de la peine à —.

Hâler, ն. խարակել, խորշակահայր՝ արեւայրեաց՝ արեւակէզ՝ արեգականակէզ առնել, Ֆխացուցանել. le soleil hâle le teint.

Se hâler, դ. խարակիլ, խորշակահայր՝ խորշակառ՝ արեւառ՝ արեւակէզ՝ արեգականակէզ լ:

Halésie, ի. բ. հալեզիա, հալեզենի. Ուսի բնիկ Ամերիկայ:

Halésiées կամ **Halésiacées**, ի. յ. բ. հալեզեայք, հալեզիասեք:

Haletant, e (հալեան, նէ) ած. հեւ ի հեւ, հեւուն, Ֆասուն, շնչասպառ, ոգեսպառ, *հեւացող «սոլուղու քէսիլմիշ». — et couvert de poussière. Souffle —. Il a tant couru qu'il en est tout —. Être —, Ֆասել, *հեւալ:

Haleter (je halette; je haletterai) չ. Ֆասել, Ֆասալ, հինինալ, *հեւալ «սոլումագ». 2. փ. —, հեծել. l'univers haletant sous son poids formidable. 3. փ. սիրտ ի բերան անձկալ, խղձ՝ անձկայրեաց լ., տենչալ, ըղձափափաք լ. haletant vers le gain, les honneurs, la richesse. Haletant après l'ombrage des bois.

Haleur, euse, գ. նաւաքարշ, նաւաձիգ:

Hali... halo... (ալի, ալօ) յն. բարդիչ մասնիկք, որք նշանակեն ծով, աղ:

Halichélidones (ալիքելիտօն) ա. յ. Ֆ. ծովաճիճաւունք. S. **Hirondelle.** [ծովակրիայք:

Halichélones (ալիքելօն) ա. յ. կ.

Halichondriés, ա. յ. կբ. ծովաճաւեայք. ենթակարգ նեարդապատ սպնգաց:

Halicolymbes (ալիքօլինպ) ա. յ. կ. ծովասոյզք. տոհմ ծովասոյզ Ֆուչնոց:

Halicoraces (ալիքօրաս) ա. յ. կ. ծովագուաք: [**Dugong.**

Halicore, ա. կ. ծովակով. հն.

Halicorides, ա. յ. կ. ծովակովեայք. տոհմ կրտսեր ստնաբնիկ:

Haliète (ալիէթ) ա. Ֆ. ծովարծուի. հն. **Pygargue, Aigle-de-mer.**

Halieutique (ալիէօթիք) ած. ձկնորսական. 2. փ. l'—, ձկնորսութիւն, արուեստ ձկնորսութեան. 3. ա. յ. —ք. les —s, ձկնորսականք. անուն քերթուածոց զձկնորսութենէ:

Halime, ա.բ. աղիմայ, եղամայ. հն. **Sésuve, Arroche de mer.** 2. ոպ. —. խեցեմորթ ինչ ոստոստուն:

Halimètre, ա. աղաչափ:

Halimétrie, Halimétrique, S. **Halométrie, Halométrique.**

Halin, ա. նւ. նաւաձիգ չուան, *նաւ քաշող չուան:

Haliotide, Haliotis (իս) ի. փԹ. ծովականջ. ազգ խեցեմորթի:

Haliple (ալիփլ) ա.մբ. ծովաչուս. սեռ պատենաՖեաց միջատաց:

Haliptènes (ալիփԹէն) ա. յ. Ֆ. ծովաՖռիչք. տոհմ ծովային Ֆուչնոց:

Halisaurien (ալիսօրիէն) ա. կ. ծովամողէզ:

Halithérium (իսմ) ա. վբ. կ. [աղագազան:

Halitueux, euse (ալիԹիւէօ, էօզ) ած բժ. խոնաւուտ, գոլորշապատ. peau, chaleur —euse.

Hallage (հալաժ) ա. վաճառատուրք (վաճառատեղեաց):

Hallali, ա. ալալի. աղաղակ որսորդաց առ ի յայտ առնել Ֆէ յոգիս ապաստան է եղջերուն. 2. ալալի. վողանուագ յայտարար յոգիս ապաստան լինելոյ եղջերուի:

Halle (հալ) ի. վաճառանոց, վաճառարան, վաճառափողոց, վաճառատեղի, շուկայ. aller à la —. Cours des —s, ընԹացք շուկայի. — aux blés, ցորենավաճառանոց. — aux vins, գինեվաճառանոց. de —, շուկայական. langage des —s, շուկայաբարբառ. գռեհիկ բարբառ, *ցած եւ կոպիտ խօսակցութիւն. || S. **Dame, Fort.**

Hallebarde (հալպարտ) ի. գեղարդն «հարպա». || փ. il pleut des —s, տեղատարափ անձրեւէ՝ անձրեւ իջանէ:

Hallebarde.

Hallebardier, ա. գեղարդնաւոր. les —s du Pape.

Hallebreda (հալէպրըտա) դ. ցբ. կոպտարանձն. c'est une grande —. C'est un grand —.

Hallier (հալիէ) ա. վաճառանոց ապան. պահապան վաճառանոցի. 2. վաճառական վաճառանոցի, վերեզակ. 3. յ. մացառք, Ֆաւուտք «չալըլըգ». il courait à travers les —s. 4. ո. գահող, երագազ «գուշպազ աղը»:

Hallite, ի. հբ. հալաքար:

Hallope (հալոփ) ա. ձո. ուռկան. ցանց մեծ ձկնորսաց. 2. սբ. ոստոտնուկ. ազգ բրածոյ մոլիսաց:

Hallopodes, ա. յ. սբ. ոստոտնուկք. խումբ բրածոյ զնոնց:

Halloysite (ալուազիԹ) ի. հբ. հալլուազաքար. կաւանման հանք:

Hallucination (ալլիւսինասիօն) ի. բանդագուշանք, զառանցանք, զառանցութիւն, զգայախաբութիւն, *ցնդաճաբանութիւն:

Hallucinatoire, ած. բժ. զառանցական, ցնդաճաբանական. trouble —.

Halluciné, e, ած. բանդագուշեալ, զառանցեալ, զգայախաբ. 2. գ.—. une —e. Les —s. C'est un —.

Halluciner, ն. բժ. բանդագուշել, բանդագուշացուցանել, զառանցուցանել.

S'halluciner, դ. բանդագուշիլ, զառանցել, *ցնդաճաբանել:

Halmature, ա. կ. ագէվազ. հն. **Kangourou.**

Halo (հ) ա. կալ, չուսաբակ, բակ. 2. բժ. բակ, ծծաբակ. *ծիր ծծապտկի:

Halochimie, ի. աղագիտութիւն:

Halocypridés, ա. յ. ոպ. ծովակիպրիակք. ազգ ողորկապատեան խեցեմորթաց որոց նախատիպ է ծովակիպրեակ (halocypris).

Halocypris (ալոսիփրիս) ա. ոպ. ծովակիպրեակ. ազգ ոստրածեւ խեցեմորթաց Ովկիանու:

Halogène, ած. տգ. աղածին:

Halogené, e, ած. տգ. աղածընեալ, աղածին:

Halogète, Halogeton, ա. բ. աղահասկ. երկպրուկ տունկ ի տոհմէ սուեղասերից (chénopodiacées).

Halographie, ի. աղագրութիւն, նկարագիր աղից: [կան:

Halographique, ած. աղագրա-

Haloïde, ած. տգ. աղակերպ, աղատեսակ. sels —s, — աղք:

Haloir (հալուար) ա. չորարան (կանեփի):

Halologie, ի. աղաբանութիւն:

Halologique, ած. աղաբանական:

Halomancie (հալոմանսի) ի. աղանիւդութիւն, աղահիւսայութիւն:

Halomètre, ա. ար. աղաչափ:

Halométrie, ի. աղաչափութիւն:

Halométrique, ած. աղաչափական:

Halophile, ած. բ. աղասէր:

Halophyte, ի. բ. աղատունկ:

Haloplegma, ա. բ. ծովահիւս. ազգ լօտի. հն. **Rhodoplexie.**

Haloplegmées, ի. յ. բ. ծովահիւսեայք. ցեղ տոհմի փլորիդեայց նախատիպ ունելով զծովահիւս (haloplegme). [աղածաբլուռ:

Haloptéris (հալոփԹէրիս) ա. բ.

Halorage (հալորաժ) ա. բ. աղահատ. ազգ երկպրուկ տնկոց:

Haloragées, ի. յ. բ. աղահատեայք: [բ. S. **Halorage.**

Haloragis (իս), **Haloragide**, ի.

Halosachne (ալոսաքն) ի. տգ. աղեվրփուր:

Halosaure (ալոսօր) ա. սբ. ծովամողէս. 2. ձբ. ծովամողիսաձուկն:

Halot (հալօ) ա. ո. որջ, սոր (նագարաց):

Halotechnie (ալոԹէքնի) ի. աղարուեստ, աղարուեստութիւն, աղագործութիւն. մասն տարրագիտութեան որ զկազմութենէ աղից նառէ: [տական:

Halotechnique, ած. աղարուես-

Halotrichite (ալօԹրիքիԹ) ի. հբ. աղահերաքար:

Haloxyline, ի. աղափայտ. գործածելի ի հրախաղութիւն:

Halte (հալթ) ի. դադար, կայան, հանգրուան. une courte —. Faire —, զկայ զետղ զտեղի առնուլ, դադարել, հանգչել, *կանգ առնուլ, կենալ. faire faire —, տալ զկայ առնուլ, դադարեցուցանել. 2. կայան, կացոց, կացարան. nous arrivâmes à notre — avant la nuit. 3. դադարաճաշ. կերակուր ի դադարել զօրաց... — de chasse, որսաճաշ. préparer une bonne —. 4. փ. դադար, հանգիստ, *կանգ. tu demandes de moi les —s de ma vie. 5. մջ. կա՛ց, *կեցի՛ր, կեցիք. halte-là! կա՛ց անդ, *հոն կեցիր՝ կանգ առ. crier halte-là! ||փ. Halte-là! դադարեա՛, կարկեաց, լո՛ւռ լեր. halte-là donc, ma plume.

Halter, զ. հ. զկայ առնուլ, կալ, դադարիլ. = *Se* —, դ. նոյն է:

Haltère (հալթէր) ա. կցագունդք. գնդաձայր ձող երկաթի ի սէտս մարմնակրթութեան:

Haltère.

Haltéria, ա. կ. ալտերիա. ազգ ջրացնեաց:

Haltéridés, ա. յ. կ. ալտերազգիք. տոհմ ջրացնեաց նախատիպ ունելով զալտերիա (altéria).

Halurgie (հալիւրժի) ի. աղագործութիւն: [կան:

Halurgique, ած. աղագործա-

Halyde, Halys, ա. մբ. ալիս. ազգ պատենաձեւ միջատաց:

Hamac (համաք) ա. կախոցան.

*կախուած անկողին:

Hamadryade (ամատրիատ) ի. դց. տ. **Dryade.**

Hamadryas (աս) ա. կ. ծառակապիկ: [եայք:

Hamamélidées, ի. յ. բ. հնգոր-

Hamamélide, Hamamélis (իս) ա. բ. հնգոր. ազգ երկպլուկ տնկոց ի տոհմէ քարբեկասերից (saxifragacées). [quet.

Hambouvreux, ա. Ց. տ. **Fri-**

Hameau (համօ) ա. շէն, գեղակ, *պզտիկ գեղ:

Hameçon (ամսօն) ա. խանձոց, կարթ «օլիա». les poissons sont pris à l'—. Pêcher, prendre à l'—, կարթիւ որսալ, կարթել, խանձոցել. jeter l'—, կարթընկէց լ., *խանձոց նետել. || le poisson a mordu à l'—, ձուկն խածեաց զխանձոցն. || փ. mordre à l'—, ի հրապոյրս իրիք ըմբռնիլ՝ հարկանիլ. dès qu'on lui eut proposé l'affaire, il mordit à l'—. 2. փ. —, խայծ, հրապոյրք, հաղրք. ces femmes tendent leurs —s. 3. բ. կարթենի. 4. ձբ. — de mer, կարթաձուկն:

Hameçonné, e, ած. կարթաւոր, կարթեայ:

Hamélia, Hamélie, ի. բ. հաժելիա, համելենի. տունկ ի տոհմէ տորոնասերից (rubiacées).

Hamigère (ամիժէր) ած. բ. կարթակիր:

Hamiglosses, ա. յ. փՓ. կարթալեզուք. խումբ որովայնոտն փափկամորթաց:

Hamiplante (համիփլանթ) ի. բ. կարթատունկ. le grateron est une —. 2. ած. կարթաբոյս. tige —.

Hamite, ի. կ. համիտ. ազգ բրածոյ գլխոտն փափկամորթոյ:

Hammam, ա. տճ. բաղանիք «համմամ»:

Hampe (հանփ) ի. տիգաբուն, նիզակաբուն. — d'un drapeau, դրօշաբուն. 2. բ. բուն, կոթ. հն. **Tige.** 3. կուրծք՝ լանջք (եղջերուի):

Hampé, e, ած. կոթաւոր:

Hamster (համսթէր) ա. համստեր, տկամուկն. մկնաչափ կրծող կենդանի. հն. **Ascomys.** կն. **Cochon des blés**, ցորենախոզ:

Hamuleux, euse (ամիւլէօ, էօզ) ած. բ. ճանկաւոր. plante —euse. La trigonelle est —euse.

Hamulus (իւս) ա. մգ. կարթակ. փոքրիկ կարթ ոսկերաց:

Hamus, տ. **Hameçon.**

Han, տ. **Khan.**

Hanap (հանափ) ա. հ. հանապ, դաշխուրան, մեծ ըմպանակ. il vida son — d'un seul trait.

Hanche, ի. երանք, երան «գալչա». avoir les poings sur les —s. Avoir de la —, les —s prononcées. Cette femme n'a point de —s. Se mettre sur la —, *երանքին վրայ պառկիլ. || os de —, երանոսկր. կն. **Os coxal.** 2. —. ce cheval a de belles —s, les —s hautes, երանագեղ է ձիդ. 3. գիստ նաւի. 4. երան. ազդր անօթոց. la — d'une chaudière.

Hancher, ն. երանագնաց լ. *երանքն շարժելով քալել.

Se hancher, դ. երանալ, *երանքին վրայ պառկիլ:

Hancornie, ի. բ. հանկոռնիա, հանկոռնի. ազգ երկպլուկ տնկոց ի տոհմէ տանեցայց (apocynées).

Handicap (հանտիքափ) ա. անգ. գլխաձիարշաւ. 2. գլխարշաւ:

Handicaper, ն. գլխարշաւել:

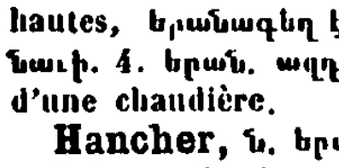
Hanebane, ի. բ. ռա. **Jusquiame noire.**

Hang, տ. **Angon.**

Hangar, ա. սայլատեղ, սայլատուն «էնգիկէ»:

Hannayite, ի. հբ. հաննայաքար:

Hanneton (հանթօն) ա. գշոր, ծառաբնդիւն «տրզտրզ պէօճէյի». — de rosier, ոսկի եղնակ «կիւլ պէօճէյի». հն. **Cétoin doré.** ||կն. **Melolonthe** եւ **Ourlon.** 2. փ. եւ բ. —, ապուշ, անմիտ. il est étourdi comme un —, ապուշ է իբրեւ զ—. 3. soucis d'—, գնդաճալք:

Hannetonnage (հանըթօնաժ) ա. գշորումն: [ռաբնդիւքն ջարդել:

Hannetonner, ն. գշորել. *ծա-

Hanouard, ա. հ. աղաբեռնակիր ի Փարիզ:

Hansar, Hansard, ա. ար. խիզար. մեծ սղոց:

Hanse (հանս) ի. վաճառակցութիւն. վաճառաշահ դաշնաւորութիւն այլ եւ այլ քաղաքաց Գերմանիոյ ի միջին դարու:

Hanséatique, ած. վաճառակից. villes —s, — քաղաքք ի Գերմանիա:

Hansière, տ. **Haussière.**

Hanter, ն. յաճախել, ցաչկորդել, դեգերիլ, յաճախատես լ. — les cabarets, les églises. — qn. 2. ց. —. — en mauvais lieux.

Se hanter, դ. յաճախել զմիմեանս, ստէպ յայց ելանել միմեանց:

Առ. dis-moi qui tu hantes, je te dirai qui tu es, ասա ինձ առ ո՞ յաճախես, եւ ասացից քեզ թէ ո՞ իցես:

Hanteur, ա. յաճախող:

Hantise, ի. յաճախութիւն, ընտանութիւն, ստէպ այցելութիւն:

Hapalides, ա. յ. կ. քաղցրադէմք. ազգ բարեդէմ կապկաց Ամերիկոյ: [մորթ. ազգ ծուչնոյ:

Hapaloderme, ա. Ե. քաղցր-

Hapalote, ա. կ. քաղցրուկ. հն. **Conilure.**

Haphémétrique (աֆէմէթրիք) ած. բժ. չօշափաչափ, չօշափաչափական. compas —.

Haplocère, ա. սր. պարզեղջիւր. ազգ ստնաբերից:

Haploperistomé, e, ած. բ. պարզաբերանեայ:

Haplopétale (ափլոփէթալ) ած. բ. պարզաթերթ, միաթերթ: [րեւ:

Haplophylle, ա. բ. պարզատե-

Haplostyle, ա. բ. պարզասլաք:

Haplous (ափլուս) ա. մբ. պարզուկ. ազգ պատենաձեւ միջատի:

Happe (հափ) ի. ար. երկաթի շրջանակ միջնանուոյ սռնակի (essieu). 2. ճանկ, կորակուռ երկաթ. 3. անգեղք (կաթսայի). 4. սեպ երկաթի «տէմիր չիվի». 5. ունելիք (ձուլոդի):

Happe-lopin (հափլոփէն) ա. պատառաքաղ, որկրամոլ. 2. պատառաքաղ (շուն). des — կամ des —s.

Happélourde (հափլուրտ) ի. ակն խաբէութեայ, * սուտ քար. faire passer les —s pour diamants. 2. փ. եւ բ. անձն գեղեցկադէմ եւ անմիտ. c'est une vraie —. 3. ձի գեղեցկատեսիլ, այլ անզօր. on lui a vendu une —. [չումն, յարումն:

Happement (հափըման) ա. կափ-

Happer, ն. կորզել բերանով, *բերնով բռնել. le chien happe un morceau. 2. փ. եւ բ. ըմբռնել յանզգաստից, *յանկարծ բռնել. — qn. = չ. կափչիլ, յարիլ, կռուիլ, *կըպչիլ:

Haptogène, ած. տգ. կռուասեր, կռուիչ, յարուն. membrane —.

Haquenée, ի. խեշակ. ազնիւ ձի «էշբին ատ». 2. փ. բ. c'est une —, une grande —, կին անհեդեդ է:

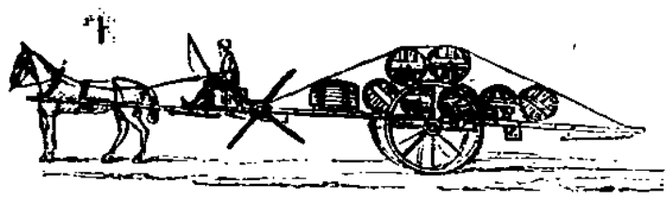
Haquet (հաքէ) ա. սայլակառք:

Haquetier, ա. սայլակառավար:

Harangue, ի. ատենախօսութիւն, ատենաբանութիւն, հրապարակախօսութիւն, բեմասացութիւն, ճառ.

faire une —, — առնել, ատենախօս լ., ճառ արկանել. 2. երկայնաբանութիւն. quand aura-t-il fini sa —? Il nous a fait une longue — pour ne rien dire. Cest tous les jours quelque nouvelle —.

Haranguer, ն. ատենաբանել, ատենախօսել, ատենաբան՝ ատենախօս՝ հրապարակախօս լ., ճառ արկ-

Haquet.

եալ խօսել. — le peuple, les soldats. 2. ը. եւ կ. ճոռոմաբանել, ճոռոմախօսել, ճառատել, շաղփաղփել. il harangue toujours.

Se haranguer, դ. ատենախօս լ. միմեանց:

Harangueur, գ. ատենախօս, ատենաբան, հրապարակախօս, բանախօս: c'est un pauvre —. 2. փ. եւ ը. ճառատող, շաղփաղփ, երկայնաբան. c'est un — éternel

Haras (հարա) ա. ասպաստան, ձիաստան, կոյտ. directeur des —, կուտապետ, մատակպան, կոյտապան. 2. ձիերամակ. երամակ ձիոց. tout le — prit peur.

Harassé, e, ած. պարտասեալ, խոնջ, վաստակաբեկ, *յոգնած. qu'il a l'air —! Armée —e.

Harassement, ա. պարտասում, խոնջութիւն:

Harasser, ն. պարտասել, պարտասեցուցանել, վաստակաբեկ՝ աշխատ առնել. une longue route l'avait harassé. — un cheval. = *Se* —, դ. —իլ, վաստակաբեկ լ:

Harcelage, Harcèlement, ա. աշխատ՝ անհանգիստ առնելն:

Harceler (je harcèle; je harcèlerai) ն. խռել, անհանգիստ առնել, պարտասել, ձայնատուր լ. — l'ennemi. = *Se* —, դ. — զմիմեանս:

Harcèlerie, ի. խռանք. սովորութիւն խռելոյ:

Harceleur, euse, գ. նբ. խռիչ, խռւասէր. doutes —s.

Harde, ի. երամակ, վոհմակ, ջոկ. une — de sangliers, de daims. 2. ո. տոհմ, կապ շանց. une — de chiens, քառատոհմ՝ վեցատոհմ շունք:

Hardé, e, ած. ո. տոհմեալ, տոհմածիգ. chiens —s. 2. անխնճեալ. œuf —, ձու —, քունիթ, Ծախտիկ. 3. ընկերակցեալ. — de son fidèle.

Harder, ն. ո. տոհմել. *շունեղն չորս չորս, վեց վեց իրարու կապել:

Harder, ն. ար. անցուցանել զկաշին ի վերայ երիվարակի (hart).

Hardes, ի. յ. խուրձինք, զգեստեղէնք. de vieilles —. Il portait toutes ses — sur son dos.

Hardi, e, ած. համարձակ, յանդուգն, ժպիրհ, դիմագրաւ, խիզախ, խրոխտ, անձնախրոխտ, իրաւամարձակ. de —s aventuriers. — comme un lion. Un — réformateur. Il est très — auprès des femmes. Troupe —e. Projet, coup —. Action, entreprise —e. C'est un — joueur. Être — au jeu. 2. համարձակ, արի, քաջ, աննկիւղ. il avait la mine —e en ce péril. 3. համարձակ, լիրբ, ժիր. elle a l'air —. Un — coquin. 4. համարձակ, նորօրինակ, ատօրինակ. mettre en avant les idées les plus —es. Les doctrines —es des novateurs. 5. համարձակ, քաջայանդուգն, ազատ, ազատաբերան, ազատախօս, պերճ, ճարտար, ճարտարագործ, վարժ, քաջավարժ. pensée, métaphore —e. Un style —. Pinceau, dessin —. Plume, écriture, exécution —e. Il a la plume —e. Le jeu de ce musicien est —. 6. ժեծագործ, ճարտարագործ, մեծաշէն, մեծակառոյց, հրաշակառոյց, հրաշակերտ. un clocher —.

Hardiesse, ի. համարձակութիւն, խիզախիւն, խիզախութիւն, արութիւն, քաջութիւն. avoir la — de dire la vérité. Donner de la —, համարձակեցուցանել, խիզախեցուցանել. 2. համարձակութիւն, յանդգնութիւն, ժպրիութիւն, լրբութիւն. la — de ses manières me déplaît. Il a eu la — de..., համարձակեցաւ, ժպրիեցաւ, իշխեաց. aveugle, folle —. 3. համարձակութիւն, ազատութիւն. je prends la — de... Prendre des —s, համարձակութիւն առնուլ, համարձակիլ. || ը. cet homme prend des —s qui ne lui appartiennent pas, կարի իմն համարձակի, *շատ համարձակութիւն կ'առնու. 4. համարձակութիւն, նորօրինակ՝ նորանշան՝ ատօրինակ սկզբան՝ ոճ. la — d'une doctrine, d'une opinion, d'une entreprise. 5. համարձակութիւն, ազատութիւն, ճարտարութիւն, պերճութիւն, վարժութիւն. une grande — de style, de pinceau, de ciseau. Le jeu de ce musicien est plein de —. Attaquer la note avec —. 6. ժեծագործութիւն, ճարտարագործութիւն. la — d'un pont, d'une voûte. 7. համարձակութիւն, ազատութիւն արտաքոյ կանոնաց. Il y a des —s heureuses dans cet ouvrage.

Hardiment, մ. համարձակ, համարձակապէս, համարձակաբար, բարձրագլուխ, արձակ արձակ, աներկիւղ. marcher — au combat. Il se présenta —, քաջայանդուգն յառաջ մատեաւ. 2. համարձակ, արձակ համարձակ, ազատօրէն, ազատադէմ. dis-lui — que je n'y consens pas. 3. համարձակ, անխիթ, առանց ինչ խղճելոյ. vous pouvez — lui demander mille francs de ce tableau. 4. յանդգնաբար, լրբաբար, լրբօրէն. mentir —.

Hare մջ. եւ ա. հար. ձայն գրգռելոյ գշուն յորս:

Harem (հարէմ) ա, կանանոց. տիկնոջի ապարանք. les femmes du —. 2. կանանի, խումբ համարնակ կանանց. un — nombreux.

Hareng (հարան) ա. ձր. տառեխ «բիննկա պալըղը». — saur, ապխտացեալ —. || être rangés, serrés comme des —s, սեղմեալ յոյժ՝ խիտ առ խիտ լ., *իրարու վրայ դիզուած ըլլալ. || roi des —s, արքայատառեխ:

Harengaison, ի. տառեխաժամանակ. ժամանակ որոյ տառեխի. 2. տառեխորս. որս տառեխի. la — a été bonne cette année.

Harengère (հարանժէր) ի. տառեխավաճառուհի. 2. փ. —. կին խոշորաբարբ՝ *կոպիտ, կոպտուհի. crier comme une —.

Harengerie (հարանժըրի) ի. տառեխոց. վաճառանոց տառեխի:

Harenguière (հարանկիէր) ի. խ. տառեխուկան. ուկան յորս տառեխի: [տու վայրի՝ վայրենի:

Haret (հարէ) ած. chat —, կա-

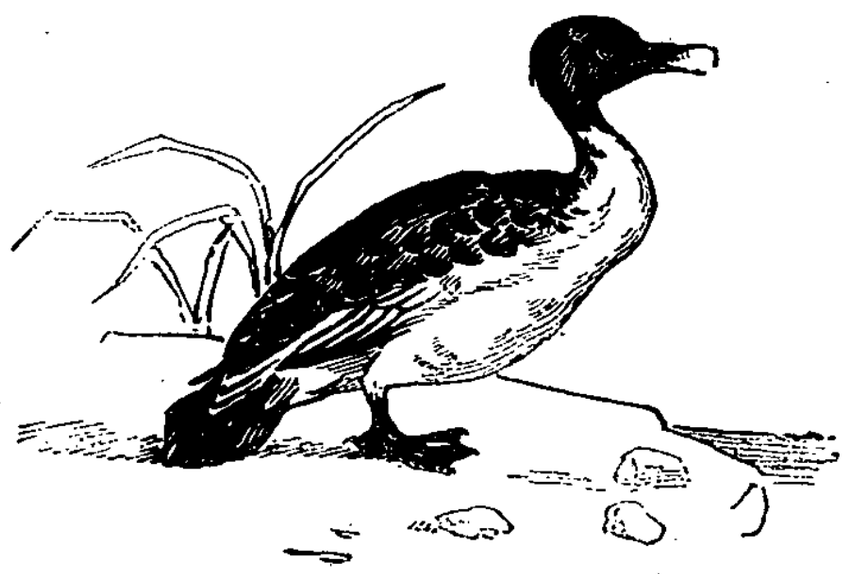
Harfang (հարֆան) ա. Ծ. սպիտակակասակ:

Hargnerie (հարնըրի) ի. խռուածիւն, դժնէութիւն:

Hargneux, euse, ած. բարբախառպոտ, խռւ, դժուարաբարոյ, դժնայ, դեգ, անհամբոյր, նեխասաստ, կուռասէր. homme, esprit, caractère —. Femme —euse. 2. խածանող, կիցընկէց, *խածան. chien, cheval —.

Haricot, ա. լուբիա, լուիաս «ֆասուլիա». gigot aux —s. Des —s verts, պալար՝ Ծարմ —, *բաճին, բաջիջ, սլիկ «Ծազէ —». 2. լուբեակ. պորանի լուբիոյ «ֆասուլեա պասընոս». un — de mouton, ոչխարալուբեակ:

Haridelle (հարիտէլ) ի. ը. ձիուկ. ձի յոռի եւ վտիտ. monté sur une —. 2. փ. եւ նս. գրաստուհի. կին բարձրահասակ, վտիտ եւ խոշորագեղ:

Harle.

Harkise (հարքիզ) ի. հբ. հարքիզապաշ. ճճմբուկ նիքելի:

Harle (հարլ) ա.Ծ. ապօր. Ծուչուն նման բադի:

Harlou, ա.ո. հարլու. ձայն գրգռելոյ զշուն յորս գայլու:

Harmale, ի. բ. սպանդ, խուճիկ. վայրի փեգենայ «հէրմէլ, մախմուր չիչէյի». ին. **Pégane.**

Harmaline, ի. ազ. սպանդին:

Harmalol, ա. տգ. ապանդուլ. հն. **Harmaline.**

Harmattan, ա. հողմ ջերմաշունչ Ափրիկեայ:

Harmel, ա. բ. S. **Harmale.**

Harmine, ի. տգ. հարմին:

Harmol, ա. տգ. հարմոլ:

Harmonica (արմոնիքա) ա. եժ. դաշնակ ատրան. նուագարան ապակեայ. 2. — chimique, — տարրագիտական:

Harmonicorde, ա. դաշնակալար. ազգ լարաւոր նուագարանի:

Harmonie, ի. դաշնակութիւն, ներդաշնակութիւն. une douce —. Une — céleste. L'— de la voix. L'— des instruments. Qui verse l'—, դաշնակահոս. 2. փ. —, դաշնագիտութիւն, յարմարութիւն, պատշաճութիւն, պատկանաւորութիւն, համբոյր. — des couleurs, յարմարութիւն յարմարանք գունոց. l'— de l'univers, des différentes parties d'un bâtiment. Il règne une savante — entre toutes les parties de ce tableau. Bonne —. Mettre plusieurs choses en —, միաբանել, յարմարել պատշաճել պատկանել ընդ միմեանս, *իբարու յարմարցունել. être en — avec, միաբանիլ, յարմարիլ, պատշաճիլ, պատկանիլ. 3. միաբանութիւն, միակամութիւն, համաձայնութիւն. ils vivent dans une parfaite, dans la plus parfaite —. L'— qui régnait parmi eux a été troublée. L'— du style, d'un discours, d'une période. 4. Les —s, դաշնակք, դաշնականք. հաւաքածոյ քերթուածք. ‖L'— des Évangiles, համաբարբառ:

Harmonier, S. **Harmoniser.**

Harmonieusement, մ. դաշնակապէս, ներդաշնակապէս, ներդաշնակօրէն. chanter —. 2. յարմարապէս, ի դէպ. des couleurs — combinées.

Harmonieux, euse, ած. դաշնակաւոր, դաշնաւոր, միաձայն, նուագաւոր, գեղեցկանուագ, քաղցրանուագ, բազմաբարբառ, յօրինեալ, ներդաշնակաւոր, քաղցրալի. voix —euse, դաշնակաւոր ձայն. son, chant —. Mot, style, lecteur, langage, poète —. 2. յարմար, յարմարաւոր, յարմարական, քաջայարմար, պատկանաւոր, պատշաճ, քաջոյոր. des couleurs variées et —euses.

Harmoniflûte, ա. դաշնակասրինգ: [ազգ երգեհոնի:

Harmonipan, ա. արմոնիպան.

Harmoniphon, ա. դաշնակաձայն. ազգ փողոյ:

Harmonique, ած. դաշնակաւոր, ներդաշնակ. son —. 2. յարմար, պատշաճ:

Harmoniquement, մ. դաշնակապէս, ներդաշնակապէս:

Harmonisateur, ա. եժ. դաշնակիչ: [նակութիւն:

Harmonisation (սիօն) ի. դաշ-

Harmoniser, ն. դաշնակել, ներդաշնակել. 2. փ. —, յարմարել:

S'harmoniser, դ. դաշնակիլ. 2. փ. միաբանիլ:

Harmoniste, ա. դաշնակիչ, դաշնակագիր. 2. դաշնականկար, դաշնակագէտ, գունագէտ. նկարիչ գիտակ յարմարութեան գունոց:

Harmonistique, ած. դաշնակական:

Harmonium (արմոնիօմ) ա. յարդաշնակարան, երգիոնակ. ազգ երգեհոնի:

Harmonographe, ա. դաշնակագիր (գործի): [չափ:

Harmonomètre, ա. դաշնակա-

Harmophane, ած. հբ. կցուածատեսիլ. ազգ կորինդոնի (corindon).

Harmoste, ա. հխ. յն. կարգապետ: [հատ. հանածոյ ինչ:

Harmotome, ա. հբ. կցուածա-

Harnaché, e, ած. վարաւանդեալ, ասպազինեալ, սախտեալ. cheval —. Non —, անսախտ. 2. փ. եւ ը. սեպեւեպեալ, պերեւեպեալ. comme vous voilà —!

Harnachement, ա. վարաւանդումն, ասպազինումն, սախտումն. 2. վարաւանդ, ասպազէն, սարք՝ սախտ ձիոյ «բախտ». 3. փ. եւ ը. պերեւեպ, սեպեւեպանք, *այլանդակ հագուստ:

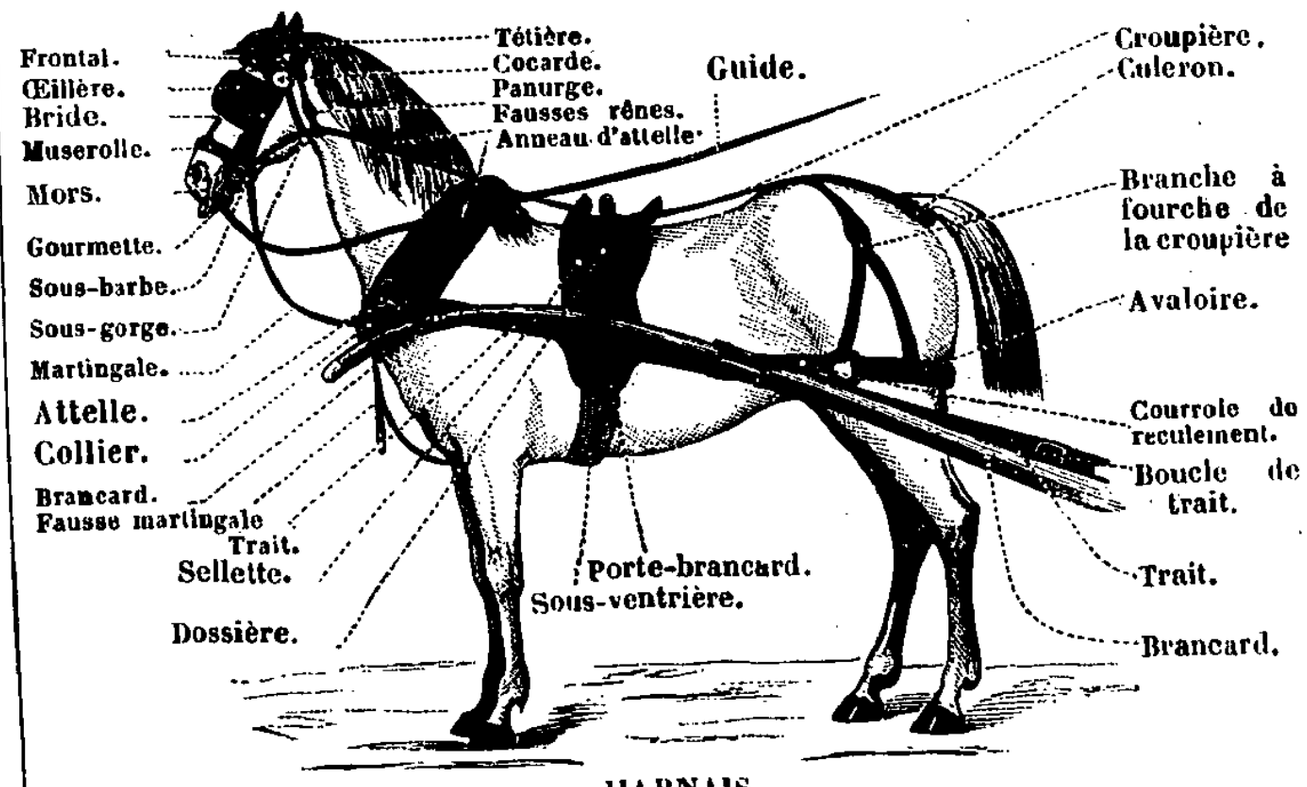
Harnacher, ն. վարաւանդել, ասպազինել, սախտել, սարքել, կազմել. 2. փ. եւ ը. պերեւեպել. զգեցուցանել հանդերձս անհեդեղս եւ ծաղրալից.

Se harnacher, դ. պերեւեպիլ. *այլանդակ կերպով հագուիլ. elle se harnache toujours d'une étrange manière.

Harnacherie, ի. վարաւանդարան, սախտարան, գործարան կազմածոց ձիոյ:

Harnacheur, ա. վարաւանդագործ, վարաւանդավաճառ, սախտագործ, սախտավաճառ. 2. վարաւանդասպաս:

Harnais, Harnois, հ. զ. սպառազէնք, սպառազինութիւն, զէն եւ զարդ. dormir le harnois sur le dos. ‖ Endosser le harnois, զինուորիլ, ի զինուորութիւն մտանել. blanchir sous le harnois, ալեւորիլ՝ ծերանալ ի զինուորութեան, եւ փ. ծերանալ յարուեստի իմիք. s'échauffer dans son —, խօսել եռանդեամբ՝ սաստկութեամբ. 2. վարաւանդ, ասպազէն, ձիազէնք, սարք՝ սախտ կազմածք ձիոյ «բախտ, ասֆ ծագըմ, գօշում». des — de cuir verni. Mettre le — à un cheval, վարաւանդել, ասպազինել, սախտել՝ կազմել զերիվարն. cheval de —, ձի սայլածիգ, գրաստ. 3. հ. կազմածք ծուչնորսաց, ձկնորսաց:

HARNAIS.

Haro (հարօ) ա. հարոյ. աղաղակ ձերբակալ առնելոյ. ‖ փ. ը. crier — sur qn., բողոքել ընդդէմ բանից՝ գործոց ուրուք:

Harpagon (արփագոն) ա. արբագոն. անուն ագահին Մոլիէրի. 2. փ. այր ագահ՝ մանրակծծի «խըլըզ». c'est un —. Un vieil —.

Harpale, ա. մբ. հարպալ. ազգ պատենաճեւ միջատաց, S. **Harpaliens.** [խումբ:

Harpail (հարփալ) ա. ո. եզնորդա-

Harpailler (Se) դ. հ. ը. կագել՝ կռուել դառնապէս, *կծու կերպով իրարու հետ վիճել՝ կռուիլ:

Harpaliens, ա. յ. մբ. հարպալեանք. ազգ պատենաճեւ միջատաց:

Harpalion.

Harpalion, ա.բ. S. **Hélianthe.**

Harpasse, ի. մբ. բարձուկ. ազգ մամուկի:

Harpaye (հարփէ) ա. S. **Busard.**

Harpe, ի. տաւիղ «սանձուր». jouer, pincer de la —, — հարկանել, տաւղել, պճռել զտաւիղ. *— զարնել. 2. ձբ. տաւղածուկն. 3. ճանկ. 4. որմակռուանք, կրռուանք. *պատէն դուրս ելած քարեր:

Harpe.

Harpé, e, ած. bien —, քաջալանջ եւ բարձրաքեաց. lévrier bien —.

Harpeau, ա. նե. ակիշ, ճանկ «գանճա»:

Harpège, etc. S. **Arpège, etc.**

Harper (հարփէ) ն. բուռն հարեալ պինդ ունել, վակժոյժ լ., *պինդ բռնել «գաւրամագ».

Se harper, դ. բուռն հարկանել՝ վակժոյժ լ. զմիմեամբք. après s'être disputés, ils se harpèrent.

Harper, ց. հ. տաւղել, տաւիղ հարկանել, *տաւիղ զարնել. 2. խոչառ լ. (ձիոյ). un cheval harpe d'une jambe. Il harpe des deux jambes.

Harpeur, euse, հ. S. **Harpiste.**

Harpides, ի. յ. կ. տաւղազգիք. խեցեմորթք որովայնոտունք:

Harpie, ի. հարպիայ, ապուռ, ապուռ գազան. կնոջագէմ եւ անգղամարմին հրէշ ճիրանաւոր. les —s, հարպեայք. 2. վ. ը. հերատուկ. կին ժանտ՝ չարաբարոյ. 3. Ծ. ապուռ (Ծուչուն):

Harpigner (Se), Harpiller (Se) դ. ռ. կագել, բանակռիւ լ:

Harpin, ա. ար. ակիշ, ճանկ «գաննա»:

Harpiste, գ. տաւղահար, տաւիղապնիռ. c'est un excellent —, une excellente —.

Harpon, ա. երեքժանի, երեքարձէն «չըպգըն»:

Harpon.

Harponnage, Harponnement, ա. երեքժանուն:

Harponner, ն. երեքժանել. շամփրել՝ հարկանել երեքժաննաւ. — une baleine.

Harponneur, ա. երեքժաննաւոր, *երեքժանիով բռնող:

Hart (հար) ի. ոզոր. մատաղ ոստ կապելոյ. 2. խեղդ, խեղդան, *խեղդելու չուան. mériter la —, արժանի լ. կախաղանի. 3. երիվուկ. *կիսաբոլոր երկաթի երիվ ձեռնոցագործաց՝ կաշին երկնցունելու:

Hartighsea, ա. բ. հարթիկենի. ազգ բուսոյ:

Hartine, ի. հբ. հարթիկ. ռետին

Hartite, ի. հբ. հարթաքար:

Hasard, ա. բախտ, դէպք, դիպուած, պատահար, պատահումն. c'est un — s'il ne se trompe pas, դիպաց են արգասիք եթէ չսխալէ. courir le —, բննանալ զիետ բախտի, *բախտի ետեւէ ըլլալ. c'est un grand — s'il conclut votre affaire. Coup de —, բաղդահարուած, դէպք յանկարծա-դէպք. quel heureux — vous amène ici? Ne laisser rien au —. Le — a voulu que, դէպ եղեւ զի. le — l'a empêché, դէպք յիղակարծ խափան եղեն. || jeu de —, բախտախաղ, *բախտի խաղ «գումար». || փ. corriger le —, խաբել ի խաղի. || marchandise de —, կլ. du —, վաճառ դիւրագնի, ըստ բախտի գտեալ, * ձեռքէ ընկած. j'aurai un bon —. 2. դէպք, վտանգ, արկածք. se jeter dans le —, ի վտանգ զանձն արկանել. courir le —, ի վտանգի լ. mettre au —, դնել ի վտանգի. se mettre au —, դնել զանձն ի վտանգ. les —s de la guerre, դէպք՝ արկածք պատերազմաց.

Au —, մ. ըստ բախտի, բախտացի, յախուռն, յանդէպս. il jetait au — quelques traits inutiles, ձգէր նետս ի դերեւ՝ ընդ օդս. son amitié ne se donnait pas au —. Chacun s'arme au — du livre qu'il rencontre. || Parler au —, յախուռն՝ յանդէպս խօսել, խօսել գիրաց ինչ առանց գիտելոյ «բասի կելէ՝ պիլիր պիլմէզ սէօյլէմէք». 2. au — de, վտանգաւ, * վտանգով. il lui dit, au — d'un refus.

Par —, մ. ըստ դիպաց, բախտացի, ի բախտէ, ըստ դիպի ինչ, ըստ դիպուածոյ, դիպուածով բախտի, պատահաբար, պատահապէս, պատահիւրէն, ըստ պատահման, պատահմամբ, * դիպուածով. rencontrer, voir par —, առ ակն դիպել, *աչքին զարնուիլ՝ հանդիպիլ. si par —, եթէ դէպ ուգէ. հազար եւ բիւր դէպ եթէ գոցի, դէպ լիցի յանկարծ եթէ. || une fois par —, դուն ուրեք. si par — il devenait roi, եթէ դէպ ուգէ եւ եղիցի Ծագաւոր. || par l'effet du —, ըստ դիպաց, *դիպուածով. fait par le fait du —, ըստ պատահիցն եղեալ. non par —, ոչ ըստ դիպի.

A tout —, մ. յամենայն դէպս, զինչ եւ դէպք տայցեն, որպէս գիարդ եւ իցէ. à tout — ton cœur me restera. Dire qc., jeter des propos au —, à tout —, յանդէպս՝ ընդ օդս ասել ինչ:

Hasardé, e, ած. եդեալ ի վտանգի, *վտանգի մէջ դրուած, վտանգուած. le pays — dans une bataille. Un effort — avec peu de chance de succès. 2. զաղփաղփուն, անստոյգ, անհաստատ, գայթ ի գայթի. plaintes —es. Un rapport —. 3. անդէպ, անպատշաճ, յախուռն, յախուռնախօս, յանդուգն. un mot —. Traits —s. Image —e. 4. Blond —, շէկ, շիկագոյն. 5. կիսահում, * կէս հոտած. gigot —. Viande —e.

Hasarder, ն. դնել՝ կացուցանել ի վտանգի, ի վտանգ արկանել, վտանգել, *վտանգի մէջ նետել. — la victoire. On ne hasarde rien en vous parlant avec sincérité, չիք վտանգ ի խօսիլոյ առ քեզ անկեղծօրէն. — sa vie, դիմագրաւել ի վտանգ, զոգի ի բռին ունել, դնել զոգի ի ձեռին. — sa tête, դնել զգլուխն ի կշիռս. 2. փորձ փորձել. — une bataille générale. Il n'y a rien que je ne hasardasse pour vous faire souvenir de moi. 3. դիմագրաւել, դիմագրաւ լ., խիզախել, Քեւակոխել, շահատակիլ. — un naufrage. 4. առաջի արկանել. — un mot en français. Je sens que je hasarde une prière vaine. 5. նոր ինչ ի կիր արկանել. — une expression, une phrase.

Hasarder, ց. խիզախել, դիմագրաւել, իշխել, փորձել զբախտ, փորձ փորձել. il n'osât pas — d'avantage. Il hasarda de demander.

Se hasarder, դ. ի վտանգ զանձն արկանել, զանձն ի կշիռս դնել, դիմագրաւել, դիմագրաւ լ., դիմել. — à tout. 2. փորձ փորձել. — à qc. 3. ի վտանգ անկանիլ, ի վտանգի լ. le combat se hasarde vainement. Il s'est hasardé dans une affaire bien douteuse. Mes jours se hasardent. Vous vous hasardez trop.

Առ. qui ne hasarde rien, n'a rien.

Hasardeur, ա. յանդուգն, խիզախ:

Hasardeusement, մ. վտանգաւից իմն օրինակաւ, վտանգաւ, *վտանգով. s'engager —. Vous agissez bien —.

Hasardeux, euse, ած. դիմագրաւ, խիզախ, յանդուգն. roi, joueur, médecin, rimeur —. Il est trop — dans tout ce qu'il fait. 2. վտանգալից, վտանգաւոր, զաղփաղփուն. pas, conseil —. Entreprise —euse. Le coup est —.

Hasardise, ի. յանդգնութիւն, խիզախումն:

Haschisch, ա. հաշիշ. նիւթ ծմբրնցուցիչ. 2. —, հանդերձանք արբեցուցիչ ցնորական:

Hase (հազ) ի. էգ նապաստակ՝ ճագար. une — pleine. 2. ռ. եւ փ. բազմորդի պառաւ:

Hast (ասԾ) ա. աշտէ, աշտեայ. || arme d'—, նիզակ, տէգ:

Hastaire (հասԾէր) ա. աշտէաւոր, աշտենաւոր, նիզակաւոր, տեգաւոր:

Hastat (հասԾա) S. **Hastaire.**

Haste (հասԾ) ի. աշտէ, աշտեայ, տէգ. 2. տիգաբոյն:

Hasté, e, ած. բ. աշտէաւոր:

Hastifolié, e, ած. բ. տիգատերեւ:

Hastiforme, ած. աշտէածեւ:

Hastigérine, ի. կ. նիզակակիր. ազգ ծակաբերից (foraminifères).

Hatchetolite, ի. հբ. հաչէտոլիթ:

Hatchettine, ի. հբ. հաչէթիկ. [նիւթ գտեալ յԱնգղիա:

Hâte, ի. ճեպ, շտապ, փոյթ, ճեպ շտապոյ. vous avez trop de —. Avoir —, grande —, une grande —, extrêmement —, une extrême — de, ճեպել, փութալ, փութալ ճեպել, շտապել.

En —, avec —, մ. փութով, ճեպով, շտապաւ, փոյթ ընդ փոյթ, արագ արագ. il partit en grande —. Elle y revint à grande —, մեկնեցաւ,

եկն մեծաւ շտապով. en toute —, ճեպ ի ճեպոյ, ճեպ զճեպի, փոյթ ի փութոյ, յապուրակի, աճապարանօք. faire à la —, վաղվաղել, վեր ի վերոյ առնել, *պալաքոսնել, զվռնել:

Hâté, e, ած. փութացեալ, կանխեալ. Affaire —e. Ouvrage —. || La saison est —e, վաղահաս՝ կանխահաս է եղանակն. 2. փութկոտ, վաղվաղկոտ, *արտորացող. il est extrêmement —.

Hâtelet, ա. խ. շամփրիկ:

Hâtelette, ի. խ. շամփրիկամիս «գուշ քէպապը»:

Hâter, ն. փութացուցանել, ճեպել, ճեպեցուցանել, հապճեպ տալ, երագել, աճապարել. — son départ. — le dîner. — le pas, la marche, երագաքայլ, երագընթաց լ. || — les fruits, վաղահաս առնել զպտուղս.

Se hâter, դ. փութալ, ճեպիլ, աճապարել, կանխել, երագել. hâtons-nous de jouir de la vie. Hâte-toi, փութա՛: [պապեր պաշը»:

Hâteur, ա. ի. խորովապետ «քէ-

Hâtier (հաթիէ) ա. խ. շամփրակալ (գործի):

Hâtif,ive, ած. կանխահաս, վաղահաս, վաղահասիկ, նորի. fruit —. Fleurs —ives. 2. փ. —. un esprit —.

Hâtiveau, ա. պ. վաղատանձ. վաղահաս տանձ. 2. վաղղոռն. վաղահաս ոլոռն:

Hâtivement, մ. վաղագոյն, յառաջագոյն քան զժամանակն. faire venir des fruits —, վաղահաս հասուցանել զպտուղս:

Hâtiveté, ի. վաղահասութիւն. la — des fruits.

Hatschisch, s. **Haschisch.**

Hatschisché, e, ած. հաշիշեալ, հաշիշահար:

Hatteria, ա. կ. հատտերիա. ազգ մեծ մողեսի:

Hatti-chérif (հաթթի-շերիֆ) ա. տճ. հրովարտակ արքունի:

Hâture (հաթիւր) ի. աբ. պարզունակ (փակաղակի):

Hauban (հոպան) ա. յ. նա. սարքան, կայմակալ չուան. * կայմն շիտակ բռնող չուան:

Haubaner, ն. նա. սարանել. *կայմն շիտակ բռնելու չուան դնել:

Haubergeon (հոպէրժոն) ա. վերտազրահիկ:

Haubert (հոպէր) ա. վերտազրահ «գրբիս»:

Hauérite, ի. հբ. հոէրաքար:

Hausmannite (հոսմանիթ) ի. հբ. հաուսմանաքար. ոքսիտ մանկաթի:

Hausse, ի. բարձրուկ, մուճակ, * բարձրացուցող բան, կոտոր. metre une — à des chaussures. 2. բարձրացումն, վերելք, բարձրութիւն (գնոց). les fonds sont en —,

Haubert.

բարձր՝ բարձրագին են արժէթուղթք. faire la —, — առնել, բարձրացուցանել զգինս արժէթղթոց. la — et la baisse, բարձրացումն եւ նուազումն. jouer à la —, խաղալ ի բարձրացումն, բարձրախաղ լ:

Hausse-col (հօսքօլ) ա. բարձրապարանոցակ. մահիկածեւ ոսկեզօծ պղնձի զարդ պարանոցի սպայից ձիաւորաց:

Haussement, ա. բարձրացումն. — d'un mur, — որմոյ. || — d'épaules, — ուսոց (ի նշան սրտմտութեան՝ արհամարհանաց). 2. փ. բարձրացումն, բարձրութիւն. — des monnaies, du prix des denrées. — de la voix, — ձայնի. խօսելն բարձրաձայն:

Hausse-pied (հօսփիէ) ա. ոտնաբարձ. բարձրացուցիչ ոտին. 2. թ. բարձոտն. *տեսակ մի բազէ որ միշտ մէկ ոտքն վեր կը բռնէ:

Hausse-queue, s. **Hoche-queue.**

Hausser, ն. բարձրացուցանել, վերացուցանել, ի վեր ամբառնալ, — un mur, une maison. — le bras, la visière de son casque. || — les épaules, զուսան ի վեր ամբառնալ (ի նշան արհամարհանաց՝ սրտմտութեան). ասի եւս՝ — les épaules de pitié, de mépris, — զուսան առ գթոյ՝ առ արհամարհանաց. || փ. եւ ը. — le coude, la gourde, le temps, *շատ խմել. 2. նա. — un vaisseau, une côte, un phare, վերծննալ, մօտենալ. 3. բարձրացուցանել, աճեցուցանել, առաւելուլ. — le prix, les impôts. 4. բարձրացուցանել, սաստկացուցանել. — la voix, la parole. 5. եժ. բարձրացուցանել, սրածայն գործել. — une guitare, un diapason. — le ton d'un morceau de musique. || փ. — le ton, բարձրացուցանել՝ սաստկացուցանել զձայն՝ զբարբառ, ճոխանալ, սպառնալ, *ձայնն բարձրացունել. || — le cœur, le courage à qn., սրտապնդել, քաջալերել, խրախուսել զոք.

Hausser, չ. բարձրանալ, աճել. la rivière a haussé. || Avoir une épaule qui hausse, մին յուսոց բարձրագոյն քան զմիւսն լ. || նա. la terre, le navire hausse, վերծննամք ի ցամաքն, յայս ինչ նաւ. || փ. եւ ը. — d'un cran, փոքր մի ինչ — առաւելուլ. son crédit n'a pas haussé d'un cran. || փ. —. les prix ont haussé. La rente continue à —. Le blé hausse de prix, ցորեանն բարձրանայ, գին ցորենոյ բարձրանայ.

Se hausser, դ. բարձրացուցանել՝ վերացուցանել զանձն. — sur la pointe du pied, des pieds, յոտն ի մատն յառնել, *ոտքի մատուրներուն վրայ կենալ. 2. բարձրանալ, վերանալ, ամբառնալ. cela se baisse et se hausse à volonté. || Le temps se hausse, պարզի՝ պայծառանայ օդն:

Haussier, ա. բարձրացուցիչ. արժէթղթոց գինն բարձրացունող, եղծրդ, եղնարդ, վերեաւ:

Haussière, s. **Aussière.**

Haustellé, e, ած. մբ. ծծիկաւոր:

Haustellum (օսթէլլօմ) մբ. գա. **Suçoir:**

Haut, e, ած. բարձր, բարձրաբերձ, բարձրադիտակ. un — clocher. Il est — de six pieds, բարձր է վեցոտնաչափ, բարձրութիւն նորա վեցոտնաչափ է. — de jambes, բարձրասրուն, բարձրաքեաց, * ճիւերն բարձր. de — plafond, բարձրաձեղուն. de — étage, բարձրայարկ՝ բարձրադատիկոն. de —es murailles, բարձրապարիսպ. —es constructions, բարձրակառոյց, բարձրաշէն. —e montagne, բարձրաբերձ՝ բարձրակառոյց՝ բարձրակատար լեառն. — arbre, բարձրածայր՝ բարձրաբերձ ծառ. à —e tige, բարձրաբուն.

2. բարձր, բարձրագոյն, վերին. le plus — étage d'une maison, — յարկ տան. les —es voiles d'un vaisseau. Les —es régions de l'air, բարձրագաւառք օդոց. au plus — degré, —՝ ծայրագոյն աստիճան. la ville —e. La —e Égypte. Les —es Alpes. Le — Rhin, վերին Ռհենոս. մասն վերծագոյն յաղբերակն. dans la —e Syrie, ի վերնագաւառ Ասորւոց. || le — bout d'une table, բարձրագահիք, նախաձոռք. պատուաւորագոյն մասն սեղանի. les —s lieux, բարձրակայ վայրք, բարձունք. || le temps est —, պարզ՝ անամպ է օդն.

3. բարձր, բարձրաձիւռ, բարձրագնաց, բարձրապարու, սրավար. oiseau de — vol, բարձրաձռիչ ըռչուն. l'aigle a le vol très —, բարձրաձռիչ՝ բարձրագնաց է արծուի. || փ. prendre un vol trop —, բարձրաձռիչ լ., *վերէն ձուչիլ, պէտքէն աւելի բարձրանալ, կարողութենէն աւելի ծախք անել.

4. բարձր, կանգուն, ուղղորդ. marcher la tête —e, բարձրագլուխ ընթանալ. courir sur son adversaire l'épée —e. Ce cheval porte la tête —e, բարձրապարանոց է ձիդ. ||փ. il peut aller partout la tête —e, le front —, կարէ երթալ ամենայն ուրեք բարձրագլուխ՝ պարզերես. || փ. être — à la main, բարձրաբազուկ՝ ձեռնարձակ՝ դիւրամէտ ի բռնութիւն լ. || ձվ. tenir la bride —e, ձիգ՝ զուսպ ունել զերասանակն, *կարճ բռնել. || փ. tenir la bride —e à un jeune homme, չտալ երիտասարդի ազատութիւն բազում. tenir la main —e à qn., չներել ինչ ուժեք. tenir la main —e dans une affaire, դժուարին պայմանս դնել. avoir la —e main dans une affaire, dans une société, իշխել, տիրել նոցին.

5. բարձր, խոր, *խորունկ. l'eau est fort —e en tel endroit.

6. բարձր, յորդ. les eaux sont —es. La rivière est —e, բարձր՝ յորդաջուր է գետակն. la marée, la mer est —e. || La —e mer, խոր, ծովածէջք «ննկին, աչերգ». || la mer est —e, բարձրակոհակ՝ բարձրակուտակ՝ ալեկոծ է ծովն.

7. եմ. բարձր, սուր. ton —. Sons —s. || բարձր, բարձրաձայն, բարձրաբարբառ, բարձրահնչակ (նուագարանք եւ Ձեր). cette flûte est trop —e. La chanterelle de votre violon est trop —e. || փ. եւ ը. prendre le — ton, le prendre d'un ton —, sur un ton —, sur le — ton, բարձրացուցանել զձայն իր, բարձրաբանս խօսել, ճոխանալ.

8. բարձր, բարձրագոչ, բարձրահնչակ. avoir la voix —e, la parole trop —e, բարձրաձայն, բարձրաբարբառ լ. réciter à —e voix, բարձր ձայնիւ՝ ի ձայն բարձր՝ բարձրաձայն ասել. des —s cris, բարձրահնչ աղաղակք. || փ. ը. jeter, pousser les —s cris, աղաղակ՝ ճիչ բառնալ, գոչել, բողոք բառնալ մեծաձայն՝ բարձրաձայն. cette mesure fit jeter les —s cris. || ը. nous n'avons jamais eu ensemble une parole plus —e que l'autre, երբէք չկազեցաք ընդ միմեանս. *մէջերնիս ամենեւին կռիւ չեղաւ. || avoir la parole —e, être — en parole, avoir le verbe —, բարձրաբան՝ խրոխտաբան լ., բարձրաբանել. || faire —e profession de, բարձրաձայն քարոզել՝ հռչակել. || messe —e, լգ. messe chantée կամ grand'messe, հանդիսաւոր՝ ձայնաւոր պատարագ.

9. նկ. couleurs —es, պայծառ՝ կենդանի գոյնք. — en couleur, պայծառերանգ, գունեան. || ը. être — en couleur, կարմրադէմ՝ կարմրերես՝ կարմրատեսիլ լ.

10. վաղժամանակեայ, հինաւուրց. une —e antiquité. || Carême —, անագան՝ անագանաիաս աղուհացք. ||փ. mettre le carême bien —, դժուարինս խնդրել՝ պահանջել. եւս՝ խոստանալ անագանաիաս իրս, *շատուշ ըլլալիք բաներ խոստանալ.

11. բարձր, բարձրաշուք, բարձրաստիճան, բարձրապատիւ, բարձրագահ, բարձրաձեռն, բարձրաբազուկ, բարձրազօր, հզօր, հոյակապ, մեծ, աւագ, շքեղ, գերագոյն, երեւելի. très — et très puissant prince. — et puissant seigneur. Une —e protection, considération. — rang. —e noblesse. De —es fonctions. Parvenir aux plus —es dignités, աւագութեանց հասանել. —e fortune, մեծափարթամ հոխութիւն. —e estime, խորին մեծարանք. —e réputation, բարձրահռչակ՝ մեծահռչակ համբաւ. —e destinée, վեհ ճակատագիր, գերազանցիկ բախտ. — fonctionnaire, բարձրակալ՝ բարձրաստիճան պաշտօնակալ. les —es puissances contractantes. Les —es classes, բարձրախումբ դասք. la —e magistrature, բարձրագահ տեղեակալք. le — commerce, առաջին՝ մեծափարթամ վաճառականք. la chambre —e, բարձրախումբ՝ վերին խորհրդարան, խորհրդարան լորտից Անգղիոյ. le Dieu très —, Աստուած բարձեալ, կգ. le Très-Haut, Բարձեալն. || l'exécuteur de la —e justice, le maître des —es œuvres, դահիճն.

12. բարձր, ազնիւ, ազնուական. de —e naissance, ազնուազգի, ազնուատոհմ. une personne de — parage, այր մեծազգի, աւագ այր. ||en — lieu, ի բարձրագոյն տեղիս, յարքունիս. cela a été dit en — lieu. || De — goût, կարի համեմեալ. ce mets est de — goût. Il ne mange rien de — goût. || Chien de — nez, սրաքիթ, *հոտառութիւնն սուր շուն. || le — mal, լուսնոտութիւն «Ցուքսրզ». || une —e température, սաստիկ ջերմութիւն. || les —es sciences, բարձր գիտութիւնք, այսինքն աստուածաբանութիւն, իմաստասիրութիւն եւ չափաբանութիւնք. || — style, բարձր՝ վսեմ ոճ. ouvrage écrit dans le — style. || S. **Comique.** || C'était du — comique, ծաղրակատակ՝ ծաղրական յոյժ էր.

13. բարձր, վեհ, պերճ, վսեմ. cœur, langage —. Il a la mine fière et —e.

14. բարձր, բարձրաժիտ, ամբարտաւան. c'est une femme —e. || Il a le cœur — et la fortune basse, բարձրասիրտ է եւ անարծան.

15. մեծ, սաստիկ, անհնարին. il a fait une —e sottise, —e effronterie. || —e trahison, քրէական մատնութիւն, տիրանենգութիւն.

16. les —es cartes, մեծարժեայ՝ մեծաթիւ թուղթք ի խաղի.

17. — prix, բարձր գին. les denrées sont à très — prix, բարձրագին՝ մեծագին՝ թանկագին են արմտիք. ||փ. il met ses services à très — prix, մեծագին են ծառայութիւնք նորա.

18. բարձր, բարձրագին, թանկ, *սուղ. les blés, les vins sont —s. L'argent est —, —է արծաթն. բարձր է շահն՝ տոկոսն.

19. ա. բարձր, բարձրութիւն. cette maison a 15 mètres de —. Tomber du — du toit, անկանել ի բարձուէ տանեաց. || tomber de son —, անկանել ընդ գետին ընդ երկայնութիւն հասակին. եւ փ. յապուշ կրթիլ, այլ յայլմէ լ. faire tomber de son —, յապուշ արկանել՝ կրթել՝ կոծանել.

20. du — en bas, de — en bas, վերուստ ի վայր, ի վերուստ մինչեւ ի վայր, *վերէն վար. || փ. ը. regarder qn. de — en bas, du — de sa grandeur, արհամարհանօք հայել յոք. traiter qn. du — en bas, de — en bas, արհամարհանօք՝ ամբարտաւանութեամբ վարիլ ընդ ուժեք. || փ. voir les choses de —, ի բարձանց՝ ի բարձուստ՝ ի վերուստ՝ քաջ տեսանել գիրս ամենայն հանգամանօք.

21. բարձրաւանդակ, բլուր, լեառն. || gagner au —, le —, խոյս տալ, փախչիլ.

22. բարձունք, կատար, ծագ. le — d'une tour, d'une montagne, du corps, d'un tableau. Le — d'un arbre, դիտակ՝ ծայր ծառոց. || փ. monter au plus — de la félicité, aller au plus — de la perfection, հասանել ի ծագ՝ ի կատար երանութեան, կատարելութեան. || le — du pavé. S. **Pavé.** || Crier tout du — de sa tête, բարձրագոչ՝ ամենայն զօրութեամբ աղաղակել.

23. le — du jour, բարձրագոյն ժամանակ արեգական, միջօր. sur le — du jour, զմիջաւուրր, *կէս օր.

24. փ. le — et le bas, բարձրն եւ գծուծն, բարձրագոյն եւ խոնարհագոյն մասն. le — et le bas de notre cœur. Le jeu a ses —s et ses bas. Il faut du — et du bas, des —s et des bas dans l'humeur, dans l'esprit, dans la conduite de cet homme. Avoir du — et du bas, des —s et des bas dans l'humeur, dans sa vie, dans sa fortune.

25. եմ. le —, բարձրն, բարձր խազք. sa voix est belle dans le —.

26. մ. բարձր, ի բարձունս, ի վեր, *վեր. monter —. Être — perché. Plus —, վերագոյն. || être pendu — et court, ելանել ի կախաղան.

27. ձվ. mener un cheval — à la main, բարձր՝ ի վեր ունել զաանձն, *սանձն վեր բռնելով. || փ. եւ ը. — la main, իշխանութեամբ, բուռն զօրութեամբ. il mène ses gens — la main. Vous l'auriez guéri — la main. || Porter — la tête, բարձր ի գլուխ՝ բարձրագլուխ՝ բարձրավիզ՝ աիիպարանոց լ., ի վեր ունել ձիոյ զգլուխն, *գլուխն վեր բռնել. փ. —՝ ամբարհաւաճ լ. || փ. եւ ը. le porter —, ամբարհաւաճել, ձեռս յանձին հարկանել, պարծիլ. || le porter trop —, ճոխանալ, պերճանալ.

28. — le pied, զոտս ամբարձնել. || — le pied, անբիւն, առանց բեռնաւորեալ լինելոյ. renvoyer des che-

vaux — le pied. || Train — le pied, կառաշարք առանց ուղեւորի. || — le pied ! զոտս ամբարձէք, օ՜ն արիք. ի բա՛ց գնացէք. || faire — le pied, զոտս ամբարձեալ փախչել, խոյս տալ յանկարծ. || ա. ը. un —-le-pied, այր անտուն եւ անբնակ. ne lui prêtez point d'argent, c'est un — pied.

29. մ. բարձր, ի վեր, ի բարձուն. des personnes — placées. Nul n'éleva si — la grandeur Ottomane. Mettre bien —.

30. անդուստ ի վերուստ, ի սկզբանէ անտի. il faut reprendre mon histoire de plus —, անդուստ ի վերուստ հարկ է ինձ սկիզբն առնել պատմութեանս. remonter plus —. || Plus —, ի վեր անդր, *վերն. ainsi qu'il a été dit plus —.

31. եժ. բարձր. sa voix ne peut pas monter plus —. Vous l'avez pris trop — en commençant. ||փ. le prendre —, très —, յանդգնութիւն ցուցանել, խօսել ժպրիութեամբ.

32. բարձր, ի ձայն բարձր, բարձրաձայն. vous ne parlez pas assez —. Crier très —. Elle en parle tout —, բարձրաբարբառ խօսի զայնմանէ. je le dis tout — afin que l'on m'entende. Répondre à demi-—. Chanter tout —. || Parler —, բարձրաձայն խօսել. փ. համարձակ յանդգնութեամբ խօսել. || penser tout —, արձակ համարձակ յայտ առնել զամենայն գիտութիւն զվիտս իւր, համարձակախօս լ. || փ. — et clair, մեկնագոյնս եւ լուսաւորագոյնս, համարձակ.

33. monter —, մեծագումար լ., * մեծ գումարի հասանիլ. la dépense monte —.

34. ա. բարձունք. du — de la tribune, ի բարձանց բեմին. du — du trône, ի բարձանց գահոյից.

En —, մ. ի վեր, ի բարձունս, *վեր. montez en —. Regarder en —, վերահայեաց լ. la tête en —, գլխիվեր, *գլուխն ի վեր.

D'en —, մ. ի վերուստ, անդուստ ի վերուստ, *վերէն. la lumière vient d'en — dans l'atelier. փ. յերկնուստ, յերկնից, *երկնքէն. auteur inspiré d'en —. եւս՝ յարքունուստ. un ordre d'en —.

En — de, նխ. ի վերայ, * վրան. il est tout en — de la maison. En — de la page.

Là-haut, անդր ի վեր, ի վերանդր, ի վեր, *վերն. ils sont là-haut.

De là-haut, անդուստ ի վերուստ, *վերէն. || փ. անդր ի վեր, յերկինս, *վերն. là-haut réside un juge incorruptible.

Par en —, մ. ի վերուստ, *վերէն. passez par en —. Cet habit est trop étroit par en —.

Par —, ձվ. ce cheval va par —, ճախր առնու երիվարս. 2. aller par — et par bas, փախել եւ ապաւինել, *վերէն վարէն երթալ. ||S. **Bord, Cour, Chambre, Futaie, Lice, Lutte,** ելն.:

Haut-à-bas (հօվասա) ա. հ. շրջող փերեզակ «կէզտիրիճի»:

Hautain, e, ած. բարձրամիտ, բարձրավիզ, բարձրապարանոց, բարձրայօն, գոռոզ, մեծամիտ, ամբարտաւան. âme —e, regard, air —.

Hautainement, մ. բարձրամտաբար, մեծամտաբար, բարձրամտօրէն. répondre —.

Hautbois (հօպուա) ա. բարձրսրինգ. 2. բարձրաստղագիար:

Hautboïste (հօպուայիսթ) ա. բարձրաստղագիար:

Haut-de-chausses (հօտըշօս) ա. հ. S. **Culotte.** Des hauts-de-chausses.

Haute-contre, ի. եժ. վերբամբ, վերաբամբ. բարձրագոյն ձայն առնացի. 2. —, վերբամբերգակ, բարձրանուագ. c'est une belle —. Des hautes-contre. S. **Alto, Contralto.**

Haute-cour, ի. բարձրագոյն ատեան:

Haute-lisse (հօթլիս) ի. բարձրաքրագործ:

Haute-lissier (հօթլիսիէ) ա. ար. բարձրագործ:

Hautement, մ. գոռոզաբար, բարձրաբարբառ, բարձրագաւառաբար, յայտնաբարբառ, մեծաբարբառ, համարձակ, համարձակաբարբառ, բարձրաձայն, մեծաձայն, համարձակաձայն, բարձրագլուխ, ազատաբերէմ, յայտ յանդիման. parler —. Déclarer — une chose. Je lui ai dit — ses vérités. Prendre — la défense de qn. Il est — protégé.

Hautérivien, enne, ած. բարձրագետեզերեայ:

Hautesse, ի. բարձրութիւն. պատուանուն արքային Տաճկաց. Sa —. [**Contre.**

Haute-taille, ի. հ. S. **Haute-**

Hauteur, ի. բարձրութիւն. tour d'une prodigieuse —, բարձրածիգ աշտարակ. il a trois pieds de —. La — de la marée. — du pôle. Les eaux atteignirent une — considérable. || Tomber de sa —, անկանել ընդգետին յերկայնութիւն հասակին. || փ. penser tomber de sa —, յապուշ կրթիլ, ապշիլ. 2. բարձունք, բարձրավայր, բարձրաւանդակ, բլուր. — de la vallée, ձորաբարձունք. sur une —. Gagner les —s. 3. վերին կարգ զօրաց. la — d'un bataillon, d'un escadron. 4. խորութիւն. jeter la sonde pour prendre la —. || փ. la — de l'abîme où je suis descendue. 5. փ. բարձրութիւն, մեծութիւն. des vérités dont la — étonne. || Être à la — de, կարող լ. խելամուտ լինելոյ, առնելոյ. être à la — de son siècle, տեղեակ՝ քաջածանօթ լ. գիտութեանց՝ մտաց դարուն իւրոյ. être à la — des connaissances, des idées actuelles. Ce livre n'est pas à la — des connaissances actuelles. 6. բարձրութիւն, բարձրամտութիւն, բարձրայօնութիւն, մեծամտութիւն, բարձրավզութիւն, ընդվզանք, ամբարտաւանութիւն, գոռոզութիւն. parler avec —. Avec —, խրոխտաս, պարծ, 7. բարձրութիւն, ազնուութիւն, արուութիւն, վեհութիւն. son âme a toute la — de la vertu. 8. յ. գոլոծք՝ բանք ամբարտաւանութեան. ses —s ne m'imposent point.

Haut-fond, ա. եւ. վերունջ, ծանծաղուտ, խրուտ. des hauts-fonds.

Haut-fourneau, ա. S. **Fourneau.**

Haut-le-cour (հօլըքուր) ա. նողկանք, * սիրտխառնուք. des —.

Haut-le-corps (հօլըքոր) ա. դող՝ սարսուռ (մարմնոյ). un —. 2. ձվ. ոստումն (ձիոյ). faire des —, ոստնուլ. ce cheval fait des —.

Hauturier, ère, ած. եւ. բարձրածով. navigation —ère.

Haüyne, ի. հբ. հոյնաքար. ազգ լազուարթի (lapis-lazzuli).

Havage (հավաժ) ա. հբ. խխրլանք:

Havane (հավան) ա. հավան. ծխագլան Հավանի. d'excellents —s.

Hâve (հավ) ած. տժգոյն, գունատ, երիվացեալ, վտիտ. mine, visage —. Une vieille fort —. Il était affreusement —.

Haver, ն. հբ. խխլեմ:

Haveron (հավրօն) ա. եգ. վայրավարսակ. վարսակ վայրի:

Havet (հավէ) ա. ակիշ երկաթի «տէմիր գանճա». 2. մսահան ի նաւի:

Haveur, ա. խխլիչ:

Haveuse, ի. խխլոց (մեքենայ):

Havir (հավիր) ն. արտայրել. այրել արտաքուստ առանց ի ներքուստ եփելոյ, *դուրսէն այրել ներսն հում մողուլ. le feu va — cette viande.

Havir, չ. եւ ***Se havir,*** դ. —կլ. այրիլ մսոյ արտաքուստ. la viande havit à un trop grand feu. De la viande qui s'est havie.

Havre (հավր) ա. հանգրուան նաւուց, նաւահանգիստ:

Havrer, ն. նւ. հանգրուանել. *հանգրուան մտնել:

Havresac (հավրսաք) ա. շմբրոց, մախաղ, պայուսակ. «հէյպէ, չանթա». des —s.

Hayer, ն. եգ. ցանկել, *ցանկ շինել. c'est la saison de —.

Hayesénite, ի. հբ. հայէզենաքար. հանք ինչ դեղնորակ:

Hayésine, ի. հբ. հայէզին. ջրատեալ երկբորատ (biborate).

Hé (է) մջ. հէ՛, է՛, ա՛յ, ա՛յ դու. hé ! venez-ici. 2. բա՛ է, ո՛հ. hé ! mon Dieu ! Hé ! que je suis malheureux ! վա՛յ ինձ, եղո՛ւկ գինեւ. || hé ! hé ! այո՛ այո՛, ապաքէն. hé ! hé ! il n'y a rien à répondre. || Hé bien ! ապէ՛. hé bien ! de quoi est-il question ? Hé bien ! quoi ? Hé bien, madame, hé bien ! il faut vous obéir.

Heaume.

Heaume (հօմ) ա. կորբան. հին սպառազէն:

Heaumier, ա. կորբանագործ, կորբանավաճառ:

Hɛautognose (էոՓօկնօզ) ի. իմ. ինքնաճանաչութիւն :

Hebdomadaire, ած. շաբաթական, շաբաթօրեայ. note, journal, travail —. 2. ա. շաբաթական, շաբաթաթերթ. օրագիր շաբաթական :

Hebdomadairement (էպտօմատէրման) մ. ժամնայն ըՓՓնեակս, շաբաթաբար, *ամէն շաբաթ. envoyer —.

Hebdomadier, ère, գ. շաբաթաւոր, շաբաթասպաս (քահանայ) :

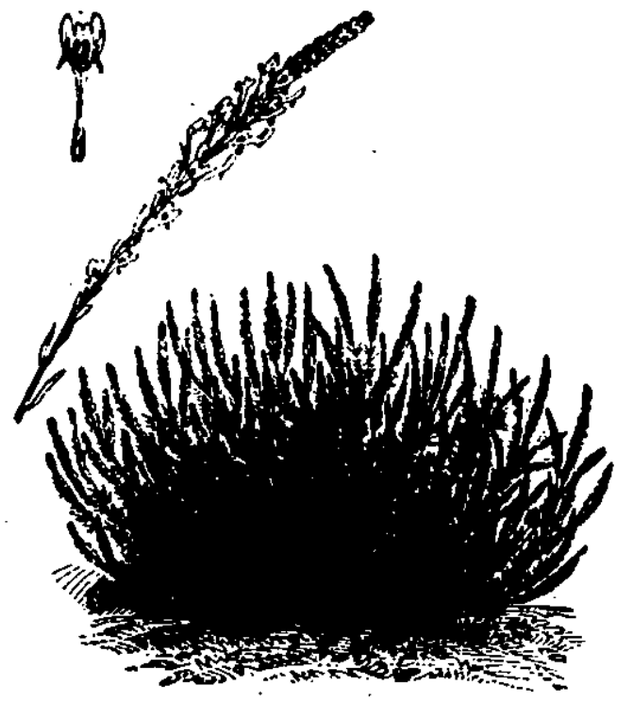
Hébé (էպէ) ի. դց. Եբէ. դիցուհի մանկութեան եւ մատուռակուհի Արամազդայ. 2. փ. —. կին մանկամարդ եւ գեղեցիկ. c'est une —, une véritable —. 3. աս. եբէ. աստեղակերպ :

Hébécline, ա. բ. պարմանախըշ-

տիք. ազգ կաղնչաննայց (eupatoriées).

Hébenstreitie, ի. հիերինստրե-

տի. ազգ երկպրուկ մնկոց ի տոհմէ փաղփիասերից (sélaginacées).

Héberge (էպէրժ) ի. սահման բարձրութեան հասարակաց ոլմոյն :

Hébergeage, ա. հանգրուան (անասնոց յագարակի) :

Hébergement (էպէրժման) ա. վանատուութիւն, ասպնջականութիւն:

Héberger (j'hébergeais, n. hébergeons) ն. վանատրել, վանատուլ., ասպնջականել, ընդունել. — qn. 2. եգ. մուծանել ի ներքս, *ներս առնուլ. — la moisson.

Héberger, չ. իջավանիլ, ագանիլ. = *Se* —, դ. յենուլ յորմն հասարակաց :

Hébergeur, ա. վանատու :

Hébétant, e, ած. ապշեցուցիչ. occupation —e.

Hébétation, ի. ապուշացումն, [ապշութիւն :

Hébété, e, ած. ապուշացեալ, ապուշ, անզգամիտ, Ջանդրամիտ. il en a l'esprit tout —. Un homme —. Devenir —. L'ivrognerie l'a —. || գ. un —.

Hébéter (il hébète, j'hébéterai) ն. ապուշացուցանել, ապուշ՝ Ջանդրամիտ գործել. — qn., la raison.

S'hébéter, դ. ապուշանալ, ապուշ՝ Ջանդրամիտ լ.:

Hébétine, ի. հբ. հապշիկ. գայլախազան գինկի :

Hébétude, ի. բժ. ապշութիւն :

Hébichet, ա. աբ. եղեգնամաղ :

Hébraïque (էպրայիք) ած. եբրայական, հրէական, եբրայեցի. la langue —, եբրայեցերէն :

Hébraïquement, մ. եբրայեցաբար, հրէաբար :

Hébraïsant, ա. եբրայագէտ, հրէագէտ, հրէաբան :

Hébraïser, չ. եբրայագէտ լ., հրէաբանել :

Hébraïsme, ա. հրէաբանութիւն, եբրայականութիւն :

Hébraïste (էպրայիսԹ) տ. Hébraïsant.

Hébreu, ա. Եբրայեցի, Հրեայ. les —x, —ք. un —. 2. եբրայեցերէն, հրէարէն. եբրայական լեզու. en —, եբրայեցերէն, հրէարէն. parler —, apprendre l'—, խօսիլ՝ ուսանիլ —. || փ. եւ ք. c'est de l'— pour moi, pour lui, անիմանալի իմն է ինձ, նմա. 3. ած. ա. եբրայեցի, եբրայական. le texte —, peuple —.

Hécate (էքաԹ) ի. դց. Եկատէ. դիցուհի դժոխոց :

Hécatée, ի. բ. հեկատէա. ազգ կաղնչանասերից (euphorbiacées).

Hécatombe (էքաԹօնպ) ի. հարիւրեզնազոհ. զոհ հարիւր եզանց կամ զուարակաց. 2. փ. զոհ, ոճապարիք արեան, կոտորած. faire une —.

Hécatonstyle (էքաԹօնսԹիլ) ա. ճ. հարիւրասիւն, հարիւրսիւնեան. *անդաստակ՝ շինուած հաիւր սիւնով :

Heche, տ. Ridelle.

Hecktie (էքԹի) ի.ք. հիչենի. ազգ բրոմելասերից :

Hect... կամ **Hecto...** կրճատումն յոյն *էքաԹօն* բառիդ, որ նշանակէ հարիւր եւ վարի ի մեԹրական դրութեան :

Hectare (էքԹար) ա. եկտար, հարիւրակալ. արտավար՝ մակերեսոյԹ հարիւր կալի. տ. Are.

Hectarer, ն. եկտարել. չափել հարիւրակալիւ :

Hectique (էքԹիք) ած. բժ. ծիւրական, մաշարական. fièvre —

Hectisie, ի. բժ. ծիւրատ. ծիւրական՝ մաշարական ախտ, *բարակ ցաւ :

Hecto (էքԹօ) ա. համառօտութիւն հարիւրագրամի (hectogramme). deux —s de viande.

Hectocotyle, ա. փԹ. եօԹնագուշ. բազուկ ոտնագլուխ փափկամորԹոց ոմանց :

Hectocotylisation, ի. փԹ. եօԹնագուշութիւն :

Hectoédrie (էքԹօեդրի) ի. հր. հարիւրկողմութիւն :

Hectoédrique, ած. հբ. հարիւրակողմ, վեցերես :

Hectogramme (էքԹօկրամ) ա. հարիւրագրամ. հարիւր գրամ :

Hectolitre, ա. հարիւրալիտր. հարիւր լիտր :

Hectomètre, ա. հարիւրաչափ. հարիւր մետր : [մետրեան :

Hectométrique, ած. հարիւրա-

Hectostère, ա. հարիւրաստեր. հարիւր ստեր : [երգաքար :

Hédenbergite, ի. հբ. հեռենբ-

Hédéome, ա. բ. խերտ. ազգ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ շրԹնաւորաց (labiées).

Hédéra, ա. բաղեղն. հն. Lierre.

Hédéracé, e (էտէրասէ) ած. բ. բաղեղնասեր. || —es, —ք. տոհմ տնկոց որոնց տիպ է բաղեղն :

Hédériforme, ած. բաղեղնաձեւ:

Hédérine, ի. տգ. բաղեղին, բաղեղախիժ. *բաղեղի կոճղէն վազած խէժ :

Hédérique, ած. տգ. բաղեղային. acide —, բաղեղաԹԹու :

Hédonisme, ա. զուարճասիրութի:

Hedwigie (հէտվիժի) ի. բժ. հեռուգենի. խնկաբեր ծառ Ամերիկոյ :

Hédycarpe, ա. բ. քաղցրապտուղ. ազգ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ օճառասերից (sapindacées).

Hédychium (հեոիքիօմ) ա. բ. քաղցրածիւն. ազգ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ կամեակաց (scitaminées).

Hédyosme, ա. բ. քաղցրահոտ :

Hédyothide, ի. բ. քնքշականջ :

Hédyothidées, ի. յ. բ. քնքշականջեայք :

Hédyphane, ի. հր. քաղցափայլ. ազգ միմակի (mimétèse).

Hédysarées, ի. յ. բ. իշաուտյտեայք :

Hédysarum (օմ) ա. բ. իշաուտ-

ոյտ. հն. Sainfoin.

Hégémonie (էժէմօնի) ի. հեգեմոնութիւն, գերագահութիւն, գերիշխանութիւն :

Hégire (էժիր) ի. Թուական Տաճկաց «հիճրէԹ» :

Heiduque (էյդիւք) ա. հաճդիւք. զինուոր հունգարացի. 2. հաճդիւք. սպասաւոր հունգարազգեստ :

Heim, Hein (հէյն) մջ. ը. հէ՛, ա՛յլէ, ոչ ապաքէն. nous irons ce soir, —! qu'en dis-tu? —!

Heimia, ի. բ. հեմիա. ազգ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ արնանաճալկայից (lythracées).

Heistérie, ի. բ. հէիսթէրիա. ազգ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ աղցանառաներից (olacinacées).

Hélamys (միս) ա. կ. ջերմուկն. մկանման կրծող կենդանի հարաւային Ափրիկիոյ :

Hélas (էլաս) մջ. քա՛րէ, ցաւա՛լ, եղո՛ւկ, վա՛յ. —! que deviendrons-nous? վա՛յ մեզ, եղո՛ւկ զմեօք. գի՛նչ լինելոց եմք. 2. ա. վայ. ses fréquents —. Faire de grands —.

Helcion, ա. փՁ. հելկիոն. ազգ փափկամորթոց :

Helcologie (էլքօլօժի) ի. վ. կեղաբանութիւն. * կեղից վրայ գըրուածք :

Helcose (էլքօզ) ի. ախ. կեղախտ:

Helctique (էլքթիք) ած. բժ. ծգիչ:

Helcydrion, ա. բժ. կեղիկ. Ցեմեա կեղաւորման եղջերվի (cornée).

Hélène (էլէն) ի. դց. Հեղինէ. 2. փ. —. կին չքնաղագեղ :

Hélénie, ի. բ. հեղինիա, հեղինաբոյս. ազգ բուսոց ի ցեղէ պառաւածաղկայից :

Héléniées, ի. յ. բ. հեղինեայք, հեղինաբուսեայք. ենձացեղ պառաւածաղկայց (sénécionidées).

Hélénine, ի. տգ. հեղինին. նիւթ հանելով ի կղմխոյ (aunée).

Hélénioïdées, ի. յ. բ. հեղինակերպեայք :

Hélépole, ի. հխ. քաղաքառու. պարսպամարտ մեքենայ :

Héler (հէլէ) ն. նւ. կոչել (ձայնաբեր գործեաւ). — un navire. 2. փ. կոչել ի հեռուստ, *հեռուէն կանչել. on nous héla d'une des portes de la ville.

Se héler, դ. կոչել զմիմեանս ի ծովու ի հեռաստանէ. *ծովու մէջ մէկզմէկ հեռուէն կանչել. les marins des deux bâtiments se hélaient. On se hélait.

Hélianthe (էլիանթ) ա. արեգական ծաղիկ, արեւածաղիկ, «այ չիչէյի». կն. Soleil. || — tubéreux, S. Topinambour.

Hélianthème (էլիանթէմ) ա. բ. արեւանթեմ. կարմրածաղիկ երիցուկ. || — tuberculeux, գնդաբմատ, գետնատանձ, կանաղ :

Hélianthine, ի. տգ. արեւածաղկին. գունաւորիչ նիւթ կարմրորակ :

Héliantique, ած. տգ. արեւածաղկային. acide —.

Héliantoïde, ա. բ. արեւածաղկակերպ :

Héliantoïdées, ի. յ. բ. արեւածաղկակերպեայք :

Héliaphra, ա. բ. արեւասափոր. ազգ սառակենեայ (sarracénées) հարսնատատունասներից (nymphéacées).

Héliaque (էլիաք) ած. աս. արեգական, արեւային. lever, coucher —, — ծագումն, մուտք աստղ. 2. ի. յ. հխ. յն. արեւատօնք :

Héliaste, ա. ծբ. արեւածուկն Աւղանտեան ովկիանոսի :

Héliastes (էլիաստ) ա. յ. հխ. յն. արեւակատք. աստենակալք Աթենացւոց որ ի ծագել արեւու ի ժողով գումարէին :

Hélice (էլիս) ա. եչ. պարոյր. պարուրաձեւ՝ պտուտակաձեւ գիծ. escalier en —, պարուրաձեւ սանդուղք. 2. մ. պարոյր, պտուտանիւ. պտուտակաձեւ մարմին. bateau à —, պարուրաւոր՝ պտուտանիւ շոգենաւ. 3. կ. խալիպոն, խղունջն «սալյանկէօզ». հն. Limaçon, Colimaçon. || En —, խղնջաձեւ. 4. ճ. կոնք, կոնքաձեւ :

Hélicé,e, ած. փՁ. խղնջաձեւ :

Hélichryse (էլիքրիզ) ա. բ. ոսկարիզ. ծաղիկ դեղնագոյն :

Hélicides, ա. յ. փՁ. պարուրեայք. տոհմ որովայնոտն փափկամորթոց :

Hélicin, e, ած. պարուրաձեւ, պտուտակաձեւ :

Hélicine, ի. տգ. պարուրին. 2. խղնջին :

Hélicite, ի. պարուրաքար :

Hélicocère, ա. կ. պարուրեղջիւր:

Hélicoïdal, e, ած. մգ. պարուրակերպեայ. organe —.

Hélicoïde (էլիքօիտ) ած. եչ. պարուրակերպ. 2. ա. —:

Hélicoïdés, ա. յ. փՁ. պարուրակերպեայք. ենձակարգ որովայնոտն փափկամորթոց :

Hélicoïdine (էլիքօիտին) ի. տգ. պարուրակերպին :

Hélicon (էլիքօն) ա. Եղիկոն. լեառն Բէովտիոյ, օճարան Ապողոնի եւ Մուսայից. 2. փ. le sommet, le haut de l'—, բարձր բանաստեղծութիւն՝ քերթողութիւն. || il est au haut, au bas de l'—, բարձ՝ յոռի է քերթող :

Héliconiades, ի. յ. եղիկոնեանք. Մուսայք բնակեալք յԵղիկոն :

Héliconides, ա. յ. մբ. եղիկոնեայք. տոհմ պատենաՁեւ միջատաց:

Héliconie, ի. բ. եղիկոնիա, եղիկոնենի. բոյս ի տոհմէ կամակաց (scitaminées). [եան :

Héliconien, enne, ած. եղիկոն-

Hélicoptère (էլիքոփՁէր) ա. պարուրաՁեւ. խաղալիկ ինչ մանկանց :

Hélicostègue, ած. փՁ. պարուրապատեան. կակղամորթ ինչ :

Hélicostyle, ա. փՁ, պարուրասիւն. ազգ ժմմակի. 2. բ. —. ազգ անկոյ :

Hélicothrix, ա. խբ. պարուրա-

հեր. բաժին Անլորդնուկաց (nématodes).

Hélicotrème, ա. մգ. խղնջածակ:

Hélictère, ի. բ. ճանրաթզ. ազգ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ մալոշազերից (malvacées).

Hélio... էլիօ. մասնիկ յոյն որ նշանակէ արեւ, արեգական :

Héliocentrique, ած. արեւակենդրոն, արեւակենդրոնային. lieu, point —.

Héliochromie (էլիոքրոմի) ի. արեւագունութիւն, արեւագունաւորութիւն:

Héliochromique, ած. արեւագունային, արեւագունաւորիչ : [ւոր:

Héliocomète, ա. արեւագիսա-

Hélioglyptie, ի. արեւաքանդակումն. հն. Photoglyptie.

Héliographe, ա. արեւագիր :

Héliographie, ի. արեւագրութիւն :

Héliographique, ած. արեւագրական : [գրութիւն :

Héliogravure, ի. արեւափորա-

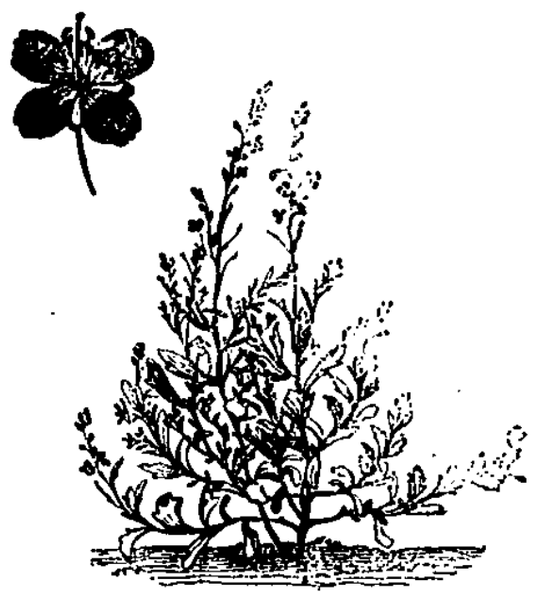
Héliomètre, ա. աս. արեւաչափ:

Héliométrique, ած. արեւաչափային :

Hélionica, ա. մբ. արեւափայլ. ազգ պատենաՁեւ միջատի :

Héliophane, ա. արեւասարդ. *ազգ մամուկի :

Héliophile, ա. բ. արեւասէր :

Héliophuge, ած. բ. արեւախոյս. *արեւէն փախչող :

Hélioplastie, ի. արեւաձուլութիւն :

Héliorne, Héliornis (իս) ա. Ձ. արեւահաւ, արեւաՁուչուն :

Hélioscope, ա. արեւադէտ, արեւադիտակ :

Hélioscopie, ի. արեւադիտութիւն :

Héliioscopique, ած. արեւադիտական :

Héliose, ի. բժ. արեւախտ, արեւահարութիւն. հն. Coup de soleil եւ Insolation.

Héliostat, ա. աբ. արեւակաց [(գործի) :

Héliostatique, ած. արեւակացային : [ջերմաչափ :

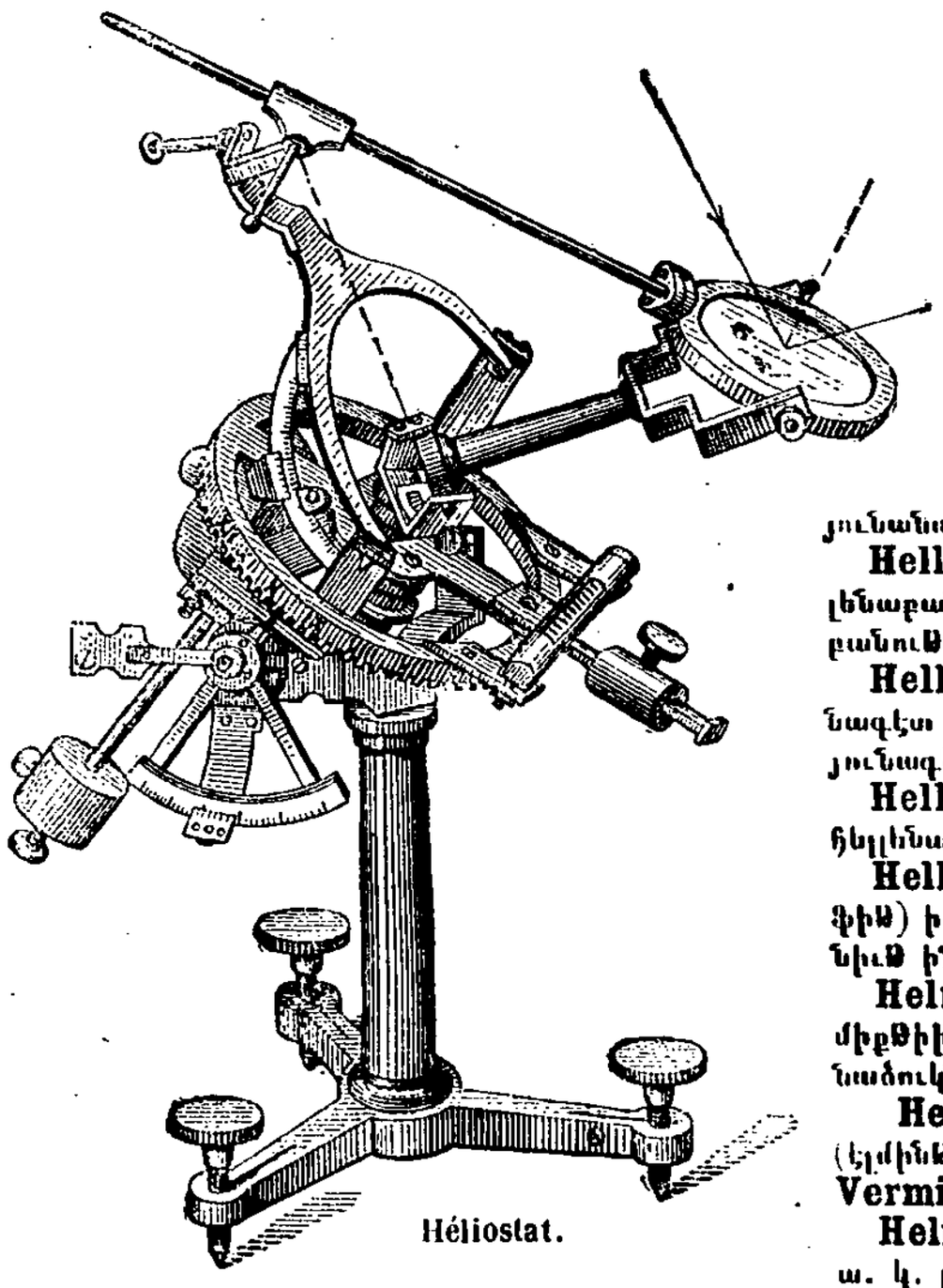
Héliothermomètre, ա. արեւա-

Héliotrope, ա. բ. արեւադէմ. 2. հբ. —. * տեսակ մի յասպիս քար կարմրանիշ. 3. բգ. — (գործի):

Héliotropie, ի. բ. արեւադիմութիւն, արեւադարձութիւն. *տնկոց ոմանց դէպի արեւ դառնալն :

Héliotropine, ի. տգ. արեւադիմին. *արհեստական բոյր որ արեւադեմին հոտն ունի :

Héliotropique, ած. արեւադարձային :
Héliotropisme, ա. տ. **Héliotropie.**
Héliotype, ա. արեւատիպ :
Héliotypie, ի. արեւատպութի՛ւն :
Héliozoaires, ա. յ. արեւակեներ՝ անք : [ծանօթ յարեւու :
Hélium, ա. տգ. արեգ. նիւթ ան-

Héliostat.

Hélix (էլիքս) ա. մկ. խղունջն, պարոյր. արտաքին շրջագաւ ականջաց :
Helladothérium (էլլատոթէրիում) ա. ար. հելադագազան. ազգ բրածոյ ստնաբերից Ելլադայ նման ընծուղտու. :
Hellanodices (էլլանօտիս), **Hellanodiques** (հէլլանօտիք) ա. յ. հին.

Hellébore.

մարտադիրք (յոյիմպիական խաղս):
Helléboracées, ի. յ. բ. եղերբուսասերք :
Hellébore (էլլէպոր) տ. **Ellébore.**
Helléborées, ի. յ. բ. եղերբուսեայք :
Helléborine, ի. տգ. եղերբուսին:
Hellène (էլլէն) ա. Հելլեն, Յոյն :
Hellénique. ած. հելլենական, յունական, յոյն. 2. ա. l'—, հելլեներէն. հին յունարէն. 3. ի. յ. les —s, Հելլենք :
Hellénisation (սիօն) ի. հելլենութիւն, յոյնութիւն :
Helléniser, ն. հելլենաբանել, յունաբանել. 2. ն. հելլենացուցանել, յունացուցանել:
S'helléniser, դ. հելլենանալ, յունանալ :
Hellénisme, ա. հելլենաբանութիւն, յունաբանութիւն. 2. յոյնութի՛ւն :
Helléniste, ա. հելլենագէտ, հելլենաբան, յունագէտ :
Hellénistique, ած. հելլենական :
Hellhoffite (հելհոֆիթ) ի. ար. հելհովիկ. նիւթ ինչ պայծուցիկ :
Helmichtyides (էլմիքթիիտ) ա. յ. ծր. ոսնաձուկն :
Helminthagogue (էլմինթագոկ) ած. բ. տ. **Vermifuge.**
Helminthe (էլմինթ) ա. կ. բոտոս :
Helminthiase (էլմինթիազ) ի. բժ. բոտոտապատ, բոտոտապատութիւն. *մարդոս մարմնոյն մէջ եղող ճճիներէն եղած հիւանդութիւն :
Helminthiasis, տ. **Helminthiase.**
Helminthicide, ած. եւ ա. բո-
Helminthie, ի. բ. բոտոտաբոյս:
Helminthique (էլմինթիք) ած. բոտոտային :
Helminthochorton (էլմինթոքորթօն) ա. բոտոտախոտ. *Քորթքայի մամուռ որ լաւ բոտոտահալած է :
Helminthogénésie (էլմինթոժէնէզի) ի. բոտոտածնութիւն. ախտակրութիւն որդային:
Helminthoïde, ած. կ. բոտոտակերպ :
Helmintholithe, ա հբ. բոտոտաքար. *քարացած բոտոտ :
Helminthologie, ի. բոտոտաբանութիւն, բոտոտախօսութիւն :
Helminthologique, ած. բոտոտաբանական, բոտոտախօսական :
Helminthologiste, **Helminthologue**, ա. բոտոտաբան, բոտոտախօս, բոտոտագէտ :
Helminthophis (էլմինթօֆիս) ա. ար. բոտոտօճ : [տաքորճ :
Helminthospore, ա. բ. բոտո-
Helminthostachide (էլմինթօստաքիտ) ա. բ. բոտոտաճիաակ :
Hélocère (էլօսէր) ած. կ. բեւեռեղջիւր :
Hélode (էլօտ) ած. ճահճային. lièvre —. 2. ա. մբ. ճահճաճնի. ազգ պատենաճնեից ի տոհմէ ոսկեմեղրկաղգեաց (chrysomélines).
Hélodée, ի. բ. մօրենի, մօրաթոյս:
Hélodées, ի. յ. բ. մօրենեայք. ցեղ բնկոց, որոց նախատիպ է մօրենի :
Héloderme, ա. սք. բեւեռամորթ. ազգ մողիզակերպ զեռնոց :
Hélonias (հէլօնիաս) ա. բ. ծլնորկ. ազգ միապտուկ բնկոց, ի տոհմէ շուշանասերից (liliacés).
Hélope, Hélops, ա. մբ. բեւեռակն : [եայք :
Hélopils, ա. յ. մբ. բեւեռակն-
Hélopithèques, ա. յ. աղպակակապիկք. ազգ երկայնագլի կապկաց :
Hélopyre, ի. ճահճատենդ :
Héloside (էլոզիտ) ի. բեւեռենի :
Hélosidées, ի. յ. բ. բեւեռենեայք. ցեղ բուսոց, ի տոհմէ կաղնակրասերից (balanophorées). [Ռ.:
Hélotorse, ա. Ռ. տ. **Bateleur,**
Helvellacées, ի. յ. բ. փնջորաւերք. ազգ բնկոց, որոց նախատիպ է փնջոր (helvelle).
Helvelle, ի. բ. փնջոր. ազգ բնկոց. — frisée, գուզ —.
Helvétien, enne (էլվեթիէն) գ. Հելեւտացի, Զուիցերացի, Հելեւտուհի, Զուիցերուհի :
Helvétique (էլվէթիք) ած. հելեւտական, զուիցերական :
Helvétisme, ա. հելեւտաբանութիւն, զուիցերաբանութիւն :
Helvine, ի. հբ. հելվին. հանածոյ ինչ դեղնագոյն :
Helwingiacées, ի. յ. բ. հելվինգիասերք :
Helwingie, ի. հելվինգիա, հելվինգենի. տունկ երկպտուկ, ի տոհմէ զոլալեայց (cornées).

Héloderme.

Hem (հէմ) մջ. հեմ, հէ՛, ա՛յ, ա՛յ դու. hem ! venez donc ici. 2. ա. բժ. հեմ. *կոկորդէն ելած խռպոտ ձայնն :
Héma... Hémo... Hémato... յոյն մասնիկք, որք նշանակեն արիւն:
Hémachroïne (էմաքրոյին) ի. տ. **Hématosine.**
Hémacyanine, ի. տգ. արենախեժին :
Hémadromomètre, ա. բգ. ար-

իւրընծայագործ . *երակաց արեան արագութիւնն չափող գործի :

Hémadynamique, ի. արիւնագօրութիւն :

Hémagate, ի. հբ. արիւնակատ . կարմրակ ակատ : [վար :

Hémagogue, ած. բժ. արիւնա-

Hémal, ած. մգ. արիւնային :

Hémalopie, ի. բժ. արիւնուրջտութիւն . *աչքին արիւնոտիլն :

Hémanthe, ա. արիւնածաղիկ :

Hémaphéisme, ա. ախ. արիւնաոտեսութիւն : [ձէն :

Hémapophyse, ի. մգ. արիւնար-

Héma-spectroscope, ա. մգ. արեանդատակերացոյց :

Hémastatique, ի. բխ. արիւնակշռութիւն :

Hématate, ա. տգ. արեանատ :

Hématéine, ի. տգ. արիւնին :

Hématémèse, ի. բժ. արիւնափսխումն : [րիւնուտ :

Hémateux, euse, ած. բժ. ա-

Hématidrose, ի. բժ. արիւնաքրտութիւն : [գնդիկ արեան :

Hématie, ի. բխ. արիւնագնդիկ.

Hématine, ի. բխ. արեանին. գունաւորիչ նիւթն արեան . 2. տգ. S. **Hématoxyline.**

Hématimètre, ա. արեանաչափ :

Hématimétrie, ի. արեանաչափութիւն :

Hématique, ած. տգ. արիւնային . acide —.

Hématite, ի. հբ. արիւնաքար , կարմրաքար «գան Պաշը» :

Hématoblaste, ա. բխ. արեանսերմն . նախնական ձեւ գնդակաց արեան :

Hématocarpe, ած. բ. արիւնապտուղ , կարմրապտուղ , կարմրանիշ :

Hématocèle, ի. վ. արիւնափոշտանկ . փոշտանկութիւն յատաջ եկեալ ի զեղմանէ արեան :

Hématocéphale, ա. արիւնագլուխ :

Hématochromètre, ա. արեանգունաչափ :

Hématococcées (հէմաթոքոքսէ) ի. յ. բ. արիւնահատակայք . ցեղ լօռից : [**Hématocoque.**

Hématococcus (քոքքիւս) S.

Hématocoque, ա. բ. արիւնահատ . ազգ լօռից ի տոհմէ նախահատնայց (protococcacées).

Hématocristalline, ի. տգ. եւ բխ. արիւնբիւրեղայ . կարմրորակ նիւթ գտեալ յարեան . հն. **Hémoglobine.**

Hématode, ած. բժ. արիւնարբ , արիւնանման . fongus —. 2. ա. մբ. արիւնարբ :

Hématoglobuline, ի. տգ. արիւնագնդակին , արիւնաններկին :

Hématographe, ա. արիւնագիր :

Hématographie, ի. բխ. արիւնագրութիւն . նկարագիր արեան :

Hématoïde, ած. հբ. արիւնակերպ :

Hématoïdine, ի. տգ. արիւնակերպին :

Hématokolpos (օս) ա. ախ. արիւնախորոպճի :

Hématoline, ի. տգ. S. **Hématine.**

Hématologie, ի արիւնաբանութիւն , արիւնախօսութիւն :

Hématologique, ած. արիւնաբանական , արիւնախօսական :

Hématome, ա. բժ. արիւնուրց . *արիւնային ուռեցք :

Hématomètre, S. **Hématimètre.**

Hématomphale, ա. ախ. արիւնապորս :

Hématoncie, ի. ախ. արիւնուրցին. **Hématome.**

Hématophage, ած. արիւնակեր:

Hématophobe, ած. արիւնահ , *արիւնավախ :

Hématophobie, ի. արեանահութիւն , *արիւնավախութիւն :

Hématophylle, ած. բ. արիւնատերեւ , կարմրատերեւ :

Hématopoïèse (հէմաթոփոիէզ) ի. բխ. արիւնագործութիւն :

Hématopoïétique, ած. բխ. արիւնագործական . fonction —.

Hématoporie (հէմաթոփորի) ի. բժ. արիւնաստակաւութիւն :

Hématoporphyrine (հէմաթոփորֆիրին) ի. տգ. արիւնաճիրանին :

Hématorrachis (հէմաթորաշիս) ողնարիւնհոսութիւն . արիւնահոսութիւն ողնայարային :

Hématosalpingite, ա. ախ. արեանափողաբորբ , արիւնափողատապ :

Hématosalpinx, ա. ախ. արեանափող . արիւնհեղութիւն ի ներքս արգանդային փողոյ :

Hématoscope, ա. արիւնադէտ , արիւնացոյց : [տութիւն :

Hématoscopie, ի. արեանադի-

Hématose, ի. բխ. արիւնարարութիւն . արիւնանալն մատաց :

Hématoser (S') դ. արիւնանալ :

Hématosine, ի. տգ. արիւնաներկ . կարմրացուցիչ նիւթն :

Hématoxyle, ա. արիւնափայտ . S. **Campèche.**

Hématoxyline, ի. տգ. արիւնափայտին . կարմրաներկ նիւթն արիւնափայտի : [կենդան :

Hématozoaire, ա. կ. արիւնա-

Hématurie, ի. արիւնամիզութիւն , արիւնամիզութիւն : [զային :

Hématurique, ած. արիւնամի-

Hémellitène, ա. տգ. էմէլլիտէն . չրածխուկ հաւեմային (aromatique).

Hémellitique, ած. տգ. էմէլլիտային : [ծեւ , կիսապատեան :

Hémélytre, ած. կ. կիսավերնա-

Hémentarie, ի. օդ. արիւնարբուս . ազգ տզրուկի :

Hémépine, ի. մգ. կիսափուշ :

Héméralope, գ. բժ. գիշերակոյր , *հաւկոյր :

Héméralopie, ի. բժ. գիշերակուրութիւն , *հաւկուրութիւն :

Hémérobe, ա. մբ. օրակեաց . սեռ ջղաթեւոց (névroptères).

Hémérocalle, ի. բ. դեղին շուշան . *շուշանակերպ տունկ , որուն գեղեցիկ ծաղիկն ցորեկն միայն կբացուի :

Hémérographe, ա. ցերեկագիր:

Hémérologe (հէմէրոլոժ) ա. օրարան , օրագէտ , *օրացոյց շինող:

Hémérologie (հէմէրոլոժի) ի. օրարանութիւն , օրագիտութիւն . *արուեստ օրացոյց շինելու :

Hémérologue, S. **Hémérologe.**

Héméropathie, ի. ախ. օրախտ. միօրեայ հիւանդութիւն :

Hémi... նմի. յոյն մասնիկ , որ ի բարդութիւնս նշանակէ կէս, կիսա...

Hémiacéphale, ա. հշբ. կիսագլուխ : [գլխութիւն :

Hémiacéphalie, ի. հշբ. կիսա-

Hémiachromatopsie, ի. բգ. կիսանգունատեսութիւն : [սպին :

Hémialbumine, ի. բխ. կիսա-

Hémialbumose, ի. տգ. կիսասպիտուց : [յուծիւն :

Hémianesthésie, ի. կիսապզգա-

Hémianopsie, ի. ախ. կիսատեսութիւն . *կէս կուրութիւն :

Hémiaster, ա. կիսաստղ :

Hémiathétose, ի. կիսանկայուն:

Hémibdelle, ի. օդ. կիսատրզրուկ :

Hémibos (էմիպոս) ա. կ. կիսեզն:

Hémicarde, ի. խբ. կիսասիրտ . սեռ երկպատեան խեցեմորթից :

Hémicarpe, ա. բ. կիսապտուղ . *բնականաբար երկու բաժնուող պըտղոյն կէսն : [կիսապղինձ :

Hémichalcite (էմիքալսիթ) ի. հբ.

Hémichorée (էմիքորէ) ի. բժ. կիսակաքաւ. , կիսապարախտ :

Hémicranie (էմիքրանի) ի. բժ. կիսագլխացաւ , անգաւ . հն. **Migraine.** [ցաւային :

Hémicranique, ած. կիսագլխա-

Hémicycle, ա. կիսաբոլոր , կիսաշրջանակ , կիսաբոլորաթաղանի :

Hémicyclique, ած. կիսաբոլոր , կիսաբոլորային , կիսաբոլորածեւ , կիսաշրջանակ :

Hémicyclostome, ած. կ. կիսաբոլորաբերան . coquilles —s.

Hémicylindrique, ած. կիսագլանաձեւ :

Hémidactyles, ա. յ. կ. կիսամատունք . ազգ մողեսատեսակ զեռնոց :

Hémidesme, ա. բ. կիսակապ . ազգ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ ասկլեպեայց : [**Rhomboèdre.**

Hémidodecaèdre, ա. հբ. S.

Hémièdre, ած. հբ. կիսանիստ . cristal —.

Hémiédrie, ի. հբ. կիսանստութիւն:

Hémiédrique, ած. կիսանիստային , կիսանիստ . prisme —.

Hémiencéphale, ա. հշբ. կիսագանկուղեղ :

Hémigale, ա. կ. կիսաքիս . մըսակեր ստնաբեր ի տոհմէ քէշկմըշկազգեաց (viverridés).

Hémigaléus (էմիկալէիւս) ա.ծբ. կիսագալէոս :

Hémigamie, ի.բ. կիսամուսնութիւն:

Hémigamique, ած. կիսամուսնական , կիսամուսին :

Hémiglossite, ի. ախ. կիսալեզուաբորբ , կիսալեզուատապ :

Hémigoniaire, ած. բ. կիսասեր, կիսածին . fleur —.

Hémigyre, ա. բ. կիսաշրջանակ:
Hémiléia, ա. բ. կիսալիկ . ազգ անկոյ : [գալ :
Hémilésion, ի. ախ. կիսախանգ-
Hémilius (էմիլիուս) ա. մբ. կիսալորկ . ազգ պատենաձև միջատի:
Hémilysien, enne, ած. բ. կիսալոյծ . terrains —s.
Hémimèle, ած. կիսանդամ :
Hémimélie, ի. կիսանդամութի :
Hémimellique, ած. ոգ. կիսամէլլիտային : [մէլլիտէն :
Hémimellitène, ա. ոգ. կիսա-
Hémiméroptère, ած. կ. կիսաթևնաձև . insectes —s.
Hémine, ի. տ. **Hématine.**
Hémine, ի. հիմէն . հին չափ ինչ : [նիստ . հն. **Tétraèdre.**
Hémi-octaèdre, ա. կէսութա-
Hémione, ա. կ. կիսէշ , իշակէս:
Hémionisque, ա. ոգ. կիսանապուկ . ազգ ողորկապատենի :
Hémionite, ի. ր. ջրնխուտ . ազգ վայրի ձարխոտոյ , սիրելի ջրբաց :
Hémiopie, ի. բժ. կիսատեսութի :
Hémiorganique, ած. կիսագործարանաւոր :
Hémiorganisé, e, ած. մգ. կիսագործարանական : [քամ :
Hémipage (էմիփաժ) ած. կիսա-
Hémipalmé, e, ած. կ. կիսամաշկեայ : [սոն . տ. **Peptone.**
Hémipeptone, ի. քխ. կիսամար-
Hémiphonie, ի. բչ. կիսաձայնութիւն :
Hémiplégie, Hémiplexie, ի. բժ. ջլալուծութիւն , կիսանդամալուծութիւն , կիսագօսութիւն . * անդամալուծութիւն մարմնոյն կիսոյն :
Hémiplégique, ած. եւ ա. բժ. կիսանդամալոյծ :
Hémippe, ա. կ. կիսաճի :
Hémiprismatique, ած. հր. կիսահատուածակողմն . cristaux —s.
Hémiprotéidine, ի. բխ. կիսապրոտէիտին : [պրոտին :
Hémiprotéine, ի. բխ. կիսա-
Hémiptères, ա. յ. կ. կիսաթևք. սեռ միջատաց : [կիսակտուց:
Hémirramphe (էմիռանֆ) ա. ձ.
Hémisalamandres (էմիսալամանդր) ի. յ. կ. կիսասալամանդրազգիք . ցեղ կարգի գորտանման կենդանոյ : [կիսազուգակերպ :
Hémisomorphe (էմիզոմորֆ) ած.
Hémisomorphisme (էմիզոմորֆիսմ) ա. կիսազուգակերպութիւն . զուգակերպութիւն մասնական :
Hémispéos (էմիսփէոս) ա. կիսաքանձաւ :
Hémisphère (էմիսֆէր) ա. կիսագունդ . — boréal, austral, oriental, occidental. 2. մգ —. — du cerveau. [դաձեւ :
Hémisphérique, ած. կիսագնդ-
Hémisphérioédrique, ած. հր. կիսագնդանիստ . cristaux —s
Hémisphéroïdal, e, ած. կիսագնդակերպեայ . corps hémisphéroïdaux.
Hémisphéroïde, ա. կիսագնդակերպ . մարմին կիսագնդաձեւ :

Hémistiche (էմիսթիշ) ա. կիսատող , կիսատող . * աղեքսանդրեան ոտանաւորի տողին կէսն :
Hémistome, ա. սր. կիսաբերան. ազգ որդան :
Hémite, ի. ախ. արիւնաբորբ , արիւնատապ . բորբոքումն արեան :
Hémitèle, ա. մբ. կիսկատար . ազգ պատենաձև միջատի :
Hémitélie, ի. բ. կիսկատարակ . ազգ ձարխոտոց : [ձիւն :
Hémitérie, ի. մգ. կիսաձիւզու-
Hémiterpène, ա. ոգ. կիսատերպէն. տ. **Terpène.**
Hémitome, ած. հբ. կիսահատ . cristaux —s.
Hémitriglyphe, ա. ճ. կիսախաչակապ . տ. **Triglyphe.**
Hémitrité, e, ած. բժ. կիսերրեակ. fièvre —e, ի. l'—, կիսերրեակաջերմ :
Hémitrope, ած. հր. կիսադարձ. cristal —. [ձուիւն :
Hémitropie, ի. հբ. կիսադար-
Hemlock, ա. բ. հեմլոք. ազգ կիղեւոյ եղեւինի վարելու յատկապատուհան (tanneric).
Hémo... տ. **Héma.**
Hémochroïne, ի. տ. **Hématosine.**
Hémochromogène, ա. ոգ. արենագունածին . տ. **Hématine.**
Hémochromomètre, ա. բխ. արենագունաչափ :
Hémocyanine, ի. արենախոտածին:
Hémodie, ի. ախ. առատհոսութիւն :
Hémodoracées, ի. յ. բ. արենապատենասերք . երկարակեաց տունկք ի տոհմէ արենապատենի (hémodore).
Hémodore, ա. բ. արենապատեան . միապտուկ տունկ ի տոհմէ արենապատենասերից :
Hémodorées, ի. յ. բ. արենապատանեայք . ցեղ տոհմի արենապատենասերից :
Hémodromographe, ա. բժ. արիւնընթացագիր :
Hémodynamomètre, ա. արիւնազօրաչափ :
Hémoglobine, Hémoglobuline, ի ոգ. եւ բխ. արենագնդին . բոսորիչ նիւթ գնդից արեան :
Hémoglobinurie, ի. ախ. արիւնագնդիկամիզութիւն :
Hémophilie, ի. բժ. արիւնասիրութիւն . մշտատեւ հոսումն արեան:
Hémophobe, տ. **Hématophobe.**
Hémophobie, տ. **Hématophobie.**
Hémophtalmie, ի. վ. արիւնակն . զեղումն արեան յաչս :
Hémopide, ի. **Hémopis** (փիս) ա. ի. ձիատզուկ :
Hémoplanie, ի. ախ. արենազանցութիւն . * արեան հոսումն սովորական տեղէն դուրս :
Hémoplastique, ած. բժ. արիւնակազմ . aliments —s.
Hémopoèse (էմոփոէզ) ի. բժ. արիւնագործութիւն :
Hémopoétique, ած. բժ. արիւնագործ , արիւնագործական :
Hémoptoïque (էմոփթոյիք), **Hémoptyique** (էմոփթիք) ած. բժ. արիւնաթուք . * արիւն թքնող :
Hémoptysie, ի. բժ. արիւնաթքութիւն , արիւնաթքութիւն . * արիւն թքնել : [que.
Hémoptysique, տ. **Hémoptoï-**
Hémorragie, Hémorrhagie (էմոռաժի) ի. բժ. արիւնահոսութիւն, արենահոսումն . — cérébrale, — ուղեղային :
Hémorragique, Hémorrhagique, ած. արիւնահոս , արիւնահոսական: [հոսութիւն:
Hémorrhée (էմոռէ) ի. բժ. արիւն-
Hémorrhinie (էմոռինի) ի. բժ. ռնգարիւնահոսութիւն . * քթէն արիւն գալն :
Hémorroïdaire, Hémorrhoïdaire (էմոռոիտէր) ա. ՍՍակալ , ՍՍաւոր , տեռատես «մայասքլը» :
Hémorroïdal, Hémorrhoïdal, e (էմոռոիտալ) ած. բժ. ՍՍական, տեռատեսական. les flux hémorroïdaux, տեռատեսութիւն . 2. մգ. l'—e, ի. ՍՍերակ :
Hémorroïdes, Hémorrhoïdes, ի. յ. Ուռք , ՍՍախտ , ՍՍախտութիւն , արիւներՍութիւն , տեռատեսութիւն «մայասքլ , պատուբ» . avoir des —, ունել Ուռս , տեռատես լ.:
Hémorroïsse (էմոռոիս) ի. տեռատես . արիւնավէժ կինն Աւետարանի :
Hémospasie, ի. բժ. արենաձգում , արիւնաձգութիւն :
Hémospasique, ած. արիւնաձիգ , արիւնաձգական :
Hémospectroscope, ա. ար. արիւնատեսլադէտ :
Hémospectroscopie, ի. ար. արիւնատեսլադիտութիւն :
Hémostase, Hémostasie, ի. բժ. արիւնակայութիւն , արիւնակացութիւն , արիւնադադար . դադարումն հոսման արեան :
Hémostatique, ած. արիւնակալ, արիւնադրգել . remède —. 2. ա. — դեղ , արիւնադրգելադեղ . un —.
Hémotachomètre (էմոթաքոմէթր) արենադապաչափ . գործի չափելոյ արեան երագութիւնն :
Hémotexie (էմոթէքսի) ի. բժ. արենալուծումն . լուծումն արեան :
Hémothorax (էմոթորաքս) ա. բժ. արիւնակոթիք . զեղումն արեան ի կուրծս :
Hendécagonal, e, ած. մեսաանանկիւն , մեսաանանկիւնի . figure —e. Prismes hendécagonaux.
Hendécagone, ած. եւ ա. մեսաանանկիւն :
Hendécagyne (էնտէքաժին) ած. բ. մեսաանիգայ : [սանորձայ:
Hendécandre, ած. բ. մեսա-
Hendécandrie, ի. բ. մեսաանանձայութիւն . բոյսք որ մեսաանանձայ ունին : [սանորձայ :
Hendécandrique, ած. մեսա-
Hendécane (էնտէքան) ա. տգ. տ. **Undécane.**
Hendécaphylle, ած. բ. մեսաանանատերև . որոյ ՈերՍին ունիցին մեսաանան տերեւս :

Hendécasyllabe, ած. եւ ա. մեռոտաստանավանկ :

Hendécasyllabique, ած. մեռոտաստանավանկ, մեռոտաստանավանկական. vers —. [S. **Undécylène**.

Hendécylène (էնտէսիլէն) ա տոգ.

Hendécylique, ած. տգ.. S. **Undécylique**.

Hénicosane, ա. տգ. էնիքոզան. պարարտ ջրածնաբնածխուկ յագեալ:

Henné (հէնէ) ա. հինայ «գլնա». mettre du —, հանձել :

Hennir (հէնիր) չ. վրնջել, խրխնջել, խրխնջել, խրխինջս առնել, փռնչել. le cheval hennit.

Hennissant, e, ած. վրնջող :

Hennissement, ա. վրնջիւն, վրնջուն, խխնջիւն, խխնջուն, խրխնջիւն, փռնջիւն. pousser des —s, խրխինջս առնել արձակել. le — d'allégresse 2. փ. —. — des cœurs lascifs. [ծուխիւն :

Hénothéisme, ա. մենաստուածութիւն

Hénotique (էնօթիք) ա. միութենական. հրովարտակ միութեան :

Henriade, ի. Հենրիկէ, Հանրիգ. դիւցազներգութիւն Վոլտերի, որոյ դիւցազն է Հենրիկոս Դ, արքայն Գաղղիոյ :

Henslowie, ի. բ. հենսլովիա, հենսլովենի. ազգ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ նանդալասերից :

Hentriacontane, ա. տգ. հանտրիակոնտան. պարարտ ջրածնաբնածխուկ յագեալ :

Henwoodite, ի. հբ. հենվուտաքար :

Hépar (էփար) ա. տգ. հ. ծծըմբալեարդ. լեարդ ծծմբոյ :

Hépatalgie, ի. բժ. լերդացաւ, լերդացաւութիւն :

Hépatalgique, ած. լերդացաւական, լերդացաւ :

Hépate, ա. ծբ. լերդածուկն :

Hépatemphraxie, ի. ախ. լերդախցում :

Hépatique, ած. մգ. լերդային. veine, douleur —. Colique —, — ախտ. canal —, լերդանց. 2. ի. բ. լերդաբոյս, լերդատունկ. 3. լերդածոպիկ. || — dorée, փայծեղնին :

Hépatiques, ի. յ. բ. լերդաբուսեայք, լերդատնկեայք :

Hépatirrhée, S. **Hépatorrhée**.

Hépatisation, ի. մգ. լերդացում : [poumon hépatisé.

Hépatiser (S') դ.մգ. լերդանալ.

Hépatisie, ի. բժ. լերդահիւծութիւն «գարա ճիյէր վէրեմիւ» :

Hépatite, ի. բժ. լերդաբորբ, լերդատապ. բորբոքում լերդի. 2. լերդաքար. ապնիւ քար լերդացոյն : [անկումն լերդի :

Hépatocèle, ի. վ. լերդանկ.

Hépato-cystique, ած. լերդափամհիշտային. * լերդի եւ մաղձնկալ ամանի վերաբերող :

Hépato-gastrique, ած. լերդաստամոքային :

Hépato-gastrite, ի. բժ. լերդաստամոքսաբորբ, լերդաստամոքսատապ. բորբոքում լերդի եւ ստամոքսոյ :

Hépatographie, ի. լերդագրութիւն. նկարագիր լերդի :

Hépato-intestinal, e, ած. լերդընդերային :

Hépatolithe, ի. լերդաքար :

Hépatologie, ի. լերդաբանութիւն :

Hépatomphale (էփաթոնֆալ). **Hépatomphalocèle** (էփաթոնֆալոսէլ) ի. բժ. լերդապորտաճոշտանկ:

Hépatoparectame, ա. ախ. լերդաստուարացում, լերդաստուարաճանք. սաստիկ տարածումն լերդի, *լերդին չափէ դուրս մեծնալն :

Hépatorrhée (էփաթոռէ) ի. բժ. լերդահոս, լերդահոսում. հոսումն ի լերդէ ստատ մաղձի :

Hépatoscopie, ի. լերդահմայութիւն:

Hépatotomie, ի. մգ. լերդահատում, լերդահատութիւն :

Hephthémimère (էֆթէմիմէր) ած. հ. տչ. եօթնակիսամասն. *որ եօթն մասանց կէսն ունի, այսինքն երիքուկէս չափ :

Hépiale, ա. մբ. ցայգաթիթեռն, *գիշերուան թիթեռնիկ :

Hepsomètre (էփսոմէթր) ա. բգ. եփաչափ : [փութիւն :

Hepsométrie, ի. բգ. եփաչա-

Hepsométrique, ած. եփաչափական :

Hept... կամ Hepta... էփթ, էփթա. յունարէն նշանակէ եօթն եւ դնի ի սկիզբն բարդութեանց :

Heptacanthe, ած. բ. եօթնափուշ :

Heptacorde, ա. եժ. եօթնաղի. 2. ած. —. lyre —, քնար —.

Heptadactyle, ած. կ. եօթնամատն, եօթնամատղիլ, եօթնաճիրան:

Heptade, ի. եօթնեակ, եօթներեակ. 2. եօթն իմաստունք Յունաստանի :

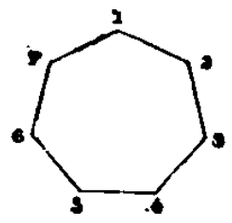
Heptadécane, ա. տգ. եօթնտասնան. պարարտ ջրաբնածխուկ յագեալ :

Heptaèdre, ա. եչ. եօթնանիստ. * եօթն երես ունեցող հաստատուն մարմին : [կան, եօթնանիստ :

Heptaédrique, ած. եօթնանստուս-

Heptaglotton, ած. եօթնլեզուեան:

Heptagonal, e, ած. եօթնանկիւնի, եօթնանկիւն. solides heptagonaux. Pyramide —e.

Heptagone, ած. եչ. եօթնանկիւն. 2. ա. ան —. 3. պշ. —, եօթնանկիւնաթերդ. * եօթն մարտկոցով բերդ :

Heptogyne, ած. բ. եօթնիգայ :

Heptogynie, ի. բ. եօթնիգայութիւն. դաս յոյսմ են բոյսք որք ունին եօթն իգայս :

Heptaïcosane (էփթաիքոզան) ա տգ. էպտաիկոզան. պարարտ ջրաբնածխուկ յագեալ :

Heptamérie, ի.բ. եօթնամասն. ազգ անկոյ :

Heptaméron, ա. եօթնօրեայ :

Heptaméthylène, ա. տգ. եօթնամեթիլէն. ջրաբնածխուկ գտեալ ի քարիւղն (pétrole).

Heptamètre, ած. հ. տչ. եօթնաչափ. vers —, կգ. un —.

Heptanaphthène, ա. տգ. եօթնանաֆթէն :

Heptanchus (էփթանքիւս) ա.ծբ. եօթնանախեղդուկ. ազգ շանաձկան (requin).

Heptandre, ա. բ. եօթնոտնայ :

Heptandrie, ի. բ. եօթնոտնայութիւն. դաս անկոց որոց ծաղկունք ունին եօթն օրնայս :

Heptane, ա. տգ. եօթնակ. յայտարար յագեալ բնածխուկաց :

Heptanème, ած. կ եօթնատղերուկ (tentacules).

Heptanthéré, e, ած. բ. եօթնաբեղնան :

Heptapétale, Heptapétalé, e, ած. բ. եօթնաթերթ, եօթնաթերթեայ:

Heptaphone, ած. եօթնաձայն, եօթնահնչիւն. écho —.

Heptaphylle, ած. բ. եօթնատերեւ. feuille —.

Heptapleure, ա. բ. եօթնակող :

Heptapyle, ա. եօթնադուռն, եօթնադռնեան. Thèbes —, — Թեբէ:

Heptarchie, ի. եօթնապետութիւն:

Heptarchique, ած. եօթնապետական :

Heptarque, ա. եօթնպետ :

Heptasépale, ած. բ. եօթնափերթ. որ ունի եօթն փերթս :

Heptasyllabe, ած. եօթնավանգ:

Heptateuque, ա. եօթնամատեան, եօթնագիրք. եօթն առաջին գիրք Հնոյ Կտակարանի :

Heptatome, ած. կ. եօթնայօդ :

Heptatomique, ած. տգ. եօթնահիւլէ :

Heptatrème, ա. ծբ. եօթնաճակ:

Heptavalent (էփթավալան) ած. տգ. եօթնարժեայ :

Heptène, ա. տգ. եօթնէն. հն. **Heptylène**.

Heptine, ի. տգ. եօթնին. այսպէս կոչին ջրաբնածխուկք (hydrocarbure).

Heptique, ած. տգ. եօթնային :

Heptite, ի. տգ. եօթնիտ. սերտական անուն շաքարային նիւթոց :

Heptol, ա. տգ. եօթնոլ. բաղադրեալ մարմին ունելով եօթն մասունս ջրոյ (alcool).

Heptone, ա. տգ. եօթնոն :

Heptose (էփթոզ) ի. տգ. եօթնոզ. անուն առեալ շաքարային նիւթոց :

Heptylamine, ի. եօթնոստամին:

Heptyle, ա. տգ. եօթնոստա, եօթնահիւթ, էպտիլ :

Heptylène, ա. տգ. եօթնոստին:

Heptylidène, ա. տգ. եօթնոստիլին :

Heptylique, ած. տգ. եօթնոստիլային, էպտիլային : [օդոյ :

Héra, ի. հերա, աստուածուհի

Héraclées (էրաքլէ) ի. յ. հխ. յն Հերակլեանք, հերակլատօնք :

Héracleum (էրաքլէօմ) ա. բ. հերակլախոտ, վահագնախոտ. գա. **Berce** : [ա. յ. —ք :

Héraclide, ա. հերակլեան. || —s,

Héracline, ի. տգ. հիրակլին. ականափոշի (poudre de mine) կոչ :

Héraldique (էրալտիք) ած. կընքագիտական, կնքաբանական. l'art —, — արուեստ. science —, կնքագիտութիւն. 2. ի. կնքագիտութիւն, կնքաբանութիւն:

Héra.

Héraldiste, ա. կնքագէտ, կընքաբան: [Ծաքար:
Hérapathite, ի. սգ. հերապա-
Hérauderie, ի. քարոզութիւն, հրեշտակութիւն տ. **Héraut.**
Héraut (հէրօ) ա. քարոզ, հեշտակ մարտի՝ խաղաղութեան. le caducée d'un —. J'ai servi de — à sa gloire. 2. փ. քարոզ, հրեշտակ, աւետաւոր, աւետաստու. — de la liberté, de la vérité. Le — du printemps, — գարնան, սոխակ:
Herbacé,e, ած. բ. խոտասեր, դալարասեր, դալարազգի. plantes —es, — բոյսք, —ք:
Herbage, ա. խոտք, դալարիք, դալարեղէն, խոտեղէն. vivre d'—s, խոտաճարակ լ. 2. արօտ:
Herbagement, ա. եգ. արօտաբուծումն:
Herbager, ն. եգ. արօտաբուծել, արօտաբոյծ՝ խոտաճարակ առնել:
Herbager, ա. արօտաբոյծ, խոտաճարակ:
Herbageux, euse, ած. խոտաւէտ, խոտաբեր, խոտալից, պարարտաբոյս, դալարագեղ, կանաչագեղ, կանաչաբոյս. plaine —euse.
Herbaille, ի. խոտակ:
Herbant, ա. ո. արտասէր (շուն):
Herbe, ի. խոտ, դալար. tendre —, — naissante, դեղ դալար, դալարի. s'asseoir, se coucher sur l'—, բազմիլ, ննջել ի դալարուղջ, *խոտի վրայ նստիլ, պառկիլ. || couper de l'—, faire de l'—, * խոտ կտրել. || mettre un cheval à l'—, * ձին խոտի դնել. || faucher l'— et l'étendre pour sécher, ծոր. —s fines, մանրախոտք, դալարիք. || fines —s, մանրախոտք, խաղաւարտք. omelette aux fines —s, մանրախոտածուազեղ. || —s médicales, բժշկական խոտք. —s potagères, բանջարք, բանջարեղէնք, խաւարտք. || mauvaise —, քաղ, խոտ անպիտան. — broutée, կռճոն. || փ. il a marché sur une mauvaise —, չար ինչ պատահեալ է նմա, *բան մ'եկած է գլխուն. || փ. եւ ը. sur quelle — avez-vous marché? ասի յորժամ չգիտիցէ որ զպատճառ դժկամակութեան կամ զուարթամտութեան ուրուք. || փ. employer toutes les —s de la Saint-Jean, զամենայն հնարս հնարել ի յաջողել գիմն. || փ. եւ ը. couper l'— sous les pieds à qu., Ցաթել, քարընդոտնել «այադրնը չելլէք». 2. en —, դեռաբոյս, նորաբոյս. || փ. manger son blé en —, յառաջագոյն՝ կանխաւ վատնել զիասս իւր, *եկամուտն առաջուց վատնել. 3. փ. en —, հանդերձեալ. docteur en —, * բժշկցու. 4. ը. — aux puces, լուադեղ, լուխոտ. || — aux chats, կատուախոտ, * կատուի խոտ. || — aux perles, մարգարտախոտ. հն. **Bourrache.** || — aux écus, տ. **Nummulaire.** || — aux poux, ոջլախոտ, ոջլադեղ. * ոջլի դեղ. հն. **Pédiculaire.** || — aux poumons, Ցոքախոտ. || — à la reine, դշխոխոտ. խոտ Ցագուհւոյ. || — au musc, մշկախոտ. || — aux abeilles, մեղուախոտ. || — au coq, տ. **Coq.** || — aux épices, տ. **Nigelle.** || — aux cuillers, տ. **Cochléaria.** || — de la Saint-Jean, ճմակենի. || — militaire, հազարտերեւուկ. || — aux gueux, տ. **Clématite.**
Herbeiller, չ.ո. ճաթակել, դալարակեր լ., *խոտ ուտել (վարազի, կնճի):
Herber (էրպէ) ն. դալարել. *խոտի վրայ փռել. — de la toile.
Herberie, ի. խոտավաճառոց:
Herbette, ի. խոտակ, մանրախոտ, դալարի. danser sur l'—.
Herbeux, euse, ած. խոտաւէտ, խոտաշատ, խոտալից, բազմախոտ, դալարաբոյս, դալարուտ, ճարակաշատ. champs —. Contrée —euse.
Herbicole, ած. կ. խոտակեաց, բուսակեաց, դալարասուն:
Herbier, ա. խոտահամբար, *խոտոնոց. 2. խոտաբան (գրի մէջ, ուր ձկներն կպահուըտին). 3. խոտահաւաք, բուսաբան. * չորցուցած եւ Ցղթի մէջ պահուած բուսոց հաւաքում. — artificiel, խոտահաւաք արուեստական. 5. խոտամատեան, բուսամատեան. * խոտոց եւ բուսոց վրայ խօսող գիրք. 6. խածի. առաջին խախացոց որոճողաց, հն. **Panse** եւ **Jabot.**
Herbière, ի. խոտավաճառուհի. խոտավաճառ կին. 2. խոտաքաղ աղջիկ:
Herbifère, ած. խոտաբեր, խոտաբուղխ, դալարաբեր:
Herbiforme, ած. կ. խոտաձեւ:
Herbivore, ած. խոտակեր, դալարակեր, խոտաճաշակ, խոտաճաշակ, խոտաբուծ. 2. գ. —. les —s, —ք:

Herbon, ա. ար. անապատիկ. *բերան չունեցող դանակ:
Herborisateur, trice, գ. խոտաքաղ, խոտաժողով, խոտախոյզ, խոտաքննին, բուսախոյզ, բուսախնդիր, բուսաքաղ:
Herborisation, ի. խոտաքաղութիւն, բուսաքաղութիւն, բուսախուզութիւն: [բուսաքաղ:
Herborisé, e, ած. խոտաքաղ,
Herboriser, չ. խոտաքաղ՝ բուսաքաղ՝ խոտաժողով լ., բուսախուզել, բուսաքաղել: [teur.
Herboriseur, տ. **Herborisa-**
Herboriste, գ. խոտագէտ, բուսագէտ, արմատագէտ. 2. խոտավաճառ, բուսավաճառ:
Herboristerie, ի. խոտավաճառութիւն, բուսավաճառութիւն. 2. խոտավաճառանոց, բուսավաճառանոց. կրպակ խոտավաճառի:
Herbu, e, ած. խոտաւէտ, խոտալից, դալարագեղ, բուսաբեր, կանաչազարդ. vallée —e. Champ —. 2. Herbue, ի. եգ. բուսահող. 3. անօսրահող:
Herchage, հրահալումն:
Herche, ի. ար. հրահալակառք:
Hercher, ն. ար. հրահալել. * հանքի մի մէջ հրահալակառքերն քալեցունել: [հրահալուհի:
Hercheur, euse, գ. հրահալիչ,
Hercotectonique (էրքօԹէքԹօնիք) ի. ամրագործութիւն, պարբսպաշինութիւն. *ամրոցներ շինելու, պարիսպներ կանգնելու արուեստն:
Hercule (էրքիւլ) ա. դց. Հերակղէս, Վահագն, որդի Արամազդայ, ուժոյն հռչակաւոր. 2. ը. —, հուժկու, այր կաշխուժն՝ զօրաւոր. c'est un —. 3. աս. վահագն. աստեղատուն հիւսիսային կիսագնդոյ. 4. մբ. հերակղաբզէզ. բզէզ Հերակղի:
Herculéen, enne, ած. հերակղեան, հերկիւլանման, վահագնեան, սկայազօր, սկայածն. il est d'une force —enne. Taille, entreprise —enne. [terrain —, — հող:
Hercynien, ած. եգ. հերկինեան.
Hercynite, ի. հբ. հերկինաքար:
Hère (հէր) ա. նխ. հէր, նկնկլի. un pauvre —, այր ցանկանալ՝ ողորմելի, *խեղճ՝ աղքատ մարդ. 2. միայաղՁ. * տեսակ մի ՁղՁախաղ, ուր խաղցողներէն մէկն միայն կյաղՁէ. 3. ո. նղնորՁ. * նղնկի ձագ:
Héréditaire, ած. ժառանգական, հայրենաւանդ. titre —. Prince —, Ցագաժառանգ իշխան. 2. ժառանգական. * ծնողացմէ զաւակաց անցնող. maladie —. || փ. des haines —s. C'est une sagesse — dans votre maison.
Héréditairement, մ. ժառանգօրէն, ժառանգաբար. posséder — une charge, une terre.
Hérédité, ի. ժառանգականութիւն. 2. ժառանգութիւն. — directe, indirecte, ուղղակի, անուղղակի —:
Hérésiarque, ա. հերձուածապետ, հերեսիովտապետ, հերետիկոսապետ, աղանդաիայր:
Hérésie, ի. հերետութիւն, հերե-

սիոլտուԹիւն , հերետիկոսուԹիւն , աղանդաւորուԹիւն . || cet homme ne fera point d'—, չէ այր հաննաբրել , այր սակաւամիտ է . 2. փ. եւ ը. —, հակակարծիք, հակառակ կարծիք. une — en littérature, en médecine. Ce que vous dites là est une —. || — en amour, S. **Pédérastie.**

Hérésiographe, ա. հերեսիովտագիր . պատմագիր հերեսիուտուԹեանց :

Hérésiographie, ի. հերեսիովտագրուԹիւն . պատմուԹիւն հերեսուԹեանց :

Héréticité, ի. հերետիկոսուԹիւն. հերետիկոսական մոլորուԹիւն . l'— d'une proposition, de qn.

Hérétique, ած. հերետիկոսական , հերեսիովտական . proposition —. 2. գ. հերետիկոս , հերեսիովտ . convertir les —s. 3. փ. եւ ը. —, հակակարծ , հակառակամիտ . 4. — en amour, S. **Pédéraste.**

Hérigoté, e (հէրիկոԹէ) ած. ո. chien —, սրունանիշ շուն . շուն որ ունի նիշ ի սրունս :

Hérigoture, ի. ո. սրունանիշ . նիշ ի սրունս շանց :

Hérissé,e (հէրիսէ) ած. ցցուեալ , ծառացեալ , դիզացեալ , *տնկուած. ses cheveux —s, հերք ցցուեալ՝ բլսոմնեալ՝ ի վեր դիզացեալ , աշտանակամազ . des lances —es, անառատախտ նիզակք , նիզակախուռն . la campagne était pleine de piques —es, նիզակախուռն ծածկէր դաշտավայրն. les piques —es couvraient la terre, ծածկէր երկիրն ի նիզակախուռն բազմուԹենէ . furie infernale dont la tête est —e de serpents, ճիւաղ դժոխային օձախուիւ գիսակօք . à poils —s, խոզանացեալ բարշիւք . bataillon — de baïonnettes, սուինազարդ գունդ . 2. խոպեալ , լցեալ , լի . chemin — de ronces et d'épines, փշշալից ճանապարհ . pays — de montagnes, լեռնահոլով՝ լեռնային՝ առապար երկիր . les règles sont —es d'exceptions. || — de grec, de latin, խոպեալ՝ խճողեալ յունարենիւ , լատիներենիւ . որ վեր ի վայր ի կիր ածէ գյոյն՝ զատին բառս . || c'est un homme —, այր անհամբոյր՝ դժուարամատոյց է :

Hérisser, ն. ցցուել , խրձնացուցանել , բսոմնեցուցանել , դիզանել, ծառացուցանել , ի վեր ուղղել , *վեր տնկել . — les cheveux, խրձնացուցանել գիերս , *մազերն տնկել տալ . le lion hérissa sa crinière, բսոմնեալ դիզացան բաշք առիւծուն . le coursier hérisse ses crins. Ce coq hérisse les plumes de son cou. 2. շուրջ պատել , ծածկել . les rochers qui hérissent le flanc d'une montagne. — de pieux un bastion. 3. փ. խոպել, խրճողել , լնուլ. — son style de termes nouveaux,նորակերտ բառիք— զոճն.

Hérisser, չ. ցցուիլ , դիզանալ , բսոմնիլ , ծառանալ . les cheveux lui hérissèrent à la tête.

Se hérisser, դ. ցցուել՝ դիզանել՝ խրձնացուցանել՝ ի վեր ուղղել գիերս, գլխաուրս . le coq est furieux, il se hérisse. Un mâtin qui connait ses forces, se hérisse. 2. ցցուիլ , դիզանալ , բսոմնիլ , խրձնանալ , խրձադիզիլ , խոզանանալ , ծառանալ , *վեր տնկուիլ , փշաքաղիլ . vos cheveux se hérissent. 3. խոզանանալ , խոպիլ , լնուլ . ces champs incultes se hérissent d'épines. Les rues se hérissent de baïonnettes. 3.ն. S. **Hérissonner,** ն.

Hérisson, ա. ոզնի «քիրփի» . 2. մբ. —. անիւ ցցացաղարդ . 3. գ. —. գերան երկաթագամ . 4. — de mer, ծովոզնի , եքինոս , *ծովու —. հն. **Oursin.**

Hérisson, onne, ած. ը. դժուարսոմատոյց , անհամբոյր , վէս . elle a l'humeur —onne. Jamais de la vie je ne vous ai vu si —.

Hérissonne, ի. մբ. ոզնաճնճի . քրիուր ինչ :

Hérissonné, e, ած. կգ. կկզեալ. կծիկ , կծկատարազ , *կծկած. 2. բ. ոզնակերպ , փշալից :

Hérissonnement, ա. ծեփումն :

Hérissonner, ն. ար. ծեփել , ծեփիլ զորմն :

Se hérissonner, դ. ցցուել՝ ծառացուցանել զիերս , գլխաուրս . le faucon se hérissonne.

Héritable (էրիԹապլ) ած. ժառանգելի :

Héritage, ա. ժառանգուԹիւն . ժառանգեալ ինչք. faire un grand —, ժառանգել բազում ինչ . avoir en —, առնուլ ի —. 2. —, կալուածք, տունք, vendre un —. || փ. l'— céleste, du Seigneur, — երկնից՝ արքայուԹեան :

Hériter, չ. ժառանգել . il n'a rien hérité de son père. — d'une maison, d'une grande fortune. 2. փ. — des vertus, de la gloire de ses aïeux — զառաքինուԹիւն , զփառս նախնեաց . faire —, ժառանգեցուցանել .

Hériter, ն. —. — une maison. 2. փ. —. — une maladie de sa mère, un nom de ses aïeux. — de son père son attachement pour...

Héritier, ère, գ. ժառանգ , ժառանգորդ , ժառանգական , կտակառու . — naturel, légitime. Laisser ses biens à ses —s. Instituer —, ժառանգ կացուցանել , ժառանգեցուցանել . digne —, արժանաժառանգ . — d'une grande fortune. — du trône, գահաժառանգ . — de la couronne, Թագաժառանգ . — présomptif, արքայաժառանգ . || փ. se montrer digne — des vertus de ses pères, ը. արժանաւոր ժառանգ հայրենական առաքինուԹեանց . 2. ժառանգ , որդի, զաւակ. sa femme ne lui a point donné d'—. 3. —ère, ի. միամօր ժառանգուհի . épouser une riche —ère.

Hermandie, ի. բ. գունճ . տունկ հրկպրուկ ի տոհմէ սարդասերից (lauracées).

Hermandiées, ի. յ. բ. գնճեայք. ցեղ տնկոց տոհմի սարդասերից :

Hermannie, ի. բ. հերմանիա , հերմանի . ազգ հրկպրուկ տնկոց ի տոհմէ մոլոշասերից (malvacées).

Hermannite, ի. հբ. հերմանաքար. գայլախազատ մանկաԹի (manganèse).

Hermaphrodie, ի. **Hermaphrodisme,** ա. որձեւիգուԹիւն . 2. բ. երկասերուԹիւն :

Hermaphrodite, ա. որձեէգ , արուէգ , այրակին . 2. կ. որձեէգ , արուէգ . 3. ած. բ. երկասեր , երկսեռ . fleur —.

Hermaphroditisme, ա. բ. երկսերուԹիւն :

Herméneutique (էրմէնէօԹիք) ած. մեկնողական , մեկնական . l'art —, արուեստ մեկնուԹեան սուրբ Գրոց . 2. ի. l'— sacrée, կլ., l'—, մեկնողականն , մեկնուԹիւն սուրբ Գրոց :

Hermès (էրմէս) ա. Հերմէս. դիք. 2. —, հերմեսապատեան՝ հերմեսագլուխ , հերմագլուխ . 3. հերմէս , հերմէսանդրի , հերմանդրի . 4. — trismégiste, հերմէս եռամեծն :

Hermésite, ի. հբ. հերմեսաքար:

Herméticité (էրմէՊիսիԹէ) ի. ամրափակուԹիւն :

Hermétique (էրմէՊիք) ած. հիս. հերմէսական, հերմական, հերմեան . science —. || colonne —, հերմագլուխ՝ մարդագլուխ սիւն . 2. ամրափակ , պնդափակ . fermeture, appareil —.

Hermétiquement, մ. հերմապէս , ամրափակ , ամուր. fermer —, ամրափակել :

Hermine, ի. կ. կնգում . ճերմակ կզաքիս «գագում». 2. կնգմենի

«գագում քիւրք» . manteau doublé d'—, Պիկնոց կնգմենապատ... || փ. une robe d'—, կնգմենապատ պատմուճան . անմեղուԹիւն անարատ :

Herminé,e, ած. կնգմենապատ . robe —e.

Herminer, ն. կնգումնել . կընգմենապատ առնել «գագում գափլամագ» :

Herminite, ի. կգ. սեւափայլ կարմրանիշ յատակ :

Hermione, ի. մբ. հերմիոնէ . ազգ որդանց :

Hermitage, Hermite, S. **Ermitage, Ermite.**

Hermodacte (էրմօտաքԹ) ի. **Hermodactyle,** հերմատան, շամպիտակ , ձիւնածաղկի տակ , սորբնջան , * Հերմեսի մատ . արմատ ինչ բժշկական :

Hermographie, ի. աս. փայլա-

ծուագրութիւն. նկարագրութիւն փայլածու. մոլորակի :

Herniaire, ի. բ. աղեխոտ. տունկ երկպրուկ ի տոհմէ կռնիկխոտեայց (illécébrées). 2. ած.վ. աղեվախական. chirurgien —, աղեբոյժ. bandage —, աղեկապ :

Hernie, ի. վ. աղէվախ, աղէվախութիւն, * աղեաց իյնալն. atteint d'une —, S. **Hernieux**. — de l'intestin, ընդերաձախութիւն. — scrotale, փոշտանկ, փոշտանկութիւն. — ombilicale, պորտաձախութիւն. — étranglée, խեղդաղեվախութիւն :

Hernieux, euse, ած. վ. աղէվախ, *աղիքն ընկած :

Herniole, ի. բ. աղեբոյս. օգտակար աղէվախութեան :

Herniotome, ա. վ. աղէվախահատ :

Herniotomie, ի. վ. աղէվախահատութիւն :

Hernutes (հէրնիւթ) գ. հերնուտք, հերնուտականք. աղանդաւորք երեւելի անթիծ վարուքն. կոչին եւս **Frères moraves**. Un honnête —. Une jeune —. [հերնուտականութի :

Hernutisme, ա. հերնուտութիւն,

Hérodiens (էրոտիէն) ա. յ. հերովդիանոսք :

Héroïcité, ի. դիւցազնականութի:

Héroï-comique, ած. դիւցազնակատակ. un poème —.

Héroïde, ի. դիւցազնաձուղթ. *ոտանաւոր նամակ դիւցազնի միոյ անուան. les —s d'Ovide. L'— de Didon et d'Énée.

Héroïne, ի. դիւցազնուհի, հերոսուհի. Jeanne d'Arc fut une —. 2. ի. —, գլխաւոր կինն քերթուածոյ, վիպասանութեան...

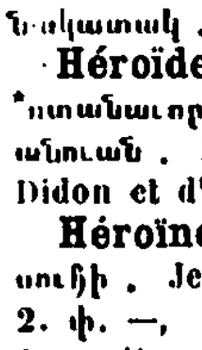
Héroïque, ած. դիւցազնական, դիւցազնային, հերոսական, հերոսային. vertu, âme, action, courage, style, poème —. 2. բ. զօրաւոր՝ ազդոյ յոյժ. médicament, remède —. 3. դիւցազնականն, դիւցազնութիւն. il y a de l'— dans cette action.

Héroïquement, մ. դիւցազնաբար. se conduire —.

Héroïser, ն. դիւցազնացուցանել:

Héroïsme, ա. դիւցազնութիւն. pousser la vertu jusqu'à l'—.

Héron (հէրօն) ա. Ա. տառեղն :

Héron.

Héronneau, ա. տառեղնիկ. ձագ տառեղան:

Héronner (հէրոնէ) ն. տառեղնել. որսալ զտառեղն բազէիւ :

Héronnier, ère, ած. տառեղնորսակ, տառեղնակալ. faucon —. 2. տառեղնատեսակ. չոր եւ վոխտ. oiseau —. Cuisse —ère.

Héronnière, ի. տառեղնաբոյն. 2. տառեղնարան, տառեղնոց :

Héros (հէրօս) ա. դիւցազն. en —, comme un —, դիւցազնաբար, դիւցազնապէս, դիւցազնօրէն. 2. ի. —, գլխաւոր անձն քերթուածոյ՝ վիպասանութեան... Achille est le — de l'Illiade. 3. ի. եւ բ. c'est son —, — նորա է, զարմանալի է նմա :

Hérostrate (էրոսթրատ) ա. Երոստրատ. * որ իւր անունն անմահացնելու համար Եփեսոսի Արտեմեայ մեհեանն այրեց. 2. ի. ած —, —. կործանիչ, այրիչ որ :

Herpaille, ի. ո. վոհմակ (եղջերուաց). հն. **Harpail**.

Herpe (հէրփ) ի. ո. chien de bonne —, քաջաճիրան շուն :

Herpe, ի. եգ. ձագարամաղ. մաղ ձագարի աղօրեաց :

Herpes, ի.յ. լեսուրք. — marines, ծովային —. իրք բերեալք յալեաց ի ծովափն : [սողնախտ :

Herpès (էրփէս) ա. բժ. խրթէշ,

Herpeste (էրփէսթ) ի. կ. գա. **Mangouste**ի. 2. բ. սողնխոտ. ազգ խուլաբուսեայց :

Herpétide, ի. ախ. սողնախտ. սողնական ախտ. սեռական անուն մարթախտից (dermatose).

Herpétique, ած. բժ. սողնախտական, սողնախտային. fièvre, affection —. [տութիւն :

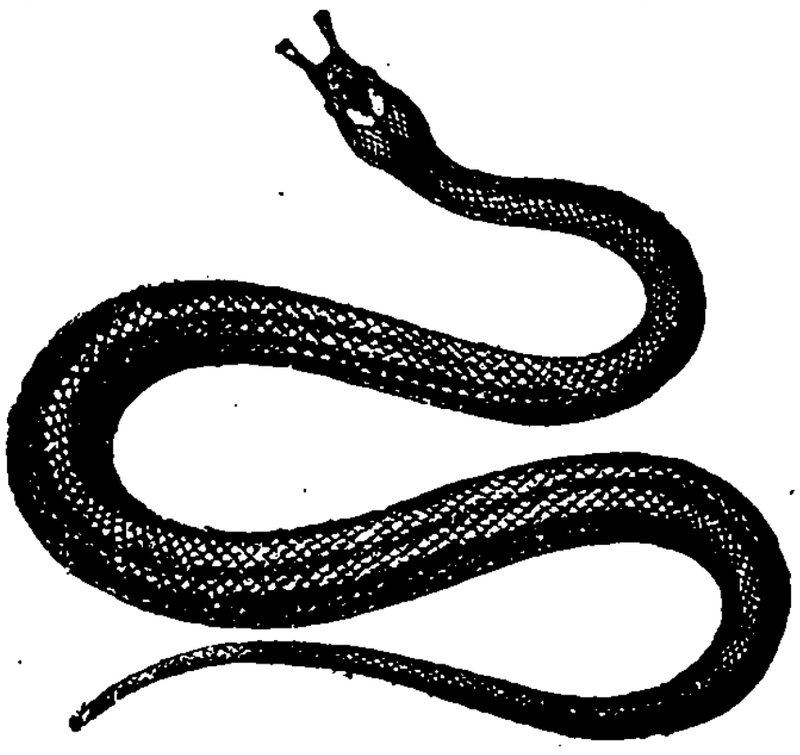
Herpétisme, ա. ախ. սողնախ-

Herpétographie, ի. սողնագրութիւն. * գրութիւն սողնոց վրայ :

Herpétologie, ի. S. **Erpétologie**. 2. բժ. խրթէշաբանութիւն :

Herpolhodie, S. **Polhodie**.

Herpeton, ա. կ. գետնակ. ազգ օձի :

Herpeton.

Herque (հէրք) ի. երկաթատրմուխ. երկաթի տրմուխ աճխալաճառաց :

Herranie, ի. բ. հերանիա, հերանի. ազգ մոլոշեայց (malvacées).

Herrérite (էռէրիթ) ի. հբ. հերերաքար. ազգ բնաճխատի (carbonate) գինկոյ :

Hersage (հէրսաժ) ա. ցաքանումն:

Herschelite (էրշէլիթ) ի. հբ. հերշելաքար. կրկին գայլախազան պաղկոկի եւ ջրատեալ սոդայի :

Herse (հէրս) ի. ցար, ցարան,

տափ. passer la — sur un champ. 2. զ. ցաք. վանդակ երկաթագամ ընդմէջ շարժուն կամրջի եւ դրան. 3. ցաք. եռանկիւնի աշտանակ եկեղեցւոյ :

Hersé, e, ած. ցաքեալ. champs —. 2. Porte —e, — վանդակապատ դուռն. || կգ. château —, — դղեակ :

Herser, ն. ցաքել, ցաքանել «սիւրկիւ սիւրմէք». — un champ. = **Se** —, դ. —իլ :

Herseur, euse, գ. ցաքիչ, ցաքանիչ, ցաքանող, ցաքող :

Hésitant, e (էզիթան, նթ) ած. վարանող, երկբայ, երկմիտ, տատամսոտ, վարանեալ, վարանոտ, տարակուսեալ. elle est toujours —e. 2. կակաղ, դժուարաբարդ. S. **Voix**.

Hésitation, ի. երկբայութիւն, երկմտութիւն, յերկուանք, վարանք, վարանումն, տարակուսանք, դեղեւանք, տատամսութիւն. sans —, sans aucune —, առանց ընդ բանս ինչ աճելոյ, աներկմիտ. répondre avec —. 2. կակազումն, *կմկմալն. parler avec —, կակազելով խօսել, *կմկմալ :

Hésiter, չ. երկմտիլ, յերկմիտս յերկբայս լ., երկբայիլ, յերկուանալ, վարանիլ, տարակուսիլ, ի վարանս կալ, տատամսիլ, դեղեւիլ. elle flotte, elle hésite. Sans —, առանց ընդ բանս ինչ աճելոյ. je n'hésitai donc plus, ոչ եւս ընդ բանս ինչ աճեալ. il n'y a pas à —, չիք ինչ երկմտութեան. — de... 2. կակազել, * կմկմալ. il hésite, il bégaie.

Hesper (էսփէր) ա. աս. դիշերաւար :

Hespérétine, S. **Espéridine**.

Hespérétique, ած. տ. acide —, S. **Férulique**.

Hespérétol, ա.տգ. նուաղայուլ, բաղկուլ, նարինջուլ:

Hespéridées (էսփէրիտէ) ի.յ. S. **Aurantiacées**.

Hespéridène, ա. տգ. նուաղայէն, բաղկէն, նարինջէն :

Hespérides (էսփէրիտ) ի. յ. դց. Եսպերիդեայք, Երիկորնեայք. քոյր երեք դստերք Եպիրոսի. les pommes d'or du jardin des —, ոսկեխնձոր երեկորնեական պարտիզաց :

Hespéridie, ի. բ. նուաղայ, բաղուկ, նարինջ :

Hespéridine, ի. տգ. նուաղային, բաղկին, նարնջին :

Hespérie, ի. մբ. երեկորնակ. Թիթեռն ինչ գերեկեան :

Hespérique, ած. աշ. եսպերական, երեկորնական. Péninsule —, — ցամաքակղզին. Իտալիա :

Hespéris (իս) ա. բ. երեկորնիկ. գա. **Julienne** տնկոյն :

Hespéri-sphingides, ա. յ. մբ. գիշերաթիթեռնաք. տոհմ վերջալուսային Թիթեռանց :

Hespérocallis (քալլիս) ա. բ. գիշերագեղ. ազգ շուշանասերից :

Hespéromys (միս) ա. կ. գիշերամուկն. մկանման կրծող կենդանի:

Hespérornis (նիս) ա. Ծ. արեւմտահայաւ . Ծագման ինչ բրածոյ :

Hessinite, ի. հբ. հեսինիտ , հեսինտաբար :

Hespéris.

Hessite, ի. հբ. հեսաքար :

Hésychiastes (էզիքիասԹ) ա. յ. հանգստականք . աղանդաւորք վանեաց Ադոս լերին. կոչէին եւս Omphalopsyques, պորտոգիք կամ պորտահայեացք , զի ի պորտն ամփոփեալ կարծէին զիոգէ :

Hétaïre, S. **Hétère**.

Hétairisme, ա. հետերութիւն , բոզութիւն : [տար :

Héter... Hétéro... յն. այլ ,

Hétéra, ի. մ. այլաձեւիկ . ազգ ցեղակաԹուիչ Ինիեռնկի :

Hétéracanthe, աճ.բ. այլափուշ:

Hétéradelphe, ա. հշբ. այլեղբայր , կիսական :

Hétéradelphie, ի. հշբ. այլեղբայրութիւն :

Hétéradénique, աճ. մգ. այլագեղձ , այլագեղձային :

Hétérakis (էԹէրաքիս) ա. բբ. այլատայր . ազգ որդան :

Hétérandre, աճ. բ. այլորձայ . plante —. [le gui —.

Hétéranthe, աճ.բ. այլածաղիկ .

Hétéranthère, ի. բ. այլափնիԹ:

Hétère (է) ի. հխ. յն. հետէր. բոզ մեծագին.ին. **Courtisane**. [անկոյ:

Hétérécie, ի. բ. այլաբնակ. ազգ

Hétérie, ի. ընկերշակութիւն . ճաճուկ ընկերութիւն քաղաքական :

Hétérine, ի. մբ. այլիկ . ազգ միջատաց հարաւային Ամերիկոյ :

Hétériste, ա. ընկերշակ :

Hétérobaphie, ի. վդ. այլագունութիւն : [խուիկ :

Hétérobranche, աճ. ձբ. այլա-

Hétérocarpe, աճ. բ. այլապտուղ : [պտղեայր:

Hétérocarpées, ի. յ. բ. այլա-

Hétérocéphale, ա. կ. այլագլուխ . կենդանի ինչ :

Hétérocère, աճ. այլեղջիւր :

Hétérocercle, ա. այլաշրջանակ:

Hétérocerque, աճ. ձբ. այլոձեւ , այլագի , այլատուտն :

Hétérochèles (էԹէրոքել) ա. յ. այլամագիլք . ոտանոտն խեցեմորթք:

Hétérochrone, աճ. այլաժամանակ :

Hétérocline, ի.ձբ. այլահակ. մանկաԹՕուիթ (sesquioxide) մանկաԹի (manganèse).

Hétéroclite (էԹէրոքլիԹ) աճ. բ. անկանոն , այլահոլով . nom —. Un bâtiment, drame —. 2. փ. եւ բ. տարօրինակ , այլանդակ , անհեթեթ . mine, figure, homme —. Manières —s. Voilà une pensée bien —! 3. ա. յ. Ծ. les —s, անկանոնք . սեռ կարգի հաւատեսակաց , ի ոտիվէ մաշկոտանց :

Hétérocrine, ի.վբ. այլաշուշան:

Hétérocrinidés, ա յ.վբ. այլաշուշանազգիք : [փուշտ :

Hétérocyste, ա. բ. այլափամ-

Hétérodactyles, ա. յ. Ծ. այլամագիլք, այլաճիրանք . ոտիվ կարգի մագլոցաց : [ոտիվ զեռնոց :

Hétérodermes, ա.յ. այլամորթք.

Hétérodont, ա. այլատամն :

Hétérodoxe, աճ. այլափառ , այլակրօն, այլահաւատ , չարափառ . opinion, doctrine —.

Hétérodoxie, ի. այլափառութիւն , այլահաւատուիթիւն , այլակրօնութիւն , չարափառութիւն :

Hétérodrome, աճ. այլընԹաց :

Hétérodromie, ի. բ. այլընԹացութիւն : [ղելի :

Hétérodyme, ա. հշբ. այլախնամի :

Hétérodymie, ի. հշբ. այլախնամիութիւն : [plantes —s.

Hétérogame, աճ. բ. այլասեր .

Hétérogamie, ի. բ. այլասերուիթ:

Hétérogène, աճ. այլածին , այլասեռ , այլասեր , օտարասեր, օտարասեռ , օտարածին , տարասեռ , օտարացեղ , տարասեր , աննմանասեռ . corps, roche —. 2. փ. société formée d'éléments —s.

Hétérogénéité, ի. տարասերութիւն , այլասեռութիւն , օտարացեղութիւն , տարասեռութիւն :

Hétérogénésie, ի. այլածնուիթ :

Hétérogénie, ի. այլածնութիւն , օտարածնութիւն :

Hétérogéniste, ա. այլածին , օտարածին : [քար :

Hétérogénite, ի. հբ. այլածնա-

Hétérogonie, ի. այլասերութիւն:

Hétérogynes (էԹէրոժին) ի. յ. կ. այլիգայք. ոտիվ Ծաղանձաձեւ միջատաց , որք ունին արու, էգ եւ չէզոք, որ են մրջիւնք եւ մեղուք :

Hétéroïde, աճ. բ. այլակերպ :

Hétéroïque, աճ. բ. այլաբնակ :

Hétérologue (էԹէրոլոկ) աճ. մգ. այլաբան :

Hétéromastigidés, ա.յ. կ. այլախարազանեայք . ոտիվ ջրաճճեայց :

Hétéromastix, ա. կ. այլախարազան . ազգ ջրաճճեաց :

Hétéromère (էԹէրոմէր) աճ. կ. այլամասն . այլայօդ մասն . || ա. յ. —, մբ. այլամասնութիք . հատուած կարգի պատենաւորից :

Hétéromorphe, աճ. բպ. տգ. այլաձեւ . un tissu —.

Hétéromorphie, Hétéromorphisme, ա. այլաձեւութիւն :

Hétéromorphite, ի. հբ. այլաձեւաքար . հն. **Jamesonite**.

Hétéromyaires, ա. յ. այլընդեղբաւոր :

Hétéromys (էԹէրոմիս) ա. սր. այլամուկն . ազգ կրծողաց :

Hétéronéréide, ի. կ. այլաներեանք :

Hétéronome, աճ. հբ. այլօրէն , արտաքոյ սովորական օրինաց . cristaux —s.

Hétéronomie, ի. այլօրինութիւն:

Hétéronyme, աճ. այլանուն . ouvrage, auteur —.

Hétéropathie, ի. ախ. այլախտութիւն :

Hétéropétale, աճ. այլաթերթ :

Hétérophage, ա. այլակեր :

Hétérophagie, ի.այլակերութիւն:

Hétérophlegmasique, աճ. ախ. այլատոպային . substances —s.

Hétérophrys (Ֆրիս) ա.կ. այլաչոնք . ազգ նախակենդանաց :

Hétérophtalmique, աճ. բխ. այլակն :

Hétérophylle, աճ. այլատերեւ :

Hétérophyllie, ի. բ. այլատերեւութիւն : [յօրինութիւն :

Hétéroplasme, ա. բժ. այլա-

Hétéroplastie, ի. ախ. այլակազմութիւն :

Hétéroplastique, աճ. այլակազմական , այլակազմ :

Hétéropodes, ա. յ. կԹ. այլոտունք . կարգ կակղամորթաց :

Hétéropore, աճ.կ. այլաճակոտ. polypier —. [սիլ :

Hétéropside, աճ. հբ. այլատես-

Hétéroptères, ա. յ. մբ. այլաԹեւք . կիսաԹեւ ինչ միջատք :

Hétéropyle, ա. բ. այլադուռն :

Hétérorexie (էքէրօրէքսի) ի. բժ. այլախորժակութիւն . այլայլումն ախորժակի :

Hétérosciens (էԹէրօսիէն) ա. յ. աշ. այլաստուերք, այլաստուերեանք. բնակիչք բարեխառն գօտեաց :

Hétéroscopie, ի. այլատեսութ :

Hétérosite, ի. հբ. այլաքար :

Hétérositique, աճ. օտարաքային . * օտար երկրէ բերուած աղբոյ եղած մշակութիւն :

Hétérosomes, ա. յ. այլամարմինք . ոտիվ ձկանց որոց ձախ եւ աջ կողերն իրարմէ տարբեր են :

Hétérostrophe, աճ. կ. այլադարձ :

Hétérostylé,e, աճ.բ. այլասլար:

Hétérostylie, ի. բ. այլասլարութիւն : [գութիւն :

Hétérotaxie, ի. բժ. այլակար-

Hétérothétique, ա. իս. այլադիր , գերակայ: [ուած. corolle —

Hétérotome, աճ. բ. այլահատ-

Hétérotopie, ի. մգ. այլատեղութիւն :

Hétérotriches (էթէրոթրիք) ա. յ. կ. այլահիւրք. կարգ ջրաճճեաց :

Hétérotrope, ած. այլադարձ :

Hétérotrophie, ի. քխ. այլասնունդ. փոփոխութիւն եղանակի սննդեան :

Hétérotropique, ած. այլատեղ, այլատեղական :

Hétérotype, ա. հշբ. այլատիպ:

Hétérotypien, enne, ած. հշբ. այլատպեան, այլատիպ :

Hétéroure, ի. բբ. այլագի, այլաձեւ. ազգ որդանց :

Hétéroxanthine, ի. տգ. այլադեղնին. նիւթ նման xanthineի եւ հանեալ ի միզոյ շան :

Hétéroxène, ած. բ. այլահիւր :

Hétéroxénie, ի. բ. այլահիւրութիւն :

Hétérozoaires, ա. յ. կ. այլակենդանք :

Hetman (հէթման) ա. աթաման. աթաբէկ Խազախաց :

Hétraie, ի. փեկոնք. ոփնեստան:

Hêtre (հէթր) ա. բ. չագար, փեկոն, ոփնի «գայրն աղաճը» :

Heu! ի. հէօ. մչ. ո՛հ, ո՛վ, ո՛հ ո՛հ. heu! heu! vous croyez qu'il réussira.

Heu, ա. տափանաւ (բեռնարարձ):

Heuchère, ի. բ. հէօշէրաբոյս.

ազգ սոճիի քարբեկասերից (saxifragacées).

Heudelotie, S. Balsamodendron.

Heulandite, ի. հբ. հէօլանդաքար :

Heur (էօր) ա. հ. բախտ, բարեբախտութիւն, բարեբաստութիւն.

Առ. il n'y a qu'— et malheur en ce monde, յաշխարհի աստ որ ինչ երջանկութիւն է միոյն, աղէտք են միւսոյն. * ամեն բան բախտէ կախուած է :

Heure, ի. ժամ. il y a une — que je vous attends, աիւա — մի գի մնամ քեզ, * մէկ ժամէ ի վեր՝ — մի է որ կսպասեմ ձեզ. dernière —, վերջին՝ յետին —, տարաժամ. — de nuit, գիշերաժամ. — de départ, մեկնաժամ. dans une —, յետ միոյ ժամու, *մէկ ժամէն. en une —, ի միում ժամու, *մէկ ժամուան մէջ. dans le sein des —s fortunées, ի գիրկս բարեբաստիկ ժամուց. peu d'—s, սակաւ —ս, *քիչ —. nous étions à huit —s de Paris, ժամս ութ հեռի էաք ի Փարիզէ, * Փարիզէն 8 — հեռու էինք. || —s solaires, արեւային —ք. l'— était avancée, ժամն խոնարհեալ՝ ընդ երեկոյս էր. || — de Paris, —ն Փարիզու (որուն կհետեւին բոլոր Գաղղիոյ երկաթուղեաց ժամացոյցներն). || quart d'— de grâce, քառորդ շնորհաց, *որոշուած ժամանակէն աւելի շնորհուած ատեն. || de trois —s, երեքժամեայ. || être à l'—, ժամապատս լ., *ժամով գործել. || prendre un ouvrier, une voiture à l'—, ժամավարձ լ., *ժամով բռնել. || être à l'—, ունել գնիշդ ժամն. êtes-vous à l'—? Votre montre est-elle à l'—? Se mettre à l'—, նշգրտել գժամացոյցն. || être à l'—, հասանել ի ժամու՝ ի սահմանեալ ժամու, *նիշդ որոշուած ատենին հասնիլ. || avoir l'—, ունել ժամացոյց ի վերայ իւր, *վրան ժամացոյց ունենալ. ասի եւս՝ գժամէն զոր ժամացոյցն ցուցանէ. quelle — avez-vous? քանի՞ են ժամք ձեր, *ժամն՝ ժամացոյցդ քանի՞ է. || ը. n'avoir pas une — à soi, չունել իւր եւ ոչ մի ժամ, *այնպէս զբաղած ըլլալ որ եւ ոչ ժամ մի կարող ըլլալ իրեն գործածել. ասի եւս n'avoir pas une — de repos, de relâche. || A toute —, յարաժամ, *ամէն ժամուն. || զգ. des —s entières, կլ. des —s, փոխանակ ասելոյ pendant plusieurs —s, ժամս ձիգս, զօգուտ՝ հարուստ ժամս, * շատ ժամեր. || une demi—, կիսաժամ, կէս ժամ. dans demi—, փկ. dans une demi—, ի կիսաժամու, *կէս ժամէն. || quart d'—, քառորդ ժամու, * մէկ քառորդ. à chaque quart d'—, իւրաքանչիւր քառորդին. || փ. bon, mauvais quart d'—, S. Quart. || 24 —s, գիշերատիւ, *գիշեր եւ ցորեկ, ամբողջ օր. || quarante-huit —s, երկտիւ.

2. յ. ժամք, ժամանակ. la fuite des —s, փախուստ ժամուց, արագաձիոիչ ընթացք ժամանակի.

3. ժամ. այլ եւ այլ ժամանակք աւուրն. on dine à 6 —s. Quelle — est-il? քանի՞ են ժամք, *ժամն քանի՞ է. venez à telle —, եկ յայս ինչ —. ||être sujet à l'—, չլինել տէր իւրում ժամանակի, *ժամանակին տէր չըլլալ. je ne suis point sujet à l'—, տէր եմ ժամանակիս. || à deux —s de nuit, de jour, երկու ժամօք գկնի մտանելոյ՝ ծագելոյ արեգական. յերկրորդ ժամու գիշերոյ՝ աւուրնջեան, *գիշերուան՝ օրուան ժամն երկուքին. il s'est levé à 3 —s du matin. Venez à une — de l'après-midi. Il est 7 —s, dix —s du soir. ||զս. à l'— de midi, զմիջաւուրք, գհասարակ աւուրք, *կէսօրն. à deux —s de relevée, յերկրորդ ժամու գկնի հասարակ աւուր. || l'— est avancée, տարաժամեալ է օրն, * ատենն ուշ է. à l'— avancée, տարաժամ, տարաժամու. on leva la séance vu l'— avancée. || — indue, տարաժամ, *ուշ՝ անյարմար ատեն. que viens-tu faire en cette maison à des —s indues? || հգ. vous venez à une belle —, à belle —, կամ il est belle — pour venir, la belle — pour arriver, ասի յորժամ ոք տարաժամ հասանէ գկնի ապասել տալոյ.

4. ժամ. ցոյց ժամուց ի ձեռն ժամացուցից. l'horloge a sonné 2 —s. Il est 3 —s 20 minutes. Quelle — est-il? Il est une —. Il est 2 —s sonnées. || Prendre l'—, յարդարել գժամացոյցն իւր ըստ ճշդագնաց ժամացուցի. mettre une montre à l'—, ճըշգրտել՝ յարդարել գժամացոյցն, *ժամացոյցն շտկել. || une —, deux —s... d'horloge, de temps, ժամ մի, ժամս երկուս, ժամս ձիգս, *ամբողջ մէկ, երկու... ժամ. || compter les —s, համարել՝ ունել գժամս, ձանձրանալ յոյժ. il compte toutes les —s. || փ. եւ բ. chercher midi à quatorze — s, S. Quatorze.

5. ժամք, նշանակք ժամացուցի. les —s de ce cadran sont en chiffres romains.

6. ժամք. * օրուան ժամերն՝ ժամանակն. régler ses —s. Avoir ses —s d'étude, de promenade. || Toutes ses —s sont marquées, ժամ է իւրաքանչիւր զբաղանացն, *ամէն մէկ գործին ժամն որոշուած է. || —s de loisir, —s libres, ժամ պարապոյ, ազատ —ն. * պարապ՝ ազատ ժամանակ. je lirai cet ouvrage à mes —s de loisir, à mes —s libres. || Faire qc. à ses —s dérobées, գործանալ ժամս ինչ ի սովորական եւ ի հարկեցուցիչ զբաղանացն ի գործել զիմն.

7. ժամ. ժամանակ առնելոյ գիմն. il est l'— de se coucher, ժամ է՝ ննջելոյ. aux —s des repas, ի ճաշոյ ժամս, ի ճաշաժամու. les —s d'audience d'un ministre. Avancer l'— du diner. || ը. il ne fait rien qu'à ses —s, չառնէ ինչ արտաքոյ սովորութեան.

8. —s canoniales, ժամ, ժամերգութիւն, ժամակարգութիւն, ժամասացութիւն. livre d'—s, կլ. —s. ժամագիրք.

9. ժամ. սահմանեալ ժամանակ. donner son —, ժամ տալ, ժամադիր լ. choisir une —. Nous sommes convenus de cinq —s du soir. L'— du rendez-vous, ժամ ժամադրութեան. prendre —. Fixer l'— d'un rendez-vous. Donner, fixer, indiquer une —. Désigner l'—, ժամ դնել՝ տալ՝ առնել՝ ունել. ժամադիր՝ ժամակալ լ., *ժամ մի՝ ատեն մի որոշել. prenez — avec elle.

10. ժամ, ժամանակ, պահ. — favorable, propice. Les chagrins avancèrent l'— de sa mort. Elle n'attend plus que l'— d'accoucher. A quelqu' — que, յորո՛է ժամու եւ, *ո՛ր ժամն ատենն ալ որ. enfin l'— est venue, եհաս ապա ժամն, *ատենն եկաւ որ. — de nuit, գիշերաժամ. || à l'— où je vous parle, ի ժամուն յորում խօսիմ ընդ, ի ժամն, այժմիկ, այժմէն, *այս խօսած ատենս. || փ. եւ բ. c'est un homme, un ami de toutes les —s, այր՝ բարեկամ անձնանուէր՝ բոլորա-

նուէր է . || d'— en —, d'— à autre, d'une — à l'autre, ժամ ի ժամ , ժամէ ի ժամ , ժամ քան զժամ , ժամ ընդ ժամ , *ժամէ ժամ . prendre une potion d'— en —. || L'— de l'assemblée du conseil, ժողովաժամ , խորհրդաժամ . || pl. l'— du berger, բարեպատեհ ժամն սիրահարաց . || la dernière —, l'— dernière, l'— suprême, յետին ժամն , օրհաս . toucher à sa dernière —, հասանել՝ ժամանել յօրհաս վախճանին . || son — est venue, հասեալ է ժամն , *մեռանելու ատենն եկած է . son — n'était pas encore venue.

ժամ , ժամանակ . bonne —, դիպող՝ բարեպատեհ . voici la bonne — pour cueillir des fraises. || p. arriver à la bonne —, հասանել ի ժամու , ի դէպ ժամու՝ ժամանակի , *աղէկ ատենին . —s canoniques, ժամակարգութիւն , ժամերգութիւն . || à la bonne —, քաջ է , բարւոք է . || de bonne —, կանուխ , ընդ առաւօտն , *կանուխկին . venez de bonne —, de très bonne —, ե՛կ վաղ քաջ ընդ առաւօտն , *շատ կանուխ եկուր . il nous faudra partir de meilleure — qu'hier, վաղագոյն քան զերէկն պարտ է մեզ մեկնել , * երկուրնէ աւելի կանուխ պէտք է որ երթամք . il est venu de trop bonne —, եկն կանուխ յոյժ . se lever de bonne —, առաւօտ առնել , վաղայարոյց լ. || il est encore de trop bonne —, դեռ առաւ շատ կայ , կանուխ յոյժ է տակաւին , *դեռ շատ կանուխ է . il est bonne —, il est de bonne —, կանուխ է . || de bonne —, վաղ , կանուխ , վաղ քաջ, վաղագոյն. arrivez de bonne —. եւս՝ անդստին յառաջին տլոցն . si de bonne — on remplit les enfants de ces grandes maximes, եթէ վաղ քաջ դրոշմեցին իմաստս այսոքիկ ի միտս մանկտւոյն .

11. mauvaise —, ժամ անպատեհ , անդէպ ժամանակ , * անյարմար ատեն . c'est la mauvaise — pour lui parler. || A la male —, ի կորո՛ւստ . va-t-en à la male —, երթ —, *գնա՛ կորստէ .

A l'— que, մ. ի ժամուն՝ ի ժամանակին՝ ի պահուն յորում. à l'— que je parle, un jeune Arménien... || A l'— qu'il est, յայսմ ժամու , այժմիկ, յայսմ՝ ի սմին ժամու , արդ իսկ , *այս ժամուն , այս միջոցիս . à l'— qu'il est, on délibère sur le sort de l'Arménie. Il me coûte plus de dix mille francs, à l'— qu'il est. եւս՝ այժմուս , այժմ , զարդիս , *հիմա , հիմաճուկ . cela n'est plus de mode à l'— qu'il est. [այժմ, զարդիս .

A cette —, ի ժամուն , յայժմուս ,

A toute —, յամենայն ժամ, ժամու ժամու , յարաժամ , * ամէն ժամ՝ ատեն . permettez-moi de vous voir à toute —.

Tout à l'—, մ. յեւ սակաւ ժամանակի , յեւ սակաւ միոյ , ընդհուպ , *քիչ ատենէն . je suis à vous tout à l'—. եւս՝ արդ իսկ. que disiez-vous tout à l'— ?

Sur l'—, առժամայն ; նոյնժամայն , նոյնիսկայն , իսկոյն , *նոյն ատեն , մէկէն .

p. pour l'—, մ. առ ժամ մի , առ ժամս , առ այժմ , *հիմակուհիմա .

A l'—, այժմ , այժմիկ , * հիմա . à l'— que, ի ժամն , ի ժամուն , յորում , մինչդեռ , *այն ատենն որ ... || — par —, ժամ առ ժամ , ժամ ի ժամ :

Heurette, ի. ժամիկ , կիսաժամ :

Heureusement, մ. երջանկութեամբ , երջանկաբար . vivre —. 2. բարեբախտաբար , բարեբախտապէս , բարեբաստաբար , ըստ բախտի , դիպուածով բախտի , ըստ յաջողուածոյ բախտի , ի բախտէ, բախտով , *աղէկ որ , աղէկն այն է որ . — pour lui que son père ne l'aperçut pas, յաջողութիւն ըստ բախտի լեալ նմա ոչ եռես զնա հայրն . — pour Ardachès, ըստ բախտի եղեալ Արտաշիսի . — il vous aime. 3. յաջողաբար, յաջողութիւն ի դէպ եկեալ , ողջամբ , բարի պատահումն լեալ , դէպք յաջողեցին , դէպք ի բարի ելեալ . vous retournerez — à Haque, ողջամբ եւ յաջողութեամբ դարձչիք յԻթակէ . ainsi finit — la bataille la plus hasardeuse. 4. յաջողաբար , ճարտարապէս , գեղեցիկս , ի դէպ , ի դէպ ժամու . cela est — conçu, exprimé. Versifier —. 5. ի դէպ , բարեաւ , *աղէկ . — situé, գեղեցկադիր , գեղեցկանիստ , * աղուոր դիրքով :

Heureux, euse, ած. երջանիկ , բարեբախտ , բարեբախտիկ , բարեբաստ , բարեբաստիկ, երջանկաւէտ, երջանկաշահ , երանիկ , երանելի , երանեակ , բախտաւոր , բարեկենցաղ . être —, — է., երջանկանալ , երանաւետիլ . vous seriez trop — si, de, բազմերջանիկ՝ բարեբախտ՝ բարեբաստիկ գտանիցիս եթէ . ne seriez vous pas trop — d'être la source de tant de biens, ո՞չ ապաքէն ի բուն ծայր բարեբաստութեան անցեալ կայցես՝ այսքանեաց բարեաց գոլով պատճառ . trop —, bien —, երանաւէտ , երջանկաւէտ , ամեներջանիկ . que tu es — ! երանի՛ քեզ . — celui qui, երանի՛ նմա որ . — l'homme qui, երանեալ է այրն որ . vous êtes venus dans un — jour, ի բարի աւուր եկիր . je fus assez — pour pouvoir renoncer, ըստ յաջողեալ բախտի եղեւ ինձ հրաժարել . toujours —, միշտերջանիկ . — de vivre, du bonheur d'autrui. Je suis — que vous acceptiez mon offrande. — séjour. Règne —. L'âge — de l'enfance. Une —euse vieillesse. Rendre —, երջանիկ՝ բարեբաստիկ՝ երանելի առնել՝ կացուցանել , երանաւետել . je serai — de, երջանիկ՝ բարեբախտ համարեցից զանձն իմ՝ գիս . estimer qn. —, երանի՛ տալ , երանիս կարդալ ուժեք . sa mère —euse, երանուհի մայր նորա . vous êtes une —euse mère. || Être — comme un roi, երջանիկ յոյժ՝ երջանկաւէտ լ. || faire une fin —euse, երջանկամահ լ., ունել մահ երջանիկ . 2. բարեբաստիճ , բարեշէն , գեղեցիկ . ô jour — ! ո՛վ օր բարենշան . — hasard. Chance, —euse. C'est —, fort — pour vous, բարեբաստիկ է ձեզ . —euse destinée, գեղանսեհ բախտ . il sait tout ce qui vous est arrivé d'—, գիտէ որ ինչ դէպք բարեպատեհ յաջողեցին ձեզ . || հգ. p.c'est bien —, զարմանք են , զարմանամ . je vous crois —. Vous me croyez ? c'est bien —. || Être né sous une —euse étoile, ընդ բարեգուշակ աստեղը ծնեալ է. յաջողել յաւիտեան ձեռնարկս իւր . || faire une —euse rencontre, une rencontre —euse, հանդիպել՝ հասանել փափաքանացն , *փափաքածին հանդիպիլ . 3. բարեբախտ , բախտիկ , յաջողաբախտ , յաջող , յաջողակ, բարեյաջող. il est né —. Être — au jeu, joueur à la main —euse, յաջողաբախտ՝ յաջողածեռն է խաղացողդ . փ. avoir la main —euse, յաջողել ի ձեռնարկս իւր . — en affaires, en amour, dans ses entreprises. Une —euse navigation, traversée. — retour. Des couches —euses. Une chute —euse, անվտանգ անկումն . je ne fus pas plus —, չյաջողեցայ լաւագոյն . prendre une —euse tournure, յաջողիլ . la situation de Tyr est —euse pour le commerce. 4. ընտիր , ազնուագոյն , գեղեցիկ , բարեշունչ. choix, conseil —. — naturel. 5. ճարտար , ճարտարագիտ , ճարտարաբիւս , հանճարեղ . repartie —euse. —euse expression. Vers —. 6. անմոռաց , անսահ . il a la mémoire —euse, — են միտք , — է յիշողութիւն նորա . || d'—euse mémoire, բարեյիշատակ , լուսահոգի . 7. գ. երջանիկ . le bien —, ամեներջանիկ . les — du monde, de la terre, du siècle, —ք՝ մեծատունք աշխարհի . les — du jour, —ք աւուրն, արք համբաւաւորք ժամանակին . faire un —, des —, երջանիկս առնել , *երջանիկ անել .

Առ. il n'est — que celui qui croit l'être, կմ. on n'est — qu'autant qu'on le croit être, երջանիկ է նա որ զանձն համարի երջանիկ. || à l'— l'—, առ երջանիկն երջանիկ , * սովորաբար հարստութիւնն երջանիկ եղողին կուգայ. || plus — que sage, երջանկագոյն քան իմաստուն, ո՛րչափ եւ անխորհուրդ իցէ յաջողի :

Heuristique (էօրիսթիք) կամ **Hevristique** (էվրիսթիք) ի. գտումն . արուեստ գիւտս գտանելոյ . 2. ած. գտողական . la méthode —.

Heurt (հէօր) ա. բախ , բախիւն, բախումն , ընդդիմաբախութիւն , ընդհարումն, ընդհարութիւն, *զարկ, զարկուածք . 2. սպի . ce cheval a un — au pied de devant.

Heurté, e, ած. բախեալ , ընդհարեալ . 2. փ. վիրաւորեալ . — par des paroles si désobligeantes. 3. հակառակեալ . des préjugés —s par la philosophie. 4. նկ. խոշոր , խիստ . tons —s. 5. անոճ , անյարիր , կոպտուր . style —.

Heurtement, ա. բախումն . || 2. ք. **Hiatus**.

Heurter, ն. բախել , ընդդիմաբախ լ., ընդհարկանել , խեթկել , *զարնուիլ . — qn. en passant. Se — la tête contre un mur. — de l'épaule, գլխցել ուսովք . 2. փ. բախել ընդդէմ , ֆակառակ կալ , վիրաւորել . — la raison, les préjugés, le pouvoir de qn., l'amour-propre. 3. նկ. խոշոտգոյնս՝ խիստ նկարել . — un tableau.

Heurter, չ. բախիլ , ընդհարկանիլ , * զարնուիլ . — contre une pierre, — ընդ վէմն , զարկանիլ ի վէմն , *քարի —. || փ. c'est — de la tête contre la muraille, c'est se — la tête contre un mur, que de vouloir lui persuader qc., ասի զդժուարահաւան՝ դժուարահամոզելի մարդոյ . 2. բախել՝ հարկանել զդուռն, *դուռն զարնել . — à la porte. On a heurté deux coups. || — en maître, տիրաբար բախել զդուռն .

Se heurter, դ. բախիլ , ընդհարկանիլ , զարկանիլ , *զարնուիլ . — contre la table. || փ. —, ֆակառակիլ՝ ֆակառակ կալ միմեանց . ces deux hommes se heurtent en toutes occasions. Son pouvoir se heurta contre le mien. 2. նկ. ֆակառակիլ , անյարմար լ. գունոց :

Heurtoir, ա. հ. բախոց , դրնահար . ուռն դրան «չագչագ» . արդ կոչի **Marteau**. [հանի) :

Heuse (հէօզ) ի. ար. մխոց (ջրի-

Hévé (էվէ) **Hévéa**. ա. բ. հեւենի . ծառ քաուչարեր :

Hévéène, ա. տգ. քաուչախիժ :

Hex... Hexa (էքս , էքսա) յն. մասնիկ , վեց..., վեցա...

Hexacanthe (էքսաքանթ) ած. կ. վեցափուշ , վեցախայթոց :

Hexacorde (էքսաքորտ) ա. եժ. վեցալի . *վեց թել ունեցող նուագարան . 2. ած. —. instrument —.

Hexactinellides, ա. յ. կ. վեցշողազգիք . կարգ սպնգաց :

Hexacycle (էքսասիքլ) ած. վեցանիւ . voiture —.

Hexadactyle (էկզատաքթիլ) ած. կ. վեցմատնի, վեցմագիլ . *վեց մատ ունեցող : [էկզադեկան :

Hexadécane (էկզատէքան) ա. տգ.

Hexadécyle (էկզատեսիլ) ա. տգ. վեցատասնուատ , էքսադեկիլ :

Hexadécylène (էկզատեսիլէն) ա. տգ. վեցուտասնուատէն, էքսադեկիլէն : [դեկիլային :

Hexadécylique, ած. տգ. էքսա-

Hexaèdre, ած. եչ. վեցանիստ . prisme —. 2. ա. —, * վեց երես ունեցող մարմին : [forme —.

Hexaédrique, ած. վեցանիստ .

Hexaéthylbenzène (էկզա) ա. տգ. վեցեթիլբենզէն :

Hexagonal, e (էկզագոնալ) ած. վեցանկիւնի , վեցանկիւն . terrain —. Figure —e. Prismes hexagonaux.

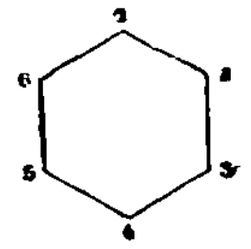
Hexagone (էկզագոն) ած. վեցանկիւն , վեցանկիւնի . 2. ա. վեցանկիւն . 3. պշ. —, * վեց պատնէշով բերդ :

Hexagramme, ած. վեցագիր , վեցաոտո . 2. չգ. վեցագիծ :

Hexagyne (էկզաժին) ած. բ. վեցիգայ :

Hexagynie (էկզաժինի) ի. բ. վեցիգայք . դաս տնկոց որոց վեց իգայք են:

Hexahydrure (էկզա) ի. տգ. վեցջրուկ :

Hexagone.

Hexaicosane (էկզաիքոզան) ա. տգ. էքսաիկոզան. ջրաբնածխուկ ինչ:

Hexaméron (էկսամէրօն) ա. վեցօրեայ . l'— de saint Basile, —ն սրբոյն Բարսղի :

Hexaméthylbenzène (էկզա) ա. տգ. վեցմեթիլբենզէն :

Hexaméthylbenzine, ա. տգ. վեցմեթիլբենզին :

Hexaméthylène (էկզա) ա. տգ. վեցամեթիլէն :

Hexaméthylène-amine, ա. տգ. վեցմեթիլէն-ամին :

Hexamètre (էկզամէթր) ած. եւ ա. տփ. վեցչափ , վեցոտնեայ :

Hexandre (էկզանտր) ած. բ. վեցորձայ :

Hexandrie, ի. բ. վեցորձայութիւն , վեցորձայք. դաս տնկոց որոց ծաղկանց են վեց որձայք :

Hexandrique, ած. վեցորձայ :

Hexane (էկզան) ա. տգ. վեցան :

Hexaoxylbenzène (էկզա) ա. տգ. վեցաթթուածխենդրէն :

Hexapétale, Hexapétalé, e (էկզա) ած. բ. վեցաթերթ. corolle —.

Hexaphylle (էկզաֆիլ) ած. բ. վեցատերեւ , վեցտերեւի , վեց տերեւեան . calice —.

Hexaple (էկզափլ) ա. կամ **Hexaples** (էկզափլ) ա. յ. վեցիջեանք , վեցօրինակք (Որոգինեայ) :

Hexapodes (էկզա) ա. յ. վեցոտունք . խումբ անթիւ միջատաց :

Hexapole (էկզա) ի. վեցաքաղաք. դաշնակցութիւն վեցից քաղաքաց . l'— dorienne.

Hexaptère (էկզա) ած. բպ. վեցաթեւ , վեցթեւեան :

Hexaptote (էկզա) ած. բ. վեցահոլով . nom —. 2. ա. —.

Hexasépale (էկզա) ած. բ. վեցափնթ :

Hexasperme (էկզա) ած. բ. վեցասերմն . fruit —.

Hexastique (էկզաստիք) ած. վեցատիք . * վեց ոտանաւորով . épigramme —, եւ գ. un —.

Hexastome (էկզա) ած. վեցաբերան : [tique —.

Hexastyle, ած. վեցասիւն . por-

Hexasyllabe (էկզա) ած. եւ ա. բ. վեցավանգ :

Hexatétraèdre (էկզա) ա. ֆբ. չորսվեցանիստ , քսաննեչորսանիստ :

Hexateuque (էկզատէօք) ա. հընգամատեան . հինգ գիրք Մովսիսի :

Hexatomique (էկզա) ած. տգ. վեցաիլէ , վեցաիլէային :

Hexavalent (էկզավալան) ած. տգ. վեցազօր :

Hexécontane (էկզէ) ա. տգ. վաթսունան . յագեալ զածխուկս նշանակէ : [**Hexylène**.

Hexène (էկզէն) ա. տգ. կն.

Hexépique, ած. տգ. վեցէպիք :

Hexérique, ած. տգ. վեցէրային:

Hexine (էկզին) ի. տգ. վեցիկ . անուն տուեալ եկեւորագազային (acétylénique) ջրաբնածխուկաց :

Hexique, ած. տգ. վեցային :

Hexite (էկզիթ) ի. գտ. վեցիտ . այսպէս կոչին շաքարային նիւթք գործեալք վեցաիլէային ցրւովք (alcools hexatomiques).

Hexodon, ա. վեցատամն . սեռ պատենաթեւից Մատակաւորի :

Hexol (էկզոլ) ա. տգ. վեցուլ . ցրի վեցաիլէ :

Hexose (էկզոզ) ի. տգ. վեցուց . սեռական անուն քաղզուցից (glycoses).

Hexoylène (էկզօ) ա. տգ. վեցուսէն. մասն վեցիկի (hexine).

Hexylamine (էկզիլ) ի տգ. վեցամին . այսպէս կոչին ամինք գոյացեալք վեցանիւ (hexane).

Hexyle (էկզիլ) ա. տգ. վեցուստ, վեցանիւթ :

Hexylène (էկզիլէն) ա. տգ. վեցուսէն . այսպէս կոչին ջրածնաբնածխուկք եթիլէնայինք :

Hexylénique (էկզիլէնիք) ած. տգ. վեցուսէնային :

Hexylique (էկզիլիք) ած. տգ. վեցուսային :

Hi, hi, hi, մջ. քահ քահ , ըստիչ «գըզգըր» . hi, hi, hi, comme nous voilà bâtis ! Laissez-moi rire, hi, hi, hi. || Faire des hi et des ho, յապուշ կրթիլ , *ապշիլ մնալ :

Hianticonque, ած. փն. խեցաթերաբամ . խեցեմորթք՝ որոց խեցին կամ պատեանն թերաբամեալ է :

Hiatus (իաթիւս) ա. բ. ոյծք. հանդիպումն երկուց ձայնաւորաց :

Hibbertie (իպպերթի) ի. բ. իբբերտիա , իբբերտի . հն. **Cistomophe**. [ձմեռնատուն :

Hibernacle, ա. բ. ձմերատուն ,

Hibernal, e, ած. բպ. ձմերային , ձմեռնային . le repos — des plantes. 2. բ. ձմեռնաբոյս . floraison —e.

Hibernant, e, ած. կ. ձմերող , ձմեռնաթմբիր , *ձմեռն թմրող . animaux —s.

Hibernation, ի. կ. ձմեռնաքուն, ձմեռնաթմբիր . *ձմեռն թմրիլն :

Hiberner, չ. կ. ձմեռնաքուն լ., ձմեռնաթմբրիլ , * ձմեռն թմրիլ :

Hibernie, ի. մբ. ձմեռնաճնի . ազգ գիշերային պատենաթեւից :

Hibiscées, ի.յ.բ. բաղջուկեայք. ցեղ տնկոց , որոց նախատիպ է բաղջուկ : [**Ketmie**]ի :

Hibiscus (իպիսքիւս) ա. բ. գա.

Hibou (ի) ա. ե. բու «պայգուշ». cri de —, վայիւն . || փ. il vit seul comme un —, կեայ մենակեաց իբրեւ զբու , * բուի պէս մինակ կ'ապրի . c'est un — կամ il fait le —, մարդատեաց՝ անընկերասէր է . c'est une retraite կամ un nid de —, բոյն է բուոց , տուն է աւերակ՝ անմարդաբնակ , *բուի բոյն է :

Hic (հիք) ա. ը. կնճիռն, դժուարութիւն. voilà le —. C'est là le —.

Hicard (հիքար) ա. Ը. Ծանիր. *անծեղի մեծութեամբ Ցուչուն.

Hibiscus.

Hic et nunc (հիքէնիւնք) մ. ը. անյապաղ:

Hidalgo (իտալկո) ա. հիտալկոյ, ազնուատոհմ. *ազնուական Սպանիացի որ ինքնիշխան առաջին քրիստոնէից ցեղէն իջած կկարծէ. les —s. C'est un —. Fier comme un —.

Hibou.

Hideusement (հիտէօզըման) մ. սոսկալի իմն օրինակաւ, ահագին. elle est — défigurée. Elle est — laide.

Hideux, euse, ած. ժահադէմ, չարատես, ժանուատեսիլ, զազրուի, զազրաԾոմի, ձառադէմ, սոսկալի. une chose —euse à voir, չարատեսիլ՝ զազրատեսիլ՝ դժոխատեսիլ. femme, figure, peinture —euse. Homme, corps, visage —. [քրտնաթոր:

Hidrotique (իտրօԾիք) ած. բժ.

Hie (հի) ի. ար. Ծակ, սալահար (սալարկուաց) «եէր Ծոգմաղը, վարեօզ»:

Hie.

Hièble (իէպլ) ի. բ. գետնամայր, գետնատօսախ «եապանի մխրվէր»:

Hielmite, ի. հբ. հիէլմաքար:

Hiémal, e (իէմալ) ած. բ. ձմեռնային, ձմեռնաբոյս. plante —e, ձմեռնատունկ. 2. աշ. մշտաձիւն, մշտասառոյց. montagnes —es.

Hiémation, ի. ձմերուման. *ձմեռն անցընելն. 2. ձմեռնաբուսութիւն, *ձմեռն բուսնիլն:

Hier (հիէ) ն. Ծակել. վարսել՝ մխել Ծակիւ, *Ծակով խոՃել. — des pilotis.

Hier (իէր) մ. երէկ, յերէկն, յերեկի՝ յերեկեան աւուրն «տիւն». — matin, — ընդ առաւօտն, *երէկ առաւօտ. — soir, — au soir. ||Depuis —, յերիկէ, յերեկէ հետէ, *երեկուընէ, երեկուընէ ի վեր. || avant—, յառանդն, *երէկ չէ միւս օր. — et avant—, երէկ եւ առանդ. depuis avant—, յառանդէ. || d'— en huit, — en quinze, յերեկէ ցուԾ օր՝ ըր հնգեսաւան օր, *երեկուընէ ուԾ՝ տասնըհինգ օր. || d'—, երեկի, երեկեան, *երէկուան. les paroles d'—, երեկի բանքն, զերեկի բանն. il n'est que d'— dans sa place, յերէկն եւԾ եմուտ ի պաշտօնն իւր. le monde est vieux, mais l'histoire est d'—, վաղժամանակեան՝ հինաւուրց է աշխարհս, այլ երեկեան է պատմութիւնն. || փ. եւ ը. il est né d'—, երեկածին է. || c'était —, il me semble que c'était —, c'est d'—, յերէկն էր, Ծուի ինձ զի յերէկն էր, *երէկ էր, կարծես Ծէ երէկ էր. || homme d'—, երեկեան այր, *երեկուան մարդ. 2. ա. երէկ. vous aviez — tout entier pour vous décider.

Hiéracées, ի. յ. բ. բազէխոտաազգք: [բազէխոտ:

Hiéracium (իէրասիօմ) ա. բ.

Hiéranose, ի. ախ. սրբախտ. հն. Épilepsie, կն. Mal sacré.

Hiérarchie (հիէրարշի) ի. նուիրապետութիւն, դասակարգութիւն, կարգապետութիւն, աստիճանաւորութիւն. — de l'Église, աստիճանաւորութիւն Եկեղեցւոյ. la — ecclésiastique, — եկեղեցական. — d'anges, — հրեշտակաց. 2. փ. —. la — sociale. — civile, militaire.

Hiérarchique, ած. նուիրապետական, դասակարգական, կարգապետական. ordre —, դասապետական կարգ:

Hiérarchiquement, մ. նուիրապետօրէն, նուիրապետաբար, դասակարգաբար, կարգապետօրէն, ըստ կարգաց:

Hiérarchisation (հիէրարշիզասիօն) ի. դասակարգումն:

Hiérarchiser (հիէրարշիզէ) ն. դասակարգել:

Hiérarque (հիէրարք) ա. նուիրապետ, կարգապետ, քահանայապետ:

Hiératique (իէրաթիք) ած. նուիրական, սրբազնական, քրմական, մեհենական, հնագոյն. écriture —. Signes —s. 2. փ. նուիրական, սրբազան. style —.

Hiératiquement, մ. նուիրապետաբար:

Hiératisme, ա. դասակարգումն:

Hiératite, ի. հբ. հիէրաքար:

Hiérochloé, ի. բ. նուիրախոտ:

Hiérodrame, ա. նուիրախաղ.

Hiérodule, ա. հխ. մեհենասպաս. սպասաւոր մեհենի:

Hiéroglyphe (իէրօգլիֆ) ա. նուիրատառ, նուիրագիր, նուիրադրոշմ նուիրագիր, մեհենադրոշմ, մեհենագիր, մեհենագրութիւն. խորհրդական նշանագիրք Եգիպտացւոց. || փ. ce sont des —s pour moi, անիմանալի իմն է ինձ այս, *հասկընալու բանս չէ:

Hiéroglyphé, e (իէրօգլիֆէ) ած. նուիրադրոշմ:

Hiéroglyphique, ած. նուիրադրոշմ, մեհենադրոշմական. figure, symbole, écriture —.

Hiéroglyphisme, ա. նուիրադրոշմումն:

Hiérogrammate, Hiérogrammatiste, Hiérogrammatique, ած. նուիրագիր, նուիրադրոշմ, մեհենագիր:

Hiérogramme (իէրօգրամ) ա. սրբագնատառ, նուիրագիր:

Hiérographie, ի. սրբագնագրութիւն: [նագրական:

Hiérographique, ած. սրբագ-

Hiérologie, ի. սրբագնաբանութիւն:

Hiérologique, ած. սրբագնաբանական: [պիր:

Hiéromnémon, ա. աստենադը-

Hiéronique, ած. հխ. նուիրայաղԾ, սրբազնայաղԾ. յաղԾողն ի նուիրական խաղս:

Hiéronymique, ած. հերոնիմեան. martyrologe —.

Hiéropé, ա. հխ. նուիրագործ, սրբազնագործ. վերակացու զոհից յԱԾէնս:

Hiérophante, ա. հխ. հանդիսապետ, Ելիւսինեան խորհրդատօնից:

Hiérophantide, ի. հիս. հանդիսապետուհի, քրմուհի (Դեմետրեայ յԱԾէնս): [մայութիւն

Hiéroscopie, ի. հխ. նուիրահը-

High life (հայ լայֆ) ա. անգ. մեծատունք, մեծամեծք, աւագոյնք. le — parisien, — Փարիզու:

Higoumène, ա. վանահայր (Յունաց):

Hilaire, ած. բ. ընդապորտային:

Hilarant, ած. զուարԾացուցիչ. || նբ. —. voilà qui est —, — իմն է. 2. տգ. gaz —, — գազ. նախաԾուիդ (protoxyde) անկենդանի (azote): [միտ:

Hilare, ած. զուարԾ, զուարԾա-

Hilarité (իլարիթէ) ի. զուարԾութիւն, զուարԾամտութիւն. une physionomie pleine d'—, զուարԾատեսիլ դէմք, զուարԾերես. ces paroles excitèrent l'— de l'assemblée.

Hildenbrandtiées, ի. յ. բ. հիլդենբրանդեայք. տոհմ լօտից:

Hile (հիլ) ա. բ. պորտ, ընդապորտ. պորտ ընդոց «Ծոխում կէօպէյի. 2. մգ. պորտ «կէօպէք». — du poumon, du foie.

Hilifère, ած. բ. պորտաբեր:

Hiloire, ի. նւ. հրճոն:

Hilon, ա. վ. պորտախտ:

Hilosperme, Hilospermé, e, ած. բ. պորտասերմն. որոյ սերմն ունի պորտ լայն:

Himanthalie, ի. բ. ծովափոկ. ազգ ծովային լօտի:

Himantocère (իմանԾօսէր) ած. կ. փոկեղջիւրիկ. որոյ փոկաձեւ են եղջիւրիկք:

Himantoglosse, ի. բ. գոգալեզու:

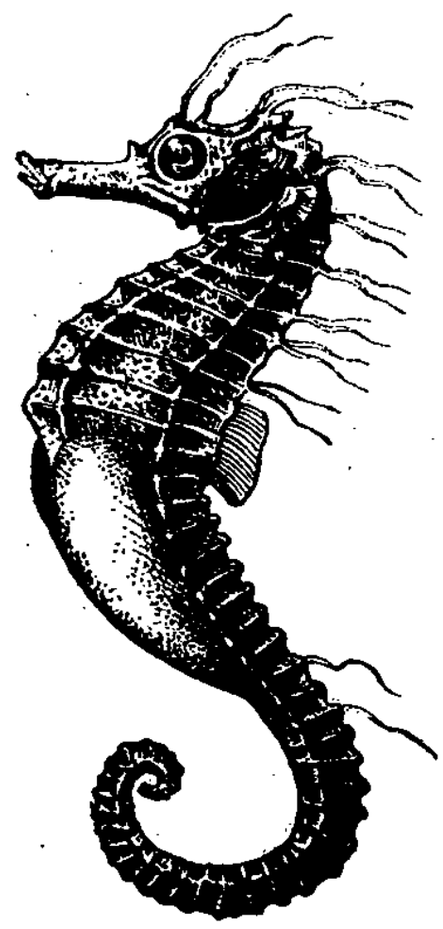
Himantopode, ած. Ը. փոկոտն. որոյ երկայն յոյժ են աքեացք, սլունք:

Himéranthe, ա. բ. հմայածաղիկ, սիրածաղիկ:

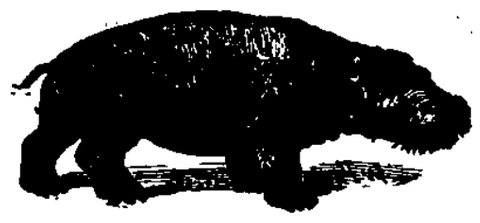
Hindi (էնտի) ա. հնդիկ, հնդկերէն. հնդիկ՝ Հնդկաց լեզու:

Hindou, e, գ. հնդիկ, *հընդկաստանցի, հնդկուհի:

Hindouisme, ա. հնդիկութիւն, հնդկագիտութիւն: [տ. **Inde.**
Hindoustan, ա. Հնդկաստան.
Hindoustani (ընտանեաբար) ա. հնդկերէն, հնդիկ լեզու:
Hindoustaniste, ա. հնդկագէտ:
Hindouvi, տ. **Hindi.**
Hipp... Hippo... յն. մասնիկ, *ձի, ձիաս*
Hippace (իփաս) ա. հխ. ձիապանիր. *ձիու կաշով շինուած պանիր:
Hippanthropie, ի. բժ. ձիամարդութիւն. ազգ մենամոլութեան յորում հիւանդն զանձն ի ձի փոխարկեալ համարի:
Hipparion (իփփարիօն) ա. վբ. կ. ձիակ. փոքրիկ ձի բրածոյ:
Hipparque, ա. հխ. ասպահապետ, հեծելապետ. զօրավար հեծելազօրու:
Hippe (իփ) ի. ոպ. ձիախեցի. սեռ խեցեմորթաց, որոց ձեւն նման է գլխոյ ձիոյ:
Hippéastre (իփփէասթը) ա. բ. ձիաստղ. ազգ շուշանասերից:
Hippélaphe (իփէլաֆ) ա. կ. ձիեղջերու:
Hippiatre, ա. ձիաբոյժ:
Hippiatrie, ի. ձիաբուժութիւն,
Hippiatrique, ի. ձիաբուժութիւն. || ած. ձիաբուժական:
Hippique, ած. ձիական. connaissances —s. Concours —.
Hippobdelle(իփօպտել)ի.կ. ձիաոգրուկ:
Hippoboscidés, ա. յ. մբ. շանաճանճեայք. ցեղ շանաճանճից:
Hippobosque, ի. մբ. շանաճանճ «աճ սինէյի». կն. **Mouche à chien.**
Hippobrome (իփփոպրոմ) ա. բ. ձիաճարակ. ազգ մնկոց ի տոհմէ օճառասերից (sapindacées).
Hippocampe (իփօքամփ) ա. դց. ծովաձի. այսպէս կոչէին երիվարք

Պսակիդոնի. հն. **Cheval marin.** 2. ձր. ձիաձուկն. հն. **Syngnathe.** 3. ֆգ. grand —, որ եւ corne d'Ammon, ամմոնեղջիւր, Ամոնի եղջիւր, եւ petit — կամ ergot, բիտ, են անուանք սապից ուղղոյ (éminences).
Hippocastane, Hippocastanum (նօմ) ա. ձիակաստկենի. վայրի շագանակենի: [կաստկենեայք:
Hippocastanées, ի. յ. բ. ձիա-
Hippocentaure (իփփոսանթօր) ա. դց. իպպոկենտաւրոս, յուշկապարիկ, ձիացուլ. տ. **Centaure.**
Hippocolle, ի. ձիասոսինձ «աճ Մուճգալը»:
Hippocras (իփփոքրաս) ա. հիպոկրատագինի. ըմպելի ինչ կակղացուցիչ:
Hippocrate, ա. Հիպոկրատ. անուն հռչակաւորագունին նախնի բժշկաց, հայր բժշկութեան կոչելոյ:
Hippocratée, ի. բ. հիպոկրատեղի. տունկ ի տոհմէ ժրանասերից (célestracées).
Hippocratées, ի. յ. բ. հիպոկրատեներք:
Hippocratique, ած. հպոկրատական, հպոկրատային:
Hippocratiser, չ. հիպոկրատանալ. *Հիպոկրատի հետեւիլ:
Hippocratisme, ա. բժ. հպոկրատականութիւն. վարդապետութիւն Հպոկրատի:
Hippocratiste, ա. հպոկրատեան, հպոկրատական:
Hippocrène, ի. հպոկրինէ, ձիաղբիւր. աղբիւրն Եղիկոնի՝ նուիրեալ Մուսայից. ||փ. il a bu les eaux d'—, էապէս զբաղած հպոկրինեայ. ունի հանճար բերդողական:
Hippocrépiens, ա. յ. կբ. ձիամուճակեանք. խումբ մամռակենդանեաց, որք կոչին եւս **Plumatelliens.**
Hippodrome, ա. ձիարձակարան, ձիընթացարան, ձիընթացք, ձիարշաւանք, ասպարէզ «աճ մէյտանը»:
Hippodromie, ի. ձիավարութի:
Hippoglosse, ա. ձբ. ձիալեզու. ձուկն ի սեռէ **Flétonի:**
Hippogriffe, ի. ձիակորճ. Քեւաւոր ճիւաղ առասպելեալ:
Hippolithe, ի. ձիաքար. քար պեղին գտեալ յլինդերս ձիոյ:
Hippologie, ի. ձիաբանութիւն:
Hippologique, ած. ձիաբանական:
Hippologue, ա. ձիաբան:
Hippomancie, ի. ձիահմայութի:
Hippomane, ա. ձիամոլ, ձիասէր, *ձիու խենդ. 2. բ. տ. **Mancenillier.**
Hippomanie, ի. ձիամոլութիւն, ձիասիրութիւն:
Hipponoé (իփփոնօէ) ի.կ. ձիազդիկ. ազգ օղակաւորաց:
Hippopathologie, ի. ձիախտաբանութիւն:
Hippope (իփփոփ) ա. կ. ձիոտն. ազգ փափկամորթոց:
Hippophaé (իփփոֆաէ) ա. բ. ձիափշատունկ. ի տոհմէ փշատասերից (éléagnées).
Hippophage, ա. ձիակեր. 2. ած. —. population —.
Hippophagie, ի. ձիակերութիւն:
Hippophagique, ած. ձիակերական, ձիակիր:
Hippopode, ա. ձիընթացիկ:
Hippopotame, ա. ձիագետի, || փ. բ. c'est un —, այր ճանրամարմին՝ յաղթամարմին է. || souffler

comme un —, շնչել իբրեւ զ—, *կ'առուի սաստիկ գէր մարդու մի որ դժուարութեամբ շունչ կ'առնու:
Hippopotamien, enne, ած. կ. ձիագետական, ձիագետանման. || ա. յ. les —s, —բ. դաս կենդանածնաց, որոց տիպ է ձիագետի:
Hipposélinium, ա. բ. ձիալախուր. հն. **Maceron.**
Hippotigris (իփփոթիկրիս) ա. սբ. ձիավագր:
Hippotomie, ի. ձիահատութիւն, անդամահատութիւն ձիոյ:
Hippurate, ա. տգ. ձիամիզատ:
Hippuride, ի. բ. ձիաձեւ, ձիագի: [(մարդոյ):
Hippurie, ի. ախ. ձիամիզութիւն
Hippurique, ած. տգ. ձիամիզային. acide —, ձիամիզաթթու:
Hippuris (իս) ա. տ. **Hippuride.**
Hippurite, ի. փիւ. ձիախեցի. սեռ միապատեան բրածոյ խեցեմորթաց: [նոխազեան:
Hircin,e (իրսէն, սին) ած. բպ.
Hircine, ի. տգ. նոխագին:
Hircipelle, ած. կ. նոխազամօրթ, *նոխազի պէս մազոտ:
Hircique, ած. տգ. նոխազային. acide —, նոխազաթթու:
Hircisme, ա. նոխազահոտ, նոխազահոտութիւն. *ոմանց անուշն եւած անախորժ հոտն:
Hircocerf (իրքոսէրֆ) ա. նոխազեղջերու. *կենդանի կէսն նոխազ եւ կէսն եղջերու:
Hircosité, տ. **Hircisme.**
Hirondeau (իրօնտօ) ա. ծիծառնեակ. *պզտիկ ծիծեռնիկ:
Hirondelle, ի. ծիծառն, ծածիծ, *ծիծեռնիկ «գըրլանդը». l'— gazouille, — ցկէ. le gazouillement des —s, վճիռն ծածիծ, վճիռնածայն ծածիծք. les —s, ծիծռունք. petite —, ծիծառնուկ, ծիծեռնակ. — de fenêtre, ծիծառնուկ —. || venir avec les —s, գալ ի գարնան. partir avec les —s, գնալ յաշնան. 2. — de mer, ծովածիծառն, ծիծառնածուկն. || — de rivage, ափնածիծառն. հն. **Drépanis.** 3. ձբ. ծիծեռնաբոյս. հն. **Chélidoine.**
Առ. une — ne fait pas le printemps, մի — չառնէ եղբէք զգարուն:
Hirondinées, ի. յ. կ. ծիծառնեանք. տոհմ Քաչնոց յորում է ծիծառն: [բաքար:
Hirsingérite, ի. հբ. հիրսինգեր-
Hirsute, ած. բ. քառմնեալ, *փըշաքաղ:
Hirsute, ած. բպ. Քաւ, Քաւամազ, Քաւաթի, մազեղ, մազոտ «գրլլը». barbe —.

Hirtelle, ի. բ. ձարեղ :
Hirticorne, աճ. մբ. Ցաւեղջիւր:
Hirtiflore, աճ. բ. Ցաւաճաղիկ :
Hirtimane, աճ. Ցաւաձեռն :
Hirtipède, աճ. կ. մազոտն :
Hirudiculteur (իրիւտիքիւլթէօր) տ. **Hirudiniculteur.**
Hirudiculture, Hirudiniculture, ի. տզրկաբուծութիւն, տզրկադարմանութիւն : [րկադրուի :
Hirudination (սիօն) ի. վ. տզ-
Hirudinées, ի. յ. տզրկեայք :
Hirudiniculteur, ա. տզրկաբոյծ , տզրկադարման :
Hirudiniforme, աճ. տզրկաձեւ:
Hisingérite, ի. հբ. հիզինգերաքար : [պանիական :
Hispanique (իսփանիք) աճ. ըս-
Hispanisme, ա. սպանիաբանութիւն . ոճ սպաներենի :
Hispe, ա. մբ. դիզուկ. ազգ հընգայօդ պատենաթռիչ միջատաց :
Hispide (իսփիտ) աճ. բ. Ցաւ , Ցաւալից , ստեւագիսակ , մազոտ , * մազոտ . tige —. [գութիւն :
Hispidité, ի. Ցաւութիւն , *մա-
Hisser (հիսէ) ն. նւ. վերացուցանել , ամբառնալ, կանգնել , ցցել. — une voile. 2. ի վեր ձգել՝ քարշել, * վեր քաշել .
Se hisser, դ. ի վեր ձգտիլ , ցցիլ. * վեր երկննալ . — jusqu'à la fenêtre.
Histasapage (իսթասափաժ) ի. ոստայնանապականութիւն :
Histasape (իսթասափ) աճ. ոստայնանապակ :
Histasaper, ն. ար. ոստայնանապակել. անապակուէ տալ ոստայնից:
Hister (իսթէր) ա. մբ. բնդիւն . ին. **Escarbot.** [գիք :
Histérides, ա. յ. մբ. բնդիւնազ-
Histéroïdes, տ. **Histérides.**
Histiodromie (իս) ի. առագաստագնացութիւն , առագաստանաւութիւն. նաւարկութիւն առագաստիք :
Histiologie, ի. հիւսուածաբանութիւն . տ. **Histologie,**
Histiophore, ա. կ. հիւսուածակիր. սեռ ձեռնաթռիչ կնդրանածնաց. 2. —. սեռ փշաթեւեան ձկանց: [բողբոջ:
Histoblaste, ա. մբ. հիւսուածա-
Histochimie, ի. հիւսուածաւարքագիտութիւն . տարրագիտութիւն գործարանաւոր հիւսուածոց :

Hirondelle.

Histochimique, աճ. հիւսուածաւարքագիտական :
Histogénèse կամ **Histogénie**, ի. հիւսուածակազմութիւն . կազմութիւն գործարանաւոր հիւսուածոց :
Histographie, ի. հիւսուածագրութիւն . նկարագիր գործարանաւոր հիւսուածոց :
Histoire, ի. պատմութիւն . celui qui connaît bien l'—, versé dans l'—, պատմագէտ . — universelle, տիեզերական՝ ընդհանուր —. — sainte, sacrée, — սուրբ Գրոց , աստուածաշունչ , սրբազան —. — profane, արտաքին՝ արտաքնոց —. — ecclésiastique, politique ou civile, եկեղեցական , քաղաքական —. — ancienne, հին —, հնապատմութիւն. — grecque, romaine, du moyen âge, moderne, contemporaine, — Յունաց , Հռովմայեցւոց , Միջին դարու , նոր , ժամանակակից. — d'Arménie, — Հայոց. écrire, tracer l'—, գրել, կարգել զ—, պատմագրել . faire l'— de, պատմել՝ ի — արկանել զիմն . la philosophie de l'—, իմաստասիրութիւն —Ցեան . étudier, savoir l'—. Avoir de profondes connaissances en —, քաջ գիտել զ—, քաջագէտ՝ քաջահմուտ ի —Ցեան . leçons, cours d'—. Professeur d'—. Les leçons, les enseignements, le témoignage de l'—. Interroger l'—. Invoquer le témoignage de l'—. L'inexorable —. Les fastes, le tribunal, le burin de l'—. L'— a célébré ce conquérant. || p. à ce que dit l'—, կլ. dit l'—, որպէս ասէ —ն, ըստ ասելոյ —Ցեան . || peintre d'—, նկարիչ —Ցեան, պատմանկար. peindre l'—, նկարել զ—. 2. —, զրոյցք , անցք. conter, raconter une —, պատմել պատմութիւն . faire une petite —, յօրինել փոքրիկ ինչ —, *պզտիկ — մի շինել . une — tragique, comique, plaisante, incroyable, mémorable, scandaleuse, touchante. Faire l'— de qc., առնել զպատմութիւն իրիք , ի պատմութիւն արկանել , պատմել . Il nous raconte l'— de sa vie. L'— du jour. Les —s du quartier. || p. ce n'est pas le plus bel endroit de son —, le plus beau de son —, այս ինչ , այս գործ չէ ի պատիւ նորա . ce n'est pas le plus beau de son —, նշանակէ եւս՝ չէ այս օգտաբեր՝ ախորժելի նմա. || le plus beau de l'—, նշանաւորագոյն՝ երեւելագոյն մասն պատմութեան՝ անցից իրիք . || p. je sais bien son —, գիտեմ զամենայն զվարս՝ զկեանս նորա . || c'est mon — que vous contez-là, voilà mon —, նոյն անց եւ ընդ իս անցին . || cet homme a fini misérablement, c'est

l'— de tous les joueurs, նոյն անգք անցանեն ընդ ամենայն խաղացողս. || c'est toute une —, պատմուԹիւն է երկայն, երկայն է ի պատմել. || ը. c'est une autre —, այլ ինչ է, *ուրիշ բան է. || voilà bien une autre —, ահա այլ իմն դժուարուԹիւն, նոր ինչ ինձիւն. 3. պատմուԹիւն, պատմագրուԹիւն. l'— de Thucydide. L'— des arts. 4. վէպ, առասպել, *շինծու պատմուԹիւն. c'est une —. Ce sont des —s. On vous a fait une —. Conter des —s, — que tout cela, այդ ամենայն վէպք են եւ առասպելք. 5. ի. եւ ը. իր, բան. ne parlez point, vous gâterez l'—. Montrez-moi cette —. || Voilà bien des —s, que d'—s! ո՛րչափ շուքք եւ ձեւք, որպիսի՛ դժուարուԹիւնք. 6. պատմուԹիւն, ուսումն. l'— de l'esprit humain. 7. պատմուԹիւն, նկարագիր. l'— des plantes, des minéraux, des animaux. || — naturelle, բնական պատմուԹիւն, բնապատմուԹիւն. d'— naturelle, բնապատմական. 8. ը. ճաշկեալ ինչ, ճաշուկք. elle est tombée si malheureusement qu'on a vu toute son —, այնպէս իմն անկաւ ձախողակի վի տեսին զամենայն զճաշուկս նորա:

Histologie, ի. հիւսուածաբանուԹիւն: [բանական:

Histologique, ած. հիւսուածա-

Histologiquement, մ. հիւսուածաբանօրէն: [ուԹիւն:

Histonomie, ի. հիւսուածօրինա-

Historial, e, S. **Historique**.

Historicité, ի. պատմականուԹի:

Historié, e, ած. զարդարեալ, պաճուճեալ, զարդարուն, պաճուճազարդ. c'est trop —. Lettre —e զարդագիր:

Historien, ա. պատմագիր, պատմաբան. 2. պատմիչ, պատմող. être l'— fidèle de qc., ը. հաւատարիմ — իրիք. || ը. je ne suis qu'—, զանցս եւեթ պատմեմ, *սոսկ եղածն կպատմեմ:

Historier, ն. նկ. պատմագրել. bien — un tableau, քաջ — զնկարն. || — un portrait, — զկենդանագիրն, նկարել զայն պատմական՝ առասպելեալ հանդերձիւք. || փ. զարդարել, պաճուճել, պճնել. — un plafond, un récit.

Historiette, ի. մանրավէպ, վիպիկ. conteur d'—, մանրավիպագիր. petite —, մանրավիպիկ:

Historieur, ա. զարդագրիչ (ի միջին դարու):

Historiographe, ա. պատմագիր: [գրուԹիւն:

Historiographie, ի. պատմա-

Historiographique, ած. պատմագրական:

Historiosophie, ի. իմաստասիրուԹիւն պատմուԹեան:

Historique, ած. պատմական, narration, style, sujet —. Le fond de ce roman est —. || Temps —s, — ժամանակ. իկո. temps fabuleux. || Nom —, — անուն, հռչակեալ ի պատմուԹեան. il porte un nom —. || Peinture, colonne —. || ը. cela est —, ճշմարտապատում՝ ճշմարիտ է այս. 2. ա. պատմականն, պատմական մասն, պատմուԹիւն. voilà l'— de cette affaire. Faire l'— d'une science.

Historiquement, մ. պատմողաբար, պատմաբար, պատմականօրէն, պատմաբանօրէն. soutenir un fait —. Examiner —.

Histotaxie, ի. հիւսուածակարգուԹիւն: [կարգական:

Histotaxique, ած. հիւսուածա-

Histotomie, ի. մգ. հիւսուածհատուԹիւն: [ճմլումն:

Histotripsie, ի. վ. հիւսուածճաճմլիչ (գործի): [ճաղող:

Histotripteur, ա. վ. հիւսուա-

Histotromie, ի. բժ. հիւսուածհատ:

Histriobdelle, ի. օղ. ծովատրզրուկ: [վատզրկեայք:

Histriobdellidés, ա. յ. օղ. ծո-

Histrion, ա. հգ. հռոպիտ, այպնկատակ գուսան, խեղկատակ, կատակերգակ. vil, misérable —.

Histrionage, ա. հգ. խեղկատակք, խեղկատականք:

Histrionie, ի. հգ. խեղկատակուԹիւն, կատակերգուԹիւն.

Histrionique, ած. խեղկատակական, կատակերգական:

Histrionner, չ. հգ. խեղկատակել, կատակերգել:

Hitchcockite, ի. հբ. հիչքոքքար. հն. **Plombgomme**.

Hitopadesa, ա. հիտոպադեզա. հաւաքում ինչ սանսքրիտերէն:

Hiver, ա. ձմեռն, ձմերայնի. l'— approche. Les rigueurs de l'—, սառնամանիք ձմերայնոյ, դառնուԹիւն խիտ ձմերան, *ձմեռուան խստուԹիւնն. — rigoureux, խիտ՝ խստաբախ՝ խստաշունչ՝ դառնաշունչ՝ սաստիկ —, կարաձմեռն. cet — est épouvantable, սոսկալի՝ դժընդակ է ձմեռս. au cœur de l'—, ի խոր՝ ի բուն ձմերան՝ ձմերայնոյն. pendant l'—, ի ձմերան, ձմերանի, յաւուրս ձմերայնոյ, *ձմեռն. quand l'— sera passé, յետ անցանելոյ ձմերայնոյն, *— անցնելէն ետքն. après l'—, զկնի ձմերան. les longues soirées d'—. Un long —, երկարաձմեռն, *երկայն ձմեռ. qui déteste l'—, ձմեռնատեաց. plante d'—, ձմեռնաբոյս տունկ. l'arrivée de l'—, ձմեռնահաս. || habits d'—, ձմեռնաձորք, ձմեռնահանդերձք, *ձմեռուան հագուստներ. fruits d'—, ձմեռնապտուղք, ձմեռնամիրգք. plantes d'—, ձմեռնատունկք. 2. —, ցրտուԹիւն՝ սառնամանիք ձմերայնոյ, *ձմերուան ցուրտն. l'— est avancé. L'— est tardif, long. Les grands —s, խիտ՝ երկարատեւ ձմերունք. il n'y a point eu d'—, չեղեւ ձմեռն յայսմ ամի, *այս տարի — չեղաւ, ցուրտ չըրաւ. 3. փ. l'— de l'âge, des ans, ձմեռն հասակի՝ տիոց, ամաց, ալեւոյԹ, ծերուԹիւն. 4. քԹ. ձմեռն, ամ, տարի. il compte 60 —s, վաԹսնամեայ է. 50 —s ont passé sur sa tête, յիսնամեայ է:

Hivernage, ա. ն. ձմերումն, ձմերունք. 2. ձմերումն (նաւուց). 3. ձմեռանաւազանիպատ. անգոյԹ նաւահանգիստ վասն ձմերան. 4. քգ. ձմեռնահիերկ. ձմերային արօրապրուԹիւն:

Hivernal, e, ած. ձմերային, ձմերական. les froids hivernaux. 2. ա. յ. նգ. les hivernaux, ձմեռնացան սերմանիք: [tion.

Hivernation, ի. S. **Hiberna-**

Hiverné, e, ած. նգ. ձմեռնահիերկ. ձմեռնահիերկեալ. հերկեալ յառաջ քան զձմեռն. terre —e. 2. ն. ձիւնապատ, ձիւնախառնուկ. côte —e.

Hivernement, ա. S. **Hibernation**.

Hiverner, չ. ձմերել ուրեք նաւուց, զօրուց, *տեղ մի ձմեռն անցուցանել:

Hiverner, ն. նգ. ձմեռնահիերկել. հերկել յառաջ քան զձմեռն. — des terres.

S'hiverner, դ. կալ առաջի ցրտոյ ձմերայնոյն առ ընդելանալ, *ձմեռուան ցրտերին չզգուշանալ՝ վարժելու համար:

Ho (հօ) մջ. ի՛շտ, ա՛յ դու, ո՛վ դու, *հո՛, հօհօ, ճո՛, ճո՛ տղայ «հէ՛յ». ho! venez ici. 2. ո՛հ. ho! quel coup! Ho! ho! quelle égrillarde. || S. **Hi**. [ինչ:

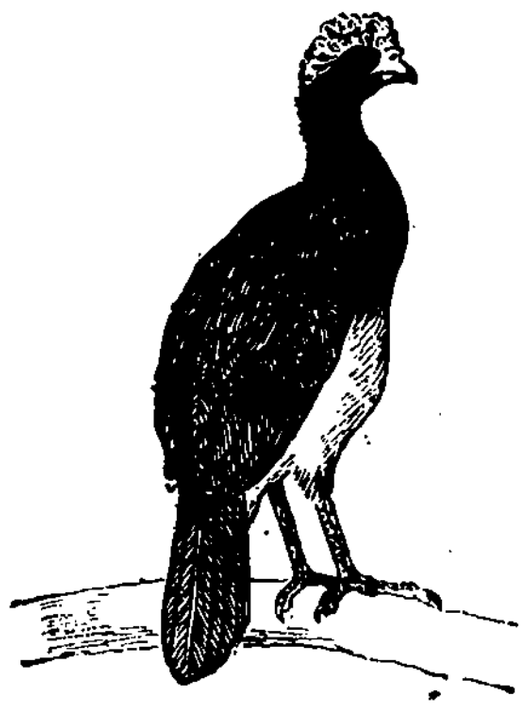
Hoazin, ա. Թ. հոացին. Թռչուն

Hobereau (հօպրօ) ա. Թ. սարատակ. յափշտակիչ Թռչուն նման փոքրիկ բազէի. 2. փ. եւ Թշ. —. շինական ազնուական:

Hoc (հօք) ա. հոք. ազգ ԹղԹախաղի. * տեսակ մի ԹղԹի խաղ. jouer au —, — խաղալ. 2. փ. être — à qn., սեպհական ը. ումեք. 3. S. **Ab hoc et ab hac**, եւ **Ad hoc**.

Hoca (հօքա) ա. հոկա. խաղ ինչ բախտի:

Hocco (հօքքօ)կն. հոկոկ, հօլ հօլ.

սեռ հաւատնեակաց, ի տոհմէ մեծկոտանց. ամերիկեան հնդկահաւ. — alector, հոկոկաքաղ:

Hoche, ի. գեզ, գիծ, փորուած:

Hochement, ա. շարժումն, Թօթափումն. — de tête, — գլխոյ:

Hochepied, ա. շարժուն. յառաջընթաց բազկ յորս տատեղանց:

Hochepot (հօշփօ) ա. խ. շարժանօթ. *տեսակ մի պորանի «եահնի»:

Hochequeue, ա. Թ. խաշնահաւ,

տոներեր , *խաղտոնիկ . ռա. Bergeronnette։

Hocher, ն. Ծօծաւիել , շարժել . — un prunier. — la tête. — le mors à un cheval. || փ. — le mors, la bride à զո., գրգռել զոք. 2. գեզել , գեզ գործել , գծել ։

Hocher, չ. — avec la bride, սանձակռռոր է., խաղալ ձիոյ սանձիւ ։

Hochet, ա. կոլոփոց , չխկիկ . 2. փ. խաղալիք , զբօսանք . il y a des —s pour tout âge.

Hocheur, ա. կ. շարժակապիկ ։

Hodie-Mihi-Cras-tibi, այսօր ինձ , վաղիւն քեզ . յաճախ դնի այս ի վերայ գերեզմանաց ։

Hodographique, ած. ուղեգրական . ճանապարհագիր ։

Hodomètre, ա. ուղեչափ , ճանապարհաչափ . * ճամբայ չափելու գործիք . հն. Sillomètre.

Hodométrie, ի. ուղեչափութիւն։

Hodométrique, ած. ուղեչափական , ուղեչափ ։

Hoernésite, ի. հր. հոէրնէսա-

Hogner, չ. ո.. S. Gronder.

Hoho (հօհօ) մջ. S. Ho.

Hohou (հօհու) ա. Ե. հոհու. ազգ տառեղան Մեքսիկայ ։

Hoir (ուար) ա. իգ. S. Héritier.

Hoirie (ուարի) ի. իգ. S. Héritage.

Holà (հօլա) մջ. ի՛շտ , հո՛ւշտ , ա՛յ , ա՛յ դու , ա՛յր դու, քե՛զ ասեմ, աղէ , *ծօ՛ . —, laquais ! ծօ տղայ . —! gardes, qu'on vienne. 2. դադարեա՛ , շատ է . —! ne faites pas tant de bruit. 3. ա. ը. mettre le —, դադարեցուցանել ի կռուելոյ , խաղաղել «մայնա էֆիրմէք» ։

Holacanthe, ա. ձր. բոլորփուշ . || ա. յ. les —s, —ք. սեռ փշաթեւճակ ձկանց ։

Holagique, ած. բժ. հիւթաւալար , հիւթահալած . traitement —.

Holarrhène, ի. բ. կորովուկ ։

Holaster (օլաստէր) ա. փշ. համայնաստղ . ազգ փշամորթոց ։

Holbœllie, ի. բ. հոլբելաթոյս , հոլբելենի ։

Holcus, ա. բ. S. Houque.

Hôlement, ա. ձայն հաւապատրի . S. Hulotte. [պատրի ։

Hôler, չ. ածել գձայն հաւա-

Holètres, ա. յ. մբ. համորովայնք. խումբ սարդագգեաց ։

Holigarne, ա. բ. հոլիգառն. երկպրուկ տունկ ի տոհմէ պլատտրեհասերից (anacardiacées). [մուկի ։

Holise, ա. մբ. Ծեքոք. *ազգ մա-

Hollandais (հոլանտէ) ա. հոլանտերէն . լեզու Հոլանտացւոց ։

Hollandais, e, ած. եւ գ. հոլանտական , հոլանտացի , հոլանտուհի ։

Hollandaise, ի. հոլանտոց . մեքենայ ինչ ջրաբաշխական ։

Hollande, ի. հոլանտացի , հոլանտակտաւ. 2. հոլանտացի. դեղին գետնախնձոր . 3. ա. հոլանտապանիր «ֆիլէմէնք փէյնիրի». du —, փկ. du fromage de —. Manger du —.

Hollandé, e, ած. տոկուն, խիտ. plume, batiste —e.

Hollander, ն. տոկուննել . տոկուն գործել զգրիչն մխելով ի ջերմ մխիր ։ [նել ։

Hollandiser, ն. հոլանտացուցա-

Holmésite, ի. հր. հոլմեսաքար . հն. Clintonite. [օլմիթնի ։

Holmine, ի. հբ. ոլմին . օքսիդ

Holmium (օլմիում) ա. ոլմիոն. մետաղ ինչ ։ [ողջ ...

Holo... (օլօ) յն. մասնիկ , բոլոր,

Holobranche, ած. ձբ. բոլորախռիկ . || ա. յ. —ք . տոհմ ոսկրուտ ձկանց ։

Holocanthe, S. Holocante.

Holocarpe, ած. բ բոլորապըտուղ , ողջապտուղ ։

Holocauste, ա. ողջակէզ. mettre l'— sur l'autel. 2. փ.—. offrir en —, մատուցանել յ— . s'offrir en —. Offrir à Dieu son cœur en —.

Holocentre, ա. ձբ. բոլորփուշ . սեռ փշալից ձկանց ։

Holocéphales, ա. յ. ձբ. բոլորագլուխք ։ [լորանիստ ։

Holoèdre (օլօէտր) ած. հբ. բո-

Holoédrie, ի. հբ. բոլորանստութիւն ։ [կան ։

Holoédrique, ած. բոլորանստա-

Holographe, ած. իգ. ինքնագիր. testament —, — կտակ . գրեալ ամբողջ ձեռամբ կտակագրի . || ասի եւս pièce —.

Holographier, չ. եգ. ինքնագրել . *ամբողջ կտակն իւր ձեռքովն գրել ։ [ամենաչափ ։

Holomètre, ա. աս. հանրաչափ,

Holomyère, ած. կ. բոլորադընդեր ։ [տութիւն ։

Holopathie, ի. բժ. հանրախ-

Holopathique, ած. բժ. հանրախտական ։

Holope, ա. փշ. բոլորոտն . ազգ փշամորթոց ։ [Ծերթ ։

Holopétalaire, ած. բ. բոլորա-

Holophrase, ի. համախօսք ։

Holophrastique, ած. ք. համախօսական ։

Holopidés, ա. յ. փշ. բոլորոտնեայք . ազգ որդանց ։

Holopode, ած. ոտքոտն ։

Holopthychide (օլօփթիքիտ) ած. ձբ. բազմախորշեայ. 2. ա. S. Holopthychius.

Holopthychius (օլօփթիքիուս) ա. ձբ. բազմախորշ . ազգ բրածոյ ձկանց ։

Holosidère, ած. եւ ա. համերկաթ, բոլորերկաթ։ [հաւկտիկ։

Holostée, ի. բ. խոպոխանին ,

Holostérique, ած. հատակերտ . baromètre —, — օդաչափ ։

Holostome, ա. բբ. բոլորբերան. ազգ որդան ։

Holostomidés, ա. յ. բբ. բոլորբերաններայք . ազգ որդանց ։

Holothrix (օլօթրիքս) ա. բ. բոլորգէս . ազգ խոլործեաց ։

Holothurides, ի. յ. կ. համավահանազգիք , ծովավարունգեայք ։

Holothurie, ի. կ. համավահան , ծովավարունգ. սեռ կենդանաբուսոց։

Holotomie, ի. վ. ողջահատութիւն . * ամբողջ կտրելն ։

Holotomique, ած. վ. ողջահատական ։

Holotonique, ած. բժ. համայնատարած . tétanos —.

Holotriches, ա. յ. կ. բոլոր գիսեայք . կարգ ջրաճենաց ։

Holtenie, ի. կ. հոլտենիա . ազգ սպնգոյ ։ [bien jeune.

Hom (հօմ) մջ. ո՛հ . hom ! il est

Homalinées, ի. յ. բ. հիսոճեայք։

Homalion, ա. բ. հիսոք . Ծուփ արեւադարձային Ամերիկայ ։

Homalium (օմալիում) ա. բ. S. Samyda. [տափարակ ։

Homalo... (օմալօ) յն. տափ ,

Homalocranion, ա. սբ. տափագանկ . ազգ զեռնոց ։

Homalographe, ա. տափագիր . *գործի որ տեղւոյ հետաւորութիւնն եւ յայնումն կցուցանէ ։

Homalographique, ած. եչ. տափագիր . տափագրական ։

Homaloïde, ած. կ. տափածեւ , տափարակածեւ, տափակատես ։

Homalope, ա. մբ. տափոտն ։

Homalophylle, ած. բ. տափատերեւ ։

Homalopside, ի. Homalopsis (սիս) ա. սբ. տափադէմ ։

Homalosome, ած. կ. տափամարմին ։

Homalostyle, ա. մբ. տափասիւն . ազգ միջատի ։

Homalote, ի. մբ. եզնիճ . ազգ պատենաւոր միջատաց ։

Homard (հօմար) ա. աստակոս , խեցգետին «բաճագօս» . հն. Astacus, տես Langouste. || ը. rouge comme un —, շառագունեալ , կարմիր յոյժ ։ [կատակին։

Homatropine, ի. տգ. համաշ-

Hombre (օմպր) ա. մարդախաղ . ազգ Ղոճախաղի . jouer à l'—, faire une partie d'—, — խաղալ . 2. խաղատէր . qui est l'—?

Home (հօմ) ա. անգ. տուն , ընտանիք . at —, *տունը ։

Homélie (օմէլի) ի. բեմբասացութիւն . հոգեւոր ճառ . 2. փ. եւ ը. քարոզ. գրուած ձանձրալի ։

Homéo... (օմէօ) յն. նման ։

Homéographe, ա. հաւատգիր (գործի) ։

Homéomère, ած. նմանամասն ։

Homéomérie, ի. նմանամասնութիւն ։ [նակերպ։

Homéomorphe, ած. ախ. նմա-

Homéomorphisme, ա. ախ. նմանակերպութիւն ։

Homéopathe, ա. նմանաբոյժ . 2. ած. —, նմանաբուժային . médecin —, նմանաբոյժ բժիշկ ։

Homéopathie, ի. բժ. նմանաբուժութիւն ։ [նաբուժական ։

Homéopathique, ած. բժ. նմա-

Homéopathiquement, մ. բժ. նմանաբուժօրէն ։ [բոյժ ։

Homéopathiste, ա. բժ. նմանա-

Homéoplasie, ի. ախ. նմանակազմութիւն ։

Homéoplastique, ած.ախ. նմանակազմական :

Homéoptote, ա. ք. նմանահոլով, նմանավերջ :

Homéosaure, ա. սք. նմանամողեզ :

Homéose, ի. ճս. նմանութիւն, առակ . 2. բխ. S. **Assimilation.**

Homéotéleute, ի. ք. նմանայանգ :

Homéride (օմէրիտ) ա. հոմերեան :

Homérique, ած. հոմերական . poésie, chant, style —. || ք. rire —, քրքիջ, ծաղր բարձրաձայն . 2. ա. հոմերական . կուսակից Հոմերոսի :

Homériste, ա. հոմերեան . նմանող Հոմերոսի :

Homestead (օմսթէտ) ա. անգ. տնակալուած . ազատութիւն ի գրաւոյէ տան պարտապանի :

Homicide, գ. մարդասպան, սպանող . — de soi-même, ան̈ձնասպան, ինքնասպան . — des âmes, հոգեսպան . — de ses frères, եղբայրասպան . 2. ած. —, մարդասիրող, մարդախողխող . vainqueur, guerre, bras, fer, regard, langue —. Chagrins —s. 3. ա. մարդասպանք, մարդասպանութիւն, սպանութիւն . commettre un —.

Homicider, ն. հ. S. **Tuer.**

Homilétique, ի. հոգեւոր ճառասացութիւն :

Homiliaire, ա. քաղուածոյք հոգեւոր ճառից :

Hominem (ad) (առօմինէմ) լա. argument —, ան̈ձնական —.

Hominicole, ած. մարդապաշտ :

Hominides, ա. յ. բպ. մարդակերպք. տոհմ կարգի կենդանածնաց. յորում է մարդկային սեռ :

Hommage, ա. պարտաշխի, հարկատուութիւն, հարկ ծառայութեան, խոստումն՝ դաւանութիւն հպատակութեան . || փ. rendre — à la vérité, դաւանել՝ հռչակել՝ քարոզել զճշմարտութիւն . 2. հպատակութիւն, պաշտօն, սպաս, հարկ, մեծարանք, յարգանք, շուք . rendre — à qn., à qc., մեծարել, մեծարանս ընծայել, շուք դնել . rendre — au Créateur, պաշտօն տանել Արարչին . 3. փ. մեծարանք, արգադիր մեծարանք, հարկ մեծարանաց, յարգանք, պատուադրութիւն . présenter, offrir ses —s à qn., ընծայել ումեք զմեծարանս իւր, զհարկ մեծարանաց իւրոց . daignez agréer l'— de la reconnaissance et du respect, avec lesquels je suis... հաճեցէք ընդունել զհարկ շնորհապարտ մեծարանացս, որով եմ... recevez mes —s respectueux. 4. նուէր, պարգեւ . faire — à qn. d'une chose, նուիրել՝ ընծայել ումեք զիմն . || faire — d'un livre, նուիրել՝ ընծայել զմատեան ինչ մատուցանելով նմա օրինակ մի կամ ձօնելով նմա գլովանդակ տիպն : [terre —e.

Hommagé, e, ած. հարկատու .

Hommager, ա. հ. հարկատու . 2. ած. —. vassal —.

Hommagial, ale, ած. հպատակական, մեծարիչ :

Hommasse, ած. ի. առնակերպ, առնադէմ, առնացի, առնական . des traits —s, une figure —, — դէմք. des manières —s. Un ton —.

Hommassement, մ. առնաբար :

Hommasser (S') դ. առնանալ . առնուլ զառնացի կերպարան . la femme qui s'hommasse n'a plus d'empire sur les hommes.

Homme, ա. մարդ, այր մարդ, կին մարդ . les —s sont sujets à la mort, մահկանացու են մարդիկ . un —, այր ոմն, այր ոք, այր ոք այր, *մարդ մի. — fait, այր առաքաահասակ. petit —, այրիկ, այրուկ, *մարդուկ, մարդիկ . || փ. ce n'est pas un —, c'est un ange, c'est un diable, չէ ոք այր, այլ հրեշտակ է, դեւ է, այր բարի՝ չար է, *մարդ չէ հրեշտակ է, սատանայ է . || les —s de couleur, յառնածինք. || il n'y a tête d'— qui ose entreprendre de faire telle chose, կմ. — vivant, — qui vive n'oserait, չիք ոք այր, չիք ոք որ իշխիցէ առնել զայս, *— մի չկայ որ համարձակի... || — marié, կանամբի, *կարգուած —. || mauvais —, չար այր, այր չար, *գէշ մարդ. ce n'est pas être —, չէ այս մարդոյ, չէ այս արժան՝ վայել մարդոյ, *այս մարդու գործ չէ .

2. les —, մարդիկ, մեքսասեռք, մարդկութիւն. devant Dieu et devant les —s, առաջի Աստուծոյ եւ մարդկան .

3. մարդ, Քրիստոս . le Fils de Dieu s'est fait —, Որդին Աստուծոյ մարդ եղեւ, մարդացաւ . l'— Dieu, աստուածամարդ . le Fils de l'—, Որդի Մարդոյ՝ Քրիստոս .

4. հգ. l'— intérieur, spirituel, charnel, ներքին, հոգեւոր, մարմնասէր —. le vieil —, հին —. dépouiller le vieil —, ի բաց մերկանալ յանձնէ զհին —. on trouve toujours le vieil —, ի վեր երեւի միշտ նախկին բնութիւնն . nouvel —, նոր՝ նորադարձ —. || par —, առ այր, առ այր մի, յայր, *մարդ գլուխ . ||d'— à —, այր յառնէ, մարդ ի մարդոյ, *մարդէ մարդ . il y a toujours de l'—, il se mêle toujours de l'— dans nos actions, համօրէն մարդիկ՝ ամենայն ոք տկարութեամբ զգաճեալ է .

5. մարդ, այր . le premier —, նախամարդն, նախահայրն, Ադամ . l'— et la femme, այր եւ կին . un jeune —, մանուկ այր մի, երիտասարդ ոմն, պատանի, պարմանի . un tout jeune —, պատանեակ, *որդամարդ . un saint —, սուրբ —. c'est un — de Dieu, այր Աստուծոյ է, un grand —, աւագ այր, *մեծ մարդ. les grands —s, աւագ որեաք, * մեծ մարդիկ . les —s vertueux, առաքինի որեաք՝ մարդիկ. les —s de bien, լաւ որեաք՝ մարդիկ . faire l'— important, կարեւոր զանձն ցուցանել, զանձն ծանր եւ ի շքի ունել, պերճանալ, ճոխանալ . devenir —, այրանալ, մարդանալ. — coffre, մարդասրիղ . || ք. c'est un bon cœur, une bonne pâte d'—, այր բարեսիրտ՝ ազնուասիրտ, բարեմիտ՝ բարեմիտ է . c'est une bonne tête d'—, այր քաջամիտ՝ քաջահանճար է . on ne sait quel — vous êtes, չգիտէ ոք զքնութիւն քո . c'est le roi des —s, այր բարի՝ բարերար յոյժ է . c'est le dernier des —s, յետինն՝ անագորոյնն է ի մարդկանէ, *մարդկանց յետինն է. c'est un pauvre —, այր անկարող է, *խեղճ մարդ մի է . c'est un petit bout d'—, այրիկ՝ այրուկ է, *մարդու կտոր է . un — nouveau, այր նոր՝ նորահաս է . c'est toujours le même —, միշտ նոյն —ն է, չէ ինչ փոխեալ . || en —, առնաձեւ, առնակերպ, առնազգեաց, *էրիկ մարդու հագուստով . elle était en —. || Un demi-—, կիսայր, այր իգաց նալ, *կէս մարդ .

6. այր, մարդ, այր հասակաչափ, հուժկու, զարգուն . c'est un — fait, այր կատարեալհասակ է. il se fait —. || փ. այր, մարդ, * կտրիճ մարդ . —s braves, քաջորեաք. soyez —s, լերուք արք, * մարդ եղիք . sois —, լեր այր, * մարդ եղիր . c'est un —, այր է, * մարդ բնելու մարդ է . se montrer —, այր ցուցանել զանձն, քաջալերիլ, * ինքնիշխան մարդ ցուցընել . ce n'est pas un —, չէ այր, տկար, յոլդոլդ է, *մարդ չէ .

7. այր, մարդ, գործաւոր, զինուոր . le capitaine rassemble ses —s. Armée de dix mille —s. Cet entrepreneur donne tout à ses —s.

8. հպատակ, պատարագաբեր .

9. արբանեակ, սպասաւոր, ծառայ . il est l'— d'un tel.

10. ո. այր, էրիկ «գօճա». j'irai avec mon —.

11. Un grand —, աւագ, հոյակապ այր, *մեծ մարդ. c'est un bon cœur d'—, այր բարեսիրտ է. S. **Bon, Brave, Honnête.**

12. այր ընդ de նախդրի՝ նշանակէ զպայման, զարուեստ . — d'épée, այր սրոյ, զօրական . — d'église, այր եկեղեցւոյ, եկեղեցական . — de loi, օրինագէտ, օրէնագէտ, օրինական, վաստաբան . — de génie, այր հանճարոյ, հանճարեղ, * հանճարի տէր մարդ . — d'espérance, այր լի յուսով . — de goût, այր քաջախոժակ, *ախորժակի տէր մարդ . — d'esprit, այր քաջուշիմ, *խելացի մարդ . — de qualité, ազնուազարմ, քաջատոհմ . — d'État, պետական այր՝ մարդ, * տէրութեան մարդ . — de paix, այր խաղաղութեան, խաղաղասէր . — d'ordre, de progrès, այր կարգասէր, յառաջդիմասէր . * կարգ եւ կանոն, յառաջդիմութիւն միտող մարդ . — d'action, այր գործոյ՝ գործօն, գործասէր, ժիր, ժրաժիր, *գործունեայ մարդ . — de bien, այր բարի . — d'honneur, այր պատուոյ, պատուոյ՝ պատուաւոր մարդ . — d'importance, այր կարեւոր . — d'affaires, գործայր, *գործի մարդ . — du monde, կենցաղագէտ . — de guerre, այր պատերազմի, պատերազմող . un grand — de guerre, քաջայաղթ զօրավար . — de mer,

այր ծովայածուկ, նաւաստի. les gens de mer, ծովորեալք, նաւաստիք. — de paille, այր գձուձ, աննշան. եւս՝ անուանաւոր, *յարդէ մարդ. — de pied, հետեւակ զինուոր. — de cheval, ձիաւոր, հեծեալ. c'est un — de cheval, un bel — de cheval, այր քաջահեծուկ՝ քաջածի է, *լաւ ձի հեծնող մարդ է. — de peine, բեռնակիր, բեռնաթափ «համալ». — de Dieu, այր Աստուծոյ. մարգարէ. —s forts, արք հզօրք. — de péché, մեղաւոր. — de lettres, S. **Lettré**.

13. — ընդ du յօդի՝ առնչակից է անուանց. — du vieux temps, այր հնասէր. — du jour, այր նորասէր. — du monde, այր կենցաղագէտ. եւս՝ սակաւագէտ, անգէտ, անգիտակ, անուս, անուսումն. le savant et l'— du monde, S. **Monde, Gens.**

14. — qui, այր որ, կարող՝ ձեռնհաս ի..., *... ընելու մարդն եմ. il ne fuyait qu'en — qui savait ménager la fortune de Rome. Vous êtes — qui savez... Il n'est pas — qui s'accommode de...

15. — à ընդ աներեւոյթ բայի՝ նշանակէ կարող, ձեռնհաս, առակ. il est — à tout tenter. Il n'est pas — à endurer un affront. Il est — à s'en venger. ընդ գոյականի՝ նշանակէ զընդունողն. il était — à présents, այր պարգեւառ՝ պարգեւասէր էր. || ը. c'est un — à tout, այր է յաջողակ յամենայնի, *ամէն բան ձեռքն կուգայ. || — à, այր արժանի իրիք. c'est un — à pendre, այր արժանի կախաղանի՝ կախելոյ է, *կախուելու մարդ է. c'est un — à ménager, պարտ է զգուշութեամբ գնալ ընդ նմա. *զգուշութեամբ հետն վարուելու մարդ է.

16. ընդ ստացական դերանունս, այր քաջայարմար, *ուզած մարդն. c'est mon —, *ուզած մարդս է. je ne suis pas leur —, *ուզած՝ փնտռած մարդերնին չեմ. || je suis votre —, անձնուէր եմ ձեզ. ||իգն. il a trouvé son —, եգիտ զտէր՝ գիշխող իր, *իւրն սորվեցնող մարդն՝ գլուխն ճմլողն գտաւ. || այրն զորժէ բանն է, *մարդն. je n'ai pas trouvé mon —. La fièvre jaune tue souvent son — en quelques heures, դեղին ջերմն սպանանէ յաճախ զանստացեալն ի սակաւ ժամս. tuer son —, սպանանել զՁշնամին՝ զոնոխն իւր.

17. tout —, այր իւրաքանչիւր, իւրաքանչիւր որ, *ամէն՝ իւրաքանչիւր մարդ. tout — peut prendre.

18.— des bois, S. **Orang-outang.** եւ փ.՝ խակաբարոյ, տմարդի, բիրտ, *վայրենի մարդ. c'est un — des bois, un véritable — des bois. S. **Disposer.**

Hommeau, ա. հ. S. **Homuncule.**

Homme-Dieu, ա. աստուածամարդ. Աստուած մարդացեալ:

Hommée, ի. եգ. մարդիճերկ. միօրեայ հնձկ մարդոյ:

Homo... (օմօ) յն. մասնիկ, նման, նոյն, հոմ, կից, զոյգ...

Homoblastiques, ա. կ. համաբողբոջք:

Homobranche, ած. կ. նմանախուիկ. || ա. յ. —ք. կարգ դասու խեցեմորթաց ինչ:

Homocellulaire, ած. եք. համախորշաւոր:

Homocentre, ա. եչ. համակենդրոն. կենդրոն հասարակ այլ եւ այլ բոլորակաց:

Homocentrique, ած. համակենդրոն, կենդրոնակից:

Homocentriquement, մ. համակենդրոնապէս:

Homocérébrine, ի. տգ. համուղեղին:

Homocerque, ած. համապի, համաձեւ:

Homochromie, ի. համերանգութիւն:

Homocréatine, ի. տգ. համամսին:

Homocuminate, ա. տգ. համաչամանաթ. աղ ինչ:

Homocuminique, ած. տգ. համաչամանային:

Homodermes, ա. յ. համամորթք. տոհմ օձաձեւակ զեռնոց:

Homodrome, ած. զուգընթաց, համընթաց. levier —. 2. ը. —:

Homodromie, ի. ը. համընթացութիւն, զուգընթացութիւն:

Homoèdre (օմօէտր) S. **Holoèdre.**

Homœo.. (օմէօ) S. **Homéo...** ի որոնել զբառս գրեալս Œ...ի, զօ. **Homéopathie** է նոյն ընդ **Homœopathie.**

Homœocatalexie (օմէոքաթալէքսի) ի. ք. զուգածայնութիւն, ձայնակցութիւն:

Homœomère, ած. համամասն:

Homœomérie, ի. համամասնութիւն:

Homœomorphe, ած. համակերպ:

Homœomorphisme, ա. համակերպութիւն:

Homœopathe, S. **Homéopathe.**

Homœopathique, S. **Homéopathique.**

Homœopathiquement, S. **Homéopathiquement.**

Homœoplasie, S. **Homéoplasie.**

Homœoplastique, S. **Homéoplastique.**

Homœoptote, S. **Homéoptote.**

Homœose, S. **Homéose.**

Homœosine, ի. տգ. համէոսին:

Homœozoïque, ած. վք. համակենդան:

Homœotéleute, S. **Homéoptote.**

Homofluorescéine, ի. տգ. համաճօրին:

Homofocal, e, ած. եչ. համավառարան:

Homogaïacol, ա. համագայիկոլ:

Homogame, ած. ք. նոյնամուսին, նոյնասեր. capitules —s.

Homogamie, ի. ք. նոյնամուսնութիւն, նոյնասերութիւն:

Homogène, ած. համասեռ, համասեր, համազգի, համացեղ, համատարր, միատարր. parties —s. Substance —. Un tout —. S. **Syngénèse.**

Homogénéiser, ն. համասեռել, համասեռ գործել:

Homogénéité, ի. համասեռութիւն, համազգութիւն, միատարրութիւն. l'— des éléments de la matière, միատարրութիւն նիւթոյ. — de la race, համացեղութիւն:

Homogènement, մ. համասեռապէս:

Homogénie, ի. բխ. համասերութիւն, համամասնութիւն:

Homogramme, Homographe, ած. ք. համատառ, նոյնատառ, նոյնագիր. mots —s, — բառք, որպէս bière, դագաղ, եւ bière, գարեջուր. le président, ils président.

Homographie, ի. եչ. համագրութիւն:

Homographique, ած. համագրական, համագիր. lignes —s.

Homoïde, ած. ը. նմանակերպ, նմանածեւ. parties —s.

Homolampas (օմօլամիաս) ա. փՁ. համալապտեր. ազգ ծովեզնեաց:

Homole, ա. ոպ. տափախեցի. ազգ տատնոան խեցեմորթի:

Homologable, ած. վաւերագործելի:

Homologatif, ive, ած. վաւերագործիչ. arrêt —.

Homologation (օմոն) ի. իգ. վաւերացումն, վաւերագրութիւն, վաւերագործութիւն:

Homologie, ի. տգ. եւ մգ. նմանակցութիւն. 2. ճս. հաւաքնութիւն:

Homologique, ած. մգ. նմանակից. anatomie —, հն. **Anatomie comparée.**

Homolographe, ա. համաբոլորագիր. գործի, որով տեղւոյ հեռաւորութիւնն ու լայնութիւնն կ'առնուի պարզ տեսութեամբ:

Homologue, ած. եչ. տգ. մգ. նմանակից, համաբուն:

Homologuer, ն. իգ. վաւերագրել, վաւերագործել. վաւերական առնել դատաստանաւ:

Homomorphe, ած. նոյնակերպ, միակերպ, նոյնածեւ. parties, corps —s.

Homomyaires, ա. յ. փՁ. նմանաճանճանեայք:

Homomye (հօմօմի) ի. փՁ. նմանաճանճ. ազգ բրածոյ ժժմակի:

Homoncule, S. **Homuncule.**

Homonome, ած. հբ. օրինակից:

Homonyme, ած. համանուն, միանուն, նոյնանուն. leur —, իւրեանցանուն. 2. գ. համանուն, անուանակից. il est votre —. 3. ք. համանուն, նոյնաձայն. mots —s, — անուանք, որպէս chaîne, chêne. 4. ա. համանուն. traité d'—s.

Homonymie, ի. ք. համանունութիւն, միանունութիւն, նոյնանունութ, անուանակցութիւն : [նական :
Homonymique, ած. համանու-
Homopétale, ած.ք. նմանաթերթ, համաթերթ, նոյնաթերթ . corolles —s. [etc.
Homophage, etc. s. Omophage,
Homophone, ած. ք. նմանաձայն, նոյնաձայն, նոյնահնչակ . mots —s, comme sein, saint, sain. || ա. un —.
Homophonie, ի. եմ. ձայնակցութիւն, նմանաձայնութիւն. 2. ք. նոյնաձայնութիւն, հնչակցութիւն :
Homophonographe, ած. ք. նոյնաձայնագիր . mots —s.
Homophylle, ած. ք. նմանատերեւ, նոյնատերեւ : [կազմ :
Homoplastique, ած. կ. համա-
Homoplate, մգ. s. Omoplate.
Homopodes, ա. յ. սք. համոտունք . կրիայք Ափրիկեայ :
Homoprotocatéchique, ած. տգ. նմանանախակաճուային :
Homoptères, ա. յ. մք. նմանաթեւք, նոյնաթեւք . անուն միոյ ի ցեղից կիսաթեւոց :
Homoptérocarpine, ի. տգ. համաճանդալին . քաղցրուցիդ (glycoside) հանեալ ի ճանդալ (santal) փայտէ : [նմանահիբարուեստ :
Homopyrocatéchine, ի. տգ.
Homopyrrol, ա. տգ. նմանակարմրախիւղ : [քինին :
Homoquinine, ի. տգ. նմանա-
Homosalicylique, ած. տգ. նըմանուռուտային :
Homoséistes, ի. յ. եր. համայոյզք :
Homothalame, ած. ք. համախշտի :
Homothermal, e, ած. բգ. զուգաջերմ . * նոյն ատիճանի տաքութիւն ունեցող . couche —e.
Homotherme, ած. քխ. համաջերմ : [թիւն :
Homothermie, ի. համաջերմու-
Homotome, ա. մք. հերթ . ազգ միջատի : [համադարձ :
Homotrope, ած. ք. նոյնադարձ,
Homotype, ած. մհ. նոյնատիպ, համատիպ :
Homotypie, ի. մհ. նոյնատպութի, համատպութի : [համատիպ :
Homotypique, ած. նոյնատիպ,
Homousien (օմուզիէն), **Homousianiste**, ա. համագոյական, համագոյադաւան :
Homovanillique, ած. տգ. նըմանավանիլային :
Homovératrique, ած. տգ. նըմանաջոքային :
Homuncule (օմընքիւլ) ա. նք. ը. այրիկ, այրուկ, *մարդուկ :
Hon (հօն) մչ. ո՛հ, վաշ . hon ! hon ! ո՛հ, ո՛հ :
Honchets, s. Jonchets.
Honesta (օնէսթա) ի. ը. պարկեշտուհի, համեստուհի . կին խստակրօն :
Hongre, ած. ա. կրճատեալ, մալեալ, կուռեալ : հատեալ, *կրճատած, կուռատ . cheval, chameau —. 2. ա. կրճատածի. 3. փ. կրճատայր:
Hongrer, ն. կրճատել, կուռել, հատանել, մալել . — un cheval.
Hongreur, ա. կուռիչ, մալիչ :
Hongrieur, ա. հունգարող, հունգարայարդար . յարդարիչ հունգարական մօրթոյ :
Hongroierie, ի. ար. հունգարարուեստ՝ հունգարավաճառուիւն . ճարտարուիւն, վաճառականուիւն Հունգարացւոց :
Hongrois, e, ած. հունգարացի, հունգարական . la nation —e. 2. գ. հունգարացի «մաճար». un —. Une —e, հունգարուհի . 3. ա. հունգարացի, հունգարերէն . * մաճարի լեզու :
Hongroyer, ն. հունգարել, *պատրաստել կաշին հունգարացւոց պէս :
Hongroyeur, s. Hongrieur.
Honguette (հօնկէթ) ի. քանդակագործի :
Honnête, ած. պատշաճ, վայելուչ, օրինաւոր. il n'est pas — de se louer soi-même. Cela n'est pas — à un homme de votre âge. Prix, récompense —. Excuse, prétexte, refus —. 2. պարկեշտ, ազատաբարոյ, արդարամիտ, ուղղամիտ. action, conduite, âme, cœur —. Des vues —s. Pensées —s, — homme, — gens, արդարասէր՝ արդարակորով այր՝ մարդ, մարդիկ . je suis fort — homme. 3. բարեվար, քաջավար, քաջակենցաղ, պարկեշտ, համեստ, անբռնագիտ . famille — կամ — famille. Né de parents —s. Une — femme, պարկեշտասուն՝ պարկեշտակրօն կին. || հգն. une — maison, պարկեշտանոց, բոզանոց . — coquin, fripon, usurier. 4. քաջակիրթ, զգաստ, բարեբարոյ, քաղցրաբարոյ. — garçon. 5. քաղաքավար, մարդասէր, բարեսէր, հիւրամեծար . il est — avec tout le monde. Un langage —. Des paroles fort —s. Le procédé est fort —. || ը. vous êtes trop —, bien —. 6. փ. բաւական . — grosseur. Une — largeur. Discours d'une longueur —. Une — aisance. 7. ա. պատշաճն, օրինաւորն, արդարն, լաւն, առաքինին . préférer l'— à l'utile.
Honnêtement, մ. ըստ պատշաճի, վայելչապէս . il lui a parlé fort —. Il l'a reçu le plus — du monde. 2. արդարութեամբ, պարկեշտօրէն . vivre, se conduire —. 3. ը. ըստ բաւականի, շատ իսկ . s'amuser —. Manger — d'un mets. || հգն. ils sont fort — crottés.
Honnêteté, ի. պատշաճութիւն, պատշաճք, վայելչութիւն . blesser les règles de l'—. 2. արդարութիւն, ուղղամտութիւն, լաւութիւն . l'— de son âme, de sa conduite, de ses principes. 3. պարկեշտութիւն, համեստութիւն, զգաստութիւն . l'— d'une femme. 4. քաղաքավարութիւն, բարեբարութիւն, մարդասիրութիւն, բարեձեւութիւն, *մարդավարութիւն . il n'a pas eu l'— d'aller le voir. L'— d'un procédé. 5. մեծարանք, շքադիր բանք, նշանակ մեծարանաց . faire mille —s. 6. նուէր շնորհակալութեան . cela mérite bien une —.
Honneur, ա. պատիւ, շուք . — aux braves ! rendons — aux braves, պատի՛ւ քաջաց . soutenir l'— du corps, անաղարտ պահել զ— բնկերութեան . il n'y a ni — ni profit à faire telle chose, չիք ոչ — եւ ոչ օգուտ՝ շահ յառնել զայս ինչ, ոչ օգուտակար է եւ ոչ պատուաւոր . moins d'— et plus de profit, —ն չէ բաւական, պիտոյ է եւ շահ . perdre son —, կորուսանել զպատիւ իր . զանձին շուք արկանել . faire — à, — առնել՝ *անել, շուք դնել, փառս յաւելուլ, փառաւորել . faire — à son pays. Faire — à sa naissance, — առնել ծննդան իւրոյ, անաղօտ պահել զփառս նորին . chercher de l'—, պատուախնդիր լ. porter —, պատուարեր լ. qui sent l'—, պատուազգած . plein d'—, պատուալիր . faire — à son éducation, պատիւ առնել դաստիարակութեան իւրոյ, արդեամբք ցուցանել զայն. faire — à une lettre de change, à sa signature, պատիւ առնել փոխանակագրոյ, ձեռագրոյն իւրոյ, հաստուցանել զփոխանակագիրն, ստորագրուե իւրոյ. faire — à ses affaires, պատիւ առնել գործոց իւրոց, հաստուցանել զամենայն զպարտիս իւր. || faire — à qn. d'une chose, ընծայել՝ գրել ուժք զինն . || faire — à la vérité, պատիւ առնել ճշմարտութեան, խոստովանել զայն . || faire les —s, հարկնուրել . || action d'—, պատուադրութիւն . || champ d'—, ճակատատեղ, ճակատամարտ . || mourir au lit, au champ d'—, զէն ի ձեռին մեռանիլ, անկանել ի պատերազմի . || piquer l'— de qn., դրդել՝ գրգռել զպատուասիրութիւն ուրուք . se piquer d'—, առնել զինն պատուով՝ պատիւ անձին համարելով . || point d'—, խնդիր՝ նիւթ պատուոյ. prendre tout au point d'—, զամենայն ինչ պատիւ համարել, ընդմտատաք յոյժ լ. || se faire un point d'— de qc., պատիւ առնել անձին զինն, խնամ մեծ ունել այնմիկ. elle s'en fait un —. || Affaire d'—, գործ պատուոյ, մենամարտութիւն . ||dettes d'—, պարտ պատուոյ, *խաղի պարտք .

2. պատիւ, առաքինութիւն, լաւութիւն, արդարամտութիւն . les lois de l'—. C'est un homme plein d'—. Homme, gens d'—, պատուաւոր այր, մարդիկ . || par —, ի պատուէ, *պատուէն, պատուոյ համար . se croire obligé par — à soutenir qc. || avec —, պատուով . faire subsister sa famille avec —. || En tout bien, tout —, պատուով, քաջի վախճան . || sur l'—, sur mon —, en —, ի վերայ պատուոյ իմոյ, երդնում ի պատիւ իմ . sur l'—, en —, je ne puis rien faire. նոյն է foi d'homme d'—, կլ. d'—. D'—, je ferai ce que vous désirez. || Parole d'—, խոստումն պատուոյ . || ma parole d'—, կլ. parole d'—, խոստանամ ի վերայ պատուոյ իմոյ, երդնում ի պատիւ

իմ, * պատուոյս վրայ կխոստանամ՝ խօսք կուտամ ; խօսքս խօսք է .

3. պատիւ , պարկեշտութիւն , ամօթխածութիւն , օրինաւոր ամուսնութիւն . rendre l'— à une femme, կին ածել զնա՝ զկնի ունելոյ իւրեւ հարսն . femme d'—, կին պարկեշտակրօն՝ ամօթխած , պարկեշտուհի . || p. faire faux bon à son —, գնել կնոջ .

4. պատիւ , շուք , նշանակ պատուոյ , մեծարանք , սպաս պաշտաման . rendre — à, պատիւ առնել՝ ընծայել՝ մատուցանել , շուք դնել . au vainqueur vous faites tout —, մեծապատիւ մեծարես զյաղթականն . on vous fait des —s extrêmes, մեծապատիւ մեծարին զքեզ . insensible à tous les —s qu'on lui fait. Il reçoit les —s divins. On reverra la charrue en —, դարձեալ վերստին լիցի արօրն ի պատուի . avoir en —, ի շքի եւ ի պատուի ունել , պատիւ առնել , շուք դնել . || sans —, առանց պատուոյ , անպատիւ . || les —s suprêmes, les derniers —s, les —s funèbres, les —s du cercueil, de la sépulture, հանդէս յուղարկաւորութեան. || obtenir les —s de la guerre, չինել զէնրնկէց . զինու զարդու ելանել՝ անձնատուր լեալ ամրոցէն . || p. sortir d'une querelle, d'un procès, d'une discussion avec les —s de la guerre, յաղթող ելանել . || la garde d'—, գունդ պատուոյ . || place d'—, նախագահք , նախաթոռ . *պատուաւոր տեղ . || cour d'—, գլխաւոր՝ մեծ անդաստակ՝ բակ տան . escalier d'—, մեծ սանդուղք . || en l'— de, à l'— de, ի պատիւ ուրուք . || faire les —s d'une maison, բազում հիւրամեծարութեամբ պատուասիրել, ասպնջականել մեծապանօք . elle fit les —s de chez elle à merveille. || p. faire les —s de son esprit, ցուցանել զխելս իւր . || faire les —s de qn., խօսել զումեքէ , եւ իգն. չարիս խօսիլ զումեքէ. ||p. faire — à un repas, պատիւ առնել սեղանոյ , ուտել բազում յոյժ .

5. պատիւ , շուք , պարծանք , պատուասիրութիւն . — de sa famille. Haïg, l'— de l'Arménie. Ce roi, l'— des souverains. Avoir l'— de, պատիւ ունել, պատիւ անձին համարել. la lettre que vous m'avez fait l'— de m'écrire. J'aurai l'— de l'accompagner. || J'ai l'— de vous saluer, պատիւ ունիմ ողջունելոյ զձեզ , *ցուրտ եւ աննշան վերջաւորութիւնն նամակի. ||tenir à — de, պատիւ՝ պարծանս անձին համարիլ՝ գրել . je tiens à — de lui être présenté. || Il y a — et plaisir à, պատուաւոր եւ զուարճալի իմն է . il n'y a qu'— et plaisir à travailler à vos vignes. || Se faire — de qc., պատիւ անձին համարել , ձեռն անձին հարկանել , պարծիլ , պանծալ . || faire — d'une chose à qn., ընծայել՝ գրել ուժեք գիմն . || իգն. faire beaucoup d'—s à qn., lui faire bien de l'—, պատիւ մեծ առնել , ի վեր քան զարժանիս իւր պատուել զոք . || իգն. vous me faites bien de l'—, vous me faites là un bel —, c'est beaucoup d'—, c'est trop d'— que vous me faites, չար կարծիս ունիք զինէն .

6. Légion d'—, լեգէոն պատուոյ . կարգ պատուանշանի ի Գաղղիա . la croix d'—, խաչն պատուոյ , շքանշան լեգէոնի .

7. chevalier d'—, ասպետ պատուոյ. dame d'—, շքադիր տիկին , տիկին պատուոյ . || président d'—, պատուանախագահ. նախագահ պատուոյ.

8. պատիւ , համբաւ . perdre qn. d'—, կորուսանել զ— ուրուք . attaquer l'— de qn., աղարտել զ— ուրուք .

9. յ. պատիւ, աւագութիւն, բարձ. il les exclut des —s, արգել կարճնաց զնոսա հասանել բարձի եւ աւագութեան . élever, s'élever aux —s, ի պատիւ՝ յաւագութիւն ամբառնալ՝ հասանել. parvenir, s'élever aux premiers —s, հասանել՝ ամբառնալ ի գերագահ աւագութիւնս .

10. la partie d'—, պատուախաղ. *այն խաղն որ կ'խաղցուի երբ բոլոր խաղացողներն նոյնչափ խաղ վաստրկած ըլլան . || ne jouer que l'—, que pour l'—, խաղալ առանց դրամոյ , առ ի զբօսանս եւեթ .

11. պատուաթուղթ . պատկերք յաղթուկի ի թղթախաղի . j'ai un —, deux —s.

12. Votre Honneur, Պատիւ Ձեր , տիտղոս յԱնգղիա . || n. sauf votre —, ներեցէք , * խօսքս ուրիշի «սեռգիւմ եապանա» .

Առ. les —s changent les mœurs, պատիւք՝ աւագութիւնք փոխեն զբաս . || à tout seigneur tout —, հարկս հարկաւորաց եւ պատիւս արժանաւորաց . որում մանկ է պատիւ՝ պատուել, պարտ է պատուել զպատուելին :

Honni, e (հոնի) ած. ամօթապարտ , նշաւակ , * խաղք ու խայտառակ . || — soit qui mal y pense, — լիցի որ չարն խորհիցի , *— ըլլա՛ գէշ մտածողն . պէտք չէ գէշ մտքով մեկնել՝ անմեղ կարելի եղած բանն . նշանաբան կարգի ծնկակալի յԱնգղիա :

Honnir (հոնիր) ն. յամօթ՝ ամօթապարտ՝ անպատիւ առնել , նշաւակել . — qn., sa conduite.

Honnissement, ա. անպատուիք :

Honnisseur, ա. անպատուիչ :

Honorabilité, ի. պատուաւորութիւն :

Honorable, ած. պատուաւոր , արգոյ , յարգելի , մեծարգոյ , մեծամեծար , պատուաբեր, հարկեաւոր . vie, mort, profession, action, famille —. C'est un homme fort —. Très —, մեծայարգ , գերապատիւ , գերամեծար . 2. մեծապատիւ , գերապատիւ , մեծաշուք . տիտղոս անդամոց Խոյիդարանի ի Գաղղիա եւ յԱնգղիա . 3. ա. պատուաւոր, գերապատիւ , մեծապատիւ . c'est un de nos —s. || S. **Amende.**

Honorablement, մ. պատուով , պատուաւորապէս . parler — de qn. 2. մեծաշուք պատուով՝ փառօք . il a été enterré très —.

Honoraire, ած. պատուոյ , առ ի պատիւ , պատուական . membre —, պատուոյ անդամ , պատուադիր անդամ . պատուանդամ. président —, պատուանախագահ. նախագահ պատուոյ . 2. ա. յ. վարձք , այցագին , այցելագին , պատուագին . les —s d'un médecin, d'un avocat. Il a reçu ses —s.

Honoré, e, ած. պատուեալ , պատուարժան , արգոյ , յարգոյ , յարգելի . mon — confrère. Très —, գերապատիւ , գերարգոյ, գերամեծար:

Honorer, ն. պատուել , պատիւ առնել՝ դնել , շուք դնել , մեծարել . — Dieu, ses parents, les savants, la vertu. Qui honore, առաքաշուք . 2. պատիւ առնել , շուք մեծ յաւելուլ . — son pays. 3. պատուել , շնորհել . — qn. de son amitié, d'une réponse. La lettre dont vous m'avez honoré. 4. հատուցանել զվարձն. — un médecin, un avocat. 5. վն. — une lettre de change protestée, պատիւ առնել բողոքեալ փոխանակագրոյ, ընդունել եւ հատուցանել զայն չեւ ընկալեալ զարճաճն .

S'honorer, դ. պատուիլ , պատիւ առանալ , պատիւ անձին առնել , անձամբ անձին շուք դնել . il s'est honoré par cette action. Elle a cru —. 2. պատիւ անձին համարել, պարծիլ. je m'honore de son estime, de son amitié. 3. պատուել զմիմեանս . ces deux hommes se sont toujours honorés l'un l'autre.

Honores (ad-) (ատօնօրէս). լտ. ած. պատուոյ , պատուընկալ , առ ի պատիւ . une place ad—.

Honorifique, ած. պատուաբեր , շքաբեր , պատուաւոր , պատուոյ . titre —.

Honorifiquement, մ. պատուաբեր :

Honte (հոնթ) ի. ամօթ , ամօթանք , կորանք . ճանականք , խայտառականք , խայտառակութիւն , *խաղքութիւն . avoir —, ամաչել , զամօթի հարկանիլ , աղափառիլ , *խպնիլ . couvrir de —, յամօթ՝ ամօթապարտ առնել , ճանակել , խայտառակել , նշաւակել . plein de —, ամօթալից , ամօթազգեաց , ամօթապարտ , ամօթերես , նշաւակ , կորակոր , խայտառակ , խայտառակեալ . être la —, faire la — de sa famille, յամօթ լ. ազգատոհմին , ամօթ առնել նմին . à la — de, յամօթ . c'est une —, ամօթ է . c'est grand'—, ամօթ մեծ է. c'est — au roi de ne leur donner rien. || p. faire mille —s, faire cent —s, ամօթալից՝ ամօթապարտ՝ նախատակոծ առնել . || sans —, առանց ամօթոյ , անամօթ .

2. ամօթ , ամօթ պատկառանաց , շառագունանք. rougir de —, շառագունիլ առ ամօթոյ , *ամօթէն կարմիրնալ. avoir —, éprouver de la —, յամօթ լ., ընդ ամօթ՝ զամօթի հարկանիլ , ամաչել , կորանալ , *ամօթ

ունենալ՝ զգալ . je n'ai point — de, չամաչեմ բնաւ զի . il n'a pas —, ոչ գիտէ զամօթ , չամաչէ , * ամօթ չունի , չամչնար . cela ne me fait point de —, չամաչեմ բնաւ ընդ այս, չէ ինձ այս ամօթ . j'aurais toutes les —s du monde s'il fallait que, զամօթի իարկանիցեմ՝ ամօթապարտ եղէց ևիւ իարկ իցէ . || faire — à qn., յամօթ առնել , ամաչեցուցանել զոք. elle fait — à ses parents. || Vous devriez mourir de —, պարտ էր ձեզ մեռանիլ առ ամօթոյ, *ամօթէն պէտք էիք մեռնիլ . || avoir perdu toute —, mettre bas toute —, avoir toute — bue, կորուսանել՝ առ ոտս իարկանել զամենայն զամօթ , *ամէն ամօթ կորսընցուցանել՝ ոտքի տակ առնուլ. ||courte —, անյաջողութիւն . revenir avec sa courte —, դառնալ առանց յաջողելոյ . || mauvaise —, ձախողակի ամօթ՝ պատկառանք . fausse, sotte —, կեղծ՝ խօլ՝ անտեղի ամօթ . je me sens retenu par cette fausse —.

Honteusement, մ. ամօթով , ամօթերես , ամօթալից , կորակոր , կորագլուխ , կոր ի գլուխ , խայտառակաբար . fuir —. — exclu.

Honteux, euse, ած. ամօթալից, ամօթալի , ամօթաբեր , ամօթազգեաց , ամօթապարտ , խայտառակ . fuite, conduite, mort —euse. Joug —. Il est — que, ամօթ է զի . . . 2. ամաչեցեալ, զամօթի իարեալ, կորակնեալ , ակնկորեալ , կորակոր , կորագլուխ , * ամչցած . — de sa nudité. — et confus. D'un air —, ամօթերես . || ը. n'êtes-vous pas —? չամաչիցե՞ս, չե՞ս ամչնար . 3. ամաչկոտ , ամօթխած , պատկառոտ , *ամըչկոտ . enfant —. || Pauvre —, — աղքատ . որ մուրալ ամաչէ . || փ. եւ ը. le morceau —, յետին պատառն (մնացեալ ի սկաւառակի) . 4. mal —, maladie —euse, ափրոդիտական ախտ «ֆրէնկի». 5. les parties —euses, ամօթոյք , առականք , ամօթալիք :

Առ. jamais — n'eut belle amie, ամօթապարտին չեղեւ երբէք գեղեցիկ բարեկամուհի. ձեռներէց պարտ է լ. ի սէրն :

Hookérie, ի. բ. հոքէրիա , հոքերիա :

Hop (հօփ) մջ. ո՛վ , ա՛յ դու . 2. հոփ . *տղայք կամ ձի ցատքեցընելու կգործածուի . hop là! հոփլա :

Hopalocarcin, ա. ոպ. հոպալոկարկինոս :

Hopéine, ի. տգ. հմուլին . կաւաբարակերպ հանեալ ի հմուլէ (houblon).

Hopéite, ի. հբ. հոպէաքար . զբաւեալ փոսփատ զինկոյ եւ կադմիոնի :

Hôpital, ա. հիւանդանոց . — civil, militaire, քաղաքական , զինուորական —. visiter les hôpitaux. || C'est un —, — մի է. տուն յորում իցեն բազում հիւանդք . 2. փ. աղէտք , աղքատութիւն . mettre qn. à l'—, ի յետին Ջշուառութիւն հասուցանել զոք . prendre le chemin de l'—, courir en poste à l'—, կործանիլ գանձն տարապայման ծախիւք :

Hoplie (օփլի) ի. մբ. զինաճճի . ազգ պատենաւոր միջատաց :

Hoplite (օփլիթ) ա. յն. ոպղիտ , սպառազէն . 2. հբ. ոպղիտ , զինաքար . քար մեռաղապատ :

Hoplomachie, ի. զինամարտ , զինամարտութիւն :

Hoplomaque, ա. զինամարտիկ:

Hoplophoneus (ոփլոֆոնէիւս) ա. սբ. զինասպան . ազգ բրածոյ գիշակեր գազանի յազգէ կատուաց :

Hoplophore, ած. եւ ա. մբ. զինակիր : [զինատերև :

Hoplophyllum (ֆիլլօմ) ա. բ.

Hoplopode, ած. կ. կճղակոտն , կճղակաւոր :

Hoplosaure (օփլոսօր) ա. սբ. զինամողիզ . ազգ մողիզոյ :

Hoquet (հօքէ) ա. բժ. հեծկանք , *հեծկլտանք , հեծկլտուք , կլթիկ , ակռիա , քերկշտանք «ընչգըլգ» . avoir le —, հեծկալ , * կլթիկ անել , ակռտալ . faire passer le —, անցուցանել զ—, *—ն անցունել . || le — de la mort, հոնչիւն մահու . il est dans le dernier — de la mort, յոգեվարս է , *հոգեվար է . 2. փ. հ. բախիւն, *զարնուածք :

Hoqueter, չ. հեծկալ , * հեծկլտալ , քերկշտալ :

Hoqueton (հօքթօն) ա. հ. տառատոկ . endosser un —, *— հագնիլ. 2. տառատոկակիր, տառատոկաւոր :

Hoquette, s. Honguette.

Horaire, ած. ժամական , ժամանակացոյց . les lignes —s d'un cadran. Cercles —s. Mouvement —. || Fleur —, ժամակնաց ծաղիկ , * մի ժամ միայն ապրող :

Horbachite, ի. հբ. հորբաշաքար . ծծմբուկ երկաթոյ եւ նիքէլի :

Horde (հօրտ) ի. հրոս, հրոսակ , հրոսախումբ . des —s de barbares. 2. —, խառնաղանջ , ամբոխ . une — de brigands, d'aventuriers.

Hordéacé, e (օրտէասէ) ած. բ. գարեսեր, գարետեսակ. || —es, —բ. ցեղ սիզաբուսոց :

Hordéation (սիօն) ի. անբ. գարեցումն. *ձիոյն սոսկ գարի կերցունելով հիւանդացունելն :

Hordéiforme, ած. բ. գարեձեւ :

Hordéine, ի. տգ. գարին. գոյացուի հանեալ ի գարւոյ :

Hordéum (հորտէօմ) ա. գա. Orgeի : [գուցակ :

Hordidictique, ած. աս. ժամ-

Horion (հօրիօն) ա. հ. բռնապատակ , կռուի «եուրրուգ» . il a reçu կամ il reçut force —s.

Horistique (օրիսթիք) ած. բ. սահմանական , սահմանիչ :

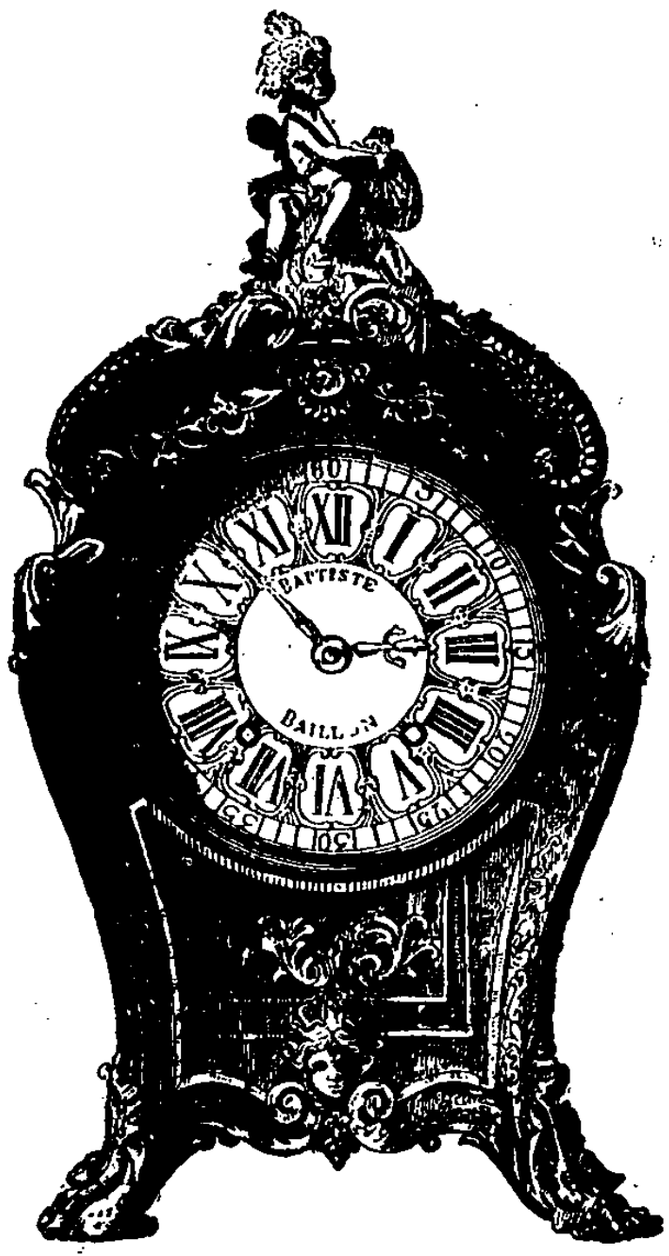
Horizon (օրիզօն) ա. հորիզոն , ծիր երկնից, ծիր տեսութեան , ծիրք, ոլորտք , ծագք տիեզերաց՝ երկրի . l'— paraissait rouge et enflammé par les premiers rayons du soleil, այն ինչ ծայրակարմիր արեգակն վարդագեղ եւ հրափայլ վեղերս երկնից յօրինէր . — sensible, apparent, rationnel, mathématique, զգալի , աներեւոյթ , իմանալի , ուսումնական հորիզոն . le soleil est à l'—. L'— est chargé de nuages. || փ. être sur l'—, յերեւան լ. 2. փ. ծիր տեսութեան , տարածութիւն . plus on s'élève, plus l'— s'agrandit. 3. փ. հորիզոն, ծիրք . l'— historique. L'— de l'humanité. || L'— politique, կլ. l'—, քաղաքական հորիզոն , հորիզոնն . պայման՝ վիճակ բաղաքական իրաց . l'— se rembrunit. 4. նկ. հորիզոն, ծիրք երկնից, հորիզոնանկար:

Horizontal, e, ած. հորիզոնական, եզերական , եզերականադիր , հարթ, հարթահատ , * շիտակ . plan —. Ligne —e. ||ը. se mettre dans la position —e, ընկողմանիլ , * պառկիլ . 2. —e, ի. խառնակեցիկ կին , բոզ :

Horizontalement, մ. հորիզոնաբար , *հորիզոնի շտկութեամբ :

Horizontalité, ի. հորիզոնականութիւն :

Horloge (օրլօժ) ի. ժամացոյց (մեծ) , ժամահար . — d'un palais,

d'une église. L'— sonne, a sonné. Monter, régler une —. || Il est réglé comme une —, c'est une —, կանոնաւոր է ի սովորութիւնս իւր . || ը. une heure d'—, ամբողջ ժամ մի . || — à carillon, նուագաժամացոյց . 2. — de Flore, ժամացոյց Փլորայ . *գուցակ ժամուց յորս այլ եւ այլ ծաղիկներն կբացուին . 3. աս. ժամացոյց . հարաւային աստեղատուն :

Horloger, ա. ժամագործ «սաաթճի . || —ère, ի. ժամագործական. կին —ի :

Horlogerie, ի. ժամագործութիւն «սաաթնըլըգ» . 2. ժամացոյցք . յօրինուածք ժամագործաց . 3. ժամացուցավաճառութիւն . 4. ժամացուցագործարան :

Hormin (օրմին) ա. բ. հորմակ . ազգ Եուրինջ-խոտոյ :

Hormis (հօրմի) նխ. բաց ի, բայց միայն . — toi. Lui promettait tout, — le diadème. Tout, — lui déplaire.

Hormogonie, ի. բ. քայտածնութիւն :

Hormospermées, ի. յ. բ. քայտասերմունք . հատուած լօրից :

Hornblende (հօռնպլէնտ) ի. հբ. եղջերաքար . *սեսակ մի քար :

Horodictique, ած. ժամագիւտ :

Horographie, ի. ժամագրութիւն . հն. Gnomonique.

Horographique, ած. ժամագրական :

Horoptère, ա. տրբ . ծրատես :

Horoptérique, ած. ծրատեսական . surface, cercle —.

Horoscope (օրոսքոփ) ա. ժամադէտ , ժամադիտակ , ժամաքաշխ , ծննդաքաշխ , ախտարք . tirer, faire l'— de qn. Faiseur, tireur d'—, ժամադէտ , ժամաքաշխ, ծննդաքաշխ . bon, mauvais —. — favorable. 2. փ. կանխասացութիւն , գուշակութիւն . cette entreprise n'a pas réussi, j'en avais fait l'—.

Horoscopie, ի. ժամադիտութիւն , ծննդաքաշխութիւն :

Horoscopique, ած. ժամադիտական , ծննդաքաշխական . calcul —.

Horoscopiser, չ. ժամադիտել :

Horotrope, ա. տրբ. ծրադարձ :

Horreur (օռէօր) ի. սոսկումն , սարսափումն , սարսափիւն , ահ . avoir en —, սոսկալ , *փշաքաղիլ . il est saisi d'une — divine, դողումն աստուածազդեցիկ կալաւ զնա . ce spectacle nous glaça d'—. Délivre mes yeux de l'— de te voir. Frémir d'—, սոսկալ . avoir — de dire qc., սոսկալ ասել ինչ . faire — à qn., սոսկումն ածել , ահ՝ արիւաւիրս արկանել ուժք . la solitude lui fait —. Cela fait —, սոսկումն ածէ այս, սոսկալի իմն է . cela fait — à penser, սոսկումն ածէ՝ սոսկումն է խորհիլ . sans —, առանց սոսկման՝ սոսկալոյ . || ը. cela fait —, est à faire —, c'est une —, սոսկումն ածէ այս , սոսկալի՝ չարատեսիլ իմն է . vous êtes coiffée à faire —. || ը. ժանտատեսիլ՝ ձառադէմ՝ ամենատգեղ ոք . c'est une —, — է . || fi ! l'— ! Ah ! l'—! ո՛հ սոսկումն է ինձ այս . գարշիմ մերժիմ . || la belle —, սոսկումն գեղեցիկ՝ հիանալի . la belle — d'un orage, վսեմութիւն մրրկի .

2. գարշութիւն, գարշանք, գարշք, ատելութիւն . avoir — de, գարշիլ . avoir — du péché, գարշիլ ի մեղաց . avoir, concevoir de l'— pour qn., pour qc., գարշիլ յումեքէ՝ յիմեքէ . les femmes ont une — invincible pour les araignées. Il a une — si grande pour le cochon que. Avoir, prendre une chose en —, գարշիլ յիմեքէ . inspirer l'— du vice, ազդել զգարշանս ախտից , գարշեցուցանել զոք յախտից . remplir d'—, գարշեցուցանել . être en — à qn., ի գարշանս լ՝ համարիլ ուժք , գարշելի՝ առելի լ. նմին . il devint l'— du genre humain.

3. ահագնութիւն, դժնդակութիւն, սաստկութիւն, անհնարին մեծութիւն. — d'un supplice. L'hiver est ici dans toute son —. Vous ne connaissez pas toute l'— de sa situation. Pour comble d'—. L'— de ma misère. 4. սոսկումն , արիաւիրք . l'— du cachot, de la solitude. L'— des combats. Dans l'— des ténèbres. Un silence plein d'—. Il fut saisi d'—, — կալան զնա , յարիաւիրս ըմբռնեցաւ , զարհուրեցաւ . avoir —, սոսկալ , զարհուրիլ . || les —s de la mort, արիաւիրք , վիշտք, ցաւք մահու . 5. անհնարին չարիք , աղէտք . les —s de la guerre, de la famine. Être en proie aux —s de la misère. 6. ժանտագործութիւն , ոճրագործութիւն , եղեռնագործութիւն , գարշագործութիւն , ոճիր , եղեռն . ce qu'il a fait, c'est une —. La vie de ce tyran est un tissu d'—s. Le récit de tant d'—s épouvante. 7. սոսկալի՝ անպատիւ իրք , չարիք , չարախոսութիւն . on m'a dit des —s de cet homme-là. 8. ը. նախատինք , Քրշնամանք . il nous a dit des —s, Քրշնամանս ետ՝ Քշնամանիկ բանս ասաց մեզ. 9. գարշաբանութիւն , պագշոտ բանք . il débita à elle mille —s.

Horrible, ած. սոսկալի , ահագին , սարսափելի . spectacle —. Y a-t-il rien de si — que cette injustice. C'est une chose — de tomber entre les mains du Dieu vivant. État, chute —. 2. անհնարին, սաստիկ. —s douleurs, դժնդակ՝ չարակսկիծ ցաւք . spectres —s, խոժոռադէմ՝ ժանտատեսիլ ցնորք . il fait un froid —. Une — cruauté. Une — tempête. — forfait, մեծեղեռն ոճիր . || ը. elle est —, ձառադէմ՝ ամենատգեղ է . 3. չար յոյժ , կարի անպիտան . les chemins sont —s. Temps —.

Horriblement, մ. սոսկալաբար, սոսկալի իմն օրինակաւ , ահագինս . des corps mutilés —. 2. ը. անհնարինս , սաստիկ , յոյժ . elle est — laide. Il a — souffert.

Horrifique, S. **Effrayant.**

Horripilation (օռիփիլասիօն) ի. բժ. քաւումն , քաւնումն , *փշաքաղումն :

Horripiler, ն. նք. ը. քաւմնեցուցանել . ce propos l'horripila.

S'horripiler, դ. քաւմնիլ , *փշաքաղիլ , փուշ փուշ ըլլալ . — pour rien.

Hors (հօր) մ. արտաքս, *դուրս . mettre —, դնել —. 2. նխ. արտաքոյ , *դուրս . — la porte, — դրան, *դռնէն —. — le logis. || փ. mettre — la loi, դնել — օրինաց . 3. փ. բաց ի , բայց միայն . — les fils d'Horace. — moi, բաց յինէն, *ինձմէ զատ . tout est perdu — l'honneur. — le cas de l'adultère, առանց բանի պոռնկութեան. — de le battre. 4. — de, նխ. արտաքոյ , *դուրս . — de l'Arménie, je ne suis rien. — de Paris. || զչ. — d'ici, — de là, ի բաց աստի , այտի , արտաքս . || փ. être — de soi, արտաքս ինքեան լ., արտաքս ելանել յինքենէ , այլ յայլմէ լ., յայլոյ խելս լ., ի հիացման լինելով՝ արտաքոյ կալ ինքն ինքեան , *իրմէն դուրս ելլել . transporté — de lui-même, զառանցեալ , յափշտակեալ յանձնէ ի բաց . — de lui, այլ յայլմէ լեալ , խելայեղեալ , խելացնորեալ . || mettre qn. — de lui, զայրացուցանել , զայրագնացուցանել . il m'a mis — de moi. || իգ. mettre — de cour, ի բաց արձակել ի դատաստանէ զկողմանս . mettre — de cause, դնել արտաքոյ դատաստանի , անդատ վճռել զոք . être — de cause, լ. անդատ՝ արտաքոյ դատաստանի. || փ. cela est — de cause, չիք բանք զայդմանէ , *խնդիրն ասոր վրայ չէ . || փ. — d'haleine. հեղձամղձուկ . il est — de dispute que, աննրկրայ է զի . — de prix, ճանրագին , *շատ սուղ . le vin est — de prix. La vraie gloire ne se trouve point — de l'humanité, չիք , եւ չիք փառք ճշմարիտ անկցորդ ի մարդասիրութենէ . || être — de service, անպիտան լ. ի ծառայութիւն , ոչ եւս լ. պիտանացու , *չգործածուելի ըլլալ . ce meuble est — de service. — de saison, անժամ , տարաժամ , տարադէպ , անճահ . trop de rigueur serait — de saison. S. **Combat, Affaire.** 5. — de, արտաքոյ , *դուրս . vous voilà — de l'hiver. Il ne mange pas — des repas. || Être — de page, ձերբազատ՝ ինքնատէր լ. il n'a pas de tuteur, il est — de page. || — la force, բաց ի զօրութենէ :

Hors-d'œuvre, S. **Œuvre.**

Horseman (հօրսմէն) ա. այրածի , առնածի . des horsemen (հօրսմէն).

Hortensia (օրթանսիա) ա. բ. Որտենսիա , դրախտավարդ :

Horticole (օրթիքոլ) ած. պարտիզապանական . revue —. 2. կ. պարտիզասուն . պարտիզակեաց . les insectes —s.

Horticulteur, ա. պարտիզպան, պարտիզարար, դրախտապան, ճաղկամշակ :

Horticultural, e, ած. պարտիզապանական. les procédés horticulturaux

Horticulture, ի. պարտիզպանութիւն , պարտիզագործութիւն, ճաղկադարմանութիւն :

Hortie, ի. բ. դրախտաՁուփ :

Hortonolite, ի. հբ. որդոնաքար. ազգ դեղին երկաՁախառն ձիՁաքարի (péridot).

Hosanna (օզանա) ա. ովսաննայ. 2. փ. —, դրուատիք , ձայն ցնծութեան. ce sera l'— de toute créature. Des —s.

Hospice (օսփիս) ա. հ. հիւրանոց, հիւրատուն , հոգետուն, օտարանոց ,

— des vieillards, ծերանոց . — pour les aveugles, կուրանոց . — pour les pauvres, աղքատանոց. — des aliénés, յիմարանոց , *խելառանոց . 2. անկելանոց , տկարանոց . — des incurables, des enfants trouvés.

Hospitalier,ère, ած. հիւրասէր, հիւրամեծար , հիւրընկալ , հիւրական , ասպնջական , վանատու , օտարասէր . il est très —. Peuple —. O dieux —s, ո՛վ դիք վանատուք . asile —. Demeure, tente, table, porte —ère. 2.գ. ասպնջական, հիւրընկալ:

Hospitalièrement, մ. հիւրասիրաբար , հիւրամեծարութեամբ :

Hospitalisation (սիօն) ի. հիւրընկալութիւն , ասպնջականութիւն :

Hospitaliser, չ. հիւրընկալել , ասպնջականել :

Hospitalité, ի. հիւրասիրութիւն, հիւրընկալութիւն , հիւրամեծարութիւն, հիւրոյք, ասպնջականութիւն, հիւրութիւն, օտարասիրութիւն. exercer l'— envers qn., donner, offrir, accorder l'— à qn., հիւրընկալել , ասպնջականել , ասպնջական լ. refuser, accepter l'—. Recevoir l'—, հիւրընկալիլ , ասպնջականիլ , հիւր լ., հիւրանալ . 2. հիւրոյք , հիւրընկալութիւն (վանաց). il y a — dans cette abbaye.

Hospodar (օսփոտար) ա. իշխան, իշխանապետ . — de Valachie.

Hospodarat, ա. իշխանութիւն . 2. իշխանատուն :

Hostie (օսթի) ի. զոհ , պատարագ . 2. փ. du céleste courroux tous furent les —s. 3. նշխար պատարագի. vase de l'—, նշխարակուժ. 4. սրբութիւն սրբոց, մարմին Տեառն. recevoir la sainte —, հաղորդ՝ սրբութիւն առնուլ . à l'élévation de l'—.

Hostile, ած. թշնամական. entreprise, projet, action —. 2. թշնամի, ոսոխ , հակառակ . l'opinion est — au ministère. Les journaux —s au gouvernement.

Hostilement, մ. թշնամաբար :

Hostilité, ի. թշնամութիւն. commettre des actes d'—. On commença les —s. Il y a eu beaucoup d'—s entre eux. || փ. procurez-vous sa haine et son —. 2. —, ոսոխութիւն , հակառակութիւն . l'— des journaux contre le ministère.

Hotchkiss, ա. հոչքիս . ազգ հրեից :

Hôte, esse (օթ , էս) գ. վանատու , ասպնջական . nous remerciâmes notre — de l'accueil qu'il nous avait fait. Une —esse, հիւրընկալուհի . 2. հիւր, հիւրուհի «վիսաֆիր». régaler ses —s. || փ. les —s du ciel, —ք երկնից , երկնաբնակք , հրեշտակք . les —s des bois, —ք անտառաց , անտառաբնակ կենդանիք . 3. օթեւանապետ « լօգանտաճը ». || table d'—, հիւրասեղան , հասարակասեղան . manger à table d'—, ուտել ի հիւրասեղանի . tenir table d'—. 5. հիւր , իջաւոր . * օթեւանն ընակող .

Աս. compter sans son —, սխալիլ, վրիպիլ ի յուսոյն՝ ի հաշուին :

Hotéia, ա. բ. հոտէյա , հոտենի . ազգ քարբեկնայց (saxifragées).

Hôtel (օթել) ա. ապարանք «գոնագ, սարայ». avoir, habiter un —. Un petit, grand, magnifique —. || Maître d'—, տաճարապետ, սպասկապետ, սեղանայարդար, սեղանայօրէն «սուփրաճը պաշը». 3. — des monnaies, փողոցանոց « զարպխանէ » . || — de ville, քաղաքատուն , քաղաքապետարան. || —-Dieu, գլխաւոր հիւանդանոց Փարիզու . les —s-Dieu. || — des Invalides, զինուորական անկելանոց . 4. օթեւան «լօգանտա». descendre, loger à l'—. Un — bien tenu, բարեկարգ —. tenir un —, ունել —, *— բռնել . maître d'—, օթեւանապետ :

Hôtelier, ière, գ. օթեւանապետ «լօգանտաճը». 2. հիւրատես վանաց:

Hôtellerie (օթէլրի) ի. իչեւան «քէրվանսէրայ». 2. հիւրատուն (վանաց) :

Hôtesse (օթէս) ի. S. **Hôte.**

Hotte (հօթ) ի. որթ , կայթ , կողով «քիֆէ». porter la —, որթակիր՝ որթաւոր լ. — d'un chiffonnier. 2. փոլ, խողովակ. — de cheminée.

Hotte.

Hottée (հօթէ) ի. որթաչափ . կողով մի լի . une — de légumes, de terre.

Hottentot, e (հօթանթօ,թ) ած. եւ գ. ոթենթացի, ոթենթուհի. 2. ա. ոթենթացի, ոթենթերէն. լեզու ոթենթացւոց : [ղովով :

Hotter, չ. որթակրել , կրել կո-

Hottereau, ա. որթիկ , կողովիկ:

Hotteur,euse, գ. որթաւոր , որթակիր , կողովակիր :

Hottonie, ի. բ. հոտոնիա , հոտոնաբոյս :

Houache (ուաշ) ի.նե. նաւահետ. հետք նաւու . հն. **Ouaiche.**

Houage (հուաժ) ա. եգ. մարկեղումն , բահահերկ . հերկումն բահիւ . ce — est bien fait.

Houari, ա. նե. հուարի . նաւ երկկայմ :

Houblon, ա. հմուլ , գայլուկ . *գարեջուր շինելու բոյս . հն. **Lupulus. S. Cuscute.**

Houblonnage, ա. հմուլումն , գայլուկումն :

Houblonner, ն. գայլուկել . դնել գայլուկ յրմպելին :

Houblonnière, ի. հմուլոց, գայլուկաւուան : [դահահաւ :

Houdan, ա. ած. poule de —, հո-

Houe (հու) ի. մարկեղ «չաթա» :

Houement, S. **Houage.**

Houer, ն. մարկեղել , բահահերկել . *հերկել գերկիր բահիւ :

Houerie, ի. բահահերկ :

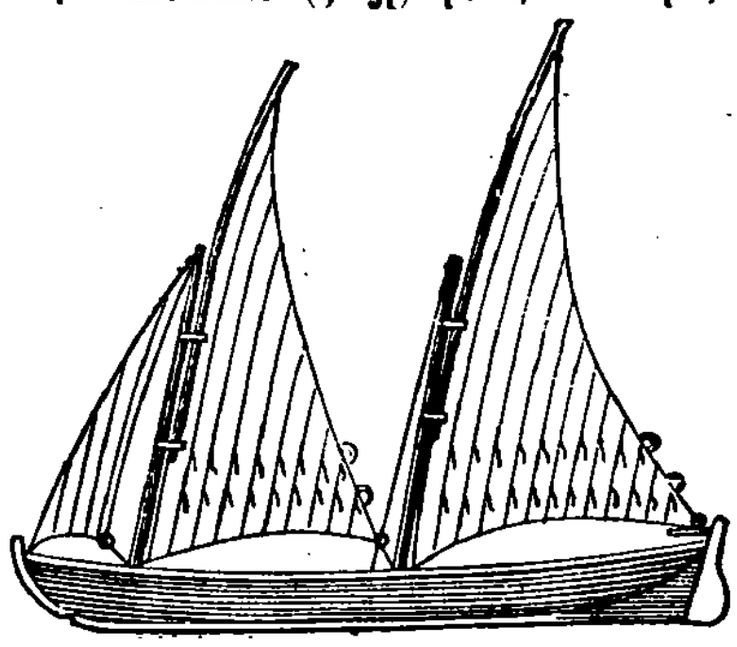
Houette, ի. եգ. բահիկ :

Houeur, ա. բահահերկիչ :

Houhou (հուհու) ի. ճ. vieille —, պառաւ . plus sottes que des —s.

Houillage (հույիլեաժ) ա. հանքածխում . ազդեցութիւն ածխոյ ի վերայ երկաթոյ :

Houille (հույլ) ի. հանածուխ ,

Houari.

հանքածուխ «մատէն բէօմիւրիւ» . S. **Lithanthrax,** եւ **Charbon de Terre.** — feuilletée, թերթաճուխ . — grossière, թանձրաճուխ . — fibreuse, թելաճուխ . — fuligineuse, մրրաճուխ . մրրախառն հանաճուխ . — papyracée, թղթաճուխ . — limoneuse, մօրաճուխ :

Houiller, ère, ած. եր. հանածխային, հանածխաբեր . terrains —s.

Houillère, ի. ածխահանք . ածխաբով : [ծխահան :

Houilleur (հուիյլէօր) ա. հանա-

Houilleux,euse, ած. եր. հանածխուտ , * հանաճուխ ունեցող . terrain —. Roche —euse. [սիկ :

Houka, ա. հուքա. ծխափող պար-

Houlan (հուլան) S. **Uhlan.**

Houle (հուլ) ի. ծուփք, ծփանք . տատանումն՝ երթեւեկ ալեաց . il y a de la —. 2. կոհակ , ալիք . les —s secouaient la frêle embarcation.

Houlette (հուլէթ) ի. ցուպ հովուի՝ հովուական , գաւազան . || փ. porter la —, հովիւ լ. 2. փ. թ. հովուութիւն . pour prendre le fer j'ai quitté la —. || Depuis le sceptre jusqu'à la —, ի թագաւորէ մինչեւ ցհովիւ . 3. անկահան . 4. փթ. գաւազանախեցի . փափկամորթ անգլուխ երկխեցի :

Houleux, euse, ած. ալետանջ , ալեսաստ, կոհակաւէտ , կոհակալիր,

բազմակոճակ , փոքրկայծյզ . mer —euse.

Houlque, ի. բ. S. Houque.

Houmiri (հումիրի) ա. S. Humirie.

Houe.

Houp (հուփ) մշ. ձայն կոչոյ :

Houper, չ. ո. կոչել զոք . = *Se* —, դ. կոչել զմիմեանս :

Houpette (հուփէթ) ի. Ա. ծոպիկ . ճննդուկի տեսակ :

Houppe, ի. ծոպ «փիւսքիւլ» . — d'une ceinture, — գօտւոյ . une — à poudrer, փոշեծոպ . 2. փունջ , փետրակատար . փետրալից կատարք Աչնոց . 3. փունջ (հերաց) . 4. բ.

Houmiri.

քիստ . 5. պ. կատար . la — d'un arbre, կատար ծառոյ. 6. մբ. փունջ. — nerveuse, ջղափունջ :

Houppé, e, ած. ծոպաձեւ . 2. քիստաւոր . graine —e. 3. փնջաձեւ :

Houppée, ի. նւ. փրփուր ալեաց :

Houppelande, ի. հուպլանդ . *տեսակ մի լայն հագուստ :

Houpper, ն. ծոպել , ծոպաձեւ գործել , ծոպս յօրինել . — de la soie. || — de la laine, սանտրել զբուրդ :

Houppette, ի. ծոպիկ . ծոպ փոքրիկ . 2. —. Քուշուն ինչ :

Houppier (հուփիէ) ա. ծոպագործ , ծոպավաճառ :

Houppifère, ած. փնջաբեր, կատարակիր . || —, Ա. փունջկատար . հաւք ի ցեղէ փասիանի :

Houque, ի. բ. սրիկակ . ին. **Houlque**. — sorge, քուրիմ :

Houra, S. Hourra.

Hourailler (հուրայլէ) չ. ո. յոռւպառակել . որսալ յոռի պատահանօք՝ * անպիտան շուներով :

Houraillerie (հուրայլըրի) ի. ո. յոռւպատահումն . որսորդութիւն յոռի պատահանօք: [պատահանք:

Houraillis (հուրայլի) ա. ո. յոռի

Hourd, ա. ճ. ատաղձաշէն :

Hourdage (հուրտաժ) ա. կոշտորմումն , կոշտորմ «գապա տուվար» . 2. կոշտածեփ «գապա սրվա» :

Hourder, չ. կոշտորմել . * կոշտ կերպով պատ շինել . — une cloison.

Hourdis (հուրտի) S. **Hourdage**.

Houret (հուրէ) ա. ո. յոռւպատական . *անպիտան շուն որսի . des —s galeux.

Houri, ի. հուրի, յաւերժահարսն.

2. փ. —, կին գնդմանագեղ . c'est une —, une véritable —.

Hourque, ի. հուրքանաւ . յոռեգնաց երկկայմ նաւ հոլանտացի . 2. նխ. յոռի նաւ :

Hourra (հուռա) ա. հուրա՛ , ուռա՛. ձայն խրախուսանաց սլաւեան ժողովրդոց . 2. յարձակումն ի ձայն խրախուսանաց . nous eûmes à essuyer trois —s de Cosaques. 3. ձայն՝ ազգակ ցնծութեան (անգղիացի նաւաստեաց). 4. ասէջք , նզովք . un — général s'éleva contre lui. 5. փ. կեցցէ՛ , կեցցե՛ս . il fut salué par des —s.

Hourvari (հուրվարի) ա. ո. պառականակոչ . յետս կոչել զպառականս , * շուներն ետ կանչել . faire —. 2. փ. եւ բ. ժխոր, աղմուկ, շշընկոց . il y a eu un étrange —.

Housard (հուզար) S. **Hussard**.

Housé, e (հուզէ) ած. հ. տղմաբաւծաւ , * ցեխոտած . il est arrivé tout —.

Houseaux (հուզո) ա. յ. հ. սրունապան . || փ. laisser ses — quelque part, մեռանիլ ուրեք :

Houspiller, ն. խուել , ւկել , *չարչրկել , քաշկռտել . — զո. 2. փ. պարսաւել , կշտամբել .

Se houspiller, դ. խուել զմիմեանս. ils se sont houspillés vivement.

Houssage (հուսաժ) ա. աւելածումն , *աւլելն :

Houssaie (հուսէ) ի. հաճարիք , հաճարստան , հաճարոց . անտառ հաճարի :

Houssard, S. **Hussard**.

Housse, ի. տապետակ . աճառ ձիոյ «գինիօշ , հաշա» . — de drap, de velours. 2. ծածկոյթ , ծածկոց (կահուց) «էօրթիւ» . — de fauteuil.

Houssée, ի. գզած «փօսթէքի» :

Hourd.

Housser, ն. աւել ածել , մաքրել , *աւլել . — ses habits, un meuble.

Se housser, դ. մաքրիլ, *աւլուիլ, մաքրուիլ . ces meubles se houssent tous les jours.

Houssière, ի. բ. հաճարիք , հաճարիստան :

Houssine, ի. չին, ճպուռ , չոխ. գաւազան նուրբ «չուպուգ» :

Houssiner, ն. ճպռտել , գաւազանով մաքրել . — des meubles. 2. փ. եւ բ. գաւազանել , գաւազանահար ւ., *ծեծել , ծեծ քաշել . il a été vigoureusement houssiné.

Houssoir, ա. աւելակ , ցախաւել . — de plumes, փետրաւել :

Housson, S. **Fragon**.

Houthias (Ֆիաս) ա. **Houtie**, ի. կ. S. **Capromys**.

Houttuynie (հուԹույնի) ի. բ. հուտույնիա , հուտույննի . ազգ

երկպտուկ տնկոց ի տոհմէ պղպեղասերից (pipéracées). [փառի (crabe).

Houvet, ա. հուվէ . սեռ խեչ-

Houx, ա. հաճարի , հաճարաճառ , փշաստարդ . փշալից դափնի , խայզուբան . ||— frelon. S. **Fragon**. || Petit —, հաճարուկ , խայԹահար :

Hovalie, ի. մբ. հովալիկ . ազգ միջատաց :

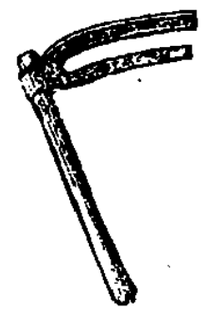
Hovénie, ի. բ. հովենիա , հովենի . սեռ երկպտուկ տնկոց ի տոհմէ դժնկեայց (rhamnées).

Howardite (ուարտիԹ) ի. հբ. հովարտաքար :

Howea (ուէա) ա. բ. հովէա, հովէի . ազգ արմաւենւոյ :

Howlite, ի. հբ. հովլաքար . հրահալք ինչ :

Hoyau, ա. հողաբիր . բրիչ երկմատնի « չաՒալ գազմա » :

Hoyau.

Hoyer, ա. բ. հոյենի . ազգ երկպտուկ տնկոց ի տոհմէ ասկլեպիադաց :

Huage, ա. ճաղբումն :

Huaille (հիւայլ) ի. խաժամուժ ամբոխ :

Huanaco (հիւանաքո) ա. կ. հուանակոյ . ազգ ստնաբերից ի կարգէ որոճողաց :

Huano (հիւանո) S. **Guano**.

Huantajaïte, ի. հբ. հուանտայաքար :

Huard (հիւար) ա. Ա. ռա. Թգargueի :

Huascolite, ի.հբ. հուասքոլքար. ճճմրուկ կապարի եւ զինկոյ :

Huau (հիւօ) ա. ո. խրտուիլ, խրտուիլակ :

Hublot (հիւպլօ) ա. նւ. կողաքար :

Hubnérite, ի. հբ. հիւբներքարաքար :

Hucaré, ա. վճ. հիւկար. *տեսակ մի խիժ :

Huch (հիւշ) ա. ձբ. հոբ. ազգ ձկան նման լոգի (saumon).

Huche (հիւշ) ի. Քրոց, *մակտրայ «խառնուր Ելբենիսի». 2. ալբրտուն. տաշտ ալօրեաց :

Huchement, ա. **Huchée**, ի. կոչ՝ կոչումն մեծաձայն :

Hucher, չ. ո. կոչել (մեծաձայն կամ ի ձայն փողոյ) :

Huchet, ա. ո. կոչափող. *կանչելու փող :

Hudsonite, ի.հբ. հուդսոնաքար:

Hue (հիւ) ա. ի՛շտ, հուչ, յառա՛ջ. բառ սայլորդաց «տէօհ». հն. **Huhau.**

Huée, ի.ո. ի՛շտ, հո՛ւչ, յա՛յ, յայյո՛ւ, հայ հուչ. աղաղակ արտաքս հանելոյ՝ վարելոյ զգայլ. 2. փ. —, աղաղակ ծաղրու, ծաղր. faire une grande —, յայ յո՛ւ եւ հայհուչ առնել. pousser des —s, յայ կարդալ. la canaille le poursuivit de ses —s. Être accueilli, salué par des —s, par une longue —. S'attirer des —s. Cette pièce excita les —s du parterre. A ces mots il se fit une telle — que...

Huer, ն. ո. իշտրել, յայ յո՛ւ հայ հուչ առնել զհետ գայլոյ. 2. փ. իշտրել, հայհուչել, յայ յու՝ հայ հուչ՝ ծաղր առնել. il se fit — de tout le monde, ծաղր եղեւ ամենայուն, ծաղրեալ եղեւ. il fut hué, ծաղր եղեւ. 3. ո. բուոյ ձայն ածել. la chouette hue. = *Se* —, դ. ծաղր առնել զմիմեանս :

Huette, տ. **Hulotte.**

Hueur, ա. ծաղրարար, *ծաղր անող :

Huge, ա. բ. հաճարուկ :

Hugélie, ի. բ. հիւգելիա, հիւգոնիա, հուգոնի. Քուի պատիչ ի ցեղէ մոլոշեայց (malvacées).

Huguenot,e, գ. եւ ած. հիւկեան, կալուինական. Ֆրանսացի բողոքական :

Huguenote, ի. պոյտն «չեօմլէք». 2. քուրայ, հնոցակ :

Huguenoterie, ի. **Hugenotisme**, ա. հիւկենուԹիւն, կալուինականուԹիւն :

Huguenotique, ած. հիւկենայինն, կալուինական :

Huhau, ա. տ. **Hue** եւ **Dia.**

Hui (հիւի) մ. հ. տ. **Aujourd'hui.**

Huilage, ա. իւղումն, *իւղոտումըն. l'— d'une mèche.

Huile, ի. իւղ «եաղ». un peu d'—, իւղիկ. — vierge, — սուրբ. — d'olive, ձէԹ, ձիԹաիւղ. fabrication de l'—, իւղագործուԹիւն. fabrication de l'— d'olive, ձիԹագործուԹիւն. || — d'onction, — sainte, իւղ օծման՝ օծուԹեան. les —s saintes, — սուրբ՝ անոյշ, մեռոն. semblable à l'— sainte, մեռոնանման. qui porte l'— sainte, մեռոնակիր. l'— de sésame, շիրիկ, շիրիկ ձէԹ. — volatile, ցնդական իւղ, ցնդաիւղ. — de bois, փայտիւղ. — essentielle, մզածոյ իւղ. || — d'amandes նշաձէԹ, *նշի եղ «պատէմ եաղը». — d'amandes douces, իւղ քաղցր նշոյ. —s animales, կենդանական իւղք, կենդիւղք. — minérale, հանքային իւղ, հանքիւղ. — de pétrole, քարիւղ. — siccative, չորացուցիչ իւղ. — blanche, սպիտակ՝ *ներմակ իւղ. — d'œillette, — խաշխաշի. — de chènevis, կանեփիւղ. — de lin, — կտաւատի. — de foie de morue, — փողոշի, փողոշիւղ. — de palme, արմաւիւղ. — de pied de bœuf, աքիւղ եզին. — de ricin, ռզիւղ. 2. փ. իւղ, եղ. jeter de l'— sur le feu, բորբոքել եւ եւս զախտն հրավառ. — à brûler, *վառելու եղ. || il n'y a plus d'— dans la lampe, ոչ եւս գոյ — ի կանԹեղին. *ասի մարդու որ շիջանի ծերուԹեան կամ տկարուԹեան համար. remettre de l'— dans la lampe, դնել — ի կանԹեղն, կենդանացուցանել զառկայծեալ կեանս. 3. couleurs à l'—, իւղագոյնք՝ իւղաԹոյրք. իւղաԹուրմ՝ իւղազանգ գոյնք. peindre à l'—, իւղագոյն՝ իւղաներկ նկարել. peint à l'—, իւղաներկ, իւղանկար. tableau, peinture à l'—, իւղաներկ նկար՝ նկարչուԹիւն. || —s empyreumatiques, խանձահոտ իւղք :

Huilement, ա. իւղումն, ձիԹումըն, *իւղոտումն :

Huiler, ն. իւղել, եղարկել, ձիԹել, *իւղոտել. — une serrure, un ressort. [քսուել, եղոտիլ :

S'huiler, դ. իւղել զանձն, *եղ

Huilerie, ի. իւղատուն, իւղագործարան, ձիԹաՀանք :

Huileux, euse, ած. իւղային. substance —euse, ՀիւԹ. 2. իւղալից, իւղաԹուրմ, իւղաբուխ :

Huilier, ա. իւղաման, ձիԹաման. un — d'argent, de cristal. 2. իւղագործ, իւղավաճառ «եաղճը» :

Huilière, ի. իւղաման, ձիԹաման :

Huis, ա. հ. դուռն. || դտ. à — clos, դռնակ. audience à — clos, դռնփակ ունկնդրուԹիւն. || ա. le — clos, դռնփակ. demander le — clos, խնդրել զդռնփակ :

Huisserie, ի. տախտակամած. փայտեայ կազմածք դրանց :

Huissier, ա. բարեպան, հեջուպ, սպասաւոր. chef d'—s, բարեպանապետ. 2. նուիրակ տանի «մէհքեմի չաուշու» :

Huit, ած. ուԹ. — jours. D'aujourd'hui en —, — աւուրք զկնի, զկնի ուԹից աւուրց, յետ ուԹօրէի, *— օրէն. — fois, — անգամ, ուԹիցս. tous les —, ուԹերեքան, *ուԹն ալ. de — degrés, ուԹաստիճանեայ, *— աստիճանով. de — mois, ուԹամսեայ, *ուԹ ամսուան՝ ամսական. de — aunes, ուԹկանգնեայ, *— կանգուն. de — jours, ուԹօրեայ, *— օրուան. 2. ուԹերորդ. page, chapitre —. Charles —. 3. ա. ուԹ. ուԹերորդ օր ամսոյ. le — de mai եւ զղ. le — mai, ուԹ՝ յուԹ մայիսի, *մայիսի ուԹ՝ ուԹին. 4. ուԹ. Քառանշան ուԹի. ce — est mal fait. 5. ուԹեակ ի ՔղԹախաղի, «սէքիզլի». un — de cœur.

Huitain, ա. ուԹեակ, ուԹաւոր. ուԹտողեան տուն քերԹուածոց :

Huitaine, ի. ուԹերեակ, ուԹ. une — d'hommes, d'œufs. 2. ուԹերեակ, ուԹօրեայ, * ուԹ օր. passer une —. || դտ. remettre la cause à —, յապաղել զդատն — մի. *ուԹ օր եւս ձգել. à —, յառաջիկայ —ն, * ուԹ օրին :

Huitième, ած. ուԹերորդ. le — siècle. Tous les —s jours, յամենայն — աւուրս, * ամէն — օր. || le — jour du mois, եւ զղ. le — du mois, —՝ յ— օր ամսոյն, կլ. —ն՝ յ— ամսոյն. 2. ա. —ն, — մասն. il n'a reçu que le — de sa créance. 3. —. աշակերտ — դասու. un bon —.

Huitièmement, մ. ուԹերորդ, — անգամ : [des —.

Huit-pieds, ա. եժ. ուԹոտեան.

Huître, ի. ոստրէ «ըսՔրիսթիա». || —. perlière, մարգարտաձին —.

|| փ. c'est une — à l'écaille, անմիտ ոք է, *անխելք մէկն է. 2. փ. եւ բ. պանդոյր, ապուշ, անմիտ. quelle —! Il chante, il joue comme une —, յոռի յոյժ նուագէ՝ խաղայ :

Huîtrier, ա.Ք. ոստրէքաղ. Քրչուն նման բարձրաարտունիք :

Huîtrier, ère, ած. ոստրային. industrie —ère. 2. ոստրևաճառ., ոստրևաճառուհի :

Huîtrière, ի. ոստրիք, ոստրիքոյն. — naturelle, artificielle, բնական, արուեստական —ք.

գելենի. հն. **Didisque.**

Hugolâtre, ա. հիւկոյապաշտ. կոյր կուլմնակից ՎիքՔօր Հիւկոյի :

Hugoniacées, ի. յ. բ. հիւկոնասեաք. տոհմ հնդկային տնկոց ի ցեղէ հիւգոնեոյ (hugonie).

Hugonie կամ **Hugone**, ի. բ.

Hulan, s. **Uhlan.**

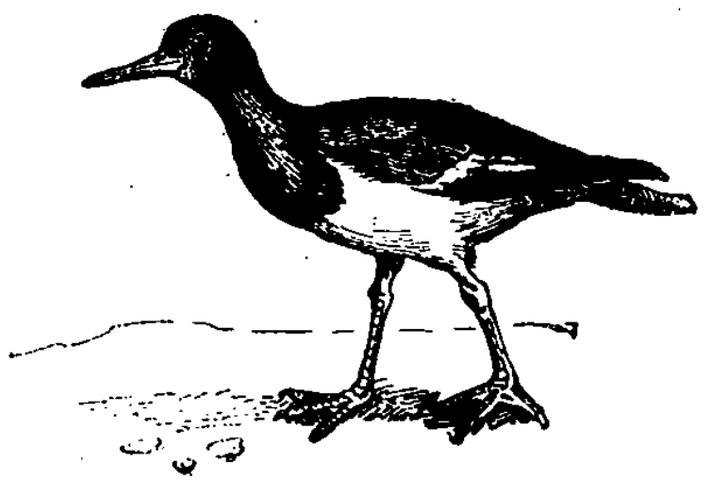
Hulla (իւլլա) ա. խլայ, խիլայ :

Hullite, ի. հբ. հուլլաքար :

Hulot, ա. ալիւրտուն :

Hulotte, ի. հաւապատիր, հաւապատիր. ազգ. բուոյ :

Hum (հըմ) մջ. ո՛հ, է՛հ. hum ! il y a ici quelque chose.

Huîtrier.

Humable, ած. ծծելի :

Humage, ա. ծծուման :

Humain, e, ած. մարդկային, մարդկեղէն, մարդավայել. la vie —e. L'inconstance des choses —es, անհաստատութիւն — իրաց. moyens —s, — հնարք. être —, մեծի է. || le genre —, s. **Genre.** ||Lettres —es, բանասիրութիւնք. ||փ. եւ ը. n'avoir pas figure —e, forme —e, չունել կերպարան —. լինել տգեղ յոյժ. || plus qu'—, գերմարդկային. il fallait une vertu plus qu'—e. 2. մարդասէր, բարեգութ. cet homme est —. Un vainqueur —. || N'avoir rien d'—, անգութ՝ անողորմ է. || ը. une femme —e, կին դիւրալուր, դիւրահաւան. cette belle femme est fort —e. 3. ա. l'—, —ն, մարդկային բնութիւն. 4. ա. յ. les —s, ազգ մարդկան, մարդիկ. || ը. ա. մարդ. c'est un bon —. Le meilleur — du monde.

Humainement, մ. մարդկօրէն, մարդկապէս. — parlant, — խօսելով. 2. մարդասիրաբար, մարդասիրապէս. traiter — les vaincus.

Humanisation, ի. մարդացուցումն :

Humaniser, ն. մարդացուցանել, մարդընտել՝ մարդամօտ գործել, քաղաքակրթել, ազգանացուցանել. — des peuples sauvages.

S'—, դ. մարդասիրել, ազգանալ. 2. գիջանիլ, յարմարիլ, միաբանիլ. — avec tout le monde.

Humanisme, ա. մարդասիրութիւն :

Humaniste, ա. բանասէր. ուսուցիչ բանասիրութեան :

Humanitaire, ած. նբ. մարդասիրական, մարդաշահ, մարդօգուտ. 2. ա. մարդասէր. սիրող մարդկութեան :

Humanitarisme, ա. նբ. մարդասիրականութիւն. մարդկային վարդապետութիւն :

Humanité, ի. մարդկութիւն, հանրակայք. մարդկային բնութիւն. les infirmités de l'—. Cela est au-dessus de l'—, ի վեր է այս քան զամենայն. || փ. payer le tribut à l'—, հատուցանել զիարկս մարդկութեան, մեռանիլ. || de l'—, հանրամարդկային. 2. մարդկութիւն. մարդկային սեռ, մերասեռ բնութիւն. bienfaiteur de l'—. 3. մարդասիրութիւն, համբոյր բարք. traiter qn. avec —. 4. յ. բանասիրութիւնք. *քնքականութենէ մինչեւ ճարտասանութիւն սորվուած ուսմունքն :

Humantin, ա. կ. ծովախոզ. կն. **Cochon marin** եւ **Marsouin.**

Humate, ա. տգ. բուսահողատ. s. **Humus.**

Humatile, ած. եր. բուսահողային. corps —.

Humbertie, ի. ը. հիւմբերտիա, հիւմբերտաբոյս :

Humble, ած. խոնարհ, խոնարհասիրտ, խոնարհազարդ, խոնարհամիտ, խոնարհահայեաց, ցածոգի, անմեծարգի, անհպարտ, անպերճ, անպերճասէր, տրուպ. être —, խոնարհ է. homme, femme —. 2. խոնարհ, խոնարհական, խոնարհանուէր. d'une voix —, խոնարհ ձայնիւ. d'un esprit —, խոնարհամիտ. une — prière, supplication, confession. Faire de très —s remercîments, rendre de très —s grâces. Assurer de ses très —s respects. Votre très — serviteur, servante, խոնարհ ծառայ, աղախին ձեր. selon mon — opinion, ըստ խոնարհ կարծեաց իմոց. 3. խոնարհ, անշուք, գծուծ, դոյզն. l'— violette. L'— toit, chaumière. Remplir les fonctions les plus —s. — emploi. — fortune.

Humblement, մ. խոնարհապէս, խոնարհաբար, խոնարհամտաբար, խոնարհագին, պատկառանօք. saluer, prier, s'incliner —. Je supplie — Votre Majesté. 2. անշուք. elle a vécu —. La violette se cache — sous les bois.

Humboldtilite, ի. հբ. հումբոլդիկ :

Humboldtine, ի. հբ. հումբոլդիկ :

Humectage, ա. ար. խոնաւումն, [ցուցիչ :

Humectant,e, ած. բժ. խոնաւացուցիչ, խոնաւիչ, տամուկ. aliments —s. Tisanes —es. 2. ա. յ. —, խոնաւադեղ. donner des —s à un malade.

Humectation, ի. խոնաւութիւն, տամկութիւն, գիջութիւն :

Humecter, ն. խոնաւել, խոնաւացուցանել, տամկացուցանել, նաւացուցանել, գիջացուցանել, Ջանալ, Ջրջել. la rosée humecte la terre. 2. զովացուցանել. s'— la poitrine, — զկուրծս. s'— le gosier, — զկոկորդն, ըմպել.

S'humecter, դ. խոնաւանալ, տամկանալ, նամիլ, գիջանալ, Ջանալ, Ջրջիլ. la terre s'est bien humectée. ||փ. ses yeux s'humectaient de pleurs, աչքն գիջանային՝ Ջանային արտասուօք, *աչքերն արցունքով կՋրջէին. 2. ն. ըմպել, *խմել :

Humecteur,euse, ա. խոնաւացուցիչ, Ջրջող, appareil —,

Humée, ի. ը. ճմլոր. հն. **Calomérie.**

Humer, ն. ծծել. ծծելով կլանել, ըմպել ձգելով գշունչն. — un bouillon, un œuf. || — l'air, le brouillard, ծծել զօդ, զմէգ. || — l'odeur des mets, ծծել՝ առնուլ զիոտ կերակրոց. || ձգել ռնգոք, *քաշել. — une prise de tabac. || փ. — tout l'encens de la flatterie.

Se humer, դ. ծծիլ, կլանիլ ծծելով. un œuf frais se hume aisément.

Huméraire, s. **Huméral.**

Huméral,e, ած. մգ. բազկոսկրային. artère —e. Ligaments huméraux.

Huméro-cubital, e, ած. մգ. muscle —, բազկոսկածղոսկրային դնդեր :

Humérus (իւս) ա. մգ. բազկոսկր, տգոսկր. ոսկր բազկի յուսոյ ցարմուկն. tête de l'—, տգոսկրագլուխ :

Humescent, ente (իւմէսան, անթ) ած. խոնաւեցուցիչ, խոնաւուն :

Humeur, ի. հիւթ. — subtile, épaisse, visqueuse. — cristalline, կլ. cristallin, սառնատեսակ, սառնենի. circulation des —s. Évacuer les —s, արտահոսել զհիւթս մարմոյ. — fétide, խիխաւրաս. les —s des yeux, բիժ, մթարք աչաց, * աչքի ապտ. les —s froides, s. **Scrofules.** Avoir des —s froides. 2. բգ. ցում, հիւթ. — acqueuse, ջրահիւթ. ջրեղէն հիւթ աչաց. — vitrée, ապակենի, ապակահիւթ. 3. փ. խառնուածք, բնութ, բնաւորութիւն, բոյս բարուց, — chagrine, douce, inégale, égale. D'une — enjouée, զուարթաբարոյ. — paisible, համբոյր բարք, հանդարտաբարութիւն, զգօնութիւն. d'une — paisible, հանդարտաբարք, հանդարտաբարոյ, զգօն. 4. յօժարութիւն, կամք. être d'— à, être en — de, ունել —, յօժար՝ յօժարամիտ է., միտել. 5. belle, bonne —, զուարթութիւն, զուարթամտութիւն, զուարթախոհութիւն, զուարթաբանութիւն, կատակասիրութիւն. être de belle, de bonne —, զուարթ՝ զուարթամիտ է. il se mit de la plus belle — du monde, զուարթացաւ յոյժ. je ne suis pas d'assez bonne — pour lui répondre. De bonne —, բարեմոյն, զուարթ, զուարթամիտ. || mauvaise —, դժպիհութիւն, դժկամակութիւն, տիսաճութիւն, խոժոռութիւն, նեղասրտութիւն, դառնամաղձութիւն. être de mauvaise —, դժկամակ՝ դրժամիտ՝ անյօժար՝ տիսաճ՝ բարկացեալ՝ դառնամաղձ է., նեղասրտիլ, պռըտել. de mauvaise —, դժկամակ, բարկասիրտ, բարկացեալ, նեղասիրտ, տիսաճ. quand elle est dans sa mauvaise —, de mauvaise —. || — noire, սեւամաղձութիւն, Ջախճութիւն, տխրութիւն. || être d'une — sombre, խոժոռիլ. 6. դժկամակութիւն, դժպիհութիւն, անբնդելութիւն, տիսաճութիւն, դժգոհութիւն, ցասումն, բարկութիւն, նեղասրտութիւն. avoir de l'—, դժկամակ՝ տրհաճ՝ դժգոհ՝ բարկացեալ է. prendre de l'—, զայրանալ, ցասնուլ, բար-

կանալ , տիաճ՝ դժգոհ լ. souvent elle prend de l'— pour rien. Faire passer l'— de qn. || Avec —, Ցնուաքար , խոժռադէմ. || ը. il est d'une — de chien, d'une — massacrante բարկացեալ յոյժ՝ ճանրացասումն է . 7. հաճոյք , քիմք . par —, ըստ հաճոյս , ըստ քմայ , ի քմայ . || c'est un homme d'—, այր կամագնաց՝ վէս է . || ը. n'avoir ni — ni honneur, անկարելիր լ. նախատանաց եւ պատուոյ :

Humeur, euse (հիւմէօր , էօզ) գ. ծծող , ըմպող . les —euses de gin, գիօղիըմպուհիք , * գիօղի խմող կանայք : [ած. բուսահողուտ :

Humeux, euse (իւմէօ , մէօզ)

Hume-vent, ա. հողմաճուճ , յածաչու :

Humide, ած. խոնաւ , խոնաւուտ , տամուկ , գէշ , գիշին , նամէտ, նայամէտ, Ցաց «նէմ» . air —. Linge, chambre —. Temps —, խոնաւ օդ , խոնաւայոյզք . || l'— élément, — տարր. ջուր. les —s plaines, l'— sein de l'onde, l'— empire, ծով . || yeux —s, արտօսրալից աչք. 2. ա. խոնաւ , խոնաւուհիւն :

Humidement, մ. ի խոնաւի , ի խոնաւ վայրի , *խոնաւ տեղ . il est logé —. [նաւացուցումն:

Humidification (սիօն) ի. խո-

Humidifier, ն. խոնաւացուցանել , խոնաւել , *խոնաւացունել :

Humidifuge, ած. խոնաւախոյս :

Humidité, ի. խոնաւուհիւն , տամկուհիւն , գիշուհիւն , Ցացուհիւն . l'— de l'air, de la terre. 2. խոնաւայոյզք :

Humifère, ած. բուսահողաբեր . terre —, բուսահող :

Humifuse, ած. ի. բ. հողատարած , գետնանախանձ :

Humiliant, e, ած. խոնարհեցուցիչ , կորացուցիչ , ամօՑալից , անմեծար. il est — d'être ainsi démenti. Ce qu'il y a d'— pour... Cela est fort — pour son amour-propre. Exercer un emploi —. Refûs, reproche —. Défaite —e.

Humiliation, ի. խոնարհուհիւն, խոնարհումն , կորանք . son — ne saurait se décrire. 2. անարգանք , անմեծարանք, անմեծարուհիւն, գրգռուհիւն , առիՑ կորանաց . il ne lui épargna pas les —s. Tomber dans l'—. Il a essuyé une grande —.

Humilié, ած. խոնարհեալ , խոնարհ , կորագլուխ , նկուն :

Humilier, ն. խոնարհել , խոնարհեցուցանել , խոնարհ՝ նկուն՝ կոր ի գլուխ առնել , կորացուցանել, գծծել . — son cœur. — l'audace de qn. — son ennemi, son front.

S'humilier, դ. խոնարհիլ , խոնարհեցուցանել զանձն , խոնարհ՝ կորագլուխ՝ կոր ի գլուխ՝ նկուն լ., կորանալ . — aux pieds de l'Éternel, devant Dieu, sous la main de Dieu. Tout s'humilie devant lui.

Humilité, ի. խոնարհուհիւն , խոնարհամտուհիւն , անմեծարգուհիւն , անանձնայարգուհիւն , անիքպաշտուհիւն . pratiquer l'—. || ը. en toute —, ամենայն խոնարհուհեամբ . dire, prier en toute —.

Humine, ի. տգ. բուսահողին :

Humique, ած. տգ. բուսահողային . acide —, բուսահողաՑին :

Humiriacées, ի. յ. բ. հուտենասերք : [Myrodendron.

Humirie, ի. բ. հուտենի . հն.

Humiriées, ի. յ. բ. հուտեններք :

Humite, ի. հբ. հիւմարար . գայլախազատ մագնեսիոյ ծորինախառն:

Humoral,e, ած. բժ. հիւՑական. les maladies —es. [յին :

Humorique, ած. ախ. հիւՑա-

Humorisme, ա. հիւՑականուհիւն . վարդապետուհիւն հիւՑական բժշկաց :

Humoriste, ած. եւ գ. սգբ. վէս, տիաճ , անընտել , անհամբոյր . un homme —. Une femme —. C'est un —, une —. 2. կատակաբան, կատակախօս, կատակասէր , զուարՑախոհ , զուարՑաբան , զուարճախօս . écrivain —. 3. բժ. հիւՑական . un médecin —, — բժիշկ . les théories —s. 4. ա. les —s, հիւՑականք. որք զհիւՑոցն խանգարումն համարին աղբիւր :

Humoristique, ած. զուարՑախօս , կատակաբան , զուարճախօս , կատակարարոյ . un article —. Écrivain —.

Humour (իւմըր) ա.անգ. զուարՑախոհուհիւն , հեգնուհիւն , զուարՑամտուհիւն , կատակաբանուհիւն , զուարճախօսուհիւն , կատակարարուհիւն :

Humulène, ի.տգ. հմուլէն. ջրածնաբնածխուկ հմուլի (hydrocarbure).

Humuline, ի. հն. Lupuline.

Humulus (հիւմիւլիւս) ա. գա. Houblon ի :

Humus (հիւմիւս) ա. բուսահող :

Hune (հիւն) ի. նւ. հայեակ , հայեկ «կէմի տիւէյի՝ չանագլըղը»:

Hunier, ա.նւ. հայեկաառագաստ . առագաստ հայեկի «չանագլըղ եէլքէնի». 2. հայեկակայմ :

Hunyadi-Janos, ա. հիւնիատիեանոս . մաքրողական ջուր հունգարացի :

Huppart, ա. Ց. բազարծուի . արծուի բազէական :

Huppe (հիւփ) ի. Ց. յոպոպ , յոպոպիկ, *բուբու «հիւտհիւտ գուշու» . || sale comme une —, ալտեղի յոյժ . 2. կատար (Ցռչնոց), *բրուկ, բուբուլիկ «գուշ Ցէվէլէյի». || փ. rabattre la — à qn., խոնարհեցուցանել՝ կոր ի գլուխ առնել զոք :

Huppé,e, ած. կատարաւոր , կատարազարդ , *բրուկաւոր , բրուկազարդ , * բուբուշ , բրուկ ունեցող «Ցէվէլի», poule —e, *բուբուշ հաւ . alouette —e, — ալտոյտ , աբեղուկ . հն. Crêté. 2. փ. եւ ը. նշանաւոր , երեւելի , փառաւոր , հոյակապ , շքեղ , ճոխ , փարՑամ . cette femme est des plus —es. Il trouve à se fourrer parmi les plus —s.

Huppurique, ած. տգ. ծիամիզաՑին . acide —, ծիամիզաՑուհ :

Hura, ա. բ. Ցատենի . ազգ երկպտղուկ տնկոց ի տոհմէ կաղնչաննայց (euphorbiacées). [օղ ուռան :

Hurasse (հիւբաս) ա. ար. գզոր .

Hure, ի. խալամ , գլուխ . — de sanglier, de saumon, de brochet. 2. գլուխ գիսախուիւ՝ աշտանակամազ . il a une vilaine —, գիսախուիւ եւ աշտանակամազ է . 3. խոզանակ (բոլորածեւ եւ մեղեխաւոր). կն. Tête de loup, գայլագլուխ :

Hureaulite, ի. հբ. հիւրոքար :

Hurhau, տ. Huhaut.

Hurine, ի. տգ. Ցատենին :

Hurlade, ի. ղօղանչիւն , ճիչ :

Hurlant, e, ած. ոռնածայն :

Hurlement, ա. ոռնումն , ոռնացումն , ոռնածայն , կաղկանձիւն , — d'un loup, d'un chien, de l'ours. 2. փ. ոռնածայն , ճիչ . pousser des —s, ճիչ բառնալ :

Hurler, չ. ոռնալ , կաղկանձել , Ցնձակալ . le loup, le chien hurle. 2. փ. ոռնալ , ճչել , * պոռալ կանչել . — de rage. 3. ն. ասել զայրագին . — les reproches les plus amers. — son chant.

Առ. il faut — avec les loups, պարտ է ոռնալ ընդ գայլս , *պէտք է ամենուն պէս անել :

Hurlerie, ի. կաղկանձիւն :

Hurleur,euse, գ. ոռնակ. 2. ա. կ. տ. Alouate.

Hurluberlu, ա. անխորհուրդ , պանդոյր . c'est un —. Il agit en —.

Hurlupé, e, ած. խռուացեալ , գիսախուիւ . coiffure —e. Toute la tête nue et —e.

Hussard, ա. հուսար . հունգարացի ձիաւոր :

Hussarde (à la) մ. ի. հուսարաբար . couper les crins des chevaux à la —. || Vivre à la —, կեալ առ բառուհեամբ :

Hussite (հիւսիԾ) ա. հուսեան . հետեւող ալանդոյն Ջուս Գերմանացւոյ :

Hussitisme, ա. հուսուհիւն . ալանդ Ջուս Գերմանացւոյ :

Hustings (հիւսԾինկ) ա. յ. անգ. բեմ , բարձրաւանդակ :

Hutin, ած. ա. հ. յամառ , *պընդագլուխ . Louis X, dit Louis le —.

Hutte, ի. հիւղ , խուղ «գուլիպէ» . la — d'un sauvage. Petite —, հիւղակ :

Hutteau (հիւՑօ) ա. խղիկ :

Hutter (Se, սը հիւՑէ) դ. սգբ. հիւղել . հիւղս շինել , բնակել ի հիւղս :

Hutteur, ա. հիւղաբնակ :

Hyacinthe, ի. յակինԾ (ճադիկ) . տ. Jacinthe. 2. հբ. յակինԾ . ակն պատուական . 3. ած. —, յակինԾագոյն , մանիշակագոյն , կապոյտ . la couleur —.

Hyacinthées, ի. յ. յակինԾեայք:

Hyades, ի. յ. դց. հիադք . հինգ դստերք Ատլասայ . 2. աս. ալաւունք , ալաւսունք . խումբ հինգից աստեղաց ի ճակատս Ցուլ աստեղատան :

Hyænanche, ի. բ. քորկ . ազգ երկպտուկ անկոց ի տոհմէ կաղնչաներից (euphorbiacées).

Hyale, ի. փխ. հիալ . փափկամորթ ինչ տատնոտն :

Hyalin, e, ա. ապակեղէն , ստեղնաւոր :

Hyade.

Hyaline, ի. տգ. ապակին . գոյացութիւն ապակենման :

Hyalite, ի. բժ., ապակաքորք , ապակատապ . բորբոքումն ապակենոյ (hialoïde).

Hyalithe, ի. հբ. ապակաքար . ազգ ապականման կուարգի :

Hyalodisque, ա.կ. ապակասկուտեղ . ազգ նախակենդանաց :

Hyalogène, ա. տգ. ապակածին:

Hyalographe, ա. ապակագիր (գործի) : [ինն :

Hyalographie, ի. ապակագրու-

Hyaloïde, ած. ապակակերպ , ստեղնորակ . membrane —, ապակամաղանթ. ||humeur —, կլ. l'—, ապակահիւթ , կլ. ապակենի . ապակայնհիւմն աչաց : [պակերպային :

Hyaloïdien, enne, ած. մգ. ա-

Hyalomycte, ի. հբ. ապակախառնակ . ժայռ կազմեալ կուարգիւ եւ փայլաբիւ (mica).

Hyalopathe, ա. պղ. ապակահիւկիր . ազգ բրածոյ ծաղկակենդանաց :

Hyalosome, ած. ապակամարմին . * որուն մարմինն Ճափանցիկ է իբրեւ ապակի :

Hyalospore, ի. կ. ապակաձորձ. ազգ նախակենդանաց :

Hyalotechnie (եալոթէքնի) ի. ապակարուեստ :

Hyalotechnique, ած. ապակարուեստային :

Hyalurgie, ի. ապակագործուհիւն : [ծային :

Hyalurgique, ած. ապակագոր-

Hyblus (հիպլիւս) ա. բիբղոս :

Hybocrine, ա. փշ. կզաշուշան . ազգ բրածոյ ծովաշուշանաց :

Hybocrinidés, ա. յ. փշ. կզաշուշանեայք . ազգ բրածոյ ծովաշուշանաց :

Hybode, ա. ձկ. Ճզաւոամն . ազգ ձկանց խոտորբերանեայց (plagiostomes). [մունք :

Hybodontes, ա. յ. կ. կորաւտա-

Hybose (իպոս) ա. մբ. կզամիջաւ . ազգ երկՃեւից :

Hybridation, ի.բպ. տարաճնուՃիւն , այլաբուսուՃիւն :

Hybride, ած. կ. խառնածին , տարածին . les mulets sont des animaux —s. 2. բ. այլաբոյս, խառնաբոյս. plantes —s. 3. բ. տարբոտի, երկլեզու, երկբառ, այլալեզու. զօ. bureaucratic. 4. ա. տարբածին, խառնածին . les —s sont en général stériles.

Hybridisme, ա. **Hybridité**, ի. բպ. խառնածնուՃիւն , տարաբածնուՃիւն . 2. այլաբուսուՃիւն , խառնաբուսուՃիւն . 3. բ. այլալեզուուՃիւն , երկլեզուուՃիւն :

Hydantoate, ա. տգ. հիդանտոատ :

Hydantoïne, ի. տգ. հիդանտոյին :

Hydantoïque, ած. տգ. հիդանտոային :

Hydarthre, ա. **Hydarthrose**, ի. վ. յօդաչրգողուՃիւն . չրգողուՃիւն յօդային :

Hydaspitérium, ա. կ. հիդասպագազան . ազգ բրածոյ գազանի :

Hydatide, ի. ախ. չրայտոյց , չրապալար . խաղաւարտ չրալից . 2. մանրօրդն :

Hydatique, ած. մանրօրդային :

Hydatis (իս) ախ. տ. **Hydatide.**

Hydatisme, ա. բժ. չրածայն . ձայն հեղուկի ծփելոյ ի պալարի :

Hydatisome, ա. կ. փուշտամարմին . || —s, —ք. ցեղ ինչ մանրօրդանց :

Hydatoïde, ած. մգ. չրակերպ . membrane —.

Hydatologie, տ. **Hydrologie.**

Hydatoscope, ա. ն. չուրուՃոյց , չրադիւ , չրահմայ :

Hydatoscopie, ի. չուրուՃէք , չրադիւՃուՃիւն , չրահմայուՃիւն :

Hydne, ա. բ. աղպ , գետնասունկ . ազգ անկոյ :

Hydnées, ի. յ. բ. աղպեայք . ցեղ անկոց : [տուղ :

Hydnocarpe, ա. բ. աղպապը-

Hydnore, ա. բ. շառուբ . ազգ երկպտուկ տնկոց :

Hydnorées, ի. յ. շառուբեայք . ցեղ տնկոց :

Hydr... Hydro... յն. մասնիկ . չր... չրա... չրածնա...

Hydracétine, ի. տգ. չրաքացախին : [մամուկ :

Hydrachne, ի. չրասարդ , *չրը-

Hydracide, ա. տգ. չրաՃնու , չրածնաՃնու : [կծիւղային :

Hydracrylique, ած. տգ. չրա-

Hydragogue, ած. բժ. չրավար . արտաքսիչ չրոց մարմնոյ . || ա. —. un bon —.

Hydralcool, ա. չրացքի :

Hydramide, ի. տգ. չրամիդ :

Hydramnios (օս) ա. ախ. չրատապլմնամիզն :

Hydrangéacées, ի. յ. բ. չրանօՃեայք . տոհմ տնկոց որոց նախատիպ է չրանօՃ (hydrangée).

Hydrangée, Hydrangèle, ի.բ. չրանօՃ , չրածաղիկ . սեռ գեղեցիկ Ճիպոց . l'hortensia est une —.

Hydranthe, ա. պղբ. հիդրածաղիկ . պողպատաբոյն ինչ :

Hydrargillite (իտրարժիլիթ) ի. հբ. չրկաւ : [կատ :

Hydrargyrate, ա. տգ. սնդ-

Hydrargyre, ա. տգ. չրարծաթ . հին անուն սնդկի «ճիվա»:

Hydrargyrie, ի. բժ. սնդկաբոր. *սաստիկ սնդկախառն դեղեր առնուլէն մարմնոյն դուրս տալն :

Hydrargyrique, ած. սնդկային. 2. սնդկաբորային :

Hydrargyrisme, ա. բժ. սնդկաբորոտուՃիւն : [կախտ :

Hydrargyrose, ի. ախ. սընդ-

Hydrargyrure, ի. տգ. սնդկածեռաղ . խառնուրդ սնդկի ընդ այլում մետաղի :

Hydrastine, ի. տգ. սնդկին :

Hydrastis (իս) ա. բ. չրասընդկաբոյս :

Hydratable, ած. տգ. չրատելի :

Hydratation, ի. տգ. չրատումն, չրատուՃիւն :

Hydrate, ա. տգ. չրատ :

Hydraté, e, ած. չրատեալ , չրատաւոր . acide —, չրատաՃու :

Hydrater, ն. տգ. չրատել . փոխել ի չրատ . = *S'*—, դ. —իլ :

Hydratinées, ի. յ. հիդրեայք . տոհմ չրամեռաղեայց :

Hydratique, ած. տգ. չրատային : [տակային :

Hydratropique, ած. չրաշիկա-

Hydraulicien, ա. չրաբաշխ , չրաբաշխագէտ . ճարտարագէտ չրաբաշխուՃեան :

Hydraulicité, ի. չրականուՃիւն. — des ciments.

Hydraulico-pneumatique, ած. չրօդային , օդաչրային :

Hydraulique, ած. չրաբաշխական . travaux —s. Machine, presse —. Chaux —, չրակիր . Roue —, չրանիւ . 2. ի. չրաբաշխուՃիւն :

Hydrauliste, ա. տ. **Hydraulicien.**

Hydraute, ի. չրբերան. որ սովորաբար կոչի bouche d'incendie, հրդեհաբերան : [zine.

Hydrazide, ի. տգ. տ. **Hydra-**

Hydrazine, ի. տգ. չրածնակենսին . բաղադրուՃիւն ինչ տարրագիտական : [սան :

Hydrazo, նմ. տգ. չրածնակեն-

Hydrazobenzine, ի. տգ. չրանկենսակնդրին . տ. **Hydrazobenzol.**

Hydrazobenzol, ա. տգ. չրանկենսակնդրուլ :

Hydrazoïque, ած. տգ. չրածնանկենսային :

Hydrazone, ի. տգ. չրազոն :

Hydrazonium (նիում) ա. տգ. չրազոնիում : [մին :

Hydrazulmine, ի. տգ. չրագիւլ-

Hydre, ի. հիդրա, վիշապ բազմագլխի. — de Lerne, լեռնեան վիշապ. — hydraulique, — ջրաբաշխական. || փ. l'— de l'hérésie, de l'anarchie. 2. աս. հիդրա. աստեղատուն. 3. կ. —, ջրօձ. ջրատուն օձ. 4. —, ազգ պողիպոդի:

Hydréléon, ա. բժ. ջրաձէթ. խառնուրդ ջրոյ եւ ձիթոյ:

Hydrémie, ի. բժ. արիւնաջրութիւն. ախտ յորում ջրելէն հիւանդ արեան առաւել է քան զսովորականն. ասի եւս **Hydrhémie**.

Hydréole, ի. ջրիով. ջրահոլով մեքենայ: [նակին:

Hydresculine, ի. տգ. ջրակաղ-

Hydrhémie, ի. բժ. S. **Hydrémie**. [ութիւն:

Hydriatrie, ի. բժ. ջրաբուժու-

Hydrille (հորիլ) ի. բ. ջրաբոյս:

Hydrillées, ի. յ, բ. ջրաբուսեայք. ցեղ բուսոց ի տոհմէ ջրագեղեայց (hydrocharidées).

Hydrindique, ած. տգ. ջրածնալեղակիւղային:

Hydrique, ած. տգ. ջրային, ջրածնային. oxyde —, — ոքսիդ. ջուրն:

Hydrisalizarine, ի. տգ. ջրալիզարին. բիւրեղեայ դեղին գոյացութիւն գտեալ ի մորոնի:

Hydro... տգ. S. **Hydr...**

Hydroaérique, ած. բժ. ջրօդային, օդաջրային:

Hydroalcoolique, ած. տգ. ջրագրային:

Hydroarion, ա. ծուարանաջրութիւն. ջրգողութիւն ծուարանի:

Hydrobascule, ի. ջրակշռօրդ:

Hydrobate, ած. ջրընթաց. *ջրի մէջ քալող:

Hydrobatraciens, ա. յ. կ. ջրագորտք. տոհմ գորտանման ջրասուն զեռնոց: [կնդրամիդ:

Hydrobenzamide, ի. տգ. ջրա-

Hydrobenzène, ա. տգ. ջրապենզէն: [կնդրկին:

Hydrobenzoïne, ի. տգ. ջրա-

Hydrobie, ի. կ. ջրակեաց, ջրասուն:

Hydrobilirubine, ի. տգ. ջրածնամաղձակարմրին:

Hydrobiotite, ի. հբ. ջրակենսաքար: [րորաքար:

Hydroboracite, ի. հբ. ջրոսկե-

Hydroborocalcite, ի. հբ. ջրոսկերորաքար. հն. **Hayésine**.

Hydrobranche, ած. ջրախռիկ. * ջուր ծծելու յարմար Ծոք ունեցող:

Hydrobromate, ա. ջրաբնածխատ: [**hydrique**.

Hydrobromique, տ. **Brom-**

Hydrocanthares, ա. յ. մբ. ջրաբզնդիւք. խումբ միջատաց:

Hydrocarbonate, ա. տգ. ջրաբնածխատ: [բնածխեալ:

Hydrocarboné,e, ած. տգ. ջրա-

Hydrocarbonique, ած. տգ. ջրաբնածխային:

Hydrocarboxylique, ած. տգ. ջրաբնածխափայտային:

Hydrocarbure, ա. տգ. ջրածնաբնածխուկ. հն. **Carbure d'hydrogène**.

Hydrocardie, ի. բժ. սրտաջրութիւն. ջրգողութիւն սրտի:

Hydrocassis (իտրոքասիս) ա. մբ. ջրասաղաւարտ: [բուն:

Hydrocaule, ա. պղբ. հիդրա-

Hydrocèle, ի. վ. ջրանք, ջրափոշտութիւն, ջրափոշտանկ. ջրգողութիւն փոշտի: [խորշուց:

Hydrocellulose, ի. տգ. ջրա-

Hydrocépale, ի. բժ. գլխաջրգողութիւն. ջրգողութիւն գլխոյ. 2. ած. եւ գ. գլխաջրգող:

Hydrocéphalie, ի. բժ. ջրագլխութիւն. ժողովումն հեղուկաց ի գլուխն:

Hydrocérame, ա. ցրտաջրակուժ. *ջուր պաղեցնելու կաւէ աման:

Hydrocéramique, ած. ցրտաջրակուժային:

Hydrocérusite, ի. հբ. ջրաքրշանաքար:

Hydrocharide (իտրոքարիտ) ա. բ. ջրագեղ. ազգ միապրուկ տնկոց ի տոհմէ ջրագեղեայց:

Hydrocharidées, ի. յ. բ. ջրագեղեայք. տոհմ ջրային սպիտակածաղիկ տնկոց, որոց նախատիպ է **hydrocharide**.

Hydrocharis (իս) ա. բ. S. **Hydrocharide**.

Hydrochlorate, տ. տգ. ջրաքլորատ. հն. **Chlorhydrate**.

Hydrochlorique, ած. տգ. ջրաքլորային. հն. **Chlorhydrique**.

Hydrochlore (իտրոքլոր) ա. տգ. ջրաքլոր:

Hydrochrysamide (իտրոքրիզամիտ) ի. տգ. ջրաոսկիամիդ:

Hydrocirsocèle, ի. վ. ջրաերմնեւակայտոյց. ջրային այտուն սերմնական երակաց (cirsocèle) հանդերձ ջրափոշտանկիւ (hydrocèle).

Hydroclimax (մաքս) ա. ջրաստիճանացոյց:

Hydrocollidine, ի. տգ. ջրաքոլլիտին. կալաքարակերպ ինչ:

Hydrocorallines, ի. կ. ջրաբուստին. ննջակարգ ջրակերպից (hydroïdes).

Hydrocorise, ի. կ. ջրամլուկն:

Hydrocornicularique, ած. տգ. ջրեղջերաբուսային:

Hydrocotoïne, ի. տգ. ջրակոտային. S. **Cotoïne**.

Hydrocoton, ա. տգ. ջրածնաբամբակ:

Hydrocotyle, ի. բ. ջրագուշ. բոյս հովանոցաբեր:

Hydrocotylées, ի. յ. բ. ջրագուշեայք:

Hydrocoumarilique, ած. տգ. ջրածնաբումարիլային:

Hydrocumoïne, ի. տգ. ջրածնաչամանին: [ժատ:

Hydrocyanate, ա. տգ. ջրախա-

Hydrocyanique, ջրախաժային. հն. **Cyanhydrique**.

Hydrocyanite, ի. հբ. ջրախաժաքար:

Hydrocyn, ա. ձբ. ջրշուն, շնջրի. ձուկն ինչ. S. **Loutre**.

Hydrocyste, ի բժ. ջրաբուշտ. ջրալից՝ շնալից բուշտ:

Hydrodyctiées, ի. բ. ջրացանցեայք:

Hydrodyction (իտրոտիքթիօն) ի. բ. ջրացանց. ազգ լօտից:

Hydrodynamique, ած. ջրազօրային. 2. ի. ջրազօրութիւն:

Hydroélectrique, ած. բգ. ջրլեկտրային:

Hydro-encéphalocèle, ի. ջրագանկուղեղաճափութիւն:

Hydrofère, ա. բժ. ջրբեր. ջրսրսկիչ գործի:

Hydroferrocyanate, ա. տգ. ջրերկաթախաժատ:

Hydroferrocyanique, ած. ջրերկաթախաժային. ջրախուսեան բաղադրութիւն:

Hydrofluate, Hydrofluorique, տ. **Fluorhydrate, Fluorhydrique**.

Hydrofluosilicique, ած. տգ. ջրափլուորագայլախազային:

Hydrofuge, ած. ջրախոյս, ջրահալած:

Hydrogale, ա. ջրակաթն:

Hydrogalléine (իտրոգալլէին) գա. ջրագոյնորին. տ. **Galléine**.

Hydrogénant, e, ած. տգ. ջրածնիչ, ջրածնախառն:

Hydrogénation (սիօն) ի. տգ. ջրածնութիւն, ջրածնախառնութիւն:

Hydrogène, ա. տգ. ջրածին. — de l'ammoniaque, օշակաջրածին. — phosphoré, — լուսակրեալ. — carboné, ածխաջրածին:

Hydrogéné, e, ած. ջրածնեալ, ջրածնախառն:

Hydrogéner, ն. տգ. ջրածնել. = *Se* —, դ. —իլ:

Hydrogénie, ի. ջրածնութիւն. * երկրիս վրայ տարածուած բոլոր ջրերն: [նային:

Hydrogénique, ած. տգ. ջրած-

Hydrogénium (իտրոժէնիամ) ա. տգ. տ. **Hydrogène**.

Hydrogéologie, ի. ջրերկրաբանութիւն:

Hydroglosse (իտրոկլոս) ի. վ. ջրալեզու. հն. **Grenouillette**ի:

Hydrognomonie (իտրոկնոմոնի) ի. ջրագիտա, ջրագիտութիւն. *արուեստ գաւազանով գտնելու ծածկուած ջրերու աղբերակունքն:

Hydrognosie, ի. ջրագիտութիւն:

Hydrographe, ա. ջրագիր. 2. ած. —. ingénieur —, — ճարտարապետ:

Hydrographie, ի. ջրագրութիւն. 2. ծովագրութիւն:

Hydrographier, ն. ջրագրել:

Hydrographique, ած. ջրագրային. 2. ծովագրային. carte —.

Hydrohémie, տ. **Hydrémie**.

Hydroïde, ած. եւ ա. ջրակերպ:

Hydrol, ա. տգ. ջրուլ:

Hydrolat, ա. դղգ. ջրատ, ջրադեղ:

Hydrolé, ա. դղգ. ջրած, ջրադեղ:

Hydroléacées, ի. յ. բ. ջրասերք. հն. **Hydrophyllées**. [ղային:

Hydroléique, ած. տգ. ջրախ-

Hydrolite, ի. հբ. ջրաքար. հն. **Gmélinite**.

Hydrolithe, ի. տ. Hydrolite.

Hydrologie, ի. ջրաբանութիւն, ջրախօսութիւն :

Hydrologique, ած. ջրաբանական, ջրախօսական . société —.

Hydrologue, ա. ջրաբան, ջրախօս :

Hydrolutidine, ի. տգ. ջրաոսկրեղին . կալաքարակերպ ինչ :

Hydrolyse (իտրոլիզ) ի. տգ. ջրալուծուած :

Hydrolyte, ած. տգ. ջրալոյծ . * որ կլուծուի ջրի մէջ :

Hydromagnésite, ի. հբ. ջրամագնեսաքար :

Hydromancie, ի. ջուրուռնէք, ջրահմայութիւն :

Hydromancien, ա. ջուրուռնոյց, ջրահմայ :

Hydromanie, ի. բժ. ջրամոլութիւն :

Hydromécanique, ած. ջրամեքենային, ջրամեքենայական. presse —.

Hydroméduses, ի. յ. կ. ջրածովամարդ . ին. Hydrozoaires.

Hydromel, ա. մեղրաջուր . — fermenté կամ vineux, մեղրօղի :

Hydromelle, ա. պղպ. ջրամեղրադեղ :

Hydrométéore, ա. ջրերեւոյթ :

Hydromètre, ա. ջրաչափ. 2. ի. բժ. արգանդաջրգողութիւն . ջրգողութիւն արգանդի :

Hydrométrides, ա. յ. մբ. ջրաճճիք . ցեղ երկնեւ միջատաց :

Hydrométrie, ի. ջրաչափութիւն: [փային :

Hydrométrique, ած. ջրաչա-

Hydrométrographe, ա. ջրաչափագիր :

Hydrominéral, e, ած. ջրահանքական . traitement —.

Hydromoteur, ա. ջրաշարժիչ :

Hydromphale, ի. պորտաջրգողութիւն, ջրապորտութիւն . ջրգողութիւն պորտոյ . ասի եւ Omphalocèle.

Hydromys, ի. մբ. ջրամուկն :

Hydronaphtol, ա. տգ. ջրանաւթուլ . անուն նեխադեղոյ (antiseptique) ածանցելոյ ի փենոլէ :

Hydronéphrose, ի. բժ. երիկամաջրգողութիւն . ջրգողութիւն երիկամանց :

Hydronose, ի. ախ. ջրախտ :

Hydroophorie, տ. Hydroarion.

Hydropathe, ա. ջրաբոյժ, ջրաբժիշկ :

Hydropathie, ի. ջրաբուժութիւն, ջրաբժշկութիւն : [տիկ :

Hydropédèse, ի. քիրտն սաս-

Hydropéricarde, ա. բժ. սրտակրանաջրգողութիւն . ջրգողութիւն սրտակրանաց . տ. Péricarde.

Hydrophane, ի. հբ. ջրակն . 2. ած. ջրափայլ . pierre —. [օձ :

Hydrophide, ա. կ. ջրօձ . * ջրի

Hydrophidés, ի. յ. կ. ջրօձեայք:

Hydrophile, ած. ջրասէր :

Hydrophilides, ի. յ. մբ. ջրասիրազգիք :

Hydrophiliens, ա. յ. մբ. ջրասիրեանք . ցեղ ինգայօդ պատենաձեւ միջատաց :

Hydrophite, ի. հբ. ջրօձաքար . ազգ օձաքարի (serpentine).

Hydrophlorone, ա. տգ. ջրափլորոն :

Hydrophobe, գ. եւ ած. բժ. ջրաթի, ջրատեաց, *ջրվախ, ջրավախ :

Hydrophobie, ի. բժ. ջրահոութիւն, ջրատեցութիւն, *ջրավախութիւն, ջրվախութիւն :

Hydrophobique, ած. ջրահային, * ջրավախական . les accidents —s.

Hydrophone, ա. ար. ջրաձայն :

Hydrophore, ած. ջրակիր, ջրաբեր : [ծծմբատ :

Hydrophosphate, ա. հբ. ջրա-

Hydrophosphure, ա. տգ. ջրածծմբուկ :

Hydrophractique, ած. ջրարգել, ջրանձափանց . անձափանց ջրոյ : [վտալային :

Hydrophtalique, ած. տգ. ջրա-

Hydrophtalme, ի. բժ. աչաջրգողութիւն . ջրգողութիւն աչաց :

Hydrophthorique, տ. Fluorhydrique.

Hydrophus (իւս) ա. կ. ջրօձ :

Hydrophylax, ա. բ. ջրպահիկ . սեռ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ տորթնաազերից (rubiacées).

Hydrophylle, ա. բ. ջրատերեւ :

Hydrophyllées, ի. յ. բ. ջրատերեւեայք :

Hydrophysocèle, ի. վ. ջրօդափոշտանկ . * ջուր եւ օդ պարունակող փոշտանկ :

Hydrophytes, ի. յ. բ. ջրատունկք:

Hydrophytographie, ի. ջրատնկագրութիւն . պատմութիւն ջրատնկոց :

Hydrophytologie, ի. ջրատնկաբանութիւն : [տունկ :

Hydrophyton, ա. պղպ. ջրա-

Hydropigène, ած. բժ. ջրգողածին . affection —.

Hydropiper, ա. բ. ջրապղպեղ . ին. Curage.

Hydropique, ած. բժ. ջրգողական . || գ. ջրգող, ջրգողեալ . un, une —. Devenir —, être —, — է., ջրգողիլ . rendre —, ջրգողեցուցանել, ջրգող առնել :

Hydropisie, ի. բժ. ջրգողութիւն:

Hydropisine, ի. տգ. ջրգողին :

Hydroplasie, ի. ջրացայտութիւն : [մութիւն :

Hydroplastie, ի. ար. ջրկազ-

Hydropleurie, ի. ջրշարփութիւն . ջրգողութիւն շարփի (plèvre).

Hydropneumatique, ած. տգ. ջրօդաճան . cuve —.

Hydropneumatisation (սիօն) ի. ջրօդաճանում : [Ցորքացաւ :

Hydropneumonie, ի. բժ. ջրա-

Hydropneumopéricarde, ի. բժ. ջրօդասրտակրանք :

Hydropneumothorax, ա. բժ. ջրօդակրծախտ :

Hydropore, ա. մբ. ճտուի . ազգ պատենաձեւից ի տոհմէ ջրատուզից (dytiscides).

Hydropote, ա. ջրարբ, ջրըմպու. * սոսկ ջուր խմող :

Hydroptérides, ի. բ. ջրածարխոտեայք :

Hydropsyché, ի. ջրոգի . ազգ ջրաձեւ միջատի :

Hydropyrète, ի. հրաջերմ :

Hydropyrique, ած. ջրահուր . * ջուր եւ կրակ ցատքեցնող . volcans —s.

Hydroquinidine, ի. տգ. ջրաքինիտին. կալեկերպ քինիդինի :

Hydroquinine, ի. տգ. ջրաքինին . ռետնային կալեկերպ քինինի :

Hydroquinone, ի. ջրաքինոն :

Hydrorachis, ա. բժ. ողնայարջրգողութիւն . ջրգողութիւն ողնայարի :

Hydrorhize, ի. պղբ. ջրարմատ:

Hydrorrhée, ի. բժ. ջրահոսում, ջրհոսութիւն :

Hydrosalpingite (իտրոսալփինժիթ) ի. բժ. ջրարգանդափող . ջրգողութիւն արգանդափողոց :

Hydrosarque, ի. բժ. ջրամարմին . այտուն ջրալից եւ մսեղ :

Hydrosauriens, ա. յ. կ. ջրամողիզեանք :

Hydroscope, ա. ջրադէտ, ջրագիւտ, ջրախոյզ :

Hydroscopie, ի. ջրադիտութիւն, ջրախուզութիւն :

Hydroséléniate, Hydroséléniqué, տ. Sélénhydrate, Sélénhydrique. [none.

Hydroshinon, տ. Hydroqui-

Hydrosilicate, ա. հբ. ջրագայլախազատ :

Hydrosiliceux, euse, ած. հբ. ջրագայլախազուտ :

Hydrosilicite, ի. հբ. ջրագայլախազաքար :

Hydrosome (իտրոսոմ) ա. պղբ. հիդրամարմին: [սինային :

Hydrosorbique, ած. տգ. ջրա-

Hydrostatique, ի. ջրակշռութիւն. 2. ած. ջրակշռական . balance —, ջրակշիռ :

Hydrosudopathie, ի. բժ. ջրաքրտնաբանութիւն. նոյն է ընդ Hydrothérapie.

Hydrosulfate, Hydrosulfure, (ջրածծմբուկ), Hydrosulfurique, տ. Sulfhydrate, etc. [բիտ :

Hydrosulfite, ա. տգ. ջրածծմբա-

Hydrosulfocyanique, ած. տգ. ջրածծմբախաժային :

Hydrosulfureux, euse, ած. տգ. ջրածծմբուտ . acide —, ջրածծմբաթթու :

Hydrotachymètre (իտրոթաքիմէթը) ա. բգ. ջրընթացաչափ . *ջրին արագութիւնն չափող գործի :

Hydrotalc (իտրոթալք) ա. հբ. ջրափայլար . ին. Pennineի :

Hydrotalcite, ի. հբ. ջրափայլարաքար :

Hydrotechnique, ի. ջրարուեստ, ջրարուեստութիւն . մասն մեքենականութեան որ զընթացից եւ զուղղութենէ ջրոյ խօսի :

Hydrotée, ի. մբ. ջրաճճի . ազգ երկթեւից ի ցեղէ ճանճից :

Hydrothèque (իտրոթէք) ի. կ. ջրապատեան :

Hydrothérapeutique, ի. բժ. հն. **Hydrothérapie.**

Hydrothérapie, ի. բժ. ջրաբուժութիւն, ջրբուժութիւն, ջրադարմանութիւն :

Hydrothérapique, ած. ջրաբուժական, ջրադարմանական :

Hydrothérapiste, ա. ջրաբոյժ, ջրբոյժ, ջրադարման : [Թիւն :

Hydrothermie, ի. ջրաջերմու-

Hydrothermique, ած. ջրաջերմական : [ծծմբային. acide —.

Hydrothionique, ած. տգ. ջրա-

Hydrothorax, ա. բժ. կրծաջրգողութիւն . *կուրծքի ջրգողութիւն :

Hydrotimètre, ա. ջրաչափ :

Hydrotimétrie, ի. ջրաչափութիւն : [փական:

Hydrotimétrique, ած. ջրաչա-

Hydrotique, ած. բժ. քրտնարեր:

Hydrotite, ի. բժ. ունկնաջրգողութիւն . *ջրգողութիւն ականջի :

Hydrotoluène, ի. տգ. ջրածնատոլուէն :

Hydrotoluquinone, ա. տգ. ջրածնատոլուէնքինոն : [Թիւն :

Hydrotomie, ի. մգ. ջրհատու-

Hydrotomiser, ն. ջրհատել :

Hydrotropique, ած. բ. ջրադարձային : [ձութիւն :

Hydrotropisme, ի. բ. ջրադար-

Hydrovanilloïne, ի. տգ. ջրածնահամեմին . նոյնի ինչ :

Hydroxamique, ած. տգ. ջրադեղնային : [դեղնին :

Hydroxanthine, ի. տգ. ջրա-

Hydroxanthate, ա. տգ. ջրադեղնատ . աղ ինչ :

Hydroxyde, ա. տգ. ջրօքսիդ :

Hydroxylamine, ի. տգ. ջրաՍՈւածնուտոամին :

Hydroxyle, ա. տգ. ջրաՍՈւածնուտ : [մինուտին :

Hydroxylène, ի. տգ. ՍՈւածջրա-

Hydrozoaire, ա. մբ. ջրակենդան : [—. ազգ լօռի :

Hydrure, ա. տգ. ջրուկ . 2. բ.

Hydrurées, ի. յ. բ. ջրուկիայք . ազգ լօռից : [ջրամիզութիւն :

Hydrurie, ի. ախ. ջրամիզութ,

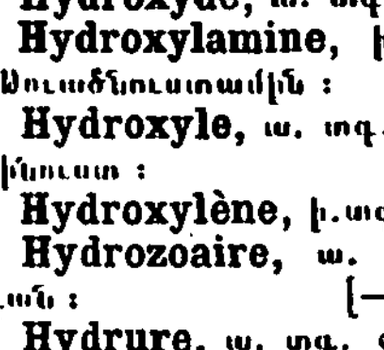
Hydrurilate, ա. տգ. ջրմիզատ :

Hydrurilique, ած. ախ. ջրամի-

Hyémal,e, S. **Hiémal.** [զային:

Hyénarctos (իէնարքթոս) ա. կ. բորենարջ :

Hyène, ի. բորենի «սրբելան». — rayée, — շերտաւոր, շերտաբորենի :

Hyène.

Hyénidés, ա. յ. կ. բորենազգիք. խումբ կենդանեաց յորում է բորենի :

Hyénique, ած. տգ. բորենային . acide —, բորենաՍՈւ :

Hyénoïde, ի. կ. բորենակերպ :

Hyétomètre, S. **Pluviomètre,**

Hyétométrie, ի. անձրեւաչափութիւն :

Hyétométrique, ած. անձրեւաչափային :

Hyétoscope, ա. ջրադէտ, անձրեւադէտ, անձրեւաչափ :

Hygie, ի. դց. Իգիա . դիցուհի առողջութեան . 2. աս. —. մոլորակ ինչ :

Hygiène, ի. առողջապահութիւն, առողջագիտութիւն . — publique, — հասարակաց :

Hygiénique, ած. առողջապահական, առողջապահիկ, ողջապահիկ : [պահօրէն :

Hygiéniquement, մ. առողջա-

Hygiéniste, ա. առողջաբան, առողջապահ, առողջագէտ, առողջապահագէտ :

Hygiocérame, ա. առողջակոյժ . * կոյժ որ վատառողջ չէ :

Hygiologie, ի. առողջաբանութիւն :

Hygrine, ի. տգ. խոնաւին :

Hygro... յն. մասնիկ, խոնաւ...

Hygrobates, ա. յ. Ե. խոնաւընթացք, խոնաւագնաց :

Hygrobie, ած. բտ. խոնաւակեաց, խոնաւասուն, ջրակեաց :

Hygrobiées, ի. յ. բ. խոնաւասունք :

Hygroblépharique, ած. մգ. խոնաւաթուեանային :

Hygrocollyre, ա. բժ. ջրաՍՈւի. հնոցուի ՍՈւի աչաց :

Hygrographe, ա. խոնաւագիր :

Hygrologie, ի. խոնաւաբանութիւն, խոնաւախօսութիւն :

Hygroma, Hygrome, ա. բժ. ջրմորթ . շրգողութիւն մորթոյ :

Hygromètre, ա. խոնաւաչափ :

Hygrométricité, ի. խոնաւաչափականութիւն : [չափութիւն :

Hygrométrie, ի. բգ. խոնաւա-

Hygrométrique, ած. խոնաւաչափական :

Hygrométriquement, մ. խոնաւաչափօրէն :

Hygrophobie, ի. խոնաւահութիւն, *խոնաւավախութիւն :

Hygrophilite, ի. հբ. խոնաւաքար :

Hygrophthalmique, ած. բխ. աչախոնաւ, *աչքն Ըրջելու :

Hygrornithes, ա. յ. կ. ջրաՈւչունք . կարգ ջրասուն ՈւչնոյՀ :

Hygroscope, ա. բգ. խոնաւադէտ, խոնաւացոյց :

Hygroscopicité, ի. խոնաւադիտականութիւն: [Թիւն:

Hygroscopie, ի. խոնաւադիտու-

Hygroscopique, ած. խոնաւադիտական :

Hyla, ա. կ. ծառագորտ . ազգ գորտոյ : [եայք :

Hylædidés, ա, յ. կ. ծառագորտ-

Hylæformes կամ **Hylécif**ormes, ա. յ. կ. ծառագորտաձեւք :

Hylamyie, ի մբ. անտառաճանճ:

Hylarchique, ած. նիՍՈւավար, աշխարհիավար . esprit —, — ոգի :

Hylaste, ա. մբ. հիլաստ . ազգ պատճառաՍՈւ քառայօդ միջատաց :

Hylé, ի. իս. նիւթ (նախնական) :

Hyléforme, ած. սբ. խայտագորտաձեւ :

Hylémide, ած. կ. նիւթակեաց :

Hylésine (իլէզին) ի. մբ. շաղոյրտ. հն. **Hylurge.** [հն. **Gibbon.**

Hylobate, ա. կ. անտառագնաց.

Hylobatracien, enne (իլոպաՍՈբասիէն) ած. կ. փայտագորտ :

Hyla.

Hylobie, Hylobien, ա. մբ. փայտակեաց :

Hylogénie, ի. նիՍՈւակազմութիւն:

Hylologie, ի. նիՍՈւաբանութիւն . S. **Atomologie.**

Hylotome, ա. մբ. փայտահատ . սեռ մաշկաՍՈւոց : [Թիւն :

Hylozoïsme, ա. նիՍՈւակեցու-

Hylurge, ա. մբ. փայտակուի :

Hymen, ա. հիմէն, հարսնադիք. դիք հարսանեաց . 2. քՍ. հարսանիք, արուրք, հարսնութիւն, հարսնախօսութիւն, ամուսնութիւն . ainsi que ses chagrins, l'— a ses plaisirs. L'— le plus doux est toujours une chaîne. || D'—, հիմէնեան . || les fruits de l'—, հիմէնեան զաւակ՝ որդիք . 3. փ. հիմէն, ժիութիւն, զօդ . un heureux — du printemps et de l'automne, երջանիկ զուգաւորութիւն գարնայնոյ եւ աշնանուոյ . 4. մգ. խորոպ . կնիք կուսութեան . ԾաղանՍՈՆ որ ի բերան խորոպեւոյ (vagin), * փակոց :

Hymenæa, ա. բ. հիմէնաէա . ազգ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ ընդեղինաց :

Hymenaster, ա. կ. հիմենաստղ . ազգ ծովաստղ :

Hyménée, ա. հիմէն, հիմենէ, ամուսնադիք . դիք հարսանեաց . l'— et l'Amour. 2. արուրք, հարսանիք, ամուսնութիւն . après l'— les hommes sont rois. Les chaînes de l'—. Un heureux —.

Hyménélytre, ած. մբ. Քաղան-ՔավիրնաՔեւ :

Hyménial,e, ած. հիմնային :

Hyménien, enne, ած. հիմնեան. membrane —enne, — Քաղանի, խորոպ :

Hyménium (իմէնիօմ) **Hyménion**, ա. մբ. խորոպ, սերմնաՔաղանի (սնկոց) :

Hyménocarpe, ա. բ. Քաղան-Քապտուղ :

Hyménodiction (սիօն) ի.բ. ՔաղանՔացանց. ազգ տորոնասեր Քըփոյ :

Hyménogastre, ա. բ. ՔաղանՔորովայն. ազգ սնկոյ :

Hyménogastrées, ի. յ. բ. ՔաղանՔորովայնեայք :

Hyménographe, ա. Քաղանի-

Hyménographie, ի. մգ. Քաղանիագրութիւն :

Hyménographique, ած. Քաղանիագրական :

Hyménolépidoptère, ած. կ. ՔաղանիաՔեփաՔեւ. insectes —s.

Hyménologie, ի. Քաղանիաբանութիւն :

Hyménologique, ած. Քաղանիաբանական :

Hyménomyces, Hyménomycètes, ա. յ. բ. խորոպասնկեայք. կարգ սնկոց որոց է սերմնաՔաղանի :

Hyménophore, ա. բ. ՔաղանՔակիր :

Hyménophylle, ա. բ. Քաղանի-

Hyménophyllées, ի. յ. բ. Քաղանիատերեւեայք. ցեղ դասու ձարխոտոց :

Hyménopode, ած. կ. Քաղան-

Hyménoptère, ած. մբ. ՔաղանիաՔեւ, ՔաննաՔնի. insecte —. || ա. յ. —s, —բ. կարգ դասու միջատաց, որոց են քառեակ Քեւք ՔաղանիապատՔ. զօ. մեղուք, մրջունք:

Hyménoptérologie, ի. ՔաղանիաՔեւեւաբանութիւն. մասն միջատաբանութեան, որ զՔաղանիաՔեւեւոց ճառէ :

Hyménorrhize, ած. բ. Քաղան-

Hyménostome, ա. բ. ՔաղանՔաքերան :

Hyménothécien, enne, ած. բ. Քաղանիախորշ. || —s, ա. յ. բ. —բ, կարգ սնկոց :

Hyménotomie, ի. ՔաղանիաՀատութիւն, խորոպահատումն :

Hymnaire, ա. երգարան, գանձարան, տաղարան :

Hymne, ա. երգ, օրհներգ, օրհներգութիւն, օրհնութիւն. chanter un —. 2. երգ, տաղ. ces bois vont retentir des —s du matin. L'— de la nature. 3. ի. պգ. շարական, գանձ. une belle —. Chanter, entonner une —. — funèbre, հանգստեան շարական :

Hymnique, ած. երգական :

Hymnode, գ. հխ. երգաբան, երգեցիկ, երգածայն :

Hymnographe, ա. երգագիր, օրհներգագիր :

Hymnographie, ի. երգագրութիւն, օրհներգագրութիւն :

Hymnologie, ի. երգաբանութիւն:

Hymnologue, ա. երգաբան, երգարկ :

Hyocholalique (իօքոլալիք) ած. տգ. խոզամաղձային. acide —, խոզամաղձաՔթու :

Hyocrinus (իօքրինիւս) ա. փշ. խոզաշուշան. ազգ ծովաշուշանաց :

Hyodyslysine (իօտիզլիզին) ի. տգ. խոզադժուարալոյծ :

Hyoépiglottique, ած. եւ ա. մգ. կորճակոզկոզիՔային :

Hyoglosse, ա. մգ. լեզուադրնդեր :

Hyoglycocholique (իօկլիքօքոլիք) ած. տգ. խոզաքաղցրամաղձային. acide —.

Hyoïde, ա. մգ. կորճ, կորճոսկր. ոսկր որ ընդ մէջ արմատոյ լեզուի եւ կոկորդի. որոյ վասն կոչեցաւ եւս os lingual, լեզուոսկր :

Hyoïdien, enne, ած. մգ. կորճոսկրային, լեզուոսկրային :

Hyo-pharyngien, enne (իօֆարէնճիէն) ած. մգ. կորճըմբանային :

Hyophtalme, ած. եւ ա. խոզակն :

Hyophtalmie, ի. խոզակնութիւն:

Hyopotame, ա. կ. գետախոզ. բրածոյ կենդանի :

Hyoscine, ի. տգ. բանգին :

Hyoscique, ած. տգ. բանգային:

Hyoscyame, ա. բ. գա. **Jusquiame**ի :

Hyoscyamées, ի. յ. բ. բանգեայք :

Hyoscyamine, ի. տգ. բանգային

Hyoscyamus (հիօսքամիւս) S. **Hyoscyame**. [ջան :

Hyosternal, ա. մգ. կորճալան-

Hyotaurocholique (իօԹօրոքօլիք) ած. տգ. խոզացլամաղձային. acide —.

Hyothyroïdien (իօԹիրօյիտիէն) ած. ա. մգ. կորճավահանակերպ. muscle —.

Hyp... Hypo... յն. մասնիկ նշ. Քա... տորա... ներքնա...

Hypallage, ա. փոխակարգութիւն. փոփոխումն կարգի բառից առանց այլայլելոյ զիմաստն. զօ. enfoncer son chapeau dans sa tête փոխանակ enfoncer sa tête dans son chapeau.

Hypanthe, ա. բ. ննՔաճապիկ :

Hypanthé,e, ած. բ. ննՔաճապիկեայ : [նան :

Hypanthéra, ա. բ. ննՔաբեղ-

Hypargyrite, ի. հբ. S. **Miargyrite**.

Hypécoum (իփէքում) կամ **Hypécoon**, ա. բ. քալխ. ազգ երկկըրուկ տնկոց ի տոհմէ խաշխաշից :

Hyper..., յն. նխմ. *գեր...*

Hypéracusie (իփէրաքիւզի) ի. բժ. խառնալսելութիւն :

Hypéralbuminose, ի. բժ. սպիտացում, գերսպիտ. անուն ախտի սպիտի (albumine) յաբեան :

Hyperbate, ի. ք. փոխաբանութիւն. փոխումն բնական կարգի բանից. զօ. là coule un clair ruisseau փոխանակ ասելոյ un clair ruisseau coule là.

Hyperbole, ի. աւելաբանութիւն, առաւելաբանութիւն, աւելախօսութիւն, առաւելազանցութիւն, չափազանցք. զօ. il va plus vite que le vent. 2. եչ. կոնաձեւ, կոնաձիգ :

Hyperboliforme, ած. եչ. կոնաձեւաձեւ :

Hyperbolique, ած. աւելաբան, աւելախօս. expression —. Homme, personne —. 2. եչ. կոնաձեւային. figure —.

Hyperboliquement, մ. առաւելաբանութեամբ, *չափազանցօրէն. parler —.

Hyperboliser, չ. առաւելաբանել. * չափազանցութեամբ խօսիլ :

Hyperbolisme, ա. աւելախրութիւն : [կոնաձեւատակերպ :

Hyperboloïde, ած. եւ ա. եչ.

Hyperborée, ած. հիւսիսային, հիւսիսաբնակ. peuples, mers —s.

Hyperboréen, enne, ած. հիւսիսային. régions, plantes —ennes.

Hypercatalectique, ած. ննՔաւարտ. hexamètre —.

Hypercatharsie, ի. բժ. S. **Superpurgation**.

Hyperchlorate, ա. տգ. գերքլորատ :

Hyperchlorhydrie, ի. բժ. գերքլորաջրութիւն :

Hyperchlorique, ած. տգ. գերքլորային : [աչիչայ:

Hyperchroma, ա. ախ. ակնիտ,

Hypercrinie, ի. բժ. գերհիւՔահոսութիւն. ածուն հիւՔահոսման (secrétion). ասի եւս **Hyperdiacrasie**. [տագնապ :

Hypercrise, ի. բժ. սաստկա-

Hypercritique, ա. սաստիկ քննադատ, չարակրիտիս. անհնարին պարսաւադէտ : [նակ :

Hypercycle, ա. չգ. գերշրջա-

Hyperdiacrasie, ի. բժ. S. **Hypercrinie**. [ղերային :

Hyperdramatique, ած. գերե-

Hyperdulie, ի. գերապաշտօն. պաշտօն առ Տիրամայրն առաւել քան զայլ սուրբս :

Hyperdynamie, ի. բխ. առաւելազօրութիւն. առաւելութիւն զօրութեան : [լազօրային :

Hyperdynamique, ած. առաւե-

Hyperelliptique, ած. գերՔեքառային :

Hypéréмésie, ի. ախ. սաստկափսխումն. սաստիկ փսխումն, անդադար փսփսաք փսխելոյ :

Hypérémie, ի. բժ. արիւնախըտնում. արիւնային համախտնութիւն :

Hypérencéphale (իփէրանէֆալ) ա. մգ. գերգանկուղեղ :

Hypérencéphalie, ի. մգ. գերգանկուղեղութիւն :

Hypérencéphalien, enne, ած. գերգանկուղեղեան :

Hyperespace, ա. եչ. գերմիջոց:

Hyperesthésie, ի. բժ. գերզգայութիւն. սաստիկ զգայութիւն բովանդակ մորթոյ մարդոյ :

Hyperesthésique, ած. բժ. գերզգայական : [նութիւն :

Hypergenèse, ի. բժ. ծննդակա-

Hypergénétique, ած. բժ. ծնընդային :
Hypergéométrique, ած. գերերկրաչափական :
Hyperhémie, ի. բժ. Տ. **Hyperrémie**.
Hyperhémier, ն. արիւնախտանել. = *Se* —, դ. —իլ :
Hypéric (իփէրիք) Տ. **Hypericum** (իփէրիքօմ) :
Hypéricacées, ի. յ. բ. պոպզակաւորք . հն. **Hypéricinées**.
Hypéricées, ի. յ. բ. Տ. **Hypéricacées**.
Hypéricinées, ի. յ. բ. պոպզակեայք . տոհմ բուսոց որոց տիպ է պոպզակ (hipéricum).
Hypéricum (իփէրիքօմ) ա. բ.

պոպզակ . ազգ երկպտուկ անկոց ի տոհմէ պոպզակաւորից(hypéricacées).
Hypéridéation (սիօն) ի. գերգաղափարութիւն . * անյարիր գաղափարներ ունենալն :
Hypéridrose, ի. բժ. շատաքիրտն:
Hypérine, ի. վիճ. հիպերին . փափկամորթ տաճնոտն :
Hypérinose, ի. բժ. նեարդուց . աճուման նեարդի :
Hypérins, ա. յ. **Hypérines**, ի. յ. խբ. հիպերեանք . տաճնոտն խնցեմորթք :
Hypériodate, ա. տգ. գերիո-
Hypériodique, ած. տգ. գերմընշակային , գերիոդային :
Hypérion, ա. մբ. հիպերիոն . ազգ հնգայօդ պատենաձեից :
Hyperlymphie, ի. բժ. աւիշաշատութիւն :
Hypermanganate, ա. տգ. գերմանկաձատ :
Hypermanganique, ած. տգ. գերմանկաձային :
Hypermétamorphose, ի. գերկերպարանափոխութիւն :
Hypermètre, ած. եւ ա. տչ. յն. եւ լտ. գերաչափ :
Hypermétrope, ած. եւ գ. հեռատես :
Hypermétropie, ի. բժ. հեռատեսութիւն :
Hypermnésie, ի. գերյիշողութիւն . յիշողութիւն առաւելագանց :
Hypermyopie, ի. բժ. գերկարճատեսութիւն . ատստիկ կարճատեսութիւն :
Hyperoodon, ա. ձր. ատամնակէտ . ազգ կիտի մաակեր ի տոհմէ դելփինազգաց(delphinidés). հն. **Odontocètes**.
Hyperorganique, ած. գերգործառնական :
Hyperostose (իփէրոսթօզ) ի. գերոսկրուց . ուռոյց ոսկեր :
Hyperoxyde, ա. տգ. գերոքսիդ:
Hyperphysique, ած. գերբնական , գերաբուն . nature —.
Hyperplasie, ի. գերկազմուածք:
Hyperplastique, ած. գերկազմական :
Hyperpresbyopie, ի. գերհեռատեսութիւն . սաստիկ հեռատեսութիւն :
Hyperpyrétique, ած. բժ. գերտենդական :
Hypersarcose, ի. վ. գերմարմնուց. * վէրքի բոլորտիքն եղած ուռոյց մսեղէն :
Hypersecrétion (սիօն) ի. բժ. գերիւթահոսութիւն :
Hypersonore, ած. սաստկահընչիւն :
Hypersonorité, ի. սաստկահընչիւնութիւն :
Hyperstène, ա. հբ. գերանծուկ. գոյացութիւն յորում վերին բուրգն բիւրեղաց աւարտի անծուկ եղեաք :
Hypersthénie, ի. բժ. գերազօրութիւն :
Hypersthénique, **Hypersthénisant**, e, ած. գ. գերազօրական :
Hypersulfure, ա. տգ. գերծմբուկ :
Hyperthermie, ի. ատստկաջերմութիւն . ատստիկ ջերմութիւն :
Hyperthésie, ի. բ. գերզգայութիւն . առաւել զգայունեան :
Hyperthyron (իփէրթիրօն) ա. ն. դրանդ , դրանդի :
Hypertonie, ի. գերաձայն :
Hypertrophie, ի. բժ. բազմասնութիւն, մնդազանցութիւն . mourir d'une — du cœur.
Hypertrophié, e, ած. բժ. սնընդազանց :
Hypertrophier (S') դ. սնդազանց լ., գիրանալ :
Hypertrophique, ած. գերասնդական:
Hypêthre, ած. եւ ա. ն. անյարկ,
Hyphémie, ի. բժ. արիւնանուազութիւն . նուազումն արեան :
Hyphène, ի. բ. ճառափ . ազգ միապտուկ անկոց ի տոհմէ արմաւենեաց :
Hyphomycètes, ի. յ. բ. հիւսասունկք :
Hypn... Hypno... յն. մասնիկ քնա... [քնաբեր :
Hypnagogique, ած. քնաճու ,
Hypnal, ա. տգ. քնական :
Hypné, ա. բ. ճաճիր , * գետնամօրուք . ազգ մամուռց :
Hypnées, ի. յ. ճաճրեայք :
Hypniatre, ա. քնաբոյժ :
Hypniatrie, ի. քնաբուժութիւն :
Hypnobate, ա. Տ. **Somnambule**.
Hypnobatèse, ի. Տ. **Somnambulisme**.
Hypnobepsie, ի. քնատեսութիւն :
Hypnogène, ած. քնածին , քնա-
Hypnogénie, ի. քնածնութիւն , քնաբերութիւն :
Hypnographie, ի. քնագրութիւն, նկարագիր քնոյ :
Hypnologie, ի. քնաբանութիւն . քնախօսութիւն :
Hypnologique, ած. քնաբանական , քնախօսական :
Hypnone, ի. տգ. քնեղիտ . հեղանիւթ կալաբարակերպ :
Hypnopathie, ի. ախ. քնախտութիւն :
Hypnophobie, ի. քնահութիւն , քնավախութիւն :
Hypnophone, ա. քնածայն, քնա-
Hypnoscope, ա. քնածաչափ :
Hypnose (իփնօզ) ի. բժ. քնախտ:
Hypnotique, ած. եւ ա. քնածական , քնածու :
Hypnotisé, e, ած. եւ գ. քնածեալ , քնէած :
Hypnotiser, ն. քնածել :
Hypnotisme, ա. քնածութիւն , քնէութիւն :
Hypnotiste, ա. քնածու , քնէած:
Hypo... Տ. **Hyp.**
Hypoazoteux, ած. տգ. նեանկնատ : [սիտ :
Hypoazotide, ա. տգ. նեանկնա-
Hypoazotique, ած. տգ. նեանկնային : [կնախտ :
Hypoazotite, ա. տգ. Տ. նեանկ-
Hypoblaste, ա. բ. նեաճառատոպ : [ռատիպային :
Hypoblastique, ած. բ. նեաճա-
Hypobole, ի. ճա. Տ. **Anticipation**, ճա. [խոխ :
Hypobranche, ած. կ. նեաժաբրն : [կութիւն :
Hypocaféine, ի. տգ. նեաառրհ-
Hypocalicie, ի. բ. նեաբուժա-
Hypocalymne, ա. բ. նեաառատեան :
Hypocarpe, ած. բ. նեաառատուղ:
Hypocarpogé, e, ած. բ. նեաիողառատուղ :
Hypocatharsie, ա. նեաամաքրողական . նեաե մաքրողական :
Hypocauste, ա. ճ. նեաահալոց . * բաղնիք տաքցուեող գետնափոր հալոց :
Hypocéphale, ա. ճ. նեբքնագլուխ . * մոմեայի գլխոյն տակ դրբուող բժժանք :
Hypochéride (իփոքէրիտ) ի. բ. նեաախոզ . գա. **Porcelle**ի :
Hypochéridées, ի. յ. բ. նեաախոզեայք : [շուրթն :
Hypochile (իփոքիլ) ա. բ. նեա-
Hypochlorate, ա. տգ. նեաքլորատ : [քլորուտ :
Hypochloreux, ած. տգ. նեա-
Hypochlorique, ած. տգ. նեաքլորային : [քլորիտ :
Hypochlorite, ա. տգ. նեա-
Hypochloroazotique, ած. տգ. նեաքլորանկնային :
Hypochné (իփոքնէ) ա. բ. նեաանօթ . ազգ սնկոյ : [հայք :
Hypochnées, ի. յ. բ. նեաանօթ-
Hypochondre, etc. Տ. **Hypocondre.** [շարժական :
Hypocinétique, ած. բժ. նեաա-
Hypociste, ի. բ. նաղիշտ . suc d'—, հիւթ նաղշտի :

Hypocondre, ա. մգ. ախոնդանք, ախոնդիք, կաթաւանդք. 2. աճ. եւ գ. ախոնդանոտ «մէյրագը». il devient —. Son — de mari.

Hypocondriaque, աճ. բժ. ախոնդանային. les affections —s. 2. աճ. եւ գ. ախոնդանոտ:

Hypocondrie, ի. բժ. ախոնդանոտութիւն. ախտ ախոնդեաց «մէյրագ». 2.փ. սեւամաղձութիւն, տրխրութիւն:

Hypocophose (իփօքօֆօզ) ի.բժ. ծանրալսութիւն. անկատար լսութիւն:

Hypocoristique, աբ. ք. Ներե-

Hypocorollé, e, աճ. բ. ենթաբաժակեայ:

Hypocorollie, ի. բ. ենթաբաժակութիւն:

Hypocotyle, ա. բ. ենթագուշ:

Hypocotylé, e, աճ. ենթակլուկ:

Hypocotylédonaire, աճ. բ. ենթակլուկատոր:

Hypocrâne, ա. մգ. ենթագանկապալար. *գանկի եւ խստենոյ (dure-mère) միջտեղ եղած պալար:

Hypocras, ա. հիպոկրատապինի. գինի հիպոկրատեան, գինի համեմեալ:

Hypocratériforme, աճ.բ. սկա-

Hypocratérimorphe, աճ. բ. բաժակաձեւ:

Hypocrinie, ի. բժ. ենթհիւծահոսութիւն. նուազութիւն հիւծահոսութեան (secrétion) մարմնոյ:

Hypocrisie, ի. կեղծաւորութիւն. toute sa conduite n'est qu'une —.

Hypocrite, աճ. կեղծաւոր, կեղծաւորեալ, կեղծաւորական, կեղծադէմ. être, âme, minois, bouche, homme, femme —. 2. գ. կեղծաւոր. un, une —. — raffiné.

Hypocritement, մ. կեղծաւորաբար:

Hypocycloïdal, e, աճ. եչ. ենթաբոլորածրակերպ:

Hypocycloïde, ի. եչ. ենթաբոլորածիր:

Hypodactyle. ա. կ. ենթամագիլ:

Hypodermatomie, ի. վ. ենթամորհաճաւութիւն:

Hypoderme, աճ. ենթամորթ. 2. կ. —. 3. ա. մբ. —. ||— de bœuf, եզնաճանճ: [ենթամորթեան:

Hypodermien, enne, աճ. ենթամորթային: [մորթօքէն:

Hypodermique, աճ. ենթամորթային:

Hypodermiquement, մ. ենթա-

Hypogala, ա. ախ. ենթակաթն. *հաւաքումն սպիտակ հեղուկի աչքին տակ: [նային:

Hypogallique, աճ. վ. ենթակաթ-

Hypogastre, ա.մգ. ենթորովայն, ենթափոր. ստորին մասն որովայնի:

Hypogastrique, աճ. ենթորովայնային, ենթափորային. région —, ենթափորավայր:

Hypogastrocèle, ի. վ. ենթորովայնաճափութիւն. անկումն ենթորովայնի:

Hypogastrodidyme, ա. հշբ. ենթորովայնախեղեփ. անուն հրէշից միացելոց ենթորովայնիւ:

Hypogé, e, աճ. բ. ստորերկրեայ, գետնափոր, ենթահող, ներքնահող. les temples —s de l'Inde.

Hypogée, ա. հխ. գետնափոր, գետնադամբան. հն. **Catacombes.**

Hypogéigue, աճ. տգ. ենթահողային. acide —, ենթահողաթթու:

Hypogène, աճ. եբ. ենթածին:

Hypogenèse, ի. բխ. ենթածնութիւն, ստորակազմութիւն. արտադրութիւն նուազ քան զսովորականն:

Hypogénésie, ի. բխ. S. **Hypogenèse.**

Hypoglobulie, ի. բժ. ենթագլնդիկութիւն. նուազութիւն գնդիկաբեան:

Hypoglosse, աճ. եւ ա.մգ. ստորալեզու, ենթալեզու. le nerf —, կգ. l'—, — ջիղ, լեզուամոլաջիղ. ջիղ լեզուի:

Hypoglossite, ի. բժ. ենթալեզուաջլաբորբ, ենթալեզուաջղատապ. բորբոքումն ի ներքոյ լեզուի:

Hypognathe, ա.հշբ. ենթաճնօտ:

Hypognathie (իփոկնաթի) ի. հշբ. ենթաճնօտութիւն:

Hypogyne, աճ. բ. ենթասեր, ենթաբոյս:

Hypogynie, ի. բ. ենթասերութիւն, ենթաբուսութիւն: [բային:

Hypogynique, աճ. բ. ենթասե-

Hypohéma, ա. բժ. արիւնատեսութիւն. S. **Hémalopie.**

Hypoïodique, աճ. տգ. ենթամանշակային: [շութիւն:

Hypolymphie, ի. բժ. ենթաւի-

Hypolytre, ա. բ. տցան. ազգ կիպերաւորից այրեցած գօտւոյ:

Hypolitrées, ի. յ. բ. տցաններայք:

Hyponarthécie, ի. վ. ենթաքեճութիւն: [ծարդութիւն:

Hyponastie, ի. բ. ենթակորն-

Hyponastique, աճ. բ. ենթակորնենթարդային:

Hyponiobique, աճ. տգ. ենթանիոբային. acide —, ենթանիոբաթթու:

Hyponitreux, S. **Azoteux.**

Hyponitrique, աճ. տգ. ենթազոտական:

Hyponitrite, S. **Hypoazotite.**

Hypope, ա. կ. ենթոտն. մանրադն ի ցեղէ ակարեայց:

Hypopétalé, e, աճ.բ. ենթաթերթ, ստորաթերթ:

Hypopétalie, ի. բ. ենթաթերթութիւն, ստորաթերթութիւն:

Hypopharynx, ի. մբ. ենթըմբան:

Hypophase, ի. վ. ենթատեսութիւն. ախտակրութիւն աչաց:

Hypophléode, աճ. բ. ենթակեղեւ: [կեղ խորին:

Hypophore, ի. վ. խորակեղ.

Hypophosphate, ա. տգ. ենթափոսփատ, ենթալուսակրատ:

Hypophosphite, ա. տգ. ենթալուսակրիտ:

Hypophosphoreux, աճ. ա. տգ. ենթալուսակրուս:

Hypophosphorique, աճ.ա. տգ. ենթալուսակրային:

Hypophtalmie, ի. բժ. ենթակնութեան. բորբոքումն աչաց:

Hypophylle, աճ. բ. ներքնատերեւ: [նատերեւապտուղ:

Hypophyllocarpe, աճ. բ. ներքը-

Hypophyse (իփօֆիզ) ի. մգ. ենթաբուն. կոչի եւս՝ **glande pituitaire**, գեղձամաղաս:

Hypopial, e, աճ. ենթատնային:

Hypopitys (իփօփիթիս) ա. բ. ենթատոճի. ազգ երկպտուկ տնկոց ի տոհմէ ցախեայց (éricacées).

Hypopyge (իփօփիժ) ա. մբ. ենթայատակ:

Hypopyon, ա. վ. ակնաշարաւ. խղխայի աչաց: [նային:

Hyporyctique, աճ. ստորակա-

Hyposcénium (էյփոսէնիօմ) ա.ճ. ենթատեսարան:

Hypospade, աճ. բժ. ստորավարցածակ:

Hypospadias (աս) ա.վ. ստորածակութիւն. *ախտաւոր կազմութիւն միզկի, որով անոր բացուածն լինի վարցին տակ՝ փոխանակ լինելոյ անոր ծայրն:

Hyposphagme, ա. բժ. ակնարիւնաւորութիւն: [ձայ:

Hypostaminé, e, աճ. բ. ենթոր-

Hypostaminie, ի. բ. ենթորձութիւն, ենթորձեայք:

Hypostase, ի. աբ. անձնաւորութիւն, անձն. il y a en Dieu trois —s et une seule nature. 2. բժ. միզամրուր. մրուր միզոյ:

Hypostatique, աճ. աբ. անձնաւորական. 2. բժ. միզամրական:

Hypostatiquement, մ. անձնաւորութեամբ, անձնաւորաբար:

Hyposternal, աճ. մգ. ենթալանջանական, ենթալանջոսկրական:

Hyposthénie, ի. բժ. անզօրութիւն, անուժութիւն. նուազութիւն զօրութեան:

Hyposthénique, աճ. բժ. անզօրական, անուժական:

Hyposthénisant, e, աճ. անզօրացուցիչ, տկարացուցիչ. || ա. —. l'émétique est un —.

Hyposthéniser, ն. բժ. անզօր անոյժ առնել, տկարացուցանել:

Hypostome, ա. մբ. ստորաբերան: [տի:

Hypostrome, ա. բ. ներքնախոչ-

Hypostyle, աճ. ճ. սիւնաբարձ, սիւնազարդ. salle —. 2. ա. սիւնասրահ: [բիտ:

Hyposulfite, ա. տգ. ենթածծմբա-

Hyposulfureux, աճ. ա. տգ. ենթածծմբուս. acide —.

Hyposulfurique, աճ. տգ. ենթածծմբային:

Hypoténuse, ի. եչ. հակուղիղ. հակադիր կողմն ուղղանկեան:

Hypothalassique, աճ. ենթածով, ենթաճովային, ընդծովեայ. navigation —.

Hypothalle (իփոթալ) ա. բ. ենթաջով. S. **Talle.**

Hypothécable, աճ. իգ. գրաւականելի. bien —.

Hypothécaire, աճ. իգ. գրաւականային, գրաւային. créancier —, գրաւատէր. inscription —, արձանագիր —:

Hypothécairement, մ. իգ. գրաւականաւ, գրաւով. il est obligé —. Être tenu des dettes —.

Hypothénar, ա. մգ. ենթաշոշ, ենթասար. շոշ կամ սար ափոյ ի ներքոյ ցկնոյ :

Hypothèque, ի. իգ. գրաւական, գրաւ, գրաւադրութիւն «խթիղալ, բէիլն». donner en, pour —, — ոալ. éteindre une —. Purger les —s. Un bien chargé, grevé, libre d'—s. Consentir une —. Prendre —. Première —. — légale. Bureau des —s, պաշտօնարան՝ դիւան գրաւականաց. 2. ֆ. մրգոլի :

Hypothéqué, e, ած. գրաւականեալ, գրաւադիր. biens —s. || փ. եւ բ. être —, être mal —, être bien —, առերուն՝ ֆիւանդոտ՝ վատառողջ է., *առերուն առողջութիւն ունենալ :

Hypothéquer, ն. (j'hypotèque, j'hypotéquerai) իգ. գրաւականել, գրաւ դնել, գրաւադրել, գրաւադիր է. դնել՝ տալ գրաւական. — une terre, une maison. [ne peuvent —.

S'hypothéquer, դ. —իլ. ces biens

Hypothèse, ի. իս. վարկած. faire une —, վարկանել. S. **Supposition**.

Hypothétique, ած. վարկածական, մակամտածական. idée, proposition —.

Hypothétiquement, մ. վարկածօրէն, կարծեաք, ի կարծ. cela n'est vrai qu'— [ածծմրայն :

Hypothionique, ած. տգ. ենթա-

Hypotrachélion(իփոթրաքելիօն) ա. ֆ. ն. ենթապարանոց. գօտի տոպկան եւ դորացի խոյակի (chapiteau).

Hypotriorches(իփոթրիորքես)ա. յ. կ. ենթագէսք. կարգ ջրաձենաց :

Hypotrophie, ի. ախ. անսնութիւն. անբուսական սնունդ. l'— d'un muscle.

Hypotypose, ի. ճս. ենթատիպ, կենդանանկար. կենդանի նկարագիր : [դեղնին :

Hypoxanthine, ի. տգ. ենթա-

Hypoxyde, ա. տգ. ենթօքսիդ. 2. բ. S. **Hypoxys**.

Hypoxydées, ի. յ. բ. սպարուսեայք : [անկոյ :

Hypoxyle, ա. ենթափայտ. ազգ

Hypoxylés, ա. յ. բ. ենթափայտեայք. *խումբ անկոց որ կրուսանին չորցած փայտի կեղեւին տակ :

Hypoxys (իփօքսիս) ի. բ. սպարոյս. բոյս սրածեւ տերեւօք :

Hypozoïque, ած. եր. ներքնակենդան. terrains —s.

Hypsicéphale, ա. սրագլուխ :

Hypsilophe, ա. սբ. սրակատար:

Hypsilophodon, ա. սբ. սրատամն. ազգ բրածոյ մողեսակերպ վեռնոց : [roo.

Hypsiprymne, ա. սբ. S. **Potoroo**.

Hypsiprymnopsis, ա. կ. պոտորուատես. ազգ բրածոյ պարկաւոր կենդանեաց. S. **Potoroo**.

Hypsogoniomètre, ա. եչ. քարձրանկիւնաչափ :

Hypsographie, ի. բարձրագրութիւն. նկարագիր բարձանց :

Hypsomètre, ա. բարձրաչափ :

Hypsométrie, ի. բարձրաչափութիւն : [չափական :

Hypsométrique, ած. բարձրա-

Hypsoptènes, ա. յ. Ե. բարձրաՍուիչը. կարգ Ռուչնոց. :

Hyptide, Hyptis, ի. բ. կորաբոյս :

Hypudée, ա. S. **Campagnol**.

Hyraciens(իրասիէն) կամ **Hyracoïdes** (իրաքօիտ) ա. յ. կ. մկնեանք, մկնակերպք :

Hyracéum (իրասէում) ա. դղդ. դամոնակու. * կու դամոնի՝ գորճածուած իբրեւ դեղ :

Hyrachyus (իրաքիւս) ա. կ. ի. բաքիւս. ազգ բրածոյ ստնաքերից ի տոհմէ գեռակնեաց (tapirs).

Hyracotherium (իրաքոԹէրիում) ա. վբ. կ. մկնագազան :

Hyrax, գա. **Daman** ի :

Hysope, Hyssope, ի. բ. զոպայ. մշտիկ :

Hysopine, ի. տգ. զոպին :

Hystaspides, ա. յ. վշտասպեանք. յաջորդք Վշտասպոյ, արքային պարսից : [րին :

Hystazarine, ի. տգ. ֆիստազա-

Hyster, ա. մբ. S. **Escarbot**.

Hystéralgie, ի. բժ. արգանդացաւ, արգանդացաւութիւն. ցաւ արգանդի :

Hystérandrie, ի. բ. արգանդորճայք :

Hystéranthe, ած. բ. յեսաճաղիկ. որոյ ճաղկունք փՁին զկնի տերեւոց :

Hystératrésie, ի. բժ. արգանդակծկուման. կծկուման արգանդի :

Hystérectomie, ի. վ. արգանդահատումն. արգանդահատութիւն:

Hystérésis (իսԹէրէսիս) ա. բզ. յեսուսագնիսատուման. յամուրդ մագնիսատման :

Hystéricisme, ա. բժ. արգանդախեղդութիւն :

Hystérie, ի. բժ. արգանդախեղդ, արգանդախօՁութիւն :

Hystériés, ա. յ. բ. արգանդազգիք. ֆատուած անկոց :

Hystériforme, ած. բժ. արգանդաձեւ :

Hystérique, ած. մգ. արգանդային. les parois —s. 2. արգանդախեղդ, արգանդախեղդոտ, արգանդախօՁ, արգանդախաղդաժէտ, վարար. affection —. Phénomènes —s. Remède —. La femme — dans sa jeunesse, se fait dévote dans l'âge avancé. || գ. արգանդախեղդ, արգանդախեղդաժէտ. une —, — կին. être —, —՝ վարար է., վարարիլ:

Hystérisme, ա. S. **Hystérie**.

Hystérite, ի. բժ. S. **Métrite**.

Hystéro-catalepsie, ի. բժ. արգանդախեղդուշաբարձութիւն :

Hystérocarpe, ա. ծբ. արգանդածուկն. ազգ փշաՁեւ ձկանց :

Hystérocèle, ի.վ. արգանդանկ, արգանդաՁափութիւն. անկումն՝ Ձափումն արգանդի :

Hystérocystique, ած. մգ. արգանդափամփշտային :

Hystérocystocèle, ի. վ. արգանդափամփշտաՁափութիւն. անկումն արգանդի եւ փամփշտի :

Hystéro-épilepsie, ի. բժ. արգանդախեղդալուսնուութիւն :

Hystérogène, ած. բժ. արգանդածին :

Hystérographie, ի. արգանդագրութիւն. նկարագիր արգանդի :

Hystérolithe, ի. ֆբ. արգանդաքար : [նութիւն :

Hystérologie, ի. ճս. յեսաբա-

Hystéroloxie, ի. բժ. արգանդակորութիւն. կորութիւն արգանդի. ին. **Métroloxie**.

Hystéromalacie, ի. բժ. արգանդաՁուլութիւն. Ձուլութիւն հիւսուածոց արգանդի :

Hystéromanie, ի. բժ. արգանդամոլութիւն. կողուցք արգանդի. ին. **Nymphomanie**.

Hystéromètre, ա. արգանդաչափ :

Hystéro-neurasthénie, ի. բժ. արգանդաջլանզօրութիւն :

Hystéropathie, ի. բժ. արգանդախտ, արգանդախտութիւն, արգանդաՁէութիւն :

Hystérope, ա.մբ. արգանդոտն. ազգ զեռնոց : [կը :

Hystérophore, ա: արգանդա-

Hystérophyse, ի. բժ. արգանդափուք. ձգտումն արգանդի յերեսաց փքոց :

Hystéroplégie, ի. բժ. արգանդալուծութիւն. անդամալուծութիւն արգանդի :

Hystéroptose, ի.վ. արգանդանկումն. անկումն արգանդի :

Hysterrhée, ի. բժ. արգանդահոսութիւն :

Hystéroscope, ա. բժ. արգանդադէտ, արգանդացոյց. S. **Spéculum**.

Hystérostomatome, ա. վ. արգանդաբերանահատ :

Hystérostomatomie, ի. վ. արգանդաբերանահատութիւն :

Hystérotocotomie, ի. վ. արգանդահատածնութիւն. ծնուցանելն արգանդահատութեամբ :

Hystérotome, ա. վ. արգանդահատ (գործի). — à bascule, — ճոճաւոր. — double, — կրկնակ. — à stylet conducteur, սլաքուղիղ՝ սլաքուղղացոյց —:

Hystérotomie, ի. մգ. արգանդահատութիւն. հատումն արգանդի:

Hystérotomotocie, S. **Hystérotocotomie**.

Hystologie, S. **Histologie**.

Hystrichis (իսԹրիքիս) ա. բբ. խոզկաբոտոտ :

Hystricidés, Hystriciens, ա. յ. կ. խոզուկազգիք, խոզուկեայք. տոհմ կրծող կենդանածնաց, որոց տիպ է խոզուկ (porc-épic).

Hystricite, ի. ֆբ. խոզկաքար. Ձիւնադեղ գտեալ խոզուկի մարմնոյն մէջ :

Hystrix, ա. կ. գա. **Porc-épic**.

ԿԱՐԵՒՈՐԱԳՈՅՆ

ՎՐԻՊԱԿՔ ԵՒ ՅԱՒԵԼՈՒԱԾՔ

ՍՈՒՍԱՆՑՈՑ ՀԱՅՈՑՑՈՑ

A

Acétylénique, ած. ոգ. եղեգնագազային :
Aconit, . . . ակոնիտոն . — napel, շամբաշ . . .
Agréabilité, ի. հաճոյականութիւն . . . . ախորժե-
Aigle, . . . 12. ձբ. արծուածուկն :
Anchuse (բիւզ) ի. բ. . . . լեզուախոտ . . .
Antinerveux, euse, ած. ախ. հակաջղային :
Antipesteux, euse, ած. ախ. հակաժանտախտային , ժանտախտապգել :
Appendicite, ի. բժ. յաւելուածաբորբ , յաւելուածաւոսք :

B

Bartholin, ա. գմ. բարթոլինագեղձ :
Bartholinite, ի. ախ. բարթոլինաբորբ , բարթոլինաւոսք :
Bubonique, ած. բժ. ընդային:

C

Callithriche, . . . վարսագեղ...
Carthame, ասփուր , կակմիրակ, կոչի . . .
Casse, ի. բ. վարորնակ « խրչաշէմպէր ».
Cervelet, ա. մգ. ուղղակ, ուղեղիկ , փոքրուղեղ :
Chantage, ա. սպաւրանութիւն, կծանք . . . Faire le —, տալանել :
Citron, ա. բ. կիտր , լիմոն . . .

H

Holocanthe, S. **Holacante.**

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE
R. F.

ՎԵՐՋ ՍՈՒՍԱՆՑՈՑ ՀԱՅՈՑՑՈՑ